BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 23820 5436
LIBRARY
Brigham Young University
RARE BOOK COLLECTION
Vault
093
F92
1494
LIBRAIRIE
Fl. Tulkens
BRUXELLES

Decretalium dn̄i pape Gre-
gorij noni cōpilatio accurata
diligentia emendata ſūmoqꝫ
ſtudio elaboꝛata et cū ſcriptu
ris ſacris aptiſſime ꝯcoꝛdata

Breuis ⁊ accōmoda hꝰ opis nuꝑ in Baſilea impreſſi cōmendatio.

Omnis diſcipli na: vt ait. M. Fabius Quintilianꝰ: memoria cōſtat: Fru
ſtraqꝫ docemur ſi quicquid audiuimꝰ: p̄terfluat. Inanis quoqꝫ eſt omnis
diligentia lectionis: niſi ea que lecta ſunt memoria ip̄a veluti ſpiritu cōti/
neant. Unde ⁊ Seneca: Plus inquit ſolet ꝓdeſſe ſi pauca ſapiētie p̄cepta
teneas: ſi illa in ꝓmptu ⁊ in vſu ſint tibi: q̄ꝫ ſi multa quidē didiceris: ſed il
la nō habeas ad manū. Magis aūt neceſſaria huius memorie virtus ijs
eſſe videt: qui iuribꝰ ac legibꝰ ſiue diſcendo: ſiue docendo: ſiue cauſas agē
do ſtudiū ⁊ laborem impendunt. Canones nāqꝫ: decretales: leges: conſti
tutiones: facta: dicta atqꝫ reſpōſa: que veluti quaſdā copias quibus abū
dare: quaſqꝫ in ꝓmptu ſemꝑ multa acturos habere oportet: eadē illa vis
ipſis p̄ſentat. Unde ⁊ non immerito apud oratores: theſaurus eloquentie
hec virtus nūcupat. Porro ad hanc memoriā facilius aſſequendā: tribꝰ
p̄cipue iuuamur: videlicet lectionis frequētia: lectorū intelligentia ⁊ in
tellectoꝝ retinētia: Quorū primū ſine ceterꝭ inutile ē: Secūdū etiā abſqꝫ
tertio parum ꝓdeſt. Primū ꝓuocant duo: ſcꝫ affectus ad ea que legenda
ſunt: ⁊ librorū legendoꝝ nitida: ordinata ⁊ emendata cōſcriptio. Secūdo
duo cōducūt: videlicet ordinata diſpoſitio: ⁊ ſummaria breuiſqꝫ ſinguloꝝ
capitū expoſitio. Ad t̄tiū īducūt nos ea q̄ ſupra cōmemorata ſunt: cū aſſi/
dua lectiōe atqꝫ meditatione. Que omnia ⁊ q̄ꝫ accurate circa impreſſioneꝫ
huiꝰ operis vel obſeruata ſint vel aſſequi poſſint: ſtudioſus cōteſtabit le
ctor. Nā qui legendis iuribꝰ afficit: vix ex omnibus decretalibꝰ ante has
impreſſis ita diligenter emēdatas ac tā polite ⁊ pulchre ꝑfectas reperiet.
Eſt p̄terea debite diſpoſitiōis ordo ſeruatꝰ: in breui ac ſummaria ſingulo
rū tituloꝝ ⁊ añ oēs ⁊ añ ſingulos libros cū ſuis capitulis p̄notatiōe. Pre
miſſi ſūt etiā cū rubro ſingulis capitibꝰ caſus ſūmarij: clare exponētes ea
q̄ in ip̄is cōtinent. Addite ſunt q̄qꝫ in marginibꝰ ex ſacris lr̄is cōcordātie
quibus in decretalibꝰ cōſcripta roborant. Quo deniqꝫ lectorū ⁊ intelle/
ctoꝝ facilis retinentia ac memoria haberi poſſit: prius expreſſa ordinatio
plurimū confert: Aſſiduitatemqꝫ huiꝰ legēdi oꝑis ꝓuitas: facliſqꝫ cōtre/
ctatio ac reuolutio: nō tedioſaꝫ reddit: Ac poſtremo frequentē meditatio
neꝫ ſummaria p̄notatio: cū ip̄a lectione plurimū adiuuat. Agite igit opti
mi iuriū amatores: qui vobis ⁊ alijs ꝓdeſſe cupitis: hoc opus decretaliū
tanta p̄eminentia ornatum ⁊ ꝑfectū: vobis cōparate: vt eo ad laudē altiſſi
mi aliorūqꝫ vtilitatē vtētes: mercedem eterne felicitatis ꝯſequi valeatis.

Titulorum quinq; librorum Decretaliũ ſcd̃m ordinem litterarũ alphabeti a quibus inchoantur: collecta annotatio.

A

Accuſationibꝰ: inquiſitionibꝰ ⁊ denũciationibus. Li. V Ti. I
Adulterijs ⁊ ſtupro. Li. V Ti. XVI
Alienatione iudicij mutãdi cauſa facta. Li. I Ti. XLII
Appellationibꝰ recuſationibus ⁊ relationibus. Li. II Ti. XXVIII
Apoſtatis ⁊ reiterantibus baptiſma. Li. V Ti. IX
Arbitris. Li. I Ti. XLIII
Auctoritate ⁊ vſu pallij. Li. I Ti. VIII

B

Baptiſmo ⁊ eiꝰ effectu. Li. III Ti. XLII
Bigamis nõ ordinandis. Li. I Ti. XXI

C

Calumniatoribus. Li. V Ti. II
Capellis monachorũ ⁊ aliorum religioſorum. Li. III Ti. XXXVII
Cã poſſeſſiõis ⁊ ꝓprietatis. Li. II Ti. XII
Celebratione miſſarum ⁊ ſacramẽto eucha riſtie ⁊ diuinis officijs. Li. III Ti. XLI
Cẽſibus: exactionibus ⁊ ꝓcurationibus. Li. III Ti. XXXIX
De Clãdeſtina deſpõſatiõe. Li. IIII. Ti. III
Clericis peregrinis. Li. I Ti. XXII
Clericis peregrinãtibꝰ. Li. II Ti. XXIX
Clericis cõiugatis. Li. III Ti. III
Clericis nõ reſidentibus in eccleſia vel p̃bẽda. Li. III Ti. IIII
Cleric̃ pugnãtibꝰ ĩ duello. li. V. Ti. XIIII
Clerico egrotante vel debilitato. Li. III Ti. VI
Clerico venatore. Li. V. Ti. XXIIII
Clerico ꝑcuſſore. Li. V Ti. XXV
Clerico excõicato: depoſito vel interdicto miniſtrante. Li. V Ti. XXVII
Clerico non ordinato miniſtrante. Li. V Ti. XXVIII
Clerico ꝑ ſaltũ ꝓmoto. Li. V. Ti. XXIX
Cognatione ſpirituali. Li. IIII. Ti. XI
Cognatione legali. Li. IIII Ti. XII
Cohabitatione clericorum ⁊ mulierum. Li. III. Ti. II
Colluſione detegẽda. Li. V Ti. XXII
Commodato. Li. III Ti. XV
Conceſſione p̃bende ⁊ eccleſie non vacantis. Li. III Ti. VIII
Conditionibus appoſitis in deſponſatione vel in alijs cõtractibꝰ. Li. IIII Ti. V
Confeſſis. Li. II. Ti. XVIII
Cõfirmatiõe vtili vl' iñutili. Li. II Ti. XXX
Cõiugio leproſorũ. Li. IIII Ti. VIII
Coniugio ſeruorum. Li. IIII Ti. IX
Conſanguinitate ⁊ affinitate. Li. IIII Ti. XIIII
Conſecratione eccl'ie vel altaris. Li. III Ti. XL.
Conſtitutionibus. Li. I Ti. II
Conſuetudine. Li. I Ti. IIII
Cõuerſiõe cõiugatorũ. Li. III Ti. XXXII
Cõuerſione infideliũ. Li. III Ti. XXXIII
Corpore vitiatis ordinãdis vel non. Li. I Ti. XX
Crimine falſi. Li. V Ti. XX
Cuſtodia euchariſtie: chryſmatis ⁊ aliorũ ſacramentorũ. Li. III Ti. XLIIII

D

Decimis: primitijs ⁊ oblationibus. Li. III Ti. XXX
Delictis puerorũ. Li. V. Ti. XXIII
Depoſito. Li. III Ti. XVI
Deſponſatione impuberũ. Li. IIII Ti. II
De Dilationibus Li. II Ti. VIII
Diuortijs. Li. IIII Ti. XIX
Dolo ⁊ cõtumacia. Li. II. Ti. XIIII
Donationibus. Li. III Ti. XXIIII
Donationibus inter virũ ⁊ vxorẽ ⁊ de dote poſt diuortiũ reſtituenda. Li. IIII. Ti. XX

E

Eccleſijs edificãdis vel reparãdis. Li. III Ti. XLVIII
Electione ⁊ electi ꝑtãte. Li. I Ti. VI
Emptione ⁊ venditione. Li. III Ti. XVII
Eo qui mittit' in poſſeſſionem cauſa rei ſeruande. Li. II Ti. XV
Eo qui duxit in matrimonium quã polluit ꝑ adulterium. Li. IIII Ti. VII
Eo qui cognouit cõſanguineã vxoris ſue vel ſponſe. Li. IIII Ti. XIII
Eo qui ordinem furtiue ſuſcepit. Li. V Ti. XXX
Etate ⁊ qualitate ⁊ ordine p̃ficiendorum. Li. I Ti. XIIII
Exceptionibus. Li. II Ti. XXV
Exceſſibꝰ p̃latoꝝ ⁊ ſubdi. Li. V. Ti. XXXI

F
Ferijs.Li.II Ti. IX
Feudis.Li.III Ti. XX
Fide inſtrumentorū.Li.II Ti. XXII
Fideiuſſoribus.Li.III Ti. XXII
Filijs pꝛ̄ſbyterorum ordinandis vel non. Li.I Ti. XVII
Foro competenti.Li.II Ti. II
Frigidis ⁊ maleficiatis ⁊ impotētia coeūdi.Li.IIII Ti. XV
Furtis.Li.V Ti. XVIII
H
Hereticis.Li.V Ti. VII
His que vi metuſue cā fiūt.Li.I. Ti.XL
His que fiunt a p̄latis ſine conſenſu capituli.Li.III Ti. X
His que fiunt a maiori parte capl'i.Li.III Ti. XI
His q̄ filios occiderūt.Li.V. Ti. X
Homicidio volūtario vel caſu.Li.Ti.XI
I
Immunitate eccleſiarū:cimiterij ⁊ rerū ad eas ptinentium.Li.III Ti. XLIX
Infātib⁹ ⁊ lāguidis expoſit.Li.V.Ti.XI
In integrū reſtitutiōe.Li.I. Ti. XLI
Iniurijs ⁊ dāno dato.Li.V. Ti.XXXVI
Inſtitutionib⁹.Li.III Ti. VII
De Judeis:ſaracenis ⁊ eoꝝ ſuiſ.Li.V.Ti.VI
Judicijs.Li.II Ti. I
Juramēto calumnie.Li.II Ti. VII
Jureiurando.Li.II Ti. XXIIII
Jurepatronatus.Li.III. Ti.XXXVIII
L
Libelli oblatione.Li.II. Ti. III
Litis conteſtatione.Li.II. Ti. V
Locato ⁊ conducto.Li.III Ti.XVIII
M
Magiſtris ⁊ ne aliquid exigat pro licētia docendi.Li.V Ti. V
Maioritate ⁊ obediētia Li.I.Ti.XXXIII
Maledicis.Li.V Ti. XXVI
Matrimonio contracto contra interdictū eccleſie.Li.IIII Ti. XVI
Mutuis petitionib⁹.Li.II Ti. IIII
N
Natis ex libero vētre.Li.IIII. Ti. X
Ne clerici vel monachi ſecularibus negocijs ſe imiſceant.Li.III Ti. L
Ne prelati vices ſuas vel eccleſias ſub annuo cenſu concedant.Li.V Ti. IIII
Ne ſede vacante aliquid innouet.Li.III Ti. IX
Noui opis nūciatione.Li.V. Ti.XXXII
O
Obligatis ad ratiocinia ordinādis vel nō Li.I Ti XIX
Obſeruatiōe ieiunioꝝ.Li.III. Ti.XLVI
Officio archidiaconi.Li.I. Ti. XXIII
Officio archipꝛ̄ſbyteri.Li.I Ti.XXIIII
Officio primicerij.Li.I. Ti. XXV
Officio ſacriſte.Li.I Ti. XXVI
Officio cuſtodis.Li.I Ti. XXVII
Officio vicarij.Li.I Ti. XXVIII
Officio et poteſtate iudicis delegati.Li.I Ti. XXIX
Officio legati.Li.I Ti. XXX
Officio iudicis ordinarij.Li.I. Ti.XXXI
Officio iudicis.Li.I Ti. XXXII
Ordinatis ab epiſcopo qui reſignauit epiſcopatui.Li.I Ti. XIII
Ordine cognitionū.Li.II Ti. X
P
Pactis.Li.I Ti. XXXV
Parrochijs ⁊ alienis prochianis.Li.III Ti. XXIX
Peculio clericoꝝ.Li.III Ti. XXV
Penis.Li.V Ti. XXXVII
Penitentijs ⁊ remiſ.Li.V.Ti.XXXVIII
Pignoribus ⁊ alijs cautionibus.Li.III. Ti. XXI
Plus petitionib⁹.Li.II Ti. XI
Poſtulando.Li.I Ti. XXXVII
De Poſtulatiōe p̄latorum.Li.I Ti. V
Prebēdis ⁊ dignitatib⁹.Li.III. Ti.V.
Precarijs.Li.III Ti. XIIII
Preſbytero nō bapti.Li.III. Ti.XLIII
Preſcriptionib⁹.Li.II Ti XXVI
Preſumptionib⁹.Li.II Ti. XXIII
Priuilegijs ⁊ exceſſibus priuilegiatorum. Li.V Ti.XXXIII
Probationib⁹.Li.II Ti. XIX
Procurationib⁹.Li.I Ti. XXXVIII
Purgatiōe canonica.Li.V. Ti.XXXIIII
Purgatiōe vulgari.Li.V. Ti. XXXV
Purificatiōe p⁹ partū.Li.III.Ti.XLVII
Q
Qui clerici vel vouentes matrimoniū cōtrahere poſſunt.Li.IIII Ti. VI
Qui filij ſint legitimi.Li.IIII. Ti.XVII
Qui matrimoniū accuſare poſſunt vel cōtra illud teſtificari.Li.IIII Ti.XVIII
R
Raptoribus:incendiarijs ⁊ violatorib⁹ eccleſiarum.Li.V. Ti. XVII
Rebus eccleſie alienādis vel non.Li.III Ti. XIII
Regularibus ⁊ tranſeuntibus ad religionem.Li.III. Ti. XXXI
Regulis iuris.Li.V Ti. XLI
Religioſis domibus vt epiſcopis ſint ſub/

De
iecte. Li. III — Ti. XXXVI
Reliquijs ⁊ veneratione ſanctorū. Li. III — Ti. XLV
Renuntiatione. Li. I — Ti. IX
Rerū pmutatione. Li. III — Ti. XIX
Reſcriptis. Li. I. — Ti. III
Reſtitutione ſpoliatorū. Li. II — Ti. XIII

S

Sacramentis nō iterādis. Li. I — Ti. XVI
Sacra vnctione. Li. I — Ti. XV
Sagittarijs. Li. V — Ti. XV
Sciſmaticis. Li. V — Ti. VIII
Scrutinio ī ordine faciēdo. Li. I — Ti. XII
Secūdis nuptijs. Li. IIII — Ti. XXI
Sentētia ⁊ re iudicata. Li. II — Ti. XXVII
Snīa excōicationis. Li. V — Ti. XXXIX
Sepulturis. Li. III — Ti. XXVIII
Sequeſtratione poſſeſſionum ⁊ fructuum. Li. II — Ti. XVII
Seruis nō ordinandis ⁊ eorū manumiſſione. Li. I — Ti. XVIII
Symonia ⁊ ne aliquid p ſpiritualibus exigat' vl' pmittat'. Li. V — Ti. III
Syndico ⁊ actore. Li. I — Ti. XXXIX
Solutionibus. Li. III — Ti. XXIII
Sortilegijs. Li. V — Ti. XXI
Spōſalib' ⁊ matrimonijs. Li. IIII — Ti. I
Sponſa duorū. Li. IIII — Ti. IIII
Statu monachorum ⁊ canonicorū regularium. Li. III — Ti. XXXV
Succeſſionibus ab inteſtato. Li. III — Ti. XXVII
Sūma trinitate ⁊ fide catholica Li. I — Ti. I
Supplenda negligētia platoꝝ. Li. I — Ti. X

T

Temporib' ordinationū ⁊ qualitate ordinandorū. Li. I — Ti. XI
Teſtamentis ⁊ vltimis voluntatibus. Li. III — Ti. XXVI
Teſtib' ⁊ atteſtationib'. Li. II — Ti. XX
Teſtib' cogēdis vel nō. Li. II — Ti. XXI
Torneamentis. Li. V — Ti. XIII
Tranſactionib'. Li. I — Ti. XXXVI.
Tranſlatione Epiſcopi. Li. I — Ti. VII
Treuga ⁊ pace. Li. I — Ti. XXXIIII

V

Verborū ſignificatione. Li. V — Ti. XL
Vita ⁊ honeſtate clericoꝝ. Li. III — Ti. I
Voto ⁊ voti redemptione. Li. III — Ti. XXXIIII
Vſuris. Li. V — Ti. XIX
Vt eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione cōferant'. Li. III — Ti. XII
Vt lite nō cōteſtata nō pcedat' ad teſtium receptionem vel ad ſententiam diffinitiuam. Li. II — Ti. VI
Vt lite pendente nihil innouet'. Li. II — Ti. XVI

Finis titulorum

Annotatio Titulorꝫ ⁊ Capitulorꝫ

Titulorum primi libri decretaliũ: singulorũq; capitulorũ eorũdem iuxta debitum ipsorum ordinem accõmoda et distincta annotatio.

De Sũma trinitate ⁊ fide catholica. Titulus. I
Capitula
I Firmiter
II Damnam⁹
Cõstitutiõib⁹. Ti. II
Capitula
I Canonũ sta.
II Cognoscẽtes
III Trãslatio
IIII Nã ꝯcupi.
V Ne initaris
VI Cũ omnes
VII Que i eccle.
VIII Cũ accessis.
IX Cum. m.
X Eccl'ia sãcte
XI Ex lr̃is
XII Ex pte
XIII Quoniã
Rescriptis Ti. III
Capitula
I Sicut
II Ex parte. j.
III Ceterũ
IIII Int' ceteras
V Si q̃s
VI Cum ordinẽ
VII Eam te
VIII Ad aures
IX Si autem
X Ad hec
XI Ad audiẽ. j.
XII Ex pte. ij.
XIII Sciscitat⁹
XIIII Pastoralis
XV Sedes
XVI Ex tenore
XVII Cũ adeo
XVIII Causam
XIX Constitutus
XX Sup lr̃is
XXI Edoceri
XXII Cũ dilecta
XXIII Plerũq;
XXIIII Cũ cõtingat
XXV Olim
XXVI Dilectus
XXVII Postulasti
XXVIII Nõnulli
XXIX Dilectus. ij.
XXX Capl'm j
XXXI Ad audiẽ. ij.
XXXII In nostra
XXXIII Ex pte. iij.
XXXIIII Significãte
XXXV Rodulphus
XXXVI. Significa.
XXXVII Ex insinua.
XXXVIII Mãdatum
XXXIX Lr̃is
XL Abbatem
XLI Ab excõica.
XLII Si ꝓponente
XLIII Qꝛ nõnulli

De Consuetudine. Ti. IIII
Capitula
I Cõsuetudĩes
II Ex lr̃is
III Ad nr̃am
IIII Quãto
V Cum inter
VI Cum olim
VII Cũ venera.
VIII Cũ dilectus
IX Cũ ꝯsuetu.
X Ex pte
XI Cum tanto
Postulatione prelatorũ. Titulus V
Capitula
I Ad hec
II Gratum
III Bone. j.
IIII Bone. ij.
V Postulatio.
VI Et si vnani.
Electione ⁊ electi potesta/te. Titulus VI
Capitula
I Nullus
II Osius
III Postq̃
IIII Significasti
V Quia dili.
VI Licet
VII Cũ in cũctis
VIII Causam
IX Nosti
X Cõsideraui.
XI Suffragane.
XII Sup eo
XIII Cũ mõaste.
XIIII Cũ terra
XV Trãsmissam
XVI Cũ inter. j.
XVII Qualiter
XVIII Cũ inter. ij.
XIX Cũ nobis
XX Innotuit
XXI Cũ inter. iij.
XXII Dudum. j.
XXIII Bone. j.
XXIIII Querelam
XXV Cũ vintoñ.
XXVI Per inq̃siti.
XXVII Cũ causã
XXVIII Qđ sicut
XXIX Auditis
XXX In causis
XXXI Cũ eccl'ia
XXXII Cũ dilecti
XXXIII Cũ in iure
XXXIIII Venerabiles
XXXV Coram
XXXVI Bone. ij.
XXXVII Cũ ad nr̃am
XXXVIII Officij
XXXIX Illa
XL Scriptum
XLI Ne ꝓ defe.
XLII Quia ꝓpt'
XLIII Quisquis
XLIIII Nihil est
XLV Ut ꝑterite
XLVI Cũ p⁹ petitã
XLVII Cõstitutis
XLVIII Eccl'ia. j.
XLIX Cũ i magistꝛ
L Cumana
LI Sacrosãcta
LII Cũ in veteri
LIII Cõgregato
LIIII Dudum. ij.
LV In genesi
LVI Massana
LVII Eccl'ia. ij.
LVIII Publicato
LIX Si alicui⁹
LX Eis quib⁹

De Trãslatiõe epi Ti. VII
Capitula
I Cũ ex illo
II Inter corpa.
III Quanto
IIII Licet

Primi libri Decretalium

Auctoritate et vſu pallij. Titulus. VIII.
Capitula
I Cum ſuper
II Ad hoc
III Niſi ſpālis
IIII Ad honorē
V Ex tuarū
VI Cum ſis
VII Quia nos
Renuntiatiōe. Ti.IX.
Capitula
I Litteras
II Cum inter
III Ex trāſmiſſa
IIII Admonet
V Super hoc
VI In p̄ſentia
De VII Sane
VIII Quod ī du.
IX Ad ſupplica.
X Niſi cū pridē
XI Poſt trāſla.
XII Quidam
XIII Ueniens
XIIII Recte
XV Dilecti
Supplenda negligētia p̄latorum. Titulus. X
Capitula
I Statuimus
II Sicut nobis
III Licet magi.
IIII Lr̃as veſtre
V Dilecto filio
Tēporibꝰ ordinationū et qualitate ordinandorum. Titulus. XI
Capitula
I Subdiaco.
II Sane
III De eo
IIII Ex tenore
V Ad aures
VI Si archiep̄s
VII Nec epiſcopi
VIII Cū quidam
IX Cum ſm̄
X Ex parte
XI Quod trāſ.
XII Cū indiſtri.
XIII Litteras
XIIII Uel nō eſt
XV Dilectus
XVI Cōſultationi
XVII Queſitum
Scrutinio in ordine faciēdo. Titulus. XII
Capitulū vnicū
Ex parte
Ordinatis ab epō q̄ reſignauit epatui. Ti.XIII.
Capitula
I Requiſiuit
II Cum clericis
Etate et qualitate et ordīe p̄ficiendorū. Ti XIIII
Capitula
I Ut abbates
II Ex rōne
III Indecorum
IIII Eam te
De V Preterea
VI Queris
VII Ad aures
VIII Cum bone
IX A multis
X Tuam
XI Cū ꝯtingat
XII Intelleximꝰ
XIII Accepimus
XIIII Cum ſit
XV Quāuis
Sacra vnctione. Ti.XV
Capitulū vnicū
Cū veniſſent
Sacramentis. Ti.XVI
Capitula
I Paſtoralis
II A nobis
III Preſbyter
Filijs p̄ſbyterorū ordinādis vel nō. Ti. XVII
Capitula
I Ut filij
II Ad p̄ſentiam
III Preſentium
IIII Conq̄rente
V Ueniens
VI Propoſuit
VII Ex trāſmiſſa
VIII Conſtitutus
IX Ex tua
X Quoniā eſt
XI Ad extirpā.
XII Ad hec
XIII Michael
XIIII Litteras
XV Cum decorē
XVI Ad obolen.
XVII Dilectus
XVIII Nimis
Seruis nō ordinandis et eorū manumiſſione. Titulus. XVIII
Capitula
I Inſtruendi
II De ſeruorum
III De familia
IIII Nullus
V Conſuluit
VI Eo libentius
VII Miramur
VIII Dilectus
Obligatis ad rōcinia ordināde vel nō. Ti.XIX
Capitulū vnicū
Magnus
Corpore vitiatis ordinandis vel nō. Ti.XX
Capitula
I De p̄ſbytero
II Cū de tua
III Ex parte.j.
De IIII Significauit
V Ex parte.ij.
VI Expoſuiſti
VII Thomas
Bigamis nō ordinandis. Titulus XXI
Capitula
I Ut bigami
II Super eo
III De bigamis
IIII Nuper
V Debitum
VI Quia circa
VII A nobis
Clericis peregrinis. Titulus. XXII
Capitula.
I Tua nos
II Inter.iiij.
III Tue
IIII Te nobis
Officio archidiaconi Titulus. XXIII
Capitula
I Ut archiaco.
II Officium
III Ea que
IIII Cum ſatis
V Archidiaco.
VI Mādamus
VII Ad hec

VIII Significaſti
IX Ut noſtrũ
X Dilecto

De

Officio archipreſbyteri. Ti. XXIIII
Capitula
I Ut archipre.
II Miniſteriũ
III Officiũ
IIII Ut ſingule
Officio primicerij. Ti. XXV
Capitulũ vnicũ
Ut p̄micerl⁹
Officiũ Sacriſte. Titulus. XXVI.
Capitulũ vnicũ
Ut ſciat
Officio Cuſtodis. Titulus. XXVII
Capitula
I Cuſtos.j.
II Cuſtos.ij.
Officio vicarij. Titulus. XXVIII
Capitula
I Ad audien.
II Prouideas
III Ad hec
IIII Clericos
V Sua nobis
VI Ex parte
Officio ꝛ p̄tãte iudicis delegati. Ti.XXIX
Capitula.
I Quia queſi.
II Sane.j.
III Si ꝑ debili.
IIII De cauſis
V Preterea
VI Quãuis
VII Significaſti
VIII Si quãdo
IX In litteris
V Cõſultatio.
XI Sane.ij.
XII Ex parte.j.
XIII Ex parte.ij.
XIIII Quoniã.j.
XV Super eo
XVI Cauſam.j.
XVII Cauſam.ij.
XVIII Cum te
XIX Relatum
XX Gratum

XXI Prudentiã
XXII Cum cauſa
XXIII Cum ſuper
XXIIII Conſuluit
XXV Inſinuante
XXVI Querenti
XXVII Super que.
XXVIII Paſtoralis
XXIX Ex litteris
XXX Licet
XXXI Cum in iure
XXXII Cum olim.j.
XXXIII Cũ olim.ij.
XXXIIII Coram
XXXV Cum.R.
XXXVI Cũ cõtingat
XXXVII Venerabili
XXXVIII Significãti.
XXXIX Suſpitionis
XL P.ꝛ.G.
XLI Cum viceſi.
XLII Uno delega.
XLIII Quoniã.ij.

De

Officio legati. Ti.XXX.
Capitula
I Cum non
II Studuiſti
III Niſi ſpecial'
IIII Qđ trãſla.
V Licet
VI Dilectus
VII Mouit
VIII Volentes
IX Excõicatis
X Nemini
Officio iudicis ordinarij Ti. XXXI
Capitula
I Pernitioſaꝫ
II Si ſacerdos
III Cũ ab eccl'ia
IIII Cum vos
V Ex parte
VI Significauit
VII Quanto
VIII Ad reprimẽ.
IX Duo ſimul
X Qđ ſedem
XI Paſtoralis
XII Licet
XIII Irrefragabi.
XIIII Quoniam
XV Inter cetera
XVI Cõquerẽte
XVII Ut iuxta

XVIII Dilect⁹
XIX Graue
XX His quibus

De

Officio iudic. Ti. XXXII
Capitula
I Ex litteris
II Iudicis
Maioritate ꝛ obedientia. Ti. XXXIII
Capitula
I Cum certum
II Si quis
III Legebatur
IIII Omnes
V Illud
VI Solite
VII Per tuas
VIII Inter quat.
IX Qđ ſuper
X Cum ĩ eccle.
XI His que
XII Dilecta
XIII Dilecti
XIIII Cũ olim
XV Statuimus
XVI Cum inferior
XVII Humilis
Treuga ꝛ pace. Titulus. XXXIIII
Capitula
I Treugas
II Innouam⁹
Pactis. Ti.XXXV
Capitula
I Antigonus
II Quotiens
III Qualiter
IIII Cum pridẽ
V Accepimus
VI Cum clerici
VII Pleriq̃
VIII Pactiones
Tranſactionibus. Titulus XXXVI
Capitula
I Sicut
II Statuimus
III Contingit
IIII Cõſtitutus
V De cetero
VI Ex litteris
VII Super eo
VIII Veniens
IX Preterea.j.
X Preterea.ij.

Primi libri decretaliũ

XI Ex pte tua

De Poſtulãdo. Ti. XXXVII

Capitula

I Clerici
II Ex pte
III Cũ ſacerdotꝫ

De Procuratoribus Titulus. XXXVIII

Capitula

I Alia
II Querelã
III Ex iſinuati.
IIII In nr̃a
V Tue frat̃ni.
VI Cum ꝑ cã
VII Quia ĩ cau.
VIII Auditꝫ
IX Petitio
X Accedens
XI Dilectus
XII Cõſtitutis
XIII Mandato
XIIII Nõ iniuſte
XV Conſulti

De Syndico ⁊ actore. Titulus. XXXIX.

Caplm vnicũ.

Sicut

De His que vi metuſue cauſa fiunt. Titulus. XL.

Capitula

I Perlatum
II Abbas
III Ad aures
IIII Ad audiẽtiã
V Sacris
VI Cũ dilect⁹
VII Sup eo

De In integrum reſtitutione Titul⁹ XLI

Capitula

I Requiſiuit
II Cũ veniſſent
III Auditis
IIII Ex lr̃is
V Cũ ex lr̃is
VI Suſcitata
VII Coram
VIII Cõſtitutus
IX Cauſa
X Beneficio

De Alienatiõe iudicij mutãdi cauſa facta. Ti. XLII

Capitula

I Ex quorũdã
II Ex parte

De Arbitris. Ti. XLIII

Capitula

I Sane
II Non ſine
III Peruenit
IIII Dilecti
V Cum tpe
VI Cũ dilectus
VII Cum olim
VIII Contingit
IX Per tuas
X Ex pte
XI Expoſita
XII Innotuit
XIII Cũ a nobis
XIIII Cõpromiſſũ

Finis tabule primi libri Decretalium.

Gregorius Nonus

Ad lectorẽ paruaꝝ decretaliũ Sebaſtianus Brant.

Nos impͥſſa (velim) q̃cunq̨ volumĩa iuris:
Cedite:nõ par ẽ/vr̃a ⁊ mea cauſa:locũq̨
Liberius ꝓdire queam date:cedite cũcta:
Et ſinite huc iuuenũ aſpect⁹q̨ oc'loſq̨ venire
Judicioq̨ graui:nr̃m penſare decorem.
Quid ſim:q̃d ve ferã:q̃t cõmoda grandia:
Colligere ex nr̃o pot ẽ q̃cũq̨ libello. (puo
Si q̃d põtifices:ſi q̃d ſuprema poteſtas
Eccleſie ſtatuit:ſi quid decreuerit olim:
Seruariq̨ ſuo iuſſu p̃ceperit vſq̨
Hoc decretalis liber h̃ tibi mõſtrat habũde.
Quin tibi ꝯtinuat rubrũ :caſumq̨ figurat:
Diuidit:⁊ ptes capitũ diſtinguit aptas:
Ordinis atq̨ quote poteris repire regiſtra
Huc ades o iuuenis cui põtificaKa forte
Jura placẽt:pond⁹ facile ẽ tibi ferre minutũ
Ferre inq̨ manic:nec te labor ille grauabit.
Inq̨ ſcholis tecũ potes hũc ſuare diurnis:
Cõmoda ⁊ ex illo cape haud taxãda libello.
Perlege cũcta velim:ſcio te/me x̃a fateri/
Dictuꝝ:⁊ grates habituꝝ ꝓinde decẽtes.
Queris habere parẽ:poter decreta videre:
Que fraterna q̃dẽ:pariliq̨ exacta labore:
Jam dudũ in lucẽ nr̃a hec ꝓdire iubebat
Romani imperij ſpecimen Baſilea decuſq̨.
Jamq̨ vale lector ſtudioſe:⁊ ſi tibi forte
Grãdia pua placẽt:puo h̃ op⁹ emptor habebĩ
Nõ(mihi crede(etiã grãdi nũq̨ ere repẽdes.

G Regorius. ¶ In hui⁹ libri principio quinq; pcipue ſunt pnotāda: videlz q̄ ſit intentio: que materia: q̄ vtilitas: cui parti phie ſupponat: q̄s modus agēdi: τ q̄s libri titul⁹. ¶ Intentio dñi Gregorij in hac pñti cōpilatione fuit diuerſas cōſtitutiōes τ decretales epiſtolas pdeceſſoꝝ ſuoꝝ in diuerſa diſpſas volumia ſeu cōpilationes: q̄ difficultatē ſtudentib⁹ ingerebāt: i vnā cōpilationem reſecatis ſupfluis ad vtilitatem legentiū ac ſtudētiū reducere: ꝓut i eiuſdem dñi gregorij ꝯſtitutione euidētius declaratur.

I N noīe ſancte trinitatis amen. Compilatio decretalium Gregorij pape. ix.

a Gregorius Epiſcopus ſeruus b ſeruorum c dei: Dilect' filijs doctoribus et ſcholaribus d vniuerſis Bononie e cōmorantibus: Salutē τ apoſtolicam benedictionem.

f R g Ex h pacificus pia miſeratione diſ i poſuit ſibi ſubdi k tos fore pudicos: l pacificos et m modeſtos: ſed n effrenata cupiditas: ſui prodiga: pacis emula: mr̄ litiū: materia iurgioꝝ: tot q̄tidie

¶ Materia in hoc opere: ſunt ipſe cōſtitutiones τ decretales epl'e ſub ſingulis titulis collocate. ¶ Vtilitas ē: vt his lectis τ intellectis ſciamus diſcernere inter equū τ iniquū: τ vnicuiq; reddere qđ ſuum ē: τ in h iuſticia cōſiſtit: vt inſti. đ iuſti. τ iur. in pn. τ. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. ¶ Supponitur ethice. i. morali ſciētie: ſicut τ alij libri iuris: vnde etiā dicit impator: legibus nr̄is hominū mores intendim⁹ corrigere. C. de ſecūđ. nup. l. j. ¶ Modus agēdi talis eſt. Diuidit em̄ opus ſuū in quinq; partes. In pma pte tractat de ſūma trinitate τ fide catholica: τ de ꝯſtitutionib⁹: de reſcriptis: de iudicib⁹ τ eoꝝ officijs. In ſcđa pte tractat de iudicijs τ cooperātib⁹ ad iudicia. In tertia pte tractat de vita τ honeſtate clericoꝝ τ rebus eoꝝ et eccliaꝝ. In q̄rta de ſpōſalib⁹ τ matrimonijs τ impedimētis eoꝝ. In quinta de accuſationib⁹ τ criminibus τ penis eoꝝ. Et ſic terminat tractatū ſuū: ipſum diuidēs in quinq; ptes: ad ſimilitudinē quinq; ſenſuū corporis: q̄s quilibet q̄ iudicat hr̄e debet: aliter nō eſt idoneus iudex. Sic em̄ oīs copula cōiugalis reſtricta ē vſq; ad quartū gradū ad ſimilitudinē q̄ttuor humoꝝ vel elementoꝝ corpis humani: vt ff. de cōſan. τ affi. nō debet. §. ꝓhibitio. ¶ Dicens: Gregorius eps ſeruus ſeruoꝝ dei τc. et hic eſt libri titulus. b ¶ Seruus. ſic etiam impator appellat ſe ſeruū. C. đ offi. pre. preto. aphrice. l. j. circa prin. Vel dic q dicit ex humilitate: quia q̄ maior ē veſtꝝ: fiat ſicut miniſter veſter. ix. q. iij. nullus primas. matth. xx. luce. xxij. τ marc. ca. x. Vel ſeru⁹ đr: q2 ſicut p ſeruū acquirit dño. inſtit. p q̄s pſo. nobis acqui. circa prin. Ita etiā p dñm papā cuilibet eccleſie pōt acq̄ri. ff. de cenſi. cū inſtantia: in pticula q̄ deciſa eſt de pn. ff. vt li. pen. eccleſia. ij. Sic p ipatorē acquirit hoīb⁹. in auc. cōſti. q̄ digni. fi. libe. a pa. po. §. illud quoq;. col. vj. et noctes ducit inſomnes: vt ſubiecti ſub oī quiete conſiſtant: in auc. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. in prin. col. ij. τ dicit impator volūtarios labores appetimus: vt quietem alijs preparemus: in auc. vt diui. iuſſi. ſub ſcrip. habe. glorioſiſſi. q̄ſto. in pn. col. viij. τ ff. de reſti. ſpo. c. frequēs. c ¶ Filijs: benedicit filijs: q2 ſolūmodo patriarchas: archiepos τ epos fratres appellat: omēs alios filios. ff. de cri. fal. ꝙ graui. d ¶ Bononie commorantib⁹. τ ita nō in caſtris: qm̄ ſi in caſtris ſtudeāt: bñficia ex puilegio ſibi cōceſſa occaſiōe ſtudij hr̄e nō debēt. ff. de cle. nō reſi. tue fraternitatis. Preterea exquo dicit bononie: nō videt q alijs mittat alibi ſtudētib⁹: τ ſic nō tenēt recipe hāc cōpilationē: q2 lr̄e pape nō extēdunt ad alios q̄ ad eos q̄b⁹ mittunt vel q̄ cōtinent in eis. ar. ff. de offi. dele. p. et. g. τ. c. gratū. et c. cū olim. Sz nō ē ita: oēs em̄ tenēt ad obſeruationē hui⁹ cōpilatiōis ſz ꝓpter ſtudiū qđ ē bononie cōmuni⁹ τ generali⁹ pcipue i vtroq; iure: τ ibi q̄ſi de oīb⁹ ptib⁹ mūdi ſūt ſtudētes: ideo poti⁹ bononie dirigūtur: et ita oēs tenentur hāc cōpilationē obſeruare: q̄ nec poſſent nec debēt ſingulꝛ auribꝰ itimari. xvj. diſ. qđ dicitis. et ff. de poſ. prela. ad hec. τ cōſtitutio pncipis poſt duos mēſes a tpe publicationis oēs aſtringit: in auc. vt facte noue conſti. circa pn. col. v. τ ff. de ſen. exco. nouerit. e ¶ Salutem: p talē ſalutationē nō tollit excōmunicatio: ſi aliqui ſcholares vel mgr̄i eſſent excōicati tpe publicatōis. ff. đ ſen. excō. ſi aliqñ: vbi đ h Ber.

R Ex pacific⁹ ¶ Primo ponit exordiū in q̄ cōcludit finale intētū iuris generalis. Scđo narrationē i q̄ oſtēdit finale intētū hui⁹ cōpilationis ſeu iur' pticular'. ibi. Sane. Tertiō ꝯcludit. ibi. Volētes. Prima ſubdiuidit: q2 pmo ponit finē viatoris. i. hoīs ad quē a deo diſpoſit⁹ ē. Scđo cauſā deuiatiōis ab h fine ibi: Sz effrenata. Tertio vt ad debitū finē viatoꝛ deducat: ꝯcludit legē neceſſariā: τ oſtēdit tres ꝟtutes ac ꝓprietates legis. ibi: Ideoq; lex pdit. Scđa pars ſubdiuidit: q2 Primo ponit euētū circa ꝯſtitutiones eccliaſticas correctiōi ſubmittēdas: τ ponit materiā τ cauſā ipulſiuā hui⁹ cōpilatiōis. Scđo ꝯcludit cām finalē. ibi. Ad cōem. Tertio cām coadiuuatiuā: ibi. Per dilectū. Quarto formalē. ibi. Reſecat'. Et hec diuiſio ſufficit p ſūmario. Abbas Si. f ¶ Rex. alibi appellat ipator. xj. q. iij. iulian⁹. g ¶ Pacific⁹: q̄ vt pacē doceret venit i mūdum. xxiij. q. j. niſi bella. regnū tn̄ ei⁹ nō ē de h mūdo. e. cā. q. iij. §. j. τ i euangelio. Ioh. c. xviij. L. Z. h ¶ Diſpoſuit. ſ. p ꝓuidētiā τ pdeſtinationē nō neceſſitate: q2 vaſis ire τc. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. de pe. di. iiij. §. ſic itaq;. τ in pcedētib⁹ τ ſequētib⁹ §. i ¶ Subditos. i. pdeſtinatos q̄ ſi etiā peccāt corā dño dicūt peccare. de pe. di. j. τ venit: q̄ etiā ſi peccāt: nihilomin⁹ ſaluabūt. de pe. di. iiij. §. ſic itaq;. Cōtra pmū dictū ē. de pe. di. iiij. §. hāc ſocietatē. k ¶ Pudicos. i. caſtos: ſic τ ipator ſubditos ſuos caſtitatē ſuare hortat. vñ đr caſtitas ſola ē q̄ cū fiducia poſſibilis ē deo aīas pñtare. i auc. đ lenonib⁹. §. ſancim⁹. col. iij. q̄ ſuaderi pōt: impari vero nō pōt. xxxij. q. j. itegritas. vñ debem⁹ eē pudici: q2 ipudic⁹ ocul⁹ ipudici cordis ē nūci⁹. xxxij. q. v. nec ſolo. l ¶ Pacificos. i. pacē cuſtodiētes. vñ etiā đr: bti pacifici qm̄ filij dei vocabunt. xxiij. q. j. noli. τ matth. c. v. L. Z. m ¶ Modeſtos. i. tpatos: q2 q̄libet đz hr̄e i ſe tpātiā: vt ſciat ſuare miſcōiaz τ rigorē: vl' ſil' vtrūq;. xlv. di. diſciplia. Ber. n ¶ Cupiditas: q̄ ē radix oium maloꝝ. xlvij. di. bonoꝝ. in auc. vt iudi. ſine q̄q̄ ſuffra. §. cogitatio. col. ij. τ h idem innuit: de pe. di. ij. §. q2 radix oim: p⁹ illū. §. ex pmiſſis. Ber. o ¶ Pro

diga: qꝛ nō ſolū reꝝ: ſ; etiā fame ꝗs ꝓdigus ē: vt ha
bet̃. C. de his ꝗ pe. no. l. x. i fi. ꝺ accu. p̃la. exceſſus: ⁊ tal'
crudelis ē ꝗ famā ſuā negligit. xij. q. j. nolo. Et ꝟe: qꝛ
oīs etas ab adoleſcētia ꝓna eſt in malum. xij. q. j. oīs
etas. ⁊ oīs creatura ſub vitio eſt. de pe. di. ij. §. chari/
tas ad fi. et hu/
mana nat̃a qꝺ/
ammodo labit̃
ad delicta. ī auc̃.
de monachis. §.
ſi ꝗs igit̃. col. j. ⁊
ꝓcliuus ē hoīm
curſus ad volu/
ptatē: ⁊ natura
eſt imitatrix vi/
tioꝝ. xx. q. iij. ꝓ/
cliuꝰ. Vñ clau/
dianꝰ: Procliui
oꝛ vſus ī peioꝛa
dat̃: ſed in eo qꝺ
dicit ꝓdiga: vi/
det̃ ſibi ꝯtraria
lr̃a iſta: qꝛ p̃mo
dixit cupiditas:
qꝛ ꝗ eſt cupidus
nō ē ꝓdigus. ſic
intellige cupidi
tas refert̃ ꝗꝫtum
ad retentionem
tpalium: ꝓdiga
ꝗꝫtū ad euacua/
tionē virtutum:
qꝛ vnū expellit

a noua litigia generat: vt niſi
b iuſticia conatꝰ eiꝰ ſua ꝟtute
reprimeret: ⁊ q̃ſtiones ipſiꝰ
īplicitas explicaret: ius hu/
mani federis: litigatoꝝ ab/
uſus extingueret: ⁊ dato li/
c bello repudij: ꝯcoꝛdia extra
mundi terminos exularet.
d Ideoqꝫ lex ꝓdit̃: vt appeti/
e tus noxiꝰ ſub iuris regula li
mitet̃: p quā genuſ humanū
f vt honeſte viuat: alteꝝ non
g
h ledat: ius ſuū vnicuiqꝫ tribu
at: informat̃. Sane diuerſaſ
i ꝯſtitutiōes ⁊ decretales epi
ſtolas p̃deceſſoꝝ nr̃oꝝ in di/
uerſa diſperſas volumina:
k q̃ꝝ alique ꝓpter nimiam ſi/
militudinē: ⁊ quedam ꝓpter
l ꝯtrarietatē: nonnulle etiam

m ꝓpter ſui ꝓlixitatē: cōfuſio/
nē īducere videbāt̃: alique
ꝟo vagabāt̃ extra volumīa
ſupꝛadicta: q̃ tāqꝫ incerte fre
n quēter ī iudicijs vacillabāt:
ad cōmunē ⁊ maxīe ſtuden/
tiū vtilitatē p dilectū filium
fratrē Raymūdū capellanū
o ⁊ penitentiariū noſtrū: illas
in vnū volumē reſecatis ſu/
perfluis ꝓuidimꝰ redigen/
das: adijcientes ꝯſtitutiōes
nr̃aſ ⁊ decretales ep̃las: per
p q̃s nōnulla que in pꝛioꝛibus
erāt dubia declarāt̃. Volē/
q tes igit̃ vt hac tm̃ cōpilatio/
ne vniuerſi vtantur in iudi/
cijs et in ſcholis: diſtrictius
pꝛohibemus ne quis pꝛeſu/
mat aliā facere abſqꝫ auc̃te

aliud. xxxij. q. j. cū renūciat̃. Ber. a ¶ Litigia: hoc
ideo dicit: qꝛ humana natura ꝓna eſt ad diſſentiēdū
j̃. de cōceſ. p̃ben. qꝛ diuerſitatē. ⁊ ff. ad trebel. qꝛ pote
rat. ⁊ de conſe. di. iiij. ſicut in ſacris. ⁊ ff. de arbi. itē ſi
vnꝰ. §. vlt̃. ⁊ ſꝑ nouas deppꝛopera edere foꝛmas. C. ꝺ
ve. iu. enu. l. ij. §. ſed qꝛ diuine: ⁊ natura introductum
ē: vt plura ſint negocia qꝫ vocabula. ff. de p̃ſcrip. ver.
natural'. Unde dicit īpatoꝛ ꝙ natura nouitates q̃ti/
die nitit̃ inuenire. vt in auc̃. quibꝫ modis natu. effici.
legiti. ⁊ ſui. §. ſi quis vero. col. vj. ⁊ iꝺo nouis moꝛbis
noua cōuenit antidota p̃parari. j̃. de iura. calum. cete/
rū. ⁊ varia expimenta moꝛboꝝ varia nos cogūt reme
dia inuenire. l. di. vt conſtitueret̃: ⁊ qꝺ medicamenta
moꝛbis exhibēt: h̃ iura negocijs. in auc̃. hec cōſtitutio
q̃ innouat cōſtitutionem. in p̃n. col. viij. ⁊ que de nouo
emergunt nouo auxilio indigent. ff. de inter. ac. de eta
te. §. ex cauſa. ⁊ ff. vt in poſ. lega. l. plane. ⁊ ff. de ven.
inſpicien. l. j. in pꝛin. ⁊ j̃. de offi. delega. inſinuāte. ⁊ j̃.
de exceptio. paſtoꝛal'. j̃. de teſti. pꝛeſentiū. ⁊ c. penulti.
b ¶ Juſticia. q̃ ab alijs virtutibus augeri ⁊ ad ma
ius apparere deſiderat. in auc̃. de referendarijs. §. ꝓ/
pterea. col. ij. c ¶ Libello repudij: quē olim mari/
tus dabat vxoꝛi. j̃. de diuoꝛ. gaudemꝰ. in fi. ⁊ ff. de di/
uoꝛ. l. ij. §. in repudijs. d ¶ Prodit̃: vt humana co/
erceat̃ audacia ⁊ tuta ſit inter impꝛobos innocentia.
iiij. di. facte ſunt aūt. nam p leges nemo benefacere co
gitur: ſed male agere pꝛohibetur. xxiij. q. v. ad fidem.
e ¶ Limitet̃: limes eſt agroꝝ diſcretio: Unde ꝟſus.
Limes erat poſitus litē vt diſcerneret agri. j̃. de ver.
ſig. foꝛus. f ¶ Honeſte viuat ⁊c̃. hec ſunt tria p̃ce
pta legis. ꝺ quibꝫ habes. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iure. l. iuſticia. §.
j. ⁊ inſti. eo. ti. §. iuris p̃cepta. ⁊ ſic ſunt intelligenda
honeſte viuere quantū ad ſe: in his. ſ. q̃ nobiſcū agi/
mus: q̃ honeſtas circa matrimoniū cōſideratur. ff. de

ritu nup. l. ſꝑ. xxxj. di. nicena. ⁊ circa moꝛes. ff. de tu.
⁊ cu. dat' ab his. l. ſcire. §. pe. ⁊ §. vlt̃. Ber. g ¶ Al
teꝝ nō ledat: ī his. ſ. q̃ circa alios agimꝰ: vnde illud:
qꝺ tibi non vis fieri alijs nō facias. in pꝛin. decretoꝝ
di. j. humanum genus. ⁊ j̃. de ma. ⁊ obedi. c. dilecti.
h ¶ Jus ſuum
vnicuiqꝫ: ſiue ſit
pena afficiēdus
ſiue p̃mio remu/
nerādus. di. iij.
c. fi. ⁊ j̃. ti. xxi. c.
firmiter. §. j. ī fi.
⁊ p hoc dicit̃ ſer
uire deo: ſibi et
ꝓximo: et ſūmū
bonū in vita eſt
iuſticiā colere: ⁊
ius ſuum vnicui
qꝫ tribuere. xij.
q. ij. cū deuotiſſi
mā. et p hoc qꝺ
dicit̃: vnicuiqꝫ:
dat̃ intelligi q̃li/
ter debeat ſe ha/
bere erga ſupe/
rioꝛē: parē ⁊ ſub
ditū. i ¶ Cōſti
tutiōes: Conſti/
tutio eſt quā p̃n/
ceps facit ꝓpꝛio
motu. Decretal'
ep̃la ē qñ reſpō/
det ad cōſultati/
onem. j̃. de ſen. excō. c. ſi ꝯcubine. k ¶ Similitudi/
nem: ideꝫ dicit impatoꝛ: ⁊ eandē cauſā aſſumit. C. de
nouo co. cōpo. in. iij. cōſti. ī p̃n. l ¶ Cōtrarietatē:
⁊ ideo cōpilatio antiq̃ non fuit legitime oꝛdinata: qꝛ
nulla cōtrarietas debet eſſe in iure. C. de vete. iu. enu.
l. tanta. §. contrariū: ideo in p̄nti cōpilatione nullum
debet cōtrariū reperiri. m ¶ Vagabant̃: q̃s vide
bitis p titulos collocatas: iſte nō erant in antiq̃ cōpi
latione: ⁊ ſunt iſte. j̃. de ſer. non oꝛ. miramur. j̃. de biga.
a nobis: ⁊ ita de alijs. n ¶ Per dilectū filiū fratrē
Raymūdū: ⁊ recte ⁊ oꝛdinate: debēt em̄ taliter cōpi/
lari decretales vt oꝛdo tēpoꝝ ipſaꝝ ex illaꝝ compoſi/
tione ⁊ diſpoſitione clareſcat: pꝛimis ī pꝛimo loco: po
ſterioꝛibus in ſcꝺo ponēdis. vt. C. de no. co. compo. in
p̃ma conſti. in p̃n. qꝺ ꝗdem ſeruat̃ in p̄nti cōpilatiōe:
ſed ī antiq̃ nō: ⁊ qui eas cōponūt: non ſolū debēt eſſe
glorioſi doctrina legum: ſed experientia reꝝ: vt. C. eo.
ti. cōſti. ij. vnde p oꝛdinationē iſtius cōpilatiōis ſcie/
tis: quis illoꝝ quoꝝ tpe cōſtitutiōes cōcilia decreta/
les edita ſunt: p̃ceſſit. o ¶ Reſecatis: pōt ergo dñs
papa derogare cōſtitutionibꝫ p̃deceſſoꝝ ſuoꝝ: nō ob.
ꝙ par in parē non habet imperiū. ff. de arbi. l. nā ma/
giſtratꝰ. ⁊ eſt no. qꝛ eadē pſona cenſet̃ cum eo cui ſuc/
cedit: ⁊ nemo pōt ſibi hanc legē imponere: ne liceat ſi
bi a p̃ma volūtate diſcedere. ff. de lega. iij. l. ſi ꝗs ī p̃n.
p ¶ Declarant̃. j̃. de regula. ſtatuimꝰ. q̃ exponit illa
cōſulti. q ¶ In iudicijs. ſic ꝫ videt̃ ꝙ oībꝫ decre/
talibus iſtis vti poſſumꝰ in iudicijs: qꝛ indefinita eq̃/
pollet vniuerſali. xix. di. ſi romanoꝝ. ⁊ j̃. de pꝛiuile. qꝛ
circa. et. ff. de ſerui. ſi cui. ff. de ſer. vꝛ. pꝛe. l. ſi ſeruitus.
⁊ ita non eſt hic aliq̃ indulgentia ſiue diſpenſatio: qꝺ
falſū eſt īmo multe ſunt: ⁊ indulgētia nō debet trahi
ad ꝯſequentiā. vij. q. j. petiſti. ⁊ inſti. de iure na. §. pla
ne. dicas ꝙ ꝓpter vnā decretalē vel duas aut plures

nec plꝰ nec minꝰ eſt: ⁊ ē ſi. ꝺ ꝯſe. di. ij. reuera. vbi dicit ꝙ oēs illi qui mãducauerūt de mãna illo qđ pluit fi/lijs iſrael i deſerto mortui ſunt: ⁊ tñ caleph ⁊ ioſue nō fuerunt mortui in deſerto: imo intrauerūt terram ꝓ/miſſionis. lxxvj. di. ieiuniū. ⁊ ita modicū qđ non no/cet: nam modica res non inducit ſymoniā. ꝭ. de ſy/mo. ⁊ ſi qſtiões. Ar. ꝯ q2 ꝑ modica re dat actio furti. xiiij. q. vlt. c. vlt. et ꝑ ſex ſolidis tm̄ cōmittit ſymonia. ꝭ. ꝺ ſymo. ex tue fraternitatis: ⁊ ꝑ vna gallina cōmittit furtū. inſti. de rer. diui. §. gallinar. So. dic: affectus ⁊ intentio cōmittentis ꝯſiderat i talibꝰ. vel dicas qđ dicit in ſcholis: refert ad decretales illas q̄ cōtinent indulgentiā ſiue diſpē/ſationē: q2 ille debēt legi in ſcholis: vt ſciat ꝑ doctri/nam vbi ⁊ qñ ſit diſpenſandū: que ꝟo ius cōmune cō/tinent referunt ad vtrūq3: q2 illis vtimur in iudicijs ⁊ in ſcholis. Si vero decretalis aliqua de cetero inueniat extra cōpilationē iſtā. qđ fiet? Tene qđ dicitur. ꝭ. de fide inſtru. c. paſtoralis. Hic precipit papa vt tm̄ hac cōpilatione vniuerſi vtant: Quid erit ſi aliq̄ vellēt vti et legere priorem? Dico ꝙ illi eſſent excōmuni/candi: qui faciunt cōtra mandatū principis. ꝭ. de ma. ⁊ obedi. ſi qs. et. xxv. q. j. generali. De Summa trinitate ⁊ fide catho. Qm̄ omne qđ non eſt ex fide peccatū eſt. xxviij. q. j. §. j. Ad roma. xiiij. et. ꝭ. ꝺ pſcrip. qm̄ omne. ⁊ ordo nr̄e repationis a fide ſumpſit exor/dium: ideo de fide ca. primo eſt agendū. Et q2 in fide primo inſtrui debemꝰ vt ſic ad baptiſmū creduli ve/niamus. de ꝯſe. di. iiij. ante baptiſmū. Videndū ē ergo quid ſit fides: put hic accipit: ⁊ qt modis accipiat fi/des: ⁊ quot ſint ſpecies fidei: ⁊ qt articuli: qđ pmium credētiū. ⁊ q̄ ſit pena non credētiū. ¶ Fides em̄ mul/tis modis dicit. Dicit fides qñq3 idē qđ ſacrm̄ bap. xlv. di. de iudeis. et. ꝭ. de bap. ⁊ eius effec. debitū. Itē dicit fides caſtitas thori. xxvij. q. ij. coniuges. et. ꝭ. de iureiur. quēadmodū. ⁊ eſt vnū de tribꝰ bonis matri/monij. e. cauſa. et qſtione. omne itaq3. Itē dicit fides ſecuritas ſiue pactū q̄ etiā hoſti ſeruāda eſt. xxiij. q. j. noli. Item dicit fides qñq3 ꝯſcientia. ꝭ. de reſti. ſpoli. lras. et. ꝭ. de pſcrip. qm̄ omne qđ nō eſt ex fide. i. ex cōſcientia. de pe. diſ. iij. querat. §. itē illud ambroſij. Itē dicit fides credulitas ſm quā credimꝰ id qđ non vi/demus. fides em̄ eſt de re nō viſa. de pe. di. iiij. in do/mo. vnde etiā dicit: fides nō habet meritū cui huma/na ratio pbet experimentū. Itē dicit fides ꝓmiſſio. in/ſti. de rerū diui. §. vendite. Itē alio modo dicit fides collectio articulor. vt h. ⁊. xxiiij. q. j. hec eſt fides. preterea ⁊ in pſ. dicit: hec ē fides ca. quā niſi ⁊c. Itē dicit fides equitas i actionibꝰ ꝯſiderata. inſti. de actio. §. actionū quedā ſunt bone fidei: quedā ſtricti iuris. Fides vero ſic deſcribitur ab aplo in epl'a ad hebreos: put hic ſumit: fides eſt ſubſtantia rer ſperandar ar/gumētū nō apparentiū. Et dicit ſubſtantia ſperāda rum rerum: q2 ſperare debemus qđ dictum ē a ꝓphe/tis eſſe futur. Argumētū nō apparētiū dicit: q2 per ꝓphetias iam cōpletas debemꝰ habere argumētū. i. ꝓbationē non apparentiū de futuris cōplendis. ſ. de die iudicij et ꝺ fine mūdi. Sed videt ꝙ diffinitio iſta non ſit bona: q2 vera diffinitio cōuertibilis debet eſſe cū ſuo diffinito: ſed hec nō eſt cōuertibilis: q2 ſpes ſi/militer ē ſuſtantia ſperandar rer. vnde videt inferē/dum: ꝙ fides eſt ſpes: qđ eſt falſum. Itē hec diffinitio

ſedis apoſtolice ſpeciali.

De Summa trinitate ⁊ fide catholica.

I Anno. iij. in conci. generali. Tractat de trinitate ⁊ ipſius opibus: de fide ⁊ articulis fidei ⁊ de ſacramentis eccleſie: vbi etiam interſerit de ordine. Ca. I

videt loqui tm̄ de futuris: cū fides ſit tam de pſenti/bus ꝙ de pteritis ⁊ futuris: eo ꝙ habet ſe ad oīa. ad pterita: q2 credendū ē chriſtū fuiſſe natum ⁊ paſſū. ad pñtia: q2 credendū eſt qđ ipſe ſit q̄ in altari q̄tidie cō/ficit. et ad futura: q2 credere debemus ipm ventur ⁊ iudicatur viuos ⁊ mortuos: ⁊ ita videt eſſe inſufficiens iſta diffini/tio: ⁊ lʒ diuerſa tēpora compre/hedat: vna tñ fi/des eē videt: vñ ſatis pōt dici ꝙ nō eſt vera diffinitio: ſed q̄dā notifi/catio fidei ab aplo dicta. Poteſt aūt magiſtralit diffiniri: Fides eſt volūtaria certitudo abſentiū infra ſci/entiā ⁊ ſupra opinionē ꝯſtituta. Scientia em̄ habet cognitionē: fides ꝟo non. vñ dicit Augꝰ. fides ē cre/dere qđ non vides: de pe. di. iiij. in domo ¶ Speci/es aūt fidei ſūt due: vna eſt formata quā habēt boni ⁊ ſancti. Eſt ⁊ alia informis: quā habent mali et etiā demones ⁊ infideles: et exiſtētes in mortali peccato: ⁊ fides cor caret forma. Prima ē virtus a q̄ dicūtur fideles quicūq3 baptizāt: de cōſe. diſ. iiij. quod apud. et talis fides dicit informata charitate. vñ ſic poteſt diffiniri: fides ē qualitas qua quis credit qđ diligit: charitas dignior eſt penes quā cōſiſtit oīe meritū: ⁊ eſt fons viuus cui non cōmunicat alienus ſcʒ a fide. ꝭ. de regu. licet. in fi. ⁊ de peni. di. j. omnis qui non dili/git. §. item vt chriſtus ait. vnde dicit fides noſtra eſt virtꝰ quā charitas comitat. vñ dicit Augꝰ. Fides que ꝑ dilectionē opat ē fundamētū oīm virtutū. j. q. j. cū paulꝰ. Et apoſtolꝰ ita diffinit: Hec ē fides q̄ per dilectionē opat: de pe. di. ij. §. itē ſine charitate. ⁊ nō ca q̄ demonū ē: q̄ credūt ⁊ cōtremiſcūt. De fide informata charitate dicit Abachuc ꝓpheta: Iuſtꝰ ex fide ſua vi/uit. Fides nr̄a eſt eadē in ſubſtantia cū fide antiquo/rum: vt dictum eſt: qđ ꝓbat euangeliū: Turbe autem que pcedebant et que ſequebantur clamabāt dicētes: oſanna filio dauid. Diſtant tñ in qualitate: q2 qđ ipſi credebāt de futuro: nos credimꝰ de pteritis. ſ. chriſtū natū ⁊ paſſum. ¶ Principales aūt articuli fidei nr̄e ſunt ſeptē ſm ꝙ ſeptē ſunt dona ſpūſſancti: qs q̄libet chriſtianꝰ ſcire tenet: clerici explicite: laici implicite: ⁊ credere ſic tenet ecclia: ⁊ ſūt hi: incarnatio ſiue natiuitas: baptiſmꝰ: paſſio chriſti ſiue mors eiꝰ: deſcēſꝰ ad iferos: reſurrectio: aſcēſus i celū: aduētꝰ eiꝰ i iudiciū: de qbꝰ habes i pma ꝯſtōne firmit. ꝑ qbꝰ Johes i apocalypſi legit fleuiſſe: vbi dr: Vidi librū ſignatū. vij. ſigillis formā inpmētibꝰ i celo ⁊ i tra ⁊ apud inferos: ⁊ nemo fuit dignus apire librum niſi leo ꝺ tribu iuda. Scđz q̄ſdā theologos ſūt. xij. ar. fi. ꝑpt. xij. aplos: q̄ eadē hora inſtinctu ſpūſſācti ſymbolū compoſuerūt: vñ dr ſymbolū a ſyn qđ ē ſimul ⁊ bolꝰ qđ ē morſellus q2 vnuſq̄ſq3 aplor ſuū morſellū. i. ptē ſuā appoſuit: ⁊ ē aliud ſymbolū maiꝰ: qđ cātat i miſſa: i nicena ſyno/do factū ꝑpt grecos q̄ nō credebāt ꝙ ſpūſſancꝰ pce/deret ab vtroq3. ꝺ cōſe. di. v. c. vlti. ⁊ penult. Eſt ⁊ tertiū ſymbolū athanaſij: quicūq3 vult: qđ cātat i pma: iſtud pōt appellari q̄rtū ſymbolū: ⁊ ita ſūt mō quat/tuor ſicut q̄ttuor euāgelia: ſed verius eſt ꝙ articli ve/ri tm̄ ſūt ſeptē de q̄bus dictū eſt. ¶ Premiū ꝟo cre/dentiū eſt vita eterna. ¶ Pena ꝟo non credentiū eſt gehēna ppetua: iuxta illud: hec ē fides catholica quā niſi quiſq3 fidelit firmiterq3 crediderit: ſalꝰ eſſe nō poterit: ⁊ qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit ſalꝰ erit. ꝭ. de bap. ⁊ eius effec. maiores. Bern.

f Irmiter. ¶Non ſolet ſũmari ſꝫ ꝑſũmario diuidit in duas ptes principales. Scḋa ibi. Vna ẜo. Pria tractat de ſũma trinitate ꝛ ei9 opib9: de fide catholica ꝛ articulis fidei. Scḋa ps ꝑncipalis tractat de ſacris. Et ꝑmo ḋ ſacro euchariſtie iterſerẽs de ſacro ordis. Secũdo ḋ ſacro baptiſmi.ibi. Sacramentũ. Tertio de ſacro penitentie.ibi. Et ſi poſt. Quarto de ſacro ꝯiugij.ibi. Non ſolũ.Ab.

a ¶Firmiter. Hoc ideo dicit: qꝛ ordo fidei noſtre ꝓbari ñ pt. ꝛ quia vbi ratio deficit: fides ſupplet: de cõſe.di. ij.reuera. i fi. vt qḋ ẜmo ſonat affect9 ſentiat.i.fi/deſ.ḋ ꝯſe.di.vl. c.vlt.ꝛ ḋ ꝯſe.di. iiij.nil eſt aliud. ar.qꝛ fides eſt ḋ re nõviſa.ḋ pe.di.iiij.i domo.in fine.

m ¶Simplex oĩno. Nõ ꝙ mltiplex ẽ cõpoſitio: Eſt eñ ꝓprie cõpoſitio ptis ad ptes: vt in rebus corpalibus. Itẽ eſt cõpoſitio ꝓprietatis ad ſubiectũ: vt rationabilitas ĩ anima Item forme ad ſubſtãtiam: ꝛ ſube ad formã: Nulla iſtaꝝ cõpoſitionũ cadit ĩ deũ: ꝛ ideo ḋr ſimplex oĩno: id ẽ: in quolibet ſenſu cõpoſitionis. Et ponc q̃ſi ſilr in aĩa: cuius ſuba ſimplex eſt ꝛ tñ tria reperiũt in aĩa: intellectus q̇ ꝑconcipit: ratio q̃ diſcernit: ꝛ memoria q̃ ꝓſuat. Intellectus ꝑconcipiẽs patri ꝑmo opãti cõpatur. Ratio diſcernẽſ cõparat filio: q̇ ẽ ſapiẽtia patriſ diſponẽs oĩa in celo et in terra. Memoria conſeruans comparatur ſpirituiſãcto q̇ omnia bona corroborat ꝛ ꝯfirmat. Sicut iſta tria idẽ ſũt in ſubſtãtia cũ aĩa: ſic ꝛ tres ꝑſone pater ꝛ fili9 ꝛ ſpũſſanct9 idẽ ſũt in ſuba.

Firmiter

b credimus ꝛ c ſimpliciter confitemur: ꝙ vn9 ſol9 d eſt ver9 e de9: f eternus: g immenſus h ꝛ incõmutabilis: i incõꝓhenſi k bilis omnipotens ꝛ l ineffabilis pater ꝛ fili9 ꝛ ſpũſſanct9: tres q̇dem perſone: ſed vna m eſſentia: ſuba ſeu natura ſimplex oĩno: pater a nullo: filius a patre ſolo: ac ſpũſſãct9 parit ab vtroꝗ abſꝗ initio ſemꝑ ac ſine fine: pater generans: filius naſcẽs ꝛ ſpũſſanctus ꝓcedẽs: cõſubſtãtiales n ꝛ coeq̃les ꝛ coomnipotẽtes o et coeterni: vnũ vniuerſorũ principium creator oĩm viſibilium ꝛ inuiſibiliũ ſpũaliũ et corporaliũ: q̇ ſua omnipo p tenti virtute ſimul ab initio tẽporis vtrãꝗ de nihilo cõdidit creaturã ſpũalẽ ꝛ corporalẽ: angelicã videlicet ꝛ q mundanã: ac deinde huma r nam q̃ſi cõmunẽ ex ſpiritu ꝛ s corpore cõſtitutã. Diabolus t eñ ꝛ alij demones a deo qui v dem natura creati ſũt boni: x ſed ipſi per ſe facti ſũt mali: y homo vero diaboli ſuggeſtione peccauit. ¶Hec ſancta trinitas ẜm cõmunẽ eſſentiã

b ¶Credim9: hoc iḋo dicit: quia dubius in fide infidelis ẽ.ꝭ. de here.dubius: ꝛ ar.xxij.q.j.omne qḋ.in fi.ꝛ eſt ſilr de accuſato ꝯtra quẽ nihil eſt ꝓbatũ: ꝛ ſic dubius qñ ſe nõ purgat. Et qꝛ fides eſt exordiũ nr̃e reparatiõis: ideo ꝑus de ea ꝑmittit: qꝛ ꝑus homo debet inſtrui in fide: de cõſe.di.iiij.ante baptiſmũ.ꝛ.c.añ.xx. c ¶Simpliciter: fides eñ ſimplicib9 ẜbis eſt ꝓponenda.xxiij. di. qui eps.ꝛ.xxiiij.di.quando.ſic ꝛ teſtimoniũ debet eſſe purum.iij.q.ix.pura.ꝛ ſimplex debet eſſe conſtitutio: ſimiliter ꝛ lex.iiij.di.erit autem.ſic ꝛ quelibet ſcriptura ſi obſcure loquat ꝓ non ſcripta habet.ff. ḋ his q̃ ꝓ non ſcrip.ha.l.j.ſic ꝛ teſtimoniũ obſcuꝝ non valet.ꝭ.de ꝓba.in ꝑſentia.ꝛ ꝭ.de teſti.cũ clamor.ꝛ.ff. de interro.ac. de etate.§.nihil intereſt. ꝛ generalit nũꝗ ꝑ extranea verba res eſt ꝓponenda ſed ꝑ vſitata.ar. xxxvij.di.relatũ.Jo. d ¶Vnus: hoc dictũ fuit ad differentiã pluriũ planetaꝝ: quos quidã colebãt tãꝗ deos. e ¶Eſt verus: dictus ẽ ad differentiã fictorum. f ¶Etern9: h iḋ dicit: qꝛ miſericordie dei nec mẽſuras poſſumus ponere nec tẽpora diffinire: ḋ pe. di.j.multiplex.ꝛ.xxvj.q.vj.is qui. g ¶Immẽſus. id ẽ.ſine menſura.vñ dicit intra oĩa non incluſus: extra oĩa non excluſus: ſupra oĩa nõ elatus. h ¶Incõmutabilis.xxij.q.iiij.incõmutabilis.ꝛ tñ dat cũcta moueri.vñ Boetius: ſtabiliſꝗ manẽs dat cũcta moueri ꝛc.ſepe tñ mutat ſententiã ſuã: vt ibi dicit: et.c. vnuſquiſꝗ.in fi. i ¶Incõꝓhenſibilis: vñ in ve.le. dicit: Beſtia q̃ mõtẽ tetigerit: lapidabit.ꝛ illud: Accedat hõ ad cor altum: ꝛ exaltabit deus ab co: ꝛ illud O altitudo diuitiaꝝ ſapientie ꝛ ſciẽtie dei q̃ꝫ incomꝑhenſibilia ſunt opa eius ꝛ inueſtigibiles vie eius. k ¶Omnipotẽs: qꝛ oĩa põt que decẽt eius potentiã ꝛ q̃ poſſe ẽ aliquid poſſe.vñ peccare nõ põt: qꝛ peccare nõ ẽ aliquid poſſe: vt ait Aug9.imo ẽ aliq̇d nõ poſſe: vt de pe.di.ij.§.charitas. l ¶Ineffabilis: vnde illud: Sapiẽtiã ei9 q̇s enarrabit: quaſi diceret null9.

n ¶Coomnipotẽtes: vt ĩ ſymbolo athanaſij: ſꝫ tñ nõ tres omnipotẽtes: ſed vn9 oĩpotẽs. o ¶Coeterni. Sed ꝯtra: videt in dicto ſymbolo vbi dicit: ꝛ tñ non tres eterni: ſꝫ vnus eternus. So.h ponunt adiectiue iſte dictiões: ibi aũt ſubſtãtiue: hec eſt differẽtia: hic deſignat ꝑſonas: ibi eſſentiam: ſed tote tres ꝑſone coeterne ſibi ſunt ꝛ coeq̃les. p ¶Simul ab initio tẽporis. Vñ Salomõ: Qui manet ĩ eternũ creauit oĩa ſil.vnde in Geñ. In ꝑncipio creauit de9 celũ ꝛ terrã: qḋ ſimul factũ fuit: ſꝫ ſimul dici nõ potuit. q ¶Humanã: qꝛ ꝑma die angelos creauit: ꝛ ſexta die creauit hoĩes. r ¶Quaſi coem.i.mediã int angelicã ꝛ mũdanã.vel cõem.i.vtriꝗ ꝯformẽ: qꝛ ĩ pluribꝫ cõformat ſe cũ angelis ſcꝫ in rõne ꝛ diſcretõe.ꝛ ĩ multis cũ inferioribꝫ creaturꝭ: qꝛ ſentim9 cũ illis ꝛ ĩ plurib9 alijs. s ¶Diabo.diabol9 ḋr criminator.ꝛ ẽ grecũ vocabulũ t ¶Demões: demon iterꝑtat ſciẽs: ꝛ ẽ ar.ex hac lr̃a ꝙ de bono ꝓcedat malũ: qḋ ẽ falſum vt h exponit: qꝛ angel9 nõ habuit remediũ ſic hõ: qꝛ hõ peccauit ꝑ ſuggeſtionẽ: angel9 ꝑ ſe ſine alteri9 ſuggeſtiõe: vt dicit lr̃a ſequẽs v ¶Creati ſũt boni. Nũq̇d ẽ idẽ de hoĩe: videt ꝙ nõ ꝑ h qḋ dicit apl's: Eram9 eñ natura filij ire ſic ꝛ ceteri: a q̃ null9 liberat niſi ꝑ fidẽ.ḋ ꝯſe.di.iiij.firmiſſime.dicas ꝙ hõ ab initio bon9 creat9 fuit ſic ꝛ angeli ꝛ ĩ charitate.vt de pe.di.ij.§.romanos.ẜ.adã ẜo. ꝛ.c.ſe.et.c.priceps.videt ꝙ hõ creat9 fuit ĩmortalis. de ꝯſe.di.iiij. placuit igit.ẜ.fi.di. Et auctoritas ꝑdicta ſic debet intelligi: Eram9 eñi natura filij ire.i.eramus debitores.i. digni pena etna.ire.i.pene etne.natura.i. inſepabili vitio.ſ. origiali pctõ. originale eniꝫ pctm̃ ita inheret hũano generi.ſicut eſſet ei naturale: qꝛ ſicut natura nos non deſerit dũ ſumus: ita nec originale pctm̃.ſꝫ tñ p9 baptiſmũ nõ nocet.ḋ ꝯſe.di.iiij. c.ij. x ¶Per ſe.i.ex ꝓprio defectu. y ¶Suggeſtione.ꝛ iḋ magis punicdus ẽ diabol9 q̃ꝫ ipe faciẽs

am indiuidua ꝛ ſm perſona les ꝓprietates diſcreta: pri/ mo p Moyſē et ſctōs ꝓphas alioſqꝫ famulos ſuos: iuxta a ordinatiſſimaꝫ diſpoſitionē tempoꝝ: doctrinā hūano ge neri tribuit ſalutarem. ¶ Et tandē vnigenitus dei filius b ieſus chriſt⁹ a tota trinitate c cōmuniter incarnat⁹: ex ma/ ria ſemp virgine ſpūſſancti coopatiōe concept⁹: ver⁹ hō fact⁹: ex aīa rōnali ꝛ hūana d carne cōpoſit⁹: vna ī duab⁹ naturis pſona: viā vite ma/ niſeſti⁹ demōſtrauit. Qui cū ſm diuinitatē ſit imortalis ꝛ e impaſſibilis: idē ipē ſm hūa nitatē fact⁹ eſt mortal' ꝛ paſſi bilis: qui etiā ꝓ ſalute hūa/ ni gener' in ligno crucis paſ f ſus ꝛ mortuus: deſcendit ad g h inferos: reſurrexit a mortu/ i is: ꝛ aſcēdit in celū: ſꝫ deſcen dit in aīa: ꝛ reſurrexit in car ne: aſcenditqꝫ pṫer in vroqꝫ k ventur⁹ in fine ſeculi iudica tur⁹ viuos ꝛ mortuos: ꝛ red/ ditur⁹ ſingul' ſm opa ſua: tā reprobis qꝫ electis: qui oēs cū ſuis ꝓprijs reſurgēt corpi l bus que nunc geſtant: vt re cipiant ſcdm opera ſua ſiue bona fuerit ſiue mala: illi cū diabolo penaꝫ perpetuam: ꝛ iſti cum chriſto gloriā ſem/ piternam. ¶ Una vero eſt m fideliuꝫ vniūſalis eccl'ia: ex/ tra quā null⁹ oīno ſaluat': in n q̄ idē ipē ſacerdos ē ſacrifici um ieſus chriſt⁹: cui⁹ corp⁹ ꝛ ſanguis in ſacramēto altar' o ſub ſpēbus panis ꝛ vini ve/ raciter ꝯtinent': trāſſubſtāti atis pane ī corpus: ꝛ vino ī ſāguinem ptāte diuīa: vt ad pficiēdū myſteriū vnitatis: accipiam⁹ ipſi d ſuo: qd̄ acce pit ipſe de nr̄o. ¶ Et hꝫ vtiqꝫ ſacramētū nemo pōt ꝯficere niſi ſacerdos: q̄ rite fuerit or p dinat⁹ ſm claues eccl'ie: q̄s ipē ꝯceſſit apl'is eoꝝqꝫ ſucceſ q ſorib⁹ ieſus chriſtus. ¶ Sa/ cramētū vo baptiſmi: qd̄ ad dei īuocatiōem et indiuidue trinitat': videlicꝫ p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti ꝯſecrat' ī aqua: tā puulis qꝫ adult' in forma r eccl'ie a q̄cūqꝫ rite collatū ꝓ/ ficit ad ſalutē. ¶ Et ſi p⁹ ſuſ/ ceptionē baptiſmi q̄ſqꝫ ꝓlap ſus fūit ī pctm̄: p verā pōt ꝑ pniaꝫ repari. ¶ Nō ſolū aūt s virgīes ꝛ ꝯtinētes: verūetiā ꝯiugati p rectā fidē ꝛ opati/ onē bonā placentes deo: ad et'nā merent' beatitudinē ꝑ/ uenire. ¶ Idem in eodem.

Pater ꝛ filius et ſpūſſanct⁹ vera vnione non collectiua ſeu ſimilitudinaria ſunt vna eſſentia ſubſtantia ſeu natu/ ra: contrarium ſentientes vt heretici ſunt cēſendi niſi ab errore reſipiſcant: et corre/ ctiōi apoſtolice ſedis ſe ſup ponant. ca. II

lxxxvj. di. tāta. nec illud excuſat diabolum: ſi homo il lud al's facturus eēt. ff. de ſer. cor. l. j §. qui igitur. licꝫ videret' qꝫ ꝓ ſola tm̄ hortatiōe nō debet teneri. nō eni q̄ exhortat': mādatoris opa fungit'. ff. d his q̄ no. infa. ob hec vba. in fi. nec id excuſat hoīem qd̄ ꝯſilio alte/ ri⁹ fecit. quia de/ buit ꝛ potuit ex plorare apud ſe/ metipm̄ an expe Exo. 3 diret ei tale ꝯſi/ liū. ff. man. l. ij. i fi. ꝛ ſi dubitabat potuit conſulere peritiores. q̄re im/ putat' alicui. ff. d iu. ꝛ fa. ig. l. regu la. §. ij. ꝛ. ff. d bo. poſ. in bonoꝝ. in fi. et. xxxvij. diſ. §. vlti. Jo. a ¶ Diſpoſitio/ nem. hec fuit diſ/ poſitio: q2 tria fuerūt tempora: tempus añ legē: ꝛ tp̄s ſub lege. ꝛ tempus gratie. In tēpore ante legem habebant hoīes ius natu/ rale: quo regebā tur: quod cōſiſte bat in his duob⁹ pceptis conten/ tis his ver. Qd̄ tibi vis fieri mi/ hi fac: qd̄ nō ti/ bi noli. ſic potes in terris viuere iure poli. di. j. in prin. In tpe ſub lege regebāt de/ calogo moyſi da to a deo: ꝛ tunc contingebāt oīa in figura: q̄ com pleta fuerūt tpe grē: qñ dei filius nos docuit pce/ pta euāgelica q̄/ bus hodie regi/ mur: in quo ſcri/ pture fuerunt cō plete. ꝛ hic ē or/ do d quo hic dic̄ b ¶ A tota tri. hꝫ iō dic̄: q2 inſepabilia ſūt opa trinitatis. d cōſe. di. iij. c. vlt'. in fi. ꝛ. xxviij. q. j. ſic eni neqꝫ. circa prin. p̄me. colū. nec poteſt filius a ſe facere quicqꝫ niſi qd̄ vide/ rit patrem faciētem. d conſe. di. v. ſaluator. in fine. c ¶ Incarnatus: hic explicatur pmus arti. fidei. d ¶ Una. hoc fuit figuratum in arca Noe: vbi fuit redēptio ſanctoꝝ p duas naturas quo ad opinionem ꝛ veritateꝫ. e ¶ Impaſſibilis. xxij. q. iiij. incōmu/ tabilis. ꝛ habet' figura his vſibus. Nil iſaac patitur aries fit victima chriſto. Nec deitas patit' cūmoriat' homo. xxij. q. ij. §. abraam. ꝛ. ca. ſe. f ¶ Mortu⁹. hic explicatur tertius articulus fidei. g ¶ Deſcēdit ad inferos: quart⁹ articul⁹. h ¶ Reſurrexit: q̄nt⁹. i ¶ Aſcēdit. vj. k ¶ Uēturus. vij. l ¶ Nunc geſtant. Un̄ apl's. hoc mortale induet īmortalitatem. m ¶ Extra quā. xxiij. q. j. quoniā vetus. n ¶ Sa/ crificiū: de cōſe. di. ij. nec moyſes. Un̄ dicit'. Rex ſedet ī cena tur/ ba cinctus duo/ dena. Se tenet ī manib⁹ ſe cibat ipē cibus. Dicit Aug⁹. de carne beate marie car/ nē accepit: ꝛ eā/ dem carnem ad mādu candū de/ dit ad ſalutē: de cōſe. di. ij. acceſ/ ſerūt iudei. et hꝫ fuit ſignificatuꝫ in pſona dauid. ꝛe q̄ dr̄: ferebat' dauid manibus ſuis. vt ibi dr̄. o ¶ Sub ſpecie bus panis. hoc ex cauſa ſtatutū fuit vt ī alia for/ ma ſumeret' ꝓpt' horrorē. Un̄ dr̄: niſi q̄s māduca/ uerit corp⁹ meū ꝛ biberit ſāgui/ nē meū ꝛc. audi to hꝫ vbo ſcādali/ zati ſūt diſcipuli ꝛ dixerunt: dur⁹ ē hꝫ ſmo: de ꝯſe. di. ij. pma. d hoc ſacro tradit'. j. de cele. miſ. cū mar the. p ¶ Scdꝫ claues. nota hꝫ qꝫ nō pt ꝯficere cor p⁹ chriſti: niſi fu/ erit ordīat⁹ in forma eccleſie. q ¶ Sacrm̄ vo baptiſmi: hic eſt ſcd̄s articulus q̄ vltio ponit'. ꝛ hꝫ exprimit' forma baptiſmi quam ſeruat eccl'ia: de conſe. di. iiij. firmiſſime: ꝛ. j. de bap. ꝛ eius effec. maio/ res. r ¶ A quocūqꝫ: a q̄cūqꝫ ſꝫ baptiſm⁹ cōferatur in forma eccl'ie: ratū eſt: vt. j. q. j. qꝫ q̄dam. ꝛ de ꝯſe. di. iiij. a quodam: ꝛ. c. romanos. xxiij. q. j. §. ſed iſtud. s ¶ Cōiugati. Nō qꝫ tres ſūt ordies ī eccl'ia dei. ſ. vgi nes: ꝯtinētes: ꝛ ꝯiugati. chriſt⁹ eñ pl⁹ amat vgīes qꝫ alios: q2 ſpōte tribuūt qd̄ ſibi nō fuerat impatū: cōti/ nētes etiā pl⁹ deo placent qꝫ ꝯiugati: q2 non expedit hoī ad regna celeſtia tēdēti accipe vxorē: vt. xxxiij. q. v. tunc ſaluabitur: ꝛ ea ſūt in noſtris officijs gratio/ ra que cum liceret non impendere. tamen cauſa dile/

Dictionis impendimus. xxviij. q. j. iam nunc.
Damnam⁹. ¶ Hec decretalis diuidiṫ in duas ꝑtes ꝑ̄ncipales. In ꝑ̄ma reprobat doctrinā abbatis Joachim. in scd̄a ibi Reprobam⁹ dānat illā Amalrici. Prima ꝑs faciṫ q̄nqꝫ: q2 Primo reprobat doctrinā abbatis Joachī ꝯ magr̄m sniaꝝ quā prosequitur exprimēdo motiua ⁊ rōnes ip̄i⁹. Scd̄a. ibi. Nos autē: approbat sniam magistri quam dānat Joachi. Tertia. ibi Cum ḡ. Rn̄det auctoritati qua ꝑ̄ncipaliṫ mouebatur Joachim. Quarta. ibi. Si q̄s. dānat tenētes opinionē Joachim. Quīta ibi In nllo: ꝓstaṫ ꝓ mōasterio cui ꝑfuit Joachim.
a ¶ Non ē generās. adiectiue teneṫ. i. nō generat: lꝫ sit ꝑsona generans.
b ¶ Asserit scꝫ Joachim.
c ¶ Qd̄ ille. scilicet Petrus.
d ¶ Ille q̄ plātat scꝫ ꝑdicādo.
e ¶ Et q̄ rigat baptisando ī epistola ad corinthios.
Act. 4 f ¶ Vnū corpus: vnione charitatis ⁊ spūs: de conse. dis. iiij. queris a me.
Joh. 17 g ¶ Vt sint vnū. i. eiusdem voluntatis.
3. Re. 22 h ¶ Nos vnū scꝫ vniōe nature
i ¶ Non eñ: ħ rn̄. cōciliū auctoritatib⁹ Joachī.
k ¶ Ait: scilicet Joachim.

Damnam⁹ ḡ ⁊ reprobamus libellū seu tractatū quē abbas Joachī edidit ꝯ magistrū Petrū lōbardū de vnitate seu eēntia trinitatis: appellās ip̄m hereticū ⁊ insanū ꝓ eo ꝙ ī suis dixit sētētijs: qm̄ q̄daꝫ sūma res est pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūssanct⁹: ⁊ il
a la nō ē generās neqꝫ genita
b c neqꝫ ꝓcedēs: vñ asserit: ꝙ ille nō tā trinitatē q̄ꝫ q̄rnitatē astruebat ī deo: videlꝫ tres ꝑsonas: ⁊ illā cōem essentiaꝫ q̄si q̄rtā. manifeste ꝓtestans ꝙ nulla res ē q̄ sit paṫ ⁊ fili⁹ ⁊ spūssanctus: nec ē essentia: nec suba: nec natura: q̄uis ꝯcedat ꝙ paṫ ⁊ fili⁹ ⁊ spūssāctus sunt vna essentia: vna substātia vnaqꝫ natura: veꝝ vnitatē hmōi non veram et ꝓpriā: ſ q̄si collectiuā ⁊ similitudinariā eē fateṫ: queādmodū dicunṫ multi homīes vnus populus: ⁊ multi fideles vna ecclesia: iuxta illud: Multitudinis credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna: ⁊ q̄ adheret dō vn⁹ spūs ē cū illo. Itē
d e ille q̄ plātat ⁊ q̄ rigat vnum
f sūt. ⁊ oēs vnū corpus sum⁹ ī christo. Rursus ī libro regū: Popul⁹ me⁹ ⁊ popul⁹ tuus vnū sunt. Ad hanc aūt suaꝫ sententiam astruēdā: illud potissimū x̄bum inducit qd̄ christ⁹ de fidelib⁹ inq̄t ī euā
g gelio: Uolo paṫ vt sint vnū
h ī nob̄ sicut ⁊ nos vnū sum⁹:
i vt sint ꝯsūmati ī vnū: nō eñ
k vt ait fideles christi sūt vnū id ē q̄daꝫ vna res q̄ cōis sit oīb⁹: sed h̄ modo sūt vnū. i. vna ecclia xp̄i catholice fidei vnitatē: ⁊ tandē vnū regnū xp̄i vnionē indissolubilis charitatis: queādmodū ī canonica Johis apl'i epl'a legiṫ: q2 tres sūt q̄ testimoniū
l dant ī celo: paṫ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs
m sāct⁹: et hi tres vnū sūt: statiꝫ subiūgiṫ: ⁊ tres sunt q̄ te
n o stimoniū dant ī terra: spūs
p q aq̄ ⁊ sanguis: ⁊ hi tres vnū sunt: sicut in q̄busdā codicibus inueniṫ. ¶ Nos aūt sacro approbāte cōcilio credimus ⁊ cōfitemur cū Petro: ꝙ vna q̄dā sūma res ē: incōꝓhēsibilis q̄dē ⁊ ineffabilis: q̄ veraciter est pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus: tres siꝫ ꝑsone ac sigillatim q̄libet earūdem: ⁊ ideo ī deo solūmodo trinitas ē non q̄ternitas: q2 quelibet triū ꝑsonaꝝ ē illa res videlicet suba essentia seu natura diuina: q̄ sola est vniuersoꝝ ꝑncipiū: ꝑter qd̄ aliud iuenire non pōt: ⁊ illa
r s res nō est generās neqꝫ genita nec ꝓcedēs: sed ē pater q̄ generat: ⁊ fili⁹ q̄ gigniṫ: ⁊ spūssāct⁹ q̄ ꝓcedit: vt distinctiōes sint ī ꝑsonis: ⁊ vnitas

p ¶ Sanguis ⁊ aqua: que fluxerūt de latere christi vt in decre. pre. in quadam: ⁊ fuit vera aqua ⁊ nō aq̄ticus humor: vt q̄dam heretici mentiunṫ. q ¶ Et hi tres vnum sunt: nō natura eiusdē substātie: sed coogatione eiusdem mysterij: quia spūs per adoptionē nos filios dei fecit: aq̄ fecit nos filios dei per ablutionem baptismi: sanguis ꝑ redemptionē grē. Joh. 17.
r ¶ Non ē generans. id ē. nō generat: sed est ꝑsona generās.
s ¶ Neqꝫ genita. Nota ad intelligentiam personarum in trinitate. ꝙ nominuꝫ quedā sūt essentialia: quedam personalia: quedam notionalia. Essentialia sunt que in singulari numero dicūtur congrue de tribus personis sigillatim: vt de⁹ bonus: deus iustus: etern⁹: omnipotens: ⁊ similia. In plurali vo numero incōgrue dicūtur iuxta illud Athanasij: ⁊ non tres dij: sed vnus est deus. Personalia sunt que supponunt ꝑsonam ⁊ i singulari numero tm̄: vt pater ⁊ filius ⁊ spiritussanct⁹. Notionalia sūt que notant distinctionem in ꝑsonis: vt generans: generata et procedens. Ista notionalia cuꝫ veniunt adiectiue dicunṫ tm̄ de ꝑsonis ⁊ non de essentia: sed quando teneṫ substantiue: tūc dicuntur tam de essentia q̄ de ꝑsonis. vnde hec ꝓpositio simpliciter est vera: pater ē generans: siue hec dictio generās teneatur adiectiue siue substātiue. Si autē dicaṫ substantia diuina est generās: si hec dictio generās teneatur adiectiue falsa est: q2 vellet notare distinctionē ī diuina essentia: si teneaṫ substantiue vera est: q2 tunc ē sensus: substātia diuina ē generās. i. ꝑsona q̄ generat. vnde nomīa ista generās: genita ⁊ ꝓcedens adiūcta noīb⁹ ꝑsonaꝝ distinctionē notant ꝑsonaꝝ: iuncta vero cum nominib⁹ istis suba natura seu essentia diuina: teneṫ substātiue: ⁊ notāt essentiā tm̄. 1. Joh. 5

l ¶ Pater ⁊ filius: pater dedit testimoniū deitatis: quādo dixit: hic est filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacui ipsū audite. Fili⁹ dedit testimoniū deitatis: quando in mōte trāsfiguratus potētiā deitatis ⁊ speciem eterne beatitudinis ostēdit. Spiritussanct⁹ dedit testimoniū: quādo sup baptisatū in specie colūbe requieuit. vel quādo ad inuocationem nomis christi corda credentiū impleuit. m ¶ Et hi tres vnū. id est. indifferentes quo ad dandā gratiā: vel vnū. id est vnius substantie vel essentie. n ¶ In terra scilꝫ ꝙ christus fuit hō. j. de cele. missa. in q̄dā. o ¶ Spiritus. id est humana anima quā emisit in passione.

ꝫ in natura. Licet igit̃ aliꝰ ſit pat̃ aliꝰ filiꝰ aliꝰ ſpũſſanctꝰ: nõ tñ aliud: ſ id qđ ē pater ꝛ filiꝰ ꝛ ſpũſſanctꝰ idē oĩno vt
c ſm orthodoxã ꝛ catholicaꝫ fidē ꝯſubſtãtiales eē credãt̃ Pater eñ ab et̃no filiũ ge/
d nerãdo ſuaꝫ ſubaꝫ ei dedit: iux̃ qđ ip̃e teſtatur: pater qđ dedit mihi maiꝰ oĩbꝰ ē: ac di ci nõ p̃t ꝙ ptē ſubſtantie ſue illi dederit: ꝛ ptē ip̃e ſibi re/ tinuerit: cũ ſuba pris indiui
e ſibilis ſit vtpote ſimplex oĩ/ no. ſ nec dici põt ꝙ pater in filiũ trãſtulerit ſuam ſubam generãdo: q̃ſi ſic dederit eã filio ꝙ nõ retinuerit ip̃aꝫ ſi/ bi: alioq̇n deſijſſet eſſe ſuba. Patet g̊ ꝙ ſine vlla diminu tione: filiꝰ naſcẽdo ſubaꝫ pa tris accepit: ꝛ ita pat̃ ꝛ filiꝰ habent eandem ſubam. ꝛ ſic eadẽ res ē pat̃ ꝛ filiꝰ necnon
f et ſpũſſanctꝰ ab vtroq꜄ ꝓce/
g dens. Cum g̊ veritas ꝓ fi
h delibꝰ ſuiſ orat ad prẽꝫ: Uo
i lo inq̇ens vt ipſi ſint vnũ in
k nob: ſicut ꝛ nos vnuꝫ ſumꝰ: ſ nomẽ vnũ ꝓ fidelibus qui dem accipit̃: vt intelligatur
l vnio charitatis in gr̃a: pro pſonis vero diuinis vt attẽ/ dat̃ idẽtitatꝭ vnitas in natu ra: queadmodum alibi veri/ tas ait: Eſtote pfecti ſicut ꝛ pater veſter celeſtis pfectus eſt: ac ſi diceret manifeſtiꝰ: eſtote pfecti pfectiõe gr̃e: ſi/ cut pat̃ veſter celeſtis pfectꝰ ē pfectiõe nature: vtraq꜄ vi/ delicet ſuo modo: q2 int̃ cre/ atorē ꝛ creaturã nõ põt tãta ſilitudo notari: q̇n inter eos maior ſit diſſilitudo notan/ da. Si q̇s igitur ſnĩaꝫ vel doctrinaꝫ p̃fati Joachim in hac pte defendere vl' appro/ bare p̃ſũpſerit tãq꜄ hereticꝰ ab oĩbꝰ euitet̃. In nullo
m tñ ꝓpter h̃ florẽtino monaſte rio (cuiꝰ ipſe Joachim exti/ tit iſtitutor) volumꝰ deroga ri: qm̃ ibi et regularis eſt in ſtitutio ꝛ obſeruãtia ſaluta/ ris: maxime cũ ip̃e Joachim oĩa ſcripta ſua nob aſſigna/ ri mãdauerit ap̃lice ſedis iu dicio approbanda ſeu etiam
n corrigẽda: dictãs ep̃laꝫ quã ꝓpria manu ſubſcripſit: in q̃ firmiter confitet̃ ſe illã fidē tenere quã romana tenet ec cleſia (que diſponente domi no) cunctorũ fidelium ma/ ter eſt ꝛ magiſtra. Repro bamus etiam ꝛ condemna/ mus pruerſiſſimũ dogma im/ pij amalricij: cuius mentem ſic pater mẽdacij excecauit: vt eius doctrina non tã he/ retica q̃ꝫ inſana ſit cẽſenda.

De conſtitutionibus. ✗ ꝯcil. Welden.

Cõſtitutiões canonũ ab omibꝰ ſũt ſeruãde. Ca. I

o p q r Canonũ ſtatuta cu ſtodiãt̃ ab oĩbus

a Natura: hec ē illa ſũma res quã dixit mgr̃. P.
b Alius pater aliꝰ filiꝰ: diſiũctiua ſiue partitiua nomĩa: vt vnus aliq̇s alius duo: ꝛ ſimilia aliqñ ſignifi cant eſſentiã aliqñ non. Nomina partitiua iũcta cuꝫ nominibꝫ pſonalibꝰ ꝛ non eſſentialibꝰ in maſculino ꝛ feminino genere notant diſtincti onem in pſonis: pater eſt vnꝰ: fi lius ē aliꝰ: pater ꝛ filius ſũt duo. Jũcta vo nomi/ nibus eſſentiali/ bus ita ꝙ eis i/ nitant̃: eſſentiaꝫ notãt: vt pater ē vnus deꝰ: pater ꝛ filius ſunt vna eſſentia. In neu tro vero genere tm̃ eſſentiam no tant: pat̃ et filiꝰ ſũt vnum. id eſt vna res: ꝛ ideo optime dic̃: aliꝰ pater alius filiꝰ. id ē. alia ē pſona patris ꝛ alia p/ ſona filij: non tñ aliud ĩmo idem ſunt in ſuba: vt iã ptꝫ.
c Orthodoxam .i. re/ ctam: ab orthos qđ ē rectũ: ꝛ do/ xa qđ ē ſcp̃tura: q̃ſi recta ſcp̃tura
d Et de. vñ Augꝰ. nihil hꝫ
Joh. 17 filiꝰ qđ nõ naſcẽ do a p̃re accepit
e Simplex oĩno. de hoc di/ cas: vt. ſ. c. xxi.
f Procedẽs ſcꝫ p inſpiratio/ nē: de ꝯſe. di. vl. c. penul. in fine.
g Cum g̊ ve/ ritas: dic̃ reſpõ/
Math. 5 dendo auctorita ti predicte volo pater ꝛc̃. ꝛ eam exponit quã in/ ducebat ꝓ ſe Jo achim: et expo/ nit q̃liter intelligat̃ hoc vbum vnum: ꝛ p hoc etiam alijs auctoritatibus reſpondet̃.
h Orat: in euan gelio Johis.
i Unum in nobis. id eſt. vniti no/ bis vnione ſpũs.
k Unum ſumꝰ: ſ in alia ſigni/ ficatione accipit̃ hoc nomen vnum. id eſt vnione ſub/ ſtantie ſeu nature: ꝛ infra ſequit̃.
l In gratia. id eſt per gratiã.
m Florentino monaſterio: Nota ꝙ ſi auctor reprobat̃: eius ſcripta ſunt reprobanda. ſ. de here. fraternitatis. ĩmo ꝛ ſi bona eſſent reprobare/ tur ratione auctoris: quia nõ licet ei hoc facere. xcvj. di. bene q̇dē. ſ vo lꝫ auctor non reprobet̃: q2 ꝯfitet̃ ſe ſeruare fidē catholicã: tñ ſcripta ſua: q2 malam habe/ bant ſnĩaꝫ reprobant̃.
n Corrigenda: ꝛ iđ q2 pa ratꝰ fuit corrigi: ꝛ ſe correxit vt ſequit̃: non debet dici hereticus: lꝫ qñq꜄ erraſſet i fide. xxiiij. q. j. hec ē fides. ꝛ. q. iij. dixit ap̃ls. De ꝯſtitutiõibꝰ. Hec r̃ica põt ad p̃cedẽtia ꝛ ſeq̃ntia ſic ꝯti nuari. Tractatu rꝰ auctor đ iure p̃miſit. de ſũma trinitate et fide catholica ꝓ ſui opis fũdamẽto. q2 vbi fundamẽ/ tũ deficit nihil ſupedificari p̃t. j. q. j. cũ Paulꝰ. Et q2 omne ius cõſtat ex ſcripto et nõ ſcripto: in/ ſtit̃. đ iure natu/ ra. gẽ. ꝛ ciui. §. conſtat. et. j. diſ. §. cuꝫ itaq꜄. ius autē ſcriptũ eſt certiꝰ ꝛ nobiliꝰ: ideo auctor p̃mi ſit de iure ſcp̃to: ſcꝫ de ꝯſtitutio/ nibꝰ: ꝛ poſtea đ iure nõ ſcp̃to ſcꝫ de cõſuetudine. Abbas Siculꝰ. Canonũ ſta. Iur̃ canonici ſtatuta oẽs ligãt: ꝛ eorũ ritu tã in ꝓnun/ ciando q̃ꝫ in de/ cidendo iudicia ſunt regulanda. Primo ſtatuit. Scđo ꝯfirman/ do declarat. ibi. Et nemo. Ab/ bas Siculus.
o Canonuꝫ: generaliũ ſcꝫ: q2 q̇dã canones ſũt pſonales: q̇dam locales. lxiij. diſ. cũ lõge. ſ. de elec. nihil. q̇dã cauſa/ les: quidam tem porales: vt. xxix. di. c. ſciẽdũ.
p Statuta: nõ abrogata vel p con/ trariũ canonē vel p ꝯſuetudinem. illa eñ ſeruãda nõ ſũt. xxvj. di. c. j. et. xxxvj. q. vlt̃. c. vlt̃. ꝛ dic ſtatuta cõ/ tinentia p̃cepta vel ꝓhibitiones. al's ſi de conſilio lo/ querent̃ non obligarent. vt. xiiij. q. j. qđ p̃cipit̃. iiij. di. §. hec ꝛ ſi legibus.
q Cuſtodiant̃. j. q. vij. ſi q̇s oẽ. xix. di. ſi romanorꝰ: ꝛ. ſ. eodem. c. vlt̃.
r Ab oĩbꝰ: ſic ꝛ leges ab oĩbus ſunt ſeruãde: vt. C. de legi. ꝛ ꝯſti. l. leges: ꝛ. C. de iur. ꝛ fac. igno. cõſtitutiones. ꝛ dic ab oĩbus. ſcꝫ ſubditis: nam papa ꝛ imperator legibus non ꝯſtringunt̃. ff. de legi. p̃nceps. et. ix. q. iij. cuncta. tamē

legibus ſe velle viuere ꝓfitent̃. C. de legi. digna vox. ⁊ C. de teſta. ex imꝑfecto. ⁊ ff. de leg. iij. ex imꝑfecto. ⁊ inſti. qui. mo. teſta. infir. § vlti. ⁊ ij. q. vij. nos ſi incõpeterẽt. a ¶ In actiõib⁹. ſ. ciuilib⁹. b ¶ Vel iudicijs. ſ. criminalib⁹: q̃ꝛ iudiciũ aliud crimiale aliud ciuile. ĩ. q̃ fi. ſint. le. ꝑ venerabilẽ. nec ẽ neceſſe ꝓponere actionez ĩ. ꝺ iudi. dilecti. ſi tñ q̃s ꝓponit ineptã ſuccũbit: ſed aptã poteſt poſtea ꝓponere: vt. ĩ. de iudi. c. examinata. vbi de h̃. c ¶ Suo ſenſu. ſcꝫ malo: ⁊ ẽ ſile. iij. q. ix. pura: ⁊ ĩ. eo. ne innitariſ: q̃nq̃ꝫ eñ ſuo ſenſu vti debet iudex in iudicando ꝓprie accepto vocabulo. ff. de arbi. q̃lem. ⁊ in auc. de iureiurã. qꝺ pre. ab his q̃ adminiſtra. reci. circa ꝑn. col. ij. et. ĩ. de renun. in ꝑſentia. dũ tñ ſm leges ⁊ iura ꝓnunciet: in auten. de iudi. § quia vo. ver. oĩs iudex. alˢ ẽ § col. vj. ⁊ ĩ autẽ. de defen. ciui. § iuſiuran. col. iij. et. iij. q. vij. iudicet. et xx. di. de libel. et. xxxvij. di. relatum. et inſti. de offi. iudi. in prin. ⁊ C. de ſen. ⁊ inter. om. iudi. l. nemo.

Cognoſcẽtes. ¶ Diuidit̃ ĩ tres ptes. In ꝑma ponit̃ regula ex q̃ ſumit̃ ratio. In ſcꝺa ſtatutũ: ibi. q̃tiens. In tertia declarãdo applicat ad facti rõnem q̃ ſumit̃ ex regula: ibi. Ne detrimentũ. Abbas Sicul⁹. d ¶ Culpa: q̃ꝛ qꝺ legitime factũ eſt penã nõ meret̃. C. ꝺ adult̃. gracchus: ⁊ peccata ſuos debẽt tenere auctores. C. ꝺ penis. l. ſancimus: ⁊ ĩ. de his que fi. a ma. pte. ca. q̃ſiuit: et. ĩ. de ſen. excõ. romana. ĩ fi. et ita ẽ hic ar. exp̃ſſum ꝙ nemo priuat̃ iure ſuo ſine culpa. lvj. di. ſatis ꝑuerſũ. xvj. q. vlti. inuẽtũ. de reſti. ſpo. cõquerẽte. argu. cõtra. xxij. di. renouãtes. ⁊. xxxiiij. di. ſi cuius vxorẽ. et. c. ſe. ⁊. xxvij. q. ij. multoꝝ. ĩ. de cleri. ꝯiu. ſane. So. prima rubrica regularit̃ vera eſt: cõtraria caſualia ſunt: vel dicas ꝙ lꝫ q̃nq̃ꝫ quis priuet̃ iure ſuo ſine culpa: non tamẽ fit iſtud ſine cauſa. ĩ. vt li. non conte. q̃m frequẽter. § ſi vero. ⁊ cauſam facile eſt videre ĩ cõtrarijs ſignatis. In. vj. caſib⁹ priuat̃ aliquis iure ſuo ſine culpa ſua. Vñ ꝟ. Paupꝫtas. odiũ. vitiũ. fauor. ⁊ ſcel⁹. ordo. Perſonas ſpoliãt ⁊ loca iure ſuo. Iſta notãtur in. c. renouãtes: ⁊ ĩ. de priui. antiqua. vbi de h̃. e ¶ Futuris: ſic ergo conſtitutio reſpicit tm̃ futura ⁊ non preterita: vt. ĩ. eo. c. vlti. vbi dicemus de hoc. f ¶ Diſpendijſ. id ẽ damnis ſiue retractationibus. g ¶ Cõmendet. id eſt puniat. h ¶ Prohibitionem: argu. neminẽ ligari ꝯſtitutione anteq̃ꝫ ad ipm ꝑueniat: vt. xxxij. q. iiij. dixit ſara. ⁊. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. argu. ꝯtra. xvj. di. ꝙ dicitis. ſed nõ ẽ ꝯtra: q̃ꝛ ex q̃ publice ꝓmulgata ẽ ⁊ publicata: oẽs tenẽt ad ipi⁹ obſeruãtiã: ⁊ oẽs ligat poſt duos mẽſes a publicationis tꝑe elapſos. in autẽ. vt facte noue ꝯſti. circa ꝑn. col. v. ĩ. ꝺ ſen. ex. nouerit. ĩ. ne. cle. vł mo. nõ magno: ⁊. c. ſuꝑ ſpecula. nec eſt neceſſe vt ſinguloꝝ aurib⁹ inculcet̃: vt in dicto. c. ꝙ dicitis: et. ĩ. de poſt. p̃la. ad hec: niſi ꝓba-

a b ¶ Et nemo in actionib⁹ vel c iudicijs eccleſiaſticꝭ ſuo ſenſu ſꝫ eorũ auctoritate ducat̃.

Gregorius in regiſtro.

Conſtitutio reſpicit futura non p̃terita ca. II

Cognoſcentes ⁊ infra. d Rem q̃ culpa caret in dãnuz vocari nõ ꝯuenit. ¶ Quotiens ꝟo nouũ q̃d ſtatuitur e ita ſolet futurꝭ formã imponere: vt diſpẽdijs p̃terita nõ g cõmẽdet. ¶ Ne detrimẽtuz añ ꝓhibitionẽ poſſint ignorãtes incurrere: qꝺ eos poſtmodũ dignũ ẽ vetitos ſuſtinere.

Auguſtin⁹ ſuꝑ illud ep̃łe ad hebreos. Poteſtas legẽ cõdendi ⁊ mutãdi ẽ penes vicariũ xp̃i: ⁊ qꝺ de vno cõnexorum ſtatuit̃ ad aliud cõnexũ extẽdit̃ ca. III

i Tranſlato ſacerdotio neceſſe eſt vt legis trãſlatio k l fiat. ¶ Quia eñ ſimul ⁊ ab m eodẽ ⁊ ſub eadem ſponſione vtraq̃ꝫ data ſunt: qꝺ ꝺ vno dicitur: neceſſe eſt vt de altero ĩtelligatur. Idem ſuper ep̃ła ad romanos. Cõſtitutio certũ q̃d ꝓhibens oĩa ꝓhibet q̃ ſequũt̃ ex illo. IIII

ret ſe extra ꝓuinciam tunc fuiſſe vel alˢ impeditum. argu. eſt expreſſum. ĩ. qui ma. ac. poſ. c. cum in tua.

Tranſlato. ¶ Qꝺ de vno cõnexoꝝ ſtatuit̃ ad aliud nexũ extẽdit̃. h̃ dic̃. Vel aliter ſm aliũ intellectum vt in rubro. Primo ponit ꝟba ap̃lí. Scꝺo Aug. illa exponẽtis: ibi. Quia eñ: pone caſum aliter ⁊ meli⁹ q̃ꝫ in glo. vt conueniat titulo. Fuit q̃ſituz a Gregorio auctore hui⁹ cõpilationis an ꝯſtitutio ſeu lex deberet intelligi in ꝓprijs terminis tm̃: an deberet extẽdi ad alios caſus: et papa reſpondet: ꝙ debet extẽdi ad ꝯnexa ⁊ ſilia. ad qꝺ ꝓbãdum inducit autoritatẽ ap̃li q̃ ex trãſlatione ſacerdotij intulit ꝑ ꝯſequentiã ad trãſlationem legis. Ab. Sicu. i ¶ Trãſlato ſacerdotio: ꝺ Moyſe ĩ chriſto: ꝺ chriſto ĩ Petꝝ. q̃dã hebrei lꝫ facti eẽnt chriſtiani: legẽ tñ ſuare volebãt: q̃ dicebãt ſabbatũ cuſtodiri: ⁊ circũciſionẽ eſſe ſeruãdã q̃ hodie ad lr̃am ſeruari nõ debet. hos rep̃hẽdit ap̃ł's dicẽs: ꝙ poſtq̃ꝫ ſacerdotiũ trãſlatũ ẽ ad chriſtianos: necẽ eſt vt legis trãſlatio fiat. ⁊ Aug⁹ ſuꝑ illo loco: ꝓbat: ꝙ h̃ facere non debẽt: q̃ꝛ lex ⁊ ſacerdotium ſimul data fuerũt: ⁊ ab eodẽ: ⁊ ſub eadez ꝓmiſſione: ⁊ ideo ſimul ſeruãda: q̃ꝛ qꝺ de vno ꝺr: neceſſe ẽ de altero intelligi. i ¶ Trãſlato: in Petrũ ſcꝫ ꝑ illa verba: paſce oues meas. ĩ. de elec̃. ſignificaſti. vel ſm alios ꝑ illa verba: ite docete ⁊c̃. de cõſe. di. iiij. ꝓprie: trãſlata eſt ꝗ lex: ⁊ ita legis obſeruatio nõ eſt apud iudeos: ſꝫ apud petrũ ⁊ ſuos ſucceſſores: ⁊ ꝙ tranſlatuz fuit ſacerdotiũ a chriſto in Petꝝ ꝓbatur. xxj. di. c. in nouo. k ¶ Sacerdotio: ſupple leuitico: vt ceſſet obiectio q̃ põt fieri ꝺ melchiſedech: q̃ p̃ceſſit legẽ ꝑ q̃ngẽtos annos: qꝺ innuit̃ ex lr̃a ſequẽti: q̃ꝛ ſacerdotiũ ſimul fuit datũ cũ lege: veꝝ eſt: ſupple leuiticũ. l ¶ Quia eñ. ꝟba ſunt Augꝭ. exponẽtis p̃dicta verba apoſtoli. m ¶ Simul: q̃ꝛ in mõte ſinai eodem tꝑe ꝯtulit dñs moyſi legẽ ⁊ ſacerdotiũ. poſtq̃ꝫ ꝗ iam tranſlatũ eſt ſacerdotiũ ad chriſtianos: ergo ⁊ lex transferri debet. n ¶ Spõſione: q̃ꝛ poſtq̃ꝫ dñs dedit legem filijs iſrł dixit eis: Audi iſrael mãdata mea ⁊ ea cõſerua ĩ corde tuo: ⁊ ſi feceris dabo tibi terrã fluentẽ lac ⁊ mel. et tunc ipi ꝓmiſerũt ſeruare legem ⁊ ſacerdotiũ: ⁊ ideo dicit ſub eadem ſpõſione. hic attende: q̃ꝛ dñs in ve. teſtamento temporalia ſemꝑ ꝓmittebat: in nouo ꝟo ꝓmittit eterna: vt centuplũ accipietis ⁊ vitaz eternam poſſidebitis ⁊c̃. ĩ. de cele. miſſa. cũ marthe. o ¶ Qꝺ de vno: argu. ꝙ vbi eſt eadẽ ratio: ibi debet eſſe idem ius: ⁊ ꝙ de ſimilibus idem iudiciũ eſt habendũ. v. di. ad eius ꝟo. et. iiij. di. deniq̃ꝫ. ⁊. xvj. q. vlti. ⁊ h̃ dixim⁹: ⁊. j. q. iij. ſi quis obiecerit: ⁊. ĩ. de tranſla. int̃ corꝑalia: ⁊ ĩ. ti. ꝑxi. inter ceteras. in fi. ⁊ quotiens ex vna radice vitium naſcit̃: cõſequẽs eſt vt vna lege tollat̃. C. ꝺ nup. ſi libertã: et. j. q. j. ſic̃ chriſt⁹. et. xxij. q. ij. ſi q̃s ꝑ

vetus: ⁊ ꝙ dicit: qđ de vno dr̄.i. qđ de vno conſtitutū eſt: ⁊ ſic facit ad titulum: al's non videtur facere.

Nam cōcupiſcētia. ℭ Omne ꝓhibitū a lege peccatū eſt: ⁊ omne illud qđ ſequit̄ ex eo. h̄ dic. Primo ponit̄ dictū apl'i. Scđo declaratio: ibi. Hoc em̄. Ab. Sicul⁹

a ℭ Concupiſcentiā: legit̄ in ep'la Pauli ad roma. pctm̄ non cognoui niſi per legē: nam ꝯcupiſcentiā neſciebā ſupple niſi lex diceret: non concupiſces. Aug⁹ exponit h̄ ꝟba illa apl'i: nam ꝯcupiſcentiā neſciebā dicēs: ꝙ h̄ elegit apl's. b ℭ Neſciebā: eſſe pctm̄ ꝯcupiſcere vl' tā graue ſ̄m aliam expoſitionē: apoſtolus anteꝗ̄ vidiſſet legem non credebat eē peccatū cōcupiſcere rem alteri⁹: ſed poſtꝗ̄ īuenit in lege: nō cōcupiſces: credidit eſſe peccatū: ꝟba ſunt Augu. vſꝗ̄ in fi.

Nam ꝯcupiſcentiā neſciebā ⁊c. ℭ Hoc em̄ elegit apl'us generale: vnde oīa mala oriūt̄: bona ē ğ lex q̄ dū h̄ ꝓhibet oīa mala ꝓhibet. Hiero in parabo.

Cōſtitutiōes decretorū ſingularibus ſūt opinionibus preferende. ca. V

Ne innitaris prudētie tue. ℭ Prudētie ſue īnitit̄ q̄ ea q̄ ſibi agēda vel dicēda videt̄: patrū decret' ꝑponit. Innoc. iij. ſenoñ. archiepiſcopo ⁊ epiſcopo treceñ.

Cōſtitutio canonica que nō eſt omnib⁹ cōmunis ⁊ ꝑ quā tollitur eccleſie conſuetudo antiqua non valet. ca. VI

Cum omnes ⁊c. ꝟ. Ad audiētiā nr̄am ꝑuenit ꝙ treceñ. canonici nouū fecerūt ī treceñ. eccl'ia cōſtitutū: vt eis tā in p̄ntia ꝗ̄ in abſentia reddit⁹ ſuos ex integro ꝑcepturis: q̄ in eadē eccleſia poſt illam ꝯſtōem fuerūt vel decetero fuerint inſtituti: reddit⁹ in abſentia non ꝑcipiāt: ſed tūc ſolum cū fuerit reſidētes: cū ſ̄m treceñ. eccl'ie ꝯſuetudinem: oīes in hoc conſueuerūt eſſe pares. ℭ Statuerūt etiā vt cū ſingulis ꝓbēdis annexe ſint vinee ipſis ſuas dum vixerint poſſidētib⁹: vinee decedētiū ad ſucceſſores non trāſeāt:

c ℭ Hoc em̄. ſ. neſcire cōcupiſcentiā vel remouēdā a ſe. vel hoc. i. peccatū: ita exponit Aug⁹: ſi intelligas de cōcupiſcentia carnis tm̄: falſū eſſet cum apl's haberet ꝯcupiſcētiā ſ. ſtimulū carnis. vñ dixit: video aliā legē repugnantē legi mentis mee captiuantem me in corꝑe peccati. xxxij. q. v. ſi paul⁹. d ℭ Generale. ſ. vitiū concupiſcentie: qđ eſt generale ad omnia vitia. e ℭ Unde oīa mala: ar. ꝙ vno ꝓhibito oīa ꝓhibet̄ q̄ ſequūt̄ ex illo. xiiij. q. v. penale. ⁊. iiij. di. deniꝗ̄: et. ꝟ. de fi. inſtru. int̄ dilectos. ad fi. C. de re. alie. nō alienādis. l. vlti. ⁊. C. de le. non dubiū. f ℭ Oriuntur. i. oriri poſſunt: ⁊ cōꝑhendit genera ſinguloꝝ ⁊ non ſingula generū. i. non eſt aliqđ genus mali qđ nūꝗ̄ non poſſit oriri ex concupiſcentia: ⁊ ſic intelligit̄. xlvij. di. bonoꝝ. vbi dicit̄: ꝙ cupiditas eſt radix oīm malorū: vbi ſimiliter cōꝑhendit genera ſinguloꝝ ⁊ nō ſingulā geneꝝ: ⁊ de pe. di. ij. q2 radix: ⁊ eodem modo itelligit̄ illud qđ dicit impator: ꝙ auaricia ē mater omniū maloꝝ: ī auten. vt iudi. ſine quo. ſuf. §. cogitatio. ꝟſus fi. col. ij. ⁊ ex hoc generali vitio cōcupiſcētia oīa mala id eſt ſeptē ꝑncipalia vitia poſſunt oriri. ſ. ſupbia: ira inuidia: accidia: auaricia: gula: luxuria: et ideo dicit Aug⁹ cum aplo: ꝙ bona ſit lex: q̄ dum h̄ ⁊c. nō tamen ꝑpter h̄ ſingula vitia cuiuſlibet generis: vtputa īterficere hoīez piuriū: ⁊ ſimilia oriunt̄ ex cōcupiſcentia. vl' expone ꝙ dixit oriunt̄. id eſt orta ſunt p̄ſens ꝓ p̄terito. ita exponit̄. ff. de ver. ſigni. verbū erit. ꝑpter concupiſcentiā em̄ primi parentis oia mala orta ſunt. ſi em̄ nō cōcupiuiſſet nō peccauiſſem⁹. v. di. ad ei⁹ vero cōcubitū. ī fi. Vñ Grego. caro nos leta traxit ad culpā afflicta reduxit ad veniā: ⁊ ſic nō ē neceſſe cōꝑhendere genera ſinguloꝝ ⁊c. g ℭ Lex. i. cōſtitutio vt in prin. decre. lex eſt cōſtitutio. di. j. et di. ij. c. j. ⁊ ſic facit ad titulū. h ℭ Dum h̄ ꝓhibet ſcʒ generale vitium cōcupiſcentie qđ eſt generale ad omnia vitia.

Ne innitaris. ℭ Diuidit̄ q2 Primo ponūt verba Salomonis. Scđo verba Hieronymi ⁊ Auguſtini exponētiū illa. ibi. Prudentie. Abbas Sicu. i ℭ Ne innitaris: in parabolis Salomonis ponūt ꝟba iſta: fili mi habe fiduciā in domino ex toto corde tuo. ne innitaris prudentie tue: ne ſis ſapiēs apud temetipm̄. Hiero. exponit hic particulā illam: ne innitaris prudētie tue ⁊c. k ℭ Prudentie tue: ꝟba ſunt Hieronymi vſꝗ̄ in finem. l ℭ Prudētie ſue: in malo: ⁊ ē ſile. viij. q. j. ſcie dum. et. iij. q. ix. pura: ⁊. ꝟ. eo. ti. canonum. m ℭ Decretis id ē. cōſtitutioni bus: ⁊ ita ꝑtinet ad titulum. n ℭ Preponit: non ğ ſunt poſtponenda decreta que Hiero. ita cōmendat: qđ etiam fieri non debet. xxxvij. di. relatum.

o Cum omēs. ℭ Cōmuniter ſūmat̄ vt in rubro. Uel aliter: non valet cōſtitutio collegij in damnū alioꝝ ⁊ cōmodum aliquoꝝ ceſſante rationabili cauſa. Uel ſic: Abſꝗ̄ rōnabili cauſa nō pōt maior ꝑs capituli tollere cōſuetudinē vtilitatē priuatā nutriendo. Et duo facit: nā in ꝑma ꝑte ponit duo ſtatuta ſucceſſiue facta. in ſcđa parte duplici rōne ꝑallegata ambo ſtatuta caſſari mādat. Scđa ibi. Cū igit̄. Ab. Sicul⁹ a ℭ Conſtitutū: ſʒ nōne canonici iſti treceñ. poterāt ⁊ alia hec ſtatuere alijs irrequiſit': etiā ī ꝑiudiciū ſucceſſoꝝ cum iſtud videret̄ eſſe ius cōe ꝙ abſentes nihil ꝑcipiant. ꝟ. de cle. non reſi. inter quattuor: et. c. vlti. ꝟ. de ap. ꝑuenit. imo videt̄ ꝙ ſic. argu. x. q. ij. hoc ius porrectum: ⁊. ff. de pac. reſcriptum: et. vij. q. j. factus eſt. ſed h̄ idō nō valuit: q2 in ꝑiudicium alioꝝ ⁊ malo zelo: et ꝯtra ꝯſuetudinē eccleſie h̄ fecerunt. ꝟ. eo. ti. ex parte: et tranſgreſſor cōſuetudinis vt trāſgreſſor legis puniēdus ē. xj. di. in his: ⁊ ſtatutū ſiue cōſtitutio debet eſſe iuſta ⁊ honeſta ⁊ cōmunis oibus. iiij. di. erit aūt. ⁊ q2 cōſtitutio iſta nō erat generalis nec cōmunis oibus: idō nō valuit ⁊c. Et cū ipi canonici ītelligāt̄ q̄ſi vnū corp⁹ ⁊ idem collegium: nō debet duplici iure cenſeri. xij. q. ij. cognouim⁹: ⁊. ꝟ. de deci. cū in tua. ⁊ incōueniens aliud ſequeret̄ ꝙ ſucceſſores min⁹ haberent ꝗ̄ ꝑdeceſſores: ⁊ ſic nō eſſet vera ſucceſſio in ius alterius ff. de re. iu. hereditas: ⁊. ff. de ac. poſ. cū heredes. iſta cōſtitutio non valuit: q2 ſine conſenſu epi facta fuit. ꝟ. de cōſue. cum conſuetudinis. circa fi. ar. ꝟ. ff. de col. l. vlt. vbi fit collatio bonoꝝ natis: ſed non illis qui ſūt naſcituri. ſed nunqd eſt veꝝ generaliter qđ maior ꝑs capi. facit totū capi. facere ītelligit̄: qđ videt̄. ꝟ. ō his q̄ fi. a ma. ꝑte. c. cū in cunctis. dicas ꝙ ſi aliqđ eſt cōmune plurib⁹ nō vt collegiatis: ſed vt ſingulis: qđ fit

a maiori ꝑte illoꝝ: nihil valet niſi omnes cõſentiant. ff. de ſer. ru. pre. ꝑ fundũ. niſi rem concedãt in natura/lem vſum: qð pt facere vnus etiã inuitis ſocijs ⁊ contradicentibꝰ: inſti. de re. diui. §. religioſũ. ver. in commune ꝓ ſepulchrũ: ⁊ niſi in caſu. ĩ. de iure pa. poſtulaſti: ⁊. c. quoniam in quibuſdã. Si vero ſint plures vt collegium: diſtingue. ſi aliq̃ facienda ſũt ex neceſſitate: vt alienationes: electiones: ⁊ ſiĩa. ſufficit quod maior ꝑs facit. ĩ. de his q̃ fi. a ma. parte ca. cũ in cũctis. dum tamen alij abſentes vocẽt. ĩ. ꝺ elec. ꝙ ſicut. ⁊. c. venerabilẽ. ĩ alijs que ex neceſſitate nõ fiũt qualia erãt iſta que iſti faciebãt nihil pt fieri niſi oẽs ꝯſentiãt: vt h̃ et in ꝓ dicta. l. ꝑ fundum: ⁊ debent conſentire vt collegium nõ tãq̃ ſinguli: ar. ĩ. e. cuꝫ. M. ferra. ⁊. ĩ. de elec. in Geneſi.

Cato

a ❡ Qꝫ quiſq̃. ff. ꝙ quiſq̃ iur. l. j. ⁊ di. j. in prin. decretorum.

b ❡ Patere legem: dic̃ Augꝰ. talis ſum in ſcriptis aliorũ quales volo eſſe ĩtellectores meorũ. ix. diſ. neq̃ quorũlibet. nec debent alijs legẽ imponere quã ipſi negligunt obſeruare. ĩ. de ꝓben. ꝓ illorum. c ❡ Coequetis: ſic ergo omnes pares debẽt eſſe in beneficijs. ĩ. e. cum. M. de hac materia: nõ. ĩ. de maio. ⁊ obe. ſtatuimus. d ❡ Conſuetudinẽ. Nota hic argu. op. ꝙ in abſentia poteſt quis ꝑcipere beneficium ſine peccato ſi cõſuetudo ſit: ſecus eſt ꝺ iure cõmuni: vt. ĩ. de cleri. non reſi. quia nõnulli: et. c. relatum.

Quę i eccleſiaꝝ. ❡ In ꝓma parte ponit̃ ꝯſtitutio. In ſcða eiꝰ caſſatio. Scða. ibi. Volẽtes igit̃. Ab. Sicu. e ❡ Cõſtituerũt: qð eis licuit tam iure fori q̃ iure poli ⁊ vocat̃ ius ciuile qð quiſq̃ populus ſibi conſtituit: inſti. de iu. natura. §. j. ⁊ di. j. ius ciuile. ſed ex hoc ſtatuto nullũ ꝑiudicium eccleſie generat̃: vt hic: ⁊. xcvj. di. bene quidem. etiam ſi in vtilitatem eccleſie redundaret ſi auctoritas pape nõ interueniret: vt in. c. bene quidem: et. ĩ. eo. eccleſia ſancte marie: et. x. di. c. j. et. ĩ. de ſenten. ⁊ re iudi. cum cauſa.

❡ Ad inopiam: ſi culpa ſua eget indignũ ẽ ei ſubueniri. ff. depoſiti. bona fides: argu. opti. ad h̃. lxxxvj

ſed ꝓuentus earuꝫ inter ſingulos diuidant̃. ❡ Cũ igit̃ a qð quiſq̃ iuris in alteꝝ ſtatuit: ipſe debeat vti eo: ⁊ ſa b piẽtis dicat auctoritas: patere legẽ quã tuipſe tuleris. Mandamꝰ q̃tenꝰ antiquos canonicos iunioribꝰ: ⁊ iuniores in ꝑceptione fructuũ tã c ꝓbendaꝝ q̃ vineaꝝ coeque d tis antiquis ſm priorem cõſuetudinẽ vſq̃ ad tempus ꝑdicte cõſtitutionis ſeruataꝫ: vel ſm rationabilẽ inſtitutionẽ in poſteꝝ obſeruãdam.

Idẽ Tridentino ep̃o. Cõſtitutõ laicoꝝ eccĩaꝫ ſeu eiꝰ bona nõ aſtringit. ca. VII

Quę in eccleſiaꝝ: ⁊ infra. Sane ꝓuenit ad audientiam noſtrã: ꝙ ciues e teruiſini cõſtituerũt vt ſi q̃s f ſe ad inopiam vergere ꝓbabiliter g allegauerit: alienãdi feudũ (quod ab eccleſia vel alijs tenet) liberã habeat facultatẽ: ⁊ infra. ❡ Volẽtes igit̃ eccleſiarum indẽnitati conſulere: conſtitutionẽ huiuſmodi ⁊ venditiones feudoꝝ eccleſiaſticoꝝ: factas ſine legitimo eccleſiaſticarum h perſonarũ aſſenſu vires decernimꝰ nõ habere.

Idem Dignitas ſublata de eccĩe ꝑ ſtatutũ capituli: ꝯfirmatũ ꝑ papã: vlteriꝰ nõ cenſet̃ vacare niſi ꝑ cõtrariũ actũ ſtatutũ fuerit reuocatũ. c. VIII

Cũm acceſſiſſẽt ad apoſe. archi. tulleñ. et. S. tulleñ. capituli procurator. archi. ꝓpoſuit memoratꝰ: ꝙ cum olim q̃dam tulleñ. canonici noſtris auribꝰ intimaſſent: ꝙ primiceriatꝰ ĩ tulleñ. i eccleſia tãto tꝑe vacauiſſet: ꝙ ad manus noſtras: illius ꝑſonatus eẽt donatio deuoluta: et infra. ❡ Fuit inſuꝑ ex parte capituli allegatuꝫ: ꝙ de cõmuni aſſenſu canonicoꝝ tulleñ. fuerit cõſtitutũ: ne primiceriatꝰ dignitas eẽt vlterius in eccleſia memorata inter canonicos ip̃os primiceriatus ꝓuentibꝰ ⁊ poſſeſſionibus diſtributiſ. ⁊ infra. Propter quod euidẽter apparet: ꝙ primiceriatꝰ ipſe tãto tꝑe nõ vacauerit: ſicut nob̃ fuerat falſa inſinuatiõe ſuggeſtum: ⁊ infra. ❡ Quocirca mandamus quatenus

di. nõ ſatis. vel ſi ſuo vitio incidit in egeſtatẽ: ⁊ ẽ ſiĩe. ĩ. de ꝯſue. ex ꝑte. g ❡ Alienãdi: q̃ feudũ alienat cadit a iure feudi: ⁊ dñs illud alij concedere põt. ĩ. de feu. c. ij. ⁊ in libro feudoꝝ ꝯſti. ſi clientulus. ſed alij in feudũ dare põt: vt in dicta ꝯſti. ſi clientulus. ⁊ ĩ ꝯſti. lotharij. imperialis. nec feudum dari põt in dotẽ. ĩ. de dona. inter virum et vxorẽ. nuꝑ. nec vſuariꝰ põt vſum vẽdere irrequiſito domino: vt inſti. de vſu. et ha. in prin. nec emphiteota põt vendere meliorationes ſuas dño irrequiſito: qð ſi fecerit: dominꝰ illud põt reuocare. C. ꝺ iure emphi. l. vl. ĩ. de loca. potuit. ſed facta denunciatione dño ſi dixerit ſe nolle emere: vl̃ ſi a denũciatione duoꝝ menſium ſpaciũ ſit elapſum: põt vẽdere cui vult: dũmodo nõ vendat ꝑſonis ꝓhibitis. ĩ. de loca. ⁊ conduc. potuit. decre. Grego. ẽ in ꝓdicta. l. renũciare autem feudo vaſallus non põt inuito domino: cum eius fauore introductũ ſit: vt vaſallum habeat: ar. C. de ac. et ob. ſicut in initio. ar. cõtra. ff. de opis liber. interdũ. h ❡ Perſonaꝝ aſſenſu: non tñ ſufficeret omniuꝫ conſenſus in hoc caſu: quia alienatio facta de cõſenſu omniũ citra formã debitam nulla eſt. xij. q. ij. ſine exceptione: ⁊. x. q. ij. hoc ius porrectum: et. C. de ſacroſanc. eccle. autẽ. iubemus. in fi. ĩ. de re. eccle. non alie. dudum. ſed ſi cõmunis forma ſeruata eſſet: teneret venditio. ĩ. de his q̃ fi. a prela. ſine conſen. c. cum nos. ſed ſi leſa eſſet eccleſia reſtituitur in integrum. ĩ. de in inte. reſti. requiſiuit: et. ĩ. de emp. ⁊ ven. cum dilecti.

Cũm acceſſiſſent. ❡ Diuidit̃ ĩ tres ꝑtes. In ꝓma ponit̃ allegatio ꝓ primicerio. In ſecũda ꝓ capitulo: ibi. Fuit. In tertia diffinitiua cõmiſſio: ibi. Quocirca. Ab. Si. i ❡ Vacauiſſet: nulla iuſta cauſa impediẽte: alʼs non curreret tẽpus. ĩ. de conceſ. ꝓben. vel eccle. nõ vacan. c. quia diuerſitatem: argu. ad hoc xxviij. di. de ſyracuſane: et. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad h̃. ⁊ ſi papa interdicat aliquibꝰ ne eligant ſine ſuo mandato ſpeciali tempus ſtatutũ. ſ. trium menſiũ a canone eis currit: niſi infra id tẽpus poſtulauerint licẽtiã

eligēdi.ꝭ.de electi.c.vlti.Gregori⁹. a ❡ Statuiſ/ ſe: ac ipſum ſtatutū p ſedem apoſtolicā confirmatum fuerat. b ❡ Confirmatū: ſed nunqd canonici p ſe poſſunt minuere ꝑbendas: vel dignitates tollere ſine licentia dñi pape. videꝉ ꝙ non: q: nec augere poſſunt ꝭ. de ꝯſuetu. cuȝ olim. ⁊ de vita ⁊ hone. cleri. qm̄ vt ait. xxij. di. c. j. quia hono: ec/ cleſie potius de/ bet augeri ꝙ̄ mi nui ꝭ. eo. ex pte. vbi ē expreſſum ꝙ non: ⁊ de con/ ſecra. diſ. j. vaſa: ⁊. ꝭ. de ver. ſigni. c. vl. ⁊ quia tem poribus noſtris potius addi cu/ pim⁹ ꝙ̄ minuī.

ſi vobis cōſtiterit tulleñ: ca/ nonicos (ne vlteri⁹ i tulleñ. eccleſia primiceriat⁹ eſſet of/ a ficiū) cōmuniter ſtatuiſſe: ac ſtatutuȝ ipſū auctoritate ſe. ap. fuiſſe poſtmodū (ſicut di b citur) cōfirmatū: vos illud faciatis in ſuo robore pma/ nere: niſi poſtea dicti cano/ c nici ꝯtrauenerint/ aliquē vi d delicet i pmiceriū eligendo.

Idem clugien. epiſcopo.

Si capl'm ꝯtra ſuā ꝯſtitutio nē ō certo canonicoꝝ nume ro aliqs recipit i canonicos de ſuperexcreſcentib⁹ fructib⁹ eis ꝓuidere tenetur. ca. IX

Cum. M. ferrarie. ⁊ in/ fra. dictus. M. p ſe ac e iiij. ſocijs ſuis ꝓpoſuit: ꝙ fer

xxv. q. j. que ad ꝑpetuam: et. q. ij. quecunqꝫ. vnde nec epiſcop⁹ poteſt obmittere quin ſtatuat archipſbyteꝝ. ꝭ. de officio archipſbyteri. c. vlti. quaſi ipe ſolus ſuffi/ ciat. ꝭ. de officio archipſby. c. vlti. ⁊ melius eſt qualē/ cunqꝫ eligere ꝙ̄ ordinem plenum non eſſe. ff. de decu. generaliter. §. penulꝉ. ad hoc dixit Iohes. ꝙ ex cauſa poſſunt minuere: vt. ꝭ. de inſti. c. j. ⁊. c. auctoritate: ⁊ ꝭ. eo. c. xxi. ⁊ de auctoritate epiſcopi: vt. xxj. di. in nouo teſtamēto. ⁊ ꝙ poſſunt vnam dignitatē tollere vel di/ minuere vel mutare ꝑbendas: ꝓbatur. xvj. q. j. pcipi/ mus: ⁊. ꝭ. de exceſſi. pla. ſicut vnire: et. ff. cōmunia pre. ſi quis duas. §. j. et. ff. de nego. geſ. cum alicui. ꝭ. de ꝑ/ ben. vacante. et. lxiij. diſ. §. verum. et. lxviij. di. quoꝝ vices: ⁊. c. corepiſcopi. ⁊ in ꝑdic. decre. Hono. ꝭ. eo. ex parte. vbi dicit: licȝ non ſint eiuſ redditus diminuti. ⁊ ita videꝉ ꝙ potuiſſent ſi fuiſſent diminuti. Jo. ſȝ ve ri⁹ credo ꝙ nō poſſint ſine auctoritate pape: ne quā/ doqꝫ in fraudem hoc facerent ⁊ cauſam ſubijcerēt cū non eſſet: ⁊ hoc idem dicꝉ etiaȝ de cōſenſu epi: argu. opti. ꝭ. de ver. ſigni. c. vlti. qđ ergo inutile fuit hic cō/ firmauit auctoritas dñi pape ex certa ſciētia: ar. xvj q. j. c. vlti. ſicut et datur actio ex nudo pacto ſi iuueꝉ auctoritate legis vel ꝑncipis. ff. de pac. l. legitima. vel tene vt dixit Jo. ꝙ poſſunt iuſta ex cauſa: alꝰ nō: ar. ꝭ c. xxi. ver. niſi in tm̄. a contrario. dignitateȝ tamen non credo ꝙ poſſint creare vl' ſupprimere ſine aucto ritate pape: vt hic dicit: nec diminuere numeꝝ iura/ mento firmatū cui confirmatio ſe. apo. acceſſerit hu/ iuſmodi clauſula adiecta. ſcȝ ꝙ ſi ſecus fieret nō vale/ ret. ꝭ. de ꝑben. dilectio a. cōtrario. Nota ꝙ cōfirmatio ſiue cōſtitutio domini pape valet vt ꝯfirmet infirmū ij. q. j. in primis: ⁊. iij. q. vj. hoc quippe. Cōfirmat etiā ⁊ ſupplet defectū ſolēnitatis obmiſſe. ꝭ. de tranſac. c. j. Item valet vt de beneficio illo qđ ex certa ſciētia cō/ firmaꝉ poſtea directe an licite ſit acquiſitum an non ſine nouo mandato non cognoſcaꝉ. ꝭ. ō confir. vti. vel inuti. c. ij. ſi ꝟo ſub hac forma ꝯfirmat: ſcȝ cōfirmam⁹ ſicut iuſte poſſides: talis ꝯfirmatio modicū opaꝉ vel nihil. ꝭ. de ꝯfir. vti. vel inuti. c. j. de qua ꝯfirmatiōe ha bes. ꝭ. de ꝯceſ. preben. ⁊ eccle. non va. q: diuerſitatem. c ❡ Cōtrauenerint: videꝉ ꝙ priuilegiū vnico actu ꝑdatur: vt hic: et. ꝭ. c. xxi. ⁊. ꝭ. de ꝑben. c. ꝑ illoꝝ: ⁊. xj. q. iij. priuilegiū. C. de iure do. impe. l. ij. et. iiij. ⁊. C. de his qui per me. iudi. non ap. is qui. ⁊. C. de pac. inter emp. ⁊ vēdi. cōmiſſorie: argu. ꝯtra delictuȝ ꝑſone ⁊c. xvj. q. vj. ſi epm̄. ꝭ. de arbi. cum tpe. ꝭ. de priui. acceden tibus: ⁊. c. ſi de terra. Hin. diſtinguit: aut daꝉ ꝓuile/ giū ad faciendū: aut ad nō faciendū: ſi daꝉ ad faciē/ dū et is q̄ impetrauit ſpacio. x. annoꝝ non vtiꝉ eo: ꝑ/ dit illud. ff. de nū. l. j. ſi vero daꝉ ad nō faciendū: ſi pa pa reſeruauit ſibi aliqd iuris i eo: nō pt tali ꝓuilegio renūciari expſſe ꝭ. ō arbi. cū tpe. ſȝ ſi nihil ſibi re ſuauit: puta q: dedit ꝓuilegium de nō dandis de cimis: tunc non ꝑdiꝉ niſi legiti/ mo tpe. ſcȝ ſi. xl. annoꝝ ſpacio fe cerit cōtra priui legium decimas ſoluēdo. ꝭ. de pri/ ui. accedentib⁹. ⁊. c. ſi de terra: ⁊ vij. q. j. quā ꝑicu loſum. ſȝ ibi ſufficit ꝙ ſemel renunciet circa beneficia. ſi daꝉ ad excipiēdū: ꝑpetuū eſt: q: q̄ temporalia ſunt ad agendū: ꝑpetua ſūt ad excipiēdū. ff. de do. excep. pure. §. vlti. qđ ē veꝝ ſi nemo agat: ſed ſi agat ⁊ non excipiꝉ ꝯ agentē: ꝑditur priuilegiū. ff. de ꝓcu. pōpo. §. ratihabitio. ⁊. ff. de ꝯdi. inde. ſi is q̄. Jo. dixit ꝙ ſi ille q̄ impetrauit ꝓuilegiū directe obuiat ꝓuilegio ꝑ/ dit illud vnico actu tm̄: vt hic: et. ꝭ. c. xxi. et. ꝭ. de ꝑbē. ꝑ illoꝝ. ſec⁹ ſi nō ſeruat illud vel ſi non tuetur ſe illo: tūc em̄ ꝑdiꝉ legitimo tpe. ꝭ. de priui. accedentib⁹. ⁊. c. ſi de terra. magis em̄ delinquit q̄ directe venit cōtra ꝓuilegiū ꝙ̄ ille qui nō vtitur illo. ar. ad h̄. lxxxiij. di. qſquis. ⁊. ꝭ. de ſen. excō. ꝯtingit. ij. Alij diſtinguūt: an ꝓuilegiū ſit oneroſum: ⁊ tunc vnico actu tolliꝉ: an ſit fauorabile: ⁊ tūc nō ꝑdiꝉ vnico actu. T. melius videꝉ dicere ſi priuilegiū datū eſt fauore ꝑſone ſeu ꝑſonaꝝ quale fuit hic: ⁊ in ſimilib⁹ ꝯcoꝛ. ꝑditur vnico actu. ſi datuȝ ē fauore eccleſie ſiue intuitu religionis: vt ſunt ꝓuilegia de nō ſoluēdis decimis: ⁊ ꝯſimilib⁹. nō tol/ litur niſi legitimo tpe: vt dictū eſt. Melius videꝉ di/ cendū: ꝙ ſicut ſunt diuerſa ꝓuilegia i diuerſis caſib⁹ ꝯceſſa: quodlibet ꝓuilegiū locū habeat in ſuo caſu: ſi/ cut vides in ꝑſcriptionib⁹: que diuerſa tpa requirūt. dic vt. ꝭ. de deci. ſuggeſtū. d ❡ Eligēdo: videtur ꝙ talis electio nō deberet valere: q: noua dignitas ſine licentia pape conſtitui nō poteſt. ꝭ. de conſue. cū olim. xxij. di. c. j. ſed hec electio videꝉ de nouo eē creata ⁊ ſi ne licentia pape: non dicitur noua dignitas: ſed ex cō ſequentia antique dignitatis poſſunt eam reſumere: argu. ad hoc. ꝭ. de feu. c. ij. ⁊. ꝭ. de iudeis. cōſuluit: et. ff. de no. ope. nūcia. l. j. §. ſi qs edificium. Berñ.

Cum. M. fer. ❡ Habet materiā ꝓlixā ⁊ ſub tilem: ⁊ h̄ diē. Nō obſtante certo canonicoꝝ numero etiā p papā ꝯfirmato: ꝓuidendū ē receptis vltra nu/ merū de ſuperexcreſcentib⁹ fructib⁹: maxie ſi volūtarie p canonicos fuerūt recepti. Diuidiꝉ in tres ptes. In pma ponꝉ allegatio ꝑ. M. ⁊ ſocijs. In ſcđa ꝑ capi/ tulo: ibi. Verū. In tertia diffinitio: ibi. Mādamus. e ❡ Socijs: ⁊ lȝ. M. haberet mādatum: tñ ſine mā dato ꝓ ſocijs abſentib⁹ agere poſſet cū eſſent conſor/ tes eiuſdē litis: q: agebāt vt eis fieret cōicatio de fru ctib⁹ ſuperexcreſcentib⁹: tñ cauere debet de rato: vt. C. de ꝯſortib⁹. e. li. l. ij. ⁊ eſt ſpeciale: alꝰ nō admittiꝉ ad agendū ſine mādato: niſi eēt ꝯiūcta ꝑſona. ff. de ꝓcu. ſed ⁊ he ꝑſone: et. ꝭ. ti. xxi. nōnulli: ⁊ in alio ē hoc ſpe/ ciale: q: poſt li. ꝯte. daꝉ cautio: qđ ē ꝯtra id qđ legiꝉ

ff. de ꝑcu. pō po. §. ratihabitio. ſed illa lex pompo. loq̄r quā ꝑ ꝑcu. lis eſt ꝯte. vin. ſed nō credo ꝙ iſta ſit talis cauſa: q2 qlibet agere poterat ꝓ ſe ⁊ ſine alijs. et iſte W. habebat mandatū ab alijs: al's nō fuiſſet admiſſus ꝓ eis. a ❡ Ut eo. i. intantū. b ❡ Quo. i. inquantum.

cū ſup q̄ſtione. Et nō ꝙ aliud ē canonia: ⁊ aliud ꝑbēda. Canonia ē ius qđ ꝯuenit ex electione ⁊ receptiōe in fratrē vt hic. Prebēda eſt q̄ ꝓcedit ex inſtitutione ⁊ officio: q2 ex q̄ qs facit officiū: debet ꝑcipere beneficiū. vnde ⁊ laic⁹ vt dixit vin. poteſt habere ꝑbendam

c ❡ Conſuetudinē: ħ non multū noceret dummō ex cauſa hoc facerēt: vt dictū eſt. ā. c. xxi. ar. ff. ð decre. ab or. fa. ꝙ ſemel. ⁊ in autē. vt deter. ſit nu. cleri. col. j. §. fi. ver. nō em̄ ⁊c. ⁊ j̄. de inſti. c. j. et c. auctoritate. d ❡ Prouidere: ſupple ꝙ ille W. cum ſocijs ſuis petebat ex illis fructib⁹ ſupexcreſcentib⁹ ſibi ꝑbēdas aſſignari. e ❡ Duos ad eā: ſi hoc eſſet verū talis receptio non valebat. j̄. de ꝑben. maioribus: et. c. tue. ſed probata non fuit hec forma. ſed ħ obijcere nō poterant: q2 fatebant̄ ſe feciſſe ꝯ ꝯſtitutionē turoñ. cōcilij j̄. de ꝑbē. maioribus. q̄re nō eēnt audiēdi. de ꝯceſ. ꝑben. ⁊ ec. non va. cū ſup q̄ſtione: et ſic repellunt̄ ſuā turpitudinē allegātes. j̄. de dona. int̄ dilectos. vel dic eā. i. ea vacāte elegerūt duos ſimpliciter in canonicos. f ❡ Aliū: de q̄nto nō fit ħ mentio: quia forte capitulum nō ꝯfitebatur illum elegiſſe. g ❡ Sine ꝑiudicio: ȝ q̄ non ꝓdeſt ꝓteſtatio: qđ eſt verū q̄n ē ꝯtra ſubſtantiā facti vel rei ſup qua fit: vt ſi ꝓteſtatus fuiſſet cū reciperet aliquē in canonicū ⁊ ꝓteſtat̄ vt nō haberet ꝑbendā q̄ ſubſtantia ē negocij: q2 q̄ receptus ē in canonicū nō debet carere ꝑbenda: vt j̄. de ꝑbē. relatū. Si vo ꝓteſtet̄ ſic ꝙ ea q̄ dicit nō dicit aīo ꝯteſtādi litē: talis bene valet. Jo. j̄. de ap. ſollicitudinē: ⁊ j̄. de cenſi. olim cauſā: ⁊ ff. de ꝯdi. inde. qđ quis ſciēs: ar. ꝯ j̄. qđ me. ca. ꝑlatū: ⁊ xxxj. q. ij. lothariꝰ. ff. qui. mo. pi. vel hypo. ſolui. ſi debitor. §. j. j̄. de in īte. reſti. cū veniſſent: ⁊ j̄. ð elec. cumana. circa fi. So. ibi ꝓteſtatio nō valet vbi ꝓteſtans ꝑ ꝯtrariū factum directe obuiat ſue ꝓteſtationi: vt in dictis decre. ſollicitudinē: ⁊ c. olim cauſā. niſi ħ faceret iuſta de cauſa: vt. in. c. ꝑlatū. ⁊ q̄ñq3 ꝓteſtatio plus ꝓdeſt q̄3 appellatio. C. de fil. fam. l. ij. li. x. ideo pōt dici ꝙ ꝓteſtatio ꝓfuit cū ipi ꝑbendas ꝯſuetas integre ꝑcipiūt: etiā ſi iſti. v. de redditibus excreſcētib⁹ nō ꝑcipiūt tantū quātū antiqui: ſ3 tñ ꝑiudiciū fit eis q̄tū ad cōmunē mēſam. h ❡ Receperunt: vnde eis ꝓuidere debebant. j̄. de ꝑben. relatū: ⁊. c. dilectus: ⁊ j̄. de ꝯceſ. ꝑben.

a rariē. canonici vt eo ampli⁹ ſuos reddit⁹ augmentarent: b quo ꝯuentus eccleſie: q̄ diuidi ꝯſueuerāt īter plures: in vſus cederent paucorum: xiiij. ꝑbēdas tm̄ (ꝑter id qđ menſe communiter deputarūt) ī eadē eccleſia ꝯtra an- c tiquā ꝯſuetudinē ſtatuerūt. Poſtmodū vo contra conſtitutionē ipſam voluntarie veniētes: dictos. v. in canonicos receperūt nullis ꝑbēdis aſſignatis eiſdē: ⁊ lȝ eoꝝ redditus non modicū fuerit augmētati: nōdum tamē eis voluerunt ex ſupexcreſcenti d bus redditibus prouidere. ❡ Lex ex aduerſo fuit ꝓpoſitū ꝙ. xiiij. ꝑbendaꝝ numero in ferra. eccleſia inſtituto ⁊ apoſtolice ꝓtectionis ꝑſidio roborato: cū vna ī eadē eccleſia ꝑbenda vacaſſet: ad quorūdam inſtantiā duos ad eam: ⁊ poſtmodū ad preces epiſcopi dictum. M. et f quēdā aliū ſine ꝑiudicio di- g ꝯ ete ꝯſtōis ī canonicos rece- h perunt: ita ꝙ ipſi canonici ð i canonia nihil ꝑciperent donec primi duo eſſent prebendas integre aſſecuti. Cunq3 k per canonicorum induſtriā fuerit ꝓcuratum: vt ex poſſeſſionibus quas eccleſia tēpore longo poſſedit plures eis redditus ſoluerentur: ſupexcreſcentes cōmuni mēſe (que min⁹ ſufficiens fuerat) deputauerūt: quos dicti. v. ſibi poſtmodum petierunt cōtra capituli ꝯſtitutionem in beneficiū aſſignari: et infra. ❡ Mādam⁹ q̄ten⁹ cū ī cōſtitutione ꝑdicta ⁊ cōfirmatione ſe. apo. vel fuerit vel eſſe debuerit ſicut cōſueuit exp̄ſſum: niſi intantū excreſcerent eccleſie facultates l ꝙ pluribus poſſent ſufficere competenter: ⁊ ijdē canonici in derogationē ſue ꝯſtitu- m tionis: ad vacaturas ꝑben-

⁊ poteſt eſſe ꝑbēdari⁹: ſ3 nō pōt eſſe canonicus. j̄. de inſti. in eccleſia. Nota ꝙ oīs canonicuſ debet hr̄e ꝑbendā ſed nō ꝯuertit̄: ſola em̄ ꝑceptio ſalarij nō facit decurionē. ff. ð decu. ſola ſalarij. nec q̄cunq3 habet canoniā habet vocem in caplo: vt puer. j̄. de eta. et qua. ex rōne. ff. ð decu. l. ſpurij. i ❡ Nihil ꝑciperēt: videt̄ ꝙ ħ fuerit ſimoniacū. j̄. de ꝑben. dilectus fil. T. dic ꝙ ſi itellexiſſent ⁊ actū eēt inter ꝑtes ꝙ nihil oīno ꝑciperent ſymoniacū fuiſſet ſed intelligebāt ꝙ tm̄ de ꝑbē. diuiſis nihil ꝑciperent. ⁊ ħ patet ex eo. ꝙ dicit. j̄. antiquis canonicis ſuas ꝑbendas ⁊c. et canonici nullum pactum cum aliquo fecerūt: ſed ſimpliciter elegerunt illos ita ꝙ de ꝑbendis diuiſis nihil ꝑciperent. k ❡ Induſtriā: hec videbat̄ bona allegatio: q2 ſi ꝑ ipſoꝝ induſtriā redditus ſūt augmētati nō debet cōpelli illos cōmunicare alijs. C. de alluui. l. ij. ⁊ j̄. de in inte. reſti. requiſiuit. in fi. ⁊ ff. de rei ven. ceteꝝ: et nemo compellit̄ ad cōmunionē. ff. de condi. inde. ſi non ſortē. §. ſi centū. ff. ꝓ ſocio q̄ admuttit̄. papa tamē nō admiſit illā allegationē: q2 ꝑiudicauerūt ſibi eos recipiendo: ⁊ tot ponendi ſunt in eccleſijs: q̄t ex earū fructibus poſſunt cōmode ſuſtentari: vt. j̄. de inſti. c. j. q2 bene poterant eis ꝓuidere de cōmunibus redditib⁹. nec diſtinguit̄ hic qualiter redditus augmentent̄. nec refert ex quo augmētati ſunt: vndecūq3 ꝓceſſerint: vt. j̄. de verbo. ſigni. c. fi. l ❡ Sufficere poſſent: ar. conditionē ſubintelligēdam: vt. xxij. q. ij. beatus. ff. qui ſatiſda. co. l. vlti. j̄. de iureiurā. quēadmodum. vbi de hoc: et j̄. de reſcrip. ca. ij. m ❡ Ad ꝑbendas vacaturas: ꝑ hoc qđ dicit ad vacaturas: dicunt quidam vt papa Inno. iij. ꝙ hec decre. cōtinet diſpenſationē ⁊ non ius cōmune. ſed nō verū eſt: imo cōtinet ius cōmune cum ex cōfeſſione vtriuſq3 partis conſtet illos fuiſſe receptos infra tres ⁊ ad ius canonie. ſed hoc non eſt ꝯtra ius ꝙ aliquis recipiat̄ in canonicum ⁊ expectet ꝑbēdā: ſ3 nullū ꝑcipere bñficiū. ſi ꝑcipi poſſit eſt contra ius. j̄. de ꝑben. dilectus. ⁊ c.

a das. iiij. receperūt vltra nu/
merū ꝯſtitutū: antiq̄s cano/
b nicis ꝓbēdas cū integritate
ꝑcipientibus ꝯſuetās: ſuper
excreſcētes redditus ꝑdictꝭ
canonicis facias aſſignari:
ita ꝙ ſi ex eis pares potue/
rint cū alijs ſortiri ꝓbēdas:
qđ ſupfuerit in cōmunes ca/
nonicoꝝ vſus (ſicut ꝓus ſta
tuerāt) ſiue aliter ꝑut meli⁹
videbit̄ cōuertatur: reuoca
tis in irritum: quecūq; ab al
terutra partiū in ꝑiudicium
c alterius: poſt motā queſtio/
d nem corā ep̄o ferra. circa ꝓ/
bendas vel poſſeſſiones fu/
erint inouata. I. dē abbati
⁊ cōuentui ſancti Siluestri.

Cauſe eccl'iaꝝ ꝑ cōſtitutiōes laicoꝝ diffiniri nō debēt. X

e Eccleſia ſancte marie: ⁊. ī. Nos attēdentes
f ꝙ laicis etiam religioſis ſu/
g per eccleſijs ⁊ ꝑſonis eccleſi/
aſticis nulla ſit attributa fa
cultas quos obſequēdi ma/
net neceſſitas nō auctas im
perandi a quibus ſi qđ mo/
tuꝓꝓrio ſtatutū fuerit (qđ ec
cleſiaꝝ etiā reſpiciat cōmo/
dū ⁊ fauorē) nulli⁹ firmitatꝭ
h exiſtit: niſi ab eccleſia fuerit
i approbatū: vñ ſtatutū Ba/
ſilij de non alienandis pre/
k l dijs ruſticꝭ vl' vrbanis mini
m ſterijs ⁊ ornamentis eccleſi/
arū: illa reprobatum fuit po
tiſſima rōne: ꝙ aucte nō fuit
ro. pon. roboratum. ¶ Qđ
a ſenatore factū fuerat in ꝑ/
n iudiciū monaſterij: nō ꝯuen
o ti nec confeſſi vl' conuicti in
irritum reuocantes: eaſdem
poſſeſſiones reſtituēdas ſi
bi ſentētialiter diffinim⁹.

Dem vniuerſis doctorib⁹ pariſijs commorantibus.

relatū: q: aliud ē canonia: aliud ꝓbēda: vt dictū ē ſ. e. c. ⁊ iō papa mādat eis dari ſupexcreſcētes reddit⁹. a ¶ Vltra numeꝝ: h ꝑt q̄ri vtꝝ iſti q̄ q̄tidie recipiūt vltra numeꝝ habeāt vocē i electiōe ep̄oꝝ vel alioꝝ ꝓ/latoꝝ. dico ſtādū eē ꝯſuetudini: ⁊ ſi nlla ſit ꝯſuetudo adhuc nō credo ꝙ debeāt vocari ad hmōi tractatus vel electiōes cū nōdū habeāt plenum ius nec etiā poſſeſſionē. b ¶ Integritate. Sed cū canonici iſti voluntarie receperunt iiij. vltra numeꝝ ꝯſtitutū auctoritate ꝓpria cōtra ſuā ꝯſtitutionē q̄re nō cōpellūt̄ cōmunicare ſuos reddit⁹ illis vt ſint oēs equales cū renūciare videantur ſuo priuilegio. ſ. c. xxi. Pōt reſpōderi: ꝙ ipſi h nō petiuerunt vt in lr̄a patet. ⁊ ꝯdēnatio nō debet fieri niſi q̄ten⁹ petitū eſt: vt. ī. de or. cog. cum dilectus. vl' dicas ꝙ ſi etiā petitū fuiſſet nō debebāt ꝯdēnari: q: nō fuerūt recepti vltra numerū ꝓbēdaꝝ: ſ; vltra canonicoꝝ numerum vt ſatis apparet in lr̄a ipſa: vt dicitur. ſ. eo. in notula per hoc. c ¶ Poſt motā. Nota ꝙ q̄cquid in ꝑiudiciū alteri⁹ partis lite pēdente fit: debet in irritum reuocari. ī. vt lite pen. eccleſia ſancte marie: ⁊. ī. de deſpon. impu. ad diſſoluendum. in fi. et. C. de rei ven. ſi fundū: ⁊. l. certum. xj. q. j. quia res. ar. contra. ī. de reſti. in inte. cū veniſſent. i fi. d ¶ Prebēdas: vt ſi aliqua prebenda de antiquis vacauit lit. pen. ⁊ illa forte ſit alij aſſignata. vel ſi aliquis poſſeſſiones illas q̄s petebant ſibi in beneficijs occupauit: totū debet in irritum reuocari.

Eccleſia ſctē ma. ¶ Famoſa ē decre. Et cōmuniter ſūmat̄ vt i rubro. Ego generali⁹ q̄ ad itellectū ſūmo ſic: Statutū generale laicoꝝ ad eccl'ias vel eccleſiaſticas ꝑſonas vel eaꝝ bona in eaꝝ ꝑiudicium nō extendit̄: nec ſpeciale etiā ſi eaꝝ cōmodū ⁊ fauorē cōcernat. Diuidit̄ ꝓncipaliter i duas ptes. In prima ponit̄ duplex diffinitiōis motiuū. In ſcđa diffinitio. ibi. Qđ a ſenatore. Ab. Sicu. e ¶ Eccleſia ſancte marie: Pone caſū: vt meli⁹ intelligas: cauſa erat int̄ J. de acheia ⁊ eccleſiā ſancte marie in via lata ſuper q̄buſdam poſſeſſionib⁹ corā iudice delegato a roma. ſenatore: lata fuit ſn̄ia contra. J. de acheia. qui appellauit ad ſenatorē roma. qui erat iudex appellationis dictas poſſeſſiones trāſtulit in monaſteriū ſācti Siluestri. vnde occaſiōe cuiuſdam ſtatuti qđ erat rome: vt ſi quis lite pen. trāſferret in alium adiudicaret̄ petenti: ſenator dictis poſſeſſionib⁹ monaſteriū ſpoliauit: ⁊ in eccleſiā ſancte marie trāſtulit: ⁊ poſ. tradidit corporalē. cauſa delata ē ad papā: papa dicit: vt habes in lr̄a huius decre. f ¶ Religioſis. Sic ergo laici de re. eccle. nihil diſponere poſſunt ſiue in tēporalib⁹ ſiue in ſpiritualib⁹: vt hic. ⁊. xcvj. di. bene quidem. vñ hec decre. ſūpta fuit: ⁊ ī. de re. eccle. nō alie. cum laicis: q: ius ſpirituale puta ius eligēdi in eccl'ia collegiata: etiā ſi ſit patronus nō cadit i laicū. ī. de elec. ſacroſancta: ⁊. c. maſſana. nō obſtante aliq̄ cōſuetudine: vt ibi dicit Gregori⁹. nec de re ſpirituali compromitti pōt in laicum. ī. de arbi. ꝯtingit. nec iudicare de rebus eccle. poſſunt. ī. de iudi. decernimus. g ¶ Perſonis: ar. ꝙ eodē iure cenſeri debet bona clericoꝝ ⁊ eccleſiaꝝ: ī. de vita ⁊ hone. cleri. c. vlti. vbi de h. h ¶ Ab eccleſia fuerit approbatum: ſic ergo ꝙ al's eſt infirmū confirmatio pape facit firmū. ī. de trāſac. c. ī. de hoc dictū fuit ſupra. e. ti. cū acceſſiſſent. i ¶ Statutū. xcvj. di. c. bene q̄dē. k ¶ Ruſticꝭ vel vrbanis: Ruſticū ꝑdium appellat̄ qđ eſt ſine aliquo edificio. vrbanum ꝑdium vbi factum eſt edificiū vt domus: vt. ff. cōi. pre. vr. et ru. l. j. et. ff. de ſer. ruſti. ꝑ. l. j. ⁊ ꝑ totū: ⁊. ff. de ſer. vr. pre. per totū. l ¶ Miniſterijs. id eſt vaſis vel inſtrumētis. m ¶ Ornamentis: vt pallijs ⁊ ꝯſimilib⁹ q̄bus ornat̄ eccleſia. n ¶ Non cōuenti. bene dicit nō couēti: quia cōuentio ſiue citatio eſt principiū ſiue fundamētū ordinis iudiciarij. primo eñ eſt q̄s citandus: vt. ī. de maio. et obe. int̄ q̄ttuor: et. ī. de ꝓba. qm̄. ꝯtra falſam: vbi cōſimilia ꝑ ordinem ponunt̄ citationes ⁊ dilationes ⁊c. ꝑ cōuentionē perpetuat̄ iuriſdictio delegati. ī. de offi. dele. gratum: ſed videt̄ ꝙ potuit ꝓcedere altera pte abſente cum eſſet iudex appellationis. ī. de ap. ſepe. et c. interpoſita: ⁊. ij. q. vj. ei q̄ appellat. ⁊ dicit lex ꝙ q̄ſi ꝓuilegiū ē illius q̄ cognoſcit de appellatione ꝓcedere altera pte abſente. C. de tēp. ap. l. vlt. §. illud. ſed non eſt ita: ſemꝑ eñ q̄s debet citari q̄cunq; ſit cauſa etiā in cauſa appellationis. ī. de ap. ꝑ tuas. imo nō valet ſentētia vbi ꝑemptoriū edictū non venit ad abſentis noticiā vel ad eius domiciliū. ff. que ſen. ſine ap. re. l. j. §. item cū ex edicto. et Jo. de acheia ⁊ corā iudice appellationis erat nec defendebat monaſterium: q: dicebat ꝙ nō poſſidebat. o ¶ Cōfeſſi vel ꝯuicti ⁊ hoc verꝝ ē: q: nemo iudicād⁹ ē niſi ꝯuictus vel ſpōte ꝯfeſſus: qđ ſi fiat ſn̄ia nlla ē: vt. ij. q. j. noſi quecꝫ. ꝑ decre.

quã habes.ĩ.vt li.pẽ.eccl'ia. itelligas finẽ iſtius.c.

Ex litteris ¶ Aliter etiã ꝙꝫ ĩ rubro põt ſũmari. Pena ſimpliciter appoſita ꝓpter ↄtumaciã in dubio itelligit̃ tpalis ⁊ nõ ꝑpetua. Et ẽ no.caſus. Prima ps ponit ſtatutũ ⁊ factum ex quo ſurgit dubitatio. Secunda dubitationez ſoluit: duas rationes inducens. Scḋa ibi. Quia tñ. Abbas Si. a ¶ Ex fide.i. ex iuramento. b ¶ Tertio ve. hec ẽ em̃ legitima et canonica citatio ſiue admonitio trina.ſ. xxiiij.q.iij.de illicita.xvj.q.vij. om̃es decime: ⁊ xvij.q.iiij. de pſbyteroꝝ: q2 vindictam ſemp debet p̃cedere monitio.xij.q.ij.indigne.ĩ.ḋ vita et hone. cleri.c.vl. ⁊.ĩ.ḋ ſen.ex.ↄtigit.ij.⁊.c. ſacro. c ¶ Infra triduũ: nimis breuis fuit terminus: q2 non poterat deliberare ad plenũ: ⁊ iḋo potuit ĩ ꝓmptũ incidiſſe periculũ.ſi.ij.q.vj.anterioꝝ vbi olim triduũ dabatur ad appellãdum. vñ dati fuerunt poſtea decẽ dies vel ſaltem terminũ decẽ dieꝝ ſtatuiſſent: q2 illud tẽpus modicũ appellatur.ff.de ↄſti.pecu.ꝓmiſſoꝛ.§.j.⁊ ꝓpter breuẽ terminũ põt appellari.ĩ.de dila.c.j. d ¶ In ꝑpetuuz. dicit h̃ Inno.iij.ꝙ aliud eſt aliquẽ ſimpliciter excludere: aliud in ꝑpetuum excludere. ſi.xxxiij.q.iiij.non oportet.ij.⁊ ſi.j.q.j.ſũt nõnulli.et.ĩ. de dona. paſtoralis: ſic.ff.ꝓ ſo.coiri ſocietatem: ⁊.l.iij.ar. contra.l.di.c.j.in fi.ibi non ſtatuta ꝑpetua ſed tẽporaliter dilata intelligunt̃.⁊.C.de pe.ſeruus.ex quo em̃ non eſt tẽpꝰ diffinitũ de quolibet tẽpore intelligit̃.j.q.j.eos: et.ff. de euic.ſi rem.§.vlti.et.ĩ.de priui.q2 circa. vbi verbũ ſimpliciter poſitũ ad futura tẽpora trahit̃ ⁊ generaliter intelligitur. Item inuenio ꝙ idẽ eſt ꝑpetuo remouere qḋ ſimpliciter remouere: vt.j.q.j. reperiũtur. in fi.⁊.lxxix.di.ſi quis ex ep̃is.x.q.j. quia ſacerdotes. xxvij.q.j.de viduis. Jo.⁊.ĩ. de coha.cleri.⁊ mu.clericus. Sed circa talia cõſideranda ẽ natura ſine cauſa cuiuſcũqꝫ negocij: hic em̃ punit̃ ꝓ ↄtumacia ⁊ non ꝓ crimine.⁊ ↄtumacia ſepe purgat̃ vt facile ẽ videre in multis. e ¶ Cũ tam iuris canonici ĩ. de ſen.excõ. ꝑ tuas: ⁊.ĩ.ḋ ver.ſig.cũ olim.et.c.ex pte. ibi ẽ exẽplũ de cõtumacia ⁊ crimie. f ¶ Admittat̃: nõ obſtãte

Pena ꝑuationis a cõione q̃ ꝓpt̃ cõtumaciaz ex ↄſtõne ĩfert̃: tpal' ẽ ⁊ nõ ꝑpetua. XI

Ex litteris vr̃e deuotionis accepimꝰ: ⁊ infra. a Licet a voƀ fide p̃ſtita fuerit conſtitutũ: vt ſi q̃s magiſtrorum ordinationi vniuerſitatis ipſoꝝ duceret reſiſtendum: et primo ſcḋo tertio ve b c cõmonitus infra triduũ vniuerſitati parere ↄtẽneret magiſtroꝝ: extũc bñficio ſocietatis eorũ in magiſtralibus priuaret̃: ⁊ ob h̃ magiſter. G. fuit eoꝝ cõmunione priuatꝰ. ¶ Quia tñ ↄſtitutũ nõ fuit: d vt in ꝑpetuũ huiuſmodi priuatio ꝑduraret: cũ tã e iuris canonici qꝫ noſtri moris exiſtat vt is qui ꝓpter cõtumaciã cõmunione ꝑuatur: cum ſatiſfactionẽ cõgruã exhibuerit reſtitutionem obtineat: mãdamꝰ q̃tenꝰ ſupradictum magiſtrũ: ſtatutis vr̃is nũc humilit̃ parere curantẽ: ad cõionis vr̃e ↄſortiũ ĩ ingra f libus admittatis. Honor. iij. epiſcopo: ⁊ cãtori cabilo.

illo mãdato ſi q̃d medio tpe deliq̃ſſet poſſet repelli.ĩ. de teſti.cog.p̃terea: ar.ff.de trãſac.cum aquiliana.

Ex pte ¶ Alit̃ etiã qꝫ ĩ rubro põt p̃ſumari ſic. Nõ valet ſtatutũ ꝑ qḋ diuinꝰ cultꝰ ſine cã diminuit̃ etiã ſi ſup h̃ iterceſſerit ĩ forma cõi pape ↄfirmatio. Prio narrat factum corrigẽduz. In ſcḋa corrigit ſcḋa ibi Nolentes. Ab. Sic. g ¶ In hiãteſ.i. cupiditati intendẽtes. vitiuz denotat. ſi.s̃.e.cũ oẽs. et s̃.e.cũ.M. ferra. h ¶ Diminuti: ſecꝰ ſi eẽnt diminuti: q2 tũc videtur ꝙ aucte ep̃i pñt diminuere numeꝝ: ar.ĩ. de vi. et ho. cle. qm̃ vt ait: ſicut augmentatis facultatibꝰ plures poſſent inſtitui etiã vltra numerum ſtatutũ.s̃. eo.cum.M.ar. ĩ.de cen.qꝫto.⁊ xxj.di. in nouo: ⁊.C.de epi.⁊ de ri.in eccleſijs.de hoc dictum ẽ.s̃. eo.cũ acceſſiſſẽt. dic vt ibi: ar.cõtra.ĩ. de v.ſig.c. vlti. i ¶ Confirmatione: ſub forma cõmuni ĩpetrata: quia talis confirmatio nihil noui tribuit.ĩ.de cõ fir.vti. vel inuti.cum dilecta: ⁊.ĩ. de con.p̃bẽ.quia diuerſitatem: ⁊.ĩ.de priui.ex pte: q2 qui cõfirmat non donat.ĩ. de fi.inſtru.inter dilectos.ꝑ tales ↄfirmationes non intelligit papa iuri alicuius derogare.ĩ.de of.or.lꝫ.q2 inde non debet naſci iniuria vnde iura oriũtur.ĩ.de accu.q̃liter ⁊ qñ.⁊.C.vñ vi.meminerint.qñ valet cõfirmatio pape ⁊ qñ nõ: dictũ eſt.s̃.e.cuz acceſſiſſent. ⁊.ĩ.de confir.vti.vel inuti.c.j.et.ij. ⁊ obtenta fuit iſta ↄfirmatio tacita veritate de antiq̃ ſtatuto.⁊ ꝙ facultates eccleſie nõ eſſent diminute. k ¶ Idoneis: h̃ ſemp ſubintelligit̃.ĩ. de elec.cauſam q̃.talibus em̃ beneficia ſunt cõferenda: al's puniunt̃ dantes ⁊ recipiẽtes.ĩ.de elec.nihil eſt: ⁊.ĩ.de p̃ben.gue. l ¶ Cõſilio. de h̃ tradit̃.ĩ.de ele.ne ꝓ defectu: ⁊.c.cum in veteri.

Nõ poſſũt canonici ſine cauſa reſtringere numerũ canonicoꝝ ſeu p̃bendarũ.ca.XII

Ex pte ep̃i edueñ. fuit ꝓpoſitum ꝙ canonici g edueñ. ꝓprijs cõmodis inhiantes: p̃bẽdaꝝ nũeꝝ ab antiquo in eccl'ia edueñ. ſtatutũ h lꝫ nõ ſint eiꝰ diminuti redditus reſtrinxerũt: et infra. ¶ Nolẽteſ igit̃ diuini numinis minui cultũ ſ; potiꝰ augmẽtari: mãdamus q̃tenus antiquũ numeꝝ faciẽtes auctoritate noſtra ſeruari: p̃bẽdas quas a tpe vltimi ſtatuti inueneritis vacaſſe ĩ eccleſia memorata: non obſtante aliqua ↄſtitutione ſup hoc a i canonicis ipſis facta: vel cõfirmatiõe a nobis ab eiſdem k obtenta: pſonis idoneis cũ l conſilio epiſcopi cõferatis. Grego.ix.archip̃ſbytero ſãcte marie maioris de vrbe.

Cõſtitutio futura reſpicit et nõ p̃terita niſi ĩ ea ḋ p̃teritiſ caueatur. ca.XIII

Quoniã cõſtitutio ap. m ſe. omnes aſtringit: et nihil

Quoniã cõſti ¶ Diuidit̃: q2 p̃mo ponit cãm cõſtitutõis declarãde. Scḋo declaratiõez: ibi. Declaramꝰ. In tertia declaratõis rõez.ibi.Cũ leges. Ab. m ¶ Oẽs aſtringit: cuz ſit iudex ordinariꝰ omniũ chriſtianoꝝ.⁊ mater oĩum eccl'iaꝝ: vt.ix.q.iij cuncta ꝑ mundũ.⁊ ſi etiã aliq̃d graue p̃cipiat faciendum ẽ.xix.di.ĩ memoria: ⁊.c.di.ↄtrã morem. Et dic oẽs ſcꝫ de ſua iuriſdictione: qm̃ p̃tates diſtincte ſunt

x.di.qm̄:et.ꝭ.de ap.ſi duobus.niſi forte rōne peccati ꝭ.de iudi.nouit.ar.et oēs dignitates cuiuſcūq3 ordinis eccleſia romana ↄſtituit.xxij.di.oēs.idē eſt i ſnia pape: qꝛ ſicut ipe iudicat:alij iudicare debēt ꝭ.de re iudi.in cauſis. a ¶ Ambiguū.lex eni ſiue cōſtitutio debet eſſe honeſta et iuſta et nullā obſcuritatē ↄtinere debet et talis vt traditur.iiij.diſ. erit aūt.ne ꝑ obſcurā cōſtitutionē i laqū incidamꝰ. nemini eni debemus laqueū inijcere.xxvij.q.ꝭ.de viduis: nec debet nos inducere ꝑ legē obſcuram vel dubiam ad id a quo nos cohibere debet: ar.ꝭ.de na. ex libero vētre.c.vno ⁊ q̄ me defendere debet non debet me impugnare.ff. ſi ſer. ven. altiꝰ. b ¶ Declaramꝰ: Bene dicit declaramꝰ qꝛ nullus alius poſſet eā declarare ſiue iterptari:qꝛ ad eū ꝑtinet iterp̄tatio ad quē ꝑtinet cōſtituere ꝭ.de ſen.excō.inꝯ alia.et.xj.q.j.§. ex his oibus:⁊.C. de le.l.ꝭ.⁊ vlti.⁊.ff.de p̄to.ſtip.in p̄rorijs. ⁊ ſi ſup priuilegia ap.ſe.q̄ſtio oriaꝯ nō vult papa de ipſis ꝑ alios iudicari.ꝭ.de iudi.cū veniſſent. c ¶ Cōſtitutionem: quā habes.ꝭ.de ma.⁊ obe.ſtatuimꝰ d ¶ Preferendis: an plus debeāt maiores minoribꝰ ꝑcipere: dicemus ſup illa cōſtitutiōe ſtatuimꝰ. e ¶ Cōſuetis ſeruitijs: q̄d debeāt minores maioribꝰ tractaꝯ tā in tex.q̄3 in glo.xciij.di.c.a ſubdiacono. ⁊ de h̄ etiam dicemꝰ in illa cōſtitutiōe ſtatuimus. f ¶ Futura: Nō h̄ cōſtitutionē reſpicere futura tm̄ ⁊ nō p̄terita. ſic.ſ.e.cognoſcētes: ⁊ ar.xxxj.di. ante triennium:et lxxxij.di.ꝓpoſuiſti : niſi ſit cōſtitutio iuris naturalis q̄ etiā reſpicit p̄terita.ꝭ.de vſu.cū tu.vel niſi dicaꝯ in ipſa cōſtitutiōe ꝙ ad p̄terita trahaꝯ.x.q.ꝭ.ſic q̄dā.et ꝭ.de elec.cum in cūctis.§.hec ſane. ⁊.C. de leg.leges eni.⁊ hic in fi.vbi dꝛ niſi de p̄teritis ⁊c.et ꝭ.de reſcꝑ. ad audiētiā nr̄am. De Reſcriptis. Viſo de cōſtitutionibus:qꝛ pax eſt iura condere niſi ſint miniſtri q̄ ea exequāꝯ: vt in.c.cōmiſſa de elec.li.vj.et in.c. vbi piculū.§.p̄terea.e.t.⁊ li. Ideo pꝰ Rūcam p̄dictā auctor itēdit tractare de miſtris iurꝭ. Et qꝛ vt plurimū danꝯ ꝑ reſcripta: Ideo p̄mittit hanc Rūcā. Ab. Sicut romana. ¶ Legiꝯ varijs modis ſ3 intellectu3 magis cōmunē dicit. vt in rubro. Primo ponit deciſum exordiū. Scōo cōſultatio.ibi.Queſitum. Tertio rn̄ſio.ibi. In qbꝰ. Quarto reſpōſionis ratio .ibi.Quia. Ab. Si. g ¶ Vt libere: iſta indulgentia ſupflua videꝯ ꝙ iure cōmuni liberum ē appellare quādocūq3 aliq̄s grauaꝯ:alꝭ non licet ante ſniā3.ꝭ.de ap. vt debitus honor:olim indifferēter ⁊ libere licebat appellare niſi appellatio maniſeſte fuiſſet fruſtratoria.ij.q.vj.ad romana3: ⁊.ꝭ.de appel.ꝑuenit:ſed ꝙ de iure cōmuni competit ſupfluū eſt p̄cibus ipetrare. C.ꝺ theſau.l.ꝭ.li.x.⁊.ff.ad muni. l.ꝭ.h̄ fuit ſupflua.q̄dā dicūt ad h̄ vt indulgētia iſta valeat ꝙ licitum ē huic appellare vbiq3 vbi ius inhibet appellare puta ꝓpꝫ ↄtumaciam :quia ↄtumax nō auditur appellās .xxiij. q.iij. de illicita: ⁊ aliq̄s tales caſus inuenies .ij. q.vj.§.diffinitiua .ſb illo.§.ſūt etiā q̄z .S3 iſta ſolutio ſtare nō p̄t: qꝛ dꝛ h̄ in fi. ſpāle derogat generali: qꝛ ibi iſta idulgētia ↄceſſa fuit ꝯ ius cōe:qꝛ ꝑuilegiū dꝛ q̄ſi lex ꝑuata.iij.di. ꝑuilegia.ſ3 ꝑuilegiū nō tolliꝯ ꝑ ius cōe : niſi de ipo ꝑuilegio mētio fiat.ar.ꝭ.e.ti. cū ordinē:⁊ ꝑuilegiū ñ tolliꝯ ꝑ aliud priuilegiū

a debet obſcurū vel ambiguū b c continere. ¶ Declaramꝰ cō ſtitutionē qua3 nuper ſuper d p̄ferendis in ꝑceptione por e tionis maioribus ⁊ ↄſuetis ſeruitijs a maioribꝰ exhibendis edidimus non ad p̄teri f ta ſed ad futura tm̄ extendi. ¶ Cum leges et ↄſtitutiōes futurꝭ certum ſit dare formā negocijs : ñ ad p̄terita facta trahi:niſi nominatim in eis de preteritis caueatur. De Reſcriptis. Alex.iij.Senon. archie. Priuilegio generali ſcdm ius cōmune obtento obſtat reſcriptū ſpeciale etiam de eo mentionē non faciens. Capi.I

Sicut romana: ⁊.ꝭ ¶ Queſitum eſt a nobis ex parte tua ſi alicuiꝰ cauſa delegatis iudicibꝰ: ſublato remedio appellationis cōmittitur: ⁊ lit teris ap. altera ps munita q̄ bus ei generaliter eſt indul g tum: vt libere ſibi liceat appellare: in vocem ap. ꝓrupe rit: an eius in eadē cauſa debeat appellationi deferri? ¶ In quibꝰ.t.t.r.ꝙ eius in hac parte appellatio nō debet admitti poſtq̄ eſt cauſa iudicibus ap.re.commiſſa. h i ¶ Quia ſpeciale mandatu3 derogat generali. Idem cant. archiepiſcopo.

In reſcripto apoſtolico ſubintelligitur clauſula ſi preces veritate nitantur et ſi reſcriptum prohibet cauſe cognitionem eſt de falſitate ſuſpectum. Capitu. II

niſi fiat mētio i ſcōo ꝺ p̄mo.ꝭ.ꝺ p̄ſcꝑ. veniēs. ſ3 ille q̄ ipetrauit cauſā cōmitti:ſm ius cōe ipetrauit appellatiōe remota. nec fec mētionē ꝺ ꝑuilegio ꝑtis aduerſe ⁊ tñ valēt ſcōe lr̄e: qꝛ ſpeciale derogat generali:⁊ ita ſiue dicas ꝙ lr̄e ſcōe fuiſſent ꝑuilegiū ſiue reſcꝑtū ſm ius cōe ñ p̄t ſtare hec ſolutio : h̄ necē ē dicere ꝙ iſte q̄ ipetrauit vt generaliꝯ poſſit appellare : ipetrauit ſm ius cōmune vt verū ſit ꝙ ſpeciale derogat generali. pōt h̄ dici ꝙ pſona iſta impetrās talis erat : q̄ ꝑpter delictū ⁊ culpā ſuā nō poterat appellare: qꝛ fuerat ei interdictum appellare: vn̄ ius cōmune ex indulgētia reddiꝯ ei:⁊ eſt ſi.C.de inof.teſta.ſi qñ. ⁊ ſic debet itelligi: vt potꝰ res valeat q̄3 pereat: vt.ꝭ.de priui.i his: ⁊.ꝭ ꝺ ver.ſig.abbate.⁊.ff.ꝺ re.du.q̄tiens.ij.Si h̄ talꝭ idulgētia emanauerit vt libere poſſit appellare nihil aliud videꝯ ꝑncipē ↄcedere niſi vt habeat ↄſuetā ⁊ legitimā appellandi p̄tāte3: vt dicit lex p̄dicta ſi qñ :et ſic nullū cōtrariū.vel pōt dici ꝙ ſolū ius cōmune indulgeꝯ huic ad cautelā : qꝛ ſolet plus timeri ⁊c.xxiij. di.q̄3 q̄3:et.ꝭ.ꝺ iureiur.⁊ ſi chriſtꝰ: ⁊.ꝭ.de ꝓcur.qꝛ i cauſis.ꝭ.de here.ſi aduerſus.⁊ ſi hodie talis indulgentia cōcedereꝯ dicerē ꝙ liceret ei appellare etiā ſi nō grauareꝯ niſi expmereꝯ cauſa indulgētie ibi. h ¶ Quia ſpeciale.ꝭ.de offi leg.ſtuduiſti: ⁊.ꝭ.eo.paſtoralis. i ¶ Mādatū. Circa reuocationē reſcriptoꝝ ſiue literaꝝ dn̄i pape ita diſtingue:⁊ p̄mo circa reſcripta q̄ impetrāꝯ de iure cōi ad lites cōtētioſas. Si p̄mū reſcriptū ſit generale ⁊ ſcōm ſpeciale ab aduerſario impetratū: ſcō3 valet nō primū:ita tñ ꝙ ſpecificatio generalitatiſ nōdū ſit facta: vt hic: ⁊.ꝭ.e.paſtoralis. ſiue fiat mētio in ſcōo de primo ſiue nō: qꝛ ſpeciale mandatū ⁊c. ⁊ ſi p̄mū ſit ſpeciale ⁊ ſcōm generale: idem

iuris ē ſcʒ ꝙ ſpeciale valet.ſ.e.abbatē. Si ꝟo primū
eſt ſpeciale ⁊ ſcōm ſpeciale: ſi ſcōm expſſam facit mē
tionē de primo:tunc valet ſcōm ⁊ nō primū.ſ.e.cete/
rū:⁊.ſ.de re iudi.inter monaſteriū.ſ. ð offi.dele.corā.
⁊.c.pxi.alias ſi non facit mentionē valeret primū ⁊
nō ſcōm ꝑ iura
ꝓxi.dicta.⁊ hoc
ītellige in nego/
cijs iam ceptis
citatōe iā facta.
⁊ de hoc nō.ſ.de
ap.vt debitus .ī
fi.illi⁹.nō.⁊ ſi.⁊
ī illa nō. ſʒ nū/
qd ❡ Si ꝟo nec
primu nec ſcōm
ē iudici p̄ſenta/

Ex pte ꝯuētreñ.epī no/ ſtris eſt auribus inti/ matū:ꝙ cuʒ de cauſa q̄ inter H.et.F. clericos vertiť ſup p̄benda de nouālis:cogno/ ſcens legitime eidē.F.ꝺm te norem lraꝝ nr̄aꝝ cōtinentiū ꝙ ſi conſtaret ipm.F.de piu a rio eſſe cōuictū:⁊ ppetuo illi renūciaſſe p̄bēde amoueret ab ea:eo cognito ⁊ ꝓbato p̄ bēdam abiudicaſſet eandē: ipſe in vocē appellatiōis ꝓ/ ruperit:⁊ ad te qđ ei p̄bēdā

tū ⁊ bene potuit p̄n̄tari:tūc valet illud qđ primo iu/
dici extitit p̄ſentatū ſecuta citatione :⁊ ita aliter pōt
p̄uenire primū impetrantē:lʒ in ſcđo nō fiat mentio
de p̄mo.ſ.de ap.vt debitus.hec ē opinio pape Inno.
iij.Si vero prim⁹ īpetrans nō potuit ſuas lr̄as iudi
ci p̄ſentare:valebūt vſqʒ ad annū : ⁊ ī h̄ caſu poſſu/
mus adhuc ꝟuare illa iura.ſ.e. ſi autem: ⁊.c.plerūqʒ.
dum tū̄ hoc fuerit publice ꝓteſtatus cū p eū non ſte/
terit quo minus ſuis litterꝭ vtereť.ſ.de offi.or.paſto/
ralis.in fi.⁊ optime habes ꝙ ꝓteſtatio ſit p̄mittēda
neceſſario vbi currit tēpus:niſi ꝓteſtatio p̄cedat.ſ. ð
ap.c.vl.⁊.ſ.de elec.c.vl.⁊.xvj.q.iij.§.pt.ꝟ.is aūt.al's
ſi hoc nō fuerit ꝓteſtatus valent ſcđe ſi iudici exhi/
beāť:⁊ ꝓcedat ſaltem ad citationem . ſed ſi exhibuit
p̄mas iudici: ⁊ citauit nec potuit poſtea habere co/
piam iudicis infra annū: ideʒ ē dicendū ꝙ expectari
debet p annū:poſtea vero valent ſcđe : nec amplius
expectari debēt iudices primi:ne lites fiant penitus
īmortales:⁊ q2 fit p̄iudiciū ei q̄ non poſſidet in expe
ctatiōe.vel ſatis poſſet dici ꝙ illa duo iura:ſi aūt: et
c.plerumqʒ.trahantur ad illam conſtitutionē. vt de/
bitus. hec eſt ſentētia pape ſup decre.ceterū.ſ. eo.vt
finis litibus citius imponať.ſ.de do.⁊ cōtu.finē.⁊.c.
venerabilis.⁊. C.de iudi.ꝓperandū.in prin.in litte/
ris q̄ impetranť ad ap. ſtādū eſt illis iurib⁹.ſ. de ap.
ſepe:⁊.c.oblate.et.ſ.de cōfir.vti.vel inuti.bone. et in
alijs cōſtitutionibus ꝓmulgatis ſuper appellationi/
bus. Sup priuilegijs ita dicas: ꝙ ſi ſcōm priuile/
gium nō faciat mētionē de primo :ſemp valet primū
⁊ nō ſcōm.ſ. de p̄ſcrip.veniens. hoc planū eſt.ſi vero
reſcriptū ꝺm ius cōmune impetrať contra priuilegiū
ſiue cōtra priuilegiatas pſonas:non valet reſcriptū
niſi faciat mentionem de priuilegio q2 tacita veritate
obtentū eſt:ita loquiť.ſ.e.ti.cum ordinē.ſi autē p̄mū
reſcriptū ſit impetratū de cōmuni cōſenſu partiū :et
altera ps alijs iudicib⁹ impetrauit cauſā cōmitti ta/
cito de illo conſenſu:⁊ in ſcđis fiat mentio de primis
non valēt ſcđe:īmo in expenſis cōdemnari debet pri
mo impetranti.ſ.eo.ti.ceterū.ſ.de re iudi. inter mona
ſterium:et.ſ.de offi. dele.coram ❡ In beneficijs im/
petrandis ſi diuerſe littere a diuerſis cōtra aliquā ec
cleſiam impetranť nec in ſecūdis fiat mētio de p̄mis
ille ſolūmodo valent: ⁊ ille illud beneficiū obtinebit
qui primo ſuas lr̄as p̄ſentauit.ſ.e.ti. capitulū ſancte
crucis:et.ſ.e.abbatē.ad hoc facit.ſ.de ap.vt debitus.
alij vero dicunt ꝯtrariū. ❡ Si vero in ſcđis fiat mē
tio de primis:ſeruabiť forma litterarū ſecūdaꝝ: ar.ſ.
eo.cum dilecta.ſi vero aliq̄s litteras plures impetrat
ꝓ beneficijs pluribus obtinēdis in plurib⁹ eccleſijs:⁊
in alijs non fit mentio de alijs:non valent ſcđe ſi iam

receptus eſt p primas:niſi ſcđe exp̄ſſam faciant men/
tionē de ſua receptiōe:vt.ſ.e.ī decre.grego.in noſtra.
Item ſi impetrauerit primas ⁊ ex eis obtinuit aliq̄s
pēſiones renūciando beneficio litterarū ſi al's poſtea
impetrauerit hoc tacito non valent.ſ.e. ad audientiā
ij. ❡ Illa decre.
ſ.de fil. p̄ſby.ex
tua.nō cōtradi/
cit his que dicta
ſūt: q2 ibi prime
lr̄e continebant
indulgentiaʒ vt
ille poſſet diſpē/
ſare cuʒ filijs ſa/
cerdotū: ſcđe cō
tinebāt gratiaʒ
ſed de iure:⁊ pri
me erant generales:⁊ qđ p eas factū erat nō reuoca/
tur p ſcđas:q2 veritate tacita impetrate fuerāt: quia
tacuit ille diſpēſationē factam cū illis filijs p̄ſbytero/
rum.ſi aūt impetraſſet contra alios cum q̄bus nondū
fuerat diſpenſatū:bene valuiſſent lr̄e ille.ſ.de of.dele.
ex pte.non cōtradicit:q2 ⁊ ibi vtrūqʒ fuit ſpeciale re/
ſcriptū.⁊ quia primū prius fuit ibi p̄ſentatuʒ :⁊ ideo
nō valuit ſcōm:quia non fecit mētionē de primo :vel
quia de beneficijs loquiť trahiť ad illā.ſ.e.ti. capitu/
lum ſancte crucis:q2 papa nō intēdit aliquos graua/
re in receptione duoꝝ:vt.ſ.e.ti. mandatū: ⁊.c.lr̄is:et
c.abbatē.ſup h̄ dic ꝓut nō.in.c.illo:capl'm ſācte cru/
cis.dicebat aūt ꝙ in lr̄is iuſticie ſola ꝯſiderať repſen
tatio:vt in.c.vt debit⁹ de ap.ſ.e.capl'm ſctē crucis.ſʒ
in his lr̄is beneficioꝝ ꝯſiderādū erat data.ſ.eo.eā te.
Ex parte ꝯuentrenē. ❡ Diuidiť:q2 in prima
pte poniť querela. In ſcđa ꝓuiſio.ſcđa.ibi.De
rū. Abbas Sicul⁹. a ❡ Et ppetuo:ſed nūq̄d iſto
rum altero ꝓbato poteſt ep̄s ipſum remouere cum al
terutrū ſufficiat p ſe.ſ.de iureiu.querelā.ſ.de fideiuſ.p
uenit.in fi.et.vij.q.j.qʒ periculoſū:et.ſ. de reſti.ſpoli.
accepta.ita videť p iura p̄dicta:et.xlviij.di.c.j.ſʒ cō/
tra videť:forma enī cōmiſſionis exacta diligētia de/
bet obſeruari.ſ.e.cum dilecta.in fi.cum ep̄s nō ſua ſʒ
delegātis auctoritate fungať.ff.de of. eius cui mā.eſt
iur.et ſi p̄tor:⁊.ſ.de of.dele.ſane.et dicunt quidam ꝙ
vtrūqʒ ꝓbanduʒ eſt ꝓpter copulā p leges illas .ff.de
ver.ob.ſi quis ita.⁊ inſti.de here.inſti.§.pe. iſtud nō
credo:ſed diſtinguo ſi coniunctim duo mādanť:quoꝝ
neutrū p ſe ſufficiat:ſʒ ſi vtrūqʒ ꝓbetur ſufficit ad re
motionē:vtrūqʒ ꝓbandū eſt:ar.ſ.e.olim.ita ꝙ incipi/
as ibi a primo ſcʒ a vitio falſitatis:ar.ſ.e. inter cete/
ras.Si talis ſit fili⁹ ſacerdotis ⁊ in ſacerdotio geni
tus:iſta duo ſufficiūt ſi ꝓbentur.s̄.de cōſti. cū acceſ/
ſiſſent.ſed ſi alteꝝ p ſe ſufficit ad remotionē alicuius
ſufficit ſi alteꝝ ꝓbeť:lʒ copulatiue illa duo mandanť
vt h̄ ⁊ cōſimilia.ſ.e.inter ceteras.ſi cōiunctim mandē
tur:⁊ cōiunctiua ponitur ꝓ diſiunctiua:⁊ ꝓ vel.ff.de
ver.ſig.ſepe:⁊.l.cōiunctione.⁊ econuerſo diſiunctiua
poniť ꝓ copulatiua.C.de ver.ſig. cum q̄dā.⁊ de ꝯſe.
di.ij.in calice.circa fi.et illa pluralitas reſoluēda ē in
ſingularitatē.ſ.de p̄ben.cum iam dudū: et.ſ.de priui.
vt priuilegia:et.ſ.de iudi.exhibita:et.ſ.de ap.ſignifi/
cauit.vbi de hoc:et.ff.de ꝯdi.et de.falſa.in fi. et.j.di.
omnes leges.i.oīs lex.p̄terea eadem ratio q̄ moueret
delegātē debet mouere delegatū.ſ.e.ſup lr̄is.in fi.mi/
rabile eſſet ſi remaneret in eccl'ia ſi ꝓbareť piurus lʒ
nō ꝓbareť renūciatio vel ecōuerſo : et certe nūqʒ fuit
intentio dn̄i pape vt vtrunqʒ neceſſe ſit ꝓbare :dū tū̄
alteꝝ ꝓbeť:⁊ ita certe ſufficit alteꝝ ꝓbari :niſi papa

ꝑciſe ꝛ abſq; cāe cognitione restitueres lr̃as nr̃as repoꝛtauit ꝛ infra. ❡ Ueꝝ qm̄ nō credim⁹ ita ꝑciſe ſcripſiſſe ꝛ in hmōi lr̃is ītelligēda ē hec cōditio: etiā ſi nō apponat̃: ſi ꝑces v̾itate nitāt̃: māda. q̄ten⁹ inſpectis lr̃is q̄s ep̄o ꝑdicto direxim⁹: ſi īueneris ꝙ ſc̄m ꝑdictū modū ei ſcripſerimus: ꝛ in lr̃is q̄s ꝑfat⁹. F. repoꝛtauit: nō fuerit habita mētio prioꝝ lr̃aꝝ: ſn̄iaȝ ꝑfati ep̄i ↄfirmes: ꝛ ſepe dictū. F. cuȝ lr̃is nr̃is q̄s tibi detulit ad ꝑſentiam nr̃am venire cō pellas. **I**dem Uintonieñ. ep̄o. Si in ſc̄do reſcripto per aduerſariū impetrato nō fiat mētio de primo: valet primum ꝛ nō ſc̄m: alias valet ſc̄m. Et ſi p̄miū fuit īpetratū cōi ↄſēſu ptiū nō valet ſc̄m īpetratū hoc tacito. ca. III

CEteꝝ ſi aliq̄s ſup aliq̄ cauſa ab apo. ſe. impetrauerit lr̃as et aduerſarius ei⁹ eandē cauſā poſtmodum obtinuerit cōmitti alijs ꝺ cō miſſiōe priori nō habita mētione: priores iudices ad deciſionē cauſe pn̄t ꝓcedere: nec ſc̄de lr̃e obtinent alicui⁹ roboꝛis firmitatē. ❡ Si v̾o ī ſc̄dis lr̃is habeat̃ mētio de cōmiſſiōe ꝑori: ꝑdicta cauſa a ꝑoꝝ ē exempta iudicio cuȝ eedē lr̃e nō ſint v̾itate tacita impetrate. ❡ Ueꝝ ſi ꝺ aſſenſu ptiū cauſa cōmittitur: ꝛ ꝓceſſu tp̄is vel etiā ↄtinuo alterutra ps alt̾a neſciēte cām ipſā tacita de cōmiſſiōe ꝑori alij iudici obtinuerit delegari: n̄ īmerito is q̄ tali dolo vl̾ fraude adūſariū ſuū laboꝛare coegit: ī expēſis ↄdēnari debet eidem. **I**dē Eboꝛac. archiep̄o. Ex diſiūctiue narratis in reſcripto ſufficit impetrāti alteꝝ ꝓbare. ca. IIII

INter ceteras cōſultationes tuas fuit propoſitum corā nobis quid tenere debeas: cum aliqua ſb̄ diſiūctione mandātur: q̄ꝝ vnum veꝝ eſt: alteꝝ falſuȝ: vtputa ſi ꝓponat̃ ꝙ ſi talis ſit ſacerdotis filius et in ſacerdotio genitus qui ꝓximo in tali eccleſia miniſtrauit: vel ꝙ illicite eccl̾iaȝ occupauit eādē. ❡ Huic g̾ q̄ſtioni taliter. R. ↄuenit iudici q̄dcunq; ſibi

exprimeret hoc expſſe: ſed qꝺ hic dicit ita ꝓpoſitum fuit: ꝛ ita papa factū ſolūmodo reſpexit ſicut fuit ei ꝓpoſitum: ꝛ hoc innuit illa lr̃a eo cognito ꝛ ꝓbato: nō dixit his cognitis ꝛ ꝓbatis. a ❡ Reſtitueres: ſuggerendo foꝛſitan dn̄o pa. ꝙ ꝛ ſine oꝛdine iu. eum ſpoliaſſet.

b ❡ Litteras repoꝛtauit: non facta mentiōe ꝺ appellatione.

c ❡ Conditio: Nō ergo ↄditionē ſubintelligendam etiā ſi non apponat̃. xxij. q. ij. beat⁹: ꝛ. xxvij. q. ij. §. j. ver. beata maria. ꝛ. ff. q̄ ſatiſda. cog. l. vlti. j. de iureiur. ꝑuenit ꝛ. c. queadmodum. et. ff. de ſerui. ſicut. et. ff. de ↄdi. inſti. cuȝ ſeru⁹. ꝛ. ff. ꝺ ſol. cuȝ q̄ſ. j. reſpon. in fi. ar. ꝯ. xxv. q. ij. vniuerſa. So. ī reſcript⁹ ſemꝑ ſubintelligit̃ hec conditio: ſi ꝑces veritate nitant̃: ita eſt: etiā ſi nō apponat̃: vt hic in iuramentis ꝛ alijs hmōi pactionib⁹ ſubaudiūtur generales cōditiōes: vt puta ſi deus voluerit. vt in. c. beat⁹. et ꝟ. beata maria. ſi res in eodem ſtatu ꝑmāſerit ꝛ ſimilia. xvj. q. j. in parrochia. et xxij. q. ij. ne quis arbitret̃: et alie cōditiōes q̄ ipſo iure inſūnt. ff. de ſo. cū q̄s. ꝛ ī decre. queadmodū. ꝛ in ꝑdictis iurib⁹ ↄtraria loquūt̃ ſc̄m leges: ſec⁹ ſc̄m canones. d ❡ Ad ꝑſentiā. hoc ideo mādat: q2 falſe ꝑſumūt̃ lr̃e iſte: q2 tātā ↄtinent iniq̄tatem. ar. C. de ꝑcib⁹ impera. offe. quotiens. et. l. vniuerſa: ꝛ tales falſarij mitti debent ad dn̄m papā puniēdi. xix. di. in mēoꝛiā. ꝛ de cri. falſi. ad falſarioꝝ. B.

CEterum ſi ali. ❡ Diuidit̃: q2 habes tria dicta q̄ ſūt tres regule ī materia reſcꝑtoꝝ. Sc̄dꝫ ibi: Si vero. Tertiū ibi: Veꝝ. Ab. Sic. e ❡ Ceteruȝ. Primā ꝑtē iſti⁹ decre. ītelligas ſc̄m illā. j. de ap. vt debit⁹: vt hmōi valeāt lr̃e q̄ ꝑmo iudicibus ꝑſentāt̃. vel dic ī iudicijs iā ceptis locum hr̃e: et ita tenet qꝺ dicit ꝑmo. vel qn̄ nō potuit hr̃e copiā iudicis cū ꝓteſtatione: ꝛ ceptū ītelligo negociū ꝑ ſolā citationē ꝛ nō ꝑ ſolam ꝑſentationē. vt nō. in decre. vt debit⁹ in glo. ſed nunq̄d. f ❡ Impetrauerit: ꝛ eaꝝ aucte citatio facta ſit. g ❡ Et aduerſari⁹: ſecus ē ſi ipſe idem: q2 ſi vſus fuerit vtriſq; neutre valebunt. j. e. c. ex tenoꝛe.

ar. C. de fi. inſtru. diuerſe. ꝛ. j. de fi. inſtru. c. iputari. h ❡ Prioꝛes. ꝯ. j. de of. dele. ſane. ꝯ. So. hoc cū ad alios iudices impetrat̃: illud cuȝ ad eoſdē. ꝛ ibi de h̾ dicet̃. i ❡ Exempta iudicio: ſic patet ꝙ reſcriptū legitimū ꝑditur ꝑ ſc̄dm faciēs mentionē de primo vt h̾ et ꝑ negligentiā impetrantis anno elapſo. j. e. ti. ſi autē. et. c. plerumq;. Itē qn̄q; ꝑdit̃ ꝑ ſollicitudinē ꝑuenientis. j. de ap. vt debitus. j. de fo. cōpe. c. pe. Itē ꝑ fraudē illi⁹ q̄ duo paria lr̃aꝝ obtinuit ad diuerſos iudices ꝛ vtitur vtriſq;. j. e. ex tenoꝛe. Itē moꝛte delegātis re ītegra. j. ꝺ of. dele. gratū. et. c. relatū. et. c. licꝫ. itē ex noua cauſa emergēte. j. ꝺ of. dele. inſinuāte. Itē ꝑdit̃ ad tēpus ꝑ excōicationē. j. de of. dele. prudentiam. §. ſexta. et. j. de excep. pia. li. vj. k ❡ De cōmiſſione: idē intelligo ſi de cōmiſſione fecerit mentionē ꝛ tacuit ꝙ de cōi ↄſenſu fuerant impetrate. j. de offi. dele. coꝛam. ꝛ. j. de re iudi. inter monaſterium. l ❡ Laboꝛare ſꝫ in q̄ coegit eū laboꝛare: cū per tales lr̃as ↄueniri n̄ poſſet vt dictū ē. Rn̄. laboꝛauit ad iudicē veniēdo ꝑ ſc̄das lr̃as vocat⁹ vt ſuū priuilegium allegaret. ff. de iudi. ſi q̄s ex aliena. ff. ſi q̄s in ius vo. nō ierit. l. ij. vel ex q̄cūq; cauſa qꝺ ſine laboꝛe ꝛ expēſis fieri nō potuit. Ber. m ❡ Expēſis: ꝛ ſic q̄ malicioſe vel fraudulent̃ lr̃as impetrat puniri debet in expenſis. ſic. j. eo. ti. c. vlti. q2 nōnulli in decre. Grego. et ibi dicem⁹ de iſtis expenſis et damnis.

INter cete. ❡ Clarius etiā pōt ſūmari: Si papa mādat in reſcripto de duob⁹ inquiri alternatiue ad certū effectū ↄſequendū ſufficit alteꝝ ꝓbari. Pr̄io ponit̃ ↄſultatio. Sc̄do rn̄ſio. ibi. huic g̾. Ab. Si. n ❡ Sub diſiūctiōe: ſecus videt̃ ſi ꝑ copulatiuā. ſ. e. ex ꝑte. ibi dictū eſt de h̾. o ❡ Occupauit foꝛte intruſit ſemetipſū ꝑ manū laicalē ſcꝫ potētiam ſecularē. j. de elec. quiſquis. et. xvj. q. vij. per laicos. p ❡ Q̄dcūq;. ar. ꝙ ſi aliq̄s tenet̃ ad alterum duoꝝ ſub alternatione vel ſub diſiunctiōe: q̄dcunq; voluerit ꝑſtare liberatur. inſti. de here. inſti. §. pe. et. C. de

cōdi.inde.l.pe.⁊.ff.de iure do.plerūq₃ .§.pe.et.ff.de le.ij.ſi ita.§.ſi ita.⁊.ꝭ.de pbē.referēte.ar.cōtra.inſti. de le.§.ſi generaliter. So.prima rubrica vera ē.niſi eligens fuerit i mora.ff.ð op.leg.l.mācipioꝝ.et.ff.ð le. ij.ſtatu liberꝝ.§.j.et.ff.ð ſolu. ſtiechū .§.rū.ff.ð peri. here. itē veniūt .§.idē recte ait.

a ꝯſtiterit iſtoꝝ: illi ꝑlibatam eccl'iam abiudicari debere.
b Et idē i ſilibus obſeruādū.

Idez Rauēnati archiep̄o.

Js ad quē reſcriptū pape dirigitur debet illi parere vel cauſā rationabilē aſſignare quare parere nō pōt. ca.V

c SJ qñ aliqua tue frater [ꝯ]nitati dirigim⁹: q̄ animum tuū exaſperare videntur: turbari non debes: ⁊.ꝭ.
d
e Qualitatē negocij ꝑ q̄ tibi ſcribit̄ diligent̄ ꝯſiderās: aut mādatū noſtrū reuerenter adimpleas: aut per lr̄as tuas q̄re adimplere non poſ
f ſis rōnabilē cauſā ꝓtendas.
g Quia patiēter ſuſtinebi
h mus: ſi nō feceris qḋ praua nob̄ fuerit īſinuatiōe ſugge

a Jlli.ſcilicet clerico.
b Jn ſimilib⁹. nō q̄ de ſimilibus ſile debet eſſe iudiciū C.de legi.leges. j.et .ff. de leg.l. nō poſſūt.⁊.ꝭ.de trāſla.c.int̄ corporalia. et ꝭ. de elec.dudū.ij.

SJ quādo Diuidit̄ q₂ ꝑmo ponitur dictū. Scḋo alternatiue iſtruit ibi. Qualitatez. Tertio alterius ptiſ alternatiue rō deſignat̄ ibi. Quia. Ab. Si.
c Si qñ: pone caſū ꝑ illā ꝭ. eo.cum adeo .et ꝭ.ð pbē. cū teneamur. et ꝭ.e. ad aures.
d Turbari: quia pater filiū quē diligit corripit.xxiij.q.v.nō putes.et.v.q.v.non oſculat̄. et c.di.cōtra morē.
e Qualitatē negocij: qñq₃ em̄ ꝑ nimiā importunitatē petentiū princeps non cōcedenda cōcedit. C.de peti.bo.ſubla.l.j.li.x.et.ꝭ.de pur. ca.cum in iuuētute.⁊ de ſen.excō.ſi quādo. ⁊ ſic ē ar. q̄ ea que ꝑ ſollicitudinē nimiā elicita ſunt nō valent. viij.q.j.audacter.et.xxij.q.iiij.vnuſquiſq₃.⁊.ff.qui ⁊ a qui.ma.li.nō fi.ſi priuatus.
f Rationabilē: hic eſt ar. bonū de oībus eſſe rōnem reddendā: ⁊ valet ad teſtes examinādos: vt cauſaz ſui dicti reddāt: al's valere nō videt̄ teſtis dictum.ij.q.j.in primis.et iiij.q.iij.§.item i criminali.ver. item ſola.xxiij.q.iij ſi habes.et qḋ rōne caret extirpare neceſſe eſt.lxviij. di.corepi. ⁊ prelatus paratus debet eſſe reddere rationē omni poſcēti .xxxvj.di.§.ecce. ad fi.⁊.ff.de reli.⁊ ſump.fu.ſi quis.§. ſed interdū.ar.contra.xxiij. q.iiij.nabuchodonoſor.⁊.c. de tyrijs .⁊.ff. de legi.nō omniū. So.verum eſt q̄ ð omnibus ratio reddi debet ſi poteſt.ſed quādoq₃ ꝑ impotentiā aliter contingit: vt in ꝑdi.l.non omnium: et.c. nabuchodonoſor. Aut quia nō intereſt noſtra q̄liſcūq₃ ſit ratio illa vt in ꝑdictis capl'is nabuchodonoſor. ⁊.c.de tyrijs.
g Suſtinebim⁹.ar.q̄ nō tenemur adimplere mādatum p̄lati ſi cauſa reddatur.lxxv.di. quoniā q̄dē. ⁊ ꝭ.de pbē.cuz teneamur.
h Feceris: nec immerito: quia vbi etiā per cōſultationē reſcribit imperator: nō vult ſuam reſponſionē ſequendā eſſe ſi quis non recte reſponſū putauerit. C.de ſen.⁊ interlo.om. iudi.nemo.nā ⁊ vrban⁹ nulla auctoritate dixit ꝓhibitum eſſe q̄ vir ⁊ vxor non poſſint ſimul ſuſcipere aliquē de ſacro fonte.xxx.q.iij.c. vlti. qḋ tamē ꝓhibitum erat.de conſe.di.iiij.nō plures: ſed ideo dicit nō

eſt ꝓhibitū: quia expreſſe non inueniebatur: q̄ vir ⁊ vxor non ſuſciperet: ſed implicite ꝓhibituz erat per c.non plures: obediat ergo ſubditus quādoq₃ etiā ſi cauſam non reddat.xix.di.c.in memoriam.

Cam ordinē. Per reſcriptū pape in q̄ non fit mentio de ordine ciſtercieñ. religioſi illi⁹ ordinis non tenēt̄ur reſpondere. h.d. Et ꝑmo ponit deciſum exordiū. Secūdo dictū.ibi.Si cōtra. Ab. Sicu.

ſtrū. Idem Ciſter.fatrib⁹

Ciſterciēſes ſūt priuilegiati q̄ ñ pñt cōueniri ꝑ reſcriptū pape niſi in eo fiat mētio de eorum ordine. ca.VI

Cam ordinē ciſtercieñ. profeſſi: et.ꝭ. Si contra
i vos ſuper decimis vel alijs que ordini vr̄o ſpecialit̄ ſe.
k apo.indulſit nō facta mētione ciſtercieñ.ordīs lr̄e fuert̄ ad ſeð.apo. impetrate ꝑ eas minime teneamini rñdere.

Idem Tornacēſi epiſcopo.

Si ſede vacāte ſcribit caplo vt ꝑbendam alicui conferat ep̄s de nouo creat⁹ illud adimplere tenet̄. ca.VII

Cum te: ⁊.ꝭ. Dudum ſiquidē ante tuā ꝓmotionē lr̄e a nob̄ ſi bene meminim⁹

i Sup decimis: ſecus ſi cōueniant̄ ſup aliqua re in q̄ non ſunt ꝓuilegiati. vnde ſi ꝑ tales lr̄as cōuenirent̄ ſup decimis poſſeſſionū poſt generale cōcilium acquiſitaꝝ: bene valerent lr̄e: q₂ in illis iure cōmuni cum alijs cenſent̄.ꝭ.ð deci. nup.q₂ ſup reb⁹ in q̄bus priuilegiati ſunt intelligit̄ qḋ h̄ dicit̄: vt patet ex ipſa lr̄a.ꝓter hoc habēt adhuc aliud priuilegiū: ſcʒ q̄ ꝑ lr̄as ad iudiciū trahi nō poſſunt niſi de ipoꝝ ordine fecerint mentionē: ⁊ alij q̄plures habent ſimile priuilegiū: nō eſt tamē in iſto corpore.
k Mentiōe. ſuppreſſio em̄ dignitatis vel nomis viciat reſcriptū.ꝭ.e.ad aures. ⁊.ꝭ.e.ſedes.ꝭ. de cōſti. cum acceſſiſſent.⁊ qḋ de iſtis hic dicit̄: idez intelligo de omnib⁹ religioſis qui habēt cōſimile ꝓuilegiū: vt templarij ⁊ hoſpitalariꝭ.ꝭ.de deci.ex pte.ſed nōne priuilegiū iſtoꝝ generale eſt ad omēs ciſter.ita q̄dē: ergo ꝑ iſtas ſpeciales lr̄as debet eis derogari: q₂ ſpeciale ꝛc.ꝭ.e.c.j.⁊.ꝭ.e.paſtoralis.⁊.ꝭ.de offi.leg.ſtuduiſti.⁊.ff.de re.iu.in toto: ex his videt̄ q̄ ſpeciales littere derogēt priuilegijs generalib⁹: ſed non ē verū: quia priuilegiū eſt lex priuata et cōtra ius cōmune. iij.di.priuilegia.ꝭ.de ver.ſig.abbate.cōmiſſio iſta de dandis decimis ius cōmune continet: ⁊ priuilegium nō tollitur ꝑ ius cōmune: niſi fiat mentio de priuilegio in cōmiſſione: ⁊ ideo nō valēt littere etiam ſpeciales ſcḋm ius cōmune obtente contra priuilegium vt.ꝭ.de re iudi.inter monaſterium. Sed ſi ſunt citati monachi debēt venire priuilegium ſuum allegaturi. ff.de iudi.ſi quis ex aliena .al's teneret ſententia contra eos lata.ꝭ. de ap.ſi duobus.

Cam te. Legit̄ varijs modis ⁊ cōiter ſūmat̄ vt in rubro. Sed ſūma aliter ⁊ ſpecialius ſcḋm lec.cōmuniter approbatā. Si ſede vacāte ſcribit̄ caplo vt gerēti vices epi vt ꝑbēdā alicui cōferat: ſi creat̄ ep̄s nōdū executo mandato ⁊ ad cū ſpectet collatio ꝑbēdarū illud adimplere tenet̄.h.d. Diuidit̄ i q̄nq₃ ptes. Jn ꝑma poit mādatū. Jn ſcḋa excuſationē capl'i.ibi. Jpſi vero. Tertio excuſationē epi: ibi. Cū itaq₃. Quarto illi⁹ excuſatōez reprobat. ibi. Qḋ nullaten⁹. Quinto

emanarũt: quib⁹ decano et a eccl'ie tibi cõmiſſe te adhuc ĩ eodẽ caplo exiſtẽte mãdatũ dedim⁹ ꝛ ꝑceptũ. vt. M. q̇ ď gẽte iudeoꝝ originẽ duxit: ꝛ b diuina grã fidẽ chriſti ſuſcepit ĩ canonicũ reciperẽt: ꝛ p̃bendã ſibi ꝯferre deberẽt: ꝛ c. ĩ. ¶ Ipi ṽo qꝛ donatio p̃bendaꝝ ad te ſpectabat ꝑceptũ nr̃m executiõi nõ potuerũt mandare. ¶ Cũ itaqꝫ p̃ſcript⁹. M. te ſup h̃ ex parte nr̃a req̇reret: rñdiſti ꝙ nullũ inde mandatũ recepas: ꝛ d ſic eũ a te infecto negocio remiſiſti. Qď nullaten⁹ feciſ e ſe deberes ſi dataz lr̃aꝝ diligẽti⁹ attendiſſes cũ tpe q̇ lr̃e ip̃e date fuerũt de caplo ip̃o eſſes ſtẽ q̇ eras archiď. et canonic⁹ eiuſdẽ eccie: nec eſſes adhuc in ep̃m ꝯſecrat⁹: ꝛ. ĩ. g ¶ Pro eo ṽo ꝙ iude⁹ extiterit ip̃m dedignari non debes. Luci⁹. iij. Linco. ep̃o.

Nõ valet reſcriptũ impetratũ ad bñficia ſi in eo tacetur dignitas ĩpetrãtis. ca. VIII

Ad aures nr̃as ꝑuenit ꝙ plerunqꝫ decani archidiaconi ꝑceptores vl' alij eccl'iaſtic ꝑditi dignitatib⁹ h ſup minoribus bñficijs lr̃as ĩpetrãtes nomẽ ſupprimunt dignitat ſue ꝛ ſimplici noĩe ſe appellãt tãqꝫ nõ habeant aliquẽ perſonatũ: ꝛ. ĩ. Cõ. t. i t. r. ꝙ cum nõ ſit ĩtẽtiõis nr̃e vt pſone plurib⁹ redditibus abundãtes p lr̃as nr̃as pauperes clericos ſup minorib⁹ bñficijs inq̇etẽt lr̃as ĩ q̇bus actor ſue nomen dignitatis k l ſupprimit vires nolum⁹ obtinere. Idẽ Noruicẽſi ep̃o.

Valet ſcḋm reſcriptũ ĩpetratũ ab aduerſario lꝫ non faciat mẽtionẽ de primo ſi prim⁹ ĩpetrãs dolo vel negligẽtia nõ fuit vſus illo. ca. IX

SI aũt aliquis aucte poſterioꝝ lr̃aꝝ p aduerſariũ in iudicium tractus obiecerit lr̃as ſe priores hr̃e de q̇b⁹ in poſterib⁹ mentio nõ habet. m ¶ Si eis dolo vel negligen n tia vti poſtpoſuerit: excuſari

antipophorizat ibi. Pro eo. Ab. Si. a ¶ Eccl'ie tibi: ſcribebat caplo vacãte eccl'ia. b ¶ Fidẽ chriſti: h̃ p̃ſumit papa ex ſubſeq̇nti honeſta ꝯuerſatõe: vt ptz in antiq̃ cõpilatiõe. ĩ. de p̃ſump. ex ſtudijs ſicut ecõuerſo ex antecedẽti p̃ſumit ꝓ ſequẽti. ĩ. de p̃ſump. mãdata. et. ij. q. j. in p̃mis: vt ſi vita ei⁹ vel opinio talis antea nõ extitit. in fi. xvj. di. miramur. ĩ fi. ff. de ſuſpec. tu. l. iij. §. q̃ri pt. ꝛ. C. ď ſuſcep. et archa. ſi aliquid li. x. c ¶ Quia dona. bene allegabant qꝛ nõ habebant ptãtez cõferendi ſꝫ ep̃ſ: ſi tñ papa cõtuliſſet beneficiũ alicui: ꝛ mãdaret vt ip̃m recipiãt tunc bene valẽt lr̃e: ꝛ ip̃m recipe debent: et ecõuerſo ſi collatio ptinet ad capitulũ: nõ debet ſcribi epiſcopo. d ¶ Infecto negocio: p lr̃as directas caplo nõ tenebat ep̃s iſtũ recipe de neceſſitate: de honeſtate tñ ip̃m recipe debebat: ſꝫ de h̃ rep̃hendit: qꝛ dicebat ꝙ nõ receperat inde mandatũ: nec etiã p lr̃as iſtas plene colligit ꝙ ei teneat beneficiũ cõferre. vl' dic ꝙ bñ tenent eũ recipe et cõferre p̃bẽdã: vt apparet ex forma mãdati. ſ. vbi dic in canonicũ reciperẽt ꝛ p̃bẽdã cõferrẽt. ꝛ p alia ṽba ſcꝫ mãdatũ dedim⁹ ꝛ ꝑceptũ. xiiij. q. j. qď ꝑcipit. ĩ. de ver. ſig. in his. e ¶ Deberes: ar. ꝙ q̇s cũ alijs facere debet: ſi facultas ſe obtulerit: ip̃e ſol⁹ facere debet ſicut ſol⁹ põt emẽdare qď cũ alijs male fecit. ĩ. de iureiurã. ſicut nr̃iſ: vbi ď h̃. ꝛ. xxxv. q. ix. ꝙ q̇s cõmiſit: ar. ꝯ de cle. cõiu. diuerſis fallacijs. ꝛ eſt ar. ꝙ cauſa alicui delegata ip̃m ſeq̇t: nec trãſit ad ſucceſſores: ſꝫ cõtrariũ veꝝ ẽ. ĩ. de offi. dele. qm̃ abbas. ꝛ. ĩ. de offi. ordi. paſtoralis. §. ꝑterea. Item ar. ꝙ ſi aliq̇d mãdat caplo: cuilibet de caplo ſigillatim ĩtelligit eſſe mãdatũ: q̇ illud implere poſſit: ꝛ ſi tũc illud facere nõ poſſit: illud debet facere cũ potuerit: ꝛ ita cũ ep̃s ſit de caplo tãqꝫ caput. ĩ. de cõceſ. p̃bẽ. ꝛ eccle. non va. poſt electionẽ in pte deciſa. ꝛ. ĩ. de his q̃ fi. a pre. nouit. nõ poterat dicere ꝙ nõ recepiſſet mãdatũ. ar. ꝯ. xij. q. ij. q̇ manumittit. f ¶ Datã lr̃aꝝ: ad h̃ ſp cõſueuit notari hec decre. ꝙ data lr̃aꝝ ſemp cõſiderãda ẽ. vt. ĩ. e. cõſtitutus. ꝛ. ĩ. ď ſen. excõ. ſi aliqñ. ar. ꝯ ꝙ p̃ñtatio lr̃aꝝ ꝛ nõ data cõſiderãda ẽ. ĩ. eo. c. capl'm ſacre crucis. ꝛ. ĩ. de cle. nõ reſi. q̃liter. ꝛ. ĩ. de p̃ben. dilect⁹. ij. ꝛ ad idẽ. ĩ. de vſu. qꝛ

fruſtra. ꝛ. ĩ. de ap. vt debit⁹. Rõnez iſti⁹ ꝯrietat dicemus ſup illa decre. dilect⁹. ij. Itẽ ẽ h̃ ar. ꝙ edẽdus ſit dies ꝛ conſul aduerſario. ar. ĩ. e. ſi aũt. et. c. plerũqꝫ. et C. de ꝯtrahẽ. ꝛ cõmit. ſti. optimã. Sꝫ ꝯ. ff. ď eden. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. ff. queãdmo. teſta. aperi. l. ij. §. dic aute. So. in editiõe lr̃aꝝ dñi pape faciẽda aduerſario oĩa ponẽda ſũt: qm̃ lr̃e ſunt cões. ar. ĩ. ď dila. ꝑterea. ꝛ ea q̃ cõia ſũt ĩtegraliter ſunt edẽda. ĩ. de ꝓba. qm̃ ꝯ. ꝛ littere tradende ſũt ad videndũ. ĩ. ď fi. inſtru. ſi ſcripturam autenticã. et. c. G. ꝑpetu⁹ vicari⁹. decre. grego. et ibi dicem⁹ ď editione inſtrumentorum. ad idem ar. ĩ. de offi. dele. cum in iure. g ¶ Iude⁹: qm̃ de iudeis ꝯuerſis eccl'ia fundata fuit. xxj. di. in nouo. et. xxij. q. iiij. recurrat. Ad aures. ¶ Cõis diuiſio. ſcḋa ibi: Cõſultatiõi. Abbas Siculus. h ¶ Lr̃as impetrãtes: q̃ ſine ſpeciali mãdato dñi pape ĩpetrate ad lites non valẽt. ĩ. e. nõnulli. ꝛ. ĩ. e. ex parte decani. ſec⁹ in hoc caſu. i Intẽtiõis: h̃ ptz dñm papã ſic vni cõcedere bñficiũ: ꝙ aliũ nõ ledat vl' grauet ſaltẽ grauit ſeu enormit. xxv. q. ij. de eccl'iaſticis: ꝛ. xj. q. iij. ſi q̇s nõ obediat. ꝛ. ix. q. vlti. nunc ṽo. ꝛ. ff. ne q̇d ĩ lo. publi. l. ij. §. merito. ꝛ. §. ſi q̇s a principe. ꝛ. ĩ. de of. ordi. licet. ꝛ. ĩ. de ꝯſue. cum olim. k ¶ Supprimit: puniri debet q̇ ſupprimit qď tenet reuelare. l. di. ex penitentibus. ff. de act. emp. ꝛ ven. l. j. §. j. l ¶ Vires nolumus obtinere: ꝛ ita videt ꝙ lr̃e iſte nõ valeãt. q̇d ſi obtineant p lr̃as tales. dic ſup h̃ ꝓut nõ. ĩ. e. ad audientiã. ij. in glo. q̃ incipit: ſed q̃ritur.

SI autem. ¶ Diuidit: qꝛ p̃mo ponitur thema ꝛ q̃ſtio. Scḋo ſolutio ibi. Si eis: ꝛ ibi diſtinguit ꝛ ſcḋm mẽbrũ ibi. Si aute. Ab. Sicu. m ¶ Dolo vl' negligẽtia: dolus ꝛ negligentia p̃ſumit: ſi ſteterit p annũ ꝙ nõ vtit litteris. ĩ. e. plerũqꝫ. ꝛ. ĩ. e. ex parte. ſi copiã iudicis habere potuit ſꝫ cõtradicit lex. C. de diuer. reſcriptis. falſo. q̃ dicit ꝙ reſcripta ꝑpetua ſũt. ſꝫ non eſt ꝯ: qꝛ h̃ qď dicit lex: intelligit ſi aliud reſcriptũ nõ ĩpetraret cõtra primũ: al's ſemp valẽt reſcripta viuẽte mandatore ꝛ eo mortuo dũmodo facta ſit citatio. n ¶ Excuſari nõ debet. i. nõ poterit excipe ꝓpter culpam ſuã: quo minus teneat rñdere p ſcḋas

litteras. Sʒ cōtra videť qꝛ ſi ſcđe lr̄e nō faciāt men/
tionē de primis valent ꝓme. ꝗ poterit excipe: vt. ſ. e
ceteꝝ. p̄terea q̄ annua ſunt ad agēdū ꝑpetua ſūt ad
excipiendū. ff. de doli. excep. pure. §. vlti. ergo ſemper
potuit iſte excipe ꝑ primas: ex quo nō faciūt mētio/
nē ſcđe ð ꝓmis.

So. exceptionū q̄dam ſunt ꝑpe/
tue: quedā tēpo/
rales. Perpetua
dicit̄ illa que ꝑ/
petuo competit
q̄n̄cūqꝫ actoꝛ a/
git: vt exceptio
doli: qꝛ exceptio
doli non compe
tit niſi q̄s agat.
ff. de excep. l. ex/
ceptio. ꝛ. l. exce/
ptiones. Tēpo/
rales ſunt ille q̄
non ſemꝑ cōpe/
tūt ꝛ euitari poſ
ſunt: vt in predi
cta. l. exceptiōes
§. tēporales. et
talis ē hec: quia
expirauit anno
elapſo. ī. e. plerū
qꝫ. et. ī. ð offi. oꝛ.
paſtoralis in fi.
ar. preterea iſta
modo nō habēt
locum: ſed q̄ pri/

nō debet. ¶ Si autē qꝛ dele
a gati iudicis copiā nequiue/
b rit hr̄e ꝑ poſteriores lr̄as nō
poterit conueniri. Idem.

**Non valent reſcripta ꝑ q̄ in/
certi iudices dātur vel futu/
ra negocia cōmittūtur. ca. X**

AD hec ſumuſ: ꝛ infra.
¶ Significatū eſt no
bis quoſdam in ꝓuincie tue
ꝑtibus tales vt aſſerunt de
cācellaria noſtra litteras re
c cepiſſe ꝑ quas eoꝝ omnia ne
gocia vni⁹ iudicis vel pluriū
d q̄s ſibi elegerint arbitrio cō
mittūť: ſicqꝫ fit vt ſi aliquē
pulſare voluerint examē oꝛ/
dinarij iudicis nō requirāt:
ſed ad vnū iudicē vľ plures
delegatos ſibi ꝓpitios ꝛ ꝑti
e aduerſe ſuſpectos ſuper ex/
aminā da q̄ſtione decurrāt.
ꝛ infra. ¶ Nos igitur huic
f morbo celeri volētes obuia
re remedio: mādam⁹ q̄ten⁹ ſi
lr̄as tales ī ꝓuincia tua īue/
neris eas carere viribus nr̄a
auc̄te decernas. Idem.

**Falſa latinitas viciat reſcri
ptum pape. ca. XI**

AD audientiā nr̄am te
ſignificante ꝑuenit. q. M. ð
ſctō ſtephano ſuꝑ abſoluti/
one ſua lr̄as tibi vt prima fa
cie videbať ap̄licas p̄ñtauit
g ¶ Quib⁹ q̄m manifeſtū cōti
nēt in conſtructiōe peccatuʒ
fidem te nolum⁹ adhibere.

¶ Clemēs. iij. **Cōtra ſcđm
reſcriptūʒ nō pōt opponi de
taciturnitate primi īpetrati
ꝑ appellātē de ſua appella/**

ī. de ap. vt debit⁹: ꝛ. c. cū cauſam. q̄re littere tales nō
valebāt. Lau. dixit ꝛ meli⁹ cui ꝯſentio ꝙ hic iudices
erāt incerti q̄s vellet eligere īpetratoꝛ qđ eē nō debet
ſicut ꝓcuratoꝛ incert⁹ eſſe nō debet. ff. de ꝓcu. l. ij. nec
tutoꝛ incert⁹ dari debet. ff. de teſta. tu. tutoꝛ incert⁹: ꝛ
inſti. de leg. §. tu
toꝛ ꝛ arbiter ſi/
militer incertus
eē nō debet. ī. de
arbi. innotuit. et
cōmiſſio genera
lis fuit omnium
negocioꝝ. qđ eſt
ꝯ cōſuetudinem
romāe curie: cu/
ius ſtilus debet
attendi. ī. de cri.
fal. quā graui. ꝙ
oēs cauſe vni cō
mittant̄ niſi ſub
illa forma q̄ tra/
dit̄. ī. e. paſtoraľ:
et illa generali/
tas reſtringitur
vt tradit̄. ī. e. ſe/
des. et in. c. cum
in multis. ꝛ ē in
decre. Inno. iiij
tamen vniuerſi/
tas cauſaꝝ bene
cōmittit̄. ff. ð iu/
di. l. cum p̄toꝛ. ꝛ
ff. q̄s ꝛ a q̄ ap. l.
j. §. j. et illa fuit

mo ſuas litteras p̄ſentat iudici ꝛ ꝓcedit infra annuʒ
ille obtinet. ī. de ap. vt debitus. de hoc notatuʒ eſt. ſ.
eo. c. j. in fi. ꝛ in. c. ceteꝝ. qualiter hic intelligendū ſit.
a ¶ Nequiuerit: ꝛ ita eſt hic ar. ꝙ ſi per me nō ſtat
mihi non eſt imputandū. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad hec.
in auc̄. vt ſpon. lar. §. hec quoqꝫ. vnde ſumpt⁹ fuit. §.
hic. ꝛ. ff. ex qui. cau. ma. ſed ꝛ ſi. ſ. rū. qualiter intelliga
tur ħ iſta impotētia dicit̄. ſ. eo. c. j. b ¶ Habere:
Arepere poſtpoſuit eis vti.
AD hec. ¶ Legitur ꝓncipaliter duob⁹ modis:
ed ſm̄ cōmunē intellectū dicit vt in rubro. ꝛ diuidit̄
qꝛ in ꝓma ꝑte ponit̄ exceſſus. ī ſcđa ꝓuiſio. ibi. Nos
igit̄. Ab. Si. c ¶ Oīa negocia: nimia generalitas
hic reprobatur. ī. de do. ꝛ cōtu. ex lr̄is. et. ī. de ap. c. ij.
ꝛ. c. ſignificantib⁹. ꝛ. ī. e. ſedes. ꝛ. ī. e. ti. ī decre. Inno.
iiij. c. cuʒ in multis ꝛ. ff. de iure fiſ. ita fidei. ꝛ. ff. ð edē.
l. j. §. edere. ꝛ. ff. de interro. ac. de etate. §. nihil. ar. con
tra. ff. de rei ven. que de tota. §. incerta. ꝛ. ff. cō. diu. et
ſi non oēs. §. ſi incertū. ꝓma ꝑs vera ē ꝛ vltima ī ſpe/
cialibus caſib⁹ loquit̄. d ¶ Elegerint: Tā. ꝛ Vin.
ſic exponūt hoc ꝟbū elegerint. id ē. elegerunt in curia
exiſtētes vt ſit p̄teriti tꝑis ꝯiūctiui modi: q̄dā tamē
voluerūt dicere ꝙ littere iſte ad incertos iudices diri
gebant̄ q̄s impatoꝛ duceret exprimēdos dicentes ħ
generalē cōmiſſionē cauſaꝝ poſſe fieri dūmō iudices
certi eēnt. ī. e. ſedes. ꝛ. c. paſtoralis. ſʒ qꝛ iudices erāt
īcerti ħ lr̄e ñ valebāt. Sʒ dic ꝙ iudices elc̄ti erāt certi
ꝛ cōmiſſio generalis erat omniū negocioꝝ: qđ eſſe nō
debet: qꝛ ꝑ eā abſorberet̄ iuriſdictio ordinarij qđ fieri
nō debet. ar. xj. q. j. ꝑuenit. et. ix. q. iij. nunc vero. C. de
pre. imp. of. l. ij. ꝛ. iij. ī. de offi. le. c. j. ꝛ. ī. de ma. ꝛ obe. ꝑ
tuas: ſicut generalis appellatio nō admittit̄. ī. de ap.
c. ij. Sʒ ſuꝑ grauamie ꝓbabili ꝛ exp̄ſſo eſt appellādū

potioꝛ cauſa q̄re lr̄e nō valebāt: qꝛ iudices erāt incer
ti qđ lr̄a videt̄ innuere ꝙ ille eligeret q̄s vellet quam
cōmiſſio generalis oīm negocioꝝ ꝛ ſic ītellexit Lau.
ꝛ cla. ſicut ex p̄dictis colligit̄. B. Satis tn̄ credo ꝙ
ſi papa ex certa ſciētia tales lr̄as cōcederet valerēt cū
habeat plenitudinē poteſtatis ſaluo iure recuſatiōis
. ī. de of. dele. ſupitiōis. e ¶ Suſpectos: vñ poſſent
recuſari. De recuſatiōe hēs. ī. de ap. cū ſpeciali: ꝛ. ī. de
offi. dele. ſuſpitiōis. f ¶ Celeri. viij. di. mala ꝯſuetu/
do: ꝛ reſecāde ſunt putride carnes. xxiiij. q. iij. reſecā/
de. Vñ ꝟſus. Principijs obſta ſero medicina parat̄.
Cum mala ꝑ longas conualuere moras. Bern̄.
AD audientiā. ¶ Diuidit̄ qꝛ primo ponit̄: du
bitatio. ſcđo ſolutio. ibi. Quib⁹. Ab. Si. g ¶ Ma
nifeſtū: ſic ꝑtʒ ꝙ vitiū latitatꝭ vitiat reſcꝓtū: ſic etiā ſi
papa loquať vni in plurali: aut ſi patriarchas vel
ep̄os filios appellauerit: tales littere falſe ſūt. ī. ð cri.
falſi. quā graui. ar. ꝯ ꝙ ꝓpter malā latinitatē nō vici
ant̄ reſcripta. ff. de ſta. ho. impatoꝛ pius. ibi em̄ dicit̄
ꝙ ꝓpter malā latinitatē nō vitiant̄ ꝛ. ff. de manu. te.
q̄ habebat. C. de leg. in legatis: ꝛ ī. de fi. inſtru. ex ꝑte
So. vitiū ſcribētē in teſtamētꝭ ꝛ inſtrumētis nō no/
cet cū al̄s de veritate ſeu volūtate teſtatoris conſtet.
C. de teſt. errore ꝛ. l. ambiguitates: ꝛ idē eēt de volū/
tate pape dicendū ſi cōſtaret de hoc: Sʒ veri⁹ videt̄
aliud eē in teſtamētis ꝛ aliud in lr̄is pape. Teſtamē/
tū em̄ cōmittit̄ tabellionib⁹ cui⁹ ſcꝓturā ſiue latinum
null⁹ corrigit. vñ falſa latinitas nō vitiat teſtamētū
dūmodo ꝯſtet ꝑ ip̄m de intētione teſtātis: vt dicunt
p̄dicte leges ꝛ ꝓpt̄ fauorē teſtamentoꝝ: qꝛ nihil ē qđ
magis debeat̄ hoīb⁹ ꝛc̄. C. de ſacroſanc. eccle. l. j. Re/
ſcriptū dn̄i pape ꝑ multas manus tranſit et magna
maturitate decoquit̄. xxxv. q. ix. ap̄lice. ī. e. cuʒ adeo. ꝛ

ſta nullū vitium cōtinere debet .s̄.e.ad hec. vn̄ cōtra
illā p̄ſumptionē nō eſt admittēda ꝓbatio.ar.ↄtra.ff.
ꝺ offi.preſi.illicitas.§.veritas. Lau.notauit ꝙ inſtru
menta vel p̄uilegia ꝓpter falſū latinū nō vitiāt.ar.de
ↄſe.di.iiij.ſi nō ſactificat: ⁊.c.detulerūt.⁊.ff.de manu.
teſta.q̄ hēbat.de
īſtrumēt̄ tabel/
lionū. ſat̄ crede
rē illud: de p̄uile
gijs romane cu/
rie. n̄ ē vex. B.
Ex parte.
a ¶ In p̄ma
parte narrat fa/
ctū : diffinitionē
appellationez ⁊
ſpoliationez. In
ſcd̄a vnius ꝑtis
ꝓſecutionē ⁊ al/
terius negligen/
tiā .ibi. Quā cū
eēt. In tertia fi/
nalē determina/
tiōez.ibi. Id̄o ꝗ
Abbas Sicu.
a ¶ Appellati/
onē: non dicit̄ h̄
ſuꝑ q̄ fuerit ap/
pellatū forte poſ
ſet dici: ꝙ ſn̄ia la
ta fuit ↄ̄.O.dia/
conū a qua ipſe
appellauit .vl̄ ſu
per alio articulo
vl̄ forte circa ali
quā ſentētiā : ſi/
cut olim fiebat.
b ¶ A ſe factā.ſ.O.⁊ ita n̄ detulit ſue ꝓprie appella
tioni qd̄ eſſe nō debuit: cū ⁊ appellatiōi aduerſarij de
ferre debuiſſet.ī. de ap.an ſit ⁊.c.cōſtitut⁹: ⁊.ī.ꝺ elec.
bone.appellauerat forte ab ordinario coram quo tra/
hebat capellanū ⁊ ſuꝑ ꝑſonam matricis eccleſie. Ra/
ro inuenies alibi vt credo ꝙ aliquis nō detulit ſue ꝓ/
prie appellationi: vnde iudex poterat ꝓcedere in cau/
ſa: quia videt̄ appellationi renūciaſſe: q2 pē.ap. nihil
eſt innouandum .ff.nil inno.ap.pē.l.vna: et.ī. de ap.
an ſit. c ¶ Proſecut⁹: litteras impetrādo ſuꝑ reſti
tutiōe eccleſie qua fuerat ſpoliatus poſt appellationē
a ſpoliatore factā vt in cauſa ꝓcederetur: nō obſtante
appellatione fruſtratoria: qd̄ ex eo apparet: q2 dictus
O.eam ꝓſequi nō curauit nomīe eccl̄ie ꝺ tarēto: quia
erat matrix eccl̄ia. d ¶ Litteras: forte ſignificauit
pape : ⁊ rector matricis eccl̄ie iniuriabat̄ ei ſuꝑ illa ca
pella: ⁊ ſic obtinuit lr̄as in forma cōmuni nulla men/
tione habita ꝺ appellatiōe: que etiā littere n̄ īpedirēt
reſtitutionē.ī.de reſti.ſpo.ex cōqueſtione cū ſuis ſimi/
libus. e ¶ Nulla mētio: ⁊ ideo nō valebāt.ī.de ap.
ſepe. in fi.ar.q2 q̄ appellat debet facere mētionē ꝺ ſua
appellatiōe: ⁊ aduerſari⁹ quodāmodo q̄ ſuā ap. ꝓſeq̄t̄
vt h̄ dicit̄: ⁊.ī. de cōfir.vti.vel inuti.bone. f ¶ Ne/
gligētia: ſic.s̄.e.ſi autē: ⁊.ī.e.plerūq̄. g ¶ Cū biē/
niū: q̄ eīm non ꝓſequitur appellationē infra annū aut
ex iuſta cauſa infra bienniuz: rata manet ſn̄ia ⁊ fingit̄
nō appellaſſe.ī.de ap.cū ſit romana: ⁊ iō iſte.O.audi
ri nō debuit p̄textu ſue appellationis: ſed videt̄ ꝙ re/
ctor iſte. S.rōne cōſilij audiri nō debuit ad ꝓſecutiōez
appellatiōis: cū actor ⁊ reus circa appellationē eodē

tione nō habita mētiōe. XII

Ex ꝑte. S.ꝑſone eccl̄ie ꝺ
tarēto nob̄ innotuit: ꝙ
cū capella ꝺ emptoñ.ad p̄di
ctā eccl̄iaz ꝺ iure ꝑtineat. O
diacon⁹ q̄ iā dictā capellam
detinet: capellanū ipſi⁹ eccle
ſie noīe ip̄i⁹. S.ī ea miſtrātē
a b poſt ap.a ſe factam amouit.
c ¶ Quā cū eſſet. S. ꝓſecut⁹
d ⁊ ad iudices lr̄as īpetraſſet:
ip̄e. O.app.ſuā ꝓſequi n̄ cu/
rauit. Cūq̄ auc̄te iudicū in
ius eēt vocat⁹: dixit ſe lr̄as
e p̄ores h̄re: de q̄b⁹ nulla men
tio ī poſterioribus habebat̄:
q̄s vſq̄ ad tertiā citationem
f ſupp̄ſſit: eiſq̄ dolo vl̄ negli
gētia vti poſtpoſuit: qd̄ ex di
uturnitate t̄pis videbat̄: in
q̄b⁹ nulla mētio ꝺ ap. ab ip̄o
g facta fiebat: cū biēniū a t̄pe
app.iā fuiſſet elapſū. ¶ Id̄o
ꝗ mādam⁹: q̄ten⁹ ſi ita eē cō
ſtiterit: reuocat̄ in ſtatū p̄ſti
h nū oīb⁹: q̄ poſt ap.ip̄i⁹.O.ī
uenerit̄ attētata: p̄ſcp̄tā ca/
pellā matrici eccl̄ie reſtitue
re ꝓcuret̄: p̄dictū. O. (ſi eū
appellationē ſuā n̄ fuiſſe ꝓſe
i cutū ↄſtiterit) mēorato. S.
ī expēſis neceſſarijs cōdēnā
tes. Celeſtin⁹ .iij. Reſcri/
ptum quo ſcribit̄ plurib⁹ cū
clauſula ꝙ ſi non oēs ⁊c̄. in/
telligitur tam de impotentia
facti q̄ iuris. ca. XIII
k Sciſcitat⁹ es a nob̄ peti/
l torio deſtinato: de q̄ impotē
tia illud ītelligat̄: qd̄ in lr̄is
nr̄is ſepe ↄſueuit apponi: vt
ſi duo vel tres: q̄b⁹ lr̄e diri/
gunt̄: ip̄is exequēdis ſimul
m int̄eſſe nequerint: vnus aut
plures q̄bus ſcribit̄: nihilo/
min⁹ exequatur. ¶ Nos xo

ſure vtāt̄.ī.ꝺ mutuis pe.c.vl.⁊ h̄ dr̄ ↄriū.ſ.ꝙ ille ↄtra
quē appellatū ē: audit̄ p⁹ biēniū ⁊ n̄ ille q̄ appellauit.
q̄liter ḡ h̄ ītelligit̄: dicas ꝙ iſte rector auditus fuit nō
rōne ſue appellatiōis ſed poti⁹ rōne ſpoliatiōis ſuꝑ q̄
lr̄as impetrauit: nō obſtāte ap. vt nō.s̄. in xbo ꝓſe/
cutus . īterdicta
enī ꝑpetua ſunt
q̄ītum ad rei ꝓſe
cutionē nō q̄ītū
ad penam.ff. de
vi ⁊ vi.ar.l.j. in
p̄n.⁊ ſi de ap.ni/
hil dixit: nihilo/
min⁹ audiet̄ pe/
tens reſtitutōez
eccleſie ⁊ multo
forti⁹: quia poſt
appellatiōez ſpo
liauit aduerſari/
um q̄ debuit de/
ferre ſue appella
tioni : p̄terea fa/
uore appellant̄
dat̄ ann⁹ aut bi/
enniū ad ꝓſequē
dam appellatio/
nem ⁊ nō fauore
appellati .vn̄ ap
pellās ſtī at p̄t ꝓ
ſeq̄ appellationē
ſi ēmin⁹ ei p̄ſix⁹
ē: ſ3 appellat⁹ n̄
ſtati.ī. ꝺ ap.ob/
late .h ¶ Que
poſt appellatio/
nem: ⁊ ita q̄cq̄d
ſit poſt appella/
tionez a ſe vl̄ ab aduerſario ſuo factā: debet irritari.ī.
ꝺ of.dele.ſuꝑ q̄ſtionū.ī fi.⁊.ī.ꝺ ap.bone.cū ſuis ↄcor.
⁊ ī h̄ illa corrigit iſtā. i ¶ In expēſis: q̄ ꝑ appellati/
onē ſuā nō ꝓſeq̄t̄: alr̄ ꝓſequēte ↄdēnari debet ī expē/
ſis.vt h̄: vt.ī.ꝺ ap.nicolao: ⁊.c. rep̄hēſibil̄: vl̄ q̄ ꝓſeq̄t̄
ip̄az añ t̄ps ſtatutū.ī.ꝺ ap.ſepe.ſ3 n̄ videt̄ ꝙ iſte.o.de
buerit ī expēſis ↄdēnari cū appellat⁹ ap.nō fuerit ꝓſe
cut⁹.ī.biēniū cū h̄ idē ius ſeruāduz ſit appellāti ⁊ ap.
vt dr̄ ī notula.q̄ eīm ⁊ nō oportebit ip̄m ꝓſequi appel/
latiōnē: q2 ip̄o iure rata manz ſn̄ia lata ↄ̄ ip̄m. O.ſi q̄
lata fuerit pōt dici ꝙ ideo ↄdēnat̄: q2 p̄textu ap.iudex
nō ꝓceſſit: ⁊ ille. O .poſt ap.ſpoliauit ap.⁊ ſic itererat
rectoris vt. O.cōdēnaret̄ aduerſario in expēſis etiaz
poſt bienniū dolū ⁊ maliciā ip̄ius. O.
Sciſcitatus. ¶ Prio ponit̄ cōſultatio. Scd̄o rn̄
ſio.ibi. Noſtro. Tertio q̄dā detm̄iatio.ibi. Dn̄m. O.
Quarto tacite q̄ōnis ſolutio.ibi. Nec enī. Ab. Sicu.
k ¶ Petitorio.i.nūcio legitīe ordīato: v l̄ dic petito/
rio.i.ꝓcuratore. l ¶ Impotētia: alīq̄s dr̄ aliq̄d poſ
ſe q̄nq̄ modiſ. Vn̄ xſus. Poſſe q̄dē reb⁹ dāt ius: natu
ra ꝑtās Officij: meritū: ſexus diuina volūtas. de potē
tia iuris h̄ēs.xxij.q.ij.faciat hō.xxvij.q.ij.agathoſa: ī
fi.ꝺ potētia nature h̄ēt.ī.ꝺ deſpō.ipu.puberes .⁊.c.a
nob̄.ꝺ ꝑtāte officij h̄ēs.ī.ꝺ ↄſan.⁊ af.c.j.ī fi.⁊.xxj.di.
.§.j.ar.ver fi.vbi dr̄ ꝙ Petr⁹ p̄ oīb⁹ claues regni celo
rū accepit: de potētia officij legit̄.xxj.di.inferior.et.ī.
de ma.⁊ obe.cū inferior.de potētia meriti legit̄.iij.q.
vij.§.tria.xo.idē teſtat̄.ibi. Cui⁹ vita ⁊c̄.ꝺ potētia diui
ne volūtatis habet̄ de pe.di.ij.§.charitas: ſ3 h̄ poten
tia ad duo t̄m facti ⁊ iuris refertur. m ¶ Intereſſe

ita ſentim⁹ ꝙ tā de iure ꝗ̃ de
facto illa īpotētia ſentiat̃: d̄
a iure ſi aliquē illoꝝ ſeruū vel
b c infamē aut alio legitīo īpe/
dimēto detētū eē ꝯſtiterit. d̄
facto: ſi ꝯſtiterit eū caſu mor
tis occūbere: aut ineuitabil̾
neceſſitat̾ articulo īpediri:
ꝗ min⁹ valeat int̾eſſe. ¶ Dū/
mō is ꝗ ꝓ neceſſitate pn̄s eē
nō p̄t: colleg̾ ſuis canonice
excuſatōez ſuā curet (ſi pote
d rit) deſtinare: vt alij ꝯiudi/
ceſ vl̾ executoreſ nihilomin⁹
e ad ꝯſūmatōez iniūcti māda
f ti ꝓcedant. Nec em̄ ille ꝗ
tm̄mō ñ vult int̾eſſe: hac im
poſſibilitat̾ int̾ꝑtatōe vale/
g at aliq̄ten⁹ excuſari: niſi for
te ſic ī reſcꝑto habeat̃ expſ/
ſū: ſi ñ oēs int̾fuerit vl̾ ſimul

nequerint. ꝙ ſimul itereſſe debeant. habes. ĩ. de of. de/
le. prudētiā. a ¶ Seruū. qꝛ talis iudex eē nō p̄t: niſi
cōi opinione ꝓ libero ſe gerat ⁊ habeat̃: ꝗ caſu tenet
ei⁹ ſnīa etiā ſi poſt eā latā detegat̃ eum tp̄e ſnīe fuiſſe
ſeruū. iij. q. vij. § ver. ⁊. ff. de of. p̄to. barbari⁹. ⁊. C. de
teſta. l. ſ.
b ¶ Infamē. ſi
pēdente iudicio
efficiat̃ infamis
vel ſuſpect⁹ poſ/
ſet repelli. ĩ. d̄ te/
ſti. co. p̄terea. et
. ĩ. d̄ of. dele. inſi/
nuāte: qꝛ q̄ d̄ no
uo emergūt indi
gēt auxilio. ff. de
iterro. ac. d̄ eta/
te. § ex eā. Itē ſi
medio tp̄e excōi/
cet̃: ſ; eo abſolu/
to reſumit iuriſ/
dictionē. ĩ. de of.
dele. prudētiam
. § . ſexta. idē cre/
do ſi reſtituatur
p̄ſtine fame p p̄n
cipē: qꝛ reſumit
iuriſdictonez. vt
ij. q. iij. § . notan/
dū. i fi. ⁊. C. d̄ cu
ra. fur. l. pe. ſec⁹
ſi lata ſnīa dete/
gat̃ iudicē fuiſſe
infamē. iij. q. vij
. § . tria. ver. veꝝ. ⁊. ff. de offi. p̄to. barbari⁹: ⁊. C. de te/
ſta. l. j. ſec⁹ ī excōicatiōe: qꝛ ſnīa publice excōicati nul/
la ē. ĩ. de re iudi. ad ꝓbādū: et. ĩ. de excep. exceptionē.
c ¶ Impedimēto. puta qꝛ ē excōicat⁹ vl̾ illr̄at⁹ nec h;
ꝯſuetudinē cauſaꝝ: qꝛ perit⁹ debet eſſe iudex: nec de/
bet q̄rere ab alijs ꝗd eū loqͥ oporteat. vt ī auc. de iud.
in p̄n. col. vj. ĩ. de cōſan. ⁊ affi. ex lr̄is. in fi. tñ ſi lr̄atus
ſit et habeat ꝯſuetudinē cāꝝ ſiue peritiā iudicādi p̄t
ei cā cōmitti. C. de iudi. l. certi iur̾. ar. C. d̄ epi. et cle.
parabolani. ⁊ q̄dā īpedimēta ponūt̃. iij. q. vij. § . tria.
Itē ſi īpedimētū ſit ꝑpetuū nō p̄t cognoſcere qd̄ pōt
eē multis modis: vt infirmitas: ſurditas: ⁊ cōſimilia.
d ¶ Deſtinare. p lr̄as vel p certū nūciū litteratorie
deſtinatū. lxiiij. di. c. j. ij. ⁊ pe. ⁊. ĩ. de of. dele. prudētiā.
j. Ken. ff. de rebꝫ eoꝝ ꝗ ſub tutel. vel cura. mag̾. § . illō
etiā q̄ri p̄t. et hec ē canonica deſtinatio. ſ; nūꝗd ille ꝗ
itereſſe nō p̄t: valet alijs delegare vices ſuas: de h̄ dꝛ
. ĩ. d̄ of. dele. corā. e ¶ Ad ꝯſūmationē: vt. ĩ. e. cū dile
cta. f ¶ Procedāt: qd̄ ꝗdē facere pñt ſi ī lr̄is cōmiſ/
ſionis ſit clauſula illa: ꝙ ſi nō oēs: al̾s nō pn̄t ꝓcedere
ar. ĩ. de of. dele. cām mr̄imonij. ⁊ ē expſſū. ĩ. de of. dele.
vno delegatoꝝ: et. e. ti. prudentiā. ⁊. ff. de arbi. item ſi
vn⁹. § . pe. et. l. ſe. g ¶ Excuſari. imo poti⁹ debet pu
niri. ĩ. de of. dele. prudētium. § . adijcimus: ⁊ h̄ caſu alij
pñt ꝓcedere. ꝗ̄uis nō videat̃ īpleta cōditio. ꝙ ſi ñ oēs
⁊c̃. vt ī. c. p̄dicto. prudētiā. § . adijcim⁹: ⁊ h̄ veꝝ ē poſt
ꝗ̄ ꝯſtiterit ꝙ nō vult itereſſe: et ī h̄ illa corrigit iſtā.
h ¶ Int̾eſſe hodie: etiā ſi ñ addat̃ h̄ tñ ſi ñ vult alij ꝓ
cedāt l; ſit arguēdus ꝗ mādatū ap̄licū exeqͥ cōtēnit.
P Aſtoralis. ¶ Diuidit̃ ī duas ptes vſq; ad. §.
qm̄. Primo ponit̃ conſultatio. Scd̄o rñſio. ibi.
Ad qd̄. In. § . qm̄ etiā. p̄mo ponit̃ cōſultatio. ſcd̄o re/
ſpōſio. ibi. Nos igit̃: et ibi rn̄det p̄mo ſcd̄e q̄ſtioni: ex

h nequerint: aut noluerīt int̾/
eſſe. Inno. iij. Elieñ. ep̄o.
In q̄ſtiōe reuocatiōis reſcri/
ꝑtoꝝ recurrit̃ ad arbitros ſi
iudices ī cognitiōe ſibi ñ de/
ferāt: nec inuicē concordant
h. d. vſq; ad. § . qm̄. vbi p ge/
neralē clauſulā poſitā in re
ſcꝑto delegat⁹ añ expſſionez
pſonaꝝ vel reꝝ iuriſdictiōez
habet ī hītu ⁊ nō ī actu: ſpe/
ciales lr̄e derogāt lr̄is gene/
ralib⁹ ſup nō ſpecificatiſ ī eis
ꝙ̄ ꝗ de illis nullā faciāt men
tionē. h. d. ca. XIIII
P Aſtoralis officij: ⁊. ĩ.
¶ Preterea q̄ſiuiſti.
i qñ d̄ reuocatiōe lr̄aꝝ ambi/
git̃: vtꝝ iudices priores an
poſterioreſ cognoſcere debe
ant: ⁊ vtꝝ p ſcd̄as ſint prime

cui⁹ ſolutiōe infert ad deciſionē p̄me: quia ſi penitus
eneruat̃ iuriſdictio p̄oꝝ: ꝗ habebāt iuriſdictōez. Ab.
i ¶ Ambigit̃: ſ; q̄ro q̄liter poſſit dubitari de reuoca
tione lr̄aꝝ aut ſcd̄e faciūt mētionē de p̄mis: et tūc va/
lent ſcd̄e. aut nō faciūt: et tūc valent p̄me. ſ. e. ceteꝝ.
R̄. n. neutra ps
diſiunctim ꝑpe/
tua ē. p̄ma tollit̃
p decre. ĩ. d̄ re iu
di. int̃. ⁊ de do. ⁊
ꝯtu. ex lr̄is. ⁊ de
ꝯfir. vti. bone. ⁊
de ap. ſepe: ⁊. c.
oblate. ſcd̄a tol/
lit̃ p decre. ĩ. eo.
plerūq;. in iudi/
cijs nodū ceptis
nō habet locum
iſta diſtinctio. il
le enī ſole valent
q̄ p̄mo iudici ꝑ/
ſentāt citatione
facta p ipas. ĩ. d̄
fo. cōpe. ꝓpoſui/
ſti. ĩ. de ap. vt de
bit⁹: ⁊. ĩ. eo. capi
tulū ſācte cruc̾.
Itē q̄lit̃ p̄mi iu/
dices pñt defer/
re ſcd̄is: vel ſcd̄i
p̄mis: cū vl̾ p̄m
tm̄: vel ſcd̄i tm̄
ſint iudiceſ. ⁊ ita
aut p̄mi aut ſcd̄i
nullā hñt iuriſdictōez. ĩ. de of. dele. ex lr̄is. in fi. ⁊. ſ. e.
ti. ceteꝝ. Itē q̄liter pñt p̄mi vel ſcd̄i citare ptes: cum
vtriq; dubitēt ⁊ neſciūt an ſint iudices: imo rōne du/
bitatiōis neutri debēt eē iudices: ſicut qñ dubitat̃ de
tutela duoꝝ neuter ē tutor. ff. d̄ teſta. tu. duo ſūt ticij.
ꝓpter h̄ gloſauerūt h̄ ꝗdā ꝙ de facto p̄t dubitari ñ de
iure vt ſi forte ſcd̄e lr̄e nō exhibeāt̃. ĩ. d̄ of. dele. ex lr̄is.
vel qꝛ dubitat̃ an ſit ann⁹ elapſus ab īpetratione lr̄aꝝ
p̄oꝝ. ĩ. e. plerūq;. S; hec ſol̾. nō valet: qꝛ ad q̄ſtionē
facti nō daret papa reſpōſionē iur̾. ff. de ſta. ho. l. idē
erit. alij dicūt etiā: ꝙ p̄t eſſe dubitatio iuris ſi data ſit
eadē ī vtriſq; lr̄is illa decre. vt debit⁹ h̄ determiat. ĩ. de
fo. cōpe. c. pe. ⁊ vl. ⁊. ĩ. e. capl̾m ſācte crucis. ſ; certe ſ̄m
dictū illoꝝ neutre reuocāt al̾s: cū neutre ſint priores
alijs: imo ſ̄m h̄ neutri cognoſcāt de tota cā. nā ambe
lr̄e dicunt̃ ſcd̄e vel p̄me. ff. de bono. poſ. ſ̄m ta. l. j. § . ſi
ꝗs ī duobꝫ. tertij dicunt ꝙ ſic dubitari p̄t de reuocati/
one: vt ſi ſcd̄e faciāt mētionē prioꝝ: ſ; nō expſſā. ĩ. de
do. ⁊ ꝯtu. ex lr̄is. ⁊ h̄ nō eſt veꝝ. vt p; ex illa decre. ex
lr̄is. ĩ. d̄ do. ⁊ ꝯtu. dici p̄t hāc fuiſſe rōnē hui⁹ decre. cū
diuerſe ſint lr̄e īpetrate iudices citāt ptes: ⁊ cū ps ad
uerſa corā eis exhibet ſcd̄as lr̄as: ipi volūt cognoſce/
re de reuocatione lr̄aꝝ ſ̄m h̄ qd̄ ꝯtingat. ĩ. de re. iudi.
int̃ monaſteriū in pte deciſa ab itegra. Itē ſi ſcd̄i iu/
dices citēt ptes: ⁊ cū exhibēt corā eis p̄me lr̄e ipi vo
lūt cognoſcere an p̄me ſint reuocate. ſ; qꝛ ꝓ eodē ne/
gocio ptes nō ſūt trahēde ad diuerſos iudices. ĩ. e. ex
tenore. ⁊. ĩ. e. c. vl. ſtatuit̃ h̄: vt iudices ꝯueniāt ad hoc
faciēdū: vel vna ps deferat alij: qꝛ ⁊ p̄mi de h̄ cogno/
ſcere pñt: cū corā eis obijciat̃ talis exceptio etiam ⁊
ſcd̄i. ⁊ expone qñ de reuocatiōe ambigit̃. i. qñ ī dubiū
deducit̃ de reuocatōe lr̄aꝝ. S; huic ſolutōi obſtare vi
det̃. ĩ. e. cū cōtingat. ibi enī ñ ꝯueniūt ad cognoſcēdū.

ſʒ executoꝛ videt vtraſq; lr̃as. vñ pōt adhuc meliꝰ di/
cere ꝙ bñ pt iudex dubitare ꝺ reuocatiōe lr̃aꝝ: lʒ ſcđe
expſſā faciāt mentionē prioꝝ. ſ. qñ obijcit̃ ſcđas lr̃as
ĩpetratas eē ꝑ falſi ſuggeſtionē vel veri ſuppreſſionē
vt. ſ. e. ceteꝝ: ⁊ meliꝰ. ĩ. de offi. dele. corā: ⁊. ĩ. ꝺ re iudi.
int̃ monaſteriũ ĩ
ĩtegra. ⁊ h̄ idē di
xit Jo. ĩ. e. ſup il
la decre. cũ ꝯtin
gat. ⁊ certe iſte ē
verioꝛ ĩtellectꝰ.
ſʒ hec dubitatio
ꝺ reuocatiōe lr̃a
rũ nō hʒ locũ in
lr̃is appellatōis
⁊ ꝑncipalis cau
ſe: qꝛ iudices ap/
pellationis! de h̄
cognoſcere de/
bēt. ĩ. e. dilectꝰ fi
liꝰ. Jo. hec dubi
tatio locũ hodie
nō habet re inte
gra. ĩ. de ap. vt
debitꝰ. Bern̄.
a ¶ Deferēdũ.
de ꝯſenſu ptiũ. ĩ.
de of. dele. ſup q/
ſtionũ. §. intētio
nis. ⁊. §. nos āt.
cuʒ corā vtriſq;
poſſet ꝓponi ex/
ceptio: vt dictuʒ
ē ĩ ꝓma notula:
⁊ etiā ſine ꝯſen/
ſu ptiuʒ poſſent
ſi vellēt. ſʒ hone
ſtũ ē: ꝙ ꝺ ꝯſenſu
ptiũ fiat.

lr̃e reuocate? ¶ Ad qđ. T.
R. ꝙ niſi poſteriores prioribꝰ
a vl' ecōuerſo duxerint deferē
dũ: ſil' vtriq; cogſcāt: ⁊ ſi foꝛ
te nequiuerint ſil' in vnā ſniaʒ
b cōcordare (q̃uis plures ſint
ex vna pte q̃ ex alt'a) ꝑ arbi
tros cōiter electos a ptibus
c hmōi concertatio ſopiatur.
¶ Qm̄ autēʒ ſb hmōi forma
videlicet: cām q̃ tal' adūſus
talē ⁊ q̄ſdaʒ alios ſup h̄ ⁊ q̄/
buſdā alijs ſe hr̃e ꝓponit: ti/
bi duximꝰ cōmittēdā: a nob̄
ml'totiēs lr̃e ĩpetrāt̃: ſollici
te q̄ſiuiſti: an iudex ex dele/
gatiōe hmōi añ ꝑſonaꝝ vl' re
rũ expſſionē ſup ꝑſonis vel
rebꝰ expmēdis hēat ptātēʒ?
d adijciēs: vtꝝ ſi añq̃ ꝑſone vl'
res expſſe fuerit noīati: ſup
ñ expſſis ĩ cōmiſſiōe priori: ſʒ
e generalit̃ cōꝓhenſis ſpāles
lr̃e: q̄ de priori cōmiſſiōe nullā
faciāt mētiōeʒ ad alios iudi
ces a ſe. ap. emanauerit: eũ
dē vigorē debeāt obtinere?
¶ Nos igit̃ ad h̄ duo. T. R.
f q̃ (cũ generali ꝑ ſpeciale ꝑ/
culdubio derogetur: iuriſdi
ctio per generales lr̃as attri
buta ꝑ ſpāles quātũ ad ea q̄
g ſpāliter expmũt̃: penitꝰ ener
uat̃: lʒ de prioribꝰ nō faciāt
h mētionē. vñ ſupflua relinq̄t̃
prima q̄ſtio: ⁊ ſi merito dici
poſſit ꝙ donec iuriſdictio re
uocet̃: eā ſup reꝝ vl' ꝑſonaꝝ
articulis expmēdis obtinet
delegatꝰ: ſʒ anteq̃ expmāt̃
ꝑſone vel res: delegatꝰ neq̄t
i iuriſdictiōeʒ hmōi exercere.

I dē Senoñ. archiep̄o.

Per generalē clauſulā: q̄dā alij ⁊ res alie: multitudo effrenata non includit̃ nec ꝑſone nec res maiores expſſis: ſed pares vel minores. ca. XV

b ¶ Plures. h̄ nō ſtatur iudicio maioris
ptis. ĩ. de iu. ꝓ. qm̄. ſil' ē in cā ep̄i. vj. q. iiij. c. j. ĩ. de
re iudi. nō pōt: ⁊ ĩ iudicib; dele. a ꝑncipe. vt videt̃. C.
de ap. in offerēdis ibi: ita tñ ſi diſſentirēt: ⁊. C. q̄ bo.
ce. poſ. l. vl. ⁊ ĩ re cōi. ff. cōi diu. ſabinꝰ: ⁊ ĩ liberali cā.
C. de cōi ſer. manu. l. j. §. j. ⁊ inſti. de re. diu. §. religio
ſũ. qꝛ ibi fit qđ religio vl' natura rei req̄rit. ⁊ dum q̄s
plus iuris habet in re: vt. C. de dona. ſancimus. §. ne
aũt. ſʒ ꝯ. lxv. di. c. ꝑ. ij. ⁊. iij. ff. re iudi. ꝺ duo ex tribus.
So. veꝝ ē ⁊ generale ꝙ iudicio maioris pt' ſtādũ ē:
ſʒ q̄dā ſpālia h̄ ſignata ſũt vbi hec regula nō obtinet.
ſʒ in caſu iſto nō ſtat̃ iudicio maioris ptis: qꝛ forte in
ꝑmis lr̃is ſũt duo iudices. in ſcđis tres vel plures. vñ
cũ illi tres equalē habēt iuriſdictionē cũ illis duob;.
quia iſti tres loco vniꝰ ſunt: ⁊ illi duo ſil'r loco vnus:
ſcʒ dñi pape: nō preualet ſnia illoꝝ triũ: qꝛ nō cēſent̃
plures: lʒ ſecꝰ ſit in creditorib;: qm̄ ſi par debitum ſit
hincinde: ſtat̃ tñ maiori numero creditoꝝ. vt C. q̄ bo.
ce. poſ. l. vl. Item alia rōne: qꝛ ſi iſti tres iudices iudi
carent ꝓ ſe: ſuſpecti eſſent: qꝛ viderent̃ ingerere opas
ſuas. ff. de ꝓcu. que oīa. Si autē iudicarēt cōtra ſe: vi
derent̃ a ſe abdicare iuriſdictionē ⁊ velle a ſe remoue
re qđ eſſe nō debet. ĩ. de of. dele. paſtoralis. ⁊ ita debet
iri ad arbitros. Sʒ ſi ĩ ꝑmis ⁊ ſcđis eſſent eq̄les iudi
dices numero. ſatis poſſet dici ꝙ ſtabit̃ iudicio maio/
ris ptis: qꝛ maioꝛ videt̃ modo iuriſdictio ⁊ ptās ab
vna pte q̃ ab alia. c ¶ Sopiat̃. q̄d ſi arbitri adiu
dicent iuriſdictionē eis q̄ nō habēt: nihilominꝰ ſnia il
loꝝ iudicũ tenebit: qꝛ cum arbitri ſentētiauerit ꝯ ius
ſcriptũ tñ tenet eoꝝ ſnia niſi fuerit appellatũ: vt. ij. q. vi
§. diffinitiua: ⁊ hec ē rō: qꝛ ꝑ vtraſq; lr̃as data fuit iu
riſdictio. d ¶ Perſone. vel res q̄ rē petit debet rem
certā petere. de hac materia dicemus. ĩ. de libel. ob. c.
pe. vbi cōpetētiꝰ ponit̃. e ¶ Spāles: ĩpetrare ab ali
quo illoꝝ qui ꝑ
clauſulā genera/
lē poterāt ꝯueni
ri ꝯ ꝑmũ impe/
trantē ſup eadē
cā: ſʒ q̄liter pt il/
le q̄ poſſidet ꝯ ĩ/
petrātē ĩpetrare
ſup eadē re cum
ĩterdictũ poſſeſ/
ſoriũ ĩtētare nō
poſſit cũ ipē poſ
ſideat. ĩ. de iudi.
examinata. ⁊ ꝓ/
terea poſſidenti
nō dat̃ rei vēdi/
catio. inſti. ꝺ ac.
§. j. C. ꝺ alie. iu
di. mu. cā fa. l.
vnica. dic ꝙ pri/
mus ĩpetrās im
petrauit vt age/
ret petitorio. ſe/
cũdus ĩpetrans
ĩpetrauit ne in/
quietaret̃ ſuper
poſſeſſiōe illius
rei quā poſſidet.
naʒ ⁊ alias dat̃
actio poſſidenti
ne inq̄taret̃. ff.
ſi ſer. ven. l. ſi q̄s
forte. §. j. et. l. ſi/
cuti. §. ſʒ q̄rit̃. de h̄ nō. ĩ. ꝺ iudi. examinata. ĩ glo. ſi ita.
f ¶ Spāle. h̄ pʒ ꝙ ſi vnũ reſcptũ ē generale: ⁊ ſcđm
ſpāle: lʒ nō fiat mētio generalis ĩ ſpāli: ꝑualet ſpāle:
vt. ſ. e. ti. c. j. ⁊. ĩ. de of. leg. ſtuduiſti: ⁊. ff. de re. iur. l. to/
to. Cōtra. ſ. e. cũ ordinē. vbi ſcđm ſpāle non derogat
generali qꝛ nō facit mētionē illiꝰ. rō ibi reddit̃: qꝛ pri
mũ ē ꝑuilegiũ. ſcđm reſcriptũ fuit ius cōe: ſed ius cōe
nō tollit ꝑuilegiũ niſi mētionē faciat de illo ꝑuilegio.
g ¶ Eneruat̃: facta citatiōe ꝑ lr̃as ſpāles anteq̃ ꝑ
generales. h ¶ Supflua. h̄ caſu cũ generale māda
tũ reuocatũ ē: q̃tũ ad hāc cām ſpālit̃ cōmiſſā: al's bo
na q̄ſtio ē. ⁊ eā ſtatim ſoluit. ibi. Donec iuriſdictio ⁊c.
i ¶ Iuriſdictiōeʒ. hʒ ſ̄ iuriſdictōeʒ: lʒ ñ hēat exerci
tiũ: ⁊ ita vr̃ ꝙ ñ poſſit ĩ ā alij demādare: ē ei abſurdũ
alij demādare iuriſdictiōeʒ: añq̃ eā ipē nāciſcat̃. ff. ꝺ
of. ꝓcō. obſuare. §. vl. ⁊ ſic videt̃ ſil'r ꝙ ñ poſſit citare
ptes añ expſſionē reꝝ. v. q. ij. c. vl. iō eni citāt̃ ptes et
dāt̃ inducie: vt q̄s deliberet iij. q. iij. offerat̃. ſʒ ĩ h̄ ca/
ſu nō pñt deliberare. ar. ꝯ. ĩ. de ap. ſignificātibꝰ. ⁊ inſti.
ꝺ ac. §. curare. ⁊. ĩ. de reſti. ſpo. cũ ad ſedē. vbi petit̃ ho
ſpitale cũ oīb; ptinētijs ſuis: ⁊ pt cōmittere lʒ ñ hēat
exercitiũ: cōmitteret eñi qđ hʒ. Sʒ q̄liter priores iudices
ꝑuāt̃ iuriſdictiōe cũ papa ñ ĩtēdat eos ꝑuare. Itē nũ/
q̄d eodē mō ꝑ mortē delegāt' eēt reuocata iuriſdictio
q̃tũ ad nō expſſas ꝑſonas: ar. ꝙ nō. C. ꝺ duo. re. l. vl.
Eſt tñ aīaduertēdũ an reuocet̃ ꝑ mortē an viua vo/
ce. ff. de ꝓcura. ſi defunctꝰ. ⁊. l. ſe. ſed veꝝ ē ꝙ reuocat̃
ꝑ mortem q̃tuʒ ad ea q̄ expſſa nō ſunt. ĩ. de offi. dele.
gratum: ⁊. c. licet. ⁊. ĩ. e. ſignificauit.

Sedes apoſtolica. ¶ Diuidit. nā̄ p̄mo ponit ꝯſtitutiōis cām. Scd̄o ſubmittit ꝯſtitutiōeȝ. ibi. Nos igit. in q̄ q̄ttuor facit: nā̄ p̄mo ſtatuit circa pſo/ſonas. ſcd̄o circa m̄ltitudinē. ibi. Sȝ nec. tertio circa res. ibi. Nec ſup. q̄rto circa frauduletā exp̄ſſionē. ibi. Si qs vo. Ab.

Sedes ap. ꝯſueuit exhi/a bere ſe petētibꝰ liberalē ſꝫ qdā eiꝰ grā neq̄ter abutūt ⁊. ĩ. ¶ Nos igitur volentes eoꝝ malicijs obuiare: decer/nimꝰ: vt cū ĩ cōmiſſiōibꝰ nrīſ b minores ⁊ viliores pſone ſo/c lūmō deſignant: maiores et digniores ſꝫ generali clauſu d e a nō ĩtelligāt ĩcludi. ¶ Sȝ nec liceat occaſiōe generali/f g tatꝭ hmōi: multitudinē effre natam in iudicium euocare. ¶ Nec ſup maiorībꝰ ⁊ grauioribꝰ negocijs audiāt: q̄ de minoribꝰ ⁊ leuioribꝰ tm̄ faci/unt mētiōeȝ. ¶ Si qs vo ali/q̄s pſonas expſſerit: ñ vt ve lit cū eis ĩ iudicio experiri: ſꝫ vt ad pares trāſire valeat vl' h minores (qꝛ frauſ ⁊ dolus ei patrocinari nō debent) tāq̄ mēdax p̄cator careat penitꝰ ĩpetratꝭ. Idem. R. cātori ⁊

a ¶ Liberaleȝ: vtpote q̄ nō claudit gremiū rede unti. C. de ſum. tri. l. vlti. ad fi. ⁊ C. de epi. ⁊ cle. ſi qs ĩ ſꝫ. ⁊. xxiij. q. iiij. duo iſta. Sȝ in q̄ eſt liberalis ſiue gratiā facit: quia ad ſꝫ tenet. ĩ. de fo. cōpe. liceȝ in parte deciſa. ĩmo q̄ſi p̄ceptuȝ euāgelij ē: ſȝ vbi neceſſitaſ ibi nulla liberalitas. ff. ꝺ adimē. leg. ad rem legatā. Totum dici p̄t gra/tia q̄cq̄d ipſe facit: qꝛ vniuerſe vie domini miſericordia ⁊ veri/tas: qꝛ vbi iuſti/cia fuat: ibi mi/ſericordia adhi/betur. xlv. di. c. diſciplina.
b ¶ Et viliores: ⁊ nō inelegāter. nam a Joue p̄n/cipiū muſe Jouis oīa plena: Virgiliꝰ. ⁊ ratio a capi/te edēda eſt. ff. de eden. argentariꝰ. §. edita actio. qm̄ p̄ncipiū potiſſima ps eſt cuiuſcūq̄ rei. ff. de orig. iur. l. ĩ. et is q̄ maioris dignitatis eſt debet p̄poni. xvj. di. Iſidorus. ⁊ vbi legalis paternitas cōtrahit p̄mo in/terrogat pater q̄ filiꝰ. ff. de adop. l. ij. c ¶ Maio/res et digniores: ſed quas pſonas dicemꝰ maiores ⁊ digniores. nā̄ inuenio ꝙ q̄libet clericꝰ ꝺꝛ hr̄e dignitatem. iiij. di. deniq̄. ⁊. ĩ. q. ĩ. reperiunt. in fi. q̄nq̄ em̄ mā̄cipia dicunt hr̄e dignitatē. ff. de vſufruc. ſȝ ⁊ ſi q̄d. §. mācipioꝝ. q̄nq̄ ptātes ſeculares dicūt hr̄e dignitatē. xxiij. q. v. adminiſtratores. q̄nq̄ em̄ decurionatus ꝺꝛ dignitas. ff. ad. l. cor. ꝺ ſic. l. pe. Itē nūq̄d illā maiori/tatē ꝯſiderabimꝰ: de q̄ ꝺꝛ. lx. di. multi. ĩ fi. vel de q̄ ꝺꝛ xxiiij. q. ĩ. qui ꝯ pacē. vel de q̄ ꝺꝛ di. ij. lex ē. vel de q̄ ꝺꝛ ij. q. vij. q̄rendū ē. c. criminatiōes. vel illā de q̄ ꝺꝛ. ff. de gradibꝰ. l. iuriſcōſultꝰ. §. parētes: vel ꝺ q̄ ꝺꝛ. ff. ꝺ pac. maiorem. rn̄deo maiores ⁊ digniores vocat ſꝫ notabiles pſonas: q̄ ſub clauſula generali cōp̄hēdi nō pn̄t. ff de iniur. Itē apud labeonē. §. ſꝫ edictū. ⁊ tales debēt eſſe q̄ citiꝰ mouerēt animū p̄ncipis: vel ad dādū vl' ad denegādū reſcp̄tū. rōne em̄ maioritatis p̄ſumit ꝯ ali/quē. xxxj. q. ij. lothariꝰ. ff. q̄ꝺ me. cā. nō ē viſit. Itē qꝛ circa iudicia defert dignitati ⁊ pſone. ĩ. ꝺ of. dele. ſane. ij. ⁊ c. paſtoral'. ⁊. ij. q. viij. q̄ſq̄s. ⁊. xxiiij. q. ĩ. q̄ ꝯ pacē. ⁊. xlv. di. cū beatꝰ. videt ſꝫ ꝙ p generalē clauſulā ñ poſſit ꝯueniri ſacerdos: vel clericꝰ cū ip̄e ſit maior q̄libet laico. vj. q. ĩ. beatꝰ. ⁊. xcvj. di. duo ſūt: ⁊. ĩ. ꝺ ma. ⁊ obe. ſolite. ver. fecit deꝰ ⁊c̄. dūmō maior clericꝰ ſpāli voca/bulo nō ſit deſignatꝰ vel noiatꝰ: ⁊ ſꝫ etiā ĩtuebit iudex q̄ debeāt dici maiores vl' minores: ⁊ q̄ negocia debeāt dici maiora vel minora: non em̄ certa vel certior dari poſſet doctrina. ar. xxiij. q. iiij. duo iſta. al's em̄ ſꝫ no/mē alijs bn̄ ĩcluderet etiā maiores pſonas: nā̄ noīe populi cōtinēt etiā ſenatores. plebis aūt appellatiōe ſine patricijs et ſenatoribꝰ ceteri ciueſ ſignificāt vt ĩſti. ꝺ iur. na. §. plebiſcitum. nec ſp ſꝫ nomē alijs fac poſitiōeȝ. lvj di. cenomañ. ar. ff. de ꝯſti. pe. l. ĩ. §. debitū: ⁊ illꝰ ĩſpēſi ſunt cū eo duo latrones nequā Jo. et ē rō: qꝛ alit ꝓcedit ꝯ maiores ⁊ aliter ꝯ minores. xlv. di. cū beatus: et xxiiij. q. ĩ. q̄ ꝯ pacē. Silr̄ de ſꝫ no/tant. ĩ. de iureiu. c. cū q̄dā. in glo. q̄ incipit: ſic peȝ ꝙ dignitas.

R. p̄ori de mōte leproſorum.

Qui cōtra vnū ſup eodē ad diuerſos iudices diuerſa re/ſcripta ĩpetrat ⁊ eis vtit: ꝑdit cōmodū vtriuſq̄. XVI.

Ex tenore lr̄aꝝ: q̄s nob deſtinaſtis: ĩtelleximꝰ R. ſacerdotē ꝺ Collouil. ad alioſ iudices ſup q̄ōne q̄ int ip̄m ⁊ abbatē de becco vtit: lr̄as ap. impetraſſe. q̄ cū ptē citaſſent aduerſā: dictꝰ p̄ſbr coram eis noluit litigare: et ĩ. Cūq̄ vos in cauſe cogni/tione ꝓcedere velletis: ab/bas coram vobis ꝓpoſuit: ꝙ nō tenebatur p directas ad vos litteras p̄ſbytero reſpō dere: cum per alias ab alijs iudicibus fuiſſet citatꝰ: que auctoritate illarū nō fuerāt reuocate. ¶ Nos igit atten dentes fraudē p̄ſbyteri me/morati: duas cōmiſſiōes ſup

d ¶ Intelligāt. eo ip̄o ꝙ dignio/res ĩueniūt. ĩtel/ligunt in fraudē verſari. ff. ꝺ iure fiſci. ita fidei. nā ſm diſtinctionē reꝝ noīa ſūt diſtinguēda. xxj. di. cleros. ⁊. C. ꝺ codicil lis. ſi idē. e ¶ Sȝ nec liceat. ꝓuidet ſꝫ papa ne diuerſe pſone litigatoꝝ vexatiōibꝰ afficiāt: ar. C. mādati p diuerſas. ĩ p̄n. ⁊. ĩ. e. nōnulli. ĩtēdit em̄ minuere lites. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. finē: ⁊. c. venerabil'. f ¶ Multitudinē. ar. occaſionē iuris ad iniquū cōpēdiū nō trahi. C. de vſuca. ꝓ emp. l. vl. ar. x. q. iij. c. vlt. ⁊. ĩ. e. nōnulli. Sed videt ꝙ cū generalitate nō debet aliq̄ cōmiſſio ĩpetrari: ar. ſ. e. ad hec. ſȝ ſꝫ ideo nō valēt lr̄e ille: qꝛ certi iu/dices nō erāt ibi dati. ſȝ q̄s ip̄e duceret eligendos. Sȝ L. alit ĩtelligit illud. c. ad hec. ſ. e. ſȝ ꝯcordat huic di/cto Lau. vt ibi dixi: ⁊ oīa negocia illiꝰ cōmittebant: q̄ꝺ erat iniquū: ſȝ generalitas cauſaꝝ al's bn̄ p̄ōt cō/mitti. ĩ. ꝺ iuꝺ. l. cū p̄tor. g ¶ Effrenatā. ff. ꝺ teſti. l. iij ĩ p̄n. ⁊. ĩ. ꝺ teſti. cū in cā: q̄ ⁊ effrenatā dicimꝰ vltra. xl. vt ibi. ⁊. ĩ. ꝺ cle. ex. mi. latores: ⁊. c. cāȝ q̄. hodie vo iſta generalitas ſiue multitudo reſtricta ē vſq̄ ad. iiij. in q̄dā decre. Inno. q̄rti q̄ incipit: cū ĩ multis. ĩ. e. ti.
h ¶ Dolus. ſic. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. ex lr̄is. xxx. q. ĩ. dictū ē. ĩ. e. c. pxi. ⁊ q̄ fraudē allegat ſiue dolū ꝓbare debet. ff de ꝓba. quotiēs. §. q̄ dolo. Sed q̄lit cōſtabit: ꝙ noluit cū pſonis exp̄ſſis ĩ iudicio experiri: ſȝ vult deſcēdere ad minores vel eq̄les hoc ip̄o. ꝙ deſcēdit p̄mo ad eq̄/les: vel minores: p̄ſumit fraus ⁊ dolus: ⁊ ip̄e p̄ōt exci/pere q̄ cōuenit: niſi ſtatim vel quācito poſſit cōueniat pſonā exp̄ſſam: vl' niſi forſitan copiā illius hobere nō poſſit: ⁊ hoc debet primo ꝓteſtari: aliter credo illum repellendū. alij dicunt contrarium.

Ex tenore. ¶ Cōis diuiſio. Secūda. ibi. Nos

a eodem negocio impetrãtis: quarum altera non faciebat mẽtionẽ ꝺ reliqua (qꝛ fraus et dolus alicui patrocinari non debent) decernim⁹: vt b ipe comodo careat vtriuſqꝫ.

Idẽ mediolaneñ. archiepo

Nõ valet reſcriptū ad beneficiū impetratū de beneficio impetrantis nõ faciens mentionem. ca. XVII.

c Qũm adꝺ ſcripta ſe. ap. moderemur: et. ĩ. Scripſiſti nobis: ꝙ cum. P. cleric⁹ in d ecclia Modeciẽſi. ſufficiẽtẽ ſibi ſit pbẽdam adeptus: mirabaris: ꝙ ꝑ receptiõe ipi⁹ in ecclia de Bronzola ꝑpoſito ⁊ fratribus eiuſdeꝫ eccleſie litteras miſerimus: cum ſi litterarū noſtrarū ſeriẽ attendiſſes: nihil ĩueniſſes in eis quod debuiſſet tuū animū offendiſſe. Cum em̃ ĩ e litteris nec ꝺ pbenda ipſius mentio haberet: nec Mode f ciẽſis canõic⁹: ĩmo nec clericus diceret in eis: ⁊ ĩ litteris ipſis: hec eſſet adiecta con g ditio: ſi dignus exiſteret ad eccleſiaſticum beneficiū obtinẽdum: intelligere potuiſſes: qualiter littere ipe fuerant impetrate. Idẽ electo de cano. et. M. canonico cameraceñ.

Ordo reſcripti interptationẽ recipit a iure cõmuni. ca. XVIII.

Cauſam que inter pmõſtrateñ. et pꝛemoñ. eccleſias ſuper poſſeſſionibus ꝺ anapia vertitur: et. ĩ. Quia in litteris animaduertim⁹ fuiſſe iſertū: ꝙ ſi alterutra ptiū

ſgitur. Abbas Sicu. a Negocio. Nota ꝙ cum plures littere impetrant ſup eodem negocio: aut impetrãtur ab eodem aut a diuerſis. ſi ab eodem aut ad iudices eoſdeꝫ aut ad diuerſos. ſi vero aliqs impetrat duo paria litterarum ad diuerſos iudices in fraudẽ cauſa fatigandi aduerſariū ſuū ſup eodeꝫ negocio: ⁊ non ad cautelã: qꝛ ꝑdere vnū reſcptū: vł qꝛ timebat aliquos mori: neutre valent vt hic: ⁊. ĩ. eo. qꝛ nõnulli. ſed ſi ad cautelã vt dixi: valent. ſꝫ poſtqꝫ cepit agere ꝑ alteras: reliq̃ non valẽt. ⁊ ſi attẽtaret ꝑderet vtraſqꝫ: vt dictuꝫ eſt. Si vero ad eoſdem iudices: et diſcoꝛdant ĩ data: valent pꝛime niſi in ſecundis fiat mẽtio de pꝛimis: qꝛ nihil intereſt que valẽt. Si vero eadem ẽ foꝛma et data ⁊ ad eoſdẽ iudices: eedẽ ſunt littere: quia nõ nocet habere plures litteras ad cautelã: ſicut poteſt qs habere plura teſtamẽta eiuſdẽ tenoꝛis. ff. de teſt. vnū teſtamentum. ⁊. ff. de his que in teſt. de. l. vlti. et. ff. de bo. poſ. ſm tab. l. j. §. ſi quis in duobus. nec eſt inconueniens plures iudices habere ſup eodem negocio: qꝛ illud habes. ĩ. de offi. leg. cum nõ ignoꝛetis. Si vo ſũt diuerſe ⁊ aduerſe neutre valent. C. de fi. inſtru. ſcripture. ⁊. ĩ. de fi. inſtru. imputari. Si auteꝫ littere ĩpetrant a diuerſis pſonis ſcꝫ ab actoꝛe ⁊ reo: aut ad eoſdẽ aut ad diuerſos. Si ad eoſdẽ: ⁊ concoꝛdant in data ⁊ foꝛma. eedẽ ſũt littere: vt dictū ẽ. Si data eſt eadẽ ⁊ foꝛma cõtraria: ſupſedeat vtriſqꝫ donec conſulat ſupioꝛ. ĩ. de offi. dele. ſane. ⁊ h̃ ſi vtraqꝫ ps litteras ſuas oſtẽdat. ſi actoꝛ tacet ꝑ annū: valẽt littere rei. ĩ. eo. plerūqꝫ Si vero impetrarent ad diuerſos pꝛime valent: niſi in ſecũdis fiat mentio de pꝛimis: vt. ſ. e. ceterū. Si vero nõ apparet que ſunt pꝛime vel ſecũde mutuo ſe impediunt. ſed iſte quãdo impetrant ad diuerſos nõ ꝓcedunt hodie: quia ille ſole valent q̃ pꝛimo iudicib⁹ pñſentant. ĩ. de ap. vt debitus. ⁊ hoc locuꝫ in his habet ꝑ quas nondū eſt ꝓceſſum. in aliis autẽ ꝑ quas ꝓceſſuꝫ eſt: vel pñſentatio facta eſt: ſemꝑ valent pme: niſi ſecũde expſſam fecerint mentionẽ de pmis et de ꝓceſſu. et de litis cõte. ĩ. de re iudi. inter monaſteriū. ⁊. ĩ. de offi. dele. coꝛam. quãdoqꝫ tamẽ valent ſecũde et nõ pꝛime: ⁊ pme ſunt in pendenti quouſqꝫ caſſet vel firmet ſententia: lꝫ in ſecũdis nõ fiat mentio ꝺ pꝛimis. ĩ. de ꝯfir. vti. vel inuti. bone. ⁊ generaliter ſicut credo vbicunqꝫ poſſunt pꝛime elidi ꝑ exceptionem: valẽt ſecũde: lꝫ nõ faciant mentionẽ de pꝛimis: ⁊ non pꝛime: quia ſũt veritate tacita impetrata. ſ. eo. ex parte. b Careat. imo videt ꝙ etiaꝫ cauſam ꝑdere debet: ſicut qui petit ſeruū in vno iudicio: ſi petat eundẽ ĩ alio ꝑdit cauſaꝫ. C. de aſſer. tol. l. j. §. vlti. qꝛ vbi iudiciū cepit ibi debet accipe finẽ. ff. de iudi. vbi ⁊ pmis iudicib⁹ fieret iniuria. ff. de arbi. litigatoꝛes. tñ cauſã non ꝑdit: ſꝫ ſufficit ꝙ ꝑdat lr̃as: ⁊ in expẽſis cõdẽnet. ĩ. e. ti. qꝛ nõnulli. ſꝫ illud de ſeruo fauoꝛe libertat⁹ dictum ẽ. Bern.

Qũm ad. Communis eſt diuiſio: Scꝺa. ibi. Cum. c Moderemur. ⁊ vere cum multa moderatione debẽt fieri ⁊ concedi. xxxv. q. ix. aplice: vt non poſſint repꝛhẽdi. qñqꝫ tñ ipm fallit obliuio. xxiij. di. ꝑterea. ⁊. xxx. q. iiij. qꝺ aũt. ibi oblit⁹ fuit vꝛba/n⁹. cū oĩum hr̃e memoꝛiã: ⁊ ĩ nullo peccare poti⁹ ẽ diuinitatis qꝫ hũanitatis. C. ꝺ ve. iu. enu. l. ij. §. ſi qd aũt. ⁊ nihil eſt ĩ humana cõditione qꝺ ꝑpetuo ſtare poſſit. C. e. ti. l. ij. §. ſed qꝛ diuine. ⁊ teſtamẽtū in nulla ꝑte ſui ſilr debet eſſe vitioſū. C. de edic. diui adri. tol. l. vlt. ſic ⁊ ꝑuilegiū. ĩ. de fi. inſtru. inter dilectos: ⁊. ĩ. de ꝑuile. cū olim. in fi.

d Sufficientẽ. debet em̃ talis eſſe q̃ ſufficiat ſibi et ſuis. l. di. ſtudeat. ⁊ ꝙ aduenĩetes poſſit recipe et iura epalia pſoluere. ĩ. ꝺ pbẽ. de monachis: ⁊. ĩ. ꝺ ſup. neg. pla. ſicut. ĩ tali ſufficiẽtia debet haberi rõ notabilitatis xlj. di. nõ cogãt. ⁊ ſcie. ĩ. de pbẽ. ꝺ multa ⁊ dignitatis. ff. de va. ⁊ extraoꝛ. co. l. j. §. ĩ honoꝛariis: ⁊. ff. ꝺ vſufru. ſꝫ ⁊ ſi qd. §. j. e De pbẽ. ſꝫ qd ſi eẽt modica ⁊ inſufficiẽs tenet de illa facere mẽtionẽ nõ videt: ar. a ꝯtrio ſenſu. ĩ. de pbẽ. cū teneamur. vbi expeditū ẽ: ꝙ q̃lecūqꝫ ſit beneficiū debet inde facere mentionẽ: ſi eñ dicat ſe nullū eccleſiaſticū bñficiū aſſecutū. ⁊ ipetrat reſcptuꝫ nõ valet. ĩ. eo. ſi ꝓponẽte. ⁊ ibi dicet de hoc. ⁊ q̃ habet plura beneficia: hãc exceptionẽ opponere non poteſt. ĩ. de excep. cum eccliaſtice. ⁊ lꝫ papa ꝑcſſe ſcribat exceptiones. tamẽ ⁊ iuſtas excuſationes patienter admittit. ſ. eo. ſi quãdo: ⁊. ĩ. de offi. dele. ex ꝑte tua. ij. ⁊. ĩ. de pbẽ. cū teneamur. nã qñqꝫ ſcribit reb⁹ alit ſe habẽtib⁹ ar. ij. q. vj. §. biduū. verſus fi. ver. rurſus illud.

f Nec cleric⁹. q̃ dicit ſe clericū cū nõ ſit: non valent lr̃e. ĩ de tranſac. ex litteris. ⁊ q̃ nõ eſt clericus nõ reputatur idone⁹: vt hic: nec pot in clericoꝝ numero cõputari. ĩ. de inſti. c. ij. g Si dignus. cõditio iſta ſine omni expſſione ſubintelligit. ĩ. de elec. cauſã q̃. ſicut illa ſi pces veritate nitant. ſ. eo. ex ꝑte. j. ſic ꝑꝫ ꝙ q̃ habet ſufficiens bñficiū: ad aliud bñficiū reputat indignus. ĩ. de pben. ſup. ⁊. ĩ. de cle. nõ reſi. cõquerẽte. cū ipo beneficio ſcꝺo ſeruire nõ poſſit: vt ibi.

Cauſam que. Diuidit ꝙ in pma ꝑte ponit ꝑtis cõqueſtio. in ſcꝺa reſponſio ⁊ iudicis inſtructio.

ibi. Nos. Ab. Si. a ¶ Citata legitime .i. tertio .ſ. de cle. nō reſi. ex tue. b ¶ Recipe. ꝑ qđ videbaṫ ꝙ poſſent recipe teſtes lite nō ꝯteſt. qđ eē nō debet: vt .ſ. vt li. nō ꝯte. qm̄. ⁊ ꝑ totū ti. niſi ī caſibꝯ ꝯtētis .i. c. qm̄ frequēter. ⁊ ī caſu quē habes .ſ. de offi. iudi. c. ij.

c ¶ Quātū ꝺ iure. hec clauſula ſꝑ debet poni in termīo ꝑemptorio. poſt ipſum terminū ꝑemptoriū .ſ. de ī ite. reſti. tū ex lr̄is. ⁊ .ſ. de do. ⁊ ꝯtu. cū dilecti. q̄ꝛ tūc poſt ꝑemp. edictū iudex cōminari debet ſe ꝓceſſurū. ff. de iudi. ī ꝑemptorio. d ¶ Inſerēda. ſʒ errore ſcribētꝭ fuit poſtpoſita. ſʒ error talis nō nocet. C. ꝺ teſta. errore. ⁊ l. ambiguitates. vñ dic inſerēda .i. ac ſi inſerta eēt intelligēda. videbaṫ enī ꝙ nō reſpiceret p̄cedētia .ſ. ꝺ appel. inq̄ſitiōi. ſʒ nō eſt veꝝ: q̄ꝛ non ē veriſimile dñm papā totaʒ iuris obſeruationē tot laboribꝰ ac multis vigilijs excogitataʒ vnico ꝟbo tollere velle. C. de inof. teſt. ſi qñ: ⁊ .ſ. ꝺ elec. eccl'ia vr̄a ij. ⁊ ar. .ſ. de reſti. ſpo. audita. ⁊ q̄

a citata legitime p̄ntiaʒ vr̄am adire vel iudicio vr̄o parere cōtēneret vos p̄ntis ptis ꝓ/b c batiōes recipe: ⁊ q̄ꝫtū ꝺ iure poſſetꝭ ī cauſe cognitione ac deciſione ꝓcedere mīme tardaretis. ¶ Nos volētes: vt clauſula illa q̄ꝫtū ꝺ iure poteritis: q̄ añq̄ꝫ de ꝓbationū receptiōe mentio fieret: fuerat d inſerēda: clauſulā illā ꝺ rece e ptiōe ꝓbationū p̄cedat: mādamꝰ: q̄tenꝰ ipſā ītelligētes ibidē ī cauſa iux̄ tenorē lr̄aꝝ ꝓcedere nō tardetꝭ ꝓuiſuri: vt ſi lr̄aꝝ auc̄te p̄oꝝ ī eodem negocio legitime ē ꝓceſſum: firmū ⁊ ſtabile ꝑſeueret alioq̄n ſi occaſione clauſule memorate aliq̄d ꝯſtiterit ī alterius ptis p̄iudiciū attētatū: id viribꝰ decernimꝰ cariturū mādātes vt ī deciſiōe ip̄ius negocij ſic̄ p̄miſſū eſt: tā ſup f p̄ncipale q̄ꝫ ſup incidētibꝰ q̄ g ſtionibꝰ ap. re. canonice ꝓcedatꝭ. Idē archiep̄o Senoñ.

Nō valet reſcriptū executoriū ip̄etratū ſup p̄bēda ⁊ canonicatu ī q̄ nll'a ē fcā mētio ꝺ ſtatuto vł de certo canonicoꝝ nūero iuramēto firmato.

tutorē p̄cepit cōfirmari: ſm̄ ius intelligiṫ p̄cipe. ff. de ꝯfir. tut. l. tutores e ¶ Precedat. ⁊ ita qñq̄ꝫ clauſula ſequēs determinat p̄cedētia: ⁊ qñq̄ꝫ p̄cedēs ſequētia ꝓut iurꝭ ordo req̄rit. xxxij. q. vij. apl's: ⁊ .ſ. de ap. ſcđo requiris. ff. de condi. ⁊ dem. l. auia. alias. q̄ꝛ qñq̄ꝫ ſequens clauſula reſpicit terminū ꝓxime poſitū .ſ. ꝺ dona. cū dilecti. in fi. ⁊ optime facit ad hāc materiaʒ. ff. de lega. j. ſi ſeruus pluriū. in fi. §. vlti. ⁊ vere precedere debet: q̄ꝛ ꝑ totū ꝓceſſū negocij de iure debet ꝓcedi. C. de ap. eos. §. j. ⁊ p̄cedētia qñq̄ꝫ repetita ītelligunṫ. ff. de ꝯdi. ⁊ de. l. auia. Itē hic ē ar. ꝙ verba reſcꝛ̄ptoꝝ ſm̄ ius cōe intelligēda ſūt .ſ. de inof. dele. ſup q̄ſtionū. §. ſi ꝟo duo: ⁊ .ſ. eo. ſup lr̄is. ⁊ C. de inoffi. teſta. ſi qñ. nec ordo ſcꝛ̄pture ſpectaṫ: ſʒ potiꝰ id qđ iure ſumiṫ. ff. de ſol. nec ordo. ſecꝰ ī ꝓuilegijs .ſ. deci. ad audiētiā. in fi. ⁊ .ſ. de ꝓuilegijs. c. in his. f ¶ Incidētibꝯ: ip̄o iure tā in p̄ncipalibꝯ quā in acceſſorijs vel incidētibꝯ vel emergētibꝯ remota ē ap. .ſ. de ap. c. vt debitꝰ. g ¶ Canonice .i. ſm̄ iura canonica. de q̄bꝯ. ſ̄. de cōſti. c. j.

Conſtitutus. ¶ Sūmaṫ aliṫ q̄ꝫ in rubro q̄ ad intellectū. Nō valet ip̄etratio in eccl'ia numerata nō facta de numero mētiōe ſi ꝑ eā frāgiṫ numerus canonicoꝝ lʒ nō frāgatur numerꝰ p̄bēdaꝝ: ⁊ ꝓceſſus inde factꝰ ē nullꝰ. Primo ponit ip̄etrationē. Scđo exceptionē ꝯ ipſā. Tertio diſtinctiōis cōmiſſionē. Secūda. ibi. Ueꝝ. Tertia ibi. Diſcretiōi. Ab.

Conſtitutꝰ .XIX.

Cap. ſe. ap. P. clericus ꝓpoſuit ꝙ cum .p. C. n. decano ⁊ cap̄. bituriceñ. dederit ī h mādatꝭ vt ip̄m reciperēt ī canonicū ⁊ in fratrē ⁊ p̄bendā ei cōferrēt ſi qua tūc in eoꝝ i vacaret eccl'ia vel ꝓximo vacaturā. ⁊ ip̄i cuʒ mādatū eiꝰ k l admittere nō curaſſēt eis p̄cipiēdo mādauit: vt qđ mādauerat adimplerent ſibi ſuper hoc executoribus deputatis. ⁊ .ſ. ¶ Uerū ps aduerſa rn̄dit: ꝙ cū ī bituriceñ. eccleſia certꝰ eēt numerꝰ canonicoꝝ inſtitutꝰ firmatꝰ iureiuran. ⁊ ꝑ ro. pon. ꝯfirmatꝰ m ⁊ de h̄ memoratꝰ. P. non fe n ciſſet ī ſuis lr̄is mētionē: ītelligendum erat circūueniſ o ſe. p. n. ⁊ dictas litteras veritate tacita impetraſſe. ⁊ .ſ. ¶ D. v. mandamꝰ: q̄tenus ſi legitime vobis ꝯſtiterit numerū canonicorū q̄ nunc eſt in eadem eccleſia: ꝑ decanū p ⁊ capitulū eiuſdē eccleſie iuramento firmatū anteq̄ꝫ p̄dictus clericꝰ lr̄as executorias

h ¶ Reciperēt. hic duo mādāṫ. primum vt recipiant illū in canonicū. ſecūdū vt aſſignēt ei p̄bendā ſi vacat: vel quācito vacauerit. Nūq̄d ḡ ſi non p̄nt aſſignare ei p̄bēdam teneṫ eum recipe ī canonicū ſaltē. ar. ꝙ ſic .ſ. ꝺ p̄bē. dilectꝰ. ⁊ .ſ. de do. ⁊ ꝯtu. cuʒ dilecti. ar. ꝯ .ſ. de of. dele. cuʒ ſup abbatia. ff. ꝙ cū falſo tut. l. j. §. j. ⁊ l. ij. arg. q̄ſi a ꝯrio. ij. q. vj. §. diffinitiua. ꝟſi. qñq̄ꝫ plures. et. ff. quēadmo. ſer. amit. ſi cōeʒ: ⁊ ff. ꝺ mino. etiā. §. j. ⁊ l. tutor. §. j. ar. ꝓ ⁊ ꝯ inueniēs. ix. di. ſi ad ſacrā. Finis aūt decre. videṫ dicere ꝙ nō: ⁊ ſm̄ h̄ ē vnū mandatū ⁊ nō duo: ⁊ hoc ideo dicit: q̄ꝛ iuratū erat de certo numero canonicoruʒ. vñ rōne iuramēti non poterāt augere numeꝝ. Duo in veritate mādauit papa. ſ. vt eū reciperēt in canonicū: ⁊ eo recepto ꝓuidereṫ ei: ⁊ eū recipe erat cōtra numerū ſacr̄o firmatū: q̄re lr̄e nō valebāt: ⁊ certꝰ numerus canonicoꝝ debet ſtatui in eccl'ia ſm̄ facultates eccl'ie in anc̄. vt determinatꝰ ſit numerꝰ cleri. col. j. .ſ. ꝺ vi. ⁊ ho. cleri. qm̄ vt ait. ⁊ idē eſt ſi certꝰ numerꝰ ſtatutꝰ ſit in eccl'ia: lʒ non ſit iuratꝰ aut ꝑ ſedē apl'icā cōfirmatꝰ: q̄ꝛ nō valēt lr̄e: niſi dicaṫ nō obſtāte certo numero canonicoꝝ. Hic tñ videṫ ar. ꝯ. in fi. vbi dicit: ſi conſtiterit numeꝝ ⁊c̄. Sʒ pōt dici ꝙ h̄ de numero ē facta mētio: ⁊ nō de iuramēto: nec de ꝯfirmatiōe pape. i ¶ Uel ꝓximo vacaturā: qđ ſolꝰ papa p̄t vt .ſ. de p̄bē. ꝑ totū. k ¶ Admittere .i. ꝑficere. l ¶ Precipiēdo. ꝑ executorias. m ¶ Et ꝺ h̄. ſcʒ iuramēto vel ꝯfirmatiōe: vt .ſ. colligiṫ. vbi dicit numeꝝ canonicoꝝ: q̄ nūc ē ī eadē eccl'ia ⁊c̄. vt notaṫ in fi. illiꝰ nō. h̄ duo. n ¶ Mētionē. hec allegatio nō valet ſi veniſſent ꝯ numeꝝ illum aliq̄n ꝓpria auc̄te .ſ. de p̄ben. ꝓ illoꝝ. ſ̄. de ꝯſti. cū acceſſiſſent. o ¶ Et dictas litteras .ſ. executorias. p ¶ Iuramēto. ſʒ in oī tali iuramēto ſemꝑ intelligiṫ auc̄tas maioris excepta vt h̄ innuitur a ꝯrio ſenſu: ⁊

a impetraſſet: quicq̊d factum
eſt occaſione litterarum ipſarum:
b irritum decernatis alioquin
c ei faciatis in eadem eccleſia p̄/
bēdā (ſi q̄ vacat) ſublato cu
iuſlibet appe. ob. aſſignari.

I dez. A. canonico pictaui.
Doloſa ſurreptio vitiat re
ſcriptū in totum ſi aūt ꝓceſ/
ſerit ex ſimplicitate vel igno
rantia eaten⁹ vitiat quaten⁹
fuit cauſa cōceſſiōis. ca. XX

SUper lr̄is: q̄ ab aliqui/
bus ex malicia ⁊ a non/
uullis ex ignorātia tacita ve
ritate vel ſuggeſta falſitate
d īpetrāť a nobis: diūſos ītel
lexim⁹ diūſa ſentire: alijs aſ
e ſerētib⁹ eos debere ꝓſus ca
rere omni cōmodo lrarum: cuz
mēdax ꝑcator carere debeat
penit⁹ impetratis. alijs vero
dicentib⁹ ꝙ ⁊ ſi forma carere
debeant in lr̄is nr̄is expꝯſſa:
f nihilomin⁹ iuxta rigorē iu/
ris ſit a delegato iudice ī ne
gocio ꝓcedēdū. ¶ Nos igi/
tur inter eos qui ꝑ fraudem
vel maliciam: ⁊ illos qui per
g ſimplicitatem vel ignorātiā
litteras a nobis īpetrāt: hu
h iuſmodi credim⁹ diſcretiōez
i adhibendā vt hi qui priori
mō nō falſitatē expmunt vel
ſupprimūt veritatē: in ſue ꝑ/
uerſitatꝭ penā nullū ex illis
lr̄is cōmoduz ꝯſequanť: ita
videlicet ꝙ delegat⁹: poſtq̄
k ſibi ſuper hoc facta fuerit fi/
l des: nullaten⁹ de cauſa cog
noſcat. Inter alios autē qui
m poſteriori modo litteras im
petrāt: duxim⁹ diſtinguēdū:
que falſitas ſuggeſta fuerit
vel que veritas ſit ſuppreſſa.
n nā ſi talis expꝯſſa ſit falſitas

ff. ad municipa. l. impatores. ⁊ .j. ḋ iureiurā. veniētes.
ꝗ nō faceret ꝯtra iuramētū: ſi ad mandatū dn̄i pape
illū reciperet. Itē ſi talis ꝯditio ineſt iuramēto nūq̄
eſt neceſſaria diſpēſatio in tali iuramento: q: ſi diſpli
ceat pape nō ē ligat⁹ tali iuramēto. Jo. dicebat hāc
ꝯditionē in iura
mēto nō eſſe. ſed
iō dr̄ auctas ſu/
perioris excepta:
q: non p̄iudicať
ei qn̄ poſſit h̄ fa/
cere: veri⁹ videť
ꝙ cōditio talis
ſubintelligať in
hmōi iuramētis
⁊ h̄ ideo: q: ſup
re alteri⁹ vel q̄ſi
iuramentuz tale
p̄ſtať: ⁊ de re al/
teri⁹ p̄ciſe iura/
ri nō poteſt: imo
eſſet anceps periu
riuz. ff. de in lite
iurā. videamus:
et. ff. rerū amo.
marcell⁹. ⁊ ideo
auctas dn̄i pa/
pe in talib⁹ ītelli
giť excepta taci/
te: lz nō excipiať
expꝯſſe. ſi. xxij. q.
ij. beatus: ⁊ .j. de
iureiurā. queād/
modū. circa p̄n.
q̄re ſi papa mā/
dat aliquem re/
cipi in canonicū
non obſtāte tali iuramēto: tunc licite eū recipiunt: q:
ſic apparet ꝙ papa iuramentū factū q̄ſi de re ſua nō
vult ratū hr̄e. cū adminiſtratio ſola cōmiſſa ē caplo ⁊
nō dominiū collatū: ⁊ hoc iuramentū ſeruare tenenť
canonici q̄tum in ſe ē: niſi papa cōtrariū mandet: et
ideo nō valuerūt lr̄e taliter impetrate: in q̄b⁹ de iura/
mēto mētio nō fiebat. Sed qd̄ ſi iuraſſent ante p̄ſen/
tionē ⁊ poſt datā. tūc non obſtaret iuramētū: q: data
reſpiciť: vt dr̄ hic ⁊ .ſ. e. eam te. p̄terea aliud videť h̄
ꝙ canonia ſola ſiue p̄bēda augeret numerum canonico/
rū: q: ſi nō augeret numerum: iuramētuz nō obſtaret qn̄
poſſint ip̄m recipere. ⁊ ſi .j. de conſti. cū. M. ferarien.
Item ar. ꝙ canonia pōt eſſe ſine ꝓuentib⁹. ar. .j. de p̄/
ben. relatū. Sed .ꝯ. j. q. iij. ſi qs obiecerit: ſz ibi appel/
lanť res corporales iura ex q̄bus res ip̄e corꝑales ꝑ/
cipiunť: ⁊ ſicut debet fieri mentio de iuramēto: vt hic
dicit: ſic etiā de pactis ſi q̄ in aliquo cōtractu interue/
niāt debet fieri mentio: al's non valet p̄uilegium. j. de
deci. ex multiplici. a ¶ Impetraſſet. h̄ conſiderať
tēpus date. Itē non dicit an̄ monitorias. ⁊ ſic eſt ar.
ꝙ ꝑ monitorias ius nō acquiriť: alias dixiſſet an̄ mo
nitorias. de hac materia ſatis habeť. .j. de renūci. c. ve
niens. Bern̄. b ¶ Irritum. ⁊ ita ea que fiunt ꝑ lit
teras ſurrepticias non valent: de hoc dicem⁹ .j. e. c. ad
audientiam. c ¶ Prebendā. ⁊ in canonicū recipi:
iſta ſunt cōnexa .j. q. iij. ſi quis obiecerit.

SUper litteris. ¶ Difficile ⁊ famoſum. c. ⁊ eſt
clauis toti⁹ tituli. Et h̄ dicit ī ſūma. Exp̄mens
falſum vel tacens verū in reſcripto ſi malicioſe caret
ꝓſus impetratis: ſed ſi ꝑſimplicitatē vel ignorantiā

aut obtinuiſſet vero exp̄ſſo ⁊ ſuppreſſo falſo ſaltē lit/
teras in forma cōmuni ⁊ delegat⁹ ꝓcedit ſeruato iu/
ris ordine ⁊ nō ſpeciali forma reſcripti: ſecus ſi nullo
mō litteras habuiſſet. Vel breuius vt in rubro. Diui/
diť in tres ꝑtes. Nam p̄mo recitat caſū ſuꝑ quo anti
quitus erat opi.
Scd̄o illas ꝑ di
ſtinctionē bimē/
brem ad concor
diā reducit. ibi.
Nos igiť. Ter/
tio dat regularē
doctrinā. ibi. vt
ſic. Ab. Si.
d ¶ Diuerſos.
nā q̄t ſūt capita
tot ſnie. de cōſe.
di. iiij. ſicut in ſa
cramētis. varie
eni ſūt hoīuz vo
lūtateſ. ff. ad tre
bel. q: poterat.
et hoies faciles
ſūt ad diſſentiē/
dum. ff. de arbi.
itē ſi vnus. §. p̄n
cipaliter. ⁊ diuer
ſitatē corporum ſe/
pe diuerſitas ſe/
quiť aīorū .j. de
ꝯceſ. p̄ben. quia
diuerſitatem.
e ¶ Carere. xxv
q. ij. ⁊ ſi legib⁹.
f ¶ Rigore. xxv
q. ij. p̄ſcriptiōe.
g ¶ Simplici/
tatē. Simplicitati ſubueniť. ḋ ꝯſe. di. ij. c. iij. ⁊ .j. ḋ re.
ꝑmu. cū vniuerſorum. nec obeſt qḋ ꝑ ſimplicitatē omiſſū
ē: vt. ff. de vē. inſpi. l. j. §. vlti. Itē imperitie parciť. ff.
de ꝓba. cū de indebito. §. ſin autē is. ff. de eden. l. j. §.
vlti. ff. q̇ ſatiſda. cogā. de die. §. minori. C. q̇ admi. ad
bo. poſ. qcūq: ⁊. ff. ſi qs ī ius voca. non ie. l. ij. §. ſi qs.
ar. ꝯ. C. de in ius voca. l. ij. C. de fal. mone. l. j. dic vt ī
p̄ma rubrica: q: ruſticitati parcendū eſt: cōtraria ca/
ſualia ſūt. h ¶ Diſcretionē. ꝑ hāc decre. ceſſate ſūt
oēs ſolutiōes q̄ recitabāť. xxv. q. ij. p̄ſcriptione. C. ſi ꝯ
ius vel vtilitatē publicā. l. reſcriptū: ⁊. l. ⁊ ſi legibus.
i ¶ Priori modo. ſcz ꝑ fraudē vel maliciā: ⁊ qui hāc
fraudē allegat: eā ꝓbare teneť. ff. de ꝓba. q̇ties. §. qui
dolo: q: q̇libet p̄ſumiť bon⁹ donec ꝓbetur malus. .j. de
ſcru. c. vno. ⁊ .j. de p̄ſūp. dudū. k ¶ Fides. ſi. xxv. q
ij. ⁊ ſi legib⁹: ⁊ . §. ⁊ ſi nō ꝯgnitio: q: cū dubiū ſit potiť
de h̄ cognoſcere iudex: q: rōne dubitatiōis fit: qḋ al's
nō fieret. ff. ḋ libe. cau. ordinata. ⁊. ff. eo. ti. lite ordina
ta. ⁊ ita q̇ fraudē allegat eā ꝓbare debet: vt dictū eſt.
l ¶ Nullaten⁹. Oppoſita exceptiōe legitiā ſuſpēſa ē
iuriſdictio iudicꝭ circa p̄ncipalē cām: ⁊ ſi dubia ē ⁊ ḋ
h̄ p̄us cognoſcat: poſtea cognoſcat iudex ḋ fraude ſi/
ue malicia de q̄ excipiť: nec diſtinguiť ī h̄ caſu q̄ falſi
tas ſit exp̄ſſa vel veritas occultata: ſz ſufficit ꝙ ꝑ mali/
ciā h̄ fecerit: ⁊ ſic ītelligiť lex iſta. xxv. q. ij. ⁊ ſi legib⁹.
Sz q̄liter ꝓbať malicia certe ex ꝑſpicuis iudicijs pa/
ta ex q̄litate ꝑſone ⁊ ex forma reſcp̄ti. B. m ¶ Po
ſteriori. ſ. ꝑ ſimplicitatē vel ignorantiam. n ¶ Ex/
p̄ſſa: puta ſi dixerit ſe ḋ poſſeſſiōe vi eiectū: cū n̄ eēt ni
hilomin⁹ darenť ei alie lr̄e: ex q̄ petit cām cōmitti vel

tacet ſe decanū: ꝛ impetrat lr̃as ſup vſuris: vel ſuper alia re ꝓpba. ſ. e. ad aures. a ¶ Occultata: puta ſi oc cultauit ꝙ ad arbitros itum erat nec cā ꝑ eos potuit terminari. ꝟ. de teſti. pñtata. ar. C. ſi ꝯ ius vel vti. l. j. b ¶ In forma cōi. ſm iſtū modū itelligūt iura illa. xxv. q. ij. ꝑſcripti one: et. l. ꝑdicta ꝛ ſi legibus. c ¶ Procedat. ſecꝰ ſi ꝑ maliciā falſitatē expſſe rit vel veritatem occultauerit: et ita aliqñ recedit a forma i reſcripto data ꝛ redditur ad ius cōe vt ꝛ. ſ. e. cām q. d ¶ Lr̃as dediſſemꝰ: ex h ptꝫ ꝙ ſimplicitas vl̃ ignorātia nō ꝓdeſt circa hmōi lr̃as ipetrandas imo ad h vt reſcriptuꝫ teneat: nihil debet ſuppɼimi ex his que mouere pñt animū pɼincipis ad dandū reſcꝑtum vel ad denegandū: ꝛ ꝑmo qdeꝫ ſeries factū ē exꝑmenda. ꝟ. de co ha. cle. ꝛ mu. ſup eo.

a vl̃ veritas occultata: q̄ q̄uis fuiſſet tacita vel expſſa: nos b nihilominus (ſaltem in forma cōmuni (litteras dediſſe mus: delegatꝰ non ſequens formam in lr̃is ipſis appoſitam: ſm ordinem iuris in cau c ſa ꝓcedat. Si vero per huiuſ modi falſitatis expſſionem vel ſuppɼeſſionem etiam veritatis littere fuerint impetrate: qua tacita vl̃ expɼeſſa d nos nullas pɼorſus lr̃as dediſſemꝰ: a delegato nō ē aliq̄ e tenꝰ ꝓcedenduꝫ: niſi forſan eatenꝰ vt ptibꝰ ad ſuā pñtiā f ꝯuocatis: ꝺ ꝑcū q̄litate ꝯgno g ſcat. ¶ Et ſic in vtroqꝫ caſu eadē rō q̄ delegātē moueret moueat etiā delegatū: ꝛ vbi delegās ſuas lr̃as ꝯnegaret: delegatꝰ etiā ſue cognitiōis officiū nullatenꝰ iterponat.

Itē ꝓceſſus cauſe. ꝟ. de re iudi. inꝫ monaſteriū. Itē nō valet lr̃e ſi ꝗs tacet ſniaꝫ latā: ar. ꝟ. de fi. inſtru. iter dilectos. C. ſen. reſcin. nō poſ. l. vl. Si tacuit nomē dig nitatis ſue. ſ. e. ad aures. Itē ſi tacuit aliud bñficiꝫ ſufficiēs. ſ. e. cū adeo. ſiue etiā minꝰ ſufficiens. ꝟ. e. ſi ꝓponēte: ꝛ. ꝟ. de ꝑbē. cū teneamur. Itē ſi tacuit vicariā ꝑpetuā. ꝟ. e. poſtulaſti. Itē ſi tacuit pactū ꝓcedēs ſiue cōpoſitionē. ꝟ. de deci. ex multiplici. Itē ſi tacuit ſtatutū numeꝝ canonicoꝝ iuramēto firmatū. ſ. e. c. xxi. et ꝟ. de ꝑbē. ꝓ illoꝝ. Itē ſi tacuit ſtatutū ꝙ dignitas nō eſſet vlteriꝰ in eccl'ia. ā. de ꝯſti. cū acceſſiſſent. Item ſi tacuit ꝑuilegiū. ſ. e. cū ordinē. Itē ſi tacuit diſpēſationē. ꝟ. de fil. pſ. ex tua. Itē ſi tacuit ſe regularē petēdo ꝯfirmationē. ꝟ. de ꝯfir. vti. vel inuti. poɼrecta. Item ſi dixit ſe clericū cū nō eſſet. ꝟ. de trāſac. ex lr̃is. Itē ſi tacuit ꝙ ꝑbēda nō vacaret de facto. ꝟ. de ꝯceſ. ꝑben. cum nr̃is: ꝛ. c. lr̃as. Itē ſi tacuit exceptionē. ꝟ. de ꝓcu. i nr̃a Itē ſi tacuit appellationē a ſe factā. ſ. e. ex pte. vel factam ab aduerſario. ꝟ. de ꝯfir. vti. vel inuti. bone. Iteꝫ ſi tacuit ꝙ alius ꝺ mā. pape fuerit receptus. ꝟ. e. mandatū. ꝛ duobꝫ. c. ſe. Itē ſi dixit ſe habuiſſe monitoɼias qꝺ fuit falſū: ꝛ executoɼias impetrauit nō valet. ꝟ. e. ex inſinuatiōe: ꝛ generalit vbicūqꝫ talē veritateꝫ tacuit vel talē fal. expſſit q̄ tacita vel expſſa papa lr̃as nō de diſſet: reſcriptū inutile fit. e ¶ Niſi forſan. iſtud for ſan nō ē dubitatiuū: imo affirmatiue ponit: qꝛ de hoc ipo cognoſcere debet: ſi ꝑces veritate nitāt. ff. ꝺ iudi. ſi ꝗs ex aliena: ꝛ. ꝟ. de ap. cum parati. ſile forſan habes xxxiij. q. ij. admonere. ver. ingredere monaſteriū. ꝟ. de ꝓcu. tue. Vel ideo dicit forſan: qꝛ ſi notoɼia eēt exceptio ſtatim poſſet ceſſare: ꝛ i h caſu vbi notoɼiū eſt ꝙ

aliꝗs ñ ē iudex meꝰ nec re nec geſtu: vt ſi citet me q̄ ē vltra mare: nō teneoɼ ire. ar. ꝟ. ꝺ accu. euidentia. ꝛ ar. ꝟ. ꝺ iureiur. ad nr̃aꝫ. ij. C. de iuriſ. om. iu. in crimina li: ꝛ. iij. q. ij. ſi eps. vbi de iſta materia nō ꝑ Jo. f ¶ Qualitate ꝑcū. i. ꝺ ꝟitate: vel falſitate ꝑcū oppo ſita ꝯ ipetrāte. g ¶ In vtroqꝫ. Primꝰ ē cū tacita ꝟitate vel falſitate expɼeſſa ꝑ ſimplicitatē papa lr̃as ꝯcedit i forma cōi: ac ſi eēt veritas dicta vel falſitas tacita. Scꝺs caſus ē cū papa nullas lr̃as dediſſet tacita falſitate et expſſa ꝟitate ꝑ ſimplicitatem.

Idem abbati ꝛ ꝯuētui preſbr̃o. In cā monaſterij cōuenit abbas ꝑ reſcriptū i q̄ nll'a fit mētio de cōuentu nec ꝓpter hoc appellari pōt niſi abbatꝰ ꝛ cōuētꝰ bona eſſent diſtincta olno. ca. XXI

Edoceri poſtulaſti a nobis: vtꝝ ꝑ lr̃as aduſus abbates: nll'a mētōe habita de ſuis ꝯuētibꝰ ipetratas: teneāt abbates ipi ſup cauſis q̄ ad ꝯuētꝰ ptinēt: ꝛ eoſdē de ipis q̄relantibꝰ rñdere: ac lꝫ inhibita ſit ap. ꝑ appellatio nis obiectū: poſſint ne reſpō deāt ſe tueri? ¶ Sup q̄ duximus reſpōdēdū: ꝙ (niſi alia cauſa rōnabilis ſuffraget) ꝑ appellationē ſe tueri ñ pñt. h quo minꝰ debeāt aucte lr̃aꝝ huiuſmodi legitime rñdere. i ¶ Cū ex officio ſuo teneant

Edoceri i. Solet multū allegari. Diuidit: quia ꝑmo ponit duplex q̄ſtio. ſecūdo ſolutio. ibi. Sup q̄. tertio rō. ibi. Cū ex officio. q̄rto exceptio. ibi. Ni ſi. Et h nō vnuꝫ qꝺ neſcio alibi ꝙ int abbatē et capl'm bona monaſterij pñt eſſe diuerſa vt aliq̄ ptineāt ad mēſā abbatis aliq̄ ad mēſā capl'i. Ab. Si. h ¶ Debeāt. diſcrete agit q̄ abbatem ꝯuenit: nā ſi ꝯuētꝰ ꝯueniret: ſtatim plātū noīaret in iu dicio: ꝛ ſic iducias obtineret. ꝟ. vt li. ñ ꝯte. q̄m frequēt. §. ꝙ ſi ſup. ꝛ. C. vbi i rē ac. l. ij. qꝛ ſine licētia abbatis nec agere nec rñdere pt ꝯuētꝰ: q̄n retractet ſnia. ꝟ. de iu. cām. xvj. q. j. mōachi. ꝛ. q. iij. ſi ſacer. ſic nec filiꝰ q̄ꝫ diu ē i ptāte pr̃is. C. ꝺ anna. excep. l. j. i fi. ꝛ. xvj. q. iij. ſi ſacer. ꝛ iō abbas ꝑmo ꝯueniēdus ē: dico tñ ꝙ nullū collegiū ꝯuenit vel ꝯuenit ſine aucte plati: ꝛ ecōuerſo platꝰ ſine aucte capl'i nec ꝯuenit nec cōuenit: ſꝫ ꝑ ſindicū actoɼē vel ꝓcuratoɼē ab ipo plato ꝺ ꝯſenſu capl'i ꝯſtitutū: ꝛ h cū negociū ꝑncipalit tāgit platū. ꝟ. ꝺ ꝓcu. c. j. ꝛ ſi negociū ꝑncipalit tāgit capl'm ab ipo capi lo ꝯſtituat ꝺ aucte plati. ꝟ. ꝺ iudi. cāꝫ q̄. C. ꝺ epi. ꝛ cle. oēs. §. ꝛ h nihilominꝰ. ꝛ h. ꝛ. xij. di. ñ deceat. i ꝑn. ꝛ h locū hñt qñ negocia ca. ꝛ plati ſūt diſcreta. vt dic̄ i fi. ſi ꝟo ſūt cōia: platꝰ de ꝯſēſu capl'i ꝯſtituit ſindicū. vñ vacāte ſede nihil ē inouādū. ꝟ. ne ſe. va. c. j. ij. ꝛ. iij. nec tūc currit ꝑſcrip. ꝯ ecclaꝫ. ꝟ. de ꝑſcꝑ. c. j. ꝛ. c. de q̄rta. ꝛ ſi forte capl'm agit: nō ſufficit ſubſequēs ꝯſenſus plati ſic nec ſufficit ſubſequēs auctas tutoɼis. ff. de auc. tu. obligari. §. vl. ꝛ inſti. e. ti. §. tutoɼ. ſꝫ h nō credo: ſufficit eñ ſi poſtea accedat ꝯſenſus plati vel ecōuerſo. ꝟ. ꝺ dona. paſtoɼal: ꝛ. ꝟ. ꝺ his q̄ fi. a pla. ſi. ꝯſen. ca. cuꝫ nos. ꝛ dic̄ lex q̄ ꝯfirmat ꝑdicta: ꝙ q̄ ñ pt alienare: ñ pt rē i iu diciū deducere. ff. ꝺ iure deli. ait ptoɼ. ſꝫ q̄d ſi lis oɼiat int collegiū ꝛ platū: adeat ſupioɼ ꝛ ille dabit collegio curatoɼē ad litē ipam: cuiꝰ officiū ceſſabit lite finita. inſti. de auc. tu. i fi. ꝛ. ff. de tut. l. iij. §. ſi pupillus. in fi. i ¶ Teneāt. ꝛ q̄dē tenēt. lꝫ nō fiat mētio in reſcripto

cõgregationũ ſuaꝝ negocia ꝓcurare. ¶ Niſi forte abbatis ⁊ ꝯuẽt⁹ negocia eẽnt oĩno diſcreta. Idem archiepiſcopo ⁊ mgro. A. canonico mag. Proceſſus fact⁹ p lr̃as ſurrepticias irritat᷑: ſ3 factus cõtra formã reſcripti irrit⁹ nũciat᷑. ca. XXII

Q Am dilecta ĩ xp̃o filia R. cuſtos heſieñ. eccl̃ie ac ꝓcurator. g. monial' ſup electionib⁹ ĩ eadẽ eccl̃ia celebrat' litigauerint aliquãdiu corã nob. ⁊ infra. ¶ Deꝑhẽdim⁹ lr̃as ad abbatẽ de remech ⁊ ſuos cõiudices ĩpetratas p ſurreptionẽ obtẽtas: cũ ĩ eis illi⁹ articuli videl3 ꝺ ſubtractoꝝ reſignatiõe: fuerit ꝑter ꝯſciã nr̃aꝫ cognitio demandata q̃ ĩ ꝓorib⁹ lr̃is ad ſcholaſticũ hildeſeñ. ⁊ ꝯiudices ſuos obtẽtis inſert⁹ fuerat: de qb⁹ in ſcꝺis lr̃is mẽtio ñ fiebat: ⁊ iꝺo qꝺ ipaꝝ lr̃aꝝ occaſiõe dignoſcit᷑ attẽtatũ duximus irritãdũ. ¶ Dictum inſup ſcholaſticũ ⁊ cõiudices ſuos ĩuenim⁹ min⁹ ꝓuide ꝓceſſiſſe: Cũ eñ ĩ lr̃is nr̃is eiſdem ꝑncipalit᷑ mãdaret᷑: vt ad ꝑdictã eccl̃iaꝫ pſonaliter accedẽtes pſone idonee adminiſtrationẽ cõmitterẽt abbatie cui ad opus ei⁹ fieret hincinde reſignatio ſubtractoꝝ: ipi formã mãdati apl̃i ce trãſponẽtes illo capl̃o ꝑtermiſſo de alijs articulis inordinate plurimum cognouerãt ꝓpter qꝺ ꝓceſſũ ipſoꝝ ꝯtra noſtri formaꝫ reſcripti ac iuris ordinem attentatuꝫ irritum decernim⁹ et inanẽ. ¶ Ideoq3 mandam⁹: q̃ten⁹ g. ⁊ q̃buſdã alijs ſororib⁹ eccleſie ſicut iuſtum fuerit reſtitutis et forma mãdati nr̃i exacta diligentia obſeruata in negocio ipſo ratione preuia ꝓcedatis. Idem.

noĩe eñ ꝑlati eccl̃ia intelligit᷑: ⁊ ꝑlati monaſteriũ. ff. de annu. leg. l. annua. §. j. et. ff. de cõdi. ⁊ demõ. filiofamil'. ⁊ eccleſia eſt in ep̃o ⁊ ecõuerſo. vij. q. j. ſcire debes. ⁊. ff. ꝺ re. du. ciuib⁹: nõ tñ noĩe ꝑlati ſp intelligit᷑ eccl̃ia. j. de teſta. reqſiſti: ⁊. xij. q. ij. illud: ⁊. q. iij. pontifices. l ¶ Diſcreta: bñ dic̃ diſcreta: qꝛ ſi ſunt diſcreta oĩno nõ tenet᷑ rñdere niſi de ꝑte ſua: qꝛ reſcripta nõ extẽdunt᷑ ad res vel ad pſonas ĩ eis nõ cõphẽſas: qm̃ ſtricte ĩtelligenda ſũt. ar. ſ. eo. ſedes: ⁊. j. de of. dele. cuꝫ olim dilecti. ⁊ melius c. p. ⁊. g. ⁊ l3 ſint oĩno diſcreta: tñ nec ꝑlat⁹ ſine cõſenſu capl̃i: nec capl̃m ſine ꝯſenſu ꝑlati h̃ facere pñt: vt dictũ ẽ ĩ ꝑma notula.

Q Am dilecta ¶ Comunit᷑ ſũmat᷑ vt in rubro ſ3 oportet aliter declarare vt patebit ex infra dicendis. Diuidit᷑ ꝑncipalit᷑ in q̃tuor partes. In ꝑma ſuccicte tãgit q̃ſtionẽ. In ſcꝺa irritat ꝓceſſum ſecũdoꝝ iudicũ: ibi. Deꝑhendimus. In tertia irritũ decernit ꝓceſſum primoꝝ iudicũ: ibi. Dictũ. In quarta cõmittit cauſã ⁊ mãdat reſtitui ſpoliatos. ibi. Ideoq3. Ab. Si. b ¶ Impetratas q̃ falſe erãt: vt. j. de exceſ. ꝑlato. inter dilectos. §. ꝑterea. c ¶ Noſtrã: ⁊ cãcellarij: vl' alteri⁹ q̃ debebat reqri. j. de fal. licet. d ¶ Mẽtio: ⁊ iꝺo ſcꝺe littere nõ valuerũt. ſ. eo. ceteꝝ. nec qꝺ p eas factuꝫ ẽ: vt. j. ſequit᷑. e ¶ Perſonalit᷑: nõ caſũ nouũ cum mandat᷑ alicui: vt pſonalit᷑ negociũ exequatur: põt alij cõmittere vices ſuas ſi ꝑtes cõſentiant niſi in duob⁹ caſib⁹. In cauſa inqſitionis. Itẽ cũ papa ꝓuideri mãdat eccl̃ie alicui de ꝑlatis ⁊ alijs miniſtris. j. de offi. deleg. qm̃ apl̃ica. §. is autẽ. Et ẽ ſi. qꝺ dicit lex: ſi ꝓmiſiſti mihi p te factuꝝ nauẽ vl' aliqꝺ ꝯſimile: p aliũ me nõ cõſentiente facere nõ potes ꝓpter induſtriam tuam quam elegi. ff. de ſol. ĩter artifices. f ¶ Trãſponẽtes: nõ in reſcriptis ordinẽ ſcripture ſeruandũ. vt h̃ ⁊. xliij. di. ſit rector. in fi. ⁊. iij. q. vij. in grauib⁹. ⁊. ij. q. j. in primis. ff. de vſufru. quoties. ⁊ ordo verborum oſtẽdit ordinẽ ꝓceſſuũ. ꝺ ꝯſe. di. ij. ĩ chriſto ꝑte. ⁊. ff. ad treb. heredes. in fi. ar. contra. ſ. eo. cauſã que. ⁊ ar. ſ. eo. int᷑ ceteras. ar. C. de ap. l. j. Sol. vbi aliqd ꝑncipaliter mãdat᷑: illud tanq̃ ꝑncipale: ⁊ ꝑmo tractandũ ẽ. cetera vero ſecũdario tanq̃ acceſſoria ſubſequenter ſũt expediẽda: ſicut hic. vbi vero plura ꝑncipaliter cõmittũt᷑: nõ refert qꝺ illoꝝ ꝑmo tractet᷑: niſi forſan vnũ de natura ſui ꝑcedat: vt in decre. ſ. eo. cauſã: ⁊ ar. j. de cã poſ. ⁊ ꝓprie. paſtoralis. ⁊. C. de rei vẽ. ordinarij. ⁊ iõ caſſat᷑. i. caſſus ⁊ irrit⁹ nũciat᷑ h̃ ꝓceſſus iudicũ: qꝛ articulũ ꝑncipalit᷑ cõmiſſum omiſerũt: ⁊ de alijs inordinate plurimũ cognoſcẽdo: vt ꝺꝛ in lr̃a: ⁊ idem penitus habes. j. ꝺ of. dele. venerabilis. S3 q̃re nõ ꝯfirmauit q̃ legitime factũ fuerit. j. de ꝑbẽ. dilectus. ⁊. j. de arbi. cum tpe: et. j. de ꝑuile. cũ olim ij. reſpon. qꝛ non ſeruauerunt formã ſibi datã: et qꝛ cum ꝑncipale ſit caſſatũ: acceſſoria etiam caſſata intelligunt᷑. j. ꝺ fide inſtru. int᷑ dilectos. verſus fi. et. ij. q. vj. §. ſi qs ex pluribus. g ¶ De alijs articulis: ſc3 de electione ⁊ ꝑtinentijs ſuis. h ¶ Iuris ordine: Iuri' ordo exigit vt ꝑmo ꝺ ſpoliatione cognoſcat᷑ q̃ꝫ de ꝓprietate: vt. iij. q. j. c. j. ij. ⁊ q̃ſi p totũ: ⁊. ij. q. ij. p totũ. ⁊. C. ꝺ rei vẽ. ordinarij: ⁊. C. ꝺ interdic. nõ ẽ iuris certi: ⁊. ff. de iudi. ſi de vi. ⁊ poſſeſſione: ⁊. j. de reſti. ſpo. ex cõqueſtione. ⁊ q̃ſtio ſpoliationis ꝑuilegiata eſt. j. de ordi. cog. ſup ſpoliatiõe: ⁊ qꝛ iſti iudices hũc ordinẽ nõ ſeruauerunt irritauit papa illoꝝ ꝓceſſũ. i. irritũ eẽ oſtẽdit. j. vt li. nõ ꝯte. accedẽs. j. ⁊ ꝑcipue qꝛ illa forma mãdati fuit: ⁊ ita ẽ de ſubſtãtia iuris ordinarij ordo iſte: ⁊ ſic in duob⁹ peccauerũt qꝛ ꝯ formã ſibi datã ⁊ ꝯ ordinẽ iudiciariũ. ſic. j. de cõfir. vti. vel inuti. examinata. ſed h̃ videt᷑ loqui de alio ordine: quẽ nõ ſuauerũt iudices ĩ alijs articul': vt ipa lr̃a dicit: ⁊ qꝛ ꝯ mãdati formã fecerunt ⁊ ordinẽ iuris in alijs articulis nõ ſeruauerũt: papa ꝓceſſum illoruꝫ denũciauit irritũ ⁊ inanẽ. ⁊ ſic in duob⁹ peccauerunt nõ ſeruãdo formã reſcripti: nec etiã ſeruãdo ordinẽ iuris in alijs articulis: forte dimittẽdo ꝯteſtationẽ lit'. ⁊ ſic duob⁹ modis põt intelligi qꝺ dicit iur' ordineꝫ. i ¶ Irritũ ⁊ inanẽ. ⁊ ſupra dixit irritãdũ: qꝛ ibi ipo iure nõ erat irritus ꝓceſſus: ſed irritãdus ꝓpter litteras ſurrepticias. ſ. eo. ſuper lr̃is. hic ipo iure ꝓceſſus null⁹. ⁊ ideo dicit irritũ duab⁹ de cauſis: qꝛ ꝯ formaꝫ ⁊ ꝯ iuris ordinẽ: vt. ij. q. vj. §. diffinitiua. k. itẽ ſñia cꝰtra ſolitũ ordinẽ ⁊c. et. j. de cõfir. vti. vel inuti. examinata. k ¶ Reſtitutis: ſed q̃liter põt monacha petere reſtitutionẽ. dico qꝛ nõ habebãt abbatiſſaꝫ. ⁊ ille ſpoliate erãt. ar. ff. ꝺ iudi. ſi lõgius. §. ſi filiuſfamilias. vel qꝛ petit reſtitui nõ tanq̃ monacha: ſ3 q̃ſi ꝺ corpe: ſicut ſi collegiũ nõ habeat vñ ſoluat creditori ſoluente

ſinguli:nō q̄ſi ſinguli ſed q̄ſi ꝺ corpore: ⁊ petit monachus ꝑtem.vbi res monaſterij diuiditur .xviij.q.ij.in nlſo: ⁊ etiā vbi recedit a collegio.xxvij.q.j.ſi q̄s rapuerit.⁊ vbi monachꝰ ꝑcutit.j.ꝺ ſen.excō.parrochianos. ſed ibi nō daꝛ actio iniuriaꝝ monacho ſ; monaſterio: et intētabit eam ſindicꝰ monaſterij ſicut dominꝰ agit ꝓ iiuria ſerui. inſtit. de iniuri.§.ſi ſeruus.

Plerūq̄ꝫ Diuidit q: ꝑmo tāgit ipetrantiū maliciā. ſcōo adhibꝫ medicinā cōpetētē. ibi.Cū igit.Ab.

a Cōtingit: malicijs .ſup eo. ſedes.j.q ma.ac. poſ.ſignificāte ⁊ ff.ꝺ rei vē.i fūdo

b Infra annū.nō hic annalē pſcriptionē.j. vt lit. ñ ꝯte.qm frequenter .j.reſpōſo.⁊.j.ꝺ offi. ordi .paſtoralis. .j.de offi.dele.q̄renti.et.xj.q.iij. rurſus:⁊.c. q̄cūq̄ꝫ : et .xx.q.ij. ſi puella : ſed q̄rit q̄ñ incipiat currere iſte annus: tunc enī cū incipit habere copiā

Ualet ſcōꝫ reſcꝑtū lꝫ ꝺ ꝑmo nō faciat mētōēꝫ q̄ vti noluit īpetrās īfra annū. ca.XXIII

a Plerūq̄ꝫ ꝯtingit ꝙ aliqui nr̄is lr̄is īpetratꝭ illis vti multo tꝑe poſtponētes:tūc demū eas exhibent: cum aliaꝝ auctē ab eis ꝯ q̄s ꝑmitꝰ lr̄as īpetrarāt ceperit ꝯueniri:dicētes poſteriores lr̄as nō valere vtpote nō faciētes de priorībꝰ mentionē. Cū igit nō ſit malitijs hominū indulgēdū ſtatuimus vt ſi q̄s nr̄as lr̄as īpetrās et b infra annū poſtq̄ꝫ copiam iu c dicū habuerit ex malicia vł negligentia poſtpoſuerit vti eis:auctē poſterioꝝ lr̄aꝝ valeat ꝯueniri:lꝫ in ipis nulla de prioribus mētio habeat.

Idē roth.archie. Inſtruit ordinariuſ q̄d facere debeat cū a diuerſis ꝺlegatꝭ recipit mādata cōtraria. c.XXIIII

di:cum ꝑmo habeat copiā iudicum.ff.de diuer.⁊ tēp. pſcrip.l.j.et.ij.q.vj.biduū:⁊.ff.de ſer.ruſti.p̄di.attilicinus:⁊ ſi tūc negligens fuerit :imputaꝛ ei:ex quo habuit tēpus ꝓſequendi ſuū ius:⁊ hmōi negligētia late culpē cōparaꝛ.ar.C.ſi tu.non geſ.l.j.⁊.ij.xxiij.q.ij.dominus noſter. Dicūt q̄dam ꝙ incipit currere a tēpore pſentatiōis litteraꝝ facte iudici .j.ꝺ ap.ſup eo.ij.Alij dicunt ꝙ a tēpore quo cōpoſuit ſarcinulas ſuas:⁊ potuit aduocatum q̄rere.ff.ex qui.cau.ma.l. ab hoſtibꝰ. .§.ſed que ſimpliciter.Quarti dicūt ⁊ male ꝙ a tēpore date litteraꝝ.ſupra eo.ti.eam te.⁊.c.cōſtitutus.qꝺ primū dicit veꝝ eſt:vt dicit littera iſta. hodie ꝟo iſta locū non habent ſed potior ē conditio occupantis licꝫ ſecūde littere non faciāt mentionē de primis.j.de ap. vt debitus honor:⁊.j.eo. caplm ſancte crucis . de hoc tamē dictū ē ſatis ſupra eo.ti.c.j.qualiter intelligatur hoc.c.⁊ illud ſupra.e.ſi autē. c Uel negligentia ſed quis probabit hanc negligentiam. Rñ. tranſcurſus anni ꝓbat hoc:nec alia interpellatio ē facienda.j. ꝺ loc.⁊ cōduc.potuit.niſi ille vellet oſtēdere cōtrariū: ſicut dicit de anno appellationis.j.ꝺ ap.cum ſit romana:tamē iſta non operanꝛ aliquid hodie: q: ille obtinet qui ꝑmo litteras ſuas exhibet iudici vt dictuꝫ eſt: niſi primus copiā iudicis habere nō potuerit anteq̄ꝫ ſecūdas litteras ſuas pſentaſſet:tunc excuſaꝛ:⁊ hoc ē ſi hoc fuit publice ꝓteſtatus : q: iudicis copiā habere non potuit:⁊ ita ꝑmiſſa iſta ꝓteſtatione ſecūdus nō poterit eum ꝯuenire.j.de ap.ſi iuſtus metus.

Quam cōtingat. Quotidie practicatur iſta decre.i executiōibus gratiaꝝ cum executores diuerſoꝝ mandant contraria caplo ſeu ordinario loci: raro autem practicaꝛ in terminis ꝓprijs:ſcꝫ in executionibus cauſarū.h.ꝺ:Aliter ſummatur et ſpecialius q̄ꝫ in rubro .Si a delegato aliq̄d mādaꝛ ordinario:debet humiliter exequi : ſed ſi delegatus ꝑ alias litteras poſt executionē mādat ꝯtrariū: vel ſi ante executionē innotuerit ordinario inꝛ delegatum q̄ mandauit ⁊ aliū contentionē eē ꝺ iuriſdictiōe:faciet ſibi vtrarumq̄ꝫ lr̄aꝝ copiā exhiberi:nō vt iuriſdictionaliꝛ cognoſcat ſꝫ vt ſe informet an per ſecūdas reuocenꝛ ꝑme: ⁊ ſi ꝑme reuocenꝛ exequaꝛ ſcōm mandatū. Si aūt nō reuocāꝛ vł de h̄ dubitet nō exeq̄ꝛ ſm mandatū donec ꝯtētio de iuriſdictiōe terminetur. Primo ponitur q̄ſtio. Scōo diſtiguēs ratio.ibi.Sup q̄.Tertō duplex inſtructio.ibi Ceteꝝ.Ab.Si.

Quam contingat:⁊.j. Preterea cum q̄dam ſup aliquo litigantes ad diuerſos iudices litteras impetrant:quorū q̄dam obtenti a ꝑte altera tibi mandant vt ꝑtem aduerſam denūcies excōmunicatiōis ſnīe ſubiacere:alijs iudicibus poſtmodū tibi iniungētibꝰ vt eandē denuncies abſolutā:queris an vtriſq̄ꝫ: an neutris vel alterutris ſaltē obedire debeas in hac ꝑte. Sup q̄ tue pru.reſpōdentes credimꝰ diſtinguēdū:an cū ꝑmū mādatū recepiſſe dignoſcerꝭ : tibi forſan inotuerit inꝛ illos et alios ſup iuriſdictiōe diſcor d diā ſuſcitatā : an ſup h̄ nihil oīno ſciuiſti. Et q̄dem ſi ſup cōtētiōe hmōi nil tibi penitꝰ innoteſcat cum ꝑmū mandatū recipere te contingat:illō debes humiliter executioni

d Nihil oīno ſciuiſti.nec ꝑ famā vel alio modo.j.de ſen.excō.cū deſideres.§. ſcōe q̄ſtioni.hoc em̄ dicimur ſcire qꝺ ab alijs audiuimus.xxij. q.v.hoc videꝛ:ſed q̄d ſi audiuit ab aliquo leuis opinionis:nunq̄d hoc ſufficit vt nō debeat parere mādato iudicis:videꝛ ꝙ non.j.de ſpon.cū in tua.⁊.xj.q.iij.in cūctis:⁊.j.de teſti.licet.ſed videꝛ ꝙ ſic: q: i dubijs potius obediēdū eſt: vt.xxiij.q.j.q̄d culpatur.in fi.⁊.j.ꝺ pſcrip.cum ex officij.⁊ illa eſt ratio q̄re executio ſententie differri nō debet niſi incōtinēti ꝓbeꝛ exceptio.j.de teſti.veniēs.ij.⁊.j.de reſti.ſpo.lr̄as.dico ꝙ nō ſufficit: alioq̄n retardaret executionē ſnīe: q̄ diceret ſe habere priores lr̄as q̄ reuocate nō eēnt:vł q̄ poſteriores lr̄as diceret ſe habere:q̄ reuocarēt ꝑmaſ.⁊ ſic ſeq̄reꝛ ꝙ nullus iudex poſſet excōicare vel abſoluere vel ferre ſnīaꝫ ſi diceret aliq̄s ante ꝓlationem ſnīe cauſā illam alijs eſſe cōmiſſam:⁊ ſic dareꝛ occaſio figmentis : qꝺ eē nō debet.xxxij.q.j.dixit dn̄s .inſti. ꝺ vi bo.rap .§.ſed nedū talia.⁊.C. vnde vi ſi q̄s in tantā .ff.ad car.l.j.§.ſi q̄s non.ff.de liti.l.j.imo ꝓbabilē cauſam debet habere ille q̄ recipit mandatū de diuerſitate litteraꝝ anq̄ꝫ credat.xxiij.q.iiij.quā magnū:⁊.j.ꝺ cle.excō. mi.illō. ff.qꝺ cū falſo tut.l.ij.in fi.vel dic ꝙ qualiſcūq̄ꝫ notificatio ſufficit in ſcōo caſu:vt iudex nō debeat dici dubius.j.q.iiij.§.vlti.in fi.ver.ſi q̄s h̄ dixerit idolis. ⁊c. .j.de ſponſa. preterea.ij.ff .de peti.here.itē veniūt.§. ex quo aūt.⁊.ff.de admi.tu.q̄dam decedēs.§.a quo.⁊

mãdare. Sed ſi poſtea ꝯriũ tibi ab alijs demãdatꝰ: tunc lr̃aꝝ ad vtroſq̃ a ſe. ap. obtẽtaꝝ copia poſtulata: qs tibi aucte p̃ſentiũ diſtricte p̃cipimus exhibere ſi ex ipſarũ tenoꝛe depꝛehenderis euidenter ita ꝙ non ſit aliquatenꝰ heſitanduz ꝙ lr̃e q̃ ad illos a q̇bus ſcḋm mãdatum receperis impetrate noſcunt̃ exp̃ſſe reuocẽt lr̃as alioꝛuz: tu illud intrepidus exequaris qḋ tibi ſcḋo loco mãdatur. Si vero ex lr̃aꝝ inſpectione manifeſte tibi conſtet: ꝙ lr̃e obtente ad illos q̇ p̃muz dedere mandatũ ꝑ alias minime reuocant̃: ſcḋm mãdatũ nullatenus exequarꝭ. Qḋ ſi ſup h̃ tibi merito fuerit dubitandũ: ad exequendũ ſcḋm mãdatum te pꝛocedere non oꝑtet: donec iuxta cuiuſdaz nr̃e cõſtitutiõis tenoꝛẽ inter eos hmõi ꝯcertatio ſopiat̃: ⁊ idip̃m facere debes: ſi pꝛimo mãdato recepto: ⁊ nõdũ executioni mãdato tibi foꝛſan ĩnotuerit ꝙ int̃ ſe ſuꝑ iuriſdictione demandata ceperint diſceptare. ¶ Ceterum in his oĩbus purã et ꝓuidã te ꝯuenit intẽtionẽ habere: ne vel ad declinandũ mãdatũ dubitare te dicas vbi dubitãdum nõ eſt: vel etiaz ad exequẽdũ te aſſeras eſſe certum vbi certꝰ eſſe nõ debes. Licet autez ex his certa tibi det̃ doctrina q̃liter in his te debeas habere: nulla tñ tibi attribuit̃ ꝑtãs: vt inter delegatos aut ꝑtes de iuriſdictione debeas iudicare. I dẽ mgr̃o. g. ⁊. p. de firmiſca.

An ĩ reſcripto plura narrãtur diuerſos affectꝰ oꝑantia: ñ ſufficit impetrãti alterũ ſolum ꝓbare ad vtrũq̃ effectũ cõſequendũ. ca. XXV

OLim ex lr̃is ſancti Michaſij remeñ. ſargineñ. ⁊ vallis regie abbatũ fuit noſtrꝭ auribꝰ intimatũ qḋ cum ad eos ſemel ⁊ iterũ a nobis lr̃e ꝓceſſiſſent ſuꝑ eo ꝙ. p. clericus ſãcti remigij parrochiã de ſalice quaz. r. decliuo per ĩterpoſitã ꝑſonã ſibi collatã fuiſſe ꝓpoſuit detinebat: ip̃i ꝑtes ſemel ſcḋo ⁊ tertio citauerũt: ⁊ dictũ. p. quia citatꝰ pluries cõparere noluit ꝑ ſe vel ꝑ reſpõſalẽ aliquẽ coꝛaz eis excõmunicatiõis vinculo ĩnodãtes fecerũt fructus ipſiꝰ parrochie ſequeſtrari. Cũq̃ poſtmodũ idẽ. p. accedens ad eos ſe iuri ꝓmiſerit parituꝝ ac obtinuerit ſe abſolui: ipſi abſolutionis lr̃as

hoc videt̃ innuere littera iſta: nihil omnino ſciuiſti. a ¶ Mãdare: qḋ ⁊ fecit: ſcꝫ qꝛ denũciauit ꝑtẽ illã excõmunicatã. b ¶ Tunc lr̃aꝝ: ſed q̃liter pot illud ꝑpendi ex ſola inſpectiõe lr̃aꝝ. nam lꝫ ſcḋe exp̃ſſam faciant mentionẽ pꝛioꝝ iudicũ ⁊ rerũ contẽtaꝝ ĩ pꝛioꝛibus lr̃is: ꝑ h̃ nõ conſtat pꝛimas lr̃as eſſe reuocatas: cum poſſint eſſe impetrate ꝑ falſi ſuggeſtionẽ ⁊ ita nõ reuocãt pꝛimas. ĩ. ḋ offi. dele. coꝛam. et. ĩ. eo. ex ꝑte: circa pꝛin. ⁊. ĩ. de re iudi. iter monaſterium: ⁊ ar. s̃. eo. ceteꝝ. ĩ. de do. et cõtu. ex lr̃is. Ad hoc ergo vt executoꝛi nullatenꝰ ſit dubitandum oꝑtet vt diſcat ꝑ aſſertionẽ partiũ: quia cauſaꝝ merita partium aſſertione pãdũtur. C. ſi per vim vel alio modo. l. vl. ĩ. de reſti. ĩ inte. cũ ex litteris. ⁊ ſic videt̃ ꝙ aliquã poſſit exercere iuriſdictionez ĩter ꝑtes: qḋ falſum eſt: vt dicit in fi. alꝭ aũt nõ poterit ſcire vtꝝ ſcḋe reuocẽt pꝛimas: ⁊ h̃ verũ ẽ vt dic̃ Jo. ꝙ nũq̃ ex ſola inſpectiõe poterit ſcire: niſi aliq̇d ĩtelligat de h̃ ex partium aſſertione: ſꝫ ꝑ hoc nullam habet iuriſdictionem ĩter ꝑtes: ſed hoc verũ eſt ſi ille qui habet pꝛioꝛes lr̃as: aliq̇d nõ obijciat cõtra ſcḋas: alꝭ iudex p̃ſumeret pꝛimas eẽ reuocatas: ex quo in ſcḋis fit mẽtio exp̃ſſa ḋ pꝛimis. s̃. e. ceterũ. ſi autẽ aliquid obijcit: ſtatim executoꝛ debet ſuꝑſedere: qꝛ ꝑ negationem res fit dubia. C. qui ad li. ꝓcla. non li. l. iij. ⁊ in hoc caſu intelligit̃ qḋ legit̃. s̃. e. paſtoꝛalis. vt ibi dicit̃ ſcꝫ ꝙ tunc dubiũ eſt de reuocatione litterarũ qñ fit mẽtio exp̃ſſa ⁊ iudicũ ⁊ rerũ: ſed ab aduerſario obijcit̃ litteras impetratas eẽ ꝑ falſi ſuggeſtionẽ ꝑ decre ꝯdictalꝭ. Item licet executoꝛ dubitet an debeat abſoluere vel cõdemnare: non tñ ſm regulam arriani ꝓnioꝛ erit ad abſoluendũ q̃ꝫ ad cõdemnandũ. regulã illã habes. ff. de ac. ⁊ obli. arrianꝰ: ⁊. ĩ. de ꝓba. ex lr̃is. hoc iḋo dicit: qꝛ nõ cõſtat an ille iudex habeat iuriſdictionẽ: ꝑ h̃ tñ nõ iudicat de iuriſdictiõe quoꝝ ſit iuriſdictio: ſꝫ tm̃ dicit ſe

debere exequi mãdatũ vel nõ debere. ĩ. e. ex parte. c ¶ Pꝛecipimꝰ: ſed q̇d ſi nõ exhibent̃ ſcḋe: non exequet̃ ſcḋꝫ mãdatũ: ſi ad terminũ p̃fixũ nõ exhibeant̃. vt. ĩ. de excep. paſtoꝛalis. nam lr̃e q̃ non apparent non ſũt. ff. de ꝯtrahẽ. emp. ĩ lege. ⁊. l. rutilia polla. de cõſe. di. j. ſolẽnitates. nõ pot tamẽ cogere aduerſariũ ad exhibendum: qꝛ non habet iuriſdictionẽ inter ꝑtes: vt dicit in fi. nec etiã tenet̃ obedire mãdato niſi videat reſcriptũ. ĩ. de offi. dele. cum in iure. d ¶ Heſitandũ: videt̃ ꝙ executoꝛ nõ debeat petere copiã reſcripti: niſi vbi recipit cõtraria mãdata: ſꝫ nõ ẽ veꝝ vt dictũ eſt in pꝛimo no. e ¶ Secũdo loco. Sꝫ quare reuocat̃ qḋ legitime factũ eſt per p̃mas lr̃as contra id qḋ legitur. ĩ. de reſti. ſpoli. audita. s̃. e. cauſam q̃. ſꝫ ꝑ iſtum executoꝛez nihil reuocat̃: ſed denunciãtur illi abſoluti: qui pꝛimo fuerant excõmunicati. f ¶ Cõſtitutionis. s̃. e. paſtoꝛalis. g ¶ Et idipſũ id eſt. vt non exequaris mandatum. ⁊ iſte. §. reſpicit pꝛimũ. §. h ¶ Judicare: hic fallit illa regula. ff. de iudi. de qua re.

OLim ex litteris. ¶ Diuidit̃. Pꝛimo ponitur cõſultatio. Scḋo reſpõſio. ibi. Nos igit̃. Scḋa ſubdiuiditur in tres. Nã p̃mo ponit relationẽ pꝛioꝝ iudicũ. Secũdo. ibi: nos igit̃ cõmiſſionẽ factam ſecũdis iudicibꝰ. Tertio ibi: verũ dubitationẽ emergẽtẽ. Abbas Sicu. i ¶ Per ĩterpoſitã ꝑſonã: qḋ pot fieri. ĩ. de p̃ben. accedẽs. k ¶ Sequeſtrari: qḋ de iure fieri ñ debuit: niſi cauſa ſubeſſet. ĩ. ḋ ſeq̃ſtrꝭ. ad hoc. ⁊ duobꝰ. c. ſeq. vbi de hoc. in q̇bꝰ duobꝰ dicit̃: ꝙ qñ fructus diſſipant̃: debet fieri ſequeſtratio. C. de ꝓhibita ſeq̃ſtr. l. vna. de hoc nõ. ij. q. vj. quotiẽs. ij. ſed in caſu iſto ſcꝫ ꝓpter ꝯtumaciã bene fit ſequeſtratio: vt mitiꝰ agatur cum reo. ĩ. de do. ⁊ contu. ex litteris: ſed in caſu iſto non ḋꝛ ꝓpꝛie ſequeſtratio ꝓut tradit̃. ĩ. de ſeq̃ſtr. ꝑ totũ: qꝛ ibi nõ fit ſequeſtratio ꝓpter cõtumaciam.

a ¶ Ad oīa: videt͛ ꝙ ꝑ hāc clauſulā ſi ē ita: vl̓ ꝑ hāc ſi ꝑmiſſa ꝟa ſunt teneat͛ impetrator ꝓbare oīa ꝑmiſſa eē vera: licet aliqđ ex ꝑmiſſis ſufficeret ad ꝓpoſitum ꝓbandū: ſic. ſ. e. ex pte conuentreñ. ff. de excu. tu. qui teſtō. nam niſi ꝗs plene ꝓbet ſuā intentionē ſuccūbit. C. de rei. ven. l. vl. fines eni mā dati diligent͛ ſūt obſeruandi. ſ. e. cuꝫ dilecta. ⁊ imputet ſibi ꝗ plura narrauit: quorū vnū ſufficeret ꝑ ſe. Ar. ɔtra ꝙ ſufficit vnū ꝓbare. ff. de condi. ⁊ demō. falſa. i fi. ⁊. ff. de cōdi. inſti. l. ij. §. vlti. ff. de manumiſ. te. ſi ita. ỹ. de ꝑben. cuꝫ iam dudum. dic vt dixi. ſ. eo. ex pte. Item ar. eſt hic ꝙ ſequēs clauſula reſpicit omīa ꝑmiſſa. ỹ. đ ap. ſcđo requis. ⁊. c. inquiſitiōi. ar. ɔ. ỹ. de dona. cum dilect⁹. vbi nō reſpicit omīa ſuperiora clauſula illa đ foreſta. ſed ꝓximā donationē ⁊ iferiorē. iij. q. v. conſtituimus. ⁊ de conſe. di. ij. cū oē i ꝑn. ſed melius eſt ꝙ ad omnia referatur: ⁊ ſic facit ꝓ alia pte. ff. de in rem verſo ſi pro parte. §. penul.

Dilectus filius.

¶ Diuidit͛: qꝛ in ꝑma ponit͛ facti narratio. in ſcđa iudicū inſtructio ibi. Nos igitur.

cōcedētes diem ei aſſignauerunt ⁊ locum: quib⁹ corā eis qđ ꝓmiſerat adimpleret: ꝗ diem ⁊ locuꝫ ex lr̄is illis radens in locū raſure reſcꝑſit ꝙ ipi ei ſeqſtratos fruct⁹ aſſignari mādabant: ꝙ coram duob⁹ eorū tādem tertio ſuī abſentiā excuſāte ꝑ lr̄as eſt cōfeſſus. ¶ Nos igitur cum tāte temeritatis exceſſus falſitatis ſcrupulo nō careret: vobis dedim⁹ in mandatis: vt ſi eēt ita: ipſi ꝑſūptori ſup dicta parrochia ꝑpetuū ſilētiū īponētes ꝑfato. R. decliuo aſſignaretis eandeꝫ cum fructib⁹ ſequeſtratis. ¶ Verū ſicut vos ꝑ vr̄as nob̄ lr̄as ītimaſtiſ: cū dict⁹. R. raſurā ꝑfatā corā vob̄ ꝑ teſtes idoneos ꝓbauiſſet: ⁊ ob hoc poſtulaſſet ſibi dictā eccl̄iam aſſignari: vos vtrū clauſula illa ſi eēt ita de oīb⁹ ſupiorib⁹ an de articulo tm̄ raſure deberet ītelligi dubitaſt̄. Nos igit͛ r̄ndem⁹ ꝙ clauſula illa a ad oīa debet ſupiora referri ad h̄ vt ipi. R. ꝑfata eccl̄ia cōferat͛: qꝛ lꝫ vitiū falſitat̄ ad imponēdū ei ꝑpetuū ſilētiūꝫ ſup eccl̄ia ipa ſufficiat: ꝗ falſitatē hmōi ꝑpetrauit nō tm̄ ꝓpter h̄ eadē eccl̄ia eſt aduſario aſſignanda: niſi ſup alijs facta fuerit plena fides.

I đ epō Imoleñ. Nō valet reſcriptū ſup reſtitutiōe bñficij īpetratū qđ de cā excōicatiōis ⁊ amotiōis īpetrātis nō facit mētionē. ca. XXVI.

Dilect⁹ fili⁹ abbas ſancti ſtephani bonoñ. ꝑ ſuas nobis lr̄as ītimauit: ꝙ cū ipe cui viſitatiōis officiū ī ciuitate ac dioc. bonoñ. cōmiſim⁹. b. ⁊. a. ꝑſbr̄os ab eccleſijs ſuis ꝓpt͛ eorū graues ⁊ manifeſtos exceſſus duxerit amouēdos: ijdē ſup reſtōe b c ſui cā: ⁊ excōicatiōis ꝗ tenētur aſtricti nullā faciētes penit⁹ mētionē. Nos igit͛. f. t. mādam⁹: ꝗten⁹ ſi ē ita: lr̄as ipas tāꝗꝫ ꝑ veri ſuppreſſionē d obtētas virib⁹ carere decernas.

I đ epō veratiſanē. Per lr̄as iuſticie non tenet͛ eps ꝓuidere bñfi ꝑpetuā vicariā vel ſufficiens patrimoniū. Nec valēt lr̄e gr̄e ad beneficiū obtinēdū in qb⁹ ipe trās tacuit perpetuā vicariā b. d. compꝛhendēdo vtrūꝗ intellectū. ca. XXVII.

Poſtulaſti ꝑ ſedē apoſtolicā edoceri: vtrū alicui⁹ eccleſie perpetuo vicario de prouentibus vicarie boniſꝗ

appellationis: ſed iſti preſbyteri erāt rei: ergo nō debereut repelli: de hoc dicem⁹. ỹ. de excep. venerabilē: ⁊. c. ſignificauerunt. ſol. non erant iſti rei. ſed actores qui petierunt reſtitui nec appellauerāt: in quo caſu loquūtur cōtraria: ⁊ ſic eſt ar. ꝙ ꝗſtio ſpoliationis non ſit priuilegiata. An lr̄e ab excōmunicato impetrate valeant eo abſoluto: dic ſuper hoc ꝓut nō. ỹ. de excep. pia. lib. vj. i glo. que incipit: ſed mir. d Virib⁹ carere: vt. ſ. e. cum dilecta. ⁊ ſic videt͛ ꝙ ſi aliquid factuꝫ ſit ꝑ litteras ſurrepticias illđ debeat reuocari. De hac materia pleni⁹ dicetur. ỹ. e. ad audiētiam. ⁊ dic carere ſi ɔſtiterit de iſtis exceptionibus ſcꝫ ꝙ non fecerint mentionē de cauſa ſue remotionis ⁊ excōmunicationis ꝗ tenebātur aſtricti: et merito de cauſa excōmunicationis tenebātur facere mentionē: quia ꝗ petit abſolui ab excōmunicatione tenetur exprimere cauſam excōmunicatōis ſue: al's nō valēt lr̄e impetrate ſup abſolutōe: vl̓ ſi aliā cauſaꝫ exꝑmeret ꝗꝫ illam ꝓ ꝗ fuit excōicat⁹. ỹ. đ of. ordi. ex pte. ⁊. ỹ. de fi. inſtru. ꝙ ſuper his: i illa decre. ex pte notat͛ de h̄ in glo. ꝗ incipit ex eo. ⁊. ỹ. de ſen. excō. cū ꝓ cā. in glo. ꝗ incipit: illud tāꝗꝫ. ⁊ in h̄ caſu nō valēt lr̄e impetrate ab excōicato tacito de cā excōicationis: ſecus ſi aliꝗs impetrat lr̄as ad agēdū ɔ aduerſariū tacēs de ſua excōicatione: qꝛ tūc valēt lr̄e eo abſoluto. ỹ. de excep. pia. vbi de h̄ in glo. que incipit: ſed mirū. Alia etiā de cā nō valuerūt hmōi lr̄e: qꝛ nō fecerūt mētionē ꝙ ꝑ ſniaꝫ ſpoliati fuiſſent ꝓpt͛ ſuos exceſſus a ꝗ nō fuit appellatū. C. ſen. reſcin. nō. poſ. ipetrata. ⁊ ita duab⁹ de cauſis nō valuerūt lr̄e iſtoꝝ ꝑſbyteroꝝ. olim cōſueuit decre. iſta allegari ad ꝓbādū ꝙ lr̄e ipetrate ab excōicato ad agēdū nō valebāt. ſꝫ h̄ nō ꝓbat͛ ꝑ hāc decre. ꝗ nō loqtur in tali caſu. Berñ.

Poſtulaſti. ¶ Diuidit͛: qꝛ ꝑmo ponit͛ queſtio. ſcđo ſolutio. ibi. Ad qđ. tertio rō ibi. Nō eni. Ab.

Ab. b ¶ Cauſa: nō ꝙ nō ſufficit narrare ſeriē facti i lr̄is pape: niſi cauſa facti adijciat͛. ar. xxiij. q. vlti. occidit. ỹ. de teſti. cū cauſam: ⁊ cauſa facti potius querēda eſt ꝗꝫ ipm factum. xv. q. vj. c. j. in fi. ⁊. ff. đ fur. vex. ⁊. ỹ. de accu. cū dilectus. C. de adop. l. iij. ⁊ etiā modus facti. C. de tranſac. vt reſponſū. c ¶ Excōmunicationis: hic habes ꝙ ſi excōmunicat⁹ impetrat lr̄as vl̓ reſcriptū tacēs de ſua excōmunicatiōe: ꝙ nō valēt litere: tum qꝛ tacuit ꝓceſſum iudicis. ỹ. de re iudi. inter. tum quia tacuit vitiū ſuū. tū ideo qꝛ ingeſſit ſe cōmunioni hoim ꝓpter qđ puniēdus eſt. ỹ. de cle. excō. mi. illud. ⁊. xj. q. iij. placuit. vnde incōueniēs eēt ꝙ ex eodē facto cōſequeret͛ penā ⁊ cōmodū. ff. đ ne. ge. l. fine. xvj. q. j. legi. cōtra. ỹ. de excep. ſignificauerūt. ⁊. c. venerabilem. vbi đꝛ ꝙ excōmunicati nō repellunt͛ a ꝓſecutione

paternis habenti vñ valeat cõmode ſuſtentari: tenearis a ꝑ illã formam cõem (cuz ſḿ aplm) ĩ eccl'iaſtico beneficio ꝓuidere. ¶ Ad qð ſic duximus reſpondendũ: ꝙ cum ꝑ formã ꝑdictã neceſſitatibus pauperꝝ clericoꝝ ꝗ nullũ ſũt b eccleſiaſticũ bñficiũ aſſecuti ſe. apo. duxerit ſuccurrendũ ꝑpetuus vicarius (niſi de vicaria fecerit mẽtionẽ) (cõmodum reportare non debet de hmõi lr̃iſ: vtpote veritate tacita impetratis. Nõ enĩ care c re bñficio debet dici: cui cõ d petẽter de ꝑpetue vicarie ꝓuẽtib⁹ ẽ ꝓuiſũ: ⁊ ꝓ habente bñficij ſufficientis ſubſidiũ: ex certa ſciẽtia ſuper obtinẽdo alio beneficio de leui nõ ſcribimus: quin faciam⁹ de primo in noſtris litteris mẽtionẽ. Idem in cõcilio generali. Per lr̃as apoſtolicas de hac ꝯſtitutiõe mẽtiõez nõ faciẽteſ: nõ pt ꝗs trahi vltra duas dietas extra ſuã dioc. niſi de cõſenſu ꝑtiũ lr̄e fuerĩt impetrate. h. d. vſq ad. §. ſũt ⁊ alij. ca. XXVIII

Nonnulli gratia ſe. ap. e f abutẽtes: lr̃as eius ad remotos iudices ĩpetrare nitũt: vt re⁹ fatigat⁹ laborib⁹ ⁊ expẽſis: liti cedere: vl' ĩportunitatẽ actoris redimere cõpellat. ¶ Cũ aũt ꝑ iudiciũ iniurijs addit⁹ patere ñ debeat: g ꝗs iuris obſeruãtia interdi h cit: ſtatuim⁹ ne ꝗs vltra duas dietas extra ſuã dioc̃. per lr̃as apl'icas ad iudiciũ poſ i ſit trahi. ¶ Niſi de aſſenſu ꝑtiũm fuerint impetrate: vel exp̃ſſam de hac ꝯſtitutiõe fe k cerint mẽtionẽ. ¶ Sũt ⁊ alij l qui ſe ad nouũ genus mercimonij cõuertentes: vt vel ſo m pitas poſſint ſuſcitare ꝗrelaſ

a ¶ Scðm aplm. quã habes. ĩ. de p̃ben. cũ ſcðm. b. ¶ Beneficiũ. nomĩe bñficij intelligit vicaria ſiue p̃benda ſiue aliud bñficiũ. j. q. iij. ex mult⁊: ⁊. ĩ. de ver. ſig. tua nos. c ¶ Cõpetenter. illud cõpetent intelligas ſm modũ illius decre. ĩ. de p̃ben. de monachis. de hoc dictũ fuit. ſ̃ eo. cuz adeo. dic vt ibi. d ¶ Prouentibus. de duob⁊ q̃rebat. ſcz de paterna hereditate ⁊ de beneficio vicarie: ſed ð beneficio tm̃ reſpõdet: ſ̃ lz nõ faciat mentionez de paterna hereditate tenẽt littere q2 vnũ negando alterũ cõfitet. ĩ. de p̃ſump. nõne. Sz nõ videt ꝙ talis ĩdigne petit beneficiũ eccleſiaſticũ. xvj. q j. qm̃ quicq̃d: et xij. q. j. illi autẽ. et iudicium ſibi mãducat ⁊ bibit j. q. ij. clericos: ⁊ c. ſeq. Itẽ q2 ordinatus ẽ ad certum titulũ: ꝗ ad titulũ ſui patrimonij ẽ ordinatus. ĩ. de preben. tuis. ſed nõ ẽ verũ: ꝙ de hereditate p̃ncipaliter quereret: ſed de vicaria: h̃ addito ꝙ habeat bona paterna ſimiliter. Sed quid ſi modicuz habet beneficiũ: nũq̃d tenet facere mẽtionẽ de illo: tenet q̃dez. ĩ. e. ſi ꝑponẽte. vbi dicet de hoc.

Nonnulli. ¶ Iſtud p̃ncipiũ diuidit ĩ tres partes. Nam p̃mo ponit abuſum impetrantis iudices remotos. Scðo ꝓuidet. ibi. Cũ ãt. Tertio excipit. ibi. Niſi. Ab. Si. e ¶ Abutẽtes. i. malo mõ vtentes. ſic. ĩ. e. q2 nõnulli. ⁊. ſ̃. eo. ſedes. f ¶ Ad remotos: nõ ꝙ dicit remotos: ꝗ eſt vltra duas dietas extra dioc̃. ⁊ facit ad hoc. ĩ. de elec. cuz inter vniuerſas: ⁊. c. nihil eſt. g ¶ Iuris obſeruãtia. q2 non debẽt inde naſci iniurie: vñ iura oriunt. ĩ. de accu. q̃liter et qñ. C. vnde vi meminerint. ſi. ſ̃. in p̃ma ꝯſtitutione gregorij. h ¶ Duas dietas. nunq̃d hoc intelligit de vulgarib⁊ dietis q̃ habent ſm cõſuetudinẽ regionis aut ð legalib⁊ ſm ꝙ viginti miliaria cõputãt ꝓ dieta. ff. ð ver. ſig. l. iij. ⁊. ff. ſi ꝗs cauti. l. vicena. videtur ꝙ de vulgaribus: quia noĩa ex cõmuni vſu intelligẽda ſũt. ĩ. de ſpon. ex lr̃is. ĩ. non em̃ ex opinionib⁊ ſinguloꝝ: ſz ex cõmuni vſu noĩa exaudiri debẽt. ff. de ſup. lega. l. labeo. ⁊ cõſuetudo eſt optima legũ interpres. ĩ. de cõſue. cũ dilectus. ⁊. ff. de leg. ſi de interp̃tatiõe: ⁊ plus ſtatur vſui q̃ȝ ſignificationi vocis. ff. ð leg. iij. non aliter: imo vſui ſtatur cõtra naturã vocis. ff. de lega. iij. vxori. in prin. de hac materia multa argumẽta notant. xij. diſ. illud. Et dicas ꝙ de vulgaribus dietis iſtud eſt intelligendum: q2 lex debet conuenire cõſuetudini regionis. iij. di. erit aliq lex. ſed pone ꝙ aliquis impetraret litteras vltra duas dietas nõ facta cõſtitutionis iſti⁹ mẽtiõe: ſed iudices citẽt ad locũ vltra duas dietas nõ remotũ a ſua dioc̃. ip̃m reũ nũq̃d ire tenet credo ꝙ ſic: ꝑ h̃ qð dicit vltra duas dietas non trahat: ⁊ eſt exp̃ſſum. ĩ. de excep. olim. ſz in expenſis actoris debẽt iudiceſ ad locũ ire: al's fieret fraus cõſtitutioni huic. ar. ad hoc. ff. de edẽ. p̃tor ait. in fi. Sz videt ꝙ ñ valẽt littere: quia ſũt impetrate tacita veritate tali: quã ſi dixiſſet litteras nõ habuiſſet. ſ̃. e. ſuꝑ litteris. ergo non debẽt valere: quia eadez equitas q̃ mouet delegantem mouere debet delegatũ. vt dic̃ illa decre. ſuper litteris. ĩ fi. Sz eadez ratione videt ꝙ valeant: q2 ſi dixiſſet: ꝙ ñ traheret ille aduerſarium vltra duas dietas: litteras habuiſſet: ergo debent valere ⁊ bñ valent vt dictuz eſt: quia iſte purgat vitiũ ⁊ remouet exceptionẽ: que poſſet opponi q̃re non valent: quia littere bene ſunt nulle ip̃o iure: ſed per exceptionẽ annullant. ar. ĩ. de vſu. quia fruſtra. i ¶ Trahi poſſit. non dicit ꝙ littere nõ valent: ſed ne trahatur ꝑ eas vltra duas dietas. k ¶ Mẽtionẽ. vt ſi ita dicat non obſtante tali cõſtitutione: ⁊ ſic ptz ex h̃ loco ꝙ reſcriptũ deberet facere mentionẽ cõſtitutionis ad hoc vt ei p̃iudicet. ar. ĩ. de eta. et quali. eamte. ſic debet etiã facere mentionẽ de priuilegio. ſ̃. e. cũ ordinẽ. nec habet locũ illa regula. ſpeciale derogat generali: lz non faciat mentionẽ ð illo. ſ̃. e. c. j. ⁊. c. paſtoralis. ſed hic reſcriptum ſpeciale nõ derogat generali conſtitutioni: ⁊ illa eſt cauſa: quia conſtitutio illa continet ius cõmune: ſed ius commune non tollitur ꝑ reſcriptum concedi debeat ſcðz ius cõmune: ⁊ non contra. xxv. q. ij. reſcripta: ⁊ ideo neceſſe eſt: vt ſemper reſcriptum impetratum vltra duas dietas faciat mentionem de hac conſtitutione: ⁊ quia papa ignorat locorum diſtantiam. ¶ Sunt ⁊ alii. Nõ valent littere ad lites impetrate ſine ſpeciali mandato domini: niſi impetrent per cõiunctam ꝑſonam. Et in prima parte ponit abuſum impetrantiũ. In ſecũda ꝓhibet. ibi. Cũ aũt. In tertia excipit. ibi. Nos. Ab. Si. l ¶ Mercimonij. ſi. ĩ. e. quia nõnulli: vbi aliqui tradũt litteras alijs eiuſdem nominis. m ¶ Suſcitare. per reſcriptum principis lites ſopite ſuſcitari non debẽt. C. de tranſ. l. cauſas vel lites: imo tales a limine iudiciorum debent expelli qui volũt lites ſopitas ſuſcitari. C. ſen.

vel nouas īmittere queſtio/nes: fingunt cauſas ſup q̄b⁹ a ſe. ap. litteras īpetrant abſ q̄ dominoꝝ mādato: quas vel reo: ne ꝓpter eas laboꝝ vel expenſaꝝ diſpendio mo/leſtetur: aut actori: vt ꝑ īpas aduerſarium indebita mole ſtatione fatigēt: venales ex/ponunt. ¶ Cum autem lites a reſtringende ſint potius q̄ laxande: hac generali conſti tutione ſancimuſ: vt ſi aliq̄s ſuper aliqua q̄ſtione decete/b ro ſine ſpeciali mandato do/mini litteras ap. impetrare preſumpſerit ⁊ littere ille nō valeant: ⁊ īpe tanq̄ falſari⁹ puniatur. ¶ Niſi forte de il/lis perſonis extiterit a qui/c bus non debet exigi de iure mandatū. Honor. iij. cantu arieñ. archiepo et ꝯiudicib⁹ ſuis. Si occaſiōe duoꝝ reſcri ptoꝝ vni⁹. ſ. in cā ꝑncipali al teri⁹ ī cā appellatiōis ꝯtendi tur: nō iudex ſuper principa li: ſed deputat⁹ ſuper appel latiōe cognoſcere debet ꝺ va liditate appellatiōis. XXIX

Dilectus filius. J. ſar/racenus clericus expo ſuit coram nobis: ꝙ cū Jor/danus clericus dumelieñ. ip ſum ſuper eccleſia ſancti ni/colai dumelieñ. coraꝫ nobis auctoritate litterarū noſtra/rum traxiſſet ī cauſā: ex par/te ipſius. J. fuit excipiendo ꝓpoſitum ꝙ auctoritate īpa/

reſcin. non poſ. l. vlti. ⁊. ſ. e. dilectus. a ¶ Reſtrin/gende. ſic de pe. di. j. pene. ⁊. ff. de lib. ⁊ poſthu. cū qui/dam. ff. ſi cer. pe. quidam. ⁊ ſic videtur ꝙ in reſcriptis verba potius ſunt reſtringēda q̄ amplianda. j. ꝺ offi. deleg. cum olim. Ab. in fi. ⁊. c. p. ⁊. g. niſi indulgeāt be/neficia. j. de do. cum dilectus. in fi. ⁊. j. ꝺ ver. ſig. olim tibi. b ¶ Speciali mandato. ſic er/go generalis ꝓ/curator nō ſuffi/cit ad impetran/dum litteras ꝙ eſt bene notabi/le ſicut requirit ſpecialis procu/rator in trāſacti one. C. ꝺ trāſac. tranſactiōis pla citum. ⁊. j. de ar/bi. per tuas. ⁊ ꝺ in inte. reſti. pe/tenda. ff. de mi. illud. §. ſi talis. ⁊. j. de reſti. in in/te. coraꝫ. ⁊ in de/latione iuramen ti. quia procura/tor non debet de ferre iuramen/tum alteri par/ti parti. ff. de iureiurā. iuſiurādum. §. procurator. Sic per ꝓcuratorem generalē non poteſt fieri acceptilatio niſi habeat ſpeciale mandatuꝫ. ff. de acceptil. l. iij. ſed nōne ratihabitio domini ſufficit ad hoc vt valeant lit tere ſeu valere incipiant que prius non valebant: qꝺ videtur. ff. ꝺ iudi. l. licet verum. ⁊ ratihabitio retrotra hitur. ff. de pig. ſi fundus. §. ſi neſciēte. ⁊. j. de clam. de/ſpon. q̄ nobis: ⁊. j. de elec. ꝙ ſicut. Item littere que pri mo non valent: poſtea conualeſcunt. j. de fo. compe. li/cet: ⁊. c. ex tenore. Ad hoc reſpōdeo. ꝙ lꝫ ꝓcuratio que nulla eſt poſſit ratificari. non tamen valent littere iſte aduerſario cōtradicente. ſ. eo. ex parte. ꝓpter rationē que in littera īpa redditur: quia lites reſtringēde ſūt ⁊c̄. Sed nunquid littere iſte ſunt nulle īpo iure. vide/tur ꝙ ſic: quia tanq̄ falſarius punitur. ⁊ ſic iſte litte/re falſe ſunt ſicut ſententia venalis nulla eſt. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. venales. ⁊. ſ. de vi. ⁊ hone. cleri. cuꝫ ab omni. in fi. dico ꝙ per exceptionem ſunt annullan/de in vtroq̄ caſu iſtius capli ſi reus nihil obijceret va lerent. Sed quis debet ꝓbare ꝙ ſine mandato ſūt im petrate an ille qui excipit ꝙ non ſunt impetrate ꝑ ꝓ/curatorē an dominus qui vtitur illis. videtur ꝙ domi nus qui vtitur illis litteris: ⁊ exhibet eas debeat pro/bare mandatum: quia executor tenetur obedire man/dato iudicis niſi primo ꝓbetur mandatum. j. de offi. deleg. cum in iure. ſ. eo. cum contingat. qualiter enim poſſit reus ꝓbare ꝙ non eſſent impetrate per ꝓcura/torem cum ſit pura negatiua ⁊ negantis factum ꝑ re/um naturam nulla eſt ꝓbatio. j. de elec. bone: ⁊. vj. q. v. §. actor qꝺ aſſeuerat. Preterea lꝫ aliquis oſtendat in ſtrumēta eccleſie: non tamē ei creditur: niſi caueat de rato. j. de offi. deleg. coram. in prin. ⁊ generaliter tra/ditur ꝙ quotiens ꝺ mandato dubitatur vel ꝓcurator debet probare mādatum vel cauere de rato. C. ꝺ ꝓcu. l. j. Preterea nōne iubet cum autētico exhiberi libell⁹ porrectus pape. lxxxj. di. maximianus. ar. vij. q. j. pre/ſentium. ſed ad quid niſi ad hoc vt ſciatur hoc ſcꝫ per quem fuerit impetratū. nā forte ꝑ excōmunicatū ſunt impetrate: que non valēt. ar. ſ. de ꝓba. poſt ceſſionem. ſ. eo. dilectus. ꝺ hoc dicvt in de/cre. pia. de exce/pti. lib. vj. Nec obſtat ſi dicat ꝙ inſtrumentuꝫ apparet non vi/ciatum: ergo ſtā dum ē ei donec cōtrarium pro/betur. C. ꝺ edic. diui adri. tol. l. vlti. hic eni non impugnat ſcri/ptura quin vera ſit bulla et ver⁹ ſit actor: ſed tm̄ de mandato im/petrantis dubi/tatur. Ad h̄ di/cit Jo. ſi ita cō/tineatur ī reſcri pto ⁊ conqueſt⁹ eſt talis ꝓcura/tor ꝺ tali tūc nō eſt neceſſe ꝓba/re mandatū: qr ꝑ litteras illas ſatis apparet de mandato: ex quo papa appellat euꝫ ꝓcuratorem: quia conſtet ꝙ vidit mandatum. Sed ſi continet in litteris: ſignificauit nobis talis vel ꝯque/ſtus eſt nobis: cum ille non fuerit in curia: ſed ali⁹ qui dicit ſe fuiſſe ꝓcuratorem legitime cōſtitutum tūc te/netur ꝓbare mādatū: quia pleriq̄ fingunt ſe eſſe ali/os: ⁊ ſub nomine alioruꝫ litteras impetrant ⁊ niſi do ceat de mādato non debet audiri vt hic dicit. In cau ſa pape. dicebat īpe Jo. ꝙ non tenet ꝓbare mandatū quia non eſt credendū ꝙ aliquis negligat ius ſuū in ꝓſequendo appellationē qui al's diligēs eſt. ar. C. qui ⁊ aduer. quos. l. j. Si autem ꝑ ſimplicem querelā ſine littere impetrate. neceſſe eſt ſemꝑ probare mandatū. conſtitutio iſta non bene ſeruabat: nec admittebāt iu dices talem exceptionē: ſed certe bene debet admitti: quia non valent littere niſi ſint impetrate per ꝓcura/torem: ⁊ hoc ꝓbatur in decre. Grego. ſ. eo. ti. ex parte vt ibi dicemus. ſec⁹ credo in litteris ſuꝑ beneficijs ob tinendis: quia ibi non exigitur mandatū: cum ſuper nulla lite impetrant: ſed de gratia tm̄ cōcedantur: ſed reſcripta ad lites iam ortas ⁊ non futuras impetran/tur. j. eo. ti. c. vlti. curia romana non conſueuit hāc ex/ceptionem ꝺ mandato admittere: nec nos admittere debemus. ⁊ ſi ꝓpter hoc appellaret non darent litte/re ſuper tali appellatione. c ¶ Debet exigi: que ſint ille ꝑſone: habes. ff. de ꝓcu. ſed he.

Dilectus filius. ¶ Cū agit actiōe reali com/putatio dierarū fit a fine dioceſis loci vbi ſita ē res: ⁊ de meritis appellationis nō iudex cauſe princi palis: ſed cui cōmiſſa eſt appellatio cognoſcere debet. Ita cōmuniter ſūmant doc. ſed ꝑfecto pars prima ſū marij nullo modo ꝓbatur in tex. nec puto eam verā in ſe vt. j. lati⁹ ſubiciā. nam in tex. ſolum diffinitur quis cognoſcere debeat de meritis appellationis. ⁊ ideo

quantũ ad litterã ſũmo ſicut in rubro. Et venit hoc ad limitandũ.c.paſtoralis.ſ.eo. Diuidit̃ in duas partes. In prima ponitur querela appellãtis. In ſcđa ꝓuidet̃.ibi. Quo circa. Ab. Si. a ¶ Concilij.ſ.e.c.pri. b ¶ Domiciliũ. ex hoc videt̃ ꝙ lz aliquis habeat p̃bendã vel eccleſiã alibi: ꝙ ꝓpterea non habeat ibi domiciliũ. nam ſola poſſeſſio domꝰ que in ciuitate alia comparat̃ nõ facit domiciliũ. ff. ad municipa. libertꝰ.§.ſola. verũtamen bñ põt quis habere domiciliũ in pluribus locis: dummodo ſe ĩ vtroqꝫ equaliter collocaſſe videat̃. ff ad muni.l.aſſũptio.§.iuris prudentibus.ꝛ.j.de fo.cõpe. ex pte. b. alʼs dicitur ibi habere domicilium vbi maiorẽ partem rerũ ſuarum poſſidet: et aſſidue cõuerſatur: et ibi debet reſpõdere. C. vbi ſena. vel cla.l. ſenatores. vl̕ etiaz vbi vendit emit ꝯtrahit ꝛ feſtos dies celebrat. ff. ad municip. eius.§.fi. rõne vero rei đ qua agit̃ põt cõueniri.j.de fo.cõpe.ſane. C. vbi in rem ac.l.fi.ꝛ ex h̃ foꝝ ſortit̃.j.de fo.cõpe.c.vlti. vbi numerãtur plura ex q̃bus ſortit̃ q̃s foꝝ: ꝛ ſic patet ꝙ diete iſte ſemp ſunt cõputande reſpectu dioc̃. vbi ẽ res de q̃ q̃s cõuenit̃.j.de fo.cõpe. ex pte.b.lz.j. illas habeat beneficiũ vel qñqꝫ inueniat̃: vt h̃ đr. ſed ĩ ꝑſonali actiõe ſecus: qꝛ põt cõueniri vbicũqꝫ habet domiciliũ.

c ¶ Inhibetis. ꝛ male. qꝛ poſtqꝫ cauſa appellatiõis eſt cõmiſſa ex certa ſcientia iuriſdictio prioꝝ iudicũ ẽ ſuſpẽſa.j.de offi.deleg.paſtoralis.§.p̃terea. ſed iudex appellatiõis põt inhibere iudici a quo appellatũ eſt: ne in eadẽ cauſa ꝓcedat.j.de offi.or.romana.ver.ſilr.ꝛ.§.a quibus.ꝛ.j.de ap.romana.§.ſi autẽ.li.vj.

d ¶ Sed dicti iudices. nã iudices appellationis debent cognoſcere an ſit legitime appellatuz.ꝛ ſi legitima ẽ appellatio: ip̃i cognoſcãt: alʼs remittãt ptes ad priores iudices in expẽſis ꝯdẽnando appellantẽ.j.de ap.vt debitus:ꝛ.c.cum ſpeciali.ꝛ ita quando iudices ad appellationẽ dati ſunt, ſemp debent cognoſcere de hmõi iuriſdictiõe nec cõuenire cũ prioribꝰ. ſicut qñqꝫ vidi fieri: illud eñ habet locũ qñ diuerſi iudices ꝯtendũt ſe hr̃e iuriſdictionẽ p̃ncipaliter.ſ.e. paſtoral̕. B.

Capitulũ. Cõiter ſũmant doc. hanc decre. vt in rubro. Et ꝓcedit iſtud ſũmariũ ſm opi. cõem q̃ hodie inualuit ꝓpter iura noua: Diuidit̃. nam ĩ p̃ma ponit̃ facti narratio ꝑplexitatem cõquerẽtis ꝯtinẽs. In ſecũda diffinitiõis cõmiſſio illam tollens: ſcđa ibi

rum litterarum non poterat conueniri: eo ꝙ vltra duas dietaſ a dioc. vbi predicta ec- a cleſia erat contra ſtatuta cõcilij generalis: de quo in eiſdem litteris non fiebat mentio: diſtabatis. ꝛ quia huiuſmodi exceptionem admittere denegantes ꝓcedebatis in cauſa: ꝓ eo qđ idez. J. in ropheñ. ꝛ elieñ. dioceſi bene- b ficia obtinet: quaſi ex h̃ domicilium intelligeretur habere: ip̃e noſtram audientiã appellauit.ꝛ.j. Cumqꝫ idem J. appellationem interpoſitus ꝓſecutus ad eboraceñ. archiepiſcopum: ꝛ eiꝰ collegas ſuper premiſſis litteras impetraſſet: vos ĩ cauſa ipſa nihilominus ꝓcedentes eiſdem iudicibus ne in cõmiſ- c ſo ſibi procedãt negocio in- hibetis. ¶ Quo circa mandamꝰ: quatenꝰ ſi eſt ita cauſe ſuperſedeatis eidem: cum d non vos: ſed dicti iudices cognoſcere habeãt ad quos iuriſdictio debeat ptinere.

Idem epiſcopo ꝛ archi. Legioneñ. Si plures impetrãt in eadez eccleſia ſtatur date: vt primus impetrans preferat ꝛ ſolꝰ admittat̃. ca. XXX

Capitulum ſancte crucis cameraceñ. exhibita nobis petitione monſtrauit ꝙ calimaco clerico ſuper prebendali beneficio in eorum eccleſia obtinendo litte- e ras noſtras ad eos p̃us monitorias: ꝛ demum preceptorias impetrante. B. clericuſ f contra eos ſuper conſimili bñficio in eadez ſibi eccleſia conferendo ad. J. archi. tor. ꝛ eius collegas đ predictis g litteris non habita mentiõe executorias a nob̃ lr̃as ĩpe- h trauit: q̃ poſt appellationez

Quo circa. Ab. e ꝛ b ¶ Ad eos priꝰ. ꝛ itaq̃ ꝑuenit alium: ille obtinet.j.de ap.vt debitꝰ.ꝛ.j.e. abbatem.ꝛ eſt ſi.ff.de procu.pluribus.ꝛ.j.đ ꝓcu.non iniuſte.vbi potior ẽ cõditio occupãtis: ꝛ ſi.ff. de ver.ob.ſi titius. ſz videt̃ ꝙ ille ꝓ quo fuit lata ſnĩa primo deberet obtinere: non ille q̃ primo p̃ſentauit reſcriptũ ſicut ſi quis a pluribus conueniatur ex noxa eiuſdẽ ſerui. non eñ q̃ primo egit: ſed ei q̃ ad ſententiã prius ꝑuenit debet dari. ff. de noxa. ſi quis a multis ſic etiã in actione de pecu. ff. de pecu. ſi vero. ad huc forte idem poſſet dici h̃. ille enĩ obtinuiſſet: qui priꝰ receptꝰ fuiſſet. ar.j.de p̃ben. dilectus.ij. ſz hic neuter: ad ſententiã venit. hic poſſũt aſſignari multa contraria.j. de offi. deleg. ex pte.j.ꝛ.ſ.eo.ti. ceteꝝ.ꝛ multa cõſimilia. ſed iura illa hodie correcta ſũt ꝑ id qđ habes.j. de appel. vt debitus: ꝛ ꝑ id qđ dicit h̃. de hac materia dicas: vt dixi.ſ.e.c.j. ſz illa decre. ex pte.j.đ of.deleg. loquit̃ in alio caſu: cũ iã lr̃e ſũt p̃mo p̃ſentate ante p̃ſentationẽ ſcđaꝝ: ꝛ ita cõcordãt cũ iſta. Alij dicũt ꝛ forte bene: ꝙ p̃me lr̃e valent ꝛ nõ ſcđe: qꝛ đ p̃mis nõ faciũt mẽtionẽ. ſi nõ fuit negligẽs in ꝓſequẽdo ius ſuũ: ꝛ hoc ꝯſtet. lz p̃us p̃ſentent̃ ſcđe: dũ tñ non recipiat̃ ſcđs ante p̃ſentationẽ prioꝝ: ꝛ ita ceſſant ꝯtraria. ſz ſi p̃mus nõ cõſequat̃ ius ſuum dolo vel negligẽtia cũ ꝓſequi poſſit: valebunt ſcđe: lz đ primis nõ faciat mẽtionẽ. ſecus in reſcriptis ad lites obtẽtis. vbi ꝑ ſollicitudinẽ p̃ſentatꝰ ꝑdit̃ p̃mũ reſcp̃tuz: lz ſcđz de p̃mo nõ faciat mẽtionẽ.j.de appe.vt debitꝰ. ibi eꝙ remanet ius ſaluũ vtriqꝫ impetrãti. f ¶ Cõſimili. ergo non ſup eodẽ beneficio ſz diuerſis alʼs nõ diceret ꝯſimili: qꝛ ſic cõſimile: ergo aliud ẽ nõ idẽ: vterqꝫ iſtoꝝ impetrauerat vt ei ꝓuideret̃ in beneficio p̃bẽdali. ſed nõ ſup vno: ſz ita impliciter: qꝛ nihil eſt idez cui ſilr̃e ẽ ar. ff. ſi menſor fal.mo. dix.l.j.§. hec actio.

g ¶ Mẽtiõe. ñ habita ꝑ h̃ videbat̃ ꝙ lr̃e nõ valebãt ſ.e.c.ceteꝝ.ꝛ.j.đ of.dele. ex pte.ij. ſz p̃me ibi iã fuerãt p̃ſentate añ p̃ſentatiõez ſcđaꝝ. ꝛ ſic nõ ꝯdicit ſz cõcordat huic.ꝛ ibi nõ.ꝛ etiã nõ ob.c.ceteꝝ. h ¶ Appellationẽ. vñ videt̃ ꝙ ſnĩa poſtea lata nõ tenuit.j. đ ſen. excõ. ꝑ tuas. ſz ꝯtra đr.j. vbi dicit ſnĩas p̃fatas relaxatis. ſed ibi dicetur ratio quare tenuit ſnĩa. vel itelligẽ ꝙ ex iuſta cauſa appellatũ eſt: quia forte litteras alterius receperãt vel aliã iuſtã cauſam allegauerũt. ꝛ ſic nõ tenuit ſententia vel dicas: vt in vltima notula.

a ¶ Suſpẽſionis arg. ꝙ ſuſpẽſus põt ampliꝰ ſuſpẽdi. ſicut excõmunicatus põt excõmunicari. iij. q. iiij. engeltrudam. ⁊. xj. q. iij. excellentiſſimus. xij. q. ij. de viro. ⁊ .j. de iude. ⁊ ſarra. ita quorundam. in fi. vbi de hoc.
c ¶ Sententias .ſcȝ excõmunicationis ⁊ ſuſpenſionis latas.

re: licite deducuntur in pactuȝ etiã in ſpiritualibꝰ .j. de elec. ſignificaſti. ⁊. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ⁊ iſtud ẽ de iure ꝙ renũciet lr̃is ſi vult hr̃e beneficiũ: ⁊ ſi hȝ ẽt bñficiũ poſſet deduci in pactũ: ꝙ ei renunciaret ſi vellet aliqđ aliud beneficium obtinere: qꝛ vtrunqȝ habere ſimul nõ poteſt. .j. de p̃bẽ. cũ nõ ignores. ⁊ ẜm hoc expone venditas. i. cum tali pacto renũciatas vl̓ põt dici ꝙ ſymonia fuit: qđ hic nõ negat̃ vel dic ꝙ nõ fuit ſymonia ꝓpter h̃ commiſſa: qđ eſt equius cũ nullũ ius ſp̃ale habuerit ꝑ lr̃as illas.

ad nos interpoſitam in eos a ſuſpẽſionis ⁊ excõmunicationis ſentẽtias ꝓtulerũt: ac dictus. C. ſuꝑ executiõe mãdati ꝑ eo facti: ad alios obtinuit ſcripta noſtra qui tulerũt ſuſpenſionis ⁊ excõicatiõis ſn̄ias ĩ eoſdẽ. ¶ Quocirca mandamꝰ: quatenꝰ eo recepto in canonicũ ⁊ in fratrẽ: aſſignatoqȝ ſibi benefib cio p̃bendali qui ad eos prius mandatũ ap. reportauit c p̃fatas ſn̄ias iuxta formã ecd cleſie relaxetis: alteri ſuꝑ p̃bendali beneficio in eadem eccleſia ſilentiũ imponẽtes.

Idem Bituricẽ. archiep̃o ap. ſe. leg. Si habẽs litteras pape ad bñficium eis ꝓpter annuã pẽſionẽ renũciat: nõ valẽt littere bñficiales ꝑ eũ hoc tacite ĩpetrate .XXXI.

AD audientiã noſtram ꝑuenit ꝙ quidam clerici obtentis a ſe. ap. litteris ſuꝑ ꝓuiſione ſua in aliquibꝰ eccleſijs tibi ſubiectis recipie entes ab eis annuas penſiones ſeu alia beneficia: ab eof rũ impeditione deſiſtunt renũciantes beneficio litterarũ: ⁊. j. ¶ F. t. mandamꝰ: q̃tenus eos qui poſt litteras taliter vẽditas: alias (de illͦ g mẽtione nõ habita) impetrabunt de cetero vel hactenus impetrauerint: carere decernes commodo earundẽ: ⁊ eccleſias non permittas earũ occaſione vexari reuocãdo h in irritum ſi quid earũ p̃tex tu inueneritis eſſe factum.

Grego. ix. mediolañ. archiepiſcopo. Receptus per litteras apoſtolicas licet prebẽdam expectet per alias litteras hoc ſupprimẽtes: in alia eccleſia ei prouideri non debet. Caplm̄ .XXXII.

b ¶ Relaxetis. ex hoc ptȝ ꝙ ſententia ſuſpenſionis poſt appel. lata tenuerit Sȝ videt̃ ꝙ appellatio tenuit ex eo ꝙ ei tantũ q̇ litteras primo p̃ſentauit ꝓuidere deberet ⁊ non illi qui ſcđo p̃ñtauit litteras ſuas: ꝯtra quẽ fuit appellatũ. dicas ꝙ ideo tenuit ſẽtẽtia nõ ob. ap. qꝛ nõdũ ꝓuiderant alicui priorũ illoꝝ ⁊ in litteris cõtinebat̃ ſi aliuȝ ad mandatũ noſtrũ non recepiſtis: hec eĩ clauſula. niſi de mandato noſtro eadẽ eccleſia ĩ receptiõe alteriꝰ fuerit gũata: erat in vtriſqȝ litterꝭ inſerta: vt patet in integra. ſȝ ip̃i nõ receperãt adhuc vnde nõ tenuit appellatio cũ nõdũ cõpeteret eis exceptio. vl̓ dicas ſi vis: p̃dictas ſn̄ias relaxerꝭ ad cautelã: quantũ ad illã ſn̄iam: que lata fuit poſt appellationẽ: que legittima fuit quantũ ad alias latas ꝑ calimaco: vbi appellatio nõ ꝓceſſit tenet̃ ꝓprie illud verbũ relaxetis. ⁊ ſic ꝓprie ⁊ improprie ſimul illud tenet̃ ſi. xxviij. diſt. p̃ſbyterũ. ⁊. c. prioribus. lxiij. diſt. in ſinodo. Quid ſi p̃ſentatione ꝑ aliquẽ illoꝝ facta ip̃i capitulo alij iudices poſt appellationẽ excõmunicauerũt. videtur ꝙ teneat appellatio: qꝛ ex quo aliꝰ p̃uenerat ius habebat. vñ ſi caplm̄ appellauit cõtra ſecũdo p̃ñtantẽ: bene videt̃ tenere appellationẽ: qꝛ ei debẽt ꝓuidere q̇ primo p̃ñtauit: vt hic dicit: ⁊ ideo abſolutio ad cautelã fieri debet. ſed nõ credo qꝛ quotiens aliqui abſoluunt̃ ad cautelã: illud exprimitur .j. de appella. ad p̃ſentiã .j. de teſti. veniens. in fi. vnde prima rõ verior videt̃. vel intelligit̃ tm̄ de ſentẽtijs illoꝝ a quibꝰ non eſt appellatũ: ⁊ ſic planũ eſt

AD audientiam. ¶ Diuidit̃. qꝛ in prima ponit̃ facti narratio In ſcđa ꝓuiſio: ibi. fraternitati. Ab. Sicu. e ¶ Penſiones: hmõi penſiones: que in fraudẽ fiunt de ꝓuentibus eccl̓iaꝝ ꝓhibite ſunt in concilio generali .j. de p̃ben. extirpande. in. fi. .j. de colluſi. audiuimꝰ. f ¶ Renũciantes: ſȝ nũq̇d ꝯtinet ſymoniã hmõi renũciatio. videt̃ ꝙ ſic. cũ ex lr̃is hȝ ius ad petendũ beneficiuȝ ſpirituale: ⁊ in talibꝰ oĩs pactio et ꝯditio ceſſare debeat .j. de pac. ca. vlti. ⁊. j. q. ij. q̃ȝ pio. Poſſet dici ꝙ nõ eſt ſymonia: qꝛ ea que p̃cipiunt̃ a iu

g ¶ Non habita: ⁊ ideo nõ valent .j. e. ca. xxi. ⁊ .ſ. e. ti. ad aures. ⁊. c. cũ adeo.
h ¶ In irritũ. Sȝ querit̃ ad generaliter ſit verũ ꝙ quicq̇d fit ꝑ litteras tales ſurrepticias debeat reuocari: hoc manifeſte ꝓbat̃ ĩ capitulo iſto: ⁊ eſt ſi. .ſ. e. ca. cũ dilecta. ⁊. c. conſtitutus. ⁊ hoc iõ qꝛ ꝑ lr̃as tales iuriſdictio nõ videtur dari .j. de of. vica. ſua nobis. xxxv. q. ix. veniã. ⁊. c. ſn̄iam. etiã altera ꝑte abſente. ⁊ .j. de re iudi. cũ olim. ⁊. ff. de iudi. ſi p̃tor. .§. marcellus. Nec ob. ſi dicas ꝙ poſt ſn̄iam nõ admittat̃ exceptio. iij. q. vj. § exceptio. ⁊ .j. de re iudi. iter. Sȝ illud nõ habet locũ in exceptionibꝰ in quibꝰ agit̃ đ falſo .j. de ꝓcu. in noſtra. ⁊ .j. de ꝓba. licet. cũ eñ ꝑ tales litteras nõ receperint iuriſdictionẽ: quicq̇d ꝑ eas factuȝ eſt. nõ tenet: ⁊ eſt ſi. qꝛ replicatio omiſſa ante ſn̄iam ex cauſa ꝓbabili poſt ſn̄iam ꝓponit̃. ff. quãdo. ac. de pecu. annalis .§. queſitũ. alias eſt .§. prime. l. multo fortiꝰ exceptio. ad idem facit .j. de re iudi. ad ꝓbandũ. arg. .j. de ſponſa. impu. ad diſſoluendũ. in fi. ſed illa decre. aliter intelligit̃. Ecõtra videt̃ ꝙ ꝑ tales lr̃as det̃ iuriſdictio: licet poſſint elidi ꝑ exceptionẽ. vt. .ſ. e. nõnulli. dictum eſt arg. ff. de bo. poſ. ẜm tabulas. l. penul. § teſtamento. vnde nõ poteſt dici retro iudicium nullum fuiſſe. vnde ſi aliquis ſciuit ſibi competere exceptionem. ⁊ nõ excepit: ſibi imputet. ſi neſciuit p̃textu exceptiõis poſt reperte ſententia nõ retractet̃ .j. de re iudi. inter. ⁊. c. ſuborta. Item libertas ꝑ falſos codicillos data non reuocat̃. ff. đ manu. teſta. cũ ex falſis. ⁊ legata p̃ſtant̃. licet teſtamentum ſit falſum. ff. de here. inſti. l. vlti. Circa iſtã materiam dicebat Jo. ꝙ ſententia lata per tales litteras tenet: niſi releuetur per appellationem vel ſupplicationem: ſed retractanda eſt ꝑ in integrum reſtitutionem. vel ſi vis dicere ꝙ ꝑ illas litteras nulla datur iuriſdictio. nõ eſt neceſſaria reſtitutio: quia ip̃o iure nulla eſt ſententia .j. de of. vica. ſua nobis. Tu di-

In noſtra ꝓpoſuiſti p̄ſentia ꝙ nonnulli clerici a ſe. ap. plures litteras: nō ta a men alias de alijs mentionē facietes: impetrāt fraudulēter ꝙ in pluribꝰ eccleſijs admittāt: ſicqꝫ aliqñ ī alijs recepti: lꝫ nōdū in eis eccl'iaſti b cū bñficiū ſint aſſecuti: alias eccleſias ſup receptione ſua nihilominus impetūt ⁊ moleſtant. ⁊ .j. ¶ Mandamus quatenus eos clericos eccleſijs: in q̄bus recepti ſunt faciēs eſſe contentos: non permittas alias ab eis occaſione litterarū hmōi moleſtari. ¶ Niſi de receptiōe forte ſua exp̄ſſam fecerint mentionē. I dē epo ſiluaneteñ. ⁊ abba

Non valet reſcriptum qđ ꝓcurator reuocatus ⁊ đ hoc certificatus extra iudiciū impetrauit: ſecꝰ tñ ſi in iudicio dummodo reuocatio ad noticiā aduerſarij vel iudicis nō peruenit. ca. XXXIII

Ex pte decani ⁊ capituli lauduñ. fuit ꝓpoſitū: ꝙ cum c ipſi aucte ſe. ap. indulgentie ī nobilē virū. J. excōicatiōis ſniā ꝓtuliſſēt: ꝓcuratoribꝰ ptiū: ꝓpter h̄ ad ſe. ap. acce d dentibꝰ: ⁊ lite ſup diūſis arti e culis cōteſtata: nos cauſā vobis cōmiſimꝰ terminandā: h̄ adiecto vt non obſtarent lr̄e f g p̄ter aſſenſū partiū impetrate. Dictus aūt nobilis citatꝰ ꝓpoſuit ꝙ p illas lr̄as ꝓcedēdū non erat: ex eo ꝙ. G. qui eaſdē lr̄as impetrauerat: fal h ſus extiterat ꝓcurator: cum ipſe ante impetrationē lr̄arū

tas ꝙ tales littere non ſunt irrite ip̄o iure: ſed poſſunt annullari p exceptionē. vñ ſi a p̄ncipio hmōi exceptio ꝓponatur: ſi aliqđ fiat ꝯ totū reuocat: ⁊ ſic loquitur .ſ. e. cōſtitutꝰ. ⁊ .c. cū dilecta. Si autē p cōſenſum ptiū tacitū vel exp̄ſſū ꝓcedat: ⁊ detur ſnia tenet q̄dē ⁊ valet cum ſit lata a iudice ſuo nec cōtra ius ꝯſtitutionis: vt. ij. q. vj. §. diffinitiua. et .j. đ re iudi. cū inter vos: niſi fuerit appellatū vl' ſupplicatū. xxxv. q. ix. veniā: ⁊ .c. ſententiā. ⁊ .C. đ p̄ci. impe. of. auc. q̄ ſupplicatio. ⁊ in cauſa ap. vel ſupplicatiōis p̄t opponere đ ſurreptiōe: ⁊ ſi oſtēdit ſe ignoraſſe. bene audit ⁊ poterit h̄ ꝓbare p iuramentū: quia h̄ aliter de facili ꝓbare ñ poſſet. .j. de teſtibꝰ p̄ſentiū. ⁊ .j. đ excep. paſtoralis. ⁊ h̄ ītelligo hic ſi eis ignorantibus đ prioribꝰ lr̄is receperunt iſtos p lr̄as ſcđas. ar. adhoc .j. de p̄ben. dilecto. Vel pōt dici ꝙ aliud ſit ī bñficijs: q2 beneficiū nō p̄t poſſideri: niſi canonice habeat .j. de inſti. ex frequētibus: ſed iſti per fraudē obtinuerūt: ⁊ ideo iniuſte. ⁊ ſi primā eccleſiam habuiſſent q̄ ad titulū: ſcđaꝫ hr̄e ñ poterāt: niſi diſpēſatiue .j. de elec. dudū. decre. Grego. ⁊ ideo neceſſaria fuit ſcientia pape in impetratione lr̄arū taliū .j. c. pxi. q2 papa ꝓ aliq̄ beneficiato nō ſcribit ex certa ſcientia qn faciat mentionē de primo beneficio. .ſ. e. poſtulaſti. in alijs bene tenēt ea que fiunt per tales litteras: ex q̄ tacite vel exp̄ſſe approbant lr̄e .j. de of. deleg. ex parte. ij. nec eo p̄textu poſſet appellari.

In noſtra. ¶ Decre. iſta intelligi pōt duobꝰ modis. Primo de his q̄ ſimul ipetrāt binas lr̄as: et h̄ amicatur p̄ncipio. Alio modo đ his q̄ iam recepti per primos ipetrāt ſcđas lr̄as: ⁊ hoc amicat fini. Vtrūqꝫ intellectū cōp̄hendendo pōt ſūmari: vt in rubro. Vel ſic ſm Inno. ten. ſm intellectū quē tenet hic Jo. cal. ⁊ .d. flo. ſuppreſſio iuris ad rem vitiat reſcriptū beneficiale. h. d. In hac decre. primo ponit facti narratio ex q̄ reſultat q̄ſtio. ſcđa: ibi. Mādamꝰ. ponit mandatū. tertia: ibi. Niſi ponit exceptio. a ¶ Mentiōē. ⁊ ideo videt ꝙ ſcđe valere nō debeāt. .ſ. c. pxi. ⁊ .ſ. e. ceterū: ⁊ .c. ex parte. ⁊ .j. de offi. deleg. ex pte. ij. ſꝫ impēdenti eſt q̄ valeāt ſi ante p̄ſentationē primarū ſcđe fuerint impetrate. tūc eīm valebūt que prius fuerint p̄ſentate: vt. .ſ. eo. ti. capl'm: ⁊ .j. de appel. vt debitus poſtqꝫ vero receptus eſſet p primas non valerent ſcđe: vt .j. ſequit. p̄terea q2 papa non intēdit ei ꝓuidere in pluribus beneficijs: niſi in ſecūdis litteris mētio fiat đ primis .j. e. c. ſi ꝓponēte. etiā ſi modicū eſſet beneficiū primū .j. de p̄ben. cum teneamur. Sed qđ dices ſi prime littere annullate ſint p exceptionē: nūqđ valent ſecūde: lꝫ de primis non faciāt mētionē? Dico ꝙ valēt ſecūde ſi nōdū eſſent p̄ſentate: q2 potius ad cautelā impetrate videnť vt ſi non poſſet beneficio conſequi per primas. vteret ſecūdis: ſicut cōſueuit dici ī reſcriptis .ſ. e. ex tenore. et verba cum effectu intelligūt .j. de cle. nō. reſi. relatum. vnde cū nihil obtinuerit p p̄mas valent ſcđe: q2 hec fuit intētio pape: vt p lr̄as ſuas bñficiū ꝯſequeret. ⁊ h̄ ſatis innuit ex eo quod dic: eos facias eē cōtentos eccleſijs ī q̄bꝰ recepti ſūt. b ¶ Bñficiū aſſecuti. Si eīm ñ dū ſūt eccl'iaſticū bñficiū aſſecuti: q̄re nō valent iſte lr̄e ſcđe: q2 q̄ bñficiū eccl'iaſticū nō eſt cōſecutus pōt ꝓ beneficio lr̄as impetrare. .ſ. eo. cum adeo. ⁊ .j. ſi ꝓponēte. Rñdeo. lꝫ bñficiū nōdū ſit aſſecutꝰ: tñ ius canonie p qđ in breui bñficiū eſt habiturus ex dñi pape mandato ē ꝯſecutꝰ: ⁊ ꝓ beneficiato iā reputat. vñ de h̄ in ſuis lr̄is tenebat facere mentionem: ſi iam erat receptus.

Ex parte. ¶ Legit varijs modis: ſꝫ ſm lec. magis cōem ⁊ lr̄e couenietē. h. d. vt in rubro. In p̄ma ponit facti narratio. In ſcđa iudicū īſtructio. ibi. Quia vero. Vel ſic ſūma ſm aliū intellectū nōr. Quicq̄đ ꝓcurator reuocatus: ⁊ de h̄ certificatꝰ in iudicio facit in fauorem dñi non tenet: lꝫ reuocatio ad noticiā iudicis vel aduerſarij nō puenit: ſecus ſi illud tendit ad cōmodum aduerſarij. h. d. Ab. c ¶ Indulgētie: forte cōceſſum fuerat capitulo lauduneñ. vt ſi quis eorum in manifeſtū offenſā inciderit ꝙ alium poſſent excōmunicare: ſimilē indulgētiā habes .j. de ver. ſig. ex parte. ibi ꝯceſſum erat canonicꝭ Carnoteñ. ꝙ gemini licitū eēt abſoluere excōmunicatos ꝓ eccl'ia Carnoteñ. niſi ſatiſfactione p̄miſſa ꝓ emenda. d ¶ Articulis. q̄ fuerint alij articuli non habemꝰ. e ¶ Cōteſtata: p ꝓcuratores datos ad totam litem. f ¶ Aſſenſum partiū. h̄ ſolo non valebāt littere poſterius impetrate p̄ter conſenſum partiū: etiam ſi mandatū ꝓcuratoris nō fuerit reuocatū. .ſ. e. cetea. hoc tamē nō fuit allegatuꝫ. vel intellige de alijs litteris ad alios iudices prius impetratis. ⁊ ita planū eſt. g ¶ Impetrate. i. impetrande vt cōſonet glo. Berñ. h ¶ Procurator. nō. ꝙ qñqꝫ dicit falſus ꝓcurator q̄ nunqꝫ fuit: ⁊ talis nec dñm obligat: nec ſoluentē talis ꝓcurator liberat niſi dñs ratū habeat ar .j. đ offi. dele. cū olim. ⁊ .j. e. ti. corā. ff. đ iudi. licet. ⁊ .ff. đ cōdi. cau. da. ſi ꝓcuratori falſo. dr etiam ſi ſus ꝓcurator q̄ fuit ⁊ nō eſt vt h̄: ⁊ iſte liberat ſoluētē ſibi ꝓ dño ignorāte: ſꝫ dñm nō obligat. ff. ſi cer. pe. eiꝰ

a ipſarum ꝓpter ſuſpitionem
quã contra eundeȝ concepe/
rat: mandatum ſibi traditũ
reuocaſſet. Eis igit̃ ꝓponen
tibus ex aduerſo: ꝙ ad nos
vl̃ ad ip̃os huiuſmodi reuo/
b catio non peruenit voſꝗȝ de/
beretis per litteras ipſas ꝓ
cedere per quandam interlo
cutoꝛiam protuliſtis. Petẽ/
te itaꝗȝ ꝓcuratoꝛe ipſoꝛũ vt
c inſpiceretis predictaȝ indul
gẽtiam: ꝓcuratoꝛ ipſius no
bilis ex aduerſo reſpõdit: ꝙ
d non erat per iam dictas lit/
teras ꝓcedenduȝ: exhibens
e alias quaſdam poſterius im
petratas inter alia continen
tes: vt ſi de partium volũta/
te ꝓcederet: cauſã termĩare
tis eandeȝ: alioq̃n ip̃am ſuf
ficienter inſtructam remitte
retis ad ſe. ap. examen cũ in
dulgẽtia memoꝛata: q̃s litte
b ras ip̃i ex eo non valere dice
bant: qꝛ p eundem. A. ⁊ poſt
reuocationẽ mandati fuerãt
impetrate. ¶ Quia v̾o iuxta
generalis ſtatuta cõcilij ap.
c littere quas ſine ſpeciali mã
dato domini q̇s impetrat va
lere nõ debent: niſi ſit ꝺ illis
d perſonis a quibus non ẽ exi
gendum de iure mandatuȝ.
e mãdamus quatenus ſi reuo
catio mandati ad ꝓcuratoꝛẽ

qui in ꝓuincia ⁊. ff. de ſol. ſi quis ſuo. de exceptiõe aũt ꝓcuratoꝛis notabit̃. ī. de ꝓcu. in noſtra preſentia.

a ¶ Propter ſuſpitioneȝ: ſic. ī. de ꝓcur. in noſtra. ꝓ/pter ſuſpitionẽ põt ꝓcuratoꝛ non ſolũ ante ſed etiam poſt litem conte. remoueri. ff. de ꝓcur. item ſi ſuſpectꝰ. puta. ſi affinita/te aliqua aduer/ſario ꝯiungatur ff. e. aut affinita/te: aut ſi familia ris fiat aduerſa/rio ī. ꝺ offi. dele. inſinuante ⁊ q̇/tiẽs noua cauſa ſupuenit. ff. e. ſi poſt. ⁊ hoc ſi pꝰ lit. conteſ. ſȝ cau/ſa cognita. ff. e. ſi poſt li. ⁊. l. q̃ oĩa. ⁊ hoc verum eſt ſi ꝓcuratoꝛ con/tradicat. ſecus ſi conſentit: qꝛ tũc ſine cauſa cogni tione remouetur ī. de procur. au/ditis: ⁊ ante lit. conteſ. nulla cau ſa interueniente ff. e. añ litẽ. Qua re ergo non reuo catur quicquid factum fuit per talem ꝓcuratoꝛem: ra/tio ſatis eſt in euidenti: quia huiuſmodi reuocatio non ꝑuenit ad aduerſariũ vel ad iudicem. vt ex aduerſo ꝓ ponebatur: vt. ī. ſequit̃: ⁊ ideo quicquid cum ip̃o factũ ẽ: valet quouſꝗȝ reuocatio ſit no. aduerſario vel iudi/ci. ī. de procur. mandato. nec ille probauit ꝙ reuocatio mandati ad aduerſariũ vel iudicẽ ꝑueniſſet: ⁊ ideo re cte interlocuti ſunt iudices ſe debere ꝑ hmõi lr̃as ꝓce dere: ⁊ ille nobilis ſuꝑ hoc acquieuit interlocutiõi oſtẽ dendo alias litteras impetratas ꝑ eundeȝ ꝓcuratoꝛẽ que non valẽt: ſi reuocatio ad ip̃m ꝓcuratoꝛẽ ꝑuenit. ad hoc enĩ vt reuocatio teneat: neceſſe eſt vt aduerſa/rium vel ad iudicẽ ꝑueniat. ī. de ꝓcur. mandato. et ibi dicemus de hoc: ⁊ hoc in iudicio: ſecus extra iudiciuȝ vbi ſufficit ꝙ reuocatio perueniat ad procuratoꝛem: ⁊ poſtca nõ valet qꝺ facit in p̄iudiciũ domini: ſed bene valet qꝺ facit anteꝗȝ reuocatio ad eũ ꝑueniat: vt. ī. col ligitur. ver. ſi reuocatio. ⁊c̃. ff. manda. ſi mãdaſſem.

b ¶ Non valere. dicebant. ⁊ merito: quia ip̃e nobilis hanc allegationẽ cõtra aduerſarios allegabat. ergo ꝯ̃ ſe illam reciꝑe tenebat̃. xix. di. ſi romanoꝝ. ⁊. iiij. q. iij. ſi quis teſtibus. ⁊. ix. diſ. neꝗȝ quoꝛũliber. ⁊. iij. q. viij. cuius in agendo. ⁊. ī. de cen. cum olim. ar. cõtra. xxxvij di. ſi quid veri. ⁊ di. x. lege. ⁊ ita ex ꝓpꝛia cõfeſſiõe pro bat ſecũdas litteras nõ valere: cui cõfeſſioni ſtandum videtur: ſed nõ eſt verum niſi reuocatio mãdati ad ꝓ curatoꝛem ꝑuenerit. vt. ī. ſequit̃. ⁊. ff. mã. ſi madaſſem. ar. ꝙ non ſufficit reuocare mandatũ: niſi reuocatio ꝑ/ueniat ad procuratoꝛẽ: vt paret hic ⁊ in. l. predicta: ſi mandaſſem. ⁊ ita põt habere ratas litteras anteꝗȝ re uocatio ꝑueniat ad procur. ſȝ cõfiteat̃ ſe reuocaſſe mã datum: nõ tamẽ cõfitetur reuocationẽ ꝑueniſſe ad ꝓ/curatoꝛẽ. vnde debet illud probare: vt. ī. dicit: ⁊ ita prȝ ꝙ ꝑme etiã nõ debeant valere ſi probetur ꝙ reuocatio ad procuratoꝛẽ ꝑueniſſet: ⁊ tñ dꝛ. ī. ꝙ valẽt: ſȝ hoc ideo eſt: qꝛ reuocatio nõ ꝑuenit ad iudicẽ vl̃ ad aduerſariũ ī. de ꝓcu. mãdato. ⁊ dꝛ de hoc. ſ̃. e. in iſto. c. ⁊ aliud eſt in iudicio. ⁊ aliud ex̃: vt dictũ ẽ. ſ̃. e. nõnulli. §. ſunt ⁊ alij.

c ¶ Sine ſpeciali mãdato. i. expſſo ſm Vinc̃. ⁊ ita prȝ hic ꝙ nõ valẽt lr̃e ſine ſpeciali mãdato: ſȝ cõ/ſtitutio illa. ſ̃. e. nõnulli. male obſuet̃ vt dictũ fuit ibi. ⁊ ſic ꝯfirmat̃ hic tenoꝛ illiꝰ conſti tutionis. Sȝ q̃/liter ꝓbabit q̇s lr̃as impetratas ꝺ mandato dñi. de h̃ dictum ẽ in illa cõſtitutione nonnulli. Si q̇s cõſtituat aliquẽ procuratoꝛẽ ſuũ ad impetrandũ ſufficit oſtẽdere ꝙ ſibi dedit mã/datum ad impe/trãdũ. ſȝ adhuc nõ videt̃ ſuffice/re: qꝛ ꝑ hoc non ꝯſtat ꝙ ille ip̃e/trauerit. nã aliꝰ potuit eas impe trare: et ſic non ſufficit oſtẽdere tale mãdatũ: qꝛ illud nõ probat impetrationem: qꝛ nõ probat h̃ eſſe ꝙ ad hoc ꝯtingit abeſſe. ī. de tranſ. int̃ coꝛpoꝛalia. ⁊. C. vnde cognati. l. nõ h̃. ⁊ ſic videtur adhuc ꝙ neceſſe ſit probare: ꝙ ille procuratoꝛ tales lit teras ip̃etrauit qꝺ erit difficile ꝓbare. q̇d ḡ erit? dico ꝙ neceſſe ẽ ꝙ oſtẽdat ſiue probet mandatũ: ⁊ ꝙ pro/bet ſe ab illo recepiſſe lr̃as cui mandauit ſiue ab alio pro ip̃o: ⁊ ꝯſulo ꝙ tã ꝺ mãdato ꝗȝ de receptione lr̃aꝝ ab illo procuratoꝛe fiat publicũ inſtrumentũ ad faciẽ/dum fidẽ in iudicio ſi ei obijciat̃. ⁊ h̃ credo veꝝ tam in cauſa appellatiõis ꝗȝ in lr̃is q̃ impetrant̃ ꝑ ſimplicem querelã: ſȝ Jo. dixerit ꝙ nõ eſt ita in cauſa appellatio nis: qꝛ ita bene pñt lites finire ꝑ ſñiam ſuſcitari ꝑ ta/les lr̃as ip̃etratas ſine mandato: vt ꝑ alias. acquieſce ret enĩ foꝛte ſñie ſi litteras nõ haberet: ⁊ ſic generalit̃ intelligo cõſtitutionẽ. Nec decre. ⁊ illa. ſ̃. e. nõnulli. ꝺ iure ſic intelligunt̃: tamẽ ſatis credo ſufficere iuramẽ/tum impetrantis cum vno teſte ad faciendũ fideȝ ſuꝑ impetratione litteraꝝ: ex quo conſtat de mandato. ī. ꝺ procu. ex inſinuatiõe. Vinc̃. dixit ꝙ generalis procura toꝛ ſufficit ad h̃ ꝙ eſt ꝯ̃ iſtam lr̃am ⁊ ꝯ̃ legẽ. ff. de offi. eius cui mã. eſt iur. l. j. ſȝ ip̃e exponit ſpeciali. i. expſſo: qꝺ nõ videt̃ veꝝ: qꝛ ĩ generali procuratiõe nihil ꝺ im/petratiõe exp̄mit̃. ⁊ hoc dicit ꝑ legẽ q̃ potius cõtradi cit. ff. de procur. ꝓcuratoꝛ tutoꝝ. ſȝ ſi haberet genera/lẽ ꝓcuratiõeȝ ad lites: ⁊ liberã adminiſtrationẽ: ſatis credo ꝙ poſſit lr̃as impetrare. vt. ff. de procu. ꝓcura/ratoꝛ cui. ī. de ꝓcu. petitio. ſȝ ſi haberet mandatũ gene rale ad negocia tm̃: nõ credo ꝙ poſſit lr̃as impetrare ad lites: qꝛ vt h̃ dꝛ ſpeciale mandatũ exigit̃ in h̃ caſu. ar. l. p̄dicte. ꝓcuratoꝛ tutoꝝ. curia tñ nõ ſuat h̃ ꝙ h̃: ⁊ in ꝯcilio dꝛ: nec daret lr̃as ꝓpter hoc appellanti.

d ¶ Perſonis: puta liberi parẽtes fratres ⁊ affines ⁊ liberti. ff. de ꝓcu. ſȝ ⁊ he ꝑſone. qꝛ ⁊ agere poſſunt ꝓ talibꝰ ꝯiũctis ꝑſonis: dũ tñ ꝯtraria volũtas nõ appa reat. ff. de ꝓcu. pom. §. vlti.

e ¶ Si reuocatio: ſȝ q̇s ꝓbabit reuocationẽ ꝑueniſſe ad ꝓcuratoꝛem in caſu

iſto. capitulum laud. debet pbari hoc. alias regulare eſt: ꝙ actor ſemꝑ debet pbare mandatū: vt dixi. ſ. e. c. nonnulli. papa tamē ꝯriū dicit: ꝙ reus debet pbare: ꝙ nō ſint impetrate ꝑ pcuratorē: q: nō eſt pſumendū ꝙ ſuā pecuniā iacteт. ⁊ ita ppter pſumptionē trāſfert pbatio in reum.

a Dñs reuocauit: ⁊ ita idē eſt ſi mādatum fuerit reuocatū: ac ſi nō habuiſſet mandatum: imo plus. q: cōtra voluntatem dñi. q̄re litere ñ valent: ⁊ ita patet hic ex lr̄a ſequenti: ꝙ ratihabitio in tali caſu locum nō habet aduerſario ꝯtradicente. Itē ſi pcurator mandauit hāc impetrationē alij: nūq̄d valebunt littere ĩpetrate ꝑ illū: videt ꝙ nō. q: pcura. ante lit. coteſta. aliū pcuratorē dare nō poteſt. C. d pcura. neq: tutores. ⁊ l. nulla dubitatio. Tu dicas ꝙ bene valent lr̄e ille impetrate. ꝑ illū cui pcurator mādauit. ⁊ ꝙ dr pcu. ante lit. cōteſta. nō poteſt alium pcuratorē cōſtituere: iſtud verū eſt ad agendū: ſed ad negocia pcu. datus alij demādare poteſt. ff. man. ſi pcuratorē. §. j. ⁊ ff. de nego. geſ. ſi quis mādato. ⁊ talis pcurator bene cōmittit in curia. ⁊ cōſueuit dici in pcuratione: do tibi ptātē vt aliū poſſis: ſi neceſſe fuerit cōſtituere pcuratorē.

Significante. ❧ Diuidit quia primo ponit appellantis narratio. In ſcd̃a appellatiōis cōmiſſio. ibi. Ideoq: Ab. Si. b ❧ Nō de remeñ. ſed videt ꝙ hoc ſibi obeſſe nō debuit: quia ⁊ ſi hoc dixiſſet: nihilominus litteras habuiſſet. ſ. e. ſuper litteris: q: exquo de corpore cōſtat extrinſeca non nocent: licet omnia non exprimant. j. de conſanguini. ⁊ affini. tua nos. ⁊. ff. de rei ven. ſi in rem. in fi. et certum dicit ſiue pprio nomine ſiue demōſtratione que vicem pprij nominis obtinet deſignet: aut etiā digito oſtendat. ff. ſi cer. pe. certū eſt. ⁊. ff. d rei ven. ſi in rem. in fi. Sed iſte pſonalit oſtendit: ergo videt ꝙ ſit ꝑ litteras tales audiendus. Preterea nō debet ei talis error obeſſe cū cōſtet de errore. C. de iur. ⁊ fac. ign. error facti. Preterea falſa cā nō perimit legatū: ſiue falſa demonſtratio. C. de fal. cauſa adie. l. ij. ⁊. ff. de cō. ⁊ dem. falſa demonſtratio. ⁊. j. de cōuer. cōiu. ex pte. ij. nec mēdacium obligantis impedit obligationem. j. de cōuer. coniu. veniens. Sed iſta nō pſunt quia ratio illius decre. ſuper litteris: non habet locū vbiq:. Nunquid ſi ſcienter appellet ſe ſeium in litteris: valebunt littere: quia ſi hoc dixiſſet pape nihilominus litteras habuiſſet: nō pdeſt ei talis ignorantia ſiue error. immo nocet: quia

ꝯuenit: cū min⁹ valere debeant littere: que impetrāt ab illo a quo mādatū dominus a reuocauit: in negocio iuxta priorū cōtinentiā litterarum nō obſtantib⁹ poſterioribus pcedatis. Idem decano et magiſtro. H. canonico Leodiceñ. **Reſcriptū impetratū cōtra homine alicui⁹ dioceſis nō extendit ad homines eiuſdē nōis alteri⁹ dioceſis.**

Significante. Ca. XXXIIII. A. nos noueritis accepiſſe: ꝙ cū. R. cōtra. A. remeñ. dio. ſuꝑ quibuſdā pānis ad iudices lr̄as ĩpetraſſet: idē. A. excipiēdo ppoſuit: ꝙ cū idē non de remeñ. b ſ; de leodiceñ. dio. exiſteret ꝑ hmōi litteras: cum de dioce. Leodiceñ. non faceret aliquam mentionem cōueniri: de iure non poterat nec debebat: ⁊ quia exceptionē huiuſmodi admittere denegarunt noſtram audientiā appellauit. ❧ Ideoq: mādamus: quatenus ſi eſt ita reuocato in irritum ⁊c. Idē priori ſancti Laudiñ. ⁊ ſuccent. roth. **Per reſcriptum impetratum cōtra homines dioceſis non poſſunt conueniri homines ciuitatis.**

Rodul Ca. XXXV. phus clericus rector eccleſie ſancti Chriſtopho. de ciuitate Sagienſi ſua nobis inſinuatione monſtrauit: ꝙ cum magiſter. R. eum per quaſdam litteras cōtra epiſcopum Sagieñ. ⁊ quoſc dam alios Sagieñ. dioc̄. ſuper redditibus ⁊ rebus aliis impetratas a nobis corā iudicib⁹ ſuꝑ eandē eccleſiā ꝑ generalē clauſulā: quidā

littere nō valebūt: vt hic dicit: ⁊ q: nō cadit in iuriſdictionē iſtius delegati. quia papa nō intēdit dare iuriſdictionē: niſi in homine remeñ. dio. ⁊ pterea incōueniens videret ſi tales littere hic deberent valere huic: q: ſic viderent incerte. q: et. v. alius dio. remeñ. ꝑ illas litteras poſſet ꝯueniri. et ita vna clauſula que certa ⁊ determinata videret poſſet trahi ad plures pſonas: qđ eſſe nō debet: q: generalitas ĩ huiuſmodi lr̄is reprobat. ſ. e. ad hoc. ⁊ q: reſcripta ſtricti iuris ſunt. j. de of. dele. p. ⁊. g. ⁊ reſtringende ſunt lites potius q̄ laxande. ſ. e. nonnulli. ⁊ ratio illi⁹ decreta. ſuꝑ litteris tūc habet locū quādo ex eo qđ dictū eſt vel tacitū papa citius mouet ad dādū vel denegandū reſcriptū. j. e. ex inſinnatione. et c. ſi pponente. ⁊ ſ. e. cū adeo. ſed hic nō eſt ita.

Rodul. ❧ Diuidit vt in pxi. decre. Secūda: ibi. Ideoq:. Ab. Siculus c ❧ Sagieñ. dioceſis ꝑ hoc ptz expſſe: ꝙ aliud eſt dicere: ⁊ alios cōphendit cleric⁹ dioceſan⁹: ⁊ alios clericus ciuitateñ. j. de ver. ſig. cū clerici placent. ⁊ ita dicēdo quidā bonoñ. dioce. nullus ciuis poterit cōueniri: ⁊ idō in clauſula illa: ⁊ quidā alij debent poni ⁊ dici ſic: ⁊ quidā alij ciuiatatis ⁊ dioc̄. bonoñ. ⁊ ſic tā de ciuitate q̄ de dioc̄. ꝑ illā clauſulā poterūt ꝯueniri: q: ciuitas ⁊ dioce. diuerſa ſunt. licet ſub vna iuriſdictiōe ſiue vno epō. j. de cenſi. venerabilis. ⁊ eſt ſimile. q: licet epus ſit in eccleſia ⁊ eccleſia in epiſcopo: vt. vij. q. j. ſcire. tamē nūq: noīe epiſcopi nō deſignat eccl̄a: l; ipſe ſit caput eccl̄ie. j. d teſta. requiſiti. Si dixiſſet ſagieñ. epus ⁊ q̄dā alij. tūc ꝑ clauſulā illā: q̄dā alij. videt ꝙ tm̄ illi de ciuitate cōueniri debeāt: q: determinatio pcedens. ſc; ſagieñ. intelligitur repetita: ⁊ eſt ſenſus: quidam alij ſagieñ. vt. xxxij. q. vij. apoſtolus. ⁊. ff. de verbo. ob. ticia. §. j. immo ⁊ de dio. poſſunt cōueniri. j. e. ſignificauit. q: clauſula illa vaga eſt ⁊ generalis: ſed nō extra dio. vt. ſ. eo. paſtoralis. §. j. Si dicas: ⁊ quidē alij ſagieñ. dioce. modo clauſula illa: quidam alij: reſtringit ꝑ determinationē ſequētē ad illos d dio. tm̄: alioq̄n nō eēt dr̄ia int iſta noīa bon. ⁊ dioceſa. ſ; ꝯſtat ꝙ diuerſa ſūt ⁊ diuerſa ſignificāt. nōei ſunt ſynonima: vñ bona fuit appellatio rectoris q erat d ciuitate. Si ſic diceret epus ſagieñ. ⁊ quidā alij iuriſdictiōis ĩpius: vel quidā alij ſubditi ipi⁹: tūc ꝑ clauſulā illā: q̄dā alij poſſet ꝯueniri tā de ciuitate q̄ de dio. q: tal clauſula general ad oēs interi⁹ ⁊ exteri⁹ extēdit. Itē ex alia cā nō poterat ꝯue

niri p lras illas: q2 minora negocia ſibi exprimebant. vnde p generalē clauſulā ſup maioribus nō poterat cō ueniri. ſ. e. ſedes. Sz hāc exceptionē ñ oppoſuit. H. Sz pone q ñ oppoſuiſſet illā exceptionē. nec illā ð ma iori negocio: z ſic iudex pceſſiſſet ad ſententiā eodem nationis: nūqd valuiſſet ſenten/tia: videt q ſic: q2 hmōi excepti/ones dilatorie vi dent. Sed ɔtra credo: q2 p hanc clauſulā: z quoſ/dā alios ſagieñ. dioc. ſup maiori bz negocijs dat iuriſdictio tm̄ in dioceſanis z nō in ciuitate: z p hanc clauſulam: rebus alijs: non dat iuriſdictio ſup maiorib9 ne gotijs. ſ. eo. ſe. des. vnde talis ſnīa nō tenet de/ficiēte iuriſdicti one: nec etiā cre do poſſe proga/ri iuriſdictionez in primo caſu: vt. j. de offi. de/le. p. z. g. nec in alio: q2 cōſenſus priuatorū eū iu dicē nō facit: q nulli pest iuriſ/dictioni. C. ð iu/riſdi. om. iu. l. p/uatorum.

Significa/uit. Diui dit vt in prima pcedenti. Scđa ibi. ideoqz. Ab. a Viueret: iſte comes dū vi uebat poterat p lrās illas cōueniri: ſed eo mortuo ſuc ceſſor ei9 nō pōt: z ſic patet expſſe p decre. iſtā q reſcp ta ſaltē re integra nō extendunt ad ſucceſſores illorū cōtra quos fuerāt impetrata. vel q2 p ea poterant con ueniri: z ita morte illi9 cōtra quē impetrat finit man datū: ſicut et morte mādantis. j. de offi. dele. relatū. et c. gratū. z. c. licet. z. j. de offi. deleg. c. vlti. z ſic eodem modo finit morte impetrātis. ita q nō trāſit ad ſuc/ceſſores ſaltē re integra: z hoc ideo ɔtingit: quia reſcri pta pſonalia ſunt nec ad pſonas vel ad res alias q̄s q ɔtinet. ibi. extēdunt. j. ð offi. dele. cū olim: z. c. p. z. g. z hoc pbat hic manifeſte: arg. cōtra. j. ð iudi. quia. v. z. j. de aliena muta. iu. c. j. z. ij. z. j. de cōceſ. pben. ppo/ſuit. ſed verū eſt q re integra finiunt hmōi reſcripta vt hic dicit: z eſt hic arg. q data lrarū eſt cōſiderāda ſ. eo. eam te. z. c. cōſtitut9. Cōtra. j. de pben. dilectus. ij. vbi de hoc: z in. c. eaz te. Jtē ſignat cōtra. j. de fo. cō pe. dilecti filij. ibi cōuenit ſucceſſor p litteras impetra tas cōtra pdeceſſorem: ſed hic conueniebat ſucceſſor z anteceſſor p clauſulā generalem: z ideo re integra fi nitur hic tale mādatū. ſed ibi. ſcz in cōtrario litteres petrate ſpecialiter fuerūt cōtra pdeceſſorem: z fingi tur vna pſona anteceſſor z ſucceſſor: q2 ɔ dignitate/ impetrate intelligunt que nō morit. j. de offi. delega quoniā. Abbas. Sed ſi dictū fuiſſet cōtra epm Tul/leñ. z comitem. Namutē. tūc co/mitiſſa poterit cōueniri: q2 con tra comitatū lit tere impetrant: z ſic poterat cō/ueniri quicunqz ſuccederet in co mitatu illo: ſicut j. c. dilecti. Vel dic q in. c. dile/cti. pdeceſſor fu it citatus: z ſic planū eſt z nul/lum cōtrariū: ſz h nō colligit ex c. dilecti. q an/teceſſor fuerat ci catus. b Viueret: z ſic videt q ſi ci/tatus fuiſſet fra ter illi9 comitiſ/ſe ppetuatū fuiſ ſet reſcriptū con tra ſucceſſores il lius cōtra quem ipetrat. z eadē rōne z impetrā/tis ſicut ppetua tur p citationē q̄tū ad mortem delegantis: vt poſt deceſſuz va leat delegantis vt in pdictis de cre. de offi. dele. q̄tū. z licet arg. j. de ap. vt debi tus. ſ. e. c. capi/tulū ſancte cru/cis. nā video q alia que nō tranſeunt ad ſucceſſores poſt cōminationē trāſeunt. arg. j. de dona. c. vlti. a con trario ſenſu. arg: z. C. de reuo. dona. l. j. in fi. z in que rela. inoffi. teſta. C. de inoffi. teſta. ſi pater. z. l. ſi qs fi/liū. z melius. ff. ð inoffi. teſta. poſthumus. §. vlti. z. C. de noua. ſi delegatio. z iudicio cepto negociuz tranſit ad heredes. C. de iur. ca. aūt pricipales. Satis credo q ſi ille fuiſſet ad iudiciū euocat9: ppetuate eſſent lit tere: vt ſucceſſores impetrātis poſſent agere poſtea p illas z cōtra reū z ſucceſſores ipius: vt hic innuit ſa/tis expſſe: cū dicit: nec p lrās ipas fuit ad iudiciū euo/cat9: z poſtea dicit: ſi ita eſt. Vnde illa clauſula reſpi cit oīa ſupradicta. ſ. q eo viuēte fuerūt impetrate nec fuit ad iudiciū euocat9: z. ſ. ſi. ſ. eo. olim: vbi clauſula iſta ſi ita eſt: reſpicit omnia ſuperiora

Ex inſinuatione. Diuidit in duas ptes. nā in prima ponit partis deciſa q̄rela. Scđo pui/ſio: ibi. Quo circa. Ab. c De monitorijs: ſic pa/tet q executorie nō valent facientes mentionē de mo/nitorijs vbi monitorie nō pceſſerint: q2 veritate taci/

---

alij conueniſſet: idem rector pposuit excipiendo. q cum eſſet de ciuitate Sagienſi: et ſub eadē clauſula: nullus de ciuitate ipa intelligit inclu/ſus cōueniri nō poterat p eā dem: z q2 dicti iudices exce/ptiōez hmōi recuſarēt admit tere: noſtrā audientiā appel lauit. Ideoqz mādamus: quaten9 ſi eſt ita: reuocetis i irritum zc. Idem abbati ſā cti Jacobi.

Si cōueniēdus p clauſulam moriat re inte/gra ſucceſſor conueniri non poteſt. Ca. XXXVI.

Significauit nobis co/mitiſſa Namuteñ. q cū mortuo comite fratre ſuo: ip ſa in ei9 ſucceſſerit comitatu. b. z g. p quaſdā lrās apoſto/licas cōtra Tuleñ epiſcopuz z quoſdā alios clericos z la icos impetratas eā: corā iu/dicib9 ad quos obtente fue/rāt: ſup quadā ſumma pecu/nie quā eidē fratri ſuo ſe mu tuaſſe dicebāt: p illā genera/lez clauſulā: quidā alij: quia in pdicto comitatu ſucceſſe/rat cōuenerūt: excipiēte ita/qz pcuratore ſuo: q cum ad/huc frater eiuſdez mulieris a viueret qñ eedē littere impe b trate fuerūt: nec p ipaſ dū vi ueret fuerat ad iudiciū euo/catus: earū auctoritate non poterat ɔueniri: z q2 iudiceſ exceptionē non admittebāt ipius: noſtrā audientiā ap/pellauit: z. j. Ideoqz man dam9: quatenus ſi eſt ita re uocato in irritū zc. Idem abbati ſancti Victoris.

Nō valent littere executorie in q b9 impetrans falſo dixit mo nitorias pceſſiſſe. XXXVII.

Ex inſinuatiōe epi Am biañ. accepimus. q. J. clericus ſup ei9 pulſiōe ad ipm pceptoriaſ: z poſtmodū ad vos executorias ɔtra eū lrās ipetrauit: z. j. Quo/circa mādam9: quatenus ſi nulle monitorie ſup hoc pre/ceſſerint: executorijſ ſupſede atis eiſdē: dūmō eedē execu/c torie ð monitorijs fecerit mē tionē: alioquin in executio nis negocio: iuxta directum ad vos p ipo mādatū: rōne pꝟia pcedatis. Idem No. uieñ. epiſcopo.

Ceſſantibus clauſulis in dubio papa nō

ta ſunt obtente: ⁊ falſitate expreſſa: vt facili⁹ literas
executorias obtineret tali q̄z ſi tacuiſſet veritatē exp̄/
mendo executorias nō habuiſſet. ſic. ſ̄. e. ſup litteris.
Item ſi tacuiſſet aliū de mādato pape fuiſſe receptum
nō valuiſſet reſcriptū. ī. eo. mandatū. ⁊. c. abbate. que
tm̄ ſint exprimē
da in beneficijs
imperrātis dice
tur. ī. eo. c. ſi ꝓpo
nente. quādoq̄z
tn̄ executorie pri
ma vice cōcedū/
tur. ſ̄. e. c. capi/
tulū ſancte cru/
cis. ſed illud de
ſpāli gratia: ſed
ordo ⁊ cōſuetu/
do curie eſt: ꝙ ꝓ
mo monitorie. ſe
cūdo ꝓceptorie
vltimo executo/
rie cōceduntꝰ. ſ̄.
eo. cōſtituit⁹. ⁊ ē
hic ar. ꝙ ſi quis
in aliquo inſtru
mento faciat mē
tionē alteri⁹ in/
ſtrumēti: nō cre
ditur ei niſi ex/
hibeat primum
C. de eden. aūt ſi
quis: ⁊. ī. de fi. in
ſtrum̄. c. j. ⁊. ī. de
of. dle. cū i. iure.

Intendit grauare eundē col/
latorem ſup ꝓuiſione duoꝝ:
ideo ſecundus impetrās re/
pelliꝰ ſiue primus expectet
ſiue ſit iam gratiā ꝯſecutus.

a Mādatū C. XXXVIII.
Mandatū apoſtolicum ad te di/
rectū: vt magiſtrū. S. face/
res in canonicum recipi ⁊ in
fratrez Nouieñ. eccleſie: ſi ꝓ
alio ibidem non ſcripſimus
qui huiuſmodi gratiam pro
ſequatꝰ: alio iam beneficium
per noſtras litteras obtinen
te: ꝓſequi nō teneris. Cū
b ſuper receptione duorū gra/
uandi eccleſiam antedictaz:
c non fuit intētio mādatoris.

Idem. Eccleſia in qua papa
primo dedit monitorias. ſe/
cūdo executorias. ꝑ primum
nō ꝑ ſcd̄m itelligiꝰ grauata

Litteris Ca. XXXIX
Litteris apoſtolicis ad vos di
rectis vt. H. clericum recipe/
retis in canonicū ⁊ i fratrē:
niſi ꝓ alio fuiſſet per nos ec
cleſia veſtra grauata: mada
tum noſtrum vos exequi vo
lumus ⁊ mandamus. Nō
obſtante ꝙ. T. ſubdiaco. per
noſtras litteras executori/
as recepiſtis: qui a bone me
d morie. b. pre. noſtro monito/
e rias impetrauit. Cū factū
pre. noſtri potius q̄z noſtrū
fuerimus proſecuti.

Idem. Dioceſanus cui ſcribitur: vt
in dioce. ſua vbi pro alio ſcri
ptum non eſt prouideat vel
faciat prouideri: non poteſt
id exequi circa beneficiū ſpe
ctans ad collationem alteri/
us iam pro alio grauati.

Abbatem Ca. XL.
Abbatem qui mandatuz apoſto
f licū iā recepit: vt. S. clerico
in aliqua eccleſiaꝝ ſui mona

Manda/
tū apl'icū
Hec decre. le
giꝰ pricipaliter
duob⁹ modis ⁊ ſm intellectū glo. h. d. vt in rubro. Sz
ſm aliū intellectū. h. d. Nō intendit papa eūdē colla/
torē grauare de duobus vbi ꝓ ſcd̄o ſcribit cū clauſula
ſi ꝓ alio nō eſt ſcriptū qui hmōi gratiā ꝓſequatꝰ etiaz
primo tēpore date vel ꝓſentiōis ſcd̄i gratiā aſſecuto.
In prima ponit dictū. In ſcd̄o ei⁹ rationē: ibi. Cū ſu/
per Ab. Si. a Mandatū: videꝰ fatua hec q̄ſtio.
cū dicereꝰ i lr̄is: ſi pro alio nō ſcripſim⁹ qui hmōi gra
tiā ꝓſequatꝰ: dubiū potuit eſſe ex eo ꝙ dicit: qui hmōi
gratiā ꝓſequatꝰ: q2 iam receperant aliū de mādato pa
pe: ⁊ ſic nō ꝓſequebatꝰ: imo iā ꝓſecutus erat illā grati/
am: ex quo credebat ex verbo illo ꝓſequatꝰ qđ nō con
peteret ei exceptio: cū iam eſſet receptus: multo forti⁹
cōpetebat: vt hic patet: ⁊ competit hec receptio rece/
pto mādato: ſi poſtea ꝓ alio mandeꝰ. licet primus ad
huc nō ſit receptus. ī. e. abbatē. ⁊. ſ̄. eo. capitulū ſancte
crucis. ſecus ſi eſſet repulſus. b Receptione: ⁊ ita
habes hic. ī. c. xxi. ⁊. c. abbatē. ꝙ papa nō intēdit ali
quos grauare ſup receptione duoꝝ. quare ſi ſcribit ꝓ
aliquo recipiendo in aliqua eccl'ia: licet clauſula illa ſi
ꝓ alio nō ſcripſimus nō ſit ibi: tn̄ ſubintelligiꝰ ſicut il
la ſi ꝑſona idonea eſt. ī. de elec. cauſam que. ⁊ ſicut illa
ſi preces veritate nitantur. ſ̄. e. c. ij. quia non eſt inten
tio pape grauare aliquos in receptione pluriuz: vt di
cit hic. Alij dicunt cōtrariū: ꝙ in fauorē eccleſie poniꝰ
illa clauſula: ſi ꝓ alio nō ſcripſimus. quia ſi nō appo/
naꝰ nihilomin⁹ teneꝰ eum recipere: ꝓ quo ſcd̄o man/
daꝰ. Sed iſta littera vt mihi videꝰ cōtradicit. ⁊ papa
conſueuit illā exceptionē remouere dicendo: nō obſtā/
te ſi ꝓ alio vel alijs ſcripſimus: ſicut dicit. nō obſtāte
certo canonicoꝝ numero iuramento firmato vel qua/
cūq̄z alia firmitate vallato: ⁊ ſm illos fruſtra apponi
tur nō obſtante ſi ꝓ alio. ⁊c̄. c Nō fuit intentio.
arg. ꝙ papa ꝑ ſuas lr̄as nō vult alicui graue ꝓiudiciū
inferre. ſi. ī. d of.
dele. ſ̄. e. ⁊. ī. de
offi. or. licet. ⁊. ī.
de auto. ⁊ vſu
pallij. ex tuarū.
⁊. ix. q. iij. nunc
vero. ⁊. ff. ne q̄d i
lo. pu. l. ij. §. ſi
quis a principe.
⁊. §. merito. ⁊. ī.
de conſue. cum
olim. in fi. Item
intentio mandā
tis conſiderāda
eſt. ī. de ꝓben. cū
cauſam. ⁊. c. vl.
⁊. ī. de ꝓcurato.
petitio. ⁊ eadem
rō que mouet de
legantem moue
re debet delega/
tū. ſ̄. e. ſup lr̄is.
Litteris
apoſtolic.
Diuidiꝰ. qui a
primo ponit mā
datū qđ exeq̄ iu
bet. Scd̄o tollit
exceptionē: ibi.
nō obſtāte. Ter
tio exprimit cau
ſaz: ibi. cū factū
Abbas Si.
d Monitorias: ar. ꝙ ꝑ monitorias ius acquiritur
qđ nō eſt verū. nec etiā ꝑ ꝓceptorias vel etiā executo/
rias: ſed officū iudicis imploret vt recipiaꝰ. de h̄ no.
ī. de renūc. veniens in no. que incip it argu. e Cū
factū ꝓdeceſſoris. No. ar. qđ ſucceſſor teneꝰ adimple/
re factū ꝓdeceſſoris ſui. xij. q. v. q2 Io. et. xvj. q. vj. il/
lud. ſic ⁊ mandatū ſeu ꝓceptū factū ꝓdeceſſori ſucceſ/
ſor teneꝰ adimplere. xviij. q. ij. dudū. ſic etiam patet ex
hac decre. ꝙ ſi aliquis ſit receptus ad mandatum le/
gati vel ꝓdeceſſoris: ꝑ hoc nō fit iudicium ſucceſſori:
nec intelligiꝰ eccleſia grauata in eo caſu: ⁊ ſic clauſula
illa: ſi ad mandatū pape aliū nō recepiſtis. habet tm̄
locū in eo qui mandat: nec habet exceptionē ſi ad mā
datū ꝓdeceſſoris vel legati aliū recepit: ſed etiā in le/
gato ipſius mādantis videtur contrarium: quia aucto
ritate pape qui delegauit factū eſt: ⁊ qui per alium fa
cit ꝑ ſeipm̄ facere videꝰ. ff. d admi. tu. ita tn̄. §. geſſiſſe
⁊. ī. de ſen. exco. mulieres. ſi hoc ſit factum de ſpeciali
mādato locū haberet exceptio: ſz d generali nō videꝰ.
Abbatem. Comode nō poteſt iſta decre. diui/
di cū vnico cōſtructu ꝯtineaꝰ. pōt tn̄ quo ad in/
tellectum ſic diuidi: quia primo ponit thema ex quo
reſultat tacita queſtio. Scd̄o: ibi. Cogi. poniꝰ ei⁹ ſolu
tio f Iam recepit: vide quod dicit: qui manda
tum apoſtolicum iam recepit: non dixit: qui iam ꝓui
derit: ⁊ ſic patet ꝙ qui primo ſuū mandatum rep̄ſen/
tat. ille debet beneficiū obtinere. vt. ſ̄. eo. capitulū ſan
cte crucis: ⁊. ī. de ap. vt debitus. ⁊ ſic tenebaꝰ Abbas
iſte ꝓuidere. S. clerico dū tamē alij de mādato eiuſdē

non ꝓuiderit:nec ep̄us ꝑ lr̄as illas generales pōt co/
gere abbatē:vt dicit ſup eccl'ijs vel bn̄ficijs cōferēdis.
Iſta tria capitula ſuperiꝰ ꝓxima idē videnť dicere:tn̄
differunt. a ¶ Per lr̄as generales:hic habes ꝙ ge/
nerale mandatū ſcd̄o impetratū non derogat ſpeciali.
primo impetra/
to:de hac mate
ria dictū ē. ſ. e.
ca.j. b ¶ Pro
uideri:ꝑ hāc for
mā nō poteſt fa/
cere prouideri ī
aliqua ꝑlatura.
.j.de p̄ben.c.vl.
niſi hoc ſpeciali/
ter exprimať in
litteris:vt hic in
fi.dicit huiꝰ.ca.
ꝑ iſtam formam
facias ꝓuideri.
executor: cui h'
ius mandať po/
teſt ſolummodo
excommunicare
cōtradicentes ſi
bi:ſed nō poteſt
euꝫ inſtituere vľ
in poſſeſſionem
mittere. Contra
riū tamen vide/
tur.j.de p̄ben. ꝓ
illoꝝ.ſed non cō
tradicit ⁊ intellige ꝓut ibi notatur.ſꝫ ꝑ formā iſtā mā
damꝰ tibi ꝙ ꝓuideas tali in aliqua eccleſiaꝝ tuarū:po
tes illū ponere in poſſeſſione inueſtire ac excōicare
cōtradictores: niſi rationabile aliq̄d oſtēdať.ſed ꝙ di
cit hic in fi.poteſtatē habeat ꝓuidēdi:⁊ ita vtraqꝫ for
marū iſtarū exprimiť in.c.iſto abbatē. ⁊ de h' no.j.de
cōceſ.p̄ben.cum noſtris.⁊.j.de p̄ben.c.vlti. Bern̄.
c ¶ Prouidēdi:cū diciť in litteris auctoritate noſtra
ꝓuideas ī aliq̄ eccl'a tue dioce.etiā ſi curā habeat aiaꝝ.

AB excōicato. ¶ Diuidiť.q2 prio ponit factū
ex q̄ reſultat queſtio.Secūdo.ibi.nō excōmuni/
catori poniť ſolutio.Tercio ī ſolutione ratione interſe
rit:ibi:Qui de facto.Ab.Si. d ¶ Cōcilij.j.de ſen.
excō.ſacro. e ¶ Ad excōicatorē.Sꝫ quare remittiť
ad ipſum cū iam inique ꝓceſſerit contra ipſum:⁊ ideo
ſuſpectus ē ei. Ad hoc dicas ꝙ hec eſt forma ⁊ ꝯſuetu
do eccleſie. ꝙ ſi aliquis conqueriť ſe excōmunicatū in
iuſte fuiſſe ſiue contra debitam formam concilij gene/
ralis.ſi periculum nō eſt in mora: remittitur abſoluē
dus ad ſuum excōmunicatorem.j.de ſentē.excō.ſacro.
⁊ in hoc deferť ipſi excōmunicatori: vt factū ſuū ipſe
corrigat qui veritatē ignorare in ꝓprio facto non de/
bet:vt hic dicit.j.de offi.ordi.ad reprimendā: ⁊ forte
ad verecūdiā ſuā vt ſuū ꝓpriū factū corrigat ⁊ emēdet
qd̄ idē pōt.j.de ac. q̄liter ⁊ qn̄ ⁊.j.de elec.noſti.⁊.xxx/
v.q.ix.ꝙ q̄s.ſꝫ potiꝰ parciť ei:ex eo ꝙ ipēmet abſoluet
maiꝰ ē ei opprobriū ſi aliꝰ factū ſuū corrigeret:nec dꝫ
etiā expectare vt ab alijs corrigať.ī autē. de nup.in fi.
col.iiij.⁊ iō dicit:lꝫ ī h' deferať eidē:⁊ q2 ꝑ ſimplicē q̄ri
moniā retulit hec ad ſuꝑiorē ⁊ nō ꝑ appellationē re/
mittiť ad excōicatorē. ſi em̄ appellaſſet nō remittere
tur ad excōicatorē.j. d̄ ſentē.excō.ꝑ tuas:niſi vellet ſu
ꝑior ei facere grām:vt ibi dicto.c.ꝑ tuas.⁊ h' ī ordina
rio.ſecꝰ ī delegato qn̄ ab ipſo appellať:tunc nō remit/
titur ad delegatum.Sꝫ quid de cauſa principali.nun

a ſterij prouideret ⁊ ꝑ litteras
generales ad dioce.obtētas
vt ī dioce.ſua vbi ꝓ alio ſcri
b ptū non eſſet:faceret ꝓuide
ri:cogi iuris ratio nō ꝑmit
tit:nec ſuꝑ cōferendis eccle/
ſijs aut beneficijs aggraua/
ri:etiā ſi facultatem habeat
c dioce.ꝑ eaſdē lr̄as ꝓuidēdi.

Idem. Per reſcriptum dire
ctuꝫ excōicatori vt abſoluat
excōicatū.ſi cōtra cōciliū euꝫ
excōicauit datis executoribꝰ
qui eo nō parēte exequātur:
nō excōicatori ſed executori/
bus cognitio demādatur.

AB excōica/ C.XLI
d to:q̄ ꝯ̄ ſtatuta concilij
generalis aſſerit ſe ligatum
e lr̄is ad excōicatorē obtētľ vt
f ſi ē ita ſine difficultate abſol
uat eundē:⁊ alijs deputatis
iudicibꝰ q̄ eo nō parēte man
g datū apo.exequāť.nō q2 ex/
h cōicatori:q̄ de facto ſuo in h'
certꝰ eſſe debet: licet in hoc
i deferať eidē ſed illis cogni/
tio demādať.

Idem. Si im
petrans reſcriptum ad bene
ficium dixit ſe non benefica
tum cum tamen haberet be
neficium:licet exiguum non
valet reſcriptum. Caplm.

SI ꝓponēte ali .XLII.
quo nōdum ſe benefici
um eccleſiaſticum aſſecutum
ſuper prouiſione ipſius: licꝫ
k nimis competens obtinen/

quid ipſe idem pōteſt cognoſcere de hoc.ita quidēꝫ ex
quo nō appellauit:debuit em̄ appellare: ⁊ ſic eſſet ex/
emptus in totum.ar.j.de appel.ad hec.⁊.c.ꝓpoſuit.⁊
ita ſuſpenſus vel excōicatus minori excommunicati
pōt abſoluere excōicatū.j.de ſentē.excō.ſacro.⁊ ſuſ/
pēſus ſuſpenſū.
.j.de ſenten.ex/
com.duobꝰ.vbi
de h'. Si vero iu
dex iſte certus ē
ꝙ iuſte ꝓceſſit:
n̄ abſoluet illū.
q2 delegatꝰ cū d̄
hoc cōſtiterit re
mitteret illū ad
ſuum excōmuni/
catorem: vt eiꝰ
mādato pareať.
q̄d d̄ principali
q̄ſtione: dic vt ī
vltia notula dꝫ.
f ¶ Difficulta/
te:iuramamenti
vel alicuiꝰ man
dati aut cautio/
nis. g ¶ Ex/
equanť:iſti nō
pn̄t abſoluere il
lū niſi poſt ťmi/
nū elapſū aſſig/
natū ipi excōica
tori:al's non te/
neret abſolutio ſic.j.d̄ appel.vt debitꝰ. h ¶ De facto
ſuo certꝰ ē e:⁊ ſic videť ꝙ nō lꝫ alicui factū ꝓpͥū igno/
rare.⁊ h' veꝝ ē niſi habuerit ꝓbabilem cām ignorātie
xxxiiij.q.ij.ī lectū.ar.j.q.j.ſiq̄s a ſymoniacľ. al's igno
rātia ꝓprij facti nō excuſat: q2 n̄ ē viſiľe ꝙ q̄s ignoret
vires ꝑ̄imonij ſui.C.d̄ reſcin.ven.q̄ſq̄s.⁊ h'.ſꝫ in fa/
cto alieno tolerabiľ ē error vľ ignorātia.ff.ꝓ ſuo.l.vl.⁊
h' veꝝ ē ſi ꝓbabiľ ē:ſꝫ craſſa ⁊ ſupina ignorātia ī facto
alieno nō excuſat.xvj.diſt.ꝙ dicitľ.⁊.xij.q.ij.q̄ ⁊ hūa
nis:⁊.j.d̄ poſtu.c.j.ī talibꝰ nō req̄riť ꝙ ſit nimis dili/
gēs ⁊ curioſus nec nimis negligēs.ff.de iur.⁊ fa.igno
rā.nec ſupīa. ⁊ d̄ hac maťia no.j.q.iiij.§.notādū. ar.
ē h' ꝙ ī notorijs nulle ſūt ꝑtes iudicľ:niſi q̄ntū ad ſen
tētiā. i ¶ Cognitio.tn̄ anq̄ꝫ ꝯgnoſcāt vtꝝ iuſte vel ī
iuſte ſit excōicatꝰ dꝫ abſolui: ſi h' petierit ꝑ̄ſtita cautio
ne ⁊ iuramēto ꝙ parebit mādatľ eccl'ie.j.de offi.dele.
cū ꝯtigat:⁊ poſtea iſti delegati ꝯgnoſcāt vtꝝ fuerit ex
cōicatꝰ ꝯ̄ ſtatuta ꝯcilij generaľ:⁊ ſi īuenerit ꝙ iuſte fu
erit excōicatꝰ:aut ſuata fuerit forma ꝯcilij remittēt il
lū ad ſuū excōicatorē:vt eiꝰ mādato pareat ſuꝑ cā ꝓ
q̄ fuerit excōicatꝰ.j de offi.dele.prudētiā.verſus finē.⁊ h'
qd̄ diximꝰ dꝫ ſtatī abſolui anq̄ꝫ ꝯgnoſcať: veꝝ eſt niſi
aduerſariꝰ obijciat ꝙ nō dꝫ ſtatī abſolui: q2 fuerit ex/
cōicatꝰ ꝓ manifeſta offenſa:vľ q2 nō paret rei iudi.ff.
de rei ven.qui reſtituere:⁊.j.de offi.dele.querenti.quo
probato non abſolueť niſi ſatiſfaciat.j.de vbo.ſig.
ex ꝑte.⁊.c.ſe.⁊.j.d̄ ſen.excō.ſolet in decre.noua.Si vo
īuenerit ꝙ iniuſte fuerit excōicatꝰ:tūc delegati iſti co/
gnoſcēt de cā illa ꝓ q̄ fuit excōicatꝰ.

SI propo nente. ¶ Hodie dicēdū eſt vt clariꝰ habeť ī.c.ſi
motu ꝓprio.de p̄bē.li.vj.vbi indiſtīcte deciditť ꝙ q̄le
cūqꝫ bn̄ficiū habeat īpetrās niſi d̄ illo faciat mētionē.
nō valet īpetratio ſcd̄i. Et diuidiť iſta decreta.ī duas
ꝑtes. In pria q̄ſtio.ī ſcd̄a ſolutio:ibi. Illud. Ab.Si.
k ¶ Cōpetens: ſed videť ꝙ hoc obeſſe non debeat:

a tis reſcriptū ap. de h̄ mentionem faciens impetretur. Il b lud veluti fraudulenter obtentum dicimus nō valere.

Idem epiſcopo pariſienſi.

Abutētes reſcpto apſtico in caſibꝰ hic enumeratis ꝓuantur cōmodo reſcpti ꝛ cōdemnātur in ſūptibus ꝛ damnis aduerſario ca. XLIII

Quia nō nulli diuerſis modis lr̄is apoſtolicis abutūt̄: ſtatuimꝰ: vt quicūqꝫ ob b tētas ſub nomīe ſuo litteras c alijs eiuſdē noīs tradūt: quiqꝫ volunt fatigant indebite ꝑ eaſdē: ꝛ qui eas tali modo recipiūt quiqꝫ illos ꝯ quos d nihil habēt q̄ſtionis faciunt in iudiciū euocari: aut lr̄as e ip̄as ad futuraſ trahūt ꝯtrouerſias: q̄ nōdum fuerāt tēpore īpetrationis exorte: ſeu f queqꝫ ſuper vno negocio vel

q2 hmōi modica non nocēt. modica eñ res nō inducit ſymoniā. ī. de ſymo. ꝛ ſi q̄ſtiones. ꝛ. j. q. j. iudices. ꝛ modicū damnū defacili tolerat̄. xij. q. ij. bone rei. ꝛ modica pt ep̄s alienare. xij. q. ij. terrulas. nec ꝓ modico reſtitutio dat̄. ff. de in inte. reſti. ſcio. ꝛ ꝓ modico nec plꝰ nec minus: de cō ſe. diſ. ij. reuera. nec pro modico dat̄ actio de dolo. ff. de dolo. ſi oleū. in fi. Sꝫ cōtrarium videtur quia fraudulent̄ tacuiſſe videtur: vt citiꝰ litteras impetret: ꝛ que in fraudem fiūt imputant̄. ſ. eo. ſup litteris. Preterea iſte recipiendo modicū beneficiū ſibi ꝑiudicauit. vnde q̄rat ſibi victum ex artificio ſuo vt. xcj. di. clericꝰ victuꝫ: quia ex quo ſemel placuit amplius diſplicere non pōt. xxxij. q. v. horrendus. ꝛ vnuſquiſqꝫ in ea vocatiōe maneat in qua vocatus eſt. lxx. di. ſanctoruꝫ. Et exemplo apoſtoli faciat dicentis: Ad omnia q̄ mihi opus erāt miniſtrauerunt manus iſte. xxj. q. j. c. j. imo non eſt aliquis inſtituēdus: niſi tm̄ ſibi aſſignet̄: ꝙ ſibi ꝓuidere ꝛ epiſcopalia iura ꝑſoluere poſſit. ī. de prebē. de monachis. planum eſt enī ꝙ tenetur inde facere mentioneꝫ: al's non valerent littere: ꝛ ſic ſoluitur hic queſtio iſta que ponebat̄. ī. ō preben. cum teneamur. Sed aduerte qō dicit: in prin. ſi aliquo ꝓponente ſe nullum beneficium eccleſiaſticum aſſecutū. ſi ita quis modicum habens beneficiū ſignificet pape: ſine dubio mentitur: ꝛ ideo nullum cōmodum debet habere de litteris. ſ. eo. ſup litteris. quia in fraudē tacet modicum beneficiuꝫ. Sed ſi aliquis diceret ita domīo pape: ſupplicat ſanctitati veſtre talis paup clericus: vt in tali eccleſia beneficium conferre dignemini: nunquid valēt tales littere: quia tacuit de modico beneficio: ꝛ tamē verū dixit: quia pauper eſt in veritate? Iſta forma non videt̄ cōtradicere huic decre. quia non dicit ſe habere vel nō habere beneficiū. Dici poteſt adhuc ꝙ nō valent: quia ſemꝑ videt̄ tacere in fraudem beneficiuꝫ: lꝫ modicum vt citius litteras obtineat ſimpliciter ſe pauperē clericum appellando: quia ꝑ hoc intelligit papa ꝙ nullum habeat beneficiū. ar. cōtra. ī. ō ꝑben. dilectus filius. g. ꝛ benedicunt ꝙ nō eſt neceſſe ꝙ de modico teneat̄ facere mentionē. ſ. e. poſtulaſti. a De hoc mentionem. Nō ergo ꝙ qui habet modicū bn̄ficiū: nihilominus tenetur inde facere mentionē ꝛ multe cōditiones alie ſubintelligunt̄: ſine q̄bus littere non valent ſi eſt clericus. ī. de tranſac. ex litteris. Itē ſi non habeat aliud beneficiū. ſ. e. cum adeo. Item ſi vult reſidere ī eccleſia. ī. de cleri. non reſi. relatum. Itē ſi eſt dignus. ſ. eo. cum adeo. ꝛ. ī. de elec. cauſaꝫ que. Itē ſi eccleſia tot poteſt ſufficere. ī. de inſti. c. j. ꝛ. c. auctoritate. ꝛ de vi. ꝛ hone. cleri. quoniā. ꝛ. ſ. de conſti. cum. M. ferra. Iteꝫ ſi de terra illa eſt oriūdus. lxxj. diſ. hortamur. ꝛ. C. de epi. ꝛ cleri. in eccleſijs. ꝛ. ī. de cleri ꝑegri. te nob. Si habet ꝑpetuam vicariam: que ſufficiat ſibi. ſ. e. poſtulaſti. Item ſi ad mandatum pape alius ſit receptus. ſ. eo. tribus ꝓximis ca. vel ſi quā aliā iuſtā habeat excuſationē. ſ. e. ſi quando. vnde potes notare. ꝟſus. Clericus indigena dignus paup reſidenſqꝫ. Redditꝰ vt pateant ſcriptis ſūt iſta notanda.

Quia nōnulli. Septem ſpecies fraudis ponūtur in hac decre. quarum tres comittūtur in impetrādo: ꝛ quattuor in abuteñ. pena vero cōmunis eſt omnibꝰ videlicet ꝓuatur cōmodo litteraꝝ ꝛ cōdemnat̄ in expenſis. ꝛ hoc ſufficit ꝓ ſūmario ꝛ diuiſiōe ſm Io. an. vel dic ſcđm Ab. Sicu. vt in rubro.

b Sub nomine ſuo. ſex vitia in hoc caſu repꝛhenduntur. Primo repꝛhendunt̄ illi qui litteras ſuo nomīe impetrātes alijs eiuſdem nominis tradunt: et qui eas tali modo recipiunt. Item ꝛ illi qui trahunt ad iudicium illos: contra quos nil habent queſtionis: et qui litteras ad futura extendunt negocia: que nōdum erant tempore impetrati reſcripti exorta. Item qui ſuper vno negocio trahunt reum ad diuerſos iudices: vel etiam trahunt reum ſuper pluribus ꝑſonalibus actionibus coram diuerſis delegatis: que ſub vno iudice cōmodius tractarentur. Item ꝛ reus qui eodem tempore trahit actorem ad diuerſa loca vel indeterminata ad villam que habet cōmune nomen cum pluribus villis. omnes iſte ꝑſone que maliciam iſtam exercent: carere debent cōmodo litterarū: ꝛ in expenſis ſunt puniende: ꝛ hec dicit decre. c Nominis. tali malicie obuiandū eſt: ꝛ poteſt defacili obuiari: vt ꝓpriū nomen cum cognomine in litteris apponat̄: ꝛ huiuſmodi generalitas nominis remoueat̄: ita ꝙ de ꝑſona cōtenta in litteris cōſtet. ar. ff. ſi cer. peta. certuꝫ. ꝛ tam iſti qui litteras tradunt q̄ꝫ qui modo tali recipiunt eodem reatu criminis inuoluunt̄. ſimile. ī. de reſti. ſpoli. ſepe contingit. ꝛ. ī. de aliena. iu. mu. cā fa. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. ī. de iudi. quia. v. d Queſtionis. ꝛ iſti quidem recte puniūtur: qui calumnioſe trahunt alios ad iudicium ꝙ debent expelli ꝛ in expenſis condemnari. ī. de pe. caluniam. ꝛ. ff. de iudi. eum quem temere. ī. de do. ꝛ cōtu. c. actor. in decre. noua. Inno. iiij. li. vj. e Ad futuras: controuerſias. ſed videtur ꝙ hoc quideꝫ fieri poſſit: quia rei que nōdum eſt poteſt conſtitui ſeruitus. ff. de ſer. vr. pre. ſi ſeruitus. § futuro edificio. ꝛ. ff. de ſer. ven. l. vlti. ꝛ. ff. ō ſer. vr. pre. labeo. Sed contra res que nondum eſt accuſari non poteſt. ī. de deſpon. impu. ad diſſoluenduꝫ. ꝛ id de quo agenduꝫ eſt primo in rerum natura debet eſſe. ff. de iu. codicil. quidam referunt. § j. ꝛ collegio ꝙ nōdum eſt non datur priuilegiuꝫ. ī. de eccle. edi. ad audiētiam. ij. ꝛ predio qō nōdum eſt ꝛc̄. ff. cōmunia pre. di. l. j. nec poteſt dici verum qō nunq̄ fuit: de peni. di. ij. in fi. Preterea decretū ip̄o iure nullum eſt: quod eſt datum de ea re que adhuc in controuerſia non eſt. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniue. nō. item eorum. § ſi decuriones. ergo recte dicit: ꝙ reſcripta ad futura negocia non trahūt̄ qō verum eſt per iura predicta ꝛ in contrariū ſignata. ꝛ arg. bonum. ff. de au. ꝛ argen. lega. l. ſi ita. f Super vno negocio: hoc planum ē: q2 debet cōmodo carere vtriuſqꝫ reſcpti. ſ. e. ex tenore. ꝛ ī expēſis

punirí: vt ħ in fi. dicit: imo videt᷑ qđ debeat cauſaʒ ꝑdere: ſicut ille q̄ petit ſeruũ in diuerſis iudicijs perdit cauſã. C. de aſſer. tol. l. j. §. vlti. qꝛ vbi cepit iudiciũ: ibi debet finiri. j. de fo. compe. c. ꝓpoſuiſti. ⁊. ff. de iudi. l. vbi.

a etiã malicioſe ſup pluribꝰ ꝑſonalibꝰ actionibꝰ: que ſub vno iudice poſſent tractari b cõmodiꝰ: ꝑ varias lr̃as corã diuerſis iudicibꝰ trahũt: vt laboribꝰ fatigatꝰ et ſũptibꝰ: vel cõpellat᷑ cõponere vel cedere iuri ſuo: aut reꝰ actorẽ c eodeʒ tempore ad diuerſa lo d ca: vel indeterminate ad villam que cõmune cuʒ pluribꝰ eiuſdem prouincie villis habet vocabulum: citari procurat: vt dũ non comparuerit: excõmunicet᷑ quaſi ꝯtumax: ⁊ ſic eũ a ſua intentiõe repellat: earundem lr̃aꝝ cõmodo careant: ⁊ aduerſarijs in im e moderat᷑ expẽſis ac dãnis: q̃ ꝓpter hoc pertuliſſe conſtiterit cõdẽnet᷑.

De Cõſuetudine. Grego. ex regiſtro.

Conſuetudo inferens grauamen eccleſijs vel eis grauoſa nõ tenet. h. d. ſcđm cõmunẽ intellectum. Caplm. I.

f Conſuetudines q̃ eccl'ijs grauamẽ inducere dignoſcũt᷑ noſtra nos decet

a ¶ Perſonalibꝰ. ⁊ in ħ obuiandũ eſt coꝝ malicijs: qꝛ malicijs hoĩm nõ ẽ indulgẽdũ. ſ. e. ſedes. ff. de rei ven. in fundo. Et malicia ſat᷑ apparet ſi illum quẽ pro talibꝰ actionibꝰ cõmodiꝰ pt̃ trahere coram vno. ſi trahit illũ ad diuerſoſ iudiceſ: qꝛ quaſi vnũ negociũ eſt: ⁊ ꝑinde habet᷑: hac ſi ſup eodem negocio traheret illũ ad diuerſos iudices. imo videtur ꝙ omnes illas ꝑſonales actioneſ poſſit ꝓponere ĩ eodẽ libello. C. de an. excep. l. vlti. ſed etiam ꝓceſſus ꝑ tales litteras habitus non valet in decre. Inno. iiij. c. diſpendia. eo. ti. li. vj. ſecus in realibus vt nõ. in dicto c. diſpendia. b ¶ Litteras. ſecus ſi corã ordinario: quia ſi pro vna ꝑſonali actione cõueniatur coram delegato ꝑ alia ꝑſonali poterit cõueniri coram ordinario: vt videtur. Alij cõtrarium dicunt: ſed ſi coram pluribus ordinarijs quis trahat᷑. idem credo ꝙ in delegat᷑ ⁊ idem videt᷑ ſi coram delegato ⁊ ordinario trahat᷑: qꝛ eadem cauſa videtur. c ¶ Ad diuerſa loca. per hoc qđ dicit᷑: ad diuerſa loca. videt᷑ ꝙ poſſit reus trahere actorem ad vnũ locum certum ⁊ determinatũ: qđ videtur hic innui: et ꝙ poſſit habes. ſ. eo. paſtoralis. ij. reſpon. ⁊. j. de offi. dele. prudentiaʒ. §. vlti. Sed cõtra. C. de ſenten. ⁊ inter. om. iudi. aut. ⁊ cõſequẽter vbi dicitur: ꝙ reus actorem ad iudicẽ alium trahere non debet: ſed coram eodeʒ: niſi tunc demũ lite finita. Rn̄. ꝙ reus bene põt trahere actorem ad iudicẽ alium pẽdẽte priori iudicio: vt dicunt iura p̃dicta: ⁊ hoc idem innuitur dum dicit: ad loca diuerſa: quaſi ad vnum non prohiberetur: ſed actor habet exceptionem ne reconueniatur a reo coram alio iudice: niſi lite finita: ⁊ niſi admittat᷑ talis exceptio tenebit appellatio ſi interponatur ꝑ autẽ. p̃dictã: ⁊ ita ꝑ exceptionem ſuſpenduntur littere rei vſq; al litem finitã: ⁊ ſi non excipiat᷑ bñ pt̃ ꝓcedere cõtra illũ actorẽ. Dic ſup ħ vt dicit illa decre. Inno. iiij. j. e. ti. diſpendia. li. vj. ⁊. j. de mu. pe. c. ij. d ¶ Vel indeterminate. qđ eſſe non debet: qꝛ certꝰ locus ꝓuidendus eſt: al's intelligeret᷑ de illo loco vbi iudicare cõſueuit. ff. de iudi. ſi locus. ff. de arbi. ſi cũ dies. §. ſi arbiter. arg. ⁊. C. quomodo ⁊ quãdo iu. ſen. ꝓ. debet. ſi vt ꝓponis. generalitas parit obſcuritateʒ. ff. de iure fiſci. ita fidei. qꝛ deliberare non poteſt. j. de appel. ſignificãtibus: ⁊ nimia generalitas reprobat᷑. j. de do. ⁊ cõtu. ex litteris. ⁊ ꝑinde eſt ac ſi nullũ locum ſtatuiſſet. ar. ff. de inter. ac. de etate. §. nihil. ⁊ vagari non lʒ cum alterius damno. ff. đ iniuri. pretor edixit. ⁊ in tali caſu teneret appellatio ſicut ibi. ⁊. j. de ap. ſignificantibus. ⁊. j. de li. obl'. c. vlti. ⁊ niſi in aliquo loco nõis eiuſdem haberet habitationẽ ⁊ non in alijs. tunc debet intelligi de illo loco: vbi quiſq; habitat. e ¶ Dãnis. et merito debet iſtoꝝ malicia puniri ĩ expẽſis ⁊ dãnis alteri ꝑti. ſi. ſ. eo. c. ceteꝝ. ⁊. j. de do. ⁊ contu. ex lr̃is. j. de appel. vt debitꝰ. Sʒ q̃s puniet eos cũ iſti ñ habeãt iuriſdictionẽ ⁊ non poſſint illos punire? ordinariꝰ nõ pt̃ illos punire: qꝛ ĩ ħ nullã habet iuriſdictionẽ: q̃dã dicunt ꝙ ordinarius iſtos punire debet: mihi videt᷑ ꝙ iſti ijdẽ iudices penaʒ iſtã debent imponere ſup expẽſis ⁊ dãnis. ⁊ in hoc ſaltẽ habẽt iuriſdictionem: vt de precum veritate cognoſcãt: ⁊ penam imponant: vt hic videtur: ⁊ eodẽ modo intelligit᷑. ſ. e. ceteꝝ. vbi eſt ar. ꝙ ſc̄đi iudices debent hanc penam imponere. Ad hoc eſt op. ar. ſ. e. ſup litteris. in fi. ⁊. j. de appel. vt debitus. ⁊ ſi hoc non fecerit iudices dũmodo petitum fuerit ab eis: de ſua ſubſtãtia illud detrimentum reſtituere cõpelluntur. C. de iudi. ſancimus. ⁊ poterunt iſti iudices cõueniri coraʒ ordinario vel delegato conditione ex illa. l. ſancimus. Sed ꝙ iſti iudices q̃bus huiuſmodi littere dirigunt᷑ non poſſunt: videtur ꝑ decre. p̃dictaʒ. ex litteris. j. de do. ⁊ contu. vbi primi iudices cõdemnant ⁊ nõ ſecũdi. Sʒ illud ideo fuit: qꝛ coram primis iudicibus obijciebat᷑ de ſecũdis litteris ab altera parte impetratis non facientibus expreſſaʒ de prioribus mentioneʒ. vnde primi iudices conſuluerunt papam quid iuris eſſet: ⁊ ipẽ reſpondet ꝓut ptʒ in littera. ſ. ꝙ ipi primi iudices cõdemnant partem alteram in expenſis ꝓpter dolum ſuum: al's ſecundi deberent imponere penam illam: ſi coram ipis fuiſſet exceptum de primis: et remittere partes ad primos vt ſic illi iudices penam iſtam imponant coram q̃bus excipitur. vel quia in litteris ſecũdis cõtinetur: ꝙ primi hoc faciant: al's ſecũdi debẽt cõdemnare: quia ſic diceret᷑ ꝙ iſti iudices quibus littere huiuſmodi dirigũtur hoc facere non poſſent: ꝑ hoc lites ex litibus orirent᷑: qꝛ ꝑ eiuſdem expenſis oporteret eos iterũ litigare: vñ tutius eſt ⁊ meliꝰ ꝙ hoc faciãt vt ꝑ hec malicijs iſtoꝝ ꝑ penã hmõi obuiet᷑. **De conſuetudine.** Cõtinuat᷑ ad p̃cedẽtia. Viſum ẽ. ſ. de iure ſcripto qđ cõſiſtit in cõſtitutionibꝫ ⁊ in reſcriptis. merito ſubijcit᷑ đ iure nõ ſcripto qđ ꝯſiſtit in ꝯſuetudinibus. Ab. Si.

Conſuetudines. ¶ Cõſuetudo inferẽs grauamẽ eccleſijs debet iudicis officio tolli. h. d. ſcđm intellectum magis ſingularem ⁊ non diuiditur. Ab. Sicu. f ¶ Conſuetudines: hoc capitulũ intelligitur de oneroſa conſuetudine: ⁊ que multuʒ ledit: ⁊ eſt radicitus extirpanda. viij. diſ. mala. ⁊. xij. q. ij. bone rei. ⁊. xij. di. omnia. Nam ꝯſuetudo debet eſſe rationabilis: ⁊ non contra vtilitatem eccleſie. j. de his que fi. a ma. par. ca. cum in cunctis. ⁊. j. de re iudi. cum cauſam. ⁊. j. eo. ad audientiam: ⁊. j. eo. cum venerabilis. quando autem cõſuetudo preualeat iuri: ⁊ quãdo non dicet᷑. j. eo. c. vlti.

Ex litteris. ¶ Ex conſuetudine pōt introduci act⁹ ſiue ſolennitas p quē ſine apphenſione reali transfert̃ poſſeſſio rei abſentis.h.d.aliter q̃ȝ in rubro. ꝛ eſt caſus ſingularis ſm Ab.Sic.Diuidit̃ in duas ptes.Nā in prima.ponit̃ cōſultatio. In ſecūda reſpōſio ſiue mandatum ibi .diſcretioni.

conſideratione remittere.

Inno.iij.archiepō ꝛ capitulo Lugdu. Ualet conſuetudo p quā eccleſia acq̃rit dominiū ꝛ poſſeſſionem rei ſine ſolēnitate legali.Jo.an. II.

Ex litteris ꝛ.j.Si vo aliquis poſſeſſiões aliq̃s a clauſtris vel alijs religioſis locis:bona valitudīe vl' vltima volūtate ꝓ ſuoꝝ vult remedio peccatoꝝ cōferre:hāc conferendi formā eſſe ꝓponis ꝙ in hmōi donationib⁹ modicū terre cōſueuit in manū accipere.vel in extremitate pallij:qđ manu p̄lati eccleſie ſuſtinet̃.aut ſup altare ponendū ſub teſtimonio videntiū ꝛ audiētiū ſubdicta forma.que ſcotatio vulgariter appellatur:ꝛ.j.¶ Di.v.mā/dam⁹ quatenus donatiões b eorū que ſub obtentu cōſuetudinis clauſtris eccl'ijs vel quibuſlibet locis religioſis pie ꝯferunt̃ :vl' etiā ſunt collata:faciatis irreuocabiliter c obſeruari:cū hmōi ſignū qđ ſcotatio dicit̃ nō tā facte donatiōis q̃ȝ tradite poſſeſſiōis ſit euidēs argumentū. Idē epiſcopo picta. Nō valet cōſuetudo: vt ſnīa a nō ſuo iudice lata teneat.Jo.an. III.

a ¶ Religioſis In his em̃ que religioſis loc' relinquunt̃:nō requirit̃ ſolēnitas teſtamentoꝝ.j.đ teſta.cū eſſes. ꝛ c.ſe.ſm canonicā equitatē ꝛ fauore religionis. b ¶ Cōſuetudinis .p̄dicte. que laudabilis ē .vnde eſt ſeruanda. .j.de ſymo.ad apoſtolicā.ex quo eque puniri debet tranſgreſſor laudabilis conſuetudinis: ſicut trāſgreſſor leg'. xj.diſt.i his . huiuſmodi donatio valeret etiā ſi cōſuetudo ſup hoc non eſſet. c ¶ Signū: ſicuti annulus ſignū eſt inueſtiture .j. de his q̃ fi. a mar.par.ca.ex ore:ꝛ inueſtitura eſt ſignū tradite poſſeſſionis .j.de dona. p tuas . Itē ānulus eſt ſignū matrimonij.j.đ p̄ſūp. illud.ꝛ.xxx.q.v. femine.ſic etiam reſtitutio inſtrumētoꝝ ē ſignuȝ renunciationis . .j.de renū .ſane.

ꝛ.j.de pac.cū pridē.ꝛ.C.q̃ res pigno.ob.poſ.l.ij. ꝛ melius.ff.de pac.l.labeo.ſecus eſt ſi reſtituat pign⁹ .ff.e.ti. l.poſtq̃ȝ.ſic etiā res nō apphēdit̃ :ꝛ tamen poſſeſſio trāſfert̃ vt p claues.ff.de contra.emp.clauibus. Item p inſtrumentū fit donatio.C.de dona.l.j. Viſu etiam trāſfert̃ poſſeſſio.ff.de acq̇.poſſeſ. ꝙ meo.§.ſi venditorem. Item ſi rem meam penes te depoſitam tibi vendicaſti:inſti.de re.di.§.interdum. Item cū quis etiaȝ rem ſuā vult poſſidere nomine alterius.ff.đ rei vendi. quedā. Nec etiā ſemp in acquirenda poſſeſſione neceſſarius eſt actus corporalis. Unde ſufficit affect⁹ aliquo actu interueniente.ff.de acqui.poſſeſ.l.j.§. penul. ꝛ hic licet lex dicat ꝙ poſſeſſio acquirit̃ corpore ꝛ animo nō altero tm̃.C.eo ti.licet. ita ꝙ rei appſhenſio p ſe vel p alterū ſit neceſſaria.ff. de acqui. poſſeſ. quemadmodū:ꝛ.l.quivniuerſas. Hoc tamē ſcias ꝙ licet eccleſia nō apphendat poſſeſſionē rei ſibi colate: dominiū tamē nihilomin⁹ adipiſcit̃ ꝙ nō eſt in priuato .C. de rei vendi.ſeruū.ꝛ.C.de ſa.ſanct.eccle.vt iter diuinū vnde vſus. Viſus ſiue rei mutuate venditione. Clauib⁹ ꝛ chartis mea ſi cōduco ſciēter. Quis nō aliter dect̃ poſſeſſio tranſit.

Ad noſtrā audientiam noueris puenīſſe ꝙ in tua dioc̄.etiā in cauſis eccleſiaſticis cōſuetudo minus rationabilis habeat̃:ꝙ cū aliqua cauſa tractat̃ ibidem:ꝛ allegationib⁹ ꝛ q̄relis vtriuſq̄ȝ partis auditis:a p̄ſentibus litteratis ꝛ illiterat':ſa d pientib⁹ ꝛ inſipientib⁹ quid e iuris ſit querit̃:ꝛ qđ illi dictauerint vel aliquis eorum p̄ſentiū conſilio requiſito ꝓ ſententia teneat̃. ¶ Nos igitur attendentes ꝙ cōſuetu f do:que canonicis obuiat īſtitutis nulli⁹ debet eſſe momenti: cum ſententia a non g ſuo iudice lata nullam obtineat firmitatē vt in cauſis eccleſiaſticis ſubiectorū tuoꝝ: poſtq̃ȝ tibi de meritis eoruȝ cōſtiterit ſentētiā ꝓferre valeas:ſicut ordo poſtulat rationis auctoritate tibi p̄ſentiū p̄miſſa cōſuetudine nō obſtāte cōcedim⁹ facultatē. Idē L.vicario noſtro apud conſtātinopo.ꝯſtituto. Nō Ualet cōſuetudo pmittēs p̄ſbyteris:vt criſment Jo.an.

Quanto de Eq.IIII. benignitate:ꝛ.j.Peruenit ad audientiā noſtram ꝙ quidā ſimplices ſacerdo/

Ad noſtra ¶ Nō valet cōſuetudo vt in cauſis eccleſiaſticis dictū populi ꝓ ſnīa teneatur. Cōis diuiſio.ſcđa.ibi.nos igit̃ Ab.ſicu. d ¶ Inſipiētibus.id eſt min⁹ ſapientibus.nec iſtud eſt incōueniēs:q2 q̄nq̄ȝ reuelat̃ minori qđ maior neſcit .C. de offi.rec.ꝓuin. l. potiores. ꝛ. xcv.diſt.eſto ſubiect⁹.in fi. ꝛ. xxiiij .q. iij. ſi habes.Bern. e ¶ Querit̃. nō ꝓhibet̃ hic quin a plurib⁹ requirat̃: q2 facili⁹ inuenit̃ qđ a pluribus ꝛ ſapiētib⁹ querit̃.xx.diſt.đ quibus.ꝛ. C. de fideicom.l. vlti. ad fi.qm̄ illiterati q̄nq̄ȝ habent cauſaruȝ peritiā C.đ iudi.certi iuris.ꝛ in autē. de iudi .§.quia vo. col.vj.ſed hoc ſolū reprobat̃ hic ꝙ eoꝝ reſponſuȝ ꝓ ſententia teneatur.cū al's ſentētia a nō ſuo iudice lata ſit nulla .C. ſi a nō cōpe.iudi.l.vlti.ꝛ.j.de iudi.c.at ſi clerici. f ¶ Canonicis:ꝛ ſic nō valet cōſuetudo ꝯ̄ canonicā cōſtituta .j. de of.archi.cū ſatis.j.de re iudi.cū cā.ꝛ que grauamē inducit.s̄.e.c.j.arg.contra .j.de cā poſ. cū eccleſia ſutrina.ꝛ.ff.de admi.tu.ſine herede.§.penul.iſta contrarietas expediet̃.j.eo.c.penul.ꝛ vlti. g ¶ Iudice: ſic.ij. q.ſ.in primis.j.de iudi.at ſi clerici.j. de parro.nullus ꝛ C.ſi a non cōpe.iudi.l.ij.ꝛ.iij.ꝛ h̄ verū eſt niſi in cauſa recōuentiōis:vt.iij.q.viij.§.cui⁹ in agendo . vel niſi ex certa ſcientia aliquis cōſentiat in iudicē. nō ſuū .ff. de iu.om.iudi.ſi p errorē.ꝛ.ff.de iudi.l.ij. vel niſi vocat⁹ venire ꝯtēnat.j.de appel.ſi duob⁹.ſed h̄ nō hȝ locū in clericis:q̇ nō pn̄t in aliū iudicem cōſentire ſine licentia ſui p̄lati vel iudicis.s̄.de fo. cōpe.ſi diligēti. et c.ſignificaſti.vbi de hoc dicetur.

Quanto. ¶ Generali⁹ pōt ſic ſummari: Cōſue/

tudo nō poteſt operari. vt clericus nō epus poſſit exercere ea que ſunt reſeruata ordini epiſcopali: Et eſt caſus no. ⁊ ſunt due ptes. In prima pſumptuoſa ꝯſuetudo. In ſcḋa ipius reprobatio: ibi. diſcretioni Ab. Si. a ¶ Reſeruata. de ꝯſe. diſt. v. manus. ⁊ c. de his. lxviij. di. Quis cor epi. Arg. ꝯ. xcv. diſt. puenit. vbi pſbyteri criſma: bāt in fronte. ſꝫ illud ad tempus Grego. cōceſſit ꝓpter ſcandalū de ſpeciali indulgentia: ⁊ iſti ſacerdotes nihil cōferebāt vt dicit ī fine: qꝛ hoc ex delegatione pape nō faciebāt ⁊ iō ꝓ nō dato habetur qḋ ab alio donat: qui de iure donare nō poteſt. ꝭ. de iu. pa. qḋ aūt cōſulis. ī fi. ⁊. j. q. vij. daibertū. ⁊. C. de legi. nō dubiū. ar. ꝯ. ꝭ. de ſacra. non ite. paſtoralis. ſꝫ ibi collatum fuit ſacramētū ab eo qui potuit ſꝫ mādat ſolummodo ſuppleri qḋ fuerat ꝑtermiſſum. ſed nunquid papa poſſit hoc delegare ſacerdotibꝰ: videt ꝙ ſic: ꝑ illud capl'm ꝑuenit. al's Greg. decepiſſet eos.

tes apud cōſtantino. ea ſacramēta pſunūt fidelibꝰ exhibere: que ab apoſtolorum tpe fuerūt ſolis pontificibꝰ reſeruata: vt eſt ſacramentū ꝯfirmationis qḋ criſmando a renatos ſoli debent epiſcopi ꝑ manus impoſitionē cōferre ad excuſandas excuſatio- c nes in peccatis ſolā cōſuetudinē ꝑtendentes ⁊. ꝭ. ¶ Dī. t. mādamus quatenꝰ omnibus pſbyteris diſtricte ꝓhibeas ne talia decetero ſua temeritate pſumant: que licet nō ſint a fidelibꝰ ꝯtemnēda tutius tamen eſt ea ſine peri- d culo ex neceſſitate: que legē e non habet omittere ꝙ̄ vt ab his quibus ea cōferre nō licet: ex temeritate que lege dānat: non ſine graui periculo inaniter cōferant: cū vmbra quedā oſtendat in opere: veritas aūt ſubeat ineffectu.

Idem decano ⁊ caplo Cenomañ. Non valet ꝯſuetudo: ꝑ quam interdicti ſententia violatur. Ca. V.

Cum inter vos ex vna pte ⁊ canonicos ſancti petri de curia ex altera ſup eo ꝙ dicti canonici generale f interdictū ab epo vr̄o vel a vobis in ciuitate cenomañ. poſitū nō ſeruabāt: queſtio vertebat: ⁊. ꝭ. ¶ Procurator vo ipoꝝ ꝓpoſuit ꝙ ipa eccl'ia ſancti petri a pria fundatiōe libera extitit ⁊ exem- g pta: ⁊ de ꝯſuetudine generali etiā īterdicto licitū erat eiſ pulſatis cāpanis alta voce īterdictꝭ ⁊ excōicatis excluſis diuina officia celebrare. ¶ Nos igit ꝯgnito ꝙ ex tali cōſuetudine: ſiq̄ foret diſrūperet neruꝰ eccleſiaſtice diſcipline: ipam de ꝯſenſu fratrū nr̄oꝝ duximꝰ irritandā.

Idem epo Helieñ. In attribuendis officijs none dignitati ſeruatur ꝯſuetudo viciñarū ciuitatū: que ſi diuerſa fuerit ſeruabitur magꝭ rōnabilis ⁊ alij nō ꝑiudicās. Ca. VI.

Cum oli Lōdoñ. epus noſtris auribꝰ in-

ſo eiba te. Qui putes excluſum crimē ꝑ tēporis vſum. ⁊ hoc verū eſt vbi cōſuetudo nō eſt pſcriptibilis. ꝭ. ḋ ſymo. nō ſatis. ⁊. ꝭ. de eo. qui du. ī ma. quā pol. ꝑ adul. cū haberet. xxxij. q. vij. flagitia. ⁊ nō dꝫ eſſe melior ꝯditio furis ꝓpter furti cōtinuationē. ff. de fur. inficiādo. §. infamis.

b ¶ Ex neceſſitate. In hoc fuit neceſſitas: qꝛ cū ciuitas cōſtātinopolitana capta eſſet a venetꝭ et alijs latinis: pauci epiſcopi ⁊ preſbyteri latini erāt ibi qui hoc facerent. ⁊ ideo iſti ſacerdotes hꝫ faciebāt: ⁊ greci nō criſmabāt in fronte. ⁊ in multis alijs diſcordabant a romana eccleſia: a cuius obediētia ſe ſubtraxerāt. ꝭ. de ma. ⁊ obe. inter quattuor. ⁊. ꝭ. de bap. ⁊ eiꝰ effectu licet grecos. e ¶ Omittere. ſic eñ de corpore xp̄i fieri ḋbet xxiiij. q. j. cepit. ſed in baptiſmo qḋ ē ianua oīm ſacramentorum ſecus eſt. melius eſt eñ ab heretico illud recipere ꝙ̄ ſine illo decedere dū tñ in forma eccl'ie cōferatur. xxiij. q. j. ſi quē forte. ⁊. ꝭ. de ſum. tri. ⁊ fi. ca. c. j. in fine.

Dicūt quidā ꝙ papa pōt hꝫ delegare etiā laico: qꝛ ipe hꝫ plenitudinē poteſtatis. ꝭ. ḋ cōceſ. pben. ꝓpoſuit. Dico ꝙ papa pōt hoc delegare ſimplici ſacerdoti ⁊ nō laico: ſicut credo. ⁊ ſic ex tali delegatiōe ⁊ in adminiculo habiti ſacramenti pōt ꝯferre quicq̇d hꝫ: immo q̇libet clericus hoc facere pōt: q̄ vo nō habet nō poſſet cōferre. arg. pdictoꝝ capituloꝝ ꝙ aūt. ⁊. c. daibertū. ſed ſi papa ꝓhiberet. ſacerdotē criſmare poſt ꝓhibitionē ſuā nihil cōferret ſi poſtea criſmaret. Epi vo licet ipi poſſint criſmare: nō pñt alijs inferioribꝰ demādare q̄ hoc ex officio facere poſſunt: ſed alij epi vel archiepi poſſunt hoc facere in dioce. alteriꝰ epi de ipius licentia. epi eñ ea que ſunt iuriſdictionis: vtputa iudicare excōicare ⁊ ſimilia: cōmittere poſſunt alijs: etiā nō habētibꝰ iuriſdictionē ⁊ ea vero q̄ ſunt ordinis. epiſcopalis auctoritatis nō poſſunt demādare aut etiā delegare alijs q̄ ſunt inferioris gradus. ꝭ. ḋ eō. eccle. vl' al. aq̄. Ar. huiꝰ decre. videt ꝙ papa nō poſſit hoc delegare ſimplici ſacerdoti ſed papa nō ſubijcit legibꝰ. ff. de legi. princeps. ix. q. iij. cūcta. vnde poteſt cōmittere ſimplici ſacerdoti: vt in dicto. c. puenit. b ¶ Ad excuſādas. xvj. q. j. c. pdicator. c ¶ Conſuetudinē: ⁊ male vnde dixit. M. zamorieñ. Cōpoſito late ferenti que-

Cum inter vos ¶ Diuiditur in tres ptes. In prima ponit querela. In ſcḋa exceptio: ibi. pcurator. In tercia ſententia: ibi. nos igit. f ¶ Interdictū. qḋ dicat generale interdictū habet: ḋ ver. ſigni. cū in ptibꝰ. g ¶ De cōſuetudine. no. ꝙ nec pſcriptio nec cōſuetudo ꝓdeſt in hoc caſu: vt hic dicit: ⁊ eſt ſile. ꝭ. de elec. cū cām: ⁊. ꝭ. e. cū venerabilis. nec ꝯtra obedientiā. ⁊. xviij. q. ij. abbatibꝰ. ⁊. ꝭ. de pſcrip. cū nō liceat nec ꝯ ꝓcurationē: que rōne viſitationis debet. ꝭ. de pſcrip. cū ex officij ſicut nec valet trāſactio in hoc caſu ⁊ ī hmōi ſpiritualibꝰ. ꝭ. de trāſac. ꝑterea. nec ꝑmutatio rei ſpiritualis pōt fieri cū tpali. ꝭ. de re ꝑmu. exhibita. ar. ꝯ. ꝭ. de priui. cū olim. ij. ⁊. ꝭ. de capel. mona. dilectus. ꝭ. de cenſi. ſopite. ⁊. ꝭ. de pſcrip. de quarta. ⁊. c. auditiſ. nō ſunt ꝯtraria. ibi nō pſcribit ꝯ obedientiā niſi tanto tpe ſub fuiſſent dominio pape vel alteri eccleſie: ⁊ tūc nō dicunt pſcribere ſed potiꝰ pſcribi: ⁊ ꝑterea illa de quarta: ⁊ illa auditis: nihil dicūt de audientia: ſed in alijs articulis ⁊ caſibꝰ loquunt. Et ſic patet ꝙ vbi cunꝙ̄ fit aliquid ꝯ eccleſiaſticā diſciplinā ſiue neruū

Cum olim ¶ Diui- eccl'ie nō hꝫ locū pſcriptio. dit in duas ptes. In prima ponit cōſultatio. In

timaſſet ꝙ in ſua eccl'ia pro/
a poſuerat ſtatuere p̃cẽtorem:
nos eiꝰ p̃cibꝰ inclinati ei licẽ
b tiã conceſſimꝰ p̃cẽtorẽ hmõi
ordinãdi:dũmõ in ꝯferẽdis
c ſibi reditibꝰ nulli inferret̃ p̃
iudiciũ:ſtatuẽtes vt p̃centor
d taliter inſtitutꝰ in ſeſſionibꝰ
ꝓceſſionibꝰ ⁊ aliȷs illã habe
ret in londo.eccl'ia dignitatẽ
quã habẽt aliȷ p̃cẽtores ĩ ali
is eccl'ijs anglicanis .⁊ .j̃.
¶ Quocirca mãdamꝰ q̃te/
nꝰ ſi ƺm diuerſas ꝯſuetudi/
nes locoꝝ diuerſas habere
e noueris p̃cẽtores ĩ anglica/
nis eccl'ijs dignitates:iã di/
f ctã p̃centorẽ illã habere faci
as in lõdo.eccl'ia dignitateꝫ
eaq̃ manere cõtentũ quã ra
tionabilibꝰ ⁊ approbatis cõ/
g ſuetudinibꝰ eccl'ie ſaluis ſine
p̃iudicio alieno poterit obti
nere. Idem cõuentui Cor/
bieñ.monaſterij. Nõ põt ĩ
duci ex cõſuetudine vt quis
poſſit dimittere dignitatẽ ſi
ne ſupioris licẽtia:vel vt poſ
ſit electꝰ admĩſtrare nõ hĩta
ꝯfirmatiõe a ſupiore. c.VII.

Cum venerabilis frat̃
M. ep̃s Hoſtieñ.⁊ L.
ſancte crucis p̃ſbyter cardi.
in partibus almanie legati/
onis officio fungerent̃:in/
uenerũt abbatem de mona/
ſterio hermioñ.quod ad ro.
eccle.noſcit̃ pertinere nul/
lo mediante ad monaſteri/
um Corbieñ.qđ eſt etiaꝫ ro.
eccle.ſpeciale:temeritate ꝓ/
h pria migraſſe:licentia illud
deſerendi vel cõfirmatione
a nobis vel ab ip̃is qui vi/
ces noſtras in illis ptibꝰ tũc
gerebãt nec habita nec peti/
ta.⁊.j. ¶ Poſtmodũ autem
nuncij eiꝰ ad defenſionẽ ipſi
i us generalẽ ip̃ius terre con
ſuetudinẽ allegarũt.Cũ igit̃
k hec nõ tam cõſuetudo q̃ꝫ cor
ruptela merito ſit cenſenda:
que ꝑfecto ſacris eſt canoni
bus inimica:ipſam manda/
mus de cetero non ſeruari.
Idẽ decano ſales Herbieñ.
archi.⁊ magiſtro .P. pene/
tel.canonico Piſano. De cõ
ſuetudine poteſt induci ꝙ
vna eccleſia de gremio alte
rius teneatur ſibi prelatum
eligere. Et conſuetudo eſt
optima legum interprees.
Caplm. VIII.

ſecũda:ibi.quo circa reſponſio. a ¶ Statuere:⁊ ſic onerosam dignitatẽ põt ep̃us remore de eccl'ia ſua cũ ſuis canonicis:dũ tamẽ cõfirmatio pape accedat.ſ̃.đ cõſti.cũ acceſſiſſent. b ¶ Cõceſſimus:p hoc videt̃ ꝙ noua dignitas in eccl'ia ꝯſtitui nõ põt ſine licẽtia pa/
pe.xxij. diſt.c.j.
⁊.C.de offi. p̃fe.
p̃to. aphri .l. j.
.§. optamꝰ ergo
ver. oẽs iudi/
ces nr̃i ƺm vo/
luntatẽ ⁊ timo/
rẽ dei ⁊ noſtram
electionẽ⁊ ordi/
nationẽ ⁊c̃. ⁊ h̃
ideo q2 ſi vna di
gnitas cõſtituit̃
oportet ꝙ alia
minuat̃. argu.
xcix.di. nullus.
⁊.c.ſequẽti. ſꝫ h̃
nõ eſt verũ.ar.j̃.
de eccle.edic.ad
audientiã .ij. ⁊.
xij.q.ij. bone rei
⁊.ff.đ ope. pub.
opus.Itẽ dat̃ p̃
uilegiũ dignita/
ti:ſꝫ nõ eſt ꝯtra
illud.j̃. de eccle.
edi.ad audienti
am.ij.⁊.ſ̃. de re
ſcrip .c. vlti. ſic̃
nec ſeruitus dat̃
p̃dio:qđ nõdum
eſt.ff.cõmunia p̃
di.l.j. arg. ꝯtra
ff.de ſer.ru. pre.
labeo.⁊.ff.đ ſer.
vr.pre. ſi ſeruitꝰ
.§. futuro. ſꝫ nõ
ꝓcedũt iſta: q2
nõ dat̃ priuilegi
um dignitati: q̃
nõdũ eſt: ſꝫ dat
papa auctorita/
tẽ cõſtituendi di
gnitatẽ eccl'ie lõ
londoñ. Inno.iiij.dixit in apparatu ſuo:ꝙ ep̃us eum ca.ſuo põt nouã dignitatẽ cõſtituere.ꝯtrariũ credo. c ¶ Preiudiciũ:intelligas enorme:q2 ꝑ modico non dimitteret.arg.xij.q.ij.bone rei.⁊.j̃.de dona.c. apoſto lice.ſed meliꝰ:vt ſonat lr̃a:q2 illeꝯcordantie.intelligũ tur đ rebus epiſcopalibꝰ .⁊ hic:ip̃e ep̃s modicũ dãnũ põt pati:vt aliquid cõferat dignitati.aliȷ nõ cõpellun tur dare de ſuo:niſi iuſta cã interueniret cõſtituẽdi il/ lã dignitatem. d ¶ In ſeſſionibꝰ:hoc iõ dicit:q2 ƺm dignitatẽ ſuã honorãdus eſt aliquis in ſede j̃.de ma.⁊ obe.ſtatuimꝰ.xvij.diſt.c.vlti.⁊ in ſubſcriptionibꝰ.ff.đ al.ſcri.l.j.⁊ vl.⁊ in ſentẽtijs ferendis.ff.de decu. ſpu/ rij.⁊ in alijs ſuffragijs.ar.xxv.di.ꝑlect̃. e ¶ Angli canis:hoc cũ eadẽ ꝯſuetudo ĩ alijs erat eccl'ijs .angli canis illa ſeruaret̃.ar.j̃.de elec.cũ eccl'ia.ſi ꝟo diuerſe eſſent cõſuetudines:conſuetudo metropolitane eccl'ie ſeruãda eſt.xij.diſt.de his.vel qđ veriꝰ eſt que melius ſeruare poſſet ſine p̃iudicio alioꝝ vt dicit in fi. ar. xij. diſt.nouit. f ¶ Illã:ſed videt̃ ꝙ minorẽ: ex quo ita

indiſtincte dicit ar.ff.de le.iij.nũmis.j̃.de cen. ex pte imo videt̃ de mediocri.ff.đ edil.edic.ſciendũ.§. illud. ⁊.l.p̃cedenti in fi. g ¶ Sine p̃iudicio:ar.ꝙ licet p̃/ uilegij verba generaliter loquũtur:nõ eñ ſunt interp̃/ tãda in p̃iudiciũ alioꝝ.j̃.de trãſac.licet in fi.⁊.j̃.de of.
ordi.licet.⁊.j̃. de
aucto.⁊vſu.pal.
ex tuaꝝ.Itẽ ar.
ꝙ ĩ dubio recur/
rit̃ ad ꝯſuetudi/
nẽ vicinaꝝ eccle
ſiarũ .j̃. de cog.
ſpi.ſuꝑ eo.⁊.j̃. đ
cen. ſuꝑ eo. vbi
de hoc dicit̃ ex/
p̃ſſe.ff. de fun. in
ſtru.l.cũ de lani
onibꝰ.§.aſinam
molendinariã. ĩ
fi.⁊.ff.de re. iu.
ſemꝑ in ſtipula/
tionis. ⁊.ij.diſ.
nouit. Itẽ ar. ꝙ
in obſcuris ſem
ꝑ iterp̃tatio ita
dꝫ fieri vt nulli
ſit captioſa .ff.đ
re.iu.quotiẽs .⁊
.j̃.e.cũ dilectus.
ar.iiij.di.erit au
tem lex.
Cum ve/
nerabilis.
¶ Diuidit̃: q2 ĩ
p̃mo ponit̃ teme
raria trãſlatio.
In ſcđa tranſla
ti excuſatio:ibi.
Poſtmodũ. In
t̃cia excuſatiõis
reprobatio: ibi.
cũ igit̃ Ab.
h ¶ Migraſſe.
ſicut abbas ſub/
iectꝰ ep̃o nõ dꝫ
ſine licentia ep̃i
renũciare. xviij.
q.ij.abbas. nec
etiã aliȷ clerici.vt.j̃.de renun.admonet.ſic abbas ſub/ iectus tm̃ pape:renũciare nõ põt ſine ip̃ius licẽtia eti am ſi ſit inſufficiens.j̃.de renũ.c.vl.Greg.ſed videt̃ ꝙ eſſe vtraq̃ ꝓuandus.vij.q.j.ſiquis ep̃us.⁊.ſ̃.đ trãſla. quãto.Verũ tolleratꝰ fuerit vel repulſus ab vtraq̃ h̃ nõ dicit:ſed forte ꝓpter illã conſuetudinẽ fuit toleratꝰ ſi.j̃.de elec.ꝙ ſicut.§.ſuper eo. i ¶ Conſuetudinẽ: q̃ forte fuit ꝙ ſtatim cũ ſint electi ſine aliq̃ ꝯfirmatione adminiſtrãt ⁊ renũciãt ⁊ trãſeũt ad alias dignitates ſine lnĩa pape:qđ ẽẽ nõ dꝫ.j̃.de elec.q̃liter.⁊.j̃.đ renũ. c.vl.ex generali tñ diſpẽſatiõe p̃lati q̃ ſubſũt tm̃ dñio pape nl'lo medio ſtati poſt q̃ꝫ ſũt ĩ ꝯcordia electi admi niſtrãt.q̃ ſũt valđ remoti.j̃.đ elec.nihil ẽ.rõ q̃re h̃ fiat reddit̃.ſ.ne eccl'ia iterũ patiat̃ tã ĩ tꝑalibꝰ q̃ꝫ in ſpiritu alibꝰ leſionẽ. k ¶ Cõſuetudo:al's tñ ꝯſuetudo attẽ/ dit̃ ĩ electionibꝰ.argu.xij.diſt.nos cõſuetudinẽ.⁊.j̃.de cleri.coniuga.cum .olim. ⁊ .j̃. de cauſa poſ. ⁊ proprie cum eccleſia .⁊.xxiiij .q.j. putanda.⁊ .ff. de decurio. non tantum.

a Cum dilectꝰ filiꝰ Hu. andreñ. eccl'ie monachꝰ. b q̃ ꝓ clerico eiuſdē eccl'ie ſe gerebat ⁊ .H. ꝓcurator mōaſterij karofeñ. ſup iure eligēdi abbatē ī andreneñ. monaſterio: ⁊ eiuſdē electione in nr̄a p̄ñtia ad inuicē litigarēt: idē Hu. electionē ſuā a fratribꝰ andreñ. eccl'ie ꝯcorditer celebratā auctoritate ap̄l'ica pe- c tijt ꝯfirmari aſſerēs tā de iure cōmuni q̄ꝫ ꝑuilegio ſpeciali: eis ab Alex. papa conceſſo ⁊ a nob̄ poſtmodū ꝯfirma- d to liberā eligēdi auctātē ad eoſdē frēs tm̄modo ꝑtinere: ⁊ .ī. Dictus vō ꝓcurator ꝓpoſuit ex aduerſo: ꝙ cū olim ad petitionē patronoꝝ eccle- e ſie amorieñ. ep̄o fuit cōſtitutū: ꝙ ſi p̄fatus locus diuino munere adeo pullularet: vt prior aut abbas cōſtitueret f ibidē: electio eiꝰ penes frēs eiuſdē loci: ⁊ capl'm karofeñ pēderet: ⁊ obtentu hm̄ōi ſtatuti ſic fuerit lōge retroactiſ tp̄ibꝰ obſeruatū: vt monaſterio andreñ. vacante andreñ. fratres in karofeñ. capl'o aliquē ō gremio monaſterij: karofeñ. ſibi eligerent in abbatem: electio p̄dicti Hu. tā cōtra ſtatuti tenorem q̄ꝫ etiam contra cōſuetudinem approbatam (que optima ē legum g īterpres) minus canonice attentata: merito caſſari debeat. ⁊ .ī. Quia nobis cōſti- h tit electionem ip̄am a ſuſpenſis: ⁊ de ſuſpenſo etiam cele-

Cum dilectis. Diuidit̄ in duas ꝑtes principales. In p̄ma narrat duplicē q̄ſtionē electionis cum partiū allegatiōibꝫ. Sc̄da ibi. Quia nob. vnā diffinit ⁊ alterā diffiniendā cōmittit. Ab. Si. a Dilectꝰ Guilhelmꝰ. cū ageret pu. iſte ſup iure eligēdi abbatem habebat mādatū a capl'o ⁊ va. eccl'. ſꝫ q̄rtū ad petendā ꝯfirmationem electionis ſue agebat ex ꝑſona ſua iure ſuo ſibi acq̄ſito ꝑ electionē: ſic .ī. ō in inte. reſti. c. ij. Inno. et ſic videt̄. vbi de hoc. Berñ. b Eiuſdē. ſcꝫ habēs mādatuꝫ a monaſterio: vt poſſet agere pro electione. c De iure. xviij. q. ij. abbateꝫ. ⁊ .ī. e. abbateꝫ. et c. quā ſit. ⁊ . xvj. q. vlti. c. vlti. .ī. ō cā. poſ. et ꝓprie. cum eccleſia. d Eligendi. lex dic̄ ꝙ monachi debēt iurare eligere abbatē: que ſciūt fide rectū. vita caſtū: ⁊ q̄ monaſterio valeat vtiliter ꝓuidere. in autē. de ſan. epiſ. §. iubemꝰ igitur abbatē. col'. ix. qͦ hodie nō ſeruat̄. ſed ſ̄m formā illius cōſtitutionis .ī. de elec. q2 ꝓpter. eligere debent. e Conſtitutū. lꝫ epiſcopꝰ poſſit ſubijcere vnā eccleſiam alteri: vt .ī. de exceſ. p̄la. ſicut vnire. non tñ credo ꝙ poſſit ſtatuere ꝙ vna eccleſia eligat de alia clericis inuitis: q2 hoc eſſet cōtra ius cōmune: vt. xvij. q. vl. c. vlti. ⁊ . xviij. q. ij. abbatē. ⁊ .ī. de iurepa. nobis. q2 pacto ꝑuatoꝝ. ius publicū nō tollit̄. .ī. ō fo. cōpe. ſi diligenti. .ī. de teſta. req̄ſiſti. Nec aliq̄s ius publicū remittere p̄t aliquibꝫ cautionibꝫ: nec mutare formā antiquitꝰ cōſtitutam. ff. de admi. tu. quidam decedens. et ideo papa poſtea īterp̄tat̄ ſtatutū: tñ ius iſtud p̄ſcribi poteſt: vt q̄s teneat̄ eligere de certo loco: vt hic patet. ⁊ .ī. ō ver. ſigni. abbate: ⁊ ſic patet ꝙ minus iuſtꝰ titulus dat cauſam p̄ſcribendi. ⁊ .ī. de emp. ⁊ vendi. ꝑuenit. ff. ꝓ emp. qͦ vulgo. ff. ꝓ leg. l. ꝓ legato. ⁊ . l. vlti. ⁊ vere videt̄ iniuſtus: q2 ep̄s no poteſt tollere ius vnius eccleſie ⁊ dare alteri .ī. de re. eccle. nō alie. c. j. ſꝫ ex tali titulo potuit bona fide monaſteriū karofeñ. p̄ſcribere: vt alij monachi eligerēt de monaſterio karofe. ⁊ ep̄s ſolūmodo cōceſſit monaſterio karofeñ. qͦ ſuū erat ſcꝫ ꝯfirmationē electionis: ⁊ ita ceſſante p̄ſcriptione ſolā cōfirmatiōeꝫ habēt: vt ꝓbat̄ ꝑ interp̄tationē pape: vt .ī. ꝑꝫ. Satis tamē credo qͦ in ip̄a fundatiōe poſſit ep̄s cum capitulo cōſtituere de volūtate patroni: ꝙ illa eccleſia eēt alteri ſubiecta: ⁊ ꝙ clerici inſtituēdi ſemꝑ eligerēt ſibi p̄latum de maiori eccleſia: ⁊ qͦ dicit. ſ. ꝙ ep̄s nō poteſt facere ꝙ vna eccleſia eligat ſibi p̄latuꝫ ō eccleſia alia. hoc intellige quādo eccleſie ſunt iam inſtitute ⁊ dotate: ⁊ ab inuicē diſtincte ⁊ ſeparate: quia illud eſſet cōtra ius cōmune .ī. de exceſ. p̄la. ad hec. f Electio. hic ſumit̄ electio equiuoce ꝓ cōfirmatione: ⁊ ꝓ electione: vt .ī. patet. ⁊ hoc verum eſt ſi cōſuetudo non ꝓbetur: ſed ſi ꝓbetur ꝓprie tenet̄. Berñ. g Interpreſ. ff. de leg. ⁊ con. prin. ſi ō interp̄tatiōe: ⁊ .ī. de ſepul. certificari. ⁊ tacito cōſenſu ꝑ deſuetudinē lex abrogat̄. ff. de legibꝫ .l. q̄bus in fi. h A ſuſpenſis. ſuſpēſus enī non p̄ot eligere nec elegi: vt hic: et .ī. de elec. cuꝫ inter. R. ſeniorē. ⁊ .ī. ō eta. ⁊ qua. cuꝫ bone. ⁊ .ī. ō cle. excom. mini. poſtulaſti. nec poſtulari p̄t q̄ nō ſuauit interdictum .ī. ti. ꝓxi. c. j. in fi. nec beneficia cōferre .ī. de cōceſ. p̄ben. quia diuerſitateꝫ: Sꝫ nōne iudicare et p̄bēdas dare eſt iuriſdictiōis vtiq̄ꝫ .ī. ō elec. noſti. et excōmunicare .ī. ō elec. trāſmiſſam. nūquid ſuſpenſus p̄ot huiuſmodi iuriſdictioneꝫ exercere: dicunt quidā ꝙ ep̄s ſuſpēſus p̄ot excōicare: ⁊ p̄bendas dare: ⁊ reſpondent illi decre. q2 diuerſitatē. ꝙ ille ep̄s erat ab officio ſuſpēſus ⁊ iuriſdictiōe. Sed dicunt ꝙ canonicꝰ ſuſpēſus eligere nō p̄ot: quia cuꝫ ſit ſuſpēſus nihil officij retinet. ſecus eſt in p̄lato. ſed ꝯtra iſtos eſt. xxiiij. q. j. audiuimus. Alij dicūt ⁊ melius ꝙ ep̄s ſuſpēſus non p̄ot excōmunicare: nec interdicere: nec dare ꝓbendas .ī. de exceſ. p̄la. c. vlti. ar. q̄ꝫuis. hoc potuerit poſt cōfirmationem: lꝫ adhuc nō ſit cōſecratus. ratio illa videt̄: quia plus aufert ei ſuſpēſio q̄ꝫ cōtulerit conſecratio: vt dici ꝯſueuit: plus tollit negacio q̄ꝫ ponit affirmatio. nā electus ⁊ cōfirmatus multa p̄ot ex his q̄ p̄tinent ad officium epiſcopale que perdit ꝑ ſuſpenſionē: quia conſecratio non multū addit .ī. de tranſla. inter corporalia: ⁊ eſt ſimile: ſicut maritus poſt matrimoniū cōſūmatū non poteſt intrare religionē: ſed ante p̄ot .ī. de ꝯuerſi. ꝯiuga. ex publico. ſic ep̄s cōfirmatus nō p̄ot aliqua: q̄ tamē p̄ot cōſecratus: ſicut vides in alio ſili: ep̄s in archiepiſcopū electus nō p̄ot ante receptionē pallij tāq̄ꝫ archiep̄s clericos ordinare: qͦ tamē p̄ot anteq̄ꝫ ſit electus in archiep̄m: q2 nō hoc facit vt ep̄s: ſed vt archiep̄s .ī. ō elec. ꝙ ſicut §. ꝓpterea. Preterea bñficiū ꝯcedere ⁊ etiā hr̄e poſſit cōpetit rōne ordinis: ⁊ ē eiꝰ acceſſoriū. j. q. iij. ſi quis obiecerit. ⁊ cui interdicit̄ vnum ⁊ reliquū. lxxxj. di. ſi quis ſacerdotum. ⁊ . c. eos qui. Preterea de hac ſuſpenſione fuit obiectū ⁊ ꝓbatū ex eo ꝙ dicit: quia nobis cōſtitit ⁊c̄. ⁊ lꝫ obiectū a partibꝫ non fuerit. iudex tñ q̄ debet electioneꝫ cōfirmare: ex officio ſuo debet inquirere de huiuſmodi .ī. de elec. nihil eſt. ⁊ hec que dicunt̄ hic de his ſuſpēſis: intelligūt̄ de ſuſpēſis ab homine et etiam a canone. Si vero aliq̄s eſſet ſuſpēſus a canone: puta participādo excōmunicatis. ille talis bñ p̄t eligere ⁊ alia facere q̄ ſūt iuriſdictiōis:

a bꝛatam: eam iuſticia caſſaui
mus exigente. Ceterū cū ſu/
pꝛadictū ſtatutū ita ſane poſ
b ſet intelligi: ꝙ ꝑ illud nec iu
ri cōi nec ꝓuilegio deroget:
vt videlicet ad ſepedictos
fratres electio ſpectet abba/
tis ꝛ ad karofeñ. capitulum
ꝯfirmatio: mādamꝰ quatenꝰ
ſi ex parte karofeñ. cenobij
talis fuerit ꝯſuetudo ꝓbata
c que iuri cōmuni p̄iudicet in
hac parte vos ſm illam de/
cernat electionē andreñ. ab
batis decetero faciendam:
alioquin andreñ. monachis
ius eligendi abbatem adiu/
dicare curetis: vt ſic decete/
ro liberam habeant faculta/
tē: vel d̄ gremio eccleſie ſue
vel etiam aliūde ꝑ electionē
canonicā eligēdi ꝑſonā ido/
neam in abbatē p̄ntandam
karofeñ. capitulo: vt ab eo
ſi fuerit canonica ꝯfirmet.
Hono. iij. pariſi. capitulo.

Capitulū ſine epo ꝯſuetudi nes nouas facere ſeu ſtatuta vel antiquas īmutare nō po teſt. Ca. IX.

d CUm ꝯſuetudis vſuſq̄
longeui nō ſit leuis au
toꝛitas: ꝛ plerūq̄ diſcoꝛdiā
pareāt nouitateſ. Auctoꝛi
tate vobis p̄ntiū inhibemꝰ:
e ne abſq̄ epi vr̄i ꝯſenſu īmute
tiſ eccleſie vr̄e conſtitutioneſ
et cōſuetudīes appꝛobatas:
f vel nouaſ etiā inducatiſ: ſi q̄s
foꝛte feciſtiſ irritas decernen
tes. Idem maioꝛi ꝛ purgeñ.
de rupella. **Non valet con ſuetudo ꝑ quā q̄s inducitur ad peccandū vel bona ꝓpꝛia diſſipandū. Ca. X.**

EX pte vr̄a fuit ꝓpoſitū
ꝙ cū ī patria vr̄a ſuate
ſunt hactenꝰ due cōſuetudi/
g nes abuſiue: ꝙ ſi īdigena vel
h extraneꝰ ꝓdigalitatis vicio
i vł īcuria ſeu q̄cūq̄ caſu alio
diſſipauerit vel amiſerit bo/

ſed eligi ſcient non pōt: hec ꝓbat. j. de cleri. excō. mini. ſi celebꝛat: qꝛ mitiꝰ agitur cū lege q̄ cū miſtro legis. ff. de arbi. celſus. ſatis poſſet dici ꝙ ſuſpenſus poſſit excōmunicare: quia poteſt abſoluere excōicatū. s. de reſcrip. ab excōicato. j. de ſen. excō. ſacro. ꝛ c. duobꝰ. ꝛ q̄ poteſt abſoluere poteſt ligare: et econtra: cū non ſit priuatꝰ a cōmuniōe fideliū: quare non poſſit priuare aliū: ꝛ h̄ dico de eo q̄ non eſt ſuſpēſus a iuriſdictiōe vt ſuſpenſus a canone ſola pticipatione. Joh̄ ꝛ Lauren. hoc ꝯcedūt ꝙ ſuſpenſus ab officio tm̄ poteſt excōicare ꝛ p̄bēdaſ dare: ꝛ intelligūt illā decre. qꝛ diuerſitatē. cum erat ſuſpenſus ab officio et iuriſdictōe. Ego aūt nō credo ꝙ ſuſpenſus ab homine poſſit dare p̄bendas: vt hic dicit. licet Lau. et Jo. ꝯcedāt: ꝙ poſſit excōicare et p̄bendas dare. Argu. ꝯ poſſet induci p̄dicte decre. ſi celebꝛat: que tn̄ intelligit de excōicatiōe minoꝛi. melioꝛ enī eſt opinio ſecunda: qꝛ ſicut excōicatus aliū excōicare non poteſt. xxiiij. q. j. audiuimꝰ. ita eadem ratione nec ſuſpenſus ab hoīe aliū pōt ſuſpendere. j. de exceſ. p̄la. c. vl. arg. b. a Caſſauimꝰ. id eſt. caſſam nūciauimꝰ. j. vt li. non cōteſta. accedēs. b Nec iuri cōmuni: ſimilē interp̄tationē habes. j. de fi. inſtru. inter dilectos. ꝟ. ceterū. vbi enī aliq̄d a iure cōi diſcrepare videt reducendum eſt ad ius cōe ſi pōt fieri ne ꝑeat: qꝛ ꝓmptū eſt leges legib⁊ ꝯcoꝛdare. C. de inof. do. l. vna. ꝛ Augꝰ. ꝯcoꝛdat euāgeliſtas: de pe. diſt. j. ꝑiculoſe. ꝛ etiam teſtes debēt ad ꝯcoꝛdiā reduci ne de ꝑiurio notent. j. d̄ teſti. cū tu. ſic enī faciēda eſt interpꝛetatio vt nulli ſit oneroſa: et ſm ius. s. ti. ꝓxi. cauſam que. ꝛ. j. de priui. ex oꝛe. ꝛ. s. eo. cum olim. Item ſm ꝙ minꝰ eſt captioſa. ff. de reg. iur. quotiēs. in fi. ꝛ hoc ita verū eſt ꝙ ad ius cōmune reducat: ſi verba illa patiunt: vt hoc verſi. electio eius penes fratres eiuſdē loci ꝛ capitulū karofeñ. ꝛc. nam a verbis priuilegij non eſt recedendū: vbi certa ſunt. j. de priuilegijs. poꝛro ꝛ. j. de deci. ad audientiam. vbi enī ꝟba nō ſunt ābigua nō eſt locꝰ interp̄tatiōi. ff. de lega. iij. ille aut ille. ſꝫ vbi ſūt dubia: neceſſaria ē int̄p̄tatio. B c Pꝛeiudicet: p̄ſcꝓpta videlicꝫ: qm̄ alia nō ꝓdeſt. j. de cau. poſ. cum eccleſia. q̄ ꝯſuetudo iuri p̄iudicet: ꝛ que ñ: dicet. j. eo. c. vlti. et. viij. di. c. fruſtra.

CUm conſuetudinis. Tex. eſt notabilis et multū allegabilis. Jn quo pꝛimo ponitur duplex ratio determinādi. Secūdo. ibi. auctoꝛitate ponit determiatio: q̄ p̄mo ꝓuidet circa futura. Scđo. ibi: ſi q̄s: circa p̄terita. d Conſuetudinis. C. que ſit long. ꝯſuetu. l. ij. et. j. eo. c. vlti. ꝛ ibi exponit. ꝛ. xj. diſt. ꝯſuetudinis. B e Conſenſu: bn̄ dic ꝯſenſu: qꝛ ſine ipſius ꝯſenſu obtēto h̄ facere ñ poſſūt. Sꝫ videt ꝙ nō teneāt hr̄e ꝯſenſum: dūmō ꝯſilium ꝛ tractatum cū eo habeāt. argu. j. d̄ arbi. cum olim. Sꝫ h̄ non eſt verū: qꝛ illud obtinꝫ ex foꝛma arbitrij. imo epſ et canonici vnū coꝛpꝰ ꝛ vnū collegiū ſunt: ita ꝙ ip̄e caput ꝛ ipſi canonici mēbꝛa. j. de his q̄ fi. a p̄la. nouit. ꝛ ē expꝛſſum ꝙ ſi aliq̄bus mandet: vt cū ꝯſilio aliquoꝝ aliq̄d faciant eoꝝ ꝯſiliū expectare tenent: nec ſufficit ꝙ tm̄ requirat. j. de elec. cū in veteri lege. B f Vel nouas nouitates enī ſine cauſa inducēde nō ſūt: qꝛ lex dicit ꝙ in rebus nouis ꝯſtituēdiſ euidēs dꝫ eē vtilitas. ff. de ꝯſtitu. pꝛinci. in rebus. argu. s. de ꝯſtitu. cognoſcētes. ꝛ rep̄hendunt qui nouitates inducūt. xj. diſt. quis neſciat.

EX parte. Diuidit in duas partes. Pꝛima recitat duas cōſuetudines irrationabiles: quas ſecundo repꝛobat: ibi: tenoꝛe. g Jndigena. id eſt. inde genitꝰ. b. h Pꝛodigalitatis vicio: qđ ſe eſſe virtutem ſepe mentit. xlj. diſt. ſepe. Pꝛodigus eſt qui dat danda vel non danda. Auarus qui tenet tenēda et non tenenda. Largus mediū tenet inter vtrūq̄: vnde verſus. Pꝛodigus eſt animi vicio retinēda ꝓfundens. Qui retinet cupide qđ ꝛ es depoſcit auarꝰ. Largus qui ſumptū facit ex ratione libebent. Sed nō videtur ꝙ huic ſit ſubueniendū: quia culpa ſua ꝛ vicio incidit in egeſtatē. ff. qđ me. cau. l. ſi mulier. lxxxvj. di. non ſatis: ꝛ dignū eſt vt male meriti egeſtati laboꝛēt. ff. depo. bona fides. taliter enī non fuerat ſubueniendum huic ratione pꝛemiſſa ꝛ cum alterius leſione: ſed elemoſynam dare poſſumꝰ ne pereat. lxxxvj. di. paſce fame moꝛientē ꝛc. i Jncuria. i. negligētia: ꝛ ideo ei non eſt ſubueniendū: quia vigilātib⁊ ꝛ non negligētib⁊ iura ſubueniunt. j. de rerum ꝑmu. cum vniuerſoꝝ et. j. de dona. inter dilectos. ff. ad vell. l. ij. §. verba. qꝛ ſtultis non ꝯſueuit ſubueniri: ſed errantib⁊. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. penul. §. ſi quis ius. ꝛ. C. ſi mi. ſe. ma. dix. ſi is. ꝛ vtilius eſurienti panis tollit q̄ ſi ſecurus de cibo iuſticiam negligat. v. q. v. non ois. ꝛ. xxiij. q. iiij. nimiū

ſunt inquieti. ⁊ ideo talis ꝯſuetudo merito reprobať.
a ¶ Alienat. qꝺ de iure fieri non dꝫ. ff. de fundo do. fundus. ⁊ l. lex iuľ. nec etiã ꝓpter delictũ mariti bona mulieris ſunt diſtrahenda. C. ne vx. ꝓ ma. l. j. ij. et. iij. C. ad. l. iuľ. de vi pri. l. j. ⁊ ꝭ. de pi. ex litteris. in caſu tñ qñqꝫ diſtrahuntur bona mulieris pro viro: vt in caſu ꝑmipillarũ bona mulierꝝ pro marito obnoxia ſunt fiſco. ſi oĩa bona mariti exhauſta ſunt C. in qͥbꝫ ca. pig. ta. ꝯtra. l. ſatis. nec valet alienatio fundi dotaľ. etiam ſi mulier ꝯſentiat. C. ad velľ. aut. ſiue a me. ⁊ in auten. vt ĩmobilia ante nup. do. §. ſi ꝓprie. coľ. v. Sꝫ ſi iurauerit non ꝯtrauenire tenꝫ venditio. ꝭ. ꝺ iureiuran. cum cõtingat. ſi ſine vi

na vxorꝝ ſue tã mobilia qꝫ imobilia ꝓ ſue volũtatꝭ libi a to alienat: et. ĩ. Qꝺ ſi vir ducat vxorẽ q̃ fide ꝯiugij violatꝰ ꝯmittat adulteriũ: nihilominꝰ ipſa medietatẽ oĩuꝫ bonorum que fuerit vir adeptꝰ impudenť exigit ⁊ improbe apprehendit que potius pri b uanda eſſet omnibꝰ viri bonis: ⁊. ĩ. ¶ Tenore pñtiũ declaramus vos non teneri ad huiuſmodi ꝯſuetudines c obſeruandas. Grego. ix.

Conſuetudo non derogat iuri naturali ſeu diuino cuius tranſgreſſio peccatum inducit nec poſitiuo niſi ſit rationabilis ⁊ preſcripta. Ca. XI

Cum tanto ſint grauio d ra peccata qꝫto diutiuſ infelicem animam detinent alligatam: nemo ſane mentiſ e intelligit naturali iuri: cuiuſ tranſgreſſio periculum ſalutis inducit quacunqꝫ ꝯſuetudine que dicenda eſt verius ĩ hac parte corruptela: poſſe aliquatenus derogari: licet etiam longeue ꝯſuetudinis f non ſit vilis auctoritas non tamen eſt vſqꝫ adeo valitura vt vel iuri poſitiuo debeat p̃iudicium generare: niſi fue g rit rationabiliſ ⁊ legitime ſit preſcripta.

et dolo pſtitũ ſit iuramentũ ſponte ꝯſtãte etiã matrimonio in tali caſu cum incipit vgere ad inopiam: mulier poteſt repetere dotem. C. de iu. do. in reb. ⁊ l. vbi.
b ¶ Bonis. ⁊ etiam dotẽ ſuam ꝓpter adulteriũ perdere debet. C. de iu. do. ſi dotem. ⁊. C. ad. l. iuľ. ꝺ adul. libertatẽ. ⁊ ꝭ. de do. inter vi. ⁊ vxo. plerũqꝫ. vbi de hoc
c ¶ Obſeruãdas. iuri ꝯtrarias. vt dictũ eſt ꝑ ꝑmaꝫ ꝯſuetudinẽ inuitabãť viri ad diſpenſandũ bona ſua. ꝑ ꝑ alterã mulieres ꝓniores erãt ad ꝯmittẽdũ adulteriũ ar. ff. ꝺ pac. do. ꝯtẽire. Vñ talꝭ ꝯpẽſatõ ñ ẽ admittẽda
Cum tanto. ¶ Habet materiã amplam ⁊ multu ſubtilem. Et habet duo dicta. Scꝺm: ibi. licet. Et q̃libet pars poteſt ſubdiuidi. Ab. d ¶ Diutius. ꝭ. de ſymo. cum in eccleſie. ⁊ ꝭ. de eo. q̃ du. in mať. quampolluit. c. cum haberet. e ¶ Iuri naturali. qꝺ ĩmobile ꝑſeuerat. v. di. §. ius naturale. xxv. q. j. ſũt quidam. ⁊ hoc verum eſt qꝫtũ ad p̃cepta: vel ꝓhibitiones que moralia ſunt ⁊ non mutanť: vt non occides: non furtum facies: honora patrẽ ⁊c̃. vj. di. §. is ita. et naturalia q̃dem iura ĩmutabilia ſunt: ciuilia vo mutabilia. inſti. de iu. na. §. ſed naturalia. ꝭ. de ꝯſang. ⁊ affi. non debet: ⁊ ideo nulla ꝯſuetudo p̃ualet ꝯtra ius naturale: etiam ſi oẽs hoĩes ꝺ mũdo ꝯtra facerẽt. xxxij. q. vij. flagitia. cuiꝰ ignorãtia neminẽ excuſat. j. q. iiij. §. notandũ. ⁊ ibi nihil intereſt in vicio decipe vel decipi. xvj. q. j. ſi cupis: ⁊ de ignorãtia diciť ꝙ qui ignorat ignorabiť. xxxvij. di. §. vt itaqꝫ. ⁊ ꝺ ignorãtia iurꝭ naturalis ⁊ ciuilis tractať in ſumma. j. q. iiij. §. notandum: ⁊ ibi recurrendũ eſt. f ¶ Vilis auctoritas. Sꝫ queriť de qua ꝯſuetudine hic intellexit Greg. ſi dicis de bona ꝯſuetudie; illaꝫ nulla ratio ſiue ius vincit ĩmo equipať ei. xj. di. in his. ſi de mala de illa non poteſt dici ꝙ non ſit vilis. Super hoc dicunt quidam ꝙ ꝑncipiũ iſtius. §. debet intelligi de bona ꝯſuetudine: ⁊ finis de mala: ⁊ ita diuerſimode intelligũt: ſed hec nõ fuit intentio legis vnde. §. iſte ſumiť. C. que ſit lon. cõſue. l. ij. ⁊ ideo inepte dicũt. Alij ꝓ maiori parte expo

nunt litterã iſtam: non tamẽ eſt adeo valitura vt iuri poſitiuo debeat p̃iudiciũ generare: ſupplẽt generaliť non p̃iudicat iuri: ſed in eo loco p̃iudicat iuri: vbi cõſuetudo ſeruať: ⁊ iſte intellectꝰ planꝰ ⁊ facilis eſt: ſed de h̃ nulla dubitatõ ẽ: ꝙ ꝯſuetudo vniꝰ loci iuri poſitiuo gñaliť p̃iudicet oĩbꝫ locis: et iõ ſic debet intelligi lex illa quaꝫ habes. xj. di. cõſuetudis: qꝫuis ꝑticularis ꝯſuetudo nõ eſt viľ. non tñ p̃iudicat iuri poſitiuo niſi fuerit rõnabilis ⁊ legitime ſit p̃ſcripta: ⁊ hec expoſitio reprobat duas ꝑmas expoſitiões vel opinioes: q̃s facit hic Greg. in fi. ⁊ ſic intellige xj. di. ꝯſuetudis
g ¶ Rõnabiľ. Et quã ꝯſuetudinẽ dices rõnabilem: illam dico rationabilem quã nõ improbãt iura. ꝭ. de cau. poſ. cum eccle. ⁊. ſ. eo. cũ dilectuſ. ⁊ ꝭ. de ver. ſig. abbate: vt ſi qñqꝫ admittãtur aliq̃ ad electionẽ: ad q̃s non ꝑtinet de iure cõi ⁊ ꝺ alio collegio: iſta ꝯſuetudo nõ improbať a iure: vt dicunt iura p̃dicta: ⁊ illa eſt rõnabilis ꝙ tm̃ capitulꝫ eligat canonicos ſibi ⁊ alios inferiores p̃latos irreq̃ſito epõ. ꝭ. de elec. cũ eccleſia vulterana. vel eps ſolus h̃ faciat. ꝭ. ꝺ his q̃ fi. a p̃lať. ſi. ꝯſen. ca. ea noſciť. lꝫ ꝺ iure vnũ corpꝰ ſint. ꝭ. ꝺ his q̃ fi. a p̃ľ. ſi. ꝯſen. ca. nouit. ⁊ de iure cõi deberet fieri ab oĩbꝫ cõiť ab epõ ⁊ canonicꝭ vt qñqꝫ fit. ꝭ. de ꝯceſ. p̃ben. poſtulaſtis: ⁊ illam dicerẽ rationabilẽ ꝙ abſentes non vocenť ad electionẽ: vt in multis locis ꝯtingit: vt in thuſcia: ⁊ in multis eccleſijs: ⁊ hmõi ꝯſuetudines legitime p̃ſcribunť: vt patet per p̃dicta exempla: illam dico generaliť rationabileꝫ que non obuiat canonicis inſtitutis: irrõnabilis eſt q̃ improbať a iure: qualiſ eſt illa. ꝭ. de inſti. ex frequentibus. ſ. e. cũ venerabiľ: ⁊. ſ. c. proxi. ⁊ oneroſa ꝯſuetudo. ſ. e. c. j. ⁊. ſ. e. cum inter vos: ⁊. ꝭ. de re iudi. cũ cauſa. ⁊ generaliter vbi aliquid fit ꝯ neruũ eccľiaſtice diſcipline ſiue libertatẽ. ꝭ. de elec. cum terra. ⁊. c. ſacroſcã et. c. maſſana. De hac materia habes plene. viij. di. fruſtra. h ¶ Legitime ſit p̃ſcripta. ſpacio. xl. annorũ. ꝭ. de cau. poſ. cum eccleſia. ⁊. ꝭ. de preſcrip. auditis. de hoc poteſtis habere multa iura. ea enĩ ſolum locũ habent in rebus eccleſiaſticis. xvj. q. iij. §. quas actiones Ad hoc ergo vt ꝯſuetudo iuri comuni p̃iudicet: requiritur primo ꝙ rõnabilis ſit ⁊ ꝙ ſit preſcripta: vt hic: et. c. cum eccleſia. Item ꝙ ex certa ſciẽtia ⁊ non per errorem ſit inducta. ff. de legi. ꝙ non ratione. ⁊ ſciente illo qui poteſt ius condere. ff. de legi. de quibus in fi. ⁊ ꝙ ſit tale ius qꝺ poſſit preſcribi. nam quedam ſunt q̃ non poſſunt preſcribi ſaltem a laicis. ꝭ. de p̃ſcrip. cauſam que. ⁊. c. cum ex officij. ⁊. c. cum non liceat. ⁊ ꝙ ñ ſit contra ius naturale. xxxij. q. vij. flagitia. vel ſalteꝫ ꝙ ſit obtenta in ꝯtradictorio iudicio. ff. de leg. cũ ꝺ cõſuetudine. ⁊ ꝭ. de ver. ſig. abbate. Itẽ req̃riť ꝙ ſis vſus

alia ꝯſuetudine ſiue vicibus illis quibꝫ vſus es eo ani/mo vt intendas ſiue credas te ius habere ⁊ vt in po/ſterum id faciaſ.ff.de iti.actuqꝫ priua.l.j.§.iulian⁹.re cte ait.⁊.l.vlti.al's non prodeſt: vt ibi dicitur .⁊ ſic ſo le vices non inducunt ꝯſuetudinē: quia non exemplis ſed legibꝫ iudicā dum eſt.C.ꝺ ſen tē.⁊ iterlo.om. iudi.nemo.ſꝫ ſ͛ꝫ ꝯſuetudinē talē bene iudicatur: vt dictum eſt.ff. de le.nam impa tor. Item requi ritꝛ ꝙ maior ps ppli n̄ vſa ſit illa ꝯſuetudie: ad h̄ vt ſ͛ꝫ illā iud ice qꝛ ſicut mior ps populi non poſ/ ſet inducere le/ gem: ita nec con ſuetudinē. Itē ꝫ et illa ꝯſuetudo preiudicat iuri cuius non extat memoria homi/ num. iij.q. vj.h̄ quippe. ⁊.j̄. de verbo.ſig.ſuper quibuſdam.§ j. et.ff. de aqua q̄/ ti.⁊ eſti. hoc iu/ re.§. ductus aq̄ ⁊.ff.ꝺ aq̄ plu.ar.i ſum.§.idē labeo ⁊.ff.ꝺ ꝓba.ſi arbitꝛ et ſic videtur ꝙ difficile ſit ꝓbare ꝯſuetudinē ⁊ p̄ſcri/ptionem. Sed quam differentiā facis inter ꝯſuetudi/nem ⁊ preſcriptionē: illa poteſt aſſignari: vt quidam dicunt ꝙ vbi ꝯſuetudo pretenditꝛ admitti poſſꝫ ꝓba/tio in ꝯtrariū. vt ꝓbetur indebitū fuiſſe qꝺ ꝯſueui ꝑ/cipi.ar.ꝯ.C.de agri.⁊ cenſi.litibus.li.xj. Sꝫ vbi pre/ſcriptio eſt non admittitꝛ ꝓbatio in ꝯtrariū ad ꝓban/dum indebitū fuiſſe.ar.a ꝯtrario.j̄.de preſcrip.ſi dili/genti.vbi dicitur ꝙ bona fides ⁊ iuſtus titulus requi runtꝛ: ⁊ ibi dicitur qn̄ exigitur titulus ⁊ qn̄ non. C.de pig.act.nec creditores. Item qui petit aliquid ſibi de beri vel fieri ex ꝯſuetudine debet allegare cauſam pe/tendi: ⁊ tunc ſufficit ꝓbare ſolum tempus licet nō ꝓ/bet cauſam: ⁊ tūc non admittitꝛ ꝓbatio in ꝯtrariū: et ſ͛m hoc non videtur differentia inter ꝯſuetudinē ⁊ p̄/ſcriptionē: quia in p̄ſcriptōe qn̄qꝫ ꝓbatur titulus: ita dicunt quidam quare ſolum tempus: non eſt cauſa in ducende obligatiōis ſicut nec tollēde.ff.de act.⁊ oblꝛ. obligationū.§.placet.⁊ hec opinio magis placet ſ͛m Jo. Alij dicunt ꝙ ſola ꝯſuetudo ſufficit etiaꝫ ſine cā: ar.j̄.de cau.poſ. cum eccleſia.vbi de hoc.vbi ꝟo aliq̄s eſt in poſſeſſiōe ꝑcipiendi aliquid ⁊ ei queſtio moue tꝛ tuendus eſt in poſſeſſione quouſqꝫ ꝓbetur ꝯtrarium ſcilicet indebitū quia poſſidet ratione ꝯſuetudīs .xvj q.iiij.volumus.niſi vi precario ſeu clam poſſideat: tūc qui dedit ſua auctoritate poteſt reuocare. vt.x.q. iij. quia cognouimus.j̄.de inſti. cum veniſſent. Item in alio poteſt eſſe differētia inter ꝯſuetudinē ⁊ p̄ſcriptio nem: quia ꝯſuetudo qn̄qꝫ debet eſſe obtēta ꝯtradicto rio iudicio populi. p̄ſcriptio ꝟo non. Item quia ī con ſuetudine requiritꝛ ꝙ maior pars populi vtatur illa: vt dictum eſt in p̄ſcriptiōibꝫ non requiritꝛ. Sic ergo intellige ꝯſuetudīs non eſt vilis auctoritas tamen nō vincit ius poſitiuū illa ꝑticularis ꝯſuetudo: in eo lo/co vbi eſt ꝯſuetudo niſi fuerit rationabilꝛ ⁊ legitime ſit preſcripta: tunc bene vincit ius: ⁊ ei p̄iudicat ꝯcur rentibus predictis in ea p̄ſcriptiōe: ſed ſ͛m hāc decre. ſaris ſufficere vꝛ ſi ꝯſuetudo ſolū modo ſit ratōna bilis ⁊ p̄ſcṗta. b

De poſtulatione prelatorum.

Inno. iij. decano ⁊ capitulo Senon̄. Impoſtulabilis ē qui violat interdictum. C. I

AD hec in btō Petro: ⁊.j̄. Cūqꝫ de facili non poſſetꝛ in vnū locum ⁊ ꝓpoſituꝫ conuenire: ꝫ ad nos a fuiſſet ab aliquibus appella tum: tandeꝫ conuenientes ī vnuꝫ altiſiodoreñ. epiſcopū in archiepiſcopū poſtulaſtꝭ. ¶ Poſtulationē veſtram ꝑ magiſtrū. R. preceptorē ve/ſtrum ⁊ per abbatem ſancti petri exponentes ⁊ petentes vt faciende tranſlationi piū preberemus aſſenſuꝫ. ¶ Verum quoniam anteqꝫ idē magiſter ad ſedem apoſto. acceſſiſſet: nobis quaſi ꝓ certo cō/ſtabat: ꝙ ideꝫ epiſcopus intꝛdicti ſententiā non ſeruaſſet b qꝺ etiam idem magiſter non negauit in fratrum noſtroꝝ preſentia requiſitus a nobis in ipſius epiſcopi excuſatio/c nem allegans: ꝙ ſententiam latam ſeruare nullatenus te nebatꝛ: que ad eius noticiaꝫ nec per litteras noſtras nec per cardi. tunc apo. ſe. le. qui eandē ſentētiā ꝓmulgarat: nec per deputati ad hoc exe/cutorias mādatum vel litte/ras perueniſſet: ⁊.j̄. ¶ Qꝺ nec ſufficit: īmo nec proficit ad excuſationeꝫ predicti epi ſcopi cuꝫ cardinalibus ideꝫ ſententiam interdicti preſen tibus multis ſolenniter ac

De poſtulati one prelatorum

¶ Viſo de iure ſcripto ⁊ nō ſcri pto: quia paruꝫ eſt iura condere niſi ſint miniſtri qui eadem iura tueantur: vt in l.ij.ff. de ori.iu. §.poſt originē. et.in.c. vbi peri culum.§. prete/rea. de electi. li. vj. ideo de ipſis miniſtris ⁊ eoꝝ aſſumptione me rito erit viden/dum. Et quoni/am aſſumūtꝛ ab altero ex tribus modis ſcilicet ꝑ poſtulationē ele ctionem ⁊ tranſ lationem: ideo ꝺ oib⁹ iſtꝭ tribꝫ .j̄. ſubijcit: et qꝛ poſtulatio īnititur gra tie p̄mittit titulū ꝺ Poſtulatiōe prelatoꝝ. Quid āt ſit poſtulatio vide per glo. in. c. vnico. eo .ti. li. vj. Ab.

AD hec in ¶ Impoſtulabilis eſt qui vio/lat interdictum. h. d. quo ad titulum. habet eni multa dicta que non faciunt ad materiā diuiditꝛ in ſex partes. Nam ī prima ponitꝛ iniuſta po/ſtulatio. In ſcda. ibi. Poſtulatōnē poſtulātiū petitio In tertia. ibi. Verū petitiōis impugnatō. In quarta ibi. Qꝺ nec: excuſationū reiectio. In qnta. ibi. Nos igitꝛ: poſtulatiōis caſſatio. Sexta. ibi. Licet gratioſa eligendi vel poſtolandi permiſſio. Ab. a ¶ Appe/latū. que appellatio nō tenet niſi cauſa iuſta fuerit al/legata. j̄. de elect. cum nobis: in princi. ⁊. j̄. de appella. vt debitus. b ¶ Non negauit. per hoc videtur ꝙ ꝯfeſſio ꝓcuratoris dn̄o preiudicet. j̄. de capel. mona. dilectus. ⁊ de re iudi. ſuborta. ſicut ⁊ ꝯfeſſio aduocati. j̄. de cenſi. cū olim. ⁊. j̄. de appella. cum cauſaꝫ. Contra ff. de interro. ac. ſi ſine. al's eſt lex ille. §. ſi defenſor. et ff. de confeſ. certum. §. penulti. Quando confeſſio ꝓcu/ratoris ſiue factum preiudicet ipſi domino: dicetur. j̄. de cau. poſ. cuꝫ olim. ⁊. j̄. vt li. non conteſta. c. j. vbi po nitur hec materia.

c ¶ Allegans. hec allegatio bona videbatur: quia q̄ libet preſumitur ignorans niſi probetur ſciens. ff. de proba. verius. ⁊ decretuꝫ non ligat ignorantes. ff. de decre. ab or. fa. l. vlti. ⁊. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. circa fi. et argu. ꝺ. de conſtitu. cognoſcentes. immo non ſufficit denunciare procuratori. ff. de peti. here. item veniunt. §. petitam. ſed non eſt ita: quia cum publice ſententia illa fuerit ꝓmulgata: eam ignorare nō poteſt neqꝫ dꝫ ⁊ p̄ſumitꝛ eā ſcire. xij. q. ij. qꝛ hūaniſ. ⁊. xvj. diſ. ꝙ dicitꝛ arg. ff. de inſti. ac. ſꝫ ⁊ ſi pupill⁹. §. p̄ſcribere. ⁊ ar. j̄. de

a publice ꝓmulgauit: et eadē interdicti ſententia in regno francoꝝ iam a multis publi- ce cepit obſeruari: nec ſit ne- b ceſſariū cū cōſtitutio ſolēniter editur aut publice ꝓmulgatur ipſiꝰ noticiā ſinguloꝝ auribus per ſpeciale mandatum vel litteras inculcare: ſʒ id ſoluʒ ſufficit vt ad eiꝰ obſeruātiā teneatᷣ qui nouerit eam ſolēniter editā aut publice ꝓmulgatā: cum et cōtra quoſdā qui ſardiceñ. cōciliū nō ſeruabāt tanq̄ illud non c habuerint aut ꝑceperint: canonica tradat auctoritas: ꝙ eis nō facile facultas credēdi tribuitᷣ cū idē penes illos in ſuis regionibꝰ actū fuerit ⁊ receptū: nec valet ꝙ in altiſiodoreñ. dio. dictꝰ rex ꝓpriā d terrā dicitᷣ non habere: cum nos terrā totaʒ regis ipſius ſubijci mandauerimꝰ interdi- e cto: ⁊ cardi. noſtrum interp̄tatus mādatū in terrā illam ſententiā ꝓmulgauerit: que regi tunc tēporis adherebat ⁊. j. Sed inde liquido cōſtat ſepe dictū epiſcopū ſufficienter excuſari non poſſe: ꝙ ſue f metropo. eccleſiā generalis interdicti ſententiā ⁊ recepiſſe nouerat et ſeruare: et. j. ¶ Nos igitur qui ſm aplm g prompti ſumꝰ inobediētiam h oēm vlciſci: eiuſdeʒ epiſcopi altiſiodo. inobedientiā attē- i dentes: ne nil obedientia p- k deſſe videretᷣ hūilibꝰ ſi cōtēptus cōtumacibꝰ nō obeſſet l cū iuxta canonicas ſanctiones quedā ſint culpe: in qbꝰ culpa eſt relaxare vindictā. poſtulationē hmōi non ꝓpter poſtulātē ecclīam ſʒ ꝓpt. po- m ſtulatā ꝑſonā repulimus vt indignā. ¶ Licet aūt ex eo: ꝙ hoīeʒ q̄ nr̄o nō ꝯueniebat ꝓpoſito: poſtulaſtis: cuʒ vos interdicti ſentētiā ſeruaretis: ⁊ ipe eā ꝯtēneret obſeruare: p̄miſſa nobis facile abuſi fueritis ꝑtāte: ac ideo vos ea n non imerito priuare poſſemꝰ de ſolita tn̄ benignitate ꝯcedimus vt vobis ꝑ poſtulationē ſeu electionē canonicam de ꝑſona congrua cōſulatis. Idez hoſti. epo apo. ſe. leg.

Qui poſtulationē caſſatā vitio ꝑſone innouat ē eligēdi ⁊ poſtulādi ꝑtāte ꝑuatꝰ. C. II.

ꝑ ſump. quāto. Vbi enī allegatᷣ ignorātia circa ea que plerīq; ſciūt: ⁊ q̄ publice fiūt: nō creditᷣ ei niſi hoc ꝓbetur. j. de elect. inotuit. ꝟ. nec ꝓbare cogimꝰ. ⁊c. j. q̄ ma. ac. poſ. cū i tua. ⁊. j. ꝺ ſen. ex. ſi ꝟo. ⁊. xxxiiij. q. ij. i lectū ſed vbi circa ignota allegatᷣ ignorātia non cogitᷣ ꝓbare ignorātiaʒ. ff. de admi. tu. hoc aūt. a ¶ Publice ꝓmlgauit. ſufficit edicta ꝓponi in publico ⁊ ſic ad citatum nō ꝑueniāt. ar. ꝺ do. ⁊ contu. cām que. ar. ff. de dā. infec. l. iiij. §. toties. ⁊. C. de an. excep. vt ꝑfectiꝰ et. C. ꝺ iudi. ꝓperādū. §. ⁊ ſi q̄dē. nec obſtat. ff. q̄ ſen. ſi ap. reſcin. l. j. §. item cuʒ ex eo. qꝛ ibi edictuʒ nō fuit ſolēniter ꝓpoſituʒ: ⁊ ideo non excuſatᷣ niſi ꝓbaretᷣ ꝯtrariū: vt ibi dixi in gl. p̄cedēti. hec allegatio imo videtᷣ ſufficere: ꝙ ꝑ ſolam famā ad ipſum ꝑuenerit. j. ꝺ ſen. excō. cū deſideres. §. ſcđe q̄ſtioni. Et ſi dubitaretᷣ qꝛ ſolūmodo per famā intellexit in tali dubio debuit potius ſeruare ſententiā interdicti q̄ ecclaſtica ſacramēta poſtea pertractare. j. de cle. excō. mi. illꝺ. b ¶ Solēnitᷣ censo editᷣ: vt expreſſe legitᷣ in auten. vt fac. no. conſti. circa p̄n. collᷣ. v. vbi dicitᷣ ꝙ poſt duos menſes nullus habet excuſationē ſi vellet ignorātiā allegare: niſi vt dixi in illa gl. hec allegatio. c ¶ Canonica. xvj. di. ꝙ dicitᷣ. d ¶ Terrā ꝓpriā: bona videtᷣ fuiſſe allegatio hec: et mala interp̄tatio cardinalis: qꝛ cū dicimus ſeruū ſuū: vel ipſius: dn̄o damus actionē: ⁊ cū dicimꝰ in alterius locū: de dn̄o intelligēdū eſt. ff. ꝺ reli. ⁊ ſump. fu. l. ij. §. in locū. hic tn̄ large fit interp̄tatio ad oēs terras que tunc regi adherebant preſtādo auxiliū: et eſt ſilᷣe. ff. de ver. ſig. liber homo. ſicut excōicatio extenditᷣ ad illos qui preſtāt auxiliū excōicato. j. de ſentē. excō. nuꝑ. et. c. ſi cōcubine. vel qꝛ terra illa erat de iuriſditiōe ipſius. licet ꝓprietas regis nō eſſet: et ideo regnū totū ꝓpter cōtumaciā ſuā fuit ſuppoſitū interdicto. j. de offi. dele. ſane. et. j. de ſpon. non eſt nobis. ⁊. j. de iudi. nouit. e ¶ Interpretatus: nota ꝙ legatꝰ interp̄tatᷣ mādatum dn̄i pape: ar. ꝯtra. j. de ſen. excō. inter alia. et. xj. q. j. §. ex his oībus. ⁊. C. de legi. l. vlti. et. j. de iu. cū veniſ-

ſent. de hoc ibi. ſo. Vnde no. ꝙ q̄dā interp̄tatio eſt generalis ⁊ neceſſaria ⁊ redigēda in ſcriptis vt p̄ncipis: vt dicūt hic iura ſignata in cōtrariū. ar. Alia eſt generalis ⁊ neceſſaria: ſʒ nō eſt in ſcriptis redigēda: vt cōſuetudinis. ff. de legi. ſi de interpretatiōe. ſ. ti. ꝓxi. cuʒ dilectus: ⁊ hic ſimiliter. Alia nō eſt generalis ſed neceſſaria et in ſcriptis redigenda. vt iudicis. ff. de legi. non poſſunt. ar. et. l. naʒ vt ait. Qꝺ poſſit iudex interp̄tari ſn̄iaʒ ſuā: eſt ar. ff. de re iudi. paulus. vbi pōt ſupplere que deſunt ſn̄ie: ſic ⁊ intᷣp̄retari ſicut pretor pōt. ff. ꝺ p̄to. ſti. in pretorijs. Et alia eſt q̄ nec eſt generalis nec neceſſaria nec redigēda in ſcriptis vt mgr̄oꝝ. C. de ꝓfeſ. vꝛ. cōſtā. l. vna. li. xij. Intᷣpretatio p̄ncipis ius facit quo ad omnes. ſ. de cōſtitu. ca. fi. f ¶ Metropolitanam. xij. diſ. de his. g ¶ Inobedientiam. xxiij. q. vj. ca. j. h ¶ Vlciſci: imo potiꝰ debet reꝑcere cui ſanctitas ignoſcēdi gloriaʒ dereliq̄t. C. ꝺ epiſ. ⁊ cleri. ſiq̄s in h̄ genus. vn̄ dictuʒ fuit de ceſare.. Qui vincis ſꝑ vt victis parcere poſſis. Parcere ꝓſtratis ſit nobilis ira leonis. i ¶ Obediētia. ij. q. v. quāto. k ¶ Cōtēptꝰ: nā facilitas venie incentiuuʒ tribuit deliquēdi. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. ⁊. j. de vi. et hone. cle. vt clericoꝝ. l ¶ Canonicas. xxvij. diſt. qꝛ ſicut culpe. ⁊ qꝛ maleficia impunita remāere nō debent. j. de ſen. excō. vt fame. ⁊. ff. ad. l. aq̄. ita vulneratꝰ. ⁊. ff. de ſo. ſtichū. §. i. m ¶ Perſonā: ⁊ hoc iō qꝛ vitiū fuit manerie et nō artificis. ff. ad. l. aqui. ſi ſeruꝰ. §. ſi calicē. ⁊ ita habes hic ꝙ q̄ nō ſeruat interdictū: ineligibilᷣ ē nec pōt poſtulari: et poſſet dici ꝙ ē irregularis ⁊ ſuſpēſus: iō nec eligi nec eligere dʒ nec excōicare nec bn̄ficiū ꝯferre pōt: qꝛ claues eccleſie cōtēnit. j. ꝺ exceſ. pre. c. vl. vbi eſt hoc exp̄ſſuʒ. n ¶ Priuare: ergo fuit cōſtitutū in cōcilio latera. j. de elec. cū in cūctis. vt q̄ ſcienter indignū elegerint: eligēdi ea vice ꝑtāte nouerint ſe ꝑuatos: ⁊ ad poſtulationē extēditᷣ vt hic: ⁊. j. de elec. bone memorie. in fi. ⁊ hoc iō eſt: qꝛ ꝑ poſtulationē ꝑuenitᷣ ad electionē: ar. ſ. de cōſti. naʒ cōcupiſcētiā. ⁊. ff. de

GRatum gerimus ⁊c. Accepimus ex litteris tuis ꝙ canonicis ſenoñ. quoꝝ poſtulatio noſtra fuit aucto a ritate caſſata: licꝫ caſſatiõis litteras ſuppreſſiſſent ĩ fraudem: vt canonice ad electionẽ ꝓcederent mandauiſti: ⁊ ĩ. Cunctꝫ plures eoꝝ po b ſtulationem caſſatam a nobꝭ inuocare vel innouare de c nuo niterent̃. quidam vero epiſcopũ cameraceñ. in archiepiſcopuꝫ poſtulauerunt tu intelligens eos qui caſſationem noſtram quodãmodo reuocare volebant: eligẽdi priuilegium amiſiſſe quia conceſſa ſibi ex apoſtolice ſedis benignitate abuterent̃ temere poteſtate: ac ideo ad d alios licet pauciores numero ꝯtum tamen ad hoc pertinet conſilio ſaniores eligẽdi vel poſtulandi deuolutaꝫ eſſe licentiaꝫ: predictũ cameraceñ. ad eoꝝ inſtãtiã in paſtorẽ auctoritate fretus ap. e ꝓuidiſti. ¶ Nos igitur a ſollicitudine cameraceñ. eccleſie ipſum reddidim⁹ abſolutum: qđ a te de mandato noſtro factũ ẽ auctoritate apo. confirmantes. ¶ Idem clericꝭ Raueñ. eccleſie.

Poſtulatio per quam priuata vel minor vtilitas cõmuni vel maiori p̄fertur vel que fit a minori ꝙ a tertia parte collegij admitti non debent. Ca. III

BOne memorie gu. archiepiſcopo veſtro vniuerſe carnis ingreſſo: quidã veſtrum ſancte praxedis preſbyterum cardina. quidam vero imoleñ. epiſcopum poſtulauerũt: ⁊ ĩ. Nos igitur auditis que de facto ⁊ de iure fuerant allegata: plenius eti f am pro vtralibet partium curauimus allegare: ꝯſiderauimus vero ꝙ eiuſdem cardina. preſentia vtilior ſit non ſolum Ro. ſed etiam eccleſie

ſpon. oratio. ſecus tamen eſt cum poſtulat̃ illegitimus vt diſpenſet̃ cum eo: vel legitimet̃. lvj. diſt. cenomanẽſem: ⁊ ĩ. de elect. innotuit.

GRatum ¶ Continuat̃ hoc. c. ad precedẽs. tractat eñi de illa materia. Diuidit̃ in duas partes. Naꝫ ĩ prima ponitur relatio legati ꝑtinens ꝓceſſum canonicum ⁊ ipſius legati. In ſecũda ibi: nos igitur: approbatio ꝓceſſus ipſius legati Ab. a ¶ Caſſata. ſ. c. pxi. b ¶ Caſſatam id eſt. nõ admiſſam. c ¶ Niterentur. poſtulando eundem altiſiodorẽ. ⁊ male. quia ex quo alicuius electio vel poſtulatio caſſatur vitio ꝑſone: non eſt aſſumendus ad eandem. ĩ. de elec. ſup eo. d ¶ Pauciores: hic patet ꝙ ſi maior pars delinquit in electione eligẽdo vel poſtulãdo indignũ: electio deuoluit̃ ad alios licet nũero pauciores. ĩ. de elect. bone. ij. ⁊ c. cum in cũctis. ⁊ c. cũ vintonieñ. Sed qd ſi oẽs delinquũt pret̃ vnũ: nunqd ille vnus poterit eligere? videt̃ ꝙ ſic: q2 vniuerſitas remanet in vno ſiue ius vniuerſitatis. ff. qđ cuiuſꝫ vniuerſi. ſicut municipij. in fi. ⁊ lxv. di. ſi forte: ⁊ dicit lex hoĩbꝫ coactis ſic accipe debem⁹: vt ſiue vn⁹ ſolus vim fecerit ſiue etiã hoĩbꝫ coactis: ꝙtũ eñi ad ꝟba non refert an ſolus vim faciat an hoĩbꝫ coadunatꝭ: q2 adhuc nõ def. ciũt ꝟba. ff. vi bo. rap. ꝑtor ait. §. hoĩes. ſic ſiue vn⁹ ſolus ſit ſiue plures ille põt eligere. Johã. dixit ꝙ vn⁹ ſolus nõ põt eligere: ⁊ in eo ſolo nõ põt ius illud retineri. ar. inducit ad h̄. ĩ. de elec. c. j. ⁊ x. q. iij. vnio. et ff. đ ꝟ. ſig. nerati⁹. q2 cũ duo ſiue tres faciãt collegium q̄ debẽt ſibi eligere p̄latũ nõ põt h̄ eſſe in vno cũ iã deſinat eſſe collegiũ: ſicut grex deſinit eſſe: ſi vnũ tm̃ aĩal remãſit đ grege. ff. de leg. j. ſi grege. ⁊ ad h̄ inducit etiam. xlv. di. ſi forte. q2 ſi vn⁹ ſolus eṗs remanet in ꝓuincia dꝫ ipſe alios ꝯuocare ad ꝯſecrandũ electũ: vt ĩ. de elec. bone. ij. Tu dicas ꝙ vnus ſolus põt eligere: ⁊ ius eligẽdi remanet in vno ſolo ꝑ iura ꝑmo inducta: ⁊ iura que inducit Jo. nõ ꝯdicũt. Primo illud caplꝫ ſi forte nõ ꝯdicit: q2 ipſe ſolus nõ põt aliquẽ ꝯſecrare: imo ad min⁹ debẽt eſſe tres ⁊ ẽ de ſubã ꝯſecratiõis: ita ꝙ alꝭ nõ eẽt ꝯſecrat⁹. lxvj. di. porro. vbi forma ꝯſecrationis tradit̃: ſed ad illa ſola q̄ ſolus facere põt: nõ vocabit alios: ⁊ illa decre. bone: nõ ꝯdicit. q2 cũ ꝑma electio nõ eẽt nulla ipſo iure ĩmo ille. h. q̄ ſolus elegit ſecundo eã poterat ꝯfirmare: vt ĩ. de elec. c. ꝙ ſicut. non debuit ꝓcedẽ ad ſcđaꝫ niſi ꝑma caſſata: ꝙ ſi feciſſꝫ debebat poſtea ſol⁹ eligere: vt videt̃ ꝓpt̃ culpã illorum. Sꝫ in caſu illo dicit Jo. ꝙ non deuoluit̃ ptãs eligẽdi ad ꝯtẽptos ſꝫ tũc qñ eligũt ĩdignũ. Satꝭ pt dici ꝙ ꝓpter talẽ ꝯtẽptũ nõ deuoluit̃ ius eligẽdi ad ꝯtemptum: q2 nõ tm̃ peccãt illi q̄ ꝯtẽnũt ꝙtũ illi quĩ eligũt indignũ. et ſufficit ꝙ caſſet̃ electio: q2 nõ ẽ nulla: in h̄ caſu tm̃ ꝑuati ſũt. ĩ. ti. pxi. cum in cũctꝭ. Sꝫ debẽt tũc ꝑuari ꝑ ſententiaꝫ ſicut qñ peccat̃ in forma. ĩ. ti. px. q2 ꝓpt̃. ⁊ ĩ. c. bone. Alia iura q̄ dicunt ꝙ deſinit eẽ collegium ñ ꝯdicũt: q2 licet collegiũ deſinit eſſe collegium oĩbꝫ mortuis ꝑter vnũ: nihilomin⁹ ius collegij ſiue vniuerſitatis remanet in illo ꝑ. l. ſicut municipij. §. vlti. ⁊ h̄ idẽ dicũt Laur. Vincẽ. ⁊ T. e ¶ Prouidiſti. de nr̃o ſpãli mãdato: alꝭ nõ poſſet illũ transferre. ĩ. đ of. le. niſi ſpecialꝭ. et. c. qđ trãſlationẽ. ⁊ iđ bñ dixit: ꝓuidiſti: ñ eñ đbuit dicẽ: ꝯfirmam⁹ q2 nihil ẽ qđ ꝯfirmaret: cũ ꝑ poſtulationẽ nullũ ius acqrit̃. ĩ. e. c. pe. Sꝫ dꝫ dicẽ ſuꝑior poſtulatõnẽ admittim⁹: vꝭ poſtulationẽ vr̃aꝫ ñ duxim⁹ admittẽdã. ĩ. e. c. px. ⁊ ſ. e. c. pxi.

BOne memorie ¶ Diuidit̃ in tres ꝑtes. In ꝑma ponit duas diſcordes poſtulatiões. In ſcđa ibi: nos igit̃: vtrãꝫ repellit cãm exꝑmens. In tertia. ibi: mãdãtes: mouet nouã ꝓuiſionẽ fieri. Ab. Sicu. f ¶ Curauim⁹ allegare: ſic h̄ ptꝫ ꝙ iudex põt ſupplere q̄ aduocat⁹ omiſit ſicut papa h̄ ſupplet. ⁊ C. vt que deſunt aduoca. iudex ſup. l. vna. ⁊ de iure dꝫ ſupplere et nõ de facto: niſi tale ſit factũ qđ iã ſit ei notũ vt iudici ꝓut dic̃ dñs Azo. ⁊ alij etiã dicũt ſicut Pla. ꝙ etiã de facto ⁊ inducũt ad h̄. ff. de pe. here. l. vl. Sꝫ ꝑmum veri⁹ ẽ: ꝙ de tali facto ſupplere tm̃ dꝫ: qđ eſt ei notum tanꝙ iudi. ar. C. de ap. l. vl. in fi. j. R. ⁊ ẽ arg. inſti. de ac. §. ſi min⁹. ff. de edilꝭ. edic. bouẽ. § aliqñ. ⁊ dꝫ ſupplere vt iudex ſedẽdo ⁊ nõ ſtãdo ne aduocati officiuꝫ ſumat. C. de poſtu. qſqs inducẽdo legẽ vel decretum vel decre. Inuenio ꝙ qñꝫ iudex ſupplet altera ꝑte abſente. C. de tẽp. ap. l. ij. §. vl. ⁊ C. de ap. l. vl. ĩ ꝑn. ſꝫ vtraꝫ ꝑte pñte ſupplere nõ dꝫ niſi in caſu ꝓpt̃ publicã vtilitatẽ repellẽdo militẽ a ꝓcuratiõe etiã tacẽte altera ꝑte. ff. de ꝓcu. filiuſfamilias. §. veterani. ⁊ C. de ꝓcura. militẽ. ⁊ lex quã inducit Pla. ff. de pet. here. l. vl. non

a generali taz apud apo. ſe. q̄ apud eccleſiam Rauen̄. vn/de non imerito p̄ferētes ſpe/b ciali vtilitati cōmunē ⁊ mi/nori maiorem predictū̄ cardinalem poſtulatiōi veſtre nō duximuſ ꝯcedendū:attendē teſ aūt ex altera parte: ꝙ predictuſ ep̄s a minori q̄ȝ tertia parte fuerit poſtulatus: ⁊ ꝙ apo. ſe. poſtulatiōes huiuſ/c modi non ꝯſueuerit: in tan/ta diuiſione ac ꝯtradictione recipere cum etiam quando aliquis ab alijs vnanimiter poſtulatur: ad admittendaȝ poſtulationē eorum nō tam d ex iuſticia q̄ȝ gr̄a moueatur: poſtulationē ipſius non duxim⁹ admittendam. ¶ Mā/e dantes quatenus cum his q̄ vocem in electiōe habere noſcuntur per electionem po/f ſtulationē ſeu noīationē ca/nonicam in perſonam idoneam conuenire curetis. Ideȝ preposito ⁊ ca. ſtrigon̄.

Archiepiſcopus in archiepiſcopum poſtulat. Et ex quo poſtulatio preſentata eſt pape non poſſunt poſtulantes ab ea recedere: ſed debet ſuperioris iudiciuȝ expectari. h. d. quo ad titulū. Ca. IIII

Bone memorie gu. ar/chiepiſcopo veſtro viam vniuerſe carnis ingreſſo: cum in colocen̄. archiepiſco/g pum poſtulandū a nobis cō tuliſſetis vnanimit̄ vota ve/ſtra ſuffraganei ſtrigon̄. ec/cleſie q̄nq̧ eccleſien̄. epiſcop⁹ videlicet ⁊ quidaȝ alij poſtulatiōi veſtre ſe opponere cu/h rauerunt: aſſerenteſ ꝙ eis cō temptis qui ius habebāt eligendi vobiſcum: poſtulatio eadem fuerat attentata: licet veſtri nuncij ꝓponerēt ex ad/uerſo: ꝙ ſuper preficiēdo vo/i bis pontifice de gratia mul/totiens ſuffraganeoꝝ fuerat

obſtat: quia potius ꝯſulit̄ illi iudicis officio q̄ȝ iure ordinario: ⁊ eſt ſimile ei qd̄ dixi de milite. nam iudex ex officio ſuo ſi ſcit aliquē excōicatū publice ipſum debet repellere ab agēdo: etiam ſi ab aduerſario nō excipia/tur. ı̄. de excep. exceptionē: ⁊ ſic officio iudicis ꝯſulitur aduerſario ſicut in lege. de peti. here. l. vlti. ⁊ hic papa ſupplet ex officio ſuo. ı̄. de elect. cum nobis olim. vbi de hoc dicitur quare in hoc caſu officiuȝ iudicis locuȝ habet. a ¶ Generali. ar. ꝙ papa ⁊ cardinales curā ⁊ ſollicitu/dinē gerant pro ſtatu eccleſie ge/neralis: ⁊ impator ⁊ ſubiecti q̄ete viuāt noctes ducit inſomnes. ī autē. vt iudi. ſine quoq̧ ſuffra. in prin. coll̄. ij. et idē dicit volū tarios labores appetimus: vt quietem alijs p̄/parem⁹. in autē. vt diuine iuſſi. ſub. ha. glo. que/ſto. in prin. coll̄. viij. ı̄. de reſtitu. ſpo. frequēs. ⁊ ō excep. c. vlti. b ¶ Cōmuneȝ. et ita publica vtilitas p̄fert̄ p̄uate. vij. q. ı. ſciaſ. ⁊. ff. ꝓ ſocio. actōe. §. labeo. ⁊. C. ō cadu. tol. l. vna. §. pen̄l. ⁊ ī autē. ō reſti. ⁊ ea q̄ parit. §. ea eni que cōit̄. coll̄. iiij. et h̄ verū eſt cū in cōi vtilitate p̄uata includit̄ ſicut fit in p̄latura: al̄s q̄libet dȝ ꝓpriā vtilitatē p̄ferre cōi. arg. xix. q. ij. due ſunt inq̄t. ⁊. xxiij. q. v. ſi nō licet. ar. C. de ſeruitu. p̄ſes. ⁊. ff. ō. arbi. licet aūt. c ¶ In tāta di/uiſiōe. ad h̄ eni vt poſtulatio p̄iudicet electiōi: req̄rit̄ vt numer⁹ poſtulātiū ſit duplo maior nūero eligētiū. ı̄. ō elec. ſcriptū ē: ō h̄ tn̄ dicas ſm ꝙ nō. ı̄. ti. ꝓxi. ſcri/ptū. ī glo. q̄ incipit: hic dicit papa. Videt̄ tamē ꝙ minima ps eligentiū deberet p̄ferri multis poſtulantib⁹. Quia poſtulātes ſoli gr̄e nitunt̄: vt hic. Sed eligētes iure cōi iuuant̄ ſimilit̄ ⁊ elect⁹: ſȝ h̄ nō eſt verū. naȝ patron⁹ laicus in p̄ntādo ſoli gr̄e nitit̄. xvj. q. ij. ſi q̄s epiſcopoꝝ. ⁊ tn̄ iniuria fit p̄ntato ſi nō admittat̄. xvj. q. vij. decernim⁹. ⁊. ı̄. de iurepa. paſtoral̄. gr̄a ḡ fit poſtu/lato ſi admittat̄: iniuria ſi repellat̄. ff. de aq̄ q̄ti. ⁊ eſti. l. j. §. penul. vn̄ nō ſolū poſtulato: ſȝ poſtulātib⁹ fit iīu/ria ſi poſtulat⁹ ē idone⁹ ⁊ repellit̄. ff. q̄ ſatiſda. co. l. ſi vo. ī fi. Alia rō p̄t melior aſſignari q̄ȝ hmōi iniuria vi/deat̄. licet eligētes nitant̄ iuri ⁊ poſtulātes gr̄am non debent p̄ferre electores ex q̄ ſunt mīma ps capituli: q̄r nunq̄ȝ tenet electio niſi fiat a maiori p̄te capituli. ı̄. de elec. eccleſia vr̄a. ⁊. c. cumana. ita tn̄ ꝙ maior ps non peccet: vt ex h̄ ipſo iure priuet̄: q̄r tūc valet electio minoris p̄tis capituli. ſ. c. ꝓxi. d ¶ Ex gr̄a: h̄ iō di/

xit: q̄r ꝑ hmōi poſtulationē ſiue gr̄am ius nō acq̄ritur poſtulato. ı̄. e ti. c. penul. ⁊ iō q̄r gr̄a ē nō cōpellit̄ p̄lat⁹ ꝯcedere poſtulatū. lxiij. di. l̄ras. in aut̄. de ſan. epiſ. §. nullus. coll̄. ix. ſi tn̄ iuſta cā exigit. dȝ cōpelli ꝑ ſupiorē vt illū ꝯcedat. ı̄. de iurepa. nullus. Itē indirecte q̄dā/mō cōpellit̄ illū ꝯcedere ſi ē ido/neus: q̄r tenet̄ ei ꝓuidere ī ꝯſimili bn̄ficio. ı̄. ō iu/repa. paſtoraliſ. Itē ideȝ ſupior iſtū pōt ꝯcedere vel repellere: q̄r nō tenet̄ ei facē gr̄am niſi velit. q̄r nēo inuit⁹ de ſuo cogit̄ facere bn̄ficiū. x. q. ij. p̄carie. nō igit̄ q̄c q̄d iudic̄ p̄tāti ꝑmittit̄ iur̄ ne/ceſſitati ſubijcit̄. ff. ō iudi. nō q̄c/q̄d. ar. ı̄. ō off. de le. ꝯſuluit. Sic ḡ p̄tȝ ꝙ in hmōi poſtulatiōib⁹ implorādū eſt offi/ciū iudic̄: ⁊ nō iuris actiōe agē dū eſt: vt. ſ. eo. ad hec. v̄ſus fi. et. ı̄. ō ī inte. reſtitu. ꝑ totū. ⁊ in/ſti. ō of. iud. ꝑ totū. Iudic̄ ei officiū ꝓpōit̄ ꝓ actione cū ōfic̄ actio. ı̄. ō of. iudi. c. iudic̄ offm̄: ſȝ n̄ ꝓp̄e iplorat̄ iudic̄ offm̄ ī cāu iſto: ſȝ poti⁹ gr̄aȝ debēt iplorare a ſupiore. b. e ¶ Qui vocē: h̄ iō dic: q̄r forte erāt aliq̄ eligēdi p̄ter p̄uati. ı̄. ō elec. cū vintoniē. vel q̄r oēs ſūt vocādi q̄r ius hn̄t eligendi. ı̄. de elec. ꝙ ſicut. f ¶ Nomiationem: noīatio canoni/ca p̄t dici qn̄ oēs ꝯcordāt ī aliq̄ ineligibili aſſumēdo ⁊ vadūt ad eū a q̄ petēdus ē ꝯſenſus ⁊ req̄rūt ei⁹ ꝯſen/ſum: vt cū ipō diſpēſet. Et hec p̄t dici noīatio canoni/ca: q̄ nō pōt dici poſtulatio ꝓprie: q̄r poſtulatio ſolēni/ter dȝ fieri: q̄r tal̄ noīatio ſatis ſil̄is ē poſtulatiōi. imo q̄ ſi idē eſt vn̄ dicit poſtulationē ſeu noīationē habes de hac noīatiōe. xvj. q. vl. ꝯ ſctōꝝ. ij. q. vj. §. diffinitiua.

Bone meōrie. ¶ Diuidit̄ (ver. noīatiōes. Io. hec decre. in. vj. p̄tes. In p̄ma ponit̄ poſtulationiſ admittēde petitio ꝯ eā exceptio ⁊ replicatō. Scdo ibi: Nūcijs vſq̧ ad. §. ceterū: ap̄lica ꝓuiſio. In ter/tia temeraria ⁊ iniuſta poſtulatio ⁊ ei⁹ repulſio: ꝓui/ſionis faciēde monitio ⁊ eiuſdem cōminatoria ꝯtētio, vſq̧ ibi: Verū. In q̄rta ſuffraganeoꝝ ad ꝯcordiā re/uocatio canōicoꝝ diſſentio duplic̄ poſtulatiōis ⁊ in/ſta īnouatio vſq̧ ibi: Nec nocebat. In q̄nta ponit̄ ta/cite obiectiōis rn̄ſio vſq̧ ibi: Intelleximus⁹. In ſexta ponit̄ diffinitiua ꝓuiſio archiep̄al̄ trāſlatio ac pallij vtē/di ꝓuiſio. Ab. g ¶ Cōtuliſſet̄. ipm̄ poſtulādo. b. h ¶ Cōtēpt̄. ⁊ iō caſſanda erat electio: ſi verū dice/bāt. ı̄. ō cā poſ. cū eccl̄ia. ⁊. lxiij. di. ob eūrib⁹. ⁊. ı̄. ō elec. ꝙ ſic: ⁊. c. venerabilē. ⁊. c. bone. ij. i ¶ De gr̄a. ſi h̄

requiſitus aſſenſus: ſed ipſi vobis ↄſilium denegauerūt ¶ Nūcijs igitur in noſtra p̄ſentia ↄſtitutis: ⁊ ꝓponentibus aduerſarijs quedā alia contra poſtulatiōis veſtre ꝓceſſum: quia nobis de ꝓpoſitis non ↄſtabat ita duximuſ ꝓuidendū: vt ſi ſuffraganeiſ pſiſtentibus in ↄtradictione ſua: ⁊ vos poſtulatiōi veſtre velletis inſtare ꝑ ꝓcuratores idoneos ad ſe. apo. veniretis. Si autem illi a ↄtradictione ſua ceſſarēt: ⁊ vos inſtaretis ꝓpoſito veſtro: ad p̄ſentiam noſtram mitteretis perſonas idoneas: que ſuꝑ his que oportuna forent noſ a redderent certiores. Q̄ ſi ↄtradicentibꝰ epīs memoratis vos ↄtingeret de iure ve b ſtro diffidere: aliaȝ perſonā idoneam ꝓuideretis vobis canonice in paſtorē. ¶ Ceterum quidam veſtrū a poſtulatione veſtra quam nobis c p̄ſentauerat communit̄ temere recedētes alijs pſiſtentibꝰ in eadem predictum q̄nqȝ eccleſieñ. epiſcopū in archiepiſcopū poſtulauerūt: ⁊. ī. Nos igitur poſtulationem ipſam quam inuenimꝰ in multa diſcordia non ſolum ſuffraganeoꝝ verūetiam canonicoꝝ ſtrigoñ. eccleſie ac ↄtra for d mam mandati noſtri temere celebratam non duximus admittendā: ſed vobis dedimꝰ in mandatis: vt ad ꝓuidendum vobis paſtorem idoneum per electionē canonicam vel poſtulationē ↄcordem requiſito ſuffraganeoꝝ aſſenſu: ſi eſſet de antiqua ⁊ appro e bata ↄſuetudīe requirēduſ: f ꝓcedere curaretis alioquī noſ g ipſi ꝓuideremus eccleſie vi h duate. ¶ Verūtamē anteq̄ ad vos noſtre littere ꝑueniſſent innitentes mādato priori ſuffraganeos preter q̄nqȝ eccleſieñ. ad ↄcordiam reuocaſtis: ⁊. ī. Poſt hec mādato noſtro recepto hi qui ī coloceñ. ↄuenerant ab eius poſtulatiōe recedere noluerūt ſed īnouauerūt eandem reuerſis ad eos quibuſdam canonicis qui in partem alteram declinarant: ⁊. ī. Ceteri vo qui q̄nqȝ eccleſieñ. epiſcopuȝ poſtularāt ↄuenīētes in vnū ceteros canonicoſ ad capitulum conuocarūt ad poſtulationē concordē vel electionē canonicam iuxta mandatuȝ apoſtolicum ꝓcedere cupiētes: ſed illiſ nolētibꝰ ↄuenire

eſſet ꝙ de gratia vocati eſſent: nec ius nec aliqđ commodū ſibi acquiſitū fuiſſet. ī. de his. ſig. abbate. ⁊. x. q. iij. quia cognouimꝰ. ⁊. C. de ſerui. l. j. ⁊. ff. de aqua q̄ti. et eſti. l. j. R̄n. j. vñ ipſe qui dedit poteſt reuocare ⁊ illos vlterius non admittere: vt. x. q. iij. quia cognouimus. C. de agri. et cenſi. l. litibꝰ. li. xj. ff. đ aq̄ q̄ti. ⁊ eſti. l. j. §. ariſto. ⁊. §. trebaciꝰ Nec tali datur reſtitutio: q2 nō dicit̄ ſpoliatꝰ cum nō poſſederit: ſicut ille q̄ ſub ↄditione poſſidet. ī. de reſtit. ſpolia. olim cām. Cōſulo tn̄ alicui faciēti grām vt h̄ ꝓteſtet̄ ne p̄ſumat ſibi ius creare i poſterū: vt. vij. q. j. pōtifices: ⁊ ī. đ iurpa. ex litteris. ⁊. c. ↄſultatiōibꝫ. ar. ī. ti. ꝓxi. cumana. Preterea q̄ nō eſt de collegio ⁊ dic̄ ſe debere intereſſe electiōi: dȝ exprimere q̄ iure debeat īteēſſe. ī. de elec. ↄſtitutis. vñ iſti ſatis videbāt̄ excludēdi in poſteꝝ. ī. e. poſtulationē. a ¶ Certiores. đ mō poſtulādi ⁊ đ pſona poſtulata an ſit idonea. dr̄. ī. đ elec. nihil ē. vbi dr̄ ꝙ đ idoneitate pſone ſit q̄rendū. b ¶ Diffidere. ar. ꝙ ſi p̄latꝰ diffidat de iure ſuo: debȝ dimittere rē quaȝ tenet. ī. đ ſymo. ꝑ tuas ī fi. liiij. di. gnalis in fi. q2 bonaȝ fidē aq̄ſcere dȝ. ff. māda. q̄ntꝰ muciꝰ. j. R̄n. Sȝ h̄ veꝝ ē ſi đ iure ꝓprio diffidat qđ tm̄ ſuā tāgit pſonā: ſed ſi diffidit đ iure eccleſie ↄſtituat aliū defenſorē noīe eccleſie. ar. ff. đ nego. geſ. at q̄ natura. §. cuȝ me abſente. Et nō ꝙ diffidētia iuris ꝑmittit variare vbi nō ē iuſ alteri acq̄ſitū: vt h̄. ⁊. ī. c. ꝓxi. ⁊. ī. đ elec. ꝙ ſic̄. niſi pn̄tatio iā facta eēt ſupiori: vt. ī. e. c. ⁊. ī. đ elec. ꝙ ſic̄. ſȝ h̄ poterāt variare đ lnīa pape al's n̄: cū poſtulatio iā eēt p̄ſentata: vt. ī. ſeq̄t̄: vel niſi iā publicatio ſcrutinij fuerit facta. ī. đ elec. publicato. Si vo ius ē alteri acq̄ſitū licȝ diffidāt variare n̄ pn̄t ī eiꝰ p̄iudiciū. ī. đ elec. cū inter canonicos. ī fi. q2 nēo p̄t mutare ↄſiliū ſuū ī alteriꝰ p̄iudiciū. ff. đ re iu. nēo. c ¶ Temere. iō dic̄ temere: q2 alij appellauerāt ⁊ pſeuerauerāt ī ꝓpoſito ſuo nec poterāt variare etiā ſi alij n̄ appellaſſēt cū iā poſtulatiōeȝ ſuā cōit̄ factā p̄ñtauerāt dño pape ap ꝓbādā: vel im ꝓbādā: ⁊ iō temere faciebant al's poſſent variare: vt vī cū ꝑ hmōi poſtulationē nullū ius ſit alicui acq̄ſitū. ī. c. ꝓxi. niſi iā publicato ſcrutīo vellēt ēt mutare ſuā poſtulationē: q2 nec tunc variare pn̄t. ī. đ elec. publicato: vt dixi ī p̄ma notula: nec ē ↄ. lxiij. di. q̄to. qm̄ ibi elegerāt īdignū vl' ibi n̄ erāt due ꝑtes capl'i ad faciēdū electionē. d ¶ Mādati: et iō n̄ valuit. ſ. đ reſcꝑ. cū dilecta. ff. māda. diligent̄: ⁊. ī. đ elec. cū in veteri lege e ¶ Cōſuetudīe idē eēt ac ſi eēnt in q̄ſi poſſeſſiōe eligēdi. ī. đ iurepa. ↄſultatiōibꝫ. et. ī. đ cā poſ. cuȝ eccleſia: ⁊. ī. vt lite pē. c. j. ij. iij. et iiij. vel iō dicit h̄ quia ex quo non ſunt de capitulo debet apparere an habeāt iuſ eligendi: ⁊ dicere quo iure ſunt admittendi. ī. de elect. cōſtitutis. f ¶ Alioquī. id eſt. ſi non ꝓuiderent infra terminū prefixum. g ¶ Viduate. ſi canonici negligunt ſibi eligere epiſcopuȝ infra tres menſes ſeu monachi abbatem tranſfertur poteſtas eligendi ad proximuȝ ſupiorem. ī. đ electi. ne pro de fetu. in alijs inferioribus p̄laturis ſiue beneficijs. ī. ſex menſes. ī. de cōceſ. preben. nulla. h ¶ Anteq̄: ſi nondū receperāt ſecundas litteras: nō debuit caſſari qđ legitime factū erat. ī. de reſti. ſpo. audita. ⁊. ff. manda. ſi mandaſſeȝ. ⁊ ſ. de reſcrip. ex parte decani. Quare ergo dicit in fi. ſi neutra eſſet poſtulatio admittēda. So. forte hoc ideo dicit/quia vtraq3 poſtulacio in diſcordia facta fuit: ⁊ poſtulatiōes facte in diſcordia non ↄſueuerūt admitti ſ. c. proxi. Iſta ratio non valet: quia prima facta dicitur in concordia. licet diuerſis temporibꝫ ↄſentirent: vt dicit in fi. ⁊ illa littera ſic debet exponi. Et ſi neutra eorum approbāda eſſȝ poſtulatio. id eſt. q̄uis neutram approbare teneremur: quia cum gratia īnitantur poſtulationes pocius q̄ iure non tenebat̄ facere gratiam niſi vellet: vt. ſ. e. c. proxi. vel dato ꝙ neutra eſſet facta in ↄcordia neutra eſſet approbāda.

a ¶ Intelligētes. ⁊ male: quia illi non negligebant ius ſuū ſed inſiſtebāt ſue poſtulatiōi: vt illā facerēt cōcordem iuxta primū mādatū pa.b. b ¶ Proprijs. quare variare non poterāt. j̄. de elec. publicato.
c ¶ Illuderēt. qd̄ eſſe nō debet. j̄. de offi. le. licet. cum hoc ludibriū eēt vt. C. de bo. que li. l. vlti. §. vbi. ⁊ lxj. diſt. nullus. et eſt ſimile. vj. q. iij. deniq; ſuffredus. C. de regula. l. j. Et ſi dixerit ſe velle referre vlterius ſe intromittere non debent. j̄. de appella. intimaſti. ſic ⁊ in poſtulatione preſentata ſuperiori quia q̄tum ad ſe illā approbauerunt per preſentationem. j̄. de elec. cū inter canonicos in fi. Berñ. ā
d ¶ Approbanda: de iuris rigore cum eſſet ī diſcordia facta.
e ¶ Alienum. lxxj. diſt. hortamur. C. de epi. ⁊ cleri. in eccleſijs. et. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab. l. diuus. nec obſtat. j̄. de cleri. peregri. c. vlti. nec obſtat. j̄. de inſti. ad decorem: quia illi erant omnes extranei. ⁊ qua ratione illi veneti inſtituebant̄: eadē ratiōe ⁊ alij: dummodo aliud impedimentum non obſiſtat.
f ¶ Honeſtiꝰ. nam de minori ad maius aliq̄s eſt ꝓmouendus xciij. diſt. legimꝰ in fi. ⁊. ff. de mu. ⁊ hono. vt gradatim ⁊ ſic potius de pari ad parem q̄ de maiori ad minorē. j̄. de tranſla. c. vlti. g ¶ Diuerſis. argu. ꝙ ſi omnes canonici ſucceſſiue ꝯueniant in aliquem ꝙ ex tali conſenſu ius illi acquirit̄. j̄. de elec. ꝙ ſicut. ff. de ſerui. ruſti. p̄di per fundum. Sed ꝯ̄ videt̄. ij. q. vj. §. noīatiōes. ſub illo §. eſt qñq;. ⁊. j̄. de elec. quia propter. in fi. ⁊. c. in Geneſi.
h ¶ Pallium: ſed quare debet ei mittere palliū. nōne hʒ ipſe ſuū qd̄ ꝑſonā ſequit̄: ⁊ cū ea ſepelit̄. j̄. d̄ vſu pallij. ad hec. Rñdeo palliū dat̄ ꝑſone: ſed ꝯtemplatione loci: vñ nō vtit̄ illo extra eccleſiā ſuā ſiue ꝓuinciā. j̄. de vſu pallij. cū ſuꝑ. ⁊. c. ex tuarū. ⁊ ꝙ palliū reſpiciat locum: patet in archiepiſcopo qui renūciat loco archiepāli. qui perdit vſum pallij. j̄. de renū. ad ſupplicationem. Sʒ nunq̄d ſucceſſor iſtius qui transfert̄ ad eccleſiam eo ipſo ꝙ ꝯfirmatur vtetur pallio qd̄ ibi inuenietꝰ: non ſine licentia ſpeciali dñi pape: ⁊ iniuriā faceret ei ſi denegaret ꝑuilegiū qd̄ p̄deceſſor eiꝰ habuit. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. j. §. penl̄. Berñ.

a intelligentes penes ſe tm̄ remanſiſſe facultatē liberā eligendi: quia reliqui ius ſuuz ꝓſequi negligebāt: predictū qnque eccleſieñ. ꝯ̄nuo poſtulart: ⁊. j̄. ¶ Nec nocebat eorum diſcordia: qui alium poſtularūt cum prius in poſtulatiōe archiepiſcopi ſupradicti ꝯueniſſetis pariter vniūſi: ⁊ ꝯſenſum veſtrum annotatū litteris ⁊ ſubſcriptioni- b bus ꝓprijs roboratum: petiſſetis a nobis per cōes nuncios ꝯfirmari noſq; veſtraz recepiſſemus poſtulationē diiudicandā ſi ſuffraganei forſitan ī ꝯtradictiōe ꝑſiſterēt: vel ſi ꝯſentirent aut etiā cederent approbandā. Si enī poſtq̄ poſtulatio ſubſcꝑtionibus poſtulantiū roborat̄ et preſentat̄ ro. po. approbāda poſſent ab ea recedere poſtulantes nobis frequenter c illuderēt: ⁊ iudicium noſtrū ex eorū pendere arbitrio videretur: ⁊. j̄. ¶ Intelleximꝰ itaq; ꝙ ⁊ ſi eſſet neutra po- d ſtulatio approbāda iuxta tenorem poſterioris tamen reſcripti ad nos d̄ cetero Strigoñ. eccleſie ꝓuiſio ꝑtinerʒ. Quia vō non plenam de ꝑſonis illius regni noticiā habemꝰ id̄oq; non poteramus ſalua ꝯſcientia eidem eccleſie in alia ꝑſona que d̄ regno vngarie originez duceret cōgrue ꝓuidere: nec vellemus e f ei ꝑficere alienū: q̄uis honeſtius videretur ſi ſuffraganeus ad metropolim ſuam accederet quā archiepiſcopus ad metropolim transferret̄: partem tamen elegimus potiorē ⁊ eundem archiepiſcopū in quem omneſ: quoꝝ cōſenſus in electione vel poſtulatione paſtoris requirit̄: li- g cet diuerſis temporibꝰ ꝯuenerant: a vinculo quo tenebatur coloceñ. eccleſie abſoluentes ad metropolim Strigoñ. transferimus ⁊ ei licentiam tribuimus transeundi h pallium ei ad nomen ⁊ vſuz eiuſdem eccleſie trāſmiſſuri.

Idez capitulo ſtrigoñ. Poſtulatio dependet a gratia.

Poſtulationē **Ca. V** quam celebraſtis: ⁊. j̄. ¶ Licet ergo per poſtulati- i onem huiuſmodi nulluz ius ſit alicui acquiſituz: ideoq; ſine preiudicio alicuius potuiſſemus repellere memoratam: vt tamen vobis de ſpeciali gratia ꝯſulamꝰ: ita duximus ꝓuidendū ꝙ per pro- k curatores idoneos ad omīa ſufficiēter inſtructos: noſtro vos ꝯſpectui preſenteteris q̄- l tenus vtraq; preſente qd̄ iuſtum fuerit decernamꝰ. Honoriꝰ. iij. capit̄. calaritano.

Poſtulationem. ¶ Poſtulatio ꝯ̄ quam agitur de ꝯtempto poteſt ſine p̄iudicio alicuius per ſuperiorez reijci. Poteſt tamen d̄ ſpeciali gratia admitti. h. d. ſpecialius q̄ in rubro Et poteſt diuidi in duas partes: quia in prima ponitur deciſa facti narratio In ſecunda. ibi. Licet prouiſio. Abbas Siculꝰ.
i ¶ Nullum. ⁊ ideo poſſunt ab ea recedere poſtulanteſ: niſi iā ſit p̄ſentata ſuꝑiori. j̄. c. prox. vl' niſi publicatio ſcrutinij iam ſit facta: tunc non poſſunt ab ea recedere. j̄. de elec. publicato. Et licet non poſſint a poſtulatiōe recedere nullū tamen ius adhuc acquiſitū eſt poſtulato: quo poſſit petere iure actionis ꝯfirmationem: ſed totuz dependet ab arbitrio ſuꝑioris: et licet gratiam ſolā debeat petere: tñ iniuriā ei facere vr̄ ſi ñ admittit̄ ꝑ legē. ff. d̄ aq̄ q̄ti. ⁊ eſti. l. j. §. penl̄. ⁊ nō acq̄rit̄ ius nominato ꝑ noīationē. j̄. d̄ elec. ꝙ ſicut in p̄n. vnde pñt ab ea recedere: vt ibi dʒ. Sʒ nunq̄d p̄ronꝰ p̄t aliū pñtare p̄mo pñtato nōdū admiſſo ꝑ epm̄: nō dʒ illud facere: tamen ſi ſecundū preſentauerit ⁊ admittatur: ſecundus obtinebit cum diſtinctiōe decretaliū quas habes. j̄. de iurepatro. cum autem. ⁊. c. ꝙ autem. ⁊. c. paſtoralis. k ¶ Idoneos: qui ſciant ⁊ poſſint reddere rationem. xvij. diſt. multis. ⁊. j̄. de ꝓcura. c. j. Berñ.
l ¶ Pñte: q2 cārū merita priū aſſertiōe pādūt̄. C. ſi ꝑ vim vel alio modo. l. ij. ⁊. j̄. de reſti. i inte. tū ex litteris.

Epiſcopus non eſt eligẽdus
ad aliam dignitatem ſed po/
ſtulandus. Ca. VI.

Et ſi vnanimiter vo/
ta veſtra concurrerint b
ad ſutrieñ. epiſcopum in ec/ c
cleſie veſtre ad archiepiſco/ d
pum eligendũ cuȝ ſue alliga
tus eccleſie liberũ nõ habeat e
a ſine nr̃a pmiſſione volatum
electionẽ de ip̃o factam tãꝗ
contra canones minus licite
attentatã: de fratrũ noſtroꝝ
conſilio duximus irritandã:
cuȝ eligi nullo iure potuerit
ſed potius poſtulari.

De electione et electi pote/
ſtate. Lucius papa.
Eccleſie collegiate nõ debet
prouideri de prelato per col
lationem ſeu ꝑuiſſionẽ: ſed
per electionem canonicã fiẽ
dam per ipſum collegiuȝ. h.
d. Abbas Sicu. Ca. I.

Nullus in eccleſia
vbi duo vel tres
fuerint in congre
gatione: niſi eorũ
e electione canonica preſbyter
eligatur: ⁊. ꝗ. Si vero alit̃
quis eccleſiam adeptus fue
rit: eo ꝙ per cupiditateȝ illã
acquiſierit: atq̃ contra cano
nice regule diſciplinam ege/
rit expellatur. Ex concilio
Sardiceñ. Electus ad cla
morem populi nõ debet per
ſupiorem cõfirmari. Ca. II.

Oſius epiſcopus dixit.
Si quis ita temerari⁹

Et ſi vnanimiter. Diuidit̃ quo ad menteȝ.
Nã quo ad primũ recitat factũ. Scδo caſſat ele
ctionẽ: ⁊ rationẽ ſubmittit. a Permiſſione: ſic. ꝗ.
de renũc. niſi cum pridẽ. in fi. ⁊. ꝗ. de tranſla. inter cor/
poralia. ver. ſicut autẽ. ⁊ ideo ſine licẽtia pape tranſi/
re non debet: q̃a
eſt alteri matri/
monialiter alli/
gatus. vt hic di/
cit et in illa de/
cre. inter corpo/
ralia. ⁊ tale vin/
culuȝ diſſolui nõ
poteſt niſi aucto
ritate diuina. id
eſt auctoritate il
lius quẽ conſtat
eſſe vicariũ Je/
ſu chriſti vt ibi
inter corpalia. ⁊
ita patet ꝙ cum
non poſſit ꝯſen/
tire nõ põt eligi
ſed tm̃ debet po
ſtulari a papa.
ꝯ. e. bone memo
ri. in prin. ⁊ vt h̃
dicit̃. Jdem eſt
dicendũ de q̃li/
bet q̃ ẽ in miori/
b⁹ ordĩb⁹ cõſtitu
tutus: ⁊ qui non
ſint etatis legiti
me. ꝗ. de elec. dudum. j. ⁊. ꝗ. de eta. et quali. preterea: q̃a
huiuſmodi perſone inhabiles ſunt ad eligẽdum: qꝛ cũ
nõ habeãt ea ꝓpt̃ que eligunt̃ merito eligi nõ poſſunt
ſimile. ꝗ. de cle. excom. mi. ſi celebrat. Et ideo poſtulari
debent ab eo qui poteſtatẽ habet diſpenſandi cum il/
lis. Jdem eſt dicendum de his qui alias non ſunt ido
nei: vt illi qui nõ ſunt legitime nati. ꝗ. de elec. innotuit.
in ei. Sed idem videt̃ de quocunq̃ clerico qui promo
ueri debet ad aliam eccleſiã: et precipue de alio epiſco/
patu: quia ex toto ꝯſentire non poteſt: nec eccleſiaȝ di
mittere ſine licẽtia ſui epiſcopi: vt. vij. q. j. cos. et. ca. ſi
q̃s pſbyter. et. ꝗ. de renun. admonet. ⁊ ſic omnes poſtu/
landi ſunt et pauci eligendi. Dico ꝙ illi qui idonei ⁊ le
gitimi ſunt ad eligendum debent eligi: et poſſunt ad
quãcunq̃ eccleſiã ſiue in ſua ſiue in aliena. ꝗ. de elec. cũ
int̃ canonicos. ibi electus fuit ↄ̃ aliena eccleſia. Et idẽ
credo ſeruanduȝ in poſtulatione: et ſi poſtulatio facta
ſit in concordia vel in duabus partibus. Jdem credo
et ſi a longe maiori ⁊ p̃ſentata ſuperiori: vel etiã publi
catione ſcrutinij facta: non poſſunt ab ea recedere po/
ſtulantes. ꝯ. e. bone. memorie. ij. et. ꝗ de elec. publicato.
licet nulluȝ ſit ius acquiſitum poſtulato vt ex hoc poſ/
ſit agere: ſed poteſt petere gratiã a ſuperiori: et ꝗ̃uis
omnes clerici aſtricti ſint ne poſſint dimittere eccleſi/
as ſine cõſenſu epiſcoporũ: nihilominus eligi poſſunt:
quia non eſt tanta cõiunctio inter eos ⁊ eoruȝ eccleſi/
as: ſicut inter epiſcopum et eccleſiã cui eſt matrimoni
aliter alligatus. ꝗ. de teſta. requiſiſti. ſed illud vinculũ
non eſt in alijs inferioribus prelatis. Et ideȝ videtur
de abbatibus qui tantũ ſubſunt domino pape: quod
de epiſcopis ſcȝ ꝙ ſine licentia pape vel ipſius legati
recedere non poſſunt. ꝯ. de conſue. cum venerabilis. et
laicus eodẽ modo eſt poſtulandus: de hac materia di/
citur. lxj. di. §. ſed aliud eſt.

No. ꝙ ſicut poſtulandus non debet elegi: ita eligẽ/
dus non debet poſtulari: quia non conſentiunt poſtu/
lantes in illum: vt in ſponſum per poſtulationẽ: vel ſa
tis poteſt dici ꝙ valeat talis poſtulatio: quia forte du
bitatur vtrum ſit eligendus vel poſtulãdus: ⁊ ita con
ſentiunt in illuȝ
ac ſi eligeretur.
Et ſi dicunt eli/
gimus et poſtu/
lamus ſcδm ꝙ ↄ̃
iure melius põt.
bene valet quod
agit̃ ſiue ſit eli/
gendus ſiue po/
ſtulandus: alias
non valet ſi eli/
gendus ſimplici
ter poſtularet̃:
quia ꝗ̃uis eligi/
bilis ſit nõ eligi/
tur ſȝ poſtulat̃.
Poteſt dici qδ
potuit noluit: et
quod voluit nõ
potuit adimple/
re: quia vox illδ
nõ ſignificat. ff.
de re. du. in am/
biguo. et nulluȝ
ius ẽ acq̃ſitũ po
ſtulato: et ſupior
põt illũ admitte/
re: vel repellere.

De electione. Cõtinuat̃ hec Rica ad precedentẽ
hoc ordine. Quia poſtulatio eſt p̃ambula electioni: fit
em̃ vt per eã ſublato ĩpedimẽto efficiat̃ quis habilis
ad eligẽdũ: merito poſt rubricã p̃cedentẽ ſubijcit̃ iſta
De electione. Vel ſic. Supra viſuȝ eſt de vno modo ꝑ
quẽ ꝓuidet̃ eccleſie ꝑ viã gratie: nunc ſubijcit aliũ mo
dum ꝑ quẽ ꝓuidet̃ per viam iuris: qꝛ poſtulatio initi/
tur gratie ⁊ electio iuri. Et quia in tractatu electiõis
p̃t dubitari de ptãte electi. iõ ne auctor haberet mate/
riã ponẽdi materiã ſpãlẽ ſubiec̃ ẽt ↄ̃ electi ptãte. Ab.
Nullus. Cõgregatio eccleſiarũ ſeu collegi/
um eccleſiaſticũ dȝ ſibi p̃latũ eligere: ⁊ aliter
adept⁹ eccleſiã expellẽd⁹ ẽ. h. d. ꝟm oẽs. Pri/
mo ꝓhibet. et ſcδo ꝯtra factũ vitiat: ibi. Si vo. Ab.
b Duo: nota ꝙ duo faciũt ꝯgregationẽ: vt hic. tres
collegiũ: vt. ff. de ver. ſigni. neratius. retinet̃ tamen in
vno ius collegij. ff. qδ cui. vniuer. ſit̃. §. vl. et. x. hoĩes
faciũt populũ. x. q. iij. vnio. et plures ꝗ̃. x. aut. xv. tur/
bam. ff. vi bo. rap. pretor ait. §. j. ⁊ quattuor vl' quinq̃
porci: vel decem oues faciũt gregẽ: ff. de abigeis. oues
⁊ ꝙ dicit duo faciũt congregationẽ: hoc intelligo vbi
mortuo p̃lato plures remanẽt in cõgregatiõe ad min⁹
duo: vt hic dicit̃: duo vel tres ꝑ id qδ ſeq̃tur in littera.
c Jn congregatione: tunc em̃ cõuẽtus eſt electio.
ꝗ. de iurepa. nobis. ⁊. xvj. q. vlti. ꝯgregatio: ſecus ſi ibi
eſſent plures nõ tanq̃ collegiũ. tūc em̃ ſolius patroni
eſt electio. ꝗ. de iurepa. poſtulaſti.
d Niſi eorum electione: ergo non vnius: et ita pa
te t ꝙ vbi tantum eſt ſacerdos: et clericus ibi non di/
citur congregatio vel collegium. Berñ.
e Aliter: ꝗ̃ per canonicam electionem.
Oſius epiſcopus. Populus non debet
epiſcopum vel alium prelatũ eligere. h. d. Pri/
mo ponit̃ narratio. Scδo approbat: ibi. Synod⁹. ab.

extiterit: vt talē excuſationē aſſerens aſſeueret ꝙ litteras a populi accepit: cum ſit manifeſtuꝫ potuiſſe plures eorūq b ſincerā fidem non habent ꝑ/ c mio ⁊ mercede corrūpi: vt clamarent in eccleſia: et ipſum petere viderenť: oīno fraudes has dānandas eſſe arbitror: ita vt nec laicam in fine d cōionem niſi de hoc penitue/ rit talis accipiat. Si vero omnibus placet ſtatuite. ¶ Synodus reſpondit placet.

Gregorius. iij. Electio canonica cōfirmāda eſt: debet tamen ſuperior ante cōfirmationem inquirere de cōuerſatione ⁊ vita electi vbi fuit cōuerſatus. Ca. III.

Poſtq̄: ⁊. ī. Cōfirmationem petentiū deſideria ſi nihil eſt ꝙ electū impe/ e diat: impleanť. ¶ Cuiꝰ vita vľ actus: quia meliꝰ poſſunt: f vbi eſt cōuerſatꝰ agnoſci: inquirantur ibidē. Paſcalis panormitano archiepō.

Electio in archiepiſcopuꝫ ſedes apoſtolica pallium non tradet niſi prius ꝑſtet fidelitatis et obedientie iuramentum. Ca. IIII.

Significaſti reges et regni maiores admiratione ꝑmotos ꝙ palliū tibi ab g apochryſarijs nr̄is tali ꝯdi/ i tiōe oblatū fuerit ſi ſacramē/ tū qḋ a nobis ſcriptū detulerant exhiberes: ⁊. ī. Mirentur in hac cauſa dn̄m noſtrū Jeſum chriſtum: qui cū ouiū ſuaꝝ curā Petro ꝯmitteret: ꝯditionē poſuit dicēs: ſi dili k gis me paſce oues meas. Mat. 1 Si ꝯſciētiarū factor et cognitor ſecretorū cōditione hac vſus eſt: nec ſemel tm̄ ſꝫ ⁊ ſecūdo: et vſq ad cōtriſtationē quanos ſollicitudine oportet tātam eccleſie ꝑlationeꝫ impo/ nere fratribus: quorū conſcientias nō videmꝰ. ¶ Aiunt omne iuſiurandum a domino in euangelio eſſe prohibituꝫ nec ab apoſtolis poſt dominū: nec in ꝯcilijs inueniri Math. l poſſe ſtatutū. Quid eſt ergo ꝙ dominꝰ ſubſequēter ait: m qḋ ampliꝰ eſt a malo eſt. hoc Ibidem n enim amplius vt exigamus o p malum nos illo permittente q cōpellit. Nonne malū eſt ab eccleſie vnitate et a ſe. apo. obedientia reſilire: ⁊ contra canonuꝫ ſtatuta prorūpere:

a ¶ Populi: nō. ꝙ ad clamorem populi nullus eſt eligēdus: q2 ſepe aut gratia hoc faciūt: aut preciū inde recipiūt: vt. viij. q. j. ſi ergo. q2 populꝰ ſequēdus nō eſt: ſed docēdus. lxij. di. docēdus. ⁊. lxj. di. miramur. ⁊ vane voces populi nō ſunt audiēde. C. de penis decu. filij. et argu. ad hoc. ff. de appel. ſi conſtat.
b ¶ Sincerā: charitāte infor/ matā. c ¶ Corrumpi: no. ħ dubia in deterioreꝫ partē iterꝑtari. ī. de cle. nō reſi. c. j. ar. cōtra. ī. de re. iu. eſtote. hoc ideo fit: q2 freq̄n tius laici hoc faciunt: et iura ad ea frequētiꝰ eue/ niūt adaptanť. xxviij. di. de ſyracuſane. et. lxiij. di. noſſe. et. ff. de leg. ⁊ ſena. ꝯſul. l. nā ad ea.
d ¶ Penitue/ rit: q̄a venia nō daꝫ niſi ꝯtrito ⁊ correcto. xxiiij. q. ij. legatur. ⁊ quo gaudebis te fuiſſe correctuꝫ: niſi doleas te fuiſſe ꝯuerſuꝫ. xxiij. q. vij. quēadmodū ⁊. l. di. ꝑeitētes.
Poſtq̄. ¶ Diuidiť q̄a primo ponit vnū dictuꝫ: ſcḋo aliud: ibi. cuius. Abbas Sicu.
e ¶ Impleāť. lxv. di. ne ꝑſona ⁊. ī. ƌ elec. cū inť vniuerſaſ. ⁊. c. nihil eſt. ⁊. §. vlti.
f ¶ Cōuerſatꝰ: nō. ꝙ ibi faciēda ē inq̄ſitio vbi q̄s cō/ verſať: q2 notꝰ ē ibi: ſi. xxiij. di. illud. ar. ī. de ꝑſūp. q̄ſ/ dam. ⁊. xxiiij. q. j. pudēda. ⁊. xlvij. di. de petro. ⁊. ī. e. ſcriptum eſt. ⁊ q̄ aliquē purgant debēt notā habere ipiꝰ ꝯuerſationē. ī. de pur. ca. cū. p. mānconella. ⁊. c. cū dilectus. alias non poſſet de ipſius. vita conſtare.
Significaſti. ¶ Pertinet iſtud. c. ad ſcḋam ꝑtē rubrice. Primo ponit admirationē quā ꝯfundit. Scḋo duplex admirādi motiuū cui rn̄det. Tertio concludit. ſcḋa ibi: Aiunt em̄. tertia ibi: Cū igiť. Ab. Si.
g ¶ Apochryſarijs: apochryſarij dicunť nuncij dn̄i pape q̄ſi ſecretarij. nam chryſis q̄n̄q dr̄ ſecretū: q̄n̄q aurū: q̄n̄q iudiciū: verſus. Auꝝ ſecretū dat iudiciuꝫ tibi chryſis. h ¶ Cōditiōe: ſignať ī. j. q. ij. quā pio. So. ꝯditio iſta nō ē reprobāda: nec ſymoniā inducit. ī. de pac. pactiōes. ſed oñdit palliū nō aliť eē tradendum ſicut hec adiectio. ſi ſatiſdederis cū ꝑſes ꝯuicie tutorē facit. nō hꝫ ꝯditionē: ſꝫ cōmouet tutelā nō aliť cōmittendā. ff. de tute. muto. §. j. quia tutor ſub conditione dari nō poteſt: quia actus legitimi conditionem non recipiūt. ff. de regu. iu. actus. ī. eo. de electionibus. licet poſſet inſtitui ſub cōditione a teſtatore. inſti. qui. mo. tu. fi. §. ſed ⁊ ſi. et tacite conditiones non faciūt legatum conditionale. ff. de cōdi. et demon. conditiones. vľ refert a quo apponať conditio: quia ſi a ſuperiore non eſt ſymonia. vel poteſt dici ⁊ melius: qḋ ius cōmune eſt qḋ hic exigiť. xviij. q. ij eleutheriꝰ. ⁊ hoc onus annexū eſt dignitati. ī. de ꝑ be. ſignificatuꝫ. ⁊. xxviij. di. diaconi. Et nota ꝙ ſuperior pōt apponere conditionem ante ſubditi cōfirmationē. xxiij. di. quāq̄. et. xxviij. diſt. de ſyracuſane: ſꝫ inferior nō poteſt: niſi poſt electionem. viij. q. iij. artaldus. et vbi onus rei exprimitur non eſt ſimoniacuꝫ. ī. de ꝑ ben. ſignificatū. ⁊ preterea conditiōes que ipſo iure inſunt bn̄ apponunť ⁊ exprimūť ſine aliquo vitio. de quibus ꝯradiť. ī. de iureiur. quēadmodō ⁊ ƌ reſcꝑ. c. ij. b.
i ¶ Oblatum: ſic. ī. de ſymo. ⁊ ſi q̄ſtiōes: ſꝫ q̄re papa offert ei palliū: cū palliū nō ſit dādū niſi fortiť poſtulāti: vt. c. di. ꝑſca ſicuti: ⁊ ī lr̄is di/ miſſorijs epi. lxxij. di. epo: ſiē nec apľi dari dn̄t: niſi petētē inſtanť. ij. q. vj. poſt appellationē. ⁊. ī. ƌ ap. cordi. lib. vj. ⁊ q̄ ꝑeſt ꝑciſſime dꝫ cōmeatū dare. ff. ƌ re mili. l. officiū. ſꝫ ħ ⁊ ī illa. ⁊ ſi q̄ſtiōes: dicēdū ē ꝙ nūcij ipiꝰ ꝑus inſtanť petierāt: vt ꝑꝫ in fi. c. ⁊ papa eis ꝑ nūcios ſuos palliū deſtinauit: vel voluit eis grām facere ſine aliqua poſtulatione: ſicut videť. ƨ. de poſtu. bone. ij. in fi. k ¶ Paſce oues meas: ꝑ hec verba elegit eū deꝰ in ꝑlatū: ⁊ ꝑ hoc facit ad titulū: ⁊ ꝑtinet ad ſecūdā ꝑtē rubrice: q̄a ꝑ palliū tradiť pōtificalis officij plenitudo. ī. e. ꝙ ſicut. l ¶ Statutū: ſupple ꝯtrariū. m ¶ Ampliꝰ. i. iuramētū. n ¶ Enim. i. q2: ⁊ venit expoſitiue. ƨ. de cōſti. tranſlato. o ¶ Malū. i. incredulitas ſiue malicicia: vt poſtea ſequiť: ſic etiam exponitur malū pro incredulitate. xxij. q. j. c. ij. p ¶ Illo ꝑmittēte. i. chriſto. q ¶ Cōpellit nos:

vt exigamus. a ¶ Malo. xxij.q.j.ita ergo.in fi. ij.q.v.ſi qs preſbyter.ꝛ.ī.de iureiurā.ꝛ ſi chriſtus.
b ¶ Fide:retinēda:quā ſuſcepit ſi ſuſpectus eſt in fi. de:de cōſe.di.ij.ego berēgarius.ꝛ.ī.de hereti.ad abo/ lendam.ꝛ.c.excōicam⁹.ꝛ.j.q.vij.quotiens.
c ¶ Obedien/ tia: exhibenda. xxiij.diſ. quāꝙ. et.ī.de iureiurā. nullus.
d ¶ Pro vni/ tate: ſcꝫ ſeruan/ da:vt ſciſmatici qui ſcindunt ſe ab vnitate eccle ſie:alias pro ve/ ritate ſcilicet ha benda ſeu inqui renda.xiiij.q.ij. ꝙꝙ. Pro pace iuratur.xxij.q.ī. omne qḋ.ī.de iu di.nouit.pro fa/ ma.ij.q.v. pre/ ſbyter.ſi a plebe et.ca.ſi mala. et .ī.de purga.ca/ no.per totum ti/ tulum.ꝛ.ī. de co habi.cle.et mul. tua.i fi. Pro dā/ no dato iuratur ij.q.j.in ꝑmis.ꝛ C.vnḋ vi.ſi qn̄. In iſtis ſex caſi bus licite iurat̃. vnḋ ꝟſus. Pax et fama fides re uerentia cautio damni. Defe/ ctus veri ſibi po ſcunt magna ca ueri. Bern̄.
e ¶ Aiunt:in/ concilijs.ſecun/ da opinio.

qḋ multi etiā poſt ſacramētū ꝑſtitū ꝑſumpſerūt:et.ī. Hoc
a nimirum malo ac neceſſitate
b cōpellimur iuramētū: ꝓ fide
c/d pro obedientia:pro vnitate
e requirere. ¶ Aiūt in ꝯcilijs
f ſtatutuꝫ non inueniri.quaſi roma.eccle.legem cōcilia vl/ lā prefixerint:cum omnia cō
g cilia per ro.eccle.auctoritatē ꝛ facta ſint:ꝛ robur accepe/ rint:ꝛ in eorū ſtatutis roma.
h pon.patiēter excipiat̃ aucto ritas:ꝛ.ī. ¶ Cum igitur a ſe de apo.veſtre inſignia digni tatis exigitis q̄ a beati Pe/
i tri tantū corpore aſſumūtur:
k iuſtum eſt vt vos quoꝙ ſe. apo.ſubiectionis debite ſi/ gna ſoluatis q̄ vos cū beato Petro tanꝙ membra de mē bro habere:ꝛ catholici capi/ tis vnitatem ſeruare decla/ rāt. Alexan.iij.pe.preſby tero cardi.apo.ſe.legato.

Si ſciſmaticus ad vnionē ec cleſie reuerſus eligit̃ ī epm̄: electio nō tenet:ſꝫ ex diſpen ſatiōe pōt ꝯfirmari. Ca. V.

Quia diligentia tua re/ quiſiuit an electionē

f ¶ Non inueniri:vt iuretur.
g ¶ Auctoritatem.xvij.di.per totum.
h ¶ Excipiatur auctoritas.iij.q.vj.dudum.ꝛ in.c. peregrina.et in iuramēto auctoritas pape ſemper in/ telligitur excepta.ȷ̄.de reſcrip.conſtitutus.et.ī de iu/ reiuran.venientes.ꝛ.ff.ad munici.l.imperatores.B.
i ¶ Corpore aſſumuntur.Sꝫ qualiter aſſumitur de corpore beati Petri ſic intelligitur ꝙ de corpore bea/ ti Petri ꝛc̄.palliuꝫ bene dicitur ꝛ conſecratur a papa ſup altare beati petri.ꝛ ibi ponit̃:et ille qui debet vti pallio recipit ipſuꝫ de altari ſi eſt preſens:vel alius ꝓ ipſo ſi eſt abſens:et ſic aſſumitur de corpore beati Pe tri. k ¶ Iuſtum eſt:argu. ꝙ fruſtra petit debitum qui quod debet non impendit.ī.de mu.pe.ca.j.et.ij.C. de ſenten.ꝛ interlo.om.iudi.cum papinianus.ꝛ.iij.q. viij.cuius in agendo.xv.di.eſto ſubiectus.argu.con/ tra.C.depoſiti.l.penul.ꝛ.ī.de depoſi.ca.ij.

Quia diligentia. ¶ Diuiditur:quia in prima ponitur queſtio iuris.in ſecunda reſponſio:ibi. Duximus:que tria facit. Primo conformari gratioſe permittit ſi tria concurrant. Scḋo de ꝯſecratione ꝓ/ uidet:ibi. Mandantes. Tertio proteſtatur:ibi. Sal/ ua. Abbas. Sicu. l ¶ Sciſmate Octauiani qui contra Alexandrum erat:et aquilegien̄.patriarcha tunc ſciſmaticus erat:vnde dicit. Facias eum cōſecra ri a ſuffraganeis ſalua.ꝛc̄. Sciſma enim interpretat̃ diuiſio ſiue ſciſ/ ſura:et eſt gre/ cum nomen.vn/ de ſciſſura ī vni/ tate eccleſie eſſe nō poteſt:ꝛ qui ſciſmatici nō ſūt ab eo qui ē vnū ſe diuidunt:qua re ſpiritumſan/ ctum non ha/ bent. xxiiij.q.j. ſciſma. Inde eſt ꝙ veſtis domini que vnitatem ſi/ gnificabat remā ſit indiuiſa.xvj. q.vlti.ſicut do/ mini veſtimētū.
m ¶ Suſce/ perit:quia ſi or/ dinem ſuſcepiſ/ ſet careret effe/ ctu:et repellere/ tur a dignitate niſi probaret ſe cuꝫ ordinaretur ordinatoreꝫ ne/ ſciuiſſe damna/ tum.ī.de ſciſma. c.j.ꝛ.ix.q.j.ordi nationes.ſic ꝛ q̄ ordinat̃ a ſymo niaco.j.q.j.ſi qs a ſymoniacis.et cum talib⁹ quā/ doꝙ diſpenſat̃: vt hic.ꝛ.ī.de ſci/ ſma.ca.ij.et.c.ſi quis a ſymonia cis.ſꝫ ſi ſciuiſſet

l electi qui abiurato ſciſmate ad vnitatē eccl'e redijt:debe/ as ꝯfirmare. ¶ Duxim⁹ rn̄/ dēdū:ꝙ ſi a ſciſmatico nullū
m ordinē ſuſcepit:ꝛ ei⁹ electio ꝑm normā canonū fuerit cele brata: eam dūmodo alia nō impediāt diſpenſatiue per/ mittim⁹ confirmari. ¶ Mā/ dantes vt eam faciatis a ca/ tholicis epiſcopis ſuffraga/ neis aquilegien̄. eccleſie in epiſcopū ordinari. ¶ Sal/
n/o ua debita iuſticia ꝛ reueren/ tia eiuſdem eccleſie: cum ad catholicam redierit vnitatē.

Idem. Electus in roma/ num pontificem: a duabus partibus cardinaliuꝫ:nulla exceptiōe obſtante eſt papa. electus autem a minori nu/ mero gerens ſe pro papa in cidit vna cū ſibi adherētib⁹ ī penas hic ꝯtētas. Ca. VI.

Licet de vitāda diſcor dia in electione ro.pō tifi.manifeſta ſatis a pre.n.
p conſtituta manauerint:quia tn̄ ſepe poſt illa per improbe ambitiōis audaciā grauem paſſa eccleſia ē ſciſſurā:nos

non diſpēſaret̃:vt ibi dicitur in.c.ſi quis.ꝛ ſciſmatici non promoueret̃ ſine diſpenſatione:vt hic dicit:alias eſſet cōtra.xij.di.nos ꝯſuetudinē n ¶ Iuſticia:q꞉ per talē cōſecrationē nō fit preiudiciū aquilegin̄.eccle/ ſie in poſterum. o ¶ Reuerentia:quia epiſcopus cōſecratus nihilominus debebit facere obedientiā pa triarche cum redierit ad catholicā vnitatē:ꝛ eſt ar.ꝙ preſtatio neceſſaria eſt in huiuſmodi.ſic.vij.q.j.ponti fices.ꝛ.xxiiij.di.preſbyteri.ꝛ.ix.q.iij.ſaluo:ꝛ hmōi ꝓ/ teſtatio ſemꝑ neceſſaria eſt:vt.ī.de iure pa.ex litteris. Item eſt ar.ꝙ excōmunicati vel ſuſpenſi oīa iura recu perant p⁹ abſolutionē.xv.q.vj.nos ſcroꝝ.ꝛ.c.iuratos ꝛ.iij.q.iiij.beat⁹.ꝛ.iiij.q.j.c.j.ꝛ.xxxij.q.v.ꝑceptū.ī fi. ꝛ.vj.q.j.illi q̄.arg.ꝯ.ij.q.iij.§.hic colligit̃.ꝛ.iij.q.iiij. ꝯſanguineoꝝ.in fi. Sol.pria ps vera ē. Et etiā fama reſtituit̃ ſi infamia canonica tm̄ ſit irrogata.arg.xvj. q.j.illi q̄. Vn̄ ꝟ. Ius redit vt ꝓdē cū ſtat⁹ reddit̃ idē.

Licet ¶ Cōtinet tres ptes. In ꝑma ponit̃ ꝯſti/ tutiōis cā. In ſcḋa ꝯſtitutio. In tertia q̄dā ꝓte/ ſtatio.ſcḋa ibi:ſtatuim⁹.tertia ibi:ex hoc. Ab. Si.
p ¶ Cōſtituta.lxxix.di.ſi qſ papa.ꝛ.xxiij.di.ī noīe dn̄i

a etiã ad malũ euitandũ hoc ꝺ
concilio fratrũ noſtroꝝ. ⁊ ſa
cri approbatione cõcilij ali/
quid decreuim⁹ adiũgendũ.
¶ Satuim⁹ ergo vt ſi forte
b (inimico hoĩe ſuperſeminan
c te zizaniã) inter cardinales
de ſubſtituẽdo ſũmo pontifi
ce: nõ poterit eſſe plena ꝯcor
dia: ⁊ duab⁹ partib⁹ ꝯcordã
tibus: ps tertia ꝯcordare no
luerit: aut ſibi aliũ p̄ſumpſe/
d rit noĩare: ille abſq; vlla ex/
ceptione: ab vniuerſali eccľ.
ro. pon. habeat̃: q̄ a duabus
ptib⁹ elect⁹ fuerit ⁊ recept⁹.
Si q̄s aũt ꝺ tertie partꝭ noĩa
tione cõfiſus (q̄a de ratione
eſſe nõ põt) ſibi nomẽ epiſco
pi vſurpauerit: tam ipſe q̄ꝫ hi
qui eũ receperint excõicatio/
ni ſubiaceãt: ⁊ toti⁹ ſacri or/
dinis priuatione mulctent̃:
ita vt viatici etiã eis (niſi tã/
tum in vltimis) cõio denege/
tur: ⁊ ſi non reſipuerint: cum
e dathan et abiron (quos ter/
ra viuos abſorbuit) accipiãt
portionẽ. Preterea ſi a pau/
f ciorib⁹ q̄ꝫ a duabus partib⁹
aliq̄s elect⁹ fuerit ad apoſto
latus officiũ: niſi maior ꝯcor
g dia interceſſerit: nullatenus
aſſumat̃: ⁊ p̄dicte pene ſub/
taceat: ſi humilit̃ abſtinere.
¶ Ex hoc tamẽ nullũ cano/
nicis ꝯſtitutionibus et alijs
eccleſijs p̄iudiciũ generet̃: i
h quib⁹ maioris et ſanioris p/
tis debet ſentẽtia p̄ualere: q2
qꝺ in eis ĩ dubiũ venerit: ſu/
perioris poterit iudicio diffi
i niri. In ro. ꝟo eccle. ſpeciale
aliq̄d cõſtituit̃. q2 nõ poterit
k ad ſupiorẽ recurſus haberi.
¶ Idem in ꝯcilio lateranẽ.
Electio ad ep̄atuꝫ fieri debet
de digno ſciẽtia morib⁹ ⁊ eta
te ⁊ ꝙ habeat. xxx. annũ cõ
pletũ ⁊ ſit de legitimo matri
monio natus. h. d. vſq; ad. §.
cum vero. Ca. VII.
Cum in cũctis ſacris or/
dinib⁹ et eccleſiaſticis
l miniſterijs: ſint etatis matu/
m n ritas grauitas morũ: ⁊ lr̃aꝝ
o ſciẽtia inquirẽda: multo for/
tius in epiſcopo hoc oportet
inquiri: q̄ ad curã alioꝝ po/
ſitus: in ſeipſo debet oſtẽde/
re qualit̃ alios in domo dei
oporteat conuerſari. ¶ Ea
propter: ne quod de quibuſ/
daꝫ pro neceſſitate temporis
factum eſt: trahatur a poſte/
ris in exemplum. ¶ Preſen
ti decreto ſtatuim⁹: vt null⁹
in epiſcopũ eligat̃: niſi q̄ iam

a ¶ Euitãdũ: ar. ad cautelã futuroꝝ aliquiã faciẽ/
dum. xxiij. di. in noĩe dñi. ⁊. j. q. vij. cõueniẽtib⁹. ⁊. ĩ. de
ſer. nõ or. c. j. ⁊. ff. ſi ſer. ven. earũ. et. l. egi. ar. cõtra. ff.
de vſu. l. ſ. b ¶ Inimico hoĩe. i. diabolus dict⁹ ẽ hõ
ab euẽtu: q2 deuicit hoĩeꝫ ſic impator dict⁹ ẽ aphrican⁹
ab euẽtu: q2 deui
cit aphricam. b.
c ¶ Zizaniã: ſil
laba anpenul. lõ
ga. vñ ꝟſus. Ne
uc ſupueniẽs zi/
zaniã ſemiet ho/
ſtis. Frõtib⁹ im/
primit̃ vnctio ſa
cra dei.
d ¶ Exceptio
ne: ⁊ ſic nulla ex
ceptio põt oppo
ni ſibi: niſi de he
reſi. xl. diſt. ſi pa
pa. al's eĩn quã/
tũcunq;. p̄ciſe ẽt
ip̄e papa ſcribat
legitĩa exceptio
eſt admittẽda. ĩ.
de offi. dele. ex p
te. ij. et. ſ. de re/
ſcp̄. ſi qñ. et ar. c.
cũ adeo. eo. ti. et
. ĩ. de p̄ben. cũ te/
neamur. ⁊ ẽ ſpe/
ciale in papa vt
nlľa exceptio ad
admittat̃.
e ¶ Quos. vij.
q. j. deniq;. B.
f ¶ A duabus
ptib⁹: nunq̄d il/
le q̄ eligit̃: cõpu/
Numeri. 16 tabit̃ inter duas
partes? videt̃ ꝙ
ſic. ĩ. e. ti. cũ in iu
re. ⁊. ff. quod cu/
iuſq; vniuer. pla
ne. Dic ꝙ nõ vt
nõ. ĩ. e. cũ ĩ iure.
⁊. ĩ. de ſortile. ca.
iij. ĩ. eo. cumana.
tñ qꝺ dr ĩ hac de
cre. de duab⁹ pti
b⁹: hodie aliqñ nõ fuẽt cardĩales: aliqñ obfuãt. Et ꝙ
poſſint facere ꝯ h̄ cũ nc̃tas eſt in cã: q̄ legẽ non hꝫ: ha
bes. ſ. de ꝯſuetu. quãto. g ¶ Nullaren⁹: q̄d ergo fi/
et ſi nullo mõ due ptes ꝯſentiãt: tunc brachiũ ſeculare
ſe interponere dꝫ: ar. xvij. di. nec licuit. ⁊. xxiij. q. v. ꝺ li
gurib⁹: ita vt cardinales includant̃ in aliquo loco: de
quo exire nõ valeãt donec ꝯſenſerint. ita dr factũ fuiſ/
ſe in electione Honorij. iij. apud peruſiũ: ⁊ idẽ fuit fa/
ctũ poſt mortẽ. Grego. ix. ⁊ in electiõe Celeſtini et In/
nocẽ. iiij. tpibꝫ nr̃is: tñ de iure id faciẽdũ nõ eſt.
h ¶ Maioris: in alijs eĩn electiõibꝫ valꝫ qꝺ fit a ma
iori pte capli: dũ tñ ſeruet̃ vna de formis illis. ĩ. e. q2 p
pter. i ¶ Spãle: ſꝫ nõ videt̃ ſpãle: q2 ĩ alijs obtinet
qꝺ hic dr: de duabꝫ ptibꝫ: q2 nõ obtinet qꝺ fit ab ordĩe
decurionũ niſi due ptes ꝯſentiãt. ff. de decre. ab or. fa.
l. iij. ⁊. ff. qꝺ cuiuſq; vniuer. plane. nõ ꝯdicũt illa iura:
q2 nõ dr ꝙ due ptes debeãt ꝯſentire: ſꝫ ꝙ debeant eſſe
pñtes: et ita ẽ ſpãle. vel ẽ ſpãle habito reſpectu ad ali/
as electiões inferioꝝ p̄latoꝝ. ⁊ hoc innuit lr̃a ſequẽs.
k ¶ Recurſus: ⁊ ideo dum eligitur confirmat̃: ⁊ ſta
tim habet plenam ⁊ liberam adminiſtrationeꝫ. xxiij.
diſt. in nomine domini.

Cum ĩ cũ/
ctis.
¶ Diuidit̃ iſtud
princi. ẽ vſq; ad
. §. cum vero. in
tres partes. Nã
p̄mo ponit̃ vna
ratio ſtatuendi.
Secundo alia:
ibi. ea propter.
Tertio ſtatu/
tum: ibi. preſen/
ti. Abbas. Si.
l ¶ Etatis: hec
tria. ſ. etas: gra/
uitas: morum et
lr̃aꝝ ſcia in pſo/
na electi debent
inq̄ri. ĩ. e. cũ nob
olim. ar. lxxviij:
di. p̄ſbyt. ⁊. xxx/
viij. di. q̄ ip̄is. et
alia ẽt. ſ. ꝙ ſit de
legitimo mr̃imo
nio nat⁹. ĩ. e. c. et
ꝙ ĩ ſacris ordibꝫ
. ĩ. e. dudũ. ⁊. ĩ. de
eta. et quali. ca.
preterea.
m ¶ Grauitas
morũ: q2 incõpo
ſitio corpis ineq̄
litatẽ ĩdicat mẽ/
tis. xlj. di. ĩ f. di.
vbi de cathelina
dicitur.
n ¶ Litteraꝝ
ſciẽtia: ꝓpter de
fectum eĩn ſcien
tie repellit̃ quis
ab epiſcopatu ẽt
iam promot⁹. ĩ.
de eta. et quali.
ca. vlti. vbi legit̃
de quodã epiſco
po qui nunq̄ꝫ audiuit grãmaticam. ĩ. eo congregato. et
xxxviij. di. omnes. et. ĩ. de renunci. ca. niſi cum pridem.
. §. ne pro defectu
o ¶ Multofortius: quia viliſſimus computandus
eſt q̄ p̄cellit dignitate: niſi precellat alios ſciẽtia ⁊ ſan
ctitate. ĩ. q. j. viliſſimus. et. ĩ. q. vij. conuenientibus. et
in aucten. de ſan. epiſco. §. damus. colla. ix. Item ar.
eſt a minori: et ſumitur ſcdm hanc regulam affirman/
do: ſi id de quo minus videtur ineſſe ineſt: ⁊ id de quo.
magis. xxxviij. diſt. ſi in laicis. et. iij. q. iij. de iudicijs.
et. lix. diſt. ſi officia. et. xxxiiij. q. ij. cum per bellicam.
et. xiij q. ij. non eſtimemus. Item argu. a maiori ſumi
tur hic negando ſcdm hanc regulam. Si id de quo
magis videtur ineſſe nõ ineſt. nec id de quo minus.
ſic Paulus videtur fortior cuſtochio ſed nõ eſt: ergo
nec ipſa. xxxij. q. v. ſi paulus. viij. q. j. ſi ergo. ⁊. vj. q. j.
imitare. et. xl. diſt. quelibet.

a xxx. annũ etatis exegerit: et
b de legitimo matrimonio ſit
natus: qui etiã vita ⁊ ſciẽtia
cõmendabilis demõſtretur.
¶ Cũ vero electus fuerit: et
c cõfirmationẽ electiõis acce/
perit: ⁊ eccleſiaſticorũ bono/
d rum adminiſtrationẽ habue
e f rit: decurſo tẽpore: de ꝯſecrã
dis epiſcopis a canonibꝰ dif
g finito: is ad quẽ ſpectãt: be/
neficia q̃ habebat de illis di/
ſponẽdi liberã habeat facul/
tateꝫ. ¶ Inferiora etiã mini
h ſteria: vtputa decanatuꝫ ar/
chidiaconatũ et alia q̃ curaꝫ
aĩarũ habẽt annexã: nullus
oĩno ſuſcipiat: ſed nec parro
chialis eccleſie regimen: niſi
i qui iam. xxv. annũ etatis at
tigerit. ⁊ ſcientia et moribus
cõmendãdus exiſtat. Cũ au/
tem aſſumptꝰ fuerit ſi archi/
diaconus in diaconũ: ⁊ deca
nus in p̄ſbyterũ: et reliq̄ ad/
k moniti nõ fuerint p̄fixo a ca/
nonibꝰ tẽpore in p̄ſbyteros
l ordinati: ⁊ ab iſto remouean
tur officio: ⁊ alijs ꝯferant̃: q̄
m et velint ⁊ poſſint illud cõue
niẽter implere: nec proſit eis
appellationis refugiuꝫ: ſi for
te in cõſtitutionis iſtiꝰ tranſ
greſſionẽ per appellationeꝫ
voluerint ſe tueri. Hoc ſane
n non ſolum de promouendis

a ¶ Exegerit: ſed ſufficiat ſi iam inchoauerit. ff. de
mu. et ho. ad rempublicã. ſed aliud in ſecularibꝰ digni
tatibus vt ibi: ⁊ aliud in ſp̃ualibꝰ. ⁊ põt dici ꝙ eſt ſpe
ciale in epiſcopo: vnde in alijs inferioribꝰ dignitatibꝰ
ſufficit attingere ãnũ legitimũ: vt. ȷ̄. dicit ibi. niſi q̄ iã
xxv. an. attige/
rit. Sꝫ ille q̄ eli
git̃ in epiſcopũ:
debet eẽ xxx. an
norũ: in autẽ. de
ſan. epiſco. §. cle
ricos. colla. ix. et
lxxvij. di. q̄cũqꝫ.
vl' diſtigue q̃nqꝫ
fauor tm̃ vertit̃
in cã: vt in vſuca
pi. et tũc ſufficit
incipere diẽ. ff. ꝺ
diuer. et tẽpo. p̄/
ſcrip. in vſucapi
onc: q̃nqꝫ tantũ
odiũ vt i p̄ſcrip.
xxx. anno. et tũc
oportet impleri.
ff. de actio. ⁊ ob/
liga. in omibus.
q̃nqꝫ vtrunqꝫ: ⁊
tunc tempus de
momẽto in mo/
mentũ cõputat̃.
ff. de mino. l. iij. §. minorẽ. ⁊. lxxvij. di. c. ſubdiaconus.
b ¶ Matrimonio: et illud eſt quartũ qꝺ requirit̃ in
epiſcopo: ⁊ in quolibet alio qui ꝓmouet̃ ad honorem
.ȷ̄. de fi. p̄ſby. c. j. ⁊. c. ij. et. c. vt filij: vel ad regimẽ aĩaꝝ
.ȷ̄. ꝺ fi. p̄ſby. c. pe. ⁊ vlti. ¶ Cum vo Bñficia electi
in epiſcopũ vacant per cõfirmationẽ adeptionẽ poſ/
ſeſſionis ⁊ cõſecrationẽ ſecutã: vel poſt p̄fixũ tempus
ad petẽdã cõſecrationẽ. h. d. vſqꝫ ad. §. inferiora. Ab.
c ¶ Cõfirmationẽ: bene dicit cõfirmationẽ. qꝛ ante
ꝯfirmationẽ nihil debet attingere in adminiſtratione
alioq̄n repelleret̃. ȷ̄. eo. qualit̃. et. c. nihil eſt. ⁊. ȷ̄. de p̄bẽ.
cum iam dudũ. d ¶ Adminiſtrationẽ: nam aliq̃n cõ
tingit ꝙ ſtatim non nãciſcit̃ poſſeſſionẽ. xcij. di. ſi qui
ep̄i. ⁊. c. p̄ce. et tũc nõ debet cõferri. e ¶ Tempore:
qꝺ videt̃ eſſe ſex mẽſiũ. qꝛ. ȷ̄. tres menſes a die vacati/
onis debet eligi. l. di. poſtq̄. ⁊. ȷ̄. e. ti. ne ꝓ defectu. et. ȷ̄.
alios tres mẽſes dꝫ ꝯſecrari. c. di. qm̄ quidẽ. ſed veriꝰ
eſt qꝺ illud tp̄s ẽ tm̃ triũ mẽſiũ poſt cõfirmationẽ: vt
ex eodẽ. c. colligit̃: qꝺ etiã eſt exp̄ſſuꝫ. lxxv. di. §. ij. ⁊. c.
ij. in fi. niſi neceſſitas eũ impedierit petere ꝯſecratio/
nem: qꝛ tũc nõ curreret ei tp̄us: vt in dictis. c. qm̄ q̄dẽ
et. lxxv. di. c. j. alias obtinet qꝺ h̄ dicit̃: vt. xvj. q. j. ne
ꝓ cuiuſlibet. qꝛ cũ ſit in mora petẽdi ꝯſecrationẽ: mo/
ra ſibi dꝫ imputari: ⁊ dꝫ etiã ab illa dignitate repelli:
vt in. d. c. qm̄ q̄dẽ. f ¶ De cõſecrãdis: ar. ꝯ. ȷ̄. de con
ceſ. p̄ben. poſt electionẽ. in p̄n. vbi ſoluit̃. g ¶ Spe/
ctãt: an̄ eni ꝯſecrationẽ nõ dicit̃ pleno iure habere ec
cleſiã cũ adhuc tp̄e ꝯſecratiõis poſſit excipi ꝯtra ip̄m
.ȷ̄. de accu. ſuꝑ his. merito dꝫ expectari vſqꝫ ad tp̄s cõ
ſecratiõis. poſtea ꝟo p̄nt cõferri bñficia q̃ habuerat: ⁊
hoc cũ fuerit negligẽs ⁊ in mora. vt dictũ eſt: ⁊ ſic an̄
cõſecrationẽ nõ dicit̃ eccleſiã habere. qꝛ habere eſt cũ
effectu habere. ff. de. ꝟ. ſig. nomen filiarũ. §. habere. tñ
dicit̃ maritꝰ eccl'ie. vt ſine lnĩa pape eã dimittere non
poſſit. ȷ̄. de trãſla. inter corꝑalia: ſꝫ ſi an̄ tp̄s p̄dictũ: cõ
ſecrationẽ recepit ſtatĩ p̄nt ꝯferri bñficia ꝓ'ora: qꝛ ple/
ne ꝺꝛ trãſlatꝰ. xxj. q. ij. ſi q̄s iã trãſlatꝰ. xvj. q. j. ne ꝓ cu
iuſlibet. nec põt repelli a cõſecratiõe niſi ꝑ accuſatio/
nẽ directã: vt. ȷ̄. de accu. ſuꝑ his. ⁊. c. q̄lit̃ ⁊ q̃n. In alijs
dignitatibꝰ inferioribꝰ ſecꝰ eſt: qꝛ q̄ hꝫ curã aĩaꝝ ſi eli/
gat̃ ad ꝯſimilẽ habita cõfirmatiõe et admĩſtratiõe ip/
ſo iure vacat ꝓma: et. ȷ̄. e. dudũ. ij. vt. ȷ̄. de p̄ben. ꝺ mul/
ta. ſi primũ bñfi
iium nõ habeat
curã aĩaꝝ ſed ſe
cũdũ. tũc primũ
ipſo iure vacat:
ſꝫ nõ de facto ſi
ſꝑ retineat ꝓmũ
.ȷ̄. de ꝯceſ. p̄ben.
lr̃as. ⁊. c. cũ nr̃is
¶ Inferiora.
¶ In dignitati
bus ⁊ officijs ci
tra ep̄atũ ac cu/
ratis bñficijs dꝫ
aſſumẽdus. xxv.
annũ attigiſſe: ⁊
al's eẽ idoneꝰ ſciã
⁊ moribꝰ: ⁊ ſi nõ
eſt in ordie req̄ſi
to dꝫ ſe facere ꝓ
moueri in ꝓxis
tp̄ibꝰ: al's moitꝰ
nõ parẽs priuat̃
bñficio nõ obſtã
te appellatione
niſi ex cã legitĩa excuſet̃. h. d. vſqꝫ ad. §. Clerici. Ab.
h ¶ Archidiaconatũ. ſic videt̃ ꝙ diaconꝰ hẽat curã
aĩaꝝ ſꝫ nõ p̄ncipalit̃. ar. xvj. q. vij. c. nullꝰ. j. ar. ȷ̄. ꝺ offi.
archi. cũ ſatis. vbi de hoc. Et eſt veꝝ ꝙ archidiaconꝰ
q̄ hꝫ inq̄rere ⁊ viſitare parrochiã ſuã curã habeat aĩa/
rũ: vñ ſi recipiat aliã p̄lationẽ curã aĩaꝝ habentẽ: ip̄o
iure vacat archidiaconatꝰ: vt eſt exp̄ſſuꝫ. ȷ̄. eo. c. dudũ.
⁊. ȷ̄. de p̄bẽ. de mlt'a. ⁊ põt excõicare ⁊ ſuſpẽdere. ȷ̄. de co
q̄ fur. or. rece. c. j. ⁊ ẽt alij p̄lati: vt ibi ꝺꝛ. Sꝫ videt̃ ꝯ.
xvj. q. ij. viſis. xxiiij. q. iij. corripiãt̃. vbi ꝺꝛ ꝙ anathe/
ma ẽ mucro ep̄i archidiaconi vl' alij p̄lati nõ p̄nt excõi
care cũ ſolẽnitate illa ꝺ q̃ tradit̃. xj. q. iij. debẽt. ⁊. c. cũ
aliq̄s. vt capitula illa intelligant̃ ⁊ loquant̃ de illa ſo/
lẽnitate. i ¶ Attigerit: diſpenſatiue tñ põt: licet ſit
in minori etate. ȷ̄. de eta. ⁊ quali. p̄terea. vt quidã dicũt
de hoc dicet̃. ȷ̄. c. cũ dilecti. ſed ꝯtra. lxxviij. di. ſi trigin
ta. ⁊. c. p̄ſbyt̃. vbi dicit̃ ꝙ an̄. xxx. annũ p̄ſbyter ordina
ri non dꝫ. et hic dicit ꝙ ſtatim deberet poſt. xxv. an. qꝛ
tales p̄lati debẽt eẽ p̄ſbyteri. xxj. q. ij. ſicut. ar. ȷ̄. de eta.
et q̄li. p̄terea ſatis põt dici ꝙ hodie ſtat̃ huic. c. ſm ꝙ
nõ. in. c. illo: ſi triginta. vel expone p̄ſbyt̃. i. ep̄s. et ſic
ꝯcor. huic. ca. k ¶ Canonibꝰ: hic fit mẽtio ꝺ illis ca
nonibꝰ. lxxv. di. quaſi. ꝑ totũ. ⁊. ȷ̄. de tẽ. or. c. j. ij. et. iij.
⁊ qꝛ poſt ꝯfirmationẽ debẽt ordiari i ꝓxis. iiij. tp̄ibꝰ:
vel ſaltẽ vſqꝫ ad ſex mẽſes. nec credo ꝙ loquat̃ de illis
canonibꝰ. lxxvij. di. quicũqꝫ. ibi poſt diaconatũ ſtat̃ ꝑ
q̄nquẽniũ ad ſacerdotiũ recipiẽdũ. quia nõ credo tãtũ
expectandũ: imo de illo. lxxvij. di. c. vlti. l ¶ Remo
ueantur: ſignat̃ cõtra hoc. lxxiiij. di. conſuluit. Sol'. cũ
iſte ſuſcepit alterũ connexorũ: tenet̃ ad reliquuꝫ: ſecus
in alijs clericis qui per ſubtractionẽ beneficioruꝫ ſunt
compellendi ad ordines quãdo neceſſitas vel vtilitas
ſubeſt. ȷ̄. de eta. et quali. c. queris. m ¶ Poſſint: ali/
as ſola volũtas non ſufficit: vbi eſt opus facto. ȷ̄. de co
q̄ mit. in poſ. cõſtitutis. n ¶ Promouẽdis: habes h̄
ꝙ cõſtitutio trahit̃ ad p̄terita: de hoc dictũ eſt. ſ. ꝺ cõ
ſtitu. c. vl. ⁊ hec eſt rõ quare trahit̃ ad p̄terita: qꝛ ſine

aliq̄ a cõſtitutione ad hoc tenent̄ p alia iura antiq̄.
a ¶ Promoti.i.electi ꝛ ↄfirmati ſ; nõ ſũt ordinati.
b ¶ Si canones:ↄ.ſ.de eta.ꝛ quali.vt abbates.ſic ſolue.hoc intelligit̄ de tali q̄ ſine culpa ſua factus eſt talis ꝙ ordinē recipe nõ nõ põt ſm canones:vñ ꝓpt̄ hoc nõ debet re/moueri:licet or/dinē nõ poſſit re cipere:q2 nõ eſt addēda afflictis afflictio.ſ.de cle. egro.ex parte.ꝛ vij.q.j.cũ ꝑcuſ/ſio.ꝛ illud intel/ligit̄ de tali qui culpa ſua fact⁹ ē irregularis:ꝛ id̄ remouetur.

¶ Clerici ſa.
¶ Eligētes in/dignũ ↄ̄ formaz huius.c. priuati ſunt ꝑ p̄ma vi/ce ptāte eligēdi:ꝛ idem in colla/tore et defectum capituli ſupplet ep̄us:ꝛ ecõuerſo ꝛ ſi capitulũ ne/gligit fit deuolu tio ad metropo/litanũ.h.d. vſq; ad fi. Abbas.
c ¶ Poteſta/te.i.illa vice tm̄.ſ.eo.cũ vintoñ.
d ¶ Priuatos ipſo iure.ſ.e.in/notuit.

a ſed etiā de his q̄ iam ꝓmoti
b ſunt:ſi canones nõ obſiſtāt: p̄cipim⁹ obſeruari. ¶ Cleri/ci ſane:ſi cõtra formaz iſtam quenq; elegerint:ꝛ eligendi
d tũc poteſtate priuatos:et ab
e eccleſiaſticis beneficijs trien nio nouerint ſe ſuſpēſos:di/gnum eſt enī:vt quos dei ti/mor a malo nõ reuocat:eccle
f ſiaſtice ſaltē coerceat ſeueri/tas diſcipline. Ep̄us aũt ſi ↄ̄
g hec fecerit aut ↄſenſerit fieri
h in ↄferēdis p̄dict; officijs et
i bñficijs ptātē amittat:ꝛ p ca pl'm aut metropolitanũ:ſi ca pl'm ↄcordare nequerit:ordi net. Idem rauennati archi ep̄o.

Cõpromittētes ſup electione tenentur recipere electum a compromiſſario ſi eſt idoneus. Ca. VIII.

Cauſam que inter mo/niales ſancte margari/

te:ꝛ.ſ. ¶ Si ſorores in epi/
k ſcopum electionē cõtulerint
l ꝓmittētes ꝙ illaz quam eis
m ꝓuideret reciperēt:ip̄az quā
n prouiderit facias ab eis (ſi
o tñ exiſtat idonea) i ſuā reci/pi abbatiſſā. Idē Vig. ep̄o.

Electus ante confirmatio/nez bñficia ↄferre vl' alit̄ adminiſtrare nõ põt. Ca. IX.

Noſti quõ ligoñ. elect⁹
p cõcedēdi honores vel p̄bēdas aut alias diſponen/di rebus eccleſie (cũ ſua non
q ſit electio cõfirmata) non ha
r beat facultatē:ꝛ.ſ. ¶ Man/damus igit̄ quaten⁹ ei auto ritate.n.p̄cipias:vt cõceſſio
s nez ſi quā fecit ð p̄dictis ſtu/
t deat reuocare. Idem

Electio facta eſt poſt ap/pellationem:ꝛ prima caſſata et contra priuilegia eccleſie caſſanda eſt. Ca. X.

e ¶ Bñficijs:nõ officijs.q̄s em̄ tũc offici/ret eccleſiā f ¶ Coerceat:ſi.lxij.di.docēd⁹.ꝛ.lxxxij. di.pl'imos.in fi.ꝛ.C.de emēda.ꝓpin.l.vna.ꝛ belli pe ſtis interimat:quos delinquentes ad rectitudinis vi/am dei p̄cepta nõ reuocāt.xxiij.q.iiij.ſi quos in fi.
g ¶ Fecerit:cũ ad eũ ꝑtinet collatio beneficiorũ.
h ¶ Cõferēdis:ea vice cũ ad ep̄m ꝑtinet collatio be/neficij:vel ↄfirmādo primũ ſucceſſorē:ꝛ hoc cũ ad ali os ꝑtinet collatio:ꝛ inſup a ꝑceptione ꝓprij beneficij ſuſpēdat̄.ſ.e.ti.c.nihil eſt. i ¶ Capitulũ:ꝛ ita ha/bes ꝙ minor ſupplet negligētiā maioris:ꝛ econuerſo ſ.de ↄceſ.p̄ben.nulla.et.c.q2 diuerſitatē.et.ix.q.iij.cũ ſimus.lxv.di.c.vlti.lxxxix.di.c.ij.et maior negligētia minoris:ſed illud eſt ordinariũ.vt in.c.cũ ſimus.

Cauſaz que ¶ Cõmunis diuiſio. Scd̄a ibi. Si ſorores. Abbas. k ¶ Cõtulerit:illud quidem recte põt fieri:ꝛ eſt vna de formis cõcilij generalis.ſ. eo.quia ꝓpter.ꝛ eſt ſimile.ff.qð cuiuſq; vniuer.itē eo rum.§.ſi decuriones.ꝛ etiā extra collegiuz põt cõpro/mitti:quia ep̄us nõ eſt de collegio licet ſit caput.ſ.de teſta.requiſiſti.ar.v̄.nõ eſt tanta cõmunio inter ep̄m ꝛ monaſteria. l ¶ Promittētes:ſi.ſ.de renũ.poſt trāſlationē. m ¶ Prouideret:quid dices:nunquid poſſunt reuocare talē collationē factā epiſcopo anteq; ip̄e ꝓuiderit?nõ videt̄.ſ.e.in cauſis.vbi dicit̄ de hoc.
n ¶ Si tamen idonea:ar.eſt hic ꝙ cum aliq̄d gene/raliter cõmittit̄ arbitrio alicui⁹ non valet:niſi legiti/me factũ ſit.ſ.d e iureiuran.quintauallis.et.c.veniēs. ff.de ritu nup.q̄q; ff.pro ſocio.vnde ſi nerue.ꝛ i auc.

de he.et falci.§.his igit̄.coll.j.et.ff.ne quid in loco pu blico l.ij.§.ſiquis a principe.et.ff.de ope.li.ſi libert⁹. C.de inoffi.teſta.ſi quādo.ſ.de offi.dele.ex ꝑte.ꝛ.xvj. q.j.ꝛ tp̄is.et.c.poſtq;.ar.ↄtra.xxxij.q.vlt.ꝛ.c.v lt.ij. q.vj.§.arbitrarij.ꝛ.ſ.ð iureiurā.ſi v̄o.et.ff.de reg.iur. quiſquis.ꝛ.ff.de dam.infec.q̄ bo/na.§.cum inter. et.xxiij.q.iiij.di ſplicet tibi.i p̄n. So.ſi arbiter ē compromiſſari⁹ ei⁹ arbitrio ſtā/dum ē ſiue equũ ſiue iniquũ.ff.ð arbi.diem.§.ſta ri.niſi cõtra ius ſcriptũ:vel ↄtra formā cõpromiſ ſi ſit latum.quia tũc nõ tenet.ij. q.vj.§.diffiniti/ua.et.ſ.de cõfir. vti.vel inuti.ex/aminata.ꝛ.ff.ð arbi.ſi cuz dies. §.cõpromiſſo.ꝛ C.q̄ ſen.ſine ap. re.l.ſ.Si v̄o tan q; vir bon⁹ arbi trari d; tũc non valet dictũ ſuũ: niſi ſit equuz:vt in dictis.c.veni/ens.ꝛ quitaual/lis.ꝛ.ff.ꝓ ſocio. ſi ſocietatem.et .l.ſequen.

o ¶ Recipi:ſ; q̄d ſi eligeret malā.nũq̄d aliā ep̄s po/terit eligere.vel etiā ſi electa noluerit ↄſentire.arg᷑ ꝙ ſic.ſ.e.cũ terra.ꝛ q̄ optauit acetũ põt iteꝝ optare vi/nũ.ff.de ope.le.l.ij.ꝛ reproba electio nulla eſt.vij.q.ſ. factus eſt.ꝛ.ff.de pig.ac.elegant̄.§.q̄ reprobos.ff.ad vell'.q̄uis.§.ſi cũ venerit. Itē q̄ iurauit alit̄ q; ei dela tũ iteꝝ iurare deb;.ff.ð iureiurā.q̄ p ſalutem. In caſu iſto nõ poterit ampli⁹ eligere:q2 funct⁹ ē officio ſuo.ſ. de dele.in l'ris.ꝛ.ff.de re iudi.paulus.q2 ſemel funct⁹ eſt officio ſuo ſiue bñ ſiue male:vt ibi.ſ.eo.c.pxi.ꝛ.ſ. e.innotuit.ꝛ.c.in cauſis.ꝛ.ſ.de offi.dele.in l'ris.

Noſti quõ. ¶ Diuidit̄:q2 p̄mo ponit ius exq̄ in fert̄ mādatũ:ibi. Mandamus. Ab. Si.
p ¶ Cõcedēdi:qð ſi faceret deberet repelli.ſ.e.q̄lit̄.ꝛ ſ.ð p̄bē.cũ iā dudũ.ſ.i fi.niſi in caſu.ſ.e.nihil ē.§.vl.ꝛ illð diſpēſatiue fit.ne interim eccleſia patiat̄ detrimē/tuz in tp̄alib; vl' i ſpũalib;:vt ibi d2:ſ; ƀ papa voluit ꝑ/cere huic electo:q2 põt ip̄m repellere ꝛ facere ſibi grāz.
q ¶ Cõfirmata:ꝑ cõfirmationē acquirit plenā admi niſtrationē ꝛ vinculũ cõiugale cõtractũ eſt.ſ.de tran/ſla.inter corporalia. r ¶ Facultatē:imo priuari de/bent.ſ.eo qualiter. s ¶ De predictis:iſta decreta. cõtinet gratiā in eo ꝙ nõ fuit punit⁹ cõtinet ius in eo ꝙ dicit ꝙ nõ h; facultatē diſponēdi añ ↄfirmationē.
t ¶ Reuocare:ſed quid eſt qð dicit ꝙ ſtudeat reuo/care?quia talis traditio nulla eſt:quia pro non dato habet̄ quod ab illo donat̄ qui de iure donare nõ põt. ſ.ð iurepa.quod aũt i fi.ſed talis reuocatio poti⁹ erat de facto q; de iure:ſicut donatio de facto tm̄ fuit:ne ex

tali facto crederet ius habere: ⁊ ne credat hoc ſibi licere. Itē arg. ꝙ aliquis pōt cōtra factū ſuū venire. xij. q. j. certe. lv. di. penitentes. xxxv. q. ix. qđ quis cōmiſit. C. de euic. ſi tibi liberā. Arg. contra. xvij. q. iiij. ſunt qui opes. xviij. q. ij. eleutherius. ff. de ſer. ruſ. pre. per fundū. ī. de cle. coniu. diuerſis. Sol. in ſententijs interlocutorijs iudex poteſt mutare vel reuocare ſuam interlocutoriā. ff. de re iudi. quod iuſſit. ī. đ appe. cū caſſante. Circa negocia diſtingue ſi ex mutatione nulli fit preiudiciū: licitum ē mutare vbi ex mutatitiōe alteri fit preiudiciū: adhuc reintegra licitum eſt mutare. ff. đ iuriſ. om. iudi. ſi conuenerit. re non integra nō pōt. ff. đ re. iu. nemo. niſi fauor aliud inducat. C. de li. cau. interro. et eſt ſimile in reuocatione ſentētie ſpiritualis vel corporalis mr̄imonij: vbi: decipit eccleſia. xxxv. q. ix. ſentētiā. ⁊ melius. §. his ita reſpōdet. ⁊. ī. de re iudi. lator. et. c. cōſanguinei. ⁊ ideo pōt cōtrauenire. qꝛ adminiſtratio eſt ei interdicta: ⁊ ſic replicaret đ adminiſtratione ſi ei obijciat ꝙ ꝯtra factū ſuum venire nō poſſit. ff. de iureiu. l. iuſiurādū. ꝗ. rnſo. ⁊. l. ſe. Bern.

C Onſiderauimꝰ ꝙ electio Joānis frōtini: pꝰ (a) appel. ⁊ ꝯtra tenorē ꝓuilegiorū eccleſie veſtre fuerit celebrata: perpēdimꝰ etiā ꝙ electio. (b) poſt illā qualēcunqꝫ electionē nō caſſatā: necnon (c) ⁊ poſt appel. (ꝑ quā ad ſuū ſtatum oīa debent reduci) facta fuit. ⁊. ī. ¶ Quapropter vtriuſqꝫ electionē oīno caſſamus: ⁊ vobis in aliā ꝑſonā idoneā ⁊ honeſtā cōueniendi libertā tribuimus facultatem: ita ꝙ vtrīqꝫ predictoꝝ: (d) fama ſua non minus integre conſeruet: ⁊ ꝙ in alijs eccleſijs poſſint (ſi deus gratiam dederit) ꝓmoueri. ¶ Vobiſ aūt liceat preter iſtam eccle(e)ſie veſtre ordinationē: in eorum alteꝝ cōuenire. Idem.

Metropolitanus confirmatus licet nondū recepit pallium poteſt ſuū ſuffraganeū cōſecrari facere. Ca. XI.

S Uffraganeis alicuius metropolitani: ad mandatum ipſius poſt ꝯfirmationē (f) electiōis ſue: etiā ſi pallium nō receperit: licitū eſt electū qui ad eiꝰ iuriſditionē pertinet ꝯſecrare. Clemēs. iij.

Is cuius electio fuit caſſata nō vitio ꝑſone ſed electionis modo: iterū eligi pōt ſecus ſi vitio ꝑſone. Ca. XII.

S Uper eo vero qđ querere voluiſti: ſi alicuiꝰ electione caſſata: idem ad alterius eccleſie regimē electꝰ fuerit: an eiꝰ electio debeat cōfirmari? ¶ Hoc tuā volumꝰ diſcretionē tenere: ꝙ ſi prior (g) electio nō vitio perſone: ſed modo electionis caſſat: promotionē eius fieri in eadem etiā eccleſia. ¶ (Niſi forte (h) ſymoniace prauitatis aliqđ interceſſiſſe ꝯſtiterit) nō debeat īpedire. Celeſtinꝰ. iij.

Nō ꝓfeſſus pt poſtulari ī abbatē: ſi ex aliqua bona cā fiat talꝭ poſtulatio. Ca. XIII.

C Onſiderauimus. ¶ Diuidit. nam premittit cauſas caſſationū. Secundo vtrāqꝫ electionē caſſat: ibi. quaꝓpt. Tertio mandat eccleſie ꝓuideri: ibi. vobis aūt. Ab. a ¶ Poſt appel. appellare. ne fiat electio nō valeat: ſed ne fiat niſi canonica tūc bñ valet. ī. e. cū nobis. ⁊ intellige ꝙ allegata fuit aliqua ꝓbabilis cauſa: qꝛ ſiue appellet in iudicio: vel extra appellationis cauſa exprimēda eſt: vt in decreta. Inno. iiij. cordi nobis. ti. de appel. lib. vj. b ¶ Priuilegioꝝ: q̄ eſſent iſta priuilegia nō habemꝰ. h. c ¶ Appellationem. ī. e. bone. j. ⁊. ī. de ap. cōſtitutis. contra. in illis tenuit electio ſecūdo loco facta: ⁊ poſt alteriꝰ ꝑtis appellationē in illa cōſtitutis tenuit electio ſecūda: qꝛ ꝑma ipſo iure nulla fuit: hic vero prima nō fuit nulla: ſꝫ annullanda in decre. illa bone. prima nō tenuit tribus đ cauſis: vt ibi dicit. de hac materia dicet. ī. e. auditis. d ¶ Fama: arg. infamiā nō comitari depoſitū. ff. de re mi. qui cū viro. §. nō oīs. ⁊. §. exauctoratꝰ. ar. ꝯtra. ff. de his q no. infa. l. ij. §. ignominie. Sol. eſt. ī. eo. ſup eo. qꝛ nō fuit caſſata vitio ꝑſone. e ¶ Ordinationē dicūt quidā preter iſtā q nūc ea caſſata eſt ꝙ iteꝝ poſſunt alteꝝ eligere ſi volūt. ī. e. ſup eo. ſed h nō credo: qꝛ ꝓpter ſcādalū noluit papa: ꝙ in illa vacatione aliqs eorum ꝓmoueret: hodie tamē alia debet eſſe forma in electiōibus faciendis. ī. e. quia ꝓpter.

S Uffraganeis. ¶ Iſta decre. facit ad ſecūdā ꝑtē Rice. ⁊. h. d. metropolitanus ꝯfirmatꝰ ⁊ cōſecratꝰ nō pōt pallio non recepto ſuffraganeū ſuū cōſecrare: ſꝫ pōt mādare alijs ſuffraganeis vt illū ꝯſecrēt. Ab. f ¶ Palliū: ſꝫ ꝯ videt: qꝛ ꝓpt palliū nōdū receptum cōſecratio epoꝝ differtur. c. di. qm̄. vbi de hoc. qꝛ ante palliū receptū non pt ꝯſecrare virgines: ordines celebrare: vel epos cōſecrare. ī. e. qđ ſicut. ad idē fac. ī. e. tranſmiſſā. ꝓpter hoc dicūt quidā ꝙ hec nō eſt decre. ſed fuit quedā ꝓuiſio tn̄ pt tolerari. et videt ſubeē qdā eqtas: vt cū nōdū ſit ī mora petēdi palliū: vt h hēat locū qđ nō videt: qꝛ ī traditiōe pallij plenitudo ꝯfert pōtificalꝭ officij. ī. đ vſu pal. niſi ſpālꝭ: vñ ⁊ cū ꝑ ſe hoc facere nō poſſit. neqꝫ auctē alijs faciēdi pſtare pt. ⁊ ē opt. ar. ī. đ ꝯſe. ec. vel al. aq̄. ⁊ ar. ff. ad ſe. ꝯſ. mace. filiū habeo. Dic ergo hic: vt dixi. ī. de trāſla. cū ex illo. Bern.

S Uper eo. ¶ Iſta decretal ꝗtidie allegat. In q̄ ꝑmo pōit q̄ſtio. Scda ſo. ibi ī h tuā. In q duo fac. (n) ꝑmo rn̄dēdo diſtinguit: ſcdo excipit: ibi. Niſi. Ab. g ¶ Perſone. puta ꝓpter aliquā irregularitatē: q̄a erat illegitimus: vel ꝓpter crimen qđ ei fuit obiectū et ꝓbatum: qđ ſi eſſet ꝓbatū: nō pōt eligi nec in illa nec in alia eccleſia cum ſit ineligibilis. Et poteſt hic colligi argu. ꝙ crimen in modū exceptionis ꝓbatum preiudicet ei in electione alia: ſed hic eſſet penam imponere ordinararm quod fieri non debet. ī. de or. cog. cū dilectus. in fi. et. ī. de excep. deniqꝫ. ff. de his qui no. infa. luciꝰ. Dicas ꝙ ſi ꝑ hoc grauata fuit: et ē ipſiꝰ opi. pōt et dꝫ repelli. ī. de teſti. teſtimoniū. c. greg. e. vbi caſus iſte ponit: et arg. ij. q. v. pſbyt. ⁊. c. ſi mala fama. ⁊ lxxxj. di. tātis. ⁊. ī. đ accu. oīpotēs. vel repellit ī alia electione: cū crimē obiectū ꝓbatū in modū exceptiōis electionē de qua agit: ꝯtingebat. ī. de excep. deniqꝫ. ⁊. ī. de ꝯfeſ. c. ij. ſꝫ ſi mō electiōis caſſet electio tūc nō īpedit ī alia electiōe: vt h dic: ⁊. ſ. e. ꝯſiderauimꝰ h ¶ Symoniace. j. q. j. c. j. ar. ꝯ. ī. de ſymo. de regularibꝫ. et. j. q. v. c. j. qđ hic dicitur eſt cōmune: qđ ibi dicit diſpēſatiuo. b.

Q Uam monaſteriũ de pel
licia in tuo ſituz ep̄atu:
ad eam diſſolutionē deuene
rit:ſicut tuarũ litterarũ inſi/
nuatio patefecit: ꝙ frēs eiuſ
dem domus obſeruantiā re/
a ligionis ⁊ ordinē abiecerũt:
et.ī. In quēdam qui cuz fra/
b tribus ſuis in heremo ē lau/
dabilit̄ conũſat⁹ boni teſti/
monij virũ :vnanimit̄ cōſen
ſerũt:euz in abbatē: totꝭ de/
c ſiderijs poſtulantes. Tu vo
poſtulationi eoꝝ ꝓbuiſti aſ/
ſenſum:⁊ poſtulaſti eandem
ordinationē a ſe.apo. confir
mari. ¶ Nos autem ip̄am ſi
d cut facta eſt canonice confir
mamus. Idem. Electio de
bet eſſe in libertate eligentiũ
nec valet contraria conſuetu
do Ca. XI.

e C Um terra que funicu/
f lus hereditatꝭ dñi cen/
ſebat̄ :⁊. ī ¶ Sicut ex quo/
rundam litterarũ tenore ac/
cepimus: quidam in electio
g nibus praue ꝯſuetudīs mor
bus irrepſit:vt cum alicuiuſ
prelati electio debet celebra
ri: ꝯuentus ad quez ꝑtinere
dignoſcit̄ : duas ꝑſonas no/
minet:latenter aurib⁹ p̄riar
che vel ꝓncipis exꝓmendaſ:
vt ſic alterius eligende : vel
totius electiōis penit⁹ irritā
de:idez p̄riarcha vel ꝓnceps
plenariaz habeat facultatē.
¶ Quia igit̄ hoc redundat
in grauem ꝑniciem eccleſia/
ſtice libertatꝭ:ꝓſcriptā ꝯſue/
tudīs prauitatē ſancim⁹ pe/
nitus abolendā. Statuētes
vt forma electiōis canonice:
h in oībus ꝯuentualib⁹ eccle/
ſijs obſeruet̄: videlicet vt cũ
debet eccleſie ꝯſuli paſtoris
regimine deſtitute:electores
i in vnuz locum in quo fuerit
electio celebrā da: ꝯueniant:
et inuocata ſpũſſancti gratia
perſonam nominēt: ꝙ ſi in ꝑ
ſona fuerit vel in electionis
modo peccatum : tamdiu in
k electione diligentiā inquiſi/
tionis apponant: donec va/
canti eccleſie de perſona ido
nea valeāt ꝓuidere. ¶ Quo
facto:non ꝓhibemus : quin
regis ſeu patriarche (qui ꝓ
tempore fuerit) requirat̄ aſ/
ſenſus:ſed ꝓpter h̄ ipſam ele/

Q Uam monaſteriũ. ¶ Iſtud .c. legit̄ duobus
modis. Primo ꝙ iſte heremita ñ erat ꝓfeſſus.⁊
hec lec.cōior. ⁊ ſm iſtam h.d.in ſumma. Monachus
vnius monaſterij poteſt eligi in abbatem alteri⁹ mo/
naſterij: Sz qꝛ ſm iſtum intellectũ parum vtilitatis
affert hec decre.
cum ꝓſertim ho
die ſit clari⁹ ꝓ/
uiſum in cle. j.ð
electiōe. Ideo ſe
quendo primuz
intellectũ qui eſt
ſing.pōt ſic ſum
mari vt i rubro.
Et diuidit̄ : qꝛ
primo ponit̄ pe/
titio. Scdo cō/
firmatio.ibi.noſ
autem. Abbas
Siculus.

a ¶ Abiecerũt
vnde deberēt ex
pelli.ꝟ. ne cle.vel
mona. relatum.
Berñ. b ¶ In
heremo:⁊ ita vi
detur ꝙ erat mo
nachus:licet di/
catur in heremo
al's non poſſz eli
gi:ſed poſtulari
.ꝟ.e.cum cauſam
et.c.cũ magiſtꝝ.
et.c.officij.⁊ eiuſ
dem religionis
vel maioris de/
bet eſſe : quia nō
licitũ eſt deſcen/
dere ſed aſcende
re.ꝟ.de trāſla. li/
cet.⁊ .xciij .diſt.
legimus.in fi.iu
xta illð. Et am/
bulabāt de vir/
tute in virtutem
⁊c̄.de peni.diſt.
ij.duz ſanctā eccle. Sz ſi intelligas ꝙ iſte fuit heremi
ta:tunc abbaſ eſſe non poteſt:qꝛ heremita ꝓpriuz hz.
ar.xix.q.iij.§.econtra paulus.ſed monachus ꝓprium
hr̄e non poteſt.ꝟ.de ſta.mona.cũ ad monaſteriũ. in fi.
credo ꝙ iſte fuit de he heremo qð ſic appellat̄: ⁊ eſt in
thuſcia.⁊ ſũt albi monachi.cui ſubſunt camādulenſes
et illi de ſancto damiano iuxta pontem ferreũ.

c ¶ Poſtulantes:ſed quare dicit poſtulantes:nonne
poterat eligi. Dicas ꝙ primũ monaſteriuz de pellicia
erat alterius ordinis:vel ille monach⁹ erat in minori/
bus ordinib⁹:⁊ ideo debuit poſtulari:vt dictũ eſt. ſ̄.ð
poſtu.ꝓla.c.vlti.vnde dicit i fi. ſicut canonice facta ē.
vnde videt̄ ꝙ competenti⁹ poneret̄ in ti.ꝓcedē.ſed li/
cet dicat̄ poſtulātes:nō tñ credo ꝙ fuerit ſimplex po/
ſtulatio.ſed electio:⁊ hoc ſatis innuit̄ ex eo ꝙ dicit eā
dem ordinationē poſtulaſti a ſe.apo.ꝯfirmari:⁊ ex eo
ꝙ papa dicit:nos eam ꝯfirmam⁹.ſi enī fuiſſet ſimplex
poſtulatio:papa non dixiſſet ꝯfirmam⁹:ſed dixiſſz:ip
ſam admittim⁹ vel nō approbam⁹.ſ̄.ti.ꝓxi.bone.j.et
c.bone.ij.⁊ ſic bñ ponit̄ hic. d ¶ Confirmamus:ſed
nunqd ſufficit in hac diſpēſatiōe ꝯſenſus ſoli⁹ epi: ita
ſed ad cautelā ꝯfirmat̄.iſte enī dubitabat an poſſet h̄
facere.⁊ ideo papa rñdendo ꝯfirmat factũ ipſius:al's
ipſe papa dixiſſet:⁊ nos poſtulationē admittim⁹: ſed
ipſe ſolũ cōfirmat factũ epi:vel iō qꝛ forſitan ſuberat
dño pape nullo medio.ar .ad h̄ .lviij.diſ.c. j.⁊ .ij. ſed
iſta lr̄a videt̄ cō
tradicere ibi: tu
vo poſtulationi.
⁊c̄.dic vt.ſ̄.dic/
tum eſt.

Q Uam ter.
¶ Nō valz
ꝯſuetudo ꝑ quā
collegiũ ad alte/
rius volũtatē re
net̄ ſibi eligere ꝓ
latum.h.d. Vel
breui⁹ vt i rubro
Et diuidit̄.pri/
mo ponit̄ deciſũ
exordiuz. Scdo
narratio: ibi.ſi/
cut. Tertio ꝓui
ſio.ibi. qꝛ igit̄.q̄
tria facit.primo
cāz reddēs dam
nat ꝯſuetudinē.
ſcðo ſtatuit⁊ ſta
tutum declarat.
ibi.ſtatuēteſ.ter
tio ꝑmittit ⁊ ꝑ/
miſſionē detmi/
nat.ibi .q̊ facto.
Ab. e ¶ Ter/
ra.ſ.hieroſolymi
tana. f ¶ Fu/
nicul⁹.i. portio.
g ¶ Cōſuetudiſ
no. ꝯſuetudinez
ꝯ̄ libertatē eccle
ſie ñ valere:de h̄
dr.ſ̄.ð ꝯſue.c.j.
et.c.vlti.
h ¶ Cōuētuali
bus.iō dic̄ ꝯuen
tualib⁹: qꝛ vbi ē
vnic⁹ ſacerdos pr̄on⁹ dz eligere.ꝟ.de iure patro.nobis
⁊.xvj.q.vl.decernim⁹. i ¶ In q̊.ſ.i eccleſia cui ꝓeſſe
dz i capl'o ſm ꝯſuetudinē loci illi⁹ ſi commode fieri pōt:
al's vbi melius obtulerit ſe facultas.xxiij.di.i noīe dñi
xij.q.ij.ꝓceptũ.⁊ .ꝟ. eo.ꝙ ſicut. k ¶ Diligētiam h̄ ſu
mit̄ ar. ꝙ eligētes pñt aliũ eligere ꝓma electiōe ñ re/
ꝓbata ꝑ ſupiorē.ſz ꝯ̄.ſ̄. e.cũ i cũctꝭ.⁊ .ꝟ. .e. īnotuit.et
ſ̄.eo.ꝯſiderauim⁹ .ꝟ. de ꝯceſ .ꝓben.c.poſt electionem.
Qð h̄ dr:ſic pōt intelligi: diligētiā inq̄ſitiōiſ apponāt
⁊c̄.nō aliũ eligēdo ſtatim:ſz q̄rēdo aliquē idoneũ quē
eligāt alio reprobato:⁊ h̄ intelligit̄ poſt reprobationē
alterius:vel cũ ſub ea ꝯditiōe eligũt:ſi ꝓm⁹ non obti/
nuerit.ar.lxxxv.di.archi.florētinũ. Et ſecũda electio
expirabit prima obtinēte:ſicut ſit in ſubſtitutiōe.C.de
impu.⁊ alijs ſubſti.poſt aditā.ar.ad h̄. lxj.diſ.ſtudij.
Et loquit̄ de ignrātib⁹ viciũ electi ⁊ diligētiā adhibēti
bus:al's priuarent̄ ip̄o iure ꝑtāte eligēdi.ſ̄.e.cũ im in
cũctꝭ.⁊.ſ̄.e.īnotuit.⁊ ita ſcripſit h̄ Lau. Hodie vo nō
valet electio ꝑ vota ꝯditionalia:vt in decre. Inno.iiij
.ꝟ.e.q̄ incipit ī electiōib⁹. Sz videt̄ ex ip̄a lr̄a ꝙ ali⁹ ſit
intellectus. Et littera ſic intelligit̄ ꝙ ſi i ꝑſona.ſcili/

ctionez nolumus impediri.

Idem. Electus ↄfirmatus non ↄſecratus poteſt ea que ſunt iuriſdictiõis non autẽ ea que ſunt ordĩs epiſcopal'.

Tranſmiſ- Ca. XV

Tranſmiſſam: ⁊ .ĩ. Queſiuiſti qđ faciendũ ſit tibi ſuper eo: ꝙ clerici tue dioce. cum ꝓ ſuis exceſſibus ſuſpenſionis vel interdicti: vel excõicationis ſententia ꝑcellunẽ: ꝑuipendentes eam: dimittũt eccleſi a as: ⁊ transferũt ſe ad mercimonia laicoꝝ: nõnulli q̃ȝ ip b ſoꝝ habitu clericali poſtpoſito: veſtes induũt laicales: ⁊ ſicut laici mercatores ſe turpibus queſtibꝰ implicantes: ↄſiliũ ſibi laicoꝝ manꝰ aſſociant: ⁊ correctionẽ eccleſiaſticã ꝑ ↄtemptũ eludũt: dicẽtes ꝙ poteſtatẽ non habeas ĩ eos: niſi tibi ſpecialiẽ apo. ſe. indulſerit corrigẽdi: ⁊ .ĩ. ¶ Reſpondemꝰ igitur: ꝙ ex quo electiõis tue ↄfirmatio c nem accepiſti: de talibus et ↄſimilibꝰ (preter ea que maioris inquiſitiõis diſcuſſionem exigunt: ⁊ miniſterium ↄſecratiõis deſiderãt) qđ iuſtum eſt: ⁊ eccleſiaſtice ↄuenit vtilitati: ſtatuendi habeas liberaȝ facultatẽ. Inno. iij. de cella ſancti petri ⁊ mitineñ. abbatibus.

Qui electioni de ſe facte renũciat appellare nequit ad impediendam electionẽ alterius ⁊ electio que eſt a ſuſpenſis celebrata non tenet. Ca. XVI

Cum inter. R. ſeniorẽ et Ri. iuniorẽ ſuper abbatia ſcaphuſeñ. queſtio verteretur: ⁊ .ĩ. Bo. me. Ce. p. nr̃ predictũ. R. ſenioꝛem: ſētentiam cum inſtantia poſtulan d tem: ad componendũ coegit inuitũ: ⁊ ſic abbatie renũcians: de manu eius cuſtodiã e et prioratũ recepit: ab eo dũ viueret poſſidẽdos. Cui or f dinationi licet ↄſentiret inuitus: domuȝ tamen reuſus: aduerſarijs compoſitionẽ ipſam nolentibꝰ obſeruare: nõ g potuit que ↄceſſa ſunt obtinere: ⁊ .ĩ. ¶ Nos attendẽtes h ꝙ ex ↄſenſu compoſitiõis recepte ius (ſi qđ ſibi cõpetierat). R. ſenioꝛ amiſiſſet: ac ꝑ hoc: ne monachi ad electionẽ ꝓcederẽt: de iure minime appellare potuiſſet: cum niſi q̃rũ intereſt audiri nõ ſoleant

---

eet eligenda de iure electores ſit mentio ad eligendum ⁊ noiata añ electionẽ factã: vel in electiõis mo: q: forte non interſunt oẽs qui debent intereſſe: vel nõ ſeruatur forma ſm antiquã: vel ſm noua iura i eccleſijs cathedralibꝰ ⁊ abbatijs: quã habes ĩ.c. quia ꝓpẽ glo. tamdiu in electione facta ſeu facienda ſiue in tractatu electionis: et ſic tamdiu deliberent ⁊ inq̃rãt de perſona idonea quouſq̃ ipſam inueniãt: et tunc demũ ipm eligant: ⁊ ſic ſatis plane ſonat etiã littera. Hodie ẽo videretẽ ſeruanda forma etiam in ↄuẽtualibus eccleſijs oibus: que traditẽ ĩ.c. quia ꝓpter. licet videaẽ loq̃ de cathedralibꝰ ex verbis illis: eccleſie viduare. quia ille ſole dicunẽ viduare: q: ibi dicẽ vinculũ ↄiugale ↄtrũ: in alijs inferioribꝰ non ita: ſed tamẽ hodie extendiẽ ad oẽs licet impꝛopꝛie dicanẽ viduare. tñ quo ad multa viduare dicunẽ etiã plãtũ nõ hñt q̃ poſſit negocia illoꝝ ꝓcurare: ⁊ ꝙ ſic lr̃a exponẽda ſit patet ex eo ꝙ dicit ꝑſonã nominet: quia per nominationẽ nõ fit electio.

Tranſmiſſam. ¶ Pertinet iſta decre. ad ſecũdam ꝑtẽ rubrice. ſ. de electi ꝑtãte. ⁊ .h. d. aliẽ q̃ in rubꝛo. Per ↄfirmationẽ electiõis transferẽ ꝑtãs exercendi ea q̃ ſunt iuriſdictiõe epalis nõ aũt ea que ſunt ordinis. illa eni trãſferunẽ ꝑ ↄſecrationẽ. Et diuidiẽ quia ꝑmo poniẽ ↄſultatio. In ſcḋa rñſio. ibi. Rñdemus. Ab. a ¶ Mercimonia: qđ nõ licet ante clericatũ bñ licebat. lxxxviij. di. fornicari. ⁊ .xxxi. diſt. lex ↄtinẽtie. b ¶ Poſtpoſito: vñ ipſo facto priuilegiũ clericale ꝑdere debẽt: nec ab eccleſia debẽt defendi ĩ.ð vi. ⁊ ho. cle. c. vl. q: indignũ eſt illis ab eccleſia ſubueniri per quos ↄſtat ſcandalũ in eccleſia generari. ĩ. ne cle. vel mona. c. ſacerdotibꝰ. ⁊ hoc eſt verum poſt admonitionẽ: vt ĩ. de vi. ⁊ ho. cle. c. vl. ⁊ ĩ. de ſen. ex. in audientia. ⁊ in ꝑte deciſa pꝛemittiẽ de admonitione. c ¶ De talibꝰ. ſ. ꝑtinẽtibꝰ ad iuriſdictionẽ: puta ſicut eſt iudicare excõicare corrigere iuramẽta recipe a vaſallis ↄfirmare inueſtire bñficia ↄferre ⁊ ↄſimilia: que ↄſiſtunt in iuriſdictiõe. ĩ. eo. noſti ĩ. de tranſla. c. i. hec oia in ↄfirmatiõe ↄſequiẽ electus. ea ẽo que ſunt ordinis ſicut ⁊ clericos ordinare: chꝛiſma ↄficere: depoſitio clericoꝝ: bñdicere virgines: ⁊ eccleſias ⁊ altaria cõſecrare: ⁊ ſimilia ↄferunẽ in ↄſecratiõe epali ĩ. eo. ꝙ ſicut ꝗ. pꝛeterea. ex. lxviij. diſ. q̃uis: corpꝛi. ⁊ arg. ĩ. de tranſla. inter corpꝛalia: q: ante ↄſecrationẽ quaſi vidua diciẽ eccleſia ꝓpter hmõi vt ibi dicitur: ⁊ ſic iure cõmuni poterat illos clericoſ corrigere ac punire. Herñ.

Cum int. ¶ Pꝛimo narrat factum. Secũdo diffinit articulũ de q̃ cõſtabat: ibi. Noſ attendẽtes. Tertio. ibi. Sane. illud ð q̃ nõ ↄſtabat diffiniendũ cõmittit. Ab. d ¶ Coegit: q: ius eiuſdẽ forſitan magis vacillabat q̃ alteriuſ ꝑtis: nec poterat ſine magnis ſũptibꝰ finẽ imponere liti: imo certe ipſe idẽ ſi dubitaret vel diffideret de iure ſuo debebat renũciare liti. ĩ. de poſtu. bone: ⁊ ĩ. de ſymo. ꝑ tuaſ. nec dolũ facit q̃ rem deſerit vt litẽ effugiat. ff. de ali. iu. mu. cã fac. itẽ ſi. ꝗ. i. vel coegit ꝓpẽ bonũ pacis. ĩ. ð ſpõ. ex lr̃is. et credo ꝙ nõ fuit abſoluta coactio ſȝ ↄditionaliſ. Herñ. e ¶ Dũ viueret: lȝ eni ꝑoratꝰ nõ ſint monachis ↄfirmãdi. ĩ. ð ↄfir. vti. vel inuti. porrecta: ſi tñ electi canonice fuerint: nõ ſũt remouẽdi ſine cã. ĩ. ð ſta. mona. monachi. ð ẽ no. in illa decreta. porrecta. f ¶ Inuitus. et ſic factꝰ ẽ volens: q: coacta volũtas ẽ volũtas. xv. q. i. merito: ⁊ .xxij. q. iiij. diſplicet. g ¶ Obtinere: immo ꝓut i integra ↄtineẽ ipꝛ. R. ſeniorẽ exherauerit ꝓpẽ qđ fuerũt inẽdicti a q̃dã cardinali: vt in lr̃a ↄtineẽ: ipſo ſcḋo. R. nihilominꝰ appellauit ne eligerẽt: tñ elegerẽt aduerſariũ ſuũ. ſ. R. iuniorẽ q̃ fuit ab epo oci bñdictꝰ: iõ appellatio eiꝰ nõ tenuit: q: renũciauerat iuri ſuo. h ¶ Ꝙ ex ↄſenſu: ſȝ nõne eo ipſo ꝙ alij nõ ſeruabant ↄpoſitionẽ poterat redire iſte ad ius ſuũ ꝑſtinumẽ ita videẽ. ĩ. ð pac. cũ pꝛidẽ: ⁊ ĩ. ð renũ. ſane: ⁊ ĩ. ð iuren. c. iij. ⁊ ff. ð cõ. cã da. cã nõ ſe. ſi q̃ſ accepto tulerit: ⁊ ſi filius impugnat teſtm̃ pr̃is i q̃ mr̃ eſt inſtituta heres re-

ſtituit matri actio ꝺ dote que ↄfuſa erat ꝑ additionē hereditaris. C. de inoffi. teſta. ſi maritus. ꝛ ſi mulier iuuet velleiano reſtituit actio creditori in antiquū de bitorē. ff. ad vell. ſi mulier. Preterea ſimplici pacto nō tollit actio prima. C. de tranſac. ſiue. nec debet ei fides ſeruari: qui: cō-tra pacta verſa-tur niſi cū actio eſt odioſa. C. de tranſac. cum mo ta. ꝛ niſi in cri-mib. C. ad tur-pil. ꝗuis. ſic er-go videt ꝙ ſua intererat appel-lare: vt. ij. q. vi. non ſolent. vel ſi actio ſublata fu it ſaltem danda fuit actio de do-lo. C. de dolo. cū ꝓponas. poteſt dici ꝙ actum fu it int partes vt ſi altera pars re ſiliret a pacto: ſoluta pēa ei ſta retur. ff. de traſ-ac. ei ꝗ fidem. ſ3 hoc non credo: nec hic colligit. vñ dicas ꝙ vbi compoſitio int-cedit ꝛ pure re-nunciat aliqs iu ri ſuo poſtea nō audit: vt h. ꝛ ꝭ. de renūci. in pñ tia. ꝛ. vij. q. j. ꝗ piculoſum. ꝛ re-mittentib actio nes ſuas nō eſt dandus regreſſus ad eas. ff. de edil. edic. querit. §. ſi venditor. Et no. ꝙ ꝗ renūciat ſpūali iuri ſiue bñficio pure ꝛ ſine aliq̄ pacto d3 renūciare: alſ ſymoniacū eſ-ſet: q2 non hab3 ibi locū renūciatio ſub mō: vel ſub cō ditiōe. ꝛ inde eſt ꝙ nō pōt redire ad primū ius: ſed in tranſactiōe vel in pacto ſecus ē: cū ibi admittat talis ↄtctus: do vt des: facio vt facias: vel facio vt des. qđ locū nō h3 i ſpūali bñficio. ꝭ. ꝺ traſac. ſup eo. Si dicas q̄re nō fuit iſte. R. audit⁹ ſup priori bñficio: ſicut ibi. ꝭ. ꝺ pac. cū pridē: ꝛ. ꝭ. ꝺ renū. ſane. Rñdeo. qm̄ iſte nō habebat actionē ad agendū. ꝛ nemo ſine actiōe expe-ritur. ff. de nego. geſt. ſi pupilli. §. videam⁹. tū q2 pure renūciauit vt dictū eſt: tū q2 recipiēdo cuſtodiā ꝛ ꝓ-ratū: etiā iuri ſuo in totū renūciauit: ꝛ q2 ipſe iudicis officiū nō implorauit ſicut in illis cū pridē. ꝛ. c. ſane. ꝓpter qđ auditi fuerūt ꝛ reſtituti ad agendū.

appellātes:) ap. illa3 dicim⁹ legitimā non fuiſſe. vnde ꝑ eam electio non potuit impe

a diri. ¶ Sane ꝗuis prepoſi-tus ꝛ capitulū ↄſtantien. de interdicto qđ cardi. poſue-rat: in ſuis litteris inſerue-rint: quia tam per id qđ. R.

b iuniori dioceſan⁹ epiſcopus

c munus bñdictōis impendit:

d ei videtur qđ ꝓmiſimus ob-uiare: vnde vel ſcriptura fa-

e cto vel factū ſcripture ꝑiudi cat: nec ꝓbatum fuit lic3 ob iectum: ꝙ ab interdict ele-ctio fuerit celebrata: ipſam ñ potuimus irritare: ꝛ. ꝭ. Ideoq3 cauſam ipſam vobiſ duxim⁹ cōmittendā: vt ſi ↄſtiterit ꝙ

f electio fuerit facta a ſuſpen-

g ſis: ea oīno caſſata: ipſi mo-naſterio poſt ſatiſfactionem condigna3: ſuſpenſiōis ꝛ in-terdicti ſententia relaxata:

h de perſona idonea ↄſulat.

Idem. c. penneñ. Si electus non habet ſufficientē ſcienti am vel ante ↄfirmationē ad miniſtrat: eius electio caſſari debet. Ca. XVII

Qualiter poſt obitum: et. ꝭ. ¶ Uerum quoni-am electus a vobis: ante cō-

i firmationē admiſtratiōi epi-ſcopatus ſe irreuerent immi ſcuit: recipiēdo tam a cleric ꝙ a laicis iuramenta: nō at-tendens: ꝙ ſm apoſtolū. Ne mo debet ſibi honorem aſſu-mere: ſed qui vocatur a deo tanꝗ Aaron: ꝑcipue: quia

k nec donū ſciētie pontifici cō-ueniens fuerat aſſecutus: ¶ Poſtꝗ nobis ꝑſentaſtis eundem: ſufficienti examina tione premiſſa: electione3 de ipſo factam duximus irritā-

l dam: quicquid ex ea ꝛ ob eā factum eſt: denūciantes pe-nitus non tenere. Idem. c. Capuaneñ. Si vocant ad ele ctionē non vocandi: val3 ele ctio facta eis non expectat. Capitulum XVIII

a ¶ Prepoſit⁹ ꝛ caplm: qb forte negociū cōmiſſu3 fuerat: q̄rū lr̄is bñ credit. xix. q. iij. ſtatuim⁹. et. lxxiij. di. in noīe pr̄is ꝛ filij. in fi. b ¶ Epſ: hic ↄcurrūt due ꝑſumptiōes. ſ. factū epi: ꝛ ſcriptura ꝓpoſiti ꝛ ca-pituli: ꝛ factū legati. facto epi credit. ꝭ. de re iudi. ſic. et. ꝭ. de renū. in pñtia. ꝛ. ij. q. vij. h etiā placuit. vñ non eſt veriſimile ꝙ etiā ſuſpēſum ꝛ a ſuſpēſis electū bñdi ceret vel ↄfirmaret. In ↄtrariū preſumit ex lr̄is ꝓpoſiti et capituli qb etiā credit ꝑ iura ꝓdicta. ꝛ ita circa idē factū qñꝙ habent varie ꝑſumptiōes. lvij. di. ſi quis i egritudine. ꝛ. ff. de in inte. reſti. diuus. ꝛ ar. ꝭ. de pſum-ptī. lr̄as. ibi tñ vna ꝓponderat alteri: h neutra. ꝛ ideo papa mādat inqri de illo interdicto. c ¶ Impen-dit: q̄re ꝑſumit ꝙ electio illi⁹ fuit canonica.

d ¶ Premiſi-mus: de ſuſpen-ſione ꝛ interdicto a cardinali poſi to. e ¶ Pre-iudicat: ſ3 q2 ne-ſcim⁹ vtrū iſto-rū alteri ꝑiudi-cet: iō abſolui-mus reū q2 in re bus dubijs ꝓm ptiores debem⁹ eſſe ad abſoluen dū ꝗ ad ↄdēnā dū. ꝭ. de ꝓba. ex lr̄is: ꝛ. ꝭ. de fi. in-ſtru. int dilectoſ in fi. h ſecus fa-ctum fuit. ver.

f ¶ A ſuſpen-ſis. ꝭ. de ↄſue. cū dilect⁹: vbi de h ſatis dictu3 eſt. g ¶ Caſſata. i. caſſa nūciata: q2 ſuſpēſi eligere ñ pñt. h ¶ Cō ſulat: itellige ꝙ ꝑ caplm fiat ele ctio: exꝙ nō dic: ꝑ q̄s. ſi eni papa voluiſſet mona-ſterio ꝑ alios ꝓ-uideri illud mā-daſſet ſicut fieri ↄſueuit. vñ mā-dat illos primo abſolui a ſentētijs ſuſpēſiōiſ vt poſtea eligere poſſint: et ſic ſunt reſtituti ad eligēdū: alſ eſſet ſecus: ꝛ. R. ſe-niori reſtituti fuerūt cuſtodia ꝛ ꝓrat⁹ vt ptinet in in tegra.

Qualiter. ¶ Prio ponit dciſū exordiū. Secū do factū: ibi. Uerū. Tertio electiōis caſſatio: ibi. P⁹ ꝗ. Ab. i ¶ Admiſtratōi: ſic. ꝭ. ꝺ ꝓbē. cū iā dudū ꝛ. ꝭ. e. bone mēorie. ſ3 ↄ. ꝭ. e. ꝙ ſicut. ꝛ. c. nihil ē. §. vl. h ius cōe illud diſpēſatio: vt ibi patet. ita tñ ꝙ de reb tpali bus nihil penit⁹ alienēt. Et iō illud introductū fuit: q2 ſi nimia ſubtilitate circa hoc vteremur ſubtilitas i ꝑnicie eccl̄ie ↄtereret. C. ad trebel. l. vl. Et dixit h Lau. ꝙ ſi elect⁹ añ ↄfirmationē aliqđ diſpoſuit de reb ec-cleſie vt ſalue eēnt q2 erāt periture: ꝛ h nō fecit tanꝗ ꝓlat⁹ ſ3 tanꝗ ſimplex canonic⁹: nō vr̄ ob h admiſtraſ ſe: ꝛ ei nō d3 nocere. ff. ꝺ acq. here. ꝓ herede. ꝛ. C. ꝺ tu. ꝗ nō ſatis. tutor. ꝛ. i. l. in dubiū. cauti⁹ tñ faciet ſi abſti neat ſi ē aliqs ali⁹ q h facere poſſit. q2 etiā qui mima3 ꝑticulā ꝺ hereditate attigerit admiſtraſſe vr̄. ff. ꝺ ac-qren. here. ſi ſeruū. §. ſi qs ſeru⁹. ꝓpter h caſſata ē hic electio: ꝛ q2 nō erat ↄueniēt ſcie. k ¶ Coueniēs: bñ dixit ↄueniēs: q2 ſufficit ꝙ ſit ↄueniēt ſcie: licet nō ſit eminētis. ꝭ. e. cū nobis olim. l ¶ Quicqđ ex ea. C. de leg. ñ dubiū. xij. q. ij. alienatiōeſ. xix. di. c. vl. ar. ↄ. iij. q. vij. §. tria. ꝛ. §. verū. ꝛ. ꝭ. ꝺ iurepa. ↄſultatiōib. hoc in-

tellig̃it cū credebat̄ ius hr̄e pſonat⁹. ſecus ibi.

Cum inter vniuerſas. ¶ Legit̄ duob⁹ modis ſm primū intellectū h̄ intēdit: q̄ vocāt ad electionē canonicū nō vocandū illū expectare tenent̄: niſi p papā abſoluant̄ vel piculū ſit in mora. h. d. ſm intellectum glo. ſʒ ſm aliam lect. cōmunem. h. intendit vt in rubro. Primo deciſe ponit ſupplicationem capituli quam iuſtificat. Secūdo cāʒ reddens illā admittit ⁊ capitulum inſtruit. ibi Quia v̄o. Ab.

et. ĩ. vt li. non ɔteſta. qm̄ frequent̄. §. j. credo tamen ꝙ vocandi ſunt dūmodo ſint in tali loco vnde ſint vocadi: licet ſciant eccleſiam vacare.

f ¶ Reuerſi: ſicut quidam ſunt reuerſi ſic alij potẽrunt redire. xxiij. q. iiij. diſplicet. circa p̄n. arg. ɔ̃. ff. de arbi. ſi cum dies ·§· penulti.

Cum int̄ vniuerſas metro. ⁊. ĩ. ¶ Intelleximus autem per. J. et. F. canonicos veſtros: ⁊ p litteras quas ad ſe. apo. detulerūt: ꝙ

a ad decanū ⁊ alios ɔcanōicos vr̃os panormi manentes: cū ex eoꝝ parte fuiſſet vobis p litteras intimatū: vt ſic tractaretis ſup electiōe ſubſtituendi paſtorē: ꝙ nullū debere

b tis in eoꝝ abſentia noīare: quendā ſociū veſtrū cum lit

c teris deſtinaſtis. xij. dierum terminū aſſignātes: īfra quē poſt receptionē litterarū veſtrarū iter arripent redeūdi. Q̃uis eccleſiaſtica ɔſuetudo non exigat: vt ad electioneʒ

d paſtoris: canonici tam remoti vocent̄: ⁊ illi p̄cipue: qui longe anteq̃ȝ vos metropolitani veſtri obituʒ p̄ntialiter

e cognouerūt: quoꝝ aliq̄ poſt eius deceſſum ad capuanam

f eccleſiam ſūt reūſi. ¶ Quia v̄o mora longior eſt in electionibus valde ſuſpecta: īmo ſepe damnoſa: mādam⁹ quatenus (inuocata ſpūſſancti gratia) perſonam idoneam per electionē canonicā ɔcor

g diter aſſumatis ad regimen capuane eccleſie. ɔſequenter ad audientiā noſtram nūcios idoneos tranſmiſſuri: per

h quos a nobis vice regia poſtuletis aſſenſum: ⁊ ap. ɔfirmationis gratiaʒ requirat̄.

Idē archie. ⁊ capit̃lo capuano. Non debet inſpici an p⁹ appellationem: ſed an cōtra fuerit electio celebrata: hoc primo. Et penes vocātes poteſtas remanet ius eligendi ſi vocati venire contemnūt: hoc ſecūdo. Et ad officium confirmatoris ſpectat examinare electū ēt nemīe opponēte: Et niſi elect⁹ doceat legitime etatis ⁊ litterature: hēt̄ p̄ ſi legitime electo: h̄. iij. c. XIX

a ¶ Ad decanū: no. ꝙ abſente dcano poteſt electio fieri licet ſit honorabilior pars capituli. ĩ. de ɔceſ. preben. poſt electionem in parte deciſa.

b ¶ Noīare: et male mandauerunt vt ſequitur quia eos expectare non tenentur: vt. ĩ. dicit: quia periculoſa eſt mora.

c ¶ Dierū. xx. miliarib⁹ p die ta computatis. ff. de ver. ſig. l. iij. ⁊. ff. ſi q̃s cautio. l. j. ⁊. s̃. de reſcrip. nōnulli. vbi de hoc ſatis dictum eſt.

d ¶ Remoti: a quo remoto loco abſentes vocandi ſint colligitur ex tribus: quia vocant̄ a tam remoto loco q̃ȝtum eſt a mediolano vſq; ad genuā. lxiij. diſt. q̃ȝto. ſed non debēt vocari a tam remoto loco: q̄ntum ē a capua vſq; ad palermum: vt hic dicit. ⁊ quia vocandi ſunt vbi ſine periculo vocari poſſunt. ĩ. eo. ꝙ ſicut. §. ſi autē. Sed videtur ꝙ omnes qui ſunt in eadem prouincia ſint vocandi cum illi preſentes dicantur. C. de preſcrip. lon. tempo. l. vlti. ⁊. ĩ. eo. coram. al's non valet qđ faciunt preſentes. ĩ. eo. ꝙ ſicut. ⁊. c. bone memorie. ij. ꝙ omnes de ꝓuincia ſint vocandi: habes. ĩ. eo. in geneſi. in huiuſmodi vocatiōib⁹ pro electionibus faciendis credo ꝙ ſtandum ſit potius ɔſuetudini: vt dicitur in illa decre. in geneſi: que dicit: ꝙ d toto regno francie vocant̄ ad electiōes de ɔſuetudīe generali ī alijs negocijs eccleſie ſufficit ꝙ facit maior p̄s preſentium. x. q. ij. hoc ius. dūmodo maior pars ſiue duo ſiue tres ſint preſentes. ff. qđ cuiuſq; vniuerſi. plane. ⁊. l. nulli. nec vocantur abſentes in talibus: vt ibi. hoc ius. Bern̄.

e ¶ Cognouerūt: vnde vocari non debuerūt: quia ſi ſciuit certiorari non debuit. ff. de actio. emp. ⁊ ven. l. j. in fi. vnde ſtatim debebant venire ad tractandū d cōmuni vtilitate. C. de decu. curiales. ij. li. x. Item nec ille eſt expectandus qui ꝓcurat ne ad eum citatio veniat: quia latitat. ar. ff. de euic. ſi dictum. §. ſi preſentē

g ¶ Aſſumat̄ alijs abſentib⁹: ⁊ tamē miſerāt p illis vt ad faciēdam electionem cum eis venirēt. Sʒ pone ꝙ non huiſſent iſti mādatū a papa eligendū: nunquid poterāt iſti eligere ante terminū p̄fixū illis abſentibus quos vocauerant? videt̄ ꝙ ſic. ar. hui⁹. c. q: nō tenebant̄ vocare illos vn̄ p̄nt mutare volūtatē ſine aliorū p̄iudicio. ff. d reg. iu. nēo. a ɔ̃rio ſenſu. cū eoꝝ nō interſit. ff. de ɔdi. ob cāʒ da. ſi pecuniā. ⁊. ff. loca. l. penl̄. ⁊. ĩ. d depoſito. c. ij. §. j. ⁊. ff. depoſi. l. j. §. pe. ⁊. ĩ. d p̄ca. c. fi. ⁊. ĩ. d inſti. cū veniſſent. Preterea h̄ faciebāt d grā q̃ p̄nt illā reuocare q̄ncū q; volūt. s̃. de poſtula. bone mēorie: q: ius non vr̃ acq̄ſitū. ĩ. d v. ſig. abbate. ⁊. x. q. iij. q: cognuim⁹. ſʒ ɔ̃ vr̃: q: ex q̃ admiſert̄ illos vocādo ad electionē iā nō p̄nt reuocare. ĩ. e. cū vintonīēſis. ⁊. ĩ. d his q̄ fi. a p̄la. c. vl. vbi d h̄. ⁊. ff. de ſeru. pre. p fundū. ex eo ꝙ nolūt ꝓcedere ad electionē ſine illis: ɔfitent̄ ſe h̄ nō poſſe facere eis excluſis. ĩ. d offi. dele. cū ſup. ⁊ res d facili ad ſuā naturā reuertit̄. ff. de pac. ſi vn⁹. §. ꝙ ſi vt n̄ totū. Preterea grā ɔceſſa ſemel ī tēpeſtiue reuocari nō pōt. ĩ. d cōmo. c. vno. ⁊. ff. d cōmo. in cōmo. §. ſicut. cū nō decipi ſʒ adiuuari b̄n̄ficijs nos oporteat vt in ꝓximis iurib⁹. In caſu iſto dixit Jo. ꝙ b̄n̄ p̄nt eligere cū eos vocare tenerent̄: mihi vr̃ ꝙ ex q̄ illos vocauerūt: tenent̄ illos expectare vſq; ad terminū ſtatutū: ⁊ h̄ dico dūmō ex tali expectatiōe p̄iudiciū eccleſie nō ɔtingat vel dānū aut piculuʒ. ſi v̄o mora piculū induceret: nō obſtāte tunc illa vocatione p̄nt eligere: ⁊ h̄ vr̃ ſonare lr̃a illi⁹. c. ibi. Quia v̄o mora ⁊c̃. ⁊ ꝙ iſti ꝓceſſerūt in capitulo p̄ſenti hoc fuit: q: papa eis mandauit: ⁊ quia piculū timebat̄ vel īminebat ex mora.

h ¶ Regia: ſi. ĩ. de fo. compe. licet. ſed ex tali aſſenſu adminiſtrare non poſſet: quia non ɔſentit in eū tanq̃ȝ papa: ſed tanq̃ȝ rex: ſic. ĩ. eo. ꝙ ſicut. §. preterea. ⁊. xxiij. q. iiij. ſi eccleſia. in fi. ⁊. ff. de adop. ſi pater. §. qui duos Et ſic duplex conſenſus exigitur: s̃. eo. cum terra: ⁊. ĩ. eo. ſacroſancta.

Cum nobiſ olim de obitu:⁊.ī. Cum autem cōſtaret interpoſitaꝫ fuiſſe ap. ne fieret electio niſi canonica: videri poterat: ꝙ poſt eā a medio tꝑe: nihil debuit īnouari. vnde talis electio iudicanda erat irrita ⁊ inanis: vtpote poſt ap. canonice inťpoſitam attētata. ¶ Sꝫ contra cū appellatū fuiſſet ñ vt b nulla electio fieret ſed vt fieret canonica: ſi factum electionis canōice fuerit ſubſecutū: non vtiqꝫ ꝯtra formā ap. huiuſmodi: ſꝫ magis ſꝫm eaꝫ videbať eſſe ꝓceſſum. ⁊ ideo licet poſt ap. non tamē cōtra eandē fuit electio celebrata. ꝓpter qꝺ non erat aliq̄tenus irritāda: ⁊.ī. Item cū pꝰ ap. c emiſſam archidi. cū ſuis fautorib⁹ chorꝫ exijſſet: ⁊ vos illos vt intereſſent electiōi faciende vobiſcū: curaſſetiſ ſol d licite reuocare: qm̄ ad electionem faciendā accedere noe luerunt: alienos ſe feciſſe videntur: ꝓpter qꝺ electioni a vobis iuxta formam mandati apo. concordiť celebrate: de iure non poſſe cōtradicere videbāť: ⁊.ī. ¶ His igiť et alijs allegatiſ: q̄ꝫq̄ꝫ contra ꝑſonam illius quē elegiſtis: nihil dictū fuerit vł obiectū quia tamen iuxta verbū apo f ſtoli (dicentis: nemī cito manum imponas) debem⁹ attēdere diligenť ad ea que circa ꝑſonam inquirēda fuerāt g duxim⁹ ex officio noſtro (ſicut decuit) ꝓcedenduꝫ: ⁊.ī. h Illiuſ quoqꝫ litterature: licꝫ i non eminentiſ tamen cōuenientis: electuſ exiſtit: vt ꝓ defectu ſcientie (ſicut pleni⁹ intelleximus ab his qui eū melius cognouerūt) ab electione non deberet excludi: de legitima tamē etate ſcire plene non potuim⁹ veritatē: qꝺ cū a multis cuiuſ etatiſ exiſteret curauim⁹ indagare: a nemine vnq̄ꝫ audiuim⁹ ꝙ annū etatis. xxx. attigiſſet: ⁊.ī. ¶ Nos eccleſie pariter ⁊ ꝑſone ꝓuidere volentes: ⁊ tā rōnes q̄ canones obſeruare qꝛ ꝓpoſitū vīm ꝓuidū intelleximꝰ: ⁊ iō ꝓpť vrgētē necciſtatē: ⁊ euidentē vtilitatē eccleſie capuane (quaꝫ in hac ꝑte poti⁹ approbam⁹) voluimuſ ipm firmiť ꝑdurare: p̄fatuꝫ ſubdi. noſtrum vobis in

Cum nobis olim. ¶ Diuidiť. Prio poniť allegatio ꝯtra electū. Scdo. ibi. Sed ꝯtra: allegatio ꝓ electo. Tertio: ibi. His igiť: ipſiuſ examiatio. Quarto: ibi. Nos ꝓcuratiōiſ cōmiſſio. Abbas. a ¶ Innouari: hic allegādo dicit: quia nō extēdiť appellatio niſi ad ea que illegitime fiūt: ⁊ illa ſola caſſat. ar. ī. de reſti. ſpoli. audita: ⁊. ſ. ꝺ reſcꝑ. cauſam. ſec⁹ eſt ī denūciatione noui opis. ī. ꝺ no. ope. nūcia. c. .j. ⁊. ij. b ¶ Nulla: tať eni appellatio ñ valet ne id fiať qꝺ edicto perpetuo caueť. xxv. q. j. que ad ꝑpetuam. ff. de ap. reci. vel non. l. vlti. qm̄ publice vtilitatis inťeſt vt fiat electō. ff. de no. ope. nū. ꝺ pupillo. §. ſiq̄s riuos: ⁊. ī. ꝺ his que fi. a ma. parte ca. ex oꝛ. in fi. et. ſ. e. cū inť. R c ¶ Emiſſam. ab archidiacono ⁊ complicib⁹ ſuis q̄ appellabant eo ꝙ q̄daꝫ nolebant extra gremiū eccleſie eligere. dicebat eni archidia. ꝙ q̄ꝫdiu inueniebatur idone⁹ in eccleſia non debebant eligere de aliena: ⁊ iō appellauit ne fierꝫ niſi canonica. d ¶ Reuocare Nunq̄d eoipō ꝙ admoniti nolūt redire q̄ pñtes ſunt pñt eligere videť ꝙ ſic. arg. h ⁊. ī. e. ꝙ ſicut. §. ſi aūt. ⁊ arg. ſ. de poſtu. bone memorie: ⁊. ī. de teſti. ī noīe dñi. lxv. di. ſi forte. ī. de offi dele. cū ſuꝑ. maxīe cū mora ī talib⁹ ſit ſuſpecta. ſ. e. ꝓxi. ⁊ arg. ff. de admi. tu. tutoꝛ q̄. §. j. ⁊ ibi vn⁹ tutoꝛ aliū non expectat: ⁊. ī. vt li. nō cōteſta. qm̄ freq̄nť. §. j. arg. C. de diuidē. tu. l. j. in fi. econtra vꝛ ꝙ teneanť expectare vſqꝫ ad finē triū mēſiū. argu. ij. q. vj. appellanteꝫ. ī. ꝺ of. dele. ꝯſuluit. ⁊. xvj. q. iij. placuit. ſepe vocādi eī ſūt ad electionē. lxiij. di. plebs. et re⁹ abſens dꝫ expectare vſqꝫ ad finē triēnij. C. ꝺ iudi. ꝓperādū. §. hmōi aūt ſnīa: ⁊ ar. ff. ꝺ excu. tu. ñ tm̄ et. ff. ꝺ ꝓ. obli. inſulā. ⁊ ita expectabūt vſqꝫ ad fi: q̄uſqꝫ eligere poſſint. Dicit Jo. ꝙ pñtes ꝓcedere pñt circa finē triū mēſiū nō p̄cipiti feſtinatiōe ſꝫ moratoria cunctatiōe. ar. ff. ꝺ admi. tu. tutoꝛ q̄. §. j. ⁊. ī. ꝺ offi. dele. cōſuluit. Hoc ñ credo īmo dico ꝙ ſi maioꝛ ⁊ ſanioꝛ pars vult ꝓcedere ad electionē poteſt vt ꝓuideant eccleſie viduate. ſ. c. ꝓxi. ſi vocauerint alio p̄ſentes vel abſentes ſtatuto eis termīo competēti infra quē ꝯueniēter poſſint venire: ⁊ ſi non venerit nec aſſignauerit iuſtam cauſam: quare non veniant: alij poſſunt poſtea ad electionē ꝓcedere: quia vel debet venire vel iuſta ꝺ cauſa impedituſ ꝯſtituere aliquē de collegio ꝓcuratorem cui vices ſuas cōmittať. ī. eo. quia ꝓpter. ⁊ eſt ratio: quia mora in talibus eſt ꝑiculoſa valde. ſ. eo. c. ꝓxi. ⁊. ī. vt li. nō ꝯteſta. quoniaꝫ. §. j. ⁊ preterea qꝺ a maioꝛi ꝑte capituli fit: debꝫ valere niſi mioꝛ aliquid oſtenderit rationabile. ī. de his que fi. a maio. par. ca. cum in cunctis. et ſic obſeruatur et hoc idem dicitur hic. e ¶ Alienos: ex quo nolunt venire vocati poteſt procedi ſine illis: vt dictum eſt. argu. ī. de of. dele. prudentiā. §. adijcimus. f ¶ Manū. lxxviij. di. q̄d ē cito ⁊. xxiiij. diſ. §. j. g ¶ Ex officio no. h ar. ꝙ iudex p̄t ſupplere etiā ꝺ facto: qꝛ papa ſupplet hic ꝺ facto. quādo ī cauſis iudex debeat ſupplere: ⁊ qualiter dictum eſt. ſ. de poſtu. bone mēoꝛie. j. ſꝫ in iſto caſu illud teneas: qꝛ ⁊ ſi nihil obijciať electo: ille q̄ ꝯfirmat electionē dꝫ inq̄rē ꝺ mō electiōis an ſit canōice facta: ꝺ ꝑſona etiā electi an ſit idonea. ī. e. venerabilem. alſ ſi ꝯfirmaret īdignū ipē puniret. ⁊ ꝓmot⁹ dꝫ repelli. ī. e. ti. nihil eſt. et de oīb⁹ talib⁹ dꝫ ex officio ſuo inq̄rere cū ſua interſit ne puniať. Itē ⁊ ſi in alio caſu ex officio ſuo iudex ſupplet etiā ꝺ facto. ī. ꝺ excep. exceptionē. in fi. ⁊. c. pia. et q̄s ꝓhibet p̄toꝛ ī totū ꝓhibet etiā ſi nō opponať. ff. ꝺ poſtu. q̄s ꝓhibet. ⁊ in alio caſu. ff. ꝺ peri. here. l. vl. ſꝫm opinionē pla. h ¶ Lr̄ature: in p̄lato req̄riť nō ſoluꝫ lr̄atura: ſꝫ etiā ꝙ ſit ſollicit⁹ ⁊ prudēs ī tꝑalib⁹. xxxix. di. Petr⁹. Que ſcia exigať in epō: habeť. xxiij. diſ. qui epos: ⁊. xxxviij. di. q̄ ipis. ⁊. c. oēs pſallētes: tm̄ ꝯueniens ſcia tolerať ī ipō. vt h diť. ⁊ ar. ad h. ff. ꝺ ediľ. edi. ſciēdū. §. illud. ⁊. l. ſi q̄s vēditoꝛ. §. vēditoꝛ. i ¶ Eminētiſ. Eminēs ſcia deſiderāda ē ī p̄lato: ꝯpetēs tolerāda. qꝛ multa ſcia inflat: ſꝫ ei⁹ imꝑfectū ſupplet ꝑfectio

1. Ti.

ꝓcuratorem concedimus: [a] li[b]beram adminiſtrationē ei tā in tempalibus ꝙ̃ in ſpiritualibus committentes. Idem cantuarieñ. archiepō. Illegitimus elegi non poteſt licet poſtulari poſſit. Ca. XX

Innotuit nobis ꝙ Vigorieñ. eccleſia deſtituta paſtore: prior ⁊ conuentus eiuſdem: magiſtrū. M. archidia. Eborac. in epiſcopū elegerunt: cuius ꝯfirmationē vſq; in aduentum ipſius: qui [c] abſens eligebaṫ ⁊ inſci⁹: diſtuliſti. qui tandem ſpontanea tibi ⁊ ſecreta ꝯfeſſione monſtrauit: ꝙ ꝯſcientia eius aliq̃ntiſper ex natalibus eſſet leſa. et. ī. Cuius electionē capitulū petijt per ſedē apoſtolicam confirmari: preſen[d]tato nobis electionis decreto ſubſcriptiōib⁹ eligentium roborato. quidam autē ſuffraganeoꝝ tuoꝝ: aſſeruerūt eum fuiſſe filium cuiuſdam militis: ⁊ ab eo ex quadam [e] [f] ingenua: ⁊ non ꝯiugata ſuſceptū. Idem quoq; magiſter adiecit: ꝙ̃ nunq̃ pater eius habuerat vxorem: ſed matris eius virginitatē florem preripuit quaſi furtim. et. ī. Quāuis autem ca[g]non lateraū. concilij ab Alexan. prede. no. editus: nō legitime genitos adeo perſeq̄tur: ꝙ electionem talium in[h]nuit nullam eſſe: nobis tamē per eū ademptа non fuit diſpenſandi facultas: cum ea non fuerit ꝓhibentis intentio: qui ſucceſſorib⁹ ſuis nullum potuit in hac parte ꝑiudiciū generare: pari poſt eū: imo eadem poteſtate functuris: cum non habeat imperi[i]um par in parem. et. ī. Multa enī in hoc caſu diſpēſatio nem inducere videbanṫ: litterarū ſcientia: morum honeſtas: vite virtus: ⁊ fama perſone multipliciṫ a quibuſdā etiam ex fratribus noſtris q̄ [k] eum in ſcholis cognouerant approbante. faciebant etiā hec ad id non modicū: concors capituli vigori. electio: petitio populi: aſſenſus ꝑncipis: votum tuū: ſuffraganeoꝝ ſuffragia: ⁊ humilis deuotio confitentis: qui ſponte ac humiliṫ ſuū maluit con[l]fiteri reatum: ꝙ̃ leſa ꝯſcientia thronū conſcendere pa/

charitatis. ī. de renū. niſi cum pridem. §. pro defectu. a ¶ Procuratorē: nunq̄d per talia verba ꝯfirmat electionem? credo ꝙ ſic: ſuſpendit tamen ꝯſecrationē vſq; ad legitimā etatē. Inno. papa. iiij. dicit ꝙ non. et cum fuerit in etate legitima debet eligi in archiepiſcopum: ⁊ papa diſpēſat cū ipſo: q̄ cū nō eſſ; etatis legitime: papa ipm̄ ꝯceſſit ī ꝓcuratorē eccleſie capuane: ac ſi eēt ſimpliciter poſtulatus: alꝯ electionē ipſius denūciaſſet irritam ⁊ inanē: et canonici eēnt eligēdi ptāte ea vice ꝑuati. ſ. e. ti. cū in cūctis. ⁊ ī. e. c. xxi. ſi ſcienṫ eum elegiſſent. b ¶ Liberā: ꝑ illud vbū nō datur ei ptās male admīſtrādi. xxi. q. i. relatio. arg. C. ḋ inof. teſt. ſi qñ. ⁊. ī. e. eccleſia vr̃a. ad fi. ⁊ lꝫ ꝑlat⁹ ꝓcurator dicaṫ. xij. q. i. §. vl. et. c. vl. ī. ḋ dona. fraternitatē. tñ donare pōt ſi ꝯſuetudo ē. ī. de dona. ceterū. ⁊ ff. ḋ dona. filiuſfamilias. ꝯſiderata ꝯſuetudine loci: ⁊ q̄ntitate doni: vt i. c. ꝑdicto ceterū. ⁊. ff. qḋ vi aut clā. l. ꝓhibere. §. ñ tm̄. Innotuit ¶ Lati⁹ pt ſic ſūmari. Illegitim⁹ pt poſtulari ñ āt eligi: et electores niſi ꝓbauerit illū ignoranṫ elegiſſe icidūt ī pēas lateraū. ꝯcilij. Et diuidiṫ. Quia ꝑmo pōiṫ factū ⁊ electō ḋ inhabili. Scḋo allegatio ꝑ diſpēſatiōe: ibi. Quis. Tertio electiōis caſſatio: ibi. Habito ꝗ. Ab. c ¶ Diſtulit: ⁊ merito: q̄ nec ei⁹ electionē ꝯfirmare poterat: niſi ꝑmo ipe ꝯſentiret electiōi ſue. ī. e. c. xx. ⁊. ī. ḋ trāſla. licet. d ¶ Decreto: decretū dꝫ ꝯtinere totā ſeriē ⁊ formā electionis noīa eligētiū: ⁊ eoꝝ ꝯſenſum ⁊ ſubſcriptiōes cuiuſlibꝫ in hūc modū. Ego talis canonic⁹ talis eccleſie huic electioni interfui ⁊ ꝯſenſi: ⁊ ꝓpria manu ſubſcripſi ſi ſcit ſcribere: alioq̄n ali⁹ ꝓ ipō ⁊ noīe illi⁹ ⁊ ḋ ipſi⁹ mādato ſubſcribere dꝫ. ī. ḋ ſen: ⁊ re iudi. cū inṫ voſ. Et nomē electi dꝫ ꝯtinere ⁊ ad quā dignitatē eſt elect⁹: ⁊ ꝙ ſcriptura illa ſit facta ꝑ publicā manū vel ꝑ duos idoneos viros. ī. ḋ ꝓba. qm̄ ꝯ falſam. ⁊ ſigillū capituli apponaṫ: ⁊ hodie etiā dꝫ ꝯtinere inq̄ſitionē ⁊ volūtates ſinguloꝝ ⁊ publicatiōes ⁊ collationē ⁊ electionē: ita ꝙ ꝑ tale decretū appareat formā ſeruatā fuiſſe: ⁊ illud decretū ſm̄ q̄ſdā nō eſt ḋ ſuba electiōis. hodie vo ita eſt ḋ ſubſtātia: ꝙ ſi nō fiat publicatio volūtatū ⁊ inq̄ſitio et collatio ⁊ electio ſubſeq̄nṫ: incōtinēti caſſaṫ electio. ī. e. cumana eccleſia. ⁊. c. cum poſt petitam. e ¶ Ingenua: ingenuus is ē q̄ ſtatim vt naſciṫ liber ē. in ſti. ḋ ige. in ꝑn. f ¶ Cōiugata. ſi enī fuiſſꝫ ꝯiugata fili⁹ eēt ſpurius: nec poſſꝫ legitimari ꝑ mr̃imoniū ſeq̄ns. ī. q̄ fi. ſint legi. tāta. Quid ſi ꝯtraxiſſet poſtea cū ea: nū q̄d iſte poſſꝫ eligi tanq̄ ḋ legitimo matrimonio nat⁹? nō vr̃: q̄ ñ fuit ḋ legitio matrimonio natus ſ. e. cū in cūctis nec ꝓdeſt ꝙ res deueniat ad eū caſum ⁊c. tpˢ eī natiuitatꝭ vr̃ cōſiderari debere. ſicut tpˢ electionis. ī. e. dudū: et ar. xxx. q. v. q̄lis vt ibi in vgitate deſpōſata. ⁊ h̄ ita pt dici. Dico ꝙ bñ pt eligi: q̄ mr̃imoniū ſeq̄nſ omia ꝑcedentia purgat: ⁊ ille tā ꝙ̃ legitim⁹ ē habend⁹. ī. q̄ fi. ſint legi. tāta. idē dꝫ in caplo q̄lis. q̄ vba ſūt ītelligenda cū effectu. ī. ḋ cle. ñ reſi. relatū. g ¶ Lateraū. ꝯcil. ſ. e. cū ī cūctꝭ. h ¶ Nullā eē: ſic ꝗ pꝫ ex eo ꝙ diċ: inuit nullā eē. ⁊ ex eo ꝙ diċ īferi⁹ electiōꝫ ipāꝫ ꝑdicti canōis auctē caſſatā ꝙ canō ille. ſ. e. cū ī cūctꝭ ē canō late ſnīe: ⁊. ī. e. cū vitonieṫ. Dixit. L. ꝙ talꝭ electō ē nulla: ⁊ ī h̄ ē canon late ſnīe ſꝫ ꝙ̃tū ad aliā penā q̄ impōiṫ eligētib⁹ ñ ē late ſnīe ſꝫ ferēde. ⁊ ad h̄ inducit. ī. e. q̄ſq̄ſ. ⁊. c. q̄ ꝓpṫ. ſꝫ h̄ ñ dico: imo q̄ ad oīa canō ē late ſnīe. Sꝫ huic ꝯdicit qḋ diċ inferi⁹: nec penā infligim⁹ ⁊c. i. nolum⁹ eſſe inflictā q̄ ꝑcim⁹ eis: ⁊ h̄ ē qḋ ꝑmiſit ꝑcētes nō modicū ⁊c. ⁊ illa duo capla: q̄ ꝓpṫ. ⁊. c. q̄ſq̄ſ. ī alio cāu loquūṫ: vt ibi dicem⁹. Berñ. i ¶ In parē: ſic. xxi. diſ. inferior. ⁊. ff. ḋ arbi. nā mgr̄at⁹. ⁊. ff. ad trebel. ille a q̄ §. tēpeſtiuū. niſi ſe ſubijciat ei:. vt. ff. ḋ iuriſ. om. iudi. ē receptū. ⁊. ij. q. vij. nos ſi īcōpetēṫ: niſi rōne legatiōiſ xcvij. diſt. ꝑcipim⁹ vel delegatiōis. ī. ḋ of. deleg. ſane. k ¶ In ſchol: mltū eī opaṫ noticia ſcholaſtica ſicꝫ militarꝭ. ff. ḋ caſtrē. pec. mileſ eī. ⁊. l. ſi forte ī fi. l ¶ Reatū. i. defectū ſiue impedimētū: q̄ ⁊ ſi nō ſit nota deli/

41

ſtoralē. ¶Habito ġ ſup h̄ di
ligēti tractatu: ītelligētes vi
gori. capitulū eūdē mgr̄m h̄
hūilit̄ poſtulaſſe: ſʒ improui
de poti⁹ elegiſſe (cū ad obti/
nēdū diſpēſatiōis bn̄ficiū ꝓ
cedēdū fuiſſʒ nō ꝑ electionē
a īhibitā: ſ̄ ꝑ poſtulationē ꝑ/
miſſā) electionē ipā: ꝑdicti
canōiſ aucte caſſatā dnūciā⁹
irritā ⁊ īanē: ꝑcētes n̄ modi/
cū vigori. caplo: ꝙ eis nec pe
nā infligim⁹ exꝑſſā ī canōe
ſupradicto. Nec ꝓbare cogi
b mus ıḡrātiā quā allegāt: et
q̄uis p⁹ caſſationē hmōi no
bis fuerit ſupplicatū: vt di/
gnaremur cuʒ eo miſicordit̄
diſpēſare: ſupplicationē hu/
iuſmōi q̄ noīe capituli nō fie
bat (cū nō ad poſtulādā di/
c ſpēſationē ſ̄ ad petēdā ꝯfir/
mationē ip̄i⁹ fuerit nūcij de
ſtinati) ad pn̄s n̄ duxim⁹ ad
mittēdā: decernētes irritū ⁊
īane q̄cq̄d ſup ordiatiōe ip̄i⁹
d ep̄at⁹: an̄ ſuſceptionēʒ lr̄aꝝ
nr̄arū fuerit attentatū. ꝙ ſi
vigori. caplm eūdē mgr̄m ꝓ
pter p̄rogatiuā meritoꝝ ip̄i⁹
duxerit poſtulādū: poſtula/
e tionē apō ſe. apo. pn̄tare ꝓ/
curet. Idē Genuē. archiepo
⁊ placētino ⁊ bobieñ. ep̄is.

Elect⁹ a maiori pte capituli ſi ē idone⁹ ⁊ ꝯſenſerit vl̄ ꝯſentire velit: ēt ſi n̄ ſit ō gremio eccleſie refutari nō pōt. Ca. XXI

Cum int̄ canōicos Sao
nē. ſup electiōe pōtific̄
q̄o v̄tereṫ: ad ſe. apo. S. S/
f di. Saon̄. et. J. ꝓcurator ca/
pituli acceſſerṫ. et. ī. Propo/
ſuit aūt ꝓcurator p̄dict⁹: ꝙ
ſinguli req̄ſiti cōmuni aſſen/
ſu in Haſteñ. p̄pſitū (excepto
p̄dicto ſubdia.) ꝯuenerūt. q̄
in ſua duricia ꝑmanēte: alio
rū ꝯſenſuſ redact⁹ fuit inſcri
ptū publicū ꝯſeq̄nṫ. Ceteruʒ
ꝓ pte altera fuit ꝓpoſituʒ ex
adūſo: ꝙ cū ſeptē eēnt cano/
nici Saoñ. in capitulo ſe re/
ceperūt ō futura electiōe pō/
tific̄ tractaturi: ſ̄ archidia.
archip̄ſbytero ⁊ p̄poſito di/
ctū haſteñ. p̄poſitū noīanti/
bus: fuit a p̄fato. S. obuia/
g tū: aſſerēte ip̄m morbo epilē
tico laborare: ꝓ q̄ alia vice tā
h q̄ꝙ inhabil̄ fuerat recuſatus.
i nec ad aliā eccl̄iaʒ debere fie
ri trāſitū: donec repireṫ ido/
ne⁹ ī eccl̄ia Saoñ. ⁊. ī. Poſt
h̄ archip̄ſbyṫ ꝓ pte altera de
rato (ut dicebat) lr̄iſ p̄mūit⁹.

cri: eſt nota tamē defectuſ impedientis ꝓmouēdū. ī. ō
pur. ca. accedens. a ¶Permiſſam: ⁊ ſic patet ꝙ il
legitim⁹ pōt poſtulari. ō hoc dictū eſt. s̄. de poſtula. c.
viri. ſed nō al̄s indign⁹: puta ſuſpēſus: vel qui ſuſpen/
ſionē non ſeruauit. s̄. de poſtula. c. j. b Ignorā/
tiā. ignorantia
craſſa ⁊ ſupina.
non excuſat. ī. ō
eo qui renū. epi.
c. j. vnde ꝓbare
debebāt iſti iḡ/
rantiā quā alle/
gabāt: vt hic di
citur. lxxxij. diſ.
ꝓpoſuiſti. craſ/
ſa fuit iſtoꝝ ig/
norantia: q2 im
ꝓuide ipſum ele
gerunt non req̄
rentes de ei⁹ ꝑ/
ſona ab his per
quos certificari
potuerūt. xxxvij
diſt. §. vlti. ⁊. ī. ō
de reg. iur. c. pe/
nul. ⁊. ff. de iur.
et fac. igno. l. re/
gula. ⁊ ideo de/
bebāt ꝓbare di/
ligentiā adhibi/
tam: ⁊ ſic ꝓba/
rent ignorātiaʒ.
Hāc iḡrātiā po
terāt ꝓbare ꝑ iu
ramentū. ī. de te
ſti. pn̄tiū: ⁊. ī. de
excep. paſtoral̄.
ar. bo. ī. de ſcru.
c. vnico.
c ¶Ad peten
dam: al̄s ſi fuiſ/
ſent miſſi ad eli/
gendū ſimplicit̄
bn̄ potuiſſent po
ſtulaſſe. ī. eo. in
cauſis. Bern̄.
d ¶Suſcepti
onem: per hoc
videtur ſolui q̄/
ſtio dn̄icalis qua queritur ſi epiſcopo depoſito cano/
nici eligūt alium anteq̄ʒ recipiant lr̄as pape q̄bꝰ reſti
tuiṫ depoſitus. ar. eſt hic ꝓ reſtituto. viij. q. vl. c. vlti.
C. de mā. ꝑn. l. vna. ī. de p̄bē. inter cetera. ar. ꝯ. vij. q. j.
eos qui. ff. de decu. l. ij. ī. de renū. ex trāſmiſſa. ⁊. C. de
nup. neq̄ʒ. e ¶Preſentare: ſic patet ꝙ metropoli/
tanus non pōt cū illegitimo diſpēſare: ex q̄ illū ſibi p̄/
cepit pn̄tari. ar. ꝯ. ī. de cor. vicia. cum de tua. Bern̄.
Cum inter canonicos. ¶Pōt aliter ſumma
ri. Non pn̄t electoreſ in p̄iudiciū electi cōpromit
tere: ſed ſi ꝯſenſerit electiōi ſue vel ꝯſentire velint: nō
obſtante laudo in ꝯriū lato ē ꝯfirmādus ſi aliud ca/
nonicū ſibi nō obſiſtat: licet nō ſit de gremio illi⁹ eccle
ſie: q̄tūcūq̄ʒ ob hāc cāʒ a miori pte fuerit appellatuʒ:
et in h̄ vltimo ē iſte tex. multū nota. Diuidiṫ. Nā p̄mo
factū ponit ⁊ ꝑtiū allegatiōes. Scḋa: ibi. Diſcretioni
diffiniēdū cōmittit. Ab. f ¶Capituli: Nō. ꝙ lʒ diſ
ſenſio ſit int̄ canonicos: ⁊ q̄dā agāt ꝯ alios: ibi dr̄ eſſe
capitulū vbi ē maior ꝑs: ⁊ pn̄t ꝯſtituere ꝓcuratorem:
et ille diceṫ capituli ꝓcurator: ⁊ in ꝯſtituēdo taleʒ ꝓ/
curatorē nō req̄runṫ ſinguli ō caplo: ſed tm̄ illi q̄ ſunt
maior ꝑs: al̄s ꝯmittereṫ falſum ſi ſingloꝝ noīa ibi po
nerēṫ alijs iḡrantibꝰ. ī. de his que fi. a p̄la. ſi. ꝯſen. ca/
pi. q̄ʒto. ⁊ iſte ꝓcurator habebit expenſas ō capitulo:
imo ō bonis ep̄a
tus ī negocio ele
ctiōis: vt. ī. c. vt
p̄terite: ⁊ ō ꝓcu
ra. cum ꝓ cauſa.
g ¶Epilētico
ō q̄bꝰ habes. xxx
iij. di. maritū. et
c. clerici. ⁊. c. cō/
muniṫ diffinim⁹
h ¶Recuſat⁹
ꝑ h̄ vr̄ ꝙ crimē
in modū excepti
onis ꝓbatuʒ in
vno iudicio p̄iu
dicet in alio. ar.
s̄. e. ſup eo. ⁊. ij.
q. j. ꝓhibenṫ. li/
cet enī crimē in
modū exceptio/
nis ꝓbatū nō ī/
famet. ī. de ordi.
cogni. cū dilect⁹
in fi. tn̄ grauat
eius opiōnē: vn̄
inhoneſtū ē ad/
mittere talē. ff. ō
decu. eos. ⁊. C. ō
adulte. ⁊ ſi libi/
dine. In cā vo
criali bn̄ repelle
tur teſt̄ a teſti/
monio: ſi in alio
iudicio eſſet re/
pulſus. Proba/
to enī crimine ī
modū exceptio/
nis: ō q̄ graua/
ta eſt eius opi/
nio. ī. de teſti. te
ſtimonium. ſed
adhuc proban/
dū eſt ipſū mor
bo epilētico la/
borare: q2 n̄ ꝯſtabat illū ſic fuiſſe repulſū ꝑ illā allega
tionē. ſed ſi ō h̄ ꝯſtaret nō deberet ampli⁹ eligi. ar. s̄.
ō poſtu. gratū. vbi caſſaṫ electio illi⁹ ſeu poſtulatio ſe
cūdo facta q̄ p̄mo caſſata fuit ꝓpṫ viciū ꝑſone. ⁊. s̄. e.
ſup eo. i ¶Aliā: h̄ ſumiṫ ar. ꝙ nō eſt electio faciē/
da ō aliena eccleſia: q̄ʒdiu repiṫ idone⁹ in eadē. ſʒ po/
ne ꝙ maior ꝑs capituli ⁊ ſanior eligat ō alia eccleſia
et mior de eccleſia ſua. q̄ illarū preualet. In hac q̄one
dixit Lau. ꝙ ſi due ptes capl̄i eligūt ō aliena eccleſia
tenet electio: q2 due ptes vicē toti⁹ capl̄i obtinēt. s̄. e.
licet ō euitāda. ⁊. ī. e. ſcp̄tū eſt in apocal̄. vbi poſtula/
tio facta a duabꝰ ptibꝰ p̄ferṫ electiōi facte a miori pte:
q2 ſi due ptes capl̄i nō ſūt in eccleſia nō vr̄ caplm eſſe
ff. ō decre. ab ordi. fac. l. iij. ⁊. ff. qḋ cuiuſq̄ʒ vni. plane.
ſʒ ſi nō eēnt due ptes: lʒ eēt maior ꝑs ⁊ eligāt ō aliena
eccleſia nō valet electio: ſi mior ꝑs eligat de ſua eccl̄ia
et ſic intelligit illa iura. lxj. di. obitū. ⁊. c. null⁹ inuitis.
lxxxv. di. florētinū. Vin. et Jo. dixerṫ: ꝙ ſꝑ p̄ualet ele/
ctio ō ꝓpria eccl̄ia a miori pte facta etiaʒ a duob⁹ ar.

Ipſe vo. S. ꝑ ꝑte ſua in me/
diolañ. archiepꝫ ꝯ ꝓmittere
curauerit: q̃ mgr̃z. G. modiẽ.
canonicũ: eis dedit ĩ epm: ⁊
a ꝯfirmauit. et. ĩ. ¶ Di. v. mã
dam⁹: q̃ten⁹ cũ ꝯſtet electio/
nẽ d̃ p̃poſito mẽorato a ma/
iori ⁊ ſaniori parte capl'i cele
bratã fuiſſe: publicatã etiã ⁊
b ſubſcṗtã: ſi dict⁹ p̃poſit⁹ ei/
dẽ electiõi ꝯſenſerit: vt ꝑ mu
tuũ ꝯſenſũ eligentiũ ⁊ electi
c q̃ſi ꝯiugale vinculũ ſpũalit̃
ſit ꝯtractũ: niſi ſufficient̃ ſit
oſtenſum eundẽ morbo epilẽ
tico laborare: ſuꝑ quo con/
tra ipſum dicit̃ appellatum:
vos non obſtãte ap. obiectu
d ſi qua ex alijs cauſ ſupi⁹ me/
moratis ꝓponit̃: interpoſita
(cũ eas friuolas reputem⁹)
electionẽ ꝯfirmet ipſi⁹: non
obſtãte ꝙ poſt talẽ electionẽ
a p̃fato archiepo ꝓponit̃ eẽ
factũ: etiã ſi a ꝑtib⁹ in eũ fue
rit cõpromiſſuꝫ: cũ electores
e a tali electiõe ſic reſilire neq̃
uerint. Q̃d ſi electores illiuſ
f nõ cõpromiſerint ĩ archiepꝫ
memoratũ etiã ſi dict⁹ p̃poſi
tus nõdũ electiõi de ſe facte
g ꝯſenſerit: eo tñ ꝯſentire vo/
lente: dũmõ a morbo ſit ĩmu
nis: obiecto vos electionẽ ip
ſius nihilomin⁹ ꝯfirmetis.
Idẽ preneſtino epo apo. ſe.
le. Elect⁹ a maiori ⁊ ſaniori ꝑ/
te capituli: ſi ẽ ⁊ erat idoneuſ
tempe electionis ꝯfirmat̃: ſi
aũt erat indignus ĩ ordĩbus
ſcĩa vel etate: ⁊ fuit ſcienter ele
ctus: electus a mĩori ꝑte ſi ẽ
dignus confirmabitur. h. d.

Cadũ ad au/ Ca. XXII
dientiã nr̃aꝫ q̃one pla
ta ꝑuenit: q̃d vacãte p̃poſitu
ra Colonieñ. eccl'ie: in duo ſe
vota eligẽtiũ diuiſiſſent: cãꝫ
iudicib⁹ duxim⁹ ꝯmittẽdã.
et. ĩ ¶ Ipſi vo: ꝑtes ad ſuã
p̃ntiã ꝯuocarũt: receperũt te
ſtes: examiauerũt eligentiũ
h ꝯſcientias: audiuerũt allega
tiões vtrinq̃. Et qm̃ p̃poſit⁹
ſancti Georgij eoꝝ ſnĩe ſe aſ/
ſeruit nolle ſtare: ꝓceſſuꝫ ad
i ſe. apoſto. deſtinarunt. et. ĩ.
¶ Cũq̃ nuncij prepoſiti ſan
ctoꝝ apoſtoloꝝ ſtatuto ter/
mino ad preſentiam noſtraꝫ
acceſſiſſent: prepoſitus ſan/
cti Georgij nec venit nec pro
ſe miſit idoneum reſponſa/
lem. et. ĩ. ¶ Geſtis igitur

p̃dictoꝝ decre. ⁊. lxiij. di. l'ras. ⁊ C. d̃ epi. ⁊ cle. ĩ eccl'ijs et. ĩ. d̃ cle. ꝑegri. c. vl. ⁊. vij. q. j. deniq̃. ⁊ q̃d d̃r h̃ ẽ alle/ gatio: ſꝫ iõ h̃ obtinuit electio d̃ aliena eccleſia: q̃r mĩor ꝑſ nullũ elegit. ſꝫ obſtat. ĩ. e. ĩ cauſ. ⁊ illõ dicũt ꝓpt̃ for mã mãdati: vt p̃ualeret poſtulatio d̃ aliena eccl'ia ele/ ctioni de propria

Lan. dixit ⁊ me lius vt mihi vr̃ ꝙ electio facta a maiori ⁊ ſaniori ꝑte capl'i p̃ualet vñcunq̃ ſiue de ſua eccl'ia eligãt ſiue d̃ alia: dum mõ aliud canõi/ cũ ñ obſiſtat ⁊ h̃ ſatis bñ colligit̃ ĩ hac d̃cre. quia ꝓpt̃. Rõnẽ illã quã h̃ allegabat S. ſubdiacon⁹ friuolã r̃putauit ⁊ inheret illi ſoli d̃ morbo epilẽti co vt. ĩ. dic̃ ñ ob/ ſtãte appellatõe ſi q̃ ex alijſ ſupi⁹ mẽorat cauſ cũ eas friuolas ⁊c̃. et. s̃. e. licꝫ. ĩ fi. ⁊ optĩe fac̃. ĩ. e. q̃r ꝓpt̃. vbi d̃r̃. Is eligat̃ ĩ quẽ ma/ ior ⁊ ſanior ꝑs ⁊c̃. ñ diſtĩguẽdo d̃ q̃cũq̃ eccl'ia. ⁊ c. ĩ geneſi. ⁊. c. ec cleſia vr̃a. vbi d̃r ꝙ electio dꝫ fieri a maiori ꝑ/ te capl'i. Q̃d rñdeb ill' capl'is lxj. diſt. null⁹. ⁊ c. obitũ. ⁊ illi. c. florẽtinũ? Dicaſ ꝙ vez ẽ ꝙ ita de beret fieri: ⁊ ho/ neſtum eſſet ⁊ de iure eſt: ſi tamen maior pars aliter valet. quia in hoc renũciauit iuri ſuo ꝙ in fauorem ip/ ſoꝝ fuerat introductũ: nam ⁊ optim⁹ eligend⁹ ẽ: ⁊ me lior. lxiij. di. metropolitano. ⁊. xxv. di. §. nũc ãt. ⁊. viij. q. j. lꝫ g̃. ⁊ tñ tolerat̃ dũmõ ſit ſufficiẽſ. s̃. e. cũ nob oli. et. ĩ. e. c. cũ dilecti. vbi mlt'i meliores erãt ĩ eccl'ia ⁊ ſuf/ ficit ne mal⁹ exiſtat. xvj. q. vl. mõſteriũ. a ¶ Cõfir/ mauit: ſꝫ nonne eoipo ꝙ elegit ꝯfirmaſſe vr̃: vt. lxiij. di. ĩ ſynodo. ⁊. ff. d̃ auc. tu. l. j. ſꝫ ñ ẽ verũ. ĩ. d̃ fi. inſtru. int̃ dilectos. v. ceterũ. ⁊. s̃. e. cũ int̃ vniuerſas. ĩ fi. qm̃ tanq̃ arbit̃ elegit: ⁊ tanq̃ archieps ꝯfirmauit. ar. ff. q̃ñ ap. ſit. l. j. §. ſolꝫ. ſic. ĩ. e. ꝙ ſic. §. p̃terea: ⁊. ĩ. d̃ ꝯceſ. p̃. poſtulaſti. Sꝫ nũq̃d pt̃ irritare ꝓpriã electionẽ ſi tẽ/ pore ꝯſecratiõis vel ꝯfirmatiõis ꝓbet̃ ei crimẽ in mo dũ exceptiõis. ar. ꝙ ñ: q̃r cũ ipaꝫ electionẽ teneat̃ defẽ dere eã ñ dꝫ impugñre. ar. ĩ. de na. ex li. vẽ. c. vno. ⁊. ĩ. de cle. ꝯiu. diuerſ fallacijſ. ar. ff. d̃ ꝯdi ĩde. frat̃ a frẽ. ⁊. ff. ii kui. vẽ. alti⁹. ſꝫ ñ ẽ ita: q̃r tanq̃ ali⁹ ꝯfirmat: ⁊ tãq̃ ali⁹ elegit. ar. iij. q. vij. §. tria. v. itẽ. ſi ꝯ p̃reꝫ pupilli. et d̃ h̃ dix p̃la. ar. s̃. e. cũ inter vniuerſas. b ¶ Et ſub/ ſcṗtã. Ar. colligit̃ h̃ a ꝯ̃rio ꝙ añ ſubſcṗtionẽ poſſet re cedere electores ab electiõe. ar. ĩ. d̃ cẽ. oli. ⁊. j. q. vij. ſa/ lubrimũ ⁊. lxiij. di. q̃to. ſꝫ ñ ẽ verũ: q̃r p⁹ q̃ electus ẽ ali q̃s: ñ pñt electores mutare ꝓpoſitũ ſuũ dũmõ ipe ele/ ctus velit ꝯſentire: vt. ĩ. d̃r imo ẽt añ electionẽ fcãꝫ: fcã publicatiõe ſcru tinij variare ne queũt electores. ĩ. eo. publicato. ar. ĩ. eo. ĩ cauſ. et ff. d̃ ſer. ruſt. p̃. ꝑ fundũ. ⁊. ff. d̃ re. iu. nemo. ĩmo ſi nollẽt illũ elige/ re in quẽ maior et ſanior ꝑs ꝯſẽ/ ſit: deberet ꝑ ſu/ ꝑiorẽ ꝯpelli. ĩ. e. publicato. q̃r il/ lũ tenet̃ eligere ex q̃ iã ſic ꝓceſſũ ẽ. ĩ. e. q̃r ꝓpter. c ¶ Cõiugale: ſꝫ ĩ v̇itate ꝯ̃ctuꝫ nõ ẽ vĩculũ ꝯiu/ gale ꝑ ꝯſenſũ eli gẽtiũ ⁊ electi añ ꝯfirmationeꝫ. ĩ. ti. ꝓx. int̃ corꝑa/ lia. v. vñ cũ ñ ſit ⁊c̃. ⁊. ĩ. vt li. ñ cõ teſt. qm̃. §. ſi vo. in pn. Et iõ dic̃ q̃ſi: q̃r poſſꝫ r̃nũ ciare ſine licẽtia añ ꝯfirmationẽ pape. ar. p̃dicte decre. int̃ corꝑa lia. vt ibi nõ. v. ſic̃ ãt. ſꝫ h̃ iõ dic̃. q̃r ñ pñt ab ea re cedere: ⁊ q̃r vin/ culũ illõ ĩiriatũ eſt. Et iõ q̃ſi cõ/ tractũ. ĩ. ti. ꝓxi. c. vlti. d ¶ Ex alijs. ſ. quia erat d̃ alia eccl'ia ⁊ ĩ eadẽ erãt idonei. e ¶ Reſilire. ꝯ̃. s̃. d̃ poſtu. bone. ſꝫ aliud ẽ ĩ poſtulatiõe: ⁊ aliud ĩ el'ctiõe ꝑ quã ius acq̃rit̃. viij. q. ij. dilectiſſimi. Et ꝑ poſtulati onẽ ius ñ acq̃rit̃. s̃ d̃ poſtu. c. penl'. ĩmo pt̃ dici ꝙ idẽ ẽ vt ſi poſtulatio ſit publice fcã ĩ ſcrutinio: vel ſuꝑiori p̃ ſentata ñ pñt ab ea recedere. s̃. d̃ poſtu. bone. vt dixi. s̃. d̃ poſtu. c. vl. ⁊ penl'. f ¶ Cõpromiſerit: maxĩe ſup/ ple q̃r idẽ ẽ ac ſi ꝓmiſiſſẽt: vt d̃r. s̃. q̃r ſiue ꝯpromiſerit ſiue ñ pñt mutare ꝯſenſũ ſuũ vt dictũ ẽ. g ¶ Volen te: vt volũtas ĩpleat̃ neceſſe ẽ: q̃r vbi ẽ op⁹ facto vo/ lũtas ñ ſufficit. ĩ. d̃ eo q̃ mit. ĩ poſ. cã rei ſer. ꝯſtitut. ⁊. ĩ.

Cadũ. ¶ Pĩa ꝑs põit ꝯmiſ (d̃ biga. nuꝑ.
ſionẽ p⁹ factã. Scd̃a: ibi. Ipi vo. põit iudicũ ꝓ/ ceſſũ. Tertia: ibi. Cũq̃. põit vni⁹ ꝑtꝭ ꝯparitionẽ ⁊ al/ teri⁹ ꝯtũaciã. Quarta: ibi. Geſtꝭ. examĩat ꝓceſſũ ñ ple ne remiſſũ ob quã cãꝫ ſub certa forma diffiniẽdi ꝯmit/ tit. Ab. h ¶ Cõſcias. nõ. ꝯſciaſ eligẽtiũ examiandaſ ſic̃ ꝯſcia accuſatorꝭ. ij. q. vij. ſi q̃ ſc̃. i ¶ Deſtiarũt: qm̃ ita mãdauit papa ꝙ ſi altera ꝑtiũ nollꝫ ꝙ ipi iudiceſ cãꝫ termiarẽt: cãꝫ iſtructã remitterẽt ad ipꝫ: al's ñ fuiſ

iudicū diligent̄ inspect⁊: inuenim⁹: q̄ ꝑ p̄ꝑsito sctōrum aploꝝ auctoritas: ꝑ p̄posito
a vo sancti Georgij numer⁹ eligentiū faciebat: cum primus a. xiiij. tum ꝑsonis tum cano
b nicis: q̄ alios dignitate eta/
c te ⁊ tempe p̄cedebāt: secundus vo a. xxiiij. fuisset elect⁹ et. j. Cū aūt allegatiōes pro eodez preposito scti Georgij coram iudicib⁹ ip̄is ꝑposite
d nobis nō fuerint p̄ṅtate: ꝑt
e qd̄ non potuim⁹ scire p nos quid obiecerint: vel qd responderint ad obiecta: sicq̄ causa remissa non fuit sufficienter instructa: ad diffini
f tiuā sn̄iam non duxim⁹ pcedendū: sed decisionem cause ipsius iudicib⁹ cōmisim⁹: sb hac forma: vt vel si notoriuz esset: vel p ea que iam dicta erant: ɔstaret q̄ preposit⁹ sci
g Georgij electōis tpe pateret
h vel in ordinib⁹ vel in scia vl in etate defectū: q̄ eum iuxta canonū sanctiōes impediret ad hmōi officiū ꝓmoueri (ei
i nō obstāte ip̄i⁹ absentia corporali) silentiū imponentes: p̄posito scōꝝ aploꝝ p̄posituram adiudicarēt eandē: alioq̄n cum in eū nō solū plures sed due pene ptes ɔuenerint
k et impedimētis cessantib⁹ appareat q̄ eū bono zelo elegerint: p̄positi sctoꝝ aploꝝ electione cassata electionē ɔfirmarent ipsius: ⁊ ei facerent tanq̄ preposito rn̄deri. I dē canoñ. Maguntiñ.

Recipiētes postulatuz ad ecclesiam tanq̄ institutū vel admīstratorem ante admissionē postulatiōis a superiore facte: priuati sunt ptāte eligendi ⁊ ad alios licet pauciores deuoluitur potestas eligendi: ⁊ si oēs priuati sunt deuoluit̄ ad papam in ecclesijs cathedralibus. Ca. XXIII

Bone memorie Maguntineñ. archiepiscopo: viam vniuerse carnis ingresso et quibusdam petētib⁹ Uuarmacieñ. episcopū: quibusdaz vo archiepiscopū vestꝝ: tūc prepositū sancti Petri Maguntineñ. sibi eligentibus in pastorem: Preneſtiñ. episcopo a se. apo. le. dedim⁹ in mādatis vt si eundem episcopū quo ad tempalia vel ad spūa

set eis licitū recusare. a ¶ Nūer⁹: ex eo q̄ h dic̄ i fine: colligit̄ q̄ nūer⁹ p̄fert̄ auctati. j. ō ap. ɔstitut⁊. n̄ ei p̄ferēda est dignitas nisi cū numer⁹ est par vel in modicū excedit. ff. de pac. maiorez: ⁊. j. e. ecclesia vr̄a. vbi nūer⁹ n̄ ꝓfuit. j. ō testi. i nr̄a. ⁊ ō h dicem⁹ i illa decre. Ecclesia vr̄a.
b ¶ Dignitate: ecce in q̄bꝫ cōsistit auctas. xxiij. di. c. j.
c ¶ Et tpe: q2 ante ordiati fuerūt vel instituti in ecclesia. j. de maiori. ⁊ obedi. c. j.
d ¶ Pn̄tate: ⁊ sic nō remiserūt causam sufficienter instructaz: et iō male fecerunt q2 cāz instructā remittere debuerūt: vt. C. de ap. ne causas. j. de ap. ɔstitut⁹. C. ō rela. l. j. ⁊. ij.
e ¶ Scire: sic s. e. significasti.
f ¶ Procedenduz ꝓcedit̄ tn̄ ɔ ɔtumacē in causa ap. j. ō ap. sepe. ⁊. C. ō tēpo. ap. l. vl. §. illud. sz hec nō fuit cā appellatiōis.
g ¶ Electiōis tpe: ista tria p̄cipue requirūt in epo. s. eo. cuz in cūctis. ⁊ nō. q̄ i hmōi electiōib⁹ tp̄s electiōis spectat̄ an sint tūc idonei. j. ō eta. et q̄li. cū bone. ⁊. j. ō cle. excō. mi. postulasti. ar. j. e. auditis. ar. ɔ. s. ō postu. bone. j. e. q̄ sicut. §. si aūt. Sol. tp̄s electiōis dꝫ spectari: ⁊ si tūc nō tenuit electio ip̄o iure nō p̄t tractu tēporis ɔualescere vt in p̄mis ɔcor. ⁊. xvj. q. iij. §. p̄t vo. q̄ ab iitio ⁊c̄. Si vo ab initio nō erat nulla ip̄o iure: sz p exceptionē poterat cassari: tūc tractu tp̄is p̄t rata haberi: ⁊ sic loquūt̄ ɔria. Itē ar. ē h iitiū spectādū. j. q. j. p̄ncipat⁹. ⁊. xvj. q. iij. si sacerdotes. ⁊. lv. di. p̄cepta. et. j. ō ꝓba. p⁹ cessionē. ⁊. ff. ō. orig. iu. l. j. ff. ō reg. iur̄. qd̄ ab initio. ff. ō mīo. deniq̄ §. j. ff. de pub. iu. is qui. ff. ō iuris. om. iudi. cū q̄dā. ⁊. j. ō fo. ɔpe. ꝓposuisti. ⁊. s. ō resc̄p. eā te. ff. mā. si ꝓcu. j. Rn̄. ff. ad mace. si tn̄. ⁊. ff. ō penis. l. j. ⁊. C. ō testa. l. j. ⁊. ff. ō vaca. mu. l. ij. §. munera. ⁊. ff. ō pecu. lz. §. si fili⁹. i fi. ar. ɔ. s. finē spectādū. j. ō testi. co. c. p̄terea. j. ō despō. ipu. accessit. ⁊. c. lr̄as. ff. ō ri. nup. si q̄s. ff. ō iu. fis. nō intelligit̄ §. si q̄s palaz. ff. ō iudi. cū furiosus. ff. ō sta. ho. liber hō. insti. ō inge. §. sufficit. ⁊ ꝑ vtraq̄ pte. ff. cōia p̄. recep̄tū ē. Sol. verū ē initiū fore spectādū in ɔctib⁹: vel q̄si: ⁊ i delicto: vl q̄si. in oī enī negocio ext̄ actio oriri pōt. ⁊ in decretis ⁊ ɔstitutiōib⁹: nisi ꝓpter fauorē aliud ɔtingat: sicut in mr̄imonio vel libertate: vt ptꝫ p ɔcor. ꝓxie positas: illud qd̄ dr̄ finē spectādū. habet locū cū querit̄: an id dedit vel nō dedit: seu qn̄ dedisse videtur: vl qn̄ possidet vel restituit siue cū cape potuit. in autē. ō nup. §. q2 vo hactenus. colla. iiij. ⁊. ff. de ali. ⁊ ciba. le. l. mela. inspicitur enī tps q̄ capax ē. ff. ō iu. fis. nō intelligit̄ §. si q̄s palam. ⁊ si ago ɔ te ⁊ nō cōpetit mihi ius: si tpe sn̄ie cōpepit sequit̄ ɔdemnatio. ff. ō. pecu. q̄situ. ff. ō rei vēdi. si autē. §. j. ff. deposi. l. j. §. non tm̄.
h ¶ In ordinibus: talis electio nulla ē: ⁊ deuoluit̄ ptās eligēdi ad alios lz pauciores: vt h ptz expsse. ⁊ h intellige qn̄ ex certa scie eligit̄: al's n̄ cent̄ ꝑuati si ꝓbarēt igratiā: ⁊ ita ista tria ⁊ qd̄libet illoꝝ reddūt electionem nullam.
i ¶ Corpali: sic. j. ō re iudi. cum olim. ⁊ bn̄ p̄t ꝓcedi ɔ absentem i isto cāu etiā li. nō ɔtest. j. vt li. nō ɔtest. qm̄ frequent̄ §. porro. ar. ɔ. j. ō do. ⁊ ɔtu. cū olim. vbi expectat̄ p ānū. sed illud i eo q̄ appellauit: illud qd̄ dixi q̄ pōt ꝓcedi ɔ absentē legitime eo citato intelligas. j. de ap. p tuas. k ¶ Impedimētis: ꝓposit⁊ ɔ ip̄m i etate: in ordinib⁹: in sciētia: in litteratura.

Bone memorie ¶ Legit̄ h. c. p̄ncipalit̄ tribus modis: ⁊ ꝑm p̄ncipaliorē intellectū q̄ magis cōgruit lr̄e: sumat̄ vt in rubro. vel ꝑm aliū intellectū qui multū placet Inno. h. d. Qui p imp̄ssionē laicoꝝ aliquē postularūt ipso iure sunt ꝑuati ptāte eligēdi. Nec tn̄ lec. nō multū ɔuenit huic lr̄e: sz allegatiōi ɔtente i antiq̄. Tertio legit̄ ꝑm eūdē Inno. alio mō ꝑm quem q. d. Qui post ⁊ ɔ appellationē legitimā aliquē postularūt sūt ip̄o facto ꝑuati ptāte eligēdi ⁊ ad alios licet pauciores ptās deuoluit̄: hec etiam lec. nō multū congruit lr̄e: sz mag⁊ elicit̄ ex antiq̄. Diuidit̄ hec decre. p̄ncipalit̄ in q̄ttuor ptes. In p̄ma factū ⁊ sub certa forma facti cōmissio. In scd̄a: ibi. Licet aūt. ꝓcessus factus iuxta dictā formā. In tertia: ibi. Cōtra vo: oppo/

a lia recepiſſe cõſtaret: eccleſiã magũ. vel miſtraſſe in tpalibus aut ſpũalibꝰ in eandem b poſtulatione factã de ipo nũciaret irritã. ⁊. ĩ. Deinde inquireret de electiõe ipius archiepi veritatem: ⁊ ſi ei de vi d e quã ipe ⁊ ſui metuebãt ꝯſtaret: eo nõ obſtãte ꝙ poſt ap. ad nos interpoſitã fuerat in ipius electiõe ꝓceſſum (cum alij qui ap. ad nos interpoſite ne ſine ipſo ac ſocijs eiꝰ haberẽt in electiõe ꝓceſſuz non duxerint deferẽdũ: vti ꝯtra f ipm hac exceptione non poſſent) qꝛ fruſtra legis auxiliũ inuocat q̃ cõmittit in legem vnde nec ab eis poſſe obijci videbat̃: ꝙ idẽ eſſet a paucioribus ẜm eoꝝ aſſertionẽ electus: cũ ipſi ap. ad nos legitime int̃poſiã contẽnentes: et g p̃ter licẽtiã noſtrã recipiẽtes epm memoꝛatuz: reddiderũt ſe idignos electiõez archiepi h confirmari. ⁊. ĩ. Licet aũt eſſent notoꝛia q̃ ꝯtra dictum Uuarmati. epm et eiꝰ fautores fuerãt obiecta: p̃dictus tamẽ legatꝰ ad maioꝛẽ cautelaz i multos teſtes recepit: ex ipſiꝰ archiepi parte productos. vnde ipſe iuxta mandati nr̃i tenoꝛẽ ꝓcedẽs poſtulak tionẽ factã a Uuarmati. caſſauit: ⁊ electiõez eiuſdẽ archil epi memoꝛati (q̃uis a pauciſſimis celebꝛatã) curauit auctoꝛitate apo. cõfirmare: ipſumq; oꝛdinauit in p̃ſbyteꝝ: ⁊ tandẽ in archiepm ꝯſecrauit. et. ĩ. Cõtra legati ꝟo proceſſum hoc facere videbatur: ꝙ nõ citatis Uarmati. epiſcopo et eius fautoꝛibus proceſſiſſet. Porro exceſſus m notoꝛius examinatiõe nõ indiget: ⁊ pro his que a iudice n ſunt acta: p̃ſumit̃ ꝙ omnia o rite fuerĩt celebꝛata: q̃uis et ꝙ citati nõ fuerunt: non poſſet defacili cõpꝛobari (quia p negantis factum per rerum q naturam nulla eſt directa ꝓbatio) cum et ſi quilibet de ſe poſſet aſſerere: ꝙ ad eum citatio minime perueniſſet:

ſitio contra proceſſum legati et reſponſio. In quarta ibi: nos igitur. motus principis et confirmatio proceſſus. Abbas. Sicu. a Conſtaret: nam ſi hoc eſſet de iure communi debuit perdere primam et ſecundam. xij. q. ij. qui epiſcopus. et. ca. ſi epiſcopus. et. ĩ. de tranſla. quãto.

b Nunciaret: ſi. ſ. eo. qualiter. et. ĩ. de preben. cum iam dudum.

c De vi. i. violẽta impſſione inſerẽda. ſic. ĩ. e. cũ vintoñ. vt notatur in caſu: ſ; ibi fuit illata.

d Metuebant: ſi citati nõ poterant venire ad eccleſiã cathedralem: debebãt cõſtituere ꝓcuratores qui vice ſũ gerẽtur illoꝝ. ĩ. eo. quia ꝓpter. ⁊ ſic videtur ꝙ nõ valuiſſet eorum appellatio quo minus alij ꝓcedere potuiſſent. Nõ credo ꝙ hodie valeret talis appellatio: qꝛ ex quo maioꝛ ꝑs citat minoꝛẽ: ſi iuſta cauſa impediti venire nõ poſſunt: conſtituere debẽt ꝓcuratorem. ĩ. e. ti. qꝛ ꝓpter. alias credo ꝙ electio maioris ꝑtis p̃ſentis valeret ꝑ eandẽ cõſtitutionẽ qꝛ ꝓpter. Si aũt maioꝛ pars canonicoꝝ iuſta de cauſa eſſet abſens: nec poſſet venire ad eccleſiã in qua debet electio celebꝛari: ⁊ ſint in loco in quo debent ad electionẽ vocari: ſatis credo ꝙ minoꝛ pars debet ire ad maioꝛẽ ſi põt: et ecõuerſo: alias ad locũ cõmunẽ ꝯueniãt oẽs: vel cõſtituãt ꝓcuratores ſi ire nõ pñt. ĩ. e. qꝛ. xxiij. di. ĩ noĩe dñi. ꝟſus fi. vbi dꝛ ꝙ ſi electio pape in vꝛbe romana fieri nõ p̃t excãt ad locũ idoneũ. Sed in caſu huiꝰ decre. aliud erat impedimẽtũ in q̃ abñtes nõ debebãt ire: nec dare ꝓcuratores. timebãt em̃ vim ſibi fieri in electiõe. i. violẽtã impſſionẽ: ⁊ ſic nõ habuiſſent liberã ptãtẽ eligẽdi: nec eoꝝ ꝓcuratores. ⁊ iõ tenuit eoꝝ appellatio ꝓpt̃ iuſtuz metũ impſſiõis: ⁊ ita ſolus talis timoꝛ ſufficit: licet impreſſio ſecuta nõ ſit. vñ ꝺ hoc mãdauit papa inq̃ri: ar. op. ff. locati habitatores. §. vlt. ⁊. l. itẽ q̃rit̃. §. exercitꝰ. alias nõ debebãt ire: vel ſi aliud iuſtũ ĩpedimentũ habebãt cõſtituere ꝓcuratores: alias ꝓcedere dñt ad electionẽ exq̃ vocati erãt per illã cõſtitutionẽ qꝛ ꝓpter. In ſpũali ꝟo ſicut in carnali mr̃imonio dꝫ eẽ liber cõſenſus: al's nullus eẽt ꝯſenſus. ĩ. de ſpõ. cũ locũ. Magũtini fauebãt Philippo ꝑ cuiꝰ potẽtiã Uuarmatieñ. epũs fuit poſtulatꝰ ⁊ ĩtruſus: p̃poſitꝰ iſte fauebat otho/ni: q̃ electi erãt in diſcoꝛdia: vñ timebãt ipe ⁊ ſui: ꝙ nõ poſſent libeꝝ hr̃e ꝯſenſum in electiõe. vñ appellauerũt ex illa cã q̃ iuſta fuit. vñ in locũ ſecurũ veriq; ꝑti cõuenire debebãt. b. e Cõſtaret: al's nõ valuiſſet appellatio: vel poſſet ſuppleri maxĩe ſi vocati nõ fuiſſent.

f Exceptiõe. ĩ. ꝺ ap. an ſit deferendũ. ⁊ c. ꝯſtitut. ⁊. ĩ. de vſu. q̃a fruſtra. ff. de mino. auxiliũ. et xvij. q. iiij. frater nr̃. xxij. q. ij. ꝺ viro. g Licẽtiã: vnde p̃uãdi ſũt ptãte eligẽdi illa vice. ĩ. ꝺ tranſla. q̃to. q̃ p̃t aſſignari ꝯ id: q̃a ẜ ipo iure fuerũt priuati ptãte eligẽdi. vñ tenuit electio poſtea facta: ſ; ibi dic papa ſuſpẽdimus: ibi ſoluit̃. Ber. h Cõfirmaret: ꝙ ſi eccleſia magun. tali mõ recepiſſet: tũc legatꝰ ꝺ vtraq; ĩq̃rerz ⁊ cãz ĩſtructã ad ſe. apo. remitteret. i Recepit: ⁊ ita qñq; ꝓbat̃ ⁊ examĩat̃ qꝺ notoꝛiũ ẽ: ar. xxiiij. q. j. pudẽda. ĩ fi. ⁊. xj. q. iij. eoꝛuz q̃ accuſãt. qm̃ l; aliq̃d manifeſtũ ſit. eiꝰ tñ ĩterp̃tatio nõ ẽ negligẽda. ff. ꝺ vẽ. inſpi. l. j. §. nihil. q̃uis ⁊ nihil tã ĩdubitatũ ẽ: q̃n recipiat quãdã ſollicitã dubitationẽ. in auc. de tabellio. circa mediũ ꝯſtitutiõis. col. vj. ⁊ ita potiꝰ recipiunt̃ ẜ teſtes ad cautelã quã ꝺ iuris neceſſitate. vel qꝛ ex ſuꝑabũdanti aliq̃d ꝓbat̃. ff. ꝺ manu. cãz. ĩ p̃n. qꝛ ſi trãſiuit nõ potuit eẽ nõ notoꝛiũ. ĩ. ꝺ trãſla q̃to. vel foꝛſan qꝛ ſibi nõ erat notoꝛiũ. k Caſſauit. i. repꝛobauit vl' irritã nũciauit: vt p̃tꝫ. ſ. qꝛ ꝯſtitit ei ꝙ admĩſtrauit et cepit eccl'iaz p̃ter auc̃tẽ apo. ſe. l A pauciſſimis: ſic. ſ. ꝺ poſtu. grarũ. m Notoꝛiꝰ: vt. ij. q. j. ꝺ manifeſta. ⁊. ĩ. ꝺ accu. euidẽtia. n Preſumit̃: ſic. ĩ. de renunc. in preſentia. ⁊. ĩ. de re iudi. ſicut. ĩ. de proba. poſt ceſſionem. ij. q. vj. hoc etiam placuit. ff. de publi. quecunq;. ſed hodie non preſumitur pro iudicis proceſſu in p̃iudiciũ alteriꝰ: niſi q̃tenꝰ ꝯſtiterit legitis documẽtis. ĩ. ꝺ ꝓba. qm̃ ꝯ. o Quãuis. i. qꝛ ſic ponit̃. ĩ. ꝺ iureiu. queadmodũ. ꝟ. q̃tis interdũ. ⁊c̃. p Factũ: ſic. ĩ. de renũ. ſuꝑ hoc. ⁊. ĩ. de ꝓba. qm̃ ꝯ. vj. q. vlti. actoꝛ. q Naturã. i. ẜm curſum cauſaꝝ. C. ꝺ re. cre. ĩ bone. vel ẜm rerũ naturã. i. ẜm naturalẽ ꝓbationẽ. i. ꝑ cãm reꝝ. qm̃ ea q̃ nõ ſunt nõ ꝓbant̃ ꝑ aliquã cauſaz. Eius em̃ qꝺ nõ ẽ nulla eſt cauſa. Nõ em̃ rõ priuſq; ꝑſona q̃rẽda ẽ. ff. ꝺ iure codi. q̃dã referũt. §. j. l; ea q̃ ſũt ꝓbãt̃.

singuli tamen vestruz eſſent
a in ſuo teſtimonio ſingula/
res. Ad ip̄m quoqȝ legatum
b (ſi voluiſſent) ſecure potuiſ/
ſent ꝓcuratorē idoneū deſti/
c nare: ſicut nūciū deſtinarāt.
et. j. ¶ Nos igiť: ⁊ ſi ꝓpter
auctoritatē iudiciariā preſu/
mamus ꝓ his q̄ acta ſūt a le/
gato: illi tñ plus innitimur
rōni: ꝙ aduerſarij archiep̄i
d ex tribus cauſis predictis ſe
vſqȝadeo reddiderunt indi/
gnos: ꝙ ɔtra eū nō debebāt
audiri: vñ qḋ ḋ ip̄o factū fue
rit: nō poterat īpediri ꝑ eos:
qn etiā ſi electores eiuſdē pa/
riter deliq̄ſſent: vt ſe reddi/

¶ De hac negatiua nō. ꝙ trib' modis dr. eſt em̄ nega
tiua facti iuris ⁊ q̄litatis. Negatia facti duplex ē: pu/
ra ⁊ ſimplex q̄ nō hȝ deťminationē loci vel tp̄is vel al/
teri' rei. Et hec negatia pura ⁊ ſimplex ꝓbari nō pōt
directe vel indirecte: vt ſi aliq̄s dicat ſe nūq̄ȝ fuiſſe ci/
tatū: vel ſi q̄s di
cat ſe non ɔtxiſſe
cū berta: ⁊ de ta
li negatiua loq̄ť
hic. ⁊. vj. q. vl. §.
actor ꝙ aſſeue/
rat. vñ on' ꝓbā/
di trāffertur ad
aduerſariū: et h̄
iō: q2 negationū
nō ſūt cāe vt di/
xi. Si aūt aduci
ať tp̄s vel locus
vel aliqḋ cōſiľe:
tūc pōt ꝓbari i/
directe: vt. j. ḋ teſti. ex tenore. ⁊. c. ſeries. ⁊. C. ḋ ɔhē. et
cōmit. ſtip. optimā. vt ſi exhibeať inſtrumētū in q̄ ſti/
pulatio ɔtineať facta tali die ⁊ loco vt in p̄dictis iuri
bus nō obſtāteqḋ dr. j. ḋ ꝓba. tertio. ⁊. j. ḋ teſt. tā lr̄is.
in fi. q2 ibi nō ꝓbať directe vel indirecte ſȝ p̄ſūptiue.
Itē negatia facti ꝓbať cū hēat in ſe īplicitā affirmati
uam: vt ſi dicať: ego nō ſpōte renūciaui. q. d. coact' re
nūciaui: ⁊ h̄ dȝ ꝓbari ab eo q̄ hoc negat. j. de renū. ſup
hoc. Itē negatia iuris bñ ꝓbať: vt ſi negas emācipa/
tionē recte factā: h̄ ip̄m ꝓbare debes. ff. de ꝓba. ab ea
ꝑte. §. j. q2 q̄ negat aliq̄d iuſte factū: dicit illḋ iiuſte fa
ctū: vñ illud ꝓbare dȝ. Negatia q̄litatis dr illa: iſte ñ
ē idone': h̄ negať q̄litas: ⁊ h̄ nō ē legitim': iſte nō ē di
ligēs. Nō ē ſoluēdo: hoc pōt ⁊ dȝ ꝓbari ab eo q̄ h̄ diť:
q2 q̄libet p̄ſumiť idone' niſi ꝓbeť ɔriū. j. de p̄ſump. du
duȝ. ⁊. j. de ſcru. in or. fa. c. vno. ⁊. ff. de leg. ij. cū q̄dā. et
l. cū pr̄. §. rogo. ⁊. C. de inoffi. teſta. oīmodo. ar. ɔ. C. ḋ
ꝓba. ex ꝑſona. a ¶ Singulares: ⁊ ſic eēt inſuffici
ens teſtimoniū illoꝝ. j. e. cū dilecti. ⁊. j. de accu. cū dile/
ctus. in fi. Si aūt vn' iuraret de facto alteri': ſubiret
anceps ꝑiuriū qḋ eē nō dȝ. ff. de in li. iurā. videamus.
ff. re. amo. marcellus. niſi forte ſic iuraret. Egō iuro ꝙ
ille nō fuit citat' ꝙ ego ſciā. ſiľe. j. de pur. ca. q̄tiēs. ī fi.
ſic. viij. q. iij. artaldus. in auc̄. de here. ⁊ fal. §. ſi ꝟo ab
ſunt. coľ. j. alias ē ſub. §. ſancim'. vbi dr ꝙ teſtes iurēt
ꝙ non ſint ɔſcij alicui' malignitatis facte ab herede:
hoc ē dicere ꝙ ipſi ſciāt. ſic pȝ ꝙ nullus pōt ꝓbare ſe
nō fuiſſe citatū: ſȝ illi incūbit ꝓbatio q̄ dicit aliquem
fuiſſe citatū: nō ei q̄ negat. Legat' em̄ eos citauit: qḋ
apparet ex eo ꝙ ad legatū nūciū deſtinarūt. ⁊ ex eo ꝙ
dicit oīa p̄ſumūť legitime acta: aľs ei incūbit ꝓbatio
q̄ dicit aduerſariū fuiſſe citatū: nō ei q̄ negat: ſȝ nonne
capľm erat excuſatū ſi q̄libet de capľo iuret ſe nō fuiſſe
citatū? videť ꝙ ſic. Negatiua em̄ ꝓbať ꝑ iuramētū ip
ſius negātis. ff. de iureiur. l. iij. §. q̄cunqȝ. ⁊. j. de teſti. p̄/
ſentiū. et licet ſit ꝓbatū de capľo: nō tñ ſinguli ꝓbant
de ſe: ſȝ talis ꝓbatio nō releuaret capľm: ſed q̄liť ꝓba/
bit capitulū citatū? Dico ꝙ ꝑ hoc ꝙ lr̄e citatiōis diri
gunť p̄lato et aliq̄b' maioribꝫ de capľo: ar. s̄. ḋ poſtu.
ad h̄. xliiij. di. comeſſatiōes. in fi. ⁊. j. de ſymo. veniens.
inſti. ḋ iure natu. §. ſenat'. ⁊. ff. ḋ ɔdi. ⁊ demō. munici
pib'. ar. j. de ꝓcu. c. vl. vel ſi nō habeť illoꝝ copia ſuffi
cit legi lr̄as publice ī capľo ſiue ī clauſtro p̄ñtibꝫ q̄ īue
niunť. j. de dolo ⁊ ɔtu. cām q̄. ⁊. c. vl. ⁊. j. ḋ clerico nō re
ſi. ex tue. ⁊ inťrogādi ſūt vicini ſiue parrochiani: ſi vo
lūt defēdere. C. ex q̄. cau. ma. l. ꝗ. et. ff. de liber. agno. l.
j. ⁊. ff. ḋ dā. īfec. l. iiij. §. ꝑtor. Sȝ ſi lr̄e p̄ñtenť p̄lato: et
aliq̄bꝫ ḋ maioribꝫ vel ſoli p̄lato: ⁊ ip̄e occultauerit lr̄as
nec p̄ñtauerit eas capľo: ⁊ nō vadat vel mittat ad iu/
dicem: ⁊ ſic iudex reputās capľm ɔtumax: totū capľm
ſuſp̄ēdat vel excōicet. nūq̄d illi q̄ nihil ſciuerūt ſūt excōi
cati? videť ꝙ nō: nā ꝓpť ɔtumaciā ꝓcuratoris dñs nō
puniť. ff. ſi q̄s iuſ
di. nō obſtat. l. j.
§. ſi ꝓcura. et. j.
vt li. nō ɔteſta.
c. j. ī fi. vbi inuiť
a ɔrio ſenſu: ꝙ
ꝓpter ɔtumaciā
ꝓcuratoris dñs
excōicari nō pōt
ſi dñs ig̃norauerit:
ſed h̄ tuti' videť
ꝙ capľm petat
abſolutionē: q̄a
p̄ſūptio non mo
dica ē ɔ ip̄m ca/
pitulū: niſi capitulū doceret ſe neſciuiſſe: ſȝ nō defacili
poſſet hoc ꝓbare: Ar. ꝙ poſſet. j. ɔ ꝓba. tertio. ⁊. c. vlt.
ar. ꝙ capľm ſit excōicatū. ar. j. de ſen. excō. romana. §.
vl. li. vj. Bern̄. b ¶ Secure: aliq̄n ſi nō potuiſſet ire
ſecur': poterat legitime appellare ab eo: niſi ſecuꝝ lo/
cū eidē ꝓuidiſſet. j. de appel. ex ꝑte. ⁊. j. vt lite nō ɔte.
accedēs: ſȝ hoc fuit falſum: vt h̄ dicit: ⁊ ſi hoc eēt tñ po
tuit mittere ꝓcuratorē: ſicut miſit nūciū. j. de ap. ɔſti/
tutis: ⁊ h̄: ſȝ nūq̄d teneť q̄s mittere ꝓcuratorē qñ ipſe
ire nō pōt: puta q2 ſibi loc' ē ſuſpect' vel alias īpedit'
nō credo: q2 nemo cōpelliť mittere ꝓcuratorē p̄cipue ī
magnis cauſis vt erat iſta: vt. j. de ꝓcu. q̄relā. vbi de h̄.
ſȝ mittere dȝ q̄ ꝓponat exceptionē: aľs teneret excōica
tio ꝓ ɔtumacia. j. ḋ ap. ſi duob'. c ¶ Nūciū: nō. ſim
plicē nūciū nō audiri: ar. de ꝓcu. alia q̄dē. ⁊. j. ḋ dolo ⁊
ɔtu. cū dilecti. ar. ɔ. iſti. ꝑ q̄s ꝑſo. nob acq̄riť. §. j. ⁊. ff.
depoſiti. l. j. §. ſi te rogauero. ⁊. j. ḋ offi. deleg. prudētiā
d ¶ Cauſis. ſcȝ q2 nō detulerūt appellatiōi: ⁊ q2 indi
gnū ſine licētia pape receperūt: ⁊ q2 citati nō verūt: ⁊
etiā q2 idē ep̄s ſine licētia pape trāſiuit. Cōtra. s̄. e. cō
ſiderauim'. ɔ. j. e. auditis. vbi vtraqȝ caſſať: q2 facte fu
erūt electiōes poſt appellationē: ⁊ p̄ma nō caſſata fa/
cta fuit; ſcḋa. idē debuit h̄ fieri. q2 vtraqȝ poſt appella/
tionē facta fuit. Preterea ⁊ eɔ opponiť eo ip̄o ꝙ p̄mi
poſtulauerūt poſt appellationem ſine alijs: nō fuerūt
ipſi p̄uati ptāte eligēdi: q2 alij potuerūt ɔſentire et re
nūciare appellatiōi. s̄. de poſtu. bone. ij. ⁊ in p̄dict̄ de/
cre. ɔſiderauim'. ⁊. c. auditis. ꝗ ſcḋa electio debuit hic
etiā caſſari: cum p̄ma poſtulatio fuerit nulla ip̄o iure.
Soľ. ꝑ talē poſtulationē factā poſt appellationē nul/
luȝ ius fuit acq̄ſitū vel gr̄a quā petere poſſet: ⁊ poſtu/
lātes poterāt reſilire a tali poſtulatiōe cū nōdū eēt p̄/
ſentata ſuꝑiori. s̄. ḋ poſtu. bone. ⁊ ſic hēbāt adhuc ptā
tem eligēdi: ⁊ poterāt cū alijs eligere ſi voluiſſent: ſed
poſtea cū receperūt eū ſine licētia pape in ɔtēptū ipi'
cū nō poſſent: tūc p̄mo amiſerūt ptātē eligēdi et magꝭ
deliq̄rūt: q̄ȝ ſi indignū ſcienť eligerēt. ⁊ plus eſt ip̄o fa
cto: delinq̄re q̄ȝ ꝟbo: ⁊ plus ē ɔtēnere legē viuā q̄ȝ mor
tuā: vt pȝ ī integra: ⁊ ſic penes illos remāſit ius eligē
di: q̄ȝuis eēnt numero pauciſſimi. s̄. ḋ poſtu. gratū. et
appellationē nō p̄ñt opponere: cū ipſi ɔ appellationē
deliq̄rint et ɔtumaces fuerint: ⁊ ita ex tribꝫ cauſis p̄/
dictis ſe fecerūt indignos: ſȝ ex vna p̄cipue amiſerunt
ptātē eligēdi recipiēdo illū ſine licētia pape: aľs ſi non
recepiſſent illū nō amiſiſſent ptātē eligēdi: vt pȝ ī in/
tegra. Quidā dicere voluerūt ꝙ hec decre. ɔtinet grāȝ
ſȝ forſan hoc dicūt q̄ intelligūt hāc decre. ꝙ hec electio

facta fuiſſet añ𝔮 magūtini recepiſſent. Uuarmatieñ. vel admiſtraſſet: ⁊ ſi hoc fuiſſet qđ nō eſt veꝝ: grãz cõtineret. Ul' dic ex tribꝰ ꝑſūptiōibꝫ. ſ. q: virū paſtorali dignitate ꝑditū: ꝯ formā canonicā nō ſolū eligere: ſed etiā recipe ꝑſūpſerūt. Ber. ¶ Cōreptu. q: poſt 𝔮 ꝓcurator eoꝝ noſtras lr̃as reportauit: qbꝰ mādabaꝝ ꝙ ſi Uuarmatieñ. epus in tpalibꝰ ⁊ ſpūalibꝰ miſtraſſet ipius caſſaret̃ electio: ipſi poſtmodum quaſi electo ſuo. ſicut ex eorū litteris apparet: quibꝰ eῶ electū ſuū nominant. temere paruerūt: ⁊ blaſphemia: q: legatum nr̃m 𝔮tū in eis fuit infamantes eum fuiſſe corruptū pecunia ſūt mētiti. hec lr̃a ē in regiſtro: ⁊ ſic tribꝰ cauſis rediderūt ſe indignos: vnde non debēt audiri. ſ. e. cōſiderauimꝰ. vt ſequit̃ in glo. a ¶ Ad nos: dixit Lau. ꝙ cū ſimul oēs delinquūt eligēdo indignū: tūc tm̄ trāffert̃ ptãs eligēdi ad ſupiorē. Si vo ſecundi poſt electionē prioꝝ ſimilit̃ eligāt indignū: reuertit̃ poteſtas eligendi ad priores: ⁊ facit ꝓ eo qđ dicit in lr̃a parit̃. ⁊ ī. eo. cuz vintoñ. Sz. T. dicit nō eſſe verū: imo ſiue ſimul ſiue ſepatim deliq̄runt: tranſfert̃ ptãs eligēdi ad ſupiorem: ſicut h̄ dicit. Et illud aduerbiū pariter nō notat idētitatē tpis ad peccandū: qđ exigat vt ſimul delinquāt: ſz vitij ſilitudinē: et illa decre. cū Uintonieñ. nō facit ꝓ eo: q: ibi tm̄ vna ps peccauerat eligendo indignū hoīez illegitime natū: ꝓpt̃ qđ ius eligēdi ad alios fuit deuolutū: et illi licet q̊dāmodo deliq̄rūt eligēdo ꝑ impſſionē: nō amiſerūt ius eligēdi: ⁊ tūc ꝑmi ⁊ ſcđi ſimul poſtea dn̄t eligere vt ibi dr: ſz vbi vtraq; ps peccat eligēdo indignū ī electiōe epoꝝ ⁊ eorū ſupioꝝ ſiue eodē tpe ſiue diuerſis peccēt: ſemꝑ trāffert̃ eligēdi poteſtas ad dn̄m papā: vt hec lr̃a dicit: ſic. ī. de ꝯceſ. ꝑbē: q: diuerſitatē. ⁊ nō reuertit̃ ad ꝑmos: ſicut dixit Lau. et eodē mō intellige. ſ. eo. ti. cū in cūctis. § clerici. qđ dz ītelligi ſm iſtā: vt ad papā eligēdi ptãs trāfferat̃: ſecus eſt cū clerici ſūt negligētes in eligēdo q: tūc deuoluit̃ eligēdi ptãs ad ꝓximū ſupiorē. ī. e. ne ꝓ defectu. In electionibꝰ vo inferiorū ꝑlatorū cū eligit̃ vel ꝯfirmat̃ indignꝰ. ſeruari debet qđ dr. ſ. eo. cū in cunctis. § vlti. ⁊ ī. eo. nihil. ſed in caſu negligētie ſeruat̃ quod dicitur. ī. de cōceſ. preben. nulla. exceptis abbatijs vbi dant̃ tres menſes tm̄. vt dicit decre. illa. ne ꝓ defectu. Et ꝙ. c. cū in cūctis. debeat ſic intelligi: ex eo patet ꝙ papa in. c. cū in cūct' § clerici. nō dicit ad quē deuoluat̃ eligēdi poteſtas. vnde debet intelligere: ꝙ ad ipm debet deuolui cū de inferioribꝰ dignitatibus: dixit: ad quos deuoluat̃ ptãs eligēdi: cū eligit̃ vel ꝯfirmat̃ indignus: vt eo. c. § vlti. vt qđ de minoribꝫ ꝯceſſit đ maioribꝰ ꝓhibuiſſe videat̃. Alij dicūt ꝙ ad ꝓximū ſupiorem deuoluit̃ ptãs eligēdi: ⁊ h̄ nō erat ſupior niſi papa. ⁊ idē dicūt in caſu negligētie: vt dicit. c. ne ꝓ defectu.

a diſſent indignos: ad nos de-
b uoluta fuiſſet hac vice, ordinatio eccl'ie Magūtiñ. q̄re dictum archiepm: nūc ſine iuris iniuria potuiſſemꝰ eidē eccleſie ꝑficere ī paſtorē. Sup his vo habito diligenti tractatu: caſſationē poſtulationis facte đ Uuarmatiē. epo ratā habuimꝰ: electionez arepi ꝯfirmātes. Idē clericis ſancte agathe. Sufficit electio ad obtinēdū docere eligentē fuiſſe in q̄ſi poſſeſſione tēpore electionis licet nō ꝓbet ꝙ ꝓprietas iuris eligēdi ad illū ꝑtinet. Ca. XXIIII.

Querelā quã. G. ti. ſancti vitalis ꝑſbr cardi. ꝑ economū eccl'ie vr̃e: cuius idē cardi. eſt gubernator: ꝯ. P. ꝑſbyteꝝ eccl'i ſancti Saluatoris: ſup eccl'ia ipa ꝓpoſuit. C. papa. p. n. nob in mīori officio ꝯſtitutis audiēdā cō-
c miſit. Petebat igr̃ economꝰ ꝑfatū. P. ab eccl'ia Saluatoris (quã ī ꝑiudiciū vr̃e eccleſie ac iniuriā cardi. ꝑdicti occupare ꝑſūpſerat) remoueri: cū ipſa eccl'ia ꝑtineat ad ſctē Agathe eccl'iam pleno iure
d petēs pēſionē. xvj. deñ. papieñ. debitā eccl'ie ſctē Agathe: ⁊ pro eadez eccleſiia: de thermis ſibi reſtitui: de nouo ſubtractam. Predictus vero. P. reſpondebat: ꝙ ipſe nullam iniuriam irrogauerat cardina. nec in preiudiciuz eccleſie vr̃e recepat dictā eccl'iaz: cū hec ad illā nullo iure ꝑtineat: nec aliquā ſibi rddere pēſionē debebat:

b ¶ Hac vice: h̄ iđ dicit: q: q̄ male eligūt nō puniunt̃ niſi ſemel tm̄. ī. e. ti. auditis. Bern.

Querelā. ¶ Primo ponit̃ facti narratio. Scđo cāe diffinitō. ibi: noſ igit̃. Prima ps facit tria: narrat cāe cōmiſſionez. Secundo duplicem actoris petitionez. Tertio rei reſponſionē. Scđa duo facit: nã ꝑmo diffinit ꝑmū articulū cū expꝑſſiōe cāe ⁊ q̄daz determinatione. Scđo diffinit ſcđm articulum cū eadē determiatiōe. Ab.

c ¶ Cōmiſit. ar. ad q̄ſtionem dn̄icalē: ꝙ ſi ille a q̄ appellat̃ efficiat̃ eiuſdē iuriſdictiōis cuiꝰ ē ille ad quē appellat̃: ꝙ nihilominꝰ pōt de cauſa cog̃ſcere. ff. de iudi. ſilis q̄ rome. ar. ꝯ. ff. de iudi. iudiciū. ⁊ l. multū. ⁊ l. iulianus. tn̄ honeſtiꝰ eſt ꝙ cauſaz deleget: imo videt̃ ꝙ teneat̃ cām illā delegare. ff. de iu. om. iudi. l. ꝑtor.
d ¶ Petens: ⁊ ita patet ꝙ due actiōes ſimul ꝓponi poſſunt in eodez libello. ī. de capel. mo. dilectus. ⁊ ī. de cauſa poſ. cum eccleſia: ⁊. c. ſequē. ⁊ ff. fami. hercīſ. heredes § de pluribus. ff. de ac. emp. ⁊ ven. nō eſt nouū. ⁊ l. ſequē. Sed videt̃ ꝙ iſte economus nō fuiſſet audiendus: quia videbat̃ contrariꝰ in ſua petitione. petebat eῶ illuz Petrum remoueri ab eccleſia ab eodem petens penſionē ſibi reſtitui: iſta duo contraria videntur. ꝙ remoueat̃ et penſionē ſoluat. ſi. eῶ condēnaret̃ vt remoueret̃ de eccleſia qualiter condemnaret̃ ad penſionem preſtandam. Sic eῶ cōdemnaret̃ qui non eſt prelatus. vnde ſententia illa non preiudicat eccleſie. ſed contraria petens non auditur. ī. de appel. ſollicitudinem: et. xxiij. q. vij. ꝙ autem. lxxiiij. diſt. geſta. C. de mune. pa. profeſſio tua. lib. x. ī. de iudi. examinata. Dico ꝙ illa non obſtant. licet eῶ petat̃ remoueri interim: tamen tan𝔮 legitimus adminiſtrator eſt habendus. viij. q. iiij. nōne. et accuſato reo poteſt ſolui quod debetur ei. ff. de ſolu. reo et econuerſo a reo accuſato poteſt peti quod dz. ff. eo. ſz nec illđ: ⁊ ſi tibi legatꝰ ſit vſufructꝰ tributa ꝑſtare debes. ff. de vſufruc. vſufructu relicto. ⁊ l. ſi pēdētes § vl. ⁊ q: iſte ſic agebat. ⁊c̃. ff. ad macedo. l. iij. ⁊ ī. đ offi. dele. corā. ⁊ ſi remoueret̃ nihilominꝰ ꝯdēnaret̃ ad ſolutionē pēſiōis noīe eccl'ie: ⁊ teneret talis ꝯdēnatio. nã ſicut ꝯdēnat̃ ſuo noīe: ita poſſet ꝯdēnari noīe eccleſie: ar. xvj. q. iij. volumꝰ. ⁊ ī. vt lite pen. q̄ſi ꝑ totū.

sed ipſe per electionez popu/
a li: ad quē de antiqua conſue
ſuetudine ptinet electio: ad
cardi. ſancte Suſanne: cui
eadem eccleſia tanq̄ capella
ſuo titulo in ſpūalib⁹ ē ſub/
iecta: canonice fuerat inſtitu
tus: ꝛ ꝑ. ¶ Nos igitur rati/
onib⁹ vtriuſq; ptis auditis:
b dictū. P. ab impetitiōe eco/
nomi veſtri: ſup electione ac
inſtitutione de ſe facta in ec/
cleſia ſancti ſaluatoris abſol
uimus: ꝛ ſup his p̄fato eco/
nomo ſilentiū duxim⁹ impo/
nendum: cū nobis ɔſtiterit:
ꝙ popolus i quaſi poſſeſſiōe
p̄ſentandi clericū exiſtebat:
qū ipm p̄ſbyterū ad illā ele/
git: ꝛ eccl'ia eadez ſpectat ad
ti. ſancte Suſanne in ſpūali/
bus pleno iure ſalua q̄ſtione
c ſup iure patronat⁹ inter ec/
cleſiā veſtrā ꝛ populū ſepedi
cte eccleſie ſancti Saluato/
ris. Quia vo fuit liquide cō
probatum: ꝙ pēſio. xvj. deñ.
papieñ. monete: fuerit cleri/
cis eccleſie vr̄e pro eccleſia
ſancti Saluatoris de ther/
d mis annuatim p multa tēpo
ra perſoluta: ſed denuo ſub/
e tracta: vos eūdē ſtatū perci/
piendi huiuſmodi: de eccle/
ſia ſancti Saluatoris d ther/
mis: eccleſiā veſtrā decerni/
mus reducēdam: ꝛ ad ſoluti
onē pēſionis ſubtracte ɔdē/
nam⁹ p̄ſbyteꝝ aūdictū: ſalua
q̄ſtiōe ꝓprietis int eccleſias
memoratas. Idem.

Eligentes ſciēter indignum p̄uati ſūt ptāte eligēdi in electiōe que primo occurrit faciēda. Ca. XXV.

f Cum Vintoñ. eccleſia

a ¶ Conſuetudine: que ꝓuenit ex iurepatronatus: q̄ dat ius eligēdi. ꝑ. de cauſa poſ. cū eccleſia. ꝛ. ꝑ de his que fiūt a prela. ſine cōſen. ca. ea noſcit. b ¶ Economi veſtri: videt ergo ꝙ cōcipiēda ſunt verba ſentē/tie in pſona ꝓcuratoris vł ſyndici nō princip alis pſo ne. ꝑ. de cenſi. oli. ꝛ. ꝑ. de capel. mo. dilect⁹. C. d ſen. ꝛ interlo. l. j. ff. de nego. geſt. li/berto. §. vlti. Si em̄ dn̄s deberet cōdēnari: quare ꝑ ꝓcurator caue ret de iudicato ſoluendo. Arg. contra. ꝑ. de pba. licet. ſed ibi ɔdē nat cōmune fa/uentie in pſonā ꝓcuratoris: qa i eo datur actio iudicati. ff. de re iudi. ſi ſe non ob tulerit: ꝛ ideo ne ceſſarius domi/nus. ſcʒ cōmune fauentie cōdem/nat. Vel dicas in ſpūalib⁹ cau/ſis in pſona dn̄i debeat fieri ɔdē natio in cauſis matrimonialib⁹ ꝛ criminalibus. ꝑ. de ꝓcu. tue fra ternitatis. Ar. C. de iureiur. l. vlti. ſed dn̄s: P. dixit: ꝙ tunc ꝓcurator eſt ɔdemnādus: qū dn̄s nūq̄ cōparuit in iudicio: quia dn̄s litis factus eſt: alioquin dn̄s cōdēnabit et nō ꝓcurator. C. de ſentē. ꝛ interlocu. om. iudi. l. j. quia tūc non fuit ꝓcurator dn̄s litis: qū poſt litē cōteſtatā dat ꝓcurator. ꝛ arg. ad hoc. ff. de his qui no. infa. fur/ti. §. ſiqs dn̄s Jo. B. ꝛ. L. dicūt: ꝙ ſiue ab īitio ſiue ex poſt facto ꝓcurator interuenit in perſonā procurato/ris formāda eſt ſentētia. C. de ꝓcu. nihil arbitramur. et. ff. de nego. geſt. liberto. §. vlti. et. ff. de ꝓcura. qui ꝓ prio. in prin. ꝛ. l. licet in popularib⁹. in fi. Vt aūt non incidas in aliquod periculū vel dubiū: formare debes ſententiā in perſonaz vtriuſq;. ſ. dn̄i et ꝓcuratoris ſui ſic talem ꝓcuratorē talis: ꝛ ipſum dn̄m condemno vel abſoluo. et ita ſaluabis vtrāq; opinionē. ꝛ ita ſeruat: ar. ꝑ. de fide inſtru. c. inter dilectos in fi.

c ¶ Sup iure: Sed nōne petitoriū ꝛ poſſeſſoriū de/ducta ſunt in iudiciū: quare ergo nō fit condēnatio ſu per iure patronat⁹? ita videt in verbis illis vbi rn̄ſuʒ fuit cū hec capella ad illā nullo iure ptineat ꝛc. ſi. ꝑ. de cauſa poſ. cum eccleſia. ꝛ. c. ſe. ꝛ. c. cum dilectus. ſʒ hoc hodie ita eſt: quia populus non fuit iu iudicio. ꝛ ea q̄ ſunt inter preſbyterum facta: et cardinalem ſancti vi/talis non preiudicāt populo: quia res inter alios ꝛc. ꝑ. de fide inſtru. inter dilectos. ff. de re iudi. ſepe. et. ꝑ. de re iudi. ca. cum ſuper controuerſia. et. c. penul. Et eſt notabile quod hic dicit: vt ſi electus impugnetur ꝙ ſit electus a nō domino: ſufficit ei probare ꝙ eligēs erat in quaſi poſſeſſione eligendi: licet alter obtineat poſtmodū in petitorio. ꝑ. de iurepa. conſultationibus. et. c. cum ꝓpter diſcordias. vnde inſtitutus ad repſentationē ppl'i nō pdet eccleſiā: ſed ſi altera eccleſia euin/cat: poſtea ius patronat⁹ dʒ ab ea iterū p̄ſentari: vt ꝑ hoc ſit in quaſi poſſeſſione iuris ſui. ſ. patronat⁹. ꝑ. d iu repa. ſi vero. et. c. cū propter diſcordias. B.

d ¶ Tempora. ꝑ. de cēſi. ꝓuenit. ɔtra. ſed illud in peti torio: hoc in poſ ſeſſorio.

e ¶ Statum: ꝛ de iure: qꝛ ɔdu/ctor lite pēdēte dʒ ſoluere pēſio/nē. xvj. q. iij. vo lum⁹. et. ꝑ. vt lite pendēte. q̄ſi per totū. ꝛ. C. locati. ſiqʒ ɔductiōis. ar. ꝑ. C. d agri. ꝛ cenſi. litib⁹. li. x. vbi dr: ꝙ cū lite pēdēte colon⁹ de negat dn̄o poſſeſ ſionē: niſi diuti⁹ eā ſoluiſſet: ſʒ ibi dn̄s agebat peti torio ꝛ nō poſſeſ ſorio: vel ibi no/lebat colon⁹ r̄ſti tuere p̄ſionē: qꝛ dicebat ꝙ ille ñ erat dn̄s q ab ii/tio dederat ei rē et tūc ſeq̄ſtratio fit: niſi lōgo tpe ſoluiſſet: vt ibi dʒ ꝛ ē ſpāle

Cum vin. ¶ Diuidit pnci/palit in treſ partes: quia in p̄ma ponit vota eligētiuʒ diuiſa: et allegationes vnius partis. In ſecunda ibi: illi vero. ponit allegationes alterius partis. In tertia ſibi: nos igitur. ponit ſententiā. Abbas. Sicu.

f ¶ Cum vintoñ. Caſus. vacante eccleſia vintoñ. ar/chidiaconus cū ſuis ſequacib⁹ elegit ſalubrieñ. decanū illegitime natū ſciēter. prior et cōplices ſui elegerūt p̄/centorem lincoñ. Pro iſtis duab⁹ electiōib⁹ ptes iue/runt ad curiam Papa auditis ꝓbationibus vtriuſq; electionis: inuenit vtrāq; electionē cōtra formā cano/nicam attentataz. prima electio archidiaconi de ſalu/brieñ. decano per inordinatā p̄ſumptionē facte fuit de hoie. ſ. illegitime nato. Scōa de p̄centore lincoñ. per violentā impſſionē. vnde papa habito fratrum cōſilio vtrāq; caſſauit. poſtea ho aliquot dieb⁹ elapſis ps illa que p̄centorē elegerat: ad dominū papā accedens qo/dam exhibuit inſtrumetum ſignatū cum ſigillo conuē/tus: in quo continebat ꝙ vintonieñ. conuentus vices ſuas cōmiſerat priori et quibuſdam fratribus ſup ele/ctione facienda in p̄ſentia dn̄i pape. vnde petebat pri/or et ſui licentiā eligēdi. papa illud inſtrumentum fe/cit exhiberi alteri parti quod ab oībus extitit appro/batum. papa queſiuit ab illo priore ꝛ ſocijs vtrum vel lent admittere alios ad electionem celebrandaʒ: ꝛ ipſi reſpōderūt ꝙ ſaluis exceptionib⁹: quas ɔtra illos ha/bebāt admittere volebāt. Et ſic preſtatōe p̄miſſa oēs ſimul in cōi fuerūt ad tractādū de electiōe. ſʒ nō potu e runt concordare de alia perſona eligenda cōmuniter. et ſic infecto negocio habuerunt recurſum ad papam: et illi qui precentorē elegerunt dicebant illos qui ſalu brieñ. decanū elegerāt: iure eligēdi ipo iure p̄uatos: qꝛ

paſtoꝛe vacaret: archidia. cũ ſuis fautoꝛibꝰ Salubꝛiẽ. decanũ: pꝛioꝛ vero ⁊ cõplices eiꝰ p̃centoꝛẽ Lincoñ. in ep̃m elegerũt: ⁊. j. Licet igiẗ oẽs in a cõi de faciẽda electiõe tracta b uerũt: qꝛ tñ nequerũt eẽ ꝯcoꝛdes: infecto negocio ad nos habuere recurſũ: ⁊ hi q̃dẽ q̃ p̃cẽtoꝛẽ elegerãt: aſſerebãt ꝙ illi q̃ decanũ elegerãt eligendi erant ptãte pꝛiuati: ꝓ illa maxime cauſa: ꝙ hoĩem non c legitime natũ ſcienter eligere p̃ſumpſerunt. vnde ẜm la/ teranẽ. conciliũ: ⁊ elegendi hac vice ꝑdiderant ptãtem: ꝑ triẽniũ eccl'iaſticis benefi/ cijs carere debebant. Illi v̄o taliẗ rñdebãt: licꝫ is quẽ elegerãt: fuiſſꝫ minꝰ legitime natꝰ: ꝑ grãꝫ tñ apo. ſe. legiti d mari ꝓmeruit: ⁊ h̃ aſſerebãt ſe legitĩe ꝓbaturos. Nos e igiẗ attendentes: quod iſti f poſt pꝛimã electionẽ admiſe/ g rant illos ad celebꝛandã ſecundã: ⁊ ꝙ decretum cõcilij memoꝛati: decreuit huiuſmodi pꝛeſũptoꝛes vna vice dũtaxat elegẽdi poteſtate p̃uatos quoniã electio quã coꝛã h nobis celebꝛare volebãt: nõ i iam ſecũda ſed tertia cõcurrebat: eligendos illos cenſu k imus admittendos.

hoĩem illegitime natũ ſcienẗ elegerãt. vñ ẜm cõciliũ lateraũ. eligẽdi ptãtẽ ꝑdiderãt: et bñficijs eccleſiaſticis ꝑ triẽniũ carere debebãt: petẽtes a papa vt ſuꝑ hoc interloqui dignareẗ. Alij v̄o rñderũt ꝙ illa decanꝰ ſalubꝛieñ. per apo. ſe. legitimari ꝓmeruit. Dñs papa ſuper hoc ꝯſiderãs ꝙ pꝛioꝛ ⁊ ſui poſt p̃mã electionẽ ſuaꝫ admiſerãt alios ad celebꝛãdã ſecũdã. ⁊ lateraũ. cõciliũ vna vice tm̃ punit hmõi p̃ſumptoꝛes inẗloquẽdo: ꝓnũciauit illos eẽ admittẽdos: qꝛ electio quã mõ facere volebãt: nõ iã ſcđa erat. ſꝫ potius tertia ꝯcurrebat. a ¶ Tractauerũt: poſt illas duas caſſatas. b ¶ Cõcoꝛdes: de perſona ſumẽda: concoꝛdes tñ erãt ḋ electione faciẽda: vt poſtea ſeq̃tur. c ¶ Scienẗ: qm̃ ſi ignoꝛãter tũc nõ ſunt pꝛiuati: vt. ſ. e. innotuit. Berñ. d ¶ Pꝛomeruit: hec fuiſſet bona allegatio ſi eã ꝓbaſſent. e ¶ Quod iſti ſcꝫ pꝛioꝛ ⁊ cõplices eiꝰ: q̃ nõ peccauerũt eligẽdo p̃centoꝛem. f ¶ Admiſerant: nõ. ꝙ ſemel appꝛobatũ ẽ repꝛobare nõ pñt. ff. de nego. geſt. pompõiꝰ. ff. de adulte. ſi vxoꝛ. ⁊. viij. q. ij. dilectiſſimi. ſ. e. cũ inẗ canonicos. ⁊. xxxij. q. v. hoꝛrẽdus: ⁊ ſic illos admittẽdo ſibi p̃iudicauerũt: ⁊ ius ſuũ amiſerũt: quo poterant illos repellere ea vice: et ſic ꝓteſtatio ſua nõ ꝓfuit ꝯ̃riũ faciẽdo. ſic. ſ. de ꝯſti. cũ M. ferra. p̃terea. q̃re eos admiſerũt: cũ eẽnt ſuſpẽſi ip̃o facto auc̃te ꝯcilij lateraũ. ſ. e. ti. cũ in cũctis. cũ ſi elegiſſent coꝝ electio debuit caſſari. ſ. de cõſue. cũ dilectꝰ. ⁊. j. de cle. excõ. mi. poſtulaſti. Dicas ꝙ illi q̃ eligũt indignũ p̃uati ſũt quãtũ ad alios q̃ nõ peccauerũt: ſꝫ quãtũ ad ſe nõ ẽ ptãs eligẽdi ligata: q̃n bñ poſſint eligere: ſi ab alijs admittanẗ: ſicut ptãs celebꝛãdi ĩ clerico ꝑegrino nõ ẽ ligata quãtũ ad ſe ſꝫ q̃tũ ad alioſ: qꝛ celebꝛaret ſi ꝑmitterreẗ. j. ḋ cle. pe. tue. ſic ĩ monacho q̃ publice celebꝛare ñ p̃t: tñ nõ ẽ ſuſpẽſus: qꝛ ſi ĩuitareẗ a pp̄lo: ⁊ ꝑmittereẗ ab ep̃o poſſet iꝑ celebꝛare. xvj. q. j. §. ecce in h̃. Et licet iſti ſint ſuſpẽſi bñficio: nõ impediunẗ eligere: qꝛ talis ſuſpẽſio non repellit eos ab electiõe: nec etiã a diuinis officijs: vñ oĩa negocia tã ſp̃ũalia q̃ꝫ tp̄alia pñt exercere: ⁊ tp̄e talis ſuſpẽſiõis deberẽt etiã officiare: qꝛ in penã talis ſuſpẽſio introducta eſt: tñ modicã ſuſtẽtationẽ debẽt tũc habere: ne ex toto egeãt. g ¶ Illos: ſcꝫ q̃ elegerãt decanũ nõ legitime natũ. h ¶ Celebꝛare: cũ haberẽt mãdatũ a cap̄lo: vt dixi in caſu ẜm qḋ ptꝫ in integra: alias nõ poſſent eligere. ſ. e. ti. ĩnotuit i ¶ Cõcurrebat: ſꝫ quo reſpectu dꝛ tertia: p̃ot dici ꝙ pꝛima electio fuit illa decani nõ legitime nati: ſcđa fuit p̃cẽtoꝛis q̃ nõ ĩpediebaẗ ꝑ p̃mã cũ illi q̃ elegerãt decanũ eẽnt eligẽdi ptãte p̃uati: ita ꝙ nõ poterãt obijcere aliq̃d ꝯtra ſecũdã in quo tm̃ puniunẗ: qꝛ in p̃ma q̃ faciẽda occurrit poſt illã in qua delinquũt pꝛiuati ſunt tm̃ ptãte eligendi ⁊ nõ in tertia. ſed ſcđa fuit hic caſſata: ⁊ ita ius eligẽdi deuolutũ fuit ad oẽs: vnde mõ tertia concurrebat faciẽda: a q̃ illi nõ repellebanẗ: ĩmo admittebanẗ: auc̃te p̃dicti canonis: ⁊ iſte videẗ bonꝰ intellectꝰ: ⁊ ſic ex duabꝰ cauſis iſti q̃ p̃mo peccauerũt debebãt admitti: ex eo ꝙ iſta tertia ꝯcurrebat vt dictũ eſt: ⁊ ex eo ꝙ alij admiſerant illos ad tractandũ de electione: ex eo. n. ſolo admitterenẗ ad ſecũdũ: in q̃ non deberẽt admitti qꝛ poſtq̃ꝫ res iã nõ ẽ integra: nõ pñt illos repellere. j. e. in cauſis. ⁊ res de facili ad ſuam naturã reuertiẗ. ff. de pac. ſi vnꝰ. §. ꝙ ſi nõ totuꝫ. ⁊. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. penul. ⁊ etiã ſi non admiſiſſent illos: debebant nihilo minus admitti: ⁊ ſic vtroq̃ꝫ caſu debẽt admitti. Et hoc ſatis colligiẗ ex l̃ra. Sed obuiat huic intellectui littera iſta. Iſti poſt pꝛimã admiſerant illos ad celebꝛãdum ſcđam: ſed hoc exponiẗ in fi. Alij volũt dicere: p̃ma: diciẗ electio p̃centoꝛis que fuit caſſata: ſecũda electio appellaẗ tractatꝰ in quo fuerũt admiſſi: ⁊ ꝓ vna electiõe reputaẗ: qꝛ ſi nõ admiſiſſent illos: poterãt ſoli ꝓcedere ad electionẽ: ⁊ ꝓ iſtis facit opti. qḋ dicit ĩ l̃ra: iſti poſt p̃mã admiſerãt illos ad celebꝛãdũ ſcđaꝫ ⁊ eꝯ: ⁊ ita ĩtellexit. t. ⁊ bñ ꝯcoꝛdat l̃re: ⁊ dicebat. t. ꝙ electio decani et electio p̃cẽtoꝛis reputabãẗ ꝓ vna electione: qꝛ ſimul facta fuerũt vt dicebat: ſed hoc eſt falſum: ĩmo in diuerſis tp̄ibꝰ facte fuerunt: vt patet in integra: ſcđm ꝙ diciẗ in caſu: et electio decani appellaẗ p̃ma: ⁊ electio p̃cẽtoꝛis fuit ſcđa: ⁊ hec q̃ modo ĩminet faciẽda: diciẗ tertia reſpectu illarũ: ⁊ qḋ diciẗ iſti poſt p̃mã. i. poſt ſecũdã q̃ diciẗ pꝛima reſpectu iſtiꝰ que ĩminet faciẽda: ⁊ quia alia nulla fuit: ⁊ qḋ nullum eſt: nec pꝛimũ nec ſcđm dici p̃ot: etiã verum eſt: ꝙ poſt p̃mã de decano que im veritate fuit admiſerũt illos: ſed nõ ad ſecundã factã de p̃centoꝛe: ⁊ qḋ dicit ad celebꝛandã ſcđam. ſ. reſpectu ſue qua caſſata fuit: ⁊ qḋ dicit tertia ꝯcurrebat: ⁊ vere tertia reſpectu duaꝝ que caſſate fuerũt: ⁊ ſic pꝛioꝛ intellectꝰ potioꝛ videẗ. Ber. k ¶ Admittẽdos: ar. cõtra. j. de offi. dele. cũ ſuꝑ abbatia. vbi iudex qui pꝛiuatꝰ erat iuriſdi. nõ potuit poſtea aſſociari ad iudicãdũ: alia ratio eſt in iudicibus. vbi em̃ nõ p̃ot vnus ꝓcedere cum alio: qui iuriſditionem nõ habet: nec poteſtis qui habet iuriſdictionẽ ei dare iuriſdictionẽ: vel eũc ſibi aſſociare: quin iaꝫ ex toto deſijt eſſe iudex: ⁊ ſi hoc faceret a nõ ſuo iudice diceretur factum: ⁊ ideo quicquid ſimul faciũt non tenet cõfitendo: per cõſequens ſe nõ poſſe ꝓcedere ſolum: et ita ille qui habebat iuriſdictionẽ perdit illam: vt dicit illa decre. cũ ſuꝑ. In eligentibus ſecus eſt: q̃a licet illi qui poſſunt eligere admittant illos qui pꝛiuati erant per culpã ſuam: non perdunt ipſi ius eligendi: qꝛ poſſunt renũciari iuri ſuo: nec illi ſunt pꝛiuati perpetuo:

ſed vna vice tm̄: vnde poſſunt parcere illis ſi volunt: ſed in iudicibus non eſt ita. Berñ.

Per inquiſitionē. ¶ Primo ponit cōfeſſionez ꝑpoſiti ex qua īfert. Secūdo ipi⁹ indignā ꝓmotionez: ibi. cum igit. Tertio mādat ipm̄ amoueri: ibi. quo circa. Ab.

a ¶ Epiſcopatus: cuz agit de ſtatu eccleſie: recipiunt teſtes tam ↄtra prelatum q̄ꝫ cōtra omnes ꝗ eccleſia. ꝭ. de accu. qualiter ⁊ quando. etiaz lite non conteſtata: ſi per ↄtumaciaz ſe abſentāt. ꝭ. vt lite nō conteſta. quoniā frequēter. §. ſunt ⁊ alij: ſed cōſpiratores cōtra illuz cōtra quē cōſpirauerāt: admittendi nō ſunt: ſꝫ ſuper ſtatu eccleſie admittunt. ꝭ. de re iudi. cuz. i. ⁊. a. b ¶ Amicos: ſecus ſi inimici fuiſſent. ꝭ. ꝺ ſymo. ſicut. c ¶ Colloquiū hoc ſufficeret ad ipi⁹ remotionez. xl. di. multi. ⁊ de ſiderātib⁹ epat⁹ eſt auferendus. viij. q. j. ī ſcꝑtur. d ¶ Sollicitaſſe: et hec idē nocere debuit. j. q. vj. ſicut is ꝗ. et C. de epiſ ⁊ cler. ſi quēq̄ꝫ. ⁊ ħ ipo ſuſpect⁹ eſt: ꝙ ſe ingerit. ff. de ꝓcu. ꝗ oīa. ⁊ ꝑces hmōi īportune īducere videntur ſymoniā. ꝭ. q. j. ſūt nōnulli: ⁊. c. ordinatiōes. e ¶ Recognouit: tal' recognitio ſiue cōfeſſio: licet fieret extra ius ꝑiudicat ↄfitēti: maxime ſi publice fiat: arg. de exceſ. ꝑla. quā ſit graue. ⁊ ar. xxij. q. v. hoc videtur. et recognitio debiti ꝑſcriptionē interrumpit. C. de ꝑſcrip. xxx. an. cuz notiſſimi. §. ſed ⁊ ſiquis debitori. ⁊ in alio caſu. iij. q. ix. §. ſed ſi debitū ſcꝑtum ſit. f ¶ Detinebat: ⁊ male. dilapidabat em̄. argu. ꝙ ſicut non ſuo ita nec alieno nomine hoc facere debuit. xlvj. di. ſicut nō ſuo. g ¶ Talez: ſcꝫ ſymoniacū ⁊ ambitioſuz: vt patet in litera. h ¶ Sciēter: q₂ audiuit ab ipſo ⁊ ſciuit ꝺ ſollicitatiōe precū: vt dictū ē: ⁊ illud dicimur ſcire qꝺ ab alijs audiuim⁹: vt dicit. xxij. q. v. hoc videt. vt dictum eſt. i ¶ Se indignuz: ad minus per triennium. ꝯ. eo. cum in cunctis. ꝯ. ca. xxi. imo perpetuo preteritis beneficijs priuari debet: vt dixit Innocen.

Idem abbati ciſtercieñ. R. ⁊ P. monachis montis frigidi. Eligens ſciēter indignum in epiſcopū eſt ob hoc ſuſpēſus a beneficijs eccleſie per triēnium: nec poteſt interim ad dignitatez illius eligi vel aſſumi. Ca. XXVI.

Per inquiſitionē quā ꝺ mādato noſtro feciſtis: a ſup ſtatu epiſcopat⁹ et epiſcopi Tholoſañ. ꝑſpicaciter itelleximus: ꝙ Maſcaron cācellarius iurat⁹ aſſeruit ſe ſciuiſſe ꝑ certo. R. oli Tholoſaneñ. b epiſcopū: ⁊ amicos ipi⁹ ante c ſuam electionē habuiſſe colloquium cū quibuſdā canonicis noīatim exꝓſſis: eoſq̄ꝫ d ſollicitaſſe ꝑcib⁹: vt ipm̄ eligerēt in epiſcopū: ſeq̄ꝫ vidiſſe pariter ⁊ audiuiſſe: qñ ꝑdi e ctus eps recognouit in quorundam canonicoꝝ preſentia: ſe canonicis illis: ꝗ aduerſati fuerāt ſue ꝑme electioni iuraſſe: credens pro certo ꝙ iuramentum illud illicitum fuit ⁊ preſtitum: vt idē R. eligeretur ex pacto ꝙ ipemet poſt electionē ipi⁹ caſſataz: epiſcopalē eius nomine f detinebat: recipies quoſdaz reddit⁹ et ꝓuentus quos de ipſius conſciētia ⁊ cōſenſu in eiuſdem negocijs expē g debat. Cum igit talem ſcien h ter in epiſcopum eligēdo (ſicut ipſe ſuo iuramēto firmauit) eccl'iaſticis bñficijs red i diderit ſe indignum: graue gerim⁹ ⁊ moleſtū: ꝙ Tholoſañ. prepoſito in epiſcopum conuentarum electo: idem Maſcaron in prepoſitū dicitur ſubſtitutus. ¶ Quo circa mandamus: quaten⁹ eundem ab officio ꝑpoſiture penitus amouētes: faciatis virum idoneū ad officiuz illud aſſumi.

Idem priori ſancti frigidani. S. et S. canoni. Lucañ. Si nō ꝓfeſſus eligit ad regimen eccl'ie regularis: caſſat electio. Ca. XXVII.

Cum cauſam que inter Bonuz preſbyterum et Brunum canonicum ſancti Petri lucañ. vertit: ſup eo ꝙ dictus preſbyter Bonus: a maiori parte canonicorum eiuſdem eccleſie: ꝑdicto. B. ⁊ quodam alio contradicentibes: in priorez (ſicut dicit) eſt electus. olim vobis duximus cōmittendā: ⁊ c̄. Quāuis autem multi priores continue vnus poſt alium in ip k ſa eccleſia per multa ⁊ longa tpa fuerint nō ꝓfeſſi: quia tñ

iiij. ſi criminalit ↄtra eū ageret. ⁊ inducit ad hōc. ꝭ. de ↄfeſ. cum ſuper. ſed ille plus peccauit q̄ꝫ iſte. vnde nō ꝓbat cum dicit de iſto: ⁊ ideo ꝓpter hmōi ſuſpenſionē ꝓmoueri non debuit ad honores. ꝯ. de cōſue. cum dilectus. ⁊. ꝭ. de eta. ⁊ quali. cū bone. q₂ vilibus ꝑſonis nō ſunt concedendi honores. ꝭ. de exceſ. prela. iter dileces. ⁊. C. de dignitati. neq̄ꝫ famoſis. lib. xij. et C. ꝺ infa. l. vna. li. x. ⁊. lxxxj. diſ. tanti daniel. ꝭ. de accuſa. omnipotens. ꝭ. de teſti. teſtimonium. C. ꝺ procu. reum. ff. de mu. et hono. reuſ. §. eū ↄ quē. et ideo iſte maſcaron tanq̄ꝫ indignus debet remoueri: qui fuit conſcius ſymonie: et ſymoniacum ſcienter elegit: et ideo beneficijs eccleſiaſticis ſe reddidit īdignū: vt hic dicit: ſed quare punit⁹ fuit iſte maſcaron. nā teſtis fuit: et ideo ↄ. ꝭ. ꝺ ordi. cogni. cū dilectus. in fi. et ꝭ. de excep. deniq̄ꝫ. ff. qui po. in pig. ha. claudi⁹. et. ꝭ. de fi. inſtru. inter dilectos. ꝭ. de re iudi. cuz ſuper cōtrouerſia. ⁊. C. res īter alios ac. per totuz. Sol. res iſta nō fuit acta int alios: imo inquiſitio facta fuit taz in capite q̄ꝫ ī membris: vt dixi: et contra eum ⁊ alios. vnde ſi confeſſus fuit cōtra ſe in iure: ei preiudicare debuit. ⁊ confeſſus in iure pro iudicato habetur. ꝭ. ꝺ confeſ. cū ſup. Si aliquis inducatur teſtis in cauſa alterius: ⁊ in modū exceptionis probet crimen teſtis nō punitur: niſi quia a teſtimonio repellit: nec infamiā incurrit: et ſic loquuntur contraria proxime ſignata. Et nō. per hanc decreta. ꝙ ſuſpenſus a beneficio eligi non poteſt ad beneficium vel ad dignitatem. dum manet in ſuſpenſione: ſicut nec ſuſpenſus ab officio. ꝯ. de cōſue. cum dilectus. et qui nō ſeruauit interdictum. ꝯ. de poſtu. ad hec. et. ꝭ. de exceſ. pre. ca. vlti.

Cum cauſam. k ¶ Per multa ⁊ lōga. Cōſuetudo in hoc nō iuuat. ꝯ. ↄſue. ad nr̄az. ⁊. c. cū inter vos. q₂ qꝺ nō ſit factū: ſed faciēdū ↄſiderādū ē. ff. de offi. ꝑſi. ſꝫ licet. ⁊. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. penul. et. xciij.

di. legim⁹. ⁊ negligentia epi. hoc accidit. ī de teſta. qꝛ ingrediētibus. ⁊ diſpar ꝓfeſſio in eccleſia eſſe non dꝫ. vi. q. j. p̄ſbros. ⁊ q. vj. in noua. a ¶ Dubitatis: ſimile. ſ. de reſcrip. cū ꝯtingat. b ¶ Aſino. i. hoies diuerſe ꝓfeſſiōis ī vno officio nō ſociabis. ſic exponitᷣ xvj. q. vij. in noua actione. c ¶ Irritetꝭ: ⁊ merito: qꝛ ꝯ ius cōe facta ē. xviij q. ij. abbatē. et c. ꝗꝫ ſit. ⁊ ꝯ iſtō ius cōe nō p̄ſcribitᷣ vllo tp̄e: vt ħ dicit. ꝗuis ꝑ multa ⁊ lōga tp̄a ⁊c̄ ⁊ ſilem caſuꝫ habes. ī. eo. ti. cū in magiſtrū.

e. cū nob̄ oliꝫ. ⁊ ī. e. eccl̄ia vr̄a. k ¶ Uocatos: p̄ſumitᷣ q̄s nō vocat⁹: niſi ħ ꝓbetᷣ: vt ħ ptꝫ. ⁊. iiij. q. v. quiſq̄s. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. ar. ꝯ. ſ. e. bone. verſus fi. qꝛ nūcio creditᷣ: an aliq̄s ſit vocat⁹. ff. ꝺ re. e. q̄ ſub tu. vel cu. magis. §. illud. ī. ꝺ appel. cū parati. Dico ꝙ ſiq̄s negat ſe fuiſſe vocatū aduerſario incūbit ꝓbatō: vt ħ inuitur: ⁊ ī. de ꝓba. qm̄ ꝯ. de ħ dictū ē. ſ. e. bone.

Quod ſi. ¶ Diuiditᷣ hec decre. p̄ncipalitᷣ ī tres ptes. Secūda ibi: ī. §. ſuꝑ eo. Tertia ibi: in ver. Quod aūt. ¶ Hec p̄ma ꝑs p̄mo ponit tria q̄ obijciebantᷣ ꝯ formā electiōis: ⁊ ꝑtinet ad p̄mā partē textꝰ. Potes colligere modū ponendi caſum lr̄alē: nā facta electiōe ꝺ q̄dā ꝓmouēdo in ep̄m ī eccleſia armachana ſecuta illi⁹ cōfirmatiōe ⁊ ꝯſecratiōe iſtabāt aliq̄ vt iſte archiep̄us deberet deijci: ad cuius deiectiōeꝫ allegabāt tria ꝯ ꝑſonā. papa auditis allegatiōib⁹ vtriuſꝗ ptꝭ decreuit ⁊ mandauit vt ī lr̄a ꝯtinetᷣ. Ab.

prefatus p̄ſbyter. B. non eſt ꝓfeſſus obſuātiā regularē: a dubitatis ⁊ merito nobis ꝓcedere incōſultis: qꝛ igitᷣ nō debem⁹ attendere ſolūmodo quid factū ſit: ſed poti⁹ quid ſit faciēdū. ¶ Con. v. t. re. ꝙ cū ſm̄ legem diuinā: nō ſit in b boue arandum et aſino: nec quiſꝗ debeat veſtē induere c de lana linoꝗ contextā: irritetis electionem p̄dictā: ⁊ cōpellatis prefatum p̄ſbyterū alioſꝗ clericos nō ꝓfeſſos: vt vel beati Augu. regulam in eadem eccleſia conſtitutā profiteantᷣ ⁊ ſeruent: aut ipſam eccleſiā oīno dimittant.

Idem. J. ti. ſancti Stephani in celio monte preſbytero cardi. apo. ſe. lega.

Nominatio vel appellatio eius cuius non intereſt electionē nō impedit: ſed ſi vocandus contēnitur eo proſequente contēptum: caſſatur electio etiam confirmata: et poteſt pro ſe: niſi conſenſerit electioni quod poteſt etiam ex poſt facto. h. d. vſꝗ. §. ſuper eo. Ca. XXVIII.

Quod ſicut ex litteris tuis: ⁊ ī. Uerum cum ex prima electione que facta eſt de tribus: dicenda videtᷣ o potius nominatio: nihil iuris acquiſitū fuerit noīatis: licite procedi potuit ad electionem regularitᷣ celebrandam: p̄ſertim in eccleſia Are machana: cum iuxta cōſtitutiones canonicas: ſi fieri poteſt in cathedrali eccleſia electio debeat celebrari: nec appellatio interpoſita electionē f illam potuit impedire: cū in ea nihil attētatū fuerit: in p̄iudiciū regie dignitatis: qꝛ non ſimplex nominatio: ſed ſolēnis electio debet p̄ncipi p̄ſentari: vt poſtulationi p̄ſtet aſſenſū: ⁊ ſi ſecus aliq̄n ꝑ vſurpationē aliqui faciunt abuſiue. Si autē Viridiñ. ep̄us ⁊ abbas Mellifontis. q̄ intereſſe debuerāt: nō ꝯtēpti fuerūt: ſꝫ ad electionē vocag ti (ſi tñ ſine ꝑiculo potuerint h ꝯuocari) ſiue nequerint ſiue i noluerint ad electionē celebrādā accedere: ip̄oꝝ abſentia nō potuit electionē īpedik re: ⁊ ī. Quod ſi eos vocatos nō fuiſſe ꝯſtiterit ſꝫ ꝯtēptos: infirmanda erit electio penitus taliter celebrata: niſi ꝓpter bonū pacis cul rauerit cōſentire. ¶ Super

l ¶ Cōſentire: Sic patꝫ ꝙ electio q̄ non valet ꝑ ratihabitōnē: pōt confirmari. xvj. q. ī. qm̄ quicq̄d. et ī. de his q̄ fiūt a p̄la. ſine cōſen. capl̄i. cū noſ. ⁊ cū apoſtolica. ī. de dona. paſtoralis. ⁊ ī. de iure pa. cura. et ī. de tranſac. contingit. Sed ꝯ ī. eo. auditis. ⁊ ī. ꝺ iurepa. illō. ⁊. xvj. q. iij. §. pōt. ver. q̄ em̄ ab īitio. ff. de reg. iu. quod ab īitio. Sꝫ nōne abſentes cogi debēt ratā habere electionē: cuꝫ in ħ negociū eccleſie vtilitᷣ geſtum ſit. ff. de nego. geſt. pōponius. cū abñtes id facere tenerentᷣ. ff. de ritu nup. ſi fili⁹. Sꝫ dic ꝙ īiuria facta ē abſentibꝫ. ⁊ illā nō tenētᷣ remittere ſine ſatiſfactiōe. xxiij. q. iiij. ſi illic. xc. di. ſiq̄s cōtriſtat⁹. Item ſi

d ¶ Juris: ex tali ſimplici noīatiōe nullū ius acq̄ritᷣ noīato: vt. ij. q. vj. ꝟ. noīatione. ſꝫ ex illa noīatiōe q̄ fit in ſcrutinio: ip̄o publicato: ius acq̄ritᷣ noīato ī ſcrutinio. ī. e. publicato. e ¶ Cōſtitutiōes. xxiij. di. ī noīe dñi. ⁊ ī. ꝺ appel. q̄ frōte. ⁊ ēt cāe ſp̄ūales ī eccl̄ia ſūt tractāde. ij. q. ij. p̄ceptū. et. xxiij. q. viij. ꝯuenior. ꝟ. ſꝫ etiā ī ꝯſiſtorio. ⁊c̄. f ¶ Impedire ⁊ merito: qꝛ laici nō dñt intereſſe electiōi. ſ. eo. cū terra. īmo ius eligēdi nō cadit ī laicū ī collegiata eccl̄ia: etiā ſi eēt p̄ron⁹. ī. e. ſacroſctā. ñ obſtāte aliq̄ ꝯſuetudie. ī. e. maſſana. ſꝫ electio facta p̄ñtari dꝫ p̄rono: vt ſuū p̄ſtat aſſenſū. ſ. e. cū terra. ⁊. c. cū intᷣ vniuerſas. ⁊ ī. e. ti. c. ſacroſctā. g ¶ Sine ꝑiculo: ⁊ ſic ptꝫ ꝙ ſi ꝑiculū ē etiā ī vocādo ſiue ī mora. Alij ad electiōeꝫ ꝓcedere dñt eis nō vocatꝭ. ſ. e. cū intᷣ vniuerſaſ: ar. ī. ꝺ ſen. excō. ſacro. h ¶ Nequerit. ar. ꝯ. ſ. e. bone. ꝟ. ſi ꝯſtaret de vi. ⁊c̄. i ¶ Noluerit: ſi noluerit: alienos ſe feciſſe videntᷣ. ſ.

cogerētᷣ ꝯſentire p̄ñtibꝫ iā ñ hērēt liberū arbitriū: ⁊ ſic īuitꝭ daretᷣ ep̄s: qꝺ eē nō dꝫ. lxj. di. null⁹. Itē ptꝫ ħ ꝙ ſp̄ūalia poſſū hr̄e ratū qꝺ meo noīe nō ē geſtū. ix. q. iij. lugduñ. ⁊ ī. ꝺ iurepa. cura: ⁊. ij. q. j. in p̄mis. ⁊. iij. q. vj. ħ q̄ppe. Sꝫ nūq̄d ī ħ caſu poſſent p̄mi electores reſilire: cū abñtes nolūt ꝯſentire: qꝺ videtᷣ cū diffidāt ꝺ iure ſuo. ſ. ꝺ poſtu. bone. lxiij. di. q̄nto. Sꝫ ꝯ videtᷣ. ſ. e. cū intᷣ canonicos. in fi. viij. q. ij. dilectiſſimi. ff. ꝺ ſerui. ruſti. p̄di. ꝑ fundū. ff. ꝺ opti. leg. ſi tibi. §. vni⁹. ⁊. ff. de nego. geſt. ſi ego. Itē p̄t dici vt Jo. dixit: ꝙ ſi p̄ñtes eligūt ⁊ ſpē ſue electiōis ponūt ī abñtibꝫ ſperātes ip̄os ratū habituros: qꝛ tūc demū ꝑ ratihabitionē p̄t ꝯfirmari factū p̄ñtiū: ſꝫ ſi ſtatī p̄ñtes ꝑ ſuā electōeꝫ ītēdāt ius dare electo: tūc nō p̄t ratificari ꝑoꝝ electio: vt. ix. q. iij. lugduñ. ff. ꝺ ſolu. ſiq̄s offerēti: qꝺ non credo: īmo q̄litercūꝗ eligāt poſſent abñtes ratā habere electionē dū tamē nō ſit nulla ipſo iure. ī. c. xx. Itē pone ꝙ illi q̄

eo autem ꝙ in die conſecra/tionis ſue anteꝗ̃ miſſarũ ſo/lennia finirent: acholytũ or/dinauit: pro tali exceſſu eum corripias: ⁊ caſtiges: cum ſo lus ro. pon. qui ante hymnũ angelicum conſecrat: ⁊ poſt/modum ipſe miſſarum ſolen/nia incipit: et perficit conſe/cratus in die conſecrationis ſue valeat ordĩes celebrare. Ceteri vero qui inter epiſto/lam ⁊ euangelium cõſecran/tur: quia conſecrati concele/brant principaliter celebran/a ti: ne diuidatur myſteriũ vni tatis: nec debent tunc ordi/dines celebrare. Preterea cũ non liceat archiepiſcopo: ſi/b ne pallio conuocare concili/um. conficere criſma: dedica re baſilicas: ordinare cleri/cos ⁊ epiſcopos conſecrare: multũ profecto preſumit qui anteꝗ̃ impetret pallium: cle ricos ordinare feſtinat cum id tanꝗ̃ ſimplex epiſcopus: c ſed tanꝗ̃ archiepiſcopus fa/cere videatur: Quod au/tem tabulam argenteã dicit vẽdidiſſe: dũmõ eccleſiã ar/machanam reddat indẽnẽ: d equanimiter poteris preteri re cum id de cleri et populi ꝓ ceſſerit voluntate. Idem tole. epiſcopo ſagoñ. et de Ardeñ. abba.

Electio per minorem partez capituli facta non tenet nec per ſubſequentez conſenſum ratificare põt. h. d. ſm cõmu nem intellectũ. Ca. XXIX.

contẽpti ſunt mortui ſint nunquid ſubſtitutorũ cõſen/ſus exigit? Vincẽ. dixit ꝙ nõ niſi eẽnt ꝑlati q̃ alijs ſuc cedũt: in onere ac honore. ſ. d offi. dele. quoniã abbas. ⁊ ſ. de offi. ordi. paſtoralis. in canonico ſec⁹: a gu. ſ. de teſta. requiſiti. in fi. Super eo Hoc dicit epiſco/pus duz celebra tur miſſa conſe/crationis ſue: vt archiepus ante receptũ pallium ordines cõferre nõ debet. hoc di cit vſꝙ ad ver. Quod autẽ. Et diuidit in tres ptes: quia ponit alia tria q̃ obijci ebant cõtra pſo ſonã promoti: p tes ſatis patent in littera. Ab. a Diuidat. Sed qualiter ex emplum habes. xxiij. di. quorun/dam. ita epus q̃ cõſecrat cocele/brat. i. ſimul cele brat ſuo ꝯſecra/tori. qui pncipa/lit celebrat: et iõ tũc nõ debet di/mittere officium illud quod ipſe inceperit cũ ꝯſecratore ſuo: ⁊ alios ordinare: q: ſic di uideret myſteriũ illi⁹ miſſe. in q̃ cõſecrat qd fieri nõ de bet: ⁊ tote miſſe debet intereſſe. Et ita videt eẽ d ſub/ſtantia cõſecratiõis ipſa miſſa hac rõne: quia cõſecra/tiones epiſcopoꝝ ⁊ eccleſiarũ: ⁊ cõfectio criſmatis de/bent fieri cũ miſſa. ſ. de cele. miſſa. te referẽte. ⁊ de ꝯſe. di. j. omnes baſilice. ⁊ vno ꝯtextu ſine aliquo interual lo: ⁊ ille qui ꝯſecrat debet miſſam celebrare: ⁊ ita offi/cium illud totũ cõtinuũ debet fieri ſine interpoſitione vł mutatiõe aliqua pſonarũ: niſi magna neceſſitas ca ſualiter ſupueniret. vij. q. j. nihil. ⁊ c. illud. q: ſic ordi/nauit eccleſia romana ⁊ obſeruat: ⁊ idez fit et obſerua tur in collatiõe ſacrorũ ordinũ. Et hac cõſideratione videt ꝙ miſſa ſit de ſubſtãtia ꝯſecratiõis. Cõtrariũ tñ conſueuit dici: ⁊ verũ eſt ꝙ miſſa nõ eſt de ſubſtãtia cõ ſecratiõis: q: diuierſa ſunt ꝯſecratio ⁊ miſſa: ſ ꝓpter virtutẽ ⁊ reuerẽtiã ſacramẽtoꝝ et ordinũ ſtatuit eccle ſia. ꝙ qñ talia celebrant ſemp cũ miſſa celebrãt. cõtra eſt nõ. lxxviij. di. i veteri. tñ ſi hmõi ſolẽnitates nõ ſer uarent. nihilomin⁹ valerẽt ꝯſecratiões: ⁊ ordinũ col/lationes clericoꝝ: ſed q̃ ꝯtra faterẽt: punirent ordinã tes ⁊ ordinati: q: ꝯ ordinationẽ eccleſie: ⁊ ꝯ illud qd eccleſia ſeruat. fecerũt. Sed ꝙ illi q̃ faciũt ꝯ ordinati/onẽ eccleſie puniant: habetis de tẽpo. ordi. ſane. ⁊ ca. litteris. ⁊ c. vel nõ eſt cõpos. ⁊ duo. c. ibidẽ ſequẽtib⁹. oẽs eñ tenent ſeruare ꝙ eccleſia romana obſeruat. ſ. d ſacra vnc. c. vnico. in fi. ⁊ q̃ omiſſa ſunt in pmiſſis de/bẽt ſuppleri: vt in pn. c. de ſacra vnc. ⁊ i ti. ſe. c. j. ⁊ c. pſbyteri. Hu. dixit ꝙ ſi vn⁹ ꝯſecrat ⁊ alt miſſã dicat. ꝯſecrat⁹ erit: ſ fieri nõ deb. De hac materia nõ. lxxv. di. ordinatiões epoꝝ. De hoc qd dixit Hu. q̃ſitũ fuit a me bernardo parmeñ. canõico bonoñ. capellano dñi pape in cõſecratione bonoñ. epiſcopi: vtrũ archiepus

poſſet ꝯſecrare: ⁊ ali⁹ miſſam cãtare: rñſum fuit ꝙ illd fieri nõ debebat: cũ illud eẽt ꝯ ordiationẽ eccłie: vt. ſ. d: ⁊ nũꝗ̃ audiui nec legi: ꝙ hoc aliqñ factuz fuerit: et hac d cauſa ponit hic hec additio ber. Sed finita illa miſſa: ſi aliam poſtea celebraret. bene poſſet ordines celebrare. ſi ne/ceſſitas eſſet. vñ dic tũc. q. d. fini/ta illa miſſa poſ/ſet ꝓus pallio re cepto: q: myſte/riũ diuidi ñ d: xxiij. di. q̃rũdaz. Ar. ꝯ. vij. q. j. ni hil. ⁊ c. illd. ſ il/lud ex necitate. q̃ legez nõ h. ſ. de ꝯſue. q̃to. de cõſe. di. j. ſolẽni/tetes. b Si/ne pallio: q̃a in pallio pleitudo põtificaliſ officij confert. ſ. de vſu pal. niſi. et iõ añ palliũ talia face re nõ pt. Alij tñ dicũt ꝙ põc ajij demãdare. ſ. e. ſuffraganeis. q̃a ꝯſecrare ẽ ordis epał. ſ epalia añ palliũ acceptum exercere ñ pt. vñ alijs iferior⁹ ordis h demãdare nõ valet. ar. op. ſ. d ꝯſe. ec. vel al. aq̃. ar. ſ. e. trãſmiſſã. ſ ſuffraganei ſui ad mã datũ ipi⁹ pñt aliũ ſuũ ſuraganeũ ꝯſecrare. ſ. e. c. ſuffra ganeis. c Tanq̃: ⁊ ita q̃dã facit qs tãq̃ ali⁹: vt xxij. q. iiij. ſi eccłia. i fi. ⁊ ff. d adop. ſi pr. §. q̃ duoſ. ⁊ l. ſi ꝯſul. ⁊ ſ. q̃ filij ſint legi. p venerabilẽ. vbi d h. q: nul/li⁹ eccłie erat eps: tãꝗ̃ archieps nõ poterat. q: nõduz recepit palliũ. Quod añt. Iſte v. non ſumat. tũ ꝓpter diuerſitatẽ lecturaꝝ: tum q: nõ facit ad titu/luz. Ab. Si. d Preterire: ⁊ ita h purgat pena cri mis p reſtitutionẽ. ſ. p re. ec. nõ alie. ſiqs pſbroꝝ. xxxv. q. ix. qd qs cõmiſit. ⁊. xij. q. ij. ſi qs q̃libet. ſi. ſ. de loca. ⁊ ꝯduc. ꝓpt. ⁊ c. potuit. ſicut ſi aliqs añ accuſatiões rece dit ab iceſtuoſa ꝯiũctiõe ſine pena ẽ. ff. d adul. ſi adul/teriũ. §. idẽ. ipatores. ſic. ff. qd me. cã. l. ſi cũ exceptiõe. §. ſatſ. ⁊. C. d. his qb vt idi. l. alia. ff. d ioffi. te. papini an⁹. §. memiſſe. ff. d alie. mu. iudi. cã fac. ex h edicto. §. pe. ar. ꝯ. ff. vi bo. rap. nõ ꝓdeſt. vbi ñ ꝓdeſt raptori rẽ reſtituere ad euitãdã penã. ff. d. fur. q̃ ea mẽte. ⁊. ff. de/poſiti. l. j. §. ſi rẽ depoſitã. S obijcit: iſte ẽ ſuſpect⁹: ⁊ ſatiſdatio non mutat maliuololũ aĩm tutoris. inſti. de ſuſpec. tuto. i fi. S iſte nõ erat ſuſpect⁹ al's: et excuſat ꝓpt mãdatũ cleri ⁊ ppłi. xij. q. ij. d reb io. S ibi ma/ior pſtitit auctẽ. h fuit iſte maior q̃ deliqt: imo ipe face re non debuit: qd alios faceri ipm ꝓhibere oportuit. xvj. q. j. nemo. et. c. i canonib⁹. ⁊. ff. ſi ſer. vẽ. alti⁹. ff. de ꝯdi. inde. frat a fratre. Dicũt q̃dã ꝙ h pt in caſu iſto ⁊ cõſiti pena purgari. ꝙ non remoueat ab eccłia: nec de/ponit. Cõtrariũ dico: qd licet reddat eclẽſiã indẽnem: ꝓpterea nõ euadit penã depoſitiõis: ſ euadit ſolũmõ penã excõicatiõis: vt. xij. q. ij. monem⁹. ⁊ c. diaconi. et c. ſtatuim⁹. Et h etiã dico p iura ꝓxie dicta: h ꝓbat p decre. Greg. ſ. d ſolu. ſi quorũdaz. vbi dicit q̃ obligat

eccleſiā ſuſpēſus ē ab adminiſtratiōe ſpiritualiū ⁊ tē poraliū ip̄o iure. Et ita intelligit̃.c.illud.ſi q̄s p̄ſbyte/ roꝝ.q꞉ ꝑ reſtitutiōez ſolūmō euadit penā excōicatōiſ. ⁊ qḋ hic dicit diſpenſatio fuit ⁊ gr̃a.⁊ hoc innuūt illa verba eq̄nimiter poteris p̄terire.et ita fuit ſolūmodo q̄dā tolerantia. Huic adminiculū p̄ſtitit qḋ dicit cleri ⁊ populi aſſenſu.c. illḋ. qḋ q̄s cōmiſit.loquit̃ ſiliter ḋ miſericordia de eo q̄ tolerat̃ in officio ſuo. vt ex lr̃a ip̄i⁹ ca.ptz.ad h̄ p̄ſtat bonū arg. ff.depoſiti.lj §.ſi in rem.

AUditis. ¶ Prima p̄s ponit diffinitionis cauſam. Scḋa diffinit. ibi. Nos igitur. Ab.Sicu.

a ¶ Ipſuz.R. nō erat in antiq̄ b ¶ Archidia. olim verbū iſtud dictum non erat hic.Bern. c ¶ Cōueniſſēt. nominādo non eligendo. d ¶ Appellatū. a cantore ⁊ ſuis in electione. e ¶ Prorupit. eligēdo Hu.archidiaconū.⁊ recedēdo a nominatione R.ſubdiaconi. f ¶ Electioni.facte a decano. g ¶ Poſtfacto. Hic videt̃ ꝙ electio q̄ nulla ē ipſo iure.impediat ſcḋam:⁊ q꞉ dicit electio : q̄ fuit irrita ipſo iure ⁊c̃.q꞉ vtraq꞉ hic caſſat̃.vñ ꝯtradicit.ſ̄.e.bone.et .j̄.de ap.ꝯſtitut.⁊ .j̄.e.ꝯgregato. in qb⁹ ſcḋa tenet:q꞉ p̄ma fuit nulla ip̄o iure. Sz dicas ꝙ electio illa nō erat nulla ipſo iure.imo poterat rata haberi . nec erat euidens ipſā nō tenere. Et v̄ba iſta ſcz irrita ip̄o iure nō tenet̃ ꝓprie.vñ expone irrita ip̄o iure.i.irritāda de iure.⁊ hec expoſitio ꝓbat̃ ꝑ fi.ca.vbi dicit: vtrāq꞉ electionē duxim⁹ irritādā.⁊ ſic nulla cōtrarietas. ⁊ loq̄t̃ in eodē caſu hec decre.cū illa.ſ̄.e.cōſiderauim⁹.⁊ nō innuit̃ h̄ ꝙ ratihabitio nō poſſit habere locuz in electionibus.q꞉ bñ habet locū.vt.ſ̄.e.qḋ ſicut.⁊.c.licet.lxiij. di.quāto.j̄.de iurepa.cura.⁊.ſ̄.de poſtu.bone. ſed hic non pōt habere locū ratihabitio q̄diu appellatio pendet. Et ei nō renūciat̃ in totū:quia ꝯtraria ſunt ꝯſentire ⁊ nolle recedere ab appellatione:ſi.j̄. de ap. ſolicitudinē.vñ dicit maxīe ap.pē.q.d.ſi voluit renunciare appellationi ⁊ ꝯſentire pōt conualeſcere :⁊ maxime ꝓ tantū ponit̃. ⁊ qḋ dicit ex poſtfacto ⁊c̃. allegatio fuit partis aduerſe:nec ponūt illa v̄ba ex poſtfacto . ⁊ hoc videt̃ ꝑ fi.vbi dicebat̃. Nos igit̃. his ⁊ alijs audit:q̄ corā nobis allegata fuerūt.vel dic ꝓut dicitur in vlti. no.in fi. h ¶ Maxime.ꝓprie ponit̃.q꞉ idem eſſet citra ap.⁊ in antiqua non erat h̄ aduerbiū. i ¶ Caſſatam.de facto intellige cū nulla fuerit:q꞉ qḋ nō eſt caſſari nōn poteſt:ſic.j̄.ḋ rebus eccle.alie. vel non.ſi quis preſbyteroꝝ . Item qḋ dicit in fi.irritādā contradicit littere ſuꝑiori. Ubi dic̃ ꝙ electio que fuerat irrita ip̄o iure:ergo non poterat irritari ſi nulla eſt. Dic ꝙ v̄bū iſtud irritandā quātū ad primā electionē ponitur improprie.i.irritā: q̄tū ad ſecūdaz ponitur proprie ſi.xxviij.di.p̄ſbyterum.quia ſecūda nō erat nll̄a. ſed per exceptionē fuit caſſata: et ſi decan⁹ ⁊ ſui conſenſiſſent electioni ſecūde cōfirmata fuiſſz.vt dicitur ī fi. vlti. notule. k ¶ Irritādam. Nō ꝙ vbi plures electiones ꝯcurrūt : q̄ fiunt incōtinēti neutra impedit aliam vel ꝑualet alij que prior fit. ſed preualet illa que maiorib⁹ iuuatur meritis et plurimorum approbat̃ aſſenſu. lxiij. diſ .c. vlti. .j̄.e.eccleſia.ſ̄.e. dudum . ſi v̄o ex interuallo fiat ſecūda : tūc habet locuz diſtinctio: aut prima eſt aliqua lz poſſet elidi per exceptionez:aut nulla ip̄o iure. Si enī euidens eſt primā non tenere ip̄o iure: puta cum eligit̃ qui eſt ineligibilis.ſ̄.e.cum vinto.j̄.de ap.conſtitutis:⁊.j̄.eo. venerabilez:⁊.j̄.e.ti.ꝯgregato.vbi tenet ſecūda a pauciorib⁹ facta:tunc prima non preſtat impedimentuz ſecūde. Sed ſi dubiū eſt an teneat p̄ma:quia aliq̄ cauſa allegatur:quare poſſet tenere: tūc prima preſtat impedimentū ſecūde:nec debet fieri ſecūda prima nō caſſata.ſ̄.eo.cōſiderauimus . Sed hic videtur contra ex eo ꝙ dicit.ſ̄.cum tamen ex poſtfacto ⁊c̃.ꝙ electio que nulla eſt:ip̄o iure impediat ſecundā. Prima em̄ a pauciorib⁹:⁊ poſt ap.facta fuit.vnde videbatur nll̄a. Et ſic perditur dominiū per id qḋ nullum eſt.j̄. de renun. qḋ in dubijs. Sicut vides ꝙ ab accuſatione que nulla eſt:non poteſt q̄s diſcedere:niſi iudicis auctoritate ff. ad turpil.l.j.§.accuſationem.ſic ſcḋm teſtamentuz factum ſub conditione que nunq̄ erit: dum tamē eē poſſit rumpit primum.ff.de iniuſto rup.teſta.cū in ſecundo.in fi.⁊ primū matrimoniū qḋ nullū eſt impedit ſecundū.j̄.de ſpon.ad audientiā. Sic manumiſſio q̄ nulla eſt:preſtat impedimentuz vſucapiendi.ff. de vſucapio.ꝓ donato.l.q̄ ꝓ donato.ſic accuſatio que nulla eſt impedit ſequens matrimoniuz .j̄. de deſpon. impu.ad diſſoluendū.in fi. In ſtipulatione aliud eſt:quia ſi prima ſtipulatio non valet que poteſt elidi per exceptionem teneat ſecūda.ff.de ver.ob. ſi dari ſtipuler. Quidam tamen diſtinguūt ꝙ electio q̄ſq꞉ nulla ē iure actionis:⁊ non iure exceptionis. Quoniā ex eo nō poteſt

AUditis ⁊ itellect⁹ meriti s cauſe ḋ duab⁹ electionib⁹ celebratis in eccl'ia baioceñ. vnā de Hu.archi.⁊ alterā ḋ.R.ſubdia. īuenim⁹ vtrāq꞉ ꝯ formā canonicā attētatā. Cū enī inq̄ſit⁹ voluntatibus ſinguloꝝ decan⁹ cuz a pauciorib⁹:in ip̄m.R. ⁊ can b tor cū plurib⁹ ī dictū Hu.ar c chidia.ꝯueniſſent :ſolo cātore poſtmodū quēdā aliū videlicet magiſtrū.R.de algedijs nominātē ad.n. fuit au d di.appellatū. ne decan⁹:qui p̄mā ī electōe vocē habebat: ad electionez ꝓcederet: ſine ꝯſenſu toti⁹ capl'i vel maioriſ ⁊ ſanioris ꝑtis ip̄i⁹. Ip̄e v̄o decan⁹ nō habito ꝯſenſu maioris ꝑtis capl'i: ſ lōge mino e ris:ſubito ī electiōez ꝓrupit appellās :ne q̄s ꝯ ipſam aliq̄d attētaret q̄uis aſſeueret: f ꝙ electioni facte plures alij g ꝯſenſerūt.cū tñ ex poſtfacto nequerit cōualeſcere : qḋ ab initio q̄ fuerat irrita ip̄o iure:ꝑ ſubſequentē conſenſum h maxime appellatiōe pendēte nō poterat eē rata. Eis ergo ad ꝓpria redeuntibus vel recedentibus : cātor:⁊ alij q̄ remanſerāt in capitulo :poſt i illam electionē nōdum caſſatam.⁊ ap.ad nos īterpoſitaz a nominatiōe dicti archi.recedentes de nouo prefatum ſubdia. eligere p̄ſumpſerūt. ¶ Nos igitur electionē vtrā k q꞉ duximus irritandam.

Idem grādiſſilue. ⁊ belleꝑtice abbatibus.

Poteſtas data compromiſſarijs ad eligendum prelatum re non integra reuocari non poteſt et deſinit res eſſe integra poſtq̄ cōpromiſſarij ceperunt habere tractatum.ca.XXX.

peti ꝯfirmatio.vt hic.⁊. ẜ.eo.ꝯſiderauimꝰ vbi ꝑma ñ tenet ⁊ tamen impedit ſecundam ⁊ hic quoq; eſt nulla iure exceptiōis ⁊ actionis vt illa que facta ē ab excōi/catis: ſiue de ꝑſona indigna: qꝛ ex ea non poteſt exci/pi: vt alia impediat.ĩ.de ap.ꝯſtitutis.⁊ ſi.ẜ.e.bone.ſi cut aliquis quoq; ꝯſequit ſumptꝰ ꝑ retentionē: q̊s non poſſet ꝯſeq̄ ꝑ actionē.ff.de ꝯditi.inde. ſi in area. ĩ fi.inſti.ꝺ re.di.§.certe.ar gu.ff.de ꝯpē.eti am. ſed que ē ra tio: quare in ca/ſu huius. decre. electio que ē ip/ſo iure irrita im pedit ſecundā: ita ꝙ non valet ſecūda: ⁊ in con trarijs: ⁊.ĩ.e.ſcri ptum.⁊ .ĩ. eo.c. ꝯgregato .⁊. ẜ. eo.cum in cūct̄ꝭ. et.c. bone. c.cū vinto.⁊ .ĩ. ꝺ ap. cōſtitutis. Ele/ctio que eſt ipſo iure irrita nō ꝑ/ſtat impedimen tum ſecūde. Ra tio eſt hec. Licʒ enim in caſu hu ius decre.prima electio ſit nulla: eligētes tñ non ſunt ipſo iure eli gendi ptāte pri/uati: nec electio ꝓpter hoc ꝺuol uitur ad alios: ⁊ ideo cantor ⁊ ſui non debebāt eli/gere ſine decano ⁊ ſuis ſocijſ: ⁊ qꝛ elegerunt deca/no: ⁊ ſuis ſocijs non vocatis poſt appellationme pri/ma nō caſſata: ⁊ ex interuallo caſſat vtraq; electio: et vtraq; ꝑs peccauit in forma ſiue in modo eligēdi. Sʒ in ꝯtrarijs electio eſt ipſo iure nulla: ⁊ eligētes ſūt ip ſo iure eligēdi ptāte priuati ⁊ ius eligēdi deuoluit ad alios etiam pauciores.ẜ.de poſtu.gratū.⁊.ẜ.e.bone. et ideo tenet electio cū ſit facta ab illis penes q̊s ius deuoluit eligendi: ⁊ iſta duo ꝯcurrere debent ad hoc vt teneat ſecunda electio. plus enim peccant eligen/do indignum q̃ʒ peccando in forma: ⁊ ideo plus puni unt.⁊ eſt ſimile qꝛ qui peccant hodie ꝯ formā illā.ĩ. e.qꝛ ꝓpter non ſunt ꝑuati eligēdi ptāte ſʒ ꝑuandi. ſʒ qui peccant eligendo indignū.ſunt ipſo iure priuati. Si vo vtraq; ꝑs peccat ĩ forma vtraq; caſſat.vt.ẜ.e. ꝯſiderauimꝰ.⁊ ħ ĩ ꝯſilijs. Sʒ ſi vtraq; ꝑs peccat ĩ ma teria: trāffert eligēdi ptāſ ad ſuꝑiorē.ẜ.e.bone.ĩ fi.ho die vo ꝑuari dʒ forma illiꝰ decre.ĩ.e.quia ꝓpter. Sʒ ſi cantor ⁊ ſui vocaſſent decanū ⁊ ſuos ad electionē: ⁊ il/li etiā noluiſſent venire: tunc nunq̄d eoꝝ valuiſſet ele/ctio? videt ꝙ ſic.ẜ.eo.cum nobis olim.⁊.c.ꝙ ſicut.§. ſi aūt. Argu.ꝯ.ẜ.e.ꝯſiderauimꝰ. Credo ꝙ ſi decanꝰ ⁊ ſui qui ꝯtempti fuerūt ĩ ſcd̄a electiōe a cātore ⁊ ſuis: ꝯſenſiſſent electioni cantoris: valuiſſet ſcd̄a.ẜ.e. ꝙ ſi/cut.cū nullū ius acq̄ſitū fuiſſet electo ꝑ primā electio nē: q̄ nulla erat ipſo iure: vt di/cit.ẜ. vñ ab eo poterat recedi ſi ne iniuria alicu/ius. hodie vo de bet ſuari forma illa que tradit.ĩ. eo.quia ꝓpter.

In cauſis: ⁊.ĩ. Cū capi/tulū tholoſañ.ecclíe ad tractandū de electiōe epi cō/ueniſſent: duos elegerunt vt v.de eodē capitulo eligerēt: a electores qui ꝑſtito iuramē/to de ſubſtituēdi pontificis electione tractarent: ⁊ a ſin/gulis de capitulo ſtatutū eſt et ꝯceſſum: vt ille quē illi cō cordit vel tres ex illis elige b rent: ab eis ſi ꝑſona eſſʒ ido/nea ꝓ epo ſine ꝯtradictione aliqua haberet: ⁊.ĩ. Poſt/modū vo cum a ꝑdict̄ꝭ duo/bus.v. electores electi fuiſ/ſent: ⁊ ad tractandū de ele/ctione ſeceſſiſſent in partē et non poſſent oēs in vnā pari ter ꝯcordare ꝑſonā: tres ex eis ꝯuenerūt in epm̄ ꝯuena c rū: ⁊ deinde electionē quam de poſtulādo epiſcopo fece/rant: capitulo publicarūt: ac reliqui duo ſubſeq̄nter ter/tia die cum paucis de capitu lo reliquis abſentibꝰ elege/runt archidia.argeneñ.⁊.ĩ. Nūcij vo predicti archi/diaconi econtrario reſpon/derūt: ꝙ cum predicti.v.ele/ctores ſeorſum de electione tractātes inter ſe diſſiderēt: ita ꝙ ꝯtentioſe voces eoꝝ a fratribꝰ qui remāſerāt in ca/pitl'o audite fuiſſent: capitu lum ipſos ꝓpter hmōi ꝯten/tiones ſuſpectos hn̄tes: ad eoſ duos de canonicis deſti/narunt: per quos inhibuerīt eis ex parte nr̄a ne vlterius d in facto ꝓcederēt: ⁊ ita pote ſtatē eligēdi quā eis cōmiſe/rant: reuocarūt: mandantes eis: vt redirent ad capitulū et parit cū alijs frībꝰ de ele/ctione tractarent: ⁊ hmōi re/uocationi duo ex ipſiſ electo ribꝰ adhibētes ꝯſenſum reli q̊s tribꝰ nō ꝯdicētibꝰ ad ipm̄ capitulū ſunt reūſi: ħ alij treſ vſq; ad fores capituli ſb̄ſecu ti ab eis poſtmodū diſceſſerīt Capitulū vo cū tota die illa ipoꝝ p̄ntiā expectaſſent: ſub e ſeq̄nti die cāpanā pulſari fe/cerūt: ſicut mor̄ꝭ ē ad capl'm ꝯgregādū: ⁊ ꝑdict̄ꝭ tribꝰ cū pauc̄ꝭ ꝯplicibꝰ ſuis ſeſe ꝯtu/macit abſentātibꝰ ꝑor cū ma iori ⁊ ſaniori pte capl'i elegit ĩ epm̄ archi.ſupradictū: ⁊.ĩ. f Quia vo poſtulatio de epo cōuenarum: que ꝑceſſe/

In cauſis. Diuidit ꝑncipalit in treſ partes. In pri/ma ponit poſtu/lati petitionem. In ſcd̄a ibi. Nū cij vo: ponit ele/cti allegationē. In tertia.ibi.qꝛ vo. ꝑtim negoci um diffinit: ⁊ ꝑ/tim diffiniendū cōmittit. Abbaſ ſiculus.

a Preſtito: ſm ꝙ lex dicit ĩ autē.de ſan.epi. §.iubemus igit abbatē.coll.ix. b Idonea. hec clauſula ſem per ſubintelligi/tur: ⁊ ſi nō appo nat.ẜ.e.cāʒ q.et ẜ. de reſcꝑ.cum adeo. c Ele ctionē. Nō mi/rabilē ſignifica/tionē huiꝰ termi ni electio ħ fuie dicere ſuā poſtu lationē capl'o pu blicauerīt.ar.ĩ.de renū.poſt trāſlationē. d Ptātē. ħ ꝯfeſſus fuit de intētiōe aduerſarij: ⁊ ſic fundauit in tentionē aduerſarij. e Campanā.ĩ.de offi.cuſto.c. j.et.ij.di.j.ius militare. f Poſtulatio. Hic hēs ꝙ q̄ dati erant ad eligendū pn̄t poſtulare: ⁊ de alia ec cleſia ſic.ĩ.de renū.cū poſt tranſlationē. Ex q̄ eni ca/pitulū nihil excipit in illa ptāte: oīa intelligūt ꝯceſſa per que ꝑuenit ad illud: ⁊ quicq̄d ipſi poſſent facere. arg.ẜ.de ꝯſti.ex litteris: ⁊.ĩ.de priui.qꝛ circa.ff.de ꝓ/cura.ad legatū.⁊.l.ad rem mobilē.⁊ arg.ad hoc.ff.iu di.ſol.iam tamē.§.in hac.⁊.ff.man.l.vlti.ĩ fi. Arg.ꝯ. ẜ.eo.innotuit.in fi.ff.de ꝓcura. in mandato.⁊. C.de tranſac.trāſactiōis.in fi.⁊.ff.de mino.illud.§. ſi talis et.ff.de ꝓcura.pomponius.⁊.ff.de iureiuran.iuſiuran dū.§.ꝓcurator. Solu. prima rubrica vera: quia talia preparatoria etiam coniuncta ſunt principali nego/cio: quia per poſtulationem venimus ad electionem. vel ad eius effectū.ff.de ſponſa.oratio: contraria ca ſualia ſunt.

rat facta erat ꝑ eos in quos totũ capitulũ eligẽdi trãſtulerat poteſtatẽ: ꝓpter qḋ vnanimiter de conſenſu totiꝰ capituli intelligit̃ eſſe facta: q̃
a niam cum res non eſſet integra. quia in tractatu iam ꝓceſſerant electores capitulũ mĩme potuit reuocare: electionem ipſius archidia. decernimus irritã dã. ¶ Quocirca mandamus: quatenus ſi perſonã ipſiuſ epiſcopi vtilem ⁊ neceſſariã inueneritis ad regimẽ eccleſie tholoſane et idoneam tam ſcientie litterarum q̃ꝫ ſue ɔuerſatiõis ex
b emplo: ad hereticoꝝ perfidiam de tholoſañ. dioce. extirpandam: que ibi per negligentiam preſulũ mirabiliter et damnabilit̃ hactenꝰ pullulauit transeundi ad eccleſiam tholoſanam ꝓpter vrgẽtem neceſſitatem ⁊ eorundeꝫ
c vtilitatem ei licentiam tribuatis. Idem epiſcopo florentino. De conſuetudine poteſt canonicoꝝ electio ad ſolum capitulum pertinere.

Cum eccleſia vulterana debito canonicoꝝ obſequio longo fuiſſet tempore deſtituta vulteranus epiſcopus volens miniſtroꝝ defectum in eadem eccleſia reſtaurare canõicoſ quoſdam elegit ⁊ inſtituit in eadeꝫ: quos canonici recipere noluerunt: aſſerenteſ ꝙ talis electio fuerat in eorum p̃iudicium attemptata: ⁊ c̃. Ca. XXXI

d ¶ Mãdamꝰ: q̃tenꝰ ſuã p̃mo
e articl'o petitonis epĩ ĩ q̃ poſtulauit a te: vt canonicoſ ab ĩiuriaquã ei ſup electione canonicoꝝ vulterañ. eccl'ie ĩferũt ꝓhiberes ab impetitõne

a ¶ Integra: ergo ſi res eſſet integra poſſent reuocare: vt hic arguit̃: adinſtar mãdati: qḋ re integra reuocari poteſt. inſti. man. § recte: cuꝫ nihil interſit mãdatarij. ff. de ɔdi. ob cauſam da. ſi preciũ. ⁊ l. ſi pecuniam. ⁊ l. dedi. in prin. ⁊ in ſocietate. ff. ꝓ ſocio veruꝫ. § vlti. ⁊ in depoſito. ff. depoſi. l. j. § penulti. ⁊ ĩ. ḋ depoſito bona fides. In contrarium videtur: ꝙ re integra non poſſit reuocari talis poteſtaſ niſi placerꝫ vtriqꝫ parti. ſic fit in venditione. C. ḋ actio. ⁊ obliga. ſicut ĩ initio: cũ gratia vtriuſqꝫ talis ɔtractꝰ factus ſit: vt ibi. naꝫ ex quo ſemel ɔſenſerũt ⁊ ɔtuſerũt ius in ipoſ et illi receperũt ⁊ etiã iurauerũt mutare non pñt nec reuocare: vt ĩ. de offi. deleg. ſup queſtionum § porro. ⁊ qḋ ſeml' placuit amplius diſplicere nõ põt. xxxij. q. v. horrendus. et viij. q. ij. dilectiſſimi. ⁊ s̃. e. cũ inter canonicos. verſus fi. Preterea hic fuit quedã ɔceſſio ſiue donatio iuris: ſed perfecta donatio non reuocatur. C. de dona. ſiue. C. de tranſac. q̃ꝫuis; ⁊. C. de reuo. dona. ſi donationẽ: ⁊. C. de dona. que ſub modo ꝑfecta: ⁊ dixit dñs: non auferam a te qḋ tibi dedi. xxij. q. ij. non enim. ⁊ remittẽtibus actiones ſuas non eſt amplius regreſſus ad eas. ff. de edil'. edic. l. queritur. § ſi venditor. ⁊ cõmodatum ante vſum completum non reuocatur. ĩ. de cõmo. c. vno. ⁊. ff. e. ti. in cõmodato § ſicut. Et ſic non videtur per iſta iura ꝙ reuocatio poſſet fieri eis inuitis: cum gratia vtrorũqꝫ hoc ſit factum: ⁊ interſit iſtorum nõ reuocari ius illud ab eis: cum modo poſſent eligere quem volunt: poſtea ꝟo nõ. In contrariũ videtur ꝙ etiam re non integra poſſũt reuocare vſqꝫ ad litem conteſtatam: quia vſqꝫ ad litem conteſtatam poſſum reuocare mandatum procuratorium. ff. de ꝓcu. ante litem. ⁊ etiam poſt: ſi ſuſpectus ſit. ff. e. ti. poſt litem: ⁊ l. item ſi ſuſpectus: ⁊ l. que omnia. ſed iſti iam ſuſpecti videbantur: cum eẽnt in clamoribꝫ ⁊ diſcordia: vt ĩ. e. ḋ procu. ex inſinuatione. ⁊ c. in noſtra. ⁊ c. mandato. ⁊ iudicium ſoluitur vetante eo qui iudicare iuſſit. ff. de iudi. iudicium. ff. de arbi. ſꝫ ⁊ ĩ ſi ſeruũ in fi. Contra probo ꝙ re non integra non poſſint reuocare. ĩ. de iudi. c. j. ⁊. ff. de iuriſdictio. om. iudi. ſi conuenerit. ⁊ hic in fi. Quid ergo dicemus? Satis probabiliter poſſet dici: ꝙ talis poteſtas data reuocari non poſſit: ſiue res ſit integra ſiue non. ⁊ hic ſupple maxime: quia non eſt hoc puruꝫ mandatum: immo ceſſio iuris ſiue donatio vt dictuꝫ eſt. Et Johannes huic opinioni conſentire videtur: ⁊ ad hoc optime facit. s̃. eo. cauſam que. Alij dicunt ꝙ re integra poſſunt reuocare: vt hic innuitur a contrario ſenſu. Et argu. optime: quia non dicitur durare talis poteſtas. cui permiſſa durat. ff. quod cuiuſqꝫ vniuerſi. item eorum. § j. in fi.

b ¶ Perfidiã hoc ideo: quia ſi eſſet remiſſus et negligens ad hereticos extirpandos debet remoueri. ĩ. de here. excõ. in fi.

c ¶ Tribuat̃. Ex hac dcre. bene colligitur: ꝙ ius acquiret̃ poſtulato poſt publicationem poſtulationis in ħ ſcilicet acq̃ritur ꝙ poſtulãtes ab ea recedere non pñt: ſic̃ nec ab electiõe poſt publicationeꝫ ſcrutinij ĩ. eo. publicato. Et idẽ credo publicata poſtulatione: vt dixi. s̃. de poſtula. c. vlti. et penult̃. Sed ɔtrarium poteſt aſſignare ff. de poſtu. bone. i. vbi videtur: ꝙ poſtulantes poſſunt recedere a poſtulatione anteqꝫ ſit preſentata ſuperiori: ſed hic non poterant recedere: quia promiſerant illum habere pro epiſcopo: quem illi eligerent in epiſcopum: ⁊ ita non poterant venire contra promiſſionem ſuam.

Cum eccleſia vulterana. ¶ Iſta decretalis ſolet quotidie allegari. Primo ponitur conſultatio. Secundo reſponſio. ibi. mandamus. Abbas. Siculus.

d ¶ Longo. per ħ videbatur ꝙ epiſcopus poſſꝫ ſupplere negligentiaꝫ canonicoꝝ: etiam ſi alias eligere ñ poſſet. ĩ. de conceſ. preben. nulla: ⁊. s̃. e. cum in cunctis in fine. Sed hic non poterat taliter ſupplere: quia nõ erant diſtincte prebende. ĩ. de conceſ. preben. ex parte. et ſi diſtincte eſſent: adhuc non poſſet: cum ipſe ſimiliter negligens fuiſſet. vnde poteſtas tranſlata erat ad ſuperiorem nec moram poterant purgare. ĩ. ḋ ſupplẽ. negli. prela. licet ⁊ duobuſ. c. ſequenti. ⁊ hoc ex eo ꝙ dicit longo tempore.

e ¶ Poſtulauit: ⁊ videtur ꝙ bene poſtulauerit: qꝛ ſolus epiſcopus debet dare prebendas: argu. xj. diſti. in nouo. ⁊. xvj. q. vij. nullus. argu. xxj. diſtin. § j. quia Moyſes ex precepto dñi Aaron in ſummũ pontificem et filios eius in minores ſacerdotes elegit. vt ibi dicitur. ⁊ videtur expreſſuꝫ. in auten. vt deter. ſit nu. cleri. col. j. in p̃n. argu. contra. ĩ. de his que fi. a prela. ſine conſenſu capituli. in. vj. c. primis. quia hmõi eccleſiaſtica debent facere de ɔſenſu capituli: vt ibi dicit̃: ⁊

cū quib⁹ eſt in miniſterio: cū his diſponat. xciij. di. dia coni. ꝓterea ex eo ꝙ dicit in fi. ſi cōſuetudo eſt. ꝙ cano nici eligant irreq̄ſito epō: ptꝫ ꝙ de iure cōi ſimul debe ant eligere: ſicut ꝛ alia negocia ſimul facere debēt: cuꝫ eps̄ ſit caput capituli: ꝛ canonici mēbꝛa. ĩ. de his que fi. a pla. ſine cō/ ſenſu capli. no/ uit. ꝛ. c. quāto. ꝛ ꝙ ſimul eligere debeāt: habes. ĩ. de conceſ. pben. poſtulaſti. Dico ꝙ iure cōi ſimul ad epm̄ ꝛ caplm̄ pertinet collatio beneficioꝝ: ꝑ iu ra ꝓxime dicta. ĩ. ꝺ iurepa. nobis. ꝛ hoc i fi. ſat ꝑꝫ ita eſſe Sꝫ con ſuetudo in pluri bꝫ eccl'ijs dero/ gat huic iuri. vt hic in fi. hui⁹ de cre. ꝛ. ĩ. de cauſa poſ. cū eccl'ia. ꝛ. ĩ. de ꝟbo. ſig. abbate. ꝛ. ſ. de ꝯſue. cū dilect⁹: ꝛ. xxiiij. q. j. pu/ denda: ꝛ. ĩ. ꝺ his que fi. a pla. ſine cōſenſu capituli ea noſcit̄: ꝛ ꝯſue tudo reddit ali/ quē inhabilē ad eligendū. ĩ. ꝺ cle. cōiuga. cū olim. ꝛ. xij. di. nos cō/ ſuetudinē: ꝛ. ff. de decu. nō tm̄. arg. cōtra. ſ. e. ti. cū terra: ꝛ. c. cū cām: ꝛ. ſ. de cōſue. cū venerabilis: ꝛ. c. cū inter. ſed illa cōſuetudo nō eſt rōnabilis: immo eſt cōtra dec⁹ e cleſie: ꝛ iō nō eſt ꝑſcriptibilis. ſ. de cōſue. c. vlti.

a ¶ Iniuriā: ſi. ff. de iniur. iniuriaꝝ. §. j. ꝛ. ff. de pe. here. illud. j. reſponſo. in fi. ꝛ. ĩ. ꝺ ap. bone. ꝛ. xiij. q. j. qꝺ debet ꝛ. q. v. nō ſane: qꝛ ꝛ ſi noceat alij: ita vt aufe rat ei ꝯſueta cōmoda: dū tn̄ nō faciat aīo nocendi: non ꝺꝛ facere iniuriā. ff. de aqua plu. arcē. ſi in meo. ꝛ. ff. de dam. infec. ꝓculus. ꝛ. xv. q. j. illud. ff. de ſer. vr. pꝛe. cuꝫ eo. ꝛ. xxiij. q. ij. c. vl. ſecus. ſi faceret animo nocēdi. ff. ꝺ re. iu. domū. ff. de dam. infec. qui vas. ff. ſi ſer. ven. ſicut. §. ariſto.

b ¶ Meli⁹: ꝛ iō ꝑualere debet. ĩ. de ꝓba. licet. ſed ſi equaliter ꝓbatū ſit cōiter ꝯferat: cū de iure cōmuni hoc ſit faciendū: vt dictū eſt in notula. ꝛ vide/ tur: quia res ad ſuū ſtatū ſic reuertit̄: arg. ſ. de ꝯſue. cū dilect⁹: ꝛ. ff. de pac. ſi vnus. §. ꝙ ſi nō totū: alias cēt ſententiādū ꝓ poſſeſſoꝛe. ĩ. de ꝓba. ex lr̄is. ĩ. de fi. iſtru. inter dilectos. in fi. ꝛ inſti. de interdic. §. cōmodū. niſi in tribꝫ caſib⁹. ĩ. de ꝓba. c. ex lr̄is.

c ¶ Articulo: Ea dem videt̄ petitio cū pꝛima. Sꝫ dic ꝙ pꝛia erat: ne re pellerēt canonicos ab epō inſtitutos. Scōa erat vt in poſterū nō impedirēt eū eligere: ꝛ licet obtineret in ꝑ mo: nō obtineret ꝓpter hoc in ſcōo: ar. ſ. e. querelam. Sꝫ in ſcōo articulo agebat̄ petitoꝛio: vt patet ex ipſa

ipius dictos canonicos ab/ ſoluere nō poſtponas: qꝛ nō a videt̄ iniuriā facere: q̄ vtit̄ b iure ſuo: cū ꝑ teſtes lōge me/ li⁹ ſit ꝓbatū ꝙ canonici ſu/ pꝛadicti h̄ iure vſi fuerīt añ/ ꝙ̄ eps̄ memoꝛat⁹. In ſcōo qꝫ c articl'o: q̄ idē petebat eps̄ vt dicti canonici epm̄ ipm̄ iure electiōis vti libere paterent̄ abſoluere ſtudeas canoni/ cos ſepedictos: maxime ſi ſit d notoꝛiū: q̄ī thuſcia general' ꝯſuetudo ꝑuet̄: vt in cathe/ dralib⁹ eccl'ijs ſolū caplm̄ ir req̄ſito epō eligēdi canoni/ cos habeat facultatē. Idem abbati ſancti victoꝛis ꝛ de/ cano pariſieñ. ꝛ mḡro. R. de coꝛtoñ. canonico moꝛieñ.

Cōpꝛomittētes tenēt̄ recipe electū a cōpꝛomiſſarijs ſi ſit dign⁹ niſi ꝯ formā cōpꝛomiſ ſi eū appeat electū. XXXII.

Cum dilecti filij arch. moꝛineñ. ꝛ. j. Eccleſia moꝛineñ. epī ſolatio deſtitu/ ta canonici eiuſdē ꝺ paſtoꝛis ſubſtitutiōe tractātes ī tres canonicos moꝛiñ. ptātē eli/ gēdi epm̄ vnanimit̄ ꝯtulerīt: ꝓmittētes: vt illū reciperēt ī e paſtoꝛē quē de gremio ipius f eccl'ie ducerēt eligendū: q̄ ex aminatis volūtatib⁹ ſingu/ loꝝ archi. eiuſdē eccl'ie ī epi/ ſcopū elegerūt. metropolita n⁹ qꝫ tā electionē ꝛ electi pſo nā examinans quā etiā ſup ipius etate de cuius defectu fuerat ab aliquib⁹ dubitatū inquirens ſolicite veritatē ꝑ ſnīam declarādo electū ipm̄ g minime ſuſtinere in etate de fectū electionem factam de ipo ſolenniter cōfirmauit ꝛ j. ¶ Uerū. B. qui cōtra ele/ ctū venerat memoꝛatū ꝓpo/ ſuit ex aduerſo: ꝙ cū ſupꝛa/ dictis tribus ſub hac foꝛma fuerat eligēdi cōceſſa ptās vt capitulū eū reciperet tene ret̄: quē illi tres ab oībus vl' maioꝛi ꝛ ſanioꝛi parte de gre mio ipius eccl'ie noīatim eli gerēt in paſtoꝛem: electoꝛes

littera. d ¶ Notoꝛiū. i. manifeſtū rei euidētia vel alijs duobꝫ modis de quibꝫ trib⁹ modis habes. ĩ. ꝺ co/ ha. cle. ꝛ mu. c. vlti. ꝛ. ff. de leg. ſi de interꝑtatione.

Cum dilecti. ¶ Tres habet ꝑtes. In pꝛia ponit tur allegatio ꝓ electo. In ſcōa: ibi. Uerū allega/ gatio cōtra ele ctum. In tercia ibi. nos vero dif finitionis com/ miſſio. Ab. Si.

e ¶ De gremio: ſed ſi hoc in illa tranſlatione po/ teſtatis nō fuiſ/ ſet exꝑſſum: po/ terāt eligere vn/ decunq̄ vellent ſ. eo. in cauſis. Quid iuris ſit. ſup hoc dictum eſt. ſ. e. cū iter. canonicos.

f ¶ Examina tis. Ad hoc non tenebat̄ ſm̄ hāc formā: nec fuerīt iſta vota reda/ cta in ſcriptis.

g ¶ In etate: ꝑt em̄ minoꝛ iudex examinare ꝺ eta te: an ſit dignus venia etat ꝛ do cere poterit ſup hoc pꝛincipem. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij. nō tn̄ in etate diſpē ſare pōt. C. e. ti. l. iij. ſed bene po tuit iudicare ip/ ſum nō pati de/ fectum: ꝛ ſi mi/ noꝛ fuiſſet debuit caſſare electione. ſ. e. dudū. ſed diſpē ſare nō poteſt niſi ſolus papa. Sꝫ nūquid epī poſſūt diſpenſare: vt minoꝛ ꝓmoueat̄ ad honoꝛes: videt̄ ꝙ n̄ ꝑ id qꝺ habes. ſ. e. cū in cūctis. §. inferioꝛa. ꝛ. ĩ. ꝺ eta. ꝛ qualita. eā te. ibi ꝑcipit papa: ꝙ nullus ꝓmoueat̄: ni ſi ſit etatis legittime. ĩ. e. nihil eſt: vbi punit̄ grauiter qui hoc facit. Et ſic hmōi diſpenſatio illis ꝓhibet̄. Di cunt quidā ꝙ epī poſſunt diſpenſare in etate: ar. ad h ĩ. de eta. ꝛ quali. ꝓterea. ꝛ. c. in decoꝝ. Credo ꝙ nō pñt diſpenſare in hoc contra cōciliū licet de facto hoc faci ant quandoq̄. Et eſt ſimile: qꝛ cū illegittimo diſpēſa re nō poſſunt: vt ꝓmoueat̄ ad honoꝛes. ĩ. de fi. pſbr. c. vlti. ꝛ pe. vbi dicit̄: ꝙ cū illegittime natis ſolus papa diſpenſat: ꝙ illi ꝓhibeant̄ ab honoꝛibus: dicit̄ in con/ cilio picta. ĩ. de fi. pſbyte. ca. j. Qua em̄ ratione epī non poſſunt cōtra illud cōciliū diſpenſare: eadē ratione di co ꝙ nō poſſunt diſpēſare ꝯ ꝯciliū lateran. ꝛ cōtra cō ciliuꝫ generale. ĩ. eo. nihil. vbi puniunt̄ qui hoc faciūt. quod eſt magis celebꝛe cōciliū in quo ꝓhibet̄ ne mino res ad dignitates ꝓmoueant̄. ſ. e. cū in cunctis. ī ꝑn. §. inferioꝛa. ꝛ ideo ſtabimus illis cōcilijs ꝛ legibꝫ ꝑdi ctis: ex quo nō inuenio cōceſſum ꝑ canones: ꝙ mino/ res iudices poſſunt dare veniā etatis. ĩ. de no. ope. nū. intelleximus. vbi enim iura canonica non contradicūt

a ipi terminos ꝑtãtis sibi tra/dite nõ seruãtes : p̃dictũ ar/chi. eligere p̃sũpserũt: quem pauci de capl'o noĩarent: vñ canonici moꝛtñ. postmodum admirãtes: q̃liter archi. ele/ctꝰ fuerat mem oꝛatꝰ: cũ plu b res essent in eadẽ eccl'ia dig/nioꝛes: cepert fere oẽs publi ce ꝓfiteri: ꝙ nullatenꝰ archi. noĩarant ⁊ reputantes se in hac pte delusos ꝙ super h̃ fa ctum fuerat nr̃o curauerunt c apostolatui referare: et. ĩ.

¶ Nos ṽo attẽdẽtes: quia res ꝑniciosa eẽt exẽplo: si ꝑ d surreptiõis astuciã: q̃s ascẽ/deret ad apicẽ dignitatꝭ: ita duximꝰ ꝓuidẽdũ: vt p̃stito a e ꝯ̃dictoꝛibꝰ iuramento: ꝙ ipi maliciose ꝯtra p̃fatũ electuȝ nõ mouerãt q̃stionẽ hmõi p̃/dicti tres electoꝛes iuramẽti vinculo astringãt̃ dicere ve/ritatẽ q̃t ex canonicis exami nationis tp̃e in pꝛefatum ar/f chidiaco: conuenerunt: et si tres simul aut duo saltem ex ipis iurati direxerint maio/rem canonicoꝝ partẽ in ip̃m archi. cõuenisse. Uos cõtra/dictoꝛibus silentiũ impona/tis: cum contra hoc eoꝝ esset g ꝓbatio insufficiẽs: eo ꝙ sin/guli eẽnt in suis testimonijs singulares. Si vero ꝑ eoꝛum depositiões ꝯstiterit sepedi/ctum archi. extitisse a pauci/h ribꝰ noĩatũ: tũc si fuerit suffi/i ciẽter ostẽsũ ꝙ illũ d̃ gremio eccl'ie s̃m formã sibi traditã debebãt eligere: ĩ quẽ oẽs vl' maioꝛ ⁊ sanioꝛ ꝑs capl'i cõue niret: vos electionẽȝ ipiꝰ ar/k chi. oĩno cassetꝭ: alioq̃n qd̃ d̃ ip̃o factũ ẽ ratũ habẽtes ꝯ̃di ctoꝛes ab eiꝰ ĩpetitiõe ꝑceñ. eccle. cõpescatis: p̃fatuȝ. B. p̃bẽda moꝛiñ. eccl'ie spolian/tes: q̃ se ad hãc penã si foꝛsã l in ꝓbatiõe deficeret obliga/uit ñ obstãte ꝙ sup etatꝭ defe ctu obiectũ ẽ ꝯ illũ: cũ idẽ ca nonicꝰ huic obiectiõi ñ mul/tũ institerit: ⁊ sup h̃ a metro/m polita. fuerit iudicatuȝ: cuiꝰ

legibus: imo concordant illis stabo. a ¶ Termios. si hoc verum fuisset nihil valuisset eoꝛum electio. s̃. de rescrip. cum dilecta. ⁊. ff. man. diligenter. b ¶ Dig/nioꝛes. quibus dignioꝛ locus debetur. viij. q. j. illud. et lxiij. di. metropolitano. et. lxj. dis. miramur. ad fi. et is gradus ceteros antecedit: quem laboꝛ ꝓlixioꝛ vl' stipendia melio/ra fecerint ante/lre. C. de of. ma. of. l. nemo. c ¶ Referare. scȝ denũciando ꝑ se vl' ꝑ alios. d ¶ Surreptio nis. sic. ĩ. de re iu di. cum olim. e ¶ Juramẽto. Sic ergo in cau sa sp̃ũali pꝛestat excipiẽs iuramẽ tum calumnie: si ue ꝙ maliciose h̃ nõ ꝓponit: sic. ĩ. de testi. constitu tis. ⁊. c. p̃sentiũ. ⁊. ĩ. de resti. spo. litteras. ⁊. ĩ. d̃ ex cap. pastoꝛalis. lȝ directe agens non p̃stet hmõi iuramentũ: vt. ĩ. de iura. calũ. lit/teras: ⁊ hoc fuit ratione p̃sumpti onis. Pꝛesumit̃ eñ ꝙ maliciose excipiãt: ex quo tot p̃sumptiões sunt ꝓ electo: q2 ⁊ s̃m leges p̃sta tur iuramentum quãdoqȝ in exceptionibꝫ: licȝ a pꝛincipio p̃stetur super tota lite. in auc̃. de testi. §. si vero. col. vij. ĩ. d̃ testi. vltra tertiã. Uel dic: ꝙ lȝ causa sit super re sp̃ũali: ꝙ etiam directe agens p̃stabit iuramentũ calũnie: vt si agatur ad restitutionẽ rei sp̃ũalis. ĩ. de resti. spo. litteras: quia sic non agitur sp̃ũaliter. Item si agatur sp̃ũaliter: iu/ramentum de veritate dicenda p̃statur. ĩ. eo. dudum. ⁊. ĩ. de iureiur. ex litterꝭ. Simile vbi ĩ causa ecclesiastica iuratur de veritate dicẽda. f ¶ Et si tres. Istꝭ eñ creditur quasi duobꝫ testibꝫ. Sed nunquid fuerunt isti tres in ꝓpꝛia causa vel q̃si? non: sed sup eo qd̃ factum est coꝛam ipis de facto alieno. ar. C. de fideicõ. l. vlti. ⁊ insti. de testa. oꝛdi. §. legatarijs. nam iudici credit̃ de his que corã ip̃o aguntur. xviij. di. de cõcilijs. ar. mul/tofoꝛtius istis. qui toti negocio interfuerũt. ar. C. d̃ ad ul. l. in adulterij. C. ad. l. coꝛ. de sicca. l. fi. sed nõ est ve/rũ ꝙ iudicibꝰ credat̃: nisi q̃tenus ⁊c̃. ĩ. d̃ ꝓbati. qm̃ ꝯ. vnde melius videt̃: ꝙ lȝ isti suspecti essent: ⁊ de facto suo quodãmodo dicãt: admittit̃ eoꝝ testimoniũ in de/fectũ ꝓbatiõis. ar. C. de here. l. vlti. in fi. ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ in criminali. ver. item serui. ij. respõso. ⁊ ad h̃ facit qd̃ dicit. s̃. ita duximus ꝓuidẽdũ ⁊c̃. g ¶ Proba/tio. sȝ videt̃ ꝙ isti canonici debuerũt audiri ad h̃ ꝓbã/dũ: q2 talis negatiua nos nõ ꝯsensimus: ꝑt ꝓbari. ĩ. de ꝓba. tertio. ⁊ negatiua indirecte ꝓbari ꝑt. ĩ. de testibꝫ ex tenoꝛe. De hac materia dictũ est. s̃. e. bone. Sȝ hic ideo nõ sũt admissi ad ꝓbandũ: q2 examinatio illa fa/cta fuit secrete ⁊ sigillatim. vñ q̃libet eoꝝ eẽt singula/ris: q2 nõ posset directe nisi de se. sic. ĩ. de accu. cũ dile/cti. ĩ fi. q2 singu/laris testis nõ ꝓ bat. sȝ si publice facta fuisset illa examinatio. siue noĩatio: tũc ꝓba ri posset saltẽ in directe: vt. ĩ. d̃ ꝓ ba. c. iij. h ¶ Tunc. Au diatꝭ q̃d vtraqȝ ꝑs postposuerit ad ꝓbandũ foꝛ/mam s̃m quã eli gẽdi ꝑtãs tribꝰ dꝛ cõmissa fuisse siue concessa ⁊ si ⁊c̃. hec lr̃a est in antiq̃ decre. B. i ¶ Ostensum. Qualiter cõpel/lunt̃ canonici ꝓ bare foꝛmã tra/ditã illis electo/ribꝰ ⁊ nõ archi/diaconis: h̃ põt eẽ duabꝫ de cau/sis. Quaꝝ ꝑma ẽ p̃sũptio. q̃ mul tũ faciebat ꝓ eo videlicet ꝙ iam erat electꝰ ⁊ ꝯfir matꝰ. Scd̃a est: q2 ad h̃ se obli/gauit ille: sic̃ pa/tet. ĩ fi. decre. vbi dicit ꝙ ad hanc penaȝ se obliga/uit. k ¶ Cassetis. i. nullã ꝓnuncietis. l ¶ Obliga/uit. alioq̃n si se nõ obligasset: pena eẽt in arbitrio iudi cis: cũ certa pena h̃ statuta nõ sit. ff. de iure deli. l. j. ĩ. d̃ accu. sup his: ⁊. ĩ. de offi. dele. de causis. Sic habes hic ꝙ aliq̃s obligat se sub pena bñficij sui. ĩ. de falsa. c. vlt. Itẽ obligat̃ aliq̃s sub pena oꝛdinis vel anathematis. j. q. vij. q̃tiens coꝛdis. ⁊ de ꝯse. di. ij. ego berengarius. Itẽ ⁊ sub alia pena pecuniaria. xxiij. dis. q̃ȝq̃ȝ. ⁊. xxv. q ij. q̃cũqȝ. ⁊. ĩ. de arbi. dilecti. ar. ꝯ ꝙ sub pena beneficij nõ possit aliq̃s obligari. C. q̃ res pig. ob. pos. spem eoꝝ ꝑmioꝝ. Hodie ṽo certa pena statuta ẽ ꝯ illos: q̃ se op/ponũt ꝯ electos siue impugnãt electionẽ. ĩ. e. c. j. in con cilio lugduñ. Inno. iiij. m ¶ Judicatũ. Sed nũq̃d. obstabit alijs hec sñia volentibus agere ꝯ electũ sicut videmꝰ circa crimina ⁊ populares actiões. ĩ. de accu. d̃ his: ⁊. xxiij. q. iiij. si illic. ⁊. ff. de ꝓcu. nõ cogendũ. §. q̃ ita. ff. de popula. acti. l. iij. nec eñ. de delicto vniꝰ hoĩs sepe ẽ querẽdum. ff. nau. cau. sta. l. licȝ. videt̃ tñ ꝙ illis solũ q̃ p̃sentes fuerint: debeat ꝑiudicari. ij. q. v. habet hoc. ⁊. c. mẽnaȝ. ĩ. de accu. veniẽs. sicut ẽ in silibꝫ actio/nibꝰ. ĩ. de fi. instru. int̃ dilectos; ibi res inter alios acta ⁊c̃. Ad h̃ dicas ꝙ absolutio in popularibꝰ actionibꝰ p̃ iudicat oĩbꝰ etiam absentibꝰ. nisi in duobꝫ casibꝫ. Unꝰ est si q̃s suã iniuriã ꝓsequit̃ ⁊ ꝓbet se ignoꝛasse accusa

tionē ab alio inſtitutā.ff.de accu.ſi cui.§.j. Scōs cuȝ vult docere ꝺ colluſiōe ꝑoris accuſatoris.ff. de ꝑuari/ca.l.iij.ff.de iureiu.l.eū q̄.§. in popularib⁹. a De cendiū.ꝙ h̄ ptȝ ꝙ interlocutoria ſnīa trāſit in rem iu/dicatā ſicut ꝛ diffinitiua.ꝭ.de teſti.ſignificauerūt. non tn̄ q̄ ad h̄ tranſit in rē etiā iudicatā qn iudex etiā poſt.x.dies poſ/ſit reuocare.ꝭ.de ap.cū ceſſāte.ff. de re iudi.qꝺ iuſ ſit. de h̄ dicetur ſup illa ꝯſtituti/one cum ceſſante.ꝭ.de appel.

Q ſm ī iu. Hoc.c. legit varijs mo/dis:ſȝ inherēdo vbis lr̄e:ſūmat vt in rubro. Vel aliť ſm itellectū itrinſecū. Si electio fit ex forma compromiſſi electus ꝯſentiendo electioni ꝺ ſe facte a media pte eligentiū auget numeꝝ ꝛ electionem pficit. ꝛ eſt caſus ſingularis ſm iſtū itellectū. Jn pma ponit deciſū exordium notās q̄rēte. Jn ſcda conſultatio ex compromiſſo ſuper duplici electione facta. Jn tertia ꝯſultatio/nis rn̄ſio cuȝ du plici determina tiōe. Scda.ibi. Prim⁹ tue ꝯſul/tationis. Tertia.ibi. Sup q̄.Ab.Si.

a ſnīa in rē trāſijt iudicatā: cū infra decēdiū nō fuerit ꝑuocatione legitima ſuſpenſa.

Idē epo bajoc. Si ex ſeptē cōpromiſſarijs tres eligunt q̄rtū: ꝛ ille ꝯſentit ꝛ ē idone⁹ ꝯfirmabit electio. XXXIII

Q Am ī iure pit⁹ exiſtas: ꝛ.ꝭ. Prim⁹ tue conſul. articul⁹ ꝯtinebat: ꝙ cuiuſdā decano eccl'ie defūcto eiuſdē loci caplm ſb hac forma ī.vij. ex ipis canonicl' cō b promiſit vt illū quē ex ſe vel alijs ꝺ gremio ipi⁹ eccl'ie oēs pariter vel maioꝛ eoꝝ pars noīaret: idē caplm reciperet in decanū. Vñ cum vnus ex illis.vij.a trib⁹ ipſoꝝ ꝛ ali⁹: qui non erat de numero eo/rūdem a tribus alijs in decanum fuerint nominati: req̄ſiſti vter eoꝝ aſſumi debeat in decanum. Sup quo talit rn̄dem⁹: ꝙ is q̄ ꝺ numero.vij a tribus eoꝝ dignoſcitur no c minatus: iuxta cōpromiſſi tenorem debet in decanum aſ/ſumi: dūmodo electioni ꝺ ſe d facte cōſentiat: ꝛ aliquod canonicū non obſiſtat. Idem

b Ex ſe vel alijs. dicūt q̄dā ꝙ lȝ h̄ nō fuiſſet exp̄ſſū. de iure tn̄ vnū ꝺ ſe eligere poterāt vt ar.viij.q.j.in ſcptturis.ver. ecce mitte me ꝛc.ff.de tuto.ꝛ cura.da. ab his.l.vbi abſūt. Sed h̄ nō credo: q2 a ſeipo videt elect⁹. ꝛ h̄ tenuit electio ꝑpter formā cōpromiſſi. vt dicit i fi.iuꝝ cōpromiſſi ꝛc. c Tenorē.ſic.ꝭ.ꝺ ſortile.c.vlti.vbi de h̄: ꝛ h̄ qꝺ dico optime ꝑbat lex.ff.ꝺ ꝯhen.em.ꝛ vendi.l.licȝ. ꝛ.l.ſi in emptiōe.in fi.ſed ſi vni tm̄ collata eſt ptās nō poſſet ſe eligere.ꝭ.de iurepa.ꝑ nr̄as.ꝛ.ꝭ. de inſti. cū ad noſtrā.ꝛ.ff.de tuto.ꝛ cu.dati.l.ꝑroꝛ.xxiij.q.j. didici/mus.ꝛ q2 nemo debet oriri a ſeipſo.viij.q.j. i ſcpturꝭ. Dicūt q̄dā ꝙ ſi iuraſſet eligere meliorē. ꝛ ipe eſſet melioꝛ.tūc poſſet eligere ſe: ſed tn̄ incōueniens eſſet ꝛ in/honeſtū ꝙ ſe eligeret. ſic ambitioſus videretur. ꝛ iꝺo repellēdus ꝑ illud.c.in ſcpturis.poti⁹ debet renūciari tali ptāti.ꝛ fatu⁹ eſſet q̄ ſic iuraret: ſi credit ſe meliorē vt ſe eligat. vel dic ꝙ tunc ipe intelligit exceptus: q2 in generali ſermone ꝑſona loquens nō cōphendit. C. de ſolu.inq̄ſitio.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.q̄ heredi.§.vl.ꝺ h̄ dicit.ꝭ.de iureiur.petitio. d Conſentiat.q2 ſi vult

cōſentire.tūc ꝑſona ſua cōputat īter eligētes.ar.ff.ꝙ cuiuſq₃ vniuerſitatis.l.plane.ar.ff.de adopti.l.ſi con/ſul.ꝛ ſic q̄ttuoꝛ intelligūt.ꝛ ita maioꝛ ps capli. Quid ſi ꝯſenſit in aliū? Rn̄deo ſi cōſenſus talis facit cū alijs maiorē ꝑtem in ſe non pōt poſtea conſentire: nec mutare cōſiliū in alterius p̄iu/diciū.ff. de reg. iur.l. nemo. Si vo ꝯſenſit in talem ī quē minoꝛ ps cōſenſit.tunc pōt mutare. q2 talis ꝯſenſus illi nō ꝑdeſt. Hodie non ꝯnumerat ꝑſona electa inter eligētes.ꝭ. eō: cumana.ꝛ.c. q2 ꝑpter.nec dicerē valere taleȝ electiōeȝ ſi mo/do fieret: q2 nō ē electus a minore pte capli.

duci caringie. Electus in imperatorem a maiori parte illorū ad quos ſpectat electio: ſi fuerit idoneus ꝑ papam confirmabit. XXXIIII

V Enerabilem: ꝛ.ꝭ. Jnter cetera vero quidam principes hac precipue obiectiōe ſunt vſi: dicentes ꝙ apoſtolice ſedis legat⁹ aut electoris e geſſit: aut cognitoris ꝑſonā. f Si electoris in meſſem alie/nam miſerat falcem ſuam: et electioni ſe ingerens ꝑncipū derogauerat dignitati. Si g cognitoris abſēte altera partium videt ꝑperaȝ ꝑceſſiſſe: cū citata nō fuerit: ꝛ ideo nō debuit contumax iudicari: ꝛ.ꝭ. Uex illis principibus iusꝛ poteſtatē eligendi regē in imperatorē poſtmodum ꝑmouēdū recognoſcimus: vt debemus: ad quos ꝺ iure ac antiqua cōſuetudine noſci/tur pertinere: preſertim cum ad eos ius ꝛ poteſtas huiuſ/modi ab apoſtolica ſede per uenerit: que romanum im/perium in perſonam magni/h fici i karoli a grecis trāſtulit

V Enera. Electio imperatoris ſpectat ad ꝑncipes germanos tres platos ꝛ q̄ttuoꝛ laicos: ꝛ electio facta ꝑ eoꝝ maiorē pte ceteris nō ꝯtemptis tenet: et ad papā ptinet electū ex/aminare: approbare: ꝛ iungere: ꝯſecrare ꝛ coro/nare ſi ē dign⁹: vel reijcere ſi eſt indign⁹: vt quia ſacrilegus: excōmunicat⁹: tyrann⁹: fatu⁹: hereticus: pagan⁹: ꝑiurus: vel eccl'ie ꝑſecutoꝛ.ꝛ electoribus nolērib⁹ eligere papa ſupplet: ꝛ data paritate vocum eligētiū: nec accedēte maiori ꝯcordia papa pōt grati/ficare cui vult.h.d.no.iſte tex. Diuidit. Nam in pmo ponit rephenſionē legati. Jn ſcda.ibi. Verū. captan/do beniuolētiā ꝑncipū ipoꝝ ius ꝛ ptāteȝ declarat. Jn tertia.ibi. Obiectiōi: rn̄det ei qꝺ obijciebat ꝯ legatū. Jn q̄rta.ibi. Eos igitur: monet ꝑncipes vt adhereāt Ottoni ꝛ recedāt a Philippo. etiā qꝺ h̄ facere debeāt ꝑbat q̄ttuoꝛ rōnibus. Jn q̄nta.ibi. Nobilitatē. h̄ ſpe/cialiter mādat duci in ſupraſcriptiōe noīato. Ab. Si. e Cognitoris.in reprobādo Philippū: ꝛ approbā/do Ottonem. f Meſſem.vj.q.iij.c.j.ꝛ.ꝭ.ꝺ parro/chi.null⁹. Berñ. g Altera.qꝺ nō debuit fieri.ꝭ.ꝺ teſtib⁹.in noīe dn̄i.ꝛ.iij.q.ix.q̄ſi ꝑ totū. h Karo/li.cui etiā ius patriciat⁹ ſiue dignitas collata eſt.lxiij di.hadrian⁹. i Trāſtulit.legit in cronicis.ꝙ cuȝ eccl'ia romana opprimeret ab Aſtulpho rege lombar/doꝝ.petijt auxiliuȝ a Cōſtantino: ꝛ leone filio eius imperatoribus cōſtantinopolis.ꝛ cuȝ nollēt patrocinari eccl'ie romane. Stephan⁹ papa ſcōs natione roman⁹

tranſtulit imperiū ad Karolū magnū q̄ fuit fili⁹ Pipi ni: quē zacharias p̄deceſſoꝛ ei⁹ ſubſtituerat Lodouico regi francoꝝ. quē depoſuerat. de quo legit. xv. q. vj. ali us. Et trāſlatio illa facta eſt anno dn̄i ſeptingenteſi/ mo. lxxvj. qui Karolus coronat⁹ eſt a Leone papa. iij. elapſis poſt hoc quidecim ānis.

a ¶ In germanos. Sic ergo regnū mūdi trāſlatū eſt ad theutonicos. nā ipſi habent regnum romane eccleſie de conſe. di. v. in die. ⁊ ſic ptz ꝙ iperiū nō ē apud grecos. licet largo noīe appellet impatoꝛ. j. ḋ maio. ⁊ obe. ſolite. ſic̄ ⁊ rex ſcachorū dicit rex. qm̄ extra eccleſiā nō eſt iperiū. xxiiij. q. j. §. ſed illud. Eſt aūt impatoꝛ ille: ſup oēs reges. vij. q. j. in apib⁹. ⁊ oēs nationes ſunt ſub eo. xj. q. j. §. ſed ſi qs. ver. volumus. Ipſe enim eſt princeps mūdi ⁊ domin⁹. ff. ad. l. rho. de iac. dep̄catio. ⁊ etiā iudei ſub eo ſunt C. de iudeis. l. iudei. ⁊ omnes ꝓuincie. lxiij. diſt. Hadrian⁹ ⁊ oia ſunt i poteſtate i peratoris. viij. di. quo iure. ⁊. xxiij. q. viij. cōuenioꝛ. C. de quadrie. p̄ſcrip. bene a zenone.

b ¶ Examinatio. lxxviij. diſt. qd ē.

c ¶ Sacrilegū. Nō. ꝙ ſacrilegiū impedit ꝓnouendū. nā ⁊ familia ſacrilegi repellit a ſacramentis eccl'ie. xvij. q. iiij. miroꝛ. ⁊ ab alijs legittimis actibꝫ. iij. q. iiij. nulli. ⁊ ſacrilegiū inter magna crimina cōnumerat. xvj. q. iv. quod aūt.

d ¶ Eligentiū. qꝛ de meritis ſiue ſtudijs eligentiuz nō cognouit. ſed de qualitate electoꝝ ꝓnunciauit.

e ¶ Q̄uis. id eſt quia. vel ꝓprie tenet. ⁊ ꝙ dicit ſup̄ nō tam ꝓpter ſtudia eligentiū ⁊c̄. id eſt nō ꝓpter ſtudiū eligentiū. ſed ꝓpter merita electoꝝ pſonam ducis denunciauit indignā: ⁊ pſonā regis idoneā. ſic. s̄. de poſtul. capi. j. v̄ſus fi. vn̄ bn̄ ſequit: q̄uis plures ⁊c̄.

a In germanos. Sz ⁊ pricipes recognoſcere debēt: ⁊ vtiqꝫ recognoſcūt: ſicut idē in nr̄a recognouere p̄ſentia: ꝙ ius ⁊ auctoritas examinādi pſonā electā in regē: ⁊ ꝓmouendaz ad imperiū ad nos ſpectat: qui eū inungimus cōſecram⁹ ⁊ coronam⁹. Eſt eī regulariter ⁊ generaliter obſ/ b uatū: vt ad eū examinatio pſone ptineat ad quē impoſitio manus ſpectat. Nunqd eī ſi pricipes nō ſolū idiſcor/ c dia ſed etiā in concordia ſacrilegū quēcūqꝫ vel excōicatū in regē tyrannū vel fatuū hereticū eligerent: aut paganū nos inungere ꝯſecrare ac coronare hominē hmōi deberemus? abſit oīno. ¶ Obiectioni ergo principū reſpondentes aſſerim⁹: ꝙ legat⁹ noſter approbādo regē reprobādo ducē: nec electoris geſſit pſonā: vtpote qui nec fecit aliquez eligi: nec eligit: nec cognitoris: cū neutrius ele/ d ctionē quo ad factū eligētiū ꝯfirmandā duxerit: aut etiā infirmādā. Exercuit aūt denunciatoris officiū: qꝛ pſonā ducis eiuſdē indignā et pſonā regis denūciauit idoneā: quo ad imperiū obtinēdū nō tā ꝓpter ſtudia eligētiū: ꝙ ꝓpter merita electoꝝ e q̄uis plures ex illis: qui eligendi regē in imperatorē ꝓmouendū de iure ac de conſuetudine obtinēt poteſtatē ꝯſenſiſſe ꝓhibeant in ipſum regē: ⁊ ex eo ꝙ fautores ducis abſentib⁹ alijs ⁊ ꝯtēptis ipm eligere p̄ſumpſerūt pateat eos ꝑperā ꝓceſſiſſe: cū electioni plus ꝯtēpt⁹ vnius f q̄ꝫ ꝯtradictio multoꝝ obſiſtat. ⁊. j. Nos vtiqꝫ nō ducē ſed reliquū reputam⁹ ⁊ nominam⁹ regem iuſticia exigēte: ⁊. j. Qd aūt i electiōe vota pricipū diuidūt p⁹ ad monitionē: ⁊ expectatōez alteri g ptiū fauere poſſim⁹: maxie p⁹ q̄ꝫ a nob vnctio: cōſectio: ⁊ coronatio poſtulent iure patet pariter ⁊ exemplo. Nūquid eīn ſi principes admoniti ⁊ expectati: vel nō potuerūt vel noluerūt in vnū ꝓpoſitū cōuenire ſe. apo. aduoca h to ⁊ defēſore carebit: eorūqꝫ culpa ipi redūdabit in penā. i Sciūt aūt pricipes ꝙ cū Lotharius ⁊ Cōradus i diſcordia fuiſſent electi ro. pō. Lothariū coronauit. ⁊ imperiū obtinuit coronat⁹ eodē cōrado tūc demū ad ei⁹ grām redeūte. ¶ Eos igit duxim⁹ k cōmonēdos vt a p̄fato duce iuſto qdē a nobis iudicio reꝓbato recedāt: ⁊ p̄fato regi n̄ abnuāt adherere: niſi tūc demū ꝯtra p̄ſonā vl' fctm̄ legittimū: qd ab eis obiectū fuerit. ⁊ oñſum: ⁊. j. Sūt eīn notoria impedimenta ducis l ſcilicet excōicatio publica:

⁊ ſic nō geſſit cognitoris pſonā. qꝛ retulit ſe tm̄ ad merita electoꝝ nō ad ſtudia eligentiū q̄uis potuerit ſe referre. vt. j. ſequit. vel poſſunt verba teneri ꝓprie ⁊ q̄uis ponit ꝓ qꝛ vt p̄dixi. Sed ſuperioꝛ lr̄a ſcꝫ cū neutrius electio ⁊c̄. videt ꝯria.

f ¶ Contradictio. j. eo. bone.

g ¶ Fauere: ſi fauet: ergo nō debet eſſe iudex. xj. q. iij. q̄tuoꝛ. ⁊. c. ſequē. Sed dic ꝙ i dubio pōt fauere. cui vult. ff. de le. ij. ſi quis ſeruuz. §. ſi inter duos ff. de bo. auct. iudi. po. in venditione. §. vl. ff. ad ſyl. ſi quis i graui. §. ſi eū oēs vel poteſt cogere partes ad cōcordiā. inſti. de ſatiſdati. tu. ſin autē. ⁊. j. de offi. delega. c. ſuſpitionis. §. ab ipſo ⁊. s̄. eo. cum iter r. tunc demum debet fauoꝛe. cū merita electoꝝ ⁊ eligentium paria ſunt: argu. j. de iurepa. quoquoniam in quibuſdā. ⁊. lxviij. diſtinc. ſi forte. vel cuz poteſtas eligendi deuoluta eſt ad ipſum. s̄. eo. bone circa finem.

h ¶ Carebit: aduocatus eccleſie non poteſt eē patronus eccleſie: ſed cōpat tutoꝛi: qui dat pupillo: vt eum defendat a vexationibus alioꝝ. et appellatur honorarius vel noticie gratia datus vt alios ꝯtutores iſtruat. ff. de ſolutio. qḋ ſi forte. nec cōputat talis tutela in numero triū tutelarū ſed eſt cauſa honoris tantum. ff. de ritu. nup. ſi quis tutoꝛ.

i ¶ Lotharius: hic eſt exemplum de quo p̄miſit ſcꝫ iure patet pᷓiter ⁊ exēplo ⁊ ita ab exemplo principum eſt argumentandum. inſti. de iure naturali. §. ſꝫ qḋ pri. ar. ꝯ. C. ḋ ſen. ⁊ iterlo. om. iudi. nemo. ⁊. s̄. e. cū in cūct.

k ¶ Cōmonēdos. ſcꝫ p̄ nūcios ſuos.

l ¶ Publica. Nota ꝙ excōicatio dꝫ eē publica: ad h̄ vt aliquis repellatur a proſecutione iuris ſui. j. de ex/ cep. exceptionem: et capi. pia. cum ſuis concoꝛ. vnde

quicqd interim facit quouſq ad ipm ꝑueniat excõica/tio tenet. ⁊ valet. ĩ. de cle. excõi. mi. apſice: ⁊ ĩ. de re iu/di. ad ꝓbandũ. a ¶ Periuriũ: qñq ꝑiuriũ nõ re/pellit. ĩ. iureiurã. ſicut noſtris. Sed intellige ibi: ꝑiu/riũ. i. temerariũ iuramentũ. Periuri em̃ nõ ſolũ nõ debent ꝓmoueri ad honores: im/mo ſi ꝓmoti ſũt debent repelli. ĩ. de iureiurã. q̃re/lã. Infames em̃ ſũt. vt ibi nota. ĩ. de fideiuſ. ꝑue nit. in fi. b ¶ Progeni/tores. In filijs em̃ paterni cri/mis exẽpla me/ruunť. vj. q. j. §. verũ. ⁊ in. l. illa ſiquis cũ militi/rib⁹. vnde illud Sepe ſolet ſimi lis fili⁹ eẽ patri. c ¶ Innodat⁹ ꝓpter inuaſionẽ ⁊ deuaſtationez matrimonij bea ti petri. dum in thuſcia morare tur. d ¶ Po/ſtulauit. Nota ꝙ eoipſo ꝙ quis pe tit abſolui: ꝑ cõ/ſequens ſe cõfite tur excõmunica tũ: niſi ad caute lam fit: qꝛ bona/rũ mentiũ. v. di. ad eius vero cõ/cubitũ. e ¶ Electus: vñ ipſo iure nul/la fuit electio. ĩ. de ap. cõſtitutis ⁊. s̃. eo. cũ inter. r. ⁊. s̃. de cõſue. cum dilectus. f ¶ Iuramen/tũ. qđ fecerat fe derico regi ſici/lie nepoti ſuo tanq̃ impatori futuro: dũ adhuc henricus impator: frater ei⁹ dicti pueri pater viueret. g ¶ Illicitũ: qm̃ fuit de ſucceſſiõe viuẽtis. C. ꝺ pac. l. pactũ tñ hic volũtas acceſſit viuentis: vnde videť te nere. C. eo. l. vlti. Sed illa loquiť in hereditaria ſucceſſione: que in imperio locũ habere nõ põt: nec etiã in be neficijs eccleſiaſticis locũ habet. ĩ. de cõceſ. ꝓben. nulla. ĩ. de deci. ad hoc: ⁊ ĩ. de iurepa. cõſuluit. Bern. h ¶ Venire. tali modo ſicut fecit. ſ. vſurpãdo regnum Nam alias cũ fuerit illicitũ: ꝓpria auctoritate potuit venire cõtra nõ obediendo illi tanq̃ regi. aut impato/ri. xxij. q. iiij. §. ecce. B. nec expectari debuit ſuperio/ris auctoritas. ff. ꝺ cõdi. inſti. l. que ſub cõditiõe. §. vl. qꝛ ꝙ neceſſatio deſtruendũ eſt. nõ eſt neceſſaria ſuꝑio ris auctoritas: in deſtructione illius. ff. ꝺ le. iij. fideicõ miſſa. §. ſi quis illicite. Sed ſi eſſet dubium an valeret tũc adiri debet ſuꝑior: alias aũt ſemꝑ ſeruãdũ eſt iu/ramentũ: dũmodo ſine interitu ſalutis eterne ſeruari poſſit. ĩ. de iureiurã. ſi vero. ſi ſponte ſit pſtitum ⁊ ſine dolo. ĩ. de iureiur. cũ cõtingat. Bern. i ¶ Gabaoni te: hãc hyſtoriã habes. xxij. q. iiij. iter. §. ſꝫ cũ his. ⁊. c. i nocẽs. k ¶ Ex ſucceſſione. Treſ ſucceſſiones cõ/tinue videť ius ſucceſſionis in/ducere: imo due qꝛ binus act⁹ in ducit cõſuetudi/nẽ: ar. xxv. q. ij. ita nos. ⁊. C. de epiſcopali audi/entia. nemo. l ¶ De domo: imo de alia tri/bu eligi dꝫ. viij. q. j. Moyſes. m ¶ Obſerua ri: etiã ſi ei iam coronato iuraſ/ſet poſt reproba tionẽ legittimaz ei nõ tenereť in aliq rõe iuramẽ ti. xv. q. vj. ali/us. ⁊. ĩ. de tranſla. q̃to. circa finez. Itẽ arg. ꝙ de/structo princi/pali. ⁊ acceſſori ũ. s̃. e. q̃liter. C. de vſur. l. cos. ⁊ C. depoſiti. ſi de poſita pecunia: ff. de rei vẽ. l. ex diuerſo. ¶ Oram. In prima ponit deciſa nar ratio. In ſcđa ꝓ uiſio. ibi. Si ve/ro. Et pone ca/ſum ꝙ celebraťe duab⁹ electioni/bus i diſcordia: papa cõmiſit il/las decidendas ꝓut de iure fuerit: ⁊ ſi contigeret vtrãq caſſari papa mãdauit electionẽ celebrari de nouo ꝓut habeť in lit/tera. Ab. Si. n ¶ In ꝓuincia. Hic videť expꝛſſuz ꝙ omnes illi ⁊ ſoli qui ſunt in ꝓuincia vocãdi ſunt ad electionẽ: ⁊ ꝑ hoc videť ſic intelligendũ ſi ſunt in ꝓuin cia. ĩ. e. qꝛ ꝓpter: ꝺ hac materia. no. vij. q. j. factus eſt. ⁊ qđ dicit in ꝓuincia: ſic eſt intelligendũ ſi ſunt in ꝓ uincia ita ꝓpinqui ꝙ cõmode ſint vocãdi: qꝛ ſi ꝓuin cia eſſet multũ lata ⁊ longa: nõ debent vocari: qꝛ pe/riculũ eſt in mora. s̃. eo. cũ inter vniuerſas: ⁊ eodẽ mo do ſi eſſet extra ꝓuinciã ⁊ ꝓpinquus tũc vocandus eſſet. ĩ. e. c. xxi. vbi fuit vocatus qui extra ꝓuinciã erat re gium. n. ⁊ cremona diuerſarum ſunt ꝓuinciarum. Et ita nec dico vocandos oẽs de ꝓuincia: niſi qui cõmo/de poſſunt vocari niſi cõſuetudo ſit: ꝙ oẽs vocenť. ĩ. e. in geneſi. Nec dico ꝙ tm̃ de ꝓuincia ſunt vocandi per

a periurium manifeſtum: per/b ſecutio diuulgata: quaz pro/genitores eius et ipſe preſum pſerunt in apoſtolicam ſedez ⁊ alias eccleſias exercere. fu/it quoq a pre. n. excommu/c nicationis vinculo innoda/tus: quod poſtmodum reco/gnouit dum per nuncium ſu/d um abſolutionis benefici/e um poſtulauit. vnde patet ꝙ ipſe fuit excõicatus: electus ⁊. ĩ. Idem etiã contra ꝓpꝛiũ f iuramentum ſuper quo nec conciliũ a ſe. apo. requiſiuit ambitionis vicio regimẽ ſi/bi vſurpare pſumpſit: cũ ſuꝑ illo iuramẽto prius ro. eccl'ie ꝯſuli debuiſſet. Nec valet ad plenã excuſationẽ ipi⁹: ſi iu/g ramẽtũ illud dicať illicitũ: cũ nihilomin⁹ ſuꝑ eo nos ꝓ/us ꝯſulere debuiſſet quã ꝯ/h ipm ꝓpꝛia temeritate venire i pſertim illo exẽplo: ꝙ cũ ga/Joſue. 9 baonite a filijs iſrł ꝑ fraudẽ ſurripuerint iuramenta: ipſi tñ cognita fraude ꝯtra illud venire temere noluerũt Atꝫ vero dictũ iuramẽtũ ſit lici/tum vel illicitum. ⁊ ideo ſer uãdũ an nõ ſeruãdũ extite/rit: nemo ſane mentis igno/rat ad noſtrũ iudiciũ ꝑtine re: ⁊. ĩ. Inſuꝑ ſi ꝓdictus dux imperiũ obtineret: libertas pꝛicipũ in electiõe periret: ⁊ imperiũ obtinendi decetero ceteris fiducia tolleret. nã ſi ꝓut olĩ frater dicti ducis pa tri eoꝝ ſic dux ipẽ fratri ſuo ſuccederet. videreť ĩperiũ ñ k ex electione: ſꝫ ex ſucceſſiõe deberi: ⁊ in p̃iudiciũ pꝛncipũ l redũdaret: ſi non niſi de do mo ducis predicti videretur aliquis ad imperiũ aſſumẽ dus. ⁊. ĩ. ¶ Nobilitatẽ ergo tuã mo. ꝑ apo. ſcrip. man. q̃ ten⁹ a pfato duce recedas: oĩno nõ obſtãte iuramẽto: ſi qđ ei rõne regni feciſti: cum eo quãtũ ad obtinẽdũ impe riũ reprobato iuramẽtũ hu m iuſmodi nõ debeat obſerua ri. Idẽ. Abſentes ad electio nem de ꝓuincia ſunt vocan/di ⁊ confirmatur electio ma/ioris ⁊ ſanioris partis. Ca.

Oram dile. fi. XXXV. tit. ſancte prudentiane pſbytero card. ⁊. ĩ. ¶ Si ve ro vtriuſq partis fuerit caſ ſata electio: vos fratribus n omnibus qui fuerint in pro uincia conuocatis. que ma iori ⁊ ſaniori parti eoꝝ ſuꝑ p dictis videritis complacere per cen. eccle. faciatis firmi/ter obſeruari.

Idem parmeñ. epiſcopo et eius coniudicibus. Caſſat electio partis maioris contẽpta minori parte etiam ſi eſt vnus ſolus nõ tñ ius eligendi deuoluit ad maiorẽ. h. d. ſm vnũ intellectũ. XXXVI.

Bone meõrie. ſ. cremoneñ. epiſcopo in extremis agẽte cũ de coualeſcẽtia deſperaret ipiꝰ cremoneñ. capitulũ. h. canonicũ ſuũ regij diſciplinis ſcholaſticis inſiſtentẽ ad certũ terminũ in vigiliã penthecoſtes ꝓ futuri electione pontificis citari fecerũt. ⁊ ĩ. ¶ Cõſtituto autẽ dicto. h. ꝓ ſua electione ⁊ dilecto. f. n. J. ꝓ electiõe archipſbyteri corã nobis electionẽ ab ipo. h. poſt electionẽ archipſbyteri nõ caſſa tã licet de viro multe litteratu re honeſte vite ⁊ clare fame me nõ tñ ſine multa temeritate pſumptã: cũ de priori nr̃m a deberet expectare iudiciũ. anteq̃ ꝓcederet ad ſecũdã: duximus irritandã in penã ĩterdicẽtes eidẽ ꝯdictionis vocẽ in primo ꝯſenſu caplo ꝑmanente. ¶ Electionẽ aũt archipſbyteri q̃uis laudabile teſtimoniũ ꝑhibeat ð ipo iuſticia exigente caſſauimꝰ: tũ q: corpore dicti epi nõdũ traditũ ſepulture habuerũt b de ipa electione tractatũ cõtra canonicas ſanctiões: tũ q: inuẽtꝰ eſt. h. fuiſſe ꝯtẽptꝰ: licet vnꝰ ſolus extiterit: cum plus in talibꝰ ꝯſueuerit c contẽptꝰ vniꝰ obeſſe q̃ multoꝝ d ꝯdictio ĩ pñti: nec p̃dicta dz dici citatio valuiſſe. q: cum epi mortẽ p̃uenerint: temeraria nimis extitit. ⁊ iõ nõ potuit arcere citatũ. Idẽ. Nõ monachus in p̃latuz regularẽ eligi nõ põt. Ca. XXXVII.

Cum ad n. noticiã ꝑueniſſet ꝙ. h. q̃ ſe ꝓ abbate lexomeñ. gerebat: nõ fuit e ante monachus q̃ electus. ¶ Nos attendentes ꝙ ꝯ regulares traditiões illud fuerat f attẽtatũ cũ nullã ſpẽ vel ꝓmiſſionẽ habẽs. vt abbas

capitulũ ſequens. In talibꝰ eñ vocationibꝰ potiꝰ ſtat cõſuetudini: vt abſentes vocent iux̃ ꝯſuetudinẽ vniuſcuiuſq; eccleſie: ⁊ hic ꝯſuetudo erat ꝙ omnes de ꝓuincia vocarent vt eſt. ĩ. eo. in geneſi. Berñ.

Bone memorie. ¶ In primo ponit deciſa facti narratio. In ſcõa diffinitio. ibi. ꝯſtituto. In q̃ duo facit. Primo caſſat electionem. Scõam exprimẽs. q̃re ꝯponit antiphorã. ſcõo caſſat p̃mã. ibi: electionem. Ab. a ¶ Expectare. Sz nõne electio que fit ꝯtẽptis illis qui debẽt intereſſe: ipſo iure ẽ irritat̃ vt. s̃. eo. ꝙ ſicut ⁊. c. venerabilez ⁊. ĩ. de arbi. cum olim. ⁊. lxiij. di. obeuntibus ſꝫ ea nõ obſtante põt attẽtari. ſecũda elec. ĩ. de ap. ꝯſtitutis. cũ eñ a iure ſit reprobata talis electio: nõ eſt neceſſe iudicẽ adire ꝓ ea caſſanda. ff. de ꝯdi. inſti. l. q̃ ſub conditione. §. vlti. Preterea cũ vniuerſitas delinq̃t ĩ eligẽdo electio dz deuolui ad eũ qui nõ deliquit. s̃. eo. bone. ⁊. s̃. de poſtu bone. Dico ꝙ electio archipſbyteri nõ fuit nll'a ipo iure: ſz potiꝰ ãnullãda ⁊ iõ debuit expectari caſſatio ſuꝑioris añq̃ ꝓceſſus fieret ad ſecũdã Vñ ⁊ ſi vnꝰ habuiſſet ius eligendi deliquit in hoc qð voluit ſimul eſſe actor ⁊ iudex p̃miſſe electionis. ĩ. de cõceſ. p̃bẽ. poſt electionẽ in ꝑte deciſa. Et licet illi deliquerũt in eligẽdo: nõ tñ illud ius deuoluit ad vnũ. Et hoc ſm Jo. q̃ dicit: ꝙ vnus nõ ꝯſtituit vniuerſitatẽ. ⁊ inducit in ar. hoc. ca. ⁊. lxv. diſt. ſi forte. ⁊. ff. de le. j. ſi grege. licet ius vniuerſitatis dicat ſtare in vno. ff. qð cuiuſq; vniuer. ſicut in fi. ꝑ quã. l. nos dicimꝰ ꝯ. ⁊ ſi iſte nõ elegiſſet. poterat poſt caſſationẽ eligerere ſi hoc poſtulaſſet. ⁊ hoc innuit lr̃a iſta cũ dicit ibi noſtrũ debuit expectare iudiciũ: anteq̃ ꝓcederet ad ſcõam. ⁊ ſi electio p̃ia nulla fuiſſet ipo iure: q: electꝰ eſſet indignꝰ tũc ipe ſolus potuiſſet. s̃. e. bone. ⁊. s̃. de poſtu. gratũ. ⁊. ĩ. e. ſcriptum eſt. Sz hic nõ fuit nulla: imo ipe poterat eã ꝯfirmare ſi cõſenſiſſet. s̃. c. ꝙ ſicut. Jo. dixit ꝙ non deuoluit ius eligendi ad alios: niſi qñ eligit ꝑſona ineligibilis. ĩ. e. ſcriptũ in fi. ⁊. s̃. ð poſtu. gratũ. ⁊. s̃. e. bone memorie. Sed dic qñ electio nõ eſt nulla ipo iure: videlicet. vbi aliq̃s eſt cõtẽptus: tunc nõ ipo iure ſed ꝑ ſñiam ius eligendi dz deuolui ad alios. vl' ſi nõ ſeruat forma illius cõſtitutionis. ĩ. eo. q: ꝓpter. tũc ſiĉr ſunt priuãdi ꝑ ſententiã: vt. ĩ. e. q: ꝓpt: ⁊. c. cumana. an ius vniuerſitatis remaneat ĩ vno. dictũ fuit. s̃. de poſtu. gratũ. ⁊ ibi recurrẽdũ ẽ. qñq; tñ electio eſt irrita ipo iure: ⁊ tñ impetit ſcõam. s̃. e. audit̃. nec tũc eligendi ius deuoluit ad alios. Unde ſcõa electio: ibi. nõ tenuit vt ibi notat in fi. vltie notule: q: eligentes nõ ſũt ipo iure ꝓuati. Et ꝙ dixi ꝙ vbi aliq̃s eſt contemptus nõ ipo iure ſz ꝑ ſñiam ius eligẽdi dz ad ꝯtẽptũ deuolui. itelligo ꝑ ſñiaz pape tm̃ ar: iſtiꝰ lr̃e: cũ ð p̃ori nr̃m deberet expectari iudiciũ: añq̃ ꝓcedatur ad ſcõam vbi ei certa. pena ſtatuta eſt: alia nõ ẽ ĩponẽda: niſi ꝑ eum q̃ hz ꝑtãtis plenitudinẽ ꝙ ſat̃ innuit hec lr̃a. ſufficit ei vt caſſet electio: vbi q̃s ꝓ ſeq̃t ꝯtẽptũ ſuũ Ber. b ¶ Tractatũ. No. ꝙ caſſat electio: de q̃ ẽ habitꝰ tractatꝰ añ ſepulturã mortui. lxxix. di. nullꝰ. ij. Sz ꝓpt̃ h̃ ſolũ nõ fuiſſet caſſata: ſz aſſumit h̃ papa q̃i ñ cãm vt cãm: ſz ꝯtẽptꝰ fuit cã caſſatiõis. nã mortuo viro ſoluta ẽ vxor a lege mr̃imonij: vt. ĩ. ð ſe. nup. c. vl. et pe. ⁊. vij. q. j. ſic alt'iꝰ vxor. B. c ¶ Multoꝝ. s̃. e. ꝙ ſic ⁊. c. venerabilẽ. d ¶ Nec p̃dcã rñſio tacite q̃ſtiõis. Diceret aliq̃s dño pape: ille. h. fuit citatꝰ. ⁊ ille rñdit: citatio nõ fuit legittia. Et ſic ẽ ar. ꝙ ſi aliq̃s citet ñ legittie ſi aliq̃d fiat ꝯ abñtẽ ñ valz. gñale ei ẽ ꝙ ad citationẽ q̃ reprobat a iure ñ tenet venire citatꝰ ẽt vt alleget p̃uilegiũ. ð h̃ nõ ꝑ Jo. iij. q. ij. ſi eps: ⁊. ĩ. ð do. ⁊ cõ

Cum ad noſ. ¶ Prio (tu. cũ dilectꝰ. vbi ð h̃. ponit factũ. Scõo illud caſſat ibi Nos. Ab. e ¶ Monachꝰ: h̃ habes exp̃ſſe: ꝙ clericꝰ ſecl'aris nõ põt eligi ĩ abbatẽ. ad idẽ fac. s̃. e. cũ cãm. ⁊. ĩ. e. cũ ĩ magiſtrũ: ar. ꝯ. xvj. q. j. p̃ſbyteros. Sz nõ ẽ ꝯ. q: illi p̃ſbyteri erãt monachi: ⁊ ita poterãt eligi in abbates. ⁊ ibi ſoluit ꝯriũ: ⁊ ſũt monachi melioris ꝯditionis q̃ clerici: q: clerici eos eligũt ad ſua officia. lviij. di. c. j. ⁊. ij. et xviij. q. j. c. j. vbi ẽ h̃ exp̃ſſuz. ſz ipi nõ eligunt clericos ad ſuas dignitates. ar. ꝯ. xxviij. q. j. oẽs. ⁊. ij. q. vij. ſic ſacerdotes. Et h̃ iõ: q: q̃libet monachus clericꝰ eſt: ſz nõ ꝯuertit: ꝓpterea q̃libet monachꝰ in clericali officio videt inſtructus: ſz clericus ſecularis nõ in monachali. f ¶ Spem: p̃cipalẽ. viij. q. j. ſunt ĩ eccl'ia. ſz

ſecundario licitū eſt alicui ſperare honores eccleſiaſticos.lxi.di.q̄d p̄derit.ꝛ.lix.di.ſi officia.lxxiiij.di. cōſuluit.ꝛ verba iſta habes.xvj.q.vij.ꝑ laicos.

a ¶Irritare.i.irritā nunciare.ſ.e.ca.xxi.

Officii tui. ¶Communis diuiſio. Secūda. ibi. Nos aūt. Ab.

b ¶In continēti: p̄ſumit̄ aliquid ex eo ꝙ in continenti ē ſubſecutū.xxxj.q.j. ſi quis:ꝛ.l.di. ſi qua femina.q̄ ei incōtinenti fiūt in eſſe vident̄.ff. ſi cer.pe. lecta ē q꜡ ex hoc p̄ſumitur ꝙ turpiter ꝛ ex ꝯuentione ſit elect꜡: qḋ eſſe ñ debet.j.q.ij. q̄ꝓpio. Sed ſi hec ratio eſt quare clericus nō poſſet eligigi in abbatē:q꜡ nō ē inſtructus in regula monachali:ſic eadē rōne monachus non debet eligi in epm̄:vel p̄latū alicui⁹ eccleſie ſecularis: cū ipe nō nouerit regulas clericoꝝ vt poſſit p̄fici eccleſiis.xvj. q.j.ſic viue:ꝛ.c. ſi clericat⁹.quod eſſet verū ſi omnino ignoꝛēt: ſꝫ bene eligunt̄ monachi ꝛ regulares ad ſeculares p̄lationes ꝑpter officiū p̄dicādi: qḋ priuilegiatū eſt.ſ.de ſta.re. ꝙ dei timoꝛe: ꝛ.ſ.ḋ vo.ꝛ vo. redēp. ꝑ tuas. ꝛ.xviij. q.j.ſtatutū:ꝛ.lviij.di.c.j.ꝛ.ij.ſed quid ſi peritus eſſet ſecularis clericus in regula monachoꝝ:poſſet ne tunc eligi in abbatem:videt̄ ꝙ ſic:q꜡ ratio ꝯſtitutionis ī eo ceſſat.lxj.di.§.his omnibus ſicut monachus peritus in regula clericali pōt eligi in epm̄ ꝑ p̄dicta capitula. ſꝫ nō eſt ita:q꜡ ꝛ ſi ſcit regulā:nō tñ eſt expertus in ea. Nā graue eſt in expertos diuinis obſequiis applicare.xix. q.iij.monaſterij.ſed quare nō potuit iſte poſtulari in abbatē:cum laicus neſciens regulas clericales poſſit etiā in epm̄ poſtulari.lxj.di.oſius poſtea ꝑ tres menſes diſcere poteſt regulas clericales: in auc̄. de ſanc. epi.§.damus.col.ix. Itē heremita poſtulat̄ in abbatē ſ.e.cō monaſteriū. Dico ꝙ nō fuit heremita:ſed ḋ monaſterio qḋ erat in heremo.ꝛ eadeꝫ eſt ratio:q꜡ ſi laicus eſt peritus:nō eſt neceſſaria in eo ꝓbatio habitus clericalis:ſed omnia iſta nō ꝓſunt:q꜡ q̄ntūcunq꜡ ſit laicus peritus in regula monachali ꝛ expert⁹ ꝛ ꝓbatus in ea:nunq̄ pōt eligi vl̄ poſtulari in abbatē:ꝑpter rōnē q̄ hic reddit̄:ꝛ q꜡ eiuſdē ꝓfeſſionis debēt eſſe q̄ eligūt ꝛ q̄ eligunt̄:ne quaſi in bone ꝛ aſino videret̄ arari:q꜡ quaſi ſimul ꝛ ſemel eſſet laicus ꝛ abbas. Et q꜡ p̄ſumptio ambitionis maxima eſt: q꜡ alias non fieret forſan monach⁹ ꝛ ambitio bene repellit quelibet a dignitatibus. viij.q.j. ſcrip. q꜡ nō ambitione ſꝫ laboꝛe ad augmētū honoris vnūquēq꜡ ꝯuenit ꝑuenire.C.ḋ re mili.ꝯtra publicā vtilitateꝫ. li.xij.ꝛ ambitus notari ſolēt. lxj. di. miramur. in fine. c ¶Cōpetent̄. Per tres menſes: ar.ſ. de eta.ꝛ qua.ꝑ̄terea.ꝛ in auc̄. de ſan.epi.§.dam⁹. col.ix. vel alias cōpetenter.i.per annū ſm̄ quoſdā. ꝛ inducunt ꝑ ſe.lxxviij.diſt. monachus nouitius.

¶Illa quotidiana. ¶In pꝛima ponit facti narratio. In ſecunda ipſius confirmatio.ibi.quia pro certo Ab. Si.

d ¶Canonicā. Nō.ꝙ licet aliqui ſint excommunicati minori excommunicatione tamē eligere poſſunt: et talis electio dicit̄ canonica: vt hic habes: ſed talis ſcienter eligi nō pōt ꝙ eo ꝙ eligit̄ ad ea:a quib⁹ eſt ipſe remot⁹.ſ.ḋ excep.a nobis.ꝛ hoc eſt hodie exp̄ſſuꝫ.ſ. ḋ cle.exco.mi.ſi celebrat.nec īcurrit irreglaritatē ſi celebrat:peccant tñ tales celebrando:vt ibi dicit.lſꝫ criminoſi a ꝓſecutione ſui iuris nō repellunt̄:niſi ſint excōmunicati maioꝛi excōmunicatiōe: ꝛ ita iſti p̄nt vti iure ſuo in eligendo:ꝛ in aliis negotiis eccleſie tpalib⁹ ꝛ ſpiritualib⁹.ar.ſ.ſ.eo.cū inter.r.ꝛ.ſ.de ꝯſue.cū dilect⁹ vbi ḋ ꝙ ſuſpēſi nec eligere nec eligi p̄nt: So.h̄ ꝛ in.c.ſi celebrat intelligit̄ de ſuſpēſione canonis ꝯtraria de ſuſpenſione iudicis.ꝛ mitius agit̄ cū lege q̄ cū miſtro leḡ.ff.ḋ ar.l.celſus. e ¶Supplētes:hec ſuppletio ex ſupabūdāti nō ex neceſſitate h̄ fit ex eo ꝙ obiectū fuit de tali excōmunicatione:que repellit ab electione ꝑ decre.p̄di.ſi celebrat. f ¶Simplicis excō

fiat debeat monachari: electionē ḋ ipo factā curauim⁹ a irritare. Idē magiſtro ca.p̄ſbytero.cardinali ſedis apoſtolice legato. **In abbatē eligi nō pōt niſi inſtructus ī regula monachali. XXXVIII.**

Officij tui: et.ſ. Sane nobis tuis lr̄is intimaſti:ꝙ cū monaſteriū qḋdam poſitū ī medio natiōis puer ſe:paſtoꝛe careret:monachi de electiōe abbatis tractantes cū nō poſſent ſui oꝛdinis idoneā īuenire pſonā in quē dā virū nobilē oculos direxerūt:ꝑ quē poterāt meli⁹ defenſari ꝛ patrē adierūt ipi⁹ humilit̄ poſtulātes ꝙ filiuꝫ ſuū īduceret:vt habitū ſuſciperet monachalē: nullā p̄ride ipi⁹ ꝓmotiōe fiduciā tribuētes:ꝛ pater ad h̄ induxit filiū ꝓuidū ꝛ diſcretū: q̄ effectus monachus fuit in abbatē elect⁹ cui⁹ electio extitit ꝑ rectoꝛē meſſañ. ap̄lice ſedis legatū qui oīb⁹ p̄dictis iter fuit cōfirmata. Cū aūt idem ſit parat⁹ purgare ſe: ꝙ nulla fuit ad hoc ambitiōe inductus poſtulas edoceri: vtrū dict⁹ legat⁹ electionē confirmare vel diſpēſare potuit:vl̄ qḋ factum eſt ſtare poſſit: ꝛ vtrū electione caſſata iteruꝫ valeat eligi ī abbatē. Nos aūt conſul.t.t.rñdem⁹ ꝙ cū b ex his que incōtinēti ſubſecuta ſunt oſtendat̄: ꝙ talis aliter nō poſſit eligi in abbatem maxime ꝓ eo qḋ anteq̄ eſſet diſcipulus voluit eē magiſter:electionē illā irritā eē decreuim⁹ ꝛ inanē. Uerum c poſtq̄ fuerit in regula: cōpetenter inſtructus: ſi vrgens neceſſitas ꝛ euidēs vtilitas ipi⁹ monaſterij poſtulauerit purgatione recepta p̄[ter]erit ī abbatē aſſumi ne monaſterium oppꝛimat̄ in curſib⁹ malignoꝛū. Idem. **Electio aliq̄s canonica cōfirmat̄ licet q̄dā elegētiū eſſent minoꝛi excōicatiōe ligati. ca. XXXIX.**

Illa quotidiana inſtantia:ꝛ.ſ. ¶Quia pro d certo didicim⁹ electionē canonicā extitiſſe:ipam auctoritate ap̄lica duxim⁹ ꝯfirmā e dā ſupplentes de plenitudine poteſtatis ſi quis in ea ex eo fuiſſet defectus: ꝙ quidā interfuerunt electioni eiuſdē:qui ex ſola participatiōe f in ſimplicis excōmunicationis laqueum inciderunt.

Idem magiſtro maximo notario noſtro.

munications ħ pōt ſumi ar. ꝙ vtile nō viciat per inutile.ī.e.c.ꝑpi.in fi.ver.niſi forſan ⁊c.

Scriptum. ¶ Habet materiā ſubtilē ⁊ difficilē intantū ꝙ glo.⁊ aliqui dixerūt extra eā hoc.c. cōtinere potius quādā ꝓuiſionē papalē ꝙ̃ ius cōmune.

f ¶ De mutuo. ħ idō dicit: qꝛ ꝑs eligētiū ħ negabat: ideo papa mādat inqri eū de iure cōi itereſſe debuerit ·ī·de cā poſ.cū eccl'ia. Bern. g ¶ Per alios: q̃liter q̇s ꝑ aliū ħ facere poſſit habes.ī.eo.qꝛ ꝓpter.§. illō.ſʒ ibi de iure cōi ħ de mutuo ꝯſenſu. h Duo. iſti duo

Iſte tn̄ itelllectꝰ cōiter nō tenet: qꝛ ſm eū hec decretalis eſſet hic ſupflua ꝯ id qd̄ habet in ꝓemio ſ.⁊ intelligendo qd̄ cōtineat ius cōmune ſumat i rubro Diuiditur ꝑncipaliter i q̃tuor partes. In ꝑma ponit exordium deciſū. In ſecūda.ibi.Sane. narrat factū electionis ⁊ poſtulationis. In tertia.ibi.Verū quia: ponit commiſſionis cauſā. In quarta. ibi. Per apoſtolica. ponit cōmiſſionis formam. Et hec vltima pars ſubdiuiditur: qꝛ primo ponit ꝓceſſum quem faciet delegatꝰ partibus inuitꝭ. Secunda.ibi: Et ſi parteſ. ponit diffinitionē quā faciet ſi partes cōſentient: q̃ttuor caſus declarando. Et ſecūdus ē.ibi.Qꝛ ſi. Tertius.ibi.Si ꝟo. Quartꝰ.ibi. Niſi.Ab.Sicu.

Apocl.4

a ¶ Reuocata. ſine aliquo interuallo: ſicut teſtꝭ qui poteſt corrigere dictū ſuum incōtinenti ·ī·de teſti.cogen. ꝑterea. An factum ꝓcuratoris preiudicet domino? dicitur ·ī· vt lite non cōte.c.j.⁊.c.accedens: ⁊.ī. de cauſa poſ.cuʒ olim: ⁊.ī.de cen.olim. b ¶ Altera.ſcilicet poſtulantiū archiepiſcopū. c ¶ Electi ⁊ poſtulati. ſic.ſ.e.venerabilem.ſed ibi ad ſtudia eligentiū nō retulit ſe legatus ꝙ̃uis potuerit. d ¶ Vbi nati: quia ibi melius pōt inquiri.ꝯ.e.poſtꝙ̃: ⁊.ī. d̄ ꝑſump.quoſdam: ⁊.xxiij.di.illud. e ¶ Conſenſerint. ſcʒ vt notarius iſte diffiniat ſm ꝙ inferius ꝯtinet: ⁊ in iſto ꝯſenſu neceſſariꝰ eſt ꝯſenſus electi ⁊ poſtulati: al's non pn̄t partes recedere a iure.ſ.eo. cum inter canonicos.

Si poſtulatio cū electiōe cōcurrit: ⁊ numerꝰ poſtulātiū ē duplo maior et poſtulatꝰ eſt idoneꝰ: poſtulatio admittit reiecta electiōe. Si ꝟo indignus ⁊ hoc maior ꝑs poſtulātiū ignorauerit poſtulatio ⁊ electio reprobāt. Si ꝟo ſciebāt ⁊ electꝰ ē idoneꝰ ꝯfirmat electio: ⁊ idē ſi numerꝰ poſtulātiū ē duplo maior. ca.XL.

Scriptū ē in apocalypſi Iohīs: ꝙ ī medio ⁊ i circuitu ſedis erant q̃ttuor aīalia: ⁊.ī. ¶ Sane ad hanc eccleſiā ſcʒ cōſtātinopoli. duo aīalia ſūt vocata vtinaʒ plena oculis ⁊ alas habētia ſenas: videlicʒ eradien̄.archiepſ ⁊ plebanꝰ ſācti Pauli d̄ venetijs ſic ꝑ ꝓcuratores tā poſtulantiū archiepm̄ ꝙ̃ eligentiū plebanū fuit ꝓpoſitū coram nob: ⁊.ī. ¶ Verꝝ qꝛ d̄ his q̄ ꝑ aſſertionē ꝑtiū in iudiciū deducta fuerāt nobis non potuit fieri plena fides: ꝙ̃uis ſup his: q̄ d̄ numero dicta ſūt poſtulātiū ꝑ quoddā inſtrumētū publicū: necnon ꝯfeſſionē ꝓcuratoris aduſe ꝑtis ī iudicio facta: ſʒ poſtea ab reuocata ꝑs altera aſſereret ſuā intētiōeʒ eē fūdatā: cām diſcretioni tue duximꝰ cōmittēdā. ¶ Per ap. ſcrip. mā. q̃tenꝰ ſup his ⁊ alijs inq̇ras diligētiſſime ꝟitatē d̄ meritꝭ c electi ⁊ poſtulati apud vene d tias vbi nati fuerūt ⁊ diutiꝰ ꝯuſati. De ſtudijs aūt eligētiū ⁊ poſtulātiū: ⁊ oībꝰ generalit q̄ cauſaʒ pn̄t inſtruere: apd̄ cōſtātinopolī vbi hmōi poſtulatio ⁊ electio celebrate e fuerint. ¶ Et ſi ꝑtes ꝯſenſerint ꝓcedas ħ mō: vt ſi ꝯſti f terit d̄ mutuo ꝯueniſſe ꝯſenſu ꝙ ad electiōeʒ patriarche vij. admitterēt ꝑpoſiti: ſiue g ꝑ ſeipſos ſiue per alios ⁊ duo alij: ex ꝑte vniūſitatꝭ ꝓ ceterꝭ ꝯuētualiū eccl'iaꝝ ꝑlatꝭ: tot i ꝙ̃ tūc tꝑis ꝯuētuales eccleſias habuiſſe ꝑlatos: ꝙ cū.vij ꝑpoſitis: et.ix.canonicis q̇s q̇dē canonicos ꝯſtat ī poſtulatiōe ꝑfati archiepī ꝯueniſſe: duplo maiorē facerent numeꝝ quā.xvj. electores plebani: tu vice nr̄a poſtulationē admittas: niſi ꝓbatū fuerit poſtulato aliq̇d obuiare k d̄ canonicꝭ inſtitutꝭ. qd̄ ꝓmotionē ipiꝰ debeat īpedire: ac plebani electiōe caſſata: ipm̄ archiepm̄ abſoluas a vīculo quo eradien̄: eccl'ie tenet: cōcedendo ipm̄ cōſtantinopolitane eccleſie in paſtorem. ¶ Qd̄ ſi ad faciendū duplo l maiorē numerū ſimul oēs ꝑdicti minime ſufficerent: ſiue dignꝰ ſiue indignꝰ fuerit poſtulatus: tu poſtulatione repulſa electionē plebani au m ctoritate nr̄a ꝯfirmes: dūmodo nihil obſiſtat eideʒ quod ipm̄ tāto ꝑſulatu reddat indignū. ¶ Si ꝟo numerꝰ po/

habebāt vocē ꝓ ꝓꝑ.ꝑlatis ſingulariter ꝓ q̇libet. i ¶ Lpis. ħ idō dic: qꝛ ſi tūc aliq̄ ꝯuētualis eccl'ia vacaſſet pro ea nullus potuiſſet admitti ſede vacāte: qꝛ tūc n̄ ē q̇ iura illiꝰ tueat: vt'eis poſſit: vt ·ī·ne ſede va.c.j. ⁊.ij. ⁊.ī.de ꝑſcꝑ. de q̃rta: tunc em̄ dormit ius eccleſie ita ꝙ nō currit ꝑſcriptio ·ī· d̄ ꝑſcrip. auditꝭ. et c.j.⁊.c. de q̃rta. nec ad capitulū ius illō deuoluit ·ī·ne ſede va.c.ij ar.ꝯ.ī. de ma. et obe.his.⁊.c. cuʒ olim. q̇bus forte ſtaretur in caſu iſto: qꝛ diuerſi ſūt iſti caſus a ꝑcedentibꝰ: ſʒ hec l'ra infert ꝯriū. k ¶ Inſtitutꝭ. que habes ·ī·eo. ti. nihil eſt. l ¶ Maiorē. ħ habes ꝙ electio ſꝑ ꝑualet poſtulatiōi ſm illos q̇ dicūt: ꝙ hec ē iuris diffinitio: niſi due ꝑtes ſint ī poſtulatione. de hac materia dictū ē.ſ.d̄ poſtu. bone memorie. ⁊ idō ſtat ħ iudicio duaꝝ ꝑtium: qꝛ qd̄ due ꝑtes faciūt: totū capl'm facere videt: ⁊.ff ꝙ cuiuſꝙ̃ vniuer. plane. ⁊ ſm hāc decre. itelligit qd̄ dic decre.ſ.d̄ poſtu.bone. ꝙ poſtulatio ī diſcordia n̄ ꝯſueuit admitti: ħ itellige ꝓut d̄ ī no. ſequē. Itē nō ħ ꝙ cū ī electōe lōge maior numerꝰ ē ex vna ꝑte ꝙ̃ ex alia: n̄ habet reſpectꝰ ad meritū ꝑſone: dū tn̄ ſit ꝯueniēs ille q̇ ē electꝰ a maiori ꝑte: nec ad zelū eligētiū: ar.ſ.e.dudū: ⁊.ī. d̄ ap. ꝯſtitutꝭ. ſʒ ſi numerꝰ ī modicū excedat: tūc recurrit ad merita: ⁊ ad zelū ⁊ ꝑferūt numero: ar.ī. d̄ teſt. ī nr̄a. ⁊ ē expſſū.ī.e. eccl'ia vr̄a. vbi de ħ. m ¶ Confirmes. Hic dicit papa electionē a minori ꝑte capl'i factā cōfirmari: ⁊ tamen pars

alia nō ē eligēdi ptāte ꝑuata: qꝛ nō poſtulauerat idig⁹ nā pſonā: ⁊ de iure licite poterant poſtulare ſicut ⁊ eligere: ⁊ ita poſtulādo nō peccāt: ꝫ ius eligendi nō fuit deuolutū ad pauciores: qd̓ tūc demū locū habet cum maior ps ſciēter poſtulat vł eligit indignū: vt in fi. de ele. dꝛ. Et iō ꝯ ꝗ. e. cumana: ⁊ i c. eccl'ia: ⁊ c. i geneſi. in q̄bus dꝛ qd̓ electio nō valet: niſi ſit facta a maiori pte capituli: ⁊ hic ꝯfirmat: facta cū lōge minori parte. Propter hec et alia q̄ ꝫ dicunt. Dicūt q̄dam ꝙ hec decre. ius cōmune nō ptinet: ſꝫ fuit q̄daꝫ ꝓuiſio d̓ ꝯſenſu partiū. ⁊ ꝫ videt ꝑ ꝟba illa ſupi⁹ ſi ptes cōſenſerint ꝫ mō ꝓcedas: ⁊ ex eo ꝙ papa admittit ꝫ poſtulationē i diſcordia factaꝫ: cū ꝑ eam nullū ius acquirit poſtulato. ſ. de poſtu. c. pe. et

ſtulātiū īuent⁹ fuerit duplo a maior: queadmodū ꝓdictuꝫ b ē: ⁊ pſona poſtulata repta fuerit indigna: tutā poſtulationē ꝙ electionē nō differas reprobare. ¶ Niſi forſā oēs c aut maior ps poſtulātiū ꝓſūptiōe dānabili poſtulauerit ſciēter indignuꝫ: vt hac vice merito debeāt eligēdi ſeu po d ſtulādi ptāte ꝑuari. Et ꝫ qꝫ e caſu electionē cōfirmes ſi eā de pſona idonea ꝯſtiterit celebratā. Idē in ꝯcilio generali. Si illi ad quos ſpectat electio: negligūt eligere ꝑlatuꝫ cathedralis vel regularis eccleſie īfra tres mēſes ꝓxim⁹ ſupior eccl'iaꝫ ordinabit: ꝙ ſi īfra tres alios mēſes nō fecerit canonice puniet. ca. XLI

NE ꝑ defectu paſtoris gregē dominicū lupus rapax inuadat: aut in facultatibus ſuis eccleſia viduata graue diſpendiuꝫ patiat: volentes in hoc etiaꝫ occurrere periculis aīaꝝ ⁊ eccleſiarū indēnitatibus ꝓuidere. ¶ Statuimus: vt vltra tres f mēſes cathedralis eccl'ia vel g regular ꝑlato nō vacet infra h q̄s iuſto īpedimēto ceſſāte ſi electio celebrata nō fuerit: q̄ eligere debuerāt: eligēdi po i teſtate careāt ea vice. ¶ Ac ipa eligendi ptās ad eū: qui k proximo ꝑeſſe dignoſcit deuoluat. ¶ Is vero ad quem fuerit deuoluta ptās deuꝫ ꝑ

temptum. vt dicit. ſ. in eadem notula. b ¶ Poſtulata. id ē. ignoranter. c ¶ Preſumptione. i. ex certa ſcientia. ſ. eo. innotuit. Sed q̄liter potuit eſſe dignus iſte poſtulatus archiepiſcopatu ⁊ indign⁹ patriarchatu: ⁊ qui iudicatus fuit dignus a papa vel a ſuo patriarcha quādo cōfirmauit eū quare denuo inquiri iubet d̓ moribus ſuis: contra illd̓ xvij. q. iiij. ꝗ. qui aute: ⁊ C. de cri. fal. l. ij. ⁊ ꝗ. d̓ eta. et quali. accepimus. Dico ꝙ lꝫ quis reputetur dignus ad vnaꝫ dignitatē: ꝓpterea non eſt dignus ad maiorē: licꝫ enim diſpenſetur cuꝫ aliquo in minori dignitate non tamen diſpenſat ad maiorē. xij. diſ. nos ꝯſuetudinē. d ¶ Priuari. iſtud referas: ad factum: cum ſint ipo iure priuati. ſ. eo. cum in cunctis. illi ſcilicet q̄ ſcienter hoc fecerūt. Vel dic. id ē. nunciati priuati.

qꝛ nō conſueuit admittere tales poſtulatiōes in tanta diſcordia. ſ. de poſtu. bone. Et ita i his duob⁹ ꝯtinet grām qd̓ ſatis ꝑt ꝓcedi. Et ita videt ꝙ vtraqꝫ ps renūciet iuri ſuo: ⁊ ꝙ dicit de ꝯſenſu ptiū: taliter ꝓcedatur: vt. ſ. dꝛ in ꝟbis ꝑmiſſis: ſi ptes ꝯſenſerint ⁊c. al's ſi ꝯdiceret nō talit ꝓceſſiſſent: ſꝫ facta inq̄ſitiōe ſuper his de q̄b⁹ ꝑmittit. cauſā inſtructā remiſiſſent ad papā: ꝫ ꝓbat. ſ. e. bone. in pte deciſa. ſꝫ vbi due ptes poſtulant aliquē: licꝫ ius nō acquirat poſtulato vt agere poſſit: tñ ꝑt petere grām ⁊ iniuria fit ei ſi non fiat illa grā. Ar. ff. de aq̄ q̄ti. ⁊ eſti. l. j. ꝗ. ꝑmittit. d̓ ꝫ no. ſ. de poſtu. gratū: ⁊ c. pe. ⁊ vl. Et ideꝫ crederē ſi maior ps poſtulat: ꝙ grām deberet habere. Et qd̓ dicit de duabus partib⁹: nō credo neceſſariū: ſꝫ q̄dā ꝓuiſio fuit ꝫ: vt dictū ē: qꝛ ſiue maior ps ⁊ ſanior: ſiue due ptes ſiue oēs: totū depēdet a ſupiore: ſꝫ qd̓ in fine dicit ius eſt.

a ¶ Maior: ⁊ ita videtur a ꝯrio ꝙ ſi minor ps capl'i ſciuiſſet illū eē indignū: alij nō punirēt ꝓpter ꝫ. ⁊ ita ē hic. ar. ꝙ vtile nō vitiat ꝑ inutile: ſic. ſ. e. c. pxi. Et eſt notabile illud: ꝙ culpa ⁊ dol⁹ minoris ptis nō nocet: nec ea que fiunt a maiori pte irritant ꝓpter hoc: ⁊ iſti ſoli priuati eſſent ipo iure eligendi in ꝓxima electiōe: ſi alij nō elegiſſent. ſ. e. cum in cūctis. ⁊ ꝫ ⁊ alij admitterent: dum tñ ꝓbarent ignorātiā. ſ. eo. īnotuit. Et ſi maior ps ignoraſſet illum indignū: vtraqꝫ pars debet reprobari a cōtrario vt dicit. ſ. ⁊ qd̓ dicit ꝫ ꝙ electio facta a maiori parte cōfirmetur qñ maior pars poſtulantiū ſcienter eligit indignū: intelligit quādo vno cōtextu fiunt poſtulatio ⁊ electio ſeu electiones: vt ꝫ cōtingit: ſecus ſi ex interuallo. tunc eñ illi ſoli: qui ſcienter poſtulant vel eligunt indignum: ſunt eligendi ſeu poſtulandi poteſtate ꝑuati: ⁊ illi qui ignoranter poſtulauerunt ſeu elegerūt indignū: debent ab alijs ad electionem admitti: al's deberet electio caſſari: ꝓpter cō

e ¶ Confirmes. cum ſit facta a maiori parte illoruꝫ: qui habebant ius eligendi.

NE pro defectu. ¶ Primo ponitur conſtitutionis cauſa. Secūdo conſtitutio. ibi. Statuim⁹. Et hec decre. quattuor facit. Nam ꝑmo ſtatuit tēpus electioni. Secūdo priuat negligentes. ibi. infra quod. Tertio ad ſuperioreꝫ deuoluit. ibi. Ac ipa. Quarto punit ſuperiorem ſi negligit. ibi. Is vero. Ab. Si.

f ¶ Cathedralis. quātum ad hoc nihil additur: quia idem erat ſcd̓m antiqua iura. l. di. poſtꝙ. ⁊ lxiij. di. obeuntibus. ⁊ alij tres dantur ad conſecrationē petendā c. di. quoniā quidem. g ¶ Regularis. Et ſic patet ex hac cōſtitutione: ꝙ canon lateranē. concilij. ꝗ. de conceſ. ꝑben. nulla. hodie non extenditur ad regulares ꝑlaturas: quia hic equiparātur epiſcopat⁹ ⁊ prelature regulares. ſimile. xvj. q. vlti. ſi d̓ deinceps. h ¶ Impedimento. ⁊ ita non currit preſcriptio contra canonicos: ſi iuſta cauſa interueuiente non eligant. xxviij. di. de ſyracuſane. ⁊ lxj. di. bene nouit. ⁊ ꝗ. de conceſ. ꝑbē. quia diuerſitatem. C. de inoffi. teſta. l. contra maiores. ff. qui ex cau. ma. l. ꝙ quidaꝫ: ⁊ l. ſequē. ⁊ l. ait pretor. Sed ſi papa interdiceret electionem: non min⁹ currit eis tempus niſi petant licentiaꝫ eligēdi infra tempus ſtatutum ꝗ. eo. c. vlti. Sed nunquid eſt hic neceſſaria proteſtatio: ꝙ non poſſint eligere infra tres menſes? quod videt. ꝗ. de offi. ordi. paſtoralis. in fi. ⁊ ꝗ. d̓ ap. ſi iuſtus metus. non credo ꝙ neceſſaria ſit in caſu iſto proteſtatio: quia debent petere licentiam. et ſi non petant ſunt in mora: vt ibi dicit. i ¶ Ea vice. id eſt in prima electione: que ſi caſſaretur. vel ſi nollet venire: vel ſi eligeretur indignus: ſtatim recuparent ius ſuum. ſ. eo. cum vintonieñ. k ¶ Deuoluat. olim non deuoluebat ad ꝓximū ſupiorē ꝗ. de ꝯceſ. ꝑben. dilect⁹.

oclis habēs ñ differat vltra
a tres mēſes cū cōſilio capitu
li ſui ⁊ alioꝝ viroꝝ prudētiū
viduatam eccl'iam de pſona
b idonea. ipſius quidem eccle
ſie vel alterius: ſi digna non
reperiatur in illa canonice
ordinare: ſi canonicam volu
erit effugere vltionē. Idem
in eodem. Per aliquā de tri
bus formis hic contentis .ſ.
ſcrutinij: cōpromiſſi ⁊ inſpi
rationis ꝓcedi debet ad ele
ctionē ī eccl'ijs cathedralibꝰ
aliter electio celebrata nō va
let. Et ꝯ faciētes priuādi ſūt
ea vice ptāte eligēdi. hoc di
cit vſq; ad. §. illud. C. XLII.

Quia ꝓpter diūſas ele
ctionū formaſ q̄s q̄dā
īuentri conanẽ ⁊ mlta īpedi
mēta ꝓueniūt ⁊ magna ꝑicu
c la īminent eccl'ijs viduatis.
Statuimꝰ vt cū electio fu
d erit celebrāda: pñtibꝰ oībꝰ q̄
f debēt q̄ volūt ⁊ pñt cōmode
g īteresse: aſſumanẽ tres ꝺ col
h legio fidedigni qui ſecrete ⁊

ſed ad papā in epātibus. ⁊ ſic reducit ad ius cōe alia
rū dignitatū: vt ſicut: ibi. poſt ſex mēſes: ita hic vt poſt
tres deuoluat ad ꝓximū ſupiorē. j. de conceſ. pben. ca.
nulla. a Cōſilio. Sed nunq̄d tenet ſemꝑ hr̄e ꝯſi
liū capituli ſui: vt alias ñ valeat electio: niſi habito cō
ſilio capituli. et aſſenſu: videtur ꝙ ſine illis elige
re nō poſſit: ſic nec alia negocia debet facere ſine
illis. j. ꝺ his q̄ fi. a pla. ſine cōſen ſu capituli. no/
uit. ⁊. c. quanto. ⁊ q̄ſi ꝑ totū: ar. j. e. cū in veteri:
vbi caſſatur ele ctio. q2 non fuit expectatū rñſuꝫ
eoꝝ: de quoꝝ cō ſilio debuit fieri electio. ⁊. lxiij. di
ſtinc. obeuntibꝰ ⁊ .xv. q. vij. epūs nullius. Sed ꝯ
ſufficit ēm petere ꝯſiliū. j. de arbi. cū olim. ⁊ ex cōſilio
nēo obligat. xiiij. q. j. qd̄ ꝑcipit. Credo qd̄ h facere de/
buit ꝯſentiēte capl'o: vl' maiori pte: al's ñ credo ꝙ ſolꝰ
facere h poſſit ꝑ iura p̄dicta. Vel dic ꝙ ſufficit tm̄ req̄
rere ꝯſiliū capl'i in iſto caſu. ⁊ de honeſtate. cū ad ipm
ſolū deuoluat electio: ⁊ nō ad capl'm. Cōſiliū ꝟo alio
rū nō inducit neceſſitatē. ſed de honeſtate requirit.
b Ipſius. ſ. vacātis. Hic ꝑcipit vt de eadē eccl'ia
eligat. Sed nōne ad metropolitanū deuoluit idē ius
qd̄ habuit capitulū: ſed capl'm potuit eligere vndecun
q; vellet. ſ. eo. cū inter canonicos: ⁊ ca. cū nobis. ⁊. c.
in cauſis. ergo ⁊ metropolitanus. Dico ꝙ prio debet
inquirere pſonas eccleſie vacantis: ⁊ eligere ꝺ gremio
ipſius eccleſie: ⁊ illud debuit fieri ꝑ illa iura. lxj. di. ca.
obitū. ⁊. c. nullus. ⁊. xviij. q. ij. quā ſit. ſed ſi hoc nō fe/
cerit. nihilominꝰ valebit electio Nā multa fieri nō de
bent facta tñ manent. xxvij. q. j. nuptiarū. ⁊. xxvij. di.
ſi vir. ⁊ nuſq; inuenies ꝙ ꝓpter hoc caſſet electio. De
hac materia tractat. ſ. e. cū inter canonicos Sed qua
re dicit hic ꝙ metropolitanꝰ eligat de eadē eccleſia. cū
ipi ꝑdiderint ius eligendi: Rñ. ipſi ꝑdiderūt ius eli/
gendi actiue. i. quia ipi nō poſſunt eligere: ſed nō paſ/
ſiue: quia bene poſſunt eligi: ⁊ ſatis puniunt in hoc et
nō debent ꝓpter hoc dupliciter puniri: q2 pene reſtrin
gende ſunt. de peniten. di. j. §. pene. Hic habes ꝙ qui
eligere nō poſſunt: eligi poſſunt. Sed ꝯtra: aliqui poſ
ſunt eligere: ſed non eligi. j. de cleri. excōmu. mi. ſi cele/
brat. hic ꝑuat negligentia eos poteſtate eligendi: ibi.
non. Et ibi ideo nō poſſunt eligi: q2 nō habent id ꝓpẽ
quod eligunt. hic bene habēt executionē ſacramētoꝝ.
Quia propter. Hec decretalis eſt multū fa/
moſa ⁊ principalis in titulo. Diuidit principa/
liter in duas ptes. In prima ponit cōſtitutionis cau/
ſa. In ſcd̄a cōſtitutio. ibi. Statuimꝰ. Et hec ſcd̄a ps
ſubdiuidit in tres ptes. Nā pmo tria ponit principali
ter ſtatuta ⁊ ſcd̄a ps. ibi. illud. tercia. ibi. electiōes. Et
iteꝝ illa ſcd̄a ſtatuimꝰ: ſubdiuidit in q̄nq; ptes. Nā p
mo ponit formā ſcrutinij in electionibꝰ celebrādis. Se
cundo ꝯpromiſſi. Tercio caſſat electiōes alias factas.
Quarto excipit: in qua exceptiōe includit formā diuie
inſpirationis. Quinto eligentes cōtra formas ſupſcꝑ

tas mandat priuari. Scd̄a. ibi. Vel ſaltē. Tercia. ibi
Aliter. Quarta ibi. Niſi. Quinta. ibi. Qui vero. Ab.
c Viduatis: ꝑ hoc videt ꝙ loquitur tantū de ele/
ctionibus platorū id eſt epiſcoporū non canonicoꝝ.
Sed nunquid extendemus iſtam cōſtitutionē ad om/
nes dignitates: etiā ad nō cathe drales ⁊ ad ple/
natus ⁊ ad ali/ as dignitates: que platos ha/
bent in eccleſijs collegiatis? non videt: cū eccleſie
ꝓpẽ illas digni/ tates nō dicant viduate cum ha
beant epiſcopū. ſatis poteſt dici ꝙ non extendit
ad alias digni/ tates: ſed tantū ad epiſcopatus
⁊ regulares pre laturas: vt. ſ. eo. ne ꝑ defectu.
tamen de facto bene extenditur ad alias dignitates:
⁊ de iure etiam bene poteſt intelligi cōſtitutio iſta de
illis platis qui habent iuriſdictionē generalem in ec/
cleſijs collegiatis: quia tales plati ſponſi quodāmodo
appellant. xxj. q. ij. ſicut in vnaquaq;. ſed nō debet in
telligi de dignitatibus ſeu perſonatibus in eccleſijs ca
thedralibꝰ q2 ī vacatiōe illaꝝ dignitatū nō ꝺr eccl'ia vi
duata: cū hēat epm qui ſolus eſt ibi maritus. Bern
d Qui debent. Hoc ideo dicit: quia omnes qui ha
bent ius in electione: ſunt vocandi. ſ. eo. ꝙ ſicut. Et
qui ſunt in quieta poſſeſſione eligēdi ſimul ſunt vocan
di. ſ. eo. ꝙ ſicut. c. coram: ⁊. c. bone. ⁊ de conſuetudine.
ſi qua eſt. j. de cau. poſ. cum eccleſia.
e Qui volunt: bene dicit qui volunt: quia ſi quis
non vult intereſſe electioni. alij procedere poſſunt ſine
illo poſtq; conſtiterit. ſ. eo. ꝙ ſicut: ⁊. ca. cum nobis. ⁊
argu. j. eo. eccleſia veſtra. vbi de hoc dicitur. ⁊ ſic om/
nes vocādi ſunt qui commode poſſunt vocari qui ſunt
vocandi dictum eſt. ſ. eo. coram. ⁊. j. eo. in geneſi.
f Commode: hoc ideo dicit. quia ſi commode ⁊ ſi/
ne periculo vocari non poſſunt: non ſunt vocandi. ſ.
eo. ꝙ ſicut. §. j. g De collegio: ꝑ hoc videtur da
ri occaſio diſcordie: quia facilius poſſent ipſi concor/
dare in vnam perſonam: quam aſſumant in prelatum
q; in iſtos tres. ⁊ ſi diſcordāt canonici ī eligēdo iſtos
tres: eque inquiret de meritis ⁊ zelo eligentiū: ſicut in
electione epiſcopi. Dico ꝙ in iſtis inquiſitoribus non
requirit illa examinatio: quia ipſi nō eligunt: ſed inq̄/
runt vota fratrū: ⁊ hoc poteſt fieri per quoſlibet de ca
pitulo dum tamē ſint viri digni: ⁊ cauſa inquiſitionis
ſecrete fiat: quia quidā forte timore vel fauore timent
aliquem nominare in publico: quē nominant in ſecre/
to: ⁊ libere nominat quem vult. Libera enim debet
eſſe voluntas in eligēdo. viij. q. ij. dilectiſſimi: ⁊. ſ. eo.
bone. ⁊. j. ca. xxi. ſicut in matrimonio carnali. j. de ſpon
ſa. cum locum. ⁊ ꝑterea. ꝑ hoc obuiat malicijs quorun
dam: qui ſtatim eligebant ⁊ appellabāt ne alij elige/
rent. ſ. eo. conſiderauimus. per iſtam conſtitutionem
malicijs ⁊ cauillationibus talium obuiatur.
h Secrete. Sicut teſtes in ſecreto deponere de/
bent. vt liberius dicant veritatem: alias nō valet di/

ſigillatim vota cunctoꝝ̄ dili geter exquirāt: ꝛ in ſcriptis redacta mox publicent in cō muni nullo pꝛoꝛſus ap. ob ſtaculo interiecto vt is colla tione habita eligaꝶ: in queȝ oēs vel maioꝛ et ſanioꝛ pars capituli cōſentit. ¶ Vel ſal teȝ eligēdi poteſtas aliq̄bus viris idoneis cōmittaꝶ: qui vice oīm eccleſie viduate ꝓ uideant de paſtoꝛe. ¶ Ali ter electio facta non valeat. ¶ Niſi foꝛte cōiter eſſet ab

oībus quaſi per inſpiratio nem abſq; vitio celebꝛata. ¶ Quiꝺo ꝯtra pꝛeſcriptas foꝛmas eligere attentauerit eligēdi ea vice ptāte ꝑuenꝶ. ¶ Illud aūt penit⁹ interdi cimus. nec quis in electiōis negocio ꝓcuratoꝛē cōſtituat niſi ſit abſens ī eo loco de q̄ debeat aduocari iuſtoq; īpe dimēto detēt⁹ venire nō poſ ſit. ſup q̄ ſi opus fuerit: fideȝ faciat iuramēto: ꝛ tunc ſi vo luerit vni cōmittat ꝺ īpo col

ctūm teſtis.ꝟ.de teſtib⁹.venerabili.ꝛ.C.de teſti.nullū.ꝛ.ꝟ.ꝺ accu.inq̄ſitiōis.§.tertio.alias nō valet niſi fiat ſecrete. a ¶ Redacta: ꝑ ipōs ſcrutatoꝛes. vꝉ ꝑ tabellionē: ꝛ ꝙ dicit ſecreto caplm̄ tm̄ excludiꝶ: ꝛ nō pſone neceſſarie. b ¶ Mox. i. icōtinēti nullo actu ꝯtrario intermedio poſt vota q̄ſita ꝛ vno ꝯtextu: ſicut te ſtamētū.ff.ꝺ te ſta.heredes pa laȝ.in fi.optime ponit ſenſuȝ iſti us mox.ꝟ.eo.cuȝ poſt petitaȝ.vbi caſſaꝶ electio: qꝛ ſtatiȝ poſt colla tioneȝ celebꝛata non fuit: ar.ꝟ.de teſt.cogē.pterea qn̄q; mox aliter accipiꝶ.i. ſtatim cū quodaȝ tꝑa mēto.x. dieꝝ.ff. de conſti. pecu. ꝓmiſſoꝛ.et mox qn̄q; ðꝛ ad ān̄ū. xx.q.ij.ſi in q̄libet.ꝛ in.c.puella.et cum quodā tꝑamento ſiue ſpacio.ff.ꝺ ſolu.quod dicimus.ff.ad.l.fal.l.j.§.ſi ita. Itē qn̄q; ꝑmū potuit.ff.ad tertul.l.ij.in.§.itē cōfeſtim.ꝛ ilico.i. vſq; ad triduū.C.ꝺ indi.cū ſpā lis: ꝛ.C.de erroꝛe aduo.l.vlti. c ¶ Publicēt: poſtq; publicationē variare nequeūt electoꝛes.ꝟ.eo.publicato.et ideo locū non hȝ appellatio: imo cōpellēdi ſunt ad electionē: vt.ꝟ.e.publicato. d ¶ Collatione.ſcȝ numeri ad numerū: vt ſciaꝶ in quē maioꝛ pars cōſentit: ꝛ zeli ad zelum: et meriti ad merituȝ: et numeri ad numerū debet fieri collatio. hec eñi eſt foꝛma electiōis quādo duo electi ſunt: alias qn̄ vnus. et ſic non eſt neceſſe: ꝛ ſic tria cōferūtur: numerus ad numeꝝ. meritū ad meritū. et zelus ad zelū.ꝟ.eo.in geneſi.et.c.eccleſia veſtra. ꝛ ibi de hoc tractatur: et.ſ̄.eo.venerabilem. e ¶ Sanioꝛ: dic vt.ꝟ.eo.eccleſia veſtra. Circa foꝛmā iſtā quedā ita ſunt exacta diligētia obſeruanda: vt ſi cōtra factū fuerit. electio aliq̄n eſt irrita.ꝟ.e.eccleſia veſtra: ꝛ.c.ī geneſi. aliq̄n eſt irritāda.ꝟ.e.cū poſt petitā.et.c.cumana.in vtroq; tñ caſu non valet vt hic ðꝛ in ver.aliter.ꝛc̄. Iſta quidē ſunt de ſuba electionis ſiue foꝛma: vt ſecreto ꝛ ſigillatim inq̄ſitio fiat: et publicatio in cōi collatio: et cōis electio incōtinēti nullo actu ꝯtrio intermiſſo vnū poſt aliud faciēdo vt hec ꝓbanꝶ.ꝟ.e.cū poſt petitā.et.c.cumana.in fi.et.ca.in geneſi. ꝛ vota in ſcriptis redacta: vt appareat ꝑ ſcripturā ꝺ cōſenſu cuiuſlibet: vt ſi vellet mutare ei ſcriptū obuiet.j.q.vij.ſaluberrimū.et.xxvij.q.j.oēs femine.et.xx.q.j.vidua. Et ꝙ quilibet ſit vocandus: q̄ cōmode vocari poſſit. nō credo eſſe de ſuba electionis: vt ꝓpterea caſſetur electio: dūmodo cōtēpt⁹ poſtea cōſentiat electioni facte.ſ̄.e.ꝙ ſicut. ꝙ tres tm̄ debeāt eſſe iq̄ſitoꝛes: nō credo eſſe de ſuba dūmodo tot ſint inquiſitoꝛes ꝙ fraus fieri nō poſſit: ar.ſ̄.e.cū dilecti. qꝛ q̄ plus facit. nō videꝶ facere. Cōtra.ff.de ſer.vꝛ.p̄di.ſi arboꝛē. ꝛ ſuꝑflua ñ vitiāt. neceſſaria vo ꝑtermiſſa diminuūt ꝯctū C.de teſti.l.j.teſtamentū.ꝛ.ff.de ſup.lega.l.legata.in ꝑn: ꝛ.l.labeo. Nec credo eē ꝺ ſuba: ꝙ ſint ꝺ eodē collegio: qꝛ in electionib⁹ cōſiliū religioſoꝝ̄ viroꝝ̄ inquiri debet.lxiij.di.obeuntibus.et.ſ̄.c.pꝛopi. dūmodo non ſint laici.ꝟ.e.maſſana.et.c.ſacroſancta.

f ¶ Viris: et iſti poſſunt eſſe aliȷ̄ a capitulo: dūmodo viri religioſi: nec ipſi exprimunꝶ de capitulo: q̄ bene poſſunt ptātē ſuā dare aliȷ̄s.ſ̄.e.cām que. et licȝ dicaꝶ aliq̄b⁹: vni tñ cōmitti pōt: vt in p̄di.decre.cām q̄. qꝛ nō eſt illud de foꝛma: imo meli⁹ pōt expediri ꝑ vnū q̄ ꝑ plures.ſ.duos: qꝛ tūc res fere ſine exitu ē.ff.de arbi. Item ſi vn⁹.§.vlti.ar.ꝟ.ꝟ.ꝺ offi.delega. pꝛudentiam. g ¶ Vice oīm: Sed nunq̄d maioꝛ ꝑs poſſet ſeq̄ iſtā foꝛmaȝ aliȷ̄s ꝯdicētib⁹ ꝛ videꝶ ꝙ ſic: qꝛ q̄ꝺ maioꝛ ꝑs facit. totū caplm̄ facere videꝶ: et firmitatē ðȝ foꝛtiri: niſi rōnabilis cā a pautioꝛib⁹ oñdaꝶ.ꝟ.ꝺ his q̄ fi.a ma.par.ca.cū ī cunctis. ſatis videꝶ equū: ꝛ ſic vitaꝶ diſcoꝛdia: et facilius ꝯſuliꝶ ecclie iſto mō q̄ ꝑ ſcrutiniū. Sȝ lr̄a iſta ꝯdicit: vbi dicit vice oīm: ꝛ ꝙ dicit aliter electio facta nō valet. Et alia pōt rō eſſe: qꝛ cū quilibet habeat voceȝ in electione: nō ðȝ ꝑuari iure ſuo: nec aliq̄s ðȝ cōpelli ius ſuū dare aliȷ̄.C.de ꝯhen.emp.inuitū: ꝛ.l.in vēdentis. ſicut ꝛ emptio volūtaria eſt.ff.famil.her.ſi pignoꝛi.§.vlti. Aliȷ̄ dicūt ꝙ maioꝛ ꝑs bñ pt ptātē eligēdi cōmittere minoꝛi ꝑte ꝯdicēte: q̄ꝺ mihi nō videꝶ: qꝛ nō ſeruatur foꝛma ſcða: cū ꝛ illa ðȝ ſeruari ſicut et alie due. h ¶ Priuenꝶ: ꝑ ſniam nō ipſo iure.ꝟ.e.cumana.in fi. vñ ſignaꝶ ꝯ.ſ̄.e.cū in cūctis. vbi ipſo iure ꝑuati ſunt. de hoc dic vt dixi.ꝟ.e.cumana.in fi. ¶ Illud autē. ¶ Interdicit ꝓcuratoꝛē in electiōis negocio ꝯſtitui niſi ꝯcurrāt ibidē ꝯtēta vſq; ad.§.electiōes.h.ð.Ab. i ¶ In eo loco: de h̄ dixi.ſ̄.e.coꝛā. k ¶ Venire. Si venire nō pōt q̄re citaꝶ nō videꝶ citādus: vñ aliȷ̄ eligere pñt: ſȝ hoc nō eſt veꝝ: qꝛ citādi ſunt ſꝑ abſentes: ex quo pñt cōmode citari: ſiue venire pñt ſiue nō: et quia hoc ipſuȝ dubiū poſſet eſſe pſentib⁹.ſ̄.e.ꝙ ſicut. Et intelligo illū venire nō poſſe: qui ꝓpter timoꝛeȝ non pōt venire ad locū.ſ̄.eo.bone memoꝛie. Sed in caſu illius ca. bone. non teneꝶ cōmittere vices ſuas. vt no. ibi in glo. que incipit. ſi citati. vel ꝓpter infirmitatē.v.q.iij. ſi egrotās. vel ſi voceꝶ ad mai⁹ tribunal.ff.de re iudi. ꝯtra pupillū. et ideo cū iuſta cauſa ſit impeditus iure ſuo ꝑuari ſine culpa ſua nō ðȝ. vt.ꝟ.vt lit.nō cōte.qm̄. frequenter.§.ij. vnde ꝙ per ſe non poteſt per aliuȝ exequatur.ff.de pꝛocu.l.j. ſicut in iudice.ꝟ.de offi.dele.ſi pꝛo debilitate.et.ca.paſtoꝛalis.in fi. et eſt argu. opti. contra illos qui dicūt: ꝙ ſi plures iudices ſunt cuȝ illa clauſula. ꝙ ſi nō oēs.ꝛc̄. ꝙ ſi ille q̄ nō poteſt intereſſe licȝ cōmittere poſſit vices ſuas: ſociȷ̄ nō tenenꝶ ipſum admittere: qꝛ extat cōditio: q̄ꝺ falſum eſt. hic nō pōt intereſſe: ꝛ tñ aliȷ̄ tenenꝶ ꝓcuratoꝛē illi⁹ admittere. de illa materia. diciꝶ.ꝟ.de offi.dele.coꝛā. et iſte ꝓcuratoꝛ cū ſit de caplo habebit duplicē vocē.ꝟ.e.ꝯgregato. ꝛ arg.ꝟ.ꝺ re iudi.cū olim: ar.ſ̄.e.ſcꝑtū. Nec credo ꝙ multū expediat: ꝙ iſte q̄ dat ꝓcuratoꝛē debeat iuramentū pſtare: ſȝ ideo dicit ſi opus eſt fidē faciat iuramēto: ꝙ ſi pñtes nollēt ei credere ſuꝑ īpedimēto quo detineꝶ. nec

aliter admittere velint ꝓcuratorẽ: q̃ nõ h̃eret veriſil̃ez pſũptionẽ. tũc dz iurare: ꝙ impedit⁹ venire nõ poſſit: tũc tenent̃ illũ admittere. Sz q̃d ſi nullus vellet de capit̃lo recipe vicẽ ſuã: nunq̃d poſſet alij cõmittere q̃ nõ eſſet de collegio? videt̃ ꝙ ſic: qꝛ ꝑ hãc lr̃az ↄſtat: ꝙ ipẽ dz intẽeſſe ꝑ ſe: vl̃ per aliũ: et ita ſi nullus vult recipere vicẽ ſuã pt alicui viro religioſo clerico ↄmittere vicẽ ſuã: al̃s nõ valet electio ſi eligerẽt. ⁊ hoc nõ credo eẽ ↄtra ſubãm: ſi alium admittãt q̃ non ſit ꝺ collegio: qꝛ et viri religioſi vocãdi ſunt ad electionẽ: ⁊ ꝺ eorum ↄſilio eſt faciẽda: ita ꝙ non valet alias electio. lxiij. di. obeũtib⁹: tñ nõ credo ꝙ hodie canonici ad hoc teneantur: niſi velint. et illud. ca. obeuntib⁹. nõ tenet: niſi quo ad honeſtatẽ: canonici tamen tenẽtur recipere illũ cui cõmiſerit vices ſuas auctoritate hui⁹ canõis. ar. ↄtra. de reſcrip. cum contingat. ⁊. j. de appel. cum ſpeciali. vel ſi nolint recipere: poteſt exprimere ſuam voluntatem per litteras ſuas: et voluntas illa cum alijs publicetur: et ſic extra capitulum non cõmittat.

legio vicẽ ſuã. ¶ Electiones
a quoqꝫ clãdeſtinas reprobamus: ſtatuẽtes vt ꝗ̃cito electio fuerit celebrata: ſolẽnit̃ publicetur. Idez in eodem.

Conſentiẽtes electoni de ſe factẽ per abuſum ptãtis ſecularis efficitur ĩeligibilis ad dignitatẽ ⁊ electio eſt nulla. eligẽtes aũt a beneficijs per trienniũ ſuſpẽdunt̃ ⁊ tũc ſunt priuati poteſtate eligendi.

Capl̃m. XLIII.

Q Uiſquis electiõi de ſe facte ꝑ ſecularis ptã/
b tis abuſum cõſentire pſum/
c pſit ↄtra canonicã libertatẽ: ⁊ electiõis cõmoda careat et
d intelligibilis fiat nec abſqꝫ diſpẽſatione ad aliquã valeat eligi dignitatem. ¶ Qui vo electionẽ hmõi quaz ipſo
e iure irritã eſſe cẽſem⁹: pſum/ pſerint celebrare: et ab offici
f is et beneficijs penit⁹ ſuſpen
g dant̃ per trienniũ eligẽdi: tũc
h poteſtate priuati. Idem in eodem.

Si prelat⁹ ꝑ negligentiã cõfirmauit indignum electũ ad regimen aĩarũ perdit poteſtatẽ cõfirmãdi pmũ ſucceſſorẽ: ⁊ a ꝑceptiõe ꝓprij beneficij ſuſpẽditur: ⁊ pmotus deijcit̃. Si vo ꝑ maliciã hoc fecit grauius punit: hoc pmo. Electi vero ĩmediate ſubiecti pape per ſe aut per perſonas inſtructas debent adire papam ⁊ petere confirmationem: ⁊ ſi ſunt electi in concordia ⁊ valde remoti videlicet vltra italiam cõſtituti: interim adminiſtrant ita tamen ꝙ nil alienent: bene dicuntur autẽ ⁊ conſecrant̃ ꝓut ↄſueuerũt. Ca. XLIIII.

¶ Electiones. Precipit electiones ſolẽniter publicari: ⁊ clamdeſtinas reprobari. h. d. vſqꝫ ad fi. Ab.

a ¶ Clãdeſtinas. Illa electio dicit̃ clãdeſtina: que fit ſingulariter et occulte: per occulta conuenticula. lxxix. diſt. c. ij. ⁊ ꝗ̃diu publicatio facta nõ eſt: dicitur clãdeſtina: vt hic in fi.: et ꝗ̃cito facta eſt debet publicari: alias non valet. vt dictum eſt: et. j. vt eccle. bene. vt noſtrum.

Q Uiſquis. ¶ Sunt due partes. In prima punit electum conſentientem. In ſecunda punit eligentes et electionem vitiat: ibi. Qui vero. Abbas.

b ¶ Abuſum: vt laicus princeps vel poteſtas interſit electionibus: et talis nõ eſt vſus ſed abuſus: vt. ſ. eo. cum terra. et. ca. ꝙ ſicut. et contra eccleſiaſticam libertatẽ: vt ibi dicitur. et hoc intellige cum clerici ſpõte laicus admittunt: ſecus ſi per vim vel impreſſionez eligerent: quia tunc non puniuntur. ſ. eo. cum vinto/ nieñ. Ber.

c ¶ Libertatem: quia ſi admitterentur laici ſiue huiuſmodi poteſtates aſſumerẽt ſibi ius in poſterum: et ſic periret libertas eccleſie: quia in electionibus liberum debet eſſe arbitriuz cuiuſlibet. viij. q. ij. dilectiſſimi. ſicut in matrimonio carnali. j. de ſpõ. cum locuz. et ideo talis electio nulla eſt: que fit contra libertatẽ eccleſie. j. eo. ſacroſancta. et. c. maſſana. et. ſ. eo. cum terra. et laici omnino excludendi ſunt in collegiatis eccleſijs.

d ¶ Fiat: per hoc ꝙ fiat quod futuri temporis eſt: videtur ꝙ non ipſo iure: ſed per ſententiam debeat ſuſpendi. et facit ad hoc. j. de iurepatro. preterea. videtur tamen ꝙ ipſo iure per id quod ſequitur non abſqꝫ diſpenſatione ⁊c̃. et eſt verum ꝙ ipſo iure fit ineligibilis: et ad h̃ facit xvj. q. vij. ſi q̃s deinceps. et. ſ. eo. ne pro defectu. ver. careant ea vice. ſed ibi ſuſpenſio durat quouſqꝫ dignitatem taliter adeptam dimiſerit: et qui ſic ſuſpenſus eſt: ſic̃ ꝑ ſuuz factum ſuſpenditur: ita per actũ contrariuz reſtituitur. xv. q. vj. nos ſanctorũ. et lxxxj. diſ. ſi quis preſbyter. et. c. ſi quis ammodo. Sed nunq̃d epiſcopus poteſt diſpenſare cum talib⁹? credo ꝙ ſic: ex eo enĩ ꝙ conditor canonis h̃ nõ reſeruauit ſibi diſpẽſationẽ: alijs ↄceſſiſſe videtur. j. de ſentẽ. excõ. nuꝑ.. et. j. ꝺ pben. de multa. in fi. et. c. graue. in ri. et h̃ min⁹ eſt adulterio: in quo poteſt epiſcopus diſpẽſare. j. de iudi. at ſi clerici.

e ¶ Irritã: ſic. ſ. eo. cũ in cunctis. vbi electio ipſo iure irrita eſt: que fit de ꝑſona indigna.

f ¶ Suſpẽdant̃ ꝑ ſñiaz. ſic. j. e. cumana. in fi. ſic intelligit̃. ſ. e. qꝛ ꝓpter. ⁊. ſ. e. cũ in cũctis. vbi ipo iure beneficijs eccleſiaſticis ſunt ꝓuati. quidã dicũt ꝙ ſtandum eſt huic ⁊ nõ illi: ⁊ in alio etiã corrigit̃ ille canõ: ibi eligendi poteſtate priuatos per. ca. proxi. qꝛ propter. diuerſitas iſtius verbi quantũ ad electionez habetur. j. e. cumana. in fi. ſed ꝙ dicit ab officijs et beneficijs priuentur: hoc eſt verum ꝙ per ſententiam priuandi ſunt: et illud. c. cum in cunctis. non corrigitur vnde ipſo iure priuati ſunt beneficijs per triẽnium: et ratio diuerſitatis hec eſt: hic priuantur officijs et beneficijs: et ſic in duobus puniuntur: quia plus peccãt et ibi priuati ſunt in beneficijs tantum: quia minus peccant ibi ꝗ̃ hic: vt ſic quedam compẽſatio ſit hinc/ inde. Vel verius diuerſi ſunt iſti caſus: et in diuerſo caſu loquunt̃: et ideo diuerſe pene. hic maior pena imponitur ꝗ̃ ibi: quia plus offendit: qui cõtra eccleſiaſticam libertatẽ aliquid facit: ſed ibi eligitur perſona indigna.

g ¶ Tunc. i. ea. vice. ſic. ſ. eo. cum in cunctis. ſed ſi in illo triẽnio q̃ ſuſpenſi ſunt iterũ vacaret: videt̃ per illam expoſitionẽ ꝙ canonici poſſent eligere: ⁊ ita ſuſpẽſi eligẽt: ſed h̃ eſſe nõ põt. ſ. e. cũ int̃. r. ⁊ iõ iſtud tũc reſpicit totũ triẽniũ. et h̃ intellige qñ oẽs deliquũt: ſꝫ ſi aliq̃ nõ deliq̃ſſent ipi eligerẽt. ſ. e. ſcꝓtũ. ẽ. ĩ fi. ⁊. c. cũ ĩ cũct̃. b.

h ¶ Priuari: ſ. e. c. px. ⁊. vbi ꝓuant̃ ꝑ ſñiaz idẽ ẽ: qꝛ pl⁹ peccãt iſti ꝗ̃ illi: vt dictũ ẽ ⁊ iõ hic ipſo iure: ibi nõ: ⁊ ĩ diuerſo caſu loquũt̃.

NIhil eſt. ¶ Diuidit̄ tota decre. in duas partes. Primo ponit̄ ꝯſtitutiōis cauſa. In ſcđa ꝯſtitutio. ibi. Volētes igit̄. Conſtitutio ṁo habes tres ꝑtes. Prima ꝓuidet circa ꝯfirmatiões eoꝝ q̄ eligunt̄ ad curam aīaꝝ. Scđa. ibi. Epi. ꝓuidet circa ꝯfirmatiões ⁊ ꝓuilegium pem/protiū. Ab. Si.

a ¶ Examinet. Ad illū enī ꝑtinet examinatio: ad quem ꝑtinet cōfirmatio. ⁊ ex officio ſuo debet examinare ꝑſonam electi: ⁊ formam electiōis. etiā ſi nō obijciatur aliqđ electo. ſ.e. cū nob oli. ⁊.c. venerabilē. ver. ē eīn generalit̄ ⁊c. ⁊. lxxviij. di. qđ eſt cito. et ꝗ. de here. cū ex iniūcto. qꝛ eius īteresſt ne puniatur ſi ꝓmoueret indignū: vt. ꝗ. eo. ſequitur.

b ¶ Indigne: ſic. lxxj. diſ. tāt'.

c ¶ Sciētie: q̄ impedit ꝓmouēdū. ꝗ. eo. cōgregato. ⁊ deijcit iam ꝓmotū. ꝗ. de eta. ⁊ qli. c. vlti.

d ¶ Etatis. ſ. eo. cū in cūctis. ⁊ ita expꝛſſe patꝫ h̄: ꝙ epi in etate diſpēſare nō ꝑnt de h̄ dixi. ſ.e. cū dilecti. in glo. ſꝫ nūqđ cū puniāt̄ ſi h̄ fecerint: al's nō deberēt puniri: qꝛ qđ legitime factū ē ꝑenā nō meret̄. C. ad. l. iuli. de adul. gracchus.

e ¶ Ptāte. ipo iure. ſi. ſ.e. ti. nec ꝑ defectu: ⁊.c. cū in cūctis. in fi. Lau.

f ¶ Suſpendat̄. varie pene ſtatuunt̄ a canonib' circa illos q̄ illicite ꝓmouent indignos: ⁊ illos q̄ illicite pꝛomouent̄. qn̄qꝫ ꝑuant̄ ꝑtāte ꝯferendi illū ordinē quē illicite ꝯtulerunt. vt. j. q. j. ſi q̄ epi. ⁊. ꝗ. de tē. oꝛ. litteras. xxxvj. diſ. is q̄ eccleſiaſticis: ⁊ oꝛdinatus remouetur a clero. l. di. ex penitētib⁹. qn̄qꝫ ſuſpēdit̄ a celebꝛatione miſſe ꝑ annū. lv. di. null⁹. qn̄qꝫ deponit̄. lxiiij. di. c. vlt. vbi eps oꝛdinat⁹ ꝑter ſciaꝫ archiepi deponit̄. lj. di. c. j. ⁊ h̄ ſtatuit̄ pena circa illos: q̄ ꝓmouent indignos. qui debēt ſuſpēdi vt h̄ dicit ꝑ ſnīaꝫ a ſupioꝛe: cum hoc ad ipm ꝑuenerit. huic aſſignat̄ ꝯ. ꝗ. de ꝑben. graue. ibi enī nō punit̄ q̄ ꝓmouet indignos niſi poſt ꝑmaꝫ ⁊ ſcđam coꝛrectionē: ⁊ h̄ ſtatim ſine aliqua admonitiōe. Itē h̄ oꝛdinati ſiue ꝓmoti remouentur: ibi. non. Dicas ꝙ in alio caſu hic: ⁊ in alio ibi: hic loquit̄ de his qui ꝓmouent̄ ad dignitates ⁊ ad regimē aīaꝝ vt dicit in pꝛin. ⁊ qꝛ plus peccāt plus puniunt̄ ſine aliqua admonitione. qꝛ ⁊ poꝛte dignitat' ꝑſonis vilib' patere nō debēt.

ꝗ. de exceſ. ꝑla. inter dilectos: ⁊. ꝗ. de iureiur. q̄relam: et C. de infa. l. vna. li. x. ⁊. C. de digni. neqꝫ famoſis. li. xij. ibi loquit̄ de bñficijs ſimplicib⁹: vbi nō reqrit̄ tāta maturitas: ⁊ ideo habet ibi locū coꝛrectio: qꝛ in ꝓmotiōe illoꝝ nō ē tale periculū. vñ illi nō remouet̄: ſed iſti ſic. ⁊ ita ꝯ nō eſt: qꝛ diuerſitas ꝯtradictionem impedit: ſicut dicit̄ di uerſū tꝑs impedit ꝯdictionem.

g ¶ Grauiori. ad arbitriū iudicis: cum h̄ nō determinetur. ꝗ. de offi. deleg. ꝺ cauſis. ꝗ. de accuſa. ſup his. ⁊ magꝭ puniēda eſt malicia ꝗ̄ negligētia. ꝗ. de fal. ad falſarioꝛum.

h ¶ Canonicā. ſ.e. cum in cunctis. in fi.

i ¶ Ad romanū. ſiue ſint abbates. ſ. de conſue. cū venerabilis. ſiue epi.

k ¶ Vltra italiā. Licet fines italie non vbiqꝫ diſtēt a roma eq̄liter tñ oēs dicūtur remoti: q̄ vltra duas dietas extra dioceſim ſuā diſtant. ſ. de reſcrip. nōnulli. Sed iſtud verū eſt q̄ ad iudicia: ſed ꝗ̄tū ad hūc caſum q̄ diſtanc ꝑ duas ⁊ dimidiā: vel tres: aut paꝝ plus: nō credo ꝙ debeant habere illud bñficiū: qꝛ modica diſtātia eſt: tñ cōſuetudini ſtet̄: ⁊ ita aliqđ ſtatuit̄ ꝓpter diſtantiā qđ al's nō fieret. ſic. lxiij. di. cū longe. ⁊. ꝗ. de do. ⁊ ꝯtu. cū oli.

l ¶ Adminiſtrēt. In duob⁹ caſib' ex ſola electiōe habet̄ ius ad miniſtrādi ī his videlꝫ: q̄ſubſūt nll'o medio romano pōtifice: vt h̄ ī romano pōtifice. xxiij. di. ī noīe dñi. Sed qđ ſi ſuffraganeꝰ ē valde remot⁹ a ſuo metropolitano: nūqđ eodem mō ꝑt miſtrare? videt̄ ꝙ ſic: cū eadē cā ſubſit. ꝗ videt̄ ꝙ idē ius. ſ. de cōſti. trāſla. ⁊. c. nā cōcupiſcētia. ⁊. ꝗ. de trāſla. int̄ coꝛpalia. ⁊. ꝗ. de ꝯfir. vti. vel inuti. cū dilecta. ⁊ ſi nimia ſubtilitate vtamur res eccleſiaꝝ depereunt. C. de ver. ſigni. cum qdā. circa fi. ⁊. C. ad trebell. l. pe. Sed cōtra videt̄: qꝛ cum illud etiā diſpenſatiue ſit dictum: talis diſpēſatio ad ſilīa nō ꝓtendit̄. ꝗ. de re iudi. in cauſis. ⁊. lvj. di. cenomanē. nec excuſat h̄ veꝝ ꝑiculū. ꝗ. de ma. ⁊ obe. illud. Sꝫ pone ꝙ talis ꝑlat⁹ tꝑe cōfirmationis ſue reperit̄ min⁹ idone⁹: ⁊ ſic repellit̄: nūqđ ea q̄ medio tꝑe fecit ſūt caſſanda: videt̄ ꝙ ſic. ꝗ. de here. fraternitatis. ⁊. xij. q. ij. alienationes. ⁊. xxiij. di. c. vl. ⁊ ſi ꝑncipale caſſat̄: ⁊ oīa q̄ ſecuta ſūt ex eo vel ob id. C.

NIhil eſt qđ eccl'ie vel magis officiat: ꝗ̄ qđ indigni aſſumant̄ ꝑlati ad regimen aīaꝝ. ¶ Volētes igit̄ huic moꝛbo adhibere neceſſariā medelam irrefragabili ꝯſtitutione ſancim⁹: qͣtenus cū quiſꝗ ad regimē aīaꝝ fuerit electus: is ad quē ꝑtinet a ipſi⁹ ꝯfirmatio diligēter examinet: ⁊ electiōis ꝓceſſum ⁊ ꝑſonā electi: vt cū omnia rite cōcurrerint: mun⁹ ei cōfirmationis impendat: quia ſi ſecus fuerit incaute ꝑſumptū: b nō ſolū deijciēdus eſt indigne ꝓmotus: verūetiā indigne ꝓmouens puniēdus. Ipſū quoqꝫ decernimuſ hac animaduerſione puniri: vt cū de ipſius cōſtiterit negligentia: maxime ſi hominem c inſufficiētis ſciētie vel inhoneſte vite: d vel etatis illegitime approbauerit: non ſolum ꝯfirmādi ꝑmū ſucceſſorē illius e careat ꝑtāte: verūetiā ne aliquo caſu penaꝫ effugiat a f pceptione ꝓprij bñficij ſuſpēdatur quouſqꝫ ſi equū fuerit indulgentiam valeat ꝓmereri. Si vero conuictus fuerit in hoc per maliciam exceſ g ſiſſe grauioꝛi ſubiaceat vltioni. ¶ Epiſcopi quoqꝫ tales ad ſacros oꝛdines ⁊ eccleſiaſticas dignitates ꝓmouere ꝓcurent: qui cōmiſſū ſibi officiū digne valeant adimple h re: ſi ⁊ ipſi canonicā cupiunt effugere vltionē. Ceterū qui i ad romanū ꝑtinēt īmediate pontificē ad ꝑcipiendam ſui ꝯfirmationem officij: eius ſe ꝯſpectui: ſi cōmode fieri ꝑt: ꝑſonaliter repꝛſentent: aut ꝑſonas tranſmittāt idoneas: ꝑ quas diligens inqͥſitio ſup electionibus ⁊ electis poſſit haberi: vt ſic demū ꝑ ipſius circūſpectionē ꝯcilij ſui plenitudinem officij aſſequant̄ cum eis nihil obſtiterit d' canonicis inſtitutiſ: ita ꝙ interim valde remoti videlicet k vltra italiā cōſtituti: ſi electi fuerint in cōcoꝛdia diſpenſatiue ꝓpter neceſſitates eccleſiaꝝ ⁊ vtilitates in ſpiritali l bus ⁊ tempoꝛalibus adminiſtrent: ſic tñ vt de rebus eccleſiaſtic' nihil penit⁹ alienēt

munus vero benedictionis ſeu conſecrationis recipiāt: ſicut hactenus recipere con/ſueuerunt. Honoꝛi⁹.iij.ī capitulo cōſtantinopolitano.

Expenſſe neceſſarie quas facit caplm ꝓ electione prelati de bonis ꝑlature debēt fieri vel reddi. ca.XLV

Ut ꝑterite:⁊.ī. Preſētiū aucte ſtatuim⁹: vt a expenſe neceſſarie q̄s caplm conſtantinopolita. vel eius nuncij vacante ſede pꝛo ele/ b ctionis negocio fecerint de bonis patriarchatus fiant totaliter vel reddant. ¶ Dū modo ipſius bona deceden/ c tis patriarche nō occupent vel vſurpent. Idem electo lugdoneñ.

Electio poſt collationē ex interuallo celebrata: nō valet.h.d.ſcd̄z opinionē magis cōmunē. ca.XLVI

Cum poſt petitam inſtā/ter ⁊ demum obtentā: quondam lugdoñ. archiepi/ſcopi ceſſionem vota canonicoꝛum lugdoñ. in te tunc ip/ſoꝛum prepoſitum concoꝛdi/ter cōueniſſent. ¶ Quia tā/dem examinato ſicut decuit proceſſu electionis tue inue/nimus eā poſt publicationē conſenſuum ⁊ collatiōis tra/ e ctatum aliq̄diu fuiſſe pꝛotra/ctam: aſſenſumq̄ tuum pꝛi/ f uſq̄ electus fueris req̄ſituz:

de le.nō dubiū.⁊.ī.de fi.inſtru.int dilectos. Sz ꝯriū verū ē in h̄ caſu: q2 fuit inquieta adminiſtratiōe: ⁊ ī q̄ſi poſſeſſione ꝑlatiōis de licentia pape: ⁊ ꝑ ꝑlato habit⁹ eſt. Vñ oīa q̄ fecit medio tpe rata ſunt q̄ poterat facere.ar.ī.de iurepa.ex lr̄is.⁊.c.cōſultationib9.⁊.ſ̄.e.q̄relam. iij.q.vij.§. verum.⁊.ff.de ꝓcu.ſi ꝓcuratoꝛe. ī fi.⁊.C.ō teſta. l.j.que facere poterat: ideo dixi. q2 ō rebus eccleſie alienare non poſſet: q2 illud ei ꝓhibetur: vt hic dicit: ſz circa ſpiritualia valet q̄cquid fecit: ⁊ etiā in tēpoꝛalib⁹ bene adminiſtrando: emēdo: reci/piendo: ad vtilitatem eccl'ie non dando. arg.ff.ſi cer.pe. eius q̄ in ꝓuincia. ⁊.j.q.j ſi q̄s a ſymonia/cis. ⁊ h̄ ꝯfirmat littera hic. in fi. Sed ſi quis intruſus acquirat eccleſie: nūquid ⁊ illud caſſabit cum ipo? videtur q̄ ſic: ꝑ iura pꝛius dicta: ⁊ quia cōmodū cū incōmodo debet cōpēſari.ff.de neg.ge.ſi negociū. Credo q̄ non caſſabunt: niſi ea que ꝑperā facta ſunt in ꝑiudicium eccleſie: ſed vtilia remanebunt penes eccleſiam: quia cum in fauoꝛem eccleſie talia caſſent in leſionem eius non debēt retoꝛqueri.ff de leg.q̄ fauoꝛe.⁊.ff.de mino.ſi iudex.

Ut ꝑterite. ¶ Pꝛimo ponit dictum quod ſecundo determinat.ibi. Dummodo. Ab. Sicu.

a ¶ Neceſſarie. ſic patet q̄ ſi capitulū fecit expēſas vacante eccleſia ꝓ negocio electionis ꝓmouende: aut etiā ꝓ electione epiſcopi cōfirmāda: vel al's totum pōt repetere ab epō. idem intelligo ꝓ electione alterius ꝑlati: quia hincinde eadez ratio ⁊ idem ius. C.ad.l.fal. l.vlti. C.de inof.do.ꝑcibus. C.de libe.ꝑte.l.j.⁊ iſte ex/penſe neceſſarie debēt eſſe ⁊ moderate: quas fecerūt occaſione iſtius electionis: vt h̄ dicit.⁊.ī.de do.⁊ contu. cum dilecti.⁊.ī.de eo qui mit.ī poſ.cum veniſſent.in fi. nec debēt excedere ꝓbabilem modū.ff.de dā.infec.int quas.§.vlti.cum.l.ſe.nec delicate: quia nec delicat⁹ debitoꝛ: nec oneroſus creditoꝛ eſt audiendus.ff.de pig. ac.ſi ſeruos.⁊ dicunt expenſe neceſſarie: ſine quib⁹ negocium expedire non pōt: vel ſine quibus res efficiat deterioꝛ.ff.de impen.in rebus do.fa.l.j.ij.iij.⁊.iiij.⁊.ff de ver.ſig.impenſe.⁊ ſufficit ſi credat expedire: lz non expediat.ff.de bo.auc.iudi.poſ.pꝛetoꝛ.§.ij. ⁊ cum ipſi canonici vtilitatē patriarche ꝓcurauerint: dignuz eſt: vt ſuum ſtipendium conſequātur.xij.q.iiij. quicunq̄. quia illud de ſuo facere non tenebatur: q2 nemo cogit inuitus de ſuo facere beneficiū.x.q.ij.ꝑcarie.⁊ vtiliter negociū ſuum geſtum eſt.ff. de nego.ge.pomponi⁹.in fi.cū.l.ſe.ſed an vltro. Sz quid ſi duo in diſcoꝛdia electi eſſent? Dicunt q̄dam: q̄ tunc nō repetēt expenſas. Idem credo dicendū qō de vno dūmodo maioꝛ pars capl'i certet ꝓ electo ⁊ obtineat: quia idem eſt ac ſi totum capl'm: quare eodē modo non ſolueret illi confir/matus expenſas non video: eadez ratio eſt hic.

b ¶ Pꝛo negocio electionis. illas autē tantū ſoluēt: quas ꝓpter hoc fecerunt.ī.de eo qui mit.in poſ.cū veniſſent.in fi.⁊.ī.de ꝓcu.cum ꝓ cauſa.⁊ ꝓpter hoc negocium inierūt: al's ſi pꝛo ſuis negocijs iuiſſent vel miſiſſent: licz tractaſſent ꝑdictuz negocium nō haberent expenſas.ī.de ꝓcu.cum ꝓ cauſa: niſi quatenus plus expen/diſſent ꝓpter lōgioꝛem moꝛā.ff.famil'.hercil. ex parte.ī pꝛin.ff.ō nego.geſt.ſi cō/munes.

c ¶ Occupēt. tunc eni qui ius ſibi dicunt in re/bus occupat'.debent cadere a iu/re ſuo.ff. qō me. cauſa.extat edi/ctum. ⁊.ff. ad.l. iuli.de vi pꝛiua. creditoꝛeſ: ⁊.xvi q.vj.placuit.immo tenet bona decedentis cōſeruare futuro ſucceſſoꝛi. xij.q.ij.hec huius placiti.⁊.c.cum non liceat.ī.de offi. oꝛdi.cum vos. ſed ſi occupent bona.tunc ſufficit quod habent.

Cum poſt. ¶ Pꝛimo narrat factum electionis quā ſecundo caſſat.ibi. Quia tandem. Ab. Sicu.

d ¶ Petitam inſtanter.peti debet inſtanter anteq̄ admittatur: ſicut ⁊ pallium.c.di.pꝛiſca. ſicut ⁊ libelli dimiſſoꝛij.ij.q.vj.poſt appellationem.ī. de ap. coꝛdi. et.ff.de libel. dimiſ.l. vna. Item et ſponſa non debet ſtatim tradi: vt charioꝛ ſit dilata.xxvij.q.ij. inſtitutū. Item remiſſio peccatoꝛum.de peni.di.j.impoꝛtuna.⁊ ea obtenta neceſſe habet cedere.ī.de renunc.quidam.

e ¶ Protractam. Sed videt q̄ per talem ꝓꝛogationem non debet caſſari: quia nō omne qō differēdi cauſa fit.ad numerandum eſt moꝛe.ff. de vſu. ſcienduz.et qō differtur non aufertur.xxxij.q.ij.ancillam.imo maturioꝛi concilio perficitur.de peni.diſ.vij.c.j.ideo non debent differre.quia amplius deliberare non poſſunt: cū etiaz mutare nequeant vota ſua.ī.eo.publicato. Et ideo in continenti electio fieri deberet: anteq̄ ad alia diuertant. vno enim contextu totum fieri debet.ſ̄.eo. quia ꝓpter.⁊.ff.de teſta.heredes palam.in fi. De hoc dicitur.ſ̄.eo.auditis.

f ¶ Requiſitum. Sed nun/quid ſola requiſitio ſufficeret ad caſſationem? non vi/detur: quia in fraudem poſſet ab aliquo emulo pꝛocu/rari.ſi.ī.de ſymo.ſicut.⁊ ideo non videtur impedire ſola requiſitio.ſed ſi conſentiat tūc ſufficit ad caſſanduz ꝓpter ambitionem. ⁊.ſi.ſ̄.eo.officij.et.e. cum ad no/ſtram.⁊.j.q.vj.ſicut his.⁊.C.de epiſ.⁊ cleri.ſi quēq̄. et non ambitione ſed laboꝛe ad dignitatem conuenit peruenire.C. de re mi. contra publicam. li.xij. et ita vtrumq̄ iſtoꝛum reddit foꝛmam inutilem. hic requi/ſitus conſentit: ⁊ iſta fuit cauſa quare caſſata fuit ele/ctio.ſi vero diſſentiat non eſt eligendus.

a Inordinato. Quia ex his q̄ inordinate fuerunt facta: non poteſt aliquid ordinabiliter agi. j. de accu. q̄liter ⁊ quādo. ſic. ſ. de reſcrip. cū dilecta. Et q̄liter forma ſeruari debeat dictū eſt. ſ. e. qnia ꝓpter.

Conſtitutis. Primo ponit petitionem actoris. Secūdo expreſſionē cauſe. Tertio ſentētiā cōtra actores ꝓpter cauſam ineptā. Scda. ibi. Cum autē. Tertia. ibi. Nos autem. Ab. Si.

b Quo iure. Iſti abbates petebant electionē Fiſcani abbatis caſſari: in qua dicebāt ſe fuiſſe cōtēptos: ⁊ ſic cū diceret ſe fuiſſe ī quaſi poſſeſſiōe eligēdi: videtur ꝙ iniq̄ ſit actum cum illis: q2 poſſeſſor nō tenetur dicere titulū ſue poſſeſſiōis. C. de pe. heredi. cogi. ⁊. ij. q. v. §. j. non ē ita. quia iſti tēpore petitionis ſue expulſi erant de poſſeſſione iuris: qđ ſe habere credebant: q2 nūq̄ forte habuerunt vocem in capitulo fiſcani. Et ido quia eis cōtemptis facta erat electio: petebant illam caſſari. ſic. j. de cā poſſeſſionis. cum eccleſia. cū eñ peterent illam caſſari: ⁊ ad eos de iure cōmuni non pertinere electio: merito debebat exp̄mere quo iure hoc petebāt: quia ſine actione vel cā: nemo experiť. C. de edicto diui hadriani tollen. l. finali. ff. de nego. geſ. ſi pupilli. §. vlti. ⁊. ff. de adminiſtratione tutoꝝ. quotiēs. §. item ſi temporale: quia ineptā actionem ſiue cauſam expoſuerunt: imponiť eis ſilentiū. j. de iudicijs. examinata: q2 in diuerſis monaſterijs non pōt quis eſſe monachus. ergo nec vocem habere. j. de religio. domi. c. vlti. in fi. Sꝫ ſi allegaſſent ſolūmodo ꝯſuetudinem nomīe eccleſiarū ſuaꝝ: ⁊ ꝓbauiſſent ſe in q̄ſi poſſeſſione fuiſſe: tūc caſſata fuiſſet electio. j. de cā poſſeſſiōis. cū eccleſia. ſed nomine ſuo nō poterant allegare cōſuetudinē. Et ſic nota: ꝙ qui nō eſt de collegio: ſi electionē petit caſſari debet aſſignare cauſam ſue petitiōis ⁊ idoneā: al's repelliť: vt h̄ habes. Item idem eſt: ſi ante electionē dicat ſe debere intereſſe: ⁊ ab illis de collegio hoc negať ꝓteſtatione premiſſa: vt ſi docuerit de iure ſuo: valeat vox eius: poſſunt ꝓcedere omnes ad electionem: ⁊ in hoc caſu neceſſe eſt docere de iure ſuo: ⁊ ſola poſſeſſio in hoc caſu non prodeſt. j. eo. cumana. hic enim agitur confeſſoria ⁊ negatoria. de hoc diciť. j. de cauſa poſſeſſi. cum eccleſia.

electionē eandē ex ipſius dū
a taxat inordinato ꝓceſſu iu/
ſticia caſſauimus exigente.

Idem eboraceñ. priori ⁊ ma/
giſtro Guido. de canopo.

Monachꝰ vniꝰ monaſterij al
teriꝰ factꝰ abbas in electione
abbatiſ prioris monaſterij vo
cem nō habet etiā ſi tale ius
ab abbate et monachis prio
ris monaſterij ſibi fuit reſer
uatum. ca. XLVII.

Conſtitutis in pñtia
nr̄a ꝓcuratoribꝰ ſācti Tau/
rini eboraceñ. ⁊ ſācti Leofre
di ð cruce abbatū: ⁊. j. Cū
aūt ꝓcuratores ipoꝝ abba/
b tum iuſſi eſſent exprimere: q̄
iure ipi abbates deberēt ele
ctioni abbatis fiſcañ. mona/
ſterij intereſſe. reſpōderūt: ꝙ
olim cū aſſumerent in ſuorū
monaſteriorū abbates fuit
ſpecialiter indultum eis ab
abbate ⁊ ꝯuentu monaſterij
c fiſcañ. vt haberent vocem in
capitulo eorundem. Nos
autē rationē huiuſmodi fri
uolam reputātes: ſuper hoc
perpetuū ſilentium imponi/
mus abbatibꝰ ſupradictis.

Idem rotbomag capitulo.

Electio debēt fieri ðbo: ⁊ de
illo in quem cōſenſerit maior
ps capli: ⁊ non reſpectu alia
rū partiū. ca. XLVIII

Eccleſia veſtra deſtituta
paſtore ⁊ votis vr̄is: cum de
futura plati haberetꝰ ſucceſ/
ſione tractatū in diuerſa di/
uiſis: quidā in Thomā: qui/
dam in cancellariū: ⁊ quidā
ſingulares in ſingulares ꝑ/
ſonas eiuſdē eccleſie conſen
ſiſtis. Uerum cū ſup his
in nr̄a ⁊ nr̄oꝝ fratrū pñtia
multa fuiſſent hincinde ꝓpo
ſita: inuenimꝰ ꝙ illi q̄ ſua in
d Thomam deſideria dirige/
bāt: licꝫ maiorē partem face/
rent partiū cōparatione mi/
norū: nō tñ ad maiorē partē
capituli ꝑuenerunt: conſide
rauimus nihilominꝰ qđ poſt
publicationem conſenſuū et
collationis tractatū ad ele/
ctionem nullus habitus eſt
e ꝓceſſus: cū̄uis deportatiōis

c Vocem in capitulo. Iſti abbates erant monachi monaſterij fiſcañ. quando aſſumpti fuerunt in abbates: ⁊ tunc cōuentus reſeruauit illis cōfraternitatem: ⁊ ꝙ haberēt vocē in caplo fiſcañ. ⁊ ita hoc ptextu ſe credebant debere vocari ad electionem abbatis: ſic cōſueuerunt facere multi monachi: vt quaſi ſint de collegio vtriuſq̄ monaſterij: vt ſic poſſint eligi ſi cōueniant: vt de collegio eodē fiat electio. iſtud hodie reprobať. Nullus eñ poteſt eē monachus in pluribꝰ monaſterijs: nec abbas pōt ꝑ eſſe diuerſis monaſterijs. j. de reli. do. ne nimia. §. fi. ⁊ ido cauſa allegata ab iſtꝭ abbatibus nulla fuit: ſi aptā cauſam etiā poſtq̄ꝫ cauſa illa fuit repulſa allegaſſēt bene debuiſſent audiri per predictam decre. examinata. et. j. de do. inť dilectos. ⁊. ff. de excep. rei iudi. ⁊ an eadē. ⁊. j. ð cau. poſ. cū eccleſia. ⁊. j. ð iudi. examinata.

Eccleſia. Caſꝰ huius decre. no. eſt ⁊ quotidie allegatur. Primo poniť ꝓpoſitio negocij. Secūdo ipſius examinatio. ibi. Uerum. Tertio ſentētia. ibi. Unde. Ab. Sicu.

d Dirigebant. contra/ſentiendo in ipm ⁊ nominādo ipſum. Sed videtur ꝙ ſufficiebat. ex quo Thomas habebat maiorē partē q̄ꝫ aliquis aliorum. ar. ff. de ver. ſigni. maiorem. vbi diciť quis poſſediſſe maiorem partē anni: ⁊ tamē non poſſedit niſi duobus menſibus illud verū eſt ꝙ maiorem partē totius capituli debet habere electus: ad hoc vt ſua electio cōfirmetur etiam ꝑ antiqua iura. j. de his q̄ fiunt a ma. par. ca. cū in cunctis. ⁊. lvj. di. apoſtolica. ⁊. ſ. eo. c. quia propter.

e Proceſſus. Et ido nō valuit. etiam ſi maior pars capituli conſenſiſſet in illum. j. eo. in geneſi. Et ita quod precipuum eſt: hic deficit ſcilꝫ electio: ⁊ talis deportatio non obtinet vicem electionis. ⁊ ita per alium actum fieri non poteſt electio: licet poſſeſſio tradita videatur: cū̄uis poſſeſſio non apprehēdatur. ar. ſ. de conſue. ex litteris. ⁊. ff. de acqui. poſ. ꝙ meo. §. ſi per venditorem. ſicut appellat quis ipſo facto. j. de appel. dilecti. ⁊. c. vt noſtrū. Iſta eñ principalia ⁊ precipua neceſſaria ſunt: ſine quibꝰ electio non valet collatio publicatio inquiſitio: ⁊ incōtinenti electio ⁊ ſcriptura. ſ. e. q2 ꝓpter. ⁊. j. e. cumana.

a ſolēnitas: etiā poſt appella/
tionē legittimā fuerit ſubſe/
cuta quā ꝑ electione nec de
ceret: nec etiā expediret ha/
beri. ¶ Unde e qđ factū ē de
b T. ꝑdicto caſſauim⁹ petitiōe
ꝯſentientiū in cācellariū nō
c admiſſa. ¶ Grego. xi. Nō ꝓ
feſſus in abbatem eligi non
poteſt. Capi. XLIX.

Quam in magiſtrū aſſu/
mi nō debeat: qui for/
d mā diſcipuli non aſſumpſit:
e nec ſit ꝑficiendus q̄ ſubeſſe
nō nouit: nos intellecto ꝑ te
ꝙ in q̄buſdā regularib⁹ do/
mib⁹ iure tibi dioceſano ſub
iectis ſunt: quidā ī abbateſ
nō ꝓfeſſi ordinē regularē aſ
ſumpti ¶ Mandam⁹: quate
n⁹ cū abbates tales eſſe non
f debeāt qui ꝑ ꝓfeſſionē mo/
nachi ⁊ regulares canonici:
g nō fuerint ad amotionez eo
rū: quos tales īueneris ſub
ap. impedimēto ꝓcedas.
Idē cumañ. capi. Electio fa
cta a non maiori pte capli et
omiſſa collatione nō valet.

Cumana eccl'ia Ca. L.
paſtoris ſolatio deſtitu
ta: ⁊ cōgregatis die ad cele/
brandā electionē ꝑfixa qui
h pñtes erāt de cumanis cano
i nicis ac trib⁹ abbatib⁹ qui
vocē in electione habere no
ſcunꝶ: capellani ⁊ clerici ci/
uitatis electiōi ſe debere inꝶ
k eſſe dicentes ſub hmōi prote
ſtatione admiſſi fuerunt: ꝙ
vox eoꝝ: q̄ nō deberēt inter
l eſſe de iure vel de cōſuetudi/
ne: nō valeret. Tādē ꝑmiſſo
iuxta formā ꝯcilij generalis
ſcrutinio. vij. de canonicis
vnū abbatū. xj. capellani ⁊
ix. clerici in eiuſdē eccl'ie ar/
chiꝑſbyterū ꝯuenerūt. ix. ca
nonicꝭ vno de abbatib⁹: vno
capellano ⁊. xj. clericis in ip
ſius eccl'ie archidi. dirigenti
bus vota ſua: ⁊. j. ¶ Cum
xviij. fuerunt canonici tres
abbates. xx. clerici et. xiiij.
capellani: neutrā electionē
m comperimus ad maiorē par/
tē toti⁹ capi. ꝑueniſſe: nec ꝓ
batū fueratꝙ clerici admitti

⁊ c. in geneſi. a ¶ Appellationē: que locū nō habet
publicato ſcrutinio cū mutare nequeant voluntatē. j.
e. publicato. ⁊. ſ. e. q² ꝓpꝭ. b ¶ Caſſauim⁹. i. caſſuz ⁊
irritū oſtēdim⁹. ſic. j. e. in geneſi. c ¶ Non admiſſa
Ex eadē cauſa. q² nō fuit electus. ⁊ q² minorē partez
habebat q̄ʒ tho/
mas.

Quam ī ma
giſtrum.
A Primo reci/
tat factum. Se/
cūdo ꝓuidet. ibi
Mādam⁹. Ab.
d ¶ Diſcipuli:
⁊ merito. q² pri/
mo debet quis
eſſe diſcipul⁹ q̄ʒ
magiſter. lix. di.
ordiatos. ⁊. lxj.
di. miſeꝝ. ⁊. xvj.
q. j. ſi clericat⁹.
e ¶ Preficien
dus. ſi. j. de eta.
⁊ qua. indecoꝝ.
qui em̄ ſub tute/
la debet eſſe: ſub
ſe aliū habere ñ
debet. C. de legi.
tu. l. vlti. ⁊ qui
ſub alio eſt: aliū
ſub ſe habere nō
debet. ff. de ad/
ul. ſic eueniet. et
ff. ad mace. filiū
habeo. j. q. j. eſto
te. f ¶ Profeſ
ſionem: profeſ/
ſio enī ſola mo/
nachum facit ⁊
nō habitus. j. de
regula. porrectū
⁊. c. ad apoſtoli/
cā ⁊ hmōi ꝓfeſ/
ſionē in ſcriptis
facere debent. vt. xx. q. j. vidua. xxvij. q. j. omnes femi/
ne: vt ſi reclamare voluerint obuiet eis ꝓpria ꝓfeſſio
ꝑ ſcripturā facta. j. q. vij. ſaluberrimum. C. de non. nu.
pe. generaliter. ⁊. ij. q. j. legum. ⁊. j. ꝺ ꝓba. ꝑ tuas.
g ¶ Ad amotionē. q² in vno eodē q̄ʒ officio diſpar ñ
debet eſſe profeſſio. xvj. q. vij. ī inoua. ⁊ ꝯſuetudo nō ꝓ
deſt in hoc. ſ. e. cum cauſam que. in qua idē dicitꝶ. ⁊. j.
de teſta. q² ingredientib⁹ ⁊ in hoc caſu idem iudicium
eſt habendum de monachis ⁊ canonicis regularibus
q² nō differunt niſi q² deſeruiunt regule laxiori. j. ꝺ ſta
tu. regu. ꝙ dei timorem.

Cumana eccleſia. ¶ Prima ꝑs narrat factum
Scđa: ibi. Cū. xviij. electiōes irritat exprimēs
cauſaz quare electores punit. h ¶ Preſentes. Per
hoc videtur ꝙ abſentes nō debeant vocari ad electio/
nem. argu. vij. q. j. factus. ⁊. x. q. ij. hoc ius porrectum.
ſuꝑ hac vocatione ſtatur conſuetudini. vt dixi. ſ. e. co
ram. i ¶ Abbatibus: de quibus conſtabat ꝑ ſpe/
ciale ꝑuilegiū: vel ꝑ ꝯſuetudinē. ſ. de ꝯſue. cū dilect⁹
⁊. ſ. eo. ꝙ ſicut. Sʒ de clericꝭ ⁊ capellanis ī dubiū re/
uocabaꝶ: ⁊ iō ſub ꝓteſtatiōe ad miſſi fuerūt: ⁊ iō q̄ de
capl'o nō ſunt: ⁊ dicūt ſeītereſſe debere ī electiōe debēt
dicere quo iure hoc dicāt. ſ. eo. ꝯſtitut⁹. hic allegabaꝶ
cōſuetudo. k ¶ Proteſtatione: cui cōſenſerūt cleri
ci ⁊ capellani: alias nō ꝑiudicaret eis ꝓteſtatio: ſic er/
go ꝓteſtatio valet. ſic. j. qđ me. cā. ꝑlatū. ⁊. xxxj. q. ij. lo
thari⁹. ⁊. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ſi debitor. § i. et
vij. q. j. pontifices: ⁊. xxiiij. di. ꝑſbyteri. xxviij. di. dia
coni. ⁊. j. de offi.
or. paſtoralis. ⁊
j. de ap. c. vlti. ⁊
xvj. q. iij. §. pōt.
⁊. ff. de neg. geſ.
nenſennius. In
ꝯtrariū videꝶ:
ꝙ ꝓteſtatio iſta
nō debeat ꝓdeſ/
ſe. ſ. de cōſti. cū
M. ferra. ⁊. j. de
ap. ſollicitudinē
⁊. j. de cenſi. olim
cām. ⁊. ff. de cō/
di. inde. ꝙ quis
ſciens. ſed valuit
hic ꝓteſtatio: vt
patet in fi. alias
ſi ꝓteſtatio non
ꝑceſſiſſet bñ ha/
buiſſent vocem
in electione eum
eſſent in quaſi
poſſeſ. j. de cau.
poſ. cum eccleſia
⁊. c. cū olim. ⁊. j.
de iurepatro. cō
ſultationib⁹: et
ſ. eo. querelam.
⁊ etiā ſi nō eēnt
in quaſi poſſeſſi/
one: valuiſſet eo
rum vox: ex quo
ſponte admiſe/
runt illos. ſ. eo.
ſcriptum. Et iō
q² hic negabaꝶ
ab initio illoſ de
bere ītereſſe: nec
admittebant illos ſine ꝓteſtatione ⁊ totū ius eorū in
iudicium deductum fuit: vox illorum non valuit: nec
ꝓfuit ꝙ interfuerūt duabus electionibus: quia ꝑſcri/
ptionem legittimam nō ꝓbauerūt eſt ſi. j. de cā poſ. cū
eccl'ia: vbi totū ius capellanoꝝ deductū fuit in iudiciū
culpa tñ illorū. ⁊ poſt factā electionem: ſed iſti inuiti
hoc fecerūt cōpulſi ab aduerſarijs qui negabant illos
ius habere: ⁊ eſt multū notabile hoc. l ¶ Conſuetu
dine: Clerici ⁊ capellani ⁊ etiā abbates de iure cōmu/
ni in electione eſſe nō debent: cū ad capl'm tm̄ ſpectet
electio. xvj. q. vl. cōgregatio. ⁊. xviij. q. ij. abbatē. ⁊. ſ.
eo. c. j. ⁊. j. de iurepa. a nobis. Sʒ de ꝯſuetudine pñt. j.
de cā poſ. cū eccl'ia. m ¶ Ad maiorē ꝑtē: ſic. ſ. e. ec/
cleſia veſtra: ⁊. j. eo. in geneſi. quia cū clerici ⁊ capella/
ni nihil ꝓbauerūt vox eorum nulla fuit: ⁊ ſic remāſe/
rūt. vij. canonici ex vna parte ⁊ vn⁹ abbas: ⁊ ita octo
ex alia parte. ix. canonici ⁊ vnus abbas ⁊ ita decem.
quia totum capitulum cū abbatib⁹: qui ius habebant
xxj. erant: q² canonici erāt. xviij. ⁊ ſic nulla electio ꝑue
nit ad maiorē partem illoꝝ q̄ vocē habebāt. ⁊ ſic caſſa
tur veraq̄ʒ electio: vel ſi vis intelligere maiorē ꝑtem:
reſpectu capituli tm̄: adhuc idē eſt ſic patet ꝙ cōſen/
ſus electi nō ꝯputaꝶ inter eligentes: q² ſi ſic ꝯputareꝶ

vna ps fuiſſet maioꝛ etiã quo ad totũ capl'm: ſcʒ pars archidiaconi: que habuit nouẽ: ⁊ ipſe fuit decim⁹. ⁊ ſic extat maioꝛ ps capituli: ⁊ tamen non valuit electio ſua. ꝙ pſona electi nõ auget numerũ eligentiũ euidenter ꝓbaꝶ ꝑ ꝯſtitutionẽ illã. ſ. e. quia ꝓpter. q2 añq̄ ꝗs eligaꝶ: opoꝛtet ꝙ i ſcrutinio maioꝛ ps capituli ꝯſentiat in aliquẽ: vt ibi dicitꝶ ⁊. ſ. e. eccleſia veſtra: vt hic. ⁊. ĩ. e. i geneſi. ⁊ ita cũ nodũ ſit electus: nec etiam ſciant in quẽ cõſenſerit maioꝛ ps non põt augere numeꝝ. Sic ergo pʒ ex illa cõſtitutione. q2 ꝑpter. ⁊. c. eccl'ia. ꝙ pſona electi ñ debet cõputari inter eligentes. ⁊ qđ dicitꝶ. ſ. e. cũ in iure. obtinet ex foꝛma cõpꝛomiſſi: vt ibi dixi ⁊ ħ dr in l'ra nec hoc credo ꝙ talis electio valeret hodie: ⁊ ita eſt de foꝛma electionis ꝙ maioꝛ ⁊ ſanioꝛ ps totius capituli ꝯſentiat in aliquẽ in ipſo ſcrutinio. a ¶ Nõ tñ inquiſita. Et ita nõ ſufficit dare inquiſitoꝛes: niſi vota eoꝝ inquiranꝶ: ſed alterũ ꝑ ſe ſufficeret. ſ. inquiſitio votoꝝ. ſ. e. quia ꝓpter. opus eſt hic facto: ⁊ ideo nõ ſufficit alterũ. ĩ. de eo qui mit. in poſ. cõſtitutis. b ¶ De iure cõpetere: qđ dicit ꝺ iure vel ex ꝯſuetudine: vel ponitꝶ. i. q2 de ꝯſuetudine pſcripta debent intereſſe: ſed nõ de iure cõi. vel ꝓꝑie põt iſtud teneri: vel. i. ex priuilegio ſibi cõceſſo a papa ſi. ĩ. de his que fi. a pla. ea noſcitꝶ. c ¶ Jam pſcripta ſic pʒ ꝙ ſola poſſeſſio non dat nec creat ius niſi ſit pſcripta. ĩ. de cã poſ. cũ eccleſia. ⁊ ſic ꝯſuetudo nõ valet niſi ſit pſcripta ⁊ rõnabilis. ſ. de ꝯſue. cũ dilect⁹: ⁊. c. vl. ⁊ ſic poſſeſſio ſola nõ facit aliquem decurionẽ. ff. ꝺ decurio. hereñi⁹. ⁊ ſic poſſeſſio nõ facit aliquẽ clericuʒ ſine canonica inſtitutione. ĩ. de pben. dilecto. ⁊ ĩ. de inſti. ex frequẽtibus: arg. C. de libe. cauſa. nõ idcirco. et ff. de decu. herenni⁹. d ¶ Contra foꝛmã. Et ſic patet ꝙ foꝛma que tradiꝶ. ſ. e. q2 ꝓpter ſit de ſubſtãtia electionis: quo ad quedã que ibi ponunꝶ. vt ibi diximus: ⁊ eſt verũ ꝭm ꝙ hic dicit. Ex quo em̄ foꝛma iſta attẽ datur: diligẽter ſeruãda ẽ: ita qđ qui cõtra facit puniꝶ: vt hic dicit. inquiſitio: publicatio: collatio ſunt ꝺ ſubſtantia: vt ſi omittanꝶ: caſſaꝶ electio: ⁊ incõtinenti debet fieri electio: alias ſi ꝓtrahaꝶ nõ valet. ſ. e. cum poſt petitã: ⁊ ſic electiones caſſate fuerunt duplici de cauſa quia neutra facta fuit a maioꝛi pte capituli: et quia foꝛma ſeruata non fuit. e ¶ Priuantes. Et ita qui facit contra foꝛmam illã. ſ. e. quia ꝓpter priuari debet per ſententiam: ⁊ nõ ipſo iure: vt dicit illa cõſtitutio ver. qui vero contra ⁊c. vnde ſignaꝶ cõtra. ſ. eo. cum in cunctis. ⁊. c. innotuit. ver. qui cõtra iſtã foꝛmam ⁊c. vbi ſunt ipſo iure priuati. vnde quidã dicũt ꝙ illa conſtitutio quia ꝓpter: coꝛrigit illum canonem cũ incunctis. in hoc: ꝙ illi hodie nõ ſunt priuati ipſo iure: ſed priuãdi ꝑ ſententiã: put hic factũ fuit: ⁊ dicitꝶ in illa ꝯſtitutione: quia ꝓpter. Iſtud nõ credo immo vtraq̄ cõſtitutio locũ ſuum obtinet: ⁊ in ſuo caſu loquiꝶ. illa decre. cũ in cunctis. loquiꝶ cum quis ex certa ſcientia eligit indignã pſonã. vnde ipſo iure ſunt priuati ptãte eligẽdi. ſ. e. ſcriptum eſt. in fi. ⁊ beneficijs eccleſiaſticis ꝑ trienniuʒ. Unde dico qđ ſi foꝛma iſtius conſtitutionis: quia ꝓpter. ꝑ omnia ſeruaretꝶ: ⁊ venirent cõtra illam cõſtitutionẽ: cũ in cunctis. nihilomin⁹ eſſent ꝓuati ꝭm tenoꝛeʒ illius canonis. ĩ. eo. ꝯgregato. aliud eſt peccare ꝯ foꝛmam illi⁹ capituli: cũ in cunctis. ⁊ aliud contra illam conſtitutionẽ: q2 ꝓpter. quia plus peccãt eligendo indignas pſonas. q̄ faciendo cõtra foꝛmam iſtius cõſtitutionis: q2 ꝓpter. Ibi em̄ nõ peccant in pſonã aliquã. ⁊ ideo maioꝛ pena in vno q̄ in alio. ⁊ ipſo iure in vno: ⁊ ꝑ ſentẽtiã in alio: ⁊ ſic vtraq̄ ꝯſtitutio remanet in ſuo ſtatu. q2 diuerſe foꝛme ſũt.

debuerant: nec ꝙ capellani admiſſi fuerint de ꝯſuetudine vel de iure. Nã ⁊ ſi capellani de duab⁹ electionibus epoꝝ ĩterfuerint: ⁊ ſcrutatoa res dederint volũtatũ nõ tñ inquiſita vota ſua fuiſſe: vel eos aliquos elegiſſe ꝓbaꝶ. ſʒ ⁊ ſi inquiſita fuiſſent vota vel ipſi aliquos elegiſſent: ꝑ b ħ tñ nõ ꝯſtitit id eis de iure cõpetere: vel ex ꝯſuetudine c iam pſcripta: vñ nos electio d nes ipſas pſumptas etiam ꝯ foꝛmã con. ge. cũ collatio in cõi obmiſſa fuerit: q̄ poſt publicationẽ ſcrutinij fieri debuiſſet: ꝺ. f. n. cõ. ſnĩaliꝶ dux im⁹ irritãdas: electoꝛes hac e vice eligãdi poteſtate puantes. ¶ De abbati cluuiaceñ.

Per cõpoſitionẽ factã cũ ꝑlato ⁊ capitulo nõ põt ius eligendi cõpetere laico: etiã patrono in eccl'ia collegiata.

Sacroſancta ro. .LI. ec. ⁊. ĩ. Sane ꝓpoſuiſti in noſtra pſentia: ꝙ ſup oꝛdinatiõe pꝛioꝛis monaſterij ſancti Pancratij ad cluuiaceñ. eccleſiã ptinentis cũ comite de valernia patrono ipſius ꝗdã pde. tu⁹ ꝯ ꝯſenſu ca. ſui ꝯpoſitionẽ quãdã in iuit f iuri ꝯriã ⁊ eccl'ie: ipſi dãnoſã videlʒ vt i optiõe ſit ipſi⁹ comitꝭ aſſumere ad poꝛatũ dicti mõaſterij cluuiaceñ. Et ꝺ charitate poꝛib⁹ dũtaxat exceptꝭ vnũ ꝺ duob⁹ melioꝛib⁹ toti⁹ cluuiacẽ. oꝛdis. q̄s abbas duxerit noĩandos: ⁊. ĩ. ¶ Attẽdẽteſ itaq̄ ꝙ iuſ eligẽ g di ĩ collegiata eccl'ia ñ cadit ĩ

Sacro ſancta ro. ¶ Pꝛima ps narrat in iuſtam cõpoſitionẽ: quã ſecũdo reuocat: ibi. Attendẽtes Ab. Si. f ¶ Juri ꝯtrariã: ⁊ ideo nõ tenuit. ſimile. ſ. eo. cũ terra. vbi nominabanꝶ due pſone auribus pncipis vel patriarche. ſic. ĩ. de trãſac. decetero. cũ ſit facta de re ſpirituali cũ laico: quã ipſe obtinere nõ põt. ſic. ĩ. de pſcrip. cauſam que. ⁊. xvj. q. vij. c. ſ. Sicut nec pactio ꝓ ſpiritualibus adipiſcendis valet. ĩ. de pac. pactiones. ⁊. c. cũ clerici. ad hoc facit. ĩ. ꝺ coll'. audiuim⁹. ⁊ ſpiritualia iudicio laicoꝝ diſponi nõ debent. ĩ. de iudi. decernim⁹. nec laic⁹ in ſpiritualib⁹ arbiter eſſe põt. ĩ. de arbi. contingit. ideo q̄ huiuſmodi compoſitio fuit iuri contraria. Item damnoſa fuit ipſi monaſterio ⁊ ideo impꝛobanda. ĩ. de in integ. reſti. requiſiuit. ⁊ ſi de iure fuit: ex quo damnoſa fuit debet reuocari ſalteʒ ꝑ in inte. reſti. dicit pdicta decre. requiſiuit. g ¶ In laicum: ſic patet ex hac decre. ⁊ ex illa. ĩ. eo. maſſana. ꝙ ius eligendi nõ cadit in laicos etiã patronos in eccleſia collegiata: ⁊ ita hic tolliꝶ ꝯſuetudo bonon. qui eligunt capellanos in capella: qui etiã nõ ſũt patroni ſed parrochiani. ⁊ qui patroni ſunt eligunt cũ clericis platum in collegiata eccleſia. argu. contra. ĩ. ꝺ iurepa. nobis. vbi innuiꝶ ꝙ patronus habet vocem eligendi in eccleſia collegiata. Sic em̄ coꝛrigitur illa decre. ⁊ omnia alia iura que idem dicere videnꝶ. ⁊ ſic ſtabimus huic: vt. L. dicebaꝶ Sed electio facta debet ꝑ

ſentari patrono: vt hic dicit: vt ſuũ preſtet aſſenſum. ſic. ṡ. e. cuȝ terra. ⁊. c. ꝙ ſicut. vel intelligas illã decre. nobis. cum eccleſiaſtica perſona obtinet iuſpatronatus. et ſic non cõtradicit: licȝ generaliter loquatur nõ diſtinguẽdo inter laicũ patronũ ⁊ clericum. dic vt ibi nõ. a ¶ Libertatis. Que em̃ ĩ ꝑiudicium libertatis eccleſiaſtice attẽtãtur: firmitatem ſortiri nõ debent. ṡ. de conſti. que in eccleſiaruȝ. ⁊. ṡ. e. cũ terra. ⁊. xcvj. di. bene quideȝ. ⁊. ṡ. e. quiſquis. vbi laici ꝓhibẽtur ab hmõi electionibus.

Cũm ĩ ve. ¶ Primo poit electõis formã. Scdo cauſe cõmiſſionẽ: ⁊ deciſam iudiciũ relationẽ. ibi. Relato ergo. Tertio cauſe diffinitionem. ibi. Cuȝ autem. Ab. Si. b ¶ Sociorũ. Et ſic reqſiuerũt cõſilium duoꝝ tm̃: vnde non videnť ſeruare mãdatum: qd̃ qdeȝ exacta diligẽtia eſt obſeruanduȝ. ṡ. de reſcrip. cuȝ dilecta. ꝭ. de offi. dele. venerabil̃. ſed lȝ nõ requirerent conſiliuȝ tertij: quẽ eligere volebant non dicunť feciſſe cõtra formam mãdati: nec preter formam. qꝛ ipm eligendo illo cõſentiente cõſilium ipius requirũt ⁊ obtinẽt. ar. ṡ. e. c. cum in iure. ⁊. ff. qd̃ cuiuſcꝫ vniuer. plane. c ¶ Ipoꝝ. ſcȝ duorum: ⁊ non illius qui electus fuit: quia ille non debuit requiri cuȝ hoc ipo caſſareť: vt. ṡ. e. cum poſt petitã. de hoc dicit. ṡ. eo cumana. d ¶ In tractatu. hic patet: ꝙ tractatus debet haberi ante electionem ⁊ collationẽ adinuicem: al's quomodo eligerent: niſi primo de aliquo eligendo tractarẽt. ṡ. e. cuȝ terra. ⁊. ṡ. eo. quia ꝓpter. ⁊. ꝭ. de arbi. cũ olim. ſicut in carnali matrimonio tractatus ꝓcedere debet: ⁊ ideo ſi iſti non fuerunt requiſiti in tractatu electiõnis caſſatur electio. Sed quid ſi cõſiliarij diſcordarẽt ab iſtis electoribus: nunquid valebit electio ipo iure? certe ex ipa littera ſatis innuiť ꝙ ſi requiratur ipſoꝝ conſilium in ipo tractatu competenti tempore antecꝫ cõueniant in aliquem: ⁊ conferant adinuicem de perſona eligenda ſiue cõcordent ſiue diſcordent ꝙ valeat

laicum: ⁊ ideo id eſſet pernicioſum exemplo redundaret in diſpendium eccleſia a ſtice libertatis. volumus vt dictuȝ prioratum liberepoſſis: non obſtante compoſitione ipſa ſicut alios prioratꝰ tibi ſubditos ordinare: denũciando ordinationẽ factam patrono: vt ſuũ ſibi voluerit honeſtũ impartiať aſſenſuȝ.

Ideȝ decano ⁊ caplo ſancti Iohãnis ⁊ ſancti Stephani biſuntineñ. Si ꝑ papã mandať habentibꝰ eligere ꝙ eligãt cũ ꝯſilio aliquoꝝ alioqn cõſiliarij ꝓuideãt eligentes debẽt cõſiliũ requirere in tractatu electionis ⁊ cõgruo tẽpore expectare reſponſũ: al's electio non tenet. ca LII

Cum in veteri lege. ⁊. ꝭ. Porro iam dudum vobis dedimꝰ in mandatis: vt. ꝭ. xl. dies poſt ſuſceptioneȝ lraꝝ noſtraꝝ cum cõſilio ſancti Benigni ⁊ Moriſmundi abbatũ: ⁊ fratris ſcȝ de ordine ꝑdicatorũ elegeritis pſonam idoneã canonice in paſtorẽ: alioqn dicti conſiliarij vobis ď archiepo ꝓuiderẽt. Verũ die ad eligẽdũ ꝑfixa i vj. ex vobis ptãtẽ eligẽdi de diſtꝰ vſcꝫ ad ꝯſũptionẽ cuiuſdã cãdele: que ibidẽ accenſa extitit duraturã. Tandẽ cũ electores hmõi conueniſſent in ꝑdictum abbatem ſancti b Benigni: ⁊ ſup hoc ſociorũ eius cõſilium requiſiſſent ꝓponente vno ex illis: qd̃ deliberato cõſilio reſponderẽt ⁊ differẽtibus eis feſtinãter dare reſpõſum: ꝑfati electores cũ candela ipa deficeret c nõ expectato ipſoꝝ conſilio dictum abbatẽ in biſuntĩ. archiepiſcopũ elegerunt. ⁊. ꝭ. ¶ Relato ergo ad ap. ſe. negocio archiepiſcopo viẽneñ. ⁊ abbati de firmitate iniũximus: vt ſi conſtaret ab eiſdẽ electoribus de electione trad ctatum fuiſſe habitũ ⁊ in tractatu electionis predictoꝝ e conſilium requiſitũ: electionem ipius abbatis ſi pſona eſſet idonea ꝯfirmarẽt. Qd̃ ſi in tractatu electionis non fuiſſet illoꝝ ꝯſilium reqſitũ: lȝ poſtea reqſitum fuerit nõ competẽti tẽpore: nec etiam f expectatũ reſpõſuȝ ipoꝝ aut nõ eſſet idoneus idẽ abbas: qd̃ de ipo factũ erat tãqꝫ inualidũ irritarent: ⁊. ꝭ. ¶ Cũ aũt cõpertũ non fuerit cõpe

eorum electio: quia per hanc formã non imponiť neceſſitas: vt cõſilium eorum ſequi teneantur. vel non viderenť habere poteſtatem eligendi: cũ talis poteſtas penderet ab illoꝝ arbitrio. Ad hoc facit opti. ar. ꝭ. de arbi. cum olim. ⁊ ex conſilio nemo ad id obligať. xiiij. q. j. quiſquis. ar. iiij. di. denicꝫ. in fi. ar. Sed circa fi. vbi dicitur ꝙ nec expectatum fuit eorum reſpõſum. videť ꝯtradicere huic dicto. ſed dic ꝙ nõ cõtradicit: quia reſponſum eorũ ſemp eſt expectãdum: al's deluſorium videreť tale cõſilium petere. e ¶ Requiſitum. ⁊ ideo pro non requiſitꝰ habetur: ſicut ſero appellat qui tẽpore competẽti non ꝓuocat. ij. q. vj. biduũ. ⁋. ſi quidẽ. Et eſt ſimile quod dicit lex: ſi ꝓmiſiſti facere inſulã infra certũ tempus: ⁊ tantũ tẽpꝰ trãſierit quodãmodo infra tẽpꝰ ſtatutum fieri non põe: licȝ totũ tẽpus nõ trãſierit. poſſum agere cõtra te: quia ꝑinde eſt: ac ſi totuȝ tempus tranſierit. ff. de ⁋. obli. ſi ita ſtipulatus eſſem. ⁊. l. cuȝ ſtipulatus. ⁊. l. hoc iure. Ar. contra ff. eo. inſulam. ⁊ illud diciť tempus competens: quo deliberare cõgrue poterant. ꝭ. de offi. dele. cõſuluit. Et tarde fuerunt requiſiti: ſicut ecõuerſo tẽpeſtina citatio non tenet. ṡ. eo. bone memorie. ar. f ¶ Expectatũ. Et ſic videť ꝙ nõ ſufficit conſilium tm̃ petere: ſed expectandũ eſt conſiliarioꝝ reſpõſum: ⁊ ſine ipſoꝝ cõſilio ⁊ reſpõſo non valet electio. ſȝ contra. ꝭ. de arbi. cum olim. vbi cõſilium tm̃ requiriť. ſed aſſenſus non exigiť. ⁊ illud generale eſt. ⁊ obtinet ratiõe arbitrij. ⁊ ſufficit licentiã petere. licȝ nõ obtineatur. ꝭ. de regula. ⁊ trãſe. ad reli. licȝ. Item tutor cõſiliũ matris poteſt omittere. licȝ teſtator hoc mandauerit. ff. de admi. tuto. quidam. ⁋. papinianus. ⁊ pretor. nonnũqꝫ a voluntate patris recedit. ff. vbi pupi. edu. l. j. j. ⁊ ita videtur ꝙ ſufficiat requirere cõſilium tm̃ ⁊ nõ reſpõſum attendere. Hic non valet ꝙ faciunt niſi eorum cõſilium habituȝ ſit in tractatu electiõis. vt. lxiij. di. obeuntibus. ⁊. xv. q. vij. epiſcopus nullꝰ. ⁊. xij. q. ij.

tẽti tpe reqſitũ ꝯſiliũ de pſo/
na pdicti abbatis: ⁊ qñ exti/
tit reqſitũ nõ fuit expectatũ
reſpõſũ: niſi modico tpe: nec
a debeat alijs ĩputari ꝙ ĩtã/
b tũ illi ſibi tpus artarant ele/
ctionẽ abbatꝭ ipiꝰ nõ pſone
ſ3 electionis vitio duximꝰ ir/
ritãdã. Idẽ epo ſiluaneteñ.

Si maior ps capli ſciẽter eli/
git indignũ: valet electio de
digno minori pte etiã ex eo/
dem ſcrutinio facta ca. LIII

CONgregato niuerñ. ca
pitulo ad electionez fu
turi paſtoris. xiij. ĩ decanuz.
c ⁊. xviij. cõputato pcuratore
cuiuſdã abſentꝭ: ĩ cãtorẽ ipiꝰ
eccl'ie ꝯuenerũt q̃ cũ plures
in eũ: et pauciores ĩ aliũ ſua
deſideria direxiſſent: a pte
d ſua electꝰ extitit ĩ paſtorẽ ec/
e cleſie niuerneñ. Poſtmodũ
credẽte pte decani ꝙ alij plu
rimũ deliqſſent eligẽdo pſo/
nã ſcie lr̃alis expertẽ: pꝑter
f qd illis ſm ſtatuta lateraṅ.
ꝯcilij ipo iure eligendi pote/
ſtate puatꝭ: poteſtas eligẽdi
ad eos extitit deuoluta deca
canũ ipm q̃ in eũ ſua vota di
rexerãt: ĩ ſuũ epm elegerunt
ad ſe. ap. appellãtes: ⁊. ĩ. Re
liq̃s petẽtibꝰ: vt irritare de/
cani electiõez attẽtatã a pau
ciorĩbꝰ: ⁊ poſt aliã nõ caſſa/
tã: ac cõfirmare reliquã ve/
luti canonice celebratã a plu
ribꝰ de pſona idonea digna/
remur. Nos igitur mãda
musq̃tenꝰ ſi dictꝰ cãtor defe
g ctũ ĩ lr̃atura ñ patiṫ: ⁊ al's ẽ
idoneꝰ ad regimẽ paſtorale:
ipſiꝰ electiõez pcures: auc̃te
nr̃a infirmata reliq̃ ꝯfirma/
re. Alioq̃n ipiꝰ cãtoris electi
h one irrita nunciata pnoĩatũ
decanũ: ſi nihil ei de canoni/
cis obſtiterit ſtatutis: eadez
auc̃te pficias eccl'ie memora/
te. Idem ſiluateneñ. epo ⁊
Jo. d mõte mirabili archid.
⁊ ſuccentori pariſiẽ.

Habẽs plures dignitates vel plura
bñficia curata ſine diſpẽſati/
one pape ineligibil' ẽ. LIIII

DUdũ eccl'ia rothoma/
geñ. paſtorꝭ ſolatio de
ſtituta ꝯtra electionẽ que in
i eadẽ eccleſia fuerat celebra/
ta. A. arch. ⁊ q̃dam alij eiuſ/
dem eccleſie canonici ad ſe.
ap. acceſſerunt. Dicto vero
arch. p ſe ac pte ſua. G. arch.
k pcuratore illoꝝ: qui electio/
nem celebrauerant in noſtra
pſentia cõſtitutis: inter alia
l que ꝯtra electum obiecta fu/
erant arch. pꝑoſuit memo/
ratus: ꝙ idem electus poſt

ſine exceptione. s. eo. ne p defectu. vbi de hoc. Sed ſi
mandatum fuiſſet: ꝙ cum eoꝝ conſilio et aſſenſu obtẽ/
to. tunc non valeret electio: niſi ſequerenṫ voluntatem
conſiliarioꝝ. ⁊ talis poteſtas nõ ẽ libera: quia nõ poſ/
ſunt eligere quem volunt: ⁊ tũc nõ aſtringunṫ ad ali/
quã formam: ſed
omnibꝫ pſentibꝫ
requirũt electo/
res ſiue canonici
cõſilium cõſilia/
rioꝝ: ⁊ ſm eorũ
cõſilium ⁊ reſpõ
ſum eligãt oẽs:
vel vnꝰ vice dñm
de ipſorum man
dato: ſic fuit fa/
ctum in electiõe
pmañ. nepotis
dñi pape. vbi ta
lis forma data
fuit caplo ſi capi
tulum biſuntiñ.
voluiſſet in caſu
iſto eligere p for
mã ſcrutinij. tũc
ante ſcrutinium
cõmuniter omi/
bus pſentibꝰ tra
ctare debebãt d
electione cũ con/
ſiliarijs: ⁊ requi
rere eos: ⁊ audi/
re cõſilium eoꝝ:
⁊ poſtea pcede/
re ad ſcrutiniũ:
⁊ eligere quẽ vel
lent: ⁊ etiã poſt
ſcrutiniũ reqrãt
cõſilium illoꝝ: ⁊
poſtmodum eli/
gãt ſuata forma
ſcrutinij. Berñ.
a ¶ Alijs impu
tari. imputent ſi
bi: qꝛ tm̃ ſe arta
nerũt. Et eſt ar.
ꝙ negligẽtia vni
us alij obeſſe nõ
debet. Iniquũ ẽ
eñi aliquẽ alteri
us odio pgraua/
ri. C. d inoffi. teſt. ſi q̃s. ⁊ pena ſuos debet tenere acto/
res. ĩ. de his q̃ fiũt a ma. par. ca. q̃ſiuit. ⁊. C. de penis. l.
ſancimꝰ. b ¶ Artarãt. Sic iudex cuius iuriſdictio
expirat ĩ termio nõ debet ita ſe artare: ſ3 ea hora pce/
dat q̃ poſſit pficere qd ĩcũbit añ noctꝭ tenebras ⁊c̃. ĩ.
de offi. dele. ꝯſuluit. ⁊. ff. d fe. pdie. ⁊. l. more romano.

CONgregato. ¶ Electus a maiori pte capli ſi
eſt idoneus ꝯfirmaṫ: al's ꝯfirmaṫ electio facta a
minori pte d digno. h. d. Sed hec ſũmatio ẽ nimis ge
neralis: ideo ſm ĩtellectũ intrinſecũ ⁊ veriorẽ ſummo
ſic vt ĩ rubro. Primo poniṫ duplex electio: ⁊ ſup vtra/
q3 ptium allegationes. Scdo. ibi. Nos igiṫ. diffinitio
nis cõmiſſio. Ab. Si. c ¶ Procuratore. s. eo. quia
pꝑter. ⁊. c. ſcriptũ. ⁊. ff. de admi. tuto. ita aũt. §. geſſiſ/
ſe. d ¶ Electꝰ. ſeruata forma ſcrutinij ĩ vtraq3 ele/
ctione. e ¶ Poſtmodũ. añq3 diuerterẽt ad aliũ actũ
ne ſit ꝯ. s. eo. cũ poſt petitã. f ¶ Lateraṅ. ꝯcilij. s. e.
cũ ĩ cũctꝭ. g ¶ In litteratura. ⁊ ita defectꝰ ſcie facit
aliquẽ ineligibilẽ. s. e. cũ ĩ cũctis. ⁊ nõ ſolũ ĩpedit pmo
uendum. ſ3 deijcit iã pmotũ. ĩ. de eta. ⁊ q̃li. c. vl. ⁊ defe/
ctus ſcie inducit renũciatiõez. ĩ. de renũ. niſi cũ pdẽ. §.
p defectu. ⁊ qꝛ ſi
nõ ſit eminentis
ſcientie: ſaltẽ ſit
ſufficiẽtꝭ. s. e. cũ
nob olim. ⁊ ñ ſo/
lũ debet hr̃e ſciẽ
tiã ſacraꝝ lr̃aꝝ:
ſ3 etiã ſecularium
negocioꝝ. xxxvi
di. §. j. ⁊. c. q̃ ec/
cleſiaſticiſ. vt ſit
paratꝰ oĩ poſcẽ/
ti reddere rõnez
ea. diſ. §. ecce. ad
fi. qꝛ cum ipe de
beat alios doce/
re: nõ debet tũc
diſcere. ĩ autẽ. d
ſã. epiſ. §. damꝰ.
col. ix. ⁊ nos qui
epi ſumꝰ. alioꝝ
doctrina nõ in/
digemꝰ. ĩ. q. vij.
ꝯuenientibus.
h ¶ Irrita. ipo
iure. s. e. cũ ĩ cũ/
ctis. cũ indignã
pſonã elegerint
vñ eligẽdi ptãs
remanſit penes
alios: q̃uis nu/
mero paucioreſ:
cum pmi eligen/
do talem reddi/
derint ſe indig/
nos. s. de poſtu.
c. ij. vnde confir/
maṫ hic electio
a minori pte ce/
lebrata non ob/
ſtante priori ele/
ctione: ⁊ ita ele/
ctio que nulla ẽ:
non preſtat im/
pedimentũ ſecũ/
de. ſimile. s. eo.
ſcriptum eſt. in fi. de hoc dictum eſt. s. eo. auditis. Et
p hãc decre. expreſſe reprobaṫ dictum illoꝝ qui dicunt
ꝙ canon ille: cũ in cũctis. non eſt hodie late ſententie:
ſed ferende: vt dixi. s. e. cumana. in fi.

DUdum. ¶ Quo ad titulum ſummaṫ vt in ru/
bro. nam habet alia multa dicta incidẽter q̃ nõ
faciunt ad pꝑoſitum. Diuidiṫ pncipaliter in tres par
tes. In pma ponunṫ narrationes partiũ coram papa.
In ſecũda. ibi. Nos igiṫ. cõmiſſio ⁊ pceſſus iudicum.
In tertia. ibi. Licz autẽ. pceſſus pape. i ¶ Celebra
ta. d decano eiuſdẽ eccleſie: qui primo fuerat archidia/
conus ambiẽſis. k ¶ Illoꝝ. Nõ. ꝙ eligẽtes poſſunt
petere cõfirmationem ſue electionis. ſed hoc intelligo
de cõſenſu electi eſſe faciendũ. al's nõ. s. e. innotuit.
l ¶ Cõtra electũ. Nõ ꝙ qui opponit in formã electio/
nis: ⁊ nõ pbauerit qd opponit: cõdẽnari debet alteri

generale cōciliū archidiaco
natū ambian̄. adeptus ip̄m
cū pluribꝰ parrochialibꝰ ec/
cleſijs: quas ante idē ↄciliū
obtinuerat: retinere p̄ſump/
ſit eoq̄ꝫ dimiſſo retinuit ec/
a cleſias memoratas. vn̄ cū in
eodē cōcilio ſit ſtatutū: vt q̄/
cunq̄ꝫ receperit aliqđ benefi
ciū curā aīarū habēs annex
am: ſi prius tale beneficium
obtinebat eo ſit ip̄o iure pri/
uatus: ⁊ ſi forte illud retine/
re ↄtēderit: etiā alio ſpoliet̃
p̄dictꝰ electꝰ ↄtra hmōi veni
ens ſtatuta trā̄ſgreſſiōis no
b tā: nec nō cupiditatis viciū:
c qđ in alijs reprobare debue
rat: ex pluralitate bn̄ficiorū
īcurrit: ⁊ retinēdo bn̄ficia q̄
nō ſpectabāt ad ip̄m cū poſt
receptionē alteriꝰ: priora be
d neficia vacauerunt ip̄o iure
e rē cōtractauit ꝑ ↄn̄s alienā:
f ⁊ ſic furtū cōmiſit quodam/
modo vel rapinā ī ſue q̄ꝫ ſa
lutis ⁊ multarū aīarū diſpē/
diū p̄dictas parrochiales ec
cleſias retinebat: cū earū cu/
ra q̄ iā priuatꝰ fuerat ip̄o iu/
re: ad eū nullatenꝰ ꝑtineret:
⁊ ſic ꝑ ip̄m eedē aīe dānabili
g ter ſunt decepte. Verū ꝓcura
tores eorū q̄ elegerant ip̄m: ⁊ ſi
pluralitatē beneficiorū hmōi
corā nobis ꝓfiteret̃ in iure:
h ꝑ cōceſſionē tamē rothoma/
gē. archiep̄i nobis exhibitā
eundē clericū niſus eſt multi
pliciter accuſare. ¶ Nos igi
tur dictā excuſationē vtpu/
te friuolā nullatenꝰ admittē
tes vobis dedimꝰ ī mā̄datis
vt ſi cōſtaret ꝙ idē poſt rece
ptū archidiaconatū p̄dictū
curā aīarū habentē p̄fatas
i parrochiales eccl'ias electio
nis tp̄e retineret: nec oſten/
k deret ſe cū ꝑ ſe. apo. ſup hoc
diſpenſatū electionē illius
auctoritate apo. caſſaretis. ⁊
ĩ. ¶ Partibus ergo ꝓptea ħ
in vr̄a p̄ntia conſtitutis p̄ſti
to quoq̄ꝫ iuramēto de verita
te dicenda ⁊ factis poſitioni
bꝰ ⁊ reſponſionibꝰ hincinde

parti in expēſis. Qui vero deficit a ꝓbatione eius qđ
obijcit ī pſonā a beneficijs eccleſiaſticis ꝑ trienniū no/
uerit ſe ſuſpenſum ad q̄. ſi infra id tp̄us ſe ingeſſerit.
ip̄o iure illis ꝑpetuo eſt priuatꝰ nullā ſpem de miſeri/
cordia habiturꝰ. niſi ꝓbauerit euidenter. ꝙ ꝓbabilis
⁊ ſufficiēs cā ip
ſum a calūnia ex
cuſauerit. vt hec
ſtatuunt̃ in de/
cre. inno. iiij. co.
ti. c. j. q̄ incipit
ſtatuimꝰ.
a ¶ In eo. cō/
cilio. ĩ. de p̄ben.
de multa cuiꝰ ꝟ
ba hic inferius
ponunt̃.
b ¶ Cupidita/
tis viciū. ĩ. ꝺ cle.
nō reſi. qꝛ nōnul
li. ĩ. de p̄ben. cuꝫ
iam dudū. ⁊. ca.
qꝛ intantū. vn̄ ↄ
lateron̄. ↄcilium
⁊ ↄciliū genera/
le beneficia: hu/
iuſmodi retine/
bat. c ¶ Re/
probare. ſic pez
ꝙ nō debes face
re id a q̄ alios
debueras ꝓhibe
re. ĩ. de na. ex li.
ven. c. vno. ⁊. ff.
de cōdi. inde. fra
ter a fratre. ⁊. ff.
ſi ſer. ven. alteꝰ.
⁊ qđ quis debet
exigere ab alijs
multo fortiꝰ a ſe
ip̄o. ff. de nego.
geſt. ſi pupilli. §.
videamꝰ. ⁊. ff. de
fideiuſ. tutor datus. nec p̄ōt eſſe hortator viduitatis q̄
cōiugia frequētauerit. xxvj. di. vna tm̄. nec p̄ōt de me/
dio eccl'ie malū auferre. q̄ in ſimile delictum corruerit.
xxv. di. primū. Et qđ aduerſus aliū p̄ſtare debuit tu/
tor pupillo ſuo. id aduerſus ſe p̄ſtare debuit. ff. de ad/
mi. tuto. quotiēs. §. ij. ⁊. xlij. di. §. j. in prin. d ¶ Iure.
ĩ. de p̄ben. de multa. e ¶ Alienā. ſic. ff. de ꝓcu. pom/
ponius. ⁊. C. vnde vi. l. vl. f ¶ Furtū. ſi. vij. q. j. non
furem. Furtū cōmittit qui rem alienā inuito dn̄o con/
tractat. inſti. ꝺ obli. que ex delic. naſcunt̃. §. furtū aūt.
Et dr̄ furtū cōtractio rei aliene fraudulosa: vt inſti. e.
ti. in prin. vt iſte qui rem alienū ſcienter tenebat. ⁊ iđ
nō excuſat̃. Si em̄ quis rem ↄtrectauerit alienā credens
eſſe ſuā nō cōmittit rapinā vel furtū. inſti. de vi bo. ra.
§. qꝛ tn̄. Itē nec excuſat hic etiā ſi credat dn̄m ꝑmiſſu
rū cū exigat̃ expreſſa diſpenſatio apo. ſe. vt. ĩ. ſequit̃. ⁊
ĩ. de p̄ben. de multa. Sed in furto excuſatur. ſi credat
dn̄m ꝑmiſſurū. inſti. de obli. que ex quaſi delic. naſ. §.
placuit. Sed ꝙ dicit furtū vel rapinā. hoc nō eſt verū
qꝛ furtū nō cōmittit̃ in re īmobili. inſti. de vſuca. §. q̄
autē. nec de re incorꝑali qualis erat hic. ff. de acqui. re
rū do. ſeruus incorꝑales. Sed hic iſta ꝟba improprie
dicunt̃. ⁊ iſte potiꝰ dr̄ inuaſor. ſic exponit̃. vij. q. j. non
furē ⁊ latronē. i. inuaſorē. Et hoc etiā exponit cū di/
cit quodāmō. g ¶ Decepte. qꝛ cū deſierit eē p̄latus
ip̄orū nihil p̄tātis habebat ī eis. vn̄ non poterat illas
aīas ſoluere vel ligare. ĩ. de peni. ⁊ re. oīs vtriuſq̄ꝫ. ⁊ ꝺ
peni. di. vj. placuit. Sꝫ nunq̄d valebit illis abſolutio
illiꝰ talis p̄lati. ſine penitentia ꝑ illū impoſita: nō vi/
det̃. qꝛ nullā po
teſtatē hꝫ ligan/
di vel ſoluēdi: ſi
cut nō valet ſnīa
a nō ſuo iudice
lata. ĩ. de iudi. at
ſi clerici. ⁊ ſi ſic
periebāt. In ca
ſu iſto nō credo
ꝙ perirent. non
qꝛ ille ħ poſſet.
Sed ꝓpter fidē
quā habebāt de
ſacramēto: cum
crederēt illū ad
huc eſſe ſuū p̄la/
tū ⁊ ita in ſola fi
de ſaluāt̃. ĩ. ꝺ ba
pti. ⁊ eius effec.
debitū. ⁊. ĩ. de p̄/
ſby. nō bap. apo
ſtolicā. ⁊ de con/
ſe. di. iiij. baptiſ/
mi vicem.
h ¶ Per cōceſ/
ſionē: an̄ cōciliū
generale. ĩ. de p̄/
bē. de multa. po
terāt ep̄i cū tali
bus diſpēſare ꝑ
illud decre. lxx.
di. ſanctorū. Sꝫ
poſtea nō. ⁊ iđ
nō ꝓfuit hic con
ceſſio facta poſt
illđ ↄciliū. Ber.
i ¶ Electionis.
tp̄e. Nota tp̄us
electionis ſpectandū. ſ. e. dudū. vbi ꝺ hoc. ⁊ ita ſi tūc
nō habuiſſet. nō imputaret̃ ei. cum iam purgatus eſſet
per reſtitutionem. Sic ⁊ qui ⁊ in crimine detinet̃ re/
pellit̃ a teſtimonio. ſed ſi iam emendatus eſt admittit̃.
ĩ. de teſti. teſtimoniū. cū diſtinctione illius. ca. ⁊ ita re
pellit̃ vt indignus: quia nō erat capax tunc. ff. de iure
fiſci. nō intelligit̃. ĩ. ſi quis palā. Sic etiā cōſiderat̃ tē
pus contractus. eccleſia decepta fuerit vel leſa vltra/
dimidiū iuſti p̄cij. ĩ. de emp. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊. ff. ꝺ euic.
ex mille. §. j. C. ꝺ reſcin. vēditi. ſi volūtate. Sꝫ ſi medio
tp̄e dimitteret illas parrochiales eccl'ias nūq̄d ꝓdeſſꝫ
ei. vt ſic reputaret̃ dignꝰ: vr̄ ꝙ ſic qꝛ ſi tp̄e li. ↄteſta. nō
ↄpetit mihi ius ↄ te. qꝛ tūc nō poſſides ⁊ tp̄e ſnīe tu
poſſideas. ſequit̃ ↄdēnatio. ff. de rei vē. ſi aūt. §. j. ff. de
pe. here. ſi q̄ tp̄e. ⁊. ff. de pecu. q̄ſitū. rn̄ſo. j. ⁊. ff. depoſi/
ti. l. j. §. nō tm̄. ⁊ merito cū res ꝑueniat ad eū caſum a
quo potuit efficax habere pricipiū. ĩ. de ↄuer. cōiu. pla
cet. Sꝫ ↄ. ip̄o ſui p̄ncipio inhabilis erat. qꝛ intus or/
tus occidit. j. q. j. quibuſdam. ⁊ talis cōtractꝰ nō ſum/
pſit initiū ab origine equitatis. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes
Verū ē ꝙ nō ꝓdeſſet dimittere hmōi bn̄ficia vt ꝑ ħ cō
firmaret̃ electio ſua. De hac materia qn̄ ↄſiderādū eſt
principium vel finis. nō. ſ. eo. dudū. k ¶ Per ſe/
dem apoſto. diſpēſatū. ĩ. de p̄ben. de multa. Et ſic eua/

a tandẽ eodem decano ꝓtextu quorundā grauaminū ad .n. audi. appellante: vos electionẽ hmōi irritantes eidẽ ecclesie de cenomañ: epo ꝓui distis: ⁊. ꝫ. ¶ Licet aūt positiones ⁊ responsiones super pluribus articulis facte fuerint coraz vobis: q2 tamen ante cõtestationẽ litis nõ inuenimus esse factam: cū nõ ꝑ positiones ⁊ responsiones ad eas factas sed ꝑ petitio b nẽ in iure ꝓpositā ⁊ responsionẽ factam cõte. li. fiat: eūdem ꝓcessum de fratrum .n. c cõsilio. irritum duxim⁹ nun ciandum. Tādem archi. ele d ctionem ex premissa causa pe e tijt irritari electo responden te predicto ꝙ non erat eius electio irritanda. ¶ Lite vero coram nobis legittime cõ f testata prestitoq3 de veritate dicẽda a partibus iuramẽ g to. idem electus ⁊ si confiteretur se dicta beneficia electionis tempore tenuisse: tamen excusare se sup hoc nihilominus nitebatur: quia videlicet dictum archi. nõ credebat curā aīaꝝ habere. Sz cū i iure ꝯfessus fuerit ꝙ ar h chi. amb i añ. ꝺ ꝯsuetudīe su

euat̃ opinio. Johannis: qui notauit ibi. ꝙ epi adhuc possunt in talib⁹ dispensare. a ¶ Eodem decano: s. electo. qui decan⁹ erat eiusdẽ eccl'ie post dimissum archidiaconatū ambiañ. b ¶ Responsionẽ. Sed pone ꝙ reus cõfiteat̃ qḋ petit ab actore: nūquid ꝑ cõfessionẽ sit litis cõtestatio? videtur ꝙ nõ. q2 dicit lex ꝑ narrationẽ ꝓpositā ⁊ contradictionẽ obiectā fit litis cõtesta tio. C. de iudi. rẽ non nouā. §. patroni. ⁊ alibi dicit̃ lis contest. dr cū iudex ꝑ narrationez causam audire ceperit. C. de lit. cõtesta. l. vna. ⁊ ita ꝙ dixit simpliciter ꝑ narrationẽ decl'iat̃ ꝑ illam .l. rem nõ nouā. q̃ est posterior. et ita videt̃. ꝙ fiat contestatio litis tm̄ per cõtradictionẽ ⁊ nõ ꝑ cõfessionẽ: dicas ꝙ si libellus datus est aduersario ⁊ ꝓposita narratione actoris aduersario ⁊ ipse cõfiteat̃ animo cõtestandi litem: tūc lis est cõtestata: ⁊ ex tali cõfessione damnat̃. ff. de cõfes. iulianus. ⁊ ita sententia diffinitiua fertur cõtra reum: Sed si nõ sit datus libellus: ⁊ reus cõfiteat̃ in iudicio: tunc non dicit̃ fieri li. cõtesta. nec fert̃ snīa diffinitiua. Sz iudex ꝑcipit reo vt soluat ad certū tẽpus. ff. de iudi. si debitori. ⁊ tale ꝑceptū nõ appellat̃ snīa: sed simpliciter dr ꝑceptū: ⁊ ita seruat̃. Est ergo verū ꝙ oblato libello aduersario: ⁊ postea ꝓposita petitione actoris in iudicio siue reus neget siue cõfiteat̃ litem cõtestando: litis cõtest. est facta: ⁊ hoc satis habet̃ ꝑ hoc quod dicit: ꝑ narrationẽ ⁊ responsionẽ cõtestatio litis fiat nõ distinguendo confitendo vel negando. ⁊ etiam ipsa significatio verbi hoc ꝓbat satis: contestari. id est simul testari: ⁊ ita reus qui confitetur cū actore simul contestatur super repetita. Berñ. c ¶ Irritum duximus: Sic patet manifeste ꝙ litis cõtestatio est de substātia ordinis iudiciarij: ⁊ nihil valet sententia vel testis receptio illo omissa. ꝫ. vt lit. nõ contes. ca. accedens. ⁊ ca. ad hoc. ⁊ hic. ⁊ ita ꝑ positiones ⁊ responsiones ad eas nõ fit li. conte. ꝫ. de li. conte. c. vno. ⁊. C. de iudi. rem nõ nouam. d ¶ Irritari. Hic agebatur contra electum vt eius electio cassaretur ex causa ꝑdicta: simile. ꝫ. de iudi. exhibita. ⁊ ex eadẽ causa possent ipsi idẽ excipere cõtra electum: si peteret electionẽ suā cõfirmari. ꝫ. de excep. dilecti. ⁊ sic ex eadẽ causa cõpetit actio ⁊ exceptio diuerso tamẽ iudicio qḋ non ꝯtingit in alijs iudicijs: cū exceptio sit actionis exclusio. ff. de excep. l. ij. ⁊ idem est effect⁹ quocūq3 modo ꝓcedat̃. Berñ. e ¶ Electo respondente. Hic ergo patet qualiter litis cõtestatio fiat: q2 ꝑ petitionẽ in libello petitam. ⁊ responsionem directe factā ad ipm̄ vt hic patet. sicut etiam traditur. C. de li. contesta. l. vna. ⁊. ꝫ. de li. cõte. c. vno. C. ꝺ iudi. rem non nouā. §. patroni. f ¶ Veritate: Nota ergo ius nouum: licet ratio esset antiqua ⁊ sic etiā obseruatur ꝙ in causis spiritualibus iuramentum de

veritate dicenda tantū ꝑstatur. ⁊ non de calumnia. ꝫ. de iura. calum. litteras. Sed nunquid huiusmodi iurametnum debet exigi a ꝑlato: quādo litigat̃ ꝑ syndicum nomine collegij in causis spiritualib⁹. nõ videt̃: quia illud iuramentū debet ꝑstare syndicus: qui videtur dominus litis factus ꝑ contesta. sicut ꝑstat iuramentum de calum. ꝫ. de iura. calū. in ꝑtractādis. ⁊. c. s. e. ⁊. ca. cū i causa. ⁊ idẽ dico in hoc iuramento quod in iuramento ꝺ calum. vt qui illud prestare nõ vult actor cadat ab actiõe instituta: ⁊ reus ꝓcõfesso habeat̃ de iura. calum. cū in causa. ⁊. C. e. ti. l. vl. §. ꝙ si actor. Iuramentū illḋ de veritate dicẽda quidā exigūt a prelato: licet ꝑstitum sit a syndico: ⁊ in spiritualibus ⁊ in ciuilibus causis: vt ꝑlatus dicat inde veritatẽ de causa illa. Sz quo iure hoc faciat nõ vidi ius sup hoc: sed ex quadaz equitate hoc dicunt que posset cõtinere quādoq3 iniquitatem: q2 posset corrumpi prelat⁹. Sed nunquid crederet̃ cõfessioni ꝑlati: vt per talẽ confessionẽ condemnaret̃ ecclesiā: ⁊ si iam fundasset ecclesia intentionem suam: nunqḋ preualeret confessio ꝑlati cõtra ecclesiaz factā? Certe non arg. op. xxv. q. ij. postea vero ꝗ. quia factū ꝑlati non debet ecclesie sic imputari. xvj. q. v. si episcopū. ⁊. ꝫ. de excep. cū venerabilis. Qui tale iuramentū exigūt dicūt ꝙ confessio ꝑlati sola nõ ꝑiudicaret ecclesie sed cū alijs adminiculis ꝑiudicaret: vt si altera pars semiplene ꝓbasset: ita ꝙ nõ sufficeret ad condemnādū. tūc ꝯfessio ꝑlati cõplet ꝓbationẽ. Sed nõ credo: ꝙ deberet tal' exigi ꝯfessio ꝑlati: nisi forsan cū ꝑlatis deberet respõdere de eo ꝙ ipse fecit: sicut seruus quandoq3 interrogat̃ de facto suo. iiij. q. iij. §. itez serui neq3. ⁊. C. de questionib⁹ interrogari. nec tūc dicerem: ꝙ confessio illa ꝑiudicet ecclesie: q2 delictū ꝑsone ⁊c. nisi id fecisset de mandato capituli: vel ratum postmodū habuisset: ⁊ hoc ꝓbat decre. illa. ꝫ. de testi. ꝑsentiū. que hic inferi⁹ allegat̃. licet cõsuetudo se habeat incontrariū. Hodie vero habemus quādā decreta. sup hoc que dicit: ꝙ ꝑlatus nomine suo ⁊ in animā capituli vel maioris ꝑtis ꝑstat hoc iuramentū de veritate dicenda: ⁊ sic debet respondere veritatẽ quā ipse scit ⁊ intelligit ꝑ eos in quorū animas iurauit: ⁊ incipit ꝑsentiū tibi auctoritate: ⁊ mittit̃ eidẽ archiepo: ⁊ ita confessio solius ꝑlati nõ ꝑiudicat ecclesie: ⁊ ita nõ debet exigi. Berñ. g ¶ Confiteretur: ⁊ ideo ꝓ conuicto debet haberi: cum sua excusatio nõ valeret: q2 confessos in iure pro iudicatis haberi placet. C. de confe. l. vna. ⁊. ꝫ. de confes. cum super. ⁊. c. ex parte. tñ si quis ꝓbat se errasse non nocet confessio. ꝫ. de ꝯfes. ca. vl. et C. de iu. ⁊ faci. ignoran. error facti. de hac materia tractatur plene. ꝫ. de confes. ca. vlti. ⁊. ꝫ. de iudi. c. at si clerici. h ¶ Suspendit. Innuit ꝙ secus sit de iure cõi.

quaſi diceret: archidiaconus ea que ſequunť facere nõ debuerat de iure cõmuni: ſed de conſuetudine. ĵ. de of. archi. ad hoc. ĵ. de exceſ. pla. ad hec. Item ꝙ nõ de iure cõmuni hoc faciat. eſt ar. xvj. q. vij. nullus oĩno. immo videť de iure cõmuni ꝙ cõſuetudo nõ ꝓſit. ĵ. de offi. archi. cũ ſatis. immo cõtrariũ videť: ꝙ de iure cõmuni hec ſpectent ad archi. xxv. di. plectis. lxiij. di. ſi in plebibus. ĵ. de offi. archi. c. ad hec. ⁊ c. vt noſtrum. Quid eſt ergo tenendum de iure communi: videť ꝙ hec ptineant ad archidiaconũ p iura pxima. Sȝ cõſuetudo fuať ĩ talib⁹. de hac materia dicetur. ĵ. de offi. archi. ad hec. et eoipo ꝙ archidiaconus vel alius plat⁹ hoc exercet. ĩtellige potes ꝙ curam habet animarũ annexam.

pendit excõĩcat ⁊ abſoluit p̄ſbyteros ⁊ priores ⁊ parrochiales eccleſias interdicit: nec nõ archidi. viſitat ⁊ inq̄rit: que viderit inquirẽda: ⁊ ꝓcurationes ratione viſitationis recipit: euidenter apparet: ꝙ curã habet anima⁊ annexã: quã ſi etiã nõ haberet negare nõ põt: quin pſo-a natus exiſtat: cũ idẽ de pſonatib⁹ habentib⁹ curã animaruȝ quod ⁊ de beneficijs curã habentibus iudiciũ ſit b habendũ. Inſup indulgentiã: quã ſup hoc aſſerit ſe habere: inualidã reputauimus cũ in ea falſitatẽ ſuggeſſerit ⁊ ſuppreſſerit veritatẽ. qua c tacita vel exp̄ſſa ipam nullaten⁹ habuiſſet. Suggeſſit ei ꝙ p̄dictas parrochiales eccleſias anteꝗ̃ fuiſſet in archidiaconũ aſſumptus canonice fuerat aſſecutus: cũ nullus potuerit plures parrochiales ecclias obtinere: ni d ſi vna penderet ex altera: vł e vnã ĩtitulatã ⁊ alterã cõmedatã haberet: vñ cũ idẽ vtrãꝙ illarũ intitulatã haberet ipſas nequiuit canonice habuiſſe. Itẽ ſuggerens ꝙ red f dit⁹ pſonatus ſui erãt tenues et exiles: ſuppreſſit ꝙ alios reddit⁹ in plurib⁹ ecclijs noſciť obtinere. Suppreſſit etiã ꝙ plures parrochiales ecclias cũ plurib⁹ alijs beneficijs in diuerſis ecclijs ob-

ecclia: vñ dr intitulari. i. inclericari vel ĩ canonicari. Et dr titulus ꝗlibet ordo eccliaſtic⁹: et ꝗlibet dignitas vł p̄latio. vñ dr ꝗs ĩtitulari in aliq̄ ecclia. i. ordinari vel pfici. lxx. di. ſanctoꝝ. Eſt ergo regulariter verũ: ꝙ nulli clerico de iure cõi licet habere duas eccleſias: vel ꝗ̃ ad titulũ clericat⁹: vel quo ad titulũ canonicat⁹ vel ordinatiõis vel plationis vł dignitatis: vt. lxx. di. ſanctorum et h: vbi dicit ꝙ põt habere plures parrochiales eccleſias vel dignitates cum idem iudiciũ de hmõi ſit habendũ. vt hic dicit. et. ĵ. de p̄ben. de mlta. et. xxj. q. j. ca. j. ⁊. lxxx. di. epi. et. vij. q. j. in apib⁹. ⁊. xxj. q. j. clericus ab inſtãti. nã habere plures ecclias ẽ genus negotiationis: vt in p̄dicto c. clericus ab inſtanti. qr eis ſeruire nõ põt ĵ. de p̄ben. qr intantũ. et. ĵ. de cleri. nõ reſi. qr nõnulli. et qui ad vtrũꝗ̃ feſtinat neutrũ tñ pagit. xvj. q. j. pſbyteros Itẽ ſicut vxore viuẽte nullus aliã põt habere: ſic nec clericus ſcđam eccliam põt habere. vij. q. j. ſicut alterius. et ſic accipiť titulus ĩ decre. p̄dicta. et in decre. p̄dictis. Iſta quidã ſunt regulariter vera: tñ ĩ caſib⁹ põt ꝗs habere plures ecclias. Primo vbi vna pẽdet ab altera: vt hic et. ĵ. de eta. et ꝗli. eã re. ĵ. et de p̄ben. extirpãde. §. j. Itẽ ſi hȝ vnã intitulatã et aliã cõmendatã: vt h et. xxj. q. j. ꝗ plures. Itẽ ꝓpter paupratẽ eccliaꝝ. x. q. iij. vnio. et. ĵ. de eta. et ꝗli. eã re. Itẽ olim ꝓpter penuriã clericoꝝ. xxj. q. j. c. j. in fi. Item p diſpenſationem dñi pape. ĵ. de p̄ben. de multa. et hodie in talib⁹ epi diſpenſare nõ pñt: vt etiã dicit illa decre. đ multa. ſȝ in illa quã ꝗs hȝ cõmendatã: nõ diciť plat⁹ eſſe. hec vera ſunt ĩ platuris ⁊ dignitatib⁹. Quid dicem⁹ de alijs clericis: nunquid poſſunt eſſe clerici in pluribus eccleſijs et ibi habere p̄bendas. de iure cõmuni põt dici ꝙ ĩ plurib⁹ eccleſijs intitulari nõ poſſunt: niſi eſſent tenues in ſubſtantia: vt dictũ eſt de platuris Sed p diſpenſationẽ epoꝝ bñ poſſunt quia epi diſpenſatio cũ talib⁹ clericis nõ eſt ꝓhibita: immo tacite videť cõceſſa p cõtrariã conſuetudinẽ quã ſcit papa et tollerat: ſic et ipſo facto derogatũ eſt illi decre. lxx. di. ſanctoꝝ. Sed in diuerſis epatibus neceſſaria eſt vtriuſꝗ̃ epi diſpenſatio. Sed hic videť pmittit ꝙ clerici poſſunt habere titulũ in plurib⁹ eccleſijs: quia nõ ꝓhibet hic niſi đ parrochialibus: et ſic p cõtrariũ ſenſum pmittit clericis habere plures canonias. Sed credo ꝙ ſi primũ beneficiũ ſit ſufficiens ꝙ ſecundũ nõ poſſit habere niſi diſpenſatiue. f ¶ Perſonatus. id eſt deconat⁹ ſuper quo impetrauit indulgentiã vt ipm cum p̄dictis parrochialibus eccleſijs retineret: vel forte loquiť de archidiaconatu: vt illas retineret cum archidiaconatu. ĵ. đ e

a ¶ Idem de pſonatibus. ĵ. de p̄ben. de multa. §. vl. ⁊ eſt ar. ꝙ de ſimilibus idem debet eſſe iudiciũ. ĵ. đ trãſac. inter corporalia. ⁊. ŝ. de reſcrip. inter ceteras. in fi. Similis eñ equitatis ratio ſimilia iura ſuadere videť C. ad. l. fal. l. vl. ff. ad. l. acqui. illud. ⁊. C. đ conſti. pecu. l. vl. ⁊. ĵ. de cõfir. vti. vel inuti. cũ dilecta. ⁊. ŝ. de conſti. nã cõcupiſcentiã: ⁊ quotiens ex vna radice vicium naſcitur. cõſequens eſt: vt eadẽ lege tollať. C. de nup. ſi libertã. b ¶ Habendũ: Poteſt hic dici. ꝓut diciť xviij. q. iiij. vxor felicis. ver. ſic eſt ad ſingula ⁊c. Berñ. c ¶ Expreſſa. ŝ. de reſcrip. ſup litteris. multa exẽpla potes habere. ŝ. de reſcrip. cum adeo. ⁊. c. conſtitutus. et. ĵ. de offi. delega. coram. ĵ. de re iudi. inter monaſteriũ: ⁊ ſic idem iuris eſt indulgentijs ſiue cõfirmationibus ſicut in reſcriptis: vt hic patet ⁊ in priuilegijs. ĵ. đ deci. ex multiplici: vt nõ valeãt veritate tacita ĩpetrata ad hoc vt confirmatio valeat: neceſſe eſt ꝙ papa ex certa ſcientia confirmet oĩa beneficia. alias nõ valet: vt hic patet. ⁊. ĵ. de cõſan. ⁊ affi. c. qr circa. ĵ. de conceſ. p̄ben. qr diuerſitatẽ. d ¶ Penderet: đ hoc no. ĵ. de etaret. quali. eam te. e ¶ Intitulatam. No. ergo ꝙ nullus põt habere duas eccleſias intitulatas: vt hoc melius intelligas: videas primo quid ſit titulus. Titulus quãdoꝗ̃ diciť ſignũ: vt. xvj. q. v. cõſuetudo Et diciť titulus et oĩs cauſa acquirendi dominij: vt titulus ꝓ emptore: ꝓ donato: ꝓ herede: ꝓ ſuo ꝓ dote: ꝓ delegato: ꝓ derelicto. Unde dr ꝙ in pſcriptionib⁹ eccleſiaſticis bona fides et iuſtus titulus exiguntť. ĵ. de pſcrip. ſi diligenti. et qui aliquẽ talẽ habet titulũ: habet cauſam pſcribendi. Itẽ diciť titulus ipa eccleſia: vt titulus ſãcti Petri. vñ ſinguli tm̃ clerici p ſingulos tm̃ titulos ſunt ponendi. i. eccleſias. lxxx. di. epi. Vñ in ordinationib⁹ qñ vocanť clerici dr talis ad titulũ talis plebis. Item titulus diciť clericatus vel canonicatus in aliq̄

tineret: cũ intẽtionis nr̃e nõ fuerit ſecũ ĩ tot bñficijs ꝑſertim habẽtibꝰ curã aiaꝝ diſpẽſare: nec ĩtentiõis nr̃e fuerit aliquid ei de nouo ꝯcedere: ſed vt ꝑ indulgẽtiã poſſet a habita licite retinere ⁊ .j. Tandẽ cũ nõ reſtaret niſi ꝓ b ferẽda ſnĩa: idẽ tã iuri ſi qḋ ei cõpetere videbaẗ: q̃ꝫ liti ceſſit ſpontanea volũtate: cuius ceſſionẽ duximus admittẽdã. I dẽ

Irrita eſt electio qua collatio nõ p̃ceſſit vel q̃ facta nõ eſt a maiori p̃te capituli vł que nõ fuit cõmunis.

In geneſi legi/ Ca. LV. c tur: ⁊ .j. Cum in cõcilio d lateranẽ. caueaẗ vt is collatione habita eligaẗ: ĩ quẽ oẽs vel maior ⁊ ſanior ꝑs capituli ꝯſentit: ⁊ in gu. maior ꝑs totiꝰ capl̃i nõ ꝯſenſerit. q̃ꝫ e maiorẽ p̃tẽ habuit ꝑtiũ cõparatione minoꝝ. ¶ Nec plene nũeri ad nũerũ: q̃ vtrũ .g. ⁊ h. de quibꝰ aduerſarij referũt queſtionẽ ĩ electione vocẽ habuerint: tractatũ nõ extitit f nec diſcuſſuꝫ nec zeli ad zelũ nec meriti ad meritũ collatio facta fuerit. ¶ Nec etiam g electio cõiter celebrata: q̃m licet in eũdẽ gu. ſingulariẗ ſinguli ꝯſenſiſſent. nõ tñ debuit ſubſeq̃ ſingularis ele h ctio ſed cõis: ne vel idẽ repeti videreẗ vel ex hoc ſequeretur abſurditas: vt tot eſſent electiões: q̃t eſſent nũero eligẽtes. i Nec ex ſingularibꝰ vł ꝑticularibus cõſenſibꝰ apparet vniuerſalis electio vel cõis: licet q̃libet ſingularis ꝟitatẽ exp̃mat ſue ꝑtis: quẽadmodũ ex ſingularibꝰ ꝓpoſitionibꝰ licet veris vniuerſalis ꝓpoſitio non apparet: niſi ꝑ ſignũ vniuerſale forſi k tã exp̃maẗ nec p̃miſſi duo canonici poterãt ſic excludi: cũ primꝰ exiſteret ĩ canonica l tꝰ poſſeſſiõe vel q̃ſi habendo ſtallũ in choro locũ ĩ capitulo legẽdo ⁊ cãtãdo: vt canonicꝰ ⁊ ad tractatꝰ ac electiones dignitatũ ⁊ ꝑſonatuũ q̃ occurrerũt ꝓ tp̃e faciẽde tã q̃ꝫ canonicꝰ ſit vocatꝰ: ꝙq̃ꝫ hac vice fuerit cũ ꝓteſtatiõe admiſſus: ſeruus ꝟo eſſet ĩ tali loco ꝺ quo fuerat ad electionẽ vocandus cum de toto regno Francie vocentur m abſentes de cõſuetudine eccleſie gallicane. ¶ Nos bis

cõſan. ⁊ affi. quia circa a ¶ Retinere. Nõ. ꝙ q̃ habet plura beneficicia quoꝝ alterũ ꝑ ſe ſufficeret: nõ poteſt ſine mortali peccato retinere aliud. Sed diſpenſatio reddit licitũ qḋ erat. licitũ: ſicut vides ſimile: ꝯſuetudo facit ꝙ ĩ abſentia licite poſſit beneficiũ ꝑcipi. s. de cõſti. cũ oẽs b ¶ Si qḋ: q̃ nõ videbaẗ ꝯpetere: iõ ceſſit ſpõtanea volũtate. ſic .j. ꝺ ſymonia. ꝑ tuas. q̃ſi male ꝯſcius ſibi ceſſit

In geneſi ¶ Sũt due ꝑtes. Prima ponit tres caſſationis cauſas. Secũda caſſat: ibi. Nos. Prima cã vſqꝫ. ibi: nec plene. Scḋa vſqꝫ: ibi: nec etiam. ⁊ ab inde Tercia. Abbas Si.

c ¶ Cõcilio. s. eo. ti. c. quia ꝓpter. d ¶ Collatione. Que ſi nõ fiat nõ tenet electio. s. eo. cumana. in fi.

e ¶ Partiũ cõparatione. ſic. s. eo. eccleſia vr̃a. ⁊ .c. cumana.

f ¶ Ad zelum: ſic patet ꝙ in electionibus hodie cõſideraẗ: zelus ⁊ merita electorũ cõſideranẗ ⁊ dignitas eligentiũ: vt ex omnibus iſtis maior ⁊ ſanior ꝑs cenſeaẗ .j. e. eccleſia veſtra: ⁊ ita non ſemper ſtanduꝫ eſt numero. ⁊ .j. eo. eccleſia. in fine. ⁊ .j. de teſti. in noſtra Jlla em̃ maior ꝑs ⁊ ſanior cenſeẗ que eſt iuſtior ⁊ maiori ratione initiẗ ⁊ equitate. xl. di. multi. in fi. ⁊ ff. de pac. maiorem. g ¶ Cõmuniter. Jn cõi em̃ ⁊ publice debet electio celebrari: ⁊ nõ ſingulariter vel clandeſtine. s. e. q̃ ꝓpter. in fi. ⁊ hic eſt exp̃ſſum q̃liter fieri debeat. h ¶ Repeti. Sic videreẗ idẽ repeti: q̃ in ſcrutinio publicato quilibet ꝑ ſe ꝯſenſit ſingulariter ⁊ ſolus. ſi poſtea publicato ſcrutinio quilibet ꝑ ſe eligeret: vel ſi quilibet ꝑ ſe ſeparatim eligeret idẽ repeti videreẗ qḋ eẽ nõ debet: vt ſequiẗ. vel tot eſſent electiones.

i ¶ Nec ex ſingularibus. Cõſenſus eligentiũ oẽs ſimul adinuicẽ conuenire debẽt ⁊ ſimul exprimi ꝑ vnuꝫ vel ꝑ plures vel ſimul omnes. s. eo. q̃ ꝓpter. ⁊ s. e. bone me. vbi nõ crediẗ teſtibꝰ q̃ ſunt in ſuis teſtimonijs ſingulares. ⁊ .c. cu dilecti. ⁊ .j. de accu. cum dilecti. Nec voces eoꝝ tanq̃ꝫ pluriũ admittunẗ: qḋ diuerſitas temporꝫ ſimul interfuiſſe ꝓhibuit. iij. q. ix. nihilominꝰ. ſimul em̃ teſtes in vnũ cõcordare debẽt ſicut etiã electores in vnũ cũ ius eligendi cõe ſit omnibꝰ: ꝑ ſingulos diuidi nõ debet: ſicut cũ vna actio cõmunis eſt omnibꝰ ⁊ pluribꝰ nõ debet diuidi ꝑ ſingulos: ſed ſimul tota in iudiciũ venit vel venire debet. ff. de iuriſ. om. iu. ſi idem. §. ſi vna actio. ⁊ ar. ad h̃ ff. de ſer. ru. p̃di. ſi vnꝰ ex ſocijs. Ar. ꝯ. ff. de ſer. ru. p̃di. ꝑ fundũ vbi ius cõe eũdi ꝑ fundum cõmunem pluribꝰ põt mihi ſeperatim cõcedi ⁊ cũ oẽs ceſſerint ius habeo eundi. ⁊ ff. cõmu. p̃di. receptũ. ⁊ l. ſiq̃s duas. §. itẽ ſi duo. ⁊ ff. ꝺ aqua plu. arcen. ſi autẽ. et diuerſis temporibus poſſunt aliqui cõſentire electioni. s. de poſtu. bone. in fi. ⁊ s. e. c. ꝙ ſicut.

k ¶ Nec p̃miſſi duo de quibꝰ nihil diſcuſſum fuit. ⁊ ita nec papa debuit aliq̃d dicere eis cũ de qua re cognouerit iudex: de ea tm̃ debeat iudicare .j. ꝺ cau. poſſeſ. cũ ſuꝑ. ⁊ ff. ꝺ iudi. de qua re. ſed ip̃e hoc ſuppler ex officio ſuo. Quando iudex ſupplere debeat dictũ eſt. s. de poſtu. bone. Et h̃ p̃cipue debet inquirere an forma ſit fuaca. ⁊ an ꝑſona ſit digna: ẽt ſi nihil dicaẗ. ꝺ h̃ dixi. s. e. cũ nob̃. ⁊ .c. venerabilẽ. l ¶ Poſſeſſiõe vł q̃ſi: vñ ab electiõe excludi ñ debuit ſꝫ vocari .j. ꝺ cau. poſ. cũ eccl̃ia. ⁊ põt eligere ⁊ valet taľ electio ẽt ſi ius ĩ veritate nõ haberet dũmõ poſſideat q̃ete: q̃ credat hr̃e ius: vt. s. e. q̃relã. ⁊ .j. ꝺ cau. poſ. cũ oli. ⁊ .j. ꝺ iure pa. ꝯſultationibꝰ. ſi tñ ab initio anq̃ꝫ fiat electio: negatũ fuerit illos hr̃e ius ĩ electiõe: ⁊ admittãẗ ſub ꝓteſtatiõe: vt vox eoꝝ valeat. ſi ꝺ iure debeat valere ñ valebit vox eoꝝ niſi ꝯſtiterit eos ius hr̃e vñ taľ poſſeſſio ñ ꝓdeſt. s. e. cumana. vñ ꝯdicit ei qḋ h̃ dicit: nõ eſt ꝯ: q̃ nõ fuit h̃ diſuſſuꝫ. an debeat intereſſe vel nõ. ⁊ ita remãſit adhuc in ſua q̃ſi poſſeſſiõe: ⁊ ita ꝓteſtaiio h̃ nõ fuit neceſſaria rõne p̃miſſa. Preterea aliud eſt hic: q̃ iſte ius cõe ꝓ ſe habebat: q̃ canonicꝰ erat: ille ꝟo nõ. m ¶ De cõſuetudine. Sic videẗ ꝙ in talibꝰ potiꝰ ſtãdũ ſit ꝯſuetudini: q̃ꝫ alicui iuri. Quidã dicũt ꝙ oẽs ꝺ ꝓuincia vocandi ſint: ⁊ ſoli ad electionẽ. argu. illius

plenius intellectis de con. f. n. ꝑmiſſam electionē: vtpote a contra formā ꝯcilij attentatā b decernim⁹ irritā ⁊ inanē.

Idē cap. maſſano. Non valet electio pōtificis ꝑ laicos ⁊ canonicos facta etiā ſi hoc habeat cōſuetudo. ca. LVI

MAſſana eccleſia paſtore vacante: ⁊. ī. Edicto ꝑpetuo prohibemus: ne c per laicos cum canonicis pōtificis electio preſumatur. ¶ Que ſi forte ꝑſumpta fuerit: nullam obtineat firmitatem. d ¶ Nō obſtāte cōtraria ꝯſuetudine q̄ dici debet potius corruptela.

Idem ca. cathalañ. Nō ſufficit ad cōfirmationē electiōis ꝙ ſit facta a maiori pte capli etiam illa ꝑs ſit ſanior. ca. LVII

ECcleſia veſtra deſtituta paſtore cōuenientes ī vnū e abſente Hu. q̄ tūc noluit intereſſe ad celebrādā electionē terminū ſtatuiſtis. Veniente ꝟo termino ⁊ Hu. dicto f cū abſens exiſteret: nō vocato ꝑmiſſo iuxta formā cōcilij gene. ſcrutinio. xiiij. mgr̄m H. ꝑſbyterꝝ cardinalē concanonicū veſtrū. ⁊. xvij. R. remeneñ. canonicū elegerūt ꝑfato Hu. poſtmodū electioni eiuſdem. R. ſuum ꝑbente cōſenſum. ¶ Tandē ꝓcuratoribus vtriuſq; partis in. n. ꝑ. cōſtitutis allegabať ꝓ electione dicti. R. ꝙ cuꝫ. iii. iiij. excederet aliam cōputato Hu. ꝑdicto: maiorē capituli partem habebat: ⁊ per hoc debebat ꝑs ſua ſanior reputari: cū vbi maior numer⁹ eſt: zel⁹ melior ꝑſumať. ¶ Pars ꝟo altera electionē eandē multipliciter īpugnabat: ꝓponēs g ꝑnominatū. R. in etate pati h defectū nec eſſe ſufficiēt' ſcie ad eccleſiā ſupradictā cū etatis mature ⁊ eminētis ſcie ꝑfat⁹ cardinalis exiſtat: ⁊ cuꝫ electores cardinalium alios meritis ⁊ auctoritate ꝑcellerēt: habito ꝑſertim reſpectu ad ꝑſonā electā meliorē zelū i eos habuiſſe conſtabat. Dicebatur preterea ꝙ cōſenſus dicti Hu. quē ꝑs eiuſdeꝫ. R. ꝯfitebať fuiſſe cōtemptum: aſſerēte pte reliq̄ capitulum potius contemptum ab ipſo fuiſſe: cum nō fuerit ꝯſenſus preſtitus in ſcrutinio: ſꝫ poſt k electionē acceſſerit: adijcere

decretalis. ſ. e. coram. quia cōmunis debet eſſe electio: vt ibi notať. de hoc verius credo vt conſuetudini ſtetur: vt ibi dixi. a ¶ Formam. ar. ꝙ forma mandati exacta diligentia eſt obſeruanda. ſ. de reſcrip. cum dilecta. ī. de offi. dele. venerabilis. ⁊ qui cōtra facit nihil feciſſe putet: vt ibi. ⁊. ſ. eo. quia ꝓpter. ⁊. c. cumana. ꝑ h̄ ⁊ ꝑ illud qđ diciť in. c. illo cumana. ⁊. c. cuꝫ in veteri. ⁊. ī. de offi. dele. venerabilis. patet qualiter illa cōſtitutio q2 ꝓpter. ſit intelligenda. ⁊ ꝑ hoc qđ habebis. ī. eo. eccleſia. b ¶ Irritā. ſic intellige. ſ. e. eccleſia vr̄a. Bern.

MAſſana. ¶ Hec decre. quotidie ſolet allegari: que tria facit. Primo ꝓhibet. Secundo decretum ponit. Tertio damnat ꝯtrariā conſuetudineꝫ. ſcđa ibi. Que ſi. tertia ibi. Non obſtāte. Ab. Si. c ¶ Per laicoſ. quia ius eligēdi in collegiata eccleſia non cadit in laicū. ſ. e. ſacroſancta. hmōi eñ mere ſpūalia a laicis poſſideri non poſſunt. xvj. q. vij. c. j. ⁊ ī. de ꝑſcrip. cauſaꝫ q̄. eum de eccleſiaſticis dignitatibus nulla ſit eis tributa diſponendi facultas. xvj. q. vij. laicis. q̄s obſequendi manet neceſſitas non auctoritas imperādi. v' ea. c. ⁊. e. q. c. nō placuit. ⁊. xcvj. di. bene q̄dē. qđ ſi attētare voluerit tanq̄ ſacrilegus iudiceť: vt. e. cā. ⁊. e. q. ſi quis principum. ⁊ ꝑ laicos nullus eccl'iaꝫ teneat: vt ea. q. ꝑ laicos. ⁊ talis electio nulla eſt. ſ. e. q̄ſquis. imo ſunt excōicandi: vt. e. q. ſi q̄s deinceps. ⁊ duob⁹ capl'is ſequentib⁹. Itē h̄ habes ꝙ vtile viciať ꝑ inutile. ſic. ī. đ offi. dele. cum ſuꝑ abbatia. ff. de arbi. pedius. ⁊. ix. diſ. ſi ad ſacras. ⁊. iij. q. ix. pura ⁊ ſimplex. viij. q. j. ſciēdū. ar. ꝯtra. ſ. e. illa. ⁊. ī. de cle. excō. mi. ſi celebrat. ⁊. ī. đ ꝑben. dilectus. ⁊. xij. q. ij. ſi quos. ⁊. xxij. q. iiij. inť cetera. d ¶ Cōſuetudine. cū talis cōſuetudo ſit cōtra eccleſiaſticā libertatē. ſ. e. ſacroſancta. ⁊. c. cū terra. ⁊. ſ. e. q̄ſquis. ⁊. ī. de re iudi. cum cauſa. ⁊ nulla temporis lōginquitate defenditur. ſ. de conſue. cum inter. ⁊. c. cuꝫ venerabilis. ⁊. c. ad audientiam. ⁊. ſ. eo. cauſam que. ⁊. j. q. iij. ſi quis ꝑbendas, ⁊ non eſt rōnabilis non poteſt

ꝑſcribi. ſ. de ꝯſuetudine. c. vlti.

ECcleſia veſtra. ¶ Nō ſufficit ad validitateꝫ electiōis ꝙ ſit a maiori pte capli: ſꝫ requiriť ꝙ illa ſit ſanior. Et eſt caſus notabilis ⁊ ſemꝑ menti tenēdus. Diuidiť. Nam ꝑmo poniť duplex electio. Secūdo allegatio pro vno electoꝝ. ibi. Tādem. Tertio pro alio. ibi. Pars ꝟo. Quarto diffinitio. ibi. Nos ergo. Ab. Si. e ¶ Intereſſe: ſi noluit īntereſſe: ſic videtur iuri ſuo renūciaſſe: vñ ſine ipo alij ꝓcedere potuerunt. ſ. e. ꝙ ſicut. ⁊. ī. de offi. dele. prudentiā. § adijcimus. ſ. eo. quia ꝓpter. ⁊. ſ. e. cuꝫ nobis. nec ipſius abſentia electionē habuit retardare. C. de decu. nominationum. Vel dic noluit intereſſe ad terminum ſtatuendū: ī quo debeat electio fieri non renūciauit ꝓpter hoc q̄ minus vellet intereſſe electioni: ⁊ intellige ex iuſta cauſa abſens erat. f ¶ Vocato. Sꝫ nunquid debuit iterꝝ vocari: non credo: q2 dicēdo ſe nolle īntereſſe: ꝑ ꝯſequēs dixit ꝙ vlteri⁹ non vocareť. ſi. ī. đ offi. dele. cuꝫ ſuper. ⁊ aliq̄ negato oia negāť q̄ ſequūť ex illo. ſ. de ꝯſti. nā ꝯcupiſcētiaꝫ: ⁊ qui ſcit certiorari nō debuit. ff. đ ac. emp. ⁊ vē. l. j. ī fi. ſ. e. cū inť. ⁊ ſciēti ꝓtor nō ſubuenit: ſꝫ ignorāti. ff. qđ cum fal. tu. l. ij. ī fi. ipſe eñ ſe decepit. ſciēti eñ ⁊ volēti n̄ fit iniuria ſiue dol⁹. C. de trāſac. cū donatiōis. vel dic ꝙ debebat vocari: vt ad terminū ſtatutū veniret ad electionē celebrādā: ⁊ q2 nō fuit vocat⁹ cōtempt⁹ videť: vñ debebāt caſſari electiōes niſi poſtea cōſenſiſſet: ſi ꝓſecut⁹ fuiſſet ꝯtēptū. ſ. eo. ꝙ ſicut. q2 lꝫ. tūc noluerit inťeſſe: nō tñ renunciauit ꝓpter h̄ q̄ min⁹ vellet intereſſe: vt dicitur in fi. ꝑme notule. Bern. g ¶ In etate. ſi h̄ eſſet veꝝ: electio nulla fuiſſet. ſ. e. cum in cūctis. lꝫ hoc non fuit veꝝ: vt ptꝫ. ī. in fi. c. ꝟſi. nō ꝑſone. h ¶ Sufficiētis. ⁊ ex hac electio reddiť nulla. vñ electio alteri⁹ ptis etiā lōge minoris valet: vt. ſ. e. ꝯgregato: ⁊. c. cū in cūctis. al's ſi eſſet ſufficientis ſciētie: lꝫ non eminentis tolerať. ſ. e. cū nobis. de hoc diciť. ſ. e. ꝯgregato. i ¶ Dicebať. a parte electoꝝ cardi. k ¶ Adijcere.

iſte dixit ſe nolle intereſſe: vt dictū eſt in principio. nū quid conſenſus iſtius poſt electionem pſtitus cōputā/ dus eſt. dato ꝙ ꝑs ſua eſſet equalis alteri dignitate: ꝛ electus ſit idoneus? videtꝛ ꝙ nō: quia ſemel renūciauit iuri ſuo: ergo vlterius ad id redire non pōt. Eſau eīm

ꝑmat⁹ ſuos poſt modū recipe nō potuit: quia ſe/ mel ceſſit: vt. vij q. j. ꝙꝫ periculo/ ſū. ꝛ remittētib⁹ actiōes ſuas nō eſt amplius dan dus regreſſ⁹ ad eas. ff. de edil. edic. q̄ritur. §. ſi venditor. ꝛ. xxiij q. iiij. ſi illic. ꝛ di cit lex qui ſemel noluit petere bo noꝝ poſſeſſionez perdit ius eius. vbi eīm noluit ce pit ius eius pti/ nere ad alios. ff. de ſucceſ. edic. l. j. §. tutor. ꝛ quā/ do ſemel potuit noluit: ꝛ quādo voluit adimple/ re non potuit. ꝫ. de offi. dele. cum ſup. et precipue

a nil valebat: ꝛ. ꝫ. Deniqꝫ ſta/ tutū gene. ꝯci. qḋ electionez decernit iualidā: cū ꝯ eiuſdē ꝯcilij formā ī electiōe pecca/ tur: nō debet ad cōteptum ꝛ alia q̄ nō ſūt de forma refer/ ri. vn̄ qḋ ibi dꝛ ꝙ alitꝛ electio celebrata nō valeat: ea reſpi/ cit tm̄ q̄ attentantꝛ ꝯ formaz ꝯcilij memorati: nō autē alia c q̄ ponūtꝛ ibidē ſicut eſt iſtud ꝙ p̄ſentib⁹ oībus q̄ debētvo lūt ꝛ poſſūt cōmode īterſſe: haberi debeat ī electione ꝑ/ ceſſus: ne cetere que ſup hoc alibi ſtatuta noſcātꝛ vno ver bo videantꝛ euerti: neqꝫ eīm credēdū ē ro. pō. q̄ iura tue/ tur: qḋ al's excogitatum eſt d multis vigilijs. ꝛ inuentuz:

cum res iam non eſſet integra. ꝫ. eo. in cauſis. ꝛ ſic ad ius ſuum ampli⁹ redire non pōt. ꝛ ex quo remiſit ius ſuum alijs: non pōt vlteri⁹ ſe intromittere ſicut iudex: qui refert cauſam ad ſuperiorē. ꝫ. de offi. dele. licꝫ. et ſi tm̄ dicat ſe velle referre nō poteſt ſe vlterius intromit tere. ꝫ. de appel. intimaſti. Sed contra videtꝛ ꝙ adhuc valeat eius cōſenſus: quia licitū eſt eis penitere. ar. ij. q. vj. §. ſi quis libellos: ne iuſte penitudinis hūanitas auferatur: ꝛ iudex poteſt mutare ſuā interlocutoriam non ob. ap. ꝫ. de ap. cum ceſſante. ꝛ. ff. de re iudi. qḋ iuſ/ ſit. ꝛ magne ſapientie eſt hominē reuocare qḋ male lo/ cutus eſt. xxij. q. iiij. magne. Nō credo ꝙ vox ſua ſit cō putanda: cū non fuerit in ſcrutino: ex quo dixit ſe nol/ le intereſſe: ꝛ ſe abſentauit quouſqꝫ electio fuit celebra ta: lꝫ vocari debuerit: vt dicitur in fi. ſcōe notule: ꝛ qꝛ conſenſit electioni. R. non poteſt ꝓſequi cōtemptum. Siuero ante electionē factaz ꝛ ſcrutiniū reuerſus fuiſ ſet: bene admitteretꝛ: quia res integra eſt ſimile. ff. de mino. §. ſceuola. Si vero facto ſcrutinio ꝛ ante electio nem reuertatꝛ: iterum debet fieri ſcrutiniū ſi vellet con tradicere ꝛ ꝓſequi cōtemptum: ſi erat in loco vnde vo cari debebat: al's non. Itē quid ſi aliquis erat abſens in loco: ꝺ quo nō debebat vocari: ꝛ tādē p⁹ factā electi onem ſiue ſcrutiniū quaſi caſu ſupuenit: nunq̇d ſi con/ ſentiat alteri electioni: valebit cōſenſus talis: vt ꝑ ta/ lem ꝯſenſum p̄ualeat electio? Non credo ꝙ talis ꝯſen ſus debeat cōputari: quia nec electionē poſſet impug/ nare: eo ꝙ non fuit vocatus tēpore electiōis faciende publicato ſcrutinio dico ſpectandū quis habuerit ma iorē partē ſicut cōſideratꝛ an fuerit tunc elect⁹ idone⁹. ꝫ. e. dudū. al's poſſet contingere vt qui tēpore electio/ nis haberet ius: poſtea ꝑderet illud per alios ſupue/ nientes qui vocandi nō erant: ꝛ hoc per ꝯſtitutiōez: quia ꝓpter. a ¶ Valebat. Et ſi. R. ꝯtemptus fuiſ

ſet electionē impugnare nō poſſet tanq̄ ꝯtemptus: ex quo cōſenſit electioni: ꝛ numerū eligentiū nō auget. b ¶ Deniqꝫ. allegatio ꝓ magiſtro. c ¶ Sicut ē il/ lud: non credo ꝙ iſtud ſit de forma electiōis: vt ſi aliq̇ nō vocentꝛ qui vocandi ſunt: nec ꝓpter hoc caſſabitur

e vno verbo ſubuertere voluiſ ſe. ¶ Nos ergo q̄ hincinde fuere ꝓpoſita plenius intel/ f lectis: cum ex lateran̄. conci lio in ordinationib⁹ eccleſia rum maior ꝛ ſanior pars ca/ pituli exigatur: ꝛ ſtatutū ge/ neralis concilij cōtineat īter cetera vt is eligatꝛ ī quē oēs vel maior ꝛ ſanior ꝑs cōſen/ tit: electionē dicti. R. non ꝑ/ ſone: ſed potius electiōis vi tio cum maior ꝛ ſanior pars g non cōſenſerit in eūdē ꝺ fra/ trū nr̄oꝝ ꝯſilio duxim⁹ ſentē tialiter irritandā. Idem.

Publicato ſcrutinio nō p̄nt electores variare: ſꝫ compel/ li debent ad collationem et electionem. ca. LVIII

electio: dūmodo ipſi poſtea con/ ſentiant. ꝫ. e. ꝙ ſicut. ꝛ. ꝫ. de po/ ſtul. bone. in fi. Que ſūt illa que ſūt ꝺ ſubſtātia: dicit. ꝫ. eo. quia ꝓpter. q̄ nō ſunt de ſubſtātia: col/ lige. ꝫ. e. ex. c. cu mana. i fi. ꝛ in. c. geneſi. d ¶ Vi gilijs. qꝛ noctes ducit inſomnes: vt ſubiecti q̇ete viuant. in autē. vt iudi. ſine q̄. ſuffra. ī ꝑn. col. vj. ꝛ dicit impa/ tor voluntarios labores appeti/ mus vt quietem alijs p̄paremus in autē. vt diui/ ne iuſſ. vel ſub/ ſcri. ha. glorio. q̄ſto. in prin. col.

viij. ꝛ. ꝫ. de reſti. ſpo. freq̄ues. e ¶ Verbo. C. de in/ offi. teſta. ſi q̄n. ar. ꝫ. de reſcrip. cauſam que. in. pre. f ¶ Ex lateran̄. ꝫ. de his que fi. a ma. par. ca. cum ī cū ctis. g ¶ Nō cōſenſerit. ex hac decre. patet ꝙ non ſemp ſtandū eſt numero in electionib⁹. Et ideo no. ꝙ plura cōſiderāda ſūt ī electiōe: Auctoritas: zel⁹: ꝛ nu merus. Auctoritas ꝯſideratꝛ in dignitatib⁹ ꝛ meritis vite. Zelus ꝯſiſtit in aīo: vt ſine carnali amore eligāt: ſꝫ ſm meritū vite ꝑſone ſunt eligēde. viij. q. j. ſi ergo. ꝛ. ꝫ. vt eccl'. bene. vt noſtrū. De numero patet. Dicas ꝙ ſm iſta tria debet fieri collatio zeli ad zelū: meriti ad meritū: numeri ad numerū: habito reſpectu ad digni tatē: vt h̄. ꝛ. ꝫ. eo. in geneſi. Si eīm ex vna ꝑte ſit dig/ nitas ꝛ zelus melior tam reſpectu eligētiū q̄ꝫ electi: ꝛ ex alia ꝑte maior numerus: p̄ualebit dignitas cū zelo ipi numero: vt h̄ habes ar. ꝫ. de teſti. in p̄ſentia. quia h̄ erat maior numer⁹ ab vna ꝑte: nec tñ ſtatꝛ numero: et h̄ itelligo dūmodo numer⁹ nō excedat multū: al's ſta/ retꝛ numero dū tñ elect⁹ eēt ſufficiēs. ꝫ. e. dudū. j. ꝛ. ꝫ. de ap. ꝯſtitut⁹. ſed h̄ maior ꝛ ſanior ꝑs cenſetꝛ: lꝫ nume rus ſit maior ex alia ꝑte. nā illa ꝑs dꝛ maior ꝛ ſanior q̄ maiori zelo ꝛ maiori pietate mouetꝛ. xl. diſ. multi. in fi. ꝛ. ix. di. ſana q̇ppe. ꝛ ar. viij. q. j. ſi ergo. ꝛ. ff. de pac. maiorē. Si vo ex vtraqꝫ ꝑte par meritū ſit: ſtandum ē numero lꝫ ex alia ꝑte ſit auctoritas. ar. C. qui bo. ce. poſ. l. vlti. §. ij. ꝛ ſic zelus ꝛ numer⁹ p̄ferunt auctorita/ ti in h̄ caſu. Sꝫ q̇d eſſet ſi par ē zelus in meritis eligē tiū numer⁹ ꝛ auctoritas hincinde? recurrēdū ē tūc ad meritū electi. lxiij. di. ſi forte. ꝛ. c. vlti. vbi de h̄. Sed ſi oīa ſint hincinde eq̄lia: neutra electio valebit de iure: qꝛ neutra facta ē a maiori ꝑte capli. ꝫ. e. cumana. ꝛ. c. eccl'ia vr̄a. ꝛ. c. in geneſi. ꝛ ſic vtraqꝫ ē caſſanda. In ca ſu iſto nō crederem illos priuādos. quia nō videntur facere contra formam ita directe: vnde iterum eligāt

arg.lxxix.di.ſi duo. Si iterū taliter eligāt tūc priuenť iure eligendi: ſupior tamen poteſt facere gratiam cui vult argu ꝗ.de parro.c.i.⁊.ff.ad ſille. ſiquis in graui. .§.ſi cū oēs.⁊.ff.de reli.⁊ ſump.fu.l.vlti ⁊ in prin.⁊.ſ. eo.ca.venerabilem.

Publica. ℂ Breue eſt. et primo ponit dictū. Scdo rōnē vel potius aliud dictū: ib i.cū ſit. Tercio aliud dictuȝ: ibi: ad qd. Ab. a ℂ Scrutinio. Quid ſit ſcrutiniū: habeſ ſ.eo.q2 ꝓpter. b ℂ Variare. Sed quare non poſſunt variare cū tñ nondū ſit electus immo neceſſaria eſt ſubſequenter electio. alias nō valeret

a b Publicato ſcrutinio variare nequeūt electoreſ ℂ Cū ſit facienda collatio ⁊ electio celebrāda. ℂ Ad qd c p ſupiorē ſi oportuerit cōpellanť. Idē Caſſata electione ꝓpter ſymoniā etiā ſine culpa electi non diſpenſat epūs ea vice cū caſſato: ſecus ſi elect⁹ libere reſignauit.h.d. ſm intellectū glo.ij.ī fi. C.LIX.

Si alicui⁹ electionē ꝓpť ſymoniā eo ignorante

electio.ſ.e.in geneſi.⁊.c.eccleſia vr̃a. ⁊ ita videtur ꝙ poſſint variare: cū nō videať adhuc ius acquiſitū. iō nō poſſunt variare: q2 iam res nō eſt integra .ſ.eo .in cauſis.⁊.c.eccľia veſtra.⁊ nemo pōt mutare cōſiliū in alteri⁹ p̄iudiciū.ff.de regu.iu. nemo . ⁊ talis mutatio poſſet eſſe dānoſa eccľie: q2 ſic ꝓtraheretť electio ⁊ mora ē piculoſa .ſ.eo.cū inter vniuerſas.⁊.ꝗ.vt lit. nō conteſta.qm̄ frequēter.§.porro.⁊ ſic p hmōi publicationē electio iam initiata quodāmodo videť.ſicut p citationē negotiū eſt quaſi ceptū.ꝗ.de offi.dele. gratū.⁊.ꝗ. de fo.compe.ꝓpoſuiſti. Et eſt ſimile: ſiquis mihi ceſſerit ſeruiturē ipe quidē poſtea mutare nō poteſt.licet ex toto mihi ius nō ſit acquiſitū.niſi cū omnes ceſſerit.ff.d ſer.ru.pre.p fundū.⁊ ita hic licet p talē ꝯſenſum ⁊ publicationē nō ſit ius acquiſitū.plenū variare nō pñt: immo p ſuperiorē eligere cōpellunť: vt hic dicit. Sed cōtra.ꝗ.de trāſla.licet.ibi.diciť ꝙ in electione initiatur ſpūale matrimoniū : ⁊ p hoc videť ꝙ ante poſſit mutari volūtas: ſed ibi vere initiať in electione : ſed hic ꝓ tanto videť initiari: q2 variare nequeūt electores ratione p̄dicta. c ℂ Cōpellanť: q2 ex quo quaſi ceptū negociū eſt p conſenſum p̄ſtitū in ſcrutinio neceſſe eſt conſūmare.⁊ eſt ſimile: ꝗ em̄ mandatū ſuſcepit: neceſſe eſt cōſūmare.ff.cōmo.l in cōmodato.§. ſicut.ff. man. .§.ſi quis alicui.§.qui mandatū. adiuuari em̄ beneficijs nō decipi nos oportet: vt in.d.l.in cōmodato.§.ſicut.in fi.⁊.ꝗ.de cōmo.c.vno.⁊ qd ſemel placuit amplius diſplicere nō pōt.xxxij.q.v.horrendus.ꝗ.de ſponſa. impu.de illis.ff.de nego.geſt.pomponi⁹.⁊ que ſimpliciter ꝓmittunť ſine coditione ſoluanť .xxxij .q.vl .ca. vl.⁊ que nō cepit deliberet: que ingreſſa eſt pſeueret. xxvij.q.j.nuptiarū. Ideoq3 merito ſunt cōpellendi pficere qd ceperūt. Idem credo in poſtulatione: vt poſt ꝙ3 fuerit publicatū ſcrutiniū: ab ea recedere nō poſſūt immo tenenť illā porrigere ſupiori: licet p poſtulationē ius nō ſit poſtulato acquiſitū ratione p̄dicta : ⁊ de hoc dictū eſt.ſ.de poſtu.c.vl.⁊ penul.⁊ in hoc caſu valet electio: licet nō fiat in cōtinenti: quia fraus ⁊ dolus eoꝝ nō debet obeſſe nominato: ⁊ ita nō ꝯtradicunt.ſ. eo.quia ꝓpter.⁊.c.cū poſt petitam.

Si alicuius ℂ Inhereñ. verbis litteræ ſumma ſic: Caſſata electione p̄lati ꝓpter ſymoniā ſine vicio electi cōmiſſam: nō diſpenſat epūs ea vice cum caſſato ſup illa p̄latione : ſecus in ſimplici beneficio ſup quo diſpenſat ſi libere reſignauit.h.d.⁊ habet duo dicta.ſcdm.ibi.q3uis. Ab. Si. d ℂ Ratū nō habente alias ſi poſtea cōſentiret: idem eſſet ac ſi abinitio ꝓcuraſſet.ꝗ.de ſymo. ſicut. Sic enim ratihabitio ī maleficijs retrotrahiť : ⁊ mandato cōparať.ff. d vi ⁊ vi ar.l.j .§. q̄tiens. ⁊.ꝗ. de reſti.ſpo. cū ad ſedem. in fi .⁊ .ij. q.j. notū . in fi. nec refert vtruȝ ante vel poſt dederit vel ꝓmiſerit.j.q.j. eos. in fi.accipere enim eſt quādocunq3 accipere: vt.ibi. ⁊.j.q .iij. ſiquis obiecerit.in fi. ⁊

d ac ratū nō habēte cōmiſſam contigerit reprobari : cū eo ſup p̄latione ad quam taliť e fuerat electus illa vice non poſt epiſcopus diſpenſare. ℂ Quamuis circa eum qui ignorāť recipit ſimplex beneficium p ſymoniacam prauitatem poſt liberā reſignationem epi diſpenſatio tolleretť. Idem Electoribus ipeditis currit tēpus ſi pñt impedimētum tollere. Ca.LX.

ca.ſiquis.⁊ ſic qd meo nomine geſtum nō eſt ratū habere poſſum.ff.de nego.geſt. ſi pupilli.§.itē queritur. ⁊.ix.q.ij. Lugduñ.⁊ ita habes ꝙ ignorātia excuſat ipſum vt poſſit cū eo poſtea diſpenſari.j.q.v. p̄ſentium .ꝗ.de renū.poſt tranſla.⁊ ita habes ꝗ.d ſymo. ex inſinuatione.vbi capitulū diſpēſat. e ℂ Illa vice. vt ſic p factuȝ illoꝝ puniať illa vice : ſicut ille qui deliquit in electionis forma puniť electus: q2 non valet electio: vľ in pſona electi puniunť electores in electione illa vice tm̄.ſ.eo.cū in cunctis.⁊.c.quia ꝓpter.⁊ .c. cumana. ⁊ ſic aliquis puniť ſine culpa: cā tamē ſubeſt ꝓpter ꝓximitatē vicij: qd purgabiť p intermediā pſonā.ſimile.ꝗ.de fi.p̄ſby.ex trāſmiſſa.⁊ qua ex his que incōtinētī fiūt p̄ſumptio naſciť.ſ.eo.officij.⁊ que incōtinenti fiunt ineſſe videnť.ff.ſi cer.pe. lecta eſt. ⁊ ex vicinitate cōſortiū trahiť: de peni.di.j.ſed ⁊ ꝯtinuo.⁊ etiā cōmodū.inſti.de re.di.§.inſula. Sed huic qd dicit illa vice nō pōt epūs diſpēſare manifeſte ꝯtradicit.ca.j.q.v.c. p̄ſentiū.qd loquiť in eodē caſu in p̄latione ſcȝ ⁊ tamē dicit ꝙ epš poſt renūciationē poteſt iterū ad curā regiminis illū aſſumere. Poteſt dici.ꝙ ibi mitius ⁊ benignius agiť: q2 vltroneus ſuplicauit vt deponereť: ⁊ cū talib⁹ mitius agiť ꝙ3 cū cōuictis.l.di.p̄ſbyterū. Sȝ iſte ſniam expectauit.vnde notoriū ē ꝙ tali modo fuit electus.ꝗ.de caha.cle.⁊ mu.c.vl. Sed in.c.p̄ſentiū. nō fuit notoriū: ⁊ ideo ſtatim: ibi.diſpenſať ⁊ nō hic.⁊ iō hic plus puniť: vel forſan ſtandū eſt hodie huic ꝓpter rationes ſuperius dictas. vel dic ꝙ diuerſi ſunt caſus ⁊ ideo nō cōtradicit. Illud.c.p̄ſentiū loquiť de ipo ꝗ inuitus ordinem ſuſcepit p ſymoniā ab alio cōmiſſam eo ignorāte ⁊ nō de dignitate.c.illud loquiť de eo qui eligiť ad dignitatē p ſymoniā eo ignorāte cui⁹ electio p ſententiā fuit reprobata. vnde epūs nō poteſt ſtatiȝ cū eo diſpenſare ad eandē dignitatē: ſed in.c.p̄ſentiuȝ pōt diſpenſare epūs vt eligať ad curaȝ regiminis: ad quā nō fuerat electus: ⁊ ſic eſt diuerſitas nō cōtrarietas.ar.cōtra.ꝗ.de ſymo.nobis.vbi cū tali nō pōt epūs diſpenſare. So.vt ibi. Sȝ quare ſecus in beneficio ſimplici in quo ſtatim pōt epūs diſpenſare poſt liberā reſignationē quā ī p̄latione: vt dicit in fi.quia circa maiora cautius eſt agendum: quia ibi non das ſed accipis.xlij.di.quieſcamus: ⁊ de tanta re ſegnius nō ē agē

Cis quib⁹ interdicit̄: vt abſq̧ ſuperioꝛis licen-tia eligere nō p̄ſumāt: tēpus a b ſtatutū a canone currit: exq̄ in moꝛa fuerūt licētiā huiuſmodi poſtulandi. **De Tranſlatione epiſcopi. Inno. iij. anthioceno patriarche.**

Patriarcha q̄ ꝯfirmatū in archiep̄m trāſfert ad ſedem ep̄alem ab epoꝝ cōfirmatione ſuſpendit. Caplm. I.

c Cum ex illo generali p̄uilegio qđ beato petro et p eū ec. ro. dn̄s nr̄ indulſit canonica poſtmodū manauerit d iſtituta ꝯtinētia maioꝛes ecclie cās ad apo. ſe. pferen-e das: ac p h̄ trāſlatiōes epoꝝ ac ſediū mutatiōes ad ſum-f mū apo. ſe. antiſtitē de iure g pertineant: nec ſup his quicq̧ preter eius aſſenſum debeat immutari. ¶ Miramur q̧ L. apaniē. electū in tripolitanam eccleſiā trāſtuliſti: et nouo quodā mutatiōis genere paruificaſti maioꝛem: et magnū quodammodo minoꝛaſti ep̄are archiep̄m imo poti⁹ de archiep̄are p̄ſumēs. ¶ Licet ei dict⁹. L. nōdū fuiſſet ī archiep̄m ꝯſecrat⁹ ꝯfirmationis tn̄ mun⁹ receperat ꝛ archiep̄alia quātū ei licuit miſtrarat: ſicut nobis ipi⁹ relatiōe īnotuit: qui ſe valinē. h epiſcopū aſſeruit cōfirmaſſe. ¶ Ne igit̄ ppetrādi ſimilia.

dū. vij. q. ij. c. vlti. ꝛ integritas p̄ſidentiū ſalus eſt ſubditoꝝ. lxj. di. miramur. circa prin. Et dic̄ lex vbi mai⁹ periculū intendit̄ magis eſt cōſulēdū. ff. de carbo. edi. l. j. §. ij. vnde primū locū in empta ecclia habere non debet. ſ. adminiſtrationē: Sz ſimplex beneficiū pōt. j. q. v. quicunq̧. in fi. ꝛ facilius diſpenſat̄ in beneficio q̄ȝ in adminiſtratione vel ī oꝛdine. Alia rō eſt hic ſponte renūciauit: ibi. p ſententiā repꝛobat̄ electio. foꝛte idē dici poſſet q̧ epiſcopus poſſet cū iſto electo diſpēſare ſi ſtatim ante motam queſtionē renunciaret ſpōte: audito q̧ taliter eſſet electus: ꝛ in hoc n̄ ꝓhibet̄ hic: ꝓut dicit̄. ꝛ. j. de renū. poſt trāſlationē. in glo. que incipit: qꝛ erga. ad fi. Itē argu. cōtra. j. de ſymo. nobis fuit So. vt ibi.

Cis quidus. ¶ Breue eſt ꝛ p alia verba ſummat̄ vt in rubro. Ab. a ¶ Statutū a canone. duob⁹ modis intelligit̄ hoc. ſ. qꝛ ī eccliis cathedralib⁹ ꝛ regularib⁹ dant̄ tres menſes. ſ. e. ne ꝓ defectu in minoꝛib⁹ dignitatib⁹ ſiue beneficijs dant̄ ſex menſes. j. de conceſ. p̄ben. nulla. b ¶ Currit. ſz mirū videt̄ dicere littera iſta: q̧ tēpus currit illis: qui agere non poſſunt: vnde cōtraria plura ſignant̄. j. de cōceſ. p̄bē. quia diuerſitatē. ꝛ. j. ne ſe. va. p totū. ꝛ. j. de p̄ſcrip. placuit. ꝛ. c. de quarta. Itē tpe ſciſmatis nō currit. j. de p̄ſcrip. cū nobis olim. Itē filiofa. nō currit tēpus: Sed iſto loco filijfa. habent̄: qꝛ ſunt in ptāte ſupioꝛis: vnde nō debet eis currere p̄ſcriptio. C. de an. excep. l. j. §. vl. C. đ bo. ma. l. j. in fi. Ratio pōt eſſe: qꝛ licet interdicta ſit eis. electio n̄ debēt tpi ppterea ius ſuū negligere ꝛ ꝓuiſionē eccleſie: Sz diligētes debēt eſſe ꝛ petere licētiā infra tēpus: quia negligentib⁹ nō ſubueniūt. ff. ex qui. cau. ma. nō em̄. ꝛ negligentie ignoſci nō debet. ff. de eden. l. veluti. in p̄n. nec ſtultis ſolet ſuccurri ſed errantibus. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. regula. §. ſi quis ius. ī fi. ꝛ ei etiā qui valitudine impedit̄: tp̄us currit ſi non mādauerit p aliū actionē mouendā. ff. de diuer. ꝛ tēp. p̄ſcrip. l. j. §. plane. ꝛ ei qui appellare non pōt iuſta de cā currit tp̄s appellationis: niſi hoc coꝛā publicis pſonis fuerit ꝓ teſtat⁹: aliter negligentia obeſſet. ei nō obſtāte illa cā. j. đ appel. ſi iuſt⁹ met⁹: ꝛ ſīe. j. de of. oꝛdi. paſtoꝛalis. ꝛ ita in moꝛa ſunt que debet eis obeſſe. nā moꝛa nocet. ff. đ vſur. moꝛa. ꝛ nō poteſt purgari in iſto caſu. j. de ſup. neg. p̄la. licet. ꝛ. c. ſequē. Cōtra. moꝛa poteſt purgari: quia ſi ꝓmitto tibi ſticchuȝ ꝛ offero tibi illum poſt moꝛam purgat̄ moꝛa. ff. de verbo. obliga. interdum. §. vl. ff. ſi qs cau. ꝛ ſi poſt tres. Itē ſi ego fui in moꝛa agendi tecum: ꝛ interim moꝛtua ſunt animalia mihi ſubtracta: mihi moꝛa non nocet. ff. de vi ꝛ vi ar. l. pe. Sed verum eſt q̧ in hoc caſu nocet moꝛa: nec poteſt purgari cum ius non habeāt aligendi: quia trāſlatum eſt ad ſuperioꝛem. vnde ſi eligerent: nulla eſt talis electio: ſicut nulla eſt ſententia illius qui amiſit iuriſdictionem. j. de offi. delega. cum ſuper loquitur. ca. iſtud cū de ꝯſuetudine alicuius loci eligere non poſſunt: niſi pꝛimo licentia impetrata a ſuperioꝛe. arg. ſ. eo. cum inter vniuerſas. vel intellige. cum ſuperioꝛ q̄ habet poteſtatem interdicit ne ſine ipius ſpeciali mandato ad electionē procedant: ſicut ſepe facit papa vel eius legat⁹.

De Tranſlatione epiſcoporum.

Viſo de quibuſdam modis quibus ꝓuidet̄ eccleſijs: reſtat videre đ Tranſlatione epiſcopoꝝ per quam eis etiaȝ pꝛouidet: De materia rubꝛice: habetur. vij. q. j. per totum.

Cum ex illo. ¶ Continet quatuoꝛ ptes. Pꝛima pꝛobat tranſlationes epiſcopoꝝ ſoli pape competere. Secunda narrat rep̄henſibile factuȝ patriarche: ibi miramur. Tercia ibi: Licet. rn̄det tacite queſtioni. Quarta ibi: Ne igitur: penaȝ imponit. Io an. c ¶ Priuilegio. quo videlicet p̄tulit eam cunctis eccleſijs. xxj. diſt. in nouo. ꝛ. c. q̄uis. ꝛ in hoc differt a papatu imperium: quia imꝑatoꝛ habet ſuam iuriſdictionem a populo. inſti. de iur. natu. §. ſed q̧ pꝛincipi. ꝛ. C. de ve. iu. enu. l. j. §. cum enim. in autē. quomodo opoꝛtet epiſcopos. vbi dicit̄: q̧ ab eodē pꝛincipio ſunt: ſed romana eccleſia voce domini tantū pꝛelata eſt: vt hic. ꝛ. xxj. diſt. q̄uis. d ¶ Inſtituta continentia: quia queſtio religionis ꝛ fidei ad petrum tantum referenda eſt. xij. diſt. p̄ceptis. ꝛ. xxiiij. q. j. quotiens. ꝛ. xvj. q. j. frater noſter. ꝛ. xxiij. q. vlti. ꝯuenioꝛ.
e ¶ Tranſlationes ꝛ depoſitiones. iij. q. vj. q̄uis. ꝛ ca. dudum. ꝛ. j. ca. pxi. ꝛ. vij. q. j. mutationes.
f ¶ Mutationes. vij. q. j. tempoꝛis qualitas.
g ¶ Pertineant: que ſint illa que ad ſolum papam ptineant his verſibus cōp̄hende: Reſtituit papa. ſolus deponit ꝛ ip̄e. Diuidit ac vnit eximit atq̧ ꝓbat. Articulos ſoluit: ſynodūq̧ facit generalem. Tranſfert et mutat appellat nullus ab illo. De ſingulis iſtis habebis concoꝛ. j. de exceſ. p̄la. ſicut vnire. ꝛ. j. de offi. dele. q̧ tranſlationē. in glo. hec ſunt.
h ¶ Confirmaſſe: ſm quoſdam factum narrat: quia ante palium receptum nō poteſt confirmare: qꝛ in pallio plenitudo pontificalis officij cōfertur. j. de vſu pal. niſi ſpecialis. ar. ſ. de elec. q̧ ſicut. circa fi. arg. ꝯ. ſ. de elec. ſuffraganeis. dicūt quidā q̧ illa nō tenet: Alij dicūt q̧ ꝯfirmare pōt ꝛ oia illa facere q̄ ſūt iuriſdictiōis

a ceteris audacia tribuaẽ: te ab epoꝝ ꝯfirmatiõe duxim⁹ ſuſpẽdendũ. Idẽ decano ꝛ caplo andeg.

Electos ĩ epos ꝛ cõfirmatos tranſferre põt ſolus papa. ca. II

Inter corpalia ꝛ ſpirtualia eã cognouim⁹ differẽtiaꝫ b ꝙ corpalia facili⁹ deſtruuntẽ c ꝙ̃ꝫ ꝯſtruãẽ: ſpũalia xo facili⁹ d ꝯſtruũtẽ ꝙ̃ꝫ deſtruãẽ. vñ iuxͣ e canonicas ſãctiões eps ſol⁹ honorẽ dare pt: ſol⁹ auferre f nõ pt. epi qꝫ a metropolitanis ſuis mun⁹ conſecratiõis adiũctis ſibi alijs trib⁹ epis accipiũt: q̃ tñ non pñt niſi p g ro. põ. cõdẽnari. Cũ ḡ h forti⁹ ſit ſpũale vinculũ ꝙ̃ꝫ carnale: dubitari nõ debet: q̃n oĩpotẽs de⁹ ſpũale ꝯiugiũ: qd eſt inẽ epm ꝛ eccliam ſuo tm̃ iudicio reſeruauerit diſſoluendũ q̃ diſſolutionẽ etiã carnalis ꝯiugij qd eſt inẽ virũ ꝛ feminã ſuo tm̃ iudicio reſeruauit pcipiẽs: vt q̃s de⁹ ꝯiũxit i hõ nõ k ſeparet: ñ eñ hũana ſꝫ l poti⁹ diuĩa ptãte ꝯiugiũ ſpirituale diſſoluiẽ: cũ p trãſlationẽ depoſitõeꝫ aut ceſſiõeꝫ m auctẽ ro. põ. quẽ cõſtat eẽ vicariũ iħu chriſti eps ab eccleſia remoueẽ: ꝛ idõ tria h̃ q̃ p̃miſim⁹: nõ tã ꝯſtõne canonica ꝙ̃ꝫ ĩſtitutiõe diuĩa ſoli ſũt ro. põ. reſuata. Sic. n. epſ ꝯſecratus ſine licẽtia ro. põ. ſuã nõ debet eccliaꝫ derelin n quere: ſic ꝛ elect⁹ ꝯfirmatus cũ nõ debeat ĩ dubiũ reuocari: q̃n poſt electioneꝫ ꝛ cõfirmationẽ canonicã inter pſonas eligentiũ ꝛ electi coniugiũ ſit ſpirituale cõtractum: o cui pfecto epalis dignitas p nihil addit: cũ quis epali pre q dit⁹ dignitate nulli⁹ tñ ecclie poſſit eſſe eps: queãdmoduꝫ de illo contingit. qui oneri r põtificali renũciat ñ honori. Vnde cũ nõ ſit mai⁹ vinculũ epiſcopi ad eccliaꝫ ꝙ̃ꝫ electi: maxime cuꝫ fuerit ꝯfirmat⁹ ĩmo idem penit⁹ ꝛ nõ aliud: s idem iuris obtinet ĩ vtroqꝫ.

vt h̃: ꝛ. ſ. d elec. trãſmiſſã. ꝛ. c. noſti. qꝛ ĩ ꝯfirmatõe ꝯſequiẽ oĩa q̃ ſũt iuriſdictiõis: ꝛ cõfirmare iuriſdictionis ẽ: qꝛ eo cõfirmato põt cõferre beneficia. ſ. d ele. noſti. ergo eadẽ rõne cõfirmare: qꝛ caplm vacãte ſede cõfirmat. j. de ma. et obe. cum olim. ꝛ. c. is qui. ar. vel comprouinciales epiſcopi. lxiiij. diſt. qꝛ p ambitiones ar. j. de here. ad abolendam. §. ꝛ qm̃. ꝛ ar. j. de cõceſ. pben. nulla. multo forti⁹ electus cõfirmat⁹: ſed videẽ: ꝙ tũc ad papã ſpectet ꝯfirmatio. c. di. quoniã. ꝛ. j. d cõceſ. pbẽ. quia diuerſitatẽ. Illud eſt verum ꝙ electus in archiepiſcopũ cõfirmat⁹ oĩa pt que ſũt iuriſdictionis et non que ſunt ordinis. vnde licꝫ poſſit confirmare electos illos. tamen cõſecrare non poteſt ante palliũ acceptum ſ. de elec. ꝙ ſicut. j. de cõſe. eccle. vel al. aqua. Et illã decre. ſuffraganeis. quidam volunt intelligere quãdo nõ eſt mora ꝛ illam ꝙ ſicut: qñ eſt ĩ mora petẽdi palliũ Alij dicũt ꝙ decre. illa ſuffraganeis. nõ tenet. Et tu dicas: ꝛ credo veri⁹ ꝙ decre. illa ſuffraganeis teneat: ꝛ ꝙ elect⁹ in archiepm cõfirmatus põt cõfirmare ſuffraganeos ſuos: vt h̃ innuiẽ: ꝛ põt mãdare ſuffraganeis ſuis: vt electũ dectum debeãt ꝯſecrare: lꝫ ipe hoc facere nõ poſſit. video eñ ꝙ ipe non põt clericũ ordinare: ꝛ tñ põt mandare alicui epo vt ordiet. Hoc idẽ faciũt abbates exempti de clericis ſuis: qꝛ faciunt illos ordinari per epos: q̃s ipi non ordinant ſine licentia eoꝝ platorum: multo fortius electus talis põt mandare hoc ſuffraganeis. ꝛ hec eſt rõ: qꝛ p hãc demãdationẽ nihil cõmittit cũ ipi epi ex ordine ꝛ cõſecratione quã habent facere poſſũt nec deeſt illis: niſi ꝙ cõſecrandus nõ eſt de ſua iuriſdictiõe. nec ſequiẽ: h̃ facere nõ põt: ergo nõ põt alijs mãdare: inſtãtiã habes ĩ abbatib exemptis: ꝛ ĩ electis cõfirmatis. ar. vij. q. j. põtifices. a Ceteris audacia. ſic. j. e. quãto. ar. ꝙ pena vni⁹ ẽ met⁹ alteri⁹. ij. q. vij. q̃ ppter. ꝛ. j. de ſta. regu. ea q̃. Itẽ puniẽ q̃s in eo in quo deliquit. j. de tẽp. ordi. lr̃as. ꝛ. j. eo. quãto.

Inter corporalia. Diuidiẽ ĩ duas ptes pncipales. In pma poniẽ exordiũ. In ſecũda facti narratio. ibi. Sane. Et pma ſubdiuidiẽ in tres. Prima pbat ꝯiugiũ ſpũale diſſolui nõ poſſe niſi p papã. Scda ibi. Sicut aũt. pbat vinculũ ſpũalis ꝯiugij eẽ inẽ electũ ꝛ ꝯfirmatũ: lꝫ ꝯſecrat⁹ nõ ſit ꝛ eius eccliaꝫ. Tertia ibi. Sꝫ neqꝫ. ſoluit cuiuſdã canonis ꝯrietatẽ. Io. an. b Facili⁹. h̃ ẽ generale. nã ꝛ peculiũ facili⁹ reuocaẽ ꝙ̃ꝫ ꝯſtituaẽ. ff. de pecu. nõ ſtatim. ꝛ poſſeſſio facili⁹ amittaẽ: qꝛ ſolo animo: ꝙ̃ꝫ acq̃raẽ: quia ibi neceſſari⁹ ẽ act⁹ corporalis. ff. d acq̃. poſ. poſſideri. §. in amittenda. c Spũalia. tñ ſpũalia niſi legaliter ꝯſeruẽẽ: de facili deſtruũtur. xl. diſ. ſicut. Sꝫ illud intelligas q̃ ad deſtructione ꝟtutũ qd fit p pctm̃. vnde dꝛ: qui peccat in vno fact⁹ ẽ oĩuꝫ reus. j. de re iu. defleat. ꝛ qd dicit h̃ referas ad ſacra hmõi. ſ. ordinationes: ꝯſecratiões ꝛ depoſitiones. ꝛ ꝯſilia ꝛc̃. d Deſtruanẽ. vñ lex dicit ꝙ difficilior ẽ diſſolutio mr̃imonij ꝙ̃ꝫ ꝯiũctio. C. d repu. ꝯſenſu. ĩ pn. e Sol⁹. xv. q. vij. c. vlti. f A metropolitanis. lxiiij. di. c. j. ij. ꝛ. iij. B. g Ro. põ. vt iij. q. vj. c. q̃uis dudũ. ꝛ. ſ. c. px. h Forti⁹. i. digni⁹ ꝙ̃ꝫ carnale: ꝛ ĩ ꝟitate forti⁹ ẽ: qꝛ diſſolui nõ pt: etiã ſi ĩtueniat ꝯſenſus pape ꝛ ipoꝝ ꝯiugũ: imo manẽt ꝯiuges ſeparatim. ſ. ppẽ fornicatiõeꝫ. xxxij. q. vij. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. j. d iureiu. tua nos. ꝛ durat vſqꝫ ad mortẽ. vij. q. j. ſicut alteri⁹. j. d ſepul. d vxore: niſi ĩ caſu añ carnalẽ copulã. j. d ꝯuer. cõiu. ex publico. Spũale ꝟo ꝯiugij ĩ mltis diſſoluiẽ caſib trãſlatiõe renũciatiõe ꝛ depoſitione auctẽ pape: vt. ſ. c. pxi. ꝛ idõ min⁹ ẽ forte: ſꝫ digni⁹. i Hõ nõ ſeper. xxxiij. q. ij. an ꝙ ĩ ſubditos. ꝛ. c. q̃s de⁹. k Nõ em̃. rñſio tacite q̃ſtiõis diceret aliq̃s q̃tidie diſſoluũtur: ꝛ ipe rñdet: ñ em̃ ꝛc̃. l Diuina. ꝛ ſic qd fit auctẽ pape dꝛ fieri auctẽ dei. ꝛ ẽ veꝝ ſi iuſta cã h̃ faciat. xxiiij. q. j. qd cũqꝫ. ꝛ. q. iij. ſi q̃s ñ recto iudicio. m Vicariũ. ꝛ tñ ſucceſſorẽ piſcatoris. xxiiij. q. j. qm̃ vet⁹. ꝛ eps dꝛ etiã vicari⁹ chriſti. xxxiij. q. v. mulierẽ. ꝛ ſucceſſores ſũt epi alioꝝ aploꝝ. lxviij. di. q̃ꝝ vices. n Confirmat⁹. ḡ añ ꝯfirmatõeꝫ pt: qd veꝝ ẽ: adhuc tñ hꝫ tenue ius cũ poſſet repelli p exceptiõeꝫ. j. de accu. ſup his. o Cui. ſ. ꝯiugio ſpũali. p Nil addit. ꝯſũmatur tñ in ꝯſecratiõe illd mr̃imoniũ. j. e. lꝫ. q Nulli⁹ tñ. ḡ nõ pbat h̃ eẽ qd ab h̃ ꝯtigit ab eſſe. C. de pba. neqꝫ naturales. ꝛ. C. vnde cognati nõ h̃. ꝛ. j. reſti. ſpo. cũ ad ſedẽ. in fi. ar. j. de teſti. cũ tu. ꝛ. xxxviij. di. q̃ in ipis. r Honori. j. de or. ab epo q̃ renũ. epi. c. j. s In

Gen. 2
Eſdre. 3
Math. 19
Cor. 6
Eph. 5

Sicut ergo epõꝝ tranſlatio
a depoſitio et ceſſio : ſic et ele/
b ctoꝝ poſt confirmationẽ ſpi/
ritualis ꝯiugij rõne ſoli ẽ ro.
põ. reſeruata: lꝫ vſqꝫ ad tem/
poꝛa iſta qꝺ cautũ fuerat de
epĩs: exp̃ſſũ ñ fuerat ꝺ electꝰ
c ꝓpt̃ exp̃ſſam tñ ſilĩtudinẽ vel
idẽtitatẽ poti⁹ nemini pote/
rat videri dubiũ ſubtilit̃ in/
tuẽti cũ ꝺ ſilĩb⁹ idẽ iudicium
d ſit habẽdũ. ¶ Sꝫ neqꝫ illud
qꝺ ĩ canone legit̃ ꝺ electo vt
e ſi vltra ſex mẽſes ꝑ ſuã negli
gẽtiã retinuerit ecclĩaꝫ vidu
atã : nec ibi: nec alibi donuꝫ
ꝯſecrationĩs accipiat: imo me
tropolitani ſui cedat iudicio
ꝛ aliter ĩtelligentib⁹ poterat
ſuffragari cũ nõ intelligatur
ecclĩa viduata q̃ſi ſpõſũ non
habeat: ſꝫ qꝛ ſpõſus ei⁹ nõdũ
f ſit ꝯſecrat⁹ adhuc q̃ ad q̃daꝫ
q̃ſi viri maneat ſolatio deſti/
tuta: ſicut iux̃ cõem modũ lo
quẽdi illa dꝛ ecclĩa viduata:
g q̃ lꝫ epm̃ habeat inutilem: tñ
ꝓhibet̃ hr̃e. Nec qꝺ ꝺ ceſſio/
ne ſubſequit̃ ꝛ ſtatutuꝫ fuit
h ad penã trahi debet ad grãꝫ
vt ſicut metropolitano iudi/
cio electus deijcit̃: ita etiam
ad aliam eccleſiã poſſit trãſ/
ferri: p̃ſertim cuꝫ nec ſine au
i ctoꝛitate ro. pon. fiat ceſſio
vel deiectio memoꝛata : q̃ vt
h̃ poſſent ex illo canone me/
tropo. indulſit. Unde ſi cir/
ca tranſlationẽ idem fieri vo
luiſſet qꝺ ꝺ ceſſione dixerat:
de tranſlatiõe poterat expꝛeſ
ſiſſe: ꝛ qꝺ non eſt ſanctoꝝ pa
k trũ decreto ſancitũ ſupſticio
ſis non eſt adinuentionibus
p̃ſumendũ : p̃ſertim cũ non/
nunq̃ intelligatur ꝓhibitũ:
l qꝺ non inuenit̃ conceſſum.
¶ Sane qm̃ turoñ. archiepi
ſcopus electuꝫ abꝛieceñ. per
metropolitanũ ſuum confir
matũ in eccleſiã veſtrã p̃ter
auctoꝛitatẽ ſe. apo. trãſferre
p̃ſumpſit: ꝛ ĩ epm̃ cõſecrare:
quẽ rothomageñ. archiep̃s
circa mandatũ noſtrũ abſol/
uit: ꝛ ei licentiã tribuit trãſ/
eundi p̃dictos archiep̃os a
cõſecratione ꝛ cõfirmatione
pontificũ. Ep̃m vero ab exe/
cutione põtificalis officij bi/
turicẽſis archiep̃s iuxta mã
dati noſtri tenoꝛẽ ſuſpendit
m ꝛ q̃uis ijdem archiep̃i tanq̃
maioꝛes plus exceſſerint in
p̃miſſis: p̃fatus vero epiſco/
pus min⁹ vtpote illoꝛũ tãq̃
maioꝝ erroꝛem ſecutus: nos
tamen intellecta eoꝛum con/
feſſione ſpontanea ꝛ ſuppli/
catione deuota veniã erroꝛi
dedimus: qꝛ non ex maligni
n tate: ſed ex ſimplicitate pec/
cauerũt. Et qm̃ pꝛefatus epi
ſcopuſ q̃ minus peccauerat:

vtroqꝫ. qꝛ de ſilib⁹ ſilẽ debet eſſe iudiciũ. ſ. de elec. du/ dum. ſilĩs em̃ eq̃tatis ratio ſilĩa iura ſuadere debet. C. ad. l. fal. l. vlti. ĩ. ꝺ ꝯfirma. vti. vel inuti. cũ dilecta. B. a ¶ Sic ꝛ electoꝝ. qꝺ dictum erat de epĩs : pꝛogatur ad electos cõfirmatos : ſicut qꝺ dicit̃ de vxoꝛe ꝓrogat̃ ad ſpõſam. ff. de iure do. ſi ſpõſa. ff. de fun. dota. lex iuli. C. ꝺ bo. q̃ libe. nõ ſine. in fi. ĩ. ꝺ iureiu. quẽ admoduꝫ. ar. C. q̃ po. in pig. ha. l. vlti. in fi. b ¶ Poſt. ergo ante ꝯfirmatio/ nem poteſt. c ¶ Similitu/ dine. ar. ꝙ de ſi/ milib⁹ ſimile de/ bet eſſe iudiciũ. ar. cõtra. xxviij. q. j. ſic em̃. ver. perinde. ꝛ. xxvij q. j. nuptiarum. circa me. d ¶ Neqꝫ illꝺ. Hic reſpõdet ta cite q̃ſtioni que poſſet fieri ꝑ. c. di. qm̃ q̃dẽ. quia ibi dicit̃ ꝙ eccle/ ſiã q̃ habet ele/ ctum cõfirmatũ appellat̃ vidua: ꝛ ille cedit iudi/ cio metropolita/ ni: ꝛ h̃ dicit ꝙ ñ põt ſine licentia pape. Papa rñ. huic obiectioni: quia nõ videtur vidua : niſi q̃ ad q̃daꝫ. Item nec ob. ilꝺ qꝺ ꝺ ceſ/ ſione ſubſequit̃: qꝛ illud ſtatutuꝫ fuit ad penã ꝛc. e ¶ Sex men/ ſes. meli⁹ diceret ſi vltra q̃nqꝫ : qꝛ de q̃nqꝫ mẽſibus dꝛ ĩ canone illo cuius ſnĩa h̃ po/ nitur. f ¶ Ad quedã. Illa ſcꝫ q̃ miniſteriũ ꝯſecrati/ onis deſiderat. ſ. de elec. trãſmiſſam. g ¶ Inutilẽ. In alijs etiam moꝛtuus reputat̃: ꝓbat etiam de peni. di. j. hoc idem ꝓbatur ver. ſcindite. ꝛ q̃ inhabilis ẽ ad agendũ nulli⁹ dicit̃. ff. qꝺ cuiuſqꝫ vni. l. j. §. penul. ꝛ. ff. qui ſatiſda. co. l. iiij. ꝛ vlti. ꝛ. ff. ad velle. q̃uis. §. ſi con uenerit. h ¶ Ad gratiã. ar. ff. ꝺ excep. rei iu. euidẽt̃ pena em̃ non debet alicui tribuere imunitatẽ. ff. de in/ terdic. ꝛ rele. l. relegatoꝝ. §. vl. ꝛ. l. ſe. nec ecõuerſo gra tia debet trahi ad penam. C. de leg. qꝺ fauoꝛe: ꝛ qꝺ ꝓ uiſum eſt ad cõcoꝛdiã trahi nõ debet ad noxã. xlv. diſ. licꝫ. i ¶ Auctoꝛitate ro. põ. ſcꝫ generali. k ¶ Su perſticioſis. ij. q. v. cõſuluiſti. ꝛ ꝙ apoſtol⁹ non diffini/ uit: nec nos diffinire debem⁹. xxxj. q. j. ꝙ ſi doꝛmierit. l ¶ Non inuenit̃. ar. ꝙ non eſt cõceſſum intelligit̃ ꝓ/ hibitũ. ff. de colle. illi. l. j. in pꝛin. ff. ꝺ dona. fili⁹. ꝛ. xviij q. ij. hoc tamẽ. ꝛ. ix. q. iij. cõqueſtus. xxxij. di. de illo cle/ rico. ꝛ. lv. di. ſi euangelica. ff. qꝺ cuiuſqꝫ vni. nulli. ff. de poſtul̃. l. j. §. ait p̃toꝛ. Reglã iſta locũ habet in iu dicijs ſtricti iur̃ qꝛ quicq̃d aſtrin gende obligatio nis cauſa dictũ eſt: niſi id v̱bis exp̃mat̃ omiſſuꝫ intelligitur. ff. ꝺ ver. ob. quicq̃d. et in arbitris id locum habet. ĩ. ꝺ arbi. cũ dilect⁹. ff. de arbi. ſi cuꝫ dies. §. plenum. ꝛ. l. quid tamẽ. ĩ fi. ꝛ in pꝛiui. ĩ. de deci. ad audien/ tiam. ꝛ. ĩ. eo. lꝫ. ꝛ ĩ. de p̃ui. ſi ꝺ ter ra. ſecus ẽ in iu/ dicijs bone fidei Hic ſumit̃ ꝯriũ ar. oĩa ꝯceſſa in/ telligũt̃: q̃ ñ ſũt exp̃ſſe ꝓhibita. ꝛ habet locum ĩ iudicijs bone fi/ dei: ꝓut ſeq̃t̃: qꝛ ibi oĩa ĩtelligũt̃ venire ĩ iudiciũ niſi exp̃ſſe ꝓhibe ant̃. ĩ. de cã poſ. cũ ecclĩa. ff. ꝺ iu/ di. ſolem⁹. ff. de/ poſi. luci⁹. ſec⁹ in bñficijs q̃ latiſſi/ me ſũt ĩterp̃tan/ da. ĩ. de ver. ſig. c. olim. ꝛ. ĩ. de do na. cũ dilect⁹. in fi. ꝛ ſec⁹ ĩ abſolu tionib⁹. ĩ. de ſen. excõ. nuꝑ. arg. ꝯ ꝙ illa. ſ. ĩtelligũt̃ ꝯceſſa q̃ exp̃ſſe ñ ĩueniũt̃ ꝓhibita xxx. q. iij. illud. ꝛ ff. iiij. q̃ ſpũalẽ. ꝛ. xvj. q. j. ſũt nõnulli. ꝛ. ff. ꝺ ꝓcur. mu/ tus. §. j. ꝛ. v. di. ad ei⁹ ꝛ. ff. ꝺ teſt. l. j. ꝛ. xxviij. q. j. iã nũc ĩ v̱bo illo. ꝛ h̃ ñ vetat dñs. Suꝑ h̃ ꝯſueuit dici vbi ꝯſti tutio ꝓmulgata fuit affirmatiue: ĩtelligit̃ ꝯceſſũ niſi re periat̃ ꝓhibitũ: ptꝫ exẽplũ. xxxj. q. j: de⁹ maſculũ. ꝛ. c. ſequẽ. ꝙ ſi doꝛmierit. Si v̱o negatiue fuerit exp̃ſſe ꝓ/ mulgata : ſꝑ intelligit̃ ꝓhibitũ : maxĩe vbi fuerit eadẽ rõ: niſi ĩueniat̃ ꝯceſſũ: exẽplũ ptꝫ. xxiij. q. v. ſi nõ licet. nã cũcta licerẽt niſi iura vetarẽt. m ¶ Tãq̃ maio/ res. xl. di. hõ chꝛiſtian⁹. ꝛ. ff. ꝺ re mili. om̃e. §. q̃ man⁹. iux̃ illud: Oẽ animi vitiũ tãto ꝯſpecti⁹ ĩ ſe crimen ha bet: quãto maioꝛ q̃ peccat habet̃. n ¶ Ex ſimplici/ tate. ſimplicitati em̃ parcẽdũ ẽ. lxxxvj. di. tãta nequia.

seueri⁹ fuerat castigat⁹: rea-
tū suū recognoscēs humilit
et deuote: ac misericordiam
postulans ꝛ iudiciū non re-
quirens: nos intuētes ꝙ li-
cet sibi mun⁹ ꝯsecratiōis im
pensuꝫ nec prioris ecclesie ip
sum pontificē fecerit nec se-
cunde: cū ad primā non fue-
rit ꝯsecrat⁹: ꝛ ad secūdā ꝑori
vinculo ꝑdurāte n̄ potuerit
canonice ꝯsecrari: adhuc cō
iugalit alteri alligat⁹: ei taꝫ
a vinculo prioris ecclesie ꝗ̄
a pena suſpenſiōis penit⁹ ab
ſoluto ꝺ benignitate ſe apo
ſto. duximus ꝯcedendū: vt
pote ꝑori ꝯſenſu hacten⁹ ꝑ-
durante: andagaueñ. eccleſi
am ſtudeat gubernare. Idē
epō ꝛ petro ſcho. Maguntī.

Eps qui ꝓpria aucte de ſua eccleſia ſe transfert ad aliaꝫ, carebit vtraqꝫ. Ca. III

Quanto ꝑſonaꝫ hilde-
ſeñ. epi. et. ī. Ipſe vo
relicta hildeſeñ. eccleſia ad
Herbipoleñ. eccleſiam aucte
ꝓpria ſe tranſtulit: Non attē
dens qꝺ veritas in euāgelio
ꝓteſtat: Quos de⁹ ꝯiunxit
hō non ſeparet. ꝛ ꝑtātē trāſ-
ferēdi pontifices ita ſibi reti
nuit dñs ꝛ mgr̄: ꝙ ſoli btō pe
tro vicario ſuo ꝛ ꝑ ipm̄ ſuc-
ceſſorib⁹ ſuis ſpālī ꝑuilegio
tribuit ꝛ ꝯceſſit: ſicut teſtat
antiq̄tas: cui decreta patruꝫ
ſanxerūt reuerentiā exhiben
dam ꝛ euident aſſerūt ſacro-
rum canonū ſanctiones. non
enī hō ꝫ deus ſeparat: quos
ro. pon. q̄ nō puri hoīs ꝫ ve-
ri dei vicem gerit in terris ec
cleſiarū neceſſitate vel vtili-
tate penſata nō hūana ꝫ diui
na poti⁹ aucte diſſoluit. et. ī.
Re aūt facti ꝑuerſitas trā
ſeat ꝑſumptorib⁹ ī exemplū
qꝺ q̄dem ſi verum eſt nō pōt
non eſſe notoriū ſibi ꝑcipim⁹
vt admīſtrationē Herbipo.
eccleſie penit⁹ derelinquat. ꝛ
ī. Ceterū qm̄ Herbipo. eccle
ſie canonici vota ſua in ipſuꝫ
ꝓſus illicite ꝯtulerūt (volē
tes) ſicut dignū eſt vt ī eo pu
niant in q̄ peccauerūt: eligē
di eos hac vice ſuſpendimus
poteſtate. et. ī. Quia vo hil
deſeñ. ecclīā: cui fuerat alli
gat⁹: vñ ꝫm aplm̄ ſolutioneꝫ
querere nō debebat: nimis im-
probe derelīq̄t: ne ad ipſam
redeat vlteri⁹ diſtricti⁹ ꝓhi-
bemus cū ꝫm traditiōes ca-
nonicas q̄ ad maioreꝫ ſe ple-
bem tranſtulerit: a cathedra
repelli debeat aliena ꝛ care-
re ꝓpria vt nec illis ꝑſideat q̄s
per ſuperbiam ſpreuit: nec il
lis quos per auariciam ꝯcu
piuit. Idem Bamber. epi-
ſcopo ꝛ ſcholaſtico Magun.

Solus papa trāſfert epos ꝛ indulgētia ꝑ eū ſup tali trāſlatiōe ꝯceſſa ad litterā ſeruāda eſt. Ca. IIII

Licet in tantū. et. ī. Si
cut legitimi mr̄imonij vincu

et. ff. de re. ꝑmu. cum vniuerſoꝝ. vbi plures ꝯcordantie ſunt ad hoc. a ¶ Perdurāte. id eſt. ſi adhuc durāt in ſuo ꝯſenſu. ſimile. lxiij. di. ꝗ̄to. ꝛ. ꝫ. de elec. bone me- morie. cremoñ. ꝛ qꝺ hic dicit de grā ſolūmodo dicitur qꝛ ille debuit vtraqꝫ priuari: ſed qꝛ ex ſimplicitate hoc ꝯtingit pepercit illi. ſimile. ī. ꝺ re. ꝑmu. cuꝫ vniuerſoꝝ: ꝛ capitulum qꝺ ipſum rece- pie ꝑuari debu- it ea vice eligen di ꝑtāte. ſi papa eum repuliſſꝫ vl cum eo non diſ- penſaſſet. ī. eo. c. proxi.
b ¶ Non potuerit: ꝛ ita qꝺ voluit non potu it ꝛ quod potuit noluit. ī. de offi. dele. cum ſuper. et. C. ſi quis ſibi vel alteri multū. et. C. de iure do. ſi genero. ꝛ. ff. ꝺ heredi. inſtituē. quotiens. argu. contra. C. de in- ſti. ſub ꝯdi. fac. l. ſi teſtamentū.

Quanto. ¶ Primo narrat factum. Secūdo agra- uat: ibi. Non at tendens. Tertio punit: ibi: ne au tem. Jo. an.
c ¶ Perſonā. Hoc. c. ꝛ. c. ſe- quens. ꝛ illud. c. 19. j. de maio. ꝛ obe dien. illud humi lis. ꝛ de cleri. ex- com. mini. illud de eadem mate- ria loquunt.
d ¶ Coniūxit: xxxiij. q. ij. quos deus. ꝛ. c. an qꝺ et. xxx. q. j. ad li- mina.
e ¶ Antiqui- tas: ſic. xxv. q. j. contra ſtatuta. ꝛ. ix. q. iij. conqueſtus. ꝛ antiquitas ve neranda eſt. ij. q. vj. anterioꝝum. §. illud. ꝛ. ff. de iure imu. l. ſemper. mos enim retinendus eſt fideliſſime ve tuſtatis. C. de teſta. teſtamenta.
f ¶ Reuerentiam: tanꝗ̄ iuri ſcripto. xj. diſtinc. eccle ſiaſticarū. ꝛ. c. catholica. ꝛ. ī. ꝺ cauſa poſ. cum eccleſia.
g ¶ Puri hominis. veri tamen hominis qui etiam aliquid eſt ꝫm ꝙ homo. ī. de here. cuꝫ chriſtus. ꝛ eſt ve rus deus ꝛ verus homo. ꝫ. ꝺ ſum. trini. ꝛ fi. catho. c. j.
h ¶ Vicem dei: vnde dicitur habere celeſte arbitri- um. C. de ſum. trini. l. j. in. fine. ꝛ ideo etiā naturam re rum immutat ſubſtantialia vnius rei applicando alij ar. C. cōia dele. l. ij. ꝛ de nullo poteſt aliq̄d facere. C. de rei vxo. act. l. vna. in ꝑn. ꝛ de ꝯſecra. diſt. ij. reuera. et ſententiā que nulla eſt: facit aliquā. iij. q. vj. hec quip pe. qꝛ in his que vult ei eſt ꝓ ra- tione voluntas. inſti. de iure na- tu. §. ſꝫ qꝺ ꝑnci- pi. nec eſt qui ei dicat cur ita fa- cis. de peni. diſt. iij. §. ex perſona. als eſt. c. ꝗ̄uis. ipſe enim poteſt ſupra ius diſpē- ſare. ī. de ꝯceſ. ꝑ- ꝑpoſuit. Idem de iniuſticia po- teſt facere iuſti- ciam corrigēdo iura ꝛ mutando. ī. de ap. vt debi tus: ꝛ. ī. de ꝯſan gui. ꝛ affi. nō dꝫ ꝛ plēitudinē ob tinet ꝑtāt. ij. q. vj. vt decreto.
i ¶ Exemplū. quia facilitas ve nie ꝑbet incenti uum ꝛc. xxiij. q. iiij. ē iniuſta. ꝛ ſi ea q̄ male vſur- pant omittim⁹: exceſſus viā alijs aperim⁹. xxxv. q. ix. loci. ꝛ. xciij diſ. ꝑuenit. ꝛ. C. de indi. vj. l. ij. ī fi. ꝓpagat enim viciū niſi ꝑ co- hertionē diſcipli ne ſubſequat cor rectio. xxj. q. ij. placuit. in fi.
k ¶ Notoriū. notoriū ē qꝺ trā ſiuit. ſꝫ qꝺ ſine li cētia trāſiuit n̄ ē notoriū. ſic. ē. ī. de cle. excōmi. illud
l ¶ Illicite: ip ſum recipiendo ſine licētia pape ſic. ꝫ. ti. xx. boe nō poſtulādo.
m ¶ In q̄ peccauerūt. ſic. ꝫ. c. xxi. ī. de tempo. ordi. litteras. ꝛ. ī. de offi. dele. cum olim.
n ¶ Suſpendim⁹: ꝑ ſententiā. ꝛ ſic non ipſo iure. ſic ꝫ. c. de elec. cumana. in fi. Sic arg. ꝯ. ꝫ. ti. xxi. bone. vbi vr̄: ꝙ ipo iure ſūt ꝑuati: ꝛ iō expone ſuſpēdim⁹. i. ſuſpēſos denūciam⁹.
o ¶ Debebat: ſua aucte: imo ī ea vocatiōe in q̄ vocat⁹ erat: debuit ꝫm aplm̄ ꝑmane- re. vt. xxj. q. j. cleric⁹.
p ¶ Canōicas: vij. q. j. ſicſ epi.
q ¶ Maiorē: maxie: qꝛ idē ſi ad parē vl miorē.
Licet in tantū. Primo ponit dictū. Scdo recitat

b

lum qđ eſt inter virū ⁊ vxo/rem: homo diſſoluere neq̄t: dn̄o dicēte in euāgelio: quos deus ꝯiūxit hō non ſeparet: ſic ⁊ ſpūale fedus ꝯiugij qđ eſt inter ep̄m ⁊ eccleſiā: qđ ī a electiōe īitiatū ratū: in ꝯfir/matiōe ⁊ ꝯſecratiōe intelligi tur ꝯſummatū: ſine illi⁹ au/ctoritate ſolui non pōt: q̄ ſuc ceſſor eſt petri ⁊ vicari⁹ ieſu chriſti. Hoc aūt ca. quondaz hideſem̄. ep̄s nō attēdens ad Herbipolen̄. eccleſiaz ꝓpria temeritate trāſiuit, et. j. Nec illa pre. n. indulgētia p̄ſum/ptionē excuſat ipſi⁹: ſ; ambi/tionē accuſat cū in ea ſit ex/b preſſum ꝙ ſi ad maiorē voca retur forſitan dignitatē eam ſibi liceret aſſumere: dū tam̄ nihil ei de ſtatut[is] canonicis obuiaret. vnde licet forſitā c aliq̄bus videa[tur] vt indulgē/tie occaſiōe ipſi⁹ ad dignita/tem poſſit tranſire maiorez: d ad parē tn̄ ipi trāſire non li/cuit: cum ī maiori dignitate ꝓpter maiorē vtilitatē facili/us ſoleat diſpenſari. Prete/rea cū poſtulatio ſicut ⁊ elec tio examiari ſoleat diligē[ter] ⁊ tenor illi⁹ īdulgētie nō ſolū videa[tur] poſtulatiōis examīa/tionē ſ; pſone etiā reſuare ſ; iūges dūmō nihil de canōic[is] e obuiet inſtitut[is]: anq̄ p eū po ſtulatio examīata fuiſſet: cui fuerat faciēda: nulla rōne de buerat trāſiſſe. **De auctate ⁊ vſu pallij. Clemēs. iij. Intra quālibet eccleſiā ꝓuicie ſue archiepſ pallio vti p̄t: ſ; extra n̄ p̄t Capitulum I**

f QUam ſup aliqua re:

factū. Tertio rn̄det cuidā obiectioni. Scđa: ibi. Hoc autem. Tertia: ibi. Nec illa. a ¶ Initiatū. ſ[ecundu]m q[uod] verba iſta ſonare viden[tur]: colligi[tur]: ꝙ q̄s poſſit hr̄e p̄n/cipiū mr̄imonij ſine medio ⁊ ſine fine. S; ꝯ dicit Am bro. dicens: ꝙ ſacramētū mr̄imonij aut plenū eſt aut nullū eſt: q[uia] mr̄imoniū res ē in/diuidua ſimplex ſic ⁊ carnale ma trimoniū: qđ eſt ꝯiūctio maris ⁊ femīe: indiuidu am vite retinēs ꝯſuetudinē. j. de p̄ſump. c. illud: et. xxvij. q. ij. §. j. ⁊ inſti. de pa. po. §. ij. Rn̄. iſta verba p̄nt refer/ri ad ſolennita/tem poti⁹ q̄ ad ſubam mr̄imo/nij. Vel dica[tur] ꝙ ꝑ tanto dr̄ ini/tiatū: q[uia] poſt ele ctionē ab ea nō p̄nt recedere ele ctores. ſ. đ elec. cū inter canoni/cos. īmo hodie etiam ante ele/ctionē publica/to tam̄ ſcrutinio variare nō p̄nt. ſ. de elec. publi/cato. ⁊ poſtea p cōſenſum electi

Matth. 19

pficit[ur]: ⁊ in ꝯfirmatiōe fit ratum: ita ꝙ ampli⁹ p ſe re/nūciare non poteſt. ſ. e. inter corpalia. ⁊ in ꝯſecratiōe ꝯſūmatū intelligi[tur]: ⁊ hoc tm̄ q̄ ad illa: que miſterium ꝯſecratiōis deſiderāt. ar. ſ. de elec. tranſmiſſam. ſed q̄ ad vinculū ꝯiugale ꝯſecratio nihil opa[tur]. ſ. e. inter cor poralia: ſic ⁊ in carnali mr̄imonio iſta p̄nt ꝯſiderari p ſponſalia: que ſunt futurarū nuptiarū ꝓmiſſio. xxx. q. v. nr̄ates. q̄dāmodo vide[tur] initiari: q[uia] p illa ad matri/moniū pueni[tur]. ff. de ſponſa. oratio. p ꝯſenſum aiorꝝ cō trahi[tur] ⁊ effici[tur] ratum: ita ꝙ nunq̄ poſtea ſeparantur niſi ante carnalē copulā cauſa religiōis. j. de ꝯuer. con iuga. ex publico. p ꝯiūctionē corporꝝ ꝯſūma[tur]. j. de di/uor. q̄rto. b ¶ Maiorem: q[uia] gradatim ꝯferuntur honores. ff. de mu. ⁊ ho. vt gradatim. ⁊ qui ꝓmouen[tur] de minori ad maius ꝓmoueri debent. xciij. di. legimus in fine. c ¶ Videa[tur]: ſi alicui videri poſſit. ſed nul li poteſt videri: q̄ nec huic. ſic. viij. q. j. Moyſes. ⁊ ar. xxxv. q. v. ad ſedem. v. hic ergo euigilent: ⁊ aciem mē/tis ſi poſſunt intendāt: q̄ſi dicat: nō p̄nt. ⁊. xxiiij. q. iij. ſi habes. v. ſi inuenirent idonei ⁊c̄. S; Aug. dicit ſe neſcire: ⁊ licet forſitan ſ; videa[tur] aliq̄bꝫ ꝙ poſſit tranſi/re: non tn̄ eſt verū cū pſona prius ſit examīanda: ſicut poſtulatio ꝓut ſequitur. d ¶ Ad parem: ſed nōne ꝯceſſo qđ maius eſt: videtur ꝯcedi qđ minus eſt. j. de deci. ex parte. xvj. q. ij. viſis. j. de dona. paſtoralis. S; dic ꝙ minus eſt tranſire ad maiorem q̄ ad parem vel minorem: quia minus eſt ꝯtra ius cōmune vnde ma/gis eſt diſpēſabile tranſire ad maiorē q̄ ad parem vl̄ minorem ꝓpter maiorem vtilitatem: vt hic dicit. e ¶ Poſtulatio: Sed quare hec v̄ba priuilegij ſiue indulgentie non interpreta[tur] papa largiſſime: vt. j. de verbo. ſigni. olim. Rn̄. ꝙ forma verborꝝ hoc non pati tur: ſic. j. de priuile. ſi de terra. ⁊. ſ. de ꝯſuetu. cum dile/ctus. Item quia per talem indulgentiā noluit ſubuer/tere conſuetam examinationē poſtulatiōis. argu. C. đ inoffi. teſtam̄. ſi quando. ⁊. ſ. de elec. eccleſia ve/ſtra. S; quero quam vtilitatez ꝯſecut⁹ fuit iſte per illam indul/gentiam ſiue p iſtam interpre/tationem quam hic facit papa: cum potius int̄/pretatio fieri de beat: vt res va/leat q̄ pereat. j. de. v. ſig. abbate. §. ſi vnus eligi/tur. ⁊. ff. de reb⁹ du. quotiens: et. j. đ priuile. ī his arg. op. ⁊ qđ hic dici[tur] ſine priuile gio tali hoc fieri non potuiſſet: ⁊ priuilegiū aliq̄d adijcere debꝫ iu ri cōmuni. ff. ad municipa. l. j. ff. de lega. ſi quan do. potius enim adiuuari benefi cio nos oportet q̄ decipi. j. de cōmo. c. vnico. ⁊. ff. cōmo. in cōmodato. §. ſicut. ī fi. Rn̄. ideo attenuat vires huiuſmodi pri/uilegij: quia per ambitionē obtentū fuit. vt. j. q. j. p̄n/cipatus. ⁊. C. de ſena. ꝯſul. l. vna. ex eo enī ꝙ aliq̄d cō/tra ius obtine[tur] preſumi[tur] ambitioſe obtentū. ff. ad mu nici. l. iij. in p̄n. Vel dic ꝙ ſuper examīatiōe non da/batur ei aliqua indulgētia: ꝓut patet ex verbis iſtius indulgentie. v. duz tn̄ ei nihil obſtaret ⁊c̄. et. j. vbi di/cit ⁊ tenor illius ⁊c̄. ſed in hoc valebat ei indulgētia. vt ſi vocare[tur] ad maiorē dignitatē poterat ꝯſentire: et per mutuū ꝯſenſum illi⁹ ⁊ poſtulātiū initiatū eſſ; ſpi/rituale ꝯiugiū: qđ nō eſſet ſi indulgentiā non hr̄et: q[uia] ꝯſentire non poſſet. ſ. e. inter corpalia. ad finem. ſi enī ſeruaſſet indulgentiā ⁊ vocat⁹ fuiſſet ad maiorē digni tatem: tunc ad illam potuiſſet tranſire nulla alia licen tia petita. qui enim non ſeruat priuilegium perdit il/lud. ſ. đ ꝯſtitu. cū acceſſiſſent. cū ſuis ꝯcor. ⁊ priuilegi um ſiue indulgentia ita eſt ſeruanda ſ[ecundu]m ꝙ in ea conti netur. j. de priuile. porro. ſed iſte voluit ampliare in/dulgentiam tranſeūdo ad parem ⁊ ſine examinatiōe et ideo non profuit ei: nec etiam ad maiorem ſine exa minatione vt patet ex tenore indulgentie. Bern̄.

De auctoritate et vſu pallij. Viſum eſt. ſ. đ poſtulatione electione ⁊ tranſlatione: ſed quia p hos modos ſeu alterum eorum aſſumptus vti pallio de/bet: ſi eccleſijs ad quas aſſumitur dignitas pallij de/beatur ideo ⁊c̄. Johan. an.

QUam ſuper. ¶ Sunt due partes. ꝯſultatio ⁊ reſponſio. Secunda ibi. Qđ ita. Johan. an. f ¶ Cū ſup eccl̄iaz. v̄ba iſta hēs. c. di. palliū.

et. ī. Queſiuiſti quō intelligatur qō in forma traditiōis pallij cōtinet̄ videlicet tradimus tibi palliu3 vt eo infra eccleſiā tuam vtaris. ¶ Qō ita intelligit̄ videlicet infra
a quālibet eccleſiā puincie tibi commiſſe. Si vo te ſacris indutū veſtibus eccleſiā proceſſionalit̄ vel alio modo exi
b re contigerit: tūc tuo pallio minime vti debes. Celeſtin9 iij. **Archiepus alteri archiepiſcopo pallium ſuum accōmodare non pōt. Ca. II**

AD hoc: quia queſitum ē a nobis ex parte tua vtrum liceat tibi palliū tuu3 metropolitano alij cōmodare. et. ī. ¶ Inquiſi. t. t. reſpōdemus q̄ non videt̄ eſſe cōueniens vt palliū tuū alicui
c cōmodes: cum pallium perſona3 non tranſeat: ſed q̄ſq3 cu3 eo debeat ſicut nouit tua
d diſcretio ſepeliri. Inno. iij. C. presbytero cardina. apo. ſe. legato. **Per pallium confertur plenitudo pontificalis officij ⁊ nomen archiepiſcopale. Ca. III**

NIſi ſpecialis dilectio illa. et. ī. ¶ Sane ſi puſtulatio Troianeñ. epiſcopi ad panormitanā eccleſia3 fuiſſet per nos etiam approbata: non tamen deberet ſe archiepiſcopū appellare: priuſq̄ a nobis palliu3 ſuſcepiſſet: ī quo pontificalis officij plenitudo cum archiepālis
e nominis appellatiōe confertur. ¶ Tu ergo quod factu3
f eſt ſic ſtudeas palliare: vt id in confuſione3 tuam ⁊ ad ſe. apo. opprobrium non redundet. ¶ Quoniam ſi cōportet: vt nos vel tu ex hoc nego
g cio confundamur. eligemus potius te confundi q̄ ledamus ſe. apoſtoli. dignitatē. Idem. **Romanus pontifex ſemper ⁊ vbiq3 vtitur pallio: alijs in eccleſijs ſuis ⁊ certis diebus tm̄ licet. Ca. IIII**

h AD honorem dei. et. ī. ¶ Sane ſolus ro. pō. in miſſarum ſolennijs pallio ſemper vtitur: ⁊ vbiq3 quoniam aſſumptus eſt in plenitudinē eccleſiaſtice poteſtatis: que per pallium ſignificatur. ¶ Alij autem eo
i nec ſemper nec vbiq3: ſed in eccleſia ſua in qua iuriſdictionē eccleſiaſticam acceperunt certis debent vti diebus. Quoniam vocati ſunt

---

a ¶ Qualibet: ſignat contra. ī. de verbo. ſig. cum clerici. So. ibi. Placētina eccleſia: ſtricte accipit̄ pro cathedrali tm̄. hic large pro q̄libet eccleſia ſue puincie. Ratio poteſt eſſe q2 p hanc interp̄tationē nulli fit p̄iudicium: ſed per illam poſſet p̄iudicari vaſal. eccleſie. ⁊ cito poſſent incurrere periurium.

b ¶ Pallio: per quod ſignificatur plenitudo pontificalis officij. ī. eo. cum ſis: ⁊. ī. eo. niſi. ⁊ eo vtēdum eſt tm̄ intra miſſarū ſolēnia. c. diſti. contra morem. ⁊ certis diebus. ī. eo. ad honorē. qui continetur in priuilegio ſuo. ī. eo. ti. c. fi. Bern.

AD hoc. ¶ Sunt due partes. Secunda: ibi. Inquiſitioni. Joh. an.

c ¶ Cōmodes et ita q2 palliu3 perſonale eſt: alijs cōmodari nō poteſt: imo nec in alia puincia poteſt vti eo ſine licentia illi9 cuius ē parrochia: etiam ſi p̄uilegium habeat. ī. e. ex tuarū. ea eni q̄ inherēt pſonis: cū pſonis extinguūtur. ar. ī. de offi. dele. qm̄ abbas. et. c. p. et. g. ff. de reg. iu. priuileg. inſti. ō iu. na. §. ſed qō principi. et. vij. q. j. petiſti

d ¶ Sepeliri: de cōſe. diſt. j. nemo clericus. ī hoc ſpāle eſt de veſtimentis ſacerdotalib9 ſpūalibus ⁊ de pallio. ⁊ ſic non ob. ff. ō reli. ⁊ ſūp. fu. ⁊ ſi quis. §. funeris. vbi ornamenta ⁊ anuli phibentur cum cadauerib9 poni vel ſepeliri: ne forte ppterea effodiantur. ⁊. c. nemo. loquitur de laico qui non deb3 inuolui veſtibus ſacris: ſecus de clericis.

NIſi ſpecialis ¶ Facit ad primam partem rubrice ⁊ prima deciſa factum narrat. Secunda: ibi. Sane: factum aggrauat. Tertia cōcludit: ibi Tu ergo. Quarta cōminatur: ibi Quoniam. Jo. an.

e ¶ Nōis: ⁊ ita licet cōſecratus ſit in epiſcopū nō eſt appellandus archiepus ante pallij receptione3. Ber.

f ¶ Palliare: palliare debet quis qō male fecit ⁊ reuocare congruenter ſi poteſt ne vileſcat eius auctoritas. ī. de accuſa. qualiter ⁊ quando. ⁊. ī. de appella. cu3 ceſſante. ff. de re iudi. qō iuſſit.

g ¶ Eligemus: potius tenemur nos magis diligere q̄ alium. nam quiſq3 regulam diligendi proximum a ſemetipſo accipit. xxiij. q. v. ſi non licet. ⁊ agris tuis ſitientibus alij irrigandi non ſunt. C. de ſerui. preſes. lxiij. diſtin. quia per ambitiones. ⁊. C. vt nemo priuatus. l. ij. ⁊ quilibet ſibi primo faciat elemoſynam: deinde proximo: de peniten. diſt. iij. ſane cauendum. vnde etiam mihi poſſum conſulere cum damno alterius. ff. ad. l. acquil. ſi quis fumo. in fi. argu. contra. xxij. q. ij. primum. et. xj. q. iij. ſi quis vo.

AD honorem ¶ Secunda: ibi. Alij. Et diuerſitatis cauſam reddit: ibi. Quoniam. Johan. an.

h ¶ Ad honorem: ſub hac forma verborū traditur palliu3 ad honorem dei omnipotentis ⁊ beate marie virginis: ⁊ beatorum Petri ⁊ Pauli apoſtolorum et domini pape Gregorij ⁊ eccleſie romane: ⁊ eccleſie talis tibi cōmiſſe: tradimus tibi pallium de corpore beati petri ſumptum in plenitudine pōtificalis dignitatis: vt varis eo intra eccleſiā tuam certis diebus qui exprimuntur in priuilegijs eccleſie tue conceſſis a romana eccleſia. ī. eo. c. vl. ⁊ ſunt hi: Natiuitas domini: feſtiuitates ſancti Johannis ⁊ ſancti Stephani: in circumciſione: in epiphania: in ramis palmarum: in cena domini: in ſabbato ſancto: tribus diebus reſurrectionis: pentecoſtes: feſtiuitate ſancti Johannis baptiſte. ⁊ omniū apoſtolo4: in tribus feſtiuitatib9 beate Marie: in cōmemoratiōe oīum ſanctorum: in dedicatione eccleſiarū: in principalib9 feſtiuitatibus eccleſie tue: in ordinatiōibus clericorum: et in cōſecratiōib9 epiſcopo4: in die anniuerſarij ſue cōſecrationis. ⁊ argu. ad hoc. ī. de fer. c. vlti. ⁊ de cōſe. di. iij. pnunciandū. Bern.

i ¶ In eccleſia ſua. i. intra quālibet eccliā3 tue puincie. ō. eo. ti. c. j. ſed extra eccliā3 ī pceſſiōe vti d3. ō. eo. ti. c. j. ⁊ ſic miles poſt finitam militiam cum cingulo nō ibit. C. de prepo. ſacr. ſcri. l. vlti. li. xij. proconſul non vtitur inſignijs ſuis priuſq̄ intret puinciam. ff. ō of.

pcõ.l.j.ſi.ē ꝺ vſufructuario ꝗ ſerica veſte ñ pt vti niſi in cena.ff.de vſufruc.ſed ⁊ ſicut ·§· ij.arg.ꝫ.ĩ. vt li. nõ pen.a memoria. a ¶Sollicitudinis:ij.q.vj.qui ſe.

Ex tuarum. ¶Sūt due partes. In prima gratie petitio petentis motiuū ꝯtinens. In ſecunda petitiōis limitata exauditio motiuum reꝓbans. Scōa ibi. Licet.

b ¶Infra eccleſiā.i. īfra quālibz ecclīā ꝓuincie tue.ſ.e.c.j.

c ¶Pallio: rōnali tamen cauſa pōt vti vbiqꝫ xxxvj.di.§. ecce ſimilit̄ videt̄ ꝙ infula poſſit.vti vbiqꝫ.xxj.di.cleros ⁊ cleric⁹.videt̄ ꝙ vbiqꝫ.ĩ.e.cum ſis.

d ¶Conſuetudo: ⁊ mala: ⁊ eſt ratio: quia ſicut palliū fortit̄ poſtulāti dat̄ vt.c.di.priſca. ita datū fortit̄ cuſtoditur ⁊ ſi trāſferat ſed ad aliā ſedez nō tñ cū eo pallium transfert̄.ſ.eo.ꝺ poſtula. bone.ij. in fi. vñ ꝓpter eſt benefiuz pſonale: qꝛ cū pſona ſepelit̄.ſ.e.ad h.⁊ ꝓ pte locale: qꝛ nō transfertur cuz pſona ad aliū archiepiſcopatū ſꝫ remanet ibi.ſ.de poſtu.bone.ij.in fi.

e ¶Corrupte la: ſed videt̄ ꝙ non ſit corruptela ⁊ ꝙ ſit tolerādū.ff.de offi.pꝯſu.l.j.vbi pcōſul vtit̄ ſuis inſignijs vbiqꝫ:p⁹ꝗ egredit̄ vrbē.

a in partē ſollicitudīs non in plenitudīe ptātis. Idē cōpoſtellano archiepiſcopo.

Archiepꝰs extra ſuam ꝓuinciam pallio vti non pōt etiā ſi hꝫ habeat ꝯſuetudo. Ca. V

Ex tuarū tenore lr̄aruz accepim⁹: ꝙ cū fuerit in ꝯceſſiōe pallij tibi dictum b vt ipo infra eccleſiā tuā vteris: ⁊ tibi ꝓ eccleſie tue negocijs freq̄nter extra tuā ꝓuinciam cōmorāti verecūdū ſit c abſqꝫ pallio miſtrare cū con d ſuetudo ſit hyſpania generalis ꝙ archiepi extra ſuas ꝓuincias pallio indifferent̄ vtantur: vt extra tuam prouinciā vti pallio valeas indulgeri tibi a ſe.apo. poſtulaſti. ¶Licet aūt talis ꝯſue e tudo illa dicēda ſit poti⁹ corruptela: nos tñ de ſpāli gra f tia indulgem⁹ tibi vt ſi neceſſitate aliq̄ prepedit⁹ ad eccleſiā tibi ſubiectā accedere forte nequer̄ ꝓ ꝯſecrādis ſuffraganeis tuis: vel cleric̄ ordinādis: ⁊ ad eccleſiaz alie g nā ꝓpt̄ hꝫ te ꝯtigerit declinare: dūmō is ad quez eccleſia h ptinet id pmittat vtēdi pal i lio in iam dict̄ caſib⁹ liberā k habes facultatē. Idē. In q̄libet eccl'ia ſue ꝓuincie pmiſſis dieb⁹ archiepꝰs miſſaz celebrās vti pt pallio. Ca. VI

f ¶Indulgem⁹: hꝫ iō dicit: qꝛ nō ē licitū alicui celebrare vel pdicare i alia ꝓuincia: niſi ad hꝫ fuerit iuitat⁹.vij.q.j.epi vl̄ pſbyteri.⁊ ix.q.ij.nullus primaſ.⁊.vj.q.iij.ſcptū. g ¶Propt̄ hoc.ſ.ꝓ eccleſijs ꝯſecrādis ⁊ clericis ordinandis.

h ¶Permittat: nō.ꝙ papa licet alicui det priuilegium: non vult tamen ꝙ vtatur eo in preiudiciū alicui⁹: ſic.ĩ.de offi.ordi.licet.⁊.ſ.de tranſla.licet.

i ¶Pallio tuo: ſcilicet ⁊ non illius ad cuius ꝓuinciam declinas: cum ſit pſonale.ſ.e.ad hoc.

k ¶Caſibus: duobus premiſſis non alijs.qꝺ enim in q̄buſdā pmittit̄ ī alijſ ꝓhibet̄.ar.ff.ꝺ iud cū pror

Cum ſis: l ¶Vbicūqꝫ. hꝫ videt̄ ex eo ꝙ dic̄ vbicūqꝫ: ꝙ etiam extra ꝓuinciam archiepiſcopus pallio poſſit vti: ſicut proconſul.ff.de offi. pcō .l.j. ſed.ĩ. .ſ.e.c.j.⁊.c.ex tuarū ſꝫ qꝺ dicit: vbicūqꝫ reſtringe.i. intra quālibet eccleſiam tue ꝓuincie.ſ.c. j.vel vbicūqꝫ ſi habeat ꝓuilegiuz ad hoc ⁊ ille ad cuius ꝓuinciā vel dioce.trāſit id pmittat.ſ.e.ex tuarū .⁊ ſic p lanum eſt.

l Cum ſis.et.ĩ. Vbicūqꝫ fueris i miſſarū celebratiōib⁹ cōſtitut⁹: dieb⁹ ſolēnibus vſum pallij p qꝺ plenitudo pontificij deſignat poteris liberi⁹ exercere. Hono.iij.archepō Tri.

Sine pallio ⁊ ſandalijs pōt archiepꝰs celebrare. Ca. VII

m Quia nos.et.ĩ. ¶Inq̄ ſi.t.t.Rñ. ꝙ taz in tua qꝫ in aliena dioce.potes ſine pallio ⁊ ſandalijs celebrare: ꝗ vtiqꝫ in tua dioce.nō debeſ ſemp celebrare cū pallio: ſed dieb⁹ illis dūtaxat ꝗ in eccle n ſie tue ꝓuilegijs ſunt expſſi: o ſicqꝫ ſoluta eſt q̄rta queſtio: ꝗ queſiuiſti: an tibi ſit licituz ꝓ defunct̄ cū pallio celebrare. De renunciatione.

Alexan.iij. Londoñ. epō. Non datur licentia cedendi epiſcopo ꝗ propter ſenectutem vult cedere: ſi neceſſarius vel vtilis ſit eccleſie ſue.

Capitulum I

Litteras tuas. et ĩ. ¶Si tuam aut p ſenectutez aut inſufficientiā forte conſiderās te tanqꝫ immerituz poſtulas relaxari: ſcito nos credere: ꝙ tutius ſit hoc tempe ſi cōmiſſa tibi eccleſia ſub vmbra tui noīſ guberneſ qꝫ ſi alteri q noue incognitecꝫ pſone gu

m Quia nos qui aliena ꝺ licētia dioceſani epi al's ñ: qꝛ ñ dꝫ ponere manū in meſſē alienā: vt vj.q.iij.ſcriptuz eſt: ⁊.ix.q.ij.nullus primas.priuatim tñ poſſꝫ ſine licētia.ĩ.ꝺ clerici.pegri.tue.dioceſan⁹ dꝫ illū inuitare.vij.q.j. epi vel pſbyteri.

n ¶Priuilegijs: ꝗ pciſe ſint dies illi neſcim⁹ niſi ſint illi qui enumerati ſūt.ſ.e.ad honorē.⁊.ĩ.ꝺ fer.ꝯq̄ſtus.

o ¶Quarta: ſat̄ ſoluta ē per hāc rñſionez: qꝛ reſpicere dꝫ priuilegiū ſuū: ⁊ ſi ibi ꝯtinet̄ ꝙ poſſit celebrare cuz pallio ꝓ defūct̄ ita obſeruet ſm ꝙ ibi ꝯtinet̄.ſile ĩ.ꝺ priuil'.ſi de terra.⁊ meli⁹ in c. porro. Berñ.

De Renūciatione.

Quia ea que poſtulatiōe electōe vel trāſlatiōe acqrūt̄ plerūqꝫ renunciatiōe pdūtur: ideo poſt ꝓ cedētes ponit̄ hec rubrica.

Litteras ¶In pma ponit̄ ꝺciſa ſupplicatio In ſcōa: ibi. Si tuā: ipi⁹ rpulſio. In t̄tia ibi Monem⁹ ꝯcluſio. Io.an. p ¶Senectutē nō ei q̄libz ſenect⁹ fac̄ vt qs poſſit petere ceſſionē: ſꝫ ea ſola ꝗ hoiez reddit ꝓrſus ieptū.ĩ.e.niſi.§. debilitas.ꝓpter qs cās poſſit qs renūciare tradit̄.ĩ.e.niſi.⁊.ĩ.e.p⁹ trāſlationē. q ¶Inſufficiētiā: hec ē iuſta cā ad renūciādū: qꝛ defect⁹ ſcie ñ ſolū impedit ꝓmouēdū.ſ.ꝺ elec. congregato. imo deijcit iam promotum.ĩ. de era. et quali.c.vlti.⁊ de hoc habebis.ĩ.e.niſi.

q ¶Noue: ſic enī iudex potius debet cauſam differre qꝫ cā nouo iudici delegare.ff.de vaca.mu.pretor.§.

vlti.argu.xix.q.iij.monaſterijs. a ¶ Militie: ſi/mile.vij.q.j.ſciſcitaris.non eni ſolui debent milites niſi completis ſtipendijs.C.de his qui non exple. ſtipē. l.ij.li.x.ꝛ nil credit̄ eſſe actum ꝛc̄.C.de his qui. vt in/dig.l.penul.in fi.ꝛ fruſtra velocit̄ currit qui prius ꝙ ad metas pueni at:deficit.de pe/ni.di.ij. incaſſū ar.vij.q.j.nihil. et magis delinqt q̄ inter ceptā cāꝫ dimittit ꝙ qui nunꝙ ad cāꝫ ve nit.i autē.de liti gi.§.oēm.colla. viij.ꝛ q̄ pōit ƥn cipiū totū ſup/plere dꝫ vſqꝫ ad fi. de ꝯſe. diſt.j. null⁹ eps.Bern̄

ne.et.xix.di.in canōicis ꝛ.ff.ad municiƥ.qḋ maioꝛ.qđ iuris ſit ſeruādū.de h̄ no.ā.de elec.c.eccleſia vr̄a.in fi. b ¶ Interceſſit:ſupple p⁹ ſuā renūciationē. Iſte.P. poſt ſuā renūciationē obtinuit lr̄as a papa vt reciperet in eccleſia illa:ꝛ ſic iſte inueſtit⁹ fuit de bn̄ficio illo au/ctoꝛitate pape ꝛ ꝺ ꝯſenſu maioꝛiſ ptis:ꝛ ſic ps mi noꝛ n̄ pt obijce/re iuramentū.

Cum inter .P. ¶ Caſus iſte. P impetrauit lr̄as et ſubiecit ſe mi/ſericoꝛdie capi/tuli renūciādo ꝛ abiurādo lr̄as.ꝛ maioꝛ ps eū re/cepit:mioꝛ ꝯtra dixit ſm Hoſti. prima pars deci ſa narrat factuꝫ Secūda dat iu/dicē ſecūda:ibi. Ideoqꝫ. Jo.an.

b ¶ Iuramen tū:iſte. P.abiu/rauit bn̄ficiū ſu/um ꝙ decetero ipꝫ nō repeteret ſed nō iurauit ꝙ nō reciperet ſi ite/rū eligeret̄.ꝭ. qḋ me.cā.ad audiē tiā.iuramētuꝫ n̄ extēdit̄ ad ea de qb̄ nō fuit cogi/tatū in iuramen to:ꝛ q̄ tūc nō ex tant.ꝭ.de iureiu/ran.cleric⁹.ſicut nec reſcripta ex/tendunt̄ ad liteſ q̄ nō extabāt tē/poꝛe impetrati reſcripti.ā.ꝺ re/ſcrip.c.vl.ꝛ trāſ

bernanda in tanto diſcrimi/ne cōmittat̄: maxime quia i te vigoꝛ deuotionis ꝛ fidei etiam coꝛpoꝛe ſeneſcente nō deficit:ſed vergente deoꝛſuꝫ ꝯditione coꝛpoꝛea feruoꝛ ſpi ritus in ſublimioꝛa conſcen dit.et.ꝭ. ¶ Monemus te igi tur:vt ſuper hoc diebus iſt̄ nulla te facias impoꝛtunita/te moleſtum:quia indecens oīno pꝛobatur pꝛius ſoluere a militie cingulum ꝙ cedat vi ctoꝛi adūſitas pꝛelioꝝ. Idē abbati doleñ.ꝛ pꝛioꝛi ꝺ art.

Qui abiurat beneficiū lici/te poteſt illud ſi denuo eliga tur obtinere. Ca.II

Cum inter .P. gaufri/di ꝛ quoſdam alios ca/nonicos ſancti .J.ſuper ſpi/rituali beneficio .ſ. ſtallo in choꝛo ꝛ loco in capitulo que ſtio fuiſſet diutius agitata. et.ꝭ. ¶ Ideoqꝫ mandamus quatenus ſi pꝛefatum.P.i/ueneritis de conſenſu maio/ris partis capituli fuiſſe de pꝛedicto bn̄ficio aucto .apo. inueſtitum:eum faciatis be/neficium ipſum pacifice poſ/ſidere. non eni videtur nob̄ b impedimentū afferre iuram̄ tum:qḋ de eodem non petē/do vlterius ꝓponit̄ pꝛeſtitiſ/c ſe ſi ꝯſenſus maioꝛis ꝛ ſanio ris partis canonicoꝝ eccl'ie d interceſſit. Idem epiſcopo verulano.

Qui renunciauit beneficio ſuo illud repetere non poteſt. Ca.III

Ex tranſmiſſa relatione e abbatis ſancti.M.ꝺ ce perano noſtris eſt aurib⁹ in/timatū:ꝙ.P. rubeus cleri/cus dum infirmitate laboꝛa ret apud monaſteriuꝫ ſancti ſaluatoꝛis ſibi petijt habituꝫ monaſticū indulgeri:qui re/cupata poſtmodum ſanitate ad monaſteriuꝫ illud gratia f complendi votum acceſſit:et ibidem moꝛam aliquantulū faciens ea que pꝛedicte eccle ſie ſancti.M.ꝯtulerat:ſibi fe cit reſtitui:nūc autem muta/to animo laboꝛat vt reſtitua tur i eccl'ia ſupꝛadicta. ¶ Ve rum qm̄ iaꝫ dicta eccleſia ab eo ſoluta dignoſcit̄ ex q̄ ea q̄ ſibi contulerat ad petitioneꝫ g ſuam reſignauit eidem:man damus quatenus ſi res ita ſe habet pꝛedictum abbatem et ſocios eius ad receptionē P.nulla rōne cōpellas inui tos nec a populo ceperano compelli pmittas:hoꝛtari ta men eos poteris vt illum nō tanꝙ vnū de eccleſia:ſed q̄ſi de nouo recipiant in ſocium et in fratrem. Idem epiſco/po Toꝛnac.

Bn̄ficiatus ſine licentia pꝛelati ſui bn̄ficio re nunciare nō poteſt. Ca.IIII

Admonet.et.ꝭ. Vniuer ſis pſonis tui epatus ſub diſtrictione ꝓhibeas ne eccleſias tue dioce. ad oꝛdi/nationē tuā pertinentes abſ h qꝫaſſenſu tuo intrare audeāt aut detinere aut te dimittere

Ex tranſ/miſſa re. ¶ Prima ps po nit q̄relā. Secū da ꝓuidet:ibi. Verū qm̄. Joh. e ¶ Abbatis: id ē. plati q: ec/cleſia ſecularis ē et nō regularis: et ē nomē digni tatis .ꝛ iſte. P. rube⁹ erat ibi ca nonicus.

f ¶ Votū:n̄ ꝙ emiſiſſꝫ votuꝫ:ſꝫ ꝙ emittere ꝓpo nebat.ꝭ.ꝺ reg.cō ſulti.ar.ꝯ.ꝭ.ꝺ re/gu.ſup eo.nō eſt ꝯ.ibi habit⁹ fuit ad ꝓfeſſioneꝫ: h̄ ad ꝓbatōnē tm̄: vel h̄ nullū habi tū ſuſcepit : ꝛ ſi ſuſcepiſſet n̄ ob. nā habit⁹ ſol⁹ ſi/ne ꝓfeſſiōe nō fa cit monachū.ꝭ.ꝺ regu.poꝛrectū.ꝛ .ꝭ.q̄ cle.vel vo.c. ꝯſuluit.

g ¶ Reſigna/uit:ſꝫ q̄lit̄ bona illa ſibi reſtituta fuerūt ex q̄ ei ſe/mel fuerūt acqſi ta eccleſie:n̄ de/bent ei amplius reſtitui. xij.q.ij. nulli.xvij.q.iiij. ſūt q̄ opes. Rn̄. iure poli nō iure foꝛi.xvij.q.iiij.q̄ cunqꝫ.ar .ꝭ.ꝺ do na.int̄ vi.ꝛ vxo. mulieres.ꝛ i au/ten. ꝺ mona .§.

actio nō extēdit̄ ad ea de qb̄ nō fuit dictū vl̄ cogitatū C.de trāſac.ſi de certa.ꝛ.C.ꝺ iudi.licet.vn̄ nō obſtat i alijs:ꝛ ſic iſti. P.nō ob.iuramētū:cū nō agat ex ꝓma ſua receptiōe ſed ex nouo iure poſt iuramētū pꝛeſtitū acqſito ꝺ ꝯſenſu maioꝛis ꝛ ſanioꝛis ptiſ capituli:quia alia ē mō cā petēdi.ff.de excep.rei iudi .ꝛ an eadē.ff. de inſti.ac.l.habebat:ꝛ.ꝭ.de cau.poſ.c.vl. c ¶ Ma/ioꝛis ꝛ ſanioꝛis:ꝛ ſic ſtandū eſt maioꝛi pti.lxv.di.ſa/

ſi vo.coll̄.j.vl̄ ꝺ facto fuit h̄ poti⁹ ꝙ ꝺ iure ſi trāſierūt i ꝓꝑietatē eccl'ie.vel foꝛſan ſub ꝯditione ꝯtulerat illa bona ſi ſibi ꝑpetuo remanere deberet. de hac materia

Admonet. ¶ Pri mo ponit ꝓhibitionē.Scḋo ipi⁹ tranſgreſſoꝛes puniri pcipit:ibi.Qḋ ſi qs. Jo. an. (nō.ꝭ.de cle.ꝯiu.c.ꝙ ad te. h ¶ Intrare: xvj.q.vij.null⁹ oīno.ꝭ.ꝺ iurepa.cura paſtoꝛal̄.alꝭs niſi talia bn̄ficia dimiſerit ſūt excōicādi vſqꝫ ad debitā ſa

a inconſulto. ¶ Quod ſi quiſ contra ꝓhibitionē tuam ve/
nire p̄ſumpſerit in eum cano
nicam exerceas vltionem.

¶ Clemens.iij. Contra petē
tem beneficiū admittiť ſpon
tanee abiurationis exceptio
etiam cauſa renūciatiõis nõ
adiecta: contra quam repli
care poterit ꝙ non ſponte re
nunciauit ⁊ qui melius ꝓba
uerit obtinebit. Ca. V.

b SUper hoc ꝙ ſciſcitaris
vtrum eccleſiaſtica be/
c neficia repoſcentib⁹ obiecta
ſpontanee abiurationiſ exce
d ptio ſine cauſe cognitiõe ſit
admittenda: ⁊ an actoris ꝙ
ſponte non renūciauit an rei
de ſpontanea renūciatiõe de
beant probationes admitti.
¶ Sic tue experientie reſpõ
e demus ꝙ nulla ratio hoc ve
riſimile reddit: vt quiſꝗ bñ
ficium multis forte expenſis
et laboribuſ acquiſitum quo
ſuſtētari debet facile ſine ma
gna cauſa ſua ſpõte reſignet.
ideoꝗ ſuperuacuū eſſe non
f credim⁹: cauſam reſignatio/
nis diligenter inquiri: quaȝ
g ſi forte ꝓbabilē. id eſt. nõ vi

tiſfactionē.j̄.de inſti.ex frequētib⁹. a ¶ In conſul/
to dimittere: vt.vij.q.j.eps de loco.j̄.de p̄uil.cū ⁊ plā/
tare.§.in eccleſijs: idē eſt in clericis alioꝝ p̄latoꝝ: vt
abbatū ⁊ ꝯſimiliū ſine quoꝝ ꝯſenſu eccleſias nõ debēt
dimittere.lxiij.di.c.j.et.ij.⁊.liiij.di.c.j.qḋ ſi fecerint
pñt reuocari: et
niſi admoniti re
dierint ſūt excõi
cādi.vij.q.j.ſiqſ
do.⁊.c.ſe.⁊ hec
ē canonica vltio
vt diċ h̄ in fi.⁊ ſi
lat⁹ ſuus trāſitū
ratū h̄re nolue/
rit poterit eccl'ia
illa ordīari p il/
lū ad quem ſpe/
ctat.j̄.e.qḋ in du
bijs.⁊ h̄ in fi.ad
religionē tñ trā
ſire pñt.xix.q.ij
due ſūt.⁊ etiā re
gulares petita
licētia ꝗuis nõ
obtēta.j̄.ḋ regu.
licet. Itē ar.ē ex
hac lr̄a: ꝙ vn⁹ p̄
lat⁹ nõ poſſit ad
aliā p̄laturā eligi ī alia eccl'ia vel etiā canonic⁹: ſȝ tm̄
poſtulari: qm̄ p̄lat⁹ ille vel cleric⁹ ñ h̄ȝ facultatē rece/
dendi ab eccl'ia ſua ſine licētia epi ſui. vñ ei⁹ ꝯſenſus
illegitim⁹ ē: qḋ ꝯcedebat Vin.⁊ ſi eps malicioſe eū ñ
vult ꝯcedere: cogēdus ē p ſupiorē.ar.j̄.ḋ iurepa.null⁹
et ſm eū h̄ȝ locū electio tm̄ in clericꝭ eiuſdē eccl'ie.nos
h̄ nõ dicim⁹ īmo cleric⁹ alteri⁹ eccl'e bñ p̄t eligi ad aliā
eccl'iaȝ: dūmõ al's ſit idone⁹ ⁊ ī eodē epatu ⁊ ī alio ⁊ te
net electio.ś.ḋ elec.cū inť canõicos.vbi.ḋ h̄.imploran
da ē tñ licētia ſui epi: ⁊ ſi ḋnegaret eaȝ cõpellareť p ſu
piorē ſi malicioſe h̄ faceret p decre.nullus.j̄.ḋ iurepa.
SUper hoc ¶ Cõis diuiſio. Scḋa: ibi. Sic tue.
et h̄ȝ varias lecturas. Io.an. b ¶ Sup h̄. Ca/
ſus q̄dā petebat bñficiū ſuū ḋ q̄ fuerat canõice inſtitu
tus.obijciebať ei ī modū exceptiõis: ꝙ ñ poterat repe
tere ipm̄ ꝗuis ad ipȝ ptinuerit: q2 dū q̄ete poſſidebat
illud ſpõte abiurauerat.replicabat actor ꝙ ñ ſpõte re/
nūciauerat.⁊ h̄ vterꝗ ꝓbare volebat. Primo q̄riť an
exceptio ſpõtanee abiuratiõis obiecta nulla cā reſig/
tiõiſ aſſignata ſit admittēda exceptio: ⁊ dato ꝙ ſit ad
mittēda: q̄riť an teſtes actoris q̄ diċ ꝙ ñ ſpõte renūci/
auit p̄us ſint admittēdi: an teſtes rei q̄ diċ ꝙ ñ ſpõte
renūciauit. Rñ. papa ꝙ nõ ē veriſil'e ꝙ aliq̄s renūciet
bñficio ſuo ſpõte: forte multꝭ laborib⁹ acq̄ſito ſine ma/
gna cā: tñ teſtes ſup ſpõtanea renūciatiõe ſūt recipien
di nec ē ſupuacuū ſi iudex inq̄rat cāȝ renūciationis ſi
voluerit: al's ñ teneť: ⁊ ſi īuenerit illā ꝓbabileȝ.i.nõ vi
vel metu ⁊c̄.admittit eā ⁊ imponeť ſilētiuȝ actori: niſi
ipe replicādo ꝓbauerit ꝙ ſpõte ñ renūciauit.ī fi.rñdȝ
q̄ſi tacite q̄oni: ⁊ quõ põt h̄ eē cū illa ſit negatiua.ſ.ꝙ
ſpõte ñ renūciauit ⁊ ipe rñdet: ꝙ licet videať negati/
ua: tñ talis negatiaa h̄ȝ in ſe implicitā affirmatiuā.ſ.
ꝙ coact⁹ renūciauit.⁊ iõ ſup illa aſſertiõe implicita ꝓ
batiões actoris ſūt admittēde: ⁊ ſnīa ꝓferenda ꝓ eo q̄
meli⁹ ꝓbauerit.
c ¶ Repoſcētib⁹.i.petentib⁹. Bern.
d ¶ Sine cāe.i.ſine adiectiõe iuſte cāe renūciatiõis.
e ¶ Veriſil'e: ꝯ iſtā p̄ſūptionē bñ admititť ꝓbatio in
ꝯriū: vt.j̄.ḋ2 in rñſiõe.j̄.ḋ p̄ſūp.q2 veriſil'e. f ¶ Reſi/

gnatiõis: lȝ ñ ſit allegata ab ipo reo: forte iõ renūcia/
uit: q2 h̄ebat pl'a bñficia.j̄.ḋ p̄bē.c.referēte. vel q2 ſy/
moniace fuerat adept⁹ illud.j̄.ḋ p̄ſūp.nõ ē veriſil'e ma
xime dico: ꝙ idē eēt ſi nullā cāȝ allegaſſȝ: ⁊ h̄ ñ ḋ2 ꝙ re
us cāȝ allegauit ſed iudex h̄ q̄ſiuit: q2 ſufficit allegare
ſpõtaneā renun
ciationē ſine ali
q̄ cā: nec tenetur
ēt allegare cām
nec iudex teneť
inq̄rere cāȝ: ⁊ h̄
nõ.cū diċ.j̄.iõꝗ
ſupuacuū eē ⁊c̄.
q.d.ſi vult p̄t in
q̄rere: al's ñ tene
tur: q2 ſufficit ꝙ
ſpõte renūciauit
.j̄.c.xxi.q̄dā ſi/
gnāt ꝯ.j̄.ḋ reſti.
ſpo.ſollicite. ibi
ñ recipiūť teſtes
illi⁹ q̄ allegabat
ſpõtaneā abiu/
rationē añ reſti/
tutionē. ⁊ h̄ reci
piūť añ ⁊ p⁹ re/
ſtitutionē. Ita
ſoluebāt q̄daȝ. h̄
ñ allegabať ꝙ ſpoliat⁹ renūciauerit. ſi h̄ feciſſet ñ ad
mitterēť ꝓbatiões ꝯ eū: vt ibi. ſȝ vbi ceſſit ñ ſpoliat⁹: lȝ
p̄ſumať ꝓ eo ꝙ īuit⁹ h̄ fecerit: audiť tñ aduerſari⁹ vo/
lēs ꝓbare ſpõtaneā abiurationē: q̄ ꝓbata ſi iterū ac/
tor vult replicare ꝙ ñ ſpõte bñ audiť. Ad h̄ vt nulluȝ
ſit ꝯriū ita dicaſ: ꝙ hec ⁊ illa ſollicite ī diuerſ caſib⁹ lo
quūť nec ſe tāgūt. q̄ ei p metū vel p vim renūciat bñfi
cio vel iuri ſuo tenet q̄dē renūciatio: q2 h̄ voluit: lȝ co/
act⁹ ⁊ ſic pdiť dñiū ex toto: q2 coacta volūtaſ volūtaſ
ē.xv.q.j.merito.⁊.ff.qḋ me.cā. ſi mľer.§.ſi metū.⁊.l.
metū āt.§.ſȝ ꝙ p̄tor: ⁊ ſic h̄ȝ locū ī h̄ cāu actio qḋ me.
cā: q̄ appellať actio p̄toria.ff.e.ti.⁊ ſi mulier.§.ſȝ me/
tu.⁊ ī h̄ cāu loq̄ť hec decre. nec tal' ꝓꝓe ḋ2 ſpoliat⁹: vñ
nõ p̄t petere reſtitutionē cū ñ fuerit ſpoliat⁹. imo tra/
didit dñiū lȝ p metū vt dictū ē: ſȝ dať illi actio p̄toria
qḋ me.cā.⁊ h̄ agebat actiõe ī rē ſimpliciť petēdo eccle
ſiā ſuā: ſȝ opponebať ſibi ſpontanea abiuratio: qñ res
petita tradita ē p metū: agiť actiõe ī rē ⁊ ī pſonā ⁊ ſi
ꝓmiſſio tm̄ p metū facta ē: ⁊ agiť vt res tradať: h̄ȝ ex
ceptionē qḋ met⁹ cā.ff.qḋ me.cā.metū.§.ſȝ qḋ p̄tor.ſȝ
ſpoliat⁹ remanet dñs vel q̄ſi ⁊ pdit ſolā poſſeſſionē: et
in h̄ caſu h̄ȝ locū actio vñ vi ſiue interdictū poſſeſſori
um: ⁊ in h̄ caſu loquiť illa decre.ſollicite.⁊ ibi renūcia
uit ſpoliat⁹: ⁊ ſm hoc nulla exceptio põt opponi: q̄ tā/
gat dñiū ei⁹ q̄ petit reſtitui: q2 q̄o ſpoliatiõis p̄uilegia
ta ē.j̄.ḋ or.cog.ſup ſpoliatiõe.nec põt referri ſpoliato
queſtio ꝓprietatꝭ ꝙ ñ h̄ebat ius: vel ꝙ nõ ſit canoni/
ce inſtitut⁹.j̄.ḋ reſti.ſpo.itē cū q̄s.⁊.c.in lr̄is.⁊.c.ex cõ
queſtiõe.⁊ iõ in caſu.c.ſollicite.nõ audiť: q̄ ei refert q̄/
ſtionē ꝙ ſpõte renūciauit ſiue abiurauit: q2 illa duo ſi/
mul ſtare nõ pñt: ꝙ vn⁹ petat reſtitui ⁊ aduerſarius
agat ḋ ꝓprietate. h̄ eēt ꝯ ordinē iuris. C.ḋ rei vē.ordi
narij. ſȝ h̄ petebat eccleſiā agēdo reali actiõe ſimpliciť
vñ aduerſari⁹ põt obijcere exceptionem pemptoriā ⁊
docere ḋ iure ſuo: ⁊ actor põt replicare ⁊ ſic vterꝗ de
bet docere ḋ ſua intētiõe ſm ꝙ hic fit: vt dicit in fi.⁊
in fi. apparebit quis melius probauerit: ⁊ ita plana ē.
que ꝯſueuit difficilis reputari.
g ¶ Non vi: ſed ſponte. Bern.

a ¶ Metu. ⁊ tamē metus ꝯtinet in ſe vim: ⁊ iō ſuꝑflue ꝙ dicit᷑. nō vi. ff. qḋ me. cā. l. ij. b ¶ Oppreſſione. C. qḋ me. cā. l. ſi ꝑ impſſionē. c ¶ Pecūie: que ꝓ expent᷑ etiā ī talibꝫ nō debet dari. ⁊. de pac. cū pridem et. ⁊. de re. ꝑmu. ad q̄ones. ex eo ꝙ dicit: nō interuentu

mentū ſit finitum. ⁊. de lite ꝯteſta. c. vno. ⁊. ⁊. ḋ celebra. miſſa. cum marthe. vel hic reus de plano confitebatur ꝙ beneficium illud quod petebat actoꝛ ad ipſum actorem pertinuit: ſed ſponte illud renunciauerat: ⁊ ſic nō fuit alia conteſtatio neceſſaria. hic. Bern̄.

a nec metu nec oppreſſiōe nec b c interuentu pecunie nec promiſſiōe extoꝛtam iudex inuenerit: maxime ſi non interuenerit iuramentū qḋ vix fieri de volūtate ꝓpria credit᷑: qḋ e fere ſemꝑ a malo eſt niſi re f plicatio canonica fuerit op g poſita: admittere nō poſtpo h nas. i Porro licet negantis factū ꝑ rerū naturā nulla ſit ꝓbatio: eius tn̄ qui ſpontaneam k renūciationē negat cū implicite ⁊ q̄dāmodo repli l cando inficiet᷑. ſuꝑ aſſertiōe m ſua habito ad dignitatem et opinionē reſpectu ꝓbatiōes credimus admittēdas. Idē.

Qui ſponte renūciauit electioni de ſe facte ſuꝑ ipſa vlterius audiri non dz. Ca. VI

n In p̄ſentia noſtra. et. ⁊. Licet igitur iudex non o ſemper ad vnam ſpeciem ꝓbatiōis applicet mentem ſuam: ſed ex ꝯfeſſiōibus depoſitionibꝰ allegatiōibꝰ: ⁊ alijs que in eius p̄ſentia ꝓponūt᷑: formet animi motuꝫ: ⁊ tanta ſit iudicialis auc̄tas vt ſꝑ ꝓ p ip̄o p̄ſumi debeat donec contra ip̄m aliq̄d legitime cōꝓbet᷑: q̄re ſi tu coꝛam dulmen̄. ep̄o ⁊ eiꝰ ꝯiudicibꝰ nihil penitus q ꝓbauiſſes: ſtādū tn̄ ſnīe fuerat niſi aduſariꝰ eaꝫ oñderet irritandā. ¶ Quia tn̄ p̄ter iſta ꝯſtitit ḋ ipiꝰ renūcia

pecunie vr̄ a ꝯtrario ſenſu: qꝛ ſi interuētu pecunie renūciaſſꝫ: ꝙ talis renūciatio n̄ tenuiſſet: ⁊ ſic reſtituet᷑ ei eccl̄ia ſed h̄ falſum eſt: qꝛ lꝫ renūciatio nō teneat tn̄ priuari dꝫ iſte: qꝛ ſymoniā cōmiſit pecuniā recipiēdo ꝓ re ſpūali ⁊ iō pōt ſuppleri maxīe ſi reſtitueret᷑ in cāu iſto ḋ grā ſola h̄ fieret d ¶ Promiſſione: in cāu iſto bene reſtitueret᷑ ꝓpter dolū aduerſarij. ſil̄e. ⁊. e. ſane e ¶ Malo. ſ. n̄ credēt᷑. xxij. q. j. ita ꝗ. ⁊. ⁊. ḋ iureiurā. ⁊ ſi chriſtꝰ.

f ¶ Canonica. ſ. vt actoꝛ neget ſe ſpōte renūciaſſe.
g ¶ Oppoſita ⁊ ꝓbata: ſupple vt ſequit᷑ in. §. porro
h ¶ Admittere: cū effectu maxīe ſi ꝓbabit reꝰ iuſtaꝫ cāꝫ recuſatiōis obtinebit: niſi actoꝛ ꝑ replicationē repellat exceptionē: ⁊ h̄ ē qḋ ſeq̄t᷑: niſi replicatio ⁊c̄.
i ¶ Negātis: ḋ hac negatiua dictū ē. s̄. ḋ elec. bone. dic vt ibi. k ¶ Negat. ē eni qḋdā factū p̄gnans qḋ includit ī ſe affirmatiuā: qꝛ hec ꝓpoſitio n̄ ſpōte renūciaui: includit ī ſe hāc affirmatiuā coactꝰ renūciaui: ⁊ hāc ꝓbat actoꝛ ī ſua replicatiōe. ſil̄e. C. ḋ codicil. nec codicillos. ⁊. ⁊. ḋ ſuc. ab inte. cū dilectꝰ. ⁊. iij. q. ix. īdicaſ
l ¶ Inficiet᷑. i. neget ſpōtaneā renūciationē.
m ¶ Ad dignitatē: ſ. teſtiū: ⁊ ſic nō ſꝑ ſtat᷑ nūero teſtiū imo ꝯſiderari dꝫ dignitas teſtiū: ⁊ alia de q̄bꝫ habes. iiij. q. iij. ſi teſtes. cū duobꝫ. c. ſe. ⁊. ⁊. ḋ teſti. in nr̄a. ſic ⁊ ī electiōibꝫ. s̄. ḋ elec. eccl̄ia vr̄a: vbi ḋ h̄. ⁊ ſic obtinebit q̄ meliꝰ ꝓbabit ḋ ſua intētiōe. Sꝫ q̄lit᷑ ꝓnūciabit h̄ iudex: nunq̄d dꝫ ꝓnūciare ꝙ ſponte renūciauit: vel ꝙ n̄ ſpōte renūciauit? vr̄ ꝙ ſic: qꝛ ſuꝑ his inducūt᷑ teſtes: ſꝫ h̄ n̄ vr̄: imo vr̄ ꝙ iudex ꝓnūciare debeat ſuꝑ p̄ncipali q̄one q̄ ē ḋ renūciatiōe eccl̄ie. De hac materia an debeat iudex ꝓnūciare ſuꝑ incidēti vel n̄: dicet᷑. ⁊. ḋ oꝛ. cog. intelleximꝰ. Alij intelligūt hāc lr̄aꝫ habito reſpectu ad dignitatē. ſ. ꝑtiū. qꝛ ſi ille q̄ dic̄ ꝙ metu renūciauit: eēt ho p̄clare dignitat᷑ ⁊ opīonis: p̄ſumptio eēt ꝯ illū q̄ dic̄ ꝙ n̄ ſpōte renūciauit. ff. qḋ me. cā. nō ē. ⁊ iō mag᷑ apte ꝓbatiōes req̄rūt᷑ ab ipō: vt ī. l. illa dꝛ: ⁊ nihilominꝰ hn̄dus ē reſpectꝰ ad dignitatem et opinionē teſtiū: vt dictū ē. Si eni ille q̄ obijcit ꝙ ſpōte renūciauit: habeat melioꝛes teſtes ei ſtabit᷑ nō obſtāte dignitate alteriꝰ. ar. illiꝰ decre. qꝛ veriſil̄e. ⁊. ḋ p̄ſūp. et h̄. ver. nulla rō ⁊c̄. ⁊ tn̄ recipiūt᷑ ꝓbatiōes ꝙ ſponte renūciauit. In caſu iſto poſſet dici iure nouo ꝙ exceptio hic abiuratiōis ſpōte facte ꝑ iuramētū lite ꝯteſtata impediat ſuꝑ p̄ncipali q̄one: cū negociū ꝑ iura

In preſentia noſtra ¶ Primo ponit generalem cauſam confirmationis ſententie. Secūdo ſpecialeꝫ: ibi. Quia tamen. Iohā. an.
n ¶ In preſentia: Caſus: duo electi fuerunt ad quandam abbatiam. R. ⁊ quidam alius. cauſa commiſſa fuit iudicibus: vel ꝑ oꝛdinarium tractabatur cauſa. fuit lata ſententia contra ipſuꝫ R. ⁊ alteri fuit adiudicata abbatia: ⁊ ipſe. R appellauit. cauſa appellationis cōmiſſa fuit epiſcopo dulmenſi ⁊ eius coniudici: coꝛam quibus dicebat. R ſententiam non valere: quia in ſententia non exprimebatur quare contra ipſum lata fuiſſet ⁊ propterea pars aduerſa probare debebat ſententiam iuſtam fuiſſe. In contrarium reſpondebatur: ꝙ iſta nō ſunt neceſſaria ⁊ p̄ſumendum erat pro ſententia iudicis demum cauſa iſta delata eſt ad dominū papā. Papa ỽo auditis hincinde propoſitis: dicit ꝙ iudex non ſemper debet animū ſuum applicare ad vnam ſpecieꝫ probationis: ſed omnia debet conſiderare que fiunt in eius preſentia: ⁊ ex his infoꝛmare debet motum animi ſui ⁊ foꝛmare ſententiam: ⁊ pro ſententia ſemper p̄ſumitur donec in contrarium aliquid oſtendatur: propter iudicis auctoꝛitatem. ſed ſi nihil probatum fuiſſet coꝛam epiſcopo dulmenſi ⁊ ſuo coniudice: ſtanduꝫ eſt ſententie niſi iſte. R. eam oſtenderet irritandam. tamen quia conſtitit domino pape per litteras quoꝛūdaꝫ epiſcopoꝝ ⁊ per confeſſionem ipſius. R. de ipſius renūciatione ſpontanea imponit ei ſilentium ſuꝑ dicta abbatia: ⁊ intellige ꝙ renunciatio facta fuit ante lectionem aduerſarij ipſius. R. ad hoc vt renunciatio aliquid operetur. ſimile. s̄. de elec. cum inter. R. ⁊. de his que fiunt a maio. par. capi. ex oꝛe. argu. ⁊. de arbi. ex parte. ⁊ hoc ſm̄ vnuꝫ caſum: ſecus ſm̄ alium: puta ipſe ſe oppoſuit nulla alia eleatione facta. Bern̄.
o ¶ Ad vnam ſpeciem: ſic. ff. de teſti. ob carmē. §. vlti. ⁊. iiij. q. iij. ſi teſtes. §. in criminali. ⁊. ⁊. de re iudi. cauſam. Bern̄.
p ¶ Preſumi: ſic. ⁊. de re iudi. ſicut. ⁊. c. cū inter vos et. ff. de regu. iur. res iudicata. Bern̄.
q ¶ Standū: hic eſt argu. contra Iohan. qui dicebat ꝙ in cauſa appellationis victoꝛ neceſſe habebat probare ſententiam recte latam fuiſſe: ⁊ hoc per autē. C. de his qui ingrediuntur ad appellandum. §. illud. vbi dictur ꝙ victoꝛes non aliter potientur ſententijs:

ꝫ ſi eas recte latas monſtrauerint: ſed dicendum eſt ꝙ ſemper ſtaꝛ ſnīe: niſi ꝓbeꝛ ꝙ iniuſta ſit. C. de ap. q̇ ad ciuilia. ⁊. C. vt cāe pubertatꝭ adſit tutoꝛ. l. vna. ar. detegere enim dꝫ iniq̇tatē ſententie. ff. ſi pendē. ap. l. j. §. j. ⁊ docere dꝫ ſe iuſte appellaſſe. ̄j. de ap. cū in ecclēſia. Quid ḡ reſpondebis auc. dicas ꝙ h̄ ipſo ꝙ nō reprobaꝛ: ꝓbat eā iuſtam. C. q̇ mili. n̄ poſ. ſup ſeruis. li. xij. Si vo q̇s dicerꝫ ſnīam iniuſtā rōne ꝓceſſus. q2 diceret litē nō fuiſſe ꝯteſtatā vꝉ oꝛdo iudiciari⁹ nō fuit ſuat⁹ ī alijſ: tūc neceſſe habꝫ docere ſnīaꝫ iuſtā ꝑ ipm ꝓceſſū ̄j. ꝺ ꝓba. qm̄ ꝯ. dic vt ibi nō. in fi. vlti. no.

ſup h̄. nā deceptis ⁊ nō decipiētib⁹ iura ſubueniūt. ff. ad vellꝛ. l. ij. §. j. ⁊. ̄j. ꝺ re. ꝑmu. cū vniuerſoꝝ: ⁊ ̄j. de dona. inter dilectos. ⁊. C. ſi mi. ſe maio. dixe. l. ij. Sꝫ q̄liꝛ iſte audiꝛ cū nullū ius habeat: ⁊ nēo ſine actiōe experiꝛ. ff. de nego. geſt. ſi pupilli. §. vl. verū eſt ꝙ nullū iuſ hꝫ. ſꝫ q2 iſte īplorauit officiū iudicꝭ: admittiꝛ ꝯ eos q̇ eū taliꝛ deceperīt: q2 cū deficit actio officium iudicꝭ ē implorādū ̄j. ꝺ of. iudi. c. iudicꝭ officiū. ⁊. ff. ꝺ mio. i cāe. ſiꝉe habes ̄j. ꝺ pac. cū ꝑdē. et ibi officiū iudicꝭ implorauit alꝛs nō audireꝛ. ar. ̄s. ꝺ elec. cum inꝛ. R. ſenioꝛeꝫ. Sꝫ p̄t dici ꝙ ꝑ reſtitutionē huiuſmōi lr̄arū nō renūciauit inſtitutiōi quā habuit a legato aucte ſe. apo. q2 n̄ renūciauit facto legati ꝑ talē reſtitutionē ſubijciēdo ſe eoꝝ mie: ⁊ ita ꝺ iure fuit auditus. Bern.

tione ſpōtanea ꝑ q̄ſdaꝫ epōꝝ ^g^ ^b^ lr̄as ⁊ ꝯfeſſionē ipſi⁹ nos ei ſup eadem abbatia ſilentiuꝫ duximus imponēdū. Celeſtinus. iij. **Qui renūciauit litteris bn̄ficialib⁹ non ideo inſtitutioni iam facte renunciare videtur. Ca. VII**

SAne dilecto filio. n. J. preſbytero car. tūc ap. ſe. le. nos meminimus iniūxiſſe: vt. M. ſubdiaconū canonicum in pictauieñ. eccleſia inſtituere ꝓcuraret: qui mandatis noſtris obtemperans ^c^ ibidem inſtituit in canonicū ſubdia. memoratū. et. ̄j. Poſ⁹modum idem. M. quorūdam ^d^ veſtrum ductus ꝯſilio litte^e^ras ſuas vobis reddens veſtre miſericordie ſe ſubiecit. et. ̄j. ⁋ Quia vo vnde miſericordiam debuit impetrare ^f^ inde cogitur diſpendiū ſuſtinere: mandamus quatenus hoc non obſtante ipſuꝫ ī fra^g^trem ⁊ canonicū admittatis. Inno. iij. Nidroſieñ. archiepiſcopo. **Renūciatio beneficij facta in manibus laici nō tenet: renūcians tamē eſt beneficio ſpoliādus. Ca. VIII**

QUod in dubijs. et. ̄j. ⁋ Ubi preterea qui beneficiuꝫ eccleſiaſticū ſibi col^h^latum ſponte in manū laicaꝫ reſignanteſ illud denuo a laico ſuſceperūt: eodem ſunt beneficio ſpoliādi licet reſignatio talium facta laico nullaꝫ obtineat firmitatem. Idem Eboreñ. archiepiſcopo. **Papa concedit licentiam cedendi epiſcopo qui ſine mortis periculo in eccleſia ſua morari non poteſt. Ca. IX**

AD ſupplicationeꝫ Raguſieñ. archiepiſcopi

a ⁋ Lr̄as: q̇b⁹ ſtādū eſt qn̄qꝫ. ̄j. ꝺ ꝓba. poſt ceſſionē: ⁊. xj. q. iij. cure.

b ⁋ Confeſſionem: ⁊ hoc ſoluꝫ ſufficit: quia cōfeſſoſ in iure pro ꝯuictꝭ hr̄i placꝫ C. ꝺ ꝯfeſ. l. vna. ⁊ ̄j. de cōfeſ. cuꝫ ſuper. et. c. vlti.

g ⁋ Admittatis: datꝭ executorib⁹ ſup h̄ vt pꝫ

SAne dilecto ⁋ In prima ponitur ſubdiaconi querela. In ſecūda prouiſio: ibi. Quia vo. Jo. an.

c ⁋ Inſtituit: ⁊ canonicos ſuſpendit: vt patet in integra. d ⁋ Ductus conſilio: dato forte in fraudem ⁊ ſui lucri cauſa. vnde erant in dolo. ff. de dolo. l. qꝺ ſi cum ſcires. ⁊ ex conſilio fraudulento obligabantur. ff. de regu. iur. conſilij non fraudulēti. vn̄ habuit ꝯ illos actionē ꝺ dolo: tn̄ apud ſe debuit explorare; an ei expediret tale ꝯſiliū. ff. mā. l. ij in fi. q2 nō tenebaꝛ ſeq̇ tale ꝯſiliū. xiiij. q. j. qꝺ p̄cipiꝛ. vn̄ vr̄ ꝙ n̄ teneāꝛ: ſꝫ tenētur ſi h̄ ꝯſtaret. ⁊ ſi vellet allegare h̄: illud deberet probare. ff. ꝺ ꝓba. q̇riēs. §. q̇ dolo. ſꝫ h̄ p̄ſumiꝛ dol⁹. vn̄ ipſum recipe cōpelluntꝛ. e ⁋ Reddēs: ⁊ ſic tradēdo lr̄as renūciauit iuri ſuo. ſic. ̄j. ꝺ pac. cū ꝑdē: ⁊ donatiſ ⁊ traditis inſtrumētꝭ mācipioꝝ: mācipia ip̄a donata intelliguntꝛ. C. ꝺ dona. l. j. ⁊ q̇ chyrographū legauit: ⁊ actioneſ q̄ ꝯtinentꝛ ibi legauit. ff. ꝺ le. iij. q̇ chyrographū et q̇ obligauit inſtr̄a agroꝝ ſuoꝝ: ꝺ agris ip̄is cogitaſſe intelligiꝛ. C. q̄ res pig. obli. poſ. l. ij. ⁊ ſi reſtitui tibi cautionē pig̃ris: ius pig̃ris remiſiſſe videoꝛ. C. de remiſ. pig. creditricē. ⁊. ff. de pac. l. ij. ſecus eſt ſi reſtituo tibi pign⁹: q2 nihilomin⁹ poſſum petere debitū. ff. de pac. l. iij. rō diuerſitatis ē: q2 ī altero vtilitaſ ī altero n̄ ar. ꝯ. ̄j. e. veniēs. ſo. ibi. f ⁋ Suſtinere. ̄j. ꝺ fideiuſ. ꝑuenit. ⁊ ſic reddebāt mala ꝓ bonis: ⁊ h̄ q̇dē maloꝝ ſūt: vn̄ eis nocꝫ. xxiij. q. iij. lex ſꝛ differētie: ⁊ exhibitio ſue reuerētie ſiue honoꝛ ip̄ēſos n̄ dꝫ ei eē dānoſus. ff. ꝺ fur. l. ſi ſu⁹ cōis. §. ꝙ vo. ⁊. ff. queādmodū teſta. aperi. ſꝫ ſi q̇s: ⁊ iō q2 fuit decept⁹ ꝓmiſſiōib⁹ ei ſubueniꝛ. ̄s. e.

QUod in dubiis h ⁋ Laicā (in integra. nō vr̄ ꝙ talꝛ renūciatio teneat niſi fiat ī man⁹ ei⁹ a q̇ bn̄ficiū recepit. vj. q. iij. dēiqꝫ. xviij. q. ij. abbas. ⁊ ī autē. ꝺ defē. ciui. §. ꝙ iteri. collꝛ. iij. ⁊. ff. ꝺ orig. iu. l. ij. §. et cū placuiſſꝫ. ar. ⁊. xvij. q. ij. gonſald⁹. ⁊ op. arg. C. de defē. ciui. l. vl. ⁊. ̄s. e. admonet. ⁊. h̄ ī fi. So. verum ē ꝙ q̄ꝫtū ad ecclꝛias: vꝉ q̄ꝫtū ad ſupiorē. talꝛ renūciatio n̄ tenet. qm̄ ecclꝛia vel ſupioꝛ p̄t illū repetere ſi vult. vij. q. j. n̄ oporꝫ. ⁊ ēt ſupioꝛ. xxxiij. q. v. mulier. Sꝫ ip̄e n̄ p̄t eā repetere: ⁊ ita q̊ ad ſe tenet pactū q2 ⁊ ſi ītilꝛ ſit talꝛ renūciatio: tn̄ hꝫ īſe tacitū pactū: ne repetat ſic acceptilatio ītilꝛ. ff. ꝺ pac. ſi vn⁹. §. pe. ⁊. ff. ꝺ acceptilꝛ. ſi acceptilatū. ⁊. vij. q. j. eos. ar. ꝯ. ff. ꝺ accep. an ītilꝛ. j ꝑn. et q2 poſtea recipit ꝺ māu laici ſuſpēſus ē. xvj. q. vl. ſi q̇s deīceps. ⁊. c. ſe. imo pl⁹ dīc ꝯciliū gn̄ale q̇ ꝯſētit electiōi ꝺ ſe facte ꝑ ſeclꝛarꝭ ꝑtātꝭ abuſū: ieligibilꝛ efficiꝛ. ̄s. ꝺ elec. q̇ſq̇s. ar. ꝯ. ꝺ iurepa. p̄terea. Sꝫ expōe vbū illꝺ cōione ꝑueꝛ. ſ. fideliū. cū iā ſit ꝑuat⁹ cōione ſacroꝝ recipiēdo ecclꝛiaꝫ ꝺ māu laici. Jo. h̄ dicebat: qꝺ cleric⁹ q̇ ſic recipit bn̄ficiū ꝺ māu laici: ſuſpēſus erat ip̄o iure ꝑ c. ſi q̇s deīceps. qꝺ ſatꝭ poſſꝫ dici. ſꝫ decre. p̄dicta: preterea. ꝯdīc: vt dictū ē. ⁊. c. q̇ſq̇s. ꝯciliū gn̄ale aliā penam impōit: q2 efficiꝛ ieligibilꝛ: ⁊ iō meli⁹ vr̄ dīcꝫ ꝙ illa iura xvj. q. vij. ſi q̇s deīcepſ. ⁊. c. ſeq̄nſ. q̄ dicūt qꝺ clerici q̇ faciūt h̄ ſūt ſupēſi ⁊ laici ſūt excōicati q̇ clericos īſtituūt n̄ tenēt ī h̄ vt ip̄o iure penā imponāt: ſꝫ hodie laici ſūt excōicādi: ⁊ clꝛici q̇ r̄cipiūt bn̄ficia ſuſpēdēdi: ⁊ ieligibileſ fiūt ꝑ iura illa. ̄j. ꝺ iur̄pa. p̄rea. ⁊. ̄s. ꝺ. elec. q̇ſq̇ſ. AD ſupplicationē. ⁋ Prio recitat admiſſionē

renūciationis ⁊ ei⁹ cauſam. ſecūda ibi: n e vero cauſaʒ mandati ⁊ ipm mandatū. tertia ibi: cu icc ōceſſionē illi factā ⁊ ipſi⁹ moderationē. Jo. an. a ¶ Morari: forſitan ꝓpter intemperiē aeris. lxxiiij. di. quorundā. vel quia habebat capitales inimicos. ſ. de elec. bone.

vt ſymoniacus et intruſus: in morte tamen propter neceſſitatem poſſent renunciare. argu. illius. ca. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. Lan. ⁊ Jo. dicunt ꝙ ſymoniacus ⁊ intruſus non habent titulum: ſed fures ⁊ inuaſores ſunt. j. q. j. ordinatiōes. et. ix. q. j. ordinatinoes. et ideo

b ¶ Defectuʒ: ſimile. xciij. diſt. diaconi. ver. mē dicat infelix. c ¶ Ad ſuſtentationē: huic ꝓuidēdū eſt in beneficio quē non crimen ſed cā neceſſitatis abdu/cit. vij. q. j. quiſ triſte. ſed male meritus publica egeſtate labora/re dʒ. ff. depoſi. bona fideſ. ⁊ merito huic ꝓuidēdum ē: qꝛ depoſito ſubuenit̄ i neceſſarijs. l. di. ſtudeat. erit autem iſte tanꝗ plebanus eccl̄ie hmōi. d ¶ Vſupallij arg. j. C. quead modum ciuilia mune. indi. l. ij. li. x. qm̄ maiori/bus honoribꝫ fūctos nō licet de/ſcēdere ad minores: vt dicit lex ṗdicta: et ar. ad idē. xciij. di. legimus: in fi. ⁊. ſ. ꝺ tranſla. licet.

eū a cura qua tenebat̄ eccleſia raguſieñ. duximus abſol uēdū: eo ꝙ ibi nō poterat ſe/ a cure morari: ⁊ ſi acceſſum haberet ad illā: mortis ſibi periculū īminebat. ⁊. j. ¶ Ne vero idē in vituperiū miniſte/ b rij noſtri defectū in reb⁹ tpa/libus patiat̄: mādamus qtenus bñficiū qꝺ de liberalitate regia ac ꝯceſſione tua: qꝺ in epatu carleoli: ⁊ eccleſia ꝺ de malebron eſt illi collatuʒ c ad ſuſtētationē ꝯſerues ipſi/us. ¶ Cui cōceſſim⁹: vt ī ipo d epatu abſqꝫ vſupallij officiū epale valeat exercere tibi tā/ꝗ metropolitano reuerētiaʒ ⁊ obediētiā impenſurus.

Idem epiſcopo arelate.

Ponit ſex cauſas ex quibus epiſcopi poſſunt petere ⁊ papa conſueuit ꝯcedere cedēdi licentiam. Ca. X.

Niſi cum pridem. et. j. ¶ Si in hmōi ceſſione e frugem tibi melioris vite ꝓ/mittis: ſcire te debes nō eſſe f ſanctificato in vtero ſanctiorem: ⁊ iō nō oportet te ṗdica g tionis iam ſuſcepte deſerere miniſteriū: cum ille cuius fi/ i eri baiulus recuſabat: tandē ṗdicandū recepit verbū dei. Quod ſi forſan humilitat̄ cauſa de culmīe q̄ris pontificali deſcēdere: eo ipō hūilitatis videris erigere male verticem: ꝙ te nimis in reſignā/di ꝓpoſito exhibes ꝯtinacē: quia tūc in te verā humilitatem cuſtodies: cū ⁊ per eā locū ſublimē fugies: ⁊ ꝑ obedientiā nō dimittes. ¶ Intueri te itaqꝫ volum⁹: ꝙ hec ſunt illa ꝑ que cedēdi epus licentiam pōt poſtulare: cōſciētia criminis: debilitas corporis: defect⁹ ſciē: malicia plebis: graue ſcādalum: irregularitaſqꝫ pſone. Sed in his oīb⁹ eſt obſeruāda cautela. ꝓpter ꝯſciētiā em̄ criminis: ceden/di poteſt licentia poſtulari: ⁊ k forſitan non cuiuſlibet: ſed dūtaxat illi⁹ ꝓpter quod ip/ſius officij executio poſt ꝑactam penitentiam impedi/tur: cum ſi omnes quos arguit conſcientia cuiuſlibet

quāto plus rē tenent: tanto plus peccāt: ⁊ fur ſemper eſt in mora. ff. de condi. fur. ſi pro fure. §. p. argu. quia non remittitur peccatum. ⁊c. xiiij. q. vj. ſi res aliena. vnde dicunt ꝙ renunciare poſ/ſunt ſine licētia pape. quia ipſi ad hoc tenentur canonis auctoritate. j. q. j. ſi quis neqꝫ. In alijs ꝗ titulū habent ſe/cus eſt: ibi neceſſaria eſt licentia pape. vel hic di/cit argu. j. c. xxi. §. rurſus. et ſe. Sed littera iſta cōtradicit. ſ. nō cuiuſlibet: ſed illius dūtaxat. cu/ius executio poſt peractā penitentiaʒ impeditur: ſed hec duo crimina talia ſunt: ⁊ ſic videt̄ ꝙ hic ſit petenda licentia: quia licet titulum non habeant ſymoniacus tamen videt̄ habere titulum cuʒ

Niſi cum. ¶ Sūt q̄tuor ꝑncipales ꝑtes. ꝑma reprobat has duas cauſas cedendi ſcʒ. zelū melioris vite: ⁊ humilitatē. ſcda ibi: Intueri: facit qꝺ i ſummario di/xi. tertia ibi: veruʒ reprobat alias cauſas cedendi: vt ociū: laborē: inſpirationē: et his ſiles ꝓbans id aucto/ritatib⁹ ⁊ reſpondens ad id qꝺ apponi poſſet de mar/tha: quarta concludit ibi: monemus. Jo. an. e ¶ Promittis: q̄ſi credens ꝙ cedēdo placeas deo. f ¶ Sanctificato ſcʒ hieremia. Berñ. g ¶ Miniſteriū: qꝺ priuilegiatū eſt. j. de ſta. mona. ꝙ dei timorem. h Cum ille ſcʒ hieremias ꝗ pre/dicatiōis recuſabat officiū: et tñ poſtea recepit. viij. q. j. in ſcripturis. i Cuius ſcʒ. verbi dei. Berñ. k ¶ Forſitan. iſtud forſitan nō videt̄ poni dubitati/ue ſed affirmatiue. ſi. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊. j. ꝺ ꝓcu. tue. ⁊ de. pe. di. j. q̄pobre. ⁊. ff. de rei vē. itē. ſi. §. j. ⁊ verba ſeq̄ntia h̄ īnuūt. ⁊. ſ. ꝺ reſcꝑ. ſup l̄ris. ꝟ. niſi forſitā. l ¶ Sʒ dūtaxat: ex iſto loco colligit̄ ꝙ ꝑ nullo crimi/ne pōt epus renūciare ſine licētia pape q̄tūcūqꝫ gra/ui. ſup hoc dicūt ꝗdā ꝙ nullus crimino ſus: null⁹ irre/gularis pōt renūciare ſine licētia pape. arg. j. c. xxi. ꝟ. vnde quidā. et. vj. q. iij. deniqꝫ. ⁊. ff. de admi. tu. l. tutores. §. qui ſe. etiam ſi talis ſit: qui titulum non habeat

per electionem habuerit eccleſiam quo ad cōmunem opinioneʒ habet titulum cum occulta fuerit ſymonia. vnde ſaltem propter hoc tenetur licentiam petere: et cauſa pōt ſubeſſe: quia ſi bene admiſtrauerit: papa de facili diſpenſabit cum eo. argu. j. eo. c. §. perſone vero. Satis poſſet hic dici ꝙ intruſus oīno debʒ cedere: qꝛ nec quantum ad opinionē: nec quantuʒ ad veritatem tituluʒ habet. Que ergo ſunt crimina que poſt peractā penitentiam impediunt executionē ordinis? Dic ꝙ ſy/monia eſt vnū de illis: vt. j. q. j. erga ſymoniacos. ⁊. j. de ſymo. tanta. Item homicidium. j. de tēpo. or. c. vlt. et. l. di. miror. et de his duobus criminibus habemus expreſſe. j. de accuſa. inquiſitionis. in prin. Item ſcdm Jo. omne peccatum quod ipſo iure irrogat infamiaʒ. iij. q. vij. infames. §. porro. quia licet culpa per penitē/tiam tollatur: infamia tamen non aboletur. ij. q. iij. §. hinc colligitur. de hoc notat̄. j. de tēpo. or. ⁊ q̄. or. ex te nore. in iſtis em̄ crimibꝫ q̄ poſt pniam īpediūt executionē ordīs aut bñficij retētionē: dʒ eps petere lniaʒ cedē/di: qꝛ penitere ñ pōt niſi renūciet. In alijs ꝟo crimib⁹ ꝺ qb⁹ pōt penitere remanēdo in officio ſuo: nō tenent̄ petere ceſſionē. ar. illi⁹ decre. j. de tempo. or. c. vlti.

a ℭ Culpe.hoc eſt ꝯ illos qui dicũt om̃e crimẽ indu/cere irregularitatẽ. b ℭ Pauci: qꝛ res pene ꝯ na/turã ẽ ꝙ q̃s ſit ſine peccato.xxv.di.§.nũc aũt.ꝛ.lxxxi.di.aplꝰs.in fi.ſi.ꝭ.de p̃ben.c.pe. c ℭ Impotẽs:ta/lis em̃ morbꝰ dicit̃ ſonticꝰ: qꝛ cuiuſcũqꝫ rei agẽde ipe/dimẽto eſt.ff.de re.iudi.q̃ſituz.ꝛ ff.de ver.ſigni. morbus.

d ℭ Infirmi/tas: qꝛ feruoꝛ ſpiritꝰ ad ſublimiora cõſcendit.ꝭ.eo.lr̃as.Bern̄.

e ℭ Plerunqꝫ: niſi eẽt talis ſcientia: q̃ſcito addiſcere põt ad qð ſp tenet̃ epṡ.xxxviij.di.c.vlt. vnde dicit iuriſcõſultus: ſi vnuz pedẽ tenerẽ in ſepulchro: adhuc addiſcere vellẽ.ff.de fideicom.liber.apud iulianum.xxiiij.q.iij. ſi habes.naz ab anniculo puero dicit ſe velle addiſcere: vt.eo.c. habet̃.

2.Coꝛ.12

f ℭ Spũaliũ: xxxviij.diſt. per rotum.

g ℭ Tp̃aliuz: lxxxvj.di.fratrẽ nr̃m.ꝛ.xxxix.di. petrus.ꝛ.xxxvj. diſt.§.j.ꝛ merito nccãria ẽ ſcia ſpiritualiũ ꝛ tp̃aliũ: q̃a in his alios docere d3 epũs: iõ alioꝝ doctrina indigere non d3.j.q.vij.cõuenientibꝰ.ꝛ auc. de ſanct.epiſ.§. dãmꝰ.coll.ix.

Oſee.4

h ℭ Sciam repuliſti.xxxviij. di.oẽs pſallẽtes in fi. i ℭ Tolerãda.ꝭ.de elec. cũ nobis olim.ꝛ ꝭ.de p̃ben.venerabilis.

1.Coꝛ.8

k ℭ Plebis.ſi. vij.q.j.§.h̃ tunc ſeruãdũ.ꝛ.c.vl.

l ℭ Quo.id eſt quãtum.

m ℭ Eo.i.intm̃.

a b culpe cederẽt: pauci vel nulli in illo miniſterio remanerẽt. et.ꝭ. Alia v̊o cauſa eſt debilitas coꝛpis: q̃ vel ex infirmitate vel ex ſenectute ꝓcedit: nec tñ oĩs: ſed illa ſolũmodo c p quã impotẽs reddit̃ ad exequẽdũ officiũ paſtoꝛale.nã ſi ꝓ qualibet coꝛpali debilitate: ſuſcepte ſeruitutis officium poſſet deſeri: fruſtra fateret̃ ſe aplṡ in ſuis infirmitatibꝰ glo2iari.cũ interdũ nõ plus hoꝛtet̃ ſenilis debilitaſ aliquẽ cedere: q̃ moꝛalis maturitas (q̃ in ſenibꝰ eẽ ſolet) ipſuz in ſuo ſuadet officio p/manere: ꝓ talibꝰ em̃ de ſe dicit aplṡ. Cũ infirmoꝛ tũc foꝛtioꝛ ſum.qꝛ nõnũq̃ coꝛpoꝛis d infirmitas: foꝛtitudinez coꝛdis augmẽtat. Pro defectu e q̃qꝫ ſcientie: plerunqꝫ põt q̃s petere ceſſionẽ: qꝛ cũ ipa f circa ſpũaliũ adminiſtrationez ſit potiſſimũ neceſſaria: ꝛ circa g curã tp̃aliũ opoꝛtuna: preſul q̃ cõmiſſaz ſibi d3 eccleſiã regere: in vtriſqꝫ ſalubrit̃ ei h renũciat: ſi ſciẽtiã ĩ qua ipaz regat ignoꝛat. Tu em̃ (inq̃t dñs) ſciam repuliſti: ꝛ ego te repellã: ne ſacerdotio fungaris mihi: q̃q̃ ꝛ ſi deſiderãda ſit eminẽs ſcia in paſtoꝛe: in i eo tñ ſit cõpetẽs tolerãda: qꝛ ſm aplm̃: Sciẽtia inflat: charitas autẽ edificat: ꝛ iõ imp̃fectũ ſcie p̃t ſupplere p̃fectio charitatis. Propt̃ aũt mali/k ciã plebis cogit̃ interdũ p̃latus ab ipiꝰ regimĩe declinare: qñ plebs adeo dure ceruicis exiſtit: vt ꝓficere neq̃at apð ipam: ſ3 ꝓpt̃ eiꝰ duriciã: l m q̃ magis ſatagit: eo magl̃ iuſto iudicio deficer̃ p̃mittat̃: dicẽte dño p ꝓphetã: linguã n tuam adherere faciã palato o tuo: qꝛ domus exaſperãs ẽ: ꝛ apl̃i legunt̃ dixiſſe iudeis. Ecce cõuertimur ad gentes: quia verbi dei vos indignoſ feciſtis. Nõ tamen ꝓ q̃libet p culpa paſtoꝛ debet gregẽ deſere ne mercẽnario cõparet̃: qui vidit lupũ venientẽ ꝛ di q mittit oues ꝛ fugit: ſed de ſu perioꝛis licentia: tunc demũ põt nõ tam timide fugere: q̃ ꝓuide declinare: cũ oues cõuertunt̃ in lupos: ꝛ q̃ debuerant humiliter obedire: iam irreuocabilit̃ ꝯtradicũt: cuz ꝛ ſi tales ſint grauit̃ ꝓ crimĩe puniẽdi: ſũt tñ ꝓ tpe vtilit̃ to r s lerãdi: qꝛ ſãguinẽ elicit q̃ nimis emũgit. ℭ Pro graui q̃qꝫ ſcãdalo euitãdo: cũ alit̃ ſe dare ñ p̃t licet epõ petere ceſſionẽ: ne plus tp̃alẽ honoꝛẽ q̃ eternã videat̃ affectare ſalutem: memoꝛ illius qð dicit t aplṡ: Si eſca ſcãdalizauerit fratrẽ meum: nõ mãducabo carnẽ in eternũ. S3 inter ſcãdalũ ꝛ ſcandalũ eſt ſubtiliter v diſtingẽdũ: ſicut dñs ipſe diſtinxit: cui cũ dixiſſent apl̃i. x Scis quia phariſei audito h̃ verbo ſcãdalizant̃: reſpõdit y ſinite illos: ceci ſunt ꝛ duces cecoꝝ. Alibi vero dixit: qui ſcãdalizauerit vnũ de puſillis iſtis qui in me credũt: expedit ei vt ſuſpẽdat̃ mola aſinaria in collo eius: ꝛ demergatur in ꝓfundum maris. Perſone v̊o irregularitas (vt ſi foꝛte ſit bigamus vel vidue maritꝰ) eſt cauſa ꝓpter quã petere põt licẽtiã aliq̃s

t ℭ Eſca.ꝭ.de no.ope.nũci.cuz ex iniuncto.

v ℭ Diſtinguẽ/dũ: ꝑut greg.diſtinguit ſup ezechielẽ.omel.vij. verũ ſcãdalũ ſi/ne pctõ vitare poſſumꝰ an non. nã ĩquãtũ poſſumꝰ ſine pctõ ſcãdala vitare debemus.alioq̃n vtiliꝰ ſcãdalũ naſci p̃mittit̃: q̃ vitaſ relinquat̃.ꝭ.ð re.iur.q̃ ſcãdalizauerit. vitas em̃ bone vite vl̃ iuſticie nũq̃ deſerẽda ẽ. vitas diſciplie qñqꝫ.tũc aũt d3 deſeri veritas diſcipline: qñ mltitudo peccãtiũ ẽ in cã.nõ tñ volũt defẽdere malũ qð faciunt.ar.xliij.di. cõmeſſationes. vbi de h̃.xl.diſt. vt ꝯſtituet̃.et.ꝭ. ð cle.excõ.mi.latoꝛes. Si v̊o defẽdere volũt malum qð faciũt.ꝛ excuſare illð q̃ſi ex auctẽ: tũc mltitudini parcendũ nõ ẽ ꝓpt̃ ſcadalũ.de pe.diſt. vj.c.j.in fi.arg. lxxxij.diſt.pluri mos.et.vij.q.j. §.cum autẽ.v̊. ferrum quippe. de hoc dicitur.ꝭ. de tempo.oꝛdi. c.ſane.in tertia notula.

x ℭ Hoc verbo: ſc3 nõ omne qð in os intrat: ſed qð ex oꝛe ꝓcedit coĩquinat hoiem: tũc dixerunt apl̃i: ſcis qꝛ phariſei q̃rũ religio ẽ in cibis diſcernendis audito hoc verbo.ꝛc̃.vſqꝫ ibi.vt.xj.q.iij. inter v̊ba.

n ℭ Faciã.i.tacere. o ℭ Exaſpans: ppl̃s iſraeliticus. p ℭ Culpa ſc3.ſubditoꝝ. q ℭ Fugit.

r ℭ Vtiliter.qñqꝫ.n.doꝛmire d3 ſeueritas diſciplie.xxiij.q.iiij.ne admiſſo.et.c. nõ põt.ꝛ.xj.q.iij.qñ. s ℭ Elicit: vt.iiij.di.deniqꝫ ꝛ alibi noli eſſe nimis iuſtus.qꝛ iuſtus qñqꝫ in iuſticia ſua perit.ij.q.vij.§.de his.ꝛ de.pe.di.j.ſerpens.

y ℭ Sinite q̃ſi nõ curãdũ ð ſcãdalo eoꝝ.

resignãdi : atteſtante apl'o q̃
dicit: Oportet epiſcopũ eſſe
vnius vxoris virum. Nõ tñ
ꝓpter quãlibet irregularita/
a tem pſone: debet ei q̃ regula/
riter miniſtrauit cedẽdi licẽ/
tia indulgeri: vtpote ſi de le/
gitio matrimonio nõ ſit na/
tus : qꝛ licet irregularitatem
b hmõi nõ potuit ſubticere : ſi
c d tamen ⁊ culpa latet ⁊ cauſa:
e cũ eo qui laudabilit̃ ſuũ im/
pleuit officiũ (iniũcta ſibi pe
nitentia cõpetẽti) põt nõ mi/
nus vtiliter q̃ꝫ miſericordit̃
diſpẽſari. Ego ſum inquit de
f us zelotes : vĩdicãs peccata
patrũ in filios: ⁊ vſqꝫ in ter/
tiã ⁊ quartã generationẽ: in
his qui oderũt me. i. in illis
q̃ ꝯtra me paternũ odiũ imi/
g tant̃. vnde patet ꝙ illis q̃ pa
terna vitia nõ ſequũt̃: ꝓprie
nõ poſſunt in talib⁹ ſuffraga
ri virtutes : illo diſcretionis
adhibito moderamĩe: vt int̃
h nothos ⁊ mãzeres : natura/
les ⁊ ſpurios diſtiguat̃. ⁊. j̃.
¶ Uex ſi ꝓpt̃ alias cãs ceſſi/
onẽ affectes: ñ ẽ ĩ h̃ tibi poſtu
lãti fauẽdũ: cũ hmõi poſtula
tio videat̃ non eſſe diſcreta:
qm̃ (vt id tanq̃ꝫ notiſſimum
i k omittam⁹ ꝙ ocioſitas ⁊ volu
ptas arma ſunt hoſtis antiq̃
ad miſ̃as aĩas captiuãdas)
ꝓpter laboris anguſtias: aut
pſecutiõis ĩcurſus: nõ debeſ
l m deſerere ſpõſã tuã cui defigẽ
do manũ apđ extraneũ te fi/
de media copulaſti : ſciẽs ꝙ
btĩ ſũt iſti q̃ pſecutionẽ pati/
unt̃ ꝓpt̃ iuſticiã: qm̃ cũ ꝓba
ti fuerĩt accipiẽt coronã vite:
quã repromiſit de⁹ diligẽti/
bus ſe. Sꝫ dices. Spũs vbi
vult ſpirat: ⁊ neſcꝪ vñ veniat
aut q̃ vadat: ⁊ iõ nõ ẽ q̃ poſ/
n ſit vias illi⁹ ſpũs pſcrutari.
o q̃ ꝟo ſpũ dei agũt̃ nõ ſũt ſub
lege. qm̃ vbi ſpũs dei ibi li/
bertas: q̃re ſi cedẽdi tibi licẽ
tia data ab hoĩe nõ fuerit: ni
hilomin⁹ tñ cedes : qꝛ data ẽ
tibi libtas cedẽdi a deo. Cer
te deſipis ſi ſic ſapis. nã quõ
ſpũ dei agit̃ q̃ ꝯ ſpm̃ đi agit:
ſi em̃ vera ſũt que p̃miſim⁹:
p ĩmo qꝛ indubitant̃ ſũt ꝟa ꝓ/
culdubio ꝯ ſpm̃ đi agit q̃ ali
q̃d ꝯ ꝟitatẽ attẽtat: qm̃ ipſe
eſt ſpũs ꝟitatꝪ. Porro ſi di/
cas ꝙ forſan alia eſt cã latẽs
ꝓpter quã cedẽdi volũtas ti
bi celitus inſpirat̃. ⁊ nos ſiq̃
dem rñdem⁹: tu quõ ſcis ꝙ
talis inſpiratio ſit celeſtꝪ: nõ
q ne recolis quid ille glorio/
ſus pontifex dixit. Cum ce/
piſſet virib⁹ corporis repẽte

a ¶ Regularit̃: al's cũ irregularis ſit: regulariter mi niſtrare nõ põt. Ex his em̃ q̃ inordinate ſunt acta nõ põt aliq̃d ordinabiliter fieri. j̃. de accu. qualiter et qñ. ſed dic regulariter. i. laudabiliter et vtiliter.
b ¶ Nõ potuit. i. nõ debuerit de iure tpe ſue exami/ nationis: et ſic ẽ argu. ꝙ illud di cimur poſſe : qđ đ iure poſſum⁹. xxij. q. ij. faciat: ⁊ ar. ſ̃. de reſcꝑ. ſciſcitat⁹: ſed de buit cõfiteri ſal/ tez in ſecreto. ſ̃. đ elec. c. inotuit.
c ¶ Culpa: ĩ cul pa fuit. quia nõ manifeſtauit im pedimentũ tem/ pore ſue ꝓmotio nis. vnde impo/ ni debet ſibi pe/ nitentia cum di/ ſpenſat̃ cum eo: vt ſequens litte/ ra dicit: tamẽ ſi culpa talis et cã ſcꝫ irregularitaſ diſpenſat cuꝫ ip ſo ꝓpter vtilita/ tem ipſi⁹ eccl'ie.
d ¶ Latet: q̃a nõ manifeſtauit impedimentum tpe ſue ꝓmotio/ nis. vnde impo/ ni debet ſibi pe/ nitẽtia cũ diſpẽ/ ſatur cũ eo: vt ſe quens littera di cit tamen ſi cul/ pa talis.
d ¶ Latet. ar. ꝯ opi. illoꝝ q̃ di/ cunt ꝙ pctã la/ tẽtia faciũt hoĩ nes irregl'areſ. l. di. ſacerdos. ⁊. c. ſacdotis. a ꝯrio ſenſu. ⁊. c. de his ꝟo. ar. xxxiij. di. habuiſſe. et ar. ꝯ xxxij. q. v. xp̃iana. Sol. in foro ſecl'ari nõ hñt vĩdictã: ſed in foro aĩe.
e ¶ Et cã: ſi ipſa irregularitas oc/ culta eſt diſpẽſat̃ cnm ipõ ꝓpter vtilitatẽ ipſius eccle ſie. Berñ.
f ¶ Zelotes. i. zelãs ⁊ vlciſcẽs pctã: vel exactor caſtitatis. j. q. iij. ſaluator. § eꝯ. ⁊. xxxiij. q. ij. § j.
g ¶ Patet. i. a ꝯrio ſenſu.
h ¶ Manze/ res: ſicut legit̃ in hiſtoria et in ru. quib⁹ nõ ẽ fas eccle ſiam dei introire. Manſer ꝓprie dicit̃ de ſcorto natus Spuri⁹ de ꝯcubina. Noth⁹ đ adulterio nat⁹: ſic dicit̃ nõ febris: q̃ affligit ſicut q̃rtana: ⁊ tñ non ẽ vera q̃rta na: ſic nothus q̃ videt̃ ver⁹ fili⁹ ſꝫ nõ ẽ: ⁊ oẽs tales il/ legitimi ab honorib⁹ repellunt̃. ſ̃. de elec. in cunctis. ⁊. ſ̃. de elec. inotuit. ⁊. j̃. de fi. p̃ſby. c. j. ⁊. vl. Naturalis đꝛ natus de ꝯcubina q̃ tenet̃ in domo: q̃ſi loco vxoris vnica ⁊ talis ĩ bonis p̃ris ab inteſtato ſuccedit ĩ duas vncias pꝫne ſube: ſi alij filij nõ extẽt: nec ꝯiũx legitia. C. đ na. li. auc̃. licet p̃ri. ⁊ ĩ bonis m̃ris ſuccedũt cũ le gitis filijs. C. đ ſena. ꝯſul. or. fi. ſi q̃. § vl.
i ¶ Omit/ tam⁹: ⁊ tñ ſtatĩ ſubiũgit đ illo ⁊c̃. ⁊ ẽ color rhetoric⁹ q̃ đꝛ p̃occupatio. ſi. viij. q. j. moyſes ĩ fi.
k ¶ Ocioſitas iuxta illđ. Ocia ſi tollas: periere cu pidinis arc⁹: et alibi. Querit̃ egi ſtuſ: q̃re ſit fact⁹ adulter in prom ptu cã eſt: deſidi oſus erat. ⁊ dicit Hiero. ad mona chum. Semp fa cito aliq̃d boni Matth. 5 opis : vt te dia/ bolus ĩueniat oc cupatũ. de cõſe. di. v. nunq̃ꝫ.
l ¶ Spõſaꝫ. ſ̃. Joh. 3. de tranſla. inter corpalia. ⁊. ff. ſo/ lu. ma. ſi cũ do/ tem. § ſi marit⁹ ⁊ expone: ſpõſaꝫ id ẽ eccl'iaꝫ mili/ tãtem.
m ¶ Defigen/ do manum: ver/ ba Salomõis ĩ pabolis loquẽtꝪ de fideiuſſore q̃ obligauit ſe apđ extraneuꝫ. i. apđ creditorẽ q̃ ẽ ex/ trane⁹. i. alius a fideiuſſore ⁊ reo p̃ncipali: ſic epi/ Joh. 15 ſcopus defigen/ do manum. id ẽ per manualem obedientiaꝫ ob/ ligauit ſe ꝓ oui/ bus ſuis apud extraneum. id ẽ apud deum qui ſibi credidit gre gem ſuum medi ante ſuo metro/ politano cui obe dientiã fecit ma nualẽ. epiſcop⁹ em̃ tenet̃ reddere rationẽ deo pro ani mabus ſibi commiſſis. ſi male cuſtodierit oues ſuas. j̃. de regu. iur. c. pe. et expone apud extraneũ. i. apud ali/ um: qꝛ de⁹ ẽ ali⁹ ab hoĩe in eo ꝙ de⁹ : qꝛ de⁹ ẽ creator ⁊ hõ ẽ creatura. Uel dic ꝙ de⁹ extrane⁹ ẽ a q̃cũqꝫ xp̃ia/ no: ⁊ tñ q̃ libet xp̃ian⁹ ẽ ei⁹ fili⁹. Fili⁹ em̃ đꝛ eſſe ĩ ptã/ te patris quouſqꝫ eſt emãcipatus: eo emãcipato đꝛ ex/ traneus ſicut quilibet alius et tamẽ eſt eius filius : ita deus emãcipauit hominẽ cũ dedit ei liberũ arbitiriuꝫ faciendi quodlibet bonũ vel malũ: ⁊ ita dictus eſt ex/ traneus.
n ¶ Uias: quia non ſunt in homine vie eius. xlvij. diſt. § neceſſe eſt. in fi.
o ¶ Sub lege. xix. q. ij. due ſunt. ⁊. j̃. de reg. iur. licet.
p ¶ Indubitant̃: qꝛ nephas ẽ dicere ꝙ ſcꝑtura mẽ/ tiat̃. xxiij. q. v. q̃d ſ̃.
q ¶ Põtifex: btũs martinus.

a ¶ Illi⁹.ſ.bti pauli apli. b ¶ Flore.i.opib⁹ ꝟtutū q2 ꝟtutē null⁹ pōt habere ſine charitate: qm̄ q̄ hʒ vnā virtutē in actu hʒ oēs: ⁊ q̄ caret vna caret oib⁹.xxiiij. q.j.vbi ſana.xxxij.q.j.cū renūciať.de peni.di.ij.ſi em̄ inq̄t.j.de re.iu.defleat peccator. c ¶ Nihil: iuxta illud apli: Si tradidero corp⁹ meum ita vt ardeā: charitatē autem nō habeā: nihil mihi ꝓdeſt.et ḋ ꝯſe.di.iiij.ſolʒ.ḋ peni.di.ij.ſi q̄s aūt.ad fi.di.

d ¶ Multis: vt.vij.q.j.ibi.

e ¶ Plus.xxiij. q.iiij.q̄s nos.

f ¶ Effectus: iuxta illud. non eſt in medico ſp reuelet vt eger: ⁊ qn̄qȝ ē vitium materie nō artificis.j.de loca.et ꝯduct.ꝓpter.ff. ad.l.aq̄l.ſi ſeru⁹ .§.ſi calicem. et xliij.di.epheſyſ. nec euētus mortalitatis medico qui diligēs fuit iputari dʒ.ff.de offi.p̄ſi.illicitas .§.ſicuti.⁊ ſuffiē diligentiā adhibere quā poteſt. xlvij.di.c.vlti.⁊ ſi negociū nō habeat effectū: ſufficit ſi ſit vtiliter ceptū.ff.de neg. geſt.ſʒ an vltro. .§.j.licet ſec⁹ ſit in negocijs pupilli.ff.e.ti.ſi pupilli.in p̄n.et.l. litis.

g ¶ Illa.ſ.vita ꝯtemplatiua.

h ¶ Secura: q̄ potius amplectēda.nā tenere certū ⁊ dimittere incertū debemus.de pe.diſt. vij.c.vl.ff.de ri. nup.adoptiuus. .§.j.ſed vtraqȝ ē certa.

i ¶ Iſta.ſ.actiua vita.

k ¶ Lie.lia lippa erat oculis q̄ q̄ttuor filios genuit ex iacob: ſʒ rachel duos tm̄:

ſcʒ ioſeph ⁊ beniamī. l ¶ Legiſlatoris.ſ.moyſi.xxxvj. di.ſi q̄s vult. m ¶ Quapropť.i.ꝓpter quā cauſaʒ. n ¶ Ad p̄ſulatū.xviij.q.j.c.vno.⁊.viij.q.iiij.c.ij. o ¶ Diuertēti.i.accedēti. p ¶ De licētia: q̄ petit licētiam ⁊ obtinet: cōpelli dʒ vt cedat.j.eo.quidam.

Philip.1

Joh.15.

1.Corj.15

Sap.10.

Lucj.10.

Gene.29

Exo.24.

destitui: dn̄e ſi adhuc populo tuo ſum neceſſari⁹ non recuſo laborem: fiat volūtas
a tua: illi⁹ exemplū ſecut⁹: qui dixit: cupio diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto.manere autem in carne: neceſſariū eſt ꝓpter vos. ⁊.j. Quippe ſi quātocunqȝ
b ꝟtutū flore refulgeas: ⁊ i te
c non habeas charitatē: nihil te cōprobaris habere.nulla ſiquidē maior poterit eē charitas q̄ꝫ vt animaʒ ſuam ponat quis pro amicis ſuis.cū aūt ꝓpter hāc te deceat animam tuā ꝓ ſubditis tuis ponere: nulla occaſione (dūmodo ꝓficere illis poſſis: et ſi
d nō oibus tn̄ multis) ab eorū regimine te ꝯuenit excuſare: qm̄ ſi laboris cām̄ pretendis exemplū te apli ſubleuabit: qui ſuadet tibi: laborē huiuſmodi nō refugere: dū ſe aſſe
e rit pro cōi ſalute plus ceteris laboraſſe: q2 licet nō ſequať
f laborē effect⁹.nihilomin⁹ tn̄ labor ē meritori⁹ apud deuʒ. iuxta q̄ḋ legiť. Reddit de⁹ mercedē laborꝫ ſuorꝫ ſanctorum.⁊.j. Nec putes: q̄ꝫ ideo martha malā partē elegerit: q̄ circa plurima ſatagebat: q2 maria optimā ptē elegit: que non auferetur ab ea: li
g cet illa ſit magis ſecura: iſta
h
i tn̄ eſt magis fructifera: ⁊ licet illa ſit magis ſuauis: hec tn̄ magis vtilis: cū in fecūdi
k tate ſobolis: lippitudo lie rachelis pulchritudini ſit plata: q̄uis ſiľ in vnū et ꝯtempla
l tiuus eē valeas: ⁊ actiu⁹: legiſlatoris exēplo: q̄ nūc aſcēdebat in mōtē: vt ibi gloriaʒ dn̄i cū maiori cerneret libertate.nunc vero deſcendebat in caſtra: vt cū vtilitate maiori neceſſitatib⁹ populi ꝓui
m deret: quapropter facili⁹ indulgetur vt aſcendat mona
n chus ad p̄ſulatum: q̄ꝫ preſul ad monachatum deſcēdat. ⁊ .j. Monem⁹ itaqȝ vt laborē paſtoralis regiminis non recuſes: ne fortaſſis ad pedes ſuos cū maria ſperneret
o te recipere: q̄ ſibi apud ſe diuertēti ſpreuiſſes cū martha ſollicita miſtrare. ⁊.j. Quid ꝟo in poſtulādo cedendi licentiam inſtitiſti: tibi te duximus relinquendum: vt diſtinctis cauſis propter quas cedere oporteat: ſi propter aliquam cauſam vtilem ⁊ honeſtam in huiuſmodi propo
p ſito perſeueres: de licentia noſtra cedas: alioquin cedēdi licētiam auctoritate apo. tibi ſcias eſſe penitus interdictam: quoniā ſi p̄enas habeas: quibus ſatagas in ſolitudinē aduolare: ita tamē ſtricte ſunt nexib⁹ preceptorum: vt liberum non habeas abſqȝ noſtra permiſſione volatum. Idem epiſcopo fauentino in archiepm rauennatēſem electo. Ep̄us qui propter crimen renunciauit epiſcopatui: ⁊ ad religionez tranſit: ad epiſcopatum reaſſumi non poteſt: ſecus ſi renunciauit propter perſecutionem: infirmitatē: defectum ſcientie: ſymoniaʒ ipſo ignorante cōmiſſam: vel aliā ſimilem cauſam. Ca. XI

Poſt tranſlationē tuaʒ ad eccleſiā rauēnatenſem: cum p̄poſitus ⁊ canoni
q ci fauētin̄.in.J.eorꝫ cōcanonicū liberā eligēdi auctoritatez vnanimiť ꝯtuliſſent: ipſe J.ſancti fridiani lucan̄.canonicū olim ep̄s Sarnaten̄.in
r fauētinen̄.epiſcopum poſtulandum elegit. Porro a ſan
s cti fridiani priore ſuper hoc

Poſt trā. ¶ Sunt tres partes.prima ponit poſtulationē et poſtulātiū petitionē. ſecunda ibi: verum.ponit canonem poſtulationi ⁊ petitioni cōtrariū quē interpretatur ponendo caſus canon obſtat et quibus non.tertia ibi: cum ergo.cōmittit poſtulationem certis caſibus admittēdā: ⁊ in alijs repellendam. Jo.an.

q ¶ Liberam: ⁊ ideo potuit eligere vndecūqȝ. Et nota q̄ꝫ qui poteſt eligere: poteſt poſtulare.ſ̄.de elec.in cauſis: ſed non econtrario.arg. ff.de ritu nupt. generali.hic expreſſe habeť q̄ꝫ vni poteſt committi ptās eligēdi: ſi.ſ̄.de elec. in fi.cauſam q̄.

r ¶ Poſtulādū ſimpliciter eligi nō potuerat: q̄a erat ḋ alia eccleſia.lxiij.diſt.litteras.⁊.lxxj.di. fraternitatē.ſʒ ī poſtulāduʒ eligi p̄t.lxiij.di.valētinian⁹: q2 ep̄us fuerat.⁊ iō n̄ eligi ſed poſtulari dʒ: et hec fuit cā q̄re fuit poſtulat⁹ ⁊ nō illa: q2 ḋ alia ecclia vt dixit io.ḋ h̄ dʒ.ſ̄. de elec.cū inť canonicos.

s ¶ A priore: ⁊ a capło: q2 ſol⁹ p̄or nō poſſet pſonā alienare. ar.xij. q.ij.ſine excepti one.et.xix.q.iij.

requiſito ⁊ obtento ꝯſenſu: ꝓpoſit⁹ ⁊ alij poſtulationem eãdẽ approbari a nob̃ humiliter petierũt. ¶ Uerũ poſtulationi hm̃oi videbat̃ ꝯcilij a cõſtantinopol̃. caplm̃ obuiare: in quo ſtatutũ eſt: vt quicunq̃ de põtificali dignitate ad monachorũ vitã et penitẽtie locũ deſcẽderat: neq̃q̃ vlterius ad põtificatũ reſurgat. vnde cõtra dictũ ꝯciliũ: b cum ſit vnũ ex quattuor ꝑncipalibus: que ſicut quattuor euangelia eccleſia catholica venerat̃: nullaten⁹ videbat̃ eorũ poſtulatio admittenda. Ceterũ ſpeciales quidaz caſus inueniunt̃: in quib⁹ ꝑdicto cõcilio: non obſtante: is qui vitaz monachalẽ elegit: rurſum licite poteſt ad epiſcopatum aſſumi. ſi em̃ q̃ſq̃ perſecutionis rabie ſeuiente vel ĩpediente inualitudine corporis cum ꝓficere nequeat in regimine paſtorali: de ſuꝑioris auctoritate ad monaſticam vitam deſcendat: perſecutionis vel egritudi c nis impedimento ceſſante: ad epiſcopalez poterit reſurgere dignitatem. Item ſi q̃s ꝓpter litterature defectum d (ne tanq̃ cecus ceco ducatũ prebeat) locũ regiminis au e ctoritate apo. deſerendo: ad ocium ſe cõtulerit monachale: ac per exercitiũ lectionis ſcientie reperit margaritam proculdubio poterit denuo vocatus a dño cathedrã reaſcendere paſtoralẽ. Rurſus f ſiquis cupiditate parentuz: eo tamen penitus ignorante fuerit epiſcopatũ adept⁹: et hoc cõperto epiſcopatum g de licentia ſuperioris dimittens obſeruantiã elegerit regularem: ⁊ ſi ad epiſcopatuz eundem redire poſtmodum h neq̃at iuxta canonicas ſanctiones: ad aliũ tamen poterit licite reaſſumi: q̃q̃ autez in his ⁊ cõſimilib⁹ caſib⁹: is qui epiſcopatu dimiſſo: monaſticam vitaz elegit: reſurgere valeat ad officiũ paſtorale: nihil tamen in his contra ꝑſcriptũ intelligit̃ cõcili i um attentari: quod in eo loquitur caſu: cuz ꝓpter aliq̃d

ſtatuimus. cũ maior ſit alienatio ꝑſone q̃ rerũ. xij. q. j. ꝑcipimus. ſi aũt nollẽt dare ipſum cõpelli debẽt per ſuꝑiorẽ. j. d iurepa. null⁹. niſi iuſtã habeãt cãz nõ dãdi tũc cõpelli non dñt. lxxiij. di. lr̃as. ⁊. lxj. di. c. j. ⁊. ij. B.

a ¶ Conſtantinopoli. vij. q. j. hoc nequaq̃.

b ¶ Ex q̃ttuor ſcz nicenũ ꝯſtantino. epheſinum ꝓmũ et calcidonẽ. xv. di. ſicut.

c ¶ Ceſſante. ar. eſt h̃ q ceſſante cã ceſſat effectus: vt. j. q. vij. q ꝓ remedio. et j. q. j. q̃d ꝓ neccitate. ⁊. lv. di. ꝓſ tis. et. lxj. diſ. §. his oĩbus. ⁊. ca. neophitus. j. de appel. cũ ceſſante. ar. ꝯ. xxxij. q. j. dixit domi⁹. et xix. q. ij. due ſũt. Sol. ſi ꝓpt̃ cãz ſiat diſpẽſatio vel aliq̃d ꝯſile: ceſſãte cã ceſſat q̃d factũ ẽ ex cã. vt in ꝓmis. c. ſi ꝓo ius cõe ſtatuit̃ ex cã licz cã ceſſet: etiã remanet ius q̃d ſtatutũ fuit ex illa cã. ff. d poſtu. l. j. §. ſexũ. vt ĩ ꝯrijs. Uel ſic: licz cã impulſiua ceſſet remanet ius q̃d ex ea ſtatutũ ẽ. ꝯ. xxxij. q. j. dixit dñs. Si finalis ẽ cã q̃zdiu cã durat: durat q̃d ex ea cã ſtatutuz eſt: vel q̃d ex illa cauſa fit. ea ꝓo ceſſante ceſſat cõſtitutũ ex illa cã: ꝯ. xxxij. q. vij. c. fi. vl̃ ceſſat q̃d ex ea cã cõſtitutũ eſt: qñ in cõſtitutiõe dictuz eſt. q cã ceſſante ceſſat cõſtitutio: vt in ꝓmis concor.

d ¶ Ceco: vñ verſus. Si cec⁹ cecũ conat̃ ducere ſecũ. In foueam ductor primus cadit inde ſecutor.

e ¶ Deſerendo. ſ. c. proxi. §. ne pro defectu.

f ¶ Parentum: data pecunia vel pro miſſa. j. q. v. quicunq̃. ca. preſentium. g ¶ Dimittens: ſtatim cum illud ſciuit primo petita ⁊ obtenta licentia a domino papa vt h̃ dicit: ⁊ ſic non poteſt renunciare ſine licentia pape: q̃uis ſymoniacus. alias ratihabitio retro ſibi preiudicat. j. de ſymo. ſicut vel intra breue tẽpus. j. q. j. conſtat. et. j. de regu. c. ij. quod in maleficijs verum eſt. ff. de vi et vi arma. l. j. §. quotiẽs. ⁊. xxxiij. q. ij. ſi virgo. C. de trãſac. q̃uis. et. C. quomodo ⁊ quãdo iudi. ab eo. h ¶ Nequeat: quia erga ſymoniacos nulla miſericordia eſt adhibenda. j. q. j. erga ſymoniacos. et. vij. q. j. preſentium. ⁊. ſ. de elec. ſuꝑ eo. et. j. q. j. q q̃dã. ⁊. j de ſymo. nob̃ fuit. Sed ꝯ videt̃ q poſſit cũ ſymoniacis diſpenſari. vt. j. q. v. quicunq̃. et. ca. preſentium. ⁊. j. de ſymo. de ſymoniace. ⁊. ſ. de elec. ſi alicuius. Sol. Uin. dicit q talis de iure non poteſt eligi ſiue poſtulari: ſed diſpenſatiue debet poſtulari. Alij dicunt q ſi cõmiſſa fuit ſymonia in ordine nullus poteſt cum eo diſpenſare. vt. j. q. j. erga. ⁊. c. quod quidaz. nec etiã dñs papa vt dicũt: q̃r charactere h̃z vitioſũ: cui renũciare nõ põt: et ideo non purgatur vitiuz iſtud: vt. xiiij. q. vj. ſi res aliena. Matth. 15
Sed hoc nõ credo: ĩmo põt papa bñ diſpenſarũ ſymoniacis q̃ characterẽ hñt vitioſũ q̃ ſciẽter ſymoniã cõmiſerũt. j. de ſymo. c. pe. ſz inferiores ꝑlati nõ pñt diſpenſare cũ ſciente ſed papa: et h̃ ideo q̃r bñ purgat̃ vitiuz furti re furtiua apud furẽ remanẽte d voluntate dñi. ff. de vſuca. ſi fur. ĩ ꝓn. ⁊. j. q. j. q̃d q̃dam. ver. ſi forte militie characterẽ. ⁊c. idẽ in violẽto detentore. ff. d preca. certe. §. iulian⁹. Sed cũ ſymonia commiſſa eſt ignorãte illo cui acq̃ſitum eſt bñficiũ: vel qui ordinem vl̃ dignitatẽ adept⁹ ẽ ignorãter pñt epi diſpẽſare poſt liberã reſignationem. Sed in hoc diſtingue ſi beneficiũ etiam ſimplex eo modo eſt adeptus: ſtatim poſt reſignationem poteſt reſumi ad illud diſpenſatiue. vt. ſ. de elec. ſi alicuius. in fi. et capitulũ etiaz tunc diſpenſat. ⁊. j. de ſymoni. ex inſinuante. In illo qui dignitatem ſic eſt adeptus: diſtingue: ſi ſponte reſignet petens humiliter reſignationem admitti. ſtatim poteſt epiſcopus diſpenſare cum illo: ⁊ ad eandem prelaturam. argu. j. q. v. preſentium. vbi diſpenſatur in dignitate aſſumenda cum eo qui ſponte renunciauit ordini ignoranter recepto: et argu. illius. ca. quicunq̃. circa prin. tamen illud loquitur de diſpenſatione pape. Et argu. illius decreta. ſi alicuius. a contrario ſenſu. Si vero de hoc contendit in iudicio. et electio ſua reprobata fuerit. q̃a ſymoniace fuit facta licet eo ignorante: tunc epiſcopus illa vice et in ſua vacatione cum eo non poterit diſpenſare: ſed poſtea ſic. ſ. de elec. ſi alicuius. in principio. et ita teneas circa huiuſmodi diſpenſationem ſymoniacorum. i ¶ Loquitur: hec interpretatio tenenda eſt ſuper. ca. illo. vij. q. j. hoc nequaq̃. excluſis opinio/

69

nibꝫ ibi nōt̄. a ¶ Nō valebat.j.q.j.ſi q̄s necꝫ. Ex h̄
colligo ꝙ ſymoniac⁹ſine lnīa dn̄i pape renūciare n̄ p̄t.
ꝺ h̄ nō.s̄.c.xx.§.j. b ¶ Dimiſit.vij.q.j.q̄꧕ p̄iculoſū.
c ¶ Locū tm̄.j̄.de ordi.ab ep̄o q̄ reſigna.epi.c.vno.
d ¶ Ordinē.i.ordis executionē:q2 characteri nemo
vt.j.q.j.ꝙ q̄dā.
poſſet renūciare
e ¶ Premiſſis
quattuor cauſis
de q̄bus dictū ē
ſupra in lr̄a ꝑp̄t
populi ꝑſecutio.
nem:vel corpis
infirmitatē:defe
ctum ſciētie ꝑp̄t
ſymoniā ab alijſ
eo ignorāte com
miſſam:cū q̄s re
nūciat ꝑp̄t ali/
quā cām talē nō
ꝓhibet iterꝫ po/
ſtulari ad digni
tatē ep̄alem vt
hic dicit.
f ¶ Ordini.i.
ordinis executi/
onis. Sed quid
ſi renūciaſſet or/
dini: adhuc pōt
reaſſumi de licē/
tia pape:nunq̄d
recōſecrabit? n̄:
q2 characterē re
tiuit .j.q.j.qd̄ q̄
dā.ꝟ.ſi forte mi
litie.xxxij.q.vij.
licite.ꝛ ideo ſo/
la executio ſibi
deeſt:quā reaſſu
mit ꝺ licētia pa
pe g ¶ Alioq̄n
id ē ſi n̄ renūcia
uit ex aliq̄ ꝺ p̄di
ctis cauſis.q̄ fi/
unt ſine pctō :ſꝫ
ex alia ꝑp̄t pec/
catū. h ¶ Du/
rum nō tn̄ ipoſſi
bile:q2 bn̄ diſpē
ſat dn̄s papa ꝯ
q̄ttuor ꝯcili.ꝛ ꝯ
apl'm :dū tn̄ ni/
hil ſtatuat ꝯ fi/
dem.xxv.q.j.ſūt
quidā.ar.xxxiiij
di. lector.lxxxij.
di.preſbyter. qd̄
aūt legit.xv.di.
ſicut de articulis
fidei intelligit.

Q Uidaꝫ.
¶ Prima
ps recitat factū
Scd̄a corrigit:
cām reddēs ibi:
ſed cū. Jo.an.

crimen epiſcopatuꝫ quis de/
ſerens :ad vitam nonaſticaꝫ
penitētie cauſa deſcendit.vn
de quidam in eo caſu loqui
dixerunt capl'm ſupradictū:
cuꝫ quis pro crimine de quo
cōiunct⁹ fuerat:vel cōfeſſus
ab epiſcopali dignitatate de
poſit⁹ :in manaſterio exiſtat
ad penitentiā agendā inclu/
ſus:vel cuꝫ aliq̄s ꝑpter gra
ue crimen:pro quo epiſcopa/
tum retinēs:penitētiā digne
a agere n̄ valebat:cedēdi obtē
ta licētia : vitā monachalem
elegit:alijs aſſerētib⁹ſic ītel/
ligēdū eſſe capl'm antedictū:
vt ꝑ ſe reſurgere nequeat.i.
repetere quaſi debitū qd̄ tali
b mō dimiſit q̄꧕ eligi poſſit:
c d p̄ſertim ſi locū tm̄ ꝛ nō ordi/
nem reſignauit. ¶ Cū ꝰ no/
bis conſtare nequiuerit :ob
quā cām p̄dictus. J.epiſco/
patui olim ceſſerit :mādam⁹
quaten⁹ſi tibi ꝯſtiterit:ꝙ ꝑ/
e pter aliquā ex p̄miſſis cauſis
ſeu ꝯſil'ib⁹ idē. J.ep̄atui ceſ/
ſerit memorato:tu auctorita
te nr̄a(dūmō neceſſitas vel
vtilitas id expoſcat)licētiā
ei tribuas aſcēdendi ad regi
men eccl'ie fauentiñ.maxīe ſi
veritate ſubnitit:ꝙ dict⁹. J.
loco tm̄mō ceſſerit memora/
f to:ꝛ nō ordini vel etiā digni
tati.tūc em̄ eſſet vehemētiſſi
me p̄ſumēdū:ꝙ nō ꝑpter cri
men aliqd̄ ab ipſo cōmiſſuꝫ:
ſꝫ cauſa penitētie ad vitā mi/
graret regularē:p̄ſertim cuꝫ
apl'ica ſedes : poſt ceſſionem
multomin⁹ q̄꧕ antea p̄miſiſſiſ
ſet eidē tali crimīe irretito :i
g pōtificali ordīe miſtrare:ali/
h oq̄n cū durū nimis extiterit
cōtra tā ſolenne ꝯciliū hmōi
poſtulationē admittere:p̄po
ſito ꝛ canonic̄ memorat̄ in/
iūgas:vt aliā ꝑſonā ſibi ido
neam eligant in paſtorem.

Idem in ꝯcilio generali.

Qui petijt cedendi licentiā ex quo illaꝫ obtinuit cedere compellitur. Ca. XII.

i QUidam cedēdi licētiaꝫ
cū inſtantia poſtulan/
tes:ea obtēta cedere p̄termit
tunt. ¶ Sed cū in poſtulati/
one huiuſmodi:aut eccleſia/
rum commoda quibus pre/
ſunt : aut ſalutem videantur
propriaꝫ attendiſſe:quorum
neutrum ſuaſionib⁹ aliquo/
rum querentiū que ſua ſunt:
ſeu etiam leuitate qualibet
nolum⁹impedire:eos ad ce/
k dendum decernimus com/
pellendo s. Honorius .iij.
maioris eccleſie decano ꝛ ma
giſtro. R.cant. ſancti dioñ.
leodieñ.

Nō renūciat iuri ſuo qui gratie aduerſarij ſe ſubmittit. Ca. XIII.

UEniens ad apo.ſe. J.
ſub.propoſuit:ꝙ cum
bone me. J.papa.p.n.ſabba
ti de emenco:ꝛ maioris eccle
ſie ac ſancti pauli cātoribus
Treue. ſuis dederit litteris
in mandatis : vt ſi nihil ca/
nonicum obuiaret : preben/
dam in eccleſia ſancti Flori/
ni in confluentia:quiam iaco
bus decanus ipſius eccleſie
reſignauit : ſub ap.obſtacu/
lo aſſignarent.ꝛ.j̄. Cunqꝫ iu
dices apoſtolicū vellent ad/
implere mandatum :quidaꝫ
ſe oppoſuerunt canonici ec/
cleſie memorate : dicentes
ſubdiaconum antedictum re
nunciaſſe iuri : quod ſibi ex
ipſis litteris competebat:di/
l cto igitur ſubdiaco.hoc ne/
gante :iam dicti canonici ad
hoc probandum teſtes ali/
quos produxerūt :per quos
cū videret probatum ipſum
m ſe gratie capituli cōmiſiſſe:

i ¶ Cedēdi:cū inſtātia ex eo ꝙ cū inſtātia ꝑſeuerādo
petūt:p̄ſumit ꝯ eos mag̃.de pe.di.j.diuortiuꝫ.C.ad
vell'.ſi mulier.in fi.ſic etiā palliū cū inſtātia peti dꝫ.c.
di.priſca.ꝛ.ff.de q̄ſtionib⁹.l.j.§.diuus.j. k ¶ Com
pellendos. Nō.ꝙ.aliquis cogit renūciare obtēta licē
tia : renunciādi
tamen ſcōm le/
ges re ītegra re/
cuperabunt bo/
na quib⁹ ceſſit.
ff.ꝺ ceſſi.bo.his
qui.ſed hoc idō
eſt:ne illudatur
papa.ſicut ſi po
ſtulatio p̄ſentat
pape.nō pōt po
ſtea recedi ab
ea.s̄.ꝺ poſtu.bo
ne. ratio quare
compellant. red
ditur in littera.
In huiuſmodi
compulſione ꝯſi
derat papa com
modum eccleſie:
vel ꝑpriam ſalu
tem petentis:q̄/
rum neutrū vult
impediri:ꝛ ideo
compellitur

UEniens.
¶ Prima
pars ponit ap/
pellationē impe
trātis ꝛ ei⁹ cau/
ſam. Scd̄a ipſi⁹
ꝓſecutionē ꝛ au
ditoris dati ſen/
tentiam. Tertia
ipſius ſententie
cōfirmationem.
Scd̄a ibi. Ad
quā. Tertia ibi:
nos igr̄. Jo.an.
l ¶ Negante:
ꝛ ſic per negati/
onem facta fuit
res dubia. C.qui
ad li.ꝓcla.nō li/
cet.l.iij.ꝛ ſic per
narrationē ꝛ re/
ſpōſionē litis cō
teſtatio facta fu/
it.j̄. de li.conte.
ca. vno.et.s̄. de
elec.dudum.
m ¶ Cōmiſiſſe:
et ſic cōmiſit ſe
gratie capl'i tm̄:
ſed ī veritate nō
erat probatum:
ꝙ per hoc litte/
ris renūciaſſet.
quare ipſorū ſen
tētia retractat.
q̄a et ſi verū eēt
ꝙ ſe eorum gra/

a duo iudices ꝑdictoꝝ ſentẽti
aliter decreuerũt: ipm eũdez
nõ poſſe vti litteris ſupradi/
ctis: ꝑ eo ꝙ eidez aduerſarij
ſe grẽ cõmiſiſſet: ꝑ qḋ viſus
b eſt renũciaſſe iuri ſibi ex ipis
litteris cõpetẽti: a q̃ ſentẽtia
idẽ appellãs: in vigiliã epi/
phanie terminũ ſue appella/
c tiõi ꝑfixit. ¶ Ad quã cũ ve/
niſſet. P. de colle medio: ca/
pellanuz noſtrũ ſup hoc ſibi
ꝯceſſimꝰ auditorem. Sed cũ
eius aduerſarius nõ acceſſe/
rit: per duos mẽſes ⁊ ampliꝰ
expectatus: nec vllus com/
pareret pro eo ſufficiens re/
ſponſalis: tandem quidam
litteras habens ad contra/
dicendum et impetrandum:
coram eodem comparuit: q̃
cum ad tractandum cauſam
d minus ſufficiẽs crederetur:
idem auditor ſententiaz pre/
dictorum iudicum ſententia
liter (iuſticia exigente) caſſa
uit. ¶ Nos igitur ratam et
firmam habemus capellani
ſententiam memorati.

Idem archiepiſcopo Tre/
uereñ. Si prelatus ab obe
dientia ſubditos abſoluit:
nõ propter hoc prelature re.
nunciat. Ca. XIIII.

rie cõmiſiſſet: nõ videt̃ renũciaſſe litteris niſi expꝛeſſe: ⁊
litteras ipſas reſtituiſſet. ſ. e. ſane. ⁊ ĩ. de pac. cũ ꝓdẽ.
⁊ ſi cõmiſit ſe illoꝝ gratie ⁊ ipſi nullã grãm faciebãt:
poterat vti iure ſuo. Et eſt ſimile licet eamꝰ ad arbi/
tros in cauſa appellatiõis: ꝓpterea nõ renũcio appel/
lationi: imo po/
ſtea poſſum ꝓſe/
qui appellatio/
nẽ: nec mihi cur
rit tps interim
C. de tempo. ap.
auc̃. ſi tñ. nec in/
de debet dãnuz
ſuſtinere. vñ me
ruit grãm repor
tare. ſ. e. ſane. et
ĩ. de fideiuſ. ꝑue
nit. ⁊ ĩ. d̃ pac. cũ
ꝓdem. Sed ꝯ vi
det̃ ꝙ tacite vi/
det̃ renunciaſſe
lr̃is ſuis. ĩ. d̃ offi.
dele. gratũ. et. ĩ.
de teſti. cũ veniſ
ſent. ⁊ ĩ. de his q̃
fi. a ma. par. ca.
ex or. ⁊ ĩ. de ꝓbẽ.
ꝓ illorũ. ⁊. C. de
iure do. ipe. l. ij.
ff. d̃ lege ꝯmiſ. poſt diẽ. ⁊ nihil refert an alteꝝ ex eq̃pol
lentibꝰ q̃s faciat. ff. de re iudi. in ſumma. ⁊. ff. de arbi.
quid tñ. §. j. ⁊. ĩ. de ver. ſig. in his. dic ꝙ par hoc nõ re
nunciauit ꝑ prima iura. et q2 caſſata fuit illa ſentẽtia:
ſimile videt̃. ſ. eo. ſane. Sed ibi plus facit tradendo
litteras aduerſarijs: quare iuri ſuo renũciauit. hic nõ
tradidit litteras licet commiſerit ſe gratie aduerſarij.
vñ ibi auditus fuit potiꝰ iudicis officio q̃z iure actio/
nis. hic ṽo ipſo iure: vel ibi auditus fuit de iure: vt di/
citur ibi in fi. vltime notule. a ¶ Duo iudices. Et
ꝓpter hoc ſolũ etiã debuit caſſari ſentẽtia: cũ non ap/
pareat ꝙ tertius ſe excuſaſſet vel cõmiſiſſet eis vices
ſuas. ĩ. de offi. dele. cauſaz matrimonij. ⁊. ff. de re iudi.
duo ex tribus. ſed ſi ſe excuſauit bñ potuerũt ꝓcedere
ĩ. de offi. dele. prudentiam. quod intellige ſi clauſula
illa: ꝙ ſi non omẽs ⁊c̃. erat in litteris. ſed ex alia cauſa
fuit caſſata ſentẽtia. ⁊ mandat̃ iudicibꝰ iſtis vt ꝓben/
dam illam faciant cõferri vt dicit̃ in integra. in fi.
b ¶ Renunciaſſe iuri: argu. ꝙ per litteras execu/
torias acquirat̃ ius alicui impetrãdi: alias nõ poſſet
renũciari iuri ex ipis lr̃is ꝯpetẽti ſi ñ acq̃reret̃ ius: q2
ei qḋ nõ eſt etiã renũciare non põt. Dicas ꝙ per lr̃as
monitorias ꝑceptorias ſiue executorias nullũ ius acq̃
rit̃: ꝑ qḋ eccl̃ia ſiue clerici ꝯ q̃ſ ĩpetrãt̃ lr̃e obligati ſint
ĩpetrãti: nec aliqḋ ius hz ĩ eccl̃ia añ receptionẽ: ſz offi/
ciũ executoꝝ ĩplorare põt vt mãdatũ aplĩcũ exequãt̃ et
ipi mãdatũ tenet̃ adiplere: ⁊ huic officio bñ poſſet re/
nũcire reſtituẽdo lr̃as: ⁊ renũciãdo lr̃is ĩpetratis ⁊ eti
am impetrandis: quo facto executores vlterius nõ ꝓ/
cedent: ⁊ ſic nec officiũ iudicis: nec aliud per litteras
illas implorare poterat. Huic officio nõ fuit renũcia/
tum. ſ. e. ſane. cum iam executor fuerit ꝓſecutꝰ officiũ
ſuũ: ſed litteras tantũ reſtituit: quarũ auc̃te fuerat re/
ſtitutus: et inde nõ obfuit renũciatio litterarũ: ⁊ ideo
de iure fuit auditus vt nõ. in fi. vltime notule. Ber ñ.
c ¶ Prefixit: qḋ quidẽ bene potuit et iudex idem fa
cere poteſt et debet. ĩ. de appel. oblate. ⁊. c. ſepe contin
git. et terminũ prefixit: vt tũc eſſet in curia vt ſequit̃:

ꝙ q̃ñq̃z ſtatuit̃ ad iter arripiẽdũ. ⁊ tũc ſufficit arripe
iter in termino. ĩ. de appel. ꝑuenit. ⁊ in iſtis caſibus lr̃e
ante terminos ĩpetrare nõ valẽt: vt dicit illa decre. ob
late. ⁊. c. ſepe. terminꝰ ṽo datꝰ a lege ẽ annꝰ vel ex iu/
ſta cã biennium. ĩ. de ap. cũ ſit romana. ⁊ talis terminꝰ
bñ põt ꝑueniri:
vt in. c. oblate.
d ¶ Minus
ſufficiens: ſz nõ
videtur ꝙ iſte fu
erit cõtumax ex
quo miſit nun/
cium ad impe/
trandum et con
tradicenduz: cũ
ipſe non appell/
auerit: ſed ille
Jo. contra quez
lata ſententia fu
it: ⁊ ideo nõ de/
buit ſentẽtia cõ/
tra ipſum ferri:
licet forſitan poſ
ſet in expenſis
ꝯdẽnari: vñ ꝯ. ĩ.
de ap. nicolao.
vbi ꝯdẽnat̃ ap/
pellãs ĩ expẽſis:
q̃ nõ fuerit ꝓſe/
cutꝰ: niſi q̃ ad ĩpetrãdũ. ⁊ ibi nõ fuit ꝓceſſum ſup ꝑnci
pali. Poteſt dici ꝙ in illa: nicolao hoc nõ fuit petitũ.
Ille nicolaus tm̃ petijt alterã partem in expenſis cõ/
demnari: q2 non miſerat ſufficientẽ ꝓcuratorẽ: hic ve
ro petijt vt ꝓcederet̃ ad ſententiam infirmandam: vel
melius hic fuit lis cõteſtata et ſententia diffinitiua la/
ta: et ideo cum ſtatutus eſſet terminus ad proſequen/
dam appel. ⁊ altera pars non fuerit ſufficienter proſe/
cuta ad ſententiaz defendendã: cõtumax debet repu/
tari. ſiue ſit pars appellata ſiue appellans: quia iudex
appellatiõis altera parte abſente debet procedere ad
caſſandam vel cõfirmandã ſententiã. C. de tempo. ap.
l. vlti. §. illud. ij. q. vj. §. appellatore. et. ĩ. de ap. per tu/
as. vbi hoc eſt expreſſum: quia non miſit nuncium ſuf/
ficientem ſibi imputet. nec poteſt dici ꝙ citata non fu/
rit: quia terminus conſtitutus ad appellationem pro/
ſequendam ab appellante vel iudice: vicem obtinet
peremptorij: vt eo elapſo perinde procedatur: ac ſi
peremptorie ſit citatus. ĩ. de appella. ſepe ꝯtingit. Et
nõ. ꝙ hic appellatus tenetur mittere nunciũ ſufficien
tem ad appellationem proſequendam: ſi terminus ſit
prefixus a iudice vel ab appellante et appellans eodẽ
modo: alias finietur cauſa altero proſequẽte legitime
⁊ hoc ẽ cũ lis eſt cõteſtata: ⁊ appellat̃ a diffinitiua ſen
tentia ſiue poſt lit. conteſtatio. vt hic habes: alias in
expenſis punitur: vt dicit illa decre. nicolao: quia ibi
nõ fuit lis cõteſtata: ⁊ appellatũ fuit a grauamine: vn
de nõ poterat procedi ad ſententiã altera parte abſen
te: vnde punitur tantũ in expenſis: quia non venit ſuf
ficienter inſtructus. Si vero appellatio ante litem
conteſtatam a iudice recepta non fuit: nec ab aduer/
ſario approbata: tunc ſufficit appellanti mittere pro/
curatorem ad impetrandum et contradicendum. ĩ. de
appella. interpoſita. §. j. ſaluo eo quod dicitur. ĩ. de ap/
pella. cordi. ſed cum appellatur a ſententia diffiniti/
ua non refert vtrum appellatio approbetur ab ad/
uerſario vel iudice ſaluo eo quod dicitur extra de
appel. cordi. ſed conſideratur vtrum terminus ſit pre/

fixus a iudice: vel ab appelante: et tunc vtraq; pars tenetur mittere ſufficientem procuratorem ad totam cauſam: vt hic patet: alias ꝓcedetur contra abſentem tanq; contumacē: vt hic patet. ⁊. ĩ. de appel. interpoſi/ta. vbi de hoc.

Lecte co. ¶ Cõis di/uiſio. Scđa ibi: nos aũt. Jo. an.
a ¶ Deſpera/ret: ſic. ĩ. đ regu. ⁊ tranſeun. ſicut tenor.
b ¶ Cõſilium: de q̃ tenebat̃ ille emulus actiõe đ dolo: ſi fraus in/terceſſit. ff. de re gu. iu. cõſilij. ⁊ ꝯ illum põt agi de dolo: quãti ei⁹ in/terfuit id factuȝ nõ eſſe. ff. de do/lo. arbitrio. §. do/lo. ⁊ h̄ verũ eſt ſi fuiſſet ſoluendo. ſȝ hoc nõ eſſet ſi ꝓ renũciatio fu/iſſet: vñ in eo ca/ſu dȝ reſtitui ad p̄ſtinũ ius. ff. de dolo. ⁊ elegãter. §. pe. ⁊. ff. de eo ꝑ quē factũ erit. l. vlti. h̄ iſta ceſ/ſant: q2 non fuit h̄ renũciatio cũ effectu..
c ¶ Fecit: ⁊ iõ volũtas tal' non obfuit: q2 ñ ꝓceſ/ſit ad factñ ſil'e. volũtas nõ ſuffi/cit vbi opus eſt facto. ĩ. de eo qui mit. ĩ poſſeſ. cau. rei ſer. c. j. ⁊ arg. ĩ. de re iudi. cuȝ aliq̄b⁹. Sed cõ/trariuȝ videt̃ q tacite videt̃ iuri ſuo renunciaſſe. ĩ. de his q̃ fi. a ma. ꝑ. ca. ex ore. vbi ipſo facto videt̃ renũciaſſe: ſicut ipſo fa/cto deum negam⁹. xj. q. iij. eſtimant. ipſo facto menti/mur. xxij. q. v. cauete. ⁊ ipſo facto appellam⁹. ĩ. de ap. dilecti. c. vt noſtrũ. et eo ipſo q q̄s ſalutat p̄latũ: ꝯſen/tit in illũ: quē nõ p̄t reprobare. lxiij. di. cũ adrian⁹. nec eſt opus ſcripto: qui obedientiã ſuã ipſo volũtarij ad/uentus ꝓbat officio. ĩ. de ma. ⁊ obedi. legebat̃. ꝯtrariũ tñ verũ ē q ꝓpter hoc nõ renũciauit.
d ¶ Promi/ſerũt: et ſic videt̃ reaſſumpſiſſe obedientiã: a qua illos abſoluerat. tali modo nõ poterat cũ eſſet p̄lat⁹ eoꝝ ſi/ne licētia epi ſui. xviij. q. ij. abbas. ⁊. c. ꝓxi. ⁊. s̃. eo. ad/monet. cũ ſit de ſuba regule ip̄a obedientia. ĩ. de ma. ⁊ obe. ĩ eccleſijs. Itē ar. q re integra licitũ ē penitere. s̃. de elec. in cauſis. ⁊. ff. de iuriſdi. om iudi. ſi cõuenerit.

Dilecti filii. ¶ In p̄ma parte ponit̃ cõuentus petitio. In ſecũda ibi: cũ igit̃ ipſius repulſio: et negocij cõmiſſio. Jo. an.
e ¶ Inſufficientē: ꝓpter inſufficientiã debet remoueri. xviij. q. ij. ſi quis abbas. Itē ꝓpter neligentiã prelat⁹ repellit̃. j. q. j. §. ecce cum et iudex. ſimiliter. C. de offi. p̄fec. orientis. l. iij. ſic bene debet admitti renũciatio ſi fiat debito mõ ꝓpt̃ inſuf/ficiētiam. s̃. e. ti. niſi. §. ꝑ defectu ĩ fi. ⁊. c. poſt trã/ſlatione. §. item ⁊ h̄ papa admit/tit illã ꝓpt̃ negli/gētiã. ĩ. đ offi. cu/ſto. c. j. ⁊ mgr̃ ꝓ/pter inſufficien/tiã dȝ remoueri a docēdo. C. đ ꝓ/feſ. ⁊ me. l. ij. li. x.
f ¶ In manib⁹ q2 ad quē ꝑtinȝ ꝯfirmatio ad ip/ſuȝ ꝑtinere dȝ re/ſignatio. xviij. q. ij. abbas. et ido tal' renũciatio ñ tenuit. ar. s̃. e. q ĩ dubijs: ſȝ ꝯtrũ ad ſe bñ tenuit: q2 nõ poſſet repe/tere: đ hoc dictũ fuit. s̃. e. q in du/bijs: tñ cõpellit̃ poſtea cedere: ſȝ h̄ ꝯtigit ꝓpt̃ in/ſufficiētiam.
g ¶ Cedere: nec ad aliã abbatiã ſe trãfferre. s̃. de conſue. cum ve/nerabilis.
h ¶ Electionē ſi nõ tenuit renũ/ciatio: nõ tenuit electio: ſic ſi ali/q̄s nõ ē legitime deſtitut⁹: ali⁹ in locũ illi⁹ nõ fuit legitiē inſtitut⁹. iij. q. vj. hec q̄p/pe. ⁊. ĩ. đ accuſa. ad petitionē. ſi. lxxxj. di. tãt̃ daniel. ⁊. vij. q. j. pñtiũ. Itē arg. q ſi p̄n/cipale nõ tenet: nec id q̄ð ex eo ſecutũ ē. ĩ. đ fi. iſtru. int̃ dilectos. ⁊. C. de legi. nõ dubiũ.

De ſuᵽplenda negligentia prelatorum.

Viſo de modis q̄b⁹ p̄lati aſſumunt̃: q2 ſepe in p̄latur̃ negligent̃ res agũt̃. xl. di. ante oĩa. ⁊ q̄ð negligit̃ ſup/plendũ ē. ⁊ q̄ð omtitit̃ reſtaurãdũ. H. Jo. an.

Statuimus. ſubſtitutos ⁊ ꝯfirmatos: q2 añ nihil facere vel diſponere pñt. s̃. de elec. noſti.
k ¶ Bñdicere: ar. q aliq̄s põt dare q̄ð non hȝ. C. de teſta. manu. cũ. ꝯſtitutio. §. 1. ar. C. đ iure em/phi. l. vl. arg. ad h̄. s̃. de elec. ſuffraganeis. ⁊. ff. de acq̄. re. do. non eſt nouũ. ⁊. ff. de vſufruc. quod noſtruȝ non eſt. argu. contra. ĩ. de iurepa. quod autem. in fi. et. ĩ. de dona. inter virum ⁊ vxorem nup. et. ff. de regu. iu. ne/mo. et. ff. de acquiren. re. do. traditio. j. q. vij. daiber/tum. ⁊. ff. de offi. ꝓcõſul. obſeruare. in fi.
l ¶ Alia.

Lecte coraȝ nobis. f. t. lr̃e continebãt: q ab/bas ſancti Petri Tulleñ. ti/bi humilit̃ eſt cõfeſſus: q cũ adeo graui egritudine labo/a raret: q de vita deſperaret̃ ipſius: ad cuiuſdã emuli ſui b ꝯſiliũ: de quo ipſe (cũ nõ cre/deret eum emulũ) ꝯfidebat: monachos ſuos ab obedien/tia in qua ſibi tenebant̃: ab/ſoluit: vocato dioceſano epi/ſcopo: vt abbatiã in ei⁹ ma/nibus reſignaret: q̄ð tamen c vſus cõſilio: a ſaniori non fe/cit: ⁊ eidē abbati poſtmoduȝ reſtituto ſanitati: vniuerſi et ſinguli de ꝯuentu obediētiã ⁊ reuerentiã: req̄ſiti ab eo in d capitulo: promiſerunt. ⁊. ĩ. ¶ Nos aũt ex tali facto: eũ/dem abbatē ſuo reſignaſſe re/gimini: nõ videm⁹. Grego/rius. ix. agatheñ. vticeñ. epi.

Abbas exemptus ſine licen/tia pape renunciare non po/teſt. Capitulum. XV.

Dilecti filij conuentus monaſterij ſancti. H. ĩmediate ad ro. ꝑtinēt̃ eccle/ſiã: intimauerunt: q abbas e eoꝝ ſentiēs ſe inſufficientem oneri regiminis abbatie: ceſ/f ſit in manib⁹ eorundem: ipſi quoq;. H. monachũ ſancti vi/ctoris elegerunt canonice in abbatem. et. ĩ. ¶ Cum igit̃ g dict⁹ abbas cedere ſine licen/h tia nr̃a nequerit: nos tã ele/ctionem q; ceſſionem predi/ctas: decreuimus irritas et inanes. Mãdamus quaten⁹ abbatē ipſum loco ſuo reſti/tui faciat̃: quo integre reſti/tuto: vice noſtra recipiatis ceſſionem ipſius.

De ſupplenda negligentia prelatorum.

Alexãder. iij. ciſter. abbati.

Si dioceſanus requiſitus be/nedicere noluit ciſterciēſem abbatē: ipſe monachos ſuos benedicere poterit. Ca. I.

Statuimus prete/rea vt ſi epiſcopus tertio cum humili/tate ac deuotione (ſicut conuenit) requiſitus: i ſubſtitutos abbates veſtros k benedicere forte renuerit: eiſ/dem abbatib⁹ liceat propri/os monachos benedicere: ⁊ l alia que ad officium huiuſ/modi pertinent exercere: do/nec ipſi epiſcopi ſuam duriti/am recogitēt. et abbates be/nedicere non recuſent.

Clemens. iij.

Regulares in ſuos vſus con uertere nõ poſſunt eccl'ias: ĩ q̃bus ius obtinẽt patronat⁹ et ſi infra tp̃s lateraũ.cõcilij qñ vacant non p̃ſentẽt recto res ad eas: ſuperior ordina/ bit eaſdem. ca.II.

Sicut nob̃ tua fraterni/ tas intimauit: monachi q̃dã ꝛ canonici regulares: eccl'iaſ q̃ ad p̃ſentationẽ eoꝝ perti/ nẽt: in tuo epiſcopatu habẽ/ tes: ꝓprijs vſibus deputare
a nitunt̃: nec volunt ad eas cũ vacauerĩt vocare perſonas:
b quinpoti⁹ occaſiõe ↄceſſiõis quorundã epiſcoporũ: vica/ rios in eis ꝓ ſua inſtituũt et
c deſtituunt volũtate: admiſ/
d ſos ita: pẽſiõib⁹ onerãtes: ꝙ nec eccl'ijs cõpetẽter poſſũt ĩ
e pauptate nimia deſuire: nec
f ep̃o in ep̃alibus rñdere: necꝫ
g hoſpitalitatẽ (ſicut ↄuenit) trãſeuntib⁹ ĩpartiri. ¶ Nolentes autem vt ſtatus eccle ſie debitus ꝛ antiquus: p in ſolertiam alicui⁹ ſubuertat̃: mandam⁹ quaten⁹ (niſi a iu
h riſdictione tua exempte ſint
i ecclesie ſupradicte) p̃dictos exceſſus ſtudeas rationabi/ liter emendare. ꝛ niſi p̃dicte pſone infra tempus lateraũ.
k cõcilij cõſtitutum: ad vacan/ tes eccleſias tibi pſonas ido neas p̃ſentauerint: extũc ibi liceat: appellatione remota: in eiſdem ordinare rectores: qui eis p̃eſſe nouerint ꝛ pro/ deſſe: ita tamẽ ꝙ ex hoc nul/
l lũ patronis p̃iudiciũ in po/ ſterum generet̃. Inno. iij.

Supplet ſuperior inferioris negligentiã in beneficijs cõ ferendis. Si tempus latera neñ. concilij lapſum ſit. ꝛ col latio p inferiorẽ poſtea facta non valet. ca.III

m Licet magiſter. M. ꝛ. R pcurator. R. de ſancto cadimundo: ſup archidiaco natu richemũdie diutius li/ tigauerint coraꝫ nobis: ꝛ. j. ¶ Ne igit̃ ius noſtrũ negli/
n gere videamur: qui alios in ſua iuſticia confouem⁹: man damus quaten⁹ ſi vobis con ſtiterit archidiaconatum ri/ chemundie vacaſſet p annũ. tẽpore ſemeſtri quo ad archi epiſcopũ vel ad capitulũ do natio ptinebat: non a vacati
o one: ſed a noticia cõputato: cum pro eo ꝙ Eborac. archi/ epiſcop⁹ alium ſuperiorẽ nõ hꝫ: extunc fuerat ad nos do natio deuoluta: vtricꝫ ſuper
p eo ſilentium imponatis.

Idẽ magiſtro. P. de caſtro nouo. ꝛ. R. monacho fontis frigidi ap. ſe. lega.

ſcꝫ vt conferant lectoratum in ꝓprio monaſterio. j. de eta. ꝛ quali. cũ cõtingat: ꝛ ar. lxix. di. c. j. ſi tamẽ p̃ſby/ teri ſint: vt ibi: cũ ꝛ illa impoſitio man⁹ nõ ſit niſi q̃dã benedictio. vt. j. q. j. manus. ſꝫ q̃liter pñt hoc facere añ ſuã benedictionẽ. Dico ꝙ in odiũ ep̃oꝝ dñs papa hoc ↄcedit: ꝑ ip̃aꝫ cõ ſtitutionẽ ne ꝓ/ pterea in ſp̃uali/ bus vel alijs pa/ tiãt̃ monaſteria detrimentũ ꝓp̃t negligẽtiã ep̃oꝝ ſilẽm indulgẽtiã habes. s̃. ꝺ elec. nihil ẽ. §. vlti.

Sicut no. ¶ Cõmuniſ diuiſio. Secũda ibi. Nolentes. Jo. an. a ¶ Ni tũtur. qꝺ facere non poſſũt: naꝫ ad priuatũ com modũ trahi non debẽt q̃ ad cõeꝫ vtilitatem p̃fixa ſũt. xxv. q. j. q̃ ad ꝑpetuã: ꝛ. j. ꝺ of. archip̃ſby. vt ſin gule. arg. ꝛ. ff. ꝓ ſocio. actione. §. labeo. ꝛ. j. de pre ben. nulla ratio. b ¶ Conceſſio/ nis. cõceſſio ep̃i ſine ↄſenſu capl'i vel maioris par tis nõ ſufficit vt poſſit tranſferre eccleſiam vel fru ctus ip̃ius ad re gulares. j. de do/ na. paſtoral. ꝛ. j. de his q̃ fiunt a p̃la. ſine cõſenſu capl'i. cũ nos. c ¶ Deſtituũt. in eccleſijs q̃ ad eos pleno iure ñ ſpectãt: inſtitue re vel deſtituere/ nõ poſſũt p̃ſbyte ros: ſed illos debent ep̃is p̃ſentare: vt ipſi epiſcopo de cura plebis reſpondeant: ꝛ monachis de rebus tempo ralibus exhibeãt rationẽ. j. de p̃ben. in lateraneñ. ↄcil. ꝛ. j. de priui. cum ꝛ plantare. §. in eccleſijs. ꝛ. c. ſane: et c. ſtatuendũ. ſed ſi pleno iure ad eos ptineant: tũc poſ ſunt inſtituere ꝛ deſtituere. xvj. q. ij. c. j. ꝛ. j. de p̃ſcrip. cum olim: ꝛ. j. de priuile. quoniã per confeſſionem. d ¶ Penſionib⁹. nouis: qꝺ non licet. j. de cenſi. ꝓhibe mus. e ¶ In paupertate. magna ꝙ non poſſunt ho/ neſte deo ſeruire: q2 cum ad vtrũqꝫ feſtinantur neutrũ bene peragũt. xvj. q. j. p̃ſbyteros: ꝛ. C. de aſſeſſo. l. ne/ mo. f ¶ In epiſcopalibus. ſcilicet in ꝓcurationib⁹ x. q. iij. cauendũ: relatuꝫ. ꝛ. c. in cathedratico. vt. e. cau ſa. q. iij. illud: etiã. ſi epiſcop⁹ donet eccleſiã monachis: cathedraticũ ibi debet habere. j. de dona. paſtoralis.

ꝛ tantũ debent ſacerdotes monachorũ habere. vñ in/ tra epiſcopalia ſoluere valeant: ꝛ hoſpitalitatẽ ſeruare ꝛ vitã ſuam honeſte habere: vt hic dicit: ꝛ. j. de p̃ben. de monachis. g ¶ Hoſpitalitatẽ: tenent̃ eñ clerici ad illã hoſpitalitatẽ que continet officiũ pietatis. xlij. di. §. j. non ad il lam que fit ex de bito ſeruitutis. C. de epiſ. ꝛ cle. l. j. j. de imu. ec. c. j. h ¶ Tua. j. de priuil'. cum ꝛ plantare. §. in eccleſijs. ꝛ. j. de p̃ ſcrip. c. olim. ꝛ. j. ꝺ priuil'. quoniã. i ¶ Predictos exceſſus: ergo ſi exempti ſũt: ep̃s illorum exceſſus punire non pote rit: arg. xvj. q. j. frater noſter. ali ter inutile eẽt il/ lorum priuilegi/ um: quia priuile gia ita ſunt ſer/ uãda ſcꝺm ꝙ cõ tinetur in illis. j. de priui. porro. quid iuris ſit de hac materia tra ctat̃. j. de priuil'. tuarũ. ꝛ. c. cuꝫ ꝛ plantare. ꝛ. vj. q iij. placuit. k ¶ Concilij. j. de conceſ. prebẽ. nulla. l ¶ In poſterum: p iſtã eñ ordinationẽ non fit eis p̃iudi cium in alia ꝓxi ma p̃ſentatione niſi hac vice tñ: ar. s̃. de elec. cuꝫ in cunctis. ꝛ nul la admonitio eſt h̃ neceſſaria: q2 tẽpus ip̃os ad/ monet. j. de loca. ꝛ ↄduc. c. vl. ꝛ. C ꝺ iure emphi. l. vl. ꝛ. C. de ↄhẽ. ꝛ cõmit. ſtipu. magnã.

Licet. ¶ Prima ps deciſe narrat factuꝫ. Scꝺa dat iudices ſub certa forma p quã ius ſuuꝫ papa tuet̃. Jo. an. m ¶ Licꝫ ma. de archidi. iſto. j. habes ꝺ teſti. ↄſtitut⁹. j. ꝺ ceſ. p̃bẽ. p⁹ electionẽ. n ¶ Videa mur. q2 ordinata charitas a ſeipſa incipit. de pe. di. iij ſane. ar. xxiij. q. v. ſi nõ licet: ꝛ. s̃. ꝺ vſu pal. niſi. vbi de/ hoc. o ¶ A noticia: ſic ergo patet ꝙ tẽpus iſtud cur rit a tẽpore ſcientie tñ. j. de cõceſ. preben. quia diuerſi/ tatem: in fi. ar. tamen eſt: ꝙ currit ab eo tempore quo ſcire potuit: vt. ff. quis ordo in bo. poſ. ſer. l. vlti. ar. cõ tra. ff. de peti. here. item veniũt. §. petitã: qꝺ prius di/ ctum eſt valet. p ¶ Imponatis: hic euacuatur opi nio illorum qui dicunt ꝙ mora in electionibus poſſit purgari: que conſueuit notari. j. de conceſ. prebẽ. nulla.

nam hic fuit nulla electio: quia fuit facta poſt ſex menſes.ſ.e.dilecto.ꝛ.c.ſequēs.nō ob.quia illud fuit tolerātia.ꝛ ſic planū eſt qđ dicit̄ ꝑ totū titu.iſtum.

Litteras. ¶Cōmunis diuiſio. Secūda.ibi. Diſcretioni. Jo.an. a ¶Patientia.ita de iure talis ordinatio non valebat.ſ. c.xxi.ꝛ.ſ.c.xxi. nam multa ꝑ patientiā tolerant̄ que ſi in iudiciū veniret caſſarent̄ .ſ.de pben. cum iam dudū.ꝛ ſic nō.ꝙ ſola patiētia dat h ius talibus inſtitutis non ex illa inſtitutione extūc: ſꝫ ex nūc ex tali patientia. ſic.ff. de offi. ꝓcon. obſeruare. in fi.ſi.ij q.j.in ꝑmis. B.

Dilecto. ¶Prima pars deciſe narrat factū. Secūda.ibi. Quia nobis diffinit. Tertia ſub conditione cōfirmationē cōmittit. ibi. Mandamus. b ¶Cōmunit̄. ꝺ iure communi electio ſpectat ſimul ad capitulū ꝛ epm vt poteſt hic colligi. ꝛ.ſ.ꝺ conceſ.pben. poſtulaſtis. ꝛ.ſ. de his qui fi.a pla. ſine conſenſu ca. pi.ea noſcitur.ꝛ ideo cū omnes ſimul ſunt negligentes transfert̄ eligēdi poteſtas ad ſuperiorē: vt hic:ꝛ.c.poſtulaſtis. ꝛ ſicut alia tractare debent cōmunit̄ .ſ.ꝺ his q̄ fi.a prela. ſine conſenſu capitu.

Si is ad quē ſpectat bñficij collatio lapſo tēpore latera. concilij cōferat non valet collatio niſi de miſericordia toleretur. ca.IIII.

Litteras vr̄e diſcretionis accepimꝰ: ꝙcū in qbuſdam eccleſijs legationi noſtre ſubiectis: qdam beneficia et dignitates tāto tpe vacauiſſent: ꝙ tam plati q̄ capitula ſm tenorem lateraneñ. ꝯcilij eſſent iure inſtituēdi ꝓuati: poſtq̄ aduentus veſter innotuit: in beneficijs illis perſonas minꝰ idoneas inſtituere ꝑſumpſerūt.et.ī. ¶Diſcretioni vr̄e mādamꝰ q̄tenꝰ ſi beneficia ꝛ dignitates noueritis pſonis idoneis aſſignatas: eas de patiētia pmittat̄ a ab ipſis pacifice poſſideri: alioqn perſonas amouētes ꝓrſus ab ipis: eas de perſonis idoneis: auctoritate noſtra ſuffulti nō differat̄ quātotius ordinare. Idē epiſcopo ſamor. Is ad quē primo loco ſpectabat collatio bñficij lapſo tpe lateraneñ. ꝯcilij ꝯferre nō poterit. ca.V

Dilectio filio. P.ti.ſācti marcelli pibytero cardi. S.ꝛ.R. ꝓcuratoribus P.ꝛ.H.apud ſedē apoſtolicam cōſtitutis: auditore conceſſo.et.ī. ¶Quia nobiſ cōſtitit a Salamātino decano ꝛ eius ſequacibꝰ poſt elapſū ſex menſiū ſpaciū: infra qđ b epiſcopꝰ ꝛ capitulū (put cōmunit̄ ſpectabat ad eos) ꝓcedere ad electionē: cātoris neglexerant: electionē ſupradicti. P.minus canonice celebratā: eandē decernimus c irritā: ꝛ inanem: ꝛ appellationem a decano ꝛ ſuis fautoribus interpoſitam: factū archiepiſcopi (ad quē iā erat eligendi auctoritas deuoluta) nequiſſe aliquatenꝰ impedire.et.ī. ¶Mandamꝰ quatenus niſi dicto. H.aliqđ canonicum obuiet: electionem de ipſo factā: ſublato ap.obſtaculo cōfirmet̄. De tēporibus ordinationū ꝛ qualitate ordinandorū. Alexander iij. Batoñ. epiſcopo. Diebꝰ dominicis vel ſabbato pentecoſtes: ſacri ordīes ab alio q̄ a papa conferri non poſſunt. Ca.I.

d Subdiaconos autē nulli niſi ro. pō.liceat diebus dominicis ordinare. ¶Quamuis ꝯſecrandi deo e dicatas virgines ꝛ minores ordines: his diebus habeāt licētiam celebrandi. ¶Sabbato quidē pentecoſtes nō liceat alicui ſacros ordines celebrare: cum in ſequenti ſeptimana: recepta ſpirituſſancti gratia celebrent̄. Idem epiſcopo herford. Nō valet

dinem approbat cōcilium lateraneñ.ſ. de conceſ.pbē. nulla.vbi habes ꝙ quandoq̄ ad capitulū ſpectat collatio pbende dignitatū ꝛ cura animarū: quādoq̄ ad epiſcopū: ꝛ tunc vnꝰ ſupplet negligentiā alterꝰ vt ibi dicit̄: ꝛ illud non poteſt intelligi niſi de ꝯſuetudine. de iure cōmuni nō. c ¶Irritaꝫ. ꝛ ſic patet ꝙ mora in talibꝰ purgari non poteſt. quia tal' electio nulla eſt: vt h dicit: de hoc dictū eſt.ſ.eo.ti. licꝫ. ꝛ in ꝑmo.c.

De tēporibus ordinationū et qualitate ordinādorū.

Viſo de ꝓmotione platoꝝ tractādum eſt ꝺ ordinatione clericorum: ꝛ q̄ certis tēporibus ꝛ cū ſcrutinio debet fieri. ido ꝛc. Jo.an.

Subdiaconos. ¶Sūtria dicta. Secūdum.ibi. Quis. Tertiū. ibi. Sabbato. Jo.an. d ¶Romano: ꝛ ita ptꝫ ꝙ ab alijs attēptari nō poſſūt: que ſibi tm̄ ro. ec.reſeruauit: ſi. ſ.de tranſlatio. inter corporalia ꝛ.c.j.ꝛ.ſ.ꝺ elec. ꝙ ſicut .§. ſuper eo.ꝛ eſt ar. ꝙ cōſuetudo ro. eccl'. ad cōſequentiaꝫ trahi non debet ab alijs. Ar. cōtra. xij.di.c.j. et ij. de conſe.di.j. baſilicas .C. de edi.ꝓua.cum dubitatur: ꝛ qđ rome fit ſpectandū eſt.ff.de offi.pſi.ſed licꝫ. ꝛ ſm ꝙ papa facit ꝛ nos facere debemus.ſ.de re iudi.in cauſis.ꝛ eadem ratio que mouet ipm mouere debet alios iudices.ſ.de reſcrip.ſuper litteris: argu. optimum inſti.ꝺ ſatiſdati.tutorum.§.vlti.ī fi. Solu.que romana eccleſia ſeruat ꝛ docet alios obſeruare: ad illa ſeruanda tenentur ſubditi eius: que vero in ſignum priuilegij ſibi tm̄ ſeruauit nullus alius ſine ſua ſpeciali licentia attētare debet: que ſint illa: dicitur.ſ.de offi.lega.c.ꝙ trāſlationem. e ¶Virgines.xx.q.j.deuotis.ꝯtra vbi dicit̄ ꝙ non: niſi in die epiphaniarū in albis paſcalib'

per totum: ita ꝛ electio debet fieri cōmuniter niſi conſuetudo repugnet.ſ.de electi. cum eccleſia vulterana. in fi.vbi de hoc.ꝛ ita ſi capitulū per ſe cōfert beneficia vel quādoq̄ epiſcopus ꝑ ſe illud tm̄ fit de cōſuetudine ſingulari: vt.c.ea noſcit̄.ſicut vides ꝙ in quibuſdā locis eligit capitulū: ꝛ in quibuſdā locis eligit epiſcopꝰ: vnde ſoli cōſuetudini aſcribendū eſt ꝛ talis conſuetudo rationabilis eſt.ꝛ ideo poteſt pſcribi: de tali potes intelligere: ꝛ de cōſimilibꝰ.ſ.de cōſue.c.vlti.in fi.huic qđ dixi contradicere videt̄.xvj.q.vij.nullus oīno. ſed illud intelligas ſm ea que dicta ſunt: ꝛ hanc cōſuetu-

ꝛ notalibus apoſtolorum virgines ſunt velande. ad/de:ibi.ꝛ hoc qđ dicit hic ꝛ h qđ ibi:ꝛ ita alterū p al/terū ſupplet

Sane. Cōmunis diuiſio. Scđa. (ibi. ſignificam⁹: Jo an. a Quattuor. ſupple ꝛ extra ſabbatum ſanctum ꝛ in ſabbato hebdomade mediāte quadrageſime.ſ.capitu.proxi. quia tunc licet.

b Ad ſacros. ad minores poteſt diebus dominicis ꝛ alijs diebus ſolennibus.ſ.c.xxi. tamen ſi ſecus fiat characterē recipiūt.ſ.e.cōſultationi.

c Multitudo:ar. ꝙ multitudo diſpenſationē inducit.l.di. vt conſtitueret: ꝛ.ſ.q.vij. quotiens.ij. ꝛ.xliiij.di.c.comeſatio: nes. ꝛ.xxiij.q.iiij.non poteſt vſus. Ob populum multum crimen pertranſit inultum.in multitudine tñ in illis nō parcitur quos magis cauſa delicti eſſe cōſtiterit.ſ. de cle. ex mi.latores.et ita ꝓpter ſcādalū aliquid omittitur impunitū: cum alias non eſſet omittendū

conſuetudo ꝙ extra ſtatuta tpa ſacri ordines conferant.

Sane ſup eo: Ca.II.
quod moris eſſe d ixiſti in eccleſijs quibuſdā ſcotie ꝛ vallie: in dedicationib⁹ eccleſiarū vel altariū: extra ieiunia quatuor tēporū: a clericos ad ſacros ordines b ꝓmouere. Significamus ꝙ cōſuetudo illa (vtpote inſtitutioni eccleſiaſtice inimica) eſt c penit⁹ iꝓbāda: ꝛ niſi multitudo ꝛ d antiqua cōſuetudo terre eſſet: talit ordinati nō deberent permitti: in ſuſceptl ordinib⁹ miniſtrare: nā e apud nos ſic ordinari depo nerēt: ꝛ ordinātes ꝓuarent auctoritate ordinādi. Idem eidem.

Minores ordines cōferri poſſunt diebus feſtis Sacri vero conferri debent in quatuor tēporibus vł ſabbato Sancto vel Sabbato de paſſione. Ca.III.

De eo autē qđ q̄ſiuiſti: an liceat extra ieiunia quatuor tēpoꝝ: aliquos ī boſtiarios lectores exorciſtas vel accolytos aut etiā ſubdiaconos ꝓmoueri. Ꝛ.r. ꝙ licitū eſt epis dñicis ꝛ alijs feſti f uis diebus: vnum aut duos g ad minores ordines ꝓmoue re: ſed ad ſubdiaconatū niſi in quatuor tēporib⁹ aut ſab h bato ſancto: vel ſabbato ante dominicā de paſſione: nulli epoꝝ ꝑterꝙ ro. pon. licet aliquos ordinare. Idem.

Criminoſus occultus moneri poteſt ne ꝓmoueat ad ordines ſed ꝓhiberi nō debet.

Ex tenore tuaꝝ ca.IIII. lraꝝ accepim⁹: ꝙ M. i cleric⁹ adeo deliqt: ꝙ ſi peccatū ei⁹ eſſet publicū: degraderet ab ordine quē ſuſcepit ꝛ ampli⁹ nō poſſet ad ſupiores ordines ꝓmoueri. Uerū quoniā peccatū ipſum fore occultū dixiſti: mandam⁹ quatenus pniām ei cōdignā imponas: ꝛ ſuadeas vt pte pnie pacta: ordine ſuſcepto k vtatur: quo contentus exiſtēs ad ſuperiores amplius

quod fieri poteſt ſi veritas nō offendit que triplex eſt. ſcʒ iuſticie.ſ.de re.iur.qui ſcandalizauerit.veritas doctrine ſiue diſcipline.xj.q.iij.quādo ergo.veritas bone vite.xxij.q.ij.primū in prin.ꝛ.xxxij.q.v.ita ne.hec nunꝗ̄ dimittenda eſt ꝓpter ſcandalum.xj.q.iij.inter verba. Sed veritas iuſticie ꝛ veritas doctrine ſiue diſcipline quandoꝗ̄ omittitur propter ſcādalum puta quando multitudo eſt in cauſa: vt hic dicit. de hoc dicit.ſ.de renunc.niſi cū pridem.§.p graui quoꝗ̄. veritas iuſticie.quo ad iudicem.doctrine ſiue diſcipline q̄ ad prelatum bone vite ad quemlibet pertinet.

d Antiqua: argu.ꝙ conſuetudo excuſat in delictꝭ. argu.xxxij.q.iiij.obijciunt:ꝛ.iiij.diſt.deniꝗ̄.argu.cōtra.ſ.de ſymo.non ſatiſ.ꝛ.ſ.de eo qui duxit in matri. quam pol.p adulteriū:cū haberet.ſ.de cōſue.c.vlti.j. Rñ.So.cōſuetudo ſiue mltitudo excuſat a pena temporali q̄ ꝓpter ſcandalū imponi nō poteſt:ſed a pena eterna nō excuſat:immo amplius accuſat:vt dicunt cōtraria: ꝛ nō minus ardebunt:qui cum multis ardebūt ij.q.j.multi i fine Uel dic qđ cōſuetudo excuſat in his que ſunt cōtra ius poſitiuū:dum tamen ſit rationabilis:ꝛ pſcripta:vt.ſ.de conſuetu.c.vlti.in fi.in his vero que ſunt cōtra ius naturale nullo modo.nec illa cō/ſuetudo excuſat:vt ibidem.j.rñſo. e Deponerent ab executione ꝛ ſuſpenſi haberent cum tamen recepiſſent characterem:vt.ſ.e.c.pe.

De eo. Cōmunis diuiſio. Scđa.ibi.taliter rñdemus Jo.an. f Aut duos: nūquid plures. vtiꝗ̄ dūmodo ñ videat generalis ordinatio.

g Ad minores. Et ſic videtur ꝙ omnes minores ordines poſſit aliquis ſimul recipere ex eo ꝙ dicit poteſt ꝓmouere vnum ad minores: qꝛ indetermiate dixit ad minores de omnib⁹ pōt intelligi.xix.diſt. ſi romanoꝝ.in fine.ſ.de priui. qꝛ circa: qđ ſatꝭ poteſt cōcedi ꝛ de facto obtinet: vt hic: ꝛ.ſ.de eo qui fur.or.re.cū.h. niſi ꝯſuetudo repugnet: q̄ ſcandalū generaret: cōſuetudo ei ea q̄ licita ſunt reddit illicita.ſ.de cle.cōiu.cū olim ꝛ.ſ.de cog.ſpiri. ſup eo. h In ſabbato: vt.lxxv.di.ordinationes.ij.non ergo die dñica.ſ.e.litteras etiā cōtinuato ieiunio: vt qdā dicebāt.

Ex tenore. Cōmunis diuiſio. Scđa ibi.verū qm̄ Jo.an. i Adeo deliquit: puta piuriū vel adulteriū cōmiſit.vt.ſ.e.ti.c.vl. k Utatur nō.ergo qđ dicit hic.ꝙ criminoſus acta penitētia pōt ꝓmoueri: ꝛ in ſuſceptis ordinib⁹ miniſtrare.argu. ad hoc xxxiiij.diſt.fraternitatꝭ.l.di.qꝛ tua.ꝛ.c.domino: ꝛ.ca. ponderet: ꝛ in pluribꝰ alijs: arg.ꝯ.xxv.di.primū.ꝛ.j. q.vij.ſiquis oēm.ꝛ.xlviij.di.qm̄.So.quidā dixerunt ꝙ ſi ꝓmot⁹ nō eſt nullo mō debet ꝓmoueri.p.c.ꝓxime dcā. Nec fuit nimis rigida opio.qꝛ res pene ꝯ naturā eſt: vt aliqs ſit ſine pctō.xxv.di.§.nūc āt.vñ videt idē dicēdū circa ꝓmotos ꝛ ꝓmouēdos.facili⁹ tñ īpedit ꝓmouēdus quā deijciat iā ꝓmot⁹.xv.q.j.§.vl. circa ꝓmotos aūt.h.ſz.t. diſtinguūt ꝙ q̄tuor ꝯſiderāda ſūt. Primū.ſ.q̄ntitas criminis.vtrū videlicet ſit enorme vel mediocre: ꝛ in h cōſiderat q̄ntitas criminis. Scđm eſt q̄litas criminis: vtrū ſit occultū vel manifeſtum Tertiū ē modus publicationis an ſit videlicet publicū: p opis euidētiā: vel p iudicis ſniam.vł p ſpōtaneā ꝯfeſſionē ī iudicio. Iſtis tribꝰ modis notoriū fit crimē .ſ.ꝯ coha.cle.ꝛ mu.c.vl. Quartū ē ſatiſfacio penitētie videlꝫ an egerit verā pniaꝫ vł ſilatā. ſi crimē ē enorme ꝛ māifeſtū.vt ſit ꝯcurrāt q̄ntitas ꝛ q̄litas criminis depo

nõ aſcẽdat: verũtñ. quia pec a catũ occultũ eſt: ſi ꝓmoueri voluerit: eũ non debes aliq̃ b ratione ꝓhibere. L Ucius terci⁹. archie. turoñ. Religioſus cõtra ꝓhibitionẽ p̃lati ſui ordinari nõ debet. Ca. V.

AD aures noſtras puenit: ꝙ religioſi quidã ad ſuperiores deſiderãt ordi c nes ꝓmoueri: ſ ꝫ p̃lati eorũ deſiderijs cõtradicũt. Tue igiť queſtioni. t. rñ. ꝙ honeſtius ⁊ tuti⁹ eſt: ſubiectis de d bitã p̃poſitis obedientiã impendendo in inferiori miniſterio deſeruire: quã cũ p̃po e ſitorũ ſcandalo graduũ appetere dignitatẽ. nec ẽ ĩ hac parte ſubiectoꝝ deſideriũ cõ f fouendũ: q̃m eſſe poteſt ꝙ p̃lat eoꝝ cõmiſſa ſecreta nouerint: ex q̃bus ꝯſtat eis: ꝙ ſalua cõſcientia nequeũt ſublimari: q̃ non in ſublimitate graduũ: ſed in amplitudine g charitatis acquiriť regnum dei. Idem. Metropolitan⁹ ab oĩbus ſuffraganeis cõſecreť. Suffraganeus vero a trib⁹ metropolitano iubẽte.

SI archiep̃s ob Ca. VI. h ierit: ⁊ alter fuerit ordinandus: oẽs ep̃i eiuſdẽ ꝓuĩ i cie ad ſedẽ metropolitanam k cõueniãt: vt ab omnib⁹ ordineť. ¶ Reliqui vero cõprouinciales ep̃i (ſi neceſſe fuerit) ceteris cõſentientib⁹: a trib⁹ iuſſu archiep̃i poterũt l ordinari: ſ ꝫ meli⁹ eſt ſi ip̃e cũ oĩb⁹ eũ q̃ dign⁹ ẽ elegerit: ⁊

niť nec vnq̃ꝫ reſtituniť: poſt q̃ntãcũq̃ꝫ pniam. l. diſt. miror. Si ṽo enorme ⁊ occultum: in eo caſu monendus eſt: vt abſtineat ⁊ nõ cogẽdus: q̃ ſolũ deũ habet vltorẽ: q̃ latẽtia pctã vindictã nõ habent. xxxij. q. v. xpiana: ⁊ acta pnia poterit officio ſuo vti: ⁊ ad maiores ordines aſcendere: vt hic: ⁊. j. de ſymo. ex tue. p̃t reos homicidij. j. e. queſitum eſt vbi exẽplificantur crimĩa talia. Si vero mediocre fuerit ⁊ occultũ acta penitentia vel parte eius poterit remanere in officio ſuo: ⁊ ad maiores ordines ꝓmoueri forti⁹ q̃ꝫ in alio caſu. l. di. de his vero. Si mediocre ⁊ manifeſtũ. ſi ꝯuict⁹ eſt in iudicio vel timore ꝓbationũ ꝯfeſſus in eo caſu deponitur. lxxxj. di. ſiquis clericus. Si ṽo publicũ ẽ ꝑ operis euidentiã vť ſpontaneã cõfeſſionẽ: tunc acta penitentia poterit cũ eo miſericorditer agi: ſ̃m ꝙ viſũ fuerit epiſcopo qñq̃ꝫ plus vel minus xv. q. vl. ſiquis p̃ſbyter. l. di. p̃ſbyterũ. ⁊ hoc totũ intelligas cũ verã penitẽtiã egerint: ⁊ nõ ſimulatã. q̃ ſi ſimulatã nõ reſtitueretť. l. di. vt ꝯſtitueretť. a ¶ Occultũ ⁊ ſic ꝓbatione ceſſante vindicte ratio cõquieſcit xxxij. q. v. chriſtiana. ⁊ ſecretoꝝ de⁹ iudex ⁊ cognitor eſt xxxij. di. erubeſcant: ⁊. ij. q. v. cõſuluiſti: ⁊ ſolũ deũ habẽt vltorẽ. C. d̃ iureiu. iuſiurãdi. b ¶ Prohibere: etiam ſi in crimine teneanť ꝓhibendi no ſunt: ſed cõmonendi. j. e. c. vl. arg. cõtra. j. c. xxi. So. hic loquiť de ſeculari: ibi de regulari: qui ꝓpriam voluntatẽ nõ habẽt xij. q. j. nõ dicatis: ⁊. c. nolo. Uel illud ꝓpter ſcandaluꝫ p̃latoꝝ: hic nullũ ſcandalũ: vel meli⁹ iſtud eſt: cũ quis petens ordines habet ius petendi rõne tituli quẽ habet. Uel dignitatis illud cũ ius petendi nõ habet: ⁊ iõ p̃latus ſuus q̃ nouit ſecreta ſua poteſt eũ repellere: ar.

AD aures. Cõmunis diui (j. de ſpõſa. p̃terea. ij ſio. Scd̃a: ibi: ad Tue igiť. Jo. an. c ¶ Prelati. i. abbates vel priores regulares large ſumpto vocabulo. j. de verbo. ſig: q̃uis. d ¶ Obedientiã: ⁊ ita patet ꝙ minores ſuis p̃latis obedientiã ſeruare debẽt ar. c. di. ꝯtra morẽ: ⁊. xix. di. in memoriã: ⁊. viij. q. j. ſciẽdũ. ff. de re mili. l. iij. §. in bello. xj. q. iij. abſit. ar. ꝯtra. q̃ nõ. eſt ſemꝑ obediẽdũ. xij. di. nõ liceat. xv. q. vj. iuratos. xj. q. iij. nõ ſemꝑ. C. de decu. omnes. li. x. in fine. ⁊ j. e. dilectus. So. ſi p̃latus excõmunicet: ſiue iuſta ſit ſentẽtia ſiue iniuſta obediẽdũ eſt ſnie. xj. q. iij. ſnĩa paſtoris: ⁊. c. ſi ep̃s forte. niſi in duob⁹ caſibus. j. de ſen. ex cõ. ꝑ tuas. Itẽ p̃cepto p̃lati ſi nõ ptinet ad officiũ ſuũ qd̃ p̃cepit nõ ẽ obediẽdũ. ff. de reg. iu. factum a iudice: ar. viij. q. j. q̃ frater. Si ṽo ptinet ad officiũ ſuũ: obediẽdũ eſt vt hic ⁊ ſimilib⁹: qñ nõ decipiť in p̃cepto. Si vero p̃cipiat qd̃ oĩno eſt malũ. nõ faciat cõtra cõſcientiã. licet iuſtũ videať p̃lato. j. de reſti. ſpo. lr̃as. ĩuato qd̃ dr̃. j. d̃ ſen. excõ. inq̃ſitioni. Si ṽo p̃cipiat qd̃ malũ eſt: nõ obediendũ eſt ei. xj. q. iij. q̃ reſiſtit: ⁊. c. ſi dñs: ⁊. c. iulian⁹: ⁊. c. nõ ſemꝑ. Si ṽo dubiũ ſit p̃ceptũ: ꝓpter bonũ obedientie excuſať a peccato: licet ĩ veritate ſit malũ. xxiij. q. j. q̃d culpatur. e ¶ Scãdalo argu. nihil cũ ſcandalo faciendũ eſſe: argu. liiij: di. generaľ in fi. ⁊. lj. di. c. j. xj. di. illa. xxviij. q. j. vxor. ⁊. c. iã nunc: argu. ꝫ. j. de reg. iur. qui ſcandalizauerit. xj. q. iij. iter verba ⁊. s. de renũci. niſi cũ pridẽ. §. ꝓ graui quoq̃ꝫ. So. pro vitãdo ſcandalo ſepe ceſſat rigor eccleſiaſtice ſentẽtie: ſ ꝫ malũ ꝑpetrari non debet: arg. xi. queſtiõe iij. quid ergo: de hoc dictũ eſt. s. eo. ſane. ⁊ in ca. niſi cũ pridẽ. §. pro graui. f ¶ Eſſe poteſt. No. aliq̃d eſſe faciẽdũ vť omittẽdũ ad cautelam eorũ que fieri non poſſunt. xxxij. q. j. dixit dñs. ff. de neg. geſt. diuortio. j. reſpon. in fi. ff. de his qui eie. vť effu. ſi vero. §. p̃tor. ff. de dam. infec. qui bona. §. ſiq̃s ſtipulaturus. g ¶ Regnũ dei: quia apud deũ nõ gradus elegantior: ſed vite melioris actio cõprobať. xxiij. q. iiij. ſicut excellentiã: ⁊ ille maior diciť in regno dei. qui eſt iuſtior. xl. diſtinctione nõ loca. ⁊ ca. multi. in fi.

SI archiepiſcopus: ¶ Ponit duo dicta: Secũdũ: ibi. reliqui vero. Johan. an. h ¶ Ordinãdus id eſt cõſecrãdus niſi forte haberẽt ius in electiõe xciij. di. miratus ſum. ⁊ tunc dic ordinandus. id eſt eligendus. q̃ de conſuetudine vocãdi ſunt. i ¶ Metropolitanã. lxiij. di. metropolitano. ⁊. lj. di. ca. vl. k ¶ Ab oĩbus: nota. qd̃ omnes tangit ab omnib⁹ cõprobari debet q̃ in cõcedendo hauſtũ aque omnes debent: venire ad quos ius aque ſpectat. ff. de aqua plu. arcen. in concedendo. ⁊. C. de auc. preſtan. l. vlti. ⁊. C. de omni agro. deſer. quicunq̃ꝫ. ij. in fine. libro. xj. et viij. queſti. j. licet ergo: ⁊. ff. de adop. nã diuus. Dicas ꝙ in tali caſu omnes vocandi ſunt. ⁊ debent adeſſe ſi fieri poteſt ⁊ tunc ſufficit: ꝙ maior pars conſentiat. ff. ad muni. ꝙ maior. et ꝙ oẽs ſuffraganei debeant ip̃m ordinare legitur. lxiiij. diſtinc. quia per ambitiones. ⁊ hoc quod dixi ꝙ maior pars ſufficit: locum habet in collegijs: ſecus in priuatis. vt dictum eſt ſupra. de conſtitu. cũ omnes. l ¶ Melius ⁊ ſic videtur ꝙ licet poſſit aliquid fieri per alium: ⁊ perinde habeatur ac ſi per ſe. ff. quodcuiuſq̃ꝫ vniuerſi. Item eorum. §. j. ff. de admini. tu. ita tamen. §. geſſiſſe. melius tamen res expeditur per ſe. q̃ꝫ per alium: argumen: ij. queſtione ſeptima accuſatio.

cūcti pariṫ pōtificem ꝯſecra
uerint. Ex concilio arel.
Dicit idē quod in preceden/
ti. Ca.VII

Nec epī ſine metropoli/
a tani pmiſſu:nec metropolita
b nus ſine duobus vel tribus
epīs cōprouincialibus:pſu/
c mat epm ordinare:ita vt alij
epī cōprouinciales:admone
anṫ eplīs:vt ſe ſuo rñſo ſigni
d ficēt cōſenſiſſe. Qđ ſi inṫ
ptes aliq̄ dubitatio fuerit:
e maiori numero metropolita
nus ꝯſentiat. Urbanus.iij
archie.piſano Ordinatꝰ ex
tra tempora ſuſpēdiṫ donec
diſpenſeṫ cum eo ꝛ ordinās
puniṫ.ca.VIII

Qam q̄dā.et.ſ. Epm
q̄ dic q̄ nō debuit ordines ce
lebrauit: canonica diſciplia
corrigere: ꝛ ordinatos a ſu/
ſceptis ordinibꝰ tādiu redde
f re debes exptes: donec apŏ
nos reſtitutiōis gratiaȝ ꝯſe/
quanṫ. Celeſti.iij.bidroñ.
archiepo. Greci a latinis or
dinari non debent:nec econ
tra ſi ī ritu ordinandi ſunt di
uiſi.ca.IX

Qam ſm regulas eccliā
g ſticas.et.ſ. Quia ꝟo (ſic
dr)in ptibꝰ calabrie:latini a
grecꝭ:ꝛ greci a latinis:ſm al
terutriꝰ inſtōis obſuātiā or
dināṫ:nolumꝰ deceṫo cōmi/
xtiones ꝛ ꝯſuetudies rituū

in ordinibꝰ obſuari. Inno.
iij.abba.ꝛ cōuentui cariloci.
Si monachus vniꝰ ordinis
ī ſcđo ordine ad quē trāſiuit
recipit ſacerdotiū ad pmū or
dinem rediēs in eo libere mi
niſtrabit.ca.X.

Ex parte vr̄a:noſtro fuit
apo.reſeratū: ꝙ q̄daȝ mona
h chus veſter ſe ad nigros mo
nachos trāſſerēs:ꝛ habituȝ
eoꝝ aſſumēs ad ſacerdotij or
dinē ī ipo habitu ē pmotus:
vñ qꝛ dubitaſti vtꝝ ī aſſūpto
taliṫ ordīe miſtrare debeat.
Mādamꝰ q̄tenus (niſi ca
nonicū aliud obuiet)ipȝ mo
i nachū officiū ſacerdotꝭ libe/
re exeq̄ pmittatꝭ. Idem.C.
preſbytero cardi.ap.ſe.le.
Si grecus epo latino ſuble/
ctus ordinaṫ ſine latini licen
tia a greco:interdiciṫ ſibi ex
ecutio.Si ꝟo de licentia tūc
toleratur.ca.XI.

Quod trāſlationi pōti/
ficis.et.ſ. Cō.t.t.r.ꝙ cuȝ
clericus grecus:epiſcopo la
tino ſubiectus a greco ponti
k fice ordinatur(niſi de māda
to vel licentia ſui epī fiat) in
terdicenda eſt ei ordinis ex/
ecutio ſic ſuſcepti:tāq̄ȝ ab ali
eno pontifice ſine mandato
vel licentia ſui epī ordinato.
Si vero de mādato vel li/
l cētia ſui pſulis a greco pon/
tifice ſcđm morem grecorum

Nec epiſcopi. Ponit duo dic ta.Secunduȝ
ibi.Qđ ſi. Jo.an. a Permiſſu.ita ꝙ ipē ſit
pñs vel aliꝰ cui cōmiſerit vices ſuas.ſ.đ offi.or.ꝙ ſedē.
ſic iudex iuſta de cauſa poteſt cōmittere alij vices ſuas
ſ.đ offi.dele.paſtoralis.j.Ren.ſic ꝛ predicationis offi
cium poteſt ordi
narius alij com/
mittere. cuȝ id p
ſeipſum cōplere
non poſſit.ſ.đ of
fi.ordi.iter cete/
ra:ſi.ff. de pcu/
ra.l.j. b Si
ne tribus.inclu/
ſiue:ꝛ ſic non eſt
contra.lxiiij.diſ.
cōprouinciales.
Quidam intelli
gebant olim lit/
terā: ſicut ſonat
et male: quia ſic
videretur ꝙ ar/
chiepiſcopus mi
norem auctorita
tem quā epiſco/
pus haberet: cū
hoc poſſit fieri a
tribus epiſcopiſ
iuſſu archiepiſco
pi:vt.ꝯ.c.pxi.ꝛ
ideo additū fuit
in littera:vel du
bus qđ non erat
in antiqua com/
pilatiōe: ꝛ ꝙ di
cit tribus eſt de
ſubſtantia conſe
cratiōis: alꝭs nō
eſſet cōſecratus
ſi eſſent paucio/
res.lxvj.di.por/
ro. vbi traditur
forma cōſecrati/
onis ab aplīs.
c Ordinare.
id eſt.ꝯſecrare.
d Cōſenſiſſe.
lxiiij.di.c.j.ij.iij
ꝛ.iiij. e Ma
iori.quando ma
iori numero ſit
ſtandum vel nō
ꝯ.đ elec. eccleſia
veſtra.ij.

Qam qui. canonica vt priuetur poteſtate conferendi ordi/
nes quos illicite cōtulit.ꝯ.eo.ſane: ꝛ.ſ.eo.litteras. alꝭs
ſi pena ſtatuta non eſſet pro arbitrio ſuperioris puni/
retur.ſ. de offi.dele.de cauſis. f Apud nos.ꝛ ſic
talis diſpenſatio ſoli pape reſeruatur.ſ.eo.litteras:qꝛ
ex eo ꝙ dicit apud nos:alijs abſtulit poteſtatem. ar.ſ.
de preben.de multa.in fi.vbi dicit per ſe.apo.ꝛ ita nō
per alios:ar.ſ.de ſentē.excom.nuper.ꝛ.ſ.de pben.gra/
ue.in fi.ꝛ.ſ.eo.dilectus.in fi. ꝛ ſic habes vnum caſum
in quo epiſcopi vel archiepiſcopi diſpēſare nō poſſunt
Cdic tu vt.ſ.e.conſultationi.

Qum ſcđm obſeruantiam:clerici latini in partibꝰ
calabrie ordinabanṫ a grecis epiſcopis ſm inſtitutio/
nem grecoꝝ extra quattuor tpa ordines cōferendo:et
econuerſo greci a latinis:ꝛ ita pmixtim ſe ordinabant
ab inuicē. Et hic phibetur ꝙ latini decetero ritū iſto/
rū nō ſeruēt:ſȝ in q̄ttuor tpibus ordines ꝯferāt: nō ob
ſtāte ꝯſuetudine
antiquitus obtē
ta: cū ſit potius
cōtra eccleſiaſti/
cam inſtitutiōeȝ
ꝯ.e.ſane.ar. con
tra.ſ.e.qđ tranſ/
lationi.vbi tole/
raṫ talis mos:ſȝ
hodie talis mos
reprobaṫ:vt de/
cetero talis com
mixtio eſſe nō de
beat:ſed vnꝰ ſit
eps qui omnibꝰ
pſit.ſ.de offi. or.
pm in plerīſq̄.

Ex parte. Cōis di/
uiſio. Secunda
ibi. Mādamꝰ.
h Ad nigroſ.
ſed que fuit dubi
tatio huiuſmodi
q̄ſtionis:iđo du
bitauit: qꝛ mo/
nachus iſte fuit
apoſtata .vñ nō
debuit admitti
ad legitimoſ ac/
tus:vt.iij.q.iiij.
beatus.ꝛ ita vi/
detur ꝙ abbas
non poſſit diſpē
ſare cuȝ eo:quia
tempore quo re/
cepit ordines.ſu
ſpenſus erat:ar.
ſ.đ eta. ꝛ quali.
cum bone.ꝛ.ſ.de
cle.excō.mi. po/
ſtulaſtis:ar. con
tra.ꝯ.de elec. cū
inter.r. Uel dic
ꝙ nō apoſtatat
niſi q̄ ad ſeculuȝ
reddit.ſ. de apo/
ſta.c.j.ꝛ.l.diſ.c.
vl.q̄nq̄. dicunṫ
apoſtare retro
abeūtes.xxvj.q.vlti.nō obſeruetis. Itē ꝛ apoſtata dr
q̄ recedit a fide.ij.q.vij.nō poteſt. i Libere. ſi mo
naſteriū ad qđ trāſiuit fuit maioris religionis:tūc nō
peccauit.ſ.de reg.licȝ. ꝛ tunc de iure cōi pōt in ordine
ſuſcepto libere miniſtrare.ꝛ h ita videṫ fuiſſe:ſi ꝟo mi
noris tūc peccauit mortaliter ꝛ tunc cū eo eſt diſpēſan
dum:ꝛ aliter nō debet miniſtrare.

Quod trāſlationi. In pma pte deciſa con
ſultatio. In ſcđa reſponſio.ibi. Cōſultationi:q̄ diſtin/
guit.ꝛ ſcđm mēbrū pſequiṫ.ibi.Si vero. Jo.an.
k Ordinaṫ.ex q̄ttuor tpa:ſicut ē in antiq̄ cōpilati/
one.ꝛ ſic bñ facit ad titulū. l De licētia.ix.q.iij.

lugdo.lxxj.di.c.j.ij.ꝛ.iij. a ¶ Tolerat̃.hec fuit cō/paratiua ꝑmiſſio:vt h̄ innuit̃:ar.j.de ꝑben:cum iā du/dum. forte ꝓpter ſcandalum ꝛ multitudinem tolerat̃. ar.s̄.eo.ſane.ꝛ.xxiij.q.iiij.non pōt.mos iſte hodie nō tolerat̃.j.de offi.oꝛ.qm̄ ī pleriſqꝫ:ꝛ.s̄.e.cū ſcōm.

fuerit oꝛdinat⁹:lꝫ culpādus ſit epiſcop⁹ latin⁹ q̄ clericos ſuos a greco fac̃ antiſtite oꝛ/dinari : q̄ꝫdiu tñ tal' mos ab a eccleſia tolerat̃:impediri nō debet ab executiōe oꝛdinum taliterr ſuſceptoꝛum. Idem mutiñ.epō. Ordinat⁹ a pa pa ſine licentia pape ad ſupe riores ordines non ꝓmoue tur.ca.XII.

Quam in diſtribuendis b et.j.meminim⁹ a nobis fuiſ/ſe ſupliciter poſtulatū ꝛ cle/menter indultū: vt quia ꝑſa t⁹.A.eccl'ie ro.ſubdia.erat: mandarem⁹ ipm per bonoñ. epm ꝓmoueri. Idem eidez mgr̃o.H.ſubdia.noſtro.

Duo ſacri ordines non pñt ꝯferri eidez vno die vel duo bus ꝯtinuato ieiunio. XIII

Litteras veſtras rece/pimus ſup inoꝛdinata oꝛdinatione Imoleñ. electi: quem boñ.epus ꝑcedēti ſab bato in diac.ꝛ ſequēti die do minico:ꝯtinuato ieiunio: in ꝑſbyterum oꝛdinauit. ¶ In quo q̄ꝫtum vterqꝫ deliquerit euidenter intelligit qui pꝛu/denter attendit. Si enī vtrū/qꝫ oꝛdinem eodem die cōfer/re illi non licuit: pari non li/c cuit ratiōe vnuꝫ oꝛdinē vno die:ꝛ aliuꝫ altero ieiunio cō d tinuato cōferri:cū ꝓpter cō/e tinuationem ieiunij fictione canonica:ſiue mane diei do/minice trahat̃ ad ſabbatuꝫ: ſiue veſpera ſabbati ad diem dominicā referatur : ꝑfecto mane cū veſpera ſeu veſpera f cum mane ad eundē diem ꝑ/g tinere dicet̃:nam ſi q̄ꝫtuꝫ ad hūc neceſſitatis articulū ꝑti net:mane ad vnū diem :ꝛ ve ſpera referat̃ ad aliū:cur eēt ꝯtinuatio ieiunij neceſſaria: cū ꝛ ſabbato añ cenā : ꝛ dñi/ca añ pꝛandiū intelligāt̃ eē ieiunij? ¶ Prefatum itaqꝫ h boñ.epm (vt puniat̃ in q̄ de liquit)a collatiōe oꝛdinū di/aconij.ſ.ꝛ ꝑſbyterij.alteꝝ ve ro ab executiōe officij ſacer/dotalis:tādiu volum⁹ mane/re ſuſpenſos : donec de illis aliter diſponamus. Hono. iij. epo ꝛ arcbi.le. Oꝛdinās puerum.xiij.annoꝝ in diaco nū ſuſpēdit a collatiōe oꝛdi/

Quam ī di. indultum. ¶ Sꝫ nōne epi/ſcopus talem iu/dicat.j.de ma.et obe.ꝑ tuas.ꝑte/rea videt̃ ꝙ po/tius ſit onus q̄ꝫ honoꝛ. Dic ꝙ lꝫ ſit onus ī hoc in multis tñ eſt ho noꝛ : qꝛ non pōt niſi pluribus te/ſtibus conuincti j.q.iiij.ꝑſul.ꝛ.c. nullā. Item non b pōt cogi ab epi/ſcopo recipe oꝛ/dines.ar. de cō. di.ij.c. vl. Item qꝛ maioꝛ honoꝛ ei debet̃ q̄ꝫ alijs .j.de ma . ꝛ obe. per tuas:ꝛ.ff.de al.ſcri.l.vlti.ſed iſte pōt iudicari ab epiſcopo ſuo: vt dicit illa de/cre.per tuas.vñ ꝯtra.ix.q.ij. nul lus ꝑmas.vbi di citur:qui nō pōt oꝛdinare nō pōt iudicare ꝛ econ/uerſo . Illud oꝛ/dinarium ē ꝛ re/gulare .hoc ſpe/ciale ē ꝓpter ex/cellentiā ſuperi/oꝛis qui manum impoſuit. ar.c.il lius.de con.di.ij.c.vlti.

Litteras veſtras. ¶ Primo narrat factum: qō ſcōo impꝛobat:impꝛobatiōis cauſā inſerēs.ibi. In quo. Tertio punit faciētes.ibi. Prefatum itaqꝫ.

c ¶ Vno die.hoc ꝙ ſolum repꝛhendit̃ h̄ ꝙ ordinē vnū vno die : ꝛ alteꝝ altero die cōtulit eidem epus vñ col/lige: ꝙ ſi die ſabbati nō potuit ꝑficere oꝛdinationē ſe/quēti die dominico ꝯtinuato ieiunio pōt eam quā ince pit ꝑficere:ꝛ vno die intelligunt̃ oꝛdines collati fictio/ne iuris:ꝛ ſic loquitur.c.lxxv.di.ꝙ a patribus.

d ¶ Continuationē.cōtinuatio de duob⁹ facit vnum: ꝛ ꝯiungit illa.ar.xvj.q.iij.§.poteſt.ver.hinc de ꝑſcri/ptionib⁹:ꝛ.vij.q.j.illud:ꝛ.c.nihil.ſi cū biſextus occur rit:duo dies ꝓ vno cōputātur.j.de ver. ſigni.queſiuit. ꝛ.ff.de mino.deniqꝫ.§.minoꝛem. Sed ar.contra.ff.de ſta.li.cuꝫ heres.§.ſticchus. e ¶ Fictione.imo ꝛ ſine fictione aliqua bene veſpera ꝛ mane ad vnam diē na/turalē referunt̃.iuxta illud. Et factū eſt veſpere ꝛ ma ne dies vnus. f ¶ Pertinere. Teneas incūctāter:ꝙ omnes oꝛdines die ſabbati conferri debent .s̄.eo.c.j.ij ꝛ.iij.ꝛ.lxxv.di.c.vlti. ꝑter epiſcopalem dignitatē que die dominico tm̄ confert̃.lxxv.di.c.ſ.pꝛeter minoꝛes oꝛ dines:qui poſſunt conferri dieb⁹ dominicis ꝛ alijs ſo/lēnibus.s̄.eo.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ ſubdiaconat⁹ oꝛdo pōt cōfer/ri die dominico a ſolo papa:vt.s̄.e.de eo.licꝫ ergo die dominica cōtinuato ieiunio cōferantur:ſabbato tamē cōferri intelligū tur: ꝛ idō ꝯtinu atio ieiunij ne/ceſſaria ē. H.ve ro dicit omēs oꝛ dines die domi/nica cōferendos ꝛ non die ſabba/ti :ꝛ ideꝫ dicit ō baptiſmo.de cō. di.iiij.venerabi/lis. ꝛ.c.ſe. Arg. lxxv.di.ꝙ a pa/tribus verſu.ſed poſt diem ſabba ti eiuſqꝫ noctiſqꝫ luceſſit in pꝛima ſabbati exoꝛdia ꝯſecrādi eligant̃ in q̄b⁹ his q̄ ꝯſe/crādi ſūt ieiunis ꝛ a ieiunātib⁹ ſa cra bñdictio ꝯſe rat̃ qō eiuſdē ob ſeruantie erit. ſi mane ipō die do minico ꝯtinuato ſabbati ieiunio oꝛdiatio celebre tur: a q̄ tpe ꝑce/dēt̄ noct̄ initia ñ recedūt: ꝛ ſm̄ opi.ei⁹ nō videt̃ q̄re ſit ꝯtinuatio ieiunij neceſſa/ria :vt vna dies fingat̃ ſabbatū ꝛ dñica.nā ſīc oꝛ do epalis pt cō/ferri die dñica ſe quēti ꝛ ñ exigit ꝯtinuatio ieiunij:nec fingat̃ dies ſabbati trahi ad dñi cam:ita ſi q̄s oꝛdinet̃ mane die dñica poſſet h̄ facere ſi ne ꝯtinuatiōe ieiunij. Nō tamē ꝙ in ſabbato magno paſchali nō celebꝛat̃ oꝛdo: qꝛ nec miſſa cātat̃.ō cō.di. iij.ſabbato:dicūt q̄dā ꝙ illi oꝛdines q̄ celebꝛāt̃ die dñi ca trahūt̃ ad ſabbatū:ꝛ ideo fit oꝛdinatio die ſabbati qm̄ ſabbatū ſignificat requiē:ꝛ q̄ oꝛdinat̃ trāſit ad re quiē clericaleꝫ:reqeſcit em̄ a laboꝛib⁹ ſecularib⁹. Vin. dicebat ſpeciale de ſabbato paſchali: vt miſſa trahat̃ ad dñicā ſequētē:ꝛ oꝛdines ad ſabbatū: ſꝫ hodie ñ fit h̄ in illo ſabbato.s̄.e.ō eo. vbi dꝛ ꝙ ī ſabbato ſācto oꝛ dines ꝯferūt̃:imo ita celebꝛat̃ tūc miſſa ſicut ī alijs ſab batis oꝛdinationū :ꝛ ita ſeruat̃ de facto ꝛ bñ celebꝛāt̃ oꝛdines .s̄.e.c.iij. g ¶ Nā ſi quātū.reſpōſio tacite q̄ ſtionis diceret aliq̄s.duo dies ſūt ꝛ ita nō vno die du/os oꝛdines ꝯtulit:ꝛ reſpōdet. h ¶ Deliquit :imo in plurib⁹ puniuit eū quā deliq̄t:qꝛ nō peccauit diacona/tum ꝯferendo:et tamē fuit punitus in eo . ꝛ ideo plus punit̃ oꝛdinatoꝛ q̄ꝫ oꝛdinat⁹:qꝛ debuit eſſe pꝛudētioꝛ. ꝛ qꝛ maioꝛ.ar.s̄.de trāſla.inter coꝛpoꝛalia : ꝛ vt alij a ſimilibus arceant̃ ꝛ eſt ſimile.j.c.xxi.

nū: ⁊ ordinatus ab ipſius executioni vſqꝫ ad etatē legiti/

Vel nō mā. Ca. XIIII.

Vel nō eſt compos ſui epūs ꝯuentreñ. vel nimis videt̃ a ſe ſciam repuliſſe. q̄. M. pue rū latorē pn̄tiū: adhuc. xiij. annoꝝ cōtra ſacroꝝ canonū inſtituta inordinate ī diaco/ nū dicit̃ ordinaſſe: in ludibri um ordinis clericalis. et. j. ¶ Di. v. mādam⁹ q̄ten⁹: ſi re iueneritis ita eſſe: p̄dictū epiſcopū a collatiōe ordinū ſuſpendētes: ipm vt eidem. M. quē ab executione officij diac. vſqꝫ ad etatē legittimā in iniuriā ſuſpēdim⁹ ordinā tis: ꝓuideat in eccleſiaſtico bn̄ficio: ꝯpetēti: ꝑ cen. ecc. cō pellatis. Idē leoñ. ⁊ ſal. ab.

Epiſcopus conferēs eid. in vna die plures ſacros ordi nes etiam ſi de mandato me tropolitani hoc fecerit ab or dinādi ptāte ſuſpēdit̃. XV.

Dilect⁹ fil. gu. ī milicē. canonicus noſtro du/ dū ap. ref̃auit: ꝙ in miliceñ. eccl'ia ſuo viduata paſtore: canonici ipm vnanimiter ele gerūt: qui cum eſſet citra ſa/ cros ordines ꝯſtitut⁹: archi epūs caſſalē. metropolis eo rū: epo treceñ: mandauit: vt eū vno ⁊ eodē die ad tres, ſa cros ordines ꝓmoueret: qd̄ ille nō auſu ꝓprio. ſed ipſius archiepi mandato perfecit. ¶ Cū ḡ nobis ꝯſtiterit: ſu/ pradictū epm in pl'ibus deli quiſſe: tū qꝛ ſine mādato ar/ chiepi: vt ipe ꝯfeſſus extitit ad hmōi ordinationē iordi/ nate ꝓceſſit: tū qꝛ ſi de māda to archiepi ꝯſtaret: cum illi hmōi diſpēſatio a canone mi nime ſit ꝑmiſſa: ipi obtēꝑare nō debuit in hac ꝑte: tū etiā qꝛ reatū ꝑiurij ſepi⁹ variauit iurādo ꝑus ꝙ archieps id p̄ ceꝑat: ⁊ poſtea ꝙ illud non mādauerat ī iudicio ꝯfitēdo ipm tādiu ab ordinādi ſuſpē dim⁹ ptāte: donec nr̄am me ruerit gr̄aꝫ obtinere. G Re go. ix. archiepo barañ.

Ordinat⁹ ad ſacros extra tpa ſta tuta ordinē recepit ⁊ poſt pe nitētiā cū eo diſpēſat epūs.

Conſul. t. r. ꝙ .XVI. eos q̄ extra tpa ſtatuta ſacros ordieſ receperūt: cha racterē nō eſt dubiū recepiſ/ ſe: quos ꝓ trāſgreſſione hu iuſmōi: prio eis pnīa ipoſita

Vel nō eſt. ¶ Primo narrat factū qd̄ ſcd̄o pu/ niri p̄cipit: ibi: diſcretioni. Io. an. a ¶ Re/ puliſſe: vñ poſſet ei dici ⁊ ego repellā te: ne ſacerdotio fungar' mihi. xxxviij. di. oēs pſallētes. i fi. ⁊. s. ḋ renū cia. niſi cū pridē. §. ꝑ defectu. b ¶ Inſtituta q̄ dicūt ꝙ añ. xx. an nullus dꝫ in ſubdi/ aconū ꝓmoueri. xxviij. diſt. i his lxxvij. di. in ſin/ gulis. ⁊. c. quicū qꝫ. ⁊. c. ſubdiaco nus. ḡ multomi/ nus in diaconū q̄s añ. xxv. annū ordinari nō dꝫ. lxxvij. di. placu/ it. ⁊. c. in ſingul'. ⁊. c. quicūqꝫ. c ¶ Suſpen/ dētes. vt punia tur ī q̄ peccauit xij. q. ij. qui ⁊ hu manis. ⁊. c. de vi ro. ⁊. xvj. q. j. re/ uertimini. ⁊. s. c. ꝓxi. lr̄as ⁊ pu nit̃ hic in collati one oīm ordinuꝫ qꝛ in hoc tm̄ de/ liquit. d ¶ Etatē. et licet nō ſit i eta te legittima: ni/ hilomin⁹ recipit ordines. ſꝫ execu tio ſuſpendit̃ vſ/ qꝫ ad legitimā etatē. ſi. j. de eta. ⁊ qua. ex rōne. vbi ſuſpēdit̃ ad miniſtratio tali/ bus cōceſſa vſqꝫ ad legittimā eta tē ſic ⁊ tps non impedit ordinis collationē. j. eo. conſultationi. ⁊ s. e. ſane. ⁊. c. cū quidā. e ¶ Iniuriam. ſi. lxxj. di. c. j. ⁊. xvj. q. vij. de/ cernim⁹. ſed ꝓpter factū p̄lati iſte nō debuit in executi one puniri Iniquū eſt ei aliquē alteri⁹ odio p̄grauari C. de inof. te. ſiquis in ſuo. ⁊ pctā ſuos debent tenere auctores. j. de his q̄ fi. a ma. par. cā q̄ſiuit. ⁊. C. de pe. l. ſancim⁹. ⁊ nō dꝫ alteri ꝑ alterū iniq̄ ꝯditio afferri. ff. ḋ reg. iu. nō debet: ⁊. ff. qd̄ vi aut clā. ne i ptāte. ſꝫ hoc fu it qꝛ etas repugnat. Sꝫ nunqd̄ teneret̃ ad ꝯtinentiaꝫ iſte qui infra annū diſcretiōis ſuſcipit ordines ſacros de h̄ notat̃. j. ḋ cle. ꝑ ſal. ꝓ. c. vno. f ¶ Cōpetenti. ſ. ꝑ ſone: qualitate inſpecta: ar. xlj. di. nō cogant̃. ff. ḋ iure do. cū poſt diuortiū. §. gener. ⁊. l. q̄ro. ff. de admi. tu. cū plures. §. cū tutor. ⁊. ff. de vſufru. ſed ⁊ ſiqd̄. §. j. Et ſci entia ꝯſiderat̃. j. de p̄ben. de multa: ad h̄ em̄ tenet̃ ſi ti tulū nō hꝫ. j. de p̄ben. cum ſm apoſtolum.

Dilectus filius. ¶ Prima ps ponit rep̄henſi/ bilē ordiationē. Scd̄a punit ordinātē: ibi. cū ḡ. Io. an. g ¶ Elegerūt in poſtulandū. ſ. qꝛ ſi ſimplr elect⁹ fuiſſet nō valuiſſet electio. s. de renū. poſt trāſla tionē. h ¶ Tres ſacros qd̄ nullo modo debet fieri ſi vn⁹ ordo vno die dꝫ ꝯferri. s. e. lr̄as: ⁊ iō punit̃ vt i fi. i ¶ Permiſſa ar. op. ꝙ epi diſpenſare nō pn̄t niſi in caſib⁹ ſibi cōceſſis a iure qd̄ q̄dā ꝯcedūt. ⁊ facit ꝓ eis. j. de fil. pſby. ca. vl. ⁊ pe. ar. ꝯ. j. ḋ ſen. ex. nup. in q̄ op. ſūt lau. Io. Vin. ⁊. T. de h̄ tradit̃. j. de iudi. at ſi clerici. ḋ hac materia no. l. di. miror. ⁊. j. q. vij. §. niſi permiſſa imo ꝓhibita. s. e. lr̄as. j. de eo. q̄ fur. or. rece. c. vl. ⁊ ita colligit̃ ar. p̄dictū: vl' dic ꝙ nō lꝫ epo diſpen ſare in his q̄ ꝑti nēt ad generalē ſtatū eccl'ie. vt h̄ ⁊. s. e. ſane. ⁊. s. e. lr̄as. In crimi nib⁹ diſpenſare pn̄t: niſi ſit expſ ſe ꝓhibitū. k ¶ Obrēpera re: hic habes ꝙ auctoritas ſuꝑi/ oris nō excuſat. xij. q. ij. q̄cunqꝫ. ⁊. c. de rebus: ⁊ xj. q. iij. ſi dñs: ⁊ xvj. q. j. ī canoni b⁹: ⁊ q. vij. deci/ mas: ar. ꝯ. lxiij. diſt. ſalonitane. xiiij. q. v. dixit dñs. ⁊. xxviij. di. diaconi. Itē eſt ar. ꝙ p̄ceptū in/ iuſtū p̄lati nō ē ad iplendū. xj. q. iij. iulian⁹. ſi certū ſit ꝙ eſt in iuſtū. ſec⁹ ſi dubi taret̃. xxiij. q. j. qd̄ culpat̃ i fi. ⁊. ff. de re iudi. cū ad ea. l ¶ Periurij. vnde poſſet priuari eccleſia ⁊ deponi. j. de iureiur. querelā. ⁊. j. e. ti. c. vl. cū in iudicio ſit ꝯfeſ/ ſus ⁊ ꝯfeſſus ꝓ ꝯuicto habet̃. j. de ꝯfeſ. cū ſuꝑ. ⁊. C. eo. ti. l. vna ſꝫ ei pepcit. m ¶ Variauit: vnde nō erat ei credēdū. j. vt ec. bñ. vt noſtrū: ⁊. j. de p̄ſump. lr̄as. et iiij. q. iij. §. item in criminali. ver. qui falſa vel varie. ſic. j. de pe. ſuper his. n ¶ Noſtram: ⁊ ſic ſolus pa pa ſuper hoc diſpenſat. de hoc dixi. s. eo. cum quidam. ⁊ melius. j. capitulo ꝓximo.

Conſultatōi. o ¶ Characterē: ⁊ ita q̊cunqꝫ tē pore ordines cōferuntur character imprimitur quia tps nō eſt de ſubſtantia ordinis. ſic nec etas im pedit characterē. s. e. vel nō eſt cōpos: tñ qꝛ trāſgreſ/ ſor eſt canonis q̄ recipit ordines ex̄ tps debitū punit̃: vt h̄ qꝛ ei interdicit̃ executio ordinis ſic ſuſcepti. s. e. cū q̄dā ⁊ q̄ conferunt puniunt̃ quia priuant̃ ptāte ordi nādi. s. e. ſane. Sic ⁊ baptiſm⁹ a q̊cunqꝫ ꝯferat̃ i for/

ma eccleſie tenet licet iudeo vel pagano q̄uis ab eo re/ cipi nō debeat. ſ. de ſum. tri. c. j. in fi. ꝛ de cō. di. iiij. a quodā ꝛ. c. romanꝰ. a ❡Cōpetenti: Primo eis ſuſ/ pēſus ab executione ordinū. ſ. e. cū quidā. ꝛ. c. vlti. vel nō ē ad arbitriū iudicis: ex quo nō ē determinatū. j. de off. i. dele. de ca

noie: ſed ꝑmittendi ſunt arbitrio ſuo ſi. j. de iureiuran. mulieri. h ❡Dānationis: ſi. j. de ſymo. mattheus. i fi. ꝛ vere dānationis: niſi cū eis ſuus epūs poſt pactā pniam duxerit diſpenſandū. qḋ quidē poteſt. j. de iudi. at ſi clerici. ꝛ valde neceſſaria eſt diſpenſatio i occultꝭ

ſis. ꝛ. ff. de iure deli. l. j. §. ait p/ tor. b ❡Po/ teris. ꝛ videt ꝙ epi pn̄t cū tali/ bus diſpenſare. ex eo ꝙ dicit po/ teris ſuſtinere. vn̄ ſignat ꝯ eum ſ. c. quidā: ꝛ. c. lr̄as. vbi dicit: donec apud nos ꝛ. ſ. e. c. xxi. in fi. dicas ꝙ pn̄t au/ ctoritate iſtiꝰ c. ſibi ꝯceſſa: aliaſ nō videt iure or dinario ꝑ iura ꝑ dicta: ꝛ. c. lr̄as. Sꝫ videt ꝙ ſuo iure hͦ facere pn̄t qꝛ hic papa rn̄/ det ad ꝯſultatio nē. ſed qꝛ ꝯſulta tio in hoc ſolo fu it verū tales re/ ciperēt characte reꝫ qḋ ſequit ad dit papa ꝑter cō ſultationem. vel dic ꝙ bene pōt epūs cū talibus diſpenaſre. cum hic rn̄deat de iu re: ar. ſ. e. cū qui dā in prin. ꝛ ar. ſ. de elec. qḋ ſicͭ. §. ſup eo. ꝛ ꝯria intelligunt cum papa ex certa ſci entia ſibi reſer/ uet diſpenſatio/ nē illoꝝ. vt ma/ gis alij terreant ꝛ ipi puniant.

a b cōpetenti ſuſtinere poteris i ſuſceptis ordinibꝰ miniſtra/ re. Idē. Occultꝰ crimino ſus ꝑter homicidā: poſt pe nitentiā in ſuſceptis miſtrat ꝛ ad ſupiores aſcendit ante penitentiā monet vt etiā in ſuſceptis nō miſtret. XVII.

Q Ueſitū eſt de ſacerdo tibus vel alijs clericꝭ. qui ꝑ reatū adulterij piurij homicidij vel falſi teſtimonij bonū ꝯſcientie recte ꝑdide/ rūt. et. j. R. ꝙ ſi ꝓpoſitā cri/ c mine ordine iudiciario ꝓpro d bata: vel alias notoria non fuerint: nō debēt hi ꝑter re/ e os homicidij: poſt pniam in iam ſuſceptis vl' ſuſcipiēdis f ordinibꝰ impediri: qui ſi nō g penituerint: monēdi ſunt et ſub interminatiōe diuini iu/ dicij obteſtādi: vt in teſtio/ h niū ſue dānationis: in ſuſce i ptꝭ etiā ordinibꝰ nō miſtrēt.

De Scrutinio i ordine faciē do. Innocē. iij. Epiſcopus or dinatus interrogatus i ſcru tinio epi ordinādi pōt rn̄de re illū dignū ſi nō nouit illū indignum. Capitulum. I.

k E X parte tua fuit ꝑ poſitū. et. j. ❡ ſ. t. t. r. ꝙ cū aliquē in diaconū vel ꝑ/ ſbyterū ꝓmouemꝰ: prior dia conoꝝ q̄ nobis aſſiſtit dicit. Poſtulat ſancta mat ecc'ia hunc diaconū vel ſubdiaco/ nū ad onus p̄ſbyteratus vel diaconatus aſſumi. ꝛ nobis interrogantibꝰ ſi eū cogno/ uerit eſſe dignū. idem rn̄dit. ꝙ q̄tū humana fragilitas noſſe ſinit: ꝛ ſcit: ꝛ teſtificat illum ad hmōi onus officij eſſe dignū: vnde i tali reſpō ſione: aliquē peccare nō cre/ l dimꝰ: dūmodo cōtra conſciē tiā nō loquat: qꝛ nō ſimpli/ citer illū aſſerit eſſe dignuꝫ: ſed inq̄tum humana fragili tas noſſe ſinit. cū illū quē in dignū eſſe nō nouit: dignuꝫ m debeat eſtimare. Hmōi ergo reſponſione ſecure vti pote/ ris. niſi forte de indignitate tibi cōſtiterit cōſecrandi. Si aūt illū indignū eſſe cogno/ ſcis: metropolitano priuſq̄ ad hmōi ſcrutiniū veniat: ſe creto ſtudeas nunciare vel intimare. q̄uis nos interro gationem huiuſmodi: nō in conſecratione pontificis: ſꝫ in ordinatione diaconi vel ꝑ ſbyteri faciamus. De ordi natis ab epiſcopo q̄ reſigna uit epiſcopatui. Alexander iij. toletano archiepiſcopo.

nō ꝓpter depo/ ſitionē vitandā: qꝛ ꝓpter occul/ ta pctā nō puni/ tur quis que vin dictā nō habēt. xxxj. q. vj. chri/ ſtiana. ſed vt li/ cite ſuum officiū exequāt: qḋ aliꝫ non pn̄t. xxxiij. di. habuiſſe. qꝛ ḋ eo ſup quo diſ/ penſatū eſt po/ ſtea accuſari nō poteſt. j. de fil. ꝑ ſby. ex tua. ꝛ. j. ḋ ſciſma. fraterni/ tati aliodn poſ/ ſet etiā poſt pa/ ctam pniam ac/ cuſari. xxxiij. q. ij. ad monere. x/ v. q. v. p̄ſbyter: ar. ꝯ de pe. diſt. iiij. diuina clemē tia: et. xxiij. q. iiij. ſi illic. ꝛ. j. q. iiij. ſi illic. ꝛ. j. q. iiij. iam itaq̄: ſꝫ verū eſt ꝙ accu: ſari etiā poſſet Ala. l ❡Non mini/ ſtrent ſi nō peni tuerint. Ergo ſi non penituerint poſſunt miſtra/ re: ſine piculo dā nationis. ꝛ ſicvi det ꝯ. Ala. qui dicit licite non miniſtrent: etiā poſt penitentiaꝫ ſine diſpēſatiōe vt dixi in ꝑxima

Q Ueſituꝫ. ❡Cōmunis diuiſio. Scḋa. ibi. rn̄de mus. Jo. an. c ❡Cōprobata: ꝑ teſtes vel ꝑ cōfeſſionē in iure factā. d ❡Notoria. notoriū tribꝫ modis dꝛ crimen: ꝑ ſniam: ꝑ cōfeſſionē in iure factam ꝛ ꝑ rei euidentiā. j. de coha. cle. ꝛ mulie. c. vl. e ❡Ho micidij: ſic patet ꝙ homicida q̄tūcūq̄ occultꝰ etiam poſt pactā pniam miniſtrare nō pōt. ſic. j. de accuſa. in quiſitionis. j. rn̄ſo. vn̄ dn̄s dixit dauid ꝓphete poſt pe nitētiā nō edificabis mihi tēplū. qꝛ vir ſanguinis es j. q. vij. ſiquis omnē: ꝛ de cōſe. di. j. c. j. de hoc dictū eſt ſ. eo. ex tenore. iſti vero ante actam pniam miniſtrare nō debent. vt hic videt a cōtrario ſenſu: immo pn̄t pte pnie pacta. ſ. e. ex tenore. e ❡Nō penituerint. i. ſi vere nōdū pniam egerint ꝛ ideo videt ꝙ nō ſint ꝑmit tendi in ſuis ordinibꝰ miniſtrare. g ❡Monendi. ſed nō cōpellendi cū ſint occulta pctā ipoꝝ. ſ. e. ex te/

notula ſaltē valet diſpenſatio q̄tū ad accuſationē ali as ſufficit penitentia in occultis vt hic patet. Bern̄.

De Scrutinio in ordine faciēdo. Dicto de ordi nādis quia ordinādi examinādi ſunt ideo ꝛc. Jo. an.

E Xparte. ❡Sunt due partes. In prima po/ nit deciſa cōſultatio. In ſcḋo rn̄ſio. ibi. frater nitati: in q̄ prima eccl'ie ro. morē inducit. Se cūdo reſpondet: rn̄ſum moderat ꝛ moderatū declarat Jo. an. k ❡Ex parte tua fuit. Mirabilis eſt rn̄/ ſio iſta potiꝰ eīn dicere deberet ſe nullā habere ſciam de eiꝰ dignitate vel indignitate. rn̄deo ex eo ꝙ videt il lū electū a bonis quādā videt habere noticiā de digni tate ipius ꝛ de tali rn̄det: qꝛ audiuit ab alijs. xxij. q. v. hͦ videt. l ❡Cōſcientiā: qꝛ tunc edificaret ad gehē/ nā. j. de reſti. ſpo. litteras. j. de de p̄ſcrip. q̄m omne. xx/ viij. q. j. §. ex his. m ❡Eſtimare. Nō. quelibet pſis

mi dignū. niſi ꝓbeť indign⁹ ꝛ de quolibet p̄ſumēdum eſt bonū niſi ꝓbeť ꝯtrarium. j. de p̄ſump. dudū. ff. ꝺ manu. teſta. ſeruos. ꝛ. ff. de lega. ij. cū pater. §. rogo. Sed cōtra videť q2 p̄ſumiť non idoneus. niſi ꝓhibeť idoneus. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij. ꝛ. C. de ꝓbati. ex ꝑſona. ff. de magiſ. cōue. l. j. §. ſi magiſtratus. et in dubio p̄ſumiť ꝗs excōmunicatus. j. de ſen. ex. cū deſideres. §. ſecūde queſtioni ꝛ p̄ſumiť poti⁹ fornicatio ꝙ matrimoniū. xxx. q. v. aliter. So. h̄ generale eſt vt vbi periculū anime vertiť p̄ſumiť in in deteriorē partem. j. de ſpon. iuuenis. ꝛ. lxviij. di. p̄ſbyteri. ſed licet videať deterior: tn̄ melior ꝛ tutior eſt ſimile de cōſe. di. iiij. paruulos. alias circa iudicia potius p̄ſumiť iuſtum vel bonū ꝙ ecōuerſo. lxxvj. diſt. ſiquid. xj. q. iij. in cunctis. xxij. q. iiij. innocens. ff. de ꝓba. ab ea pte.

De ordinatis ab epiſcopo.

In tractatu ordinandoꝝ qui p̄cedet ſequitur iō ꝛc̄. Jn an.

Epus q̄ renūciauit loco tm̄ inuitat⁹ conferre poteſt ordines ſicut prius. Si vero ꝛ dignitati cū ordinato p̄ euȝ ad minores vel ignoranter ad ſacros diſpenſat epiſcopus ſuus: cum ordinato vero ſcienter ad ſacros nō diſpēſat.

Requiſiuit a Ca. I. nobis. t. f. vtrum clerici: qui poſt renunciationem factā: a p̄deceſſore tuo ordines receperūt: in ip̄is debeāt remanere. et. j. ❡ R. igiť: diſtinguendo vtrū renunciauit loco tm̄: an loco ſimul et dignitati. nā in primo caſu ordines ſicut antea: rogat⁹ ab ep̄o aliquo: poterit de rōne ꝯferre. In ſcđo vero caſu diſtinguēdū putan⁹ vtrū ſacros contulerit aut minores a Si ei a tali ordines vſqȝ ad ſubdia. aliq̄s acceperit: q2 ꝛ b hmōi ordines a nō ep̄is q̄ſqȝ cōferunť: ꝛ in illis deſuire poterit: ꝛ ad maiores (ſi idone⁹ fuerit) ꝓmoueri. Sane ſi ab eodē ſacros ordines ſcienter q̄s receperit: q2 indi c gnū ſe fecit: executionē officij non habebit: vbi autem d non ſciēter: poterit niſi craſ e ſa ꝛ ſupina fuerit ignorantia diſcretus pontifex diſpenſare. Grego. ix. Breue eſt.

f Cum clericis q̄ Ca. II ab excōmunicato ep̄o ignorāter ordines receperūt g p̄ ſuos poterit epiſcopos diſpenſari.

De Etate ꝛ qualitate ꝛ ordine p̄ficiendorum. Ex concilio Pict. Breue eſt.

Ut abba Ca. I. h bates: decani: et i poſiti qui p̄ſbyteri nō ſunt: pre k ſbyteri fiant qui archidiaconatus tenent diaconi. Qui vero archipreſbyteratus: p̄ l ſbyteri: aut amittant honorem. Quod ſi aliqua iuſta cauſa prohibente: preſbyteri aut dyaconi eſſe non potuerint: prelationes amittant. Alex. tercius cant. archiepiſcopo.

Eccleſia diſpenſatiue minori conceſſa: nō per laicos ſed per clericos regi debet donec ille perueniat ad etatem. Caplm. II.

R Equiſiuit. ❡ Sunt due ptes. In prima conſultatio. In ſecūda ibi: reſpondem⁹ rn̄ſio diſtinguēs. Jo. an.

a ❡ Uſqȝ. excluſiue. vt ꝓbant ſequentia ſic poniť. ff. de his q̄. no. infa. ait p̄tor. qn̄qȝ poniť incluſiue. xciij. di. a ſubdiacono. ff. de ſena. l. vl. §. ſenatores. b ❡ A nō ep̄is. i. abbatib⁹. lxix. di. qm̄ videm⁹. ꝛ. j. ti. ꝓxi. cuȝ contingat. c ❡ Executionē. ergo ſuſpenſus eſt q̄ a ſuſpēſo recepit ordines. j. q. j. ſtatuim⁹. ꝛ reſignatio nō abſtulit illi ordinē ſȝ executionē. d ❡ Craſſa: tunc diciť craſſa ꝛ ſupina ignorātia: qn̄ aliq̄d publice fit vel corā pplō: ꝛ hec nō excuſat. vt. ff. de ꝟbo. ſig. lata culpa. e ❡ Ignorātia: ſi. j. de cle. ex mi. e. pe. ꝛ ita ſi ꝓbabilis fuerit ignorātia cū eo poterit p̄ ep̄m diſpenſari. j. c. ꝓxi. Sed ꝯtra ꝓbabilis facti ignorātia quēlibet ignorātē excuſat ex toto. ff. ꝺ iur. ꝛ fa. igno. error. ꝛ. l. regula: ḡ ſm hoc nulla diſpēſatio eſt neceſſaria. rn̄. in culpa fuit recipiēdo ordines ab ep̄o nō ſuo. ix. q. ij. lugdun̄. ꝛ iō neceſſaria eſt diſpenſatio. Uel meli⁹ dicas ꝙ licet ꝓbabilis ſit ignorātia neceſſaria tn̄ eſt diſpenſatio. q2 cū talib⁹ ordinator nō haberet executionem ſui officij eā alij cōferre nō potuit: vt. j. q. j. ſtatuim⁹. quia qđ nō habet dare nō pōt. j. q. vij. daibertū. Et p̄ non dato habeť qđ ab illo dať q̄ de iure dare nō pōt. j. ꝺ iu repa. qđ aūt in fi. ḡ neceſſaria eſt diſpenſatio ad h̄ vt habeat executionem ordinis.

f Cum clericis: excōicato. Sic patet qđ excōicat⁹ ꝯfert ordinē. lȝ ex. eccleſiā: ꝛ heretici etiā ꝯferūt ordinē. ix. q. j. ab excōicatis: ꝛ. c. ordinatiōes: Sed ꝯ eadē cā. q. j. c. j. vbi đr. ꝙ nullo mō đr ꝯſecratio q̄ ab excōicatis eſt celebrata. Dic ꝙ ibi nō fuit ſuata forma eccłie. Uel dicaſ nō đr ꝯſecratio. veꝝ ē ꝯtrū ad executionez q2 qđ nō habent dare nō pn̄t: vt. j. q. j. q̄ p̄fectiōȝ: ꝛ. ca. ventū eſt: ꝛ. ca. j. ꝛ de ꝯſe. di. iiij. quō. Sȝ nunq̄d pōt alios excōmunicare: videť ꝙ ſic. q2 ꝯfert ordinis eqđ plus ē vt videť. ḡ pōt aliuȝ excōicare. ſed nō eſt ita cū eīn ſit extra eccleſiā. aliū eijcere extra eccleſiā nō poteſt. xxiiij. q. j. audiuimus. ſecus in ordine. q2 licet ſit extra eccłiam characterē tn̄ retinet ꝛ illū pōt ꝯferre ſi eccleſie forme ſerueť. g ❡ Ep̄os: ꝛ ſic ep̄i diſpenſant h̄. ſic. ix. q. j. ab excōicatis: ꝛ. c. ordinationeſ: quia ignorātia eos excuſat: ſi vero ſcienter ordines recepiſſent nō diſpēſareť cū eis. vt. c. ordinatiōes: ſic. ē. e. c. ꝓxi. ī fi.

De Etate et qualitate. Dicto de ordinādis dicendū eſt de p̄ficiendis. Et q2 in p̄ficiēdis cōſiderať etas ꝛ qualitas ꝛ ordo: iō ꝛc̄. Jn. an.

Ut abbates. ❡ Nō ſummať decre. iſta facit ad ti. de or. p̄ficiendoꝝ ꝛ ꝯcor. j. e. queris vel ad ti. de qualitate p̄ficiendoꝝ. Jo. an.

h ❡ Ut abbates: ſupple. ſtatuim⁹. i ❡ Prepoſiti: dignitas eſt p̄ ſe ꝗuis ſit nomē generale ad omnes qui habēt p̄lationē. j. de ver. ſig. ꝗuis.

k ❡ Fiāt. Sic. ē. de elec. cū in cūctis. l ❡ Amittant. ē. ꝺ elec. cū i cūctis. §. hec ſane. ꝯ. j. de cle. egro. c. j. ꝯ. ff. de ſta. ho. qui furere. ꝯ. ff. de poſtu. l. j. §. caſum. contra h̄ intellige qn̄ p̄ culpā ſuā ad talē ſtatū ꝑuenit ꝙ ꝓmoueri nō pōt. ꝯria vero. qn̄ ſine culpa ꝛ tūc non

dʒ addi afflictis afflictio.ꝭ.ꝺ cleri.egrotã.ca.j.ꝛ.c.pe.

Ex ratione. ¶ Sunt due ptes. Prima ponit reꝑhenſibile factũ epi. Scꝺa illud corrigit: ibi: vñ qm̃: que duo facit. Primo ꝓuidet circa pterita. Scꝺo circa futura cũ pene cõminatione ꝛ decreti appoſitione: ibi. eidẽ ꝛ facit ad primã ptẽ rubrice de etate ꝑficiẽdo. Jo.an.

Inadecorum. ¶ Pria ps ponit exordium ꝛ cauſas mãdati. Scꝺa mãdatũ. Tertia cõminationẽ irritatiõis ꝛ pene. ſcꝺa ibi: nolẽtes. tercia: ibi. ſcituri. Et facit ad Ricã de etate Jo.an.

Ex ratione. et.ꝭ. ¶ Accepimus ꝙ ꝯuentreñ. a epus. pueris qui ſunt infra b decẽniũ ꝯſtituti: in archidiaconatu. R. archidia. ciſter. c eccl'ias plures ꝯceſſit: q̃ nõ ꝑ clericos ſed ꝑ laicos diſponunt. ¶ Unde qm̃ nõ debet hoc aliquatenꝰ tolerari: mãdamꝰ quatenus ꝑdictũ epm̃ ſuꝑ his corripias: ꝛ clericis idoneis ad miniſtratiões et cuſtodiã ꝑſcꝑtarũ eccleſiaꝝ d e donec ꝑdicti pueri ad ꝯgruam veniãt etate laicꝭ amotꝭ cõmittas. ¶ Eidẽ epo ꝓhibẽs ne decetero eccl'ias niſi f ꝑſonis que etatẽ ꝛ ſciẽtiã habeant regendas cõcedat: ꝙ ſi ſecus egerit: ei debitã penã infligens: inſtitutionem te conceſſionem ipius oĩno viribus carere decernas.

Idem cant. archiepo. ꝛ eiꝰ ſuffra. Regimen eccleſie minori. xiiij. annoꝝ cõmitti nõ debet. Capl'm. III

Inadecoꝝ eſt: vt hi debeant eccleſias regere: q̃ g nõ nouerũt gubernare ſeipſos: cũ ad eccl'iarũ regimen tales ꝑſone ſint admittẽde: q̃ diſcretiõe ꝑemineãt ꝛ morũ fulgeãt honeſtate. ¶ Nolẽtes itaqꝫ ſuſtinere: vt puulis eccleſie regimen cõmittatur: mãdamus quatenus ne h mini infra annũ xiiij.: conſtituto: ꝑſonatum cuiuſlibet eccleſie concedere ꝑſumatis. Sciturí ꝓ certo: ꝙ ſi ꝯtra ire ꝑſumpſeritis: qꝺ inde feceritis: irritabimꝰ: ꝛ inobediẽtiam veſtrã grauiter puniemꝰ

Idẽ. Ad regimen eccleſiaꝝ non debet inſtitui indignus ſcientia moribꝰ vel etate: et qui habet duas eccl'ias alteram dimittere cogiť niſi cauſa ſubſit Ca. IIII.

Cum te decet. et.ꝭ. Arti us inhibemus: ne ꝑſonas q in eccl'ijs tui epatꝰ ad curã aĩarũ fuerint ordinãde in ipis inſtituas: nec aliqua i occaſione vel etiã litteraruꝫ noſtrarũ obtentu inſtitui patiaris: q̃ ſcĩa moribꝰ ꝛ etate

a ¶ Pueris: puer dr a ſeptennio vſqꝫ ad. xiiij. annũ.ꝭ. de regula. ad noſtrã: et xx.q.j.c.j.ꝛ.xxij.q.v. pueri. ꝛ.j.q.j. pueri. ꝛ.c. eſtote.ſ. de tem. or. vel nõ eſt cõpos. ꝛ puer diciť q̃tũ ad beneficium obtinendum qui ſeruire non põt.ꝭ. de ꝑben. ſuper. b ¶ In archidiaconatu: ar. ꝙ inſtituere nõ ꝑtinet ad archidiaconũ. xvj.q.vij. nullus omnino.ꝯ.ꝭ. de ꝑbẽ. referente. ſuꝑ ħ ſtať conſuetudini. c ¶ Eccleſias .i. ꝑlaturas eccleſiarũ. qꝺ fieri nõ debet.ꝭ.e.c.j.ꝛ.ij. qꝛ pueri ad hoc nõ reputanť idonei.ꝭ. de ꝑben. ſuꝑ inordinata. bñficia eñ ſimplicia in tali etate ꝯſtitutis licite conferunť. lxxvij. di. in ſingulis. ꝛ rõne ordinis debẽt hr̃e titulũ. lxx. di. ca.j. ꝛ ita rõne ordinis ꝛ tituli beneficiũ põt habere ꝺ hoc tñ dicas ꝓut dr. in. c. ſuꝑ inordinata. Ala. d ¶ Predicti pueri: impuberibꝰ dignitas dari nõ debet. ff. ꝺ iure immu. l. ij. §. ipuberes. ꝛ.j.q.j. pueri. ꝛ.c. eſtote. e ¶ Ad ꝯgruã. idẽ dicit lex in eo q ſe obligat ꝓ filio ſuo decurione: qꝛ teneť quouſqꝫ ꝑueniat ad etatẽ ꝯgruã. ff. ad muni. luciꝰ. §. ipatores. Sꝫ pone ꝙ epus aliquẽ minorẽ facit archi. habebit nene iſte voce in capl'o: ſicuti ſi eſſet legitime etatis: ar. ꝙ nõ. qꝛ minores. xxv. an. decuriones facti lꝫ decurionũ ſportulas recipiãt: nõ tñ interim ſuffragiũ ferre pñt ff. de decu. ſpurij. §. minores. ſicut nec minor factꝰ miles dꝫ ſapiẽtũ iura tractare: vt. C. de teſta. mili. l. vl. f ¶ Etatẽ diſpenſatiue toleranť iſti pueri: alr̃ nõ deberet.ſ. de elec. cũ in cũctis. ꝛ.ꝭ.e. eã te. Sꝫ nũqd talis rector põt oĩa facere tãq̃ꝫ maior videť ꝙ ſic. ff. de re iudi. qdã ꝯſulebãt ꝙ tñ nõ ẽ veꝝ.ꝭ.c. ꝓxi. ꝛ. C. de teſta. mili. l. vl. ſꝫ nõne iſte exq̃ tollerať ꝑ diſpẽſationẽ videť veniã etatis ipetraſſe: vt. C. de his q ve. eta. ipe. l. eos. ſꝫ nõ ẽ ita qꝛ lꝫ qs veniã etatis ipetret nõ tñ põt alienare ſine decreto: nec hꝫ liberã adminiſtrationẽꝫ vſqꝫ ad etatẽ. xxv. an. vt in. l. ꝑdicta eos.

g ¶ Qui ſeipos. Qui ei in ꝑlatũ eligiť ꝛ ſi minor ſit nõ dꝫ eſſe ſub pr̃is ptãte: ar. ff. ad treb. nam qꝺ ad ius. ꝛ. ff. ꝺ adul. ſic eueniet. et. C. de leg. tu. l. vl. inſti. de excu. tu. §. miores: ꝛ. ff. ad mace. filiũ habeo: ar.ꝯ ꝺ adoptio. ꝑ adoptionẽ: ꝛ. ff. de his q ſunt ſui vel ali. iu. filiuſfa. ꝛ. ff. ꝺ mu. ꝛ ho. l. ij. et ff. de iudi. cũ ꝑtor i fine vbi dr nihil intereſt an iudices in ptãte an ſui iuris ſint ꝛ ꝑſbyter dr in ptãte patris eẽ C. de epi. ꝛ cleri. autẽ. ꝑſbyteros inſti. q mo. ius pa. po. ſol. §. filiuſfa. lꝫ adipiſcatur honores: remanet tñ in ptãte patris. ꝑ iſta iura videť ꝙ ſacer ordo nõ liberet a patria poteſtate. Lau. et alij dicũt ꝙ qlibet ſacer ordo liberat a pr̃ia poteſtate. qm̃ liberat a dñica: que maior ẽ De epiſcopali ordine hẽs. liiij. di. ſi ſuꝰ ſciẽte ꝺ ſacerdotio ea. di. ex antiqs: ꝛ.c. freqns. ꝺ diacono dr ꝙ ꝑſtãdo vicariũ liberať.e.c. ex antiqs. ſubdiaconus eodẽ iure vtiť cũ daicono.ꝭ. de ſer. nõ or. miramur. ꝛ nulla dignitas ſecularis ſil'is eſt ſacerdotio: ar. xcvj. di. duo ſunt.ꝭ. de ma ꝛ obe. ſolite ꝛ dignitas patriciatꝰ ſoluit ius patrie ptãtis. g̃ m'tofortiꝰ ſacerdotiũ ꝛ qlibet ſacer ordo. ar.ꝭ.ꝺ ſen. excõ. cũ volũtate. §. vl. ħ credo veriꝰ. h ¶ Infra. xiiij. annũ. ex eo ꝙ ꝓhibet.ꝭ. xiiij. annũ: videť ꝯcedere ꝙ poſt. xiiij. annũ ſtatim ꝯcedat. qꝛ qꝺ ꝺ vno ꝓhibeť de alio ꝯcediť: ar. xxv. di. q̃lis. ſed nõ eſt ita. qꝛ lꝫ ꝓhibeať infra. xiiij. annũ nõ tñ ꝯcedit i. xv. vel. xvj. imo ifra. xxv. annũ. ꝓhibeť.ſ. de elec. cũ i cũctis. ꝛ.ꝭ.c. ꝓxi.

Cum te. ¶ Facit ad ptẽ rubrice ꝺ etate ꝛ q̃litate ꝛ ſunt due ptes. ſcꝺa ibi: ſꝫ etiã. (.§. inferiora.) i ¶ Lr̃arũ ſupple ꝑ etatꝭ taciturnitatẽ ipetrataꝝ. ſi eñ ex certa ſcia ſcriberet papa ꝓ minori eiꝰ mandato eẽt obediẽdũ: qꝛ ſacrilegij inſtar obtinet dubitare. an is ſit dignꝰ quẽ ꝑnceps eligit. xvij.q.iiij. §. q ãt. ꝛ. C. ꝺ cri. ſacri. l. ij. ꝑterea ꝯ ius ꝛ ꝯ publicã vtilitatẽ eſt tale reſcꝑtũ: ꝛ iꝺ nõ valet. C. ꝺ ꝑci. ipe. of. reſcꝑta. ar.ſ. de reſcꝑ. ex ꝑte. ꝛ.ꝭ.ꝺ teſti. cãm q. Jtẽ ẽ ħ ar. ꝙ nõ eſt obediẽdũ ſemꝑ mãdato dñi pape: ar.ſ.ꝺ reſcꝑ. ſi qñ: ꝛ.c.

cū adeo: ⁊ ꝭ. ꝺ here. ad abolādā in fi. ſꝫ nō ꝺꝛ mādatū qn̄ ignorāt mādat. a ¶ Cōcilij. lateran̄. ſ. ꝺ elec. cū i cūctꝭ. §. inferiora. b ¶ Pēdeāt. Qualiť ꝺꝛ vna eccleſia pendere ex alia poteſt dici ſm ꝙ legitur. ꝭ. de relig. do. quia monaſteriū. ar. ff. arbo. fur. ce. ſi. gemina. et ſi aliqua parrochialis eccleſia ſub ſit alij. licꝫ prelatus maioris eccleſie duas eccleſias habere dicatur: tamen alius preſbyter erit in ſubiecta. Item ſi eccleſia parrochialis: in fundo ſuo aliam conſtituat. nihil impedit vicariū in ea inſtitui. et platū maioris eccleſie platum eſſe veri uſꝗ non tamē ꝑ ſe ſeruiet vtriꝗ: nam ⁊ diſpenſatiōe epi vnus ꝑlatus diuerſis ꝑeſt eccleſijs i habendo vnam cōmendatā: et aliā intitulatā. lxx. diſtin. ſanctorū. Lau. hoc tamē intellige ſm determinationem illarum decre. ſ. de elec. dudum. ⁊ ꝭ. de prebē. de multa. Item in caſu quem habes. ꝭ. ꝺ preben. extirpāde. poteſt qs habere plures eccleſias. §. ꝗ do. c ¶ Dimittendam. ꝭ. de prebē. referēte: ⁊ ħ ſm illā decre. ꝺ multa itelligi debet.

mus dimidium annum ꝑpter minores ordines. Vin. Item ar. ꝙ parū eſt vtrū aliꝗd fiat in pñti an i breui tempore. ff. ſi cer. pe. lecta ē. ff. de in inte. reſti. diu⁹. ff. vt in poſ. leg. is a quo. ſic ergo patet ꝙ epi poſſunt diſpenſare cū eo qui eſt in minorib⁹ ordinib⁹. nūquid cū eo qui eſt in minori etate? dicunt ꝗdā ꝙ ſic. ar. huiuſmodi. c. de hoc nō. ſ. de elec. cum dilecti. ar. ꝙ poſſit. ſ. e. indecorē.

a ꝯcilij ſi ꝯgruāt iſti tutꝭ. ¶ Sꝫ etiā hn̄tes plures eccl'ias ꝗ b ex vna nō pēdeāt: tibi liceat ap. po. cogere: ad vnā ipar c quā maluerint dimittendā: d niſi ita fuerit tenues in ſba: ꝙ ꝓprios ſacerdos nō pñt cōuenienter hr̄e. Idem. Is ꝗ nōdū ē in ſacris ſi als eſt idoneus ad regimen parrochialis eccleſie diſpenſatiue pōt aſſumi. ca. V.

Preterea lꝫ ad regimen parrochialis eccl'ie nō debe e at aliꝗs niſi ſubdiacon⁹ ſit ad min⁹ admitti. ¶ Diſpēſatiue tn̄ i minorib⁹ ordinibus ꝯſtituti: ꝯſueuerunt aſſumi. ¶ Dū tn̄ tales ſint: ꝙ infra f breue tp̄s poſſint i pſbros ordinari. Idem. Propter neceſſitatē ⁊ vtilitatē eccl'ie cōpellūtur clerici ipſius recipere ordines ſuis bn̄ficijs non annexos. ca. VI.

Q Ueris a nob ꝗd agendū ſit de clericis tue iuriſdictioni cōmiſſis: ꝗ cum bn̄ficijs eccleſiaſticꝭ multū abūdent: a te cōmoniti: nolūt ad ſacros maiores ordines promoueri: ſed tale ꝗd ſecreto cōmiſiſſe dicentes: ꝙ eos ſal g ua conſcientia ordinari non ſinit. ¶ Cum igiť ſuper hoc caſu videātur ſacri canones diſcordare. cum quidā dicāt h eos minime compellendos: i alij vero cōtrarium aſſeuerēt omnis cōtrarietatis vinculū preſenti pagina enodamus. ¶ Statuētes vt ſi p̄dicti clerici: pceptione maiorū ordinum ꝑpter occulta ſua pecca k ta ſe indignos eſſe fatentur: inferiores in eccleſia: quorū ſit vita ꝓbabilis: p̄ferantur eiſdem: ⁊ niſi forte illi qui ordinari ꝑ iā dicta cauſa recuſant: in alijs eccleſie ſeruitijs valde vtiles fuerint: auferātur eis bn̄ficia: ⁊ alijs canonice ꝯferātur. ¶ Qd ſi ꝑ ſola voluntate renuerit ordina l ri: ⁊ ſuaſerit vtilitas eccleſie: aut neceſſitas ipſos (dūmodo idonei ſint) ad maiores ordines recipiendos: p amiſſionem locoꝝ ⁊ bn̄ficioꝝ ſubtractionē ap. ceſ. compellas. Clemēs. iij. R. colon̄. can. Defectus mortalitatis infirmi nō impedit promoueri eius medicum peritum ſollicitum ⁊ traditiones artis obſeruātem. ca. VII.

Q Ueris. ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda. ibi. Cū igitur. que duo facit. primo ponit cōtrarietatē canonum quos ſecūdo diſtinguēdo cōcordat ibi. Statuentes. et ſcōm membrum diſtinctiōis pſequit. ibi. Qd ſi. Jo. an. g ¶ Non ſinit. ſile de tem. or. c. vl. ⁊ ꝭ. c. pxi. ⁊ ꝭ. ꝺ ſymo. ex tue. ⁊ c. mathe⁹. ⁊. j. q. j. ſacerdotes. h ¶ Compellendos. lxxiij. diſ. honorat⁹: ⁊. c. cōſuluit: ⁊. c. j. ⁊. ij. i ¶ Contrariū. lxxiij. di. ſi ꝗ clerici: ⁊. c. placuit. xxij. q. iiij. diſplicet: ⁊. ꝭ. q. vj. ſic. ar. vij. q. j. i ſcpturꝭ. k ¶ Fatetur: aut ipi commiſerūt iſta peccata occulta. an̄ ſuā pmotōē aut

d ¶ Tenues. in caſu iſto pmittit papa ꝑpter paupertatem habere plures eccleſias. x. q. iij. vnio. Item ꝑpter raritatē clericorum. xxj. q. ꝭ. c. j. in fi. Item intitulatam vnam ⁊ aliam cōmendatam. xxj. q. j. qui plures ſ. de elect. dudum. vbi de hoc

P Reterea. ¶ Prima pars ponit rigorem. Secunda diſpenſationem. Tertia diſpenſationis terminationem. Secūda ibi. Diſpēſatiue. Tertia. ibi. Dum tamen. Jo. an. e ¶ Subdiacon⁹. ꝗ hodie poteſt eligi in epiſcopū. ꝭ. eo. a multis. ⁊ eodem ꝑuilegio gaudet quo diaconus. ꝭ. ꝺ ſer. nō or. miramur. f ¶ Breue. quandoꝗ breue tempus diciť quattuor menſiū. C. de vſur. rei iudi. eos. ff. de iudi. ſi debitori. quandoꝗ decē dierum. ff. de conſti. pecu. pmiſſoꝝ. §. j. quādoꝗ duorū menſium. C. de ſecun. nup. l. ij. qn̄ꝗ. xxx. dieꝝ. ff. de iti. actuꝗ pri. l. j. §. j. ſed hic appellať breue temp⁹ ann⁹. In āno eñ ⁊ dimidio poteſt aliꝗs pmoueri ad ſacerdotium. lxxvij. diſ. monachus nouitius. ⁊ hic dimitti

poſt. ſi an̄ remouēdi ſūt: qꝛ tpe ſue examinatiōis ħ nō fuerūt ꝯfeſſi. xxiiij. di. c. vl. ⁊ l. di. ex penitētib⁹: ⁊. lxxxj di. ſi ꝗs ſine: ⁊. c. ſe. Sꝫ ſi poſtea cōmiſerūt illa pctā ſe fecerūt indignos. vn̄ ſūt expellēdi: ex ꝗ ſua culpa ſe fecerūt indignos. ar. ſ. e. c. j. ſi tn̄ vtilitas eccl'ie fuerit ꝙ nō remoueaťꝛ: qꝛ i alijs negocijs eccl'ie ſūt valde neceſſarij: ⁊ vtiles toleraťꝛ i ea: ⁊ ita ſm ħ diſpēſaťꝛ cum eis. ꝑpť vtilitatē maxie cū pctā ſūt occulta. Sꝫ ꝯ videť. de tēpo. or. ex tenore: ⁊. c. vl. vbi criminoſi tolleraťꝛ: qꝛ peccata ſūt occulta ⁊ ħ ꝓuanť. Sꝫ illi volūt ⁊ petunt pmoueri acta penitētia. Et iſti ſe fateť ſe indignos ⁊ nolūt pmoueri. ſi vellet pmoueri acta penitētia admitterenť preter reos homicidij. vt ꝺꝛ in ꝯrio. l ¶ Vtilitas. ꝗ ꝑpter vtilitatē eccl'ie compelliť ꝗs recipe ordines. ⁊ ꝑpter neceſſitatē. al's ē etiā punied⁹ ꝑ ſubtractionem beneficioꝝ vt ſequiť ſi. ſ. de elec. cū in cunctis. §. inferiora. ⁊. lxxiiij. di. ꝯſuluit. vbi eodē modo cōpellunť: vt ſic indirecte de nolentibus fiant volentes.

Ad aures nr̃as te ſignificante puenit: ꝙ cum in arte phyſica eruditus: pluribꝰ iuxta ipſius artis tradi- a tionē exhibuiſti cum diligētia medicinā: licꝫ pluries in cōtrarium ſucceſſerit: ⁊ quibus putabas adhibere medelā medicinis p̃ceptꝭ: mortis periculum incurrerūt: verum qꝛ ad ſacros ordīes deſideras pmoueri: ſup eo nos conſulere voluiſti. ¶ Tibi breuiter reſpō. ꝙ ſi ſup p̄miſ- b c ſis ꝯſcientia tua te remordeat: ad maiores ordines d̃ no- d ſtro conſilio non aſcendas.

Celeſti. iij. Qui ſtetit per annū in ſuſpēſione priuatur beneficio qđ prius habebat ⁊ qđ iterim acquiſiuit. ca VIII

Cum bo. me. Clemens papa p̃.n. J. buccarū ⁊ q̄ſdam alios barañ. clericos vocauiſſet: vt ad p̄ſētiā ipiꝰ accederēt. M. archidia. ſuo: e quem grauiter leſerāt reſpōſuri: qꝛ venire iuxta mandatum apoſtolicū ꝯtempſerūt. in eos fecit ſententiā ſuſpenſionis pmulgari: i q̄ triēnio pmanentes: quidaꝫ ex ipſis f ſuſpenſi: aliud beneficiū eccleſiaſticū ſunt adepti. Et qꝛ vtrum beneficia ſic recepta poſſint rōnabiliter retinere: nos ꝯſulere voluiſti. Rñdemus. ꝙ nō licet eis illa q̄ ha- g buerūt beneficia: vel q̄ poſtmodum ſūt adepti: aliqtenꝰ retinere. Añ baraneñ. archiepō dedimꝰ i mādatꝭ: vt eos h p tanta ptinacia: ⁊ ꝯtemptu aplico: bñficijs q̄ habēt non differat ſpoliare. Inno. iij.

Subdiaconus in epiſcopum eligi poteſt. ca. IX.

A Multis multotiēs an ſubdiaconus in epiſcopū eligi valeat: heſitatꝭ. ſiquidem Urbanus papa primus de- i creuit vt nullus in epiſcopū: niſi in ſacris ordinibus: religioſe viuens: inuētus fuerit eligatur: ſacros inquit ordines diaconatū dicimus: ⁊ p̄ſbyteratum. ¶ Hos ſiquidē k ſolos primitiua eccleſia legitur habuiſſe. Subdiaconos vero: quia etiā epiſcopi miniſtrant altaribuſ opportunitate exigente: cōcedimus i epiſcopos eligi. Si tamē p̄clare ſcientie: ac religionis exiſtāt quod ipſum non ſine ro. pō. l vel metropo. licentia fieri p- m mittimus. In quibꝰ verbis innuitur: ꝙ Urbanus ad ſtatum primitiue eccleſie ſe referens: i quo ſubdiaconatus

Ad aures. ¶ Cōmunis diuiſio. Scđa ibi. Tibi breuiter. Et melius fuiſſet h̄ dec. poſita in rubrica de tem. ordi. ⁊ quali. ordo. Jo. an. a ¶ Cum diligentia. ⁊ ideo non videtꝭ imputanduꝫ ſi adhibuit diligētiam quā potuit. l. di. hi qui arborem: ⁊ c. ſepe. ⁊ ideo ſi p̃ter culpā ſuā caſus fortuitꝰ cōtingit. ei non imputatꝭ. j. đ cōmo. c. vno. ⁊ j. de homi. c. vlti. ⁊ ff. cōmo. in rebꝰ. ⁊ ff. de offi. preſi. illicitas. caſus eñ fortuiti p̄uideri nō poſſunt: vt i p̄dictis p̄ximis cōcordantijs. et abſit vt nobis iputetꝭ qđ preter voluntatē nr̃am ꝯtingit. xxiij. q. v. de occidēdis. ꝟſus. Nō eſt in medico: ſemp releuetꝭ vt eger. vt in p̄dicta. l. illicitas. § ſicuti. b ¶ Cōſciētia. xxxiij. ti. habuiſſe. Qui eñ facit ꝯtra ꝯſcientiam edificat ad gehēnā. j. đ reſti. ſpo. lr̃as. ⁊ j. đ p̄ſcip. qm̄ omne. xxviij q. j. § ex his. j. đ ſen. excō. inq̄ſitioni. c ¶ Remordeat. vt ſi forte iperite medicinaꝫ dediſſet infirmis: al's euētus mortalitatiſ non eſt imputādus ei: vt. ff. de offi. p̄ſi. illicitas. § ſicuti. ⁊ ff. ad l. aquil. q̄ actiōe. § vlti. ff. de vari. ⁊ extra or. cogni. medicus. vel ſi negligēs fuerit. quia diſſoluta negligentia ppe dolum eſt. ff. manda. ſi fideiuſ. j. reſpōſo. d ¶ Conſilio. hoc eſt conſilium reuerentie cui obediēdum eſt. vj. di. teſtamentum. ⁊ j. xiiij. q. j. q̄ſquis. et j. đ ſymo. mattheus. in fi. ſecus ſi in cōſilio perfectionis xiiij. q. j. q̄ſq̄s. quale ē illud. Si vis pfectus eſſe vade ⁊ vende omnia q̄ habes ⁊ da pauperibꝰ. Et de tali cōſilio pōt intelligi qđ dicitꝭ in. c. quiſquis. in verbo illo ſi conſilio vti volueris.

Cum bone. ¶ Sunt due partes: conſultatio ⁊ reſponſio. Scđa. ibi. Reſpondemꝰ. ꝯ facit ad partem rubrice de qualitate p̄ficiendoꝝ. Jo. an. e ¶ Leſerant. miles q̄ p̄poſito manus intulit capite puniatur: ⁊ omnis cōtumacia aduerſus p̄ſidem vel ducem capite punitꝭ. ff. de re mili. omne delictum § j. ⁊ ij. ⁊ qui reſiſtit caſtigari volenti. ff. e. ti. milites § irruēs. ⁊ iuxta diuinum oraculū cōtumacia paretis morte luitꝭ. lxxxvj di. non ſatis. ver. ceterum. in fi. f ¶ Suſpenſi. ſuſpē ſi eligere nō poſſunt nec etiam eligi. ix. q. iij. nos i homine: ⁊. s. de conſue. cum dilectus. s. de elec. cuꝫ inter ⁊. c. per inquiſitionē: ⁊ j. de ap. cōſtitutis. nec beneficia eis tempore ſuſpēſionis conferri poſſunt vel lr̃as pro beneficio obtinendo impetrare vt hic et iterim beneficia eccleſiaſtica ſūt deneganda. j. de ap. paſtoralis. g ¶ Poſtmodū ſunt adepti talia beneficia retinere nō poſſunt etiā ſi poſtea fuerint abſoluti: qꝛ tuc tēpore obtēti beneficij inhabiles erant ⁊ indigni: qꝛ in talibus p̄ncipiū ꝯſiderandū ē. s. de elec. duduꝫ: ⁊ c. ad audiētiā: ⁊ ꝑ q. f. principatus. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes. ⁊ ē ar. ꝙ tp̄s ipetrati reſcripti ꝯſiderādū ē: puniēdi ḡ ſūt q̄ ſuſpēſi ſpūalia p̄ſumūt tractare intm̄ ꝙ ep̄us eū talibꝰ diſpēſare non pōt. xj. q. iij. ſi q̄s ep̄s. ⁊ j. de ſentē. excom. cum illoꝝ. h ¶ Pro tāta. ex q̄ p annū ⁊ vltra q̄s ſtat i excōmunicatiōe: p̄uari debet bñficio ſuo. xj. q. iij. ruriſus ⁊ excōicatus q̄ tractat ſpūalia deponi debet. j. đ dolo ⁊ ꝯtu. veritatꝭ. Iſtud videtꝭ in ſuſpēſo vt h.

A Multis. ¶ Sūt tres ptes. Prio poīt q̄ſtiōeꝫ. Scđa allegat p ⁊ ꝯ. ibi. Hos ſiq̄de. Tertia diffinit vel ſoluit. ibi. Nos volē. Jo. an. i ¶ Nullꝰ. ponit tenorē illiꝰ decre. lx. diſ. nullꝰ i ep̄m vſq ibi. i q̄bꝰ v̄bis. k ¶ Solos. ſupple ſacros: qꝛ ſubdiaconatꝰ bñ fuit i p̄mitiua ecclia: ſꝫ nō reputabatꝭ ſacer. xxj. di. i fi. § j. ⁊ xxv. di. c. j. ⁊ xl. diſ. c. vl. l ¶ Metropolitani. ſic olim diſpēſabat metropolitanꝰ. cū i eligibili circa ep̄atū: ſꝫ cū illegitimo diſpēſare nō p̄t. s. de elec. inotuit. nec i etate. C. de his q̄ ve. eta. impe. l. ij. et iij. ſꝫ cū his q̄ patiūtꝭ defectū i ordine ſatꝭ videtꝭ ꝙ pōt adhuc archiep̄s diſpēſare i archiep̄atu: ſic oli poterat ar. lx. di. nullꝰ i ep̄m ⁊ i alijs dignitatibꝰ iferioribꝰ bñ p̄t. s. e. p̃terea. m ¶ In q̄bꝰ verba iſta ſūt Inno. interp̄tātis caplm̄ vrbani q̄ locutꝰ fuit ſ̄m antiq̄ tempora.

a ¶ Uerū cū hodie nūc incipit allegare q ſubdiaconus eligi poſſit. b ¶ Erubeſcāt. xxxij. di. erubeſcant. c ¶ Nemo. xxxij. di. nemo. d ¶ Obſeruare. ex quo onerāt: dignū eſt. vt honorent. xvj. q. vj. de lapſis. e ¶ Sexta ſynodo xxxij. di. ſiquis eoꝝ. f ¶ Nullū xxxviij. di. null⁹ ⁊. xxxj. di. an̄ triennū.

g ¶ Libere: et ita qd fuit prius diſpenſatio hodie eſt ius cōmune. ſic .ī. de offi. leg. q trāſlationē. ⁊ ad ſubdiaconatū extēdit: qd de ſuperiorib⁹ dictū erat. ſi de trāſlationi. inter corporalia: ⁊ .ſ. de cōſue. cū venerabilis. ⁊ eodē p̄uilegio gauget ſubdiacon⁹. quo ⁊ diaconus .ī. de ſer. non ordi. miramur.

Quam. ¶ Prima pars ponit exordiū. Scd̄a mandatū. ibi. mādam⁹ ⁊ facit ad duas ptes rubrice ſcꝫ de qualitate ⁊ ordine Jo. an.

h ¶ Prorſus. Nō eñi p̄ces carnales dꝫ reſpicere qui eſt ordiator ſed tm̄ merita ⁊ puidētiā ordinādi .j. q. j. q̄buſdā ⁊. viij. q. ſ. Moyſes: ⁊. c. ſi ergo. ⁊ iō no. q cū q̄s eligit. vel ordiat. aut ſuis p̄cib⁹ interuenientib⁹. aut alienis. Si ſuis dicūt quidē ⁊ Hugo cū eis q q̄tūcunqꝫ ſit idoneus ſymonia cōmittit: ar. viij. q. j. in ſcripturis: ⁊ j. q. vj. ſicut is. ⁊ q. j. ordinatiōes ⁊ .ī. de iurepa. p nr̄as. Iſtud credo ſi eſt indign⁹ ſm q dicit. L. ſꝫ ſi dign⁹ eſt. pōt etiā p̄ces porrigere ſupiori cū indiget: q2 tūc nō p̄ſumit ambitioſus: ſꝫ poti⁹ ppt̄ neceſſitatē al's pōt dici q ſymonia eēt: ar. j.

ordo ſacer minime dicebat:
inſtituit vt ō ſubdiacono (ni
ſi vtilitatis cauſa: ⁊ tūc etiā
de permiſſione metropo. vel
ro. pōti.) nō poſſet electio ce
a lebrari Uerū cū hodie ſubdi
aconat⁹ inter ſacerdotes or/
dines cōputet. ſicut vrban⁹
papa ſcōs ſb his verbis expſſit
b Erubeſcāt impij. ⁊ itelligāt
iudicio ſpiritus ſancti: eos
qui in ſacris ordinib⁹ p̄ſby/
teratu diaconatu: ſubdia.
ſunt poſiti ſi caſte non vixe/
rint: excludendos ab omni
eorundē graduū dignitate.
c Et iterū. Nemo ad ſacrū or/
dinē pmittat accedere: niſi
aut virgo aut pbate caſtita/
tis exiſtat: ⁊ qui vſqꝫ ad ſub
diaconatū vnicā ⁊ virginē
habuit vxorē. Et ad ſimilitu
dinē diaconi ⁊ p̄ſbyteri ſub
diacon⁹ debeat cōtinentiam
d e obſeruare: ſicut ⁊ in ſexta ſy
nodo ↄſtitutū eſt: vt ſi q̄s eo
rū qui ad clerū aſcēdunt: nu
ptiali iure mulieri voluerit
copulari: hoc ante ſubdiaco
natus ordinē faciat. Et bea/
tus grego. ſtatuiſſe legit: vt
f nullū facere ſubdiaco. p̄ſu/
mant epiſcopi: niſi q̄ ſe caſte
victurum pmiſerit. ¶ Nos
volētes ſup hoc articulo diſ
ceptatiōis materiā amputa
re: ſtatuim⁹: vt ſubdia. ī epi
g ſcopū valeat libere eligi: ſi/
cut diaco. vl' ſacerdos. Idē
T. ſancte cruc̄ p̄ſbytero car
dinali.

Irregularis ⁊ in minorib⁹ pōt diſpēſatiue ī abbatem inſtitui. Ca. X.

Quam in dn̄o diligētiā
cōmedātes: quā ſuper
monaſterio ſācti Quirici re
formādo dinoſcer̄ adhibe/
re. ¶ Mādam⁹ q̄ten⁹ ſi n̄ po
tes eidē mōaſterio de pſona
idonea melius puidere: tu
monachū illū quē litteris tu
is de honeſtate ac induſtria
cōmendaſti: p quē ſtat⁹ eiuſ/
dem loci credit reformādus
h nullū pſus habēs reſpectū
ad petitionē illicitam: quā q̄
dā laici faciebant ſed ex tue
dūtaxat puiſionis officio: ī
ſtituas in abbatē. ita videli
i cet: q ad ſacros ordines nō
aſcendat: cū inſtante neceſſi
tatis articulo: poſſit in abba
tē aſſumi etiā in minorib⁹ or
dinibus cōſtitut⁹: ⁊ laici me
morati nō ſint cōſanguinita
te vel affinitate ↄiūcti mona
cho memorato. vt ex ipſorum
petitione debeat ↄtra eū ali
qua ſiniſtra ſuſpicio ſubori/
ri. Idem Rotbomag. archi
epō.

Abbas ſi eſt p̄ſbyter et eſt bñdictus cōferre pōt ordinem clericalem. Ca. XI

Cum cōtingat interdū
q laici ad monaſteria
couolantes a ſuis abbatib⁹
tonſorent: requiſiſti an cle/
ricatus ordo in tonſura hu/
iuſmodi ↄferat: ¶ Sup q̄
k tibi. t. rñ. q cū in. vij. ſynodo
ſit ſtatutū: vt lectores p ma
n⁹ īpoſitionē licentia ſit vni
l cuiqꝫ abbati in pprio mona
ſterio ſolūmodo faciēdi: dū/
modo ipſis ab epō ſm morē
p̄ficiendoꝝ abbatū manus
impoſitio facta noſcat: ⁊ cō
ſtet eum exiſtere ſacerdotem
per primā tonſurā iuxta for/
mā eccleſie datam a talibus
clericalis ordo cōfert. Idē

Si canonicus regularis fa

q. j. §. nō ita q̄rūdā ⁊ ar. ī. de ſymon. tua. Si p̄ces. q̄s p ſe porrigat: vt ī plató eligat ambitioſe ſūt ⁊ illicite. .ī. q. j. null⁹ itaqꝫ. Si vo p̄cib⁹ alienis pmouet aut p̄ces ſūt ſpūales: aut carnales. ſi ſūt carnales. ⁊ fiūt p indigno ſymonia ↄmittit. j. q. j. ō ordiationib⁹ q2 ſuccedūt tales p̄ces loco p̄cij. j. q. j. ſꝫ n̄ nulli ſi p digno: dūmō ſupior nō habeat reſpectū ad p̄ces: ſꝫ ad meritū licite pn̄t admitti: vt h̄. ⁊. j. q. j. q̄buſdā. ſi vo ſunt ſpūales admitti pn̄t nec inducūt ſymoniā. j. q. j. latorē. i ¶ Nō aſcendat. forte erat irregularis ⁊ ſic pōt q̄s eſſe abbas ī minorib⁹ ordinib⁹ ppt̄ neceſſitatē: al's nō valeret. nā ⁊ diacon⁹ pōt eē abbas. l. diſt. accedēs: ar. ī no ⁊ infamis curā monaſterij gerere pt vt. ibi. Infamis ei a ciuilib⁹ munerib⁹ nō excludit. C. de his q̄ n̄ iple. ſtipē. ſa. ſo. ſunt. l. j. li. x. nomē ei abbat̄ poti⁹ ē ſolicitudinis q̄z ordinis vel honoris. xviij. q. ij. h̄ tm̄: ar. ↄ. ſ. eo. c. j. ⁊ laicus pōt eſſe abbas: cauſa neceſſitatis. xciij. di. a ſubdiacono. ⁊ xvj. q. j. generalit̄ ar. tñ h̄ qd dꝫ h̄ diſpenſatiue ītelligit. quia abbas dꝫ eē ſacerdos alias remouet. ſ. e. c. j. ber.

Cum contigat ¶ Cōmunis diuiſio. Scd̄a. ibi. ſup q̄ Et pricipale dictū non facit ad ritiuū ſed in q̄rtū loquit̄ de p̄ficiēdo. Jo. an.

k ¶ Synodo lxix. di. qm̄ videmus. l ¶ Abbati hoc idē poteſt electus in abbatē ⁊ confirmat⁹: ſi epūs eū differat benedicere: vt .ſ. de

ſup.nego.ꝑlato.ſtatuim⁹ talis ordo appellatꝰ pſalmi/ ſtat⁹. tñ vbi agiꝰ de ſingulis ordinib⁹ nihil agiꝰ de h̄ xciij.di.a ſubdiaconoꝛ.lxxvij.di.illud.vñ qdã dixerũt nõ eſſe ordinẽ.ſed eoꝝ opinio corrigiꝰ hic in fi.vbi di cit ꝙ ꝑ primã tonſurã clericalis ordo ꝯferꝰ: ⁊ etiaꝫ ꝑ ſbytero h̄ licet. xxiij. di. pſalmi/ ſta. vbi de hoc ĩ ſumma.h.

Intellexi/ m⁹ ¶ Pri/ mo narrat factũ ex quo ſcd̄o dubi um elicit ibi. ne igitur cui. Ter/ cio rñdet ibi di/ ſcretioni.⁊ facit ad eam ꝑtẽ ti. d̄ qualitate ꝑficiẽ/ doꝝ.Jo.an. a ¶ In canone xix.q.iij.mãda/ mus. b ¶ Cu/ rã. Hic videtur ꝙ ſi aliquis trã ſit ad ſtrictioreꝫ religionẽ ſine li/ cẽtia prioris vel abbatis ꝙ reuo candus ſit ad ꝑ/ orem eccleſiam. Sed videꝰ ob/ ſtare.j.de reg.li/ cet.ſed poteſt in telligi quod hic dicit quando ex leuitatis cauſa. trãſit ꝑut intel/ ligi conſueuit il/ le canon .xix. q. iij. mandamus. Vel dicatur: ꝙ iſte fuerat tantũ in habitu ꝑbati onis vel iſte lo/ cus quem intra/ uerat.fuerat lax ioris religionis ꝙ̃ prior Vel dic ꝙ ſi aliquis peti ta licentia licet non obtenta trã ſit ad ſtrictioreꝫ regulam ꝙ tunc non poteſt reuer ti ad priorẽ locũ ⁊ ſic loquitur illa decre.licet. ſed ſi nullo modo petit li cẽtiam tũc redire cogetur pro vt hic fecit.

Accepimus. ¶ Cõmunis diuiſio. Scd̄a .ibi.li/ cet igitur. Et facit ad ſcd̄am partem rubrice de qualitate ꝑficiendoꝝ. Jo.an. c ¶ Exceptionẽ. No ta ꝙ qui ordinauit aliquẽ:poſtea nõ põt ei irregulari/ tatẽ aliquã vel crimen aliqđ obijcere niſi ex cauſa ſup uenientе ſic nec elector cõtra electũ.viij.q.ij. dilectiſſi/ mi.⁊ eſt ſi.iiij.di.in iſtis.⁊.iiij.q.iij.ſiquis teſtib⁹.⁊.j. de conceſ.ꝑben.cũ ſup queſtione in fine. ſic. xxviij.di. diaconi.⁊.j.de cle.coniuga.diuerſis fallacijs.

ct⁹ monach⁹ iuſta d̄ cã ad ca noniã reuerſus:ibi poſtea ꝑ ficiatꝰ licite ĩ ꝑlatũ tenere po terit ꝑlaturã. Ca.XII.

Intellexim⁹ ꝙ cũ ĩ mo/ naſterio tuo fueris lau dabiliter cõuerſatus:ad mo naſteriũ ſãcti Innocẽ. talis ordinis acceſſiſti vbi cũ aliq̃ diu ĩ ipo ordine ꝑmanſiſſes demũ ad cor reuerſus:de me tropolis. ⁊ alioꝝ cõſilio: ad primã domũ redire curaſti: in qua tandẽ ſub regularis obſeruãtie diſciplina taliter deo ⁊ hoĩbus placuiſti: ꝙ ꝑ tuoꝝ exigentia meritoꝝ fra/ tres tui ꝑfecerũt te vnanimi ter in abbatẽ. ¶ Ne igiꝰ oc/ caſione more: quã in ꝑſcri/ pto monaſterio ꝯxiſti: quaſi cõſcia tua te remordeat: ĩ ſu/ ſcepte adminiſtrationis cu/ ra tepeſcas:attẽdens ꝙ cau a tũ eſt in canone:ne qs cano/ nic⁹ regularis:niſi forte pu/ blice lapſus ſit(qđ abſit)ef/ ficiaꝰ monachus:⁊ ſi factus fuerit:ad canonicat⁹ ordinẽ reuertaꝰ:vltim⁹ in choro ma nẽdo cucullã ad memoriam delatur⁹. Di.t. mãdam⁹ q̃te b n⁹ circa curã tibi cõmiſſã ſol licitudineꝫ exercere ſtudeas defeſſam:⁊ taliter ſequentia bona ꝯtinuare priorib⁹: qđ dignũ a deo poſſis meritum expectare. I dẽ. Ordinatus ad ſacros ſine titulo ab ordi natore iuſte petit bñficium.

Accepim⁹ te Ca.XIII. aurib⁹ noſtris intimã te: qđ quidam clerici qui ad ſacros ordĩes ſine titulo ſũt ꝑmoti:te ad eccleſiã braca/ reñ. ſup beneficijs obtinen/ dis infeſtant .et.j. ¶ Licet igiꝰ in ordinationib⁹ cleri/ coꝝ illã tu ac ꝑdeceſſores tui diligentiam debueritis ad/ hibere:vt minus idonei nõ ordinarenꝰ a vobis:ac ideo c poſt ꝑmotionem eorũ exce/ ptionẽ nõ poteris ꝑtendere ꝯ illos: niſi forte poſtq̃ ꝑ/ moti fuerint reddiderint ſe indignos:ex ſupabũdãti tñ qñ ſcribere pro talibus nos oportet: facim⁹ in lr̃is nr̃is apponi:vt ſi ordinat⁹ ꝑ quo ſcribim⁹ idoneus habeaꝰ:⁊ eccl̃iaſtico bñficio non indi/ gn⁹ ei ab ordinatore vel ſuc ceſſore ipius ꝯpetẽs bñficiũ tribuaꝰ:cuꝫ ⁊ ſi tecũ de iure agere vellem⁹:te poſſem⁹ me rito ad ꝑuiſionẽ eoꝝ ꝯpelle re.qs a te vel ꝑdeceſſoribus tuis ordĩatos fuiſſe ꝯſtaret: eo ꝑſertim quo ad obtinẽdũ eccleſiaſticum beneficiũ eos d debes idoneos reputare:qs ad ordines ſuſcepiſti. vñ gra uiter ſuſtinere ñ debes ſꝫ no bis poti⁹ deuote inclinare te e neris:ſi illos examĩari ꝑ ali os facim⁹:quos ſine examĩa tione nõ credim⁹ ordinatos:

d ¶ Reputare:nota ꝙ qui reputatur dignus ĩ vna dignitate ſi poſtea eligitur ad alteram. etiã tũc dign⁹ debet reputari ſic.lxxxiiij.diſt.geſta.ar.contra.xij. di. nos conſuetudinem. Ex.ſ.de elec.ſcriptum eſt. E con contra vero qui reputatus eſt indignus in vno officio debet indignus haberi ĩ alio .ff. de ſuſpe.tuto .l. iij .§. queri po/ teſt.vbi diciꝰ ꝙ ſi aliquis male ſe habuit in tute la:de inde detur curator tanq̃ ſu ſpectus remoue ri debet.C.de ſu ſcep. ⁊ archa.ſi aliqd.li.x. Item quid dices ſi ali quis irregular vel criminoſus. tolerat⁹ eſt in of ficio ſacerdotali nunquid ſi talis eligiꝰ ad digni/ teꝫ põt excipi ꝯ eũ ab illꝫ q̃ eũ to lerauerũt ĩ offi/ cio ſacerdotali? videꝰ h̄ ꝙ ñ.qꝛ q̃ eũ reputauerũt dignũ ad ordi/ nẽ ⁊ ad bñficiuꝫ reputabãt eũ di/ gnũ.ar.j.d̄ ac. nulli.j.d̄ ſen. ex/ cõ.ĩ pñtia.⁊.ff.d̄ libe.cã. q̃ friẽs. ſiꝫ nec vir accu/ ſare põt mores vxoris qs prius ꝑbauit.ff.de ad ul.ſi vxoꝛ. ĩ fi. h̄ ꝯcedebat Jo.ſꝫ iudex ex officio ſuo põt inq̃rere d̄ talib⁹.ij.q.vij. q̃redũ .ff. d̄ po/ ſtu.qs ꝑhibet.⁊ ff.d̄ peti.here .l. vl. ⁊.ff. d̄ adul. l.j .§.ſi publico. ⁊.j.d̄ exce. excep tionẽ. ⁊ qđ ſupi or debeat d̄ his ĩq̃rere.habes ex ꝑſſe.ſ.d̄ elec.nihil ẽ.⁊ in c.venerabilẽ. Tñ qđ diꝰ Jo. ꝙ iſti q̃ tolerauerũt ĩ ſacerdotio ipm nõ pñt ei poſtea obijcere nõ credo:qꝛ lꝫ toleraſſẽt eũ ĩ tali officio ꝑpt. rea ñ debẽt tolerare eũ ĩ maior Nũq̃d ſi eligaꝰ ĩ epm̃e/ vl ĩ maiorẽ ꝑlatũ ñ pñt ei obijcere aliq̃d:ĩmo pñt.qꝛ lꝫ ſit dign⁹ ĩ mĩori nõ tñ ĩ maiori dꝫ idone⁹ reputari. xij. di.nos ꝯſuetudinẽ:⁊ ar.ſ.d̄ elec.ſcp̃tũ ẽ:accuſare ipꝫ ñ pñt ꝑ.c.ꝑdi.nulli.ſꝫ ſi ꝑmoueaꝰ ad dignitatẽ:credo ꝙ pñt ꝯ illũ excipe. e ¶ Examĩari. Intelligo tñ ꝙ ĩ eo caſu ꝑmittaꝰ epõ examĩatio ſiue exceptio qñ nõ ꝑ ſe ex amĩauit eps.ſꝫ ꝑ archidia.d̄ offi.archidia.ad h̄.ſic ptꝫ

ꝙ aliqͥs ſepe examinat̄.ĩ.de p̄bē.cū ſm aplm.ꝛ.ij.q.v.
mēnā.ꝛ.q.j.votū.ar.ꝯ.ĩ.ꝺ of.le.lꝫ.ꝛ.ff.nau.cau.ſta.lꝫ.
Sed videt̄ ꝙ tantūmodo debeant examinari de his
que poſtea contigerūt.ar.s̄.eo.c.j.īmo bene debent ex
aminari ne indigni ꝓmoueant̄:ꝛ negligentia prioꝛis
examinatoꝛis n̄
debet impedire
quomin⁹ querat̄
an dignus ſit:et
ad h̄ tenet̄ ſupe/
rioꝛ.s̄.de elec.ni
hil eſt.ꝛ.c. vene
rabilē. a ❡In
foꝛma cōi.ĩ.de p̄
bē.cū ſm aplm.
b ❡Eccl'ia vel
alijs.Nota ꝙ ꝑ
foꝛmam cōem:q
mādat̄ alicui vt
ꝓuideat alicui ī
aliq̄ eccl'iaꝝ ciui
tatꝫ vel dioc̄.pōt
ꝓuideri ī eccl'ia
cathedrali. vt
bene ptꝫ h̄:ꝛ.ĩ.ꝺ
p̄ben.ꝑ illoꝝ:et
c. cuꝫ ſm aplm.
Sꝫ ꝑ foꝛmā illā
nō poſſet ꝓuide
re in aliqua p̄la
tura.ĩ. de p̄bē.c.
vlti.qꝛ ad p̄latu
ras nō extendit̄
ītētio mādatoꝛꝭ.
Sed qd ſi dicat̄
tm̄ ꝓuideas tl'i ī
aliq̄ eccl'ia dioc̄.
bonon̄.nūqd p̄t
ꝓuidere in aliq̄
eccl'ia ciuitatis?
vel ſi dicatur in
aliq̄ eccleſia ciui
tatis bonon̄.nū/
qd ī eccl'ia dioc̄?
Dicas ꝙ n̄: qꝛ ꝑ
clauſulā illaꝫ in
aliq̄ eccl'ia dioc̄.bonon̄.nō cōp̄hēdūt̄ eccl'ie ciuitatꝭ:vel
ecōuerſo.s̄. de reſcrip. Rodulph⁹ c ❡Exceptiōes.
quātūcūqꝫ papa p̄ciſe ſcribat exceptiōes legitime ad
mittende ſūt.ĩ.de offi. dele.ex ꝑte.j. niſi dicat̄ ꝙ nulle
debeant admitti:ꝙ nūqꝫ defacili dicit: vt ibidē. ſed ſi
enumerent̄ nō obſtante tali ꝛ talib⁹ exceptionibꝫ:tūc
ille nō ſūt admittēde.ar.ff.ſi qͥs cau.ſꝫ ꝛ ſi.§.q̄ſitum.
Cum ſit ars artiū. ❡Pertinet ad titulū de
q̄litate:ꝛ diuiſio ꝑ ſe patet.Scd̄a ibi.Qm̄.
d ❡Ars artiū.bn̄ dicit:quia aīe ſunt p̄cioſioꝛes oīb⁹
alijs rebus ꝛ coꝛpoꝛibꝫ.xū.q.j.p̄cipimus:ꝛ.xxiiij.q.iij
ſi habes:ꝛ.ĩ.de peni.ꝛ remiſ.cum infirmitas.in fi.
e ❡Per alios.per clericos ſuos de latere ſuo miſſos.
xxiiij.di.qn̄. f ❡Dep̄hendi.nō ꝙ eoip̄o ꝙ oꝛdinat⁹
apparet indignus ꝛ oꝛdinās ſilr̄ vt.lxxxj.di.tantis
daniel.in fi.nec em̄ pōt ignoꝛare p̄latus vitiū ſubditi.
ĩ.de re iudi.q̄uis.ar.s̄.de elect.innotuit.C.de reſcin.
ven.qͥſquis.ꝛ.ff.loca.ſed addes.§.j.ꝛ.ff.de edil'. edic.
l.j.§.cauſa.ſed hoc eſt verū cum eos examinat ꝑ ſe:ſe/
cus ſi ꝑ alios.xxiiij.di.quando.ꝛ.ĩ.de offi.archidia.c.
ad hoc. g ❡Malos. ſimile.xxiij.di.tales.ꝛ dic̄ lex

anteq̄ ad ꝓuiſionem eoꝝ te
cōpellere velim⁹. Mādam⁹
igit̄ q̄ten⁹ eis ꝓ qͥbus te con
tigerit recipe nr̄a mādata in
a b foꝛma cōmuni:ī maioꝛi eccle
ſia vl' alijs dioc̄.bracarenen̄.
c ꝓuidere nō tardes. Excepti
ones autē ſi quas ꝯtra tales
ꝓpoſueris: p̄cipimus audi/
endas. Idem in concilio ge
nerali. Minus idoneus ī ſa
cerdotem ꝓmoueri: vl' ad re/
gimen animaruꝫ aſſumi non
debet.ca. XIIII
d Cum ſit ars artiū re/
gimen aīaꝝ: diſtricte precipi
mus: vt ep̄i ꝓmouēdos in ſa
cerdotes diligenter inſtruāt
e ꝛ infoꝛmēt: vl' ꝑ ſeip̄os vel ꝑ
alios idoneos viros: ſuꝑ di/
uinis officijs eccl'iaſticiſqꝫ ſa
cramētꝭ: q̄liter rite valeāt ce
lebrare. ❡Qm̄ ſi decetero
rudes ꝛ ignaros oꝛdinare p̄
ſūpſerint: qꝺ qͥdē facile pote
f rit dep̄hēdi: ꝛ oꝛdiātoꝛes: ꝛ
oꝛdinatos vltioni graui de/
cernim⁹ ſubiacere. Sancti⁹
em̄ eſt (maxīe ī oꝛdinatiōe ſa
cerdotuꝫ) paucos bonos q̄
g multos malos habere mini

ſtros malos hr̄e miſtros: qꝛ
ſi cec⁹ cecū ducit: ambo in fo
ueam dilabūt̄. Honoꝛi⁹.iij
ca. bremen. Defectus ſciētie
deijcit iam ꝓmotū.ca.XV
Quāuis multa ꝓpoſita
fuerīt ꝯ ep̄m calinen̄.
h qꝛ tn̄ cōfeſſus ē coꝛā nobis ſe
nūq̄ ꝺ grāmatica didiciſſe:
i nec etiā legiſſe donatum: ꝛ ꝑ
euidētiā facti vſqꝫ adeo de il
litteratura ꝛ inſufficiētia ſua
ꝯſtat: ꝙ ꝯ deū eſſet ꝛ canoni
cas ſāctiōes: tm̄ in ep̄m tole
k rare defectū: ip̄m a pōtifica/
lis officij executiōe: ꝛ ab ad/
miſtratiōe calinen̄.eccl'ie: pe/
nitus duxim⁹ amouendum.
De ſacra vnctiōe Inno.iij.
Eccleſia grecoꝛum in oꝛdina
tionibus et cōſecrationibus
ſeruare debet vnctiōes quas
ſeruat eccleſia ro. ep̄s autem
cum cōſecrat̄ inungit̄ chriſ/
mate ī capite ꝛ manib⁹ qꝺ ſi
fuerit p̄termiſſū ꝑ tres ep̄os
ē ſupplēdū.Ca.I
l Cum veniſſet ad a/
poſto.ſe.bracaren̄.
ep̄s: qͥ ī ꝯſecratiōe
ſua ſāctaꝫ n̄ accepat vnctiōeꝫ

melius ē pauca idonee effundere q̄ multis inutilibus
hoīes p̄grauari.C.de ve.iur.enu.rāta.§.ꝯriū. ꝛ meli⁹
ē pauca agere caute: q̄ multꝭ piculoſeītereſſe. ī autē.
de tabell'. circa mediū cōſti.col'.iiij.ꝛ eſt ar.contra il/
los qͥ multa inutilia allegāt: de conſe.di.v.non medio
criter. ꝛ.xxiiij.q
j.odi ꝛ ꝓieci. qꝛ Mat.15
mltitudo onero/ Luc.6
ſa nihil hꝫ hone
ſti.ī autē.ꝺ refe/
rēda.ad fi.col.j.
Quāuis. ❡Fac ad
rubꝛicā ꝺ q̄lita/
te.ꝛ nō diuidit̄.
h ❡Cōfeſſus.ꝛ
ideo ꝑ ꝯuicto de
bet hr̄i.ĩ.de ꝯfeſ/
ſis.cuꝫ ſuꝑ. ꝛ.c.
vl.ꝛ.C. ꝺ ꝯfeſ.l.
vna. i ❡Dona
tū.ꝛ iꝺ grāmati
cā populo expo/
nere nō valebat:
vn̄ ī h̄ rep̄hēdi n̄
potuit ſicut ille.
lxxxvj.cū multa
vbi repꝛehendit̄
qui grāmaticaꝫ
ppl'o exponat.
k ❡Defectum.
Tria em̄ p̄cipue
reqͥrūt̄ ī ep̄o: lr̄a
rū ſcīa: etatꝭ ma
turitaſ: ꝛ grauitas
moꝝ.adde ꝛ q̄r/
tū: ꝙ ſit ꝺ legi/
timo mr̄imonio
nat⁹.s̄.ꝺ elec.cū
ī cūctꝭ.ꝛ.s̄.e. eā
te. Defectus ſcīe
ſufficit ad ceden
dū.s̄.ꝺ renū.ni/
ſi cū p̄dē.§.ꝓ de
fectu: cōpetēſ tn̄
ſcīa ī ep̄o tolerat̄
s̄.ꝺ elec.cū nob olim.ꝛ.c.p̄dicto: niſi cū p̄dē.§.ꝓ defe
ctu.ignominioſū ē ep̄o cuꝫ ip̄e deberet alios docere. ſi
tūc q̄rat ab alijs edoceri.ī autē. ꝺ ſā.epi.§.dam⁹.col'.
ix.ꝛ.j.q.vij.ꝯuenientib⁹.ꝛ.q.j.viliſſim⁹.ꝛ qͥ doctioꝛ ē
ꝛ ſāctioꝛ eligēd⁹ ē.viij.q.j.lꝫ ḡ.ꝛ tal' dꝫ eligi: cui⁹ cōpa
ratiōe ceteri grex dicāt̄.xxv.di.§.noīe aūt crimis. De
ſacra vnctiōe. Quia ex oꝛdinādis ꝛ p̄ficiendis aliqͥ
inungūt̄ viſo de ill': de ſacra vnctiōe vidēdū ē. Io.an.
Cum ve. ❡Diuidit̄ ī duas ꝑtes p̄ncipales.
In p̄ma inſtruit eccl'iaꝫ grecoꝝ circa materiā
vnctionū. Secunda reſpondet ad queſtioneꝫ
pꝛincipalem.ſecunda ibi. Licet. Et pꝛima poteſt ſub/
diuidi ī tres pꝛincipales.ſecūda ibi. Scire.tertia.ibi.
Monem⁹. Et ī hac p̄ma ꝑte dic̄ ſe feciſſe ꝑ tres ep̄os
ſuppleri qꝺ huic ep̄o deerat. Io.an. l ❡Cuꝫ veniſ/
ſet. Caſus. Quidā ep̄s grec⁹ ad ap'licā ſedē accedens:
cōfeſſus fuit dn̄o pape: ꝙ in conſecratione ſua ſacram
nō accepat vnctōeꝫ: vn̄ papa qꝺ illi defuerat ī eo fecit
ſuppleri.ſcribit ḡ papa ſuꝑ h̄ ꝯſtātinopo. patriarche
oſtēdēs ꝙ due ſūt ſpecies vnctiōis. Exterioꝛ: ꝛ iteri
oꝛ. Exterioꝛe iungit̄ coꝛp⁹. Interioꝛe coꝛ. ꝛ vngit̄ qͥs

oleo ⁊ chriſmate: oſtēdens q̄re de vno ⁊ quare d̉ alio. Et quare ep̄s inungit̄ in capite: ⁊ ꝑnceps ī humero. ⁊ q̄libet fidelis inungit̄ in ſcapulis ⁊ pectore oleo ſancto an̄ baptiſmū: ⁊ poſt baptiſmū īungit̄ chriſmate in vertice ⁊ fronte. ⁊ oſtēdit q̄d ſignificant iſta: ⁊ a q̄bus debent conferri.

ſanctificatum. ⁊ .j. de iudi. c. j. verbo quem: id ē. qui. g ❡ Sacramentū. ſimile de cōſe. di. iiij. c. j. ⁊ .j. d̉ celemiſ. cum marthe. §. ex eo. in fi. h ❡ Agit. ſalutem. i ❡ Auget. iuxta illud ſuꝑ egros manus imponent ⁊ bene habebunt: ⁊ vere auget ſicut confirmatio .j. eo. c. ver. quia ꝑ eā. ſpiritusſanctus ad augmentum dat̄ ⁊ robur ⁊c.

Dicit etiā ꝙ ꝯſecrat̄ altare ⁊ calix exēplo beati Silueſtri: ⁊ auctoritate dn̄i q̄ ꝑcepit Moyſi vt faceret oleū vnctiōis: de q̄ vngeret tabernaculū. Dicit etiā ꝙ ſacramentū vnctionis aliud figurat ī nouo teſtamento q̄ꝫ in veteri. vn̄ nō iudaizat eccl'ia ai̅ vnctionis celebrat ſacramētū ſicut quidā mentiunt̄ qui diuinas non

Jaco. 5 intelligunt ſcripturas: ī fine dicit ꝙ romanꝰ pōtifex non vtitur baculo paſtorali tum ꝓpter hiſto

1. Joh. 2 riam: tum ꝓpter myſticam rōnez iſte tamen patriarcha poterit vti baculo ad ſimilitudinem aliorum pontificum.

a ❡ Apd̉ nos. id eſt. apud grecos. ſcribit enim patriarche conſtantinopo. B. b ❡ Suppleri. vt .j. q. j. §. ecce quādo ab hereticis. ꝗ caute ſupplendum eſt qd̉ incaute ꝑtermiſſum fuerat .j. ti. xxi. c. j. et vlti. vnde nō dicitur actum cuꝫ aliq̄d

Mat. 25. ſupeſt ad agendum. C. ad lylle. cum ſylleianum.

a (qm̄ apud vos nō ꝯſueuerūt
pōtifices cū ꝯſecrāt̄ iungi.)
nos qd̉ illi defuerat mādaui
b mus ī ip̄o ſuppleri: faciētes
caput eiꝰ et manus ꝑ albañ.
c ep̄m: aſſiſtentibus ei duobꝰ
ep̄is (ſ̄m morē eccl'iaſticū) ſa
cro chriſmate deliniri. ⁊ .j.
Scire te volumꝰ: duaſ eē ſpe
cies vnctiōis: exteriorē que
materialis ē ⁊ viſibilis: ⁊ in
teriorē q̄ ſpūalis ē ⁊ īuiſibil'.
d Exteriore viſibilit̄ inungit̄
corpꝰ. Interiori īuiſibiliter
inungit̄ cor. De prima Jaco
e bus apl's ait. Infirmat̄ q̄s ī
in vobis: inducat p̄ſb̄ros ec
cleſie: ⁊ orēt ſuꝑ eū: vngētes
eū oleo ī nomīe dn̄i: ⁊ orō fi
dei ſaluabit īfirmū. De ſcd̄a
f Jo. apl's ait. Uos vnctionez
quā accepiſt' ab eo: maneat
ī vob̄: ⁊ nō neceſſe habet' vt
aliq̄s doceat vos: ſ3 ſicut vn
ctio vos docet: d̉ oībꝰ ita fa
ciat'. Unctio viſibil' ⁊ exte
rior ſignū ē īterioris ⁊ inuiſi
bilis vnctōis. Unctio v̉o īui
ſibilis ⁊ īterior: nō ſolū ē ſi
g gnū ſ3 etiā ſacr̄m: q̄r ſi digne
h i ſumitur: vel agit vel auget
(abſq̧ dubio) qd̉ deſignat.
Ad exhibēdū aūt exteriorē
⁊ viſibilē vnctiōez: bn̄dicit̄
oleū qd̉ d̉r cathecumīoꝝ vel
īfirmoꝝ: ⁊ ꝯficit̄ chriſma: ꝙ
k ex oleo fit ⁊ balſamo: myſti
ca rōne. Per oleum. n. nitor
l ꝯſcīe deſignat̄. iux̄ qd̉ legit̄
Prudētes v̉gīes acceperūt
oleum in vaſis ſuis cuꝫ lam
padibus: ꝑ balſamū odor fa
m me exprimit̄ ꝓpter qd̉ dicit̄.
Sicut balſamū aromatizās
odorem dedi. Hoc ergo chriſ
mate vngi debet ep̄s: non tā
in corꝑe q̄ꝫ in corde: vt ⁊ inte
riꝰ nitorē ꝯſcīe q̄ꝫtū ad deū:
⁊ exterius habeat odorē fa
n me quo ad ꝓximū: de nitore
ꝯſcientie dicit apl'us. Gloria
noſtra hec eſt: teſtimoniū cō
ſcientie nr̄e. nam oīs gl'ia fi
o lie regis ab intus. De odore
fame. idem apl's ait. Chriſti
p bonus odor ſumus in omni
q loco: ⁊ alijs ſumꝰ odor vite ī
r vitam: alijs odor mortis in
mortē. Debet em̄ ep̄s bonuꝫ
habere teſtimoniū: ⁊ ab his
qui ſunt intus: ⁊ ab his qui
s t ſūt foris: vt cortina cortinaꝫ
trahat: ⁊ qui audit dicat ve
ni. Hoc vngēto caput ⁊ ma
nus ep̄i cōſecrantur. ꝑ caput
v em̄ mēs ītelligit̄: iuxta illd̉
Unge caput tuū ⁊ faciē tuā
laua. ꝑ manꝰ oꝑa ītelligūt̄:
iux̄ illd̉. Manꝰ mee diſtilla
uerunt myrrhā. manus igit̄
vngitur oleo pietatis: vt epi
ſcopus oꝑetur bonū ad om
nes: maxime autē ad dome
ſticos fidei. caput enim vn
gitur balſamo charitatis: vt
epiſcopꝰ diligat deum ex to
to corde: ⁊ ex tota anima: et
ex tota mente ſua: ⁊ ꝓximuꝫ
x ſuum ſicut ſeipſum: caput in
ungitur ꝓpter auctoritatem

k ❡ Myſtica ratione. ꝑut ſtatim ſequit̄. l ❡ Legitur in euangelio ſancti Matthei. m ❡ Dicit̄: in libro Sapiētie. n ❡ Quo ad ꝓximum. Iſta duo neceſſaria ſunt. xij. q. j. nolo. et xj. q. iij. non ſunt audiendi. o ❡ Ab intus. procedit ſupple vnctio. p ❡ Bonꝰ odor id eſt. exemplum et imitatio apoſtoloꝝ: quoniaꝫ apoſtoli per ꝑdicationē ⁊ famaꝫ inuitabāt homines ad ſalutem. v̉ba iſta habes xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. ⁊ dicitur bonus odor predicatio bonorū: quā quidam ex charitate ſuſcipiunt: et inde iſti ī anima viuunt. vnde dicit alijs: ſumus odor vite in vitam ſcꝫ eternaꝫ. alij vilipendūt ⁊ cōtemnunt ꝑdicationem bonorum. ⁊ iſti de tali cōtemptu mortem īcurrūt anime. vnde dicitur alijs: ſumꝰ odor mortis in mortē ſcꝫ eternaꝫ. ⁊ ita ex eodem bono odore alij ſaluant̄: ⁊ alij pereunt.

in fi. ⁊ .vij. q. j. nihil. c ❡ Aſſiſtentibus duobus: q̄r in ꝯſecratiōe ep̄oꝝ ad minus tres epiſcopi debēt eſſe. lxvj. di. porro. ⁊ .ſ̄. de tempo. ordi. ſi archiepiſcopus. d ❡ Inungit̄ cor. īmo anima: ſed hoc ideo dicit: q̄r anima ſedem habet in corde princpaliter: vel potius quia nō fructificat vnctio in anima: niſi ex corde ⁊ voluntate ꝓcedat. Vin. e ❡ Infirmatur. xcv. di. §. ſꝫ iſtud. f ❡ Uos vnctionē. id eſt. vnctio figura ē antithoſis. cum caſus ponitur pro caſu. ſimile. xxv. di. c. vlti. ⁊ .lxv. di. c. j. ver. omnis ſanctificatio. id eſt. omnē

q ❡ Vite. id eſt. dilectionis ⁊ bone opinionis ducentis eos in vitam ſcꝫ eternam. r ❡ Mortis. id ē. inuidie ⁊ male opinionis ducentis eos in mortē ſcꝫ eternam. s ❡ Foris. ſi. viij. q. j. licet ergo. et. lxiij. diſt. plebs diotreſis. ⁊ c. noſſe. ⁊ c. vota ciuiū. ⁊ c. vlti. ⁊ d̉ conſe. di. j. iubemꝰ. t ❡ Cortina. id eſt vt fidelis trahat infidelē. xviij. q. j. iā nūc. v ❡ Iuxta illd̉. euāgelij: vel dic iuxta illud in cāticis cāticoꝝ. x ❡ Sicut ſeipm̄. id ē. ad id qd̉ ſeipm̄. hoc aduerbiū ſicut non eſt

ſicutiſſimum: qꝛ or/
dinata charitas pri
us debet incipe a ſe
ipſo. xxiij. q. v. ſi non
licet. vnde primo de
bet q̄s facere elemo
ſynam ſibi: deinde
proximo: ꝺ peni. di.
iij. ſane cauendū. C.
de ſerui. preſes.
a ¶ Illius. i. chri/
ſti. b ¶ Caput vi
ri. xxxiij. q. v. cum ca
put. c ¶ Conſecra
re. inq̄r hec benedi/
ctio d̄r ab ep̄o: dum
conſecrat manus p̄
ſbyteroꝝ. et ſic cōis
eſt hec bñdictio ep̄o
rum ⁊ p̄ſbyteroruꝫ.
xvj. q. j. §. ecce.
d ¶ Ubi. i. poſtq̄.
e ¶ Unxit. myſti/
ca fuit et inuiſibilis
vnctio chriſti. ij. q.
vij. §. his ita. qꝛ nec
in regem nec ī ſacer/
dotē fuit vnctus: vt
j. q. vij. §. his ita re/
ſpōdetur. f ¶ Ex/
tūc. i. ex tēpore chri/
ſti. g ¶ Perſonaꝫ
capitꝭ. i. chriſti q̄ eſt
caput eccl̄ie.
h ¶ Differētia. qꝺ
oſtēdiṫ. xcvj. di. duo
ſūt. ⁊. j. ꝺ ma. ⁊ obe.
ſolite. i ¶ In frō/
te. de conſe. di. v. de
his. et. c. nouiſſime.
⁊. c. manꝰ. In q̄bus
habetur ſignificatio
iſtarū vnctionum.
k ¶ In pectore. de
ꝯſe. di. iiij. deinde. ⁊
c. p̄ſbri. l ¶ Red/
dere rōeꝫ. vt. xxxvj.
di. §. ecce. ad finē.
m ¶ Simplex ſa/
cerdos. ꝺ ꝯſe. diſ. iiij
p̄ſbri. n ¶ Hanc.
ſcꝫ ꝯfirmatoēꝫ ī frō/
te ſoli ep̄i ꝯferūt. ſ̄.
ꝺ ꝯſue. quāto. vbi ꝺ
h. ar. ꝯ. xcv. di. pue/
nit. vbi p̄ſbri chriſ/
mabāt in frōte. So.
illud conceſſit Gre/
go. diſpenſatiue ad
tp̄s ꝓpter ſcādalū:
vt ibi expreſſe patet
alias ſacerdos ni/
hil cōferret: vt in. c.
quanto.
o ¶ Sacerdos. id
ē. epiſcopus. ij. q. vij
accuſatio. p ¶ Ui

⁊ dignitatē: ⁊ manꝰ ꝓpṫ
miniſteriū ⁊ officiuꝫ. Ca/
put eñi vngitur vt oſten/
a datur illius repreſentare
perſonam: de quo dicitur
ꝑ ꝓphetam: Sicut vngu
b entū ī capite ⁊c̄. caput eñi
viri chriſtus: caput chri/
ſti deus. q̄ ꝺ ſe dicit: Spi/
rituſ domiui ſuper me eo
ꝙ vnxit me: euangeliza/
re pauperibus miſit me.
Manꝰ epiſcopi īungūṫ:
vt oſtēdatur accipere po/
teſtatem benedicēdi ⁊ cō
ſecrandi. Unde cum eas
c conſecrator inungit ꝯſe/
crare (inquit) ⁊ ſāctifica
re digneris domine ma/
nus iſtas: per iſtam vncti
onem ⁊ ꝑ benedictionem
noſtram: vt quecunqꝫ cō/
ſecrauerint conſecrētur:
et quecūqꝫ benedixerint
benedicantur in nomine
domini. Unde in veteri te
ſtamento: non ſolum vn/
gebatur ſacerdos: ſꝫ etiā
rex ⁊ ꝓpheta: ſicut in li/
bro regum dominꝰ prece/
pit Helie: vade ⁊ reuerte/
re in domuꝫ tuam per de/
ſertum in damaſcū. Cun/
qꝫ perueneris illuc: vnges
azahel ī regem ſup ſyriā:
⁊ Jehu filium Namſi vn/
ges regem ſup iſrael: He/
liſeum autem filium Sa/
phat: qui ē de Abelmeu/
la vnges ꝓphetam ꝓ te.
d Sed vbi ieſus nazarenꝰ
e quem vnxit deus ſpiritu/
ſancto (ſicut habeṫ ī acti/
bus apo.) vnctꝰ eſt oleo
pietatis p̄ conſortibꝰ ſuis
qui ſ̄m apoſtolum eſt ca/
put eccleſie: que eſt corpꝰ
ipſius p̄ncipis: vnctio a
capite ad brachiū eſt trāſ
f lata: vt p̄nceps extūc nō
vngatur in capite: ſed in
brachio: ſiue humero: vel
in armo. in quibus p̄nci/
patus congrue deſigna/
tur: iuxta illꝺ qꝺ legitur:

Factus eſt p̄ncipatus ſuper humeꝝ eius ⁊c̄. Eſa. 9
Ad qꝺ etiam ſignificandū Samuel fecit po/ I. Re. 9
ni armū ante Saul: cui dederat locū in capi
te ante eos qui fuerant inuitati. Jn capite ve
ro pontificis: ſacramētalis eſt delinitio con/
g ſeruata: quia perſonam capitis in pontifica/
li officio repreſentat. Refert autem inter pon
tificis ⁊ principis vnctionem: quia caput pō/
tificis chriſmate conſecratur: brachium vero
p̄ncipis oleo deliniṫ: vt oſtendatur quāta ſit
h differentia inter auctoritateꝫ pōtificis: ⁊ p̄n/
cipis poteſtatem. Quia v̄o chriſtꝰ fecit nos
in ſanguine ſuo deo noſtro reges ⁊ ſacerdo/
tes: ꝓpter qꝺ apoſtolꝰ Petrus ait: Uos eſtꝭ I. Pe. 2
genus electum: regale ſacerdotium. idcirco
in nouo teſtamento non ſolum reges ⁊ ſacer
dotes vngūṫ: ſed etiā oēs chriſtiani bis an/
te baptiſmum: ſcꝫ oleo benedicto primum in
pectore: deinde inter ſcapulas ⁊ bis poſt ba/
ptiſmum: ſcꝫ chriſmate ſancto primuꝫ in ver/
i k tice: demum in fronte. Jn pectore nanqꝫ ba/
ptiſandꝰ inungiṫ: vt ꝑ ſanctiſpūs donū abij/
ciat errorē ⁊ ignorātiā: ⁊ ſuſcipiat fidē rectā:
qꝛ iuſtꝰ ex fide viuit. Jnṫ ſcapulas: vt ꝑ ſpūſ/ Abacuch. 2
ſancti grāꝫ excutiat negligentiā ⁊ torporē: ⁊
bonā opationē exerceat: qꝛ fides ſine opibꝰ Iaco. 2
mortua ē: vt ꝑ fidei ſacramētū ſit mūdicia co
gitationū in pectore: vt ꝑ operis exercitiū ſit
fortitudo laboruꝫ. Jn ſcapulis q̄tenꝰ fides ꝑ Gal. 5
dilectionē ſ̄m apoſtolū operetur. Jn vertice ve
ro baptiſatꝰ inungiṫ: vt ſit paratꝰ om̄i petēti
l de fide reddere rōneꝫ: qꝛ ꝑ caput intelligitur
mens. iuxta qꝺ legiṫ: Oculi ſapientꝭ ī capite Eccle. 2
eiꝰ. cuiꝰ ſuperior ꝑs ē ratio: ⁊ inferior ē ſenſuali
tas: vñ bñ ꝑ verticē q̄ ē ſuperior ꝑs capitꝭ: ītelli
giṫ rō q̄ eſt ſuperior ꝑs mētis. Jn fronte vngiṫ
baptiſatꝰ: vt libere ꝯfiteaṫ qꝺ credit: qꝛ cor/ Rom. 10
de crediṫ ad iuſticiā: ore v̄o fit ꝯfeſſio ad ſa/
lutē: memor eiꝰ qꝺ dñs ait: Qui me cōfeſſus Mar. 8
fuerit coraꝫ hoībꝰ ⁊c̄. Añ baptiſmū ꝗ vngiṫ
oleo bñdicto: ⁊ poſt baptiſmū chriſmate ſan/
cto: qꝛ chriſma ſoli competit chriſtiano. Chri
ſtus eñi a chriſmate diciṫ: vel potiꝰ a chriſto
diciṫ chriſma: non ſ̄m nomīs formā: ſed ſ̄m
fidei rationē. A chriſto vero chriſtiani dicun
tur: tanqꝫ vncti deriuenṫ ab vncto: vt omes
cōcurrant in odorē illiꝰ vnguēti: cuiꝰ nomen
oleū eſt effuſum. Per frontis chriſmationē:
manꝰ impoſitio deſignaṫ: que alio nomīe di
ciṫ ꝯfirmatio: qꝛ ꝑ eam ſpūſſanctꝰ ad augmē/
tum datur ⁊ robur. vnde cū ceteras vnctio/
m nes ſimplex ſacerdos vꝉ p̄ſbyter valeat exhi
n o bere: hanc non niſi ſūmus ſacerdos. id ē ep̄s
debet cōferre: quia de ſolis apoſtolis legiṫ: Act. 8
p (quorum vicarij ſūt epiſcopi) qꝺ per manus

carij.lxviij.diſ.quorum vices. a ¶ In qua.ſimplex relatio eſt hic ſicut ibi: mulier ſaluauit que damnauit. quoniã alia fuit columba que detulit ramũ oliue in arca Noe. ⁊ alia que deſcendit ſup chriſtũ dum baptiſaretur. C. b ¶ Aliud quidez. ⁊ ſic colligit̃ h: ꝙ aliũ

poteſt eſſe nulla.xxiiij.q.j.pudenda.in fi. vel quia per baculum deſignatur cohertio ſiue caſtigatio.ideo alij pontifices recipiunt a ſuis ſuperioribus baculos: q2 ab homine poteſtatem recipiunt: romanus pontifex non vtitur baculo: quia poteſtatem a ſolo deo recipit.

ordinem habuit in ſubſtantia olī leuita ⁊ aliũ hodie: alr videret etiã eccl'ia iudaizare ĩ ideptitate. c ¶ Paſtorali.de ꝯſe.diſ.ꝑ nullus epiſcop⁹. ⁊.xlv.di.diſciplina. d ¶ Propter hiſtoriam. martialis vnus de diſcipulis petri: quem poſuit dominus int̃ diſcipulos: cum dixit niſi efficiamini ſicut puul⁹ iſte: non intrabitis in regnum celorum ⁊c. quem poſtea petr⁹ cum alio ad predicãdum miſit ĩ germaniam qui cuz iret: mortuus eſt et redijt collega ad petrum. ⁊ petrus ait: Accipe baculum ⁊ tanges eum: dic vt ĩ nomine domini ſurgat: ⁊ ꝑdicet ⁊ iuit ⁊ in.xl.dies. a tẽpore mortis tetigit eum ⁊ reſurrexit ⁊ predicauit: ⁊ ita petr⁹ remouit a ſe baculuz: ⁊ dedit ſubditis. Deſignant̃ autem per baculũ q̃ hiſ verſibus cõprehendũtur. In baculi forma pſul datur hec tibi norma. Attrahe p primũ medio rege: punge p imũ Attrahe peccãtes: rege iuſtos: punge vagãtes. Attrahe ſuſtenta: ſtimula vaga morbida lenta. Vin. e ¶ Myſticã. quia baculus habet in ſũmitate recuruationem quaſi ad trahẽdum: qd non eſt neceſſario in romano pontifice: quia null⁹ ab illo diuertere poteſt finaliter: quia eccleſia nõ

Actu.8. Math.3. Mar.1 Luc.3 Gen.8 Ps.103 Exo.30

impoſitionem ſpiritũſanctũ dabant: queãdmoduz actuũ apoſtoloꝝ lectio manifeſtat. Cum audiſſent inquit apoſtoli qui erãt hieroſolymis: quia recepiſſet Samaria verbum dei: miſerũt ad eos Petrum ⁊ Johãnẽ: qui cum veniſſent orauerunt ꝓ ipſis vt acciperẽt ſpiritũſãctũ: nõdũ enĩ in quẽq̃ illoruz venerat: ſed baptiſati tm̃ erant in nomine domini ieſu: tũc imponebãt manus ſup illos: ⁊ accipiebant ſpiritũſanctũ: cui⁹ aduentus ꝑ vnctionis myſterium deſignatur: q2 colũba a in qua ſpũſſanctus ſup chriſtum in baptiſmo deſcendit: ad veſperũ in cataclismo reuertens: ramum retulit virẽtis oliue: cui⁹ vtiq̃ ſacramẽtum Dauid ꝓpheta ꝑnoſcẽs: exhilarandã faciẽ in oleo ꝑdicauit. Ungitur ꝑterea ſm eccleſiaſticũ morem: cum cõſecratur altare: cũ dedicatur templũ: cuz benedicit̃ calix: non ſolum ex mandato legl diuine. verũetiam exemplo beati Silueſtri. qui cum conſecrabat altare: illd chriſmate pungebat. precepit enĩ dominꝰ Moyſi vt faceret oleũ vnctionis: d quo vngeret teſtimonij tabernaculum: ⁊ arcam teſtamẽti: menſamq̃ cũ vaſis. Uerũ actionis ſacra- b mentum aliud quidez efficit ⁊ figurat: tam in nouo q̃ in veteri teſtamento: vnde non iudaizat eccl'ia: cũ vnctionis celebrat ſacramẽtũ: ſicut antiqui mẽtiunt̃: qui neq̃ ſcripturas neq̃ dei nouere virtutem. ¶ Monemus igitur

vt illum in ordinandis pſbyteris: ⁊ conſecrandis epiſcopis morẽ ſerues: ⁊ facias obſeruari: quẽ apo.ſe.obſeruat et.ſ. ¶ Licet romanus pon- c tifex non vtat̃ baculo paſto- d rali: tũ ꝓpt̃ hiſtoriã: tũ ꝓpt̃ e myſticam rationem: tu tamẽ ad ſimilitudinem alioꝝ pontificum poteris eo vti. De ſacramentis non iterandis.

Inno. iij. In ordinato ĩ ſubdiaconum ſine manuũ impoſitione: ⁊ ꝯfirmato non chriſmatis: ſed olei vnctione: nõ fiet iteratio: ſed ſupplebitur ꝑtermiſſum. Caplm̃ I.

Paſtoralis.et.ſ. ¶ Preterea nos conſulere voluiſti: f an ꝑmitti debeat g miniſtrare: qui ſine impoſitione manuũ fuerit ad ordinẽ ſubdiaconatus aſſumptus? Et ſi cõfirmationis ſacramẽtum in eo debeat iterari: qui p errorem fuit non chriſmate ſed oleo delinitus. ¶ Ad qd breuiter duximus reſpõdendum: qd in talibus non h eſt aliquid iterandũ: ſz cau- i te ſupplendum: quod incaute fuerat ꝑtermiſſum. Honorius.iij. archiepiſcopo lõdoñ. ⁊ eius ſuffraganeis.

Prohibet ſepultos a ſciſmaticis exhumari: veſtimenta in quibus celebrarũt iterum benedici: ⁊ altaria ĩ quibus celebrarunt iterum conſecrari. Caplm̃. II.

A Nobis humiliter que ſiuiſtis: quid fieri debeat de mortuorum corporibus: qui tempore ſciſmatici ⁊ reprobi vualdemarij: a ſciſmaticl ſũt

De ſacramentis. Dicto de ſacramẽto vnctionis: q2 ſũt q̃dam ſacramẽta q̃ nõ iterãt̃ ne ꝑ iterationem fiat iniuria ſacramento prius collato. de ꝯſe.di.iiij.oñdit̃ ideo ⁊c. Jo. an.

Paſtoralis. Due ſunt ptes. Scda ibi. Ad qd. Et pma ſubdiuidit̃ ſcda.ibi. ⁊ ſi. Jo f ¶ Permitti. ad hoc nõ videt̃ reſpõdere: ſz dic ꝙ anteq̃ ſuppleantur iſta miniſtrare nõ debet. lij.di.ſollicitudo ⁊ ſatis videt̃ reſpõdere: ex eo ꝙ dicit littera ſupleri: quia nõ de actũ cuz aliquid ſupeſt ad agedũ vij.q.j. illud. et c.nihil. et.C. ad ſill.l.pe.in fi. g ¶ Impoſitione: quam ſolus eps facere pt diaconibus .xxiij. di.diacon⁹. Sz ꝯ.xxiij.di. ſubdiacon⁹. vbi dicit ꝙ ſubdiaconus nõ recipit man⁹ impoſitionẽ: ſed illud caplm̃ loq̃tur de impoſitione man⁹ ꝯſecratoria: q̃ non dat̃ ſubdiacono: ſed hec ĩpoſitio manus ẽ q̃dã bñdictio: ſic accipit lxix.diſ.qm̃. ⁊. q.ꝑ manus. h ¶ Iterãdũ. ſacrm̃ non debet iterari: ne ſacr̃ fiat iniuria. d c

ſe.di.iiij.oſtẽdit̃ ⁊.j.q.ſ.qd q̃dã. i ¶ Supplẽdũ. ſ ꝯ.c.xxi.circa ꝑn.⁊.j.q.j.§.ecce.⁊.ſ.eo.pſbyter. A Nobis. ¶ Sunt due partes: quarum quelibet

ſubdiuidi pōt in tres. Scđa:ibi. nos aūt. a ¶ Ex
humādos: ꝓpter hoc corpa exhumari nō debēt: qꝛ il/
lis nō nocet talis ſepultura dūmodo alias boni fuerit
.ſ. de ſepul. ſacris: ꝛ. xiij. q. ij. anime defunctorū.
b ¶ Benedici: indumenta ꝓpterea iterū bn̄dici non
debent ex quo ſe
mel ꝯſecrata ſūt
Et hic fuit dubi
tatio: qꝛ veſtimē
tꝭ eccleſie aliȷ ꝙ
ſacrati homines
vti nō debent de
cōſe. di .j. veſti/
menta. ſed veſti
menta ꝓpterea
non polluntꝰ.
c ¶ Altaria:
itēꝝ ꝓpter hoc
recōſecrari non
debent: de cōſe.
di. j. ſi motum. ꝛ
c. eccleſijs. qꝛ ꝓ/
pter hoc nō ſunt
execrata: ſicꝰ nec
eccleſia: licet pol
luatꝰ ſanguine:
de cōſe. di. j. ec/
cleſijs.
P Reſbyte/
ordinantꝰ
manus p̄ſbyteri
et diaconi chriſ/
matis liquore p
ungi nō debent
vt. xxiij. di. p̄te/
rea.
d ¶ Impoſiti
onē: ſacerdotibꝫ
ꝛ diaconibꝫ ma/
nus imponitur.
xxiij. di. quorun/
dā. ꝛ eoꝝ conſe/
cratio ſimilis ē.
xvj. q. j. §. ecce
euidenter. Sed
dr̄ia eſt: qꝛ ep̄us
ꝛ omnes p̄ſbyte
ri qui ibi ſūt ſup
caput ip̄ius pre/
ſbyteri ordinan
di manꝰ impo/
nunt. xxiij. di. p̄
ſbyter cū ordina
tur. diacono ve/
ro ſolus epiſco/
pus manꝰ ſuper
caput illiꝰ ponit: vt di. e. c. diaconꝰ. e ¶ Ab apoſto/
lis: apl̄i em̄ cū de p̄cepto ſpūſſancti paulū ꝛ barnabā
mitterēt ad euāgeliū p̄dicādū gētibꝰ: manꝰ eis īpoſue
rūt: ꝛ iō ritu introductu ab apl̄is p̄ſbyteris ꝛ dyaconi
bꝫ manꝰ īponitꝰ: vt dꝛ. lxxv. di. ꝙ die dn̄ico. ſil̄r ordina/
tio ep̄oꝝ ſiue ꝯſecratio ab apl̄is. ſ. petro iacobo ꝛ Jo.
introducta ē dātibꝫ formā ſucceſſoribꝫ. lxvj. di. porro.
f ¶ Supplēdū: ſ. e. paſtoralis. g ¶ Suſpēſio: qn̄
ep̄us incipit orationē ad benedicēdū ſacerdotē: tūc p̄/
ſbyteri oēs q̄ p̄mo tāgebāt caput: debēt eleuare manꝰ
ita ꝙ nō tāgāt caput ordināndi qđ ex ip̄o facto melius

ſepulti: ꝛ de indumentis ſa/
cerdotalibꝰ quibꝰ cū necnō
de altaribus in quibus de/
gradati p̄ſbyteri celebrarūt
¶ Nos aūt inquiſitioni ve/
ſtre breuiter. rn̄. ꝙ nō credi/
mꝰ ob hoc dūtaxat ſepultos
a hmōi exhumandos: aut de/
bere indumēta talia iterum
b c benedici vel recōſecrari alta
ria ſup radicta. Grego. ix.
archiep̄o londoñ. Si in ordi
natione p̄ſbyteri vel diaconi
manꝰ impoſitio fuerit p̄ter/
miſſa ſtatutis tēporibus ſup
plebitur. Ca. III.
d P Reſbyter ꝛ diaconus
cū ordinantꝰ: manꝰ im
poſitionē tactu corpali (ritu
e ab apl̄is introducto) recipi/
unt. qđ ſi omiſſum fuerit: nō
eſt aliquatenꝰ iterandū: ſed
ſtatuto tp̄e ad hmōi ordines
f cōferendos caute ſupplēdū
quod p errorem extitit p̄ter/
g miſſum. ¶ Suſpēſio aūt ma
nuū: dꝫ fieri cū oratio ſuper
caput effunditꝰ ordinandi.
De filijs p̄ſbyterorū ordinā
dis vel non. Ex concilio
picta. Illegitimꝰ nō ordinatꝰ
niſi vt religioſus fiat nec tūc
p̄ficitur Caplm̄. I.
h V T filij p̄ſbytero
i rum: ꝛ ceteri ex
fornicatione na
ti: ad ſacros or/
dines nō ꝓmoueantꝰ. ¶ Ni
ſi aut monachi fiant: vel in/
congregatione canonica re/
k gulariter viuētes: p̄latione
vero nullatenus habeant.
l ¶ Sed neqꝫ ſerui: niſi a do/
minis ſuis liberati donentꝰ.
Alex. iij. lincoñ. electo. Ille
gittimus filius ſacerdotis q̄
hoc tacito per reſcriptū apo
ſtolicum paternam eccleſiaꝫ
impetrauit remouetꝰ ab illa.
A D p̄ſentiam Ca II.
noſtram accedēs. R.
m p̄ſbyter: tacito ꝙ eſſet filius
ſacerdotis: impetrauit a no/
bis. v: in eccleſia in qua pa/
ter eius miniſtrauit exiſteret
capellanus. Ideoqꝫ manda
mus quatenus ſi tibi conſti
terit: ꝙ memoratus. R. ſit in
ſacerdotio genitus: ꝛ ꝙ pa/
n ter in eadem eccleſia mini/
o ſtrauit: non obſtantibus p̄/
dictis litteris noſtris: ipſuꝫ
amoueas ab eadem. Idem
Non poteſt filius ſacerdo/
tis eccleſie paterne preeſſe.
P Reſentiū au/ Ca. III.
ctoritate iubemus: vt
filios ſacerdotū in eccleſijs
p paternis miniſtrare: vel eas
qualibet occaſione obtinere
q nullatenus patiaris: ſed ip/
ſos ab eccleſijs in quibꝰ pa/
tres eorū miniſtraſſe noſcun
tur: ſtudeas penitꝰ amoue/
re. Idē vigorneñ. epiſcopo.
Idem. dicit. Ca. IIII.
r C Onq̄rēte nob. M. cle
rico. et. ſ. ¶ F. t. māda

ptꝫ q̄liter debeat fieri ꝙ aliquo iure exprimiꝰ: ſic. ſ. de
dona. apl̄ice ꝛ q̄dā ſunt q̄ meliꝰ pn̄t intellectu pcipi ꝙ
locutione exp̄mi. ff. de ſolu. ratū. ff. rem ra. ha. q̄ cū. §.
iulianꝰ. De filijs preſbyterorū. Vidimꝰ de or/
dinādis q̄ ex varijs cāis impediūtꝰ inter quos ē viciū
originis: ideo ꝛc.
V T filij.
¶ Sunt
due ptes
Scđa: ibi: Sed
neqꝫ. nō faciens
ad titulū. prima
ps duas ꝓhibi/
tiones ponit ꝛ a
p̄ria vnū caſū ex
cipit. ibi. niſi. io.
an. h ¶ Pre
ſbyteroꝝ ſupple
ſtatuimꝰ.
i ¶ Ex fornica
tione. ſilꝰe. ſ. de
elec i. cū cūctꝭ. ſ.
đ ſer. nō ordi. cō
ſuluit. ꝛ. xxxv. q.
iij. de inceſtis.
k ¶ Prelatio/
nē: ſic. ſ. eo. c. vl.
ſine diſpenſatio
ne ſedis apl̄ice:
vt: ibi. l ¶ Ne
qꝫ ſerui. ſ. de ſer.
nō or. cōſuluit.
A D preſē.
¶ Prima
narrat ſurrepti/
ciā impetratio/
nē: ꝯ quā. Scđo
dat iudicē: ibi.
Ideoqꝫ.
m ¶ Tacito.
etiā iō nō value
rūt lr̄e. ſ. de re/
ſcꝓ. ſup lr̄is. ꝛ x/
xv. q. ij. §. ꝛ ſi legi
bꝰ. n ¶ Mini
ſtrauit nullo me
dio: qꝛ ſi media
pſona interueniſ/
ſet: ſecꝰ eēt. ſ. eo.
ex trāſmiſſa. ꝛ. c.
ad extirpādas.
ꝛ tūc ei ſi fuiſſet
legitimus licite
poſſet ibi miſtra
re ꝛ alibi: al̄s nō
ſ. e. c. fi.
o ¶ Nō obſtātibꝰ: qꝛ ipetrate ſūt tacita ꝟitate. ſi. ſ.
de eta. ꝛ q̄. eā te. ſecꝰ ſi ex certa ſciā illū recipi mādaſſet
ꝛ ſic eſt ar. ꝙ nō eſt ſemp obediendū lr̄is ſiue mādato
pape: ar. ſ. đ reſcꝓ. ſi qn̄ ꝛ. c. p̄dicto: eam te.
P Reſentiū. p ¶ In paternis: idē iuris eſt de
alijs. ſ. e. c. vl. vn̄ ſupple maxie. q ¶ Patiaris: niſi
habeāt illas p diſpēſationē apl̄ice ſedis. ſ. e. c. ex tua. et
c. pe. ꝛ vl. ꝛ idē eſt ſi fuit ꝑpetuꝰ vicariꝰ. ſ. eo ꝯſtiturꝰ.
Al̄s expellantꝰ ꝛ alijs idoneis ꝯferātꝰ. ſ. e. c. vl. de hac
C Onquerēte. M. cleri (materia dicetꝰ. ſ. e. c. vl.
co q̄ p̄ntatꝰ erat a patrono eccl̄ie ꝛ iſte. R. mole

ſtabat eū ſup illa eccl'ia ī q̄ pat ei⁹ nllo medio miſtraue
rat a ❡ Notoriū: q̄lr dicat aliqd notoriū eē: habes
.ſ. ò coha. cle. ⁊ mu. c. vl. q2 ſi ibi miſtrauit nō pōt eē nō
notoriū. s̄. ò trāſla. p̄la. q̄nto. b ❡ Amouere: cū ſ. oñ
dat diſpenſationē apo. vt dictū eſt. s̄. ca. xxi. ⁊ idem
hic dicas.

nia. ff. de bo. poſ. l. ij. ſed cōtra videt: q nō ſit p̄latus.
p̄latura eñi ad tempus dari nō pōt. lv. di. p̄cepta. ſicut
nec hereditas tēporalis. ff. de adop. ſi tibi. ⁊. ff. de he/
re. inſtitu. hereditas. ff. de reg. iur. actus legitimi. ſicut
nec libertas. ff. de manu. teſta. libertas. ff. ò pecu. q̄ſitū
.§. ij. ſed hoc in/
telligit fieri de
mādato dñi pa/
pe: alias nō eſſet
p̄latus.

Veniens. ❡ Sunt
due ptes: Scda
ibi. ideoq̧. Pri/
ma ponit qrelā
clerici. Scda p
uidet diſtinguē/
do: ſcdm mebrū
ibi: vez. Jo. an.
c ❡ Miniſtra/
uit: maxime .ſ. e.
ca. vl. ex quo nō
eſt legitimus.
d ❡ Innotue/
rit: ſed qualit po
tuit ei innoteſce
re? rñ. ſi ipe fuit
ei cōfeſſus qñ ip
ſum examinauit
xxij. q. v. hic vi/
det. vel dicas in
notuit quoq̄ mō
ff. de admi. tu. q̄/
dā decedens .§.
vl. ⁊ ſi epus hec
ſciebat nō tene/
bat ei dicere: q2
qui ſciuit certio/
rari non debuit.
ff. de ac. emp. et
ven. l. j. ī fi. ſ3 q̄s
pbabit innotuiſ
ſe epo. Ille qui
dic ⁊ allegat ſci
entiā debet pba
re. ff. de pba. ve/
ri⁹. ⁊. lxxxij. di.
ppoſuiſti. ſed p̄/
ſumptio eſt ɔtra
epm q ipe ſciue
rit qui eum exa/
minauit vel fecit examinari. xxiiij. di. qñ epus. ⁊ p̄ſu/
mit q nihil omiſerit de contingentib⁹. xj. q. iij. abſit: ⁊
s̄. de eta. ⁊ qua. accepim⁹. vñ videt q ipe debeat pba
re ſe ignoraſſe. ſi innotuit ponit. s̄. de reſcrip. cū cōtin
gat. e ❡ Reſtituas: q2 qò benigne cōtulit fraudis
cōſilio nō debuit reuocare. ff. de edil. edi. ad res dona/
tas. Vin. ⁊ de pe. di. j. quātūlibet. ⁊. xxij. q. ij. nō eñi. ⁊
xvj. q. ij. viſis. Sed nōne pōt epus ɔ factū ſuū venire
ſi eſt illicitū? ita videt. xxxv. q. ix. q quis cōmiſit. ⁊. s̄.
de elec. noſti. ⁊ .ſ. de re eccle. nō alie. ſiquis p̄ſbyterorū. ⁊
C. de euic. ſi tibi liberā. ſed hoc p̄cipit in odium epi qui
talem ſcienter eligit: ſic .ſ. de cle. cōiuga. diuerſis falla
ciis: ⁊ in hoc facit papa gratiam huic ſacerdoti: vt ille
epiſcop⁹ decetero tales nō pmoueat: ⁊ cū ignorauerit
ipm fuiſſe talem tolerat: in eadē eccleſia de gratia. ſ. q̄
uſq̧ puideat ei in alia eccleſia: ⁊ ſic in primo caſu ppt
culpā epiſcopi diſpenſat cū eo papa in alio caſu tolera
tur ad tp̄s. f ❡ Ordinaſti: ar. cōtra. l. di. ex penitē
tibus. ⁊. lxxxj. di. ſiqs ſine. Cōtra hoc fit ex diſpenſatio
ne: vt dixi. Nunqd interim eſt p̄lat⁹: ita ⁊ habebit om

mus: qten⁹ ſi publicū eſt et
a notoriū patrē. R. clerici ha/
buiſſe in p̄dicta eccl'ia pſona
tū: filiū ei⁹ ibidē miniſtrare
aut eiuſdē eccl'ie pſonatū ha
bere nullaten⁹ patiaris: ⁊ ſi
iam inſtitut⁹ eſt ibi: eū inde
b nō differas amouere. Idem
londoñ. epiſcopo. Epūs q̄
ſcienter cōtulit filio ſacerdo/
tis paternā eccl'iam exinde
eū remouere nō pōt. Ca. V.

Veniēs ad p̄ñtiā nr̄am
M. clericus nobis p/
poſuit: q cū illū ad capellā
ſancti. L. quā ei cōceſſiſti in
p̄ſbyterū ordinaſſes: ipm ea
poſtea ſpoliaſti: eo q pater
c ei⁹ in p̄ſcripta eccl'ia miſtra/
uit. Ideoq̧. f. t. mandam⁹
d quatenus ſi tibi innotuerit
qñ eā ſibi dediſti q pater ei⁹
p̄ſbyter in dicta eccl'ia mini/
e ſtraſſet: ipam ei reſtituas: ⁊ ī
pace dimittas: amoto alio ſi
quē inſtituiſti forſitan in ea/
dē. Verū ſi hoc ignorans
feciſti ex q̄ ad eccl'iam ipam
f eū in p̄ſbyterū ordinaſti: eā
ſibi reſtituas: donec in alia
eccl'ia ſibi puideas vñ hone
ſte valeat ſuſtentari. Idem

exoñ. epo. Gratiā cōtinet.

Proposuit no Ca. VI.
bis. R. lator p̄ñtiū: q
cū ad eccl'iam de Sabel a do
mino fundi fuerit p̄ſentat⁹:
tu curā aīarū noluiſti ſibi cō
mittere: p eo q eſſet fili⁹ ſa/
cerdotis. Ceterū quia in/
dignū eſt vt ipe poſtq̧ eſt in
ſubdiaconū ordinat⁹: omni/
no debeat eccleſiaſtici bñfi/
g cij puiſione carere: mādam⁹
qten⁹ aliquē honeſtū p̄ſbyte
h rū cū aſſenſu eiuſdē clerici ī
uenire ſtudeas: q̄ eccl'ie ſerui
at ſupradicte. ita q p̄fatus.
R. medietatē oīm beneficio
rū p̄dicte eccl'ie: eidē in ſuo
ordine ſeruiēdo: pacifice de
i beat obtinere: nō ei ſolus p̄
ſbyter miſſarū ſolennia: vel
alia diuina officia pōt: ſine
miniſtri ſuffragio celebrare.
Idē archiepō cantu. Fili⁹
p̄eſſe pōt eccleſie cui pater p̄
fuit mediāte. Ca. VII

Ex trāſmiſſa cōqueſtiōe
Bu. clerici pcepim⁹: q
ad abbatis de caſtris p̄ſenta
tionē: in quodā beneficio ec
cleſie de. h. eum in p̄ſenti re
cipere diſtuliſti: eo q pater

Proposu
it. ❡ Pri/
mo ponit clerici
ſupplicatio. Se
cūdo gratioſa p
uiſio: ibi ceterū.
g ❡ Carere. et
ita eſt hic: ar. q
qui habet ordi/
nē debeat habe/
re beneficiū. lxx.
di. ca. j. ⁊. ij. ⁊ .ſ.
de p̄ben. epus.
⁊. j. q. iij. ſiquis
obiecerit.
h ❡ Cū aſſen/
ſu: eiuſdē: ſ3 qua
re requirit aſſen
ſus illius ⁊ non
patroni. cōtra il
lud. lxiij. di. pri
cipali. ⁊. c. ſequē
ti. P. dixit q pa
tronus eligit ſo/
lū p̄latum: ⁊ iſte
ſubdiacon⁹ erit
p̄lat⁹: ⁊ iō cōſen
ſus ei⁹ exigebat
.ſ. de iurepa. po/
ſtulaſti. vel ſup/
ple ⁊ patroni cō
ſenſus principa/
liter. vel dicas
melius q ſacer/
dos erit p̄latus
vt dicebāt lau. ⁊
vin. ⁊ ſubdiaco/
nus tolerat ex diſpenſatione ⁊ ideo cōſenſus patroni
debet reqri principaliter ⁊ patron⁹ p̄ſentabit p̄ſbyte/
rū de aſſenſu clerici: ⁊ iſti equaliter habebūt bona ec/
cleſie. Et hoc qò ò2 de iſto. R. potius credo dictū ex/
diſpenſatione q̧ de iure: q2 ex eo q dicit: indignū eſt
vt ipe ⁊c. q2 ſacerdos debet habere ò iure adminiſtra/
tionē: ⁊ ſm hoc ſatis videt: q clericus ſit p̄latus ex di
ſpenſatione pape vt dixit. P. ⁊ ſacerdos erit ſeruitor
eccleſie: quod innuit illa littera qui eccleſie ſeruit ⁊c.
quod ſatis videtur: Sed ex littera potius colligitur:
q preſbyter ſit prelatus q̧ clericus ex eo q dicit ſolus
preſbyter. et ex eo q dicit: ſine miniſtri ſuffragio. Et
eſt argumentū. q clerici poſſunt habere prebendas di
ſtinctas ⁊ diuiſas. i ❡ Solus: argu. q eccleſia de/
dicari non debet niſi tm̄ aſſignet eidem q duobus ſuf/
ficiat argu. vij. q. j. illud. ⁊. lxxxj. di. in omnibus. de cō/
ſe. di. j. hoc quoq̧ ſtatutū. ⁊. c. nemo. ⁊. j. q. ij. placuit.
Ex transmiſſa. ❡ Primo ponit querelā. Scdo
prouidet ⁊ ſoluit obſtaculum. Secunda pars ibi
ideoq̧. Jo. an.

a ¶ Media. Nõ ꝙ nomẽ heredis ꝓximũ ſignificat non vlteriorẽ: ſed nõ ſemꝑ: ſed in quibuſdã ſpeciebus. ff. de ver. ſig. ſciendũ vero. C. de pe. l. honor. Ar. cõtra C. de heredi. inſti. l. vlti. vbi dicit̃ ꝙ heres heredis teſtatoris eſt heres: ⁊. C. de legi. in annalibus. ff. de ver. ſigni. heredis. ff ꝺ lib. ⁊ poſthu. l. j. So. regulare ẽ vt ꝑ multas ſucceſſiones accipiatur nomẽ heredis: vt ĩ pdicta l. ſciendum. ⁊ cõtraria ſpecialia ſũt ⁊ ſi iſte gu. fuit legitim⁹ nulla diſpenſatio ẽ neceſſaria. ex q̃ media interceſſit ꝑſona: vt dicit h̃ ĩ fi. ⁊ hic nõ dicit̃ ꝙ nõ fuerit legitim⁹. Bern̄.

b ¶ Obſuato. id ẽ. nõ ꝓpter h̃ minus obſeruat̃ decretum illô q̃ ꝓhibent̃ filij ſuccedere in paternis eccleſijs: vt ĩ. eo. pſentiũ. ⁊ ĩ eccleſia ſucceſſio eẽ nõ debet. viij. q. j. apoſtolica.

c ¶ Succeſſionẽ. Nõ ꝙ hereditaria ſucceſſio in filijs: ⁊ etiã in hoĩb⁹ eiuſdẽ loci conſideratur ĩ. de iurepatro. cõſuluit. ⁊ ĩ. de inſti. ad decorem. et ĩ. de decimis: ad hec.

Q ¶ Onſti. ¶ Prima q̃ſtio. Scõa ꝓuiſio. ibi. Fraternitati.

d ¶ Spoliauit: qô de iure fieri non potuit xvj. q. j. laici. et c. contra ſanctorum. nec etiaʒ in hominib⁹ clericorũ laici habẽt poteſtatẽ. xxiij. q. viij. ſcire. ⁊. xij. q. ij. eccleſiaruʒ.

e ¶ Eiectus. ſʒ cũ iſte fuerit ſpoliatus debuit reſtitui ſimpliciter añꝫ cognoſcat̃ de iure ſuo ĩ. ꝺ reſti. ſpo. in lr̃is. ⁊. c. Itẽ cum q̃s. ⁊. c. ex cõqueſtione. ſed h̃ ideo fit ꝙ mãdat papa inq̃ri: q2 nõ agebat ip̃e poſſeſſorio ſed petitorio ⁊ poſſeſſorio qô patet ex ip̃a lr̃a ĩ principio: q2 dixit ſe canonice inſtitutũ. ⁊ fuiſſe poſtmodũ ſpoliatum: ⁊ ideo de vtroꝫ mandat inquiri: ſic. ĩ. de reſti. ſpo. accepta: al's ſi ſimpliciter petijſſet reſtitutionẽ. reſtitut⁹ fuiſſet ſine cauſe p̃ncipalis cognitione.

eius in prefata eccleſia mini- a ſtrauit: quo defuncto media interceſſit perſona: cui predictum beneficium ẽ collatuʒ. ¶ Ideoꝫ mãdam⁹ quaten⁹ ſi eſt ita: pnominatuʒ gu. ad p̃fatum beneficiũ admittere non poſtponas: nõ ideo mi- b nus obſeruato apoſtolici re- c ſcripti decreto: qô ſucceſſionem in eccleſia dei hereditariam deteſtatur. Idem vigor. epiſcopo. Fili⁹ p̃eſſe põt eccleſie in qua pater ſine titulo miniſtrauit. Ca. VIII

Onſtitut⁹ in pre. n. H. cleric⁹: ſupplici nob ĩſinuatione mõſtrauit: ꝙ cũ capellã de ſtortoñ. canonice fuiſſet adeptus: ⁊ eam plurib⁹ ãnis pacifice poſſediſſet. R. miles ipſum ea ſine iudicio d ſpoliauit. Cũꝫ memoratus clericus: exinde apud te depoſuiſſet querelam: obiectũ fuit ei: ꝙ pater ſuus in capella miniſtrauit eadem. et. ĩ. ¶ F. tue mandam⁹: q̃ten⁹ ſi tibi ꝯſtiterit. ꝙ idẽ clericus a capella fuerit predicta per e potentiã laicalem eiectus: ⁊ ꝙ pater eius prefate capelle f perſona ſeu ꝑpetuus vicari⁹ g non fuerit: licʒ in eadem nomine eiuſdem. H. quandoꝫ miniſtrauit: ip̃am ſibi cũ red- h ditibus ꝑcept̃ꝭ reſtituere nõ omittas. Idem ebor. archiepiſcopo. Si is cui cõceſſuʒ eſt a papa: vt poſſit diſpẽſare cum filijs ſacerdotũ circa eccleſias paternas ĩmediate tenendas cum aliquo diſpẽſat ille ꝑ lr̃as iuſticie poſtea ꝯtra eum impetratas remoueri non poterit. Ca. IX.

Ex tua nobis parte ẽ ꝓpoſitum: qô cũ olim ad i tuam conſultationẽ ſuper filijs ſacerdotum: tales a nob lr̃as recepiſſes: vt eos poſſes in eccleſijs quas patres eorum nullo mediante poſſederãt ſuſtinere: quos ꝓbate vite ⁊ ſane cõuerſatiõis cognoſceres: vel quos longo tẽpore illas tenuiſſe cõſtaret: q̃dam ad iudices litteras impetrauerũt: vt ſi ꝯſtaret eos eſſe filios ſacerdotuʒ vel clericorum qui ĩ proximo ante k eos eccleſias tenuerunt: ſuꝑ bis imponat̃ eis ap. ceſ. ſilẽ- l tiũ: ⁊ eccleſias iſtas ipſis aſſignẽt: q̃uis in eis ſe oſtẽde- m re nequeãt ꝑ epiſcopos inſtitutos. ¶ Suꝑ q̃ tibi. t. reſpõdemus: ꝙ ſi per priores litteras cuʒ aliquibus clericis diſpenſaſti: diſpenſationem tuam poſteriorũ litterarũ in n tuitu nolum⁹ irritari: alios o vero clericos laice donationis intuitu ĩ eccleſijs ſine auctoritate ponti. ſui inſtitui: aut inſtitutos remanere: auctoritate apoſto. ꝓhibem⁹. Idem cant. archiepiſcopo ⁊ eius ſuffraganeis. Si manifeſtum eſt ꝙ filius in eccleſia

f ¶ Perpetu⁹. Nõ ꝙ lʒ pater tẽꝑalis vicarius fuit: ibi non videt̃ impedimentũ p̃ſtare filio: quia cum pater nullum habuit titulũ vel ius in re ceſſat ius ſucceſſionis. Itẽ ſi pater fuerit p̃latus fili⁹ põt ibi eẽ canonic⁹ de legitimo matrimonio nat⁹. ĩ. eo. ad hec ꝯtrariũ videt̃ dicere ĩ. e. ad abolendã. et ibi de h̃ dicet̃.

g ¶ Nomĩe. ſi pater miſtrauit ibi noĩe filij: patet ꝙ filius erat p̃lat⁹: q2 is etiaʒ poſſidet cui⁹ nomine poſſidetur ff. de acqui. poſ. qô meo. inſti. de interdic. §. poſſidere ĩ. de reſtit. ſpo. cũ veniſſet. ĩ. de p̃ſcrip. ſi diligẽti h ¶ Perceptis: vel etiã q̃ ꝑcipi potuerunt ĩ. de reſti. ſpoli. grauis. vbi hoc.

Ex tua. ¶ In p̃ma ponit̃ ꝯſultatio. In ſcõa rñſio. ibi. Suꝑ q̃. Io. an. i ¶ Conſultationẽ. ĩpropriẽ ponit̃: q2 cum reſpõdet̃ ꝯſultationi ius cõe oſtẽdit ꝑ reſpõſionẽ ar. ĩ. de vo. ⁊ vo. redẽp. ex multa: ⁊ idõ expone cõſultationẽ. id eſt ſupplicationem: q2 indulgẽtiã cõtinet hec decre. ⁊ hoc patʒ ex eo ꝙ dicit. ĩ. diſpenſaſti. ⁊ diſpenſationẽ. ⁊ ꝓbatur hoc. ĩ. eo. c. pe. et vlti. nã papa tm̃ cũ talib⁹ diſpenſat: vt ibi dr̃.

k ¶ Eos. ſ. cuʒ q̃b⁹ fuerat diſpẽſatũ. l ¶ Ipſis impetrãtibus.

m ¶ Nequeãt. hoc ideo dicit: q2 de gr̃a ip̃i obtinuerunt lr̃as ꝓ iſtis eccleſijs obtinẽdis. Et ex hoc patet ꝙ eccleſias licite retinere non poterãt ꝑ ſolã ꝯceſſionẽ ep̃oꝝ: ex quo papa mandat eos remoueri: ⁊ eſt verum. ĩ. eo. c. vlti.

n ¶ Irritari. Ergo diſpenſatio ſemel facta nõ eſt reuocanda amplius ſicut nec iniurie remiſſio. xxiij. q. iiij ſi illic. imo beneficiũ decẽs eſt eſſe manſurũ in. autẽ. cõſti. q̃ digni. li. a pa. §. illud quoꝫ. col. vj. de⁹ em̃ dona ſua multiplicat ꝺ pe. di. j. quãtũlibet. ⁊. ĩ. de ſciſma. fraternitati. o ¶ Donationis. j. q. vij. ſi quis omnẽ. in

fi.imo ſuſpendi debēt clerici ꝛ cōione priuari ꝗ eccleſias recipiunt de manibꝰ laicoꝝ: ꝛ laici ſūt excōicandi. .ꝭ.de iurepa.ꝑterea.cū ipi tale ius poſſidere nō pn̄t.ꝭ. de elec.ſacroſancta.ꝛ.c.maſſana.niſi in capella vbi patronus habet tm̄ ius pſentādi .ꝭ.de iurepa. a nobis.c. quod autē.ꝛ.c. cum aūt.ꝛ.c.paſtoralis.ꝛ nō ius conferendi.ꝭ.eo. c.vlti.

Quoniā. ¶Primo recitat factū. Secūda ꝓuidet.ibi. Nolumus. a ¶Excludatis.ꝭ.e.pſentiū. ꝛ.ꝭ.e.c.vlti. b ¶Vlterius. ꝛ ita loquit̄ ꝺ illegitimis: et ſic nec in paternis: nec ī alijs inſtitui debent: vt.ꝭ. eo.c.vlti. c ¶Manifeſtū et ita habes ꝙ ī manifeſtis ꝛ notorijs ordo iudiciarius non ē obſeruādus.ij.q.j. de manifeſta. et c.que lotharius. .ꝭ. de ap. cum ſit romana.in fi.C. de accuſa.ea quidem.ar. cōtra.ij q.j.deꝰ omnipotēs.ꝛ.ꝭ. ꝺ diuor. porro.ꝛ.ꝭ.ꝺ ele. bone.

Ad extir. ¶Prio ponitur deciſa conſultatio. Scḋo rn̄ſio. Scḋa.ibi Fraternitati. d ¶Filij pſbyterorum .vel etiā nepotes: vel inferiorum quilibet quoꝝ eſt ius ſuccedēdi.ar. inſti. de here.ꝗ.et dif. .§.ſui. In collateralibus nō ꝓhibet̄: ar.ꝭ.de of.dele.ex pte.ꝛ quilibet repellit̄ qui ꝗſi iure ſucceſſionis eccleſiā ſibi vendicare intendit: qꝛ ibi nō habet locū ſucceſſio.ꝭ.eo.ex traſmiſſa.in fi.ꝛ.viij. q.j.apoſtolica. e ¶Vicarij ppetui.ſi.ꝭ.eo.cōſtitutus. f ¶Media.ꝭ.eo.ex tranſmiſſa. g ¶Amouere.etiā ſi ſint ꝺ legitimo mr̄imonio nati ne videat̄ locū habere ſucceſſio.viij.q.j. apoſtolica. ſecus ſi media perſona interceſſiſſet: quia de iure communi ibi ꝛ alibi poſſent pfici cum ſint legitime nati.

Ad hec. ¶Cōmunis diuiſio. Scḋa.ibi.Sciat. h ¶Legitimo.ꝭ.e.ad abolendā.ar.contra ꝓm vnam

imediate ſucceſſit patri ſine aliqua teſtium receptiōe ab illa remouebit̄. Ca.X.

Quoniā eſt ſacris canonibus ꝓhibitum.et.ꝭ. ¶Precipimus q̄tenꝰ ſi manifeſtum ꝛ publicum fuerit: patres in eccleſijs pſonatus geſſiſſe: filios ab eiſdē: ſi etiā a eas adepti ſunt penitꝰ excludatis: nec ad earū guberna b tionem vlterius aſſumant̄. ¶Nolumus eñ vt cauſa in iudiciū deducat̄: vel teſtes c etiam admittant̄: ſi hoc manifeſtū exiſtat. Idem cant. archiepo.

Filiꝰ etiā legitimꝰ remouetur ab eccleſia ī qua imediate ſucceſſit patri vicario.vel rectori.Ca.XI.

Ad extirpandas ſucceſſiones. et.ꝭ. ¶F. tue d mādamꝰ quatenꝰ ſi q̄ filij pſbyterorū ꝓuincie tue: teneant eccleſias: ī quibus pres e eorum tanꝗ perſone vel vi f carij (nulla perſona media) miniſtrarūt: eos ſiue geniti ſint in ſacerdotio: ſiue non: ab eiſdē eccleſijs nō differas g amouere. Clemens caſſel. archiepo.

Filius epiſcopi legitime natus ꝓmoueri pōt ad ordines ꝛ ī paterna eccleſia beneficiari.Ca.XII.

Ad hec ex parte tua noſtris eſt auribꝰ relatū. et.ꝭ. Qḋ a nobis.f.t.r.an a pontificibus generati: valeant ad ſacros ordines ꝓmoueri ſi ſcientia fuerint ꝛ morum honeſtate probabiles. h ¶Sciat.f.t.ꝙ ſi ex legitimo ſint matrimonio procreati: nec aliud canonicū obuiat: licite poſſunt ad ſacros ordidines aſcendere: ꝛ in eiſdē eccleſijs in q̄bus pſunt: vel prefuerunt genitores eorum i beneficiū obtinere. Idem.

Non poteſt filius eſſe vicarius illiꝰ eccleſie in q̄ pater primus fuit rector.Ca.XIII.

Michael pſbyter de ſancto Hermano: trāſmiſſa nobis conqueſtione monſtrauit: ꝙ cum eccleſia ſanc. J.ꝺ toronen̄.tue dioceſis canonice ſit adeptus.M.filius Antonij: qui proximo ante ipius eccleſie habuit pſonatum: ad ſe vicariam ipius aſſerit pertinere.et.ꝭ. ¶F.tue k mandamus quatenus ſi cōſtiterit tibi: ipm̄.M. fuiſſe filium Antonij: qui eiuſdē ec l cleſie habuit primo pſonatum ei ſuper eadē vicaria ppetuum ſilentium imponere non poſtponas. Idem.

Illegitime genitus etiam de vxore ſine diſpenſatione ad ordines vel beneficia ꝓmoueri non poteſt.Ca.XIIII

Litteras.et.ꝭ. ¶Intelleximus ꝙ.M. in ſacerdotio genitus: de vxore legi m tima natꝰ ꝛ conceptus: affe/

lec.ſed illud maxime qḋ eſt ibi tenetur cōpatiue.al'a ſi legitimus filius ſimul cum patre in eadem eccleſia eſſe nō debet.ꝭ.eo.cum decorē. i ¶Obtinere. ꝛ ita pōt filius legitimus in paterna eccleſia ſimul cū patre beneficiū obtinere.ar.ꝭ.eo.cum decorē.a contrario ſenſu in verbo illegitimus.ſed ī paterno beneficio ſiue dignitate ſuccedere non debet. viij.q.j. apoſtolica.ꝛ.ꝭ.eo.conſtitutꝰ.ꝛ.ꝭ.e.c.

Michael. ¶Diuiditur In pma facti narratio. In ſcḋa cauſe commiſſio.ibi Fraternitati. k ¶Cōſtiterit. ſed quō poterit hoc ꝯſtare ſi ipe negauerit ſe filium fuiſſe illius. Rn̄.ſi natus fuit ex illa quā tenebat ſecū publice in domo ꝓ cōcubina. pſumit̄ eñ filius illius: ſicut aliquis pſumitur filius: qꝛ natus eſt in matrimonio: qꝛ pater eſt is quē nuptie demōſtrant ff. de in ius vo. qꝛ mater.ꝛ ita pſumptiue talē dīcimus filiū quē talis cohabitatio filium demōſtrat: quia fuit ī poſſeſſione filiatiōis .C. ꝺ ſuis. et leg.lib.l.iij. ſꝫ ſi nō fuit natꝰ ꝺ tali: qualiter ꝓbabit. Rn̄.ex eo ꝙ ille vocabat illum filium: ꝛ ille appellabat eum patrem: ꝛ cōiter habebat̄ ꝛ noīabat̄ filiꝰ.ꝭ. de ꝓba.ꝑ tuas.ꝛ ex dilectiōe ſola diſcernit̄ ꝗs cuiꝰ filiꝰ approbet̄.ꝭ.de pſūp.afferte.ſꝫ videt̄ ꝙ talis noīatio non ꝓbet illū filiū: qꝛ cōtrariā admittit ꝓbationē.C.de ꝓbati.nō nudis.C.de teſta.neqꝫ ꝓfeſſio.ff. de inoffi.teſta.ſi inſtituta.§.j. bn̄ ſtat̄ nominationi p illā decre.p tuas.in fi.niſi expſſe ꝯtrariū ꝓbaret̄ vt dicūt illa vltima iura. l ¶Proximo.ꝭ.eo.ad extirpandas.

Litteras. ¶In pma ponit̄ ſupplicatio. In ſecūda ſupplicatiōis admiſſio.ibi. Vex. m ¶Legitima.ducta ante ſacros ordines ſuſceptos ꝗ poſtea vti non licuit.xxxj.di.ante triēnium.xxxij.di. placuit

ctauit a puericia miniſtrare dño ī officio clericali. ❡ Ve-
a rū licet a filijs paterna in cōtinētia modis oīb⁹ ꝓpellenda noſcat̄: ſi tñ aliter dign⁹ inuētus fuerit: ꝑmittim⁹ ip-
b ſum ordinari in clericū: ⁊ ad eccleſiaſticum bñficiū: vñ cōmode ſuſtētari valeat ꝓmoueri. Inno. iij.

Illegitimus in eccl'ia paterna p̄bendari nō debet. Ca. XV.

Cum decorē dom⁹ dei. et. ī ❡ Filijs canonicoꝝ p̄bendas in eiſdē eccleſijs ꝯferri nō ſinatis: quarū ſunt canonici patres eorum. ❡ Cū indecoꝝ ſit: vt in alta-
c ris officio illegitimus fili⁹ impudico patri miniſtret: in quo vnigenit⁹ dei fili⁹ eterno patri ꝓ ſalute hūani generis victimat̄. Idē in cōci-
d lio generali.

Si illegitimus maxime fili⁹ ſpuri⁹ inſtituatur in eccleſia in qua inſtitutus eſt pater inſtitutio nō valet ⁊ inſtituēs a ſuis beneficijs ſuſpendatur. Ca. XVI.

Ad abolendā peſſimā: que in plurib⁹ inoleuit eccl'ijs corruptelā: ❡ Firmiter inhibem⁹: ne canoni-
f coꝝ filij maxime ſpurij cano-
g nici fiāt in ſecularib⁹ eccl'ijs ī quib⁹ inſtituti ſunt patres eoꝝ. ❡ Et ſi fuerit ꝯ p̄ſum-
h ptū decernimus nō valere. ❡ Qui vō tales vt dictū ē canonicare p̄ſumpſerint: a ſuis beneficijs ſuſpendant̄. Hono. iij.

Alius q̄ papa nō diſpenſat vt fili⁹ in eccleſia paterna immediate ſuccedat. ca. XVII.

Dilect⁹ fili⁹. H. p̄poſit⁹ ſancte M. trāſmiſſa nobis petitiōe mōſtrauit: q cū Vergili⁹ p̄ſbyter: quādā eccleſiā curā
i aīarū habētē: quā nullo medio habuit pater ei⁹ obtineat: ipſum monuit vt reſignaret eādem: ſed idem aſſerēs q. H. remeñ. archiep̄us tūc apoſto. ſe. lega. diſpenſauit cum eo: id efficere contradicit. ❡ Quocirca mādamus
k quaten⁹ nō obſtante diſpen

qr pmiſſa cōtinentia ſine caſtitate poſtea fuit ꝓmot⁹ vnde poſtea vti vxore nō licuit. lxxvij. di. ep̄us bñdictionē. ⁊ xxxij. di. ſeriatim. ī. de cle. cōiuga. ſane. ⁊ ī. de cōuer. cōiu. cōiugatus: ⁊ iō de iure nō potuit ꝓmoueri.
a ❡ A filijs. hic vult dicere: licet a filijs ⁊c̄. id eſt licet filij ſint repellendi ꝓpter paternā incōtinentiā tamē ſi alias boni ⁊c̄.
b ❡ Ordinari. Sed nunqd ꝑ h̄ diſpenſatur tantū cū eo in minorib⁹ ordinibus: ar. q ſic: quia ꝓmiſſio in genere mediocritatē reſpicit. ff. de au. ⁊ ar. le. l. q̄ lācē. ⁊ ff. de le. j. legato. ⁊ C. cōia de le. l. vlti. §. ſed et ſiq̄s. ⁊ ff. de le. ī. apud iulianū. §. ſcio. ⁊ C. de dona. ſiq̄s argentū. §. ſili quoqꝫ. a ſili diſpēſatio in genere reſpicere debet tm̄ minoritatem: ar. ff. de le. iij. mimis. ar. ꝯ. s̄. de trāſla. c. vl. ⁊ ff. de cōſti. prin. bñficiū: ⁊ ī. de ver. ſig. olī ī. de dona. cū dilectus. ī fi. ⁊ op. ar. ī. de ſymo. c. vl. ſed tuti⁹ eſt tm̄ intelligere d̄ minorib⁹: qr ſic papa ſenſiſſe videt̄: ⁊ nos ita ſentire debem⁹: ar. s̄. de reſcrip. ſuꝑ lr̄is (in fi. ⁊ ī. de pre. c. vl.
Cum decorē ❡ Primo ponit vnū dictū. Scđo cām reddit: ibi: Cū indecorū. c ❡ Illegitim⁹: ſed legitimi bñ poſſunt eſſe in eccleſijs in q̄bus p̄ſunt patres eoꝝ. s̄. e. ad hec. Sz ꝯ. ī. e. c. pxi. vbi legitimi ꝓhiberi vident̄. ſm vnam lecturā illi⁹ aduerbij maxie: ⁊ ei ſtādū eſt. d ❡ Dicti mat̄. s̄. de ſum. tri. c. j. §. vna vero.
Ad abolendā ❡ Primo ponit īhibitiōis cām impulſiuā. Scđo īhibet. Tercio decernit. Quarto ꝯfaciētes puniri mādat: partes patēt. e ❡ Filij: ſcz illegitimi. f ❡ Maxime ſpurij: ſi iſtud aduerbiū maxime ponit̄ ꝓ tm: tūc legitimi pñt inſtitui: vt. s̄. e. ad hec. ſi intelligas ꝓprie: tūc nec legittimi ſunt inſtituendi in eccl'ijs ī quib⁹ ſunt inſtituti patres eoꝝ multomin⁹ ⁊ ſpurij. q ſatis videt̄ ⁊ ita corrigit̄. s̄. eo. ad hec de ſpurijs nulla dubitatio erat. cū illi eſſent ꝓhibiti ꝑ multa alia iura: vt. s̄. e. c. j. ⁊ ī. d̄ ſer. nō or. ꝯſuluit ⁊ ff. de pe. ſanctio legū. ſed dic vt in ſe. no. dr. Bern̄.
g ❡ In ſecularib⁹: ⁊ hoc iō dicit: qr in regularib⁹ bene poſſunt ſimul eſſe monachi vel regulares canonici pater ⁊ fili⁹: qr tales pſone irregulares nō ꝓhibent̄ intrare religionē. s̄. e. c. j. ⁊ lvj. di. ⁊ filij. ⁊ ita in ſecularib⁹ ꝓhibent̄ tm̄ ex hoc verbo. Sz ex eo qđ dixit infer.⁹ q̄. vero tales vt dictū eſt: canonicare p̄ſumpſerint: a ſuis beneficijs ſuſpēdant̄: videt̄ q loquat̄ tm̄ in ſpurijs qr cū illis ep̄i diſpenſare nō pñt: vt. ī. e. c. vl. ꝓ legitimis nō ita punient̄: ⁊ ita loquit̄ tm̄ de ſpurijs: ⁊ ſm h̄ hec dictio maxime ponit̄ ꝓ tm̄ id eſt illegitimi tm̄ ꝓhibentur ⁊ non legitimi: lz glo. p̄cedens ꝯriū videat̄ dicere: ſed veri⁹ credo q de omnib⁹ filijs intelligat̄: alias nihil adderet iſta ꝯſtitutio niſi hoc ſolū q tm̄ penā īponit h̄ ordinatorib⁹: ſz ꝯriū eſt veruꝫ qr ponit̄ ꝓ tm̄: ſz a ꝓpria vbi ſignificatione nō eſt recedēdū: ſi res alit̄ ſalua eē pōt. ff. de le. iij. nō alit̄. ⁊ ī. d̄ de ci. ad audiētiā. ⁊ s̄. de trāſla. iter corꝑalia. ⁊ in re dubia meli⁹ ē vbis edicti ſuire. ff. de exer. l. j. §. ſi is q̄. ⁊ iō iſtđ maxime tenet̄ ꝓ ꝓprie. ⁊ pōt ītelligi reſpectu eoꝝ q̄ nō ſpurij: ſz alias illegitimi vt ſunt naturales. ⁊ ſic idē dicit q s̄. e. cū decorē. ⁊ addit: qr pena h̄ ſtatuit̄ ꝯ ordinatores: ⁊ ſic nō tollit̄. s̄. e. ad hec.
h ❡ Nō valere: ar. q ep̄i nō pñt diſpēſare cū illegitimis in ſimplici bñficio: ⁊ ex eo q h̄ dr: decernim⁹ non valere: ⁊ q pena iponit̄ ordinatorib⁹ taliū pſonarū ē ar. ī. e. c. vl. vbi remouent̄ illegitime ꝓmoti ſine diſpēſatione pape h̄ ius cōe ſtatuit̄: ſz diſpēſatio nō ꝓhibet̄ in alijs eccl'ijs in q̄b⁹ p̄res nō ſunt inſtituti. ⁊ ita bone pñt ep̄i diſpēſare cū illegitimis in ſimplici bñficio in alijs eccl'ijs nō paſ̄nis: ſz ī paſ̄nis nō pñt: eo eī ipo qđ ꝓhibet ꝯcil. de paſ̄nis tm̄ dat̄ intelligi: q de alijs ꝯcedat: ar. ī. e. c. fi. ⁊ s̄. e. ad hec. ⁊ c. cū decorē. ⁊ de h̄ dic
Dilectus filius. vt. ī. e. c. vl. ī notula ſic ꝗ ber. ❡ In p̄ma facti narratio. In ſcđa. ibi: ꝗ circa: cauſe ꝯmiſſio ſm Io. an. i ❡ Nullo medio: q̄re merito dꝫ expelli. s̄. eo. Michael. ⁊ c. ad extirpādas. ⁊ ca. ex tua. c. pñtiū. ⁊ c. cōquerēte. etiā ſi legitim⁹ fuiſſet.
k ❡ Non obſtāte: ſic pꝫ exp̄ſſe q legat⁹ dñi pape nō pōt cū talib⁹ diſpēſare lz habeat generalē legationē. Sz videt̄ ꝯ. ī. d̄ offi. lega. q trāſlationē. vbi legat⁹ exercet ea q̄ tm̄ ſūt ſe. apo. reſ̄uata. ſ. excōicatos ꝓpt̄ violētas man⁹ ī clericos abſoluere. ſz illud iā itroductū ē ex ꝯſuetudine ex certa ſcia pape: ⁊ ita ꝑinde ē ac ſi papa ſpālit̄ cōmitteret: ⁊ ita ꝑ generalē legationē ñ traſ

ferunt ea q̄ ſpālr tribuūt.ff.ↄof.ei⁹ cui mā.ē iu.l.j.⁊.ſ. ↄ of.le.ꝙ trāſlationē ⁊.ff.ↄ pig.l.obligatiōe.vł forſitā iſte legat⁹ erat tm̄ legat⁹ ī ꝓuincia ſua ⁊ iſti legat q̄ nō mittūt ↄ latere dn̄i pape: vt.ſ.ↄ of. le. cū nō ignores n̄ habēt tā largā legationē ſic̄ illi q̄ mittunt a latere dn̄i pape: vt.ſ.de of. le.excōicat⁹.vn/de ſat poſſet di ci ꝙ cardinales legati. q̄ q̄ſi ps corporis dn̄i pa/pe intelligunt: vt.vj.q.j.§.ſicͣ ex militib⁹.poſ/ſunt cū talibus diſpēſare: ſʒ alij nō poſſunt vltra id qđ ſpecialiter in eoꝝ ꝑuilegio cōtinet: ⁊ ꝙ illi habeant maiorē auctoritatē ⁊ po teſtatē ptʒ qꝛ ꝑ/ſeutibus legatis miſſis de latere dn̄i pape: iſti nō debent tūc ſue le gationis officiū exercere.ſ.ↄ offi. le.volētes.⁊ op/time fac̄ ad hoc xciij.di.c.vlti.et xciij.di.c.j.imo nec illi poſſunt diſpenſare ſicut nec poſſunt diſ/penſare ꝯtra cō/ciliū lateran̄.ſ.ↄ ꝑben.dilectus.⁊

ſatione aliq̄ q̄ a ſe. apo. non a manauerit: qđ canonicū fu/erit: appellatione poſtpoſita ſtatuat. ¶ Reg.ix.turon̄. archiepo. Illegitim⁹ abſq; diſpenſatiōe pape ad digni tatē vel pſonatū vel bn̄ficiuʒ curatū ꝓmoueri non poteſt.

N Imis ī tua C.XVIII. ꝓuincia eccleſie defor/mat honeſtas: ex eo ꝙ filij ſacerdotū: ⁊ alij nō legitime nati: ad dignitates.⁊ pſona/t⁹ ⁊ alia beneficia curā aīaꝝ b hn̄tia ſine diſpēſatiōe ſedis apo. ꝓmouent. Quocirca mādam⁹: q̄ten⁹ p̄dictis pſo/nis a pſonatib⁹ ⁊ dignitati/bus ⁊ hmōi bn̄ficijs ꝓrſus amot: ea pſonis idoneis cō ferri facias: p illos ad quos collationē ipoꝝ de iure no/ueris ptinere.⁊ ne id decete ro p̄ſumat diſtrictus inhibe m⁹. De ſeruis nō ordinādis

⁊ eorū manumiſſione. ¶ Ex cōcilio toletano. Seru⁹ ante plenā manumiſſionē ordina ri non debet. Ca.I.

F Iſtruendi. et.ſ. ¶ Aliqs dicit cle/ricus forte fieri nō ꝑmittit: niſi an̄ cle c ricatū ingenuitatis dignita te potiat. ¶ Reuera veꝝ di cit. ¶ Et ideo ꝙ infirmari d vel vituperari pōt p̄caueri debet. ¶ Ex eodē. Seruus ſi ne licentia dn̄i ordinatus de ponit ⁊ dn̄o reſtituit. ca.II.

D E ſeruoꝝ ordinatiōe: et.ſ. Statutum eſt: vt e nullus epoꝝ deinceps ad ſa cros ordines eos ꝓmouere p̄ſumat: niſi prius a dn̄is li/bertatē fuerit ꝯſecuti: ¶ Et f ſi quilibet ſeru⁹ fugiēs dn̄m ſuū: qualibet caliditate aut fraude ad gradus ꝑuenerit eccleſiaſticos: decretū eſt vt

hic ⁊.c.xxi.⁊.c.ad extirpandas. a ¶ Canonicū: ſed q̄d erit canonicū.rn̄.vt ab eccl̄ia expellat: vt.ſ.c.xxi.fi lius em̄ patri in eccleſia ſuccedere nō debet.ſ.eo. p̄ſen tiū.⁊.c.cōquerēte.⁊.c.ad extirpādas ⁊ in plurib⁹.ca. ſe.poſt illud.ca.p̄ſentiū.⁊.viij.q.ſ.apoſtolica.

N Imis ¶ Primo ponit abuſum ꝓuīcie q̄m. et circa p̄terita corrigi iubet ⁊ in futurū ꝓhibet: ibi quo circa Io.an. b ¶ Sedis apoſtolice: ſic ergo cla/ret aperte p decre.iſtā q̄d iuris ſit de filijs pſbyteroꝝ ⁊ alijs illegitime natis: qꝛ nō poſſunt ad dignitates vel bn̄ficia curā aīarū habentia ꝓmoueri niſi p diſpen ſationē ſedis apo.ſic.ſ.e.ex tua.⁊.c.xxi.arg.ſ.eo.ad abolendā.⁊ ſi ꝓmoti ſunt debēt expelli. Sʒ nūq̄d epi poſſunt diſpēſare cū talib⁹ illegitime natis in ſimpli/ci bn̄ficio: ⁊ vt ꝓmoueant ad ſacros ordines ſine aliq̄ ꝓlatione: videt ꝙ ſic: eo em̄ ipo ꝙ ꝓhibet tm̄ illos a di gnitatib⁹ ⁊ curā aīarū.intelligit ꝑmittere de alijs in/ferioꝛib⁹ bn̄ficijs: qꝛ qđ de vno ꝓhibet de alio ꝑmitti tur.xxv.di.q̄lis.⁊.ſ.de his q̄ fi.a p̄la.ſine ꝯſen.ca.cum aplica.in fi.p̄terea nō inuenit eis ꝓhibitū: ergo intelli git ꝑmiſſum eis.ſ.de re. ꝑmu. ad queſtiones.⁊.xxx.q. iiij.qui ſpūalē.ſed videt ꝓhibitū.ſ.e.c.ſ.⁊.c.ad abo/lendā.⁊.ſ.de ſer.nō ordi.conſuluit. Sʒ pōt dici ꝙ ibi ius cōe ſtatuit.ſed diſpēſatio nō ꝓhibet. Sed contra hoc videt expſſum.ſ.eo.lr̄as vbi diſpenſat papa cū ta li ad clericatū ibi papa diſpenſauit p hoc tn̄ alijs non ꝓhibet: quia hoc ab ipſo fuit petitū: ⁊ ſic patet ꝙ ille/gitimi nati ↄ iure cōmuni ꝓmoueri nō poſſunt ad ali

quē ordinē. Sʒ ſi ī monaſterijs vel regularibus eccle/ſijs intrauerint: nūq̄d poſtea pn̄t ꝓmoueri ad ordines vel ad dignitates de iure cōi: vel p diſpenſationem: vi det ꝙ de iure cōmuni.ſ.eo.c.ſ.⁊.lvj.di.c.ſ. qꝛ ingreſ/ſus religionis omnē tollit irregularitatē.ī autē. ↄ mo na.in prin. col.ſ. Sed cōtra vide tur: ꝙ nō tollat irregularitas p ingreſſum religi onis.ſ.ↄ apoſto. ex litteraꝝ.⁊.ſ.ↄ penis. in quibuſ dā. Poteſt dici ꝙ poſtq̄ intra/uerint religionē poſſunt ꝓmoue/ri ad ordines ſi/ne aliqua diſpen ſatione: ad ho/nores ꝓmoueri non debent ſine diſpenſatione: ꝓ ut h̄ dicit: ⁊ ar. ſ.e.c.ſ.verſi.pla tionem vo ⁊c. ⁊ ita habes hic ca ſum in quo epis aufert diſpēſan/di poteſtas.

De ſeruis nō ordinandis. Viſo de impedi mento originis videndū erit de impedimento cō ditionis perſo/ne. Io.an.

F Iſtruēdi. ¶ Primo ponit dictū. Scđo ei⁹ approbationē. Tercio ex eo dat inſtructionē Scđa: ibi. Reuera. Tercia: ibi. Et iō. Io.an. c ¶ In genuitatis: improprie tenet illud verbū: qꝛ ī genuus eſt qui ſtatim cū naſcit liber eſt.inſti.de inge/nu.in prin.vnde dic ingenuitatis.i. libertatis plene. qꝛ qui ad clericatū ꝓmouet prius plenā libertatē cōſe qui debet nullo modo a dn̄o retento obſequio tꝑali ali oquin ꝓmoueri ad clericatū nō debet.liiij.di.q̄cunq;. d ¶ Precaueri.no.ꝙ futura ſunt p̄cauenda.xxiij. di. in nomine dn̄i.⁊.lxiij.di.cū adrianus.⁊.ſ.q.vij.coueni entib⁹.circa prin.⁊ exempla p̄ſentia nos cauere ꝓmo/nēt in futurū.lxxxj.di.plurimos .in fi.⁊ maioꝛ triſti/cia eſt de talibus cū reuocant q̄ naſcat gratia de ac/citis.i.vocat.lj.di.p̄terea.⁊.c.deſignata. ⁊ eccleſia ꝓ talibus infamat.ſ.ti.xxi.c.vno.⁊ ſic ad cautelā futu/roꝝ aliquid fit.xxviij.di.de ſyracuſane.⁊ preuidere ↄs debet quod cōtingere pōt.ff.loca.ſiquis domū.§ j. ar gu.ꝯ ꝙ nō imputat alicui.ſi nō diuinauit.ff. ad.l. ac/quil.ſi putatoꝛ.in fi.⁊.ff.mādati.ſi fideiuſſoꝛ.§.ſi cum debitoꝛ. Et.ſ.vt eccle.bene.vt noſtrum.

D E ſeruoꝝ ¶ Duo facit conciliū. Primo ponit ſtatutū. Scđo ꝯ factū irritat: ibi. Et ſi. Io.an. e ¶ Ad ſacros: idē intelligas de inferioꝛibus.liiij. di. c.ſ.⁊.c.quicunq;.⁊.c.ſiquis obligatus.⁊.ſ.c. xxi. f ¶ Fugiens. Iſte fugiens ſi de ſtatu ſuo certare vo/luerit ad prioꝛē iudicē a quo fugit remitti debet vt ibi cauſa ſtatus agat. C.vbi cā ſtatus agi.de.l.j. ſi vero ē

in poſſeſſione libertatis ſub illo iudice vbi eſt cōuenie
tur. C. e. l. iij. Hoc aūt an ſit fugitiu⁹: vel nō tractabit
ꝛ finiet anteꝗ̄ inchoet cauſa ſtat⁹. ff. de libe. cā liberꝫ.
§. ſunt ꝛ alie. ꝛ. l. igit. §. nō pōt. ſi vero nō ē fugitiu⁹: ꝛ
vult ꝓclamare i libertatē ſequit forū dñi. C. vbi cā ſta
tus agi de. l. iiij.

tit. ꝛ. c. octaua diſcuſſio. ꝛ. c. epūs ꝙ̄ mācipiū. ſed cōtra
eccleſiā teſtificari nō poteſt: cū ſit patrona. niſi ipius
edicti venia impetrata. C. de in ius vo. l. ij. ꝛ. ca. ꝓdi
cto. ꝙ̄ manumittit: alias in ſeruitutē redigunt. vt dicit
hic. ꝛ. c. qui manumittit. d ¶ Promeruerūt. i. ac
ceperūt. vel itel
lige ꝓprie: qꝛ ipi
libertatez meri
tis ſuis accepe
rūt. xij. q. ij. ſi qs
de ſeruis.

a ¶ Deponat
Quid iuris ſit d
ſeruis ordinatis
Nō. ꝙ ſi ordina
tur ſeru⁹ dño ſci
ente ꝛ ꝯdicente
ſeruus remanet
ꝛ reſtituit dño:
etiā ſi ſacerdos
ſit factus vt qui
dam dicunt: vt.
liiij. diſt. ex anti
quis. Alij cōtra
dicunt vt Jo. ꝛ
Tan. ſi vero ſciē
te ꝛ nō ꝯdicēte
dño: tūc ſtatim
liber eſt: vt. liiij.
di. ſi ſeru⁹ ſciēte.
Si aūt dño ig
norante ordina
tur ſed epo ſcien
te vel repſenta
tore ꝙ ſit ſuus:
tūc ille efficit li
ber ꝛ epūs vl re
ꝑſentator tenet
dare dño duos
ſeruos eque bo
nos. iiij. diſt. ſi
ſeruus abſente.

a deponat: ꝛ ei⁹ dñs eū reci
piat. ¶ Ex eodē. Seruus ab
eccleſia manumiſſus ordina
ri pōt. ꝛ ꝙ acquirit poſt ſuū
obitū erit eccleſie manumit
tentis. quā ſi accuſat vel con
tra eā teſtificat libertate pri
uatur ꝛ ordine. Ca. III.

De famulis ecclīe cōſti
tuere pſbyteros ꝛ dia
conos ꝑ parrochias liceat:
ita tñ vt antea manumiſſi ſta
tum recipiant libertatis.
¶ Quicqd aūt talib⁹ extite
rit debitū: aut ꝗlibet mō col
latū eis: in pſonas extrane
b as trāſmittere nō licebit. ſed
oīa ad ius ecclīe a ꝗ̄ manu
miſſi ſunt: poſt eoꝝ obitū de
beāt ptinere. ¶ Quibus ſi
cut ceteris ecclīe libertatis:
accuſandi vel teſtificādi ad
c uerſus eccliam adit⁹ ꝑcluda
tur. ad quod ſi aſpirauerit:
nō ſolum libertatis benefi
cio careāt: ſed etiā honoris
gradu: quē nō dignitate na
ture: ſed neceſſitate tēporis
d ꝓmeruerūt. ¶ Ex concilio
ap. carthag. Domin⁹ in ſeruo
quē manumittit pōt ſpiritua
les opatiōes retinere. IIII.

Nullus. et. ꝯ. ¶ Si qs
de ſuis ſuis quēꝗ̄ do
nauerit libertati. ꝛ ipm in ꝑ
ſbyterū fecerit ordinari: ille
aūt poſtea in ſupbiā elatus
domino ſuo canonicas ho
e ras pſallere noluerit: accuſa
tus apud epiſcopū qui ordi
f nauit eum: degradet.

Alexan. iij. archiepiſcopo
turoñ. Spurij vel ſerui ordi
nari nō debēt. Ca. V

Conſuluit: et. ꝯ. Cōſ. t.
g t. rñ. ꝙ neꝗ̄ ſpurios ne

Nullus. ca
nonicas. ar
gu. ꝙ dñs poſ
ſet retinere ope
ras ſpirituales i
eo quē manumit
tit ad clericatū:
ar. cōtra. liiij. di
ſtinc. quicūqꝫ. il
lud intelligit de
obſequio tpali:
qd retinet in eo
qui manumittit
non ad ordines
ſed vt laicus re
maneat: ꝛ iſtud
de obſequio ſpi
rituali qd nō ꝓ
hibet: immo lici
tū eſt. liiij. diſt.
freques in fine.
d ¶ Accuſat⁹
ſed qualiter con
tra iſtū agit ciui
liter an crimina
liter. Si crimi

Si nō habeat vnde ſoluat reſtituet dño vt ſtatim di
ſtinguit. Si vo dño ignorāte ꝛ epo ꝛ ꝑſentatore ſcien
te fuit ordinatus: ſi cōſtitut⁹ eſt in minorib⁹ ordinib⁹
deponit ꝛ remanet ſeru⁹. liiij. di. nulli ex antiquis. ꝛ. c.
frequens. Diacon⁹ vero det vicariū ꝓ ſe. aut ſi nō ha
bet ipe reddat. liiij. di. ex antiqs. Eodē priuilegio ſub
diaconus gaudet. ꝯ. e. miramur. ar. ad idē. ō. de eta. ꝛ ꝗ̄
li. a multis. Si vo eſt ſacerdos: ſtatim liber ē: ſꝫ amiſ
ſione peculij ſui mulctat: vt in. c. illo: ex antiquis. Vel
ſi nō habet peculiū ſeruiat dño in diuinis officijs. liiij.
di. frequens. Si vo qs monachus fact⁹ eſt: vſꝗ̄ trien
niū tm pōt eū repetere: vltra vo remanet monachus ꝛ
liber. liiij. di. ſi ſeruus ſciente Tan.

De famulis ¶ Tria ſunt dicta. Secunda: ibi.
Quicqd. Tercia: ibi. quib⁹ Jo. an. b ¶ Non
licebit. xij. q. iij. c. ſ. ꝛ. ij. Cōtra. hic loquit de libertis ec
cleſie hac cōditione manumiſſis: illud intelligit d his
qui in genui ſunt. Jtē cōtra inſti. de ſucceſſi. liber. §. ſꝫ
nr̄a. hic de rebus acquiſitis occaſione ecclīe: ibi d alijs
vel hoc d manumiſſis ab ecclīa: vt quicqd acquirāt ec
cleſijs intelligant acquirere: illud a ꝓuatis. vel iſti nō
habebāt cōſanguineos: illi ſic. xij. q. ij. eps ꝗ filios. Et
rō eſt. xij. q. iij. pontifices. ꝛ. ꝯ. d teſta. cū in officijs. hoc
eſt de his que intuitu ecclīe data ſunt ꝛ ꝓ remedio aīa
rū defunctoꝝ vt ibi dr. ꝛ in. c. pontifices. Jllud verius
credo ꝙ hac cōditione iſti manumiſſi fuerūt. Si vero
ſimpliciter libertati ſunt donati: tūc liberū eſt eis face
re qd volūt. ꝯ. e. eo libētius. c ¶ Eccleſiā. i. platū: qꝛ
ei⁹ pcipue tenent: cū ſit caput. ꝯ. de ver. ſig. cū clerici. ſe
cus eſt de alijs ſingularib⁹ pſonis. xij. q. ij. ꝗ manumit

naliter ꝛ dñs nō ꝓbet qualiter punit dñs. Poteſt di
ci ꝙ accuſatus nō punit ꝓprie: qꝛ dñs nō accuſat ſed
potius agit: vt in ſeruitutē redigat. ar. C. de eden. qui
accuſare. vel ſi vis vt ꝓprie teneat accuſator punietur
ꝑ motu iudicis ſi defecerit in ꝓbando: ꝛ obligabit ſe
ad extraordinariā penā. ꝯ. de accuſa. ſup his. Berñ.
f ¶ Degradet. liiij. di. ex antiquis. ꝛ. c. frequens. con
tra vbi dr: ꝙ ſacerdos fact⁹ remanet liber ſup h varij
varia dixerūt. Quidā dicūt: ꝙ iſtud corrigit ꝑ illa: vl
dic ꝙ illa cōtinēt ius cōe: hec ſpālia ſunt in odiū illoꝝ
qui ꝓmoti ſunt vt ſeruiāt in diuinis officijs. ar. ꝯ. e. eo
libenti⁹. Melendus dixit: ꝙ hic dñs dixit in pacto vt
redigeret in ſeruitutē: niſi miniſtraret dñis ſuis diui
na. B. dicit: ꝙ intelligit de ſeruo plati. Vel poſſet. di
ci vt quidā dicūt ꝙ libertas eſt res ſpūalis: ꝛ ideo po
teſt venire in cōmutatione cū alio ſpūali. ꝯ. de re ꝑmu.
ad queſtiones Hug. dicit ꝙ hoc. c. nō tenet. verior vi
det opi. Melendi qui dicit: ꝙ eo pacto vel cōditione
liber factus fuit ꝛ ordinatus vt ſeruiret dñis ſuis in di
uinis alias in ſeruitutē redigat. ꝛ facit ꝓ hoc. ꝯ. e. eo li
bentius. ꝛ eſt ar. ꝙ ſi domino ignorante ſeru⁹ ſacerdos
factus fuerit: debet reddi dño vt ſeruiat ei in diuinis.
liiij. di. frequens. ergo multoforti⁹ debet ei ſeruire: vbi
eo pacto ꝓmot⁹ eſt vt dixi: qꝛ maior cōtumacia pſumi
tur illi⁹: ꝛ ſic ꝓpter cōtumaciā ꝛ qꝛ fidem ꝓmiſſam nō
ſeruat deponit ꝛ reddit dño ꝛ nullo priuilegio clerica
li gaudebit vlterius quo ad dominū.

Conſuluit. g ¶ Spurios. ſpuri⁹ eſt cui⁹ pat ē
vulgus: ꝛ ſic nō pōt oñdere patrē: vel ſi oñdit vel
recūdū oñdit quē habere nō licet. ff. de ſta. ho. vulgo ꝛ

a qꝫ ſeruos oꝛdinare debes: et
ſi memoꝛ es: in cõſecratione
tibi dictũ fuit: vide ne quẽli
bet ſeruilis conditionis: ad
oꝛdines ꝓmoueri p̃ſumas.

Inno. iij. variñ. epiſcopo.

Manumiſſus ab eccleſia vt
fiat clericus ⁊ ip̃i eccleſie ꝑ/
petuo ſeruiat in diuinis ad
aliã eccleſiã ſe trãſferre non
põt: ſecus ſi pure fuerit ma/
numiſſus. Uel ſic ſecus ſi fu
erit manumiſſus vt ſeruiat.
Jo. an. Ca. VI.

Eo libenti⁹. et. ĩ. Adie/
ciſti aliã queſtionẽ: an
illoꝝ filij q̃ eccl'ie ſeruili con
ditione tenenť: traditi a pa/
rentib⁹ militie clericali: cuꝫ
b ſuoꝝ cõniuentia dñoꝝ: vt in
eadẽ eccl'ia debeãt deſeruire
aſſequẽtes ꝓpterea liberta/
tẽ: poſt tp̃us ea relicta: poſ/
ſint ad aliã ſe tranſferre?
In quo credim⁹ diſtĩguẽ
c dum: vtrũ eo tenoꝛe fuerint
mãumiſſi ⁊ oblati oꝛdini cle
ricali: qꝫ manumittẽti eccl'ie
d dũ vixerint deberẽt ĩpẽdere
famulatũ in obſequijs diui/
noꝛũ: ⁊ tũc transferẽdi ſe ad
aliã: eſt eis licẽtia denegan/
da. Uel manumiſſi extiterĩt
abſolute: ſicꝫ libertatẽ ha/
e beãt ad aliã trãſeundi.

Idem. Jus qd̃ eſt de ſeruo
facto diacono etiã de ſubdi/
acono dꝫ intelligi. Ca. VII.

Miramur nõ modicũ.
cũ certũ ſit in cõſtitu/
f tionibus antiquoꝝ: qñ ſerui
in gradus eccleſiaſticos oꝛ/
dinati debeãt in ſeruitutem
vel nõ: debeãt reuocari. et. ĩ
De ſubdiaconali oꝛdine:
g qꝛ de eo nõ fit mentio in pa/
trũ ſtatutis: exp̃ſſe videť no
bis qꝫ ⁊ is cũ diaconali gra/
du priuilegio gaudet eodeꝫ.
Nã licet ſacer oꝛdo nõ repu
tareť in eccl'ia pꝛimitiua: tñ
h a conſtitutione Grego. atqꝫ
i Urbani. ſm moderna tp̃a ſa
cer grad⁹ eẽ mĩme dubitať.

Greg. ix. archi. neapo. Na
tuſ ex patre ſuo ⁊ libera ma
tre liber ẽ et licite ꝓmoueť.

Dilect⁹ filius. G. VIII
di. ꝓpoſuit qꝫ. Ꝙ. miles
ea occaſiõe qꝫ patrẽ ip̃i⁹ ho/
k minẽ ſuũ eſſe ꝓponit: lꝫ mať
ſua (cui⁹ dꝫ imitari ꝯditionẽ
libera eẽ noſcať) ne ꝓmoue
ať in p̃ſbꝝ ĩpedire p̃ſumit.
Quocirca mãdam⁹: q̃te/
n⁹ ſi tibi ꝯſtiterit de p̃miſſis
eũdẽ militẽ ab hmõi impedi
mento ceſſare cõpeſcas. De
obligatis ad ratiocinia oꝛdi
nandis vel non. Ex concí
lio cartha. Obligatus ratio
cinijs depoſito onere: reddi
ta ratione: oꝛdinari poteſt:
pꝛius vero nõ. Ca. I.

isti illegitime nati ꝓmoueri nõ debẽt. ſ. ꝺ fi. p̃ſby. c. ĩ. ⁊ vltimo. a Seruos. liiij. di. c. ĩ. ⁊. ſ. e. ti. ꝑ totũ.
Eo libentius. Sũt due ptes. Scd̃a. ibi: i q̃ Jo. an. b Dñoꝝ. liiij: di. c. ĩ. ij. ⁊. iij. ⁊. ſe. c. ij.
e Eo tenoꝛe. ar. ꝯ. ĩ. q. ij. qꝫ pio. ⁊. ſ. eo. inſtruendi ⁊. ĩ. de pac. c. vl.
id eſt eo intuitu vel mõ. nõ enim fuit cõditio ſed modus ad quẽ ſeruandũ teneť ſ. eo. inſtruendi ⁊. ĩ. de pac. c. fi. ar. qꝫ nõ fuit con ditio. ff. de tute. muto. §. ſub cõ/ ditione. ⁊. ĩ. de p̃ ben. ſignificatũ ff. ꝺ ma. te. liber tas. vel aliter: ſi ꝯut ſpõſalia poſ ſunt cõtrahi ſub conditiõe vt q̃s fidẽ chriſtianaꝫ recipiat. xviij. q. ĩ. nõ opoꝛtet vł vt coꝛrigat vitã ĩ. de ſpon. inter opa. ita põt ali/ quẽ manumitte/ re: vt oꝛdinẽ re/ cipiat. vt hic. et ĩ. de cõdi. ap. c. ij. libertas enim res ſpiritualis ẽ ⁊ ideo põt veni/ re in cõmutatio nẽ cũ alio ſpũali vt hic ⁊. ſ. e. nul lus. ⁊. ĩ. de re. ꝑ/ mu. ad q̃ſtiões.
d Impende/ re. imo ſi nõ im/ pendũt redigũť in ſeruitutẽ. xij. q. ij. diaconi. ⁊. c. octaua diſcuſ/ ſio. ⁊ illud exau. dias ſm hoc: et õm diſtinctionẽ iſtius intelligas ſ. eo. nullus. vt ibi dictũ eſt.
e Ad aliam tranſeundi. de licentia dñi ep̃i: alias non eſſet queſtio qꝛ ex quo intitulati ſunt in aliqua eccleſia debent in ea ꝑpetuo ꝑmanere. lxx. di. ſanctoꝝ. ⁊. xxi. q. ĩ. c. ĩ. ⁊. ſ. de
Miramur. Pꝛimo deciſe /renũ. admonet. narrat factũ. Scd̃o diffinit ⁊ ſoluit. Jo. an.
f Antiquoꝝ. liiij. di. ex antiquis. c. frequẽs. ⁊. c. q̃s aũt. g Mentio: vt patet in p̃dictis canonibus. liiij. di. ex antiquis: vbi nulla fit mentio ꝺ ſubdiacono exp̃ſſe: ſꝫ ꝺ p̃ſbytero ⁊ diacono fit mẽtio exp̃ſſe: ꝺ ſub diacono ⁊ inferioꝛib⁹ officijs fit mẽtio nõ exp̃ſſe: ſꝫ ge neraliter fit ꝺ ſubdiacono mentio in. c. ex antiq̃s. ver. reliq̃ vo officia. Jlla clauſula reſpicit omnes poſt dia conũ: qꝛ ſm antiqua iura ſubdiaconalis oꝛdo nõ erat
ſacer. ⁊ ideo cõmuni iure cenſebať cum inferioꝛib⁹ oꝛ/ dinibus in pꝛimitiua eccleſia. lx. di. nullus in epiſcopũ ⁊. c. p̃cedenti. in quibus ad honoꝛes ꝓuehi ꝓhibentur omnes inferioꝛes poſt diaconũ: ⁊ ideo olim ſubdiaco/ nus ſi ꝓmotus fuerat dño ſuo ignoꝛante reuocabať in ſeruiturẽ. hodie vero cũ diacono eodẽ pꝛiuilegio gaudet: vt ſi q̃s ignoꝛante domi no ſubdiaconus fiat: vicariũ ꝓ ſe p̃ſtet: aut ſi non habet ip̃e redda tur: hic caueť ꝺ diacono. ⁊ idem iuris eſt de ſub/ diacono ꝑ hanc decre.
h Conſtituti one. conſtitutio/ nẽ. Greg. habes xxxi. di. ante tri/ enniũ. ⁊. xxviij. diſt. nullum.
i Urbani. ſecũdi. ſ. vt. xx/ xij. di. erubeſcãt ⁊ illa iura. lx. di. hodie coꝛrecta ſunt. qꝛ bene po teſt ſubdiacon⁹ hodie eligi ĩ epi ſcopũ. ſ. de eta. ⁊ qua. a multis.
Dilectus Pꝛimo ponit querelam Scd̃o ſuper ea dat iudicẽ. Se/ cũda ibi. q̃ circa Jo. an.
k Mať ſua ſi iſte natus eſt de legitimo ma trimonio. ꝯdicit illud decretum. xxxij. q. iiij. libe/ ri dicti ſunt. vbi dꝛ qꝫ nat⁹ de le/ gitimo matri/ monio deterioꝛẽ ptẽ ſequiť ſemꝑ. ⁊ hic diciť part⁹ ſequiť matrẽ. ſi aũt dicis qꝫ nõ fuit nat⁹ de matrimo/ nio: tũc ſequiť cõditionẽ etiã matris: vt ibi ⁊ hic vide tur idẽ. ſed ſm hoc nõ põt ſtare qd̃ hic dicit: qꝛ ſi iſte nõ eſt nat⁹ de matrimonio legitimo: ꝓmoueri nõ po/ teſt ad ſacros oꝛdines. ſ. de fi. p̃ſby. c. ĩ. ⁊ hic dicit qꝫ in p̃ſbyterũ oꝛdineť Dic ergo qꝫ iſte erat natus de legiti/ mo mr̃imonio ⁊ tñ ſequiť cõditionẽ libere matris. C. de rei vẽ. ptũ. ⁊. C. de li. cã. placuit. ⁊ etiã ſi ibi non eſt mr̃imoniũ: vt. ff. ꝺ ſta. ho. lex nature. ⁊. c. illꝺ. liberi. ĩ telligiť ſm lõbardã ꝯſuetudinẽ q̃ adhuc obſuať ĩ mul tis regionib⁹ vt part⁹ ſequať deterioꝛẽ ꝯditionẽ nat⁹ ꝺ mr̃imonio legitĩo: ſꝫ lex romana aliud tenet vt pt⁹ ſequatur conditionem matris vt dicunt leges predi/

ete vel. c. illõ liberi põt reduci ad. ll. p̄dictas: vt dicas ibi. deterioꝛē ꝑtē ſeqt̄. i. debilioꝛē ſcʒ femineā: nã ſexꝰ feminę debilis eſt. ꝛ ideo iſte cũ ſit natus liber de libera matre põt ꝓmoueri nõ obſtante ↄtradictione militis. p̄terea cũ iſte iam eẽt diaconꝰ poterat in libertate remanere dato vicario. ꝛ ſic dominus ipm̄ impedire non poterat. liiij. di. ex antiquis.

De obligatiſ ad ratiocinio ordi. vel nõ.

Viſo d̄ obnoxijſ conditione ſerui li. videndũ eſt d̄ obligatis ad ratiocinia. Et ſũt ratiocinia rõnes ꝛ rationũ redditiones q̄bus eſt quis obligatꝰ ex adminiſtratiõe reipub. habetur lvi. di. per totũ. Jo. an.

Magnꝰ. Sũt tres ptes. Queſtio. ꝛ queſtiõis rñſio: ꝛ reſponſionis approbatio. Secũda. ibi Oratus. Tertia ibi. Vniuerſi. Jo. an.

Magnus eps Augu. dicit: a ꝓcuratores. actoreſ. b executores ſeu c curatores pupilloꝝ ſi debẽt oꝛdinari? Oratꝰ eps dixit. Si poſt depoſita onera: ꝛ d reddita ratiocinia: actꝰ vite ipoꝝ fuerint cõꝓbati in oĩbꝰ: debẽt cũ laude dei (ſi poſtulati fuerint) honoꝛe munerari: ſi eni ań libertatē negocioꝝ vl' officioꝝ fuerint oꝛdinati: e eccleſia infamat̄. Vniuerſi dixerunt. Recte ſtatuit ſãctitas veſtra: ideoq̄ f iuſta ē noſtra ſententia.

De coꝛpe viciatis oꝛdinandis vel non.

Alexã. iij. Preſbyter qui ĩ duello digiti ꝑtē amiſit ex diſpẽſatiõe ſui epi p̃t ĩ ſuo oꝛdine miniſtrare. Caplm. I.

De pſb̄ro cãpanie: q̄ duellũ ſpõte obtulit: ꝛ oblatũ ſu g ſcepit: ꝛ in eo ꝑtē digiti amiſit. Reſpõdemꝰ q̄ cum ipe non ꝑdiderit tantũ de digito: quin ſine ſcãdalo poſſit ſolẽniter celebꝛare: ſatis poteſt poſt pactam penitentiam cum eo miſericoꝛditer agere: et ꝑmittere ipſũ h in ſuo oꝛdine miniſtrare: licʒ eiꝰ exceſſus grauis admodũ extitiſſet. Idem ciſtermeñ. elec. Habẽs ĩ oculo maculã que nõ inducit magnã defoꝛmitatē etiam ad ep̄atum poterit ꝓmoueri. Ca. II.

Cum de tua electione q̄ſtio mota fuiſſet. et. ĩ. i Tibi q̄ in oculo maculaʒ habeas: ꝛ filius canonici fueris obiectum. Dñ cant. archiepiſcopo dedimus in mandatis: vt ꝓ eo q̄ canonici filius diceris: in ꝓmotione tua ex multa diſpenſatione ꝓcedat. De macula vero archiep̄o p̄dicto mãdaui k mꝰ: vt cũ ↄſilio ſuffraganeo

a Procuratores. ꝓcuratoꝛ dicitur qui mandato dñi aliena negocia in iudicio adminiſtrat. ff. de ꝓcu. l. j. alius dicit̄ ꝓcuratoꝛ ad negocia datus. ff. man. ſi remunerandi. §. j. ꝛ ſpecialis titulus eſt ille ad negocia: quia iſte ad cauſas: ille ad negocia actoꝛ cõſtituitur a coꝛpoꝛe vel vniuerſitate. ff. qđ cuiuſq̄ vniuer. l. j. ꝛ debet conſtitui etiaʒ cum decreto ꝛ ad lites p̄ſentes non futuras. ff. eo. item eoꝝ. §. ſed ſi ita. b Executoꝛes. qui mandata iudicum exequũtur: ſicut ſũt huiuſmodi officiales dum tamen ſeua p̄cepta non exercuerint: q2 illi ꝓmoueri nõ poſſunt. lj. di. aliquãtus. ita q̄ irregularitatem nõ cõtraxerunt. c Curatoꝛes. melius dixiſſet tutoꝛes: per hoc qđ ſequitur pupilloꝝ. tutoꝛ datur pupillo. ĩ. xiiij. an. curatoꝛ poſt. xiiij. vſq̄ ad. xxv. d Ratiocinia. ratiocinijs obligatus alicuiꝰ ſecularis ꝑſone niſi fuerit miſerabilis cui obligatus ē: ꝛ ſi in officio ſuo voluerit remanere ꝓmoueri non debet. argu. xxj. q. iij. c. j. ꝛ. ij. ĩ. ne cle. vel mona. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. c. ſʒ nec ꝓcuratiões. Sic vo eccleſiaſtice ꝑſone vel miſerabili fuerit obligatus: etiam in officio ſuo ꝑſeuerãs poterit ꝓmoueri ſi aliud non obſiſtat. ar. lxxxvj. di. ꝑuenit. ar. xvj. q. vij. noua. lxxix. di. iudicatũ. Si vo adminiſtrationē depoſuerit: cuiuſcũq̄ negocia geſſit ſi ex ea obligatiõe remanet obligatꝰ: ſi publica ſint ratiocinia ꝓmoueri nõ debet ante redditam rõnem. C. de epi. ꝛ cleri. officiales. Si vero ꝑuata: aut in ipa ꝓmotiõe mouet̄ ſibi q̄ſtio: aut non. ſi mouetur: aut ꝑus mota eſt diſtinguit̄: aut cõuenitur d̄ dolo: vel de culpa tm̄. ſi de dolo vel ꝑfidia: nõ debet ante finē litis ꝓmoueri. ar. lxxxj. di. tãtis daniel. ꝛ. xxiij. di. illud. ꝛ. C. d̄ ꝓcu. reũ. ꝛ in hoc caſu põt intelligi hoc. c. ꝛ tamē debet taxari. ĩ. qđ tẽpus decidat̄ cauſa. ar. ĩ. de clan. de ſpõ. cũ inhibitio. ꝛ. ĩ. qui fi. ſint legi. latoꝛ. ꝛ. v. q. j. q̄dam. C. de inge. manu. diffamari. ff. de accu. cuʒ ticia. Si de culpa tm̄ conuenitur ꝓmoueri poteſt non obſtãte reclamatione creditoꝝ cũ lis ſuo marte currere poſſit vt prius ꝛ etiã ſub eodem iudice. ff. d̄ iur. om. iudi. cuʒ quedam. et. ĩ. de fo. compe. ꝓpoſuiſti. ſi vero nec lis ſibi mouetur nec mota ē: non obſtante obligatione ꝓmouetur niſi manifeſtum ſit ipm̄ d̄ dolo teneri: tũc eñ epiſcopꝰ ipm̄ ex officio ſuo repellere poteſt ſicut quẽlibet criminoſũ. vj. q. j. infames. Ala. e Infamat̄. quid ſi ꝓhibente creditoꝛe fuerit ꝓmotꝰ ad clericatũ Rñ. nõ deponet̄ ꝓpt̄ hoc: ſed bona ſua cedent ei in ſolutũ: que ſi non ſufficiant eps ei tenet̄: qui abſtulit ei occaſionē negociandi. lxxxviij. di. foꝛnicari. ꝛ expone infamatur. id ē. inde puniatur. vel dicas q̄ non teneat̄ vltra id qđ facere põt epiſcopus. ĩ. de ſolu. odardus. f Noſtra. naʒ omnia noſtra facimꝰ: quibus auctoꝛitatē impartimur. C. de ve. iu. enu. l. j. §. ſed neq̄. argu. ĩ. de ſen. excom. mulieres.

De coꝛpoꝛe viciatis. Viſo d̄ impedimẽto obligationis ad ratiocinia d̄ impedimẽto coꝛpoꝛis videndum eſt. Jo. an.

De pſbytero. Ponit factũ de quo reſpõdet illud aggrauãs. ibi. Reſpõdemꝰ. Jo. an. g Suſcepit. lj. di. ſi quis poſt acceptum. ĩ. So. qui duellũ ſuſcepit. licʒ impune poſſit occidere. non tñ habet affectum vel ꝓpoſitum occidendi. ſʒ ius ſuũ defendẽdi nõ repellit̄ ab officio ſuo. vel qđ h̄ d̄r ē diſpẽſatio p̄ illđ vbũ miſericoꝛdit̄: ita tñ q̄ homicidiũ vl' mẽbꝛoꝝ trũcatio ñ fuerit ſubſecuta: q2 tũc diſpẽſare ñ poſſet. ĩ. d̄ cle. pug. ĩ duel. c. j. ſʒ d̄ rigoꝛe iuri talẽ deponẽdi ſũt vt ibi. h Miniſtrare. ĩ. de cle. egro. pſbyteꝝ. ĩ. h̄ ñ fuit debilitas vel defoꝛmitas ibi fuit. ſic. ĩ. eo. c. vlti.

Cum de tua. Primo ponit duos obiectus ꝯ electũ. Scđa. ibi. Dñ. vtrũq̄ ꝓuidet. Secunda ibi. De macula. Jo. an. i Canonici. de ↄcubinatu. ꝛ ideo ↄtra ius cõmune. ĩ. de elec. cũ in cũctis. vñ ſeq̄t̄ ex multa diſpẽſatiõe. k Cum ↄſilio. Ergo iſti ſuffraganei delegati cẽſent̄: ar. l. di. ſtudeat. ſine quoꝛum

conſilio ſuper macula illa nihil diſponere debet: alias non valeret. ſ. de elec. cum in veteri. a ¶ Viſum fuerit. ita q idoneum ſit et iuſtū qd eis videbitur. ſ. de elec. cauſamq. et ff. loca. ſi in lege. et ff. de ope. libe. ſi libertus. Item pone q habeat vnum oculum maiorem alio nūq̃d remouebitur pp̄ter h̄ videtur q nō. ff de edil. edic. qui clauū. §. j. et hic non determinat quid facere debeant. vnde arbitrio iſtoꝝ relinquit. ſ. de offi. iudi. deleg. de cauſis. et ff. de iur. deli. l. j. §. p̄mo.

Ex parte. ¶ Primo ponit monachi petitio. Secundo reſponſio arguendo a p̄hibitis. ſecūdo a permiſſis. ibi. Preſertim. Secūda ibi. Sane. Jo. an. b ¶ Niceni cōcilij. lv. diſ. q̄s per egritudinē. et c. ſi quis a medicis.

c ¶ Abſciderit. ex indignatione ſcʒ nl'a cauſa ſuperueniēte. xxxiij. di. maritum. quia ſi ex cauſa ſnpueniente hoc fecit: puta timore lepre non imputat. ĩ. e. ex pte et ideo iſti ordinare p̄hibentur q̄ ſani ſe abſcindunt: quia quaſi homicide ſuſpius iudicantur: et dei cōditioni inimici. lv. di. ſi q̄s abſciderit. et q2 p̄ſumit q omne turpe ĩ alium faceret qui hoc in ſeipo auſus ē attēptare. ff. de edil. edic. cū autē. §. excipit. ſed quare aliquis inijcit ſibi manus cum mēbroꝝ ſuoꝝ nemo ſit dominus. ff. ad. l. aquil. liber homo. religione em̄ et non ferro q̃rēda ē caſtitas. xxxij. q. v. tunc ſaluabit. ad fi. ar. ĩ. c. pxi. et q dicit affectauerint vt ab alijs etc. itelligas cū effectu: q2 cogitatiōis penā nemo meret. de pe. ni. di. j. cogitationis. d ¶ Judiciū. q2 etas illa neſcit quid videat. C. de fal. mo. l. j. et iij. q. vij. §. tria.

e ¶ Apoſtoloꝝ. lv. di. eunuchus.

Significauit. ¶ In p̄ma factum. In ſecūda cōditionale mandatum. Secunda. ibi. Quo circa.

a rum ſuorū qd exinde viſum fuerit exequatur: in quo tibi ex maxima diſpenſatione curauimus p̄uidere. Clemēs iij. parte. epo. **Sect⁹ in cunabulis licite p̄mouet. ca. III.**

Ex pte. B. monachi: petitorium fuit noſtro ap. p̄ſentatum: q cuʒ ipe in cunabilis ſect⁹ fuerit: poſtmodū ſub regula et abbate deuote deo militans: in diaconatus ordinem eſt promotus. et. ĩ. b ¶ Sane cum ſm ſtatuta Niceni cōcilij: illi ad clericatus ordinē p̄hibeant accedere: et ſi etiam in clero fuerint debeant ceſſare: q̄ ſeipſos ſani c abſciderint: vl' affectauerit vt ab alijs abſcindant: non credimus ei impedimētū afferre: quo min⁹ poſſit p̄uehi qui ĩ cunabulis ſectus fuit: quia non videt hoc eo tēpo d re affectaſſe quo iudiciū animi tūc nō habebat. ¶ Pree ſertim cū in canonibus apoſtoloꝝ ſit manifeſte ſancitū: q eunuchus ſi p inſidias hominū factus: vel ita nat⁹ ſit: aut etiam in pſecutione ſint ei amputata virilia: et dign⁹ eſt: poſſit in epiſcopū p̄moueri. Idem rauēna. archi. **Sacerdos qui ſine cauſa virilia ſibi fecit abſcidi credens inde mereri de diſpenſatione epiſcopi ſuum officiū preter altaris miniſterium poterit exercere. Caplm. IIII.**

Significauit nobis. R. archipſbyter ſācti Stephani: q. B. preſbyter cref dens ſe obſequiū p̄ſtare deo g fecit ſibi virilia amputari. et. ĩ. ¶ Quocirca mandam⁹: quatenus ſi iam dictum preſbyterum al's deo dignum in h ueneris: ei ſacerdotale officium abſq altariſ miniſterio: i auctoritate noſtra fretus et tua prout videris expedire: concedas. Innocen. iij. **Sacerdos qui ex iuſta cauſa fecit ſibi virilia abſcindi pōt vt prius ſacerdotale officiuʒ exercere. Capitulū. V.**

Ex parte. M. preſbyteri fuit p̄poſitum: q cum k ſibi ſentiret lepre periculum ĩminere: de conſilio medici virilia fecit ſibi abſcindi: vt l poſſet a tā graui infirmitatꝫ vitio liberari. et. ĩ. ¶ Quoniam igitur canones ſanctom rum patrum hunc a ſacri altaris adminiſtratione nō p̄hibent. mandamus quaten⁹ ſi eſt ita et memoratus. M. ē al's idoneus: vt ſui miniſten rij officium exequatur: liberam ei tribuas facultatem. Idem miliceñ. epiſcopo. **Mutilatus manu ſi promotus fuerit in abbatem ab abbatia deponitur. Ca. VI.**

Expoſuiſti nob q predeceſſor tu⁹. H. ĩ abbatem

f ¶ Obſequiū. ſʒ in h̄ diſplicuit: q2 non ferro ſʒ religione querēda ē caſtitas. xxxiij. q. v. tunc ſaluabit. in fi. et. ſ. c. pxi. g ¶ Virilia. talē appellat lex morboſū. ff. de edil. edic. ſi autē. ar. lv. di. ſi q̄s abſciderit. et etiā homicida reputat. lv. di. qui ptem. h ¶ Officium. ſicut baptiſare: penitētiā dare et alia officia p̄ter officium miſſe: et alia ſi'lia que ſolis ſacerdotibuſ ſunt ɔceſſa. xvi. q. j. adijcim⁹. de cōſe. di. iiij. conſtat. i ¶ Nra. et tua. et ita diſpēſatio ē: q2 deponi debet q̄ iniuſto errore ſuperatus ſeipſum abſciderit. lv. di. ſi q̄s abſciderit. et c. q̄ pte. xxxiij. di. maritū. non em̄ licet alicui ſeuire ĩ corp⁹ ſuū: cum non ſit dn̄s mēbroꝝ ſuoꝝ. ff ad. l. aquil. liber hō. j. Rn. et ſic ĩ hoc caſu pōt diſpēſare eps: cuʒ dicat aucte ſua. qd credo etiā ſine aucte dñi pape in alijs amiſſa.

Ex parte. M. ¶ In p̄ma q̃rela pſbyteri. In ſcda p̄uiſio. ibi. Quoniam. k ¶ Lepre. que expellit hoīem a cohabitatiōe alioꝝ. xxxiij. q. ij. h̄ ipſum. et. ĩ. de eccle. edi. cū dicat apl's. et. ĩ. d cleri. egro. tua nos. l ¶ Infirmitatis. Sec⁹ ſi ex indignatione. lv. di. ſi q̄s abſciderit. c. q̄ pte. et c. hi q̄ ſe. vel obtētu religiōis. ſ. c. pxi. Et ē rō: q2 eunuch⁹ voluntarios diligit de⁹ et ñ ex neceſſitate factos. xxxiij. q. v. tūc ſaluabit. lv. di. ſi q̄s p egritudinē: q2 nemo eſt dñs mēbroꝝ ſuoꝝ. ff. ad. l. aql'. liber hō. et ff. de pecu. depoſui. §. ſtichū. ar. ɔ. ff. d pecu. ſʒ et ſi dānū. §. ſi ipe. h̄ tm̄ ei liceret q dñs ſui ppt dānū nihil d peculio ſui deducit. Vin. m ¶ Hūc. ſ. q̄ a dñis vel a medicꝫ: vl' a barbarꝫ ſect fuerit. lv. di. ſi q̄s a barbarꝫ. n ¶ Exeqt. et ad ſupiores p̄moueat ordīes. lv. di. ſi q̄s a medicꝫ. et d iure cō (ſine aliq̄ diſpēſatiōe p iura p̄dicta).

Expoſui. ¶ Cōis diuiſio. Scda. ibi. Nos igit. Jo. an.

a ¶ Manu.idē eſſet ſi amiſiſſet digitos: ꝓpt̃ quos impediret̃ ad frangendum euchariſtiā .ī. de ele.egro. pſbyterū.⁊.ff.de edil̃.edic.ſi homis. Secus ſi nō impediret̃ ꝑ amiſſionē digiti.ſ̄.e.ca.j. ſed ꝓpter carētiam dētis nō impediret̃ nec dicit̃ morboſus.ff. de edil̃ edi. cui dens.

b ¶ Enormi.ſecus ſi ꝓ minori. ſ̄.e.c.j.⁊.ij.
c ¶ Defectu.i. irregularitate.
d ¶ Promoueri.qr abbas debet eē ſacerdos vt.ſ̄.de eta.⁊ q̄.ca.j.
e ¶ Tacuerit. ordinandus eñ impedimentū ſuū tenet̃ ꝓdere.l.di.ex penitentibꝰ.⁊.lvj.di.qr ſimpliciter ⁊.liiij.di.ſi ſeruꝰ Sed quare iſte remouet̃ ab abbatia ?ſi dicis ꝓpter irregularitatē ꝯdicit.ſ̄.de eta.⁊ qua. tuam ⁊.xvj.q.j.legi.⁊ l.di.accedēs:ar. Dixit Jo. ꝙ poti⁹ remoueret̃ ꝓpter ſcandalum q̄ꝫ ꝓpter irregularitatē qđ non credo: immo irregularitas ſufficit ad remotionem: ⁊ qr hoc tacuit fraudulēter ⁊ abbates de iure debent ad ordines ꝓmoueri.alias ſi culpa ſua impediuntur repellunt̃.ſ̄.de eta.⁊ qua.c.j.⁊.c.illud accedēs.nō dicit ꝙ ille ſit abbas: ſꝫ ſollicitudinē in monaſterio debet habere: puta ſyndicus vel cellerariꝰ potiꝰ ad laborem q̄ꝫ ad honorē decre.illa tuā: que videt̃ ꝯria: loquit̃ de diſpenſatiōe ꝓpter neceſſitatē ⁊ ꝙ abbas talis debeat eſſe ſacerdos.eſt ar.ſ̄.de elec.ne ꝓ defectu ibi eq̈parat̃ regularis et cathedralis eccl'ia. vnde videtur ꝙ ſit nomen honoris ⁊ nihilominꝰ oneris ⁊ laboris. Vñ dicit Gre. oē eñ ꝙ hic eminet plus efficit̃ meroribꝰ q̄ꝫ honoribꝰ gaudet.xiij.di.nerni.

Thomas ¶ Primo ponit monachi caſum. Secūdo cōditionale mādatū: ibi. Quo circa Jn.an.
f ¶ Deformitatē modica eñ deformitas non impedit q̄lis hic fuit.ſ̄.e.c.j.ſi eñ magna eſſet deformitas vt totū digitū vel pollicē ꝑdidiſſet nō ꝓmoueret̃ .ī.de cle.egro.pſbyterū.de hmōi deformitatibꝫ no.ad intelligentiā hmōi tituli: ꝙ quidā ſunt corpore viciati ſpōte: quidā caſu. Si ſponte diſtinguo.aut nulla iuſta cā interueniente: ⁊ tūc ordinandus repellit̃: ⁊ iam ordinatꝰ deijcit̃.lv.di.qui ꝑtē.⁊.c.ſiquis a medicis.⁊.xxxiij.di.maritū.aut iuſta cauſa interueniēte: ⁊ tūc nō ꝓhibet̃ ab ordine puta timore lepre vel aliqua cōſimili cauſa.ſ̄.e.ex ꝑte.ij.niſi generet deformitatē qr tūc in omni caſu repellit̃.ar.lv.di.lator.⁊.c.ſi euangelica.⁊.ſ̄.e.c.xxi. Si caſu in magnis membris ſiue corpulentia ſiue dignitate repellit̃ ⁊ deijcit̃: ſi deformitatē generet.lv.di.ſi euangelica.in paruis vero mēbris nō impedit̃ ſi deformitas modica ſit: ⁊ ſine culpa ſua: vt hic ſi vero culpa ſua in talē modicā deformitatē incidit: đ miſericordia etiā tolerat̃.ſ̄.e.ca.j.

ꝓmouit: neſciēs ꝙ ipē eſſet a manu altera mutilatꝰ.et.ī. ¶ Nos igit̃.f.t.t.rñ.ꝙ cū ꝓ b c tam enormi defectu: ad ſa d cros nō poſſit ordines ꝓmo e ueri: ⁊ in ꝓmotione ſua id tacuerit fraudulent̃: ab abbatie officio eſt non inmerito amouendus. Hono.iij.epō Eugoliſiñ. Carens vngula pollicis dummō ſit fortis in pollice licite ad ſacerdotiuȝ promouetur. Ca. VII.

Thomas monachus ꝓpoſuit: ꝙ cū in annis puerilibus eſſet cōſtitutꝰ: q̄dam barra ferrea ſup dextre ſue pollicem fortuito caſu cadēs vngulam auulſit ab eo. ¶ Quo circa mandamus quatenꝰ ſi ad frangendū euchariſtiā ſit in pollice ipō potēs: ⁊ aliud canonicū nō ob f ſiſtat: ꝓpter deformitatē huiuſmodi: non dimittas quin eum ad ordineȝ promoueas ſacerdotis.

De bigamis nō ordinandis. Quia inter ceteras irregularitates bigamia nō modica reputat̃ ideo ⁊c. Jo.an.

Ut bigami ¶ Supple ſtatuimꝰ ꝓpt̃ iſtud verbum bigami ⁊ repudiatarum mariti ſolū facit ad titulum.
g ¶ Penitentes.ſolenniter.l.di.ex penitentibus.lxj.di.nō ꝓmoueant̃.
h ¶ Nō aſcēdant: ꝓpter defectū ſacramēti .ī.eo.c.debitum. vbi de hoc ſacramento tradit̃.

Super eo. ¶ Prio recitat cōſultationem. Scđo dat̃ rñſio: ibi. rñdemus. Jo.an.
k ¶ Bigamis ſcꝫ ordinatis.
l ¶ Officio.i. priuandi ſūt: poteſtate ⁊ officio conferendi ſimiles ordines: ſic.ſ̄.đ tē/po.ordi lr̃as.⁊.c.dilectus. m ¶ In bigamis. vere vel interp̄tatiue.vnde đr bigamꝰ q̇ caſtitatē ꝓmiſſam violat.xxvij.q.j.quotq̄t. Jtē qui ꝯtraxit cū vidua vel corrupta.xxxiij.di.maritū.⁊.ī.e.debitū.⁊.ca.a nobis. Jtē q̇ vnā de facto ⁊ alterā de iure habuit diuerſis tēporibus.ī.e.nup. Jtē qui ſcienter cognouit vxorē adulterā.xxxiiij.di.ſi cuius.⁊.c.ſi laici.iſti omnes bigami reputant̃ interp̄tatiue q̄tū ad legem ꝓmotionis. Quidā ꝟo ꝓpter defectū ſacramēti: vt mariti viduaꝝ ⁊ corruptaꝝ: ⁊ qui ſciēter cognouit vxorē adulteram. Alij ꝟo nō ꝓpter defectū ſacramenti ſꝫ ꝓpter affectū intentionis cū ope ſubſecuto: vt.c.nup.⁊.ca.a nobis. Jtem ille vere đr bigamꝰ q̇ diuerſis tꝑibus ſucceſſiue habuit vxores duas.xxvj.di.deinde.⁊.c.acutiꝰ. ⁊ iſti nō ꝓmouent̃ ꝓpter ſacramenti defectū. de quo dicet̃. .ī.eo.debitū. n ¶ Diſpenſare: Sed ꝯtra.xxxiiij.di. lector.ibi diſpenſat̃ vt bigamꝰ ſubdiaconꝰ fiat: ſꝫ ibi oñdit. M. ꝙ liceat pape aut alijs epīs.ſ.diſpēſare cū bigamo vſqꝫ ad ſubdiaconatū ⁊ nō ſupra: qđ nō ē contra apoſtolū ꝑ hoc.c.ꝓhibitio appſtoli eſt de diacono pſbytero ⁊ epiſcopo ⁊ nō de alijs: qr ſubdiaconatꝰ nō erat adhuc ſacer ordo. R.dixit ꝙ Marcellus papa retulit ſe ad ſtatū primitiue eccleſie in quo ſubdiaconatus nō erat ſacer ordo.lx.di.nullus. Quidā dicebant ꝙ epiſcopi olim poterāt diſpenſare cum bigamis ī ordinibꝰ maioribꝰ hac rōne qr epī diſpēſant cū criminoſis.ī.đ iudi.at ſi clerici.⁊ tñ aplus ꝓhibuit criminoſū

De Bigamis nō ordinādis.
Ex concilio aurelianenſi. Breue eſt. Capitulū I

g Ut bigami penitētes: vel repudiatarū mariti: ad h ſacerdotiuȝ non aſcendant. Luciꝰ.iij.ſpal̃. archiepō. Cum bigamo qui ordinatus eſt ad ſacros non diſpenſat̃ ⁊ ordinator priuabit poteſtate ordinandi niſi cū eo fuerit diſpenſatū. II.

i k Super eo quod tua fraternitas de bigamis requiſiuit. ¶ Reſpondemꝰ ꝙ ordinatores eorum pote l ſtate ⁊ officio ordinandi: et ordinati ſi ad ſacros ordines fuerint ꝓmoti: ideo eis m ſūt priuandi: qr in bigamis n contra apoſtolum diſpenſare non licet: vt debeant ad

ordinari.xxv.di.§.nūc aūt.nec tñ dicūt facere ꝯ apo/ ſtolū: ⁊ ſic eadē rōne cū bigamo: quoꝝ opi. reprobaṫ. §.e.nup.⁊.c.a nobis. H.dixit ꝙ epi diſpēſare nō po/ terāt cū bigamo vł viduaꝝ marito.ar.l.di.nō cōfidat cui⁹ opi.cōfirmaṫ ꝑ illa.c.nup.⁊ a nobis. Joh voluit dicere ꝙ papa ñ poſſet. Qđ dicit. R.⁊.H. veriſſimū videṫ: qꝛ licꝫ diſpenſeṫ cū criminoſis nō tñ ſequiṫ ꝙ cū bigamo: ⁊ illa eſt rō: quia criminoſus poſt ꝑ actā penitētiā reſtituit⁹ videṫ in priſtinuꝫ ſtatū: ⁊ icipit eē qđ nō fuit.l.di. ferrū.⁊.c.ponderet.⁊.c. dño ſancto. Et iō cū talibus diſpenſaṫ ſed bigam⁹ nō ꝓhibeṫ ꝓmoueri ꝓpter crimē.ſed ꝓpter ſacramēti defectū.ꝭ.eo. de/ bitū.⁊.xxvj. di. acutius. qꝛ carnē ſuā diuiſit in plures ab vnitate recedendo. ſꝫ illud ſacramētū amplius reſtitui nō pōt ꝑ aliquā ſatiſfactionē: cū nō ſit crimē: ⁊ h̄ cōſiderauit aplꝰs cū dixit: nō bigamū. ⁊ aliud cōſiderauit cū dixit: nō criminoſum qꝛ in criminoſo ꝯſiderauit indignitatē ꝑſone ꝓpter crimē etiā: quo purgato nō ꝓhibuit diſpēſationē. Sꝫ ille defect⁹ ſacramēti nō pōt purgari.nec baptiſm⁹ tollit illā irregularitatem. xxvj.di.acuti⁹.ꝓpter qđ videṫ ꝙ papa nō poſſit diſ/ penſare cū bigamo ꝓpṫ eandē rationē: qꝛ ꝓpter diſpēſationē pape nō reſtituiṫ ſacramentū vnitatis: cū nec poſſet.nā cū de⁹ cetera poſſit virginē tñ poſt ruinā ſuſcitare nō pōt.xxxij.q.v. ſi Paulus. ⁊ idē dicit impa/ tor.C.de rap.virgi.l.vna.circa prin. Jtē diſpēſare nō poteſt cū monacho: vt ꝓpriū habeat vel cōtinentiam abijciat.ꝭ.de ſta.mo.cū ad monaſteriū.multo min⁹ vi/ deṫ diſpenſare poſſe cū bigamo.vnde opi. R.bona eſt ⁊ licet ipe. H.dubitet: videṫ tñ cōſentire ne videaṫ diminui potētia pape: ꝙ poſſit diſpēſare cū bigamo. tñ hoc qđ diciṫ bigamus in quocunqꝫ ordine ordineṫ recipit ordinē.ar.l.di.qcūqꝫ.⁊.c.penitētes.ꝑ qđ.c.videṫ ꝙ cū bigamo diſpēſare poſſit.ſed illud tm̄ intelligiṫ ð minoribꝫ ordinibꝫ. a ¶ Sacros: diaconatū ⁊ pſbyteratū qui duo tm̄ ſacri fuerūt ſm̄ antiqua tēpora.lx.di. nullus.hodie idē eſt de ſubdiaconatu.ſ̄.de eta.⁊ qua. a multis.⁊.ſ̄.de ſer.nō ordi.miramur.vbi diciṫ ꝙ eodē priuilegio gaudet cū diacono. b ¶ In ordinatore.cū quo pōt diſpenſari: ꝑ hoc patet ꝙ nō cū bigamo ordinato: vt remaneat in ordine vel vt ꝓmoueaṫ: quia quod de vno cōcediṫ de altero denegaṫ.xxv.di.qualis (⁊.ꝭ.de pſump.nōne. De bigamis defunctis.⁊ Jta illud impedimentū nō poteſt purgari ꝑ mortē vxoris: quia nō matrimonij vinculū ſed irregularitas cōtracta ex carnis diuiſione eſt impedimēto: ⁊ illa nō tolliṫ ꝑ mortē vel ꝑ penitētiā.xxvj.di.vna.⁊.c.acutius.nec ꝑ baptiſmū: vt in ca.ꝑdicto.

a ſacros ordines ꝓmoueri: vł ī eis ſi ꝓmoti fuerint rema/ b nere.ī ordinatore aūt pōt diſ pēſatio adhiberi: vt ordinā/ di ptāte ⁊ officio nō priueṫ.

¶ Celeſti.iij **Bigamus vxore viuēte vel mortua nō ordinatur. Ca.III.**

De bi gamis pſbyteris ⁊ vi duarū maritis: idē ſancim⁹ oīno: vt nec viuentib⁹ vxorib⁹ nec defunctis: ad diuinorū debeant celebrationē ad/ mitti: maxīe cū a doctrīa ſit apłi ⁊ inſtitutionibus ecclīe alienū. Jnno.iij.ratiſpa.epicopo. **Qui mortua vxore ꝓmot⁹ ad ſacros cū ſecūda de facto cōtraxit ⁊ cognouit bigamie penā incurrit licet nō ſit bigamus. Ca.IIII.**

c Nup a nob.et.ꝭ. ¶ Tercius articulus videbatur habere nō modicū queſti d onis: qm̄ cū ī mrīmonijs cō/ e trahēdis: nō iuris effect⁹: ſꝫ animi deſtinatio attendaṫ: vnde illū comittaṫ infamia: f qui duas ſimul vxores ha/ g bet: ꝙ partim ad factū cōue/ nit torqueri: ſicut in canone h legiṫ: de pſbytero q̄ nō legalib⁹ nuptijs detineṫ: eadē cē i ſura tales videnṫ inter bigamos reputādi: licet obuiet ex aduerſo: ꝙ opinioni ſit veritas ꝑferēda: ⁊ ꝙ iuxta premiſſa: q̄ nullā vxorē hꝫ foret bigam⁹ reputādus: qđ ꝯtingeret ſi q̄s ð facto ꝯheret cū diuerſis: q̄b⁹ de iure nō poſſet mrīmonialiter copulari. ¶ Nos aūt in hac q̄ſtiōe.t. rñ.ꝙ cū huiuſcemodi clericī k q̄ quātū in ipis fuit ſecūdas l mulieres ſibi mrīmonialiter m coniunxerūt: tanꝗ cū biga/ n mis nō liceat diſpēſari: licet

Nuper a nobis. ¶ Primo ad caſum ꝓpoſituꝫ allegat pro vna pte. Scđo ꝓ cōtraria. Tercio ſoluit. Scđa.ibi licet. Tercia: ibi nos aūt Jo.an. c ¶ Terci⁹: alij duo ſoluunṫ.ꝭ.ð ſentē.excō.nup. d ¶ Cōtrahendis: illicitis ⁊ ꝓhibitis. e ¶ Effectus: vt.C.de adul.cū qui.vbi ſunt hec verba. ſi em̄ aliquis contrahat nuptias cum ea cū qua nō pōt ð iure cōtrahere: ī famis ē: licet nuptie nō habeant effectū.ff.de his qui no. infa. q̄d ꝭ.§.iij.qñqꝫ magis cōſideraṫ effectus ꝗꝫ affect⁹ vel ꝗꝫ factū ipm de peni. di. j.§. hec aūt ꝟba. qꝛ ꝟba ipa ſunt cū effectu accipienda.ꝭ.de cle.nō reſi.relatū.ff.de cōdi.⁊ demō.hec ꝯditio.⁊.ꝭ. de ſpon.c.vlti.qñqꝫ magis ꝯſideraṫ factū ꝗꝫ ius.ꝭ.de cōceſ.ꝑbē.lrās.⁊.c.cū nr̄is.qñqꝫ cōſideraṫ plus iuris effect⁹.ff.de cōdi. inſti.mulier.§.j.ꝭ.de ſponſa.iuuenis.
f ¶ Duas.C.de adul.cū qui. g ¶ Ad factū q̄ſi diceret de facto cōtraxit cū ſecūda. qꝛ de iure nō potuit Duas ei vxores ſimul habere nō licuit niſi cui ex reuelatiōe diuīa cōceſſuꝫ fuit.ꝭ.ð diuor.gaudem⁹. h ¶ Legalibꝫ.xxviij.di.pſbyterū. i ¶ Tales clerici. ſcꝫ ð q̄bus primo queſitū eſt. k ¶ Jn ipis: in maleficijs eī voluntas nō exitus ſpectaṫ ar.xlix. diſ.c.vl.⁊.ff.ad.l.cor.de ſic.diuus.C.ð ſer.cor.ſi q̄s ſeruo. l ¶ Tanꝗ hic collige ꝙ opinio ꝑferṫ veritati.ſimile.ꝭ.de ſpon.iuuenis.⁊.iij.q.vij.§.tria.ver.verūtamē ſi ſeruus. ⁊.C.de teſta.l.j.⁊.xxij.q.ij.homines.ff. ad mace.l.iij.ꝭ.de offi.dele.coram. ⁊.ꝭ.de iurepa. cōſultationibꝫ.⁊.ſ̄. de elec.querelā.ſed cōtra.viij.di.veritate.lxxxj.diſt.quicūqꝫ.⁊.ꝭ.qui fi.ſint legi.ꝑ tuas.C.plus va. quod agi.l.j.ij.⁊.iij. So.verū eſt ꝙ veritas ꝑferṫ opinioni: alia caſualia ſunt: vt.ſ.opinioni poti⁹ ſtetur ꝗꝫ veritati.vel in fauorem cōtrahentiū ⁊ odium decipientiū.ff.ad mace.l.iij.vel in fauorem ꝓlis.ꝭ.qui fi.ſint legi.cum inter Johannē.vel fauore teſtamentoꝝ.C.de teſta.l.j. vel ſententiarū.iij.q. vij.§.tria ver.verūtamen ſi ſeruus. m ¶ Cum bigamis Nō argumen.ꝓpter ſimilitudinem facti aliquem numerari inter eos: de quorum numero ipſe non eſt.xxvij.queſtio.j.quotquot. ⁊.l. diſt. ſi ille.ff.man.l.vltima in fine.
n ¶ Diſpenſari. Ar.ꝯ.ꝭ. de cle.cō.ſane. Jlla loquiṫ

ĩ veritate bigami nō exiſtãt:
a nō ꝓpter ſacri defectū: ſꝫ ꝓpt̃
affectū intentiōis cuꝫ opere
ſubſecuto. ¶ dē meth. epo.

Qui cōtraxit cuꝫ v̄gine licꝫ
prius ab alio fuerit deſpōſa/
ta bigam⁹ nō cenſet̃. ca. V.

D Ebitū paſtoralis offi/
cij. et. ĩ. ¶ F. T. duxi/
mus reſpōdēdū: ꝙ cum duo
b ſint in ꝯiugio: videlꝫ conſen
ſus animoꝝ ꝛ cōmixtio cor/
c poꝝ: quoꝝ alteruꝫ ſignificat
d charitatē: q̄ ꝯſiſtit in ſpiritu
inter deū ꝛ iuſtā aīaꝫ: ad qđ
pertinet illđ qđ dicit apoſto/
lus: Qui adheret deo vnus
e ſpiritus eſt cū eo: reliquū ve
f ro deſignat cōformitatē que
conſiſtit in carne: inter chri/
ſtum ꝛ eccleſiam: ad qđ per/
tinet illud qđ euangeliſta te
ſtatur: Verbum caro factum
eſt: ꝛ habitauit ĩ nobis. ꝓfe/
cto cōiugiū illud: qđ non eſt
cōmixtiōe corpoꝝ ꝯſūmatuꝫ
non ptinet ad illud cōiugiū
deſignandū: qđ inter chriſtū
ꝛ eccl'iam ꝑ incarnatiōis my
ſteriū eſt cōtractuꝫ. iuxta qđ
Paul⁹ exponēs illđ qđ dixe
g rat pthoplaſt⁹. Hoc nūc os
h ex oſſibus meis: ꝛ caro đ car
ne mea: ꝛ ꝓpt̃ hoc relinquet
homo patrem et matrē et ad
herebit vxori ſue: ꝛ erūt duo
i in carne vna: ſtatim ſubiun/
k git: hoc autē dico magnū ſa/
cramentū in chriſto ꝛ eccl'ia.
Cū ergo ꝓpter ſacramēti de
fectū. inhibitū ſit ne bigam⁹
l aut marit⁹ vidue: p̄ſumat ad
ſacros ordīes ꝓmoueri: qm̄
nec illa ē vnica vnici: nec iſte
vnus vnius: ꝑfecto vbi defi
cit inter hmōi ꝯiuges cōmi/
xtio corporū: nō deeſt hmōi
ſignaculuꝫ ſacramēti. ¶ Vñ
is q̄ mulierē ab alio viro du/
m ctā: ſꝫ minime cognitā duxit

de eo qui nūq̄ꝫ habuit vxorem. ſed in ſacro ordine cō traxit: ꝛ ideo cum tali diſpenſare poteſt. Hic loqui/tur de eo qui primo in laicali habitu contraxit. ꝛ poſt/ea factus ſacerdos: iterum ꝯtraxit. vnde bigamus re/putatur q̄tum ad effectum: licꝫ in veritate nō ſit. ꝛ ſic punit̃ ꝓpter affe ctum tm̄ cū ope ſubſecuto ꝛ non ꝓpter defectum ſacramenti. De/fect⁹ enim ſacra mēti vnitatꝭ nō eſt in iſto: quia ĩ veritate carnem non diuiſit ĩ plu res. a ¶ Defe ctū. de quo. ĩ. eo. debitum.

D Ebituꝫ. ¶ Primo ponit rōnes. Vl timo rñdet. ibi. Vñ is. b ¶ In coniugio ſcꝫ car/nali copula con/ſummato. c ¶ Alterū. ſcꝫ conſenſus aīoꝝ. d ¶ Charitatē. id eſt. dilectionē ꝛ ꝯiunctionē. e ¶ Reliquū. ſcꝫ cōmixtio cor/poꝝ. f ¶ Con/formitatē. id eſt. cōiūctionē ꝛ vni tatē. g ¶ Pro thoplaſtus. id ē Adā. p̄mo plaſ/matus. h ¶ Caro. xxxv. q. x. fraternitatis. ꝛ. ĩ. đ di/uor. gaudemus. i ¶ In carne vna. id eſt. in carnali opatione ad vnam carnē ꝓcreādā. k ¶ Sacramē/tum. triplex ſacramētū deſignatur in matrimonio car nali copula conſūmato. Primū eſt vnio fidelis anime ad deum ꝑ dilectionem ꝛ charitateꝫ: ꝛ hic deſignat̃ ꝑ cōiunctionem animoꝝ in ip̄a prima deſponſatione dū alter ꝑ mutuū conſenſū conſentit in alterum: ꝛ de hoc ſacramento fit mentio: ibi. Alterū ſignificat charita/tem que conſiſtit in ſpiritu inter deum ꝛ iuſtā animā. Scđm eſt vnio humane nature ad deuꝫ q̄ facta eſt in vtero virginali per incarnationeꝫ verbi dei. ꝛ hoc de/ſignat̃ ꝑ carnalem cōmixtionē viri ꝛ vxoris: ꝛ de hoc ibi fit mentio: reliquū vero deſignat conformitatem q̄ cōſiſtit in carne inter chriſtū ꝛ ſanctā eccleſiā. Primū eſt vnio volūtatis. Scđm eſt nature conformitas. vt xxvj. di. acutius. de conſe. di. ij. in chriſto pater. vbi ha bes de ꝯformitate nature diuine ꝛ humane. ꝛ nō intel ligas ꝙ ip̄e actus corpalis deſignet hoc ſacramētū: ſꝫ ꝓpter actum ꝯſūmatū ſacramētū deſignat̃. Tertiū ſa cramentū eſt vnitas eccl'ie ex omnib⁹ gentib⁹ collecta ꝛ vni viro chriſto ſubiecta. h ſacramētū deſignat̃ ꝑ il lū cōiugatū q̄ vnicū tm̄ matrimoniū ſeruauit: ſed vbi ſcđm matrimoniū ꝯtrahit̃ hoc tertiū ſacramētuꝫ non habet locū: q2 recedit ab illa vnitate q̄ p̄mo ſignabat̃ ꝑ vnicū matrimoniuꝫ: q2 in ſcđo matrimonio diuidit carnē ſuā ĩ plures. vñ vnitatem āmodo ſignificare nō poteſt: chriſtus enī̄ ſignat vnitateꝫ ex omnib⁹ gentib⁹ chriſto ſubiectam: vt. c. acuti⁹. ſed ex quo eccl'ia chriſto ſe ꝯiunxit ab eo nūq̄ꝫ diſceſſit: nec ip̄e ab ea: ergo biga mus talē vnitatē ſignificare non pōt: ꝛ ideo ꝓmoueri non poteſt ꝓpter defectū iſti⁹ tertij ſacramēti. duo pri ma ſacramēta h exprimūt̃ vt dictū eſt: ſed h tertiū nō exp̄ſſit ĩ lr̄a: niſi loquendo de ip̄o nō ĩponēdo aliq̄ v̄ba ꝑ q̄ illud ſig nificet: niſi forſi/tan ꝑ illa v̄ba: nec illa ē vnici: nec ille vn⁹ vni⁹: ꝑ h tm̄ notat̃ re ceſſus ab vnita/te. ꝛ meli⁹. ĩ. vbi đr: nec illa nec ip̄e diuiſit carnē ſuaꝫ in plures. ꝛ ſic in vnitate re/manſit vterq̄ꝫ. ꝛ ibi vbi deficit in/ter hmōi coniu/ges commixtio carnalis non de/eſt ſignaculū hu iuſmodi ſacramē ti ſcꝫ vnitatꝭ: vl ꝑ illa verba: hoc aūt dico magnū ſacramentū iter chriſtum ꝛ eccle ſiam. ſed de iſto tertio ſacramen to legit̃. xxvj. di. acutius. Sed in quo conſiſtit ſig nificatio illi⁹ ter tij ſacri. Quidā dicūt ꝙ in ip̄o ꝯiugio: ſꝫ ē falſum: q2 mortua vxore cō iugiū deſinit: ꝛ ſic nulla eēt ſignificatio. Itē matrimo niū non ꝯſūmatū nō ſignificat hoc ſacramētū: vt h in fine. Eſt ergo dicendū: ꝙ in eo q̄ matrimoniū vnicuꝫ ſeruauit clerico facto ꝛ ordine ſuſcepto eſt ſignificatio iſti⁹ tertij ſacramēti. nec ē neceſſe ꝙ talis cleric⁹ ſit vel fuerit ꝯiugat⁹: q2 auctoritas apl'i: oportet ordinandū eſſe vni⁹ vxoris virū: ĩtelligit̃ ꝑ negationē ſic: vni⁹ vxo ris virū. i. nō pluriū: ĩmo q̄ nūq̄ꝫ habuit vxorē liberi⁹ ꝓmouet̃: q2 ab vnitate nō receſſit: ſꝫ ĩ vnitate ꝑmāſit. l ¶ Vidue. id ē. corrupte: q2 licꝫ fuiſſet vidua dūmo/do non corrupta nō ꝓhibet̃: vt h dicit. m ¶ Cogni tam. ſic patet ꝙ vxor ordināđi ad h vt ille poſſet ꝓmo ueri virgo debuit eſſe. ĩ. eo. c. vlti. Sed quare exigitur maior caſtitas in vxore q̄ꝫ in viro. Rñ. q2 marit⁹ cor/rupte ſi cum ea vna caro efficiat̃: ꝓmoueri non poteſt xxxiiij. di. p̄cipim⁹ curādū. ſi cui⁹. ſi q̄s. ꝛ. c. ſi laici. ſꝫ il le q̄ habuit ꝯcubīnā poſt vxorē vel añ ꝓmoueri pt̄: vt xxxiiij. di. fraternitatꝭ. H. dixit ꝙ vir ſignificat eccl'iaꝫ q̄ ĩ ꝑte receſſit a chriſto: adulterādo recedēdo a fide: ꝛ ſi ĩ ꝑte v̄go fuit. ꝛ ideo nō deeſt ſignificatio ſacri ĩ viro q̄uis nō ſit v̄go. vxor v̄o ſignificat chriſtū: q̄ nūq̄ꝫ ec cleſiā dimiſit: qm̄ ip̄e ē fons viu⁹ cui nō cōicat alien⁹. ĩ. đ regu. l. ĩ fi. ꝛ de peni. diſ. j. §. itē vt chriſt⁹ ait. Alij dicūt ꝛ videt̃ meli⁹ ꝙ vir ſignificat chriſtū q̄ p̄mo copu lauit ſibi ſynagogam: ꝛ poſtea copulauit ſibi eccl'iaꝫ đ gētib⁹. ſ. militātē ĩ q̄ ſūt boni ꝛ mali. ꝛ iđ ñ nocet ſi vir nō fuerit v̄go: vxor v̄o ſignificat eccl'iaꝫ triūphātē ĩ q̄

Gen̄. 2
1. Cor. 6
Eph. 5
3. Eſdre. 3.

nõ eſt macula neqꝫ ruga que ſemꝑ virgo ꝑmanſit: ſaltem mente. vnde apoſtolus: Deſpõdi em̃ vos vni viro ⁊c̃. xxvij. q. j. nuptiaꝝ. ⁊ ideo exigiẗ ꝙ vxoꝛ carnẽ ſuaꝫ nõ diuiſerit ĩ plures: qḋ ſi fecerit: deeſt ĩ cõiuge ſignificatio tertij ſacri vnitatis: ⁊ ita illḋ tertiũ ſacr̃m exigiẗ tam ex parte viri q̃ʒ ex ꝑte vxoris. vnde epiſcopus vni⁹ vxoris ſignificat vnitatem ex omnibus gentib⁹ vni viro id ẽ chꝛiſto ſubiectam. xxvj. di. acutius.

a ❡ Diuiſit. ſic xxxiiij. di. valentino. ꝑ qḋ ſoluebaẗ hec queſtio: ſic ẽ cõſideram⁹ potius rõnem ⁊ cauſã quare hec fiant q̃ʒ factum ipm. ⁊ ita is qui duxit vxorẽ a ſe ꝑmo coꝛruptam poteſt ꝓmoueri: quia ratio ⁊ cauſa non inueniẗ i eo quare nõ diuiſit carnem ſuam in plures. Dicũt q̃dam ꝙ talis ꝓmoueri non debet: qꝛ verum eſt ꝙ eſt marit⁹ coꝛrupte. ar. op. ꝓ eis. xxx. q. v. qualis. ⁊ Hu. in hac opiniõe fuit. ſufficit ꝙ ita ſcꝑtũ ẽ. ff. q̃ ⁊ a q̃. manu. li. nõ fi. ꝓſpexit. et. vj. q. iiij. ſcꝑtũ ẽ ĩ lege. qḋ ñ credo eadẽ ratione. ⁊ iſte de q̃

1 Tim. 3 queſitũ fuit non poſſet ꝓmoueri: quia verũ eſt ꝙ fuit maritus vidue ⁊ coꝛrupte. q̃re intelligo qḋ dicit. c. qualis: quando ab alio coꝛrupta ẽ. ⁊ c. que ad idem poſſent induci. lxxvij. di. quicunqꝫ. ⁊ xxxiiij. diſ. curãdum. ⁊ c.

Quia circa. ❡ Diuidiẗ. ꝑmo ponit ↄſultatio. Secundo reſpõſio. Scḋa. ibi. Ad quod. ⁊ pars hui⁹ de priuil. quia circa. Jo. an.

b ❡ Bigami. ſ. eo. nuper. ar. contra. ſed ibi loquitur qñ vtraqꝫ fuit ſolẽniter ducta tanq̃ʒ vxoꝛ: hic vero nõ ⁊ ibi pꝛima fuit vxoꝛ: ſecũda ꝟo eẽ nõ potuit. Nõ mirabile: ꝙ plus habet ꝟ luxuria q̃ʒ caſtitas. ar. xxxiiij. di. fraternitatis. Sed contradicit in auten. de reſti. et ea q̃ parit. ĩ fi. col. iiij. ⁊ ſtulti non debẽt eẽ melioꝛis cõditiõis q̃ʒ per ti. xvj. q. j. legi eplaꝫ. ⁊ ff. qḋ vi aut clã. ꝟu⁹. ⁊ ff. ḋ fur. itaqꝫ fullo §. j. rõ hmõi reddiẗ. ſ. c. pri.

vxorẽ (quia nec illa nec ipſe a carnem ſuam diuiſit in plures) ꝓpter hoc impediri nõ debet: q̃n poſſit ad ſacerdotiũ ꝓmoueri. Idem lug. archiepo apo. ſe. le.

Qui plures habuit cõcubinas ex eo bigamus nõ eſt. ca VI

Quia circa minima. et. j. Sane poſtulaſti ꝑ ſe. apo. edoceri: ſi pꝛeſbyteri plures ↄcubinas habentes: b bigami cenſeanẗ. ❡ Ad qḋ duxim⁹ reſpõdendũ: ꝙ cũ irregularitatẽ nõ incurrerint bigamie: cũ eis tãq̃ʒ ſimplici foꝛnicatiõe notatis: quo ad executionẽ ſacerdotalis officij poteris diſpẽſare. Idem.

Subdiacon⁹ qui cuꝫ vidua cõtraxit: ⁊ eam cognouit bigamie penam incurrit licꝫ bigamus non ſit. ca. VII.

Nobis fuit. et. j. Ille autẽ qui in ſubdiaconatus oꝛdine ↄſtitut⁹: de facto tm̃ (qꝛ de iure nõ potuit) c duxit viduã ĩ vxoꝛẽ: ꝑfecto bigamus nõ exiſtit: ſꝫ nec vidue põt in veritate dici maritus: cũ inter ipm ⁊ illã nõ fuerit vinculũ maritale cõtractũ. cũ eo tñ ↄtra doctrinam apl̃i: tanq̃ʒ cũ marito vidue: diſpẽſare nõ licet: nõ ꝓpẗ ſacramenti defectũ: ſꝫ affectuꝫ d intentiõis cũ oꝑe ſubſecuto.

De clerici**ſ ꝑegrinis.** Alexãder. iiij. cenonẽ. epiſcopo.

Ultramarini ⁊ valde remoti oꝛdinatiões ſuã ꝓbare debẽt ꝑ q̃nqꝫ epoꝝ ſigilla. Ca. I.

Ua nos duxit. F. cõſulendos: q̃d ſit agendũ de cleric̃: qui in remotis regionibus oꝛdinati: litteras eoꝛum oſtendunt: a quibus ſibi ꝑponunt manus impoſitas: ⁊ vtrum epiſcopoꝝ ſigilla ſint que repſentãt incertũ exiſtit. ❡ T. igiẗ ↄſul. R. tutius eſſe: vt in his ſtatuta patrum veterum obſeruenẗ: q̃ʒ e nouũ aliquid ſtatuaẗ: ſtatutum aũt ẽ de trãſmarinis: vt f ad minus quinqꝫ epiſcopoꝝ ſuꝑ oꝛdinatione ſua teſtimonio munianẗ: qḋ in alijs (ſi g ſimiliter ſunt incogniti) credimus obſeruãdũ: ita tamẽ h vt in ſuſpẽſione aliquãto tẽpoꝛe habeanẗ: in quo pleni i us de actibus inſtruanẗ ipoꝛum: ſed ⁊ de inferioꝛibus oꝛdinibus inquiri opoꝛtet: qꝛ poſſet cõtingere: vt aliquib⁹ pꝛetermiſſis ſaltuꝫ feciſſent. His autem pactis: ſi digni ĩuenti fuerint circa eos pote k rit diſpenſari. Inno. iij. cõſtantinopo. patriarche.

Clericus peregrin⁹ q̃ iurat ſe oꝛdinatũ niſi aliter ꝓbet:

Nobis. c ❡ Viduã. qꝛ cũ eſſet in ſacro oꝛdine conſtitutus cum ea matrimoniũ cõtrahere nõ potuit. xxviij. di. ꝑſbyterũ. ⁊ ſ. e. nuꝑ. tamẽ licꝫ nõ fuerit matrimoniũ: qꝛ tñ q̃ʒtũ ĩ ipo fuit: cũ vidua ↄtraxit: cum eo diſpẽſari non põt cõtra doctrinã apoſtoli. ſ. e. ſuꝑ eo. nõ ꝓpter ſacramenti defectum: ſed ꝓpter voluntatem quã habuit cõtrahẽdi cũ vidua non cõtentã ſuis terminis cum ꝓceſſit ad actũ: licet ñ habuiſſet effectum: ſic. ſ. e. nuper. ⁊ ẽ hic ⁊ ibi ar. expſſum ꝙ voluntas non contenta ſuis terminis puniẗ: et ea que ibi etiam dicta ſunt: hic poſſent reperi cũ ſimilis caſus ſit. q̃re hoc fiat cauſa dicta eſt. ſ. e. debitum.

d ❡ Cuꝫ opere. ſcꝫ carnali. ar. ſ. eo. debitũ. ⁊ xxxiiij. di. valẽtino.

De clericis peregrinis. Quia inter eos qui ab oꝛdinib⁹ ꝓhibentur arcẽtur ⁊ peregrini: ideo ⁊c̃. De materia habeẗ. lxxj. lxxij. lxxiij. diſ. ꝑ totũ. Jo. an.

Ua noſ. ❡ Sunt due partes: cõſultatio ⁊ reſpõſio. Scḋa ibi. Tue igitur. Jo. an.

e ❡ Statutũ. xcviij. di. ꝑ totũ.

f ❡ Quinqꝫ. ideo em̃ q̃nqꝫ exigũẗ. qꝛ dubitari conſueuit de ſigillo vni⁹ epi. ſi em̃ ḋ illo ↄſtaret id ſolũ ſufficeret. j. de ꝓba. poſt ceſſionẽ: vel ꝑ teſtes. j. eo. tue.

g ❡ Incogniti. ex q̃ em̃ incogniti ſũt exploꝛãduꝫ eſt: cui⁹ fidei ⁊ ĩnocẽtie ſint. xlij. diſ. q̃eſcam⁹. ⁊ ff. na. cau. ſta. l. vl. §. ꝟuoꝝ.

h ❡ In ſuſpẽſiõe. qḋ ꝟ dꝛ: ĩtellige de his q̃ ĩ eccleſijs recipi poſtulãt tanq̃ʒ clerici: ceterũ: ſi tanq̃ʒ viatoꝛes volũt celebꝛare ſecreto: ꝑmittendi ſũt. j. eo. tue. ⁊ ar. de ↄſe. di. ij. non ꝓhibeat. ⁊ vij. q. j. epi.

i ❡ Actibus. nam ꝑ act⁹ ſequẽtes ꝑſumiẗ de ꝑteritis: ⁊ ecõuerſo. xxxiiij. q. ij. cum ꝑ bellicam. ⁊ vj. q. j. qui crimen. ff. de re mili. non omnes §. a barbaris. ⁊ ij. q. j. in ꝑmis. l. di. ſi quis diaconus. ⁊ lxxvij. di. quicunqꝫ.

k ❡ Diſpenſari. i. ex benignitate recipi.

Inter quattuor. ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda ibi. Inquiſitioni. Jo. an.

a ¶ Litteras: quas habere debet ſemper. lxxi. diſ. c. ꝑmatus. ⁊. ſ. e. c. proxi. b ¶ Per argumenta: non dicit per teſtes vel inſtrumenta ſed per argumenta eē ꝓbandū: q2 per argumēta ſiue ꝑ indicia ꝓbatur eque ſicut per teſtes. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. nullus homicidarū. ⁊. xxxij. q. j. dixit dn̄s. xxvij. q. j. nec aliq. et. C. de rei vendi. iudicia. ⁊. ſ. ð preſump. litter. vel idonea argumenta vocat ſigilla epoꝝ. xcvij. di. tranſmarinos. vt. ſ. c. ꝓxi. vel ſigillum epi. ſufficit ſi notum ſit. lxxi. di. extraneo. ⁊. C. de epi. et cle. ſi q̄ per calumniā. i fi. Sz ſi ꝑdiderit iſtrumentum probet amiſſionē ⁊ tenorem ipſius: ⁊ q ſine vicio fuerit. ſ. de priuil. cum olim. in fi. vel p teſtes. ſ. c. proxi.

c ¶ Suſcipere niſi vt hoſpites vij. q. j. epiſcopi vel preſbyteri: ⁊ de ↄſe. di. ij. non ꝓhibeat. ⁊. xlij. di. quieſcamus.

Ue fra. ¶ Communis diuiſio. Secunda: ibi. Rn̄demus. Jo. an.

d ¶ Cōmendaticijs: vel etiam dimiſſorijs. lxxj diſ. c. penl. ⁊ vl. xix. q. j. due ſūt.

e ¶ Teſtes: vl ꝑ alia legitima argumenta. ſ. c. ꝓxi. ar. ſ. de preſump. c. litteras. ⁊ de ↄuerſatione ipſius primo debet ↄſtare. ſ. c. proxi.

f ¶ Canonica. id eſt. ſm ordinem eccleſie facta. ſ. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. c. firmiter. in fi.

g ¶ Secreto: quia tunc nullum periculum fit alicui niſi ſibi. ſed ſi publice celebraret populo: tunc periculum eſſet: vt ſi non eſſet ſacerdos populū ðciperet. xlij di. quieſcamus. ⁊. ſ. de cele. miſ. de homine.

Ex nobis. ¶ Cōmunis diuiſio. Et ſecūda pars eſt: ibi. Attendentes. Jo. an.

h ¶ Inſtitutionib⁹. lxxj. di. c. j. et. ij. ⁊ per totam diſtinc. ⁊. lij. diſt. per totum. ⁊. C. de epiſ. ⁊ cleri. in eccleſijs. ſic ð aliena eccleſia non eſt aſſumendus prelatus dum repitur idoneus in ea. lxj. diſt. nullus.

i ¶ Ex diſpenſatiōe: Nō. argu. q nullus poteſt eligi de aliena dioce. ſed tm̄ debet poſtulari: quia inſtitui abſq3 ſcīa epi remouer̄ niſi cū eis voluerit diſpēſare: ⁊ ſic ꝑ ſolā diſpēſationez ð alijs epatib⁹ iſtituūt. Et eſt h̄ bonū ar. ꝓ opione illoꝝ q̄ dicūt q ſp ꝓualet electio ð gremio eccleſie alij electioni facte. de alia etiā ſi ſit facta a miori pte ð h̄ di xi. ſ. ð elec. cū inter canonicos.

in illo non ſuſcipiet nec ad ſuperiores promouebitur.

Inter quattuor Ca. II et. ſ. Utrum clericos ad a te ſine ſuorum ordinatoꝝ litteris venientes: ⁊ offerentes iuramentū q ſint in q̄uis eccleſiaſticoꝝ ordinū ↄſtituti: debes ad ſupiores ordines ꝓmouere? ¶ Inq̄ſi. t. t. rn̄. q niſi de ipſoꝝ ordinatione canonica: ꝑ idonea tibi ↄſtiterit argumēta: eos nec ī illiſ b c ſuſcipere: nec ad maiores debes ordines ꝓmouere: ꝑſertim anteq̄ ↄuerſatio eorum fuerit approbata. Idem patriarche hieroſolymi. Peregrinus de cuius ordinatione non conſtat non permittitur celebrare in publico ſed in occulto ſic. Ca. III

Ue. F. et. ſ. Utrū clericos qui ad partes hieroſoly d mi. ſine cōmendaticijs litteris veniūt: pmittere debeas celebrare dina. et. ſ. ¶ Reſpondemus: q niſi legitime tibi ↄſtiterit: ſiue per litteras e ſiue per teſtes: de illoꝝ ordi f natiōe canonica qui penitus ſunt ignoti: non debes ipos pmittere in tuis plebib⁹ celebrare: ſed ſi forſitan eoꝝ aliq̄ g ſecreto ex deuotione celebrare voluerint: poteris ſuſtinere. Hono. iij. epo regiñ. Inferiores prelati ſine dio ceſanoꝝ conſenſu in eccleſijs ſuis peregrinos non poſſunt inſti tuere. Ca. IIII

Ex nob h Ex ponenente didicimus q quidam prelati eccleſiarū tue iuriſdictiōis: in eccleſijs ſibi cōmiſſis ſine ↄſciētia tua clericos de alienis epatibus inſtituere non verent. ¶ Attendentes igitur id eis nulla ratione licere: cum ſit honeſtati ↄtrariū: ⁊ a ſanctorū h patrum inſtitutiōib⁹ alienū et. ſ. Inq̄. t. t. rn̄. q tibi licet eos exinde remouere: niſi ali i quos ex diſpenſatiōe: in eiſdem eccleſijs duxeris dimittendos. De officio archidiaconi. Ex libro ro. ordinis. Ponit que ſpectāt ad officium archidiaconi. Ca. I.

k Ut archidiacon⁹ poſt epm ſciat ſe vicarium eſſe ei⁹ in oībus: ⁊ oēm l curam in clero tā in vrbe poſitoꝝ: q̄ eoꝝ q̄ per prochias habitare noſcunt: ad ſe ptinere: ſiue de eoꝝ ↄuerſatiōe ſiue honore ⁊ reſtauratione eccl̄iarū: ſiue doctrina eccleſiaſticoꝝ ⁊ ceterarū rerū ſtudio ſuſtinere: ⁊ delinquentium rationem coram deo red m ditur⁹ ē: ⁊ vt de tertio in tertiū ānū ſi eps nō pōt prochiam vniūſaz circūeat: ⁊ cūcta q̄ emēdatione indigēt: ad vi n cē ſui epi corrigat ⁊ emēdet. Ex ↄci. Tol. Ad idē. C. II

De officio archidiaconi.

¶ Explicito tractatu ordinādorū: De dignitatū officijs videdū ē: ⁊ q2 archidiacon⁹ p⁹ epm maior eſt: iō ⁊c. Jo. an.

Ut archidiaconus. Dic h̄. c. ⁊ ſeq̄ues q̄ ad officium archidiaconi ptinere noſcātur: ⁊ q2 tota h̄ decre. cadit ſub vno ↄſtructu: iō cōmode diuidi ñ pt. An. de bu.

k ¶ Vicariū: ⁊ ita h3 cognitionē ⁊ iuriſdictionē exq̄ vicari⁹ ē C. ð of. vica. l. ij. et. ſ. ð of. vica. c. pe. ⁊. xxv. di. plectis. ar. i autē. ð defen. ciui. circa pn. colla. iij.

l ¶ In vrbe. ar. ſ. xxv. di. plect. So. l3 q̄dā ptineāt ad officiū archidia. ꝑmicerij ⁊ theſaurarij: vt ibi dicit tñ pordiator ē in cūct ⁊ loco epi ⁊ tāq̄ vicarius eius

m ¶ De tertio: eps vo ſingul'ānis d3 viſitare prochiam ſuā. x. q. j. epm decernim⁹. placuit. niſi dimittat h̄ ne ppt ei⁹ acceſſū gūet eccl̄ie ⁊ tūc mittat archidiaconū: vl q2 eps ire ñ pt: vt h̄ ð. Itē ↄ. ſ. e. mādam⁹. vbi d3 q archidiacon⁹ d3 viſitare ſingul' āniſ: aut ēt pluries ſi expedit: ibi loq̄t ð viſitatiōe ſue ꝓprie prochie: h̄ qñ viſitat vniuerſaz prochiā ad mādatū epi. n ¶ Corrigat: ſic g̃ archidiacon⁹ h3 cohertionē exq̄ h3 iuriſdi

ctione: quia iuriſdictio ſine cohertiōe nulla eſſet: vt .ſ. de offi. deleg. ex litteris. ⁊. ff. de offi. eius cui mā. ē iu/ riſ. l. vlti. q̄d de iure cōi ꝑtineat ad archidiaconū: ha/ bes .ſ. e. ad hec. ⁊. c. ad noſtrū. ⁊. c. xxi. ſecus de ꝯſuetu dine .ſ. c. vlti. vbi de hoc.

crum nullus. ⁊ ꝑ hoc. c. ⁊ oīa illa iura q̄ videnť ꝯtrium inuere intelligit ex delegatiōe epi. ſic ⁊ illud .c. lxxiij. di. ſi in plebib. Alij dicūt ꝯtrariū. ſ. ꝙ hȝ curā anima rū ⁊ iuriſdictionē: ⁊ ex eo ꝙ eps eū inſtituit. ſiue qꝛ ꝑ collegiū eligiť ⁊ ꝑ epm ꝯfirmať generalē admiſtratio nē cū iuriſdictio ne adipiſciť ⁊ fa cit ad h̄. ſ. ō pbē. referēte ⁊ .ſ. ō eo q̄ fur. oꝛ. ſce. c. j. cū ſuis ꝯcoꝛ. ⁊. ſ. c. mādam⁹. Que aūt ſūt illa q̄ de iure cōi ꝑtineāt ad archidiaco/ nū collige ꝑ. c. ſ. e. ad hec. ⁊. c. vt nr̄m. alia vo po tius hn̄t archi/ diaconi ō ꝯſue/ tudine q̄ꝫ ō iure cōi. qꝛ viſitāt et corrigūt ō ꝯſue tudie. ſ. e. c. vl. et ſ. ō elec. dudū. ⁊ ſic ō ꝯſuetudine oīa alia iura ꝯſi milia intelligūť .ſ. ō excel. pla. ad hec. ⁊ qd̄ dicit h̄ obtētu ꝯſuetudi nis. intellige nō ꝑſcripte. ſ. c. xxi. ꝙ archidiacon⁹ nō pōt excōica/ re. intellige ꝙ n̄ excōicabat ō cō ſuetudie: ⁊ ſic re tulit ſe ad ius cō mune. ſi ḡ iura q̄ loquūť diuerſi/ mode ō iuriſdi/ ctione archidia/ cōni intelligēda ſūt ſm diuerſas ꝯſuetudiēſ diuer ſoꝝ locoꝝ. ſic. ſ.

Officiū vo ¶ Auſcul/ etť vr̄ h̄ poti⁹ ſpe ctare ad officiuȝ mgr̄i ſcholariuȝ ſȝ poti⁹ ex ꝯſue/ tudine fit h̄: ſicꝫ multa alia q̄ ꝯſi deranť ⁊ atten/ dunť in hmōi of ficijs poti⁹ q̄ꝫ iuſ cōe. ſ. ō excel. pl. ad hec: ⁊ .ſ. eo. c. vlti.

Ea que .ō iſto archi/ diacono hēť. lxx iiij. di. geſta. ⁊. c. honoratus. ⁊. c. vbi iſta didiciſti c ¶ Ciminilia. ꝑ h̄ intellige oīa vaſa eccl̄ie. arg. xij. q. ij. aplicos. et cuſtodia hoꝝ poti⁹ ꝑtinet ad cuſtodē ſiue the ſaurariū. ſȝ vt di xi in xxi. c. ꝯſue tudo. attēditur vbi nō ē theſau/ rari⁹: h̄ forte ꝑti net ad archidia conū: vt hic vr̄. d ¶ Negligen tia: plat⁹ eni nō ſolū teneť ō do/ lo culpa lata ⁊ le ui adinſtar tuto ris. C. ō peri. tu/ to. vl̄ cura. ſi res pupilli. ⁊. C. ar/

Officiū vo archidiaco/ ni eſt euangeliū q̄ñ vo/ luerit legere: vel alicui ō dia conis precipe: ⁊ q̄ñ eps miſ/ ſam canit: ad iuſſionē illius induant ſe leuite veſtiment ſacris: qualiter cum ponti/ tifice ad miſſam procedant. et .ſ. Omne eccleſiaſticū offi cium puidendo: lectiōeſ aut reſponſoria in matrice eccle/ ſia dare debet: ⁊ auſcultare intantū: vt nullus euangeli um aut epiſtolā reſponſoria vel quālibet in eccleſia lecti/ onem legat vel cantet: donec a auſculteť ab ipſo. acholy/ tos quoq̄ꝫ ipſe oꝛdinet: quis eoꝝ candelabra: quis thuri/ bulū deferre: quiſue minoꝝ in eccleſia aliq̄ officia agere debeat. Grego. iij. archidi. H. ſaloni. Cuſtodia vaſoꝛuȝ eccleſie ſpectat ad archidia/ conū. Ca. III

b **E**a que contra. et .ſ. ¶ Scire vo te volumus: ꝙ a te diſtri cte queſituri ſum⁹: qꝛ vel ꝑ/ prie eccleſie: vel ea que de di c uerſis eccleſijs ciminilia ſūt collecta: non ſub omni ſolli/ citudine ⁊ fide ſeruanť. ꝙ ſi

d q̄d ex eis vel negligentia vel cuiuſq̄ꝫ fraude deperijt tu h̄ e reatu aſtringerꝭ: q ꝑ archidi f aconat⁹ oꝛdinē cuſtodie eiuſ dem eccleſie arti⁹ deputaris Alex. iij. Elien. archidia. Archidiacon⁹ ſine mādato epi nō cōmittit curā animaꝝ

Cum ſatis ſit Ca. IIII abſurdū. et .ſ. ¶ Cū g igiť obtētu alicui⁹ ꝯſuetudiſ h nō debes ꝯtra ſcōꝝ inſtituti ones: ⁊ qd̄ ad tuū nō ſpectat officiū: vēdicare. ¶ Māda/ mus vt nemini ſine licētia et mādato epi: curaȝ preſumas cōmittere aiarū. Idē vigoꝛ. Aepo. Breue eſt. Ca. V

Archidiaconiſ n̄ videť ō eccleſiaſtica inſtitutione li cere (niſi auctoꝛitaſ epiſcopo rū acceſſerit) in aliquos ſen/ i tentiam pmulgare. Idē epi ſcopo conuentren. ⁊ abbati ceſtren. Breue eſt. Ca. VI

Mandamus: quaten⁹ phibeatis ceſtren. ar chid. ne ad eccl̄ias ſui archi/ k diaconat⁹ viſitandas. ¶ Ni ſi ſemel in āno accedat: niſi forte talis cauſa emerſerit: ꝑ pter quam ipſuȝ opoꝛteat ꝑ/

bi. tu. q̄cq̄d. ſed etiā ō negligētia vt h̄ ptȝ: cū etiā ꝓpť negligētiā remoueať. ſ. ō of. cuſto. c. j. ⁊. j. q. j. §. ecce cū honoꝛis. ⁊. lxxxj. di. dictū. ⁊ ar. xviij. q. ij. ſi q̄s abbas. ſic etiā iudex ꝓpť negligētiā ſmoueť. C. ō of. ꝑ. oꝛi. ſi q̄s. ⁊. ff. ō cuſto. ⁊ exhi. re. carceri. ⁊. l. nō ē. qd̄ pōt in/ telligi cū negligētia craſſa. ē ar. j. q. j. q̄cq̄d. ⁊. ff. de. v. ſig. magna. ⁊ ar. ſ. ō oꝛ. ab epi. q̄ re. epi. c. j. in fi.
e ¶ Reatu. ar. ꝙ negligētia plati moꝛtale peccm̄ eſt. lxxxi. di. dictū. ſ. ō reg. iu. c. penul. f ¶ Cuſtodie. ad ipm̄ etiā ꝑtinet cura ⁊ ſollicitudo toti⁹ eccl̄ie. xxv. di.
Cum ſatis. ¶ Prima po (plectť. ⁊. ſ. e. ad hec. nit cāȝ deciſiuā ⁊ expꝛſſam. Scōa mādatum: ibi. Mādam⁹. Jo. an. g ¶ Cōſuetudis: vtrū archidi/ acon⁹ habeat curā aiarū vel nō: iura videnť diuerſo mō loq̄. ō iure cōi n̄ hȝ curā aiarū. xvj q. vij. null⁹ oī/ no. ⁊ h̄ n̄ pōt etiā ō iure cōi excōicare. ſ. c. xx. ar. ꝯ. ſ. ō eo q̄ fur. oꝛ. rece. c. j. cū ſuis ꝯcoꝛ. ⁊. ſ. e. c. j. Hu. dixit: ꝙ archidiacon⁹ ō iurecōi nō hȝ curam aiarū. niſi ſibi ſpālit ab epo demādeť. nec alij pōt cōmittere ꝑ. c. pdi

ō ꝯſue. cū olim. h ¶ Inſtitutiōes. xvij. q. vij. null⁹ oīno. ⁊. q. j. cūctꝭ fidelib: ⁊ ſic ō iure cōi ad offm̄ archi di. n̄ ꝑtinet cōmittere curā aiarū h̄ iā ptȝ ꝑ notulā ꝑ/
Archidiaconis. ¶ Breue ē ⁊ i ſū/ (cedēte. ma h̄. v. Archidiacon⁹ ō iure cōi n̄ pt excōicare. Anto. ō bu. i ¶ Pꝛomulgare: h̄ verū ē ō eccl̄iaſti/ ca inſtitutiōe: vt h̄ dič. xvj. q. ij. viſis. ⁊. q. vij. null⁹. et xxiiij. q. iij. coꝛripianť. ſecus ō ꝯſuetudie: vt. ſ. ō elect. dudū. l. ij. put dictū eſt in. c. xxi. Dicūt tn̄ q̄dā ꝙ coip ſo ꝙ eligiť ab vnuerſitate hȝ iuriſdictioneȝ in ſubdi/ tos ⁊ pt excōicare. ar. xciij. di. legim⁹. ⁊ ō of. iu. oꝛ. cū ab eccl̄iarū. ⁊ qd̄ h̄ dꝛ in fi. n̄ vr̄ licere. verū ē q̄ ad ver ba canōis: ex antiq̄ inſtitutiōe eccl̄iaſtica. ar. xvj. q. j. cūctiſq̄ꝫ fidelib. ſȝ q̄ ad iura decretalia ſecus. ſȝ credo (veri⁹ qd̄ dꝛ. ſ. e. c. xxi.
Mandamus. ¶ Ar/ chidiacon⁹ ſemel in āno niſi nc̄citas exigat pluſ viſitat ſuā puinciā. i. prochiā. h. d. In pma dictū a q̄ excipit: ibi. Niſi: Anto. ō bu. k ¶ Viſitādas: hoc eni ꝑtinet ad curā aiarū. ſ. ō elec. dudū. ij. ⁊ ſic ē ar. ꝙ

a fatas eccleſias ſepius viſita/re. Anno. iij. Dicit primo qꝺ officiũ archidiaconi ⁊ in q̃ ꝑ illud releuet̃ eps. Et ſecũdo decanos rurales ꝑ epm ⁊ archidiaconũ eligẽdos ⁊ ãmonendos ſi illoꝝ vices cõmuniter gerant. Ca. VII

Ad hec nos dñs .et .j. Sane ꝯſuluit .nos tue frat. deuotio: q̃d ad officiũ archidia. debeat ptinere: ⁊ in quibus ꝑ ipſum cura epalis ſollicitudinis debeat releuari: et nos ꝓut poſſum⁹ rñdem⁹ b Archidia. ſm ſtatuta beati Iſidori imperat ſubdiaconibus ⁊ leuit. parrochiaꝝ ſollicitudo ⁊ earũ ordinatio ad ipſuz ptinet: ⁊ audire debet c iurgia ſinguloꝝ. archip̃ſbyteri q̃ a plurib⁹ decani nũcupant: ei⁹ iuriſdictioni ſe nouerint ſubiacere. Scðm ꝟo d romani ordĩs ꝯſtitutionem maior poſt epz: ⁊ ipſi⁹ epi vicari⁹ repit: oẽm ſollicitudinẽ ⁊ curã tam in cleric. q̃ in eccleſijs eoꝝ (ꝓut meli⁹ ſm deõ poterit) impẽdẽdo: cum ſup his ſit redditur⁹ rationẽ in diſtricti iudicio exami/e nis. Ité in epl'a beati Clemẽtis pape pre.n. oculus epi archidiaconus appellat: vt loco epiſcopi per epiſcopatum ꝓſpiciens: que corrigẽda viderit corrigat: ⁊ emendet: niſi adeo fuerint ardua negocia: ꝙ abſq; maioris ſui preſentia nequeant terminari. f In quadam ꝟo noſtra ꝯſtitutione iam alia vice nos meminim⁹ expreſſiſſe: ꝙ inſtitutio corporalis: tam ſuper beneficijs q̃ etiam dignitatib⁹ ad ipſum debeat pertinere. examĩatio autem clericoꝝ ſi fuerint ad ſacros ordines ꝓmouendi: ⁊ hoc idem in collationib⁹ beneficioꝝ credimus obſeruandũ: vt qui beneficijs eccleſiaſtic. preficiẽ/g di fuerint: a ſuo prius examinentur archid. ⁊ per ipſuz p⁹ modũ epo p̃ſentent. ¶ Subſequent poſtea q̃ſiuiſti: vtrũ decani rurales: q̃ ꝓ tpe ſtatuunt: ad mandatũ tuũ ſolũ vel archidiaconi vel etiam vtriuſq; inſtitui debeãt: vel deſtitui: ſi fuerint amouendi. Ad h̃ bre. rñ. ꝙ cũ ab om/h nibus qꝺ oẽs tangit: appro/bari debeat: ⁊ cõmune eorũ i decan⁹ officiũ exerceat: cõit eſt eligẽdus: vel etiã amouẽdus. De Archidiacon⁹ nõ dat cõmẽdaticias ad ordĩes

Significa/ Ca. VIII

Significaſti. et. j. ¶ Interdicas archidiacono tuo: ne ſine con/k ſcientia tua ⁊ l auctte: lr̃as ſuas ꝓmouẽdis ꝯcedat. ¶ Et

archidia. habet curam aĩarũ: ⁊ ꝙ poſſit alij cõmittere ſed intellige hic loqui de ꝯſuetudĩe: vt dixi. s̃. e. cũ ſatis. a ¶ Sepi⁹: viſitare. ⁊ ita ſufficit ſemel tm̃ in ãno viſitare: ex eo ꝙ ꝓhibet pluries viſitare niſi noua cauſa emerſerit. ſed ꝯ. j. de cenſi. cũ venerabilis. vbi vr̃ ꝙ pñt p̃ter aliquã neceſſitatez bis in ãno viſitare ⁊ ꝓcurationẽ hr̃e. intellige illud cũ determiatione iſti⁹ prout ibi dr̃ ſi ẽ op⁹: qꝛ nõ ſolũ bis i ãno ſʒ ẽt pluries ĩ anno ſi cã ſubſit p̃t p̃latus viſitare. xviij. q. ij. viſitãdi. ⁊. c. nõ ſemel. ſi ꝟo alia de cã ꝓ ſuis nccitatibꝫ accedat ad eccleſias ꝓprijs ſumptibꝫ ꝓcuret. C. de ſta. ⁊ ima. l. vl. ꝺ h̃ dic vt. j. ꝺ cẽſi. cũ venerabil.

Ad hec. ¶ Diuidit in duas ptes p̃ncipales. Secunda: ibi. Subſequent. ⁊ q̃libet ſubdiuidit in cõſultationẽ ⁊ reſpõſionẽ. Anto. ꝺ bu. b ¶ Bti Iſidori. vt. xxv. di. ꝑlectis. c ¶ Iurgia. et ſic ẽ ar. ꝙ archidiacon⁹ habeat iuriſdictionez ꝑ c. ꝑlectis. ⁊ arg. lxiij. di. ſi in plebibus. ⁊. j. de penis. licet. dixit Io. ꝙ hʒ ordiariã iuriſdictionẽ ꝺ iure cõi. ⁊ verũ eſt i oĩbꝫ q̃ ꝯtinẽtur i h̃. c. ⁊. j. eo. vt nr̃m. ⁊ ita ꝑ ꝯſeq̃ns cohertionẽ. licet nõ poſſit coẽ̃ſcere niſi ꝺ modicis cauſis ꝑ hoc qꝺ dicit: iurgia. qꝛ talis iuriſdictio ſine cohertiõe nulla cẽt: vt dixi. s̃. e. c. j. in alijs aũt q̃ h̃ nõ nũerant ſtabim⁹ ꝯſuetudini p̃ſcripte vt dictũ ẽ. s̃. e. cũ ſatis. d ¶ Romani ordĩs. s̃. e. c. j. e ¶ Bti Clemẽtis. xciij. di. diaconi. j. vt i epl'a euariſti ea. di. diacõi. ij. h̃. f ¶ Nr̃a ꝯſtitutiõe: credo ꝙ ſit illa. j. e. vt nr̃m. q̃ debuit p̃cedere iſtã in ordie ſm ordĩatiõnẽ illarũ decretaliũ: vñ ꝑ h̃ vr̃ ꝙ loquat ꝺ alia ꝯſtitutiõe: ſʒ forſitan nõ ſeruat ille ordo: niſi i ordĩatiõe decretaliũ diuerſorũ auctoꝝ: ſm qꝺ pʒ etiã in alijs locis. g ¶ Examinent: ab archidiacono. j. e. vt nr̃m. ſʒ alibi dr̃ ꝙ iſtud ẽ officiũ ſacerdotũ. xxiiij. di. qñ. h̃ verũ eſt ꝺ iure. ſʒ illꝺ

vbi eps eligit ſpãlit ſacerdotes ad h̃. vel ſi nõ ẽ ibi archidiacon⁹: vt i multis eccl'ijs: vr̃ q̃ ꝙ eps nõ ſit puniendus ſi ꝓmouet indignũ: ſʒ poti⁹ archidiacon⁹ q̃ examinat ⁊ repñtat epo. ar. liiij. di. ſi ſeru⁹. ſʒ nõ ẽ ita: qꝛ eps tenet de facto illi⁹ q̃ examiat cũ ꝺ mãdato illi⁹ illud fiat: ſicut exercitor nauis de facto mgr̃i tenetur. ff. ꝺ exerci. l. j. §. mgr̃m. niſi forte examiator tal' fuiſſet vt nõ ſit veriſil'e ipſuz mẽtiri. ar. j. ꝺ pigno. ſignificãte. ſm h̃ ſi tal' ordinatur ſine titulo epo igrãte examinator q̃ pñtauit eũ tenebit ei ꝓuidere. ſʒ ſi ille nõ ſit ſoluendo hẽbit regreſſum ꝯ epm. ⁊ h̃ iõ qꝛ adhuc reſeruatũ ẽ epo ius examinãdi illũ. ar. s̃. ꝺ eta. ⁊ q̃li. accepim⁹. ⁊ i ſubſidiũ ne ille ordiatus i opprobriũ clericoꝝ mendicet. s̃. ꝺ renũ. ad ſupplicationez. xciij. di. diaconi. h ¶ Tãgit. C. ꝺ auc. p̃ſtã. l. vl. et. ff. de aq̃ plu. ar. i ꝯcedẽdo. et ff. ꝺ adop. nã diuus. ⁊. s̃. ꝺ tẽp. ordi. ⁊ archieps vbi de hoc. i ¶ Cõiter. ſm ꝯſuetudinẽ loci.

Significa. ¶ Sũt tria dicta q̃ patent. Io. an. k ¶ Auctte: h̃ iõ dic qꝛ ſine auctoritat ⁊ ꝯſciẽtia ſui epi null⁹ debet ꝓmoueri ad ordines: ⁊ alius eps talem ordinare non debet qꝺ ſi factum fuerit: talis ordĩatio rata non eſt quo ad ſuum epiſcopũ qui eis interdicit executionẽ. ix. q. ij. c. j. et. c. ſequen. ⁊. j. de parro. nullus. ⁊ interdicẽda eſt talibus executio ordinis ſic ſuſcepti. s̃. de tempo. ordi. ꝙ tranſlationẽ. epiſcopus tamen poteſt cum talibus diſpenſare ⁊ recipere eos in illis ordinibꝫ. ix. q. ij. lugdu. l ¶ Litteras: ⁊ ita patet ꝙ archidiaconus non poteſt dare litteras cõmendaticias ad ordines ſuſcipiendos: ſed ſol⁹ epiſcopus. lxxj. diſtinc. extraneo. ⁊ de cõſecra. diſtinc. v. non oportet. ⁊. lxviij. diſtinc. q̃uis. argu. tamen contra. ꝙ hoc poſſit. s̃. c. proxi. ꝟ. in quadã ad finem. Non contradicit. quia licet illos examinet

etiam diſtricte ꝓhibeas: ne ad ordines audeāt ꝯuolare. ¶Qui ſi ꝯtra ꝓhibitionem tuam venire preſumpſerint: executionē eis ordinū ſuſceptoꝝ totalit' interdicas. ¶Idē.

Archidiaconus examinat ⁊ ꝑſentat ordinandos ⁊ ponit ꝑlatos in ſede. Ca. IX

Ut noſtꝝ. et. ī. ¶Nec fuit ſufficient' ꝓbatū ꝙ cancellari⁹ ex officio ſuo exerceat ſpūalia memorata: a cū ea poti⁹ de iure cōi ad archidiaconi ſpectāt officiū: repñtare videlicet ordinādos b epō: ⁊ illos examiāre: ponere abbates ⁊ abbatiſſas ī ſede ¶Hono. iij. abbati arimineñ. treceñ. dioce. ⁊ archidi. ⁊ decano ſancti Stephani trecē.

Archidiaconi in monaſterijs iuriſdictionē non habēt niſi q̄tum tribuit eis generalis vel ſpecialis ꝯſuetudo. C. X

Dilecto. ff. et. ī. ¶Ad petitionē archidi. Senoñ. conquerent': ꝙ abbas et ꝯuentus monaſterij ſancti petri Senoñ. ꝓcurationē annuā ⁊ q̄dam alia: ratione ſui archidiaconat⁹ ad ipſum ſpectātia: exhiberi ſibi contra iuſticiam denegabāt: abbati ſancti Chryſpini ⁊ collegis eius dedim⁹ in mandat' vt audirent cauſam ⁊ fine debito terminarēt. ¶Coram q̄bus petijt ꝑdictus archidi. vt cum monaſteriū infra me c tas ſui archidiaconat⁹ ſit ſitum: abbas ⁊ monachi ſibi obedirēt in his que ꝑtinent ad iuriſdictionē: correctionē et viſitationē: ad ius (vt dicebat) archidiaconale ſpectantes: videlicet vt coram ſe conquerētib⁹ reſponderent: citati etiam vt venirēt ad ei⁹ d ꝑſentiā: ⁊ eiuſ mādata honeſta ⁊ ſcā: ſm deū ƌ correctiōe e exceſſuū: ⁊ alijſ q̄ archid. pñt ⁊ ſolēt rōnabilit' iniūgere au f dituri. ⁊ ſalua ſua regl'a ⁊ abbatis ſui debita obedientia ſeruaturi. ¶Petijt inſuper ne decetero facerēt aliq̄s de Senoñ. balliuia: eo ꝑmiſſo coram officiali Senoñ. archiepi ꝯueniri: aſſerēs illos ꝑ⁹ g debere ꝯuēire ſub ipo: ꝙ coram officiali ꝑdicto: ſpālib⁹ ipi⁹ archiepi ⁊ hoīum ac fa h milie ſue cauſiſ dūtaxat excepti'. et. ī. ¶Ideoq3 di. v. mādamus q̄ten⁹ ꝑ maiores ecclie i Senoñ. canonicos: q̄ hr̄e debent ƌ ꝯſuetudīe noticiā pleniorē: ſup his ſollicite veritatē inq̄rat' ⁊ niſi vob ꝯſtiterit ꝑfatū archidi. vel ꝑdeceſ k ſores ipi⁹: ƌ pacifica ſic obtēta ꝯſuetudīe: iuriſdictionē3 aliquā ī ipo monaſterio vel l ī huiuſmodi abbatijs hactenus habuiſſe: prefatum mo/

⁊ preſentet illos ſuo epiſcopo: non tamen poteſt illos alij epiſcopo preſentare: hoc intellige cum epiſcopus eſt preſens. Si vo epiſcopus abſens eſſet extra parrochiam ſuam: ⁊ neceſſitas vel vtilitas ordinandoꝝ imineret tunc poſſet illos preſentare alijs epiſcopis per quos ordinent': quia abſente epiſcopo ſupplet vices illi⁹. ar. ſ. e. c. j. ⁊ c. ad hec. ſic ⁊ archipſbyt' ī. e. c. j. vel vacāte eccleſia ī. de maio. ⁊ obe. cū olim. ⁊ h̄ intelligo ſi archidiaconus habet h̄ de ꝯſuetudine: al's nō niſi h̄ret ſpeciale mādatum ab epiſcopo. ¶Ut noſtꝝ ¶Hec eſt pars illi⁹ ī. vt eccle. bñfi. vt nr̄m. et ī. de ap. vt noſtrū. a ¶De iure cōi: ex eo ꝙ hic dicit'. ⁊ ſ. e. ad hec. collige q̄ ꝑtineant ad archidiaconū ƌ iure cōi. de hoc dictum eſt. ſ. e. cū ſatis. ⁊ c. ſequētibus. b ¶Examiāre: vt. ſ. e. ad h̄. ī fi. ar. ꝯ. xxiiij. di. qñ. ſed ſolutū eſt in. c. ad hec. ¶Dilecto filio. ¶In prima generalis cauſe cōmiſſio. In ſecūda: ibi. Coram: actoris petitio. In tertia: ibi. Ideoq3. ſecūda determinata commiſſio. Io. an. c ¶Sit ſitū: ꝑ h̄ forte credebat archidiaconus intentionē ſuā fundatā eſſe q̄ſi de iure cōi. xvj. q. vij. oēs baſilice. ⁊ xviij. q. ij. monaſteria. ſed h̄ eſt ius epoꝝ. d ¶Et eius mādata. Iſta ꝑtinent ad correctionē: ſed ea que ꝑcedūt ad iuriſdictionem. e ¶Que: archidiacono ſolēt ⁊ ita videbat' ꝑ h̄ reſpicere ꝯſuetudinē ī. de exceſ. pla. ad hec. ⁊ ſ. de ꝯſue. cū olim. que tribuit iuriſdictionē. ar. ī. de offi. or. duo ſim' et. C. ƌ emāci. l. vl. q̄ in his ꝑcipue ꝯſiderant'. vt dixi. ſ. e. cū ſatis. f ¶Salua: ſua regula. correctio enī monachoꝝ ꝑmo loco ꝑtinet ad abbatem. ī. de offi. or. q̄ſto. ⁊ ī. de ſta. mo. in ſingulis. g ¶Cū coram: ꝑ h̄ multū ꝑiudicabat' archiepo. ſi h̄ eſſet verū. ſed forſitā

ꝯſuetudo eſt illius archidiaconi. h ¶Exceptis. lite vo ꝯteſtata ſup premiſſis de ꝯſenſu vtriuſq3 partis cauſam remiſerāt iudices ad apoſtolicā ſedē q2 papa neſciebat ꝯſuetudinē q̄ vtit' archidiacon⁹ Senoñ. in abbatis Senoñ. dioce. prefati monaſterij ſniam ꝓferre nō potuit. vñde cauſam committit ſicut ſedē hoc eſt in antiq̄ decre. i ¶Senoñ. canonicos nō. h̄ ꝙ teſtes illi redrendi ſunt ad teſtioniū de quib⁹ magis eſt veriſimile ꝙ veritatē ſciant: ⁊ illi ſūt potius ꝑferēdi ſic. xxxv. q. vi. ꝯſanguineoſ. ⁊ ī. qui. ma. ac. po. videt' ab antiq̄oribuſ. vt ibi dicit' ad q̄rū dicta recurrēdū eſt in antiq̄s factis. ff. de leg. iij. ſi chorus. ſ. j. ⁊ xx. di. de q̄b ab illis eni req̄renda eſt vitas quib3 lux veritatis potius aſſiſtit. iij. q. iij. ſi teſtes. ſic ergo canonici ꝑferent'. h̄ q2 melius veritatē ſcire debēt qui forte cū ipſo archidiacono ꝑdictis q̄nq3 int'fuerūt. ſic ⁊ illa q̄ in capitulo fiunt per canonicos melius probant'. ī. de teſti. veniens. ⁊ q̄ domi gerunt' facilius ꝓbantur per domeſticos q̄ ꝑ alios. C. ƌ repu. ꝯſenſu. ſ. ſeruis et. C. de queſtio. interrogari. k ¶Pacifica. nō. ꝙ ꝯſuetudo ſiue poſſeſſio debet eſſe pacifica nō violenta ad hoc vt ꝑſcriptio locū habeat ⁊ ſine interruptiōe. ī. de ꝑſcrip. ſcītoꝝ. ⁊ c. illud. ⁊ vj. q. iiij. voluimus. ⁊ C. de ꝑſcrip. xxx. vel. xl. an. ſicq̄. ⁊ l. vlti. ⁊ ita patet ꝙ iuriſdictio ſiue officiū archidiaconoꝝ potius colligit' ex ꝯſuetudine q̄3 ex iure cōi: q2 hmōi viſitatio et correctio potius ex ꝯſuetudīe habent'. ar. ſ. de elec. dudū. ij. dic ergo ſup hoc vt dixi. ſ. e. cū ſatis. l ¶Abbatijs: ar. ꝙ ad ꝯſuetudinē aliarū eccleſiarū ſiue iuriſdictionē recurrendū eſt ſi dubitet' quid aliq̄ eccleſia facere debeat. ī. de cen. eccleſijs. ⁊ c. ſopite. ⁊ c. ſup eo. ⁊ c. di. ꝯ morem. niſi diuerſa eſſ3 ꝯſuetudo vni/

uſcuiuſq; eccleſie.arg.ſ.de ↄſue.cum olim.ꝛ ita ſi ar/chidiaconꝰ ꝓbaret ↄſuetudinē hmõi in alijs monaſte/rijs ſui archidiaconatꝰ obtineret ī iſto qꝛ n̄ debēt di/uerſo iure cēſeri.xij.q.ij.cogñuimꝰ.ꝛ.ī.ð deci.cū in tua.

pedimento ceſſante.ī.ð cele.miſ.p̄ſbyter.ꝛ ferens illaꝫ ſententiā.maledictꝰ qui negligent̄ facit opera dei.
h ¶ Cedant.qñ officium ſuū facere debent.
i ¶ Scurrilitate.id eſt.diſcurrāt ſicut ſcurra facit.
k ¶ Prohibita.ð q̄bꝰ habes.lxviij.di.q̄uiſ:ſꝫ ad ea faciēda debēt vicinos ep̄os inuitare cuꝫ cautela ſtudio.vij.q.j.pontifices.

De officio archip̄ſbyteri. ¶ Quia pꝰ archidi.archip̄ſ.fac̄ ſ̄dū io ꝛc̄. ð hac maťia xxv.di.p̄lectis.

¶ Ut archip̄ſ. ¶ Hec p̄ma tria capl'a nō ſumāt̄ nec diuidunt̄ ꝓpt̄ multiplicitatē dictorū tñ p̄ncipalit̄ intendūt vt ī rubro. Jo.an.
a ¶ Ut archipreſbyt̄. ſupple ſtatuimus.
b ¶ Subeſſe: ſic videt̄ ꝙ q̄ maior eſt in ordine ſubſit miori.vn/de ſ.ī.de maio.et obe.ſtatuimꝰ et.c.j. ſed dicas ꝙ archidiaconꝰ p̄eſt archip̄ſbytero q̄ ad dignitatem non q̄ ad ordinē. ij.q.vij.puto.ꝛ.c.querit̄ C.de offi.vi.l.j. et ſic nō ↄdicūt xxxiij.q.v.ē ordo naturał ſic ꝛ ī angel'ꝛ ī p̄tāte ꝛ ī ordīe differt alıt̄ ab altero.lx/xix.diſ.ad hoc.
c ¶ Collectā.ī. miſſam.ſi.lxix.di.qm̄ videmus
d ¶ Iniūxerit ſic.xxv.di.plect̄ ad fi.vñ ſumptū fuit hoc.c.ð verbo ad verbum.
e ¶ Miniſterium card/naliū.i.p̄ncipalium.ſ.vij.q.j.paſtoralis.ꝛ dicūt̄ cardinales a cardine qꝛ ſicut in cardine regit̄ hoſtiū. ita p̄ iſtos

naſteriū ab eius impetitiōe penitus abſoluat̄:perpetuū ſup hoc ipſi archidi. ſilentiū imponētes. Si vo de p̄miſſis ↄſtiterit p̄ eoſdem:eandē iuriſdictionē dūtaxat adiudicantes eidē in monaſterio p̄dicto:q̄ꝫ ipſum vel p̄deceſſores ſuos in monaſterio ipſo:vel in eiſdem abbatijs habuiſſe ↄſtiterit.ſup alijs ppetuū ei ſilentium imponatis.

De officio archipreſbyteri.

Ex concilio Tole. Archipreſbyter ciuitatis ſubeſt archidiacono:ꝛ p̄ncipalit̄ preeſt p̄ſbyteris ꝛ preſbyteralibus officijs. Ca. I

a Ut archip̄ſbyter
b ſciat ſe ſbeſſe archidia.ꝛ eius p̄ceptꝭ ſic ſui epiſcopi obedire.ꝛ ꝙ ſpālit̄ ad eius ptinet miniſteriū:ſuper oēs preſbyteros in ordīe poſitos curā agere:ꝛ aſſidue ī eccleſia ſtare:ꝛ in ep̄i ſui abſentia ad vicem eius ꝛ miſſa
c rum ſolennia celebret:ꝛ col
d lectam dicat aut cui ipſe iniūxerit. Leo papa. Ad idem. Ca.II

e Miniſteriū archipreſbyteri in eo cōſtituit̄:vt diligēti cura ꝓuideat miniſteriū ſacerdotum
e cardinaliū:q̄ ſolenne debēt agere officiū in cōicatiōe corporis ꝛ ſanguīs dñi nr̄i ieſu
f chriſti:a ſacro ſancto die dñico incipiēdo:per oēs horas
g canonicas indeclinabilit̄ pſeuerēt:vt opus dei digne ꝛ ſancte pficiat̄ ab eo cui committit̄.et.ī. Prouideat etiā archip̄ſbyter vitam ſacerdotum cardinaliū:p̄ceptis ſui obtemperādo ep̄i:ne aliquā
h i do cedāt aut ſcurrilitate torpeant.et.ī. Si ep̄us ðfuerit
k (exceptꝭ his q̄ ꝓhibita ſūt) archipreſbyter ꝓuideat cuncta que ī ſacerdotū miſterio pfici debeant:fontes bñdicere:infirmū oleo pungere:pe
l nitētē infirmū(ↄſulto epiſcopo) reconciliare: penitētiaꝫ
m cunctis alijs ſacerdotibꝰ iniungere:in p̄cipuis feſtiuitatibus aut ipſe celebrationeꝫ miſſe ſolenniter impleat:aut
n ad ſui iuſſioneꝫ cui cōmittit̄ pagat venerant̄. Idem. Ad idem. Ca.III

Officium archip̄ſbyteri de vrbe: ↄſtat qñ ibi preſul defuerit: vice eius officium inchoare:
o bñdictiones p̄ſbyterales in eccleſia dare: miſſam qñ voluerit cantare:vel cui ð ſacerdotibꝰ iuſſerit:qñ vo epiſcopus miſſam canit:debet p̄cipere ſacerdotibꝰ vt induant ſe veſtimentꝭ ſacris:ꝛ qualit̄ ad miſſam ꝓcedāt.debet enī p̄cipere cuſtodi eccleſie: vt ī ſacrario eucharıſtia chriſti ꝓ
p pter infirmos non deſit. debet infirmis ꝓuidere:ꝛ ꝓuidendo p̄cipere ſacerdotibus
q ne forte ſine ↄfeſſione vel cōfirmatiōe corpis ꝛ ſanguinis dñi nr̄i ieſu chriſti moriātur.
r ↄfeſſiōes pctōꝝ eoꝝ qui a foris veniūt recipere cū oībus

l ¶ Cōſulto ep̄o recōciliare:q̄ eo incōſulto nō debet niſi eo abſente maxīa neceſſitas cogat. xxvj.q.vj.c.vl.ꝛ loq̄t̄ ð ſolēni pēitēte q̄ publicū crimē cōmiſit:qð vniuerſam cōmouet vrbem ꝛ ibi dicitur:in q̄ etiā caſu q̄libet ſacerdos poſſet eū reconciliare.arg.xvij.q.iiij.ſi q̄s ſuadente.ꝛ etiā laicus. de ↄſe.di ſtinc.iiij.ſanctū eſt baptiſma.
m ¶ Cūctis archipreſbyter iſte pꝰ ep̄ꝫ curā debꝫ hr̄e aīarū in eccleſia cathedrali.
n ¶ Iuſſionē.ſic.ſ.c.xxi.et.xxv.di.plectꝭ.
O ¶ Officium. Declarat qð ſit officium archipreſbyteri ciuitateñ. Anto.de bu.
o ¶ Benedictiones.in matutinis quando debent legi lectiones.
p ¶ Infirmos de ↄſe.di.ij.tribꝰ contra. Ibi ſubaudiendū eſt niſi ad opus infirmoꝝ vt hic ð ↄſe.diſ.ij.preſbyt̄ euchariſtiam.
q ¶ Sine confeſſione ſi culpa vel negligentia preſbyteri moriat̄ infirmus ſine ↄfeſſione reus erit aīe illius.xxvj.q.vj.ſi preſbyter cognouimuſ.
r ¶ A foris veniunt.id ē extra ciuitatē:ꝛ eſt arg.ꝙ q̄libet de ep̄atu poteſt ſacramenta recipere in maiori eccleſia.qð verum eſt.ar.l.diſ.in capite.ar.ↄtra de peni.di.vj.placuit.ꝛ.ī.de parro.nullus.non ↄtradicūt:ep̄s non debet recipere p̄rochianū alterius epiſcopi hic nullum parrochianū alterius re

debet in eccleſia regi officium.inde etiaꝫ dicti ſunt cardinales.quia per eos regitur vniuerſał eccleſia ſic.xxiij.di.preſbyteri.ꝛ.lxxj.di.fraternitatis.ibi exponitur cardinalis.id eſt.proprius.ꝛ.xxj.q.j.relatio.
f ¶ Dñico.id eſt.a veſpere ſabbati.quoniā tunc incipit dies ſ̄m canonicam computationē:ſiue quo ad officium.ī.de feri.quoniā.ꝛ.lxv.di.ꝙ a patribꝰ.
g ¶ Indeclinabilit̄.id eſt.horis ſtatutis ꝛ iuſto im/

cipit. quia oēs pn̄t recurrere ad archipſbyterū maiorꝫ ¶ Ut ſingule. h.c.loquitᷣ (eccleſie.vt h dicitᷣ Bern̄ de archipſbytero rurali: pcedēs de archipſbytero ciuitatenſi. Ala. a ¶ Titulos: titulus appellatᷣ eccleſia.lxx.di.c.ij.⁊.lxxx.di.epi.⁊ hic etiam dicitᷣ titulus canon. l. di: ſi qs diacon⁹ Itez dᷣ titulus tractat⁹.ff.ᵭ poſtu.l.j.ar. xxvj. q.v. nec mirum verſus fi.ꝝ. his duobꝫ titulis.itē dᷣ actio titulus. C.fami.hercīſ.n̄ eſt ambiguum. Itē dᷣ titul⁹ dignitas.vn̄. Oui dius. Gratulor ecaliā titulis ac cedere nr̄is. ᵭ h dictū ē:s̄. ᵭ electio.dudū.ij.

b ¶ Renūciet. ar. ꝙ ſol⁹ eps ſit iudex ordinari⁹ in ſua dioceſi.xj q.j. de perſona. lxxx.di. nō debere.ar. ꝯ.x.q.iij. c.j.⁊. c.null⁹.et ij.q.j.nemo .j.re ſpon. c ¶ Ualeat: qꝛ ipſe ſufficere oībꝫ nō pōt. et iō p alios hoc facere debꝫ.arg. ꝯ.j.ᵭ of.or.inter cetera. nec ipſemet eā ſibi aſſumere debꝫ qꝛ et ꝑtor ſe tutorē dare nō pt.ff.ᵭ tu. et cu.ꝑtor.ſic ꝑlatus a ſeipſo ꝑlaturā accipe nō pt.ꝯ.ᵭ inſti.c.vl ti.⁊ ꝯ.ᵭ iurepa. per tuas.⁊.ꝯ. de bap.⁊ ei⁹ ef.debitū. qꝛ differentia debꝫ eē inter dātē ⁊ accipiētē vt ibi dicitur.

d ¶ Sua onera: debꝫ eni ſua onera ptiri cum alijs.ꝯ.ᵭ ꝑſump. mādata.vbi de h. e ¶ Ita archipſbyteri.iſtud ita nō notat oimodā ſilitudinē: qꝛ aliter ꝑeſt epſ q̄ archipreſbyteri. f ¶ Referāt: pter minora que ipſi archipreſbyteri determiare pn̄t cū habeāt ordinariā iuriſdictionē.ꝯ.ᵭ offi.ordi.cū ab eccl'iarū.⁊.ꝯ.ᵭ ꝯſang .⁊ affi. ex lris. De officio primicerij. Viſo de officio archipreſbyteri. Sꝫ qꝛ ī choro ꝑmiceri⁹ eſt ꝑm⁹ abſente archipſbytero: iō pōit ᵭ eo An.ᵭ bu. Ut primicerius ¶ Ponit ea q̄ ſpectāt ad officiū ꝑmicerij.h.ᵭ.⁊ n̄ diuiditᷣ. An.ᵭ bu. g ¶ Ut ꝑmiceri⁹: ſupple ſtatuim⁹. h ¶ Diacōis: s̄.ᵭ of.archidi.offm̄.ꝯ.Sol'.c.iſta loquūtᷣ ſm̄ diuerſas ꝯſuetudīes diuerſarū eccl'iarū: vel ꝑmiceri⁹ h facit ad mādatū archidi.vel tanq̄ vicari⁹ ei⁹: ⁊ ita plac⁹ q̄ ſubeſt epo pt alij demādare vices ſuas ⁊ merito: qꝛ ordiarij iudices ſūt. Lau. i ¶ Ut ipe. ſ. archidia. vel ip ſe.ſ. ꝑmicerius: qᵭ ē melius.

k ¶ Donet lectiōes.ſꝫ h vr̄ ptinere ad officiū archidi. s̄.ᵭ of. arhidi.officium diuerſa ꝯſuetudo diuerſarū eccleſiarꝫ impedit ꝯdictionē q̄ circa hmōi officia ꝯſideratᷣ poti⁹.

De officio ſacriſte. Viſo de officio ꝑmicerij: videdū erit ᵭ officio ſacriſte .i. theſaurarij. de materia habetᷣ xxv.di.plectꝫ.in fi. Anto.ᵭ bu. Ut ſciat: ſupple ſtatuimus.

l ¶ Vaſorꝫ. ſecūdo itellige p⁹ archidiaconū.⁊: ſic n̄ ē ꝯ.s̄ ,ᵭ of. archidi. ca que. m ¶ Luminaria: lāpaduꝫ .vt differat ab eo ꝙ ſeqtᷣ. n ¶ Siue ī cera. qꝛ ī hiſ illūiatᷣ eccl'ia: et ſm h ēt vr̄ ptinere ad officiuꝫ cuſtodis.ꝯ.ti. p xi.c.pxi.ſꝫ h referas ad diuerſam ꝯſuetudinē vt ſepi⁹ dictum eſt. Io.

ſacerdotib⁹. ⁊ exinde p prouiſionē pontificꝫ: magnā debet illis adhibere curaꝫ: ad chriſtianos qꝫ faciēdos ⁊ baptiẓādos infantes: ⁊ ad ſuccurrendū. oīa a ſacerdotib⁹ p iuſſionē illius fiant. Idem ex ſynodo Rauēne habita. Archipſbytᷣ ruralis pſbyterorꝫ ⁊ laicorꝫ plebanie ſue curam gerit: cōtra decretū tam̄ epiſcopi nihil ordinare poteſt. Ca.IIII

Ut ſinguꝫ le plebes archipſbyterū habeant: ꝑpter aſſiduam erga populū dei curam: qui non ſolū imperiti vulgi ſollicitudinē gerat: verūetiā a pre ſbyterorꝫ q̄ per minores titulos habitant: vitam iugi circumſpectōe cuſtodiāt: ⁊ qua vnuſqſq̄ induſtria diuinuꝫ b opus exerceat epō ſuo renūciet. Nec obtēdat eps n̄ egere plebem archipſbytero: q̄ c ſi ipſe eam gubernare valeat qꝛ ⁊ ſi valde idoneus ſit: de d cet tamē vt ſua onera partiatur: ⁊ ſicut ipſe matrici eccle e ſie ꝑeſt: ita archipſbyteri preſint plebibus: vt in nullo titubet eccl'iaſtica ſollicitudo. f cūcta tamen referant ad epiſcopū: nec aliqd contra eius decretum ordinare ꝑſumāt. De officio primicerij. Idem ex libro romani ordīs. Ca.I

g Ut ꝑmiceri⁹ ſciat ſe eſſe ſb archidi. ſicut ⁊ archipreſbyter: ⁊ ad eius curā ſpecialiter ptinere: vt ꝑ h ſit in docendo diaconis: vel reliqs gradibus eccleſiaſticꝫ i in ordine poſitis: vt ipſe diſcipline ⁊ cuſtodie inſiſtat: ſicut ꝑ aīabus eorꝫ coram deo ratione eſt redditur⁹: ⁊ vt ip k ſe diaconib⁹ donet lectiōes: que ad nocturna officia clericorꝫ pertinent: ⁊ de ſingulꝫ ſtudium habeat: vt in q̄cūq̄ re capacem ſenſum habens: abſq̄ vlla vacet negligētia: aut a quo ipſe iuſſerit inſtituantur. De officio ſacriſte.

Ex concilio toletano Ca.I

Ut ſciat ſe ſacriſta ſubiectum archidi. ⁊ ad ei⁹ curam ptinere cu l ſtodiam ſacrorum vaſorꝫ: veſtimentorꝫ eccleſiaſticorꝫ: ſeu totius theſauri eccleſiaſtici: m necnon que ad luminaria p n tinent ſiue in cera De officio cuſtodis. Ex libro romani ordinis. Ca.I

Cuſtos eccl'ie cui ea que eccleſie competunt cuſtodiēda cōmittuntur: oportet vt ſui archidia. iuſſioni in cūctis obediat. in canonicꝫ horis ſigna o tintinabulorꝫ pulſanda ipſo archidia. iubente ab eo pulſentᷣ: pallia vel litheamīa al p taris ſeu cūcta vtēſilia eccl'ie indeſinenter cuſtodiat. lampades ⁊ laternas in accendēdo ſeu extinguendo preuigil q exiſtat: ne ſupra modum lu

De officio cuſtodis Quia cuſtos eſt quaſi miniſter ſacriſte. ideo ſubſeq̄nter ponit de eo. An. de bu. Cuſtos ¶ Ponit que ſpectant ad officiū cuſtodis.h. ᵭ. ⁊ non diuiditᷣ. o ¶ Tintinabulorꝫ. s̄. de elec. in cauſis. ⁊.ꝯ.c. pxi. ⁊. j. diſtius militare. p ¶ Utenſilia. s̄. ᵭ offi. archidi. ca q̄ ꝯtra. So. ſupple ſub archi. ⁊ ſacriſta vl' diuerſa ē ꝯſuetudo. q ¶ Modum. ſic. xxiiij. q. j. manet. ar. ꝙ ita excedit modus in eo qᵭ eſt ampli⁹ ſicut ī eo qᵭ ē min⁹

c. lj. diſt. qui in aliquo. xlv. di. diſciplina. xlj. diſt. qſcq̄s ff. ꝺ pe. reſpiciēdū. C. ꝺ cuſto. ⁊ exhi. re. ſi qſ. in fi. et ꝟ. de vi. ⁊ hone. cleri. ⁊ ſic media via tenenda eſt. vnde verſus. Cum media ſemꝑ gaudebā ludere forma. Maior eni medijs gratia reb⁹ ineſt/ ⁊ illud. Inter vtrū qꝫ vola medio tutiſſim⁹ ibis.

a ❡Cū diſcretione. Diſcretio eni mater eſt oīum virtutū. j. q. v. preſentiū.
b ❡Min⁹ idone⁹. ſic ꝗ remouetur ab officio ſuo min⁹ idone⁹ ſic mgr̄ min⁹ idoneus remouet: q̄ ꝑmū moribꝰ demū ſciētia ⁊ facūdia alios ꝓcellere debet. C. de ꝓfeſſ. et medi. l. ij. li. x. et iudex ⁊ prelatus remouentur ꝓpter negligentiam. ꝟ. de offi. archidi. ea que.
c ❡Emendet argu. ꝙ per denunciationē offenſaꝫ ꝓxima veniā meret. xxxv. di. eps̄. C. ꝺ epi. audi. nemo. ⁊ ſic quodlibet peccatum non induc̄ depoſitionē. v. q. iiij. in loco.
d ❡Denūciādo. argu. ꝙ per denūciationem aliquis remouēdus ſit. argu. ij. q. vij. quapropt̄ ꝟ. de iureiu. querelam. ꝟ. de fide iuſ. peruenit. ſed non loquunt̄ in denūciatione. et argu. ad hoc. xxiiij. q. in. i ij. ecce. in. ꝟ. vndecunqꝫ.

cendo oleum depereat: aut minus lucendo obſcurior ſit ^a ecclēſia: ſed oīa cuꝫ diſcretione agant̄: que noſcit̄ omnium virtutū eſſe mater. Si vero ^b is minus idoneus ad hoc peagendū extiterit: ab archi^c dia. coerceat̄ vt ſe emendet. Si autem indomitus ꝑman^d ſerit: archidia. epo nunciando ꝓuideat: vt indecente electo: apt⁹ domui dei ꝯſtituat̄ miniſter: vt oīa in laudē dei fiant. Ex concilio Toleta.

Ad idem. Ca. II

^e Cuſtos ſollicitus debet eſſe de omni ornamento eccleſie: ⁊ luminarijs ſiue incēſo: necnon panem ⁊ vinū oī tempore preparatū ad miſſā habere debꝫ: ⁊ per ſingulas horas canonicas ſignum ex conſenſu archidi. ſonare: et omnes oblationes ſeu eleemoſynas ſeu decimas cū eiuſdeꝫ tamen conſenſu abſente epiſcopo inter fratres di^f uidat. In his tribus eccleſie columnis: vt ſancta ſanxit ſynodus conſiſtere debet alma mr̄ eccleſia: vt ad h̄ op⁹tales ordinentur: quales me^g liores ⁊ ſanctiores eſſe viderint: vt nulla negligentia in

Cuſtos. abſente epo. ar. ꝙ res canonicoꝝ ꝑ epiſcopū diſpenſari debent. xij. q. ij. vulterane. ⁊ per ipſum debet ꝯſtitui econom⁹. C. de epi. ⁊ cle. oēs. §. h̄ nihilomin⁹. ⁊. ix. q. iij. cū ſim⁹. f ❡His tribus. q̄ enumerant̄ inferi⁹ archidiacon⁹ archip̄ſbyt̄ ⁊ cuſtos. g ❡Sanctiores. ⁊ ita videt̄ ꝙ ſemꝑ melior ⁊ iuſtior ſit eligēdus. viij. q. j. licet. ⁊. c. ſi ergo. lxiij. di. metropolitano. ⁊. xxv. di. §. nūc autē. j. q. j. viliſſim⁹. ī autē. de monachis. §. ordinatiōe. coll. j. argu. ꝟ. xvj. q. vij. monaſteriū. ⁊. ꝟ. de elec. cū nobis olim. ⁊. ꝟ. de renun. niſi cum pridem. §. p̄ defectu. ⁊ ꝟ. de ꝑben. c. pe. lxj. di. cathinenſis. ⁊. lxxxv. di. florentinū. ar. ff. de le. ij. cū pr. §. rogo. Sol. melior iuſtior ⁊ ſanctior debet eligi: tamen ſi ali⁹ eligat̄: lꝫ nō ſit melior ſufficit ꝙ ſit ſufficiēſ qꝛ ꝯueniēs ſcia ſufficit in plato. ꝟ. de renū. niſi cū pridem. §. ꝑ defectu. ⁊. ꝟ. de elec. cum nobis olim.

h ❡Neqꝫ zelus. i. odiū. qꝛ eſt ⁊ bonus zelus ⁊ mal⁹ zelus de malo hic intelligit̄: ſicut eſt bon⁹ dolus ⁊ malus dolus. C. de dolo. l. j. §. non fuit. De officio vicarij. Viſo de his q̄ ſeruiūt eccleſie noī ꝓprio: videndum ē de his q̄ ſeruiūt noīe alieno: ideo ⁊c. hic coīt̄ tractatur ꝺ vicario q̄ ſeruit in diuinis: q̄uis in. c. pe. tractat̄ de vicario iuriſdictionis. Anto. ꝺ bu.

ſancta dei eccleſia videat̄: hi tres archidi. archipreſbyter cuſtos ſimul iuncti: vno ani mo prouide peragant ⁊ per^h fecte: vt non ſit inuidia neqꝫ zelus malus inter illos. De officio vicarij. Alexā. iij. epo Norwic. et. H. archidi. Vicarius ſi beneficiū curatum poſtea ſit adeptus vicaria ꝑuabitur. Ca. I

Ad audiētiā nr̄aꝫ peruenit ꝙ. A. p̄ſbyter: monachoſ de rameſia: petendo vicariā eccleſie ꝺ burnel. a q̄. xx. an. ^i retroceſſis ī diuerſis poſtea eccleſijs ꝑſonatū adept⁹: fatigare ꝑſumit. Quia igit̄ ñ eſt canonicū: vt qui curā animarum in diuerſis habet eccleſijs: vicarius ī alienis exiſtat: mandam⁹ q̄tenus (ſi eſt ita) ꝑdictū preſbyterū a petitione ſupra dicte vicarie deſiſtere compellatis. Idem eliēn. epiſcopo. Plures vicarias quis habere non poteſt.

Prouideas a ttē/ Ca. II

Prius: ne in epiſcopatu ^k tuo patiaris aliquem pluref vicarias habere. ❡Quia cum vicarij teneantur perſonis et eccleſijſ deſeruire: alie

Dalectiā. Prima narrat factum Secūda ꝓuidet: ibi. Quia igit̄. An. ꝺ bu.
i ❡In diuerſ qꝺ eſſe nō debuit: cum pluribuſ ſeruire non poſſit quia dum ad vtrunqꝫ feſtinat neutrū bene peragit. xvj. q. j. preſbyteros. ⁊. C. ꝺ aſſeſ. nemo. ⁊ eo ipſo ꝙ ꝑmiſit ſe intitulari in ſecundā vel poſtqꝫ trāſlatus eſt ad eam ꝑdidit ius qꝺ habuit in vicariam. ꝟ. de conceſ. ꝑbē. litteras xxi. q. ij. ſi qs iaꝫ tranſlatus: ⁊ q̄ beneficiatus eſt in vna eccleſia ñ eſt idoneus ad aliam. ꝟ. de preb. ſuper inordinata. imo non ſolū vicariam petere non poterat ſed vtrunqꝫ beneficium perdere debet: ſi vtrunqꝫ retinere contendit

ſm moderna iura. ꝟ. ꝺ ꝑbē. ꝺ mlta. q̄ eni h̄ꝫ vicariaꝫ ꝑpetuā: bñficiat⁹ intelligit̄. ꝟ. ꝺ reſcꝑ. poſtulaſti: ⁊ q̄ curā hꝫ aīarū vel platiōnē ⁊ ꝯſilem recipit ꝑma ipo iure vacat. ꝟ. ꝺ ꝑbē. ꝺ mlta. ⁊ idē ē ſi qs hꝫ ꝑpetuā vicariaꝫ ſic ſi hr̄et eccl'iaꝫ intitulatā. ꝟ. c. vl. ⁊. ꝟ. ꝺ fil. p̄ſby. ꝯſtitut⁹. Prouideas. ❡Pͥo ponit dictū. Secūdo ipi⁹ rōnē: ibi. Quia. An. ꝺ bu. k ❡Plures: ex eo ꝙ dicit plures vr̄ ꝙ poſſit hr̄e vnā vicariam/ ſꝫ h̄ vr̄ falſū: qꝛ q̄libꝫ ī ꝓpria pſona ⁊ ñ ꝑ vicariū debꝫ ī eccl'ia deſeruire. ꝟ. ꝺ cle. ñ reſi. qꝛ nōnulli. ⁊. c. ſe. ⁊. ꝟ. ꝺ elec. cuꝫ ī cūct̄. ⁊ meli⁹ ī iure nouo. ꝟ. ꝺ ꝑben. extirpande. §. q̄ vo. Et h̄ ē veruꝫ niſi ī caſibꝰ q̄ ponunt̄ in dicta decre. extirpāde. §. q̄ vo. ſ. cū prochial' eccl'ia ſit annexa dignitati vel ꝑbēde maioris eccl'ie: vt ibi. al's hodie vicarij ꝯſtitui ñ pnt̄. ⁊ tal' vicari⁹ dꝫ eē ſacerdoſ: cū hēat curā aīarū. ꝟ. e. c. vl. ⁊ dꝫ eē ꝑpetu⁹ vt ī ꝑdicto. §. q̄ vo. ⁊ canōice iſtitut⁹ cū certa portiōe ꝑ epm. ꝟ. c. prox.

num eſt ab ordine iuris: vt vicariam quiſ habeat preter vnam. Idem vintoneñ. epiſcopo. Perpetuus vicarius per epiſcopũ inſtitutus p rectorem remoueri vel portione ſua fraudari ñ pt. Ca. III

Ad hec: ſi pſona alicuiꝰ eccleſie vicario: quẽ in eadem eccleſia inſtituit ð aſ a ſenſu ⁊ aucte dioce. epi: certaꝫ aſſignauerit portionẽ: is ꝙ pſona illa defuncta in pſonatũ illius ſubſtituit̃: nõ po b teſt eũdẽ ab eccleſia remoue c re: vel aſſignatã ſibi minuere portionẽ. ❡ Niſi aliqd cõmittat ꝓpter qḋ p iudicẽ vicaria ſit vel beneficio ꝯdemnandus. Idem nor. epiſcopo Uicarius non poteſt ſubſtituere vicarium. Ca. IIII

d Clericos in preſbyteratu: vel in alijs inferioribus ordinibꝰ conſtitutos: in vicarijs eccleſiarũ quas adepti ſunt: alios ſibi ſubſtituere non pmittas: cum id ſatis ſit abſonũ ⁊ abſurdum. Inno. iij. abbati ſancti Eug. et plebano ſancti Petri. Uicarius pape in vrbe iuriſdictionem non habet extra vrbem Ca. V

Ua nobis. et. ĩ. ❡ Nos igitur vicarij litteras extimantes per ſurreptionẽ obtentas: ❡ Quo e niam iuriſdictio vicarij quã roma. pon. in vrbe reliquit: f non extenditur extra illam niſi ei ſpecialiter ſit cõceſſũ: ❡ Preſertim cum ipſe moratur ĩ ſua prouincia ſpeciali: videlicet inter capuanam p uinciam ⁊ piſanam. ❡ Mandamus quatenꝰ quicquid occaſione litterarũ illarum actum eſt: in irritum reuocet ⁊c.

Hono. iij. vigori. epiſcopo. Compelluntur vicarij ordinarij eccleſijs deſeruire per ſubtractionem prouentuum et vicariarum. Ca. VI

Ex parte tua fuit propoſitum coram nobis. et. ĩ. Man h damus quatenus perpetuos vicarios: vt in eccleſijs in quibus vicarias obtinẽt reſideant: ⁊ ſe ĩ pſbyteros: vt eoꝝ cura exigit: faciãt ꝓmoueri: i p ſbtractionẽ ꝓuẽtuũ vel ipſarũ vicariarũ cõpellas. De officio ⁊ ptãte iudicꝭ ðlegati. Alex. iij. Lugdoneñ. epo.

Ad hec. ❡ Primo ponit duplex dictũ. Scdo excipit licet improprie: ibi. Niſi. a ❡ Epi: quidam ſupplent ⁊ patroni ſi nõ ſit collegiata eccleſia ꝗniam patroni ꝯſenſus deſideraẽ vbicũqꝫ ius ppetuũ pcipiẽdi aliqd ꝯfert̃ alicui. ar. xvj. q. vij. decernimus. et. q. v. ſiqs eporun. C. ð auc. pſtan. l. vl. ⁊. lxiij. di. pncipali. hoc nõ credo ꝙ ꝯſenſus pronĩ ſit requirendus cũ pronus tm̃odo debeat pñtare vacante eccleſia vt dicũt iura predicta: ſed eccleſia. nõ intelligit̃ vacare in inſtitutione vicarij. ⁊ ħ videt̃ hic ĩnui. b ❡ Remouere: ꝙ hꝫ ius in re verũ eſt ꝙ habꝫ ius vicarie ſꝫ nõ dicit̃ hr̃e eccleſiã ꝗ ad titulũ. ſolꝰ eni platꝰ hꝫ eaꝫ intitulatã tñ expelli nõ põt ac ſi hr̃et eã intitulatam ſine iuſta cã et tũc p iudicẽ ⁊ nõ p platũ ipſꝰ eccleſie. vt ħ ĩ fi. dicit. c ❡ Nec minuere. cũ ſit ppetuo ꝯſtituta. ar. ĩ. ð cẽſi. ꝓhibemus.

Clericos Sic pone caſũ plati eccl'iarũ in qbꝫ hñt curam aĩarum vel aliã dignitatem in ꝓpria pſona deſeruire debẽt eccleſie ⁊ nõ ſubſtituere ſibi vicarios: qꝛ ħ eſt ꝯ rationem. ⁊ iſte caſus ꝓbat̃. ĩ. de pben. extirpande. §. ꝗ vero. ⁊ ſic ordinabis lr̃am. Non pmittas clericos. i. platos in pſbyteratu vel alios in inferioribus ordinibꝫ ꝯſtitutos ſubſtituere alios in vicarijs eccleſiarũ quas. ſ. eccleſias adepti ſunt tanq̃ prelati. et ꝙ ita accipiat̃ ħ nomẽ clericos: ꝓbat̃. appellatiõe eni clericoꝝ oẽs ſupiores ꝯtinent̃. in auct. de ſan. epi. §. pſbyteroꝝ. coll̃. ix. ⁊. xj. q. j. de pſona. ſm aliũ caſum qui poni ꝯſueuit. expone clericos. i. vicarios ſubſtitutos alios. ſ. vicarios in vicarijs quaſi adepti ſunt. q. d. vicarius nõ põt aliũ vicariũ ſibi ꝯſtituere. ſed iſte caſus nõ eſt bonꝰ qꝛ p ħ innuit̃ ꝙ licitũ ſit ꝯſtituere vicariũ qḋ ñ ẽ verũ vt dictũ ẽ ſꝫ ius nouũ: vt. ĩ. ð pbẽ. extirpãde. niſi tu vel̃ reſtrigere hãc ðcre. ad caſuꝫ illiꝰ. §. ꝗ ðo ſꝫ ĩ nullo caſu licꝫ vicario aliũ ſibi vicariũ ſubſtituere.

Ua nobis. ❡ Ponit dictũ ⁊ ipſiuſ rationẽ: ibi Quoniã. Quã fortificat: ibi. Preſertim: ex qbꝫ infert: ibi. Mandamꝰ. Anto. de bu. e ❡ Uicarij: vicarius oĩa põt que ꝑtinent ad iuriſdictionẽ illius cuiꝰ vices gerit. C. de offi. eius ꝗ ge. vi. al. l. j. ar. xciij. diſt. c. vlti. ⁊. xciiij. di. c. j. quedam tñ ſunt que ſine ſpeciali mãdato attentare nõ debet. ĩ. de offi. lega. qḋ trãſlationem. f ❡ Extendit̃: niſi forte intra centeſimũ miliare adinſtar pfecti vrbis. ff. de offi. pfec. vr. l. j. §. ĩ initio. ⁊. ff. ð offi ꝓcon. ſi in aliã. §. vlti g ❡ Irritum. nõ. qḋ factũ eſt p ſurreptionẽ non valet tanq̃ a non ſuo iudice. xj. q. j. c. penul. ⁊. C. ſi nõ a con. iu. l. vl. et retractari pt altera pte abſente. ĩ. de re. iu. cum olim. ⁊ precipue decre. iſta. ħ eni littere nullã ꝯferebãt iuriſdictionem. qꝛ iuriſdictio vicarij non extẽdit̃ extra vrbem vt ħ dicit: ergo ſi concedat litteraſ extra. eſt nulla iuriſdictio ff. ð iuriſdi. om. iudi. l. vl. C. ꝗ ꝓ ſua iuriſ. l. vna. et ita qcqd factum ẽ hic p litteras vicarij ipſo iure nõ tenuit. ð hac materia dictum eſt. s. ð reſcrip. ad audientiam. ij.

Ex parte. In pma facti deciſa narratio. In ſecunda: ibi. Mandamus. mandatuꝫ Anto. de bu.

h ❡ Perpetuos: ꝑpetuus vicarius dicit̃ ꝗ canonice a pſona eccleſie de aucte epi eſt inſtitutꝰ: ⁊ certam debet pcipere portionẽ. s. e. ti. ad hec c. ⁊. ĩ. de pben. extirpande. §. ꝗ vero. nec põt quis habere plures vicarias cũ habeat curã aĩarũ tanq̃ vicarius ⁊ debet reſidere in loco vt hic dicit: ſicut nec qs põt habere plures eccleſias. ĩ. de cle. nõ reſi. qꝛ nõnulli. ⁊. c. ſeq. ⁊. ĩ. de pben. de multa. In qbus caſibꝫ poſſit qs ꝯſtituere vicariuꝫ dicit̃ in pdicta decre. extirpãde. §. ꝗ vero. bñficia eni eccl'iarũ ꝓpt officia diña ꝯſtituta fuerũt. xij. q. ij. ꝯceſſo. xvj. q. j. gñalit̃. ⁊. j. q. ij. c. vl. ar. C. ð mili. teſta. l. pe. l. ⁊. xxj. q. iij. c. cyprianꝰ. ĩ. ð pbẽ. cũ ſcõm i ❡ Per ſubtractionẽ. ⁊ ſic etiã cõpellunt̃ alij clerici qñ neceſſitas vel vtilitas vt ordinent̃ expoſcit. s. de eta. ⁊ qli. quer̃ nec hꝫ locũ diſtinctio que ꝯſueuit notari. lxxiiij. diſt. in pn. maxime vbi qs recipit bñficiũ aĩarũ curam habens annexam ibi indiſtincte debet ꝓmoueri vel priuari illo officio. s. de elec. cum in cunctis. ⁊. s. de eta. ⁊ quali. c. j. ⁊. lx. di. per totum.

De officio et ptãte iudicis delegati. Cõtinuat̃

Viſum eſt. ſ. de his q̄ gerunt vices alienas in diuinis officiis ⁊ in iuriſdictione volūtaria: reſtabat videre d̄ his q̄ gerūt vices alienas in iudiciis ⁊ in iuriſdictiōe ꝯtētioſa. Vel qꝛ delegatꝰ pape ē maior q̄libet ordinario. ꝫ. eo. ti. ſane. ⁊ de offi. deleg. ſtuduiſti. ideo ponitur hec rubrica ante rubricas ſeqn̄tes. ſm Jo. an. de cuiꝰ materia nō habet ita ſpecifice i decretis. Sed in aliq̄bus c. et ꝑcipue in. c. qꝛ ſūt. xxviij. di. et reperit̄ in. vj. ⁊ in cle.

Q Uia. ¶ Cōis diuiſio ponit̄ in hac decreta. Scd̄a ibi: ſic tibi. Abbas.

a ¶ Cōpellunt vn̄ iactura cauſe affici debēt qui patrociniū potētiorū aduocant. C. ne liceat potē. l. j. ⁊. ꝫ. de ali. mu. iudi. ca. ij. et iudex ꝓpter ꝓhibitionē illoꝝ nō dimittat ſuā iuſticiā exercere. ꝫ. de iudi. decernimus. in fi. ar. xj. q. iij. q̄ttuoꝛ. c. iuſtū. ⁊. C. qd̄ me. cau. l. vlti.

b ¶ Pari pena: ſic ptꝫ ꝙ facientes ⁊ ꝯſentientes pari pena cōſtringūt̄. ſic. ij. q. ſ. notū. lxxxvj di. facientes. ar. ꝫ. ꝙ magis puniūt̄ ꝯſentientes ꝗ̄ agentes. xxiiij. q. iij q̄ aliorū. ⁊. xj. q. iij. q̄ ꝯſentit. Ad h̄ nō. ꝙ q̄druplex eſt ꝯſenſus. ſ. negligētie: ꝯſilij: cooꝑatiōis: ⁊ auctēs ſeu defenſionis. Jn p̄mo caſu. ſ. negligētie minꝰ peccat ꝯſentiēs ꝗ̄ facies. niſi forte negligētia nimis craſſa fuerit: vt i plato: vt. ſ. q. ſ. q̄cq̄d iuiſibilis. ⁊. lxxxiij. di. ꝯſentire. ⁊. c. nihil. Jn ſcd̄o caſu. ſ. ꝯſilij minus punit̄: plus tn̄ ꝗ̄ negligēs. arg. lxxxvj. di. tāta. Jn tertio caſu cooꝑationis eq̄lit̄ peccat faciētes ⁊ ꝯſentiētes: ⁊ ſm h̄ intelligūtur oēs auctes q̄ dicūt ꝙ eq̄lit̄ puniūt̄. Jn q̄rto caſu auctꝫ ſiue defēſiōis magis peccat ꝯſentiēs defēdēdo ⁊ auctēe ꝑſtādo ꝗ̄ faciēs: ⁊ magis puniēdꝰ ē. xxiiij. q. iij q̄ aliorū. ⁊. xj. q. iij. q̄ ꝯſentit. verſus. Cōſēſus negligit ſuadet iuuat atq̄ tuet̄. Hic minꝰ ille minus. luit eq̄lit̄. h̄ plus.

c ¶ Jmpedire: vide q̄lit̄ iuriſdictio extēdit̄ ad illos d̄ qbꝰ i reſcripto mētio n̄ h̄ēt̄: ſic excōicatio extēdit̄ ad illos i q̄s lata nō fuit. ꝫ. d̄ ſen. excō. nup. ⁊. c. ſi ꝯcubīe. ⁊ h̄ cōtingit qꝛ impedit ipaꝫ iuriſdictionē: ⁊ iudex oīa pōt q̄ ad ipam iuriſdictionem pertinēt: et ſine quibus cauſa expediri nō pōt. ꝫ. eo. ꝑterea. ⁊. c. ſignificaſti. ⁊. c. prudētiā. i fi. ex. c. ſuſpitiōis. ꝫ. rn̄. et. ꝫ. de teſti. tam litteris.

S Ane ſi a nobis. ¶ Diuidit̄: qꝛ primo ponitur ſtatuū. Scd̄o ibi: ne ꝓ varietate: eiꝰ ratio.

Delegatꝰ pape ꝑtātē h̄ꝫ non ſolū in ptes ſed etiā in alios qui ſuam iuriſdictionem impediunt. Ca. I

Q Uia q̄ſitū ē q̄d faciendū ſit de ptātibꝰ: q̄ cū ꝑcipimꝰ alicui iuſticiaꝫ exhiberi: minis aut terroꝛibꝰ ꝯq̄rētes ſi a lere cōpellūt: ⁊ ſic mādatum nr̄m eludit̄. ¶ Sic tibi rn̄demus: ꝙ ſic agētes ⁊ ꝯſentien b tes pari pena (ſcꝑture teſtimonio) puniunt̄: ſic taꝫ eos q̄ trahunt̄ in cām: ꝗ̄ p̄ncipales eoꝝ fautores: ſi eos ma c nifeſte cognouerꝫ iuſticiā impedire: diſtrictione eccl'iaſtica poteris coercere. I dem bouon̄. epo. Cū diuerſe littere ſb̄ eadē data ⁊ forma ꝯria ipetrāt̄ a diuerſis ad eoſdē iudices ſuſpedet̄ vtriſq̄ donec ꝯſulat̄ papa. Ca. II

S Ane ſi a nob̄ ſup aliqua cā lr̄e impetrant̄: ⁊ alie poſtea: nō facta mētiōe prio d ruꝫ lr̄aꝝ lr̄e opponunt̄: ſi iu e dicibus īnotuerit: donec ro. pon. ꝯſulāt: ⁊ ſuā exinde cognoſcāt plenius volūtateꝫ: executioni ſuſpedeant vtrarunq̄. ¶ Ne ꝑ varietate litterarum: cauſarū fines valeant impediri. I dem epiſcopo lundon̄. Delegatus pape impeditus ſubdelegare pōt cauſam que in ipo cōmode terminari pōt. Ca. III

S J ꝑ debilitate vł ꝑ q̄libet alia graui cauſa: vł neceſſitate tractādis cauſis: q̄ tibi a ſe. ap. cōmittunt̄: in f tereſſe nō poteris: liberꝫ tibi g ſit perſonis diſcretis et idoneis vices tuas cōmittere. ¶ Jta ꝙ ſi res tanti eſt: con h ſulere te debeant: ¶ Niſi for k te cauſe ita graues ſint: ꝙ ſine p̄ſentia tua nō poſſint cōmode terminari. I dem A. carnoten̄. electo. Si cauſa cōmittitur infra certum diem decidēda niſi ptes ꝓrogare per lapſuꝫ diei expirat iuriſdictio. Ca. IIII

d ¶ Karū. Cōtra. ſ. de reſcꝑ ceteꝝ. vbi valēt p̄me lr̄e ſi ſcd̄e nō faciāt mētionē de p̄mis: ſꝫ illd̄ intellige qn̄ ad diuerſos iudices p̄me ⁊ ſcd̄e lr̄e ipetrant̄ h̄ qn̄ ad eoſdē iudices p̄me ⁊ ſcd̄e lr̄e ipetrant̄: ⁊ forma diuerſa ē. vn̄ videt̄ dicere ꝙ ſuſpedere dn̄t: donec ꝯſulāt ſupioꝛē q̄lit̄ debeāt ſe h̄re in cā ipa. ſm quas lr̄as ꝓcedāt: ne ꝓ tali varietate negociuꝫ ex toto ipediat̄ ſi vellet ſeq̄ vtrāq̄ formā ſꝫ ſm h̄ videt̄ negociuꝫ ipediri: n̄ ipedit̄ finalit̄ ſꝫ ad tp̄s: vł q̄uſq̄ papa reſcribat ſup illo: ſꝫ hodie nō videt̄ h̄re locū qd̄ h̄ dicit: qꝛ ꝓcedere dn̄t per formaꝫ p̄mo ſibi datā: ex quo ſcd̄e lr̄e nō faciūt mētionē d̄ p̄mis. ꝫ. de ap. vt debitꝰ. ⁊. ſ. d̄ reſcꝑ. c. capl'm ſcte crucis: ⁊ qꝛ tacita veritate ipetrate ſunt: cū nō fecerit mētionē de p̄ma forma: alij volūt intelligere h̄. ca. vt cōcordet cū illo ceteꝝ: ⁊ dicūt ꝙ ꝓcedēdū ē ꝑ primas: ⁊ ſuſpedere dn̄t executiōi ſecūdaꝝ donec cōſulant papā ſup pena iponēda illi ipetrāti tacita veritate: ſꝫ hec lr̄a vtrarūq̄ ꝯdicit eis ⁊ ē ꝑus dictū verius per decre. vt debitꝰ: ſed ſuper expēſis pōt puniri ſ. de reſcrip. ceterum. in fi. de hac materia dixi. ſ. de reſcrip. c. j.

e ¶ Jnnotuerit. ſ. ꝙ non reuocēt p̄mas.

S J pro debilitate. ¶ Diuidit̄ in tres ptes. Primo ponit dictū. Scd̄o ibi: ita ꝙ ipſiꝰ determinationē. Tertio generalē exceptionē. ibi. Niſi forte. Ab.

f ¶ Liberꝫ: et ptibꝰ iuitꝫ ꝯmittere pōt: cū ptās ſit tal'a lege ꝯceſſa. C. d̄ iud. a iudice. ⁊. ꝫ. e. qm̄ ap'lica. niſi i caſu eiuſdē decre. §. is aūt. ⁊. ꝫ. eo. poſtoꝛalis. in princi. ⁊ cōpellere etiā pōt renuentem: niſi malicioſe exonerare ſe vellet: vt ibi dicit: ⁊ ſic ſemper iuſta cauſa debꝫ ſubeſſe: qn̄ cauſam cōmittit: vt hic habes.

g ¶ Diſcretis. ꝫ. de ꝯſan. ⁊ affi. ex lr̄is. ⁊. ꝫ. de preben ſup inoꝛdinata.

h ¶ Conſulere: tanq̄ virum diſcretū ⁊ non tanq̄ iudicem ſi vices ſuas in totum cōmiſit. ꝫ. eo. ſuper queſtionum. §. porro. alias ſi cum eo poſtea vellet iudicare. non valeret. ꝫ. eo. cum ſuper. Bern̄.

i ¶ Cauſe: puta inquiſitio exceſſuum: prouiſio eccleſie. arg. ꝫ. eo. quoniā apoſtolica. §. ij. ſcd̄m formā illiꝰ. §. alioquin bn̄ poſſet cōmittere magis perito.

k ¶ Graues: ſic etiā grauia negocia debet ꝙs per tractare ⁊ nō ꝑ ꝓcuratoꝛē. C. de ꝓcu. l. vlti nec tūc pōt cogi cōſtituere ꝓcuratoꝛē. ꝫ. de ꝓcur. querelā.

De cauſis q̃ infra certuꝫ terminũ decidẽde cõmit tũt. Ꝭ tuã volum⁹ cognitiõeꝫ tenere: ꝙ niſi dies pfixus de b c cõi ↄſenſu partiũ ꝓroget: eo trãſacto: mandatũ expirat. ¶ Illis etiã qui ꝑ cauſis tibi cõmiſſis: ad citationẽ tuã d venire: aut tuo ſuꝑ his parere iudicio neglexerint: ſi ta- e le fuerit negocium: qd certa exinde pena canonib⁹ expri f mat: eandẽ infligas: alioq̃n ipſos ꝑ delicti q̃litate ꞇ cau- g ſe ſm tuũ arbitriũ punire ꝓcures. Idẽ archiepo ſenoñ.

Per ſimplicẽ cõmiſſionẽ cãe põt delegat⁹ citare: cõtumacem punire: et reliq̃ facere q̃ ſpectãt ad cauſam. Ca. V.

Preterea ſuꝑ eo: qd nos cõſulere voluiſti: vtrũ liceat iudici delegato ñ ordinario: cogere ↄtumacẽ: vt veniat: aut dãnare ſi nõ vẽiat? ¶ Hoc tibi aucte pñtiũ ĩno- h teſcat: ꝙ poſtꝙ̃ ei cã licet ſimplicit̃ delegat̃: ſatis põt nr̃a aucte ꝑtes ↄpellere: ꞇ etiã cõtumaces ſeueritate eccl'iaſti- i ca coercere: etiã ſi lr̃e cõmiſ- ſiõis id nõ ↄtineãt: aut ꝑtes k mãdatũ nr̃m non habeãt: vt l accedãt. ¶ Quia ex eo ꝙ cã ſibi cõmittit̃: ſuꝑ oĩbus q̃ ad cãm ipam ſpectare noſcunt̃ plenariã recepit poteſtateꝫ. Idem vintoñ. epo.

Si ex pluribus etiã ſimpliciter eſt cõmiſſa quilibet ſubdelegare poteſt. Ca. VI

Quãuis ſi vn⁹. et. j. Si m vo duob⁹ cã cõmittit̃: etiã ſi nõ apponat̃ vt vn⁹ ſine alte-

De cauſis. ¶ Diuidit̃ in duas ꝑtes pncipales: ſicut ſunt duo dicta: Primo vt in rubro. Scða vbi certa pena ꝑ ius ſtatuta nõ eſt delegat⁹ imponit arbitrariã. Scða ibi: illis etiã. a ¶ Certũ: tp̃s id currit poſtꝙ̃ lr̃e iudicib⁹ pñtant̃. j. de ap. ſuꝑ eo. ij. q̃d ſi. j. xx. dies cauſa cõmittat̃ terminãda: nunq̃d inducie. xx. dieꝝ dãde ſunt. iij. q. iij. offerat̃. videt̃ ꝙ ſic: q2 bñficiũ em̃ iur' nemini ẽ auferẽdũ. xxviij diſ. de his. in fi. ff. ð re iud. l. iiij. §. ſi q̃s ex teſtamento: ꞇ reſtitutio q̃ infra q̃driẽniũ determĩari debet: reo dilationẽ petẽte ꝓrogat̃ vltra q̃driẽnium: ꞇ tũc prodeſt tam reo q̃ꝫ ꝓcctori. C. de tẽp. in inte. reſt. petẽde: ſed ↄ̃dicit in fi. q2 tp̃s ꝓrogari nõ põt niſi in cõſenſu partiuꝫ. Sol'. ꝓpter tp̃is anguſtiaꝫ: puto artãdas inducias et nõ ampliãdas. interdũ em̃ licet iudici artare tempus a lege ſtatutũ. ff. de re iudi. l. ij. ꞇ. j. de re iudi. qd ad cõſultationẽ. nam ꞇ cã crimiãlis infra biẽniũ terminãda eſt. C. de iudi. ꝓperãdũ. in prin. ꞇ. C. vt. j. certũ temp. cri. q̃ſtio fi. l. vlti. qñꝙ̃ tñ. j. q̃nquagita dies. C. vt oẽs tã ciui. q̃ꝫ mili. iudi. l. j. lau.

b ¶ Partiũ: ar. ꝙ de cõſenſu ꝑtiũ ſolẽnitates iuris pñt remitti. ar. j. de reſti. ſpo. licet. ꞇ. ff. de fer. l. j. ar. ↄ̃. j. de fer. c. vlti. ꞇ. iij. q. v. accuſatorib⁹. xxiij. di. q̃rũdã. C. de lib. cã. nec ſi volens. C. de arbi. auc. decernimus. C. de iura. calũ. l. vlti. §. ſed q2. Sol'. ille ſolẽnitates iuris q̃ ſunt introducte in fauorẽ ꝑtiũ pñt omitti ð ↄſenſu ꝑtiũ: vt. ff. de fer. l. j. ꞇ. j. de teſti. tuis. ꞇ. j. ð reſti. ſpo. licet. ſꝫ illis ſolẽnitatib⁹ q̃ ſunt introducte ꝓpt̃ reuerẽtiaꝫ dieꝝ ꝑtes renũciare nõ pñt. j. de fer. c. vlt. ꞇ illis q̃ ꝑ cõi vtilitate ſiue publica: vt ĩ palle. §. ſꝫ q2. ꞇ ceteꝛ q̃ ſũnt de ſuba iudicioꝝ: vt ẽ libelli oblatio: ꞇ litis cõteſtatio: ꞇ ꙩ ſnĩa ferat̃ in ſcp̃tis. c ¶ Prorogetur: ꞇ ita ꝑtꝫ ꝙ iuriſdictio q̃ certo tp̃e finit̃ põt ꝓrogari ad maius tp̃s. De ꝓrogatiõe iuriſdictiõis dicet̃. j. e. p. ꞇ g. ꞇ ſi cõpromiſſuꝫ fiat ad certũ tp̃s finit̃ cõpromiſſuꝫ niſi de ↄſenſu ꝑtiũ prorogetur. ff. de arbi. diẽ proferre.

d ¶ Venire: dũ tñ citatio teneat: al's nõ tenet̃ venire. ð elec. bone memorie. ꞇ. j. de fer. c. vlti. b. e ¶ Certa: ſic̃ ẽ in vſurarijs. j. de vſur. q2 in oĩb⁹: et ſi illi ꝑſeuerauerint excõicent̃. j. de vſur. ꝑterea: ſꝫ certa pena ſtatuta ẽ: q2 ſi ẽ ↄtumax: ſi talis eſt res debꝫ mitti in poſſeſſionẽ cã rei ſeruãde: ſed ſi nõ eſt talis excõicet̃. j. vt lit. nõ cõte. tue. ꞇ. ca. qm̃. Quid ſi diuerſe ſunt pene? mior imponat̃. de pe. di. j. pene. l. di. ſi q̃s voluntate: ꞇ. c. ſi q̃ femina. vel locus erit gratificationi. j. de iurepa. cũ auteꝫ aduocat⁹. vel illa q̃ magis timet̃: vt ĩ. c. qm̃ freq̃nter. in fi. f ¶ Eã infliges: cũ ſis delegat⁹: q̃ caſu diſpẽſare ñ potes: ſꝫ iure cõi ꝓcedere: cũ fines mãdati exacta diligẽtia ſint ſeruãdi. s. de reſcꝑ. cũ dilecta. ſecus in ordinario q̃ diſpẽſare põt. j. de iudi. at ſi clerici. g ¶ Arbitriũ: ar. ff. de iure deli. l. j. j. j. qualitate deli- cti ꞇ cauſe ꞇ ꝑſone inſpecta. j. de homi. ſic̃ dignũ.

Preterea ¶ Quotidie allegat̃ iſte tex. Ponit caſũ: ipius rñſionẽ et rõnis rationeꝫ. Secunda ibi: Ꝭ tibi. Tertia ibi: quia. Abbas. ſi. h ¶ Simpl'r: ſine aliq̃ forma expſſa: q2 ſi certa forma eẽt data illa eẽt ſeruãda. s. ð reſcꝑ. cũ dilecta. ſꝫ cũ ſimplicit̃ mãdat qd iuſtũ fuerit exeq̃ris. s. ð fi. pſby. c. pe. tũc hꝫ locũ qd Ꝭ dicit: ꝙ oĩa põt ſine q̃b⁹ cã expediri nõ pt̃. j. e. prudẽtiã. in fi. ꞇ. c. ſuſpitiõis Et ſic ẽ arg. ꝙ ꝟbũ ſimpl'r poſitũ generalit̃ intelligitur. xix. di. ſi romanoꝝ. ꞇ. j. de ꝑuile. quia circa.

i ¶ Coercere: ſm tenorẽ illi⁹ decre. j. vt lit. nõ conte. tue. ſi lis ẽ cõteſtata ſm tenorẽ illi⁹ decre. j. de do. ꞇ cõtu. ꝓut. k ¶ Mãdatũ: ſm ꝙ habet̃. j. de reſti. ſpo. cõquerẽte. l ¶ Ex eo ꝙ cã: Arg. ꝙ ↄceſſo pncipali ↄcedit̃ acceſſoriũ. viij. di. q̃ iure. ꞇ. xvj. q. j. ſi monach⁹. ꞇ. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ij. ꞇ. ff. de re iudi. q̃dã. C. vbi ꞇ apud q̃s. l. vlti. ꞇ. j. de reſti. ſpo. cã. arg. ↄ̃. xx. q. iij. cõſtituit. ff. depoſi. l. j. §. q̃ depoſitꝛ. ꞇ. j. de teſta. ad Ꝭ. ff. ð vſufru. iteꝫ ſi fundi. §. ſed ſi inſula. ij. q. vj. quiſq̃s. C. de epiſ. audi. auc̃. ſi liberi. ꞇ. C. de libe. pre. vel. exher. auc̃. ex. cã. ꞇ. C. de leg. ſeruis. Sol'. pma ꝑs ꝟa ẽ: ꞇ. c. ↄſtituit: nõ ẽ ↄ̃. q2 ibi intẽtio pncipal' fuit circa res: alia iura nõ tãgũt ↄ̃riũ. Itẽ ẽ Ꝭ ar. ꝙ aliq̃ ꝓhibito ꝓhibet̃ oẽ id ꝑ qd ꝑuenit̃ ad illud. ff. ð ſpõ. orõ. j. ð ꝓcu. tue. verũtñ licet aliq̃ ſint ãnexa: ꞇ alicui cõceſſa: licet vnũ adimat̃ nõ tñ aliud: ĩmo nec illud. ff. de libe. ꞇ poſthu. ſi ita. §. regula: ſꝫ illð ẽ ſpãle fauore libtatis. Itẽ arg. ꝙ idẽ iuris ẽ ĩ vtroꝙ̃ ↄnexoꝝ. s. ð ↄſti. trãſlato. ꞇ. j. q. iij. ſi q̃s obiecerit. ꞇ. viij. di. q̃ iure. ꞇ. j. de ap. vna. ff. ð ap. ſi q̃. §. ſiq̃s. ꞇ. §. ſeq̃n. Arg. ↄ̃. j. ð eo q̃ dux. in ma. quã pol. per adul. ꝓpoſitũ. C. de fide inſtru. l. ij. ꞇ. j. ð deſpõ. ipu. de illis. ꞇ. ij. q. v. interrogatũ. Sol'. idẽ iuris eſt in vtroꝙ̃ ↄnexoꝝ: vbi alteꝝ ſine altero eẽ nõ ↄtingit: vt Ꝭ. ꞇ vbi cadẽ rõ ẽ in vtroꝙ̃ caſu: vt. s. de ↄſti. trãſlato. ſec⁹ vbi diuerſa eſt ratio: vt patet ꝑ cõtraria.

Quamuis. m ¶ Duob⁹. Ꝭ fuit dubitatio: q2 cã cõmiſſa fuit trib⁹ ſub hac forma mãdam⁹: vt ꝓcedatꝛ ĩ cã qd iuſtũ fuerit facientes: nulla clauſula adiecta ꝙ ſi ambo nõ poteritꝛ ꞇc̃. credebat̃ ꝙ ſi vn⁹ nõ poſſet interẽ ꝙ nõ poſſet cõmittere: iõ q̃ſiuit ep̃us vintoñ. an poſſet

ro ꝓcedat ī ea: nihilominus
vnꝰ ex ip̄is: ſiue ſuo cōiudici
ſiue aliȷ̄: vices ſuas p̄t cōmit
tere ī hac pte. Idez norwic.
ep̄o. Delegatꝰ pape exeqtur
ſniaz ſuā quā exeq nō p̄t aut
nō vult is cui eā ꝯmiſerat ex/
Sequendam. Ca. VII

Significaſti nobis. et. ī.
a ¶ Cō. t. t. rñ. ꝙ ſi iudex ordi
narꝰ ad mādatū iudic dele/
b gati a nob nō vult aut nō p̄t:
c (aliȷ̄s reſiſtētibꝰ) ſniaz ab eo
latā effectui emācipare: dele
gatꝰ iudex cāz auctē nr̄a ſibi
ꝯmiſſā: p̄t executiōi mādare.
d et ſi q̄ ſibi reſtiterit: eos ſnīa
eccl'iaſtica coercere. Idem.
Si ordiarꝰ ſcit eū nō canoni
ce iſtitutū quē delegatꝰ pape
mādat in poſſeſſionē induci
nō reſiſtet violēter. ſz p̄cibus
inſtabit vt differat donec pa
pa cōſulatur. Ca. VIII

Si qñ clerici corā iudice
delegato: p̄latos eccl'iaꝝ ſu/
per eccl'ias q̄s tenēt ī cāz tra
e xerit. ⁊ corā eodē iudice trāſ
actiōe vl' alio mō eccl'ias ob/
tinuerit: ī q̄bꝰ certū ſit eos ī/
f ſtitutionē canonicā nullate/
nus habuiſſe: nec poſſeſſionē
etiā corpalē. ¶ Ordiarꝰ iu/
g dex nō dz iudic delegati mā
h dato reſiſtere violent: ſz apō
ip̄m iſtare: vt differat eos in
poſſeſſionē mittere: donec no
bis rei v̄itas īnoteſcat. Idē
brixieñ. ep̄o. Poſt diffiniti
uā executiōi mādatā expirat
delegati iuriſdictio. Ca. IX

In lr̄is. ⁊. ī. ¶ Cōſultati
oni. t. r. ꝙ exq̄ iudex de/
legatꝰ p ſe vl' p aliū ſniaz exe
i cutiōi mādauit: vl' mādari p̄
cepit: eiꝰ auctas ⁊ iuriſdictio
ceſſat. ¶ Quia ſemel eſt offi
k cio ſuo functꝰ. Idem abbati
ſancti albani. Reo abſente ſi
p cōtumaciā delegatꝰ datus
etiā ad diē: nō reſtituet acto/
rē lz poſſeſſionē ⁊ deiectionē
ꝓbare volentē. Ca. X

Conſultationibus. et. ī.
Queſitū ē vtꝝ ſi aliq̄s eccl'ia
vl' poſſeſſiōe q̄libet ſe aſſeue/
rās abſq̃ iudicio ⁊ cā rōna/
bili ſpoliatū: ⁊ a nob ad iudi
ces lr̄as obtinuerit: vt infra
certū tp̄s reſtituat ſibi poſſeſ
ſio: ſi ꝯſtiterit iudici eū eē ta/
lit ſpoliatū: ꝙ poſſeſſio dēat
ei reſtitui: cū is q̄ tenet eccle/
ſiā vel poſſeſſionē quā ip̄e re
l quirit: añq̄ de lr̄is ip̄is aliq̄
mentio fieret: ſtudioꝝ pere/
grinationis vel alia huiuſ/
modi cauſa ſe abſentauerit:
nec infra tp̄us p̄fixū: iudici
poſſit ſuā p̄ſentiā exhibere?
¶ Super q̄ rñdemꝰ: qđ nec
m pōt nec debet reſtitutionem

cōmittere. vices ſuas: ⁊ dic ꝙ bñ p̄t: q: clauſulā illa ni
hil facit ꝯtū ad ptrāē cōmittēdi cū habeat illā a lege
ī. e. paſtoralis. ȷ. rñ. ⁊. c. qm̄. ⁊. C. de iudi. a iudice.
Significaſti. ¶ Primo ponit deciſa cōſultatio.
Scđo rñſio. ibi. ꝯſultatiōi. Ab. a ¶ Ordiarius
dubitatō fuit: q: iſte credebat ꝙ delegatꝰ iudex ñ
poſſet ſuā ſniam mādare executi/oni. arg. ȷȷ. q. vȷ. q̄ſq̄s. ȷȷ. ff. de re
iudi. a diuo pio: ſz p̄t. vt h̄ ptz.
b ¶ Nō vult: ſi nō vult p̄t ꝯpel/li a delegato qui maior ē illo etiā
ep̄o ꝯtū ad cāz illā. ī. e. ſane. et. ī. eo. paſtora. ȷ. rñ.
etiā ſi ſciat cā in/iuſtā. ī. e. paſtora lis. §. q: vo. duz
tñ faciet ei fidez de iuriſdictione ſua. ī. e. cū ī iure.
⁊. C. đ mā. p̄n. l. vna. c ¶ Re/ſiſtētibꝰ: q̄s pōt
excōicare cū ha/beat cohertionē al's tal' executio
deluſoria videre tur. ī. e. ex lr̄is. et ar. ff. đ of. eiꝰ cui
mā. ē iuriſ. l. vlt. in fi. ⁊. ſ. eo. c. ȷ. d ¶ Reſtiterit
et ſ'c videt fieri đ ſua iuriſdiciōe p̄ſtādo īpedimē/
tuz vñ illos pōt excōicare. ſ. e. q: q̄ſitū. ⁊. ī. ꝯteſti.
tam litteris.
Si quādo ¶ Primo ponit q̄ſtio. Se cūdo ſolutō ibi:
ordinarꝰ. Ab.
e ¶ Trāſactiōe trāſactio ī ſpūalibꝰ interuenire nō pōt ꝓprie ſūpto vo
cabulo. ī. de tranſ. ſup e. amicabil' aūt cōpoſitio poſſet
ī. de trāſac. ſtatuimꝰ. arg. ad h̄. ī. de p̄bē. niſi. ⁊. ī. de re.
pmu. c. fi. vnde expone tranſactione. i. amicabili com/
poſitione. f ¶ Inſtitutionē: vnde titulū nō habet
vel cauſaz poſſidendi. titulus. n. non acquirit per trāſ
actionem in ſpiritualibus: ſed canonica inſtitutione. ī.
de inſti. ex frequentibꝰ. ⁊. ff. de decur. herennius mode
ſtinus: vbi dicit ꝙ ſola perceptio ſalariȷ̄ nō facit decu/
rionem. g ¶ Mandato de mittendo in poſſeſſio/
nem illū tranſigentē. h ¶ Reſiſtere: ſed p̄cibꝰ in/
ſtet: al's appellet ſi nō admitat p̄ces ⁊ tenebit appella
tio. ī. e. ſup eo. ar. ī. de re iudi. cū ſuper cōtrouerſia.
In litteris. ¶ Diuidit: quia p̄mo ponit deciſa
cōſultatio: ſcđo rñſio ibi: ꝯſultationi. Tertio red/
dit ratio. ibi: Quia. i ¶ Precepit cum effectu. ſ.
naz ſi mādauit ⁊ nō eſt paritū: ip̄emet poſtea exequat:
vt. ſ. e. ſignificaſti. verba em̄ cū effectu ſunt accipien/
da. ī. de cle. nō reſi. relatū. ⁊ de pe. di. ȷ. hec aūt verba. ⁊
ff. ꝙ quiſq̄ iur. l. ȷ. §. hec aūt verba. ⁊. ī. de ſpon. c. vlti.
h̄ p̄t facere vſq̄ ad annū a die la te ſnīe. ī. e. ti. q̄rē/ti.
k ¶ Fūctꝰ: ſic. ff. de re iudi. iudex. ⁊. ī. e. c. ve nerabilis. et ita
expirat delegati iuriſdictio ſentē tia lata et execu/tioni mandata:
vt hic. Item fi/nitur mortuo iu dice cui proprio noīe ſcribitur. ī.
eo. quoniam ab/bas. a p̄rio ſen/ſu. Item p mor/tem illius ꝯ quē
lr̄e impetrant re integra. ſ. đ re/ſcp̄. ſignificauit.
Item reuocato mādato. ff. de iu di. iudiciū ſoluit
⁊ per ſcđas lr̄as q̄ expreſſam faci unt mētionē de
primus. ſ. de re/ſcrip. ceteꝝ. Itē ſi iudex remittit
cām ſupiori. ī. de offi. le. licet tra/neñ. Itez elapſo
termino cōmiſſi onis. ſ. e. de cau ſis. Itē ſi re inte
gra moriat dele gās. ī. e. gratū. et c. licet. Itē p le/
gitimā recuſati/one. ī. de fo. ꝯpe. licet. et. ī. de ap.
ſecūdo requiris. Item per appel lationem legiti/
mam. ī. de ap. vt debitus. Item per delationem appellationis. arg. ī. de
appel. ſepe. ⁊. ca. interpoſita.
Conſultationibus. ¶ Cōmunis diuiſio: Se/
cunda ibi: ſup quo. l ¶ Añq̄: al's ſi fraudulē
ter receſſiſſet: ſecus eſſet. ī. de ap. ſugeſtum. vel poſt ci/
tationem. ī. de eo qui mit. in poſ. cā rei ſer. c. vlt. ſed ibi
ſuppletur maxime: et hic eodem modo.
m ¶ Reſtitutionē: ſic videt ꝙ ſi quis ſit abſens iuſta
de cauſa: ⁊ non animo fraudandi nō debet fieri miſſio
in poſſeſſionē bonoꝝ ipſiꝰ. ff. q̄ ex cau. in poſ. ea. fulci/
nius. §. q̄d ſit latitare. ar. ff. de iudi. l. nō videt. ff. de pe
cu. eo tp̄e. rñ. ȷ. arg. ꝯ. ff. de reſti. mi. ignorare. ⁊. ff. đ pri
uile. credi. l. vlti. ⁊. ff. qui ex cau. in poſ. ea. fulcinius. §.
ſi fundū: q: in iſtis ꝯtradicit ꝙ etiā iuſta de cā abſens
ſi nō defenditur fit miſſio in poſſeſſionē. Sol'. aliud eſt

ona alicuiꝰ poſſideri:⁊ aliđ i poſſeſſionē mitti:⁊ aliđ ē reſtituere poſſeſſionē:qꝛ ſi aliqs vocatꝰ a iudice lati/tat cā fraudādi creditores:ſi nō defendat boni viri arbitratu bona eiꝰ poſſideri iubent:⁊ etiā vēdūt.ff.ex q.cau.i poſ.ea fulcinius.circa pn.⁊.§.qd ſit.latitare.

⁊.C.đ bo.auc.iu poſ.cū ꝓponas. ⁊ ſcḋm qđ đr in auc.ibi poſita:⁊ q̄ iurat.ſi aūt vocatus nō latitat vt fraudet creditores :ſꝫ abſens eſt ex q̄cunqꝫ cā ꝓbabili vel non ꝓbabili neceſſa/ria:vl nō neccia: ſi non defendat mittunt creditores i bonoꝝ poſ/ſeſſionē cā cuſto/die:nec ea vēde/re pñt nec poſſi/dēt.ff.q.ex cau. ma.in inte.reſt. itē ait.§.h aūt. ⁊.ff.de acq.poſ. poſſideri.§.vl.⁊ .ĵ.vt lit.nō cōte. qm̄.i fi.⁊ h in p/ſonali actiōe :ſꝫ ſi qs abſens ſit ꝯ quē agat actione reali :citari dꝫ ad domū ⁊ i/terrogandi ſunt amici an ipm defendere velit.ff. ex q. cau.ma .§ ⁊ ſi non ſit qui eum defendat fit miſſio in poſſeſſionē petitā cā rei ſer.ĵ.vt lit.non cōteſt.qm̄.§.in alijs.⁊ ſic intelligit ꝯtriū illud .§.ſi fundū.aliud eſt in poſſeſſionē reſtituere vt h dicit:qꝛ tūc ē poſſeſſor q̄uſqꝫ euincat ꝓprietas:⁊ hꝫ cōmodū poſſeſſionis :⁊ h denegat i caſu pñti ſi daret reſtitutio:qꝛ diffinitiue ꝓcederet ꝯ abſentem.li.nō ꝯte.qđ eſſe nō dꝫ.ĵ.vt li.nō ꝯte.p totū.⁊ idē eſt ſeruādū in hac cā:ſicut eſſet ſi tractaret cā ꝓprietatis.ĵ.vt li.nō cōte.c.ij.qđ ḡ faciet iſte ſpoliatꝰ :fiat de/nūciatio ad domū legitima:⁊ ſi nō ſit q eum defendet mittat in poſſeſſionē cā rei ſeruāde:reo poſtea veniēte iuſta ꝓbata cā abſentie reſtituit in integrū vel ad appellandū:⁊ hec miſſio nō ꝓhibet hic ſed reſtitutio tā/tum.De reſtitutione abſentes dicit.ij.q.vj.§.biduū.⁊ .§.ſi aduerſus abſentē:⁊ etiā ſine iuſta cauſa reſtituit ei poſſeſſio quādocūqꝫ infra annū ꝓut dicit in decre. qm̄.§.in alijs.

a ¶ Poſſeſſionē ⁊ deiectionē.nō.ꝙ h duo tenet ꝓbare qui petit reſtitui:ſcꝫ ſe poſſediſſe et ſpoliatū fuiſſe.ĵ.đ reſti.ſpo.olim cauſaꝫ.⁊.ĵ.qui fi.ſint legi.cām que.⁊ idem eſt ſi aliquis ſpoliauit vel māda/uit vel ratam habuit ſpoliationē.ĵ.de reſti.ſpo.cuꝫ ad ſedem.ad fi.ff.de vi ⁊ vi ar.l.j.§.deieciſſe.

b ¶ Niſi is:per hanc litterā videt ꝙ ſi iſte cōtuma/citer fuiſſet abſens ꝙ eſſet reſtitutio facienda qđ non eſt verū niſi poſt lit.conteſt.quia tūc ſi eſſet contumax reciperentur teſtes:⁊ reſtitueretur ſi probaſſet ſuam poſſeſſionē et ſpoliationē:⁊ ſic intellige verſiculū vltimum:alias teſtes ante lit.conte.ꝓpter ꝯtumaciā non

habere:ꝙuis patꝰ ſit corā iudice delegato teſtibꝰ idoneiſ
a poſſeſſionē ⁊ deiectionē ſuaꝫ
b ꝓbare :niſi is q poſſidet ſe p ꝯtumaciā abſentaſſet. Idē carno.epo. **Delegatꝰ pape in cā ſibi comiſſa iuriſdictionē habet: ſup ordinariū ⁊ quēcunqꝫ maiorem. Ca. XI**

SAne qr.⁊.ſ. ¶ Tue qđni duximꝰ rñdendū:ꝙ iudex
c a nob delegatꝰ vices nr̄as gerit:vñ i cā illa ſupior ē ⁊ ma/
d ior illis:qꝫ cām ſuſcepit ter/
e minādā. ¶ Ideoqꝫ ſi epus vel
f alia pſona q nō ſit de iuriſdi/
g ctione illiꝰ i cā quā ei delegamus rebellis aut ꝯtumax fuerit:ſm q̄litatē facti:pōt vel inf̄dicti vel ſuſpēſiōis ſnīa:a iudice delegato compelli. ¶ Ita ꝙ iudex ſm negocij q̄
h litatē tpate ꝓcedēs:epo vl i/greſſuꝫ eccl'ie:vl ſacerdotale
i officiū inf̄dicat.aut etiā terram illius que ad iuriſdicti/
k onem ſuam pertinet ſpecialiter interdicto ſupponat.

Idem eboraceñ.archiepiſco ⁊ epiſcopo conuentreñ. **Si primus ipetrauit primaꝫ dignitatē in eccleſia vacaturaꝫ:ſecūdꝰ ipetrauit certā dignitatē ipiꝰ eccl'ie cū vacaret ⁊ illa poſtmodū vacat debet primo et nō ſecūdo. Ca. XII**

EX parte. M. nobis inotuit:ꝙ cū ad te frat cōuentre.nr̄as lr̄as impetrauerit:vt ei archidi.quem in eccl'ia tua ꝑmo vacare ꝯtigeret aſſignares . R. aduerſarius eius:alias ad te frater eboraceñ. litteras impetrauit: nulla de prioribꝰ habita mētione:vt ſi auunculus ſuus archidiaconatum quem habebat in eccleſia eadē vellet
l oīo dimittere:ipm ei faceres
m aſſignari. ¶ Qm̄ igitur ſi

ſunt recipiēdi in cā reſtitutiōis.ĵ.vt li.nō ꝯte.c.ij.⁊ ſic mutat caſuꝫ.ſ.tīs mutatio ē đ cā poſ.c.pe.qr.ſ.dixit đ eo q erat abſens ꝓbabili cā:⁊ añqꝫ ſciret lr̄as ꝯ ſe ipe/tratas.⁊ h loquit cū lit.ꝯte.ꝯtumax iuenit.⁊ i eo caſu ſi liqt đ cā reſtituit poſſeſſio.ĵ.đ do.⁊ ꝯtu.ꝑur.vl mittet tm̄ i poſſeſſionē cā rei ſuāde: ꝓpter ꝯtumaciā lit.ñ ꝯte.ĵ.vt li. nō ꝯte.qm̄.§.in alijs. Vl ꝑt itelligi fꝫ opionē illoꝝ q dicebāt:ꝙ li.nō ꝯte.poſſint recipi teſteſ ꝯ cōtumacem ⁊ ſnīa ferri.h fuit opio hug.⁊ſic tenet ꝓ ꝑte iſtđ niſi.b.

SAne. ¶ Primo pōit deciſa ꝯſultatio.Scđo rñ/ſio:ibi.tue In q̄ tria fac. Primo ꝑmittit rñſionis cām. Scđo :ibi iđqꝫ:rñdet.Tertio ibi.ita qꝫ:rñ/ſum declarat.

c ¶ Vices:nō. ꝙ delegatꝰ vices gerit delegātis. xxiij.di.c.vlti.et xciiij.di.c.j.⁊.ff. de of.eiꝰ cui mā. ē iuriſ.⁊ ſi ptor.

d ¶ Terminandaꝫ.ar.xxj.di.c. iferior.⁊.c.deniqꝫ.Itē maior ē ordiario q̄trū ad cāꝫ illāꝫ.ĵ.đ offi.ordi.paſtoral.Itē ar.ꝙ papa pōt ligari ab illo cui pctā ſua ꝯfitet.ij.q.v.mādaſtis ⁊.c.auditū eſt

e ¶ Si epus:cuiꝰ cā cōmiſſa ē delegato:⁊ ita eſt de iuriſdictiōe delegati q̄trū ad illā cāꝫ.

f ¶ Perſona: cuius cauſa nō eſt delegato cōmiſſa :tñ ſi iuriſdictio/nem delegati impediat:delegatꝰ pōt illum punire:ve hic dicit.⁊.ſ.eo.c.ſ.

g ¶ De iuriſdictione:qꝛ ex tali delegatiōe fit de ſua iuriſdictione:cuiꝰ cā ē delegata cōmiſſa.

h ¶ Tēperate:cū habeat iuriſdictionē in il/lum:al's nulla eſſet delegatio talis.ĵ.e.ex lr̄is.⁊.ff.đ of. eiꝰ cui man.eſt iuriſdi.l.vl.in fi.⁊ ē notabile:qꝛ defert maioribꝰ in penis inferēdis ꝓpter dignitatē.ꝯ.habes .ĵ.de ſta.re.ea q̄.j.rñſo.

i ¶ Officiū:qñ ſic ſpālia inf̄dicūtur alia nō ſpālia pōt exercere.ſ.đ cor.viti.c. ſignificauit:ſecꝰ ſi eſſet ſimplr ab officio ſuſpēſus.b.

k ¶ Spālit:h fit cū eps ſuo noīe ꝯueit:⁊ ē ar.ꝙ aliꝰ ꝓ delicto alteriꝰ punit. Itē ar.ꝓ delicto vniꝰ totā terrā ſupponi interdicto.ſ.de poſtula.ad hec.⁊.ĵ de ſpon. non eſt vobis.

EX parte. ¶ Iſta eſt nō.deciſio. Et diuiditur. quia primo ponitur partis conqueſtio. Secūdo prouiſio .ibi:quoniam igitur: Abbas.Si.

l ¶ Omnino.i.ſine aliq̄ pactione:ꝯditione:vel mō.

m ¶ Dimittere:videt ꝙ talis renūciatio ſymoniaca fuerit:qꝛ q remittit dat.viij.q.iij.talia.⁊.ĵ.đ reſti.venuens.⁊.ff.de calū.quinetiā:⁊.ff.que in frau.cre.in frau/dem.argu.contra.ff.que in frau.cre.ſi pignus.rñ.hec:

dictio oino ſoluit ṡ.i.ſine aliq̃ cōditione. Itē pone ꝙ ſimpliciť renūciet: ſed in aīo hʒ vt ei deť: al's nō renū/ciatur⁹ videť ꝙ ſymonia cōmittať. ſola eñ volūtate cō mittiť ſicut vſura q̃ ſola volūtate cōmittiť.ī.de vſur. ꝯſuluit.ꝛ.i.q.i.q̃ ſtudet: ſed ſec⁹ in ſymoniacꝭ: qꝛ ꝓhi bita: ſecus in ꝓ/hibitis qꝛ ſymo/niaca. Prohibi/ta qꝛ ſymoniaca ſunt illa q̃ in ve/teri teſtamento nouoꝙ ſymoni/aca erāt ī ſui na/tura: vt vēdere ſacra: vt pdi.c.q̃ ſtudet. et.c. ſicut eunuchus. Sy/moniaca qꝛ ꝓhi bita ſūt illa q̃ p ꝯſtitutionē eccle ſie facta ſunt ſy/moniaca: qle ē h ꝛ etiā darepaſtū poſt receptionē in canonicū: et ī iſtis non ſufficit ſola volūtas: nec in alijs. dū tñ ſit ꝯtrā ſuis termi nis: qđ de vſurꝭ dr: nō ꝓmouet: qꝛ vſure in vtroqꝫ teſtamēto ꝓhibite ſunt Din.

memores fuiſſem⁹ nos ꝑ pdi cto. M. litteras direxiſſe pro aduerſario nullatenus ſcri/pſiſſemus: mandam⁹ q̃tenus p̄fato. M. archidiaconatū ip a ſius ecclie: ſi vacat nō obſtā/tibus poſterioꝛib⁹ lr̄is aſſi/gnetis. ¶ Idem eboꝛaceñ. ar/chiepo. Ubi cōtraria volū/tas pape nō apparet delega/tus iuris formā ſeruare de/bet et rōnabiles exceptiōes admittere. Ca. XIII.

Ex pte tua. ꝛ.ī. ¶ Que ſtiōi.t.t.r. qđ ſi qñ iudi ci delegato expediat formā ſibi ſtatutā ſeruare: debet tñ b rōnabiles exceptiōes admit tere: ꝛ in cā iuxta iuris eq̄ta/tē ꝓcedere. ¶ Niſi exp̄ma/c tur in lr̄is nr̄is: qđ nulle de/beant exceptiones admitti. ¶ Qđ nec nos nec anteceſ/d ſores nr̄os credim⁹ vnq̄ ex/p̄ſſiſſe. ¶ Idem abbati ꝛ con/uētui maioꝛis monaſterij.

Delegatio facta dignitati nō expſſo noīe ꝓprio tranſit ad ſucceſſorē. Ca. XIIII.

e Quoniam abbas leice/ſtrie: q̃ ſuſcepto māda/f to noſtro ad agendū p̄fixit: abbatem vinceſtrie de nouo g ſubſtitutū iudici p̄moꝛtuo: illi mādato nr̄o poꝛrecto: qꝛ ſub expꝛeſſis noīb⁹ locoꝛū et

a ¶ Nō obſtātib⁹. ar.ṡ.s̄.de reſcꝑ.c.i. ibi ſpāle dero gat generali: ſʒ h p̄me videnť generales: ꝛ ſcđe ſpāles q̃ de vno ſpāli bñficio faciūt mētionē: ꝛ tñ nō valet h ſcđe: ſʒ h ꝟitate inſpecta: ſpāles ſūt tā p̄me q̄ʒ ſcđe. qꝛ p̄me tm̄ ad vnū bñficiū reſtrīgūť: ſʒ hodie ī lr̄is ꝑ bñ/ficijs obtinēdis ille ſole p̄ualēt q̃ p̄mo p̄ntanť. s̄.de re/ſcꝑ.c. caplm ſctē cruc.ꝭ ꝛ ſm h ꝯcordat cū illa: qꝛ p̄me p̄mo fuerūt p̄ntate. ꝛ epo loci h mādabať.ī.đ ap. vt de bit⁹. đ hac materia dictū fuit. s̄.de reſcꝑ.c.i. dic vt ibi.

Ex parte tua. ¶ Aliť pōt ſic inſinuari. Si ſim/pliciter ſcribiť de legato certa forma expſſa debʒ nihilominus exceptiones rōnabiles admittere q̄ʒ de eis nihil dicať in reſcripto.h.d. Et diuidiť. Nā p̄mo poniť deciſa q̄ſtio. Scđo ſol. ibi. Queſtiōi. Tertio exce ptio: ibi. Niſi. Quarto q̄dā ꝓteſtatio. ibi. Qđ nec. Ab.

b ¶ Rōnabiles: ar. ꝙ magis eſt ꝓcedendū ſm iuris ordinē q̄ʒ ſm formā reſcripti. ſic. s̄.de reſcꝑ. cām q̃ inť. ſed ṡ.s̄.de reſcrip. cū dilecta. Sol. ſemp ſequēda ē for ma reſcripti: ſi nō ꝯdicat iuri. ſi vero ꝯdicat ſecus eſt. s̄.de eta.ꝛ q̃. eā te. ꝛ h verū eſt: niſi papa ex certa ſcie/tia ꝯrīū mādet: tūc eñ eſt obediendū: ꝛ ſi durū ſit mā datū. c.di.ꝯ morē. ꝛ.xix. di. in memoꝛiā. ꝛ ille q̃ recipit legitimas exceptiones ſm ius facere intelligiť: ad qđ etiā teneť. s̄.de eta. ꝛ q̃. accepim⁹. in fi. Itē ar. ꝙ ſi cō pꝛomiſiſti in aliquē: vt ſtares mādato ſuo: intelligen/dū eſt de honeſto. ī.de iureiu. veniēs. ꝛ.c. q̃ntauallis.

c ¶ Nulle: ſupple ꝛ ꝯſter intentionē pape talē fuiſſe ꝛ volūtatē: al's eñ nō obſtāte tali generalitate: rōna/biles exceptiones recipi debēt: ar.ī.de reſti. ſpo. audi/ta. ar. ff. de pigno. obli. C.q̃ res pig. ob. poſ. l.i.ꝛ. ff.đ pecul. l.q̃ peculij: ſed cū ſpālit enumeranť: ꝛ dicit non obſtāte tali generalitate vel tali exceptiōe: illas nō re cipiet iudex: argu. ff. ſi q̃s cau. ſed et ſi. §. queſitum.

d ¶ Credim⁹ vnq̄: argu. ṡ.ij.q.vij. latoꝛ. ꝛ.xxj.q.ij. placuit. ṡ.xxvij.q.j. ſi homo eſſes. Sol. in ꝯrijs notū

erat pape factū ipm. ꝛ qꝛ illa talia ſunt vbi locū nō hʒ exceptio vł excuſatio. Itē ar.ṡ.C.đ decur. exēplo.li.x.

Quoniā abbas. ¶ Diuidiť: qꝛ pꝛima ps nar/rat factū. Scđa illud appꝛobat: ibi. nos. et pone caſum lr̄alē. vt in glo. Abbas. e ¶ Qm̄ abbas. Ca. cā fuit cōmiſſa duob⁹ abbatib⁹ ſcʒ. abbati leice/ſtrie ꝛ abbati vī ceſtrie: ñ expſſis ꝓpꝛijs noīb⁹: et ambo citauerūt ptes abbate vī/ceſtrie tādē moꝛ tuo et altero ſub ſtituto: abbas lei ceſtrie pꝛoceſſit poſtea cū abba/te vinceſtrie ſub ſtituto: et tulerť ſententiā: ꝛ dñs papa ꝯfirmauit illā: vł pōt poni caſus ꝙ abbas leiceſtrie ſol⁹ ci/tauit moꝛtuo cō iudice ſuo: quia ſub illa forma ꝙ ſi ambo nō pote ritꝭ. ꝛc̄. ꝛ poſtea altero ſubſtitu/to cum eo ꝓceſſit: et qđ bñ potuit. ꝛ hoc potius cōcoꝛ/dat lr̄e: vt ptʒ in p̄ncipio. f ¶ Pꝛefixit: ꝛ etiā ſol⁹ potuit p̄figere altero moꝛtuo: ſi cōtinebať in lr̄is ꝙ ſi ambo nō poteritis. ꝛc̄. qꝛ tūc extitit cōditio: nec ꝓpte rea expirauit mādatū quātū ad illū defunctū: ſed ſta/tim altero ſubſtituto ꝛ confirmato ambo ꝓcedere de/bent: qꝛ tpale fuit impedimētū. C. de cur. fur. l. penul.

g ¶ Subſtitutū: ecce ꝙ ſucceſſoꝛ pōt cognoſcere vñ potuit cognoſcere p̄deceſſoꝛ etiā delegat⁹: ꝛ h verū eſt qñ ꝓpꝛiū nomen in lr̄is nō ſit expſſum: qꝛ ꝑ vna pſo/na intelliguntur: qꝛ dignitas nō moꝛiť: ſed ſi ꝓpꝛiū no/men in lr̄is fuerit expſſū: qꝛ tūc cōmiſſio facta fuit ꝑ/ſone: ſucceſſoꝛ non cognoſcet: ꝛ hec eſt ratio qꝛ vt dixi dignitas nūq̄ʒ perit: indiuidua ꝟo q̄tidie pereūt. ff. de leg.j.l.iiij. ſi q̃s ī fundi. ¶ Sed videť ꝙ idē ſit et ſi nō exprimať ꝓpꝛiū nomē: qꝛ h nomen abbas talis loci lo co ꝓpꝛij noīs eſt. ff. de libe. ꝛ poſthu. noīatim. ar. ſʒ nō eſt ꝓpꝛiū nomē ſed ſingulare: vt fenix: ꝛ appellatiuū ſiliter. ꝛ ſi electus ſit loco p̄moꝛtui idē eſt: qꝛ idē dʒ co gnoſcere vt pꝛedeceſſoꝛ. ff. de iudi. moꝛtuo iudice. ꝛ in auc. vt nulli iudi. §. ꝛ hoc iubemus. col. ix. ¶ Sed vi detur ꝙ etiā ſi expſſum nō ſit nomen dignitatis: ꝙ ſuc ceſſoꝛ adhuc cognoſcere poſſit. ar. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. filie. §. ticia. ꝛ. ff.đ libe. ꝛ poſthu. l. placet. ꝛ.l.ſe. ꝛ ar. ff. de anna. leg. l. annua. §.j. ſed illud teſtatoꝛ voluit. ¶ Sed pone ꝙ plures archidiaconi ſūt in aliq̃ ecclia ſicut ſūt in eccleſia pariſieñ. ꝛ papa mādat archidi. pa riſieñ. ſine additiōe ꝓpꝛij noīs vel cognominis: ita ꝙ non apparet de quo ſenſerit: cū plures ſint archidi. q̃s ḡ erit iudex. videť ꝙ null⁹: qꝛ ſi duo nati ſunt tutoꝛes eiuſdē noīs: nec appet đ q̃ ſenſerit teſtatoꝛ. neuter erit tutoꝛ. ff. de teſta. tute. duo ſunt ticij: ꝛ ſi teſtatoꝛ dicat exheredo filiū meū: cū plures habeat noīe ꝓpꝛio nō ex/pſſo: null⁹ ē exheredat⁹. ff. de libe. ꝛ poſthu. l. noīatim. ꝛ ſi nō apparet q̃s heres inſtitutus ſit. inſtitutio non valʒ. ff. de here. inſti. l. in tēpus. §. quotiēs. ꝛ. ff. de re.

du.ſi fuerit.§.itē ſi plurib⁹.⁊.ff.de manu.teſta.cum ex pluribus.ſed videt̃ ꝙ ille ſit iudex quē impetrator elegerit:ſicut ſi inter duos dubitet̃ ꝺ eodē legato :cui potius dari debeat:heres eligere dꝫ cui ſoluat.ff.de leg.ij.ſi quis ſeruū.§.ſi inter duos:⁊ ſi qs intētione ambigua vſus eſt qꝺ ei vtili⁹ eſt dꝫ accipere.ff.de iud.ſi qs intentiōe.⁊.ff.de iudi.ſolemus.⁊.C.de cō/di.inde.ſi qs ſeruum.hoc vidi ꝺ facto. Hic ſatis patet ꝙ ille quē elegerit actor: erit iudex :qꝛ de illo ſenſit cū impetrauit lr̃as.ff.de ver.obli. int̃ ſtipulantē. Sed ſi cōmuni cōſēſu partiū ꝑtes concordaſſent ⁊ cōſenſiſſent nō diſtinguēdo de q̃. qd erit cū mō dicat actor de vno ⁊ reus ꝺ altero: nec pōt ꝯſtare ꝺ quo intellexerūt qꝛ nō cōcordāt. Hic dicere poſſum: ꝙ ille ſit iudex cui ꝓmo ſūt lr̃e pn̄tate.s̃.de reſcrip.c.caplm ſancte crucis.et .j.ꝺ appel. vt debitus:ſꝫ ſi eēt ſimul pn̄tatio facta:tūc q dignior eſt:ſed ſi eēnt eq̄liter digni:ſorte dirimat̃.ff.de iudi ſed cuꝫ ambo.⁊.xxvj.q.ij.ſors nō ē.

nō perſonaꝝ cōmiſſio emanauit:ſibi ſociū in cauſe cognitione adiūxit. Nos ſentētiaꝫ a illoꝝ.ſicut eſt iuſta :ratam et firmā habemus. I dem.

Si queſtionē de iure ꝑſtādi papa delegat appellatiōe remota:⁊ ſub ea forma vt delegat⁹ ad pn̄tationē ei⁹ ad quē viderit ꝑtinere:ordinet eccleſiā ꝑ hoc nō habet inſtituere ſꝫ ꝓnūciare.⁊ is ad quē ꝑtinet inſtituet.⁊ ſi iuri ſuo detrahit̃ licite appellat.ca.XV

S Up eo vo qꝺ ſbiūgere voluiſti:ſi de pn̄tatione b pſbri int̃ aliqs q̃ſtiōe ſuborta:cām ꝯtigerit delegari alicui ſub hac forma:vt ſi ꝯſtite c rit ius de q agit̃ ad ꝑtē alterutrā ꝑtinere:⁊ ad pn̄tationē d eiuſdē:ꝺ pſona idonea ordie net eccl'iaꝫ ap.re.an liceat delegato iudici inſcio dioc.epō archid.vel archip̄ſbytero reclamāte:pn̄tatū ſibi clericuꝫ ī poſſeſſionē eccl'ie mittere:⁊ f g an ſi archip̄ſbr :vl' archidiacon⁹:vl' ep̄s:ad quē īſtitutio ꝑtinet appellauerit :eoruꝫ ſit appellatiōibus deferēdum.

a Sicut eſt iuſta.hec verba cū ponūt̃ in ꝯfirmatiōib⁹ ꝯditionalit̃ intelligūtur.j.de ꝯfir.vti.vel inuti.examinata.⁊.j.de ꝓceſ ꝓbē. quia diuerſitatē:ſec⁹ ſi ponāt̃ in priuilegio:qꝛ ꝓuilegium eſt lex priuata.iij.di.priuilegia:⁊ priuilegiū ſemꝑ debet aliqd ponere.j.de ver.ſig.abbate.⁊.j.de priuil.in his.⁊ ſic ponūtur in ſentētijs q̃s papa ex certa ſcientia confirmat:vt hic.

S Uper eo Hec decre.habet caſum notabilē et multum allegat̃. Cōmunis eſt diuiſio. Scōa.ibi: hoc tuā. Ab. b Inter aliqs:q ſe dicūt ꝓnos. c Ius.ſ.pn̄tationē:vt.s̃.dixi. d Ordinet: hec vba ambiguitatē ꝯtinere vident̃:vn̄ iudex credebat ꝙ ip̄a inſtituere poſſet clericū pn̄tādū qꝺ nō ē verum:vn̄ expone ordinet.i.ꝓnūciet ordinādā eccleſiaꝫ: ad pn̄tationē illi⁹ q obtinet iuſpatronat⁹ ad ſe ꝑtinere:tn̄ ſi ep̄s:archidiacon⁹:vl' archip̄ſbyt̃ ꝯſentiret delegato:valeret ei⁹ inſtitutio. e Liceat:ꝓma q̃ſtio. f An ſi archip̄ſbyt̃.ſcōa queſtio. g Archidiaconus:ar.ꝙ archidia.vl' etiā archip̄ſbr pōt cōmittere curā aīaꝝ:ſed hoc eſt qn̄ ab epō ē eis ſpāliter conceſſum.s̃.de offi.archidi.cū ſatis:vel cū alias hoc obtinēt de cōſuetudine:ar.s̃.de elec.dudū.ij.⁊.s̃.de offi.archi.dilecto.⁊.j.de exceſ.prela.ad hec. h Intētionis:ar.ꝓuilegia reſcripta ⁊ alia cōſilia ad ea tm̄ extendi:de qb⁹ cogitatū eſt.ff.de pac.tres fratres.ff.de trāſac.cū aqlia/na.⁊ ita intētio mādātis cōſiderāda ē.j.de reſti.ſpo.audita.et.j.de ꝓbē.cū cām.⁊.c.vl. Itē ar.ꝙ iuri nulli⁹ intendit papa derogare.xxxij.q.ij.primū.j.de of.ordi.licet.⁊.j.de deci.ex multiplici.et.s̃.ꝺ reſcꝑ.ad aures. i Tenebit :⁊ ita debet differri executio ſnīe:ſi ꝑ eam alicui ꝑiudiciū generat̃.j.de re iudi.cū ſuꝑ ꝯtrouerſia.⁊ veꝝ eſt niſi ꝓſumptio ſit in ꝯtriū ꝙ malicioſe appellet̃:ſicut ꝯtingit in reſtitutiōe.j.de in reſti.ſuſcitata. k Illis.ſcꝫ epō:archidi.vel archip̄ſbytero. l Sed ꝑtibus int̃ quas:et ita licet appellatio ſit remota in litteris. nihilominus pn̄t appellare oēs quoꝝ intereſt.ij.q.vj.nō ſolent. Iteꝫ nō ꝙ oēs poſſunt ſe opponere: quos negocium tangit.licet de illis nō fiat mentio.⁊ ſunt admittendi:alias non teneret appellatio interpoſita per eos. Itē arg.ꝙ iuriſdictio extēditur ad eos de qbus nō eſt cogitatū:de h̄ dixi.s̃.eo.qꝛ q̃ſitum. Itē arg.ꝙ res inter alios acta nō nocet alijs.j.de re iudi.q̃uis.vbi de hoc tractatur:⁊ competētius ibi ponitur q̃ꝫ hic.

Hoc tuā volum⁹ diſcretionē tenere:qꝺ licet qōnē q de pn̄tatiōe vtit̃:ap.re.cōmittamus alicui terminādā:nō tn̄ b ē nr̃e itētiōis dioc.epō vl' archip̄ſbro : vel archidiacono ꝑiudiciū generare.iō eſt pn̄tādus eſt illi :q inſtituēdus i fuerit:⁊ tenebit eoꝝ ap.ſi vidētes iuri ſuo detrahi duxe k rint appellādū:qꝛ nō illis ſꝫ l ꝑtib⁹ int̃ q̃s cā cōmiſſa ē ap.remediū ē ſublatū. Si cauſa ſimpl'r ē delegata duob⁹ ſnīa vnius nō tenet. Ca.XVI

C Auſaꝫ mr̃imonij q int̃ J.mulierē :⁊ blanchaciū agitari dinoſcit̃:foro iulieñ.⁊ vapicē.epīs nos meminimus cōmiſiſſe.qb⁹ eā viro reſtitui mandātib⁹:vir mulierem cruciatibus et flagel m lis adeo affecit:qꝺ inuita et coacta inter ſe ⁊ virū ſuū cōfeſſa eſt parētelā:ſicq; factuꝫ eſt :qꝺ ad iudiciū vnius eorum dimiſit eandem.et.j.

Diſ.v.mandamus quatenus ſi inueneritis qꝺ prefatus.b.dictam.J.ad iudiciuꝫ n ſolūmodo alteri⁹ ꝑdictoꝝ a

C Auſam matrimonii In ꝓma parte ponitur cōſultatio. In ſcōa rn̄ſio:ibi.Diſcretiōi.Ab m Inuita:et ideo talis cōfeſſio ꝑiudicare non debet.xxxj.q.ij.lothari⁹.⁊.xv.q.vj.c.j.⁊ ſi etiā ſpōte id cōfiteret̃ ꝓpter vni⁹ cōfeſſionē:vel etiā amboꝝ matrimoniū ſeparari nō debet:qꝛ ſepe ad inuicē colluderēt .j.de eo q cog.cōſang.vxo.ſue.ſuꝑ eo.⁊.xxxv.q.vj.§.vlt.ſed ſi ambo cōfiteant̃ et fama publica ꝯſentit :tū poſſunt ſeparari.xxxv.q.vj.ſi duo.quidā: tamē aliter intelligunt illum canonē. n Solūmodo:argu ꝙ vbi aliq̃rū ꝑſentia deſiderat̃ qꝺ in eoꝝ abſentia agitur nō tenet:⁊.lxiij.di.obeuntib⁹.⁊.s̃.de elec.cū in veteri.⁊.C.de teſta.ſi vn⁹.⁊.lxvj.di.porro.lxviij.di.cor epi.⁊.ff.de trāſac.cū hi.§.ſi pretor.⁊.ff.de re iudi.du

ſe ſepaſſet (q2 cū cā duob' cō/
a mittiť: ſnīa vni' non tenet)
ipm vt eādē mulierē ſic vxo/
b rē ſuā benigne recipiat: τ ma
ritali affectiōe ptractet: mo/
nitione p̄miſſa cogať: ſi ꝗ tn̄
appuerit: ꝗ poſtꝗ ab eo rece
pta fuerit: mr̄imōiū ipoꝝ ve/
lint: τ legitie poſſint ipetere:
cām audiať: τ fine canonico
termieť. Idē oxoñ. τ vito.
epis τ abbati berf. **Delegat' qui eſt dn̄s ipetrātis recuſari poteſt. Ca. XVII**

Q Auſaz ꝗ inť. f. τ. b. ǒ na
tiuitate agathe ✝ tiť: voƀ fra
tres epi: τ londoñ. epo cōmi/
ſim' terminādā. ¶ Ex qm̄
idē. f. p̄fatū lōdoñ. epm habe
c bat ſuſpectū: p eo ꝙ dn̄s ē p̄
dicti. h. ipm amouēdū τ te fi
li abbas loco ipi' duxim' ſub
rogādū. Idē. **A ſubdelegato delegati pape qui ſubdelegauit nō i totū: nō ad papā ſed ad ipm delegatum appellari debet. Ca. XVIII**

Q Am te conſulēte. et. ī.
¶ Si ſup cā: ꝗ tibi ex nr̄a de
d legatiōe ꝯmittiť: a pſonis ec
cl'iaſticis vni vł pl'ib': qb' vt
pcas laborib' ptiū τ expēſis:
cognitionē ipſi' cāe: τ teſtiū
examiātiōez: ſnīa tibi reſua
ta cōmittis appellatio fuerit
interpoſita: hmōi ap. ītuitu:
cāz ipaz indiffinitā relinq̄re
nō teneris. Luci'. iij. cāto.
archiepō: τ ei' ſuffraga.
Morte delegātis nō expirat iuriſdictio delegati coram q̄ lis erat ꝯteſtata. Ca. XIX

R Elatum: et. ī. ¶ Nos
itaqꝫ ꝯſ. vr̄e. r. ꝙ ſi lis
e fuit añ. pre. n. obitū ꝯteſtata
mādatū in mortē mādatoris
nullatenus expirauit. Si ✝o
añ litis ꝯteſtationē deceſſit:
nō ē a iudicib' q̄s delegaue/
rat: ex delegatiōe hmōi pce/
dēdū. Urban'. iij. **Si delegat' citauit añ mortē delegātis: ꝑpetuata ē ei' iuriſdictō. Et appellatiōi renūciat ꝗ corā iudice a ꝗ appellauit litez pſequiť. Ca. XX**

G Ratum gerimus. et. ī.
¶ Sane cōſuluit nos deuo/
tio tua an ante obitū delegā
tis: propoſito citationis edi
cto lite vero poſt mortē cōte.
nihilominꝰ debeat in cauſa
pcedere delegatus: τ vtruz
is intelligatur ap. renunci/
aſſe: qui ea interpoſita ad p
ducēdos teſtes inducias po/
ſtulauit: τ demum producti/
oni et allegationi renunci/
ans: atteſtationes petijt ſo/
lenniter publicari. ¶ Nos
autem inqui. t. t. r. ꝙ cum in
caſu priori citatione facta:

ex trib'. τ. C. de aduo. fiſci. l. vlti. τ. ff. ǒ iure fiſ. ſi fiſc'. ar. ꝯ. lxiij. di. c. j. τ. ij. et. C. de poſtu. velamēto. τ. xv. q. vij. felix. Sol. duob' modis deſiderať p̄ntia alicui': vł quātū ad neceſſitatez: τ ſic vera eſt p̄ma rubrica. vt h. ſ. de elec. ꝙ ſicut. τ. c. venerabilē. Itē q̄ntū ad honeſtatez vel vtilitatē: τ talis abſentia nō vitiat qǒ factū ē: vt i ꝯrijs. τ. xxxij. q. ij. honorantur.

a ¶ Unius: Quid iurꝭ ſit qñ iudices ordiarij vł ǒlegati: vł arbitri fierē diuerſas ſnīas: ǒr. ī. ǒ re iud. c. vl. τ ibi diceť ǒ h. Si ✝o ſint duo iudices τ alť ſine altero pcedat: ñ tenet ſnīa: vt hic: ſiue etiā plures: τ aliquo abſēte pnūciant. ff. de re iudi. duo ex trib'.

b ¶ Recipiat ſic. ī. ǒ reſti. ſpo. ex ꝯqſtiōe: ar. ꝯ. ī. de or. cog. irelexim' h: τ i illa ex ꝯqſtione poſſeſſorio agiť: et lō cū cā ſpoliationis ſit p̄uilegiata: illa ſp p̄mo ē tractāda: τ cōuēt' ſup ſpoliatione recouenire ſpoliatū nō pōt niſi de alia ſpoliatiōe. ī. ǒ or. cog. ſup ſpoliatione: facta ✝o reſtitutione: poſtea coſnoſcať de ꝓpri tate. ſ. ǒ cā mr̄imonij: illa intelexim': loq̄tur in petitorio: ſꝫ ſi in ꝯtinēti iſte vel ꝑ ꝓbare cōſanuinitatē maxime in gradu indiſpenſabili: reſtitutio differť ꝭm tenorē illi' decre. ī. ǒ reſti. ſpo. lr̄as: alś ſemper facienda eſt reſtitutio incontinenti.

Q Auſaz que. ¶ Cōis diuiſio. Scǒa ibi: vez. Ab.

¶ Dn̄s: ar. ē h euidēs. ꝙ rōnabilis ē cā ſuſpitiōis ſi dex ē dn̄s aduerſarij. ar. iij. q. v. accuſatores. τ. xj. q. q̄ttuor. τ. ī. e. inſinuāte: τ idē eēt ſi iudex eēt vaſall' etrantis. ar. xxij. q. v. ǒ forma. Itē ſi ſit ſuffragane' etrātꝭ. ī. vt li. nō ꝯte. accedēs. Itē ſi eēt ꝯſanguine' l aduocat' extitit i eadē cā ꝓ ipo. ī. de ap. poſtremo. dē videť ſi habet ꝯſilem cām. ī. de iudi. cām ꝗ inter. g. opt. ad h. ī. de teſt. pſonas. de cauſa ſuſpitiōis trabitur. ī. eo. ſuſpitionis. τ. ī. de appel. cū ſpāli.

N Am te. Si delegat' pape cōmittit cauſaz nō in totuz: τ a ſubdelegato appellatur ad papam per hoc nō impeditur proceſſus delegati pape. hoc. d. Uel dic clarius vt in rubro. Cōmunis diuiſio. Secunda ibi. ſi ſuper. Abbas Si.

d ¶ Perſonis eccleſiaſticis. id eſt ab audiētia perſonarū quibus cauſa cōmiſſa ē. Et eſt argu. ꝙ delegatus cauſaz cōmiſſam ſibi ſubdelegare debꝫ ꝑſonis eccleſiaſticis et nō laicis: cum laici de talibus cauſis eccleſiaſticis iudicare nō debeāt. ī. de iudi. decernimus. et decre. iſtam habebis. ī. co. ſuper queſtionum. circa p̄ncipium: et ibi exponiť. Sed hodie eſt prouiſum in ca. ſtatutum. in. §. in nullo. de regu. iur. lib. vj. vbi dicitur ꝙ illis perſonis debet committere delegatus pape quibus committit ipſe papa. et que ſunt ille perſone habetur ibi in ꝓprincipio.

R Elatum. ¶ In p̄ma poniť deciſa cōſultatio. Secunda ibi. nos itaqꝫ reſponſio.

e ¶ Conteſtata: quod dicit h ꝭm leges: locum habet. ꝙ ſi ante lit. ꝯteſt. moriať mandator: expirat mandatum: vt hic diciť: q̄a lis non diciť cepta niſi per litis ꝯteſtatione in auc. ǒ litig. §. oēm col. viij. ff. rē ra. ha. ampli' ꝭm canones nō ꝯſiderať tm̄ litꝭ ꝯteſtatio. ſꝫ ſuffiť ſola citatio añ mortē mādatorꝭ ad ꝑpetuādū reſcr̄ptū: vñ citatione p̄miſſa nō finiť mādatū ꝑ mortē mādātꝭ. ī. c. xx. τ c. licꝫ. ſꝫ ſi citatio ñ p̄cedat mortē: ſtatī expirat mādatū. ī. ǒ of. lega. c. vl. §. j. τ. ff. ǒ iu. om. iu. τ q2 q̄liť fiat ꝯteſtatio litꝭ hēť. ī. ǒ lit. conteſt. c. vno. Itē ſicut ꝑ libelli oblationem ꝑpetuať actio. C. qñ. li. prin. de lit. cōteſt. facit. l. j. et. ij. q. vj. anteriorū: et ſicut res litigioſa efficiť ꝑ libelli oblationē: vt in auc. de litig. in p̄n. τ. C. de lit. auc. litigioſa: eodē mō ꝑpetuať iuriſdictio delegati ꝑ ſolā citationē vt dicūt iura p̄dicta.

G Ratū. ¶ Cōis diuiſio. ſcǒa. ibi: nos autē. Et q̄libet ꝑs ſubdiuiditur vt patet in tex. Ab. Si.

a ¶ Ceptū: ideo dicit quaſi ceptū: q2 quātū ad ppetuandā iuriſdictionē ceptū eſt negociū: ſed quantū ad lit. côteſta. nō eſt ceptū: vñ legitimas exceptiones pōt opponere: vñ ſucceſſor impetrātis poterit ꝯuenire reū mortuo impetrāte: ar. ſ. de reſcrip. ſignificauit. vbi de hoc: et arg. ff. de inoffi. teſta. poſthumus. §. vlt. C. de noua. ſi delegatio. ff. ꝺ iur. om. iudi. ⁊ q2 ibi expone agi ceperit p citationez: ad hoc vt faciat ad ppoſitū. ⁊ .ĩ. e. licet. ⁊ .ĩ. de of. leg. c. vlti.

b ¶ Maxime ħ bñ dicit: quia idez eſſet ſi eſſet certus pmiſſa citatiõe: q2 pōt p. cedere. etiā ſi eēt cert⁹ ꝺ morte delegātis: ⁊ negociū nō eēt qſi ceptum nō pcederet: ⁊ iō pōt pcedere cū nōdū ſit cert⁹: ⁊ negociū ſit quaſi ceptū: argu. cõtra. inſti. man dati. §. recte. ibi innuit ꝙ ſi ignorās poſt mortem citauit: licet poſtea ſciat de morte pcedere pōt. ff. ꝺ acḋre. poſ. fundi. §. j. ⁊ ff. ſi cer. pe. l. ei⁹ qui in puincia. et in eadē. l. cõtrariū dicit.

c ¶ Receſſum: nō. pſumptione iuris: ꝙ iuri ſuo renūciare pſumit qui iuri ſuo cõtrariū facit. ĩ. de teſt. cum veniſſet. q̄ loquit de hoc eodem negocio. ⁊ eſt eiuſdē vrbani. ⁊ .ĩ. de ap. ſollicitudinez. ⁊ .ĩ. de his q̄ fi. a maio. par. ca. ex ore. vbi de ħ multa arg. inuenies. ⁊ .ĩ. de vi. ⁊ ho. cleri. c. vlti. ⁊ C. de iu. do. impe. l. ij. ⁊ ff. de mino. ſi filius. ff. de inoffi. teſta. ſi exheredatus. ⁊ l. ſi ꝓponas. §. j. ⁊ lxiij. di. cū adrian⁹.

b negociū ſit quaſi ceptū ⁊ maxime ſi delegat⁹ nō ſit certus de obitu delegātis: pōt ⁊ debet in cā pcedi: tenebitq3 ꝙ iuſticia fuerit puia diffinitū. ¶ In ſcḋo xo caſu videt ab c ap. receſſum: ſi ſm ea q̄ pmiſſa ſūt: eū qui appellauerit cõſtiterit pceſſiſſe. Celeſtin⁹ iij. Si cauſa cõmittit trib⁹ delegatis cū clauſula: ꝙ ſi nō oēs ⁊c. priuſq3 appareat de impotētia tertij duo pcedere nō poſſūt. Et ſi pcedūt nihil agūt. h. d. vſq3 ad. §. adij

Prudentiā. Ca. XXI.

Prudentiā. t. et. ĩ. Qui to loco ſupplicās informari: vtrū cū tribus cauſa cõmittitur: ita ꝙ ſi oēs intereſſe nequiuerint: duo eaz nihilominus exequātur: ſi re⁹ a duobus tantum fuerit conuocatus: venire neceſſario teneatur: ⁊ ſi citatus a pluribus coram duobus cõparuerit: tertio nec veniente per ſe vel per litteras (vt ſolet fieri) excuſante: an duo preſentes in cauſa poſſint pcedere: ⁊ eaz ſnīe calculo termīare? ¶ In hoc caſu taliter reſpōdem⁹: ꝙ cum aliquis delegatorum e iudicum: per certum nunciū

Prudentiā. ¶ Diuidit iſtud prin. nam format duas queſtiones. Scḋo ſimul illas ſoluit ponēdo rõnē decidēdi. Scḋa ibi: in hoc caſu. Abbas. Si.

d ¶ Teneat: ad hāc queſtionē nō videt papa reſpōdere: ſed videt ꝙ nō teneat venire. ſ. eo. cauſa matrimonij. ⁊ .ĩ. de eo q̄ mit. in poſ. cā rei ſeruā. cum ſicut. et ij. q. vj. §. diffinitiua. v. itē ſi plures. ⁊ ff. ꝺ re iud. duo. ex trib⁹. ff. de arbi. ſi in tres. ⁊ l. ſe. pterea ſi veniret. illi duo nō poſſent pcedere: ⁊ iō nō eſſet ꝯtumax ſi non veniret. vt. ff. de iudi. nō videt. ⁊ ff. de pecul. eo tpe. et ff. de arbi. ſi cuz dies. §. ſi arbit. pterea nō videt eſſe in mora: ħ pōt ſe tueri p exceptionē. ff. ſi cer. pe. lecta eſt. ff. de vſur. ſciēduz. ⁊ .ĩ. vt lit. nō. cõteſta. qm̄ freqnt. §. ſi vo alit. ad fi. ⁊ ff. iudi. ſol. vir bonus. Et ꝯ videt ꝙ teneat venire: qm̄ q̄libet illoꝝ eſt iudex inſolidū: cū ſit res indiuiſibilis. xxiiij. q. j. loqtur. ĩ. de iurepa. c. j. ⁊ ff. de bo. lib. ſi libert⁹. in fi. ⁊ ff. de ſer. vie. ⁊ C. de relig. ſi ſepulchrum: ⁊ ff. de relig. vel qḋ. ⁊ ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi vſufruct⁹. Itē vnus ſolus ꝯſul pcedere pōt altero abſente. ff. de offi. cõſul. l. vna. argu. C. de auc. pre. l. vlti. §. ſancimus. ⁊ ff. de exercito. l. j. §. ſi plures. tñ ille. §. pro vtraq3 parte facit: et eſt argu. bo. ff. de fideicõmiſ. liber. ſi legatorio. §. j. et quilibet tenetur ſaltez venire allegaturus priuilegium ſuum .ĩ. de appel. cum parati. ff. de iudi. ſi quis ex aliena: ⁊ ff. ſi quis in ius voca. non ierit. l. ij. j. reſpon. Ad hoc diſtinxit Io. et bene: vtruz iudices ſint ordinarij vel delegati: ſi iudices ſūt ordinarij vno abſente reliqui poſſunt pcedere per iura que ad hoc ſunt inducta: cum quilibet per ſe inſolidum habeat iuriſdictionem in delegatis vel arbitris: ſecus eſt quia vno abſente reliqui nihil poſſunt facere: nec tenet quod fit ab eis. ſ. eo. cauſam matrimonij. ⁊ .ĩ. e. vno delegatorum. et .ĩ. eo. ca. proxi. et ff. de re iudi. duo ex tribus: licet enim quilibet eorum habeat iuriſdictionē inſolidum: eam per ſe nō poteſt exercere: q2 loco vni us intelligunt: ſicut ſi plures furantur vnā trabem: ita ꝙ nullus eam furat: ⁊ tamē quilibet tenet. ff. ad. l. aql. ita vulneratus. in fi. ſ. de reſcꝓ. paſtoralis. in fi. Et ſic patet ꝙ iſte de quo querit ad talē citationē nō tenet venire: ⁊ ſi dicis ꝙ papa non reſpōdet ad queſtionem: imo bene reſpōdet: quia reſpōdet ad ſecundaz: que eſt: vtrum duo preſentes abſente tertio: ⁊ ſe nullo modo excuſante pcedere poſſint: ꝙ non debēt pcedere: ⁊ ſi pceſſerint ꝙ nihil putabunt egiſſe: bene reſpondet ad primā queſtionē: quia ſecunda ſoluta intelligit prima ſoluta: q2 ſi nihil facere poſſunt: ſeqtur ꝙ nō tenetur venire: ⁊ ſic quaſi ſupflua relinquit queſtio prima. ſ. de reſcrip. paſtoralis. ſic. ĩ. de iurepa. poſtulaſti. vbi per ſolutionē vltime q̄ſtionis ſoluunt pcedētes ſepe ſi inuenies. Et ſic dico: ꝙ qñ duo citant tm̄: ⁊ ħ cõſtat: citatus nō tenet venire: in quo caſu loqtur hec decre. q2 hic ponit p queſtione: ꝙ tm̄ duo citant: ⁊ eſt q̄ſtio iuris: ⁊ ego reſpōdeo ꝙ nō tenetur. Sed ſi tu ponas: ꝙ tres ſunt dati iudices ꝯtra te: ⁊ duo citant te p litteras ſuas vel nunciū: et nulla fit mentio de tertio: hic nō eſt certus de facto. imo potes dubitare an tertius ſe excuſauerit vel cõmiſerit vices ſuas illis: et ideo licet min⁹ caute faciāt: quia nō faciūt mentionē de tertio in litteris ſuis: tutius eſt ire et videre an habeant auctoritatē a cõſocio: ⁊ ſi habēt bñ poſſunt pcedere: ſi vero nō habeāt delegationē vel excuſationē a ſuo ꝯſocio nō poſſunt pcedere: vt .ĩ. c. px. ⁊ potes agere ꝯtra illos ad intereſſe: eo ꝙ te calūnioſe citauerūt: nec in ħ pōt ptendere errorē: cū in hoc ſint certi: ⁊ ꝙ teneātur ad intereſſe: ptz de ſen. excō. ſacro. Sed pone ꝙ duo pcedāt ꝯ iſtū abſentē citatū: ⁊ terti⁹ poſtmodū habeat ratum ꝙ illi fecerint: nunqd valet ſnīa ſicut valet in electione. ſ. ꝺ elec. ꝙ ſicut. Dico ꝙ nō valet ſentētia talis p ratihabitionē tertij: cū ab initio nulla fuerit: vñ poſtea ratificari nō pōt. ff. de reg. iur. qḋ ab initio. in fi. ¶ Itē qd ſi partes cõſentiāt: vt duo pcedāt: nunq̄ valeret talis pceſſus tertio non veniēte nec ſe excuſante: nec credo ꝙ partes poſſint illis dare illā iuriſdictionē. C. de iu. om. iu. l. priuatoꝝ cõſenſus. ⁊ .ĩ. e. p. ⁊ g.

e ¶ Per certum nūciū q̄ ſit certe ⁊ approbate fidei. xcvij. di. nobiliſſim⁹: ſed cui debet fieri fides: qḋ ſit ce

tus nūcius. dico ꝙ iudicibꝫ ꝯſocijs. arg. ff. rem ra. ha. ne ſatiſdatio: ⁊ fides facienda eſt iudici cuꝫ ſcḋm ea que coram eo ꝓbant̄ debeat iudicare. ſ. de renū. in preſentia. ⁊. iij. q. vij. iudicet. ⁊ ꝑtibꝫ etiam de hac delegatiōe vel excuſatiōe debet fieri ſi des. qꝛ ⁊ ꝑ h̄ ꝯſtat an habeant iuriſdictionē de qua facere fidem debēt. ī. eo. cum in iure. Sed nunq̄d iſti nūcio vel excuſatori credit̄ ſine litterꝭ? nō credo q̄ātūcunqꝫ honeſtus ſit vel fidel̄ ī. de ꝓba. q̄m ꝯ. falſam. ⁊ vni teſti nō credit̄ q̄ntumcūqꝫ honeſtus ſit. iiij. q. iij ꝟ. vnius teſtimonio. ⁊ ideo ſequitur lr̄atorie deſtinatū: ⁊ ita potius creditur litteris q̄ꝫ nuncio. hec eniꝫ eſt idonea ꝓbatio que fit ꝑ lr̄as. ff. ḋ pigno. ꝯhit̄. xviij. di. placuit. ⁊ qḋ dicit lr̄atorie deſtinatū: reſpicit vtrūqꝫ diuiſim: et vel ē expoſiti-

vel excuſatorē litteratorie de a ſtinatum: non oſtenderit ſe intereſſe non poſſe: vel alias b de eodem canonice conſtare non poterit: reſidui ꝓcedere ad cauſe cognitionē non de c bent: ꝙ ſi ꝓceſſerint: nihil re d putabunt̄ egiſſe. Illa quippe fuit antiq̄ ſe. ap. ꝓuiſio: vt huiuſmodi cauſarum re e cognitiōes: duobus quam vni: tribus quam duobꝰ diligentius delegaret: cum ſicut canones atteſtantur: in f tegrum ſit iudicium qḋ plurimorum ſententijs ꝯfirmat̄ mandati ſiquidem excedere g fines ꝓbaretur ſi quis citra formam reſcripti accepti preſumeret iudicare. ¶ Adijcimus etiam: ꝙ vbi fuerit ī cōmiſſione appoſituꝫ: vt ſi om

uum: ſed nūcio iurato credit̄ ī. de ap. cū pati. vbi ḋ h̄. a ¶ Non oſtēderit: vr̄ ꝙ nō debeāt eos certificare: qꝛ ipſi certi ſunt ſi nō intereſt h̄ ꝯtingit vel qꝛ nō pōt vel qꝛ nō vult: ſed in vtroqꝫ caſu ꝓcedere debēt: vt h̄ ḋr. §. adijcimꝰ. ꝫ cū certi ſint certificari ñ debēt. vt. ff. de acti. emp. ⁊ vēdi. l. j. in fi. Rñ. lꝫ ſciāt h̄ eis denūciādū eſt. ſemꝑ eñi debꝫ ꝯſtare de h̄ anteq̄ꝫ ꝓcedāt: quia poſſet eſſe ꝙ bñ vult intereſſe: nec ꝑ eū ſtat: ſꝫ ꝑ ꝑtes que ipſum ducere debēt ſuis expenſis: quia cū ſuis expenſis venire non tenent̄. vt bñ colligit̄. ī. de vi. ⁊ ho. cleri. cum ab oī ſpecie de h̄ ibi notat̄: ⁊ eſt ſi. ſi mulier ſciat libellū accuſatiōis eſſe porrectum: recte tñ nubet dū ei nō eſt denūciatū. ff. de adul. denūciaſſe. circa ꝓn. ar. ff. q̄ñ dies lega. cedat hmōi legatū. b ¶ Canōice: puta ꝑ teſtes: vt ꝓbet̄ abſens longe: vt hīr non poſſit. vel infirmꝰ. ar. ſ. de cleri. ꝑegri. tue. c ¶ Nihil egiſſe: ꝑ h̄ noueris eſſe ſolutā pͥmo loco ꝓpoſitā queſtionem hec ſolutio includit in ſe illius ſolutionē: vt dictum ē in pͥma notula: ſic. ī. ḋ fri. ⁊ male. ⁊ impo. co. fraternitatis. ⁊. ſ. e. ſup eo. d ¶ Illa q̄ppe: interpoſitio ē ob h̄: qꝛ fecerat mētionē de pluribꝫ iudicibꝫ: qꝛ nihil facit ad q̄onē: ⁊ ille ꝟſiculus mādati ſiq̄dē ⁊c. ꝯtinuat̄ ꝓcedēti ſolutioni: ⁊ illa clauſula illa q̄ppe ⁊c. cōpetentiꝰ poneret̄ poſt illā clauſulā mādati ſiq̄dem: et ſic eſſet tota ꝯtinua ⁊ planior vel ſatis pōt legi tota cōtinua. e ¶ Duobꝫ q̄ꝫ vni: ſecus in arbitris qꝛ propter naturalē hominū facilitatē ad diſſentiendū melius compromittit̄ in vnū q̄ꝫ in duos: quia res fere ſine exitu eſt. ff. de arbi. item ſi vnus. §. ꝓncipalit̄. ⁊ ī. ḋ arbi. innotuit: tñ ſi compromittit̄ in duobꝫ tenet cōpromiſſum ⁊ ꝑtor cogere debet illos: vt ſi diſſentiāt tertiam eligant perſonam: cuius auctati ſtetur vt dicit. §.

ꝓncipalit̄. ⁊. ī. e. ſuſpitiōis. §. j. f ¶ Plurimorꝫ: qꝛ eñi a pluribus querit̄ ſapientibꝫ facilius inuenit̄. xx. di. de quibꝫ: ⁊ per ampliores hoīes ꝑfectiſſima veritas reuelat̄. C. de fideicō. l. vlti. ad fi. ⁊. lxiiij. di. extra ꝯſcientiam. g ¶ Citra formam. ꝟ. iſte ꝓbat ꝙ duo tm̄

nes intereſſe nequerint: duo eam nihilominꝰ exequant̄: ſi h alıq̄s ex ipſis cum poſſit noi luerit intereſſe: duo nihilo k minus in cauſa ꝓcēdāt: licet l ille tertius grauiſſime ſit arguendus: ꝓ eo ꝙ mandatuꝫ ap. exequi ſubterfugiat aut ꝯtemnat. ¶ Ideꝫ quoqꝫ per oīa dicimꝰ obſeruandū: in cā que cōmittit̄ duobus: eo appoſito: vt ſi ambo īntereſſe nequerint: alter nihilominꝰ exequatur. ¶ Sexta nobis ꝓpoſita ex ꝑte tua queſtio ꝯtinebat: ꝙ cū aliq̄bꝰ iudicibus cā cōmittit̄ ⁊ q̄ñqꝫ ꝯtingit: ꝙ reus actori obijcit: ꝙ ſtare ñ pt̄ ī iudicio: vtpote vinculo excōicatiōis aſtrictꝰ. ſi reus ñ velit ſtatim eū ꝓbare excōicatū: ſiue non poſſit: an

ꝓcedere non debent ⁊ citatio ē de ꝓceſſu. ī. e. paſtoralis. §. j. ⁊. ī. ḋ ꝓba. q̄m ꝯtra falſam: ⁊ ſi ꝓcedant nihil egiſſe reputabunt̄. ergo ſi citant nihil faciunt: qꝛ ḋ toto ad partem negādo valꝫ argumentū. ⁊ ſic ꝑ hoc ꝓbant̄ que dicta ſunt in prima notula: ⁊ ſic forma reſcripti ſeruanda eſt. ſ. de reſcrip. cū dilecta: ⁊ qꝛ oībus iuriſdictio ḋmādatur ab oībus debet citari. h ¶ Adijcimus ¶ Clauſula ſi ñ oēs poterit̄ ſub impotentia includit volūtateꝫ quo ad puríficandam iuriſdictio-

nem ꝯiudicum. Primo decidit vnū caſum. Secundo alium ꝯſimilem: ibi. Idem quoqꝫ. ⁊. h. ḋ. vſqꝫ ad. §. Sexta. Abbas. h ¶ Cū poſſit: ⁊ h̄ abſqꝫ periculo rei familiar̄: qꝛ tūc ñ tenet̄ negligere ſua. ff. de iudi. ſi longiꝰ. ī. Rñ. i ¶ Noluerit. h̄ ē ꝙ addit̄ lei qḋ ſupra dixit: ſi oēs intereſſe nequerint ⁊ ibi potes h̄ ꝟbū ſupplere intereſſe nequerint aut noluerint ⁊c. k ¶ Procedāt: poſtq̄ꝫ ꝯſtiterit ꝙ inteſſe ñ vult. vt. ſ. dixi ī alio caſu: q̄ñ inteſſe ñ pñt. ſ. ḋ reſcꝑ. ſciſcitatꝰ. l ¶ Arguendꝰ: imo ⁊ puniedꝰ: ꝓ eo ꝙ mādatū ap̄licū exeq̄ non vult. vt. ſ. de reſcrip. ſciſcitatꝰ. ſed q̄s arguet eum aut puniet? ꝯiudices nō: qꝛ par in parē nō hꝫ impiū. ſ. de elec. innotuit. ⁊. ff. ad trebel. ille a q̄. §. tempeſtiuū. ordinariꝰ nō: qꝛ delegatꝰ maior eſt eo q̄ꝫtū ad illā cām. ar. ſ. e. ſane. ij. ⁊. ī. de offi. or. paſtoralis. §. j. ſupior ꝫ eū puniat cuius mādatū exeq̄ nō curat. C. de temp. ap. l. vlti. §. illud. ⁊ ꝯiudices debēt ſupiori denūciare negligentiā ipſius. ar. ī. de ꝓben. graue. ad fi. ij. q. vij. ea ꝓpter. ſufficit ſola redargutio: q̄ꝫ ꝑ h̄ non ꝑiudicet̄ partibus: quia alij ꝓcedere pñt. ¶ Sexta. ¶ Supra viſum eſt de his que opponunt̄ in perſonam iudicis: nunc ſubijcit de his que opponunt̄ in perſonam actoris. et. h. ḋ. vſqꝫ ad. §. Si vero. Si reus coram delegato obijcit excōicationē actori quam non probat infra tempus debitum: auditur actor. ſi vero probat delegatus abſoluet actorem ſi excōicatus eſt propter cauſam ſibi cōmiſſam: ſecus ſi propter aliam: nec eſt de caſibꝫ reſeruatis pape ad excōicatorem ſuum illum remittet qui ſi non vult eum abſoluere delegatus pape eum abſoluet. h. ḋ. Primo ponit principalē queſtionem quaꝫ ſoluit: ibi. Hanc dubitationem. Secundo ponit queſtionem incidentem: ibi. Si vo. Abbas.

actor nibilominꝰ audiri de/
a beat: donec ſuper eo qđ obij
citur rei veritas fuerit pate/
facta. ¶ Hanc dubitationē
taliter amouemꝰ: ꝙ ſi ille q̇
b tale q̇d obijcit: ſtatim vel in/
fra terminū competentē: nō
ꝓbauerit legitime qđ inten
dit: actor permitti debet vt
ſine offendiculo q̇libʒ audia
c tur. Ceterū ſi vel ex ꝯfeſſio/
ne actoris vel alio quolibet
modo: legitime ꝯſtiterit: eſſe
d actorem vinculo excōicatio/
nis aſtrictū: a iudicibus de/
e legatis ſꝫm formam eccleſie
valet abſolui: ita vt ſi ꝓpter
f aliquam iuſtam cauſaʒ ⁊ eui
dentēʒ: ab ordinario iudice
vel delegato excōicatꝰ fuerit
g ad excōicatorē debʒ abſoluē
dus remitti: q̇ ſi maliciā ad/
hibuerit: delegati iudices id
h ritu eccl'iaſtico libere exeq̄n/
tur: dūmodo nō ſit tale genꝰ
excōicatiōis illius: cuiꝰ abſo
i k lutio ſe. ap. reſeruet̄: explora
ti q̇dem iuris exiſtit: vt dele/
gatꝭ iudicibꝰ q̇bus p̄ncipale
cōmittit̄: ⁊ acceſſoriū cōmit/
l tatur. ¶ Si vero ab his fuerit
p̄ſtito iuramēto ꝙ ſtabit mā
dato eccl'ie abſolutꝰ: rurſus
interrogas an coram eiſdem
đlegatꝭ vl' ordiario a q̇ excōi/
catꝰ extitit teneat̄ ſuꝑ eadeʒ

a ¶ Donec: hic fuit dubitatio vtrū eſſet ꝓcedenduʒ ſuꝑ p̄ncipali non obſtante exceptiōe oppoſita: donec de ipſa excōicatiōe ꝯſtaret: vt ſimul ſuꝑ p̄ncipali ⁊ exceptiōe ꝓcederet̄ qđ nō debet eſſe imo ſuꝑſedendū eſt ſuꝑ p̄ncipali queſtione donec termino cōpetenti ꝓbet̄ exceptio. j. de iudi. exhibita.

b ¶ Infra terminū cōpetētē. hodie terminus iſte nō eſt ad arbitriū iudicis. ſʒ. j. octo dies exceptio excōicationis ꝓbari debʒ: die in q̊ ꝓponit̄ nō cōputato. ꝙ ſi ꝓbata nō fuerit iudex in cauſa ꝓcedat: reum in expēſis actori q̄s ꝓpter h̄ feciſſe docuerit cōdemnando taxatione p̄miſſa: et vltra duas vices hec exceptio nō ꝓponat̄: ſeruato tenore decre. et q̇ excōicationeʒ opponit ſpeciem ipſiꝰ ⁊ nomē excōicatoris exp̄mere debet: vt i decre. Inno. iiij. in qua omīa hec ſtatuunt̄: ⁊ incipit. pia ꝯſideratiōe. j. đ excep. li. vj.

c ¶ Ex ꝯfeſſiōe: ex loco iſto ſatis colligit̄: ꝙ ſuꝑ exceptiōe debet lis ꝯteſtari inter partes ⁊ iurari etiā de calūnia in ciuilibꝫ: ſed nō in ſpūalibꝫ ſʒ de veritate dicēda: qꝛ exceptiōes debent dari in ſcriptis. j. đ ꝓba. qm̄ ꝯ. ſicut etiā dat̄ libellus. j. đ libel. obla. ignarꝰ ep̄s. ⁊ ad exceptionē debʒ ille ꝯ quē ꝓponit̄ rn̄dere. vt hic dicit. ⁊ ſic lis ꝯteſtat̄ ſi negauerit actor exceptionē: tūc iurabit̄ đ calūnia. j. đ fideiuſ. ꝯſtitutꝰ. ⁊ ē op. arg. C. đ iura. calū. l. j. ⁊ ſi poſtea ꝑ ꝯfeſſionē nō ꝯſtiterit de exceptiōe. ꝓbabit illaʒ ꝑ teſtes vel alio mō quo poterit. vt ꝑ inſtrumēta. al's ꝓceſſus nō valeret. li. nō ꝯteſta. j. vt li. nō ꝯteſt. ꝑ totū. ar. ꝯ. j. đ offi. iudi. c. ij. ⁊ ſuꝑ hac exceptiōe vel alia ꝯſili. vbi crimīa opponunt̄. teſtes cōpelli nō debent. j. đ teſti. cogen. dilectoꝝ. q̇dam tn̄ nō obſeruāt h̄ in exceptionibꝫ. ⁊ male ſicut credo. qꝛ ordo iuris vbiqꝫ ē ſeruandus cū ꝓcedit̄ iure ordinario. ⁊ h̄ ꝓbat̄. j. đ ap. interpoſita. §. vl. tn̄ iura illa que dicūt ꝙ lite nō ꝯteſta. nō tenet ꝓceſſus. loquunt̄ in negocijs p̄ncipalibꝫ. vnde ſatis pōt dici ꝙ nihilominꝰ valet ꝓceſſus in his exceptiōibꝫ dilatorijs ⁊ emergētibꝫ licet lis nō fuerit in his ꝯteſtata. ⁊ nullo iure cauet̄. ꝙ in his ꝓceſſus non teneat ꝯteſtatiōe omiſſa iuxta illam regulā. multa fieri nō debent ⁊c̄. j. đ regu. c. ad apoſtolicā. Bern̄.

d ¶ Excōicatiōis maioris. ſ. qꝛ mioꝛ nō repellit ab agēdo nec a ꝯſortio fideliū. j. de excep. a nobis. nec ab electione. j. đ cle. excō. mini. ſi celebrat.

e ¶ Formā que duplex ē. j. đ. ꝟ. ſig. ex parte.

f ¶ Aliā iuſtā: ſecus eēt ſi ꝓpter eandē cām que nūc delegat̄. qm̄ nō teneret iuriſdictio ſi ſe excōicatū ſuppreſſit. vel ſi expreſſit a delegatis iſtis abſolueret̄ nec remitteret̄ ad primos. imo tacita veritate đ alia cōmiſſiōe non valerēt littere. vel de ꝓceſſu ordinarij. ar. j. de ap. vt debitus. Lau. Hoc qđ dicitur in iſta notula olim ſeruabat̄. hodie ꝟo littere impetrate ab excōicato bn̄ valent: ⁊ eo abſoluto ꝓcedit̄ ꝑ eas. j. de excep. pia. li. vj.

g ¶ Ad excōicatorē: qꝛ iſti delegati alias nō hn̄t ptātē illū abſoluēdi. niſi p̄mo illū excōicatorē req̇rant. qđ ſi nō fecerit p̄mus ordinariꝰ vel delegatꝰ. tūc illuʒ abſoluere pn̄t p̄ſtito iuramento prius. qđ ſtabit mādatis eccleſie ſuꝑ eo ꝓ q̊ p̄us fuit excōicatus. al's ſi ſtatim illū abſoluerent. non credo ipſum eē abſolutū. xj. q. j. c. pe. ⁊ C. ſi nō a cōpe. iudi. l. vl. ⁊ ff. de reg. iur. factuʒ a iudice. qꝛ ſub cōditiōe h̄ mādat̄. et ita añ ꝯditionē exiſtentē etiā abſoluere ipſum nō pn̄t.

h ¶ Exeq̄nt̄. et in cā poſtmodū ꝓcedāt. ſicut videt̄ ꝙ ſi excōicatus impetret reſcp̄tuʒ tacito de ſua excōicatiōe ꝙ valeat poſtq̄ʒ fuerit abſolutꝰ. ar. C. de p̄ci. impe. oſ. vniuerſis. Itē ar. ꝙ ꝑ abſolutionē q̇s in p̄ſtinū ſtatuʒ reducat̄. ar. iiij. q. j. c. j. et. ij. ⁊ qꝛ cū ſit pena nō debet extēdi ſed potiꝰ reſtringi. j. de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄ſiuit. ⁊ đ pe. di. j. §. pene. ſed ꝯ. ſ. đ eta. ⁊ q̄li. cū bone. et. ſ. đ reſcp̄. dilectꝰ. ⁊ j. đ ap. paſtoral'. ꝯſueuit dici ꝙ lr̄e ab excōicato impetrate h̄ tacito nō valēt ad agendū vel ad bn̄ficiū obtinēdū. vt dicūt ꝯtria. ſʒ ad ſui defenſionē obtente: puta qꝛ appellauit tūc bn̄ valēt lr̄e. licet nō faciāt mētionē đ excōicatiōe. j. đ excep. cū int̄. et. c. dilecte. ⁊ c. ſignificauerūt. ⁊ c. vl. ⁊ qđ hic dicit. ſ. abſoluūt eū ⁊ poſtmodū locū hʒ qn̄ poſt lr̄as impetratas fuit excōicatꝰ ab hoīe vel a iure: ⁊ iđ eo abſoluto valēt lr̄e: qđ pʒ ex eo qđ dic̄: n̄ p̄t ſtare i iudicio nec đr ꝙ lr̄e n̄ valeāt. ſʒ dic ſuꝑ h̄ ꝟʒ qđ nō. j. đ excep. pia. in glo. q̄ incipit. ſʒ mirum. ꝟ. ſi.

i ¶ Reſeruet̄: xvij. q. iiij. ſi q̇s ſuadēte. j. đ ſen. excō. tua nos.

k ¶ Explorati. q. d. h̄ n̄ vr̄ eis cōmiſſum. ⁊ papa rn̄det ꝙ cōmiſſū intelligit̄ tanq̄ʒ acceſſoriū. ⁊ ē rn̄ſio tacite q̄onis. ⁊ ſic abſolutio ē acceſſoriū qꝛ ſine illa cā p̄ncipal' ꝓcedere nō p̄t. qꝛ nō audit̄ niſi abſoluat̄ actor. ſ. e. p̄terea. ⁊ ff. đ iuriſ. om. iudi. l. ij. ¶ Si vero. ¶ Abſolutꝰ a delegato ſuꝑ cā ꝓ q̄ fuerāt excōicatꝰ coraʒ excōicatore parebit ſeu rn̄debit ſuꝑ illa cā: niſi ſit alteri đlegata ⁊ ſi excōicator malicioſe diſtulerit delegatꝰ q̇ abſoluit cognoſcit. Primo ponit̄ queſtio. Scđo ſolutio: ibi In q̊ Cōtinuat̄ iſte. §. ad p̄cedētē h̄ ordīe. Supra fuit dictū ꝙ ſi excōicator nō vult abſoluere actorē ad req̇ſitionē delegati ꝙ ipſe delegatꝰ poterit abſoluere ne impediat̄ cognitio cauſe ſibi cōmiſſe: ſed quia excōicatꝰ abſoluit̄ preſtita cautiōe de parēdo iuri in illa cauſa ꝓ qua fuit excōicatꝰ: dubitat̄ coram q̊ iudice iſte deberet parere iuri. ⁊ reſpon. h. d. debere in illa cauſa ex quo iſte delegatus iſtum excōmunicatū abſoluit: ⁊ reſpōdet̄. vt patet in littera.

l ¶ Ab his. ſ. delegatis.

cauſa ꝓ q̄ excōicatus fuerat rñdere: ⁊ quoꝝ debeat iudicio vel mandato ſtare: In q̄ caſu taliter rñdem⁹. ꝙ coraꝫ a ipſis excōicatorib⁹ ſuper illa cauſa ꝓ qua fuerat excōicatus ſtare debet: ⁊ eoꝝ ſeruare mādatū: niſi ſpecialiter fuerit illud alijs iudicibus a ſe. ap. delegatū. ꝙ ſi excōicatores b malicioſe diſtulerint: tūc delegati eādē iuriſdictio c nem quam in principali: ⁊ acceſſorio exercebūt. Inno. iij regino archidi. ⁊ epo cephaludeñ. Si cauſa ſimpliciter delegat̃ tribus: duo ſ. ne ſub delegatiōe tertij ꝓcedere nō poſſunt. Q̄ ſi fecerit ab eis poterit appellari. Idē ſi ſūt dati cū clauſula ꝙ ſi nō oēs: non eni valet ꝓceſſus duoꝝ tertio incōſulto. h. d. cōprehēdēdo vtrunqꝫ intellectuꝫ.

Quam cā q̄ vti Ca. XXII tur inter montꝫ regal ⁊ roſſan. archiepōs: ſuꝑ qbuſdā decimis: panormitano ⁊ capuano archiepīs ⁊ tibi frī regiñ. cōmiſſa fuiſſet a nobiſ fine debito termiāda: p̄dictus archieps mōtꝫ regal ſic accepim⁹: ad ꝑmaꝫ panormitani ⁊ capuani archiepoꝝ citationē acceſſit: in q̄rū pñtia excipiēdo ꝓpoſuit: ꝙ ꝓ duabus cauſis eoꝝ ñ deberet ſtare iudicio: tū q: ip̄a cā tribuſ e fuerat delegata: ⁊ idē ab illis duob⁹ tm̄ te frater regiñ. incōſulto nec vices tuas ſuꝑ h̄ cōmittēte ad iudiciuꝫ fuerat euocat⁹: tū q: añ ip̄oꝝ citationē ⁊ noticiā lrarū: ꝓ ea f dē cā nūciū ſuū ad ap. ſe. trāſmiſerat: in q̄ dcre. alex. pape p̄. n. ſibi affirmabat apti⁹ ſuffragari. Ad idē archiepī ex/

a ¶ Excōicatorib⁹: niſi ab ipſis fuiſſet legitime appellatū. vl niſi aliā legitimā exceptionē opponere poſſet ꝯ illos. ꝭ. e. inſinuāre. b ¶ Diſtulerint. ſ. ꝓcedere ī cā illa ꝓ q̄ ille fuit excōicat⁹. Et ſic videt̃ ꝙ actor et reus eodē tp̄e pñt litigare coram diuerſis iudicib⁹. Et ſic ē ꝯ. C. de ſentē. ⁊ interlo. om. iudi. auc. et ꝯſeq̄nt. d h̄ dixi ꝭ. de reſcꝑ. c. vl. hodie ſtandū eſt decre. Inno. iiij d reſcꝑ. que incipit diſpēdia. li. vj. c ¶ In ꝑncipali: ſic ecōuerſo. idē iuris ī acceſſorio ⁊ in ꝑncipali. ff. d acceptī. ꝑ iuſiurādū. §. et ſi fideiuſſori. d ¶ Acceſſorio: acceſſoriuꝫ vocat cām illam ꝓ q̄ fuit excōicatus auctor hmōi cauſe. ⁊ ſic rñdebit reo in hac cā ſub iudicib⁹ delegatis q̄s ip̄e impetrauit: ſi reus voluerit ip̄m reconuēire. ꝭ. d mu. peti. c. j. ⁊. ij. Et ſi ꝓ cā alterius tertij ab iſto reo fuit excōicatus q̄d erit ꝯnihilomin⁹ abſoluēt eū preſtito iuramēto ꝙ ſtabit mādatis eccleſie ⁊ ꝓcedēt ī negocio ſibi cōmiſſo ꝑncipali. ſed ī alio ꝓcedere nō poſſent etiā ſi ille re⁹ ⁊ ille actor ꝯſentirent: q: iuriſdictio iſtoꝝ ꝓrogari ad iſtud tertiū non poſſet: cū d illo ī lrīs mētio nō fiat: cū talis iuriſdictio ſit delegata. ꝭ. e. P. et. B. in fi. ⁊ nō. ꝙ iſti excōicatores ꝑ negligētiā ꝑdūt ſuā iuriſdictionē tā circa abſolutionē q̄ꝫ ſuꝑ ꝑncipali negocio. ſic. ꝭ. d fo. cōpe. licet. ⁊. c. ſequen. ⁊ ita delegat⁹ ſupplet negligētiā alteri⁹ delegati vel ordinarij. ſicut ordinari⁹ ſupplet deſidiā delega/ (ti. ꝭ. d of. ordi. ſignificauit. ¶ Quam cauſa. ¶ Di/ Quidit̃ hec decre. ī duas ptes. Nā primo recitat factu ſuꝑ q̄ ⁊ ꝓ q̄ fuerat appellatū. Scdo cōmittit appellatiōis cām: ibi. Fraternitati. Ab. e ¶ Ab illis duob⁹ tm̄: vñ nō tenebat̃ corā eis rñdere: nec etiā venire tenebat̃ ſi certū erat ei ꝙ a duob⁹ tm̄ fuerat vocat⁹. d h̄ dictū ē. ꝭ. e. c. px. niſi velit q̄s venire ſuū ꝑuilegiuꝫ allegaturus: ne de facto ſaltem vexet̃ ſm ꝙ hic ꝯtingit: quia non obſtāte tali exceptiōe iſti duo ꝓceſſerūt de facto ſolūmō q: de iure nō potuerūt. ſed ꝯ videt̃. ꝭ. d ap. ſi duobus. vbi tenet ſentētia excōicatiōis ab eo lata qui iudex non erat ꝓpter ꝯtumaciaꝫ illius qui appellauerat ad papā quia citatus coram metropolitano non comparuit. ſed hoc ideo eſt quia ille qui excōicauit credebat ſe iudicem propter appellationē ad ipſum factam ignorans ꝙ alter ad ſedem apoſtolicam appellaſſet vnde tenuit ſententia quia ille debuit ei ſignificare ꝙ appellauerat ad papam ⁊ per illam probo ꝙ iſte citatus tm̄ a duobus ire non tenetur cum illi ſciant ſe ſine tertio procedere non poſſe: ⁊ ſi procedunt nihil valet. ſic in decre. ſi duobus. ſi ille ſciuiſſet ꝙ ad papam appellaſſet ⁊ eo non obſtante ipſum excōmunicaſſet: non valuiſſet: vt ibi colligitur euidēter. Sed ponamus ꝙ tres ſunt iudices ſub illa forma ꝙ ſi non omnes ⁊c̄ tertius malicioſe non venit nec ſe excuſat vel nō committit: ⁊ ſic alij non poſſunt procedere: quid fiet de cauſa illa Arg. ꝙ poſſunt duo procedere. lxv. diſt. ſi forte adinſtar electionis: vt. ꝭ. de electi. ꝙ ſicut. in cōtrarium videtur ꝙ non poſſunt. quia primo conſtare debet eis d impotentia vel voluntate tertij ꝭ. eo. c. proxi. et ꝭ. de reſcrip. ſciſcitatus. vel poteſt eſſe ꝙ habet iuſtam cauſam abſentie. Quid enim ſi poſtea ꝓbaret ſe non potuiſſe venire iuſta de cauſa: caſſabitur ꝙ factuꝫ eſt adinſtar rei abſentis. ꝭ. de iudi. cum bertoldus. Item qualiter poſſunt duo citare tertium cum ſit par illis: ⁊ par in parem non habꝫ imperium. ꝭ. de elec. innotuit. ⁊. ff. ad trebell. ille a quo. §. tempeſtiuum. ſi enim teneretur ad eorum citationē venire: ergo ſi non veniret poſſent eum excōmunicare: quod non eſt verū. Ad hoc dicas ꝙ citare nō poſſunt eum vt veniat ſed admonere poſſunt vt veniat ⁊ rogare: ⁊ ſi non venerit vſqꝫ ad tertiam monitionem vel rogationem nec aliq̄d reſcripſerit. vel ſi dixerit ſe velle intereſſe ⁊ non venerit: tunc poſſunt alij procedere. quia preſumitur nolle venire vel nō poſſe intereſſe: et talis preſumptio habebit̃ pro reſponſione illius. ſ. ꝙ non velit vel non poſſit venire. argu. iij. q. ix. decernimus ⁊. ff. de re iudi. contumacia. ⁊ op. argu. lxv. diſ. ſi forte. ⁊ ſic ſtatim remanet iuriſdictio apud alios. ꝭ. e. c. proxi. ⁊. ꝭ. c. proxi. nec obſtat ſi dicat ſe tunc nō potuiſſe venire: quia potuit alij cōmittere vices ſuas vel ſe excuſare. ꝭ. c. paſtoralis. §. vlti. nec eſt incōuenienſ ꝙ vnus delegatus ſuppleat negligentiā alterius delegati. vt. ꝭ. c. proxi. §. ſexta. ſic etiam ordinarius ſupplet deſidiam delegati. ꝭ. de offi. ordi. ſignificauit. Iteꝫ talia iudex qui negligit iuſticiam facere facit litem ſuam xxiij. q. ij. dñſ. ⁊ propter negligentiam iudex remouet̃ C. d of. p̄fec. ori. ſi q̄s. ſic ⁊ plat⁹. j. q. j. §. ecce cuꝫ honoris. merito ḡ cū ꝯſtet d negligētia tertij duo ꝓcedere pñt. ꝭ. e. c. prudētiā. ⁊. c. cāꝫ mrīmonij. ⁊. ꝭ. e. vno delegatoꝝ. f ¶ Nūciū. ꝭ. d ap. memim⁹. ⁊. c. ad hoc ſicut. argu. ꝯtra. ij. q. vj. §. eius vero. hodie hec allegatio locum non habet. ꝭ. de ap. vt debit⁹. in fi. Berñ.

a ¶ Protulerūt: ⁊ male ex certa ſciētia quia appel/lauit. vnde non valuit qđ poſtea fecerunt.
b ¶ Conſtiterit: ⁊ in abſentia partiſ aduerſe ꝯtuma cis poteſt ꝯſtare. li. non ꝯteſta. ī. de appel. interpoſita. §. vlti. ⁊ hic eſt caſus in q̄ poteſt ꝓcedi lite nō ꝯteſta. vt patet ꝑ decre. predictam.
c ¶ Admiſiſſe ⁊ ita videtꝛ ꝙ ī cā appellatiōis ſufficit oſtendere ſe appellaſſe ex cā ꝓbabili: nec eſt neceſſe ꝙ probet cām appellationis veram fuiſſe ſi. ī. đ ap. dilecto vñ ſignatꝛ ꝯriū. ī. de ap. interpoſita. vbi appellans debet ꝓbare cām appellationis fuiſſe veram: ⁊ ī. de teſti. ex pte ade. de h̄ dicetꝛ ī. de ap. interpoſita. Quando debeat ꝓbari verā fuiſſe vel ſufficiat oñdere ſe appellaſſe ex cauſa ꝓbabili: dic vt in. c. ex ꝑte ade. Bern̄.
d ¶ Spoliatū: ab illis duobus iudicibus q̄ mandauerāt eū ſpoliari.
e ¶ Cum fructibus: vel q̄ ꝑcipi poterunt. ī. de reſti. ſpo. grauis ⁊. xij. q. ij. non liceat.

ceptiōes ipiꝰ nolētes admittere: ꝯ eū vt rñderet interlo/ a cutoriā ſñiaꝫ ꝓtulerīt: ꝓpt̄ qđ ad ſe. apo. appellauit. et. ī. ¶ Fraternitati. v. manda/ b mus: q̄tenꝰ ſi vobis ꝯſtiterit p̄dictos archiep̄os exceptio c nes p̄dictas nullatenꝰ ad/miſiſſe: non obſtante eo qđ ꝑ ipſos factū eſt: decimas ipſas quibus p̄dictus montis regalis archiep̄us ſe poſtq̄ nūcius ſuus ꝓpter hoc ad ſedem apoſtolicā acceſſerat: aſ d ſerit ſpoliatū: p̄cipue cū eaſdeꝫ tā ſibi q̄ͫ eccleſie ſue a ſe. apo. aſſerit ꝯfirmatas: ſiue per laicalem potentiā ſiue ꝑ e eoſdem iudices factū ſit: cuꝫ fructibus inde perceptꝭ reſtitui faciatis. audiētes poſtmodum q̄ͫtum de iure poteritis quicq̄d fuerit queſtionis. Idem conuentui đ conchis. Si duo ſūt delegati cū clauſula qđ ſi ambo ⁊c. vno recuſato alter ſolus procedere poteſt: nec tenet proceſſus ſi cum recuſato procedat.

Cum ſuper abbatia. ¶ Prima ps deciſe narrat factū. Secūda diffinit: ibi. Quis. Abbas.
f ¶ Abbatia: caſus ita colligitꝛ ex ītegra. Cauſa vertebatur inter ꝯuentū de conchis. et. S. quondā abbatem ipſoꝝ ſuꝑ ipſa abbatia qua dicebat ſe fuiſſe ſpoliatū iniuſte. poſt multas ⁊ varias cōmiſſiōes obtinuit iſte. S. cauſam cōmitti ep̄o leſſoñ. ⁊ abbati de becco ſiue vallis richerie ſub hac forma vt alter ſolus altero nolente intereſſe aut etiam non valente mādatuꝫ apoſtolicū adimplere ꝑtibꝫ in p̄ſentia iudicū ꝯſtitutis pars. R. qui dicebatꝛ intruſus in p̄iudiciū iſtiꝰ. S. p̄dictū ep̄m recuſauit tribus de cauſis: tum qꝛ idē ep̄s cauſam habebat cum monaſterio ſuo ſuꝑ quadā eccleſia ſua: tum etiā qꝛ ipſum. R. redeuntē a roma. curia non admiſit ad oſculū pacis: ⁊ quia dicto. R. dixerat ꝙ ſi poſſet noceret ei ī cauſa illa ⁊ hoc ꝓbare volebat coram dicto abbate ꝯiudice vel coram arbitris electiſ a partibꝰ dicto ep̄o admittere hoc nolente ante ingreſſum cauſe fuit ab ipſo ep̄o poſtmodū appellatū ſed ipſi duo nihilominꝰ inter loq̄ntes appellationem nō tenuiſſe dictum. S. decreuerunt reſtituendū p̄dicto. R. ſuper abbatia perpetuū ſilentiū imponētes prius appellatione interpoſita ab ipſo abbate ne cum eo procederet. vnde cauſa demū peruenit ad papam. dicitꝛ hic ꝙ talis ſñia nulla fuit quia licet abbas anteq̄ͫ appellaretꝛ ab eo ſolus ꝓcedere potuiſſet qꝛ cauſaꝫ interlocutus eſt cū ep̄o qui iam legitime recuſatꝰ eſt appellationē ꝓpter hoc interpoſitā non tenuiſſe: ꝑ ꝯſequētiā ꝯfeſſus eſt ſe nō poſſe in cauſa ꝓcedere: nec erat ſue intentiōiſ vt ſolus aliq̄d diffiniret: ⁊ ideo cuꝫ eo q̄ iaꝫ iudex eē deſierat diſponere aliq̄d nō valebat poteſtate ac volūtate mutuo ſibi aduerſantibus: quod a duobus factuꝫ eſt de iure nō valet.
g ¶ Iuxta formam: que fuit vt alter ſolus in cauſa procederet altero ñ valente aut nolente intereſſe: vt dictum eſt in caſu.
h ¶ Appellationem interpoſitam: quia non admiſit recuſationes propoſitaſ contra ipſum. et poteſt dici ꝙ ipſo facto inter locutus fuit reſtituendo cum ipſo epiſcopo: vt dictum. S. ⁊ imponendo ſilentium aduerſario poſt illam appellationē quia in integra non inuenitꝛ ꝙ ambo ſuper hoc interlocuti fuiſſent verbo.

Ca. XXIII

Cum ſuper f abbatia monaſterij veſtri: inter vos ⁊. S. q̄ndā abbatem veſtrū fuiſſet queſtio agitata: demū ſuper eo ad leſſoñ. ep̄m: ⁊ abbatem de becco: noſtre fuerant littere deſtinate. et. ī. ¶ Quāuis ſolꝰ abbas anteq̄ͫ appellaretꝛ ab g eo: iuxta formam litterarum noſtrarū ꝓcedere potuiſſet: quia tamen ꝓ eo ꝙ cum ipſo h ep̄o interlocutus eſt: appellationem prius ab eodē epiſcopo interpoſitam non tenuiſſe: de iure ſine ipſo cum poſſet ⁊ nollet negocio inter i eſſe: ꝑ ꝯſequentiā confeſſus eſt ſe non poſſe mandatū ap. adīplere: nec ſue intentioniſ extitit vt ſine coniudice ſuo aliquid diffiniret: ⁊ cuꝫ eo q̄ k iam iudex eē deſierat: aliq̄d ſuper p̄dicto negocio rite diſponere non valebat. voluntate ac poteſtate ſibi mutuo l aduerſantibꝰ. cum noluerit

i ¶ Confeſſus eſt: ipſo enim facto ꝯfeſſus eſt ſicut ipſo facto negamus chriſtum. xj. q. iij. eſtimāt. ⁊ ipſo acto mētimur. xxij. q. v. cauete. ipſo facto appellamꝰ. ī. đ ap. vt nr̄m. ⁊. c. dilecti. ip̄o facto habemꝰ ratū. ff. đ in offi. teſta. ſi ꝓponas. ⁊. l. vl. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falſus. ⁊ ip̄o facto renūciat q̄s iuri ſuo. vt. ſ̄. e. ti. ḡrū. ⁊. ī. đ his q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore. vbi plura arg. īuēies đ h̄. Itē arg. ꝙ q̄ vnū dicit vel facit. plura facit vel dicit. ff. de arbi. celſus. §. j. ⁊. xj. q. iij. eſtimāt. ⁊. c. ſe. arg. ī. đ do. et ꝯtu. cū dilecti. ⁊. ff. ꝙ me. cau. l. j.
k ¶ Deſierat. ꝓpter recuſatiōes p̄dictas ⁊ appellatiōes.
l ¶ Aduerſantibꝫ: nō. ꝙ poſſe ⁊ nolle ꝯtria ſūt vt h̄: nec valet qđ valere pōt: qꝛ illud nō vult nec valet illud qđ vult qꝛ illud nō pōt valere. C. ſi q̄s alte. vel ſibi multū intꝛeſt. C. đ iure d̄o. ſi genero. ſic. ſ̄. đ trāſla. intꝛ corꝑalia. ꝟſus fi. ff. đ mili. teſta. l. ſi miles. ff. đ re. du. in ambiguo. ff. đ heredi. inſti. q̄tiēs. arg. ꝯ. ī. đ p̄bē. intꝛ cetera. et. c. dilectꝰ. ij. ⁊ potiꝰ interp̄tāda ē reſ vt valeat q̄ͫ vt pereat. ī. đ. ꝟ. ſig. abbate. ⁊. ī. đ ꝓuil. in his. Itē arg. ꝯ. xij. q. ij. ſi q̄s. ff. đ ꝯhen. emp. q̄ tabnas. ff. đ lib. cā. l. j. ⁊. l. nō ſolū. §. j. ⁊ facit ad h̄. inſti. đ adop. §. vl. arg. ꝯ. ſ̄. đ elec. cū vintoñ. ſꝫ ibi ſoluitꝛ. Itē arg. ꝯ. ff. ꝙ cuꝫ

ſal.tuto.l.j.§.ſ.vbi dr ꝙ licet veri⁹ tutor auctatē pre/ſtet cū falſo tutore.tñ tenet qđ factū eſt. Sed illud iđ eſt:qꝛ licet plures ſint tutores tñ ſolus pōt admiſtra/re.C.de auc.pſtan.l.vl.vel cū verus tutor ſcit ſe ſolūꝫ eſſe tutorē.ſimile huic eſt.ff.de arbi.parui.in fi.ꝛ.ꝭ.de ſen.ꝛ re iudi.ad pbādū. Jo. Jtē ar.ꝙ vtile vicia tur p inutile.ꝭ.e.ſup queſtionū.§.ſi vo. vbi de hoc.

co eē ꝛ iđ inueti fuerīt qnqꝫ viri q eoꝝ vice illa hora fū/gerenī ꝛ ſic poti⁹ ꝯcordat.ꝛ ſic vſqꝫ ad ſupmā horaꝫ añ noctis tenebras iudex ꝓcedere pōt vt h in fine dic. honeſtū tñ eēt iterū ipm citare ad ſupandā maliciam ei⁹.ſi.ꝭ.đ do.ꝛ ꝯtu.put ar.ff.đ iudi.ꝛ poſt edictū.

Onſulu it. Cō/munis diuiſio. Scđa:ibi.Noſ aūt.Que ſubdi/uidit.Naꝫ pmo diſtinguit ꝛ di/ſtinctionē pſeq̄t Scđa: ibi. Ne vo determiat cō gruā horā iudi/cij. Tertia:ibi. Porro inſtruit iudicē. Abbas.

a ❡ Depoſitio nes.i. dicta ipſo rū teſtiū

b ❡ Citādus: vid eba ꝙ pem ptoriū fuiſſet cir cūductū vt iteꝝ eſſet citādus. ff. đ iudi.ꝛ p⁹ per/emptoriū.

c ❡ Eqtate:ꝛ qdeꝫ equū eſt et honeſtū in diem alteꝝ expectare nec ſtatim debꝫ dici ꝯtumax.po tuit qđē hre iu/ſtā cām abſen/tie.ꝛ ſic reuoca/biī ſnīa.ꝭ.đ re iu di.cū bertold⁹. nec ptor feſtina/re debet ad de/

qđ potuerit: ꝛ qđ voluerit adimplere nequerit.quod ā duobus factū fuerat:effectū non potuit de iure obtinere. I de archiepo.Tole.Si iu/riſdictio delegati expirat in termino pemptorio quē par/tibus aſſignauit poſt ꝯgruā horaꝫ pemptorij :iudex non expectabit cōtumacē. Si nō expirat poteſt expectare in diem alteram ꝛ iterum cita re ſi vult. Ca.XXIIII

Onſuluit nos.t.f. vtꝝ a cū ad recipiēdos teſtes : de/poſitiōes publicādas eoꝝ vel ſententiā ꝓferendā:per/emptorie citatas ꝑtes :ꝛ ea/rū altera ſe abſentat ꝯtuma/citer die data : an circa vlti/mam partē ſaltem diei ſit in negocio ꝓcedendū:vel i diē expectandū poti⁹ ſubſeqntē et ſi expectauerit vtrū contu b max iterum ſit citandus :cū non fuerit die ꝑtib⁹ aſſigna/ta ꝓceſſum: ❡ Nos aūt cre/dimus diſtinguendū :vtruꝫ iuriſdictio duret poſt termi/nū pemptoriū: an expirat in illo.Si durat in dieꝫ alterā: c equitate ſuadente:poteri ex pectare:nec erit pars contu/

max pemptorio elapſo citan/d da:niſi gratiam fecerit ei be nignitas iudicantis. Si aūt expiret:niſi partes(maxime cum id nouerint)ſe tibi pſen tauerint ea hora qua cōgrue poſſis ꝓcedere:ad exequen/duꝫ id ꝓpter qđ eis legitime e terminū pemptoriū aſſigna/f ſti:extunc exequi poteris qđ intendis:ne fruſtra iudicial g inſtātia euaneſcat. ❡ Ne ve ro iudicium eccleſiaſticū ex/erceatur in tenebris:quia iu xta teſtimoniū veritatis:qui h male agit odit lucem:licꝫ eti am ſm ꝯſuetudinē ꝛ ꝯſtituti ones legitimas more roma/no :dies a medietate noctis i incipiat:ꝛ in medio noct đe ſinat ſubſeqntis:vnde qđ in duobus dimidiat noctibus agit:pinde ſanxit habendū k legalis auctaſ. ac ſi qualibet parte lucis agaī : nos tñ ea ꝓcedendi horam ꝯgruaꝫ in/telligimus:ex qua poſſis an l te noctis tenebraſ pficere qđ incumbit. ❡ Porro diſcret⁹ m iudex in aſſignatiōe pempto rij:non debet iuriſdictioneꝫ ſuam : niſi neceſſitas exigit n adeo coartare. Idem abba/

e ❡ Terminū. pemptoriū: niſi termin⁹ pemptorius ſit ſtatutuſ ad ſnīaꝫ audiē/dā nō valet ſnīa in abſentia ꝑtis alteri⁹.ff. q ſen. ſine appel.reſci. l.j.§. item cū ex edicto.arg.ꝭ.C. quō ꝛ qñ iu.l.ij. ſed lex iſta ꝭ.lo/quiī cū iudex ꝑ/tes in pñtia ſua monuit vt certo termio cōpare/rent ad ſnīaꝫ au diendā ꝛ tunc ſi q ps non veniat reuera ꝯtumax eſt ꝛ ſnīa tenet:li cet pemptorie p edictū nō fuerit monita. alia lex loquiī cū abſenſ citaī p edictū in abſentia. Joh.3.

f ❡ Extūc exe qui.imo vr̄ ꝙ in vltia die q futu/rus pūat⁹ vel p uādus ē:iudica/re nō poſſit. ff.đ fer.pdie.ff.đ iu/riſ.om.iudi. euꝫ q.arg.ꝭ.ff.đ pe. l.vl. ſed h vltia die ſue iuriſdicti onis teneī iudi/care vt hic patꝫ

g ❡ Jnſtātia. i đ eſt. poteſtas.

h ❡ Odit lucē

cernēdū vt iubeat poſſidere.ff. đ dam. infec.ſi finita. §.ſi forte.nō tñ eſt neceſſariū niſi velit in diē alterum expectare. d ❡ Gratiā:ecce ꝗta ꝑtās daī iudici circa iudicia vt poſſit pcere ꝯtumaci in piudiciū alte rius.C.quō ꝛ qñ iu.l.j.ff.de arbi.ſi cū dies.§. ſi qs ex litigatoribꝫ.nō eni qcqd iudiciſ ꝑtāti pmittiī iuris ne ceſſitati ſubijciī.ff.de iudi.non qcqd .ꝛ eſt ꝭ id. iij.q. ix.c.vl. Jtē licet iudex poſſit pcerē inferēdo ſnīam ter mino ꝯſtituto:nō tñ pōt ei pcere in expēſis ꝛ ſumpti/bus .alioqn ipē đ ſuo reſtituet expēſas.C.đ iudi.ſanci mus. Sꝫ videī ꝙ đ iure mero teneaī expectare vſqꝫ in diem ſeqntē.ff.de.v.obli.l.q h āno vel ꝙ ſaltē in ſu/pma hora dici poſſit iudicare.ij.q.vj.biduū .ꝛ h iđ qꝛ rudex matutino veſpe ꝛ mane ꝛ meridie iudicare pōt in auc.đ iudi.§.ſedebūt.coll.vj.Sꝫ ꝭ vr̄. ff.đ ori.iu. l.ij.§.et qꝛ.vbi dicit.qđ incōgruū eſt ꝙ iudices veſpe ſedeāt:ſtaī poti⁹ auctētico.Vel dicas ꝙ nō ē ꝭ qꝛ ibi dr ꝙ incōgruū erat ingratibꝫ hora veſptina in publi/

ſic.xviij.q.ij.pnicioſaꝫ.vñ pſumiī ꝭ illū q occulte con fert bñficia.ꝭ.vt eccle.bñfi.vt nr̄m. xix.di. anaſtaſius. et.lxxxj.di.cleric⁹.ff.đ ri.nup.palā.ꝛ meli⁹.l .vl.ff.de admi.tu.nō exiſtimo.ꝛ tenebre apte ſūt ad fabricādū falſum.ff.đ ve.inſpi.l.j.§.ſi mulier.tñ trāſactio pt fie/ri đ nocte.C.đ trāſac.nō miorē.ꝛ teſtm̄ .ff.đ teſta.ad teſtm̄.§.vl. i ❡ Jncipiat: ꝗtū ad ꝯct⁹ q pñt fieri q̄lbet hora. k ❡ Legalis.ff.đ fer. more romano. l ❡ Tenebras:qđ ſi index ꝓceſſit itenebris ad lumē cādele vel ad ꝯteſtationē liti vel ſnīaꝫ ꝓtulit:nunqd valet qđ agiī?credo ꝙ valeat ꝓceſſus licet ꝓcedi non debuerit dūmodo aliud non impediat.ꝛ pcipue ſi iu/dex honeſt⁹ ſit cū h nō dicaī ꝙ ſi ꝓceſſuꝫ fuerit ñ vale at qꝛ multa fieri nō debēt facta tñ valēt.alij forte ꝭ vt iugulent hoīes ſurgunt de nocte latrones. m ❡ Peremptorij.ff.de iudi.nōnunqꝫ.ꝭ. đ in integ. reſti.tum ex litteris. n ❡ Coartare.ꝭ.đ ap. rephen ſibilis.ꝛ.ij.q.vj.appellatore.ff.de excu .tu.non tantū.

Inſinuante. ¶ In pͣma pte ponit actoris gratioſa petitio. In ſecũda ſub duplici ꝯditiõe ipſiꝰ exauditio. Scda: ibi. Quocirca. Abbas. a ¶ Familiarẽ: familiaritas repellit iudicẽ ſicut ⁊ teſtem. j. ꝺ teſta. in lr̃is. nã familiaritatis affectio veritatẽ impedire ſolet. iij. q. v. accuſatores. immo tota familia recuſatur ꝓpter dñꝫ C. ſi qͣcũqꝫ ꝑdi. po. l. vna. ſꝫ modica familiaritas nõ nocet. ff. de. ꝟ. ſig. late. §. amicos. ⁊ ẽ ſi. j. ꝺ ap. ex inſinuatiõe. ⁊. j. vt li. nõ ꝯteſta. accedenſ et. ſ. ꝺe reſcrip. ad hec. ⁊. ff. ꝺ ꝓcu. aut affinitate. h tñ aduertaſ ꝙ mior cã repellit iudiceꝫ ꝗꝫ teſtem qꝛ quelibet ꝯſanguinitas repellit iudicẽ. j. ꝺ ap. poſtremo. ſꝫ nõ teſtẽ. qꝛ fratr teſtatur ꝓ frẽ. j. de ꝑſump. lr̃as ⁊. ꝓpterea nõ inuenitur ꝓhibitum qꝛ edictũ ꝺ teſtibus ꝓhibitorũ eſt. ff. ꝺ teſti. l. j. et h iõ qꝛ faciliꝰ inueniũtur plures iudices ꝗꝫ vnus teſtis. b ¶ Sine q: qꝛ mandabatur. ꝙ ſi nõ oẽs tu fratr epẽ cũ altero ipõrum in cauſa ꝓcedas: tunc enĩ alij non pñt ꝓcedere ſine ipſo vel ſuo ſubdelegato. j. e. qm̃. §. j.

ti ꝺ bordell. ⁊ priori ſancti ſepulchri. **Ex noua cauſa remouetur delegatuſ etiã poſt litem conteſtatã ⁊ alius ſurrogatur. Ca. XXV**

Inſinuante. R. ſci ſaldati rectore: ad audientiaꝫ noſtram peruenit: ꝙ cum cauſaꝫ que ſup iure parrochiali inter ipſum ⁊. T. vertebatur vigori. epiſcopo ⁊ ꝯiudicibꝰ ſuis a nobis obtinuerit delegari: poſtmodũ licet fuerit ĩ eadem queſtiõe ꝓceſſuꝫ: tractu tempis ante diffinitiue ſententie calculuꝫ: idẽ epũs a dictũ. R. in familiarẽ admi b ſit: ſine quo alij iudices ſm ꝙ in noſtris litteris mandabatur: in cauſa ꝓcedere non valebant: ⁊ alter ipſorum ꝯiu c dicuꝫ officialis eſt epĩ ſupradicti: ꝓpter qđ aduerſe parti poterat ſuſpectus haberi: vnde cũ tam eps ꝗ officialiſ predictus: vtpote quos ideꝫ R. in iudiceſ poſtulauit: ⁊ ip d ſe familiaris eorum poſtmodũ eſt effectus: ab aduerſa par e te poſſent merito recuſari: deciſionẽ ipſiꝰ cauſe vr̃e petijt diſcretioni committi. ¶ Quo circa mandamꝰ qͣtenus ſi eſt ita: niſi poſtꝗ familiaris eiuſ eſt effectus: litiga f re ꝯſenſerit coraꝫ illo: in cauſa ſm priorum ꝯtinentiam litterarum ratione preuia ꝓceda g tis. alioqn partes ad priorũ h iudicum reuertantur examen.

Idem priori ſancti Fridiani. **Delegatus pape ſententiam ſuam exequi poteſt vſqꝫ ad integrũ annũ. Ca. XXVI**

Querenti quid per cen i ſuram eccleſiaſti. et. j. ¶ Si ꝟo ꝺlegatꝰ a nob excõicet illũ q rei iudicate parere ꝯtemnit: licet aliquibus vi k deatur ꝙ ſuo ſit functus officio: vt vlterius non habeat ex delegata ſibi iuriſdictiõe proceſſum: alij autem dicant ꝙ iuriſdictio eius duret do l nec ſententie pareatur: vt interim abſoluere poſſit parere m volentem. ¶ Nos tamẽ per equitatis ſemitam incedentes: preſentiũ auctoritate ſtatuimus: vt delegatꝰ a nobis n non ſolũ vſqꝫ ad qͣdrimeſtre tp̃s (qđ ad ſoluẽdũ debituꝫ

c ¶ Officialis: ⁊ ita timeri põt ne trahatur in ptẽ epi et ſic in ptẽ. R. arg. j. ꝺ eo q mit. in poſ. cã rei ſer. cũ ſicut: ⁊. j. vt li. nõ ꝯteſta. accedens. ij. d ¶ Poſtmodũ: effectꝰ: ſic patet ꝙ exceptio dilatoria põt ꝓponi poſt li. ꝯteſta. ſi ꝺ nouo incipiat cõpetere. ſic. ff. ꝺ arb. nõ diſtinguemꝰ. §. cũ quidã. ⁊. ff. ꝺ interroga. actio. ꝺ etate. §. ex cauſa: ⁊. j. ꝺ in inte. reſti. c. vl. e ¶ Merito: hec cã mouit iſtũ. R. vt cãm faceret alijs cõmitti ne ps aduerſa ꝓpter hmõi ſuſpitionẽ recuſaret illos iudices ⁊ impetraret cãm alijs cõmitti coram qbꝫ oportuiſſet ipm. R. poſtmodũ litigare ⁊ ita eſt arg. ꝙ quiſ debet ꝓuidere ea que pñt facere ꝯtra ipm ſicut ꝓ ipſo arg. xj. q. j. de ꝑſona. ꝟ. ne obijciatur ⁊c. ff. lo. ſi quis domũ. §. j. ⁊. j. ꝺ ꝓcu. c. j. f ¶ Cõſenſerit. ſ. pars aduerſa. nã ipe. R. cogitur litigare coram eis cuꝫ in eos ſemel ꝯſenſerit ⁊ ipos impetrauit. j. e. ſup queſtionũ. ⁊. iij. q. iij. offeratur. ⁊. iiij. q. iij. §. venturis. videtur tamen ꝙ ipſe R. eos poſſit recuſare ꝓpter nouam cauſam ſicut eiuſ aduerſariꝰ abſurdũ enĩ eẽt iudiciũ in vnam partẽ declinare ⁊ non in alteram. ff. de arbi. ſi cum dies. §. ſi arbiter. in fi. ar. ff. qđ quiſqꝫ iuris. l. j. ⁊ merito poterant recuſari ꝓpter familiaritatẽ. ff. de aucto. tuto. qđ dicimus. in fi. ⁊. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. l. vl. §. ſicubi. et iij. q. v. ꝯſtituimus. g ¶ Alioqn. id eſt. ſi ꝯſenſerit litigare corã illo poſtꝗ ſciuit illũ effectũ fuiſſe familiarem. ſ. e. gratũ. et. j. de teſti. cum veniſſꝫ. ⁊. ſ. ꝺ electio. cũ inter canonicos. ⁊. ff. de iuriſ. om. iudi. ẽ receptũ. ⁊ ſi nõ ꝯſenſerit dũmodo ꝯſentire velit nõ valent iſte lr̃e. vt. ſ. e. cum intet. Bern̄. h ¶ Reuertãtur: hoc iuſtuꝫ ẽ vt reuertatur ad eũ quem iniuſte dimiſit. j. de ap. cum in eccleſia. et in expẽſis aduerſario ꝯdemnabitur. inſup. j. de ap. vt debitus. ⁊. ſ. ꝺ reſcꝑ. ceterum.

Queren. ¶ Caſus eſt ſingularis huius decre. que diuiditur quia in ꝓpoſita queſtione primo ponitur prima opio vſqꝫ ibi. Alij. Secunda vſqꝫ ibi. Nos tamẽ. vbi ponit ſolutionem interſerendo quartã opinionem: ibi. Non ſoluꝫ. Ab. i ¶ Et infra: per hoc infra cõtinetur pars iſtius. j. in ti. de. ꝟ. ſigni. c. querenti. ⁊ ibi dicitur quid continetur per cenſuram eccleſiaſticam. k ¶ Officio. ſ. e. in litteris. ff. de re iudi. iudex. j. ꝺ iudi. at ſi cle. in fi. l ¶ Pareatur: cum effectu. ſ. eo. in litteris. ⁊. j. de cleri. non reſi. relatum. m ¶ Per equitatis: placet ergo media via dño pape. arg. ff. de acqui. re. do. adeo. §. cum quis. vnde verſus. Cum media ſemper gaudebã ludere forma. Maior enim medijs gratia rebus ineſt. ⁊ illð. Mediuꝫ tenuere beati. n ¶ Quadrimeſtre: in ꝑſonali actione dantur qͣttuor menſes reo ad abſoluẽdũ. C. de vſu. rei iudi. l. ij. ⁊. iij. ⁊ ſi minus tps daretur ſuppletur a lege. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi quis. arg. ꝯ. j. de re iudi. ꝙ ad cõſultationẽ. ⁊. ff. de re iudi. l. ij. vbi dicitur ꝙ tps illud ꝑt artari ⁊ elongari a iudice. ſed illud intelligitur fieri cuꝫ cauſe cognitiõe ⁊ iuſta de cauſa: als nõ debꝫ artari. ⁊ in illa ꝙ ad ꝯſultationẽ ſponte recipit terminum breuiorẽ in reali ꝟo actione ſtatim: ſi dixerit reus ſe velle parere ſententie als poſt. x. dies ſi non fuerit appellatũ debet ſententia mandari executiõi. arg. inſti. de offi. iudi. §. j. ⁊ in criminali ſtatim mãdãda eſt executiõi. ar.

a a lege reo ꝯcedit) ħ vſqꝫ ad integrum annũ iuriſdictionem ſibi cõmiſſam: ad exeq̃ndũ ſententiã valeat exercere b ſicut obſeruatur in illo q̃ ante litis conteſta. ꝯtumax inuenitur. Idem Cantuariẽ. archiepiſcopo. Delegatꝰ pape poteſt principiũ medium et finem cauſe ꝯiunctim ⁊ diuiſim ſubdelegare. h. d. vſqꝫ ad. §. verum. Ca. XXVII

Super queſtionũ articulis de quibus nos conſulere voluiſti. T. rñ. ꝙ per c d ꝯſtitutionẽ noſtrã ꝯſultatio e ni Alex. pape nullatenꝰ derogatur: ſed illa per iſtam exponitur: imo in iſta verius: que in illa fuerant ꝑtermiſſa ſupplent. Ipſe nanqꝫ reſpondit: ꝙ ſi ſuper cauſa que alicui ex apoſtolica delegatiõe cõmittit: a perſonis eccleſiaſticis vna vel pluribꝰ: quibꝰ delegatus (vt parcat laboribus partiũ ⁊ expenſis) cauſe cognitionẽ ipſius: ⁊ teſtiũ examiatiões: ſentẽtia ſibi reſer f g uata cõmittit: ap. fuerit interpoſita: huiuſmodi ap. intuitu cãm indiffinitã relinquere nõ tenet. Nos autem ſtatuimꝰ: ꝙ licꝫ is cui cã cõmit h tit remota ap. nõ poſſit eam i alijs ſine ꝓuocatiõis obſtaculo dlegare: ſi tñ delegatꝰ a k nob vl iudex q̃cũqꝫ: ñ tã cog l nitorẽ q̃ executorẽ ad aliquẽ certũ articulũ quempiã de/

de pe. di. j. deſleant. als incipit adam. C. d pe. l. cũ reiſ. ſed hoc eſt verũ gñaliter niſi in caſibꝫ qui notant. xj. q. iij. cum apud. ⁊ tps illud q̃drimeſtre datur a die late ſentẽtie ſi nõ eſt appellatũ. vel ſi eſt appellatũ a die ꝯfirmatiõis ſentẽtie. C. de vſur. rei iudi. l. ij. ⁊ ꝯfeſſus habet hic tempus a die ꝯfeſſionis. ff. de ꝯfeſ. certũ. §. vl. ſed ſi ꝯfeſſus fuerit d crimie nõ ſtatiꝫ mãdabit ſnĩa executiõn donec ꝓnunciet crimẽ ꝯ ipſum ſed ĩ vinculis teneri debet. ff. de cuſto. et exhi. re. ſi ꝯfeſſus. ⁊. ij. q. j. nos in quemqꝫ.

a ¶ Ad integrũ annũ: ſed q̃re nõ põt exequi ſnĩam ſuaꝫ poſt annũ cum iudex ſemꝑ teneat ſententiam ſuã tueri. ff. ne vis fiat ei qui ĩ poſ. mit. l. j. naꝫ iudex q̃ntum ad futurum tempus ꝓſpicit partibus. ff. ſi ſer. ven. egi. ⁊. l. harũ. ſꝫ lex illa loquitur de ordinarijs ne vis fiat eis ⁊c. alie due leges loquũt in ſeruitutibꝰ que debentur in futurũ. ſꝫ hic loquitur de delegato cuius iuriſdictio nõ eſt ꝑpetua: ſꝫ infra certas metas tẽporis finitur ſm ꝙ hic dicit: ſꝫ pone ꝙ pꝰ ſnĩam victꝰ inq̃etat actorẽ: nunq̃d ꝑor delegatꝰ debet adhuc cogſcere? vr ꝑ hãc decre. ꝙ ſic: cũ iuriſdictio duret vſqꝫ ad ãnũ. qꝛ ñ vr poſſeſſionẽ adeptꝰ q̃ eã ſtatim amiſit. ff. d acq̃rẽ. poſ. ñ vr. ar. ff. d here. vel ac. ven. l. ij. §. ꝑueniſſe et. §. illud. qꝛ cũ effectu ꝑueniſſe dr vt ibi. ſꝫ ꝯ vr. qꝛ fũctus ẽ officio ſuo. s. e. ĩ lrĩs. ⁊. ff. d re iudi. iudex. ⁊ quia iſtud ad ordiariũ ſpectat. j. d ap. cũ teneamur. Itẽ qꝛ ħ noua ĩiuria ẽ ⁊ iõ noua interpellatiõe opꝰ ẽ. ff. d excep. rei iudi. l. ſi mr. §. ij. pt dici ꝙ lꝫ ſit noua ĩiuria tñ ſeq̃la ẽ ꝑcedẽtis facti. vñ ad ipm ſpectat. ar. ff. d inſtito. cuicũqꝫ. §. pe. alit deluſoria viderẽt edicta iudicuꝫ ff. ne q̃d. ĩ loco pub. l. vl. ⁊. j. d ma. ꝯtrac. ꝯ intdic. eccle. c. j. ⁊ ſatꝭ vr ꝙ ſaltẽ vſqꝫ ad ãnũ poſſit cõpeſcere ꝯdictores: ⁊ q̃ nõ patiunt illũ quiete poſſidere excõicãdo illos etiã gñalit ſꝫ ñ aſſumendo aliquã cognitõꝫ vlteriꝰ ad iudiceꝫ ei delegatũ ſpectãt q̃ accidũt añ ſnĩaꝫ ſꝫ pꝰ ſnĩaꝫ nullã cognitionẽ aſſumere dꝫ: cũ iã ñ habeat niſi merã exucutionẽ. vñ non valet ſi cogſcere vellet vt iudex. C. d excu. rei iudi. ſi vt ꝓponis. ea vo q̃ accidunt pꝰ ſnĩaꝫ ſpectãt ad ordiariũ: qꝛ ñ agit ex ꝑma cã ſꝫ ex noua. b ¶ Añ litꝭ ꝯteſtationẽ: vr ꝙ ſi iudex delegatꝰ añ li. ꝯteſta. excõicet aliqueꝫ ꝓ ꝯtumacia ꝙ poſt ãnũ ipm abſoluere nõ poſſit. ſꝫ ꝯ. j. d offi. or. paſtoraliſ vbi ſucceſſor in honore ⁊ onere abſoluit. Itẽ iudex cepit exercere iuriſdictionẽ ſuã vñ ꝑpetuata ẽ. j. e. licet. ⁊ s. e. gratũ. ⁊ ita poſt annũ põt abſoluere ⁊ q̃ncũqꝫ qꝛ eccleſia nulli claudit gremiũ ſuũ. C. d ſum. tri. ⁊ fi. catho. l. vl. ar. ꝯ. ꝙ poſt ãnũ abſoluere nõ poſſit. ix. q. iij. rurſus. ⁊. c. quicũqꝫ. Sol. dico qꝫ poſt annũ pt illũ abſoluere ⁊ q̃ñqꝫ ⁊ ꝓcedere in cauſa q̃ñcunqꝫ ille fuit abſolutus. ⁊ qd dicit hic ꝙ poſt annũ non poteſt illũ abſoluere intelligit de eo qui excõicatus fuit poſt diffinitiuã ſnĩam cui non parebat vnde fuit excõicatꝰ iſte. et talis poſt annũ abſolui non poteſt ab eodem qꝛ iuriſdictio expirauit in totum ⁊ q̃ ad executionem oĩno: ſꝫ vbi q̃s excõicatur ante li. ꝯteſta. vel pꝰ li. ꝯteſta. ante ſententiã diffinitiuam ſemꝑ pt abſolui: quia iuriſdictõ durat vſqꝫ ad ſententiã latam ⁊ executioni mandatam ⁊ infra annũ poſt ſententiã. ⁊ iſta littera ſic intelligitur. Si aliq̃s ꝯtumax eſt qui ꝯuenitur actione reali actor debet mitti in poſſeſſionem rei petite cauſa rei ſeruande. ⁊ ſi contumax venerit ĩfra annũ a tempore interlocutorie late recuꝑat poſſeſſionẽ: poſt annũ nõ recuꝑat poſſeſſionẽ: ſꝫ auditur de ꝓprietate. eodeꝫ modo delegatus vſqꝫ ad annũ ſuam ſnĩaꝫ executioni mandare pt. poſtea vo non pt. ⁊ in hoc attendit iſta ſimilitudo.

Super queſtionũ. ¶ Diuidit iſtud ꝑncipium vſqꝫ ad. §. veruꝫ. Primo ponit tenorem ꝯſtitutionũ que ꝯtrarie videbant: ibi vſqꝫ ad. §. intentiõis. ⁊ ibi declarat intentionẽ ſuam. vſqꝫ ad. §. verum. Ab.

c ¶ Noſtram: que infra ſequit. ⁊ incipit: licet is cui ⁊c. ⁊ protendit vſqꝫ ad. §. intentionis. d ¶ Cõſultationi: q̃ ẽ. s. e. cũ te ꝯſulẽte. ⁊ iſta ponit ſtati. ſ. ibi: ſi ſuꝑ cã ⁊c. vſqꝫ ibi. Nos aũt ſtatuimꝰ. e ¶ Derogat ĩmo corrigit q̃ interꝑtat. ff. ad turpil. l. j. §. qui operas f ¶ Cõmittit. li. ꝯteſta. vt ꝓbat. j. §. porro. vo. vñ forſitan. g ¶ Interpoſita. ad papam. ſ.

h ¶ Non poſſit. ar. ꝯ. j. e. ti. proxi. ĩ fi. Sol. vt ibi. j. e. cũ. R. ad fi. i ¶ Prouocatiõis: ħ iõ dicit quoniam nullus põt cõmittere cãm appellatiõe remota niſi ꝑnceps qꝛ ꝑuilegiũ eſt ꝑncipis. ff. a q̃bus ap. nõ licet. l. j. in fi. k ¶ Quicunqꝫ: ergo ſi ordiarius delegat aliquẽ articulũ cauſe alicui ab eo appellari nõ pt niſi modũ excedat prout ſequit in lrã. nec etiã recuſari pt pro eo ꝙ ſit ſuſpectꝰ. qd verũ ẽ ſi d ꝯſenſu ꝑtiũ datus ſit. ff. d ap. ex ꝯſenſu. l ¶ Q̃ executorem: executor dicitur proprie qui rem iudicatam ducit ad effectum. C. de execu. rei iudi. executorẽ ⁊ tal executor ꝑtes iudicis ſibi vendicare nõ debet. qꝛ non habꝫ aliquã cognitionẽ. C. e. ti. ſi vt proponis. ħ aũt improprie dr executor q̃ aliquẽ certũ articulũ examiat ⁊ de eo cogſcit. et iõ ꝑmiſit nõ tam cognitorẽ q̃ executorẽ: puta de aliq̃ exceptiõe vtrũ teſtꝭ ſit admittẽdus vel d aliq̃ ꝯſimili: ita ꝙ nullã iuriſdictionẽ habeat ſꝫ tm̃ exequat mãdatũ: ⁊ faciat qd iniũctũ eſt. ⁊ ſi q̃d dubij fuerit debet referre delegato ⁊ a tali non appellat niſi modum exce/

a putauerit: ab eo (niſi moduꝫ excedat) non liceat appella/
b ri: dũmodo de ptiũ deputet
c vel recipiatur aſſenſu. Quod ſi
d delegatus a nobis: vel litis
e exordiũ vel cauſe finem: nec
dũ totum negociũ ei duxerit
cõmittenduꝫ: ab illo tanꝙ a
f iudice licite ꝓuocet: cũ etiã
lis ante iudicem debeat ꝯte/
g ſtari: ⁊ cauſa per iudicẽ diffi
niri. ¶ Intentionis igit̃ no
ſtre fuit: ſicut ex tenore ꝯſti/
tutionis premiſſe poteſt liq̃/
de deprehendi: quia vt iudi/
cialis auctoritas liberiuſ va
leat exerceri: delegatus a no
bis licite poſſit: ⁊ principiuꝫ
et finem: ⁊ medium cauſe ſi/
bi cõmiſſe nõ ſolũ ꝯiunctim:
h i ſꝫ etiã diuiſim alij delegare.

Nõ ob. qđ dr: ꝙ iudex debꝫ
k cognoſcere per ſeipm̃ in prin
cipio: in medio ⁊ in fine: cuꝫ
anteꝙ ferat ſententiã: vniũ/
ſa que acta ſunt in iudicio:
l inueſtigare debeat diligent̃.
¶ Uerum cum totaꝫ cauſaꝫ
cõmittit alicui: vel p̃ncipiuꝫ
m aut finem ipſiuſ: ab eo tanꝙ
a iudice poteſt licite ꝓuoca/
ri. Cum autem alicui mediũ
tm̃ cõmittit: ab ipſo tanꝙ ab
auditore prouocari non po/
teſt: niſi mandati fines exce/
n dat: vel merito ſit ſuſpectuſ:
vnde ne valeat recuſari pro/
o uide ſtatuimus: vt de partiũ
p detur vel recipiatur aſſenſu.
q ¶ Porro cum delegatus a
nobiſ iuriſdictionẽ ſuã in ali
r um tranſfert totam: ſi fuerit

dat: vt ħ dr ⁊ poſſet forſitan dici ꝙ tal' auditor hꝫ iu/riſdictionẽ ⁊ coertionẽ. arg. ĩ. e. ex lr̃is. ⁊ tñ nõ põt ab eo appellari niſi modũ excedat. hodie vero nulluſ p̃t appellare ipo iure niſi ipẽ g̃uet̃ q̃liſcũꝙ ſit iudex: ⁊ in q̃/cunꝙ articulo põt appellari ab eo cui cõmiſſa ẽ iuriſ/dictio cũ cogni/tione ſi aliquam ptẽ g̃uauerit. ĩ. đ ap. vt debit⁹. et ideo nihil opat̃ qđ dicit appellatiõe remota.

a ¶ Modum excedat: qđ ſi fecerit appellatur ad delegatũ nõ ad delegãtẽ. ĩ. e. § porro.

b ¶ Dũmodo ſupple nec p̃t recuſari dũmõ ⁊c̃. qđ patet ĩ. § verum. vbi papa oñdit q̃lit̃ ꝯſtitutio ſua ſit intelligẽda.

c ¶ Recipiat̃ aſſenſu: ħ videbat̃ obuiare decre. Alex. a ꝯrio ſenſu.

d ¶ Litiſ exordiũ: exordium litis põt appellari q̃ ad ꝑpetuandũ reſcptũ citatio. ſ. e. g̃tũ. ⁊ ĩ. e. licet. ⁊ ĩ. đ of. lega. c. vl. ⁊ ĩ. đ fo. cõpe. ꝓpoſuiſti. ⁊ C. de p̃ſcp̃. xxx. vel xl. an. ſicut in rem: vel q̃ ad faciẽdã rẽ litigioſam oblatio libelli reo inſinuata. C. đ liti. aũt. litigioſa. ꝓprie vero exordiũ litis ẽ litis ꝯte. tũc enĩ p̃ſtat̃ ſacr̃m de calũnia. ĩ. đ iura. calũ. cũ cãm. qđ debet fieri in exordio lit̃. C. đ iura. calũ. l. cũ iudices. ⁊ extũc. i. poſt li. ꝯteſt. tenet̃ đ fructib⁹ etiã bone fidei poſſeſſor. C. de rei vendi. certũ.

e ¶ Cauſe finẽ. i. cognitionẽ cũ calculo ſententie q̃ imponit finẽ cauſe. ff. đ arbi. diẽ aũt. ff. de re iudi. l. j.

f ¶ Prouocet: ſi g̃uat̃. al's hodie añ ſñiaꝫ nõ appellat̃. ĩ. đ ap. vt debit⁹. ⁊ c. interpoſita.

g ¶ Per iudicẽ: ex ħ ꝓbat ꝙ is cui cõmittit̃ litis cõteſtatio ⁊ cauſe deciſio iudex ẽ ⁊ ab eo põt appellari.

h ¶ Diuiſim. i. vnã ptẽ vni ⁊ aliaꝫ aliĳ.

i ¶ Aliĳ delegare: niſi cã ſit crimĩalis q̃ nõ delegat̃. ar. ix. q. iij. ſaluo. vbi dr in ꝯſpectu oĩum ⁊c̃. licet a p̃ncipe poſſit delegari. xxiij. q. iiij. illud. ⁊ ff. đ teſti. l. iij. § itẽ diuus. vel niſi ſit iudex appellatiõis q̃ ẜm leges nihil p̃t delegare. C. de iudi. autẽ. ad hoc. ẜm canones ſecus eſt de q̃ aũt. ħ fit mẽtio cui derogat̃ p hãt decre. ſaltẽ ꝙ delegatus q̃cũꝙ ſit: vel cauſe p̃ncipal' ſine appellatiõe põt cõmittere vices ſuas ẜm tenorẽ hui⁹ decre.

k ¶ In p̃ncipio: iſtud obtinet ẜm leges vt iudex corã eo in p̃ncipio faciat litẽ ꝯteſtari ⁊ per ſe ferat ſentẽtiaꝫ. media vero cõmittat ꝯſiliariĳs ſuis: ſed ſemel etiam audiat negociũ in medio. in autẽ. vt defun. ſeu fune. defun. § illud. ⁊ § ſe. coll'. v. in auten. de exhi. reis. § ſi vero. coll'. v. ⁊ C. de iudi. autẽ. ad hec. ſꝫ canones aliter vt hic dicitur. Item ẜm leges tm̃ ſuis ꝯſiliariĳs cõmittit iudex examinationẽ: vt in dicta auc̃. ad hec. ⁊ in autẽ. de iudi. § ſiquis autem. coll'. vj. ẜm canones cõmittit cuicunꝙ vult. ĩ. eo. paſtoralis.

l ¶ Inueſtigare: hoc non habet locum quando cõmittit finem. ¶ Uerum. ¶ Continuatur iſte § ad p̃cedentia. Nam. ſ. dixit papa ꝙ per ſuam ꝯſtitutionẽ non intendebat derogare ꝯſtitutioni Alexandri: qꝛ principalis intentio ſua fuit ꝓut habetur in ver. Intentionis. Sed qꝛ poſſet dubitari an ⁊ quãdo poſſet appellari a ſubdelegato: ſubĳcit iſtum § et h. d. in ſumma vſꝙ ad § porro. A ſubdelegato cum iuriſdictione appellari poteſt: ſecus ſi ſine iuriſdictione niſi modum excedat: tunc eniꝫ non poteſt recuſari niſi dat⁹ ſit de partium conſenſu. Abbas.

m ¶ Ab eo: cui p̃ncipiũ vel finẽ cõmittit ẜm qđ determĩat̃. ĩ. § proxi. quandoꝙ ad papam quandoꝙ ad ipſum delegatum poteſt appellari.

n ¶ Uel merito: ſupplere vel recuſari niſi merito ⁊c̃.

o ¶ Statuim⁹: non ſtatuit ſed ꝯſulendo dixit: dũmodo de partiũ deputet̃ aſſenſu ne poſſit recuſari. Bern̄.

p ¶ Aſſenſu: ⁊ iđ poſtea recuſari nõ põt: ſemel eniꝫ iudex elect⁹ recuſari non põt. ſ. e. inſinuante. ⁊ iij. q. iij. offeratur. ⁊ xxxij. q. v. horrendus. appellare tñ poſſum ab eo: non tamen eũ recuſare. ff. de ap. ex ꝯſenſu. ff. qui ſatiſda. co. arbitrio. licet ſit ꝯtrariũ. arg. ĩ. de re iudi. cauſam que. non eſt ꝯtrariũ: quia ibi fuit appellatum: ⁊ qđ dicit ibi in ꝯfirmatiõe ſententie ꝙ de cõmuni ꝯſenſu fuit cauſa cõmiſſa. illa non fuit cauſa q̃re ſententia fuit ꝯfirmata: ſed quia appellans non ꝓbauit ꝙ ſententia fuiſſet iniq̃. Itẽ ꝯ. ij. q. vj. a iudicibus ſed illud loquit̃ de arbitris cõpromiſſariĳs a quibus non appellat̃. C. de arbi. l. j. Item argu. ꝙ aſſeſſor qui participat examĩatiõi cauſe ⁊ ſilib⁹. ff. de offi. aſſeſ. l. j. de ꝯſenſu ptiũ eſt eligẽdus. ar. ħ ⁊. ij. q. vj. placuit. et xj. q. j. c. iij. ſed ſi ptes nõ ꝯueniãt eligat iudex non ſuſpectũ. ar. ĩ. de ap. cũ ſpãli. ⁊ ĩ. c. xxi. in fi. ⁊ illũ recipient ptes etiã inuite: qꝛ iudiciũ in inuitũ reddit̃. ff. de vbo. obli. inter ſtipulantẽ. § j. v. nõ forſan. ⁊ p̃cedentibus verbis. § ſi vero. ⁊ § quando vero. L.

¶ Porro. ¶ Cõtinuat̃ ad p̃cedẽtia. Supra viſum ẽ an ⁊ qñ a ſubdelegato poſſit appellari: nũc ſubĳcit ad quẽ ſit appellãdũ: ⁊. h. d. in ſũma. A ſubdelegato nõ in totũ appellat̃ ad ſubdelegantẽ: nõ aũt ad p̃mũ delegantẽ: ſecus ſi in totũ. h. d. vſꝙ ad § quem vero.

q ¶ Porro § iſte reſpicit § nos. ⁊ proxi. ⁊ § verum.

r ¶ Trãſfert: nõ tñ iudicis dãdi licẽtiã cõmittere p̃t licet illud ſit đ iuriſdictiõe. ff. đ iuriſ. om. iudi. l. iij. in fi. nec p̃t cõmittere remota appellatiõe. ⁊ ħ iđ: qꝛ illaꝫ nõ hꝫ ex cõmiſſiõe ſed a lege. C. đ iudi. a iudice. ⁊ ĩ. eo. paſtoralis. j. Rñ. ⁊ c. qm̃. vñ in aliũ cã trãſferre neq̃t

⁊ ſic h ſaltē nō trāſſert in aliū. q2 ſi h poſſet ſubdelegatus: poſſet aliū delegare qđ eē nō pōt. ī. đ ap. cū cāz. p̄terea ɋliter pōt abdicare a ſe iuriſdictionē ſaltē ſine licentia eius a q̄ hz eā: vt. ff. de offi. pcōſu. l. ſolent. ī. rñ. cū teneat̃ exeq̄ mādatū ipi⁹: etiā ſi ſit p q̄driēniū. xix. di. in memoriā. ⁊ c. di. ꝯ morē. Licet em̄ iudex cōmittat totā cām alicui nihilominus retinet iuriſdictionē: licz alius habeat exercitiū illi⁹ cāe. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. l. ī. ·§· vl. ·§ de iuriſ. om. iudi. more. ⁊ l. ⁊ q2 et reuocare pōt qñ vult. ff. de iudi. iudicium ſoluit̃. Dicaſ ꝙ leges ille oēs q̄ dicūt ꝙ nō pt abdicare a ſe iuriſdictionē: ⁊ ꝑxime ad h inducte intelligunt̃ đ iudicib⁹ ordinarijs niſi renūciēt in totū ⁊ illi poſſunt qñcūq3 reuocare: etiā ſi totā cām cōmittāt: ſ3 ī delegato ſecus eſt cū ꝓpriū nihil habeat ſ3 eius cui mādauit. ff. đ of. ci⁹ cui mā. ē iuriſ. l. q̄cūq3. ·§· qui mādatū: ⁊ iō nil reſeruat ſi totā iuriſdictionem cōmittit. S3 nūquid delegat⁹ pōt cōmittere totā cauſam retēta ſibi executione ſnīe: ſatis videt̃ ꝙ poſſit: q2 illud eſt de iuriſdictione ſua: ſed tunc ad eū appellari nō poſſet: q2 nihil habet iuriſdictiōis q̄tū ad cognitionem cauſe: ſ3 ſolā executionē vñ vlteri⁹ ptes iudicis aſſumere nō pt. C. de execu. rei iudi. ſi vt ꝓponis. L. dixit ꝙ nō pōt: q2 ſentētiādo deſinit eſſe iudex: ſ3 illa nō videt̃ rō q2 ille non ſentētiat: ⁊ q̄tū ad executionē durat iuriſdictio. ī. eo. paſtoralis. ⁊ ſm dictū. L. delegat⁹ nō poſſet exequi ſnīam ſuā: qđ falſum eſt. ſ. eo. ſignificaſti. Bern. a ¶ Nō ad eū: lex indiſtincte dicit: ꝙ ſi delegat⁹ cōmittit alij cām ad eū eſt appellandū. C. q̄ ꝓ ſua iuriſ. l. vna. ⁊ illa intelligit̃ ſm iſtā qñ nō committit totū: vel alit̃ ſm leges. Itē aliud ꝯtiū videt̃. ff. q̄s ⁊ a quo ap. l. j. in fi. vbi đ2 ꝙ ſi iudex delegat⁹ delegat alij cām ſi ab illo vltimo appellet̃ nō appellabit̃ ad ipm q̄ eū dedit: ſ3 ad iudicē illi⁹ q̄ dedit illū a q̄ appellat̃: ⁊ ita ꝯdicit huic qđ dicit: nō ad eū ſ3 ad nos: et intelligas illā ſm iſtā: vt dictū eſt de alia: q2 ibi totum cōmiſit: ⁊ ita ꝯcordat huic qñ totū cōmiſit. C. q̄ ꝓ ſua iuriſ. l. vna. vel alit̃ ſm leges et aliter ſcōm canones.

b ¶ Si cauſa ſit ei ap. re. maxime q2 idē eſt ſi nō ſit remoti: q2 vtroq3 caſu appellat̃ ad eū ⁊ nō ad papā: ⁊ q2 ipo iure hodie remota eſt ante ſentētiam. ī. de ap. vt debit⁹. Alij ꝯdicūt ꝙ ſi nō eſt remota appellatio in litteris: appellat̃ ad papā omiſſo delegato ipſius: ſic pōt appellari ad papā ab alijs iudicib⁹ q̄libet medio omiſſo: qđ p̄us dixi veri⁹ credo: ar. ſ. e. c. i pn. ꝟ. ꝙ ſi ſup. ⁊ e. cū te ꝯſulēre ⁊c. c ¶ Appellet̃: ad papā. d ¶ Auditor: tat̃ poti⁹ đ2 hr̄e notionē q̄ iuriſdictionē. ff. đ re iudi. ꝑtor ait. in pn. ⁊ dic notionez. i. cognitionē ⁊ iuriſdictionē. ff. de ꝟbo. ſig. notiōez. e ¶ Merito: ſupple vt recuſet̃ ꝓ eo ꝙ merito ⁊c. f ¶ Cōſultationē: ꝑmiſſam. ſ. alexandri q̄ ponit̃ ī pn. ꝟ. ꝙ ſi ſup cā: ⁊ h interꝑtat̃ ī q̄ caſu illa intelligat̃. ¶ Quē vo. ¶ Cōtinuat̃ poti⁹ ad ·§· vez. q̄ ad ·§· pcedēte: nā ibi fuit dictū ꝙ ad h vt non poſſit recuſari ſubdelegat⁹ ſeu auditor deputādus eſt cum ptiū conſenſu: ſ3 ne crederet aliquis ꝙ đ necītate eēt req̄rēdus ptiū ꝯſenſus: ſubijcē papa iſtū ·§· Et. h. d. ī ſūma. Auditor dat⁹ ſine ptiū cōſenſu recuſari pt vt ſuſpect⁹ nō tñ ſine cā. Abbas. g ¶ Quē vero. ſupple vt̃ recuſari niſi merito ⁊c. h ¶ Corā eo. i. coraz delegato a papa: et iō ī iſto caſu cā ſuſpitionis ñ ꝓbat̃ corā arbitris: cuz al's generale ſit ꝙ cā ſuſpitiōis ꝓbari debeat coraz arbitris. ī. đ ap. ſecūdo req̄ris. ⁊. c. cū ſpāli: idē credo ſi ordīari⁹ delegat cāz.

a appellandum: non ad eū ſed ad nos appellari debebit. Cum autem ſibi aliquid de b iuriſdictione reſeruat: ſi cauſa ſit ei ap. re. commiſſa: non ad nos ſed ad euz poterit de iure appellari. Unde ſi forc ſan appellet̃ ab eo cui media cauſe cōmittit̃: ſiue cognitor aut executor dicat̃: vel quod d melius eſt auditor: pro eo ꝙ vel mandati fines excedat: e vel merito ſit ſuſpect⁹: nihilominus tamē delegat⁹ a nof bis iuxta conſultationē premiſſam: cauſam poterit diffinire: vt parcat̃ laborib⁹ parg tium et expenſis. ¶ Quem vero delegatus a nobis deputauerit auditorem: neutra partium poterit recuſare: nih coram eo iuſtam recuſatiōis cauſam oſtendat. ¶ Si vero duo ſunt a principe delegati i ⁊ vnus cōmittit vices ſuas k alteri. ille nec pōt nec debet ap. re. pcedere nec cām alij l delegare: ꝗuis in cōmiſſiōe facta duob⁹: cōtineat̃ expreſſuz: vt ap. re. alter poſſit pcem dere ſine reliq̄: ſi nō poſſunt ambo parit̃ itereē. ¶ Quia quod poteſt ex ſola iuriſdictione ſibi a principe delega

¶ Si vo. ¶ Si vn⁹ ex duobus delegat̃ pncipis cū clauſula ap. re. ſubdelegat alteri acceptāti nō pōt exceptās ſubdelegare nec ap. re. pcedere: qđ tñ añ acceptationē poterat: ⁊ ſi ab iſto fuerit appellādū appellabit̃ ad papā: etiā ſi fuerit ſubdelegat⁹ nō ī totū. h. d. ſm intellectū ꝟiorē. Et ꝯtinuat̃ iſte ·§· ad ·§· porro. nā ibi ꝓſecut⁹ fuit auctor qñ appellat̃ ab vno delegato h qñ fuert duo delegati: ⁊ vn⁹ ꝯmiſit alteri vices ſuas. Diuidit̃: q2 p̄mo ponit vnū dictū: ſcđo. ibi: q2 illi⁹ rōnē aſſignat. tertio ibi: vñ ponit quādā illationē. Abbas.

i ¶ Uices ſuas: ſimpl'r cōmittens vices ſuas: totum cōmiſiſſe videt̃. ī. đ iurepa. ex lrīs. ⁊. ī. đ dona. paſtoral'. ⁊ ar. op. ff. de tute. l. iij. ⁊ fi. ⁊. C. de execu. tuto. l. ij. ⁊ opt. ar. ī. e. venerabil'. vbi ē h expſſuz: q2 fūct⁹ eſt officio ſuo vices ſuas cōmittēdo: vt ibi dicit. k ¶ Nec pōt: ap. re. pcedere: hodie nō hz locū h qđ dicit: ñ pōt appellatione remota pcedere: q2 ipo iure appellatio remota ē. ī. de ap. vt debitus. ⁊ ita ppt̃ h non vitiat̃ iuriſdictio iſti⁹ q̄ recepit cōmiſſionē a cōſocio: q2 ⁊ ſi vulnerat̃ ſua iuriſdictio p alteri⁹ cōmiſſionē: releuat̃ ipo iure: vt ab illo nō appellet̃ niſi grauet̃ p illā decre. vt debitus. b. l ¶ Delegare: h em̄ nō pt cū ſit delegat⁹ ab alio q̄ a pncipe. ī đ ap. cū cāz q̄. ff. đ of. pcō. legat⁹. ⁊. C. đ iudi. a iudice: niſi vbi delegat⁹ ē ad vniuerſitatē cāꝝ. ff. đ iudi. cū ptor ·§· j. ff. q̄s ⁊ a q̄ ap. l. ī. ·§· j. ar. ꝯ. ī. đ re iud. cū Bertold⁹. ſ3 illa ñ tenet ī h p decre. pdi. ī. đ ap. cū cāz q̄. Itē h hēs ꝙ min⁹ dignū trahit ad ſe magis dignū. ar. ſ. đ tēp. ordi. lrās. ⁊. ff. ſ. e. cū ſup. ar. ꝯ. ī. đ ꝯſe. cc. vl'al. ꝙ ī dubijs. ⁊. ī. đ cele. miſ. cū marthe. ꝟ. ꝑterea pt dici: ⁊. C. de peti. here. hereditas. ⁊. xiij. q. ij. nō extimemus. ⁊. ff. đ ſolu. ſi alieni. ⁊. C. đ ap. pcip m⁹ ·§· vl. Itē hēs ꝙ cū res trāſit đ vna pſona ad aliā: ñ trāſit cū ſuo ꝑuilegio: vel ſua cā vel honore vel onere: ſic. xij. q. ij. q̄ manumittit̃. ar. ꝯ. xvj. q. ī. ſiq̄s laic⁹. ⁊. ī. de pig. ex lrīs: ſic qñq3 aliqđ ius inefficax ē apđ vnū: ⁊ ſi ille mādet illud ius alij: efficax ē apđ illū. ſ. de elec. ſuffraganeis. ff. de noua. doli mali. m ¶ Si nō pñt ambo: h ptz ex

ta: nõ põt cum iuriſdictione ſibi a condelegato cõmiſſa. ¶ Unde ſi ab eo fuerit ap/
a pellatũ: licet aliquibꝰ viſum fuerit ꝙ ad cõdelegatũ vale/ at appellari: nobis tamẽ vi/
b detur ꝙ ad primum dũtaxat appellandũ eſt delegantem:
c ꝓpter rationem ſuperiꝰ aſſi/
d gnatam. ¶ Eius ergo appellatio: de quo tua fraternitas nobis ſcripſit: ſi noſtre cõſti/ tutiõis occaſiõe ad nr̃am au/ diẽtiã appellauit: ꝓ eo ꝙ de/ legatꝰ a noƀ reſuata ſibi dif/ finitiua ſnĩa: audientiã cau/
e ſe cõmiſit quibuſdã: q̄ de ptium aſſenſu nec dati ſunt nec
f recepti: niſi cõtra eos iuſtam recuſationis cãm oſtẽderit: vel paratus fuerit oſtendere corã iudice delegato: nõ de/ buit impedire: quo minꝰ ꝓce derẽt auditores. ¶ Qui eti/ am ſi tanq̃ ſuſpecti fuiſſent: merito recuſari deberẽt. dele gatus tñ a nobis nihilomi/ nus potuiſſet ſublato appel. diffugio: cãm iudicialiter ex pedire. ¶ Qđ ſi iuſtã recuſa tionis cãm noluit admittere delegatꝰ: ſꝫ corã ſuſpectꝭ eũ
g litigare cogebat: a tali gra/ uamĩe licite potuit ad nr̃am audientiã appellare: quicq̃d poſt appel. hmõi eſt p̄ſumptũ iudicari debet irritũ ⁊ iane.

Idem epiſcopo helieñ.

ſto·§·ꝙ qñ dr in cõmiſſione: ꝙ ſi ambo in cã ꝓcedere nõ poteſtis: alter nihilominus ꝓcedat ꝙ ille q̄ nõ põt intereſſe põt cõmittere vices ſuas: ſiue ꝗ apponatꝰ clau/ ſula illa: ꝙ ſi ambo: vel ꝙ ſi nõ oẽs ⁊c̃. ſiue nõ appona tur: iudex põt ſp cõmittere vices ſuas: cũ habeat illud a lege. ĩ. c. ꝑxi. et ĩ. de ap. cuꝫ cãm q̃. ⁊. C. de iudi. a iudice. Hic ꝯſueuit illud q̄ri. vtꝝ coniudices tene antur admittere ſubdelegatum a ꝯiudice ſuo q̄ in/ tereſſe nõ põt: ⁊ videtꝰ ꝙ non: qꝛ iã extat ꝯditõ. ĩ. e. corã. ⁊ ibi iſtã q̄ſtionẽ explica/ bimꝰ. Sꝫ illđ q̄ riꝰ: an ĩuitis ꝑti bus iudex poſſit cãm aliĳ delega/ re: vtriqꝫ cũ h̄ ha beat a lege vt di cũt iura p̄dicta: et. ĩ. eo. qm̃. j. rñ. et ita nulli facit ĩiuriã q̄ vtitꝰ iu/ re ſuo. ſ. đ elec. cuꝫ eccľia vulte/ rana. Sꝫ q̄ritꝰ: vtrũ delegatꝰ poſtq̃ cõmiſit vices ſuas in totũ an poſ ſit poſtea reuocare: videtꝰ ꝙ ſic: nã iudiciũ ſoluitꝰ ve/ tãte eo q̄ iudicare iuſſit. ff. de iudi. iudiciũ. Dicas ꝙ ſi ille cui cõmiſit ſuſcepit ſubdelegationeꝫ: ⁊ ea vti cepit poſtea eã reuocare nõ põt. ĩ. eo. venerabilis: ſi vero nõ vult ſuſcipe: tunc poſſet nihilominus poſtea ꝓcedere alioquin poterit eã bñ re integra reuocare: qꝛ ꝟba in/ telligẽda ſunt cũ effectu. ĩ. de cleri. nõ reſi. relatũ. ff. qđ q̄ſ. iur. l. j·§· hec aũt verba. ⁊ ita notauerũt ĩ hac decr. Inno. iiij. ⁊ Gof. ſ. e·§· porro. in ꝟbo illo: totã ⁊. Idẽ dicit Inno. papa. ĩ. eo. venerabili: ſꝫ ſola cõmiſſio non ſufficit etiã ſi ſubdelegatus eã recepit: niſi ſequatꝰ cita/ tio: q̄ minꝰ eã reuocare poſſit: ⁊ ita ſentẽtiauit Inno. vt nõ. in decre. venerabili: ꝙ patꝫ ex eo ꝙ mortuo de/ legato re integra ſubdelegatꝰ poſtea ꝓcedere nõ põt. ĩ. eo. licet. ⁊ eadẽ ratione mortuo ſubdelegato re inte/ gra: delegatus reſumit iuriſdictionẽ hac rõne: qꝛ iuriſ dictio delegati re integra exiſtẽte apud ſubdelegatum nõ eſt plene trãſlata: nec delegatꝰ plene dicitꝰ functꝰ of/ ficio ſuo niſi citatione ſecuta ꝑ ſubdelegatũ: vt ptꝫ in decre. venerabili. T. dixit: ꝙ ſi ſubdelegatꝰ recepit ſub delegationẽ poſtea reuocari nõ põt. et idem dixit. B. ſꝫ poſtea mutauit: vt. ſ. dicitꝰ. Ordinariꝰ qñcũq; põt reuocare iuriſdictionẽ: in q̄ caſu intelligitꝰ illa. l. iudici/ um. ⁊. ff. đ offi. ꝓcõſu. ſolẽt·§·j. Sꝫ ſi ꝑtẽ iuriſdictiõis delegatꝰ ſibi retinuit põt reuocare. ſ. e·§· porro. ⁊ ꝑ. l. p̄dictã iudiciũ ſoluitꝰ. Sed pone ꝙ vnꝰ delegatoꝝ cõ/ mittit cõſocio ꝑtẽ iuriſdictiõis: ſi ille grauauerit ꝑtem ad quẽ appellabitꝰ: ad cõdelegatũ nõ: qꝛ par eſt illi: et a pari ad parẽ nõ appellatꝰ. ff. de appel. l. j. ⁊. ij. q. vj. anterioꝝ·§· illo videlicet. ĩ. de appel. dilecti. ij. nec con/ ſocius a quo appellatũ eſt poſſet cognoſcere: imo ſi h̄ vellet: hoc ipſo perderet iuriſdictionẽ. ſ. eo. cuꝫ ſuper. Arg cõtra. ff. qñ. ap. ſit. l. j·§· ſed ⁊ ſi preſes. ⁊·§· prece/ denti. ibi appellatꝰ ab ordine ⁊ p̄ſide ad ipm̃ p̄ſidẽ tm̃: Arg. xvij. diſt. multis. ibi enim appellatur a metropo/ litano ad concilium in quo ipſe habet intereſſe: et ita in hoc caſu appellabitꝰ ab iſto ad eum ⁊ condelegatũ. Quidam dicunt ꝙ bene valet appellatio ad ipm̃ ⁊ cõ/ delegatũ: ⁊ idẽ ẽ ſi vnus cõmittit aliĳ a ſuo ꝯiudice: q̄a ſi tunc appella/ tur: ab illis ap/ pellari debet ad ipm̃ ⁊ cõdelega/ tum. arg. huiuſ/ modi·§· per con trariuꝫ ſenſum. Credo ꝙ in nul lo iſtoꝝ caſuuꝫ taliter ſit appel/ landũ. Si enim vnꝰ vellet cõfir/ mare illud qđ fe cit: ⁊ alter caſſa ret nihil eẽt. Dic ergo ꝙ ad ſupe/ rioꝛẽ in talibus eſt appellandũ. ſ. eo·§· porro. et quod dicit. ſ. nõ ad nos: ſꝫ ad eũ eſt appellandũ. intelligẽdũ ẽ qñ vnus ſolus ẽ iu/ dex: vľ ſi plures eſſent ⁊ oẽs cõ/ mittunt aliĳs vľ vni ſoli retẽta ſibi parte iuriſdictionis vices ſuas: alˀs qualitercũq; ꝑmiſceas: ſemper eſt appellandũ ad pa/ pam: quicquid aliĳ dicãt: ⁊ hoc idem dicit Lau. ꝓpter rationes p̄miſſas: et ideꝫ ſequeretꝰ ꝙ vnus ſolus poſſet ꝓcedere: quod non eſt verũ: p̄cipue qñ cauſa cõmittitꝰ ſimpliciter ſine clauſula illa: ꝙ ſi ambo ⁊c̃. ſed dicunt ſi eſſet in litteris illa clauſula: ꝙ ſi ambo vel qđ ſi nõ om nes ⁊c̃. tunc põt ꝓcedere delegatus: qꝛ reſeruauit ſibi aliq̄d de iuriſdictione qꝛ tũc extat cõditio: qꝛ ille a quo fuit appellatũ nõ debet cognoſcere de appellatione. ſꝫ hoc non credo: qꝛ non intẽdit papa delegare iſtis cau/ ſam principalẽ ⁊ appellationẽ. Berñ.

a ¶ Aliq̄bꝰ ſcꝫ Alexan. in antiq̄ cõpilatiõe: đ ap. nos in eminẽti.

b ¶ Ad primũ: qꝛ in totũ cõmiſit: ꝗ a cõtratio: ſi re/ ſeruauit ſibi iuriſdictionẽ: ad ipm̃ delegatũ debuit ap/ pellari: ⁊ hoc põt reſpicere qđ ſequitꝰ: eius ergo ⁊c̃.

c ¶ Supius. ſ. eo. c·§· porro. ¶ Eius ergo. Iſte ·§· decidit q̄ſtionẽ principaliter ꝓpoſitã. Et hoc inten dit. Si delegatus pape ſubdelegat nõ in totum: ꝑs a ſubdelegato non poterit appellare: ex eo ꝙ datus ſit ſine ſuo cõſenſu: põt tñ recuſari in oñdẽdo cãm iuſtã co ram delegato: ⁊ tũc delegatus diffiniet: a quo etiam ſi noluit recuſationẽ admittere appellatur ad papã. h. d. vſq; ad fi. Et ſic decidit tres caſus: Secũdus ibi: Qui etiam. Tertius ibi: Quod ſi.

d ¶ Eius ergo: con/ cludit ex premiſſis tribus·§· porro·§· quem vero. et·§· ſi vero. ⁊ eſt arg. a toto in quantitate. ſic. ĩ. c. ꝑxi·§·j. ⁊ ix. q. iij. cum ſimus. et reſpondet ſecundo articulo que/ ſtionum.

e ¶ Cõmiſit: lite coram ſe prius conteſta/ ta: ⁊ idem eſt ante litis ꝯteſta tionẽ.

f ¶ Recepti: nec poterat recuſari niſi ⁊c̃.

g ¶ A tali grauamie: ⁊ re vera a ꝗuamie: qꝛ periculoſuꝫ eſt ſub iudice litiga re ſuſpecto. iij. q. v. quia ſuſpecti. ⁊. ĩ. de ap. cũ ſpãli. vn/ de quicq̄d fit poſt appellationẽ legitimã debet in irri/ tum reuocari. ſ. eo cum cauſam. ⁊ hic in fi.

Delegat⁹ pape niſi malicioſe ſe exoneret ſubdelegatum cōpellit ad ſuſcipiēdā ſubdelegationē in coactione tamē deferet ſue dignitati ⁊ perſone. h. d. vſq ad. §. item cum totum. Ca. XXVII

Paſtoralis officij. et. i. Cōſul. T. duximus reſpondendum: ꝙ cum delegato a principe iuriſdictio b dandi iudicem ſit a lege con c ceſſa: dummodo ipſe exonerare ſeipſum malicioſe non d querat: poteſt compellere renitentem. eo ꝙ iuriſdictio illa nullius videret̃ momēti: e ſi coertionē aliquā nō haberet. Delegatus debet tamen ſollicite ꝓuidere: vt ſi ꝑ f ſonis ſupiorib⁹ exigēte neceſſitate negocium duxerit delegandū: in coactionib⁹ inferēdis: dignitati deferat ⁊ pſone. Itē cum totum negocium alij poſſit committere delegatus (ſicut ſuperius eſt g expreſſum) citationis offici h um poteſt cuilibet diſcretio i ne preuia demandare: ac punire merito contemptorem. Preterea poſtulaſti: ſi cū a ſententia lata auctoritate lr̃arū noſtrarū: in quibus eſt inhibita: fuerit appellatuz: et littere poſt appellationem ad iudices alios emanauerint: an ad mandatum poſteriorum iudicum: executio ſententie a prioribus delegata debeat retardari: vt priores iudices ipſam neqꝫ per ſe neqꝫ per alios exequātur? Nos autem inquiſitioni. t. t. r. ꝙ cum appella. k cauſam ex certa ſcientia iudicibus alijs committimus cognoſcendam: appella. videmur recipere ac iuriſdictionem priorum iudicum reuocare: vt interim executio ſententie ſuſpendatur: donec appel. merita plenius l ſint diſcuſſa: et. i. Quia vero ſepe contingit: ꝙ executio ſententie ordinario

Paſtoralis. Hec prima ps diuidi pōt ī tres ptes. Nā ī pma ponit̃ deciſa ꝯſultatio. In ſcda ibi: cōſultationi: ponit̃ rn̄ſio. In tertia ibi: delegat⁹ debet: q̄dā inſtructio. a Paſtoralis: delegat⁹ a papa cām ſibi cōmiſſam alij cōmittere voluit: ille noluit eam recipe: qrit̃ vtruz delegatus poſſit eum cōpellere? b Conceſſa. C. de iudi. a iudice: et. i. de ap. c. cū cām q. ⁊ i. eo. c. qm̄. c Exonerare: non videt̃ ꝙ iudex poſſit committere cām: niſi cū iuſta cauſa impedit⁹ intereē nō pōt. ṡ. eo. ſi ꝓ debilitate. ⁊. ṡ. ð reſcrip. ſciſcitatus. C. de pedaneis iu. l. ij. ff. de iudi. l. vlti. ar i. de teſti. in noīe dn̄i. qđ nō ē verum: imo cuz de iur̃ bn̄ficio hoc habeat pōt committere vices ſuas. ff. de offi. ei⁹ cui mā. eſt iuriſ. l. i. ⁊. ṡ. c. ꝓx. ⁊. i. eo. qm̄. ſꝫ nunqđ ſtatim credēduz eſt iudici: cū ſcribit ſe nō poſſe intereſſe? nō videt̃ niſi de hoc ꝯſtet vt. ṡ. eo. pruden tiā. i. rn̄. ſi eīm crederet̃ paſſim cuilibet iudici: quilibet ſe poſſet malicioſe exonerare cum vellet. arg. ff. de va. mu. l. i. ⁊. l. ꝑtor. Ar. i. i. de re iudi. cū ſup. in pte deciſa. Sol. nō eſt pſumēdū ꝙ iudex malicioſe cauſam cōmittat. dubia em̄ in meliorē partē debemus interp̄tari. i. de re. iu. eſtote. ⁊. ff. de reg. iur. ſemper in dubijs. ⁊ dē quolibet pſumēdū eſt bonū niſi cōtrariū appareat. ⁊. ṡ. de ſcru. c. vno. ⁊. i. de pſump. dudum. et ſiqs dicat hoc factū in fraudē: illud debet ꝓbare. ff. de ꝓba. quotiēs. §. q̄ dolū. d Renitentē: ſic patet ꝙ aliqs cōpellēdus eſt inuitus ſuſcipere iudiciū etiā hō alteri⁹ fori. C. qui ꝓ ſua iuriſ. l. vna. circa fi. ff. de munc. ⁊ hono. munerū. §. iudicandi neceſſitas: niſi aduocat⁹ q̄ nō pōt cogi alibi q̄ꝫ in ſuo foro ſuſcipe iudiciū. C. de aduo. diuer. iu. ſancimus. in fi. ⁊ h̄ in delegato a p̄ncipe: ſꝫ ordinari⁹ nō pōt cogere hoīem alterius fori. ff. de iuriſdi. om. iu. l. vlti. ff. de tu. ⁊. cura. da. ab his. l. i. ⁊. iij. ⁊. i. de offi. or. paſtoralis. ſed nemo pōt cogi vt arbitriū ſuſcipiat. ff. de arbi. l. iij. §. i. ſꝫ poſtq̄ꝫ ſuſcepit dꝫ cōpelli. vt in dicto. §. e Si coertionē iuriſdictio ſine coertione nulla eſt. ff. de offi. cius cui man. eſt iuriſdi. l. vlti. et. i. ca. proxi. verūtamen verbū coercendi maiorem continet animaduerſionem. ff. de offi. procon. meminiſſe. in fi. imo qui delegat precipit. C. qui pro ſua iuriſ. l. vna. in prin. ⁊ preceptū neceſſitatē hꝫ. xiiij. q. i. qđ debet̃: ⁊ iuri⁹ qs delegat̃. ar. ff. ð mu. ⁊ ho. munez. §. iudicādi. C. de aduo. diuer. iudi. ſancimus. i fi. f Supiorib⁹: puta in dignitate ꝯſtitut⁹. ṡ. e. ſane. l. di. ꝯtumaces. xlv. di cū beatus. ⁊. i. ð ma. et obe. ꝑ tuas. ⁊. ij. q. viij. qſqs. Et hodie delegat⁹ pape nō pt ſubdelegare: niſi ill̃ pſonis qbus papa delegat: ð qb̄ ī. c. ſtatutū. in p̄n. ð reſcp. lib. vj. Ab. Itez cū in. Delegat⁹ pape ſic pōt cōmittere totā cāz: ita pōt citationē et punire cōtēnēēē acceptare. h. di. Ab. g Citatiōis officiū. ar. a toto ī quātitate. ar. ṡ. e. c. ꝓxi. §. ei⁹ ḡ. et. ix. q. iij. cū ſim⁹ in p̄n. h Diſcretiōe q̄ eſt mr̄ oīm virtutū. ṡ. ð of. cuſto. ca. i. ⁊. i. q. v. pn̄tiū. i Punire. ṡ. §. ꝓxi. et ṡ. eo. ſane. Preterea. Si papa ſciēter commiſit appellationē interpoſitā a ſuo delegato dato cum clauſula appellatiōe remota iuriſdictio p̄mi delegati ē interī ſuſpēſa q̄ ad executionem. h. d. ſm vez intellectū. Primo ponit̃ ꝯſultatio. Scđo ibi: nos aūt: rn̄ſio. Ab k Ex certa ſcia: certā ſciaz intelligo ſi in lr̄is appellatiōis fit mētio. ð ꝓceſſu cāe ⁊ ð appellatiōe inꝑpoſita: ⁊ ð exceptiōe ꝓpoſita. Et h̄ ē vez qñ appellat̃ a grauamīe añ ſn̄iaz. i. ð ap. vt debit⁹. ſꝫ ſi appellat̃ a diffinitiua ſn̄ia: ibi nō ē necē dicere niſi: appello ab aliqua ſn̄ia a tali iudice lata: ⁊ de tali appellatiōe h̄ fit mētio. ff. de ap. ſꝫ ⁊ ſi apđ. l Diſcuſſa: ſub ꝯfirmatiōe vel caſſatiōe: ſꝫ pone ꝙ iudices appellatiōis ꝓnūciauerūt male appellatū: ⁊ ſic ꝯfirmauerūt ſn̄iaz latam: q̄ro qs mādabit ſn̄iam executioni: vtrū p̄mi iudices vl̃ ſcđi? qdē dicūt ꝙ p̄mi: ar. ſumētes ex illa lr̄a: interī executio ſn̄ie ſuſpendat̃: ſꝫ videt̃ ꝙ eoꝝ iuriſdictio ſit reuocata ex eo ꝙ dicit: iuriſdictionē p̄oꝝ iudicum videmur reuocare. ar. C. ð epiſ. audi. ī auc̃. ſiqs litigantiū. ⁊ iō meli⁹ videt̃ ꝙ ſcđi iudices debeāt eā mandare executiōi: vt dicit. T. ⁊ ꝙ ſcđi h̄ facere debeant videt̃: q2 ſi iudices appellationis ꝯfirmarēt ſn̄iaz vltima die anni a tpe appellatiōis: patet ꝙ primi iudices nō pn̄t eam demandare executioni: cū iuriſdictio ſua q̄ ad oīa expirauerit. ṡ. e. q̄renti. ſed illud eſt verū vbi nō eſt appellatum: ſicut videmus ꝙ iudices appellatiōis ante diffinitiuā ſentētiā ſi ꝓnūciāt appellationē legitimaz. ꝓcedūt poſtea in p̄ncipali. i. de appel. vt debitus. ⁊. c.

cũ ſit eccleſia.ꝛ etiã idẽ eſt in diffinitiua q̃nq;.C.de re. credi.generaliter.§.ꝛ ſi iudex.ſic dicendũ eſt ꝙ illi qui ꝯfirmãt diffinitiuã ſnĩam debẽt facere qḋ ſupeſt ad faciendũ:ſed ſiue primi ſiue ſecũdi hic faciãt:non refert quãtũ ad effectũ ſentẽtie ſi ꝑmus iudex fuit ordinari/us:ſatis põt di/ci ꝙ exequet ipe ſuã ſnĩam cũ ſua iuriſdictio ſit ꝑ/petua:ſed videt ꝙ ſecũd⁹ iudex debeat poti⁹ ea exequi:qꝛ ex ſe/cũda ſnĩa agit ꝑ actionẽ in fa/ctum et nõ ex ꝑ/ma:vt nõ.ꝟ.e.co ram.ꝛ.ff.de his q̃ no.infa.l.fur/ti.et ideo iudex ap.eam dꝫ exeq̃. nõ primus.

¶Quia Ho.

¶Ordinari⁹ ad mãdatũ delega/ti exequit ſentẽ/tiam etiã ſi ſciat eũ iniuſtã. Pri/mo ponit conſul tatio.Scḋa ibi: attendentes.re/ſponſio.Abbas.

demandatur:queſiuiſti:an ſi ipam iniuſtam eſſe cogno/uerit:debeat eam executioni mãdare:an ſit ei potius ſub/ſiſtendũ:attendentes itaq;: ꝙ non cognitio ſed executio tãtũ demãdat eidem:reſpõ/demus:ꝙ cũ ordinarius te/neatur obſequi delegato:et ᵃſi ſciat ſententiã illam iniu/ᵇſtam:exequi nihilominus tenetur eãdẽ:niſi apud eũ effi/cere poſſit ab hoc onere ipm abſoluat.ꝛ.ꝟ.¶Cum aũt ſe/pe cõtingit:ꝙ ad diẽ quẽ iu/dex delegatus a nobis parti bus aſſignauit:earũ alterã ꝓcurãte vt negociũ ꝓroget:ᶜiudicem ipſũ a rege vel ar/chiepiſcopo euocari:¶Nos peruerſorum volentes mali/gnitatibus obuiare:decerni mus:vt ſi delegato conſtite/rit hoc fuiſſe alicuius partis ᵈmalicia ꝓcuratũ:ipſam pu/niat aĩaduerſione cõdigna: et(ne aliqḋ lucrum ex hmõi ᵉfraude reportet)pſone neu/tri parti ſuſpecte:quantũ ad diẽ illũ cõmittat illud nego/ᶠciũ audiendũ:que in ipſo ap pella.re.procedat:niſi forte partes conſenſerint nego/ciũ prorogari.

Idem abbati ſancti Hilarij ꝛ magiſtro.H.ca.teruiſiñ.

ſi nõ admittat legitimã exceptionẽ vl' al's ꝑtes grauaue/rit.ꝟ.ḋ ap.dilecto.ꝛ.c.vt debit⁹.ꝫ.de eta.ꝛ q̃li.c.accepim⁹.¶Itẽ nõ.ꝙ nõ ſp obediẽdũ ẽ iudici ſi euidenꝉ i/iquũ eſt mãdatũ ipi⁹:ſiue ꝯ ius.xxij.q.j.qḋ culpaꝉ:ꝛ xj.q.iij.nõ ſp.ꝛ duob⁹.c.ſeq.ꝛ.l.di.ſiq̃s ꝑpoſtera.ſec⁹ ſi al's fuerit iniuſtũ.xxiij.q.v.lex eťna.ꝛ.c.cũ mi/ſter.licet non ſit obediẽdũ iniq̃ ꝑcepto iudicis:vt dicũt iura h̃ ꝑx.ſigra.h̃ ꝑceptũ iã nõ dꝛ iniquũ: imo iuſtũ eſt.i.ḋ rigore iuris idu/ctũ:ꝛ iõ ẽ exeq̃ndũ.nã exq̃ ſnĩa lata ẽ lꝫ iiuſta et ꝯ ius litigatorꝫ a q̃ nõ ẽ appellatũ elapſo decen/nio:ḋ iuris rigo re mãdãda ẽ exe cutioni.ar.C.vt li.pẽ.l.vl.ſpõta nea eñ appella/tiõis omiſſio tur pitudinẽ purgat q̃ ſnĩe inerat:ar. ff.ḋ ꝯdi.ob tur. cãꝫ.l.ſi ob turpẽ:vel ſi appellauit ſcḋo ꝛ ſuccubuit:ꝛ h̃ etiã de rigore iuris introductũ eſt:nec litẽ dꝫ refricare ſnĩa lata vt aliq̃s ſit litiũ finis.ꝟ.ḋ dolo ꝛ ꝯtu.finẽ.ꝛ.c. venerabilis.ſi ꝑ iĩuriã iudicis ſit dãnat⁹:ꝯq̃raꝉ ḋ ipo. ꝟ.ḋ empti.ꝛ vẽ.ſi vẽditori.C.de euic.ẽptor fundi.ff.ḋ euic.ſi ꝑ iprudẽtiã.ꝛ iſti.de obli.q̃ ex q̃ſi delicto.ĩ ꝑn.

a ¶Et ſi ſciat:ad intelligentiã ei⁹:qḋ h̃ dicit nõ.ꝙ eſt executio mera et ẽ executio mixta.Mera executio dicit q̃ñ ꝑtibus ꝑñtib⁹ cognitũ ẽ de cã ab aliq̃ ꝛ ille mãdat alicui ꝙ ſnĩam ſuã exequat. C.ḋ execu.rei iu.executorẽ.talis executor nõ dꝫ audire exceptiões:ꝛ de tali executione hic loquit.ꝛ.C.de exe cu.rei iudi.ſi vt ꝓponis:ꝛ.ꝟ.de re iudi.decetero.ꝛ.ff.ḋ iu.ſi pretor.j.rñ.vbi ſentẽtiatũ fuit ꝯ abſentẽ:ꝛ expo/ne ſi ſciat illã ſentẽtiã latam iniuſtã.i.ꝯ ius litigatorꝫ latã:qꝛ ſup h̃ nullã habet cognitionẽ:et ideo dicit ꝛ ſi nõ cognitio ſed executio ꝛc.vnde illã dꝫ tm̃ ſimplicit mãdare executioni:ſecus ſi ſciat illã nullã:vt ſi eſſet lata aucte falſaꝝ lr̃arũ.ꝟ.de fal.ſup eo.vñ iudex delega/tus nõ habuit iuriſdictionẽ:vel ꝑ falſa inſtrumẽta vl' ꝑ dolũ aduerſarij:ꝛ ſi iſta obijciat corã executore iſto ſupſedere debet executioni:dũmodo malicioſe vel calũ nioſe hmõi nõ ꝓponant:ꝛ tũc refert negociũ ſupiori. ꝟ.de re iudi.decetero.ꝛ.ꝫ.e.ſi q̃ñ.ꝛ.C.ſi ex fal.inſtru. iudi.ꝛ.ff.de iudi.ſi ꝑtor.§.marcellus:ſi executor talis eſſet ordinari⁹ ꝛ deputat⁹ executiõib⁹ ſnĩaꝝ debet ad/mittere talẽ exceptionẽ:vt dic lex ſi ꝑtor.§.marcell⁹. calũnioſe iõ dixi:qꝛ ſi h̃ eẽt ñ deberet differri executio. C.ad.l.cor.de fal.l.ij.vbi crimen falſi obijciebat cau/ſa moran de ſolutionis:ꝛ ideo executio nõ differtur cũ ſalua ſit ei poſtea q̃ſtio falſi:vt ibi mixta dꝛ executio q̃ hꝫ cognitionẽ annexã:vt cũ papa mãdat alicui reſti/tui rẽ ſuã:vel mãdat alicui dari bñficiũ corã tali execu tore:admittunt legitime exceptiões quãtũcũq; abſo/lute ſcribat.ꝫ.eo.ex ꝑte.ij.ꝛ.xxv.q.ij.ꝛ ſi nõ cognitio. ꝛ.ꝫ.de reſcrip.ſi q̃ñ.ꝛ.c.cũ a deo.ꝛ.ꝫ.de eta.ꝛ q̃li.ac cepim⁹.¶Et nota ꝙ a mero executore nõ appellat niſi excedat modũ appellationis.C.quoꝝ ap.nõ reſcin. ab executore.ꝛ.ꝟ.de re iudi.ꝙ ad cõſultationẽ.in fi.et ij.q.vj.ſub illo.§.ſunt quoꝝ.ver.ab executore.ꝛ.ꝫ.ca. xxi.§.verũ:ꝛ.§.ſequẽ:ſed ille nõ dicit ꝓprie executor: ſꝫ auditor:vt ibi dꝛ:ſed a mixto executore bñ appellat

b ¶Tenet eãdẽ:ar.ꝯ Hugo.ꝛ ei⁹ ſeq̃ces q̃ dicũt ꝙ iudex nõ dꝫ ferre ſnĩaꝫ ſ'm allegata ſi habeat ꝯſciaꝫ le/ſaꝫ in ꝯriũ:ſꝫ dꝫ cãm alij delegare:ſꝫ ſi nõ poſſet alij de/legare cũ ſit ſubdelegatus a delegato:qḋ fieť ſ'm eum trepidauerũt timore vbi nõ erat timor:ꝓnũciet ꝗ in noĩe dñi ſ'm allegata:ꝛ deponat ꝯſciam leſaꝫ.iij.q.vij. iudicet.ꝛ iudex q̃ ꝯ cõſciẽtiã aliq̃d facit in grauamẽ ꝑ/tis punit:vt in decre.Inno.iij.ꝟ.de ſen.ꝛ re iudi.cum eterni.lib.vj.Berñ.¶Cũ aũt. ¶Delegat⁹ q̃ impe/dit die ſtatuta ꝓcedere partẽ hoc ꝓcurantẽ puniet:ꝛ quãtũ ad diẽ illã cauſam cõmittet appellatione remo/ta:niſi ꝑtes negociũ ꝓrogẽt.Cõmunis diuiſio:ſecũda ibi:Nos.Abbas. c ¶A rege:ſiłe.xviij.di.ſi epus. ꝑ h̃ ꝑtꝫ ꝙ hec clauſul:ſi nõ oẽs ꝛc.non ſpectat ad tpa/les impotẽtias:qꝛ ſ'm hoc iudex qui quãdoq; non poſ/ſet intereſſe:non poſſet alij cõmittere vices ſuas.Sed videt ꝙ iudex iſte potius teneat obedire mandato pa pe q̃ꝫ archiepiſcopo vel regi:vt.xj.q.iij.qui reſiſtit.ff. de re iudi.contra pupillum:ſed cum vtriq; poſſit obe/dire diuerſis temporibus:vel etiam eodẽ vtriq; obe/dire tenetur:ff.de ope.lib.duorum libert⁹:imo ꝑpter propria cõmoda poteſt deſerere iudicium.ff.de iudi.ſi longius. d ¶Puniat:forte ad intereſſe:vel poteſt ei imponere multtã.i.penam pecuniariam.C.de ſpor. l.ij.vel ad arbitriũ iudicis exq̃ pena ſtatuta certa ſup hoc non eſt.ꝫ eo.de cauſis.vel excõicet illum:quia impedit iuriſdictionẽ iudicis:vt.ꝫ.eo.c.j.ꝛ.c.preterea. e ¶Neutri:parti ſuſpecte:hoc ſemp eſt faciendũ.ꝟ. de ap.cũ ſpãli. f ¶Appellatiõe remota:ꝯ.ꝫ.c.xxi. ſi ho.ꝛ.§.nos aũt.ꝛ.ff.a q̃.appel.nõ licet.l.j.i fi.dic ꝙ

Subdelegatꝰ a delegato pape iuriſdictionē habente poteſt coercere impedientē. h. d. cōprehēdendo vtrūqꝫ intellectum. Ca. XXIX

a Ex litteris patriarche Grādeñ. ⁊. ī. ¶ Mādamꝰ q̃tenꝰ niſi vobis cōſtiterit: ꝙ lr̃e q̃ ſecūdo loco ad archip̃ſbyterū paduanū impetrate dicunt: de p̄orībꝰ litteris ad p̄miceriū Grādeñ. ⁊ plebanū b ſancte Sophie obtētis exp̄ſſam fecerint mētionē: vt ꝑ ſecūdas prime appareāt reuocate: cū primos iudices auctoritate litterarū noſtrarū iuriſdictionē non ſit dubiū habuiſſe: quā potuerūt poſtmodum patriarche quo ad executionē ſentētie demādare: ex q̃ coertionē etiā idē p̄triarcha recepat: cū hmōi demādata iuriſdictio deluſoria vi c deret: ſi ſubdelegatꝰ huiuſmodi coertionem aliquā nō haberet interdicti ſententiā ab eodē patriarcha in caſtellis archidia. ꝓmulgatā (pro eo ꝙ eiuſdem patriarche executionē impediēs: eius litteras q̃bꝰ mādatū prior̄ iudicū nūciabat legi in publicū nō ꝑmiſit) tādiu faciatis inuiolabilit̄ oſeruari: donec eidē patriarche de iniurijs irrogad tis ſufficienter fuerit ſatiſfactum. ¶ Si vero ꝯſtiterit primas lr̃as ꝑ ſecūdas legitime reuocatas: cū appareat primos iudices iuriſdictionem nullam penitꝰ habuiſſe: ⁊ ita ꝯſtet ꝑ ꝯſequētiā p̄triarchā ip̄m nō recepiſſe iuriſdictionem vel coertionē aliquā ab eiſdē: p̄dictā int̄dicti ſn̄iam e denūcietis irritā ⁊ inanem.

Idez ep̄o picta. Iuriſdictio delegati re ītegra morte mādātis expirat. Ca. XXX

peciale eſt hic vt iudex delegatꝰ poſſit cōmittere cauſam remota appellatiōe in odiū illiꝰ qui ꝓcurauit abſentiā iudicis: ſed hodie locū h̄ nō hꝫ: q2 appellatio ipſo iure remota eſt: vn̄ nullus pōt appellare ab aliquo iudice niſi grauet̄. ī. de ap. vt debitꝰ. Vl' dic ꝙ non cōmittit ap. re. ſed aucte huius decre. ſubdelegatꝰ ꝓcedit ap. re. et ſtatutū fuit h̄ in caſu iſto ꝙ ſubdelegatꝰ ꝓcedit ap. re. in odiū illius q̇ ꝓcurauit abſentiā delegati: et ita nō ē cōtra q̇d ſatis ptꝫ ꝑ hāc decre. ⁊ eodem mō intelligitur. ī. e. cū. R. vbi d2 ꝙ delegatus cāz cōmittit ap. re. ſꝫ illud fit ex p̄cepto pape nō ꝑ cōmiſſionē delegati: q2 delegatꝰ nihil cōmittit ibi iudex electus ꝓcedit ibi ap. re. aucte illiꝰ decre. cū. R. ſm tenorē primarū litterarū. Ber.

Ex litteris ¶ Due ſūt ꝑtes. In prima ponit̄ deciſa facti narratio. In ſcd̄a cauſe cōmiſſio. ibi: mādamꝰ q̃ diſtinguit. ⁊ ſcd̄m mēbrū ꝓſequit̄. ibi: Si vero. Ab. a ¶ Ex litteris: Caſus. inter A p̄ſbyterū ⁊ canonicos ſancte iuſtine cōtrouerſia vertebatur ſuꝑ canonicatu ſancte Juſtine. p̄mo fuit cā cōmiſſa ad petitionē canonicor̄ ſancte Juſtine primicerio grādeñ. ⁊ plebano ſancte Sophie ſuꝑ eo ꝙ idē p̄ſbyt̄ ſe clericū ip̄ius eccl'ie aſſerebat. Scd̄o ad petitionē A. p̄ſbyteri impetrate fuerūt alie lr̄e archip̄ſbytero paduano: in q̇bus de priorībꝰ vt dicebat̄ mētio non fiebat: tādē archip̄ſbyt̄ paduanꝰ: q2 clerici ſancte Juſtine nō recipiebāt illū p̄ſbyter̄ in ſociū ⁊ in fratrē. illos excōicatos fecit publice denūciari: poſtea p̄miceriꝰ ⁊ plebanꝰ mādauerūt patriarche grādeñ. vt dictos clericos denūciaret nō eſſe excōicatos cū in ſecūdis litteris de priorībꝰ mētio nō fiebat: ſed cū patriarcha exequi vellet mādatū ſibi iniūctū: archidiaconꝰ caſtellanus ip̄m impediuit. vn̄ patriarcha archidiaconū illū ſuppoſuit eccleſiſtico interdicto: ꝓpter h̄ fuit orta int̄ ip̄ſos ꝯtrouerſia: ⁊ ſic q̃ſtio delata eſt ad papā. Sꝫ q̇a nō potuit pape de facto ip̄o plene ꝯſtare: mādat q̇buſdam iudicibꝰ vt ſuꝑ lr̄is ipſis veritatē inq̇rāt: ⁊ ſi cōſtiterit euident̄ ꝙ ſcd̄e lr̄e nō reuocēt p̄mas: ſn̄iaꝫ latā in archidiaconū caſtellanū vſqꝫ ad debitā ſatiſfactionē faciāt obſeruari. ſi aūt ꝯſtiterit euidēter ꝙ ſecūde lr̄e exp̄ſſe reuocēt p̄mas: ſn̄iam patriarche denūciet irritā ⁊ inanē: cū nullā recepit a primis iudicibꝰ q̇ iā reuocati fuerāt iuriſdictionē. b ¶ Exp̄ſſaꝫ fecerīt mētionē: puta q2 nō cōtinēt ſeriē rei ſiue facti. ī. de coha. cle. ⁊ muli. ſuꝑ eo. ⁊. ff. d̄ ap. ſi expreſſim: ⁊. ī. de re iudi. inter monaſteriū: vel q2 ſimpl'r fecit mētionē de eccl'ia illa tacito de alijs lr̄is. ī. de do. ⁊ contu. c. ij. c ¶ Si ſubdelegatꝰ. ſ. p̄triarcha: hic euidēter apparet ꝙ iudex ſubdelegatꝰ: ⁊ etiā merus executor q̃lis erat p̄triarcha habēt coertionē. ī. de re iudi. cū Bertoldꝰ. ⁊. aliq̇n. ⁊. ſ. c. px. ī rn̄. ⁊ etiaꝫ iudex delegatꝰ ab ep̄o: xj. q. j. ꝑuenit: imo ⁊ ſubdelegatus ſm leges hꝫ iuriſdictionē. ſ. modicā coertionē. C. de ſportu. l. ij. ⁊. ff. d̄ of. eiꝰ cui mā. ē iuriſdi. l. vl. ⁊. C. d̄ defē. ciui. defenſores. ⁊. ff. ſi q̇s ius dicēti nō obtēp. l. j. imo ⁊ arbit̄ hꝫ coertionē. ff. de arbi. nō ex oībꝰ. ⁊. ff. d̄ iudi. l. ij. ī fi. Dicūt tn̄ q̇dā ꝙ delegatꝰ ab ordīario nō hꝫ aliquā coertionē. ij. q. vj. q̇ſq̇s. ⁊. ff. d̄ re iudi. a diuo pio. ⁊. ī. d̄ fo. cōpe. ſi q̇s ꝯ clericū niſi lis ſit ꝯteſtata coram ipſo. in auc. de litigi. §. oēm. coll'. viij. et ſic nō pōt mittere ī poſſeſſionē. ff. d̄ iuriſdi. om̄ iudi. iubere: ſꝫ ꝙ poſſit in poſſeſſionē mittere dicit. l. ff. de offi. eiꝰ cui mā. ē iuriſdi. cognitio. §. vlt. ſꝫ illa iubere loquit̄ de poſſeſſiōe q̃ ius tribuit: illa cognitio de alia poſſeſſiōe loq̇tur q̃ ius nō tribuit: q̃ fit cā cuſtodie. d ¶ Fuerit ſatiſfactū: h̄ obtinet vbi q̇s excōicat̄ ꝓ crimīe ſiue ꝓ manifeſta offenſa vt p̄us ſatiſfaciat q̃ꝫ abſoluat̄. ī. de v. ſig. ex ſi ꝑte. ſi vo ꝓ ꝯtumacia vl' occulto delicto: ſtatim d2 abſolui p̄ſtito iuramēto ꝙ ſtabit mādato eccleſie: vt ibi d2. Sed ꝯdicit. ī. de ap. q̃ frente. §. ſane. ſed illa nō ꝯdicit: imo ꝯcordat ibi excōicatꝰ fuit ꝓ cōtumacia: vel alia cā q̃ nō fuit manifeſta vt dicit. T. Sed obſtat ꝙ ibi d2: vel q̃libet alia cā. Lau. dicit: ꝙ iō ſtatim recepta cautiōe abſoluit̄ ne ī excōicatiōe decedat. Sꝫ dic cū. T. ꝙ nō ꝯdicit: ⁊ ꝙ dicit ꝓ q̃libet alia cā q̃ non ſit manifeſta: q2 ſi cā illa nō ē manifeſta: ſtatim d2 abſolui ante ſatiſfactiōē: nec tenet̄ ſatiſfacere: nec d2 cōpelli niſi primo cōſtet de illa iniuria vel offenſa.

e ¶ Denūcietis irritā: ex h̄ ptꝫ ꝙ ſn̄ia q̃ nulla ē: nō ē executiōi mādāda: imo exeq̇nti ipune n̄ paret. ar. ſ. e. ſi qn̄. imo et violent̄ reſiſti pōt ei vt h̄: ſicut reſiſti pōt officiali veniēti ad accipiēdū bona alicuiꝰ niſi p̄us ab impatore forma fuerit data. C. d̄ iure fiſ. ꝓhibitū ē. lib. x. licet ita ſit nō tn̄ p̄triarcha iſte tenet̄ iniuriar̄ cū hoc ignoraret: q2 putabat ſn̄iaꝫ aliquā fuiſſe. ar. ff. d̄ vi bo. rap. l. ij. §. ſi publicanꝰ. ar. ī. d̄ ſen. excō. ſacro. ¶ Et inanē: vtpote latā a iudice non ſuo: ⁊ pōt notari ar. ꝙ p̄triarcha ſiue archiep̄s nō ē iudex ordīariꝰ in ꝓuincia

ar.ix.q.iij.ↄq̃ſt⁹.ſʒ h'nõ ꝓcedebat p̃riarcha ordinaria
ptãte: imo delegata tm̃: ⁊ ſic non colligiť illud arg.h.

L Icet vndiq;. ¶ Clauſula ꝙ ſi nõ oẽs duo ⁊c.
purificať in vno vicem alteri⁹ habẽte: etiã duo
bus ipeditis.h.d. Cõis diuiſio.ſcda ibi.inqſitiõi. Ab.

a ¶ Oẽs.ſ.e.
prudẽtiã. Ber.
b ¶ Vti nõ ce
perit: ſaltẽ p ci/
tationẽ.ſ.e.gra
tum.j.de of.leg.
c.vlt.ff.de iudi.
ſi qs poſtea.ff.ð
polli.l.j.ff.de ne
go.geſt.naʒ ⁊ ſi
ſerui⁹.§.ſi viuo.
c ¶ Re itegra:
⁊ ſic ſoluiť man/
datũ re integra
morte alteri⁹: tã
mandatoris q̃ȝ
mandatarij: et
idẽ eſt ſi reuoceť
exp̃ſſe re itegra:
inſti.man.§.re/
cte ſoluiť. ⁊ mor
te ligatoris re i/
tegra. ſ. de re/
ſcript.ſignifica/
uit.ar.ff.q ſatiſ/
da.co.ſi deceſſe/
rit.argu.ↄ.ff.fa/
mi.herciſ.ſi filia
.§.nerati⁹. Iteʒ
ar.ↄ.ꝙ nõ ſolua
tur morte litiga
toris.j. de iudi.
q2.v.et.ff.de fi/
deicõ.li.l.cuʒ q̃/
ritur. Quod au/
tem dicitur mor
te mandatoris
finiť mãdatum:

L Icet vndiq;: ⁊.j. Cuʒ
ligiť duxeris reqrẽdũ:
ſi cãʒ trib⁹ iudicib⁹ delegam⁹
apponi i lr̃is illis illã clauſu
a lã faciẽtes: ꝙ ſi ñ oẽs his ex/
equẽdis poterit̃ inťeſſe: duo
v̄r̃m nihilomin⁹ eã exequãť:
et vn⁹ poſtq̃ȝ cõmiſerit cuidã
ex ill' vices ſuas: ð medio ſit
ſublat⁹: terti⁹ vt ſuſpect⁹: me
rito recuſeť: an collega ſup/
ſtes ſuo noĩe ac defuncti poſ
ſit negociũ diffinire? ¶ In/
q.t.t.r.ꝙ ſi iuriſdictiõe a ſuo
ſibi collega delegata eo viuẽ
b te vti non cepit: q2 mãdatuʒ
c hmõi re itegra morte mãda/
toris expirauit: nõ hʒ ſol⁹ of
ficiũ iudicãdi. Si vo añ mor
tem illi⁹ iuriſditiõe vti cepit
taliť demandata: vices ſuas
⁊ illi⁹ poterit adĩplere. Ideʒ
ẽpo baioceñ. **Nõ crediť qs delegatus niſi delegationeʒ probet. Ca. XXXI**

d Q Uam in iure perit⁹. et.j.
Preterea q̃ſiuiſti: cũ tibi ab
aliquo ſub hac forma mãda/

illud veꝝ eſt: niſi ſit tale mãdatũ qð poſt mortẽ neceſ/
ſe ſit adimplere.ff.mãda.ſi vero nõ remunerãdi.§.vl.
¶ Sed pone ꝙ plures cauſe cõmittantur per vnũ re/
ſcrip.citatio fit in vna cã ⁊ nõ in alia: nunqd ꝑpetuať
iuriſdictio ſup alijs? Ar.ꝙ nõ.ij.q.iij.§.notandũ.v.
abolitio.⁊ [illegible]j.q.vj.§.diffinitiua. ⁊.§.qñq;. argu.ff.de
appel.cũ in vna.⁊.ff.de nego.geſt.naʒ ⁊ ſeruius.§.ſi
viuo.ff.de mino.etiã.§.ex cã. Ar.ↄ.ꝙ q̃ȝtũ ad omnes
ſit ꝑpetuata iuriſdictio. C.de duob᷒ reis.l.vl.veꝝ eſt ꝙ
nõ eſt ꝑpetuata iuriſdictio: niſi in cã illa ꝓ q̃ citatio fa
cta ẽ: vnde mortuo mãdatore expirat iuriſdictio quã/
tum ad alias. ¶ Sed qd ſi moriať ante declarationeʒ
rerũ facta citatiõe? Ar.ꝙ nõ põt ꝓcedere.ſ.de reſcr.
paſtoralis.in fi.q2 plures cauſe intelliguntur licet cõtra
vnũ tãtũ.arg.j.ti.ꝓxi.nouit. ¶ Item quid ſi delegãs
nõ moriť: ſed deponiť nõ ꝓcedet? ¶ Quid ſi excõicať
tũc ꝓcedet delegatus: q2 morte naturali cõfirmať do/
natio ⁊ nõ ciuili ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.cũ hic ſta/
tus.§.ſi donať.⁊.j.de cele.miſ.cũ marthe.§.ceterũ.ar.
cõtra in decre. Inno.iiij.de offi.vica.romana.

Q Uam in iure peritus. ¶ Nõ tenetur quis pa
rere mandatis aſſerẽtis ſe delegatũ: niſi man/
datũ probet. Cõmunis diuiſio.ſecũda ibi: ſup q̃. Ab.
d ¶ Cum in iure: hec eſt pars decre.quã habes.ſ.de

elec.cũ in iure. Berñ. e ¶ Iniũgo: vt.ſ.de reſcrip.
cũ cõtingat.b. Sed hoc valde notabile eſt: ꝙ licet ex/
hibeatur ſentẽtia delegati ei tñ nõ crediť nec p̃ſumitur
ꝓ ſnĩa niſi oñdať cõmiſſio: nec crediť iudici ſi ſe dele/
gatũ dicat: ar.j.de teſti.cũ a nobis. ⁊ idem dicit lex in

e tur: auctoritate q̃ fungor in/
iũgo: vt talẽ denũcies excõi/
cationis ſentẽtie ſubiacere:
ac tibi ſup mãdato apoſtoli/
co heſitãti: ab aliquo nõ ſit
facta fideſ: an mãdatũ hmõi
exeq tenearis? ¶ Sup quo
tibi hmõi damus rñſum: ꝙ
niſi de mãdato ſe.apo.cert⁹
extiteris: exequi non coge/
ris quod mandať. Ideʒ pa
riſieñ. et treceñ. ẽpis: abbati
ſancte Genouefe. **Per ꝓcuratorẽ nõ habẽtẽ mãdatũ de re ad rẽ: iuriſdictio ꝓrogari nõ põt. Ca. XXXII**

Q Uam olim abbas ⁊ ↄuẽ
tus vergiliaceñ. ſua nob̃ cõ/
queſtione mõſtraſſent: ꝙ co/
mes Altiſiodoreñ. qðdã ſta/
gnũ molẽdinũ: ⁊ domũ i ter/
ra eorũ cõſtruere nitebať: in
ipoꝝ p̃iudiciũ ⁊ grauamen:
ẽpo ⁊ theſaurario Niuernẽ/
ſi cõmiſimus cauſam ipſam.
¶ Pro quo litteras accepi/
mus ꝙ lite ſup petitionibus
eccleſie cont. recept̃ vtrinq;

arbitro: qui a nõ
ſtať verbo ei⁹ ſi
dicit iuramẽtuʒ
a ꝑtib⁹ interpõ/
ſitũ. C.de arbi.l.
iiij.§.ſinaũt. C.
ð mã.p̃n.l.vna.
Caueat ẽ qcũq;
ipetrat a p̃ncipe
cãʒ ↄmitti alicui
vel delegari: vt
ſi ſnĩa lata fuerit
ꝓ eo a delegato:
ita bñ cuſtodiat
cõmiſſionẽ ſicut
ipam ſnĩam. la/
pſu tp̃is.n.ſi cõ/
ueniret ⁊ oñde/
deret ſnĩam ſine
cõmiſſiõe nõ va/
leret ei niſi ꝓba/
ret de cõmiſſiõe.
ſentẽtie vo ordi/
narij ſemꝑ ſtať
et ꝓ ea p̃ſumiť:
q2 ↄſtat de iuriſ/
dictione.j.de re
iudi. ſicut.et.ij.
q.vj.hoc.etiam.
Lau. Si tñ pu/
blicatũ fuiſſet re
ſcriptũ in iudi/
cio: videť ꝙ ſuf/
ficiat ſi ð hoc cõ
ſtat: licet poſtea
ſit admiſſuʒ.j.de
priuile.cũ olim.
C.de teſta.pu/

blica.⁊.j.de fi.inſtru.c.fi. Itẽ ſi ſnĩa redacta eſt in pu/
blicã chartã videť ꝙ ſufficiat.j.de teſti.ſignificauit.et
in auc.vt fratrũ filij.§.j.coll'.ix.licet ſit ar.ↄ.j.de iudi.
cũ inter vos. Itẽ ſufficit ſi hʒ ſubſcriptionẽ teſtiũ.xvj.
q.iij.§.põt. Sed videť ꝙ hodie ſufficiat ſolus tabellio
ad imponẽdũ fidẽ ſnĩe.j.de ꝓba.qm̃ ↄ falſam. Vt nul
la ſit dubitatio ita dʒ fieri ꝙ auc̃te iudicis reſcriptum
dñi pape ſolẽniter in publicã formã redactũ inſerať in
ipa ſnĩa iudicis auc̃te ⁊ alia inſtrumenta ꝓcuratoria:
q2 idẽ iuris eſt de illis: vt ſi oñdereť ſnĩa lata in ꝑſonã
ꝓcuratoris vl' ſyndici vel in ↄriũ: ſi nõ cõſtaret de mã
dato ꝓcuratorio ſnĩa nõ valeret: nec ſtareť ei ſi negare
tur illũ fuiſſe ꝓcuratorẽ: ſed poſtq̃ȝ in ipa ſnĩa inſerun
tur hmõi inſtrumẽta: ⁊ reſcriptũ iudicis auc̃te ſtabiť
poſtea ſnĩe etiã ſi originalia reſcripta nõ appareãt. C.
de teſti.publicati.j.de fi.inſtru.c.j. Idẽ caueat i ſnĩa
excõicatiõis: vt q abſolut⁹ ẽ cuſtodiat inſtrumẽtũ ſiue
lr̃aſ abſolutõiſ ꝑ q̃ tut⁹ exiſtat: ſi ei obyciereť excõicatio
alias poſſet ei ꝑiculũ generari: vt.ſ.elec.venerabilem
⁊.j.de cle.excõ.mi.ꝑpoſuit.arg.op.ꝙ ita ſit faciendũ.

Q Uam olim abbas. ¶ Excõicatio lata poſt ap/
pellationẽ legitimã eſt nulla.h.d.ſm litterã. Et
diuidiť in duas ꝑtes p̃ncipales.ſecũda ibi: quia vero,
⁊ prima ꝑs ſex facit. Nã p̃mo ponit cauſe cõmiſſionẽ.

testibus: ⁊ attestationib⁹ publicatis: cum sup dictis testium inter partes fuisset postmodū disputatuz. ℭ Tandem ps comitis ꝓposuit: ꝙ de dānis in nemoribus ⁊ rebus alijs datis: sup quib⁹ testes deponere videbant: co a gnoscere nō debeāt: cū in rescripto nostro nulla ꝺ dānis mētio haberet. ⁊. j. ℭ Iudices aūt interlocuti sūt: ꝙ super dānis datis a comite: ad eos cognitio pertinebat.

ℭ Quo audito comes ad ap. bñficiū cōuolauit. ℭ Unde ipm iudices euocatum: ⁊ nec ꝑ se nec ꝑ respōsalē idoneum cōparentē: excōicationis vinculo astrinxerūt. ⁊. j.

ℭ Quia xo sup dānis dat' añq̄ lis fuerit cōtestata: nequaq̄ ad dictos iudices cognitio ptinebat: cū ī rescpto nulla ꝺ illis mētio haberet: nec ad ipos potuerit iurisdi b ctio ꝓrogari: cū pcurator ad illa solūmō intelligat ꝯstitutus: q̄ in cōmissiōis lr̄is īueniunt expssa. ⁊ postq̄ comes publicatis attestatiōibus intellexit sup his fuisse deposi c tuz: ptin⁹ ꝯtradixit: nos eos dē iudices ꝓnūciauim⁹ min⁹ iuste īterlocutos fuisse: ac sepedictū comitē: q̄ ob h̄ ad appel. bñficiū cōuolauit: excōi d catiōis snīa nō fuisse ligatū.

Idez senoñ. archiepo. Qui acta cāe relationis iudicū delegatorū sigilla violādo aperuit. nō audit postmodū cōtra illa. Ca. XXXIII

e Cam oliz mgr̄. S. ⁊. B. archidiaconatū ⁊ p̄posituram adinuicem ꝑmutassent. et. j. ℭ Uex dictus. B. delegatis f nr̄is nō deferēs: īmo veri⁹ de g legāti: sigilla violauit illoꝝ: et scpta q̄ nob fuerāt p̄ntanda: ñ erubuit apire. ℭ Qui postmodū ī nr̄a p̄ntia ꝯstitut⁹: adūsario p̄nte: ī excūsationē suā ꝓposuit: ꝙ iudices ꝑperaz ꝓcesserant ꝯ ipm: et acta ī scpt' min⁹ fidelit redegissēt vnde timēs ne lr̄as portaret h Urie: illoꝝ scpta apuit: ⁊ qꝺ suspicat⁹ fuerat adinuenit.

ℭ Sane si qꝺ expediret melius notauisset: vel non recepisset scripta suspecta: vel recepta nobis fideliter presentasset: et ostendisset causam suspitionis proposite coram nobis. preterea cum nō con/

Secunda. ibi: ꝑ quoꝝ: ꝓcessum. Tertia. ibi: tādē comitis exceptionē. Quarta. ibi: iudices: iudicū īterlocutionem. Quinta ibi: q̄ audito comitis appellationē. Sexta ibi: vñ ipi⁹ excōicationē. a ℭ In rescpto: ⁊ iō nō valuit qꝺ factū ē si formā mādati trāgressi sūt. s. ꝺ rescrip. cū dilecta.

b ℭ Cum pcurator: q̄ simpliciter cōstitut⁹ fuit ad cām p̄dictis iudicib⁹ delegatam. Et nō. ꝙ licz ꝑ p̄ncipales ꝑsonas posset fieri ꝓrogatio iurisdictiōis. ff. de iudi. l. ij. §. sed ⁊ iudex ⁊. l. ꝺ q̄ re. §. j. ꝑ pcuratorē ñ fieri nō pt: cū ꝺ h̄ nō fuit cogitatū qñ ꝯstitut⁹ fuit procurator: ar. ff. ꝺ auro ⁊ argē. lega. si ita. ff. de trāsac. cū aqliana. ff. de ꝯhē. emp. rutilia polla. ⁊. C. ꝺ trāsac. trāsactiōis. sik. ff. ꝺ e iureiurā. l. iusiurādū. §. ꝓcurator. et. xxij. q. ij. ne q̄s arbitret. Qualiter fiat ꝓrogatio ꝺr ꝭ. eo. p. ⁊. g. p̄te tu em vni⁹ articuli nō debēt super alio ꝓbationes admitti. C. ꝺ legi. ꝑso. l. vlt. ff. ꝺ iureiur. si suo patroni. §. iulian⁹. circa fi. talia dicta nō valēt: cū iurent sup alio artic'o ꝭ. de testi. ꝺ testib⁹. c ℭ Protin⁹: ꝯdixit. Et h̄ videt ꝙ si pcurator fines mādati excedit dño sciēte ꝙ p̄iudicet dño nisi statim ꝯdicat. argu. liiij. di. si seru⁹ sciēte. ar. j. de his q̄ fi. a p̄la. sine cōsen. ca. c. ij. ff. ꝙ cū eo q̄ in alie. po. l. vlti. ff. de insti. sed ⁊ si. in p̄n. ff. ad macedo. si fili⁹. ij. C. de nup. si ꝓponis. ⁊ si iudex sciētib⁹ ꝑtib⁹ excessit fines etiaz mādati eis p̄iudicat. arg. C. cōia vtriusq̄ iudi. l. ij. al's ꝺ p̄iudicat factū ꝓcuratoris dño ignorāti. C. ꝺ pcu. pcurator. ff. de procuratori. si ignorātis. Item nō. ꝙ licet ꝓcurator nō possit ꝓrogare cām de re ad rē: tñ videt ꝙ posset ꝓrogare de tpe ad tp̄s: q2 q̄ dat ꝓcuratorē vt cōfestim agat: intelligēdū ē ꝑmittere ꝓcuratori et postea litē ꝑagere. ff. de ꝓcu. q̄ ꝓcuratorē. Itē ꝓcurator mādatū ꝓrogare pōt ad id qꝺ est ꝓpe mandatum. s. de elec. in causis. ⁊. s. de renū. post trāslationē. ff. iudica. sol. iam tñ. §. vl. ⁊ ꝓrogat ad ea q̄ sūt p̄paratoria mādato. ff. ꝺ pcu. ad rē mobilē. ⁊. l. ad legatū. accessoriū ipius siue seq̄lā. ff. de insti. l. cuicunq̄. §. si ei quē. in fi. Prorogatio de re ad rem inuito reo nō valet deficiēte iurisdictiōe: q2 ipetrator inuito reo nō pōt extēdere rescriptū ad alias res q̄s in rescripto nō expssit: vt in. c. isto cōtingit: sed ꝑ recōuētionē bñ extēdit ad res alias inuito actore de q̄bus nulla mētio habita est in rescripto si actor persistere velit in sua petitione. s. e. prudentiam. in fi. et est ratio. j. ꝺ mu. peti. ca. j. Berñ. d ℭ Ligatuz. quia non habebant iurisdictiones super damnis. sic. s. eo. ex lr̄is. vnde posset agere ꝯtra iudices ad interesse: qui eū iiuste excōicauerūt. j. de sen. exco. sacro. ⁊ hic error eos excusare nō pōt.

Cam oliz magister ℭ Prima pars decise ponit factuz principale. Scꝺa ibi: verū narrat culpā ipsi⁹. b. Tertia ibi q̄ postmodū: ponit ipi⁹ ꝯfessionē ⁊ excusationem. 2. Re. 11 Quarta ibi: sane excusationis reprobatiōez. Quinta ibi: sed vt culpe punitionem. Abbas Sicu. e ℭ Cuz olim: hec decre. ⁊ illaz quā habes. j. de re. ꝑmu. cū oliz. loquunt de eadē materia. f ℭ Delegāti. cuius vicem gerebat. s. eo. sane. iniuria em̄ iudicuz ad eum ptinet cuius legatione fungūtur. ij. q. vij. accusatio. in fi. ⁊. iij. q. j. nulli. īmo ipos tāq̄ delegātē honorare dñt ꝑtes. xciij. di. c. vl. ⁊. xciiij. di. c. j. g ℭ Sigilla violauit: ⁊ iō ē puniendus tanq̄ falsari⁹: ⁊ ob h̄ solū p̄uari debuit bñficio. s. de rescrip. oli. ⁊. j. de falsa. ad audiētiā. h ℭ Urie: tangit illud qꝺ legit in lib. Regū. cū Urias rogat⁹ a rege Dauid noller accedere ad bersaben vxorē suā quā Dauid rex cognouerat: timēs ne cōcepisset ex eo: sicut ⁊ fecerat qꝺ cū ipse facere noller: rex remisit Uriaz ad Ioab p̄ncipē militie cū litteris cōtinentib⁹ vt poneret eum inter fortissimos hostes vt occideretur ab eis: qꝺ ⁊ factum est. sed iste stultus fuit: q2 recepit litteras illas si habebat eas suspectas: quia primo debuit eas videre diligenter: et si quid in eis esset iniquum debuit contradicere relationi iudicum: si contra veritatem referebant. iudices enim debent ostendere partibus

relationē quā faciunt ſuperiori.ij.q.vj.biduum.in fi. ⁊.C.de rela.l.j.et.ij.alias poſſet appellare:vt ibi.et q̄/tiens iudex ſe relaturū pollicet̄ illico litigatorib⁹ acta edere tenetur.ꝭ.de appel.intimaſti. a ¶ Proprio motu.ſic ergo videt̄ ꝙ iudex maxime quē princeps cō/cedit poſſit recuſari. argu.cōtra ꝭ.de ap.nouit.⁊ ff.de offi.prefec. preto.l.j.credit eī princeps nō aliter fore iudi/caturum q̄ ipſe eſſet iudicatur⁹: vt ibi dicit̄.arg. cōtra inſti.de ſatiſda.tuto ī pn. b ¶ Peccaue/rat:ſic.ꝭ.de trāſla.c.quāto.et.c. inter corpalia. ⁊.ꝭ.ō iurepa.pa/ſtoralis. in fi.et ꝭ.de tēpo.ordi. litteras.Bern. c ¶ Ne vide/retur dolus: q̄a fraus ⁊ dol⁹ ne/mini debēt pro/cinari.ꝭ.de re/ſcrip.ſedes apo/ſtolica.ꝭ.ō teſta. ca.officij.

Oraz di. ¶ Habet duos intellectus ꝑncipales. Se/cundū primū. Delegat⁹ ſubde/legatum college impediti nō te/netur admittere ſi in reſcripto ē clauſula:quod ſi ambo ⁊c. Vl'aliter ſm aliū intellectū:vt in rubro. Et ſunt quinqꝫ p/tes. In pma petitio ⁊ allegatio appellati. In ſecūda ibi:nūcius:petio ⁊ rūſio appellātis. In tertia ibi:ſed fuit ecōtra replicatio appellati. In q̄rta ibi:idē igit̄: ꝓnūciatio auditoris: In q̄nta ibi:nos ḡ:ꝓnūciatiōis cōfirmatio. Abbas. d ¶ Abſqꝫ lr̄is:de ratihabitione:⁊ ideo audiri nō debuit.ꝭ.de ꝓcur.c.j.niſi cauiſſet de rato. Sꝫ q̄liter admittit̄ iſte.h.ad agendū ꝯ ſentē/tiaꝫ cū nō haberet mādatū. Ad ħ dici pōt ꝙ ideo ad/miſſus fuit:q꞉ erat cōiūcta pſona:q꞉ cleric⁹ illi⁹ eccle/ſie:⁊ canonic⁹ plebis de paſtino cui ſubeſt eccl'ia ſan/cte Agathe:⁊ cōiūcta pſona:licet admittat̄ ad agen/dum:cauere tñ debet de rato.ff.de ꝓcu.ſꝫ ⁊ he pſone. et.l.pōponi⁹.in fi.⁊ iō caueat de rato.q꞉ pōt cōtinge/re ꝙ illi de plebe nō habebūt ratū:vnde eis res iudi/cata nō obeſſet.C.q̄.res iudi.nō nocet.l.j.⁊ iō ille.h. cauit de rato ſub fideiuſſoria cautiōe. Vel pōt dici ꝙ ideo cauit de rato:q꞉ de mādato dubitabat̄:q꞉ tūc habet locū cautio rati:vt.C.de ꝓcu.l.j.ſed videt̄ ꝙ cau/tio iſta fragilis ſit:q꞉ ex ea nō pōt agi ad inteſſe:cum res talis ſit que nō poteſt exiſtimari: vnde non videt̄ admittēda ꝓpter fragilitatē ipſi⁹.ff.ad trebel.q̄ ira.§.

quereret̄ de iudice:quem ei a proprio motu conceſſim⁹:ſꝫ de illo potius quē ipſe duxerat eligēduꝫ:⁊ iudices ſuas nobis per eum litteras deſtinaſſent:de ipſo pariter con/querentes:verbis ipſius fi/dem non duxim⁹ adhibēdā. ¶ Sed vt in eo ſaltē punire/b tur in quo peccauerat:cōtra acta iudicū que temere violarat:ipm (ſicut nec debuim⁹) c noluimus exaudire:ne videretur dolus ſuus ei patroci/nium attuliſſe. Idem alber/capellano ſancte.M.boñ.

Delegat⁹ nō tenet̄ admittere collegā ſibi adiūctuꝫ p litte/ras ſurrepticias nec ipſius ſubdelegatū. Ca.XXXIIII

Oraz dilecto filio.M. dia.cardinali:quē tibi ⁊.b.nuncio:et clerico ſancte Agathe aduerſario tuo:qui cū inſtrumētis eiuſdē eccle/d ſie:ſed abſqꝫ litteris de rati/habitione:ad apo.ſe.acceſſerat:ſed ō rato cauerat ſub fi/deiuſſoria cautione:conceſſimus auditorē:ꝓponere curauiſti:ꝙ cum q̄dā ī parrochia ſctē.M.ī honorē beate Agathe eccl'iaꝫ ꝯſtruxiſſet:Ale/xan.papa p̄.n.cauſam ſuper hoc abbati ſancti Stephani ⁊ priori ſancti Victoris cōmi/ſit terminādā:q̄ ꝓ eccl'ia ſancte.M.diffinitiuā ſn̄iaꝫ ꝓtulerūt:vox capellanus ſancte Agathe ſentētie parere cō/tēpſit. Cūqꝫ ſup eadē cā corā ferrariē.epo p annū diſceptatuꝫ fuiſſet:ps eccleſie ſancte e Agathe:horum ỽitate ſup/preſſa:magiſtrū .L.boñ.ca/nonicū obtinuit eidē epo in f cauſe deciſiōe adiūgi:qui cū cauſe intereſſe nō poſſet:p̄dictus epus cui p ſequētes lit/teras mandabat̄:vt ſi ambo inteſſe nō poſſent: mādatis aplicis exequēdis:ea ipe ni/g hilomin⁹ adimpleret:ſn̄iam p̄dictam confirmauit.et.ī. ¶ Nūci⁹ ỽo eccl'ie ſctē Aga/the int̄ alia ꝓpoſuit:qđ cum dictus magiſter vices ſuas h alij delegaſſet:epus admittere noluit ſubdelegatum:ſed poſt appel.ad nos interpoſi

j.⁊.ꝭ.vt lite nō cōte.accedēs.ij.ſed agi pōt ad impenſas factas in lite.ff.rem ra.ſi ſine.§.cū aūt ꝓcurator. ħ magis expedit reo:vt dicit Jo.ꝙ ei caueat̄ de rat[o] quā ꝓbet̄ mādatū:q꞉ p ħ cōſequit̄ ſumpt⁹:vt ħ dici[t] ſed credo ꝙ in tali caſu cum res talis ſit q̄ exiſtimar[i] non poſſit:tuti[]us eēt reo ſi il[le] ꝓbet mandatū quia domin⁹ po[]ſtea contra ſen[]tentiā venire n[on] pōt:ſed forte iſta cautiōe po[ſ]ſet agi cōtra fi[]deiuſſores ad i[n]tereſſe ſi dñs r[em] ratā non hab[ue]rit:et eſtimab[it] inquātuꝫ leſa ecclesia ꝙ nō ſ[]tur ſententie ne[c] tidie litiget.a[r]. ꝭ.ō arbi.p tu[] vbi agit̄ ad in[ter]eſſe i ꝯſimili c[] Item ex hoc v[i]detur ꝙ qñ du[bi]tabat̄ de mād[a]to ſimpliciter cauēdū de rat[o] etiam ſi ille d[ice]ret ſe velle ꝓb[are] mādatū:⁊ ħ v[i]detur p legē. de ꝓcur.l.j.et per fideiuſſo[riam] cautionē et n[on] nudā.ff.de ꝓ[cu.] ſeruuꝫ quoqꝫ ait ptor.ſed v[i]detur ꝙ iſte ſi[ne] cautione deb[uit] audiri ex eo [quod] habet inſtrum[en]ta eccl'ie:ar.ff. leg.iij.q̄ cyrographum. Rñ.iſta ñ erāt talia iſtrum[ēta] ſꝫ iſtrumēta cāe p q̄ itēdebāt ꝓbare ō iure eccl'ie:⁊ i[lla] l.loqt̄ ō iſtrumēto cautiōis legato:⁊ ħ ꝯſtabat:vñ [] ipo ꝙ legat̄ iſtrumētū itelligit̄ eē legatū illḋ qđ ꝯti[netur] in inſtrumento:alias inutile eſſet legatū:al's inſtru[men]tum alteri⁹ nō ꝓdeſt cū verba inſtrumēti nō adiuu[at] recitantē.C.de ꝓba.ad ꝓbationē.qualit̄ ſit intellig[en]dum qđ dicit̄ in lr̄is de rato.dicit̄.ꝭ.de relig.do.cū [] lectus.in.j.glo. e ¶ Suppreſſa:⁊ ideo lr̄e non [va]luerūt:cū cōſenſerit in ferrariē.litē cōteſtādo ⁊ ꝓ[du]cendo teſtes corā eo:ſic.ꝭ.de re iudi.inter monaſter[ium] f ¶ Deciſione.i.cognitiōe:ſicut eſt in antiqua ⁊ [] ⁊ hoc ꝓbat̄ p ħ qđ dicit̄:horū veritate ſuppreſſa:ſi [] hmōi ꝓceſſu mētionē feciſſet:tūc bñ diceret deciſio[] ⁊ tūc non poſſet epus ꝓcedere ſine adiūcto vel ſub[de]legato ipſius:vt dicit̄ in illa glo.mag.ſic.ꝭ.eo.inſi[] ante.⁊.ꝭ.de iudi.c.penul. g ¶ Sententiā latā p[er ab]batem ſancti Stephani ⁊ priorem ſancti Victori[s] h ¶ Admittere noluit:ſed videt̄ ꝙ ferrarie.nō m[] fecerit:quia illum ſubdelegatū nō admiſit:q꞉ dele[ga]tus a principe poteſt alij cauſaꝫ delegare:cū id ſit [] lege cōceſſuꝫ.C.de iudi.a iudice.⁊.ꝭ.e.paſtoralis.i[]

tam: ſolus in cauſe cognitione proceſſerit. et. j. ¶ Sȝ fuit econtra reſpanſum: ꝙ ferrarieñ epiſcopus ſolus ꝓcedere potuit: cū in vltime cōmiſſiōis litteris fuiſſet inſertum: ꝙ ſi ambo intereſſe nō poſſent: predictus ep̄s nihi a lomin⁹ exequi ꝓcuraret: qđ non intelligit̄: vt ſi per ſe vel per alios intereſſe ñ poſſent: qꝛ id raro vel nunq̄ ꝯtingeret: ſed ſi non poſſet ꝑſonaliter intereſſe. ¶ Idē igit̄ cardinalis latā ab eodem ferra b rieñ. ep̄o ſentētiaȝ ꝯfirmauit et aduerſe parti ſuꝑ h' ꝑpetuum ſilentiū duxit imponēdū ¶ Nos ergo qđ ab eo factū eſt: auctē apo. ꝯfirmamus. Idem ꝑpoſito ſancti dñi ſb'diacono noſtro.

Locus ad quē reus ſecure accedere nō p̄ot ⁊ canonicus in cā cōcanonici delegat⁹ recuſari poterit. Ca. XXXV.

c Cum. R. canonicus Benuē. cauſaȝ que inter ip̄m ac. P.

et. j. e. qm̄ apoſtolica. ⁊. j. đ ap. cū cām que. Sic ḡ male fecit ferrarieñ. ꝯ iura p̄dicta: qꝛ debuit ipſum ſubdelegatū recipe. Sȝ ꝯ h ꝙ dixit: fac̄ qꝛ ſnīa ferrarieñ. poſtea ꝯfirmat̄. Dicūt qdā ꝙ iđ noluit ipȝ admittere: qꝛ ſub hac forma ſcꝑtū fuerat: ꝙ ſi ābo ⁊c̄. tu frat̄ ipe ſolus ꝓcedas: qꝛ tūc extat ꝯditio vt vr̄ h circa fi. ſm̄ h vr̄ ꝙ aliqs nō poſſit cōmittere vices ſuas qñ clauſula illa apponit̄: ꝙ ſi nō oēſ ⁊c̄. ſi ipſe nō poſſit intereſſe. Dicas ḡ ꝙ ferrarieñ. iđ iſtū ſubdelegatū nō admiſit: qꝛ lr̄e impetrate fuer̄t tacita veritate nulla facta mētione đ ꝓceſſu corā ferrariē. corā q̄ lis fuit conteſtata ⁊ teſteſ ꝓducti: vt patet in integra. j. đ re iudi. int̄ monaſteriū. vñ nō valebāt: ⁊ ita nec ſubdelegatū nec delegatum admittere tenebat̄ ⁊ ſolus ep̄s iuriſdictioneȝ habebat. ⁊ hec fuit cā q̄re ſnīa ipi⁹ ꝯfirmabat̄. vñ nō valuit appellatio ꝓpter h facta: vt h dicit. a ¶ Qđ nō intelligit̄: pone ꝙ plures ſint iudices dati cū illa clauſula: ꝙ ſi non oēs ⁊c̄. q̄ro an ille q̄ nō p̄ot intereſſe poſſit cōmittere vices ſuas: ⁊ an ſocij teneant̄ illi⁹ ſubdelegatū admittere: ꝙ poſſit cōmittere planū eſt: qꝛ h hȝ a lege ꝯceſſum. C. đ iudi. a iudice. ⁊. j. e. qm̄. ⁊. ſ. e. paſtoralis. ⁊. j. đ ap. cū cām q̄. ⁊ etiā ſi intereſſe nō p̄ot. ſ. e. ſuꝑ q̄onū. §. ſi ꝟo. ⁊. ſ. e. ſi ꝓ debilitate. ⁊. c. paſtoralis. §. vl. immo al's cōmittere nō debȝ niſi qñ eſt impedit⁹. ſ. e. paſtoralis. in ꝓn. ⁊ in. c. ſi ꝓ debilitate: ⁊ ſic patet ꝑ iura iſta ꝙ delegat⁹ p̄ot cōmittere vices: ⁊ qñ etiā impeditus ē. ḡ alij tenent̄ admittere ſubdelegatū ipi⁹: al's tal' cōmiſſio deluſoria eēt. ⁊ ſic fierēt ludibrio leges: qđ eē nō debet. C. đ boniſq; lib. l. vl. §. vbi aūt. ⁊ cuȝ effectu ꝟba ſunt intelligēda. j. đ cle. ñ reſi. relatū. ⁊. ff. ꝙ q̄ſq; iur. l. j. §. hec aūt ꝟba. preterea optie h ꝓbat̄. ſ. đ elec. qꝛ ꝓpt̄. §. illud. vbi habes ꝙ ille q̄ nō p̄ot intereſſe: p̄t alij cōmittere vices ſuaſ. ⁊ illi tenent̄ recipe illū al' non valeret electio. ⁊ ꝑ qđ nos facere nō poſſumus ꝑ alios facere debem⁹. ff. đ ꝓcu. l. j. ⁊. ff. đ admi. tu. ita tñ. §. geſſiſſe. ſȝ ꝯ vr̄ exp̄ſſe ꝑ hāc allegationē: qꝛ fȝ eā fuit cōfirmata ſnīa. Preterea ñ tenēt̄ illū recipe ad mādatū illi⁹ qꝛ par ē illis: ⁊ par in parē nō hȝ imperium. ſ. de elec. īnotuit. ff. ad trebel. ille a q̄. §. tempeſtiuū. nec illđ vr̄ ſeq̄ ꝙ ſi ille p̄t cōmittere ꝙ alij ip̄m admittere teneant̄: qꝛ ex alieno facto null⁹ obligat̄. ff. đ. obli. ſtipulatio iſta. arg. Dicūt qdā ꝙ licȝ ille q̄ nō p̄t intereſſe poſſit cōmittere vices ſuas alij: cōiudices nō tenent̄ eum admittere niſi velint qꝛ iam extat ꝯditio: ⁊ ſic remāſit iuriſdictio penes illos vñ ipi ꝓcedere p̄nt ſoli ſi volūt et ceſſante impotētia poterit poſtea cū ipis ꝓcedere. arg. C. đ cura. furio. cū alijs. vbi curator tꝑe furoꝛ ad miniſtrat: ceſſante furore ceſſat. ſic delegat⁹ iſte cū intereſſe non poteſt non cōmittit vices ſuas. Sed hoc non credo: imo dico ꝙ ille qui intereſſe non poteſt per impotentiā facti temporalis poteſt cōmittere vices ſuas ⁊ conſocij tenentur admittere illum ſubdelegatū: et allegatio que hic ponitur non continet ius. Et circ hujuſmodi ſubdelegatiōes ita diſtingue aliud eſt cū ab initio delegantur plures iudices cum illa clauſula ꝙ ſi non omnes ⁊c̄. ⁊ nullus poſtea adiungit̄. ⁊ aliud cum ab initio delegatus eſt vnus vel plures: ⁊ poſtea alius adiungit̄ cum illa clauſula: ꝙ ſi ambo: vl' ꝙ ſi nō omēs ⁊c̄ in primo caſu delegatus p̄ot alium ſubdelegare et conſocij tenēt̄ illū admittere. ī ſcđo caſu refert an res ſit inteḡ vl' ñ: ſi res ſit inteḡ: idē eſt ac ſi ab initio omnes dati eēnt: ⁊ adiūctus poteſt cōmittere vices ſuaſ: ⁊ alij tenentur ip̄m admittere in cauſe cognitione. ſi ꝟo res non eſt integra qꝛ iam ꝓceſſum erat ad li'. ꝯteſta. ⁊ hoꝝ veritate ſupp̄ſſa aliqs eſt adiūct⁹: hmōi adiūct⁹ vel ſubdelegatus ipius non eſt admittēdus tanq̄ ꝑ veri ſupp̄ſſionē adiūctus ſiue obtent⁹: ſicut ꝯtingit in p̄nti negocio. ⁊ hoc bñ colligit̄ ex hac decre. ⁊ hoc ꝓbat̄ in autē. de ex h. reis. §. illud. vnde ſumptū fuit autē. offerat̄: vbi idē dicit̄ coll'. v. vbi dꝛ ꝙ poſt li. ꝯteſta. alius peti adiūgi non p̄ot: nec ꝓmus refutari. ⁊ iđ ſnīa ferrarieñ. epi cōfirmata fuit. ⁊ ꝙ dicit hic ꝙ nō intelligit̄ vt ſi ꝑ ſe vel per alium ⁊c̄. non eſt verū: qꝛ clauſula illa: ꝙ ſi nō omnes ⁊c̄. p̄ot locū hr̄e in multis caſib; de iure ⁊ đ facto. ī qbus caſib; duo vel alius ꝓcedere p̄nt puta de iure vt ſi ſit excōicatus. j. đ re iudi. ad ꝓbandū vel ſuſpect⁹ recuſatus. ſ. e. cū ſuꝑ. ⁊. c. licet. vel infamis: vel ſeru⁹ vt ſ. đ reſcꝑ. ſciſcitatus. đ facto intereſſe non p̄ot puta ſi mortuus fuit vel al's ꝑpetuo impedimēto detent⁹. puta furioſus: vt in p̄dicta decre. ſciſcitat⁹. ⁊ in talib; caſibus locū habet clauſula illa: ꝙ ſi non oēs ⁊c̄. ſȝ quādo impedit⁹ eſt tꝑali impotētia bñ p̄t cōmittere viceſ ſuas: ⁊ ꝯſocij tenent̄ admittere ſubdelegatū. ſȝ in caſu iſtius decre. admitti non debuit rōnib; p̄miſſis. Ergo ſic debet intelligi clauſula illa: ꝙ ſi non oēs ⁊c̄. puta ſi non p̄t intereſſe de iure vel đ facto: vt dixi. tūc non poteſt cōmittere cū nullam habeat iuriſdictionē: al's bene habet iuriſdictionē q̄uis impediat̄ ad tp̄s: ⁊ ideo tunc p̄t cōmittere ⁊ cū effectu. ⁊ ꝙ dicit impedit⁹ ad tp̄s: nō intelligas ꝙ oīno ſit impedit⁹ vt nullo modo tunc poſſit intereſſe. ſȝ ſi vellet oīa alia dimittere bene poſſet intereſſe. ſed non vult ꝯtemnere ſua: tunc ꝓpter cauſam illam nec tenetur. ff. de iudi. l. ſi longius. b ¶ Confirmauit: ex hac ſcđa ſnīa datur actio in factum que hic ꝯfirmatur: ⁊ non ex ꝓma: vt. ff. đ his q̄ no. infa. furti. arg. ff. ad trebel. ſi qs ꝓorem. hac tñ ꝯfirmata ꝯfirmatur ⁊ ꝓma. Lau.

Cum. R. canonicus. ¶ Si reus ad locū iudicis delegati ire nō p̄ot: debet remoueri ⁊ dari ſibi iudex in alio loco. h. d. Vel pleni⁹ vt in rubro. Et ꝓmo ponit ꝓuiſionis ⁊ mādati cām. Scđo mādatuȝ: ibi. Mandam⁹. Abbas. c ¶ Cum. R. ſȝ quō committit papa hic cāȝ ꝯtra laicum intelligo ꝙ cā ſpectabat ad foꝝ eccleſie: puta cauſa vſurarū vel decimaruȝ

vel ipe laicus noluit excipe: vel eſt ↄſuetudo ibi ꝙ lai/ci ↄueniant per litteras pape. ⁊ tunc bene compellitˀ vi. ſ. de ap. ſi duobꝰ. a ¶ Cum ſint eius ſocij: hic habes ꝙ canonicus non pōt eē iudex ↄ canonici ſui ꝑpˀ familiaritatē: que veritatē aliqñ impedire ſolet. iij. q. v. accuſatores. teſtis enim pōt eē canonicus ꝓ ↄcanonico: cum etiam frater pro fratre poſſit te/ſtificari. ſ. de preſump. litteras. cum edictū ō te/ſtibus ſit ꝓhibi/toriū. ff. de teſti. l. j. ea rōne. quia facilius habentˀ iudices ꝙ̄ teſtes vnde facilius repellitur iudex ꝙ̄ teſtis. iudex enī recuſatˀ ꝓ modi/ca cauſa: vt ſi eſſet oriundus de terra impetran/tis. ſ. vt li. nō cō/teſta. accedēs. ij et arg. ſ. ō ap. ex inſinuatiōe. Itē ſi iudex eſt ſuf/fraganeus eius. ſ. vt li. non ↄte/ſta. accedens. ij. Itē ↄſanguini/tas. ſ. de ap. po/ſtremo. ſed in te/ſte ſecus. iiij. q. iij. §. lex iulia. qñꝙ tamen ali/quis poteſt eſſe iudex qui nō pt eſſe teſtis: vt patet in cauſa filij. iij. q. vij. §. tria.

ciuem Ienuē. vertitˀ tibi obtinuerit delegari: ⁊ idem ci/uis ꝓpter multas ⁊ graues ĩimicitias ciuitatꝭ ſue: ĩ tua nequeat pñtia comparere. ¶ Mandamꝰ q̄tenus ſupradicto. R. hmōi optionē relinquas: vt exceptꝭ canonicis a Ienueñ. quos (cū ſint eius ſocij) merito habet pars ad/uerſa ſuſpectos: in ciuitate vel dioceſi Ienuē. in qua ſūt b multi viri ꝓuidi: iudicē eli/gat: coram q̄ queſtio termi/netur: cui auctate noſtra di/ſtricte p̄cipias: vt eandē cauſam iuxta reſcripti a te obtē/ti tenorem ap. re. fine debito terminare ꝓcuret. I. de Ro/thomageñ. archiepō. Si idē dat iudici ō elegato vt illū abſoluat qui dicit ſe iniuſte excōicatū ante ꝓbationē il/lum abſoluere debet. Si autem dicat excōicationē nul/lam ꝓbationē nullitatꝭ ante ꝓnunciationem admittet. Ca. XXXVI

Cum con/tingat interdū ꝙ laici et. ſ. Inſup req̄ſiti ſumꝰ: cū

circa fi. ⁊ crimioſi pñt eē iudices ſed non teſtes. iij. q. vij. §. vlt. Item iudex recuſatˀ vel alius ei adiungitur: ſi habet ↄſimilē cauſam. ſ. de iudi. cauſam que. ſic ⁊ te/ſtis repellitˀ qui habꝫ ↄſimilē cauſam. ſ. ō teſti. pſonas ſed ſi canonicus daretˀ iudex ↄ aliū canonicū: quid di/ces? non poterit recuſari ex hac cā: q2 par affectiōiſ cā oēm ſuſpitionē remouet. ff. de ri. nup. nō ſolū. §. ō vno b ¶ Eligat: nō. ex hac lrā: ꝙ qñ reus ad iudicē ire ñ pōt ſecure ꝙ actoꝛ pōt ⁊ debet eligere iudicē in loco ñ ſuſpecto: ⁊ nō aduerſariꝰ. Contra habes: q2 reus eligit iudices. xj. q. j. iudices. ⁊. xv. q. vj. ſi aūt. ⁊. iij. q. vj. ꝑegrina. ⁊. iiij. q. v. quiſq̄s. ⁊. ij. q. vj. placuit. idem videtur cū oꝛdinariꝰ recuſatˀ: ꝙ reus eligat. ſ. ō ap. cū ſpāli ↄtriū dicit lex: qō iudex petitus dari non debet niſi ob reuerentiā petiti iudicis. ff. ō iudi. obſeruādū. decre. p̄dicta loquuntˀ ĩs cā crimiali: ⁊ p̄terea non ſtatˀ hodie illis: qō dicit hic: qō iſte eligat. intelligo ſi altera ps cū eo noluerit ↄcoꝛdare: vel cum altera ps ē. abſens. Vel dic qō de ſpāli grā dabat ei papa hāc electionem cū de ↄſenſu vtriuſꝙ eēt eligēdus: vt. s. e. ſup queſtionū. Itē arg. qō ſi iudex nō pōt de cā cognoſcere: pōt alij cōmittere vices ſuas. ſed ↄtriū eſt verū. ſ. de ap. ſe/

cundo req̄ris. §. iij. ⁊ hic non loquitˀ de iudice ſuſpecto: ſed quia reus non poteſt ire ad iudicē vnde iudex te/netur locū ꝓuidere ſecurū. ſ. de ap. ex pte. ⁊. xxxiij. q. ij. ſiue vel cōmittere cām in loco nō ſuſpecto: vt hic: vel potius ꝓcedet iudex iſte auctate illius reſcripti. Et ē hic arg. ꝙ iudex incertꝰ dari poſſit. ↄ. s. ō reſcꝓ. ad hec. ſed hoc ō gratia fuit: vt dictum eſt. ¶ Cum con. ¶ Cōmuniſ diuiſio. Secun/da: ibi. Ad qō. Que ſubdiſtin/guitˀ in effectu ĩ duo mēbra ꝑnci/palia: Primum eſt qñ quis con/queritˀ ſe excōica/tum poſt appel/lationē legitiaꝫ. Secūdū eſt qñ/do quis ↄqueritˀ ſe iniuſte excōi/catum. Et iſtud membꝝ ſubdiui/ditur: q2 p̄mo lo/quitˀ qñ excōica/tus volebat pro/bare ſe iiuſte ex/cōicatuꝫ anteꝙ̄ abſolueretˀ. Se/cūdo loquitˀ qñ excōicatoꝛ vole/bat ꝓbare ſe iu/ſte excōic[illegible]anteꝙ̄ excōicatus abſolueretˀ: licet peteret ſe abſol/ui. pꝛimū mēbꝝ ꝑncipale ē in. v. ad qō. Secūdū membꝝ eſt i. v.

q̄s cōqueritˀ: in ſe a ſuo epō poſt appel. ad nos legitime interpoſitā: vlˀ alˀs iniuſte excōicatiōis ſnīam ꝓmulgatā: et nos iudicibꝰ damus ĩ mādatis: vt ſi eſt ita: iuxta foꝛ/mam eccleſie abſolutiōiſ be/neficiū illi impēdāt: aut eandem ſententiaꝫ denūciēt eſſe nullam: ac epus p̄paratꝰ ſit ꝓbare ſe in illū anteꝙ̄ voceꝫ ap. emitteret: vlˀ alˀs iuſte huiuſmodi ſententiā ꝓtuliſſe: an ꝓbatiōibus nō admiſſis: liceat iudicibꝰ excōicatū ab/ſoluere: vel denūciare ſnīaꝫ eſſe nullā? ¶ Ad qō. t. rñ. ꝙ cū q̄s ↄqueritˀ ſe poſt ap. ad noſ legitiē interpoſitā. excōi c catiōe fuiſſe ĩnodatū: ſp vtriuſꝙ ptꝭ ꝓbatiōes ſūt admittende: anteꝙ̄ ad decernēduꝫ ſup h̄ aliq̄d ꝓcedatˀ: p q̄s de/niꝙ apparebit: an abſolutione indigeat ↄq̄rēs: vel denū/ciandꝰ ſit potius nō ligatuſ. ¶ In eo vō caſu: cū excōica d tū q̄s ſe aſſerit iniuſte: vix vlˀ nunꝙ̄ ē eius: anteꝙ̄ abſolu/tus fuerit ꝓbatio admitten/

in eo. ⁊ ſecūdū mēbꝝ ſecūdi mēbri eſt in ver. vex. Jo. de Imo. c ¶ Vtriuſꝙ ptis: ⁊ ſic teſtes epi dice/rent excōicationē p̄ceſſiſſe appellationē: teſtes aūt al/terius dicerēt appellationē p̄ceſſiſſe: ſententiare debet iudex: qō ⁊ ante ſnīam ⁊ poſt fuit appellatū. ſ. de teſti. cum tu. ⁊ ita videtˀ ſupfluū q2 ſemp iudicatˀ ꝓ appellā/te: q2 ſi teſtes epi dicerēt: ꝙ tm̄ poſt ſnīam appellaſſet illis ñ crederetˀ: quia ꝓbarent negatiuam: qō eſſe non debꝫ. s. de elec. bone mēoꝛie. ⁊. ſ. de cau. poſ. cum eccle/ſia. Dico ꝙ ꝓbatiōes epiſcopi audiri debent: ſi vult ꝓbare ſe illum excōicaſſe anteꝙ̄ vocem appellationis emitteret: ſm qō ponitˀ in q̄one in p̄n. vel etiā ſi vellet ꝓbare appellationē iniuſtā: q2 illa nō impediret excōicationē ſeq̄ntē. ſ. de ap. vt debitus: vbi dicitˀ qō q̄ ap/pellat rōnabilē cauſam debet ꝓponere. ⁊ ſi ꝓbata fuerit iiuſta appellatio remittetˀ ad epm. ſ. ō ap. vt debitꝰ et. c. cū in eccl'a. nec eſt verū qō dꝫ qō ſemp ꝓnūciabitur ꝓ appellāte: q2 pōt eē ꝙ eps meliꝰ ꝓbet ⁊ p plureſ et melioꝛes teſtes q̄bꝰ ſtabitˀ. ſ. ō ꝓba. licꝫ. ſ. ō teſti. ĩ noſtra p̄ñtia. ⁊ pt dici ꝙ illa decre. cū tu. loquitˀ cū teſtes vtriuſꝙ ptꝭ erāt eq̄les: vt ſic fiat interp̄tatio ꝓ vtriuſꝙ ptibꝰ: ne ō piurꝭ reatu notentˀ. d ¶ Vix vel nūꝙ̄

ſcilicet in caſu ſeq̄nti tm̄. ſic. ̄j. ð ſen. exco. p tuas.
a ¶ Errorem. xij. q. ij. q2 diuinis. ix. q. iij. eps ð here. ſi quis. b ¶ Nihilominꝰ: nō. ꝙ non debet quis admitti ad ꝓbandū illud qð ꝓbatū non ꝓdeſt. C. de ꝓba. ad ꝓbationē. ⁊. ̄j. de ſymo. c. p tuas. in fi. ✝. qm̄ ⁊ ſi ꝓbata rē ⁊. valz ad exceptiones opponēdas: q̄s quidam admittunt indifferenť et in fine ꝓnūciant ſm illas: ſi de iure valēt: alias non ꝓdeſt illa ꝓbatio. illud fieri nō debet ꝓmo cum ꝓponūtur: debet ꝓuidere iudex an ſint admittēde vel n̄ ſi ſunt admittende tūc demū audiat ꝓbationes ſup illis: q̄ aliť faciūt. n̄ bñ faciunt. q2 ſi q̄s bñ ꝓbarz exceptionē ſuā: ⁊ nō admittereť: pōt eſſe cā appellādi: q2 audiendo ꝓbationes ſup illa: iudex videť eā admittere cū effectu: ⁊ iō illud nō eſt faciendū: niſi iudex ſub illa ꝓteſtatiōe illū ad

da: niſi tūc tm̄: cū aſſerit ī excōicatiōis ſnīa intolerabilez
a errorē fuiſſe patenť expſſuz: ad qð ꝓbandū admittiť anteq̄ abſolutiōis grām ꝯſeq̄tur. ¶ Uerū ſi ꝓponat ſe ſimplicit̄ excōicatum iniuſte: ac eps ad ꝓbādū ꝙ iuſte ipſuz excōicauit: ſuas poſtulet ꝓbatiōes admitti: nō eſt ante abſolutionē ipiꝰ aliq̄tenꝰ audiendꝰ cuz ⁊ ſi ꝑ certo ꝯſtaret rationabilit̄ in illū excōicationis ſnīam ꝓmulgataz:
b nihilominꝰ eēt ei abſolutio impendēda hūilit̄ poſtulāti et ideo in h̄ caſu illū credimꝰ iuxta formā eccleſie ꝑtinus
c abſoluēdū: vt ſic demū ꝓbationibꝰ vtriuſq̄ ptis admiſſis: vtrū iuſte vel iniuſte ligatus fuerit: decernať. ¶ Ho no. ij. meſſañ. ⁊ regio archiepis Si ſubdelegatꝰ delega

ꝓbandū admittat: vt ſi de iure debeāt valere: ꝙ valeant: als nō. ſ. ð elec. cumana. c ¶ Probatiōibꝫ: ſz cū iſte iam ſit abſolutꝰ: q̄re audiunť ꝓbatiōes. ſup h̄ dico ꝙ duplici ð cauſa pōt fieri: q2 ſi ꝓbabit ꝙ iniuſte fuit excōicatꝰ: nō iniūgiť ei aliq̄d p iuramentū ⁊ ideo p̄ceptū differť quouſq̄ ꝯſtet. vtrū iuſte vel iniuſte ſit excoicatꝰ. ̄j. ð of. ordi. ad rephendā. ſi iuſte fuit excōicatus tūc p̄cipiet ei p iuramentū qð ſup eo ꝓ quo fuit excōicatꝰ ſatiſfaciat: vt in dicta decre. ad rephendaz. Item ſi ꝓbaret ꝙ admonitiōe legitima nō p̄miſſa ipſum excōicaſſet excōicator p mēſem erit ꝓuatꝰ ingreſſu eccleſie. ̄j. ð ſen. excō. ſacro. Item ſi iniuſte excōicatꝰ fuerit: excōicator teneť illi ad intereſſe: vt dicto. c. ſacro. ⁊ intantū tps abſtineat q̄ꝫtū viſum fuerit ſupiori ij. q. j. nemo. ⁊. xxiiij. q. iij. ð illicita. ⁊ ecōuerſo ſi ſentēria iuſta ꝓbata fuerit: excōicatus tenebiť ad intereſſe excōicatori vt in decre. ſacro. niſi vtrūq̄ ꝓbabilis error excuſet: vt ibi. ⁊ ita patet quare admittāť ꝓbationes pūſt abſolutionē.

¶ Venerabili fratri ¶ Primo ponit formā delegationis. Secūdo ſubdelegatiōis delegati: ibi Porro. Tertio reuocat ꝓceſſus ſubdelegatoꝝ cauſaz exprimentiū: ibi. Quorum. Abbas. d ¶ Spoliatus: per fredericū imꝑatorē. e ¶ Plenarie: hoc iō dicit quia ſpoliati ad oīa iura ſua tam corpalia q̄ incorpalia debent reſtitui anteq̄ aliquid ſibi obijciatur vel quam inquiſitio fiat contra ipſos. vt. ij. q. ij. per totum. ⁊. ̄j. c. nullus. vbi dicitur: ꝙ oīa iura ſunt reſtituēda. iij. q. j. ⁊. ij. per totum. ⁊ de reſti. ſpo. ī litteris. Itē

cum quis. ⁊. c. ex ꝯqueſtiōe. ⁊. c. piſanis. vñ dicit plenarie. f ¶ Suſpectus: ſed videtur ꝙ iſti non ſit dandus coadiutor. ex quo erat de dilapidatiōe ſuſpectus: imo potius deberet deſtitui. iij. q. ij. qui ea. C. de ſuſpe. tu. eum quem. ⁊ dolum facere videbať petēdo reſtitutionē: cum deſtitui debeat ꝓpť hoc. ff. de doli exceꝑ. dolo. Dic ꝙ hoc olim obtinebat ſm antiqua iura: ꝙ accuſatꝰ ſeu denūciatꝰ ſuſpectus de dilapidatione remouebať pendente lite ab admiſtratione: vt. iij. q. ij qui ea. vbi de h̄. et. C. de ſupec. tu. eum quez. hodie ✝o ſecus: q2 non remoueť ab admiſtratiōe niſi primo probeť ſuſpectus de dilapidatione male admiſtrando et hoc probato p̄ſumitur ꝙ de cetero male admiſtrabiť. ff. de admini. tu. ſi cui. §. hiſdez. ⁊. ff. ð ſuſpe. tu. tutor. §. q̄ri pt. ⁊. C. ð ſuſpec. ⁊ archa. ſi aliquid. li. x. ⁊

ti pape iuriſdictiōe vti cepit a delegato remoueri nō pōt: et ſi faceret ꝯ mādatū ſiue excēſſerit formā reſcpti proceſſus eſt nullus. Ca. XXXVII.

Venerabili. f. n. archiepō Cuſentiñ. dedimꝰ in mādatiſ: vt Cephaludeñ. epm reſtitui faceret ad epatū:
d ⁊ ad alia q̄bꝰ fuerit ſpolia
e tuſ: q̄ reſtituto plenarie ⁊ corporalē ac pacificā poſſeſſionē adepto: ſi eps merito eſſz
f de dilapidatiōe ſuſpectꝰ: virū ꝓuidū ⁊ honeſtū ꝓuide
g ret coadiutorē eidē: ſine cuiꝰ
h ꝯſilio nihil eoꝝ faceret: q̄ ad admiſtrationē ꝑtinēt tpalez q̄aduſq̄ ✝itate cōpta: ꝯducerenꝰ aliť ꝓuidēdū. interī oē
i alienatiōis genꝰ eoꝝ vtriq̄ auctē nr̄a diſtrictiꝰ inť dicēs. ¶ Porro idē archieps corporí īfirmitate grauatꝰ: cōmi

ita accuſatꝰ ſiue denūciatꝰ de dilapidatiōe ⁊ ꝓbatus ſuſpectꝰ ſm iura nr̄a remoueť ab admiſtratiōe: vt hic et. ̄j. de ſymo. licet heli. ⁊ etiā iudex ſine accuſatore pōt aliquē remouere: ſi aptiſſimis argumētis liq̄at eū eſſe ſuſpectū. ff. de ſuſpec. tu. l. iij. §. p̄terea. nec admittēdꝰ eſt ſi vellet ſatiſdare: q2 ſatiſdatio non imutat maliuolū animū tutoris. inſti. de ſuſpec. tu. §. nouiſſime. ⁊. ff. de ſuſpec. tu. q2 ſatiſdatio. ⁊ q̄ eccleſiā ſuā ꝓ alienis debitis aggrauat ſiue obligat: ipo iure ſuſpēſus ē ab adminiſtratiōe tpaliū ⁊ ſpūaliū. ̄j. de ſol. ſi q̄rundam. ad hanc. aūt denūciationē q̄libet videť admittēdus. ī auten. de non alie. aut ꝑmutā. §. hic nobis. in fi. coll. ij. ⁊ C. de ſuſpec. tu. pietatis. ꝓbabilꝰ tñ videtur ꝙ hi tm̄ admittanť quoꝝ intereſt: vt. xvj. q. vij. filijs vel nepotibꝫ. ⁊. ij. q. vij. quapropť. vel ſaltem ſoli clerici admittantur. xij. q. ij. non liceat. ad denūciandū admittere quemlibet de illa parrochia: quia eoꝝ intereſt: ⁊ vt eccleſia non preueniat ad malum ſtatum. argu. xvj. q. j. quoniā quicquid. ⁊. xij. q. ij. aurum habet.
g ¶ Coadiutorem: ⁊ ita hic datur coadiutor ꝓpter ſuſpitionē dilapidatiōis alibi datur ꝓpter infirmitatem ſeu ſenecturē. vij. q. j. ſcripſit. ⁊. c. q̄ꝫuis. argu. ff. ð tute. ſolet. ⁊. ̄j. ð cleri. egro. c. vlti. ⁊ penul.
h ¶ Cōſilio: h̄ intelligo ⁊ ꝯſenſu: als nō valeret multum talis coadiutor. argu. ad idem. ſ. de elec. cum in veteri. ⁊. c. ne pro defectu. argu. contra. ̄j. de arbi. cum olim. ſed illð videtur dictum propter formam arbitrij
i ¶ Alienationis: quid contineatur per hoc ꝙ dicit: omne genus alienationis: habes. ̄j. de rebus eccle. nō

ſit ī hmōi negocio vices ſuaſ primo abbati ſanctiſpūs de panormo: ac demū theſaurario cuſentineñ. ¶ Quoꝝ ꝓceſſus nobis exhibitos: de a fratrū nr̄oꝝ ↄſilio caſſauim⁹ iuſticia exigente. qꝛ videlicꝫ b abbas ↄtra mādati nr̄i tenorē: ad inq̄rendū vtrū de dilapidatiōe ſuſpectus eſſet: ep̄s eo non reſtituto ꝓceſſit: ⁊ archiep̄s ipſe cum iam ſuo functus eſſet officio: dicto abba c ti cōmittēdo in integrū viceſ ſuas: hmōi negocium dicto d theſaurario nō potuit demādare. Grego. ix. S. p̄cento ri ⁊ mgro. N. canonicis ambiañ Si delegatus ꝓnūciauerit ſe iuriſdictionē non habere ipſaꝫ etiā conſenſu ptiū nō reaſſumit. C. XXXVIII

Significantib⁹. M. muliere et. J. nato ei⁹: nos nouerit accepiſſe: ꝙ cū nobilis mulier Juliana vidua mētiēs ſe paupem ↄtra eos ſup terris ⁊ reb⁹ alijs ad iudiceſ nr̄as lr̄as impetraſſet: iidem coraꝫ eis excipiēdo ꝓponere curauerūt: ꝙ cum dicte littere ſuggeſto mendacio impetrate fuiſſent: cuꝫ p̄dicta. J. e que nobilis eſt ⁊ diues: pauperem ſe dixit in eis: corā ipſis (niſi req̄ſito prius dn̄o ſb cuiuſ iuriſdictiōe ipſi ↄſiſtūt et coram quo parati erant eidem exhibere iuſticie cōplementū) non debebāt de iure p tales litteras ↄueniri: vnde dicti iudiceſ interloq̄ndo ꝓnūciarūt: ſe p eaſdeꝫ litte f ras ꝓcedere non debere. et ī. Demū fuit a ptibus in q̄ſdam tanq̄ in arbitros taliť g cōꝓromiſſum: ꝙ ſi infra terminū in cōꝓromiſſo exp̄ſſum cauſam non deciderēt: ptes ad eorundē iudicum redirēt examē. Uerū arbitrī cāꝫ in h fra terminū negligētib⁹ terminare: dicti iudices iuriſdi i ctionē p formā cōꝓromiſſi huiuſmōi reſūpſerūt: a q̄b⁹ iidē ſe ſentiētes grauari: ꝙ ſuper his ſup q̄b⁹ ab eis fuerāt abſoluti: litigare compellebāt eoſdē: ad nr̄am audiētiā appellarūt. ¶ Jd̄oq̄ mādamus

alienan. c. nulli. ⁊. C. ð re. alenan. non alienan. ſancimus. largiſſime ſumitur hic hoc verbum. alienationis. alibi ſtricte ſumiť ꝓ eo tm̄ ↄtractu q̄ dn̄iū trāſfertur. C. ð fun. do. l. j. a ¶ Caſſauim⁹. i. caſſos ⁊ irritos denūciauim⁹. ſ. ð reſcꝑ. cū dilecta. b ¶ Mandati: ⁊ merito qꝛ fines mandati diligenter ſeruandi ſūt. ff. mā da. diligēť. ⁊. C. ð ꝓcu. ſi ꝓcuratoꝛ. ⁊. ſ. ð reſcꝑ. cum dilecta. vbi quaſi idem qđ h̄ dicitur: vbi ð h̄. c ¶ Uices ſuas: hic ſoluitur qđ dubitabať: an delegat⁹ ſimpliciter cōmitteſ vices ſuas poſſit eas reuocare. et patꝫ ꝙ nō: p⁹ q̄ ille vti cepit ſua iuriſdictione: vt hic patet: ⁊ vt nō. ſ. e. ſup q̄onū i no. patꝫ ⁊c̄. qꝛ cōmittēdo vices ſuas ſimpliciter oīa cōmiſit q̄ poterat ſup illo negocio: ſic. ſ. e. ſup q̄onū. §. ſi vo. ſic q̄ cāꝫ ſimpliciter cōmittit oīa videť cōmittere que ad cauſam ptinere noſcunť. ſ. e. preterea. ⁊. ī. e. ſuſpitionis. ⁊ eſt argu. ꝙ indeffinita eq̄ pollet vniuerſali. ff. ð ſerui. vr. p̄di. ſi ſeruitus. et. ff. ð tute. l. iij. §. vlti. ⁊. ī. ð priuiľ. quia circa. ⁊. ī. ð in repa. ex litteris. d ¶ Demandare: cum abbas iam ꝓceſſiſſet ī negocio: antea no potuit reuocare. Berñ.

Significantibus ¶ Hic eſt caſus ſatis notabilis. Primo appellans narrat factū. Scđo papa dat iudices: ibi. Jdeoq̄. Abbas. e ¶ Pauperem ſe dixiſſet: ⁊ ſi pauper eēt adhuc debet coram ſuo iudice agere ⁊ ſequi foꝝ rei: quia cauſa viduarū ñ ſpectat p̄ncipaliter ad eccleſiā niſi q̄ ad ꝓtectionē ⁊ defēſionē. ī. ð. ꝟ. ſig. ſup q̄buſdā. lxxxvij. di. c. j. ⁊. ij. imo ad iudiciū regis ſiue dn̄i illius loci cā viduarū pupilloꝝ et orphanoꝝ ſpectare videť. xxiij. q. v. regū. ⁊. q. iij. ab impatoꝛib⁹. ⁊. C. qñ impatoꝛ inter pu. l. vna. ſecūdario ad eccleſiā ſpectat. xxiij. q. v. admiſtratores. vel ſi iudex ſeclarī negligēſ eēt. ī. ð fo. cōpe. ex tenore. ar. ↄ. ī. ð fo. cōpe. ex pte. b. ſꝫ ibi ī poſſeſſorio: ī q̄ caſu pt īplorare iudiciū ecclie. f ¶ Procedere ñ debere: non vr̄ ꝙ bene ꝓnūciarēt q̄tū ad ſcđam exceptionē. ſꝫ ſupſedere debuerūt q̄uſq̄ ꝓcedereť coram iudice ſeculari: vt ſi ille fuiſſet negligēs in iuſticia exhibenda: ipi poſtca ꝓcedere poſſunt. ī. ð fo. compe. ex trāſmiſſa. ⁊. c. licet. ⁊

c. ex tenore. ⁊ ita ſic ꝓnūciando amiſerūt iuriſdictionem: quia iudex ſiue bene ſiue male ꝓnūciādo functuſ eſt officio ſuo. ff. ð re iudi. iudex. ſic etiam ip̄o facto ſine pronūciatiōe admittit quis iuriſdictionē aliū ſibi aſſociādo qui iuriſdictioneꝫ non habet. ſ. eo. cum ſuper. ⁊ ſi referat negociū ad ſuperioꝛem. ī. ð of. lega. licet. vel ſi dicat tm̄ ſe referre velle negociū. ī. ð ap. intimaſti. et. C. ð rela. l. j. ⁊ ideo non poterať illam poſtmodū reſumere: qꝛ ſiue bn̄ ſiue male functi ſūt officio ſuo. ſ. e. in litterī. ff. ð re iudi. l. iudex etiam de ↄſenſu ptiuꝫ: quia ex q̄ expirauit iuriſdictio ptes non poterant eis dare iuriſdictionē. qꝛ ↄſenſus p̄uatoꝝ iudicem nō facit eū qui nulli preeſt iudicio. C. ð iuriſ. om. iudi. p̄uatoꝝ. vnde vlterius non poterant ſe intromittere. vnde caſſať quicq̄d fecerūt tanq̄ a non ſuo iudice factum: vt dicit in fi. ſꝫ in eo ꝙ dixit ſe pauperē cum eēt diues ⁊ nobilis: in fraudem vt citi⁹ haberet litteras videtur ꝙ bn̄ pronūciaſſent ne de fraude cōmodū repoꝛtaret. argu. ſ. ð reſcrip. ſup litteris. ⁊. c. ſedes. ſi ↄſtitit eis ꝙ dolo ſiue fraude dixit ſe panperē: bene pronūciaret. ſecus ſi p ſimplicitatē: vt in decre. p̄dicta ſuper litteris. quia tunc ſiue ſit paup ſiue diues: debꝫ requiri p̄us dn̄s ſecularis: vt dixi in p̄n. notule. g ¶ Infra terminū: quo fieri poteſt. ff. ð arbi. ſi cum dies. in p̄n. ſicut ⁊ iuriſdictio ad terminū cōmittiť. ſ. eo. ð cauſis. ⁊ etiā infra terminū poſſet quis redire ad iudicem ſi vellet. ff. ð arbi. ſꝫ ſi in ſeruū in fi. ſꝫ pena cōmittereť. h ¶ Negligētib⁹: poterant cōpelli ad ꝓcedēdū ex quo erant negligētes. ff. ð arbi. l. iij. §. j. imo ⁊ ſi partes finito termino vellēt iterum in eos cōꝓromittere compellēdi ſunt ſuſcipe arbitriū ex quo fuerunt in mora. ff. ð arbi. ſi cum dies. j. Rñ. i ¶ Per formā cōꝓromiſſi: ſi pena fuiſſet appoſita: in iſto cōꝓromiſſo: nunq̄d mulier iſta que noluit redire ad iudices poſſet ↄueniri ad penam? Credo ꝙ non: qꝛ per hmōi cōꝓromiſſum partes non poterant eis dare iuriſdictionem cum p̄uatoꝝ ↄſenſus eum iudicem non faciat q̄ nulli preeſt iuriſdictioni: vt dictum eſt in glo. non videť. et

ideo cum ꝑncipale non teneat nec pena ſuꝑ h̄ adiecta vt.ꝭ.de ꝑca.c.ij.in glo.que incipit:ꝑmiſſa.⁊.ꝭ. de cēſi. grauis.i glo.que incipit:hec fid.iuſſio.Si aūt iſti iu/dices eſſent ordinarij alias ⁊ ex certa ſciētia cōꝓmi/ſiſſent ſubijcere ſe eoꝝ iuriſdictioni:tūc poſſet peti pe/na ſi nollent ſe ſubijcere ipoꝝ iuriſdictiōi.bern̄

a ¶ Suſpitio nis cauſa: q̄ de/bet eſſe rōnabil' ad ꝛ̄cuſandū. ta lis que ſi eſſet ꝓbata deberet le/gitima reputari ꝭ.de ap. cū ſpā/li.ſic ⁊ in appel/latiōe:vt in de/cre.cū ſpāli.⁊.c. vt debit⁹.⁊ ſi eſt dubia arbitri h̄ diffiniant.

b ¶ Forſan.q: non debet iudex ꝓpterea moueri:q: non facit ei iniu/riam.cū vtat̄ iure ſuo.ſ̄.de elec.cū eccleſia vulterana. ff.de iniur.iniuriarū.§.j.⁊ hoc eſt ei a iure ꝯceſſum vt hic.⁊.ꝭ.de ap.ſcđo req̄ris.§.j.⁊.c.cū ſpāli.ſed refert ſe ad id qđ ꝯtingere ſolet:licet nō debeant moueri:tamē indignant̄ ꝓ maiori ꝑte.⁊ iđ ꝙ forſan ꝓuocat⁹ eſt cō/tra illum non debet terminū ad hoc cognoſcēdū aſſig re ne ſibi obeſſet in artādo ipſum:⁊ licet ſit ꝓuocatus non tamē ꝓpterea poterāt ipſum declinare quaſi of/fenſum cum habeat iuriſdictiōē ceſſante ꝓbatiōe ſuſpi tiōis.ff.apud eū a quo appellat̄.l.vna. c ¶ Ad q̄s oīa:ſicut enī iudici omnia cōmiſſa intelligunt̄ que ad cauſam ipām ꝑtinent.ſ̄.e.ꝑterea.⁊ hic.§. ſe.ff. de iu/riſdi.om.iudi.cui iuriſdictio.ſic ⁊ his arbitris ⁊ ha/bent iuriſdictionē ⁊ coertionē:⁊ poſſunt compellere teſtes:⁊ impedientes punire: vt patet hic expſſe ⁊ p̄t appellari ab eis:ſed ad quē appellabit̄:ad papam ap pellabit̄.Sed qđ dices ſi iſti qui eligunt̄ arbitri a ꝑti bus:nolūt ſuſcipe arbitriū qđ erit? ſunt ne cōpellēdi? videt̄ ꝙ nō:q: nemo compellit̄ arbitriū ſuſcipe. ff.de arbi.l.iij.§.j.q: hec res libera eſt: vt ibi dicit̄.Dico ꝙ tenent̄ recipe tale arbitriū:imo in virtute obedientie diſtricto p̄cepto a dn̄o papa iniūcto tenent̄.ꝭ.de ap.cū ſpeciali.⁊ ſi huic p̄cepto non obediant ſunt compellē/di ſi iudex ordinariuſ recuſat̄:ordinarius compellat il los ſi delegatus de quo hic dicit̄:eos compellat: non obſtante eo ꝙ recuſat⁹ eſt: al's iudiciū non ꝓcederet. Item hic eſt aliud ſpāle:q: ꝯſenſus ꝑuatoꝝ eum facit iudicem q̄ nulli p̄eſt iudicio.nec iſti veri arbitri dicun tur niſi ꝓ tanto:q: eligunt̄ ſicut arbitri .alij eligunt̄ đ ꝯſenſu ꝑtiū:⁊ hic patet ꝙ alij arbitri nullā coertionē habent.ſed tm̄ metu pene eoꝝ ſniē ſtatur. C.đ arbi.l. j.vel ꝑ emologationē.i.ꝯfirmationē vel approbatio/nē vel taciturnitatē.x.dierū.C.de arbi.cū antea.⁊ iſti iudices ſunt:licet arbitri appellent̄.ſic.xj.q.j. ꝑuenit. et.ff.q̄ ſatiſda co.l.arbitro .⁊.ff.qđ me.cau.ſi cū exce/ptiōe.§.hec aūt actio.C.đ ſen.ex.ꝑicu.re.l.j.⁊.ff.đ ꝓ ba.ſi arbit̄.⁊ iuriſdictio iſtoꝝ q̄ſi ordīaria ē ꝑ electio/

Suſpitionis cauſa. ¶ Vt ſunt duo dicta: due ſunt ꝑtes. Scđa:ibi. Ab ipſo quoq͂.

quatenus ſi eſt ita:reuocetiſ in irritū ⁊ cetera. ¶ de Arbi tri electi ad cauſaʒ recuſatio nis aſſignauit ꝑtibus termi nū ad ꝓbandū cauſam ſuſpi tionis ⁊ iudex recuſat⁹ com pellet arbitros ad cauſam ſi niendam. Ca.XXXIX

Suſpitiōis cauſa:contra iudicem aſſignata: non ipſe b (qui forſan ꝓuocat⁹ obeſſʒ) ſed arbitri potius: coram q̄/c bus ꝓbatio eſt faciēda:⁊ ad quos oīa que ad hūc articu/lum faciūt ꝑtinere noſcunt̄: d poſſunt ad hoc terminū aſſi/gnare. ¶ Ab ipſo quoq͂ iu/dice:(cui ſicut iuriſdictio ſic et cetera:ſine q̄bus explicari non pōt: intelligūt̄ eē cōmiſ e ſa) ijdē vt ꝯueniāt ſi diſcordeſ fuerit in vnā ſnīaʒ:vel tertiū ꝯcordit̄ aduocēt:cum q̄ duo vel alter eoꝝ id faciat: ſunt f cogēdi ne hmōi occaſiōe ꝑn/cipale negociū pl⁹ debito ꝓ/rogeť. ¶ de abbati ſcē Geno uefe. Delegata iuriſdictō ad ꝑſonas n̄ expſſas i reſcꝑto ꝓ rogari nō p̄t. Ca.XL

P r.G.ꝑ lr̄as aplicas ꝯ q̄ retib⁹ corā te đ epō lōdoñ.ꝙ ꝯceſſum ab eis mutuū: ꝑmiſ g ſo loco ⁊ termio nō ꝑſoluit:

nē:ſicut qn̄ exercitus ſibi eligit imꝑatorē.xciij.di.legi mus.⁊ ꝯſtitutio ꝯfirmat talē iuriſdictionē.ꝭ. de ap.cū ſpeciali.ſicut ⁊ lex mādata ꝯfirmat talē iuriſdictionē. ff.đ iuriſ.om.iudi.⁊ quia.⁊ ex eo ꝙ dicit:omīa que ad hūc articulū ⁊c̄.iudex recuſat⁹ nil poterat facere circa articulū recuſa/tionis:⁊ ſic non poterat p̄figere terminū arbitr̄ ad finiendā cāʒ recuſatiōiſ.ſʒ an̄ iſtam decre. iu/dex recuſat⁹ p̄fi/gebat terminuʒ arbitris ad fini/endā cām ſuſpi/tiōis. ſed hodie iudex recuſatus debet ſtatuere terminū arbitr̄ ſʒ ꝙ olim fiebat ante iſtaʒ decre. ꝭ. de ap. legiti/ma.⁊ in h̄ ſolo corrigit̄ hec de/cre.ꝑ illā alijs n̄ mutatis. Bern̄.

d ¶ Terminū ſcʒ ad ꝓbationē faciendā pn̄t arbitri terminū ꝑtib⁹ aſſignare:⁊ omīa alia que ꝑtinēt ad hāc ſuſpitionē ꝓbandā arbitri face re debēt:⁊ nō iudices:⁊ ꝑ hanc decre.non videt̄ ꝓhi/beri iudici q̄n poſſit p̄figere terminū competentē arbi tris:infra quē cām ſuſpitiōis debeat terminare: ſicut olim fiebat.Cōtra tamē dici ꝯſueuit:⁊ hodie redactū eſt ad ius cōe:vt.ꝭ.đ ap.legitima.in ꝯcilio lugdun̄.

e ¶ Cōueniāt.ſ.arbitri.ff.đ arbi.l.item ſi vn⁹.§.ꝑn/cipalit̄. Aduocēt.ſ.arbitri ⁊ nō ꝑtes.ꝯ.ſ̄.đ reſcꝑ.c.pa ſtoralis.⁊ verū eſt ꝙ ꝑmi duo eligi debēt a ꝑtib⁹: ſed tertius ab arbitris:vt hic. f ¶ Cogēdi: ſimile dic̄ lex in veris arbitris.ff.đ arbi.Itē ſi vnus.§.ꝑncipa/liter.ne res ſine exitu eſſet. Sʒ videt̄ ꝙ iſte iudex ſuꝑ ꝑncipali non poſſit ſe intromittere:cuʒ ſua iuriſdictio interim ſit ſuſpēſa:ſic.ſ̄.e.paſtoralis.§.p̄terea.⁊ pen/dēte dilatiōe iudicū officiū ꝯquieſcit.C.đ dila.ſiue ꝑs et.ꝭ.de ap.ſignificāte.arg.ſ̄.de reſcꝑ.paſtoralis. in fi. ſed h̄ ꝑmittit̄ iudici in penā illoꝝ q̄ nolūt ꝯcordare:et ne culpa eoꝝ ꝯtingat negociū ꝓrogari: ⁊ ita malicia eoꝝ coercēda eſt:al's ſe iudex intromittere nō pōt cir/ca ꝑncipale:cum ſit iuriſdictio ſuſpēſa:vt dixi.Sʒ qđ erit ſi arbitri nō ꝯueniāt ſimul malicioſe:vt negocium ipm̄ ꝓrogeť:idē credo ꝙ iudex poſſit eoſ cōpellere:vt ꝓcedant ne diuti⁹ ꝯtingat negociū differri:al's ꝯtine/ret iniq̄tatē iſta ꝯſtitutio: q: ꝑ hoc daret̄ cā malicijs hominū quibus eſt potius obuiandū.ſ̄.đ reſcꝑ.ſedes aplica.⁊.ff.đ rei ven.in fundo.Bern̄.

P.et.G. ¶ Hoc.c.eſt multum famoſum ꝯtinens materiam ſatis difficilem ⁊ prolixam ꝓrogatio/nis.Et cōmunis in eo eſt diuiſio. Scđa:ibi. Quos. Abbas. g ¶ Loco ⁊ termino:hoc ideo dicit:q: ſi promittis pecuniā mutuatā mihi ſoluere certo loco et termino:⁊ non ſoluis eo loco.teneris mihi in q̄tū mea intererat mihi ſolutam fuiſſe in eo loco:⁊ ideo ꝑ offici um iudicis ꝯdemnaberis ad intereſſe:q: abſtuliſti mi hi vtilitatē loci.Idem eſt ſi ego peto in alio loco quā ꝯueni:quia aufero tibi vtilitatē loci: vnde ⁊ tibi in h̄ teneor.ꝭ.de plus pe.c.vno.hec enī actio vtriuſq͂ vtili/

tatē ɔtinet actoris ⁊ rei. ff. de eo qđ certo loco. l. ij. et C. eo. ti. l. vna. ⁊ dicit̃ hec actio certi ɔditio: ſed appellatur arbitraria. ꝓpter locū: q2 ꝑ officiū iudicis petit̃ hoc intereſſe: cū eni petit̃ principale debitū ꝑncipali actiōe: puta ex teſtō vel certi ɔditiōe: tūc debet implorare iudicis officium: vt habeat ratiōnē vtilitatis actoꝛ vel rei in ɔdēnatiōe facienda. ff. de eo qđ certo loco. l. ij. ⁊ C. eo. l. vna j. Rñ. ⁊ §. j. ⁊ l. ſi heres. ⁊ l. aut et. l. in bone. ſed in bone fidei cōtractu: q2 ſi pmiſiſti mihi ſoluere certo loco: īteresse vēit tūc iure actiōis ⁊ ē i obligatiōe ad ītēē.

a ¶ Iuriſdicti/onē. ſ. delegatā: ſecuꝰ đ oꝛdiaria

b ¶ Proꝛogare. ſ; nō potuit: vt i fi. dic. ſ; ꝓrogauit de facto.

pendente iudicio. J. laicꝰ q̃ in q̄titate quadā eiſdē mercatoꝛibꝰ tenebat̃: ſe in tuam a iuriſdictionē (ſicut aſſerit) b voluit ꝓrogare: vt ſi infra terminū ɔſtitutū predictam non ſolueret q̄titatē: excōicatiōis in pſonā: ⁊ interdicti c in terram ſñias ꝓmulgares ¶ Quas hmōi occaſiōe a te latas: decernimꝰ nō valere: d cū ⁊ ſi alr̄s iuriſdictioni p̄eſſe dicaris: q2 in dictū. J. nullā iuriſdictionē habebas: iue riſdictionis ꝓrogatio nulla noſcit̃ extitiſſe: cum ⁊ huiuſmodi delegata iuriſdictio: ad alias pſonas nequeat ꝓ/rogari. **Idē** Maioꝛ .xx. ānis pōt a quocūq3 dari delegatꝰ idem in maioꝛ. xviij. dūmodo interueniat ɔſenſus partium: minoꝛ xo .xviij. nō pt dari niſi a ꝑncipe. Ca. XLI

f **C**Um viceſimū annū ꝑ/egeris: dari potuiſti in etate hmōi delegatꝰ. ¶ Ceterū g ɔſtituto infra etatē eandē (niſi ptes ſcient̃ ɔſentirēt in eū q̃ ānū .xviij. trāſcēdiſſet) ¶ Facta delegatio ab alio q̄ a ꝑncipe: nō teneret. **Idē** Ptās pluriū delegatoꝝ vel arbitroꝛum ſimpliciter datorum expirat per moꝛtem vnius. Capitulū. XLII

ſiue iuriſdictioni p̄eeſt. ⁊ ideo in eum nulla poteſt fieri ꝓrogatio. ſolē eni ille perſone que in reſcripto continent̃ iuriſdictionē delegati poſſūt ꝓrogare ad res alias tm̄. S; pone q partes ꝓrogent iuriſdictionē delgati ad res alias q̄ in reſcripto ɔtineant̃: cuiuſmodi erit illa iuriſdictio. erit ne delegata vl' oꝛdiaria. Vi detur q ſit oꝛdinaria: quia habetur a lege. ff. đ iuriſdi. om. iudi. et quia ecōuerſo videtur q ſit delegata: quia ſoꝛtitur naturā ꝑoꝛis iuriſdictiōis vt ſicut non appellat̃ a p̄ima: nec ab iſta. ff. de arbi. ſabeo. ⁊ C. de iudi. cū ſpecia li. imo videt̃ q eadem ſit cū ꝑoꝛi: ſicut idem eſt ꝑcariū cum ꝑori qñ ꝑcariū ꝓrogatur. ff. de ꝑca. ſed ſi manēte. argu. ff. đ of. ꝓcō.

c ¶ Promulgares: ſic ḡ volebat ſe obligare ſub pena excōicatiōis qđ q̃dē pt. đ ɔſe. di. ij. ego Berēgariꝰ. Itē ſub pena bñficij ſui. ſ. đ elec. cū dilectꝰ. ⁊ j. đ falſa. c. vl ti. ſ; deficit iuriſdictio. d ¶ Preeſſe: vñ videt̃ q potuit in eū ɔſentire ⁊ illū ɔſtituere ſibi iudicē. ff. de iudi. l. j. ⁊. ij. ff. đ iuriſ. om. iudi. l. ſi ɔuenerit. ſ; h ꝓrogare volebat delegatā iuriſdictionē in ſe: q eſſe non poteſt: vt hic dicit: ⁊ nō oꝛdinariā. e ¶ Proꝛogatio nulla: Nō ergo qñ poſſit fieri ꝓrogatio iuriſdictionis. fit eni ꝓrogatio đ tpe ad tps: vt ſi papa mandat cauſam termiari infra certū tps illo elapſo expirat iuriſdictio: niſi ptes infra tps đ cōi ɔſenſu ꝓrogarint tēpus. ſ. e. đ cauſis. ⁊ hoc faciendū eſt đ ɔſenſu iudicis. ff. đ iudi. l. ij. §. ſi ⁊ iudex. ⁊ ita triplex ɔſenſus req̄rit̃. ſic arbitriū ꝓrogat̃. ff. đ arbi. diē ꝓferre. ⁊ l. arbiter. ex cōpꝛomiſſo. ⁊ ſi arbiter fuit in moꝛa: cōpellit̃ iteꝝ finito tpe arbitriū ſuſcipe. ff. đ arbi. ſi cuꝫ dies. j. Rñ. idem đ re ad rem: puta datus eſt ſup vna re tm̄: ſuper alia re ſi ɔſentiāt oēs. ſ. ptes ⁊ iudex: pōt iuriſdictio ꝓrogari. ff. đ iudi. đ qua re. §. j. ⁊. ſ. e. cū olim. j. Item đ pſona ad pſonā fit ꝓrogatio. j. đ alie. mu. iudi. cauſa fac. c. j. ⁊ tūc ꝓrogat̃ iuriſdictio altera pte inuita. Itē ꝓrogat̃ iuriſdictio iudicis ad eos q̃ nō ſunt de ſua iuriſdictiōe de ɔſenſu ipoꝝ. C. de iuriſdi. om. iudi. l. j. ⁊ hec ꝓrogatio in alienū iudicē ex certa ſciētia ⁊ non ꝑ erroꝛē fieri debet. ff. đ iuriſdi. om. iudi. ſi ꝑ erroꝛē. ⁊ ff. đ iudi. l. j. ⁊. ij. in ꝑn. ⁊ hoc intellige qñ ille in quē partes ꝓrogant iuriſdictionē habeat oꝛdinariā: alr̄s non: q2 ɔſenſus ꝑuatoꝝ eū iudicē nō facit q̃ nulli p̄eſt iudicio. C. đ iuriſdi. om. iudi. ꝑuatoꝝ: oꝛdinariā iuriſdictōnē ideo dixi: q2 in delegatum non pōt ꝓrogatio fieri: nec iuriſdictio delegati pōt extendi ad alias pſonas que in reſcripto nō ɔtinent̃: vbi h đr expreſſe. ⁊ ſic ſola oꝛdinaria iuriſdictio pōt ꝓrogari ad eos q̃ ſibi ſubiecti non ſunt. ⁊ hoc ſatis poteſt intelligi ex eo q dicit lex. ꝑuatoꝝ ɔſenſus eū iudicē non facit: qui nulli p̄eſt iuriſdictioni. id eſt. iudicio. ſed delegatuſ nulli iudicio memiſſe. ⁊ eſt verum q talis iuriſdictio delegata eſt. ꝑ ma eni iuriſdictio extendit̃ ad res alias ꝑ ɔſenſū partiū. Item illud ſcias q clerici non poſſunt in ſe ꝓrogare iuriſdictionē in iudicem ſecularē q̄tūcunq3 ɔſentiant nec etiam alterius iudicis eccl'iaſtici: niſi đ licētia ſu epi. j. de fo. cōpe. ſignificaſti. ⁊. c. ſi diligēti. Berñ.

CUm vigeſimū ānū. ¶ Continet tres partes vt ſunt tria dicta que patent in textu. Abbas.

f ¶ Peregeris: ⁊ ſic videt̃ q nō ſufficit annꝰ inceptus. ſic. ſ. de elec. cū in cūctis. ⁊ j. de regula. ad nr̄am et. c. ſignificatū. ⁊ xx. q. j. c. j. ⁊ c. illud. arg. ɔ. ff. đ mu. et ho. ad rem publicā: vbi annꝰ inceptus ꝓ completo habetur. ſed illud loquit̃ de his qui rem publicā admi niſtrāt: ⁊ đ decurionibꝫ q̃ fauoꝛis cauſa admittunt̃ pꝰ inceptū. xxv. annū. ſi. ſ. đ elec. cū in cūctis. §. inferioꝛa ſed hic loquit̃ de iudice delegato q̃ dari pōt poſt. xx. annū. vbi tantus fauoꝛ nō ɔſiderat̃ ⁊ quia in minoꝛi etate eſt: mioꝛis diſcretiōis eſſe p̄ſumit̃. vnde annꝰ viceſimꝰ debet eſſe cōpletꝰ. g ¶ Eandē etatē. Nō. ḡ q q̃dā ſunt q̃ impediunt̃ vt iudices eē nō pñt. natura vt ſurdus mutus ⁊ ꝑpetuo furioſus ⁊ impubes: q2 huiuſmodi pſone iudicio. i. diſcretiōe carēt. iij. q. vij. §. tria. ⁊ ff. đ iudi. com ꝑtoꝛ. §. nō aūt. Item lege impeditur: q2 a ſenatu remotꝰ eſt ꝑpter infamiā. Itē moꝛibꝫ vt femine: ⁊ vt ſerui: nō: q2 nō hñt diſcretionē: ſed q2 ciuilibꝫ non funguntur officijs: vt in dicto. §. nō aūt. Ex eo q dicit q impubes iudex eſſe nō poteſt: videt̃ a cōtrario q ſtatim poſtq̄ eſt pubes poſſit eſſe iudex: qđ tamē nō eſt verū indiſtincte. Vñ dicas q adultus oꝛdinarius ⁊ delegatꝰ a ꝑncipe ɔſtitui pōt: q2 ꝑnceps q̃ eum ɔſtituit oīa ab eo facta valere decreuit. ff. đ re iudi. quidā ɔſulebāt. vnde ſumpta eſt hec decre. Si xo adultꝰ maioꝛ. xx. annis delegatꝰ ſit ab alio q̄ a ꝑncipe: tenet delegatio: vt hic in ꝑn. Si xo ſit mioꝛ. xx. annis: non tenet delegatio niſi ptibꝫ ɔſentiētibꝫ in euꝫ q̃ ſit maioꝛ. xviij. vt hic in fi. ⁊ ff. đ arbi. cum lege: niſi eſſet datꝰ a ꝑncipe. mioꝛ xo. xviij. annis ab alio q̄ a ꝑn

cipe dari nõ põt iudex etiã ꝯſentientibꝰ ptibus: vt hic innuit. ſed lex illa. quidam ꝯſulebãt. videt dicere ꝙ ex ꝯſenſu ptiũ minoꝛ. xviij. annis dari poſſit delegatꝰ. ſed dic ibi minoꝛ dũmodo non ſit minoꝛ. xviij. annis: arbiter eni minoꝛ. xx. annis eſſe nõ poteſt. ff. de arbi. cum lege. Preterea ꝯſentientibꝰ partibꝰ vt videt iuriſdictio dat i. xviij. anno: vt dic lex quidam. arbitrium vo nõ niſi in xx. anno. ff. d arbi. cũ lege. ſꝫ cũ iuriſdictio maioꝛ et dignioꝛ ſit ꝙ arbitriũ: videtur ꝙ maio etas eſſet requirẽda. Et in famis arbiter eſſe põt. iij q. vij. §. tria. et §. cognitoꝛeſ. ff. d arbi. pedíꝰ. ſꝫ ĩ famis iudex eſſe nõ põt. ea. cã. et q. vij. infamis. et s. de reſcp. ſciſcitatus. que eſt ergo ratio diuerſitatis. Ratio põt eſſe duplex: qꝛ iuriſdictio datur a ꝑncipe ſiue a mgr̃atibꝰ: arbitriũ vo a ꝑuatis: vel ideo quia multa remedia ſũt in iudicio: puta ſupplicatio: appellatio: recuſatio. ĩ arbitrio vo ſola pene ſolutio: ideo etas maioꝛ requirit: ne ptes in ꝓmptũ incidant piculũ ꝓpter ignoꝛantiã arbitroꝝ. vnde arbitri iurare non debent ne ꝓpt ignoꝛantiã in piuriũ incidant. in autẽ. de iudi. §. qꝛ vo. (coll. vj.

Uno delegatoꝝ vel arbitroꝝ (ſicut propoſuiſti) nis) rebus humanis exempto: eoꝝ officium expirauit. ¶ Niſi aliud in delegatione aut cõpꝛomiſſo fuiſſet expſſum. ¶ de. Delegatꝰ pape ſb delegare põt licet datus ſit ex officio vel de ptiũ ꝯſenſu vel cũ clauſula ꝑ electiõis vt delicet qꝺ ſi non oẽs tu cum alio exeqris ⁊c. h. d. vſq ad §. is autẽ. Ca. XLIII

Q Uoniã apo. ſe. intẽdit b ꝓuidere negocijs: et nõ pſonis qbus eadẽ cõmittuntur ſi iudex tertiꝰ licet ex officio nr̃o vel de aſſenſu partiuꝫ ꝑ cõmuni a nobis datus eiuſdem: alij delegauerit vices ſuas (cum delegato a ꝑncipe id concedatur a iure) delegatio valebit ipſius. ¶ Idem c quoq dicenduꝫ eſt: cum mãdatur epiſcopo: vt cum altero ſuoꝛum coniudicuꝫ mandatum apo. exequatur: et tũc ſine ſubdelegato ab ipſo epiſcopo: reliqui duo ꝓcedere non valebunt. ¶ Is autem d cui adiũgitur vt pſonalit negocium exequat: põt (dũmõ

ficauit. arg. ad idem. j. de iudi. quia vo. coll. v.

Q Uoniam ¶ Iſtud ꝑncipiũ diuiditur in duas partes ꝑncipales. Secũda: ibi. Idem quoq.

b ¶ Negocijs: ſimile dicit lex: rebus eni et non verbis legem imponimus. C. cõia delegati. l. ij. in fi. et hoc ideo dicit ne credat aliquis papam ita elegiſſe illum vel partes in euꝫ taliter cõſenſiſſe: ꝙ abſtulerit ei poteſtatẽ delegandi vices ſuas: cum ei viſum fuerit expedire: niſi papa h expꝛeſſe vetaret cum habeat hoc a lege. C. de iudi. a iudice. et s. eo. paſtoꝛalis. et ita licet cõmuniter a partibꝰ ſit electus: nihilominus eis inuitis poterit committere vices ſuas vt hic manifeſte colligitur. de hoc dictuꝫ fuit. s. eo. ſuper queſtionũ. et hec fuit dubitatio: als non ꝓuideret papa negocijs ſuis ſed pſonis. Berñ.

c ¶ Cum mandat epiſcopo. Sic ergo ſoluta eſt queſtio qua querebat olim an eps poſſet cõmittere vices ſuas: cum ſic ſcribebat. tu frater epiſcope cum eoꝝ altero ⁊c. et ita poteſt committere et alij non poſſunt ꝓcedere ſine ipſo vel ſubdelegato ipſius. vnde ſi moꝛiretur eps anteq cõmittat vices ſuas: expirat alioꝝ officiũ: quouſq alter ſubſtituatur. s. eo quoniam. quia ſine ipo alij nullo modo poterunt ꝓcedere. s. c. pꝛoxi. ¶ Is autem. ¶ Is cui cõmittitur negociũ vt perſonaliter exequat poteſt ſi ꝑtes ꝯſentiunt alteri ſubdelegare. Fallit in caſibus hic expꝛeſſis. h. d. vſq ad §. ceterum. Primo dictum. Secundo exceptio: ibi. Preter. Tertio exceptionis ratioꝛ. ibi. Cum in his. Abbas. Siculus.

Uno delegatoꝝ ¶ Breue eſt. Prima pars ponit dictũ Scda exceptioneꝫ a dicto: ibi. Niſi. Abbas.

a ¶ Delegatoꝝ. No. ꝙ ſi plureſ ſunt iudices delegati: et clauſula illa: ꝙ ſi nõ oẽs ⁊c. ñ fuit appoſita: vno moꝛtuo alter ꝓcedere in cauſa non poteſt: qꝛ cũ alter ſine altero ꝓcedere nõ poſſit: ꝑ moꝛtem vnius finitur iuriſdictio alterius. Idem eſſet ſi alter efficiatur infamis. s. de reſcrip. ſciſcitatꝰ. Itẽ ſi remoueat vt ſuſpectꝰ. s. e. licꝫ. qꝛ neuter illoꝝ iudex erat inſolidũ vt iudicare poſſet: qꝛ loco vnius tm̃ ſunt: et oẽs quidem iudicare iuſſi ſunt. ff. de re iudi. duo ex tribus. tamẽ vnus poteſt cõmittere vices ſuas alteri. s. eo. ꝙuis. et ſi eo viuẽte alter cepit vti iuriſdictionẽ ſibi cõmiſſa: ſolus poterit poſtea ꝓcedere. s. e. licet. als non: vt hic dicit. Idem eni eſt in arbitris: vt vno moꝛtuo eoꝝ officiũ expirauit cum in eos cõpꝛomiſſum eſt vt oẽs iudicẽt. ff. de arbi. Itẽ ſi vnus. §. Itẽ ſi plures et. l. ſi ĩ tres. et l. ſicuti. et h: et h veꝝ ẽ: niſi ĩ cõpꝛomiſſo expſſe ſit actũ: vt ſi alt intereſſe nõ poſſit: alt arbitriũ poſſit ꝓferre. ff. d arbi. nõ diſtiguemꝰ. §. cũ ĩ plures. et j. de teſta. Rainaldus. in ꝑn. ſicut ſeruat qñq in delegatis iudicibꝰ vbi ponit clauſula iſta: ꝙ ſi nõ oẽs ⁊c. et ho eſt qꝺ ſequitur in fine: niſi aliud in delegatione aut cõpꝛomiſſo ſit expꝛeſſum: et ſic idem in arbitrio qꝺ in iudicio ꝙtum ad hoc ſeruatur: et eodem modo compmiſſum finitur ꝑ moꝛtem litigatoꝛis alterutrius: niſi in compꝛomiſſo fiat mentio heredis vtriuſq litigatoꝛis. ff. d arbi. diem ꝓferre. §. j. et l. ſed ſi interpellat. §. ſi ab altera. et l. ſi cõpꝛomiſſum. et j. de arbi. c. vlti. ſed ſecus eſt in iudicio: quia ibi non finitur iuriſdictio re non integra. de hoc dictum fuit. s. de reſcrip. ſigni

d ¶ Ut pſonaliter: ſic patet ꝙ ſi iniungitur alicui: vt pſonaliter aliquid faciat: non poteſt id per aliũ facere: niſi de ꝯſenſu illius ſeu illoꝝ quoꝛum eſt negociũ illud. quia coꝛum intereſt. poteſt etiam de ipſoꝝ ꝯſenſu cõmittere alij illud exequendũ als non poteſt. ff. de ſolu. l. inter artifices. et ſi teſtatoꝛ iuſſerit aliquem ſuis manibus domũ conſtruere vel pingere: per alium id facere non poteſt: quia hoc in perſonam illius concluſiſſe videtur. C. de cadu. tol. l. vna. §. ſi vo talis. Sic econuerſo qꝺ quis in perſona ſua facere pꝛohibetur: id per ſubiectam perſonam exercere non debet. ff. de admini. re. ad ciuitatem pertinent. l. ij §. j. et qꝺ nomine meo facere non debeo nec nomine alieno. xlvj. diſt. ſicut non ſuo. et xxiij. q. vlti. his a quibus. et hoc ideo ne alia via contingat qꝺ fieri pꝛohibetur. ff. de tuto. et curato. ſcire. §. ſi mater. et ff. de condi. inſti. que ſub cõditione. §. ſi quis. et ff. de bo. liber. queritur. et j. de pꝛocura. tue. et C. ſi mancipium. ita venerit. l. vlti. In caſibus enim ſequentibus non poteſt iudex cõmittere vices ſuas etiam ꝯſentientibus illis quoꝛum negocium committit. in cauſa inquiſitionis: et cum debent oꝛdinare eccleſiam de pꝛelato vel de alijs inferioꝛibus miniſtris: quia in his papa eligit induſtriam illoꝛum: et

106

quia in iſtis maius periculuȝ vertitur: ideo non vult papa ea per alios fieri: quia circa maiora cautius eſt agendum. xlij. diſtinc. quieſcamus. ⁊ vij. q. ij. c. vlti. et ff. ꝺ carbo. edic. l. j. §. ij. et. lxj. di. miramur.
a ¶ Conſentiant: al's nõ pñt.

ponit cauſam in genere ex qua. Secũdo poſtea ꝯcludit: ibi ſane. Abbas. e ¶ Per appellationẽ ad eũ ſunt tamen alij caſus quibus archiepſ poteſt iudicare de ſubditis ſuffraganeoꝝ: qui notant̃ .j. ti. pxi. paſtoralis. f ¶ Legatiõis tñ: ex hoc loco patet quaȝ ptãtẽ habeat legatus: qꝛ de oĩbus cauſis tam p appellationeȝ ꝗꝫ p q̃rimoniaȝ põt cognoſcere. ſed nunq̃d poſſȝ deponere epm. ẽ dicenduȝ ꝙ non cũ hoc papa ſibi ſpãliter reſeruauerit. s. ꝺ trãſla. c. j. ⁊. ij. imo legatus miſſus de latere pape: puta cardinalis h̃ facere nõ poſſet niſi expſſe ꝯtineretur in legatione ſua. j. c. j. ⁊. ij. illa eñi que ſpecialit̃ reſeruauit papa: mandata iuriſdictione generali nõ trãſferunt̃. ff. ꝺ offi. eius cui mã. eſt iuriſdi. l. j. §. vl. multa eñi ſunt q̃ in generali mandato non intelligunt̃ niſi exprimantur. ff. de ꝓcu. pomponius. in pñ. ⁊. l. p̃cedẽti. in fi. ⁊. ff. de mino. illud. §. ſi talis. ff. ꝺ iureiu. iuſiurandũ. §. ꝓcurator. ſed p̃ſbyterũ poſſet deponere adiũctis ſibi alijs epis. xv. q. vij. felix. ⁊. c. ſi aũt. an poſſit abſoluere illos qui in canonẽ inciderũt habes. j. e. excõicatis. Item ſi quis appellaret ad papã poſſet ne illũ cõpllere corã ſe litigare: nõ. ar. j. ꝺ ap. ſi duobꝫ: qꝛ quolibet omiſſo. ad eũ põt appellari. ij. q. vj. ideo. an indulgentiã poſſit facere: dicit̃. j. e. c. vl. g ¶ Vniuerſas: ⁊ ita pñt audire cauſas q̃ mouent̃ ꝯtra exemptos ſui archiepat⁹. ſȝ ꝯ. s. ꝺ ſup. neg. p̃la. ſicut. Item ar. ꝯ. xxv. q. ij. ſeruat̃. vbi dic̃ ꝙ p̃uilegia ppetua ſũt: ſȝ h̃ vr̃ derogari illis p̃uilegijs. Dicas ꝙ iſti legati p ſuã legationẽ nõ pñt punire exẽptos: vel audire cãs q̃ mouent̃ ꝯ eos: niſi velint rñdere ſub eis. ⁊ h̃ ꝺ his q̃ in eoꝝ p̃uilegijs ꝯtinent̃: ⁊ tota ſua ptãs ꝯſiderãda ẽ ex forma p̃uilegij. Alij vo legati cardiales: vl etiã alij q̃ mittũt̃ ꝺ latere dñi pape: hñt maiorẽ iuriſdictioneȝ taȝ ꝯ exẽptos ꝗꝫ ꝯ oẽs alios ſaluis his tm̃ q̃ ſedi aplice ſpãlit̃ reſeruant̃. ſȝ iſte epſ cãtuariẽ. ⁊ ꝯſiles nõ hñt talẽ ptãtẽ. ar. j. e. c. excõicatis. h̃ intellige ſm illã decre. j. ꝺ ap. vt debit⁹. vt nõ. in glo. ſȝ nunq̃d. ⁊ de fo. cõpe.

b ¶ Inquiſitionem: hoc intelligunt q̃dam cum papa committit inquiſitionem vel prouiſionem de prelatis aut alijs miniſtris ex officio ſuo vbi non ſunt partes: tunc nõ poteſt delegatus committere vices ſuas ſi mandatur vt perſonaliter interſit: ſecus vbi ſũt partes: quia partes poſſunt renũciare iuri ſuo. Ego credo ꝙ ſiue iſta fiant per partes ſiue ex officio: ꝙ nõ poſſit alij delegare ille cui h̃ mandatur vt pſonalit̃ interſit: quia papa conſiderat in his caſibus publicam vtilitateȝ. ne crimina remaneãt impunita et vt potius ꝓuideatur eccleſijs ꝗꝫ pſonis: vt dicit in pn. de alijs negocijs. ⁊ ideo eligit induſtriaȝ illoꝝ quibus hoc mandat: vt hic dicit Bern. ¶ Ceterum. ¶ Is cui committitur nudum miniſterium exeq̃ndũ non põt vices ſuas alteri cõmittere. fallit in legato ſedis aplice. Et eſt tex. notabilis ⁊ multum allegat̃. Ab. c ¶ Cõmiſſum: iſti eñi q̃bus hec que ſequunt̃ expediẽda cõmittunt̃: meri executores ſt̃ ad certos articulos expediẽdos: ⁊ nullã habẽt iuriſdictionẽ: vt dicit in fi. ideoꝗꝫ vices ſuas alij cõmittere non pñt: coertionẽ tamẽ videnṫ habere: vt ſaltẽ excõicare poſſint impediẽtes eos exercere ſuũ miſteriuȝ ſibi iniũctũ: alioq̃n deluſoria ⁊ ſine exitu eſſet talis cõmiſſio. s. e. ex lr̃is. qꝺ ſatis credo. arg. illius. c. ex litteris. Contradicere tamen videtur littera que dicit: non ſibi iuriſdictio ⁊c. ſed dic non ſibi iuriſdictio: verũ eſt ꝗꝫtum ad hoc vt cõmittere poſſint: vel quia nullã habent iuriſdictionẽ inter aliquas partes: ſed tm̃ officium. d ¶ Cũ irregularibꝫ. arg. ꝙ epi auctate ꝓpa cũ irregularibꝫ diſpẽſare nõ pñt. ex eo ꝙ h̃ ex cõmiſſione ꝓcedit: ⁊ verũ eſt: ꝙ epi cũ quibuſdaȝ irregularibꝫ diſpẽſare nõ pñt. s. de fi. p̃ſby. c. ſi. an epi poſſint diſpenſare vbicũꝗꝫ nõ ꝓhibent̃: dicet̃. j. de iudi. at ſi clerici. De officio legati. Quia officiũ legati in quibuſdam ſimile eſt officio delegati cum vterꝗꝫ gerit vices ſupioris: ideo poſt rubricaȝ precedentem ſubijcit iſtam. Abbas. Siculus.

Q Vm non ignoretis. ¶ Diuidit̃. Primo

a partes ꝯſentiant) h̃ alijs delegare. ¶ Preterꝗꝫ ſi inq̃ſitionẽ fieri: vel eccleſijs de p̃latis vel alijs miſtris ꝓuideri mãdem⁹. ¶ Cũ in his oĩbus caſib⁹: induſtriã ⁊ fideȝ pſone cui talia cõmittimus: eligere videamur. Ceterum ſalua legatoꝝ ſe. apo. auctoritate: nulli cui cõmiſſuȝ fuerit p̃dicare cruceȝ: excõicare vel abſoluere aliq̃s: diſpẽſare cũ irregularib⁹: vel iniũgere penitẽtiaſ: liceat hec de cetero alijs demãdare: qꝛ nõ ſibi iuriſdictio: ſed certũ miniſteriuȝ potius cõmittit̃ in hac parte.

De officio legati.

Alexan. iij. vniuerſis ſuffraganeis cant. eccleſie. Legatus pape etiam p ſimplicem querelam adiri poteſt. Ca. I

QVam nõ ignoretis cant. archiepȝ: vobis nõ ſolũ metropol̃. ſed etiaȝ legationis iure p̃eſſe. et. j. ¶ Sane licet idẽ archiepſ metropolitico iure audire nõ debeat cãs de epatib⁹ vr̃is: niſi p appel. deferant̃ ad eũ: legationis tñ obtentu: vniũſaſ q̃ p appel. vel querimoniã ꝑueniũt ad ſuã audiẽtiã: audire põt ⁊ debet ſicut q̃ in ꝓuincia ſua vices nr̃as gerere cõꝓbat̃. Idẽ.

De cã ſpãliter delegata a papa legatus ſe intromittere nõ põt. Ca II

SIuduiſti q̃rere: vtrum ꝺ cã quã alicui delegamus: ali⁹ q̃ ſit gñal' in ꝓuincia legat⁹: añ cognitionẽ vel poſtea cognoſcere valeat: vl' cõmiſſiõis nr̃e ꝓceſſum: quẽ iudici delegato trãſmittim⁹ talit̃ impedire. ¶ Rñdem⁹ ꝙ cũ mãdatũ nr̃m ſpãle deroget gñali: legat⁹ cõmiſſionẽ alij factã ſpãlit̃ impedire nõ põt. ⁊ ſi ſm formã mãdati nr̃i ſnĩa iam fuerit ꝓmul/

S Tuduiſti. ¶ Cõis diuiſio. Scꝺa (c. ꝓpoſuiſti. ibi. rñdem⁹. h ¶ Añ cognitionẽ. i. añ cãȝ cognitã ⁊ p ſnĩaȝ diffinitiuã. i ¶ Cogſcere. i. p⁹ latã ſnĩaȝ. k ¶ Mãdatũ: ſil'e. s. ꝺ reſcꝑ. c. j. ⁊. c. paſtoral. q̃d iuris ſit ſup iſt̃ mãdat̃ dictũ ẽ. s. ꝺ reſcꝑ. c. j. ⁊ ꝺ of. dele. ex pte. ꝯ ⁊ illud ſoluit̃. s. ꝺ reſcꝑ. c. j. l ¶ Nõ põt.

nõ eñi expirat iuriſdictio minoꝛis iudicis in p̃ñtia maioꝛis.xj.q.iij.ꝓuenit.ꝛ.xcv.di.ecce.C.de do.ĩ hac ſacratiſſima:imo ſpãlis delegatꝰ q̃tũ ad cãm illã maioꝛem generali legato habet ptãtẽ.arg.xciij.di.pꝛecipimus.ar.ĩ.de offi.oꝛdi.paſtoꝛalis.vel ſaltem par eſt ei.

a ¶Mãdatũ ſpãle: qꝛ par in parẽ non habet ptãtẽ: nec reuocare põt ſniaꝫ alteriꝰ.C.ſi aduerſus reꝫ iudi.aduerſus ſniam.et ff.ad trebel.ille a q̃.§.tẽpeſtiuũ.ꝛ.ff.ꝺ arbi.nã et magiſtratꝰ.et.ſ̃ ꝺ elec.innotuit. b ¶Cõfirmare ſed q̃liter confirmauit iſtã ſentẽtiã: niſi de ea cognoſcat.an ſit iuſta vel iniuſta: ſꝫ de illa cognoſcere nõ poteſt: niſi ſpecialiꝰ ei ꝯmitatur vt ſupiꝰ dicit: ꝗ illã ꝯfirmare nõ põt. Dicũt quidã vt Ala.et Goffre.ꝙ de ea cognoſcet: et ſi eã iuenirit iuſtã cõfirmabit eã.ſi ꝟo iiuſtã remittit illã ad ſupioꝛem.ſiꝛe.C.vbi ſena.vꝉ clariſ.l.vl.veriꝰ eſſe credo ꝙ nullã habeat ſup hac ſnia cognitioneꝫ: nec debeat ſup h̃ ſe intromittere: tñ ad mãdatũ illiꝰ q̃ tulit ſniaꝫ poſſet illã mãdare execuiõi: aꝉs nullo mõ ſe intromittat: ꝛ ꝙ dic̃ ꝯfirmare valebit: refert ſe potiꝰ ad factũ q̃ꝫ ad ius: qꝛ talꝰ ꝯfirmatio nihil opaꝰ vꝉ ĩ foꝛma cõi poſſet ꝯfirmare: q̃ parum valet: ſꝫ nec ſic põt: cũ ſit q̃tũ ad h̃ inferioꝛ: ſꝫ nunq̃d legatꝰ teneꝰ ei obedire: vt ip̃aꝫ ſniaꝫ mãdet executiõi? nõ videꝰ: qꝛ cũ ſit generaꝉ legatꝰ: ꝛ ab eodẽ datꝰ maioꝛ eſt illo cui illa cã delegata eſt: ꝛ ille ei ſubeſt.ĩ aliꝫ ſatꝉ credere ꝙ deberet illã mãdare executiõi: qꝛ q̃tũ ad iſtã cãm maioꝛ videꝰ ip̃o legato: vt ſupiꝰ dixi: ꝛ dꝫ ſup h̃ ſupplicare nõ ipm ꝯpellere: vt ip̃aꝫ ſniam exquaꝰ: qꝛ foꝛſitã ꝑ aliũ non ita bene poteſt executioni mãdari ex ſentẽtia illius canonis.

Niſi ſpãlis. ¶Cõtinet vnũ dictũ ꝛ nõ diuidiꝰ. c ¶Spãlis dilectio: nõ.ꝙ iudex rõne amicitie põt remittere penã.l.di.clerico.ꝛ.xxxv.q.ix.veniã.licet p̃cio nõ poſſit eã remittere.ĩ.de ſymo.nemo.ꝛ.j.q.j.nullꝰ ar. d ¶Pena docẽte: qꝛ q̃ ſtultꝰ ẽ in culpa: ſapiẽs ſit ĩ pena.xxxviij.di.q̃ ea.ſi.xxvij.q.j.ſi hõ eſſes. e ¶Sanctiõibꝰ.lxxix.di.c.vl.vij.q.j.mutatiões.ſ̃.ꝺ trãſla.inꝰ coꝛꝑalia.ꝛ.c.j. f ¶Trãſferre: hec eñi generali mãdato nõ trãſferũꝰ: qꝛ ſũt meri imperij: ꝛ ſpãliꝰ ſedi ap̃lice reſeruata.ff.ꝺ of.ei cui mã.ẽ iuriſdi.l.j.ꝛ.ſ̃.de trãſla.c.j.ꝛ.c.licet.ꝛ.c.inꝰ coꝛꝑalia.ꝛ.ĩ.c.xxi.

gata: nõ poterit ip̃e delegatꝰ a (niſi ſup h̃ mãdatuꝫ ſpãle receperit) eã q̃modolibet irritare: ip̃aꝫ tñ ſi rõnabiliꝰ lata b fuerit: ꝯfirmare valebit ꝛ executioni demãdare.

Inno.iij.ti.ſancti laurentij in lucina p̃ſbytero cardinali ſedis apo.legato. **Legatus etiã de latere ex generali legatione nõ põt trãſferre epiſcopos vꝉ vnã eccleſiã cathedralẽ alteri ſubijcere: ꝛ alteri cõcedere ius pꝛimatie: vel duos epiſcopatꝰ venire: vel vnũ diuidere: excõicatos tñ ꝓpter manuũ iniectionẽ ĩ clericos abſoluere põt. Ca. III**

c Niſi ſpãlis illa dilectio quã ad pſonã tuã habuimꝰ ꝛ habemꝰ: iuſtũ motũ d animi nr̃i temparet: pena docẽte cognoſceres q̃tũ exceſſe e ris: q̃ ſpꝛetis canonicis ſanctionibꝰ ꝛ ꝯſuetudine generali: motu ꝓpꝛio p̃ſũpſiſti.troiañ.ep̃m de troiana eccl̃ia ad f panoꝛmitanã ꝺ facto trãſferre. **Idẽ eidẽ. Ad idẽ. c. IIII**

Quod trãſlationeꝫ: ꝛ.ĩ. Licet in regno Sicilie generalis ſit tibi cõmiſſa legatio: ad ea tñ ſine ſpãli mãdato nr̃o nõ debuiſti manus extẽdere: q̃ in ſignũ ꝑuilegij ſingularis: ſũt tm̃ ſũmo põti g fici reſeruata: ꝛ ſi q̃dã ex his de ſpãli ꝯceſſiõe ſepe fuere legatis indulta: vt illoꝝ videlicet abſolutio q̃ ꝓpꝰ ſacrilegas manuũ iiectiões in clericos: incidũt ĩ canonẽ ꝓmulgate ſnĩe videãꝰ ex ip̃o legatiõis officio iã licere legatꝭ: an exiſtimas q̃a vices nr̃as tanq̃ꝫ legato tibi cõmiſimꝰ exequẽdas: ꝙ panoꝛmẽ eccl̃iaꝫ poſſes ſubijcere: meſſañ.vt illam p̃ficeres iſti? cõceſſo tibi ꝑuilegio pꝛimatie: an putas ex eadem cã tibi licere duos ep̃atꝰ vnire vel vnũ diuidere ſine licẽtia ſpeciali. Ideꝫ batoñ.ep̃o et.M.capellano ſubdiacono nr̃o. **Ex quo legatꝰ retulit cãm pape illius**

Quod trãſlationẽ. ¶Sũmatũ fuit.ſ̃.in.c.ꝑcedẽti g ¶Reſeruata: q̃dã ſũt q̃ ſedes ap̃lica ſibi ſpãliꝰ reſuauit: vt ẽ q̃õ fidei.xxiiij.q.j.q̃ties.ꝛ.ĩ.ꝺ bap.ꝛ eiꝰ effe.maioꝛeſ. Itẽ maioꝛis eccl̃ie cãs trãſlationes epoꝝ ſediũ mutatiões.vij.q.j.mutatiões.ſ̃.de trãſla.c.j. Itẽ depoſitiões epoꝝ: ceſſiones eoꝛũdẽ: ꝛ trãſlatiões electoꝝ.ſ̃.de trãſla.inꝰ coꝛꝑalia Itẽ ꝯgregatio ꝯcilij generaꝉ.xvij.di.c.j.depoſitõ ꝛ reſtitutõ epoꝝ ꝛ ſũma negocia eccl̃iarũ.ij.q.vj.ido. Itẽ exẽptio epoꝛum.xvj.q.j.frater nr̃. Itẽ q̃daꝫ vota ſolus papa cõmutat.ĩ.ꝺ voto ꝛ voti redẽp.ex multa. Itẽ ſolus papa diſpenſat in maioꝛibꝰ criminibꝫ: ꝛ cũ filijſ p̃ſbroꝝ ꝛ ceteris illegitime natis: vt ꝓmoueãꝰ ad dignitates.ĩ.de iudi.at ſi clerici.ꝛ.ſ̃.de fi.p̃ſby.c.vlti. Item ad ipſum ſolum omiſſis medijs appellaꝰ.ij.q.vj c.iij.ꝛ.iiij.argu.ij.q.vij.metropolitanũ.ꝛ ẽ ar.exp̃ſſũ: qꝛ appellatio omiſſo medio nõ tenet.ĩ.de ap.dilecti. Itẽ ſubdiaconũ facere põt diebꝫ dñicis.ſ̃.de tẽpo.oꝛ.c.j.ꝛ.c.de eo. Itẽ ꝑmã vacãtẽ dare nõ põt legatꝰ.ĩ.de p̃bẽ.dilectꝰ. Itẽ nõ põt abſoluere excõicatos a delegato.ſ̃.e.ſtuduiſti.multo minꝰ excõicatos a papa: iſta oĩa q̃ ſibi ſpãliꝰ ſedes ap̃lica reſeruauit.generali demãdatiõe nõ trãſferunꝰ niſi ſpãliꝰ de his ꝯtineaꝰ ibidẽ vt h̃ dicit.iſta eñi ſũt q̃ſi meri imperij.ff.de iuriſ.om.iudi.imperiũ: ꝛ iõ generali cõmiſſiõe nõ trãſferunꝰ.de of.ecꝰ cui mã.ẽ iuriſdi.l.j.ꝛ ẽ ſi.qꝛ licet pr̃familias liberã ꝯcedat filio admĩſtrationẽ nõ tñ p̃t alienare.ff.ꝺ his q̃ ĩ frau.cre.ſi pr̃.ꝛ.ff.de pac.ꝯ iuriſdi.§.vlt. Itẽ nec põt donare.ff.de dona.filiuſfamilias: ꝛ in generali ꝑmiſſiõe ea veniũt q̃ ſpãliꝰ q̃s ꝯcederet.ff.de pecul.q̃ peculij. Itẽ maioꝛa nõ cõmittũꝰ ſine ſpãli mãdato.ff.de ꝓcu.põponiꝰ.ꝛ.l.mãdato.ſic eodẽ mõ pꝛetoꝛ miſſionẽ in poſſeſſionem ex ſcꝺo decreto ſibi ſpãliꝰ reſeruat.ff.de dã.infec.dies cautionũ.§.j.ff.de iuriſdi.om.iudi.iubere cauere.q̃ aũt ſibi ſpãliꝰ nõ reſuat alijs indulgere videꝰ.ĩ.de ſen.excõ.nuꝑ. Ar.ſꝫ nũq̃d legatꝰ talis miſſus a latere pape põt iudicare ꝺ exẽptꝭ q̃ ſubſũt tm̃ dño pape.arg.ꝙ nõ.xvij.di.huic ſedi.ar.ꝙ p̃t.xvj.q.j.fraꝰ nr̃. Io.dixit ꝙ nõ põt et meliꝰ facit ſi abſtineat.arg.inducit.ff.de of.ꝓcõſu.nec q̃cq̃ꝫ.ꝛ credo ꝙ põt cognoſcere ꝺ cauſis q̃ ꝯ ip̃os mouenꝰ nõ obſtãtibꝫ

priuilegijs ſuis: q2 p ꝑuilegia illa eximunt ſolū a iuriſ/ dictione epoꝝ: in quoꝝ territorio cōmorant: ſ3 a iuriſ/ dictione ipſi⁹ pape vel legatoꝝ nō eximunt: ⁊ ita etia3 videm⁹ de facto ſeruari: ⁊ q2 papa eoꝝ iudicia ſibi ſpe cialiter tm̄ nō ſeruauit excōicatos q̄ in canonē incidūt abſoluere pñt ex officio legatiōiſ: vt h̄. ⁊ .j. ꝺ ſen. ex cō. ad eminētiā. ⁊ .j. e. c. pe. Item ſolus ꝑnceps pt̄ cōmittere cauſā ap. remota. ff. a q̄b⁹ ap. nō licet. l. j. in fi. ⁊ .s̄. titu. px. ſup q̄ſtionū. §. nos autē. vn̄ ꝟſus. Reſtituit papa: ſol⁹ depo nit ⁊ ipe. Articu los ſoluit: ſyno/ dūq3 facit gene/ ralē. Trāſſert et mutat: appellat null⁹ ab ipo. Di/ uidit ac vnit: exi mit atq3 ꝓbat.

Licet. ¶ Primo recitat factū ele/ ctionis ⁊ ꝓceſſū legati. Scōo ſu/ per ꝓceſſu diffi/ nit: ibi. de conſi/ lio. Abbas Si.

deſinit eſſe iudex. Ca. V

Licet tranēſes canoni/ ci ab initio diſſenſiſ/ ſen: tādē vnanimiter ꝯſenſe/ rūt. H. fratrē caſſineñ. abba/ te3 ī archiepm̄ eligētes: cui⁹ electionē portueñ. eps tūc le gatus examiari ꝑcepit: ⁊ .j. Nūci⁹ ꝑfati abbatꝭ nob̄ lr̄as pñtauit: grauē ꝯ iā dictū le/ gatū q̄rimoniā ꝯtinentes: ꝙ poſtq3 electionē examinaue/ rat: ⁊ eā ad nr̄e deliberatiōis a examē trāſtulerat: nūcijs ia3 directis: electionē eādē mali b cioſe nimis examiare ꝑſūpſit ⁊ .j. ¶ De ꝯſilio fratꝝ nr̄oꝝ: c examinationē ſecūdā tā q3 a nō ſuo iudice factā: poſtq3 ne gociū ad nr̄m fuerat trāſlatū examē: cēſuim⁹ irritā ⁊ ianē.

a ¶ Trāſtulerat: ī h̄ em̄ deliq̄t: q2 trāſlato negocio ad papā: cognoſcere q̄s nō poſſet: vt. ij. q. j. nomē ꝑſbyteri ⁊ .iij. q. vj. multū ſtupeo. nā eo ipo ꝙ iudex dicit ſe vel/ le referre negociū ad ſupiorē: nō pōt ammō cognoſce/ re. C. de rela. l. j. ⁊ C. de ap. ex illo. ⁊ illico relationis ex/ emplum litigatorib⁹ edere tenet. j. de ap. intimaſti: qꝺ intelligit̄ ſi ptes ap ꝓbauerūt relationē: ſ3 ſi ꝯſentirēt vt iterū cognoſceret añ factā relationē bñ poſſet ꝓce/ dere. C. de rela. l. ij. ⁊ .iij. b ¶ Examinare: videt̄ tñ ꝙ poſſet examinare negociū nō vt ꝓnūciaret: ſ3 vt cā3 magis inſtructā remitteret ad papā. j. de ap. ꝯſtitut⁹. ⁊ .ij. q. j. nomē. ⁊ .j. de ſta. regu. ea q̄. ꝟ. hec eade3. qꝺ nō credo. ex q̄ em̄ ſemel examiauerat et examiationē dire/ xerat ad ſuperiorē. iā iudex eſſe deſierat: vt. j. ſequit. ⁊ eſt ſil'e. s̄. ꝺ poſtula. ꝑla. bone. ⁊ q2 de facto vni⁹ ſepe q̄ rēdū nō eſt. ff. nau. cau. ſta. licet in fi. c ¶ A nō ſuo iudice. C. ſi nō a cōpe. iu. l. vlti. ⁊ .s̄. de ꝯſue. ad audiē/ tiā. ⁊ .j. de iudi. at ſi clerici. ⁊ .s̄. de offi. delega. cu3 ſup. ⁊ .xj. q. j. c. penul.

Dilectus filius. ¶ Iſte ē tex. notabilis. Cōis diuiſio. ſcōa ibi: cū igit̄. Ab. d ¶ Incōſulto: ſic. j. de iurepa. cū dilect⁹: ſed illꝺ de laico intelligit̄. b. e ¶ Plus iuris: h̄ ita intellige. Plus iuris. i. pleni⁹ ē ius inſtitutiōis ſiue ꝯceſſiōis ꝑlati q3 ius pñtatiōis pa troni. vnde ex ſola pñtatione laici patroni nō ꝯſequit̄ q̄s plenū ius. j. de iurepa. paſtoralis. ⁊ c. ꝙ aūt. ⁊ c. cū aūt. q2 pōt patron⁹ mutare volūtatē ſuā anteq3 epus ꝯfirmet pñtatū. ⁊ aliū pñtare vt dicūt iura ꝑdicta: et ita nō habet plenū ius: ſ3 ex ſola inſtitutiōe ſeu ꝯceſſi/ one ꝑlati. qñq3 plenū ius acq̄rit̄ inſtituto p ꝑlatū ceſ/ ſante pñtatiōe pr̄oni. ⁊ .j. quattuor mēſes tūc epus pōt inſtituere: ⁊ ille h3 plenū ius. j. ꝺ iurepa. cū ꝓpter. ⁊ c.

qm̄. Ecōuerſo nūq3 p ſolā pñtatiōnē patroni laici ius plenū cōſeq̄tur: niſi accedat ꝯfirmatio ꝑlati. Laici pa/ troni iō dixi: q2 ſi collegiū vel eccl'iaſtica pſona aliquē idoneū pñtat. ius ei acq̄rūt plenū vt poſſit petere ꝯfir matiōe: tanq3 eſſet elect⁹: q2 poſtea variare nō pñt. j. de iurepa. cum autē. ⁊ c. paſto/ ralis. Io. dixit ⁊ Lau. ꝙ per ꝑſen tationem ius nō acquirit̄ preſen/ tato: ſed eſt fal/ ſum: imo ius ac/ quiritur ꝑſenta/ to intatū: vt ſi ꝑ ſentatur a colle/ ga vel perſona eccl'iaſtica ꝙ po ſtea variare nō poſſūt: vt dictū ē: ⁊ ſi a laico pa/ trono preſentet̄ ius acq̄rit̄ intm̄ ꝙ ſi non mutet volūtatē: pōt pe tere cōfirmatio/ nem ab epo. j. ꝺ ſen. ⁊ re iudi. cū Bertoldus. ⁊ ſi epiſcop⁹ nō ad/ mittat: ille pōt agere ad intereſ ſe cōtra epm̄: ſi poſtea ali⁹ pñte tur et admittat̄ ab epo. j. de iurepa. paſtoralis. ⁊ ita ſemp ius acquirit̄ pñtato p factū pr̄oni: q2 pōt petere ꝯfirmatione3: ⁊ ſic eſt intelligēdū qꝺ dicit: plus iuris. vterq3 h3 ius: ſ3 al ter plus: q2 plus ꝯfert̄ p ꝑlatū q3 p pr̄onū. c ¶ In cō ceſſiōe: ſ3 certe hec rō nō videt̄ ſufficiēs: q2 ꝭm h̄ epus poſſet dare eccl'iam irreq̄ſito pr̄ono: qꝺ eſſe nō d3. xvj. q. vij. decernim⁹. Ad hoc dixit Io. ꝙ hec decre. ꝯtinet gr̄am ſpālē: q2 legat⁹ nō pōt ꝯcedere ꝑbēdas vel eccle ſias in ꝑiudiciu3 alioꝝ. j. de ap. c. j. ⁊ .j. de ꝑben. dilect⁹. ſicut illud ꝯtinet gr̄am: qꝺ legat⁹ facit. j. de ꝯceſ. ꝑben. ꝯſtitut⁹. q2 ſolus ꝑnceps pōt aliquē ꝑuare re ſua. ix. q. iij. cūcta. ⁊ c. p ꝑncipalē. ⁊ C. de q̄dri. ꝑſcrip. bñ a zeno ne.. Hic ꝯſueuit diſtingui: vtru3 iuſpatronat⁹ ptinet alicui iure patrimonij ſui: ⁊ tūc legat⁹ nō pōt ꝯferre ec cleſiā eo inuito cū ei h̄ nō ſubſit: q2 tanq3 laic⁹ pñtat. j. de iurepa. cū dilectus. arg. xvj. q. vij. decernimus. Si ꝟo ptinet ius patronatus alicui rōne eccl'ie: tunc lega/ tus pōt cōferre eccl'iam: etiā inuito illo prelato ſiue pa trono ad quē ratione eccl'ie ptinet iuſpatronatus: ſiue inuito collegio ad qꝺ ptinet illud: quia ſubſunt legato: ⁊ ita loquit̄ qꝺ dicit hic: ꝙ archidiaconus iſte rōne ar chidiaconat⁹ pñtabat. vnde legat⁹ iſte poterat ei ꝑiu/ dicare: ⁊ eo incōſulto eccl'iam conferre: ſicut pōt cōfer/ re beneficiū vacās in eccleſia inuitis canonicis ⁊ irre/ quiſitis: ⁊ hoc intellige de legato miſſo a latere dñi pa pe. Alij ꝟo legati ſicuti eboraceñ. ⁊ cantuarieñ. et cōſi/ miles qui hoc habēt ex priuilegio: hoc nō poſſunt. j. eo. officij. vnde tenet appellatio ſi hoc facere vellent. j. de appel. ca. j. Et quod dixit Io. non eſt verum ſimplici/ ter de quolibet legato. g ¶ Nec preiudicetur: ꝑla to patrono clerico. ſc3 tenere diſpenſationem: et verum eſt in ſequenti vacatione.

Idem ſancti. p. ⁊ ſcti leonis. abbatib⁹: ⁊ .r. archidi. tuleñ.

Legat⁹ de latere ꝯfert bñfici um vacās licet illud cōpetat ad preſentationem alicuius clerici. Ca. VI

Dilect⁹ fi. R. methenſis canonic⁹ intimauit: ꝙ cu3 ꝑ/ neſtin⁹ eps apo. ſe. legat⁹: ec/ cleſiā ſcti trudonis ꝯtuliſſet eidem: methen. archidia. ad quē illi⁹ eccl'ie pñtatio ptine/ d bat: aſſerens ꝙ eo inconſul/ to ꝯferri nō potuit a legato: canonicū ipm̄ ſup eadē eccle ſia moleſtare ꝑſumit. ¶ Cu3 e f igit̄ plus iuris habeat in cō/ ceſſione ꝑlatus: q3 in ꝑſenta g tione patron⁹: nec ꝑiudicet̄ ꝑlato vel pr̄ono: ſi qñ p apo. ſe. legatū eo incōſulto eccl'ia

NOuit ille qui. ¶ Legat⁹ in plurib⁹ locis pōt in quolibet dictoꝝ locoꝝ iuriſdictionē ſuā exer/cere: ita ꝙ facta vni⁹ loci pt ī alio explicare. h. d. ⁊ me lius ꝙ̄ ī rubro. Prima ps ponit regis q̄relā cui rñdet. Scđa. ibi: tue. a ¶ Termios. Et h̄ videt̄ ꝙ ſi lega/tus exiuit ꝓuin/ciā ad quā deſti/nat⁹ eſt: ꝙ āmo/do nec excōica/re nec abſoluere nec cās delega/re poſſit in illa ꝓ uincia. ⁊ idez de alijs iudicib⁹ or dinarijs videt̄. ff. ď offi. pſi. l. iij et. ff. de iuriſdi. om. iudi. in. l. vl. Videt̄ tñ ꝙ poſ ſit abſoluere ali. quos dū ē extra ꝓuinciā: q2 ea q̄ ſpectāt ad volū tariā iuriſdictio nem exeq̄t̄ extra ꝓuinciā. ff. ď of ꝓcon. l. ij. Ad h̄ dicas ꝙ null⁹ iu dex pōt excōica/re vel abſoluere extra ſuā ꝓuin/ciā. nam excōica tio fit cū cāe co/gnitiōe. ij. q. j. ne mo. ſed ea q̄ cau/ſe coguitionē ꝯde ſiderāt: debēt fi/eri iudice ſedēte ꝓ tribunali. ij. q iij. §. notandum. ver. ſiquis. iij. q. iij. §. ſpaciū. ver. a iu/dice. ſed in aliena dioceſi nō pōt ſedere pro tribunali: nec aliquid diſponere. ix. q. ij. epiſcopū. Itez nec abſol uere poteſt: q2 ſi poſſet abſoluere: et per ꝯſequēs excōi/care. xxj. diſt. deniq3. Arg. ff. de re iudi. l. ij. ⁊ ꝙ tantuz in ſua dioceſi habeat iuriſdictionem: eſt argu. xj. q. j. ſi quiſꝙ̄. ⁊. xcij. di. ſi quis epiſcopus. ⁊. j. eo c. penul. s̄. de reſcrip. paſtoralis. in fi. arg. ff. de bo. auc. iudi. poſ. cuz vnus. §. penul. Dicunt quidā ꝙ poſſit extra ſuam dio/ce. excōmunicare. argu. xj. q. iij. ſi epiſcopus. forte ſicut Paulus excōmunicauit corinthium abſentez. ix. q. iij. §. vlti. Hoc tamen concedo ꝙ extra ꝓuinciā exiſtens poſſit delegare cauſas in ꝓuincia. ff. de offi. pfec. vr. l. vlti. maxime ſi habet neceſſariā cauſam abſentie. ff. de offi. proconſu. aliquādo. talis em̄ delegatio fit ſine cau ſe cognitione: licet qui deleget impetret. arg. s̄. ti. xxi. paſtoralis. Sed ſi ille nollet eam recipere: nō poſſet ex cōmunicare. arg. j. ti. xxi. paſtoralis. Item extra dioc. poteſt conferre beneficiū. j. de conceſ. preben. poſt ele/ctionē. in parte deciſa. j. de appel. quo fronte Io. Itez pōt queri ſi excōicauit aliquē dū erat in ꝓuincia: vtrū poſſit eū abſoluere poſtꝙ̄ egreſſus ē ꝓuinciā? Dicēdū ꝙ nō: q2 exeūdo ꝓuīciā priuat⁹ ē dignitate. ff. ď offi. pſi. l. iij. ⁊ ſtatim expirat iuriſdictio. j. eo. c. vlti.

ꝯcedat̄: mādam⁹ q̄ten⁹ dictū archidi. vt ab ei⁹ ſup h̄ mole/ſtatiōe deſiſtat: appelatiōe re. cogat̄. Idez illuſtri regi frā coꝝ. Legat⁹ ī quacūꝗ pte le/gatiōis exiſtat: iuriſdictionē ſuā exercere poteſt. Ca. VII

NOuit ille q̄ nihil igno/rat: ⁊. j. Ex pte tua q̄ri/moniā accepim⁹: ꝙ cū tibi le gat⁹ eſſet certa rōne ſuſpect⁹: extra fines regni francoꝝ in terrā tuā īterdicti ſentētiā ꝓ/mulgauit: ⁊. j. ¶ Tue magni/ficētie rñdem⁹: ꝙ ſi fines re/gni francoꝝ exierat: nōdū tñ a fuerat termīos ſue legatiōis egreſſ⁹: cū ñ ſolū ī regno frā/coꝝ: ſ3 in viēneñ. lugd. ⁊ bi/ſunt. ꝓuincijs iniūctā ſibi a nob legationis ſollicitudinē ſuſcepiſſet. Greg. ix. priar/che hieroſo. Preſente lega to de latere minor legat⁹ exe/cutionem officij ſui dimitere

VOlentes: de latere noſtro. cum legatus de latere domini pape ſit maior eo preſente non exerceat minor officium ſuum: ſed deferret illi tanꝙ̄ maiori. xxj. di. deniq3. ⁊. j. de priuile. antiqua. §. dominice. ⁊. ff. de offi. proconſu. l. vlti. ⁊ maior poteſtas ad obediendū preponitur minori. viij. diſt. que contra mores. in fi. et xj. q. iij. qui reſiſtit. et interim ſuſpenſuz eſt officiuz ei⁹. eo vero recedente reſumit illud: arg. contra. xcv. di. ec/ce. ⁊. xj. q. j. ꝯuenit. ⁊. C. dono. in hac.

debet Ca. VIII.

VOlētes: ⁊. j. ¶ F. t. le/gatiōis officiū in ꝓuī/cia tua duxim⁹ cōmittēdum: ita tñ ꝙ ſi legatū ad ptes il/las de latere noſtro cōtigerit deſtinari: executionē ipſius officij: ꝙ̄diu legat⁹ ipē ibi fu erit: ꝓ ſe. apo. reuerētia oīno dimittas. Idē. Legat⁹ nō ď latere ſ3 rōne pſone extra ꝓ/uinciā ſibi decretā abſoluere neq̄t excōicatos ꝓ iniectiōe manuū in clericos: nec etiaz in prouincia ſi tales excom municati aliunde veniant: legatus vero ratione digni/tatis nullos tales abſoluit. h. d. ſecūdum cōmunez intel lectum. Ca. VIII

EXcōmunicat̄ ꝓ iniecti/one manuū violēta: ec/cleſia roma. legati: q̄ de ipſi⁹ latere nō mittunt̄: extra ſibi c ꝓuinciā cōmiſſam: vel ibidē

EXcōmu/nicatis. ¶ Primo ponit vnum dictū. Se cundo aliud ibi: Et qui. Tertio excipit ab vtro/ꝗ: ibi. niſi. Ab. b ¶ Mittunt̄ ergo a cōtrario ſenſu ſi miſſ⁹ ſit a latere dñi pa/pe poteſt abſol/uere omnes: ſiue de ſua legatione ſiue non: qđ ve/rum eſt: ⁊ in eū/do ⁊ in redeun/do ſm quoſdaz. ex officio enim legationis licet legatis de latere dñi pape miſſis excōmunicatos pro violēta ma/nuum iniectione in eccleſiaſticas pſonas abſolue/re. s̄. e. ꝙ trāſla/tionē. ⁊. j. de ſen. excō. ad eminen tiā. Tales em̄ le gati poſtꝙ̄ egre diūt̄ vrbē: quſꝗ vrbē reuertant̄: bñficiū abſolutiōis īpēdūt: ⁊ ita obſ/ſeruāt ď facto: ⁊ h̄ introductū ē in fauorē aīaꝝ: vt picu lū more vitet̄: ar. j. de ſen. excō. ſacro: ⁊ ſic ꝓcōſul vbiꝗ inſignia ꝓcōſularia h3: lic3 ptātē ſuā egreſſus vrbē nō exerceat: niſi ī ea ꝓuīcia q̄ ei decreta ē. ff. ď of. ꝓcō. l. j. et hñt iuriſdictionē: licet nō ꝯtētioſam. ff. eo. l. ij. Ber. c ¶ Cōmiſſaz: ꝑ h̄ qđ dic̄ h̄ pt3: ꝙ maior ē ptās legato ruz q̄ de latere dñi pape mittūt̄ ꝙ̄ alioꝝ. iſti em̄ de q̄b⁹ pmittit: nō pñt abſoluere excōicatos ppt̄ ſacrilegā ma nuū īiectiōez ī eccl'iaſticas pſonas: vl' aliūde veniētes vl' extra ſuā ꝓuīciā exiſtētes: q2 nulla ptās ē eis ꝯceſſa ex illā ꝓuīciā. ar. ff. ď iuriſ. om. iu. l. vl. ⁊. ff. ď of. pſi. l. iij. niſi eis ampli⁹ ꝯcedat̄: vt dic̄ in fi. ſ3 illos ď ſua ꝓuīcia abſoluere pñt dū ſūt ī ꝓuīcia: ar. a ꝯrio ſenſu: ď duplici genere legatoꝝ fit mētio: ⁊ pmo ď his q̄b9 ad tpus cō/mittit̄ officiū legatiōis rōne pſone: ⁊ nō dignitatis: vt s̄. e. ti. c. xxi. ⁊. j. de accu. cū dilecti. ⁊. j. de pſum. māda/ta. ſcđo de his q̄ rōne dignitatis hñt hmōi legationis officiū in ſua ꝓuīcia. s̄. e. c. j. ⁊. j. ď ap. c. j. iſti nō mittū tur ď latere pape. vñ mīor ē ptās eoꝝ: ⁊ iſti nō pñt ab/ſoluere excōicatos etiā ſubditos: niſi ſpālit̄ eis ꝯcedat̄ vt dic̄ h̄ ī fi. illi vo q̄ mittunt̄ ď latere dñi pape: q2 ⁊ ipi ps corpis ei⁹ eſſe intelligūt̄: vt. j. q. q. in. c. ſiq̄s cū mili/tib⁹. C. ad. l. iul'. ma. quiſq̄s. ex officio legatiōis oīa pñt niſi illa q̄ ſpecialit̄ ſibi ſedes apoſtolica reſeruauit. s̄. eo. ꝙ traſlationem. ſed quos dicemus de latere dñi pa/pe miſſos: an cardiales tm̄: an alios etiā exiſtētes ī cu/ria: vtputa capellanos: archiepos. epos ꝓ ſuis nego/

ſi huiuſmodi manuum inie/ lectores illuc contingat ali/ unde accedere. ¶ Et qui ec/ cleſiaruꝫ ſuarum pretextu le/ gationis ſibi vendicant di/ gnitatem: etiam ſubditis ꝗ̃/ uis in ꝓuincia ſua exiſtẽtes beneficiuꝫ abſolutionis im/ partiri non poſſunt. ¶ Niſi de ſpeciali gratia illis: ⁊ iſtis amplius a ſe. apo. conceda/ tur. Idem.

Durant legati ſtatuta etiam legatione finita: finit tamen ſui legati iuriſdictio ſi cita/ tio non preceſſit. Ca. IX

Nemini dubiuꝫ eſſe vo/ lumus: quin legatorũ a ſe. ap. ſtatuta edita in ꝓuin/ cia ſibi cõmiſſa durẽt tanꝗ̃ perpetua. Licet eandẽ poſt/ modum ſint egreſſi. ¶ Sec[9] autem ſi cauſas duxerit dele gandas aliquibus: cum iu/ b riſdictio iſtorum expiret: ſi ante illorum diſceſſum horũ c citatio non preceſſit.

De officio iudicis ordinarij.

Ex ſynodo Joannis pape. Epiſcopi in ſuis dioceſibus poſſũt crimĩa inꝗrere ⁊ puni re: ⁊ cuꝫ opus fuerit ĩuocare brachium ſeculare. Ca. I

Pernicioſam. et. ĩ. ¶ Habeant igitur epiſcopi ſingulari um vrbium in ſuis dioce. liberam poteſtatem: d adulteria ⁊ ſcelera inquirere e vlciſci et iudicare ſecũdum f ꝙ canones cenſent abſꝫ im pedimento alicuius: et cum

eꝗ̃s in curia exiſtẽtes. Sꝫ videt̃ ꝙ ꝓprie dicant̃ de la/ tere pape cardinales: q2 ad lat[9] eius ſp aſſiſtũt: ſed idẽ videt̃ d capellanis ⁊ alijs curialib[9]: q2 ⁊ ipi aſſiſtũt ei: licet nõ in ſecretis cõſilijs ſatis poſſet dici ꝙ illi dicũt̃ miſſi de latere pape: quos ĩuenit exiſtẽtes in curia ſua: etiã ſi nõ ſũt car dinales et illos trãſmittit ſpãlit̃ ad alienã ꝓuin/ ciã ꝯcedẽdo eis generalẽ legati/ onẽ. Itẽ ꝗ pt ex officio ſuo abſol uere: põt cõmit/ tere vices ſuas alij: cum viderit expedire. ĩ. ti. ꝓ/ xi. c. vlti. Prope dicũtur miſſi de ca latere dñi pa/ pe cardiales tm̃ ar. ĩ. de ſen. excõ. ad eminẽtiã: ꝗa et ipſi ꝑs corꝑis dñi pape dicũt̃: vt dictum ẽ. ſ. ⁊ iõ iſtoꝝ ptãs la/ tior ꝗ̃ alioꝝ: ꝗa etiã de ſua ⁊ alie na ꝓuĩcia abſol/ uere pñt ĩ eũdo ⁊ redeundo: alij uo abſoluere nõ pñt aliũde veni entes: niſi ãpli[9] illis ſit cõceſſuꝫ: vt dicit ĩ ſi. ad h nõ. ꝙ eccl̃ie ro. legati ꝗ̃tũcũꝫ plenã habeãt legationẽ: nõ pñt ex officio le/ gatiõis ꝯferre bñficia: niſi ſpãl̃r eis fuerit ꝯceſſũ: vl̃ ni ſi ſint legati cardĩales: ꝗ ãpliori dñt ꝓrogatiã gaudere h totuꝫ ſtatuit̃ in decre. Inno. iiij. ꝗ̃ incipit: officij nr̃i

Nemini dubiũ. ¶ Habet duo dicta (debitũ. mltũ nõbilia. Scdm ibi: ſec[9] aũt. Ab. a ¶ Sta tuta: ſic ptꝫ ꝙ ſtatuta ꝗ̃ faciũt legati ĩ ꝓuĩcia ſibi ꝯceſ ſa: ꝑpetuo ſunt ſeruãda: ⁊ ſi lata ſunt ſub anathemate ꝗ ꝯ faciũt ſunt excõicati. ĩ. d loca. ⁊ ꝯduc. c. ex reſcꝑ. nã epi ꝗ ſũt miõris auctis ſtatuta ĩ ſua dioce. facere poſ/ ſunt. ĩ. de ma. ⁊ obe. ſiꝗs venerit. Itẽ de remiſſiõib ꝗ̃s faciũt locis religioſis ſiue põtib ꝗd dices? nunꝗd ⁊ il/ le ſũt ꝑpetue? videt̃ ꝙ nõ: q2 ꝑſes ꝓuĩcie nõ pt ĩt̃dice re alicui vltra tp̃s ſuũ vti arte ſua. ff. d pe. l. vl. ff. d po ſtu. puto. §. vlt. ſꝫ veꝝ eſt ꝙ valẽt ꝑpetuo: ſicut ſtatuta licet em̃ admĩſtratio ſit tpalis: illud qd factũ ẽ ꝑ eũ ꝑ/ petuũ eſt: vñ ꝗ facit ꝯ incidit in penã: ſi ꝗ̃ pena apposi ta eſt: ⁊ ꝑfect[9] ꝑtorio ad tp̃us ⁊ in ꝑpetuũ põt ꝓhibe/ ri alicui ne vtat̃ aduocatiõe. ff. de offi. ꝑſe. vr. l. j. §. vl. b ¶ Expiret: ⁊ ita ptꝫ ꝙ recedẽdo a ꝓuĩcia ſua expi/ rat iuriſdictio: ſicut ꝑ mortẽ expirat. ſ. d offi. dele. licꝫ. ⁊. c. gratũ. q2 ꝑ mort uo ꝗ̃tũ ad h reputat̃: multis mo dis d2 iuriſdictio expirare: vt nõ. ſ. d offi. dele in l̃ris. c ¶ Citatio nõ ꝑceſſit. Ergo ſi citacio ꝑceſſit valebit cõmiſſio poſt receſſuꝫ. ⁊ ſic ꝑ citationẽ ꝑpetuat̃ iuriſdi ctio: ſic. ſ. de of. dele. gratũ. ⁊. c. licet. ⁊. ĩ. de fo. cõpe. ꝓ/ poſuiſti. ſic. ĩ. de ap. vt debitus. ⁊ ſic. ſ. de reſcꝑ. capl̃m ſctẽ crucis: ĩ ꝗb[9] d2 ꝙ ſola citatiõe ſiue ꝯuẽtiõe ꝑuenit̃ iuriſdictio alioꝝ. **De officio iudicis ordinarij.** Viſuꝫ eſt de officio ordinarij ſpãlis vt delegat[9]: nunc ſubijcit̃ in genere de officio cuiuſlibet ordinarij. Ab.

Pernicioſaꝫ. ¶ Primo ponit deciſuꝫ exor/ diũ. Scdo diſpoſitiõꝫ: ibi. Habeat igr̃. hut. d ¶ Inꝗrere: tũc. ſ. cũ freꝗ̃ns ⁊ clamoſa fa/ ma ẽ ꝯ ſubditũ ꝗ obtiet vicẽ accuſatoris. ĩ. d accu. ꝗlit̃ ⁊ qñ. ⁊. ĩ. de ſymo. licꝫ heli. ⁊ tũc pñt teſtes in/ troducere ꝯ il/ los. xj. q. iij. ꝑci/ pue. etiã lite nõ ꝯte. ĩ. vt lite non ꝯte. qm̃ freꝗ̃nt̃. §. ſunt ⁊ alij. e ¶ Judicare: vñcũꝫ illi ſint. ꝑſes em̃ ꝓuincie purgare dꝫ ꝓuĩ/ ciam ſuaꝫ malis hoĩb: nec diſtin guit̃ vñcũꝫ ſint ff. d offi. ꝑſi. ꝑſeſ ꝓuincie. ⁊. vj. q. iij. placuit. et. C. vbi de crimi. agi opor. autẽ. ꝗ̃ in ꝓuincia Herñ. f ¶ Canones: dicũt canoneſ ꝙ epĩ cãs ſynoda/ les inꝗrere dñt: ⁊ teſtes maturi/ ores in ꝓrochia ꝯſtituere: vt cãꝫ ſynodalẽ ad epi ſcopum deferãt. xxxv. q. vj. ep̃us ĩ ſynodo. ad epi ſcopos em̃ ꝑtinet inꝗrere de huiuſmodi criminib[9] ec/ cleſiaſticis: de adulterijs: de cõſanguinitate inter virũ ⁊ vxorem: vt. xxxv. q. vj. ep̃us in ſynodo. et. ca. ab iſto die: et duobus. c. ſequenti. Item de hereſi. ĩ. de here. ex cõmunicamus. §. adijcimus. Item crimen vſurarũ: ſa/ crilegij. ſymonie: ⁊ conſimilia ꝓprie ſpectant ad eccleſi aſticum iudicẽ: ⁊ de his principalibus inquirere debẽt epiſcopi ⁊ punire: et etiam de quocuꝫ mortali pecca to. ĩ. de iudi. nouit. Item ex eo quod dicit hic: inquire/ re vlciſci et punire ſcdm ꝙ canones cenſent. Eſt arg. ꝙ iudex iudicare debet ſm allegata: ⁊ ſm canones et leges ⁊ non ſcdm conſcientiam: vt expreſſe dicitur. xj. q. iij. ſũmopere. ⁊. iij. q. vij. iudicet. ⁊. vj. q. ij. ſi tantũ. ⁊ ca. placuit. ⁊. ĩ. eo. ca. ꝑxi. ⁊. C. de iudi. rem non nouaꝫ. ⁊ in auc̃. de iudi. §. quia vero. col. vj. ⁊ in auc̃. de defen ciui. §. iuſiurandũ. coll. iij. ⁊. ff. de offi. preſi. illicitas. § j. argu. ꝯtra. ꝙ põt iudicare ſm ꝙ putat. ff. ꝗs ⁊ a quo appel. ſit. l. appellari. ⁊. ff. de ar. qualem. ⁊. xj. q. iij. tũ vera eſt. et argu. viij. diſt. qui contempta veritate. In hoc caſu quãdo iudex aliud habet in ꝯſciẽtia ⁊ alit̃ cõ ſtat ꝑ ꝓbatiões legitimas: dicũt ꝗdã ꝙ dꝫ alij cãm de legare. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝑtor. Alij dicũt ⁊ meli[9] ꝙ licet iudex aliud habeat in ꝯſcĩa ſua ꝗ̃ ꝯſtet ꝑ allega ta: dꝫ iudicare ſm ꝙ facta ẽ fides ſibi in iudicio ꝑ iur ꝓmo dicta: ⁊ nõ dꝫ ſequi cõſciẽtiã: q2 nõ ſcit illa tanꝗ̃ iudex: ſed tanꝗ̃ deus. ĩ. c. ꝑxi. ⁊. vj. q. ij. ſi tantũ. ⁊. ca placuit: nec peccat nec d2 facere ꝯ ꝯſciam. ⁊ ita nec i cõdẽnando nec ab abſoluendo ſequat̃ ꝯſciam: ⁊ ꝙ ita ſit ꝓcedendũ ptꝫ: naꝫ dñs oĩa ſciebat ⁊ tñ nullũ volu it cõdemnare niſi ꝓbationibus conuinceret̃. ij. q. j. deus oĩpotens. qui em̃ contra cõſciam iudicat: punit̃ ſm te norẽ ꝯſtitutionis. Inno. iiij. ĩ. de re iudi. cũ eterni.

a opus fuerit publicũ cõuocẽt b auxiliũ: nõ ad p̄iudicãdũ: ſꝫ potius ad ea que deo ſũt placita pſequẽdũ. Eugenius papa. Ordinarius q̄ ſcit nõ vt iudex ſed vt deus vel hõ ſubditũ eſſe criminis reũ indeterminate poterit: ſed nõ nominatim eũ arguere vł punire. Ca. II

c Si ſacerdos ſciat ꝓ certo: aliquẽ eſſe reũ alicui⁹ criminis: vel ſi ꝯfeſſus fuerit et emẽdare noluerit: niſi iudiciario ordine ꝗs ꝓbare poſſit: d nõ dꝫ eũ arguere noĩati: ſꝫ indeterminate: ſic̄ dixit chriſt⁹ Unus vr̃m me traditur⁹ eſt. e Sed ſi ille cui dãnũ illatũ eſt petierit iuſticiã: põt excõicare actorẽ dãni. licet etiã ei f ꝯfeſſus ſit: ſed tñ nõ noĩatiꝫ g põt eum remouere a cõmunione: licet ſciat eũ eſſe reũ: qa nõ vt iudex ſcit ſꝫ vt de⁹. ſꝫ h debet eũ admonere ne ſe igerat: q2 nec chriſt⁹ iudã a cõmunione remouit. Luc. 6. Alexã. iij. flore. epiſcopo. Si ordinarius ſubiect⁹ epo ꝓfert in ſibi ſubiectũ: iuſtã cenſurã eccliaſticã: epſ illã ſeruare debet: ⁊ illã ſine ſatiſfactiõe et conſciẽta ꝓferentis relaxare non debet. Ca. III

i Quam ab eccliaꝝ p̄latis eccleſiaſtica ſnĩa in malefactores aliq̄s ꝓmulgaẽ: rata dꝫ ⁊ firma ꝯſiſtere: ⁊ vſqꝫ ad dignã ſatiſfactionẽ iuiolabiliter obſuari. Quapropẽ mãdam⁹: q̃tenus ſiqñ plebanus ſancti. P. in clericos vł laicos parrochianos ſuos: interdicti vel excõicationis k ſnĩam rõnabiliẽ tulerit: ipã facias inuiolabiliter obſeruari: ⁊ eã ſine ꝯgrua ſatiſfa

a ¶ Publicũ cõuocẽt. ſ. iudiciũ ſeclare. ſic. xxiij. q. v. ꝓncipes. ⁊ xcvj. di. cum ad ver. ventũ eſt. vtraqꝫ ptãs p alterã adiuuaẽ: vt ibi dꝫ. ⁊ ĩ. e. qm̃. ⁊ poſſet compelli ad h̄ ĩ. ð maledic. c. ij. b ¶ Preiudicãdũ: q2 p h̄ ñ acquirẽ ius in p̄iudiciũ eccľie: vt ſua auctẽ poſſet in poſterũ attentare: niſi de mandato eccľie: imo teneẽ auxiliũ p̄ſtare eccleſie: ⁊ poſſet cõpelli ad h̄. xxiij. q. v. admiſtratores. ⁊ ĩ. de maledi. c. ij. ⁊ eſt arg. ꝙ preſtatio neceſſario ẽ: qñ aliqui aduocaẽ ad ea in q̄b⁹ ius nõ habent. vij. q. j. pontifices. ⁊ xxiiij. di. p̄ſbr̃i. ar. ĩ. ſ̄. de elec. cum vintoñ. ibi ſoľ.

Si ſacer. ¶ Diuidi p̄t in duas ptes p̄ncipales ſicut ſũt duo dicta: ſcõm ibi. Sed ſi ille: p̄ma ps ſubdiuidiẽ. Primo thema ex quo q̄ſtio. Secundo deciſio: ibi: non debet. Tertio ratio. ibi: ſicut dixit: An. de bu. c ¶ Pro certo quia forte vidit eum delinquentem: vel quia ipſe idem ei confeſſus fuit. xxij. q. v. hoc videtur. d ¶ Nominatim. Argu. eſt hic ꝙ aliquid licet in genere quod in ſpecie non licet. ſi. viij. q. 4. quid autem. ff. de queſtionibus. l. j. §. qui queſtioneꝫ. argu. ſ̄. de offi. dele. quoniã. abbas. ff. de pe. l. moris. §. ſunt autem. ad fi. argu. cõtra. xxiiij. diſt. quando. ff. ſi quis cau. ſed et ſi quis. §. queſitum. ⁊ ĩ. de ap. inẽ cetera. ⁊ C. de iur. do. impe. l. 4. Soľ. ꝙ licitũ ẽ in genere: licet in ſpecie ⁊ ecõuerſo: niſi deſcẽſus ad ſpãlia: vel generalitas occaſionẽ mali inducat: vt ptꝫ p exẽpla ĩ p̄ma Rica. ⁊ C. q̄ res pig. ob. poſ. l. j. ⁊ C. de pig. ob. ſꝫ ſingula exẽpla tã de p̄ma regula ꝙ ſcd̃a ſuũ caſuꝫ obtinet: vt ptꝫ in q̄cunqꝫ ꝯcordãtia. e ¶ Cõfeſſus: licet em̃ ꝯfeſſus ſit in penitẽtia nunꝙ tñ excõicauit eũ ipm̃ exp̄mẽdo: q2 ſic ꝑderet peccatorẽ qð eſſe nõ dꝫ: de peni. di. vj. placuit. ⁊ ĩ. de pe. et remiſ. oĩs vtriuſqꝫ. f ¶ Noĩatim. i. ꝓprio noie exp̄ſſo nõ debet eũ arguere vel excõicare: ſed in genere ſic dicẽdo: quicũqꝫ fecit tale factũ ſit excõicatus: ⁊ perinde habeẽ ac ſi ꝓprio noie expreſſo eſſet excõmunicat⁹ quantũ ad deum: ſed quantum ad eccleſiam non: quia non vitabitur ab eccleſia: et eſt ſi. xj. q. iij. excellentiſſimus. et inſti. de exhere. libe. §. maſculos. ⁊ §. nominatim. ⁊ ff. de libe. ⁊ poſthu. nominatim. g ¶ Remouere a cõmunione: ſi. vj. q. ij. ſi tantũ. ⁊ c. placuit. Sed quid ſi epiſcopus dicat excõmunico vnũ de illis qui tale factum fecerunt: videtur ꝙ nullus ſit excõmunicatus: quia cum ex pluribus ſeruis eiuſdem nominis vn⁹ liber eſſe iuſſus eſt: neuter liber erit. ff. ð manumiſ. teſta. cuꝫ ex pluribus. de teſta. tute. duo ſunt ticij. ⁊ nominatim quis eſt excõmunicãdus. xxxiij. q. ij. ſane. Argu. contra. ꝙ vterqꝫ ſit excõmunicatus. ff. de adimen. lega. l. iij. §. ſi duobus. ⁊ ff. de re. du. qui duos. Uin. Sed verum eſt ꝙ neuter eſt excõmunicatus: quia ſentẽtia incerta eſt: ⁊ ideo rei iudicate auctoritatẽ nõ ꝓtinet: ſicut ſnĩa q̄ certam quãtitatem nõ cõtinet: nulla ẽ. C. ð ſen. que ſine cer. q̃n. l. pe. ⁊ vlti. h ¶ Admonere in ſecreto: nõ ingerat ſe cõioni ſue: ſi. ĩ. de ſen. ex cõ. cũ ñ ab hoie. j. rñ. ſꝫ publice ñ dꝫ eũ remouere: ſic nec chriſt⁹ iudam remouit: ĩmo ei euchariſtiam dedit. de cõſe. di. ij. cũ omẽ. c. ſi illud. et cum alijs ad p̄dicanduꝫ miſit. j. q. j. ſicut chriſtus.

Quaꝫ ab eccleſiarũ. ¶ Primo poniẽ exordiũ ex quo. Scd̃o infert mãdatum. ibi: qua ꝓpter. Abbas.

i ¶ Eccleſiaſtica: ſic ergo prelati iſti poſſunt excõmunicare. xvj. q. j. alia eſt. et ſic ſunt iudices ordinarij. ar. ĩ. de exceſ. prela. ad hoc. ⁊ habent curam animarũ. ſ̄. de elec. cum in cunctis. §. inferiora. ſic ⁊ abbas poteſt excõmunicare: ⁊ habet iuriſdictionem. ĩ. de ſymo. ſicut. ſ̄. de offi. deleg. p. ⁊ g. ⁊ ĩ. de fo. cõpe. ſignificaſti. ⁊ hoc omnes concedunt niſi cõſuetudo faceret cõtra tales: ſed anathematizare non poſſunt: vt dicunt quidã. xvj. q. ij. viſis. ⁊ xxiiij. q. iij. corripiatur. Et tu dicas ꝙ nõ poſſunt anathematizare ſiue excõicare: cum illa etiam ſolennitate de qua traditur. xj. q. iij. debent. et de illa excõmuicatiõe intelliguntẽ predicta capitula. xvj. q. ij. viſis. ⁊ xxiiij. q. iij. corripianẽ: ⁊ ꝙ hoc facere poſſunt iſti inferiores prelati: habes ĩ. de eo qui fur. ordi. ac. c. j. ⁊ quia hoc non eſt ordinis: ſed potius iuriſdictiõis. ſ̄. de elec. trãſmiſſam. ⁊ illud generaliter tradiẽ: ꝙ qlibet p̄lat⁹ collegiate eccleſie licet ſubſit epiſcopo: eſt iudex ordinarius in plebe ſua: ⁊ habet iuriſdictionẽ cognoſcẽdi ⁊ excõicandi vt hic dicit: ⁊ in auc̄. de defen. ciui. §. ij. coll. iij. ⁊ xv. q. iiij. c. j. ⁊ ĩ. ð iudi. decernim⁹. ⁊ arg. C. de iuriſdi. om. iudi. l. vlti. ⁊ illũ dico p̄latum hoc facere poſſe: ⁊ talẽ iuriſdictionẽ habere q̄ ẽ elect⁹ a collegio ſiue vniuerſitate. ſ̄. de elec. c. j. ⁊ xciij. di. legimus. ⁊ idem intelligo ſi p̄ficiaẽ collegio vel vniuerſitati ab eo qui habet adminiſtrationẽ cũ iuriſdictiõe. puta epiſcopo. k ¶ Rationabiliter: quod ſemp p̄ſumitur donec ꝓbetur contrariũ: arg. ſ̄. de renunc. in p̄ſentia. ⁊ ĩ. de re iudi. ſicut. ⁊ ſeruanda eſt a ſubditis ſiue ſit iuſta ſiue non. xj. q. iij. ſententia paſtoris.

ctiōe: ⁊ abſq eiuſdē plebani
a ɔſciētia non relaxes. Idem cant. archiepo ⁊ eius ſuffraga. Si ordinatio vacantis eccleſie etiā patronate ex iuſta cā differt: eſt ibi per epm econom⁹ ponēdus. Ca. IIII

Cum vos plerūq oporteat ordinationē eccle/
b ſiaꝝ differre: ꝓ eo q qñq p/
c ſone vobis min⁹ idonee preſentantur: aut inter vos ⁊ p̄ſentatores alia de cauſa radix diſſentionis emerſerit: et ī. Fraternitati. v. mādam⁹: quatenus ſi quando in vacātibus eccleſijs in quibus eccleſiaſtica perſona preſentationem nō habet: vel quia pſone minus idonee preſentā/
d tur: vel alia de cauſa de iure perſonas non potueritis in eis inſtituere: ap. re. ponatꝰ
e economos: qui debeant fructus pcipere: ⁊ eos aut in eccleſiarum vtilitatē expēdere:
f aut futuris pſonis fideliť reſeruare. Idem cant. archiepo. Si ɔſtat ordīario q abſolut⁹ a papa ſuppreſſit verā cām q̄re fuerat excōicat⁹: debet illū remittere ad papam. Si vero ſibi nō ɔſtat ē tñ ſibi vrgens ſuſpitio ɔ̄ eum debet cogere eum ſe purgare. Ca. V

Ex pte tua. ⁊ ī. Quia nos conſulere voluiſti: vtrū illorum abſolutio teneat qui occultatis exceſſibus pro quib⁹ excōicati fuerant: abſolutionis beneficium per ſe. ap. meruerūt: ſue excōicationis cauſam aliam pretendentes: T. r. q ſi ita tibi conſtiterit: debes eos ec. cē. compellere cum litteris tuis rei veritatē continentib⁹ ad
g ſedem apoſtolicam redire.

a Non relaxes. Sed pone q ep̄us relaxet talem ſniaꝫ plebano irreqſito: nec aliqua ſatiſfactiōe p̄miſſa: nunqd tenet abſolutio? vtiq cū ſit eīn ſupior et ordinarius ſue dioc. xj. q. j. ꝯ pſona: ſed male facit: imo ⁊ ſi ſubdit⁹ ɔquerat epo. debet illū remittere ad ſuū excōicatorē abſoluendum. ī. e. ad repmendā: ſm tenorē illius decre. niſi piculū eſſet in mora. ī. ꝯ ſen. excō. ſacro. ⁊ tūc recepto pmo iuramēto ſm formam eccleſie: vt tradit in decre. ſacro.

Cum vos. Cōis diuiſio. Scda ibi: Fraternitati. Ab.

b Perſone: h ideo dicit: qa pſona eccleſiaſtica facili⁹ cogit: puta per ſuſpenſionē vel ſubtractionem bñficij. lxxiiij. di. ɔſuluit. vt ſic fiant cōcordes.

c Idonee: ſic patet q patron⁹ laicus licet p̄ſentet indignū nō eſt priuatus nec puādus ptāte pñtandi: ſed in collegio ſeu eccleſiſtica pſona aliud eſt: q2 ſi collegiū eligat vel p̄ſentet indignū: eſt ipſo iure puat⁹. ꝯ. de elec. cū in cūctis. Idem credo de clerico patrono q nō parcit ei ſi pñtet indignum: imo puat⁹ eſt eodē mō: vel ſaltē puādus ē: ſicut vides in alio articulo: cleric⁹ patronus variare nō pōt: laicus pōt anteq pñtatus ſit cōfirmat⁹. ī. de iurepa. cū aūt. ⁊ hec pōt eſſe rō quare laico patrono dant tm̄ q̄ttuor mēſes a tpe vacationis. ī. de iurepa. cū ꝓpter. collegio ꝟo ſiue clericis dātur ſex mēſes p illā ɔſtitutionē. ī. de cōceſ. pben. nulla. q2 laicus nō priuat ptāte p̄ſentādi: licet indignū p̄ſentet: clerici vero ſic. vnde h fit quedā cōpenſatio hincinde: q2 laici grauant in tpe ⁊ releuant in alio: q2 nō puniuntur: ⁊ quia clerici puniūtur eligēdo vel p̄ſentando indignū: releuant in maiori tpe: ⁊ q2 clerici magis debent eſſe diſcreti ⁊ ſcire iura: ideo puniunt ſi peccāt in electiōibus ſeu pñtationib⁹: ⁊ clerici patroni eodem iure vtūtur in p̄ſentādo q̄tū ad penā ſi delinquant: ſicut clerici eligēdo. Argu. p̄dic. c. cū aūt. Quidā tñ dicunt q ad ſupiorē deuoluit ꝓuiſio eccleſie: cū laic⁹ patronus pñtat indignū. in auc. de ſanctiſ. epiſ. §. ſiquis oratori domū. coll. ix. tñ iure nr̄o nō cauet hoc expſſe: et ideo ſtandū eſt canoni ⁊ nō legi. Bern.

d Cauſa: puta ſcādalū magnū. arg. ī. de iurepa. c. j. ⁊. ij. ſꝫ p modico ſcādalo nō dimittit ep̄us eccleſiā ordinare. ī. ꝯ iurepa. qm̄. vel q2 de iurepa. vertit q̄ſtio inter ɔpos et p̄ſentatores.

e Economos: hic cōſtituit economus ad ɔſeruādū nō ad agēdū. lxxv. di. quoniā. qñ q etiā ad agēdū ɔſtituit. C. de epi. ⁊ cle. oīs §. nihilominus. ⁊ ff. de iura. calū. imperatorꝫ. et ff de capel. mona. dilect⁹. ⁊. c. cōſtitut⁹. ⁊ h intellige cū de iurepa. q̄ſtio ē inter p̄ronos ⁊ epm: vel qñ patroni nō cōcordāt de p̄ſentāda pſona: vel malū p̄ſentāt: tūc debet eps ſtatim ponere economū: q ɔſeruat bona eccleſie. Si q̄ſtio eſt de iurepa. inter p̄ronos vſq ad q̄ttuor mēſes expectabit eps: illis elapſis ordinabit eccleſiam: ſaluo iure impoſterum illi q obtinebit. ī. ꝯ iurepa. qm̄ in qbuſdam. ⁊. c. cum p pt̄ diſcordiam: et ex hac lr̄a notare debes: q patronus ſe intromittere nō dꝫ de reb⁹ eccleſie: niſi quo ad defenſionē. xvj. q. vij. decernim⁹. ⁊. ca. filijs. ſed eps vł alius platus ad quē ptinet inſtitutio debet habere cuſtodiā illius eccleſie vacantis.

f Futuris pſonis. Nō. bona eccleſie cōſeruāda in tpe ſucceſſori. xij. q. ij. hec. hui⁹ placiti. ⁊. c. charitatē. ⁊. lxxv. di. qm̄ qdam. ⁊. x. q. ij. ſiqs ep̄us. niſi ſint talia q ſeruādo ſeruari nō pñt. C. de admi. tu. l. lex q tutores. in fi. ⁊. ff. de peti. here. diuus. in fi. j. rñ. et. x. q. ī. epiſcopus.

Ex parte tua. Cōis diuiſio. Scda ibi: taliter rñdem⁹: in qua ſubdiſtinguit: ⁊ ſcdm mēbrū ibi: Si ꝟo. Abbas.

g Redire: ex eo q iſti cōpellunt redire ad curiā: ptꝫ q nō ſunt abſoluti: q2 talis abſolutio p ſuppſſionē veritatis obtēta nō ꝓdeſt. ī. de ſen. ex. cō. cū ꝓ cauſa. ⁊. c. officij. in fi. ⁊ lr̄e ſup h ipetrate non tenēt: qdā dicūt q ſi ꝓ plurib⁹ crimib⁹ vna tm̄ ſnia aliquis ſit excōicatus: dū tñ aliqd eoꝝ exp̄ſſerit in abſolutione: abſolut⁹ eſt ſi de alijs poſtea cōterat. Ar. de ɔſe. di. iiij. tūc valere. qꝺ nō credo veꝝ: niſi ꝺ illo qꝺ exp̄ſſerit. Sꝫ illa abſolutio ñ ꝓdeſt cū adhuc ſit ligat⁹ p alio crimīe: ⁊ etiā extra eccleſiā. ī. ꝺ ſen. excō. cū ꝓ cā: ſꝫ tūc demū valebit abſolutio: cū ab alia excōicatione fuerit abſolutus: ſicut ſiqs de vno peccato penitētiā agat et nō ꝺ alio. talis pnīa nō ꝓdeſt q ad vitā eternā: niſi cū alteri⁹ criminis pnīaꝫ egerit. de pe. di. iij. §. vlti. in fi. Sed ſi plurib⁹ ſentētijs ligat⁹ eſt: oportet vt a q̄libet abſoluat: ⁊ vltima ɔfirmabit oēs p̄cedētes: q2 tūc incipient valere. arg. ff. ad trebel. l. j. §. ſed ⁊ quotiēs. ſicut dicit de pe. di. iij. §. vlt. in fi. ī. de pe. ⁊ re. q quidā. ⁊. ff. de ſer. ruſti. p̄. per fundū. ⁊ tot ſunt neceſſarie abſolutiones q̄t fuerunt excōicationes. ſic. ff. de no. ope. nūcia. de pupillo. §. ſi in pluribus. et. ij. q. ij. §. p̄uaricator. ꝟ. ſi plura crīa. ⁊ talis ſemp eſt vitandus quouſq ſit abſolutus ab oībus: etiā ſi eſſet excōicat⁹ a pluribus: ⁊ oēs

¶ Si vo id tibi nõ ꝯſtiterit: et eos ſuſpectos habueris: ꝙ cõfeſſi nõ fuerint veritatẽ: ipſos compellere debes exinde corã te: ꝙ ſi veritatẽ ꝯfeſſi a fuerint: purgationẽ preſtare.

Celeſtinus. iij.

Propter periculum aĩe ſupplet ordinariꝰ deſidiã vł maliciam delegati. Ca. VI.

Significauit nobis. t. f. ꝙ qdã de parrochianis tuis: cũ ꝓ illicita cõſanguinitatis ⁊ affinitatis copula ex/ b cõicatione notanť: ad iudices remotiores ab ap. ſe. litteras impetrãt: per qs cũ ab excõicatione fuerint abſoluti: q2 dicti delegati ad locum vbi teſtes ꝓduci valeant nõ c accedũt: nec aliquos ꝓ eorũ receptiõe trãſmittũt: in prenoĩata nefarie cõiũctiõis copula remanẽt: et cauſa debi/ d tum non ſortiť effectum. ⁊ ĩ. ¶ Cuz itaqꝫ pro m alicia vel e deſidia iudicis delegati: nõ debeat quis ad remanẽdũ in copula coniũctionis inique ſuffragium inuenire: tale damus. t. f. reſpõſum: ꝙ quotiens ea que predixim⁹ in tua dioc. euenire contigerit: licite potes taliter abſolutos in priſtinam excõicationis ſen f tentiam reuocare: ipſoſqꝫ tã diu eadem ſentẽtia tenere li g gatos: donec cauſa in receptitione teſtium: ⁊ in alijs legitimum incipiat habere progreſſum. Innocentius iij. Anſitano archiepiſcopo.

Ordinarius ſupplet negligentiam abbatis non reuocantis monachum vagabũdum. Capitulum. VII

Quanto deuotio religioſorum: ⁊. ĩ. Ad audientiam noſtram noueritis perueniſſe ꝙ monachi canonici et alij regulares tue prouincie: cum deberent potius h in clauſtro iuxta regularia conſtituta diuinis obſequijs vigilare: ⁊ de obedientijs et redditibus quorum curaz geſſerunt: pecunia congregata clauſtruz abhorrentes:

excõicatores cõmitterẽt vices ſuas vni: ⁊ ille abſoluat ab omibus vna ſñia expreſſa cuiuſlibet excõicationis cã abſolut⁹ erit: ⁊ idẽ erit ac ſi ſingulariter abſolueret a qlibet: et eſt ſimile de acceptilatiõe qui capit plures obligatiões. ff. ð accep. plurib⁹. Sz Inno. nõ videť velle ſoluere hãc q̃ſtionez. ĩ. de ſen. exco. officij. Sz qriť q̃re abſolutus ꝓ falſa cã nõ habeť ꝓ abſoluto. ſic ꝓ falſa cã excõicat⁹ habeť ꝓ excõicato ſaltẽ q̃ ad ecclĩã. vt xj. q. iij. c. j. ⁊ ij. rñdeo. vtrobiqꝫ ꝯſuliť aĩe: q2 excõicatio ⁊ ſi ſit ĩ iuſta nõ ẽ ꝯtẽnẽda: ne ex ipo cõceptu ligeť. xj. q iij. §. cuz g̃. i fi. ⁊ excõicatio ẽ medicina aĩe. ĩ. de ſen. ex. cõ. cũ medicinał. ſi nõ ꝯtẽnať. xxiij. q. iij. notãdũ: ⁊ poti⁹ ei obeſt q̃ iniuſte excõicat q̃ excõicato ſi nõ contẽnit. xj. q. iij. illð. alia rõ põt aſſignari. q̃re nõ ꝓſit abſolutio ex falſa cã: q2 excõicat⁹ fuit ꝓ certa cã: ⁊ oĩs res p q̃ſcunqꝫ cauſas naſciť per eaſdẽ dz diſſolui. ĩ. de reg. iur. oĩs res. ſz de illa cã nulla ẽ facta mẽtio: et ita illa remanet: g̃ ⁊ ei⁹ effect⁹: ⁊ ſic remanet excõicatio pma. Preterea durãte priore cã ex alia cã ex qua excõicat⁹ nõ fuit abſolui nõ potuit: q2 ab illo qð nil fuit abſolui nõ potuit: ⁊ ſic talis abſolutio nulla. ab illa vero nõ intẽdebat illum abſouere: ⁊ alia nõ potuit abſolui. Arg. s̃. de tranſla. inter corpalia. ⁊ s̃. de offi. delega. cũ ſup. ⁊ ff. de heredi. inſti. quotiẽs. ar. ꝯtra. ꝙ abſolutio ex falſa cauſa teneat. ĩ. de cõſangui. ⁊ affi. quia circa. a ¶ Purgationem: ⁊ ita quos epiſcopus habet ſuſpectos põt compellere ad purgationem preſtandam. vt hic dicit: dũmodo publica laboret infamia. ĩ. de purga. cano. nos inter alios: ⁊ ſint infamati apud bonos ⁊ graues. ĩ. de purg. cano. cuz in iuuẽtute: et non ſit orta ab inimicis. xj. q. iij. in cũctis.

Significauit. ¶ Clarius poteſt ſic ſummari. Si ex deſidia vel malicia delegati pape quis perſeuerat in peccato ordinarius loci poteſt ſupplere: nõ obſtante ꝙ cauſa fuerit delegato commiſſa. Et eſt caſus notabilis et ſingularis. Comunis diuiſio. ſecunda ibi: Cum itaqꝫ. Abbas Sicu. b ¶ Notanť: quia noluerunt parere ſententie diuortij: late ꝓpter conſanguinitatem vel affinitatem: ſed ſi excõicati impetrauerunt litteras ſuper reuocatione ſententie que non tranſit in

rem iudicatã quam dicebant per falſos teſtes: vt habetur. ĩ. de re iudi. lator. ⁊. c. cõſanguinei. fm vnum caſum: fm alium caſum fuerũt excommunicati ante ſententiam. Berñ. c ¶ Pro receptione: hoc intelligẽdum eſt quando teſtes ad iudicẽ venire nõ poſſunt: q2 ſunt valitudinarij: vel alio impedimento deteti: vel etiam ſunt in honore conſtituti. ĩ. de teſti. ſi qui. alias compellẽdi ſunt venire. C. ð teſti. ſi quãdo. dũmodo non per longum iter. ff. de teſti. l. iij. §. vlti. d ¶ Effectũ: vñ poſtulaſti qd ſit faciẽdũ Ber. e Deſidia iudicis delegati: ⁊ ita iudex ordinarius ſupplet deſidiã delegati ſicut delegat⁹ ordinarij. s̃. de of. deleg. prudẽtiã. §. ſexta. et ĩ. de fo. cõpe. licet. et ca. ex tenore. ſed qð diciť hic. ſ. ꝙ reciduũt ĩ iuriſditionẽ ordĩariaz: ex eo cõtingit ꝙ non ꝓſequũtur appellationẽ ſuam: et ne ꝓpter h̃ remaneãt i inceſtuoſa coniunctione. f ¶ Reuocare: poſt admonitionem ipſis delegatis factã vt ꝓcedãt. ⁊ ipſis ꝯiugatis: vt cauſaz ſuã ꝓſequanť: et ſi poſtea malicioſe verſanť ne ꝓcedãt: tũc reducat illos ordinari⁹ in priſtinaz excõicationis ſententiã. Arg. s̃. de offi. dele. prudentiaz. §. ſexta. Sed quãtũ expectabit: certe modicũ tẽpus dabiť infra qð poſſit cõponere ſarcinulas ⁊ ſe parare ad cauſam. ff. ex quib⁹ cau. ma. in integ. reſti. l. ab hoſtibus. §. ſz quod ſimpliciter: vel hoc intellige ad arbitrium boni viri. i. iudicis. ff. de verbo. obli. cõtinu⁹. §. cum ita. g ¶ In receptione: per procuratorem. ſcz cuz ſint illi excõicati: argu. ĩ. de iudi intelleximus. vel etiã per ſeipſos poſſunt cauſam incipere: quia quodãmodo rei ſunt: ð reus bene poteſt ſtare in iudicio excõmunicatus. ĩ. de excep. ſignificauerunt. et. ca. vlti. ⁊ ꝓſequi appellationem ſuam: vt ibi: ſed poſtqꝫ inceperũt habere delegati legitimum progreſſum: vt hic dicit: poterunt abſolui: et eſt ſimile. ĩ. de verbo. ſigni. ex parte: vbi non abſoluitur: niſi quis pmo ſatiſfaciat: ſed h̃ nõ ſtatim abſoluiť ꝓpter ꝓximã ſuſpitionẽ: als regulare ẽ ꝙ qlibet pmo abſoluať. ĩ. de ſen. exco. p tuas. b.

Quanto deuotio. ¶ Cõis diuiſio. ſecũda ibi: Mandam⁹. Abbas. h ¶ In clauſtro. xvj. q. j. ſi cupis. et ſine q̃ viuere nõ põt: xvj. q. j. placuit.

a per curias principū ⁊ potentū diſcurrere nō verent̄: ⁊. ī. Mādam⁹ q̄ten⁹ q̄ſcūqꜫ tales
b iuener̄t: niſi ad cōmonitionē
c tuā reſipuerit: vt ꝓpriū ī manibus platoꝝ ſuoꝝ ſine diffi
d cultate reſignēt: ꝯuertēdū in vtilitatē dom⁹ ſm abbat̄ cōſiliū: ⁊ regularē vitaȝ obſer
e uēt: ſi plati eoꝝ poſt tuā commōitionē id exeq̄ negligent̄
f omiſerint: p ſuſpenſionē officiȷ ⁊ bn̄ficiȷ ap. re. cōpellas.

Idem rotho. archiepo ⁊ ei⁹ ſuffraganeis. Ab vno epiſcopo excōicat⁹: ab alijs ē vitādus: ⁊ archieṗus p querelaȝ adit⁹ nō abſoluet niſi primo remittat. Ca. VIII

g Ad reprimēdā maliciaȝ peruerſoꝝ: pene certe
h ſūt in canonib⁹ cōſtitute: q̄s ſicut latas a voƀ interdū in ſententias ſƀditos vult̄ inuiolabilit̄ obſeruari: ita latas
i ab alijs debet̄ inuiolabilit̄ obſeruare. ¶ Idoqꜫ mādam⁹ q̄ten⁹ ſnīas qs Lexonē. eṗs duxerit in ſubditos ſuos ca
k nonice ꝓmulgandas: ⁊ vos ipſi ſeruetis: ⁊ a veſtris ſubditis faciatis īuiolabilit̄ obſeruari. Tu vo frater archieṗe (cū excōicatiōis ſentētia
l p appellatiōis nō ſuſpēdat̄ obiectuȝ) ſiquis excōicatus ab ipſo de iniuſta tibi fuerit
m excōicatione conqueſtus: ad ipſum (ei quaſi coepiſcopo deferens) abſoluendum ſm eccleſie formam remittas: q̄ ſi noluerit ipſum abſoluere: tu recepta cautiōe iuratoria: abſolutionis munus ei poteris exhibere: ita q̄ legitime tibi conſtiterit eum contra
n iuſticiam excōmunicatuȝ fuiſſe: exdebito ſibi iuramēto

a ¶ Principiū: ⁊ ſi ibi in aliq̄ admiſſt ratiōe capent̄: indignū ē eis ab eccl̄ia ſubueniri: p q̄s ꝯſtat ſcandalū in eccl̄ia generari. ī. ne ne cle. vel mona. ſacerdotibus.
b ¶ Inueneris: p inq̄ſitionē. ī. de ſymo. de regularibus: vel euidētia rei. ī. de coha. cle. ⁊ mu. c. vl. ⁊. c. vr̄a.
c ¶ Propriū: qd niſi in morte reſignauerit: ī ſignū ꝓditiōis in ſterq̄linio cuȝ eo ſubterret̄. ī. de ſta. re. mōachi. et. c. cū ad mōaſteriū
d ¶ Abbatis: xviij. q. ij. abbates.
e ¶ Si plati: ſic ptȝ q̄ coertio et correctio monachi ṗmo loco ſpectat ad abbatem. ī. de ap. reprehēſibilis. in fi. ⁊ xxiiij. q. iij. corripiant̄. Hug. dicit q̄ ſi agat̄ ī figura iudiciȷ: ſolus eṗus cognoſcere dȝ ð ei⁹ cā: ſecus ſi agat̄ ſm regulā clauſtralem. xj. q. j. de pſona. C. de pa. pōt. l. iij. ⁊ C. de emēda. ꝓpin. l. vna. Sȝ ꝓbabilius videt̄ dicendum q̄ plat⁹ eccleſie collegiate habet iuriſdictionē: vt. xvj. q. v. c. j. vt dictū eſt. ſ. e. cū eccleſiaꝝ. ⁊ q̄ abbas ſiue prior poſſit excōicare monachos ſuos: ē exp̄ſſum. ī. de maio. ⁊ obe. cū in eccleſijs: ⁊. ī. de ſymo. ſicut: In oībus his potiſſime cōſiderāda eſt cōſuetudo cuiuſcunqꜫ eccleſie: q̄ dat iuriſdictionē. ix. q. iij. ꝯqueſtus. C. de emā. l. j. ⁊ vl. hodie reuocatio taliū ptinet ṗmo loco ꝑſidētib⁹ capitulis abbatū ⁊ prioꝝ. ī. de regu. c. vlti. ⁊ ibi adijcit̄ pena ſcȝ excōicatiōis. Ber.
f ¶ Officiȷ: ſic. ſ. de eta. ⁊ q̄li. q̄ris. et. lxxiiij. di. conſuluit.

Ad reprimendā. ¶ Duo facit. Primo ꝑmittit generale exordiū. Exq̄ poſtea infert ſpāle mādatum. ibi: ideoqꜫ. Ab.
g ¶ Maliciā: ſic. di. iiij. facte ſunt. nā p leges nemo benefacere cogit̄: ſȝ male agere ꝓhibet̄. xxiij. q. v. ad fidē. vt boni inter malos viuant quiete. xxiij. q. v. nō fruſtra. ⁊ hoc ſolū bn̄ agit̄: vt vita hoīm corrigat̄. xxiij. q. v. ꝓdeſt.
h ¶ In canonibus: Varie ſunt pene in canonib⁹ ꝯſtitute: q̄dā inducunt degradationē ⁊ curie ſeculari traditionē. ī. de fal. ad falſarioꝝ: q̄dā deḡdationē et detruſionē in monaſterio. vt. l. di. ſi eṗus. quedā depoſitionē tantūmodo. l. di. ſi quis viduā. quedaȝ ſuſpenſionē ſolūmodo. ij. q. v. ſi mala fama. ⁊ c. ꝑſbyt̄. ⁊. xxxij. di. nullus. ⁊ c. ꝑſbyter. quedam excōicationē. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. q̄dā priuationē officiȷ ⁊ bn̄ficiȷ ꝑpetuo. lxxxj. di. ſiquis āmodo. q̄dā ſuſpēſionē officiȷ ad tps. lxxxij. di. ꝑſbr. ſi. xxj. q. ij. placuit. quedā priuationē officiȷ tm̄ ad tēp⁹. xxviij. di. ꝑſbyteꝝ. q̄dā ꝓuatiōeȝ bn̄ficiȷ tm̄ ad tps. vij. q. j. ſi quis de ordine. ⁊. ſ. de elec. cū in cūctis. quedam ꝓuationē tm̄ cōionis. xxxv. di. ante oīa. lv. di. nullus. ⁊ alias penas habes. lxviij. di. ſicut. ⁊. xviij. di. placuit.

i ¶ Ab alijs. ij. q. vj. q̄ ſe ſcit.
k ¶ Vos ipi. xj. q. iij. cure.
l ¶ Suſpendat̄: h̄ iō dicit: qꝛ ſnīa illa ſecū trahit executionē. ī. de ap. paſtoralis. §. j. hinc ē q̄ poſt. x. dies nō trāſit in rem iudicatā. qꝛ q̄ñcūqꜫ pōt peti abſolutio. vñ ſi taceat q̄s p. x. dies: nō intelligit̄ acquieuiſſe ſnīe. vñ ꝯcedo q̄ poſt decē dies vl̄ q̄ñcunqꜫ poſſit appellari a ſnīa excōicatiōis ad metropolitanum: q̄tū ad h̄ q̄ metropolitan⁹ pōt ipm abſoluere ꝑſtita cautiōe: q̄ ei⁹ ꝑebit mādato ſup eo pro q̄ fuit excōicat⁹ coraȝ excōicatore. Sȝ h̄ nō videt̄: qꝛ exq̄ nō appellauit infra. x. dies: poſtea ñ poſſit appellare: vñ p appellationeȝ nō traffert q̄relaȝ ad metropolitanū. ſed p ſimplicē q̄relā poſſȝ ꝯqueri etiā poſt decē dies. Ber.
m ¶ Cōqueſt⁹: ſic pōt conq̄ri de iiuſta excōicatiōe: ſic ꝑt appellare q̄ ē iiuſte excōicat⁹: ⁊ ꝓſeq̄ ap. ⁊ lr̄as ipetrare ſup h̄. ī. ð excep. cū int̄. ⁊ c. vlti. ſȝ ꝓpt̄ h̄ excōicatio nō ſuſpēdit̄: ſȝ cā ad ſupiorē traffert̄: ſi īfra. x. dies appellet: ⁊ ſi ꝯueniat̄ ſup alia re ꝑt ſe defēdere: vt dic decre. ꝑdi. Et nō q̄ dicit ꝯq̄ſt⁹: qꝛ ſi q̄s appellat excōicatus nō dȝ remitti ad excōicatorē: niſi velit ei facere graȝ. ī. ð ſen. excō. p tuas. Sȝ ꝯ videt̄: qꝛ ipo facto videt̄ appellaſſe: eo q̄ iuit ad metropolitanū. ī. ð ap. dilecti. ⁊ c. vt nr̄m. Sol̄. iter arreptū nō h̄ēt ꝓ appellatiōe poſt ſnīaȝ: imo viua voce ē ſtatim appellādū: poſtmodū vo in ſcrip. ij. q. vj. §. forma. in fi. ff. de ap. l. ij. Sed añ ſnīaȝ videt̄ appellare q̄ ad curiā ſup h̄ ꝓficiſcit̄: vt dicūt ꝯria: ſȝ illa nō habēt locum iudicio cepto: qꝛ qui appellat cāȝ rōnabilē corā iudice exꝑmere dȝ: ⁊ ꝓpter illā appellare. ī. ð ap. dilecto. in fi. ⁊ c. dilect⁹. ⁊ c. vt debit⁹. in fi. hodie q̄cūqꜫ appellat in iudicio vel extra: ab interlocutoria vel grauamīe in ſcriptis appellet: ⁊ cāȝ appellationis exprimat. ī. de appel. ca. cordi. lib. vj.
n ¶ Fuiſſe: hoc ideo dicit: quia ſemp ꝑſumit̄ pro ſententia iudicis ordinariȷ. ī. de proba. poſt ceſſionem. ī. de re iudi. ſicut. et. ſ. de renunc. in ꝑſentia. Sed ſi obijcitur cōtra ſententiam ratione proceſſus: oportet q̄ probetur proceſſus: ad hoc vt ſtetur ſententie. ī. de ꝓbat. quoniā cōtra. ⁊ ita ſtabit̄ ſentētie: ⁊ ꝑſumit̄ pro ea: niſi infringat̄ rōne ꝓceſſus. Hic etiā patet q̄ non ꝑcipit aliq̄d abſolute: niſi primo conſtet an iuſte vl̄ iniuſte fuerit excōmunicatus. ī. de reſtitu. ſpo. litteras. in fi. et. ī. de ſen. excom. ſacro. ⁊ hoc conſtabit ꝑrium aſſertiōe: ſ

recipiet̃ ꝓbatiões ab vtraq̃ pte.ſ.ð offi.dele.cũ ↄtingat. Abſolutio fieri debet ſm diſtinctionem decre.ĩ.de ver.ſig.ex pte. Item p tales ꝓbationes ↄſtabit an alter alteri teneat̃ ad itereſſe: ſm ꝙ traditur.ĩ.de ſentē. excom.ſacro.put notat̃.ſ.de offi.dele.cum ↄtingat.

netur recipere: ⁊ poteſt illũ compellere.ĩ.c.xxi. ⁊ iuſſu archiepiſcopi ſuffraganei illum conſecrare debent.ſ. de tempo.ordi.ſi archiepiſcop⁹: al's ſine ſui preſentia epiſcopus non debet conſecrare.lxv.di. non debet.⁊.c epiſcopus non eſt.⁊ epiſcopus ſic cõſecratus debet viſitare archiepm infra duos menſes.et ſi ñ poſſit impedit⁹ iuſta ð cauſa: h ei ſignificet.lxv.di.ſi qſ in metropolitana. Item ⁊ ordinãdus tenet̃ recipere ↄſecrationē ab eo cui mãdauerit: licz in h grauet̃ ꝙ iudex ſupior h facit iure ſuo ſuffraganei ꝟo ad mãdatũ illius ſic.ſ.de offi.dele.ſup q̃ſtionũ.§.ſi duo. Archieps pt cõmittere ea q̃ ſũt iuriſdictõis etiã illis qui eam nõ habẽt.ĩ.c.xxi.ſʒ ea q̃ ſũt ordinis vel ↄſecrationis cõmittere nõ pt his qui ea nõ habẽt: puta illis q̃ non ſunt epiſcopi vel archiepiſcopi: vel maiores.ĩ.ð conſe.ec. vl' alta.aq̃. Nec etiã talia dicunt̃ cõmitti.ſed mãdat archiepiſcop⁹ ſuffraganeis. vt hoc faciãt.ſola auctoritas eis deeſt.⁊ nihil cõmittit eis archieps: niſi q2 dat

Q Uo ſi. ¶ In prima ponitur conſultatio. In ſecũda reſponſio. ibi. Conſultatio. Ab. a ¶ Canonib⁹.ix.q.iij. cõqueſtus.xviij q.ij.c.j.⁊ vlti. b ¶ Patriarchas. diuerſitas in nomine ē: dignitas eadē.xcix. di.§.j.⁊.c.j.⁊.ij c ¶ Cõſuetudo. rationabilis ⁊ pſcripta: al's conſuetudo nõ prodeſt.ſ.de cõſue. c.vlti. ⁊ ē ar.tēporis diuturnitatē ⁊ ſolutionē t obligationem nducere in futurũ.arg.xvj.q.ij. ſtatuendũ.⁊.ĩ.ð en. ex parte.ec olim cauſaꝝ.⁊ C.ð agri.⁊ cen. irlbus. li.xj.ar. õtra.ĩ. de exceſ. la.cuʒ ad q̃rũlã. et.x.q.iij.q2 ognouim⁹.⁊.ĩ. e cen.peruenit. Sol.quiſē i poſeſſione alicuius ei: in ea defendi ebet.ĩ.vt li.pē. uaſi p totũ.ar. ſ.de elec.q̃relã. a fi.⁊.ĩ.de cau/

ꝑcipias: vt ſup eo de q̃ fuerit excõicatiõe innodatus: ei dē epo ſatiſfaciat cõpetēt̃. Qð ſi facere ↄtēpſerit: eũ ĩ excõicatiõis ſniaʒ ap.re.reducere non omittas. I dem turoñ. archiepo.

De cauſis ſubditorũ archiepoꝝ ⁊ epoꝝ ſuorũ patriarcha nõ cognoſcit niſi p appellationē legitimã aut vigore conſuetudinis ſeu priuilegij. Ca.IX.

P Ao ſimul et.ĩ. ¶ Cõ/
a ſul.t.t.r.ꝙ cuʒ ſit ĩ canonib⁹
b diffinitũ: ꝑmates vel patriarchas.nihil iuris ꝑ ceteris habere: niſi quantũ ſacri canones ↄcedunt: vl' ꝑſca illis
c ↄſuetudo ↄtulit ab antiquo
d ita vt ſcðʒ Nicenas reg'as:
e ſua ꝑuilegia ſeruent̃ eccl'ijs:
f ꝑter quã ſi ap.ſe. aliquã eccleſiã vl' rectorē ipius: quoli
g bet ſpeciali priuilegio decreuerit honorare: q̃diu clerici
h tui corã te voluerint ſtare iuri.cõpelli nõ debent iudiciũ
i patriarche ſubire: niſi cauſa p ap.ad eius audiētiã pferatur: aut ei aliq̃d ſuper h a ſe. ap.ſit indultuʒ. I dē turoñ. archiepo.

Archieps impeditus pot ↄſecrationem ſui ſuffraganei alteri committere ⁊ cõſecrandus tenet̃ ab illo cõmiſſario mun⁹ conſecratiõis recipere. Ca.X

Q Uod ſedem.ap.et.ĩ. ¶ Nos ſiquidē conſuluiſti: vtrũ ſi aliq̃ infirmitate: vel alia iuſta cauſa detētus: aliquē ſuffraganeoꝝ tuoꝝ ↄſecrare non poſſes: alicui coepoꝝ tuoꝝ vices tuas licitũ
k committere tibi eſſet: et.ĩ. ¶ Cõſul.t.t.r.ꝙ ĩ tali articulo ↄſtituto: ⁊ tuas vices (vt dictũ ē) tibi cõmittere licet: ⁊ ↄſecrãdus: mun⁹ debet ab eo ↄſecrationis accipere: cui eas duxeris cõmittēdas: dũmodo catholicus habeat̃: ⁊ ĩpedimētuʒ ei ex ſubtractiõe
l gratie ap.ſe. non obſiſtat. I dē epiſcopo alieñ.

Archiepiſcopus cauſam ad ſe per appellationem delatam ſubditis ſuffraganei cõmittere põt: nõ tñ ad ipaʒ ſuſcipiēdã compellere poteſt. h.d. vſq3 ad.§.Preterea. Ca.XI.

P Aſtoralis officij.et.ĩ. ¶ Ex parte tua fuit inſuper queſituʒ: vtrum ſi aliq̃

a poſ.cum eccleſia.⁊.ff.ſi ſerui.ven.l.harum.⁊.ff.de qua.quo.⁊ eſti.l.pe.⁊ eſt defendēdus: niſi liqueat eũ i aut clam vel ꝑcario poſſidere. ⁊ ſic intelliguntur cõraria.de hoc dixi.ſ.de cõſue.c.vlti. d ¶ Nicenas. xv.di.mos antiquus.⁊.c.ſequēti. e ¶ Priuilegia. riuilegia eccleſiaꝝ ꝑpetua ſunt ſeruanda.xxv.q.ij.c. .ij.⁊.iij.ſed ꝑſonalia priuilegia cum ꝑſonis extinguũur.vij.q.j.petiſti.⁊.ff.de cen.etatē.in fi.⁊.ĩ.de ꝑſũp. andata.⁊.ſ.de of.le.volentes. f ¶ Eccleſiaʒ.ſic. .q.iij.conqueſtus. g Speciali ꝑuilegio.ar.ꝙ dominus papa poteſt detrahere vni eccleſie ⁊ alij confer e qð quidem nullus dubitat.xvj.q.j.frater noſter.ix. .iij.nũc vero.⁊.c.p principalem. h ¶ Voluerint. axie.q2 ⁊ ſi nollent cõpelli debent ab archiepiſcopo: iſi ipe cõſentiret.ĩ.de fo.compe.ſignificaſti. i ¶ Patriarche.hieroſolymitani.

Q Uod ſedē ap. ¶ Cõmunis diuiſio. Secũda bi.Cõſultationi.Ab. k ¶ Cõmittere.Certum ē eñ p archiepiſcopus poteſt mandare vices ſuas: ⁊ ille te

auctoritatem ꝓpter plationem quã habet ſuper illis: ⁊ hoc patet ex eo ꝙ quandoq3 epiſcopi inuitantur ad hec facienda ab illis: qui ea facere non poſſunt: vt puta capitulũ quanpoq3 inuitat alium epiſcopum ad cõſecrandum eccleſiaʒ vel altare: vel ad clericos ordinãdos.vij.q.j.pontifices. Item ſatis poteſt dici ſcðm canones ꝙ ea que ſunt meri imperij poſſunt delegari.vt depoſitio.xxiij.q.iiij.illud.ij.q.vij.ſicut.licet ſcðm leges non poſſunt: niſi cum delegans non poteſt adeſſe. ff.de offi.eius.cui man.eſt iuriſdi.l.j. l ¶ Gratie. id ē.ſi.non ſit excõmunicatus vel ſuſpenſus vel ſciſmaticus: talis non poteſt ordinare vel ordinari: vt.ſ.de elec.quia diligentia.ſ.de eta.et qualita.cum bone.et .ĩ.de ſciſma.ꝙ a predeceſſore.et.ſ.de epiſcopo qui renun.epi.c.vlt.⁊ hereticus non ſit.ix.q.j.ab hereticis. ⁊.c.j.⁊.ij.huiuſmodi enim perſone non conferunt executionem. Berñ.

P Aſtoralis. ¶ Iſtud ꝓncipiũ vſq3 ad.§.pterea. Diuidit̃ in duas ptes: q2 in ꝓma ponit̃ ↄſultatio.

cauſa fuerit ad archiepm̄ ꝑ ap. delata: poſſit eandē iure ordinarie ptāt ſuffraganei ſui ſb̄dito delegare: vl̄ aīad/uertere ī eūdē: ſi cām renue/rit ſuſcipe delegatā? ¶ Ad qḋ reſpondemꝰ: ꝙ archiepſ ip̄m ad ſuſcipiēdā delegatio a nē hm̄ōi cōpellere neq̇t inui/ b tū: cum in eū (exceptis q̇buſ c dam articulis) nullā habeat ptātē: lꝫ ep̄s ſuꝰ eidē ſit me/tropolita. lege ſubiectus. et. ĩ. ¶ Preterea poſtulaſti. d an alicui ordinario: liceat ſi/ne ſpeciali mādato ap. ſe. de/legato: q̇ reū ꝓpter ꝯtuma/ciā manifeſtā excōicationis vinculo innodauit: vel peti/torē cā rei ſuande ī poſſeſſio/nē petitoꝝ induxit: rebꝰ hu/manis exēpto: eidē volēti iu/ri parere: abſolutiōis bn̄fi/ciū ipartiri: ꝛ poſſeſſionē re/ſtituere infra annū: ſufficiēti recepta primitus cautione: ¶ Ad qḋ dicimꝰ: ꝙ cū dele/ e gatꝰ ꝗtū ad illud: ſit maior f ordinario: ſine mandato ſū/mi pon. ꝛ excōicatꝰ ab hm̄ōi delegato: non poteſt ꝑ aliū g preterq̄ in mortis articulo. abſolutionis gratiam obti/nere: niſi forſan delegatus

In ſcda rn̄ſio. ibi. Ad qḋ. Ab. a ¶ Inuitū. Nō ꝙ pinguiꝰ ius habet archiep̄s ī ep̄is ꝗ̄ in eoꝝ ſubditis: vt h̄ ptꝫ. ꝛ. ſ̄. e. ti. quāto. ar. ſꝫ nūq̇d idē iuris ē in ep̄o circa ſubditos ſuoꝝ ſubditoꝝ, certe nō: q: ep̄s eis ꝑpo neret: ſi voluerit ꝑ ſe cognoſcere de cauſis ſubditorū: cū ſit iudex ordinarius omnium de ſua dioceſi. xj q. j. de ꝑſona. et ar. ad hoc. ff. de iudi. iudiciū. et xj. q. iij. qui reſi/ſtit. ꝛ. viij. diſ. q̄ ꝯ mores. in fi. et ij. q. j. nomen. ſꝫ archiep̄s nō eſt iudex ordinariꝰ totius ꝓuincie: niſi ep̄oꝝ tm̄: niſi in caſibꝰ infe/rius notatis: vt dicit. in fi. ꝛ ita nō eſt ſimile hoc ſm̄ Hu. ꝛ. L. et vicē. Io. dixit ꝙ ſi tales prelati ſubditi ep̄oꝝ vel ex electiōe vel ex longa ꝯſuetudi/ne habēt ordinariā iuriſdictionē: ep̄s non pōt cogno/ſcere de cauſis ſubditoꝝ taliū p̄latoꝝ: niſi ꝑ appellati onē deferant ad eū vt. j. de excel. p̄la. c. ij. ꝛ. ĩ. de fo. cō/pe. cū ꝯtingat. ꝛ. ĩ. e. irrefragabili. §. j. ar. ad hoc. xviij. q. ij. cognouimꝰ. ꝛ. ĩ. de ap. dilecti. gradatim em̄ debet ꝓcedere in cauſa. vt. ij. q. vj. §. anterioꝝ. ꝛ. §. illo ꝓcul/dubio. ꝛ. ĩ. de ſtatu regula. in ſingulis. niſi in p̄ncipe. ij. q. vj. arguta. ꝛ. c. ideo. ꝛ. ĩ. ḋ appel. ſi duobꝰ. Verius credo qḋ dicit Io. ꝙ ep̄i non pn̄t cognoſcere de cauſis ſubditoꝝ prelatoꝝ ſuoꝝ eis inuitis. ſic em̄ poſſet eos ꝓuare omni ſua iuriſdictione: qḋ nō eſt veꝝ: q: nimis eēt iniquū. ĩ. de excel. p̄la. ad hoc. imo debet ſeruare ſen/tētias ſubditoꝝ ſuoꝝ. ſ̄. e. cum ab eccleſiaꝝ: vbi notat de iuriſdictiōe ep̄oꝝ. nam ſi ſua vnicuiq̄ iuriſdictio nō ſeruat: eccleſiaſticus ordo ꝯfundit. xj. q. j. ꝑuenit. ꝛ tn̄ ep̄s nihilominus eſt iudex ordinariꝰ dioc. ſue: quo ad multa alia q̄ parent per ſe: ep̄s tamē poſſet bn̄ cōpel/lere ſubditos ſubditoꝝ ſuoꝝ ſuſcipe delegationē ſibi ab ip̄o factā: ſecꝰ in archiep̄o: vt hic. b ¶ Exceptꝭ q̇buſdā: eſt tn̄ iudex ordinarius totius ꝓuincie: q: eiꝰ gerit ſollicitudinem. ix. q. iij. c. j. ꝛ. ij. nec ideo ſequit ꝙ cuiuſlibet de ꝓuincia: vel pōt dici ꝙ habet iuriſdictio/nē ſuꝑ quēlibet: ſed impeditā ꝛ ligatā ex q̄ non habet niſi in articulis. ar. ſ̄. de reſcrip. c. paſtoralis. §. vlti. in fi. ꝛ. ſ̄. de cleri. ꝑegri. tue. ꝛ hoc ſm̄ Lau. L. dicit ꝙ nō eſt iudex ordinarius: niſi in caſibꝰ ſpecialibus. Primo cū deuiat in diuinis officijs a cōſuetudine metropoli/tane eccl'ie. xij. di. de his. Item ſi deliquit ī eius dioce/ſi: vt. vj. q. iij. placuit. in hoc caſu efficit aliq̇s de iuriſ/dictione cuiuſlibet alteriꝰ. Itē ſi habet p̄diū in dioce/ſi ſua: vt. ĩ. de fo. compe. c. vlti. ꝛ iſte caſus ꝑtinet etiā ad quēcūq̄ aliū. Item ſi cauſa deferat ad eū ꝑ appel/lationē. ſ̄. de offi. lega. c. j. ꝛ. ſ̄. e. duo. et. xj. q. j. perue nit. Item cum abſolutus ab archiepiſcopo nō vult pa rere epiſcopo. ſ̄. eo. ad reprimendā. Itē ſi criminalis eſt cauſa inter epiſcopū ꝛ clericū ſuum: tunc illa cauſa debet deduci ad ſynodū in qua p̄eſt archiepiſcopꝰ. vj q. ij. c. j. Item ſi clericus habet ciuilem cauſam contra

ep̄m ſuū. xj. q. j. ſi clericꝰ. ꝛ ſi ep̄s ꝯ clericū corā arbitr[illegible] terminet: vt ī. c. cleticꝰ. Itē alio caſu. ĩ. e. irrefragabil[illegible] ſꝫ ibi ḋr ꝙ tāq̄ delegatꝰ a papa. Itē qn̄ ep̄s negligē[illegible] ē ī eo qḋ ip̄e facere debet. ix. q. iij. cū ſimꝰ. ꝛ. ĩ. ḋ ſen. ex[illegible] cō. ꝑ tuas: ꝛ. ĩ. ḋ appel. q̄ frōte. Item mortuo ep̄o ꝛ eccleſia idoneo[illegible] clericos n̄ hꝫ. x[illegible] q. ij. n̄ liceat. In[illegible] cū euitēs ē ſn̄ia[illegible] ep̄i eē iniuſtā [illegible] de appel. ſollic[illegible] tudinē. Itē cu[illegible] viſitaſ ꝓuīciā [illegible] ḋ ꝑſcꝑ. cū ex o[illegible] cij. ꝛ. ĩ. ḋ cē. ſop[illegible] te. ꝛ. c. cū nu[illegible] c ¶ Nullā h[illegible] bet ptātē. ſi nu[illegible] lam habet iuri[illegible] dictionē vel p[illegible] teſtatē in eū e[illegible] go talis deleg[illegible] tio nō videt v[illegible] lere: ꝛ ſic ſente[illegible] tia eiꝰ nulla. a[illegible] C. qui ꝓ ſua i[illegible] ri. l. vna. Rn̄[illegible] in clericum il[illegible] cui cōmittit ca[illegible] ſam nō habet poteſtatē tamē in cauſa que ad eū p[illegible] ap. delata eſt habet poteſtatē. ꝛ ita cauſam ad ſuā i[illegible] riſdictionē ꝑtinentē delegat: ꝛ ille bene recipit iuriſ[illegible] ctionē ſi vult illā recipere: ſed ſi non vult illā recipe[illegible] pōt partes cōpellere vt ꝯſentiant in aliquē vel aliū [illegible] ꝛ pōt mandare ep̄o vt compellat illū recipere com[illegible] ſionē qḋ facere pōt: licet ſit appellatū ab eo. ar. ĩ. ḋ f[illegible] compe. ſi quis cōtra clericū. ꝛ. ſ̄. de offi. dele. ſuſpiti[illegible] nis. §. vl. ꝛ. ĩ. ḋ ap. cū ſpeciali. ¶ Preterea. ¶ M[illegible] tuo delegato pape qui excōmunicauit reum vel acto[illegible] in poſſeſſionem induxit ſi eius ſucceſſor in delegati[illegible] ſucceſſit abſoluere ꝛ reſtituere poſſeſſionē poterit. a[illegible] ſolus papa reſtituet ꝛ abſoluet: p̄terq̄ in mortis ar[illegible] culo: ne tamē currat annalis p̄ſcriptio: reus coram [illegible] dinario vel publicis ꝑſonis de ſtando iuri cautione[illegible] p̄ſtabit. h. d. Et diuiditur: quia in p̄ma ponitur cōſu[illegible] tatio. In ſcda reſpōſio. ibi. Ad qḋ. Ab. d ¶ Alicu[illegible] ſcꝫ ordinario. e ¶ Maior. ſ̄. de of. dele. ſane. f ¶ Sine mandato. C. ſi aduer. rem iudi. aduerſus [illegible] ḋ mi. minor magiſtratꝰ. ꝛ. xxj. di. inferior. g ¶ P[illegible] terq̄ in mortis quo caſu. de quolibet genere excōm[illegible] nicatiōis ꝛ a quolibet eccleſiaſtico poteſt abſolui. a[illegible] xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. ꝛ. ĩ. de ſen. excom. ꝙ de h[illegible] ar. ad hoc. de conſe. di. iiij. ſanctum eſt baptiſma. S[illegible] nunquid in obſidione poſitum vel tranſfretare vole[illegible] tem licet abſoluere? Vin. dixit ꝙ ſic: quia iam īmin[illegible] periculū mortis. Sed hoc videndum eſt: an īmine[illegible] naufragiū vel periculum mortꝭ. non em̄ intrando m[illegible] re ſemꝑ imminet naufragiū: qḋ ſi eſſet nullus tranſf[illegible] taret: ſed cum ſunt in naufragio in ꝑiculo mortis: t[illegible] ſatis poteſt dici ꝙ liceat. vel ſi intret bellum cāpeſt[illegible] cōtra ſarracenos vel alias iuſtū ꝛ manifeſte appar[illegible] periculū mortis: licꝫ abſoluere etiam laico. ar. p̄dic[illegible] c. ſanctum eſt. Quidā dicunt contrariū: ꝓ nunq̄ li[illegible] laico abſoluere a tali excōmunicatiōe: quia pōt ei. ſu[illegible] curri poſt mortem: cum conſtet per aliquem de conf[illegible] ſione per euidētia ſigna. ĩ. de ſentē. excom. cū a nobis [illegible] Sed hoc non poſſet ita locum habere in naufragio [illegible]

a talis extiterit: cui ali⁹ ſucce
dat i onere ⁊ honore. Nec p
b aliū q̄ʒ p ſūmū pō. recupare
poterit poſſeſſionē amiſſam
verūtn̄ ne ali⁹ poſt ānū ver⁹
c efficiat poſſeſſor: corā ordi/
nario: vel ſi ei⁹ copiā habe/
d re nequerit: corā publicis ⁊
honeſtis pſonis (vt q̄ſi pſcri
e ptiōe interrūpat annalē) of
f ferre ac pſtare q̄ iuri pare/
bit poterit cautionem: vt ſic
poſt annū recupare poſſeſſi/
onē p ſe. apo. mereat. Idem
archiepō Senoñ. Papa p
reſcrip. ñ quo mādat ordina
rio vt ſubditos ſuos corri/
gat nō ſcilicet ex hoc ipm dele
gatū: ideo ab eo poterit ap/
pellari ad primū ſupiorē: ſi
cut ſi papa nullum mādatū fe
ciſſet. h. d. Ca. XII.

Licet in corrigēdis ex
ceſſib⁹: iuxta canonicas ſan
ctiones appellatiōis ſit dif/
g fugiū interclusum. ⁊ ideo pa
riſieñ. epiſcopus a nobis re
ceperit in mandatis: vt tam
circa viros religioſos: q̄ʒ eti
h am clericos ſeculares ſue iu
riſdictioni ſubiectos: q̄ mul
ta grauia crimina cōmittere
pponunt: inquirat ⁊ corri/
gat ap. re. que viderit corri/
gēda: ſtatuēs ad reformatio
nē eoꝝ qd̄ regulare fuerit ⁊
honeſtū. Quia tñ intētio
i nis nr̄e nec fuit nec eē debu/
it: iuriſdictioni tue p māda/
tū hmōi derogare pñtiū au/
ctoritate duxim⁹ declarādū
q̄ ſi i inqſitionib⁹ ab eodem
k epō nō tā q̄ delegato: ſʒ tā q̄ʒ
ordinario faciēdis: aliq̄s ca
ſus emerſerit: i q̄ licitū ſit ad
l ſedē metropolitanā appel/

omnes ſubmergerent: q: tūc cōe eſt piculū oīm de na/
ue. ⁊ ſic pma opinio benignior ⁊ ſecurior eſt. Et ſicut
pōt laic⁹ in neceſſitate iniungere pniam vel abſoluere
ab alijs pctīs mortalib⁹: cū recipit pfeſſionē illius q̄re
nō eodē mō ab excōicatione: nō videt rō quare poti⁹
in vno q̄ʒ i alio.
vel dic q̄ laico
pōt q̄s cōfiteri i
neceſſitate: ſʒ la
ic⁹ ñ pōt iſtū ab
ſoluere vel liga/
re: q: non hʒ cla
ues eccliē. ſ. de
ſū. tri. c. j. §. vna.
a Succeda t
ſ. de offi. dele.
qm̄ abbas. ⁊ j.
de imu. eccle. a d
uerſus: q: cū i lo
cū ⁊ ius ei⁹ ſuc/
cedat: ptib⁹ ei⁹
fungi debet. ff.
de iudi. mortuo
iudice. ff. d edē.
q̄dā. §. nil intereſt
b Pontificē
vel p ei⁹ delega
tū ſpecialiter ad
illā cām deſtina
tū. j. de eo q̄ mit.
in poſ. cū ſicut.
c Poſſeſſor.
Ex hoc videt q̄
q̄s ſit ver⁹ poſ/
ſeſſor poſt annū
⁊ nō ante. ff. de
acq. poſ. l. iij. §.
vl. Jdē videt hic q̄ ad hoc vt aliq̄s dicat verus poſſeſ
ſor: nō ſit neceſſariū ſm decretū. j. vt lit. nō ſte. qm̄ fre
quenter. §. in alijs. ar. ſ. j. de eo q̄ mit. in poſ. cā rei ſer/
uande. c. ſ. ⁊. ff. de acq. poſ. l. iij. §. vl. in fi. ⁊. ff. de dam.
infec. ſi finita. §. ſi q̄s autē. ⁊ §. ſe. ⁊ §. iulian⁹. q̄ cōcor/
dantie loquunt in actione pſonali. ⁊ de hoc dr̄. j. d do.
⁊ cōtu. cōtingit. d Publicis. C. de an. ex. vt pſe/
cius. ⁊. xvj. q. iij. §. poteſt. ⁊. C. de epiſ. aud. ſancimus
⁊. j. de appel. c. vl. e Annalē. ſʒ vſq̄ʒ ad qd̄ tpus
poterit poſtea petere rē ſibi reſtitui ſiue recipere poſ/
ſeſſionē. Dico q̄ vſq̄ʒ ad. xl. annos ſm iura canonica:
vel ſm leges vſq̄ʒ ad. xxx. an. q: ſola litis ſte. ppetuat
actiones vſq̄ʒ ad. xl. an. vt. C. de pſcrip. xxx. an. cū no/
uiſſimi. ⁊. xvj. q. iij. §. poteſt. Sʒ nunq̄d ſm iura cano/
nica poterit talis pſcribere. ex quo habet iā vel debet
habere pſcientiā rei aliene ſm iura ciuilia talis bene
vſucapit: licet ſciat rem alienā. ff. de nox. acti. ⁊ genera
liter. Credo tñ q̄ ſi aliter nō habeat cōſcientiā leſam:
niſi q̄ res fuit deducta in iudiciū cū habeat titulū. i.
auctoritatē iudicis bene pſcribit ex hoc eñ q̄ res fuit
deducta in iudiciū p ipm eam petendo pſumit habere
bonā fidē: ⁊ pcipue: q: q̄n fuit ei tradita poſſeſſio: de/
buit iurare de calūnia: q: aliter nō dat poſſeſſio etiam
cā rei ſeruāde. niſi negocio ſummatim examinato. j. vt
lite nō pteſta. qm̄ frequēter. §. qd̄ ſi. ⁊ ita bene poteſt
pſcribere. De hac materia tractat. j. de pſcrip. qm̄ oē.
⁊ ſicut interrūpit annalis pſcriptio in poſſeſſione vt
poſt annū recuper poſſeſſionē ſic ⁊ in excōmunicatiōe
vt ſi nō poteſt iuenire ſuū excōicatorē. j. annū poſt an/
nū nō pdet cām. xj. q. iij. rurſus. f Ac pſtare: ecce

cōſiliū iuris ⁊ vtile. ſm ill̄e pſiliū dat tibi lex. ff. de rei
vendi. is q̄ deſtinauerit. ſic ⁊ in ſtipulatione illa. quāti
ea res cōmodius eſt certā ſummā adijcere: q: difficile
eſt pbare quāti ea res eſt. ff. de pro. ſti. l. vlti. ſimile cō
ſiliū. j. de ap. c. vl. Et no. q̄ dicit offerre ac pſtare: q:
oblatio ſola non
ſufficit: niſi fa/
ctū ſequat. j. de
eo q̄ mit. in poſ.
cauſa rei ſer. ca.
j. ⁊ hoc intelli/
ge ſi illi volunt
recipere alias ñ
noceret. j. de eo
qui mit. in poſ.
cauſa rei ſer. ca.
ij. ſicut nō ſuffi/
cit offerre pecu/
niam ad inter/
rumpendū cur/
ſum vſurarum:
niſi deponatur
in ede ſacra. C.
d vſur. acceptū.
Licet in
corrigē.
Diuiditur q:
primo ponit for
mam reſcripti:
quaʒ ſcdo decla
rat. ibi. quia ta
men. Ab. Si.
g Interclu
ſum. j. de appel.
ad noſtraʒ. ⁊. c.
rephenſibilis. in
fi. ⁊ ca. cum ſpe/
ciali. in fi. nec obſtat. j. de purg. ca. nos inter alia. quia
non loquit de correctione ſed de expurgatione. ⁊ hec
vera ſunt niſi corrigēs modum excedat. ij. q. vj. §. ab
executore. ſub illo. §. ſunt quorū ⁊. j. de ſen. excom. vni/
uerſitas. ⁊ hoc intellige de notorijs exceſſibus: in qui
bus nō admittit appellatio. j. de appel. cum ſit roma/
na in fi. h Seculares: clerici ideo dicūt ſeculares
quia admodum etiā laicorum qui vere ſeculares dicū
tur poſſunt pprium habere ⁊ inde facere pro ſua vo/
luntate: ſm q̄ habes. j. de teſtamen. quaſi p totū.
i Nec eſſe debuit: ne inde naſcantur iniurie. vnde
iura naſcuntur. C. vnde vi. meminerint. ⁊. j. de accuſa/
tio. qualiter et quando. ⁊. ſ. de conſue. cum olim. ⁊. j. d
cen. cum olim. Jtem per hoc non intendebat alij pre/
iudicare. ſi. ſ. de vſupallij. ex tuarum. ⁊. j. de maio. ⁊
obedien. cum inferior. ⁊ ſic videtur q̄ ſemper ſit recur/
rendum ad intentionem ſcribentis. ſic. j. de preben. ca/
pitu. vlti. ⁊ antepe. ⁊. ſ. de offi. delega. ſuper eo. ⁊. ff.
ne q̄d in loco publi. l. ij. §. ſi q̄s a principe. ⁊. C. de emā.
lib. l. nec auus. k Tanq̄ʒ delegato. ſi enim tan/
q̄ʒ delegatus cognoſceret vel inquireret: ad dominū
papam tantū deberet appellari. ſ. de offi. delega. ſup
queſtionum. §. porro.
l Appellare puta: quia volebat inquirere ſuper
quo non pceſſerat infamatio. j. de accuſa. cum oporte/
at. vel quia admittit teſtes conſpiratores. j. de re iudi
ca. cuʒ. J. ⁊. a. ⁊. j. de ſymo. licet. heli. ⁊. capi. per tuas.
vel ſi non citat illum contra quem inquiritur. j. de ac/
cuſa. qualiter ⁊ quando. §. debet. vel in aliquo excede/
ret formā inquiſitionis. j. capi. proxi. circa princi. j. de

a lare: p̄dicti occaſione mãdati auctoritate tue: quo min⁹ ad te tanq̃ ad metropolitanũ appellari valeat: nolum⁹ b aliquaten⁹ derogari. Idem in cõcilio generali. Prelati ſubditos corrigunt ⁊ reformãt appellatiõe remota vel cõſuetudine nõ obſtãte: ſi tñ capitulũ cõſueuit corrigere exceſſus canonicorũ ⁊ ſi ĩfra terminũ ab epo p̄figendum nõ facit: ip̄e ep̄us hoc faciet h. d. vſq̃ ad. §. ceterũ. XIII.

Irrefragabili cõſtitutione ſancim⁹: vt eccl'iarum p̄lati: ad corrigendũ ſubditorum exceſſus maxime clericorum: et reformandos mores prudẽter ac diligenter inten c dãt: ne ſanguis eorum de ſuis manib⁹ requiratur. Ut aũt correctiõis ⁊ r̃formatiõis officiũ libere valeãt exercere: decernim⁹ vt executionẽ ip̄o d/e rũ nulla ꝯſuetudo vel appellatio valeat ĩpedire: niſi formã ĩ talib⁹ exceſſerint obſeruãdã. Exceſſus tñ canonicorum cathedralis eccl'ie: q̃ cõ f ſueuerũt corrigi p capitulũ ip̄m: vel p ep̄m ĩ illis eccl'ijs q̃ talẽ hacten⁹ ꝯſuetudinem habuerũt: ad cõmotionẽ vel iuſſionẽ ep̄i corrigant̃ infra terminũ ꝯpetẽtẽ ab eo p̄figẽdũ: ⁊ alioq̃n extũc ep̄us deũ habẽs p̄ocul̃: ip̄os vt aĩarũ cura req̃rit: p cẽ. ec. corrigere nõ poſtponat. Ceterũ ſi

accu. inquiſitionis. a Mandati: quo non delegatum conſtituit. ſed vt ordinarium inſtruxit: quia p tale mandatum non poſſet procedere vt delegatus. cum ex eo non habeat delegatam iuriſdictionem. j. eo. titu. graue. vbi ſimile fuit mandatum.

b Appellari valeat etiã poteſt appellari in inquiſitiõe ſicut in correctione a grauamine ſcʒ cũ modus excedit̃. j. de ſen. ex. vniuerſitat̃. ⁊. j. de ap. ð p̄ore ⁊. j. c. xxi. circa principi.

Irrefragabili. Hec decret. vſq̃ ad. §. Ceterum habet duo dicta. ſecundũ. ibi exceſſus. Abbas Si.

c Ne ſãguis eorum durũ verbum eſt iſtud p prelatis negligẽtibus ſubditos corrigere. ſi. j. de regu. capi. vlti. ⁊. j. de ſta. regu. cũ ad monaſteriũ. §. vlti. ⁊. j. de accu. qualiter ⁊ qñ. §. pe. nec admittit̃ paſtoris excuſatio: ſi lupus oues comedit ⁊ paſtor neſcit. j. de reg. iu. q̃uis. ⁊ eo ip̄o q p̄latus tacet conſentit. xliij. di. ſit rector. ⁊ ex eo p̄mitit̃ ſecuritas delinquẽdi. lxxxiij. di. error. ⁊ facilitas venie incentiuũ tribuit delinquendi. xxiij. q. iiij. eſt in iuſta. ne ergo ſubditorum ſanguis de p̄latorum manib⁹ requirat̃: ſequãt̃ etiã Paulũ dicẽtẽ: Mũde ſunt man⁹ mee a ſanguine oĩm veſtrũ. xliij. di. epheſijs. d Nulla cõſuetudo: q2 nõ p̄ſcribit̃ ꝯ ep̄m in talib⁹. j. de p̄ſcrip. cũ ex officij. ⁊ ꝯtra obedientiã ſimiliter nõ currit p̄ſcriptio. §. de p̄ſcrip. cũ nõ liceat. tamẽ in p̄iudiciũ archidiaconi iuriſdictionẽ exercere nõ debet. j. de exceſ. p̄la. c. ij. niſi ille eſſet negligens. vt hic dicit de capl'o. tũc eñ poſſet. e Uel appellatio. q2 a correctione nõ appellatur. j. de ap. rep̄henſibilis. in fine. ⁊. c. cũ ſpeciali. in fi. ⁊. c. ad noſtrã. niſi modũ excedat: vt hic dicit. ð hoc dictũ eſt, s̄. c. xxi. f Per capitulũ ip̄m: vel p decanũ vel p aliũ p̄latũ de capitulo ſi ꝯſuetudo eſt. ar. j. de ap. dilectis. de iure cõi de cauſa criminali cognoſcere debet ep̄us qui ſolus ordinarius eſt. xj. q. j. de p̄ſona ⁊ h̃ qð dicit hic de ꝯſuetudine eſt. vnde dicit ꝯſueuerunt. Sed nunq̃d in illo caſu quilibet de capitulo erit iudex canonici illius ꝯtra quẽ inquirit̃ nõ videt̃: cũ quilibet eorum ſit par ei vel forte minor illo. Dicas q nõ: ſed quilibet eſt coniudex ſicut eſt in pluribus delegatis. s̄. de offi. delega. vna delegatorum: ſicut eſt in electionib⁹. s̄. de elec. quia p̄pter. Sed quõ deuoluit̃ poteſtas iudicandi de capitulo ad ep̄m: cũ ep̄us ſit de ipſo capitulo tanq̃ caput. j. de his que fi. a p̄la. ſine ꝯſen. ca. nouit. ⁊. c. ſe. ⁊. j. de ver. ſig. cũ clerici. Preterea cũ ep̄us ſit de capitulo tanq̃ caput vt dictũ eſt: ſi oẽs negligẽtes ſunt ergo ad ip̄m ep̄m nõ deuoluit̃ p̃tãs: immo ad metropolitanũ ſi nõ oẽs ſunt negligẽtes ergo apud illos tm̃ remanebit illa p̃tãs: ſicut in paucis remanet ius eligẽdi p̄pter viciũ aliorum. s̄. de elec. bone. ⁊. e. cõgregato. p̄terea ſi deuoluit̃ p̃tãs ad ep̄m ergo videt̃ q ille ſolus poſſit cognoſcere de cauſis criminalib⁹ aliorum: qð eſt ꝯ illud. xv. q. vij. ep̄us nullius. ⁊. lxxxvj. di. ſi quid vero ⁊. j. de accu. qualiter ⁊ qñ. eadẽ eſt queſtio qualiter deuoluatur electio a capitulo ad ep̄m. Jo. dicebat q vbicũq̃ eſt ep̄s de capitulo ⁊ ip̄e cuʒ alijs ẽ negligẽs deuoluit̃ ius eligendi vel corrigendi ad metropolitanũ. qñq̃ nõ eſt de capitulo: ⁊ tũc deuoluitur p̃tãs de capitulo ad ep̄m. j. ð cõceſ. p̄ben. poſtulaſtis. Ego dico q ep̄us ſemꝑ eſt ð capitulo tãq̃ caput ⁊ alij tãq̃ mẽbra. Et dico q ð iure cõmuni ius eligẽdi ſimul ptinet ad capitulum ⁊ ep̄m. De hoc dixi. s̄. de elec. cũm eccl'ia vulterana. niſi cõſuetudo ſit in cõtrariũ. videlicet q ſolus ep̄us qñq̃ cõfert beneficia. qñ capitulũ in eccl'ia ſua. ⁊ ſm̃ hoc trãſfert̃ ius eligendi de vno ad aliũ. Si vero ius cõ in eccl'ia ſeruat̃ tũc trãſfert̃ ius illorum ad archiep̄m. ⁊ ſic intelligunt̃ oĩa iura q̃ faciũt mẽtionẽ de tali trãſlatione. Nec videt̃ rõnem habere qð dicit Jo. q ep̄s ſi qñq̃ de capitulo qñq̃ nõ. qñq̃ tñ ep̄s intereſt electionib⁹ nõ tãq̃ ep̄s ſʒ tanq̃ canonic⁹: ⁊ eſt ſpecialis cõſuetudo in quibuſdã eccl'ijs in quib⁹ ep̄s retinet ius canonie. ⁊ p̄ter redditus ſuos pcipit aliq̃d de capitulo ⁊ tũc eſt in electionib⁹ tanq̃ canonicus ⁊ ſic intelligi illa decre. poſtulaſtis. ⁊ tũc ſimiliter trãſfert̃ p̃tãs ad ad ip̄m ep̄m niſi maliciã adhibeat. vt dicit. ibi. Hoc verũ circa collationẽ beneficiorum. ſed cũ ep̄us eſt negligẽs in correctione ſubditorum: nõ deuoluit̃ ius corrigendi vel puniendi ad capitulũ. ſed potius ad archiep̄m ix. q. iij. cũ ſimus: q2 iuriſditio talis principaliter ſpectat ad ep̄m. licet de cõcilio eorum ⁊ in eorum p̄ſentia debeat h̃ facere. xv. q. vij. ep̄us nullius. ⁊. lxxxvj. diſt. ſi q̃d vero. Sed cũ ius corrigendi ptinet ad capitulũ in eccleſia cathedrali de ꝯſuetudine. vt hic dicit cũ ip̄i ð capitulo ſunt negligentes ius trãſfert̃ ad ep̄m. vt hic habes exp̄ſſe. ⁊ epiſcopus poſtea nihilominus de cõcilio eorundẽ debet corrigere. q2 licet pdiderint ius corrigendi: nõ pdiderunt ius cõmune quo debẽt cũ ep̄o in talib⁹ intereſſe. ſi. s̄. de elec. ne p defectu: q2 licet pdant p negligentiã ius eligendi actiue. nõ tñ pdunt paſſiue: ſi omnes in cauſa correctionis ſunt: tũc non p̄cedere epiſcopus cũ eis. Ceterum. Si canonici ſine manifeſta ⁊ rationabili cauſa maxime in contemptum epiſcopi ceſſant a diuinis: epiſcopus ceſſationẽ nõ ſeruabit ⁊ metropolitanus vice pape cognoſcet. hoc primo. Prelat⁹ in impoſitione pene cauere debet a queſti

canonici abſq; manifeſta et
rõnabili cã: maxĩe in ꝯtem/
a ptum epĩ: ceſſauerint a diui/
nis: epũs ſi voluerit: nihilo/
minus celebret ĩ eccl'ia cathe
drali: ⁊ metropolitanꝰ ad q̃/
b relam ipſius: tãq; ſup hoc de
legatꝰ a nobis: taliť eos per
cen. ec. cognita veritate ca/
c ſtiget: ꝙ pene metu: talia de
cetero nõ p̃ſumãt. ❡ Proui
deant itaq; diligenť eccl'iaꝝ
p̃lati: vt h̃ ſalutare ſtatutuꝫ:
ad queſtum pecunie vel gra/
uamẽ aliud nõ cõuertãt: ſed
iſtud ſtudioſe ac fideliť exe/
quanť: ſi canonicã velint ef
fugere vltioneꝫ: qm̃ ſup his
ſe. ap. auctore dño attentiſſi/
me vigilabit. Idẽ in eodeꝫ.

Cũ in ciuitate vel dioceſi ſũt
populi diuerſaꝝ linguaruꝫ:
epũs debet ꝓuidere eis p vi/
ros idoneos qui ſm̃ varieta
tem linguarum officia eis ce
lebrẽt et ſacramenta miſtrẽt
Et ſi vrgẽs ẽ neceſſitas: ꝯſti/
tuet ſibi vicariũ põtificẽ illiꝰ
lingue: nõ tñ ꝓpter hoc eadẽ
dioceſis debet habere duos
epiſcopos. Ca. XIIII.

Quoniã in pleriſq; par
tibus: infra eandẽ ci/
uitatẽ atq; dioc. ꝑmixti ſunt
populi diuerſaꝝ linguaruꝫ:
habẽtes ſub vna fide varios
ritꝰ ⁊ mores: diſtricte p̃cipi/
d mus: vt põtifices hmõi ciui/
e tatũ ſiue dioceſũ ꝓuideãt vi
ros idoneos: q̃ ſm̃ diuerſita
tes rituũ ⁊ linguarũ: diuina
illis officia celebrent: ⁊ eccle
ſiaſtica ſacramẽta miniſtrẽt:
inſtruendo eos vbo pariter
et exemplo. ❡ Prohibemꝰ
autẽ oĩno: ne vna eadẽq; ci/
uitas ſiue dioce. diuerſos põ
tifices habeat: tanq̃ vnum
corpus diuerſa capita quaſi
f monſtrũ. Sed ſi ꝓpter predi/
g ctas cauſas: vrgens neceſſi/
tas poſtulauerit: põtifex loci

pecunie et ab omni alio grauamine. hoc ſecundo vſq; ad finem. Et duo ſunt dicta p̃ncipalia. ſcd̃m ibi. prouideant. Ab. Si. a ❡ Ceſſauerint. a diuinis. Videtur ꝙ ſoli canonici poſſunt ſubijcere eccleſiã ĩterdicto: cum ſubeſt cauſa: cum etiam ſolus decanus hoc poſſit ⁊. de appel. dilectis. ⁊ ſic eſt cõtra. ⁊. de his que fi. a maio. par. ca. queſiuit. vbi diciť ꝙ requiriť ꝯſenſus epĩ ⁊ canonicoꝝ. Itẽ videtur ꝙ capitulum nõ poſſit ſuſpẽdere eccleſiã: quia ſic ſeipſos ſupponerent interdicto qꝺ eſſe nõ poteſt: ꝙ q̃s ſuſpẽdat ſeipm̃: quia in ꝓprio facto iudices eẽ ñ poſſunt: nec pñt ſibi dicere legẽ: nec ſibi poſſũt ĩperare. xxj. diſ. nunc autẽ. ⁊. ff. de arbi. l. pe. qꝺ cõcedit Io. ſed contra credo. ſi capitulũ de conſuetudĩe hoc habet bene põt eccleſiã ſupponere ĩterdicto nec dicũť ſeip̃os ſuſpẽdere vel interdicere: ſed eccl'iam interdicũt vt diuinum officiũ non fiat in eccl'ia ꝓpter delictum alicuiꝰ ſeu aliquoꝝ: ⁊ in alia eccl'ia ip̃i celebrent: quia ſeipſos non interdicũt: nec epũs eadem rõne poſſet interdicere eccleſiã ſuam cathedralẽ: quia interdiceret ſeip̃m. ſed põt ſicut hoc ſepe contingit de facto. ſepe em̃ ꝓpter factum ciuiũ ĩterdicit eccleſiã: ⁊ epũs ceſſat ibi a diuinis ſed in alijs eccleſijs non ceſſat. b ❡ Sup hoc delegatus. ſic. ⁊. de here. ad abolendã. in fi. ⁊ dic delegatus datus. non em̃ poſſet dici illa iuriſdictio delegata cum non expirat morte delegãtis re integra. nec etiaꝫ expirat tẽpore. eſt ergo ordinaria vel q̃ſi auctoritate huiꝰ canonis archiepiſcopo conceſſa a ſe. ap. ſi. ſ. de trãſla. inter corporalia. ver. qui vt hoc poſſent ex canone ⁊c̃. ⁊ eſt ſpecialis caſus in quo metropolitanus habet iuriſdictioneꝫ in ſubditos ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ. Sed q̃re epũs non corrigit exceſſus iſtoꝝ in caſu iſto ſicut ĩ alijs vt. ſ. diciť. ratio reddi põt: quia cuꝫ iſte exceſſus ſit in ꝑſonã epĩ cõmiſſus ſiue in odiũ ſuũ ei facta eſt iniuria ⁊ nemo iniuriã ꝓpriaꝫ vindicare debet auctoritate ꝓpria. xxiij. q. iiij. inter q̃relas. ⁊. q. v. de occidẽdis. ⁊ iudex de facto ſuo eſſe nõ debet. iiij. q. iiij. c. j. Io. aſſignauit aliã rõnem ſcꝫ ꝙ epũs ſolus nõ poſſit punire aliq̃s ſꝫ cũ canonicis eccleſie. xv. q. vij. epũs nullius. ⁊. lxxxvj di. ſi quid vero. ⁊ ſic ſequereť ꝙ ip̃i canonici eſſent rei ⁊ iudices. hec nõ videť ratio ſufficiens: qꝛ ſi canonici al's excederent omnes: epũs bene põt per ſe corrigere ⁊ punire illos. ⁊ ſibi imputent quia per delictum ſuũ priuati ſunt illo iure: tunc. ſi. ⁊. de ver. ſig. abbate. in fi. ſi epũs ſolus non poſſet corrigere illos cum omnes excedunt iam viderentur habere priuilegium delinquẽdi. ⁊ ſic remanerent in delicto ſuo: qꝺ abſurdum eẽt. Sꝫ quare non tractať cauſa iſta coram arbitris: cũ canõ dicat: ꝙ ſi ep̃us habeat cauſã cũ clerico ſuo coraꝫ arbitris debet tractari. xj. q. j. ſi clericus aduerſus. ſed illud. c. loquiť de ciuilibus cauſis. Sꝫ in caſu illius. c. ſi cleric9. nollet eligere cõmuniter arbitros: q̃s compellet ip̃m: epũs non: qꝛ non eſt iudex in cauſa ſua: archiep̃s nõ: quia non habet iuriſdictiõeꝫ in eũ: niſi in certis caſibus. ſ. e. paſtoral'. ⁊ iſte ñ ẽ ꝺ illis q̃d erit. credo ꝙ lꝫ cauſa ſit epĩ: ip̃e ep̃s poteſt illum cõpellere vt arbitros eligat cum eo. ⁊. de appel. ſecundo requiris. § j. ⁊. c. cuꝫ ſpeciali. ⁊. ſ. de of. dele. ſuſpitionis § j. ſed in caſu iſtiꝰ capituli iõ non eliguť arbitri. quia ſic placuit pape: vt dixit Io. imo ratio alia melior põt aſſignari. hic em̃ in iniuriã ⁊ contẽptũ epĩ ſuſpendiť eccleſia. ⁊ ſic eſt cauſa criminalis: quia hic agit ep̃s de iniuria ſibi irrogata ⁊ de cauſa criminali arbitri cognoſcere nõ poſſunt: nec de liberali vel matrimoniali. ⁊. de in inte. reſti. cã § vlti. ff de arbi. non diſtinguemus § iulianus. ⁊ § ꝺ liberali. c ❡ Metu pene. ſic em̃ ferro abſcindenda ſunt vulnera: que fomentorũ non ſentiunt diſciplinam. lxxxij. di. plurimos. in fi. ⁊. xvj. q. j. in canonibus. ⁊. ſ. ꝺ elec. cũ in cunctis § vlti. ⁊ vt alij etiã penã ſimilẽ ꝑtimeſcant ⁊ terreanť. ff. de pe. capitaliũ § famoſus: ⁊. ij. q. vij. q̃ propter. ⁊. ⁊. de ſta. reg. ea que § j. iuxta illud. Oderũt peccare boni virtutis amore. Oderũt peccare mali formidine pene. Berñ.

Quoniam. ❡ Sunt duo dicta p̃ncipalia. Secundum. ibi. Prohibemus. Ab. Si. d ❡ Pontifices. niſi ex diſpenſatione. vij. q. j. non autem. e ❡ Prouideant. ſuis expenſis. ⁊. c. pxi. f ❡ Mõſtrum. ff. de ſtatu homi. non ſunt liberi. ſi. C. de poſtu. heredi. iſti. ꝙ certatim. in fi. et. ff. de ver. ſigni. quereret aliquis: quia vnus tm̃ debet eſſe imperator. ⁊ ſinguli epiſcopi per ſuas dioc. vij. q. j. in apibus. g Neceſſitas. diſpenſatiue dictum eſt hoc ꝓpter neceſſitatẽ vt hec littera ꝓbat. vt. vij. q. j. non autẽ. ⁊. ſ. de renũ. ad ſupplicationem. ⁊ iſte pontifex ſubiectus eſt dioceſano rõne officij qꝺ exercet in eius dioc. tanq̃ vicariꝰ

vt ſequens littera dicit: ſecus in illa decre. ad ſupplicationem. a ¶ Vicariũ. ⁊ tamen habebit iſte vicari⁹ ordinariã iuriſdictionez ſiue poteſtatem. ſ. de offi. archidia. ad hoc. ⁊. xxv. di. plectis. vbi archidiacon⁹ eſt vicarius epiſcopi. ⁊ tamẽ iuriſdictio ſua ordinaria eſt ꝑpetua. ſic videtur ꝙ aliquis ꝗ non eſt archiepiſcopus põt habere ſuffraganeum. ſic etiam archiepiſcop⁹ quãdoqꝫ eſt ſubdit⁹ epiſcopi. ſ. ꝺ renunci. ad ſupplicationem. Sꝫ a quo conſecrabit iſte ep̃us. Rñ. a ſuo epiſcopo: nõ a metropolitano cum ei nõ ſubſit. ſ. eo. paſtoralis. adiũctis ſibi duobus vicinis epiſcopis: quia aliter cõſecrari nõ debet. lxvj. diſt. porro. ⁊. ſ. de tẽpo. ordi. ſi archiepiſcop⁹. c. ⁊ nec epiſcopi. ⁊ illi tenẽtur venire ad vocationem illi⁹ quia ſibiinuicez mutuum conſilium ⁊ auxiliũ exhibere tenentur. ĩ. de treu. ⁊ pa. c. j. ⁊. xj. q. iij. cure. b ¶ Mucrone perceſſuz. ⁊ ita ẽ canõ late

Deut. 8 ſententie ſicut il-

Luc. 4 le. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente ſicut et ille. ſ. de elec. cum in cunctis. ⁊. c. quiſꝗs. vbi ipõ iure ſũt ſuſpenſi. c ¶ Brachio ſeculari. ſic. ſ. e. c. j. ⁊. xvij. di. nec licuit. ⁊. xxiij. q. v. principes. alˢ autem niſi clericus ſit incorrigibilis non eſt implorandum brachium ſeculare: ⁊ etiã depoſituz non põt laicus punire: niſi ſit incorrigibilis. ĩ de iudi. cum non ab homine. ⁊. lxxxj. di. dictum niſi in crimine falſi. ĩ. de falſa. ad falſarioꝝ: ⁊ ita vbicũqꝫ deficit eccleſiaſtica poteſtas recurrendũ eſt ad auxiliũ ſeculare. x. q. j. petim⁹. ⁊. xxiij. q. v. de liguribus: et ſic vna ptãs ꝑ aliã iuuat. xcvj. di. cum ad verũ. ⁊. c. ventũ eſt.

catholicum p̃ſulem nationibus illis conformẽ: prouida deliberatione: conſtituat ſibi vicarium in predictꝫ: qui ei per omnia ſit obediens et ſubiectus. Unde ſi quis aliter ſe ingeſſerit excõmunicationis ſe nouerit mucrone ꝑcuſſum: ⁊ ſi nec ſic reſipuerit ab omni miniſterio eccl'iaſtico deponenduz: adhibito ſi neceſſe fuerit brachio ſeculari ad tantã inſolẽtiã repellẽdam. Idem in eodẽ. Epi q p ſe nõ pñt tenent aſſumere idoneos qui ſuppleãt ſuo loco quo ad p̃dicationes: viſitationes et ꝯfeſſionũ auditiones: et vt poſſint ep̃i reperire tales p̃cipit ĩ eccleſijs cathedralibus et collegiatꝫ tales inſtitui. Ca. XV.

Inter cetera que ad ſalutẽ ſpecãt populi chriſtiani: pabulũ verbi dei permaxime ſibi noſcitur eſſe neceſſarium: quia ſicut corpus materiali: ſic anima ſpirituali cibo nutritur: eo ꝙ non in ſolo pane viuit homo: ſed in omni verbo qđ ꝓcedit ꝺ ore dei. ¶ Unde cum ſepe contingat: ꝙ epiſcopi ꝓpter ſuas occupatiões multiplices: vł inualitudines corpales: aut hoſtiles ĩcurſus: ſeu occaſiones alias (ne dicamus defectum ſciẽtie: qđ in eis reprobandum eſt oĩno: nec decetero tolerandũ) per ſeipſos non ſufficiũt miniſtrare verbum dei populo: maxime ꝑ amplas dioce. ⁊ diffuſas: generali ꝯſtitutione ſancimus vt ep̃i viros idoneos ad ſancte predicationis officium ſalubriter exequendũ aſſumãt potentes in opere ⁊ ſermõe: qui plebes ſibi cõmiſſas vice ipoꝝ (cũ per ſe idẽ nequiuerint) ſollicite viſitãdas: eas verbo edificẽt ⁊ exemplo: ꝗbus ipi cũ indiguerint congrue neceſſaria ſubminiſtrẽt ne ꝓ neceſſarioꝝ defectu: cõpellanᷣ deſiſtere ab incepto vnde p̃cipimus tam in cathedralibus ꝙ̃ in alijs cõuẽtualibus eccleſijs: viros idoneos ordinari: quos epiſcopi poſſint coadiutores ⁊ cooperatores habere: non ſolũ in p̃dicationis officium: verũ etiã in audiẽdis ꝯfeſſiõib⁹ ⁊ penitẽtijs iniũgẽdis: ac ceteris q̃ ad ſalutem ꝑtinent animarũ. ¶ Si quis autez hoc adimplere neglexerit: diſtricte ſubiaceat vltiõi. Hono. iij. epiſcopo Aſſiſinati. Epiſcop⁹ in eccleſijs dioceſis ſue debet eſſe cõtentus iuribus epiſcopalib⁹: et que ſint iura epiſcopalia declarat. XVI.

Conq̃rẽte economo monaſterij ſancti Bñdicti mõtis ſubaſij: nobis ĩnotuit ꝙ tu iuribus ep̃alib⁹ nõ contẽtus: que in eccleſijs ſeu capellis eiuſdez monaſterij debes hr̃e a quibuſdam eaꝝ ꝓcurationem exigis: quas ad dandam ꝓcurationez minime ſufficere ꝓponebat: petẽs vt ſpecificares: que tibi ratione iurꝫ ep̃alis cõpeterẽt in

Inter cetera. ¶ In prima exõrdium. In ſecũda conſtitutio. ibi. Unde. In tertio pena. ibi. Si quis autẽ. Ab. Si. d ¶ Per ſeipos ſufficiũt: ⁊ ideo cum alijs onera ſua partiri debent. ĩ. de p̃ſump. mãdata. ⁊. ſ. de offi. archip̃ſbyteri. vt ſingule. e ¶ Predicationis officium. qđ priuilegiatum eſt. ĩ. de ſta. reg. ꝙ dei timorẽ: nec tamẽ poteſt aliquis p̃dicare niſi mittatur auctoritate epiſcoporum vel apoſtolice ſedis. ĩ. de here. excõmunicam⁹. §. quia vero. f ¶ Neceſſaria ſubminiſtrent. ſicut legatus p̃ncipis cum mittitur in ꝓuinciam de rebus fiſci. vł imperatoris viuere debet ĩ auᷣ. vt nulli iudi. §. nulli. colla. ix. et in auᷣ. de mandа. prin. §. illud tamen. colla. iij. licet. ſec⁹ faciãt legati dñi pape. ĩ. de p̃ſcriptiõe. accedentes. ⁊. ĩ. de cen. cũ inſtantia. ⁊. c. procurationes. B. Conque. ¶ In p̃ma parte petitio ⁊ ꝯteſtatio. In ſcđa ſnia. ibi. Nos autem. Ab. Si. g ¶ Specificares. ꝑ talẽ ſpecificationem p̃cluditur via in poſterũ litigãdi. et lites diminuunᷣ qđ debet facere iudex. C. ꝺ iudi. l. ꝓperandũ. ff. ſi cer. pe. ꝗdaꝫ. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. finem. ⁊. c. venerabilis. vt ſciat ꝗd debeat p̃ſtare reus ⁊ actor ac recipere ſi obtineat ne poſt ſentẽtiã alia ꝯtentio oriatur. ar. ĩ. de verbo. ſigni. cuz olim. ⁊ melius. c. cũ inter vos. ⁊ iudex debet materiã diſcordie amputare. in auᷣ. ꝺ manꝺ. princi. §. demũ. ⁊. §. ſit tibi quoqꝫ. colla. iij. imo ⁊ iudex p̃mo loco ſi põt ꝑtes ad concordiam reuocabit. xc. di. ſtudendũ. ⁊. v. q. ij. ſi primates. ⁊. xxiij. q. vlti. c. ſi quis membrorum. ⁊. ĩ. de

transac. c. vlti. ꝛ. ff. de noui ope. nũcia. l. j. §. cũ põt. Sꝫ videt̃ ꝙ ſufficeret dixiſſe. peto iura epiſcopalia in capellis: qꝛ vniuerſalis petitio eſt illa ꝛ in talib⁹ nõ req̃ritur ſpecificatio: ſicut peto rõnẽ adminiſtrationis. ꝭ. de reſtitu. ſpolia. cũ ad ſedẽ. ꝛ. ꝭ. de do. inter dilectos. ꝛ ꝭ. de religi. domi. ꝯſtitutus. ſatis poſſet admitti talis libellus cum ꝓponatur ꝑ vniuerſitate: nec cõpellit̃ q̃s ſpecificare: niſi q̃s velit ad cautelã cũ certũ ſit que ſint iura epiſcopalia: ſed valet etiam actori: vt ſententia magis ſit certa. immo ꝑ hãc decre. credo ꝙ ſpecificãda ſunt iura epiſcopalia ꝛ ſi nõ ſpecificent̃ in libello: intelligitur de his q̃ hic enumerant̃ ꝑ dominũ papã: ꝛ ꝺ his non poterit queſtio referri: cum ſint expſſa in iure: in alijs autẽ ſingularib⁹ iudicijs ſpecificatio fieri debet. ꝭ. de li. obla. c. pe. ꝛ vl. vbi de hoc a ❡ Canonicã: h bene ſpecificant̃ iura epiſcopalia: ꝛ ẽ vtile ꝙ in ſnĩa apponat̃ ne aliq̃ poſtea dubitatio oriat̃. arg. ꝭ. de ver. ſig. cũ inter.

eiſdẽ. quoꝝ q̃buſdã ſpecificatis: lis fuit legitime cõteſtata. ❡ Nos aũt inſpectis ꝓbationib⁹: ꝛ q̃ ab vtraq; pte fuere ꝓpoſita intellectis decreuim⁹ vt in eccleſijs ſeu capellis tue dio. ad monaſterium ipm ſpectãtib⁹: habeas a canonicã obediẽtiã ſubiectionẽ ꝛ reuerẽtiã inſtitutionẽ ꝛ deſtitutionẽ correctionẽ ꝛ b reformationẽ. ac cẽ. ec. iuriſdictionẽ q̃ꝫ ordinariã cauſarũ oĩm ad foꝝ eccleſiaſticũ c de iure ſpectãtiũ: penitẽtias ꝛ ſacramẽtoꝝ oĩm q̃ ab epo ſunt recipiẽda collationẽ. et ſynodatici ſeu cathedratici d noĩe duos ſolidos: quartam f decimationũ ꝛ mortuarioꝝ g viſationẽ q̃ꝫ annuã: ita ꝙ cũ h ad eas viſitãdas acceſſeris nõ ampli⁹ ꝓcuratiõis noĩe req̃ras ab eis: niſi quãtũ pẽ i ſatis facultatib⁹ earũdẽ moderate potuerunt exhiberi: k ne plus ceteris capellis eiuſdẽ dioce. in ꝓcurationibus

onerent̃. et. ꝭ. Tu aũt his iurib⁹ in p̃fatis eccleſijs cõtentus exiſtens: nõ amplius ab eis exigas p̃ter moderatum auxiliũ: qđ iuxta formã l later. conci. ſi manifeſta. ꝛ rõnabilis cauſa extiterit: cum charitate poſtulandũ: ſicut ab alijs eccleſijs eiuſdẽ dioce. ꝑ neceſſitate tẽporis ſuſtinemus. Idem abbati ꝛ conuentui ſancti Remigij. Epiſcopus viſitans monaſteriũ nõ introducat ſeculares. ſed duos vel tres canonicos ſuos cũ aliquibus religioſis.

Et iuxta. Ca. XVII. et. ꝭ. Attendẽtes igit̃ ꝙ indecẽs eſt: vt Remeñ. archiepõ. in monaſterio vr̃o viſitationis officiũ exercente: m ſeculares interſint: ꝑ q̃s poſſit ĩ clauſtro diſſolutiõis materia ꝓuenire. ❡ Firmiter ꝓhibem⁹: vt nullos. decetero ſeculares in capitulum: niſi duos vel tres de canon n nicis eccleſie ſue in decen

medietas ꝭ. de ſepul. certificari. ꝛ. c. ꝭ. ꝛ. ij. ꝛ dicit̃ mortuarium qđ quis relinquit pro anima ſua in morte: de de iſtis habes ꝭ. de teſta. officij. ꝛ. c. requiſiſti: ꝛ hanc quartã ꝑcipiebat epiſcopus ex cõſuetudine: ꝛ ideo ſuꝑ his duab; quartis neceſſaria fuit ꝓbatio: ſed nõ ſuꝑ iurib⁹ epiſcopalibus que ipo iure debebãt̃ ſꝫ iſta quarta mortuarioꝝ potius pertinet ad ius epiſcopale: vt in p̃dicto. c. officij ꝛ. c. requiſiſti. g ❡ Annuam ſic ſemel tm̃ i anno poteſt epũs viſitare eccleſias. x. q. j. decernimus. ꝛ. c. epiſcopũ. ꝛ. c. placuit. alibi dicit̃ ꝙ bis in anno. ꝭ. de cen. cũ venerabilis. ꝛ. ꝭ. ꝺ here. excõicamus. §. adijcim⁹. alibi etiam dicit̃ ꝙ viſitabit quotiens neceſſitas fuerit. x. q. j. regẽda. xviij. q. ij. nõ ſemel. h ❡ Viſitandas ad hoc eſt ordinarium vt ſemel tm̃ in anno viſitet: ſi tamẽ fuerit neceſſitas põt pluries viſitare. ꝭ. ꝺ offi. archidia. mandam⁹ qꝛ neceſſitas legẽ nõ habꝫ. de cõſe. di. j. ſicut. ꝛ ſibi imputẽt clerici qui tales ſe reddunt: vt tociens debeant viſitari.

b ❡ Iuriſdictionẽ: nã iudex ordinarius eſt epus in ſua dioceſi. tã monachoꝝ q̃ȝ alioꝝ. xj. q. j. ꝺ ꝑſona. c ❡ Penitentias: publicas ꝛ alioꝝ maiorum criminũ. ꝭ. de exceſ. pla. accedentib;. d ❡ Solidos: duos ſolidos petere põt epiſcopus a q̃libet eccl̃ia ſue dioce. noĩe cathedratici: p̃terq̃ȝ a monaſterijs. x. q. iij. int̃ cetera ꝛ appellat̃ cathedraticũ: qꝛ ꝓ honore cathedre dat̃. x. q. iij. placuit. quãdoq; appellat̃ ſynodaticuꝫ quia quaſi in ſynodo datur. ꝭ. de cen. olim. ꝛ iſti duo ſolidi dabũt̃ ſm̃ eſtimationẽ illius monete que antiquitus ꝛ ab initio ſolui cõſueuit: niſi ꝯtra ſolutionẽ minoris monete q̃ modo eſt in vſu ſit p̃ſcriptũ: vt in p̃dicta decre. olim. ſiue ſit maior moneta in vſu ſiue ſit minor ꝭ. de cen. cũ canonicis. ꝛ. c. p̃dicto. olim. e ❡ Decimationũ. Sed videt̃ ꝙ ꝑceptio decimarum de iure cõmuni pertineat ad parrochiales eccl̃ias tm̃. ꝭ. de deci. mis. cũ in tua. ꝛ. c. p̃cedenti. ſed ꝯtra. videt̃. ꝭ. de deci. dudũ. vbi epus decimas petebat iure cõmuni debitas ſibi ſolui ꝛ obtinuit. ꝛ de hac q̃rta habes. x. q. iij. vnio. ꝛ. xij. q. ij. vulterane. ꝛ. c. nobis. ꝛ. c. cõceſſo. quid iuris ſit de hoc dicet̃. ꝭ. de deci. cũ cõtingat. hãc quartã ꝑcipiebat epiſcopus de cõſuetudine. f ❡ Mortuarioꝝ quandoq; tamen eſt tercia quandoq; quarta quãdoq;

i ❡ Facultatib⁹: iuxta facultates faciẽdi ſunt ſumptus. ꝭ. de cen. c. cũ nup. ꝛ. c. ſopite: ne longi tpis victũ breuis hora cõſumat. ꝭ. de cen. cũ apoſtolus: ꝛ ne ad exinanitionem extreme virtutis eccleſie ꝑducant̃. x. q. iij. inter cetera ꝛ. c. illud. k ❡ Ceteris. qꝛ cũ ipſi epo eodẽ cõmuni iure cũ alijs capel. ſubſint: eodẽ debent̃ iure cẽſeri. xij. q. ij. cognouim⁹. ꝛ. ꝭ. de deci. cũ in tua. ꝛ dignũ eſt vt q̃ ſimilem cũ alijs ſuſcipiunt vitam: ſimilẽ ſentiant in legibus diſciplinã. ꝭ. de ſta. regu. recolentes: qꝛ nec debet alijs fieri remiſſio alijs autem tribulatio. xxv. queſtiõe. j. §. is ita circa finem. l ❡ Concilij latera. ꝭ. ꝺ cen. cum apoſtolus.

Et iuxta. ❡ Premittit motiuum prohibitiõis. Secundo ꝓhibet. ibi. firmiter. Ab. Si.

m ❡ Seculares: quia etiam cohabitare ꝛ coniungi non po ſſunt: quibus ſtudia ſunt diuerſa. xvj. queſtio. vij. in noua. ꝛ oppido laici infeſti ſunt clericis. ij. q̃ſti. vij. laicos. ꝛ ſine ſtrepitu iudicioꝝ talia fieri debent. ꝭ. de accuſa. olim. ad clericos ſeculares tantum refert̃ ꝛ ꝙ dicit ſeculares: quia ꝺ laicis nõ eſt dubiũ: qꝛ in talib; intereſſe nõ debẽt. vel ꝺ facto ducebãt laicos. n ❡ Eccleſie: cũ quib⁹ hoc facere debet. lxxxvj. diſt.

a ti habitu:alios quot expe/
b dire viderit religioſos adiũ
ctos:ſecũ viſitationis tpe in
troducat. Idē ep̄o Broceñ.
⁊ archidia. Rothomageñ.

Lex dioceſana ⁊ lex iuriſdi/
ctionis ſunt diuerſe vñ res
iudicata in vna non obſtat
agenti in alia. Ca. XVIII

Dilectꝰ filiꝰ abbas mo
naſterij Rothomageñ.
expoſuit q̄ tercia ps emēda
rũ:quas hoĩes.v.parrochi/
arũ ꝓ ſuis exceſſibꝰ ſoluere
cõpellunt̃: ad ſuũ ſpectant
monaſteriũ ab ātiquo .et.ĩ.
Cũq̈ʒ.I.papa p̄.n.vobis de
derit in mādatis:vt auditis
hincinde ꝓpoſitis : cām re/
mitteretis ad eũ ſufficienter
inſtructā:dictꝰ ep̄us ꝓceſſuʒ
nr̄m diutiꝰ impediuit: occa/
ſione cuiuſdā ſnīe.q̄ ſup qui
buſdā eccl'ijs q̄ ad legē dio/
ce.ꝓmulgata extitit ꝑ eodē:
vnde p̄fatꝰ abbas nobis hu
militer ſupplicauit:vt cũ ci/
c tatio cauſaꝝ examinatio et
deciſio:ac emēde ad legē iu/
riſdictionis ꝑtinere noſcāt̃:
nõ ſineremꝰ ſnīe memoꝛate p̄
textu:negocij ꝓceſſum vlte/
rius impediri. ¶ Cũ igit̃ p̄
d dicta de lege iuriſdictionis
exiſtāt : mādamꝰ quatenus
hmõi ſnīa nõ obſtāte: ꝓceda
tis in negocio iuxta traditā
vobis formā. G Rego.ix.
ep̄o ſuañ. Per reſcriptum
quo papa mādat ordinario
vt corrigat clericos ſue dio/
ceſ:nõ dat̃ ei iuriſdictio ſup
exemptos. Ca. XIX.

Graue gerimꝰ q̄ cũ in
eccl'ia ſancte Marie d̉
orbicello:⁊ quaſdā alias ec
cleſias exiſtētes in tua dio/
ce.ad monaſteriũ ſancti ana
ſtaſij de vrbe ſpectātes:nul/
lā iuriſdictionē habeat ordi
nariā : aut etiam delegatā:
e occaſione lr̄arũ noſtrarũ q̄s
f ſuper correctionem clerico/
rum tibi rranſmiſimꝰ in eas
interdicti:ac in clericos eo/
rundem ſuſpenſionis ſenten
tias ꝓmulgaſti.q̈ʒq̈ʒ abbas
g eiuſdem monaſterij eos cor
rigere ſit paratus .et.ĩ.
¶ Mandamus quatenus

ni quid vero.xv.q.vij.ep̄s nulliꝰ.ĩ.de accu.q̄liter ⁊ qñ.
a ¶ Habitu.ĩ.d̉ vi.⁊ ho.cle.clerici.xxj.q.iiij. ꝑ totũ.
b ¶ Adiunctos : q̄ ſunt in huiuſmodi officijs exercitati.ĩ.de ſta.reg.qd̉ in ſingulis.

Dilectus. ¶ In prima ponit̃ ꝑtis cõqueſtio. In ſcd̉a parte ꝓuiſio . ibi cũ igit̃. Ab .Si.
c ¶ Cauſarum. Dicebat abbas q̄ orta eccleſiaſtica queſtione inter hoĩes iparũ parrochiarũ citatio ꝑtinebat ad ip̄m.ſʒ examinatio ⁊ deciſio q̄ſtionis ad epiſcopũ veneteñ. ⁊ ad ip̄m cõiter ꝑtinebāt:ſʒ epiſcopus ſup his inquietabat abbatē ⁊ ſup emēdis vnde de cõi ꝯſenſu ꝑtiũ lr̄e fuerũt impetrate ad iſtos iudices. d ¶ De lege.iuriſdictiõis. Nõ.hic differētiā inter legē iuriſdictionis ⁊ legē dioceſanā :in q̄bus legibꝰ cõſiſtit totũ ius et poteſtas ep̄orũ Ad legē em̄ iuriſdictionis ꝑtinent iſta de quibus hic cõtēdebat̃ datio cure animaꝝ:delictorũ coertio ordinatio eccl'iarum ſiue conſecratio altariũ ⁊ virginũ cõfectio chriſmatis:⁊ generalit̃ omniũ ſacramētoꝝ ⁊ ordinũ collatio:que cõſiſtunt in dā.do.⁊ alia plura ⁊ ſimilia q̄ enumerant̃.ſ.e.c.iij.⁊ .ca cõquerēte.⁊ incipiũt ibi. habeas canonicā obedientiā ⁊c̄.vſq̈ʒ ad verbũ ſynodũ:in quo verbo incipit enumerare quedā q̄ ꝑtinēt ad legē dioceſanā. Ad legem ve/ dioceſanā ſpectat vocatio ad ſynodũ ⁊ ad ſepulturas mortuoꝝ cathedraticũ tercia vel quarta mortuarioꝝ quarta decimarũ.de iſtis duabꝰ quartis dic vt no .ſ. e.ti.cõquerente in no.qñq̈ʒ hoſpiciũ ⁊ ꝯſimilia que cõſiſtunt in recipiēdo.qñq̈ʒ tñ lex dioceſana cõp̄hēdit legē iuriſdictionis.ĩ.d̉ p̄ſcrip.auditis.⁊.ſ.e. cõquerēte. Dicas ḡ q̄ oīa monaſteria ip̄o iure in fauorē religiõis exempta ſunt a lege dioc̄.x.q.j.c.ĩ.⁊.q.iij. inter cetera ⁊.xvj.q.cum ꝓ vtilitate.⁊. xviij.q.ij.q̈ʒ ſit.⁊.c.vlti.et xvj.q.ĩ.placuit.ab hmõi ſupiꝰ enumerat̃ .⁊ in.c.ꝓxi. ad legē dioc̄.ſpectantibꝰ libera ſũt oīa monaſteria nec ad talia facienda cogi pñt.xviij.q.ij.q̈ʒ ſit:a lege vo iuriſdictionis nõ ſunt exēpta: niſi ſpāli ꝑuilegio ſint munita:ſed oīa monaſteria ſua in dioc̄. ꝯſtituta ſubſunt ep̄o quo ad legē iuriſdictiõis.xviij.q.ij.hec tm̄ monaſteria.⁊.c.cognouimꝰ.xvj.q.j.interdicimꝰ.ſeculares vero eccleſie ſubſunt ep̄o q̈ʒtũ ad vtrāq̈ʒ legē.x.q.ĩ.d̉ his antiq̄s.p̄ſtant tñ monaſteria ep̄o ſeruitiũ ex prima cõſtitutione.xviij.q.ij.eleutherius.⁊ etiā rõne viſitationis.ĩ.de p̄ſcrip.cũ ex officij.vel qd̉ debet̃ ex cõſuetudine.xviij.q.ij.ſeruitiũ.⁊.ĩ.q.iij.queſitũ.in fi.capelle vero monaſterioꝝ ſeu regularium ſubſunt ep̄o q̈ʒtũ ad vtrāq̈ʒ legē.ſ.e. cõquerēte.xvj.q.ij.ſane ⁊.ĩ.de priuil'. cũ ⁊ plantare.§.in eccleſijs. niſi pleno iure ſubſint monaſterijs.ĩ. d̉ priuil'. qm̄ ꝑ cõfeſſionē. capelle vero monaſteriorioꝝ exemptoꝝ ſubſunt ep̄o ſicut ⁊ alioꝝ capelle: niſi exempta ſint monaſteria cũ capellis ſuis.ĩ. de priuile.ex ore.in fi. vnde rõne capellarũ ad ſynoduʒ venire tenet̃: vt ibi. nā ⁊ abbas ad ſynodũ venire tenet̃.ĩ.d̉ ma. ⁊ obe.q̄ ſup. et xviij.q.ij.abbates.⁊ hoc intelligas de his q̄ populũ habent. et ſic nõ cõtradicit illa palea. xviij. di.ep̄s. ⁊. xviij. q.ij.§. vl. Quare nõ ꝯtradicũt q2 illa intelligũtur de his q̄ populũ nõ habēt. Sic ergo ex hac lr̄a patet q̄ ſnīa lata ſup his que ſpectāt ad legē dioce.ſentētia nõ tāgit ea que ꝑtinēt ad legē iuriſdi.⁊ ſic ſnīa lata ꝓ vno nõ ob. in alio:cum ſint penitus diuerſa.

Graue gerimus. ¶ In prima ponit̃ queſtio. In ſcd̉a ꝓuiſio.ibi.mādamꝰ. Ab. Si. e ¶ Lr̄arũ ar.hic habes: q̄ ꝑ generale mandatũ poſteriꝰ ꝯceſſuʒ priori ſpāli.ſ.priuilegio exēptionis nõ derogat̃: q2 de illo in generali mentio nõ habet̃. Itē ar. q̄ cõe ius nõ tollit priuilegiũ. Ille eccl'ie ſunt exempte a iuriſdictione epi.⁊ lr̄e ſup correctione clericoꝝ. ſm̄ ius cõmune obtente nõ derogauit priuilegio exemptionis.ſi.ſ. de reſcrip.cũ ordinē. Itē arg. q̄ papa ꝑ litteras ſuas iuri alioꝝ p̄iudicare nõ intendit.ſ.de offi.delega. ſuper e.⁊.ſ.d̉ auctē.⁊ vſupal.ex tuarũ. Si.habes.ſ.eo.ti. licet ꝑ has lr̄as debebat ꝓcedere tanq̈ʒ ordinarius nõ tanq̈ʒ delegatus. f ¶ Tranſmiſimus:ſi.habuiſti mādatũ.ſ.eo.licet. g ¶ Corrigere ſit paratꝰ:maxime qm̄ ſi ille nõ corrigeret illos ꝓpter negligentiā abbatis vel p̄lati:nõ transfert̃ poteſtas corrigendi ad epiſcopũ:cum nõ ſit ordinariꝰ illoꝝ:nec in eos aliquā habet iuriſdictionē.arg.ſ.de ſup.negli.p̄la.ſicut. ſed ha

bet locū iſtud cū abbas ſubeſt epiſcopo: quia tūc ſi abbas negligens eſſet: tunc demū epiſcopus poteſt illos corrigere. ſ. eo. ti. quanto. ꝛ c. irrefragabili. ꝛ. ix. q. iij. cū ſimus: ꝛ ↄ. de conceſ. ꝓben. nulla. ꝛ ↄ. de appel. ca. ↄ.
a ¶ Si eſt ita: ꝑ hāc clauſulā: ſi eſt ita. huic cognitio nō demandat: quia ð facto ſuo certus eſſe debebat. ſ. de reſcri. ab excōicato.
b ¶ Per te: ſic ß debet aliquis emandare qḋ ꝑ peram geſſit: et palliare qḋ fecit ſ. de aut. ꝛ vſu pal. niſi ſpecialis. ꝛ ↄ. de accu. qualiter ꝛ quando. ꝛ. xxv. q. ij. quod quis commiſit. ꝛ idem di it impator non m erubeſcimus orrigere que ꝑ s diximus. nec b alijs corrigi xpectare voluimus: vt in autē. e nup. in fi. pri ne colū. coll. ij. .arg. ↄtra ↄ. de leri. coiug. ca. iuerſ fallacijs.
¶ Relaxes: ſic videt ꝙ ſententie late tenuerunt: ſed cōtra icit littera ſuerior vbi dicit ullam habeas riſdictionē ordinariam vel delegatā: ꝛ ſic videt ꝙ ſentētia nulla fuerit. ꝛ ſic debuit dicere denūcies nō tenere. vt. ſ. ð offi. elega. cū cōtingat. vnde dicas ꝙ iſta ſententia abſolutionis potius ad factū referē. ſi. ↄ. de teſti. dilecto: qꝛ rte illi abſtinuerunt more talis ſentētie: ſed ꝑpter ob ruationē talis ſententie nullū ius acquirit epiſcopo. de reſti. ſpolia. olim inter. ꝛ expone relaxes. i. relaxas eſſe oſtendas: ſic ↄ. vt lite nō cōteſtata accedens. j. ecclie ille ei nō ſubſunt: ſententia nō tenet ↄ. de relig. mi. cū dilect⁹. Vel poſſet dici ꝙ ſi ecclie ille nō ſunt empte tamē epiſcopus nō habet primo loco correctionē: ſed abbas cui ſubſunt nullo medio: ad quē ꝑtinet rrectio pricipaliter illoꝝ clericoꝝ: nec epiſcopus poſt ei auferre iuriſdictionē illā: niſi cum abbas fuerit egligens. ar. ſ. eo. irrefragabili. ꝛ c. quanto. ꝑut no. eo. paſtoralis. ꝛ ſm hoc ponit ꝑprie hoc verbū relaxes: quia nō debuit epiſcopus illos corrigere: q̄diu bbas illos corrigere ſit paratus. ꝛ ideo dicit minus uide atteīaſti. ſꝫ poti⁹ de facto relaxant: vt dictū ē.
His quibus ex officio. ſ. ordinarie poteſtatis.
d ¶ Caſibus: pͥo ex officio legationis. ſ. ð offi. ga. ꝙ tranſlationē. ꝛ ca. excōmunicatis. ꝛ. ca. nemini tem ſi cui cōmittat hoc ex priuilegio. vt archidiacono bonoñ. qui ex priuilegio abſoluit excōmunicatos ī udio bonoñ. cōmorātes vel delinquētes ibidē. Sed cōtra hoc eſt manifeſtū argumentū ꝙ cōmittere non poſſit. ſ. de offi. delega. ca. vlti. §. vlti. cum ei non competat hoc ex officio: ſed ex priuilegio: ꝛ ſic certum miniſterium ſibi cōmittitur in hac parte. ꝛ huic forte ſtādum eſt ꝙ poteſt: quia nō dicit illud certum miniſterium cum illud ſibi cōpetat ratione dignitat⁊ cui cōceſſuꝫ fuit priuilegium perpetuum. Item epiſcopi ī certis caſib⁹ poſſunt tales abſoluere ↄ. de ſen. excō. mulieres. ꝛ. c. ð monialibus. ꝛ. c. ꝙ de his. ꝛ. c. vlti. Item abbas abſoluit tales. ↄ. de ſen. excō. cum illoꝝ. Item in articulo mort⁊ poſſunt epiſcopi ꝛ ſacerdotes tales abſoluere. xvij. q. iiij. ſiquis. ſuadente. ꝛ ↄ. de ſepul. c. vl. Et ī oībus iſtis caſibus ꝑſone ſuperi⁹ nominate cū viderint expedire poſſunt ſup his iure ordinario cōmittere vices ſuas auctoritate huius canonis. Item intelligo in omnib⁹ alijs excōmunicationibus ꝙ illi qui ordinario iure vel delegato a principe poſſunt abſoluere poſſunt cōmittere vices ſuas cum viderint expedire dūmodo delegatus habeat iuriſdictionem: ꝛ ſic non contradicit. ſ. de offi. delega. c. vl. in fine Berñ.

a ſi eſt ita prudenter corrigēs b ꝑ teipm̄ q min⁹ ꝑuide attentaſti: ꝑdictas ſniās ſine diffi c cultate relaxes. Idem.

Ordinarius cui cōpetit abſoluere ab excōmunicatione poteſt alijs abſolutionem demandare. Ca. XX.

d His quibus ex officio: in certis caſibus cōpetit illos abſoluere: qui ꝑ violenta manuū iniectione incidūt in canonē ſentētie ꝑmulgate: licet alijs hmōi abſolutionē cōmittere: cū viderint expedire. De officio iudicis. Honorius tercius. archiepiſcopo ſancti Leonardi ꝛ abbati ſalernitano.

Ad officiū iudicis etiā delegati ſpectat ꝑuidere aduocatū parti que nō pōt habere: ꝛ poterit dare domeſticū.

Ex litteris Ca. I. veſtris accepim⁹ ꝙ cum cauſam q̄ inter abbatē ꝛ cōuentū foſſe noue ex ꝑte vna e ꝛ abbatem ꝛ cōuentum monaſterij caueñ. ex altera: ſuper quibuſdam poſſeſſionibus monaſterij ſancti Petri de almaphia vertebat. et ↄ. ¶ Quia pars ꝑdicti monaſterij propoſuit: ꝙ habere non poterat aduocatum: f veſtrum ſuper hoc implorando officium: tu frater archiepiſcope: eidē de magiſtro. R. clerico tuo: ad exhibēdū in cauſa ipſa patrocinium ꝑuidiſti verum frater. S. caueñ. monachus: propoſuit in preiudicium eiuſdem monaſterij factum eſſe: eo ꝙ dictus. R. clericus domeſticus tuus erat. ꝛ ↄ. ¶ Mandamus quatenus hoc non g obſtāte ī negocio ipſo ratione preuia procedatis.

Gregorius nonus.

Cum imploratur officium nobile fit litis conteſtatio: ſecus in mercenario. Ca. II.

De officio iudicis. ¶ Supra viſum eſt de officijs ſingularium dignitatū ꝛ ſingulorū iudicum: nūc congruo ordine ſubijcit indeterminate de quodam officio quod eſt ordinario ꝛ delegato cōmune. Abbas. Si.
Ex litteris ¶ Communis diuiſio. Scða. ibi. Mandam⁹. Ab. Si. e ¶ Monaſterij ſcꝫ noue foſſe. f ¶ Implorando: ꝛ ſic ptꝫ ꝙ ad officiū iudicis ꝑtinet ꝑuidere partibus de aduocatis ſi alias habere non poſſint. ff. de offi. ꝓconſul. l. nec quicq̄. §. aduocatos. ꝛ. ff. de poſtu. l. j. §. ait ꝑtor. debet etiam attendere iudex vt equa diſtributio aduocatorum fiat. C. de poſtu. ꝑuidendū. ꝛ. iij. q. vij. §. tria ver. ſi vo. in vno. hoc olim obtinuit quando ſalaria de publico dabant. hodie vero quilibet debet ſibi ꝑuidere ſm ꝙ melius poteſt. C. de iudi. ꝓperandum. § illo ꝓculdubio. pauperibus tū ꝛ hmōi ꝑſonis debilibus qui ſibi ꝑuidere non poſſunt debet ꝑtor de aduocatis cōſulere ꝛ ꝑuidere. ff. de poſtu. l. j. §. ait ꝑtor.
g ¶ Obſtante: ex hoc patet ꝙ hec exceptio non eſt admittenda: habeo te ſuſpectuꝫ: quia aduocatus alteri⁹ ꝑtꝭ eſt cleric⁹ tu⁹ vel cōmenſalis vel familiar⁊. arg.

contra .ſ. de appel. ex inſinuatione. Sʒ nõ eſt ꝯtra: qꝛ ibi nõ dicit ꝙ ꝓpter hoc iudex recuſari põt vt ſuſpe/ctus ꝙ aduocat⁹ ſit cõmenſalis iudicis: ſed dicit ꝙ iudex videbat fouere latenter partẽ ſui clerici cõmenſa/lis qui erat aduocatus. vnde ex eo ſumit. ar. ꝯtrariũ.

Iudicis. ¶ Breue ẽ ꝛ ꝑ alia verba poteſt ſic ſum/mari: In officio iudicis qđ prin/cipalit̃ loco actionis ꝓponit fit litis ꝯteſtatio: ſecus ſi nõ principaliter. h. d.

a Iudicis officium vbi/b cunqȝ pro actione ꝓpo/nitur: veluti cum reſtitutio in integrum principaliter poſtulatur: litis conteſtatio ex c poſcit: alias ante ꝛ poſt in/greſſum cauſe: poteſt ad hoc ſine litis conteſtatiõe haberi recurſus.

De Maioritate ꝛ obedientia.

Gregorius. auguſtino an/glorum epiſcopo.

Primo ponit vnũ dictũ cũ exemplo. Scđo aliud: ibi. alias Ab. Si. a ¶ Officium iudicis: officiũ latiſſime patet. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ſ. Quidã ergo ſunt in quib⁹ officiũ iudicis imploꝛat poteſt enĩ iudex ſupplere de iure que aduocatis deſunt: vt. C. vt que aduo. de ſũt iudex. ſup. l. vna de hoc dixi. s̃. de poſtu. bone. Itẽ interrogare debet quociens equitas mouet iudicẽ. ff. de interroga. act. vbicunqȝ. ꝛ. xxx. q. v. iudicantẽ. etiã poſtqȝ eſt in cauſa cõcluſum. ſ. de fide inſtru. cũ iohan/nes. Itẽ locũ habet officiũ iudicis in omnib⁹ que contingunt poſt lit. cõte. circa rem petitã vt in fructib⁹ ꝑceptis poſt li. conte. ſiue damnũ det in ea. Ea enĩ que poſt litẽ cõteſta. accidunt valde ꝑtinẽt ad officiũ iu/dicis. ff. de rei vendi. nõ ſolũ. ꝛ. l. itẽ. §. j. C. de rei ven. certũ. ꝛ. ff. de edil. edic. ediles. §. itẽ ſciendũ. omnia ta/lia que contingunt poſt litẽ cõteſta. petunt officio iudicis ꝛ nõ iure actiõis. illa q̃ ꝯtingũt ante li. ꝯte. ſpãlit̃ debent peti in libello: ꝛ niſi fuerint petita iudex đ illis nõ ꝓnũciabit vt in ꝑdi. §. itẽ ſciendũ. Itẽ de dolo cul/pa ꝛ negligentia poſt litẽ cõteſt. admiſſa. ff. de rei vendi. q̃ petitorio. §. j. ꝛ in multis alijs locũ habet iudicis officiũ: ſed hoc officiũ ꝯpetit maiori ꝛ minori. ꝛ multa poſſent poni exempla in his ꝛ alijs incidẽtib⁹ ante. li. cõteſt. ꝛ poſt in qb⁹ ꝓcedit ſine li. cote. vt. s̃. ca. xxi.

b ¶ Proponit: hoc ideo dicit: qꝛ iudicis officiũ ne/mini dat niſi tunc demũ cũ alia actio non ſupeſt: nã ſi cõmuni auxilio quis munitus eſt: nõ debet ei tribui extraordinariũ. ff. de mino. in cauſe. in prin. ꝛ loco actio/nis habet. ꝛ qꝛ quaſi ordinariũ eſt iudicium cum principaliter poſtulat ſicut in alijs iudicijs debet lis con/teſtari. ff. de mino. papinian⁹. §. vlti. ꝛ iſtud officiũ iudicis nõ ꝑpetuat ꝑ litis cõteſta. vt ibi dicit. immo in/fra certũ tps debet terminari: puta ſi eccleſia eſſet le/ſa in aliquo cõtractu celebrato ſolenniter: tũc debet petere directe reſtitutionẽ contra illũ contractũ. Idẽ eſt de minore ſi directe petit reſtitui. Sed cõtra videt ꝙ poſſit expediri cauſa reſtitutionis lite non conte. dicit enĩ lex ꝙ cauſa cognita ꝛ pñtibus aduerſarijs vel ſi per cõtumaciã deſunt cauſe ĩ integ. reſti. perpendende ſunt. ff. de mino. ĩ cauſe. §. cauſa cognita. Et ſic videt ꝙ ſi altera pars ſit contumax ꝙ poſſit cauſa expediri. qđ ergo fiet ſi eſt cõtumax? iſtud de facto vidi: ꝛ vario modo dicebant ſapientes. Quidã dicebãt ꝙ dãda eſt reſtitutio alij ꝙ nõ. Satis videt expediri ꝑ hãc decre. Dicas ergo ꝙ altera parte abſente ꝑ contumaciã lite nõ conteſta. non eſt facienda reſtitutio nec ſentẽtia ſuper hoc ꝓferẽda eſt. ſed debet actor in poſ. mitti cauſa rei ſeruande de illa re ſup qua petit reſtitutio. ſi. s̃. de offi. delega. conſultationibus. Si vero lis eſſet cõteſt. tunc daretur reſtitutio leſione ꝓbata. Sed ꝑ auc. videtur ꝙ altera parte abſente poſſit reſtitutio indulgeri citra lit. conteſt. in auten. vt ſponſa. largi. §. hoc autẽ. colla. ix. ꝛ. C. vt heres abſtinere. ſe abſtineat. l. ſ. ꝛ autẽ. ibi poſita intelligit in caſu ſuo ſpeciali tm̃. ſ. cũ minor vult abſtinere ſe ab hereditate: ꝛ tũc vocandi ſunt creditores quoꝝ intereſt pñtes eſſe: cum minor ſe abſtinet: vt videant bona hereditaria mobilia ꝛ immobilia: vbi debent cuſtodiri: ꝛ ſi infra tres mẽſes nõ venerint licitum eſt minori abſqȝ periculo abſtinere auctoritate iudicis coram quo illa petitur reſtitutio: ꝛ eſt ratio quare ꝓcedatur in caſu illo lite nõ conte. quia minor nõ petit reſtitui contra aliquẽ: ſed contra factũ ſuum: vt ei liceat abſtinere ab hereditate quã adiuit: quia aliter ei con/ſuli nõ poteſt niſi ꝙ abſtineat ꝛ ſi creditores eſſent pñſentes nõ fieret cõteſtatio cum eis: quia cõtra eos nõ petitur reſtitutio: ſed cum petit contra aliquẽ. ꝛ ipſe eſt contumax lite nõ cõteſtata ꝓcedit ꝑ miſſionem in poſſeſſionem: vt dixi. ꝛ lex illa in cauſe. §. cauſa intelligitur lite conteſtata cum minor petit reſtitui cõtra factum ſuum ꝛ non contra aliquem. Et ꝙ ſic intelligatur ſatis videt per legem que dicit ꝙ litis conteſtatio in huiuſmodi reſtitutionibus eſt facienda: per quam etiam litis cõteſtationem non perpetuat iudicis officium. ff. de mino. papinianus. §. vlti. Item hic eſt ar. ꝙ actio ſm canones ſit proponẽda. Arg. ꝯ. ſ. de iudi dilecti. vbi de hoc. vnde expone pro actione. i. loco iuris communis. ꝛ quia ei qui nullo iure cõmuni iuuat datur reſtitutio in integrum per officiũ iudicis ꝛ hoc officium quod loco actionis ꝓponitur competit ordinario principaliter ꝛ incidenter: ſed incidenter delegato vel principaliter ſi hoc ei principaliter cõmittat argu. ſ. de in integ. reſti. ca. pe. vbi de hoc. ꝛ idem intelligitur cum maior reſtituitur principaliter quãdo ali[illegible] actio non ſupeſt. verbi gratia. aliquis abſens fuit cauſa reipublice preſcriptũ eſt contra ipſum ꝓpter ei⁹ abſentiam: debet reſtitui officio iudicis. C. ex quib⁹ cau[illegible] ma. in integ. reſti. l. j. ꝛ. ij. ff. eo. ti. per totum. ꝛ officiu[illegible] iſtud datur fauore rei ſiue perſone: ꝛ non propter ipſam rem. vnde poteſt computari inter perſonales acti[illegible]ones: ꝛ non inter reales cũ imploratur a minore vel ec[illegible]cleſia: ꝛ etiam cum poſtulatur a maiore.

c ¶ Ante. i. ſi petat reſtitutio nõ principaliter ſʒ incidenter. quãdoqȝ poſt litẽ cõteſta. ſup principali queſtione: puta apertis atteſtationibus: aut etiaʒ poſtqȝ [illegible] in cauſa concluſum: allegat pars altera eccleſia vel minor: ꝙ omiſit neceſſariam probationem. vnde petit admitti ad probationem omiſſam officio iudicis. ſ. [illegible] in integ. reſti. auditis. ꝛ hoc fieri poteſt citra lit. conteſt. ꝛ ante ingreſſuʒ litis: vt ſi omiſit aliquã exceptionẽ: quã non ꝓpoſuit infra tps ſibi ſtatutũ. ſ. de excep paſtoralis. aut ſi omiſit ſup exceptiõe ipa ꝓbãda ꝓbationẽ neceſſariã. Itẽ officio iudicis admittit: qꝛ inte[illegible] eſt ei⁹ litib⁹ ꝛ ſumptib⁹ nõ vexari. ff. de mino. mino. xxv. annis. ꝛ ſi omiſit allegationẽ. ff. de mino. mino. xxv. annis. Itẽ eſt ar. hic ꝙ ſup exceptionib⁹ que ꝓponunt ante ingreſſum litis vel etiã lite cõte. nõ ſit neceſſaria litis con. ar. ꝯ. s̃. de offi. deleg. prudẽtiã. §. ſexto. ver. de hoc. ſ. de ap. interpoſita. §. fi. in qb⁹ ꝓcedit in ordinario: ꝛ hoc officium competit etiam maiori ante litis conte. ꝛ poſt. Item arg. ꝯ. ſ. de ap. ſignificaui[illegible]

ſbi ſoluitur. De maioritate ꝛ obedientia. Quis miniſtroꝝ ꝛ iudicum de q̇bus. ſ. viſum eſt: alij ſūt maiores alij minores: nec aliter poſſet eccleſia ſeu ſtatus vniuerſalis cōſiſtere: de quo vide pulchrū tex. in. c. ad hec. lxxxix. di. ideo cōpetenti ordine hic ſumit̄ ꝺ ipſorū maioritate et obediētia impē/denda. Ab. Si.

CUm. ¶ Breue ē: vł per alia ꝟba pt ſic ſummari. In honorib⁹ reuerētialibus impen/dendis pōderat̄ ceteris paribus maioritaſ ex prioritate ordinationis. Ab. Si.

a ¶ Maior. niſi poſterior ordinat⁹ fuerit a maiore. ĩ. e. p tuas. ꝛ. ff. de albo ſcri. ·ĩ· vlti. et. xciiij. di. c. vlti.

b ¶ Fuerit. argu. ꝙ q̇ prior eſt tempore: potior eſt iure. lxxv. di. c. vlti. vij. q. ĩ. factus eſt. xxvij. q. ij. duobus. xvij. diſ. §. hinc etiaꝫ. c. vlti. ꝛ. C. qui potior ĩ pig. ha.

Prius ordinatus ceterſ paribus ꝑor ꝛ maior habēdus eſt. Capitulum. I.

CUm certum. et. ĩ. ¶ Sit honorſ iſta diſtinctio: vt ipſe a ꝑor ꝛ maior habeatur: q̇ ꝑus cōitatis cōſilio: et b c ꝯcordi fuerit actiōe ordinatus. Idem.

Veniens ꝯtra decretuꝫ vel conſtitutionem epiſcopi debet excommunicari. Capitulum II.

d **S**I quis venerit ꝯtra de e cretū epi: ab eccłia abijciat: ¶ In libro regū legit̄: f qui non obedierit principi g morte moriat̄. ¶ Et in concilio agatheñ. ꝙ anathematizetur. Leo papa.

Clericꝰ adminiſtratione carens nō tenet̄ ad iuramentū obediētie vel ad faciendū ſcripturā ſuper ea. Caplm. III.

LEgebatur in lr̃is tuis ꝙ frater atticus chartulam de obedientie ſponſione conſcripſerat: in qua ſig h num ꝓdebatur iniurie. Nō enim neceſſarium fuerat vt obligaretur ſcripto: qui obedientiam ſuam: ipſo iam vo i lutarij aduentꝰ officio cōprobabat. Clemens papa. iij.

Ab omnibus de dioceſi obediendū eſt epo. Ca. IIII

OMnes principes terre et ceteros homineſ: epiſcopis obedire beatꝰ Petrus precipiebat. Innocen. iij. capitulo Herbipoleñ.

Non obediens canonicſ inſtitutſ incurrit inobedientie notam. i. infamiā. Ca. V.

ILlud dn̄s in btō Petro et. ĩ. ¶ Cū ſpūalia ſint

Vł dic q̇ nō obedierit iuſto ꝑcepto. xj. q. iij. ſi dn̄s. Si ē iniuſtū: ꝛ h̄ eſt maniſtū nō obediat vt ibi. ꝛc. iulianꝰ. Si dubiū eſſet ꝑceptū ꝓncipis: ꝓpt̄ bonum obedientie: qꝺ ſibi ꝑcipit faciat. xxiij. q. ĩ. q̇d culpat̄. ĩ fi.

LEgebatur in lit. ¶ Poteſt tex. iſte intelligi dupliciť. Prio ꝙ iſte frat̄ Atticus ſcripturam de obdientia ꝑ/ſtanda epiſcopo nomine proprio ſcripit. Secun/do poteſt intelligi ꝙ ſcpſit noīe alteriuſ. Et nōſē vis quis intelle/ctus teneatur: ſenſus enim littere eſt ꝙ clericus non habēs curam animarū non tenetur ꝓ/mittere epiſcopo obedientiam per ſcripture cō/fectionem vel p iuramenti ꝑſta/tionem: ſed ſatſ eſt verbo obedi/entiam promittere. ꝛ hoc intendit littera iūcta glo. ĩ. Ab. Si. 1. pe. 2

h ¶ Iniurie. ſi. ĩ. ꝺ ſymo. ex diligenti. ꝛ. ĩ. de regu. iur. indignū

ſufficiebat enim manualem facere obedientiam. ĩ. eo. his que. argu. contra. xxiij. diſtin. qꝫ qꝫ. ꝛ. ĩ. de iureiu/ran. nullus epiſcopus. Et pro ꝛ contra. Solu. quod dicunt contraria intelligitur de illis quibus animarū cura cōmittitur. quod hic dicit ꝙ in ſimilibꝰ debet in/telligi de clericis inferioribus: qui non ſunt compellē/di ad iuramentum vel ſcripturam faciendam: ſed ſo/lum ſufficit ſi obedientiā ſimpliciter repromittāt ſuis prelatis: vt dicit ĩ fi. ꝛ decre. ꝑdicta nullus eps. Joh. ĩtelligit h̄. c. ꝺ iā ꝓmoto ꝛ n̄ ſuſpecto qꝛ tūc iurat. xxiij di. qꝫ qꝫ. Berñ.

i ¶ Aduētus officio. ſi. ꝺ pe. di. ĩ. quē penitet. vbi dꝛ ꝙ mundati ſunt leproſi dum irent coram ſacerdotibus ſe oſtēdere. Et eſt hic argu. pro ſu/perfluis reſecandis. ĩ. de exceſſi. prela. cum ad quorun/dam. x. q. iij. quia cognouimus. et. ff. de aqua. quo. et eſti. l. j. §. trebatius. ff. vt legatorum ſeu fideicom. hec ſtipulatio.

OMnes principes. Ergo principes ſubſunt epiſcopis quod verum eſt: vt hic. ꝛ. ĩ. eo. ſolite. ꝛ. xcvj. di. duo ſunt. Quid ſi rex habet multos epiſcopos in regno ſuo: coram quo tractabit ſpirituales cauſas ſuas vł cui dabit decimas. Cauſas ſpirituales tractabit coram illo epiſcopo in cuius territorio habet larem principalem. C. vbi ſena. vel clariſſimi. l. ij. decimas prediales dabit illi epiſcopo in cuius territorio ſita ſunt predia. ĩ. de parrochi. ſignificauit. ałs decimas dabit vbi audit diuinum officium proportionabiliter diuidēdo ſi audit in luribꝰ. ff. ad munic. aſſumptio. ar. ꝯtra. et. ĩ. de teſta. relatum. in fi. Berñ.

ILlud do. ¶. Pone caſum. Epus hildeſemeñ.

diuerſis. ꝛ. l. ſi infundum. Ar. cōtra. lxxiiij. diſ. epiſcoporum. ꝛ. ff. qui potior. in pig. ha. interdū: ꝛ. ff. ſi cer. pe. creditor. ar. ꝯ. ĩ. de iurepa. illud. ff. de relig. ꝛ ſūptu. l. pe. viij. q. ĩ. licꝫ. ff. qui ꝛ a q̇bus ma. liberi. non fi. ſi quis habens. que etiā facit ꝓ ꝯtraria pte. Sol. prima reſpōſio eſt vera cōtraria ſunt ſpecialia ꝛ caſualia: vt patet p ſingula ꝯtraria.

c ¶ Actiōe. id eſt tractatu. c. xvj. q. vij. noua actiōe. id eſt tractatu nouo die habito. ꝛ. xvj. q. iij. prima actione. vel dic concordi actione. id eſt concordi conſenſu: vel ſaltem maioris partis lxv. di. c. ĩ. ꝛij. ꝛ. iij.

SI quis venerit ¶ Primo ponit dictū. Scꝺo corroborat p vnam auctoritatē li. regū. Tertio p aliaꝫ ibi. Et in concilio. Ab.

d ¶ Decretū. iuſtū ſcꝫ ꝛ ſic habes ꝙ eps poteſt facere decretum ſiue cōſtitutionē in ſua dioce. de conſe. di. iij. c. ĩ. epi eīm poſſunt condere canones epales. quia quilibet populꝰ ꝛ quelibet eccleſia ſibi pōt conſtituere aliqꝺ ius. di. j. ius ciuile. ꝛ. viij. di. que cōtra. ꝛ. xj. di. catholica. ꝛ. xij. di. illa. ſꝫ de maioribꝰ negocijs non pn̄t aliq̇d ſtatuere.

e ¶ Abijcitur. xj. q. iij. ſi aūt nobis. ꝛ. c. ſequē.

f ¶ Principi. ſ. e. pape. ꝺ ꝯſe. di. ĩ. corpora. ſicut ecōuerſo imperator vocat̄ pontifex. x. di. de capitulis. Sed nunquid laici debēt obedire pape. Poteſt dici ꝙ ſic quo ad ſpiritualia. ĩ. eo. omnes ꝓncipes. ꝛ. ĩ. de iudi. nouit. Sic ecōuerſo ꝓncipi ſeculari. id ē. impatori oēs ſubditi obediant: clerici qui ab eo recipiunt tpalia. ĩ. eo. ſolite.

g ¶ Morte. Sed nunq̇d eccłia punit taliter: nō. ſed oſtēdit q̇d iudex ſecularis facere debeat: vel morte ſcꝫ eterna: qꝛ pibit ꝓpt̄ delictū cōtumacie: niſi penituerit.

vocatus ad aliam ſedẽ apoſtolicã ꝓpria auctoritate ſe ad illam tranſtulit. Et redargutus dicebat ꝙ fecerat p̄ cõmodo illius eccleſie: quia niſi forte tranſiſſet eccleſia illa fuiſſet paſſa damnũ graue in tẽporibus: papa vero illum hic redarguit: quia ꝓpter cõmodũ tẽporale nõ debuit venire cõtra canones diſponẽtes

1.Re.15

Eccs.4 ꝙ citra licentiã pape non debet ep̃s ep̃atum ſuũ dimittere: vt i.c. ij. de tranſla. p̄la. forte iſte ep̃s p̄ ſuo cõmodo ꝓprio ſe tranſtulit. a ¶ Dignioza: q̇ ad q̇d: qm̃ ſpiritualia ſine tẽporalibus non p̄ficiunt: ſicut nec anima ſine corpore. j. q. iij. ſi quis obiecerit. b ¶ Uictima. lxxxj. di. ſi q̇ ſunt preſbyteri. xxxij. di. §. verũ. ⁊. viij. q. j. ſciendum. c ¶ Auſcultare. id ẽ. attendere ⁊ audire mãdatũ cũ effectu. d ¶ Cõ

1.Pe.2. modo. occaſione ſiue p̄textu pietatis non eſt faciẽda impietas. vt. j. q. j. non eſt putanda. xiiij. q. v. forte. argu. et xxx. q. j. noſſe.

S Olite be. ¶ Eſt multum allegabile. Primo ponit admirationẽ imp̄atoris ⁊ auctoritatẽ qua mouebatur. Scd̃o. ibi. Veruʒ exponit illã. Tertio. ibi. Potuiſſes. ad declarandam p̄rogatiuã ſacerdotij inducit auctoritatẽ Hiere. Quarto. ibi Preterea. auctoritatẽ Geneſis. Quinto. ibi. Hec aũt. concludit contra imperatorem. Sexto. ibi. Nos autẽ. ſe excuſat ꝙ non increpauit dicens ꝙ increpare poterat ⁊ hec auctoritatibus. Septimo. ibi. Utruʒ. relinquit imperatorez ſuo iudicio. Ab. Si. e ¶ Solite. caſus imperator conſtãtinopolitanus faciebat patriarcham conſtantinopo. iuxta pedes ſuos in parte ſiniſtra ſedere. Papa hoc intelligens ſcripſit ei: ꝙ nõ decebat eum taliter ſe habere erga ſuuʒ patriarchã: cum alij reges ⁊ p̄ncipes ſuis p̄latis vt debent reuerenter aſſurgant: ⁊ eis iuxta ſe ſedẽ venerabilẽ aſſignẽt. Imperator reſcripſit ei dicens ꝙ multuʒ mirabatur ꝙ eũ ſup̄ hoc niſus fuerat increpare: dicens ꝙ ſacerdotium ſuberat imperio auc̃te Petri dicentis. Subditi eſtote omi humane creature ꝓpter deũ: ſiue regi tanq̃ p̄cellẽti: ſiue ducibꝰ tanq̃ ab eo miſſis ad vindictã maloꝝ: laudem vero bonoꝝ. Reſcribit em̃ papa ſibi reſpodẽdo auctoritati Petri illã exponens: ꝙ ſi pſonã loquentis ⁊ illoꝝ ad quos loquebat̃ diligẽter cõſideraſſet: nõ exp̄ſſiſſet taliter intellectum illius auctoritatis. ſcribebat em̃ ſubditis ſuis: quos ad humilitatez inducebat nec p̄ hoc voluit ſubeſſe ſacerdotiũ: quia ſm̃ ĩtellectuʒ illius ſequeretur: ꝙ quilibet etiã ſeruus imperiũ in ſacerdotes accepiſſet: ex eo ꝙ ibi dicit̃ omi humane creature. ſʒ non negat: quin imperator p̄ſit ſuis: ⁊ illis q̇ ab eo temporalia recepe rũt. Tãdẽ expoſita premiſſa auctoritate Petri oſtẽdit exemplo chriſti: ſacerdotiũ p̄eminere regibꝰ dicẽtis Hieremie. Ecce cõſti tui te ſup̄ gẽtes et regna ⁊c. ⁊ p̄ auctoritatez geneſis. Fecit deꝰ duo magna luminaria ⁊c̃. dic̃ em̃ ꝙ ſi iſta con ſideraſſet. nõ feciſſet taliter pa triarchã ſuuʒ ſe dere ad pedes ſuos: ⁊ lʒ non in crepaſſet eũ: po terat tñ rõnabi liter increpare cum ip̃e ſup̄ oẽs accepit p̃tatẽ in pſonã petri: cu dictũ fuit a dñ quecũq̃ ligaue ris ſup̄ terrã ⁊c in fi. dicit ꝙ ip rialis celſitud diſcernat vtru ad bonũ ⁊ vti ĩuitauerit imp toriã excellẽtiã: cũ ip̃e ſolũmodo ad vtilitatẽ ecc̃ie terre hieroſolymitane ſubſidiũ ip̃m duxerit inuitãd f ¶ Niſi fuimꝰ ĩcrepare. ſʒ h̃ nõ fecit aı̃o ĩcrepãdi: ſe aı̃o admonẽdi ex affectu dilectiõis. v. q. v. nõ oĩs. ⁊. nõ oſculat̃. ⁊. C. de ſen. ⁊ int̃. om. iu. ex ſtipulatione xxiij. q. v. nõ putes. g ¶ Subditi. ĩ. de cen. oĩs aĩa xj. q. j. ꝙ̃ magnũ. h ¶ Veꝝ ⁊ ſi. h̃ papa rñdet au petri ĩducte ab ĩp̄atore. i ¶ Et ſi pſonã: cõſiderãd pſona loquẽtis: ⁊ cui q̇s loq̇t̃. xxvj. di. deinde oppor ⁊. ĩ. de cõſã. ⁊ affi. de infidelibꝰ. ⁊ aliq̇d p̄bat̃ rõne p naꝝ colloquẽtiũ. ar. ĩ. q. vij. didici. k ¶ Suſcipiun nũq̇d ḡ appellabit̃ ab ep̃o ad imp̄atorẽ? videt̃ ꝙ ſi de fo. compe. verũ. tunc em̃ cognoſcit q̃ſi ciuilis iud ar. ĩ. de ap. ſi duobꝰ. Dico ꝙ ſic niſi cõſuetudo ſit cõt ria. ar. ad hoc. xviij. diſ. ſi ep̃s. videret̃ tñ ꝙ illa tp̄a penitus eſſent a iuriſdictiõe imp̄atoris ſeparata. x. nouerint. Jo. Dicas ꝙ appellãdũ ẽ ad archiep̃m: de cõſuetudine vel p̄uilegio vel alio iure ad aliũ ſit a pellandũ. ĩ. de appel. romana. §. debet. l ¶ In ſpi tualibꝰ. x. di. ſuſcipit̃. xcvj. di. cũ ad verũ. m ¶ P fert̃. xij. q. j. p̄cipimꝰ. ⁊. xxiiij. q. iij. ſi habes. ⁊. xxxv di. ſedulũ. n ¶ Propter deum. p̄ qđ videt̃ eſſe co lium p̄fectionis in quo liberũ ẽ arbitriũ. xiiij. q. j. c

a tp̄alibus dignioꝛa: ⁊ obedi

b entia melioꝛ ſit ꝙ̃ victima: ⁊

c auſcultare magis ꝙ̃ adipem arietuʒ offerre: nõ debuerat hildeſemenſis epiſcopꝰ: pro

d temporali cõmodo inobedientie notã ĩcurrere: ⁊ aplĩcis iuſſionibus contraire. I dẽ illuſtriſſimo Cõſtantino. imperatori. Imperium non preeſt ſacerdotio: ſed ſubeſt et ei obedire tenetur. Uel ſic Ep̃s non debet ſubeſſe principibus ſed p̄eſſe. Ca. VI

e S Olite benignitatis affectu. et. ĩ. ¶ Mirata ẽ

f imp̄ialis ſublimitas: ꝙ te niſi fuimus in noſtris lr̃is increpare. Huic aũt tue admirationi: nõ cauſam ſed occaſionẽ p̄buit: ꝙ legiſti beatuʒ Petrũ apoſtolorũ principẽ:

g ſic ſcripſiſſe. Subditi eſtote omi humane creature ꝓpter deum: ſiue regi tanq̃ p̄cellẽti: ſiue ducibus tanq̃ ab eo miſſis ad vindictam malefactorum: laudẽ vero bonorũ:

h i et. ĩ. ¶ Uerum ſi pſonam loquentis: ⁊ eoꝝ ad quos loq̃batur: ac vim locutionis diligentius attẽdiſſes: ſcribẽtis nõ exp̄ſſiſſes taliter ĩtellectũ. Scribebat enim apl̃s ſubditis ſuis: ⁊ eos ad humilitatis meritũ p̄uocabat. nã ſi per hoc quod dixit ſubditi eſtote ſacerdotibus: voluit imponere iugum ſubiectiõis ⁊ eis prelationis auctoritatẽ auferre: q̃bus eos ſubiectos eſſe monebat: ſequeretur ex hoc etiaʒ: ꝙ ſeruus quilibet in ſacerdotes imperium accepiſſet: cũ dicatur omni humane creature. Quod autez ſequitur regi tanq̃ precellenti: non negamus quin precellat imperator in temporalibus: illos dumtaxat qui ab

k eo ſuſcipiũt temporalia: ſed

l pontifex in ſpiritualibus antecellit: que tanto ſunt tẽporalibꝰ dignioꝛa: quanto ani

m ma prefert̃ corpori: licet non ſimpliciter dictuʒ fuerit: ſubditi eſtote: ſed additum fuit

n propter deum: nec pure ſit

a ¶ Tanq̃: ꝙ quãdoq̃ ſimilitudinẽ poti⁹ q̃ verita tẽ notat vt illud euãgelij tanq̃ ad latronẽ ⁊c. nihil eñ eſt ſimile ſibi: vt ſit ſimilitudinariũ nõ expſſiuũ verita tis.ſi.ff.de pecu.l.iij.§.ſi filiusfamilias. Et eſt hic ar. ꝙ nulla dictio debet vacare in reſcripto: alioquin fru/ ſtra mẽbranas occupat.xix.di. ſi romanoꝝ. ar. ad h.xxviij.q.j. ſic.n.⁊.ff.d vſu. l.iiij.ar.C.de fi/ de.nõ recte.

b ¶ Cõſtitui te hic loquit̃ dñs hieremie pphe/ te dans ei ptãtẽ ſup gentes ⁊ re/ gna. c ¶ Euel las: vicia.ſ.

d ¶ Plantes. virtutes.

e ¶ Malus.x/ cvj.diſt.duo.

f ¶ Inter ſolẽ ⁊ lunã: igit̃ cuȝ terra ſit ſepties maior luna. ſol aũt octies ẽ ma ior terra: reſtat ergo vt põtifica lis dignitas q̃/ dragesies ſepti/ es ſit maior re/ gali dignitate.

g ¶ Aſſurgant ⁊ iclinẽt eis. vt lxiij.diſt.valen/ tinian⁹. Bern.

r ¶ Venerabi lẽ.ex ſede eñ ve nerabili pſumit̃ vt.s̃.de cõſuetu di.cum olim.

h ¶ Nõ diſtin guens: nec nos diſtinguere de/ bem⁹.ij.q.v.cõ ſuluiſtis.⁊.xxxj. q.j.qd ſi dormie rit.⁊.xxxiij.q.ij. quos deus.⁊.s̃. de tranſla.inter corporalia.arg. xxij.q.v.hoc vi/ det.ar.ↄ.ff.de teſti.queſitum.

i ¶ Omittam⁹ Dicit ſe omiſſuꝝ qd ſtatim indu/ cit ⁊ eſt quidam color rhetoricus qui dicit̃ pocc/ tio.viij.q.j.moy ſes in fine.

k ¶ Quodcũq̃ q̃ dicit oĩa nihil excipit.xix.di.ſi romanoꝝ.ff.de offi.pſi.l.iij.

P Er tuas. ¶ Cõis diuiſio. Scḋa ibi: ad qḋ.ab.

l ¶ Subdiaconat⁹. eis eñ qui ĩ maiori ordine ſunt cõſtituti nõ pferunt̃.ff.de albo ſcri.l.j.⁊.xvj.diſt. yſidorus.⁊ merito eſt illis deferendũ ceteris eñ ↄcur rẽtib⁹ rõ priui/ legij habẽda eſt ff.ꝙ cum eo q̃ in alie.po.l.iij. ⁊ ẽ hic ar. p exem/ ptis epis: vt in ſynodo ſedeãt ĩ meliori loco: qr lex dicit ꝙ pri/ mo ſcribẽda ſũt noĩa eoꝝ q̃ dig/ nitates iudicio pricipis ſunt cõ ſecuti.ff.de albo ſcri.l.vl. ⁊ ſi iſti eligant̃ ad pla/ tionẽ: ad onus intelligunt̃ eligi pũilegio ſuo nõ obſtante: recipi/ endo honorẽ et onus recepiſſe ĩ telligunt̃.j.de p bẽ. ſignificatũ. C.de teſti.nullũ s̃.de renun. ad ſupplicationem. C.d poſtu.ālqs. Sȝ nunqd põt eps talẽ ſubdia conũ deponere ppt̃ crimẽ. Ar. eſt hic ꝙ ſic ex eo ꝙ dic̃ ab obe dientia etiã mi/ nime abſoluũt̃ ſȝ non credo. tñ cauſaȝ inſtructã debet remittere ad papã. ar. iij. q. vj. q̃uis. C. vbi ſena. vel cla riſ.l.iij.§.ij.⁊.j. de ſta.reg. ea q̃ op.ar.iſte etiam nõ cõuincit̃ niſi vij.teſtib⁹.ij.q. iiij.pſul. Quidã dicunt ꝙ epus eos dponere po teſt. m ¶ Ab ſoluunt̃. ſi. eſt. C.d iuriſdi.om. iudi.l.vl.⁊ q̃uiſ abſoluti nõ ſint ab obedientia quã al's debẽt p latis ſuis: tñ ad ſupiores etiã or dines ſine lnĩa pape promoueri nõ pñt.s̃.d tẽp.

ſubſcriptũ: regi pcellẽti: ſed interpoſitũ (forſitan fuit nõ a ſine cã) tanq̃. Quod aũt ſe/ quit̃: ad vindictã malefacto rũ: ⁊ laudẽ vero bonoꝝ: ĩtel ligendũ nõ eſt: ꝙ rex vel im perator: ſup bonos ⁊ malos gladij acceperit poteſtatẽ: ſȝ in eos ſolũmodo: qui vten/ tes gladio: eius ſunt iuriſdi ctioni cõmiſſi. et.j. ¶ Po/ tuiſſes aũt prerogatiuã ſacer/ dotij: ex eo potius intellige re qḋ dictũ ẽ: non a quolibȝ ſed a deo. nõ regi ſȝ ſacerdo/ ti: nõ de regia ſtirpe: ſed de ſacerdotali pſapia deſcẽdẽ/ ti: de ſacerdotib⁹ videlicet q̃ b erãt in anathot. Ecce ↄſtitui c te ſup gẽtes ⁊ regna: vt euel d las ⁊ diſſipes: edifices ⁊ plã tes. et.j. ¶ Preterea noſſe debueras: ꝙ fecit deus duo magna luminaria ĩ firmamẽ e to celi. lumiare mai⁹: vt pe ſ/ ſet diei. ⁊ lumiare min⁹: vt p eſſet nocti. vtrũq̃ magnũ: ſȝ alterũ mai⁹. Ad firmamẽtũ igit̃ celi: hoc eſt vniuerſalis eccl'ie: fecit de⁹ duo magna lumĩaria. i. duas inſtituit di gnitates: q̃ ſunt põtificalis auctoritas ⁊ regal' ptãs. Sȝ illa q̃ peſt dieb⁹. i. ſpũalib⁹: maior eſt: q̃ vero carnalibus f minor: vt quãta eſt inter ſo/ lẽ ⁊ lunã: tãta ĩter põtifices ⁊ reges differẽtia cognoſcat̃ ¶ Hec aũt ſi prudent̃ attẽde ret impatoria celſitudo: non faceret aut pmitteret ↄſtãti/ nopolitanã patriarchã: ma gnũ qdẽ ⁊ honorabile mem/ brũ eccl'ie: iuxta ſcabellũ pe dũ ſuoꝝ in ſiniſtra pte ſede/ re: cũ alij reges ⁊ principes: archiepĩs ⁊ epĩs ſuis (ſicut g debẽt) reuerẽter aſſurgant: h ⁊ eis iuxta ſe venerabilẽ ſe/ dẽ aſſignẽt. et.j. ¶ Nos aũt

⁊ ſi nõ increpãdo ſcripſim⁹: potuiſſem⁹ tñ rõnabiliter in crepare. et.j. ¶ Nobis aũt ĩ beato Petro ſunt oues chri ſti cõmiſſe: dicẽte dño. paſce i oues meas: nõ diſtiguẽs in ter has oues ⁊ alias vt alie/ nũ a ſuo demõſtraret ouili: q̃ petrũ ⁊ ſucceſſores ipi⁹ ma giſtros nõ recognoſceret et paſtores vt illud tanq̃ nouiſ k ſimũ omittam⁹: qḋ dñs dix/ it ad petrũ: ⁊ in petro dixit l ad ſucceſſores ipi⁹: qḋcũq̃ ligaueris ſup terrã erit liga tũ ⁊ ĩ celis ⁊c. nihil excipiẽs q̃ dixit qḋcũq̃. et.j. ¶ Utrũ autẽ ĩperatoriã excellentiã: ad bonũ ⁊ vtile p lr̃as nr̃as duxim⁹ inuitandã: vtrũ tibi iuſta ſuggerim⁹ ⁊ honeſta: tua ſollicitudo diſcernat: cũ non niſi ad vtilitatem eccle/ ſie: et terre hieroſolymitane ſubſidium: nos te memini/ mus inuitaſſe. Idem epi ſcopo floreñ. Ordidinatus per papam non per hoc exi mitur a iuriſdictione ſui epi ſcopi. Ca. VII.

P Er tuas nobis lr̃as. et j. ¶ Poſtulaſti p ſe. apo. oraculũ edoceri vtrum quis p ordinẽ ſubdiacona/ m tus a ro. pon. ſuſceptũ: a de/ bita tibi reuerẽtia ſubtraha tur? ¶ Ad qḋ breuiter rñde m⁹: ꝙ etiã ſi decens ſit: vt il/ lis quãtũ ↄuenit: a te inter alios tibi ſubditos deferat̃ quos benignitas aplĩca col latiõe ipĩus ordinis honora uit: p eã tñ ab obediẽtia quã n alias tibi debent minime ab ſoluunt̃. Idem conſtanti. patriarche. Quando de obe dientia vel ſubiectione agi/ tur nihil attentari debet in preiudicium rei vel poſſeſſo ris non citati. Ca. VIII.

Job.21

Math.16

oꝛ.cū in diſtribuendis.⁊ h̄ fit ꝓpter reuerentiā maioris: q̄ man⁹ eis impoſuit.de conſe.di.ij.c. vlti.

Inter quatuoꝛ. ¶ Pꝛio ponit deciſum exoꝛdiū Scđo duplex petitio q̄ reijcit:ibi. Petitionē. Tercio preſtat.ibi iuſticia. Scđa ps ſubdiuidit. Nā pꝛio ponit vnam petitionē. Scđo aliā: ibi.ſup. Et pone caſuz. Iſta q̄ petebant p iſtū patriarchā fuerant olim ſubiecta eccl'ie cōſtantinopolitane. ſʒ cū iſta eccl'ia laberet in hereſim ſeu ſciſma ſubtraxerunt ſe ad obedientia patriarche.⁊ adheſerunt ro.ec. demū capta ciuitate cōſtātinopolitana p fideles populos.⁊ pr̄iarcha ibidē conſtituto p ro.ec. petijt idē patriarcha illas eccleſias compelli ad obediendū ſibi: papa aūt petitionē ſuā duplici rōe nō duxit admittendā. Prima q2 ip̄e non obediebāt patriarche anteq̄ ciuitas cōſtātinopolitana capere tur.⁊ ſic eccl'ia cōſtātinopolitana nō erat i poſſeſſione ſubiectionis. Scđa rō q2 in p̄iudiciū illoꝝ quib⁹ ille eccleſie obediebāt cū nō fuiſſent citati vel cōuicti nō debebat aliq̄d attētari. Nā patriarcha petebat extra iudiciū illas eccl'ias ſibi ſubijci. Et hoc quo ad pꝛimā petitionē. Reſpectu vero ſecūde petitionis lr̄a eſt in ſe clara. Ab. Si. a ¶ Caperet:a venetis. b ¶ Iuris nāq3.pꝛima ratio. c ¶ Pꝛeiudiciū.nulli em̄ auferēda eſt poſſeſſio ante cauſe cognitionē:vt.xij.q.v.c.j.in fi.ar.xvj.q.vj. placuit.j.q.iij.volum⁹.⁊.j.vt lit.pen.p totū.C.vn̄ vi.ſi q̄s in tantā.C.ſi p vim vel alio modo.l.ij. d ¶ Citati: vn̄ ſn̄ia nō tenet cū citatio non puenit ad eum nec fuit publice ꝓpoſita.ff.q̄ ſen.ſine ap.reſcin.l.j.§.itē ex eo edicto.⁊ no.ꝙ ille q̄ eſt in poſſeſſione obediētie ꝯueniēdus eſt:⁊ nō ſubditus q̄ p̄ſtat obediētiā ⁊ agit ꝓ eccleſijs ⁊ defendit eas ſibi ſubiectas.j.de reli.do.cōſtitut⁹ ⁊.c.cū venerabilis. Itē no.ꝙ oēs quos negotiū tāgit vocādi ſunt:vt hic patet qđ ſi nō fiat nō p̄iudicat ab/ſenti:niſi forte ſciuerit cauſam ſuā agi ⁊ taceat.j.de re iudi.q̄3uis.vbi de hoc. e ¶ Se abſentēt.ſi.iij.q.ix. c.ij.⁊ p totū.⁊.ſ̄.de reſcrip.ex pte.j.⁊.ſ̄.de cōſti.eccleſia.nec tenet reſcriptū qđ p̄cipit aliq̄d fieri abſente altera pte ⁊ nō p ꝯtumaciā.C.vnde vi meminerint.⁊.C.ſi per vim vel alio mō poſ.l.vlti. f ¶ Ipſi. p̄ma ratio videt. g ¶ Inobediens Videt ꝙ h̄ licite potuiſſet petere.ar.ſ̄.de elec.q2 diligētia.⁊.ff.de bo.lib. etiā.§.ſi depoꝛtat⁹. h ¶ Ab ſentia. ſcđa rō.

Inter q̄tuoꝛ.⁊.j. ¶ Petitionē ꝯ eccl'ias qs tibi ſubijci poſtulabas:q ꝑuſq̄ ꝯſtātinopolis ciuitas caperet:ꝯſtāti. pr̄iarche minime rn̄debāt:duplici rōne nō duxim⁹ admittendā. Iuris nāq3 rō poſtulat:vt in eoꝝ p̄iudiciū q̄b⁹ eedē eccl'ie ſunt ſubiecte: nihil oīno oꝛdinem⁹ de ip̄is: cū nec citati ſint nec ꝯuicti nec p ꝯtumaciā ſe abſentēt.et.j. ¶ Sup obedientia vo:quā vt tibi īpendi facerem⁹:ab archiep̄o ⁊ epiſcopis regni cypri ſil'r poſtulaſti:fere idē duxim⁹ rn̄dendū:cū ⁊ ip̄i ante tuā ꝓmotionē fuerint exempti:qn̄ videlicet ꝯſtāti.eccl'ie:erat inobediēs ⁊ rebellis:⁊ in eoꝝ abſentia:ꝯ ſtatū eoꝝ nō debuerim⁹ aliq̄d īmutare. ¶ Iuſticiā tn̄ non negabim⁹ tibi:cū eā duxeris poſtulādā. Idē

Abbas ⁊ ſacerdotes q̄ ſunt dioceſani ep̄i ad ei⁹ ſynodū venire ⁊ ſibi obedire cōpelli p̄nt p cēſurā eccl'iaſticā. IX.

Quod ſuper his. et.j. ¶ Abbates ⁊ ſacerdotes dioceſana tibi lege ſubditos:q̄ ad tuā ſynodū venire ꝯtēnūt ¶ (Dūmō in ip̄a ſynodo nō ducas aliq̄d ſtatuēdū qđ canonicis obuiet inſtitut⁊) p cē.ec.ad ſynodū illā venire cōpellas:⁊ debitā tibi obediētiā ⁊ reuerētiā exhibere. Idē ſancti ſtephani ⁊ ſcti ꝓculi abbatib⁹ boñ.

Canonici regulares inobedientes pꝛioꝛi ſuo p ip̄m excōmunicari poſſunt et ſi fuerint incoꝛrigibiles de fratrū ꝯſoꝛtio expelli debēt. Ca. X.

Cum in eccl'ijs ſācti Victoꝛis ⁊ ſcti. I. de monte.et.j. Nos igit ad refoꝛmationē earūdē eccl'iarū diligēti ſollicitudine intendētes: vniuerſis canonic⁊ dedim⁹ in mandatis:vt pꝛioꝛi ſuo in his que ad eum ptinent obedirent. ¶ Cūq3 omnes (quatuoꝛ dūtaxat except⁊) ſe obedire velle ꝯcoꝛditer reſpondiſſent. p̄dicti q̄tuoꝛ ſe cōtra pꝛioꝛē in ſupbiā erigentes: licet de obedientia ſuo pꝛioꝛi p̄ſtāda p̄ſtitiſſent iuramētum coꝛpoꝛaliter: tn̄ exhibiti iuramēti in memoꝛes: ſuo pꝛioꝛi p omnia reſtiterunt: ⁊ cum pꝛo contumacia ſua nequiuiſſent ad debitam obedientiam reuocari: dict⁹ pꝛioꝛ in eos excōmunicationis ſentētiā ꝓmulgauit. ¶ Cū igit p̄fati canonici: ad apo. ſe. acceſſiſſent: p ſcripturas autenticas:ex multoꝛū teſti

Quod ſu. ¶ Pꝛimo ponit deciſuȝ exoꝛdium. ſcđo dictū cū incluſa limitatiōe. Et dictū eſt.ibi. Abbates. Limitatio ibi. dūmō. i ¶ Dioceſana. Sed quare vocāt abbates ad ſynodū ꝯ illud qđ legit. xviij. di.ep̄s.⁊.xviij. q.vj.§.fi. rn̄deo abbates habentes pplm tenēt venire ad ſynodū d̄ q̄b⁹ loquit xviij.q.ij.abbates:ſʒ nō habētes pplm nō tenēt venire: niſi cā rōnabilis ſubſit: vt d2 in illa palea.xviij.diſt. ep̄us vn̄ ciſtercienſes etiā ſi non eēnt exēpti. cuȝ nō habeāt pplʒ: nō tenēt venire. exempti em̄ qui pplm nō habēt non tenentur venire. xviij. q.ij.q̄3 ſit neceſſariū.in fi. de hoc dictū eſt.ſ̄.de offi.oꝛdi.dilect⁹. k ¶ Obediētiā: q2 iudex ſiue p̄latus iuriſdictionē ſuam defendere pōt penali iudicio.ff.ſi q̄s ius.di.nō obtem.l.j.

Cum in eccleſijs. ¶ Pꝛimo narrat factū.ſcđo dat iudices.ibi.ideoq3. Pꝛimo facit tria: Nā pꝛimo ponit pape mādatū. Scđo rebellio.iiij.canonicorū ⁊ ip̄oꝝ excōicatio ibi.cunq3. Tercio ip̄oꝝ abſolutio ⁊ p̄ceptū eis factū.ibi.cū igit. Ab.Si. l ¶ Iuramētū. No.ꝙ regularis ſuſpectus d̄ inobediētia cogi pōt iurare obediētiā.ar.ff.d̄ iudi.i oīb⁹.ar.ꝯ.ſ̄.e.legebat. m ¶ Excōicatiōis:⁊ ita p̄oꝛ ppt inobediētiā pōt excōicare ſubditū ſuū.ſic ⁊ elect⁹ i abbatē.j.d̄ ſymo.ſic. n ¶ Autēticas. Videt ꝙ p ſcripturas ꝓbet crimen alicui⁹ ⁊ ita p chartā pōt ꝓbari piuriū alicui⁹: Ar. v.

monio ꝑlatoꝝ effecti ď ipoꝝ
ꝯtumacia certiores: recepto
ſꝫm formā eccľie ab eiſdē cor
a poralit̃ iuramēto: ipis fecimꝰ
abſolutiōis bñficiū īpēdi: ꝑ
cipiētes eis ſub debito iura/
mēti: vt ad ſuū clauſtrū ď q̊
exierāt redeūtes: priori ſuo
ſꝫm deū deuote ac humiliter
obedirēt. ¶ Jdoq̃ꝫ mandamꝰ
q̃tenꝰ ꝑfatos canonicos: vt
ad ꝑoris ſui obediētiā reuer
tant̃ ꝑ cen. ec. compellatis: ⁊
ne de ſua poſſint ꝯtumacia:
vel malicia gloriari: coga/
tis eos (ſi videritꝭ expedire)
vt iuramētū qď de parendo
mādatis ꝑoris: ꝓ abſolutio
nis bñficio īpetrādo: ſupbe
negauerāt: humilit̃ ꝑſtare ꝓ
curent: alioq̊n eos de fratrū
b ꝯſortio penitus excludatis.

Hono. iij. H. preſbytero car
dina. ⁊ capitulo. ſancti Lau
rentij in damaſo. Preſby/
teri ⁊ clerici capellaꝝ ſubdi/
taꝝ titulo cardinalatꝰ debēt
cardinali obediētiā ⁊ reliq̃ ď
q̊bꝰ hic. Et vacāte titulo ſuc
cedit capľm illius eccleſie ni
ſi pro bono pacis aliquid ſit
exceptum. Ca. XI.

His q̃ pro eccľia ſancti
Laurentij in damaſo ex ꝑte
vna: ⁊ capellis ſibi ſubiectis
ex altera: ſuꝑ ſcrutinio: alijſ
q̃ꝫ articulis diligent̃ auditꝭ:
ſentētiando decreuimus: vt
earūdem capellarum ꝑſbyte
ri ⁊ clerici: cardi. q̊ nūc eſt in
ipſa eccleſia: ⁊ qui fuerint ꝑ
c tp̄a. manualē obediētiā ⁊ re
uerētiā: ⁊ honorificētiā oēm
d exhibeāt: ⁊ ad eccľiaꝫ ipaꝫ ꝓ
ſcrutinio: baptiſmo: ⁊ capľo
celebrādis ꝯueniāt tp̄ibꝰ cō
ſuetꝭ: correctionē ipiꝰ cardi.
recipiētes humilit̃: ⁊ excōica
tiōis: īterdicti: vľ ſuſpēſiōis
ſnīas q̃s tulerit ī eos ⁊ eccle
ſias eorūdē inuiolabilit̃ ob/
ſeruantes. ¶ Qñ aūt eccle/
ſia ipa cardi. vacabit: capel/
lani ⁊ clerici memorati: eidē
eccleſie reuerenter exhibeāt
oīa ſupradicta. excepto qď
de correctione: ⁊ excōmuni/
catione et ſuſpenſione ipſo/
e rum: pro bono pacis noſtre
prouidentie reſeruamus.

Idem abbati ſācti Michae
lis abradeñ. dioc. Licet ab/
batiſſa ſubditos excōmuni/
care nō poſſit: ipi tñ ſibi obe
dire tenent̃. Ca. XII.

Dilecta filia in chriſto
abbatiſſa de bubrigeñ. tranſ
miſſa nobis petitione mon/
ſtrauit q̃ cum ipſa plerun/
q̃ꝫ canonicas ſuas ⁊ clericos
f ſue iuriſdictiōi ſubiectos ꝓ/
pter inobediētias: ⁊ culpas

q. vlti. epiphaniā: qď non eſt verum. Item eſt ar. h̃ q̃
litteris ꝑlatorum creditur in ꝑiudicium aliorum: cum
viue voce nō credatur. ī. de ꝓba. qm̄ contra. Item ha/
bes h̃ q̃ littere ꝑlatorum ſcp̄ture dicunt̃ autentice. ſic
ī. de fi. inſtru. c. ij. ⁊ c. cum dilectus. ⁊ de ꝓba. poſt ceſ/
ſionē. a ¶ Iu/
ramento. Nota
q̃ a ꝑiurio ⁊ ſu/
ſpecto recipit̃ de
nouo cautio iu/
ratoria: qď ē cō
tra illud. xxij. q.
v. paruuli. ⁊ con
tra illud. ī. de ꝑ/
ſump. lr̃as. ī. de
coha. cle. ⁊ mu.
clericos. ſed illď
fit in maiorē cō/
fuſionem ipoꝝ ⁊
maiꝰ opprobriū
⁊ q2 aliam cau/
tionē ꝑſtare nō
pñt: cum nil ha/
bent: vt. xij. q. j.
non dicatis.
b ¶ Excluda/
tis. ecce pena in
obedientium: et
nihilominꝰ excō
municādi ſunt ⁊
ab oībꝰ euitādi
vſq̃ꝫ ad ſatiſfa/
ctionē. ī. de regu
la. ⁊ tranſe. c. vl/
ti. in fi.
His que.
¶ Duo ſunt di/
cta. Scďm. ibi.
Quando.
c ¶ Obediētiā.
hic em̄ patꝫ q̃li/
ter ſubditi obe/
dientiā facere de
beant ſuo ꝑlato
ſine ſcriptura. ſ̃.
eo. legebat̃: ⁊ ſi/
ne iuramēto. ī. ď
iureiurā. nullus.
ſic. ī. ď reſti. ſpo.
olim. ⁊ qñq̃ꝫ per
iuramētū: vt dic̃
c. nullꝰ. niſi eēnt
ſuſpecti. vt. ſ̃. ti.
pri. d ¶ Pro ſcrutinio: ſic. ī. de capel. mona. dilectꝰ.
vbi de h̃ ī glo. q̃ incipit. ſic ſupra. e ¶ Pacis. Ergo
videt̃ q̃ de iure cōi vacante eccľia ꝑlato trāſferat̃ po/
teſtas ad capľm: ſꝫ ꝓ bono pacis papa h̃ ſibi reſeruat:
cū oīa alia libere capitulo reſeruauerit: ⁊ ita vacante
eccľia capitulū pōt iudicare abſoluere ⁊ excōicare. ī. de
here. ad abolendā. ⁊ ī. e. cum olim. ar. lxv. diſ. c.
vlti. ⁊. vij. q. j. pontifices. ⁊. xxiij. di. in noīe dñi. ea ve/
ro que miniſteriū cōſecrationis deſiderant: facere non
pñt. imo vocabūt vicinos ep̄os cum cautele ſtudio vt
in dicto. c. pōtifices. ꝑbendas tamē vel dignitates vel
curā animaꝝ q̃ ꝑtinet tm̄ ad prelatū. capitulū vacāte
eccleſia cōferre nō pōt: quia nuſq̃ꝫ inuenit̃ q̃ vacāte ſe
de poteſtas conferendi beneficia transferat̃ ad capitu
lū. ī. ne ſe. vacā. illa. Ar. cōtra illď qď dictū ē: q̃ capľm
poſſit abſoluere. xj. q. iij. ſi quis ep̄s dānat̃. Illud veꝝ
eſt q̃ ſi excōicatus a ꝑdeceſſore nō ſit abſolutꝰ: q̃ ſuc/
ceſſor illum abſoluere pōt: cum et ſuccedat in onere ac
in honore. ſ̃. de offi. ordi. paſtoralis. Sed nō negatur
quin capitulum
poſſit illū abſol/
uere neceſſitate
exigente ⁊ ita ꝓ
pter periculum
animaruꝫ hoc ꝑ
mittitur: ⁊ ſatis
pōt concedi. ar.
huiꝰ. c. q̃ capitu
lū vacante eccle
ſia: cū cauſa ra/
tionabilis ſub/
eſt: pōt excōmu/
nicare ſubditos
ſi fuerint contu/
maces ⁊ inobe/
dientes.
Dilecta.
¶ Prima ps po
nit q̃relā. Scďa
ibi. Quo circa:
dat iudices. Ab.
f ¶ Iuriſdicti/
oni. Sic ḡ muli/
er habet iuriſdi/
ctionē. ī. de arbi.
dilecti. Sꝫ ꝯ̃ vi/
det̃ q̃ mulier iu/
dicare non pōt.
xxxiij. q. v. muli
erem. nec ciuili/
bus fungit̃ offi/
cijs. C. de ꝓcu.
alienā. ff. de reg.
iur. l. ij. Dicas q̃
abbatiſſa habet
iuriſdictionē ta/
lem q̃lē: non ita
plenā ſic̃ vir hꝫ.
Dicas ḡ q̃ pt̄ ſu
ſpēdere ab offi/
cio ⁊ bñficio mo
nachas ſuas et
clericos ſue iuriſ
dictiōi ſubiectos
ſꝫm q̃ h̃ ſatꝭ inui
tur ſi iobediētes
fuerint: hꝫ enim
adminiſtrationē tp̄aliū ⁊ ſpūaliū. ar. ī. ď ꝯfir. cū dile/
cta. ī. de his q̃ fi. a ꝑla. ſine ꝯſenſu ca. c. ij. Itē rōne ſue
adminiſtratiōis pꝰ ſuā ꝯfirmatiōeꝫ pt̄ ꝯferre eccľias
⁊ bñficia: ⁊ inſtituere clericos ī eccľijs ſui mōaſterij ſic̃
faciūt ꝯfirmati. ſ̃. ď elec. noſti. ⁊ ſic̃ abbates. ī. ď his q̃
fi. a ꝑla. ſine ꝯſen. ca. ea noſcit̃. Sic̃ em̄ abbas ď ꝯſen/
ſu capľi repñtat: vt dic̃ illa decre. ea noſcitur: eodē mō
abbatiſſa. Excōicare aūt ñ pt̄ vľ abſoluere. ī. ď ſen. ex.
ď monialibꝰ. Et pt̄ dici q̃ nec ab officio pt̄ ſuſpēdere
nec īterdicere: q2 ⁊ h̃ ꝑtinet ad claues. ī. de exceſ. ꝑla.
tāta. ⁊ ñ dicit h̃ papa q̃ poſſit: q2 ñ ſexui femineo ſꝫ vi
rili tradite ſunt claues regni celoꝝ. lꝫ em̄ btiſſima vgo
maria excellētior ſit apľis vniuerſis: ñ tñ illi: ſꝫ illꝭ tra
didit claues regni celoꝝ. ī. ď pe. ⁊ re. noua. nec ꝑtvela/

re moniales.xx.q.ij.ſtatuim⁹ .pterea mulier nõ debet habere talẽ ptãtez:q: nõ eſt facta ad imaginẽ dei:ſed vir q̃ ẽ imago ꝛ glĩa dei:ꝛ mulier debet ſubeſſe viro et q̃ſi famula viri:cũ vir caput ſit mulieris .ꝛ nõ ecõuer/ ſo.xxxiij.q.v.hec imago.ꝛ.c.cũ caput.ꝛ ideo q: excõi/ care nõ pot pci/ pit papa ꝙ cleri ci et moniales q̃ ↄtemnũt ſuſpen/ ſionem ipius cõ/ pellãt p cen. ec. ad ſeruandã ei⁹ ſuſpenſionẽ ꝛ ſa/ lubꝛia mandata eius. a ¶ Ca/ nonicas.non di/ cit mõachas.lo/ quitur ſm cõſue tudinẽ teutoni/ coꝛumvbi ſũt ca nonice ſeculares q̃ nullã faciũt ꝓ feſſionem nec re nunciant.ꝓpꝛijs imo qñq₃ cotra/ hunt matrimo/ niũ. de talib⁹ pẽ ĩtelligi.ca.xij.q. vlti.c.vlti. in fi. b ¶ Salubꝛia. ſi certu₃ ẽ ꝙ ſint ſalubꝛia : vl' etiã ſi ſit dubium.xj. q.iij. quid ergo. ꝛ.xxiij.q.j.quid culpatur.in fi. ſi certũ ẽ ꝙ eſſent mala :non ẽ obe diendũ.xj.q.iij. non ſemper.c.ſi dñs.ꝛ.c.iulian⁹. Dilecti fi. ¶ In pꝛi/ ma pte ponitur q̃rela. In ſecun/ da pꝛouiſio. ibi. Cum igitur.Ab.Si.

in eoꝛum officio:beneficioq₃ ſuſpendat: ijdem cõfiſi ex eo ꝙ eadem abbatiſſa excõmu/ nicare eos non poteſt:ſuſpẽ/ ſionem hmõi non obſeruãt: ꝓpter qð ipoꝝ exceſſus rema nent incoꝛrecti. ¶ Quo cir/ ca mandamus: quatenus di a ctas canonicas et clericos: vt abbatiſſe p̃fate obediẽtiã ꝛ reuerẽtiã debitã impendẽ/ b tes : eius ſalubꝛia monita et mãdata obſeruent: eccleſia/ ſtica cen.compellas. Greg. ix.patriarche.grand. Si me tropolitanus a ſuffraganeo iuramentum exigit vltra foꝛ mam ſtatutam a canone : in eo qð eſt vltra ſuffraganeos non tenet. Ca.XIII. Dilecti filij archi.et ca/ pitulũ caſtellañ. ſuã ad nos querimoniã detulerũt : ꝙ cũ a caſtellañ.epo:exigeres iu/ ramentũ p̃ter foꝛmã canoni/ cam : quã ceteri ſuffraganei metropolitanis ſuis conſue/ uere p̃ſtare:ijdem ↄſpiciẽtes ex hoc eccl'ie ſue p̃iudiciũ ge c nerari:ad ſe.apo. appellarũt et.ĩ. ¶ Cum igitur nõ dece/

c ¶ Appellarunt :quia eoꝛu₃ intererat . p tale eñ iuramentũ p̃iudicabat eccl'ie ſal/ tem de facto: quare admiſſa fuit appellatio.ij.q.vj.nõ ſolent.ꝛ.š.de elec.cu₃ inter. R.ꝛ ſic epiſcopus p iura/ mentũ ſuum non poterat eccleſiã obligare. cum nõ te/ nuerit quo ad illa q̃ p̃ter foꝛmã canonicam continebã/ tur in eo.ſi.ĩ.de reli.do.cum dilectus.nam delictũ pſo/ ne ꝛc.xvj.q.vj.ſi epiſcopũ nec conditionẽ eccleſie in h̃ potuit facere deterioꝛẽ.ĩ.de dona.fraternitate₃. ſi.ĩ.de inſti.cum veniſſent.vbi dicit ꝙ iuramentu₃ a p̃lato in p̃iudicium ſue dignitatis pꝛeſtitũ non p̃iudicat eccl'ie ꝛ inuito p̃lato ꝛ cõtradicente eccleſia poſſet ꝓ defenſi/ one eccleſie cõtradicere ꝛ repetere qð p̃ſtitum eſſet oc/ caſione talis iuramenti.xij.q.ij.non liceat pape: ꝛ.ĩ.de iureiuran.ſicut.ij. d ¶ Nolles.ſic di.j.in pnci. e ¶ Canonica.quã habes.ĩ.de iureiuran. ego. N.qua foꝛma papa cõtentus eſt:vt ibi dicit.ergo multofoꝛti⁹ ꝛ alij debent eſſe illa contenti.ſi.xxij.q.v. de foꝛma .in qua foꝛma debet ſpecialiter inſeri iuramentu₃ de fide/ litate ꝛ obedientia.ĩ.de pꝛiui.antiqua. f ¶ Conſue tudinis.Sic patet ꝙ cõſuetudo nõ habet locum ĩ hoc

caſu:cum talis conſuetudo ſit contra generalẽ eccleſie cõſuetudinẽ.c.di.contra moꝛẽ.ſeruare eñ debet moꝛẽ alioꝝ etiã metropolitanoꝝ vt ibi dicit.ꝛ quia p vſur/ pationẽ hoc faciebat:nõ ꝓdeſt cõſuetudo.x.q.iij.quia cognouim⁹.ꝛ.xciij.di.illud.ꝛ.xxiij.q.j.ſciſma.ꝛ.j.q.j nullus epiſcop⁹. Item ẽ ar.ex eo ꝙ dicit :nil am/ plius exigas: ꝙ ſua auctoꝛitate poteſt denegare qð contra gene/ ralem conſuetu/ dinem alioꝝ me tropolitanoꝝ p̃/ ſtitit .x.q. iij. q: cognouim⁹ : lic₃ illud diu p̃ſtite/ rit.C.de agri. et cen.litibus .li.xj et.ĩ.de cen. pue/ nit:ar.tẽpus eñ non inducit ob/ ligationem ſicut nec tollit. ff. de ac.ꝛ ob.obliga/ tionũ.§.placet. g ¶ Juramen/ ti. Nota ꝙ iura/ mentum nõ extẽ ditur ad ea que de iure p̃ſtanda non ſunt.lic₃ ſu/ per his iuretur. Juramentũ; eñ non fuit inuẽtu₃ vt eſſet iniquita tatis vinculu₃.ĩ. de iureiurã.quã/ to.ꝛ .xxij.q. iiij. inter cetera.imo ipo iure non te/ net iuramentu₃ quo ab alios ar/ ticulos:q̃ in foꝛ/ ma iuramẽti nõ

at :alij te feciſſe : qð ab alio d fieri tibi nolles: mãdam⁹ q̃/ e ten⁹ ↄtent⁹ foꝛma canonica: quã nos a coep̃is nr̃is nob̃ ĩmediate ſubiect' recipim⁹: nil amplius a caſtellañ. epo f obtẽtu alicui⁹ cõſuetudinis g exigas:p̃textu p̃ſtiti iuramẽ ti:ſciens nos eundẽ epm:ab hmõi iuramẽto q̃ ad alios ar h ticulos abſoluiſſe: vel denũ/ ciaſſe poti⁹ nõ teneri. Idem pꝛioꝛi fratrũ p̃dicat.ꝛ archi/ dia. rhegiñ. Uacante ep̃atu capl'm confirmat ꝛ infirmat electiones. Ca. XIIII. Cum olim cauſa. et.ĩ. Quo circa mãdamus q̃ten⁹ l₃ ↄuẽt⁹ monaſterij ſã/ cti ſaluatoꝛis Meſſañ. ſint ipo iure hac vice eligẽdi po/ i teſtate p̃uati: de grã tñ eligẽ di ſeu poſtulandi detis ipſis auctẽ nr̃a liberã facultatem. ¶ Mãdãtes eiſdẽ: vt cũ ec/ cleſia Meſſañ. vacet ad pñs electionẽ ſuã ↄfirmãdã: put de iure fuerit: vel etia₃ infir/ k mandam: p̃ſentent capitulo Meſſañ. Idem archip̃ſb̃ro ſancte. M. maioꝛis de vꝛbe.

continentur:vt dicit hic in fi.ꝛ iuramẽta cõtra ſtatu/ ta canonũ pꝛeſtita nõ tenent.ĩ.de fo.compe.ſi diligen/ ti.in fi.ꝛ quia iuramentũ illud pꝛeſtitum fuit in dañũ eccleſie. vnde non tenuit.ĩ.de iureiurã.ſicut. Item ha/ bes hic ꝙ iuramentum tenet p parte: ꝛ ꝓ parte nõ te net.ſic.xxij.q.ij.int' cetera. Itẽ ar. ꝙ vtile non vitiat p̃ ĩutile. h ¶ Vl' denũciaſſe.iſtð vl' coꝛrectiuũ ẽ vt dic. Cum olim. ¶ Pꝛimo ꝓuidet circa electionem fiendã. Scðo circa ↄfirmationẽ.ibi. Mãdãtes. Ab.Si. i ¶ Pꝛiuati. quia elegerũt indignum.š. de elec.cum in cũctis.ꝛ.c.cum vin.ꝛ.c.ↄgregato.ꝛ ſic de grã tm̃ reſtituit eis electio .vel q: non elegerũt in/ fra tempus.š.de elec.ne ꝓ defectu. k ¶ Caplo. Sic patet hic manifeſte ꝙ vacãte eccleſia poteſtas ſiue iu/ riſdictio epi deuoluit ad capl'm.ſic.ĩ. de here.ad abolẽ dam.in pñ.ꝛ.š.e.his que. Ar. cõtra. multa habes ꝙ ptãs epi non deuoluit ad capitulũ vacante eccleſia.ĩ. ne ſe.vacan.illa.ꝛ.xxiiij.di.p̃ſbyteri.ſm Jo.vt ibi nõ. lxxj.di.fraternitatẽ:vbi dicit ꝙ vacãte eccl'ia collatio bñficioꝝ nõ deuoluit ad capl'm.ꝛ ꝙ capl'm nõ põt da/ re licentiam alicui tranſeundi ad aliam eccl'ia₃. ſi illic

eligat̃ ⁊ hic dicit̃ ꝙ capitulū pōt ɔfirmare electum in abbatē vacāte eccleſia. Que eſt ratio diuerſitatis hīc inde. Ratio illa pōt eſſe: capitulū ideo non pōt alicui dare licētiā trāſeūdi ad aliā eccleſiā: q2 ibi ē q̄dā alie/natio pſone: ſ3 capl̄m ſine ɔſenſu p̄lati alienare nō po teſt ſe.va. xij.q. ij. ſi q̄ de reb9. et c. alienatiōes. ſ3 maior eſt alienatio pſone q̄3 re/rū. xij.q.j. p̄cipimus. Et iō non pōt dare licētiā trāſeundi. ſed p ɔfirmationē ð q̄ fit h̄ mētio nulla fit alienatio: nec p̄iudicat̃ ep̄o fu/turo: ⁊ ſic loquū tur. c. p̄dicta q̄ ſi gnant̃ p ɔ̄rījs. Ad illā decre. il/la: dicas ꝙ capi

Qui maior eſt ordine licet ī eccleſia poſteri9 recept9: in loco ⁊ portione p̄fert̃. h. d. ſm veram lec. Ca. XV

a **Statuim9 vt p̄ſbyteri p̄mū locū: diaconi ſecū/dū: ſbdiaconi tertium. Et ſic de reliq̄ſ obtineāt ordinatim: etiā ſi poſterius admit/tant̃. Et qui maior ē ordi ne: etiam ſi poſtea ſit recep/tus: et in portiōe pticipiēda** b **eſſe volum9 potiorē: ac mīo/**c **res facere ſeruitia conſueta.**

Idem archiep̄o colocen̄. Si eccleſia ſita in aliq̄ archidia/conatu exigitur in cathedralem a iuriſdictione archidiaconatus eximit̃. Ca. XVI

b **Cum inferior potiorem ſoluere nequeat vel li/gare: ſed potior inferiorē li/get regl'arit̃ ⁊ abſoluat: ⁊ ſa/tis abſonū videat̃: vt filius**

tulū nō pōt ɔferre bn̄ficia q̄ ptinēt ad ep̄m vacāte ec/cleſia: q2 oēs fruct9 ⁊ iura ep̄at9 debent fidelit̃ cuſtodi ri ⁊ reſeruari ſucceſſori. xij. ɔ̄. ij. hec hui9 placiti. ⁊. c. n̄ liceat. ⁊. s̄. de offi. or. cū vos. S3 collatio bn̄ficioꝝ int̃ bona ep̄alia ⁊ fructus computant̃: ⁊ magnū fieret p̄iu diciū ep̄o ſucceſſori. p talē collationē: ⁊ ideo nō poteſt ɔferre nec diſtrahere tales fruct9 ſicut nec alios: ⁊ ð h̄ dictū eſt. s. e. ti. his q̄. Et qð ibi min9 dicit̃ ſupple h̄: et corā capitulo poterit obijci electo q̄cq̄d poſſet cora3 ep̄o. ⁊ ita capitulū cognoſcet tanq̄3 ep̄s de his que obij cient̃ ɔtra electū: ⁊ caſſabit electionē ſi caſſanda fue/rit. al's nō aſſumet capitulū iuriſdictionē ep̄i: de hoc dixi s̄. de offi. or. irrefragabili. Bern̄.

Statuimus. Tria ſūt dicta. Secūdū: ibi. Et ſic. Tertiū: ibi. Et q̄. Ab. a Locū. q2 ſm dignitatē cuiuſcū q3 q̄libet honorād9 ē in ſede. s. ð ɔſue. cū olim. ⁊ q̄ prior eſt in eodē ordine vel dignitate ordinatus in loco ⁊ in ſubſc̄ptiōib9 p̄mitti debet. xvij. diſt. c. vl. ⁊. ff. de albo ſcri. l. j. ⁊. lxxiiij. diſ. ep̄oꝝ. ſic. s̄. e. c. j. ⁊. lxxv. di. c. vl. mīores enī maiorib9 obſeq̄um p̄ſtare debent. xciij. di. a ſubdiacono. C. de offi. rec. l. j. arg. ɔ̄. xxiij. q. iiij. ſicut excellētiam. ibi d2. nō gradus excellē/tior vel elegantior. ſed vite ⁊c̄. xl. di. nō loca. vel ordines. ſed ibi loquit̃ quo ad ṽtutes ſiue de merito vite. xl. di. c. vl. b Potiorē. Sic videt̃ ꝙ in pceptiōe bn̄ficioꝝ h̄n̄da ſit ratio pſonarū ſiue dignitatū. vt pl9 pcipiāt q̄ in paucioribus ſunt ordinib9 ɔſtituti. ⁊ melio/ra ſtipēdia ɔferant̃ ſm dignitatē cuiuſcū q3. vt. xij. q. ij. nobis. c. vulterane. ⁊. c. ɔceſſo. ⁊ di. j. ius militare. et j. q. ij. c. vl. ⁊. lxxiiij. di. ɔſuluit. ⁊. lxj. di. miramur. in fi. et is gradus ceteros an̄cedat quē labor ꝓlixior ⁊ ſti/pendia meliora fecerint anteire. C. de offi. mag. off. l. nemo. ⁊ ratio ſtipendioꝝ habēda eſt. ff. de re mili. non oēs in p̄n. ⁊ in auc̄. de defen. ci. in p̄n. coll'. iij. vbi nobilitatis ratio habet̃. ⁊ de pe. di. iiij. in domo. ⁊. j. de pre/ben. de multa. §. vl. ⁊. xlj. diſt. non cogant̃. ſed ɔtra vi/detur ꝙ oēs qui in vna eccleſia famulant̃. equalit̃ pci/pere debent. s̄. de ɔſti. cū oēs. ⁊. c. cū. M. nec vni dandum eſt: vnde alij ſcrupuloſo corde moueāt̃. xvj. q. vij. c. j. ⁊ dic̄ apoſtol9. Nōne enī volum9 vt alijs ſit remiſ/ſio: vobis autem tribulatio. xxv. q. j. §. his ita. ad fi. ff. pro ſocio verum. §. ſi cum tres. vbi dicitur ꝙ ex eadem ſocietate non debet vnus plus percipere q̄3 alter. nec nobilis preponit̃ ignobili. argu. j. de ap. ɔſtitutis: nec refert vndecunq3 ſint. j. de inſti. ad decorem. ⁊ du3 q̄s laudabilit̃ officium ſuum exequitur: ex abundanti re/quiritur ſue notio nationis. j. de iudi. cum deputati. Quid eſt ergo dicendū. Dico ꝙ ab initio ɔſiderāda ē nobilitas ſiue ſcientia. vt etiam maiorib9 ⁊ plurib9 be/neficijs honorē/tur ab illis qui eos promouent. j. de preben. de mlt'a. ⁊ circa eos qui ſimul ſunt ī eccleſia honeſtū eſſet vt qui ma/iores ſunt. plus percipiant ⁊ di/gniores. ſ3 ꝙ dicunt iura priora Sed circa hoc plus ɔſideratur vniuſcuiuſq3 ec/cleſie ɔſuetudo. s̄. de ɔſti. cū oēs et. c. cū. M. S3 ſi nulla ſit ɔſuetudo. puta quia eccleſia fundat̃ de no/uo. tunc videtur ꝙ ſm locum ⁊ meritū cuiuſcū q3 ſunt danda ſtipendia. Sed videtur ꝙ recurrendū ſit tunc ad ɔſuetudinē vicinarū eccleſiarū ſiue ꝓuincie. j. ð ce. ſuper eo. iure cōmuni non plus credo dandū maiorib9 q̄3 minorib9 niſi ɔſuetudo ɔtrariū inducat. ⁊ ſm h̄ po/teſt exponi potiorem. id eſt. priorem vt primo pcipiāt q̄ in maiori ordine ſunt ɔſtituti. ⁊ hoc ſeruari poteſt ī eccleſijs vbi non ſunt diſtincte prebende. vbi ṽo diſtincte ſūt quilibet percipiet per ſe ſuos reditus. ⁊ hic nō credo p̄bendas eſſe diſtinctas. ſed fructib9 collectis q̄/tidie forte pcipiūt q̄lib3 portionē ſuā. Bern̄. c Cō ſueta. No. ꝙ minores ſeruitia facere debent maiorib9 hoc intelligo circa ſeruitia exhibēda in obſequijs diuinoꝝ. vt ſm ꝙ quilibet minor eſt in ordine maiora fa/ciat ſeruitia ſm ſuū ordine3 debita. ꝓut dicit̃. xxiij. di. ſubdiacon9. ⁊. c. ſeq̄n. in quibus oſtendit̃ quid ptineat ad officiū cuiuſlibet. alia ṽo ſeruitia extra diuinoꝝ ce/lebrationē facere non tenent̃. ⁊ que nō ptineāt ad ob/ſequia eccleſie. reuerentiā tamē minores maiorib9 ex/hibere tenent̃. vt minor aſſurgat maiori ⁊ cedat ei primū locum in ſedendo ⁊ in eūdo. xciij. di. a ſubdiacono niſi minori in ordine maior admīſtratio ſit ɔceſſa. vn/de archip̄ſbyter archidiacono debet reuerentiā ratio/ne admīſtratiōis ⁊ officij ſibi cōmiſſi. xxv. di. per lect3 et. s̄. ð offi. archdi. ad hec. in mandato ſiue iudicio nemo tenetur alteri. niſi ei qui habet admīſtratione3 vel iuriſdictionē ſuper eum cui obedire tenetur in his q̄ ſpectant ad officiū ſuū. ⁊ eius honeſta ⁊ ſalubria mandata obſeruēt. s. e. dilecta. ⁊. s̄. de offi. archidi. ad hoc et. s̄. de offi. archip̄ſ. c. j. ⁊. ij. ⁊. iij. ⁊. j̄. c. pxi.

Cum inferior. Primo narrat factu3. Scðo ꝓuidet ep̄o: ibi. Mādam9. Tertio ꝓuidere mandat archidiacono: ibi. Prouiſo. Abbas. d Ligare. xxj. di. inferior ſedes. No. ex h̄ loco ꝙ inferior ſuperiorē n̄ poteſt ligare vel ſoluere. Itē q̄ pōt ligare p̄t ⁊ abſoluere. ⁊ ecōuerſo. q̄ p̄t abſoluere pōt ⁊ ligare. ſic. ff. ð re iudi. l. iij. Primū recipit exceptionē. cum maior ſubijcit ſe etiā mīori. n̄. q. vij. nos ſi incōpent̃. ⁊. ff. ð iuriſdi. om. iudi. eſt receptū. Secūdū recipit exceptionē s̄. de off. deleg. q̄rēti. vbi aliq̄s pōt ligare. ſed p9 annū nō pōt abſoluere. Tertiū ſimilit̃ habet exceptionē. de ɔſe. di. iiij. ſc̄tm̄ ē ibi penitētes quis pōt abſoluere tp̄e periculi: q̄ tn̄ nō pōt ligare. Itē eſt h̄ argu. ꝙ ſi papa

mandat alicui: vt excōicet aliquem ꝙ pōt abſoluere il lum. qꝛ excōicatio ꝛ abſolutio pari ꝯditiōe cenſenꝭ vt cui vnū cōmittiꝭ ꝛ reliquū. de pe. di. j. verbū. Sꝫ hoc non credo ſi hoc ſibi tm̄ quaſi executori cōmittatꝭ: cum ad certū articulū datꝰ ſit executor. arg. ꝭ. de offi. dele/ga. ſup queſtio/nū. §. j. ꝛ. c. fi. §. fi. a ❡ Pa/rentē. imo econ/uerſo filiꝰ debet eē in pr̄is ptāte. ꝭ. ꝺ ꝯuer. infi. c. vl. ꝛ inſti de pa/tria pote. §. ius gūt. arg. ꝭ. ꝭ. de renū. ad ſuppli/catione. vbi mi/nor pōt maiori. et iuriſdictionē habet i ipm. im/mo pr̄ debet re/gere ꝓlem ſuam xxiij. q. iiij. duo iſta noīa. ꝛ. C. ꝺ emēda. ꝓpin. l. vna. ꝭ. de ſen. ex/cō. cū volūtate. §. vl. ꝛ filiꝰ etiā duꝫ eſt in ptāte pr̄is agere ꝓ re/bus ſuis nō pōt. C. ꝺ āna. excep. l. j. §. j. in fi. b ❡ Cathedralē ꝺ licētia dn̄i pape. xvj. q. j. ꝑcipimꝰ. ꝛ. xxij. di. c. j. ꝛ. ꝭ. ꝺ exceſ. pla. ſicut vnire. ꝛ. ꝭ. ne ſc. va. c. j. aliaſ auctate ꝓpria nō potuiſſet. qꝛ hmōi mutatiōes trāſ/latiōes ꝛ ꝯſimilia debēt fieri ꝺ auctate pape. vij. q. j. mutatiōes. arg. ꝭ. ꝭ. ꝺ offi. or. qm̄ in pleriſqꝫ. §. phibemus. ꝛ h̄ factū fuit ꝓpꝭ longā ꝛ latā ꝓuinciā. vel ꝓpꝭ diuerſitatē linguarum. ꝭ. ꝺ of. or. qm̄. ꝛ. c. inter cetera. qꝺ licet ex auctate illius canonis. qm̄. ꝛ. ꝭ. ꝺ trāſla. in ter corpalia. c ❡ Exemptū. nam ſolus papa exi/mit epos. xvj. q. j. fratꝭ noſter. Sed ꝑ hanc exemptio/nē q̄ fit ab archidia. nō intelligiꝭ exeptꝰ a iuriſdictiōe archiepiſcopi. ꝛ ſic videꝭ ꝙ niſi fuiſſet exeptꝰ a iuriſdi ctione archidiaconi. iuriſdictionē h̄ret in eū. ſed qꝛ h̄ erat inhoneſtum. vt maior ſubeſſet miori ꝛ ꝯtra iura. xxj. di. inferior. ꝛ. xciij. di. a ſubdiacono. ideo exemptꝰ fuit oīno a iuriſdictiōe ipſius. d ❡ Preiudicio. et ſic papa non intendit alij ꝑ ſuas litteras ꝑiudiciū ir/rogare. ſic. ꝭ. ꝺ ꝯſue. cum olim. in fi. ꝛ. ꝭ. de of. or. licet cū cor. ꝛ. ꝭ. de vſupal. ex tuarū. ff. ne qꝺ in loco pu. l. ij. §. merito. ꝛ. §. ſi quis a ꝑncipe. ꝛ. ꝭ. ꝺ of. dele. ſup eo. et. ix. q. iij. nūc vero.

Humilis doctrina. ❡ Aliter pōt ſummari. In cōpoſitiōe ſup iure ꝑmatie fienda debēt oēs p̄lati ꝓuincie ꝛ capitula eccleſiarū cathedralium ꝯſentire. Et duo facit. Primo mādat compoſitionē publicari ſi p̄lati ꝯſentiāt. Scdo: ibi. Si quis ꝟo: diſſentientes mādat citari ꝛ publicationē non fieri. Abbas. Si. e ❡ Humilis doctrina. bn̄ dicit humilis. nā mgr̄ de bet eſſe humilis. ꝛ benignꝰ auditoribꝰ ꝛ humiliꝭ doce re. non cū auſteritate ꝛ potētia. vt. xlvj. di. habet hoc. auſteritatis aūt nimie increpatio nec correctionē rece pit nec ſalutē. xlv. di. cū beatus. ꝛ nimia ſeuicia ꝑcep/toris culpe compatꝭ. ff. ad. l. acquil. ꝑceptoris. modica tamen ꝛ leuis cohertio ꝯcediꝭ mgr̄o. ita vt excōicatio nē non incurrat. ꝭ. de ſen. excō. cuꝫ volūtate. ꝛ. c. ex te/

a ptātem habeat in parentē: miramur ꝙ cū tu monaſteri um de chuer. ꝯſtitutuꝫ infir/mieñ. archidiaconatu tue di b oceſis: eccleſiaꝫ erexeris ca/thedralē: archidiaco. firmi/eñ. in tm̄ ꝓrupit audaciā: vt in epm ibi ꝯſecratū: ꝛ eccle/ſiam ſuam iuriſdictionē ex/ercere ꝑſumat. et. ꝭ. ❡ Man damus q̄tenꝰ ꝑfato archidi acono: a cuiꝰ iuriſdictiōe di/ c ctum epm denūciamꝰ exem/ptū: id diſtricte ſtudeas inhi bere. ❡ Prouiſo vt ſi ex hoc archidia. firmieñ. iura ledū/tur: in dioceſi tua vbi expe/dire videris: abſqꝫ alieni iu d ris ꝑiudicio: recōpēſationeꝫ illi facias ꝯgruētē. Idez le/moniceñ. archidi. ꝛ priori ſctē Radegūdis picta. Cōpoſiti/ōnē ſup iure ꝑmacie vnꝰ folꝰ cuius intereſt poterit impe/dire. Ca. XVII

e Humilꝭ doctrina mgr̄i. et. ꝭ. ❡ Mādamꝰ q̄tenꝰ pla/ f torꝝ burdegaleñ. ꝓuīcie ī ea g pn̄tiū: ꝛ cathedraliū caplorꝝ h eiuſdē: necnō ꝛ bituriceñ. ca/pituli: ſup ꝓuiſiōe quam inꝭ bituriceñ. ꝛ burdegaleñ. ar/chiepoſ in cā ꝑmacie duximꝰ faciēdā: reqratꝭ aſſenſū q̄ ha bito: ꝓuidētiā nr̄aꝫ ſolēniꝭ publiceꝭ. ❡ Si q̄ ꝟo ꝯſenſū

nore. ꝛ. xxiij. q. v. circūcelliones. ad fi. nec ſeuiēdi auda cia debet ꝯcedi. nec pr̄na diligentia omitti. ꝛ vt ibi dꝭ citur. ꝛ. c. circūcelliōes. in fi. qꝛ dū nimiū ſeruatꝭ humi/litas. regendi frangiꝭ auctoritas. lxxxvj. di. qn̄ neceſſi tas. f ❡ Prouincie. Sꝫ quare reqriꝭ ꝯſenſus iſto rum p̄latorꝝ. Vi detur ꝙ ꝯſenſuſ capituli burde/gal. ſufficiat i ta li ꝓuiſione. ſicut ex alia pte ſuffi/cit ꝯſenſus capi tuli bituricē. qꝛ p̄latus de ꝯſen/ſu capituli ſui li/tigare pōt. ꝭ. de ꝓcu. alia q̄dem. poteſt etiā dona re. ꝭ. de dona. pa ſtoralis. in fi. et ꝭ. de his que fi. a p̄la. ſine ꝯſen. ca pi. cū nos. ꝑt eti am cōpoſitioneꝫ facere. ꝭ. de trāſ. ac. ꝯtingit. ꝛ. ꝭ. ꝺ deci. ex multipli ci. Dicas ꝙ ideo requiriꝭ ꝯſenſuſ p̄latorꝝ ꝛ capitu lorꝝ cathedraliū eccleſiarū burdeg. ꝓuincie qꝛ ꝑ illam ꝓuiſionē reſeruabaꝭ ius bituriceñ. archiepo ī burdeg. ꝓuincia: vt poſſit viſitare. Vn̄ hoc reſpiciebat prela/tos ꝛ capitula: qꝛ tunc eū ꝓcurare tenerenꝭ: cum acce dit ad eorꝝ eccleſias. ꝭ. de ꝑſcrip. cum ex officij. ꝭ. ꝺ cen. ſopite.: ꝛ ita eorꝝ intererat ꝯſentire vel ꝯ̄dicere: qꝛ qꝺ oēs tangit ab oībꝫ eſt approbandū. ꝭ. de of. archidia. ad h̄. in fi. ꝛ. ꝭ. de tempo. or. ſi archieps. ꝛ. lxvj. di. ar/chieps. ꝛ. liiij. di. c. j. ꝛ in ꝯcedēdo hauſtū aq̄ oēs vo/candi ſunt q̄ ius habent. ff. de aq̄. plu. arcen. in ꝯcedē/do. ꝛ ideo reqrunꝭ vt ꝯſentiant vel diſſentiāt. Ex alia parte ſufficit ꝯſenſus capituli bituriceñ. qꝛ ꝑ illā ꝓui/ſionē ꝯſulebaꝭ bituricē. archiepo: nec interat aliq̄d p̄/latorꝝ bituriceñ. ꝓuincie de illa ꝓuiſiōe. g ❡ Preſen tiū. arg. ꝙ pn̄tes tm̄ reqrendi ſunt ad componēdū. et eodē modo ad litigandū ſicut in alienatiōibꝫ faciēdis x. q. ij. hoc ius. ꝟ. ſi aūt. ar. ꝛ. vij. q. j. factus. Sed quid eſſet ſi modica ꝑs p̄latorꝝ eſſet ꝑſens: ꝛ longe maior eſ ſet abſens: ꝛ eodem modo de capitulis: nunq̄d ſufficit ꝯſenſus illorꝝ paucorꝝ ad ꝯſentiendū huic ꝓuiſioni vꝭ ad mouendā litem? Videtur ꝙ ſic. arg. huius. c. ꝛ. x. q. ij. hoc ius. Sed quos dicemꝰ ꝑſentes: an illos tm̄ q̄ ſunt in eccleſijs ſuis. an etiam illos qui ſunt in ꝓuin/cia: qꝺ videꝭ. C. de ꝑſcrip. lon. temp. l. vlti. Vnde cre/do ꝙ reqrendi ſunt: dūmodo ſint in ꝓuincia: qꝛ ꝓ ꝑ/ſente ibi habenꝭ. Idem credo ſi minor ꝑs capituli ſit ꝑſens ꝙ debeat vocare alios qui ſunt in ꝓuincia: ſi co mode vocari pn̄t q̄uſqꝫ ſaltem ſit ibi maior pars capi/tuli. Si aūt fuit extra ꝓuinciā aut ita remoti ꝙ com/mode vocari non poſſunt preſentes diſponant de re/bus eccleſie: quia tota poteſtas ꝛ ius vniuerſitatis re manet penes illos quodcūqꝫ ſint. ff. qꝺ cuiuſqꝫ vniuer ſita. l. ſicut. §. fi. Bern̄. h ❡ Capituli: per hanc de cre. ꝓbatꝭ ꝙ prelatus ſine cōſenſu capituli nō poteſt agere neccomponere ſcꝫ ꝙ notatur. ꝭ. ꝺ reſcrip. edoce ri. ꝛ. ꝭ. ꝺ ꝓcu. c. j. argu. ad hoc. ꝭ. e. dilecti. Bern̄.

a p̃ſtare noluerint: vos ſupſedentes publicationi p̃dicte: b diſtricte p̃cipiatꝫ eiſdẽ: vt p c ſonalit̃: ſi p̃lati fuerint vel ſi alij ꝓcuratores idoneos noſtro ſe ꝯſpectui rep̃ntent: pſecuturi corã nobis ius ſi qđ habere ꝯtendũt: ⁊ ſatiſfacturi p̃ti alteri: ſi ſuccubuerint d in expenſis.

De treuga ⁊ pace. Alex. iij. in ꝯcil' Latera.

Statuit tp̃a treugarũ ⁊ penas violantiũ. Capitulũ. I.

e Treugas a quarta feria poſt occaſuȝ ſolis: vſq; ad ſecũdam feriaȝ in ortu ſolis: ab aduẽtu dñi vſq; ad octauas epiphanie: ⁊ a. lxx. vſq; ad octauas paſche: ab oĩb⁹ inuiolabilit̃ obſeruari p̃cipim⁹. ¶ Si quiſ aũt treu f gas frangere p̃ſumpſerit: p⁹ tertiã admonitionẽ: ſi nõ ſatiſfecerit: ſuus ep̃s ſñiaȝ excõicatiõis dictet in eũ: ⁊ ſcri g ptã vicinis ep̃is ãnũciet: quoꝝ nullus excõicatũ ĩ cõione recipiat: ĩmo ſcp̃tã ſñiam quilq; h ꝯfirmet. Si q̇s aũt h̃ violare i p̃ſũpſerit: ordĩs ſui p̃iculo ſb̃ k iaceat. ¶ Et qm̃ funicul⁹ triplex difficile rũpit̃: p̃cipim⁹ vt ep̃i ad ſolũ deũ: ⁊ ad ſalutẽ pp̃li h̃ñtes reſpectũ: oĩ trepidatiõe ſe poſita: ad pacem l firmit̃ tenẽdã: mutuũ ſibi cõſiliũ ⁊ auxiliũ p̃beãt: neq; h̃ alicui⁹ amore vel odio p̃termittãt. Qđ ſi q̇s in h̃ ope tepidus inuẽt⁹ fuerit: dãnũ ꝓprie dignitatꝫ incurrat. Idẽ.

Perſone hic enumerate plena ſecuritate gaudẽt tempore guerre. Ca. II

m Innouamus vt preſbyteri: monachi: conuerſi: peregrini: mercatores: ruſtici: euntes vel redeuntes: ⁊ ĩ agricultu n ra exiſtentes: ⁊ aĩalia quib⁹ arant: vel ſemĩa portant ad agrum: congrua ſecuritate letentur.

De pactis.

Idem ex concilio Aphri.

Pacta q̃tumcunq; nuda ſeruanda ſunt. Capitulum. I

a ¶ Noluerint. Nota q̧ ille cuius intereſt impedire ꝓuiſionẽ pape: ſicut aliq̇s retardat executionẽ ſententie. ȷ̃. de teſti. veniens. ⁊ ȷ̃. de re iudi. cum ſup̱ ꝯtrouerſia. arg. q̧ non intendit papa alicui p̃iudicare p̱ ſuas litteras. b ¶ Perſonalit̃ ſi p̃lati: cũ eñi quis citat̃ vt p̱ſonalit̃ veniat ad cãm: non ſufficit tũc mittere ꝓcuratoreȝ vt h̃ videt̃. Si vo ſimplicit̃ citetur tũc põt mittere ꝓcuratorẽ. C. de ꝓcu. l. vlt̃. in p̃n. vel ip̃e debet ire. ȷ̃. de dolo et ꝯtu. cũ dilecti et. C. de ꝓcu. l. vl. Sȝ cũ p̱ſonaliter q̇s citat̃ et ip̃e ire nõ p̃t: vel etiã in alio caſu cũ ſimplicit̃ citatur: ſi cã ſua ardua ſit: nõ compellit̃ mittere ꝓcuratorẽ. C. đ ꝓcu. l. vl. ſed debȝ in in vtroq; caſu nũciũ deſtinare ad allegãdas cãs q̃re venire ñ poſſit. ȷ̃. đ ꝓcu. q̃relã: ⁊ ibi dicit̃ de hoc. Et illud ſcire debeſ: q̧ delegat⁹ a ſe. apo. non poteſt iubere alterutrã partem coram ſe p̱ſonalit̃ cõparere ſi de hoc nõ habeat ſp̃ale mandatũ: niſi cauſa ſit crimĩalis vel ꝓ veritate dicẽda vel ꝓ iuramento calũnie faciẽdo iuris neceſſitas hoc exigat. in decre. Inno. iiij. ȷ̃. de iud. iuris eſſe ambiguũ: ſȝ papa hoc facere põt: q2 non aſtringit̃ legib; vel canonibus. vt hic patet. Berñ. c ¶ Vel ſi alij: vt capitula q̃ non niſi p̱ ꝓcuratorẽ venire p̃ñt. d ¶ In expenſis. Sic videt̃ p̱ lr̃am iſtam q̧ victus victori ꝯdẽnandus eſt ſemp̱ in expẽſis. arg. ȷ̃. de pe. calũniam: de hac materia tractat̃ plene. ȷ̃. đ do. ⁊ ꝯtu. finẽ. Sȝ h̃ iđ dic̃ q2 iam q̃ſi intẽtio actoris fundata erat p cõpoſitionẽ: ⁊ iđ ſi ſuccũbãt q̃ſi calũnioſe videant̃ h̃ feciſſe: q2 tũc demũ ꝯſueuit dici q̧ vict⁹ in p̃ma cauſa victori ſit ꝯdẽnãdus: ⁊ q̃ſi ad terrorẽ h̃ dixit papa vt ſi dubitarẽt đ iure ſuo: ñ litigarẽt. ⁊ ẽ ar. op. q̧ vict⁹ victori ſp̱ ſit ꝯdẽnãd⁹ ĩ expẽſ. niſi iuret̃ đ calũ. **De treuga et pace.** Quia iudicũ eſt ad pacẽ diſcordãtes reducere. xc. di. p̱ totũ. ideo poſt tractatũ de officio iudicum merito annectit̃ hec rubrica. Vel alit̃ ſic: q2 maioꝝ et ſup̱ioꝝ eſt treugas ⁊ pacẽ inire: ſubditoꝝ vo obedire.

Treugas. ¶ In p̃ma p̱te determinat tp̃s feriarũ in actu bellãdi. In ſcđa ponit penã rũpentiũ treugã. In tertia ponit penaȝ ep̃oꝝ ratione negligẽtie ⁊ inſtruit eos q̇d facere debeant vt treuge ⁊ paces ſeruent̃. Anto. đ bu. e ¶ Treugas. Treuga eſt ſecuritas p̃ſtita rebus ⁊ p̱ſonis diſcordia nõdũ finita. f ¶ Frangere. No. q̧ hec treuga canonica eſt ⁊ nõ ꝯuentionalis: ſi eñi eſſet ꝯuentionalis ſemp̱ ſeruaret̃. nam fides hoſti ſeruãda eſt. xxiij q. j. noli eſtimare. Sed q̃liter intelligit̃ qđ dicit̃ đ iſta treuga. Sic ĩtelligit̃ de iuſto bello: a tali nullo die ceſſandũ eſt. etiam dñico die xxiij. q. vlti. ſi nulla. ȷ̃. de regu. iu. qđ nõ eſt licitum. Si vo de bello iniuſto: h̃ nullo tp̱e faciendũ eſt. Sol'. põt intelligi đ iuſto bello: ⁊ lȝ nũq̃ ſit ceſſandũ a tali. min⁹ tñ vacãdũ eſt ei in h̃ tẽpore q̃ in alio. vnde cap̃l'm illud: ſi nulla ĩtelligit̃ qñ ineuitabilis vrget neceſſitas. Vel poteſt intelligi de iniuſtis bellis: vel papa reſpexit ip̃m factũ vt nõ ſemp̱ darent op̱am bellis: et ideo ob reuerentiã dierũ tũc ceſſarẽt: ⁊ nullo tẽpore debẽt fieri: et multominus iſto tp̱e. Sed q̧ dicit h̃ hodie nõ tenet: ⁊ ep̃i q̇ nõ ſeruãt hãc ꝯſtitutionẽ nõ dicuntur tranſgreſſores. quia non ẽ ſit moribus vtentiũ approbata hmõi treuga. iiij. di. §. leges Vin. g ¶ Vicis. xj. q. iij. c. cure. Berñ. h ¶ Cõfirmet. i. obſuet: ⁊ ita ip̃o facto ꝯfirmat eã: alias nec ꝯfirmare nec infirmare põt: cũ non habeat imperiũ par ĩ parẽ. xxj. diſt. inferior. ⁊ c. deniq;. ⁊ meli⁹. ȷ̃. de elec. inotuit. ⁊ ff. de arbi. l. nam magiſtratus.

i ¶ Periculo. i. excõicatiõi ſubijciat̃. xxiiij. q. iij. illi. q̇. vbi h̃ idẽ đr. k ¶ Funiculus. Prim⁹ ẽ excõicatio ꝓprij ep̃i. Secũdus ẽ vicinoꝝ ep̃oꝝ obſuatio ſeu ꝯfirmatio. Terti⁹ conciliuȝ ⁊ auxiliũ eorũdẽ. ⁊ iđ q̃to fortior eſt: difficili⁹ rũpit̃. C. cõia de ſucceſ. auc. itaq; ff. đ libe. leg. l. iij. in fi. l ¶ Cõſiliũ. No. q̧ p̃lati tenent̃ ſibi mutuũ p̃ſtare ꝯſiliũ ⁊ auxiliũ xciij. di. p̃cipimus. ⁊ c. p̱ latũ.

m Innouamus. quia iam ſtatutũ erat. xxiiij. q. iij. ſi quis romipetas. ⁊ c. p̃rnarũ.

n ¶ Exiſtentes. ergo dum vacant agriculture tantum habent p̃uilegium. ſicut militi non currunt tempora dum eſt in milicia. C. quibus nõ obeſt longi temporis p̃ſcriptio. l. vlti. ſed aĩalia ſemp̱ h̃ñt vñ pignori dari nõ p̃ñt. C. q̃ res pig. obli. ñ p̃ñt. l. pignoꝝ.

De pactis. Supra viſuȝ eſt de pace. ſed q2 pactũ eſt q̇dã cõuẽtio ex pace facta iđ ⁊c̃. Abbas Siculus.

Antigonus. ¶ Aliter sic ꝑt sūmari. Judex eccl'iasticꝰ ꝓuidet seruāri pactū ꝯtra nō seruātem. Diuidit. Nam ꝑmo ponitur dictū antigoni epi. Scđo approbatio ꝯcilij: ibi. Nam dixerunt. a ¶ Pax seruetur. reformata ꝑ pacta inita int̄ epos q̄ ꝯtendebāt ad inuicem de iure parrochiali. Et ita est arg. ꝙ pacta legitima custodiant. xx. q. j. puelle. in fi. ꝛ. xxij. q. iiij. inocens xviij. q. ij. eleutherius. pacta ei legitima q̄ neqꝫ dolo malo neqꝫ aduersus leges. neqꝫ q̄bus fraus alicui fiat facta sunt: seruabo ait ꝑtor. ff. de pac. l. iurisgentium. §. ait ꝑtor. Pactum vo qđ dolo initū est non valet. j. đ re. permuta. cū vniuersoꝝ. C. de excep. et ꝑscrip. aduersus. Itē si alteri sit captiosum. ff. de rescindē. vē di. id qđ. q̄si. i. fi. Itē si sit ꝯ bonos mores. C. đ inuti. stip. ex eo. Itē qđ obseruatū vergit ad dispendiū salutis eterne nō tenet. j. e. pactiōes: vbi de h̄. Item habes h̄ arg. ꝙ ex nudo pacto orit̄ actio. xij. q. ij. q̄cunqꝫ suffragio. ꝛ. q. v. q᷑ Jo. licet sit ꝯ ꝫm leges. ff. de pac. l. iurisgētiū. §. igit̄ nuda. pactio obligationē non parit: sed parit exceptionē. q᷑ mortalit̄ peccat recedendo a pacto argu. xxij. q. j. ꝑdicandū: q᷑ inter simplicem loquelā ꝛ iuramentū nō facit deus differentiā xxij. q. v. iuramēti. de h̄ dic vt habes. xij. q. ij. c. q̄cūqꝫ suffragio. Berñ.

Antigonꝰ episcopꝰ dixit. ꝛ. j. Aut inita pacta suā obtineant firmitatē: aut ꝯuētꝰ: si se ñ cohibuerit: eccl'iasticā sentiat disciplinā.
a ¶ Nā dixerūt vniuersi. pax seruet̄: ꝛ pacta custodiātur.

Gregoriꝰ. Conuētio inualida ꝑ consensuꝫ supioris valida.

Qotiēs lidat̄. Ca. II

Quotiēs in ꝯuētiōibꝰ noster expectat̄ assensus: ne in dubiū
b veniāt que gerunt̄: ratihabitio eas debet pro securitate
c ꝯtiū solidare. Idem. Judex debet studiose agere vt promissa adimpleant̄. Ca. III

Qualit̄ in Sardinia. et j. ¶ Studiose agēdū est: vt ea q̄ ꝑmittunt̄: opere
d compleant̄. Alex. iij. Exonieñ. et Uuig. epis. Nō valet pactum per qđ beneficiū ecclesiasticū debet pecunia re‑

signari. Ca. IIII

Qam pridem. S. clericꝰ ꝑcurator prioris ꝛ monachorū de arca. ꝛ. P. clericus pro causa que inter eos ꝛ ꝑdictū P. ac fratrē eius: cuius vicē
e se gerere dicebat: sup ecclesia ꝛ capella de. l. vertebat̄: ad nostram ꝑsentiam accessissent: inter se (non tamē nobis mediantibꝰ) ꝯuenerunt ꝙ eidem. P. ꝑ expensis q̄s fecerat: tres marche argenti
f soluerent̄: ꝛ idem. P. liti cederet: ꝛ a monachoꝝ infestatione cessaret. Cūqꝫ compositionē istam auctate apo. pe
g terent ꝯfirmari: nos eam nō duximus admittendā. pro eo
h ꝙ videbatur prauam illicite pactionis speciem continere et. j. Jlle igitur nostris monitis acquiescēs: ꝛ eidē liti ꝑ se ac frē suo renūciās: auctentica instrumēta q̄ sup h̄

Quotiens. ¶ Fuit forte hoc. c. exordiū ꝯfirmationis q̄rūdā pactoꝝ. Abbas. b ¶ Ratihabitio. i. ꝯfirmatio: ꝛ ita si pactū ab initio etiā non teneat ꝑ ratihabitionē supioris fit validū. j. ti. ꝓxi. c. j. Arg. est ergo ꝙ ratihabitio retrotrahit̄ ꝛ mādato cōparat̄. arg. j. de clan. despon. c. ij. Sed ꝯ videt̄. ff. de his q̄ no. infa. q̄d ergo. sed distingue: vtrū tale sit qđ ab initio mandare: vel ꝯcedere potuit q̄ ratum habet: et tūc mādato compat̄. al's nō: vt potes colligere ex fi. illius. l. ff. de offi. ꝓcon. obseruare. ꝛ. ff. de serui. rusti. ꝑdio. ꝑ fundū: ꝛ. j. de regu. significatū. ꝛ. c. cum virum. sed quasi regulare videt̄. vt ratihabitio retrotrahat̄ ꝛ ꝯfirmet ꝑcedētia. ff. de pigno. si fundus. §. si nesciente. j. de his que fi. a prela. sine consen. ca. cū nos. Ratihabitio tamen habet exceptiones in filia que nubit tempore luctus. postea patre ratuꝫ habente. ff. de his qui no. infa. quid ergo fallit in pupillo vbi non valet ratihabitio tutoris nisi ꝑsens sit in ipo negocio. insti. đ auctori. tu. §. tutor. ꝛ. ff. de auct. tu. l. obligari. §. pupillus: fallit in seruo. ff. de acquiren. here. l. si quis. §. iussum. vbi debet precedere iussus dñi. c ¶ Solidare. id est. ꝯfirmare: ꝛ intellige cum cause cognitiōe. j. đ ꝯfir. vti. vel inuti. c. j. ꝛ. ij. vbi de hoc. alias parū valeret ꝯfirmatio in forma cōmuni.

Qualiter compleat̄. xxij. di. psalmista ꝛ illud: q̄ ꝑcedūt de labijs meis non faciaꝫ irrita. Et est argu. qđ verba cū effectu sūt intelligenda. j. de cle. non resi. relatus. Item nec sufficit voluntas: nisi sequatur effectus. j. de eo qui mit. in pos. causa rei ser. c. j. si. j. de re iudi. cū alijs quibus. argu. ꝯ. s. de biga. nup. et. c. a nobis.

Jam pri. ¶ Primo factum sub quo continetur processus cause partiuꝫ transactio: ipsius reprobatio: papalis ordinatio ꝛ intercessio. Secundo dat iudices: ibi. Ceterū. Abbas. e ¶ Dicebat: iste enim cum esset ꝯiuncta persona: etiam sine mandato audiretur agens pro fratre. ff. de procura. sed he psone. ꝛ. l. pomponius. §. vlti. ꝛ. C. e. ti. exigendi. ꝛ. s. đ rescrip. nonnulli. tamen cauere debet de rato. alias non obesset. C. quibus res iudi. non nocet. l. j.
f ¶ Cederet: hec renūciatio fratri non noceret: licet esset procurator eius ꝛ generalem admistrationē haberet. ff. de procura. mandati generali: ꝛ. C. eo. titu. si procurator. ꝛ. C. de transac. transactiōis.
g ¶ Non duximus. j. titu. proxi. statuimus contra. Solutio ibi compositio super decimis facta licita est: vt. j. de decimis ex multiplici. ꝛ. c. nuper. Hic vo symonia expresse cōmittebat̄ recipiendo pecuniam pro re spirituali quam renūciauit. Item argu. ꝯtra. j. de prebē. nisi esset vbi nulla compositio vel pactio turpis inter partes interuenit. sed iudices pro bono pacis in quos cōpromissum fuit statuerunt vt ad tempus certa pecunia soluerer̄. ꝛ ideo papa illam ꝯstitutionē ex causa predicta tollerauit: sed hic pactio turpis inter partes interuenit.
h ¶ Jllicite pactiōis: quia ius spūale pro pecunia remissum fuit. Quidam dicunt ꝙ pactum valuisset si auctoritas pape interuenisset: argu. ff. de his qui no. infa. furti. §. qui iussu. L. dixit ꝙ propter auctoritatē supioris symonia non purgatur ex quo aliquis est symoniacus. Si vo cum ius habeo dedero tibi pecuniā redimēdo vexationē meaꝫ: non pecco. arg. j. q. iij. quesitum: ꝛ. j. de symo. c. dilectus. iuxta illud apostoli. re‑

dimentes tempus qm̃ dies mali ſunt. Arg. eſt tñ ꝯtra .ſ. de ſymo. mattheus. ſed ibi data fuit pecunia hiſ qui ius habebãt in electiõe. Sed videt̃ ꝙ ſi compoſitio eſſet ꝯfirmata ꝑ papam: ꝙ excuſati fuiſſent iſti frẽs: q2 papa habet plenitudinẽ poteſtatiſ: ⁊ poteſt ſupra ius diſpenſare .ſ. de ꝯceſ. preben. ꝓpoſuit. ⁊ de eo qꝺ nõ eſt ius facit ius. iij. q. vj. hec quippe. Itẽ ipſe naturaꝫ rei imutare poteſt. C. de rei vxo. ac. l. j. i ꝓn. Poteſt dici ꝙ in his q̃ in ſua natura ſymoniaca ſunt in veteri teſtamento. vt vendere ſacramẽta ⁊ huiuſmodi ſpiritualia. ibi non excuſat auctas pape et ſm̃ h̃ intellige qꝺ dixit. Lan. in his ꝟo que ꝑ ꝯſtitutionẽ eccleſie ſymoniaꝫ inducunt: excuſaret auctas pape quia poteſt diſpenſare in talib9 et de hoc dicitur .ſ. de offi. deleg. ex parte. ij.

a ¶ Reſignauit: ad cautelam et ex ſupfluo: q̃niam facta renũciatiõe ipſo iure irrita ſũt inſtrumenta. C. ꝺ condi. ex. l. diſſolute et .ſ. ti proxi. c. j. ⁊ aduerſari9 poteſt illa petere. C. ad exhi. l. vl.

b ¶ Faciatis: argu. ꝯtra. viij. q. j. ꝗ piculoſũ. vbi hẽs ꝙ Eſau recipere poſtea non potuit ꝙ ſemel ceſſit. Poteſt dici ꝙ nõ tenuit renũciatio: cum eſſent eo tempe ſpoliati. argu. ſ. ꝺ reſti. ſpolia. ſollicite. Dicas melius: ꝙ iſti implorauerunt beneficiũ ꝓncipis ⁊ de gratia reſtituunt̃. ⁊ illa renũciatio tacitam habebat ꝯditionẽ annexam. ſcilicet ſi monachi adimplerent qꝺ mandauit papa: ſic. ſ. de renũcia. ſane. de hoc dictum fuit. ſ. de elec. cum int̃ R. Sed pone ꝙ monachi iam ꝯtuliſſent eccl'ias alijs quid fieret. arg ꝙ nõ remouean̄t inſtituti. vij. q. j. eos. imo remouẽdi ſunt. ⁊ monachi tenent̃ ꝓuidere illis. vij. q. j. preſentiũ. ſ. de ꝓben. inter cetera.

Accepimus. ¶ Pone caſum. In eccleſia debi/

a habebat: in nr̃is manib9 reſignauit: que nos priori ⁊ monachis deſtinãtes: mãdauimus vt eidẽ. P. ⁊ fratri ei9 i aliq̃ ſtuderẽt beneficio ꝓuidere: de quo maius lucrũ valeant ap̃lica interceſſiõe ꝑcipere: quã eis deberet ex illa pactione illicita prouenire. ¶ Ceterũ: q2 prior ⁊ frẽs acquieſcere noluerũt: mãdam9 q̃tenus moneatis eoſdeꝫ: vt ꝓfato. P. ⁊ fratri eius competens bñficiũ ꝯferãt ⁊ aſſignent: alioq̃n ſi vobis ꝯſtiterit dictos clericos a ꝓnoiata eccleſia ⁊ capella: abſqꝫ ordine iudiciario violent̃ eie
b ctos: ipſas eiſdẽ reſtitui faciatis: non obſtantib9 litteris nr̃e ꝯfirmatiõis: q̃s predicti prior ⁊ monachi a nob̃ impetraſſe noſcunt̃. Idẽ archiep̃o Eborẽ. Non valet pactum de ſuccedẽdo p9 mortẽ prelati in ipſi9 eccleſia. Ca. V

Accepimus ꝙ quedam eccleſie: clericis ſint tali tenore ꝯceſſe: ꝙ poſt eoruꝫ
c obituꝫ alij noĩatim ſuccedãt ¶ Uerum qm̃ hoc iniquũ ẽ:
d et ſacris canonibus inimicũ et ideo non debet aliq̃tenus tolerari: mandam9 q̃ten9 huiuſmodi ſucceſſiões: tam deteſtabiles ⁊ iniq̃s appellatione ceſſãte ꝓhibeas ⁊ oĩno: et friuolas ⁊ vacuas eſſe decernas. Idem. Cantuarieñ.

archepiſcopo ⁊ ei9 ſuffraganeis. Qui per pactum augẽ de penſionis ꝯſecutus eſt eccleſiam: debꝫ ea priuari ⁊ alias canonice puniri. Ca. VI

Cum clerici veſtre iuriſdictionis: ſicut accepimus: decedentib9 eccleſiarũ
e perſonis: paciſcantur ex ipſis eccleſijs: maiores ſolito
f ſoluere penſiones: vt facili9 poſſint eaſdem eccleſias adipiſci. ¶ Nos ad tam deteſtabile vitiũ extirpandũ. fra. v. mandamus: quatenus ne id attentare preſumãt diſtrictius ꝓhibentes. ſi contra ꝓhibitionem veſtrã venire ꝓſũpſerint: ap. ceſſante eos taliter adeptiſ eccleſijs ſpoliet̃:
alias ꝓ tante ꝓſumptiõis ex
g ceſſu ſeueritate eccleſiaſtica punientes eoſdem. Inno. iij in ꝯcilio generali. Si eccleſia rem ſuam locãdo vel i feudum ꝯcedendo apponit pactum in ꝓiudiciũ iuris parrochialis alterius eccl'ie nõ tenet. ⁊ q̃cq̃d hac occaſiõe ꝑceperit reddere cogit̃ illi eccleſie. Ca. VII

Clericꝫ: ſicut accepim9: regulares clerici: ⁊ ſeclãres interduꝫ cum vel domos locãt vel feuda cõcedũt: in ꝓiudiciũ parrochialiũ eccleſiarũ pactum adijciũt: vt ꝯductores ⁊ feudatarij decimas eis ſoluant et apud eoſdẽ eligant ſepul/

tis onerata quam ſenex ⁊ diues clericus nolebat acceptare ad exonerandã: niſi fieret ſibi pactum vt ipſius ꝯſanguineus forte nepos in ea ſuccederet poſt morteꝫ ipſius. Diuidit̃. Prima pars narrat factum: qꝺ ſecundo ꝑcipit corrigi: ibi. Uerum. Abbas Siculus.

c ¶ Noĩatim hoc etiaꝫ improbatur a iure ciuili: quia non poſſumus paciſci ꝺ hereditate alterius niſi eiuſ voluntate. C. ꝺ pactis. l. vl. Bern.

d ¶ Canonib9 qui prohibẽt ſucceſſiones in eccleſia dei fieri. viij. q. j. apoſtolica. ſ. de fil. pſb̃ ad extirpandas c. preſentiũ. ⁊. c. ex tranſmiſſa: ⁊ quaſi per totuꝫ.

Cum cle. ¶ Diuiditur. Prima narrat factũ. Secunda corrigit: ibi. Nos. Ab.

e ¶ Paciſcantur. Pactũ iſtꝺ non valet: quia eſt contra canones. ſ. de cen. ꝓhibemus. ſ. ꝺ ꝓben. auaricie. et pactum turpe ñ valet. ſ. eo. pactiones ⁊ iuramẽtum ſuper h̃ preſtituꝫ non tenet .ſ. de cenſi. grauis. ſ. de iureiur. tua nos. arg.

f ¶ Penſiones Sed pone ꝙ facultates eccleſie ſint augmentate nunq̃d pẽſio debet augmẽtari: argu. eſt hic ꝙ non. ſ. de cenſi. ꝓhibemus. Sed contra. argu. ſ. ꝺ cen. ꝗto. ⁊. ſ. de ꝯſtitu. cum. M. Poteſt dici ꝙ ſi diligentia clericoruꝫ bona ſunt augmẽtata: non debet augeri penſio. ne diligentia ſua ſit illis dãnoſa. C. de alluui. l. vlti. ſi ꝟo aliunde bona eccleſie augmẽtata fuerint: tunc poteſt et debet augeri penſio: quia iuſta cauſa ſubeſt vt augmẽtetur. arg .ſ. de cen. ꝗto. De hoc dic vt .ſ. de cen. ꝓhimus.

g ¶ Eccleſiaſtica: que erit depoſitio cum ſymoniaci ſint. j. q. j. reperiuntur. ⁊. c. erga ſymoniacos

Clericꝫ. ¶ Primo narrat factum. Secundo corrigi precipit: ibi. Cum autem. Abbas Siculus.

turam. ¶ Cum aũt id ẟ aua ricie radice ꝓcedat: pactum a hmõi penitus reprobamus: ſtatuentes vt q̃cq̃d fuerit oc caſione hmõi pacti pceptuꝫ: b eccleſie parrochiali reddat̃.

Gregorius .ix. Non valet pactio in ſpũalib⁹: vel q̃ peccatuꝫ inducit: vel turpis ſeu de re turpi: vel impoſſibilis de iure vel ẟ facto. Ca. VIII

PActiões facte a vobis (vt audiuim⁹) p q̃buſdam ſpũalib⁹ obtinẽdis: cũ in hmõi oĩs pactio: oĩſqꝫ cõ c uentio debeat oĩno ceſſare: nullius penitus ſunt momẽti. ¶ Qð etiã de alijs ẽ dicẽdũ: que obſeruate vergũt in aĩe detrimẽtũ. nam etiam iu d xta legitimas ſanctiões: pa e ctũ turpe: vel rei turpis: aut impoſſibilis de iure vel ẟ facto: nullã obligationẽ indu

a ¶ Reprobam⁹. Pactũ eni tale non nocet eccleſie q̃n a q̃libet poſſeſſore poſſit petere decimã .ff. de pact. inter debitoreꝫ .ff. de inſti. ſi cũ vilico .et argu. ad hoc xvj. q. j. ſi quis laicus. et hoc patet ex eo qð dicit̃ in fine eccleſie parrochiali reddat̃. Argu. ꝯtra .ff. de pac. epla. § pactum. vbi dicit̃ ꝙ tale pactũ iuſtum ẽ. Sol̃. tale pactũ iuſtũ eſt. vt creditor q̃ poſſidet pignus tributũ ſoluat. vt dicit § pactum. q2 et ſine tali pacto poſſeſſor ꝯueniẽdus eſt. ſi ꝟo in ꝯtrarium fieret pactũ. q̃tuꝫ ad ipſos paciſcẽtes valet pactũ. ſed non q̃tũ ad dominũ tributorũ q2 pactũ ꝑuatorũ formã iur̃ fiſcalis non tollit vt dicit lex p̃dicta. iuter debitorem. et j. de fo. cõpe. ſi diligenti.
b ¶ Reddat̃. et ita eccleſia p̃t agere ꝯtra regulares vel ſeculares clericos. vt ei reddãt qð ꝑceperũt occaſione tal̃ pacti. poſſet etiam agere ꝯtra poſſeſſores ſi vellet. arg. xij. q. ij. apl̃icos. et C. ſi tu. vel cura. l. iij.

PActiones. ¶ Primo ponit dictũ et eius rõnẽ. Secũdo ampliat illam et ꝓbat: ibi. Qð etiã. Ab
c ¶ Ceſſare. i ſpũalib⁹ eni oĩs pactio illicita ſiue etiã mod⁹ ceſſare dꝫ. vt. j. q. ij. q̃ſpio. et. j. ẟ ſymo. tua. et. j. ti. xx. p̃terea. et. c. ſup eo. et. j. vt ec. be. vt nr̃ꝫ. q2 hmõi pactiones ſymoniã inducũt. vt. š. e. cũ ꝑdem tacite etiaꝫ vel expreſſe. xvj. q. vij. ꝑ laicos. Item ſi hmõi pactum ſiue ꝓmiſſio aut etiam iuramẽtũ vergat in anime detrimentũ. vt hic dicit̃. ſi ſolus hoiem ſpoliare nõ poſſit inueniat ſociũ cũ quo paciſcat̃. vt ſimul id faciãt et diuidant ſpolia .xxij. q. iiij. ſi ad peccatuꝫ. et. c. mulier. non eni fert opem q̃ adiuuat ad peccãdũ. xiiij. q. vj. ſi res. ẟ iuramẽto habes multa exẽpla. xxij. q. iiij. ſi aliq̃d. et. c. non eſt obſeruãdũ et ĩ pluribꝫ alijs. c. ibidem.
d ¶ Legitimas. ſm leges turpe pactũ nõ tenet. ff. ẟ ꝟbo. obli. generalit̃ turpe pactuꝫ dicit̃ ſiue turpis rei. puta ſi quis ꝓmittat ſe facturũ homicidiũ vel ſacrilegiũ. ff. de. ꝟ. obli. veluti. et inſti. de inuti. ſtipu. ad finẽ § ꝙ turpi. Item pactũ qð ꝯtinet turpem cauſam. nõ tenet. puta ſi paciſcar ne furti agam vel iniuriarũ. ff. de pac. ſi vnus. § pacta. ſm canones etiam turpes ꝓmiſſiones non tenẽt. xxij. q. iiij. vnuſq̃ſqꝫ. et. c. in malis ꝓmiſſis. et. c. non ſemper promiſſa. et. c. diffinitio. et. c. ſi ad peccatũ. et. c. mulier. et hoc eſt pactũ turpiſ rei. Pactum turpe dici poteſt quod fit de turpi re. vt. c. ſi ad peccatum. Et pactum dicitur turpe quod fit etiam de re ſacra ſiue ſpũali. vt hic et in omnibꝫ que in ſua natura bona et licita ſunt: ſed per pactum fiunt illicita. Item pactum de re cuius cõmertium per rerum naturaꝫ haberi non poteſt. nullius eſt momenti. ff. de re iudi. impoſſibiliũ. et. ff. de verbo. obliga. ſi ſtipuler. et inſti. de inuti. ſtipula. circa ꝑncipium. Et generalit̃ pactũ qð contra leges et ꝯſtitutiones. vl̃ ꝯtra bonos mores fit. nullius ẽ momenti. C. de pac. pacta que. ff. ſol̃. matrimo. alia. § j. Vel cõtra ſenatuſconſul. plebiſcita decreta edicta ꝑncipuꝫ. ff. de pac. iuriſgentium. § pretor. Sic et impoſſibile p̃cẽptum nullũ eſt ſi ue ſententia. ff. que ſenten. ſine appella. reſcin. Paulus.
e ¶ Rei turpis. Rei turpis nulla eſt obligatio. ff. manda. ſi remunerãdi. § rei turpis.

cit.

De Transactionibus.

Greg. in A ſubdi. et domi. abba. Inſtrumẽta et alia iura priu ꝯtraria trãſactiõe tolluntur. Capitulum I

SIcut graue. et. j. ¶ Post ſalubrẽ deciſionẽ ẟ ꝯtrouſia vr̃a factã decreuim⁹: vt oĩa inſtrumenta: vel quicquid aliud ẽ: qð partibus quoq̃modo: aut ex tempis p̃ſcriptiõe ſeu aliter: opem de lege: aut q̃cũqꝫ ꝑuilegio ferre poterat: ſit vacuum et oĩ ꝟtute caſſatũ. et ſola g pactoꝝ int̃ vos nũc habitorum pagina: validũ perpetu h umqꝫ robur obtineat. ¶ Cui ſi quid forte. incuria vl̃ imperitia minus firmitatis inſer i tum eſt. vires pleniſſime no k tionis: ex hac noſtra auctoritate ſuſcipiat. Alexander iij. Tenet compoſitio ſup de

¶ De Trãſactionibus.

Continua hanc rubricam. vt dictum fuit in p̃cedẽti ti. Eſt aũt tranſactio de re dubia et lite incerta pactio nõ gratuita. Abbas Siculus.

SIcut graue. ¶ Diuidit̃. Nã ꝑma ps decernit. Scđa ſupplet: ibi. Cui ſi q̃d. Abbas.
f ¶ Sit vacuũ. Ergo licet poſtea repiant̃ inſtrumẽta non tñ lis reſtaurabit̃. C. de tranſac. ſub p̃textu. et. j. de re iudi. int̃ monaſteriũ. et. c. ſeq̃n. Arg. ꝯ. ff. de iudi. licet. et inſti. de iuti. ſtipu. circa ꝑncipiũ. Super hoc ita notab. eſt petitio ſpecialis gñalis et indefinita. Spãlis et hic trãſactio ſpãl̃ nõ obeſt in alijs ſpecialibꝫ. C. e. age cũ geminiano. Hic trãſactio gñaliter reſtringit̃ ad ħ de quo ſpecialit̃ actũ eſt. ff. e. q̃ cũ tu. § j. et. C. e. ti. ſi de re certa. Gñalis. hic gñalis trãſactio nõ reſtringit̃. C. e. ſub p̃textu. Hic ſpãlis trãſactio in vno capitulo non impedit ꝓceſſum alioꝝ. C. e. l. penul. Indefinita. hic gñal̃ trãſactio ẟ rigore iur̃ tenet ſed replicatione doli reſcindit̃. ff. de pac. tres frẽs. ff. de admi. tu. lucius. § tutor. Hic indefinita. vt ſpãlis tranſactio in alijs nõ ebeſt. que in iudiciũ deducta nõ ſunt. C. de iudi. licet. R.
g ¶ Habitoꝝ. arg. nouiſſima pacta dũtaxat valere. C. de pac. pacta. et. ff. eo. ſi vnus. § pactus. et. š. de reſcrip. ceterũ. in fi.
h ¶ Obtineat. niſi dolo tranſactio talis ſit extorta. quia tunc non valeret. C. e. ſub pretextu. ff. de pac. emptor. § lucius.
i ¶ Notionis. facte cum cauſe cognitione. vt dicitur. š. titu. proxi. c. ij. et. c. xxi.
k ¶ Auctoritate. Nota ꝙ ſi tranſactio vel pactum ab initio inualidum ſit per ꝯfirmationẽ pape ſumit vigorem. vt hic argu. š. titu. proxi. quotiens. ſic et ſentẽ

cimis facta cum aſſenſu ſuperioris. Ca. II

Statuimꝰ a vt ſi ſuper decimis: inter b vos ⁊ aliquam perſonam eccleſiaſticā: de aſſenſu epiſcopi vel archiepiſcopi ſui: compoſitio facta fuerit: rata ⁊ inꝯcuſſa perſiſtat. Idem Dulmeñ. epiſcopo.

Si capitulum ꝯſenſit tranſactioni quam fecit prelatus noīe eccleſie vlterius diſſentire non poteſt. Ca. III

Contigit interdum: ꝙ licet abbas vel prior alicuius ꝯuentualis eccleſie: cum eccleſiaſtica vel ſeculari perſona: ſuper his de quibus inter eos ꝯtrouerſia vertitur: coram delegato vel ordinario iudice tranſigat: capitulum tamen eandē trāſactionem nititur reuocare. ¶ Unde quia nos conſulere voluiſti. t. R. ꝙ ſi abbas vel prior a capitulo ſuo: de rati c habitione litteras habuerit tranſactionē quā fecit (ſi fue d rit aliquot annis ſuata) capitulum ac ſi non conſenſerit in eam: non poterit reuocare. Idē abbati de Strat. ⁊ priori ſancti Euſebij.

Sup eccleſiaſtico beneficio trāſigi nō poteſt etiam cum iuramenti interpoſitiōe. Ca. IIII

Conſtitutus in noſtra pſentia. H. clericus ſua nobis aſſertione monſtrauit: quod cum inter ipſum ⁊. A. clericum: ſuper capella de Stratis controuerſia emerſiſſet. tandem per tranſactionem

tiſque non tenet. per ꝯfirmationē pape efficitur valida. iij. q. vj. hec quippe. ⁊ oīa noſtra facimꝰ dicit imperator quibus auctoritatē nr̄am impartimur. C. de vete. iure enucle. l. j. §. ſed neqꝫ. ſic teſtamētū oīm teſtamentoꝝ ſolennitatē ſuperare videt̄. qḋ ꝯſcientiaꝫ ꝑncipis tenet. C. ḋ teſta. omniū.

Statuimꝰ. ¶ Non diuiditur quia cōtinet vnū dictū. a ¶ Sup decimis. hic eſt argu. ꝙ in ſpūalibus poteſt interuenire tranſactio. liiij. di. generalis. ⁊. c. ex antiquis. ⁊. x. q. ij. caſellas. in fine. et. xxiij. q. iiij. ſi illic. ⁊. ĵ. de re. ꝑmuta. ad queſtiones. ſed contra j. q. ij. q̄ꝫ pio. ⁊. ī. de pac. cum pridem. ⁊. c. pactiones. ⁊. ĵ. eo. ꝯſtitutus. ⁊. ĵ. de re. ꝑmu. ad queſtiones. ⁊. c. vlti. et xvj. q. vij. decimas qual. ⁊. xiij. q. ij. in eccleſiaſtico. ⁊. j. q. j. placuit. ⁊. ĵ. eo. ſuper eo. Solutio in ſpūalibus tranſactio ꝓprio ſumpto vocabulo interuenire non poteſt: vt aliqḋ tempale detur pro ſpūali. quia ſymoniacū eſſet ⁊ ſic intelligunt̄ ꝯtraria hic ſignata. qḋ dicunt due ꝑme ꝯcordantie de ſeruo ordinato: ꝙ ibi poteſt interuenire tranſactio: non eſt verum: quia ibi non datur tempale ꝓ ſpūali: quia licet detur ne reuocetur in ſeruitutē: nil datur ꝓ ordine: nec aliqḋ ſpūale emitur: ſed emitur libertas ⁊ ſeruitiū corpale redimit̄ vt libere poſſit miſtrare: qḋ licet. xxxvj. q. j. de raptoribꝰ: ſicut duꝫ emitur terra vt ibi edificet̄ eccleſia qḋ licet. quia nō dicit̄ ꝓpterea emi eccleſia vel ſymonia cōmitti. c. caſellas. non obſtat nec dicit hoc: ſed dicit: ꝙ res eccleſie alienari non debent excepta cauſa captiuoꝝ: vt ibi dicitur: ſed non dicitur trāſactio. ſed ꝓprie captiuoꝝ redemptio: ⁊ datur pecunia recepta de rebꝰ et vaſis eccleſie ⁊ redimunt̄ captiui: ⁊ amicabil' compoſitio poteſt interuenire in ſpūalibꝰ vt hic dicit: ⁊. ĵ. de decimis. ex multiplici. ⁊. c. nuper. ⁊. c. dilecti. ⁊. ĵ. c. decetero. ⁊. c. ſuper eo. in fi. ⁊. ĵ. eo. veniens. b ¶ Eccleſiaſticā: quaſi dicat cū laicis non poſſent taliter cōponere. vt ex illa ſpūali qḋ eccleſijs debent. aliq̄d retinere poſſent: cum laicis ſpūalia poſſidere ſine periculo aīarū non licet. ĵ. de decimis. ꝓhibemꝰ: ⁊. xvj. q. vij. decimas: ⁊. ĵ. de preſcrip. cauſam que. Et ſic videt̄ ꝙ cum laicis non poſſit fieri compoſitio: vt minus ſoluāt: niſi papa auctoritatem preſtaret. ĵ. de ꝯfir. vtili. c. vlti. tamen ꝓpter vtilitatē eccleſiarū videtur licere ſaltem de auctoritate epiſcopi: quia ſic multum ꝯſulitur eccleſie: argu. ĵ. de his que fi. a prela. ſine ꝯſen. ca. cum apoſtolica.

Contigit. ¶ Cōmūis diuiſio. Secūda: ibi. Unde. Abbas. Si. c ¶ Litteras. Nota ꝙ abbas ſimplicit̄ ad agendū ꝯſtituitꝰ: ſine licētia capl̄i tranſigere nō pōt. C. ḋ trāſac. trāſactiōis. vñ ꝓcurator trāſigere nō pōt etiā ſi hr̄et gn̄ale mādatū ad agēdū. ff. ḋ ꝓcu. mādato. Uin. dicit ꝙ licet abbas vel aliꝰ ꝑlatꝰ nō poſſit trāſigere ſine ſpāli mādato: ad h̄ tñ pōt exercere actionē. ff. qḋ cuiuſqꝫ vniuerſi. l. vl. arg. ꝯ̄ expſſū ff. ḋ iu. deli. ait ꝑtor. vbi ḋr ꝙ ille q̄ nō p̄t alienare nō pōt rē in iudiciū deducere: ḋ h̄ ḋr. ĵ. ḋ ꝓcu. c. j. ſi tñ abbas ꝑter mādatū ꝓcuratoriū habeat lr̄as ḋ rato a capitulo ſuo ꝯtinētes ſimplicit̄: ꝙ q̄cq̄d ſup tali negocio fecerit: ratū hēbit: poteſt trāſigere: vt ſic notet̄ dr̄a int̄ litteras ꝓcuratorias ⁊ lr̄as ḋ rato. ĵ. ḋ reſ. do. cū dilectꝰ vbi ḋ h̄. ⁊ h̄ idē vr̄. qḋ dicit lr̄as ḋ rato: expone vt ibi dixi .i. mādatū ꝓcuratoriū ꝯtinens ꝙ etiā abbas trāſigere poſſet ſup queſtiōe: ḋ q̄ coram delegato agebat̄ cū illa clauſula: ⁊ q̄cq̄d ſup his ꝑ abbate factū fuerit capitulū ratū hr̄e ꝓmiſit. alr̄ ñ valeret talis trāſactio: vt dictū eſt: vel abbas habuit ſimplex mādatū tranſigēdi tm̄ coram delegato: ⁊ ita capitulū non poterat reuocare tranſactionē ex eo ꝙ nō ꝯſenſerat. vel dic vt in. ſe. notu.

d ¶ Annis. Hoc ideo dicit: q2 ſi tranſactio fiat ſm̄ formā iuris: poſt q̄drienniū reſcindi non pōt: ante vo poteſt: ſi eccleſia ꝓbaret ſe leſam. ĵ. de in inte. reſti. requiſiuit. alr̄ nō pōt venire ꝯtra tranſactionē etiam ſtati. C. ḋ trāſac. q̄ꝫuis ⁊ ſm̄ h̄ ſupple maxime. quia idē eſſet ſi non fuiſſet ſeruata: ⁊ hoc innuit littera que dicit capitulū ac ſi non ꝯſenſerit in eam non poteſt reuocare. quaſi diceret: non poterit eam reuocari. tanq̄ꝫ non conſenſerit: quia ꝯſenſit ꝯcedēdo litteras de rato. vel potius ꝯſenſit eam obſeruando. Si enim abbas non habebat mandatū de tranſigendo. ſtatim debebant contradicere monachi. ⁊ ideo eum impugnare non poſſunt quaſi non conſenſerint. ⁊ ꝙ dicit aliquot annis. ſupple maxime. quia idem eſt ac ſi ſemel ꝯſenſerint. ĵ. de arbi. per tuas. vnde de iure cōmuni non poteſt reuocari. ſed per in integrum reſtitutionem ſi non fuit aliquot annis. id eſt. quattuor ſeruata. ⁊ hec expoſitio probatur. C. de tempo. in integrū reſtitu. l. vlti. vbi habes ꝙ omnis reſtitutio tam maioris q̄ꝫ minoris infra q̄drienniū deberet fieri. ⁊ hoc eſt ꝯ̄ opinioneꝫ illorum qui dicunt ꝙ reſtitutio ſemper eſt danda ⁊ ante quadrienniuꝫ ⁊ poſt ⁊ quandocūqꝫ. argu. illius aduerbij ſemper. ⁊. ĵ. de in inte. reſti. c. j.

Conſtitutus in noſtra preſentia. ¶ Prima pars ponit partis querelam. Scḋa dat iudicem: ibi. Quis. Abbas Siculus.

111

a ¶ Preſtita.id eſt.iuramēto.qḋ non fuit obligatorium.quia ſup re illicita ⁊ ꝯtra leges ⁊ canones .C.ḋ leg.non dubiū.⁊.xxij.q.iiij.inter cetera.⁊.ꝭ.de iureiu. tua.⁊.ẜ.ti.proxi.c.vlti.⁊.ff.de pac.iuriſgentiū.§.ſed et ſi quis.ꝟ.⁊ generaliter ꝗtiens pactum a iure cōmuni ⁊c. vel ꝓprie intelligit . quia eque punit traſgreſſor fidei vt iuramenti.⁊.ꝭ.ḋ fideiuſſoribꝫ.peruenit.⁊.ꝭ. qḋ metus cau . ad aures. Item argu. ꝙ ſi nō tenet ꝓncipale nec acceſſoriū. ſi .ꝭ. de ſo. competen .ſi diligenti.⁊ ꝭ de fi. inſtrumen.inter dilectos . argu . ꝯtra ꝙ acceſſorium tenet ſed nō ꝓncipale.ꝭ. ḋ iureiuran.debitores.

b ¶ Audiatis Sed cuꝫ ſit trāſactio ſymoniaca quare non deponitur . imo contra iuramentuꝫ ſiue fidem ſuam auditur . Dicas ꝙ de gratia tm̄ auditur ad priſtinam cauſam. quia de iure deponi debuit.cuꝫ ipſe ꝯfiteret peccatum ſuū ⁊ turpitudinē ſuam.immo audiri non debuit contra factum ſuū ⁊ turpitudinem ſuam.ꝭ.de conceſ.preben.cum ſuper.⁊.ꝭ.de dona.inter dilectos.Sed videtur obſtare huic exceptio doli.cum vterqꝫ in culpa fuerit volendo ſeruare tranſac.ff.ḋ doli excep.apud celſū.§.marcellus.Preterea in pari caſu turpitudinis potior eſt conditio poſſidentis. ff.de condi.ob turpem cau.l.ſi ob turpem.§.porro. Solutio.vterqꝫ de iure cōmuni puniri debet.ſed de iure poli.auditur.vt qḋ prauū eſt corrigatur.ꝭ.de re iudi.lator.⁊.c.ꝯſanguinei.ꝭ.de colluſio.c. j.⁊ cauſam preſtitit diſpenſationi.ne alter de dolo ſuo damnū alter ꝟo cōmodum ſentiret.⁊ ideo non admitteret hec exceptio doli.quia alius remaneret in dolo ⁊ in ſymonia.et propter hanc rationem contra exceptionē doli nō datur replicatio.vt in.§.marcellus.

De cetero. ¶ Aliter poteſt ſic ſummari. Tranſactio facta ſine auctoritate epiſcopi ſuper eccleſia ſi non eſt iuri ꝯtraria non eſt per epiſcopū reprobanda:ſed ſi per eum cenſus eccleſie imponitur nō excedit vitam tranſigētis.Primo ponitur queſtio.Secundo ſolutio:ibi.Si compoſitio . Et ibi duo dicta: Secundū:ibi.Sed cenſus.Abbas Siculus.

c ¶ Extraordinariū.id eſt. delegatum.ſic. iij.q .iij. .§.ſpacium.ꝟ.ei autem.

d ¶ Contraria.quia ſi eſſet ꝯtraria iuri non toleraretur:ẜ.de elec.ſacroſancta.⁊.ẜ.ḋ offi. delega .ſi qn̄do.argu.ẜ.titu.proxi.accepimus.⁊.c.cum clerici.⁊.ꝭ.

ſopita fuit: ⁊ licet hincinde a fide preſtita firmata fuiſſet. eam tamen prefatus .A.ſeruare recuſat. ¶ Quia igit huiuſmodi tranſactiones: ſpeciem ꝯtinēt ſymonie.mādamus quatenus reuocata trāſactione in irritum: cau b ſam audiatis ⁊c.

Idem carnot.epō. Per tranſactioneꝫ factam ſine auctoritate epiſcopi poteſt prelatus ſed nō eccleſia conſtitui cenſualis.

De cetero noue Ca.V
c ris.ꝙ cū aliquis ad extraordinariū iudicem litterꝭ impetratis:cum aduerſario ſuo componit:poſtmoduꝫ in eccleſia de qua agit ius aliqḋ habiturꝰ: ¶ Si compoſi
d tio non eſt iuri ꝯtraria:non eſt a loci epō reprobāda.Sꝫ cenſus abſqꝫ auctoritate epiſcopali cui preeſt: eccleſie ſb ḃ ꝓtextu ſolutꝰ:vitā eiꝰ ꝗ ſoluerit ñ excedit.

I dē Ebora. archiepiſcopo ⁊ vigoriē.epo Qui fuit tranſactiōis mediator contra eam non auditur.

Ex litteris ve Ca.VI
ſtris accepimus:ꝙ cuꝫ olim inter.R.et.A.clericos ſuper eccleſia de vult. coram te frater epiſcope: qui iudex fueras delegatus. auctorita
e te.G.qui tunc eidem.A.pa
f trocinabat in cauſa .⁊ teſtis
g inſcriptus fuerat:tranſactio facta fuiſſet.poſtmodū idem G.ſe mentiens clericum: cuꝫ nondum eſſet in clericū tonſoratus. ſuper eadem eccleſia:tacito de tranſactione lit
h teras noſtras impetrauit. ¶ Cum autem idem.G. non
i inficiaretur : ſe tranſactioni interfuiſſe: ⁊ nondum fuiſſe
k tonſoratuꝫ: cū litteras iſtas obtinuit:ei ſuper predicta eccleſia ſilentiuꝫ duximus im

de colluſio.audiuimꝰ.⁊.ẜ.de maio.⁊.obedien.dilecti. ſi autem ꝑſona ſit iuri tenet.ẜ. eo. ſtatuimus.⁊ ꝭ. eo. ſuper eo.in fi. Et poteſt intelligi qḋ dicitur hic quando de ꝓuiſione ipſius iudicis ex officio ſuo ſine aliqua pactione partium ſtatutū fuit factum.⁊ iuſta cauſa interueniente. al's ſymoniaca eſſet .ꝭ.de preben.niſi ⁊ talis compoſitio perſonalis erit . nec tranſit ad ſucceſſorē illius qui ſoluit .ꝭ. eo.veniens.⁊.c. ꝓdicto .niſi cēnt quia cenſualem eccleſiaꝫ ꝯſtituere non potuit .ꝭ. de cenſi.ꝓhibemus . niſi facta fuerit auctoritate epiſcopi.vt dicit in fine. Uel dic ꝙ hoc ꝙ hoc capitulū locum habet. cum vna eccleſia agit cōtra aliam de ſubiectione.vel pro aliquibꝫ iuribus coraꝫ delegato. et compoſitio inde fiet coram delegato .⁊ qḋ dixit.ꝭ.cui preeſt.ſ. imperator.

Ex litteris ¶ Si beneficium qḋ per trāſactionē habet impetrat vt vacans ab eo qui fuit tranſactionis mediator:nonvalet impetratio.hoc dicit quo ad titulū.Prima pars narrat factum.Secunda diffinit:ibi.Cū autē.

e ¶ Patrocinabat.p hoc iuri ſuo tacite renūciare videbat. qui eni ſcient patrocinat petenti rem ſuam.ſibi ꝓiudicat .vt hic .⁊. ff.de inoffi. teſtamē.l.vlti.ſecus ſi ignorant.ff.de rei vendica.inter officium.⁊.C.ḋ rei vendi.re tua.⁊.C. de preſcrip.long.tempo.nec petentem.

f ¶ Teſtis ſcriptꝰ.in inſtrō trāſactiōis ⁊ nō in cauſa in qua pꝛocinabat.qꝛ ⁊ teſtis ⁊ aduocatꝰ in eadem cā eſſe nō debet.ij.q.vj.ſtatuēdū . Sꝫ querit an ob ħ ſolū ꝙ teſtis inſcptꝰ fuit.poſſit a petitiōe repelli. Uidetur ꝙ nō.qꝛ nō ob ħ iuri ſuo renūciare intelligit.ff. de pig.actio.caius.ſed ibi ignorabat qḋ ꝯtinebat in teſtō qḋ ſignauit caius cū ānulo ſuo. ſecus ſi auctaret ꝓſtitit.ff.de pigno.fideiuſſor.§.pater ſeij.⁊ ħ.

g ¶ Trāſactio.i.amicabil' cōpoſitio.ẜ.c.xxi.in fi.⁊ c.ſtatuimꝰ.⁊.ꝭ c.xxi.in fi.al's trāſactio ꝓpe ḋ re ſpūali fieri ñ pōt.ẜ.c.ꝯſtitutꝰ.⁊.ꝭ.c.xxi.qꝛ qḋ ſymoniacum eſſet.

h ¶ Impetrauit.ꝯ ipm.R.ꝯ quē fuerat aduocatꝰ.

i ¶ Inficiaret.⁊ ita ex ꝯfeſſiōe ꝓuicit.qꝛ cōfeſſus i iure ꝓ ꝓuicto hēt.ꝭ.ḋ ꝯfeſ.c.j.⁊ vl.⁊.C.eo.ti.l. vna. Ex duobꝫ dꝫ eni iſti ſuccūbere.qꝛ ꝓſtādo auctatē trāſactiōi iuri ſuo renūciauit.⁊ qꝛ mēdaciū dixit impetrādo ⁊ ꝟitatē occultādo.merito ꝗ ſilētiū ei impōit

k ¶ Tōſoratū.ꝗ lꝫ pꝰmodū tōſurā accepit.ñ ꝓfuiſſet ei argu.ẜ.de reſcrip.cū adeo.ꝓncipiū eni in talibꝫ ꝯſi

ponendum. Idem.

Super eccleſiaſtico benefi/cio nõ poteſt tranſigi: ſ; ami cabiliter componi. Ca. VII.

SUper eo qđ queſiuiſti: vtrũ de eccl'iaſtico bñfi cio in litigiũ deducto: poſſit fieri tranſactio? ¶ Tale da/mus reſponſum: ꝙ tranſigi a ſuper re ſacra ⁊ litigioſa non poteſt: etenim res ſacre: vt b poſſideantur aliquo dato vl' retento ſeu promiſſo: ſpecie; c credimus habere ſymonie d als ſi grat ⁊ amicabilit' int' ſe litigãtes cõponant: ſacris e canonib⁹ neq̃ꝗ dicim⁹ obui/are. Idem abbati de Stra/phor. ⁊ pori de febi.

Tranſactio facta de rebus eccleſie per prelatum ſine ſu/perioris conſenſu non obli/gat ſucceſſorẽ. Ca. VIII

VEniẽs ad aplice ſedis clemẽtiã: mgr gu. đ fa uil. ſua nobis inſinuatione mõſtrauit. ꝙ mõachi maior monaſterij: terras in parro/chia ſancte .M. de marchia excolunt. et ab eadem eccle/ſia coloni eorum: omnia ec/f cleſiaſtica tam neceſſaria ꝙ̃ voluntaria ſuſcipiunt ſacra/menta: ⁊ tamen eidem eccle/ſie decimas ſoluere contradi cunt. ⁊. ĩ. Arbitrant' autẽ ſe g poſſe tueri cuiuſdam trãſac/tionis pretextu: inter prefa/tos monachos et quendam ſacerdotem memorati gu. p̃/deceſſorem facte. vt de dua/bus carruatis terre: quas in dominio ſuo monachi tenẽt. tertiam tantum decimarum partẽ exſoluant. ⁊. ĩ. ¶ Mã/damus: quatenus niſi prefa/ti monachi: tranſactionem preſcriptam auctoritate apo h ſtolica confirmatam eſſe do/cuerint (cum alias inter per ſonas facta potius ꝙ̃ inter eccleſias videatur: ne pacta

derandũ ẽ. ſ. de elec. dudũ. vbi de h. ⁊. j. q. j. pncipat⁹

SUper eo. ¶ Quotidie allegat' iſte tex. Cõis di/uiſio. Scđa ibi. Tale. Ab. a ¶ Sup re ſacra. h euidẽter patet ꝙ de re ſacra ſiue ſpirituali trãſactio interuenire nõ põt. ſ. eo. cõſtitut⁹. ⁊. ĩ. e. pterea. ⁊. c. ex pte. neq; pactio: ſ. đ pact. pacti ones. ⁊. c. cũ pri/dem. ⁊ duob⁹ ſe/quẽtib⁹. ca. vt di ctum eſt: ⁊. ſ. e. ſtatuimus. ⁊ de/tur tpale ꝓ ſpi/ritualib⁹. ĩ. de re. pmu. c. vlti. S; ſi ſpũale det' pro ſpũali bñ tenet: ⁊ valet talis ꝑ/mutatio ſeu trãſ actio. ĩ. de re. per mu. ad q̃ſtiones vt ſic tm̃ det' ſpi rituale vl' remit/tatur pro alo ſpi ritali. Sed diſti gue vtrũ agat' đ re etia; ſpũali. q̃ petat' tanq̃ bñfi cium? an tanq̃ ꝓpetas? Si aga tur ſup bñficio. vt aliq̃s recipi/atur ad benefici um eccleſie. vel quantũ ad pla/tionem: tũc nul/la põt interueni re tranſactio ꝓ/prie: ſ; hoc nota uit dum dixit ec cleſiaſtico bñficio ĩ litigiũ deducto: q; ſymoniacũ eẽt. ⁊ q; talis titulus nõ habet' ex trãſactione: ſed ꝑ cano nicam inſtitutionẽ. ĩ. de inſti. ex frequẽtib⁹. ⁊. ſ. de re/nunc. admonet. ⁊. xvj. q. vij. nullus oĩno. Arg. ff. đ de/cu. herennius. Si vo res ſacra ſiue ſpũalis in litigiu; deducat' tanq̃ ꝓprietas: tũc bene põt interuenire trãſ actio: puta due eccleſie ſiue duo epi litigãt ſup aliq̃ ec/cleſia vel aliq̃bus: q; alter dicit illas ſibi ſubiectas. al/ter negat q̃ poſſidet: ibi poteſt interuenire tranſactio: quia ⁊ permutatio. ĩ. de re. permu. ad queſtiones. vt ſi vnus haberet vnam eccleſia; ⁊ alter aliam per tranſ/actionem: vel quia vnus epiſcopus aliqua ſpiritualia in eccleſia perciperet: ⁊ alius alia: hoc totum poteſt fi/eri per tranſactionem. Sic etiam poteſt intelligi ſ. e. ſtatuimus: potuit fieri diuiſio decimarũ inter partes. Quedam tamen ſunt in quibus non admittit' tranſa/ctio ſeu cõpoſitio. vt. ĩ. eo. ca. vlti. vbi de hoc. Bern.

b ¶ Dato. Tranſactio non procedit: vel non fit niſi aliquo dato vel retento vel promiſſo. vt hic dicit. ⁊. C. eo. titu. tranſactio. qui enim tranſigit quaſi de re du/bia ⁊ lite incerta. neq; finita tranſigit. ff. eo. l. j. Et iđ dixi dubia ⁊ etiã lite incerta. quia credit ſe habere bo/nam cauſam. alioquin ſi euidens eſſet calumnia nõ te net tranſactio. ff. de condi. inde. in ſum. j. rñ. neq; fini/ta ideo dixi. quia ſi finita eſſet cauſa per ſententiam a qua non eſſet appellatu;: poſtea non tenet tranſactio. ff. de condi. indebi. eleganter. §. ſi poſt rem iudicata;.

c ¶ Symonie. ſ. eo. conſtitutus. ⁊. ĩ. eo. preterea. et ca. ſequen. d ¶ Amicabiliter. ſ. eo. ſtatuimus. ⁊. c. decetero. ⁊. ĩ. eo. ca. proxi. et. ĩ. de deci. ex multiplici. ⁊ ca. nuper. e ¶ Canonibus: qui prohibent illici/tas pactiones. in ſpiritualibus. vt. ĩ. q. ij. q̃plo. et. q. j. eos. et. q. iij. ſi quis prebẽdas. cu; ſuis concor. ⁊. ſ. ca. pxi. c. fi.

VEniens. ¶ Prima pars ponit que/relam. Secũda dat iudices: ibi: Mãdam⁹. Ab.

f ¶ Neceſſaria Quedam ſacra/mẽta ſunt neceſ/ſaria. quedã vo/lũtaria. hec. diſ. ponitur. ĩ. q. j. §. notãdũ eſt. Sa cramenta neceſ/ſaria ſunt iſta. baptimus: con/firmatio: penitẽ tia: vltia vnctio: corpus chriſti. ⁊ ideo dicunt' ſa/cramenta neceſ/ſaria vel neceſſi/tatis. quia ſine iſtis homo ſalua ri non poteſt: ſi ex cõtẽptu omit tuntur ⁊ haberi poſſunt. Sacra/mentũ vo bapti ſmi in neceſſita/te a quocũq; põt recipi. dũmodo in forma eccleſie ꝯferat'. ſ. de ſum. tri. c. j. in fi. ⁊ de conſe. di. iiij. a quodã. ⁊ etiã penitẽtia. nã cõfiteri poſſunt cuicũq; in neceſſitate: iuxta illud. Cõfi temini alterutrũ peccata veſtra. Sacramẽta vo volũ/taria ſũt illa q̃ omittere nõ eſt peccatũ. que dignitatis ſacramẽta dicunt': vt in. §. ſed notãdũ. vt ſunt ordines qui a digniorib⁹ cõferunt'. id eſt epiſcopis. vel q; non niſi digni ad ordines aſſumẽdi ſunt. Itẽ mrimoniũ et ſine hmõi ſacramẽtis poſſum⁹ ſaluari. xxij q. iiij. §. vlt. ad fi. g ¶ Trãſactionẽ. i. cõpoſitionẽ. ĩ. eo. ſtatui/mus. ⁊. ĩ. de deci. ex multiplici. vbi ſimilis eſt cõpoſitio vel ꝓprie tenet'. h ¶ Confirmatã. ſed nunq̃d cõfir/matio pape tranſactione perſonalẽ facit realem: vt ſic imutet eius ſubſtantia. Videt' ꝙ ſic. q; auctoritas pn/cipis facit quandoq; ex nudo pacto actionẽ dari: ⁊ au/ctoritas legis hoc facit. argu. ff. de pactis. legitima. et quod confirmat' datur. ff. de verbo. ſigni. l. lege. obueni re. ⁊ pnceps vnit duas res in vnã naturã. C. cõia dele. l. ij. arg. ꝯ. xij. di. pceptis. ⁊. ĩ. de ꝯfirma. cũ dilecta. ⁊. c. vlti. Dic qđ hec trãſactio ab initio q̃tũ ad intẽtionem tranſigẽtiũ fuit realis. ſed ſacerdos ille h facere nõ po terat ſua auctẽ. nec ſucceſſorẽ poterat obligare ſine au/ctoritate ſupioris. arg. ſ. eo. decetero. ⁊. ca. contingit. ſi. habes. ĩ. de confir. vti. ca. penul. ⁊ ita confirmatio pa pe facit realem tranſactionem que quantum ad ipſas ꝑſonas ꝑſonalis erat ſi ex certa ſciẽtia hoc facit. q; po/teſt facere ꝙ illa que nulla eſt ſit aliqua. argu. xvj. q. j.

ca.vlti.⁊.ī.de his que fiunt a prela.cum apoſtolica.et plus eſt de nihilo aliqd facere ꝙ̄ de aliq̄.aliud arg.de cōſe.di.ij.reuera.arg.C.de rei vxo.actio.l.vnica.circa princi. a ¶ Inter alios.ſi.ff.de pac.ſi vnus.§. Item ſi experiar.in fi.⁊ ita pactū p̄deceſſoris nō obligat ſucceſſorē. arg.ī.ꝺ preca.c.ij.ſic ⁊ confeſſio inter alias ꝑſonaſ nō nocet alij ij.q.v.interrogatum.ī.de adulte.ſignificaſti. Sꝫ nunquid ille ſacerdos poſſet reuocare talē trāſactionez anteꝙ̄ confirmetᷣ a papa cum ſit perſonalis :ar.ꝙ ſic.xxxv.q.ix.ꝙ qs.⁊.c.qſqs.et.ī.de re.eccle.nō alie.ſiqs p̄ſbyterorꝝ. credo ꝙ licet ſit ꝑſonalis tranſactio.ipſe tamē ꝙ̄diu vixerit.nō poterit reuocare ſicut nec monaſteriuꝫ eā poſſet reuocare.ī.de de ci.ex multiplici. niſi ꝑ in integrū reſtitutionē.ſi eccleſia eſſet leſa.ꝺ in integ.reſti.c.j. b ¶ Ipſos ſcꝫ monachos :de ꝑte ſua.ī.de deci. tua nobis.⁊ colonus de ſua :vt ibi.Bern̄. c ¶ Integro: ſic.ī.ꝺ deci.cum hoies.et.ca.tua nobis.

a inter alios acta alijs obeſſe b patiamur)ipſos ⁊ agricolas decimationes ex quibuſlibet c rebus prouenietēs:⁊ ex integro:⁊ illarū quas illicite detinuerent iuſtā eſtimationē: reſtituere eidem eccleſie compellatis. Lucius tert ius ormeñ.epiſcopo. Sicut ſuper iure preſentandi ita ſuper annexo nō poteſt tranſigi vt recedatᷣ a lite interueniēte aliqua temporalitate. Ca.IX.

PReterea quando inter laicos:⁊ viros religioſos:de preſentatione alicuiꝰ d eccleſie queſtiōe ſuborta trāſigitur :ita ꝙ preſentationeꝫ laicus obtineat:religioſi vero nouā vel maiorem ꝑcipiāt e in eccleſia in qua priꝰ nullaꝫ vel minorem habere cōſueuerant portionē:an hmōi tranſactio teneat q̄ſiuiſti? ¶ Cuꝫ f igitur ipſa pactio:ſymoniaca merito videatᷣ.R.ꝙ de iure non tenet.nec ex eo religioſi vllum debēt cōmodū obtinere. Celeſtinus tertius. Super ſpirituali ſubiectiōe non licet tranſigi.Ca.X

ſit eximi:ſicut nec ep̄s pleno iure eximit etiā eccl'iam.ī. de dona.paſtoral'.ſꝫ ſi gratis vellet qs eccl'iaꝫ ſibi ſubiectā nō ꝑ trāſactionē eximere bene poſſet remittere qcqd iuris habeat in ea.retinēdo etiā pēſionē annuatim ſoluēdā maiori eccl'ie.nec eſſet ſymonia.ī.de religi.do. cōſtitutꝰ.ita tñ ꝙ illi de cella deberēt obedientiā ⁊ reuerētiam mr̄ici domui.ī.ꝺ cēſi.cū venerabili.qa ſine capite eē nō dꝫ :qꝛ in h̄ nō poſſet maior eccl'ia illos eximere. xciij. diſt. nulla ratione. k ¶ Subiectione:nō poterat h̄ allegari p̄ſcr̄ptio: qꝛ ꝯ ſubiectionē nō currit p̄ſcr̄ptō.ī.de p̄ſcrip.cum non liceat.et qꝛ malā fidē p̄ſumebantᷣ hr̄e ꝓptᷣ cōfeſſionē ꝓpriaꝫ. l ¶ Cōfeſſiōe:i iure facta ⁊ corā iudice ſuo.ī.ꝺ iu di.at ſi clerici.et ff.de interro.ac. voluit:⁊ ita confeſſio ꝯ ſe p̄iudicat.ī.de ꝯfeſ.cuꝫ ſuꝑ.⁊.c.vlti.vbi de h̄.et intellige ꝙ ꝑ ſyndicū ꝯfeſſi ſunt:ꝙ̄uis dicat h̄ fratrū ꝯfeſſione.nec reuocauerūt ꝯfeſſionē. m ¶ Iniqtatē: ſ.ſymoiacā. ſ̄.e.xx.⁊.c.ꝯſtitutꝰ.⁊.ſ̄.ꝺ pac.cū ꝓdē.⁊.c.pactiōeſ.

PReterea quarto loco queſtio talis acceſſit :ꝙ q̄g daꝫ cella eximi voluit a ſubiectione qua matrici domui tenebatur.⁊.ī. Fratres illiꝰ h celle ſe cōfitentes in iure illi domui quondan fuiſſe ſubiectos:referebant queſtionem olim de hac ſubiectione fuiſſe motam:⁊ tranſactione ſopitam:eatenus vt quendam i annuatim cenſuꝫ eccleſie ma k trici reddendo:eſſent a ſubiectione principalis domꝰ exempti.⁊.ī. Prior conſequenter pro maiori eccleſia proponebat:ꝙ de ſpirituali ſubiectione tranſigere non liceret? ¶ Reſpondemus igitur l ꝙ ex predicta fratrū cōfeſſione cōtra eos ſententia ꝓcedere debeat:preſertim cū illa trāſactio (licet nobis de illo qꝺ cella determinate reddere tenebatur:conſtare nequi m uerit)iniqtatē ꝯtinuiſſe putetur. Honoriꝰ tertiꝰ. I.tituli ſctē Praxedis p̄ſbro cardi. Sup matrimonio trāſigi nō poteſt. Caplm.XI

a EX pte tua.⁊.ī. Poterīt

PReterea. ¶ Nō valet trāſactio ſuꝑ iure p̄ſntandi ꝑ quā nouꝰ cenſus iponitᷣ eccl'ie vel antiquꝰ augeꝺ.h.d.Cōis diuiſio.Scꝺa ibi.Cū igitᷣ.Abbas. d ¶ Trāſigitᷣ:ꝓpria auctē. e ¶ Nullā:imo etiam auctē ſuꝑioris nō poſſet de nouo ꝯſtitui cenſualis iſta eccl'ia nec vetꝰ cēſus augeri.ī.de cēſi.ꝓhibemꝰ.⁊.c.ſcientes. f ¶ Symoniaca:cū nō liceat trāſigere de re ſp̄ūali interuētu pecunie:vt dictū ē.ſ̄.eo.ſuꝑ eo.c.ſtatuimus.ſi.ſ̄.de pac.cū clerici.ī.ca.xxi.qꝛ ius patronatus eſt ſpirituale. Bern̄.

PReterea. ¶ Cōis diuiſio.ſcꝺa ibi.rñdemꝰ Ab. g ¶ Eximi.ꝯtēdēdo in iure ꝙ nō debeat ſubeē nō ꝓuilegiū allegādo.Lau. h ¶ Cōfitētes:ſitᷣꝫ ꝯfeſſionē hēs.ī.ꝺ excep cū venerabil':ſꝫ illa eis nō obfuit: qꝛ excipiēdo h̄ fecerūt:ꝑ hāc ꝯfeſſionē fundata fuit intētio alteriꝰ ꝑtᷤ. Poterāt ſic rñdere:olim fuit q̄ſtio ꝺ ſubiectiōe:ſꝫ illa fuit trāſactiōe.i.amicabili cōpoſitiōe termiata. i ¶ Cēſuꝫ:q.ſ.cēſus licet eēt recognitio debite ſubiectiōis:vt.ī.de cenſi.oīs aīa.ar.xviij.q.ij.eleutheriꝰ.nō tñ debuit ſic trāſigi. Immo videtᷣ ꝙ nō poſ

EX parte. ¶ Plenius ſic ſūmatᷣ. Iudex pōt ⁊ debet ſe interponere pro trāſactiōe inter ꝑtes fienda:pterꝙ̄ in caſibꝰ in quibꝰ iura hoc nō admittūtᷣ:vt ſuper matrimonio. Diuiditᷣ:nam primo hortatur legatum vt cōponat etiā in caſibus expreſſis a iure. In fi. dicit quid de caſibus non expreſſis.ibi. In his. Ab. n ¶ Ex parte tua. Caſus. Quidam greci furtiue recipiebant ſacros ordines a non ſuis epiſcopis. Quidaꝫ etiam celebrabant in eccleſijs interdictis.nec volebant obedire latinis. Et quidam alij greci a latini epiſcopi cōſecrationes celebrabant in epiſcopatibꝰ aliorum.et decimas percipiebant ibidem in eorum preiudicium et grauamen. Item quidam laici et greci ꝓprias vxores auctoritate ſua dimittebant.et alias illis viuentibus recipientes :et quidam alij abbatias ⁊ eccleſias cum hominibus eccleſiarum detinebant:et in alijs pluribus excedebant:vt dicitur in integra:ſuper his exceſſibus cardinalis conſuluit papam qualiter eſſet contra iſtos agendum:et ipſe hic reſpondet prout ſequitur.

a ❡ Ad cōponēdū: ſic em̄ iudex pri⁹ dꝫ ↄcordare p/tes q̄ꝫ ad iudiciū vēire ſi pt.v.q.ij.ſi pmates.⁊.xc.di.ſtudēdū.xxiij.q.vl.ſi qs mēbroꝝ.⁊.q.iiij.ſi illic.⁊.j.de ſymo.q̄relā. b ❡ Seueritati: qñqꝫ em̄ detrahēdū eſt ſeueritati: vt maiorib⁹ malis ſanādis charitas ſincera ſubueniat.l.diſt. vt ↄſtitueret.et vbi ſaluti nil de/trahebat.humi/litati poſteriores doctores aliqd addiderunt: vt ibidē dicit.

milia pcedendū.ff.de legi.nō poſſunt.⁊.j.de re iudi.in cauſis.⁊.j.de ſta.re.ſup quodā.in fi.⁊.c.recolētes.⁊.s̄ de reſcrip.inter ceteras.⁊.s̄.de trāſla.inter corpalia. g ❡ In humaniorē: qꝛ ſemp debem⁹ pniores eē ad abſoluendū q̄ꝫ ad condēnādū.ff.de ac.⁊ ob.arrianus.⁊.ff.de pe.reſpi/ciendū.⁊.j.de p ba.ex litteris.et xxvj.q.vij.tpa penitudinis et promptiores ad miſericordiaꝫ q̄ꝫ ad rigorē: qꝛ me/lius ē pſtare cās p miſicordia q̄ꝫ ptēdere inclemē/tiā.lxxxvj.di.n̄ ſat ad fi.p⁹ me.colū.⁊ meli⁹ ē p virate pati ſup/pliciū q̄ꝫ p adu/latione bñficiuꝫ.xj.q.iij.nemo pe/ritorum.⁊ ſnia q̄ miſcōiam vetat fugiēda eſt.l.di.pōderet.xxvj.q.vl.alligāt.vbi di/cit q ſi dñs ē lar/gus: diſpēſator ei⁹ famul⁹ nō dꝫ eē tenax.⁊.ix.di.ſane.⁊.j.q.vij.c.exi/gunt.

a ad cōponēdū interponere p/tes tuas: ⁊ interduꝫ aliquid b ſeueritati detrahere.put ſta c tu īperij ⁊ excedētiū multitu/dinē puida: deliberatiōe pē/ſatis videris expedire.exce/ptis nimiruꝫ caſibus: qui cō/poſitionis ſeu diſpenſatiōis remediū non admittunt: vt/d pote coniugij ſacramentum: qđ cum non ſolum apud lati/nos et grecos: ſꝫ etiaꝫ apud e fideles ⁊ infideles exiſtat: a ſeueritate canōica circa illud recedere non licebit. ❡ In f his vo ſuper quibus ius nō inuenit expreſſuꝫ: procedas g equitate ſeruata: ſp in huma/niorē ptem declinādo: ſm q h pſonas ⁊ cās: loca ⁊ tpa po/ſtulare videris.

De Poſtulando.

Ex concilio laterañ.

Clericus in ſacris vel mino/ribus bñficiat⁹ in ſeculari fo/ro poſtulare nō debet niſi p ſe vel ſua eccleſia vel miſera/bilibus perſonis. Ca. I.

Clerici in ſubdiaco/natu ⁊ ſupra: in or/dinib⁹ q̄ꝫ mīorib⁹ ſi ſtipēdijs eccl'iaſticꝭ i ſuſtententur: coram ſecula/ri iudice aduocati in nego/

c ❡ Multitudi/ne: qꝛ qđ peccat a populis trāſi/re ſolet inultū.j.q.vij.q̄tiēs a po/pulis.⁊.xxiij.q.iiij.nō pōt.s̄.de tēpo.or.ſane.et cū mltitudie pec/cātiū magis do/cendo q̄ꝫ iubēdo agēdū eſt.ſeueri/tas aūt exercen/da ē in pctā pau/corū.xliij.di.cō/meſſatiōes.j.de cle.excō.miſtrā/tores. d ❡ Sacramētū: ſic patet q in mrimonio nō habet trāſactio ſeu cōpoſitio locū vt contra matri/moniuꝫ aliquid ſtatuat cū ſit ſtatū a dño in paradiſo. Quia quos deus cōiūxit homo nō ſeparet: vt.xxvj.di.deinde opponit.⁊.s̄.de trāſla.inter corpalia.⁊.xxxiij.q.ij.an q.⁊.c.quos deus.⁊ cauſa matrimonialis p ar/bitriū tractari non poteſt.j.de in integ.reſti.cauſa.in fi.ſed per iudices diſcretos qui poteſtatē habeāt iudi/candi.j.de cōſangui.⁊ affi.ex litteris in fi.nec diſpēſa/tio locū habet vt dicit hic. Sed ↄtra videt: quia circa matrimoniū diſpenſat.xxxv.q.iij.quedam lex.⁊.c.qđ ſcripſi.⁊.q.viij.de gradib⁹. Dicas in matimonio circa gradus cōſtitutione canonica interdictos diſpēſatio adhibet ex iuſta cauſa vt ſimul remaneāt.in quo caſu loquunt cōtraria circa gradus lege diuina phibitos: vel vt mrimonia legitime cōtracta ſepent nulla diſpē/ſatio adhibet ab eccleſia: ⁊ de tali diſpēſatione hic intel/ligit. Nā vt patet in integra: quidā vxores legitimas dimittebāt ⁊ alias ducebāt: cū talib⁹ nulla diſpēſatio adhibet vt ſic remaneāt cū ſecūdis. De gradib⁹ diui/na lege phibitis: habes.j.de reſti.ſpol.lrās.hodie vo de facili nō diſpēſaret eccl'ia circa cōſanguinitatē: cum vſqꝫ ad quartū gradū reſtricta ſit copula cōiugalis.j.de ↄſang.⁊.affi.nō dꝫ. e ❡ Et infideles.xxvj.di.de/inde opponit.⁊.xxviij.q.j.p totū.ſꝫ apud infideles nō eſt ratū qn poſſit ſepari altero veniēte ad fidē catholi/cam in infidelitate reliq̄ remanēte.j.đ diuor.q̄ꝫto.⁊.c.gaudem⁹. f ❡ Eq̄tate: quā iudex pōculis ſp dꝫ hr̄e.ff.đ eo qđ cer.lo.q ſi epheſi.i fi. Et ita videt ex eo qđ dicit: In qbꝫ ius nō īuenit expſſuꝫ pcedas eq̄tate.⁊c̄.qđ ius ſp ſit pferēdū eq̄tati.arg.ↄ.C.de iudi.placuit.ſed potes intelligere illud de eq̄tate ſcripta: q̄ debet p/ferri rigori iuris.hic de eq̄tate nō ſcripta q̄ tūc ſolum ſeruāda eſt cū ius deficit.hoc verbum ſumptū fuit de lege illa.ff.de aqua plu.arcen.in ſumma.§.itē varus.in fi. Sic dicit de cōſuetudine q̄ ſeruat.cū deficit lex.j.di.cōſuetudo.⁊ vbi ius ſcriptū nō eſt.de ſilibus ad ſi/

h ❡ Cauſas: in oīb⁹ penis inferēdis ↄſiderā/tur iſta q̄ttuor pncipalit. Perſona pmo ↄſiderāda ē q̄ ſit: qꝛ alit pcedit cū maioribꝫ q̄ꝫ cuꝫ mīorib⁹.s̄.đ offi.dele.ſane.⁊.c.paſtoral.⁊.xlv.di.cū beat⁹.⁊.xxiiij.q.j.q̄ ↄ pacē.⁊.j.de ſymo.p tuas. Cauſa etiā ↄſiderāda ē.j.de vo.⁊ vo.re.magne.i fi.⁊.j.đ accu.cū dilect⁹.⁊.xxiij.q.vl.occidit.⁊.ff.đ fur.veꝝ.⁊.xvj.q.vj.c.j.in fi.⁊ op.ar.vj.di.teſtm̄. Et loc⁹ ↄſiderat in iudicijs: arg.s̄.de reſcꝓ.nōnulli.qꝛ cōſuetudo loci attendi dꝫ.iiij.di.erit aūt lex.⁊.xxxj.di.añ triēniū.⁊.c.alit.⁊.j.de cle.ↄiu.cū olim. Et tps etiā ↄſiderat: qꝛ ē tps tacēdi ⁊ tps loq̄n/di.xxxvj.di.§.ecce i quo ſtatu ſit pnceps loci: vt hic di/cit: prout ſtatuis imperij ⁊c̄.qꝛ in turbatione regni ri/gor iuris ſeruari nō pōt.⁊ ppter nouitatē gētis tpus ↄſiderat.vt.xxxv.q.iij.qđ ſcripſi.⁊.j.de pe.⁊ re.deus qui eccleſiā.ppter nouitatē fidei multa ibi attēdunt: ⁊ hoc totū habes.xxix.di.ſciendum.j.de homi.ſicut di/gnum.§.reſponſo.vbi iſta quattuor cōſiderant ⁊ que/dam alia. Berñ.

De poſtulando.

Si vocati ad iudicia non paciſcuntur neqꝫ tranſigūt ſolent ſibi querere aduocatos ⁊ pcuratores: ideo poſt duas rubricas precedentes ſubijcit iſtam ⁊ ſequentes: et premittit ante tractatum de iudicijs: quia hec ſunt preperatoria iudicioruꝫ. Quid autem ſit poſtulare: ha/bes tex.in.l.j.ff.eo.⁊ per glo.in.c.vl.j.e. Abbas. Si.

Clerici. ❡ Diuiditur: quia prima pars po/nit prohibitionem: a qua ſecunda excipit: ibi. Niſi. Et adde etiam de perſonis ſibi coniunctis: vt pbatur.j.eo.ca.fi. Abbas.

i Stipendijs: videtur ergo a ſenſu contrario ſi ſtipendia non habeant q poſſint aduocare: quod ve/rum eſt credo de minoribus in cauſis ciuilibus: quia criminalib⁹ cauſis vel vbi de pena ſanguinis agit in/tereſſe non debent.j.ne cleri.vel mona.ſententiam.et xxiij.q.vlti.his a quibus. De his qui ſunt in maiori/bus ordinibus aliud eſt dicendū: qꝛ illi coraꝫ ſeculari

cijs ſecularib⁹ fieri non p̄ſu/
mant. ¶ Niſi ꝓpriā cām vel
ecclie ſue fuerint pſecuti: aut
ꝓ miſerabilib⁹ forte pſonis:
q ꝓprias cauſas adminiſtra/
re nō poſſunt. Innocentius
tertius cōpoſtel. archiepō.

Canonici regulares poſtulare nō poſſunt ſicut monachi: niſi pro vtilitate eccleſie vel ſui moneſterij et precepto abbatis. Capitulum. II

Ex parte tua nobis fuit
propoſitū: q quidaz ca
nonici regulares: non ſolum
in eccleſiaſticis: verum etiaz
in forenſibus cauſis: preſu/
munt aduocati officium ex/
ercere. Cunqꝫ obijcit eis: q
non debent eſſe forenſis vel
b eccleſiaſtici negocij ſuſcepto
res vel executores: niſi forte
id monaſterij expoſcat vtili/
c tas: abbate nihilomin⁹ impe
rante: ad ſuaz proponunt in/
ſolentiam excuſandam: q ca
pitulum illud p quod predi/
cta probiberi videt: de mo
nachis: non de canonicis re
gularibus loquitur manife/
ſte. ¶ Unde cō. t. t. r. q idem
d iudiciū d canonicis regulari
bus: qd̄ ꝛ d monachis q̄ntū
ad ſupradicta credimus ob/
ſeruādū: licet de monachis ī
canone ſpālit ſit exp̄ſſum.

Greg. non⁹. Se ſumat. III

Cum ſacerdotꝫ ſit offi/
e ciuz: nulli nocere: oīb⁹
aūt velle pdeſſe. ¶ Nō niſi
f pro ſeipſo eccleſia ſua: vel ſi
neceſſitas immineat pro per/
ſonis coniunctis aut miſera
g bilib⁹ ſibi: licitū eſt poſtula/
re. et. ī. ¶ Clericus autem q̄
h cōtra eccleſiā a q̄ bn̄ficiū ob/
tinet: pro extraneis aduoca/
tus vel procurator eſſe preſu
mit: tanqꝫ ingrat⁹ poteſt ma/
xime ſi clericus ſit eiuſdem

iudice aduocare nō debēt: ꝛ ſi ſine titulo ſunt pmoti: ep̄us eis dꝫ puidere. ī. de p̄bē. nō liceat. ꝛ. c. ep̄s ſi ali/ quāc. ꝛ. cū ſm. de regu. planū eſt q aduocare nō debēt. ī. c. pxi. qꝛ ꝛ negocijs ſecularib⁹ ſe īmiſcere nō dn̄t. ī. ne cle. vl̄ mo. non magno. ꝛ. xvj. q. j. alia eſt cā. c. placuit. ꝛ. c. monachi. de ſacerdote hēs. ī. ca. vlti.

a ¶ Seculari/bus: imo oppro/briū eſt clericꝫ ſi ſe peritos forēſi/um diſceptatio/nū oñdere volu/rint. C. de epiſ. ꝛ cleri. repetita. et C. de teſt. conſulta. pro miſerabi/libus tn̄ pſonis poſſunt poſtula/re. ī. eo. c. vlti.

Ex parte. ¶ Cōis di/uiſio. ſecūda ibi. Unde. Abbas.

b ¶ Eccliaſtici vt. xvj. q. ī. monachi. c. de pn̄tiū. ꝛ ī. ne cle. vl̄ mo. n̄ magno. oppro/briū ē talib⁹ ſi ve/lit videri piti fo/rēſiū diſceptatō/nū. C. de te. con/ſulta. ꝛ. C. d epi. ꝛ cle. repetita.

c ¶ Imperāte. xvj. q. j. mona/chi. ij. nō ſufficit vtilitas monaſterij niſi h faciat d mādato abbatis p/pter bonum obediētie: arg. ff. de re mili. l. iij. §. in bel/lo. nec audit eo pretextu q eſt cōiuncta pſona. niſi ha/beat ſpeciale mandatū. leges em̄ de hoc loquētes intel/ligunt de factis priuatorū. ff. de pcu. ſed he perſone. ꝛ l. pomponi⁹. in fi. d ¶ Iudiciū: ſimilis habet extē/ſio p interp̄tationē. xxviij. q. j. idolatria. ſic nomen vē/ditionis ad alias alienationes extēdit. ff. q. mo. pig. vl̄ hypo. ſol. ſicut. §. vēditionis. ꝛ verbuz alienatiōis ad alios ꝯtract⁹ extendit: per quos etiā dominiū nō trāſ/fertur. ī. de re. eccle. non alie. nulli liceat. ſic ꝛ id qd̄ di/citur de ſymoniacis extēdit ad alios. xvj. q. vij. et hoc ſcripſimus. ver. ꝛ arbitror ꝯuenire verbū ꝛc. ſic ꝛ phi/biti de legib⁹ audiēdis de monachis ꝛ regularib⁹ extē/ditur ad p̄latos ſeculares. ī. ne cleri. vel mo. ſuper ſpe/cula. ꝛ regulares canonici equiparant monachis: niſi quia regule inſeruiūt laxiori. ī. de ſta. re. q dei timorē.

Cum ſacerdotis. ¶ Primo ponit rō. ſcdō di/ctū cū clauſula exceptiua. ibi: Nō niſi. tertio pe/na ibi. Clericus. Ab. e ¶ Nocere: iſta verba ſūpta fuerūt ex illo canone. xiiij. q. v. deniqꝫ. Ad h aūt tenet q̄libet chriſtian⁹: ſed magis ſacerdos q dꝫ velle pdeſſe oīb⁹ vt ibi dr. ꝛ h qꝛ q̄ſqꝫ phibet alij inferre qd̄ ſibi no/lit fieri. j. di. in p̄n. ꝛ. ē. de ma. ꝛ obe. dilecti filij. Et eſt ar. q nulli ꝯſulēdū ē cū alteri⁹ iiuria. xxij. q. ij. p̄mū. ff. de ꝯdi. inde. naz natura. ꝛ. xi. q. iij. ſi quis nō obediat. xxix. di. nulli⁹. ꝛ nō dꝫ alteri p alterū iniq̄ ꝯditio afferri ff. de reg. iu. nō debet. ꝛ cauendū eſt ne p̄textu nocētis innocentes puniantur. C. de his q latro. occulta. l. ij. ꝛ ſanctius eſt nocentē impunitū relinqui q̄ꝫ innocentem damnare. ff. de pe. abſentem. ꝛ pena debet ſuos acto/res tenere. ī. de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄ſiuit. ꝛ. C. de pe. ſancimus. Et ſic patꝫ q ſacerdos aduocare nō debet. nec ſe negocijs ſecularib⁹ imiſce/re niſi pro cura miſerabiliū pſo/naꝝ. lxxxviij. di. c. j. p totam di.

f ¶ Pro ſeipſo. ſic q̄dā ſunt pſo/ne q̄ pro ſe tm̄ et ꝓ quibuſdā pſo/nis pn̄t poſtula/re. iij. q. vij. §. ſūt aūt. vbi habes q̄ perſone poſſunt poſtulare ꝛ q̄ nō et ꝓ qb⁹: ſic ꝛ ſa/cerdos ꝓ ſe et ꝓ q̄buſdā alijs pſo/nis h enumerat[is] poſtulare pōt ꝓ eccleſia ſua et ꝓ pſonis cōiūctis: ſed nō indiſticte niſi neceſſitate i[n]/ſtāte. puta quia ſunt min⁹ poten/tes: vl̄ qꝛ nō poſ/ſunt habere ita bonū aduocatū: et ſic reſtringit ꝯdāmō ad neceſ/ſitatē q̄ꝫtū ad cō/iūctas pſonas. q̄ ſūt ꝯiūcte pſo/one dicit. ff. de pcu. ſed ꝛ he pſone. et. iij. q. vij. §. ſunt aūt. ver. alij em̄. inter quas pſonas ſatꝫ credo intelligē[n]/dos cōfratres ſuos eiuſdē eccleſie ꝛ pro cōiunctis pſo/nis poſſet etiā litteras impetrare ſine mādato. ē. de re/ſcrip. nonnulli ꝛ agere. et. ff. de pcu. pomponius. in fi. dum tn̄ nō appareat cōtraria voluntas vt ibi dicit: et pro perſonis miſerabilibus de quibus habes. lxxxvij. di. per totū. lxxxviij. di. ca. j. ꝛ. c. epiſcop⁹ gubernatiōe. et in pluribus alijs. ca. ibidem. g ¶ Poſtulare: po/ſtulare eſt deſideriū ſuum vel amici ſui in iure apud eū qui iuriſdictioni preeſt exponere vel alterius deſiderio cōtradicere. iij. q. vij. §. ſunt aūt. ꝛ. ff. de poſtu. l. j. §. po/ſtulare. h ¶ Contra eccleſiā. Cleric⁹ ergo qui ꝯtra eccleſiā a qua beneficiū habet aduocat. vel eſt pcura/tor tanqꝫ ingrat⁹ beneficiū ipſi⁹ pdere debet: argu. bo/num. j. q. vij. c. ī. ꝛ. xcvj. di. ſi impator. iij. q. ī. nulli. ſi/cut vaſallus tenet dño. xxij. q. v. de forma. alias perdi[t] feudū vt ī lib. feudoꝝ quēadmo. feu. amittit: ꝛ milites rē publicā de q̄ alūt ab oī ncc̄itate belloꝝ defendāt. C. loca. milites. ſꝫ ſi clic⁹ hꝫ bn̄ficia ī plurib⁹ ecclijs. nūq̄d p̄t p̄ſtare p̄ociniū vni ꝯtra aliū: n̄ videt ī eo caſu neu/tram iuuet vel offendet: argu. huius. ca. ꝛ. xiiij. q. v. de/niqꝫ. ſꝫ ſi eēt p̄lat⁹ in vna ecclia: ꝛ in alia habuiſſet ſim/plex bn̄ficiū videt q rōne p̄latiōis poſſet ꝯ aliā ſtare argu. ff. de in ius vo. q̄ſitum. ꝛ. iij. q. vij. §. Itez ſi con/tra p̄rez ſic ꝛ libert⁹ ecclie ſi ꝯ ipam agat vel teſtifica[t] tanqꝫ ingrat⁹ in ſeruitutē redigat. ē. de ſer. nō or. d f[a]/mulis eccleſie. ꝛ. xij. q. ij. octaua diſcuſſio. ſic ꝛ donati[o]

pter ingratitudinẽ reuocaṫ.ĩ.de dona. ꝓpter eius in/ gratitudinẽ. C.de reuo.do.l.ĩ.ꝛ vlti.ꝛ in auc̃.de nup.i §.ſi mater.coll'.iiij.et in auc̃.vt liber.decetero.aureo nõ egeãt annulo.§.illud.co.vj.ꝛ iuſtũ eſt: vt eccl'ia in ſinu ſuo nõ retineat fraudatorẽ quẽ ſuſcepit extraneũ. j.q.iiij.ſacer/ dotes.ꝛ eccleſia que mater ei⁹ eſt. q.vj.ad roma nam.q ipm dño/ ciauit.ĩ.de pe. iij.ſic ꝓpter in/ gratitudinez pr̃ poteſt filiũ exhere/ dare i totũ.xix. vlti.c.vlt.ꝛ in auc̃.vt cũ de ap. cognoſci.§.cãs. coll'.viij.ſed ſi ꝯ tiquẽ ꝺ eccl'ia i ppria cã q̃ nõ tã t eccl'iaꝫ poſtu lauerit: vel ꝓcu/ rator fuerit non puniret.xij.q.ij. manumittiṫ: ſꝫ eccl'ia eẽt ei in/ grata tũc ꝯ ipaꝫ reuocare poſſet: nec ſuccederet ei ab ĩteſtato etiã ſi nõ haberet ꝓpinq̃s.C.de inoffi.teſta.liberi.vbi mater ex/ cludiṫ a filij ſucceſſione ꝓpter ingratitudinẽ cõmiſſaꝫ erga filiũ.

de ſatiſda.l.vna.al's denegaṫ ei actio.ff.e.ti.mut⁹.ꝛ.l. diu⁹.§.pena.ꝛ de oĩb⁹ etiã q̃ ꝯ ipaꝫ mouenṫ defendere dꝫ.ff.ꝺ ꝓcu.oĩm.ꝛ duab⁹.l.ſeq̃n. b ❡Premonuit: ar.ad cautelã futuroꝝ habẽdã.xxiij.di.i noĩe.ꝛ exẽpla pñtia nos cauere pmonẽt i futuꝝ.lxxxij.di.plurimos.i fi.ꝛ ar.ff.loca.ſi q̃s domuꝫ.§.j.ꝛ j.q.vij.ꝯuenicti bus.hic pſumiṫ ex pteritis circa futura.ſic.ĩ.de p ſũp.mandata.ꝛ ca.ſcribam.

eccl'ie) bñficio hmõi ſpolia/ ri. **De ꝓcuratorib⁹.** Greg. maximo ſaloneñ.epõ **Nõ au ditur q̃s tãq̃ alteri⁹ ꝓcura/ tor niſi habeat mãdatũ legi/ time factuꝫ. Ca.I**

ALia quidez.et.ĩ. Scpſiſſe te q̃buſ/ dam cõperim⁹: ꝙ pdictos vros tũc ad cãꝫ nõ miſeris: ꝛ ideo q̃ cũ ipſis fa/ cta ſunt ſubſiſtere non debe/ re. ſed ꝛ Thomas ſibi hoc a te dictum phibuit. ex qua re a nec pſentiũ portatoribus iu/ dicamus eſſe credendum: ne

de ipſis ſimiliter diceretur. ❡Quia ergo hoc cautiores b nos eſſe pmonuit: inſtructaꝫ c perſonam cum mandato le/ galiter facto: ꝛ pſbyterorum ſeu diaconorum: teſtiumq̃ ſubſcriptionibus roborato: geſtiſq̃ ex more indicto trãſ/ mittere: vt q̃cq̃d cum eo actũ fuerit. iure ſubſiſtat.

Alexãder.iij. **Reuocaṫ ſen tẽtia q̃ ꝯdẽnat⁹ fuit in expen ſis ex iuſta cauſa abſens legi time excuſat⁹. quia in ardua cauſa procuratorem conſtitu ere noluit. Ca.II**

c ❡Legaliter: lr̃a ſeq̃ns expo nit h̃ verbũ lega liṫ: ex eo ꝙ h̃ dr̃. et legiṫ.ĩ.de ſu/ di.cãmq̃: colli/ git euidenter: ꝙ nec plat⁹ ſine cõ ſenſu capl'i: nec capl'm ſine ꝯſen/ ſu plati põt iudi ciũ exercere nec cõueniri: q: nec alienari põt alṫ ſine reliq̃.xij.q. ij.ſine exceptiõe nec cõmutare nec donare. vt ibi dr̃. et ĩ.de dona.paſtoralis.ꝛ.ĩ.ꝯ his q̃ fi.a pla.ſine ꝯſen.ca. p totũ.ꝛ eodẽ mõ: nec capl'm ſine ꝯſenſu plati.cuꝫ oẽs vnũ corp⁹ intelligantṫ.ĩ.de his q̃ fi.a pla.nouit. Et pte rea dicit lex ꝙ q̃ nõ põt alienare. nõ põt rẽ in iudicium deducere.ff.de iur.deli.ait ptor.ꝛ p iudiciũ q̃dã aliena tio fit: in iudicio eĩ ꝯhiṫ: ſic in ſtipulatiõe.ff.de pecu. licet.§.ſꝫ ſi fili⁹.i fi. Preterea ſi plat⁹ ſine ꝯſenſu capl'i poſſet agere vel ꝯueniri: ꝛ piudicaret eccl'ie factũ pla/ ti: fraus poſſet fieri eccl'ie ꝛ piudiciũ: q: pmitterẽt imo ꝓcurarẽt q̃nq̃ plati ſe ꝯueniri ꝛ facerẽt colluſionẽ: ſꝫ ꝯ videṫ ꝙ ſol⁹ plat⁹ ꝯueire ꝛ ꝯueniri poſſit.ff.qđ cuiuſq̃ vni.l.vl.vbi dicit: vtil' actio admĩſtratori ciuitatis de/ beṫ.ꝛ.ff.de ꝯdi.ꝛ demõ ꝺ municipib⁹.ꝛ.ff.ad munici pa.municipes.ꝛ.C.de iura.calũ.l.ij.§.h̃ etiam.in fi.ꝛ xij.q.ij.nõ liceat.ꝛ.ĩ.de re.ec nõ alie.ſiq̃s pſbꝛoꝝ.ꝛ.s̃ ꝺ pſcrip.edoceri.vbi de h̃. Dicũt q̃dã ꝙ plat⁹ põt ꝯue nire ꝛ cõueniri ſine cõſenſu capl'i p iura pdicta.ego di co ꝯtra qđ plat⁹ ſine ꝯſenſu capl'i: nec capl'm ſine ꝯſen ſu plati agere vl' ꝯuenire nõ põt: p ꝓora iura: tñ ꝯcedo ꝙ ſi plat⁹ vl' collegiũ agat ſine ꝯſenſu alterutri⁹: ꝛ vel/ let cauere de rato: dꝫ audiri: cũ ſit admĩſtrator ꝛ tene/ aṫ negocia eccl'ie ꝓcurare: vt.s̃.de reſcrip.edoceri. Si vero ꝯueniaṫ: nõ dꝫ audiri ſine cõſenſu capl'i.i.niſi ca/ ueat de iudicato ſoluẽdo: cũ q̃libet alter ſe poſſit offer/ re defenſiõi ſi velit cauere de iudicato ſoluẽdo ꝛ piculo ſuo litẽ ſuſcipe: ꝛ illa capl'a ſiq̃s pſbyteroꝝ. et nõ liceat in ſpeciali caſu loquunṫ.ſ.cũ agiṫ de reuocatiõe rei ali enate indebite ꝛ male. q: p h̃ cõſuliṫ eccl'ie nec põt le/ di: qđ ꝯtingere poſſet in alijs caſibus vbi nõ agiṫ ſpe/ cialiter de reuocatione rei alienate indebite nõ obſtãti bus legib⁹ pro ꝯtrarijs ſignatis: q: intelligi pñt.ſ.vt cõpetat actio admĩſtrãti nõ q̃ſtũ ad h̃ vt agere poſſit ſolus: niſi caueat de rato: vel niſi habeat ſpeciale man datũ ad h̃. nec in reb⁹ eccl'iaſticis ſtamus legib⁹ illis. ſed canonib⁹: ꝛ q̃ iure nõ põt cõponere ſeu trãſigere ſi ne cõſenſu capl'i.s̃.de maio.ꝛ obe.c.fi.s̃.de trãſac.cõ/ tingit. eodem iure nõ põt agere vel reſpondere ſine cõ ſenſu capl'i.arg.ad hoc.s̃.de maio.ꝛ obe.c.vlti.

De procuratoribus. Dic vt ſupra in pcedenti titulo pro cõtinuatione rubrice. Et quid ſit ꝓcurator in.l.j.ff.eo. Abbas Si.

ALia q̃dez. ❡Primo pmittit modũ. Scđo ſubmittit mãdatũ. ibi: q: ergo. Abbas. Si. a ❡Portatorib⁹: q: ꝯſtabat iſtos non hr̃e mãdatũ ad agẽdũ nõ fuerũt admiſſi. vñ circa ꝓcurato rem actoris diſtingue vtrũ certũ ſit ꝓcuratorẽ habere mãdatũ: vt q: reus h̃ ꝯfiteṫ: vel ipe oñdit mãdatũ ſuf/ ficiẽs. vel ſi neget ꝓbet h̃ ꝓcurator p teſtes vel inſtru mẽtũ: ꝛ ſm h̃ ꝓcurator nõ teneṫ ſatiſdare dñm ratuꝫ habituꝝ: ſicut nec dꝫ ſatiſdare ꝓcurator pñtis ꝛ cõfir mãtis: vel apud acta ꝓcurator factus. C.de ſatiſda.l. vna.an certũ ſit eũ nõ hr̃e mãdatũ. aut dubitaṫ. vtruꝫ habeat vel nõ habeat mãdatũ. Si certũ ẽ eũ nõ habe re mãdatũ repelliṫ vt h̃: ꝛ ſi velit ſatiſdare nõ eſt audi endus: niſi ſit ꝯiũcta pſona q̃ admittiṫ cũ ſatiſdatiõe: niſi appareat de ꝯria volũtate dñi.ff.de ꝓcu.põpont⁹ §.vl.ꝛ.l.ſꝫ ꝛ he pſone.i caſib⁹ tñ admittiṫ ꝯ volũtatẽ p libertate.ff.de libe.cã.l.j.ij.ꝛ.iij.ꝛ p defenſione cõ/ dẽnati.ff.de ap.nõ tm̃.vbi autem dubitaṫ de manda/ to dicebat. P.ſemp eſſe in electione rei an velit exige/ re pbatione mãdati an ſitiſdatiõnẽ. B.dicebat diſtin guẽdo vtrũ re⁹ diceret ꝓcuratori nõ habes mãdatũ. ꝛ tũc ꝓcurator tenebaṫ ꝓbare mãdatũ an diceret dubi to: an habeas mãdatũ. ꝛ tũc eſt i optione ꝓcuratoris qđ facere velit. Azo dicebat ꝙ in arbitrio ꝓcuratoris eſt an velit ꝓbare mãdatũ. an cauere de rato: q: cũ q̃s teneṫ ad alteꝝ duoꝝ.ſ.ꝓbare vel cauere qđ voluerit p ſtãdo liberaṫ.ff.de iure do.plerũq̃.§.vl.ꝛ.C.de cõ.in/ de.ſiq̃s ſeruũ. Nec ſatiſdatio dãda ẽ q̃ñ de mãdato du bitaṫ.C.e.l.j.ꝛ.ff.vt i poſ.lega.ſi is a q̃.§.j.idẽ i acto/ re vniuerſitaṫ.ff.qđ cuiuſq̃ vniuer. Itẽ eoꝝ.§.actor. Itẽ clerici inṫ ꝯiũctas pſonas numeranṫ.ar.xij.q.ij. nõ liceat. Itẽ nõ. ꝙ licet ꝓcurator actoris non caueat de rato: q̃ñ ꝯſtat de mãdato cauere dꝫ ꝺ defendẽdo. C.

Querelā. ¶ Ad intellectuȝ huius decre. melius pōt ſūmari ſic. Non valet ſentētia etiā expēſaȝ cōdēnatorie lata cōtra abſentē ex ꝓbabili cauſa legitime ꝑ nūciū excuſatū. Prima ps deciſe ponit ꝯtis ārē iam. Scōa dat iudicē. ibi: Mādam⁹. Ab. a ¶ Querelam: et ita nō per appellationem vt nō. in fi. b ¶ Expēſaȝ: quas fecerat aduerſarius veniēdo ad terminuȝ coram vigoriñ. delegato a papa ad petitionē ſalubrieñ. epiſcopi ſuper eccleſia ipſius. c ¶ Cauſa: ſi eñ nō fuiſſet infirmitate detentus: vel alia iuſta cauſa rōnabilis fuiſſet quare ꝓceſſit cōtra euȝ ſcȝ contumacia: bñ tenuiſſet ſtatim cōdēnatio expenſaȝ. ꝭ. de dolo cū dilecti. ⁊ C. de iudi. ſancim⁹. ⁊ ꝭ. de ap. reprehenſibilis. ſed nunqd reus ſi nō venerit in prima citatiōe cōdēnari dȝ in expēſis. Dic videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ꝓpter infirmitatē tantū excuſat̄: ⁊ niſi conſtiterit hoc. nō reuocabit̄ ſententia: ⁊ ita poteſt quis condemnari in expenſis pro prima contumacia: arg. ff. ſi quis in ius vo. nō ierit. l. ij. §. j. ⁊ actor cōdēnaret̄ ſi non veniret. ff. de iudi. eum quem temere. ⁊ in cōcil. lug. idem dicit̄. ꝭ. de do. ⁊ cōtu. actor. ⁊ actoris ⁊ rei eſt equa ꝯditio. ff. de regu. iu. nō debet. Dicūt qdam ꝙ ſi reus nō veniat in prima citatiōe vel in ſcda: etiā nō debet condēnari: quia non dicit̄ adhuc contumax. niſi poſt peremptoriū terminū. Dico ꝙ etiaȝ pro prima ⁊ ſecunda citatiōe puniri debet in expēſis ſi ad trinā citationē veniat. Si ꝟo nō veniat ad citationeȝ ꝑemptoriā. tunc al's punit̄: qꝛ mittit̄ actor in poſſeſſionem rei petite. vel excōicat̄ ſi miſſio fieri nō pōt. ꝭ. vt lit. non conteſt. tue. Et ſi poſtmodū reuertit̄ infra annum: reſtituit omnes expenſas factas ab eo tēpore q̄ fuit contumax: ⁊ ſi no venit ad aliquam citationeȝ ad omnes expenſas cōdemnabit̄ quas fecit aduerſarius veniendo ad primā citationē ⁊ ad ſecūdā ⁊ tertiaȝ. et ſic punit̄ prima cōtumacia: ⁊ eodem modo dico ꝙ debet puniri prima ꝯtumacia. licet veniret ad ſecundā. alias deberes dicere ꝙ quando nullo modo venit. non debet condemnari in expenſis niſi factis ad terminuȝ peremptoriū. d ¶ Detentus: iuſta fuit cauſa nō veniendi. vnde probata cauſa debet reuocari: quicquid fuit actum contra abſentem. ff. de iudi. ſi pretor. ⁊ ꝭ. de re iudi. cum Bertoldus. ⁊ ff. de re iudi. queſitum. §. j. quartana tamen non excuſat: vt ibi di dicit. ⁊ argu. v. q. iij. ſi egrotans. xviij. diſt. placuit. et. xciij. diſt. iuxta. Dicunt tñ qdaȝ ꝙ tenetur mittere ꝓcuratorem exquo venire nō poteſt ſi ita fuit citatus vt veniat vel reſpōſalem tranſmittat. ꝭ. de do. et cōtu. cum dilecti: ſed hoc non credo ꝙ propter citationem iudicis teneatur mittere procuratorē ſi venire non poteſt maxime ſi in grauibus cauſis quis cogi ad hoc non poſſit vt hic dicit. ⁊ iudex hoc ei auferre non potuit: quia beneficium iuris nemini eſt auferenduȝ. xxviij. diſt. de bis. ⁊ in auc. de nup. §. ſed hoc quideȝ. coll. iiij. ⁊ ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi quis condēnatus. iudex delegatus nō pōt iubere alterutram parteȝ comparere coram ſe pſonaliter. niſi in delegatione hoc cōtineat̄: niſi in certis caſibus in concil. lug. ꝭ. de iudi. iuris eſſe ambiguum: ⁊ illa decre. cum dilecti. non cōtradicit: quia papa hoc fecit ex plenitudie poteſtatis. Et alia ratio eſt. quia ille non allegauit nec oſtendebat: nec probauit iuſtam excuſationeȝ. vnde vel debuit ire vel ſufficienter mittere: quia neutrum fecit de contumacia fuit condēnatus. Et illud ſcire debes: ꝙ qui ad iudicium vocatur poteſt indiſtincte in pecuniarijs cauſis cōſtituere ꝓcuratorem licet in citatione hoc non dicat̄: niſi in duobus caſib⁹: puta ſi dñs iuſtior eſt q̄ ꝓcurator: ⁊ ſi cauſa ſit vehemētior admiſtratiōe. C. de ꝓcu. l. vlti. Et ideo non compellit̄ conſtituere ꝓcuratorem: qꝛ nec reciperetur ſi veniret: puta ſi ageret̄ de admiſtratione ſua vel tutela: vel etiam ſi alias eſſet ardua nec ita confidit de alio. Ad hoc eñ oſtendendū debet mittere excuſatorem. ne procedatur contra eum que ſententia non reuocabitur niſi cauſa probata et cum maiori difficultate. Sed videt̄ ꝙ quis compellatur conſtituere procuratorem etiam infirmitate detentus. ff. de diuer. ⁊ tēpo. pſcꝑ. l. ſ. et. ff. de mino. papinian⁹ exuli. vbi cōpellit̄ qs agere indirecte ne currat eiꝑſcriptio. ſed a iudice nō cōpellit̄: ſȝ ille q pōt agere ad h̄ vt nō currat ei pſcꝑtio. ꝯſtituit ꝓcuratorē ad agēdum vt lis cōteſtet̄: ſȝ re⁹ nō cōpellit̄ dare ꝓcuratorē. et ita nō ꝯdicūt leges ille. Itē ſignat̄ aliud ꝯriū. ꝭ. de elec. bone. ⁊ ꝭ. de ap. ꝯſtitut⁹. vbi dicit̄ ſicut miſit nunciū ita potuit mittere procuratorē: ſed ibi nō ſuberat iuſta cauſa. quia ſemper tenetur quis ire vel mittere. niſi ſit iuſte impeditus: ⁊ tunc debet mittere excuſatorem ad allegandū impedimentū vt hic ꝯtingit. Berñ. e ¶ In grauibus: qualis erat iſta: quia ſuper eccleſia ipſius. f ¶ Abſoluere. Videtur ꝙ non fuerit abſoluendus: quia qui non appellat a ſententia iudicātis. acquieuiſſe videtur: ⁊ ſentētia etiam interlocutoria a qua nō appellatur. tranſit in rem iudicatam. ꝭ. de teſti. ſignificauerunt. et. ꝭ. de re iudi. ad conſultationem. ſibi ergo imputandum videbatur: quia non appellauit. Poteſt dici ꝙ iſte fuit auditus beneficio reſtitutionis: quia iuſtā cauſam habuit abſentie qua probata abſoluitur: quia ⁊ diffinitiua ſentētia reuocat̄ iuſta cā abſentie ꝓbata. ꝭ. de ſen. ⁊ re iudi. cū Bertoldus. Immo videt̄ ꝙ ſnia nō teneat. ff. de re iudi. qſitū. ⁊ interlocutoria licet trāſeat ī rē iudicatā a q̄ nō appellat̄ q̄tū ad litigātes. nō tñ q̄ ad iudicē. qn poſſit eā reuocare cū viderit eā iniuſtam. ff. de re iudi. qđ iuſſit. ꝑut nō. ꝭ. de ap. cum ceſſante. ⁊ ideo audit̄ iſte.

a Querelam. a. cleri. accepimus: ⁊. ꝭ. ¶ Mādamus quatenus ſi cōſtiterit vob. ꝙ vigoriē. epiſcopus b prefatū. a. in reſtitutione expenſarū: pro nulla alia rati c onabili cauſa condemnauerit: niſi pro eo tātū: ꝙ termino conſtituto ad eius preſentiam non acceſſit: infirmita d te detentus: cum non poſſit e quis cogi: niſi velit: in grauibus cauſis procuratoreȝ cōſtituere. ⁊ ipſe ad probandū infirmitatē ſuam: preſbyterum ⁊ diaconū deſtinauerit: f eum abſoluere ab eadem ſententia minime differatis.

Clemens. iij.

Sentētia lata cuȝ ꝓcuratore reuocato: ⁊ d̄ hoc certificato nō ꝑiudicat dño. Ca. III

Ex inſinuatiōe archidi. Sag. accepim⁹: ꝙ cū inter ipm ⁊ magiſtrū. g. ſup q̄dam ꝑbēda lexo. ecclie ꝯtrouerſia mota fuiſſet. et. ꝭ. Licet ab eodem archidi. procuratori ſuo: duobus clericis preſentibus expreſſe fuiſſet

Ex inſinuatione. ¶ Prima ps ponit ꝯtis narrationē. ſup q̄ ſcōa dat iudices ibi: ceterum.

Inhibitū: vñ eoipſo ꝓcurator lr̃as reuocauit.j.e.
xxi.qḋ indiſtincte potuit: cū lis nō fuerit ɔteſtata: ⁊
s ſit integra.ff.e.l.añ litẽ.arg.s.de elec.i cauſis.nã
depoſitū qñcūq; pōt repeti.ff.depoſi.l.j.§.pe.⁊ ſcię/
aduerſario h̄ fecit. De h̄ dicet̃.j.e.mãdato: ⁊ ita ſnĩa
ĩa fuit lata cū
lſo ꝓcuratore.
ca.xxi.

Suſcipet.
eſt ne ad ſuſci
ẽdū iudiciū in
e ſuis litteris
eret̃ ꝓut ĩ an/
ua decre.con/
ctur.

Cleric⁊: ar.
dicto vniꝰ te/
s ſit credẽdū:
.j.ḋ teſti.i oĩ
ocio. et.viij.
j.talia.⁊.xx/
.di.de ſiracu
e.⁊ arg.opt.
ni iurato te/
redit̃.ff.ḋ do
le.theopõpꝰ
.quemadmo
n teſt.ap.l.j.
lt.arg.ff.de
iu.ſi duo pa
i.j.rñſo. ar.
.iiij.q.iij.§.
in crimĩali.
tẽ vnꝰ ꝟo.⁊

a inhibitū: ne cauſe cognitio/
b nez ſuſcipet. ipſe nihilominꝰ
in cã ꝓcedens: ſnĩam cõtra/
riã reportauit. Ceterū q̃a
c alter de p̃dictis cleric⁊ dicit̃
obijſſe. mandamꝰ quatenus
ſi ꝑ ipſiꝰ archid. ⁊ ſuperſtitis
clerici iuramẽtū ɔſtiterit de
d p̃mil[ſi]s: ſnĩa cõtra eū lata ne
quaq̃ obſtãte: p̃dicte p̃bẽde
poſſeſſionẽ cū fructibꝰ inde ꝑ
ceptis (ſi eiꝰ reſtitutioni aliḋ
e canonicuʒ nō obſiſtat) aucte
noſtra reſtitui faciatis eidẽ.
Reſtitutiõe vero facta: ſi ar/
chidi. ipſe ſuam canonicã in/
f ſtitutionẽ probare potuerit:
ipſam ratam permanere ap.
poſtpoſita decernatis.

Inno. iij. Cabilloñ. et Ca/
thalañ. epiſcopis.

tẽ vbi numerꝰ.⁊.j.de teſti.licet.⁊.c.veniẽs. Item
ꝙ dictū archi.iſtiꝰ ꝓ teſte vno recipiat̃: ⁊ ſic erūt
teſtes.j.de teſti.in negocio.ſʒ dictū illiꝰ nō debʒ ſi
deſſe: qꝛ nullꝰ idoneꝰ teſtis in re ſua intelligit̃.iiij.
j.ꝟ.nullꝰ ĩ re. Pōt dici ꝙ h̄ erat p̃ſūptio ꝓ archid.
at reꝰ.vñ fauorabilior.iō delatū ei fuit iuramẽtū.
ieri pōt ⁊ dʒ.C.ḋ re.cre.⁊ iureiu.in bonefidei.⁊.ff
ireiu.admonẽdi.⁊ qꝛ ꝑ h̄ modicū p̃iudicat̃ actori
lua ſit ei actio ſua.⁊ in talibꝰ nō requirit̃ ita ple/
bratio.ar.j.de re iudi.cū Bertoldus.ver.licʒ aūt.
e in integ.reſt.ex lr̃is ⁊ in iniquū eſſet.vt ꝑ talez
deʒ puniret̃.vnde merito debuit ei deferre ſacr̃m
no teſte.qꝛ inſpectis circūſtantijs ꝑſonaꝝ ⁊ cauſe
qñq; debet deferre ſacramẽtū actori qñq; reo.j.
reiu.c.vl.in fi.⁊ h̄ talis cã eſt ⁊ talis ꝑſona.⁊ op.
ad h̄.ff.de leg.tu.legitimos. d Sentẽtia ɔ̄
ata.cū ſit lata cū falſo ꝓcuratore ⁊ iō nulla.C.de
licet.⁊.j.eo.c.xxi.in fi.⁊.s.de reſcrip.ex p̃te deca
e Canonicū: puta excõicatio vel pactū de nō
o reſtitutionẽ poſt ſnĩaʒ: vel res iudicata vł ſi ra
habuit ſnĩaʒ latã cū falſo ꝓcuratore. f Pro/
Sʒ q̃re iſte cõpellit̃ ꝓbare titulū ſue poſſeſſiõis.
d.ij.q.v.§.j.⁊ actore nō ꝓbãte reꝰ nō dʒ abſol/
.q.vl.§.actor.j.vt ec.qñ.vt nr̃m.⁊.j.de cã poſ.cū
.ff.de ꝓba.l.ij.⁊.C.de edẽ.q̇ accuſare.⁊.C.de rei
s alienas. Dicūt q̇dã q̇ iſte. archid. ɔfidẽs ḋ iure
bi onus ꝓbandi aſſūpſit.ſic.j.de reſti.ſpo.licet.⁊
q.ij.cuiꝰ rei gr̃a.⁊ ita mos ꝓbare volẽti gerẽdꝰ ẽ.
ba.ɔ̄ eū.§.j. Hãc nō credo verã ſolutionẽ: ꝓpte
icas ꝙ ideo iſte tenet̃ ꝓbare canonicã inſtitutio/
ꝛ cū eſſet archid.in illa eccl̃ia de iure cõmuni illã
ã cū archidiaconatu habere nō poterat niſi ꝓba
cū diſpenſatū fuiſſe.arg.opti.c.di.ɔ̄ moreʒ. Arg.

ōp.j.ḋ deci.dudū.⁊ ꝑ eū q̇ potuit diſpẽſare.j.ḋ ſciſma.
frat̃nitati.⁊.j ḋ p̃bẽ.p̃terea.⁊.c.cum non ignores.⁊.j.
ḋ ɔceſ.p̃bẽ.lr̃as.⁊.cū nr̃is.⁊ qꝛ in pluribꝰ eccleſijs in/
titularꝰ eſſe nō pōt.s.de elec.dudū.ij.lxx.di.ſanctorū.
vñ ꝓpter hmõi p̃ſūptionẽ dʒ oñdere ſuã canonicã in/
ſtitutionẽ: p̃ſum
ptō trãſfert onꝰ
ꝓbãdi ad reum
qñq;.C.de ꝓba.
ſiue poſſideris.⁊
.j.vt ec.bene.vt
nr̃m.ſola em̃ poſ
ſeſſio nō ſufficit ĩ
bñficijs eccl̃iſti/
cis: niſi abſit ca/
nonica ĩſtitutio.
.j.de inſti ex fre/
q̃ntibꝰ.vñ debʒ
habere lr̃as ſue
ĩſtitutiõis.ij.q.
j.legū.ſicut nec
ſola poſſeſſio fa/
cit aliquẽ decuri
onẽ.ſed iuſta ele
ctio.ff.de decu.
herennius.⁊ p̃/
ſcriptio hec non
ꝓdeſt cū habeat
malã fidem ex q̇
nō fuit legitime
inſtitutus: quia
bona fides exigi
tur.j.ḋ preſcrip.
ſi diligenti.⁊.c.

Reſcriptum ſuper cõſecuti/
uis iudicij impetratū a pro/
curatore reuocato et de hoc
certificato nō valet. nec pro/
ceſſus vel ſententia lata pro
ipſo ſi reuocatio peruenit ad
aduerſarium. hoc.d.ſecun
dum glo. Ca. IIII

g In nr̃a preſentia tulleñ.
Epũs eſt cõqueſtꝰ: ꝙ cū
ad cãm q̇ int̃ ipm̃ ⁊ decanuʒ
tulleñ. ſuꝑ dilapidatiõe: ex/
cõicatõe ⁊ ꝑiurio: ac q̇buſdã
alijs criminibus v̇tebat̃: gu.⁊
h t. p̃ſbyteros ꝓcuratores ĩſti/
tuens: ipſos ad ſe. apo. duxe
rit deſtinandos. cum de ipõ/
i rum fide poſtmodum titu/
baſſet: mandatum quod eis
dederat: infra modicuʒ tp̃is
k ſpaciū reuocauit: ſʒ ipſi licet

qm̃ om̃e.ſʒ h̄ nō ꝓdeſſet aduerſario niſi ius haberet.s
de reſcrip.olim. Alij dicūt ſcʒ papa: ꝙ exq̇ eſt in poſſeſ
ſione non cõpellit̃ ꝓbare ſuam canonicã inſtitutionẽ.
nemo em̃ cogit̃ probare titulū ſue poſſeſſiõis.C.de pe.
here.cogi. Sed littera iſta cõtradicit.ſʒ poſſet ſupple/
ri maxime ſᷓm h̄: vł dic eoipſo ꝙ aduerſarius nō ꝓbat ɔ̄
archidi.ſatis intelligit̃ ꝓbare ſuã canonicã inſtitutio/
nem.C.quiſmili.nō poſſunt ſuper ſeruis.lib.xij.littera
tñ cõtradicit qḋ prius dixi verius credo.

In noſtra. Prima pars narrat factum: Se/
cunda diffinit.ibi. Nos vero. Abbas Sicu.
g Preſentia: per inquiſitionem: quam iſte deca/
nus proſequebatur: vel denunciationem eiuſdem de/
cani vel exceptionem: alias procurator interuenire nō
poſſet in crimiminali.v.q.iij.in criminali.⁊.j.ḋ accuſa.
veniens. h Procuratores: ſimul.et tunc occu/
pantis melior eſt conditio.j eo.non iniuſte vbi de hoc.
i Titubaſſet: titubare dicitur his qui ſuſpitionem
habet ſuper eo de quo contenditur.argu.C.de acqui.
poſ.l.nemo.in fi.⁊.C.de condi.et inde.l.vlti.⁊ poteſt
ſuſpectus remoueri indiſtincte ante lit.conteſta.ſiue
ſit ſuſpectus ſiue non. Argu.s.eo.ca.proxi.ff.eo.titu.
ante lit.conteſt.de hoc dixi.s.de reſcrip.ex parte deca
ni.niſi ſit procurator conſtitutus in rem ſuaʒ.⁊ niſi ve
lit aliqua retentione.⁊ hoc poſt lit.conteſt.quia tunc
defacili non tranſferretur ab eo cauſa.ff.eo.ti.que om/
nia.ad fi.ꝟ.plane. Berñ. k Reuocauit: ⁊ iō nō
valuit quod cum eo factū fuit: arg.cõtra.C.de ſatiſda.
l.vna.ff.e.ſi ꝓcuratorẽ.vbi dicit ꝙ licet ꝓcurator reuo
cetur: iudiciū tamen qḋ cum eo factum eſt ratū eſſe de/
bet: ille leges intelligunt̃ cū vetitꝰ eſt ꝓcurator agere
ignorãte aduerſario vł iudice: q̇ caſu nihilominꝰ valet.
qḋ idẽ quaſi ꝓcurator poſtea fecit.j.e.mãdato.vbi de

mādati lr̄as reuocatorias re
cepiſſent nihilomin⁹ in nego
cio ꝓceſſerūt: et ꝓ ꝓcurato/
ribus ſe gerētes: cū aduerſa/
rio ingreſſi iudiciū: cū eo ad
piſieñ. archid. ⁊ collegas ſu/
os: in eiuſdē p̄iudiciuʒ nr̄as
lr̄as ip̄etrarūt. ⁊. j. Cūq; p̄di
a ct⁹ ep̄s: ad ꝓbādū ꝙ falſi ꝓ/
curatores fuerāt. ab ip̄is iu/
dicib⁹ inducias poſtulaſſet.
b ip̄i exceptiōeʒ oppoſitā iutilē
⁊ ſupuacuā reputātes: ad ꝓ/
bationē ip̄i⁹ dilationē ꝯcede
re noluerūt: ꝓpt̄ qð ad appel
latiōis bn̄ficiū ꝯuolauit. Sʒ
ijdē nihilomin⁹ lite nō ꝯteſta
ta: ⁊ iur̄ ordie p̄termiſſo: te/
ſteſ ꝯ eū recipe p̄ſūpſert: ip̄m
a tulleñ. ecclia p ſn̄iaʒ remo/
c uēdo. Nos vero licet vix fi/
dē adhibere potuerim⁹: ꝙ di
cti iudices (vtpote viri lr̄ati
ꝓuidi ⁊ honeſti) talit̄ ꝓceſſiſ
ſent. maxīe cū in ſua relatiōe
quā ad nr̄aʒ p̄n̄tiā trāſmiſere

de hmōi exceptiōe nullā fece
d rūt mētionē: qꝛ tn̄ ep̄us p vi/
e ros religioſos ꝓuidos ⁊ ho
neſtos: ð qb⁹ nō ē veriſil̄e ꝙ
f ſue ſalut̄ obliti: ac iuramēti
religone ꝯtēpta: falſuʒ teſti/
moniuʒ tulerīt: nob̄ fecit ſup
his q̄ ſūt ꝓpoſita plenā fidē.
attēdentes etiā ꝙ falſi ꝓcu/
g ratoris exceptio: nō ſolū an/
te ſententiā: verū etiā poſtea
pōt obijci. vtpute q̄ ꝓbata:
h i iudicium nullū: ⁊ nulli⁹ mo
menti ꝯtrouerſie reputant̄:
ꝓceſſuʒ ſupradictoꝝ iudicū:
k ſn̄ialiter duxim⁹ irritādū.

Idem brixieñ. epiſcopo.

Si agitur de adulterio corā iudice ſeculari ad penā legalem non interuenit ꝓcurator ſec⁹ ſi corā eccl̄iaſtico ad ſeparatiōnē thori. Ca. V

Ue. f. ⁊. j. Cō. tue. t.
r. ꝙ ſi vir accuſat vxorē ð cri
mine adulrerij corā iudice ſe
l culari ad penam legitimam

h. ⁊. ſ. de reſcrip. ex pte decani. Si vero aduerſario ſciē
te reuocatū eſt mādatū: nō valet iudiciū poſt reuocati
onē: in quo caſu intelligo qð hic dicit. ⁊. ſ. ca. pxi.
a Procuratores. ſi. j. de in integ. reſti. ex lr̄is. ſ. de
offi. dele. cū oī. b Inutilē: cū in lr̄is cōmiſſionis
ꝯtineret̄ ip̄os fu
iſſe ꝓcuratores.
ptʒ ꝙ ꝓcuratio
fuit p̄n̄tata dn̄o
pape et ꝙ reuo/
catio n̄ ꝓuēit ad
ip̄m: q̄ ad ip̄m vl̄
ad aduerſarium
ꝓuenire dʒ. j. eo.
mādato. poti⁹ q̄ꝫ
lr̄a de rato q̄ ſp
iudici vel aduer
ſario exhibenda
eſt. ff. reʒ ra. ha.
ne ſatiſdatio. et
ff. eo. ſi ꝓcurato/
reʒ. q̄re videbat̄
iudicib⁹ ꝙ calū/
nioſe ꝓponeret
hmōi exceptiōeʒ
ſed p hāc rōnem
repellit: qꝛ ip̄e ꝓ
bare volebat ꝙ
eſſent falſi ꝓcu/
ratores: qꝛ pote/
rat eē ꝙ reuoca/
tio ꝓuenit ad ad
verſariū: ⁊ h̄ po
tuit probare qð
ſufficit. j. e. man/
dato. vn̄ appel/
latio ei⁹ tenuit.
Sed videret̄ ꝙ
lr̄e iſte deberent
valere ſaltem q̄
ad h̄: vt ꝓcede/
rent ſcḋm veritatē negocij: qꝛ hoc fuit tale falſum: qð ſi
fuiſſet dictū nihilomin⁹ obtinuiſſet litteras decan⁹. ſ.
de reſcrip ſup litteris. ſed iſti falſi ꝓcuratores reuoca/
to mādto iudiciū ſunt ingreſſi cū aduerſario: ⁊ de ꝯſe/
cutiuis lr̄as cū aduerſario impetrarūt: ⁊ ideo nil va/
luit qð fecerūt: qꝛ ſi nō valuit ingreſſus iudicij nec cō/
miſſio ſup futuro ꝓceſſu: et qꝛ in fraudē hoc fecerūt: et
vnus alterius odio nō debet p̄grauari. C. de inoffi. te/
ſta. ſi qs ſuo. ſi. j. de ſymo. nobis. ⁊ dignus eſt miſericor
dia q̄ alieno vitio laborauit. C. de nat. libe. l. anaſtaſia
ne. ſic. xvj. q. j. frater noſter in p̄ncipio. c Fideʒ:
⁊ ſi. ſ. de renūc. ī p̄ſentia. ⁊. c. ſup hoc. arg. ⁊. j. de p̄bē.
niſi eſſent arg. d Mentionem: hoc faciebat pre
ſumptionē pro eis cū nil dixerūt: et hanc p̄ſumptionē
elidet ꝓbatio in contrariū. ⁊ eſt notabile ꝙ iudices in
ſua relatione debēt facere mentionē de exceptionibus
ꝓpoſitis et alijs que rōnabiliter ꝓponunt̄. arg. j. de re
iudi. inter monaſteriū. e Religioſos: imo per ſe
ipſum ⁊ vnum teſtem poſſet hoc ꝓbare. ſ. eo. c. pxi. et
j. de iureiuran. c. vl. in fi. ⁊. C. de re. cre. in bonefidei.
f Obliti: de nemine preſumendū eſt ꝙ ſit imemor
ſue ſalutis. j. q. vij. ſancimus. quia quilibet p̄ſumit̄ bo/
nus niſi ꝓbetur malus. ſ. de ſcru. c. vno. ⁊. j. de p̄ſump.
dudum. g Exceptio: quādo dicat̄ falſus ꝓcura/
rator: dixi. ſ. de reſcrip. ex pte decani. ⁊ illa ē exceptio
falſi ꝓcuratoris. Eſt ⁊ alia exceptio ꝓcuratoria. ſcʒ cū
qs nō pōt eſſe ꝓcurator veluti miles. ⁊ nō pōt opponi
poſt lit. conteſta. cuʒ ſit dilatoria. ff. eo. filiuſfamilias.
§. veterani. ⁊. C. eo. ti. ita demum. ⁊ hanc poteſt omit
tere fideiuſſor. ff. manda. ſi fideiuſſor. §. quedam. et eſt
alia exceptio procuratoria non ſcʒ habere mandatū de
qua hic d cit: q
plus eſt manda
tuʒ fuiſſe reuoca
tum q̄ꝫ nō habu
iſſe mādatū. ſ. d
reſcrip. ex part
decani. i fi. ⁊ he
exceptio poſt li
teʒ ꝯteſtatā pō
opponi: ⁊ hāc ex
ceptionē non d
omittere fideiuſ
ſor. ff. man. inte
cās. §. mādato
⁊ talis exceptio
non poteſt op
poni poſt ſente
tiam vt hic. C. e
ti. licet. Berñ.
h Nullum
ex eo tamen iud
cio quod nullu
eſt ſolutum no
repetit̄. ff. de iu
di. ð qua re. §. i
i Momēti
nō eſt hoc ſpāl
in hoc caſu: ſe
idē eſt in omi e
ceptiōe per qu
ꝓbatur retro n
hil actū eſſe v
puta a nō ſuo i
dice. xj. q. j. c. j.
penul. C. ſi a n
cōpe. iudi. l. vlti. ſi. j. de re iudi. ad probandum. j. de e
cep. exceptionem. ⁊ ſiquid donetur ab eo qui non pe
teſt dare non valet. j. de iurepa. quod auteʒ. ⁊ ſi don
ei q̄ capax nō eſt. j. de cle. excom. mi. poſtulaſti. ⁊. ſ. t
eta. ⁊ quali. cum bone. ſi. C. de inoffi. teſta. fratres.
k Irritandum: irritat hic papa factum iudicis
tera parte abſente vt videtur: quia non apparet ꝙ a
tera pars fuerit preſens et lite non cōteſtata: ⁊ hoc p
teſt facere iudex appellationis. j. de appel. ſepe. ſed i
permptorij loco eſt termin⁹ ſtatutus et ad ꝓſequēdi
appellationē. C. de tem. ap. l. vl. §. illud. ⁊ illð obtin
cū iam eſt lata diffinitiua ſn̄ia. ⁊. ij. q. vj. ei qui appe
lat. ⁊ opti. argu. ſ. eo. de renunc. veniens. ſic vbi ag
ð ſurreptiōe. j. ð re iudi. cū oli. Sʒ credo ꝙ altera ps
erit preſens: qꝛ nunq̄ꝫ ꝓcedit̄ contra abſentem. niſi ci
tetur tacite vel expreſſe: ⁊ preſumitur ex hoc ꝙ iudici
retulerunt negocium ad papam: ⁊ ſic pars altera fu
preſens in alijs que acta ſunt coram papa vel cont
maciter abſens. que forte procurauit relationem fi
domino pape. et ꝙ dixit duximus irritandum: id eſt
ritum eſſe oſtēdimus. j. vt lit. non conteſta. acceden
ad hoc probat littera iſta. qua probata. ⁊c̄.
Ue fraternitatis. In prima deciſa conſu
tatio. In ſecunda reſponſio. ibi: Cōſultationi
diſtinguit. et ſcḋm mēbrum proſequitur ibi: Si ver
l Legitimā: p leges vetereſ puniebat̄ mľier ꝯuicta

adulterio ad penam ſanguinis. C. de adulte. caſtitati. ⁊ etiam ſm legē moſaycā lapidabatur. xxxiij. q. v. hec imago. hodie vero detrudiť in monaſteriū. C. de adul. autētica. ſʒ hodie. et. ⁊. de cōuer. cōiu. gaudemus. ⁊ pōt vir vxorem conuictā de adulterio ⁊ cōdemnatā reti/nere ſi vult. ⁊ vx/or virum. vt di/citur in predicta auc. a ¶ Tali onis. Olim itra lx. dies vtiles a tpe diuortij vir accuſare poterat vxorem iure ma/riti ſine metu ca lūnie. C. ď adul. Quis adulterij. u. l. iure mariti. et. ff. de adul. is cuius. §. vlti. ⁊. l mariti. §. ꝑterea Hodie vo con/ſtante matrimo nio poteſt eā ac/cuſare. ⁊ tenetur inſcribere ad pe nam talionis ob ligando ſe in au ten. vt liceat ma eri ⁊ auie. §. cau ſas. ⁊. §. qꝛ vero plurimas. colt. viij. ⁊ hic. b ¶ Si forſan. hic nō notat du/bitationē. ſed ex preſſiuū verita/tis. ſic. xxxij. q. ij. admonere. cir ca medium. ⁊ de pe. di. j. Quoƀrē. ⁊. ff. de re iudic. Itē ſi. §. j. c ¶ Nomē. ad/ulteri. d ¶ Locum. in ꝗ cōmiſſum fuit adulteriū. e ¶ Tps. ſcʒ annū. ⁊ menſē admiſſi crimīs ⁊ oīa que cōprehenduntur in lege ciuili quā habes. ij. q. viij. libel/lorū. ⁊. ff. de accuſa. ⁊ inſcrip. l. iij. Quid ꝯtineri debeat in libello accuſationis. notať his verſibꝰ. Conſule men ſe die coram pretore ꝓfeſſus. Te deferre reum: crimen loca pone ſodalem. Et lʒ hora dies non menſis ꝑtere atur. f ¶ Effectuʒ. qȯ eſſet ſi ſeparenť. poteſt tamē teneri ad aliam penā vt ꝑpetuo ei adhereat qua care/re voluit. xxxiij. q. v. hec imago. vel ad penā extraordi nariā ſe alligabit. ⁊. de accuſa. ſup his. Item habes ħ: ꝙ ſi quid ꝓhibetur vna via altera via nō debet admit ti. C. ne mancipiū ita vene. l. vlti. ⁊. de tu. ⁊ cu. ſcire. ff. de cōdi. inſti. que ſub ꝯditione. §. ſi quis. ⁊. ff. de bo. li/ber. l. qrit. ar cōtra. iiij. q. iij. §. ſerui neqꝫ. g ¶ Mi/xta. ſicut ſolet dici de qrela inoffici. teſta. que eſt mixta inter ciuilē ⁊ criminalē. Ciuilis eſt. quia ꝗ eā ꝓponit: ꝓponit hereditatis petitionē. ff. de inoffi. teſta. qui de inofficioſo. ⁊ in eo accedit ad criminalē: qꝛ ſi nō venit die ſtatuta: poſtea nō audiť. ff. de inoffi. teſta. papini/anus. §. j. ar. C. ꝗ accu. nō poſ. ſi ea. ⁊. ⁊. ď accu. licet.

Quam pro cauſa. Prima ps ponit deciſā ꝑt querelā. Scḋa dat iudices. ibi. Diſcretiōi. Et in/

ſligendā. quia tunc inſcri/ptionis vinculum debet ac/a cipere: ſeqꝫ ad penā talionis aſtringere: non ꝑ ꝓcuratorē ſed per ſeipſum pſentē opor/tet preſentialiter accuſare. ¶ Si vo vir accuſare velit vxorem de adulterio: coram eccleſiaſtico iudi: vt ab eius cohabitatiōe diſcedat: quia b tunc ⁊ ſi forſan oporteat euʒ inſcribere: vt deſignet ī ſcri/c ptis nomen: d locum: et tem/e pus: ⁊ omnia ꝗ cōprehendū tur in lege ciuili: ad talioneʒ tū non debet ſe aliquatenus obligare: ne forte cū in ꝓba/tione defecerit: intentionis f ſue conſequatur effectū. Su ſtineri poteſt: ſi neceſſitas id poſtulauerit: vt per ꝓcurato rem accuſet: quoniam huiuſ modi accuſatio: ⁊ ſi de crimi ne fiat nō ē tamē criminalis g ſed quaſi mixta īter ciuilem ⁊ criminalē. Tūc in preſentia principalium perſonaruʒ ſe/curius ꝓcedat. I dez. Qui de mādato dñi cauſā ꝓcura/

uit ab eo repetit expēſas ꝓ/pter hoc factas. ca VI

Quam ꝓ cauſa ꝗ inter. B. ⁊. F. gabioñ. eccleſie archi/di. vertebatur. et. ⁊. ¶ Diſ. v. mandamus quatenus ex/pēſas archidiacono reſtitui faciatis: ſi legitime probare h potuerit: ſe de mādato capi/tuli ſuſcepiſſe predicta nego i cia ꝓmouenda: et ꝑpter hoc ad ſe. ap. acceſſiſſe. I dem ſcholaribus pariſieñ. Uni/uerſitas etiam ſcholariū po/teſt ad agenduʒ ⁊ defenden/dum procuratorē cōſtituere.

Capitulum. VII.

Quia in cauſis que cō/tra vos ⁊ pro vobis mouen/tur: veſtra vniuerſitas ad agendum ⁊ reſpondendum: cōmode intereſſe non poteſt poſtulaſtꝭ a nobis: vt procu/ratorem inſtituere ſuper hoc vobis de noſtra pmiſſione li k ceret. ¶ Licet igitur de iure cōmuni hoc facere valeatis: inſtituendi tamen ꝓcurato/torem ſuper his auctoritate

eipe caſum litteralē ꝙ inter iſtū. B. quiꝰ erat ꝓcurator capituli ⁊ archidiaconuʒ erat contentio ſup expenſis factis ꝑ iſtuʒ archidiaconum in cauſa quā ſuſceperat ꝓmouedā de mādato capituli. ⁊ papa pronunciauit vt habetur in littera. Poteſt tū caſus figurari alijs mo/dis: ſed non eſt vis. Ab. Si. h ¶ De māda/to. imo et ſi non interueniſſet mā datū. poſſet ta/men ea petere ꝗ vtiliter expēdit in negocijs eccle ſie. xij. q. iiij. qui/cūqꝫ. ff. de nego. ge. pōponius. et. ⁊. de fideiuſ. ꝙ ꝗ buſdaʒ. ⁊. ⁊. ď de/poſito. c. j. i ¶ Propter h. ſi. ⁊. de elec. vt ꝑ terite. qꝛ ſi alˀs fuiſſet iturus ad curiā non poſſet petere expenſas factas. niſi qua/tenꝰ plus expen diſſet ꝑpter lon giorē morā. ff. fami. her. ex pte. in ꝑn. ⁊. ff. de ne go. ge. ſi cōes. di ſtinguiť tū: qꝛ ſi egit ď mandato ſiue ſuccubuit ſi ue nō pōt petere expenſas. vt. C. man. l. etiā. ſed ſi egit ſine manda to et ſuccubuit. ñ petet expēſas. ff. iudi. ſol. iā tū. §. i hac. iſte aūt expenſe nō excedent ꝓbabilē modū. ff. de dā. infec. inť quos. §. vlti. ⁊. l. ſe. in ꝑn. ſic. ⁊. de eo. qui mit. in poſ. cuʒ veniſſent. in fi. ⁊. ⁊. de ſequeſtra. c. j. ī fine.

Quia in cau. ¶ In ꝑma pte poniť petitio. In ſcḋa ipius admiſſio. ibi. Licʒ igit. k ¶ De iure cōi. Nota ꝙ vniuerſitas pōt cōſtituere ꝓcuratorem non obſtāte qȯ diciť. ꝓcurator eſt ꝗ mandato dñi negocia adminiſtrat. ff. eo. l. j. ſed vniuerſitas loco dñi habetur ſm leges ꝓcurator ꝯſtituiť tm a vo dño. ff. eo. l. j. ſm canones nō eſt differētia in vocabulis dūmodo cōſtet ꝙ habet poteſtatē agēdi ⁊ defēdēdi. ⁊. eo. petitio. ⁊ ꝗ libet adminiſtrator ꝓcurator ďr. j. q. iij. ſaluator. Sed illa fuit dubitatio: qꝛ ſcholares nō videntur ꝯſtituere vniuerſitatē cū ius vniuerſitatis nō ſint a ꝑncipe con ſecuti. ff. qȯ cuiuſqꝫ vniuerſitatis. l. j. ff. de colle. illi. l. j. Iteʒ qꝛ ſi eſſet vniuerſitas. ſyndicū vel actorē deberet conſtituere auctoritate epi. C. de epi. ⁊ cleri. omnes. §. nihilominus. ſed papa reſpondit: ꝙ de iure cōmuni ħ licet. ⁊ ē verū qȯ vniuerſitas conſtituit ꝓcuratorem ⁊ per ipm ꝓcuratorē iurat. ⁊. de iuram. calū. cū cauſaʒ. ſʒ ꝓcurator a vero domino cōſtitutus non iurat de calū/nia. ſed dominꝰ. C. ď iuram. calū. l. ij. §. ſinautē. ⁊ ſcho lares poſſunt habere rectores ſiue conſules ſuos. C. de

q

iuriſ.om.iudi.l.vlti. a ¶ Cõcedimus.i. conceſſum eſſe oſtẽdimus a iure cõmuni.

Auditis. ¶ Si citatus ad totam cauſã conſtituit ꝓcuratorẽ quẽ poſtea reuocat: põt nihilominus cõtra eum ꝓcedi inquãtũ ſtatus cauſe patit̃ ſine alia citatione. h̃ dicit quo ad itellectum. Diuidit̃. Naꝫ primo fert ſententiã ſup ꝓceſſibus ꝛ ſoluit obſtaculum. Secũdo.ibi.Ceteꝝ. in expenſis ꝯdẽnat. Ab.Si.

b ¶ Proceſſus qualiter ꝓceſſerũt nõ habemꝰ hic.ſed põt poni diuerſitas ꝓceſſuum ꝑ ilam decre.ſ̃.de reſcrip. cum dilecta.ſ̃.ꝺ offi.delega.venerabili. c ¶ Ob eoſ.ita ꝛ caſſato ꝑncipali caſſat̃ ꝛ acceſſoriuꝫ.C. de legibꝰ.l.non dubiuꝫ.ĩ.de fide inſtru. inter dilectos:ꝛ.ſ̃.ꝺ elec. qualiter. et.xvj. q.vij. ꝛ hec ſeriptimꝰ.ꝛ.ĩ.ꝺ ſciſma.c.j.

d ¶ Ad illũ.ſcꝫ ꝓcuratorem vel aduerſariũ vł iudicẽ.ĩ.eo.mãdato. ꝛ ſic reuocatio iſta peruenit ad iudicẽ ꝛ cũ iã

a preſentium vobis concedimus facultatem. Honorij.iij.epiſcopo Egitaneñ.

Si poſt concluſionem cauſe apparet procuratorem reuocatum: nihilominus fert̃ ſententia. Capłm.VIII.

Auditꝭ ꝛ itellectꝭ: q̃ ſup delegatoꝝ nr̃oꝝ ꝓceſ- b ſibꝰ fuere ꝓpoſita: ꝓceſſꝰ ipos: ꝛ q̃cũq; ſecuta ſunt ex c eis vel ob eos: nouerꝭ nos irrita iudicaſſe: nõ obſtãtibus lr̃is: q̃s ꝺ reuocatiõe mandati: ꝓcuratori ſuo colubrieñ. d ep̃s deſtinauit: cũ añq; ad illũ lr̃e hmõi ꝑuenirẽt: fuiſſẽt ſup eiſdẽ ꝓceſſibꝰ: ꝛ hincinde ꝯcluſũ. ¶ Ceteꝝ memoratũ colubrieñ. ep̃m: q̃ procurauerat totuꝫ negociũ ad examen ſe.ap.aduocari: ꝛ poſtmodũ mãdatũ factũ ꝓcura- e tori: nõ ſine nr̃o ꝯtemptu: et tuo diſpẽdio reuocauit: ꝯdẽnãdũ tibi duximꝰ i expenſis q̃s feciſti a tpe: q̃ ad ꝓcura- f torẽ ipiꝰ reuocatorie lr̃e ꝑue-

eẽt ſup ꝓceſſibꝰ ꝯcluſũ nõ obſtãte tali reuocatione potuit ſup ſnĩa ferri.cũ ꝓcurator nil poterat facere poſtea.vñ talis reuocatio nõ impedit ſnĩaꝫ ferri ſup his in qbꝰ ẽ ꝯcluſũ.ꝛ ita quodãmodo fertur ſnĩa ꝯtra abſentem: ſed ꝓ p̃ſente reputat̃: qꝛ ꝛ ſi p̃ſens eẽt. nihil poſſet obijcere: ꝛ ſi tempeſtiue reuocatio fuiſſet facta non oſtẽſa iudici vel aduerſario.nihilominꝰ valuiſſet q̃cq̃d feciſſet vſq; ad oſtenſionẽ reuocatiõis.ĩ.eo.mandato. ꝛ.C.de ſatiſda.l.vna.ꝛ.ff.eo.ſi ꝓcurator: in fine.ſic in iudice tenet qꝺ facit donec itelligit reuocatã iuriſdi.ĩ. ꝺ ap.ſi duobꝰ.ar.ꝛ q̃diu ſeruus habet̃ ꝓ libero.valet ſentẽtia illiꝰ.iij.q.vij.§.veꝝ.ꝛ ar.ix.q.j. ordinatiões. ꝛ.ff.de offi.p̃ſi.ſi forte.ꝛ.ff.manda. ſi mãdaſſem.ar.ff. ſi certũ petatur.eius q̃ in ꝓuincia ſi ꝟo reuocatio tempeſtiue fuiſſet oſtenſa aduerſario vel iudici.quicq̃d fieret poſtea nõ valeret.ꝛ ſic poſſunt itelligi.ſ̃.e. ex inſinuatione.ꝛ.c.in nr̃a.vt ibi dicit̃. e ¶ Noſtro ꝯtemptu.ſic.ſ̃.de poſtu.bone.ꝛ.ſ̃.de offi.lega.lꝫ.ꝛ.ĩ.de ap. intimaſti.ꝛ.C.de rela.l.j.qꝛ ſic illuderet̃ ſuꝑiori: ꝛ ar. de ſucceſ.edic.l.j.§.decre. f ¶ Peruenerit. qꝛ tunc q̃ſi cõtumax fuit. ꝛ extunc expectare incepit.ſi.ĩ.de ſequeſtratiõe.c.j.de do.ꝛ cõtuma.cum dilecti.in fine.et hoc in culpa illius ep̃i qui negocium ad curiam ꝓcurauit deſtinari. ſi.ĩ.de appel.nicolao: ꝛ.c.inpoſita: ꝛ.c.

reprehenſibilis: ꝛ.ſ̃.de reſti.ſpoli.cum cauſã.§.ij.

g ¶ Facies etiaꝫ: ꝛ ſic ſentẽtia cõdẽnationis ꝓfertur anteq̃ ꝯſtet de futuris expenſis: vñ ſi ſignatur cõtra. ff.de vſu.l.j.§.j.vbi dicit. ꝙ tractatus futuri tpis non ſpectat ad iudicẽ. h̃ iã ꝯſtabat: ꝙ facturꝰ eẽt expẽſas.

g nerint. ꝛ facies etiã: vſq; quo ꝑ ſe idẽ ep̃s: vel ꝑ procuratorem idoneũ: ſe nr̃o cõſpectui p̃ſentabit: in ꝑncipali negocio legitime ꝓceſſurꝰ. Ideꝫ M. ꝛ. R. canonicꝭ mutineñ.

Procurator epiſcopi cauſas epiſcopatꝰ agit ꝛ defẽdit licꝫ nõ fuerit datus ſub noĩe ſyndici vel actoris. Ca.IX.

Petitio veſtra nobis exhibita õtinebat: ꝙ cuꝫ mutineñ. epiſcopus: in liuoniam profecturus: vos vicarios ꝛ procuratores ſuos cõ- h ſtituit generales: vobis volentibus agere contra detentores bonorum epiſcopi mutineñ. vel cõtra illum agentibus reſpondere frequenter opponitur ꝙ facere non poteſtis: pro eo ꝙ in inſtrumento vicarie ſiue procurationis huiuſmodi non exprimitur: ꝙ epiſcopus ip̃e conſtituerit i vos ſyndicos vel actores. et .ĩ. ¶ Nos igitur ex tenore ipſius inſtrumenti: liquido

Sed videtur ꝙ ſentẽtia quãtuꝫ ad futuras expẽſas nõ teneat: qꝛ non cõtinet certam quãtitatem ꝛ incerta ſententia nulla ẽ.C.de ſentẽ.q̃ ſine cer. quanti.profer.l. hec ſentẽtia: ſed illud habet locũ vbi certa quãtitas petita eſt iure actiõis vł ſpecies: qꝛ ſi ibi ſententia incerta ẽ: non parit actionẽ rei iudicate. Sed iſte expenſe petuntur officio iudicis ꝓ intereſſe ꝓpter cõtumaciã alteriꝰ partis: ꝛ ĩdo p̃t cõdemnari etiaꝫ ad expenſas factas ꝛ faciẽdas. quas declarabit poſtea ſuo ſacramento: ꝛ fit h̃ cõdẽnatio expẽſarũ.nulla taxatione p̃miſſa.qꝺ ẽ cõtra id.iij.q.iij ꝙ fieri: ſic ꝛ.ĩ.e. cõſtiturꝰ.ꝛ.ĩ. qꝺ merꝰ cauſa.c.ſi. ſed illa taxatio põt fieri ꝛ poſtea qñ iurabitur ſup expenſis.vt dicit.§.quod fieri.

Petitio veſtra. ¶ Diuiditur. Nã primo ponit̃ petitio. Secũdo reſponſio.ibi. Nos igit̃. Ab.Si.

h ¶ Generales .licꝫ fuerint generales procuratores non tamen poterant tranſigere.ff.eodẽ mãdato generali nec poſſunt alienare: niſi fructus aut alia que ꝺ facili corrumpi poſſunt.ff.eo. procurator totoꝝ .ſꝫ nunquid alter iſtorum poſſit agere vel adminiſtrare ſine reliquo. Videtur ꝙ ſic: quia in tutoribus ꝛ actoribus id ſeruatur: vt alter ſine altero adminiſtrare poſſit.ff. de nego.geſ.cũ alicui.ꝛ.ff.ꝺ adminiſ.tuto .decreto.ꝛ. j.ꝛ.l.luciꝰ.§.j.ꝛ.l.ſi plures.§.q̃uis.ff.mãda.creditor .§.duobus. Credo ꝙ ſi inſolidum conſtituti ſunt.vnus poteſt agere ſine altero: ꝛ alia facere prout negocio occupauerint: alꝭ nõ poteſt vnus agere ſine alio: licꝫ in tutoribus aliud ſit benigne receptum: vt dicunt ille leges decreto ꝛ luciꝰ: ꝛ lex illa creditor.§.duobꝰ: intelligitur in eo caſu cum inſolidum vtriq; mandauit: de h̃ nota.ĩ.c.pe.i notula.ſic ꝗ. i ¶ Actores.ſm canones nõ videbat̃ iſta dubitatio: qꝛ canon om̃es adminiſtratores nomine procuratoris intelligit.j.q.iij.ſaluator. eſt enim nomẽ generale: ꝛ.ſ̃.e.quia in cauſis.vbi vniuerſitas de iure cõmuni conſtituit ꝓcuratores.

a cognoſcentes: ꝙ intentio fuit ipſius epiſcopi dare vobis agendi ⁊ reſpōdendi: ꝓ ipſo epiſcopo liberā poteſtatem: exceptionē hmōi penitꝰ reprobamꝰ. Grego. ix. nobili viro Ubaldo ciui piſano.

Prouidere debet iudex maxime in cā matrimoniali ꝙ cōſtituēs ꝓcuratorē gaudeat plena libertate. Ca. X.

Accedēs ad aplicā ſedē. et. j. ¶ Mandamꝰ quatenus. d. nobilē mulierē que ſub tua ptāte teneť: plene reſtituas libertati: faciēs ipſam ad caſtrū de maſſa lucane dioc. ſecure perduci: vt b exiſtens ibidē libera: ꝓcuratorē libere ordinare valeat: qui ſuā corā nobis iuſticiā ꝓſequať. ¶ Tu ergo ſuper ſpōſalibꝰ: q̄ inter natā tuā ⁊ filiū eiuſdē nobilis ꝯtracta ꝓponūť: ꝓcuratorē idoneū ad ṗſentiā noſtrā mittas: q̄ c ad agendū ⁊ reſpondendū plenā habeat ptātē. Idem cātuar. archiepiſcopo.

Si ꝓcuratori generali denegant inducie ad ꝯſulēdū dn̄m ex cā ꝓbabili abſentē poterit ꝓcurator appellare. Ca. XI.

Dilectus filiꝰ magiſter L. rector ecclīe de anna trāſmiſſa nobis petitiōe mōſtrauit: ꝙ cū. R. ṗſbyter ꝯ ipſm cā ſtudij bononie cōmorātem ſup eadē ecclīa ad iudices noſtras litteras impetraſſet: earum auctoritate a iudicibus ipſis eodem re d ctore citato: ꝓcurator ipſius e generalis ad oīa eiꝰ tractan

a ¶ Intentio fuit: Sic patet. ꝙ quādo verba generalia ſiue dubia ponunť in hmōi inſtrumētis ꝓcurationis. recurrendū eſt ad intētionē cōſtituentis. ſic etiam de priuilegijs. j. de decimis ex multiplici. s. de offi. ordi. licet. ⁊ in ſcriptis. j. de ar. expoſita. j. de reſtitutione ſpoliatoꝝ: audita. s. de offi. dele. ſup eo. ⁊ in beneficijs cōferēdis. j. de ṗben. ſuper inordinata: ⁊. c. vltimo: ⁊ illa eſt cauſa: qꝛ verba debent deſeruire intentioni: non intentio verbis: ꝑ verba em̄ exprimiť intentio. xxij. q. v. humane aures: ⁊. xxxviij. diſt. ſedulo: et. j. q. j. marchion: ⁊. j. ð verbo. ſig. intelligentia: ⁊ capi. pterea: ⁊ de cōſecra. diſtin. iiij. retulerunt: ⁊ facit ad hoc. ff. de iu. di. ſi quis intentione ambigua: argu. cōtra. ff. ð pactis: veteribꝫ. ⁊. ff. de cōtrahēda emptione labeo. ⁊. l. cū in lege: ſed illa locū habet in contractibus vbi venditor debet apte oīa exprimere: alias fit interptatio cōtra ipm ⁊ ita manifeſtū eſt: ꝙ nō eſt ſemp cōſideranda verboꝝ forma in hmōi cōſtitutionibꝰ: ſed quid eſt eis cōmiſſum ⁊ in quo officio qꝛ hoc nomen ꝓcurator eſt generale nomen ad quālibet adminiſtrationē: ⁊ ꝑ ſequētia que ponunť in cōſtitutione reſtringiť ad id ð quo agiť. vt patet hic. Unde ſi diceret: ego do tibi ptātē agendi ⁊ defendendi in cauſa vel in cauſis quā vel quas habeo cū tali ſufficiēs eſt mādatū nō obſtante ſubtilitate legali que in hoc caſu ſolūmodo videť legē imponere verbis ⁊ nō rebus: cū ſit potiꝰ contrariū faciendū. C. cōmunia delega. l. ij. in fine.

Accedens. ¶ Primo prouidet libertati mulieris. Scðo citat ad cauſam: ibi. tu ergo. Ab. Si.

b ¶ Ut exiſtens ibidē libera: qui em̄ agit libertatē debet habere vt libere cōfiteať ⁊ poſſit eſſe in iudicio: qꝛ ꝯfeſſio ꝑ metū ſiue timorē extorta: nō ṗiudicat. xxj. q. ij. lotharius. ⁊. xv. q. vj. ca. j. ⁊. xxij. q. iiij. inter cetera. in fine. ⁊ ṗcipue in matrimonio in quo libertas oīmodo reſtituenda eſt. ⁊ locus prouidendus eſt in quo nulla poſſit eſſe formido. xxxiij. q. ij ſiue de coniugij. et plena debet gaudere ſecuritate cuius eſt animus indagandus. ne per timorem dicat ſibi placere quod odit. j. de ſponſa. cū locū ⁊ qð quis nō diligit facile contemnit. xx. q. iij. ṗſens clericus ⁊ coactiones difficiles conſueuerūt exitus habere. j. de ſpon. requiſiuit. Sed qualiter agit ꝓ filio cū mater filiū in ptāte nō habeat. j. de couer. cō. in fi. c. vl. Hic agebať ð facto illiꝰ mulieris. quia cōtraxerat cū illo nobili ſponſalia noīe filij ſui cū arris ꝓmiſſis hinc inde. ſi ſtaret ꝑ alterū quominꝰ matrimoniū ꝑficereť. qð licet. C. de ſpon. l. vlti. ſed pena apponi nō poteſt ⁊ ſi apponať peti nō poteſt. vt ṗdi. l. j. in fi. ⁊. j. de ſpon. gēma mulier. de ver. ſig. titia. j. reſponſo.

c ¶ Reſpōdendū. Sic ergo debet ꝯſtitui ꝓcurator ad agendū datꝰ vt poſſit etiā defendere ⁊ rn̄dere aduerſario ſi eū recōueniat. alias ſi non defenderet denegabiť ei actio. ff. eo. mutus. §. pena. ⁊ in expenſis alteri parti tanquā cōtumax condēnatur. j. eo. Conſtitutis. Argu. in qua conſtitutione debet ſatiſdationē exponere. per quā ipē fideiuſſor ſui ꝓcuratoris exiſtat iudicatū ſolui ſub hypotheca rerū ſuarum: inſti. de ſatiſda. §. ſi vero. ⁊ ꝙ tempore ſententie erit in iudicio. alias omnia dabit que in condemnatione veniunt vt ibidem dicit ⁊ ita plenā habet poteſtatem. Et eſt notabile quia ꝓcurator quādoꝗ non poſſet cauere iudicatū ſolui: quia forſan non habet ibi amicos q̄ ꝓ eo velint fideiubere ⁊ ita contumax reputareť. ex quo ſic citatus eſt: vt hic dicit: ſꝫ ſi hoc fiat ſufficiens erit ꝓcurator: ⁊ hic habet locū in ꝓcuratore rei qui debet cauere ſemp iudicatū ſolui. qð eſt dicere ſoluere id in quo ꝯdēnať ⁊ qð defendat reum: ⁊ qð nō cōmittat dolum. ff. iudicatū. ſol. l. iudicatū. ⁊ in ꝓcuratore actoris. Idē eſt ſeruandū ſi reconueniať. Sꝫ nunquid poſſunt iſti parentes litigare de matrimonio filiorum. vt fieret ṗiudicium ei contra quē ſententiareť ꝓ matrimonio? Dico ꝙ ſic dummodo filij conſentiant ad hoc ⁊ ratū habeant facta parentū. quia perinde habetur ac ſi ipſi hoc facerent per alios ⁊ ṗcipue per parentes ꝯtrahiť matrimonium. xxxij. queſtio. ij. honorantur. ⁊. j. de conuer. coniug. ex parte. Si vero filij nō conſentirent factis parentum: tunc nō noceret ſententia contra aliquē lata. ibi em̄ non poteſt pater vel mater ligare filio inuito. cum ibi ſolus conſenſus illorū de quorum coniunctione agitur ſit neceſſarius. xxvij. queſtione. ij. ſufficiat: ⁊ inuitis etiam parentibus contrahere poſſint: quia quantum ad hoc non dicuntur in poteſtate parentum eſſe. j. de ſponſatio. impu. ca. j. Bern.

Dilectus filius. ¶ Prima pars narrat grauamen appellantis. Secunda dat iudicem: ibi. quo circa. Abbas Siculus.

d ¶ Citato ad eccleſiam ſuam per ſuum ꝓcuratorē. ibi enim debet citari. j. de dolo ⁊ contuma. cauſam que ⁊. c. vlti. nam ipſe fuit bononie. vt. j. de eo qui mit. in poſſeſ. capitulo vltimo.

e ¶ Generalis poteſt ergo quis conſtituere generalem procuratorem ad omnia tam ad iudicia quam ad negocia. vt hic dicit: ⁊ ſupra eodem petitio. tamen talis procurator tranſigere non

da negocia: ꝑ eo ꝙ cõpeten tẽ terminũ infra quẽ rectorẽ ip̃m conſuleret: vtrum debe a ret ↄtendere vel cedere: que ſtioni ſibi cõcedere denega bãt: ꝑ eo noſtrã audientiam appellauit. ¶ Quocirca mã dam⁹: quatenus ſi eſt ita: re uocato in irritũ ⁊c̃. I dẽ epi ſcopo lexoñ. Si reus recedit a iudicio dimiſſo ꝓcuratore ſolũmodo ad agendũ contu max eſt ⁊ cõdemnaꝫ in expẽ

Conſtitu tis. Ca. XII.
tis in pre. n. b. priore Segieñ. ⁊. t. laico: dilectũ fi liũ. o. ſubdiaco. noſtrum ſu per cauſa que inter ip̃os: ſu per quadaꝫ ſumma pecunie vertiꝫ: cõceſſim⁹ auditorem ⁊. ĩ. Quia prior ſup ipſa pe cunia: in qua dictus. t. eũ ſi b bi ſue vxoris nomine teneri c dicebat: recepto libello illi centiatus receſſit: quẽdã ꝓ curatorẽ dimittens ſolũmo d do ad agendũ: quẽ cũ audi tor ip̃e ꝑ mãdatũ ꝓcuratori um ſibi datũ: ad defendẽdũ ꝓorẽ: ſufficientẽ nõ viderit: eũ ex hoc reputãs ↄtumacẽ ip̃m p̃fato. t. in vnã marchã e ſterlingorũ ↄdẽnauit: taxa tione p̃habita in expenſis. f et. ĩ. ¶ Nos aũt finẽ litib⁹ imponere cupiẽtes: ⁊ ꝙ ab auditore p̃fato factũ eſſe di noſciꝫ approbãtes: manda m⁹ quaten⁹ partib⁹ ↄuoca tis ⁊c̃. I dem. Tenet iudici um agitatum cuꝫ ꝓcuratore reuocato: ſi reuocationẽ iu dex et aduerſarius ignora uerunt. Capl̃m. XIII.

g Mandato ꝓcuratoris poſt litẽ cõteſtatam a

põt nec alienare. de hoc dixi. s̃. eo. petitio. immo quili bet teneꝫ dimittere ꝓcuratorẽ: alias ꝓcedereꝫ contra abſentem: ſi nõ defendereꝫ. ff. quibus ex cauſis maio. Itẽ ait: ⁊. l. ſequẽ. de hoc dixi. s̃. de offi. delega. cõſul tationibus. a ¶ Cedere: ad hoc em̃ danꝫ inducie deliberatorie: vt. ĩ. illas deliberet an cedet vel con tendat. iij. q. iij. §. offeraꝫ. ſꝫ iſte ꝓcurator ꝑ ſe de liberare nõ pote rat. vtrum debe ret cedere vel cõ tendere ſuper fa cto alterius: vn de debebat con ſulere dñm prin cipalem. ergo in ducie tales eſſe debebãt ꝙ poſ ſet illũ requirere vnde cũ hoc nõ faceret iuſta fuit appellatio: ter minus em̃ ſemp cõſtituendus eſt ꝺm diſtantiã lo corũ ⁊ negotij ⁊ ꝑſonarũ qualita tẽ. ĩ. de appellati onibus. cũ ſit ro mana. ⁊. ff. de iu di. nõnunꝗ. Et ex hoc patet ꝙ hm̃oi inducie de liberatorie arbi trarie ſunt qꝛ debent moderari ꝺm locoꝝ diſtantiaꝫ et ꝑſonarũ ⁊ negocij qualitatẽ. licet dicaꝫ. xx. dierũ gau deat inducijs. immo plus vel minus ꝺm ꝙ viſum fue rit iudici expedire. ĩ. vt lite nõ teſtata quoniã frequen ter. §. ſi vero. alie vero inducie puta que danꝫ ad ap landum non ſunt arbitrarie ibi iudex nil habet officiũ. ĩ. de re iudi. ꝙ ad conſultationem. ⁊. ij. q. vj. biduum. que ſunt. x. dierũ: vt. e. cauſa: ⁊. q. e. §. anteriorũ. ⁊ in ducie que danꝫ condemnatis in cauſa. pecuniaria non ſunt arbitrarie. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi quis. niſi cauſa cognita ⁊ iuſta de cauſa. ff. e. l. ij. tamen quidam illas dant ad arbitrium ꝺm conſuetudinem loci.

Conſtitutis. ¶ Prima ꝑs narrat contumaciã ⁊ ↄdẽnationẽ actoris. Scd̃a ibi: Nos aũt ↄdẽ natione approbat ⁊ cãm cõmittit. Ab. ſi. b ¶ Noĩe ſue vxoris: forte noĩe vxoris ſue recepit iſte obligatio neꝫ a priore mutuãdo ei pecuniã vxoris noĩe illius aut ꝑ alio cõtractu: ꝑ qua etiã ſine mãdato agere poſſet ĩ rebus ip̃ius p̃ſtita cautione de rato. C. eo. ti. maritus. ſed ſi maritus habeat mandatũ nõ poteſt agere. niſi quatenus in mãdato ↄtineꝫ: vt ibi diciꝫ in fi. l. p̃alleg. ſic etiã noĩe alterius ꝗs recipit inſtitutionẽ ſiue inueſti turã. ĩ. de p̃ben. accedẽs. ⁊ noĩe alterius ꝗs recipit vſu ras qđ eſſe nõ debet. xlvj. di. ſicut nõ ſuo. ſic ⁊ nomine vxoris ſibi potuit obligare priorẽ ꝑ ſtipulationẽ. ſed vxori ſimpliciter nõ potuit: dicendo promittis vxori mee ſoluere tantã pecuniã: qꝛ alteri ꝑ alterũ ſtipulari. vel paciſci nemo poteſt. inſti. de inuti. ſtipu. §. alteri ff. de verbo. obl. ſtipulatio iſta. §. alteri. nec factũ alte rius poteſt quis ꝓmittere. inſti. de inuti. ſtipu. §. ſi ꝗs aliũ ⁊ in p̃di. l. ſtipulatio iſta. in prin. ſed ſi vxor age re velit ꝑ tali obligatione: nunꝗd eſt p̃ferenda illa vi ro. ⁊ an vir poſſet agere inuita vxore? nõ. qꝛ vtilis acti acquiſita vxori: p̃ferꝫ directe acquiſite marito: nec p teſt agere ea inuita. ff. de ꝓcuratorib⁹ ſi ꝓcurator. vbi diciꝫ ꝙ ſi ꝓcura tor meus ſtipu latus fuerit ſat dationẽ iudica tum ſolui. vtili actio mihi dat nec põt agere ꝓ curator me inu to. c ¶ Illi centiatus. xj. ... iij. certũ ideo co tumax reputa qꝛ nullũ reſpon ſalẽ ſufficiente dimiſit. d ¶ Ad agen dum. ideo nõ v luit mandatu quia cum prin eſſet reus. debu it dimittere ꝓ ratorem ad d fendẽdum ⁊ n ad agendum. ſi vellet recõu nire actorem ideo cõtumax putaꝫ. qꝛ non miſit idoneum Qualiter aute dꝫ mittere qu ꝓcuratorẽ ⁊ ſu ficientẽ dictũ eſt. s̃. e. accedens ⁊ iſte ꝓcurator nolu eũ defendere. qđ ſi feciſſet. nõ fuiſſet condẽnatus pri in expenſis ſicut credo. e ¶ Taxatione. que ſem debet p̃mitti ante ↄdemnationẽ. iij. q. iij. §. offeraꝫ: etiã iuramento p̃miſſo. ij. q. ĩ. in primis. ⁊. ĩ. qđ met⁹ c. fi. ꝙ debuit hic p̃mitti. Et ſic nõ ꝙ ſnĩa ſup expe ꝑ cõtumacia poteſt ferri in abſentẽ. ⁊ hoc eſt qđ di s̃. eo. querelã de expenſis. ſ. qui nõ venit vel ſi venit recedit ſine licentia ↄdemnaꝫ in expenſis. f ¶ ... bus. ĩ. de dolo ⁊ ↄtu. finẽ. ⁊. ca. venerabilis.

Mandato procuratoris. g ¶ De mãda ꝓcuratoris actoris. dictũ ẽ. s̃. e. c. ĩ. In mãda em̃ ꝓcuratorio debet cõtineri p̃cipue nomẽ ei⁹ qui c ſtituit ꝓcuratorẽ ⁊ nomẽ ꝓcuratoris ⁊ in qua cauſa ꝙ ratũ habebit. qđ cũ eo actũ erit ſicut in litteris d to. ⁊ corã ꝗbus iudicib⁹ maxime ſi ſunt delegati: co ordinario nõ eſt neceſſe multũ. ꝙ fiat d eo mentio. ff. ꝓcu. ſi ꝓcuratorẽ. ⁊ iſti lr̃e mitti debent aduerſario. certus ſit quibꝰ releuaꝫ ꝓcurator a ſatiſdatione de ra to. cũ de mandato dubitaꝫ. vt ibi diciꝫ de mandato ꝓ curatoris rei oĩno cõſtare debet. ⁊ ſi nõ oñdaꝫ mãda repelliꝫ nec admittiꝫ tãꝗ ꝓcurator etiã ſi dubitare niſi vellet ſe offerre defenſioni. ⁊ ſiue quis habeat ma datum ſiue nõ: ⁊ ꝗtũcunꝗ ſit idone⁹ ꝓcurator rei bet p̃ſtare aliquã aliã cautionẽ. ſ. iudicatũ ſolui. C. ſatiſda. l. vna: ⁊. ff. e. qui ꝓprio. §. qui aliũ. ⁊. l. mini in fi. ⁊ inſti. de ſatiſda. §. ſi vero. que clauſula. ſ. iudica tũ ſolui tria cõtinet. ſ. ꝙ defendat reũ in cã: ⁊ qđ do nõ cõmittat. ⁊ quod ſoluat iudicatum. ⁊ hoc ipſum verbum ſonat. ff. iudi. ſol. l. iudicatum ſolui. ⁊ hec ſ

a dño reuocato: ſi h' ignorante b iudice: vel aduerſario factū fuerit: iudicium qđ idem q̄ſi ꝓcurator poſtmodū expert⁹ ē: ratū eſſe debebit. Idem.

Filiusfamilias poteſt eſſe ꝓcurator in iudicio etiam ad futuras lites: ⁊ ꝓcurator datus cum pluribus ſimul inſolidum: prefertur ſi ꝓ̄occupauit negociū: ſecus ſi diuerſo tempore fuit datus: hoc primo procurat ⁊ appellare debet a ſententia: niſi ex cauſa excuſetur: quo caſu debet domino nunciare de ſententia: appellationē tamen ꝓſequi non tenet. Ca. XIIII

NOn iniuſte iudex ꝓceſ c ſit: ꝙ filiūfami. in ꝓcuratorē

tiſdatio debet īterponi ab ip̄o dominō. quādo ꝑſens cōſtituit procuratorē dum cōuenitur. ⁊ ſi abſens extra iudicium cōſtituitur. cautionem interponat pro ſuo ꝓcuratore: per quā fideiuſſor exiſtat ſub hypotheca rerū ſuarum: inſti. đ ſatiſda. §. ſi vero: al's ipſemet procurator exponere debet ꝑdictā cautionē ꝗtūcūq; locuplex ſit ⁊ idoneus. vt dictum eſt. Cautionē vero de rato nō ꝓſtat procurator rei ſcʒ rē ratā dominū habiturū. cum et ſi ille ſcʒ domin⁹ ratū nō habeat. ipſe ſoluat đ burſa ſua. quia reuocare ñ p̄t domin⁹. Por ro vbi reuocare poſſet vel retractare qđ actum eſt debet ꝓcurator preſtare cautionem rem ratam dominū habiturū: vt cum quaſi defenſor ꝯuenitur rei vendicatione vel cōmuni diuidūdo: vel fami. herciſ. finiū regūdoꝝ: ⁊ eccl'ia vel minor: ⁊ in reſtitutionē in īntegrū poſtulando. ⁊ cauſa ſtatus cum ſeruus clamat in libertatem cōtra procuratorē domini duplicē cautionē ꝑſtat procurator rei. iudicatū ſolui ⁊ rem ratam dominum habiturū. ff. eo. pomponi⁹. §. ſed his: ⁊ l. ſi defunctus. §. vlti. quia in hoc iudicio vtraq; ꝑſona ſuſtinet vicē duaꝝ perſonaꝝ. ī. de proba. ex litteris: ⁊. ff. eo. nō ſolū. §. ſi ſtatus: ⁊ §. ē ⁊ caſus: ⁊ cum tutor poſtulat ſuſpectus: ⁊ ip̄e per procuratorē defendit. ff. eo. non ſolū. §. vlti. ⁊ huiuſmodi cautiones ante li. cōteſta. peti debēt ff. eo. pomponi⁹. §. ratihabitionis. procurator vniuerſitatis ſiue collegij cautionē de iudicato ſoluēdo non preſtat: quia ſuſtinet vicem vniuerſitatis ⁊ iurat de calumnia in animā ꝓpriam. ī. de iura. calū. in ꝯtractādis: ⁊c. ſe. ⁊. C. đ iura. calū. l. ij. §. ſin autē: quia q̄ſi domin⁹ intelligit. ſicut ⁊ tutor. ff. ꝓ emp. l. qui fundū. §. ſi tutor. ff. rem ra. ha. actor. nec tutor cauet đ iudicato ſoluē. C. de admi. tu. l. vlti. §. defenſionē. ſicut nec verus dominus illā preſtaret. inſti. de ſatiſda. §. ſed hodie. et ideo de neceſſitate ē iſtud officium. ſ̄. eo. quia. ſed officium procuratoris ē voluntariū: quia nemo compellit̄ conſtituere procuratorē. ſ̄. eo. querelā: al's non eēt differentia inter procuratorē priuate perſone ⁊ ſyndicū vniuerſitatis. a ¶ Reuocato. Circa huiuſmodi reuocationē notabis. Cum aliquis reuocat mandatū factum procuratori ad agendū vel defendendū cōſtituto: aut reuocatio ꝓuenit ad procuratorē tm̄. aut etiam ad aduerſariū vel iudicem. Si tm̄ ad procuratorē. non ꝑiudicat aduerſario: quia iudicium qđ idem quaſi procurator poſtmodū eſt expert⁹ ratum eſſe debet. vt hic. et de reſcrip. ex ꝑte. ⁊. ff. eo. ſi procuratorem. in fi. ⁊. C. de ſatiſda. l. vna. etiā ante iudiciū ceptū. ff. iudi. ſol. ſi ꝗs. ad id facit. ff. de ſol. qui hoīeʒ. §. ſi titiū: ⁊ l. ſi ꝗs ... o. ⁊ l. cuʒ ꝗs. §. j. ⁊ ſi pater iuſſerit filio credi. poſt ... ū ignorante creditore mutauerit volūtatē. ceſſat ... tuſcōſultum. quoniā initiū ſpectādū eſt. ff. ad ma... ſi tamen. Et ſi dicam. qui voluerit cum ſuo meo ... ahere periculo meo cōtrahat. poſſum mutare volū... m. ſi certificauero creditionē. ff. qđ iuſſu. l. j. rñſo. j ... Si vero reuocatio ꝓueniat ad iudicē vel ad aduerſariū quicq́d fit cum eo tāq; cum falſo procuratore nō ... t vt h' a cōtrario ſenſu. ſ̄. de reſcrip. ex ꝑte decani.

poſtea non procedat iudex cum illo procuratore. ſ̄. eo. auditis. ⁊ ſic intelligit̄ qđ dicit̄. ſ̄. eo. ex inſinuatione: ⁊. c. in nr̄a. ꝗ eīm vult reuocare procuratorē. certificare debet aduerſariū vel iudicē vt hic dicit. ſicut littere đ rato mittunt̄ iudici ⁊ aduerſario. ff. eo. ſi procuratorē. ff. rem ratam habe. ne ſatiſdatio ſic multofortius littere reuocatorie. Sed q̄re dicit poſt li. cōteſ. innuit̄ a contrario ſenſu. ꝙ ante li. ꝯteſ. poſſet reuocatio fieri etiā ignorāte iudice vl' aduerſario. ⁊ ꝙ nccē ñ ſignifificare iudici vel aduerſario. ſicvidet̄ loqui decre. ſ̄. eo. ex inſinuatione in noſtra. Ex littera illaꝝ nunq; colligit̄ ꝙ reuocatio ꝓuenerit ad iudicē vel ad aduerſariū. ⁊ tamē reuocat̄ qđ factū fuit ꝑ illos procuratores. Sʒ ibi ſupplet̄ ꝙ reuocatio venit ad aduerſariū. Sic ergo ſupple hic maxime: q2 ideʒ ē ante li. ꝯteſta. ⁊ poſt litē. ſic eīm multi poſſent decipi. ſi ſola reuocatio ꝓcuratoris ſufficeret. ſi nō denunciet̄ aduerſario vel iudici. quādocūq; fiat reuocato certificādus eſt aduerſarius: al's imputet ſibi ꝗ hoc tacuit. ar. cōtra. ff. man. ſi mandaſſem. illud in negocijs vbi non decipit̄ vēditor: hic decipit̄ aduerſarius. ⁊ ideo ſecus. Sed ſi reuocatio ſit miſſa ꝓcuratori ante li. ꝯteſta. ⁊ ip̄e occultat hoc videret̄ ꝙ ꝓcuratori ſit imputandū ꝙ eaʒ nō oſtēdit ꝙ ſententia quātū ad eum valeat; ſed nō quātū ad dominū: quia ſe liti obtulit aliene. ff. rem ra. habe. l. iij. §. falſus: ⁊. ff. de iudi. de qua re. §. ij. ⁊. ff. de rei ven. is qui ſe obtulit: ⁊ l. ꝑdicta: ſi quis ſuo. in fi. ſed hoc forſitan poſſet habere locuʒ cum ꝓcurator eſt ſoluendo. al's non. ar. predictarū decre. ex inſinuatiōe in noſtra. Vel dic ꝙ tenet ſentētia ⁊ imputet ſibi dñs ꝗ hoc nō inſinuauit iudici vel aduerſario vt probat hec littera. Itē ex hac littera videtur ꝙ etiam poſt litē ꝯteſtataʒ indifferēter. ꝙ reuotari poſſit abſq; cauſe cognitione. ⁊ ideo. ꝯtra. ff. eo. poſt litē ꝯteſtatā. nō eſt ꝯtra: q2 hic non habet locum quādo ꝓcurator conſentit. Si vero ꝓcurator nollet: debʒ hoc fieri cauſa cognita. tamē nō ꝓcedetur ī cauſa poſt reuocationē. niſi poſt cauſā cognitam ⁊ tamē non debet audiri ꝓcurator qui ſibi aſſūpſit ꝓcurationem vel ſe aſſerit procuratorem. hoc ip̄o ſuſpectus eſt. ⁊ ita ſemper remoueretur. ff. eo. que omnia. ſecus ſi hoc dicit procurator: vt ſine nota ſuſpitionis remoueatur. vt. l. predicta que omnia.

b ¶ Vel. pro ⁊. alias ſequeretur a ꝯtrario: ꝙ ſi reuocatio ad alterum perueniſſet: valeret quod cum eo factum eſſet qđ non eſt verum.

NOn iniuſte. ¶ Sex ſunt dicta ꝑncipalia iſtius tex. Secundū. ibi. Quis. Tertium. ibi. Qui licet. Quartū. ibi. Qđ fieri. Quintū. ibi. Potuit. Sextū. ibi Licʒ. Ab. c ¶ Filiūfamilias filiusfamilias etiā ſine mādato ꝓ patre admittit̄ ad agendū ⁊ defendenduʒ preſtita ſatiſdatione. imo ⁊ ſi eſſet minor: quia iuſtius eſt talem admittere q̄; abſentem indefenſum cōdēnare. C. eo. ti. exigendi. Item poteſt cōſtitui ꝓcurator ad agendū ⁊ defendendū: vt hic dicit: ⁊. ff. eo. filiusfamilias. §. ip̄e quoq;. vnde iudex iuſte fecit qui illū admiſit. niſi eſſet minor quem nō debuit admittere. quia ſi

decipiaꝝ poteſt reſtitui ipſe ⁊ fideiuſſores eius.ff.e.mi nor. niſi forte ꝑ patre ad defendenduꝫ ex benignitate ⁊ nō de rigore: vt in.l.exigendi.in fi. a ¶ Ad futuras. ad pñtes ⁊ futuras lites bñ daꝝ ꝓcurator in diē ⁊ ſub ꝯditione ⁊ in ꝑpetuum ⁊ ad tempus .ff.eo.l.iij. et. iiij. ad vnam cauſam. ⁊ in plures ⁊ ad omnes vt .ff.e.l.j. et.l. mādato.⁊.ſ̄.eo. dilectus . ⁊ preſens ⁊ abſēs dari pōt.ff. eo.l.j.i fi.nec datur inuitus.C.eo. inuit⁹ ⁊ debet expreſſe conſentire:al's iūit⁹ videtur .ff. eo.filiuſfamilias ·§·inuitus. ⁊ dāi bet qui non ꝓhibetur . dari poteſt:quia ꝓhibitorium eſt hͦ edictum.ff.eo.inuitus·§·j.⁊ certus debet eſſe ꝓcurator.ff.eo.l.ij.

a admiſit. ¶ Quāuis ad futuras ꝯtrouerſias ꝯſtitutum. b ¶ Qui lꝫ ſimul cū alijs dat⁹ fuerit: ꝑus tñ ꝓcuratiōis officiū occupauit. ¶ Nō fieri nequiſſet ī ꝓcuratorib⁹ diuerſis tꝑib⁹ ꝯſtitutꝭ: qm̄ dato poſteriori: ꝑoris eēt ꝓcuratio reuocata. ¶ Potuit ꝗꝫ is ⁊ debuit: a ſnīa in eo ꝙ lata extitit ꝯ̄ ipm: nrāꝫ audientiam appellare: vel ſi iuſta cauſa excuſabat eundē: ſaltē dño conteſtari : vt ad appeltionis beneficiū cōuolaret: ¶ Licꝫ appellatiōeꝫ ꝓſequi

nō tenetur inuitus. **Idem**

Procurator vniuerſitatꝭ cuius maiores ⁊ iurati ſunt excōmunicati: non repelliꝭ ab impetrādo: niſi illi in ꝓcuratorio ſint exꝓſſi vꝭ eoꝝ auctoritate factū ſit: vel ad id ſciēter ſint admiſſi. Ca.XV.

Conſulti ſum⁹: an ꝯſtitut⁹ ad impetrandū ad a cōmunitate aliqua ꝓcuratorꝫ ab īpetrādo debet exclu f di : ꝓ eo ꝙ maiores ⁊ iurati: ꝑ quos eadem cōmunitas regebatur tēpore quo iniūctuꝫ fuit ꝓcuratiōis officiū : erāt

ſi nolit·§·ſi plu res . Idē eſt vl ille ꝗ agebat i dicio fami. her ciſ.cōi. diui. fi re. deceſſit plu bus heredib⁹ r licris : quia oī vnum ꝓcurat rem dare debē ff.fami.herciſ. fami.herciſ.⁊. de ꝑcu.licꝫ.i f d ¶ Cōtra i bene dicit cō ipm : qꝛ in pe na procurato ſemꝑ forman eſt ſententia a non tenet .C. ſentē . ⁊ inter om. iudi.l.j.ſi ab initio ſiue

b ¶ Cum aliis. Sic ergo patet: ꝙ plures ꝓcuratores ſimul dari poſſūt.ij.q.vj ·§·forma.in fi.⁊.ꝭ. ꝺ teſti.inſuper.⁊.ff.eodē plurib⁹.⁊.ff.ꝺ adminiſtratiōe tutoꝝ. decreto·§·j.Sed nūquid ambo vel etiam ſi ſunt plures ſimul agere debent vel vnus ſine altero . Videtur ꝙ vnus ſine altero agere non poſſit.ar.ſ̄.de offi.delega.cauſā.⁊.ff.de re iudi.duo.Dicas ſi plures dati ſint ſimul inſolidum potior eſt conditio occupantis:vt hic vnde ſupple hͦ inſolidū.ſi.ff.eo.pluribus.⁊.ff.de lega. j.ſi pluribus:in fi.⁊.ꝭ.de appel. vt debitus ⁊.ſ̄. de reſcrip.capitulū ſancte crucis.ſic.ff. de adminiſtratione tutoꝝ.decreto.in fi.⁊.ff.de verbo.obliga.ſi titius.arg. ff.de duobus reis.ex duobus.quādoqꝫ tm̄ ille diciꝭ occupare qui primo ad ſententiā venit.ff.de penul.ſi vͦ. ⁊.ff.de noxa.ſi quis.ſed ſi ſimul occurrerent ad litē cōteſtatam.iudex tunc poteſt eligere magis idoneuꝫ. ne repugnantia inde cōtingat.⁊ ſi vnus negaret et alter concederet.ff. de accuſa.ſi plures .⁊.ff.de adminiſtra. tutoꝝ.decreto.in fi.Si vͦ nō ſint dati inſolidū ſꝫ ſimpliciter:tūc neuter agere poteſt vel defendere ſine reliquo.⁊ ſunt ſimul admittendi.ſicut iudices ꝗ dantur ſine clauſula illa.ꝙ ſi nō omnes ⁊c̄.ſed idē videꝭ dicēdum.ſiue addatur inſolidum ſiue non :cuꝫ ratio illius l.ſi plures·§·ꝗuis.⁊.l.decreto.nihilomin⁹ remaneat: ⁊ ideo forte non poniꝭ hic in ſtatu inſolidum.quin ad uerſarius.ab initio ꝓuiderat ſibi:vt iudex magis idoneum admitteret. c ¶ Tēporibus.ponit tenorē illius.l.ff.de ꝓcu.ſi quis cum ꝓcuratore·§· fi.in quo caſu non eſt melior occupātis cōditio : qꝛ dando ꝺm priorē reuocare videꝭ:vt hic dicit.⁊.l.ꝑdicta. ſi ꝗs cum ꝓcuratore·§·vlti.niſi danda.ſcd̄m exprimat ꝙ priorē vult durare in ꝓcuratorē .ff.de lega.j.ſi plurib⁹.ſicut eſt in iudicib⁹:qꝛ ſcd̄m reſcriptū derogat ꝑmo.ſ̄.de reſcrip. ceteꝝ.quādoqꝫ ſecūdus priori adiungiꝭ.ſ̄.ꝺ offi.dele. coram.Ad vnam autē litē pluriū ꝑſonaꝝ ⁊ vn⁹ ⁊ plures ꝓcuratores dari poſſunt.ff.eo.ſi quis.cū·§· vnus. Quādoqꝫ tamē plures ꝑſone nō poſſunt agere vel experiri:niſi ꝑ vnū defenſorem ſeu defendere: vt vbi plures fideiuſſores ſunt ⁊ volunt defendere eum ꝓ quo ſi

de iuſſerūt iudicatū ſolui.ff.iudi.ſol.iam tamē·§·ſi t Et plures heredes neceſſe habent dare ꝓcuratorē actor incōmodo afficiaꝭ ſi defenſor ī plures ꝑſonas uidaꝭ :vt in.l.ꝑdicta:iā tamē·§·ſi tamē.⁊.ff.ꝺ exer ne in plures. Idē eſt in redibitoria.ff.de ediꝭ.edic.

litē conteſ.ꝓcurator interuenit.C.eo.nihil.de hoc ſ̄.de elec.querelā.Et nō ꝙ iſte·§·ponit tenorē illi C.eo.inuitus. e ¶ Appellare.ꝓcurator ergo ap lare teneꝭ.ſed ꝓſequi non cogiꝭ.C.eo.inuit⁹.qꝺſi n fecerit.imputaꝭ ei.ff.de nego.geſ. liberto·§·vlti.in vel ſaltem denunciare teneꝭ domino ſententiā la ꝯtra ipm vt domin⁹ appellet ſi voluerit :qꝛ culpa i amiſit cauſaꝫ ipſe nō poterat diuinare .vnde impu ſibi ſimile.ff.man.ſi fideiuſſor·§·ſi cū debitor .⁊ ho veꝝ.cū dñs neſciuit. Si vͦ ſciuiſſet certiorari non buit.ff.de ac.emp.⁊ ven.l.j.in fi.⁊.ſ̄.de reſcrip.ab cōmunicato.vnde tūc ſibi imputet dñs ꝙ non appe uit. Vel pōt dici ꝙ appellare teneꝭ ꝓcurator vel denūciare:qꝛ hic nō diſtinguit : vtꝝ dñs hoc ſciat ignoret cōtra ſe iudicatū al's mandati tenebiꝭ.niſi terū faciat.niſi iuſta cauſa eum excuſet:vt dicit lrā quens:puta iuſtus met⁹ tūc denūciet dño .ꝭ.de ap c.vlti.vel inopia:ſicut diciꝭ de fideiuſſore cōdemn vltra verum debitum.Qui nō poteſt ꝓpter inopiā pellare.debet hoc denūciare ꝑncipali ꝑſone.ff. mā ſi ꝓcuratorem·§·ſi ignorantes.

Conſulti ſumus. ¶ Cōmunis diuiſio. Se da.ibi. Taliter. Et eſt deciſio notabilis ⁊ ſu lis. Ab. Si. f ¶ Iurati.per hͦ videbaꝭ ꝙ ꝓcur nō valebat:quia maior ⁊ iurati ꝑ quos cōmunitas gebatur erant excōmunicati ipi quaſi caput vniue tatis cenſenꝭ ⁊ ipi iurant pro cauſis vniuerſitatis de iura.calum.l.ij·§·hoc etiam.in fi.ff.de condi.⁊ mon municipib⁹.ff.ad munici.municipes.huiuſm maiorib⁹ cura totius rei publice cōmiſſa eſt vt dicit illa:municipes.vnde videꝭ ꝙ inſtitutio ꝓcurator valeat.⁊ ſic ille ꝓcurator debet repelli: cū auctore li⁹ non reciperenꝭ.ꝭ.de teſti.licꝫ.Sed quid dices.in trator eſt excōmunicatus:impetrauit lrās ꝓ non e municatis etiam credentib⁹ illum nō eſſe excōmun tum:vel etiaꝫ credentib⁹:nūquid valent littere vt eas ꝓcedatur. Videꝭ ꝙ ſic:quia nō refert ꝑ quē ꝑces oblate ſint.C.ꝺ ꝑci.impe.offe.vniuerſis.⁊ mu etiam admittitur ad impetranduꝫ que al's ad iudi

ꝑ alio nõ admittit.ff.de reg.iu.l.ij.C.de pcu.alienam/ ſup hoc dicas q tales lr̃e bene valẽt ⁊ tenẽt. lz impatoꝛ q̃ eas ĩpetrauit repulſus fuiſſet ab impetrãdo ſi vicecãcellarius illũ excõicatũ ſciuiſſet. cũ etiã ſi principalis dñs eas impetraſſet valerent eo abſoluto.ĩ.ð excep. pia. de hoc teneas ſm q ibi notat in glo.ſed mirũ. Sz videt q lr̃e impetrate ab excõicato nõ valeãt p hoc qð hic dicit. ſi maioꝛ ⁊ iurati excõmunicati eſſent expſſi in lr̃is ꝑcurationis. pcuratoꝛ eoꝝ deberet ab impetrando repelli ⁊ ipſi idẽ repellerent. Ergo multofoꝛtius lr̃e impetrate ab excõicato nõ valẽt: qꝛ ſi excõicatus repellitur ab impetrãdo ⁊ lr̃e ĩpetrate ab ipõ repellẽde ſunt ⁊ ita intelligẽdũ eſt.cũ vicecãcellari⁹ eſt ali⁹ q̃ lr̃as cõcedit ſcit illos.ſcz maiorẽ ⁊ iuratos excõicatos. tũc debet pcuratoꝛ eoꝝ repelli ab impetrãdo: qꝛ ⁊ ipſi repellerent.⁊ ita non licet eis p aliũ.qð p ſe nõ liceret.ĩ.de teſti.licet. Excõicati publice nec p ſe nec p aliũ ad agẽdũ vel ad impetrãdũ vt agãt: admitti debent.ĩ.de excep.exceptionẽ.in fi. Si vo vicecãcellari⁹ ignoꝛat impetrantẽ excõicatũ nec ꝯ ipm excipiat ⁊ lr̃as obtinuerit valebũt: ⁊ poterit agere p eas cũ fuerit abſolutus ĩ.de excep.pia. a ¶ Expſſi: Expſſio ꝗ nocet hic: qꝛ hoc apparet q eoꝝ mãdato fuit ꝯſtitutio facta tanꝗ maioꝝ.vñ nõ valet: qꝛ ſi maioꝛ de vniuerſitate puta adminiſtratoꝛ ꝯſules ꝑlat⁹ excõicati ſint: vniuerſitas agere nõ põt.qꝛ q̃ſi moꝛtua tunc habet.xj.q.iij. nemo coꝛ.⁊ ita quaſi vacare intelligit vñ agere non põt.ĩ. ne ſe.va.c.j.ij.⁊.iij. Idẽ eſt ſi in pcuratione nõ ſint expſſi.dũ tñ ꝯſtet.q eoꝝ auctoꝛitate ꝯſtitutio ſit facta: vt hic dicit.ſed cũ expſſi ſunt tũc cõſtat: ⁊ ſic expſſa nocent nõ expſſa nõ nocẽt.ff.de regu.iur.expſſa.⁊ qꝛ eoꝝ auctoꝛitate factũ eſt.ꝓpꝛiũ factũ cenſet: qꝛ oĩa noſtra facimus qb⁹ auctoꝛitatẽ impꝛimur.C.ð ve.iu.enu.l.j. §.ſed neqꝫ in fi. b ¶ Procuratoꝛis: puta qꝛ dicebatur in pcuratione.talis cõitas fecit titiũ ſuũ pcuratorẽ ad impetrãdũ ⁊ maioꝛ ⁊ iurati interpoſuerũt ſuam auctoꝛitatẽ. c ¶ Tales: ⁊ iõ imputat: qꝛ nõ debebãt illos ad hoc aſſociare.ſi.e.ſ.de elec.ſcriptũ eſt in fi.et iſt arg. q vtile viciat hic p inutile.argu.ad hoc.ix.di. ſi ad ſacras.⁊.ſ.de offi.delega.ſup queſtionũ.§.ſi vo. ⁊.iij.q.ix.pura.⁊.ff.de edil.edic.cũ eiuſdem. ſic ⁊ vna ouis moꝛbida totũ gregẽ inficit.xxiij.q.iij.reſecande.⁊ ĩ.ð ſta.regu.ea q̃.ĩ.rñ.in fi.⁊.ſ.de offi.dele.cũ ſup.argu.ꝯ q nõ noceat factũ illoꝝ.ſ.de elec.illa.⁊.ĩ.de cle.ex.mi.ſi celebrat.⁊.ſ.de elec.cũ vintoñ.⁊.C.de trãſac. ⁊ ex falſis: ⁊.ĩ.de iudi.cũ.i.⁊.a.Sed dato q valeat cõſtitutio ⁊ impetratio lr̃aꝝ: qꝛ nõ ſunt expſſi in cõſtitune.vel alij ignoꝛabãt illos eẽ tales ſz cõi volũtate omniũ ꝗ factum eſt.nunq̃d poterit agere vniuerſitas vel collegiũ.p ſyndicũ auctoꝛitate illarũ litterarũ ꝯſtitutũ ab illis ⁊ ab alijs cõmuniter: ſi obijcit q maioꝛ.ſ. adminiſtratoꝛ ꝑlatus ⁊ aliq̃ de maioꝛib⁹ ſint excõicati

excõicatiõis ſnĩa innodati. ¶ T. R. q niſi eſſent illi in a lr̃is pcurationis expſſi vel b alias eoꝝ auctoꝛitate pcuratoꝛis inſtitutio facta fuiſſet c aut ſciens eos eſſe tales: ipa cõmunitas vna cũ eis inſtituiſſet eũdẽ: nõ eſt pcuratoꝛ hmõi repellẽdus.

De Syndico.

Gregoꝛi⁹ papa ſubdiaco.defenſoꝛi Sicilie. Religioſi debẽt habere ſyndicũ q̃ cauſas monaſterij agat et defendat etiam ſi opoꝛtuerit ꝯſtitutio illi ſalario. Ca.I.

Sicut ſtudij noſtri eſſe debet: a litigijs foꝛẽſib⁹ b monachos ſubmouere: ita neceſſe eſt nr̃a puiſione queadmodũ negocia eoꝛum diſponi debeãt oꝛdinare. ¶ Pro qua re tibi precipimus: quatenus cum fauſto loqui debeas: cui (ſi voluerit conſtituto ſalario) monaſterij generaliter debeas e negocia commendare expe/

⁊ paratus ſit ꝗ ꝓbare excipiẽs: ⁊ videt q ſic potuerit agere: qꝛ ſicut valet ꝯſtitutio ad impetrãdũ: ita debet valere ꝯſtitutio ſyndici ad agendũ: dũmodo ꝯſtitutio ſyndici ſiĩs ſit ꝯſtitutioni pcuratoꝛis. Sed videt q hoc eſſe nõ poſſit: qꝛ in ſyndicatu debent exprimi maioꝛes perſone: ⁊ alij etiam ⁊ pcipue ꝑlatus adminiſtratoꝛ vt appeat an ſint que ptes.vel maioꝛ ps vniuerſitati.ff. qð cuiuſqꝫ vniuer.plane ⁊ collegiũ ſine ꝑlato nõ cõuenit vel conuenit.ĩ. de iudi. cauſam ſed hoc. nõ põt conſtare niſi expꝛimant noĩa in ipa cõſtitutione. Vel ſatꝫ põt dici: q lr̃e valeãt ꝑdicto modo impetrare conſtitutio tñ ſyndicatus nõ valeat: niſi illi abſoluant. nec eſt hoc incõueniens.qꝛ vnus ſolus vel pauci de capitulo poſſent impetrare lr̃as p eccl'ia vel ꝯſtituere pcuratorẽ ad hoc cũ ſint ꝯiũcte pſone: ar.ſ.de reſcrip.nõnulli.⁊.xij.q.ij.nõ liceat. Bern. De ſyndico. Viſo ð pcuratoꝛe q̃ egerit negocia dñi merito ſubijcit ð ſyndico qui gerit negocia vniuerſitatis.

Sicut ſtudij. ¶ Diuidit: nã pꝛimo pꝛemittit exoꝛdiũ ponẽs duas cauſas mãdati. Secũdo in medio ponit mãdatũ: ibi. p qua re. Ab.ſi. d ¶ Cõmendare: ſũmouere.xvj.q.j.monachi. Nõ. q ꝗ nomẽ ſyndic⁹ nomẽ grecũ eſt: latine defenſoꝛ appellat.⁊ ad certã cauſam agendã vel defendẽdã eligit.ff. ð mu.⁊ ho.muneꝝ.§.defenſoꝛes.⁊ generaliter ad oẽs cauſas pſentes ⁊ futuras: vt hic.⁊.ĩ.de iura.calũ. impatoꝝ.⁊ cõſtituit ab vniuerſitate ſeu collegio vel coꝛpoꝛe.ff.qð cuiuſqꝫ vniuer.l.j.⁊.l.itẽ eoꝝ.§.ſi decuriones.⁊ ſyndicus iſte ſi dubitat de mãdato debet cauere de rato.ſi agat ⁊ partibus pcuratoꝛis fungit ⁊ ex eiſdem cauſis mutari poteſt ex quib⁹ pcuratoꝛ: vt.l.ꝑdicta.Itẽ eoꝝ.§.penul.⁊ vlti. ſed non cauet de iudicato ſoluẽdo: vt cũ defendit vt dictũ eſt.ſ.ti.pxi.mãdato.qꝛ talis ſyndicus pſonã ſuſtinet vniuerſitatis ſiue collegij.ſic ⁊ tutoꝛ nõ cauet de iudicato ſoluẽdo ſed iudicio ſiſtit.C.de admi.tuto.ſancim⁹.§. defenſionez. ⁊ iurat de calumnia iſte ſyndicus in animã ꝓpꝛiã.ĩ.de iura.calũ. inpertractãdis.⁊.ca.imperatoꝛũ: ⁊ tutoꝛ ⁊ curatoꝛ iurant de calumnia.vt. C. de iura.calum.l.ij. Item poſſet eſſe laicus. vt videtur hic in fine. quia ſeruos dei litigare non opoꝛtet.ij.q.vij.ſicut ſacerdotes: et.xj.q̃ſti.j.te quidem.⁊.§.ex his omnibus. ver. ad ſecularia iudicia.ſi habueritis contemptibiles ⁊c. in auten.de ſanc.epiſco.§.alium autẽ.colla. ix.⁊.ĩ. de iura calum.ca.j.in fine. quod dictũ eſt ſatis eſſet honeſtũ: quia quelibet perſona eccleſiaſtica. debet habere procuratoꝛem bone fame pro quolibet eccleſiaſtico negocio.v.queſtio.iij.quia epiſcopi. tamen contrarium fit quotidie clerici ⁊ monachi poſſunt eſſe ſyndici et tractare vtilitates eccleſiarũ.xvj. queſtio.j.qui vere ⁊ ca.monachi.⁊ iura predicta loquuntur ſolummodo de honeſtate.ſic videm⁹ ſeruari de facto et debet cõſti/

tui quandoqꝫ ab epiſcopo quãdoqꝫ a capitulo: putꝰ notatur. ſ. de reſcrip. edoceri.
a ¶ In cõmodo. i. potiꝰ debet modicũ incõmodũ ſine damnũ ſuſtinere in eo ꝙ dabũr ſyndico ⁊ ceſſare a litib⁊ ⁊ ꝑ alios litigia exercere. De his que vi metuſue cauſa fiunt.

Supra ĩ ꝑcedẽtibꝰ titulis viſũ eſt de his q̃ ſpõte egimꝰ in iudicio vel ex: meritoſubijcit̃ ð his q̃ agimꝰ coacti ⁊ inuiti. Nã iura dãt remediũ reciſſoriũ aduerſus ea q̃ fiũt per metũ: ⁊ appellatur actio qð metus cã: Et ſcias ꝙ regularit̃ geſta ꝑ metũ tenẽt ſꝫ veniũt reſcindẽda ꝑ actionẽ ꝙ metꝰ cã. Fallit in quibuſdaꝫ caſibꝰ in quibꝰ metꝰ vitiat ipſo facto: vt plene no. j. e. c. abbas Et cõpetit hec actio ad ĩtereſſe vt colligit̃. in. l. ſi cũ exceptione. ĩ prin. ff. eo. Ab.

a dit em̃ ꝓ paruo incõmodo: a ſtrepitu cauſa⁊ ſuos dei eſſe quietos. De his que vi metuſue cã fiunt. Alex. iij. Exoñ. epõ ⁊ ꝑori ſancte Marie ceſarragieñ. Si quis timore mortis poſtea ratũ nõ habens religionẽ ꝓfitet̃ exire ⁊ matrimoniũ cõtrahere poteſt: ſecus ſi a pricipio vel ex poſt facto libere cõſenſiſſet. Capitulum. I.

PErlatuꝫ eſt ad audientiã noſtrã: ꝙ cũ quidã nobilis ⁊ potẽs. M. vxorẽ ſuã ſuſpectã haberet: milites ſui eiꝰ ꝑcepto eã ad quãdã ſiluã ducẽtes: euaginato gladio occidere voluerũt. ſꝫ tandẽ pietate ducti ſub tali cõditione pepcerũt eidẽ: ꝙ ĩ monaſterio ð colobeis: habitũ ſuſciperet monachalẽ. et. ĩ. Epi vo miſſi a viro vt ei velũ ĩponerẽt: qꝛ iuuenis era ⁊ filiũ paruulũ habebat: mutationẽ vite ſue ſuſpectã habẽtes: ſeorſuꝫ ꝯuenerũt eandẽ: q̃ rẽ patefaciẽs: ꝙ mort timore monaſteriũ intrabat b ꝓpoſuit. ⁊ ꝙ inde qñcũqꝫ poſſet exiret: ſꝫ alt̃ epo⁊. vt viri tyrãnidi ſatiſfacere videret̃ c d mulieri velũ ĩponere ſimulauit. tandẽ viro ð medio ſublato: ꝑdicta mulier de monaſterio exiẽs: aliũ maritũ accepit. q̃s galagoritañ. epus ad inſtãtiã ſoro⁊ vinculo excõicationis aſtrinxit. et. ĩ. Ideoqꝫ mãdamꝰ q̃tenꝰ ꝑdictã mulierẽ et virũ: recepto e ſacramẽto: ꝙ vr̃o debeãt ſtare mãdato: ab excõicationis vĩculo abſoluat̃. deinde tã mulierẽ q̃ꝫ ꝑoriſſã ⁊ moniales ꝑſcꝑti mõaſterij: añ vr̃aꝫ p̃ñtiã ꝯuocãtes: ſi legitiẽ ꝓ f batũ fuerit: nõ timore mort ꝑdictã mulierẽ religionẽ in g traſſe: aut qð fec̃ poſtmodũ

PErlatũm. Prima ps narrat factũ. Scða dat iudices: ibi. ideoqꝫ. Ab. ſi.
b ¶ Propoſuit: Hic ẽ valet ꝓteſtatio. ⁊. xxxi. q. ij. lothariꝰ. xxviij. di. diaconi. ⁊. viij. q. j. põtifices. ⁊. ſ. ð elec. cumana. ꝯ. ſ. de ꝯſti. cũ. M. in quibꝰ de hoc. ſed q̃d ſi nõ audet ꝓteſtari: nõ obeſt. C. de re. cre. generaliter. §. ĩpe. ar. xxxiij. q. ij. nõ ſatis. in prin. qð intelligitur ſi ꝯſtet in iudicio. c ¶ Imponere. ſ. ꝯuerſionis q̃m velũ ꝯſecrationis qð tm̃ ꝟginibꝰ dat̃. ĩponere nõ dꝫ. xx. q. j. de votis. ⁊. j. de regu. vidua. d ¶ Simulauit: No. ꝙ vtilis ſimulatio ꝑmittit̃. xxij. q. ij. vtilẽ. ff. de noua. doli excep. in fi. ⁊. xxiij. q. ij. dñs. ff. de dol. l. j. §. nõ fuit. ⁊. xliij. di. in mãdatis. inſti. de ac. §. alie. ⁊ xxiij. q. vl. vt pridẽ. ar. ꝯ. xxvij. di. ꝙ interrogaſti. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. j. §. j. ⁊. xij. q. j. certe ego. ⁊. ff. de offi. ꝑſi. ꝯgruit. §. vl. C. ð iure do. in rebꝰ. in fine. xxij. q. v. cauete. ⁊. C. ð inceſtis nup. l. vl. ĩ fi. So. dolus fraus ⁊ ſimulatio ſunt noĩa reatꝰ q̃ nũq̃ꝫ ꝑmittit̃ a canone: qꝛ q̃ peccat nõ peccat legis auctoritate. xxiij. q. iiij. q̃ peccat. aliqñ vulgari ꝯſuetudine denoĩat actꝰ legitimos. ⁊ tunc ꝑmittunt̃. vt in primis ꝯcoꝛ. xxxvj. q. ij. §. his auctoritatibꝰ: ⁊ ſic ſimulatio boni qñqꝫ bona eſt: vt hic. ⁊ ꝑmittit̃. ⁊ qñqꝫ mala vt hypocriſis: vt. c. ꝙ interrogaſti. ⁊. c. certe. ⁊. c. cauete. Simulatio mali: qñqꝫ bona ẽ vt fuit ſimulatio Dauid q̃ ſimulabat furorẽ: vt. c. vtilẽ. et c. dñs. ⁊ de cõſe. di. ij. acceſſerũt. vbi dꝛ: ferebat̃ Dauid manibꝰ ſuis. ſꝫ manibꝰ ſuis nemo portat̃. xp̃s em̃ manibꝰ ferebat̃: di cõſe. di. ij. acceſſerũt. e ¶ Quod veſtro: ſic. j. de ſen. ex tenore. ſꝫ cõis forma eſt: ꝙ iuret qui abſoluit̃ ſtare mãdatis eccl̃ie. j. ð ap. ad hoc: ⁊. j. ð ſen. excõ. cũ deſideres. ſꝫ nõ refert quocunqꝫ iſto⁊ modo⁊ iuret. qꝛ licet iuret ſtare mãdato iudicis ꝑ illã formam nõ intelligit̃ aliud q̃ꝫ ꝑ aliã nec magis aſtringit̃: quia mandatũ ſuũ dꝫ eſſe ſm ius nec ad aliud extẽditur: quia nec de alio intendunt. f ¶ Mortis. Sꝫ qualiter poteſt hoc ꝓbari: cũ ſit negatiua. rñ. iſta negatiua includit in ſe affirmatiuã hanc ſcꝫ ſponte religionẽ intrauit. ſi. ſ. de renũc. ſup hoc. De hac negatiua dictũ eſt ſ. de elec. bone. Et hanc negatiuã debẽt ꝓbare moniales. q̃ mulierẽ illã repetebãt. ſed videt̃ ꝙ potiꝰ mulier illa debuit ꝓbare. ꝙ timore mortis traſſet: qꝛ moniales fuerunt in quaſi poſſeſſiõe illiꝰ ſiue monaſteriũ. ⁊ quaſi fũdata erat ĩtentio monacharuꝫ ꝑ talẽ poſſeſſionez ⁊ cohabitionẽ ⁊ veli ſuſceptionem. ⁊ mulier allegare videt̃ metum mortis. ſꝫ q̃ hoc allegat illud dꝫ ꝓbare. ff. qð me. cã. nõ eſt. rñdet̃ ꝙ verũ ẽ hoc. ſꝫ qꝛ cõſtabat de ꝓteſtatiõe volũtãt abinitio facta adhuc ꝑſumit̃ nolle. xxxj. q. ij. lothariꝰ. ff. de leg. iij. ſi q̃s. in prin. ⁊ q̃ volũtatẽ immutatã allegat h̃ ꝓbare dꝫ: vt hic. ⁊. ff. de ꝓba. cũ q̃. C. ð teſta. ſancimꝰ. ⁊. C. de ap. ꝑcipimꝰ. in fi. ⁊. ff. de le. iij. fideicõmiſſa. §. ſi rẽ. ⁊. ff. de le. j. ſi mihi. §. interdũ. ſꝫ hoc nõ habet̃ ex hac lr̃a. ꝙ ꝯſtaret de ꝓteſtatione: niſi per narrationẽ ꝑmiſſam. Ideo aliter dꝛ eoĩpo. ꝙ mulier h nõ ꝓbat: intelligunt̃ moniales ꝓbaſſe ſuã intẽtionẽ ꝓſumptiue: cũ de facto ꝯſtaret: lꝫ nõ de forma facti. C. [illegible] mili. nõ poſ. ſup ſeruis. li. xij. vel moniales ſpõte onus ꝓbãdi ſubire volebãt. vñ mos eis gerẽdus fuit. j. ð reſti. ſpo. licet in fi. ff. de ꝓba. circa eũ. ⁊ talis metꝰ bñ excuſat ſiue timor: ⁊ metꝰ ſtupri ⁊ timor ſuitutis ⁊ metꝰ ꝟbe⁊. ff. e. iſti q̃dẽ. ⁊. C. ð trãſac. ĩterpoſitas. ⁊. j. c. pri ⁊ q̃ fiũt iuſto timore reuocãt̃. C. ð re. cre. l. generaliter. Vel dic ꝙ vtraqꝫ ps dꝫ docere ð iure ſuo. ſilr̃. ſ. de dirẽnũ. ſup h̃ Berñ. g ¶ Poſtmodũ. q. d. ſi ꝯſtaret de metu ab initio: ⁊ poſtea ſpõte ratũ habuit votũ ſuũ tenuit ſilr̃. j. de reg. ſignificatũ. ⁊. c. cũ virũ. vbi habes q̃ iſtud qð ab initio nõ tenebat: ꝑ ratihabitionẽ roboratur: ſic etiã in matrimonio carnali. j. de ſpõ. ad id qð. ⁊. j. ð deſpõ. ipu. de illis. in fi. no. ⁊ aliud colligit̃ h̃ manifeſte: ꝙ aliq̃s vxoratꝰ vel vxor alicuꝰ etiã iuuenis. ſi viuẽte altero ſciẽte ⁊ cõſentiẽte intret religionẽ ꝓfitẽ

do de timore aliquo etiã iuſto: vt hic erat: ⁊ poſtea ratũ habeat ſpõte: vel interim etiã mortuo marito ꝙ intantũ teneat votũ: ꝙ nõ poſſit vlteriꝰ ad ſeculũ redire: ⁊ ſi redierit: cõpelli dꝫ reuerti ad monaſterium. et tñ viuẽte marito nõ tenebat votũ vſqꝫquaqꝫ cõtũ ad maritũ qn poſſit eã reuocare: Ar. ad idẽ .j. de conuerſa. cõiug. ex pte cõſuluit. Cõtra. e. ti. placet: quidã intrauit: vbi de h. Et dic poſtmodũ. i. poſt mortẽ viri. Et ita planũ ẽ: qꝛ viuente viro metꝰ mortis durare itelligit qd ex eo colligit: qꝛ ante mortẽ mariti nõ fuit auſa exire. Vel dic ꝙ mulier iſta habuit viri aſſenſũ qd ptꝫ in antiq̃ decre. qꝛ maritꝰ duxit epiſcopos ad monaſteriũ: vt illi mulieri velũ imponerẽt: ſiue miſit illos vt hic dꝛ. ſ. v. epi vo. ⁊ ita cõſenſit. ſed caſtitatẽ nõ pmiſit. ⁊ ita ſolẽnizauit votũ ſuũ ſi ſponte hoc fecit. ſi vo timore mortis h fecit ⁊ poſtmodũ tractu tẽporis ratũ habuit: tenuit votũ ratihabitione ſequẽti. In vtroqꝫ caſu habuerit viri aſſenſum. ſꝫ ſtandũ videt his iurib. j. de cõuer. cõiu. c. cũ ſis. ⁊ c. ad apoſtolicã. intellige illas ſm qd notat in. c. vxoratꝰ. j. de cõuer. cõiuga. in no. ſed pone.

Abbas. ❡ Prima ps narrat factũ. Scda dat iudicẽ: ibi. vñ. qꝛ. ab.

❡ Coactꝰ. No. ꝙ ſiqs p metũ amiſſionis rerũ ſuarũ aliqd faciat vel iuret ſe facturũ: ⁊ illud adiplet iuramẽtũ: põt repetere ꝙ tali mõ fecit vel abiurauit: ar. l. di. preſbyteros. Et intellige de talib reb ſine qb vita cõmode nõ admittit vel patit grauẽ iacturã. xxij. q. iiij. §. vl. quiſqs. ſ. ar. c. xxxij. q. vij. oẽs cauſationes. ſꝫ nõ tã h. Nõ. ſ. circa hãc materiã ꝙ ea q̃ p timorẽ vel metũ fiũt q poſſit cadere in cõſtantẽ virũ tenẽt. ⁊ obligatur qs p hoc lꝫ coactꝰ: ⁊ iuramentũ ſup h factũ tenet: dũ tñ tale fit factũ ſup q iurat vel qd pmittit ſiue etiã facit: qd ſeruari poſſit ſine interitu ſalutis eterne: aliter nõ tenet iuramẽtũ. xxij. q. iiij. ſi aliqd: ar. ſ. de pac. ctiones: qꝛ p nullo metu dꝫ qs pctm opari mortale de cõ. d. facris. ⁊ potiꝰ quelibet mala pati qꝫ malo ꝯſentire. xxij. q. v. ita ne. ⁊ ita tenẽt ea q̃ p metũ fiũt ⁊ iuramẽ. j. e. ad audiẽtiã. Et h iõ: qꝛ coacta volũtas eſt volũtas. xv. q. j. merito q̃rit. ſꝫ ꝯ: hic dat actio qd me. cã. ⁊ pbato metu reſtituit p officiũ iudicis ei qd dedit vel tradidit: aut abſoluet ſi pmiſit. ff. e. l. metũ. §. ſꝫ quoqꝫ. vbi dꝛ. nec refert in h caſu qs metũ fecit: an is q poſſidet an aliꝰ: dũmõ pbet ſe p metũ rẽ pdidiſſe: qꝛ metꝰ iuſtam habet ſe hꝫ ignorãtie cãm. ff. e. ſi cũ exceptione. §. in hac. ⁊ poteſt agere tã ꝯ poſſidẽtẽ qꝫ ꝯ illũ q metũ intulit. ff. eo. l. pediꝰ. j. rñ. ſꝫ ſi ab vno cõſeqt ius ſuũ. ꝯ aliũ agere nõ põt: vt i pdicta. l. pediꝰ. §. vl. i fi. ſic. ff. de dolo. l. ſi plures. ⁊. ff. de eo. p quẽ fac. erit. l. j. §. ſi plures. C. de cõdi. furti. l. j. ar. ꝯ. ff. ad. l. acqſ. Itẽ mela. §. ſꝫ ſi plures. Sꝫ illud ẽ pena h intereſſe. ⁊ pena vniꝰ nõ liberat aliũ in. l. Itẽ mela. §. ſꝫ ſi plures. Et eſt verũ: ꝙ ſubuenit

ratũ habuiſſe: ipam ad manaſteriũ redire: ⁊ habitũ depoſitũ reaſſumere cẽſura eccleſiaſtica cõpellatis. Idem epõ vigornieñ. Qui per metũ amiſſiõis patrimonij ſuo beneficio renũciat illud repetere poteſt. Ca. II.

Abbas ſancti Eadimũdi a q. R. preſen. lator primoniũ ſuũ tenere dinoſcitur: milites ⁊ burgenſes ad domũ eius (ſicut accepimꝰ) deſtinauit: q eum a domo ⁊ vniuerſa poſſeſſione expellerẽt: niſi eccl'iaꝫ ſuã penitꝰ ab b iuraret. qd cũ idem. R. tali a mõ coactꝰ feciſſet: abbas alij ꝯceſſit ſupradictã eccl'iam. ❡ Vñ: qꝛ q̃ metu ⁊ vi fiũt d iure debẽt i irritũ reuocari: mãdamꝰ q̃tenꝰ pdicto. R. cũ itegritate reſtituas vniũſa.

Clemẽs. iij. Qui terrore laicorũ electiõi de ſe facte renũciat ſi renũciatio iuramento vel fide firmata nõ ſit: regimini ad qd electꝰ erat pfici poterit. III.

Ad aures nrãſ te ſignificãte puenit: ꝙ electꝰ qdã in plebanũ b cuiuſdã eccl'ie: ad trorẽ lai

metũ paſſo. niſi culpa ſua inciderit in metũ. ff. e. ſi mulier. ⁊. xxij. q. iiij. inter cetera. ar. ꝯ. j. de ſpon. veniẽs. ⁊ ibi culpa ſua incidit i metũ: ⁊ tñ nõ tenet mrĩmoniũ ꝯ ctũ p metũ. ſolue h ꝯriũ p diſtinctionẽ talẽ. Tenẽt ſ. q̃ p metũ fiũt ⁊ ſubuenit metũ paſſis: niſi culpa ſua incidat i metũ. Ab iſta doctrina ſiue generalitate excipiunt caſus i quibꝰ fallit etiam ſi culpa incidiſſet in metum. Nõ nocet ⁊ primo in cã mrĩmoniali q̃liſcunqꝫ metꝰ iteruenit culpa ſua vel ſine culpa. Mrĩmoniũ ꝯctũ per metũ nõ tenet: nec obligat q h fac etiã ſi iurat: qꝛ mrĩmonia libera debẽt eſſe: qꝛ inuite nuptie difficiles exitus ꝯſueuerũt hrẽ. j. de ſpõ. reqſiuit. ⁊. c. gẽma. ⁊. C. de ſpõ. l. vl. in fi. ⁊ vbi metꝰ vel coactio intercedit ꝯſenſus liber dici nõ põt. j. de ſpõ. cũ locũ. ⁊ mrĩmoniũ ſolo ꝯſenſu ꝯhit. xxvij. q. ij. ſufficiat. ſꝫ capituiũ pdictũ inter cetera videt dicere ꝯriũ: ſꝫ nõ ꝯdicit: qꝛ ibi nõ interuenit iuſtꝰ metꝰ q poſſit cadere i cõſtantẽ virũ q ſolꝰ excuſat. ff. e. metũ. Vel dicas put cõſueuit exponi. mrĩmoniũ ſit firmũ ⁊ ſtabile ꝙ illud verbũ ſit: nõ ponit pceptiue: ſꝫ ꝯſultiue. ⁊ ſic. c. illnp. inter cetera loquit de ꝯſilio tm. vel metꝰ nõ fuit pbatꝰ. Itẽ ⁊ dos pmiſſa p metũ vel ſoluta nõ tenet: qꝛ eſt acceſſoria ad mrĩmoniũ. ff. eo. ſi mulier. §. ſi dos. vbi dꝛ ꝙ ſi dos p metũ pmittat. nõ naſcit obligatio. Itẽ in rebꝰ eccl'ie eſt ſpãle ꝙ nõ tenet traditio vel pmiſſio vel iuramẽtũ factũ p metũ de rebꝰ eccl'ie. xv. q. vj. c. j. j. de iure iu. puenit. qꝛ etiã ſi ſpõte platꝰ res eccl'ie traderet nõ tenet traditio ſine ſolẽnitate. d q̃ cauet. xij. q. ij. ſine exceptione. multo fortiꝰ nõ tenet traditio de rebꝰ eccl'ie facta p metũ: nec iuramẽtũ ſup hoc factũ: qꝛ ſi nõ tenet principale nec acceſſoriũ. C. de leg. nõ dubiũ: ⁊. j. d fo. cõpe. ſi diligẽti. Itẽ ⁊ in voto: qꝛ votũ p metum factũ nõ tenet. ſ. e. platũ. qꝛ votũ res eſt voti ⁊ nõ pcepti: ⁊ liberũ eſt arbitriũ in vouendo: alias nõ eſt votũ. xxxij. q. j. integritas. ⁊. j. de voto licet. ⁊ voluntariũ militẽ ſibi eligit chriſtꝰ: coactũ ãt ſibi auctionat dyabolꝰ. xv. q. j. nõ eſt. Itẽ nõ tenet iuriſdictio p metũ extorta. ff. d iudi. l. ij. j. rñ. Itẽ auctoritas tutoris p metũ extorta nulla eſt. ff. de auc. tu. l. j. §. vl. In omnib alijs caſibus tenẽt q p metũ fiũt vt dictũ eſt. dũ tñ talia ſint q̃ ſine interitu ſalutis eterne ſeruari poſſint. Alij dicunt ꝯ. ꝙ ea q̃ p metũ fiũt nõ tenẽt ipo iure: ar. l. ff. e. l. j. vbi dꝛ qd metu factũ eſt. ratũ nõ habeo dicit ptor. ſꝫ illud nõ eſt verũ: immo potius ꝯ innuit ex vbis illis: qꝛ qd non eſt ratum haberi non poteſt. Berñ.

Ad aures no. ❡ Cõmunis diuiſio. Scda. ibi: Tue igit. Ab. ſi. b ❡ Laicorũ talis renunciatio nõ tenet etiã ſi ſponte fieret: qꝛ nõ eſt factũ in manu plati: vt. ſ. de renũ. admonet: ⁊. j. c. xxi. ⁊. ca. qd in dubijs: vbi de hoc. ar. xvij. q. j. gonſaldus. tñ ſi ſponte renũciaſſet quo ad ſe bene teneret. ſed quo ad ſupiorẽ

coꝝ renũciauit electioni: q̄ de ipo fuerat a clericis vno excepto vnanimiť celebrata et. ĩ. ¶ Tue igiť diſcretioni p̃ntib⁹ inoteſcat: ꝙ renũciatio facta ad t̃roꝛẽ laicoꝝ (ni a ſi forte iuramẽto vel fide int̃poſita ſit ꝯfirmata) nõ impedit: quo minus is q̄ renũciauit eccl'ie: ad cui⁹ regimẽ pꝛius erat elect⁹: p̃ficiať eidẽ.

Inno. iij. decano ⁊ ſubdia. licoñ. Qui ꝑ metũ q̄ cadere potuit in cõſtantẽ virũ beneficio ſuo renũciare iurauit ⁊ renũciauit illud repetere poterit. Ca. IIII.

AD audientiã noſtraꝫ m̃gro gu. de cheuel. ſignificante ꝑuenit: ꝙ cũ eccl'iaꝫ d̃ cheuel. canonice fuiſſet adept⁹: ⁊ aliquãdiu pacifice poſſediſſet: grauiſſimo tãdẽ metu regis ꝙ eã reſignaret iurare coa- b ct⁹: eã ĩ eoꝝ ad q̄s ꝑtinebat manib⁹ reſignauit. Quia ve c ro: q̄ vi metuſue cã fiũt care d re debẽt roboꝛe firmitatis: ¶ Mãdam⁹ q̃ten⁹: ſi eundẽ e reſignationẽ ꝯſtiterit vobis ꝑ talẽ metũ fuiſſe coactũ: q̄ potuerit ⁊ debuerit cadere ĩ viꝝ ꝯſtãtẽ: nõ obſtãte iura- f mẽto p̃dicto: q̄ nõ ad repetẽ g dũ: ſꝫ ad reſignãdũ ſolũmõ tenebať: p̃fatã eccl'iã ei reſtitui faciatis.

Idẽ vidroñ. archiep̃o. Excõicatus nõ eſt q̄ abſolute coactus excõicato cõmunicat ſec⁹ ſi coactio fuit conditionalis. Ca. V.

SAcris eſt canonib⁹. et ĩ. ¶ Diſtinguim⁹ aũt: vtrũ is q̄ cõicat excõicatis: h ſit inuit⁹ ꝑ coactionem aſtrictus: aut ꝑ metum inductus ¶ In pꝛimo caſu talẽ nõ credimus excõicatione teneri:

nõ vt no. in illa: qđ in dubijs. ⁊ arg. ĩ. de renũ. ſuꝑ h
a ¶ Iuramento. Ergo ſi iuramẽtũ interueniſſet vel fides interpoſita fuiſſet: ꝙ vlteri⁹ nõ repeteret: nõ põt eã repetere iuramẽto vel fide obſtãte qđ põt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne. ĩ. eo. cũ dilect⁹. ĩ. de iureiur. ſi vo. ⁊ xxij. q. iiij. ſi aliq̄d. ſic. ĩ. de reſti. ſpo. accepta. arg. ꝯtra. ĩ. d̃ reſti. ſpo. c. ij. ſ̃. de renũc. cũ iter p. ⁊ ſ̃. e. abbas So. q̄dã dicunt ꝙ hoc qđ hic dꝛ ⁊ in ſimilib⁹ ſignatis ius cõe ẽ qđ diciť in ꝯtrarijs diſpenſatio eſt. ſꝫ ex lr̃a non colligiť diſpẽſatio. Illa decre. ĩ. de reſti. ſpo. c. ij. nõ ꝯtradicit: qꝛ in alio caſu. loquiť: qꝛ aliud eſt repetere qđ ꝑ metũ tradidit vel renũciauit: vt h. ⁊ ſ̃. c. xxi. ⁊ ĩ. c. xxi. aliud eſt petere reſtitutionẽ ei⁹ quo fuit ſpoliat⁹: vt dictũ eſt. ſ̃. d̃ renũc. ſuꝑ hoc. ⁊ illa decre. cũ ĩter. p. nõ ꝯtradicit: qꝛ ibi nõ agit ex pꝛima ſua inſtitutiõe Illa decre. abbas nõ ꝯdicit: qꝛ ibi iurauit ſolũmodo abrenũciare ⁊ renũciauit: ſꝫ nõ iurauit ꝙ nõ repeteret. ſꝫ hic dicit papa ſi iuramentũ interueniſſet in renũciatione. ſ. ꝙ nõ recipet illã p̄lationẽ tũc nõ poſſet p̃fici illi eccl'ie ꝓpter iuramẽtũ quod põt ſeruari ſine interitu aĩe. ſꝫ nõ negať q̄n p̃fici poſſit ꝓbato metu ſupioꝛis officio iploꝛato. ſm ꝙ fecit ĩ illa decre. abbas. ⁊ ſimilib⁹. ⁊ ſic non ꝯdicũt ꝯria ſignata. excuſat eñ met⁹ ſtupꝛi ſiue ſtat⁹ vberis atq̄ necis. ff. eo. ego puto. ⁊ l. nec timoꝛe. inſti. quidẽ. §. j. ⁊ ij. ⁊ iij. Item metus ſubſtãtie ſue. ſ̃. c. xxi. Berñ.

AD audientiã ¶ Diuidiť: qꝛ pꝛimo poniť ꝑtis cõqueſtio. Scđo dat iudices: ibi mãdam⁹. Ab.
b ¶ Ad quos: alias nõ tenet reſignatio. ſ̃. de renun. admonet. ⁊ c. qđ in dubijs. ⁊ ſ̃. c. xxi. ar. vj. q. iij. deniq̄.
c ¶ Cauſa. olim ita dicebať: qđ vi metuſue cã geſtũ eſt. ratũ nõ habeo. Vis eñ fiebat mẽtio ꝓpter neceſſitatẽ ꝯriã ſpõtanee volũtati. ſed hodie detracta eſt vis mẽtio. iõ. ſ. qꝛ qđ fit vi atroci. id metu quoq̄ fieri videť: qꝛ vis includit in ſe metũ ⁊ eſt ſuperi⁹ ad metũ. eo. l. j. ⁊ ij. dꝛ vis imper⁹ maioꝛis rei. cui reſiſti nõ põt ff. e. l. j. ⁊ ij. vi dico. cõpulſiua q̄ inducit actionẽ qđ me. cau. vt. l. p̃dictis ⁊ nõ expulſiua: qꝛ illa inducit interdictũ vñ vi de reb⁹ imobilib⁹ tm̃ ⁊ de his q̄ imobilib⁹ coherẽt. nec ablatiua ĩ reb⁹ mobilib⁹: q̄ ĩducit actionẽ vi bonoꝝ raptoꝝ circa mobilia tm̃. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſi fundus. ⁊ §. ij. ⁊ inſti. vi bo. rap. §. ſed nedũ. nec etiã turbatiua q̄ inducit interdictũ vti poſſidetis in rebus imobilib⁹ ⁊ in reb⁹ mobilib⁹ interdictum vtrobiq̄ eſt duo ſe poſſidere cõtendunt nec inquietatiua que in ducit interdictum qđ vi aut clam: vt cũ quis nõ ſini alium vti re ſua quiete vel curare vel alia facere: ve quãdo aliter eo inuito vult aliquid edificare in ſuo. v iam forte edificauit. nec diſtinguiť in hoc interdicto iu ſte vel iniuſte f cerit. ff. quod v aut clam. l. j. me tus autẽ eſt in ſtantis vel fut turi periculi m tis trepidatio ff. e. l. j. Et no. q licet non ſit ne ceſſarium peri culuꝫ p̃ſens eſſ tamen exigitu metũ eſſe pꝛeſe tem ſaltem pꝛ futuro pericul non enim ſuffi cit ſuſpicari ea inferendam. ff eo. metum. ĩ. r Et diciť metu quia mentem net.
d ¶ D bent: qualiter intelligatur d ciť. ſ̃. e. Ab.
e ¶ Ad reſi nationem. No ꝙ licet metus i terueniſſet in ſ ſtatione iuram ti vel alicui⁹ p miſſiõis. ſi po modũ ĩ reſign tione vel ſolutione nõ interceſſit metus. qꝛ ſpõte p ſtea renũciauit vel ſoluit. nõ poteſt repetere ꝓxima violẽtie turpitudinis cã ſublata eſt. C. de. titu. l. ij. ff cõdi. ob tur. cãm. ſi obturpẽ cãm. ⁊ ſ̃. eo. ꝑlatũ. in fi
f ¶ Repetẽdũ. ſ̃. eo. ad aures. ar. ꝯ vbi obſtat iur mentũ. nõ eſt ꝯ: qꝛ ibi iurauit. ꝙ nõ repeteret. vt i dictũ eſt. hic iurauit tm̃ renunciare ſed nõ iurauit. nõ repeteret.
g ¶ Reſignandũ: ſed quid ſi iura ſet nõ repetere? Reſpõdeo tunc nõ repeteret. C. ſi a uer. ven. l. j. ⁊ ĩ. de iureiu. ſi vo. ⁊ ſ̃. e. abbas. papa ex officio ſuo mãdabat illũ reſtitui ad denũciationẽ bi factam. ĩ. de iureiurã. ad noſtram. ⁊ ille idem nõ ſtante iuramento poſſet hoc denunciare pape. ĩ. de i reiurã. quemadmodum. poſſet etiam impetrare ab lutionem iuramenti ſicut fit in vſuris. ĩ. de iureiura ex adminiſtrationis. ⁊ in hoc dolum facere non vi tur. qui fraudem ⁊ dolum non excludit. ff. delega. cum pater. §. titio in fine.

SAcris ¶ In pꝛima parte ponitur deciſa con tatio. In ſecunda diſtinguens reſponſio: ibi . ſtinguimus. Et pꝛimum quidem membꝛum pꝛoſeq tur. ibi. In pꝛimo. Secundum: ibi. In ſecundo. T
h ¶ Per coactionem: abſolutam. xlv. diſtincti. de deis. l. diſtincti. pꝛeſbyteros. j. q. j. conſtat. cum ma pati ꝙ̃ agere videatur. vj. diſtinc. teſtamentum. ſi nec valet teſtamentum: vbi teſtes inuiti detinen ff. qui teſtamẽ. fa. poſ. qui teſtamento. §. vlti. ⁊ tut ſi per vim detentus ſit non valet quod agitur. im dormienti comparatur. ff. de auc. tu. l. j. in fi.

cũ magꝪ pati ꝙ̃ agere videa a tur. ¶ In ſcđo: lȝ met⁹ attenuet culpã: qꝛ tñ nõ eã pꝛſus b excludit: cũ ꝑ nllõ metu de c beat q̃s moꝛtale pctm̃ incurrere. excõicatiõis labe credimus inq̃nari. I dez marſil. ⁊ agaten. epĩs. Metũ paſſo nõ ſubuenit ſi nõ fuit talis q̃ cadere potuit ĩ ꝯſtãtẽ virũ.

Q Am dilect⁹ fili⁹ ca. VI et. j. ¶ Quia ꝯſtituit nob̃ de voto emiſſo: ⁊ de p̃ſtito iuramẽto a canonicis inſulaꝝ: ꝙ regulam ciſtercieñ. obſeruarẽt: vel tranſlationẽ d ipi⁹ eccleſie: ad oꝛdinẽ illoꝝ̃ nullaten⁹ impedirẽt. cũ vtrũ ꝙ̃ ꝑuatũ nõ vergat ĩ diſpen e diũ ſalutis eťne: nolẽtes viã f g ꝑiurijs apire nõ obſtãte violẽtia q̃ ꝓponebať illata: cum h neq̃ metũ moꝛtꝪ: neq̃ cruciatũ coꝛpis cõtineret: ⁊ ideo nõ debuit cadere inconſtantes. ¶ Nec obſtãte dolo: ꝑ quo ſe pꝛoponebãt fuiſſe ſeductos: cum talis dol⁹ non tam ad circũuentionem pre i dictoꝝ ciſter. ꝙ̃ ad fatuitatẽ eoꝝ debeat retoꝛqueri. ¶ Super reſtitutiõe petita: ſilẽtiũ eis duxim⁹ ſentẽtialiter imponẽdũ. Grego. ix.

Probata violẽtia per teſtes res amiſſe ꝓbanť ꝑ iuramẽtum. Et ſup valoꝛe rerũ amiſſarum taxatione iudicis p̃miſſa ⁊ ſecuto petentis iuramẽto fit cõdẽnatio. Ca. VII.

S Uper eo: ꝙ aduerſarius veſter ſe cõquerebatur a vobis per violẽtiã ſpoliatũ: arbitramini ꝯ̃ vos fuiſſe iniuſte ꝓceſſũ: cũ nõ niſi ꝓꝓ̃o iuramẽto ꝓbauerit ſingula que amiſit. ¶ Uerum k poſtq̃ ꝯ̇ violẽtia ꝑ teſtes: ⁊ ꝯ̇

a ¶ Attenuet. hic metus attenuat peccatum. ij. q. j. pꝛimis. qñq̃ nullo modo excuſat. de conſecra. diſt. liij. eos. ⁊. xj. q. iij. ſi quiſquis metu. b ¶ Excludit. minoꝛ tñ cauſa excludit eã. ar. xj. q. iij. ꝙ p̃deceſſoꝛ anteceſſoꝛ: ſȝ illud ẽ indultũ a iure ⁊ eis poſſum⁹ ꝑticipare i his q̃ ad ſalutẽ aĩaꝝ illoꝝ ꝑtinẽt: nec incurrit q̃s excõicationẽ. licȝ alia incidẽter ꝓponãtur vt magis ꝓficiant. j. de ſen. ex cõ. cũ volũtate. ⁊. c. reſpõſo. c ¶ Incurrere. ſimile. xxxij. q. v. ita ne.

Q Am dile. ¶ Pꝛimo p̃mittit diffinitionis cauſã. Scđo ſoluit obſtaculum. ibi. Nõ obſtãte. Tertio diffinit. ibi. Sup. Ab. d ¶ Ecclie. nõ tñ potuerũt eccleſiã ſuam ſubijcere oꝛdini ciſter. vel etiã alij incõſulto dioč. epõ. j. de exceſ. pꝛela. ſicut vnire. ſed eſt veruȝ quãtũ ad epm̃ hoc non potuerunt ⁊ nullũ p̃iudiciũ fit epõ ſed quãtũ ad ſe bene tenuit talis trãſlatio. j. ꝯ̇ do. inter dilectos. ⁊ epĩs habebit iura epiſcopalia ſua ſicut conſueuit. j. de reli. do. quia monaſteriũ. ſed nõ videť ꝙ ipi ſubiecerint eccleſiã oꝛdini ciſter. ſȝ ſeip̃os ꝑſonaliť obligauerũt ſeruare regulã illoꝝ. ⁊ bñ potuerũt ꝓmittere nõ impedire trãſlationẽ ecclie ſue ad oꝛdinẽ ciſter. faciendã ꝑ illos ad q̃s ꝑtinet: ſȝ ipi ꝑ ſe hoc facere nõ poſſent: ſed ꝑ epm̃ de ꝯſenſu capituli. e ¶ SalutꝪ. eterne. ⁊ ideo bñ ꝑuari debet. j. de iureiu. ſi ꝟo. ⁊. xxij. q. iiij. ſi aliq̃d. idẽ ſi ſalutis coꝛpaľ. xij. q. iiij. § vl. ver. q̃ſquis ꝗ. ⁊. j. de iureiur. veꝝ. f ¶ Apire. vt. C. de iudi. vidui. l. j. in fi. C. ſi aduer. ve. l. j. ⁊. j. ꝯ̇ iureiu. ſi ꝟo. g ¶ Violẽtia. q̃ fuerit illa violẽtia ignoꝛamus: foꝛte aliq̃ ꝟba incuſſerãt eius timoꝛẽ que nõ ſemꝑ ſufficiũt ad iuſtũ timoꝛẽ. ff. qđ met⁹ cã. metũ. ⁊. j. qui cle. vľ vo. inſinuante. vel foꝛte etiaȝ minabať eis excõmunicationem. ſed ille timoꝛ non excuſat: cũ excõmunicatio ſit medicinalis. ij. q. j. multi. h ¶ Moꝛtis. non ſolũ in duobus iſtis: ſed etiam ĩ pluribꝰ alijs caſibus excuſat met⁹ quãdoq̃ metus verboꝝ: ar. vij. di. fuerũt. ⁊. xxiij. q. vij. cõueniõꝛ. ⁊. ff. de acqui. here. qui in aliena § vl. quãdoq̃ met⁹ rerũ. l. di. p̃ſbyteros. ⁊. ꝯ̃. eo. abbas. ⁊ ꝓpter metũ libertatis exigere non poſſũ que honoꝛãde libertatis cauſa ſtipulat⁹ ſum. ff. quaꝝ reꝝ actio nõ datur. l. j § q̃ honoꝛande. qñq̃ met⁹ iudicis. ij. q. j. in pꝛimis. vel alicui⁹ potẽtis. C. eo. ti. l. pe. ⁊ vl. qñq̃ metus ſtatus vel honoꝛis: vel ſuijpi⁹: vel filioꝝ: ⁊ metus ſtupꝛi. ff. eo. iſti quidem. Item quandoq̃ non tm̃ metus: ſed ſuſpitio metus excuſat. ff. locati habitatoꝛes § vl.

⁊. ff. ad. l. acquiľ. Ite⁹ ſi quis fumo § vlti. qñq̃ metus moꝛtis aut cruciat⁹ coꝛpoꝛis tm̃ excuſare videtur: vt hic. ⁊. C. de tranſac. interpoſitas. Uñ videť relinquẽdum arbitrio iudicis: an ꝟba vel mine vel potẽtia hominis ſit iuſta cauſa metus: vt. ff. ex qui. cau. ma. l. iij. ⁊ ar. ff. eo. nõ eſt veriſiľe. Itẽ ſubueniť metũ paſſo ꝑ hoc edictuȝ quod me. cã. tũc tm̃ qñ metus cadit in conſtantẽ virum. ff. e. metus. ⁊. j. de ſpon. veniẽs. Sed vbi q̃s minoꝛẽ metũ paſſus eſt. videlicet ꝑ impꝛ̃ſſionem ſiue potentiam iudicis vel dolo alterius q̃s vẽdit res ſuas: tunc ſubueniť ei iudicis officio. ff. eo. nõ eſt veriſimile § j. vel per ꝯſtitutionẽ pꝛincipum. C. e. l. pe. ⁊ vlti. ⁊. ff. de of. p̃ſi. illicitas. vel per reſpõſa pꝛudentum ſiue iterꝑ̃tationem pꝛudentũ. ff. de var. ⁊ extraoꝛ. cogni. medicus. iudex ꝟo alicui non dicitur inferre metũ. ff. e. l. ij. ſȝ iniuriã facere p̃t: vt ibi. ff. ad. l. acq̃ľ. quẽadmodũ § magiſtrat⁹. ⁊. j. de emp. ⁊ vẽ. c. vlti. vbi de h̃. Et nõ ꝙ ſꝫm canones ſiue vi ſiue metu ſiue dolo aliq̃s renũciat rei ſue. ſubueniť ei ꝯ̃ oẽm poſſeſſoꝛẽ. iij. q. j. reintegranda. ⁊. q. ij. c. ij. ⁊. ff. de inoffi. teſta. cuȝ q̃. j. rñſo. ⁊ ꝑ epm̃ ſuũ põt quis imploꝛare hãc reſtitutionẽ. i ¶ Ad fatuitatẽ. ſic patȝ: ꝙ licȝ dolus interueniat in hmõi ſpũalibꝰ: non tñ ſubueniť dolũ paſſo. licȝ dolus det cauſã ꝯtractui: ſiľe. xx. q. iij. ꝯſtituit. Idẽ in matrimonio. j. de ꝯuer. ꝯiu. ex ꝑte. ⁊. c. veniẽs. in fi. et c. dudũ. qđ eſt ꝯ̃tra id. ff. de dolo. elegãter. in p̃n. Iteȝ habes hic ꝙ dolus nõ p̃ponderat culpe. qđ eſt ꝯ̃ id. ff. ad. l. acquiľ. item mela in p̃n. Iteȝ nõ ꝙ in ſpũalibus non habet locũ in integrũ reſtitutio: qꝛ nõ videnť decepti. q̃ melioꝛẽ vitã elegerũt: ar. ꝯ̃. j. ti. ꝓxi. ex lrĩs.

S Uper eo. ¶ In pꝛima ꝑte ponitur ꝑtis ꝯqueſtio. In ſecunda pape reſponſio. ibi. Uerum. ⁊ eſt nota. caſus. Ab. Si. k ¶ Per teſtes. ſufficit em̃ ꝓbare ꝑ teſtes in iudicio violentiã ſibi illam. ⁊ ſuper rebus amiſſis ſtabitur iuramẽto ipĩus: ſicut hoc totum habes. C. vnde vi. ſi quãdo. totũ tenoꝛẽ illius. l. hic habes. ⁊ ſic intereſſe qđ ſurgit ex maleficio ꝓbať ꝑ iuſiurandũ. ſic. ij. q. j. in pꝛimis. ſecus eſt ſi ſurgit ex cõtractu: qꝛ tũc ꝑ teſtes ꝓbandum eſt. inſti. de ver. obli. § non ſolum. ff. de mino. ſi in emptione. ⁊. ff. de eden. argentarius § fi. Et qđ hic dicit: non ꝑtinet ꝓpꝛie ad actionem qđ me. cauſa. ſed ad interdictũ vnde vi. ſiue vi bonoꝝ raptoꝝ: vñ lex illa. vnde hoc ſumptũ ẽ poniť. C. vnde vi. ſi quãdo. Et ita facit ad illã ꝑtẽ tituli

vbi dicit de his que vi. p̄cedentes decretales ptinent ad illam ptem. que dicit metuſue cauſa. ꝛ ſic in actiõe ꝙ metus cauſa ſufficit ꝓbare metũ fuiſſe ſibi illatum: ꝗuis nõ ab eo qui ↄuenitur metus illatus ſit. ff. eo. ſi cũ exceptione. §. in hac. Sed que fuit cauſa quare ſtatur i caſu iſto iuramẽto illiꝰ qui vim paſſus ẽ. cũ iuramentũ non ſit deferendũ: niſi aſſit bona preſũptio: puta qꝛ habet vnum teſtem ꝛc. vt. ṡ. de ꝓcu. ex inſinuatione. ꝛ. ĵ. de iureiur. c. vlti. ꝛ. C. d̄ re. cre. in bone. Ratio illa ꝓma ẽ ꝓpter difficultatem probandi ſingula vtenſilia et hmõi minuta que de facili probari non poſſent ꝛ ideo indultum ẽ in fauorẽ ſpoliati: ꝛ in odiũ violenti. ꝛ hoc idẽ

a amiſſis rebꝰ p ipius ↄſtiterit b ſacrm̄: potuit iudex taxatiõe c ab ipo facta: p pſonaꝝ ac negocij q̄litate: vos i eſtimationem rerũ amiſſaꝝ iuramento aduerſarij declarata: rationabiliter condemnari. De in integrum reſtitutione.

Alexan. iij. Albaneñ. epo.

Si in cõtractu vẽditiõis vel locatiõis ecclia fuit enormiter leſa: p̄t aduerſus talẽ cõtractũ petere reſtitutionẽ in integrum: emptor tamẽ ſiue cõductor: nõ debet fraudari in p̄cio ſuo vel in ſumptibus p eum factis. Caplm̄. I.

d Requiſiuit. t. f. quid agẽdũ ſit d̄ poſſeſſioibꝰ: laicꝫ lb modico cẽſu ↄceſſis. e Noueris itaqꝫ ꝙ ſi ecclia leſa ẽ: ꝛ manifeſte apparet detrimẽtũ ipiꝰ (cũ epo eiꝰ ↄdi f tionẽ facere deteriorẽ n̄ liceat g ꝛ ecclia iure minorꝫ debeat ſemp illeſa ſeruari) que in h dãnũ eius data ↄſtiterit: ad ipius ↄuenit ius ꝛ ꝓprietatẽ i redire ꝓuidendum eſt tñ ne ſi forte coloni poſſeſſiones illas expenſis ac labore ſuo reddiderint meliores ſumptibus quos bona fide fece

longum tempus locauit rem aliquã pro certa penſiõ in qua leſa ẽ ecclia ſiue in cõtractu venditionis. e Detrimentũ. magnũ ſcꝫ nã pro modica cauſa n̄ dat̄ reſtitutio. ff. d̄ mino. ſi ex cauſa iudicati. ĵ. rñſo. ... ſi. ꝛ. ff. de in inte. reſti. ſcio illud. ĵ. de re. eccle. nõ alie. penul. f Nõ liceat. ĵ. d̄ dona. fraternitatẽ. m... lius ẽ eñi iura ... cleſie intacta ſ... uari ꝗ poſt v... neratã cauſã r... mediũ querere. C. in qui. cau. ... inte. reſti. non ... neceſſaria. l. vl ... g Iure minoris. ſic ẽ. ĵ. eo. ... ditis. vbi d̄ ho... ꝛ fungit̄ iure r... publice. xxiij. ... iiij. quid ergo. ... dic iure minori ... facti maioris ... compabat̄ min... ri in hoc: quia ... cut minor poſt ... exceſſit. xxv. an... nos. petit reſt...

dicit̄. ij. q. j. in primis. Et preterea ideo ſtat̄ iuramẽto actoris: quia habet optimaꝫ p̄ſumptionẽ ſcꝫ violentiã illatã ſibi ab illo pui cõuenit̄ quã debet p teſtes ꝓbare: vt hic dicit. ꝛ in p̄dicta. l. ſi quãdo. Et ſic iuramẽto ſtatur i expẽſis reſtituẽdis. qa ꝛ ibi ſiliter difficile eẽt hoc probare. C. de iudi. l. ſancimꝰ. a Amiſſis. tẽpore violẽtie vel damno dato: vt in p̄dicta. l. ſi quãdo. ꝛ. c. in ꝓmis. b Taxatiõe. vltra quã ſcꝫ taxationẽ non iurabit: vt p̄dicta. l. ſi quãdo. ſic. ṡ. de procu. cõſtitutis. ꝛ. iij. q. iij. §. qd̄ fieri non debet. ꝛ illum. §. habes C. de dila. auc̄. qd̄ fieri. ꝛ in auc̄. d̄ exhi. ꝛ introdu. reis. §. quoniã moꝝ. ꝛ fm̄ qd̄ iuratum ẽ. debet condemnare: vt. l. ſi quãdo. ꝛ non minꝰ in auc̄. de iudi. §. oportet. col. vj. c Pro perſonaꝝ. ac perſona ergo reſpicienda ẽ: an honeſta fuerit. vtrũ ſit pauper vl̄ diues: ar. opti. ff. d̄ legi. tu. legitimos: ar. ṡ. d̄ offi. dele. ſane. ꝛ. c. paſtoralis. j. rñſo. ꝛ. ij. q. vlti. d̄ſquis: qualitas etiã negocij ↄſideranda ẽ: ſi. ĵ. de appel. cum ſit romana: ꝛ. ff. de iudi. nõnunꝗ. ꝛ. ĵ. de iureiur. c. vlti. in fi. ꝛ. C. vñ vi. l. ſi quãdo. De i itegrũ reſtitutione. Supra viſum ẽ de quadã reſtitutione ſpeciali que ſcꝫ dat̄ occaſione metꝰ: ſed quia quedã ẽ reſtitutio generalis p quã ſubuenit̄ eccleſiis ꝛ minoribꝰ iure ſpeciali: maioribꝰ vero ex clauſula generali: iuſta ſcꝫ cauſa ſuggerẽte merito poſt rubricã p̄cedentẽ ſubijcit̄ iſta in qua tractatur generaliter de reſtitutiõe in integrũ. Et dic ꝙ reſtituere in integrũ ẽ idem qd̄ in priſtinũ ſtatũ reponere. ij. q. iij. in fi. ꝛ in. l. j. C. de ſen. paſ. Ab. Si.

Requiſiuit. Hoc dicit in ſũma. Cõtra cõtractum: al̄s legitime celebratũ reſtituit̄ eccleſia ſi manifeſte apparet ipius detrimẽtũ. Cõmunis diuiſio. Scd̄a. ibi. Noueris. Ab. d Cenſu. i. ꝓ modica pecunia diſtracta. ꝛ ſic nõ cõtradicit littera ſequens vbi dicit ad ius ꝛ ꝓprietatem cõuenit redire ꝛc. ꝛ qd̄ dicit i fi. coloni. id ẽ. emptores colentes ipſas poſſeſſiones. vel põt intelligi: ꝙ verba proprie ponant̄ vt de vtroqꝫ cõtractu intelligat̄: vt ſi eccleſia ledatur in contractu locationis. puta quia ad

tui vſqꝫ ad quadrienniũ de his in quibus leſus fuit i... fra. xxv. annos. ſic ꝛ eccleſiã tm̄ vſqꝫ ad quadrienni... petit reſtitui vbicũqꝫ leditur a tempore leſionis cõp... tãdũ. Et qd̄ dicit ſemp debet illeſa ſeruari: iſtud ſem... non notat tempus circa eundẽ contractũ. vel circa e... dem leſionẽ vt de eodem contractu: vel de eadem leſione ſemp in perpetuũ poſſit eccleſia reſtitui. abſurdu... iſtud videtur: ꝛ ẽ cõtra id qd̄ legit̄. C. de tem. in inte reſti. l. vlti. vbi dicit̄ ꝙ oĩs reſtitutio infra quadriĩ niũ debet terminari. ſed ſic debet itelligi illud ſempe id ẽ. quotienſcũqꝫ leditur illa eccleſia debet petere re... ſtitutionẽ ſuper illa leſione vſqꝫ ad quadriẽniũ. ꝛ it... ſi milleſies lederetur milleſies põt reſtitui. ꝛ ita ſem... eſt minor: quia ſemp reſtituit̄ ꝛ reſtituetur ꝗdiu dur... bit in his in quibus ledetur. ꝛ ſic reuera fungitur iur... minoris. ꝛ hec ẽ cõis opinio. Alij dixerunt vt Alan... ꝛ. H. naſo. cum eo ꝙ i infinitum poſſit eccleſia reſtitu... ſup eo contractu in quo leſa eſt. nec currit ei iſtud qu... driennium: ar. ĵ. eo. cum ex litteris. ꝛ inherent ſuperfi... ciei iſtius verbi ſemper ꝛ male. ꝛ dic ſemp. id ẽ. in om... contractu ſiue quandocũqꝫ leditur: vt dictũ eſt. h Conſtiterit. in iudicio preſentibus partibus. ĵ. eo. tũ ex lr̄is. vel per contumaciam abſentibus. ff. d̄ mino. in cauſe. §. cauſa. ꝛ. l. etiam. §. vlti. et. ĵ. de re. eccle. non alie. c. penul. ꝛ. C. ſi aduerſus dotem. l. vna. c... ff. de adop. nam ita. ꝛ in auten. vt ſpon. lar. §. ad hoc coll. ix. de hoc dictum eſt. ṡ. de offi. iudi. c. vlti. i Redire: et ſic patet: ꝙ contractus fuit alienationis non locationis: vt dixi i prin. ꝛ alienatio tenuit. Vnde auxilium reſtitutionis neceſſarium fuit: quia tunc demum datur. cum alia actio non ſupereſt. ff. d̄ minori. in cauſe. in prin. ꝛ. ṡ. d̄ offi. iudi. c. ij. Vnde no... ta: ꝙ ſi alienatio rei eccleſiaſtice facta eſt in caſu licito ſicut debet. ꝛ traditur. x. q. ij. hoc ius. ꝛ. xij. q. ij. ſine exceptione. bene tenet contractus. ꝛ ſi leſa ſit in contractu illo. non ſubuenitur ei: niſi per beneficiũ reſtitutionis. niſi eſſet decepta vltra dimidiũ iuſti precij: qꝛ tũ iure cõmuni iuuatur. ĵ. de emp. ꝛ vendi. cum dilectus

τ.c.cũ cauſa.τ.C.de reſcin.ven.l.ij. Si vero alienatio nõ ſit facta ꝓdicto modo nullus eſt cõtractus ipo iure xij.q.ij.ſine exceptione.apoſtolicas alienationes. τ ꝓdicta decre.cũ dilecti.τ agit tũc iure cõi ꝯtra poſſeſſorem:arg.C.de ſacroſan.eccle.iubem⁹.τ.C.ſi aduerſus dona.l.ij.

a Defraudari:ſicut em̃ eccleſia in dãno morari non debet. ita nec i lucro ex vtraq; pte fieri debet reſtitutio C:ó repu.l.vna ff.de mino. q ſi minor.§. reſtitutio.τ.l.intra vtile in fine.

Cum veniſſent. Prima ps ponit cõpationem partiũ τ datione auditoꝝ. Secũda. ibi: corã: allegatione epi. Tercia. ibi: ad hoc. allegatione mõaſterij. Quarta.ibi. nos igit interloquit. Ab.

b Poſſeſſione:vel quaſi poſſeſſione: qꝛ incorporalia nõ poſſident: ſed quaſi poſſident.ff. de vſuca.ſequit.§. nauterm.

c Subiectionis:τ poſſeſſione iuris eligendi Abbatem.

d Fuerat. p monachos:τ ita ſpoliauerũt epiſcopũ poſſeſſiõe eligendi.

e Duo eorũ cio eis ꝯmittẽ vices ſuas vel excuſante aliis nil feciſſent.

a rint: debeant defraudari.

Inno.iij.ſancti Georgij τ ſãcti Sergij abbatib⁹. Reſtituitur eccleſia leſa ꝑpter negligentiã ꝓcuratoris qui iura eccleſie nõ ꝓduxit. Ca.II.

Cum veniſſent ad apo. ſe. electus τ monachi rothoñ. ꝓ ſe ac pro monaſterio ſuo:ac magiſter.a.ꝓ epiſcopo venet.eis ſancti Georgij diac. cardi.dedim⁹ auditorẽ. Corã quo idẽ magiſter ꝓ epi pte ꝓpoſuit: q cũ mõaſteriũ rothoñ.eſſet ſitũ in dyoc.veneteñ.τ eccl'ie veneteñ.ſubiectũ:ꝓdict⁹ epus b c poſſeſſione ſubiectiõis vſus eſt hacten⁹ incõcuſſe:ſed cuꝫ occaſione cuiuſdã electiõis d q ibidẽ facta fuit:partes de cõi aſſenſu ad nateñ. epm et ei⁹ collegas cõmiſſionis lit e teras ĩpetraſſent:duo eoruꝫ ad monaſteriũ acceſſerunt. quorũ aduentũ intruſus ꝑ f ſentiẽs:renũciauit hmõi ele ctioni:τ ſe a monaſterio abſentauit:ſed iudices auctoritate apo. monachis iniũxe g rũt:vt ſyndicũ vel ꝓcuratorẽ eligerẽt:q in cauſis monaſterij τ ꝯſulte ageret:τ vtili h ter rñderet:diſtricti⁹ inhibẽtes eiſdẽ: ne aliquẽ eligerẽt ĩ abbatẽ:donec pleni⁹ agno ſcereť de iure:qḋ epiſcopus ſe habere in abbatis electione dicebat. Monachi vero τ ſi ꝓcuratorẽ ad mãdatũ iudicũ elegiſſent: abbatem tñ cõtra ĩhibitionẽ eoꝝ eligere i ꝓſumpſerũt:cui⁹ electionem epũs petijt ĩfirmari: τ ſe ad poſſeſſionẽ reſtitui qua euꝫ k monachi ſpoliarant. deinde iudices diffinitiuã ſententiã ꝓtulerũt:electionem caſſantes eandeꝫ:quã ſñiam dict⁹ magiſter petijt confirmari. Ad hoc fuit rñſum: q licet p ꝓcuratorẽ ex pte monachoꝝ fuiſſet ꝓpoſitũ: q monaſteriũ ipm ad ro.ec.nullo medio ptineret:dicti tñ iudices ꝯtra eos ꝓcedere nimis aĩoſe ceperũt.et.ĩ. Nos l igiť inſpect ꝓuilegijs ꝑ.n. Leonis pape.Gre. τ Cle. q monaſteriũ illud ad ius τ ꝓprietatẽ indicãt ſe. apo. ptinere:ĩtelligẽtes q monaſterij ꝓcurator τ ſi eadẽ priuilegia corã ꝑdictis iudicib⁹ exhibere omiſerit negligẽter: ius tñ nõ tã ſuũ ꝙ nr̃m fue m rit ꝓteſtat⁹. videlicet q monaſteriũ ipm ad. ro. ec. nullo medio ptineret: ne ipius n o negligẽtia in damnũ tã noſtrũ ꝙ monaſterij redũdaret p ad audientiã reſtituim⁹ mo

gendo qui renũciauit τ ſic vſq; ad ſñiam mendi trahitur in poſſeſſiõe.xvj. q.iiij.volum⁹.τ.xij.q.v.c.j.τ.ĩ. vt lite pen.p totũ. Unde papa hic in fi.nõ caſſat electionẽ factã poſt inhibitionẽ illã.ar.ad hoc.xj.q.ĩ.qꝛ res in litigio.τ.C.de ꝓba.l.ij.ar.cõtra.ff.ó peti.here.l. diuus vbi ꝓhibeť poſſeſſori aliqd diſtrahere de bonis hereditaris niſi ꝑſtita ſatiſdatione de reſtitutione.ſed hoc ſoluiť in fi. i no. ſed nonne.

i Preſumpſerũt:ex hoc verbo videť q non debuerint eligere poſt ꝓhibitionẽ:ſꝫ licet nõ debuerint facta tñ electio nõ caſſabiť quouſq; cognoſcať de iure eligendi: vt dicit in fi.

k Spoliarãt τ ius eligẽdi abbatẽ ad epm de cetero ptinere: quia ad ipm ptinebat ius eligendi.

l Priuilegijs: hmõi iſpectio iure debuit ſuſpendere confirmationem ſententie late ꝓ epiſcopo:ar.ĩ.de teſti.veniens. et ĩ.de re iudi. cuꝫ ſup.

m Proteſtatus: τ ſic ꝓteſtatio ꝓdeſt. ſ.de elec. cumana.τ.ſ. de offi. ordi.paſtoralis. in fi.τ.ſ. de his que vi me. cau. fi.p latũ. τ. vij. q.ĩ.põtifices.ar. cõtra.ſ.de conſti.cum.M. fer

.de offi.dele.prudentiã.ĩ.rñ.τ.c.cũ cauſam .τ.c. cãm patrimonij in antiqua tñ cõtrariũ allegabať.

Renũciauit:ante cõfirmationẽ ſufficit renũciatio facta eis q elegerũt. g Procuratorẽ:τ ſic videť q collegiũ poſſit cõſtituere ꝓcuratorẽ ſine ꝯſenſu plati:etiã vacãte eccl'ia ꝓ cauſis monaſterij contra id ó eſt.ĩ.de iudi.cãm que.τ.ĩ.ne ſe.vacã.p to. Sic intelge q dicit hic eligunt ꝓcuratorẽ vel ſyndicũ vacãte eccl'ia: vt de facto ſiue electione ipa plati agať.de qua rat contẽtio inter epm τ cõuentũ q aliter tractari nõ oterat: τ ad hãc cãm tm̃ ꝯſtituit nõ ad alias que traari nõ poſſent vacante eccl'ia p iura ꝑdicta.

Inhibentes:non videť q ipi poterint inhibere monachi eſſent in quaſi poſſeſſione eligendi aliũ eli

rariẽ. de hoc dictum eſt in.c.cumana. τ ſine iſta pteſtatione admiſſi fuiſſent monachi p beneficiũ reſtitutionis. vnde ſupple maxime. n Negligentia: de qua negligentia teneť monaſterio ſi ꝓpriũ habet. ar. ff.manda. diligenter.cũ omiſerit exceptio.monaſterio cõpetentẽ.ff.manda.ſi fideiuſſor.ĩ.reſponſo.

o In damnũ:cũ ad defenſionẽ vocari debuerim⁹. ĩ.de confir.vti.cũ dilecta.τ dominus ſemp in iudicio nominandus eſt.ĩ.vt lite nõ ꝯteſt.quoniã.§.penul. et C.vbi in rem ac.l.ij. p Reſtituim⁹:hec reſtitutio vt quidã dicunt dať quãdo ꝓcurator nõ eſt ſoluendo vt tunc fiat reſtitutio ꝯtra eccleſiã:vt.ff.mã.ſi procuratorẽ.in ꝑn.τ.ff.de dolo.τ eleganter.§.ſi dolo.hic ꝓcurator nõ eſt ſoluẽdo etiãſi alias ſit locuplex: qꝛ li

bertas ꝛ ſtat⁹ monaſterij eſtimari non poſſet.ff.de re. diui.ſacra.§.vlti. Ex hac eīm cauſa ꝗlibet erit reſtituē dus: qꝛ ex quacunqꝫ cauſa iuſta dicit ꝓtoꝛ in integram reſtituā .ff.ex qui.cau.ma.l.ꝭ.alias nunqꝫ reſcinderet̄ ſnīa ꝓpter dolū vel ꝓpter negligentiā ꝓcuratoris: ſed dn̄s agat ꝯ ꝓcuratorē ſi dolum ꝯmiſit.C.d ꝓcura.ſi ꝓcuratoꝛ.ī fi.ꝛ ipe d.oī do lo ꝛ culpa tenet̄ dn̄o.C.mā.a ꝓcuratore. qꝛ nec ꝓcuratoꝛ omittere debet excepti onē cōpetentem ex ꝑſona rei.ff. mā.idēqꝫ.ꝛ.l.fi deiuſſoꝛ.ꝭ.rn̄. et ita hic videt̄ loqui nō tm̄ de reſtitutione minoris ſed etiā de reſtitutione maioꝝ ex clauſula generali ſi qua iuſta ꝛc̄.vt dictum eſt.ꝛ eſt differentia inter reſtitutionē que fit iure minoris: qꝛ illa dat̄ officio iudicis deficiente actione.ff.de mino. ꝙ ſi minoꝛ.

ꝯtrouerſia ex qua pendet ꝑut dicit decre.ī fi. Sꝫ J. dicit ꝙ ſi de hoc fiat ei controuerſia an poſſideat ius tūc nō dꝫ eligere.ar.ꝯ.de cōſti.cū.m.in fi.ꝛ ita dicit̄ hic. Ep̄us eīm petebat reſtitui ad poſſeſſionē iuris eligendi: ꝛ ſic nō poſſidebāt monachi ꝗcꝫ: ꝛ iō cau[...] dixit papa ele[...] onē nec ꝯfirm[...] ri nec infirma[...] ꝛc̄.i.donec co[...] noſcat̄ ad qu[...] ptinet ius elig[...] di ꝛ ꝑcipue ꝗ[...] ad poſſeſſione[...] vt ſicut pria[...] ctio nō eēt ca[...] da niſi ꝓus ꝯ[...] tiſſet an eps ꝑ[...] ſideret ius eli[...] di tpe electio[...] ita nec alia ꝗ[...] cta fuit poſt i[...] ſic.ꝭ.ō cā poſ[...] eccl'a. vbi ag[...] bat poſſeſſo[...] ꝛ petitorio e[...] ꝛ h̄ ſimiliter[...] de iure eligen[...] vt ptꝫ ex lr̄a[...] ꝓſus prin.[...] ꝗdiu pender[...] ſtio iurꝰ ſeu p[...] electio cōfirm[...] ri vel infirm[...]

a nachos rothoñ.et.ꝭ.electionē aūt a monachis (ſicut dicit̄) ꝯcorditer factā: pendēte ꝯtrouerſia ex ꝗ pendet: nec ꝯfirmādā duxim⁹ nec etiam infirmādā. **I**dē belieñ.ꝛ foreñ.epis. Etiā ꝯtra eccleſiaꝫ reſtituit̄ eccl'a que grauiter fuit leſa ꝓpter ꝓbationem omiſſam. Ca.III.

AUditis ꝛ ītellect⁹ cauſe meritis: in queſtiōe ꝗ vertit̄ inter vigorieñ. ep̄m ꝛ abbatē de eueſcā: ſup eccleſijs in valle de eueſcā: quas ep̄us aſſeruit ad ſe dioceſana lege ſpectare: abbas aūt eas ab ei⁹ iuriſdictione proꝛſus eſſe exēptas. ꝯgnouim⁹ euidēt̄ eccl'ias illas ꝑ ꝓuilegia illa ro.pō.nō eē ab ep̄ali iuriſdictione ſubtractas: niſi forte vallis de eueſcā: ſit ille locus ꝗ fuit a duob⁹ regi b b⁹ Roe videlicet ꝛ Offa: libertati donat⁹: ꝛ quē bone memoꝛie.cel.papa libertati donauit: ſicut in ipſius priui c legijs cōtinet̄. Uerū tāto tēpore ꝓbant̄ ꝑ teſtes ab abbatib⁹ de eueſcā: pleno iure poſſeſſe: vt videat̄ in eis ius epiſcopale legitime ꝑſcripſiſſe. niſi forte ꝑ tantū tempo ris ſpaciū vigorieñ. eccleſia interim vacauiſſet: vt tpe va d catiōis ſubducto: ꝑſcriptio minime ſit ꝯpleta.ꝛ.ꝭ. ¶ Licet autē vtrinqꝫ ſit in cauſa cōcluſum: qꝛ tamē vtraqꝫ ꝑs neceſſariā (vt aſſerit) ꝓbationem omiſit: nos attendentes ꝙ vtraqꝫ eccleſia funga e tur iure minoꝛis: eꝗtate pen[...]

Anō deb[...] **A**diti[...]

·§·vlti.ꝛ.ꝯ.de offi.iudi.c.ij.ꝛ illā que fit iure maioꝛis qꝛ tūc habet actionē ſuo iure.ſ.vtilē accedēte iudicij officio.ff.qḋ me.cā.l.metū.§.ex h̄ edicto.ꝛ.§.ꝑce. ꝛ ar. C. qḋ me.cā.ſi vi vel metu.ſꝫ certe.l.ꝭ.ff.de do.ꝛ elegā ter.§.fi.ꝛ illa.ff.mā.ſi ꝓcuratorē nō reſtituit actionē: cū ꝑ negligentiā ꝓcuratoꝛ ſuccubuerit: ſꝫ cū ꝑ dolum vn̄ ſi negligēs fuit ꝓcuratoꝛ imputet ſibi ꝗ tali negotiū ſuū cōmiſit.ff.de mino.cū mādato.ar.ad hoc.ꝯ.de offi.dele.cū olim.ff.de tribu.ꝓcuratoris. verūtn̄ ſi ꝓcuratoꝛ eſſet ſoluēdo: ſatis videt̄ ꝙ fauoꝛe eccl'ie in optione habet an velit cōuenire ꝓcuratorē vel velit reſtitui ad rem.C.ſi tutoꝛ vel curatoꝛ.l.etiā. a ¶ Electionē: ſꝫ nōne fuit facta h̄ electio poſt inhibitionē iudicis: ꝗ caſſanda erat.ꝭ.de matri.ꝯtrac.ꝯ inter eccle.c. ꝭ.ꝛ.c.vl.ꝛ.ff.ne ꝗd in lo.pu.l.vl.ꝭ.de no. op.nū.c.ij. ꝛ ꝭ.de deſpō.impu.ad diſſoluēdū.ī fi.ſꝫ certe ex eo ꝙ iſti erāt in poſſeſſione aliū eligēdo lite pēdente ꝓuari non debēt.viij.q.iiij.nōne.ꝛ.xvj.q.iiij.volum⁹. Sꝫ hec ſo. nō videt̄ poſſe ſtare. nā mota ꝯtrouerſia patron⁹ ꝑn̄tare nō dꝫ.ar.ꝭ.de iurepa.ex lr̄is.ꝗ eodē mō mota ꝯtrouerſia eligere nō debēt.ex h̄ eī ſequeret̄ i ꝯueniēs: qꝛ ſi poſtea ꝓbaret̄ illos nō habuiſſe ius eligēdi caſſanda eſſet electio: qꝛ oēs fruct⁹ ꝑcepti reſtituēdi ſunt. C. de rei vē.certū.ꝛ ſic ſeꝗret̄ ꝙ electio facta ab eo ꝗ credebat h̄re ius eēt caſſanda qḋ eē nō dꝫ.ꝯ.d elec. ꝗrelā.ꝭ. de iurepa.ꝯſultationib᷒. Ad h̄ dicit Jo.ꝙ licite pōt eligere ꝗ eſt in quieta poſſeſſione lꝫ fiat ei ꝯtrouerſia .ff. de aꝗ quoti.ꝛ eſti.l.vl.ꝛ vti omni iure ſuo vſqꝫ ad fi. cauſe.viij.q.iiij.nōne. Cōtra tn̄ videt̄ in h̄ caſu dꝫ.ꝭ.de iurepa.ex lr̄is. Tu tene ꝑut ibi notat̄. ſcꝫ ꝙ nō dꝫ eligere.ſꝫ ſi eligat iudex tū ſiue ſupioꝛ ad quē ptinet inſtitutio nō ꝯfirmabit electionē: nec caſſabit pendente

¶ Eccleſia leſa in ꝓbatione neceſſaria omiſſa pōt [...] tere reſtitutionē in integrū nō obſtāte termino iuriſ[...] bationis excluſe: ꝛ reſtitutionē petere pōt nō ſolū ꝯ[...] uatū ſꝫ etiā ꝯ eccl'iam.h.d.clari⁹.ꝑmo recitat factū[...] cūdo interloquit̄: ibi.lꝫ aūt Ab.ſi. b ¶ Libert[...] ar.ꝙ reges ꝓn̄t dare ꝓuilegia libertatis.lxiij.di.in[...] nodo. c ¶ Cōtinet̄: in ꝓuilegijs Cel.ꝯtinebat̄ ꝙ[...] exemerat a iuriſdictiōe epi locū illū quē ꝑdicti re[...] libertati donauerāt: ꝛ d valle d eueſcā in ꝓuilegio[...] tio nō fiebat: ꝛ ita ꝑ ꝓuilegiū Cel. nō ꝓbabat̄ ꝙ e[...] ſie de eueſcā ſint exempte a iuriſdictione epi. ꝛ ſic[...] currēdū eſt ad priuilegiū illoꝝ regū: ꝛ ſi ibi contin[...] ꝙ illi reges vallē d eueſcā donauerūt libertati tūc[...] ꝓbata exemptio ꝛ ſic dubia ꝓbatio nō ꝑdeſt. Re[...] eīm donauerūt locū illū libertati quo ad tpalē iur[...] ctionē papa vero quo ad ſpūalē. d ¶ Subducto[...] ducendū eſt ꝗ tps vacatiōis in ꝑſcriptione.ꝭ. d ꝑſ[...] c.ꝭ.ꝛ.c.de quarta.ꝛ.c.auditis.ꝛ.c.cū nobis. ꝛ illu[...] pus deducendū eſt quo ſolet ſuccurri cuilibet qui l[...] tur primū ſit mediū vltimūue.C.de re reſti.mili.q[...] poꝛe.ꝛ.C.ꝗbus nō ob.lon.tēpo.ꝑſcrip.ꝑſcriptione[...] ꝗ ex cau.ma.nec nō.§.ſi quis. e ¶ Jure minoris[...] cleſia eīm fungit̄ iure minoꝛis: vt hic.ꝛ.ꝯ.e.c.ꝭ. J[...] fungit̄ iure reipublice.xxiij.q.iiij.ꝗd ergo.ꝛ.ꝭ.diſt.[...] publicū: ꝛ.C.de ſacroſan.eccle.vt inter diuinū. N[...] eſt ꝙ ꝑlati eccleſiarum comparant̄ tutoribus ꝛ cu[...] toribus.in autē.de eccle.ti.§.vl.col.ix.ar. ad hoc[...] q.ij.qꝛ ea. Jtē fungit̄ iure imperij.in autē.de nō a[...] vl' permu.§.ſancim⁹.col.ij.īmo maioꝛ eſt impio. [...] diſt.duo.ꝛ.ꝯ.de maio.ꝛ obe.ſolite.ſed nō fungit̄ [...] pupilli: qꝛ ꝯtra pupillarem etatem nō currit ꝑſcri[...] C.de preſcrip.xxx.anno.ſicut in rem. Sed in qui[...]

cãlib⁹ cõpaꝛ eccl'ia minori dubitari poſſet. Dicũt q̃dã qui oib⁹ eccl'ia cõpaꝛ minori qm̃ eccl'ia põt reſtitui ꝯ p̄ſcꝑtionẽ ſic minoꝛ .C. ſi aduerſus vſuca. l. vna. ⁊. ff. de mino. etiã et. ⁊. C. ſi tutoꝛ. vl' cura iteruenit. l. minoꝛib⁹ ⁊. C. ꝺ i ite. reſ. mi. l. minoꝛib⁹. ⁊ i autẽ. ꝺ here. ⁊ fal. §. pupill'. coll'. j. qꝺ ...ene videꝛ exp̄ſ... a rõne. vbicũq̧ ...m̃ eccleſia ledit' ...ebet reſtitui. ſʒ ...ñ cõpletã p̄ſcri...tionẽ nõ ẽ leſa. ...no iure cõi age ...e põt. ſʒ tũc de...ũ finita p̄ſcꝑti...ne ꝺꝛ leſa: qꝛ iu... cõi ſi agat re...ellit' p̄ſcꝑtiõe ꝓ...ta. ſʒ a tꝑe leſi...nis. i. tꝑe p̄ſcꝑ...ꝺis finita vſq̧ ...l q̃driẽniũ põt petere reſtitu...onẽ: vt ꝺic̃ lex ...a. C. de temp. ...ſti. in ĩte. l. vl. ...ta põt peti re...tutio ꝯ p̄ſcri...onẽ vſq̧ ad q̃...ẽniũ. Quidã ...cũt ꝙ ꝯ p̄ſcri...onẽ non daꝛ ...titutio: qꝛ ca...nes volunt p̄...licare eccl'ijs ꝑ p̄ſcꝑtionẽ. xvj. q. iij. placuit. ⁊. q. iiij. ...um⁹. imo ſm̃ illos q̃ dicũt ꝙ ꝯ p̄ſcꝑtionẽ daꝛ reſti...io ſeq̃reꝛ ꝙ nunq̃ p̄ſcriptio curreret ꝯ eccleſiã. Sʒ ...c facile ẽ reſpondere: quia bene currit p̄ſcriptio ec...ie. ſʒ ſi petit reſtitui cõtra bene audit' : ſicut minori ...rit ſed reſtituit'. Nõ video ꝙ aliud ſit in eccl'ia q̃ i ...oꝛe niſi quia nõ inueni ſcriptũ iure canonico ꝙ ec...ia reſtituaꝛ cõtra p̄ſcriptionẽ. ſed eadeʒ rõne q̃ mi...es reſtituũt' fauoꝛe impfecte etatis. ſic fauoꝛe eccl'ie ...oductum fuit ꝙ vtereꝛ eccleſia iure minoꝛis. ſʒ vbi ...ẽ eſt ratio ibi debet eſſe idem ius. ſ̄. de ꝯſti. nã con...iſcentiã. ⁊. c. trãſlato. ⁊. ſ̄. de tranſla. inter coꝛpoꝛa ...ſed verius videt' ꝙ dicit' cõtra ſcriptionẽ nõ datur ...itutio ne fruſtra iura loquentia de p̄ſcriptione ſint ...uta: ⁊ põt etiã dici ꝙ etiam poſt q̃driẽniũ audire ...ſi ꝓbaret ſe illo q̃driennio iuſta de cauſa impeditũ ...e. ar. iiij. q. v. c. j. ⁊. j. de ap. ex rõne. ff. de mino. ait ...⁊. l. ſi ſine. §. vlti. ⁊. C. ꝺ rẽ. appel. l. vl. §. illꝺ. Qui ...ponunt eccleſiã in pꝛimo anno minoꝛis reſtituen...ã vſq̧. xxix. an. ſicut minoꝛ. Alij reſtituũt eã vſq̧ ...v. ponentes eam in. xiiij. an. ſed hic nil eſt nec de...oni in aliquo anno. ſed ad ſimilitudineʒ minoꝛis ...maioꝛis reſtituitur eccl'ia vſq̧ ad quadriennium ...minoꝛ: vt dictum ẽ. ſ̄. eo. c. j. a ¶ Reſtituim⁹. ...s em̃ p̄ſcriptionibus que ſpectant ad ſtatum iudi...m vbicũq̧ leditur eccl'ia reſtituit' vt ſi contumax ...nnata ẽ. ff. de mino. minoꝛ etiaʒ. ſi. ar. ſ̄. c. pxi. vel ...n appellauit: vel etiam ſi dum agit vel cõuenitur ...quo capta ẽ vt minoꝛ. ff. de mino. ait p̄toꝛ. §. ſʒ in ...ijs. ⁊. l. ⁊ ſine. §. item ſi nõ ꝓuocauit. ⁊. j. eo. c. vlti. ...omiſit allegationẽ vel ea que faciũt ad inſtructi... cauſe vt hic. ⁊. ff. de mino. minoꝛ. xxv. an. ⁊. j. eo. ...Item quicq̃d omiſit non ſoluʒ in damno. ſʒ etiã in lucro. ff. de mino. ait pꝛetoꝛ. §. vlti. ⁊. l. non omnia. Item in confeſſione. ff. de cõfeſ. certum. §. pe. et ꝓpter nouas defenſiones tunc apparẽtes vel noniter contingentes. ar. C. ſi ſepius. in integ. reſti. poſtu. l. vlti. et. j. eo. c. vlti. ſed in cõtractibus certuʒ ẽ ꝙ eccl'ie ſubuenit' ſ̄. eo. c. j. vbi de hoc. b ¶ Contra reliquã: ſicut minoꝛ cõtra minoꝛem niſi cum pecuniaʒ amiſ.t ff. de mino. verũ. §. vlti. ff. ex quibus cau. ma. l. vlti. Et nõ ꝙ reſtituere in integrũ ẽ reducere in eũ ſtatum in q̃ erat ante leſionem. ſ̄. eo. c. j. ⁊. C. ꝺ reputari. l. vna. C. de in inte. reſti. poſtulata. ⁊. ff. ꝺ minori. ꝙ ſi minoꝛ. §. reſtitutio ⁊ generaliter reſtituitur non ſolum cum de bonis diminuitur: etiam cuʒ intereſt eccleſie litib⁹ ⁊ ſumptib⁹ non vexari. ff. de mino. minoꝛibus.

a ſata: vtrãq̧ reſtituim⁹ cõtra reliquã: ad ꝓbandaʒ rõnem omiſſã: ne alterutra ps ꝓpter hmõi negligẽtiã graui iactura ledaꝛ. Idem poꝛi ſancte M. ad carceres. ⁊. R. cañ. ſãcte. M. de mandria.

Contra ſententiã latam in cauſa matrimoniali reſtituit' ex iuſta cauſa etiã maioꝛ bñficio ſupplicationis. Ca. IIII.

Ex lr̃is abbatis de calueñ. didicimus: ꝙ cuʒ ramiſane et grimol. archip̄ſbyteri inter. J. virum. ⁊. R. mulierem: ex delegatione noſtra ſniaʒ diuoꝛcij pꝛotuliſſent: ⁊ ap. interpoſita cognitioneʒ ſnĩe: ip̄i abbati et archipꝛeſbytero paduano duxim⁹ cõmittendã: quia ps mulieris ad ꝑemptoꝛiũ terminũ nõ acceſſerat: abbas ip̄e cui alter c ꝯiudex cõmiſerat vices ſuas allegatiõib⁹ diligẽt' inſpect' d latã a iudicib⁹ p̄dict' ꝯfirmauit ſniaʒ. ſed poſt octo dies: pater puelle accedẽs ad ip̄m intellecto ꝙ ſniaʒ ꝓtuliſſet: firmauit ꝓpꝛio iuramẽto: ꝙ e q̃dã ad eũ ⁊ filiã ei⁹ accedẽſ: fraudulẽter ſb̄ ip̄i⁹ abbatis nomĩe: falſas eis litteras p̄ſentauit: quib⁹ mandabatur eideʒ: vt quia iudex ad diem quã aſſignauerat venire nõ poterat: poſt octo dies a termino conſtituto: ip̄ius ſe cõſpectui pꝛeſentaret: et poſtmodum appellauit ad ſedeʒ f apoſtoli. ⁊ etiaʒ ſupplicauit. ¶ Licʒ autẽ de fraude talit'

Ex litteris ab. ¶ Reſtitutio ex iuſta cã etiam maiori eſt concedenda dũmodo iuſta cauſa petẽdi ꝓbetur. Si autem non ꝓbatur plene ſed ſemiplene: cõceditur reſtitutio i cauſa fauoꝛabili. h. d. Pꝛima ps ponit mulieris ſupplicationẽ ⁊ iudicis relationẽ. Secunda dat iudicẽ. ibi. Licʒ autẽ. Ab. Si. c ¶ Vices ſuas. al's non tenuiſſet ſentẽtia. ſ̄. de offi. dele. cauſa matrimonij. ⁊. c. cum cauſa. d ¶ Cõfirmauit. hoc eſt ſpeciale pꝛiuilegiũ in cauſa ap. ꝙ iudex altera ꝑte abſente ꝓcedere poſſit etiã li. non conte. C. de tempo. ap. l. fi. §. illud. ⁊. ij. q. vj. appellatoꝛe. ⁊. j. de ap. ꝑ tuas ⁊. c. interpoſita. e ¶ Quidam ad eum. ſi iſte fuiſſet ſoluendo ꝯtra ip̄m dumtaxat dareꝛ actio mulieri. ſed quia in caſu iſto ſoluendo eſſe non poterat. iꝺo fauoꝛe matrimonij reſtituit' mulier. ff. de eo per quẽ factũ erit l. vlti. ⁊. ff. de dolo. eleganter. §. ſi dolo. ⁊ ſi de hac falſitate conſtitiſſet iure cõmuni audiretur. ar. ff. ſi menſoꝛ. fal. mo. dix. l. iij. §. j. f ¶ Supplicauit. ſupplicare poteſt quilibet quãtũcunq̧ remota ſit appellatio. ar. ij. q. v. §. anterioꝛũ. ⁊. §. illud. C. de pꝛeci. impe. of. ſi quis aduerſus. nã ⁊ ſeruus ſupplicare põt ꝓ domino ſi domin⁹ nolit appellare. ff. de ap. ſerui. Sed in hoc differt appellatio a ſupplicatione quia appellatiõe interpoſita nil ẽ innouandũ. ſed pendẽte ſupplicatiõe mãdaꝛ ſentẽtia executioni p̄ſtita cautione ꝙ omnia reſtituat ſi ſententia fuerit retractata. C. de p̄ci. impe. offe. autẽ. que ſupplicatio. ſic in reſtitutione in integrũ quãdo ſuſpectus ẽ qui petit reſtitui mandatur ſentẽtia executioni ſub cõſimili cautione. j. e. ſuſcitata. Itẽ in h̄ differt appellatio a ſupplicatiõe: qꝛ appellaꝛ vſq̧ ad. x. dies: ſupplicari autẽ põt vſq̧ ad bienniũ: qꝺ verũ ẽ cũ ſupplicatio poꝛrigit' ſupioꝛi. C. de ſen. p̄fec. p̄tet. l. vna. Si ꝟo ſupplicatio poꝛrigit' iudici. tũc vſq̧ ad. x. dies. vt i

auten. ꝑallegata . q̄ ſupplicatio. a ¶ Ad plenū. hoc ideo dicit: q2 ſi plene ꝓbaſſet hāc fraudē ꝛ cauſā abſentie iure cōi fieret reſtitutio. ī. de re iudi. cū Bertol. vbi min⁹ ſufficiēs ꝓbatio ſufficit ne ꝑiudicaret opinio veritati: vt. ſ. de ꝓcu. ex inſinuatiōe. ꝛ. c. in pſentia. et h̄ ideo: q2 abſens legitime citatus pſumitur contumax ſi non venerit. iij. q. ix. decreuimus. lxv. di. ſi forte. ff. de re iudi. contumacia. ſed talis pſumptio poteſt elidi ꝑ aliam pſūptionem. ff. de i ite. reſti. diu⁹. et inde eſt ꝙ ꝑ pſumptiuam ꝓbationem ꝛ min⁹ plenam edit̄ pſumptio cōtumacie. Unde ꝑ ſacramentū vni⁹ pōt ꝓbare ſe nō contumacē. nā violenta pſumptio elidit̄ ꝑ iuramentum. xxxv. q. vj. extraordinaria. ꝛ op. ar. ī. q̄ ma. accu. poſ. cum in tua. ꝛ ſic poteſt intelligi. iiij. q. v quiſquis. ī fi. Tamen hoc iuramentum nō facit plenam ꝓbationem. ſed fauore matrimonij admiſſa fuit mulier ad agendū. nec audi-

ecclefia hilerdeñ. ſuꝑ reſtitutiōe. ꝛ Inno. ſimiliter dicit eam admittere ad reſtitutiōez petendā. ī. vbi di an data vel danda: ſed eſt cōtra alia iura. nā vltra drienniū dari nō debet. C. de tēp. in inte. reſti. l. vl. ꝛ etiā ꝑpetuatur ꝑ cōteſtatione litis. ff. de mino. pa ...

ꝑpetrata: ꝑ hmōi iuramētū a nō ꝯſtet ad plenū: in fauorē tn̄ matrimonij de benignitate canonica: cōtra fraudē ꝓpoſitā ſupplicationē mulieris b admiſim⁹: ꝛ ad audientiā reſtituim⁹ eā ꝓ mr̄imonio poſtulantē. Ideoqꝫ mādamus q̄ten⁹ de cauſa ꝑoris ap. ordine iudiciario cognoſcentes: c ꝯfirmetis vel infirmetis: ſicut iuſtū fuerit: ſniam a primis iudicijs ꝓmulgatam.

Idē ep̄o ꝛ capl̄o oſenenſi.

Etiam ꝯtra ſententiam pape reſtituit̄ eccleſia: hoc primo. Et cauſa reſtitutionis in integrū de pſentibus partibus tractari. hoc ſecundo q̄ ad titulū. Ca. V.

Cum ex lr̄is. C. pape. ꝑ. M. tum ex his que ipius tēporib⁹ geſta fuerūt: grauem hilerdeñ. eccl̄ie itellexim⁹ q̄ſtionē: ꝑ ſententiā Eugenij pape: ſuꝑ eccl̄ijs q̄buſdā ꝓlatam: ſe leſā enormit̄: et olim ꝛ nūc etiā ꝯquerētis. vñ cū idē Cel. tꝑe Anaſtaſij pape. ꝓximi ſucceſſoris eiuſdē Eugenij: ī minori adhuc officio ꝯſtitut⁹: in ꝑtib⁹ hiſpanie legationis officio fungeret̄: ꝛ d ex delegatiōe ipi⁹ cognoſcere cepit de ꝯtrouerſia memorata: cui etiā Alex. ſucceſſor ipi⁹ Anaſtaſij: officio delegationis denuo ī ꝑtib⁹ eiſdē fūgēti: cauſā cōmiſit eādē: idē qꝫ Cele. ad apicē ſūmi pō. ꝓmot⁹. h̄. ſācti angeli diaco. cardi. tūc apo. ſe. le. dictā cōtrouerſiā ſub eo tenore cōmiſit: vt īſpectis hilerdeñ. eccl̄ie ꝑuilegijs: auditis etiā ꝑtium rōnib⁹: ñ obſtāte memorata e ſnīa: diffinitiuā ꝓferret ſententiā: eāqꝫ faceret obſuari: verū qm̄ ꝑ ipm legatū: aut ꝑ alios q̄b⁹ ib̄ eodez tenore cā f eadē cōmiſſa extitit (lꝫ ꝓducti teſtes ex parte hilerdeñ. g ep̄i recepti fuerāt) mādatū h ap. nō extitit adimpletū magiſter. A. canonicus hileri deñ. poſtulauit per officium

nianus. ī fi. ... dici ꝙ reſtitu... data fuit tēp... Anaſtaſij q̄ c... miſit negociu... Celeſtino in m... nori officio ꝯ... tuto: q2 Ana... ſius fuit ꝓxi... ſucceſſor Eu... nij ꝛ ꝙ cauſa ... minata non f... ſtetit ꝑ iudic... vñ nō eſt im... tandū actori ... q. vj. anterio... ꝛ. C. de in ite... ſti. l. petende... cut ſatis ꝑtꝫ ... multas cōmi... ones. vñ etiā ... cit. ī. an data... vel dāda. Si ... data fuit po... dari non de... C. ſi ſepi⁹. in... reſti. poſtu. l... vel ſi eſſet d... gata. ī. eo. c. v... niſi ex cauſa... ibi dr̄. ſꝫ obi... Eugenius ... ſniaꝫ ꝑmo ... ſui apoſtola... vt. ī. dicit̄ ꝛ ... viij. an. ꝛ m... iiij. ꝛ. xxj. di... ſꝫ Anaſtaſi⁹ ...

tur mulier ꝑtextu appellationis ſue: quia cōtumax preſumit̄. ſed ꝑ fraudē ſemiplene ꝓbatam ꝛ in fauorē matrimonij reſtituit̄. b ¶ Reſtituim⁹. ar. ꝙ nullo tractu tēporis trāſit ſentētia cōtra matrimoniū in rem iudicatā. ī. de re iudi. lator. ꝛ. c. cōſanguinei. Sed ex h̄ ſumunt quidā contrariū. ar. ꝛ male ex hoc ꝙ dicit. reſtituimus ꝓbant ꝙ tranſit in rem iudicatā. c ¶ Infirmetis. hoc tm̄ habet facere iudex appellatiōis. ij. q. vj. in fi. Et h̄ habet locū quādo ī cauſa appellationis nil noui ꝓponitur ꝛ vnic⁹ eſt tm̄ articul⁹ vt hic erat. al's iudex appellationis ꝑ parte poteſt cōfirmare ſententiā: ꝛ ꝑ ꝑte infirmare: vt. ī. de teſta. Rapnuci⁹. ꝛ. c. Rainaldus. Item ex eo ꝙ dicit ꝯfirmetis vel infirmetis videtur ꝙ executio non ſpectat ad ipos: de hoc dictum eſt. ſ. de offi. dele. paſtoralis. §. ꝑterea.

Cum ex litteris. ¶ Diuidit̄ ī tres partes. Primo ponit petiōnē eccleſie hilerdeñ. Scd̄o examinatiōnē: deliberatiōnē: ꝛ īterlocutiōnē pape. ibi. Nos igit̄. Tertio citatiōnē partis aduerſe cū cōminatione ꝓceſſus. ibi. Quo circa. Ab. Si. d ¶ Ex delegatione ipi⁹. ſcꝫ Anaſtaſij. e ¶ Sentētia. nō obſtāte. ꝑ h̄ videt̄ ꝙ Celeſtin⁹ reſtituerit eccl̄iaꝫ hilerdeñ. ſed cū multa tempora ſint elapſa a tꝑe Eugenij q̄ tulit ſniaꝫ ipam vſqꝫ ad tēpus Celeſtini ſcꝫ. xlv. anni. quō audit̄

ceſſit Eugenio q̄ cauſā ſuꝑ hoc cōmiſit Celeſtino in minori officio ꝯſtituto: ꝛ ita videt̄ ꝙ reſtitutio... da ſit poſt q̄driēniū. vñ ex hoc trahūt q̄dam ar. ... ſtitutio ſꝑ ſit dāda vt dictū ē. ſ. e. c. j. q2 hec videt... ri poſt q̄d rienniū. Sed tu potes rn̄dere ꝙ ex eo ... cit hic nō cōſtat ꝙ Anaſtaſius dederit reſtitution... cōmiſit cauſā ſuꝑ reſtitutione an eſſet danda vel ... obſtat fortius factū Celeſtini q̄ mandauit nō obſt... ſententia Eugenij diffinitiuā ſententiā ꝓferri ſu... deſijs ꝑdictis. ſed hoc fecit Celeſtin⁹ potius de g... q̄ꝫ de iure qd̄ patet: q2 reſtitutio danda ē cauſa c... ta pſentib⁹ ꝑtibus: vt dicit. ī. ꝛ. ff. d̄ mino. in cauſ... cauſa. Unde papa voluit inniti facto ipius. ſed ... berauit decernere pſentibus ꝑtibus. vtrū ſit dat... danda: ꝛ ideo nō plene ꝓbat̄ ꝑ hanc decre. ꝙ da... beat reſtitutio poſt q̄driēniū. quia nec papa hic ... minat hoc. f. ¶ Extitit. poſt receſſum ꝑdicti c... nalis. g ¶ Teſtes. qui ꝓducti fuerūt ad ꝓba... qd̄ dari debeat reſtitutio ꝛ qd̄ potius ꝑ iudicē ꝛ... eccleſiā hilerdeñ. ſteterat qd̄ nō fuerat ꝓceſſum. v... dicit. Berñ. h ¶ Magiſter. habens ad hoc ſ... le mandatū: vt. ff. de mino. illud. §. ſi talis. ꝛ. ī. eo... ram. i ¶ Officiū noſtrū. hoc ideo dicit: quia ... iudicis officio ꝛ non iure actiōis petit̄ reſtitutio ...

mino. l. qḋ ſi minor. §. vlti. ⁊ .ſ. de offi. iudi. c. ij. Berñ.
a ¶ Reſtitui. ergo nō fuit reſtituta ꝑ Celeſtinum.
b ¶ Cōmittendū. eo em̄ ip̄o qḋ cōmiſit negociū p̄nci/
pale videt̄ cōceſſiſſe beneficiū reſtitutiōis ſicut cōmit/
tendo cauſam videt̄ cōmiſiſſe appellationē. ſ. de offi.
dele. paſtoralis.
§. p̄terea. ſed h̄
ignorat̄ q̄ cauſa
commiſſa fuiſſet
an cauſa reſtitu
tionis: an cauſa
illa. ſcʒ an dāda
eſſet an non: vt
patet ꝑ ſequētia
ſed videt̄ ꝙ dan
da eſſet reſtitu/
tio: vt dicit̄ in p̄
dicta notula. et
h̄ ꝓbat̄ ꝑ hoc ꝙ
eccl'ia hilerdeñ.
petebat reſtitui
coraʒ Inno. pa/
pa. c ¶ Sētē/
tia ro. ſe. ponit
tenorē. c. xxxv. q
ix. ſentētiaʒ. ⁊ c.
veniam.
d ¶ Permiſe/
runt. ſed illud ꝑ
raro fit. ff. de mi
no. minor aute.
⁊ l. magiſtratꝰ.
et. C. ſi ſepiꝰ re/
ſti. in ite. poſtu.
l. j. ⁊ ij.
e ¶ Inſtructꝰ.
ar. qḋ ī modico
tꝑe non pōt q̄s
multū adiſcere.
ar. lxviij. di. §. j.
q2 nemo repēte
fit summꝰ. ḋ pe.
diſ. ij. §. hec q̄ de
charitate. ar. cō/
tra. qñq3 em̄ in/
geniū ſupplet tē
pus in bene ſtu/
dentibus ſicut ī/
duſtria ſupplet
tempus. lxxvij. di. monachus. nec ſufficit diu ī ſcholis
fuiſſe ſed laudabiliter vixiſſe inquirēdū eſt. ij. q. ij. glo/
ria ep̄i. in fi. ⁊ arg. C. de his q̄ ven. eta. impetra. l. ij.
f ¶ Veſtra. ꝑ hanc lrāʒ videt̄ ꝙ pars oſeñ. eccl'ie pri
uilegium ſuū falſauerat addendo aliquid vel diminu/
endo vt magis faceret pro ſe ꝓpter qḋ eugenius tulit
ſnīaʒ cōtra hilerdeñ. eccleſiā. ſed eo ip̄o qḋ q̄s falſat lit
teras iudicū debet amittere cauſam. ſicut dicit illa de/
cre. ſ. de reſcrip. olim. qḋ h̄ nō fecit eugenius credens
p̄uilegiū veꝝ cū non eēt: vt dicit littera iſta: illa nitēs
p̄cipue ⁊c. ⁊ h̄ patʒ qḋ falſauerat priuilegiū qḋ poſtea
reꝑtū eſt integrū ⁊ incorruptū in regiſtro. ſimilis falſi
tas habet̄. j. de excep. cuʒ venerabilis. ⁊ ideo tāle deli/
ctum nō debet obeſſe hilerdeñ. eccl'ie. q̄ minꝰ ſaltē reſti
tuat̄ in iſto beneficio: vel forte ꝑs hilerdeñ. eccl'ie falſa
uerat p̄uilegiū oſeñ. eccl'ie. ⁊ h̄ ꝯſtitit in iudicio. vnde
papa ſentētiauit ꝯtra hilerdeñ. eccleſiam: ⁊ ideo dicit
illa nitens ⁊c. Et h̄ videt̄ veriꝰ ſcḋm hanc lrām. ī antiq̄

noſtrū: dictā ſnīaʒ in melius
a reformari: ⁊ ꝯtra eā reſtitui
eccl'iaʒ hilerdeñ. ¶ Nos igi
tur cū fratribꝰ noſtris: ⁊ alijs
deliberauimꝰ diligēter: non
nullis aſſerētibꝰ: ꝙ cum p̄di
ctus. C. pre. n. cōtra iā dictā
ſententiā viſus fuerit hiler/
deñ. eccl'ie reſtitutiōis bene/
ficiū indulſiſſe: tñ ea non ob
b ſtante duxerit negocium cō/
mittendū: ⁊ nos ſupplicatio
nē eiuſdē eccl'ie admittere de
c bebamus: p̄ſertim q2 ſenten
tia ro. ſe. non negat̄ poſſe in
melius cōmutari. Cū autem
ſurreptū aliquid fuerit: aut
ip̄a ꝓ ꝯſideratiōe etatū: ⁊ tē
poꝝ: ſeu grauiū neceſſitatū:
diſpēſatiue q̄cq̄ ordinare de
creuit: ⁊ ſcḋm iura ciuilia p̄nci
pes etiā ꝯtra res bis iudica
tas: in auditorio ſuo exami/
d nari reſtitutionē ī integrū ꝑ
miſerūt: ꝓſpeximꝰ q̄ʒ ex da/
ta ſnīa: in regiſtro dicti Eu/
genij pape reꝑta: ꝙ p̄mo mē
ſe ſui pōtificatꝰ fuerit ꝓmul/
gata: qñ nō plene de meritis
e ip̄ius cauſe videbat̄ inſtru/
ctus: illa innitens precipue
rōne: ꝙ priuilegiū vrbani ſe
f cūdi: ex ꝑte veſtra ꝓductū:
ſubietuʒ fuerat falſitati: cuiꝰ
tenorē nos in regiſtro ip̄iꝰ in
uenimus incorruptum: tā dē
deliberatio noſtra ī hoc reſe
dit: vt an data ſit reſtitutio:
g an danda cōtra p̄miſſam ſen
tentiā: ꝑtibus p̄ſentibus de
h cernat̄: quarū aſſertiōe meri
ta cauſaꝝ pandūt̄. ¶ Quo
circa mandamus: quatenus
vſq3 ad feſtū beati luce: vel ī
ꝓprijs ꝑſonis: vel ꝑ idoneuʒ
reſponſalem: noſtro vos cō/
ſpectui p̄ſentis: ꝙ dicta ſen/
tentia retractari non debeat
i (ſi poteritis) oſtenſuri. vel ſi
forte exigente iuſticia fuerit
retractanda: vel ꝑ vos: vel ꝑ
reſponſalem idoneū appare/
tis ſufficienter inſtructi: vt ī
principali negocio canonice
ꝓcedatur: ꝓ certo ſcituri: ꝙ
cum propter multā locorum
k diſtantiam: nō poſſit ad vos
ſine magnis laboribus ⁊ ex/
penſis ſepius haberi recur/
ſus: ſi ad premiſſum terminū
quem vobis peremptoriū aſ
ſignamus: iniūcta vobis cō
tempſeritis adimplere: nos
nihilominꝰ in ipſo negocio:
quātū de iure poterimꝰ: ꝓce/
demus. ¶ dez. Si reſtituat̄

cōpilatione dicebat̄ ab altera ꝑte ꝓductuʒ: ⁊ ſcḋm illaʒ
lrām planior ē ſenſus: ⁊ ſcḋm hoc ꝑs hilerdeñ. eccl'ie fal
ſauit p̄uilegium ſuum. ⁊ ideo ꝯtram ip̄am fuit ſenten/
tiatū: qḋ melius videt̄ ſcḋm illam regulā: delictū ꝑſone
⁊c. ⁊ ita cōcordat cum illa decre. cū venerabilis. vnde
nō debet obeſſe
hilerdeñ. eccl'ie
delictuʒ illius q̄
priuilegiū falſa/
uit q̄n ſaltē reſti
tuat̄ iſto būficio
cum eccleſia hi/
lerdeñ. nō fuerit
in culpa. Berñ.
g ¶ An dāda.
ideo iubet inqui
ri: q2 non cōſta/
bat an fuiſſʒ ad
miſſa eccleſia hi
lerdeñ. ad reſti/
tutionē ⁊ p̄ſenti
bus ꝑtibus hoc
eſt faciendū: vel
ꝑ contumaciam
abſentibus. ff. de
mino. ī cauſe. §.
j. ⁊ ī auc̄. vt ſpō.
lar. §. ad h̄. col.
ix. et. C. ſi ſe vt
ab here. abſti.
auc̄. ſi oēs. de h̄
dictuʒ eſt. ſ. eo.
c. j. et. ſ. de offi.
iudi. c. ij. melius
⁊ ꝑ hāc lrām nō
ꝯſtat qḋ reſtitu/
tio data fuerit:
ſʒ modo appare
bit an fuerit da/
ta an danda: lʒ
papa Celeſtinus
nō obſtāte ſentē
tia Eugenij ne/
gociū cōmiſerit.
h ¶ Aſſertiōe.
C. ſi per vim vel
alio modo. l. vl.
ar. ſ. de maio. ⁊
obe. ſine q̄ttuor.
i ¶ Oſtēſuri. ſed quare cōpelluntur ſti hoc ꝓbare cū
ille qui petit reſtitui non admittatur iniſi doceat ſe le/
ſum. ff. de iureiur. nā poſtea. §. ſi minor. Item eſt con/
tra id qḋ actore non ꝓbante reus deus abſolui. vj. q.
v. §. actor. ⁊ .j. vt eccle. benefi. vt noſtrū. Forte p̄ſūptio
erat contra eos. ⁊ ideo papa voluit hoc: vt dicit p̄di/
cta decre. vt noſtrum. ſed non cōpelluntur hoc ꝓbare
niſi voluerint: ſed ſi altera pars noluerit ꝓbare qḋ ſit
retractanda. ip̄i ꝓbent contrariū ſi potuerint. ⁊ hec fa
cienda ſunt vtraq3 parte p̄ſente. k ¶ Diſtantiam.
propter locorum diſtantiam: ⁊ vt parcatur laboribus
et expenſis p̄ma vice poteſt poni peremptoriū. xxiiij.
q. iij. de illicita. ⁊. ff. de iudi. nōnūq3 neceſſitate ingru/
ente. j. de dila. c. j. ar. contra. ff. de iudi. ad ꝑemptoriū
multa em̄ ꝓpter diſtantiam ꝑmittuntur que al's ꝓhi/
berentur. vnde v̄ſus. Non facit ergo parum diſtantia
longa viaꝝ. Prorogat inducias aufert onus. impedi/
mentū. Cogit adire forū ꝯſeruat ius dominoꝝ. Pone

in integrũ cõtra ſententiam is ꝯtra quẽ eſt p̃ſumptio: mãdat̃ ſentẽtia executioni p̃ſtita cautiõe de reſtituenda re ſi prius cõdemnatus in hoc iudicio p̃ualeat. Ca. VI

SUſcitata ſup̲ diuerſis articulis: int̃ Burgeñ. epm ꝛ omenſe monaſterium q̃ſtione. et. ī. ¶ Nos intellectis q̃ vtraq; ps ꝓpoſuit coram nobis: ſup quattuor articulis p̃notat̃: monaſteriũ
a Omeñ. iuſticia cõdẽnamus exigẽte. ¶ Sententia vo lata: ꝓcurator monaſterij: ad ꝓbandã p̃ſcriptionẽ factam tã ſup q̃ttuor articulis p̃no
b tatis: ꝗ etiã ſup q̃buſdã de
c cimis p trãſactionẽ acquiſitis: reſtitutiõem in integrũ
d nomine monaſterij poſtulauit: quã eidem duximus indulgẽdam. et. ī. ¶ Ne vero per excogitatam maliciaꝫ (ſicut ex p̃ſumptionibus pluri
e bus videbatur) effectuꝫ ſententie in damnũ epiſcopi cõtingeret impediri: ne ve monaſterium p executioneꝫ ſententie ꝓpter diuerſas ſuſpiti
f ones incurreret detrimẽtũ:
g nos equitate p̃ſata: iure duximus ꝓuidendum: vt ante omnia ſupradicta ſententia executiõi mãdetur. et. ī. Volumus nihilominus ꝛ mandamus: vt ab epiſcopo ipſo
h recipiatis idoneã cautionẽ. Quod ſi monaſterium in cauſa ipſa preualuerit: vniuerſa que medio tempore ſententie ipius occaſione perceperit: monaſterio reſtituat memorato. Honorio. iij. archiepiſcopo ꝛ capitulo Bracar.

Poſt peremptorium nõ auditur eccl'ia de iure cõmuni: audit̃ tamẽ per bñficiũ reſtitutionis ĩ integrũ. Ca. VII.

exemplum. Prorogat inducias appellatori. ī. ꝺ appel. cum ſit romana. Aufer onus electo ꝛ electoribꝰ. lxiij. di. cum longe. Impedimẽtũ aufert dño volenti repere re ſeruũ ſuuꝫ factũ monachũ. xvij. q. ij. ſi quis incognitus. Cogit adire forũ: qꝛ ſine licentia patris abſentis filiꝰ cauſã agere nõ p̃t. ff. ꝺ iudi. ſi longius. Cõſeruat ius dñoꝝ in poſſeſſiõe turbata dño abſente. C. ſi per vim vel alio mõ. l. j. vbi admittit̃ ad poſſeſſionẽ turbatã recuperãdã ſeruus vel amicꝰ q̃ al's nõ admitterent̃ ꝺ iure. Sꝫ q̃liter ꝓcederet in h̃ caſu reſtitutiõis data ꝙ ps citata non veniat nunq̃d poteſt ꝓcedi ad teſtiũ receptionem vel diffinitiuã ſentẽtiã ſup ipa reſtitutione. videtur ꝙ nõ. quia litis ꝯte. in h̃ faciẽda eſt. s̃. de offi. iudi. c. ij. ff. de mino. papinianus. §. vlti. ſꝫ li. non ꝯte. teſtes ñ ſũt recipiẽdi. ī. vt li. nõ ꝯte. p to. Et h̃ innuit h̃ ex eo ꝙ dicit̃ quãtũ de iure ꝛc̃. cum al's li. ꝯte. citari debeat: vt ſi non venerit ad ſentẽtiã ꝓcedat̃ q̃liter hoc fieri debeat dictũ eſt. s̃. de offi. iudi. c. ij. ſed ꝯ videt̃ ꝙ etiã ad ſnĩam ꝓcedi non poſſit. ff. de mino. in cauſe. §. j. ꝛ. C. ſi vt ſe ab here. abſt. auẽ. ſi omnes. Sol'. hec cõtrarietas habetur. s̃. de offi. iudi. c. ij.

SUſcitata. ¶ Sũma ſic ſcḋm mentem iuncta glo. penul. Petitio reſtitutionis in integrũ contra ſentẽtiã ſuſpendit regulariter executionẽ ſentẽtie in euẽtu iſtius cauſe reſtitutionis: fallit ſi contra petentẽ reſtitutionem eſt p̃ſumptio malicie ꝙ cauſa differẽdi executionem hoc petat. quo caſu executio fit p̃ſtita cautiõe de reſtituendo ſi petens reſtitutionẽ obtinebit in cauſa. ꝛ in h̃ vltimo eſt iſte tex. valde ſingularis reſpectu vtriuſq; iuris. Diuidit̃ in quattuor ptes. Nam p̃ma ponit deciſam facti narrationẽ. Scḋa. ibi. Nos intellectis. ipius diffinitionem. Tertia ibi. Sentẽtia. reſtitutiõis petitionẽ. Quarta ipius cõceſſionẽ cum certa ꝓuiſiõe. ibi. Ne vero. Ab.

a ¶ Omeñ. hic fert̃ ſentẽtia ꝯtra monaſteriũ. ſimile. ī. de cenſi. ſopite. alibi in pſonam ꝓcuratoris ſiue ſyndici. s̃. de elec. querelã. vbi de hoc. et. ī. de capel. mo. dilectus. ſed eccl'ia non multũ curat de illa ſolẽnitatẽ ſicut nec facit differentiã inter ꝓcuratorem ꝛ ſyndicũ: ex quo ꝯſtat de poteſtate tradita. s̃. de ꝓcu. petitio. Vel dic cõdẽnari monaſterium in pſonã ꝓcuratoris. B.

b ¶ Decimis. ſup q̃bꝰ iã ꝯcluſũ erat in cauſa. ſil'e. s̃. eo. auditis.

c ¶ Per trãſactionẽ. id eſt amicabilẽ cõpoſitionẽ. s̃. de trãſac. c. ij. ꝛ. ī. de deci. ex multiplici.

d ¶ Poſtulauit. iſte fuit ꝓcurator cõſtitutus ad cauſã ꝛ ſnĩa lata ꝯ monaſteriũ poſtulauit in integrũ reſti. ꝛ obtinuit. Sed ꝯ videt̃ dicere lex: qꝛ ſine ſpeciali mãdato ad h̃ ꝓcurator non admittit̃. ff. ꝺ mino. illud. §. ſi talis. ꝛ. ī. c. xxi. Poteſt dici ꝙ lex illa locũ habet cum reſtitutio principaliter poſtulat̃ vt. s̃. e. cũ ex litteris. nõ tñ p illũ ꝯ quem lata fuit ſnĩa: vt tunc exigat̃ ſpeciale mandatũ ad h̃. ſed qñ incidẽter poſtulat̃ reſtitutio ſicut hic. licꝫ poſt ſnĩaꝫ ſuper q̃buſdã: qꝛ incõtinẽti poſt ſnĩaꝫ añ factã executionẽ ꝛ p euꝫ q̃ factus erat dñs litis p ꝯteſtationẽ intelligit̃ incidẽter factum: et ſup q̃buſdã q̃ pe tebãt̃ ante ſnĩaꝫ vñ ꝓcurator ad cauſã ꝯſtitutus bñ põt petere reſtitutionẽ ſuper articulo incidẽti. s̃. eo. auditis. qꝛ oĩa q̃ ad cauſaꝫ inſtruẽdã faciũt ſibi ꝯceſſa intelligũt̃. ar. ff. de p cu. ad rẽ mobilẽ ꝛ. l. ad legatũ. ꝛ ar. ad h̃. ff. eo. ti. q̃ ꝓprio. §. item q̃rit̃. ar. ad h̃. s̃. e. audit̃. ꝛ. ſi. C. e. ita demũ. ꝛ. ff. an p aliũ can. ap. exer. poſ. l. ij. ar. ꝯ. C. ꝺ ap. ſi actor. ꝛ qꝛ h̃ locũ nõ habebat appellatio neceſſe habuit recurrere ad bñficiũ reſtitutõis ſi potuiſſet appellare iure cõi poterat p̃ſcriptionẽ ꝓbare ſiue aliaꝫ exceptionẽ peremptoriã. ī. de fi. inſtru. c. cũ. Jo. ꝛ. C. ſen. reſcin. nõ poſ. l. ij.

e ¶ Sentẽtie. h̃ regulare ẽ vt ſnĩa mãdet̃ executiõi nõ obſtãte aliq̃ exceptiõe. vt. ij. q. j. ſicut. niſi incõtinẽti ꝓbet̃ exceptio. ī. de reſti. veniẽs. ꝛ. ī. de reſti. ſpo. lr̃as. i fi. ꝛ in q̃buſdã caſibꝰ q̃ notãt̃. xj. q. iij. cũ apud. Itẽ licꝫ incõtinẽti velit q̃s ꝓbare exceptionẽ ſuã ſi tñ ẽ p̃ſũptio ꝯtra ipm ꝙ malicioſe excipiat p̃mo mãdabit̃ ſnĩa executiõi vt h̃. deinde ſi q̃d velit ꝓponere nõ ĩ modũ exceptiõis ſꝫ ĩ modũ actiõis audiet̃. ī. de ap. ꝯſtituꝰ. i fi. ꝛ. ī. ꝺ ac. cu. accedẽs. ſꝫ ꝛ h̃ ibi nõ dr̃. imo defecerat ĩ q̃buſdã exceptiõibꝰ. nec dicebat ꝙ al's vellet p̃ponere: vt. C. ad. l. cor. de fal. ſatis apte. ꝛ. C. de edic. diui adri. tol. l. ij.

f ¶ Detrimẽtũ. qꝛ delictũ pſone ꝛc̃. xvj. q. vj. ſi epm.

g ¶ Penſata. hic p̃fert̃ eq̃tas iuri. C. de iudi. placuit. ſꝫ h̃ ꝯtingit ꝓpt̃ p̃ſumptionẽ cũ al's ꝺ iure cõi poſtulata reſtitutione in inte. oĩa in ſtatu ſuo eſſe debẽt donec reſtitutio finita ſit. C. de in inte. reſti. poſtulata. l. vna ſicut appellatione interpoſita nil eſt innouãdũ. ff. nil ĩno. ap. pẽ. interpoſita. l. vno. ꝛ. ij. q. vj. §. appellatione interpoſita. ſed cõtra. s̃. de tranſac. c. vlti. vbi dicit̃: q ius ſeruanduꝫ eſt. vbi vero ius deficit eq̃tas ſeruanda eſt. ſed p̃ſumptio ſoluit ꝯtrarium.

h ¶ Cautionẽ.

Coꝛã felicis. m. J. papa pꝛe.no.lite inter archiepm Toletañ. ꝛ te frater a archiepē: ſuꝑ pꝛimatia ſolē/niter cõteſtata: fuit pemptorius terminus aſſignat⁹: et ſ̄. Uerũ elapſo t̃mino ꝯſtituto: poſt expectationē nõ mo b dicã: cõparuerunt ꝓcuratores vr̃i: ſʒ qꝛ nõ attulerãt de c poſitiões teſtiũ: ꝛ alia munimēta: dilationē cũ inſtantia poſtularunt. Poſtq̃ꝫ v̄o inter eos: ĩterlocuti fuim⁹ ſuꝑ d dilatione petita: tãdē indulgeri ecclie bracharẽ. dilationē ꝓpt̃ ĩſtructionē cauſe ꝑ auxiliũ reſtitutiõis in integrũ poſtulauerũt. exhibentes ſuꝑ hoc ex ꝑte vr̃a ſpãle e mandatũ. Nos aũt vſq; ad octauas pentecoſtes: per reſtitutiõis bñficiũ: id vob̄ f duxim⁹ indulgẽdũ. Greg. non⁹.

Reſtituit minoꝛ in eo ꝙ ꝯ̃xit vel omiſit ſi ꝓbat exinde ſe leſum ꝛ ſic ĩfra tpa reſtitutiõis petẽde. Ca. VIII

Conſtitut⁹ in nr̃a pñtia magiſter Guiliel. pꝛo g ſe ac fratre ſuo. J. canonico paroſineñ. exbibita nob̄ petitiõe mõſtrauit: qđ cũ eis ĩ minoꝛi cõſtitutis etate: ac eo h rũ matre (cui⁹ ſucceſſoꝛes exiſtunt) reb⁹ humanis exempta: quondam. G. pater ipſoꝛum quaſdam poſſeſſio i nes vtriq; communes quibuſdam vendidit pꝛo quadam pecunie quantitate: ac vt huiuſmodi venditio robur firmitatis haberet emã k cipauit eoſdem: ꝛ fecit eos contractui conſentire. Qua l re ſupplicauit: vt vel venditionem eandem mandare m n mus nunciari nullam: vel o cum adhuc exiſtant infra tẽpus ad obtinendum beneficium in integrum reſtitutionis indultum: ꝛ infra annũ ꝛ diem a tempoꝛe contract⁹ ipſis tanq̃ꝫ pꝛoximioꝛibus: competeret ſuper illa poꝛtione ius offerẽdi emptoꝛibus pꝛecium: iuxta municipij pa p roſieñ. conſuetudinem approbatã: quod hacten⁹ omiſerunt: dignaremur eis ſu/

generale eſt vbicunq; in dublo aliq̃s admittit̃ ꝙ ſemꝑ ille q̃ admittit̃ pſtabit cautionē. C. de leg. ſi in fraudē. C. de peti. here. l. vl. ſ. rñ. ff. de rei ven. is a quo. ꝛ. l. ſe. ff. vt legatoꝝ. vel fideicõmiſ. cãe caueat̃. l. poſtq̃ꝫ. §. j. ff. de dã. infec. ꝑtoꝛ. in ꝑn. ar. ſ̄. ne lite pendẽte ecclia ſctē Marie. Item ar. ē h̄: ꝙ cautio ſit pſtãda ab eo qui mittit̃ in poſ. cã rei ſer. de fructib⁹ reſtituēdis ſi ſuſpectus ē. ſ̄. ð ſeq̃ſtr. c. ij.

Coꝛã fe. Pꝛima ꝑs narrat factũ. Scđa interloq̃tur ibi: nos aũt. a Suꝑ ꝑma tia: ꝛ pat̃riarchatus vna tm̃ dignitas eſt. lʒ nomina ſint diuerſa. xcix. di. c. j. ꝛ ij. b Procuratoꝛes veſtri: ꝛ ita ad vnã cãm plures ꝓcuratores dari pñt. de h̄ dictũ eſt. ſ̄. ð ꝓcu. nõ iniuſte. ꝛ. ſ̄. ð teſ. inſuꝑ. c Munimēta: munimēta dicunt̃ q̃bus cauſa munitur ꝛ inſtruit̃ vt teſtes inſtr̃a ꝯfeſſiões ꝛ q̃cq̃d aliud qđ adiuuet cãm. d Petita: de negando ipſam eis: vt. ſ̄. ptʒ. e Mandatũ ĩ h̄ caſu nõ videt̃ generale ſufficere mãdatũ ꝓcuratoꝛis ſimplicit̃ ꝯſtituti ad cãm. ff. de mi. illud. §. ſi talis. ꝛ q̃dã aliĩ caſus ſũt in q̃b⁹ nõ ſufficit generale mãdatũ: vt in cã ſuſpecti tutoꝛis. ff. de ꝓcura. nõ ſolũ. §. vl. ali⁹ qñ aliq̃s reliquit duos ꝓcuratoꝛes oĩm rerũ ſuarũ: tũc alter ab altero nõ pōt exigere ſine ſpeciali mãdato. ff. ð ꝓcu. q̃ duos. alius eſt interdicto de liberis exhibẽdis. ff. de libe. exhi. l. iij. ff. de ꝓcu. põponius. in pꝛin. quint⁹ eſt in trãſactione. ff. de ꝓcu. mãdato. ꝛ in alio caſu ꝓcuratoꝛ nõ pōt deferre iuramentũ ſine ſpãli mãdato vel recipere. ff. de iureiurã. iuſiurãdũ. §. ꝓcuratoꝛ. ꝛ in acceptilatione. ff. de accepti. l. iij. de hoc dixi. ſ̄. c. xxi. qualiter locũ habeat in alio caſu exigit̃ ſpãle mandatũ. ſ̄. de reſcꝑ. nõnulli. f Duximus: ꝛ ita aliq̃d conceditur hic vna via qđ alia via denegat̃. ꝯtra. ſ̄. de ꝓcu. tue. cũ ſuis cõcoꝛ. ibi poſitis. ſed illa intelligunt̃ de iure cõi: vt ſi in iure cõi aliquid vna via ꝓhibet̃: ꝛ alia via eodē iure debet ꝓhiberi. hic vero ſecus.

Conſtitutus. In pꝛima ponit̃ ꝑtis petitio: ſuꝑ qua. ſecundo dat iudices: ibi. quo circa. Ab. g Fratre ſuo: ꝛ merito cũ ſit cõiũcta pſona. ſ̄. de reſcrip. nõnulli. ꝛ etiam ad agendũ admittit̃. dũ tñ ꝯtraria volũtas nõ appareat. ff. de ꝓcu. ſed hę pſone. ꝛ. l. põponius. §. vlti. ꝛ in cã reſtitutionis nõ admitteret̃ ad agendũ: niſi conſtaret de volũtate ipſius. ff. de mino. patri. j. reſponſo. h Succeſſoꝛes: qꝛ filius ſuccedit etiã matri ab inteſtato ſiue ex teſtamēto. C. de bo. ma. l. ſ. pater v̄o habet vſufructũ in cuius pt̃ãte eſt q̃ omnē diligētiã tuēde rei debet habere. alienare tñ rem filij vel donare non pōt C. eo. ti. l. j. ꝛ. ij. i Utriq; cõmunes. ſ. patri ꝛ mr̃i q̃s poſſeſſiones de cõmuni pecunia emerunt: ſimile. ſ̄. de dona. inter viꝝ ꝛ vxo. ſignificauit. Sʒ cõtra videtur qꝛ quicq̃d habet vxoꝛ totũ pꝛeſumit̃ eſſe de bonis mariti. C. ð dona. inter virum ꝛ vxo. ſi vxoꝛis. ꝛ. ff. de dona. inter viꝝ et vxo. Quint⁹ mutius. Illud verum eſt quando non conſtat vnde res ille pꝛoceſſerũt. ſed hic conſtat vt dixi de pecunia communi empte vel vtriq; communiter legate fuerunt: ꝛ hoc certum erat. k Eoſdem: hoc ideo dicit: quia dum filius eſt in poteſtate patris alienare vel alias diſponere de rebus ſuis non poteſt. nec agere pꝛo his: nec ei tunc tempoꝛis currit pꝛeſcriptio: vt. C. de bo. ma. l. j. ꝛ. C. de annali excep. l. j. §. vltimo. Ideoq; emancipauit eos vt conſentirēt ꝛ ratam haberent vēditionem eandem quo ad partem maternã in qua debebant ſuccedere matri.

l Ut vel venditionem. quatenus cõtingebat eos de bonis maternis in alia parte quo ad patrē patris petebant reſtitui ad ius offerendi pꝛecium: ꝛ ſi venditio de bonis maternis teneret petebant reſtitui ſimiliter contra eam. m Nullam: quaſi factam a minoꝛe. xxv. an. ſi iuris ſolennitas non fuit ſeruata.

n Uel cum: ſupple ſi iuris ſolēnitas fuit ſeruata in venditione. o Tempus. ſcʒ quatuoꝛ annoꝛum. C. de temp. in integ. reſti. l. vlti. Eſt ꝛ hic arg. ꝙ vltra quadriennium nõ detur reſtitutio. Berñ. p Conſuetudinē: cõſuetudo erat appꝛobata illi⁹ loci ꝙ ſiq̃s rem cõmunē cũ alio: vel rem ſuã vēderet extraneo vel alicui magis remoto qui ꝓximioꝛ eſt illi alienãti a tēpoꝛe cõtract⁹ vſq; ad annũ ꝛ diem ꝛ poſt pōt offerre pciũ emptoꝛi qđ ſoluit ꝑ re illa ꝛ ille tenet̃ recipe pꝛe/

ciũ ⁊ reſtituere rẽ: ⁊ iſti frẽs omiſerãt offerre ꝑciũ ĩfra annũ ⁊ diẽ ꝓ re patris alienata. cũ ipi eſſent ꝓximiores ⁊ ad hoc offerendũ petebãt reſtitui vt rem patris rehaberent. a ¶ Debita iuris ſolennitas: q̃ ſi habebãt curatorẽ ⁊ ei⁹ auctoritas nõ ĩteruenit ipo iure nulla fuit venditio. C. de in inte. reſti. minoꝝ. ſi curatorẽ. ⁊ ſi decretũ nõ interuenit ſiue auctoritas ꝑtoris nõ tenet vẽditio ſeu ꝯſenſus ſubſequens q̃ tutor ⁊ curator alienare rem minoris ſine auctoritate ꝑtoria nõ põt. C. de ꝑdi. mino. ſi ꝺcre. nõ alienã. l. j. et ij. ⁊ l. minorũ. et l. ſiquidẽ. ⁊ ĩ plurib⁹ .ll. ibidem. Si vo iſti nullũ habebãt curatorẽ ⁊ cõtraxerũt vel cõſenſerunt auctoritate ꝑtoris vẽditioni facte a patre obligant. Sʒ ſi leſi ſunt reſtituunt: vt. l. ꝑdicta ſi curatorẽ. i fi. ⁊ ita ſi ſolennitas iuris ẽ omiſſa nulla fuit venditio ⁊ ſic etiã nulla pnũciabit ſi ſolẽnitas ſeruata fuit: ⁊ ꝓbauerint ſe leſos reſtituent tã ꝯtra venditionẽ cõtingentẽ ipos ex ſucceſſione materna q̃ʒ etiã ad ius offerendi in venditione paterna. b ¶ Cõſtiterit: ꝓbabũt ergo iſti ſe minores ⁊ leſos alias nõ admitterent. ff. de iureiu. nam poſtea. §. ſi minor. quo ꝓbato reſtituent tã ꝯtra venditionẽ q̃ʒ ad ius offerendi.

Cauſa reſtitutionis. ¶ Tria ſunt dicta principalia. Secũdũ: ibi. delegati. Terciũ ibi: in matrimoniali. Abbas. c ¶ Habentib⁹: ſicut eſt epus poteſtas ⁊ hmõi. ⁊ alij etiã minores ordinarij cõtẽtioſam iuriſdicionez habentes q̃ ꝑſunt alicui vniuerſitati q̃ habent adminiſtrationẽ cũ iuriſdictione. ff. de poſtn. l. j. §. vlti. ⁊ C. vbi ⁊ apud quos. l. vlti. xj. q. j. de ꝑſona. ff. qꝺ cuiuſq̃ʒ vni. l. vl. ⁊ alij etiã minores ordinarij ꝯtentioſam iuriſdictionẽ habentes. d ¶ Delegatis: ⁊ ſic delegati ab ordinarijs hoc edicto poſſunt cognoſcere de cauſa reſtitutionis ſiue principaliter mandet eis ſiue incidenter eis ꝯtingat queſtio reſtitutionis. ⁊ multofortius delegatus a principe ſicut hoc totũ tradit. C. vbi ⁊ apud quos reſtitu. ĩ integrũ. poſtu. l. vlti. que ponit totũ tenorẽ hui⁹ decre. Sʒ videt ꝙ eſſe nõ poſſit. ſcʒ ꝙ ordinarius poſſit alij demãdare cognitionẽ iſtã cũ in integrũ reſtitutio cauſe cognitionẽ deſiderat. ff. de in inte. reſti. l. iij. ⁊. ꝺ. eo. tum ex lr̃is. ⁊ ff. de mino. in cauſe. §. cauſa. ſed que officio iudicis cauſa cognita expediunt alteri demãdari nõ poſſunt. ff. ꝺ offi. ꝓcõ. nec quicq̃ʒ. §. vbi decretuʒ. Sol. reſtitutio in

per vtroq̃ʒ (cum in hoc non modicũ leſi noſcant: ⁊ emptorib⁹ portionis eiuſdẽ vel eoꝝ ſucceſſorib⁹ ꝑciũ ſint offerre parati:) ꝓ idẽ bñficiũ ſubuenire. ¶ Quocirca mãdam⁹: q̃ten⁹ ſi ꝑmiſſa inueneritis veritate ſubnixa: vel vẽditionẽ ꝑdictã quo ad partẽ ex ſucceſſione materna ipos ꝯtingentẽ: nullã nũciare cu a retis: ſi in ea debita iuris ſolẽnitas eſt omiſſa: vel ſi forſitã interuenerit ⁊ eos leſos b eſſe cõſtiterit: tã ſuꝑ ea q̃ʒ ſuꝑ reſidua portione: dũ tñ qꝺ offerũt duxerint faciẽdũ. auctoritate enim in integrum reſtituere ſtudeatis. Idem.

Reſtitutio in integrũ poſtulanda eſt ab ordinario adminiſtrationẽ habẽte vel a delegato ab eo ſiue hec cauſa ſit ſpecialiter delegata ſiue incidat in cauſa generaliter ſibi cõmiſſa. Ab ordinario vero adminiſtrationẽ nõ habẽte vel a delegato peti non debet niſi veniat ĩcidenter ĩ cauſa: hoc prĩo. Arbiter vero de cã reſtitutionis nõ cognoſcit nec põt aſſumi in maioribus cauſis. Ca. IX.

Cauſa reſtitutionis in itegrũ: corã iudicib⁹ ordinarijs adminiſtrationẽ c habentib⁹: vel delegatis ab eis tractari poterit ⁊ finiri: d ſiue hoc ipis delegatis ſpecialiter demãdatũ fuerit: ſiue in cõmiſſo eis negocio ꝯtingat incidere hmõi queſtionẽ. ¶ Delegati vo ab ordinarijs q̃ adminiſtrationẽ nõ e habẽt: ſʒ tãtũmodo facultatẽ iudicandi: ſeu arbitri: de hac cã cognoſcere nequeũt f niſi corã eis mota fuerit inci g dẽter. ¶ In mr̃imoniali q̃ʒ cã liberali vel criminali: cũ

integrũ cõpetit iure magiſtrat⁹ ⁊ trãſit cognitio reſti tutionis ſiue ſpecialiter ſiue generaliter comittat. C. vbi ⁊ apud quos. l. vl. ſed ea que cõpetunt iure magiſtratus delegant. ff. de offi. ei⁹ cui mã. eſt iuris. l. j. j. reſpon. ſed ꝯtradicit lex: q̃ ea q̃ magis ſunt imperij q̃ʒ iuriſdictiõis magiſtraſt⁹ facere nõ poteſt: ſed reſtituere eſt magis iperij q̃ʒ iuriſdictionis: ergo nõ ꝑmittitu magiſtratibus ff. ad munici. e que. ergo multe min⁹ poſſunt delegare. poteſt ſi reſponderi. omnia que cõpetũ iure magiſtrat delegari poſſũt ſed nõ omnia q̃ delegant ſpecialiter cõpetũt iure magiſtratu vt in hoc exemplo ⁊ in mero imperio cui⁹ cognitio ſpecialit demandat ſi cõtingit ꝑſidẽ abeſſe vt in. l. ꝑdicta ff. de offi. ei⁹ cui mã. eſt iuriſ. l. j. vel dic. põt delegari nõ cuilibet ſed magiſtratui municipali. verius eſt ꝙ hodie hmõi cognitio poſſit delegari: vt ĩ. l. C. vbi ⁊ apud q̃ l. vlti. ⁊ hic. ⁊ l. qm̃ ea. que corrigit. e ¶ Habẽt: v illi q̃ dant a principe ad aliqua officia exercenda. puta vt cognoſcãt de appellationibus vel ꝺ ſentẽtijs v etiã de alijs q̃ſtionib⁹. ſi q̃ volũt ſe ſubijcere eoꝝ iuriſdictioni pñt ꝯgnoſcere de in inte. reſti. ⁊ de alijs cauſis. ſʒ neminẽ cõpellere pñt corã ſe litigare: ⁊ de talib põt intelligi. ff. de iudi. l. j. vſi. vl aliã iuriſdictionẽ ⁊ C. de iudi. rẽ nõ nouã. vel vt poſſint dare tutores ⁊ curatores vel emãcipare. iſti dicunt ordinarij ſiue adminiſtratione a talib delegati. ⁊ arbitri de reſtitutione cognoſcere nõ pñt principaliter ſi directe agat de reſtitutione. q̃ nec talis iudex ſine adminiſtratione ſi eſſet ad hoc electus a partib poſſet cõmittere cãm reſtitutionis ſed maiores tm̃. f ¶ Incidenter. principaliter em̃ iſti cognoſcere nõ pñt de reſtitutione cũ c iſta requirat maiores iudices q̃ hoc ex officio ſuo faciant. ſi autẽ inciderit q̃ſtio reſtitutionis in negocio d quo cõpromiſſum eſt. vel qꝺ eſt alijs delegatis cõmiſſum: pñt tũc de reſtitutiõe cognoſcere: ſic. C. de iudi. l. ꝺ tiẽs. ⁊ C. de ordi. iudi. l. j. ibi em̃ iudex cognoſcit ꝺ c ſtat⁹ incidenter q̃ alias ꝯgnoſcere nõ valet. Nec ꝺꝛ arbiter tũc facere extra cõpromiſſum: q̃ hmõi reſtitutio nõ eſt alia cã ſiue negociũ ab eo de q̃ cõpromiſſum eſt: ſʒ orit ex illo ⁊ ei coheret de quo cõpromiſſuʒ eſt: vt puta ſi omiſit ꝓbationẽ arbiter põt ꝺ hoc cognoſcere v de cõſimilibus que incidũt in cauſa. g ¶ In matrimoniali. Cauſe em̃ matrimoniales ꝑ iudices diſcreto

debent tractari qui poteſtatem habeant iudicandi. .j.de conſangui. ⁊ affinita. ex litteris. ⁊ eſt expreſſum ſ.de tranſac.c.vlti.vbi de hoc. Item cauſa liberalis ⁊ criminalis maiores iudices requirunt.ff. de arbi.non diſtinguemus .§.iulianus.⁊.§.de liberali.vnde ſūptū eſt hoc ar.cōtra ff.d his qui no. infa.qd ergo .§. ex compromiſſo vbi dicitꝫ ꝙ ſentētia arbitri nō infamat. vñ videtꝫ ꝙ poſſit cōpromitti de crimine. qd dic̄ lex illa :qd ergo .§. ex cōpromiſſo. ñ intelligitꝫ de famoſo delicto.ſed de tali qd nullo modo infamat: ⁊ quia nō ꝑ oīa ſententia eſt :vt ibi dicitꝫ :hic ꝯo ⁊ ī.l.nō diſtinguemus. intelligitur de famoſo delicto. de quo arbiter aſſumi nō pōt. Itez argu. ꝯtra .j. de ꝑſup. litteras. ſed ibi non fuit ſimpliciter arbiter : qꝛ retinuit ſibi delegatam poteſtatem.

maiores iudices exigāt : arbiter nequit aſſumi. Idem.

Reſtitutio denegata eccleſie vlterius ſibi non cōceditur: niſi ex noua cauſa :reſtituitꝫ tamen ad appellandū a ſententia denegatiōis. Ca. X.

Beneficio reſtitutionis in integrum:ecc̄lie tue a in alio iudicio denegato:reſtitutio preterq̄ȝ ad appellationem omiſſam videtur eidē b eccleſie poſſe negari:niſi nouis defenſionibus ad huiuſmodi ſit beneficium admittenda.

De alienatione iudicij mutandi cauſa facta.

Alexan.tertius. Is in quē facta eſt alienatio rei cā mutandi iudicij conuenitur per reſcriptum impetratum contra alienantem. Capitulum. I.

Beneficio. a Denegato.ſi aliqs petat reſtitutionem in integrū ⁊ cōtra ipm lata fuit ſentētia denegando reſtitutionē ſi iterum petat reſtitutionem denegari debet:tamen poteſt reſtitui ad appellandū cōtra ſententiā a qua nō appellauit:qꝛ denegata fuit reſtitutio: vt hic dicit.⁊.C.ſi ſepius in īte.reſti. poſt.l.j. b Nouis.tunc em̄ ꝓpter nouas defenſiones iteruȝ auditur.C.ſi ſepius in inte.reſti. poſtu.l.ij.⁊.l.iij.ex illis tribus.l.ſumptū eſt qd h̄ dicitꝫ .ſed qualiter intelligis qd dicit:nouis defenſionibꝰ. Noue dicuntꝫ defenſiones ſiue que tunc erāt ſed allegate non fuerunt:quia occulte erāt ſiue que poſtea emerſerūt .ſed quidā intelligunt de omiſſis primis tm̄:quaſi non poſſint de nouo alie ſuꝑuenire qd credo verius. ⁊ ita ꝓpter nouas defenſiones que tunc erāt admittitꝫ iterum ad beneficiū reſtitutionis:nō obſtāte ꝙ in alio iudicio fuit denegatum.ſed ꝯtra videtꝫ:qꝛ ex noua cauſa recuſatꝫ iudex pꝰ litē ꝯteſtatā.ſ.de offi.dele.inſinuāte.ſi.j.de excep.paſtoralis.⁊.iiij.q.iij.§.ſi qs teſtibꝰ.⁊ que de nouo emergunt auxilio indigent.ff.de interro.acti. de etate.§.ex cauſa.princeps ꝯo etiam ꝯtra res bis iudicatas reſtitutionem in ſuo auditorio admittit.ff. de mino.minor autē magiſtratus.ar.ſ.eo.tum ex lr̄is. Item videtur ꝙ plures poſſint dari.ff.de mino. ⁊ ſi ſine.§.reſtituitꝰ. vbi ſepius reſtitutus fuit minor.Solꝫ.pōt dici ꝙ illud ſpeciale eſt in hereditate:vel etiaȝ ibi non fuit delegata:ſed ſepe cōceſſa.puta petij reſtitui in integrum que cōtra ſententiā cōceſſa fuit mihi. iterū lata fuit ſententia ꝯtra me in ꝑncipale.iterū dabitꝫ mihi in integrum reſtitutio nō ꝯtra primā ſententiā: ſed ꝯtra ſecūdam. qd pōt fieri niſi in caſu.C.de bo.q̄ libe.l.vl.§. vbi aūt hic ꝯo fuit denegata.vnde āmodo nō auditꝫ niſi noue defenſionis ⁊c̄.⁊ eſt ſpeciale qd dicitur in.§. vbi aūt. ꝓpter paternā verecundiā:⁊ ne leges ludibrio fiant.

De alienatione iudicij. Supra viſū eſt de bñficio ſeu remedio reſtitutionis ꝑ qd ꝓuidetur leſis tā minoribus q̄ȝ eccleſijs ⁊ maioribus ex cauſa:nunc cōpetēti ordīe annectit aliud remedium per qd ꝓuidetur illis in quoꝝ ꝑiudicio ē facta rei alienatio cauſa futuri iudicij mutādi. Ab.Si.

Ex quo Prima ꝑs narrat factū: cōtra qd.Scdo ꝓuidet. ibi. Nos igitꝫ. ⁊ eſt caſus ſingularis. Ab. c Volentes. qꝛ malicijs hominū eſt obuiandum. ſimile.ſ.d reſcꝑ.ſe.apo.cuȝ ſuis concor.⁊.ff de rei ven.in fūdo. d Appellauerint.tali appellationi nullatenus eſt deferendū: cum non niſi a manifeſto grauamine ſit appellandū.j. de ap.vt debitus. e Vertitur. id ē:verti ſperatur:al's pertinet ad titulū de litigioſis. f Fecerint.in trāſeundo ſeu alienando rem ī aliā ꝑſonā cauſa mutādi iudicij. ⁊ ex h̄ edicto datꝫ actio tā ꝯ alienātē q̄ȝ ꝯ emptorē vt quem volueris poteris ꝯuenire. C.e.ti.l.vna.cōtra alienantē datꝫ actio in factum ad intereſſe.ff.e.l.j.⁊.l.iij.§.opus.ꝯ.ex quibꝰ.ꝯtra emptorē datur rei vendicatio vt h̄ in fi.⁊.C.e.l.vna. Item nō ſolū ad trāſlationem dominij ꝑtinet hoc edictū:ſed etiā poſſeſſiōis.ff e.l.non ſolū. Item nō ꝙ tria neceſſaria ſūt ad h̄:vt ex h̄ edicto actio ꝯpetat. ꝙ ſit alienatio facta cauſa mutādi iudicij futuri: ⁊ non eiꝰ qd iam fit.ff.e.ti. ex hoc edicto.§.ait ꝑtor.futuri iudicij ideo dicitꝫ:qꝛ ſi fiat alienatio rei litigioſe incidit in edictū de litigioſis.C.de liti. l.vlti.⁊ hoc debet fieri libello ꝑncipi dato ⁊ ꝑ eum reo inſinuato.in auc̄.ibi poſita.C.de liti.tunc res alienari non pōt ſine pena litigioſi.vt.C. de liti.l.vlti .j.vt lite pē.eccleſia ſācte marie. Itē ꝙ dolo fiat alienatio ratione loci ⁊ ꝑſone.qꝛ potentioribꝰ pares eſſe nō poſſumus ⁊c̄. vt duriorē aduerſariū ꝯſtituat etiaȝ alterius ꝓuincie ⁊ ꝙ mea interſit .ff.e.l.j.ij.⁊.iij. in ꝑn.⁊.l.nō ſolum.§.hec actio. ⁊ datꝫ ad itereſſe vt dixi de offi.iu. quāti intereſt actoris.⁊ ſi quas forte fecerit expēſas vel aliā incōmoditatē paſſus ſit.ff.e.l.iij.§.opꝰ. in fi.⁊.l. nō ſolū.in fi. Itē q ex neceſſitate alienat hoc edicto nō tenetꝫ.ff.e.nō ſolū.§.ſi qs. Itē ſi paratꝰ ſit ſubire iudiciū ac poſſidere.ff.e.qꝛ etiā.in fi. Itē notandū ꝙ h̄ fit ꝓrogatio iuriſdictiōis delegate de ꝑſona ad ꝑſonam etiā iuita altera ꝑte.⁊ eſt ꝯtra id qd habes.ſ. de offi. deleg.p.⁊.g.vbi dicitꝫ:ꝙ delegata iuriſdictio non pōt ꝓrogari ad ꝑſonas alias q̄ȝ in reſcripto cōtineatꝫ. ſed hoc ē ſpeciale in odium illoꝝ.qꝛ eis inuitis hoc fit .cū

Ex quorundam relatione audiuimꝰ: ꝙ cum aliqui litteras a nobis commiſſionis impetrant.aduerſarij (vt mandatum noſtrum eludant) anteq̄ȝ littere ad iudicem perueniant:vel etiam poſtea priuſq̄ȝ citātur ab eis in vocem appellationis prorumpunt.et.j. Nos igitur contra predictam calliditatem ⁊ verſutiam prouidere c volentes:mandamus quatenus:ſi aduerſarij eorum pro euacuando noſtro mandato d taliter appellauerint : aut de poſſeſſione d qua controuer e ſia vertitur commutationem f fecerīt:vl' ſe malicioſe duxe

a rint abſentãdos: eos q̃ ĩ poſ
ſeſſiõe ſe ingeſſerũt: a. p. ceſ.
cogatis: ſb vr̃o examine iur̄
equitate parere. Greg. ix.
abbati ſãcti Nicolai ꝛ deca/
no fareñ. morieñ. dioc.

Clericus cauſa mutandi iu/
diciũ non debet recipe ceſſi/
onem a laico. Ca. II.

Ex pte ſcabinorũ hipre/
ti fuit ꝓpoſitum: ꝙ inter lai/
cos eiuſdez loci: q̃ſtionibus
emergẽtib⁹ dirimendis p iu/
diciũ ſeculare: q̃dam clerici
ſibi dono vel p̃cio: ab aliq̃b⁹
laicorũ ipoꝝ cedi faciũt acti
ones: vt aduerſarios ad ec/
b cleſiaſticũ forũ trahãt: ꝛ pre/
dam ex hmõi cõmertio aſſe/
quant̃. et. ĩ. Cũ igit̃ ceſſi/
ones ꝛ emptiões litiũ: legiti
c me ꝓhibeãt ſãctiones: ita ꝙ
d iactura cauſe afficiãt illos: q̃
ſibi potẽtioꝝ patrociniũ ta/
liter aduocare p̃ſumũt: ꝛ ex
eo ſint etiaz odioſe: ꝙ ex fõte
cupiditat̄ vident̃ ꝓcedere:
mãdam⁹: q̃ten⁹ clericos me/
e moratos: a p̃ſũptione hmõi
per cen. eccle. compeſcatis.

De arbitris. Ex concilio aphricano.

Arbitri ſũt ĩ dii pari numero aſſumẽdi: ꝛ eis diſcordantibus ſtat̃ ſniẽ maioris partis. Caplm. I.

Sane: et. ĩ. Si autẽ
ex cõmuni placito
epiſcoporuz: inter
quos cauſa verſa/
tur: arbitros elegerint: aut
f vnus eligatur: aut tres: vt ſi
tres elegerint: aut omnium
g ſequant̃ ſentẽtiã: aut duoꝝ.
Alex. iij. Eborac. archiepo.

Non valet arbitriũ ſymoniacũ vel doloſum. Ca. II.

Non ſine multa neceſſi/
tate. A. p̃ſbyter nobis
ꝓpoſuit: ꝙ cuz in eccleſia ſã/
cti Alfridi per manum. R.

als ꝓrogatio fiat de conſenſu partium. ſ. de offi. dele. de cauſis. ꝛ ff. de iudi. l. ij. §. ſi iudex. de hoc dictum eſt ſ. de offi. dele. p. ꝛ. g. ꝛ eſt ꝓrogatio iuris bñficio hui⁹ decre. cum als reſcripta non poſſunt ꝓrogari ad pſo/ nas que ibi non cõtinẽt̃: vt in. c. p. ꝛ. g. a Abſentandos. qualiter cõtra tales ſit ꝓcedendum dicit̃ ſ. ď offi. dele. cõſultationibus. et. ĩ. vt li. non ↄte. qm̃. §. in alijs.

Ex parte. Due ſũt partes. Prima ponit querelaz. Secũda ꝓuidet ibi. Cum igitur. Ab. b Forum. in hoc facit ad tituluz: quia p hoc mutat̃ iu/ dicium. p ea em̃ que ſequunt̃ ſpectaret ad titu/ lum ne liceat po tẽtioribus ꝛ ad titulum manda/ ti. ꝛ ſic materie legũ diuerſoruz tituloꝝ hic com/ prehendũt̃. Itẽ eſt hic ar. ꝙ cle/ rici als poſſunt laicos conueni/ re ĩ foro eccleſia/ ſtico. Itez ar. ex hac decre. ꝙ cle/ rici maiores re/ putant̃ q̃ꝫ laici: ꝛ eſt de ↄſuetudine illius loci. ꝙ clerici trahere poſſunt ad eccleſiaſticũ forum laicos als ď iu/ re non. c Sanctiones. C. man. l. pe. ꝛ vlti. ꝛ nota ꝙ huiuſmodi ceſſiones quãdoqꝫ tenẽt quãdoqꝫ non te nent. ſi ceſſio actionis fit in vlti. voluntate tenet ceſſio ff. dele. iij. nomen. ꝛ in caſibus. C. man. p diuerſas. ꝛ. l. ab anaſtaſio. niſi res vel actio legata ſit litigioſa. C. ď litig. quicunqꝫ. ꝛ in autẽ. nunc ſi heres. ſed legatarius poteſt adeſſe liti ne collaudatur: vt ibi dicitur. ſi vero ex pacto ſiue inter viuos fiat ceſſio vł donatio potẽti/ ori nulla eſt. nec agere poteſt ille ex ea ceſſione. ĩmo ia ctura cauſe afficiunt̃ qui hoc faciunt: vt hic dicit. ꝛ. C. ne lic. po. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. fi. Si ꝟo fiat ceſſio: nõ potẽtiori ſi actio ſit dubitata. id eſt in iudiciũ deducta non tenet ceſſio: non tamẽ admittit̃ actio ſi agit ille qui ceſſit in caſibus non tenet. C. de litig. l. ij. ꝛ. l. vlti. Si ꝟo actio ſit indubitata. id eſt. nõdum in iudiciũ deducta tenet. C. de here. vel act. ven. p to. Item diſtingue: vtrũ etiaz ſit ſimulata. quia tũc nulla eſt. C. plu. va. qđ agit̃: per to. ꝛ dicitur ſimulata: ſi id actum eſt inter cedentem et illũ cui fit ceſſio. Si ꝟo dubiũ ſit an ſit ſimulata vł vera: p̃ſumit̃ ꝙ ſit ſimulata ex eo ꝙ actio ꝓ pte donata: ꝓ pte vendita: videt̃. C. mã. l. vlti. ꝛ in tali caſu ñ agit is cui cedit̃: niſi ad id qđ dedit in ſupfluo. nec is cui ceſſit: nec is cui credit̃: vt ibi ďr. §. ſi quis. idem p̃ſumitur ſi modicũ p̃ciũ dat̃: ꝛ tũc nõ agit̃ niſi id qđ dedit. et ex quãtitate precij ſimulata p̃ſumitur. Itez ſi dubitat̃ an ſit vera vel ſimulata: p̃ſumitur ſimulata ĩ quo caſu loquitur. C. man. l. pe. exceptis quibuſdã caſib⁹ ibi poſitis. d Afficiãt. C. ne lic. po. l. j. ꝛ. ij. ꝛ dicas affi/ ciant per ſententiã non ipõ iure: vt patet p. l. p̃dictaz. C. ne lic. po. vbi dicit: iactura cauſe mulctent̃. i. afficiã tur. p ſniaz intelligẽdũ eſt. hmõi ceſſiones odioſe ſũt. qr de vitio cupi/ ditatis ꝓcedũt. vt hic. ꝛ. C. ne li/ ceat po. l. vlti. et nõ ꝙ titul⁹ iſte de alie. iudi. ꝛc̃. intelligit̃ de po/ tentioribus qui non ſunt in aliq̃ dignitate ſiue adminiſtratiõe. ſed titul⁹ ille nõ liceat potẽtiori/ bus patrociniũ litigatorib⁹ im/ partiri. intelligi tur de potentio/ rib⁹ q̃ ſunt ĩ dig nitate ſiue admi niſtratione ↄſti/ tuti: ꝛ eodẽ mo/ do intelligit̃ lex illa. C. quod me. cau. ſi p impſſio/ nem. ꝛ tamẽ ſub iſto titulo inter/ ſerit breuiter na turã hui⁹ tituli: ne liceat. ꝛ de na tura illius tituli mãdati. vt ďr in p̃ma notula. e A p̃ſumptione. ſic patet ꝙ clerici nõ debent recipe hmõi ceſſionez: quia ſi ſimula/ ta ſit ceſſio non valet. C. man. l. pe. ꝛ ſi eſſet vera ceſſio vel datio p̃ſumitur nihilomin⁹ in fraudẽ facta ꝛ aua/ ricie cauſa clerici em̃ ab illicita negociatione ꝓhibent̃ xiij. q. iiij. clerici. ꝛ. c. canonũ. quia ſic negociari iã fa/ clerico non licet. lxxxviij. di. fornicari. De arbitris.

Supra viſum eſt de p̃paratorijs iudicioruz: merito de ipis iudicijs erat videndum. Sed quia arbitria ſunt redacta ad inſtar iudicioꝝ: vt. l. j. ff. de arbitris: p̃mi/ ſit cõpilator iſtam rubricã: ita cõmuniter cõtinuatur. Et in. C. ꝛ. ff. ſuat̃ iſte ordo. nã p̃mittit̃ ibi de arbitr̄ ꝛ poſtea ſequit̃ de iudicijs. Et q̃d ſit arbitriuz: dic vt nõ. p Inno. ꝛ alios in. c. q̃ntauallis. ď iureiuran. Ab.

Sane. tres: vnus ꝟo aut tres ſunt eligendi ꝛ nõ duo: qr res fere ſine exitu futura eſt ꝓ/ pter naturalẽ hominũ facilitatẽ ad diſſen/ tiendũ. ff. de arbi. itẽ ſi vn⁹. §. p̃ncipaliter. tũ ſi cõpromittat̃ in duos: tenet arbitriũ. ꝛ ſi nõ ↄcor/ dauerint cogẽdi ſunt vt vel concordent vel tertiam p/ nam aſſumant: vt ibidẽ dicitur. ꝛ. ſ. de offi. dele. ſuſpi tionis. §. vlti. g Aut duorum. ſufficit duoruz ſen/ tentia: p̃ſente tertio: licz ille diſſentiat. eo vero abſente non valet. ff. eo. l. ſi in tres. niſi in compromiſſo expreſ/ ſum ſit vt duo ſine tertio ꝓcedant. ff. eo. non diſtingue mus. §. cum in plures. ſic obtinet in iudicib⁹. ſ. ď offi. delega. prudẽtiã. ꝛ ď vtriſqꝫ hic cauet̃. ꝛ. ſ. de offi. de/ le. vno delegatoꝝ ſeu arbitroꝝ.

Non ſine. In p̃ma pte ponit̃ facti narratio.

In ſecūda cauſe cōmiſſio.ibi.qm̄ igit̄ Ab. a ¶ Or/dinauit.i.inſtitutionē p̄dictā cōfirmauit ad cautelā: ſupple ⁊ illū fecit poſtea p̄dicta eccleſia ſpoliari. b ¶ Fraudē:dantē cām ꝯtractui vnde nō tenuit.ff.de dolo.⁊ eleganter.ſec⁹ eſſet ſi incidit in cōtractū. ff.de ac. emp. ⁊ ven. iulian⁹.§.ſi venditor. ⁊ ſimile. ℥.de renun. ſa/ne. vbi doloſe ille inductus fuit vt eoꝝ misericordie ſe ſubijceret. c ¶ Sacramē/tū:qd interueni re in arbitrio ſi/ue i cōpromiſſo phibet. C.e. ti. auc.decernimus exquo tñ inter/uenit ſeruādū ē quomodo arbi/triū ſit licitū vł quū: vt hic in i.⁊.℥. eo.cū tpe. d ¶ Fauētes:⁊ ra p gratiā ar/bitrati ſunt vn/de competebat huic exceptio do ſi ageret ex il/lo arbitrio.C e. arbitroꝝ.nō ob ſtan.ipoꝝ iura/mēto:q2 iuramē ad hoc nō ex/tendit̄ niſi ad ea que legitime ar/bitrarent̄ alias licitum eſſet ⁊ ſeruandū.℥. de iureiur.quan/do.⁊.c.q̄ntauaſ/ e ¶ Quicq3 mar/cas:⁊ ſic conti/nebat ſymonia/cam prauitatē.℥. de pac. cū pridē ⁊.℥.de traſac.ꝑ ve/ra.℥.⁊.ij.⁊.c. inſtitut⁹. ⁊ lō arbitriū nō va/let.nec etiā pe/ſi eſſet appo/ſitū c ōmitteret̄ nō ſtaret̄ tali/quo arbitrio ꝯ.nō diſtinguem⁹.§.cū quidā. f ¶ Cognouerint. cōfeſſi fuerūt corā archiepo:⁊ ita credit̄ iſtis i iure i/quo male fecerūt.arg.℥.de elec.cū dilecti.arg.tñ ꝯ.℥. queſti.ſicut.ſ3 hoc videt̄ admitti ꝑpter inopiā ꝓba/tionū qm̄ forte p alios cōſtare nō pōt vt in decre.cum dilecti.⁊ ar.ad hoc.C.de heredi.l.penul. g ¶ Abſol/uas:ſupple ⁊ ipm abſolutū reſtituas.⁊ pōt ex poni ab/ſoluas.id eſt abſolutū oñdas:q2 iuramētū nō extendit ad iſtum caſum.vt dictū eſt.⁊ ita retractat̄ arbitri ſuperioris auctoritate:vt.℥.c.xxi.ſ3 nō fuerunt iſti veri arbitri ſed mali compoſitores ⁊ arbitratores.et ideo dictum eorum boni viri arbitrio poteſt corrigi. ff.pro ſo.ſocietatem.alias inique ſententie arbitri ſta/tur.ff.eo.diem.§.ſtari.ſed in hoc caſu non valeret ſen/tentia talis propter ſymoniam.

archidi.de Suella:pſone il/lius eccłie capellan⁹ inſtitu/tus fuiſſet:eodē.R. mortuo M. nepos ei⁹: q̄ ſibi i eccłia iam dicta ſucceſſit:eūdē pre/ſbyterū capellanū ibidē ite/a ruz ordinauit.et.℥. Cū autē idē pſbyter: extra ꝓuinciaz exulās:de ſuo beneficio nō poſſet iuſticiā obtinere: nec ſuā vlteri⁹ inopiā ſuſtinere: b p dolū ⁊ fraudē ipſius .M. c ab eo eſt ſacramētū extortū: vt arbitriū clericoꝝ duorum exinde ſuſciperet ⁊ ſuaret: d q̄ iam dicto.M.fauētes:pre e ſbytero p̄ceperūt:vt quinq3 marchas p eodē ſuſciperet: ⁊ toti cederet queſtioni. ¶ Qm̄ igit̄ nō decet aliq̄te n⁹ ſuſtinere:vt qd ꝑperā ar/bitrati ſunt debeat incorre/ctū relinqui:mādam⁹ q̄ten⁹ f ſi ſe cognouerint p̄fati cleri/ci tā neq̄ter arbitratos fuiſ/ſe:dictū pſbyterū ab obſuā/tia iuramēti auctoritate no/g ſtra pſus abſoluas:vel ſi ar/bitriū ipm noueris equitate ſubnixū:ad obſeruātiā ipi/us vtrāq3 ꝑtē ap. ceſ. cōpel/las. Idē Arbiter aſſumpt⁹ in patrimoniali cā clerici nō pōt adiudicare rē eccłie poſ/ſidendā etiā ad vitā clerici. Peruenit ad Ca.III. nos:ꝙ cum.G.de cal. ſororē:Gu.clerici duxiſſet in vxorē:idē Gu. fidei interpo ſitiōe firmauit:ꝙ.v. ſol. ſter lingorū annuatim daret ei/dē:vnde cū ſup eiuſdem .v. ſol.inter ipos controuerſia mota fuiſſet:in quatuor cō/promiſere pſonas : q̄ taliter arbitrate fuerūt:ꝙ idem.G. h decimas q̄s in parrochia de cal.p̄fat⁹ gu.habere dinoſci tur:p.v.ꝑtaxatis ſol. ꝑcipe ret annuatim. ¶ Qm̄ qm̄ hu iuſmodi arbitriū eccłie poſ/i ſet in poſterū ꝑniciosum exi ſtere: mādam⁹: quatenus ſi ita inueneris:p̄noīatū.g.di ligēter cōmoneas: ⁊ ec. diſ. cōpellas : vt p̄libatas deci/mas liberas oīno dimittat nec ſibi occaſiōe hmōi aliq̄d k vlterius vēdicare preſumat. Clericū vero moneas:vt cū eodem.G.amicabiliter ſtu/deat conuenire. Inno.iij. cācellario ⁊ magiſtro loth. canonico pariſieñ. Clerici de tpalib⁹ cōpromittere pñt in mulierē alias de cōſuetu/dine iudicantē. Ca.IIII. Dilecti filij abbas ⁊ cō uent⁹ de ſcarduna ci/ſterciē.ordinis:ſua nobis q̄ relā mōſtrarunt : ꝙ cū inter eos ex vna ꝑte:ac hoſpitala l rios ex altera ſup vſuario cu iuſdam nemoris queſtio v/m teretur: in reginā frācoꝝ fu it cōpromiſſum vtrinq3. que cauſe meritis intellect⁹:arbi triū duxit p diffinitiuā ſnīaz ꝓmulgādum.et.℥. ¶ Quā uis autez ſcḋm regulam iuris

Peruenit: ¶ Primo ponit factum. Scḋo corrigendo cōmittit.ibi. vnde. h ¶ De cimas id eſt fru ctus decimarū. i ¶ Exiſtere: in hoc arbitri/um poſſet eſſe in poſterum dam/noſum eccleſie quia occaſione illi⁹ arbitrij iſte G. vellet deci/mas illas poſt deceſſum illius clerici retinere. ⁊ ita eccleſie pre iudicaret. quia ⁊ ſi non de iure de facto tamen damnum ſuſti/neret ⁊ compel/lerentur litiga/re cum illo ⁊ ex penſas facere. quia intereſt ec/cleſie ne ſumpti bus vexetur.ff. de mino.minor. xxv.annis. k ¶ Uendica re:occaſione hu iuſmodi arbitrij nil poteſt vendi cari ab eccleſia vel decimas il/las retinere : q2 non licuit illi cle rico conditionē eccleſie facere de teriorem.℥. de do na. fraternitatē nec alienare po tuit rem eccleſie in damnum ip/ſius eccleſie.xij. queſtione. ij. ſi/ne exceptione.⁊ ita ipſo iure nō tenuit arbitrium.ſic ergo ad factum tantum . reſpicit reuocatio huius arbitrij.

Dilecti filij. ¶ In mulierem ſingularem tan/ꝙ in arbitricem compromitti poteſt .h.d.lati/us et clarius. Prima pars narrat factum. Secunda dat iudicem:ibi:q̄uis. Abbas Siculus. l ¶ Uſuario.id eſt vſu:quid ſit vſus habes inſti. de vſu.⁊ hab.in principio. m Reginam.argu. ꝙ de rebus eccleſiaſticis poſſit compromitti in laicū. argumen.℥.eo.per tuas. argu. contra.℥. eo. contingit.

vbi dicit̃ de hac materia. a ¶Sint remote: veꝝ eſt ꝙ femine a ciuilibꝰ officijs ſūt remote. iij. q. vij. §. tria. ⁊. xxxiij. q. v. mulierē. ⁊. ff. de reg. iur. l. ij. niſi princeps ſcienter eis delegauerit cām. ij. q. v. mēnam. ⁊. xxiij. q. iiij ſiqs. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. ⁊. arg. ff. de re iudi. qui dnt: tñ ĩ veteri lege pplm iudicia bant. xv. q. iij. §. j. Itē tutelā gerere pōt ſi renunciat velleianoꝝ ſecūdis nuptijs. in auten. de here. que ab inteſtato. defe/ runt. §. ex his. col. ix. Itē conſtituit̃ ꝓcuratrix a dño papa. j. de cōfir. cū dilecta. b ¶Pena. ſimile. C. e. l. vlti. c ¶Cōſuetudinē: ⁊ ita eſt arg. ꝙ ↄſuetudo dat iuriſdictionē ⁊ derogat iuri ſcripto ar. s. de conſue. ex litteris. C. de emāci. l. j. ⁊. vl. ⁊. C. que ſit lon ↄſue. l. ij. ⁊. xj. di. in his. d ¶Cōpromiſſo: ſic ꝙ religioſi viri poſſunt petere penā couentionalē. xxv. q. ij. ſi eccleſie: ⁊. xij. q. ij. epus ꝗ mancipiū. ⁊. xxiij. diſt. ꝗꝗ. ⁊. xxj. q. v. ſiquis cuiuſlibet. arg. cōtra. j. de dolo ⁊ ↄtu. c. j. ⁊. ij. ⁊. j. de perſuā. ⁊. xij. q. ij. fraternitatis. dic ꝙ penā a iure ꝑmiſſaꝫ petere poſſunt: vt. xvj. q. j. ſtatuimꝰ. ⁊. j. q. vl. quotiēs ⁊. l. ſancimꝰ. in fi. x. q. vl. c. vl. ⁊ ſatis videt̃ ꝙ pñt petere penā ꝑ iura priora niſi auaricie cā extorqueāt. vt. j. de ſymo. nemo. ar. Vel meliꝰ dicas ꝙ ſi pena apponit̃ loco intereſſe ſm hoc pōt petere penā quāti ſui ītereſt ff. de emp. ⁊ ven. ꝓdia. ſꝫ ſi pena apponit̃ loco ↄtumacie: tūc pōt peti pena ⁊ res. ff. ð col. bonoꝝ. l. ij. § ſi cū duobꝰ. ⁊. ff. de tabel. exhi. locū. §. cōdēnatio. ſi aūt apponit̃ in fraudē vſurarū peti nō pōt. j. de emp. ⁊ ven. ad noſtrā. ⁊. ff. de ac. emp. ⁊ ven. iulianꝰ. §. idē papinianus. Et ita iſti ꝑ penā cōpellēdi ſunt ſtare arbitrio. vel etiā ꝑ res depoſitas vt eas darēt victori. ff. eo. litigatores. §. quid ergo ſiue ergo pena ꝓmiſſa fuit a parti: ſiue ꝓmiſſa ipi arbitrio: qꝛ tūc cōpellit̃ mihi cedere actionē. qꝛ qđ cā mei fit mecū eſt. ff. ð edē. ꝑtor. §. j. ⁊ ſi cōtēplatione alicuiꝰ aliqđ fit eiꝰ eſt periculū. ff. de ꝑſcrip. v. ſi gratuitā. §. vl. Sꝫ nūqđ pena recepta pōt peti vt ſtet̃ ſentētie. arg. ꝙ nō. ff. eo. l. ij. ⁊. C. e. l. j. ⁊. ij. qꝛ cōtrarias actiones intendit: ⁊ iō nō audit̃. arg. s. de elec. cū inter. r. ⁊. b. ⁊. C. de fur. l. j. ⁊. j. de ap. ſollicitudinē: ⁊ in auc. de iudi. §. qꝛ vero col. vj. vbi ð h̃ dicit̃ expſſe. ⁊ hoc eſt verū niſi in cōpromiſſo dictū ſit vt pena ſoluta ſtet̃ arbitrio. ff. de trāſac. l. pe. ⁊. C. de trāſac. cū ꝓponas. ⁊. xxv. q. ij. ſi eccleſie. vbi de hoc ⁊ ꝓdicto.

civilis: femine a publicis of a ficijs ſint remote: ⁊ alibi dicat̃. ꝙ licet ſumme opiniōis exiſtāt: ſi arbitriū in ſe ſuſceperint vel ſi patrone inter libertos ſuos interpoſuerint: audiētiā: ab omni ſint iudiciali examīe ſeperāde: vt ex b eaꝝ ꝓlatione nulla pena aduerſus eaꝝ ↄtēptores: nulla qꝫ pacti exceptio habeat̃: qꝛ c tñ iuxta ↄſuetudinē approbatā (q̃ ꝓ lege ſeruat̃) ī ptibꝰ gallicanis femine ꝓcellētes in ſubditos ſuos ordinariā iuriſdictionē hr̃e noſcuntur: mādamꝰ: q̃tenꝰ hoſpitalarios: vt arbitriū ipm (ꝓſertim cū epoꝝ fuerit ꝓſentia ⁊ cōſilio roboratū) ſicut ꝓuidelatum eſt: ⁊ ab vtraqꝫ pte d ſpōte receptū: obſeruēt: ꝑ penā in cōpromiſſo ſtatutā ap. e poſtpo. cōpellatis. Idē abbati ⁊ cōnentui de pigrauia.

Eccleſia exempta nō poteſt in ꝓiudiciū exemptionis cōpromittere. Ca. V.

Cum tempore. ¶Minor (ca. qui mancipiū.) eccleſia in ꝓiudiciū pape de libertate cōpromittere nō pōt. Et diuidit̃: nā in prima recitat factū compromiſſi. In ſecūda laudū latū qđ ꝓ parte approbat: ⁊ ꝓ pte reprobat. Secūda: ibi. qꝛ legitime. In tercia rōnē reprobationis ibi. cū ⁊ ſi Ab. Sicu. e ¶Magdeburgeñ. Ex hoc videt̃ ꝙ ordinarius poſſit eſſe arbiter. ar. s. de elec. cām q. ⁊ in aut̃. vt differentes iudices. §. ſi vero contingit col. ix. Itē ⁊ de legatus. j. de p[...] ſump. lr̃as. de [...] ben. niſi. et. j. eo cū olim. lex tñ v[...] det̃ ↄtradicere ff. eo. ſed ⁊ ſi in ſeruū. §. ij. ⁊. iij q. vij. §. tria. [...] ſi. ſiqs vo. Sꝫ ſolū ꝓhibet le[...] ꝙ ordinariꝰ n[...] poteſt iubere v[...] ptes in ſe cōpromittāt. ff. de tu[...] to. ⁊ cura. l. iiii §. ꝑtor. f ¶Data: ſic [...] eo. ex pte: ⁊. C. e. ne in arbitris. ſꝫ iurare arbiter nō debet. C. e. auc. [...] cernimꝰ. ſm quoſdā ſꝫ verius eſt ſed veriꝰ eſt etiā pa[...] tes. j. eo. c. ij. vbi ð hoc. g ¶Obſeruandū: metu p[...] ne ſi appoſita fuit. s. e. c. xxi. vel metu iuramētiꝰ. xij. [...] j. omne qđ. ⁊ vj. q. iiij. qđ bene ſemel. idē eſſet ſi neutr[...] ꝓdictoꝝ interueniſſet ſi ptes arbitrio cōſenſiſſent: v[...] verbis. infra. x. dies nō ↄtradixiſſent. C. e. cū antea. h ¶Capitulis. no. ꝙ arbitriū ꝓ pte tenet ⁊ ꝓ pte [...] tenet. ſic. j. de ꝓben. dilectꝰ. ⁊. c. niſi. ⁊. ij. q. vj. §. ſiqs [...] pluribꝰ. licet videat̃ ꝙ arbitri ſnīa nō debeat ꝓ pte v[...] lere ꝓ pte nō. ff. de arbi. qđ tñ. in prin. ſꝫ illud obtin[...] vbi ſimul de pluribꝫ debuit ferre ſnīam ⁊ nō tulit ð o[...] nibus. ſed in vno capitulo nō pōt tenere ꝓ pte. ff. f[...] mi. herciſ. in h̃ iudicio. ſic ⁊ ſnīa ꝓ pte tenet ⁊ ꝓ par[...] nō: immo corrigit̃. j. de teſta. raynūciꝰ. ⁊. c. rainaldu[...] i ¶Requiueris: ar. ff. de libe. cā ſi vſumfructū. ⁊. j. ⁊. ij. k ¶Libertatis: nec etiā poterat arbiter in[...] interuenire: qꝛ in cā liberali arbiter interuenire nō p[...] teſt. ff. e. nō diſtinguemꝰ. §. de liberali. ⁊. s. de in integrum reſti. cā reſtitutionis. in fi. ſed ↄ. j. de ꝑſcrip. cū olim [...] ꝗtū ad ſe potuit renūciare ⁊ nō ꝗtū ad papā priuilegijs libertat̃: vt. j. de re iudi. ſuborta. ⁊. j. de donater dilectos. alijs aūt priuilegijs bene poſſet renūciare. j. de priuile. ſi de terra. ⁊. c. accedentibꝫ.

Cum tpe. C. pape. p. n. et. j. Sup ↄtrouerſijs: q iter te ⁊ Merſburgē. epm: ⁊ quoſdā tuos monachos vertebant̃: te ꝓmiſiſti e arbitriū Magdeburgeñ. archiepiſcopi ſeruaturū. et. j. Quia legitime conſtitit: f ꝙ fide hincinde data: cōpromiſſum eſt in archiepm memoratū nos arbitriū ab ipo g ꝓlatum: decernimꝰ obſeruā h dum. illis dūtaxat capitulis exceptis: que cōtra libertatem ipius monaſterij: ⁊ duarū capellarū eiuſdē in arbitrio ſunt expſſa: Cū ⁊ ſi ſpōi te volueris: de iure tamē nequiueris: ſine licētia ro. pō. renūciare priuilegijs vel ink dulgentijs libertatis: q̄ monaſterium illud iudicant ad ius ⁊ proprietatem ro. eccle. pertinere. Idem epiſcopo ſancti Andree: ⁊ abbati de becbot.

Coram arbitro non habet locum reconuentio. Capitulum. VI.

Cum dilect⁹ fili⁹.et.j. ❡ Utrū corā arbitris recōuentioni ſit loc⁹: poſtulaſti ꝑ ſedē aplicā explicari. ❡ Nos igit̄ rñdem⁹: ꝙ licet in iudicio: ꝯueniētē recōuenire valeatis: ꝗ corā iudice cōuenit̄: corā arbitris tñ cōuenire nō pōt: cū arbitri iu- a dicare nō valeāt: niſi de his b tm̄ ſup q̄b⁹ in eos extiterit cōpromiſſum. Idē rectori ⁊ fratribus hoſpitalis ſancti Bartho. lucani. *Qui ꝑ arbitrū tenet̄ eligere cū aliquorū cōſilio tenet̄ illoꝝ cōſiliū in tractutu electiōis requirere ſꝫ ſeq̄ nō aſtringit̄. VII.*

Cum olim ſup eligēdo ī hoſpitali vr̄o: rectore ⁊ fratrib⁹: inter vos ⁊ priorē ſcti bartho. lucañ. corā iudicib⁹ delegatis q̄ſtio vertec ret̄: ⁊ vtraqꝫ ꝑs in eos compromittētes: ipoꝝ arbitriuꝫ ſe ꝓmiſerit ſeruaturā: ſup ꝓlato ab ipis arbitrio vtrinqꝫ dubitatio eſt exorta: quaꝫ petiſtis ꝑ ſedē ap. declarari. ❡ Nos igit̄: publico iſtrumēto arbitriū ꝯtinēte diligēter inſpecto: cognouimus ꝙ ſm formā arbitrij: prior ſancti bartho. luca. tenet̄ habere ꝯſiliū cū familia hoſpitalis eiuſdē: ⁊ tractare cū ea ꝺ inueniēdo rectore: ꝓpter qꝺ dicim⁹: ꝙ niſi prior ſup inueniēdo rectore tractauerit cū familia hoſpitalis: ⁊ ipius cōſiliū requiſierit: nō hꝫ poteſtatē eligendi rectorē: ⁊ ſi alio mō eū elegerit: eius electio hr̄i debet irrita ⁊ inanis Uerū habito cū familia ſup h̄ ꝯſilio ⁊ tractatu: prior libere pōt rectorē eligere dūtaxat d idoneū: ſiue ꝯcordet ſiue diſcordet familia cū ipo ſup inuentione rectoris. Idem in cōcilio generali. *De rebus ſpiritualibus in laicū cōpromitti nō poteſt. Ca. VIII.*

Contingit interdum. ꝙ cū actori: et.j. Ad hoc generaliter ꝓhibem⁹: ne ſup

Cum dilectus. ❡ Alio modo ſic ſūmat̄. Arbiter nō habet poteſtatē iudicādi vltra cōphenſa in cōpromiſſo: ideo corā eo nō fit recōuentio: Cōis diuiſio. Scd̄a: ibi. nos igit̄. Ab. a ❡ Poteſt: ceſſat recōuentio corā arbitrio: vt hic dicit. idē in criminibus nō habet locum reconuentio. iij. q. xj. c. j. qꝛ non relatione criminū: ſed innocentia reus purgat̄ ff. ꝺ publi. iudi. is q̄. Itē in cā ſpoliatiōis. j. de reſti. ſpo. ex cōqueſtione. ⁊ melius. j. ꝺ or. cog. ſup ſpoliatione. niſi de alia ſpoliatione. niſi de alia ſpoliatione vbi eſt hoc exp̄ſſum. Itē in omni momentanea poſſeſſione. C. q̄ legi. ꝑſol. l. vlti. Itē ī ſpoliatiōe facta eccleſijs ⁊ eccleſiaſticis viris: ar. j. de iurepa. relatū. §. ad hoc. ⁊ eſt exp̄ſſum. ff. de iudi. l. ij. §. item ſi agatur. b ❡ Niſi ꝺ his tm̄: vel eis cohe rentib⁹ ſine quibus cā cōmode expediri nō pōt vñ pōt ſtatuere diē ſolutioni faciende. ff. e. ſi cū dies. §. vl. ⁊ l. q̄d tñ. §. ſolutioni. ⁊ l. celſus. Itē pōt cognoſcere de cā in integrū reſtituēda q̄ incidit in negocio de quo cōpromiſſum eſt. ſ̄. de in integ. reſti. cā reſtitutionis. ſꝫ nunq̄d pōt cognoſcere ſup petitione dupli: vt. ff. ad. l. acquil. inde neracius. §. penul. videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ſequit̄ ex delicto in arbitrio cōmiſſo. ſꝫ ꝯtra ar. eſt ꝙ nō cognoſcit ſup pena cōtumacis. ff. eo. q̄d tñ. §. vlti. arbitria tñ redacta ſunt ad ſimilitudinem iudicioꝝ. ff. eo. l. j. Circa iſtā materiā no. ꝙ arbitria ſtricta via incedūt: nil em̄ extra cōpromiſſum facere pōt arbiter. ff. eo. nō diſtinguem⁹. §. vl. nā ſolū id venit in arbitriū: de quo dictū eſt vt veniat. ff. eo. ſi cū dies. §. plenū. ſaluo eo qꝺ dicit̄ in prin. notule: ſꝫ in iudicio veniēt oia q̄ exp̄ſſe nō ꝓhibent̄. j. de cā poſ. cū eccl'ia. ⁊. ff. de iudi. ſolem⁹. Itē arbit̄ nō pōt punire ꝯtumaciā litigatoꝝ nec teſtes pōt cogere. ff. e. q̄d tñ. §. fi. niſi ī caſu quē habes. ſ̄. de offi. deleg. ſuſpitionis. ⁊ hoc eſt verū ꝙ nō pōt punire cōtumaciā. niſi in cōpromiſſo hoc actū ſit. ff. de iudi. l. ij. §. vl. ⁊. ff. e. nō ex oibus. q̄ intelligit̄ ſm illā de iudi. qꝛ arbiter nullā habet iuriſdictionē. ff. de re iudi. ꝑtor. Itē arbi. nō pōt ꝓnunciare: niſi vtraqꝫ ꝑte p̄ſente: niſi hoc inter ligatores ꝯuenerit. ff. eo. diem. §. ſiq̄s litigatoꝝ. Itē nō pōt citare ꝑtes niſi ad locū in quo cōpromiſſum factū eſt. ff. e. ſi cū dies. §. ſi arbiter. Itē arbiter nō pōt delegare arbitriū. ff. eo. in cōpromiſſis. ⁊. l. nō diſtinguem⁹. §. queſitū. Itē ſatiſdatio nō p̄ſtat̄ corā arbitro. qꝛ ſufficit pene ꝓmiſſio in autē. de litig. §. ad excludēdas. in fi. col. viij. Itē ī arbitrio non pōt mora purgari vbi dies p̄fixus eſt ab homine. ff. e. celſus. ſec⁹ in iudicijs. C. de fi. inſtru. ſancim⁹. ⁊ ff. ſiq̄s cau. ⁊ ſi poſt tres. Item ſnīa arbitri non īfamat. ff. ꝺ his q̄ no. infa. quid ſ̄. §. ex compromiſſo. ⁊ hoc iō: qꝛ non pōt cognoſcere de crimine qꝺ infamet. ff. eo. nō diſtinguem⁹. §. iulian⁹. ⁊. ſ̄. de in inte. reſti. cā in fi. in his omnibus diſcrepāt arbitria a iudicijs. Itē ⁊ in alio ſi ꝑtes renūciant appellationi et pactū faciūt de nō recedēdo ab arbitrio nihilominus recedere poſſunt. C. e. l. penul. ſecus circa iudicia. C. de temp. ap. l. vlti. in fi. ⁊ ī q̄buſdā cōueniūt: qꝛ per vtrūqꝫ interrūpit̄ p̄ſcriptio. C. e. l. vl. §. fi. ⁊ q̄ꝫ tū ad iuramentū calūnie. C. de iura. calū. l. j. ⁊. ij. §. ſed quia.

Cum olim. ❡ Primo ponit̄ conſultatio. Scd̄o reſponſio. ibi nos igit̄ c ❡ Cōpromittētes: ſic ſ̄. e. cū tpe vbi de hoc. d ❡ Diſcordet: ꝑ interp̄tationē hmōi arbitrij poſſum⁹ illud decretū interp̄tari. lxiij. di. obeuntibꝫ plerūqꝫ em̄ tenet̄ q̄s querere cōſilium ſꝫ nō tenet̄ ſeq̄ illud. j. de regu. licet. C. de iure emphi. l. vl. ff. de admi. tu. q̄dā decedēs. §. papinian⁹. ff. vbi pupil. educ. debe. l. j. Itē ⁊ ſm hāc interp̄tationē videt̄ intelligenda iſta decre. ſ̄. de elec. cū in veteri. vbi de h̄ ſꝫ videt̄ ꝙ ſupfluū ſit petere cōſiliū qꝺ q̄s ſeq̄ nō tenet̄ arg. C. de ꝓba. ad ꝓbationē: ſed certe pōt eſſe ꝙ tale cōſiliū ſit vtile: qꝛ poteſt mouere priorē ad aliq̄d faciēdū qꝺ forſitan ꝑ ſe nō feciſſet. ar. xxxj. di. nicena. ⁊. ff. eo. itē ſi vn⁹. §. vlti. alias eſt lex ⁊ incipit. ſi in tres: et qꝺ a plurib⁹ q̄rit̄ facilius inuenit̄. xx. di. ꝺ quibꝫ. ⁊. C. de fideicō. l. vl. ad fi. ⁊ ar. ad hoc. lxiiij. di. extra ꝯſcientiā: ⁊ diligēs inquiſitio faciēda eſt in electionibꝫ. ſ̄. de elec. cū terra. ⁊ habito ꝯſilio deliberet an expediat ei ſeq̄ ꝯſiliū. ff. mā. l. ij. in fi. ⁊ p̄terea ſufficit ꝙ ita ſcptuꝫ eſt. ff. q̄ ⁊ a qui. ꝓſpexit. ⁊. vj. q. iij. ſcriptū eſt in lege. ⁊. j. de p̄ſcrip. ad audientiā. ⁊ qꝛ iſtud arbitriū approbatū fuit a ꝑtibꝫ ideo ſeruandū eſt.

Contingit. ❡ ſpūalibꝫ: Sic ei ꝑtꝫ ꝙ de rebꝫ ſpūalibꝫ in laicū cō

reb⁹ ſpūalib⁹ ꝯpromittat̄ in laicū:q2 nō decet vt laic⁹ in talib⁹ arbitret̄. I dē piſano archiepō. Auctoritate iudicis cāe etiā delegati pōt de cā ſpūali in clericū ⁊ laicum cōpromitti:⁊ ſi arbitriū eſt a ptib⁹ receptū d3 a ptib⁹ executioni mādari lʒ ꝑ generalē ꝓcuratorē factū fuerit cōpromiſſum.Si aūt nō fuit arbitriū approbatū ⁊ pena fuit appoſita agit ad intereſſe.

Per tuas lr̄as Ca.IX. intimaſti:ꝙ cū ſup executione arbitrij: qð īter hoſpitalarios ſancti Iohānis: ⁊ plebanū de piſcia ſup hoſpitali ſancti Allucij latum erat:a nobis lr̄as accepiſſes et.ſ. ¶Pleban⁹ ꝓpoſuit: ꝙ ad cām tractādā ꝓcurato a ri dedit generale mandatū: nō tñ ei mādauit:vt ſine ſpāli mādato cōpromittere poſſet vel trāſigere ſup eo:⁊ pterea ꝓcurator iā dict⁹: de aſ b ſenſu canonicoꝝ ſuoꝝ nō fuerat inſtitut⁹. Et ideo dicebat arbitriū nō valere:ꝑſer c tim cū ꝓcurator fines mandati exceſſerit:⁊ arbitriū fuerit ꝑ vnū clericū ⁊ duos laicos ꝓmulgatū:lʒ ipi de aſſēſu Ienueñ. archiepi: cui cā cōmiſſa fuerat arbitriū ꝓtuliſſent.et.ſ. ¶Sup q̄.f.t.t.r.ꝙ ſi ex pte plebani arbitrium receptū fuerit: indiſtin d cte ratū hr̄i d3 : ac ꝑ h̄ iuxta tenorē mādati ap.executioni mādari .Si vo receptum nō fuerit : refert vtrū fuerit vel nō de obuādo ipm pena ſtatuta.⁊ q̄dē ſi pena appoſita fuit:agi pōt ad penā at ſi nulla ſtatuta fuerit: ſed ſimplicit̄ fuit ꝙ ſtaret̄ ſnīe ꝯpromiſſū:ꝓcurator ad intē eſſe potit ꝯueniri:q2 iuramēto ſuo ſeipm pſonalit̄:nō eccleſiā potat obligare. Qð aūt a duob⁹ laic̄ ⁊ vno clerico ð2 eſſe platū:neq̄ꝙ obuia e reuidet̄:cū aucte dicti archiepi factū ſit:cui cā de q̄ ð2 cōpromiſſum fuerat delegata.

Hono.iij.archiepō colo. Morte alteri⁹ ꝯpromittētiū expirat cōpromiſſū. Ca.X.

ꝓmitti nō pōt etiā incidēter q2 laic⁹ de talib⁹ cognoſcere nō pōt.ſ.e.ſi.ſine legi.lator.⁊ eccl'iaſtica negocia tractari nō debēt laici.ſ.de iudi.decernim⁹ ⁊ de vniuerſa eccl'ia male iudicat q̄ ꝗrit iudiciū laicoꝝ.xj.q.j. placuit. Sʒ ꝯ.ij.q.vij.nos ſi.⁊.xvj.q.j.plures .xxxij. di. ·§·verꝫ ⁊.ij.q.v. mēnam.nā ⁊ in infamem cōpromittit.iij.q.vij.·§·tria .i fi. Dicas ꝙ ð reb⁹ mere ciuilib⁹ ꝗbus nullū ſpūale eſt annexū bñ pōt cōpromitti i laicū:ar.hui⁹.c.cū eīn tñ ꝓhibeat de ſpūalib⁹ ð tēporalib⁹ ꝑmittit:Ar.q2 qð de vno ꝓhibet̄ de altero cōcedit̄. xxv.di.q̄lis.ſ.e. expoſita. ſi vero cōpromittat̄ in laicū de reb⁹ etiam ſpūalib⁹ nō tenet arbitriū vt hic:ſed ſi cōpromittat̄ in clericū ⁊ laicū auctoritate tñ ſuperioris videt̄ ꝙ valeat : tū q2 non ſimpliciter i laicū:tū q2 auctoritate ſupioris.ſ. e.c. ꝓxi. al's auctoritate ꝓpria h̄ facere nō poſſent ⁊ magis dignū trahit ad ſe min⁹ dignū: vt ſic poti⁹ res valeat ꝙ pereat.ſ. de ꝯſe.eccle.vel alta.qð ī dubijs:⁊.ſ.de ver.ſi abbate. ſʒ in laicū tm̄ cōpromitti etiā auctate epi nō pōt ſicut credo:niſi auctate pape:vt.xxxij.diſt.⁊·§·verꝫ.ij.q.v. mēnā.⁊.c. nos ſi.e.c.q.vij.q2 eps .ēt cām ſpūalē laico cōmittere non poſſet : cū ius ſpūale nō cadit in laicū. xcvj.di.bñ q̄dē.⁊ ar.ſ.ð elec.ſac.ſan.⁊.c.maſſana .vñ dico ꝙ laicus de reb⁹ ſpūalib⁹ nullo mō iudicare pōt: nec ꝑncipaliter nec incidenter. ⁊ ꝙ eccleſiaſticis ꝑſonis tm̄ cā ſpūalis ſit cōmittēda eſt arg.ſ.de offi.dele. cū te cōſulente.⁊.c.ſup queſtionū·§·fi.ver.qð ſi.

Per tuas. ¶Summat̄ generaliter inherendo lr̄e ꝓut h̄r in rubro:ſʒ recipit multas limitationes. In ꝑma ꝑte ponit̄ cōſultatio . In ſcđa diffinitio alias diſtinguēs rñſio.ibi.ſup q̄.Ab.Si. a ¶Mādatū:bñ allegabat: q2 licet haberet generalē mādatū trāſigere tñ nō poterat ſeu cōponere.ff.de ꝓcura.mandato.⁊.C.de trāſac.trāſactiōis : ſʒ ſi clauſula de rato fuit appoſita tūc videt̄ ꝙ trāſigere poſſit:alit̄ non: q2 adiectio illi⁹ clauſule aliq̄d opat̄:arg.ff.de vſu.ſi ſtipulatus:⁊.ſ.de religi.do.cū dilect⁹.⁊ videt̄ expſſum.ſ.ð trāſac.cōtingit.ſʒ obſtare videt̄.ff.mā.creditor ·§·vl. dic de hoc vt notat̄ in ꝑdicto.c.cū dilect⁹ : ⁊ vt dixi.ſ. de trāſac.cōtingit.in glo.q̄ incipit no.in fi. b ¶Canonicoꝝ:vñ nō valuit qð ꝑ eū factū fuit.ſi conſenſum canonicoꝝ nō habuit.ſ.de ꝓcu.c.j.⁊ capitulū ſine cōſenſu plati agere nō pōt.ſ.de iudi. cām q̄.de hac materia dictū ē.ſ.de reſcp.edoceri.⁊.ſ.de ꝓcu.c.j. Bern.

c ¶Mādati: vñ nō valuit qð vltra fecit.ſ. de offi.dele.cū olim ⁊.C.de ꝓcu.ſi ꝓcurator.⁊.ff.maci.diligent̄.⁊.ſ. de reſcp.cū dilecta. d ¶Ratū licet ꝓcurator ñ habuiſſet mādatū ad h̄ ex q̄ tñ clerici ratū habuerūt arbitriū eſt obuādū : et valet.ff.de ꝓcu. mādato.⁊.ſ. de trāſac. ꝯtingit. idē eſſet ſi egreſſus fuiſſet fines mādati. ex q̄ ratū habuit dñs factū ꝓcuratoꝝ .ſ.de offi. deleg. cū olim.idē eſſet ⁊ ſi nullū mādatū habuiſſʒ poſt ꝙ ratū habuerūt qð eoꝝ noīe fecit.ff. de iudi. lʒ verꝫ.ideo ꝙ d3 arbitriū executioni mādari : vt h̄ dicit: ⁊ qð d2 h̄ colligit̄ ð trib⁹ legib⁹.ſi ei arbitriū a ptibus approbat̄ vel ēt ſiletio.x.dieꝝ ex eo datur actio ⁊ exceptio.C.eo.cū antea.ſi vo arbitriū nō fuit receptū ⁊ pena fuit appoſita tūc agit̄ ad penā .C.e.l.ſ.⁊ ita ꝑ penā ad ſuādū arbitriū qs ꝯpellit̄.ſ.e.dilecti.ſi nulla fuit pena ſtatuta:ſʒ ſimplr ꝯpromiſerāt ſtare arbitrio agi pōt ad intēſſe ex ſtipulatu.⁊ h̄ vltimū colligit̄ ff.e.die·§·vl.⁊.ff.ſiqs in ius vo.nō ierit.l.vl.vñ iſte ꝓcurator tenet̄ ſm iſtā di.ad penā vel ad intēſſe cū ipe ſeipm etiā ſuo iuramēto pſonalr obligauit ſi nō hēbat ad h̄ mādatū ſʒ q̄lr agit̄ ꝯ ꝓcuratorē cū ipe nō ītēderit ſe obligare.nec aduerſarij itēdebāt eū ſibi obligare?Sʒ iō ꝯuenit̄:q2 ſe obtulit defenſiōi aliene cū ñ haberet mādatū ſufficiēs ad h̄.ff.de ꝓcu.plauci⁹. ⁊ licet ps aduerſa nō ītēderat eū ſibi obligare:tñ obligat̄ vt dicit lex:q2 ſepe extra id qð agit̄ naſcit̄ obligatio.ff. cōmoda.ſi is.in fi. e ¶Auctoritate: ⁊ ita auctoritate ſupioris pōt cōpromitti i laicū ⁊ clericū ſimul de reb⁹ ſpūalib⁹.de h̄ dictū eſt.ſ.c.ꝓxi. Itē videt̄ h̄ ꝙ delegat⁹ mādauit ſnīam arbitri executioni.⁊ ſi ipe nollet ꝓcedere ꝙ delegat⁹ poſſit arbitriū ꝯpellere ⁊ nō ordinari⁹:ar.C.de iudi.l.vl.ar.ꝯ.ſ.de foro cōpe.ſiqs ꝯtra ſʒ hoc verū eſt qñ delegat⁹ dat̄ vel ad exequēdū arbitrium.vel ad cōpellendum arbitrium.alias ordinari⁹

Ex pte tua nr̃is ẽ auribꝰ intimatũ: ꝙ vacãte ꝑpoſitura ſcti Cuneberti in colonia: canonici eiuſdem eccl'ie a vota ſua diuiſerũt ĩ duos. videlicet .H. de Juliaco .⁊.C. de lõbardia. et. j. Cũqꝫ poſtmodũ tractaret̃ ſup electiõe hmõi: ⁊ ptes eẽnt ĩ tua p̃ſentia cõſtitute: in te demũ ſup b hoc fide p̃ſtita cõptomittere curauerũt: q̃ cauſe merit[is] diligẽter inſpectis: ad pferendã diffinitiuã ſnĩaꝫ: diẽ ip̃is cõſentientibꝰ p̃fixiſti. Interim vo p̃fato .H. ab vna pte electo ſublato de medio: ſupradictis canonic[is] inhibere c curaſti: ne tua pẽdente ſnĩa: pcederẽt̃ ad electionẽ aliaꝫ faciẽdã: q̃ꝛ qdã nihilominꝰ B. colon̄. canonicũ elegerũt die igit̃ q̃ ſnĩa pferri debuit: in tua p̃. ptibꝰ ꝯſtitut[is]: dictꝰ d B. allegauit ꝙ pcedere vlteriꝰ nõ deberes. Quapropter tibi edoceri a nob humiliter poſtulãti. Breuit̃ reſpon e demꝰ: ꝙ lꝫ arbitriũ ſit finitũ p mortem ipſiꝰ .H. p̃us tñ de p̃me electiõis merit[is] debui f ſti cognoſcere: qꝫ pceſſus fieret ad ſcdaꝫ. nã ſi dictus .C. ſupſtes. in electione ius habet: ſecũdaꝫ conſtat penitus non valere. Idem electo et abbati ſancti zenon̄: ⁊. C. canonico veron̄.

Arbiter poſt rem iudicatam ſuper diſcordijs nouis aſſumptus nõ poteſt per ſuum arbitrium ſententiã ĩmutare etiã ſi de componendo inter ptes mãdatũ accepit a papa. Ca. XI.

Expoſita nobis feltren̄. et beluen̄. electi petitio ꝯtinebat: ꝙ cũ cauſa q̃ inter anteceſſorẽ ſuũ ex pte vna: ⁊ ciues Teruiſinos ex altera: ſup diſtrictu ⁊ rebꝰ alijs vertebat̃: per ſentẽtiã hoſtien̄. epiſcopi tunc ap. ſe. le. fuerit terminata. et. j. Tandem ſuper q̃buſdaꝫ diſcordijs que hinc g inde videbantur exorte ĩ ducem venetorum tanqꝫ in arbi h trum cum parte altera cõpromiſit. et. j. Licꝫ autem eideꝫ duci lr̃as noſtras miſerimꝰ: vt ad cõponendũ inter ptes laborare deberet: cũ tñ intẽtionis nr̃e nõ fuerit ĩmutare ſnĩaꝫ ip̃am: vel ſopitas p eã querimonias ſuſcitare: mandamꝰ q̃tenus p̃fat[is] lr̃is non obſtãtibꝰ: q̃cq̃d p p̃nomĩati

debet compellere arbitrum: vt pcedat. ff. e. l. iiij. §. ait

Ex parte. ¶ Si p duos electos ad (ꝑtor. B. eandẽ p̃laturam in diſcordia cõpromittit̃ in ordinarium morte alterius cõpromittentiũ expirat compromiſſum: ordinarius tamẽ ex poteſtate ordinaria pcedit ſup iure ſuperſtitis anteqꝫ fiat tranſitꝰ ad aliã electionem. h. d. Primo ponit̃ conſultatio. Secũdo reſponſio. ibi. Breuit̃. Ab. a ¶ Diuiſerunt. qđ nõ eſt nouum nec rep̃henſibile. viij. q. j. non eſt nouũ. ⁊. lxiij. di. c. vlti. b ¶ Fide preſtita. đ qua habes ſ̃. eo. cum tẽpore. ſm leges non debent iurare: ſꝫ penam poſſunt partes apponere. in autẽ. de iudi. §. quia vero. coll. vj. et. C. eo. auc. decernimꝰ. c ¶ Curaſti. et bene: qꝛ pendente electione illiꝰ ſupſtitis non eſt alia electio celebrãda. ſ̃. đ elec. cõſiderauimꝰ. ⁊ iſta electio p̃mo debuit reprobari qꝫ fieret trãſitus ad ſcdam. j. đ ꝯceſ. p̃bẽ. poſt electioneꝫ. ad fi. ⁊. ſ̃. de elect. auditis: vbi de h. d ¶ Allegauit. male vt declarãt ſequẽtia: qꝛ p̃mo cõſtare debuit de hac electiõe vt dictũ eſt in p̃ma notula. ſed mouit eũ forte: qꝛ dicit lex ꝙ mortuo altero ex litigatoribus: q̃ dederat fideiuſſorẽ iudicio ſiſtẽdi. cã tñ p̃tor nõ debet eum iubere ãmodo exhibere. ff. qui ſatiſda. co. ſi deceſſerit. ⁊ ſnĩa lata poſt mortẽ litigatoris non valet. ff. de re iudi. in ſumma l. §. vlti. et. l. ſeq. ſed hoc non eſt verũ generaliter: ĩmo ſnĩa debet ferri poſt mortẽ ſaltẽ ppter acceſſoria. ff. đ rei vendi. vtiqꝫ. ⁊ mortuo eo qui appellauit neceſſe ẽ heredibus cauſã finiri. C. de pen. en. ap. mor. interueniat: ⁊. l. j. ⁊ q̃ſi p totũ. ita ⁊ h̃ neceſſaria ſnĩa quãtũ ad canonicos qui q̃ſi heredes ſunt quo ad ius eligendi ſi alterius electio caſſet̃: ⁊ q̃tũ ad aliũ electũ vt ſciat̃ an ſua electio ſit canonica p mortẽ alterius nõ perdit iſte ius ſuũ. nec acquiri ſi ius nõ habebat. ideoqꝫ debuit iudex cauſaꝫ finire anteqꝫ ſic tertius eligeret̃ vt de oibꝰ iſt[is] cõſtaret. ſꝫ illa videbat̃ melior allegatio ꝙ vlterius nõ pcederet: qꝛ cum ip̃e cognoſceret tanqꝫ arbiter ex cõpromiſſo ⁊ cõpromiſſuꝫ finiatur morte litigatoris vt hic dicit: ⁊. ff. eo. diem proferre. §. j. ⁊. l. ſed interpellatur. vlterius cognoſcere nõ debebat: ſed lꝫ ſit finitum cõpromiſſum per mortẽ alterius tamen pcedere poteſt cum ſit iudex ordinarius ſuo iure ppter rationẽ que redditur. ⁊. ſ̃. et in ip̃a littera inferius. nec vt verꝰ arbit̃ cognoſcebat: arg. j. de p̃ben. niſi eẽnt: qꝛ de matrimonio carnali in arbitrum cõpromitti non poteſt. ſ̃. de tranſac. c. vlti. ⁊. ſ̃. đ in inte. reſti. c. penul. in fi. et hic. de matrimonio ſpirituali. alias arbiter poſt mortem alterius litigatorum non procederet niſi iteruꝫ compromittat̃ ĩ ip̃o a ſucceſſoribus per leges p̃dictas primo. e ¶ Arbitriũ. id ẽ compromiſſum. ff. eo. diem. §. j. f ¶ Cognoſcere. vt ordinarius vt dixi: al's ſi ordinarius nõ fuiſſet nõ poſſet cognoſcere vt dictum eſt. Et ſic habes ꝙ in ordinarium poteſt compromitti. ſ̃. eo. cum tempore. vbi đ hoc.

Expoſita. ¶ Cõmunis diuiſio. Secunda ibi. Licet autem. Ab. Si.

g ¶ Exorte. ex hoc patet ꝙ compromiſſum non fuit factum ſuper his que in ſententia continebantur. ſed ſuper diſcordijs his que poſtea orte ſunt. h ¶ Compromiſit. ſupple in ducem qui contra ſententiaꝫ veniens iniquum arbitrium pmulgauit. ⁊ ſic poteſt compromitti in laicum de rebus ciuilibus vt hic dicit: ſed non de ſpiritualibus: vt. ſ̃. eo. contingit: vbi de hoc. ſꝫ qualiter potuit cõpromitti in ducem de his ſuper quibus ſententia lata erat: nam tranſactio ſiue cõpoſitio fieri debet de re dubia ⁊ lite incerta. ff. de tranſac. l. j. ſed cũ res hic certe erant per ſententiã a qua nõ fuit appellatũ nec ſupplicatũ. ⁊ ideo tranſigi ſiue cõpromitti nõ potuit. C. de tranſac. ſi cã: ⁊. ff. de tranſac. etiaꝫ poſt rem: ⁊. ff: de cõdi. inde. eleganter. §. ſi poſt. ad q̃d cõpromiſſum fuit hic de certa re. hec dubitatio ſoluitur in littera: qꝛ non fuit cõpromiſſum ad hoc vt ſnĩa mutaret̃ ſꝫ vt illi duo duce mediãte deſiſterẽt ab iniurijs q̃s faciebãt ꝯpatribꝰ illis: vt. j. ſequit̃. i ¶ Intẽtiõis. ſemꝑ

recurrēdū ē ad intētionē ſcribētis vt h̄ dicit.ſ.ð pcu. petitio.ꝛ.ſ̄.ð offi.oꝛ.lꝫ.ꝛ.ſ̄.ð vſu pal.ex tuaꝝ.ꝛ.j.ð p̄ bē.cū cauſā.ꝛ.c.vlti.qꝛ ei⁹ eſt interp̄tari cui⁹ eſt ꝯdere .j.de ſen.ex.inter alia.ꝛ.xj.q.j.§.ex his.ꝛ.C.ð le.l.vl. a ¶ Reuoceris.ſed videt̄ ꝙ arbitriū tale nō ſit reuo/ candum ſiue ſit quū ſiue iniquū ff.de arbi.diem.§.ſtari.dicas ergo ꝙ ſiue ꝗs fuerit arbitratoꝛ ſiue amicabilis cōpoſitoꝛ non eſt ſtandum iniquo arbitrio :ſed re/ ducendū eſt ad arbitriū boni viri.ff.ꝓ ſo.ſi ſocietatem.§.arbitrorum.imo ꝛ ſi iu/ raſſet debet re/ uocari.j.de iure/ iurā. ꝗntauallis ꝛ.ff. ð ritu nup. ꝙꝙ.ff. de ope. lib.ſi libertus.ſi ue etiam arbiter fuerit et eodem modo nō ē ſtan/ dum iniquo ar/ bitrio.ſ̄.e.c.j.et ij. ꝛ p̄terea ideo reuocat̄ :quia iā latum erat ꝯtra ſentētiā directe: ſed ſup hoc non fuerat cōpꝛomiſ ſum vt ſnia reuo caretur p arbi/ triū ſm ꝙ in lit/ tera dicit̄ ꝛ arbi triū non extēdit̄ niſi ad ea tm̄ de ꝗbus cogitatum eſt ꝛ exp̄ſſum in cōpꝛomiſſo.ſ̄.e. cum dilecti. vbi de hoc. b ¶ Obſi/ dum.ſic.j.de iureiur.ex reſcripto:ꝛ.xxiij.q. vl.vt p̄dē. ꝛ.ff.ꝗ teſta.fa.poſ.obſideſ. Sed ꝯtra dicunt leges:qꝛ liberi hoīes obligari non pn̄t.C.que res pig.obli. poſ. ꝗ filios.ꝛ.j.de pig.latoꝛ.Sol.obſides. bn̄ dari pn̄t vt dicunt iura p̄mo inducta.nec dicūt̄ obligari loco pig/ noꝛis.ſed tenent̄ obſides vt fiāt qð inter p̄tes ꝯuenit. ꝛ ita cū ſolutū ſit arbitriū ꝛ reuocatū debent obſides reſtitui.qꝛ ſublato p̄ncipali ꝛ acceſſoꝛium .j.de fide in/ ſtru.inter dilectos.j.de fo.cōpe.ſi diligenti.

INnotuit. ¶ Sūmatur lati⁹ ſic. Non valet cō/ pꝛomiſſum factuꝫ in duos ſeu plures hoc adiecto vt in caſu diſcoꝛdie eligat̄ tertius p eoſdem vel alios. h.d. Pꝛimo ponit factū. Scðo dat iudices.ibi. Ideo ꝙ.Ab. c ¶ Poteſtate.ſic etiaꝫ cōpꝛomittit̄ in iudicem retenta delegata poteſtate.j.de p̄ben.niſi:ꝛ.j.de p̄ ſump.lr̄as.ꝛ tunc iudex pōt vti delegata iuriſdictiōe ſi expedierit ꝛ arbitraria p̄tāte. vt ī decre. niſi.ſꝫ h̄ nō poterat retinere hmōi arbitrij executiōeꝫ niſi p ꝓrogationē iuriſdictiōis ð ꝯſenſu priū ꝗ h̄ īteruenit. ſꝫ h̄ nō valuit ꝓrogatio.qꝛ nō valuit cōpꝛomiſſū de incerta p ſona aſſumēda.ꝛ ſic nō poterat fieri executio:lꝫ inten/

ducis arbitriū ꝯtra ip̄ius le gati ſententiā inuenerit̄ eſſe a factū:in irritum reuocet̄: ei diſtricti⁹ inhibētes :ne vlte/ rius in cōpꝛomiſſo ꝓcedat: b eūdē ad reſtitutionē obſidū: occaſione illi⁹ cōpꝛomiſſi ſibi datoꝝ vt ip̄ius arbitriū ſer/ uaret̄:p cenſurā eccl'iaſticaꝫ cōpllentes. Grego.ix.decano ꝛ mgr̄o.P.cañ.ſācti Petri atrabateñ.dioc. Non valet cōpꝛomiſſū de incerta p/ ſona in arbitrum aſſumenda h.d.quo ad titulū. Ca.XII.

INnotuit nob̄ Guiliel/ mo laico conq̄rente: ꝙ cū.O.laicus : ip̄m ſup q̄daꝫ ſumma pecunie coꝛā iudicibus aucte apl'ica cōueniſſet: tandē fuit a partibus in duos arbitros cōpꝛomiſſū : ſic tamē ꝙ ſi illi duo adinuicem diſcoꝛdarent :tertiū adderēt iudices nominati:retēta penes ſe compellendi p̄tes ad obſeruandū arbitriū per dictos arbitros pꝛomulgan/ c duꝫ nihilominus poteſtate. Cunꝙ terti⁹ arbiter a iudicibus p̄dict̄ electus:cū altero duoꝝ:ip̄m p̄ti alteri ꝯdēnaſſet:idē ex eo ſentiēs a ſepedictis iudicibus ſe grauari: ꝙ ip̄m ad obſeruātiā hmōi arbitrij cōpellebāt:nr̄aꝫ appellauit audiētiā :ſ ip̄i appellatione ꝯtēpta:excōicatiōis tulerūt ſniaꝫ ī eūdē: ¶ Ideoꝙ mādam⁹ q̄ten⁹: ſi ē ita (cum d legali ſit ꝓuiſione ſtatutū vt compꝛomiſſum de incerta p/ ſona arbitruꝫ aſſumenda nō teneat) dictam excōicatiōis ſentētiā:denūcietis penitus nullā eſſe. Idē abbatiſſe et cōuētui Iotreñ. Valet compꝛomiſſum factū ī vnum vel in plures vt ip̄i p ſe cauſam diffiniāt vel p alios quos ip̄i elegerint. Ca.XIII.

QUm a nobis petitur:ꝛ .j. Ex p̄te veſtra fuit ꝓpoſitū:ꝙ olim int̄ vos ꝛ Senoñ. archiepiſcopū q̄ſtione ſuboꝛta:ſuper eo ꝙ idem archiepiſcopus aſſerens monaſteriū veſtrū metropolitano iure ſibi ſubeſſe : ꝓcuratiōes ꝛ res alias exigebat a vob̄. Tādē

derēt ꝓrogare iuriſdictionē delegatā de vno negoci[o] ad aliud. Berñ. d ¶ Legali.vt.ff.e.itē ſi vnus .§.[...] in duos:qꝛ cōpꝛomiſſum de incerta p̄ſona nō valet v[...] ibi dicit.qꝛ in aſſumenda illa tertia p̄ſona iſti iudice[s] poterant diſſentire.ꝛ ſic res ſine exitu futura ē.ar.ꝯ.[...] c.xxi.ſꝫ ibi ſolu[i]tur . et ſic iude[x] certus eē debe[t] al's nō valet cō[pꝛo]miſſio .ſ̄. de re[...] ſcrip. ad h̄. ꝛ ſi[...] ꝓcuratoꝛ certu[s] eē debet .ff.de ꝓ[...] cur.l.ij. ſic ꝛ tu[...] toꝛ īcert⁹ dari [...] p̄t.ff.ð teſta. tu[...] te.tutoꝛ īcert⁹ : [...] l.duo ſūt ticij.[...] inſti.ð lega.§.t[u]toꝛ.ꝛ iō cū a p̄r[in]cipio ñ tenuerr[...] cōpꝛomiſſū lꝫ [...] erint poſtmod[...] ꝯcoꝛdes in aſſu[...] mēda tertia p̄[ſo]na nō tn̄ tenu[...] arbitrium et ſ[...] nec ſnia etiā ex[...] cōicationis p[...] h̄ lata:ꝛ ſic ē a[...] ꝙ ſi p̄ncipale n[...] tenet nec acceſ[ſo]riū.j.de fo.cōp[e]. ſi diligēti. ꝛ.j.[...] fi.inſtru.int̄ di[le]ctoſ.ꝛ.C. ð leg[...] nō dubiū. Ite[...] ar. qð ab init[io] ñ tenet poſtea [...] ꝯualeſcit.ff.ð [re]gu.iu.qð ī init[...] ꝛ.xvj.q.iij.§.[...] ver.qð ſi p̄uat[...] Iteꝫ ē ar.h̄ ꝙ [...] res ad eū caſū[...] ueniat a ꝗ p̄t hr̄e initiū:tn̄ nō valet.h̄ nō valuit com/ pꝛomiſſum:qꝛ terti⁹ arbiter īcert⁹ erat: ſꝫ manifeſte [...] dicit.j.ð ap.cū ſpeciali.vbi ðꝛ ꝙ duo arbitri ſūt elig[en]di.ꝛ ſi ꝯcoꝛdare ñ pn̄t aſſumāt tertiū.ꝛ ſic terti⁹ arb[iter] incert⁹ ē. Qualiter rñdebis ꝯ. p̄t dici :ꝙ illð ē ſpecial[e] cā recuſatiōis:qꝛ illi arbitri nō dicunt̄ arbitri.imo [...] naturā iudicū ſapiūt:qꝛ iuriſdictionē videt̄ hr̄e:ar. [...] ð offi.dele.ſuſpitiōis . Vel dicas ꝙ nō ē ꝯ ibi em̄ [ſta]tuit ius qð duo arbitri eligāt̄ a p̄tibus ꝗ de ſuſpitiō[e] cā cognoſcāt:ꝛ ſi illi duo nō ꝯcoꝛdāt ip̄i arbitri elig[ant] tertiū.ſ̄.de of.dele.ſuſpitiōis .ſꝫ p̄tes nō eligāt illo[s] vt ſi diſcoꝛdes fuerint eligāt tertiū.ſed ſimpliciter e[li]gunt duos nulla mētione habita de tertio .ꝛ ius oſt[en]dit ibi quid facere debeant p̄tes ꝛ quid poſtea ip̄i a[r]bitri.cum in fi.non poterunt ꝯcoꝛdare. ꝛ etiā qð di[...] h̄ reſpicit ip̄m factū vt ſi terti⁹ eligat̄ incert⁹ ñ tene[t] cōpꝛomiſſū vt h̄ factū fuit.ſi dictū fuiſſet h̄ ꝙ certaꝫ [p̄] ſonā eligerēt ſi diſcoꝛdaſſent tūc valeret.ff.e.itē ſi v[nus]

QUm a nobis. ¶ Non ſolet (.§.ſi in duo[s] cōiter ſummari ꝑpter varietatē lecturaꝝ:ſed [...] vnum intellectū quē ſenſit glo.h̄ ꝛ Inno.in.c.p̄cedē[ti] qui placet mihi:pōt ſic ſūmari vt in rubro. Pꝛimo p[...]

nitur factū. Scđo cõfirmatio. ibi. nos igit̃. Ab. Si.
a ¶ Cõcorditer cõꝓmiſſo: ⁊ ſic de re ſpũali põt in eccleſiaſticā ꝑſonā cõꝓmitti. qđ verū eſt. ṡ. eo. cõtingit. vbi de hoc. b ¶ Sub certa. ṡ. e. dilecti. cui tm̃ metu pene ſtabit̃ vt. ibi ⁊. C. e. l. j. ⁊ ſic religioſi pñt exigere penā qualiter ⁊ qñ h̄ liceat dr. ṡ. e. dilecti. c ¶ Mediatorum: ſic videt̃ ꝙ arbiter incertus poſſit aſſumi qꝛ hic non fuit expꝛeſſum de mediatoribꝰ iſtis. vnde ſignat̃ ꝯ. ṡ. e. pxi. ff. e. item ſi vnus. §. ſi in duos. Sꝫ dicas ꝙ cardinalis nõ fuit aſſumptus vt verus arbiter nec illi mediatores: ſꝫ potiꝰ fuerũt amicabiles cõpoſitores de plano ⁊ ſine ordine iudiciario ⁊ ſine aliq̃ ꝯgnitiõe tes ꝯcordauerũt. ⁊ hoc pꝫ ex ṽbis illis arbitrio ſeu dinationi ⁊ ex eo qđ dicit inferiꝰ ordinādo ⁊ diffiniēdo: vñ qđ factū fuit ꝑ legatū ſiue ꝑ illos q̃s ad hoc ediatores elegit: tenet. vł ſi fuerũt arbitri adhuc ceant ꝯria. qꝛ h̄ nõ fuit cõꝓmiſſum factū de incerta ꝑna ſꝫ ꝑtes dederũt ꝑtãtē legato vt ip̄e eligeret arbios ſeu mediatores. ⁊ ip̄e elegit certos ⁊ h̄ nõ ē ꝯ illa ra ſuperiꝰ ſignata. ⁊ iđ papa cõfirmat ordinationeꝫ illoꝝ. qꝛ nec cardinalis poterat diſcordare. ſꝫ in ſuperiori decret. potuerũt diſcordare ⁊ ita nõ ꝯdicit. Berñ.

in. R. ſãcti angeli diaco. cardina. tũc apłica ſe. lega. a ꝑtibꝰ cõcorditer cõꝓmiſſo: et ꝓmiſſo ſub certa pena: ꝙ arbitrio ſeu ordinationi euiſdem vel duoꝝ mediatoꝝ q̃s idē ſup hoc deputaret ꝑciſe pareret. magiſter. P. capellanꝰ noſter. ⁊. J. archidiaconꝰ ſenoñ. mediatores ab eodē ſup h̄ deputati legato: ordinādo ⁊ diffiniēdo cām huiuſmõi t̃minauerũt. ¶ Nos igit̃ qđ ꝑ ꝑdictos mediatores ſup hoc actum eſt: auctē apłica cõfirmamꝰ. Idem.

Cõꝓmiſſum ante ſnīam latā finit̃ morte alterius compꝛomittentiū vnde nõ trãſit in heredes cõꝓmittentiuꝫ niſi de eis ſit cautum in compꝛomiſſo. hoc dicit compꝛehendendo mentem capituli.

Com Caplm. XIIII.

Compꝛomiſſum non extenditur in compꝛomittẽtis heredes: ſi de ipſis non caueatur ibidem.

Compꝛomiſſum heredes: hoc ſumptū eſt de legibꝰ illis. ff. e. diē ꝓferre. §. j. ⁊. l. ſꝫ ⁊ interpellat̃. §. ſi ab altera ꝑte. ſecꝰ eſt ī iudiciꝭ. Judiciū em̃ trãſfert̃ ad heredes: q̃uis de heredibꝫ mentio nõ fiat. C. de iure. calū. aut̃. ꝑncipales. ⁊ hoc ideo qꝛ arbitria ſtricti iuris ſunt. cõꝓmiſſuꝫ ṽo nõ extēdit̃ niſi ad ea tm̃ de quibꝰ expꝛeſſe in cõꝓmiſſo cauet̃. ṡ. e. cū dilecti: ⁊. ff. eo. nõ diſtinguemꝰ. §. de officio nec ad alias ꝑſonas vt in legibꝰ ꝑdictis ſic pactū ꝑſonale nõ extendit̃ ad heredes quãdo ꝙ. ff. de pac. idem in duobꝫ. §. ꝑſonale. ⁊. l. iuriſgētiū. §. pactoꝝ. ſi alteriꝰ ꝑtis tm̃ heredis mētio etiā fiat: morte nihilominꝰ ſoluit̃ cõꝓmiſſū. vnde ex vtraq; ꝑte debet fieri mētio heredum alias nõ tranſit ad heredes vt dicit lex predicta. ſꝫ ⁊ interpellatur. §. ſi ab altera. vnde melius diceretur in compꝛomittentiū heredes. ⁊ ita ſoluit̃ cõꝓmiſſum ꝑ mortē alterius compꝛomittentis. ṡ. eo. ex parte. ⁊ per mortem alteriꝰ arbitroꝝ. ṡ. de offi. delega. vno. Berñ.

Explicit liber. I. Decretalium.

Titulorum Secundi libri Decretalium ſingulorũq; capituloꝝ eorũdem iuxta debitū ipſorū ordinem accõmoda ⁊ diſtincta Annotatio.

De Judicijs	Titulus. I
Capitula	
De quo uultdeo	I
Decernimus	II
Quanto	III
At ſi clerici	IIII
Ceterum	V
Dilecti	VI
Intelleximus	VII
Clerici	VIII
Cauſa. j.	IX
Cum non ab homine	X
Quia Hu	XI
Cum veniſſent	XII
Nouit	XII
Paſtoralis	XIIII
Examinata	XV
Cum deputati	XVI
Qualiter ⁊ quando	XVII
Cauſam. ij.	XVIII
Exhibita	XIX
Uenerabilis	XX
Significauerunt	XXI

De Foro competenti	Titulus. II
Capitula	
Si quis. j.	I
Nullus	II
Sane	II
Siquis. ij.	IIII
Si clericus	VI
Ex tranſmiſſa	VI
Uerum	VII
Cum ſit generale	VIII
De clericis	IX
Licet	X
Ex tenore	XI
Si diligenti	XII
Cum contingat	XIII

Poſtulaſti XIIII
Ex parte XV
Conqueſtus XVI
Dilecti XVII
Significaſti XVIII
Propoſuiſti XIX
Licet.ij. XX
Libelli oblatiõe Ti.III
Capitula
Ignarus I
Significantibus II
Dilecti III
Mutuis petitõ. Ti.IIII
Capitula
Ex litteris I
Prudentiam II
Litis ↄteſtatiõe Ti.V
Capitulũ vnicũ
Olim
Ut lite nõ ↄteſtata nõ ꝓcedat ad teſtiũ receptionẽ vel ad ſniam diffinitiuam Titulus VI
Capitula
Ad hoc I
Accedens.j. II
Tue III
Accedens.ij. IIII
Quoniam V
De Juramẽto calũ. Ti.VII
Capitula
Inherentes I
Litteras II
In ↄtractandis III
Imperatorum IIII
Ceterum V
Cum cauſam VI
Cum in cauſa VII
Dilatiõibus. Ti.VIII
Capitula
Dilecti I
Preterea II
Littere III
Expoſuit IIII
Ferijs Titulus.IX
Capitula
Omnes I
Quoniam II
Licet III
Cappellanus IIII
Conqueſtus V
Ordine ↄgnitionũ Ti.X
Capitula
Intelleximus I
Cum dilectus II

Tuam III
Super IIII
Plus petitiõib⁹ Ti.XI
Capitulũ vnicũ
Conſilium
Cauſa poſſeſſiõis ⁊ ꝓprietatis Titulus XII
Capitula
Suſceptis I
Ad vltimum II
Cum eccleſia III
Cum ſuper IIII
Paſtoralis V
Cum dilectus VI
Cum olim VII
In cauſa VIII
Reſtitutiõe ſpo. Ti.XIII
Capitula
Licet I
Sollicite II
Accepta III
Audita IIII
In litteris V
Item cum quis VI
Cõquerente VII
Ex tranſmiſſa VIII
Cum veniſſet IX
De Ex conqueſtione X
Grauis XI
Olim.j. XII
Litteras XIII
Ex parte XIIII
Cum ad ſedem XV
Olim.ij. XVI
Olim.iij. XVII
Sepe XVIII
Piſanis XIX
Dolo ⁊ cõtumacia. Titulus XIIII
Capitula
Ad hoc I
Ex litteris II
Cauſam III
Prout IIII
Finem V
Cum dilecti VI
Cum olim VII
Ueritatis VIII
Contingit IX
Uenerabilis X
Eo qui mittit̃ in poſſeſſionem cauſa rei ſeruande Titulus XV
Capitula
Conſtitutis I

Cum ſicut I
Cum veniſſent II
Si aduerſarius III
Ut lite pẽdente nihil innouetur Titulus.XVI
Capitula
A memoria
Laudabilem II
Eccleſia.j. II
Eccleſia.ij. III
Dilectus V
Sequeſtratiõe poſſeſſionum ⁊ fructuum. Titulus. XVI
Capitula
Ad hoc
Dilectus I
Ab eo II
De cõfeſſis. Ti.XVII
Capitula
Cum monaſterium
Cum ſuper I
Ex parte II
De Probationib⁹ Ti.XI
Capitula
Ex epiſtole
Sicut I
Ex litteris II
Propoſuiſti III
Tercio loco
Jurauit V
Poſt ceſſionem VI
In preſentia VII
Licet cauſam I
Per tuas
Quoniam X
Ad noſtram XI
Cum cauſam XII
Cauſam XIII
Cum bone X
Teſtibus ⁊ atteſtatiõibus Titulus. X
Capitula
Placuit
In nomine I
Quoniam II
In omni III
Quotiens V
Inſuper V
Ex parte VI
Si qui VII
Sicut IX
Ueniens X
Cauſam.j. X
Cum nuncius XI

Libri II Decretalium

Super eo	XIII
De cetero	XIIII
In cauſis	XV
Cum tu	XVI
Fraternitatis	XVII
Intimauit	XVIII
Cauſam.ij.	XIX
Perſonas	XX
Iudei	XXI
Super eo	XXII
Licet.j.	XXIII
In litteris	XXIIII
Cum veniſſet	XXV
Series	XXVI
Preterea	XXVII
um a nobis	XXVIII
De teſtibus	XXIX
onſtitutus	XXX
Preſentium	XXXI
n noſtra	XXXII
am litteris	XXXIII
um olim	XXXIIII
x tenore	XXXV
ignificauerūt	XXXVI
um cauſam	XXXVII
eniens	XXXVIII
uis	XXXIX
ilecto	XL
ignificauit	XLI
um cauſa	XLII
lbericus	XLIII
um in tua	XLIIII
nſtitutis.j.	XLV
nſtitutis.ij.	XLVI
cet.ij.	XLVII
er tuas	XLVIII
cet.iij.	XLIX
eſentata	L
per	LI
nerabili	LII
m clamor	LIII
ſtimonium	LIIII
tra	LV
n debet	LVI

e teſtib⁹ cogendis vel .Titulus XXI

Capitula

uſam	I
n ſuper	II
per eo	III
ruenit.j.	IIII
ruenit.ij.	V
erum	VI
eterea	VII
per bis	VIII

Cum contra	IX
Dilectorum	X
Venerabilis	XI

Fide inſtrumentorum. Titulus XXII

Capitula

Si ſcripturam	I
Scripta	II
Ex litteris	III
Accepimus	IIII
Contingit	V
Inter dilectos	VI
Quod ſuper	VII
Paſtoralis	VIII
Cum dilectus	IX
Cum Iohānes	X
Ex parte	XI
G.ppetuus	XII
Imputari	XIII
Si cautio	XIIII
Cum.P.tabellio	XV
Si inſtrumenta	XVI

De Preſūptioib⁹ Ti.XXIII

Capitula

Sicut noxius	I
Afferte	II
Ex ſtudijs	III
Nullus	IIII
Nonne	V
Mandata	VI
Quoſdam	VII
Quāto	VIII
Scribam	IX
Quia veriſimile	X
Illud	XI
Litteris	XII
Tertio loco	XIII
Litteras	XIIII
Cum in iuuentute	XV
Dudum	XVI

Iureiurādo Ti.XXIIII

Capitula

Ex adminiſtrationis	I
Peruenit.j.	II
Peruenit.ij.	III
Ego.N.ep̄s	IIII
Nullus	V
Debitores	VI
Ad noſtram.j.	VII
Si vero	VIII
Ex reſcripto	IX
Querelam	X
Tua nos.j.	XI
Cum quidam	XII
Sicut.j.	XIII

Veritatis	XIIII
Verum	XV
Veniens	XVI
Breui	XVII
Quanto	XVIII
Venientes	XIX
Ad noſtram.ij.	XX
Ad noſtram.iij.	XXI
Ea te	XXII
Quintauallis	XXIII
Tua nos.ij.	XXIIII
Quemadmodū	XXV
Et ſi chriſtus	XXVI
Sicut.ij.	XXVII
Cum contingat	XXVIII
Sicut.iij.	XXIX
Nimis	XXX
Petitio	XXXI
Ex litteris	XXXII
Intellecto	XXXIII
Mulieri	XXXIIII
Clericus	XXXV
Iuramentum	XXXVI

De Exceptioib⁹ Ti. XXV

Capitula

Deniqꝫ	I
A nobis	II
Cum eccleſiaſtice	III
Paſtoralis	IIII
Cum inter	V
Cum venerabilis	VI
Olim	VII
Dilecti	VIII
Apoſtolice	IX
Dilecte	X
Significauerunt	XI
Exceptionem	XII
Aduerſario	XIII
Venerabilem	XIIII

Preſcptioib⁹ Ti.XXVI

Capitula

Placuit	I
Nihil	II
Sanctorum	III
De quarta	IIII
Vigilanti	V
Ad aures	VI
Cauſam	VII
Illud	VIII
Quia indicante	IX
Ex tranſmiſſa	X
Accedentes	XI
Cum non liceat	XII
Ad audientiam	XIII
Cum nobis	XIII

Auditis	XV
Cum ex officij	XVI
Si diligenti	XVII
Cum olim	XVIII
Veniens	XIX
Quoniam	XX

Sententia et re iudicata. Titulus. XXVII

Capitula

Sententia	I
Iurgantium	II
Non poteſt	III
Ea que	IIII
De cetero	V
Cum aliquibus	VI
Lator	VII
Cum cauſa	VIII
Inter ceteras	IX
Tenor	X
Conſanguinei	XI
Cum olim	XII
De Cum inter	XIII Ca.
Cauſam	XIIII
Quod ad	XV
Sicut nobis	XVI
Cum ſup	XVII
Cum bertoldus	XVIII
In cauſis	XIX
Inter monaſterium	XX
Suborta	XXI
Cum. I. et. A.	XXII
Cum te	XXIII
Ad ꝓbandum	XXIIII
Quauis	XXV
Duobus	XXVI

Appellatiõibus recuſationibus et relationibus. Titulus XXVIII

Capitula

Dilecti	I
Inter cetera	II
Ad noſtram	III
Perſonas	IIII
Cum ſit romana	V
Ad hec. j.	VI
Si duobus	VII
Qð ratione	VIII
Meminimus	IX
Sup eo. j.	X
De appellationib⁹	XI
Sup eo. ij.	XII
Peruenit. j.	XIII
Conſuluit. j.	XIIII
Suggeſtum	XV
Ad p̄ſentiam	XVI
Cum teneamur	XVII
Conſuluit. ij.	XVIII Ca.
Cum parati	XIX
Ad hec. ij.	XX
Queſtioni	XXI
Preterea. j.	XXII
Conſtitutis. j.	XXIII
Propoſuit	XXIIII
Qua fronte	XXV
Rep̄henſibilis	XXVI
Ad hec. iij.	XXVII
Peruenit. ij.	XXVIII
Conſuluit. iij	XXIX
Ad hec. iiij.	XXX
De priore	XXXI
Quia nos	XXXII
Ad aures	XXXIII De
Ad audientiã	XXXIIII
Accepta	XXXV
Poſtremo	XXXVI
Ad hec. v.	XXXVII
Cũ in eccl'ia	XXXVIII
Directe	XXXIX
Preterea. ij.	XL
Secũdo reqris	XLI
An ſit	XLII
Nouit	XLIII
Sepe cõtingit	XLIIII
Conſtitutus	XLV
Conſtitutis	XLVI
Ex parte. j.	XLVII
Significauit	XLVIII
Significantib⁹	XLIX
Ex inſinuatione	L
Bone memorie	LI
Dilecti. ij.	LII
Paſtoralis	LIII
Solſicitudinẽ	LIIII
Dilectis	LV
Ut noſtrum	LVI
Oblate	LVII
Per tuas	LVIII
Ut debitus	LIX
Cum ceſſante	LX
Cum ſpeciali	LXI
Cum cauſam	LXII
Dilecto	LXIII
Nicolao	LXIIII
Sua nobis	LXV
Dilecti. iij.	LXVI
Ex parte. ij.	LXVII
Intimaſti	LXVIII
Significante	LXIX
Interpoſita	LXX
Inquiſitioni	LXXI
Una ſentẽtia	LXXII
Si iuſtus	LXXIII

Clericis peregrinãtib⁹ Titulus XXI

Capitulũ vnicũ

Conquerente

Confirmatione vtili v inutili. Titulus XX

Capitula

Si quis	
De cõfirmationib⁹	
Bone memorie	I
Cum dilecta	II
Ad noſtram	
Porrecta	V
Examinata	V
Venerabilis	VI
Sua nobis	I

Finis tituloꝝ ⁊ capitloꝝ ſcdi.

De iudicijs. Supradictū eſt de preparatorijs iudiciorum: nūc de ipſis iudicijs videndū: Uel ſic. In pri/mo pcedenti ti. dictū eſt de arbitris: verū quia arbi/tria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum. l. j. ff. de arbi. iō de his ſubdit. De materia rubrice habet. ij. q. j. z. v. q. iiij. xiiij. q. j. xv. q. vij. xvj. q. vj. xxx. q. vlti. §. hiſ ita. vſqȝ ad fine et habet in. vj. z in de. Ab. Sic.

debet ei cōicare donec ſatiſfactiōe pmiſſa. id eſt. ſatiſ datione preſtita iudicio ſiſti fuerit abſolut⁹. j. d. v. ſig. ex parte. hodie vo ſtatim debz abſolui z poſtea cogno ſci de cauſa excōicatiōis niſi in caſib⁹. vt. j. de ſen. excōi per tuas. z niſi quis excōicatus ſit p manifeſta offen ſa. j. de. v. ſig. ex parte. z. xxiij. q. vlti. peſſimā. et j. de ſen. excō. ſolet. Berñ.

Equo uult/deo.

Pōt multipliciter ſūmari ſm varios intellectus. Et pmo ſic Qui pmiſit non declinare iudicē penitere ñ pōt. Uel ad eūdē intellectū ſic z clarius. Pactuȝ de nō declinādo iudice al's ſuo q̄ exceptiōe legitima repelli poterat ē irreuocabile. Diuidit in tres p/tes ſȝ anch. In pma ponit facti narratio. In ſecūda iuriſ diſpoſitio. In tertia incidētis q̄onis decisio. Secūda ibi. Placuit vt. Tertia: ibi. Nā Abbas. Sicu.

Liber Secundus.

De iudicijs. Ex concilio Aphricano. Cōtumax in nō cōparēdo vel nō rñdēdo excōicari pōt: bñficio aūt puari nō debet. h. d. Ab. Sicu. Capl'm. I

a Equo b uultdeo cēturiēſi epo: b quez cū aduerſari⁹ ipſius euz pe/c tiſſet ad ɔciliū introduci in/d terrogat⁹: an cū eo vellet experiri: pmo id pmiſerat: z al/e tera die rñdit ħ ſibi nō placere atqȝ diſceſſit. Placuit f vt nullus eidē cōicet: donec ſatiſfactiōe pmiſſa fuerit ab/g ſolut⁹. Nā adimi ſibi epatū añ cauſe ei⁹ exitū nulli pt iure videri. Ex ſynodo Eugenij pape. Laici eccleſiaſtica negocia tractare nō debēt ſed platorum iudicio diſponū/tur. h. d. Ab. Sicu. Ca. II

i Decernim⁹ vt laici eccleſiaſtica tractare nego/k cia nō pſumāt. Sȝ epi: ab/l bates: archiepi z alij eccl'iarū plati: d negocijs eccl'iaſticis: maxie d illis q̄ ſpūalia eē noſcūt: laicorum iudicio nō diſponāt. Nec ꝓpt eorum phibitionē: eccl'iaſticā dimittāt iuſticiā exercere. Alex. iij. illuſtri regi anglie. Cauſa iuris patronat⁹ ſpectat ad iudiciū eccleſie. Ca. III

Quāto diuina gr̄a. et. j. Cauſa vo iuriſpronat⁹: ita m ɔiūcta ē z ɔnexa ſpūalibus cauſ: q nō niſi eccl'iaſtico iudicio valeat diffiniri. Idez Salernitano archiepo. Clericū ɔuictū vel ɔfeſſum d crimine corā iudice ſeculari ex eo nō punit eps ſȝ corā ſe cōuictū vel cōfeſſuȝ punit pena debita: niſi cū illo diſpenſet qd pt in adulterio z minorib⁹: depoſitū vo nō ſtatim

manifeſta offen... parte. z. xxiij. q. vlti. peſſimā. et j. de ſen. excō. ſolet. Berñ.

g Adimi. reſpondet tacite q̄ſtioni. Berñ.

h Epatum imo debet expectare per annuȝ anteqȝ adimat. xj. q. iij. rurſus. et. c. ſe. maxime cuȝ lis ñ fuit cōteſtata. De hac materia tractat iij. q. ix. in ſūma et. c. decernim⁹. et. xj. q. iij. rurſus. z. j. de do. et ɔtu. c. veritatis

Decernimus lai. Tres ſunt p/tes. Scda: ibi. Sȝ epi. Tertia ibi. Nec ppter. Abbas Sicu.

i Laici: laici eni de eccleſiaſtic negocijs ſe itromittere ñ debent. j. de re. eccle. nō alie. cum laicis. ſ. d arbi.

a Dequouultdeo. ppriū nomē eſt. b Quē. i. caſus p caſu. z ē anthitoſis figura. ſic. lxxv. di. ordi/tiōes. z. xviij. q. ij. q̄dā. vbi eos ponit p hi. Berñ.

c Interrogat⁹: ex ſupabūdāti interrogat. qm̄ al's neceſſitate tenebat ſub eis rñdere. q2 iudiciū reddi/tur in inuitū. ff. de. v. obli. inter ſtipulantē. §. j. q2 oēs uiſe tūc in ſynodo tractabant. vel forſitan ne poſſet poſtea iudicē recuſare. iij. q. iij. §. offerat. ſ. de offi. de z. ſup queſtionū. §. nos. z. §. vex. niſi aliqd poſtea d nouo emergat. ſ. de offi. dele. inſinuāte. z. ff. d int. ac. etate. §. ex cauſa. z. ff. de pcu. ſi poſt datū dānū. et pe. di. vj. placuit. ſed illa nō fuit cā. q2 ſynodū totaȝ potuit recuſare. d Experiri: experiri ponit h p defendere. aliqñ tñ ponit p agere. j. de cau. poſ. z ꝓpe. ſtoral. z nō. j. de ſen. z re iudi. c. pe. e Placere z nōne fuit loc⁹ pnie: videt q ſic. ff. d iuriſdi. om. iudi ſi ɔuenerit. Rñdeo locus ē pnie. j. d iurepa. cū laici. nō hic. q2 nō pōt penitere in alteri⁹ piudiciū. ff. de iur. nemo. z q2 ɔtumacit receſſit fuit excōicat⁹. xj. q. iij. certū. imo iuit⁹ cōpellit rñdere vt dictū ē. Berñ. f Donec: loquit ſm antiq̄ tpa qñ cā excōicati trahbat añqȝ abſoluerent. xj. q. iij. ſi eps forte. Intellige antiquā lr̄aȝ que olim in antiq̄ cōpilatiōe tal' erat: nullus eidē cōicet donec cauſa eius qualem potuit minū ſumat. Et ſm iſtā lr̄am bñ loquit ſm hodiernura. quia cum p ɔtumacia fuerit excōicat⁹ nullus

ɔtingit. z. ſ. de ɔſti. eccle. z. xcvj. di. bene q̄dem. k Preſumāt. auctate ſua. delegari tñ pñt eis ſaltē cauſe pecuniarie ſiue hmōi mere ciuiles vt hic colligi/tur. z laicos etiam de talib⁹ pōt cōpromitti. ſ. d arbi. expoſita. Papa vo ciuiles crimiales z ſpūales cauſas poteſt laico delegare. arg. xxxij. di. §. verum. z. ij. q. v. mennā. z. lxiij. di. in ſynodo. z. c. adrian⁹. z. x. q. iij. il/lud. Videt etiaȝ q eas teneat delegare. xj. q. j. te q̄dē. z. §. ex his oib⁹. ij. z de hoc dictū eſt. ſ. ti. pxi. ɔtingit. l Eccleſiarū plati. Arg. oēs eccl'iarū platos eē iudices ordinarios. arg. ſ. de offi. or. cū ab eccleſiarum. xxv. di. plectis. ij. q. j. nemo. xj. q. j. experientie z. c. ſi qui ex fratrib⁹. z. j. de ap. rephenſibilis. z. j. de eo qui fur. or di. rece. c. j.

Quanto. Laici cauſas ɔne/xas ſpūalib⁹ tractare nō pñt. h. d. m Conexa. ius vo patronat⁹ non dicit ꝓprie ſpūale ſȝ ſpirituali annexū. j. de iurepa. de iure. z ideo dicit hic hug. q eius cauſa ānexa eſt ſpūalib⁹ cauſis. vnde ſpūale cēſetur ppter ɔnexitatē. quia que religioſis adherēt religioſa ſunt. ff. de rei ven. que religioſis. z ex tali coherētia ſumit ſuam naturam. ſic. j. de parro. ſuper eo. z iō talis cauſa p iudicem eccleſiaſticū tm̄ tractari debet vt hic. z arg. ſ. c. proxi. vnde vendi non poteſt. j. d iu/repa. de iure. z laicus tale ius poteſt poſſidere cum nō ſit mere ſpūale: ſed ei annexū. ſed alia iura ſpūalia mere poſſidere non poteſt. vt. j. de pſcrip. cauſam que. et

xvj.q̄.vij.c.j.⁊.ſ̄.de elec.ſacroſancta.⁊.c.meſſana.⁊ ius funerādi poteſt laicus poſſidere.ff.de moꝛ.inferē. l.j.⁊ tñ dñiū ſepulture non habet.inſti. de re.diui ·§· nullius. Bern̄.

At ſi clerici ¶ Diuidit in q̄r/tuoꝛ partes ſm ꝙ quattuoꝛ ſunt dicta. Secūda: ibi. Si vo. Ter/tia: ibi De adul/terijs. Quarta: ibi. Sed nō de/bet. Abbas. Si

a ¶ Condem/nandi : niſi ex h̄ grauata ſit mul/tuꝫ coꝝ opinio. arg.op.ī.ð teſti. teſtimoniū .⁊ ī. ð ſen.excō.cū de/ſideres ·§· j.ī eo caſu ꝓpter infa/miā debet ſe pur/gare vt dicit il/la decre.cū deſideres.al's ſi ſe purgare non poteſt de/bet puniri q̄ſi ꝯuictus interp̄ratiue.ī.de purga.ca.cuꝫ ꝑ.et.ī.de ſy.inſinuatū.De hoc.arg.ꝯ.ij.q.j. multi.ſꝫ ibi exponit̄ circa p̄n.

tradit curie ſeclari.h.d.vſqꝫ ad fi.Ab.ſic. Ca.IIII

At ſi clerici coꝛam ſecu/lari iudice conuicti fuerint: vel confeſſi de crimine: non ſunt ꝓpt̄ hoc a ſuo epiſco/pa aliquatenꝰ ꝯdemnandi. Si/cut enim ſententia a non ſuo b iudice lata non tenet: ita et facta confeſſio coꝛam ipſo.

b ¶ Non tenet.vt.ij.q.j.in p̄mis.vo.de perſona.vt.ſ̄.de ꝯſue.ad audientiā. C.ſi a non compe.iudi.l.vlti.ex eo eñi ꝙ iſti ex tali ꝯfeſſio/ne non puniunt̄ ſeu ſnīa ꝯtra eos lata nō tenet.colligi/tur ꝙ iſti inuiti tracti fuerūt ad iudiciū ſeculare. naꝫ ſi voluntarij hoc feciſſent.etiā ſi ꝓ eis eſſet lata ſnīa lo/cum ſuū amitterēt in crimīali ⁊ in ciuili ꝑderent cām. xj.q.j.inolita.⁊.c.placuit.⁊.ī.de fo.compe.ſi diligēti: vnde non p̄iudicat eis. ſed ſi clericus ꝯueniat laicum coꝛam iudice laico ⁊ ille laicus recōueniat clericū ciui/liter de crimīe ſi ferat̄ ſnīa ꝯ̄ clericū bene tenet: qꝛ ſuus iudex eſt ꝑ recōuentionē.ī.de mu.pe.c. j.⁊. ij.⁊ .iij.q. viij.§.cuius in agēdo.⁊.C.de ſen.⁊ int̄.om.iu. cū pa/pinianꝰ.et aut̄.⁊ ꝯſeq̄nter. Crimīalit̄ vo ipm ꝯuenire non poſſet coꝛam iudice ſeculari.xj.q.j.c.j.⁊.ij.nec re/cōuenire: quia in crimine non admittit̄ recōuentio .iij q.xj.negāda.quia nō relatiōe criminū ſed īnocētia re/us purgat̄.ff.de publi.iudi.is q̄. Sed pone clericū cō/demnatū ciuilit̄ de furto vel de alio crimīe qð infamet a iudice ſeculari ꝑ recōuentionē.nunq̄d epſ ſuus ꝓ ta/li ſnīa ex qua infamis videt̄ ſeu ꝯfeſſione ꝯdemnabit illum ꝙ talis ſit infamis? Dicit lex ꝙ nō poteſt facere p̄ſes ꝓuincie q̄n ꝯdemnatū de furto ſequat̄ infamia. ff.de fur.non poteſt. R̄ndeo ex tali ſnīa non deponit̄ quia cū ciuilit̄ actuꝫ ſit non debet dici infamis. Si vo ex tali ſnīa vel ꝯfeſſione grauata eſt eius opinio : ab of/ficio debet ſuſpendi vſqꝫ ad debitaꝫ purgationē. arg. ij.q.v.p̄ſbyter.ſi a plebe.⁊.ī.de ſy.accuſatū.⁊.c.ſe.ar/gu.ff.de ſuſpec.tu.l.tutoꝛ.§.preterea.⁊.C. ð teſti.nul/lū.arg. at deponi vel bñficio priuari non debꝫ: donec aliud ꝯtra ipm ꝓbaret̄.arg.ſ̄.e.c.j.⁊.xv .q.vlti.c.vl. in fi.⁊ p̄terea non debet puniri. qꝛ nōdū fuit actuꝫ ad hoc.⁊ ideo pena oꝛdinaria ſibi imponi non debet.ī.de oꝛ.cogni.cum dilectus.⁊.ī.de excepti.c.j. in fi.⁊ iuxta iudicij foꝛmā ſnīa debet foꝛmari.ī. de ſymo. licet heli. q̄n ꝯfeſſio p̄iudicet.vel q̄n non.dicit̄.ī.de ꝯfeſ. c.vlti.

c ¶ Confeſſi ſunt.ꝯfeſſus in iure ꝓ ꝯuicto habet̄ .C. de ꝯfeſ.l.vna.⁊.ī.de ꝯfeſ.c.pe.⁊ vlti.ff.e.certum.

d ¶ Probatione: puta ꝙ ꝑ legitimos teſtes ⁊ omni exceptione maioꝛes: vt.ij.q.j.in p̄mis.in fi. in crimini/bus eñi aperte debent eſſe ꝓbatiōes ⁊ luce clarioꝛes. C.de proba.ſciant cuncti.⁊.v.q.vj.epiphanium.⁊ in abſentia iudicis teſtes tales non ſunt recipiendi ſed tantum in preſentia iudicis: vt ſi res exegerit toꝛmen/tis ſubijciantur. C. de fi.inſtrumen .aut̄. apud eloq̄n/tiſſimū.⁊.v.q.v.illi qui.⁊ ita demū ſunt puniendi ſm q̄litatē ⁊ q̄ntitatē crimīs.ī.de homi. ſicut dignū.vt iu/xta iudicij foꝛmā ſentētia dictet̄.ī.de ſymo.licet heli.⁊ .ī.ð oꝛ.cogni.ci[...] dilectus in fi.

¶ Si vo coꝛā epō ð criminibꝰ c in iure ꝯfeſſi ſunt: ſeu legitīa d ꝓbatiōe ꝯuicti: dūmō ſint ta/lia crimīa ꝓpt̄ q̄ ſuſpēdi de/beāt vel deponi: non īmeri/to ſuſpendēdi ſunt a ſuis oꝛ/dinibꝰ: vel ab altaris miſte/rio ꝑpetuo remouēdi. ¶ De adulterijs vo ⁊ alijs crimi/e nibus q̄ ſūt mīoꝛa: pōt epūs

¶ De adulte/rijs. ¶ Sūma/tus eſt iſte ·§· ſ̄ in p̄n.c.tñ qꝛ h[...] bet materiam ſ[...] ꝑatam ⁊ notab[...]lem.ideo dic ali[...]ter. In adulte/rio ⁊ minoꝛibu[...] pōt cum clerici[...] pacta penitēti[...] epſ diſpenſare[...] depoſitū autē ꝓ ſuis exceſſibꝰ n[...] tradit indifferent̄ curie ſeculari.h.d.Abbas.Sicu.

e ¶ Minoꝛa. Arg.ꝯ̄ .xxxij.q.vij. quid ī oībꝰ adul[te]rio grauiꝰ. Sol̄. illa interrogatio nō implicat ꝙ adu[l]teriū ſit grauiꝰ alijs crimībꝰ ſed quaſi raritateꝫ deno[...]tat.⁊ ē ſi.de pe.di.j.ſi ſacerdos. vel dic grauiꝰ: id eſt cōmunius.⁊ illud dictum fuit in deteſtationē crimin[is] vt magis vitaret̄.quia multa alia peccata ḡuioꝛa ſu[nt] adulterio: vtputa inceſtus.xxxij.q.vij.adulterij mal[...] Ex verbis iſtis colligūt q̄daꝫ ꝙ epſ de adulterio t[...] et inferioꝛibꝰ criminibꝰ poteſt diſpēſare ⁊ nō in maio[...]ribus q̄ſi a ꝯtrario ſenſu cū dicat de adulterio ⁊ alij[s] que ſunt mīoꝛa.ergo nō de maioꝛibꝰ: qꝛ hoc qð de q[ui]buſdā ꝯcedit de alijs negare videt̄.arg.xxv.di. qua[...] et.C.ð ꝓcu.maritꝰ.⁊.ī.ð preſump.nōne. ⁊ arg.ī.e. t[...] hiſ que fi.a prela.ſine ꝯſen.ca.cū apoſtolica .ad fi.E[t] dicunt ꝙ tm̄ diſpēſare poſſunt in caſibꝰ expꝛeſſis a iu[...]re.argu.huius.c.vbi de q̄buſdā ꝯcedit̄ . vnde in ali[...] videt̄ ꝓhibitū ꝑ iura p̄dicta ⁊ eſt ad h̄ arg.ſ̄.de tem[...]po.oꝛdi.dilectus.ex eo ꝙ ibi dicit̄ cū illi hmōi diſpē[n]ſatio a canone mīme ſit ꝑmiſſa .⁊ ſic argumētat̄ ex [...] ꝙ intelligit̄ ꝓhibita eſſe ⁊ ſic quelibet diſpēſatio ꝓh[i]bita epīs intelligit̄.niſi eis ſit exp̄ſſe ꝯceſſa. qꝛ nōnū[...] intelligit̄ eſſe ꝓhibitū qð nō eſt exp̄ſſe ꝯceſſum. ſ̄.[...] tranſlati.inter coꝛꝑalia. Alia ē magis cōis opinio [...] epſ vbicūqꝫ poteſt diſpēſare vbi non inuenit̄ ꝓhib[i]tum.⁊ vacat h̄ arg.a ꝯtrario ſenſu qꝛ in multis gra[...]uioꝛibꝰ crimībꝰ q̄ꝫ de adulterio diſpēſatio eſt permiſ[ſa] epīſ: puta in hereſi.l.di.p̄ſbyteros. Itē cū ſacrilego.[...] di.ſi quis p̄ſbyter.⁊ in capitalibꝰ crimibus occultis [...] di.de his vo. Itē cum ſymoniaco.q̄nqꝫ in bñficio q̄[...] doqꝫ in oꝛdine.j.q.v.c.j.et vl.⁊.ſ̄.de elec. ſi alicuiu[s] Itē cū ſciſmatico.l.di.vt ꝯſtitueret̄. ⁊ ḡnalit̄ vbicū[que] non ꝓhibet̄ diſpēſatio intelligit̄ eſſe ꝑmiſſa.argu.ī.[...] ſen.excō.nuper.⁊.c.a nobis.ij.⁊ lex hoc optime ꝓba[t] ff.qui.ex cau.maio.uection.§.j. Edictū de diſpēſat[io]ne ꝓhibitoꝛiū eſt ſm hanc opinionē.⁊ in hac opini[o]ne fuit Hug.vt īuenies.l.di.ſi quis p̄ſbyter.⁊ Jo.c[...] notauit de hac materia.l.di.miroꝛ.⁊.j.q.vij.§. niſi [...] Lau.Vincē.et Tan.hoc idem dicunt. Q̄nqꝫ inueni[s] ꝙ ꝓhibet̄ diſpenſatio vt in caſibꝰ quos diſtinxit. I[...] in.c.miroꝛ.q̄nqꝫ inuenies ꝙ ꝑmittit̄ vt in caſibꝰ no[...]tis in predicto.§.niſi.imo epſ ⁊ quilibet ſacerdos p[o]teſt diſpenſare ⁊ mitigare canones penitētiales q̄ ſ[a]tiſfactionē iniūgūt ꝓ peccato ꝯfeſſo in penitētia.ar[g.] de pe.di.i.menſurā.⁊.l.di.de his clericis .⁊.c. hi q[ui] et.xxvj.q.vij.tempa penitudis. Sꝫ canones illos q[...]

ꝯ cū clericis poſt pactā penitē
tiam diſpenſare: ſed non de/
bet quēlibet depoſitū ꝑ ſuiſ
b exceſſibus (cum ſuo ſit fun/
c ctus officio) nec duplici de/
beat ipſum ꝯtritione conte/
d rere iudici tradere ſeculari.

Idem. Vaſallus coram do
mino feudi ꝯueniendus eſt
etiaꝫ ſi dñs feudi ſit eccleſia
ſtica perſona dūmodo ibi ac
tor poſſit ſuam iuſticiaꝫ con
ſequi alias loci ordinarius
poterit adiri. Ca. V

Ceterum quia in eos qͥs
ab eccleſia tua cōſtat poſſeſ
ſiones tenere in feudum: oc
caſione ipſarū: excōicationiſ
ſeu interdicti ſententia pro/
mulgatur. ¶ Nos id diſtri/
e ctius inhibemus: q̄ꝫdiu pa/
rati fuerint ſuper his in tua
pn̄tia iuſticiā exhibere. Idē
Exoneñ. epo ꝛ capitulo lon/
doneñ. Nomen actioniſ in li
bello exprimere pars non co
gitur: debet tamen factū ita
clare proponere vt ex eo ius
agendi colligatur. Ca VI

Dilecti filij prior ꝛ cleri
ci de Huiſeburneñ. cō/
tra eboraceñ. archiepm ap.
ſe. le. grauē querimoniā trāſ
miſerūt. et. j. ¶ Prouideatꝛ
f attentius: ne ita ſubtiliter (ſi
cut a multꝛ fieri ſolet) cuiuſ/
g modi actio intentetꝛ: inqͥratꝛ
h ſed ſimplicitꝛ ꝛ pure: factū ip
ſum ꝛ rei veritatē ſc̄m formaꝫ
canonū ꝛ ſctōꝝ patrū inſtitu
ta inueſtigare curetꝛ. Idem
Paduano epo. Excōicatus
in iudicio niſi tanq̄ꝫ reus ſta
re non poteſt. Ca. VII

inducunt penam depoſitionis vel ſuſpenſiōis in enor/
mibus criminibꝰ mitigare vel diſpenſare non poſſunt
l. di. miror. ꝛ. xij. q. ij. de viro. ꝛ. j. de accuſa. inquiſitio/
nis. j. Bñ. a ¶ Penitentiā: hoc ideo dicit quia ve
nia non ꝯceditꝛ niſi penitenti. xxiiij. q. ij. legatur ꝛ q̄/
modo gaudebis
ꝛc. xxiij. q. vij. c.
vlti ꝛ nemo po/
teſt bene agere
penitentiaꝫ niſi
ſperauerit indul
gentiam. de pe.
diſt. j. nemo. vel
ſaltem ꝑtē peni/
tētie egerit. lxxx
ij. di. pꝛ̄ſbyter. in
fi. b ¶ Fun/
ctus officio. ſic
ſ̄. de offi. deleg.
in litteris. ꝛ. c.
venerabili: ff. de
re iud. iudex. B
c ¶ Duplici.
lxxxj. di. preſby/
ter. aut diaconꝰ
et de pe. di. iij. §.
his auctanbus.
et. §. auctas. nō
debet duplici pe
na conteri ita ꝙ
vtraqꝫ ꝑ ſe ſuffi/
ciat. alſ bñ poſ/
ſet inferre duas
penas. xxj. q. v.
ſi qͥs cuiuſlibet:
et. xviij. q. iiij. attendendū. ꝛ. c. ſi quis deinceps. ꝛ. j. de
rap. in archiepatu. ꝛ. v. q. vj. qꝛ iuxta. ꝛ. j. de calū. cū
fortius. ꝛ. j. vt li. non ꝯteſta. qm̄. §. vlti. ꝛ creſcēte ꝯtu/
macia creſcere debet ꝛ pena. ff. de pe. relegati.
d ¶ Tradere curie ſeculari. niſi poſt depoſitionē fue
rit incorrigibilis: tūc poteſt excōicari ꝛ poſtmodū cre
ſcente ꝯtumacia tradi curie ſeculari. j. eo. cum non ab
hoīe. ꝛ ſic intelligitꝛ. iij. q. iiij. clericus. xj. q. j. ſi qͥs ſa/
cerdo. qualiter debeat tradi curie ſeculari: habes. j. ꝺ
verbo. ſigni. nouimus. Berñ.

Ceterum quia. ¶ Vaſallus paratus corā dño
rñdere coram alio ſup feudo ꝯueniri non debet.
h. ꝺ. Vel ſic. Cognitio feudi inter vaſallos ſpectat ad
dñm feudi. vel tertio vt in rubro. Diuiditꝛ. Quia pri/
mo ponitꝛ exceſſus. Scđo ꝓhibitio: ibi. Nos. Et illa
diuiditꝛ in duas. Nam ꝑmo ꝓhibet. Scđo limitat re/
ſtringendo ꝓhibitionē: ibi. Q̄ꝫdiu. e ¶ Parati: q̄ꝫ
diu ergo dñs feudi eſt paratus facere iuſticiā intꝛ va/
ſallos ꝛ ipſi etiam parati ſunt rñdere ſub eo. nullꝰ ali/
us debet ſe intromittere de illa iuriſdictiōe. alſ ſi ne/
gligēs eſſet dñs trāſferretꝛ iuriſdictio ad aliū. arg. ſi. j.
de fo. compe. licet ex ſuſcepto. ꝛ. ex tenore. ꝛ ſi alter ꝺ
vaſallis nollet rñdere ſub dño pōt illum punire ꝛ ipſi
tenentꝛ litigare de feudo ſub dño feudi. j. ti. xxi. ex trāſ
miſſa. ꝛ. c. verum. Sꝫ in iudicio poſſeſſorio poteſt age
re vaſallus coram ordinario. j. ti. xxi. ex ꝑte. B. quia
exceptio talis locum habet in petitorio vt ibi dicit. et
no. ſuper hoc ꝙ ſi queſtio feudi vertitꝛ inter dūm ꝛ va/
ſallum: vtꝝ vaſallus debeat ipſum habere vel nō: tūc
inter alios vaſallos cauſa illa debet tractari. Si ꝟo intꝛ
alios vaſallos tractatꝛ cauſa. ſ. quis illoꝝ ſit potior in
feudo: tunc dñs feudi debet cognoſcere vt hic ꝛ in cō/

ſti. frederici. hac edictali. §. pterea. ꝛ. j. e. nouit. Si ꝟo
inter vaſallos ꝛ alios qui non ſunt vaſalli agatur de
illa re rei vendicatiōe: tūc dñs non cognoſcet. qꝛ eſſet
iudex in cauſa ſua qꝺ eſſe non debet. C. ne quis in ſua
cauſa. l. vna. ſed ordinariꝰ tunc cognoſcet vel delega/
tus. j. c. xxi. cum
ſit gn̄ale. ꝛ. xj.
q. j. experientie.
Dilecti fi
lij. Suf
ficit actori factū
ꝓponere: ne co/
gitur nomē acti
oniſ exꝑmere. h.
ꝺ. Vel alitꝛ ꝛ me
lius quo ad in/
tellectū vt in ru
bro Et due ſunt
partes. In pri/
ma q̄rela. In ſe
cunda prouiſio:
ibi. Prouideatꝛ
Abbas. Siculꝰ
f ¶ Subtilitꝛ:
no. ſubtilitates
in cauſis eccl'ia/
ſticꝛ reprobādaſ
ſi. ꝺ iur. calū. lit/
teras. ꝛ. j. ꝺ do.
et ꝯtu. c. j. ꝛ. j. de
reſti. ſpo. ſepe.
qꝛ hmōi ſubtili/
tates ad ꝑnicīē
reuertuntꝛ. C. ad
trebellia. l. pe. ꝛ
ſtricta ratio qn̄qꝫ omitti ſolet. ff. de reli. ꝛ ſump. fu. l.
ſūt ꝑſone. ꝛ. ff. ad. l. acquil. ita vulneratꝰ. §. vl. ff. qui.
mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut re. §. ſi debitori. cū eni ꝺ bo
na fide agitꝛ de apicibꝰ iuris nō eſt diſputandū. ff. mā
da. ſi fideiuſſor. §. quedā. g ¶ Actio intentetꝛ: ſic
patet ꝙ non tenemur actioneꝫ ꝓponere ſc̄m canones.
arg. ſ̄. de mu. pe. c. j. ꝛ. xij. q. ij. octaua. ꝛ. xj. q. j. experien
tie. ꝛ. c. ſe. ꝛ. j. e. examiata. ꝛ. C. ſi ꝑ vim vel ali. mo. l. j.
et. j. depoſiti graui. Sol. dicas ꝙ nullus cōpellitꝛ vt ꝓ
ponat actionē nec tenetur ſi non vult ꝓponere in iudi
cio eccl'iaſtico. Si aūt qͥs vult ꝓponere in iudicio ec/
cleſiaſtico ꝛ ꝓponat: admittitꝛ. ſi aūt ineptaꝫ ꝓ ꝓpo/
nat ſuccūbit. ſed pōt ꝓponere aptā ꝛ ꝯgruētē poſtea
et admittitꝛ. j. e. examiata. Lau. tñ dixit ꝙ tenetꝛ qn̄qꝫ
aliqͥs ꝓponere actionē. qꝛ cū ex vna cā plures actiōes
oriuntꝛ nō ſufficit ꝓponere cām ſimplicitꝛ. ff. de iureiu.
duobꝰ. §. colonꝰ. ꝛ. ff. de inſti. ac. habebat. ꝛ. ff. ar. fur.
ceſ. l. j. ꝛ. l. ſi colonꝰ. ꝛ. ff. de le. ij. cū filiꝰ. §. varijs: quia
aliter fit ꝯdēnatio in vna q̄ꝫ in alia: ꝛ tūc ſatis videtꝛ
ꝙ eligere debeat ex q̄ via ꝓcedere debeat. cā ꝟo petē/
di: ſemꝑ exꝑmēda ē. alſ no auditꝛ. j. de libel. ob. c. vl. ꝛ
j. de cen. ꝯuenit. ꝛ. C. de edic. di. ha. tol. l. vl ꝟ. ſin ali/
qͥd ꝯdictoꝝ. ꝛ cā petēdi ſemꝑ ꝓcedere debet. ff. quā/
do dies le. cedat hmōi legatū. ꝛ h̄ in imꝑſonali. in rea/
li ſecus vbi nō tenetꝛ qͥs ſpecificare niſi velit. vt nō. j. ꝺ
libel. ob. c. ij. ꝛ illa iura canonica q̄ videntꝛ dicere ꝺ ac/
tiōe. expone actio. i. petitio. Scđm legeſ ꝟo actio ꝓpo
nēda ē: qꝛ nc̄o ſine actiōe expitꝛ. ff. ꝺ neg. ge. ſi pupilli
§. vl. ꝛ. ff. ꝺ edē. l. j. ff. ꝺ admi. tu. q̄tiēs. §. itē ſi. inſti.
de ac. in ꝑn. Actio eni eſt ius ꝑſequēdi ī iudicio qꝺ ſi/
bi debetꝛ. ſed ſc̄m canones exponimꝰ actionē. id eſt cau
ſam. h ¶ Simplicitꝛ. ſic. j. eo. paſtoralis.

Intelleximus. Excõicat⁹ põt ꝯueniri ſ3 nõ ꝯuenire.h.d.Sic coiter ſumak:ſed magis gene/raliter ꝛ pingui⁹ ſumak vt in rubro.Primo ponit q̃/ſtio.Scdo rñſio:ibi.Rñdem⁹.Tertio rñſionis ratio: ibi.Ne videak.Abbas.Si. a Conueniri:excõi/cati eni ꝯueniri poſſunt ſed non ꝯuenire.ꝭ.de he/re. excõicamus. ꝭ. credentes.ꝭ.ꝺ ſen.excõ.ſi ve re.ne ex ſuo dolo cõmodũ habeãt vt ibi dicit.ꝛ ꝑ ꝓcuratorẽ vt h dicit debent i iu dicio reſpõdere. Sʒ qd ſi nolue/rit ꝯſtituere pro curatorẽ cuʒ ne/mo ad hoc ſit cõ pellendus.ꝭ.de ꝓcu. querelaʒ.ꝛ ꝑterea ꝑncipal ꝑſona de calum nia debet iurare quõ ergo ꝑ ꝓcu ratorẽ hoc face/re debet. Sol.ſi nõ vult ꝯſtitue/re ꝓcuratorẽ nõ credo illũ cõpel lenduʒ.quia for/ſitan non inue/nit qui ita fide/liter tractet cau ſam ſuam ꝛ ꝑti/cipantes ei in ea dẽ cã nõ ſunt ex cõicati.ꝭ.de ſen. excõ.ſi vere.cuʒ talis ꝑticipatio ſit tm̃ ad dam/nũ illoꝝ.ſed nũ/qd põt recõueni re:nõ.ꝭ.ꝺ excep. cum int. excipe/re vero poteſt et appellare ꝛ alia oĩa q̃ ad ſui de/fenſionẽ ꝑtinẽt. ꝭ.de excep.cũ inter.ꝛ.c.ſe.ꝑ to. qꝛ cui ꝑncipale ꝑmit/tit ꝛ acceſſoriũ ꝯcedit.arg.ꝭ.de offi.dele.ꝑterea. ꝛ.c. prudentiã.ꝭ.ſexta.ꝛ.c.ſuſpitiõis.ꝛ.ff. de iuriſdi. om.

Intellexim⁹.et.ꝭ.Quia poſtulaſti a nobis:vtꝝ excõicat⁹ in iudicio ſtare poſ a ſit? Rñdemus:ꝙ ꝯueniri põt:ꝛ debet ꝑ aliũ rñdere in iudicio. Ne videat ꝺ ſua malicia cõmodũ reportare. Lucius.iij.ſtrigori.archi/epo. *Clericus de oĩ crimine debet corã eccleſiaſtico iudi/ce ꝯueniri:nec valet cõſuetu do cõtraria.* Ca.VIII Clerici.e.ꝭ. Cum impe b ratoꝛ dicat:ꝙ leges nõ dedi gnant ſacros canones imi/tari:in q̃b⁹ gñalit tradit:vt c de oĩ crimine clericus debe/at corã eccliaſtico iudice cõ/ueniri:nõ debet in hac ꝑte: d canonib⁹ ex aliq̃ ꝯſuetudie ꝑiudiciũ generari Clemẽs iij. *Judex ex officio ꝓuidere debet vt debite ſolennitates ſeruent in iudicijs:q̃b⁹ omiſ ſis iudiciũ reddit fruſtrato/*

Cauſaʒ que *rñ. Ca.IX* vertit int frẽs dulmẽ. monaſterij:ꝛ monachos ſcti albani.et.ꝭ. Prouideas inter cetera vt frẽs dulmeñ. e monaſterij. cuʒ auctate ꝛ aſ/ſenſu epĩ ſui ingrediant ne/gociũ. Ne ſi frẽs ſcti alba ni obtineãt:eps idẽ: abbatẽ monaſterij ſe ꝓponẽs: litẽ ſo pitã valeat ſuſcitare. Cele/ſtin⁹.iij. *Clericus depoſitus incoꝛrigibilis excõicãd⁹ eſt et ſucceſſiue anathematizan/dus:ꝛ ſi ſic nõ reſipuerit ꝑ iu dicẽ ſecularẽ cõprimẽdus eſt*

Cum nõ ab hoĩe. *Ca.X* et.ꝭ.A nob fuit ex ꝑte tua queſitũ:vtrũ liceat regi: vel alicui ſeculari ꝑſone: iu/dicare clericos cuiuſcũꝗ oꝛ dinis:ſiue in furto:ſiue i ho micidio vel piurio ſeu q̃buſ/cunꝗ fuerint crimĩb⁹ depᵬẽ ſi? Cõſultatiõi.t.t.rñ.ꝙ ſi clericus in q̃cũꝗ oꝛdine cõ/ſtitutus:in furto vel homici dio vel piurio ſeu alio crimi f ne fuerit depᵬẽſus legitime atꝗ ꝯuict⁹: ab eccleſiaſtico g iudice deponẽdus ẽ. Qui ſi depoſit⁹ incoꝛrigibil fuerit: h excõicari debet: deinde ꝯtu macia creſcẽte:anathematis i mucrone feriri. poſtmodum ꝟo ſi in ꝓfundũ maloꝝ veni ens ꝯtempſerit:(cum eccle/ſia non habeat vltra q̃d faci at:ne poſſit eſſe vltra ꝑditio plurimoꝝ)ꝑ ſecularẽ cõpᵬ/mẽdus eſt ꝑtãteʒ:ita ꝙ ei de putet exiliũ:vel alia legitia pena inferat. I dẽ. *Per re/ſcptũ impetratũ ꝯ violẽtũ cõ uenitur qui ſcienter ſuccedit*

Arg.ꝯ.diſ.c.c.in his.Sʒ verũ eſt vbi ꝯſuetudo nõ eſt rõnabilis nec ꝑſcpta.ꝭ.de ꝯſuetu.c.vl.vbi ꝺ h. ꝛ ita i caſu iſto ñ põt hr̃e locũ ꝯſuetudo q̃tocũꝗ tpe obtẽta eẽt qꝛ eẽt ꝯ eccliaſticã libtatẽ ꝛ ſtatutũ ecclie.ſic.ꝭ.de ꝯſue. ad audiẽtiã.ꝛ.c.cũ int.ꝛ.ꝭ.ꝺ elec.c.cauſaʒ que.

Clerici. Duo facit.Primo legem (iudi.l.ij. ꝓbat.Scdo ꝯſuetudinẽ improbat:ibi.Non de/bet. Et pone caſum.Conſuetudo erat ꝙ oẽs fures pu niret iudex laicus:ꝛ hãc ꝯſuetudinẽ papa h damnat. et in rõne decidẽdi arguit h papa ꝑ locũ a maioꝛi:et iõ facit h mentionẽ de lege:alˢ nõ faceret ad ꝓpoſitũ q.d.ſcꝫ Jo.an.ſi canon h caſu nõ vincat legẽ ſcriptã. et cõem:fortı⁹ legẽ nõ ſcptã ꝛ ꝑticularẽ vel localem. Abbas.Si. b Nõ dedignãt.ꝭ.ꝺ iura.calũ.c.j. et.ꝭ.ꝺ no.ope.nũ.itellexim⁹.ꝛ i aut.vt clerici apõ ꝑᵬ/os epõſ.ꝭ.pe.coll.vj.Berñ. c Crimie. xj.q.j.c.j. et.ij.ꝛ in pluribꝫ.c.ſeqñ. d Cõſuetudine. arg.ꝙ ꝯſuetudo iuri ſcpto nõ ꝑiudicat.arg.xj.di.ꝯſuetu.c.is.

Cauſaʒ q. Judex ꝓuidere debʒ ne collegiuʒ litiget corã eo ſine au/ctoꝛitate ꝑlati. Sic cõiter ſum mat:ſed gñaliuſ dic vt in rubro. Primo cãm cõ/mittit. Secũdo delegatũ inſtru/it:ibi.Prouide/as. Tertio cãm inſtructiõis po/nit:ibi. Ne ſi. e Aſſẽſu epĩ. qꝛ ſine aſſenſu ꝑ lati collegiũ nec ꝯuenit nec ꝯue/nit. C.de epi.et cleri.oẽs.ꝭ.nihi lomin⁹.ꝛ argu. xij.q.ij.ſi q̃ ꝺ re bus.ſic ꝛ ꝑlatus ſine aſſenſu capi tuli ꝯuenire vel ꝯueniri nõ põt ꝭ.de ꝓcura.c.j. ff.ꝺ iure deli.ait ꝑtoꝛ.De hac ma teria dr.ꝭ.ꝺ re/ſcrip.edoceri:et ꝭ.ꝺ ꝓcura.c.j.

Cum non ab hoĩe. Cleric⁹ depo/ſitus incoꝛrigi/bil cõprimit per curiaʒ ſeclarem. Sic cõit ſumat Cõmunis diui/ſio. Scda: ibi: Cõſultatõi.Ab. f Depᵬẽſus ita ꝙ aliq̃ cleri/ci ad h miſſi interſint depᵬẽſioni ꝛ detentiõi ꝑ ſpaciũ xx.horarũ.arg.ff.ad.l.iul.ꝺ adulte.capite. ſʒ etiã per laicos põt cõprehẽdi cleric⁹ in ipo facinoꝛe vt ita noto riũ fiat crimẽ ꝛ detinere ſine nota .excõicatiõis. dum tñ h faciãt ꝺ ꝑlatoꝝ ſuoꝝ auctãte.ꝭ.ꝺ ſen.excõ.c.vt fa me. g Deponẽdus.ꝭ.e.at ſi clerici.ꝛ.ꝭ.e.clerici. C.ꝺ ſpoꝛ.l.ij.C.vbi ſena.vel clar.l. vlti. h Ex/cõicari.i.ſuſpẽdi vt differat a ſeq̃nti q̃ dicit anathema tis.alˢ ꝟbo excõicatiõis maioꝛ excõicatio intelligit.ꝭ. ꝺ ſen.excõ.ſi quẽ. i Poſtmodũ. nõ. q̃lit in cri/minibꝫ ſit ꝓcedẽdũ vt ꝑmo deponat poſtea excõicet. ſi.lxxxj.di.dictũ:ꝛ.ij.q.iij. cleric⁹.ꝛ.xj.q.j.ſi q̃s ſa/cerdotũ.ꝛ.ꝭ.e.at ſi clerici.Arg.ꝯ.xxiij.q.iiij.forte.et xxxiiij.di.q̃rũdã.lxxiiij.di.honorat⁹.Sol.qñꝗ ꝓcedi tur ꝯ aliquẽ ꝑ crimie.qñꝗ ꝑ ꝯtumacia.vbi ꝑ crimie ꝑmo loco ꝓcedit ꝯ aliquẽ:ſi crimẽ tale ẽ:ꝙ iducat ſu/

ſpenſionē: primo debet ſuſpēdi: vel ſi īducat depoſitio nem debet deponi. ⁊ ſi corrigibilis apparuerit non ꝓcedit amplius ꝯtra ipm ſic intelligit. ſ. e. at ſi clericri Si vo incorrigibilis fuerit: ſeruat qđ hec dicit vt tūc demū tradat curie ſeculari: cū eccl'ia nō habeat vltra qđ faciat. ⁊ ſic intelligunt illa capitula. iij. q. iiij. clericus. ⁊. xj. q. j. ſi qs ſacerdotū. licet qdē intelligāt illa ſpāliter in cā epoꝝ ꝓpter enormitatē delicti ⁊ excellētiam pſonarū. ⁊ ſic etiā illa capitula intelligunt de incorrigibilibus. xvij. di. nec licuit. xj. q. j. petimꝰ. xxiij. q. v. đ liguribꝫ Sic ḡ ꝓcedēdū eſt qn̄ pena īcipit a crimīe excepto falſario lr̄arū apl'ice ſe. ille in exaggerationē ⁊ odio crimīs ipſo iure excōicatꝰ ē ⁊ depoſitus oī priuilegio clericali ⁊ in ꝯtinēti tradit curie ſeculari. ĩ. de falſa. ad falſarioꝝ. ⁊ in crimīe hereſis. ĩ. đ here. excōicamꝰ. ⁊. c. ad abolendā. §. j. Qui vo falſat lr̄as alioꝝ puniri đꝫ. vt tradit. ĩ. de falſa. ad audiētiā. vbi vo pena incipit a ꝯtumacia. pmo debet ſuſpēdi: poſtmodū creſcēte ꝯtumacia excōicari: deinde deponi vt dicit. c. forte. ⁊ alia capit'a ꝯtra vltimo debet tradi curie ſeculari.

Q in vicium. Ca. XI

Quia. Gu. q violenter dicebat eccleſiaꝫ. P. clerici occupaſſe: defunctꝰ eſt vt accepimus: ⁊. R. eam poſtmodū eſt ingreſſus. Precipimꝰ vt ſm formā prioꝝ litterarū inter ipſos. R. et. P. ſub eiſ
a dem iudicibꝰ mediāte ratione: ſicut inter. P. eundem ⁊ p̄fatum. G. ſi viueret negocium terminet. Inno. iij. ſancti Sergij ⁊ ſcti Georgij abbatibus. Solus papa cognoſcit de dubijs p̄uilegioꝝ apoſtolice ſedis ⁊ non inferior.

Quia Gu. ¶ Hec decre. legitur duobꝫ modis in glo. ⁊ primus modus eſt cōis et mihi placet: ideo ſūmat vt in rubro. Primo narrat factū. Scđo ꝓuidet: ibi. Precipimꝰ. Abbas. Sicu.
a ¶ Quia gu. ſicut inter eundē. P. et p̄fatū gu. ſic ḡ videt ꝙ ſingularis ſucceſſor poſſit ꝯueniri p reſcriptū impetratū ꝯ añceſſorē etiā re integra. arg. ĩ. đ ꝯceſ. pben. ꝓpoſuit. ⁊ videt expſſum ꝙ qcūqꝫ ſuccedit poſſit ꝯueniri. ſ. đ alie. mu. iu. c. j. ⁊ decretal' epl'a vim cōſtitutiōis habet. xix. di. in memoriā. ⁊. c. ſi romanoꝝ. ḡ ad ſimilia oīa illa trahere poſſumꝰ. arg. ff. de leg. non pñt. ḡ tā ſingularis q̄ꝫ vniuerſalis ſucceſſor ꝯueniri pt et decretū factū in pſonā añceſſoris iaꝫ defuncti: in pſonā heredis trāſfert. ff. đ fideicō. lib. l. cū quaſi. Sꝫ ꝯ videt ꝙ nō ſit ꝯueniēdus ſucceſſor qꝛ reſcpta ad aliaſ pſonas vel res nō extendunt niſi q̄ ꝯtinent ibidem vt ſ. đ offi. deleg. P. et. G. in fi. ⁊. c. cū olim. ad fi. ⁊ ē expreſſum etiā de ſucceſſore vniuerſali. ſ. đ reſcp. ſignificauit. ⁊ iudicis datio nō trāſit ad heredē illius q non erat in rebꝫ hūaniſ: ꝯ quē datꝰ fuit iudex. ff. q ſen. ſine ap. reſcin. eū q. Verū ē ꝙ reſcptū re integra nō trāſit ad ſucceſſorē nec ſucceſſor illiꝰ ꝯ quē impetrat pōt ꝯueniri. vt. ſ. đ reſcp. ſignificauit. vbi đ h. ꝙ h đꝛ intelligitur đ illo ſucceſſore q ſcient occupauit rem alterīꝰ quā ſciebat ad ſe nō ptinere. vñ q̄ſi in viciū ſucceſſit. ſicut ille qui ſcient recipit rem a deiectore. ĩ. đ reſti. ſpo. ſepe ꝯtingit. ⁊ ſicut ille q recipit rē ab alio cā mutādi iudicij. ſ. đ ali. ma. iudi. c. j. Iſti eñ quaſi ſiles ſunt ī vicio vñ pñt ꝯueniri corā eiſdē iudicibꝫ. ⁊ p eaſdē lr̄as ſicut añceſſores. vt h đꝛ. ⁊ ī illo ti. đ ali. mu. iu. ca. facta. ⁊. c. j. ⁊ eoipſo ꝙ. R. occupauit rem: q iſte. P. ſpoliatꝰ fuit per illū gu. videtur habere ratū factū illiꝰ. ſi. ĩ. đ īmu. eccle. c. aduerſus. al's q̄re oppoſita fuiſſet hec decre. in h ti. Alij dicūt ꝙ iudiceſ illi ꝓcedūt tm̄ ex vi iſtarū litterarū. nec alias poterant procedere per pmas quod non credo. Bern̄.

Q Am veniſſent. Ca. XII

et. ĩ. Cū ſup priuilegijs ſedis apoſtolice cauſa vertatur: nolumꝰ de ipſis p alios
b iudicari. Idem prelatis per franciam ꝯſtitutis. Iudex eccleſiaſticus pōt per viam denūciatiōis euangelice ſeu iudicialis ꝓcedere contra quēlibet peccatorē etiam laicum maxime ratione periurij vel pacis fracte.

N Ouit ille. Ca. XIII

c Nouit ille qui nihil ignorat. et. ĩ. Non putet aliquis ꝙ iuriſdictionē illuſtriſ regis francoꝝ pturbare aut

Cum veniſſent. Hec ē ps illiꝰ quā hēs ſ. de ī inte. reſti. cum veniſſent.
b ¶ Judicari ⁊ h iō: qꝛ eiꝰ ē int ptari cuiꝰ ē ꝯdere. v. ĩ. đ ſen. excē. int alia. ⁊. xj. q. j. §. ex his. et C. de le. l. vlti. ⁊ ff. de pro. ſtipu. in p̄torijs: ſꝫ nūquid incidet pt aliuſ cognoſcere q̄ꝫ papa videtur ꝙ ſic. C. đ iudi. quotiēs. ⁊. ſ. de in inte. reſti. cā. in fi. inſpiciēdo p̄uilegiū: ⁊ ſi verba ſunt manifeſta iudex poteſt dicere non obſtat p̄uilegiū: arg. ĩ đ fide iuſtru. accepimꝰ. arg. ꝯ. ff. de poſtu. qs ꝓhibet: ⁊. ĩ. đ excep. exceptionē. in fi. ĩ. qui fi. ſint legi. lator. Dicas ꝙ h hꝫ locū cū vba p̄uilegij obſcura ſūt ⁊ ābigua: tūc eiꝰ ē interp̄tatio cuiꝰ eſt ꝯdere. vbi vo apta ſunt ⁊ clara pōt iudex dicere obſtat p̄uilegiū vel nō obſtat: argu. p̄dicte decre. accepimꝰ. Sꝫ qliter pōt papa eſſe iudex in cauſa ſua cū alius debet eſſe iudex q̄ꝫ actor. vt iiij. q. iiij. c. j. et. ij. C. ne qs in re ſua ius ſibi di. l. vna. Papa eñ in tali caſu litigat p ꝓcuratorem. ĩ. de ꝯfir. vti. cū dilecta. Itē qꝛ lites ſine oī ſuſpitiōe ꝓcedere debent. iij. q. v. qđ ſuſpecti. Itē qꝛ res eccleſie romane ꝓprie ſunt pape ſicut res fiſci ſunt imꝑatoris q̄ſi primoniū. ff. ne qđ in loco pub. l. j. §. hoc interdictū. Itē de cauſa fiſcali cognoſcere debet ꝓcurator ceſaris. ff. de offi. ꝓcon. nec quicq̄ꝫ: ſed dic ꝙ papa pōt eſſe iudex in cauſa ſua. ſicut imꝑator in cauſa fiſcali. ff. de his q in teſta. dele. l. ꝓxime. et. xxj. di. nūc aūt: ⁊ p̄latus pōt eē teſtis in cā eccleſie ſue. xxiiij. q. ij. ſuꝑ prudētia. ſic eps iudex ē in cauſa eccleſie ſue. xxiij. q. iiij. guiliſariꝰ. ⁊. vij q. j. ſicut. Conſultiꝰ tñ ⁊ honeſtiꝰ faciet ſi alij h cōmiſerit: arg. ij. q. vij. nos ſi incōpetent. ⁊. ff. đ of. ꝓcu. l. nec qcq̄ꝫ. ⁊ intelligit đ p̄uil. q papa ꝯcedit alijs eccleſijs ⁊ nō đ illis p̄uilegijs q a dño papa collata fūt romane eccleſie. ſ. đ trāſla. c. j. et. xxj. di. in nouo. ⁊. c. q̄ꝫuis. đ alijs p̄uilegijs bñ iudicat p alios vel pōt exponi nolumꝰ iudicari p alios niſi p delegatos a nob. et ſic eſt planū qꝛ ex q papa dat p̄uilegiū vel indulgētiā vel etiā ꝯfirmationē nullus đ illis cognoſcit āmodo ſine eius mādato. ĩ. đ ꝯfir. vti. vel inu. c. j. et. ij. Bern̄.

Nouit ille. ¶ Quilibꝫ laicꝰ rōne pcti ⁊ maxime piurij vel pacꝭ fracte corā iudice eccl'iaſtico ꝯuenit. Ita cōit ſūmat. ſꝫ alit ſūmat vt ī rubro. Diuidit in tres ptes pncipales. In pma excuſat ſe papa dicēs ꝙ nō intēdit iudicare đ feudo ſꝫ đ pctō. In ſcđa: ibi. Nō igit: oñdit ꝙ rex ñ đꝫ ꝓceſſū ſuū ad iniuriā reuocare ⁊ h ꝓbat diuerſ exēplis ⁊ teſtionijs ſcpturarum. In tertia: ibi. Ne ḡ. concludit ꝙ ipe papa h diſſimulare ñ đꝫ ⁊ ꝯcludit ſub triplici forma. Ab. c ¶ No/

uit ille: Ca. rex ãglie ꝛ rex frãcie ſup q̃dã diſcoꝛdia quã
int̃ ſe hẽbãt occaſiõe feudi ſup comitatu pictauie cõpo
ſuerũt adiuicẽ: ꝛ cõpoſitio illa fuit hĩcide iuramẽto fir/
mata: tãdẽ rex frãcie ñ obſtã. iuramẽto vẽit ꝯ illã cõpo
ſitionẽ occupãdo dictũ comitatũ. rex ãglie ſepe monu
it illũ vt cõpoſi/
tionẽ ſeruaret ꝛ
pacta ĩita inter
eoſ. Sʒ cũ ille d̃
ſiſtere nollet rex
ãglie denũciauit
Math.18. h̃ eccleſie. vñ dñſ
Luc.17. papa ĩtellecta d̃
nũciatõe illa: qꝛ
ille veniebat cõ/
tra pacẽ ꝛ pacis
federa iuramen
2.Cor.13 to firmata cum
ad ip̃m ꝑtineat
coꝛrigere d̃ pctõ
quẽlibet chꝛiſtia
num ſcribit dñs
papa p̃lat̃ frã/
cie ꝛ p̃mo indu/
cit ꝯ eũ illaʒ au/
ctoꝛitatẽ euãge/
lij. nec tñ ꝓpte/
rea in h̃ deroga/
re vult ĩ aliq̃ iu/
riſdictioni illiuſ
nec intẽdit iudi
care d̃ feudo ſed
decernere d̃ pec/
cato illi⁹ cui⁹ cẽ/
ſura ad ip̃m ſpe
ctat. niſi ꝑ p̃uile
giũ vel ꝯtriã con
ſuetudinem iuri
cõi ſit detractũ.
ſʒ decernere de
pctõ cui⁹ cẽſura
ad ip̃m pertinet
tandeʒ oñdit ꝙ
ipſe nõ debet ſi/
bi ĩiuriã reputa
re: exẽplo valẽti/
niani ꝛ alioꝝ im
patoꝝ oñdendo
ꝙ ad ip̃ʒ ꝑtinet
coꝛrigere quẽli/
bet d̃ pctõ ꝛ pacis federa refoꝛmare. vñ cõmittit cãm
iſtã cuidã abbati q̃ d̃ plano d̃ querimonia illa cog̃ſcat
qd̃ ſi rex frãcie hũilit̃ nõ acq̃euerit p̃cipit cuidã lega/
to ꝙ ip̃e ꝓcedat ĩ negocio ẜm formã ſibi traditã.
a ¶ Nr̃am: ꝑ h̃ qd̃ d̃ꝛ h̃ patet ꝙ eccl'ia vel papa nõ
hʒ vtrũqꝫ gladiũ. xcvj. di. cũ ad verũ. ꝛ. ĩ. d̃ ap. ſi duo/
bus. ꝛ. ĩ. q̃ fi. ſint legi. cãm q̃. imperiũ enĩ ꝛ ſacerdotiũ
ab eodẽ p̃ncipio ꝓceſſerunt. in autẽ. quõ opoꝛtet. e. in
p̃n. col. j. non ẽ d̃ tꝑali iuriſdictiõe dʒ intromittere ſe
papa. niſi in ſubſidiũ. l. cũ iudex ſecularis negligens ẽ
vel cũ vacat impiũ. ĩ. ti. ꝓxi. licet. ꝛ. c. ſe. Sʒ vr̃ ꝙ pa/
pa maioꝛ ſit impatoꝛe. xcvj. di. duo ſunt. ꝛ. s̃. d̃ maio.
et obe. ſolite. nã iura celeſtꝭ impij ꝛ terreni Petro cõ/
miſſa a deo ſunt. xxij. di. c. j. ip̃e enĩ vtrũqꝫ gladiũ ha/
buit vt dicit euãgeliſta. Ecce duo gladij ſunt h̃. quam
ptãtẽ ſuis ſucceſſoꝛibꝫ trãſmiſit. xl. di. c. j. verũ. executi
onẽ gladij tꝑalis impatoꝛibꝫ ꝛ regibꝫ cõmiſit eccleſia.

minuere intẽdam⁹: cũ ip̃e iu
a riſdictionem nr̃am nec velit
nec debeat impedire. Sʒ cuʒ
dñs dicat ĩ euãgelio. Si pec
cauerit in te frat̃ tu⁹: vade ꝛ
coꝛripe eũ int̃ te ꝛ ip̃m ſolũ:
ſi te audierit: lucrat⁹ erꝭ frẽʒ
tuũ. ſi te nõ audierit: adhibe
tecũ vnũ vel duos: vt in oꝛe
duoꝝ vel triũ teſtiũ ſtet omẽ
xbũ. Qd̃ ſi nõ audierit: dic
eccl'ie: ſi aũt eccl'iam non au/
b dierit: ſit tibi ſic̃ ethnic⁹ ꝛ pu
blican⁹ ꝛ rex ãglie ſit pat⁹ ſuf
ficient̃ oñdere: ꝙ rex frã coꝝ
c peccat ĩ ip̃m: ꝛ ip̃e circa euʒ ĩ
d coꝛrectiõe ꝓceſſit ẜm regulã
euãgelicã. ꝛ tãdem qꝛ nullo
mõ ꝓfecit: dicit eccl'ie. quõ
nos q̃ ſum⁹ ad regimẽ vniũ/
ſalis eccl'ie ſupna diſpoſitio/
ne vocati: mãdatũ diñũ poſ
ſum⁹ nõ exaudire: vt nõ ꝓce
dam⁹ ẜm formã ipſi⁹: niſi foꝛ
ſitan ipſe corã nob̃ vel lega/
to nr̃o ſufficiẽtẽ in ꝯtrarium
e rõnẽ oñdat. Nõ enĩ intẽdi/
f mus iudicare d̃ feudo: cuiuſ
g ad ip̃m ſpectat iudiciũ: niſi
forte iure cõi ꝑ ſpãle p̃uilegi
h um vel ꝯtrariã ꝯſuetudineʒ
aliq̃d ſit detractũ. ſed decer/
nere d̃ pctõ: cui⁹ ad nos ꝑti/
net ſine dubitatiõe cenſura:

quã in quẽlibet exercere poſ
ſum⁹ ꝛ debem⁹. ¶ Nõ igitur
iniurioſũ ſibi debʒ regia dig
nitas reputare: ſi ſup h̃ apl'i/
co iudicio ſe cõmittat: cũ va/
lentinian⁹ inclytus impatoꝛ
ſuffraganeis mediolaneñ. ec
cleſie dixiſſe legat̃: talem in
põtificali ſede ꝯſtituere ꝓcu
retꝭ cui ꝛ nos q̃ gubnamus
impiũ: ſincere nr̃a capita ſub
mittam⁹: ꝛ eius monita cum
tanq̃ hoĩes deliq̃rim⁹: ſuſci
piam⁹ neceſſario velut medi
camẽta curantis. Nec illud
hũillimũ omittam⁹: qd̃ theo/
doſi⁹ ſtatuit impatoꝛ. ꝛ karo
lus ĩnouauit: de cui⁹ genere
i rex ip̃e noſcit̃ deſcẽdiſſe. qui
cũqꝫ videlicet liteʒ hñs: ſiue
petitoꝛ fuerit ſiue re⁹: ſiue in
initio litꝭ: vl' decurẜ tꝑm cur
ricolꝭ: ſiue cũ negociũ ꝑoꝛat̃:
ſiue cũ iam cepit ꝓmi ſñia: ſi
iudiciũ elegerit ſacroſctẽ ſe/
dis antiſtitis: illico ſine aliq̃
dubitatiõe: etiã ſi ꝑs alia re/
k fraget̃ ad epoꝝ iudiciũ: cuʒ
ſermõe litigãtiũ dirigat̃. Cũ
enĩ nõ hũane ꝯſtitutiõi: ſed
diñe poti⁹ ĩnitamur: qꝛ ptãs
l nr̃a nõ ẽ ex hoĩe ẜ ex deo: nul
lus q̃ ſit ſane mẽtꝭ ĩgrat: q̃n
ad officiũ nr̃m ſpectet: d̃ quo

et tñ iuriſdictionẽ cauſarũ ciuiliũ aliq̃n ꝑ ſacerdotes
exercuit. xj. q. j. relatũ. quedã enĩ poſſum⁹ alijs cõmit/
tere q̃ nob̃ nõ poſſum⁹ retinere. arg. ĩ. de inſti. c. vl. nec
debet ep̃s ſibi retinere qd̃ debet alijs dare. xij. q. ij. q̃r/
tuoꝛ. ꝛ meli⁹. xj. q. j. te q̃dẽ. De hac materia habes. ĩ. q̃
fi. ſint legit. cãʒ.
b ¶ Ethnic⁹.
xlv. di. ſed illud.
xxiiij. q. j. oĩbꝫ. ĩ.
de iureiu. quem/
admodum.
c ¶ Peccat in
ip̃m. i. offendit.
vel ledit eũ. alit̃
accipit̃ peccare
in aliquẽ in au/
ctoꝛitate illa. ſi
peccauerit ꝛc̃.
d ¶ Proceſſit
illuʒ admonẽdo
vt ſeruaret fede
ra pacis. al's de/
nũciãs ñ audit̃
niſi admonitiõe
p̃miſſa. ĩ. d̃ accu
ſa. cũ dilect⁹. cũ
ſuis ꝯcoꝛ.
e ¶ Intendi/
mus: rñſio taci/
te queſtionis.
f ¶ Iudicare
d̃ feudo: directe
ſcʒ ſed tñ rõne
pctĩ ꝛ inducẽdo
ad pniam. vj. q.
j. illi q̃. ꝛ. xxij. q.
j. p̃dicãdũ. ꝛ. xx
iij. q. iiij. ecce. et
ſic ꝑ ꝯſequẽtiaʒ
cogit reſtituere
feudũ. arg. xiiij.
q. vj. ſi res alie/
na. q̃liter q̃o feu
di tractari debe
at d̃ꝛ. s̃. e. ceterũ
g ¶ Ip̃m. ſcʒ
qñ queſtio ẽ de
feudo int̃ vaſal/
los tũc iudiciuʒ
ꝑtinet ad dñm
feudi. De hac materia nõ. s̃. e. ceterũ. h ¶ Cõſue/
tudinẽ: nõ. ꝙ ꝯſuetudo parificat̃ p̃uilegio. ix. q. iij. cõ/
queſt⁹. ꝛ. lxiij. di. qꝛ ſctã. ꝛ. lxiij. di. qꝛ ꝑ ãbitiões. Ireʒ
parʒ h̃ ꝙ ꝯſuetudo dat iuriſdictionẽ. s̃. d̃ arbi. dilecti.
et. C. d̃ emã. l. j. et vl. et. lxiij. di. qꝛ ſcã. ꝛ ꝙ ꝯſuetudo iu
ri cõi p̃iudicet habes h̃. i ¶ Quicũqꝫ videlicet. ſed
cũ hec lex ſit abꝛogata penã ſuſtinet recitatoꝛ ꝛ audi/
toꝛ. C. d̃ vete. iu. enu. l. vl. §. hec oĩa. igit̃ vt q̃d mẽbꝛa/
nã occupat. xix. di. ſi romanoꝝ. Rñdeo licet ſit etiam
ſublata noticia tñ ip̃i⁹ neceſſaria ẽ. vt. vij. di. fuerunt.
vt oñdat q̃ʒtã dilectionẽ habuit ꝓmulgatoꝛ legis er/
ga ſacerdotiũ. ꝛ ratio ei⁹ durat. licʒ ius ciuile deſtrua
tur. ff. d̃ capi. dimi. eas. Itẽ ẽ arg. ꝙ eccl'ia p̃t induce/
re legẽ cũ ꝓ ip̃a facit. ſʒ eã ꝯ ſe recipe nõ tenet̃. xj. diſ.
lege: legẽ iſtã hẽs. xj. q. j. q̃cũqꝫ. k ¶ Cũ ſermõe. s̃. d̃
in inte. reſti. c. cum ex litteris. l ¶ Ex homine: ſi/
militer impiũ a ſolo deo ẽ. xxiij. q. iiij. q̃ſitũ. ꝛ. xliij. di.

ſi rector. a ¶ Corrigere quẽlibet ſaltẽ indirecte.ij q.j.miti.⁊.ſi ꝗs frat ⁊c̃. Ar.ↄ.ff.ꝺ peti.here.heredi/tas.in fi.qñꝗ tñ aliqs facit malũ nõ tñ punit̃ imo re/muneraẗ vt ille ꝗ colligit oliuã imaturã animo nõ dã/di dãnũ ⁊ ñ teneẗ aqlia.ff.ad.l.acqˡ ſi ſeruꝰ ſeruũ·§·ſi oliuam . Bern̄.

b ¶ Cũ regibꝰ ẜ.ꝺ of.dele.ſane et.c.paſtoralˡ. et xij.q.ij.ſi q̃ ꝺ re/buſ.⁊.xviij.di.ſi eps.⁊. xxiiij. q. j.qui ↄ pacem.

c ¶ Ita ma/gnũ:vt.iij.q.ix. c.vl. d ¶ Pa/cem: ad eccl̃iam eni ſpectat pacẽ ſeruare ⁊ obſer/uari facere. ẜ.ꝺ treu.⁊ pa.c.j.et xxiiij.q.iij. ſi qs romipetas .⁊.c. paternarũ.

e ¶ Nõ ẽ du/biũ. xxij.q.j. oẽ qꝺ.⁊.c.p̃dicãdũ arg.xciij.di.dia coni. f ¶ De plano.nõ in for/ma iudicij ſed ĩ modũ denũcia/tionis. ſic. ij.q. iij.§.abolitio.vl̃ de plano.i. ſine ſtrepitu iudicio rũ.ↄ.ꝺ accu.olim et.c.ſicut.

g ¶ Eius ex/ceptio: ſic ꝙ con tra denũciatio/nẽ admittit̃ ex/ceptio.ↄ.ꝺ deſpõ ſa.impu. ad diſ/ſoluẽdũ qꝺ vex eſt ſi obijciaẗ ꝙ ſit crimĩoſus et h̃ ſiue pſeqt̃ in/iuriã ſuã ſiue nõ cũ in modũ de/

cunqꝫ mortali pctõ quẽlibet a corrigere chriſtianũ:⁊ ſi cor/rectionẽ ↄtẽpſerit:p diſtri/ctionẽ eccl̃iaſticaꝫ coercere. Sꝫ forſan diceẗ: ꝙ alit̃ cum b regibꝰ ⁊ aliter cũ alijs ẽ agẽ/dũ.ceterũ ſcriptũ nouimꝰ in c lege dĩna: ita magnũ iudica bis vt paruũ: nec erit apud te acceptio pſonarũ.et.ĩ.Li cet aũt h̃ mõ ꝓcedere valea/mus ſup q̃libet crimĩali pec cato:vt pctõrẽ reuocemus a vicio ad ꝟtutẽ:ab errore ad d veritatẽ:p̃cipue cũ ↄtra pa/cem peccat̃: q̃ eſt vinculum charitatꝭ. poſtremo cũ inter reges ipos reformata fuerit pacꝭ federa :⁊ vtrinqꝫ p̃ſtito ꝓprio iuramẽto firmata:que tñ vſqꝫ ad tp̃s p̃taxatũ ſua/ta nõ fuerint: nunqd nõ po/terimꝰ ꝺ iuramẽti religione cognoſcere :qꝺ ad iudicium e eccl̃ie nõ eſt dubiuꝫ ptinere: vt rupta pacis federa refor/mẽt ¶ Ne ꝙ tãtã diſcordiã videamur ſb̃ diſſimlatiõe fo uere: p̃dicto legato dedimꝰ ĩ p̃ceptꝭ:vt niſi rex ipe vl̃ ſoli/dã pacẽ cũ p̃dicto rege refor met:vl̃ treugas ieat cõpetẽ/tes:vel ſaltẽ hũilit̃ patiaẗ:vt idẽ abbas ⁊ archieps bituri

f ceñ.ꝺ plano cog̃ſcãt: vtrũ iu ſta ſit q̃rimonia quã ↄ eũ ꝓpo nit corã eccl̃ia rex ãglo⁊.vel g eiꝰ exceptio ſit legitĩa quaꝫ ↄ eũ p ſuas nob lr̃as duxit exp̃ mẽdã: iuxta formã ſibi datã a nob ꝓcedẽ ñ omittat. I dẽ epõ Helieñ. Principalis p̃/ſona p ſe nõ p aduocatuꝫ de/bet factũ ꝓponere in iudicio niſi ſit indiſcreta. Ca.XIIII

Paſtoralˡ. et.ĩ. Statui/mus p̃terea:vt p̃ncipa les pſone ñ p aduocatos:ſꝫ p h ſeipas factũ ꝓponãt.¶ Niſi forte ſint adeo indiſcrete :vt earũ defectꝰ ꝺ iudicꝭ licẽtia p alios ſuppleaẗ. I dẽ nobi li viro mattheo de riparia. Si actor ĩeptã actionẽ ꝓpõit reꝰ abſoluit̃ ab iſtãtia iudi/cij:ſi poſtea aptã ꝓpõit reꝰ rñ dere cogit̃. Ca.XV

Examiata cã q̃ ꝟtit̃ int̃ te ⁊ militeſ cãpanie.et.ĩ.Ac tionẽ quã ſup iure p̃ronatuſ eiuſdeꝫ eccl̃ie ↄ p̃fato s mili/tes itẽtabas:incõgruẽtẽ cog̃ uimꝰ⁊ ieptã ¶ Quia cũ te/ſtes induxeris ad ꝓbãdũ ꝙ qñ p̃fatꝰ. A.vicedñs:eccl̃iaꝫ i eãdẽ tãꝗ̃ ſeq̃ſtrataꝫ accepit: k tu iuſp̃onatꝰ ipiꝰ eccl̃ie poſſi debas:ꝑfecto nec rei vẽdica

nũciatiõis agit̃ repellit̃ p̃textu crimĩs :q͛ tunc agit q̃ſi q̃libet extraneꝰ. qualiter eni moueret̃ bono zelo ad correctionẽ alteriꝰ ꝗ nõdũ eſt correctꝰ.iij.q.vij.ꝗ ſine et.c.q·§·porro.in fi.⁊.c.iudicet.⁊.j.q.j. multi.⁊.xxv. di.c.vl.⁊.xxxv.q.vj.eps.in ſynodo:⁊.ĩ.de teſti. cogẽ. p̃terea.⁊.ĩ.de ſpon.cũ in tua.De hac materia dꝫ.ij.q.

Paſtoralis ¶ Primo ſtatuit. (j.ſi peccauerit Scꝺo a ſtatuto vnũ caſuꝫ excipit:ibi. Niſi for. Ab.Si. h ¶ Factũ ꝓponãt :⁊ p ſeipos rñdeãt et nõ p alios.ff.ꝺ int̃.ac.ꝗ ſeruũ·§·vl.⁊.C. ꝺ iura.calũ. aut̃.p̃ncipales.niſi vbi tenent̃ rõne officij. ff.ꝺ ꝓcur. nõ ſolũ. Itẽ vniuerſitas p aliũ rñdet. xij.q.ij.ꝗ mãu/mittit̃.⁊.ff.qꝺ cuiuſqꝫ vniuerſi.l.j·§·qꝺ.⁊.l.Itẽ eo⁊·§·actor. Itẽ excõicatꝰ p aliũ dꝫ rñdere.ẜ.e.intellexi/mus. Itẽ ⁊ eps.v.q. iij.q͛ epi. Itẽ illuſtres.C.ꝺ ꝓcu ra.l.pe.⁊ indiſcrete pſone vt h̃ ⁊ miores.ẜ.ꝺ eta.⁊ q̃/li.ex rõne.C.de aucto.pre.clarum. Item furioſi prodi

gi.⁊ mulier luxurioſa.ff.de cura.fu.l.⁊ mulieri .Tan.

Examĩata. ¶ Cõmunit̃ ſũmatur vt in rubro :ſꝫ quo ad intellectũ ſũmatur ſic. Si actio ⁊ intẽtio ſunt inepte vel ſola intentio: debet reus abſolui ab in/ſtantia iudicij:iterum tamen actor audiet̃ ſi apte ege/rit. Diuiditur in ꝗttuor ptes. In p̃ma ꝓnũciatio/nis rõ. In ſcꝺa ipiꝰ rõnis decla ratio :ibi. Quia cũ. In tertia ꝓ/nunciatio : ibi . Vñ. In q̃rta ꝓ teſtatio:ibi. Ita tñ. Abbas. Si.

i ¶ Tãꝗ̃ ſeque ſtratã:ſequeſter appellatur ille apõ quẽ res ĩ li/tigiũ ꝺducta cõ munit̃ a litiga/toribꝰ depõit̃ :⁊ hmõi depoſitio nõ pt̃ fieri niſi a pluribus: ꝗ̃uis alˢ ⁊ vnꝰ ⁊ ples deponere ꝑoſ/ſint.ff.depo.licꝫ

k ¶ Eccleſie poſſidẽbas:ſꝫ ſi ita intelligit̃ lr̃a iſta ꝙ iſte dice/bat ſe poſſediſſe añꝗ̃ deponeret̃ apõ ſeq̃ſtꝝ ⁊ cũ ſequeſtrata fuit tũc planuꝫ ẽ qꝺ h̃ dic̃ q͛ tũc hc̃ẽ ꝓ poſſeſſore niſi ea mẽte depoſu/iſſet eccl̃iaꝫ apõ ſeq̃ſtrũ vt ipꝫ ſe q̃ſtrũ ↄſtitueret poſſeſſorẽ potiꝰ ꝗ̃ cuſtodẽ.ff.de acq̃rẽ.poſ.inter/eſſe puto. ff .de/poſi.l.licet ·§· j. vñ nõ poterat i/

tẽtare rei vẽdica.ↄ illos milites:nec intẽdictũ poſſeſſo riũ cũ ipe poſſideret.poſſeſſori eñ nõ daẗ rei vẽdicatio. iſti.ꝺ ac·§·j.⁊.C.ꝺ ali.iudi.mu.ca.fac.l.vna.Si vo di cebat ſe poſſidere pꝰꝗ̃ depoſuerat rẽ apõ ſeq̃ſtrũ ſeip ſuꝫ poſuit cuſtodẽ tũc adhuc dꝫ poſſeſſor alˢ ñ.vt.ff.ꝺ po.lꝫ·§·j.⁊ iõ nullo mõ agere poterat rei vẽdicatione nec intẽdicto poſſeſſorio ↄ milites:ſꝫ ↄ ſeq̃ſtrũ poterat agere ꝺpoſiti.ff.ꝺpo.ei apõ·§·j.ar.ff.ꝺ peculˡ.l.ꝺpo.j. Rñ.⁊.ff.ꝺ p̃ui.cre.ſi neutri §·ij.ĩ fi.⁊.C.ꝺ vſur. acce/ptũ.ĩ fi.qñꝗ tñ rei vẽdicatio daẗ poſſidẽti.nã a ꝺpo/ſitario vl̃ a cõmodatario poſſũ rẽ vẽdicare lꝫ ego rẽ il lã poſſideã.⁊ h̃ dꝫ fieri rõe ꝺtẽtiõis.ff.ꝺ rei vẽ.officiũ ad fi.⁊ ↄfeſſoria ſilr̃ daẗ poſſidẽti ne inq̃etet̃. ff.ſi ſui. vẽ.ſi forte·§·j.⁊.l.ſicuti·§· ſꝫ ſi q̃rit̃. ⁊ h̃ cũ ẽ in q̃ſi poſ ſeſſiõe ſuitutꝭ ne vicinꝰ altiꝰ tollat domũ ſuã ſi ille vult altiꝰ edificare tũc p ↄfeſſoriã ille põt ꝓhibere vicinuꝫ edificare vt dꝫ i.l.ſi forte.⁊.l.ſicuti·§· ſꝫ ſi q̃rit̃.⁊ ↄfeſ/

ſoriã daᷣ etiã ei q̄ ñ poſſidet ⁊ ꝯtẽdit ſibi ſuitutẽ debe ri.ff.ſi ſerui.vẽdi.l.ij.negatoria daᷣ dño q̄ negat aliũ hr̃e ſuitutẽ: vt i.l.p̄dicta. Iſto mõ debuit agere mileſ iſte negãdo milites illos hr̃e ius in eccleſia petẽdo ne inq̃etarẽt eũ ſup iurepr̃onatꝰ ⁊ de iſtis duabꝫ habes.ĩ. de cau.poſ.cum eccleſia.

a ❡ Nõ tene re: cũ eñi inepta ꝓponiᷣ actio iu dex nõ debet ſta tim illã corrige re ſi eſt dubia.qꝛ licet debeat ſup plere ð iure ð fa cto tñ ſupplere non debet ſꝫ de bet abſoluere re um cũ poſtea ꝑ penderit eã in eptam ex ꝓbati onibꝰ vt ħ. ff.ſi menſ.fal.mo.dix. l.j.§.j.⁊.ĩ.ð do. inter dilectos:⁊ ĩ.ð reſti.ſpo.cũ ad ſedeꝫ.Si ꝟo manifeſte cogno ſcit q̄ ſit inepta ſtatim eã reijci at iudex vel aſ ſeſſor.ſ̄.eo.cum cãm:⁊.ff.ð aſſeſ ſo.l.j.⁊.ĩ.de de ſpon.impub.ad diſſoluẽdũ:⁊.ſ̄. ð elec.ꝯſtitutis. Itẽ ex ħ loco vi detur q̄ actio ſꝫ canones ſit pro ponẽda.arg.ĩ.ð mu.pe.c.j.ꝯ.ſ̄. eo.dilecti .vbi ð ħ. Dicunt tñ q̄ dã q̄ in ſpũali bus cauſ actor nõ teneᷣ ꝓpone re actionẽ vt ſic intelligantᷣ iura que dicũt actionẽ nõ eſſe ꝓponendã.in ciuilibꝫ ꝟo teneᷣ. Io.dixit q̄ ſm ca nones non teneᷣ quiſ ꝓponere actionẽ que nõ magnã req̄rit ſubtilitatẽ ſed leuẽ.ſicut eſt rei vendicatio loca ti depoſiti.verũ hmõi leues tenẽtur nomiare: dicaſ vt dictũ eſt.ſ̄.e.dilecti.Berñ.

tionẽ intentare: nec ipſiꝰ re ſtitutionẽ poteraſ poſtulare ❡ Unde intentioneꝫ tuã in a hac pte ꝓnũciauimꝰ nõ tene re: abſoluẽtes eoſdẽ milites ab eadẽ. ❡ Ita tñ: q̄ ſi con gruentem ⁊ aptam intẽtare volueris actionẽ: rñdere ti bi nihilominꝰ teneantᷣ. Idẽ mgr̃o ⁊ fratribꝰ militie tem pli in italia ꝯſtitutis. Pre ceptores templi ꝑ domibus ſuis agere ⁊ defendere poſ ſunt: nec obſtat eis religio vel q̄ ignota ſit eoꝝ origo

Ca. XVI

Cum deputa ti.et.ĩ. Accepimꝰ: q̄ q̄ dam tam ſeculares q̄ꝫ eccl̃ia ſtici iudices: illos q̄s habetiſ in domibꝰ vr̃is p̄ceptores: in cauſis ad ꝓſequendã ſuã iuſticiã nõ admittũt: tanq̄ licitũ non ſit eis ſup litigioſ negocijs curã gerere: q̄ paci ficiſ decreuer̃t ſtudijſ ĩherere illð allegãteſ ĩ repulſionẽ eo rũ: q̄ eoꝝ ip̃is gñatio ñ ẽ no ta q̄ vñcũq̄ꝫ venerit: gr̃a dĩna b vocati: dũ laudabiliᷣ exeq̄n tur officiũ ſui ordĩs: ex ſupa c bũdãti req̄riᷣ ſue notio nati onis. ❡ Ne q̄s igiᷣ in ꝓſecu tiõe cãrũ: p̄ceptoreſ eoſdẽ ab agendo vel rñdendo occaſio ne hmõi repellat: auctate pñ tiũ inhibemꝰ. Idem Uer cellẽ.ep̃o ⁊ abbati ð toleto. Prelati debẽt laicis de cleri cis appellatiõe fruſtratoria non obſtãte iuſticiaꝫ facere: ad ſeclarẽ tñ foꝝ clerici a lai cis trahi nõ debẽt: etiã data ipſoꝝ prelatoꝝ negligentia.

Ca. XVII

Qualiter et qñ.et.ĩ. Precipiatiſ ex pte nr̃a p̄latis. vt laiciſ ð cle ricis ꝯquerentibꝰ: plenã fa ciant iuſticiã exhiberi nõ ob d ſtãtibꝰ appellatiõibꝰ fruſtra torijs: q̄s in eoꝝ grauamen clerici frequenter opponũt. ❡ Ne ꝑ defectu iuſticie: cle rici trahantᷣ a laiciſ ad iudici e um ſeculare: qð oĩno fieri ꝓ hibemꝰ. Idẽ. Iudex habẽs ꝯſimilẽ cauſam a iudicio re mouetur.

Ca. XVIII

Cauſam que inᷣ abbatẽ et ꝯuẽtũ vuindoñ.⁊ archidi aconũ carnotẽ. ſup q̄buſdaꝫ ꝓcuratiõibꝰ vertiᷣ. vobꝭ ⁊ ar chidiacono pariſieñ. memi nimꝰ cõmiſiſſe.et.ĩ. ❡ Quia f ꝟo cũ eũdẽ archidi. litis pe

Barbariꝰ.ſi.ĩ.ð inſti. ad decorẽ. Uel dic: q̄ eo ipſo q̄ deputauerũt ſe obſequio Ieſu chriſti oĩs tolliᷣ irregla ritas ſi q̄ fuit.arg.xix.q.vl.nõ lꝫ.ĩ auᷣ.de mo.ĩ p̄n.col. j.ideo q̄ꝫ nõ ſũt repellẽdi.qꝛ legitime ꝑſone p̄ſumũᷣ. xj. q.iij.eoꝝ.ff.ð ꝓba.veriꝰ.⁊.l.j. b ❡ Laudabiliter exequunᷣ: ⁊ ſic ꝓpter induſtriã et ꝓbitatem lue bant penã.C.de poſi.l.vlti.

Qualiter ⁊ q̄ndo. ❡ Iudices eccle ſiaſtici debẽt de clericis laiciſ iu ſticiam facere. Sic cõiᷣ ſũmaᷣ et ſm hãc ſũma tionẽ iſta decre. eſt de indubio. ff. ad munici.l. j. ideo vt aliq̄d afferat ſũmaᷣ. vt in rubro. Et tria facit. Pri mo p̄cipit. Se cundo impedi mentũ remouet: ibi. Non obſtã te. Tertio g̃ua men ſuſpicaᷣ et ꝓhibeᷣ: ibi. Ne ꝑ defectu. Ab. d ❡ Appella tiõibꝰ q̄ ip̃o iure nõ tenẽt.ĩ.ð ap. paſtoralis.j.rñ. et.c.vt debitus. e ❡ Prohibe mus: imo ⁊ ſi ve lint nõ pñt lai cũ ſuũ iudicẽ cõ ſtituere.ĩ. ti.px. ſi diligẽti.⁊.c.ſi gnificaſti .xj.q. j.ĩolita.⁊.c. pla cuit. Et videtur q̄ etiã de ꝯſenſu ep̃i nõ poſſit ⁊ puto illud verũ .ĩ. ti. pxi.ſignificaſti.licet iura antiq̄ ꝯ̃ria inuere videanᷣ: vt diciᷣ ibi.ſed ecõuerſo laici trahunᷣ ad foꝝ eccl̃iaſti cum ꝓpter deſidiã iudicis ſecularis.ĩ.ti.proxi. licet.et c.ſeq̄n.⁊.c.ex trãſmiſſa.

Cum deputati ❡ Duo facit. Primo ponit in iuriã que inferebaᷣ preceptoribꝰ tẽpli. Secun dam deinceps inhibet fieri: ibi. Ne q̄s. Abbas. Si. c ❡ Natiõis: forte ideo querebãt iſti de natiõe iſto rũ vt ſciretur de fama ipſoꝝ. nam infames ꝯſueuerũt fugere loca natiõis ſue.xix.q.ij.due ſunt.arg.ad hoc. ſ̄.ð cleri.ꝑegri.tue.⁊ infamis nõ p̄ot eſſe ꝓcurator vł iudex.iij.q.vij.c.j.⁊.c.infames.§.ſunt autẽ. Uel ideo querebaᷣ vt ſcireᷣ.an eſſent ſerui qꝛ ſeruus in iudicio ſtare non p̄ot.C.ð iudi.ſeruꝰ.niſi in caſibus.ff.ð iudi vix certis ex cauſis: ſed ſpretis hiſ p̄ſumit ius quẽlibꝫ eẽ dignũ: niſi ꝓbeᷣ ꝯ̃riũ.ſ̄.ð ſeru.c.vno.⁊.ĩ.de p̄ſũp. dudũ.⁊ p̄ſumiᷣ q̄libꝫ liber ex q̄ apparet ĩ poſſeſſiõe lib ratis.iij.q.vij.§.iij.ꝟ.verũ.ſi ſeruꝰ.ĩ fi.⁊.ff.ð of.pro.

Cauſam que. ❡ Iudex hñs vt ꝓuatꝰ pene ꝯſi milem cãm quã habet vt iudex a iudicãdo remo uetur.h.d.clarius. Primo recitat delegationeꝫ cauſe. Scðo cãm remotiõis vniꝰ delegati ⁊ aliũ ſurrogat: ibi. Quia ꝟo. Abbas. Sic. f ❡ Similᷣ pene: ⁊ ita videᷣ q̄ iudex q̄ habet ꝯſimilẽ cãm cauſe ſibi cõmiſſe poſſit recuſari: ex eo q̄ diciᷣ nimis fauorabiłᷣ ⁊c̃. qð eſt mirabile vt ex eo naſcaᷣ ſuſpicio. Unde ſi aliq̄ſ ageret ð iure excẽptiõis corã aliq̄ iudice q̄ in ſili cã laborat iu dex ille ð facili ſnĩaret ꝓ illo.ſil̃e ẽ in teſte q̄ habet ꝯſi milẽ cãm qꝛ ille nõ debet admitti in teſtẽ ꝓpter hmõi ſuſpitionẽ ne de facili teſtificareᷣ ꝓ illo .ĩ. ð teſti.ꝑſo nas.⁊ q̄ ꝯſimili morbo laborãt nõ ſunt admittẽdi ĩ te ſtimonio.vt.iiij.q.iij.§.liberi.et.c.teſtes.ſi .ĩ.ð excep. cũ eccl̃iaſtice.ñ tñ extẽdas hãc ſilitudinẽ ad oẽs cãs.

nam ſi iudex habeat cauſaꝫ decimarū ꝛ alia cauſa pu/ta iuriſpatronat⁹ vel electionis ei cōmittat̄: illud ei nō nocet. Vel etiā vt dixit Jo. bñ poſſum petere eccleſiā vel aliud corā iudice q̄ habet cōſil'em cām. vel hec cau/ nō videt̄ ſufficiēs ad recuſādū iudicē. Nec dicit̄ hic ꝙ cauſa iſta ſuffici ēt ad recuſandū iudicem: licet ſit ſufficiēs ad ſur/rogandū. cū cū plures iudices dati ſūt ad peti/tionē alteri⁹ par tis ſine qualibet ali ſuſpitiōe vel ſimili remouet̄ aliq̄s illoꝝ et al ter ſurrogat̄: vt ſine ſuſpitiōe cedat frequent̄ hoc cōtingit vel ic ꝙ prius di/ tum eſt.

Subrogā ꝫ: ſic ꝑpt̄ ſuſpi tionē dñationis ius ſurrogat̄. de offi. deleg. in que. Itē ſi ceſſari⁹ ſit iu/ ex in teſtē reuo ur et alter ſur gatur. ·j· ō teſt. ecto.

Exhibita In pri/ ponit̄ appel s petitio. Jn a appellatio/ cōmiſſio: ſe/ da ibi. Quia o. Abbas.

Euocandi: es em̄ illi euo di ſunt q̄s ne iū tangit. ·ſ. epo. oꝛ. ſi ar/ ep̄us. ꝛ. lxvj. rchiep̄us. et q. j. licet ꝫ. de adop. nā s. ꝛ. ff. de mi n cāe ·§· cā. e aucto. pſtan. l. vl.

ne cā ꝯtigat: nimis fauoꝛabi lis pti alteri videret̄: nos te fili decane loco ip̄i⁹ archidi.

a ſurrogātes: mādam⁹ quate/ nus nō obſtātib⁹ p̄oꝛib⁹ lr̄is: in cā rōne p̄uia ꝓcedatis.

Hono. iij. archid. Remēſi ꝛ decano Brimēſi coloñ. dioc.

Si iudices ō p̄ncipali ꝛ exce ptiōib⁹ p̄iudicialib⁹ ſimul co gnoſcāt: vel ſup p̄ncipali lite nō ꝯteſtata teſtes recipiūt li/ cite ab eis appellat̄. ca. XIX

Exhibita nobis. R. vir/ dimēſis electi petio de/ clarauit: ꝙ cuꝫ ſup facto ele/ ctiōis ſue. H. archidia. ac q̄/ rūdā canoñ. virdimē. aduer/ ſarioꝝ ſuoꝝ ꝓcuratoꝛes: ad nr̄am audientiā acceſſiſſent: parieñ. epo ꝛ cōiudicib⁹ ſuis ꝟ certa foꝛma lr̄as nr̄as dire xim⁹ int̄ alia ꝯtinenteſ: vt vo

b catꝭ q̄ foꝛet euocādi: ſup ꝓpoſi

c tis ſuis ꝛ alijſ negociū ꝯtigē

d tib⁹ inq̄rerēt ꝟitatē: ꝛ. ·j·. Cū aūt idē electu s quibuſdā ex

e his q̄ ꝯtra eū agebāt: ꝯſpira

f tionē ꝛ q̄buſdā excōicationē ī modū exceptiōis obijceret: ſe id offerēs ꝓbatuꝝ p̄fati iu dices interlocuti fuerūt: ꝙ ō his ꝛ p̄ncipali negocio ſimul inq̄rerēt: nolētes (q̄ſi ñ iudi/ ces ſed inq̄ſitoꝛes exiſterēt) ſup p̄dictis exceptiōib⁹ ip̄i⁹ electi ꝓbationes admittere:

g ſed peruertendo iuris oꝛdi/ nem: de p̄miſſis exceptioni/ bus ꝛ principali pariter per ſe inq̄rere intēdentes: ꝛ ꝓce dentes etiā ad receptionē te/

h ſtium lite nōdum ſuper eodē negocio cōteſtata: quare p̄fa tus elect⁹ noſtrā audiētiā ap pellauit: ꝛ. ·j·. Quia vero non in modū inq̄ſitionis ſed cōmiſſionis negociū extitit delegatū: manda. q̄ten⁹ ſi ex

i dictis grauaminib⁹ vel aliq̄ ipoꝝ appellatū ꝯſtiterit: re/ uocato ī irritū q̄cq̄d poſt ap/ pel. hmōi īuenerit̄ attētatū: in cā ip̄a iuxta p̄oꝝ ꝯtinētiā lr̄arū rōne p̄uia ꝓcedatis.

Idē mgr̄o Tācredo cano. bonoñ. Lapſu triēnij nō ob/ ſtāte pōt delegatus in cā ſibi cōmiſſa ꝓcedere. Ca. XX.

Venerabil' frat̄ nr̄ ar/ chep̄s rauēna. ꝓpoſu/ ſuit corā nobis: ꝙ cū deciſio cāe q̄ int̄ ip̄m ꝛ cōitateꝫ Cer/ uie ſup iuriſdictiōe ciuitatis ceruie ꝛ q̄quſdā alijs articul' ꝟtit̄: ſit ꝑ ſubt̄fugia ꝛ cauil/ latiōes eoꝝ ꝑ triēniū ꝓroga/ ta: dictū ceruieñ. aſſerētes in ſtātiā iudicij ꝑ decurſuꝫ triē/ nij periſſe: rñdere: ꝟ tuo exa mie recuſauerūt: ꝛ. ·j·. Mā dam⁹ q̄ten⁹ exceptiōe hmōi

q̄ſi īimici: ꝛ ex odio ꝟ facere p̄ſumūt̄. vñ ab agēdo ſūt repell ēdi ſicut a denūciatiōe ſeu inq̄ſitiōe. ·j·. de accu. cū opoꝛteat. ꝛ. ·ſ·. e. nouit. i. fi. nec tales ad teſtimoniū ſūt admittēdi. ·j·. ō ſymo. licet heli. ꝛc. ꝑ tuas. ꝯſpiratio em̄ ꝗuiſſimū crimē ē ita vt accuſatū a ꝑpo ꝗdu repellat. xj q. ·j·. ꝯiurationū. ꝛ. ca. ſequen.

f Excōicatio nem: exceptio ex cōicatiōis repel/ lit ab adgēdo. et q2 iſti agebāt ꝯ electū: tal' exce/ ptio admittēda fuit: q2 excōicati audiēdi ñ ſūt. ·j·. ō ſen. ex. ꝑ tuas. ꝛ. c. ſi ꝟo. ·j·. ō he/ re. excōicam⁹. ·§·. crederet̄. ſꝫ cū ele ct⁹ petit ꝯfrrma/ tionē agendo ꝯ ipos q̄ ſe ſibi op/ ponunt ſi oppo/ nāt aliq̄d electo ī modū exceptio nis ad defēſionē eccl'ie ſiue ꝯ illos ñ admittit̄ repli catio excōicatio/ nis: q2 ꝛ ſi ꝯſtet illos eē excōica/ tos ñ repellerēt̄ a defēſiōe. ·j·. ō ex/ cep. dilecti. q2 a defēſiōe null⁹ ex cōicat⁹ repellit̄. ·j·. de excep. in tri bus vlti. ca.

g Peruertē/ do iur': vñ ñ va luit q̄d fecerūt. q2 fines mādati ſuādi ſūt. ·ſ·. ō re ſcp̄. cū dilecta. ꝛ ·ſ·. ō of. dele. vene rabili. imo et ſi ꝟba reſcp̄ti vide rent̄ eē ꝯ oꝛdinē iur': tñ nō dꝫ re cedi a iure. ·ſ·. de reſcrip. cām que.

h Lite nō cō teſtata: q̄d fieri nō dꝫ. ·j·. vt lit. nō ꝯteſta. ꝑ totū. niſi ele/ ctus eēt cōtumax: rūc em̄ ne patiat̄ eccl'ia detrimētū ex moꝛa p̄nt recipi teſtes. lit. nō ꝯte. ·j·. vt lit. nō ꝯte. q̄m̄. ·§·. poꝛro.

c De ꝯtingētibus: cōtin/ ia ip̄am electionē: puta de meritis electi ꝛ ſtudijs ntiū ꝛ de zelo. ꝛ an aliq̄d ſymoniace prauitat' in/ ſſerit. ·ſ·. de elec. ſcp̄tū eſt. ꝛ. c. ſup eo. ꝛ. ·j·. de excep. ꝙꝫ in fi.

d Inq̄rerēt: ꝛ ex ꝟ verbo viſum fuit cib⁹ ꝙ in modū inq̄ſitiōis deberēt ꝓcedere et non ma iudicij: ꝛ ita lit. nō cōteſt. poterāt ꝓcedere ꝑ/ ꝯtumaciā alteri⁹ pt'. ·j·. vt lit. nō ꝯte. q̄m̄ freq̄nt̄. ·§·. alij. ꝛ. ·j·. ō accu. q̄lit̄ ꝛ q̄ñ. ·§·. dꝫ. ſꝫ errauerūt cū foꝛ/ ſta nō fuiſſet i modū inq̄ſitiōis cōmiſſa: ſꝫ i modū cij mera inq̄ſitio nō cōmittit̄ i tali caſu: q2 inq̄ſitio ꝑ exceſſib⁹: ꝛ inq̄ſitoꝛ dꝫ accedere ad locuꝫ. ij. q. j. ipotēs. ꝛ. ·j·. ō ſymo. licet heli.

e Cōſpirationē i veꝝ fuiſſet repellēdi erāt: nec audiēdi ꝯ electū. q2

i Dictis ꝗuamib⁹. ſ. q2 ſit' ſup exceptiōe ꝛ p̄n cipali negocio ꝓcedebāt. ꝛ lit. ñ ꝯte. Et colligit̄ ex hac lr̄a ꝙ ſi plura ꝗuamia aſſignent̄ i appellatōe ſufficit al terū ꝓbare: dūmō q̄dlibet ꝑ ſe ſit ſufficiēs. ſi. ·j·. de ap. ſi gnificauit. ꝛ. ·j·. ō p̄bē. cū iā dudū. ꝛ. ·ſ·. ō reſcp̄. ex ptevbi ō ꝟ. Si āt plura ꝓponūt̄ q̄ hn̄t diuerſos effect⁹ ñ ſuffic̄ alteꝝ ꝓbari q̄ ad vtrūꝗ effectū: ſꝫ ſuffic̄ q̄ ad alterū: ex ēplū. hēs. ·ſ·. ō reſcp̄. olim. ſꝫ oia q̄ dicta fuerūt hn̄t eūdē effectū ſcꝫ vt appellatio legitia fuerit. ꝗ ſufficit q̄dcūꝗ ꝓbtur: quia vtrunꝗ per ſe ſufficit.

Venerabilis Inſtātia iudicij nō perit ꝑ la/

ſum trienij.h.d.Sic cõiter ſũmaꝛ:ſꝫ põt aliꝛ ſũmari vt in rubro. Et ſũt due ptes. In pma ptꝭ qõ. In ſcda pape puiſio.ibi: Mãdamꝰ.Ab. a ¶ Obſtãte:ſic ꝫ patꝫ ꝙ hodie nõ hꝫ locũ lex illa.C.de iudi.pperãdũ.j. rñſo.§.vle.ꝛ.§.plerũqꝫ vbi dꝛ ꝙ inſtãtia iudicij perijt niſi cã finita ſit.

ꝭ.trienniũ a tpe litis ꝯteſtate cõ/ numerãdum vt iteꝝ incipiat de nouo pcedere:ac ſi nũqꝫ fuiſſet p/ ceſſum.ſi em̃ iſti rũdere nolebãt: qꝛ inſtãtia iudi/ cij perierat non erãt audiẽdi:qa licꝫ ſm.l.pdictã inſtantia iudicij pierat p decurſũ triennij: lr̃e ſiue iuriſdictio iudi/ cis nõ pierat.qa iuriſdictio iudi/ cis eſt ppetua ꝛ reſcripta ppetua ſunt.C.ꝺ diuer. reſcꝑ.falſo.ꝛ ar. C.de ꝯſti.pe.l.ij ꝛ.C.ꝺ pſcꝑ.xxx. vel.xl.an.l.vlti. Poterãt tñ dice re non tenemur rñdere :niſi no/ nus libellus deꝛ de nouo.ꝛ oĩa iteꝝ pcedãt ab initio p l.pdictã pperãdũ.q mõ hñt locũ qꝫtũ ad hũc articulũ p decre.iſtã:ꝛ ſic obuiãdũ ẽ malicijs coꝝ q cãs malici oſe volũt progare:ſꝫ ex hac decre.non videꝛ ꝙ lex illa pperãdũ corrigaꝛ:qꝛ nõ colligiꝛ h ꝙ lis fuit ꝯteſta:ſꝫ p ſubterfugia ꝛ cauillatiões cã ſit progata:ꝛ h potu/ it eſſe totũ añ litẽ ꝯteſt.imo lis ꝯteſtata fuit:qꝛ deciſio etiã cãe progata fuit vt dicit:ꝛ ſic fuit lis ꝯte.ꝛ ita ha beꝛ expſſum in antiqꝫ:ꝙ lis erat cõte.ꝛ ex eo ꝙ dicit i/ ſtantiã iudicij perijſſe:apparet ꝙ pceſſuꝫ erat in pnci pali negocio qꝺ dꝛ fieri p lit. cõte.q ẽ pncipiũ cauſe.

SIgnificauerũt. ¶ Nõ obſtãte exceptiõe tpis feriati ppꝛ vindemias mãdãde eſt ſnĩa executiõi. h.d.ſm vnũ intellectũ. Vel ſm aliũ cõiꝛ ſũma:vt i ru bro.Sꝫ h nõ videꝛ indiſtincte veꝝ vt.j.ſubijciã:iõ ſũ/ mo aliꝛ ꝛ ſic.Actor obtinẽs in poſſeſſorio coraꝫ iudice rei non teneꝛ corã eo iudice ſup pprietate rñdere ſi eſt priſus alterĩ fori.Et ẽ caſus nõ. Sũt due ptes.In p/ ma ptꝭ ꝯqſtio.In ſcda pape puiſio:ibi.mãdamꝰ.Ab. b ¶ Promulgauit:ꝛ h bñ fieri potuit cum cã iſta nõ fuit ſpũalis:ſꝫ ſup iuriſdictiõe tpali:ꝛ abbas ꝛ ꝯuẽtꝰ fuerint actores:vñ debuerũt ſequi foꝝ rei.j.ti.pxi.cuꝫ ſit generale.ꝛ.xj.q.j.expiẽtie.ꝛ.c.ſeqn.ꝛ.C.de iuriſdi. om.iud.iuris ordinẽ.ꝛ ſnĩa ſup poſſeſſione diffinitiua appellaꝛ.j.vt lit.nõ ꝯte.c.ij.ꝛ h. c ¶ Sup pꝓetate. Sꝫ videꝛ ꝙ iſti mõachi tenebanꝛ rñdere aduerſe pti ſup pprietate corã iudice q cognouit de poſſeſſiõe:qꝛ iudex ille q cognouit de poſſeſſiõe ꝛ cognoſcere dꝫ ꝺ p/ prietate.j.de cã poſſeſ.c.j.ꝛ eſt illi audiẽtia denegãda: quia continẽtiã cãe nitiꝛ diuidere vt corã vno agar de poſſeſſiõe:ꝛ in alio iudicio ꝺ pprietate.C.de iudi. nul li.pterea cãe cõuentiõis ꝛ recõuẽtionis corã eodẽ iudi ce fieri dꝫ.C.ꝺ ſen.ꝛ inter.om.iudi.cũ papinianꝰ.ꝛ.iij.

a nõ obſtãte:ĩ negocio iſto pce das iuxͣ traditã tibi formã.

Idem epõ ꝛ mgr̃is.T.ꝛ.B prateñ.bononie cõmorãtibꝰ.

Cũ actor ꝛ reꝰ ſũt diuerſi fori cauſa pꝓetatis ꝛ poſſeſſiõis poteſt corã diuerſis iudicibꝰ agitari.Ca.XXI.

SIgnificauerũt nob olim abbas ꝛ ꝯuẽtꝰ ſctẽ Marie dei florẽtia:ꝙ florentina ptãs p eis ꝯtra cõitatẽ caſtri de Se/ gna:ſup poſſeſſiõe vꝉ qſi iuriſ ibidẽ eligẽdi rectorẽ qꝺ ad ſe ptinere dicebãt: diffinitiuã b ſnĩam pmulgauit:ſꝫ poſtmo duꝫ abbatẽ ꝛ ꝯuẽtũ pfatos: ipſa ptãs coegit cõitati pdi/ c cte ſup pprietate vꝉ qſi memo rati iuris:in ſeculari iudicio rñdere.vnde vob iniũximꝰ: vt ſi ita eſſet:cogeretis cõita tem eandẽ :electum a mona/ chis in rectorẽ admittere:au dituri poſtea que ptes ſuper pprietate vel quaſi pdicti iu/ ris ducerent ponenda:ꝛ.j. Verum pſaltera inꝛ alia excipi endo poſuit:ſe tunc rñdere corã vob de iure non teneri: d cũ tp̃s pter vindemias ex/ iſteret feriatũ:rñdente ſyndi co monaſterij :h malicioſe p poni.vt videlicet cã ptracta tp̃s regimĩs electi pdicti in/ utiliꝛ relabaꝛ:ꝛ.j. ¶ Mãda mus qtenꝰ hoc nõ obſtante: in negocio rõne preuia pce/ datis.

De Foro competenti.

Ex concilio Calcedoñ.

Clericus corã ſuo epõ con/ ueniri debet.Ca.I.

q.viij.cuius in agẽdo.quis obſeruat iudiciũ ipm in e dem negocio habere ꝯ ſe iudicẽ nõ dedigneꝛ:vt in.l.c papinianꝰ.ꝛ.iij.q.viij.cuius in agẽdo.et illud qſi vi deturꝛ idẽ negociũ.j.de mu.pe.c.j.Solꝫ veꝝ eſt ꝙ cõti nentia cãe diuidi dꝫ:ꝛ ille q cognouit de poſſeſſiõe de bet cognoſcere pꝓetate ſiue ſi ordinariꝰ ſiue d legatus cui cau ſa ſimpliciꝛ q a vtrunqꝫ ſit com miſſa.j.de ſeqſt ad hec.ꝛ h locu habet cũ actor reus ſunt eiuſd fori:ſꝫ ĩ caſu pñ ti nõ ſunt eiuſd fori.vñ monach q pmo egerũt poſſeſſione deb bãt ſequi foꝝ r qꝺ fecerũt ꝛ ob tinuerũt:ꝛ ſi a uerſarij voleb poſtea cõuenir monachos ſu pprietate deb bãt ſeq foꝝ mo nachoꝝ:ꝛ cauſ poſſeſſiõis ꝛ p pꝓetatis bñ pi tractari corã d uerſis maxie vb cã talis ſubẽ: nihil cõe hꝫ cã poſſeſſionis cũ cã pprietatis.ff.de ac poſſeſ.naturaliꝛ.§.nihil.ꝛ ſi aliqs poſtulauerit aliũ dicẽ ſup pꝓetate:ꝛ aliũ ſup poſſeſſiõe nõ ẽ audiẽdꝰ. ſic loqꝛ.j.ꝺ cau.poſ.c.j.C.ẽ iuriſdi.om.iu.nulli.ꝛ ita ꝯdicũt huic decre.qꝛ h iſti mõachi nõ fecerũt alia cuiꝰ ĩ agẽdo ꝛc.ñ tãgũt cãꝫ iſtã:qꝛ illa loquũꝛ ĩ recõ tiõe.q dñt fieri ſimꝉ cũ ꝯuẽtiõe.j.de mu.pe.c.j.ꝛ.j.ꝺ o cog.cũ dilectꝰ.ꝛ tũc etiã ſi vellẽt recõuenire de alia nõ poterãt:cũ qõ ſpoliatiõis ꝺ q agebãt mõachi pu giata ſit.j.de or.cog.ſup ſpoliatiõe nec de pprietate tũc cuꝫ poſſeſſiõe poterat agi.C.de rei vẽdi.ordinar

d ¶ Propter vindemias :tpe em̃ vindemiaruꝫ ꝛ t miſſiũ nõ cõpelliꝛ quis in iudicio rñdere:ita ꝙ ſnĩa ta ꝯ abſentẽ nõ tenet:tñ ſi ꝯſentiũt ptes bñ valet iu ciũ.ff.de fer.l.j.ꝛ.l.ſi feriatis.ꝛ de iſtis ferij hẽs.C. ferijs.õnes dies.in pn.ſed illis ferijs que inducte ſ ob reuerẽtiã dei.ꝛ alioꝝ ſctõꝝ nullus põt renunciar etiã ſi ptes vellent.Alijs ꝟo inductis in fauorẽ hoi qñ renũciaꝛ:h eſt expſſum.j.de fer.c.vl.ꝛ de ꝯſe.di.i c.j.ꝛ arg.ad h.ff.de arbi.ſi feritatis.xv.q.iiij.c.j.ꝛ. põt tñ tali die vt videꝛ libellus offerri.ff.de adul.l.r les.§.ſexaginta.ꝛ.§.illius.ſed ex cã tali tpe aliqs co pelliꝛ litigare vt h dicit ĩ fi.ne tp̃s illiꝰ electi ad regi illiꝰ loci elabaꝛ Et idẽ credo ſi finireꝛ iuriſdictio iud tpe illo ꝙ tũc poſſet pcedi ne iudicialis inſtãtia eua ſcat. Argu.ſ.de offi.delega.conſuluit.

De foro competenti. Quia rei ad iudicia voc frequẽter excipiũt de foro. Et plerunqꝫ dubitaꝛ qꝺ rum ſit excipiẽs ſequi debeat.ideo ꝛc.ſm Hoſ.Sꝫ e cõtinuo ſic. Tractaturꝰ auctor de ſingulis actibus ꝛ tibus iudicij:qꝛ ante aliũ actum iudicialẽ debet diſc ti de cõpetẽtia fori iuxta nõ in.c.inter monaſteriũ. re iudi.ꝛ in.c.pe.de excep.ideo pmittit iſtã rubricã:

poſito fundamēto ponit edificiū.j.q.j.cū paulꝰ. De hac materia habet.xcvj.diſt.iij.q.vj.ꝛ.vj.q.iij. xj.q.j.xxj.q.v.ꝑ totū.repetiti.vj.ꝛ cle. Ab. S J q̄ clericꝰ. Nō deſat qđ ſi fecerit puniri debet vt dicit.xj.q.j.inolita.ca.placuit.ꝛ j.eo.ſi diligēti.
l ¶ Sequeſtratus:per ſentētiā.ſi.xxx.di.q̄ſi ꝑ totū. Sane ſi. ¶ Epiſcopus ratione rei conuenitur coram archiepiſcopo in cuius prouincia res ſita eſt. h.d.magis ſpecifice. Abbas.Si. m ¶ Ille ꝓmas: et hoc intellige cum ipſe non poteſt ſiue non vult per ſe cognoſcere.b.

b ¶ Actio.id eſt petitio :quia ſm canones acti onē ꝓponere nō tenet.s.ca.xxi. dilecti.vbi de h. ꝛ.c. examinata.
¶ Eiuſdez: lic em nullo mo do pñt eligere iu diciū alioꝝ :imo e licētia epi iu dicium ſeculare non pñt eligere: ad eccleſiaſticaz ꝑſonā bñ de lnia i.j.e.ſignificaſti.als:nec volē ſ:nec iuiti pñt ferre epm etiā iuramētuz int eniret.j.eo.ſi di enti.
¶ Alioꝛ.i.eccli ſticos.j.e.ſigni ficaſti.vl' eps cō ſtrat alicui.
¶ Vtraqꝫ ꝑs honeſtū ꝛ iuſtū ē vt ambe ꝑ ſi pñtes ſint

a S J quis clericꝰ aduerſus clericuz negociuz habeat: nō deſerat epiſcopum proprium:ſed prius apud ip
b ſum actio ventiletur:vel con
c d ſilio eiuſdē apud alios quos
e vtraqꝫ pars voluerit iudicium obtinebunt.

Ex concilio pariſieñ.

Iudex ſecularis ſi clericum ꝑ ſe diſtringit vel ꝯdēnat excōmunicari debet. Ca. II

f N Vllus iudicū:neqꝫ ꝓſbyterū neqꝫ diaconū
g aut clericū vllū aut minores
h eccl'ie: ſine ꝑmiſſu pōtificis
i per ſe diſtringere aut cōdemnare ꝓſumat. ¶ Quod ſi fe
k cerit:ab eccl'ia dei (cui iiuriā irrogare dinoſcit) tādiu ſit
l ſequeſtratꝰ :quouſqꝫ reatum ſuum cognoſcens emendet.

Ex conci.aphricano.

Ratione rei de qua agit ſortitur quis forum. Ca. III.

S Ane ſi epiſcopi inter q̄s cauſa verſatur : ſint diuerſarum prouinciarum:
m ille primas det iudices:in cu
n ius ꝓuincia eſt locus de quo contenditur.

Grego. bonoñ. defenſori Corſice. **Epiſcopus vt ſuſpectꝰ recuſatus de cuiꝰ ſuſpitione notorie conſtat :poteſt dare delegatum partibꝰ non ſuſpectum:cuius ſententiam poterit per ſe executioni mandare. Ca. IIII**

S J quis contra clericuz cauſaz habuerit:epiſcopum ipſius adeat : qui ſi vt
o ſuſpectus fuerit recuſatus :
p executor ab eo deputetur.
q ¶ Aut ſi hoc actor refuge/

n ¶ Prouincia:ſic ptz ꝙ ſub illo iudice agere debet actor in cuiꝰ ꝓuincia res eſt litigioſa vt ex ipſa re ſortiatur forū.ff.de cenſi. forma.§.ſi vero. ꝛ.j.eo.ca.vlti. ꝛ xj.q.j.experientie.ꝛ.C.vbi.i rē actio actor.ꝛ.C. de ꝑdi. mino.ſi ꝑdium.ꝛ.C.ď ꝑſcrip.lō .tempo. l.vlti.
S J quis. ¶ Solet cōmuniter ſic ſummari. Coraz ſuo epiſcopo coueniendus eſt clericꝰ qui ſi recuſat dabit delegatū ꝑtibus non ſuſpectum.h.d. Sed ego ſummo alit: ꝯſid erata potiꝰ mēte legiſ ꝙ cor tice. Eps ſi recuſatione cōtra eū ꝓpoſita ad arbitros venire non vult: poteſt etiā partiū non requiſito cōſenſu cauſam principalem alicui non ſuſpecto cōmittere:cuiꝰ ſententiā executioni mandabit. Vel aliter ſm alium intellectum vt in rubro. Et ſm intellectū meliorem diuidit:q2 primo prouidet quādo iudex vt ſuſpectꝰ recuſatur a reo. Secūdo quādo delegatus in locū recuſati recuſat ab actore ibi:aut ſi. Tertio prouidet circa executionē ibi: a quibus. Abbas. Si. o ¶ Vt ſuſpectus:quid tenendum ſit.cum iudex ordinarius recuſatur vt ſuſpectus plene dicitur.j.de.appel.cum ſpeciali.que videtur hanc decre.interpretari.ꝛ illi ſtandū eſt. p ¶ Executor.i.delegatus:quia ordinarius cum fuerit recuſatus de cauſaz cōmittere perſone neutri parti ſuſpecte: vt dicit conſtitutio illa.j.de appel.cum ſpeciali.ꝛ.ij.q. vj placuit.ij.ꝛ.xj.q.j.peruenit. Sed ſi appellet a tali ſubdelegato ad quē appellabit:pōt dici ꝙ ad papā cū ad ordiariū recuſataz ñ videat appellādū:nec ad metropolitanū omiſſo medio:q2 talis appellatio nō tenet .j.de ap.dilecti.ſ3 ſatis poſſet appellari ad epm nō obſtāte tali recuſatiōe:nō ꝙ ipſe cognoſcat ſed vt aliꝫ ꝑſone nō ſuſpecte cōmittat.arg.ꝯ.c.ꝑdictū.placuit.ij.
q ¶ Aut ſi h actor.s.dixit:ꝙ reꝰ pōt recuſare ordiariū. ꝛ actor ſilit vt h dicit:ꝛ tūc eps cōmittit alicui ꝙ cōpellat ꝑtes eligere iudices ſuꝑ cā illa q̇bus epus cōmittet cauſaz hoc ipſemet facere poſſet:ſed cauſa vitāde ſuſpitiōis h dictū ē.ꝛ idē iuris credo eē ſiue reꝰ ſiue actor recuſauerit ordiariū:ꝛ ē ſimile huic.xj.q.j.peruenit. Vl' ſic ꝑt itelligi qđ dic ſi h actor ꝛc.i.ſi actor recuſauerit iſtū executorē ab epo datū:tūc eps debz aliquē

ſtant iudicē cōiter vt hic:ꝛ.ij.q.vj.placuit.ar.ꝯ.s. offi.dele.cū.R.ſed illā intelligo qñ altera ꝑs ē abs vel cū nō vult cōcordare reus vt ibi diciđ:als iniquū eſſet illud qđ daret ad voluntatē alterius altero e:ꝛ ſic obſeruat i curia ro.Cōtra.xj.q.j.c.iudices. v.q.vij.ca.ſi aūt.ſed illa intelligunt in criminali ꝛ tenēt hodie.
N Vllus iudiciū. ¶ Duo facit. Primo ꝓhibet. Secundo adijcit penā.ibi:Quod ſi. Abbas.ſi.
¶ Iudicum.i.ſeculariū. g ¶ Minores.quos ap at h minores. Pōt dici ꝙ ſcholares ſiue ſeruiētes cleſie deputatos ad eius obſequiū:q2 illi eodē priuilegio cēſent. Arg.xij.q.ij.eccleſiaꝝ ſeruos. h ¶ Sine ꝑmiſſu.hic vacat argu.a cōtrario ſenſu:vt probatur .eo.ſignificaſti.vbi de hoc. i ¶ Aut condēnare:niſi forte in cauſa recōuentionis:quia bene reſpondere tenent de ciuili:ſed nō de ſpirituali vt dictuz eſt. ꝓxi.ꝛ.s.de iudi.at ſi clerici.c.vlti.arg.j.de mu. a.j.ꝛ.ij.ꝛ.iij.q.viij.cuius in agendo.C.de ſenten. erlo.om.iudi.cum papinianus.in auc.et ꝯſequēter ſed in criminali non habet locū reconuentio corā iudice ſeculari.nec etiā corā quocunqꝫ vt dictū ē.s.ti. ꝓxi.at ſi clerici. k ¶ Cui iniuriā :qui iniuriā facit eccleſie debet puniri coione ipiꝰ.xvij.q.iiij.ſicut an tiquis.nec ad ſupplicādū d3 admitti vbi ſacrilegiū cōmittere nō dubitauit.ea.cau.q.iiij.frat.ꝛ coeps.xij.q. ij.viro nephādo.vt ſic puniat in q̄ peccauit.ſic.j.de atro.paſtoralis.in fi.ꝛ.s.de offi.delega.cū olim. ꝛ.de tranſla.quanto.ꝛ.s.de tempo.ordi litteras, ꝛ.j. iudic.ad liberandam.ꝛ.j.de imu.eccle.ca.fi.

eligere qui cõpellat partes vt in aliquẽ cõueniãt ne poſtea ipm̃ valeãt recuſare. ſ. de offi. delega. ſup que/ ſtionũ. §. j. Idem eſſet ſi reus recuſaret iſtũ executorẽ.
a ¶ Ipſius ſollicitudine: ħ ideo dicit: qꝛ delegat⁹ ab ordinario nõ põt ſuam ſententiã executiõi demãdare. ſed ille ordinari/ us illã debet exe qui. ff. de re iud. a diuo pio. j. rñ. nec põt poſſeſſio nem dare. ff. ꝺ iu riſdi. om. iud. iu bere. ſed nõ cre/ do illã ſubtilita/ tem ſeruãdã qn poſſit exeq̃ ſuã ſñiam: qꝛ cꝫq̃ cã ſibi cõmittit in/ telligũt ſibi oĩa eſſe cõmiſſa q̃ ad cãz ipaz ſpectare noſcunt. ꝛ ſine q̃ bus eã expedire nõ põt. ſ. ꝺ offi. deleg. pterea. et ca. ſuſpitionis. ꝛ lex illa diuo pio. ꝛ hec decre. non ꝓhibẽt hic. licet dicat i eis ꝙ or/ dinari⁹ hãc ſen/ tentiã exequat. et hoc etiã nota/ uit Ioã. ij. q. vj. q̃ſquis. ſꝫ ſi vel/ les ħ ſeruare poſ ſet dici ꝙ ħ ha/ bet locũ cum or/ dinarius eſt pre ſens: ſed eo ab/ ſente delegatus vel officialis ei⁹ exequat ſentẽtias ſuas. al's pniciosũ eſſet hãc ſubtilita tez ſeruare. Bern̄. b ¶ Seruata lege: q̃ loquit ꝺ tpe executionis ſententie que faciẽda eſt in perſonali acti/ one poſt quattuor mẽſes. C. de vſu. rei iu. l. vlti. ꝛ. ff. de re iudi. l. ij. ꝛ. iij. §. ſi quis. ſ. de offi. deleg. quereñ.

gerit: ab eodẽ epo eſt depu/ tandus: qui ptes ſibi mutuo conſenſu iudicis cõpellat eli gere. ¶ A quib⁹ quicq̃d fue a rit diffinitũ: ipſius ſollicitu/ b dine ſeruata lege: modis oĩ/ bus compleat. Alexan. iij.

Super re eccleſie vel clerici põt laicus coram eccleſiaſti/ co iudice cõueniri: ſed ſi ꝓba biliter negat rez eſſe eccleſie vel clerici ad iuriſdictionem eccl'iaſticã declinãdã cõueni tur corã ſuo iudice. Ca. V.

SI clericus laicũ de re/ bus ſuis vel eccl'ie im/ petierit: ꝛ laic⁹ res ipſas non eccleſie eẽ aut clerici: ſꝫ ſuas ꝓprias aſſeuerat: debet de ri gore iur' ad forẽſem iudicẽ c trahi. ¶ Cũ actor forꝫ rei ſeq̃ debeat. ¶ Licet in pleriſqꝫ d ptib⁹ alit de ꝯſuetudine ha/ beat. Idem. Si queſtio feu dalis eſt inter clericũ ꝛ laicũ cognoſcet dñs feudi: ſꝫ eo ne gligente cognoſcet delegat⁹

SI clericus laicũ. ¶ Laic⁹ a q̃ cleric⁹ vl' eccl'ia rẽ vẽdicat dꝫ corã ſuo iudice laicũ conueniri. Sic cõiter ſũmat: ſꝫ ego ſic vt i rubro. Primo ponit dictũ. Scd̄o rõne dicti. ibi: Cũ actor. Tertio localẽ ꝯriã con ſuetudinẽ: ibi. Licet. Ab. c ¶ Forũ rei: hec regl'a ge neralis ẽ. ſ. e. cũ ſit. ꝛ. xi. q. j. experiẽtie. ꝛ. c. ſe. ꝛ. iij. q. vj. c. ij. ꝛ. c. nominẽ. et. C. de iuriſ. om. iudi. Itẽ in crimina li. ꝛ. C. vbi in rẽ ac. l. vlti. ꝛ. ff. de alie. iudi. mu. cã fa. qꝛ etiã i ꝑn. ꝛ in auc. vt cle. apud ꝓpri. epiſ. j. rñ. coll. vj. Fallit hec regula in caſibꝫ notatis. ſ. e. cũ ſit. ꝛ. c. licet. ꝛ c. ex tenore. d ¶ De cõſuetudine: talis ꝯſuetudo ꝯ iura p̃dicta ẽ: ſꝫ introducta eſt ꝓpt negligẽtiã laicorũ in exhibẽda clericis iuſticia. ſ. eo. cũ ſit generale. ꝛ. c. li/ cet. ꝛ. c. ex tenore: ſꝫ papa ſiue ſint negligẽtes ſiue non q̃tidie ꝯcedit lr̃as clricis ꝯ laicos ſup q̃cunqꝫ q̃ſtione. ꝛ ita aſſumit ſibi iuriſdictionẽ aliorꝫ contra id quod dicit. ſ. titu. proxi. nouit. in princi.

EX tranſmiſſa. ¶ Queſtio feudi debꝫ p dñm ter minari: q̃ ſi negligit eccleſiaſticus iudex: alias ſu/ perior eius hoc faciet. Ita cõiter ſũmat. Vl' ſũma ſic ſm lec. glo. vt in rubro. Vel ſumma ſic ſm aliũ intel/ ctum. Queſtio feudi debet terminari p. d. feudi imed/ atum. Et hec lect. incidit cũ prima: ſed eſt magis cl/ ra ꝛ notat. Et primo ponit ptis cõqueſtio. Scd̄a ib/ Per dñm: pape ꝓuiſio Ab. e ¶ R. forte: cleric/ erat iſte. R. c/ alias papa n/ dediſſet ei litt/ ras: qꝛ licet cõ/ dat clerico cõt/ laicũ nõ tamẽ/ cedat laico ꝯt/ laicũ: dũ tam/ habeãt aliũ ſu/ riorẽ: cũ cõſue/ do curie ſic ſe h/ beat: niſi ꝺ ꝯſ/ tudine ꝛ ſpõte/ ſubijciãt iuriſd/ etiõi eccl'ie. S/ poteſt intellig/ ſ. de arbi. inn/ tuit. ꝛ cõſimil/ ꝛ. ſ. c. pxi. in f/ f ¶ Dñs: q̃ ſ/ feudꝫ illud. a/ videt ꝙ erãt r/ lites eccleſie: ſ. dicit i lr̃a. I/ g ¶ Ne in i/ dicio eccleſiaſt/ co: qd̄ quidẽ f/ cer potuit cũ p/ pa talẽ ꝓhibi/ onem admitt/ qualit cauſa fe/ di debeat trac/ ri. dici. ſ. ti. ꝓ/ ceterum. h ¶ Diſtule/ ꝛ ſic per negli/ tiam iudicis ſ/ cularis iuriſdictio q̃ prius erat inefficax apud deleg/ tum modo eſt efficax. ſic. ſ. e. licet. et. c. ex tenore. ſic e/ delegat⁹ p negligentiã pdit iuriſdictionẽ ꝛ trãſfert/ ordinariũ. ſ. de offi. ordi. ſignificauit. ſ. de offi. dele/ prudentiam. §. vj. in fi.

pape etiam ante negligenti/ am datus. Ca. VI.

EX trãſmiſſa nobis inſi nuatiõe. B. S. et Au. militũ eccl'ie tue intelleximꝰ: ꝙ cum e R. de caſauille: eos q̃ ſup q̃/ dam poſſeſſione corã treceñ. epiſcopo traxiſſet in cauſaꝫ: nobilis vir de campis eorꝫ f domin⁹ ſub debito fidelita/ tis eis inhibuit: ne de ſecula g ri feudo in iudicio eccleſiaſti co rñderẽt: ꝛ. j. ¶ Per dñm feudi cãm iubeas termiãri: h ꝛ ſi ipſe malicioſe diſtulerit: tu ei debitũ finem imponas. Idem. Dñs feudi ſiue ſit ec/ cleſiaſtic⁹ ſiue ſecularis cãm feudalẽ cognoſcit. Ca. VII.

VErũ qm̃ de q̃buſdam feudis aduerſus pre/ i potum queſtio mota fuit: ſta tuimus: vt exquo epus fue/ k rit in eccleſia cõſecratus: de l feudis ipſis ſub ſuo iudicio cognoſcatur: ſi ad eccleſiaſti m cam cognitionez pertineant

VErum. ¶ Cõiter ſũmat vt in rubro. Sꝫ ego ſi/ mo alit ſm lec. magis notabilẽ ꝛ magis euacu/ do ſubſtãriã. c. Et ſic per dñm feudi ſecularem ſiue e/ cleſiſticũ q̃ſtio feudalis terminari dꝫ etiã ſi vaſalli ſi/ clerici: ꝛ ſi plures p̃tẽdant dñi nõ põt vn⁹ ꝯgnoſce/ maxie alio abſente an feudũ ad eũ ptineat. Primo p/ nit factũ. Scd̄o ſtatutũ. ibi: ſtatuim⁹. Ab. i ¶ Qu/ ſtio mota fuit. vacãte eccl'ia: vñ non erat q̃ de illa qd̄/ poſſet cogſcere nec tũc aliq̃d fieri pt i piudiciũ vaca/ eccl'ie. ſ. ne ſe. va. p totũ. Vñ ꝓpoſit⁹ nõ tenebat nec t/ bebat rñdere ꝺ feudo eccl'ie corã alio iudice. ſ. c. ꝓxi/ ſ. ti. ꝓxi. ceteꝝ. Et iõ papa mandat ꝙ differat qd̄ i/ q̃uſqꝫ eccl'ia p̃latũ habuerit. k ¶ Conſecrat⁹: id/ eſſet ſi electus eſſet ꝛ ꝯfirmat⁹: qꝛ tũc hꝫ plenã adm/ ſtrationẽ q̃ntũ ad ea q̃ ptinent ad iuriſdictionẽ. ſ. elec. trãſmiſſaꝫ. arg. ad idẽ. ſ. de trãſla. inꝭ corporal/ l ¶ De feudis: ſupple cognitio ꝺ feudis. m ¶ Cog/ tionẽ: qꝛ forte dicebat ab aduerſarijs ꝙ nõ erat feu/ eccl'ie: ſꝫ poti⁹ impatoris. vñ dic ħ ſub ꝯditiõe: ꝛ ſi e/ eẽt negligẽs i q̃õne feudi ꝓcedere: ſeclar' iudex poſt/

ꝓcederet ſicut ecõuerſo.ſ.e.c.ꝑxi.nõ eñi cognitio feu/
di eccleſiaſtici ſemꝑ ad iudiciũ eccleſie ſpectat: vt nõ.
ſ.ti.ꝑxi.ceterũ.Sed ꝯtra videt̃ poti⁹ ꝙ ſecularis iu/
dex nõ poſſet ſupplere negligẽtiã epĩ: ſed ꝑ papã tunc
ſupplẽda eſt illa negligẽtiã: qꝛ non ad iudicẽ ſecularẽ.

ꝯcoꝛ.niſi ꝯſuetudo ꝯriũ ĩducat: vt dꝛ.ſ.e.ſi cleric⁹.ĩ fi.

Quod ſi clericis. ¶ In loco tꝑalis iuriſdicti/
onis eccl'ie cãe clericoꝛũ ſũt ſm ius canonicũ ter
minãde.h.d.ſꝫ gl.⁊ vtrũqꝫ ſũmariũ recipit deťmiatio
nẽ.Diuidit̃: qꝛ ꝑmo põit̃ deciſa ꝗſtio.ĩ ſcđa mãdatũ.
ibi.mãdam⁹ ab.

Dehac cã ptinet
etiã ſi laici ſint.
a ¶ Alioqn.i.
ſi ad eccleſiaꝫ nõ
pertineat.
Quaꝫ ſit ge
nerale.
Primo ponit
regulam.Scđo
caſuꝫ exceptũ: ⁊
triplicem ipſius
cauſaꝫ. Abbas.
b ¶ Foꝝ rei.ſ.
e.ſi cleric⁹.⁊ ĩ cõ
oꝛ.ibi poſitis.⁊
C.đ iuriſdi.om.
iu.iuris oꝛdinẽ.
c ¶ Remiſſi: in
caſu pñt ꝑ ex/
cõicationẽ expel
iuſticiã exerce/
re.xxiij.q.v.ad/
miſtratoꝛes.im/
mo iudex q̃ neg/
ligit facere iuſti/
ciã: litẽ facit ſuã.
xiij.q.ij.dñs nr̃
.iij.q.vij.q̃ ſine
ctõ.ar.ĩ auc̃.vt
differẽ.iu.§.hoc
t.coll'.ix.⁊.C.đ
p.ſi appellatio
ẽ.⁊ ſi ꝑ dolũ vl'
grãꝫ vel inimi
ciã iudicauerit
verã litis eſti
ationẽ ꝯdẽna/
debet.ff.đ iu/
i.ſi filiuſfamili
s.⁊ in decre.no
a.ĩ.de ſen.et re
di.c.cũ eterni.
pꝛo.vj.Bern̄.
¶ Maleſa/
ctoꝛeſ.i.raptoꝛeſ

a alioquin beneplacito impe/
riali: ſicut iuſtũ fuerit relin/
quat̃. Lucius.iij. Maleſa/
ctoꝛes eccl'iaꝝ in vtroqꝫ foꝛo
ꝯueniri poſſunt.Ca.VIII

Quam ſit generale.vt ac/
b toꝛ foꝛũ rei ſequat̃.⁊.ĩ.
¶ Ueruꝫ qm̃ ſeculares iudi/
ces: in exhibenda iuſticia ꝑ/
ſonis eccleſiaſticis ſepe in iu
c dicio ſunt remiſſi: in fauoꝛeꝫ
eccleſie eſt introductum: vt
d malefactoꝛes ſuos qui ſacri/
legi ſunt cenſendi: venerabi/
lium locoꝛũ rectoꝛes poſſint
ſub quo maluerint iudice cõ/
uenire. Celeſtinus.iij.
Cauſe clericoꝛũ ſm iura: nõ
ſm conſuetudines laicoꝛum
terminantur.Ca.IX.

Quod clericis: et.ĩ.
¶ Mãdamus quate/
nus ſi qs cauſas pecuniariaſ
clerici pariſi⁹ cõmoꝛãtes ha/
e buerint ꝯtra aliqs: vel aliq̃
ꝯtra eos: ipas iure canonico
decidatis. Inno.iij.vercel/
leñ.epo. Laic⁹ laicũ ſuper re
ciuili coꝛã iudice eccleſiaſti
co cõuenire nõ põt niſi ĩ defe
ctũ iuſticie ſecularis: vel niſi
ꝯſuetudo id expoſcat.C.X.

Licet ex ſuſcepto: et.ĩ.
Mandamus quaten⁹

ſi qñ a laicis vercelleñ.lr̃as
ſuꝑ reb⁹ ꝑcipue q̃ foꝛũ ſecula
re cõtingũt a ſe.apo.ꝯtigerit
ĩpetrari ſub ap.ob.decernas
aucte nr̃a irritas et inanes:
dũmõ conſules ⁊ cõmune de
ſe cõquerẽtib⁹ in iudicio ſecu
f lari exhibeant iuſticie cõple/
mentum. ¶ Liceat tamẽ ip/
ſis: qui ſub eiſdem conſulib⁹
taliter duxerint contenden/
dum: ſi ſe in aliquo ſenſerint
pꝛegrauari: ad tuã (ſicut ha
ctenus ſeruatum eſt) vel no/
ſtram ſi maluerint audientiã
appellare.hoc pꝛeſertim tem
g poꝛe: quo vacante imperio:
ad iudicem ſecularẽ recurre/
re nequeunt: quia a ſuꝑioꝛi/
bus ĩ ſua iuſticia oppꝛimũt̃.
¶ Si vero conſules: iuſticie
tãqꝫ merito ſuſpecti fuerint
recuſati: coꝛã arbitris cõmu/
niter electis de cã ſuſpitiõis
agat̃: que ſi ꝓbata fuerit eſſe
h iuſta: a te vel ad nos pꝛo iu/
ſticia recurratur: ſicut ſupe/
rius eſt expꝛeſſum. Idem ar
chidiacono ⁊ theſaurario tu
roneñ. Uidua laicum coꝛam
iudice eccleſiaſtico cõuenire
non poteſt niſi ſuꝑ cauſa ec/
cleſiaſtica: vel in defecum iu
dicis ſecularis.Ca.XI

e ¶ Aliqs: etiã
laicos: ⁊ ẽ ſpãle
pariſi⁹ vbi epus
hꝫ tꝑalẽ iuriſdi/
ctionẽ ⁊gerit vi
cẽ comit̃: vñ ⁊ ꝑ
co bãnũ ibi nũci
at noĩe epi ⁊ re/
gis: al's laici de/
bẽt in cauſis pe/
cuniarijs coꝛam
ſuo iudice ꝯuenĩ
ri: nec tractaret̃
ibi cauſa iure ca
nonico ſꝫ ciuili:
ſiue iuregẽtiũ vl'
iure municipali
⁊ ſic cãe tractã/
tur int̃ clericos
⁊ laicos quos cõ
ueniũt vel ſi ꝯue
niant̃ iure cano/
nico: non obſtan
te cõſuetudine.
Licet ex
ſuſcepto
Diuidit̃. Pri
mo ponit dictuꝫ
cũ ſua modifica/
tione.Scđa ibi.
Liceat. ꝓuidet
ꝯ grauamina cõ
ſulũ.Tertia ibi:
Si ṽo: pꝛouidet
cõtra recuſatio/
nes ipſoꝛum.
f ¶ Juſticie cõ/
plemẽtuꝫ.Ergo
quſqꝫ ad ſñiam
ꝑuenit̃ ſꝑ ẽ ĩ pẽ/
dẽti an valeat re
ſcꝑtũ.ĩ.c.px.⁊.ſ
eo.ex trãmiſſa.
qñqꝫ eñi reſcri/
ptũ eſt in pẽdẽti.ſ.de reſcrip.ſi aũt.
g ¶ Quo vacã
te.Iſte eſt ꝗ vn⁹ caſus in q̃ iudex eccl'iaſtic⁹ põt ſe im
miſcere ſeculari iuriſdictioni.ſ.cũ ſuꝑioꝛ nõ inuenitur.
Ali⁹ eſt cũ iudex ſecularis negligit facere iuſticiã vt h̃.
ĩ.dũmõ.⁊c̃.⁊.ĩ.c.pxi.⁊.c.ij.ar.xxiij.q.v.admiſtrato/
res.Terti⁹ ẽ cũ aliqd ambiguũ fuerit ⁊ difficile.⁊ int̃
iudices variat̃.ĩ.q̃ fil'.ſint legi.c.ꝑ venerabilẽ.circa me
diũ.Quart⁹ eſt ĩ oĩ crimĩe eccl'iaſtico: puta vſura.ſacri
legio: ⁊ ſil'ibus.vj.q.ij.c.j.⁊.xij.q.ij.nulli liceat.⁊.ĩ.de
vſu.qm̃.Quint⁹ eſt cũ ꝑ denũciationẽ crimis cã defert̃
ad iudicẽ eccl'iaſticũ.ſ.ti.ꝑxi.nouit. Itẽ rõne ꝯnexi/
tatis vt in dote.ĩ.de dona.inter vi.⁊ vxo.de pꝛudẽtia.
h ¶ Ad te vel ad nos.Cõtra.ĩ.de ap.cũ ſpãli.⁊.ſ.e.
ſiqs ꝯ clericũ.vbi oꝛdĩari⁹ recuſat⁹ cõmittit cãꝫ.Sol'.
illa continent ius cõmune: et qđ hic dicit locale: eſt de
recuſatione iudicis oꝛdinarij et delegati.⁊ de illis ha/
bes.ĩ.de appel.ſcđo requiris.⁊.c.cum ſpeciali.

ꝝ eccl'iaſticaꝝ ⁊ inuaſoꝛes.xij.q.ij.de viro.Et iſti q̃
bona eccl'iaꝝ eripiũt tãqꝫ ſacrilegi iudicãt̃ ⁊ pñt ex
cõicari vſqꝫ ad ꝯdignã ſatiſfactionẽ.xij.q.ij.nulli lice
ignoꝛare.⁊.c.qcũqꝫ.⁊.c.ꝑdia.⁊ ẽ expſſum.ĩ.e.ꝯque
us.⁊ qſi homicide reputant̃.xij.q.ij.qui abſtulerit.⁊
iſti ſacrilegiũ cõmittũt vt dicũt iura ꝑdicta coꝛã ec
cleſiſtico iudice ſunt trahẽdi: cũ iſtud crimẽ ſit eccleſi/
aſticũ vt h̃ dꝛ: ⁊ h̃ ſacrilegiũ qñqꝫ tñ ꝑ iudicẽ ſecularẽ
punit̃.C.đ epiſ.⁊ cle.ſiqs in h̃ gen⁹.Itẽ crimẽ vſuraꝝ
đ vſur.cũ tu.hereſis ſymonie: ꝑiurij ⁊ adulterij: hec
tinẽt ad eccl'iom ⁊ cõſil'ia: ⁊ de qcunqꝫ pctõ.ſ.de iu/
.nouit.⁊ h̃ qđ h̃ dicit: introductũ eſt in fauoꝛẽ eccle/
: ⁊ qꝛ h̃ dicit ſpãlit̃ de malefactoꝛib⁹ ꝙ poſſint ꝯue/
ri ſub iudice velint.ſecus videt̃ intelligendũ de alijs
coꝛã ſuo iudice ſint trahẽdi: dũmodo ibi poſſint ſuã
ticiã ꝯſequi: vt dꝛ.ſ.eo.ex tranſmiſſa: qꝛ qđ de vno
cedit de alio ꝓhibere videt̃.xxv.di.qualis.cuꝫ ſuis

EX tenoꝛe. ¶ Diuidit̃. nã pꝛimo ponit̃ comitis cõqueſtio. In .ſcḋa pape ꝓuiſio. Scḋa ibi: Nos igit̃: q̃ tria facit: reddit cauſam: ſupſederi mãdat: duos caſus excipit. Ab. a ¶ Exhiberi: ⁊ quia iudices nihilominꝰ ꝓcedebãt in cauſa: comes ſignificauit hoc dño pape.

de elec. ꝙ ſicut. Argu. contra. ṡ. de elec. duduz. vbi hoc. ⁊ .ĩ. de pꝛoba. poſt ceſſionẽ. Itẽ hic habes ꝙ iuriſdictio perditur per negligentiam. ſic. ṡ. de offi. deleg. pꝛudentiã. in fi. ⁊ .ṡ. de offi. oꝛdi. ſignificauit. ⁊ .c. licet. ⁊ ſic littere iſte ſunt in pẽdenti quouſq; appareat de negligẽtia iudicis ſecularis. ṡ. e. c. ꝓxi. ſicut in pendẽti eſt: an in ... natuſconſul. ... cedo. cõmiſſum ſit. ff. ad macedo. l. j. §. ſi pẽdeat.

b ¶ In iuſticia .ĩ. de dona. inter vi. ⁊ vxo. nuper. Per hoc patet ꝙ cauſa viduaꝝ non ꝑtinet ꝓnci paliter ad eccleſiaſticũ iudicez. licet ꝑtineat ad eccl̃iam q̈tũ ad pꝛotectionez: vt lxxxvij. di. c. j. et ij. imo ad iudiciũ ſeculare ſpectãt ꝓmo cãe viduarũ: pupilloꝝ ⁊ oꝛphanoꝛum. xxiij. q. v. reguz. ⁊ .q. iij. ab impatoꝛibus. ⁊ .C. q̃n impe. inter pu. l. vna. ſecundario q̈tũ ad defenſionem ad eccleſiã ſpectãt. xxiij. q. v. adminiſtratores. ĩ. õ et cẽſi. licet. ⁊ cã viduaꝝ ⁊ aliaꝝ miſerabilium ꝑſonaꝝ ſpectat ad eccleſiaz

EX tenoꝛe litterarum comitis Britani e eſt noſtris auribus intimatum: ꝙ cum cauſam que inter mulierem nobilẽ. F. ⁊ I. de meduano: ſuper hereditate ſua noſcitur agitari: vobis cõmiſimus terminãdã: ipſe comes eidem mulieri (cum tam ipſa ꝙ̃ pꝛedictꝰ. I. eſſent de foꝛo ipſius) mandauit: vt cauſaz deferrent ad ipm̃: ꝓmittens eidez ꝙ faceret ei iuſticie ple a nitudinem exhiberi: et. ĩ. ¶ Nos igit̃ attẽdẽtes: ꝙ ſic b ſumus viduis in iuſticia debitoꝛes: ꝙ alijs iniuſticiã facere non debemꝰ: mandamꝰ quatenus niſi ſit talis cauſa c que ad eccleſiaſticũ iudicem ꝑtinere noſcat̃: ei ſupſedere curetis: dũmodo per iudicez ſecularem ſuam iuſticiã poſ-

ſit obtinere: alioquin nõ obſtante ipſius cõtradictione: cauſam ipſaz ratione pꝛeuia d terminetis. Idez piſano archiepiſcopo. Clericus nõ poteſt cõſtituere ſibi iudicẽ laicum etiam ſi pꝛopꝛiuz iuramentum ⁊ aduerſarij conſenſus accedat. Capitulũ. XII

SI diligẽti: ⁊ .ĩ. Aſſeruiſti te vſq; ad hec tẽpoꝛa tenuiſſe: ꝙ licituz ſit clerico renunciare ſaltem in tẽpoꝛalibꝰ cauſis iuri ſuo: ⁊ ſibi laicum iudicẽ conſtituere. ꝓſertĩ vbi aduerſarij volũtas accedit ac tenere iuramentum ſuper hoc interpoſitum reſpõdiſti. ¶ Immemoꝛ conſtitutionis qua cauet̃: pacto e pꝛiuatoꝛũ iuri publico minime derogari. Cum ergo ius ḣ in mileuitañ. ⁊ carthaginẽ.

SI diligẽ. ¶ Diuidit̃ in tres ꝑtes. In pꝛima ponit̃ falſa opinio archiepiſcopi Piſani. In ſcḋa ipſiꝰ impugnatõ: ibi. immemoꝛ. In tertia cõcluſio: ibi. manifeſte. Abbas. e ¶ Priuatoꝛum: ſic ergo patet ꝙ pꝛiuatoꝛuz pacto iuri publico non derogatur. ff. de pac. ius publicum. ⁊ .l. inter debitoꝛes. ṡ. õ arbi. c. tpe. ⁊ .ĩ. de ſent. excõ. ꝯtingit. ... nemo eñ ius publicuz remittere põt aliq̃bꝰ pac-

vbi agat̃ de iniuria ſiue de violẽtia eis illatata. xxiiij. q. iij. ſiq̈s õ potentibꝰ: ⁊ ſic intellige .ĩ. eo. ex parte. vbi papa cõmittit cauſam vidue ſup violẽtia irrogata. et ſic põt intelligi .ĩ. de verbo. ſig. ſup. §. vlti. ⁊ ꝓcipue circa dotes: vt in ꝓdicta decre. nup. cã penitentiũ ad eccleſiã pertinet. xj. q. j. aliud hereſis ſymonie adulterij: cum agat̃ ad ſeparationẽ m̃rimonij .ĩ. vt lite nõ cõteſt. c. j. et .ṡ. de ꝓcura. tue. ⁊ alie de q̈bus dicet̃ in ſeq̃n. notula: ⁊ indirecte rõne peccati oẽs cãe ꝑtinẽt ad eccleſiã: vt. ṡ. ti. ꝓxi. nouit. c ¶ Eccleſiaſticũ iudicẽ: ſicut ſũt cãe m̃rimoniales. ṡ. de offi. dele. cãm m̃rimonij. ⁊ .ĩ. de cõſang. et affi. ex litteris. Itez cauſa natiuitatis alicuius .ĩ. q̃ fil. ſint legi. latoꝛ. ⁊ .c. cauſam. Item iuriſpatronatus. ṡ. de iudi. quãto. Item decimaꝝ .ĩ. de deci. ꝑ totum. Item cauſa vſurarũ .ĩ. de vſur. qm̃. ⁊ per totuz. et alia plura vt dictũ eſt. ṡ. eo. cũ ſit. ⁊ .c. licet. d ¶ Terminetis: per lr̃as pꝛius impetratas vt incipiãt valere ex nũc quo ad effectuz. ṡ. de offi. c. iij. §. j. ff. de le. iij. l. ſ. §. j. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. donationes. ⁊ .ṡ. de reſcrip. eam te. Interim eñ iuriſdictio doꝛmit. ſic. ṡ. de reſcrip. paſtoꝛalis. ĩ fi. Videt̃ eñ ꝯmitti cauſa ſub cõditiõe: ſi iuſticia coꝛam ſeculari haberi nõ poſſit. ar. .ĩ. de iureiur. quemadmodũ. ſicut cognitio pꝛincipalis cauſe ſub cõditione cõmittit̃ in cauſa appellationis .ĩ. de appel. vt debitus. ſic. ṡ. de offi. deleg. inſinuante. ⁊ ff. de iure do. ſtipulationẽ. Quod aũt littere que ab initio non valent poſtea cõualeſcant. eſt arg. ṡ. de reſcꝑ. ſi autem .ĩ. de cõuer. coniug. placet. ff. de iniuſto rup. et ir. teſt. cũ in ſecundo. ff. de liber. ⁊ poſthu. ſi q̈s poſthumos. in pꝛinci. ⁊ ff. de pigno. acti. ſi in rem §. vlt. ⁊ .ṡ.

onibus. nec mutare foꝛmã anteq̈tus cõſtitturam. ff. de admi. tuto. quidã decedẽs. ⁊ .ĩ. de teſta. req̈ſiſti. ⁊ nemo põt facere ꝙ leges in teſtamẽto ſuo locũ nõ habeãt. ff. de leg. j. nemo. ⁊ ff. ad .l. fal. qḋ de bonis §. j. ⁊ .C. de cõdi. inſer. l. ij. ⁊ .C. de iura. calũ. l. vlti. §. ſed q2. ⁊ .x. j. ſi q̈dã. ff. de poſtu. quos ꝓhibet .ĩ. de excep. c. exceptionẽ. Arg. ꝯ. ff. de pac. paciſci. ⁊ l. pactũ. inter heredes. ff. ſi q̈bus ap. nõ licet. l. j. in fi. ⁊ §. j. et. C. de tẽpo. ap. l. vlti fi. ⁊ ff. de fer. l. j. ⁊ ff. de mĩo. ſi iudex. ⁊ .ĩ. de regu. ad apoſtolicã. ⁊ .ĩ. de pꝛiuil̃. ſi de terra. ⁊ .c. accedẽtibus. ⁊ C. de pac. ſiq̈s in cõſcribẽdo. vbi videt̃ exp̃ſſum. ⁊ .ĩ. e. dilecti. Sup hac ꝯrierate dicas: qḋ illi iuri qḋ eſt tm̃ introductũ in fauoꝛẽ aliq̈ꝝ bene põt q̈s renũciare: ſed ſi aliqḋ ius introductũ eſt in fauoꝛẽ quoꝝũdã ꝓ publica vtilitate ipſoꝝ et odio alioꝝũ nullus põt tali iuri renũciare: tale eſt hoc de quo ḣ agit̃. qḋ introductuz eſt nõ tam in fauoꝛẽ clericoꝝ q̈z in odium laicoꝝũ: ipſi eñ clericis odio ſunt infeſti: vt. ij. q. vij. laicos. ⁊ .c. laici. ⁊ tale eſt illud. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente: q2 ei renũciare nõ põt .ĩ. de ſen. excõ. cõtingit. ſicut põt videre in ſimili. mulier põt renũciare vell. q2 in fauoꝛez ipſius tm̃ introductũ ẽ. ff. ad vell. l. vlti §. pe. ⁊ .C. e. ti. iubemꝰ ꝓpter infirmitatẽ ſexus. C. ad velle. ſi ſine. ⁊ ff. eo. l. ij. §. verba. ſed maced. nõ põt renũciari. q2 illud in fauorem quoꝛundã introductũ eſt. ⁊ in odiuz creditoꝛũ. ff. ad macedo. ſed et ſi pr̃. in fi. Siliter beneficio reſtitutionis nõ põt renũciari: q2 tam in fauoꝛẽ q̈z in odiũ introductũ eſt eſt: licet ſit ar. ꝯ. ff. de mino. ſi iudex. Item ⁊ alia ratio cõſueuit aſſignari: quare nõ poſſit clericus in alium iudicẽ ꝯſentire: q2 ꝑiudicat̃ ep̃o ſuo ſine cuius

a conciliis ſit ſpecialiter ꝓmulb gatū: nec clerici clericos relicto ſuo põtifice: ad iudicia c publica pertrahāt: alioquin d e cauſam perdāt ⁊ a cõione haf beantur extranei: ⁊ tam epi ꝙ̃ diacones ſeu ꝗlibet clerici: in crimīali ſeu in ciuili negocio: ſi derelicto eccleſiaſtico iudicio: publicis iudiciis g ſe purgare voluerint: etiā ſi h pro eis ſit lata ſententia: locum ſuum amittant: ⁊ hoc in criminali actione. In ciuili i vero perdant qđ euicerint: ſi k ſuū locū maluerit obtinere.

l ¶ Manifeſte patet: ꝙ nõ ſom lū inuiti: ſʒ etiā volūtarij paciſci nõ pñt: vt ſecularia iudicia ſubeant. cū nõ ſit bñficiū hͦ pſonale: cui renūciari valeat: ſʒ poti⁹ toti collegio eccleſiaſtico ſit publice indultū: cui ꝑuatoꝝ pactio derogare n nõ pt: nec iuramētū licite ſeruari potuit: qđ ꝯ canonica

cõſenſu iurare non põt: nec aliū iudicē habere. xj. q. j. clericū. ⁊ iij. q. vj. nõ liceat. ꝭ. de iura. calū. c. j. ĩ. fi. Itē ab alio nõ põt recipere ordinē niſi ab epiſcopo ſuo: ergo nec iudiciū qđ eſt maius: ſic argumētat̃ canon. ix. q. ij. nullus primas. ꝭ. de parro. c. iij. Item non põt ab alio ꝓlato petere aïe iudiciū qđ eſt occultū. multoforti⁹ nõ põt peter iudiciū ꝑſone. ꝭ. de peni. ⁊ re. oïs vtriuſq;. de peni. di. vj. placuit. Sic poſ et cõtingere ꝙ ..ēs ſubditi epi liū ſibi iudicez ligerēt. Laicus o bñ põt alium udicē ſibi eligee in ciuili negoio. ff. đ iudi. l. j. . ij. ſʒ in crimīa nõ. xj. q. j. ſiqs ū clerico. ⁊ C. đ e iuriſdi. om. iudi. in crimīali. Clerici tñ arbitros bñ ñt eligere ꝑter ꝯſenſuʒ epi. ꝭ. de arbi. c. j. ⁊ ij. ⁊ c. dile i. ⁊ ꝑ totū titu. Itē dixi ꝙ illi ꝓuilegio. ſiqs ſuadente enūciare nõ põt: tñ cleric⁹ ꝟberat⁹ a laico vel ab alio õt ei remittere iiuriā ꝗ̃tū ad ſe: ſʒ nõ ꝗ̃tū ad eccl'iaʒ. iij. q. iij. ſi is ꝗ. lxiij. di. ſalonitane. a ¶ Cõciliis ſit: ꝯcilia tu habes. xj. q. j. inolita. ⁊ c. placuit. quoꝝ ꝟba ponunt̃. b ¶ Ne clerici: hͦ ponit tenorē. c. inolita. .c. placuit: quoꝝ verba hͦ ponūt̃. c ¶ Pertrahāt: ⁊ c trahunt̃ iuiti: ⁊ iõ punit̃ ille ꝗ eos trahit: ⁊ ſic loqt̃ inolita. ĩ actore. d ¶ Cām ꝑdāt. Sʒ nūqđ ꝑ ſnīaʒ n ipſo iure? H. dicebat ꝙ ipõ iure ꝑdit cām. ſʒ videt̃ oti⁹ ꝙ ꝑ ſnīaʒ argu. ꝓdicti. c. inolita. vbi dicit ꝯuenis. ⁊ cām ꝑdant. ⁊ C. de iuriſdi. om. iu. in criminali. i dicit actor actiõe cāe mulctet̃: reus ꝓ ꝯdēnato haat̃: ⁊ ar. ꝓdicti. c. placuit. vbi dixit: locū ſuū amittat ⁹ qđ veri⁹ videt̃ oppo. ad hͦ ar. ꝭ. de exceſ. ꝓla. grauē. Hoc dicit Io. H. ꝯ. Sʒ nunqđ intelligim⁹ hāc penaʒ iponēdā ſtatī vel poſt ꝯtētionē vel poſt litis ꝯteſtatõnē: vel tm̄ ſi ꝑſeuerat vſq; ad finē cāe. Et videt̃ cer ꝙ poſtq̃ vocat⁹ ē ad iudiciū. xj. q. j. inolita. vbi dic̃ t iudicia publica nõ ꝑtrahāt ſi ꝯfecerint. cām ꝑdāt. c. placuit. vbi dicit ꝗ de ſeclari iudice poſcit auxiliū . ⁊ C. đ iuriſdi. om. iu. ĩ crimīali. vbi dic̃: ꝗ vocauerit vetito examie. Sʒ videt̃ ꝙ añ lit. ꝯteſta. poſcit peni re: nec incidit ĩ penā. ff. rē ra. ha. ampli⁹ hͦ. ⁊ ff. de in s vo. l. ꝗ̃uis. ⁊ ff. đ iuriſdi. om. iu. ſi cū venerit. ⁊ ar. ⁹. c. placuit vbi dicit. Si crimē fuit intētatū: vl' ciui cā cõmota ꝑ q̃ verba ĩnuit̃: ꝙ lis fuit ꝯteſtata: imo ā videt̃ ꝙ qñcūq; añ ſnīaʒ licitū ſit penitere. arg. ff. noffi. teſt. papinian⁹. §. meminiſſe. ⁊ C. đ his q̃b⁹ vt dig. alia cā. ⁊ ff. qđ me. cau. ſi cum exceptione. § hec tio. ⁊ §. ſatis. Hug. dicebat ꝙ hͦ nõ ē loc⁹ pnīe. beni i⁹ tñ ⁊ tuti⁹ ē dicere: ꝙ añ litis ꝯteſtationē ſine pe deſiſtere põt. arg. illi⁹. c. placuit. q2 ꝓmptiores dem⁹ eſſe ad miſericordiā q̃ ad rigorē. ff. đ act. ⁊ obli. l. rian⁹. poſt litē ꝟo ꝯte. nõ põt vitare penā. arg. ꝓdi ꝝ. ll. āpli⁹ hͦ. ⁊ c. ꝗ̃uis. ⁊ l. ſi cū venerit: ſʒ in cā ſpiuali ſola depoſitio ꝗ̃rimonie ſuffic̃ vt ab eccl'ia tāq̃ brū putridū abſcindat̃ ⁊ bñficia aliis ꝯferant̃. ꝭ. de ceſ. ꝓla. grauē. Sʒ pt dici ꝙ illud ē ꝓpt̃ exceſſum niū eo ꝙ in ſuū epm tm̄ facin⁹ attētare ꝑſūpſit. vt me

rito augeri debeat pena. ff. de re mi. oē delictū. § j. ſʒ de rigore debent puniri ꝗ in vetitū examē alios trahūt. e ¶ A cõione ſacramētoꝝ: q2 in penā reuocabūt̃ a ſacramētis ad tp̃s. Ar. ij. q. vj. catholic⁹. vel poti⁹ a cõione. i. officio ⁊ bñficio. ſi cleric⁹ ē ꝓuet̃ vt dicit Hug. ſʒ nimis rigida eēt hec pena: nec etiam talis expoſitio cõſonat lr̃e. Et ita dic̃ ꝙ nõ ꝑdit locū ſuū: ſi ꝑdere vult ꝙ euicit ⁊ hucuſq; loquit̃ in actore. ſeq̄ntia ꝟba ⁊ tā epi ⁊c̃. in reo. f ¶ Tam epi. hͦ ponit tenorē illius. c. placuit. g ¶ Purgare. Et ſic loqt̃ ĩ reo c. placuit. Et iõ q2 ſponte eligit vetitum iudiciū punit̃: ⁊ expone purgare. i. examīare cāʒ ſuā. Et dic ꝙ voluerit cū effectu. i. fecerit: ꝙ examīaret̃ ibi cā. nā ſi ĩuiti traherēt̃ nõ punirent̃. ar. ꝯ. ꝭ. đ iud. at ſi cl'ici. ⁊ xj. q. j. ĩ clericoꝝ. h ¶ Pro eis lata ſit. Sʒ ꝗd ꝯ eos lata ſit: videt̃ ꝙ nõ teneat: q2 ſnīa a non ſuo iudice lata nõ tenet. ꝭ. de iudi. at ſi clerici. xj. q. j. clericorū. ſatis patet quid dicendum ſit. Nam ſi obtineret ſentētia non valeret: ſed ſi contra eos lata eſt de iure tenere nõ deberet. tñ quātū ad ſe ⁊ in odiū illoꝝ ſeruabit̃ talis ſentētia. ⁊ compelletur ad hͦ ꝓpter culpā ſuā. imo multoforti⁹ ꝓ ꝯdēnato dʒ haberi. arg. ꝭ. de renū. qđ in dubiis. i ¶ Perdant. i. rem q̃ ab eo petebat̃ de qua fuerunt abſoluti et habebant̃ ꝓ condēnatis. ⁊ res illa dabit̃ actori cui facta eſt iniuria: quia reus aliter ſe cõueniri non patiebat̃: q2 forte potēs erat ⁊ actor ipm timebat. vñ nõ audebat illū cõuenire corā ſuo iudice. ⁊ ſic actor ĩuit⁹ et coact⁹ ꝯuenit illū. ſic in ꝓcedēti caſu actor ꝑdit qđ euicit: ⁊ dat̃ reo ꝗ inuit⁹ tract⁹ fuit ad iudicē alienū. ſed ſi vterq; fuerit ĩ culpa: tūc debet dari illi eccl'ie cui facta eſt iniuria ⁊ iuriſdictio eius ſpreta. ⁊ qđ dicit ꝑdāt qđ euicerit. intellige cū cā eſt ꝓpria clerici: ſec⁹ ſi negociū ſit eccleſie: quia delictū perſone ⁊c̃. xvj. q. vj. ſi epm. k ¶ Si locū: ecce re⁹ hʒ electionē vl' ꝑdat cāʒ vl' amittat locum ſi potius vult perdere locū: nunqđ habebit quod euicit: ſic ſi actor fuit in culpa alias non: quia factum iſtius nõ debet obeſſe actori innocēti: ⁊ ſic eſt caſus in quo tenet ſententia a non ſuo iudice lata. l ¶ Manifeſte patet: hic ꝯ patet ar. ex ꝓcedētibus ꝯciliis ꝙ nec inuiti: ⁊ hoc ex concilio Mileuita. xj. q. j. inolita. nec volētes. ⁊ hͦ ex ꝯcilio Carthaginē. placuit. m ¶ Paciſci pñt: vt iudicia ſecularia ſubeāt. Sʒ nūqđ tacite pñt renūciare ſuo foro: videt̃ ꝙ ſic rñdēdo corā laico? Ar. iij. q. vj. pulſat⁹. nā ⁊ papa renūciāt ſuo foro. ij. q. vij. nos ſi ĩꝯpetent̃. ⁊ q. v. mādaſtj. mlta. n. poſſum⁹ tacite ad q̃ nõ poſſum⁹ nos pacto aſtrīgere. ff. de ꝓcu. filiuſfamilias. § veterani. ⁊ C. de pac. vl. ⁊ C. de iuramē. calū. l. ij. in. fi. Dicas ꝙ neq; tacite neq; expreſſe põt cleric⁹ aliū iudicē cõſtituere: imo in eccleſiaſticā ꝑſonā ſine licētia ſpeciali epi ſui cõſentire nõ põt nec illum in iudiceʒ eligere: vt. iij. q. vj. non liceat. ꝭ. eo. ſignificaſti. vbi determinatur iſta dubitatio: vt ibi dicit. n ¶ Iuramētū: ſic ergo patet ꝙ ſi ꝯtract⁹ nõ

tenet ſiue pactũ iuramentũ de obſeruãdo ipm ꝯtractũ vel pactũ nõ tenet neqꝫ obligat. C. de legi. nõ dubiũ. ⁊ qꝛ iuramẽtũ ꝯ̄ bonos mores et vim legũ ⁊ auc̃tem iuris nulli⁹ eſt momẽti. ff. ꝺ leg. j. ſiq̇s inquilinos. §. ſiq̇s. ⁊ qꝛ iuramentũ nõ debet eſſe vinculum iniq̇tatis. xxij. q. iiij. inter cetera. ⁊ .j. de iureiu. quanto. Itẽ ar. ꝙ ſi ṗncipale nõ tenet nec acceſſorium: vt. C. de vſu. eos. C. depoſiti. l. ſi depoſita pecunia. ⁊ .l. p̃dicta nõ dubiũ. et .j. de fide inſtru. inter dilectos. ⁊ qꝛ idẽ iur̄ ē ī ṗncipali ⁊ in acceſſorio. s̄. de of. de lega. prudentiã. in fi. Arg. ꝯtra. .j. de iureiur. de bitores. ⁊ .c. cuꝫ cõtingat. Siliṫ ꝙ iuris eſt in acceſſorio ⁊ in principali. arg. xxiij. q. j. parat⁹. verſus fi. ver. naꝫ ſi chriſtiana. in fi. alias eſt. c. arg. ꝯ̄. ꝙ aliud eſt in acceſſorio q̃ꝫ in principali. ff. de pac. l. iij. Ar. ꝯ̄. ſublato acceſſorio tolliṫ ṗncipale. ff. de pac. l. ij. arg. contra. (de remiſ. pig. creditriceꝫ. Itẽ ſignatur contra .j. de iuruiur. cum. cõtingat. vbi iuramentũ ſuper cõtractu legem facto preſtituꝫ ſeruatur. et ibi de hoc. Herñ.

C. ne fili⁹ ꝓ pr̃e. auc̃. habita. ſicut ep̃s in ſuos canonicos: ⁊ ſicut pr̄ ſuꝑ filio ſuo: vt. iij. q. vij. §. tria. circa fi. ⁊ . xxiij. q. iiij. duo iſta noĩa. ⁊ ſi ſuſpect⁹ fuerit dñs: petat actor ei aliquẽ aſſociari. iij. q. iij. §. offeraṫ. vł eligat arbitros. s̄. e. ſiq̇s ꝯ̄ clericuꝫ. ⁊ . xj. q. j. ꝑuenit. .j. de ap. cum ſpeciali.

Poſtulã. Hoc. c. legiṫ ṗncipaliṫ duobus modis. Primo ꝙ ep̃us delicti fert ſñiaꝫ tm̃ ſuꝑ crimīe. ſꝫ ep̃us bñficij fert ſñiam ṗuatoriã bñficij. Scd̃o legiṫ ꝙ ep̃s delicti fert ſñiaꝫ etiã ſuper bñficio: ſꝫ realis executio vel poſſeſſionis ſubtractio debet fieri ꝑ iudicẽ bñficij. Et ſm̃ ṗmuꝫ intellectũ. h. d. i. ſumma. ep̃us delicti cõdẽnat clericũ ꝺ delicto. ſꝫ non priuat bñficio alibi exiſtẽte. ſed ep̃us bñficij priuabit q̇ſi exequẽdo cõdẽnationem iudicis delicti. Scd̃m aliũ in electum. h. d. vt ī rubro. Diuidiṫ in duas partes. Primo ponit queſtio. Secũdo ſolutio: ibi Ad q̇d. Abbas. c Deliquit: ⁊ ita delictũ dat iuriſdictioneꝫ. .j. e. c. vlti. ⁊ . vj. q. iij. placuit. ⁊ epiſcop⁹ iſte in cui⁹ dioceſi deliq̇t debet ferre ſñiaꝫ ꝯ̄ ipſum ſuper crimīe ⁊ non ſuꝑ eccleſia: ⁊ hec ſentẽtia lata ſub vno facit fidẽ: ⁊ in alia iudicio. ſi. xxiiij. q. j. ſubdiaconus. xj. q. j. ſtatuim⁹. ff. de iureiu. ſi. duo pr̃oni. C. de li. cau. iubem⁹. d Executio faciẽda. ille em̃ iudex cui⁹ dioc̃. ē res ī q̃ fieri dꝫ executio: dꝫ ſñiaꝫ mãdare executiõi. ⁊ ſic ille ep̃s cui ſubeſt illa eccl̃ia iſti⁹ clerici: ṗuabit illũ ꝑ ſñiaꝫ ab alio ep̃o latã: arg. ff. ꝺ re iudi. a diuo pio. §. j. In crimibꝫ. ſi crimẽ magnũ ē. ille iudex exeq̄ ſñiam vbi delictũ eſt perpetratũ. .j. de rap. c. j. ⁊ . ff. de re mili. deſertorẽ. in princi. et in auc̃. vt nulli iudi. §. ſi. vero quis cõprehenſorum. colla. ix.

ſtatuta illicitis pactionibus informatur. Idem Beluaceñ. epiſcopo. Clerici ſuꝑ exceſſibus corã ſuo epiſcopo cõueniri debent nõ corã his q̇bus ſeruiũt niſi ꝯſuetudo vł ṗuilegiũ aliꝺ īducat. c. XIII

Cum cõtingat interdũ: ⁊ .j. Inſuper poſtulaſti: an cuꝫ aliqui clerici deputati ſeruitio capituli belua. aut aliorũ clericoruꝫ tue dioceſ. ſuper exceſſibus impetũtur: ſint cogendi coraꝫ te: vel potius corã illis quib⁹ ſeruiunt querelantibus reſpondere: cum illi ſibi iuriſdictionẽ huiuſmodi vẽdicare contendant: licet illos excõmunicare non valeãt vel alias etiaꝫ coercere? Sup quo taliter rñdemus: ꝙ ad te vtpote ordinariũ de talibus debent conquerentes habere recur a ſum: maxime ſi ſuper his impetunṫ: que in tua noſcũtur dioceſi cõmiſiſſe: niſi forte hi quibus delinquẽtes ipſi de b ſeruiunt ex indulgentia vel conſuetudine ſpeciali: iuriſdictionẽ huiuſmodi valeãt: ſibi vendicare. Idem

Epiſcopus delicti condẽnat clericum de delicto priuando beneficio alibi ſito: ſed executio realis fit ab epiſcopo beneficij. Ca. XIIII.

Poſtulaſti per ſe. apo. edoceri. vtrū ſacerdos habẽs eccl̃iaꝫ in vna dioceſi. ⁊ reſidens in eadẽ: domicilium vero patrimonij ratione in alia: ibi delinquẽs: ab eo in cui⁹ dioceſi habet patrimoniũ: ꝓ delicto ibidẽ cõmiſſo debeat iudicari: preſertim in cauſis q̃ officij ſui ſeu bñficij ṗuationẽ expoſcunt? Ad q̇d breuiter rñdemus: ꝙ per c ep̃m in cui⁹ dioceſi deliquit: ſententia ꝓmulgari poterit in eundem. Sed ab eo in cuius dioceſi beneficium obti d net: erit quo ad illud executio facienda. Honorius tertius archiepiſcopo decano ⁊ archidiacono Turonenſi.

Miſerabilis perſona põt laicum interdicto vnde vi corã iudice eccleſiaſtico cõuenire etiaꝫ ſi res ſubtracta dicatur feudalis. Capitulũ. XV.

Ex parte. B. quondam Anglie regine fuit propoſitum: ꝙ cum nobilem virum gu. detentorem caſtri e Segreij. ratiõe dotalicij pertinẽtis ad ipam: quo per euꝫ

Cum contingat. Sunt due partes: cõſultatio ⁊ reſponſio: Scd̃a ibi. Sup quo. Abbas. a Maxime. i. tm̃. ſic. xj. q. iij. ſiq̇s ep̃us. dãnat⁹ nõ tantũ ab illo puniendus eſt vbi deliquit. vj. q. iij. placuit. .j. de rap. c. j. vbi de hoc. Vel dic ꝙ licet alibi poſſit excõmucari. nõ tamẽ ab alio põt deponi q̃ꝫ a ſuo dioceſano: ſecus ſi ciuiliter agereṫ de beneficio. .j. eo. poſtulaſti. quãdo reus ſit remittendus ad ſuũ iudicẽ diciṫ. iij. q. vj. c. j. .j. de rap. c. j. b Vel cõſuetudīe. nõ ꝙ cõſuetudo dat iuriſdictionẽ. ix. q. iij. cõqueſtus. s̄. de arbi. dilecti. C. de emãci. l. j. ⁊ vlti. ⁊ . s̄. de offi. ordi. irrefragabili. Sꝫ qualiṫ põt in h̃ caſu ṗuilegiũ vel ꝯſuetudo dare iuriſdictioneꝫ cũ nemo ſibi vel ſuis ius dicere poſſit. ff. de iuriſdi. om. iu. qui iuriſdictiõi preeſt. ⁊ . C. ne q̇s in ſua cã ius ſibi dicat. l. vnica. Sꝫ dic ꝙ dñs familie põt habere ordinariã iuriſdictionẽ ſuꝑ familiaꝫ ſuã: ſicut mgr̄ ſuꝑ diſcipulos ſuos: vt in ꝯſti. frederici.

Ex parte. Sũt due ptes. In ṗma pte ꝯq̃ſtio. In ſcd̃a iudicu inſtructio: ibi. Mãdam⁹. Prima ſubdiuiditur. Primo ponit cauſe cõmiſſioneꝫ ⁊ rei vocationem. Secunda ibi. Dictus: rei exceptionẽ et actoris replicationẽ ad illã. Abbas. Si. e Dotalicij: id eſt donatiõis ꝓpṫ nuptias. mulier em̃ dr̄ dotẽ dar

viro. vir autē dicit̄ dare vxori donationē ꝓpter nupti/as. ꝭ. de dona. inter vi. ⁊ vxo. nuper. in fi. a ¶ Com/plices. nota ꝙ tenet̄ quis hoc interdicto ſiue quis fecit ſiue complices eius ipſius mandato ſiue etiam ratum habuerit. ꝭ. de reſti. ſpoli. cum ad ſedem. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. cū a te. ⁊. l. iij. ꝟ. cuȝ ꝓcurator qꝫ facientes ⁊ cō/ſentientes pari pena puniunt̄. ꝭ. de offi. deleg. c. ꝭ. c. ij. q. j. notum. in fi. ⁊ tenentur etiā alia rōne ſi rem illaȝ ſcienter recepit a deiecto. ꝭ. de reſti. ſpo. ſepe cotingit. et ꝭ. ti. ꝓxi. quia. ¶ Andega/uen. ꝑt enī quis habere domici/liū in diuerſis lo/cis. ff. ad muni. aſſumptio. ꝟ. iu/ris. ⁊. l. filij. ꝟ. ſe/natores. ⁊. ff. de dig/na. ſenatores. ſ verūn ſola poſ/ſeſſio dom⁹ q̄ cō/parat̄ in alia ci/uitate non facit domiciliū. ff. ad muni. libert⁹. ꝟ. ſola domus. niſi ibi habitauerit. vnde dicit. ꝭ. in q̄/interdum ꝯſue/uerat habitare: deſinit eē mu/niceps adept⁹ ſe/natoriā dignita/tē. ff. ad munici. municipes. Sȝ vex ē q̄ītū ad munera nō q̄ītū ad dignitatē vt hic dicit. ¶ In eadem dioc. id ē. ande/gauen. Hoc enī ſufficeret ſolum ſi coraȝ ordinario andegauen. queſtio ſuā mota fuiſſet quia rōne rei ꝺ qua quis ꝯuenitur ſor/titur quis fox. ꝭ. e. ſane. ꝭ. e. c. vlti. ⁊. C. vbi in rem ac. l. fi. tor etiā ſi res ſit mobilis. ff. de iudi. qꝺ legatur. ⁊ de hoc dicit̄. ꝭ. eo. c. vlti. ꝺ ¶ Alijs. ꝙ caſtrum illud aſ/ſignatū non fuit ipſi in donationē ꝓpter nuptias a vi/ro. Item ⁊ alia ꝙ dn̄s feudi nō fuit requiſitus anteq̄꞉ litteras impetraret iſte exceptiōes locū non habēt in poſ/ſeſſorio: ſed in petitorio locum habēt vt hic dicit ⁊ ſic videt̄ ꝙ lr̄e impetrate ꝯtra laicū nō valeant. niſi ꝑmo iudex ſecularis fuerit requiſitus ⁊ negligēs ſiue fuerit dn̄s feudi. ſiue alius iudex niſi de hoc in lr̄is fiat men/tio: cū hec exceptio in petitorio locum videat̄ habere. vnde ſignat̄ contrariū. ꝭ. e. ex tenore. ⁊. c. licet. ⁊. c. ex cōſimilia. ⁊. ꝭ. ti. ꝓxi. cetex. vbi expſſe videtur ꝙ non eſt neceſſe de hoc facere mentionem. ſed ſufficit ꝙ ſup/

a vel ei⁹ cōplices ꝯ iuſticiā fu/erat ſpoliata: auctē bone me morie. Jo. pape pre. n. coram vob traxiſſet ī cauſā. ¶ Di/ctus nobilis excipiēdo ꝓpo/ſuit: ꝙ lr̄e aplīce nō valebāt ꝑ eo ꝙ caſtrū guargie vbi ē ei⁹ domiciliū ꝑncipale: cōſi/ſtit in dioce. Rodon̄. q̄ vltra duas dietas a Turonis ē re/mota. Ex replicatū fuit ex ꝑte regine: ꝙ idē nobil' Tu/ronis ſatis poterat ꝯueniri: cū nō ſolū in Rodon̄. dioce. b ſȝ etiaȝ in andegauen̄. dioce. exiſtat: eo ꝙ ⁊ caſtra ⁊ reddi tus plures habet ī ipa: ⁊ ca/c ſtrū de q̄ q̄ſtio vertit̄: ī eadē eſt dioc. q̄ a Turon̄. nequaq̄꞉ vltra. xij. leucas diſtat. Ideȝ q̄ȝ adiecit: ꝙ cū dicta regina ius ſuū corā dn̄o feudi ꝓſeq̄ debuiſſet: lr̄e aplīce nō vale/bāt: cū nō faciebāt mētioneȝ ꝙ dn̄s feudi fuerit req̄ſit⁹: ⁊ ipe in exhibēda iuſticia exti/terit negligēs vel remiſſus: ſubijciēs ꝙ eedē lr̄e falſitate expſſa fuerāt īpetrate: eo ꝙ ſuggeſtū fuerat caſtrū illud ad eandē reginā rōne dotali cij ꝑtinere: cuȝ nec ab initio: nec durāte matrimonio: a vi ro ſibi fuerat in donationeȝ ꝓpter nuptias aſſignatum.

Ad hec autē fuit ex ꝑte ipſi/us regine reſpōſuȝ: ꝙ vidua ſpoliata: irreq̄ſito feudi do/mino ſpoliatorem ſeu deten/torem rei: coraȝ eccleſiaſtico iudice poterat cōuenire: cu/ius intereſt viduas defenſa/re. et. ꝭ. ¶ Mādam⁹ quate/nus ſi vobis conſtiterit: di/ctum nobilem: terram ⁊ mā/ſionē hr̄e ī Andegauen̄. dio ceſi: in qua interdum cōſue/uit cōmorari: et ipam dioce. vltra duas a Turon̄. nō di/ſtare dietas: ⁊ in eadem liti/gioſam rem eſſe: non obſtan d tibus exceptionibus alijs: que in petitorio potius q̄꞉ in poſſeſſorio: quod regina con tra eundem nobilem intenta bat: locuȝ habere videtur: ī ipo negocio iuxta priorū cō tinentiam litterarum: ratio/ne preuia procedatis. Gre/go. ix. fratri palmerio cano/nico ſancte trinitatis. Laici vſurpātes iura eccleſiaſtica velut ſacrilegi ꝑ iudicē eccle ſiaſticū cōpellunt̄. Ca. XVI

Onqueſtus eſt nobis Bononien̄. epiſcopus: ꝙ poteſtas ⁊ commune Bo/nonien̄. temporalē iuriſdicti nem que in q̄buſdam caſtris et villis eccleſie Bononien̄.

ſedeat litteris. dūmodo dominus feudi vel alius ſecu/laris velit ⁊ paratus ſit iuſticiā exhibere: ⁊ poſtq̄꞉ con ſtiterit de negligentia ꝓcedāt alij. Sic ergo intellige qꝺ hic dicit que potius in petitorio locum habere vi/dent̄. vt ſcȝ non ꝓcedat delegatus ꝑ litteras impetra/tas ſup ꝓprieta tis iudicio ſi do/minus feudi: vl' etiam alius ſecu laris parat⁹ ſit iuſticiam exhi/bere. ⁊ ita litte/re ab initio ſuſpē/ſe manent. poſt/q̄꞉ vero apparu/erit de negligen tia iudicis ſecu/laris ſiue domi/ni feudi. ex tunc incipiunt habe/re effectum. ſȝ ex toto non eliduu tur ꝑm ꝙ ꝺ iſte nobilis intende bat. ꝺ hoc dictū eſt. ꝭ. de offi. de/leg. ſignificanti/bus. Item ē ar. ex hac decre. ꝙ cauſa viduaruȝ ꝑtinet ad eccle/ſiam. quia ꝺ do/minus papa au dit viduam iſtā nō obſtāte exce/ptioni. ꝑdictis. Dic de hoc vt di xi. ꝭ. e. ex tenore Item hec exce/ptio: ꝙ caſtrum non fuerit in do natiōe ꝓpter nu ptias aſſignatū merico debuit re probari: qꝫ erat queſtio ꝑncipa/lis ſi regina age ret ꝺ ꝓprietate. vnde non debe/bat ꝓponi ī mo/dum exceptiōis. hic enī debebat ꝓbare regina ſi ꝑncipaliter ageret pe/titorio iudicio. illud ſcias ꝙ illud qꝺ venit in principa li queſtione ſiue ipam contingat aut exceptio ꝑemptoria non debet ꝓponi in exceptione dilatoria: quia ta/lis exceptio non impedit lit. conteſta. vt hoc traditur in quadā decre. Inno. iiij. in concilio Lug. de lit. con/teſta. que incipit. Exceptionis ꝑemptorie. niſi in caſi/bus ibidē contentis: quia exceptio eſt actiōis excluſio vt ꝑemptoria. ff. de excep. l. ij. ſiue iudicis ſiue actoris repulſio. ſicut ſunt dilatorie. ꝭ. de excep. paſtoralis. ⁊. ꝭ. de appel. ſecundo requiris: ſed quare appellat̄ mulier iſta in principio ⁊ hic regina. cum rex qui fuit marit⁹ ipi⁹ mortu⁹ ſit: ꝑt ⁊ debet ſic appellari q̄uſq̄꞉ nupta fu erit viro inferioris dignitatis. ff. ꝺ ſen. femine. ⁊. C. de nup. cū te. ⁊. ff. ad munici. filij. ꝟ. vidua.

Onqueſtus. ¶ Primo ponit̄ q̄rela epiſcopi.

Scđo iudicū datio quā primo iuſtificat.ibi. cum aūt Ab.Si. a ¶ Pleno iure.i.quo ad ſpirituale ⁊ temporale iuriſdictionē. b ¶ Quaſi poſſeſſione. h ideo dicit: quia iuriſdictio ⁊ omnia iura incorporalia ⁊ ſeruitutes non poſſident: ſed quaſi poſſident.ſic.j.ð cau. poſ. cū eccl'ia. et habes hoc.ff.de vſucap. ſed ⁊ §. ſi viam.q2 incorporalia corporaliter apprehēdi nō pñt. poſſeſſio ꝟo corpalis dicta ē q̄ſi pedum poſitio .ff. ð acquir.poſ.l.j.B. c ¶ Inuaſores rer.Sic patz ꝙ iuaſores rerū eccleſiaſticaꝝ tāꝗ ſacrilegi ſūt vſꝗ ad ſatiſfactionē excōmunicādi.qcqd eī datū eſt eccl'ie ꝑ remedio pctōꝝ ad humanos vſus nō debet ampli⁹ applicari.vt hic dicit: ⁊.j.de rerū pmu.iniuſtū vidēt. ſic .xij.q.ij. nulli liceat qcū ꝙ pdia. q abſtulerit.⁊.c.j. de illis capitulis hic fit mentio de h qð dictū ē.ſ.eo.cū ſit. Iſtos iuaſores pōt eccleſia ſub q̄ maluerit iudice ꝯuenire. vt. ſ.eo. cum ſit generale.⁊ iſti nō ſūt excōicati ipo iure ſed ſūt excōmunicādi quſꝗ ſatiſfecerint tam de iniurijs ꝗ de damnis vt h ptz imo iniuriam eccleſie factā platus remittere non pōt. xxiij.q.iiij.ſi is q.⁊.lxiij.di.ſalonitane.

eſt ꝙ ibi nō fuit ſatiſfactū.ff.de eo qui certo loco.l.ſi h de h dictū eſt.ſ. de offi.delega.p.⁊.g. ꝑ h eñ ꝙ certo loco ſoluere ꝓmiſit renūciaſſe intelligit indulgētie cōceſſe angliciꝭ: qð facere potuit cū tñ in fauorē cuiuſlibet ⁊ ſingulariter cōceſſa fuerit cū nō ſit tale ꝑuilegiū qð ſit publicum vtilitate ⁊ auctre vñ qlibet ei⁹ iuri ꝯtenus tāgit ꝑſonā ſuā pōt renunciare .C. de pac.l. ſi qs in cōſcribendo .j.ð re gu. ad aplicam de hac materia dictū ē ſatis.ſ.eo.ſi diligenti. f ¶ Vbi domiciliū. Et ſic duobus locis poterat cōueniri. ſcilicet vbi ꝓmiſit ⁊ vbi habet domiciliū .j.eo.eo.c.vlti.et ſ.eo.c.ex parte. ſic ē in electione creditoris. vbi malit ipm cōuenire.ſi.ſ.eo. cum ſit. g ¶ Cū iuſtis ⁊ moderat. expēſis. Expēſe iſte moderate debent eſſe.j. de ſe. q̄ſtra.ad h.⁊.j.ð do.⁊ ꝯtu.fine. ⁊ c.cū dilec. ⁊.j.vt li.nō ꝯte.qm.§. i alijs.⁊ nō ſuperflue ſiue delicate ff. de pig. acti.ſi ſ nos.i fi.⁊.ff.de dāno infec.inter qs.§.vl.⁊.l.ſe. hac materia dz. ð do.⁊ ꝯtu.finē. ⁊.c. cū dilecti.et dāna q̄ ſuſtinuit reficere debet.j. ð fideiuſſori.per

a competit pleno iure ⁊ in cui⁹ b quaſi poſſeſſione fuiſſe ac eē dinoſcitur ꝑ violentiā vſurpare ꝓſumunt.et.j. ¶ Cum autem valde ſit iniquū: ea q̄ collata ſunt ꝑ remedio peccatorum venerabilib⁹ eccleſijs: vel relicta: aut eis modis iuſtis alijs acqſita: alijs vſib⁹ applicari: ꝓpter qð me c rito inuaſores ipſaꝝ rerum tāꝗ ſacrilegi ſūt anathemati: vſꝗ ad ſatiſfactionem cōgruā ſupponēdi.et.j. Mandamus q̄ten⁹ ſi tibi ꝯſtiterit de ꝓmiſſis: monitione ꝓmiſſa per cen.ec.ceſſare ipos ab huiuſmodi ⁊ ſatiſfacere de pteritis damnis ⁊ iniurijs: appellatione remota cōpellas. Idem epiſcopo dulmeñ.

Priuilegiatus vt nō teneat̄ reſpōdere niſi in certo loco ſi in alio loco reſpōdere vel ſoluere ꝓmittit ibi poterit ꝯueniri ſm Jo.an. Ca.XVII

DIlecti filij .J.⁊.A. ciues romani: ſua nobiſ petitione monſtrarūt: ꝙ cuz abbati ſācte Genouefe pariſienſis: ſup quadā pecunie ſū d ma contra.A. ꝑdeceſſorē tuum litteras impetraſſent: tu ꝓponi feciſti: ꝙ omnibus anglicis eſt a ſede apoſtolica indultum: vt ſuper cauſis pecuniarijs: citra mare conueniri non poſſunt: propter qð idem abbas in negocio non proceſſit. ¶ Uerum quia: et ſi fuiſſet priuilegium tale cōceſſum: non tamen ꝓdeſſet il e lis: qui ſe certo loco reſpondere vel ſoluere aduerſarijs f promiſerunt: cum ibi: et vbi domicilium habent valeant conueniri: mādam⁹: q̄tenus g eiſdem de pecunia ipſa: cum iuſtis ⁊ moderatiſ expēſis: ⁊ ꝯgrua ſatiſfactione damnoꝝ (vſuris oīno ceſſantib⁹) ſatiſfacias vt teneris: alioqn eidē abbati: nr̄is dam⁹ lr̄is ī mādatis: vt ī cōmiſſo ſibi negocio: ꝓpoſita ex pte tua indulgētia nō obſtāte: iux̄ prioris mandati nr̄i tenorē ſine diſpēdio more ꝓcedat. Idē abbati treceñ.

Clericus ſine dioceſani epi licētia iuriſdictioni nō ſui iudicis ſe ſubmittere nō pōt. Ca.XVIII

SIgnificaſti nobis: ꝙ P.clericus ad petiōez C.mercatoris ſe tue iuriſdictioni ſubiecit: ſi in termino nūc elapſo de pecunia mutuata nō ſatiſfeciſſet eidē.et.j.

DIlecti fi. ¶ Aliter ſumit ſic. Priuilegiū alicui ꝯceſſum vt nō teneat̄ niſi in certo loco reſpōdere nō extendit ad locū vbi ex aliq̄ cauſa de iure cōi ꝯueniri pt. Et eſt caſus nota. Diuidit̄. Primo ponit̄ q̄rela actoris: q ꝯtinet cauſe cōmiſſionē ⁊ rei exceptionē. Scđo ponit mandatū factū reo cū comitatione ⁊ ꝓuiſione ſi nō pareat.ibi. Dex.Ab. d ¶ Cōtra.A.lz ꝓpriū nomen anteceſſoris ſit expſſum. ad ſucceſſorē tñ extēdit reſcriptū: ⁊ hoc ideo: q2 noīe eccleſie ⁊ ꝓ ipſius eccl'ie vtilitatē mutuū ꝯtractū h fuit: ⁊ ideo ſucceſſor ꝯuenit̄ ꝑ reſcriptū impetratū ꝯtra anteceſſorē: nec obſtat expreſſio nominis qui vna pſona intelligitur. de h notat̄ ſ. de reſcrip. ſignificauit. e ¶ Qui ſe certo loco. Qui certo loco ſoluere ꝓmittit ⁊ nō ſoluit tenet̄ aduerſario ad intereſſe ꝓ eo ꝙ non ſoluit loco ꝓmiſſo ſi ſua interuenit. Sz q̄liter ꝓbabunt̄ expēſe ⁊ dāna illata ꝓpt̄ h. Expēſe ꝓbabunt̄ ꝑ iuramentū ill⁹ q eas fecit ꝓmiſſa taxatione a iudice: ſicut h bñ ꝓbat̄. C. de iudi.ſācim⁹. ⁊.ſ.de ꝓcura.ꝯſtitut⁹.⁊.ſ.qð vi metuſue cau.c.vl.et C.vñ vi.ſi qñ.⁊.ij.q.j.i ꝓmis. vbi ſtat̄ iuramēto ꝓmiſſa taxatiōe: lz illa loquat̄ in alio caſu. De damnis ſiue intereſſe dico ꝙ debēt ꝓbari ꝑ teſtes inſti.de ꝟbo.obli.§.nō ſolū: ⁊ iō vtile eēt certā ſūmā adijcere: q2 difficile ē ꝓbare itereſſe.ff.ð pro.ſtipu.l.vl.§.nō ſolū.⁊ iudex h itereſſe inqrere debet ꝑ ſuā ſubtilitatē.C. de ſen. q̄ ꝓ eo ꝙ itereſt h pfe.l.vna: ⁊ ita h eſt nō dignū ꝙ expēſe ⁊ dānū datū ꝑ dolū ſiue ꝑ violētiā vl' rapinā poſt ꝗ ꝯſtiterit de violētia ꝑ teſtes ꝓbat̄ ꝑ iuramentū vt dicunt iura ꝑdicta.ſ.qð me.cau.c.vlti.⁊.l.ſi qñ.C.vñ vi.⁊.c.in ꝓmis.⁊.l.ſancim⁹. Intereſſe ꝟo aliunde veniens.ꝑ teſtes ꝓbandū eſt.

SIgnificaſti. ¶ Cū ꝗ laici pñt iuriſdictionē nō

ſui iudicis ꝓrogare clerici tñ nō poſſunt niſi epi dioce ſani ꝯſenſus accedat ⁊ iudex cuiꝰ iuriſdictionē ꝓroga re volūt ſit eccleſiaſticꝰ.h.d.latiꝰ. Cōis diuiſio. Scđa ibi inquiſitioni.Ab. a ¶Priuatoꝝ ꝯſenſus.⁊. C.de iuriſdi.om.iu.p̃uatoꝝ:⁊.l.j.dū tñ ex certa ſcīa ⁊ nō ꝑ erroꝛē .ff. de iu/ di.l.j.⁊.iij.ff.de de iuriſdi . om. iudi.ſi ꝑ erroꝛē. b ¶Clerici tñ ī iudicē non ſuū : hic expſſe patet ꝙ clericꝰ in non ſuū iudicē etiaꝫ eccleſiaſticū ſi/ ne cōſenſu expſ/ ſo ſui epi ꝯſenti/ re nō pōt:ſic.iij. q.vj.nō liceat:⁊ ix.q.ij. c.j. ⁊.ij. qđ ſi fecerit ſen/ tentia nō tenet vt in ꝓximis .c. ix.q.ij.c.j.⁊.ij.⁊ vj.q.iij. deniqꝫ. Sed nūqd cleri ci q ꝯſentiunt in iudicē eccleſiaſti cū nō ſuū cadūt ꝓpterea a iure ſuo.ſicut cū trahūt vel trahunt̃ ad ſeculare iudiciū.ſ.e.ſi diligenti: ⁊. xj.q.j. molita:⁊.c.placuit.nō credo ꝙ in caſu iſto debet ꝑde/ re cām:licet ſnīa lata ſit ꝓ ipo vel ꝯ ipm:qꝛ nō tm̃ de/ liquit quātū cū iudicē laicū ſibi ꝯſtituit: niſi velis di/ cere ꝙ in odiū ipius epſ habeat eā ratā q eū dimiſit: ſine cuiꝰ licentia h̄ facere nō potuit : ⁊ hāc ignominiā vel ꝯtumeliā irrogauit.ff.de arbi.litigatoꝛes.C.de iu/ diur.ſiqs alias puniet̃ ꝓut dꝛ.iij.q.vj.nō liceat. Cleri cꝰ em̃ nō pōt venire ꝯ ſnīam:qꝛ videt̃ habere tacitum pactū in ſe:ne vlteriꝰ petat ſicut acceptilatio inutilis. ff.de pac.ſi vnꝰ.§.pe.⁊.ff.de accep.ſi acceptilatū.Epi ſcopus vero ſi vult pōt talē ſnīam ratā habere.arg.ſ. de renūc.qđ in dubijs.Sꝫ ꝯ hoc qđ hic dicit videt̃ ꝯ. iij.q.vj.pulſatus vbi videt̃ dari optio clerico pulſato coꝛā nō ſuo iudice an velit ibi rñdere vel non:ibi dicit pulſatus ſi voluerit taceat.ſꝫ ibi nō habet locū. arg.a ꝯtrario ſenſu cū alia iura ꝯdicāt.iij.q.vj.nō liceat. ⁊ h̄.et ita tollit̃ h̄ ar.a ꝯrio ſenſu.Vel intellige illud pulſatꝰ: ſi iſte habet ꝯſenſum epi:qꝛ ⁊ tūc adhuc habet opti/ onē nec pōt cōpelli.Sꝫ nūqd pōt clericꝰ ꝯſentire in la icū iudicē d ꝯſenſu epi.Videt̃ ꝙ ſic.xj.q.j.clericū nul lus.ibi dicit:nullus p̄ſumat clericū apud ſecularē iudi cē epo nō ꝑmittēte pulſare:ḡ d ꝯſenſu epi videt̃ ꝙ poſ ſit:Sꝫ nō credo:qꝛ nec ꝯſenſus epi ſufficit h̄ ⁊ ſupple ī.c. clericū.maxime qꝛ nec de cōſenſu epi pōt. Sicut em̃ clericus huic priuilegio qđ introductū eſt in fauo/ rem totiꝰ oꝛdinis clericalis renūciare nō pōt ita nec epi ſcopus pōt huic p̃uilegio renūciare vel ꝯſentire vt cle/ rici h̄ poſſint:nec pōt eos cōpellere ad h̄ cū eadē rō ſit hincinde.qꝛ epſ p̃uilegiū clericoꝝ minuere nō pōt ſi/ cut nec poſſet facere ꝙ aliqs clericꝰ verberaret̃ ſine ſen tentia excōicationis.ar.j.de ſen.excō.ꝯtingit. ⁊ d hac materia dictum eſt ſatis.ſ.eo.ſi diligenti. Bern̄

¶Inquiſitioni tue talit̃ re/ a ſpondemus: ꝙ licet priuato rū cōſenſus eū qui iuriſdicti oni p̄eſſe dinoſcit̃:ſuū poſſit b iudicē conſtituere:clerici tñ in iudicē nō ſuum(niſi foꝛte ſit pſona eccleſiaſtica : ⁊ epi dioceſani volūtas accedat) conſentire nō poſſunt. Idē.

Legitime citatus tenet̃ co/ rā iudice citante cām ꝓſequi nō obſtante ꝙ poſt citationē mutauerit foꝝ. Ca.XIX.

PRopoſuiſti nobis: ꝙ quidā ſubditus tuus: ad petitionē cuiuſdā aduer/ ſarij ſui a te legitime citatus ad cauſam:qꝛ poſtmodū iu/ riſdictiōis alteriꝰ eſſe cepit: tuū intēdit iudiciū declina/ re. ¶Poꝛro tue prudentie dubiū eē nō credimꝰ:ꝙ is in c p̄dicta cā ius reuocādi foꝝ nō habet:q̃ſi ab alio iā p̄ue/ tus. Idē.

Quiſqꝫ clericꝰ po teſt in curia romana cōueni ri licet alias ſpecifice foꝛum ibi nō ſoꝛtiatur habet tñ ex cauſa ius reuocādi domū.

d LIcet ratione Ca.XX. delecti ſeu contractus e aut domicilij ſiue rei de qua

PRopoſitum.¶Si citatꝰ ad cām poſtea mu/ tat foꝝ in cā illa coꝛā p̄mo iudice rñdere coget̃. h.d.Vel ſic ⁊ melius vt in rubꝛo. Cōis diuiſio. Scđa ibi.poꝛro.Ab.Si. c ¶Preuētus.ff.de iudi.ſiqs po ſtea.vnde hec ſumpta eſt:⁊.l.vbi ceptū eſt.ff. de iuriſ/ di.om.iudi.cū q̃dā.ſic ḡ pꝫ ꝙ ꝑ ſolā citationē ꝑpetu at̃ iuriſdictio tā oꝛdinarij q̄ꝫ delegati vt h̄ ⁊ in p̄dictꝭ iuribꝫ:vt.ſ.de offi.dele.c.gratū:⁊.c.licet.⁊.ſ.de offi. leg.c.fi.⁊ ꝑ ſolā citationē ſeu ꝯuētionē p̄uenit̃ iuriſdi/ ctio.j.de appel.vt debitꝰ:⁊.ſ.de reſcrip.ca.caplm ſan cte crucis.in qbꝫ habes ꝙ q pꝛio lr̄as p̄ſentauit facta citatiōe ob tinere dꝫ iudi/ ces ſuos:nō ob/ ſtante ꝙ alter p̄ us lr̄as ipetra/ uit q lr̄as ſuas nō p̄ñtauit.Qui ḡ cōuenit̃ coꝛā aliquo iudice cō petēti neceſſe ha bet vſqꝫ ad finē ꝑſiſtere etiam ſi mutauerit foꝛū: qꝛ p̄uentꝰ eſt ꝑ hanc cōuētionē vt h̄ dicit: ⁊ pa/ tet hoc ꝑ iura p̄ dicta.

LIcet ra. ¶Clerico in curia romana cōuento nō cōpetit declinatoꝛia foꝛi poſſet tñ ſibi ex cauſa cōpetere ius reuocādi domum. h.d.Vel ſumma magis ad lr̄am vt in rubro. Et pri. mo ponit quatuoꝛ modos ſoꝛtiendi foꝝ. Scđo addit qntū cū modificatione.ibi qꝛ tñ.Ab.Si. d ¶Rati one delicti.no.ꝙ rōne delicti efficit̃ quis de iuriſdicti/ one alteriꝰ.ſic.j.de rap.c.j.⁊.iij.q.vj.ibi cauſa. ⁊.ij.q. j.ſi peccauerit.⁊.vj.q.iij.placuit.⁊.C.vbi de cri. agi. opoꝛ.autē.q̃ i ꝓuincia:⁊.C.vbi ſe vel cla.l.j.⁊.ſ.e.ti. poſtulaſti.⁊.ff.de accu.l.vl.⁊.l.ſi cui.§.idē impatoꝛ.⁊ ita delictū dat iuriſdictionē ei q alias eā ñ habet.Itē delictū tollit priuilegiū vt in p̄dicta autē.qua in ꝓui/ cia.⁊.xj.q.iij.priuilegiū: qd iuris ſit de priuilegiatis dꝛ.j.de priui.ex tuarū.⁊ ꝓ delicto cōuenit̃ qs vbi domi ciliū habet vel vbi inuenit̃.C.vbi de cri agi. opoꝛ.l.j. ⁊ ſi crimē graue ſit remittit̃ puniendus ad iudicē vbi deliquit in autē.vt nulli iudi.§.ſi ꝟo qs comp̄henſoꝝ. coll̃.ix.⁊.ff.de re mili.deſertoꝛē: ⁊.ff. de cuſto. ⁊ exhi. re.l.ſolent. e ¶Siue cōtractus.Hoc nomē ꝯtractꝰ largiſſime ſumit̃ ſiue ſit verus cōtractꝰ vel quaſi ꝯtra ctus vel aliud vñ obligatio oꝛit̃.ff.de iudi. heres ab/ ſens.§.j.⁊.l.omnem obligationem.⁊.l.interdū.§. vl/ ti.⁊ hoc intellige ſiue inueniat̃ ſiue nō debet eū illuc re mitti:ſicut in criminibus dicit̃ cū in hoc parificent̃ in auten.vt omnes obe.iudi.in.ij.colum.§. hoc conſide/ rantes.coll̃.v. In delictis em̃ hoc ſeruatur. in auten. vt nulli iudi.§.ſi vero quis compꝛehenſoꝝ.⁊.§. ſequē ti.col.ix.Quidam tamē dicunt illū eſſe cōueniendum ſi ibi inueniatur vbi ꝯtraxit.ꝑ.l.heres. In prin. Itē ⁊ vbi quis ſoluere ꝓmiſit poteſt cōuenire.ſ.de offi.de leg.P.⁊.B.⁊.ſ.e.dilecti.qđ dicit lr̄a iſta ratione cō/ tractus intellige ſm̄ ꝙ traditur expreſſe.j. e.ti. roma/ na.§.cōtrahentes.c.vl.in decre. Inno.iiij.j. de priui. c.volentes.⁊.c.vlti. e ¶Aut domicilij . ratione do/ micilij ſoꝛtit̃ qs foꝛū ⁊ ibi cōueniri poteſt.ſ.eo.dilecti ⁊.ff.de iudi.heres abſens.§.ꝓinde.⁊ poteſt quis ha/ bere domiciliū in pluribꝰ locis.ſ.eo.ex parte.⁊.ff. ad municipa.aſſumptio.§.viris prudentibꝫ. de hoc dictū eſt.ſ.de reſcrip.dilectus filius.Berū.

a ¶ Cõtra poſſeſſorē: rõne poſſeſſionis de qua ꝗs con uenit ſortit ꝗs forũ ⁊ corã illo iudice cõueniri debet: i cui⁹ iuriſdictione res eſt. ſ. e. ſane. ⁊ etiã vbi habet do miciliũ: ⁊. C. vbi in rem acti. l. fi. ⁊. ſ. e. ex pte. B etiã ſi res ſit mobilis. arg. l. C. vbi in rē acti. l. vl. ⁊. ff. de iu di. qḋ legat. §. ſinaũt. Quidam tñ dicũt hoc ha/ bere locũ tm̃ in immobilib⁹. B.

b ¶ Cõpelli po tuit. Cũ dñs pa pa ſit iudex or/ dinari⁹ ſingulo rũ nulli fori pri uilegiũ poterat allegare. ix. q. iij. cũcta. ⁊ Ro/ ma cõmunis pa tria eſt oim. ff. ad munici. Ro/ ma: ergo nullus declinare põt fo rũ ei⁹ vnde ille cõpellit ibi ſuis aduerſarijs rñ/ dere nec ius re/ uocãdi domum haberet. niſi pro alia iuſta cauſa ⁊ neceſſaria ve/ niſſet: vt dicit li tera iſta puta ſi fuiſſet vocat⁹ a

a cõtra poſſeſſorē cã mouet: ꝗ b⁹ forũ regulariter ꝗs ſorti/ tur. epus veſter apud ſedem apoſtolicã conuent⁹ nõ fue/ rit qꝛ tamē oĩm eccleſiarum mater eſt eadē ⁊ magiſtra: ri b te cõpelli potuit vt ibi adũ/ ſarijs reſpõderet: niſi ꝓ alia iuſta ⁊ neceſſaria cã veniſſet quã ſi tũc allegaſſet: ius re/ uocandi domũ ſaluũ fuiſſet eidē. De libelli oblatione.

Ex cõcilio apud ſanctum me. Actor tenet in ſcriptis libellũ porrigere. Ca. I.

c Lōnarus eps dixit. Habetis libellũ re/ clamationis vel po ſtulationis? Illi re ſpõderũt: ſe ꝑ manib⁹ nullũ habere libellũ. Ignar⁹ eps dixit oportet vos ſm eccleſi aſticã auctoritatē: reclamati onē veſtrã libelli ſerie decla rare: eamq; veſtris manib⁹ roboratã ſynodo porrigere vt tũc vobis canonice vale at reſponderi. Et tũc ipi fra tres libellũ cõſcribētes por rexerũt. Inno. iij. Cũ agit reali nõ ſufficit rem genera liter peti ſed debet ita ſpeci/ ficari vt euitet obſcuritas ⁊ equiuocatio. Caplm. II

d Significãtib⁹. C. ⁊. R. fratrib⁹: nr̃o fuit apo/ ſtolatui declaratũ: ꝙ cũ int ipos ex vna pte. ⁊. G. ex alte ra: ſup quadã tra corã iudi/ cib⁹ delegatis tracti fuiſſēt i cãm: oblato eis libello: illi cũ plures tras haberent: vt

principe ꝓ publica vtilitate: in autē. ḋ ſancti. epis. §. ſi vero epi. coll. ix. vel clerici legati aut epi: tũc nõ tenē tur rñdere: niſi tũc ibi ꝯtraxiſſent. vel ſi in delegatiõe deliquiſſent: vel rē aliquã tũc emiſſent rñdere tenebũt alias daret occaſio res alienas deferēdi domũ. ff. de iu di. nõ alias. j. rñſo: ⁊. §. j. ⁊. l. ſequē. Itē ꝗ cauſa dicen/ di teſtimonij ibidē vocat⁹ eſt: vel ꝗ iudicãdi cã ibi ac/ cerſiti ſunt: vel ꝗ cauſa exercende appellationis illuc venerũt: vel cã reddende tutele. iſte pſone in his crimi nib⁹ habēt ius reuocãdi domũ ſi ñ ibi ꝯxerũt vbi ꝯue niũt vt h totũ dr. ff. ḋ iudi. l. ij. §. legat⁹. ⁊. §. ſequētib; ſed legati nõ tenent rñdere niſi de his tm̃ ꝗ tpe legati onis ſue ꝯtraxerũt: vt ibi dr. Itē ſi legati agãt tũc te/ nent ſe defendere ſi recõueniãt: niſi agant ꝓ iniuria ſi bi illata vt ea. l. §. ſed ſi agãt. ſi quis allegauerit talem cauſam nõ cõpellit rñdere: vt hic patet: ⁊ hoc eſt ex/ preſſum. ſ. de dila. expoſuit vbi ꝗ vocat a principe pro vtilitate romane eccl'ie habet ius reuocandi domũ.

De libelli oblatiõe ¶ Supra viſum eſt ḋ foro cõ petenti ⁊ an ⁊ qñ forus poſſit declinari: Uerum qꝛ rei ad iudicia vocati ſi nõ declinãt: forũ petũt ſibi edi li/ bellũ vt ſciãt quid ⁊ qualiter petat ⁊ ſup quo debeãt rñdere: ideo ꝯpetēti ordine ſubijcit iſtã rubricam. De materia hr̃. ij. q. viij. p totũ. lxxxj. di. maximian⁹. Ab.

Lōnarus epiſcopus. ¶ Iudex non debet admittere actorē ad litigandũ niſi prius libel lũ in ſcriptis offerat. h. d. p alia verba. Et nõ diuidit qꝛ ponit vnicã facti narrationē. Ab. Si.

c ¶ Reclamatiõis. no. ꝙ duplex eſt libellus. Eſt au tem libellus conuentionalis ſeu poſtulationis qui dat in ciuilibus queſtionib⁹. ſ. e. c. vl. de quo hic intelligit. ⁊ eſt libellus accuſationis qui dat in criminalib; acti/ onib;. vt. ij. q. viij. libellox. ⁊. ſ. de accu. p totũ. ⁊. ij. q. ſ.

legũ. Eſt ergo libellus ſcriptura in qua ꝯtinet res ꝙ petit ⁊ cã petendi ⁊ nomē actoris ⁊ rei ⁊ corã quo iu dice. vt. ſ. eo. p totũ. ⁊ ſic patet ꝙ ſemp offerēdus eſt li bellus iudici ⁊ p ipm reo: vt ipe reus poſſit deliberare vt. iij. q. iij. offerat: ⁊ in ſcriptis debet dari vt hic patet ⁊ in autē. offera tur. ⁊. ſ. de pba. qm̃ ꝯ. ⁊ in prin cipio litis p pd crã autē. offera tur. no. tñ ar. ꝯ xj. q. j. ſi ꝗs cum clerico. Sꝫ illud obtinet in mod cis ⁊ vilib⁹ cau ſis vbi ſcriptura nõ requirit. Itē ſ. ſ. de do. ⁊ ꝯtu put: ⁊ illud itel ligo ꝙ libellus antea datus fu rat: ⁊ p talē li bellũ ſic oblatũ iudici ⁊ poſtea reo actio anna lis ppetuat. C qñ libel. ꝑn. da lit. cõte. fa. l. ij. ⁊ rem litigioſa facit ſubſecuta p executorē co uentione. ⁊. C. ḋ liti. aũt. litigio ſa. ⁊ interrũpit

pſcriptionē. C. de pſcrip. xxx. vel. xl. an. ſicut. Sꝫ nun ꝗd libelli oblatio eſt ḋ ſubſtãtia ordinis iudiciarij? v det ꝙ ſic: qꝛ ꝯciliũ iſtos fratres noluit audire niſi pri mo libellũ ſcriberēt. ⁊ opti. ar. ſ. de pba. qm̃ ꝯ ⁊ p libel lũ apparet de modo agēdi ſm quē ſemp debet forma ri ſnia. ſ. de ſymo. licet heli. ſ. de accu. qualiter ⁊ qñ: ⁊ autē. pdictã offerat: optime videt pbari vbi dicit. lit. autē ꝯteſtatio ꝯ h idulrũ habita ꝓ nihilo eſt. Et ſic v det ꝙ ſit de ſubſtantia ſicut ⁊ litis ꝯteſta. ſ. de lit. ꝯte c. vnico. ⁊. ſ. de elec. dudũ. ij. Dicũt tñ quidã ꝙ nõ eſt de ſubſtãtia iudiciarij ordinis oblatio libelli: ⁊ ſic põt omitti tacite ſicut cõſueuit dici de iuramēto calũnie. Alij ꝯ ꝙ nõ valet quicꝗd factũ eſt ⁊ hoc p iura pdicta niſi ſit vilis cauſa vt dictũ eſt: qḋ meli⁹ videt iure ca nonico: iſta eñ principalia ſunt libellus qui eſt princi piũ ⁊ fundamētũ cauſe litis ꝯteſtatio: ⁊ ꝙ ſnia ferat.

Significantibus. ¶ Diuididit (in ſcriptis. Nã in prima appellãt narratio ponit. In ſcḋa appellationis cõmiſſio. Scḋa ibi: quo circa. Ab. Si.

d ¶ Significãtib⁹: No. ad intelligētiã iſti⁹. c. ⁊ ſe quētis ⁊ eox ꝗ circa hãc materiã dicunt. Aut eñ ꝯue nit ꝗs actiõe reali puta rei vēdicatiõe vt hic. tũc exp mēda eſt res que petit: ⁊ vtrũ petat tota aut ps vt p to talē fundũ. ff. de rei ven. ſi in rem. alias eñ reus de liberare nõ poſſet vt hic dicit: nec iudex ſniam ferre de bet ſup incerto. ar. inſti. de actio. §. curare. ⁊. xxxiij. di. habuiſſe. ⁊. xj. q. iij. graue. Itē duos ꝓximos vicinos illius fundi ad min⁹ deſignare debet. ff. de cenſi. forma cenſualis: qꝛ generalitas parit obſcuritatē. ff. de iure fiſci. ar. ꝯ. ff. de rei ven. ꝗ de tota. §. incerta. ⁊. ff. cõmu diuidũ. ⁊ ſi nõ omnes. §. ſi icertũ. Sꝫ ꝯtraria iſta ſpe cialia ſunt circa defalcationem legatox. ⁊ licet in caſu iſto debeat quis ſpecificare rem ⁊ ipam deſignare vt

terra illa ſup qua q̄ſtio v̄te/baꝛ oſtēderet eiſdē: a iudici/bus poſtularūt. qđ cū ip̄i fa/cere denegarēt: ad nr̄az au/diētiā ꝓuocarūt. ¶ Quocir/ca mādam⁹: q̄ten⁹ ſi ē ita: re/uocato in ſtatū debitū: ſi q̄d poſt appellationē hu⁹ noue/ritis attentatū. Grego. ix. archidiac. ciuitatis noue. et M. cañ. culmeñ. **Non teneꝛ reus r̄ndere libello in actiōe ꝑſonali ſi non exprimiꝛ cau/ſa petendi. Ca. III**

Dilecti filij frēs eccleſie ſancte marie de hiſpida: ſua nobis petitiōe mōſtrarūt: ꝙ cū prior: ⁊ ꝯuētus. S. marie ad carceres ip̄os ſup q̄dam pecunie ſūma coram p̄ore ſā/cte trinitatis veroñ. auctori/tate ap̄lica ꝯueniſſent: ex ꝑte ip̄oꝝ fuit excipiendo ꝓpoſi/tum: ꝙ cū dicti p̄or ⁊ ꝯuēt⁹: nollent exp̄mere ī porrecto li/bello cōuentionali: quare ſi/bi dicta pecunia deberet: ſu/per hoc minime reſpondere tenebātur: ⁊ qꝛ dictus iudex exceptionem hm̄ōi admitte/re denegabat: nr̄am audien/tiā appellauerūt. ¶ Ideoꝙ mandam⁹ quatenus ſi ē ita: reuocato in irritū ⁊c̄. **De mutuis petitionibus.** Alexan. iij. ep̄o. ⁊ abba. de ſpong. **Reus recōuenire p̄ōt actorē etiam corā iudice delegato q̄ ſimul audiet ⁊ finiet cauſam vtrāꝙ. Cap̄lm. I.**

Ex l̄ris. et. j̄. Quo/niā rationis ordo exigit vt plebanus et clerici mariceñ. abbati ⁊ fratribus mariceñ. monaſterij: de his q̄ adūſus

eſt dictum cauſam tamē exprimere nō teneꝛ in libello. cauſa eñ expreſſe eſt eo ip̄o ꝙ ꝓponit rei vendicationē cauſa eñ non eſt alia niſi ip̄m dominiū cum dicit rem ad ſe ꝑtinere iure dominij vel quaſi. ff. de excep. rei iu/di. ſi mater. §. eandez: ⁊. §. j. ⁊. ij. ⁊ melius in. l. ⁊ an ea/dem. §. actiones. Item ⁊ hoc no/ta cum agitur d̄ rei vendicatiōe ꝙ ſi aliq̄s ſubij/ciat vnam cauſā in libello ⁊ ſuccū/bat p̄ōt adhuc eandem rem pe/tere ex alia cau/ſa non obſtante exceptiōe rei iu/dicate. ff. de ex/cepti. rei iudi. ſi mater. §. j. ⁊. ij. ⁊. l. ⁊ an eadem. et C. de peti. here. hereditas. ff. ad exhibendum. de eo. §. ſepius. ⁊. ſ̄ de iudi. examina/ta. Idem eſt in poſſeſſorio. j̄. de eo. inꝛ dilectos. hoc tutius eſt actori. Ar. ꝯtra ff. de iureiu. duo bus. §. colonus. vbi diciꝛ ꝙ qui ꝓponit vnā acti/onem nō poteſt aliaꝫ ꝓponere ꝓ eadem re. Sed illud eſt quia ille actiones ſurgūt ex ea/dem cauſa: ſi vero nullam cauſam expreſſit tunc totuz ius ſuuz in iudicium deduxiſſe videtur: vnde obſtabit ei exceptio rei iudi. ſi abſoluiꝛ reus: qꝛ actor non ꝓba/uit. ff. de excep. rei iudi. l. ⁊ an eadem. §. actiōes. ⁊. j̄. de cauſa poſſ. cum eccleſia. Item ſi fuit abſolutus reus qꝛ tūc nō poſſidebat ſi poſtea īcipiat poſſidere nō obſtat exceptio iteꝝ petenti. ff. de excep. rei iudi. ſi a te. j. rñ. et ſi rem meam. ꝯ. j̄. de excep. c. penul. Si autē agaꝛ ꝑ/ſonali actiōe: vt ſi petas. x. dari tibi cauſa petendi ex/primenda eſt in libello. aliter eñ nō teneꝛ reſpondere ſ̄. c. ꝓxi. ⁊. C. de edic. di. adri. tol. l. vlti. ⁊. j̄. de cenſi. ꝑ/uenit. quia cauſa ſemꝑ p̄cedere debet ex qua aliq̄d de/betur. ff. quādo di. le. ce. hm̄ōi. legatum ⁊ ſi abſoluitur reus non obſtat exceptio: ſi idē poſtea petatur ex alia cauſa. ff. de excep. rei iudi. l. ⁊ an eadem. §. actiōes. ⁊. j̄. de cauſa poſ. c. vlti. ⁊ idem eſt quātuz ad hoc qđ in rei vendicatiōe. aſſignata eñ vna cauſa petendi in libello ſiue actio ſit ꝑſonalis ſiue realis nō obſtat rei iudica/te exceptio: ſi agat ex alia cauſa vt dicunt iura p̄dicta. In vniuerſalib⁹ iudicijs nō eſt neceſſe exprimere ſiue deſignare ſingulas res ſed ſufficit dicere: peto talē he/reditatē: qꝛ ſū heres. ff. de here. ⁊. l. iiij. l. ſi quo tꝑe. ff. ſi ꝑs here. pe. l. j. §. vlti. ⁊ ſic p̄ōt ſnia ꝓferri cōdemno te vt reſtituas hereditatē q̄ fuit talis. Iteꝫ peto eccle/ſiā cuꝫ ꝑtinentijs ſuis. j̄. de reſti. ſpo. cū ad ſedē. ⁊. j̄. de ꝓba. lꝫ. ⁊. j̄. de dona. inter dilectos. In generalib⁹ ve/ro iudicijs ſcꝫ tutelis. neg. geſt. ꝓ ſocio. ⁊ ꝯſimilib⁹ ſuf/ficit exprimere cauſam vel factū ſic: peto rōnem de ad/miniſtratiōe quā geſſiſti. nec exigiꝛ exp̄ſſio aliquaꝝ re/rum. C. de iudi. lꝫ. Item nota ꝙ libellus p̄ōt mutari ⁊ emendari ⁊ corrigi ſicut placet vſꝙ ad litis cōte. ij. q. viij. libelloꝝ. ⁊. C. de eden. l. iij. ⁊ poſt litis ꝯte. nō p̄ōt mutari nec aliquid addere vel minuere. ff. de iudi. non poteſt. ⁊. ff. excep. rei iudi. egi. ⁊. l. cum queriꝛ. ⁊ ſic no/ua īterpellatiōe opus eſt vt dicit lex illa non p̄ōt. et ſi mutauerit actionem vel ad diderit habere debet nouas in/ducias ad deli/berandū niſi ex primo libello po/tuit eē inſtruct⁹ ⁊ hoc lꝫ ſine p̄iu/dicio aduerſarij vt ſcilꝫ ei teneaꝛ ad inteſſe totieſ variando. ff. de interrog. ac de etate. §. vl. ar. ff de eden. vbi. §. is autē. ⁊. ff. de iudi. eum quē te/mere ꝓpter leuē ⁊ nimiā additi/onem non debet habere nouas ī/ducias. j̄. de dila. littere. Illud p̄/terea ſcias ꝙ ſi reus ſit iam con/uentus edita ſi/bi actione ꝑ iu/dicem vel execu/torem reo poſtulante neceſſe habet ꝑficere liteꝫ actor. C. quomodo ⁊ qñ. iudex autē. qui ſemel. Si v̄o nō ſit reus p̄dicto modo cōuentus licitum eſt ei deſiſtere. qꝛ nemo inuitus agere compelliꝛ. C. vt nemo inui. agere l. vna. Qđ aūt dictū eſt ꝙ actio p̄ōt mutari. hoc locum habet in his in q̄bus vna non tolliꝛ ꝑ electionē alteri/us: ſed ſi vna tollitur ꝑ electionez alterius: tūc nō p̄ōt mutari ꝙ obtinet in caſibus ſcilꝫ in ſequē. concor. C. d̄ fur. l. j. ⁊. C. ſi ſer. ex. ſe. emi. mā. l. vna. ⁊. C. d̄ codicil. l. vlti. ⁊. ff. de tribu. qđ in heredē. §. eligere. ⁊. C. de pac. inter empti. ⁊ vēdi. l. cōmiſſorie. ff. de leg. ij. cū fili⁹. §. varijs. Et qđ dixi ꝙ actio p̄ōt mutari nō ītelligas ꝙ ab eo in totū recedi poſſit: ſed neceſſe habet accuſatoꝛ eam cū noua actiōe vſꝙ ad finem ꝑducere. C. quomo/do ⁊ quādo. in autē. qui ſemel ſic intelligunt doctores legum illam auten.

Dilecti filij. ¶ Diuidiꝛ vt. ſ̄. c. ꝓxio. Scđa. ibi. Ideoꝙ. Ab. Si. a ¶ Cōuentionali. q̄d ſit libellus cōuentionalis dictum eſt. ſ̄. eo. c. j. b ¶ Quare ſibi. hic manifeſte patet ꝙ in perſonali actione teneꝛ quis exprimere cauſaꝫ petitionis. de hoc dictū eſt. ſ̄. c. ꝓxi.

De mutuis petitionibus. Supra titu. ꝓxio vi/ſum eſt de libelli oblatiōe. Sꝫ quia plerūꝙ libelli por/riguntur ab vtraꝙ ꝑte ⁊ fiunt hincinde mutue petiti/ones ⁊ dubitaꝛ de mō ⁊ practica ꝓcedēdi: ideo cōpila/tor annectit hūc titulū. De materia habetur. iij. q. iiij. cuius in agendo. Ab. Siculus.

Ex litteris. ¶ Iudex etiam delegatus com/pellit actorem ad reſpōdendū reo in cauſa re/cōuentionis: ⁊ vtrāꝙ cauſam ordine ſucceſſiuo ſimul

audiet ⁊ vna ſnia terminabit. h. d. Ponit mandatum qd iuſtificat. ibi. Mādamus. Ab. a ¶ Rñdere. nō q̄liter debeat fieri recōuētio corā iudice delegato put h ſatis colligit pposita em petitiōe actoris ⁊ reus actorem ſi vult recouenire aū litis cōteſta. ſuā porrigat ei petitionez. ⁊ ita ꝺ liberatiōe ſup vtraqꝫ petitiōe hincinde habita debet fieri cōteſtatio lit ſuper petitiōe actoris pmo ⁊ incōtinēti ſuper petitiōe rei rñdere debet actor ⁊ poſtmodū iudex vicisſim audiat vtrāqꝫ cauſaz ⁊ vna ſnia terminare debet cauſas vt h totū pz h. ⁊ .j. de or. cog. cū dilectus. ⁊ ſi actor nollet reo reſpōdere: iudex debet ei iuſticiam denegare nec audire ipm ſup cā ſua vt .j. de iura. calū. impator. ⁊ c. vlti. §. pena. et ff. de pcu. mut. §. pena. ⁊ C. de cōpē. neqꝫ ſcriptura. ⁊ ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. vlti. i fi. ⁊ ſi iudex h negligeret ⁊ pcederet in pposita q̄ſtione nō tenet factū eius vel ē potius appellandū ab ipo. ff. que ſen. ſi ap. re. l. j. §. vlti. in fi. Si vero reus differat ſuā petitionē porrigere poſt lit cōteſta. non videt q ſit audiēdus. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. aūt. ⁊ cōſequēter vbi dicit ⁊ ꝯſequenter: ego pulſatus reus ab aliq ſi viciſſim ⁊ ipm lite pulſare velim. ſtatim qdē h nō lz niſi apud eundē iudicē. Et ſic videtur q ſtatim debeat ipm recouenire: ⁊ idem videt expſſum in autēticor corpe de executorib. §. ſancimus. coll. vij. vbi dr. ſi reus vult recouenire actorē mox ab initio apud eundē iudicē recōueniat ipm: ſz non apud aliū niſi lite finita poterit illū cōuenire. Et qdam dni legū intelligūt iſtud ſtatim vſqꝫ ad ſniaz: quidā tñ vſqꝫ ad apturā teſtiū. Hodie iſta diuerſitas determiat p decre. Inno. iiij. in ꝯcilio lugdun. de reſcrip. diſpendia. §. reus qz. vbi dicit expſſe q reus pōt actorē ſuuz recōuenire corā eodē iudice durāte iudicio: ⁊ ſic tunc corā illo ipm traheret pceſſus nullus eēt: ⁊ in expēſis ꝯdemnabit: ⁊ qd dicit durāte iudicio itelligo quouſqꝫ renūciatū eſt ⁊ ꝯcluſum i cauſa: qz tunc tm dicit iudicium dum negocium diſcutit. .j. de ver. ſig. forus. Arg. ad hoc. C. de cōpē. l. vlti. Itē eſt ar. ex hoc loco: q fruſtra petit debitū q qd debet nō impedit. iij. q. viij. cuius in agendo. ⁊ xxxj. q. vj. nil iniquius. xcv. di. eſto ſubiectus. ⁊ .j. de iureiurā. puenit. ij. ⁊ .j. de vſur. qz fruſtra. ⁊ eadē lege ꝯuenit qs q̄ ius ſibi tribui poſtulat. C. ꝺ rei vendi. ratas ⁊ i autē. de ſan. epiſ. §. reuerēdiſſimi. coll. ix. ⁊ .j. de ap. an ſit. Arg. ꝯ. xxiij. q. v. non vos. ⁊ xvj. q. vij. ſi qs deinceps. ⁊ xxiij. di. in noīe dni. circa fi. ⁊ .j. ꝺ heret. excōicamus. §. credētes. ⁊ C. de cōpē. l. vl. ſz iſtud vltimū ē ſpeciale in depoſito. b ¶ Actiōe. i. petitione: qz ſm canones nemo tenet pponere actiōez. de h dictū ē. ꝯ. de iudi. dilecti. c ¶ Rñſione facta. h pz q̄liter litis ꝯteſtatio fiat de qua dicet .j. titu. xxi. B. d ¶ Incōtinēti. iſtud incōtinēti intelligendū ē nullo actu medio iterpoſito: ⁊ eſt ſile illi mox q tu habes. ꝯ. de elec. quia ppter ibi habes multas interptationes de hmōi dictiōibus iſtud incontinēti itellige durante iudicio vt dr in pma notula i fi. e ¶ Super q̄ſtionibus. idez ē ac ſi actor ageret poſſeſſorio ⁊ reus vellet recōuenire actorem ſup alia ſpoliatione: ſecus ſi actor ageret poſſeſſorio ⁊ reus vellet cōuenire cum petitorio: qz q̄ſtio ſpoliatiōis priuilegiata eſt. vt pmo expediatur. .j. de or. cogni. ſup ſpoliatione. ſed ſi pma ſit petitoria reus ſuper ſpoliatione bene pōt recōuenire actorē i modū actiōis. .j. de or. cogni. cū dilectus. Sic nō. q p recōuētionē fit iudex qui als iuriſdictionē non habet in recōueniente q̄tum ad illam cauſam recōuentionis ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus cum cauſa recōuentionis delegato nō eſt cōmiſſa vt h habes: ⁊ .ꝯ. de offi. deleg. prudentiā. in fi. et iudex laicus ordinarius habet iuriſdictionē p recōuētionem: puta cum clericus cōuenit laicū coraz laico iudice: tunc clericus tenet reſpōdere laico corā eodē iudice niſi ſit cauſa que corā iudice eccleſiaſtico ſit tractanda. de quibus dictum eſt. ꝯ. de fo. cōpe. ex tenore. ⁊ c. pcedenti. neqꝫ in criminibus locū habet recōuentio. de h dixi. ꝯ. de iudi. at ſi clerici. f ¶ Cōcordia. eſt h arg. q iudex pmo ſi poteſt debet ptes reducere ad ꝯcordiā. ar. ad idem. v. q. ij. ſi pmates. vbi de hoc. ⁊ xxiij. q. iiij. ſi qs mēbror: ⁊ c ſi. ff. ꝺ vſufru. equiſſimū. ⁊ .j. ꝺ ſymo. querelam. ⁊ .ꝯ. de tranſac. c. vlti. vbi de hoc. Bern.

a eos pponunt: debeant in veſtra preſentia reſpōdere: cuz ſibi et ipis coram vobis a ſe de apo. delegatis iuſticiā poſtulant exhiberi. ¶ Mādamus
b quatenus actione plebani ⁊
c clericor pposita: ⁊ reſponſione facta: monitiōe pmiſſa cōpellat eoſdē: memo-
d ratis abbati ⁊ fratribus in-
e cōtinēti corā vobis ſup ſuis queſtionibus reſpondere: ⁊ viciſſim poſtmodū rationes
f partiū audientes concordia vel iudicio vtriuſqꝫ negociū terminetis. Celeſti. iij. rothoma. decano. Modus pcedendi datus p reſcriptum in cauſa conuentionis intelligitur repetitus in cauſa reconuentionis. Ca. II.

Prudentiam. et .j. Sane cōſuluiſti nos: vtrū cum cauſa appellatio. remo. cōmittitur: ⁊ reus coram eodem iudice actorē recōuenerit: ⁊ actor ſup recōuentione appellationis obſtaculū iterponit: an ſit huiuſmodi appellationi deferēdū. ¶ Nos vero ita ſentimus: q cum ac-
g toris ⁊ rei eadē ſit conditio: ⁊ vno eodemqꝫ iure circa appellationis remedium debeat vterqꝫ cenſeri: ſicut deſiderat actor: vt ſibi iuxta mandatoris reſcriptum: iuſticia
h fiat appellatione remota: eodem modo recōueniēti debeat in ſua iuſticia reſpōdere.

Prudentiā. ¶ Actor qui impetrat reſcriptum appellatiōe remota in cauſa recōuentiōis appellatione remota reſpōdere tenet. Vel ſūma generalibus ⁊ vtilius vt in rubro. Cōmunis diuiſio. Secunda. ibi Nos vero. Ab. Si. g ¶ Eſt cōditio. qz in iudicijs non debet eſſe pſonar acceptio. ꝯ. de iudi. nouit: ⁊ iiij. q. iiij. c. ij. ⁊ nō debet actori licere qd reo nō pmittitur. ff. de reg. iur. non debet: ⁊ ita ſi remota eſt appellatio quo ad agentem: ⁊ eodē modo quo ad recōuenientem: qz eodem iure qd qs in alter ſtatuit ipo debet vti. ff. q quiſquis iur. in alterum. l. j. ij. ⁊ iij. ⁊ .ꝯ. de ꝯſti. cum omnes. Et hodie nō videtur habere locum qd dicitur de appellatione: qz ipo iure remota eſt appellatio in q̄libet q̄ſtione. .j. de appella. vt debitus. ⁊ c. paſtoralis. in prin. h ¶ Eodē modo. id eſt. ſm eandē formā q pcedit iudex in pncipali ⁊ in recōuentione. ⁊ parē poteſtatem habeat iudex q ad omia i vtraqꝫ q̄ſtione: ⁊ ſic eſt arg. q iudex eandē habet auctoritatē in progato

iuriſdictione ſicut ⁊ in delegata. de hoc dictū eſt. ſ. eo. de offi. deleg. P. ⁊. g. Remotio em̄ appellatiōis repetita intelligit in recouētione. ſi. xxxij. q. vij. apl's. ſicut cū aliqd relinquit ab herede: ītelligit repetitū ⁊ a ſubſtituto. C. ad trebel. l. nō iuſtā. ⁊. ff. de le. ij. debitor. §. j. ⁊. ff. de ver. obligati. titia. §. j. Sed pone ꝙ actor ſuꝑ vna re em̄ lr̄as īpetrauit nunqd reus pōt illū couenire ſuꝑ pluribꝰ? Videt ꝙ non. arg. ff. de iuriſdi. om. iu. ſi idē. §. qd ⁊ ſi. ⁊ ar. huiꝰ lr̄e. ſed contra credo ar. ſ. c. ꝓxi. ibi ſuis q̄ſtionibꝰ. Itē retenta ac eadē poſitiōe reus recōuenit actorē ſuper pluribꝰ vel ſuꝑ vno tm̄: et ſic actor efficit. Nūqd actor q̄ſi reꝰ reconueniēs pōt agere cōtra reum ſuꝑ alia re que in lr̄is expſ̄ſa nō fuit. ar. ff. de exce. l. ij. §. illud. Non credo ꝙ hoc poſſit: qr recōuentio non intelligit niſi ꝯ̄tū ad illū q priмо cōuenit. Itē arg. ɔtra. C. de. l. quod fauore nō eſt. ſ. qr illud intelligit cū princeps ſuo motu in fauorē aliqd ius ɔcedit: puta minoribꝰ vel eccleſijs: qd dicit hic intelligit quāto aliquis īpetrauit illud ius ⁊ papa ad inſtantiā petentis illud conceſſit vn̄ ipe debet vti eodē. ff. qd q̄ſqꝫ iuris. l. j. ⁊. ſ. de cōſti. cū oēs. Sed hodie vt dixi ius cōe eſt ꝯ̄tū ad omnes. j. de ap. c. vt debitꝰ.

De litis cōteſtatiōe. Gregorius nonus abbati ſancti Iohannis in vineis. Non per poſitiones ⁊ reſponſiones: ſed ꝑ petitionē in iure ꝓpoſitā et reſponſionem ſecutā fit litis cōteſtatio: qr omiſſa nullus eſt ꝓceſſus. Caplm I.

Olim inter epiſcopū nouien. ex ꝑte vna: ⁊ caplm eccleſie ſancti Qntini ex altera: ſuꝑ quibuſdā iniurijs ⁊ excōicationū ſententijs: ⁊ qbuſdā alijs articulis orta fuit materia queſtionis et. j. Iudices factis quibuſdā poſitionibꝰ: ⁊ reſponſionibꝰ ad eaſdē: auditis etiam que ꝑtes voluerūt ꝓponere corā eis. cauſaꝫ eandē ad examē ap. remiſerūt. ¶ Procuratoribꝰ igit ꝑtiū ꝓpter hoc in noſtra pn̄tia cōſtitutis a ꝯ̄buis poſitiones ⁊ rn̄ſiones hincinde ſuper pluribus articulis facte fuerunt coram iudicibꝰ memoratis: quia tamen litis cōteſtationē nō inuenimꝰ eſſe factā: cum nō ꝑ poſitiones: ⁊ reſponſiones ad eas: ſed per petitioneꝫ in iure propoſitā et reſponſionē ſecutā conteſtatio litis fiat: ꝓceſſum ipſoꝝ: de fratrū noſtroꝝ cōſilio: irritū duximus nūciandū.

Ut lite nō conteſtata non procedatur ad teſtium receptionem vel ad ſententiam diffinitiuā.

Innocentius tercius abbati ſancti proculi. et. R. canonico bononienſi. Si agatur de adulterio ad ſeparationem thori et ante litis cōteſtationem reus eſt contumax poteſt excommunicari ſed teſtes recipi nō poſſunt nec cauſa diffiniri.

Capitulū. I.

De litis cōteſtatione. ¶ Quia poſt libelli oblationē ⁊ mutuā petitionē ſeq̄ debet litis ɔteſtatio īō ſubijcit iſtā. De materia habet. iij. q. iij. offerat ⁊ repetit

Olim inter epiſcopum. (in vj. Ab. Si. ¶ Primo ponit ꝓceſſum iudicū ⁊ ipoꝝ relationē. Scdo ipm ꝓceſſum decernit irritū: ⁊ dicit quare. Scda. ibi: ꝓcuratoribus. Ab. Sic.

a ¶ Reſponſiones: ſic. ſ. de elec. dudū. ij. Sed videt ꝙ iſtud ſufficeret. quia poſitiones. ſuꝑ ipo facto fiunt vnde ſatis intelligit litis cōteſtatio fieri ꝑ poſitiōes ⁊ reſponſiones. Sꝫ nō eſt veꝝ quia litis cōteſtatio eſt exordiū litis ſiue principiuꝫ cauſe appellat. ſ. de offi. deleg. ſuꝑ queſtionū. §. j. ⁊. ij. ⁊ res deducta in iudiciū nō videt ꝑ ſimplicē petitionē vel ꝑ editionē actionis. C. e. ti. l. vna. ⁊ vbi principiū deeſt nihil ſuꝑ edificare poteſt. j. q. j. cū paulus. ⁊. j. de pſ̄by. nō bapti. veniens. ⁊ cuiuſqꝫ rei principiū potiſſima ꝑs eſt. ff. de ori. iur. l. j. ⁊ licet ɔteſtatio litis ſit principiū: tn̄ neceſſe eſt libellū ꝓcedere vel porrigere ſuper quo litis ɔteſtatio fiat: vt dictū eſt. ſ. de libel. obli. c. j. Eſt autē litis ɔteſtatio negocij principalis hic inde apud iudicē facta narratio ⁊ ſubſecuta reſpōſio: vt hic ſiue negando ſiue ɔfitēdo de hoc no. ſ. de elec. dudum. quod eſt ita intelligendū vt fiat animo ꝓcedendi in cauſa ⁊ ea intentione directe ex ꝓpoſito. Unde ſi aliquis proponat factum corā iudice nō ea mente vt litem cōteſtetur vel reſpondeat ſaluo iure ſuo et ſine ꝑiudicio. nō erit ꝓpterea litis cōteſtatio facta: cuꝫ hec fiāt nō ad iudicis interrogationē ſꝫ motu ꝓprio. Litis cōteſtatio fieri debet interrogante iudice actore ꝓponēte ſuā actionem ⁊ reo reſpondente ad interrogationem iudicis vt mos ē fieri. ar. C. e. l. vna. ī fi. j. de do. ⁊ cōtu. ꝓut hic patet ꝙ nō erit facta litis cōteſtatio cū factū ꝓponit cuꝫ ꝓteſtatione ⁊ ſine ꝑiudicio ar. op. ff. quibꝰ mo. pig. vel hyp. ſolui. ſi debitor. §. ſi ī vēdi. ⁊ ar. ſ. de elec. cumana. vbi dicit de ꝓteſtatione. vbi ꝯ̄ litis conteſtatio nō ꝑcedit. nil valet qd agit. vt hic. ⁊. j. titu. ꝓxi. ꝑ totū. Et poteſt ratio aſſignari quare ꝑ poſitiones ⁊ reſponſiōes ad eas nō fit litis cōteſtatio: qui em̄ ponit aliquod dictū vel factum nihil petit ab aduerſario: nec etiam oſtendit ſe ꝑ hoc velle agere: ⁊ ita nō poſſet per hoc fieri ſentētia cōdemnationis vel abſolutionis cum nil petitum ſit ꝑ poſitionem. ſed oſtenditur aliquid eſſe factum vel dictum ſeu ꝓmiſſum ⁊ ſententia ſemper ferenda eſt ſm modum agendi. j. de accu. qualiter ⁊ quando: ad fi. et. j. de ſymo. licet heli. ⁊ condemnatio: non eſt facienda niſi ad hoc ſit actum. j. de ordi. cogni. cū dilectus: ad fi. ⁊ hoc etiam ꝓbat: quia interrogationes ⁊ reſpōſiones aliquādo fiūt ante litis ɔteſtationē. ff. de interro. acti. quaſi ꝑ totū. de quibꝰ quidē notat. j. de iura calū. l. pe. in glo. que incipit omnia que. ⁊ ꝑ illas interrogationes. ⁊ reſponſiones nulla fieret cōdemnatio vel abſolutio; niſi fieret poſtea litis conteſtatio ſuꝑ petitione actoris. ⁊ ita patet ꝙ vbi fiunt tantū poſitiones ⁊ reſponſiones nulla petitiōe ꝑmiſſa vel nulla litis cōteſtatione facta nullus eſt proceſſus. vt. ſ. de elec. dudum. ⁊ hic. Sed quid ſi petitio oblata fuit ⁊ in actis redacta: ſed cōteſtatio litis nō fuit facta: ſed poſitiones ⁊ reſponſiones facte fuerunt. Idem credo ſcilicet ꝙ ꝓceſſus non valeat: quia litis conteſtatio non eſt facta. Bern. Ut lite non conteſtata. ¶ Uiſum eſt de litis ɔteſtatiōe qualiter fiat: Uerū qꝫ plerūqꝫ lite nō ɔteſtata petunt teſtes recipi: vel de facto recipiunt: ⁊ dubitat qd iur īō ſubijcit iſtā rubricā. Ab.

Ad hoc deus.et.ĩ. ¶Cũ cauſa q̃ inter.R.ꝛ.B. vxorem eiꝰ vertit̃ auctoritate apo.vobis cõmiſſa fuiſſet:tandē ꝓcurator eiuſdē.R.libello vxoris quo virũ ad ſepationem thori ꝛ vt a dotē reciperet de adulterio b accuſabat:noluit rñdere:do c nec aduocatꝰ eiꝰ veniret inducias poſtulãdo. q̃ cũ huiuſmodi inducias ſepe petēdo:vobis illudere videret̃ tandē ad p̄ſentiã vr̃am accedēs:dixit ſe rñdere paratũ: ſed die ſtatuto : cũ crederet̃ reſpõſurus libello:reſtitutionē vxoris primo fieri poſtulauit:ne ſecus fieret appellãdo. Uerũ qꝛ dicebat mulier d ſe vix habere ſuſpectũ:ꝛ idē ꝓcurator nec de mulieris ĩpunitate cauere : nec vr̃o ſe curaſſet poſtmodũ cõſpectui p̄ſentare : vos teſtes mulieris recipe ſtuduiſtis. et.ĩ.

¶Conſultationi veſtre taliter rñdemꝰ:ꝙ licet ordo iudiciariꝰ in alijs cõtrouerſijs ſit ſeruãdus:ꝛ in matrimonialibꝰ cauſis nõ vſqꝫquaqꝫ e ſeruet̃ : qꝛ tñ in p̄ſenti negocio nõ eſt actũ de federe marimonij:ſꝫ de crimine adulte f rij:ꝑ qd̃ ad ſepationē ꝯiugij nõ ad cõiũctionē intēdit̃:qꝛ lite nõ ꝯteſtata teſtes fuerũt recepti:ꝛ atteſtationes etiã publicate:ſiue deferendũ ſiue nõ deferēdũ appellatio g ni fuiſſet:nõ eſt ad diffinitiuã ſnĩam ꝓcedendũ. Potuit tamē p̄fatꝰ.R. ꝓpter ſuã h cõtumaciã vel etiã ꝓcuratoris ſi ſciens non purgauerit eandem: excõmunicationis ſententia innodari.

Ad hoc deus. ¶In prima ponit̃ delegatoꝝ cõſultatio. In ſcd̃a diffinitio ſeu rñſio:ibi.cõſultationi Ab.Si. a ¶Reciperet.ꝛ etiam donationē ꝓpter nuptias. Nã ſicut ꝓpter adulteriũ vxoris vir lucrat̃ dotē:ita mulier ꝓpter adulteriũ viri lucrat̃ donationē ꝓpter nuptias.C.de repu.cõſenſu.§.ſi vero.qꝛ vir ꝛ mulier nõ ad imparia iudicant̃.xxxij.q.j.ſiq̃s vxorem.ſi tñ filij extent ex eoꝝ matrimonio tunc dos ſiue donatio ſpectat ad filios in autē.vt li.matri.ꝛ auie.§.ſi ad adulterio.col.viij.

b ¶Noluit rñdere. licet agat̃ h̃ de crimine qꝛ tñ ñ agit̃ criminaliter põt interuenire procurator ꝛ rñdere et agere.s̄.de ꝓcura.tue.

c ¶Aduocatꝰ. ſi aliq̃s vocatur ad iudiciũ ꝛ dicat ſe nõ habere aduocatũ dã de ſunt ſibi inducie ad querēdũ aduocatũ.ff.ex q̃bꝰ cau.ma.ab hoſtibꝫ.§.ſed quod ſimpliciter.ꝛ.l.ait p̄tor.§.vl.ꝛ arg.ad idē.C.de iudi.ꝓperandũ.§.pe.ff.de poſtu.l.j.§.ait p̄tor.ꝛ ex cauſa etiam medio tp̄e dande ſunt inducie ꝓpter abſentiã aduocati: ſi iuſta de cã eſſet impeditꝰ.cũ nimis eſſet difficile ꝛ graue aliũ querere aduocatũ q̃ merita cauſe nõ nouit ꝛ ſic eodē modo ꝓ alio inducias obtineret vt inſtrueret̃:ſed ſi malicioſe petant̃ nõ ſunt dande.ar.ĩ.de do.ꝛ ꝯtu.ꝓut poſt ſnĩam nõ habet locũ:ſi diceret non habui aduocatũ tp̄e ſentētie.C.de poſtu.velamēto. et ideo ꝓpter hoc nõ retractabit̃ ſnĩa:eſt tñ ſpeciale ĩ cã fiſci.vt nõ valeat ſnĩa lata ꝯtra fiſcũ aduocato eiꝰ abſente.ff.de iure fiſci.ſi fiſcus.C.de aduo.fiſci.l.vl.

d ¶Suſpectũ:hic eſt vnꝰ caſus vbi ſpoliato viro vxor nõ reſtituit̃.ſ.cũ timet̃ de ſeuicia viri.ĩ.de reſti.ſpo.ex trãſmiſſa.ꝛ.c.lr̃as.in fi.ꝛ.xxxij.q.j.de bñdicto. Itē ſi incõtinenti ꝓbet̃ impedimētũ ſaltē in gradu indiſpenſabili in quo caſu nõ debet fieri reſtitutio.ĩ.d̃ reſti.ſpol.lr̃as. Itē ſi publice fornicat̃.ĩ.de diuor.ſignificaſti. Itē ſi virgo fuerit ꝛ timeat̃ corrũpi.ĩ.d̃ ſpon.cũ locũ.ꝛ.ar.ĩ.de reſti.ſpo.ex trãſmiſſa.ꝛ.c.ex ꝑte. Itēꝫ ꝛ ſi nõ vult habitare cũ viro ſine cõtumelia creatoris denegat̃ ei reſtitutio q̄uis iniuſte fuerit ſpoliata.ĩ.de diuor.gaudemꝰ.§.q̃ autē.alias viro faciēda eſt reſtitutio ante principalis cauſe ingreſſum.ĩ.de reſti.ſpo. ex cõqueſtione:p̄ſtita primo ſufficiēti ꝛ idonea cautione de ĩpunitate ꝑſone.ĩ.de reſti.ſpo.ex trãſmiſſa.ꝛ.c.lr̃as ꝛ.xxxij.q.j.de benedicto.niſi tãta eſſet viri auſteritas ꝙ nõ auderet viro ſe ꝯmittere :tunc nullo mõ debet reſtitui.vt.c.lr̃as ĩfi.

e ¶Seruet̃:Nota ꝙ plura ſũt ſpãlia in cauſis matrimonialibꝫ:qꝛ vbi agit̃ de federe matrimoniali põt agi ꝯtra ꝯtumacē lite nõ ꝯteſta. ad diffinitiuã ſnĩam.ĩ.eo.qm̄.§.porro. Itē qꝛ minor põt eſſe in cã etiã ꝑ ꝓcuratorē.ĩ.de reſti.ſpo.ex ꝑte. Itē cõfeſſio ꝯtra matrimoniũ nõ p̄iudicat.ĩ.d̃ eo q̃ cog.cõ.vxo.ſue.ſup eo. Itē qꝛ pater ꝛ mat̃ põt teſtificari tã in cõiũgendo q̄ in diſiungendo matrimonio.ĩ.qui matri.accu.poſ.videt̃. Itē qꝛ ſnĩa lata ꝯtra matrimoniũ ad ſeparationē coꝝ q̃ iã cõiuncti erãt nõ tranſit in rē iudicatã.ĩ.d̃ ſen[illegible]ten.ꝛ re iudi.la[illegible]tor.ꝛ.c.conſanguinei. Itē nec trãſactio ſiue cõpoſitio põt ĩ matrimonio interuenire.s̄.de trãſac.c.vl. Itē nec arbitriũ.s̄.d̃ re[illegible]ſti.in inte.cauſa in fi. Itē nec pena locũ habet.ff.de verbo.obliga.ſtipula.ꝛ.C.de ſpon.l.vl.ꝛ.ĩ.de ſpon.gemma.

f ¶Cõiugij: verbũ iſtud cõiugij: impropꝛie ponit̃ qꝛ ꝓpter adulteriũ ip̄m cõiugiũ non diſſoluit̃ immo manēt cõiuges etiã ſepati.xxxij.q.vij.c.j.ꝛ.ij. Et ideo expone cõiugij.i. cõiugũ: q̃ ꝓpter adulteriũ ſeparant̃ ab inuicē quo ad mutuã ſeruitutē tãtũ vinculo matrimonij nihilominꝰ ꝑdurãte:ꝛ hoc ꝑꝫ qꝛ licet ſic abſoluat̃ ille q̃ nõ peccauit a ſeruitute alteriꝰ qui adulteriũ cõmiſit cõtrahere tñ nõ põt.xxxij.q.j.dixit dominꝰ.ꝛ ſi ꝯtraheret cõpelleret̃ redire ad p̄mã.ĩ.de diuor.ex lr̃is.

g ¶Ad diffinitiuã ſnĩam hic ꝑꝫ ꝙ in ciuilibꝰ cauſis nunq̄ eſt ferenda ſentētia lite nõ cõteſta.arg.ĩ.de dolo ꝛ cõtu.ꝓut.ꝛ.C. quomodo ꝛ qñ iu.l.cõſentaneũ.in fi.ꝛ.ĩ.eo.titu.ꝑ totũ.ꝛ in autē.d̃ exhi.reis.§.ſi vero.col.v.ſiue in criminali ciuiliter mota.vt hic Hu.ꝯtradicit ꝙ teſtes põt recipi ꝛ ſnĩa ferri ꝛ in criminali dũmodo de cã liqueat vel liquere poſſit ſiue cauſa ſit criminalis ſiue ciuilis. De hac tñ materia tradit̃.iij.q.ix.in ſum.ĩ. de dolo ꝛ cõtu.veritatiſ. ꝛ no.ꝙ dñs papa ꝑ totũ ti.iſtũ fuit in opi. Io.q̃ dixit ꝙ lite nõ ꝯteſtata nõ ſunt recipiēdi teſtes. Mar.ꝯtra cũ Hu.ꝛ dñs papa quãdoqꝫ ſequit̃ opinionē. Mar.ĩ.de teſta. Raynũcius.ꝛ.c. Raynaldus vbi tractat̃ de duabꝰ quartis deducendis.

h ¶Procuratoris: Ex hoc euidenter apparet quãdo dñs puniēdus ſit. Eſt ergo dñs puniendus quãdo ip̄e cõtumax fuit. Itē ꝓpter cõtumaciã ſui ꝓcuratoris eo ſciente ꝛ eã nõ purgante qꝛ tũc intelligit̃ ratã habere cõtumaciã ſui ꝓcuratoris vnde põt excõicari aut alias puniri qꝛ alienã culpã fecit ꝓpriã ꝑ conſenſum.ꝛ ita punit̃ dñs ꝓpter

factū ꝓcuratoris ſiue eius ꝯtumaciā.arg.ꝭ.de ap.ſepe pe cōtingit.⁊.ij.q.vj.§.biduū.ver.ſi aduerſus. nā factū ꝓcuratoris nocet dño.ſ.de in inte. reſti. cū veniſſent:⁊ cōfeſſio ꝓcuratoris nocet dño.ꝭ. de re iudi. ſub/orta etiā ignorāti vt ibi:⁊ dolus ꝓcuratoris nocet domino .ff. de tri. procuratoris.⁊. C.ꝺ exac.⁊ trāſ. mili.an.l.in ex/actione.li.xij.et ꝙ factū ꝓcura/toris dño ꝑiudi/cet. habes .ꝭ. de cā poſ. ⁊ ꝓprie. cū olim. ⁊ gene/raliter factū ꝓ/curatoris dño ꝑ/iudicat. niſi ex/cedat fines mā/dati.ſ.ꝺ offi. de/leg.cum olim. ⁊ C.de ꝓcura.ſi ꝓ/curator. ⁊ ſibi i/putet qui malū ꝓcuratorē eligit .ff.de mino. cum mandato:nā cū ſit dño factum ꝓcuratoris etiā iniuſte obtinu... .ff.de ꝓcu.qui ꝓrio.§.vt i ce/teris.ſic ⁊ ei de/bet nocere. Sȝ contra videꝛ ꝙ contumacia ꝓcu/ratoris nō debet nocere dño.ff.ſiquis ius di.nō ob.l. ...§.ſi ꝓcurator.⁊ expſſe tradiꝛ ꝙ tm̄ ꝓcurator ꝯtumax eſt nō dñs.ff.mā.ſi mādato.niſi expſſiſſet in ꝑnci. ...ē ignorātis dñi ꝯditio ꝑ ꝓcuratorem deterior fieri dȝ.ff.de ꝓcu.ignorantis. nec tñ ſciā ei⁹ dñi ignorā nocet.ff.de lib.cau.inſer.nec delictū ei⁹ in autē.ꝺ ec. §.ſiqͥs i ſua domo.col.ix.nec alien⁹ dol⁹ alteri nocere dȝ.ff.de excep.do.ſi ꝓcu. Sol.dicas ꝙ ꝓcuratoris contumacia ipi dño ꝑiudicat in eo caſu in quo loquiꝛ ħ ...a qꝛ ſcit ei⁹ ꝯtumaciā ⁊ ratā habet eā eoipō ꝙ non purgat ipām.vñ in eo caſu pōt dñs excōicari. Si ꝟo dñs ignorat ei⁹ cōtumaciā:nec ratā hȝ eā:ipe ꝓcurator puniꝛ de dolo ſuo ⁊ nō dñs.⁊ ſic loquiꝛ.ff.ſi qͥs ius ...l.j.§.ſi ꝓcurator:⁊ alia iura ad hoc inducta qꝛ iniquū eſt aliquē alteri⁹ odio ꝑgrauari.C. de inoffi. teſt. ...s ſeruo.verſus fi.⁊ pctā ſuos debēt tenere auctores ...e his que fi.a ma.par.c.queſiuit.⁊. C.de pe. ſanci/... alias ꝫ dñs nō eſt excōicādus:ignorās culpā ⁊ do/lum ... ꝓcuratoris.vel cū ea ſcit ſtatim eā purgat. ⁊ eſt ... notabile circa ea q̄ facit in iudicio ꝟm formā man... bñ fit ꝑiudiciū dño ꝑ ꝯfeſſionē ꝓcuratoris ſeu ꝑ ...ū illi⁹:vt dicūt iura ꝓrio inducta dūmodo nō egre... formā mandati:alias nō obeſſet dño ſi cū primuȝ ...ꝯtradicat.ſ.de offi.deleg.cū olim. Sȝ qͥd ſi ꝓpter ...maciam ꝓcuratoris tm̄ dñs excōiceꝛ a iudice dño ignorāte cōtumaciā ꝓcuratorꝭ.nec eā ratā habēte.nū ...rit excōmunicat⁹ ⁊hoc ſepe ꝯtingit:videꝛ ꝙ nō te/... :qꝛ hic dicit potuit excōmunicari ꝓpter ſuā ꝯtu/maciā vel ꝓcuratoris.⁊ illud dꝛ poſſe fieri qꝺ de iure ...xxij.q.ij.faciat hō . Sȝ videꝛ ꝙ excōicatio teneat ...ſi ſit lata a ſuo iudice ſiue iuſte ſiue iniuſte.xj.q.iij.

ſnīa paſtoris.⁊ in culpa quodā modo videꝛ q̄ talē ꝓ/curatorē cōſtituit q̄ nō obtēperat iuri.⁊ aliqͥs ꝓ facto alteri⁹ etiā ſine culpa puniꝛ.ꝭ.de ſpō.nō ē. Credo ꝙ tu/tius ſit dicere ꝙ ſit excōicatus:licet nō debuerit excōi/cari.⁊ debet abſolui ſine aliqua ſatiſfactione ⁊ abſqȝ grauamie.⁊ credo ꝙ iudex tenetur ei ad interesse.ꝭ.de ſen. ex/com. ſacro. qꝛ illū excōicauit iniuſte etiā nō ci/tatum.

Idē hieroſolymitano patri arche ⁊ archiepō caſſeñ.

In cauſa reſtitutionis cōtra contumacē lite nō conteſtata ſentētia ꝓferri nō pōt.C.II.

Accedēs ⁊.ꝭ. ¶ Cū in iudicū delegatoꝝ pñ/tia:archieps cirenēſis reſti/tutionis bñficiū poſtularet: pleban⁹ ſancti Marci de venetijs ꝯtra quem agebat: nihil ad obiecta rñdit. ſed ad a nr̄am audiētiā appellauit ⁊ licet ſepe fuiſſet admonit⁹ vt iuri pareret: qꝛ ei⁹ appella/tio nō tenebat: noluit tñ rñ/dere ampli⁹:vl̄ corā eis etiā cōpere. Ipſi ꝟo iudices:cuȝ pleban⁹ ī ſua ꝯtumacia ꝑdu b raret:teſtes receperūt ab ad/uerſa pte ꝓductos: ⁊ depoſitionib⁹ redactis in ſcriptis: mandauerūt eidē:vt ad eos accederet: in pſonas vel in dicta teſtiū obiecturus: qꝺ cum facere noluiſſet:in ipm excōmunicationis ſententiā c ptulerunt:poſſeſſionē iuris parrochialis ad iudicantes archiepō memorato: ⁊ eū reſtituētes in integrū:diſtricti/us vetuerūt:ne quis poſſeſ/ſionē cireñ.eccleſie reſtitutā d ꝑſumerent pturbare. ¶ Cū igitur lis coram eiſdem iudicibus non fuerit conteſtata ⁊ manifeſte pateat litteras ipſas per veri ſuppreſſioneȝ obtentas: cum manifeſtum eſſet duos pdictorum iudi/cum acconi.videlicet ⁊ cireñ. epiſcopos:eidē archiepiſco/po tanqȝ ſuffraganeos ſuo e metropolitano iure ſubeſſe:

Accedēs ¶ Diuerſimode ſummari pōt iſta decreta.vt dicit Jo.an.ſȝ vt oīs modus cōphendaꝛ dic vt in rubro. Et duo facit. Prio ponit ordinem ꝓceſſus. In ſcꝺa ipius retractionē.ibi. Cū igiꝛ Ab. a ¶ Appella/uit. Hic nullaȝ cām appellandi ſeu grauaminis expſſit. vñ ñ valet ꝟm hodierna iura appellatio .ꝭ.de appella.vt debitus.qꝛ cauſa ſemꝑ dȝ exprimi corā iudice ⁊ ꝓpter illā appella/ri.ꝭ. de appel.dilecto filio. G.alias admitti nō dȝ q̄re talis appellatio nō valet hodie. hic eīn appellauit ꝓ ꝑꝛ ſuſpitionē ⁊ appellare nō dȝ hoc mō.debuit ei cām ſuſpitionis corā iudicib⁹ allegare ꝓbabilē: ⁊ ſi nō ad/miſiſſēt legitimā ſuſpitionē. tūc debuit demū appellare.ꝭ.de appel.cū ſpāli.tñ infra videꝛ ꝙ legitima fuerit appellatio.ver.ex his plebanū legitime ⁊c̄. Et ita ꝟm antiqua iura ſufficiebat appellare.lȝ cām nō exprime/ret. vt hic videꝛ.qꝛ papa talem appellationē videtur admittere.qꝛ illi iudices fuerūt ſuffraganei archiepi. ſȝ hodie nō teneret. Vel dic ꝙ cauſa ſuſpitiōis fuit al/legata nec admiſſa.vnde tenuit appellatio ⁊ ita nullū ꝯtriū.vel qꝛ ſuſpitionis cā notoria erat valuit appellatio plebani q̄uis cām nō expſſerit vt infra ſeqͥꝛ in ipa lra ſec⁹ cū cā ſuſpitiōis aut etiā appellationis latens eſt qꝛ tūc dȝ exꝑmi ꝟm ꝙ tradiꝛ ꝭ.de appel. vt debit⁹ ⁊.c.cū ſpāli.⁊.c.interpoſita. b ¶ Teſtes receperūt lite nō cōteſtata.ſ.e.c.pri.⁊.ꝭ.e.ꝑ totū. c ¶ Poſſeſſionē iuris nō aūt poſſeſſionē cā rei ſeruande qꝺ forte facere potuerūt imo ſiue forte ſi ꝯtumax fuiſſet.ꝭ. eo.c. ꝓxi.⁊.c.qm̄.§.in alijs.ſȝ appellatio ꝑmiſſa videꝛ de/fendere ipm plebanū a ꝯtumacia . vnde ñ tenuit ſnīa excōmunicationis vt inferius ſequiꝛ. Quidam intelligunt hāc decre.loqͥ in cā reſtitutiōis in integrum iure minoris. d ¶ Perturbare.ar.ꝙ iudex dȝ defendere inductū in poſſeſſionē.ꝭ.de ſymo.querelā. e ¶ Sub/eſſe.hec eſt iuſta cauſa recuſationis ꝙ iudex ſit ſuffraga/ne⁹ aduerſarij:ſicut ⁊ illa. ꝙ iudex ſit dominus ad/uerſarij.ſ.de offi.deleg.cauſam que inter. R.vbi plu/res caſus notanꝛ de recuſatione. Idem videꝛ ſi eſſet

affinis.iij.q.ix. abſens.⁊.ff.de inſur. lex cornelia. in
ꝑn.⁊.iiij.q.iij.§.itē lege iul. Itē ſi eſt comes.ff.de offi.
ꝑ.ſenatuſcōſulto.⁊.ſ.de offi.deleg.cū. R. ꝓpter dn̄m
tota familia pōt recuſari.C.ſiq̄s q̄cūꝫ ꝑdi.po.l.vna.
⁊ lꝫ ex iſtꝫ cauſis repellat̄ iudex a iudicādo.nō repellit̄
teſtis a teſtificā
do.⁊ hec eſt cau
ſa qꝛ facilꝰ poſ/
ſet hr̄e multos
iudices q̄ꝫ vnuꝫ
teſtē vn̄ repellit̄
iudex a iudicio
ꝓpt̄ defectū te/
ſtis. vt ſic ferat
teſtimoniū i cā
.j. de teſti.dile/
cto. a ¶ Ac
ex his. Quare
dicit ex his. qꝛ
nō appellauit ex
pluribꝫ cauſis ſꝫ
tm̄ qꝛ erāt ſuf/
fraganei poſt
appellationem
vnica videbat̄
cauſa appellati
onis eo tp̄e quo
appellauit.lꝫ tn̄
nō expſſerit.ſ.qꝛ
iudiceſ duo erāt
ſuffraganei.ſed
poſt appellatio
nē alia cā graua
minis ſupuenit
ſcꝫ qꝛ receperūt
teſtes lite nō cō
teſtata.⁊ ꝓpter
h̄ dicit ex his qꝛ
ex ſupuenicti ḡ
uamine ſumpſit
appellatio maio
rē firmitatē.⁊ ſic ex his q̄ poſtea fiūt intelligit̄ fortius
valere.ſed ab initio vnica videt̄.⁊ ſic legitimā vocat
appellationē.⁊ tn̄ nulla cā fuit expſſa vt dictū eſt.⁊ita
ex poſtfacto apparet legitima.j.de frigi.⁊ maleſa.fra/
ternitatis. Vel dic ꝙ duo iudices recuſati fuerāt et qꝛ
nō admiſerūt recuſationē appellatū fuit. ⁊ ſic eſt pla/
nū qđ dꝛ vt ſupra vt dictū ē. B. b ¶ Propt̄ ꝯtuma
ciā ſi appellatio nō fuiſſet legitima ꝓpter ꝯtumaciam
debuit ⁊ potuit excōicari vel aduerſariū in quaſi poſ/
ſeſſionē iuris mittere cā rei ſeruāde.vt.j.c.pxi. ſed dif/
finitiuā nūq̄ꝫ potuit ꝓferre ſnīam ſup poſſeſſione qui
erat q̄ſtio ſpoliationis cū lis nō eſſet ꝯteſtata.j.e.ꝑ to/
tū.⁊ ꝙ dicit forte nō notat dubitationē ſꝫ potius affir/
mationē. c ¶ Caſſauimꝰ.i.caſſam denūciamꝰ. Hoc
tō ita exponit.qꝛ ꝓprie dꝛ caſſari ſnīa vbi tenet.ſꝫ cum
ſnīa nulla eſt vt hic:ſnīa nō dꝫ caſſari.qꝛ qđ nō eſt:caſ
ſari nō dꝫ ſꝫ debet denūciari nulla:ſicut fit i ſnīa excō/
municationis.j.de ſen.excō.ꝑ tuas.⁊.ſ.de offi. deleg.
cū ꝯtingat.⁊ h̄ due fuerūt ſnīe.ſ.excōicationis in ple/
banū ⁊ alia ſup reſtitutione poſſeſſionis iuris parro/
chial̄. d ¶ Vniuerſa.qꝛ ſi ꝑncipale nō tenuit.nec il/
lud qđ ex eo noſcit̄ eſſe ſecutū.j.de fide inſtru.inter di/
lectos.§.cū igit̄ in fi.⁊.C.de legi.nō dubiū.cū ſuis cō/
cor.oīa ḡ ſunt reſtituēda q̄ occaſione ipius ſnīe habuit
Sicut cū reſtituit̄ minor aduerſus ſnīaꝫ:pignora ꝑſti
ta debet reſtitui.ff.de mino.ſi ex cauſa.§.j.⁊ cū retra/

a ac ex his plebanū legitime
appellaſſe cōſtaret: in quem
etiā ſi minꝰ legitime appel/
b laſſet:⁊ iudices ipi licet ꝓpt̄
cōtumaciā excōicationis for
te potuerūt ꝓferre ſnīam:nō
tn̄ debuerūt ſup pricipali ne
gotio diffinitiuā ſnīam lite
c nō ꝯte.ꝓferre:ꝑdictas caſſa
uimꝰ ſnīas:imo caſſas denū
ciamꝰ:⁊ inanes. Ah̄ Cireñ.
archiepo dedimꝰ in mādatꝫ
vt eccl'ie ſancti Marci inſtru
d mēta reſtituat:⁊ etiā vniuer
ſa que hmōi occaſione ſentē/
tie:ꝑ ſe vel ꝑ alios occupa/
uit. Idem epiſcopo brixieñ.
Si lite nō cōteſtata reus eſt
cōtumax ſi fieri poteſt mitti/
tur actor in poſſeſſionē cau/
ſa cuſtodie alias reus excō/
municabitur. Ca.III.

De fraternitatis deuo
tio.et.j. Cōſultationi
tue duximꝰ rn̄dēdū. ꝙ ſi reꝰ
lite non ꝯteſtata abſentaue/
e rit ſe ꝯtumaciter: taliſꝗ cā
ſit:ꝙ actor poſſit impedita/
f rū rerum poſſeſſionem indu
ci:eſt in eandem cauſe cuſto
g die inducendus. ¶ Quod
ſi cauſa talis fuerit: ꝙ idem
h in poſſeſſionem nequeat in/
tromitti: vt iuri pareat per
cen.eccleſi.eſt contumax cō
pellendus. Idē de decima
⁊ elemoſyna abbatibus au/
rel.⁊ carnot.dio. Receptio
teſtiū facta cōtra nō cōtuma
cē lite nō cōteſtata in cā ma/
trimoniali ē nulla. Ca.IIII.

Accedens ad ſedē apo
ſtolicā nobil' vir.gu.
vicecomes nobis expoſuit:
ꝙ cū Sopiteñ.eps.comitem
i Britanie ꝓxima linea ꝯſan
guinitatis attingat:⁊ archi
k dia.eius ſit clericus cōmen
l ſalis:qui eidē vicecomiti eſt
aduerſarius principalis:vt
pote qui vxorē ſuam ⁊ ter/
ram publice detinere preſu/
mit:et magiſter. P. de ter/
m ra vxoris ſue oriundus exi/

etatur ſententia. omnia debent reſtitui in priſtinū
tum:vt hic ⁊ ex vtraꝗ parte fieri debet reſtitutio.
de repu.l.vna.ff.de mino.quod ſi minor.§.reſtitut.
ſ.de in integ.reſti.capitulo.j.
De fraternitatis. ¶ In prima ponit̄ dec
conſultatio.
ſcđa diſtingu
reſponſio. Et
cundū mēbru
ibi.qđ ſi. Ab
e ¶ Contum
citer: pluribu
modis dicit̄
contumax.j.e.
qm̄.§.j.⁊.xj.
iij.certū.ff.de
iu.ꝯtumacia.
j. f ¶ Poſſ
ſionem: vel qu
ſi poſſeſſioner
.j.de cauſa p
cum eccleſia.
g ¶ Induc
dus: non tn̄ iu
dex debet mu
tū feſtinare
decernandā h
iuſmodi miſſi
nē in poſſeſſio
alias fieret re
tutio ꝯ eam.a
ff.de dam.inf
ſi finita.§.ſi f
te qꝛ etiam ſn
diffinitiua re
cat̄ iuſta de c
a.j.de re iu. c
Bertoldus.
debet ſumma
negotium pſc
tari ante miſſ
nē.arg.C.vbi in rem ac.l.ij.⁊.j.e. qm̄.§.pe.an iſte
miſſus ſit cuſtos tm̄ vel verus poſſeſſor:dꝛ.j.de do.
ꝯtu.ꝯtingit. Nota tn̄ ꝙ q̄nꝙ auxilia ꝑdita ſunt ꝯ
los q̄ nō admittūt actorē in poſſeſſionē.ſm̄ manda
iudicis. Primū qꝛ puniunt̄ in expenſis.j.eo.qm̄.§.
alijs.⁊.j.de ſequeſtra.ad hoc. Scđm eſt qꝛ eo nō o
ſtante ꝙ nō poſſidet verus efficit̄ poſſeſſor anno el
pſo.j.de dolo ⁊ ꝯtu.cōtingit.ff.de bo.auc.iu.poſ. q̄ꝫ
Terciū eſt:qꝛ pōt excōicari vt hic.⁊.j.eo.qm̄.§.vlt
Quartū qꝛ pōt ꝯuenire aduerſarium q̄ꝫri ſua intere
poſſeſſionē nō habuiſſe.ff.vti poſ.l.ſi duo.§.vlti.⁊.
ne vis fi.ei.qui in poſ.mit.l.j.in prin. Quintū qꝛ m
nu militari eijci pōt.ff.ne vis fi.ei q̄ in poſ.mit.ſi qu
miſſus.ff. de rei ven.qui reſtituere. h ¶ In poſſe
ſionem nequeat.puta ſi cauſa eſſet criminalis ſiue c
uiliter ſiue criminaliter agat̄ vel matrimonialiter.
q̄n agit̄ ad ſeparationē matrimonij ꝯtumax eſt excōi
dus.ſ.e.c.j.in fi.⁊.xj.q.iij.rurſus.⁊.c.quicunꝗ. B.
Accedens. ¶ Sunt due ptes. Primo ponit a
pellantis querelā. Secundo cōmiſſionis cauſa
ibi mandamus. Ab.Si. i ¶ Linea ꝯſanguinita
que eſt ſufficiens cauſa recuſationis.j.de ap.poſtrem
idē eſſet ſi eſſet affinis.iij.q.ix. abſens. de hoc dixi.
e.accedēs.⁊.ſ.de offi.dele.cām que. k ¶ Eiꝰ.ſ.co
mitis britanie:ideoꝗ erat ſuſpectꝰ illi.ſ.de of.deleg
iſinuāte. l ¶ Qui.ſ.comes. m ¶ Oriūdꝰ.vn̄ q̄s o

indus fuit ibi domicilium retinere dicit.ff.de ſena.l. de. ⁊ ē iſta admirabilis ſuſpitio q̄ ſufficere nō credo: ed que non pſunt ſingula multa iuuant. vt nota.ꝟ.de oba.cum cauſam.vel dic oriundus de terra ſua. id eſt e terra que ptinebat ad iuriſdictionem illius comit ad ꝓprietatez ipius dn̄e.

ſa matrimoniali an̄ litē ꝯteſtatā recipiūtur teſtes non obſtante.abſentia illius.ꝟ.e.c.xxi.§.j.⁊ hoc eſt qd̓ ſe quitur abſq̄ culpa cōtumacie. f ¶Terre.ſcꝫ dota lis ei⁹ em̄ cognitio ptinet ad papā rōne ꝯnexitatꝭ .q2 eſt acceſſoria ipi matrimonio.ꝟ.de dona. int̄ vi.⁊ vxo. c.j.ij.⁊. iij. ⁊ ſic nō ē ꝯ.ꝟ.ꝙ fi.ſint legi. cauſaq̄ꝫ. ij.

¶Nimis fa uens.ſed nunqd̓ tenet quilibet di rigere pximum ſuum.de pe.di.ꝗ. omnis ꝗ non di ligit? Rn̄.n̄ ois inimicitia repellit iudicē ſed maxi ma.ff. de ꝓ. ſig. ate.§.amicos ſi ut nec oēs ini micitie repellūt teſtem niſi maxi me.ꝟ. de ſymo.lꝫ deli.⁊.c.p tuas. cauſa cognita illud diſquiri de et.ff.ꝺ q̄ſtiōib⁹ j .§. p q̄ſtionē: naꝫ ꝑpter leues inimicitias non xtinguit lega tum.ff. de adi.le a .l.iij.ī fi. Sꝫ videtur ꝙ modi ca cauſa iudicē repellit vt dictū ꝟ.ꝯ.e.accedēs. ꝟ.ꝯ.de offi.dele. cauſaꝫ que.quia teſtes ſine ſuſpiti ne ꝓcedere de bent. iij.q.v. q2 ſpecti. ⁊.C.de iudi.apertiſſime

a ſtens:nimis fauens eidē: et b omnes ſub diſtrictu exiſtūt comitis memorati:nec niſi p diſtrictum ipius ei patet ac ceſſus ad eos: ⁊ ipi quibus cauſa inter ipm ⁊ vxorē ſuaꝫ cōmiſſa fuerat:nūq̄ꝫ ei volu c erunt.niſi in terra inimicorū ſuorum locum ⁊ terminū aſ ſignare: vbi ſine mortis pe riculo accedere nō audebat: ⁊ licꝫ litteras non habuit de conductu:ſi tamē miſſe ei fu iſſent non debebat ſe crede d re ſuis capitalibus inimicis et.ꝟ. Mandamus quatenus cum ꝓpinquiores ſitis terre nobilis:tā dicte q̄ꝫ ſue:⁊ cau ſa ipa per vos cōmodi⁹ vale at terminari:cum ad vos ſe cur⁹ pateat acceſſus: vtriq̄ꝫ ptib⁹ ꝯuocatꝭ:ſi vobis ꝯſtite rit ꝙ an̄ litē legitime ꝯteſta tā:vel poſt appellationeꝫ ex e p̄miſſis cauſis interpoſitam teſtes ſup ꝯſāguinitate ꝯtra matrimoniū abſq̄ꝫ culpa cō tumacie:recepti fuiſſēt: vos

atteſtatiōes hmōi decernatꝭ irritas ⁊ inanes: cōpellētes dictaꝫ nobilē: vt reuertatur ad virum ſuum quē incōſul dimiſit: ita ꝙ poſtq̄ꝫ ipſe vir plenariam reſtitutionem ha f buerit tā vxoris q̄ꝫ terre: cau ſam ſuper matrimonio audi atis: eāq̄ꝫ fine canonico ter minetis. Idem. Lite nō cō teſtata non recipiunt̄ teſtes regulariter ſuper p̄ncipali. Fallit ī caſib⁹ hic annotatis ſcꝫ cū timet̄ de morte vel ab ſentia diuturna teſtiū: tunc em̄ ſeruata ſolēnitate hic po ſita poſſunt etiā lite nō cōte ſtata teſtes examinari.h.d. vſq̄ꝫ ad.§.porro.Ca.V.

Qūoniā freqūēter ī du biū reuocat̄ a multis: an lite non conteſtata teſtes recipi valeant: auctoritate p̄ ſentium duxim⁹ declarandū g regulariter verum eſſe ꝙ lite nō ꝯteſtata nō eſt ad recepti h onem teſtium ꝓcedendum. ¶Niſi forte ꝺ morte teſtiū ti

¶Qūoniā. ¶Quia iſta decre.ē val de ꝑlixa: et ha bet materiā ſatꝭ ſepabilē:eā legā ꝑ ptes. Et p̄mo vſq̄ꝫ ad.§.por ro.h.intendit vt in rubro. Et di uidit hoc princi piū in quattuor ptes. Naꝫ p̄mo ponit regulam. Scd̓o duos ca ſus excipit.ibi. Niſi. Tertio ſo lēnitatē reqſitā ibi. Sꝫ ſi actor. Quarto qd̓ iurꝭ ſi illa nō ſeruet̄. ibi. Sꝫ ſi actor. Ab.Siculus. g ¶Regularit̄ verū eſſe. hec re gula fallit in ca ſibus hic poſitꝭ. ſcꝫ vbi timetur ꝺ morte vel abſen tia teſtiuꝫ.⁊ vbi agitur de electi one vl' matrimo nio ⁊ ī cauſa in qſitiōis ⁊ publi cationis. Item

Sed quod dicit nimis fauēs ſoluit quod dictū eſt. b ¶Sub diſtrictu.hec exceptio omnes tangit. c ¶Inimicorum.hec fuit ſufficiens cauſa appellādi. j.q.ix.hortamur.⁊.ꝟ.de ap.ex parte.ff.de iudi.ſi lon ius.ff.de arbi.ſi cum dies.§.ſi arbiter. d ¶Inimi s.ſi.ꝟ.de ſen.ex.decetero.⁊.c.q̄uis.nec ī hoc caſu ſuf ciens potuit cautio preſtari.ar.ꝟ.ꝺ reſti.ſpo.litteras. fi.⁊ hoc ꝓpter fragilitatem cautionis.ff. ad trebel. ui ita.§.j. e ¶Ex cauſis p̄miſſis.ſcꝫ quia epiſcop⁹ rat cōſanguineus comitis:⁊ archi.cōmenſalis eiuſdē alter oriūdus de terra vxoris ⁊ locum aſſignabāt p rram inimicoꝝ:quia huiuſmodi exceptiones nō ad ittebant legitima fuit appellatio ⁊ quelibet etiam p ſufficeret ad appellandū p̄ter illam ꝙ oriundus fuit lter iudicū ꝺ terra vxoris :illam ſolam non putarem fficientē ad recuſandū iudicē vl' iudices: ſꝫ p̄ſtat ad iniculū alijs vt dixi.ꝯ.que non pſunt ſingula multa uāt.ſic.ff.ꝗ ex ca.ma.necnō.§. ſi quis ſepius.niſi ve s dicere de terra que ptinet ad iuriſdictionē vxoris unc bona eſt exceptio.⁊ quia omnes erāt de diſtrictu ius comitis.ar.ꝟ.de preſump.tertio. ⁊ ita ſiue teſtes ecepti fuerūt an̄ litē cōteſtatā . ſiue poſt appellatiōeꝫ miſſam ex p̄dictis cauſis nō valet receptio teſtiū ſup ōſanguinitate niſi ille fuiſſet cōtumax tunc em̄ in cau

in cauſa denūciationis.ꝯ.de iudi.nouit. Item in acto ris abſentia p̄ſente reo recipiunt̄ teſtes lite non cōte ſtata.C.quomodo ⁊ quādo iudi. autē.ꝗ ſemel.ꝟ.ꝺ do. ⁊ ꝯtu.cauſam que. Iteꝫ vbi actor nō pōt agere ꝓpter iuramentum qd̓ iurauit non repetere vſuras.ꝟ. de iure iuran.ad noſtrā. Item cū minor ab hereditate officio iudicis ſe abſtinet.vt in autē.vt ſpō.lar.§.ad hec.col'. ix. Item vbi aliqd̓ iudicis officio expeditur.C.vt mi. ſe ab he.abſti.in autē.ibi poſita . Item cuꝫ in integrū reſtitutio incidēter poſtulatur officio iudicꝭ.ꝯ. ꝺ offi. iudi.c.ij. Item cum agitur de iniquitate iudicis in ca ſu quem habes.ꝟ.de ap.interpoſita.§.vlti. Item in pe titiōe legati vel fideicōmiſſi.ar. C.de vſu.⁊ fruc.l.ij.ſꝫ ibi dicit poſt litē nō ꝯteſtatā.in fi.vn̄ caſus iſte nō de bet excipi de regula. Itē cuꝫ agit̄ finiū regūdoꝝ iudi cio.vt.C.fi.regū.l.iij. Itē in trebelianica reſtitutione C.ad trebel.l.pe.§.cū autē. Itē in cauſa hereſ.s poſt mortē.xxiiij.q.ij.ſane.ij. Itē vbi offendit̄ publicū cō modū.C.de pe.ne diu.⁊.iij.q.iij.q2 ea.ar. Itē cū pſo na eſt incerta.v.q.j.qdam.⁊.q.ij.c.ij.⁊ ſm̄ quoſdā in cauſa libertatis.C. de inge.manu.diffamari. Ar.con tra.ꝟ.de teſti.cum olim. Item vbi agit̄ de beneficio ob tinendo eccleſiaſtico vt in cōci.lugdu. Inno.iiij.ꝟ.ꝺ eo ꝗ mit.in poſ.cā.rei ſer.eū qui. h ¶Procedendum.

ſuper principali: ſed ſup incidenti interdum vel emergenti bene recipiunt̃ teſtes: vt ꝓbetur ꝙ citatio peruenit ad aliquem vel ꝙ cõtumax fuerit in caſu quem habes .j. de ap. interpoſita .§. vlti. a ❡Ciuiliter. Ħ ideo dicit: quia in criminalibus nunq̄ recipiuntur teſtes lite non conteſta. ⁊ ibi ꝓbationes ſtrictiſſime req̄runt̃ .v. q. vj. epiphaniũ. C. de ꝓba. l. vlti. qualit̃ in criminali cauſa ꝓcedatur. dicitur .iij. q. ix. ĩ ſũma. ⁊ .j. de do. et cõtu. veritatis. b ❡Ne ṽitas. xiiij. q. ij. q̄ꝫ q̄ꝫ. c ❡Subtrahatur. tunc em̄ curare debet iudex ⁊ magiſtrat⁹: vt ſalua ſit rerũ ꝓbatio. ff. de teſti. curent. ⁊ l. autẽ. de teſt. in vl. cõlum. coll̃. vij .§. pe. ⁊ .§. Ħ vero. ⁊ .j. de teſti. ſi quis teſtium. ⁊ ff. ad l. acquil. l. .j. vel etiam ſi timetur ꝙ teſtes ꝓpter moram varient fidem ſuam aut moriantur. ff. ad carbo. l. iij .§. duz. ar. .j. e. c. .§. ſunt ⁊ aliĳ .j. de teſti. ſignificauit. d ❡Timetur. tunc illi ſoli recipiuntur de q̄bus timetur ⁊ non aliĳ niſi in cauſa publicationis .j. de teſt. ſignificauit. ⁊ .j. e. c. .§. ſunt ⁊ aliĳ. licz in his caſib⁹ recipiantur teſtes lite non cõteſtata. veritate tamẽ inſpecta ⁊ quo ad effectũ non intelligunt̃ recepti lite nõ cõteſtata: quia nõ publicantur niſi lite cõteſtata: ⁊ cuz aliĳs ſi aliĳ lite conteſtata inducti fuerunt nec ad ſententiã ꝓcedat iudex ꝑ tales teſtes: ſed in ſequẽti .§. recipiunt̃ lite nõ ꝯteſtata ⁊ fertur ſentẽtia: ⁊ ſic eſt differentia in .j. rñſo. ⁊ .ij. e ❡Conuenta. idez eſt ſi nõdũ ſit conuenta: ſed couenienda. f ❡Aduerſarium. cũ fuerit abſens ⁊ non cõtumaciter. g ❡Infra annũ. ecce preſcriptio annalis. ſic. .s. de reſcrip. plerũq̄ꝫ. ⁊ .s. de offi. ordi. paſtoralis. C. de here. autẽ. idem ⁊ .j. e .§. in aliĳs. ⁊ .j. de here. excõmunicam⁹ .§. j. ⁊ .xj. q. iij. rurſus. ⁊ c. quicũq̄ꝫ: ⁊ iſte annus vtilis eſt ab initio: quia non currit niſi ab eo tẽpore quo potuit experiri. vt in decre. plerũq̄ꝫ. ⁊ .ij. q. vj. biduum. h ❡Non valeãt. illi qui teſtes ꝓduxit. ſed aduerſario bene valebũt qui dolum non adhibuit. xiiij. q. v. c. non ſane. quia ꝓ vera q̄ꝫ teſtificãtur. i ❡In fraudez. non em̄ artanda eſt alicui ꝓbãdi facultas. ff. de incen. rui. ⁊ nau. nequit .§. de his. ⁊ .iij. q. vij .§. tria. ver. ſi quis ex litigatorib⁹. et .j. de teſti. ſignificauit. ⁊ c. dilecto. Item eſt Ħ pſũptio iuris ⁊ de iure contra quam non admittitur probatio liiij. di. fraternitatem .j. de iude. c. vlti. ⁊ .j. de ſpõ. ad id .ij. c. is qui. vbi de hoc ſecus ſi eſſet etiam tm̄ de iure. ff. qd̄ me. cau. nõ eſt veriſimile. xxvij. q. .j. nec aliq̄. Bern. k ❡Ad repellendum teſtes. teſtibus humanis reb⁹ exemptis per quos teſtes recepti reprobarẽtur ſiue eorũ dicta .j. de teſti. ex tenore. ⁊ c. pſentiũ. ⁊ C. de ꝯtrahen. ſtipu. optimã. ver. ⁊ ſi inter pſentes ꝑtes: vl' quia ſe abſentarent vel efficerent̃ inimici actoris. ff. de carb. edic. l. iij .§. duo. ⁊ ff. de fur. l. q̄dã. ⁊ ar. ff. ad l. acquil. in. l. acq̄lia. Dicta illoꝝ poſſet quandoq̄ꝫ reprobare ex ipſis depoſitionibus. ⁊ per teſtes etiaz poſt mortẽ ipoꝝ teſtiũ ⁊ in pſonas: dũmodo teſtes haberet ꝑ q̄s poſſet. ff. ꝓbare. C. de teſti. l. fi. xxiiij. q. i. ſane. ij. arg. C. ſ. pen. ap. q̄ꝫuis. ſ; q2 poterat ꝯtingere ꝙ illi interim morent̃ vel als vt dictuz eſt impediret̃. ideo infra annum debet denunciari ipi reo receptionem talẽ factam eſſe ꝯ eũ qd̄ niſi fecerit non valebit. tal' receptio teſtiũ. l ❡De alie exceptiones elidẽtes ꝑncipale negociũ vt pcta pſcriptio que tũc poterat ꝓbare: vel pactũ de nõ petẽdo vl' cõſimiles: q2 põt eẽ ꝙ tũc tpis ꝓbatiões ſup his hri nõ poſſẽt. ar. ff. ad l. acq̄l. ĩ lege. ff. de fur. q̄dã.

meat̃: vel abſentia diuturna a in q̄b⁹ caſib⁹: cũ ciuiliter eſt b agẽdũ: ne veritas occultet̃: ⁊ ꝓbationis copia fortuitis c caſib⁹ ſubtrahat̃: ſenes ⁊ valitudinariĳ: et aliĳ teſtes de q̄bus ex aliqua rõnabili cau d ſa timet̃: etiam lite non cõteſtata ſũt proculdubio admit e tendi: ſeu pars cõuẽta ſit cõtumax: ſeu ſit abſens abſq̄ꝫ malicia vt conueniri nõ poſſit. ❡Sed ſi actor non conuene f g rit aduerſarium infra annuz ex quo conueniri poterit, vel ſaltem receptionez huiuſmodi teſtium non denunciauerit illi: atteſtationes ſic rece h pte non valeãt: ne forte hoc i ꝓcuret in fraudem: vt ꝓceſſu temporis exceptiones le k gitime ad repellẽdum teſtes l vel alie: locuz habere nõ poſſint. ❡Porro ſpeciales cauſe poſſunt occurrere: in quibus caſualiter ẽ aliud obſeruandum: vt verbi gratia: ſi m n ſup alicui⁹ electione: vel copula maritali queſtio moueatur: tunc etenim ne ꝓpter lõgam moraz in ſpiritualibus ⁊ temporalibus patiatur eccleſia leſionem: vel viro ſiue mulieri fornicationis occaſio prebeatur: maxime cuz propinquitatis gradus op o ponitur lege diuina prohibi p tus: in huiuſmodi caſibus ſi cõtumax apparuerit is ĩ quẽ fuit actio dirigẽda: ſeu quia peremptoria citatione recepta venire contemnit: ſeu q2 q malicioſe ſeipſum occultat: r ſeu q2 ĩpedit ne poſſit ad euz

❡Porro ❡Hic ĩ iſto .§. vſq̄ꝫ ad .§. ſũt ⁊ aliĳ. excipiunt̃ aliĳ duo caſus a regula ſupra poſita: ⁊ pingui⁹ excipiũtur iſti q̄ꝫ pcedentes cuz in iſtis poſſit etiam ad ſniaz ꝓcedi. Et hunc .§. ſic ſũmo. Cũ agit̃ de matrimonio carnali vel ſpũali: pñt ꝯ ꝯtumacẽ etiã lite non ꝯteſtata teſtes recipi: ⁊ ſnia diffinitiua ferri. Si ṽo reus ẽ abſens: ſ; nõ ꝯtumaciter tũc in carnali nõ ꝓcedit̃: ſ; expectatur abſens. In ſpũali ṽo ſi agat̃ de ꝯtracto ſtabit̃ iurib⁹ antiquis: ſi de ꝯtrahendo expectat̃ abſens ꝑ ſex menſes. Sed de hoc vltimo quãdo agitur de contrahẽdo dic hodie vt in. c. q̄ꝫ ſit: ⁊ c. cupientes. de elect. in. vj. vbi aliter eſt ꝓuiſum. Et diuiditur in duas ꝑtes principales. Nam pmo decidit quid iuris qñ reus eſt abſens ꝑ ꝯtumaciã. Scda ibi. Si vero. ponit q̄d quãdo eſt abſens ſine cõtumacia. Et iſta ſcda ſubdiuidit̃ in tres. Nã pmo tractat de matrimonio ſpũali iã ꝯtracto. Scdo de contrahẽdo. ibi. Q2 ſi. Tertio de carnali ibi. Si aũt. Ab. Sic. m ❡Alicuius. electi nõ ꝯfirmati ⁊ qui nõdũ ꝯſenſit. n ❡Electiõe. Puta ꝙ nõ ſi canonice celebrata vel ꝙ electus ſit criminoſus et li videatur loqui capitulũ ĩ prelato. poteſt idem dici in electione cuiuſlibet clerici: quia ibi leditur eccl'ia ex lõga mora vel etiã ſi vocat̃ vt ꝯſentiat ⁊ nõ veniat. .s. de elec. ſtatuimus. in cõcil. Lugdũ. B. o ❡Prohibitus .j. de teſti. ſpo. lr̃as. ⁊ .xxx. q. iij. pictatiũ. p ❡Caſibus ſupfluunt iſti ablatiui: quia hoc aduerbiũ tunc qd̄ pceſſit ſufficeret. q ❡Malicioſe occultat. ſi. v. q. j. q̄dã. .s. de alie. iudi. mu. cau. fac. c. .j. ⁊ .s. de offi. dele. c. ꝯſultationib⁹. r ❡Impedit. talis habetur ꝓ citato

eo denūciatione facta publice ad domū suā .ꝫ. de cleri. nō resi. ex tue. ⁊ .ꝫ. de do. ⁊ ꝯtu. c. vl. ff. de euic. si dictum .§. si p̄sente. ⁊ .l. si is .§. p̄senti. Et ita sufficit ꝙ publi/ ce edictū ꝓponaṫ ab domū suā vel eccl'iam vt dicūt iu ra p̄dicta: ⁊ citari pōt l'ris vel edictis. ff. de fideicō .l. cū vero .§. penul

quia potest esse ꝙ sunt multū remoti vel impediti nec in breui possunt p cōsanguineos reuocari vel amicos. Et ideo maius tempus ⁊ certū daṫ eis vltia ꝙ eccle/ sia vacare non debet .ꝫ. de conces. p̄ben. nulla. ⁊ hoc lo/ cū habet in his clericis ⁊ p̄latis quia iam confirmati sunt et possessio nem diutius ha buerunt vel etiā consenserūt. De his vero qui so/ lummodo electi sunt nec ꝯfirma tionē vel posses/ sionē habuerūt. teneas ꝙ hic di/ ciṫ q2 expectanṫ p sex menses pl⁹ vl' minus ꝼm ꝙ visum fuerit su/ periori cū p con tumaciā non est absens. Si ve/ ro ille qui accu/ sabat electionez aut excipit con/ tra electū nō cō paret anno ela/ pso. electus po/ test confirmari.

...i. ⁊ sūt tres mo ...t cōtumacie et ...uocunq3 illoꝝ ...liquis ꝯtumax ...it: habeṫ p con ...umace. Pri/ ...nū modum ha ...es hic ⁊ alios ...uos modos cō ...umacie habes. ...j. q. iij. certū c. ℂ Si vero ...liter. i. nolp cō ...maciā. s. offi. ...ele. cōsultatio/ ...ibus. Bern̄ ℂ Maxime ...p2ie. sic. s. de ...lec. cū inter. ꝟ. ...c p mutuū ⁊c. ...lij exponunt ...axime. i. tm̄ e. ℂ In sacris

citatio ꝑuenire: testes lite n̄ ꝯtestata sunt merito admit/ tēdi: ⁊ nihilomin⁹ si de cā li queat: ad diffinitiuā sn̄iam a ꝓcedendū. ℂ Si vero aliter absens fuerit: ⁊ agaṫ de spi/ rituali cōiugio inter ecclesiā ⁊ p̄latū iam cōtracto: electio b ne maxime cōfirmata: illud in hoc articulo volum⁹ ob/ seruari: qđ sup exceptiōe ta/ c liū ꝑsonarū in sacris est ca/ nonib⁹ diffinitū. ℂ Quod si forsan agaṫ ꝺ spirituali cō iugio cētrahendo: is qui est in p̄latum electus: per spa/ cium sex mensium expecteṫ: d nisi pensatis negocioꝝ cir/ cumstantijs: per superioris ꝓuidentiā: magis vel min⁹ e fuerit expectādus. ℂ Si au tem de carnali coniugio sit agendum: alteruter tam diu coniugū expectetur: donec de ipsius obitu verisimili/ f ter p̄sumaṫ: quia cū sine cul pa sit absens: vt si captiuita te vel egritudine: aut alio iu sto impedimento forsitan te neatur: aut etiam ꝓpria sed g non maliciosa voluntate in remotis partibus moram fa ciat: vt de facili vel in breui h citari non possit: ei quidem

...nonib⁹. de hac absentia varie loquuntur canones. ...uidā dicūt de duob₉ mensib⁹. vij. q. j. p̄sentiū. Qui/ ...i de trib₉ septimanis. vt ea. cā. q. j. si q̄s in clero. Et ...uidā de q̄nq3 annis. .ꝫ. de cleri. nō resi. c. ij. Quidā de ...ib⁹. Quidā de quinq3 mensib₉. c. di. q̄m. ⁊. lxxv. dist. ...n̄. Quidā de vna hora. xcj. di. cleric⁹. xcij. di. ca. vlti. ...up hac expectatione dicēdū est ꝙ si aliq̄s est absens ...eo loco vn̄ possit citari vel in studio vel in aliq̄ loco ...i apparet manifeste. q2 nō latitat p̄lat⁹ illius ip̄m le ...time monere debet vt ad suā ecclesiā reuertaṫ infra ...s ꝯueniēs ꝼm locoꝝ distātiā ⁊ tēporis qualitatē ab ...p̄lato p̄figendū. Quod si nō venerit: poterit post/ ...odū suo bn̄ficio spoliari nisi rōnabilē cām ostendat ...are venire nō possit. .ꝫ. de cle. nō resi. inter q̄tuor. ⁊. c. ...⁊ .ꝫ. de appel. ꝑuenit. ij. Uel si alias de licētia p̄lati ...se abseṅtat: vsq3 ad certū tp̄us sibi statutū infra qđ ...ertaṫ: tūc si nō reuertaṫ ad terminū ep̄s pōt illū p̄ ...ri bn̄ficio ⁊ officio nisi iusta cā impediaṫ. ⁊ sic loqui ...illud. c. vij. q. j. p̄sentiū. Dico tn̄ ꝙ siue clericus sit ...sens ꝺ licētia ep̄i ad certū tp̄s. siue p̄ter licētiā: epi ...pus semꝑ ip̄m primo monere debet vt redeat p iu/ ...p̄dicta .ꝫ. de cleri. nō resi. c. inter. ⁊. c. vlti. ⁊ .ꝫ. de ap/ ...ꝑuenit. ij. alias nō teneret sn̄ia lata ꝯ absentē non ...catū neq3 citatū. ⁊ iura antiqua que hic signanṫ sic ...elliguṅṫ. Uerū est ꝙ clerici ab ecclesijs suis ab esse ...debēt. tn̄ si hoc ꝯtingat taliter sunt vocādi anteq̄3 ...lienṫ: ⁊ ita seruandū est circa eos qui cōparent ⁊ ci ...i p̄nt. Si vero nesciṫ vbi sint nec citari possunt p/ ...aliter: trine citatiōis edictū apud eoꝝ ecclesias pu ...ce ꝓponaṫ vt reuertanṫ. ⁊ si vltra sex mēses venire ...tulerint: suis beneficijs postea spolienṫ .ꝫ. de cle. nō ...ex tue. ⁊ sic qualitercūq3 sit aliq̄s absens semꝑ de/ ...citari p̄dicto modo. Itē videṫ ꝙ melior sit condi/ ...illoꝝ qui maliciose se absentant q̄3 cōditio illoꝝ q̄ ...parēt ⁊ citari possunt ꝑsonaliter. quia illi habēt sex ...nses isti citanṫ ad arbitriū p̄lati vel ad mensem vl' ...os vel plures vl' minus ꝼm ꝙ requirit ⁊ exigit di/ ...ntia locorum. sed illud contingit q2 nesciṫ vbi sunt

ff. de mu. ⁊ ho. reus. Sed nō credo ꝙ tm̄ sit expectan dus. immo superior p̄figit ei certū terminū infra quez cōpareat ꝓsecuturus intētionē suā: alioquin cōfirma bit eū .ꝫ. de accu. licet. ⁊ .ꝫ. de clan. despon. cū inhibitio. ⁊ .ꝫ. qui matri. accu. pos. cū in tua. ⁊ hoc totū expeditū est. s. de elec. statuim⁹. Sz in episcopatu danṫ accusa/ tori tres menses. in autē. de san. epi. §. siquid aūt. coll'. ix. sed potius ista in arbitrio superioris cōsistunt .ꝫ. de do. ⁊ ꝯtu. cū olim. j. Cōtra. sed ibi soluiṫ. Si ꝟo cōtra p̄latū absentē agaṫ criminaliter. vel etiā ciuiliter p de nūciationē alicui⁹. tunc citeṫ vt veniat ad defendēdū se. si nō veniat excōmuniceṫ ꝓpter ꝯtumaciā. ⁊ expe/ ctabiṫ p annū. ⁊ post annuz ꝓcedat ꝯ ip̄m sup bonis nō sup crimine ꝼm ꝙ tradiṫ. xj. q. iij. rursus. ⁊. c. quicū q3. ⁊ .ꝫ. de dolo ⁊ ꝯtu. veritatis vbi de hoc. d ℂ Expe ctandus. postmodū ꝓcediṫ ꝯtra eū ⁊ recipieṫ testes ⁊ diffinitiue ꝓcedeṫ vel ali⁹ eligaṫ si nō vult ꝯsentire et nil ei opponiṫ. e ℂ Sit agendū. cū non sit absens p ꝯtumaciā. f ℂ P̄sumaṫ. p famam. q2 senex erat vel etiā q2 in acie fuit nec rediit p̄sumitur ꝙ his casib₉ sit mortuus. ⁊ si contrahat credens ita excusaṫ ab ad/ ulterio etiā si viuat ꝓpter ignorantiam. xxxiiij. q. ij. cū p bellicā. quia nō cōmittiṫ adulterium sine dolo. ff. de adulte. l. penul. vel si receperat litteras illoꝝ cū quib₉ militauit. C. de repu. aute. hodie. tamē diciṫ ꝙ non de bet contrahere nisi primo sit certa de morte ipsius .ꝫ. ꝺ secun. nup. domin⁹ .ꝫ. de spon. in p̄sentia. sed satis cer/ tum est illi p solas hm̄oi violentas p̄sumptiones post q̄3 aliquanto tempore duxerit expectandum forte p an num vel etiā quinq3 annis vt in p̄dicta auten. hodie. g ℂ Maliciosa. iiij. q. iij. §. item his qui nō detractā di causa. h Citari non possit. Si nō potest cita/ ri cōtra ip̄m ꝓcedi non potest. Et sic est argu. ꝙ non tenet sententia cum peremptoriū nō ꝑuenit in noticiam absentis. iij. q. ix. caueant. ff. que sen. sine ap. rescin. l. j. §. item ex eo edicto. C. quomodo ⁊ q̄n iu. ea q. ⁊ ff. lo/ cati. §. itē queriṫ. §. exercitu. Sz veri⁹ est ꝙ sufficiat si diligēs sit inq̄sitio facta. licet nō sit inuentus .ꝫ. de do.

a ꝑiudicari nõ debet: cũ habeat forſan exceptiones legitimas ad intentionẽ cõtrariã elidendã: ea neq̃ obſtante b ꝙ de lapſu carnis poſſit op/ c poni qm̃ in coniugio caſus multi occurrũt: in quib⁹ coniuges ſine culpa: ſed nõ ſine d cã cõtinere cogunẗ. ¶ Sũt ⁊ alij caſus ſimiliter ſpeciales: in quib⁹ abſq; litis conteſtatione: legitime poſſunt teſtes ꝓduci: vt quãdo e exceſſuum inquiſitio: vel teſti f um publicatio imminet facienda. ¶ In alijs vero caſibus: prudenter eſt attenden g dũ: vtrum ɔtumax reali actione: an ꝑſonali conueniaẗ. Si reali: mittẽdus eſt actor in rei petite poſſeſſionem: vt h tedio affect⁹ reus: veniat reſponſurus. Qui ſi venerit ĩfra annum: iudicio ſiſti ꝑſti i ta cautione: ac exhibita ſa k tiſfactione congrua expen l ſarum: poſſeſſionem recuperet. Quod ſi cautionem of m ferre neglexerit infra an n nũ: actor poſt annum verus

⁊ ɔtu. cãm. ⁊. c. vl. ⁊ ꝫ. ð cleri. nõ reſi. ex tue. ⁊. vij. q. j. ꝑñtiũ. ⁊. C. de iudi. ꝓperãdũ. §. ſiquidẽ. ff. de euic. ſi iõ. §. ꝑñti. ⁊. l. ſi dictũ. §. ſi ꝑſente. ⁊ hoc verũ eſt qm̃ malitioſe eſt abſens alias nõ ꝓcediẗ ɔtra eũ q̃ſtũ ad cauſam ꝑſentis littere. a ¶ Nõ debet. argu. cõtra. ꝫ. qui fil. ſunt legiti. ꝑ latũ. ſed ibi agebaẗ tantũ de ꝓle: an eſſet legitima vel nõ: ⁊ nõ cõtra abſentem vel ille fuit req̃ſitus: vt ibi inuitur. Cõtra. ꝫ. qui ma. accu. poſ. c. j. illa corrigiẗ ꝑ iſtã. Preterea ille fuit abſẽs culpa ſua ꝓpter maleficiũ qð cõmiſerat: vnde non ꝑ iudicaẗ mulieri ⁊ ſic differt caſus ille ab iſto ⁊ ibi ſoluiẗ. b ¶ Opponi: Reſpondet tacite queſtioni. Diceret aliquis ſi mulier tm̃ cõpelliẗ ex peccare incideret forte in fornicationem. ⁊ papa rñdet ad hoc. c ¶ Caſus multi. vt ſi alter de fidelibus labatur in hereſim. ꝫ. de diuor. quãto. vel ſi alter coniugũ incidatur. vel ſi mulier impotens. caſu reddaẗ ad reddendum debitum. xxxij. q. vij. illi qui ſane. vel ſi alter furioſus factus ſit. xxxij. q. vij. neq; furioſus: ⁊. c. hi q̃. vel ſi in captiuitate alter teneret. ꝫ. ð deſpon. in pñtia. vel ſi vir incidat in caſum lepre. ꝫ. de cõiug. lepro. ca. j. ¶ Sũt et alij. ¶ Hic excipiũẗ duo alij caſus a regula. Et poteſt ſic ſummari. Ad ꝑpetuam rei memoriã: vel cũ agiẗ per viam inquiſitionis poſſunt teſtes ſine litis conteſt. recipi. et etiã publicari. h. d. vſq; ad. §. in alijs vero. Et non diuidiẗ. Ab. Si. d ¶ Sunt et alij. aliũ caſũ habes qñ agiẗ de bono eccleſiaſtico obtinendo in decret. noua. ꝫ. de eo qui mittitur in poſſeſ. cauſa rei ſeruan. eum qui. e ¶ Inquiſitio. et hic cũ eſt abſens per contumaciam ille cõtra quem fit inquiſitio. ꝫ. de accuſationibus. qualiter ⁊ quãdo. ij. §. debet. ⁊ ꝫ. de ſymonia. licet heli. f ¶ Publicatio: hoc tũc fit quando aliquis timet ꝙ ſibi in poſterum ſup aliquo cõtractu controuerſia moueatur tunc poteſt petere a iudice vt teſtes qui interfuerunt negocio publicentur. id eſt eoꝝ dicta redigaẗ in publicam formam ad eternã rei memoriã. ꝫ. de teſti. ſignificauit. in autẽ. de teſti. § penul. collẗ. vij. ⁊ in hoc caſu oẽs teſtes recipiunẗ ſiue ſenes ſiue debiles ſiue iuuenes ⁊ ſtatim publicanẗ ⁊ in hoc eſt differentia inter hanc receptionẽ ⁊ illã de qua ꝑmiſit in principio capituli. quia ibi recipiunẗ tãtũ ſenes ⁊ infirmi vel de quoꝝ abſentia timeẗ ⁊ illi nõ ſtatim publicanẗ vt dixi. ¶ In alijs. ¶ Tot⁹ iſte textus vſq; ad finẽ loquiẗ iuxta regulã ſm quã lite nõ cõteſtata. debet ꝓcedi ad ſentẽtiã vel ad receptionẽ teſtium: ideo dicit: in alijs vero caſibus: q2 ſupra ꝓſecutus eſt cõpillator quid fiendũ qñ põt ꝓcedi lite nõ conteſtata. Et hoc dicit in ſumma. Si reus lite nõ cõteſt. eſt contumax ⁊ agiẗ reali: mittiẗ actor in poſſeſſionem rei petite cauſa cuſtodie quã tñ recuperat reus veniẽs infra annum ſi offerat cautionem de ſtando iuri ⁊ reſtituat expenſas. Poſt annum vero his non ſeruatis nõ audiẗ niſi ſup ꝓprietate. Sꝫ ſi ɔueniẗ reali q̃ noĩe alieno poſſidet noiabit dñm ĩ iudicio ⁊ ſtatueẗ ſibi termin⁹ infra quẽ faciet dñm cõparere: qui ſi. ꝫ. terminu nõ venerit iudex illũ citabit: quo adhuc non veniente iudex mittet actorem in poſſeſſionem veram. Si vero reus ɔtumax cõueniẗ actione ꝑſonali mittetur actor in poſſeſſionem bonoꝝ ipſius rei ꝓ modo debiti declarat ⁊ primo mobiliũ. Scðo imobilium ſi mobilia nõ exiſtant vel excõmunicabitur reus. h. d. vſq; ad finẽ. Diuiditur principaliter in duas partes. In prima ponit modũ procedendi cum agitur reali. In ſecũda cum agitur perſonali: autem. Ab. Si. g ¶ Actione reali. Duo ſunt genera actionũ: aut ſunt in rem aut in ꝑſonã qualiter hoc ſit intelligendũ tradiẗ bene inſti. de acti. in prin. h ¶ Affectus tedium erit in h̃ caſu: quia actor miſſus in poſſeſſionem expellet reum de poſſeſſione ⁊ erit poſſeſſor ⁊ percipiet fructus et conſeruabit eos. ꝫ. de ſequeſtra. ca. ij. ⁊. iij. ⁊ ſi reus venerit infra annum preſtita cautione iudicio ſiſti recuperabit rem cum fructibus deductis expenſis. vt. ꝫ. ſequiẗ: ſed in perſonali actione tedium erit quia cum cultura ſpectet cõtumacem ille admiſſus erit cum eo in agro: vt cuſtodiat fructus ne ille conſumat illos. ff. vt in poſ. le. is cui. §. quis legatoꝛum: ⁊. ff. de damno infec. ſi finita. §. ſi quis autem. de hoc diceẗ pleni⁹. ꝫ. de dolo ⁊ contuma. contingit. i ¶ Cautione. Ex eo ꝙ dicit ſimpliciẗ cautiõ videtur ſufficere nuda cautio. C. de verbo. ſigni. ſancim⁹: ſed nõ eſt verũ ĩmo ſufficientẽ cautionẽ ꝑſtare debet. ꝫ. de ſequeſtra. ab hoc in fi. ⁊ ita pignora vel fideiuſſores. ff. man. ſi mandato. §. vlti. ⁊. ff. de fideicõ. liber. l. ergo. §. adijci. Berñ. k ¶ Expenſarũ. Primo ergo debet ſatiſfacere in expenſis anteq; audiatur vel abſoluaẗ. ſic. C. de bo. au. iudi. poſ. auten. qui iurat. C. de iudi. ſancimus. C. quomodo ⁊ quando iudi. auten. qui ſemel. l ¶ Poſſeſſionem recuperet: Ergo videtur ꝙ eam amiſerit ⁊ ſic alter erat verus poſſeſſor quod eſt contra nos. ff. de acquiren. poſſeſ. poſſideri. Sed expone poſſeſſionem. i. detẽtionẽ poſſeſſionis recipiat quam illa habebat: ⁊ talis poſſeſſio eſt facti et nõ iur ⁊ ymaginaria. Vel dic recuperet. id eſt retineat veram poſſeſſionẽ quam nõ amiſit. ſi. iij. q. v. quia ſuſpecti. xxvij. q. ij. priuſq;. in fi. Berñ. m ¶ Neglexerit. nec ſufficit offerre niſi eam preſtet. ꝫ. de eo qui mit. in poſſeſ. capi. j. argumẽ. ꝫ. de offi. ordi. paſtoralis in fi. ꝙ ſi non eã poteſt preſtare iudici preſter epiſcopo vel alijs publicis perſonis. vt eo. capi. paſtoralis. Argumen. cõtra. ꝫ. de eo qui mit. in poſſeſ. c. ij. ſed vbi iudex voluit recipere eam. in ca. paſtoralis nullus fuit iudex cui poſſet vel deberet offerri. n ¶ Verus: id eſt vere ⁊ incommutabiliter: nam eius ante ſm quoſdã eſt verus poſſeſſor ſed nõ incommu

a ꝯſtituet̃ poſſeſſor: ſup ꝓprie/
tate dũtaxat adũſe pti defen
ſione legitima reſuata. Quõ
b ſi ſup rebus ĩmobilib⁹ q̃ſq̃
ꝯueniatur: qui eas poſſidet
c noĩe alieno: debet ſtatim in
iudicio dominuz nominare:
certo dierum ſpacio a iudice
finiendo: eoq̃ ad eis notici/
d am ꝓducendo: vt vel ip̃e ve
niens: vel idoneum dirigẽs
reſponſalem actoris intenti/
e onem excipiat. Si vero poſt
tempus indultum: qḋ diſpo
ſituz eſt noluerit adimplere:
tã q̃ lite que ingeritur: ex eo
die quo poſſeſſor ad iudiciũ
vocatus eſt: ad interrũpen/
dam preſcriptionem longi tẽ
f poris conteſtata: dominum
g poſſeſſionis: iudex trib⁹ edi/
ctis legitimis euocabit: ⁊ tũc
ip̃o in eadem voluntate ma/
h nente: negocium ſummatim
examinans: in poſſeſſionem
ip̃arum rerum actorẽ mittere non
tardabit: om̃i allegatiõe ab/
i ſenti ſup p̃ncipali q̃ſtione re/
ſeruata. Si autem ſup perſo/
nali actione cõueniatur: vel
mittendus eſt actor in poſ/
ſeſſionem mobilium ipſius
k vl' ĩmobiliũ: ſi forte mobilia
non habeat ꝓ modo debiti

biliter: quia infra annum tenetur reſtituere poſſeſ/
ſionem: ⁊ ita ſtatim eſt verus poſſeſſor. argumentum
C. de p̃ſcrip. xxx. vel. xl. an. ſi q̃s emptionis. §. pe. Nos
tamẽ contrarium dicimus: ſm iura canonica. ar. s̃. de
offi. ordi. paſtoralis. ⁊ ĩ. de do. ⁊ contu. contingit.

a ¶ Conſtitue/
tur: ⁊ ita eſt ar.
co q̃ dicit cõ/
ſtituetur q̃ ante
annũ non ſit ve
rus poſſeſſor vt
dictum eſt ĩ ꝓxi
ma notula. Sed
aliter: conſtitui/
tur forte ab ip̃o
iudice ſi petatur
ſine forte. ĩ. de
eo qui mit. ĩ poſ/
ſ. c. j. ⁊ ff. ḋ dã
no infectis. ſi fi
nita. §. ſꝫ ⁊ ſi q̃s
§. ſequẽ. ⁊ ar.
de offi. or. pa/
ſtoralis. ĩ fi. De
cretalis eſt q̃ in re/
bus actiõib⁹
habet locum
decretuz. niſi
quis ad cau/
ſam illud impetret: quia ſolus tranſcurſus anni con
ſtituit aliquẽ poſſeſſorẽ verũ. vt. s̃. de offi. ordi. paſto/
ralis. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. contingit. In pſonalibus vero ſm
decretũ locum habet: ſed non vniformiter de h' pleni⁹
in p̃dicta decre. ꝯtingit. b ¶ Reb⁹ ĩmobilib⁹. ſec⁹
videt̃ in rebus mobilib⁹: ibi non videt̃ ꝓdeſſe no/
minare dominũ in iudicio cum habeat facultatẽ reſti/
tuendi rem. ff. de rei ven. officium. in fine. Idem iuris
etiam in rebus mobilib⁹. q̃ poteſt ⁊ debet dominũ
nominare in iudicio. C. vbi ḋ cri. agi. opor. auten. qua
in ꝓuincia. ſed in rebus ĩmobilibus quas aliquis poſ/
ſidet nomine alieno vbi nullũ ius habet. ſi cõueniatur
debet ſtatim in iudicio dominũ nomiare vt hic. C. vbi
in rẽ act. l. ij. Si em̃ ius habet in re nõ ꝓdeſt dñm no/
minare: quia ipſe poſſet agere ꝓ iure ſuo ergo tenetur
defendere. Arg. op. ĩ. ḋ fide inſtru. H. ꝑpetuus. poſ/
ſeſſor em̃ ſemp cõueniendus eſt. xij. q. ij. quicũq̃. ⁊ xvj
q. in canonibus. argu. ĩ. de ap. ad audientiaz. ⁊ s̃. de
iudi. mu. c. j. ⁊ ff. qḋ me. cau. l. ſi cum exceptione.
aliqñ. ff. de noxa. de illo. ⁊ ff. de admi. re. ad ci. ꝑti.
curatores. §. j. Ar. contra. xij. q. ij. ḋ rebus. ⁊ ff. ḋ ſer.
in hoc. ⁊ ff. de contrahen. empti. l. vlti. §. lucius. ⁊
de his que in frau. cre. qui a debitore. ar. ĩ. de p̃ſcrip.
itis. ⁊ xvj. q. iij. int̃ memoratos. c ¶ Debet ſta/
tim id ẽ. añ libelli oblationẽ: vel etiaz poſt anteq̃ re/
cipiat tenor iſti⁹. §. ponit̃ quaſi de verbo ad verbũ.
vbi in rem acti. l. ij. d ¶ Producendo. ꝑ illũ q̇ in
iudicio dñm noĩauit. e ¶ Excipiat. i. ſuſcipiat ſic.
.q. v. non eſt noſtrũ. ⁊ ĩ. ti. ꝓxi. impatorum. ⁊ ĩ. ḋ
peti. c. vno. f ¶ Cõteſtata. ſcꝫ ne currat p̃ſcri/
possessori qm̃ p̃ſcriptio poſſeſſoris interrupta eſt
nc denũciationẽ licꝫ videat̃ lis q̃ſi ꝯteſtata. nõ tñ
audiret̃ volẽs ꝓducere teſtes ſuper ꝓprietate ac
eſſet ꝯteſtata: q; illud locũ habet qñ lis eſt vere
ata ꝑ narrationem ⁊ reſponſionẽ. ſed h' non ẽ ve
eſtata: ſed quaſi quo ad interrũpendã p̃ſcriptio/
vt h' dicit. g ¶ Edictis. i. citationib⁹ ad domũ
miſſis. ĩ. de do. ⁊ ꝯtu. cauſã q̃. ⁊. c. vl. h ¶ Sũ/

matim. ſic. C. vbi in rem ac. l. ij. ⁊ ff. vt in poſſ. lega. ſi
is a quo. ⁊ ff. de carbo. edicto. l. iij. §. cauſe. ⁊ C. ḋ bo.
auc. iu. poſ. autẽti. ⁊ q̇ iurat. ⁊ dic ſũmatim. i. ſemiple/
ne. nõ em̃ ſtatim iudex ꝓpter ꝯtumaciam alteri⁹ ptis
ꝯſtituit p̃ſentẽ poſſeſſorẽ: vel etiã mittet eũ in poſſeſſi/
onẽ cauſa rei ſer
uãde. niſi aliquã
videat p̃mo p̃ſũ
ptionẽ ꝓ eo: q;
poſſet eẽ q̃ ſi ali
q̃s calũnioſe pe/
teret. vñ iudex
p̃mo recipiet ab
actore iuramen/
tũ de calũnia. ff.
de car. edic. l. iij.
§. cauſe. ⁊ ſic ob
ſeruatur: ⁊ iſtud
iuramẽtuz ſuffi/
ciet ita q̃ aliud
vlteri⁹ non p̃ſta
bit ſi reus infra
annũ rediret vo/
lens in cauſa ꝓ/
cedere. ar. ff. ad
exhi. theſaurus.
vñ petet ab acto
re iudex vt ſuper
hoc. ſcꝫ q̃ nõ ca/
lũnie cauſa petat hoc exhibeat calumnie iuramẽtũ. ff.
ad exhi. theſaurus. ⁊ ĩ. ḋ reſti. ſpo. litteras. ⁊ s̃. ḋ elec.
cum dilecti. non em̃ debet iudex feſtinare ad miſſionẽ
faciendã. quia ſi reus ꝓbabit iuſtam abſentie cauſam
reſtituet̃. ff. de dam. infec. ſi finita. §. item ſi forte. ⁊ ĩ. ḋ
re iudi. cuꝫ bertoldus. ⁊ ſic obſeruatur hodie de facto
⁊ iſtud iuramentũ ſufficiet ita q̃ aliud actor vlterius
nõ p̃ſtabit ſi reus infra annũ redierit volens ꝓcede/
re in cauſa: vt in. §. j. ſed in caſu huius. §. iterum iura/
bit actor tanq̃ reus q̃ñdo cõuenitur. quia p̃mo iura/
bit vt actor: poſtea vt reus: ⁊ idẽ eſt ſi poſt annũ age/
re velit qui p̃mo cõueniebatur ſm q̃ ẽ in caſu hui⁹. §.
i ¶ Reſeruata. ſed q̃diu reſeruabit̃ queſtio ꝓprieta/
tis. ſm canones videtur q̃ ꝑpetuo cum res ſit facta li
tigioſa: ⁊ debeat per hoc dubitare de iure ſuo. Dico q̃
in caſu iſto bñ põt p̃ſcribere: q; bonam fidem videtur
habere: q; credit rem ad ſe ptinere: cũ etiã iurauerit q̃
nõ malicioſe ſeu ꝑ calumniã petit rem illam: ⁊ ideo p̃/
ſcribere poteſt ⁊ iuſte poſſidet qui auctore pretore poſ
ſidet. ff. de acquiren. poſſeſ. iuſte. Quidam dicunt q̃ in
caſu iſto ſicut in priori ſeruatur queſtio ſuper poſſeſſi/
one vſq; ad annum abſenti. Sed prius dictum veri/
us credo ⁊ abſolute dicitur hoc: nam ſicut reſeruatur
tus ſaluum poſſeſſionis vſq; ad annum. in. §. ꝓxi. ſi/
cut ibi expreſſe hoc dicitur ita hic diceretur ſi hoc eẽt
verum. Sed que ẽ ratio quare ibi auditur vſq; ad an
num ſuper poſſeſſione: hic vero ſtatim eſt verus poſſeſ
ſor nec auditur vſq; ad annum ſuper poſſeſſione. Ra/
tio illa conſueuit aſſignari: quia maior contumacia p̃
ſumitur in caſu iſto q̃ in priori: quia per plures citati
ones vocatus eſt: ⁊ plus contempſit. primo enim vo/
cauit colonum ⁊ colonus denũciauit domino poſt quã
denũciationẽ citatur domin⁹ edictis legitimis. ⁊ ideo
plus punitur ⁊ ſufficit legiſlatorem voluiſſe: ſic enim
eſt in lege. ff. qui ⁊ a quibus proſpexit legiſlator. ⁊. vj.
q. iij. ſcriptum eſt in. lege. ergo ita tenẽdum eſt.
k ¶ Vel ĩmobiliũ: hoc ordine iudices ſniaꝫ exequet̃
vltimo ad actiones decurrit̃. ff. de re iudi. a diuo pio.

a ¶ Declarati. in libello ſuo. C. ḋ bo. auc. iu. poſ. autē. ⁊ qui iurat. b ¶ Magis timeri. alia enim potius eſt infligenda: quia hoc ſolum bene agitur ⁊c̄. xxiij. q. v. ꝓdeſt. arg. contra. ſ̄. de offi. deleg. ſane. ⁊. c. paſtoralis. j. Ren. ſed ibi ſoluitur. c ¶ Ad alteraʒ. quia creſcente contumacia creſcere debet pena. ff. de pe. l. relegati. Sic ergo due pene ab initio non ſunt infligende. ſ̄. ḋ iudi. at ſi clerici. Ar. ꝯ. xvj. q. j. ſtatuim⁹. d ¶ Diſtinctionem. Sed nō videtur ꝙ diſtinctio facta in reali actione locum poſſit in pſonali habere licʒ littera hoc innuat: qꝛ debitoꝛ pōt recuperare pignoꝛa ſua qñcūqȝ venerit dūmodo non ſint diſtracta. C. ḋ diſtra. pigno. ſi pri⁹. creditoꝛ enī nullo tēpoꝛe pſcribit rē ſibi obligatā pignori. ff. de vſuc. nō ſoluʒ. §. ꝗ pignori. et. l. pignoꝛi. qꝛ creditoꝛ ꝙtū ad hunc caſū nō poſſidet pignus ff. qui ſatiſda. co. ſciendūʒ. §. creditoꝛ. Et ad hoc dixit Joh. ⁊ bñ qꝛ creditoꝛ poſt annum nō efficit̄ poſſeſſoꝛ ꝙtum ad vſucapionē: ſʒ tm̄ poſt annū habet cōmodū poſſeſſionis in hoc ꝙ cum prius teneretur ꝓbare pecuniam quā petebat eſſe debitā. poſt annuʒ etiam transfertur probatio ad reum: vt tūc aduerſarius teneatur probare illam indebitaʒ: ⁊ ſic efficitur petitoꝛ de poſſeſſoꝛe. Arg. bo. ad hoc. ꝯ. de ſolu. is ꝗ. Laurē. dixit ꝙ huic ſeruatur queſtio poſſeſſionis ⁊ proprietatis quouſqȝ pſcriptum eſt iuri offerendi. ar. C. de preſcrip. xxx vel. xl. an. cum notiſſimi. §. ſed cum illud. ꝟ. eo. iure. niſi ex ſecūdo decreto res ſint ei iam pro debito aſſignate: vel diſtracte. al's vſqȝ ad. xxx. annos recupet res ſuas oblato debito. Dicas ꝙ debitoꝛ ſemꝑ audit̄ quouſqȝ pſcriptum ſit volens recuperare rem ſuam reſtitutis expenſis ⁊ preſtita cautiōe iudicio ſiſti. niſi pignora diſtracta ſint vel inſolutum data aucte iudicis vel ſm legem ꝯuēriōis diſtracta vt dixit lex pdicta ſi prius ⁊ ita infra annū ⁊ poſt annū veniens reſtitutis expenſis pſtita cautione ꝙ iuri parebit recuparabit res ſuas ſiue ꝯfiteat̄ debitū ſiue neget. C. de bonis aucto. iudi. poſſidē. autētica. ⁊ ꝗ iurat. ⁊ ꝙ dixit iuxta diſtinctionē in alia ⁊c̄. ſic intellige iuxta diſtinctioneʒ. i. ſm primum membrū diſtinctiōis in quo tm̄ ſimilitudo notat̄ ⁊ non iuxta ſcḋʒ quaſi dicat: ſicut ibi veniēs infra annū in reali actiōe auditur pſtita cautiōe ⁊ reſtitut̄ expenſis recupat poſſeſſioneʒ: ita in pſonali actione ſiue infra annū ſiue poſt annū veniat recupat res ſuas: dum tamen caueat iudicio ſiſti ⁊ reſtituat expēſas. v ſic notet̄ ſimilitudo tm̄ in hoc caſu ⁊ in illo cum ant annuʒ contumax inuenit̄ ita ꝙ ſimilitudo nō tranſea ad alium caſum poſt annū: ⁊ ita plana eſt lr̄a. Laurē

declarati: vel ī ꝯtumacem ē eccleſiaſtica ſnīa ꝓferenda: ita videlicet ꝙ alterutra pena ꝗ magis timeri debeat iudex a pncipio ꝯtent⁹: ad alterā nihilomin⁹ ꝓceſſurus: ſi hꝰ meruerit ꝓteruitas ꝯtumacis: ꝗ veniēs infra annuʒ vel poſt annū etiā: audietur iuxta diſtinctionē ī alio caſu ſuperius annotatā.

De iuramento calūnie. H ono. iij.

Clericus in cauſa eccleſie ſue iuramentū calūnie poteſt alteri cōmittere ⁊ per ſe iurare non cogit̄ nec debet ſine ſuperioris licentia. Caplm. I.

Inherentes veſtigiis pdeceſſoꝛum noſtroꝝ: dicentiū grauioꝛes queſtiones ꝑ ſummum pontificem terminari. et. j. ¶ Legibus itaqȝ comperimus eſſe cautum: vt nullus clericus iurare preſumat. Alibi ꝟo reperitur ſcriptum: vt omnes principales pſone in primo litis exoꝛdio ſubeant iuramentum calumnie: ꝓpter qḋ pleriſqȝ venit ī dubium: vtrum clericus iuſiurandū preſtare debeat: aut alij hoc officiuʒ delegare: qꝛ illud cōſtitutionis edictum: vbi clerici iurare prohibentur: a Marco auguſto de cōſtantinopolitanis clericis ꝓmulgatū fuiſſe videtur: idcirco ad alios nō credit̄ ꝑtinere. ¶ Ut ergo dubietas iſta auferatur: ſm deciſionē filij noſtri. H. quōdā impatoris: cui⁹ ſunt ꝟba hec. eius itaqȝ interptationē coꝛroboꝛam⁹: ⁊ diui. Marci ꝯſtitutiōeʒ ita interptatari debere decernim⁹: vt ad oīʒ eccl'iaꝝ clericoſ generalit̄ ꝑtinere iudicetur. Nā cū īpatoꝛ Juſtinian⁹ decreuerit: vt canones patrum

De iuramento calumnie. Quia actione in iudicio edita et lit ꝯteſta. ſacra ſu cedit ex oꝛdine iuramentum calumnie. ideo poſ Ricas pcedentes ſubijcit iſta ſm Hoſ. Inher ¶ Diui ditur: q pmo ponit ꝙ dubia determiare ſpecta ad ipſum. Secū do ponit dubiū procedens ex c trarietate dua rum legum. ibi Legibus. Ter tio illud diffin ibi. Ut ergo du Quarto mode ratur. ibi. Uer Quinto cōmin tur. ibi. Omib⁹ Ab. Sicu. e ¶ Grauiores queſtiones. q dicantur maiores cauſe: dictū eſt. ſ̄. de offi. de leg. quod tranſlationem.

f ¶ Legibus. C. de epiſ. ⁊ cleri. cum clericis. ver. ꝙ lis. g ¶ Principales. C. eo. ti. autē. principales. h ¶ Calumnie iuramentum. In iuramento calumnie quinqȝ capitula continēt̄ur: ſcilicet ꝙ credat ſe b nam cauſam habere: interrogatus non negabit qḋ verum eſſe credit: nec vtetur ſcienter falſa probatione: ꝙ dilationem non petat in fraudeʒ: nec dedit nec da bit: nec ꝓmiſit: nec ꝓmittet aliquid ꝓ hac cauſa niſi lis perſonis quibus leges dare ꝑmittunt. C. eo. ti. l. circa prin. ⁊ autē. principales. ⁊ in auten. vt litigā. i rent: in pnci. coll'. ix. vnde verſus. Illud iuretur: ꝙ l ſibi iuſta videtur. Et ſi queretur: verum non inficie Nil promittet̄: nec falſa ꝓbatio detur. Ut lis trade dilatio nulla petetur. i ¶ Verba ſunt. Ab illo l co: legibus itaqȝ: vſqȝ ad illum locū: verum cum ⁊ tera: exceptis pdictis. ſcilicet ſecundū etiā vſqȝ ibi. c roboꝛamus. k ¶ Diui marci. C. ḋ epiſ. ⁊ cle. cū c ricis. ver. ꝙ ſi lis. l ¶ Ad omniū eccleſiaꝝ. Arg. vni cōceditur ad conſequentiā trahi poteſt a ceteri ⁊ qḋ vni cōceditur nulli eſt denegandū. xvj. q. j. precatoꝛ. ⁊. v. di. ad eius vero. in fi. de conſe. di. iiij. ꝑpri l. di. ⁊ purgabit. C. de fideicōmiſ. l. penul. Argu. contra. xvj. q. j. hinc etiam. ⁊. vij. q. j. petiſti. Solu. ꝙ v iure communi conceditur trahi poteſt ab alijs in exemplum: ⁊ nulli debet denegari. v. diſt. ad eius ver quod vero per priuilegium alicui conceditur non ex ditur ad alios: et ſic intelligitur. xvj. q. j. hinc etiam et. xxvj. q. ij. non exemplo. ⁊. ff. de conſti. princi. l. j.

a vim legū habere oporteat: ⁊ b in nōnullis patrum canonibus reperiatur: vt clerici oīno iurare nō audeāt: dignuꝫ eſt: vt tot⁹ clericalis ordo a iuramento calū. p̄ſtando ſit c imunis. Preterea ſtatuit p̄ncipis tenor talis eē dinoſcit: d nos itaq̄ꝫ diuine ⁊ hūane legis intētiōe ꝓuata: decernimus ⁊ imꝑiali auc̄te irretractabiliter diffinimus: vt non ep̄s: nō p̄ſbyter: nō cuiuſcūq̄ꝫ ordinis cleric⁹: nō abbas nō aliq̄s monachus. vel ſanctimonialis: in cauſa q̄cūq̄ꝫ e ſeu cōtrouerſia: criminali ſiue ciuili: iuſiurandū cōpellatur qualibet ratione ſubire. f ſꝫ alijs idoneis defenſorib⁹ (ſi expedire eccl'ie ſue nouerint) huiuſmodi officiū liceat delegare. ¶ Lex cuꝫ hac g maderatione vt epiſcop⁹ incōſulto ro. ponti. vel q̄ſq̄ꝫ cleric⁹ inconſulto p̄lato ſuo: minime iurare audeat. ¶ Omnibus autē epiſcopis ⁊ vniuerſo clero ita cuſtodire hoc debet mandam⁹: vt ſi quis ī illā commiſerit: veniam ſibi deinceps nouerit denegari. Idez ordinatori ec. ſubdia. ⁊ magiſtro omnibono.

In ſpiritualibus cauſis d̄ calumnia non iuratur. Ca. II

Litteras. ⁊ ī. Sane ro. ec. in his caſibus in q̄h bus d̄ eccleſijs: decimis: ⁊ rebus ſpiritualibus tm̄ agit: iuramentum calūnie nec dare nec recipere ꝯſueuit: eo ꝙ

a ¶ Vim legum. in autē. de eccle. ti. in p̄nci. coll. ix. ⁊ in auten. vt de. apud ꝓpri. epi. §. illud. coll. vj.
b ¶ Canonibus. xxij. q. j. in nouo. ⁊ ī. de iureiurā. ⁊ ſi chriſtus. ij. q. v. ſi quis preſbyter. xxij. q. v. c. vlti. B.
c ¶ Principis. ſcꝫ Henrici. d ¶ Nos. ſcꝫ Hēric⁹.
e ¶ Seu criminali. h̄ colligitur ꝙ ī crimiali cauſa iuramentū de calumnia ſit preſtandū. argu. C. eo. titu. l. j. vbi dicitur ꝙ in omnibus cauſis vbi probatio requiritur eſt iurandum de calūnia. vt. C. d̄ fi. iſtru. l. vlti. verſi. ſancimus. Arg. contra: inſti. d̄ publi. iudi. ī princi. ⁊. ff. de bo. eo. q̄. mor. ſibi conſci. l. j. Sed contra iſta non obſtāt. quia magna differentia ⁊ diuerſitas eorū eſt in inſtituēdis ⁊ exercendis huiuſmodi cauſis: nā ꝯtra eōꝫ hoc nec lis ꝯteſtaretur nec libellus daretur in cauſa criminali. Sꝫ omnino aliter q̄ꝫ ciuiliter deberet tractari. Item non valet cauſa quā quidam aſſignāt ꝙ in criminali tranſigere liceat. Et ideo iuramentum de calūnia non exigitur. nam ſacramentum de calūnia tranſactionem nō excludit nec ab ea excluditur quia q̄uis licitum ſit reo tranſigere non tamen ſequitur ꝙ liceat ei falſa inſtantia vti. nam idē diceres ſm̄ hoc in pecuniaria cauſa: ſimiliter ſoluitur illud. ff. de bo. eoruꝫ qui. mor. l. j. vbi dicitur ꝙ in cauſa ſanguinis licitum eſt cuilibet aduerſariū ſuum corrūpere: ⁊ ita licitū ē ei mentiri. Domin⁹ Azo. eſt in hac ſentētia: ꝙ in cauſa criminali de calūnia ſit iuranduꝫ ⁊ inducebat hanc decretaleꝫ ꝓ ſe. Sed qualiter clericus poteſt hoc iuramentū alijs delegare in cauſa ciuili ſiue criminali: contra illa que dicunt ꝙ principales ꝑſone debent hoc iuramentum preſtare ⁊ contra illa q̄ dicunt: ꝙ in cauſa criminali non interuenit ꝓcurator. Dicas ꝙ forte q̄ñq̄ꝫ obtinuit qd̄ h̄ dicit: vt clerici etiā in cauſa propria hoc iuramentū poſſent alij delegare. Et hoc in fauorem ipſorū cōceſſum eſt. Sed hodie hoc non obſeruatur: īmo quilibet in cauſa ꝓpria ꝑſonaliter iurare debet. vt. ī. eo. ceterum. ⁊. C. eo. titu. autē. p̄ncipales. ⁊ ſic obtinet de iure ⁊ de cōſuetudine: ⁊ ſic nō tenet qd̄ hic dicit q̄tum ad ꝓprias cauſas clericorum ſucu̾q̄ꝫ ſit cauſa ⁊ reſtringitur tm̄ qd̄ dicit h̄ ad cauſas eccleſiarū. Et hoc ſatis patet per litterā illaꝫ que ſequitur: vbi dicit ſi eccleſie ſue nouerit expedire: et ſic non habet locum qd̄ obijcitur ⁊ etiam clericus ⁊ p̄latus eccleſie: ſi in ꝓpria perſona voluerit litigare in cauſa eccleſie preſtat hoc iuramentū. ī. eo. c. vlti. tamē ſi in cauſa eccleſie voluerit deferre alij hoc iuramentū non cōpellitur ſubire hoc iuramentū vt hic dicit. ⁊. ī. eo. imperator. f ¶ Defenſoribus. id ē. ſyndicis vel actoribus aut ꝓcuratoribus: licꝫ nomia ſint diuerſa officium tamē eſt idem: vnde ſufficit ſiue dicatur. cōſtituimus talem ſyndicuꝫ ꝓcuratorem ſiue actorem ad cauſam talem. ſ. de ꝓcu. petitio: ⁊ iſte ꝑſone in cauſis vniuerſitatis ſiue collegij d̄ calūnia iurant. ī. eo in pertractandis. ⁊. c. imperatorum. ⁊. c. vlti. vt h̄ patet.
g ¶ Incōſulto roma. pōti. Iſtd̄ difficile videtur vt epiſcopus ꝓpter hoc debeat requirere roma. ponti. ſed h̄ non ſeruatur vnde ſi epiſcop⁹ litigat in propria perſona ipſemet p̄ſtat iuramentuꝫ de calūnia: nec ē neceſſe requirere papaꝫ. ī. eo. c. vl. clericus facilius poteſt requirere epiſcopum vnde tenetur p̄mo require ipſum. contrarium tamē ſepe cōtingit: ſed iudicium ꝓpterea non viciatur. Et eſt argu. hic ex eo ꝙ clericus iurare non poteſt ſine licentia ſui epiſcopi ꝙ non pōt in iudicem nō ſuū ꝯſentire. de hoc traditur. ſ. de fo. cōpe. ſi diligēti. ⁊. c. ſignificaſti. ⁊. xj. q. j. inolita. ⁊. c. placuit.

Litteras. ¶ Primo ponit ius ⁊ cōſuetudinem curie. Secundo infert ꝓceſſum cauſe. ibi. Unde. Et hodie. h̄. c. corrigitur ꝑ. c. j. e. ti. libro. vj vbi ſtatuit ꝙ etiā in iſtis cauſis iuretur. Ab. Si.
h ¶ Reb⁹ ſpiritualib⁹. Quedā cauſe dicūtur ſpirituales vt hic patet: vel ſpiritualibus annexe. vt cauſa iuriſpatronatus. vt. ſ. de iudi. quāto: ⁊ in iſtis nō iuratur de calumnia vt hic patet: ſed de veritate dicenda ſ. de electi. dudum. ij. ⁊. ī. de iureiuran. ex litteris. quia aliter iudex veritatē de facili non poſſet quā tenet inquirere. xxx. q. v. iudicantē. xxiij. q. viij. occidit. C. de edē. l. ij. ⁊. C. de procu. l. vlti. Sed certe fortius videret̄ iurandum de calumnia in huiuſmodi ſpiritualibus cauſis q̄ꝫ in ciuilibus: quia grauius eſt periculū ſi calumnioſe in ſpiritualibus quis litiget: ⁊ ideo debet iurari ꝙ calumnioſe nihil faciet: quia cica maiora maius periculum vertitur. ⁊ ideo cautius eſt agenduꝫ. vij. q. ij. c. vlti. ⁊. xlij. di. quieſcamus. ⁊. ff. ad carbo. l. j. §. ij. licꝫ ſeruetur qd̄ dicitur hic: honeſtius eſſet vt de calumnia iuraret̄ ratione p̄miſſa. Quedaꝫ vero cauſe ſunt mere ciuiles: vtpura cum agitur rei vendicatione vel pecuniaria cauſa. ſ. de libel. ob. c. penul. ⁊ vlti. Alia eſt criminalis vbi agit̄ directe de crimine: ⁊ debet ſe obligare ad talionem. ī. de accuſa. veniens. ⁊. c. ſuper his. ⁊ in iſtis iuratur de calūnia. ſ. eo. c. j. multo fortius iurare deberet in ſpiritualibus q̄ꝫ in criminalibus. Alie ſunt mixte vt cuꝫ agit̄ de crimine ciuiliter. ſ. de procu. tue. hec ꝓbant̄. xiiij. q. ij. ſup prudentia. xj. q. iij. placuit. et xvj. q. j. frater noſter. Et nota ꝙ licꝫ ī cauſis ſpiritualibus de calumnia nō iuretur: tñ ſi agatur poſſeſſorio

ꝓ re ſpirituali iuratur ꝺ calumnia.argu.j.de reſti.ſpo.
litteras. Item licꝫ non in actionib⁹ tamen in exceptio
nibus poſitis in re ſpirituali iuratur ꝺ calumnia .s.de
elect.cum dilectus.j.de reſti.p̃ſentiũ.⁊.j.de except.pa/
ſtoralis.ar.ad hoc.j.de accu.cum dilectus. a ¶ Di/
ſtrictione .s. de
iudi. dilecti.et.j.
de dolo ⁊ ꝯtu.c.
j.xxvij.q.ij.ſunt
qui dicunt.
[I]Mpertra. ¶ Pricipa/
lis ꝑſona ñ indi
ſtincte releuatur
ab onere iurãdi
de calumnia licꝫ
cõpareat ꝑ eco/
nomum .ſed ſibi
vel economo eſt
deferendũ inſpe
cta q̃litate cauſe
⁊ ꝑſonarũ.h.d.
⁊ non recipit di
uiſionem ꝯgruã
Ab.Siculus.
b ¶ Non paſ/
ſim. quia non in
ſpiritualibus.s.
c.primo.
c ¶ Principa/
les.s.eo.c.j.⁊.j.
eo.cetex.Bern.
d ¶ Economos
s.eo.c.j.
e ¶ Neſciant.
alit eñ anceps
ſubiret piurium
qd facere nõ de/
bet.ff. de in litẽ
iuran . videam⁹
⁊.ff.rerũ. amo.
marcellus .et.§.
qui rerum.
f ¶ In animã.
iurãtis.⁊ ita ſyn
dicus collegij ſi/
ue vniuerſitatis iurat in ꝓpriãanimã.ſic ⁊ tutores et
curatores cum habeant legitimã adminiſtrationẽ.C.
eo.l.ij.§.ſinautẽ vel dignitas. ſecus eſt in ꝓcuratore
qui nõ iurat ſed domin⁹ principalis.C.eo.ti.l.ij.§.ſin/
autẽ.affuerit alterutra pars ⁊ in autẽ.ibi poſita ꝑnci/
[I]Mperatorum. ¶ In cauſa collegij (pales.
nõ ſinguli de collegio ſed economus ipſius iurat ꝺ
calumnia.hoc dicit. Et ꝑmo narrat rep̃heſibile factũ
Secũdo id ꝓhibet.ibi. Ad qd. Tertio prouidet quid
imposterũ faciendũ ſit.ibi. Sed ne. Ab.Sicul⁹.
g ¶ Cogere nõ debem⁹ .Sꝫ videt ꝙ abbas poti⁹ eẽt
cõpellendus.vel etiam alij quib⁹ cura monaſterij com
miſſa eſt.ff.ad muni.municipes. quia hmõi ꝑſone itel/
ligunt ſcire veritatẽ vt ibi dicit.ff.de conditione ⁊ de/
monſtra.municipibus.C.eo.ti.l.ij.§. hoc etiaꝫ.in fi.⁊
ideo tales inſtituendi ſunt qui veritatem ſciãt.s.e.c.
pri.ſic etiam cõtingit in ꝓcuratorib⁹.C.de ꝓcu.l.vl.
ſed aliud eſt in collegijs illis ſecularib⁹: vel eſt ſpecia/
le priuilegium clericorum. h ¶ Decidant qui eñ de
calumnia iurare nõ vult.ſi eſt actor cadit a cauſa ⁊ re/
us habetur ꝓ confeſſo vt hic: ⁊.j.c.vlti.§.pena.⁊.C.e.

ꝙ tales cauſe non ex legum
a diſtrictione: ſed ex canonuꝫ
equitate: finem debitum ſor/
tiuntur .canones auteꝫ iura
mentum calũnie in huiuſmo
di cauſis nulli prorſus indi/
cunt: vnde contentione ꝺ iu
ramento calumnie preſtãdo
obmiſſa: ad vlteriora diſcre/
tio veſtra procedat. [E]uge/
nius papa. Iurari poteſt de
calumnia per principales et
per economos cauſam notã
habentes. Capitulum. III.

[I]N ꝓtractandis cauſis
ſacramentuꝫ calumnie
b non paſſim p̃cepimus exhi/
beri: ſed cauſe ⁊ principaliũ
ꝑſonaruꝫ qualitate inſpecta
c quãdoꝙ per ipſas principa/
les perſonas: quandoꝙ per
d economos: qui cauſam om/
e f nino non neſciant: in animã
iurantis illud p̃cipimus p̃/
ſtari. [I]dem magal.⁊ neuma/
ſeñ. epiſcopis. Uniuerſitas
tenetur iurare de calumnia
niſi releuet ſe cõſtituendo
economum. Capitu. IIII.

[I]Mperatorum.et.j. Acce/
pimus ꝙ ab abbate ⁊ fra
tribus clareuallis: ſicut ab
alijs: exigitur calũnie iura/
mentũ. ¶ Ad qd faciẽdum
g eos cogere ñ debem⁹. ¶ Sꝫ
ne aliena iura videãt hmõi
occaſione illicite detinere: ⁊
h ipi a cauſa ſua decidãt: ſi ex
ꝑte ipſoꝝ p̃dictũ iuramentũ
cum res poſtulauerit: nõ fu/
erit p̃ſtitum: eiſdem precipi/
mus: vt i ſuo monaſterio eco
nomũ ſtatuant: qui ꝓ eis pe
tere ⁊ accipere: atꝙ iuramẽ/
tum de calũnia cũ neceſſe fu/
erit valeat exhibere. et. j. Tu
vero frater neumaſeñ. epiſco
i k pe: economum idoneum ſta/
tuas: q̃ in tali officio ꝯueni/
ens ipi monaſterio videat.
[L]ucius.iij. elieneñ. epiſco/
po: ⁊ archidiacono. noruiceñ.
Clerici etiã in eoꝝ cauſis iu/
rant de calũnia ꝯtraria ꝯſue
tudine nõ obſtãte. Ca.V.

l m [C]Eterum quia nouis mor/
bis noua cõuenit anti/
dota p̃parari: mandamus q̃
tenus in cauſa que inter. R.
clericum de ſancto Albano
et. J. ⁊. F. cañ. lõdoñ. vertit
n ad veritatem eliciendaꝫ ap.

titu.l.ij.§.qd ſi actor.⁊.§.ſequẽti. i ¶ Economus.
Economus eſt cui res eccleſiaſtica gubernanda man/
datur.lxxxix.diſ. quia in quibuſdam.⁊.c. volumus.et
idẽ eſt economus qd ſyndicus ſiue ꝓcurator vel actor
in cauſa vniuerſitatis ſiue collegij. de quo habes.ix.q.
iij. cum ſimus.⁊
v.q.iij.quia epi/
ſcopi: ⁊.s.ꝺ ſyn/
di.c.j.⁊ iſte eco/
nomus auctori/
tate epiſcopi or/
dinari debet.C.
de epiſcopis et
clericis omnes.
.§. nihilomin⁹.
et hic in fine: et
iſte iurabit ꝺ ca/
lũnia ſiue ſit re/
us ſiue actor. ſi
monachi hoc nõ
faciant tunc epi
ſcopus hoc face/
re debet vt h di/
cit. ⁊ ſi epiſcop⁹
in rebus ſui epi/
ſcopatus hoc ne
glexerit tunc ar
chiepiſcop⁹ ſibi
economum con/
ſtituet .ix.q. iij.
cum ſimus.
k ¶ Idoneuꝫ.
idoneus eſt dum
modo cauſã om/
nino nõ ignoret
s. ti. pri. ⁊ ſi ſit
bone fame. alt
infamis ⁊ ſuſpe/
ctus eſſe non de
bet.v.q.iij. quia
epiſcopi.⁊.iij.q.
vij.c.j.⁊.c.infa/
mes. Contrariũ
tamẽ dicit lex ꝙ
ꝓcurator ꝓpt i/
famiã non repel
litur.inſtitu.de excepti.§.vlti. Hic habes ꝙ de aucto/
ritate epiſcopi ſyndicus cõſtitui debet: in eccleſijs ſibi
ſubditis. Et dic ſtatuas.id ẽ auctoritatẽ p̃ſtes. B.
[C]Eterum quia. ¶ In ꝓprijs cauſis iurãt cle/
rici de calumnia: nec obſtat ꝯria cõſuetudo. Ita
cõmuniter ſũmatur. Et certe in littera non ponit ſpe/
cialitas in cauſis ꝓprijs: ſed generaliter loquitur. Et
ideo ſũma ſic vt in rubro. Et diuiditur. Nam ꝑmiſſa
cauſa ponit mandatum. Secũdo cõtrariam cõſuetu/
dinem damnat.ibi. Cõſuetudine ⁊c. Ab.Si. l ¶ Ce
terum.hec eſt pars illius.j.de fideiuſ.peruenit.
m ¶ Nouis morbis.nam experimenta morboꝝ cogũt
nos inuenire multas medicinas .l.di.vt cõſtitueretur
⁊ que medicamẽta morbis exhibẽt: hec iura negocijs
in autẽ.hec cõſti.que innouat cõ.in princi.coll.viij.et.
que de nouo emergunt: nouo auxilio indigent.ff.ꝺ in/
ter.ac.de etate.§.ex cauſa.ff.vt in poſſeſ.lega.plane ⁊
nouis rebus nouũ remediũ eſt adhibendũ .ff.de ven.
inſpi.l.j.in prin. n ¶ Ad veritateꝫ . hec eſt p̃cipua
cauſa quare iuramẽtũ illud p̃ſtatur vt veritas eliciat
.j.de iureiurã.ex litteris.ſecunda vt timore iuramenti

cõtentioſa litigantiũ inſtantia cõpeſcaẗ. C. eo. ti. l. j. a ¶ Ab vtraqꝫ pte: vtraqꝫ ps pricipalis dñs. ſ. iſtud iuramentũ pſtare dꝫ. ſ. eo. in ptractandis. Sed pone ꝙ aliqs litigat p pcuratorẽ ⁊ dñs qͥ ꝯſtituit pcuratorẽ eſt longe remot⁹: puta vltra mare vel in alia pegrinatione qd erit in h caſu cũ iſte pcurator de calũnia iurare nõ poſſit. In caſu illo debet dari curator bonis ⁊ ille iurabit de calũnia. ff. ð cu. bo. dan. l. j. ⁊. ij. Cõtra videẗ. ſ. e. c. j. vbi dicit ꝙ clerici hoc iuramentũ debẽt alijs delegare. ⁊ h dicit ꝙ iurẽt nõ eſt contra qꝛ ibi loquiẗ ð cauſis collegij ſiue vniuerſitatis. h ð cauſa ppria ſingularẗ clerici b ¶ Que legi ẽ ꝯria: Nota ꝙ cõſuetudo q̃ ꝯ legẽ ẽ: nõ eſt ſuãda. ⁊ hec ꝯſuetudo eſt ꝯ legem quã habes. C. e. ti. l. j. ⁊. ij. ⁊ ꝯtra canones: qͥ iuramẽtũ admittũt. ij. q. v. c. j. ⁊. ij. ⁊ ꝯria decretalib⁹ de ti. iſto. Bern.

Cum cauſam ¶ Procurator vel ſyndicus vniuerſitatis eccleſiaſtice: vel ſecularis ð calũnia iurare põt. h dicit aliter. Et nõ diuidiẗ. Eſt em̃ quedam narratio pceſſus vſqꝫ ad iuramẽtũ calũnie. Ab. Si.

c ¶ Per pcuratorẽ. Hic pꝫ ꝙ collegiũ ſiue vniuerſitas põt ꝯſtituere pcuratorẽ. ⁊ eſt expſſum. ſ. de pcura. qꝛ in cauſis. ⁊. c. petitio. ⁊ canõ etiam oẽs adminiſtratores generali ꝟbo pcuratoris appellat. j. q. iij. ſaluator. ⁊ lex dicit ꝙ monaſteriũ ſe defendere debet p pcuratorẽ in autenti. de ſanc. epi. §. ſi vero epiſcopi. in fi. coll. ix. ⁊ ita tã iure canonico q̃ ciuili collegium ſiue vniuerſitas cõſtituit pcuratorẽ: de hoc dixi. ſ. de pcu. petitio: ⁊ talis pcurator de calumnia iurabit: vt h dicit. ſ. e. in ptractãdis. ⁊. c. impatoꝝ. Sꝫ cũ iuramẽtũ de calũnia ſit de credulitate vt ſm ꝙ credit ⁊ eſtimat debeat rñdere. C. e. l. ij. §. j. nũqd põt petere tpus ad deliberandũ ſup eo. de quo interrogaẗ. ⁊ videt ꝙ nõ: qꝛ aut credit aut nõ credit illud ſup quo interrogatur. Et ita ſtatim põt ⁊ debet reſpondere: credo vl' nõ credo: nec põt dicere dubito. ſꝫ in ſacramento de veritate dicenda põt dubitare: vnde habebit inducias ad deliberandũ ſi dicat ſe dubitare. ff. de inter. act. qui interrogaẗ. C. de iur. deli. ſi curatoris. ⁊. ff. de iureiu. lege iuſiurãdũ. j. Rñſo. ⁊ etiã vbi de calũnia iuraẗ daẗ tpus ad deliberandũ. Sꝫ ſi excõmunicat⁹ cõueniaẗ nũ qd preſtabit hoc iuramentum: videẗ ꝙ nõ: quia nõ eſt ei licitum ingredi ſacra ergo nec tãgere ea. v. diſt. ad eius vero. ⁊ qͥbꝫ reliqua ſacramẽta negant: quõ vnum genus ſacramẽti eis cõcediẗ. vt. xcv. diſt. illud. Dico ꝙ bene debet preſtare iuramentum nõ obſtante excõmunicatione argumentum. ·j· de ſententia excõmunica. a nobis. ⁊. c. cũ deſideres. j. rñ. vbi iuramentũ excõmunicati nõ admittiẗ anteq̃ abſoluaẗ. Preterea cũ poſſit ⁊ debeat in iudicio rñdere oĩa licent eis ſine quib⁹ cã expediri non põt. Argu. ſ. de officio dele. c. ptere a. et. ff. de iuriſdictio om. iudi. lege. ij. ⁊ eſt expreſſum. argu. ·j· de excep. cum inter alioquin ĩ ptãte ſua eſſet etiã reſpondere vel non rñdere: ⁊ ſic reportaret cõmodum ð ſua malicia quod eẽ nõ debet. ·j· ð ſenten. exco. ſi vere. d ¶ Alteram: p hec facta eſt litis conteſta. ſ. ð electione. dudũ. ij. ⁊. ſ. de lit. cõteſta. ca. vno. e ¶ Reſponſionibus: omnia que in iudici fiunt ſunt redigẽda in ſcriptis. ·j· de probationibꝫ quoniaꝫ contra falſam: quedam vero interrogationes faciende ſunt ante litis conteſtationem que non debent omitti: ante litis cõteſtationem reus debet interrogari an poſſideat rem que petiẗ ab eo ⁊ p qua parte: vel ſi deſijt dolo poſſidere. ff. de interro. actionib⁹. qui ſeruum. §. qui in iure. ff. de rei vendicatione. qui petitorio: ⁊ ſi quis reſpondeat ſe nõ poſſidere cum ipe poſſideat: ſi actor hoc pbauerit res auferenda eſt illi ⁊ debet dari actori: q̃uis nõ pbet rem ſuam eſſe. ff. de rei vendicatione lege vl. alias eſt pe. Nec interrogatio omitti nõ debet ne iudicium deluſoriũ ſit. ·j· vt lite pendente eccleſia ſancte Marie. Et alie interrogationes plures faciende ſunt: puta an ſit heres vel quota ex pte ſit heres: ⁊ an in poteſtate ſeruum habeat cuius nomine noxali iudicio agitur. Item an quadrupes qui damnum dedit ſit eius. Item an ex teſtamento ſit heres. Item an edes ſit ſua ex qua damnum timeẗ: que colliguntur. ff. de in interro. actio. qui interrogatur. ⁊. l. ſi quis in iure. ⁊. l. ſi defenſor. §. illud. queritur ⁊. l. ſequenti. §. vlti. ⁊. l. non alienum. Item ꝙ reſpõdeat cuius etatis ſit res. ſi de ea dubitatur. ff. eo. de etate. Item quandocunqꝫ ⁊ ante litis conteſtationem: et poſt litis conteſta. vbicunqꝫ equitas mouet iudicem debet interrogare. ff. eo. vbicunqꝫ: et. xxx. queſtio. v. iudicantem: pars ad interrogationem aduerſarij reſpondere non cogitur: tamen ſi reſponderit tenet reſponſio. ff. eo. ſi ſine: ⁊. ·j· de dolo ⁊ contuma. put. ⁊ certum debet reſpondere. ff. eo. de etate. §. nihil. Bern.

Cum in cauſa. ¶ Epiſcopus per alium agens cauſam ppriam per illum iurat de calumnia: ſi p ſe ipſuꝫ agit ipſe iurat propoſitis. ſed nõ tactis euãgelijs. Ita ſummat Io. an. ſed mihi nõ placet ꝙ tex. reſtringatur ad cauſam propriam quinimmo potius innuiẗ contrariũ: ideo ſumma vt in rubro. Et due ſunt partes. Secunda ibi. pena. Abbas Siculus.

a ceſ. pſtari faciatis ab vtraqꝫ pte calũnie iuramẽtũ. Cõſue b tudine que legi eſt cõtraria nõ obſtante. Inno. iij. epo placeñ.

Procurator eccleſie ⁊ vniuerſitatis de calũnia iurare poteſt. Ca. VI.

Cum cauſam que inter rauẽnateñ. archiepm ⁊ cõmune fauentinũ. ſup villa luci ac quibuſdã alijs vertiẗ: delegatis iudicib⁹ duxerim⁹ cõmittendã: ⁊ ijdẽ ĩ negocio minime proceſſiſſent: nos ptibus dedim⁹ in mandatis: vt p ipa cauſa noſtro ſe cõſpectui pſentarent. quorũ pcuratorib⁹ cũ inſtrumẽtis de rato ĩ noſtra pñtia cõſtitutis: petitionẽ ipſius ar c chiepi p procuratorẽ eius ſe cim⁹ exhiberi: ⁊ ad eam par d tem alteram reſpondere. ac e interrogantib us ⁊ reſponſionibus redactis in ſcriptis et lite coram nobis pleniſſime conteſtata: fecimus calũnie iuramentum ab ipſis pcuratoribus vtrinqꝫ preſtari. Gregorius non⁹ epiſcopo beluaceñ.

Epiſcopus iurat de calumnia ſi per ſeipſum eligit litigare ppoſitis tñ nõ tacitis euangelijs. Si vero per ſyndicũ litigat per illũ poterit iurare. hoc primo. Actor vero refutando hoc iuramentũ ſine cã cadere debet ab inſtituta actione: reus autez debet haberi pro confeſſo. Ca. VII.

Cum ĩ cauſa pecuniaria

a ¶ Per illū quidme: iſtud regulare eſt. ſ. capi. pxi. in ptractādis. ꝛ. c. impatoꝝ. ꝛ. ſ. e. c. j. b ¶ Per te ipm ex quo aſſumpſit officiū in ſe debet iurare de calū nia: cū ſit acceſſoriū ſine q̄ nō pōt cauſa expediri. arg. ſ. ḋ offi. deleg. ṗterea. ꝛ. c. prudētiā. ꝛ in h̄ ei deferꝛ qꝛ nō tangit ſacra: ſic̄ ꝛ in teſtionio. xj. q. j. iperatoꝛ al's teſtioniū: ꝛ. C. de epiſ. ꝛ cle. auc. ſꝫ iudex: ꝛ i auc. ḋ ſanc. epiſ. §. nulli ꝟo. col. ix. ꝛ. ij. q. v. qua de cauſa. quan/ docꝫ tū tāgit ſa cra. j. q. vij. quo/ tiens: ꝛ. C. ḋ ſā. epiſ. auc. ſed iu/ dex. Sꝫ ꝯ. ſ. e. c. j. vbi dicit̄ ꝙ eps iurare non debet ſꝫ alijs h̄ officiū delegare nō eſt ꝯ. qꝛ non dꝫ ibi ꝙ nō de/ beat iurare ſed dꝫ ꝙ nō debeat ꝯpelli. vt ibi dꝫ. c ¶ Pena ve/ ro ſic. ſ. e. c. impa toꝝ. ꝛ. C. e. ti. l. ij. i auc. vt litig. iu. i exoꝛ. lit. §. ſi aūt in fi. col. ix. vñ ſumpt⁹ eſt. §. iſte. Sic actoꝛ q̄ nō vult iurare cadet a cā. Sꝫ nunq̄d ipo iure an p ſniam. Di/ cas ꝙ p ſniam iudic̄: qꝛ iudex ꝓcedit ꝯ illū ac ſi nihil ꝓbaſſet reū abſoluēdo. ꝛ eodē mō de reo. C. eodē auc. principa les in fi. De dilationibus ¶ Quia iudici cepto ſolēt litigātes ducias petere qñꝫ ad poſitiōes qñꝫ ad ꝓbationes faciēdas: iō ꝛc. Et aduerte ſm Gof. ꝙ licet Rica. ſit generalis tū decre. hui⁹ ti. loquunt̄ de di lationbus q̄ dant̄ ante lit. ꝯteſta tm̄ De materia habe tur. iij. q. ij. ꝛ. iij. ꝛ. vij. q. ij. per totū. Ab. Siculus.

quā inter te ꝛ. R. motā eſſe ꝓponis: nō p ſe ſed p ſyndi/ cū vel actoꝛē elegeris litiga a re: p illū q̄dē p̄ſtandū erit ca b lūnie iuramētū: qḋ ſi p teip/ ſum ꝓpoſitis tm̄: ſed nō ta/ ctis euāgelijs: ſicut in dicen do teſtimonio: a te videt̄ hu iuſmodi iuramētū exhibēdū c et. ꝯ. ¶ Pena vero recuſan tis hoc iuramentū cū p̄ſtan/ dū fuerit: eſt vt actoꝛ ab in/ ſtituta cadat actione: re⁹ ha beri debeat p confeſſo. De dilationibus. Alex. iij. cāt. ꝛ vigoꝛieñ. epis. Si det̄ ni/ nis breuis termin⁹ pempto/ rius vbi nō ſubeſt neceſſitas licite appellatur Ca. I.

Dilecti filij abbas ꝛ monachi de. h. nobis inſinuare curarūt: ꝙ cū cau ſam q̄ vertit̄ inter ipos ꝛ mo niales de ledeñ. ſup eccl'ia ḋ alteñ. decano ꝛ archidi. lin/ coñ. cōmiſerim⁹ terminādā: ipi timētes ſe a iudicib⁹ ag/ grauari: eo ꝙ ad primā cita/ d tionē terminū ſibi nimis bꝛe uē ꝛ pēptoꝛiū ſtatuerūt: ad nr̄am audiētiā duxerint ap/ pellādū. et. ꝯ. ¶ Quia ꝟo nō ſpectat ad iur̄ oꝛdinē: di e em pemptoꝛiū (maxīe cū de reb⁹ eccl'iaſtic̄ agit̄) niſi foꝛ te neceſſitate vrgēte taliter maturare: mandam⁹: quate n⁹ ſi eſt ita: reuocato in irri/ tū: ſi q̄d inueneritis poſt ap pellationē hmōi attētatū: in cā iuxta prioꝝ ꝛc. Celeſti/ n⁹. iij. Inducie deliberato/ rie denegāt̄ reo ſi p litteras citatoꝛias plene potuit in ſtrui ꝛ deliberare ſup eo de quo querit̄. Ca. II.

Preterea adiecisti: ꝙ cū cauſe tibi a ſe. ap. dele gant̄ ꝛ in lr̄is citatoꝛijs re/ ſcriptū aplicū inſeris: vt eo f viſo deliberare valeat q̄ ab altero ꝯuenit̄. ꝛ. ꝯ. ¶ Quia igit̄ q̄d agēdū ſit i h̄ caſu de ſideras edoceri talit̄ tibi rñ dem⁹: ꝙ reo ad iudiciū legi time ꝯuocato ſi ex reſcṗto ſi g bi trāſmiſſo plene potuit in ſtrui ſup eo de q̄ i iudicio cō uenit̄ inducie deliberatoꝛie

breuē terminū ſtatuerūt iuſta fuit cā appellādi. ex cā tū pemptoꝛiū iſtud pōt moderari ſicut iudex viderit expedire. ff. de iudi. nūnūꝗ: ꝛ. ſ. de offi. deleg. ꝯſuluit: circa fi. ꝛ h̄: ver. niſi foꝛte: ſic̄ tps qḋ dat̄ ꝯdenaris. ar/ bitrariū eſt. ꝯ. de re iudi. qḋ ad cōſultationē: ꝛ. ff. de re iudi. l. ij. ſic ꝛ tē pus appellatio/ nis pōt modera re iudex. ſ. ḋ ap. cū ſit romana: ꝛ c. cū ſpāli. ꝛ qui ex cā nimis bꝛe/ uē terminū pem toꝛium ſtatuerit exꝓmere dꝫ cau ſam in citatione vt ps illa cām nō habeat ap/ pellādi. ſ. de in in te. reſti. tū lex ex lr̄is in fi. Prete. ¶ Cōmu/ nis diuiſio. Se cūda. ibi. Quia Ab. f ¶ Deli/ berare valeat: ſi iij. q. iij. offerat̄ ꝛ in auc. de liti. §. oēm col. v/ iij. Berñ. g ¶ Plene po/ tuit: qꝛ i lr̄is cō tinetur q̄d velit petere ꝛ cā petē di: ꝛ qualit̄ age re velit ꝛ res ag te ſpecificantur qḋ facere debet q̄ aliq̄d petit. ſ. de libel. ob. ca. ij. ꝛ. iij. vbi de h̄ ꝛ. ff. de rei ven. ſi in rē. ſed raro ꝯtingit p lr̄as pape oīa ſic ſpecificent̄: ſic ꝛ in criminali dꝫ apponi i lr̄is citatoꝛijs q̄cq̄d reo obijcit̄ vt pat⁹ veniat. v. q. ij. ſi primates. Quidā ꝟo ad cautelā in fine citatiōis ap ponūt libellum actoꝛis: vt ſic plene deliberare poſſit. Et ſi tūc p lr̄as vel libellū plene inſtrui potuit nō dꝫ alias inducias deliberatoꝛias habere. qꝛ potuit plene eſſe inſtruct⁹. niſi foꝛte ad querendū aduocatū: ꝛ ꝯſi/ lia amicoꝝ. iij. q. iij. de inducijs. ꝛ. ff. q̄ ex cau. ma. l. ab hoſtib⁹. §. ſꝫ qḋ ſimplicit̄: ſꝫ in h̄ caſu cū ad libellū de/ beat rñdere: de ipo facto nō dabunt̄ inducie ad querē dū aduocatū. ar. ſ. de iudi. paſtoꝛalis: qꝛ p factū ipm de quo agit̄ dꝫ ſcire vtrū verū ſit qḋ ab eo petit̄ vl' nō alias em̄ dilatio ſemp danda eſt ei q̄ vocat̄ ad iudiciū iij. q. iij. offerat̄. ſꝫ actoꝛi dilatio ab initio dari nō dꝫ: qꝛ inſtruct⁹ venire potuit. iij. q. iij. ſpaciū. ꝟ. ei autem. Itē dant̄ dilatiōes gr̄a teſtiū vel inſtrꝰ qñꝫ ſm di/ ſtinctionē illi⁹. l. C. e. l. j. ꝛ. iij. q. iij. §. ſpaciū. dilatiōes iſte hodie videnꝛ arbitrarie vt iudex ꝯſiderata locoꝝ diſtātia ꝛ tpis q̄litate inducias ꝯcedat: ar. ꝯ. de ap. cū ſit romana. ꝛ. c. cū ſpāli: vltra mediū: ꝛ. ꝯ. de re iudi. qḋ ad ꝯſultationē: niſi foꝛte illis de q̄b⁹ dꝫ. iij. q. iij. §. ſpa ciū. ꝛ. C. e. l. j. In illis inducijs nō dꝫ iudex maioꝛē di/

Dilecti filij. Aliter ſumma ſic ne videat̄ ꝯue nire. Rice. de appellationib⁹. Citatio vocato ria cū pemptoꝛio nō dꝫ eſſe nimis breuis ma xime vbi de reb⁹ eccleſiaſticis agit̄: niſi neceſſitas ali/ ud ſuggerat. Et ſunt due ptes. In prima appellantis ꝓſecutio ꝛ ipius appellationis cōmiſſio. Scḋa. ibi. qꝛ vero. Ab. d ¶ Nimis breuē. Sꝫ quē terminū dicis nimis breuē: cū hic nō exprimat̄ quot dieꝝ terminū iu dices ſtatuerūt: hoc reliquo arbitrio iudicis iſpecta q̄ litate negocij ꝛ locoꝝ diſtātia. ꝯ. de ap. cū ſit romana. e ¶ Peremptoriū: qḋ eē nō dꝫ imo trib⁹ edictis vel vno pemptoꝛio qḋ ꝯtinere dꝫ tm̄ tps q̄tū tria edicta xxxiij. q. iij. de illicita circa mediū: ver. q̄cunꝗ ꝛ i auc. de litig. §. ſi vero caſu: col. viij. ꝛ. ff. de re iudi. ꝯtuma/ cia. ꝛ. ff. de iu. ad pemptoꝛiū: ꝛ. l. nōnūꝗ: vñ qꝛ nimis

lationem dare: ſed illas bene poteſt abbreuiare vt ex il la littera patet. In pecuniarijs cauſis tm̄ vna dilatio debet dari: ⁊ illa ſine cauſe cognitiõe. Scđa vel tertia danda non eſt niſi cauſa cognita. ff. e. l. vlti. ⁊ lege ora tione. In criminali dãtur due accori: tres reo. ff. eo. l. vlti. ⁊ dilatio da ri debet iudice ſe dente ꝓ tribuna li ⁊ vtraqꝫ pte p̄ ſente ⁊ cã cogni ta de palmo vel ſemiplene. iũ. q. iij. §. ſpaciũ. ver. a iudice: ⁊ data dilatiõe iudicis officium ꝯqeſcit donec tp̄s dilati onis effluxerit. C. e. ſiue pars: ⁊ ꝟ. de ap. ſignifi cante. Itē iudex debet dare dila tionem qñqꝫ ad maliciã rei ꝯuin cendã. ꝟ. de do. ⁊ ꝯtu. put. ⁊. c. cũ olim. ver. volen tes. Itē põt fa cere grãm etiã poſt pemptoriũ ꝟ. ꝺ offi. dele. cõ ſuluit: vltra me dium.

Littere. Legit duob⁹ mobis. Et p̄mo modo ſũmat: vt in rubro ſm Io. an. Alio mõ ſic. Ex declaratiõe verbi generalis vel ambigui po ſiti in libello no ue inducie deli beratorie dande nõ ſũt ſi p expſ ſa potuit re⁹ deli berare ſup ambiguitate illa vel generalitate. h. d. Di uidit. Nã in p̄ma ponit iudicis cõſultatio ⁊ appellan tis petitio. In ſcđa. ibi. Nos igitur. reſponſio ⁊ appel lationis repulſio. Ab. a Tribus annis ⁊ vltra. Si qs nõ ſoluit pẽſionē rei eccĩaſtice in emphiteoſim date p bienniũ cadit a iure ſuo. ꝑ. q. ij. §. hoc ius porre ctum: ver. q rem hmõi: ⁊. ꝟ. de loca. c. pe. ⁊ vlt. hodie ꝺo põt emphiteota purgare morã ſi celeri reſtitutione ſi bi ꝓſpexerit vt in dictis decre. in re p̄uati requirit tri enniũ. C. de iure empl. l. l. ij. Idem eſt ſi colonus ceſſa uerit in ſolutiõe pẽſionis p bienniũ in re ſibi locata. ff locati quero. §. int locatorē: ⁊ hoc cũ ad longũ tẽpus fuit locatio facta: ꝓ re fiſci ſimiliter cadit a iure ſuo. ff. de pub. ⁊ vec. l. vectigalia. §. nõ ſolut. tamē ſine aucto ritate p̄ncipis agri publici reuocari a curatore fiſci nõ poſſunt q ꝑpetuo locati ſunt. ff. de pub ⁊. vec. corē fer ꝺ. §. agri. hec aũt adiectio ⁊ vltra niſi alit exp̄meret. ad modicũ tẽpus refert. ff. de ver. ſig. hec adiectio. ⁊ licꝫ p hanc adiectionē vltra nõ cõſtet de certa quãtita te tẽporis nil nocet q̃tum ad iudicem ⁊ reũ. quia cer

non ſunt vlterius indulgen de: ſed ꝓcedendũ potius eſt ad examinationē cauſe: ⁊ fi nē ei debitum imponenduꝫ.

Hono. iij. ferrentino epõ.

Per declarationem libelli p quã natura negocij non mu tatur noue dilatorie non da buntur. Ca. III.

Littere tue ac petitio ar chip̄ſbyteri ſanctoꝝ Priſce et Aquile de vrbe nobis ex hibite cõtinebãt: et. ꝟ. Idem archip̄ſbyter cõtra nobiles viros. a. ⁊ g. libellum eccle ſie ſue nomine obtulit conti nentē ꝙ penſio de poſſeſſio nibus ſoluta nõ fuerat ipi ec a cleſie elapſis iam trib⁹ ãnis ⁊ vltra. Nobilib⁹ vero ipſis petẽtibus vt explicaret ipis ſpaciuꝫ: qđ per hanc adiecti onem ⁊ vltra ſignificari vo lebat ⁊ ipo archip̄ſbytero ex p̄imẽte: ꝙ. vij. annis fuerit ĩ dicte penſionis ceſſatũ ſolu tione iidem dicentes libellũ eſſe huiuſmodi expſſiõe mu tatũ: longiores ad deliberã dum petierunt inducias: q̃s quia denegaſti eiſdem ad no ſtrã audiẽtiã appellauerũt. Nos igit ap. hmõi friuo lã reputãtes: mãdam⁹ q̃ten⁹ ea neqꝫ q̃s obſtãte in negocio b ipo rõne preuia ꝓcedas iux prioꝝ ꝯtinentiam litterarũ.

Greg. ix. abbati aq viue tu roñ. dioc. ⁊ archid. turoneñ.

Si poſt citationē ad cauſam re⁹ ꝓ publica vtilitate voret circũducit pemptoriũ ⁊ ha bebit nouas inducias. IIII

Expoſuit nobis bituri ceñ. archiepiſcop⁹. ⁊. ꝟ. Burdegalē. archiepõ dedi mus ĩ mãdatis vt ſuper iure p̄matie: q̃s in eo ⁊ in ꝓuin cia ſua dictus bituriceñ. ar chiepõs ſe habere ꝓpoſuit ad initiũ ꝓxime preterite q̃dra c geſime ꝙ ei terminũ pempto riũ aſſignauimus p ſe aut p ꝓcuratorem idoneum: ſe cõ ſpectui noſtro p̄ſentaret. Cũ d qꝫ poſtmoduꝫ pſonaliter vo catus ꝓ ec. ro. ſubſidio: ad no. audi. accedẽs. bituriceñ. archiepiſcopus apud ſe. ap. cõſtitutus: poſtulauit inſtan ter vt in eodem negocio ꝓce rē deb eremus. Idē ꝺo bur

ti ſunt p hoc qđ dixit p triẽniũ qđ tempus ſufficit ad cõdemnationē qđ patet p iura ꝑdicta vnde ſuperflue additũ fuit. ⁊ vltra. ⁊ ꝓ nihilo petebatur determiatio illius q̃tuꝫ ad rei reſtitutionem. vnde non debuit eis dare tempus vlterius ad deliberandũ. quia plene po tuit inſtrui p li bellũ p̄imũ ſine vlla adiectione. ꝟ. c. ꝑxi. Si ve ro pẽſio tm̄ ſub tracta peteretur que diceret non ſoluta trib⁹ an nis ⁊ vltra. tũc bene peteret vt determinaret il lud vltra. quia q̃tũ ad illud tẽ pus non potuit potuit delibera re reus p p̄imũ libellũ. ⁊ ideo fa cta expſſione illi us temporis de bet hr̄e induci as ad deliberan dũ. ff. ꝺ reſta. he redes palam. §. qđ ꝺo qs. ſi per p̄imũ libellũ de liberare non po tuiſſet. ſꝫ h̄ ſatis potuit delibera re. iij. q. iij. offe rat. de h̄ dixi. ꝟ. ꝺ libe. ob. ca. pe. ⁊ ſic patꝫ ꝙ vbi qs plene põt in ſtrui p p̄mum li bellũ: lꝫ aliquid addatur qđ nõ mutet naturã ne gocij non habe bit nouas indu cias. Berñ.

b Procedas. Et ita qñ appel latio fruſtratoria ē remittit ad eũ a quo appellauit. ꝟ. de appel. cũ eccĩa. ⁊. c. vt debitus. ⁊ in expenſis de bet cõdemnari vt ibi dicit.

Expoſuit. Cõiter ſũmat in rubro. ſꝫ iſta ſũma tio ē nimis generalis. qđ eñ ſi cauſa nõ ē ardua ⁊ re perit citat⁹ in loco iudicij poſt expeditionem publice vtilitatis. vel fuit vocat⁹ eo tp̄e q̃ iã deliberauerat. vl potuiſſet iã deliberare ſi voluiſſet: certe teneret reſpõ dere vt ſatis ĩnuit ex rõne lr̄e. Iõ ſũmo ſic ⁊ ſtricti⁹. ſi citat⁹ ĩ cauſa ardua de lõginq vocat ꝓ publica vtili tate etiã ad locũ iudicij. ita ꝙ ĩfra t̃minũ citatõis deli berare ⁊ alia ſibi neceſſaria ad cõparẽdũ explicare ñ potuit ĩ termĩo rñdere nõ cogit ſi repiat ĩ loco iudicij ſꝫ habebit nouas inducias. h. d. notabiliter. Diuidit: qꝛ p̄ma ps narrat factũ. Scđa. ibi. Nos igit. interlo quit. Et p̄ma ꝯtinet plura vt ĩ ea ptꝫ. Ab. c Per emptoriũ. ſic eñ iudex ꝓpter diſtantiã viaꝝ ex cauſa p̄ma vice poteſt pemptorie citare. ꝟ. de in itegrũ reſti. tum ex lr̄is. in fi. ⁊. ꝟ. eo. c. ꝟ. Berñ. d Perſonali ter. cũ qs pſonaliter vocat p papã non ſufficit mittere

ꝓcuratorē.ſ.de maio.⁊ obe.c.vlti.⁊.j.de do.⁊ contu.
cum dilecti.ar.ſic cum alicui aliqͦd negocium pſonali/
ter cōmittitur: alij cōmittere non pōt.ſ.de offi.deleg.
quoniā apoſtolica.⁊.ſ.de reſcrip.c.cum dilecta :tamē
delegatus non pōt iubere ptes corā ſe pſonaliter com/
parere.niſi id in
reſcripto conti/
neatur: niſi ī ca/
ſib⁹ quos ha/
des.ſ.ð iudi.iu
ris eē ambiguū
que eſt Inno.iij
ī ꝯcilio clugdun̄
a ❡ Saluis.ex
ceptionib⁹.⁊i ta
ꝓteſtatio nō va
let.ſ.de elec.cu/
mana.vbi ð hoc
⁊.ſ.qͦd me.cau/
ſa ꝑlatū: al's ſi h̄
ū dixiſſet videre
tur cōſentire vt
rn̄deret aduerſa
rio :nec haberet
us reuocādi do/
mū vt videt̄. Sꝫ
certe ꝯriū credo
ſi eīm ſimpliciter
cōſtituiſſet ꝓcu/
ratorem illū poſ
ſet opponere ex/
ceptiones domi
no competentes
īmo ad hoc tene
tur: exceptio eīm
que copetit reo
competit fideiuſ
ſori.ff.mā. quia
de mutua.§.ge/
neraliter :⁊ ſi ſci
enter illaꝫ omit/
tat imputatur ei
ff.de excep. om/
nes exceptiones
⁊.ff. ð fideiuſ.ex
pſona:⁊ ꝓcura/
tor ad ea omnia
intelligitur con/
ſtitutus: que ad
cauſam ſpectare
videtur. arg.ſ.
de offi. deleg.ꝑ/
terea : et.c. cum
olim.j.⁊.ff. ð ꝓ/
cura. ad legatū.
⁊.l. ad rem mobilem:⁊ ita ad cautelaꝫ quādoqꝫ talia
dicunt̄: vtilior tamē eſt ꝓteſtatio :vt cum aliquid ꝓpo
nitur ꝓteſtetur ſic: ſaluo iure meo :vel ſaluis alijs exce
ptionibus mihi cōpetentib⁹.ff.qui. mo.pig. vel hyp.
ſol.ſi debitor.§.j. b ❡ Vtilitate.cuꝫ eīm burdegal.
ꝓ publica tm̄ vtilitate vocat⁹ fuiſſet ad illū terminuꝫ
non debebat tunc cōueniri.imo ius reuocandi domuꝫ
habebat: in auc.de ſan.epi.§.ſi vero epi.coll'.ix. Item
ꝓ alia cauſa iuſta ius habet reuocādi domuꝫ .ſ.de fo.
compe.c.vlti.vbi de hoc:⁊ plures alie cauſe ſunt ex ꝗ/
bus ius reuocandi domum quis habet.ff. de iudi.l.ij.
.§.legatis.⁊.v.q.ij.c.j.⁊ ideo inducie ꝓrogāt̄ huic vt

degal.archiep̄s ad ꝓpria re/
diens: ꝯſtituit ꝑ ſe ꝓcurato/
a rem in ip̄o negocio :ꝗ ſaluis
exceptiōib⁹ ſibi cōpetentib⁹:
in reſpōdēdo et defendēdo :
ac alijs: oīa faceret ꝗ ī ꝓpria
erat pſona factur⁹. Petente
ģ archiep̄o ſupradicto bitu/
riceñ. vt p̄fatus ꝓcurator re/
ſpōderet eidē : ille excipiēdo
ꝓpoſuit: ſe ad h̄ nō teneri: cū
ꝓ alia maiori cauſa. ꝓ publi
b ca vtilitate dict⁹ burdegal.
vocat⁹ ꝓ abſēte reputari de/
buerat: ⁊ reuocādi domū pri
uilegiū habuiſſet. Nondum
c etiā ſup h̄ deliberauerat cuꝫ
ſuffraganeis ſuis ⁊ alijs .ꝗꝝ
ꝯſiliū tā ardua cauſa reꝗrit
nec tp̄s habuerat ī ꝗ ad vtrū
qꝫ negociū valuerit :ſic̄ expe
diret eē parat⁹. Sꝫ pars al/
tera ecōtra rn̄dit: qꝫ cū ſuper
ꝗſtiōe p̄dicta pri⁹ fuerat euo
cat⁹: nr̄e intētiōis nō fuerat:
primū mādatū ꝑ poſteri⁹ re/
uocare: tpis qꝫ ſpaciū habu/
erat tā ꝓlixū : vt potuiſſet ſi
voluiſſet ſup cauſa delibera/
re p̄dicta: ſic̄ fecerat cū ꝗbuſ
dam: ⁊ cōmode vtriqꝫ nego/
cio īminere.et.j. ❡ Nos igi
tur ð ꝯſilio fratꝝ nr̄oꝝ : vſqꝫ
ad ꝓximū venturꝝ feſtū nati
uitatis dn̄ice: dilationeꝫ ad
hoc ſibi duxim⁹ indulgēdā.
De ferijs. Ex con.apud cō
pendiū. Dieb⁹ dn̄icis merca
ri: litigari: iudicari : vel iura
ri non debet : ſed de veſpera
in veſperam debent celebra/
ri. Capitulum.I.

Omnes dies dn̄i/
cos: a veſpera in
veſperā: cū oī ve/
neratione decer/
nim⁹ obſeruari: ⁊ ab omni il
licito ope abſtinere: vt in eis
mercatum minime fiat: neqꝫ
e placitū neqꝫ aliꝗs ad mortē
vel ad penam iudicet̄: nec ſa
f cramenta niſi ꝑ pace vel alia
g neceſſitate preſtent̄. Alex.
terti⁹. Feſtorum principium
et finis fieri debet ſcd̄m ipſo
rum magnitudinem et cōſue
tudinem regionum. hoc pri/
mo. In p̄cipuis feſtis et ītra
paſca et penteco. non fit ſolē
nis genuū flectio. Si tamen
tunc clerici vel epiſcopi ordi
nentur ſcd̄m ordinatiōis mo
dū genua flectunt̄. hoc ſcd̄o
Ro. eccleſia ſpeciale feſtum
de trinitate nō fecit: ſeruatur
tñ de hoc cuiuſqꝫ eccl'ie cōſue
tudo. hoc tertio. Capl'm. II.
Quoniaꝫ in parte.et.j.
h Licet ſcriptū ſit: de ve
ſpera in veſperam celebrabi/
tis ſabbata veſtra : feſtorum
tamē principiū ⁊ finis: iuxta
eoꝝ ꝗlitatē :⁊ diūſaꝝ regio/
nū ꝯſuetudinē debet attēdi:
et ſic̄ magnitudo dieꝝ exigit
i pri⁹ incipe ⁊ tardi⁹ termīari:

dicit in fi.al's officium ſuum eſſet damnoſū ei qͦd eē nō
debet.ff.de fur.ſi ſeruus cōmunis.§.qͦd vero:⁊.ff. quē
admodū teſta.aꝑi.ſꝫ ⁊ ſi ꝗs:⁊.ex qui.cau.ma.l. vide/
licet:⁊.iiij.q.iij.§.venturis: nec debet damnū cōſequi
vnde premiū meret̄.j.de fideiuſ.ꝑuenit:⁊.ſ.de renun.
ſane. Bern̄.
c ❡ Cū ſuffra/
ganeis : cuꝫ ꝗb⁹
⁊ etiam cū capi/
tulis cathedra/
lium eccleſiaruꝫ
debet deliberare
cum eoruꝫ inter/
ſit.ſ.de maio.⁊
obe.c. vlti. De
ferijs. Viſo.ſ
de dilationibus
ꝗ dant̄ a iudice
videnduꝫ eſt de
dilationib⁹ que
dant̄ a iure. ido
⁊c̄. Ita ꝯtinuat
Hoſ.⁊ alij. Vel
dic qꝛ ferie lar/
go modo ſūt di/
latiōes. ideo ⁊c̄.
De ferijs cauſa/
rū ⁊ alijs colen/
dis ſeu feſtiuan/
dis habet̄ .xv.q
iiij. ⁊ de ꝯſe.diſ.
iij .c.j. De ferijs
aūt nuptiaꝝ ha
bet̄.xxxiij.q.iiij.
Ab. Si
Omneſ
ſic.j.eo.
c.vlti.⁊.C.eo.ti.
omnes qͦd dicit
de veſpera ſab/
bati. non ſerua/
tur ꝗtū ad cau/
ſas . īmo poteſt
iudex procedere
vſqꝫ ad illaꝫ ho/
ram ꝗ poſſit per
ficere qͦd incum/
bit ante noctis
tenebras .ſ. de
offi.deleg. cōſu/
luit. Sed ꝗtum
ad celebrationē
officioꝝ: hoc di/
citur.j.c.pxi.
e ❡ Ad mortē.
maxime quia nec aliqua cauſa tunc tractari debet ni/
ſi pietas h̄ ſuadeat.j.eo.c.vlti. f ❡ Niſi ꝑ pace. pro
pace quidem omni die iurari poteſt cum ſit opus pie/
tatis.xxij.q.j.omē qͦd.ar.j.e.c.ſi. g ❡ Neceſſitate. pu
ta ꝓ fide ꝓ obediētia pro fama.ſ. de elec.ſignificaſti.
Quoniam. ❡ Tria ſunt dicta. (vbi de hoc.
Scd̄m.ibi. Diebus. Tertiā.ibi. Preterea. Ab.
h ❡ Scriptum ſit. ergo ita ſeruandū eſt.vj.q.iij.ſcri
ptum eſt .ff.cui ⁊ a quibus ma. ꝑſpexit. i ❡ Pri⁹
incipere. Dies incipit ⁊ terminatur diuerſis horis di/
uerſo reſpectu incipit in veſperis ꝗtum ad officiū cele/
brationem vt hic: ⁊ canonicaꝫ cōputationem fictione

iuris.lxxv.di.quod a patribus quo ad iudiciū incipit
in mane ⁊ terminaꝛ in fine diei ante noctis tenebras
ꝟ.de offi.deleg.cōſuluit.et in auc̄.de iudi·§·ſedebunt:
colla.vj.quo ad ɔtractus media nocte terminaꝛ ⁊ in/
cipit vt in decretali conſuluit.⁊.ff.eo.ti.more: quo ad
eſuz carniū poſt
cenam : de cōſe.
diſt. iij. de eſu.
quantum ad ob
ſeruationē treu/
ge in ortu ſolis.
ꝟ.de treu. ca.j.
⁊.ſm cōſuetudi/
nem locorum cō
ſideraꝛ hoc.lx/
xvj.diſt. vtinā.
a ❡ Precipu/
is q̄ enumeranꝛ
de cōſe. di.iij.c.
j.⁊.ꝟ.eo.ca.vlti.
b ❡ Secreto:
ex deuotione.
Argu.cōtra. x/
xx. diſt.ca. vlti.
⁊.lxxvj. diſt. ſci
re.ſed illa ɔria i
telliguntꝛ cū deꝛ
minatione iſti⁹.
c ❡ Conſuetu
dines diuer .ſi.
xij.diſt.illud. et
ca.illa.⁊. lxxvj.
diſtinc.vtinam.
⁊.ꝟ.de ſepul.cer/
tificari.⁊ ſic con
ſuetudo cuiuſli/
bet loci ſeruabi/
tur. d ❡ In
octauis.arg.cō/
tra.ꝟ.eo.capella
nus. vbi dicitur
ꝙ pētecoſtes ca
ret octauis.
e ❡ Eccleſia
roma. Et ſic eſt
argu.ꝙ conſue/
tudo romane ec
cleſie non eſt ab
alijs obſeruan/
da argu.xj.diſt.
q̄s neſciat.ar.eꝯ
xij.di. nouit: ⁊.
c. nō.decet. B.

L Icet taz veteris. Aliter ſummaꝛ
ꝑpter neceſſita/
tem alimentorū
licet dieb⁹ feria
tis i honorē dei
opi ſuili intēde
re maxime circa rem tpe pituram.h.d. Et primo po
nit diuinum p̄ceptum. Secundo ꝑpter neceſſitatem
dat indulgentiam ɔtra illud cum determinatione ibi.
indulgemus.Ab.Si. f ❡ Septimū diē: vet⁹ teſta/
mentū ad lr̄am p̄cipiebat ſabbatū cuſtodiri. Nouū ve
ro ſpecialiter illud ſeruat primā diē ꝑ ſeptimana.ſic ei
carnalia ſacramēta ad lr̄am ſeruare nō poſſum⁹ : ita
nec ſabbatū ad lr̄am licet ſeruare: de ɔſecra. di.iij. ꝑ/
uenit ad me. g ❡ Maieſtati.ꝟ.e.c.fi.⁊.C.e.oēs dies
h ❡ Martyꝝ.ꝟ.e.c.fi.⁊ d ɔſe.di.iij.c.j. i ❡ Maio
ribus: vt puta natiuitatis dn̄i: dies epiphaniarum:
paſcha: aſcenſio
dn̄i: ⁊ penteco/
ſtes. k ❡ Ale
cia genus piſcis
eſt ⁊ raro ⁊ cer/
tis dieb⁹ appa/
ret ideoq̄ꝫ ꝑpter
neceſſitatē faci/
li⁹ indulgeꝛ dn̄i
cis dieb⁹ vt ca/
ptioni intēdāt:
ſic em̄ ꝑpꝛ neceſ
ſitatē vel pieta/
tē poſſet eodem
die iudiciū exer/
ceri.ꝟ.e. ca. vlti.
⁊.ff.eo.ti.l.ſolet
⁊.l.penul.
l ❡ Eccl'ijs cir
cūpoſitis q̄b⁹ ꝑ
pter eādē neceſ/
ſitatē ɔgruā fa/
ciāt portionē: et
p̄cipue ill' i cui⁹
ꝛritorio captio
facta ē: q꞉ q̄ſi de
cime p̄diales eē
cēſenꝛ : vn̄ ſaltē
ꝑ decima parte
eis ſoluāt.ꝟ.d de
ci.ad apl'ice.
Q Apella. ❡ Cōis di
uiſio. Scda.ibi.
q꞉.ꝟ. Ab.Si.
m ❡ Statuta.
xxxiij. q.iiij. nō
oportet.ij.
n ❡ Cōtinuan/
das.ipi feſto bt̄i
Johis.
o ❡ Alij vero.
In his v̄o q̄ ad
ſolēnitatem ſpe
ctāt diuerſa te/
nere nō eſt pec/
catū.q꞉ vnaque
q̄ꝫ ꝑuincia abū/
dat i ſuo ſenſu.
lxxvj.di.vtinā.
⁊.xij.di.illud.et
c.illa.⁊.ꝟ.de ſe/
pul. certificari.
xij.di.nouit.
p ❡ Quocūq̄ꝫ
tpe i⁊ ita q̄libet
tpe pōt mr̄imoniū ɔhi: ſꝫ nuptiaꝝ ſolēnitas tm̄ his di
eb⁹ ne carnaliꝛ ɔiūgāt ꝑhibeꝛ.ſi.ꝟ.d matri.ɔ.ɔ inter.
ec.c.j.⁊ ſm h̄ itelligiꝛ.xxxiij.q.iiij.nō optet.j.⁊.ij.⁊.c.
ſe. q ❡ Cōſenſu legitio .ſ.mutuo.q꞉ ſolus ɔſenſus fa
cit mr̄imoniū.xxvij.q.ij.ſufficiat.⁊.ꝟ.d ſpō.ſi iter viꝝ.
r ❡ Subtiliori.ſubtilitas h̄ ɔmēdaꝛ:ſ alibi ñ excuſat

et.j. ❡ Dieb⁹ aūt dn̄icis et
a alijs p̄cipuis feſtiuitatib⁹: ſi
ue inter paſcha ⁊ pēteco.ge/
nuū flectio neq̄q̄ꝫ dꝫ fieri: ni
ſi aliq̄s ex deuotiōe id velit
b facere i ſecreto. In ɔſecrati/
onib⁹ aūt epoꝝ ⁊ clericoꝝ or
dinationib⁹: ɔſecrās ⁊ ɔſe/
crat⁹ tm̄ genua flectere pn̄t:
ſm ꝙ ɔſecrationis modus
req̄rit. ❡ Preꝛea feſtiuitas
c ſancte trinitatis ſm ɔſuetu/
dines diuerſarū regionū: a
d q̄buſdā ɔſueuit i octauis pē
teco. ab alijs i dn̄ica pria aū
aduētū dn̄i celebrari. Eccl'ia
e ſiq̄dē romana in vſu nō hꝫ:
ꝙ in aliq̄ tpe hmōi celebret
ſpāliter feſtiuitatē: cū ſingu
lis dieb⁹: gl'ia pa. ⁊ fi. ⁊ ſpi.
ſan. ⁊ cetera ſil'ia dicanꝛ: ad
laudē ꝑtinētia trinitatis.

Idē triburieñ. archiepo.

Propter neceſſitatē diebus
feſtis piſcari licet ſeu licet in
tēdere rei tpe piture ca III.

L Icet tā veteris q̄ꝫ no/
ui teſtamenti pagina
f ſeptimū diez ad hūanā q̄etē
ſpāliter deputauerit: ⁊ tā eū
g q̄ꝫ alios dies maieſtati altiſ/
ſime deputatos: necnō nata
h licia ſanctoꝝ martyꝝ: eccl'ia
decreuerit obſuāda: ⁊ i his
ab oī ope ſuili ceſſādū. et. j.
❡ Indulgem⁹. vt liceat par
rochianis vr̄is dieb⁹ dn̄icis
i ⁊ alijs feſtis: p̄terq̄ꝫ i maiori
k b⁹ āni ſolēnitatib⁹ : ſi alecia
ꝛre ſe inclinauerint: eoꝝ ca/
ptioni ingruēte neceſſitate i
tēdere: ita ꝙ poſt factam ca/
l pturā: eccl'ijs circūpoſitꝭ et
chriſti paupibus ɔgruā fa
ciāt portionē. Clemēs.iij.

Tres ſeptimane q̄bus canō
ꝑhibet fieri nuptias ante fe
ſtū iohannis baptiſte nō cō
tinuanꝛ feſto ſed intelligiꝛ
de ſeptimana aſcēſionis cū
duabus ſequētib⁹. Ca. IIII.

C Apellan⁹ tuus frater
epiſcope: coram nobis
m ex ꝑte tua ꝑpoſuit: ꝙ cū ſta/
tuta canonica declarēt: nup
tias trib⁹ ſeptiānis aū feſtū
nati.b. Jo.baptiſte minime
celebrari debere. q̄dā ebdo/
n madas illas abſq̄ꝫ interpel/
latione cōtinuādas intelli/
o gunt. Alij v̄o inter feſtum ⁊
ipſas volētes facere iterual
lū: illud dicūt ob reuerentiā
feſtiuitatis pēteco. fuiſſe ſta
tutum: q̄ in ſeptimanis iſtis
ſolet iteruenire q̄nq̄ꝫ: ⁊ ſic a
trib⁹ dieb⁹ rogationū aū aſ/
cēſionē dn̄i inchoātes: vſq̄ꝫ
ad.viij.diē poſt pēteco. illis
ebdomadis cōputatis: illo
tm̄ ſpacio tpis celebrari nu/
ptias ñ ꝑmittūt: eaꝝ celebra
tionē abinde nullaten⁹ inhi
bētes. ❡ Quia ꝟ ɔſulti fui
m⁹ vtraꝝ iſtaꝝ opinionū po
tior videaꝛ: nob̄ ⁊ fr̄ib⁹ nr̄is
appuit: ꝙ lꝫ ea ſit ro.ec. ɔſue
p tudo. vt q̄cūq̄ꝫ tpe mr̄imoni
q um ɔhaꝛ: ɔſenſu inꝛuenīēte
legitio d pn̄ti. q꞉ tm̄ a ſeptua
geſima vſq̄ꝫ ad. vij. dies poſt
pēte. celerari nuptie ñ ſinūꝛ
⁊ poſtea etiā trib⁹ ſeptiānis
vꝛ plurib⁹ aū feſtiuitatē ſcti
Johis ſine dr̄ia celebranꝛ :
r poſterior ſnīa: meliori ⁊ ſub

errātes in fide.xxiiij.q.j.ſciſma.alibi etiā ſubtilitas ꝑniciosa eſt.C.ad tre.ſancim⁹.⁊.ſ̄ de iudi.dilecti.⁊.ca. examinata: nec de apicibus iuris eſt diſputandum.ff. man.ſi fideiuſſo.§.quedam.

Q Onqueſtus ¶ Diuidit̃ q̃ duo cōtinet dicta Scd̃a.ibi.licet diebus.Ab.

a ¶ Nō progari.j.de do.et ꝯtu.fine:⁊.c.venerabilis.⁊.C.de iudi.ꝓperandū: circa prin.⁊ boni ꝑtoris ē lites diminuere.ff.ſi cer.pe.quidā.⁊.j.de re iu.iurgātiū.nec ꝑmittere debet ꝑtor ꝑtes ad arma vel rixam venire q̄s pōt ſua iuriſdictione cōpeſcere.ff.ꝺ vſu fruc.l.ſi cui⁹.§.equiſſimū.

tiliori nitit̃ rōne: ⁊ ſiue ſc̄m canones a ſeptuageſima vſ/ q̄ poſt octauas paſce: ſiue iuxta ꝯſuetudinē eccl'ie roma. vſq̄ poſt.vij.dies feſti pēteco.qd̄ caret octauis: nuptie ſuſpēdant̃: in dn̄ica q̄ ſequitur ⁊ deinceps pn̄t licite celebrari. Gre.ix. In ferijs introductis in honorem dei ⁊ ſanctorū niſi ob neceſſitatem vel pietatē iudiciū exerceri nō pōt etiā de cōſenſu partium: ferijs tamen introductis fauore hoīm ꝑtes renūciare poſſunt. Ca.V.

Q Onqueſtus eſt nobis: a et.j. Quāuis non progari ſed expediri deceat q̄ſtiones debet tn̄ iudicialis ſtrepitus dieb⁹ cōquieſcere feriatis: q̄ ob reuerētiā dei noſcunt̃ eē ſtatuti: ſcʒ natalis dn̄i: ſancti ſtephani.iohānis euāgeliſte.innocentū: ſcti ſiluestri circūciſionis.ephiphaniarū vij.dieb⁹: dn̄ice paſſiōis: reſurrectiōis cū.vij.ſequētib⁹ aſcēſionis: pēte.cū duob⁹ q̄ ſequunt̃ natiuitatis Johānis baptiſte: feſtiuitatū oīm glorioſe virginis.xij.apoſtolorū: et ꝑcipue Petri ⁊ pauli: btī laurētij.dedicationis btī michaelis: ſolennitatis oīm ſāctoꝝ: ac dieb⁹ dn̄icis ceteriſq̄ ſolēnitatib⁹. quas ſinguli epī in ſuis dioc.cum clero ⁊ ppl'o duexrint ſolen b niter venerādas.quib⁹ vti c q̄ ſolēnib⁹ ferijs: niſi neceſſi d tas vrgeat vel pietas ſuadeat: vſq̄ adeo cōuenit ab huiuſmodi abſtinere: vt cōſentientib⁹ etiā ꝑtib⁹: nec ꝓceſſus habitus teneat: nec ſn̄ia quā cōtingit dieb⁹ hmōi ꝓmulgari. ¶ Licet dieb⁹ feriatis qui gratia vindemiarū vel meſſium ob neceſſitates hoīm indulgēt̃: ꝓcedi valeat: ſi de ꝑtiū ꝓceſſerit volūtate. De ordine cognitionū.

C lemēs.iij.alatrino epō. De ꝑemptoria exceptiōe ante ſn̄iam iudex cognoſcit: ſʒ ſufficit ſuꝑ principali ꝓnunciare. Capitulū.I.

I Ntelleximus ꝙ cū q̄dam mulier peteret quendā in virū: teſtes ad ſue intētionis aſſertionē induxit: ꝑ quos ꝑs viri futurū ſibi ꝑiudiciū metuens: exceptionē ꝯſanguinitatis obiecit: ex q̄ intēdit petitionē mulieris elidi. et.j. ¶ Inq̄ſitioni tue talit̃ duximus rn̄dendū. ꝙ cū exceptione ꝓbata: q̄ſtio principalis e ꝑimat̃: ante eſt cognoſcēdū de ipā: quā ad diffinitionis

b ¶ Quib⁹ vtiq̄ ſolēnib⁹. Nota ꝙ ferie dierū ꝑcedētiū introducte ſunt ob reuerentiā dei. vt hic dicit in prin.⁊.C.e.ti.omnes dies ⁊.l.dies feſtos. ⁊ ſolennes ferie appellant̃ Alie etiam ferie dicunt̃ ſolennes ob reuerentiam principis ⁊ honorē vt dies natiuitatis ſue.vel dies principij ꝺ imperio. C. eo. oēs. Itē ⁊ alie ferie dicunt̃ ſolennes: vt tp̄s meſſiū ⁊ tp̄s vindemiarū: de quib⁹ hic inferi⁹ ſequit̃.ff.eo.ti.l.j.⁊ iſte ferie inducunt̃ ad requiē laboris vt quieſcant: tūc hoīes a cauſis.⁊ iſte ferie inducunt̃ varijs tēporib⁹ ſc̄m diuerſitatē locoꝝ: q̄ q̄dā tardi⁹ colligūt meſſes ſiue vindemiā quidā citi⁹.ff.e.l.ꝑſides. ferijs introductis ob reuerentiā dei ꝑtes renūciare nō poſſunt vt h̄ dicit expſſe. alijs em̄ ferijs introductis ob fauorē hominū bene poſſunt ꝑtes renūciare vt hic in fine cōpelli tamē nō pn̄t niſi in caſib⁹.ſ̄.de iudi.ſignificauerūt ⁊.ff.e.l.j.§.vl.⁊.l.ſe.alias nō valet ſn̄ia.vt.ff.e.l.j.et iſte ferie oēs cōtinue ſunt ⁊ ꝯputant̃ in anno vel in biennio appellationis ꝓſequende.⁊ quolibet die feriato pōt quis appellare: ſʒ nō ꝓſequi appellationē.C.e.l.j. tēpore meſſiū vel vindemiarū.quādoq̄ cōpellunt̃ aliqui ad iudiciū venire.ſ̄.de iudi.c.vl.ſaltē vt litē conteſtent̃: puta ſi actio vel res ſit tēpore ꝑitura: puta actio furti: iniurie dāni ⁊ alie.vt.ſ̄.de iudi.ſignificauerūt.ff.eo.ti.l.fi.§.ſʒ excipiunt̃.⁊.l.ij.⁊.iij. Ea vero q̄ ꝑtinēt ad pacē vel ꝯcordiā quolibet die feriato poſſūt experiri.C.e.l.vl.puta trāſactiones pacta. vt ibi.

c ¶ Neceſſitas: puta ſi eſſet res tēpore ꝑitura exempla plura habes ff.e.l.j.ij.⁊.iij.⁊ vbi res celeritatem deſiderat. ff.de dā.infec.l.j.

d ¶ Pietas puta cauſa debiliū vel miſerabiliū ꝑſonarū: q̄ i operib⁹ miſericordie dierū diſtinctio non eſt habenda.ar.lxxvj.di.vtinā. et de cōſe.di.v.nū q̄ʒ: ⁊ ſumma eſt ratio q̄ ꝓ religione facit.ff.de reli.ſunt ꝑſone. in fi. Bern̄.

De ordine cognitionū.

¶ Quia lite conteſtata ꝑſtito iuramento datis dilationib⁹ ab hoīe ⁊ a iure ſolēt rei ſuas queſtiones ꝓponere, de quib⁹ quo ordine ſit cognoſcendū poſſet merito dubitari iō ⁊c̄. De matia hr̄.ij.q.ij.⁊.iij.q.ij.⁊.q.j. Ab.

I Ntelleximus ¶ Cōis diuiſio ſcd̄a ibi inquiſitioni. vel ſpeciali⁹ ſumma ſic: Cōtra mulierē vēdicantē aliquē i maritū admittit̃ exceptio ꝯſanguinitat' q̄ ꝑus diſcutiēda eſt q̄ʒ ſuꝑ mr̄imonio ꝓnūciet̃: ⁊ ſufficit ſuꝑ ipō pricipali ꝓnūciare.h.d.Ab. e ¶ Cognoſcēdū.ex hac decre.colligit̃ manifeſte ꝙ cū re⁹ in moduʒ exceptionis aliquā exceptionē obijcit actori: ꝙ de illa incidēti tm̄ cognoſcere debeat fundata intētione actoris primo.C.de ꝓba.exceptionē: ⁊.C.de excep.ſi quidē.⁊ nō ſn̄iare ſuꝑ ea: ſʒ tm̄ ſuꝑ principali ꝓnūciandū ſit. Suꝑ h̄ fuit diuerſitas inter doctores. B. dicebat ꝙ ſuꝑ incidenti queſtione ſiue exceptione ꝓnunciari nō debet: ſed tm̄ cognoſci de ipā: ſed ſuꝑ principali ſolūmodo: q̄ eo ipſo ꝙ ꝓnunciat̃ ſuꝑ principali queſtione ſatis intelligit̃ eſſe ꝓnūciatū ſuꝑ incidenti ꝑ quandā cōſequentiā.⁊ hoc dicebat ꝑ leges illas. C.ꝺ ordi.iudi.l.j.⁊.l.iij.⁊ q̄ ibi dicit̃ ad officiū iudicis ꝑtinet vniuerſam incidētē queſtionē examinare: qm̄ no ꝺ ea

articulū ꝓcedat̃: q̄ facto: virū ga īpeditiōe mulieris (ꝓut expoſcit rō iuris) abſoluas. Inno. iij. epō nouarieñ.

Si reus cōtra actorē ſpoliatorē ſpoliationē apponit aut excipiēdo ⁊ tūc prius audit̃ ⁊ ea ꝓbata rn̄dere nō cogit̃ ſ3 ꝑ hoc nō reſtituit̃ aut agendo et tūc ſimul vtraq3 q̄ſtio terminatur et ea ꝓbata reſtituetur. Ca. II.

QUm dilectus filius abbas deferēt illo: de nobilibꝰ viris dn̄is de artone depoſuerit queſtionē: ꝙ ma a nu armata ⁊ cū exercitu ad caſtrū monaſterij veniētes: in p̄dijs aīaliū ⁊ alijs dānificare dictū cenobiū p̄ſumpſerūt: de quibꝰ iuſticiā ſibi fieri poſtulabat. ¶ Ei citra litis ꝯteſtationē ſub forma b exceptionis fuit ex aduerſo c reſponſum: ꝙ ꝑ ipſius dolū ⁊ violentiam caſtrum ſirati amiſerant: quod ⁊ ꝓgenitores eorū tenuerāt: ⁊ ipi poſſederāt in q̄ete: ſibi petētes pri9 illud reſtitui quā petitionibus ipſius reſponderēt p̄ſertim cum teſtes haberēt p̄ſentes: ꝑ quos ītētionē ſu d am incontinenti ꝓbare volebant. ¶ Verum ex parte abbatis fuit talit̃ replicatū ꝙ ab eo reſtitutio peti nō poterat: q̄ nō fuerat ſpoliator: p̄ſertim cū dictū caſtrum ad ius ⁊ ꝓprietatē ſui monaſterij ꝑtineret: qđ etiā ps adūſa nullatenꝰ denegabat. vn̄ cū verus dn̄s ad quē ab alio res ſua poſſeſſa reuertit̃ eti e am poſt tp̄a longiora: retentionis debebat cōmodū ob

ꝓnūciat: ſ3 de hereditate. C. đ or. cog. l. ij. ij. rn̄ſo. ⁊ C. ad. l. iul. de adul. qm̄ alexandrū. ⁊ C. ad. l. fla. de plag. l. p̄ſes ꝓuincie. H. ⁊ P. dicebāt ꝙ ſuꝑ hac ſemꝑ debet ꝓnūciari. ff. de iudi. de qua re ⁊ ꝭ. de cauſa poſ. cum ſuꝑ. ⁊ ff. de mino. intra vtile. ⁊ ff. đ preua. l. iij. ⁊ ff. de libe. cau. liberis. §. vl. niſi impediat̃ ꝓpter cōditionē ſue ꝑſone quia eſt pedaneus iudex. vt. C. de iudi. quotiēs vel cōditionem rei vel qr pupillus eſt: cui mouet̃ queſtio ſtatus incidenter: tūc nō ꝓnūciat̃ ſuꝑ cauſa ſtatus ſ3 de hereditate C. de ordi. iu. l. j. Dominus Jo. ⁊ Azo cū eo diſtinguit ⁊ bene inter incidētes q̄ſtiones ⁊ emergentes ſiue exceptiones. Incidens queſtio dicit̃ que cōpetit reo etiā ante litis cōteſta. puta pactū de non petendo: res iudicata: delatio iuramenti conſanguinitatis: que obſtat matrimonio vel aliud quodcunq3 impedimentum perpetum ⁊ cōſimilia. Jn his enim obtinet ſn̄ia. B. qr nō ꝓnūciat̃ in his. ſed ſuꝑ principali: vt h̄ expreſſe apparet: ⁊ in his nō ꝓnūciat̃ niſi quādo ciuilis incidit in criminali vel ecōtra. iij. q. xj. §. aliquādo ver. qui cōfitet̃. ⁊ C. ad. l. iul. de adul. qm̄ alexandrum ⁊ C. ad. l. fla. de plag. p̄ſes ꝓuincie. ⁊ ecōtra cum ciuilis ciuili p̄iudicat. ꝭ. e. tuā. ⁊ iij. q. xj. §. ſi de hereditate. ꝭ. qui fi. ſint le. lator. Emergentes dicunt̃ ille: q̄ cōpetunt ⁊ emergūt in lite. puta an dilatio ſit danda an nō an talis teſtis ſit recipiendus vel nō: an talis poſitio vel interrogatio facienda ſit vel non: vel vtrū aliquis ſit in poſſeſſione libertatis vel nō: ⁊ in iſtis emergentibus obtinet ſn̄ia. H. ⁊ p. ⁊ ſic intelligit̃ lex illa. ff. de libe. cauſa. liberis. §. vlti. ⁊ in iſtis ꝓnunciari d3 alias nō poſſet ꝓcedere iudex in principali: niſi in his ꝓnūciaret̃: ⁊ ſic intelligit̃. l. ff. de iudi. de qua re. ⁊ decre. cū ſuꝑ. Vel dic de qua re cognouit vel eſt principaliter. Ad illā. l. intra vtile rn̄det̃: ꝙ ibi nō fuit ꝓnūciatū ſuꝑ incidenti. ſ. ſuꝑ etate: ⁊ eſt ſpāle vl̄ vt reſtitueret̃ in integrū rōne etatis fuit ꝓnunciatū ⁊ ita ꝑ ꝯſequētiā ſuꝑ etate ꝓnūciat̃. ad. l. illā. ff. de p̄ua. dicunt ꝙ ſpāle eſt ibi. vel dicas ꝙ neceſſariū eſt vt ibi ꝓnunciet̃ đ p̄uaricatione anteq3 admittat̃ ad accuſationē: ⁊ in modum replicatiōis illud obijcit̃: ⁊ qr illud cōpetit ante li. cōteſt. tm̄. ideo ꝓnūciandū eſt: ⁊ in hoc eſt ſimile exceptioni dilatorie. qr in hoc ante lit. cōte. debet apponi ⁊ iō debet ꝓnunciari ſuꝑ illa: ſicut in dilatorijs ante lit. cōteſt. ꝓnūciat̃: ⁊ poſtea eſt ꝑemptoria. Ar. ꝯtra ꝭ. de fi. inſtru. cū Johānes: ibi ꝓnūciat papa ſuꝑ exceptione incidenter ꝓpoſita in cauſa appellationis. Ratio ibi poteſt aſſignari: quia cum ꝓnunciet̃ in cauſa ap. directe ſuꝑ principali queſtione ſed tm̄ ꝯfirmat̃ vel infirmat̃ ſn̄ia ꝓnunciari debet ſuꝑ incidenti queſtione oppoſita in cauſa ap. vel ſi ꝓnunciat̃ ſuꝑ talibus non eſt contra ſubſtantiam ordinis iudiciorum ⁊ ſuꝑ incidenti ſiue ꝑemptoria exceptione ꝓnunciat̃ ꝭ. de elec. cu3 dilectus. ad fi. Jlla exceptio videtur potius incidens q̄3 emergens. Et idem etiam poteſt dici in. l. intra vtile quod pronunciatum fuit ſuꝑ incidenti queſtione ſc3 ſuper etate: nec ꝓpterea ius offenditur: nec eſt contra ordinem iuris ꝙ ibi pronūcietur ſuper etate que fuit incidēs queſtio: nec dicitur ī iure ꝙ talis ſententia nō teneat.

QUm dilectus. ¶ Sunt due ꝑtes in prima facti ⁊ proceſſus narratio. Jn ſecunda iudicis interlocutio ibi nos autem. Jtem prima ſubdiuiditur in tres. prima proponit actoris petitionē. Secunda ibi: Et citra: rei exceptionem. Tercia ibi. verū actoris replicationem. Jtem ſecunda principalis facit duo: quia primo interloquitur diſtinguēdo duo mēbra. Primū ibi: Cū ea. Secūdum ibi: Sed quoniam Secundo ibi: Verū. declarat interlocutoriam ꝓbās id per duo ſimilia. primum. ibi: quēadmodum. ſecundum. ibi. teſtes etiam. Ab Si. a ¶ Armata. illa vis que fit cu3 armis publica eſt: que vero ſine armis priuata dicitur. inſti. de pub. iudi. circa fi. §. item lex iulia. de vi pri. ⁊ ff. de vi pub. l. j. vnde iſti plus peccauerunt. Vnde verſus. Vis priuata reum deponit ab ordine rerum. Sed deportatur ſi vis armata ꝓbat̃.
b ¶ Exceptionis. ergo qui excipit non conteſtatur litem. Et ſic patet ꝙ qui negat nō excipit: ergo qui excipit nō cōfitetur. ff. de excep. non vtiq3. ⁊ ꝭ. de excep. cum venerabilis. c ¶ Jpſius dolum. ſed quare debuit nocere eccleſie dolus abbatis ſiue violentia cum delictum perſone ⁊c̄. xvj. q. vj. ſi epiſcopum. Sed hic totus conuentus conferat abbati vel ab initio vel ex poſtfacto: argu. ꝭ. de reſti. ſpo. cum ad ſedem in fi. ſed ratihabitio in maleficio retrotrahitur ⁊ mandato cōparatur. ff. de vi. ⁊ vi armata. l. j. §. ſed ſi cum quis.
d ¶ Incontinēti hoc multum faciebat ad hoc vt reſtitueretur. ꝭ. de reſtitu. ſpolia. litteras. ⁊ ꝭ. de reſti. veniens. ij. e ¶ Retentionis. xvj. queſtio. iij. §. poteſt. ver. quod ſi mala. C. de preſcrip. xxx. vel. xl. an. ſi quis emptionis. §. ſin autem.

tinere: ⁊ iudicium reſtitutoriū cōtra ſpoliatorē tm̄ cōpetere dinoſcit̄. et .j. ¶ Nos aūt diſtinguēdū eſſe credimꝰ. vtrū ſpoliatiōis queſtio ab eiſdē nobilibꝰ ſit obiecta in modū actionis ad reſtitutionē petendā: an in forma exceptionis ad intētionē aduerſarij repellendā. ¶ Cum ea in modū actionis ꝓpoſita: intelligant̄ mutue petitiones ſeſe tanꝙ̄ diuerſe minime cōtingentes: ac ꝑ hoc b iuxta regulā iuris qua dr̄: ꝗ prior appellat prior agat: ꝗ prius eſſet ꝓpoſita prius foret tractāda: quāꝙ̄ in idē iudiciū ambe deducte viciſſim c ꝙ̄ tractate: ſimul eſſent eadē ſnīa terminādē. ¶ Sed qm̄ q̄ſtio illa fuit ab eiſdē nobilibꝰ d tm̄ in modū exceptionis obiecta: interloquēdo ꝓnūciauimꝰ vt ꝓbatiōes eo ꝝ ſuꝑ ipſa exceptiōe primitꝰ audi e rent̄. ⁊ ea ꝓbata legitime: abbati nō cogerent̄ rn̄dere ſuꝑ petitionibꝰ memoratis: donec reſtituerent̄ ab ipo: cū ſpoliatori ſpoliatꝰ ante reſtitutionē nō cogat̄ vllatenꝰ rn̄dere. ¶ Verū ſpoliatione in modū exceptionis tm̄ f ꝓbata: nō eſt ꝑ hoc reſtitutio facienda: quēadmodū ſi in modū exceptionis aliqꝺ crimen teſti obijcit̄ vt a teſtimonio repellat̄. ⁊ ſi crimen contra eum ciuiliter probatum fuerit: non ideo ſibi pena infligitur ordinaria: ſed eius dumtaxat teſtimonio non creditur. quod ea ratione contingit quoniam in ipſum accuſatio non procedit

a ¶ Contra ſpoliatorē tm̄. vel ꝯtra eū qui mādauit. vel ratū habuit ſpoliationē ſic .j. de reſti. ſpo. cū ad ſedē. in fi. ⁊ ff. de vi ⁊ vi ar. cū a te. niſi ſcienter rem recipiat a deiectore: cū ꝑ hoc ei ſuccedat in viciū .j. ꝺ reſti. ſpo. ſepe cōtin[git]. ⁊ .s. de iudi. qꝛ gu. ⁊ hic. qꝛ ꝑ dolum abbatis ſpoliati ſunt ⁊ latiꝰ paret reſtitutorium iudiciū ſm canones ꝙ̄ ſm leges etiā vbi qs dolo vel metu ꝑdit rē iij. q. j. reintegrāda. ſecus eſt in actione qꝺ metus cauſa q̄ dat̄ cōtra illū q̄ metū nō adhibuit. ff. qꝺ me. cau. ſi cū exceptiōe. §. aliquādo ꝟ. pedius. ⁊ §. ī hac. b ¶ Iuxta regulā. ff. de iudi. qui prior. B. c ¶ Eadē ſnīa terminande. nā ſi iſti nobiles ꝓpoſuiſſent ſpoliationē ſuā ī modū actionis: directe eſſent due principales queſtiones cōuētionis ſcȝ ⁊ recōuentionis ⁊ tūc ſimul ſunt tractāde. vt .s. ꝺ mu. pe. c. j. ⁊ nō valet ſnīa ſuꝑ vna: niſi ⁊ ſuꝑ alia in eadē ſnīa ferat̄. ff. que ſen. ſine ap. l. j. §. vlti. ⁊ C. de cōpen. neqꝫ ſcriptura. vel ſaltem appellandum eſt. vt ibi dicit̄ in. l. prio inducta: ⁊ vnā vocat hic ſnīam ꝓ tanto qꝛ cōtinue vna poſt aliā fert̄: ſed reuera due etiā ſnīe ſunt .j. de cauſa poſ. cū eccleſia. ⁊ c. cū ſuꝑ. nā quot ſunt articuli: tot ſunt ſententie ff. de mino. etiā. §. ex cauſa. d ¶ Exceptionis. Hic patet ꝙ queſtio ſpoliationis nō p̄iudicat ciuili queſtioni niſi ꝓponat̄ in modū exceptionis ſed in criminali ſemꝑ p̄iudicat ſiue in modū actionis ꝓponat̄: ⁊ ſic loquunt̄ iura. iij. q. ij. ꝑ totū. et ij. q. ij. ꝑ totū. Quidā intelligūt hanc decre. cum ambe queſtiones ſunt poſſeſſorie. Sed hoc nō eſt verum: qꝛ abbas nō agebat hic poſſeſſorio iudicio: immo hic petebat ſibi iuſticiam fieri ſuꝑ dānis ſibi datis in p̄dijs animaliū ⁊ in alijs vt patet in antiqua decre. de hoc dicet̄ .j. eo. ſuper ſpoliatione. Illud pōt hic queri: vtrū exceptio ſpoliationis interrumpat p̄ſcriptionē. Et eſt dicendū ꝙ nō: qꝛ p̄ſcriptio in odium nō petentiū inducta eſt .j. de p̄ſcrip. vigilanti. ⁊ xvj. q. iij. §. poteſt. ſed q̄ excipit non petit ſed petentē repellit. vt hic. ⁊ ff. de excep. l. j. ergo nō interrumpit. Licet ſit argu. contra. ff. quod metus cauſa. l. metū. §. ſed qꝺ p̄tor. in fi. vbi dicit̄ ꝙ excipiendo videtur experiri. ⁊ ff. rem ra. ha. quo enim tutore. in fine. ⁊ ff. de excep. l. j. ⁊ ff. de ꝓba. in exceptionibus. Item querit̄ vtrum exceptio ſpoliatiōis poſſit opponi in qualibet cauſa. Et poteſt dici ꝙ non quia non opponit̄ actioni depoſiti: quia ibi non admittitur compenſatio. C. de compen. l. vlti. ⁊ .C. depoſiti. ſi quis pecunias. et .j. de depoſiti. bona fides. §. ſane.

Alij dicunt ꝙ petenti depoſitum bene obſtat excepti[o] ſpoliationis quoniam obijcit̄ petenti reſtitutionē ſal[tem] in modum recōuentionis: ⁊ etiam exceptionis: c[ū] queſtio ſpoliationis eſt priuilegiata .j. eo ſuꝑ. Et ide[o] ſatis videtur ꝙ opponi poſſit actioni depoſiti quia fauorabilior videtur ſpoliatio q̄ actio depoſiti. l[i]cet illa ſit bon[e] fidei ſed quid ſi in modum exceptionis ꝓbaui ſpoliationē nunquid eedem ꝓbationes valebunt: ſi volo directe petere poſſeſſionē. Dico q̄ nō niſi aduerſarius cōſentiret. .j. de reſti. veniens. ij. Sed pone quod ſuccubui in exceptione: nunquid poſſum poſtea directe agere poſſeſſorio? Videt̄ ꝙ non: qꝛ eandem queſtionem volo refricare licet alio genere iudicij: quod non licet. ff. ꝺ excep. rei iudi. ſi quis cum totum. §. vlti. Sed tamen dico ꝙ poteſt nec impedit ꝙ ſuccubui quia poſſeſſoriū directe etiā pōt intētari: etiā ex diſſimilibꝫ cauſis .j. de dona. inter dilectos: ⁊ ſi primo agat̄ criminaliter ⁊ nō obtinuit: poſtea agi poteſt ciuiliter. C. qn̄ ci. ac. p̄iu. ci. l. vna. e ¶ Non cogatur. qꝛ nec nudi contendere nec inimicis inermes debemus nos opponere. iij. q. ij. oportet. Sed ſi cōueniat̄ ab alio q̄ a ſpoliatore nō obſtat ei exceptio ſpoliationis: ſed ſi criminaliter accuſet̄ pōt excipere ꝙ ſpoliatꝰ ē ab alio q̄ a ſuo accuſatore ſi tota ſua ſubſtātia vel maiori ꝑte ſit ſpoliatꝰ vt in quadā cōſtitutione Inno. iiij .j. ꝺ reſti. ſpo. frequēs ⁊ ſic intelligunt̄ canones iſti. ij. q. ij. ꝑ totū. ⁊ iij. q. ij. ꝑ totū. f ¶ Reſtitutio facienda. quia ad hoc nō agebatur. Semꝑ em̄ videndū eſt ad quid agat̄: qꝛ ſm modū agendi format̄ ſnīa de .j. ſymo. licet heli. ⁊ .j. de accu. ſuꝑ his ⁊ melius. c. qualiter ⁊ qn̄. nec em̄ poteſtas iudicādi vltra id extendit̄ quā in libello eſt deductū. ff. cōmu. di. vt fundus. Argu. ꝯtra .j. de cōce. p̄ben. ex ꝑte. ⁊ xxiiij. q. iij. ecce. ⁊ .j. de cōfeſ. cū ſuꝑ. ⁊ .s. de elec. ꝑ inquiſitionem. ⁊ ff. de adul. l. j. §. ſi publico. vbi accuſator conuictus in modū exceptionis punit̄. ſed teſtis non punit̄: licet crimen ei in modum exceptionis probetur. vt dicit .j. de excep. deniqꝫ. nec infamis reputatur: vt hic licet eius teſtimoniū reprobet̄. ff. ꝺ his qui no. infa. lucius. Itē q̄d dices ſi ꝓbet̄ excōmunicatio in modū exceptionis ꝯtra aliquē vt repellat̄ a teſtimonio vl' ab electione: nunq̄d debet vitari? Poteſt dici ꝙ ſi ex tali facto publica fama laborat nō eſt ei cōmunicādū .j. ꝺ ſen. ex. cū deſideres. §. ſecūde. ar. ij. q. j. multi. ver. ſi quis frater nominat̄ ⁊c. Idē dico ſi ī mo

teſtes etiaꝫ quoꝝum teſtimo/ (a) nium reprobatur: inter infames quaſi ex falſo teſtimonio non habentur. Honoriꝰ. iij. Lodouico regi frācorum. Petenti hereditatem obſtat exceptio natiuitatis q̄ prius debet coram eccleſiaſtico terminari. Caplm. III.

Tam non credimꝰ latere prudētiā: cām natalitū regine Cypri ad examē (b) noſtrum: vtpote que ad forꝝ eccleſiaſticum ꝑtinet eſſe delatam. et. j. Quia vero anteq̄ȝ natalium cauſa termi (c) nata eſſet: dependentem ex (d) illa ſucceſſionis cauſam incipere: nihil aliud eēt q̄ȝ diuerſis proceſſibus intricare negocium: ⁊ confuſione quadā iudicij ordinem perturbare: ſi forte ab ipa regina fueris ſuper hoc requiſitus: donec iam dicta cauſa natalitū apoſtolico iudicio finem accepe (e) rit: patiēter expectes. Gregorius. ix. Agens interdicto vnde vi non recōuenitur niſi de alia ſpoliatiōe de qua etiā excipi poteſt contra eū. Capitulum. IIII.

Super ſpoliatiōe ꝯuētꝰ: (f) aduerſus reſtitutionē petentem: non eſt niſi ſuꝑ q̄ſtione ſpoliationis ſi eū recōueniat audiendus. Cū reſtitutionis petitio in hoc priuilegiata noſcat: vt ipam intētans: non cogatur ante reſtitutionē ſpoliatoribus reſpōdere. Quāq̄ȝ ab agēdo ſpoliatio/

dum exceptionis crimen probetur teſti: quod impedit ꝓmouendum. ar. ſ. de elect. ſuper eo. vt ſi grauata ſit eius opinio. j. de teſti. teſtimonium. nec ſufficit ꝙ ex tali facto non irrogetur infamia: ſed ꝙ eius opinio in nullo vacillet. xxxiij. di. laici. ſicut dicit lex de eo. qui fuſtibꝰ ceſus eſt: licꝫ nō ſit infamis tamē ad honores non debet admitti. ff de decur. eos. ſic C. de adulte. ⁊ ſi libidine. lxxxj. di. tantis daniel j. de accu. omnipotens. ⁊ C. de ꝓcu. reum. ⁊ ſic ꝓpter talem infamiam facti pt indici purgatio. ar. j. de ſenten. ex com. cum deſiderес. §. ſcđe. ij. q. j. multi. ⁊. ſi ꝗs frater nominatur. Ad cōtraria ſignata ſuperius dicas ꝙ illud. c. ecce. intelligitur cuꝫ de crimine conſtat: ſiue accuſā do ſiue denūciā do aut inquirendo ⁊ quocūq̄ȝ tali modo conſtet punitur. Et ideo dicit: ecce crimina vndecūq̄ȝ claruerint. Ad illam decre. cum ſuper ſic reſpōdeas: quia ibi teſtis in iure cōfeſſus eſt. ⁊ crimen illud contingebat cauſam de qua agebatur vnde punitus fuit. j. de excep. deniq̄ȝ. in fi. ⁊ ei obiectuꝫ fuit ꝙ eſſet particeps ſymonie: vnde interrogatus ⁊ confeſſus punitur in illa: per inquiſitioneꝫ agebatur ibi tam in capite q̄ȝ in membris. Ad. l. illaꝫ. ff. de adul. l. j. §. ſi publico. pōt dici ꝙ iudex qui cognoſcit de adulterio: ex officio ſuo punit maritum de lenocinio ſine accuſatore: quia cū exceptio lenocinij nō ꝓſit vxori obeſſe debet marito: als maritus non puniretur de crimine qđ eſſe non debet: quia publice vtilitatis eſt. ne crimina remaneant impunita. j. de ſentē: excō. vt fame ⁊. ff. ad. l. acqui. ita vulneratus. ver. fi. (a) Reprobatur. ar. contra. j. de teſti. cum tu. vbi dicitur: ne ꝑiurij reatu notentur: ſed illud intelligitur quo ad factum ⁊ opinionē. ⁊ qđ hic dicit referas ad ius: quia de iure nō cēſetur infamis. ſed infamiā facti forſitan non vitat vt ibi dicitur. ⁊ hoc dicitur expreſſe. de obſe. a lib. ⁊ liber. parentibus ⁊ patronis preſtan. l. ij. Bern.

Tam non credimus. Legitur duobus modis. Vno modo in glo. intelligendo ꝙ ħ erat prius coram ſeculari petita hereditas: ⁊ exceptuꝫ fuit de illegitimitate. Et ſcđm hunc intellec. h. d. vt in rubro. Secūdo modo legitur extra glo. ꝙ hec cauſa legitimitatis fuit mota ⁊ ea pēdente petebatur hereditas coraꝫ ſeculari. Et iuxta hūc intellectū. h. d. Pēdēte cauſa natalium coram eccleſiaſtico iudice q̄ſtio hereditatis ex illa dependēs ꝑ ſecularē iudicem inchoari non debet. Primo narrat factum de p̄terito. Scđo ꝓuidet circa futurꝝ. ibi. Quia vero. Ab. (b) Ad forū eccliaſticum. ⁊ ita cauſa natalitū ad eccliaꝫ ꝑtinet q̄ ſint ille cauſe q̄ ſpectāt ad eccliaſticū forꝝ: dictū fuit. ſ. de foro cōpe. cū ſit. ⁊. c. lꝫ. j. ⁊. c. ex tenore. (c) Dependētē ex illa. ex ħ loco ſatis patet ꝙ ſi q̄ſtio p̄iudicialis incidat in cauſa de ea ſola p̄mo eſt cognoſcēdū anteq̄ȝ de p̄ncipali: q2 ea ꝓbata p̄ncipalis q̄ſtio eſt ꝑempta vt ħ dr ⁊ nō. ꝙ ſi due ſint p̄ncipales q̄ſtiones ⁊ ſunt ambe ciuiles que p̄mo ꝓponitur primo tractatur: ⁊ vna ſnia terminatur. ſ. e. c. ꝓxi. ⁊. ff. de iudi. qui prior. ſꝫ qñq̄ȝ q̄ſtio ciuil' incidit ciuili ⁊ p̄iudicat ciuili: ⁊ tūc de incidēti eſt antea cognoſcenduꝫ ⁊ ꝓnūciādū vt ſi ꝗs agit de hereditate directe et alter incidenter ꝓponat ꝙ ñ ſit legitime natꝰ: de hac eſt antea ꝓnunciādū vt ħ: ⁊. j. q̄ fi. ſint leg. lator. vel ſi ꝓponatur q̄ſtio ſeruitutis: ⁊ hec primo expediēda ē iij. q. xj. §. ſi de hereditate. ⁊. C. de or. co. l. ij. Qñq̄ȝ q̄ſtio ciuilis p̄iudicat criminali ⁊ eſt p̄mo tractāda vt ſi aliquis q̄ credat ſe liberū accuſetur de crimine: ⁊ poſtea moueatur ei queſtio ſtatus p̄mo tractabitur incidēs q̄ſtio de ſtatu. iij. q. xj. §. ſi crimen. ⁊. C. de or. co. l. iij. ⁊. C. ad. l. iul. de adul. quoniaꝫ alexādrū. ⁊. C. ad. l. fla. de pla. p̄ſes ꝓuincie. Quādoq̄ȝ criminalis preiudicat ciuili: quādoq̄ȝ criminalis p̄iudicat criminali. iij. q. xj. §. aliqñ. ver. ciuili. ⁊. §. p̄us ē. vbi de hac materia habes ſatis: ⁊ ſic qñq̄ȝ vna q̄ſtio dependet ab altera ⁊ tūc nō ſūt ſimul tractāde: q2 ſic eſſet diuerſos intricare ꝓceſſus ⁊ ſine vtilitate: ſi. ſ. de iudi. exhibita. vbi ſimul de p̄ncipali ⁊ exceptionibꝰ cognoſcere voluerūt iudices qđ eſſe nō debet. ſ. de offi. dele. prudentiā. §. ſexta. ⁊. ſ. de fo. compe. ex ꝑte. ⁊. c. ex tenore. (d) Succeſſionis. ſuꝑ comitatu cāpanie: in quo dicebat regina iſta ſe debere ſuccedere. (e) Patiēter expectes. ⁊ ita pꝫ ꝙ iudex ciuilis etiā incidēter ⁊ ꝑ recōuentionē de cauſa ſpūali cognoſcere nō pōt. j. ꝗ fi. ſint le. cauſā. j. ⁊. c. lator. ⁊ hic de materia dictū ē. ſ. de iudi. at ſi clerici. Sed ꝯtra videtur ꝙ ſaltem incidenter de tali queſtione cognoſcere poſſit. C. de iudi. quotiens. C. de or. iudi. adire. ff. de iuriſ. om. iu. ſi idē. ⁊. ff. de iudi. qui non cogitur. ſed eſt qđ p̄us dicitur verū lꝫ ſecꝰ ſit in cōtrarijs cauſis ciuilibus.

Super ſpoliatione. Hoc dicit ſm Jo. an. vt in rubro. Vel ſumma ſic ⁊ latiꝰ ⁊ clariꝰ. Agēs poſſeſſorio recuꝑande non tenetur ante reſtitutionem ſuis ſpoliatoribus niſi ſuꝑ queſtione ſpoliatiōis reſpōdere: pōt tamen ab agendo repelli ꝑ exceptionē ſpoliationis. h. d. Diuiditur. Nā p̄mo dicit q̄d iuris cū agēs poſſeſſorio recōuenitur. Scđo q̄d iuris cū ꝯtra eum excipitur ibi. Quāq̄ȝ. Prima ſubdiuiditur. Nam p̄mo ponit dictū exceptiōeꝫ īterſerēs. Scđo ſubmittit rōneꝫ dicti ibi. Cum re. (f) Reſtitutiōeꝫ petentē. q̄ eīn petit re/

ſtitui ab aduerſario recōueniri non poteſt petitorio: niſi de alia ſpoliatione: vt hic dicit: nec pōt ei referri qſtio ꝓprietatis ab eo ſuꝑ eo de quo conuenitur.ff.de iudi.ſi de vi ⁊ poſſeſſione.⁊.C.de rei vendi.ordinarij.⁊.ſ̄.de re.ſpo.in litteris. Item cū quis ex cōqueſtione niſi primo fuerit reſtitut⁹ vt hic.⁊.ſ̄.de re.ſpo. ſollicite. Unde nō ꝙ vbi due qſtiones poſſeſſorie ꝓponunt a diuerſis ille poſſūt ſimul tractari: vt hic ſcḋm illam regulā qui prior appellat: prior agat.ff.ḋ iudi.qui prior et tunc vna ſententia debēt terminari.ſ̄.e.cum dilectus. qꝛ vtraqꝫ ſpoliatio ꝓuilegiata ē. Si vero vnus agit petitorio: ⁊ alt poſſeſſorio: diſtingue qualiter re⁹ obijciat ſpoliationem. Si em̄ petat directe reſtitui due ſunt petitiones: qꝛ in modum actionis fit recōuentio de ſpoliatione tunc ſimul retractāde ſūt: vt ſ̄.e.cum dilectus. Si in modū exceptionis ꝓponatur ſpoliatio: tunc p̄mo tractat exceptio ſpoliatiōis. ſcḋm ꝙ dicit in illa decre.cum dilectus. Si vo quis agat de ſpoliatione ꝯtra ſuū ſpoliatorē vel etiaz de re alia: tūc ſpoliator poteſt opponere exceptionē de ſua ſpoliatiōe ⁊ in modū actionis ⁊ in modum exceptionis vt hic dicit. Sit ḡ caut⁹ qḋ ſibi magis expediat vtrū agere directe vel excipere ſi magis expediat reo poſſidere rem aduerſarij ꝗ̄ ſuā recuperare excipiat: quia ꝓbata exceptione ſua nō cōpellit rūdere: niſi p̄mo fuerit reſtitut⁹ vt in.c.cū dilectus. Si magis expediat recuꝑare rem ꝗ̄ eſt ſpoliat⁹ ꝓponat ſpoliationē ſuā directe: ⁊ ea ꝓbata reſtituet: vt colligit h.⁊.c.cū dilect⁹.⁊ idē ſi petitorio agat: qꝛ re⁹ dupliciter pōt ꝓponere ſuā ſpoliatiōez vt.ſ̄.e.ti. cū dilect⁹. ⁊ hoc cū ſuꝑ diuerſis rebus fit cōuētio ⁊ oppoſitio ſpoliatiōis. Sec⁹ videt qñ ſuꝑ eadē re fit cōuentio ⁊ recōuētio: tunc vtil⁹ eſt ꝓponere ſpoliationē in modū actiōis.ſ̄.de reſti.ſpo.ex cōqueſtione. qꝛ reſtituet in eo caſu ante ingreſſū p̄ncipalis cauſe. Si vo in modū exceptionis no reſtituetur: ſꝫ repellit agētē: ⁊ ſic vtroqꝫ caſu ꝑiudicat qſtio ſpoliatiōis in h caſu. Item recōpenſatio nō pōt opponi peteti reſtitutionē: qꝛ ſic indirecte admitteret recōuētio. C.de compen.l.vlti.ar.ſ̄.de excep.cū int.in fi. Itē in momentanea poſſeſſione ceſſat recōuētio.C.ꝗ leg.per.l.vl. Sed ſi ago ꝯtra te poſſeſſorio ⁊ tu recōuenis me poſſeſſorio ⁊ ego excipio ꝯtra te in modū exceptiōis de ſpoliatiōe eadem de qua cōuenio te: nunqḋ debeo admitti? Dico ꝙ ſic: quia ad aliud ꝓponitur vt actio: ad aliud vt exceptio.ar.ff.de inoffi. teſta.contra veterani.§.ſed nec impuberis.⁊.ſ̄.de teſti.veniens.ij.⁊.c.cum in tua. Sꝫ qḋ ſi ille excipiat ḋ ſua ſpoliatiōe. Dico ꝙ poteſt ⁊ eli/dat actionē meā: ⁊ ita remanet cōuentio ⁊ recōuenti inefficax: ſi autē expediret ei magis agere ꝗ̄ excipere ꝓponat de ſua ſpoliatione in modū replicatiōis.⁊ ſi per replicationē elidit exceptionē meam: ⁊ ſic reman cōuentio ⁊ recōuentio efficax. De plus petitioib

ne ab eis in modum exceptionis oppoſita repellatur.

De plus petitionib⁹. Gregorius.ix. Ponit quattuor modis plus petēdi ⁊ penas plus petentiū. Caplm.I.

Conſilium ꝓuidentie dici non poteſt: ꝙ pecuniā tibi debitam añ terminū ab aduerſario repetiſti: punitur em̄ importunitas plus petentium: ſi ſuper petitione ᵃſua duxerint in iudicio perſiſtendū: ita ꝙ ꝗ repetunt amplius ſine cauſa: in expenſis aduerſario cōdemnāt. Qui ᵇautez plus loco: ad intereſſe tenētur: ꝓ eo ꝙ vtilitas adimitur debitoribus: ꝗ̄ haberent ſi ſtatuto loco ſoluiſſēt. ᶜEi vero a quo amplius tēpore petitur: inducie duplicātur: nec litem excipiet: niſi ei ſoluantur expenſe. Te qꝫ ᵈdubitare nō credim⁹: ꝙ cauſa plus petitur: cum aliquid in genere vel ſubalternatione debetur: et rem in ſpecie vel vnum preciſe peti contingit. Re autem ſi.x.ſint debita.⁊.xx.petantur. Loco vero cum quis non vbi conuenit ſoluere: ſed alibi cōuenitur. Tempore quoqꝫ cuz ante diem vel conditionem petitur quod debetur.

De cauſa poſſeſſionis et proprietatis. Gregori⁹ felici Sicille. Cauſa poſſeſſionis ⁊ proprietatis ſub eodem iudice terminari debet nec ꝯtra abſen

Cōtinuata ſcḋm Hoff. ⁊ Jo. an Plerūqꝫ in iu cūs plus petit ideo ⁊c. Vel ſi ſ̄.in ꝓxia Eci dictum eſt de or dine cognition verū quia inter dū excipit acto rem plus peten ⁊ dubitari po ſet de ordine modo ꝓcedenc nō ſubijcit. At Conſi Diui ditur i duas ptes. Se cunda ibi. Te ꝗ Ab. a ¶ I iudicio ꝑſiſted Et ita ſi volu deſiſtere a pet tione licitum e nec puniūtur. hoc poſſunt fa re vſqꝫ ad li.cō teſ. poſtea vo n

poſſunt deſiſtere ſine pena.C.eo.ti.l. vna ſic licituz e ei penitere ante li.cōteſ.ij.rem ra.ha.amplius h. Se videt ꝙ licituum ſit penitere quādocūqꝫ ante ſentē vt.ff.de inoffi.te. cōtra veterani.§. meminiſſe.⁊.C. his qbus vt indig.alia.⁊.C. ad.l.cor.de fal.l. qui fa ſas.⁊.C.locati coductores.in quib⁹ poteſt penitere a ſententiā. Sed prius dictum veri⁹ eſt ꝙ ante lit.ꝯte penitere debēt al's puniunt in expenſis. C.e.l.vna. hic.⁊ hoc etiam cum re aut cauſa plus petitur: ſed l illa loquit cum aliquis ꝑ dolum ſuꝑ maiori quātita exigit cautionē: ⁊ ille ſi ꝑſiſtat a toto debito punit: ex ceptis duobus caſibus ſcꝫ tranſactiones ⁊ ſecūde co feſſiones ꝗ excipiunt in.l.illa.⁊ ita de alijs plus pet tionibus loquit hic. b ¶ Plus loco intereſſe.ꝗ petit alio loco ꝗ̄ vbi ꝯuenit ad intereſſe ꝑ officiū iudi poteſt cōueniri in eo in quo damnificat ꝙ in alio loc cōuenitur.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.ij.§.fi.de hoc intereſſe tractum eſt.ſ̄.de offi.dele.p.⁊.g. c ¶ Amplius tēpore In iſtis quattuor modis plus petendi olim puniebatur in tota cauſa.inſtit.de actio.§.ſi quis agens.⁊ inſti.de excep.§. appellatur. ſed hodie non ita puniuntur qui em̄ ante tempus petit inducie duplicant: ⁊ nihilominus in expenſis punitur inſti.de excepti.§.hodie autez.⁊ hic. Si autem re cauſa loco plus petat. reus aliquod damnum ſuſtinuit circa ſportulas: act triplicem penam patitur.inſti. de actio.§. tripli.et.§ ſed hoc quidm̄ antea.⁊ in alijs expenſis condemnabitur.vt dictum eſt in littera. d ¶ Cauſa pl⁹ petitu hic exemplificat predictos quattuor modos plus petendi.quia cum plus petitur ꝓmiſi tibi.x. vel ſtichu in optione mea eſt ſoluere quē volo.C. de condi.ind ſi ꝗs ſeruū.⁊.ff.de iur.do.plerūqꝫ.§.fi.vel ꝓmiſi hoi in genere non iſtū vel illū: ſi tu petis a me p̄ciſe.x. v

tē eſſe ꝓnunciandū. Ca. I.

SUſceptis. et. ī. Legali prouiſione de/ a cretū eſt: tā momē/ b ti q̄ ꝓprietatꝭ cām ſub vno eodēq; iudice debe re cognoſci. ¶ Nec nos con tra inauditā ptē: aliqd poſ/ c ſum⁹ diffinire. Celeſtinus tertius. Si poſſeſſorio ꝛ peti torio ſimul ē actū pōt iudex prius poſſeſſoriū terminare.

AD vltimū in/ Ca. II. terrogati fuim⁹: ſi iu/ d dices deputati vt de poſſeſſi one ꝛ ꝓprietate cognoſcant: grauib⁹ ptiū ſumptib⁹ par/ cere cupiētes: de vtraq; cō/ mixtim audiant allegatio/ nes: pariter ꝛ teſtes admit/ tant: deinde prius audiant atteſtationes de poſſeſſione e ꝛ pronunciant ſm tenorem illarum: vtrū licite hoc aga/ tur? ¶ Nos autem (cum h̄ f ſit in iure ciuili expreſſum) ꝙ licite poſſit fieri reſponde mus. Innocentius tercius archiepiſcopo et canonicis Sutrinis. Si ſpoliatus poſ ſeſſorio ꝛ petitorio ſimul a/ gens poſſeſſionem ꝛ ſpolia/ tionem probat ſed non do/ minium ſeu proprietatē ob/ tinet in poſſeſſorio ſed ſuccū bet in petitorio. Ca. IIII.

CUm eccleſia Sutrina paſtore vacaret: vos

ſtichū: auferre vis mihi electionē qđ eſſe nō dꝫ: vnde puniri debes in dānis q̄ ſuſtinui vt dictū eſt: vt inſti. de act. §. hinc aūt. ꝛ. § p̄terea. Loco ꝛ re ptꝫ in ip̄a lr̄a Tpe vt ſi ꝓmiſi tibi. x. ſoluere vſq; ad annū: ꝛ tu an/ tea petas: vel ꝓmiſi tibi ſi imꝑatoꝛ intraret italiā ꝛ tu petas ante cōdi tionē extātē. ex emplū đ his ha bes inſti. de a/ ctio. §. plus aūt quatuoꝛ modis.

De cauſa poſ ſeſſiōis ꝛ pro prietatis.

Dictū eſt. s̄. de oꝛ. cog. verū qꝛ dubitari poſſet de oꝛdine adhi/ bendo cū cā poſ ſeſſionis. ꝛ ꝓpri etatis ab eodeꝫ vel diuerſis de/ ducunt̄ in iudi/ ciū. merito hec ſubijcit. Ab.

SUſce/ ptis. ¶ Doc. noſtri nō ſumāt ſed ponūt caſuꝫ forte qꝛ actoꝛ p̄/ ſēs petebat reū abſentē cōdemnari in vtroq; ſcꝫ in cā poſ. ꝛ ꝓprie. aut ꝙ papa cām poſſeſſionis cōmitteret vni ꝛ cām ꝓprie tatis alteri. Papa vero rn̄dit vt in lr̄a. Vel primo pe tijt vnū vt vtrūq; iudiciū diuerſis iudicib⁹ cōmittere tur ꝛ ab hoc repulſus petijt ſm vt ſaltē papa ꝓnūcia/ ret ꝛ iterato fuit repulſus. Rō repulſionis habet̄ in li tera. Et pōt hec decre. ſummari vt in rubro. Et ſcđa pars ibi: nec nos. Ab. a ¶ Momenti. i. poſſeſſionis ꝛ đꝛ poſſeſſio momentū nō qꝛ durat ꝑ momentū: ſꝫ qꝛ paꝝ duratura ē apud poſſeſſorē cū actoꝛ docuerit đ ꝓ prietate ꝛ a ſnīa momētanee poſſeſſionis ſm. ll. nō ap pellat̄. C. de momē. poſ. l. vna. ꝛ. ij. q. vj. §. ſunt quoꝝ. ver. ſi de poſſeſſione. ſec⁹ ſm canones. s̄. de iudi. ca. fi. b ¶ Sub vno. ſed quare dicit cū alia ſit cā poſſeſſi/ onis ꝛ alia ꝓprietatis nec habeāt aliqđ cōe. ff. de ex/ ce. rei iudi. ꝛ an eadē. §. vl. ꝛ. ff. de acqui. poſ. naturalit̄ . §. nil cōe. ꝛ. l. ꝑmiſceri. Et hoc ideo dicit qꝛ cōtinētia cauſe diuidi non debet. ī. de ſequeſtra. c. j. ꝛ. C. de iudi. nulli. Hoc eſt dicere iudex qui cognouit de poſſeſſione debet cognoſcere de ꝓprietate. Et ita expone in vno eodēq; iudicio. i. corā eodē iudice vt dicūt iura p̄dicta qꝛ facili⁹ cognoſcit de ꝓprietate qui cognouit de poſ/ ſeſſiōe. Ar. cōtra. s̄. de iudi. ſignificauerūt. ꝛ hoc eſt ꝓ pter diuerſitatē foꝛi. c ¶ Diffinire. No. ꝙ dicit diffi nire quaſi diceret diffinitiuā ſnīam ꝯ abſentē nō poſſu m⁹ ꝓferre ante lit. ꝯteſt. s̄. vt li. nō ꝯte. ꝑ totum. Vel dic nō poſſum⁹ diffinire etiā lit. ꝯteſt. ꝯ inauditā pteꝫ qꝛ nō liquet de cā. Et ideo p̄ciſe diffinire nō poſſum⁹ quin ſalua ſit admin⁹ queſtio ꝓprietatis abſenti. ī. de do. ꝛ ꝯtu. ꝓut. ꝛ. s̄. vt lit. nō ꝯte. qm̄. §. pe. ꝛ. C. quō ꝛ qn̄. ꝓſentaneū Et ita duob⁹ modis pōt itelligi pticula iſta vt lit. nō ꝯte. vt ſic nō fiat diffinitio. ſꝫ ꝓpt̄ ꝯtuma ciā in poſſeſſionē miſſio: vel li. etiā ꝯteſt. qn̄ nō liquet de cauſa. Vel tercio nō qꝛ ꝯtra abſentes non citatos. nō cōuictos: nō ꝯfeſſos nil poſſum⁹ diffinire. s̄. đ ma. ꝛ obe. inter quatuoꝛ. ꝛ ſic plana eſt littera. Berū.

AD vltimum. ¶ Vel ſumma ſic ꝛ melius: Si actū eſt poſſeſſorio ꝛ petitorio pōt iudex receptꝭ ꝓbationib⁹ ſuꝑ vtroq; prius diſcutere poſſeſſionis ꝓ/ bationes ſuꝑ poſſeſſorio ꝛ illud terminare: Cōis diui ſio. ſecunda. ibi. Nos aūt. Ab. d ¶ Deputat vt de poſſeſſiōe ꝛ ꝓprietate: qꝛ cā eſt eis vtraq; cōmiſſa ꝛ idem eſt ſi ſimpliciter cauſa indiffini/ te committit̄ qꝛ vtraq; cauſa in telligit̄ eſſe ꝯmil ſa. ī. đ ſequeſtra. ad hoc: quia di/ uidi non debet cōtinentia cau/ ſarū. s̄. ca. pri. C. de iudi. nulli. ſic ꝛ cā ꝓprieta tis ꝛ vſufructus apud eundē iu/ dicē ſunt tractā de. ff. de li. cau. ſi pariter. ſic et in alijs. ff. đ qui bus cau. ad eun dē iudicē eatur. l. ſ. Berū. e ¶ Pronūciant. ſcꝫ ſuꝑ poſſeſſione. f ¶ Expꝛ̄ſſum. ſ. ꝙ prius audiāt atteſtationes de poſ/ ſeſſione ꝛ ꝓnunciēt ſuꝑ illa. illud eſt expꝛ̄ſſuꝫ in iure ci uili. C. de rei ven. oꝛdinarij. C. de interdic. incerti iurꝭ eſt. ff. de acqui. poſ. exitus ꝯtrouerſie. ff. de iudi. ſi de vi ꝛ poſſeſſiōe. tn̄ ſm iura canonica ſimul poteſt ꝓcedi ſuꝑ vtraq; queſtione ꝛ vna debent ſnīa terminari. ī. e. cū dilect⁹. ꝛ. c. ꝓximo. ita ꝙ primo ꝓnunciet̄ ſuꝑ poſ/ ſeſſione ꝛ incōtinenti ſuꝑ ꝓprietate vt ibi đꝛ ꝛ. c. cum ſuꝑ ꝛ ita cauſa poſſeſſionis ꝛ ꝓprietatis ab eadem ꝑ/ ſona intentari poteſt ſimul ꝛ vno iudicio tractari et terminari: qꝛ nō ſunt iſta cōtraria de hoc dicet̄. ī. e. pa ſtoꝛalis. ꝛ. c. cum dilectus ꝛ in hac opinione fuit dn̄s. H. ꝛ eius ſequaces. Dn̄s Jo. ꝛ ei⁹ ſequaces volunt ſtare. ll. p̄dictis. ſꝫ illa diuerſitas determinabitur. ī. e. paſtoꝛalis. ꝛ. c. cū dilectus. ꝛ ꝙ dicit hic ꝙ primo ꝓnū cient ſuper poſſeſſione ꝛ nihilominus de ꝓprietate ꝓ nunciare debent incontinenti exquo ſimul eſt actum ꝛ publicatio ſimul facta ꝛ de vtraq; liqueat. alias defer tur queſtio ꝓprietatis. ī. de teſti. ſignificauerunt. alias ſi volunt differre iudices iudiciū ꝓprietatis nec teſtes publicare cū alijs etiā poſſunt ꝓcedere ſuꝑ poſſeſſiōe tantū: ꝛ ſic ītellige quod hic dicit. vt concoꝛdet iuri ci uili ꝓut dicit in fi. alias ꝯtradicerēt iura ciuilia. tamē ſcđm canones ſi aliquis vult agere ſimul vtroq; iudi cio: iudex ſimul expedire debet vtrūq;. ī. c. ꝓxi. ꝛ. ca. cū ſuper. ꝛ. c. cū dilectus. alias cōtradicerent. hic iudices ex officio ſuo hoc fecerunt vt cōmixtim audirent: ſed prius volebant ꝓcedere ſuper poſſeſſione quod licitū eſt ſm iura ciuilia nec canonica cōtradicunt.

CUm eccleſia. ¶ Due ſunt partes principales. In prima facti ꝛ ꝓceſſus narratio. In ſcđa dif finitio ibi: nos igit̄. Prima ſubdiuidit̄ in q̄nq;. Pri/ mo em̄. ī. ponit petitionē actoris. Scđo recōuentionē reoꝝ. ibi verū. Tercio modū ꝓceſſus ibi: ptibus ergo.

a cōueniētes in vnum: ⁊ ſicut
moꝛis eſt ſpūſſancti gratia ī
uocata: paſtoꝛē vnanimiter
elegiſtis: petentes ipſius ele
ctionē a ſe. apo. confirmari.
¶ Uerū clerici cōuentualiū
eccliarū ciuitatis eiuſdē: cō/
ſequēter ſuā depoſuere que/
relā: ꝙ cū in epoꝝ electioni/
bꝰ: ipi ac ꝑdeceſſoꝛes eoꝝ cō
ſueuerint intereſſe: vos eis
renitētibꝰ ⁊ excluſis: ad ele/
ctionē ꝓcedere ꝑſūpſiſtꝭ quā
ob h̄ nō ꝯfirmari ſʒ īfirmari
potius poſtulabāt. ¶ Par
tibꝰ ꝗ apud ſe. ap. cōſtitutis
in auditoꝝ pñtia teſtes vtrī
ꝙ ꝓducti fuerant: ⁊ eoꝝ de/
poſitionibus publicatis.
¶ Pars canonicoꝝ ꝑ teſtes
ſe introductos intētionē ſuā
b ꝙ ad eos tātuʒ ſpectaret ele
ctio: ſufficiēter dicebant eſſe
ꝓbatuʒ. ¶ Parte clericoꝝ
nihilominꝰ aſſerēte: ꝙ dicta
teſtiū ꝗs ꝓduxerāt ⁊ ipi: aſ/
ſertionē ſuā: ꝙ electioni pō/
tificū intereſſe deberent: ple
nius pꝛobauiſſent. ꝑ que cō/
ſtare dicebant: eos electioni
bus trium epiſcopoꝛū qui ec
c cleſie Sutrine vltimo ⁊ īme
diate pꝛefuerant: cum cano
nicis cathedralis eccleſie af
d fuiſſe: ⁊ vocem habuiſſe cuʒ
alijs eligendi. ¶ Nos igi/
tur quoniam depꝛehendimꝰ
teſtes veſtros in perhiben/
dis teſtimonijs varios exti
tiſſe: atꝙ aduerſus fidem at
teſtationis ſue coꝛam audi/
f toꝛibus vacillaſſe: ⁊ ꝙ nega
tiuam quodammodo aſtrue
re ſatagebāt: pꝛobare volen
tes: ius electiōis ita ad vos
ſpectare: quod ad aduerſari
os minime pertineret: per te
ſtes vero aduerſe partis fu/
it ſufficiēter oſtenſum: ꝙ in
g trium epiſcopoꝛum electio/
nibus de quibus ꝑmiſſum
eſt: clerici ꝑſentes affuerint
⁊ vocē habuerint eligēdi ꝑ/
miſſam electionē factam eis
contradicētibus ⁊ excluſis
decreuimus irritandam: cle
h ricos ſepedictos: in eā quaſi
poſſeſſionē quam ante cōtro

Quarto allegatione actoꝛis ibi: ꝑs canonicoꝝ. Quin/
to allegationē reoꝝ. ibi. ꝑte clericoꝝ: Secūdo princi/
palis ſubdiuit̄ in duas. Nā pꝛima diffinit poſſeſſoꝛiū
Scđa petitoꝛiū: verū. Ab. ſi. a ¶ In vnū. qꝛ ſpiri/
tuſſanctꝰ nō venit niſi ſuꝑ cōgregatos in vnū. xxiiij.
q. j. §. ſi autē. ⁊
vbicūꝙ duo vel
tres congregati
fuerint in noīe
meo: ibi ſum in
medio eoꝝ. j. q.
j. cū ſcriptura. ⁊
xxiiij. q. j. alienꝰ
⁊. xx. di. c. vl.
b ¶ Eos tm̄
ſpectaret. ſʒ qua
liter fuerūt ad/
miſſi canonici.
ad aliquā ꝓba/
tionē cū ꝑs ad/
uerſa diceret ſe
ſpoliatam cū nil
obijci poſſit ſpo
lato ante reſtitu
tionē nec ſuꝑ eo
queſtio ꝓpꝛieta
tis referri. j. de re
ſti. ſpo. in lr̄is. ⁊
c. itē cū ꝗs. ⁊. c.
ex cōqueſtione.
ſ. de oꝛdi. cog.
ſuꝑ ſpoliatione.
Sʒ dicas ꝙ iſti
clerici cōuentua
liū eccleſiaꝝ nō
tm̄ poſſeſſoꝛiū ī
tentarūt ſed pe
titoꝛiū ſimul cū
poſſeſſoꝛio: vn/
de licitū fuit al
teri parti de iure
ſuo docere. Et ī
h̄ minꝰ caute fe
cerūt iſti clerici:
qꝛ quādiu pōt aliꝗs intentare aliqđ poſſeſſoꝛiū non dʒ
agere de ꝓpꝛietate. ff. de rei vendi. is qui. c ¶ Ulti/
mo. bene dicit̄ vltimo. qꝛ licet qñꝙ fuiſſent in eligēdi
poſſeſſione: hoc nō ꝓdeſſet ad hoc vt poſſent petere re
ſtitutionē licet ſecus ſit in dñio. C. de ꝓba. ſiue. Itē pe
ne ſequit̄ ⁊ immediate qꝛ ſi nō ꝯtinuaſſent tꝑa nō ꝑ/
ſcripſiſſent. ff. de diuer. ⁊ itē ꝑſcrip. in vſuca. §. j. ⁊ de
vl. tꝑe caute dixit. qꝛ in ꝑſcriptione vltima tꝑa ſpectā/
da ſunt. C. ne de ſtatu. defun. ſi mater. ⁊. C. de apo. pu/
bli. l. quicūꝙ. li. x. ar. xxxv. di. ab exoꝛdio. ⁊. xxviij. di.
qꝛ ſunt. d ¶ Vocēꝙ habuiſſe. caute etiā dicit vocē/
ꝙ habuiſſe. qꝛ poſſet eē ꝙ interfuiſſent cā cōſilij dan
di ⁊ tñ nō elegiſſent. nec ſcrutatoꝛes volūtatū dediſ/
ſent aut vota ſua inquiſita nō fuiſſent. ſ. de elec cuma/
na ecclia. ⁊. lxiij. di. obeuntibꝰ. vel foꝛte eſſent inuitati
lxiij. diſ. cū adrianꝰ. ſed ꝑ talē inuitationē ius nō acꝗ/
rit̄. ix. q. iij. nūc vero. ⁊. c. ſe. ⁊ arg. ad hoc. ſ. de poſtu.
bone. ij. Hoc em̄ nō ſufficit ꝙ aliꝗs poſſidet ſʒ ꝙ intē
dat ius ſibi acquirere. ff. de iti. actuꝙ pꝛiu. l. vl. ff. quē
admo. ſerui. amit. l. fi. immo ī dubio ꝑſumēdū eſt iſtos
potiꝰ nō habere ius: ar. xxiiij. diſt. ꝑſbyteri. ⁊. vij. q. j.
pontifices. qꝛ nō veriſimile eſt ꝙ ꝗs iactet res ſuas. ff.
de ꝓba. cū de indebito. ⁊. ſ. de elec. qꝛ diligentia. nec
em̄ ſequit̄ ꝙ ſi fuerint electi ꝙ ideo poſſiderint. ff. ⁊
acqui. poſ. ſi ꝗs antea. j. de reſti. ſpo. olim. ⁊. ff. de vi ⁊
vi ar. l. j. §. vim vi. e ¶ Vacillaſſe. hoc ſolū ſuffice
ret ad repellendos teſtes ⁊ qđ dixit varios extitiſſe
vt. iij. q. ix. pura. ⁊. iiij. q. iij. §. itē ꝗ falſo. ⁊. j. de pe. ſu
his. ⁊. j. vt eccl
bene. vt noſtr
⁊. xxxv. q. vj.
parentela. ij. i
fine. ⁊. ff. de qu
ſti. de minoꝛe. §
toꝛmēta in fin
⁊. l. ex libero. §
j. in fi. tñ quād
ꝙ verbis ⁊ nō
re aliqui diſſen
tiunt. j. de ver
bo. ſigni. nil ob
ſtat. ⁊. j. de teſti
cum tu fili. ⁊. ff
de re iudi. acto
rum. viij. q. j. in
ſcripturis. de pe
diſt. j. periculo
ſe. f ¶ Nega
tiuam. foꝛte di
centes ꝙ illi cō
uentuales cleri/
ci nunꝙ inter/
fuerunt electio
ni vel vocem ha
buerunt: argu.
ſ. de electi. cum
dilecti. quod ta
men fieri nō po
teſt. ſ. de elec. bo
ne. j. ⁊. ſ. de re/
nun. ſuper hoc.
⁊. vj. q. vlti. §.
actoꝛ.
g ¶ In trium
epiſcopoꝛū. Ex
hoc videt̄ ꝙ ſi
aliquis ter vti/
tur aliquo iure: per hoc eſt in quaſi poſſeſſione illius:
argu. C. de fidecōmiſ. l. j. ⁊. ff. de vſu. cum de ī rem ver
ſo. ff. de ſerui. quotiens. ij. Sed quid ſi ſemel eligit in
xl. annis: qꝛ epiſcopus ille in tāto tꝑe vixit. Dico ꝙ ꝑ
hoc eſt in quaſi poſſeſſione illiꝰ iuris. argu. ſ. de con/
ſti. cum acceſſiſſent. ⁊. j. de pꝛeben. pꝛo illoꝛum. a cōtra
rio ſenſu: nam aqua dicitur quottidiana que tantum
ſemel in anno ducitur. ff. de aqua quot. ⁊ eſti. l. j. §. ij.
⁊. iij. ⁊ ſi immiſi tignum in parietem tuū: ſtatim poſſi
deo ſeruitutem. ff. de ſerui. vꝛ. pꝛedio. ſeruitutes que
in ſuperficie. vnde tuendus ſum in illa quaſi poſſeſſio
ne. j. vt lite penden. ca. j. ⁊. ij. ⁊. xvj. q. iiij. volumus. ni
ſi conſtet ꝙ vi vel clam vel pꝛecario poſſiderit. argu.
ꝗ. de exceſ. ꝑla. cum ad quoꝛundā: ⁊ tunc qui dedit au/
ctoꝛitate ſua poterit reuocare: vt ibi. ⁊. x. q. iij. quia co
gnouimus. nec obſtat quod dicit̄ de triginta diebus
quibus ad minus vti debet in anno ad hoc vt habeat
interdictum de itinere actuꝙ pꝛiuato. ff. de iti. actu/
ꝙ pꝛiua. l. iij. §. hoc interdictum a ſuperioꝛi: quia hoc
intelligitur de eo interdicto quod habet mixtā cau/
ſam: quia duo debet pꝛobare ⁊ hoc anno ſe fuiſſe vſum
⁊ ſeruitutem ſibi competere ⁊ conſtitutam fuiſſe: vt ibi
dicit̄. h ¶ Quaſi poſſeſſionem: Hoc ideo dicit: quia

a uerſiā motam habuerant re/ducentes. ¶ Uerum quoni/ b am ī queſtione predicta: q̄c/quid iuris vtraq̧ pars ī ele/ctione habebat deductuȝ in iudicium videbat̄: cum iure c ciuili ſit cautuȝ: id venire in d iudicium non ſolum de quo actum ē vt veniret: ſed id nō venire: de quo nominatim e actum ē ne veniret: ⁊ ſm ſta/tuta canonica: electiōes ep̄o f rum ad cathedraliū eccleſia rum clericos regulariter p/tinere noſcantur: niſi alibi ſe g cus obtineat de conſuetudi/ne ſpeciali: nec ex eo ꝙ cleri/ci antedicti: ſe inter eligētes Sutrinos ep̄os ꝓbauerunt h tertio extitiſſe: ius eligendi i ꝓpter breuitatem tēporis vſ/ k q̧ ad p̄ſcriptionem legitimā nō ꝓducti ſibi acquirere po/ l tuerunt: ⁊ actore non ꝓbāte

incorporalia non poſſident̄: ſed quaſi poſſidentur .ff. vſucapio.ſequit̄.§.ſi viam.ff.de ſer.vrba. p̄di.ſi edes. §.libertas. Argu. contra.iij.q.j.reintegranda. a ¶ Reducentes.verbo tm̄ ⁊ non re: cum iam cōſtet de ꝓprietate vt ſeq̄t̄ in littera.⁊.j̄.c.xxi. b ¶ Quic/quid iuris. ſic.ff de excep. rei iu/di. ⁊ an eadem. §.actiōes.⁊.C. de anna. excep. l.vlt. Sed quid deduxit in iudi/tium pars cano nicorum cuȝ ipi eſſent rei ⁊ poſſi derent: nō vide/tur ꝙ aliquid de ducerent in iudi tium: imo de iu/re communi ad eos ſpectat ele/ctio: ⁊ poſſiden/ti non eſt ꝓdita actio.inſti.de acti.§.iſte quoq̧.⁊.ſ̄.de iudi.examina/ta. Et ita petitoriū nec poſſeſſorium deduxerūt in iu/dicium. Sol̄.hec oppoſitio habet locuȝ in actionibus in rem que competūt ꝓ rebus corporalib⁹ vt in.§. iſte quoq̧.ſed in actionib⁹ in rem que cōpetunt ꝓ rebus i/corporalibus: vt ſeruitutibus datur actio poſſeſſori ꝓ tuendo iure ſuo: ⁊ hec dicit̄ negatoria que cōpetit do/mino: qui negat aliuȝ ſeruitutē habere in re ſua. ⁊ hāc negatoriā deduxerunt canonici in iudiciū. dum nega/bant clericos habere ius in electiōe: quia aliud nō po/terūt ī iudiciū deducere. Confeſſoria vero datur ei qui ſibi debere ſeruitutē cōtendit ſm ꝙ iſti clerici faciebāt qui dicebāt ſe habere ius in electiōe ⁊ hoc deduxerunt in iudiciū loco ꝓprietatis ⁊ poſſeſſorij: hec ꝓbant̄.ff. ſi ſer.ven.l.ij.j.reſpō.⁊.l.ſi forte.§.j.⁊.l. ſicuti.§.ſed ſi querit̄.⁊ inſti.de act.§.eque.ſi quis. ⁊ ſic intelligit̄ qđ hic dicit. vtraq̧ pars deduxerit ī iudiciū quicquid iu/ris habebat in electione. c ¶ Id venire in iudiciū. hoc ſumptum eſt ex illa.l.ff.de iudi. ſolem⁹.illa em̄ ve/niunt que includi poſſunt in actione ꝓpoſita: vt loqua/tur in ſpeciali iudicio vt in rei vendicatiōe vt fructus expenſe ⁊ vſure q̄ acceſſoria ſunt ⁊ ad eandē rem ſpe/ctantia.ff.de aqua plu.ar. hactenus in fine.ff.de edil. edic.ediles.§. Item ſciendū.nō aūt veniūt om̄ia alia Nec eſt cōtra.C.de anna.excep.l.vlti.ibi ſponte rece/ptus fuit libellus generalis: vnde fatuus fuit.ſȝ regul iſta melius intelligit̄ ď generalib⁹ iudicijs. vt nego/tijs geſtis.tutela.petitiōe hereditat. actōe ꝓ ſocio.cō/muni diuidūdo.finiū regundoꝝ familie herciſ. vbi oīa veniūt in iudiciū. niſi fiat ſpecificatio in libello vel in proſecutione cauſe: tūc em̄ nō obſtat exceptio in nō ſpe/cificatis.C.de iudi.lȝ.ff.de excep.rei iudi.ſi ex teſtamē.⁊.ff.de inſti.ac.habebat.⁊.ff.cōi diui.in iudiciū.ff. fa.herciſ.heredes.§.pe.⁊.ff.de peti.here. ſi hereditatē l.ſi quo tp̄e. ⁊ hec vera ſunt in bone fidei iudicijs ſe/cus in iudicijs ſtricti iuris: quia ibi nō veniūt niſi illa tm̄ de quibus nominatim actum ē vt venirēt: vt.ff.ď le.elegāter.§.nō ſolū.ff.de verbo.obliga.quicq̄d. Si/mile eſt etiā in pſonali actiōe: vt ſi vnam cauſā ſū ꝓſe/cutus ⁊ ſuccūbo: nō obſtat ſi peto ideȝ ex alia cauſa. vt ħ dictum eſt.ſ̄.de libe.obli.c.ij.ſic etiaȝ in arbitrio ibi tm̄ veniūt ea de quib⁹ dictū eſt i n cōpromiſſo: vt de arbi.cuȝ dilecti. vbi de hoc. arg. ex hoc loco illud in venire in cōdemnatione qđ in libello continet̄ ſup ſup quo lit.cōteſtatio facta fuit ar.ff.de iudi.non pōt. ⁊.l.de qua re. Ar.ↄtra de ap.l.vl.ad fi.⁊ inſti.ď acti. §.ſi minus.ff.de peti.here.l.iiij.ff.de rei ven.ſinautē. §.poſſidere. In inſtis om̄ib⁹.ll.dicit̄ ꝙ plus venit in cōdemnatione q̄ȝ in petitione. Solu.iſtaꝝ.ll. patet in prin.g'o.an ſint extranea ſan cō/iuncta ⁊ acceſſo ria ſic aliquādo minus venit ī cō demnatione q̄ȝ ī petione.ff. de cō di. fur. ſi ſeruus furtiuus.ff.ď rei vendi. ſinautē a titio.§. poſſide/re: ⁊.ff. de peti. here.ſi quo tem/pore.§.ex diuer/ſo. d ¶ Nō ſo lum.argumēta/tur papa ex hac l.per locum a mi nori ſi id de quo min⁹ videt̄ ineſſe ⁊ ineſt: ⁊ id de quo magis ſiue ecōtrario. e ¶ Ne veniret.ar.om̄ia eſſe cōceſſa que nō ſunt ꝓhibita. f ¶ Cathedraliū.lxiij. di.c.j.§.ex his.⁊.ſ̄.de elec.cum terra. g ¶ De con/ſuetudine.introducta de voluntate eius cui p̄iudicat. ff.cōmunia p̄dio.venditor.§.j.⁊ ita neceſſe eſt ꝙ ſit p̄/ſcripta vt hic innuit̄: ⁊.ſ̄.de cōſue. cum dilectus. ⁊.c. vlti.vbi de hoc: ⁊.j̄.de ver.ſigni. abbate. h ¶ Ter/tio.non ergo tres vices inducūt cōſuetudinem niſi in criminibus.xxv.q.ij.ita nos.⁊.C.de epi.audi.l.iij.de pe.di.ij.§.ecōtrario.ſi em̄ cōſuetudo eſſet ex tribus vi/cib⁹ iuuaret̄: vt ħ: ſed non ꝓdeſt: niſi legitime ſit p̄ſcri/pta vt dicit hic: licȝ tueat̄ aliquem in poſſeſſione quo/uſq̧ conſtet an debitum ſit.xxviij.q.ij.ſeruitiū: ⁊.j̄.vt lite pēdēte.c.j.⁊.ij. i ¶ Temporis. ⁊ ita patet ꝙ ſi breuitas tēporis non obſtaret iſti clerici p̄ſcripſiſſent ius eligēdi etiā ſi ſemel elegiſſent: ar.C.de ſerui.l.vlti. licȝ videat̄ cōtra: qꝛ ſeruitutes que non habēt ↄtinuā cauſam duplicatū tēpus requirūt.ff.queād. ſer.amit. ſi ſit ↄſtituta: ſed ſecus eſt ſm canones: ar.j̄.de p̄ſcrip. c.de quarta.⁊ hic. Sed cōtrarium videt̄ huic loco qđ dici ↄſueuit ꝙ in p̄ſcriptione eccleſiaſtica requirit̄ bo/na fides ⁊ iuſtus titul⁹: al's non p̄ſcribit̄.j̄.de p̄ſcrip.ſi diligenti: ⁊.j̄.de deci.dudū.ſic ⁊ in conſuetudine cauſa allegari debet: ar.j̄.de cenſi.ꝑuenit. Et ita dici cōſue/uit ꝙ in cōſuetudine allegari debet cauſa ⁊ in p̄ſcripti/one titulus de hac materia inuenies.ſ̄.de ↄſue.c.vlti. ſed hic nulla cauſa ſiue titulus fuit allegat⁹ ⁊ tamē p̄/ſcripſiſſent ſi ꝑueniſſent ad legitimuȝ tp̄s vt hic patȝ: Ad hoc poteſt dici ꝙ in hmōi incorporalibus ſola pa/tientia habet̄ ꝓ titulo. Nā patiētia loco traditiōis ha/bet̄ ī ſuitutibus.ff.de publi.ſi ego.§.j.⁊.ff. ď ſui.q̄r.n Uel dicas ꝙ ſpeciale ē circa iſta incorpalia iura ꝙ nō eſt neceſſe allegare ibi titulū: ſȝ ħ ſolū ſufficit ꝙ nec vi nec clā: nec p̄cario vſus ſit tali iure.ff. ď ſui.ven.ſi q̄s diuturno. Et ex eo ꝙ erāt ī q̄eta poſſeſſiōe p̄ſumebat̄ ꝙ nec vi nec clam nec p̄cario poſſiderēt. Ar.ↄ.j̄.de p̄/ſcrip.ſi diligēti. Sol̄.q̄ em̄ facit grāȝ illď debet ꝓſta/ri.vij.q.j.pōtifices.⁊.ſ̄.ď elec.cumana.⁊ ħ forſitā vo/luerūt ꝓbare iſti canonici ꝙ illi clerici ñ fuerāt ī electi/one iure ꝓp̄o: ſȝ ď grā q̄ſi negatiue. k ¶ Preſcripti/onē. Videt̄ ꝙ ħ ius: qꝛ q̄ſi ſuit⁹ ē p̄ſcribi nō poſſit: qꝛ ſeruit⁹ nec ī bonis alicui⁹ nec ex̄ bona eſt.ff de vſufru. leg.l.j. l ¶ Probante.C.de edē.qui accuſare.vj.q.

vlti·§·actor.C.de pba.actor.ꝛ.j.vt ec.bñ.vt nr̃m.B.
C Am ſuper. ¶ Diuidit̃.Naz pͥmo pciſe narrat factum.Secũdo diffinit.ibi.Cum pfatus.Et pͥmo poſſeſſoriũ.Secũdo petitoriũ.ibi.Verum.Ab.
a ¶ Confirmatus.ex hoc pͥncipio ꝛ ex fine ca.colligit̃ ꝙ cõfirmatio nil iuris cõfert vbi electio canonica nõ fuit.s.ↄ elec. cum inter cano/nicos.ꝛ.c.cũ di/lecti. tamẽ ſi poſ/ſeſſionem fuerit adeptus ꝛ poſt/modũ ſpoliet̃ debet reſtitui ꝗuiſ nõ fuerit electio canonica vt hic ptz. b ¶ Re/ſtituenduz. ſolo vbo reſtituit eũ quia in eadẽ ſen/tentia deſtituit euz.ſic.s.c.pxi. quid ergo ꝓdeſt talis reſtitutio ꝗtuz ad hũc caſum nil prodeſt. niſi quia ſatiſfit iuri et petitioni actoris.ff. de iu/di. de qua re. et hec poſſet qñqꝫ ꝓdeſſe ꝗ ad fru/ctus reſtituẽdoſ vt ſpoliator reſti/tuat fructus pce/ptos ꝛ qui pcipi potuerũt a tem/pore deiectionis

qui conuenit̃: ꝛ ſi nihil pſti/terit obtinebit:ab eoꝝ im/petitione ſup electionib⁹ fa/ciendis vos duximus abſol/uendos:ſepedictis cleric eccleſiarum ſuper hoc ppetuũ ſilentium imponentes. I dẽ canonicis de bethleẽ. Idem dicit ꝗ ad itellectũ qↄ decre/talis ſupra prima.Ca.IIII.

C Am ſup electiõe beth/lemitañ. eccleſie inter R.ſub. noſtrum ꝛ.P. cano/nicum ſepulchri dominici.q̃/ſtio verteret̃: vtroqꝫ ſe ꝑ ele/cto gerente. ¶ Cum pfatus diaconus a patriarcha hie/a roſol.fuerit ↄfirmatus.et.j. Et quia ſe probauerat per ſe/cularem potentiã ſpoliatuz: reſtituendũ decreuimus iu/ſticia mediãte.Verũ quoniã c tam poſſeſſoriũ ꝗ petitoriuz deductũ fuerat in iudiciũ:et tam reſtitutionis ꝗ electio/nis queſtio plenius agitata

vſqꝫ ad tempus li.cõteſ.ſup ꝓprietate.ꝛ ita lz obtine/at in ꝓprietate:tamẽ ꝓpterea quia ius ſibi dixit ꝗtũ ad poſſeſſionẽ reſtituere debet fructus pceptos. Sed nunquid ille qui eſt in poſſeſſione vtet̃ fructibus. Vi/detur ꝙ ſic:quia alimentoꝝ cauſa veritati non piudi/cat.ff.de his qui ſui vel alie.iu.ſunt.ſi iudex. Et pupil/lus ꝓpter inopiã quãdoqꝫ pcipit alimẽta a ſcripto he/rede qui appellauerat vſqꝫ ad finẽ litis.ff.de inoffi.te/ſta.ſi inſtituta·§·de inofficioſo. Sed cõtrariũ verum eſt:quia cum canonicũ nõ habuit ingreſſum debet re/ſtituere fructus :quos inde pcepit.ꝛ eſt expreſſuz.ar.j. de pben.dilecto:ꝛ melius.j.de iure pa. cum dilectus.ĩ fi.quia quaſi intruſus eſt vnde nil debet inde cõmodi habere:ne de improbitate ſua cõmodũ conſequat̃. ꝛ ẽ ar.ad hoc quaſi expreſſũ.j.de reſti.ſpoli.grauis.ꝛ fru/ctus illi reſtituendi ſunt eccl'ie vnde illos percepit.
c ¶ Quã petitoriũ.ꝛ ſic due petitiones eodez iudicio expediunt̃.ar.C.de of.rec.ꝓuin.l.j.ꝛ in eodẽ libello.et ſic vno pceſſu duplex cõmodũ ꝗs ↄſequitur. ar.ff.pro ſocio.ſi inter fratres·§·ſi plures.ꝛ.ff.fa.her.heredes. ·§·ↄ pluribus.ff.de ac.emp. ꝛ ven. non eſt nouũ.ꝛ.ff. quoꝝ le.l.j·§·qↄ aũt.ꝛ.j.e. cum dilectus. ꝛ.s.e.c.ij.et ·j.de capel.mo.dilect⁹.Sed qualiter poſſeſſoriũ ꝛ pe/titoriũ peductũ fuit in iudiciũ ab vtraqꝫ pte:de h dixi s.e.c.pxi. Quidã dicũt ꝙ neuter poſſidebat: al's non potuit intẽtari:ſed ab vtraqꝫ pte h non poſſet fieri ni/ſi vterqꝫ fuerit ſpoliat⁹.Sz alter tm̃ fuit ſpoliat⁹.Vñ

põt dici ꝙ in reb⁹ incoꝛpalibus dat̃ actio poſſeſſori ꝓ tuẽdo iure ſuo:vt in ꝓxi.c.dictũ eſt.Vel verius dicas ꝙ hic alter tm̃ fuit ſpoliat⁹ ꝗ intẽtauit ſimul petitoriũ ꝛ poſſeſſoriũ.re⁹ vo qui poſſidebat:defendebat ſe ſup vtroqꝫ ꝛ ſic quodãmodo vtraqꝫ ps deduxit vtrũqꝫ in iudiciũ.j.e.cum dilectus. qꝛ non debet actori lice/re qↄ reo nõ lz. ff.de regu.iu.nõ debet. ſed veri⁹ ẽ ꝙ alter tm̃ pe/titoriũ intẽtauit qui dicebat ſe ca/nonice electum. qꝛ ꝛ h non dꝛ ꝙ vtraqꝫ ps dedu/xit ĩ iudiciũ vtrũ/qꝫ poſſeſſoriũ et petitoriũ.
d ¶ De q̃ re.ff. de iudi.de q̃ re hec regula fallit̃ in cã criminali epi.iij.q.vj.ꝗ/uis.ꝛ.c.dudum. fallit ĩ ſnĩa lata a ſupiori.j. de re iudi. de cetero. fallit vbi ſola co/gnitio demanda/ta eſt.j. de teſti. cũ olim.ꝛ.s. de offi.oꝛ.dilectus. Itẽ fallit ĩ inci/dẽtib⁹ q̃ſtionib⁹ vt dictũ ẽ.s.de oꝛ. cog.c.j.ꝛ.C. ↄ oꝛ.iudi. adite. vñ ita intelligit̃

ꝛ ↄſtitit nobis electiõez vtri/uſqꝫ min⁹ canonicã extitiſſe d (cũ iudex ↄ q̃ re cognouerit: ꝓnũciare debeat) vtrãqꝫ du/ximus ſentẽtialit̃ irritandã. I dem epo nouioneñ. Qui agit de ꝓprietate añ ↄcluſio/nem cauſe poſſeſſorio adipi/ſcẽde vl' recupande agere pt poſt cõcluſionem vero ꝛ an/te ſententiã hoc non põt niſi iuſta cauſa ſubſit.Ca.V.

P Aſtoral' officij.et.j. Sa/ne ſic intimaſti:ↄtingit aliqñ:vt cũ is ꝗ ſe aſſerit ſpo/liatũ: ſuũ trahit ſpoliatoꝛẽ ĩ e cauſã:int̃ ipa iuris auſpicia f g reqſit⁹ ꝗ malit experiri iudi/cio:litẽ ꝓprietatis ingredit̃ de illata ſibi violẽtia nullaz faciẽs mentionẽ:cũ aũt fue/rit in cauſa ꝓceſſũ: nouũ iu/diciũ ſup poſſeſſorio nitit̃ in/choare. et.j. ¶ Conſul.t.t. R.ꝙ poſſeſſorio ꝗdẽ iudicio h qↄ de recuperãda ſeu adipi/

de q̃ re cognouit pͥncipalit̃.ſ. de ea ꝓnũciare debet vt h:qꝛ petitorio ꝛ poſſeſſorio pͥncipalit̃ agebat̃ ab altã P Aſtoralis. ¶ Due ſũt ptes. In pͥma (parte. ↄſultatio. In ſcↄa reſpõſio.ibi.Cõſultatiõi.Se/cũda ſubdiuidit̃ in duas ptes. Nã pͥmo reſpõdẽdo di/ſtinguit an ſit vel nõ ſit ĩ cauſa ↄcluſũ. Et ſcↄm mem/brum ibi. Si vo. Prima ſcↄe tria facit. Prima rñdet ad primũ mẽbrũ diſtinctiõis. Scↄa.ibi. Cũ legali.re/ſpõſionẽ ꝓbat lege. Tertia.ibi:alijs ꝓſtatur. Scↄa ſcↄe etiã facit tria:qꝛ pͥmo rñdet ſcↄo mẽbro rñſionis cauſã inſerendo.ibi. Ne lites. Scↄo in vſi.niſi.vnum caſũ excipit quẽ ſtatim exemplificat ibi. Puta. Tertio ibi. His igit̃.dat generalẽ doctrinã.Ab. e ¶ Auſpi/cia.i.exoꝛdia litis.C.de excepti.l.pe.ꝛ.C.de codicil.l. vl.j.rñſo. f ¶ Reqſit⁹ a iudice.ſ.ꝛ h cũ vtraqꝫ cauſa cõmiſſa ẽ iudici:vt.s.eo.ca.j. Idẽ videt̃ ſi cã ꝓprieta/tis ẽ ei cõmiſſa.ar.C.de rei ven.oꝛdinariĳ. Idẽ ẽ etiaz vbi cã eſt ſimpliciter cõmiſſa.j.de ſeqſtra.c.j. licz ſit ↄ. ar.C.ſi a nõ cõpe.iu.ſi de ꝓprietate. qꝛ ↄtinẽtia cauſe diuidi nõ debet.C.de iudi.nulli.ꝛ.s.e.ca.j. g ¶ Ex/periri.i.agere. alibi ponit̃ ꝓ defendere.s.de iudi.c.j. nemo eñ ſine actiõe experit̃.s. de iudi.examiata.ff.ↄ admi.tu.quotiẽs·§·itẽ ſi tpali.ff.de nego.ge.ſi pupil/li·§·fi. Itẽ eſt h ar.ꝙ cũ plures actiones noĩe eiuſdez rei cõpetunt:vt.ff.de mino.veꝝ.vna illaꝝ eſt eligẽda. ff.de tribu.quod in heredem·§·eligere.ff.ↄ re.iur.ne/mo.ij·§·quotiens. h ¶ Quod de recuperanda. Ad

ſcenda poſſeſſiõe ꝓponitur:
a anteq̃ renũciatũ ſit: aut con
cluſum in ꝓprietatis iudicio
b primitus inſtituto: agi po/
teſt ab eo qui rem ceperit vẽ
dicare. ¶ Cum legali ſit ꝓ/
uiſione ſtatutũ: eum q̄ fun/
dum vendicauerit ab eo cuꝫ
quo interdicto vnde vi po/
c tuit experiri: pendente iudi/
d cio interdictũ poſſe nihilo/
e minus intentare. ¶ Alijs
poſſeſſorijſ iudicijs ſuo robo
reduraturis: que vendicatio
nem dñij ſui natura precedũt
¶ Si vero renũciatũ fuerit vł
concluſum: vt iam poſſit cau
ſa ꝓprietatis diffinitiue ſen/
tẽtie calcło termiari. ¶ (Ne
lites litibuſ inculcent: ꝛ via
f poſſit fraudibꝰ aperiri) cau/
ſa non deciſa: poſſeſſorio nõ
erit vtendum. ¶ Niſi iudex
qui de cauſa cognoſcit: hoc

intelligentiã hmõi nota ꝙ triplex ẽ iudiciũ poſſeſſoriũ
vel ꝓ adipiſcẽda poſſeſſiõe vel recupanda: vel retinẽ/
da ꝓ adipiſcẽda poſſeſſiõe ꝓponit̃ interdictũ q̄rũ bo/
noꝝ: ꝛ interdictũ q̄rũ legatoꝝ ꝛ ſaluianuꝫ interdictũ
ff. quo. bo. l. j. ꝛ. ff. q̄rũ le. l. j. ꝛ. ff. de ſaluia. intẽdic. l. j.
Interdictũ pro
adipiſcẽda poſ/
ſeſſiõe datur bo
noꝝ poſſeſſori ꝛ
heredibꝫ heredi
tarijs. inſti. d̄ in
terdi. § adipiſcẽ
de. bonoꝝ poſ/
ſeſſor nomẽ ẽ iu
ris. ſicut ꝛ bono
rũ poſſeſſio. ff. d̄
ꝓbo. ſig. heredi/
tatis. j. ꝛ bonoꝝ
poſſeſſor d̄r ille
q̄ ſuccedit d̄ iure
preptorio. inſti.
d̄ interdicto. §.
reſtitutoria. Et
dicit̃ ideo adipiſcẽde poſſeſſiõis. q2 licet heres ħ ipſo
ꝙ eſt inſtiturꝰ: ꝛ hereditatẽ adijt efficiat̃ dñs rerũ he/
reditariarũ: tñ poſſeſſionẽ earũ nõ adipiſcit̃. niſi app̄
hendat poſſeſſionẽ. ff. d̄ acq̄. poſ. cũ heredes. in ꝑn. ꝛ ſi
ab alio poſſideant̃ põt adipiſci earũ poſſeſſionẽ ꝑ iſtõ
interdictũ. Pro recupanda poſſeſſiõe dat̃ interdictũ
vñ vi. ꝛ qd̄ vi aut clam. Pro retinẽda poſſeſſione dat̃
intẽdictũ vti poſſidetꝭ vł vtrobiq̃: ꝛ ħ habes inſti. de
interdic. § adipiſcẽde. ꝛ. § ſe. ꝛ. j. d̄ ꝓba. c. licet. Si er
go aliq̄s cepit agere rei vendicatiõe põ redire ad iudi
ciũ poſſeſſoriũ qd̄ ꝓponit̃ ꝓ recupanda poſſeſſiõe vel
adipiſcẽda pendẽte iudicio ꝓprietatis vt hic dicit̃. et
j. d̄ teſti. ſignificauerũt. ꝛ. ff. de vi et vi ar. cũ fundũ. §.
vl. ꝛ ecõuerſo de poſſeſſorio põt redire ad iudiciũ ꝓꝑe
tatis: ſed ad interdictũ de retinẽda poſſeſſiõe nõ põt
redire pendẽte iudicio ꝓprietatis ꝑmitꝰ inſtituto ſcꝫ
vti poſ. vel vtrobiq̃ ꝓponunt̃ ꝓ retinẽda poſſeſſione
nec ecõuerſo põt redire ad iudiciũ ꝓꝑetatis poſtq̃ ce
pit agere vti poſſidetis: q2 ſibimet eſſet ꝯrius. q̄ eñi ꝓ
ponit rei vẽdicationẽ dicit aliũ poſſidere. vt. s̄. de iu/
di. examiata. q2 poſſidẽti non dat̃ actio: inſti. de acti.
§. iſte q̄ꝫ. ꝛ q̄ agit vti poſ. dicit ſe poſſidere. vñ pẽden
te iudicio ꝓprietatiſ: non põt redire ad aliud. nec ob/
ſtat qd̄ legit̃. ff. de acq̄. poſ. naturalit̃. § nihil. in fi. vbi
dicit̃ ꝙ nõ negat̃ ei interdictuꝫ vti poſſidetis: q̄ cepit
rem vẽdicare: q2 illud intelligit̃ d̄ eo qui ignorabat ſe
poſſidere. Vel põt dici ꝙ ibi renũciauit ꝑme actioni
anteq̃ inchoaret ſecũdã. Et d̄ his intẽdictꝭ. ſ. vti poſ/
ſidetis ꝛ vtrobiq̃ põt intelligi qd̄ ſequit̃ in lr̃a alijs
poſſeſſorijs iudicijs ĩ ſuo robore duraturis ꝛc̃. q2 ĩ hiſ
interdictis prius oportꝫ ſcire q̄s ſit poſſeſſor q̃ q̄s ſit
petitor: vt inſti. de interdic. § retinẽde. ꝛ id̄ dicit ħ ꝙ
iudiciũ poſſeſſiõis de ſui natura p̄cedit vẽdicationem
dñij. Jo. Alij volũt intelligere ꝙ d̄r alijs poſſeſſorijs
iudicijs in ſuo robore ꝛc̃. d̄ illis intẽdictꝭ q̄ mixtã hñt
cãm in q̄bꝫ debet q̄s ꝓbare dñiũ ſeruitutis ꝛ poſſeſſio
nẽ ſuã. ſ. ſe iuiſſe. xxx. diebꝫ illo ãno ſic ẽ intẽdictũ d̄ iti/
nere actuq̃ ꝑuato: qd̄ dat̃ volẽti reficere iter. ff. d̄ iti.
ac. ꝑua. l. iij. § ħ aũt interdictũ. ꝛ. l. j. § ij. ſic. j. d̄ reſti.
ſpo. ex trãſmiſſa. ꝛ idẽ in interdicto qd̄ dat̃ d̄ aq̄ ex ca
ſtello ducẽda. ff. de aq̄ q̄ti. ꝛ eſti. l. j. § ait ꝑtor. in tali/
bus eñi interdictis non redijt q̄s ad cãm poſſeſſionis
omiſſa cã dñij. Sed certe de iſtis nõ videt̃ ꝙ poſſit in
telligi: ꝙ illa interdicta de ſui natura ꝓcedũt queſtio
nem dñij: q2 ibi ſimul agit̃ de poſſeſſiõe ꝛ de iure dñij:
vt dicit̃. ff. de iti. ac. priua. l. iij. § hoc aũt interdictuꝫ.
Vel intellige illud de alijs interdictis que ſũt q̄ſi pre/
paratoria ad rei vendicationẽ vt ſunt interdicta d̄ li/
beris exhibẽdis. ꝛ de tabulis exhibẽdis vt ꝑus appa/
reat q̄s poſſide/
at: ꝛ tũc det̃ al/
teri rei vendica
tio. arg. C. de rei
vendi. ordinari.
Vel põt intelli/
gi q2 cũ agit̃ de
poſſeſſiõe ꝛ vio/
lentia: priuſ agi
debet de poſſeſſi
one vt appare/
at q̄s poſſideat:
vt poſtea q̄ poſ/
ſidebat de violẽ
tia ſibi illata ex
periatur: ꝛ ſic
nunq̃ ecõuerſo.
C. de ap. l. j. ꝛ il/
la verba q̄ vendicationẽ ꝛc̃. non faciũt implicationeꝫ
ſed demõſtrationẽ notãt. q. d. poſſeſſoria interdicta vo
lunt ꝑus tractari q̃ rei vendicatio. ff. de rei ven. is q̄
deſtinauerit. licet qñq̃ ſecus fiat: ꝑor tñ intellectꝰ ve
rior eſt. a ¶ Concluſum: hoc ſumptũ eſt ab auc̃. d̄
teſti. § q2 vero multi. col. vij. ſic. j. de fi. inſtru. cũ dile/
ctus. ꝛ ſi mãdatũ reuocet̃ poſt ꝯcluſionẽ: nihilominuſ
fert̃ ſnĩa non obſtãte tali reuocatiõe. s̄. de ꝓcu. auditꝭ
b ¶ Agi põt nouo tñ iudicio ꝛ renũciato ꝑori. ꝛ ſic
ſaluabis opinionẽ Jo. et Ber. q̄ hic reprobari videt̃.
et. j. c. ꝓxi. qui dixit. ꝙ nunq̃ ſimul agendũ eſt poſſeſ/
ſorio ꝛ petitorio etiam ab eodẽ. C. de rei ven. ordina/
rij. et. C. quoꝝ bo. l. vl. et. C. de interdi. incerti. ſic intel/
ligit̃ illa. l. ff. de acq̄. poſ. naturalit̃. § nihil quia ibi re/
nũciauit ꝑme. qui inchoauit ſecũdã. c ¶ Penden
te. i. renũciatio ſm Ja. butri. Sꝫ hec expoſitio multũ ẽ
extranea ꝛ ꝯtraria huic littere. nec ꝓbat̃ aliquo iure
ſm canonicã eq̄tatem. plane ſtat verbũ in ſua ſignifi/
catiõe. vt. j. de teſti. ſignificauerũt: vel pendente q̄uſq̃
conſtet de poſſeſſorio: vt ſi ſuccũbat in poſſeſſorio re/
uertatur ad petitoriũ. Sed ſi obtineat in poſſeſſorio:
quid erit de priori iudicio. fiat qd̄ dicitur in predicta
decre. ſignificauerũt. d ¶ Interdictũ poſſe. inter
dictum dicit̃: quia inter duos redditur non ab inter/
dicendo: inſti. de interdi. § ſunt tamen. Interdictum
olim erat quedam formata ꝛ ſolennis ꝯceptio verbo/
rum quibꝰ pretor aliquid fieri iubebat vel ꝓhibebat.
inſti. de interdi. in princi. hodie non ſeruatur ſolẽnitaſ
interdictoꝝ. ſed loco cuiuſſibet interdicti datur vtilis
actio in factum. inſti. de interdic. § vlti. Bern.
e ¶ Intentare. ſed nunquid ſi ꝓbauerit violentiam
debet ei adiudicari ꝓprietas? Videtur ꝙ ſic. xvj. q.
vj. placuit. C. vnde vi. ſi quis in tantã. Sed hoc non ẽ
verum ꝙ quis amittat dñium rei: ideo quia commiſit
violentiam ꝛ hoc non eſt ex natura interdicti: ſed ex
pena illius ꝯſtitutiõis. ſi quis in tantam vnde ſi vult
ſibi rem adiudicari. ꝓponat ꝯditionem ex illa. l. ſi quiſ
in tantam. quia per interdictũ vnde vi: non ꝯſequitur
hic: ſed poſſeſſionẽ cum fructibus. f ¶ Cauſa non
deciſa. ergo ſi aliquis ſuccubuit in iudicio ꝓprietatis
adhuc poſt ſententiã poteſt redire ad poſſeſſoriũ. ſicut
econuerſo: arg. s̄. de elec. querelam. et. j. eo. titu. c. iij. q2
alius eſt modus agendi ꝛ aliud petitur q̃ prius. ff. d̄
excep. rei iudi. cum queritur. ꝛ. l. ſeq̄n. Argu. ꝯ j. eo. c.

ipſum ex iuſta cauſa viderit expedire. ¶ Puta cũ ex perſpicuiſ indicijs facile arguit iniq̃tas ĩuaſoris: ⁊ ſpoliato caſu ſeu malicia ꝓbandi do- a miniũ ſubtraxerit facultatẽ. His igit ⁊ alijs cauſis inſpe- b ctis: que ɔtinent eq̃tatẽ aut iuſte mouerint animuȝ iudicantis: poſtq̃ etiã ɔcluſum fuerit: poſſe agi poſſeſſorio iudicio: nõ negam⁹. I dem epõ ⁊ officiali ſancti andree

Si petitorio ⁊ poſſeſſorio ſimul eſt actum vna ſnĩa terminant ⁊ p̃mittit poſſeſſoriuȝ in terminãdo: ſed in exequẽdo p̃ualet petitoriũ. Ca. VI

Q Uam dilectus. et. ĩ. Ad quartum breuiter re- c ſpondemus. ꝙ cum ſup poſſeſſorio ⁊ petitorio ſimul eſt actum: vtrũq; vna ſententia debet terminari: ſed licet in ꝓnũciatiõe ſit poſſeſſio premittenda: in executione tam̃ d debet ꝓprietaſ p̃ualere. I dẽ Veroneñ. epiſcopo.

Succũbens in poſſeſſorio de ꝓprietate poteſt agere. Ca. VII

Q Uam olim queſtio que inter archidiaconuȝ ex vna parte: ⁊ archipreſbyterum ⁊ canonicos vicentine eccl'ie ex altera. et. ĩ ¶ Quoniam per atteſtationes nobis conſtitit euidenter: ꝙ ab epiſcopis viceñ. archidiaconatus: ipſe ſine reclamatio- e ne aliqua canonicorum: duo

ꝓxi. vbi ille qui obtinet in ꝓprietate obtinet in poſſeſſorio. Poſſeſſio eni videt eſſe pars ꝓprietatis. ſicut vſufructus pars dñij. ff. de vſufruc. l. iiij. vnde obſtat exceptio rei iudicate. ff. de excep. rei iudi. ſi quis cũ totum. in fi. Ad hoc dicas ꝙ ſi nuda ꝓprietas deducta eſt in iudiciũ p⁹ ſnĩaȝ poteſt agi de poſſeſſiõe. q2 nil habet cõe ꝓprietas cũ poſſeſſione. ff. de acqui. poſ. naturaliter. § nil. ſecus ſi vtrũq; deductum eſt in iudiciũ. ſ. e. c. j. iij. ⁊ iiij. ⁊ ĩ. c. ꝓx. Iudex tñ qui ɔdẽnat de ꝓprietate ꝑ ɔſequẽs cõdemnabit ꝺ poſſeſſione niſi reuſ excipiat ꝺ poſſeſſione. ſ. pactũ vl' vſucapionẽ. ⁊ h̃ faciat ante ſnĩaȝ ff. dei ven. officium. in fi. Io. ſi eni aliq̃ſ ꝓbauit de poſſeſſiõe ⁊ ñ ꝺ ꝓpetate ⁊ indeterminate de vtraq; actũ eſt. ſuccũbit in vtroq;. ſ. e. c. j. ⁊. ij. ⁊. ĩ. c. ꝓxi. Verũ eſt ergo ꝙ q̃ ſuccũbit in ꝓpetate ⁊ poſſeſſorio adeo eni preualet ꝓpetas poſſeſſioni ꝙ q̃ obtinet in ꝓpetate erit potior in poſſeſſiõe cũ de vtraq; ſimul actũ eſt: licet ſolo verbo ꝑdiderit comodũ poſſeſſiõis. arg. xvj. q. iij. § põt. ꝟ. ꝙ ſi malafide. ⁊ poſſeſſio ſemꝑ ſequit ꝓpetatẽ. ff. de rei ven. officiũ. in fi. arg. ff. depoſiti. bona fides. verũtamẽ iudex q̃ de ꝓpetate tm̃ dat⁹ eſt. nõ põt cognoſcere de poſſeſſiõe. C. ſi a nõ cõde. iudi. ſi de ꝓpetate. a ¶ Facultatẽ. Si nõ potui. ꝓbare dñiũ: vt hic dicit. q̃d valet redire ad poſſeſſoriũ cũ videat ɔdẽnãdus: q2 ſnĩa ſuꝑ ꝓpetate trahit ad ſe ſnĩaȝ ſuꝑ poſſeſſione. ĩ. c. ꝓxi. Rñ. poteſt valere q̃ ad fruct⁹ q̃ recuperat a tꝑe deiectiõis. Itẽ q2 ex q̊ habuit poſſeſſioneȝ habebit cõmodũ retẽtiõis niſi aduerſarius ꝓpetateȝ ꝓbauerit. C. de rei ven. res alienaſ. ⁊ q2 ſi ſpoliator petat ei obijci ꝙ q2 amiſit ius ſi qꝺ habebat ꝑ ɔditionẽ ex. l. p̃dicta. ſi q̃s in tantã. b ¶ Eq̃tatẽ. quã iudex debet hr̃e p̃ oculis. ff. de eo qꝺ cer. loco. ꝙ ſi epheſi. et vbi ꝓditũ nõ ẽ ius: ꝓcedere dȝ iudex eq̃tate pẽſata. ſ.

Q Uam dilectus ¶ In (de trãſac. c. vl. Berñ. cedẽdi facultate pñt ɔcurrere petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ in terminãdi mõ poſſeſſoriũ petitorio p̃fertur: in exeq̃ndo ꝟo petitoriũ poſſeſſorio p̃ualȝ. hoc dicit. Primo ponit deciſa ɔſultatio. Scꝺo rñſio: ibi. Ad q̃rtũ: que facit tria. Primo p̃ſupponit modũ ꝓcedẽdi. Secũdo declarat ordinẽ terminãdi.. Tertio effectũ exequẽdi. Ab. Sicu. c ¶ Poſſeſſorio. Quidã intelligũt ꝙ h̃ dicit ꝙ vn⁹ agebat iudicio vti poſſidetis: et aduerſari⁹ agebat ɔ̃ eũ rei vẽdicatiõe: ⁊ ſic intelligũt ſ. e. ad vltimũ ⁊ ita plan⁹ ẽ caſus. Sȝ ɔ̃ eſt qꝺ legit. ff. vti poſ. l. j. § int litigatores. q2 vti poſ. ꝺ2 dari int duos q̃ dicũt ſe poſſidere vt ibi. Vñ veri⁹ eſt ꝙ idem hõ ꝓponebat ſimul de recuꝑanda poſſeſſiõe ⁊ ꝓpetate ɔtra aduerſariũ ſuũ: ⁊ ſꝫm hoc ſignãt ɔtraria. C. de rei ven. ordinarij. ⁊. ff. de iudi. ſi de vi. C. de interdic. l. incerti. C. quo. bo. l. vl. Per leges iſtas dicebãt Io. et. B. ꝙ nunq̃ poterat ſimul agi iudicio poſſeſſionis et ꝓprietatis. arg. ɔ̃. ff. quo. leg. l. j. § qꝺ aũt. ſed illud eſt ꝙ reus ñ certificabat actorẽ et ideo ſimul ꝓponit petitio hereditatis ⁊ quorũ leg. M. in cõtrariũ fuit opi. ꝙ poſſit agi ſimul de ill' ⁊ nos ſum⁹ in eadem opi. ſcȝ ꝙ ſimul poſſit agi de poſſeſſione recuꝑãda: ⁊ de ꝓprietate ab eadeȝ pſona. nec eſt iſtud ɔtra ordinẽ iur' nec ɔ̃rietas vel repugnãtia h̃ inuenit q2 nõ ſunt ɔtraria vt h̃ patet. ⁊. ſ. e. cũ eccleſia. ⁊. c. cũ ſuper. ⁊ ĩ. de cap. mo. dilect⁹. ⁊. ll. p̃dicte ordinarij incerti. ⁊. C. q̊. le. l. fi. nõ intelligunt de tali poſſeſſorio ꝓ recuꝑanda poſſeſſiõe: ſȝ int dicto vti poſ. ibi eni ordinariũ eſt ꝙ poſſeſſoriũ p̃mo tractet. q2 ꝓpter euidentẽ ɔ̃rietatẽ ſimul agi nõ põt ꝺ ꝓprietate ⁊ vti poſ. ab eadẽ ꝑte vt dictũ eſt. ſ. c. ꝓxi. Si ꝟo vn⁹ vult agere poſſeſſorio ⁊ alter petitorio illꝺ nullo mõ eſt admittẽdũ. ĩ. ti. ꝓxi. ſollicite. in lr̃is. Iteȝ cũ quis ex ɔqueſtione q2 queſtio ſpoliatiõis p̃uilegiata eſt. ſ. de or. cog. ſuꝑ ſpoliatiõe. ⁊. iij. q. j. ⁊. ij. ꝑ totũ et cũ actor agit vtroq; iudicio reus põt ſe defendere ſuꝑ vtroq;. ſ. e. cũ eccl'ia. ⁊. c. cum ſuꝑ. ⁊. C. de offi. rec. pro. l. j. Berñ. d ¶ Preualere. ſemꝑ eni ꝓprietas tanq̃ dignior trahit ad ſe poſſeſſionẽ vt ſequat dñiuȝ q2 iuſtior ẽ petitio ꝓprietatis. ff. depo. bona fides. argu. ff. de pig. acti. ſi rẽ alienã. arg. xvj. q. iij. § põt. ꝟ. qꝺ ſi mala. arg. ĩ. de ſequeſtra. c. j. arg. ɔ̃. ĩ. de re iudi. ſuborta. ⁊ ꝙ dicit p̃ualere. intellige ꝙ ſimul ẽ actũ. vt hic dicit. Berñ.

Q Uam olim ¶ Põt ſũmari p̃ncipalit duob' modis. Vno mõ vt faciat ad p̃mã ꝑtẽ rubrice. ſ. ꝺ cã poſſeſſiõis. ⁊ facit largo mõ: videlicȝ reſpectu cõmodi poſſeſſiõis. Et hoc intẽdit. Sufficit ei cui bñficiũ ſeu dignitas ẽ collata ſi ꝓbat ꝙ ɔferẽs erat ĩ poſſeſſiõe ɔferendi collatiõis tꝑe. Scꝺo mõ põt ſũmari magis ꝓprie ⁊ ad titiulũ ⁊ ad ſecũdã ꝑtẽ rubrice: ⁊ ſic vt ĩ rubro. Et certe hec lec. licet ſit vera in ſe non tñ colligit ex lr̃a. Tertio mõ ego ſũmo ſic: Adiudicat illi bñficiũ q̃ ꝓbauit collatorẽ ſuũ fuiſſe in poſſeſſiõe ɔferẽdi collatiõis tꝑe: per hoc tñ nõ ꝓhibet ſuccũbẽs agere ꝺ ꝓpetate iuris ɔferẽdi cũ ip̃o collatore. hoc vult tota littera. Et p̃mo deciſe narrat ꝓceſſuȝ: Scꝺo: ibi. Qm̃: reddit diffinitiõis cãm: ſoluit obſtaculũ ⁊ diffinit. Tertio ꝓteſtatur ⁊ cauſam ſubdit: ibi. Reſeruata. Ab. Sic. e ¶ Duob'. ſed qualiter potuit iſte archidiacon⁹ ex bino actu epĩ ɔſequi ius. cum nec trinus tribuat. ſ. e.

cum eccleſia. ſed q̃druplex actus neceſſari⁹ videt̃. C. d̃ ſerui. l. vlti. Sed hoc ideo ꝯtingit q2 qui eſt in quieta poſſeſſione eligendi vel pñtandi. poteſt eligere et pſentare et ille ꝯſequit̃ ius ex hoc. s̃. de elec. querelam. ĩ. de ſurepa. ꝯſultatiõib⁹. qui enĩ eſt in quieta poſſeſſiõe debet vti iure ſuo quouſqꝫ euincatur ab eo. ĩ. vt li. pen. c. j. et ij. et xvj. q. iiij. volumus. et ſic ꝯſeq̄t aliquis dñiũ ab eo qui non ē dominus et ſufficit hic electo vel pſentato tñ i poſſeſſorio obtinere id eſt. ꝙ elector ſit in quaſi poſſeſſione eligendi ad hoc vt ꝯfirmetur electio vł pſentatio per iura predicta.

bus archidi. ꝯtinue qui ante ipſum extiterãt fuerat aſſignatus: et q2 canonici p̃dicti a iudices recuſare mīme debuerũt: cũ cauſa p̃dictis iudicibus fuiſſet delegata: de vtriuſqꝫ partis ꝓcuratorum b aſſenſu: p̃dictũ archidiaconatũ eidē ꝑ diffinitiuã ſñiaꝫ adiudicare curauim⁹: canonicꝭ vinceñ. ꝑpetuũ ſilẽtium d imponẽtes. Reſeruata tñ eis queſtiõe ꝓprietatꝭ ſuper collatiõe archidiaconat⁹ ipius: ſi forte ſup h̃ ꝯtẽdere voluerint adũſus epm̃ vinceñ. e cum res inter alios acta non debet eis p̃iudiciũ generare

a Iudices r̃cuſare. Sic patet ex h̃ loco ꝙ ſi ꝓcurator tu⁹ impetrauit tibi iudiceꝫ ꝙ non potes eũ poſtea recuſare. ac ſi tuipſe eũ impetraſſes. s̃. de offi. dele. ſuper queſtionũ. §. verum. Sed mirũ videt̃ ꝙ factũ ꝓcuratoris in hoc caſu p̃iudicet dño cum hic nõ poſſet habere dñs recurſum ꝯtra ꝓcuratorē. qui in caſu iſto ꝓcurator eſt non ſoluẽdo. vnde nõ debet nocere dño. ff. d̃ do. eleganter. §. re. et ff. de eo per quẽ fa. erit. l. vl. Sꝫ illa iura intelligunt̃ cum ꝓcurator dolũ cõmiſit. ſecuſ eſſet ſi negligent̃ verſat⁹ eſſet. et ſibi imputet qui min⁹ diligentē ꝓcuratorē ꝯſtituit. ff. d̃ mino. cũ mãdato. in fi. põt tñ pars leſa ꝓpter negligentiaꝫ ꝓcuratoris nomine eccleſie petere in integrũ reſtitutionē. s̃. de in inte. teſti. cum veniſſent. In caſu iſto dico ꝙ ſi dñſ dedit certam formã de certis pſonis ꝑ iudicib⁹ obtinendis. et ipſe egreſſus eſt illam formam petẽdo alios iudices tũc nõ fit p̃iudiciũ dño q̄n poſſit illoſ recuſare ſi voluerit. arg. s̃. de offi. deleg. cum olim. et C. de ꝓcu. ſi ꝓcurator. et hoc eſt expſſum. ĩ. de ap. ſignificãte. Sꝫ ſi ſimpliciter fuit ꝯſtitutus ꝓcurator ad impetrãdũ iudiceſ non dando certum mandatũ de certis pſonis. tũc nõ poteſt iudicem recuſare. argu. l. predicte ſi ꝓcurator. Quando p̃iudicet factũ ꝓcuratoris dño et q̄n non dicitur. s̃. vt li. nõ ꝯte. c. j. Sed qualiter fuerunt hic recepti teſtes. lit. non ꝯteſta. poſt recuſationē ſi non ꝯſentiebant in iudices. licet de ꝯſenſu ꝓcuratoris eoꝝ fuerunt obtenti. Ideo recepti ſunt non obſtante recuſatione quia in p̃ſentia pape lis fuerat per illos ꝓcuratores ꝯteſta. vt patet in antiq̃ decre. alꝭ nõ fuiſſent recepti. ſi nõ ꝯſenſiſſent vel non valuiſſet receptio teſtium li. nõ ꝯteſta. s̃. vt li. nõ ꝯteſt ꝑ totũ vel dic ꝙ bñ valuiſſent atteſtatiões etiam li. nõ ꝯteſta. cum iſti canonici fuiſſent actores ſi fuerunt contumaces. vt. ĩ. de dolo et contuma. cauſam que. vbi de hoc no. et s̃. vt lite nõ conteſta. quoniam frequenter. in prin. vel ſi erant rei quod verius videtur per ipſam litteraꝫ. et ſi contumaces fuerunt bene poſſunt teſtes recipi lite non conteſ. s̃. vt lite non conteſta. quoniam frequent̃. q2 agebat̃. de electio. ſed verum eſt ꝙ lis erat conteſtata.

b Aſſenſu. et ab eis eſſet reſcriptum imperratum. nec inducie deliberatorie dande ſunt impetranti. iij. q. iij. §. ſpacium. ver. ei autem. nec dilationis inducias petere debent. cum apud ſedem apoſtolicam per ꝓcuratores vtriuſqꝫ partis lis erat conteſtata. et hec littera ꝓbat ꝙ canonici erãt actores q̄n do impetrauerũt reſcriptum.

c Imponẽtes. et hec littera probat ꝙ canonici erant actores quia reo nõ imponitur ſilentium: ſed abſoluitur actore nõ probãte. Berñ.

d Reſeruatꝭ q̄ſtione. ſic s̃. de electio. querelam. Sed nũquid epiſcopus poteſt repellere iſtos per exceptionem rei iudicate: nam cum ille obtinuit cauſam ab epiſcopo illud debet epiſcopo prodeſſe. ſicut pactum factum a debitorib⁹ hereditarijs. ne ab ipſis petatur cum emptore hereditatis: nocet venditori ipſius hereditatis. ff. de pac. ſi cum emptore. Sed nõ eſt verum: quia exceptio rei iudicate tranſit ab actore ſuo ad alium. ſcilicet emptorem. ſed non reuertitur ad actorem ſuum. ff. de exceptio. rei iudica. ſi a re. §. vlti. s̃. de electio. querelam. Eſt etiam alia ratio. quia hec ſententia lata ex ratione poſſeſſionis inter capitulum et archidiaconũ: ſed capitulꝫ poſtea voluerit agere contra epiſcopũ: illa erit queſtio ꝓprietatis et ſic erit oĩno alia cauſa: quia ſententia lata ſuper poſſeſſione non obſtat agere volenti de proprietate: ſed hic res inter alios acta fuit. vt. ĩ. dicit. vnde non obſtat ſuper ꝓprietate etiam inter eaſdem pſonas licet iſta decre. competenti⁹ deberet poni in titu. de electio. ſicut decre. querelaꝫ. ſed titu. ille loquit̃ quando inter eaſdem perſonas vertitur queſtio poſſeſſionis et ꝓprietatis: quod hic non fuit: vt patet. s̃. per totum. nec dicitur hec ꝓprie queſtio poſſeſſionis: quia non tantum actum eſt poſſeſſorio iudicio. in quo caſu loquitur iſte titulus. ſed archidiaconus obtinuit. qd̃ patet quia epiſcopus erat in poſſeſſione vel quaſi iuris eligendi. vel dic ꝙ iſta decreta. reſpicit tm̃ ſecundam partem rubrice. Berñ.

e Inter alios. ĩ. de re iudica. c. penulti. ĩ. de preben. dilecto. in fi. et ĩ. de donatio. inter dilectos. in fi. et s̃. de offi. dele. ſuper eo. et ĩ. de fide inſtrumen. inter dilectos.

Hono. iij. abbati ſancti Cypriani Torcel. dioc. et ſcē marie noue de venetijs. **Si petens rem ex vna cauſa ſuccũbit ex alia cauſa petere poteſt.**

In cauſa q̄ rit. Ca. VIII

Inter p̃triarchã Grãdeñ. ex vna parte et abbatē et ꝯuẽtũ monaſterij ſcti Georgij de venetijs: ſuper ſubiectiõe ipſius monaſterij ex altera vertebat̃: inuenim⁹ ꝑ eodem patriarcha probatum: ꝙ inter alia abbaſ q̄nqꝫ iuit ad eius ſynodum. l. ſol. venetoꝝ ei ꝑ plures ãnoſ exoluens. et. ĩ. Ad hec cum de premiſſis f l. ſol. q̄s petijt ad ſubiectiõis

In cauſa. Poteſt dupliciter ſummari. Primo quo ad titulum ſic. Petenti rem iure dominij poſſeſſionem probare non ſufficit. Secundo poteſt ſũmari quo ad litteram vt in rubro. In prima deciſa diffinitio. In ſecunda proteſtatio: ibi. Ad hec. Abbaſ Sicu.

f Ad ſubiectionis indiciuꝫ petebat patriarcha ſubiectionem in monaſterio ſci Georgij. et l. ſolidos ad indiciũ ſubiectiõiſ ab iſto abbate. vt ꝓba/

ret ꝑ h̄ ꝙ ei ſubeſſet. j. ď cẽſi. oīs aīa. x. q. iij. illð. ⁊. C. ď epiſ. et cle. nulli. ⁊ in his actū fuit a p̄riarcha poſſeſſorio ⁊ petitorio: in poſſeſſorio obtinuit. in petitorio ſuccubuit. ⁊ ſic facit ad titulū. alˀs nō videt̃ facere ad titulum. ⁊ ſic patet ꝙ male fuit deciſa et melius fuiſſet poſita in ti. ď re iudi. ſiue de excep. q̄ñꝙ tō cẽſus talis ē ſignū exēptiōis q̄ñꝙ ſolūmō ſignū ꝓtectiōis. j. ď ꝓui le. recepimus ⁊ tūc nō eximit̃ a iuriſdictiōe dioceſani. vt i. c. recepim⁹. ſꝫ h̄ perebat̃ in ſignum ſubiectiōis ſicut etiā. j. ď cẽſi. cuꝫ venerabilˀ: ſꝫ q꞉ monaſteriū liberū erat a exēptū ꝑ ꝓuil. ro. pon. ſuccubuit in illo cẽſu ⁊ in aliȷ̇ſ: q꞉ nō ꝑcepit illa tā to t̄pe ꝙ renunciatū vel p̄ſcꝓtū fuerit ꝓuilegiuꝫ librat̃ vt patꝫ ī ītegra a ❡ Iure Sic patꝫ ꝙ q̇ rem petit ⁊ p̄cipue in ꝑſonali actione ex vna cā ſi ſuccūbat ꝙ nō obſtat ei exceptio rei iudi. ſi poſtea petat eādē rem ex alia cā. ff. ď excep. rei iudi. cū querit̃. ⁊. l. ⁊ an eadē. §. actiōes. Idē eſt in rei vēdi. ſi exꝓmat̃ tm̄ vna cā. ff. ď excep. rei iudi. ſi mr̄. §. eādē. Idē ē etiā in poſſeſſorio. j. de doua. int̃ dilectos. ⁊. ff. ď acq̇. poſ. poſſideri. §. ex pluribꝫ. arg. de h̄ dictū eſt. s̄. ď lib. obli. ca. ij. vbi de h̄. **De Reſtitutione ſpoliatoꝝ.** Viſum eſt. s̄. ď cā poſſeſſiōis: ſed q꞉ cā reſtitutiōis poſſeſſoria eſt: iō ď illa ſubmittit ẜm Goſ. Vel viſo q̄lit̃ poſſeſſio ꝑdat̃ q꞉ ꝑdita reſtituēda ē: iō ⁊c̄. ẜm Hoſt. Vel ſic. Vidim⁹. s̄. q̇ ordine cauſe poſſeſſiōis ⁊ ꝓꝑetatis tractande ſunt: ſed q꞉ dubitari poſſet an ſpoliat⁹ ſit indiſtincte reſtituēdus: iō ſubiecit hāc rubricā. Ab. Sic.

Licet multū. ❡ Si ꝯſenſit is q̇ reſtitutionē petit: pōt ſibi queſtio ꝓprietatis referri. h. d. Vel ſic: vt in rubro. In prima ſpoliati ꝯqueſtio. In ſecūda: ibi. Qꝛ ſi ita: cauſe cōmiſſio bimēbris. Et ſcða: ibi. Alioq̇n. Abbas. Sicu.

b ❡ Cōtētionē. ſi h̄ petiuiſſet. j. e. c. pxi. ⁊. c. in litterꝭ et item cū quis. ⁊. s̄. de or. cog. ſup eo. ⁊. ij. q. ij. ꝑ totū. et. iij. q. j. et. ij. ꝑ totū. ⁊ ſibi imputet iſte cecus q̇ renūciauit iudicio poſſeſſorio. xxix. q. ij. cui⁹ rei cauſa. Sed videtur ꝙ nō eſt reſtituēdus. ſi aduerſari⁹ incōtinenti vellet probare dn̄iū. ff. ad exhi. l. iij. §. ibidem. ⁊. ff. ad trebel. ille a quo. §. j. ⁊ melius. ff. vt in poſ. lega. ſi is a quo. j. Rn̄. ⁊. j. e. lr̄as. ſed nō obſtant. ll. ille. quia nō loquunt̃ in interdicto vnde vi. īmo in interdicto de adipiſcenda poſſeſſiōe ⁊ qð dicit decre. litteras. illud ſpeciale eſt ꝓpter ꝑiculū anime: in caſibꝫ vbi eccleſia diſpenſare non poteſt: vt ibi patet.

c ❡ Reſtitui. cuꝫ fructibꝫ ꝑceptis ⁊ qui percipi potuerūt a t̄pe deiectionis. j. e. c. pxi. ⁊. c. grauis. Sed q̇d ſi ſumpt⁹ aliq̇s fecit ille diaconus in rem illam? Rn̄deo nec petitionem habet inuaſor nec retentionē quia donare videt̃ tāꝙ maleſidei poſſeſſor: inſti. de re. diui. §. ex diuerſo. ⁊ q̇cquid plantat̃ ſeritur vel edificat̃: oē ſolo cedit ſi radices ꝓus egit. inſti. de re. diui. §. ſi titi⁹. īmo tenet̃ etiaꝫ de eo qð caſu periȷ̇t. ff. de leg. j. cū res. in fi. tamē ſumptus neceſſarioſ ſine q̇bus res facta eēt deterior debet reſtituere. C. de rei ven. domū. ⁊. ff. de peti. here. ſi a dn̄o. §. vlti.

indiciū a p̄riarcha ſit actuꝫ: ꝑ ſnīam diffinitiuā quaꝫ ſup h̄ ꝯtrariā reportauit: ei non a adimim⁹ ſi alio iure de ipſ̄ expiri voluerit poteſtatem.

De Reſtitutione ſpoliatorū.

Grego. ix. epo Conſtantiē. Aduerſus reſtitutionē petētem nō eſt audiēdus reus de ꝓprietate opponēs niſi actore ꝯſentiente. Capitulū I

Licet multuꝫ. et. j. Cōqueſt⁹ ē nobis philaſius cec⁹: ei⁹ campū ab eccleſie hoīb⁹ irrōnabilit̃ occupatū. ❡ Qð ſi ita ē: q꞉ꝙ añ omnē b ꝯtētionē poſſeſſio ei debue c rat violent̃ ablata reſtitui: tamen quia Euentus diaconus ipſius ecclˀie ꝯſentiēte illo conſtituit ſe legitime ꝓbaturū: dictum campū eiuſdeꝫ eccleſie iuris eſſe: inquire veritatē: ⁊ ſi hoc ꝓbatū fuerit: huic dicendū eſt: vt a ſua intentione diſcedat. Alioq̇n res ei ablata reddat̃. **Alex iij. vigoriēñ. epo.** Petenti reſtitutionem non obſtat exceptio abiurationis facte poſt ſpoliationem. Ca. II

Sollicite cures perquirere: quo tempore. M. renunciauit eccleſie: ⁊ ſi tibi ꝯſtite d rit eum ſpoliatum: cum eidē eccleſie renūciauit: cōtra euꝫ teſtes alterius partis de iuramento: renūciatiōe ſponte facta anteꝙ reſtitut⁹ fuerit

❡ Sollicite. ❡ Prio ſūmatur vt in rubro ẜm Io. an. qui in hoc videt̃ ſeq̇ lec. glo. Sed ego ſummo ſic: Petenti reſtitutionē beneficij n̄ obſtat renūciatio facta p⁹ ſpoliationē q꞉ p̄ſumitur non ſpontanea. Et ſerioſe addidi: q꞉ p̄ſumit̃ nō ſpōtanea: qm̄ ⁊ ſi probaret̃ ſpōtanea deberet obſtare talis exceptio vˀt renūciatio in bn̄ficialibꝫ. Diuidit̃. Primo ponit cauſe cōmiſſionē in qua ꝓus ꝓuidet replicatiōi q̄ ꝓbata repellit exceptionē ſubmittēs rōnē: ibi. Quia nō eſt. Secundo ponit finalē determiationē: ibi. Sꝫ teſteſ. Ab.

d ❡ Eū ſpoliatū. g a ꝯrio ſenſu ſi nō eēt ſpoliat⁹ bene recipent̃ teſtes ꝯ eū. j. c. pxi. ex eo ꝙ ſpoliat⁹ renunciauit: p̄ſumit̃ ꝙ inuit⁹ ⁊ coact⁹ renūciauit vñ ꝯ taleꝫ p̄ſumptionē nō admittūtur teſtes vt h̄ innuit̃: niſi facta reſtitutiōe: Sꝫ q̄re mādat papa inq̇ri q̇ t̄pe renūciauit cū ſpoliat⁹ añ cauſe ingreſſum debeat reſtitui. s̄. c. pxi. ⁊. j. e. in lr̄is. Itē cū quis. Iō de h̄ inq̇rit̃: q꞉ ſi nō renūciaſſꝫ eo t̄pe q̇ poſſidebat ⁊ ipſe poſtea peteret eccˀiaꝫ dicēs ſe ſpoliatū tūc recipent̃ teſtes ꝯ eū ꝙ ſpōte renūciauit vt ſic defenderet ſe iſte reus ꝯ iſtum petentē reſtitutionē. vt ſequit̃ in glo. ad fi. ⁊. s̄. de renū. ſup hoc. q̇ ꝯſueuit ſignari ꝯria huic: ſed nō ꝯdicit q꞉ in alio caſu loquit̃ vt ibi dictuꝫ eſt. Sed ſi aliquis ſpoliat⁹ petit reſtitutionē bn̄ficij ſui ⁊ obȷ̇ciatur ei ꝙ nō fuerit canonice inſtitut⁹ vel ꝙ ſpōte renūciauit vel abiurauit non ē audiēdus: q꞉ ei nō pōt referri queſtio ꝓprietatis niſi poſtꝙ fuerit reſtitut⁹ qð eēt ſi audiretur obȷ̇ciēs in iure min⁹ canonicā inſtitutionē: vel abiurationē ſpōtaneā. vt. j. e. in lr̄is. Itē cū quis ex ꝯq̄ſtione. q꞉ queſtio ſpoliatiōis ꝓuilegiata ē. s̄. ď or. cog. ſup ſpoliatiōe. Hic g tm̄ agit̃ poſſeſſorio: vñ aduerſarius nō eſt audiēdus mouēs ei queſtioneꝫ ꝓprietatis q꞉ nil habet queſtio cōe ꝓꝑetatis cū poſſeſſiōe. ff. ď acq̇ren. poſ. naturalit̃. §. nihil. q̄re nō obſtat iuramentū reſtitutionē petenti: cū in ea nō agat̃ de iure ꝓꝑetatꝭ ſed iuramentū et renūciatio ſpontanea tangūt ius ꝓprietatis cui abiurādo renūciauit ſpoliat⁹: ſed poſſeſſioni non renūciauit vel abiurauit: quis iam amiſerat eam per ſpoliationē et ei qð non poſſidebat renūciare non poterat: quare petit reſtitutionē ſi non obſta/

ret ꝙ ſpoliat⁹ renũciaſſet bñ recupenẽ teſtes aduerſa/ rij ꝙ ſponte renũciauerit dũ quiete poſſidebat. vt i. c. ſe. Et ſic eſt arg. ꝙ lata ſnĩa ſup ꝓprietate nõ obſtat agere volenti de poſſeſſiõe: vt nõ. ſ. de cau. poſ. c. pa/ ſtoralis. ⁊ etiam arg. ɔtra colligit ibi ꝙ obſtat in glo. ergo ſi aliqs ⁊c.

a Quia nõ eſt veriſimile. cõtra hanc pſum/ ptionẽ non ad/ mittunt teſtes: ex quo cõſtat ꝙ ſpoliatus ſic re/ nũciauit ⁊ h nõ tm̃ ex vi pſum/ ptionis: ſed po/ tius ex natura ⁊ ꝑuilegio ſpolia/ tionis: quia eaz intẽtans nõ eſt recõueniẽduſ: niſi de alia ſpolia/ tione ɔueniret: vel ei in modum exceptionis alia ſpoliatio obijce/ retur. ſ. de ordi. cog. ſup ſpolia/ tione. Sed ma/ nifeſte videt cõ/ traria decre. ſe/ quens vbi obij/ ciens ſpontane/ am abiurationẽ agenti poſſeſſo/ rio audit: qdaz ſic ſoluũt ɔrieta tem ꝙ hic metu renũciauit ⁊ nõ coram ſuo iudi/ ce. ⁊ i ſe. c. renũ/ ciauit ſponte. et coram ſuo iudi/ ce. Verior ẽ ſo/ lutio: quia hſage bat poſſeſſorio

a non admittas. Quia nõ eſt veriſimile ꝙ ſponte iuri ſuo renũciauerit: qui renũci at ſpoliat⁹. Sed teſtes eiuſ/ dem. M. qb⁹ intendit ſe ꝓba re ꝙ violenter p̃dicta eccle/ b ſia fuerit ſpoliatuſ: dũmodo idonei ſint: recipe nõ poſtpo nas. Idem. Petens reſtitu tionẽ beneficij nõ audit etiã ſi ſpoliationez ꝓbat ſi ꝓbat eum ſponte illud beneficiuz prius reſignaſſe Ca. III

Accepta queſtione. P. clerici ꝙ violenter fue rat eccleſia ſpoliat⁹: vob de/ dimus in mãdatis: vt ſi hoc ɔſtaret: eam ſibi reſtitui face retis. quo cognito: rñſum eſt ab aduerſario: id non debe/ re ꝓficere: eo ꝙ ſpõtanea vo luntate coram Eborac. archi epõ ap. ſe. le. p̃ſcriptã eccl'iaz abiuraſſet. et. ĩ. Mandamus qtenus ſi vobis ɔſtite/ rit: ꝙ p̃fatus. P. nullo me/ tu vel vi coactus: ſed ſponta nee p̃libatã eccleſiam taliter c abiurauerit: ei ſuper hoc ꝑpetuũ ſilẽtiũ imponat. Idẽ vigorieñ. epõ ⁊ elieñ. archi/ diacono. In interdicto de re tinenda ſuccũbit reus ipſius abiuratiõe ꝓbata. Ca. IIII

Audita quereia. T. cle rici ꝙ. M. pſona eccle/ ſie de Sande. ipſuz ſup eccle ſia ſua depeleñ. indebite mo leſtaret. Lundoñ. epõ. ⁊ tibi fili archidia. dedimus in mã datis: vt ſi vobis ɔſtaret: ꝙ d p̃dictus. M. alterius eccleſie pſonatum haberet: vel iura/ mento ſpontanee preſtito fir mauerit: ſe memorato. T. ſu/ per eadem eccleſia queſtio/ nẽ de cetero ñ moturũ: ab ei⁹ moleſtia ſup h cõpeſceret eũ dẽ. et. ĩ. Cũ vo vob pleni⁹ cõ ſtitiſſet dictũ. M. ñ ſolũ eccl'ie alteri⁹ pſonatuz hr̃e: h etiam ſpõtanea volũtate eccleſiam depeleñ. ĩ ꝑpetuũ abiuraſſe: ꝓhibuiſt eidẽ ne dictuz. T. e ſup h decetero moleſtarz. (Licet ãt nũci⁹ eiuſdẽ. M. poſte/ riores lr̃as ĩpetrauerit formã aliã ɔtinẽtes: ꝙ ñ obſtãtib⁹ lr̃is a pte altera ĩpetrat reuo cari deberet ſi qd ĩmutatũ eẽt ĩ cã: p⁹ꝙ idẽ nũci⁹ iter ad nos arripuerit veiẽdi Mãt tñ ñ

Accepta queſtione. Petenti reſtitutionez eccleſie obſtat exceptio ſpontanee abiurationis h. ⁊. Vel ſũma ſic pingui⁹ vt in rubro. In pma ponit ɔſultatio ɔtinens cõmiſſionis formã ⁊ exceptionẽ. In ſecũda rñſio: ibi. Mãdam⁹. Ab. c

c Abiurauerit. ɔ. ſ. c. pxi. vbi nõ admittũ tur teſteſ: ibi ſol uitur. Itẽ arg. ɔ. ĩ. de inſti. cum veniſſent. ſʒ ibi poſſeſſorio actũ fuit: ⁊ ibi etiam abiuratio vel re nũciatio pſonal fuit: ſed ɔceſſio fuit realis. Itez arg. aliud ɔ. ĩ. d ɔceſ. pben. poſt electionẽ: ibi nõ fuit abiuratio ꝓ bata vnde ibi re ſtituit ⁊ poſt re ſtitutionẽ poteſt opponi abiura/ tio: vt ibi dicit in fi. Quidaz di/ cũt ꝙ illa decre. ſollicite cõtinet diſpenſationem ex eo ꝙ ibi audi tur ɔ iuramẽtuz hec vo ius conti net ex eo ꝙ h nõ audit ɔtra iura mentũ. arg. ĩ. de iureiu. ſi vo. B.

Audita q re. Quo ad tituluz. h. d. vt in rubro. Vl ſic. Per ſecũdaſ litteras faciẽtes etiam expreſſam mentionẽ de pri mis non reuoca

tm̃ in ſeqnti poſſeſſorio ⁊ petitorio vt patet in antiq. Vel dic ꝙ hic ɔſtabat eũ ſpoliatũ fuiſſe cũ renũciaue rit qꝛ h primo queſitũ fuit vt dicit in pn. ſed in ſeqnti dicebat ꝙ nullla ſpoliatiõe facta ſponte. duz poſſide/ bat renũcianit. ⁊ ſic admittit ad ꝓbandũ ꝙ nõ ſpoli/ auit indirecte. ſic. ĩ. e. cũ ad ſedem. ⁊ ĩ. de teſti. ſignifi/ cauerũt. ⁊ ĩ. e. olim. j. arg. ꝙ ſicut admittit actor ad ꝓ bandũ ꝙ fuerit ſpoliat⁹: ſic reus põt admitti ad ꝓbã/ dũ ɔtrariũ ꝙ erit dum ꝓbauerit ꝙ ſpõte renũciauerit cũ poſſidebat ⁊ corã ſuo iudice ⁊ ſi h ꝓbauerit patet ꝙ ipm nõ ſpoliauit ⁊ ſic nulla ɔrietas: ⁊ ibi p̃ceſſit re/ nũciatio ſpoliationẽ: ſed ecõuerſo h ⁊ iõ ſecus ⁊ ita nõ fuit ſpoliatus. b Spoliat⁹. qd ſi ſpoliat⁹ ſtetit ꝑ annũ ꝙ nõ petijt reſtitui nunqd poſtea audit. Vi/ detur ꝙ nõ: qꝛ interdictuz actio eſt p̃toria que ãno expi rat: inſti. de ppe. ⁊ tẽp. ac. in pn. Rñdeo p̃torie actio/ nes tpales ſunt q̃ ad penã: ppetue q̃ ad ꝓſecutionẽ ip ſius rei. ff. de act. ⁊ obli. in honorarijs. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. in pn. ĩmo fm canones videt ꝙ etiã ad dãnũ ſiue ad penã ppetuo agi poſſit: quia nulla ɔditio tpis op/ poni poteſt: vt. iij. q. j. reintegrãda.

tur ſnĩa lata ꝑ pmas. h. d. fm Jo. an. ſed adde ad ſecũ dũ ſũmariũ: ꝙ etiã ſi in ſecundis lr̃is dicat ꝙ debeat reuocari quicqd ĩmutatũ erit in cauſa a certo tpe. Di/ uidit. Nam pmo ponit tres cõmiſſiões. Primo pmaz et ꝓceſſum ipius vſqꝫ ibi: Licet. Scḋa vſqꝫ ibi. Quia tamẽ: ibi incipit. tertia vbi premittit cãm mãdati. Se cundo mandatũ bimẽbre qḋ ꝑ ſe patet. Ab. d Alterius eccleſie pſonatũ hr̃et. ſed etiã qḋcũqꝫ iſtoꝝ ꝓ/ baret ſufficiebat. ĩ. de pben. referẽte. de multa. ⁊. ſ. de elec. dudũ. ij. ⁊. ſ. c. px. ⁊. ſ. qḋ me. cauſa. ad audiẽtiã. et. ĩ de iureiu. ſi vo. ⁊. xxij. q. iiij. ſi aliqd. e Moleſtaret. ⁊ ſic patz ꝙ. T. poſſidebat ⁊. M. illũ impedie bat ⁊ moleſtabat eũ ſup ipa eccl'ia: vñ agebat. T. vti poſſidetis. ſ. ne inquietaret: vnde fm formã petitiõis format hic ſnĩa. ĩ. de ſymo. licet heli. f Non intellexim⁹. nõ. ꝙ nõ vult papa ꝑ ſuũ reſcꝛiptũ bñ ſtatuta reſcindi. ſ. de eta. ⁊ quali. eam te. nec vult derogare iuri alicuius. xcix. di. nullus. ⁊. c. ecce. ⁊. ſ. de offi. or. li cet. ⁊. ĩ. de vſupallij. ex tuarũ. ⁊. C. de emanci. nec au⁹ et ea que cauſa cognita ſtatuunt reſcriptis reuocari ñ pñt. vt. C. cõ. ꝑ epi. ⁊ pragma. ſan. l. iij. ad hoc facit.

C.ſenten.reſcin.non poſ.impetrata.⁊ C.de teſtam̃.⁊ queadmodũ teſta.l.ſi teſtamẽtũ. a ¶Receptio/ nem nõ.tp̃s receptiõis lr̃arũ ↄſiderandũ ⁊ non date: ſic.ĩ.de p̃ben.dilect⁹.ij.vbi de hoc. b ¶Occaſione i p̃ſarũ. Nota ꝙ hic fit in ſecũdis lr̃is mẽtio de p̃imis etiam exp̃ſſa no tamen reuocant̃ p̃me vñ ſignat̃. ſ.ẽ.de reſcrip. ceterũ.⁊.c.ex p/ te.ij.ſed hoc io ẽ q: ſñia iam erat lata p p̃imas q̃ valide fuerunt. alias ſecũde re/ uocãt illas: vt h̃ pt3:⁊ a q̃ ſñia ñ fuit appellatum vt. C.vt li.pen. l.j.et.ij.C.ð traſ ac.cauſas.⁊.C. ſentẽ. reſcin.nõ poſ. impetrata. c ¶Nõ obſtã te.h̃ ideo. q: iu/ riſdictio p p̃maſ lr̃aſ attributa re uocata erat: vñ nulla fuit ſñia la ta poſt receptio/ nẽ ſc̃darũ.ſic.ſ. de offi. deleg.ex litteris. Bern̄.

¶Prio po/ nit queſtio. Se cundo ipſius re ſponſio. Tertio rñſionis rõ ⁊ p/ tes patet. Ab. d ¶Eiectiõe. Cu3 eni agit̃ de violẽtia ⁊ poſ/ ſeſſiõe p̄us agẽ/ dũ eſt de poſſeſ/ ſiõe q̃s poſſide/ at. ſ. vt p h̃ ap/ pareat q̃s fece/ rit violentiã. C. de ap.l.j. Si ỽo

intelleximꝰ nec ĩtelligi debu it vt reuocaret̃ qõ p vos fa/ ctum eſſet auctoritate littera rũ noſtrarũ. ſed ſi q̃d p̃ſum/ ptione vel violentia ĩmuta/ tum eſſet: mandamꝰ quate/ nus ſñiam quã ꝓtuliſtis an a te poſterioꝝ litterarũ recep/ b tionẽ: occaſione ip̃arũ nulla tenus reuocare tẽtetis: ⁊ ſi ꝓ ſñiam ipſam aliquid ſtatui/ ſtis: ſtudeatiſ id ſublato ap. ob. reuocare. Si ỽo poſt re/ ceptionẽ ſequẽtiũ litteraru3 c ſententia lata fuerit: eo non obſtante iuxta tenorem ipſa/ rum ap. poſtpo. procedatis.

Idem Brixieñ. ep̃o. Petenti reſtitutionẽ beneficij que/ ſtio inſtitutiõis non canoni/ ce referri non poteſt. Ca. V

In litter? tuis.et.ĩ. Su per illa queſtione vide/ licet: cũ quis dicit ſe de poſ/ ſeſſione violent̃ eiectũ: ⁊ ad/ uerſarius dicit eũ non fuiſſe canonice inſtitutũ: rñdemuſ d prius de violenta eiectione e cꝫ ð canonica inſtitutiõe agi f debere: q: p̃do etiã eſt ſc̃m ri/ g gorẽ iuris reſtituẽdus. Idẽ Exoñ. ep̃o. Non obſtat exce ptio criminis agẽti interdicto vñ vi vel qõ vi aut clã. C. VI

dicio ⁊ hoc verum eſt niſi ſit talis p̃do cuiꝰ vite nul/ lus parcere debet. C. quando li.vin.ſine iu. ſe vin.l.j. g ¶Rigorem.niſi dñinus rem petat eodem tem/ pore cum fure.ff. depoſi.bona fides.tamẽ equitas q̃n/ doq; preferrur rigori.C.de iudi.placuit.

Item cum quis dicit ſe de poſſeſſiõe violenter h eiectũ vel aduerſariũ clã poſ ſeſſionẽ intraſſe: ⁊ aduerſari i us crimen ei obijcit: vt eum a ſua intentione repellat. nõ occurrit nobis ꝙ illius obie k ctio admitti debeat: vel p̃nci pális cauſe ꝓpter hoc execu/ l tio retardari: qm̃ criminalit̃ aduerſus eu3 ante reſtitutio nem agere nõ põt: cum p̃ſu/ mat̃ eius exiſtere inimicus.

Idem Cantuariẽ. archiep̃o Spoliatus etiã a iudice iurſ ordine p̃termiſſo ante oĩa re/ ſtituatur. Ca. VII

Onquerente nob̃ Re/ naldo clerico accepimꝰ: ꝙ ip ſũ eccl̃ia ð vuerfort ſine iudi cio ſpoliaſti. ¶Quia ỽo iã non decet honeſtatẽ tuã cle/ ricos tue iuriſdictionis ſine m mãifeſta cauſa ⁊ rõnabili ſu/ is bñficijs ſpoliare: quibꝰ te n ner? p̃rna ꝓuiſione ↄſulere. o Mandamꝰ q̃tenꝰ ſi eſt ita p̃/ dicto clerico p̃fatã eccleſiam p cũ redditibꝰ inde pcept? re/ ſtituas: ⁊ in pace eã poſſide/ re permittas. ¶Reſtitutio ne aũt facta: ſi q̃d aduſus eũ ſup p̃ſcripta eccleſia ꝓpone/ q re volueris: corã Exoñ. ep̃o

¶Te cũ q̃s ¶Diuidit̃. vt i ꝓxima. Ab. h ¶Clam poſ ſeſſionẽ. in h̃ ca/ ſu non eget reſti tutiõ q: poſſeſſi/ onem non ami/ ſit niſi in duob9 caſib9: puta ſi ve niens non fuerit admiſſus. Item cum non accedit quia ſuſpicat̃ ſe poſſe repelli. ff. de acq̃.poſ.clam poſſidere.§. qui ad nũdinaſ.⁊.l. ſi id.§.vlti. ↄſe/ quitur tamẽ vt quod iam edifi/ catũ eſt tollatur et ↄſeruetur in/ demnis ꝓut iu/ ratum fuit in li/ tis taxatione a iudice facta. ff. ꝙ vi aut clam. ſemper.§.in hoc interdicto.⁊.l.j. §.deĩq;.vbi di/ citur ꝙ nulla ex ceptio admitti/ tur ↄtra interdi cto agentem ſci/ lic3 ꝙ vi aut clã. i ¶Crimẽ ob/ ijcit. ⁊ male q: ſep̃ata eſt cauſa criminis a cau/ ſa poſſeſſionis. C. de donat̃. int̃ vi.⁊ vxo.ſi ma/ ritus.in fine. k ¶Princi/

agat̃ de poſſeſſiõe ⁊ ꝓpetate de poſſeſſiõe p̄riꝰ agi de/ bet vt h̃.⁊ expone de violẽta eiectiõe.i. de poſſeſſione violent̃ ablata.vt.ff.ð iudi.ſi de vi ⁊ ꝓpetate.⁊.ff.ad l.iul̃.de vi publi.q̃ cetu.§.ſi de vi.cũ queſtio ſpoliatio nis ſit p̄uilegiata.ſ.de or.cog.ſup.⁊ hoc cũ vnũ intẽ/ tatur ab vna p̃te ⁊ alterũ ab altera.ſecus ſi vtrũq; ab eodem.q: tũc põt vtrũq; ſimul ꝓponi.ſ.ti.ꝓxi.cũ ec/ cleſia.⁊.c.ſeq̃n.⁊.c.cũ dilectꝰ.⁊ int̃dicto vti poſſi.na/ turalit̃ prius de poſſeſſiõe agit̃. C. de interdic. incerti iuris cum ſuis ↄcor. quia ⁊ ciuilis ⁊ naturalis rõ ſua/ det vt alter poſſideat ⁊ alter a poſſidẽte petat. inſti.ð interdic.§.retinende. e ¶Canonica. Et ſic patet ꝙ ſpoliato non poſſit referri queſtio dñij. niſi p̄mo fue rit reſtiturꝰ.ſ.e.ſollicite. vbi de hoc. f ¶Predo. ff. de vi ⁊ vi arma.l.j.§.qui a me. Argu. contra. quia dolo facit qui petit qõ ſtatim reſtituere debet. ff.ð do. exceptio.dolo.ſed illud poteſt intelligi in petitorio iu/

palis.ſcilicet cauſa reſtitutiõis que p̄ncipalis eſt. ⁊ p̄/ mo expediẽda.ſ.eo.c.j. l ¶Crimĩaliter.vt.iij.q. j.et.ij.per totum.⁊.ĩ.eo.c.frequens.

¶Onquerente. ¶Primo ponit querelã. Sc̃da ibi. Quia vero: pceptũ. Tertia: ibi. Reſtitutione iudicis datio. Ab. m ¶Rõnabili.lvj.di.ſatis p/ uerſum.⁊.xvj.q.vlti.inuentũ. n ¶Paterna.xvi. q.j.p̃dicator.⁊.viij.q.j.clemẽs.⁊.ĩ.de preben.c.ij.⁊.c. cum ſc̃m aplm.⁊.ĩ.de cenſi.cũ apl̃s. o ¶Si eſt ita ſed q̃re dicit ſi eſt ita. nunq̃d debet ipſe cognoſcere de facto ſuo? Rñdeo non: q: cũ ð facto ſuo debeat eẽ cer tus: ſup h̃ nullam habet cognitionẽ. ſed ille cui cauſa cõmittit̃: ſed in hoc vt qõ iniuſte fecit emendet defert̃ eidem.ſ.de reſcrip.ab excõicato. p ¶Perceptis. et qui pcipi potuerunt.ĩ.c.grauis. q ¶Volueris. ex quo eni aduerſariũ ſe ſibi ↄſtitnit.non debet eſſe iu/ dex in facto ſuo. C. ne quiſ in ſua cauſa ius ſibi dicat.l.

vna.r.iiij.q.iij.c.j. a Expiri. Et sic videt̄ ꝙ ecclesiam sibi retinuerit.⁊ non alij dederit. alias etiaꝫ ille cui dedisset deberet expiri ⁊ iudex de his que corā eo acta ēēnt si interrogaret̄ scriberet delegato. xviij. di. de ꝯcilijs.⁊ si archieps eū nō restituerit vt mādat̄ tūc delegat⁹ cognoscet an talis fuerit spoliatus: qꝛ h̄ illi mandat̄ ex eo qđ dicit si est ita vt dictū ē semper enim p̄sumitur pro sententia iudicis q̄ usqꝫ ꝓbetur contrium.s. đ renū. in presentia.⁊.j. de re iudi.sicut. ⁊.s.de elec. bone. ⁊.j. de ꝓba. post cessionem. ff. de iusti.⁊ iu. l.penul.§. pretor.

Ex transmissa. ℭ Primo mandat restitutionē cū cautiōe. Secūdo ꝓuidet q̄d agēdū sit cū fragilē cautio: ibi. Si autem. Abbas.Sicu.

b ℭ Legitie.i. p legitimū ꝯsensum de p̄nti vtriusqꝫ p ꝟba idonea exp̄ssum.j.đ spon.si inter.⁊.c.tue.⁊ in facie ecclesie ⁊ iō nō obstaret restitutioni:licet obijceretur consanguinitas.j.eo. ex ꝯquestione nisi obijceret̄ ḡdus indispensabilis vel etiam qđcūqꝫ aliud impedimētū ꝑpetuū ⁊ ꝓbationes ēēnt incōtinēti pate.j.eo. lr̄as.secus si ageret̄ petitorio.s.de or.cog.intelleximꝰ. c ℭ Et ab eo cognita.⁊ ita p h̄ habuit possessionē.Et sic patet ꝙ duo debet ꝓbare qui petit restitutionē videlicet legitimā desponsationē vere vel p̄sumptiue ⁊ carnalē copulā ⁊ ē simile in seruitutibꝫ vbi quis debet ꝓbare duas res.s. seruitutē ꝯstitutā fuisse ⁊ se vsum fuisse.ff. de iti.ac.p̄. l.iij.§.hoc aūt interdictū ⁊ hic seruit⁹ est hincīde:nec est simile h̄ possessoꝝū alijs possessorijs de recupanda possessiōe: qꝛ ibi nō est necesse ꝓbare de iure.s.de offi. delega.ꝯsultatiōibꝫ Hic nō sufficit sola possessio:quia possessio hic haberi nō pōt sine iure.vt.j. eo.ex parte. Quare non sufficit sola possessio:qꝛ liber homo possideri nō potest:hic est talis possessio ꝙ q̄ possidet possidetur.j.e.lr̄as.in fi.⁊.c.ex pte.⁊.j.đ rap.cum causa. d ℭ Sufficiēti.j.e.lr̄as.in fi.sufficiēs cautio dicit̄:si pignora vel fideiussores dent̄.ff.māda.si mādato titij.§.vl.ff.de fideicō.lib.l.ergo.§.adijci.sed noīe cautionis simpliciť posito.cautio nuda intelligit̄.C.de.ꝟ.signi.sancimꝰ.⁊ iudex recipiat cautionē p quaꝫ magis possit mulier eē secura.s.vt li.non ꝯtesta.qm̄.§. vlti. et hoc soluꝫ bene agit̄ ⁊c.xxiij.q.v.ꝓdest sic.xxxij.q.

delegato a nobis: per te vel per sufficientē rn̄salem tuuꝫ: cum eodem. R. ordine iudi- a ciario poteris expiri. Idem Restituit̄ ꝯiunx viro ꝓbati desponsationē ⁊ copulam et de ipsius impunitate cauendi nisi magna sit viri seuicia.

Ex transmissa. Ca.IX nobis.et.j. Mādamꝰ q̄tenus si vobis ꝯstiterit: ꝙ p̄- b fata mulier p̄dicto militi le- c gitime desponsata fuisset: et ab eo cognita: ipsam ei resti- d tui faciatis: recepta tn̄ sufficienti cautione: ꝙ illi nō debeat aliquod maluꝫ inferre. ℭ Si autem capitali odio ita mulierē vir ꝓsequit̄: ꝙ merito de ipso diffidat: alicui ꝓbe ⁊ honeste mulieri vsqꝫ ad cause decisionē custodienda studiosius cōmittat̄: in loco vbi vir vel parentes eiꝰ: mu- e lieri nullam possint violentiam inferre. Idem. Per solutionē pensionis rei donate factā donatario cuꝫ auctate donatoris acquirit̄ illi donatario rei donate possessio adeo ꝙ si ab illa expellitur p interdictū recupande agere poterit. Ca.X

Cum venisset ad nos. B.canonicus scē trinitatꝭ de hasul. a suo p̄ore ⁊ caplo destinatꝰ: in audiētia nr̄a ꝓposuit: ꝙ cū eboraceñ.archieps eccl̄iaꝫ đ M.eis ꝯcessisset ⁊ p scp̄tū ꝓpriū ꝯfirmasset: ita ꝙ pꝰ decessum. H. clerici q̄ p̄fatā ec- f clesiā tūc retinebat: vsibꝰ eorū oībꝰ modis ꝓficeret: ⁊ interī auctē ipiꝰ archiepi: ideꝫ H.ipis canonicꝭ ānuā soluēret pēsionē.et.j. Rn̄demꝰ ꝙ si p̄fati canonici de p̄dicta eccl̄ia auctē eiusdeꝫ archiepi viuente clerico perceperunt g annuaꝫ pensionē: eo mortuo q̄uis auctoritatem eiusdem archiepiscopi non quesierūt viciose tn̄ nō sūt possessioneꝫ īgressi: cū sic̄ cautū ē: is possi

j.de būdicto.si ꝟo non secure cauet̄: non est restituēdo facienda.j.eo.litteras.⁊.s.vt li.non ꝯtesta.accedens. ij.⁊ hoc ꝓpter fragilitatē cautionis. ff. ad trebel. qui ita.§.j.⁊ hic idem dicitur. e ℭ Violentiā. ad extorquendam forte aliquam confessionem.xxxj.q.ij.lotharius.vel aliud iniquū in ipsam committat. Bern.

Cum venisset. ℭ Si is qui per aliū possidet illo mortuo possessionem ingressus expellitur restitutionem per interdictum petere poterit. Ita cōmuniter summant docto. Sꝫ fm hanc sūmationem forte đ nihilo ꝓuidet. h. c.⁊ ideo summa sic ⁊ no.vt in rubro. Et fꝫ hoc ē casus notabilis et probant no.p glo.et Bar. in l.qui vniuersas. et in.l.q̄uis. ff. de acquirē. pos. Diuiditur. Naꝫ in prima parte ponitur consultatio partiū decisa. In secunda responsio: ibi. Respondemus. Abbas.Sicu. f ℭ Retinebat. Sic colligitur ex hoc ꝙ beneficium non vacans fuit illis concessum: vnde eoipso debent perdere illud.j. de concessio. preben. qui in viuorum.⁊.c. post electionem. licet donator aliud donare illis teneatur.j. de preben. inter cetera.⁊.vij.q.j.presentium.sed hoc non habet locum in hoc casu:quia qđ collegio datur nemini datur. argu.xij.q.ij.qui manumittit̄.⁊ nullus suo nomine inde capit emolumentū.ij.q.vj.§. biduum. ver. palam. et sic nullus desiderat mortem viuentis.j.de conces.p̄ben.nulla.⁊ talis donatio licite fieri potest de consensu episcopi etiam a patrono sine preiudicio possidentis.j.de donatio.consultationibꝫ. qui ponit istum casum.⁊.j.de iurepatrona.quod autē.Bern. g ℭ Annuam pensionem.per hoc intelliguntur canonice accepisse possessionem ⁊ archiepiscopus sic eam amisit: et receptio pensionis fuit signum tradite possessiōis.argu.s.de consuetu.ex litteris.sicut ⁊ donando vel vendendo rem aliquam: si vsufructum sibi retinuerit eam tradidisse videtur. C.de donatio.si quis rem.⁊.l.si q̄s argentum.§. sed ⁊ si quis. ff. de rei vendi. quedam mulier.⁊ est argu.ad hoc.ff.de acquiren.pos.qđ meo.§.et si per venditorem.⁊.l.qui bona.⁊.l. si aliquam. nec mortuo clerico statim canonici amiserunt possessionem quam prius habebant. sed tunc demū si neglexissent.ff.de acquiren.pos.si de eo.§.j.Bern.

a ❡ Cuius noīe poſſidet.ĩ.de pſcrip.ſi diligenti.ꝛ.s̄ vt lite non ꝯteſta.qm̄.§.penul.inſti.de interdic.§.poſ ſidere.ff.de acq.poſ.qd̓ meo.ꝛ.l.gn̄alit̄. ſupple vt in/ telligas: quare faciat ad titulum ꝙ mortuo clerico illo canonici ſtatim intrauerūt poſſeſſionē ſine reqͥſitione archiepi vn̄ ipſe ſpoliauit eos p̄/dicta eccleſia: ꝛ oīa bona ecclīe fecī aſportari.vn̄ petebāt canōici reſtitui vt ptꝫ in iteg̃ ꝛ ſic ꝑ rn̄ſio nē pꝫ ꝙ ſūt reſti tuēdi qꝛ poſſide bāt et iiuſte ſpo/ liauit eos.

dum exceptionis. Et in caſu huius decre. queſtio ſpo/ liationis ꝓpoſita in modū actionis prius debet termi nari ꝛ facta reſtitutiōe ꝓcedat̄ ſup petitorio ꝛ ſibi im putet qui hoc omiſit.ſed hic ideo mulier addit̄ quia ꝛ ante ingreſſum litis ꝛ coram ordinario ꝛ coram dele/ gato mulier hoc iſtāte ꝛ petebat et poſt ingreſſuꝫ et nihilominꝰ cō pulſa ꝑ iudices ingredi iudiciū petijt reſtitui et cum nihil ꝓfice/ ret appellauit ꝛ qd̓ dr̄ in decre. paſtoralis.intel ligit̄ qn̄ primo quiſ intentat pe titoriū: ille ideꝫ ante ꝯcluſioneꝫ poteſt redire ad poſſeſſoriū. vn/ de non eſt ſimile

e ❡ Non de/ buit. niſi in caſi bus puta ſi eſſet publice adulte/ rata.ĩ.de diuor. ſignificaſti. vel niſi timeret̄ ſeui cia viri: ita ꝙ n̄ poſſet ei caueri. ĩ.e.litteraſ.ꝛ.s̄. eo. ex traſmiſſa. et in caſu quem habes.ĩ. de di/ uor.gaudemus. in fi. Item vbi petitur reſtitu/ tio in moduꝫ ex

Ex conq̃/ ſtione.

❡ Si altero cō/ iugum mr̄imo/ niū accuſante al ter petat reſtitui ante oīa reſtitui tur. Ego ſūmo ſic gn̄alit̄ vt i ru bro. Primo po/ nitur appellan/ tis q̄rela. Scdo iudiciū datio ibi Mādamꝰ. Ab.

b ❡ Sine iu/ dicio eccleſie. et ideo male etiam ſi ꝯſanguinitas notoria eſſet.ĩ.d̓ diuor.porro. qꝛ talis ſepatio pe/ na eſt que nō de bet imponi niſi per iudicem. xxiij.q.ij.ſeculares.§.in hoc.

a deat cuius noīe poſſidetur.

Luciꝰ.iij.Su.archidi.ꝛ.J preſbytero Turoneñ. Si ac tore agēte petitorio reus ſu/ per eadem re deducit poſſeſ ſoriū ꝓceditur in ſolo poſſeſ ſorio ſuſpenſo petitorio. Ca. XI

Ex ꝯqueſtione. B. mulieris ad noſ noue/ ritis puenīſſe: ꝙ cū. T. miles eam ſibi mr̄imonio copulaſ/ ſet: ꝛ maritali affectiōe ptra/ ctans: ex ipſa filiā ſuſcepiſſꝫ b ſine iudicio ecclīe a ſe remo/ uit eandem: ꝛ de accuſando ſuper ꝯſanguinitate mr̄imo/ nio re.ob.ap. litteras ad iu/ dices impetrauit: cū aūt pri/ uſq̃ a iudicibꝰ mulier citare tur: per dioceſanū ep̄m virū ſibi reſtitui petiſſet: ꝛ ob hoc ad nos ꝓpriuꝫ nunciū deſti/ naſſet: demū coram p̄fatꝭ iu/ dicibꝰ ꝯſtituta: modo per ſe c modo ꝑ ꝓcuratorē ante ipſi/ d us cauſe ingreſſum ꝛ poſt: vi rū ſibi r̄ſtitui poſtulabat. Ju dices vo reſtitutiōe negata e (qd̓ fieri nō debuit) in p̄nci pali ꝓcedere noluerūt: vn̄ ip ſa nr̄am audiētiā appellauit et.ĩ. ❡ Mādamꝰ qtenꝰ ſi eſt f ita: mulieri virū reſtitui ſfaci g atis. q̄ poſt appel. ipſiꝰ acta ſunt in irritū reuocātes: poſt modū ſup mr̄imonio cauſaꝫ h audiatꝭ: ꝛ fine canonico ter/ minetꝭ. Celeſtinꝰ. iij. Vio/ lentus rem cū fructibꝰ etiaꝫ q̄ pcipi potuiſſent reſtituere damna reſarire ꝛ de iniurijs ſatiſfacere cōpellit̄. Ca. XII

GRauis ap nos querela et.ĩ. ❡ Mandamꝰ q̄te i nus ſi vobis ꝯſtiterit de pre/ miſſis: predictū archidi. ab/ lata p̄noſati monaſterij fra/ tribus: cuꝫ integritate reſti/ tuere: damna plenarie reſar/ k cire: ꝛ de illatis iniurijs cō/ petenter ſatiſfacere compel/ l latis: pulſuri: vt nō tm̄ fru/

c ❡ Per ꝓcuratorem. qd̓ bene licet etiam ſi eſſet minor. xxv. an nis.ĩ.eo.ex parte.etiam ſi ageret̄ ad thori ſepationem tm̄.s̄.de ꝓcu.tue.ſed ſi crimialiter ageret̄ non. vt i.c. tue.ꝛ.ĩ.de accuſa.veniens. in crimine enī nō interue/ nit ꝓcurator.v.q.iij.in crimialibꝫ. An aūt comparen do per ſe videat̄ reuocare ꝓcuratorē vide bonū textū in.c.ſi queꝫ.de ꝓcura.li.vj. Additio. d ❡ Ante i/ greſſum ꝛ poſt.ꝑ hoc videt̄ ꝙ queſtio ſpoliationis in modū actionis ꝓpoſita p̄iudicet p̄ncipali.ꝛ ante liteꝫ et poſt litē ꝯteſta.arg.s̄.de cau.poſ.paſtoralis. ſꝫ vi/ detur ꝙ nō ſit audiēda mulier iſta perēs reſtitutioneꝫ li.ꝯteſta.ſup p̄ncipali.ſicut in mutuis petitiōibꝫ q̄ an te ingreſſum p̄ncipalis ꝓponēde ſunt. s̄.de mutu.pe. c.j.ꝛ.C.de ſen.ꝛ int̄.om.iudi.auc.ꝛ ꝯſeq̄nter.ꝛ quia dilatoria eſt q̄litercūq̃ ꝓponat̄ ꝛ dilatorie queſtiones oēs ſiue exceptiōes añ li.ꝯteſta.debent ꝓponi poſtea vo non.ĩ.de re iudi.int̄ monaſteriū. Satis videt̄ di/ cendū ꝙ ſi aliquis ꝯteſtet̄ litem cum actore intentata queſtiōe ꝓprietatis.ſicut faciebat vir iſte q̄ agebat de ꝯſanguinitate: ſi nihil reus dicat de ſpoliatiōe ante li. ꝯteſta.non ſit poſtea audiēdus ſiue in modū actionis vel exceptiōis velit obijcere ſpoliationē ſiue ſup eadē re: ſed ſup diuerſis bn̄ poſſit peti reſtitutio in modum actionis recōueniendo li.ꝯteſta. durāte iudicio. s̄. de ordi.cogni.cum dilectus.ꝛ.s̄.de reſcrip.in ꝯcil̄. Lug/ duneñ.li.vj.c.diſpendia.§.reus quoq̃. ſed non in mo

ceptioniſ ibi non datur reſtitutio. quia non agitur ad hoc.s̄.de ordi.cog.cum dilectus. f ❡ Reſtitui. ar gu.ꝯ.s̄.de or.cog.intelleximus ibi petitorio ꝛ h̓ poſſeſ ſorio.ſic non eſt ꝯtra. g ❡ Poſt appellationem.et ita tenuit appellatio licet eſſet inhibita in litteris. qꝛ remotio appellatiōis non impedit appellationeꝫ vbi manifeſte quis grauat̄.ĩ.de appel.vt debitus.ꝛ iō oīa reuocant̄ que poſt appellationē legitimā facta ſunt.ĩ. eo.litteras. Berñ. h ❡ Fine canonico. verbū iſtō fere ſemp ponitur in cauſis ſpūalibꝫ.ꝛ p̄cipue in mr̄i/ monialibꝫ que ꝑ canones termiari debent.ĩ. de ꝯſang. et affi.c.j.in fi. Jn ciuilibꝫ cauſis ponit̄ debito fine.ſꝫ i hoc non eſt vis.quia in ſpūalibꝫ ponit̄ qn̄q̃ debito fi/ ne.ĩ.eo.cum ad ſedem.ĩ.de teſti.ex tenore. Berñ.

GRauis. ❡ Prima pars deciſe ponit querelam ſup qua. Scd̓a dat iudicē: ibi. Mandamꝰ. Cui quattuor tm̄ mandat que ꝑ ſe patent. Abbaſ. Sicu. i ❡ De p̄miſſis.de violentia ꝑ teſtes ꝯſtare debet: ſi aduerſarius ipſam negauerit de rebꝫ amiſſis ꝑ ꝓpriū iuramentū qualitate pſonarū ac negocij inſpecta. et ſic taxatione iudicis p̄miſſa poteſt ſeq̄ ꝯdemnatio. s̄. qd̓ me.cau.c.vlti.vbi de hoc.ꝛ.C.vn̄ vi.ſi qn̄.ꝛ.ij.q.j. in p̄mis.ꝛ de iureiu.olim. k ❡ De iniurijs q̄s ſpe/ cificare debet que agit iniuriarū.ff. de iniur. pretor.j. Rñ. l ❡ Fructus. Nota ꝙ fructus dicunt̄ qui ſup ſunt deductis expenſis que fiūt gr̄a querēdoꝝ: collige doꝝ ꝛ ꝯſeruādoꝝ fructuū ꝙ locuꝫ habet tam in bone

ctus a nouo ⁊ violēto poſſeſ
ſoꝛe pceptos: ſꝫ qs ſi eis poſ/
ſidere fuiſſet licitū: poſſeſſo/
res veteres pcepiſſent: reddi
faciatꝫ eiſdē. Inno. iij. epo ⁊
caplo Terdoñ. Si qui non
poſſidet denegat̃ reſtitutio.

Olim cāꝫ q̄ int̃ .c.XIII.
vos noīe Terdoñ. ec/
cleſie: ⁊ magiſtrum ⁊ fratres
militie tēpli in lōbardia ſup
domo Caluentie vtebat̃: de
Locodio ⁊ de Colūba abba/
tibus meminim⁹ cōmiſiſſe: ⁊
ī. Eps Terdoñ. poſſeſſiōes
a b qſdā hūiliatis ſub ea cōditi/
one pceſſit. ꝙ noīe Terdoñ.
epi oꝛatoꝛiū ibidē ⁊ hoſpitale
ꝯſtituerēt: ⁊. iij. ſol. cēſuales
Terdoñ. epo annis ſingulis
exhiberēt a quo etiā pſona q̄
loco pficeret eidē: inueſtitu/
ram pcipet: ⁊ p ſe ⁊ alijs fra/
tribus ei ⁊ ſucceſſoꝛib⁹ eius:
c obedientiā fecerunt manua/
lem: epo ſibi loci dñiū nihil
ominus retinenie. Dict⁹ vo
magiſter ad eādē domū aſpi/
rans: ipſos adeo circūuenit:
ꝙ preter cōſcientiam veſtrā:
ſe ⁊ ſua in eius manibus tra
d diderunt: ea tamē cōditione
appoſita: ſi vobis quod face
ret complaceret. ſine quoꝛuꝫ
aſſenſu ſe nihil poſſe facere
aſſerebant: ⁊. ī. Intelligē
tes aūt pdictā domuꝫ eidem
e mgro traditā ſub cōditione
fuiſſe: ⁊ ꝙ nulluꝫ iuri veſtro
f preiudiciū fuerat irrogatuꝫ:
ex eo ꝙ idē magiſter iuſticie
veſtre nō inſcius vobis igno
rantibus poſſeſſionem acce/
g pit: preſertim cuꝫ ſtatim ex q̄

idei poſſeſſoꝛib⁹ q̄ꝫ in male fidei etiā pdonib⁹. ff. de pe.
here. ſi a dño. §. fruct⁹. ⁊. l. plane. in fi. ⁊. C. de fruc. ⁊ li.
expē. l. j. nā nullus caſus interuenire pōt q̄ h̄ genus de/
ductiōis impediat. ff. fa. herciſ. fundus q̄. ſ. rñſo. in fi. ⁊
ff. ſolu. ma. fruct⁹. niſi i vno caſu. ī. de deci. tua. fruct⁹ eñi
intelligūt̃ dedu
ctis neceſſarijs
impēſis. ff. de op.
ſer. fruct⁹. ⁊. ff. de
vſur. qd i fruct⁹.
⁊. ff. mā. q̄ de mu/
tua. §. idē labeo.
arg. xij. q. ij. nob
cū hac diſtictiōe
bone fidei poſſeſ
ſoꝛ tenet̃ reſtitu/
ere tm̄ extantes
añ lit. cōte. et nō
ꝯſūptos. poſt li.
vo cōteſta. vni/
uerſos. C. de rei
ven. certuꝫ male
fidei poſſeſſoꝛ ñ
aūt violent⁹. tal
tenetur reddere
oēs q̄ pbant̃ ad
eū puenisse ante
li. ꝯteſt. ⁊ poſt. ⁊
C. de rei vē. ſi fū
dum. Si vo fue/
rit violētus tūc
tenet̃ reſtituere
pceptos ⁊ eos q̄
pcipi potuerunt
p veteres poſſeſ
ſoꝛes: vt h̄ dicit.
⁊. ſ. eo. cōquerēte. ⁊. ſ. de offi. dele. cum cauſa. ⁊. xij. q.
ij. nō liceat. qd tñ non loquit̃ in re male alienata. ⁊. ī. de
appel. bone. ⁊. ff. de peti. here. ſed ⁊ ſi lege. §. qd autez
ait. ⁊. ff. de rei ven. ſi nauis. §. vlti. ⁊. C. vñ vi. ſi de poſ/
ſeſſione. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. qui vi deiect⁹ eſt. et. §.
nō ſolū. ſicut in pignoꝛaticia actione. C. de pig. actio.
l. ij. ⁊ hoc pōt intelligi de fructib⁹ induſtrialib⁹: vt fru
mento: vino ⁊ conſimilib⁹: ſecus videt̃ de alijs. ſcꝫ de
naturalib⁹: vt pomis: ficub⁹ ⁊ ꝯſitib⁹: qm̄ iſtos tenet̃
non facit ſuos poſſeſſoꝛ etiaꝫ bone fidei vnde reddere
tenet̃ vniuerſos: vt. ff. de vſu. l. fruct⁹: ⁊ de fructibꝫ iſtis
qualiter reſtituēdi ſunt: habes inſti. de offi. iudi. in pn.
ff. de rei ven. ex diuerſo. ibi nō. ⁊ in verbo reſtitutiōis:
oīs vtilitas actoꝛis cōtinet̃. ff. de verbo. ſig. cū pretoꝛ.
⁊. iij. q. j. per totū. ⁊. ij. q. ij. p totum.
Olim cauſam. ¶ Vel ſumma ſic ⁊ notabilius.
Ingreſſus poſſeſſionē ignoꝛante dño ad quē per
tinet poteſt per ipſum dñm ſtatim cum ſciuerit repel/
li etiam violenter: nec ex tali repulſione cōpetit repul/
ſo contra dñm interdictū poſſeſſoꝛiū. In pꝛima ponit̃
cōmiſſionis ⁊ facti narratio. In ſecunda cauſe diffi/
nitio. ibi: Intelligentes. Abbas. a ¶ Humilia/
tis: olim iſti humiliati condemnati fuerunt ab eccleſia
per lucium papā ſm qd continebat̃ in decre. ī. de here.
ad abolendā. in particula que modo eſt deciſa in pn.
illius. ca. ſed poſtea tēpoꝛe Clementis recepti ſunt ab
eccleſia: quia in nullo errabāt: niſi qꝛ condēnabāt iu/
rantes: ſed ipſi in hoc ſe coꝛrexerūt ⁊ iurāt quādo ex/
pedit: et eccleſia modo eos appꝛobat. b ¶ Sub ea
conditiōe. i. ſub ea foꝛma. xviij. q. ij. eleutherius. ⁊. ī. de
pꝛeben. ſignificatū. ī. de cenſi. quanto. vel in traditione

terre poteſt apponi conditio. ī. de condi. appo. verum.
⁊ ita nō eſt hec cōditio ſymoniaca: cū etiā alias ad hu
iuſmodi illa eccl'ia teneat̃ ex quo ſurgit i territoꝛio ter/
doñ. epi. ſicut nō eſt ſymoniacū: ſi eps eccleſias conce/
dit pijs alijs locis: ſi in eis aliqd ſibi reſeruet noīe pen
ſionis. ī. de relig.
do. ꝯſtitut⁹. ver.
cum aūt. ⁊ cen/
ſus etiā ſoluitur
ad iudiciū ſubie
ctiōis. ſ. de cau.
poſ. c. vlti. ⁊. ī. de
cenſi. oīs aīa. in
fi. iſta quideꝫ de
iure cōi cōcedun
tur: vnde expſſe
poſſunt cōſtitui
cenſus in funda
tione eccleſiaꝝ.
c ¶ Manualē
ſ. de ma. ⁊ obe.
his que. ad quā
ſubditi tenet̃ vt
ibi: et etiā per iu
ramentū qñq̄. ī.
de iureiu. nullus
⁊. ī. de no. ope. nū/
cia. cū ex iiūcto.
xxij. diſ. quāq̄.
vbi de hoc.
d ¶ Ea ꝯditi/
ne appoſita. niſi
hec ꝯditō fuiſſet
appoſita valeret
ꝯ humiliatos:
ſi ſimplex fuiſſet
hmōi traditio: ſed nō piudicaret epo vel alteri qui ius
habet. ī. de dona. inter dilectos. arg. ſ. qd me. cau. cum
dilecti. ⁊. ſ. de arbi. cuꝫ tpe: argu. ī. de re iudi. cum ſup
cōtrouerſia. e ¶ Tradita ſub cōditione: qua nō ex
iſtēte traditi o nō valebat. argu. ī. de ꝯdi. ap. de illis. ⁊
c. verū. ⁊ inſti. de verbo. ob. §. ex cōditionali. ⁊ ideo di/
ctus magiſter nō poſſidebat. tūc demū dicit̃ qs poſſi/
dere: cum conditio extat. ff. de acquir. poſ. q̄ abſenti. §.
ſiquis. ⁊ eodem modo non amittit poſſeſſionē qui ſub
cōditione recedit. ff. de acqui. poſ. ſi cum me. ſ. reſpōſo.
in fi. ⁊ ideo cum non poſſederit: non poterat ſpoliari:
et ideo non reſtituitur iſte magiſter: quia non fuit ſpo/
liatus. f ¶ Preiudicium fuerat. Unde ſcias quan
do alicui pꝛeiudiciū fiat circa poſſeſſionem: vel quādiu
eam poſſidere intelligit̃ notabis: quia aut poſſideo rē
aliquam per me vel per alium: puta per ſeruum vel
colonū. Si per me licet ſponte recedam nō animo de/
ſerendi poſſeſſionē: adhuc eam retineo niſi ſcienter ne/
gligam. ff. de acqui. poſ. ſi de eo. §. j. ⁊ ſi aliter intret ta
lem poſſeſſionē quā ſolo animo retineo. adhuc retineo
poſſeſſionē: niſi ille me veniētē nō admittat. vel ſi non
audeo accedere ad poſſeſſionē: ⁊ etiaꝫ ſuſpicoꝛ me poſ/
ſe repelli. ff. de acq. poſ. ſi id qd. §. vlt. ⁊. l. clam poſſide
re. §. qui ad nundinas. ⁊ q̄ꝫcito ſciuero aliū eſſe in poſ
ſeſſione: poſſuꝫ expellere ipm̄: vt hic patet. ⁊. ff. de acq.
poſ. qd meo noīe. §. vlti. ff. de vi ⁊ vi ar. idem eſt. §. eū
legit̃: ſꝫ ſi ali⁹ eſt in poſſeſſiōe noīe meo: tūc ſi ille expel
lit vl' alij tradat poſſeſſionē. ſtatim pdā eam. ff. de acq.
poſ. l. poſſideri. §. ꝙ ſi ſeru⁹. ⁊ hec vo ſūt i reb⁹ imobi/
libus: ſꝫ ſi qs reꝫ tuā mobilē occupat. ſtatim pdis poſ/
ſeſſionē. vt. ff. eo. ſi rem mobilem. g Cum ſtatim.

id eſt ꝗcito potuerint.ff.ad tertul.l.ij.§.confeſtim.
a ¶ Suſpicari debuerat: vt.ff.quod vi aut clam.ſer
uus.ff.de acquiren.poſ.l.poſſideri.§.ſiquis nunciet.
b ¶ Reſtitutionē.ꝛ ſic patet ꝙ non ſufficit ꝓbare
ꝙ aliquis fuerit ſpoliatus niſi ꝓbet ſe poſſediſſe.Duo
eñ ꝓbare debet
q̄ petit reſtitui ſe
poſſediſſe ꝛ ſpo/
liatū fuiſſe.s̄.ð.
de offi.dele.con/
ſultationibꝰ. ſed
hic non poſſide/
bat vt dixi: quia
ſub cōditiōe poſ
ſeſſionez accepit
Item ſi q̄s poſſe
dit ex p̄cario vel
ex gratia nō pōt
petere reſtitutio
nem.xj.q.iij.q̄a.
Vel ſi obijciat:
ꝙ incōtinenti de
iecit.ff.ð vi ꝛ vi
ar.l.j.§.vim vi.
ꝛ.ff.ad.l.acqui.
ſciaꝫ.§.q̄ cū aliꝰ
ꝛ.j̄.ð ſen.excō.ſi
ṽo.§.ſivero.ali/
ud eſt poſſidere.
aliud in poſſeſſi/
one fuiſſe.ff.de
acqui. poſ. ſiq̄s
autem.
c ¶ Exceſſiſtꝭ.
debuerūt hoc fa
cere cū modera/
mine inculpate
tutele.C. vñ vi.
l.j. Sed nūquid
iſti ſunt excōica/
ti qui expulerūt
illum magiſtruꝫ
et alios religioſos de domo illa? Videꝛ ꝙ ſic.j̄.de ſen.
excō.non dubiū.ꝛ ex pluribus alijs capitulis ibidem.
Sed ꝯ videꝛ ꝙ licitū eſt cuilibet ſe defendere.j̄.de ſen.
excō.ſi vero alicuius.§.ſi ṽo.ꝛ qꝛ iſti admiſſi ſunt ad
agendū qḋ nō eſſet ſi papa eos excōicatos reputaret.
.j̄.de ꝓba.poſt ceſſionē. Dicas ꝙ hec ratio nō videtur
bona: qꝛ nō agebāt ſed defendebāt ſe contra illū magi
ſtrum qui petebat reſtitutionē.Dicas ꝙ ſi iſti ſciēter ꝛ
ex ꝓpoſito exceſſerunt modū in expellendo eos de do/
mo illa: inciderūt in ſniam excōcationis: quia vim vi
repellere licet: ſed cū moderamīe inculpate tutele: ar.
xxiij.q.iij.nō inferēda.ꝛ ff.ad.l.acqui.ſi ex plagis.§.
tabernariꝰ.ꝛ.j̄.de ſen.excō.vt fame.in fi.ſed ſi non ali/
ter poſſent ſe defendere niſi modū excederent: nec tūc
credo illos incidiſſe ſententiā.argu.ff.ad.l.acq̄.ſꝫ ꝛ ſi
j.rñſo.Si ṽo caſu ꝛ ignorāter exceſſerūt modū tūc nō
eſſent excōmunicati: vt.j̄.de homi.ſicut dignū.§.illis
preterea.Berñ.

Itteras ¶ Sunt due partes p̄ncipales. Pri/
ma ponit thema ꝛ conſultationē. Secūda reſpō
der ibi: ſane. Et hec ſecūda ſubdiuidiꝛ. Primo ponit
ꝛ ꝓſequiꝛ triplicē opinionē vſq; ibi.nos autē: ibi ꝯria
ſoluēs.Cōtra alterā opinionē allegat vſq; ibi: p̄terea.
ibi ſubdiſtinguēdo ſoluit. Et ſcḋm mēbꝝ ꝓſequiꝛ ibi.
Nō ſi: ſine aliq̄ ſolutōe vnū caſū excipit.ibi.Si ṽo.Ab

id vobis innotuit: vim vi du
xeritis repellendā: ꝛ ꝙ idem
ſua temeritate poſſeſſionē p̄/
ter cōſcientiā vr̄am ad quos
ipam poſſeſſionē nouerat ꝑ/
tinere: ꝛ q̄s q̄ſtionē ſibi mo/
a turos ſuſpicari debuerat: eſt
ingreſſus: ꝓcuratorē vr̄m et
vr̄o noīe ab impetitione ip̄iꝰ
magiſtri: noīe domꝰ milicie
b tēpli: q̄ ad faciendā reſtitu/
tionē quā petebat reddimus
abſolutum: decernētes vos
mgr̄o ſatiſfactionē debitā ex
hibere: ſi defēdēdo ius vr̄m
inoffenſaꝫ ip̄iꝰ vl' domꝰ mili/
c tie tēpli modū forſitā exceſſiſ
tis. Idez Bituricēſi archid.

Si ꝯtra petentē reſtitutionē ꝯiugis opponiꝛ cōſanguinitas in gradu ꝓhibito ꝛ offe/runt ꝓbationes parate recepto ab opponēte: iuramēto de malitia negabiꝛ reſtitutio q̄ ad thoꝝ. ꝛ fiet q̄ ad reliq̄. ſi ṽo ꝓbatiōes ꝓmpte nō ſint fiet plena reſtitutio niſi ſit magna viri ſeuicia. Ca XIII

Itteras tuas recepi/
mus: ꝙ cū q̄dā mr̄imo
nialis cā Bituriceñ. archi/
d epō in remotꝭ agēte: in tua p̄
ſentia tractareꝛ. M. mľier ſe/
parari. a. B. viro ſuo inſtātiſ
ſime poſtulabat: cui ſe q̄rto
gradu ꝯſanguinitatꝭ ꝓpone/
e bat eſſe ꝯiūctā.et.j̄. Vir aūt
ſibi vxorem poſtulabat reſti
f tui: q̄ ab eo ſua temeritate di
g uertit: ꝛ.j̄. Reſcꝓto petebas
apľico edoceri: vtruꝫ qñ ali/
cui cōſanguinitatis gradus
obijciꝛ ī quo ſedes ap. diſpē
h ſare nō pōt: nec etiā ꝯſueuit:
et ꝓbationes ꝓmpte ſint et
parate: indulgēda reſtitutio
i ſit: an negāda? ꝛ.j̄. ¶ Sane
circa ſolutionē ꝓpoſite q̄ſtio/
nis: diuerſe ſunt ſentētie di/
uerſoꝝ: alijs aſſerētibꝰ reſti/
tutionē faciēdā: alijs ſentiē/
k tibꝰ ī ꝯtriū: nōnullis viā me/
diā eligētibꝰ ac dicētibꝰ eā fa
ciendam interdum. qñq; pe/

d ¶ In tua.arg.archidiaconū habere iuriſdictionez
cāꝝ mr̄imonialiū: ſic ꝛ abbas.j̄.de excеſ.p̄la.accedēti/
bus.in fi.ſic archip̄ſbyter.j̄.de ꝯſan.ꝛ affi.ex lr̄is.Ar.
ꝯ.xxxv.q.vj.epˢ ī ſynodo.ꝛ in decre.p̄dicta accedēti
bus.ꝛ in his eñ cōſuetudo ſeruaꝛ q̄ dat iuriſdictionē.
ix.q.iij.ꝯqueſtꝰ.
C.de emācipa.l.
j.ꝛ vl.s̄.de arbi.
dilecti.in fi.ꝛ ita
potiꝰ.cognoſcūt
ex ꝯſuetudine q̄ȝ
ex iure: arg.p̄di/
cte decre.accedē
tibꝰ.ꝛ arg ad h̄
s̄.ð offi.archid.
c.vlti.ad fi.
e ¶ Coniunctā
ꝛ h̄ incōtinēti ꝓ
bare volebat.
f ¶ Que ſua te
meritate diuer/
tit.alias ſi eaꝫ a
ſe repuliſſet non
poſſet petere re/
ſtitutionē: cuꝫ ſe
ip̄m expoliaſſet.
argu.xxvij.q. ij.
agathoſa. Sed
cotra credo ꝙ h̄
ñ obſtaret ſi ve/
lit ip̄am rehabe/
re qui eam expu/
lit: quia eoip̄o ꝙ
repetit ipſam: ꝛ
ipſa non vult ad
ad eum redire:
intelligiꝛ eū ſpo
liaſſe. Sed nun/
quid habet locū
pactū de nō pe/
tendo? videꝛ ꝙ
ſic.xxxiij.q.v.q̄
deo in talibꝫ nō valet pactū vl' cōpoſitio.s̄.ð trāſac.c.
vl.ita ꝙ vterq; remaneat ī ſeclo.nullū pactū ibi valet:
nec abſoluere ſe pñt etiā ſi iurarēt.j̄.ð iureiu.tua.ꝛ etiā
ſi vouerēt: arg.j̄.ð ꝯuer.ꝯiu.ex pte.ij.ī fi.qꝛ ꝯfeſſio etiā
ibi locū nō hēret ꝯ mr̄imoniū.ꝛ.xxxv.q.vj.ſi duo.ꝛ.j̄.
ð eo q̄ cog.ꝯſan.vxo.ſue.ſup eo.nec etiā exceptio rei iu
di.locū hꝫ ibi: vñ volūtas ibi deambulatoria ē.j̄.de re
iudi.lator.ꝛ.c.ꝯſanguinei. g ¶ Et.j̄.ſub iſto.j̄. ꝯtine
tur ꝙ ꝓs mulieris ecōtra viri ſeuiciā allegabat: ꝓpter
qḋ nō erat reſtituēda marito. h ¶ Nō pōt diſpēſare
id ē nō vult vel non expedit.ſic.xxxij.q.v.ſi paulꝰ.qm̄
papa ī oībꝫ diſpēſare p̄t q̄ nō ſunt ꝯ articulos fidei vl'
generalē ſtatū eccľie.xv.di.ſic.ꝛ.xxv.q.j.ſūt q̄dā: nec ī
his q̄ ſūt ꝯ ſubſtātiā monachatꝰ.j̄.de ſta.regu.cum ad
monaſteriū.in fi.nec ī his q̄ ī ſui natura ſūt mala vt ſi
ne pctō poſſet q̄s adulterari: ar.j̄.ð iureiu. ꝛ ſi chꝛiſtꝰ.
.§.q̄dā etiā.nec pōt diſpēſare vt ſil' q̄s habeat plures
vxores.s̄.ð trāſac.c.vl. Idē credo de gradibꝰ diuina
lege ꝓhibitis: vt h̄ dicit.vñ ꝓpꝛie poniꝛ h̄ ṽbū nō pōt.
ꝛ ideo hec expoſitio nō vult vel nō expedit: nō habet
locū h̄. i ¶ Neganda.ꝛ.j̄.q̄ſiuit etiā an idē eſſet ſi
gradus diſpenſabilis: vl' aliud ipedimētū diſpēſabile
allegareꝛ: ꝛ ꝓbationes eēnt incōtinēti parate. Berñ.
k ¶ Viā mediā: ar.ð medio ſpectādo.ſic.s̄.ð of.dele.
q̄renti.vñ Ouidiꝰ. Inꝛ vtrūq; vola medio tutiſſimus

ſbis. a ¶ Primi p decre. iſtoꝝ opinio. ſ. ꝙ reſtitutio ſit faciēda multis iurib⁹ iuuaꝛ̄ ⁊ p̄mo p decre. ſ̄. e. ex ꝯq̄ſtiōe. ⁊. c. in lr̄is. ⁊. c. itē cū q̄s. ⁊. ſ̄. vt lit. nō ꝯte. accedēs. ij. C. de ap. l. j. ⁊. C. ꝺ dona. inꝛ̄ vi. ⁊ vxo. ſi maritus. nec obſtat illa decre. ſ̄. de ordi. cog. c. j. q: loquiꝛ̄ in petitorio vt h̄ ⁊. j. ꝺ. nec obſtāt leges ille. ff. vt ī poſ. l. ſi is a q̄. ff. ad exhibēduꝫ. l. iiij. §. ibidē. ⁊. ff. ad carbo. l. iij. §. cāe. q: loquūꝛ̄ in poſſeſſiōe adipiſcenda etiā in exhibitiōe rei vbi differꝛ̄ miſſio in poſſeſſionē. ſi incōtinēti ꝓbeꝛ̄ ꝺ ꝓp̄etate. ⁊ fallit in caſib⁹ notatis ſ̄. e. ex ꝯq̄ſtiōe. ⁊ in caſib̄ q̄ notantur. iij: q. j. in ſūma. ſ̄. c. xxi. b ¶ Moueꝛ̄: reſume: nec exigere nec reddere dꝫ debitū. c ¶ Oraculū. i. reſpōſuꝫ. d ¶ Clemēt. ſ̄. de or. cog. c. j. b. e ¶ In multis caſib⁹. de q̄b̄ aliqui notanꝛ̄. ſ̄. e. ex cōqueſtione. f ¶ Diuina lege ī leuitio. c. xx. q: q̄ndā ꝓpꝛ̄ hoim raritatē tm̄ due pſōe excludebāꝛ̄ a ꝯiugio: vt nec fili⁹ mr̄eꝫ: nec filia pr̄eꝫ duceret. Sub lege excepit fere. xij. mr̄eꝫ nouercā: ſororē: neptem: amitā: materterā: ſororem patrui: vxorem fratris: ſꝫ h̄ recepit deꝛ̄miationem. viij. q. j. olim. Sub lege gr̄e p̄uignā filiā priuigni vel p̄uigne: ſororē vxoris tñ paucos excluſit: vt mlꝛ̄tiplicarenꝛ̄ homies. Sub gr̄a vo. ſ. tpe chriſti pꝛ̄ime pſone excludunꝛ̄ vt locū hērer ꝯtinētia: ⁊ ē illa ꝓhibitio cōiugij. nā a fornicatiōe

q̄libet ⁊ q̄libꝫ excludūꝛ̄. ⁊ ita cū eccl'ia iſtis ḡdib̄ diuina lege ꝓhibitꝭ nō ꝯſueuerit diſpēſare eis oppoſitꝭ nō eſt reſtitutio faciēda. ⁊ h̄ videꝛ̄ ſonare lr̄a iſta. g ¶ Beat⁹ greg. xxxv. q. iij. q̄dā lex. h ¶ Nō peccat allegatio ē. i ¶ Cuiꝙ̄. oib̄ eñ iurꝭ auctorib̄ eq̄ p̄rogatiua ſuāda ē. C. ꝺ ve. iur. enu. l. j. §. his ita. ar. xix. di. ſic oēs. et xx. di. ꝺ libellis. in fi. k ¶ Volum⁹ generari. ⁊ tñ generaꝛ̄. Iudices eñ ſm ſuā opinionē ſenterent. xj. di. nolite ⁊. j̄. ꝺ cele. miſ. de hoie. arg. de ꝯſe. di. j. p̄cepta. ⁊ papa h̄ loqui videꝛ̄ vt magiſter. l ¶ Porro hec allegatō greg. ē. m ¶ No ē. xxxviij. q. j. §. ex his. j̄. ꝺ p̄ſcꝛ̄. qm̄ oē. ⁊. j̄. ꝺ ſymo. p tuas. n ¶ Excōicationē. h̄ ſm diſtinctionē illius decre. j̄. ꝺ ſen. excom. inq̄ſitioni. o ¶ Laque⁹. eccleſia. n. nulli dꝫ laqueū iniicere. xxvij. q. j. ꝺ viduis. ij. p ¶ Diuina. Ergo videꝛ̄ ꝙ ī ſcđo ḡdu eccl'ia diſpēſare nō Ro. 14. poſſit. cū iſtō fuerit diuīa lege ꝓhibitū. xxx. q. iij. pitaciū. ⁊ ī leuitico ꝓhibeꝛ̄ ſcđs ḡdus ī ꝯſanguītate ⁊ affinitate vt ꝺ Turpitudinē ſororꝭ vxoris tue ⁊ filie ei⁹ nō reuelaƀ: filiā filij ei⁹: ⁊ filiā filie ñ aſſumeſ. Sꝫ ꝯ̄ videtur. j̄. ꝺ diuor. gaudem⁹. vbi ꝺ ꝙ ſi pagani ꝯ̄xerit ī ſcđo gradu poſt fidē receptā dn̄t inſimꝛ̄ remanere. Dicas ꝙ in leuitico ꝓhibeꝛ̄ ſcđs ḡdus etiā ī deſcēdētib̄ nō ī collateralib̄. vñ ī ſcđo collaterali diſpēſare pōt eccl'ia. ⁊ expone p̄ Leuit. 20

a nitus denegandā: primi per decretalem epiſtolam Lucij pape iuuari videntur: arguentes quoſdam iudices delegatos quo reſtitutionem viri qui ſine iudicio eccl'ie vxorem dimiſerat: ⁊ ei cōſanguinitatem poſtmoduꝫ opponebat ſpoliate ac repetenti coniugem denegabant. et mandatis ſibi prius reſtitui taliter ſpoliataꝫ: ⁊ poſtea de matrimoniali cauſa cognoſci. Horum autem aſſertionem inceſtus videtur periculum oppugnare. ſed ipſi timorem inceſtus inanem eſſe reſpondēt. cum etiam beneficio reſtitutionis obtento: qui conſanguinitatis habet noticiam: nec exigere debitum: nec contra conſcientiam ſoluere teneatur: quoniam ſi ſecus egeriit: edificat ad gehennam. ſicut nec conſanguinitatis conſcius: ſuper cuius b coniugio queſtio non mouetur. Secunda vero aſſertio c d per oraculum Clementis pape fulcitur. a quo cum fuiſſet queſitū: vtrum muliere quadam quendam in virum petentem: qui ad eam repelleret: exceptionem conſanguinitatis obiecit: prius eſſet de impedimento conſanguinitatis agendū: ꝙ̄ ſuper matrimonio ſententia proferꝛ̄? ſic inquiſitioni facte reſpondit. ꝙ cum exceptione probata: principalis queſtio pertmatur: prius eñ cognoſcendum eſt de ipſa ꝙ̄ ad diffinitionis articulum ꝓcedatur. e cum etiā in multis caſib⁹ reſtitutio differatur ſm canonices ſanctiones. Opinioni autem vltime videꝛ̄ non incongrue adaptari: vt in gra f dibus conſanguinitatis diuina lege probibitis: reſtitutioni aditus precludatur. ſed cōſtitutione interdictis: humana reſtitutio locum habeat cum effectu: cuꝫ in illis diſpēſare nō poſſit. ⁊ in iſtis g valeat diſpenſari. ſicut beatus gregorius ⁊ multi alij di h ſpenſarunt: vnde non peccat qui in hoc articulo ad mandatū eccleſie reddit debituꝫ coniugale. ¶ Nos aūt ad p̄ſens: nullam de p̄dictis ſen i tentijs reprobam⁹: nec cuiꝙ̄ earum aliquod preiudicium k ex noſtra reſponſione volumus generari. Quis preſcriptum Lucij pape mandatuꝫ ad poſſeſſoriū: reſponſuꝫ vo Clementis ad petitoriuꝫ re l feratur. Porro cum mulier que conſanguinitatis habet noticiā: preſertim in gradib⁹ quos lex diuina ꝓhibuit: nō poſſit hmōi viro ſine mortali peccato carnaliter ꝯmiſceri: qm̄ omne quod non eſt ex fi m de: peccatū ē: ⁊ quicquid fit cōtra conſcientiā edificat ad gehennā. fruſtra in tali caſu adiudicareꝛ̄ reſtitutio ſpoliato: cum illa conta deum nō debeat in hoc iudici obedi n re: ſed potius excōmunicationem humlr̄ ſuſtinere. ſicꝙ̄ difficultas occurreret quaſi perplexa: quia propter ſententiā oporteret eam reddere debituꝫ: ⁊ propter conſcientiaꝫ reddere non deberet: vnde contingere eos graui o ter impediri: ⁊ vtriꝙ̄ laqueus pararetur: cū inter ſe carnaliter cōiungi non poſſent: nec alter alteri matrimonialiter copulari. ¶ Preterea melius videtur ꝙ cum opponitur conſanguinitas: pre p ſertim in gradibus diuina lege probibitis; et proba

ſertim.i.maxie.qꝛ ſi ꝓbatiões incõtinẽti ſunt parate:
nõ eſt facienda reſtitutio quantũ ad carnalẽ copulã in
quocunqꝫ gradu:ſed multofortius in gradibꝰ diuina
lege ꝓhibitis:alias fiat reſtitutio quo ad omĩa vt.ĩ.ſe/
quitur. a ¶ Offerenť incontinẽti. Hic patet ꝙ li
cet ſpoliatoꝛ ve/
lit ꝓbare incõti/
nenti exceptionẽ
cõſanguinitatis
tñ ſpoliatꝰ priꝰ
eſt reſtituẽdus:
ſi ꝑiculuꝫ anime
nõ imineat.quia
hec mulier reſti/
tuitur in ceteris
ꝑterqꝫ ad copu/
lam:⁊ tamẽ ꝓba
tiões incõtinẽti
offerunť. vñ tol/
litur diſtinctio q̃
rũdaꝫ qui dicũt
ꝙ ſi ſpoliatoꝛ ve
lit ſtatim ꝓbare
exceptionẽ:reſti
tutio differť per
id quod legiť.ff.
ad exhibendũ.l.
iij.§.ibidẽ.⁊.ff.
vt in poſ.le.is a
q̃.Sꝫ ille leges ĩ
alio caſu loquũť
vt dictũ ẽ ſupra.
b ¶ Iuramẽto
recepto. Hoc eſt
notabile:ꝙ licet
ĩ cã mr̃imonij et
alijs cauſis ſpũa
libꝫ ꝺ calũnia ſi/
ue malicianõ iu/
reť:vt.ſ̃.ꝺ iura.

a tiones offeruntur inconti/
nenti parate:in ceteris adiu
dicanda ſit reſtitutio.ſed ad
b maiorẽ cautelã iuramento re
cepto:ꝙ talis obiectio mali/
cioſe nõ fiat:ſola quo ad cõ/
mixtionẽ carnalẽ(maxime ſi
fama conſentit)eſt reſtitutio
differẽda:donec auditis ꝓ/
bationibꝰ ⁊ diſcuſſis cauſa ſi
ne diffugio terminet:cũ vtri
qꝫ ſit meliꝰ taliter expediri:
q̃ manere taliter impeditoſ.
¶ Quod ſi nõ habeat ꝓba/
tiones incõtinenti paratas:
ſed dilationes expectat lon/
gioꝛes:qꝛ ꝑ̃ſumiť cõtra eam
q̃ ſine iudicio eccľie ſua tãtũ
temeritate receſſit a viro:ad
reſtitutionẽ plenariã eccleſi/
aſtica debet cenſura cõpelli:
quam tamen ipſa thoꝛi ne/
gando conſoꝛtium debet hu
c militer tolerare:donec pro/
bations offerat ꝑ̃paratas:⁊
tunc a bſolutione petita:ſm

foꝛmam eccleſie abſoluetur.
ſed anteq̃ fiat ei mandatuꝫ:
ſub debito iuramenti:rece/
ptis pꝛobationibus pꝛoceda
tur quemadmodum eſt pꝛe/
miſſum. ¶ Si vero tanta ſit
viri ſeuicia:vt mulieri trepi/
d danti non poſſit ſufficens ſe/
curitas pꝛouideri:non ſo/
lum non debet illi reſtitui:
ſed ab eo potius amoueri:
alioquin ſufficiẽti(ſi fieri po
teſt)ſecuritate pꝛouiſa:pꝛo/
fecto videtur coniunx ante
cauſe cognitionem reſtituen
da marito.

Idem Vultañ.epiſcopo.

Petens reſtitutionem con/
iugis habet pꝛobare coniu/
gium legitimum ex conſen
ſu. Capitulum.XV.

Ex parte.M.mulieris
fuit ꝓpoſitũ:ꝙ cũ eam
infra pubertatis tꝑa conſti/
tutã patruꝰ ſuus filio.H.ſe/
e neñ.ciuis nondũ.vij.annoꝝ

riať.nũq̃d dꝫ ſepeliri ĩ cimiterio eccľie:cũ apꝺ deũ nõ
ſit ligata.xxiiij.q.iij.ſiq̃s nõ recto? Dicaſ ꝙ nõ:qꝛ q̃tũ
ad eccľiaꝫ ligata ẽ q̃ nõ iudicat ꝺ occultꝰ.ĩ.vt ec.bñ.ſi/
ne dimi.ꝯfe.vt nr̃m.⁊ ita eccľia ꝓ ipã non dꝫ oꝛare.q̃
ad deũ ſoluta ẽ.nec nocet ei vilis ſepultura.ĩ.de ſepul.
ſacris.potiꝰ em̃
conſulendum eſt
aĩe q̃ coꝛꝑi:⁊ in
tali caſu vbi mu
lier certa ẽ potiꝰ
dꝫ deo obediꝛ̃ q̃
iudici ſm ꝯſiliũ
pape.⁊.xj.q.iij.
ñ ſꝑ.xxiij.q.ĩ.q̃d
culpať:ne ꝯ̃ ꝯſci
entiã ſuã edificet
ad gehẽnam.
d ¶ Sufficiẽs
ſecuritas. xxxij.
q.j.de bñdicto.
ex q̃ em̃ ꝓpť ſeui
ciã vnꝰ reliquuꝫ
dimittere ꝑ̃t ſm
legem in auc̃.de
nup.§.ſi igiť mu
lier tale aliquid.
colľ.iiij.q̃ multo
minꝰ ẽ reſtitutio
faciẽda:qꝛ turpi
us eijciť q̃ ñ ad/
mittiť hoſpes.ĩ.
de iureiu.queãd
modũ.⁊ in h̃ ca/
ſu alicui honeſte
mulieri cõmittẽ/
da eſt vbi ſecure
moꝛetur. ſ̃.e.ex
trãſmiſſa.⁊.ĩ.de
ſpõſa.cum locũ.
arg.ſ̃. de ꝓcur.

calũ.lr̃as. iurať tñ de calũmnia ſuꝑ exceptionibꝫ poſt
emergẽtibꝰ:ſi tñ ꝑ eas alteriꝰ ius aliq̃liť ĩpugneť.ſ̃.ꝺ
elec.c.cũ dilecti.⁊.ĩ.q̃ ma.ac.poſ.c.fi.⁊.ĩ.ꝺ teſti.ꝑ̃ntiũ.
ff.ꝺ dam.infec.qui bona.§.ſi quis ſtipulaturꝰ.arg.ff.
qui ſatiſda.co.de die.§.iubeť.Dicas ꝙ vbi in ꝑ̃nci.ſe/
mel lit.conteſ.iuratũ eſt de calũnia:poſtea non iurať:
qꝛ iuramentũ illud extendiť ad oẽs exceptiones ꝑem/
ptoꝛias que poſtea occurrũt:ſiue ſint emergentes ſiue
incidẽtes.C.ꝺ iura.calũ.auc̃.hoc ſacramẽtũ olim.ali
ter obſeruabať:qꝛ iurabať ſuꝑquolibet caplõ:vñ ho/
die nõ valẽt iura que h̃ dicebãt:⁊ ſic nõ cõtradicũt le/
ges ꝑ̃dicte:qñqꝫ etiã iurať ob aliud:puta ꝙ non didi/
cit teſtificata.ĩ.de teſti.vltra tertiam.ante lit.conteſt.
bene iuratur ſuper exceptionibꝰ ꝓpoſitis:⁊ pꝛecipue
vbi arguiť malicia excipientis:vt hic ⁊.ſ̃.de elec.cuꝫ
dilecti.⁊.ĩ.de excep.paſtoꝛalis.ſiue ſit cauſa ſpiritua/
lis ſiue ciuilis:⁊ nihilominꝰ iurať poſtea de calũnia ſu
per ꝑ̃ncipale q̃ſtione.qꝛ aliud eſt iurare ſuꝑ exceptiõi/
bus añ lit.cõte.ꝓpoſitis:qꝛ ibi declinaťiudiciũ.nec tã
gunt ꝑ̃ncipalẽ queſtionẽ.nec ex ea oꝛiunť.⁊ aliud ẽ iu
rare ſuꝑ exceptionibꝰ poſt litẽ cõteſ.quia illa tangunt
pꝛincipale negocium:⁊ oꝛiunť ex eo.vnde iuramentũ
de calũnia ad omnia extendiť que emergunt poſt litẽ
ꝯte.⁊ q̃ incidũt.⁊ ideo poſt li.ꝯte.ꝑ̃ſtito iuramẽto ſuꝑ
ꝑ̃ncipali q̃ſtiõe nõ iurať poſtea.qꝛ ſic q̃ſi bis iuraret.
c ¶ Tolerare.h̃ intellige ſm diſtictionẽ illiꝰ decre.ĩ.de
ſeñ.excõ.inq̃ſitiõi.Sꝫ pone ꝙ taľ excõicata iiuſte mo/

accedẽs:⁊ ꝑ̃terea ſatiſdatio nõ ĩmutat maliuolũ ꝓpo/
ſitũ.inſti.de ſuſpe.tuto.§.nouiſſime.

Ex parte.m. ¶ Cõiter ſũmať vt in rubꝛo.Sꝫ qꝛ
ex hac ſũmatiõe inferť vt ſufficiat ꝓbare ſolũ cõiugiũ
licet nõ ꝓbeť carnalis copula:de q̃ tñ ſunt opiniones:
vt.ĩ.patebit.ideo ſũmo aliter ⁊ ſic. Per ſolã traducti/
onem mulieris ad domũ viri factã:nõ ꝑ̃cedentibꝰ ſpõ/
ſalibus vel inualidis non acquiriť poſſeſſio:vnde ea
recedente ꝓpꝛia auctoꝛitate non competit reſtitutio.
In pꝛima parte poniť mulieris querela partim deciſa
In ſecũda dat iudicẽ ibi:Quia igiť.Ab. e ¶ Non/
dum.vij annoꝛũ.et ita nihil egit cum etas impediret.
ĩ.de deſpon.impu.litteras.⁊.ca.acceſſit. Item argu.
vbi quis vult cõtrahere matrimoniũ nec põt etate ꝓ/
hibente.nec ſponſalia cõtrahit quia non vult:nec ma/
trimoniũ:qꝛ non põt:nec illud intelligiť cõtrahere.ff.
de dona.inter vi.⁊ vxo.cũ h̃ ſtatꝰ.§.pe.⁊.ſ̃.de offi.de/
le.cũ ſuꝑ.⁊.C.ſiq̃s alteri vel ſibi multũ intereſt.ar.ꝯ̃.
ĩ.de deſpon.impu.de illis in fi.⁊.c.tue.Sed videť ꝙ
ille licet fuerit minoꝛ:auc̃te ſua tñ nõ debuit recedere.
ĩ.de deſpon.impu.de illis.Sꝫ in h̃ diſtingue vbi ſpõ/
ſalia nõ tenuerũt etate ꝓhibente:nec poſtea curſu tꝑis
placuerũt:vt h̃.qꝛ anteq̃ puer ſeptẽ annos cõpleuerit
ab eo receſſit:vt h̃.vel ſi ꝑ vim ꝯtracta fuerãt:vt.ĩ.de
deſpon.impu.ex lr̃is.auc̃tate ſua põt mulier recedere:
qꝛ nulla obligatio fuit hincinde ꝯ̃tcta:vt in ꝑ̃dictis de/
cre.lr̃as.acceſſit vbi ſpõſalia teneñt:nõ debet recedere

a mr̃imonio voluerit copula/
re: ac eadē traducta fuerit in
domū eiuſdē. ipſa ex q̄ ad nu
biles annos ꝑuenit: ratū no
lens habere qđ a patruo ſuo
circa hoc ꝓcuratuꝫ fuerat: a
Seneñ. epõ nubendi alij licē
b tiā poſtulauit: ⁊. j̄. ¶ Quia
igit̄ nõ credim⁹ ambigēduꝫ:
c quin ip̃a mulier q̃uis minoꝛ
cauſaꝫ poſſit matrimonij per
ꝓcuratoꝛē tractare: ac pars
alia que mulieris reſtitutio/
nem ſibi fieri pꝛius poſtula/
bat reſtitui neq̃ debeat: vt/
pote a nullo iuris ſeu poſſeſ/
d ſionis cõmodo deſtituta: cū
ꝑ ſolā traductionē quā p̃ceſ/
ſerūt ſpõſalia: vel ꝯſenſus le
e gitim⁹: nec fuerint etiā ſubſe
cuta: nullū int̄ eos obligato
riuꝫ vinculū ſit cõtractū: mā
dam⁹: q̃ten⁹ ſi eſt ita: non ob/
f ſtantib⁹ exceptionib⁹ ſupꝛa/
dictis: audias q̄ hincinde ꝑ/
tes duxerint ꝓponenda: ⁊ qđ
canonicū fuerit: ap. re: decer
nas. **Idem.** **Interdictuꝫ vn de vi non competit contra illum qui nõ ſpoliauit: nec ſpoliari mandauit: nec ſpoliationem ratum habuit. Ca. XV.**

Cum ad ſedē apo. acceſ/
ſiſſent Cumañ. epi ⁊ fra
tru hoſpital' hieroſo. ꝓcura/
toꝛes: ⁊. j̄. Abbati de accoñ.
cãm q̄ ſuꝑ eccl'ia ⁊ hoſpitale
de mõte citano int̄ eos v̄te/
bat̄: talit̄ duxim⁹ ꝯmittēdã:
vt audiret oĩa: tã ad poſſeſſo

alter ſine licentia eccleſie. j̄. de deſponſa impu. de illis.
a ¶ Copulare. h̄ qđ dicit voluerit mr̃imonio copula
re. tollit alia ꝯria: ⁊ h̄ q꞉ volũtas ad nullū actū ꝓceſſit
nec q̄ ad ſpõſalia: nec q̄ ad mr̃imoniū. ⁊ ita nulla obli
gatio fuit cõtracta: vt. j̄. ſequit̄. b ¶ Poſtulauit. ⁊
etiã res ſi q̄s de/
dit ei in dotē. nã
ſemꝑ ſubintelli/
git̄ talis ꝯditio
ſi mr̃imoniū fue/
rit ſubſecutū. ff.
de iure do. ſtipu
lationē. ⁊. l. dot̄/
ꝓmiſſio. ⁊ fruct⁹
⁊ part⁹. ff. de cõ
di. cã data cauſa
nõ ſecuta q̄ ſe de
bere. §. fundus.
c ¶ Quãuis mi
noꝛ: ſic pꝫ ꝙ in
cã matrimõiali
minoꝛ. xxv. ãno/
rum cēſet̄ maioꝛ
ſil'iter ĩ voto. xx.
q. ij. c. j. ⁊. ij. Itē
⁊ in alio caſu cū
minoꝛ moꝛtē pa/
tris exeq̄tur: vel
cū agit de teſta/
mento p̃ris. xv.
q. iij. ꝺ crimine.
vbi de h̄. Itē cū
agit de recuperã
da poſ. C. q̄ legi. ꝑſo. l. vlti. Itē cū agit de thoꝛo viola/
to. ff. de adul. ſi maritus. §. lex iulia. Itē cum agit de li
bero hoĩe exhibēdo. ff. de li. ho. exhi. l. iij. §. vlti. Item
cū impetrauit veniã etatis. ff. de his q̄ ve. eta. impe. l.
ij. Itē cum agit negocia alteri⁹. ff. de mino. cū manda
to. Et generalit̄ videt̄ ꝙ ſ̄m canones etiã cõtra patrē
ſuū minoꝛ agere poſſit. vt. ij. q. vij querit̄. Sꝫ nunq̄d
minoꝛ põt petere reſtitutionē in integrū in huiuſmodi
ſp̃ualibus ſiue eccleſiaſticis negocijs. ſi doceat ſe leſuꝫ
vt ſi cõtraxit cū paupere cū poterat cõtrahere cū diui
te. Dico ꝙ nõ: q꞉ erroꝛ diuitiaꝝ nõ impedit matrimo/
niuꝫ. xxix. q. j. §. j. ergo nec ſpõſalia: q꞉ in hoc cēſet̄ ma
ioꝛ. ⁊ vbi minoꝛ mutat ſtatū nõ reſtituit̄. ff. de mino. l.
ſi ex cauſa. §. ait papi. argu. xx. q. ij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ſi maioꝛ
eſt. xx. an. põt ſe ꝑmittere venūdari ad ꝑticipãdū p̃ci/
um: vt inſti. de iur. per. circa fi. Sed ſi mioꝛ. xxv. an. re
nūciat bñficio ſuo: nunquid põt imploꝛare reſtitutio/
nem? videt̄ ꝙ nõ: q꞉ in talib⁹ loco maioꝛis habet̄: quia
in rebus eccleſiaſticis ſentētia lata ꝯ minoꝛē abſenteꝫ
⁊ indefenſum tenet. ff. de elec dudū. j. Sed in reb⁹ im/
mobilib⁹ ſentētia lata ꝯ mioꝛē abſentē nulla ē. ff. de re
iudi. cõtra pupillum. Item ex hoc ſequeret̄ incõueni/
ens: quia ſi minoꝛ renūciaſſet eccleſie: ſi poſtea illa ꝯfe
rat̄ legitime alicui: demū minoꝛ petat reſtitui ꝙ ei ab/
iudicabit̄ eccl'ia q̄ legitime eſt eã adeptus: ⁊ ſine culpa
ꝙ ẜſe non debet. j̄. de ap. bone. lvj. di. ſatis peruerſum.
xvj. q. vlti. inuentuꝫ eſt. Item q꞉ in rebus eccl'iaſticis
cenſendus eſt ſui iuris. ſicut ⁊ filiuſfa. in caſtrenſi pecu
lio. ff. ad mace. l. ij. ⁊. iij. in fi. Econtra videt̄ ꝙ poſſit:
quia ⁊ maioꝛi cõpetit reſtitītutio in integrū. s̄. de re/
ſti. in inte. c. ex litteris. Itē in reb⁹ eccl'iaſticis mai⁹ pe/
riculū eſt q̃ꝫ in alijs. ergo in eis cauti⁹ eſt agendū. xlij.
di. quieſcam⁹. vij. q. ij. c. vlti. ff. ad carbo. l. j. §. iij. incõ
gruūꝫ eñ eſſe t ꝙ per aſſumptionē rei eccleſiaſtice per
deret beneficiū reſtitutionis: quia vtilitas debet auge
ri non minui per dignitatē. ff. de iudi. li lõgius. in fi. et
argu. ad hoc. ff. commo. in cõmodato. §. ſicut in fi. ⁊. j̄.
de commo. ca. vno. ⁊. C. ꝺ indic. vidui. l. ij. in fi. Ad hoc
dicas ꝙ minoꝛ poteſt petere in integrū reſtitutionē: ſi
omiſit pꝛobatio/
nem neceſſariaꝫ:
vel alias capt⁹
ſit ĩ iudicio ⁊ be
neficio: ſicut ⁊ ec
cleſia q̄ cõparat̄
mioꝛi. s̄. ꝺ ĩ inte.
reſt. c. ꝑ. ⁊. c. audi
tis. ⁊ q̃ſi per to/
tū. et. ff. de mio.
ꝙ ſi mioꝛ. §. j. et
l. minoꝛ. xxv. an.
Sed ſi renūcia/
uit beneficio ec/
cleſiaſtico. ⁊ illđ
iam ſit alij colla/
tum. nõ ſubueni
tur ei. ff. ꝺ mino.
ꝙ ſi minoꝛ. §. ſce
uola. In mr̃imo
nio ꝺo puta cuꝫ
ſentētia lata cõ/
tra mr̃imoniū ē
vbi eccl'ia dece/
pta eſt. ipſo iure
ſeruat̄ illeſus. j̄.
de re iudi. latoꝛ.
⁊. c. ꝯſanguinei.
d ¶ Cõmodo deſtituta. ſic. ff. ꝺ ſpõ. q꞉ ꝑ ſolā traditio
neꝫ nihil egit: vbi eñ nulla p̃cedūt ſpõſalia vel matri/
monium nulla habet̄ poſſeſſio: quia liber homo poſſi/
deri nõ poteſt. ⁊ poſſeſſio illa talis eſt ꝙ qui poſſidet:
poſſidet̄ vnde ex ſola poſſeſſione facti nulla ſeruitus:
vel obligatio hincinde cõtrahit̄: nec reſtitutio peti po
teſt: cum nulla poſſeſſio iuris hic fuerit. vnde ⁊ hereti/
cus non põt in iure petere rerum eccleſiaſticarū reſti/
tutionem. xxiij. q. vij. c. j. ⁊. ij. nec laicus reſtitutionē de
cimaruꝫ: licet de facto poſſideat: q꞉ aliud eſt poſſidere:
⁊ aliud detinere. j̄. de pꝛeſcrip. cauſam que. nec eñ ſuffi
cit pꝛobare ſpoliationē: niſi pꝛobet ꝙ poſſederit: s̄. de
offi. delega. conſultationib⁹. ⁊. s̄. eo. olim: vt ibi dictuꝫ
eſt. Quandoq̃ꝫ tamen petit̄ reſtitutio vbi nulla poteſt
eſſe poſſeſſio: vt cum petit̄ reſtitutio cõſanguinee. s̄. c.
pꝛoxi. Sed illud eſt quia poſſeſſio iuris ꝑ ceſſit: de qua
conſtat. ſic. j̄. de pꝛeben. referēte: arg. s̄. de ꝓcu. ex inſi/
nuatione. Item ſeru⁹ petit reſtitutionē rerū dñi abſen
tis: q̃s de iure nõ põt poſſidere. C. ſi ꝑ vim. vl' alio mõ.
l. vl. ſil'r. vxoꝛ reſtituit̄ ad res datas ſibi a viro: q̃s de
iure poſſidere nõ põt. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. deijcit̄. de h̄
tradit̄. xxiiij. q. j. §. j. ⁊ nõ. ꝙ licet aliq̄ appeat tradu/
cta: nõ tñ p̃ſumēdū ē ſtatim ꝓ ſpõſalib⁹ vl' mr̃imonio:
vt hic patet. ⁊. l. p̃dicta. queſitū. ⁊. ff. ꝺ ſpõ. ſꝫ vbi ſpõ/
ſalia p̃cedūt infra pubertatē: ſi ſponſa. cõpleuit. xij. an
nos apud ſpoſuꝫ: p̃ſumit̄ matrimoniū. j̄. ꝺ ſpon. ad id.
ff. de ritu nup. mulier. e ¶ Subſecuta: q꞉ nunq̃ꝫ
ſponſalibus puella conſenſit: vel anteq̃ꝫ puer ſeptimuꝫ
annū cõpleuerat ab eo receſſit. f ¶ Exceptionib⁹
ſupꝛadictis. ſcꝫ ꝙ petebat fieri pꝛimo ſibi reſtitutio/
nem: et ꝙ illa non poterat agere per pꝛocuratoꝛem:
que non habent locum hic.
Cum ad ſedem ¶ Diuidit̄ pꝛincipaliter in du/
as partes. In pꝛima proceſſus narratio. In ſe/

a rium q̃z ad petitoriũ iudiciũ ptinentia: q̃ vtraq̃z ps duceret pponẽda: ⁊ cãm ipam fine debito terminaret: corã q̃ pcurator hoſpital̃: p̃dicta cũ b poſſeſſiõib⁹ et ptinẽtijs ſuis que tenebat epũs ſibi reſtitui poſtularit: ⁊ aſſerens illa de iure ad hoſpitale hieroſo. c expectare: qđ ipſa diuti⁹ poſſediſſet. Ad que r̃ndit pcura d tor epĩ: ſe nec ſcire nec credere: ſupradicta ab hoſpitali poſſeſſa: vel ad illud aliquaten⁹ ptinere: q̃ Cumañ. epũs (vtpote in ſua dioceſi ↄſtituta) rõnabilit̃ detinebat. Cũ igit̃ ad fundãdã intẽtionem e ſuã: ps vtraq̃z teſtes pduceret: dictus abbas pcuratorẽ epĩ condẽnauit ad reſtitutionem oĩm p̃dictorũ: ⁊. j. Nup aũt vtriuſq̃z ptis pcuratoribus cõparẽtib⁹ corã nobis: cãm ipam examinauim⁹ dili

gẽter: ⁊ quidẽ p teſtes videbat̃ eſſe pbatuz q̧ Cumañ. epĩ nũci⁹: cruces hoſpitalarijs: abſtulit inhibẽdo ipſis ne ad ſupradictã eccl̃iam vel hoſpitale redirẽt: ⁊ q̧ epũs ſupradicta oĩa poſſidebat: vñ pcurator hoſpitalariorũ petijt dictã reſtitutiõis ſñiaz cõfirmari: et. j. Nos p̃oris acta iudicij receſenteſ: qꝛ nec f p dicta teſtiũ: vel ↄfeſſiões ptiũ (cũ nulle penit⁹ ĩ iudicio facte fuerĩt) vl̃ etiã ĩſtrumẽta q̃ nullaten⁹ de ſpoliatiõe tractabant: nec p euidẽtiã facti nob̃ conſtare potuerit: q̧ Cumañ. epũs hoſpitalarios ſpoliauerit vel mãdauerit ſpoliari: vl̃ ſpoliationẽ factã ſaltem ratã habuerit: pnũcia g mus in q̃ſtiõe p̃dicta interdictũ vnde vi locũ nullatenus habuiſſe: reſtitutiõis ſñiaz a p̃dicto abbate platã: licȝ ps

cunda cauſe diffinitio: ſecunda ibi. Nos prioris. Ab.

a ❡Q̃z ad petitoriũ: ſiue ſimul ſiue ſepatim poterat agere pcurator hoſpitalis. De h̃ dictũ eſt. s̃. de cã poſſeſſionis. cum eccleſia. ⁊. c. cum ſup. ⁊. ca. cum dilectus.

b ❡Cũ ptinẽtijs: h̃ ergo dat̃ libell⁹ generalis: ſic. j. de donat̃. inter dilectos. ⁊ ſentẽtia fert̃ ibi generaliter. ⁊. j. đ pba. licet. ad fi. Ar. s̃. de libel. ob. c. ij. et. iij. vbi plene nõ. de h̃: arg. ↄ. ff. đ rei. ven. ſi in reȝ: ⁊ inſti. đ ac. §. curare. Sol. ↄria iſta locũ habent in rei ven. in ſingularib⁹ iudicijs: vbi oĩa debẽt ſpecificari q̃ petunt̃: vt h̃. ⁊. j. de dona. inter dilectos. cũ oĩbus cõſilĩbꝫ locũ hñt in iudicijs vniuerſalibꝫ. Naȝ ſi q̃s petit eccleſiã cũ ſuis ptinẽtijs vniuerſitas ẽ. ⁊ in hoc caſu ad id qđ nõ extat tpe petitionis apud eũ qui cõuenit̃ ſi tpe ſñie poſſideat cõdẽnat̃ ac ſi tpe lit. ↄte. poſſideret. ff. de peti. here. ſi quo tpe. ⁊. ff. de pecul. queſitũ. Sed qualiter pcedet̃ circa pertinẽtias: cũ reus neget eas ptinere ad eccleſiaȝ vel ad hoſpitale? Reſpõdeo vbi obſcure ⁊ indeterminate aliquid pponit̃ circa initiũ iudicij accipim⁹ id qđ vtili⁹ eſt actori. ff. đ iudi. ſi q̃s intẽtione. ⁊. ff. de verbo. obli. inter ſtipulantẽ. §. j. ⁊ id qđ nocet reo. ff. de interroga. ac. de eta. §. nihil. in medio litis equaliter p̃ſumit̃ pro vtroq̃z. arg. xxx. q. v. iudicãtẽ. ⁊. j. de teſti. cũ tu. In fine magis p̃ſumo p reo. j. de pba. ex litteris: ⁊. j. de fi. iſtru. inter dilectos. in fi. debet enim actor declarare in pceſſu de ptinẽtijs al̃s nõ fieret executio ad volũtatẽ ſuã: argu. j. de p̃ſcrip. auditis. ⁊. j. de ſpon. ex litteris.

c ❡Diutius: poſſediſſet. Nunq̃d h̃ ſolũ ſufficit pbare q̧ quando poſſedit: ad hoc vt poſſet reſtitui? nõ. niſi probet ſpoliationẽ. s̃. de offi. deleg. ↄſultationibus. ⁊. s̃. eo. cum olim. vbi de hoc. ſecus in dominio: qꝛ ibi ſufficit pbare q̧ ſit dñs et ad hoc vt habeat̃ pro dño. C. de proba. ſiue. Et eſt ratio: quia in dominiũ nõ ita de facili perdit̃ ſicut poſſeſſio. ff. đ acqui. poſ. ſi quis vi. §. differentia.

d ❡Credere: per hoc em̃ fuit facta lit. ↄteſt. per narrationẽ ⁊ reſpõſionẽ. s̃. li. ↄte. c. vno. arg. C. de excep. ſi quideȝ. ⁊. ff. de peti. here. ſi debitor.

e ❡Teſtes. Sed cum agat̃ hic poſſeſſorio tm̃ nunquid debet pbari ps altera cõtra quã quã agebat̃ tm̃ poſſeſſorio? Videt̃ q̧ nõ. qꝛ ⁊ queſtio ſpoliatiõis p̃mo tractãda eſt. s̃. e. in litteris. ⁊. c. Item cum quis. ⁊. ca. ex conqueſtione. Dicas q̧ ſuper eodem poſſeſſorio põt ſe defendere: puta quia incõtinẽti deiecit. vel quia aduerſarij poſſidebant ſub cõditione. s̃. eo. olim. Iteȝ q̧ inuenit vacuã poſſeſſionẽ: ⁊ ſic poterit probare de iure ſuo. vel dum quiete poſſidebat ſponte renũciauit: ⁊ ſic nõ cõpetit reſtitutio: vt. s̃. eo. c. iij.

f ❡Dicta teſtium. Nota q̃ttuor modos cõuincẽdi vel pbandi: ⁊ quintus põt addi. ſcȝ violenta p̃ſumptio. xxxij. q. j. dixit dominus. Berñ.

g ❡Interdictuȝ: ſic patet q̧ iſte pcurator inepte pppoſuit petitionẽ ſuam. nã interdictũ vnde vi nõ dat̃ niſi cõtra illũ qui deiecit vel mãdauit: vl̃ ratũ habuit: vt hic dicit̃. ⁊. ff. vi ⁊ vi ar. cum a te. ⁊. l. iij. §. cum pcurator. ⁊. ij. q. j. notũ. vl̃ niſi cõtra illum q̃ rẽ ſcienter a deiectore recepit. j. e. ſepe. Item dat̃ cõtra vniuerſaleȝ ſucceſſorẽ. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. ĩ fi. ⁊. l. iij. §. vl. ⁊ dat̃ ſucceſſori ſpoliati. ff. e. l. j. §. hoc interdictuȝ. ij. ⁊. j. de teſti. ſignificauerunt: ſed non dat̃ cõtra ſucceſſorem rei: ſed cõtra amptorem vel donatariũ ſcđm leges. ff. de vi ⁊ vi ar. cum a te. Dixerũt tamen quidã q̧ actione in factuȝ poteſt agi cõtra quẽlibet poſſeſſorẽ. ff. e. l. j. §. vlt. Sed illud non eſt verum: quia illud intelligendũ eſt de ſucceſſore vniuerſali. Vel poteſt intelligi: q̧ tunc agi poſſet contra poſſeſſorẽ rei. quãdo poſſidens cauſam habet a deiectore ſuccedendo in vitiũ. j. e. ſepe. Videtur tamẽ q̧ in rebus eccleſiaſticis poſſet agi ↄtra quẽlibet poſſeſſorẽ. iij. q. j. reintegranda. ⁊ per totũ. ⁊. q. ij. c. ij. et quaſi p totũ. ⁊. s̃. de iudi. quia. gu. ⁊. j. eo. ſepe. ar. xij. q. ij. quicunq̃z. ⁊. xvj. q. vj. ſi epiſcopũ. h̃ verũ eſt. ſȝ nõ per interdictũ vnde vi. ſed cõditione ex illo canone. iij. q. j. reintegranda. ⁊. iij. q. ij. c. ij. Item cõueniri poteſt quilibet poſſeſſor iudicis officio: argu. j. de appel. bone. vel ↄditione ex illa decre. j. e. ſepe. Sed nõne ex eo q̧ familia iſtius fecerat violentiã: ⁊ ad dñm res illa puenit. p̃ſumendũ eſt ex hoc de voluntate dñi factã fuiſſe. j. q. iiij. qꝛ preſulat⁹. ⁊. j. de teſti. cõſtitutis. ij. et. ff. de mino. l. iiij. Sed hoc non verũ: quia põt eſſe q̧ dñs vacuam poſſeſſionẽ inuenit: ⁊ ſic intrando violentiã non fecit. vñ taleȝ rem vſucapere poterat. inſti. de vſuca. §. qđ aũt. ⁊. ff. de vſuca. ſequit̃. §. ſi tu me vi expuliſti. nec em̃ de facto familie ſue tenet̃ dñs. niſi mãdauerit vl̃ ratum habuerit: ſed ſi ſeruus ei⁹ deiecerat. tunc tenet̃ inquãtũ ad ipm puenit. vel ſi nil ad ipm puenit tenet̃ noxalit̃ noĩe ipſius ſerui. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſed ⁊ ſi. cum q̃s. ⁊. §. ſe. Itẽ ſi familia alicuius deiecit aliquẽ: non tñ noĩe dñi: dñs illud nõ põt ratũ habere. ff. de vi ⁊ vi ar.

i vi me. a cõrario ſenſu.ff.de nego.geſt.ſi pupilli.§.ſz ſi ego:niſi velis dicere:q ſm canones ratũ ꝓpoſſum habere q meo noĩe nõ eſt geſtum.ix.q.iij.lugdũneñ.et vj.q.j.c.vlt.7.ĩ.de his q̃ fi.a pla.ſine conſen.ca.iij.7 .de elec.qd ſicut. Itez nõ.q licet interdictũ vnde vi

eccl'ia iſti⁹ nõ dʒ puniri ꝓpter delictũ iſti⁹.xvj.q.vj.ſi epm. Et iõ cũ al's ñ ſit ſoluẽdo nõ põt agere ȝamoreñ. ꝯ oueteñ.qꝛ cũ ſpoliat⁹ fuerit a rege.ſ.legioñ.epatu ſuo nõ pt reſtituere.qd ꝺ fructib⁹ alienis pcepat:donec re ſtitueret.iõ dicit:ianis ẽ actio.iõ etiã dic:nõ ꝯpellat ipm reſtituere:ꝓ uſqꝫ ipſe taliter fuerit reſtitut⁹. 7c.Berñ.

õ det niſi ꝯ de/ iectorẽ :vt dictũ :tñ actio quod me.cau.dat cõ/ tra quẽlibet poſ/ ſidentẽ :vt.ſ.de is q̃ vi me.cau. .c.abbas.et.c. d audiẽtiam.et vj.q.vj.c.j.7.ff õ me.cã.ſi cum xceptiõe.§.ali/ ñ.et.C.e.ti. nõ itereſt.ſiĩr inẽ ictuz qd vi aut az.ff.qd vi aut ã.ſp.in pñ.ſiĩr iterdictũ ꝺ no. pe.nũ.ff.de no. pe.nũ.l.vl. Et õ.p hãc decre. a ſnĩa lata ſup oſſeſſiõe momẽ anea appellaꝛ ꝯ llud.ij.q.vj.ſũt zũ.⁊.de poſſeſ/ õe.7.C.ſi ꝺ mo nẽ.poſ.l.vna.et .q.ap.nõ re.qſ s.vñ aliud ſm anones 7 aliud m legeſ. Vł dic .ll.ille itelligũ/ ur in poſſeſſiõe dipiſcẽda :vt ĩ egatario 7 ĩ cre/ itore 7 ſcripto herede:ſed in interdicto vñ v i bñ põt ppellari:qꝛ p talẽ ſnĩam põt fieri pĩudiciũ ꝓprietati. .vñ vi.ſiqs in tantã:7 talis ſentẽtia diffinitiua ap/ ellat.ſ.vt lit.nõ cõteſt.accedẽs.ꝗ.7.ſ.de iudi.ſignifi auerũt. a ❡ Motũ.iiij.q.iiij.teſtes.ĩ.de reſti.in ſentia.7.ſ.de renũ.in pſentia.7.ſ.de elec.bone.ꝗ.et ĩ.de re iudi.ſicut.

aduerſa ꝓponeret:q pſumẽ/ a dũ eſſet ꝓ ſnĩa iudicis:q̃ mo tum animi ſui potuit ex cau/ ſis alijs informare: iuſticia exigente caſſantes. I dem.

Exceptio inopie de q̃ ꝯſtat a clerico oppoſita impedit ex/ ecutionẽ ſentẽtie etiã late in poſſeſſorio. Ca. XVI

OLim vobꝭ dediſſe memi nim⁹ in mãdatis:vt oueteñ. epm ad debitã ptis reſtituti/ onẽ 7 Amori.dioc.quã tene bat cũ pcepťl fructib⁹ reſtitu/ ere cogeretꝛ:7.ĩ. ❡ Vez qm̃ b inanis ẽ actio quã inopia de bitorꝭ excludit:mãdam⁹ q̃te nus nõ pus epm ad reſtituti onẽ fructuũ cõpellatꝛ:q ipe c fuerit taliꝛ reſtitut⁹:vt reſti/ tuere poſſit:qd pcepit ꝺ ꝓuẽ tib⁹ alienis. I dez.

Per ex/ cõicationẽ aliq̃bus dieb⁹ ob/ ſeruatã in obſeruãtes nõ acq̃ rit iurꝭ prochialis poſſeſſio. h.d.ſm Jo.an. Ca. XVII

OLim inẽ te ꝓ abbatia tua:7 piſieñ.epm noĩe pariſieñ.eccl'ie:ſup poſſeſſiõe b iurꝭ prochialꝭ ĩ parrochia de monte queſtione ſbo2ta:7.ĩ. ❡ Nos attẽdẽteſ:q ex eo ſo c lo q ꝓplus pdicte prochie ti/ more ſnĩe ſue p aliq̃t dies ab ſtinuit a diuinis :nullã ĩ eos iurꝭ prochialꝭ poſſeſſionẽ idẽ eps fuerit aſſecut⁹:nec fuerit aliq̃mõ ꝓbatũ:q eo tpe quo ſnĩam ipſe ꝓtulerit:poſſeſſi/ onẽ in ipſis iuris parrochia lis haberet:vel pus etiã ha/ buiſſet:reſtitutionẽ ei adiu/ dicare de iure nequim⁹:cum ipm nõ ꝯſtiterit ſpoliatum. I dez in ꝯci.generali.

Spoli atus reſtitutionẽ petit ab il/ lo q̃ ſciẽter rem a ſpoliatore recepit. Ca. XVIII.

SEpe contingit:q ſpoli/ atus per ſpoliatorem: in alium re tranſlata : dum f aduerſus poſſeſſorẽ non ſub/

OLim int. ❡ Aliꝛ ſũ/ ma q̃ ad intelle/ ctũ decr. Per ex cõicatiõis ꝓbati onez nõ ꝓbaꝛ q̃ſi poſſeſſio iuriſdi/ tiõis licet aliq̃b9 dieb9 fuerit obſ/ uata.iõ petẽs re ſtitutionẽ h ſolo ꝓbato ſuccũbit. Prima ps deci/ ſe ponit factũ et ꝓceſſum. Scda diffinit :ibi.nos attẽdẽtes. Ab. d ❡ Parrochi/ alis:7 ita poſſeſ/ ſoriũ põt intẽta/ ri circa res ĩ cor/ porales :ſic.ſ.ꝺ cã poſ.cũ eccl'ia. e ❡ Timore ſnĩe Sz nunq̃d pdit poſſeſſionẽ.q̃ ti/ morẽ deuict⁹ ab/ ſtiet ſe ab illa.ff. de acq.poſ.poſſi dere.§.ſi qs nũ/ ciet.l.clam poſi/ ſidere.et.§.q̃ ad

OLim vobis de ❡ Violẽtus qui nõ eſt ſoluen do ad reſtitutionẽ fructuũ non vrgetur.h.d.ſm Jo.an.7 licet hec ſũmatio ſit vera ĩ ſe:tñ nimis reſtri/ ngit terminos lr̃e:ideo cõprehẽdẽdo mentẽ lr̃e 7 veraʒ ec.ſũmo ſic vt in rubro Primo ponit q̃relã.Scdo ꝓ/ uidet:ibi verũ. Et pone caſum lr̃alẽ. Ab. b ❡ In/ nis.ff.de dolo.nã.7 is q̃ nil habet:eius periculo nil ẽ. ff.de fur.itaqꝫ fullo.7.ĩ.de vſu.cũ tu. c ❡ Reſtitu tus:qꝛ alius ipm priuauerat eadẽ pte.vñ ſup ea nõ po terat cõueniri quouſqꝫ ipe fuerit reſtitutus.iij.q.ꝗ.epi. hoc tñ incõueniẽs videꝛ vt ſpoliat⁹ repellaꝛ per talem exceptionẽ:qꝛ ſpoliator ẽ ab alio ſpoliat⁹. Vñ ſigna/ tur ꝯriũ.ff.de vi 7 vi ar.cum a te.vbi dꝛ ꝯ q pmũ de/ iectorẽ agi põt 7 nõ ꝯ ſcdm.licet ipſe ab alio ſit deie/ ctus:ſed dic q tũc agi põtꝫ cũ cũ ipe eſt ſoluẽdo vł in illo vł in equalẽti .ar.ĩ.vt lit.pen.eccl'ia.ij.naʒ nullus caſus excuſat latronẽ.C.de fur.ſubtracto. Et ita patz q ſpoliator habet ĩ interdictũ vñ vi.ſi ipe ab alio ſpo/ liet.ſ.e.in lr̃is.ff.de vi 7 vi ar.l.j.§.q̃ a me.7 h. Item

nundinas. Item nonne ex eo q paret mandato alicu/ ius:gerit ſe pro ſubdito eius:vt.ĩ.de capel.mona.dile/ ctus.7.ĩ.ꝺ his q̃ fi.a ma.par.ca.ex ore.qꝛ facit ea q̃ alij ſubditi faciunt.xx.q.j.queʒ ꝓgenitores. Sed dic q ta lis timor nõ priuat ipm poſſeſſione:quia non facit hoc animo obediendi:ſed poti⁹ deliberãdi quod ſibi expe/ diat.non enĩ gerit ſe quis pro obediente:ſi non hoc fa ciat animo obediẽdi.ff.de acqui.here.pro herede. Itẽ ea ratione:quia qui ex timore facit iam non diciꝛ face/ re.ĩ de regu.iu.qui ex timore. Nota timorẽ excõmuni/ cationis equiparari metui qui cadit in cõſtantẽ viruz. vnde non pĩudicat. Item in tali dubio tutius eſt abſti nere. Item excõmunicatio non dat iuriſdictioneʒ :nec per hoc acquirit poſſeſſionem qui ſic excõicat.h.cum ipſe tunc non poſſideat:vt hic dicit.

SEpe contingit. ❡ Recipiẽs ſcienter rem inua ſam a ſpoliatore teneꝛ eam ſpoliato reſtituere:licz non probet dominiũ. Primo ponit factũ corrigendũ. Secundo corrigit:ibi. Unde. Abbas. f ❡ Subue/ nitur. Uerum eſt q ſpoliato non ſubuenitur per inter/ dictum vnde vi ſcdm canones.niſi contra illuz qui de/ iecit vel mandauit:vel ratum habuit.ſ.eo.cum ad ſe/ dem.in fi.ff.de vi et vi ar.cum a te.7.l.j.§.deieciſſe.7 .§.ſe.ſʒ ſubueniꝛ iudicis officio.ꝯ quẽlibet poſſeſſorẽ: ar.ſ.de iudi.qꝛ gu.7.ĩ.ꝺ ap.bone.7 ꝯditiõe ex canone ſiue dolo.ſiue vi.ſiue metu.ſiue alio mõ rẽ pdidiſſet ſp

ſubuenit̃.iij.q.j.retintegranda.licet actio de dolo dez tm̃ ꝯ dolũ facientẽ.actio ꝟo qđ me.cã ꝯ quẽlibet poſſeſ/ ſorez.ff.qđ me.cã.ſi cũ excẽptiõe.§.aliquã.ſiliter actio qđ vi aut clã.ff.qđ vi aut clã.l.j.§p.j.rñ. a ℂ Rigo re:illi⁹ legis.ff.de vi ꝛ vi ar.cũ a te.ꝛ ita ſm canones rigo ꝛ iuris ciui/ lis nõ eſt ſeruan dus.ꝫ.ti.ꝑx.ꝛ.c. j.ꝛ nimia ſubtili tas iuris q̃nq̃ ꝑ nicioſa eſt.C.ad trebel.l.pe.ꝛ.ꝭ. de iudi.dilecti.ꝛ di.xlix.hinc ete nim.ꝟ.puo. aut etiã in ꝟbo ſepe. b ℂ Scient̃:ſic ꝗ ſol⁹ ille põt cõ ueniri cõditione ex canone iſto:q̃ ſcent̃ recipit rez alienã.ſic.ꝭ.đ iu di.quia gn.ſꝫ ſi ignorant̃ recipit coueniat̃ ꝯditio ne ex illo canone iij.q.j.reitegrã/ da.ꝭ.nõ intelli/ gas ꝙ hic dicit̃: cũ qs alienat rẽ litigioſaz vel de q̃ timet̃ fieri con trouerſia: q̃a ſi alienat̃ res litigi oſa nulla eſt alie natio.C.đ litig. l.ij.ꝛ.ꝫ.vt lit.pẽ. c.iij.Si aũt alie nat rẽ nõ litigio ſam:ſed de qua ſperat̃ litigiũ te net̃ ad intereſſe. id eſt q̃nti interẽ illi⁹ rẽ alienataz nõ eſſe.ff.đ alie. iu.mu.cã fa.l.j. de h̃ tractat̃.ꝭ. de alie.iudi.mu. c.j.vbi de hoc.

uenit̃ per reſtitutionis bñfi/ ciũ ſpoliato:cõmodo poſſeſſi onis amiſſo: ꝑpt̃ difficulta/ tem ꝓbationũ iuris ꝓprieta/ tis:amittit effectũ. ℂ Nos nõ a obſtãte iuris ciuilis rigore: b ſancim⁹:vt ſiqs decetero ſciẽ ter rẽ talẽ recepit (cũ ſpolia/ c tori q̃ſi ſuccedat ĩ vitiũ:eo ꝙ nõ multũ interſit q̃ ad piculũ d aĩe iniuſte detinere ac inua/ dere alienũ) ꝯtra poſſeſſorez hmõi ſpoliato ꝑ reſtitutiõis bñficiũ ſuccurrat̃. Grego. ix.epo lucañ.

Si mãdat̃ reſti tutionẽ fieri ſub certo mõ ne ceſſe ẽ nõ ſolũ in facto:ſꝫ etiã in mõ pareri aliter non valet quod agitur. Ca. XIX

Piſanis ac lucanis ciui bus ꝑ graue diſcordiã q̃diu int̃ ſe habuerãt:afflict[is] gra/ uit̃ ꝛ attrit[is]:ꝛ.ꝫ.P.ſbdiaco no nr̃o dedim⁹ ĩ mãdat[is]:vt poſſeſſionẽ quã in q̃buſdã ca e ſtris cõſtat lucanã eccleſiam habuiſſe: ſibi prius plene ac libere(ſicut tpe mote diſcor/ die habuerat)reſtituta:et ſu per ea de qua dubietas orire f tur:ſufficienti cautione rece/ pta:ꝙ iuri corã nobis p̃dicti piſani parerẽt:ꝑlatas ꝓ oc/

c ℂ In vitiũ:q꞉ vitiũ rei ſequit̃ oẽm poſſeſſorẽ.C.đ acq̃re.poſ.vitia.ꝛ facto actoris ſucceſſio dãnat̃ here/ dis.j.q.ꝟ.cito turpẽ.ꝛ.ꝫ.de pe.in q̃buſdã.ꝛ.ꝫ.đ imu ec. aduerſus.in fi. d ℂ Detinere iniuſte. Nota.ꝙ iura pro eodem reputant auferre ꝛ detinere iniuſte:vt hic et.xvj.q.j.decime. Similiter auferre ꝛ non dare.xlvij. di.ſicut.ꝛ.xlij.diſt.§.j.xij.q.ij.indigne.argu.contra. xij.q.ij.ꝛ ſi illi.in.princi.

Piſanis ℂ Jo.an.ꝛ cõiter doc.ſũmãt ĩ rubro. Sed ego ſũmo ſic. Mãdatũ factũ de reſtituẽda libera poſſeſſione alicui⁹ rei ſi nõ põt adimpleri reſpe/ ctu poſſeſſionis rei:q꞉ nõ ꝯſtat de ipſi⁹ ſpoliatione:dꝫ adimpleri reſpectu libertatis poſſedẽdi:ſi de ipſa ſpo/ liatione libertatis cõſtat:ꝛ eſt caſus valde nõ. Uel no tabilius ſũmari põt ſic. Occupans certũ locũ in q̃ qs iura libere poſſidebat:ſi per ipſi⁹ occupationẽ nõ põt poſſeſſor ſua iura libere poſſidere:ſicut prius cõueniri põt poſſeſſorio ꝓ libertate poſſidẽdi:ꝛ reſtitutio fieri

nõ põt niſi dimittat locũ in priſtina libertate.h.đ.val de ſingularit̃. Primo ponit querelã epi lucani. Scdo expſſa cã diffinit ibi. Porro.ꝛ ſm Hoſti.decre.iſta cõ tinet cõmiſſionẽ ꝓceſſuũ:iniuſtũ appellationẽ p̃mi mã dati interp̃tationẽ:ꝛ iniuſti ꝓceſſus retractationẽ. Ca ſus litteralis ꝑ c nitur varijs mo dis. Abbas.

cupatione caſtroꝝ ipoꝝum in eos ſentẽtias relaxaret:ꝛ.ꝫ. Piſanis igit̃ aſſerẽtib⁹:ꝙ ꝑ te ſtabat:quo min⁹ tibi iuxta mãdatũ noſtrũ fieret reſtitu/ tio:ꝛ inſtãter petẽtib⁹:vt di/ ctas ſentẽtias p̃fatus ſubdi/ aconus relaxaret: ipſe rece/ ptis cautiõib⁹ de parẽdo iu/ ſticie:coram nobis ſentẽtias relaxauit eaſdẽ:ꝑpter qđ tu reputãs te grauatũ:ad nr̃az p̃ſentiã acceſſiſti:ĩpugnatu/ rus ꝓceſſum ſubdiaco.ſepe/ dicti:et.ꝫ. ℂ Porro duo in noſtro cõtinebant̃ mãdato: g vt videlicet poſſeſſio quã cõ/ ſtabat lucañ.eccliaz habuiſ/ ſe tpe mote diſcordie:ꝑus re/ ſtitueret̃ eidẽ:vt eiuſdẽ poſ/ ſeſſiõis reſtitutio fieret ple/ ne ac libere:ſicut eã habue/ rat tpe ſupradicto:quoꝝ p̃/ h mum ad factũ:alterũ ꝟo re/ ferebatur ad modum:vnde (licet ꝓut ꝑs piſanoꝝ dice/ bat)in facto mandati formã ſubdiacon⁹ ipẽ adimpleri ne quiuerit:q꞉ nõ poterat face/ re tibi reſtitui poſſeſſionẽ ca/ ſtroꝝ:de q̃ non ꝯſtabat eidẽ nec etiã (ſm ꝙ tu ipẽ dicebaſ affictuũ ꝛ penſionũ poſſeſſio

e ℂ Conſtat. ſcilicet per eui dentiã facti:cu eẽt notoriũ epm ibi poſſeſſionem habuiſſe:ſic.ꝭ. cũ ad ſedem:ad fi.nec poterat al qua tergiuerſati one celari:et ſi notoriũ erat.ꝫ. de cohabi.cle.et mu.c.vl.ſup illã poſſeſſione:de q̃ dubietas eſſet cautio p̃ſtat̃. f ℂ Sufficiẽti ſit̃e.ꝫ.de ſeq̃ſtra. poſ.ca.j.in fi.de vẽrbo.ſigni.c.ex pte. Sufficiens cautio erit ſi pi gnora vl̃ fideiu ſores dentur.ff mãda.ſi mãda to.§.vl.ꝛ.ff.đ deicõ.lib.l.ꝫ.§ adiũci. g ℂ Poſſeſſio ꝙ dicit poſſeſſi h̃ ꝯp̃hẽdit poſſe ſionẽ caſtrorum ꝛ poſſeſſionẽ iu riũ:q̃ lucan⁹ eps habebat ĩ caſtri de qb⁹ ꝯtẽdit̃: ſic cõp̃hẽdit po ſeſſionẽ affictuũ ꝛ pẽſionũ:q̃ po ſeſſiõe eps nõ fu erat ſpoliat⁹:v

ꝫ.ſequit̃:vnde debuit facere ſubdiaconus iſte ꝙ epi copus iſte plene ac libere poſſet ꝑcipe poſſeſſiões ꝛ af ctus:qđ cum nõ fecerit non ſeruauit formã:ſibi data ꝛ ideo ꝓceſſus nullus fuit:vt dicit in fi. h ℂ Alte rum:ad modũ:uõ.ꝙ cum duo mandant̃ p̃ncipaliter non ſufficit alterũ ſine altero adimpleri:vt h̃ ptꝫ. P mũ fuit vt poſſeſſio caſtroꝝ reſtitueret̃ epo:iſtud i facto cõſiſtit:h̃ facto opus ẽ. Scdm vt poſſeſſiõis re ſtitutio fieret plene ac libere:ſicut habebat eã tpe mo te diſcordie.ꝛ iſtõ cõſiſtit in mõ.ꝛ hec duo ſub vno in cludebãt:vt ptꝫ ĩ p̃n.ꝟ.vt poſſeſſionẽ quã.ꝛc.ſub ill forma duo mãdant̃.ſic.ꝫ.ti.pri.c.cũ dilecti.ꝛ.ff.de a bi.celſus. Et ita ptꝫ h̃.ꝙ ſiqs peccat tã ĩ facto q̃ ĩ mõ vl̃ ĩ altero tm̃.nõ valet ꝙ agit̃:ſic.ꝫ.vt ec.bñfi.vt nr̃m ſicut etiã ſi qs peccat tã in pſonã electi q̃ in modũ el ctiõis.nõ valet qđ agit̃.ꝭ.de elec.ſup eo.ꝛ.c.q꞉ ꝑpte Et ita ẽ opti.ar.ꝙ forma mãdati diligẽter ſeruãda ꝭ.de reſcrip.cũ dilecta.ꝛ.ꝭ.de offi.delega,venerabil

poterat tibi reſtitui: qꝛ ea nō
a fueras ſpoliat⁹: fuit tamē in
modo pctm̄: quia debuit fa/
cere vt piſani poſſeſſionē pē/
ſionū ⁊ affictuū: q̄ꝑ eoꝝ cō
feſſionē ↄſtabat te in caſtris
p̄dictis habere: tibi dimitte
b rent plene ac libere: ſicut ec/
cleſia tua illam habuerat tē/
poꝛe mote diſcoꝛdie. qd̄ q̄dē
eſſe non poterat: niſi piſani
caſtra ipſa oīno dimitterent
qꝛ illis detinētibus caſtra ⁊
munitiones caſtroꝝ: in q̄b⁹
dictas penſiones recipis et
affict⁹: ea plene ac libere ha
bere n̄ poſſes: ſicut habebas
q̄n ipſi caſtra eadem minime
detinebāt: eo q̄ q̄diu ea de/
tinent: in eoꝝ poteſtate relin
quit̄: te non admittere vel
repellere q̄n velint. His er/
go diligenter auditis: ꝓceſ/
ſum hmōi de fratrū noſtroꝝ
c conſilio irritum iudicamus.

De dolo ⁊ cōtumacia. Ale/
xander. iij. Herfoꝛdeñ. epi/
ſcopo. Reus qui mittendum
in poſſeſſionem ad mandatū
iudicis non admiſit nō mul/
ctabitur de canonica equita
te ſi infra annum caueat ſta/
re iuri. Capitulum I

d AD hoc cum ↄtin/
gat actoꝛem mul/
totienſ mittendū
eſſe in poſſeſſionē
e cauſa rei ſeruande: ꝓpter ab
ſentiam partiſ aduerſe: ⁊ per
eius dolū ſiue potentiā non
f g poſſit rem cuſtodiendā nan/
ciſci: ac īminente fine anni:
reus ne poſſeſſionē amittat:
debitam offerat cautionem:
cuiuſmodi ſit pena mulctan/
dus: quia iuſſioni nō paruit
iudicis: a nobis tua frater/
nitas requiſiuit? Ad qd̄ di/
cimus: q̄ in eccleſiaſtic[is] pſo/
h nis ⁊ negocijs: rigoꝛ ⁊ diſtri
ctio iuris non requirit̄: ſed
cum iuſticia ꝓpter hoc non
i periclitat̄: patienter admit/
ti debet: cum reus per cau/
tionē: ſtandi iudicio ſe aſtrī/
git. Idem abbati de rameſe
et archdiaco. belieñ. Pro
pter contumaciam rei poteſt
iudex rem petitam ſequeſtra
re ⁊ ipſum contumacē in ex
penſis condēnare quas pro/
pter ipſius contumaciā vel
doloſam exceptionem actoꝛ

EX litteris fecit. Ca. II
veſtris accepim⁹: q̄ cū
vobis cauſam que inter mo/

a Fuit tn̄ in mō pctm̄. hic expſſe patet q̄liter pec/ cauit in modo: qꝛ cū ipſi piſani ↄfiterent̄ epm̄ hr̄e pen ſionē ⁊ affict⁹ in caſtris p̄dictis. ⁊ ipſi ea poſſiderent epſ nō habebat plenā libertatē ꝑcipiēdi hic penſio/ nem ⁊ affictus. imo in eoꝝ ptāte erat ipm̄ admittere vel repellere: vt .j. ſequit̄. ḡ epus nō habebat ple/ nam libertatē: qꝛ hec ptās pen debat ex ptāte il loꝝ. s̄. ð ꝓcu. ac cedēs. vn̄ capel/ lan⁹ debebat ca ſtra iſta epo re/ ſtituere. qd̄ ſi nō fecerit peccauit in mō: qꝛ ſi dubi tabat̄ ð poſſeſſi/ one caſtroꝝ ⁊ pē ſionib⁹ ⁊ affictí/ bus nō dubita/ bat̄. ⁊ ita qd̄ ↄſi ſtebat in mō cer tificabat id qd̄ reſpiciebat in fa ctum. ⁊ ita ſiue dubitet̄ de poſ. ſiue nō. ex q̄ ↄſta bat de penſioni/ bus ⁊ affictib⁹. plena ac libera debuit fieri reſti tutio caſtroꝝ in q̄b⁹ habebat pē/ ſiones. Bern̄.

b Ea plene ac libere. No. q̄ q̄ reſtituit̄. ple/ nā hꝫ reſtitutio/ nē in p̄ſtinā cāꝫ ff. ð vi ⁊ vi ar. l. j. §. q̄ vi deiect⁹. §. nō ſolum. ſic et vacua poſſeſ/ ſio non traditur emptoꝛi. ſi alius in ea ſit cauſa le gatoꝝ vel fidei/ com. ff. de actio. emp. ⁊ vendi. l. ij. §. vacua. q̄nq̄ꝫ fit reſtitutio. ſed nō plena. s̄. e. lr̄as. ſed illud ꝓpter peri culū anime. c Irritū. No. q̄ dicit irritū. Et ita patet q̄ iudex q̄ nō ſeruat foꝛmā mādati ipſo iure irri tum eſt qd̄ facit ſicut. s̄. de reſcp̄. cum dilecta. vbi ð h̄.

De dolo ⁊ cōtumacia. Viſo de ſpoliatis ⁊ eie/ ctis aduerſarioꝝ potētia: videndū eſt nūc de fatigat[is] in iudicio aduerſarioꝝ dolo ⁊ ↄtumacia ſm. G. Vel ↄtinua ſic ſm Hoſti. Quia ſpoliat⁹ q̄nq̄ꝫ dolo vel ↄtu macia rei reſtitutionē ↄſeq̄ nō poteſt: ideo merito ſub ijcit̄ hec rubꝛica. Et vtraq̄ꝫ ↄtinuatio eſt ſatis bona. Habet̄ materia. iij. q. ix. ⁊. iiij. q. v. ⁊. v. q. ij. ⁊. iij. ꝑ to tum. xj. q. iij. certū. Repetit̄ in. vj. et cle. Ab. Sicu.

AD hoc cū. Cōis diuiſio. Scđa: ibi. Ad qd̄. Abbas Sicu. d Multotiēs: nō ḡ ſemꝑ: qꝛ aliq̄n ↄtumax excōicat̄. vt. s̄. vt lite nō ↄteſt. tue. ⁊. c. qm̄. e Cā rei ſeruāde: in q̄ iu/ dex eū tueri debet. ff. ne vis fi. ei q̄ in poſ. mit. l. j. §. j. arg. j. de re iudi. cū aliq̄b. ⁊. j. de ſymo. querelā. in fi. et ff. de oꝛig. iur. l. ij. §. poſt oꝛiginē. f Cuſtodiēdā q̄ enī in poſſeſſionē mittit̄ ex p̄mo decreto tm̄ cuſtos ef ficit̄ ⁊ nō poſſeſſoꝛ. j. ti. pxi. c. vlti. de h̄ pleni⁹ dꝛ. j. eo. ↄtingit. ff. de acq. poſ. poſſideri. §. vlti. Bern̄.

g Nanciſci: licet impediatur ab aduerſario. ne poſſeſſionem nāciſcat̄ ſꝫ tn̄ in telligit̄ poſſide/ re. arg. ff. ð bo. auc. iudi. poſ. q̄ꝫ/ uis. ⁊ eſt expreſ/ ſum. j. e. ↄtingit. ſi vō impediat̄ ꝑ aliū. ille tenet̄ ei ad intereſſe. ff ex q̄. cau. in poſ. eat̄. ſi q̄s credi/ toꝛem. hoc intel ligo ſi fuerit ſol/ uendo. al's obti/ net qd̄ dictū eſt arg. ff. de do. et elegant̄. §. ſi do/ lo. ⁊ ff. ð eo per quē factū eſt. l. vlti. j. Beñ.

h Rigoꝛ. ar gu. q̄ ſubtilitas iuris ſiue rigoꝛ ſm canones nō eſt ſeruādus: vt s̄. ti. pxi. ſepe. vbi ð h̄. ⁊ ita vr̄ q̄ rigoꝛ ille. in/ ſti. vi bo. rap. §. ñ. vō. ſed ne talia et. xxvij. q. ij. pꝛi uſq̄ꝫ. ⁊. C. vi. ſi q̄s ī tātā. ⁊. xvj. q. vj. placuit. nō dbeat ſꝫ canōeſ ſeruari. argu. s̄. ti. pxi. ſepe. ⁊. s̄ ð iura. calū. lr̄aſ er. j. de rap. cum cām. ⁊. c. vl. ⁊. ij q. vij. latoꝛ. ⁊. xvj. q. j. frat̄ nr̄. xij. q. ij. nulli. Rigoꝛ ta lis nō ſeruat̄ in cauſ eccl'iarū ⁊ mioꝝ. q̄b⁹ ↄſulit̄ bn̄fi/ cio reſtitutiōis. ſꝫ in cauſ p̄uatoꝝ bn̄ ſeruat̄. vt. C. vn̄ vi meminerit. ⁊. l. ſi q̄s. ⁊ qd̄ dꝛ in. c. placuit cauſe ſue detrimentū patiat̄. h̄ verū ē q̄ ad iudiciū poſſeſſoꝛium ſm q̄ſdā ſed a ꝓꝑetate nō repellit̄: vt ibi. in fi. dꝛ: vel ip̄e nō ſtabit in cā ꝓ re illa. ſꝫ clerici illi⁹ eccl'ie vel pōt intelligi detrimētū patiet̄ in reb⁹ ꝓpꝛijs. xij. q. iiij. q̄/ cunq̄ꝫ. i Periclitat̄: cū enī nullū fiet ei p̄iudiciū ex h̄ nō expedit: q̄ rigoꝛ ſeruet̄. ſed ſi iuſticia ꝑiclitare tur. ex h̄ puniret̄ ad intēſſe. ff. ne vis fi. ei q̄ ī poſ. mit. l. j. Reñ. j ⁊. §. hec āt vba. ⁊. ff. vti poſ. ſi duo. §. vl. ad ex pēſaſ tn̄ pūit̄. j. c. px. ⁊. s̄. vt li. n̄ ↄte. qm̄. §. ī alijſ. ⁊. j. ð pe. calūniā. ⁊. s̄. ð arb. dilecti. ſꝫ h̄ iō dic̄: qꝛ iudex ec/ cleſiaſtic⁹ nō imponit penā ſiue mlc̄tā quā imponeret ſecl'ar[is]. ff. ſi q̄ ī ius vo. n̄ ierit. l. ij. §. ſi q̄s. ibi exoꝛdiari am penā imponit. ad idē. ff. ð iudi. l. ij. §. vl. B.

EX litteris. Sūmat Jo. an. trib⁹ modis. Et

nachos de Etoll. ⁊ canonicos linconeñ. ſuper eccleſijs de. W. et. M. vertitur duximus cõmittendã. ⁊ canonici a citati legitime: ſe ɔtumacit abſentarint vos: licȝ monachi eſſent ob contumaciã aduerſe partis in poſſeſſionem rerum petitarũ mittendi: intuitu tamen religionis: mitius agere cum eis volentes: c poſſeſſionẽ ſequeſtrari feciſtis. vt ſic ſaltem canonici affecti tedio ſtare iudicio cogerent. tandem monachis eccleſias ſibi poſtulantib⁹ reſtitui: canonici reſponderũt auctoritatẽ veſtrã penit⁹ expiraſſe: eo ꝙ ad alios iudices d litteras impetrarũt: que ꝑiudicare priorib⁹ videbantur. ¶ Uerum quoniã in poſteriorib⁹ litteris: non fuit mentio facta priorꝝ: nec in eis nomina ɔtinebant eccleſiarũ: que in priorib⁹ poſita fuerãt e ſed indiffinite dicebat: ſuꝑ quibuſdã eccleſijs: nos attẽdentes maliciam ⁊ dolũ nulli patrocinari debere: mandamus quatenus predictaȝ cauſam: ſm formam prioruȝ litterarum: non obſtantibus f poſteriorib⁹ terminetis: expenſas quas propter hoc monachi feciſſe noſcũt: eis a canonicis reſtitui faciẽtes. Idẽ Exoneñ. et Wintonieñ. epiſcopis. ⁊ abbati Herfordiẽ.

Actore contumace teſtes recipi ⁊ ſententia ferri debent etiam lite non conteſtata reo

Cauſaȝ inſtãte. Ca. III que inter. F. et. R. filium Agathe de natiuitae ipſius. A. vertitur: vobis fratres epiſcopi: ⁊ Londuñ. epiſcopo cõmiſimus terminandam. et. ĩ. ¶ Ceterum ſi g aduerſarius ſuus legitime cita h tus: ad preſentiam veſtram accedere: vel iudicio eccleſie parere contempſerit: aut etiam ſe abſentauerit: cum ꝺ anglia receſſiſſe dicatur: ꝓcuratorem eius (ſi quem reliquerit) conuocetis: qui ſiue venerit ſiue non: aut ſi ꝓcuratorem non dimiſit: denunciationibus ad domum eius i miſſis: receptis teſtibus alterius partis: iuxta dictam

demũ tenet primũ ſũmariũ: videlicet. Reus ɔdemnatur ad expenſas q̃s ꝑpter eius ɔtumaciã vel doloſam exceptionẽ actorẽ feciſſe ɔſtabit. Sed ego ɔiũgẽdo ꝑ/mũ ⁊ vltimũ ſũmariuȝ: q: duo vr̃ approbare iſta lr̃a: ſũmo ſic vt ĩ rubro. Cõis diuiſio. Scda: ibi. Uer. Ab

a ¶ Contumaciter: multis modis cõmittit cõtumacia. quandoqȝ attenditur reſpectu non venientis: vt. h. et. ĩ. eo. cum dilecti ad fi. qñqȝ reſpectu nõ reſtituẽtis. ff. ꝺ rei vẽdi. qui reſtituere. qñqȝ reſpectu ñ rñdẽtis vł obſcure reſpondentis. qꝺ idem eſt ac ſi nõ reſponderet. ff. de interro. ac. ꝺ etate. §. qui tacuit. ⁊. §. nihil. qñqȝ reſpectu ñ iurantis: vt. ff. de iureiuran. manifeſte. qñqȝ reſpectu recedentis in facto negocio. ĩ. eo. ꝑut. ⁊. xj. q. iij. certum. ⁊. s. de ꝯ cu. ɔſtitutis. xviij. diſ. ſi quis autem. ⁊. s. ꝺ iudi. c. j. ⁊ qñqȝ reſpectu ñ exhibẽtis. ff. ꝺ ap. creditor. §. iuſſus.

b ¶ Religionis. ar. ꝙ cũ religioſis mitius agendũ ẽ. xij. q. ij. religioſaȝ. ⁊. ff. ꝺ relig. ſt ꝑſone ĩ fi.

c ¶ Sequeſtrari. hoc de iure fieri non debet niſi ĩ caſibus. ĩ. de ſequeſtra. c. j. et vlti. vbi de hoc. ſed ꝺ grã h fecerũt: cum debuiſſet monachos miſiſſe in poſſeſſionem cauſa rei ſeruãde. s. vt li. non ɔteſta. tue. ⁊. c. qm̃. §. in alijs. ſed hic noluerũt ſeruare talem rigorem.

d ¶ Preiudicare: priorib⁹ videbant. quo ad opi. illorum canonicoꝝ. ſed non eſt ita. e ¶ Indiffinite: ꝑpter talem mentionẽ gñalem ſeu indiffinitiua ꝑores littere non reuocant ꝑ poſteriores ſed expreſſaȝ debẽt facere mentionẽ de priorib⁹. s. de offi. deleg. ex litteris. et. ĩ. de re iudi. inter monaſteriũ. ⁊. ĩ. de coha. cle. ⁊ mu. ſuper eo. f ¶ Expenſas. ſic. s. de reſcrip. ceterũ. in fi. ⁊. c. exꝑ te. ⁊. c. vl. vbi de h. ⁊. ĩ. ꝺ ap. vt debit⁹. Berñ

Cauſam que. ¶ Si actor eſt ɔtumax reo inſtãte diffinitiua ſnĩa ferri poteſt. h. d. Uel pingui⁹ ſm cõmunẽ intellectũ vt in rubro. Prima pars ponit petitionẽ rei ɔtra quem actor impetrauerat. Secũda ipſam petitionẽ exaudit: ibi. Ceterum. Ab. g ¶ Aduerſari⁹. ſ. R filius Agathe qui fuerat actor: vt patet. ĩ. qui fi. ſint legit. cauſaȝ que. h ¶ Citatus legitime: trinis edictis. vel vno ꝑemptorio ꝓ oib⁹. xxiiij. q. iij. de illicita. ⁊. ff. de iudi. ad ꝑemptoriũ. ⁊. l. nõnũqȝ.

i ¶ Ad domũ. No. ꝙ citãdus eſt ſemꝑ alicꝫ ſi inuenitur. iiij. q. v. quiſcꝫ. ⁊. ĩ. qui ma. acc. poſ. c. j. ⁊. ĩ. e. venerabilis. ⁊. ĩ. ti. ꝓxi. c. vlti. demũ citari debet ꝓcurator ſi quem dimiſit quẽ tenet dimittere ꝗlibet ⁊ maxime poſtq̃ȝ eſt citatus. alias ꝓcederet ɔtra eum tanq̃ȝ ɔtra ɔtumacem denũciationib⁹ ad domũ vel ad eccleſiam abſentis factis: vt hic. ⁊. ĩ. eo. venerabilis: ⁊. ĩ. ti. ꝓxi. c. vlti. ⁊. ff. ex qui. cau. ma. Item ait. §. hec aũt. ⁊ amici ſũt reqrendi. vt. ff. e. l. ergo. ⁊. ff. de dam. infec. l. iiij. §. ꝑtor. xvj. q. iij. §. poteſt. v. ſi is autẽ. ⁊. ff. de lib. ag. l. j. j. Rñ et. ff. ex q. cau. in poſ. ea. l. hec aũt Preterea dicit hic receptis teſtibus alterius ꝑtis ad ſniam ꝓcedatis. ⁊ iꝺ cõtradicit expreſſe. ĩ. ti. ꝓx. c. fi. vbi dicit ꝙ ſi citat⁹ ꝓcuratorẽ nõ dimiſit. denũciatione ad domũ facta cauſa cuſtodie in poſſeſſionem mittat actor. vel excõicet ſi miſſio fieri nõ poteſt. ⁊ hic dicit ꝙ teſtes ⁊c̃. et. s. li. nõ ɔteſta. qm̃ in alijs. ⁊. c. tue. qualit ergo intelligit hec decre. dicas ꝙ hec nõ ɔ̃dicit illis: q: ĩ alio caſu loquit ɔtraria locũ hñt. qñ reus ẽ ɔtumacit abſens nec dimiſit ꝓcuratorẽ. tũc lite non ɔteſta. mittit actor in poſſeſſionẽ cauſa cuſtodie. hec decre. loquitur qñ actor eſt abſens ⁊ reus ꝑſens. tunc enĩ ɔtra actorẽ abſentem recipiunt teſtes lite nõ ɔteſt. ⁊ ſentẽtia poteſt ferri: vt dicit in fine. ⁊ ſic loquit etiã auc̃. C. quõ ⁊ quando iudex. auc̃. qui ſemel. ⁊ in auc̃. de litig. §. omnẽ. col. viij. ⁊. R. filius Agathe ɔtra quem ꝓcedit erit actor: et. F. reus: vt patet. ĩ. qui fi. ſint legi. cauſam que. ⁊ ille R. impetrauit litteras illas quib⁹ agebat ɔtra. F. ſuper hereditate aui ſui. ⁊. F. impetrauit litteras iſtas: et illas. s. de offi. dele. cauſam que. ⁊ iſte. F. impetrauit remotionẽ vnius iudicis: ⁊ fecit addi illud qꝺ hic dicit. ſ. in. v. ceterum. quidam dixerunt ꝙ lis fuit h cõteſta. ſed non eſt verum. de hoc dicetur plenius. ĩ. ti. ꝓxi. ratio eſt quare in abſentia actoris recipiunt teſtes lite non ɔteſta. ⁊ non in abſentia rei ɔtumaciter abſentis: quia maior eſt ɔtumacia actoris q̃ȝ rei. ⁊ ſi actor ñ venit qui alium ad iudiciũ ꝓuocauit ꝑſumit poti⁹ cõ/

a formam ad ꝓferendã ſentẽtiam procedatis. Urbanuſ iij. de nouoloco ⁊ de viger. prioribus. Si reus poſt litez conteſtatam eſt contumax ſi als liquet de cauſa fertur diffinitiua ſententia: ſi non liquet actor in veraz poſſeſſionem inducit. Ca. IIII

Prout nobis. et. j. Re/b um quia contumacit a pre/ſentia veſtra receſſerat: iura/c toriã coegiſtis exponere cautionem: ꝙ coram vobis iuri pareret. Cunqꝫ die prefixa: veſtro ſe conſpectui preſen/d taſſet: pretextu aduocati quez non habebat reſpondere ſo/lita malicia recuſauit. Tan/e dem actore inſtante: reſpon/dit: ꝙ q̃draginta annis deci/mas de quibus erat conten/tio ꝑcepiſſet: varijſqꝫ poſtmo/dum excuſationib⁹ vtens: ĩ vocem ap. prorupit: ⁊ contu/maciter iuramento contem/pto receſſit. Ideoqꝫ man/f damus quatenus ad conuin/cendam eius maliciam: ſe/mel eum ad. U. pre. conuoce/tis: ⁊ ſi venerit: finem impo/natis negocio competentez. ꝙ ſi venire contẽpſerit: cau/g ſaz (vtpote lite que ingerit conteſtata) diffinitiua ſenten/h tia terminet: vel preſenti ſaltem adiudicetis poſſeſſionẽ ſeruata dũtaxat queſtione ꝓprietatis abſenti. Inno. iij.

Qui fundata intẽtiõe actoris exceptionẽ pẽptoriã obijcit quam nõ probat incontinenti ſed accipit inducias ſi defecerit in probando condemnat incontinenti diffinitiua non expectata in expenſis ac ſoluere cogitur: ꝙ ſi ñ poteſt punietur in corp⁹ ſm arbitrium iudicis. h. d. no. iſte tex. Capitulũ. V

tra ipſum q̃ ꝯtra reũ abſentẽ. vnde rei fugientes ap/pellant: vt in. l. ꝑperandũ. C. de iudi. ⁊ actor debet vti intentiõe adimplendã ſuam cauſam. reus debet exte/nuare cauſam. iiij. q. iiij. c. j. ⁊ in autẽ. de litig. §. omnẽ vbi reddit hec ratio. coll. viij. ⁊ ideo poti⁹ parcit reo quia facit id a q̃ denoĩatur. actor vero ꝯtrariũ eius qđ debz. ⁊ eo abſente poſſunt re/cipi teſtes ⁊ ſententia ferri: ⁊ qr fauor cõſideratur ex parte rei: qr rei fauorabilio/res ſunt q̃ acto/res: ⁊ ideo iura voluerũt eis po/ti⁹ ſubuenire q̃ actorib⁹. cum ꝑ/ma facie ſit pre/ſumptio ꝓ eis. j. de proba. ex lit/teris. ⁊ ne ſit in poteſtate actoriſ cum voluerit re/um vexare: ⁊ iõ neceſſe habet li/tem vſqꝫ ad finẽ perducere ſi reuſ voluerit: vt ĩ au ꝑmiſſa q̃ ſemel.
a Formaz. j. q̃ ſ. ſint legi. cau/ſam q̃. j. Berñ.
Prout nobis. Cõmunis diuiſio. Scda ibi. Jõ qꝫ Ab. b Contũacit: ꝯtumax ẽ q̃ cũ dz parere nõ paret. ff. de re iudi. ꝯtumacia. als latitare non videt. q̃ ſi p̃ſens eſſet non compellit rñdere. ff. de iudi. non videtur. ⁊ ff. de peculio eo tempe. ⁊ ff. ſi quis in ius vo. non ierit. l. ij. alios modos ꝯtumacie habes. s. vt lite non ꝯteſta. qm̃. §. j. ⁊ alios modos notaui. s̃. eo. ex litteris
c Cautionẽ. nõ. ꝙ ſola ꝓmiſſio ſufficit ꝓ cautione iſta vbi non fuit excõicat⁹ vel data poſſeſſio. ff. de iu/di. l. ij. §. ſed ſi dubitet. ⁊ non obſtante iuratoria cau/tione ex iuſta cauſa poterit appellare. ff. qui ſatiſda. cog. l. vlti. ⁊. j. de ap. ad hec. nec etiam pena cõmitteretur. ſi eſſet appoſita. ff. rem ra. ha. l. iij. §. falſus. ⁊ ff. iudi ſol. cum apud. ſz hic non appellauit ex iuſta cau/ſa. ⁊ ideo dicit iuramẽto ꝯtempto. vnde incidit in ꝑiurium.
d Aduocati: qñ inducie dande ſunt p̃tetextu aduocati. dictum eſt. s̃. vt lite non ꝯteſta. c. j.
e Inſtante: ꝑinde eſt ac ſi a iudice interrogaret. ff. de interro. ac. ſi ſine. §. j. ⁊ per talem interrogationẽ et rñſionem fuit li. ꝯteſta. facta. vt dicit in fi. nec diſtinguitur per quem fiat interrogatio. s̃. de li. ꝯte. c. vno. in glo. ⁊ intelligo libellum ſuper decimis illis porre/ctum. in quo decime petebantur: ⁊ hoc ſatis colligitur ex ipſa littera vbi dicit decimas de quib⁹ ꝯtentio erat licet quidam dixerunt ꝙ libellus ſi fuerit hic porrect⁹ ⁊ per h̃ volunt probare ꝙ ſine libello poſſit iudicium exerceri. vel poteſt intelligi inſtante actore. id eſt. ad inſtantiam actoris iudex ipſum interrogauit: ⁊ reus reſpondit: ꝙ xl. an. poſſedit. ſed veritas fuit: ꝙ actor interrogauit: vt patet in antiqua. ⁊ ſatis poteſt vale/re talis ꝓteſtatio: ſicut valet reſponſio ad interroga/tiones aduerſarij facta. ff. de interro. ac. ac ſi ſine.
f Ad ꝯuincendã. Nõ. dilationẽ dari ad ꝯuincen/dam maliciam. ſimile in auten. vt cum. de ap. cog. §. ſed hoc. coll. viij. ⁊. C. de iu/di. autẽ. iubem⁹ et. j. eo. cuz olim ĩmo etiam iudex ei facere gratiaz poteſt poſt per/emptorium edi/ctum: vt iterum citet ipz. s̃. de of. deleg. ꝯſuluit.
g Utpote expreſſiuuz veritatis eſt ſicut illud vidimus gloriã eius gloriam q̃ſi vnigeniti ⁊c. et patet hoc ex eo. ꝙ põt ferri ſen/tentia: vt. j. ſeq̃/tur.
h Terminet: ſi liquet de cauſa aliqua vel liquere põt: quia poſſunt re/cipi teſtes: vel ſi non liquet vel li/quere non põt. adiudicabit tm̃ ei poſſeſſio. Jõ nõ: cũ aliq̃s ꝯuenit actione reali ⁊ fuerit abſenſ ꝑ ꝯtũaciã ita diſtingue: aut lis ẽ ꝯte: aut nullo mõ ꝯte. Si lis eſt ꝯte. vt h̃ aut liquet de cã vl' p̃t liq̃re: aut nõ. Si liquet de cã vl' p̃t liquere: quia recepti ſũt teſtes ⁊ inſtrã ꝓducta ⁊ ꝯfeſ/ſiones facte. vel poſſunt recipi tũc ꝓcedat ad ſñiaz diffinitiuã ſm merita cauſe abſoluẽdo vel ꝯdẽnãdo ſz tenorẽ illi⁹. l. C. de iudi. ꝑperãdũ. §. ſinaũt. ⁊ h̃. ⁊. iij. q. ix decernim⁹. Si aũt ñ liquet nec liq̃re p̃t: qr actor nulloſ teſtes inducit vel inſtrã ꝑ q̃ poſſit ꝓbare de iure ſuo: tũc adiudicãda ẽ poſſeſſio tm̃ actori ſalua q̃one ꝓprietatis abſenti: vt h̃ dr. ⁊. C. quõ ⁊ qñ iudex ꝯſentaneũ. et erit ſtati ver⁹ poſſeſſor. Si vo lis ẽ q̃ſi ꝯteſ. ſaltẽ ad interrũpẽdã p̃ſcꝑtionẽ: puta cũ q̃ſ ꝯuẽit q̃ poſſidet noie alieno dño ĩ iudicio noiato ⁊ facta denũciatiõe ⁊ ipſo legitie citato ſi ñ venerit tũc adiudicat poſſeſſio ipi actori ſalua q̃one ꝓprietatꝭ abſẽti. s̃. vt li. ñ ꝯte. qm̃ freq̃nter. §. ꝙ ſi ſup reb⁹. ⁊. C. vbi ĩ rẽ ac. l. ij. ⁊ ita idem ẽ qñ lis ẽ ꝯteſ. ⁊ ñ liquet de cã: ſicut qñ ẽ q̃ſi ꝯteſ. ſi vo nullo mõ lis ẽ ꝯteſ. reo ꝯtumacit abſente. tũc mittẽd⁹ ẽ actor ĩ poſſeſſionẽ rei petite cã cuſtodie. s̃. vt li. ñ ꝯteſt. qm̃. §. ĩ alijs. ⁊. C. de p̃ſcꝑ. xxx. vel. xl. an. ſi q̃s emptiõis. §. pe. vo. ſz ſi q̃s vo ꝑ vim. ⁊. j. ti. px. c. vl. ⁊ tũc re⁹ vſqꝫ ad ãnũ poterit recuꝑare poſſeſſionẽ reſtitutꝭ expẽſ et p̃ſtita cautiõe iudicio ſiſti. ãno elapſo ñ audiet. niſi ſuper ꝓprietate: vt ĩ p̃dictꝭ ꝯcordãtijs. qm̃ freq̃nt. §. ĩ alijſ et. l. ſi q̃s emptiõis. ⁊ hec vera ſũt reo abſente ⁊ actore p̃ñte. Si vo actor fuerit abſens ꝯtũacit reo p̃ñte ⁊ pe/tẽte vt ĩ cã ꝓcedat. tũc ſi lis ſit ꝯteſ. locũ hz qđ dr. C. de iudi. ꝑperãdũ. §. ⁊ ſi q̃dẽ. Si vo lis nõ ſit ꝯteſ. loch

habʒ. C. quō ⁊ qñ. iudex. auc. ꝗ ſemel. ⁊. ſ. e. c. px. qꝛ i caſu iſto pñt recipi teſtes lite ñ ꝯteſ. ſi reus petierit ſʒ qḋ dicūt iura p̄dicta aūt. ꝗ ſemel. ⁊. ſ. e. c. pxi. Et hec vera ſunt in actiōe reali. In pſonalib⁹ vo actiōe reo abſente locum habet qḋ dicit̄. ſ. vt lite non ꝯteſta. quoniam. §. vl. ⁊. C. de bo. auc. iudi. poſ. auc. ⁊ ꝗ iurat. tūc eni mittitur actoꝛ in poſſeſſionē bonoꝛuʒ ipſius rei p modo debiti declarati i libello: vt ibi dicit̄. ſi vo ē talis cauſa ꝙ actoꝛ nō poſſit mitti in poſſeſſionē dʒ reuſ excōicari ſ. vt li. non ꝯteſtue. ⁊ ſiue ſit actio pſonal̄: ſiue real̄. iudex illā penā pt iponere q̄ mag⁹ timeat̄ ad alterā poſtea pceſſur⁹: vt i decre. qm̄. i fi. qꝛ h̄ ſolū bñ agit̄ ⁊c. xxiij. q. v. pdeſt.

a Finem litibus cupientes imponi: ne partes vltra modum grauent̄ laboribus ⁊ expenſis: p̄ſertim cū de bñficijs eccleſiaſticis litigatur: b c que ſine diſpēdio diu vacare non poſſunt. ❡ Preſenti ḋcreto ſtatuim⁹ vt p⁹ꝗ̄ d intentionē ſuā altera ps fundauerit: ſi reliq̄ forte voluerit e legitimā exceptionem opponere: quam nolit aut neq̄at icōtinēti pbare. ❡ Quia frequent̄ ad impediendū vl̄ differendum pceſſum: exceptiōes hmōi p excogitatā maliciā opponūt̄: ad ſoluēdas f alteri pti moderatas expen/

Finem litibus. ❡ Qui fundata intentiōe actoris pemptoꝛiū obijcit ⁊ acceptis inducijs deficit in pbando punit̄ in expenſis: qꝛ doloſus p̄ſumit̄. h. d. ſm Io. an. Poſſet tñ latius ſūmari ſm eū ſic. Qui fūdata intentiōe actoꝛis exceptionē obijcit ⁊c. vt ſic includat̄ quaſi pemptoꝛia exceptio ⁊ dilatoꝛia eo caſu ꝗ̄ pbat̄. vt ponitur poſt litem ꝯteſta. vt patet de offi. de leg. c. inſinuāte. Hec tñ indiſtincte mihi non placet vt hec decre. p oīa habeat locū i quaſi pemptoꝛia vel dilatoꝛia: vt. j. ſubijciā: ⁊ primū ſūmariū Io. an. ē nimis generale in fi. Itē non facit mentionē de aliq̄ requiſito p tex. ad hoc vt fiat hec ꝯdemnatio. ſ. qñ incōtinēti non vult vel nō poteſt pbare. Vnde ſcias ꝙ hoc. c. legitur triplicit̄ quarū due lec. ſunt magis cōes: ſed ſm vnā que placet mihi ſūmo ſic vt in rubꝛo. Et eſt caſuſ ſingularis ⁊ nou⁹ ſm ꝙ. j. intelligo. Pꝛo hoc facit verbum ſtatuim⁹ poſitū in tex. qḋ ius nouū inducit iuxta no. in. c. decernim⁹. ſ. de iudicijs. Diuidit̄. Nam p̄mo p̄mittit ꝯſtitutiōis duas cauſas gñales. Scḋo ꝯſtitutionē ſūmittit: ibi. Pñti. adijciendo alias duas cauſaſ ꝯſtitutiōis ſpeciales: quarū vna interſerit in ipſa ꝯſtitutiōe: ibi: Quia freq̄nter. Abbas Sicu. a ❡ Finem litib⁹. ſi. j. eo. c. venerabilis. C. de agri. ⁊ cēſi. litibus. li. xj. ⁊. C. de iudi. pperandū. in p̄n. ⁊. j. de re iudi. iurgantiū. b ❡ Sine diſpendio. ſ. de elec. cuʒ int̄ vniuerſas. ⁊. ſ. vt lite non ꝯteſt. qm̄. §. j. c ❡ Diu vacare non pñt. j. de ꝯceſ. p̄ben. nulla. ⁊. ſ. de elec. ne p defectu. ⁊. l. di. poſtꝗ̄. d ❡ Fundauerit: vel per teſtes: vel p inſtrumēta: vel p ꝯfeſſionē: vel p euidentiā facti: vt. ſ. de reſti. ſpo. cum ad ſedē. in fi. ⁊. C. ḋ excep. ſiꝗdē. vel etiam p̄ſumptiue. C. de pba. ſiue. vel ipo cōmuni iure. xvj. q. vij. oēs baſilice. ⁊. xviij. q. ij. monaſteria. e ❡ Exceptionē. hic patet ꝙ exceptio pemptoria pōt obijci publicatis atteſtatiōib⁹ ex eo ꝙ dicit: fūdata intentiōe alterius ptis: ſic. j. de teſti. c. de teſtib⁹. vbi de hoc. j. de cog. ſpūali. c. vlti. f ❡ Expēſas: ſʒ nunꝗd habet locū qḋ hic dicit̄ in expenſis in exceptionib⁹ dilatoꝛijs: que pponunt̄ ante li. ꝯteſta. vt deficiens in pbatiōe puniat̄ in expenſis: ſicut poſt litē ꝯte. ꝗdam dicūt ꝙ ſic: arg. ſ. de reſcrip. ceterū. ⁊. ſ. eo. ex litteris. Ego credo ꝙ hic diſtinguēdū eſt. ꝙ ſi calumnioſe pponat aliꝗs exceptionē dilatoꝛiā ante litē ꝯte. et de hoc ꝯſtat euident̄. tūc debet ꝯdemnari. arg. ſ. ḋ reſcrip. ceterū. ⁊. c. vl. ⁊. ſ. eo. ex lr̄is. qꝛ ibi euident̄ apparet ḋ malicia ipſis: al̄s nō credo excipiētē ꝯdemnādū in expēſis ante litē ꝯteſtatā. niſi ꝯſtet ḋ malicia ipſius. ⁊ p̄cipue ſi ſup hoc iuratū eſſet de calūnia. argu. hui⁹ lr̄e a ꝯtrio ſenſu ex eo ꝙ dicit: poſtꝗ̄ altera ps intentionē ſuam fundauerit. ergo ante litē ꝯteſta. nō videtur ꝯdemnanda ps excipiens cū h̄ habeat a iure: ꝙ poſſit ppo nere exceptionē. j. de except̄. paſtoꝛalis. ⁊ precipue vbi hʒ veriſimilē cām excipiendi. ſed expēſe que p̄ſtant̄ p/pter ꝯtumaciaʒ ptis alteri⁹. ille indiſtincte p̄ſtāt̄ ꝗlēcūꝗ̄ cām litigādi habuerit ille cui p̄ſtant̄. j. eo. cū dilecti. ⁊. j. ḋ ſeſtra. ad h̄. ſ. vt li. nō ꝯte. qm̄. §. in alijs. C. ḋ iudi. ſancimus. ⁊. C. quō ⁊ qñ iudex. auc. ꝗ ſemel. ⁊. ff. de iudi. eū quē temere. ⁊ in ꝯcil̄. Lugdun̄. j. eo. ti. actoꝛ que eſt. Inno. iiij. ⁊ tales expēſe ſtatim ſunt p̄ſtande anteꝗ̄ audiat̄. ſ. vt li. nō ꝯteſt. qm̄. §. in alijſ. ⁊. C. ḋ iudi. ſancimus. Itē illud regulare ꝯſueuit eſſe: vt in fi. litis victus victoꝛi in expēſis litis ꝯdemnet̄. j. de pe. calūniā. et. ſ. de maio. ⁊ obe. c. vlti. ⁊ in autē. de iudi. §. oportʒ coll̄. vj. ⁊. C. ḋ epiſ. ⁊ cleri. auc. gñalit̄. ſed in caſu iſto differētia ē a pxio caſu. vnde h̄ diſtinguit̄ ſicut in p̄oꝛi vtrū habuerat pbabilē cām litigādi vel nō: ⁊ vtrū ſit iuratū ḋ calū. vel nō. ſi eſt iuratū ḋ calūnia puta qꝛ talis cauſa ē. vbi iurat̄. tūc nō debēt ꝯdemnari in expenſis: qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ aliꝗs ſit imemoꝛ ſue ſalutis: vt. j. q. vij. ſancim⁹. qꝛ iuramētuʒ ḋ calūnia ad oīa que emergūt ⁊ incidūt in cauſa poſt litē ꝯteſt. extenditur. C. ḋ iura. calū. auc. h̄ iuramētū. ⁊ tūc nō debet ꝯdemnari. etiā ſi deficiat in exceptiōe oppoſita. ⁊ ita nō debet ꝯdemnari victus victoꝛi in expenſis: cū pbabileʒ cāʒ hr̄e p̄ſumat̄ litigādi. arg. j. ḋ ſen. excō. ſacro. ⁊. ff. ḋ leg. ij. ꝗ ſolidū. §. etiā. alioꝗn metu expēſarū dimitteret quis ius ſuū indefenſum. ff. de peti. here. illud. ⁊ h̄ intelligo niſi ꝯſtet de calūnia ſeu malicia: qꝛ tūc ꝯdemnabit̄ in expenſis: qꝛ p̄ma p̄ſumptio tollit̄ p ſequētez. Si vo nō eſt iuratū ḋ calūnia. puta: qꝛ cauſa eſt ſpūalis tūc debet ꝯdēnari in expenſis ꝗ deficit in pbatiōe exceptiōis ppoſite fūdata intētiōe actoꝛ⁹ vt h̄ dic̄: qꝛ eoipo ꝙ ñ pbat. p̄ſumit̄ malicioſe excepiſſe. i quo caſu pōt intelligi hec decre.. ⁊ hic poſſet reꝗri iuramentū: ꝙ malicioſe ſe nō opponat exceptionē. arg. ſ. de elec. cū dilecti. ⁊. ſ. de reſti. ſpo. litteras. cum iam ſit pbata intentio ⁊ p̄ſumptio p ipſo ꝯtra excipientē. ⁊ ſic intelligo etiā de expēſ̄ toti⁹ cauſe. Alij dicūt ꝙ nulla diſtinctio eſt faciēda. ⁊ eoipſo ꝙ ſuccūbit: malā cām p̄ſumit̄ habuiſſe. arg. C. ḋ epiſ. ⁊ cleri. autē. gñalit̄. ex eo qḋ ibi dicit̄: ⁊ ſi vict⁹ fuerit p̄ſumit̄ iniuſte mouiſſe litē. Dñs Pla. et dñs Ia. dicebāt ꝙ eoipſo ꝙ ſuccūbit vict⁹ p̄ſumitur iniuſte mouiſſe litē. Benignius exponūt alij illud vbū: vict⁹. ſ. ab aduerſario: vt. C. ḋ epiſ. ⁊ cleri. oēs in fi. ſed in crimiali cauſa eoipſo. ꝙ ſuccūbit p̄ſumit̄ calūniari. ij. q. iiij. ꝗ ñ pbat. C. ḋ aduo. diuer. iudi. l. j. ſic dicebāt p̄dicti dñi Pla. et Ia. idē eē in ciuilib⁹. Sʒ in cā appellatiōis nulla diſtinctio ē faciēda. an iuſtā habuerit cām appellādi: an nō. ſiue appellet̄ ante ſniam ſiue a ſnia. j. ḋ ap. ſepe. c. reph̄ēſibilis. ⁊. c. ſignificauerūt. ⁊. c. vt debit⁹. ⁊. c. nicolao. ⁊. j. de eo ꝗ mit. in poſ.

ſas extũc ĩ iudicio faciẽdaſ:
a cũ acceptꝭ inducijs: ſi forſitã
in ꝓbatiõe defecerit ꝯdẽnetᷣ
b et ſi ſoluẽdo nõ fuerit: alᷣs ſꝫ
arbitriũ diſcreti iudicis pu/
niatᷣ: vt h̄ ſaltẽ timore ꝑterri
tus: nõ facile q̇s in grauamẽ
alteriꝰ falſas exceptiões op/
ponat. I dẽ Preneſtiñ. epo
apo. ſe. le. ⁊ decano Brineñ.

Citatꝰ ad totã cãm certo ter
mino ad comparẽdũ aſſigna
to tenetᷣ cõparere ĩ termino
et dato impedimẽto ĩ termi/
no debet cõparere ꝗcitiꝰ ꝑt
poſt terminũ. alᷣs ꝯdẽnabitᷣ
in expẽſis a tẽpe citatiõis

Qum dile emiſſe. Ca. VI
cti filij nũcij leodiceñ.
electi: ꝓ eo ad ſe. ap. acceſſiſ/
ſent: archidi. et. H. canonicꝰ
leodiceñ. eccl'ie: noĩe ſuo ⁊ q̄/
c rundã ꝯcanonicoꝝ ſuoꝝ: q̄ꝝ
lr̄as exhibuere d̄ rato: ꝯ eũd/
d ẽ electũ q̄dã crimia ꝓpõebãt
ꝑ q̄ nitebãtᷣ eũ ab electiõe re
pellere vt indignum. et. ĩ.
Quãuis aũt ex eo ꝙ ideꝫ
e electꝰ a grauamĩe adũſe ꝑtis
appellauerit: ⁊ appellationẽ
non fuerit ꝑ ſufficiẽtes ꝓcu/
ratores: cũ poſſit illis ꝓſeq̄n
f tibus ꝓſecutꝰ: non leuis ex/
orta eſſꝫ ſuſpitio ꝯ eũ. Vo
lentes tñ iuris ordinẽ obſer/
uare: ipſi mãdamꝰ: q̃tenꝰ vt
vſq̄ ad dñicã qua cantatur:
ego ſum paſtor bonꝰ: ꝑ ſe. vel
g ꝑ ꝓcuratorẽ ſufficiẽtẽ: ad p̃/
ſentiã nr̄am accederet: ſuper
p̃dictis oĩbꝰ rñſurꝰ: alioq̄n
cũ aſſignaremꝰ ei ꝓ ꝑempto
rio terminũ ſupradictuꝫ: ſci/
h ret ꝙ ꝗtuꝫ de iure poſſemus
ꝓcederemꝰ extũc in negocio
memorato. Expectãtibus
igitᷣ aduerſarijs: ipſum diu
vltra terminũ duximꝰ expe/
ctandũ. ſed ipſe direxit ſim/
i plicẽ ſolũmodo nũciũ: excu/
ſatiõis lr̄as afferẽteꝫ. ſcribe/
bat enĩ: ꝙ nũciũ cui cũ a no/
bis recederet: iniũximus vi
ua voce: vt citaret eundem:
k ſero receꝑerat: vnde nõ pote
rat tum ꝓpter termini breui/
tatem: tum ꝓpter viarum di/
ſcrimina nr̄o ſe ꝯſpectui pre/
ſentare. Sed ꝯtra h̄ facie/
bat: ꝙ ſicut excuſatorẽ dire/
xerat: ſic dirigere potuerat
reſponſalem: cum ei nõ fuiſ/

cauſa rei ſeruãde cũ veniſſent. ⁊. iij. q. vj. oĩmodo. ⁊. C. de ap. eos. §. ne temere. ⁊. C. quoꝝ ap. non reci. ab exe cutore. Et no. ꝙ tm̄ neceſſarie expẽſe ⁊ moderate reſt i tuende ſunt ⁊ vtiles. ĩ. e. c. ꝓxi. ⁊. ĩ. ti. ꝓxi. cũ veniſſent. in fi. ⁊. ĩ. de ſequeſtra. c. j. in fi. ⁊ que ꝓpter h̄ facte ſunt vt d̄r h̄: ⁊. c. ꝓx. in aduocatis: et in alijs. C. de iu/ di. ſancimꝰ. ⁊ ſi q̄s fecit caſu vel facto. illos non peteret. ff. man. intᷣ cauſas. §. nõ oĩa. ⁊ erũt medi ocres. nõ delica te. ff. d̄ dã. infec. inter q̄s. §. vl. et l. ſe. arg. ff. de pi gno. ac. ſi ſeruos in fi. nec obſtat: ꝙ miores facere potuiſſẽt. ff. mã. ſi q̇s alicui. §. im pẽdia. No. ꝙ ex pẽſe q̄ facte ſunt poſt li. ꝯteſt. pe/ ti debent officio iudicis. ſed q̄ fi/ unt añ li. ꝯteſta. petuntᷣ iure acti onis. ⁊ noĩatim debẽt peti in li/ bello. ff. d̄ edili. edic. ediles. §. Itẽ ſciẽdũ. ⁊. l. Itẽ ſi ſerui. §. j. et niſi tẽpe ſnie iudex ꝯdemnet ad illas expẽſas q̄ veniũt iudicis officio poſtea pe ti nõ pñt. C. de fruc. ⁊ li. expen. termiato. niſi in cã appellatiõis. C. qñ ꝓuo. nõ ẽ neceſ. l. vlti. iudex aũt ꝑus taxabit expẽſas: poſtea iu/ rabit ꝓut traditᷣ. iij. q. iij. §. qd̄ fieri nõ debet. ⁊ in au/ ten. de iudi. §. oportet. coll. vj. ⁊. s̄. qd̄ me. cã. c. vl. ⁊. ĩ. de iniurijs ⁊ dam. da. c. olim. ⁊. s̄. de ꝓcu. ꝯſtitutis.

a Cũ acceptis inducijs. i. poſtq̄ inducias recepit ad ꝓbandã exceptionẽ: ⁊ iſtud caplm̄ determiat illud tunc. b Et ſi ſoluẽdo. h̄ ſemꝑ regulare eſt: vt q̄ nõ eſt ſoluẽdo alio mõ puniatᷣ. xiiij. q. vj. ſi res. ⁊. ff. d̄ pe. l. j. ad fi. ⁊. ff. d̄ iuriſdi. om. iudi. ſi q̇s id. §. ĩ ſeruos et. ff. de in ius vo. l. vlti. ⁊. C. de ſepul. vio. l. vl. in fi. et ĩ. de cle. maledic. c. vl. ⁊. C. de ſer. fugi. q̇cũq̄. h̄ gñale eſt: ꝙ arbitriũ locũ habeat vbi certa pena ſtatuta nõ eſt. s̄. de offi. dele. de cauſis. ⁊. ĩ. de accuſa. ſuꝑ his. ⁊. ff de iure deli. l. ⁊ oĩa. que iure ſcꝑta taxata nõ ſunt. iudi cis arbitrio relinquuntᷣ: vt eq̇tate pẽſata ꝓcedat. s̄. d̄ tranſac. c. vl. B. Et de caſibꝫ reſeruatis iudicis arbi/ trio. vide in ſpecu. de offi. iudi. §. pe. ad fi. Additio.

Qum dilecti. cõtumax ꝯdemnatᷣ in expenſis factis a tꝑe citatiõis emiſſe. h. d. Sed ego ſũmo ſic ⁊ notabiliꝰ vt in rubro. Diuiditᷣ. Nam prima ponit formã ꝓceſſus. In ſcd̄a interloquitᷣ: ibi. Quapropter. Prima facit q̄nq̄. Nam ꝑmo ponit cõparitionẽ nun/ cioꝝ electi ⁊ aduerſarioꝝ ipſius ⁊ deciſam cauſe com/ miſſionẽ. Scd̄a: ibi. Quis: ipſiꝰ electi ꝯtumaciã. Ter tio: ibi. Volẽtes: ipius electi citationem. Quarto: ibi. Expectantibꝫ: ipius abſentiã ⁊ excuſationẽ. Quinta: ibi. Sed ꝯ: ipſiꝰ excuſatiõis im/ pugnãtiã. Ab.

c Concano/ nicoꝝ ſuoꝝ. nõ. ꝙ in cã cõi eiuſ/ dem litis vnꝰ ad mittitᷣ ꝓ alio pꝰ litem ꝯteſt. vo/ lens agere ꝓ ip/ ſo: licet ꝯſtet euꝫ nõ hr̄e mãdatũ p̄ſtita cautiõe d̄ rato. C. de ꝯſor. eiuſdẽ litis. l. ij. arg. s̄. d̄ ꝯſti. cũ M. vbi de hoc. Item aliud ſpe ciale: ꝙ poſt litẽ ꝯteſta. cauetᷣ de rato. vt in. l. p̃di cta ꝯtra illud. ff de ꝓcura. pom/ ponius. §. rati. Item aliud ſpe/ ciale eſt hic. ꝙ ĩ cauſa criminali admittitᷣ vnꝰ ꝓ ſe ⁊ ꝓ alijs. ij. q. v. ſtatuit. ver. ſi duo. ⁊. iij. q. vj. h̄ q̄ppe. Sꝫ non credo ꝙ ĩ tali ca ſu audiretᷣ vnus ꝓ alio ſine man dato: q̄r talᷣ cau/ ſa non ꝓp̄rie di citur cõmunis. imo vnus ſolus poſſet agere in/ ſolidũ excipien/ do ꝯ electuꝫ ⁊ tm̄ facit vnꝰ ꝗtrũ plures: ⁊ iſti habebãt etiam mãdatũ ab alijs vt h̄ d̄r. Berñ.

d Crimi na. ſ. dilapidationẽ. excõicationẽ ⁊ ꝑiuriũ. ⁊ ꝙ admi/ niſtrauerat ꝯfirmatione nõ habita. Itẽ ꝙ erat in mi/ noribꝫ ordinibꝫ ꝯſtitutꝰ. hec oĩa obijciebantᷣ in moduꝫ exceptiõis: vt patet ĩ integ̃. de h̄. ĩ. d̄ accu. ſuꝑ his.

e A grauamĩe: qd̄ inferebat ei altera ꝑs ex iudici um: vt vr̄ vel etiã in iudicio: q̄r plures cõmiſſiões ema narũt ſuꝑ h̄ negocio.

f Proſecutus: ſi ſtatuiſſet terminũ ſue appellatiõis: debuit ꝯdẽnari ad oẽſ expẽ ſas q̄s aduerſarij fecerũt. poſtq̄ iuerũt ad curiã: q̄r ñ miſit ſufficiẽtẽ ꝓcuratorẽ ad curiã. ĩ. de ap. nicolao. ⁊ c. reꝑhẽſibilᷣ. ⁊: c. ſepe. ⁊ etiã ſi terminũ nõ ſtatuiſſꝫ: vt dicto. c. reꝑhẽſibil. ⁊. c. ſepe. ⁊ h̄ veꝝ ẽ qñ in iudicio ap pellatᷣ.

g Sufficiẽtẽ: legitĩe ꝯſtitutũ ad agendũ ⁊ rñdẽdũ. s̄. d̄ ꝓcu. c. j. ⁊. c. accedẽs. ⁊. xxiij. q. v. d̄ liguri bus. ⁊. ff. de ꝓcu. mutꝰ. §. pena.

h De iure: in ꝑem ptorio iudex debet ſic cõmiari. s̄. de in inte. reſti. tũ ex litteris. ⁊. ff. de iudi. in peremptorio.

i Nunciũ. No. per nuncium fieri citationem.

k Poterat: ſic. s̄. de electio. bone. et. ĩ. de ap. conſtitutus.

ſet iniũctũ vt ad cauſaʒ in ꝓ
pꝛia perſona dũtaxat veni/
ret:ſed vel ipſe accederet: vl'
ꝓcuratoꝛem idoneum deſti/
naret. Preterea cum mãda/
tur alicui: vt ad certum ter/
minũ ſe iudici repñſentet duo
a ſub hac foꝛma mandant̃: vt
ad iudicem veniat: ⁊ ad dieʒ
ſibi pꝛefixam accedat. vnde
ſi venire non poſſit ad diem
aſſignatũ: tenetur nihilomi/
nus ſe iudici pñſentare. Si eĩ
mandat̃ alicui: vt alij ad cer
tum diem certam rem exol/
uat: non ideo erit a manda/
to ſolutus: ſi ſoluere neq̃ue/
rit die data. imo ad ſolutio/
nem elapſo etiam die ſolutio
ni pꝛefixo tenetur. ¶ Qua/
pꝛopter quia dictus electus
nec venerat: nec ſufficientem
b miſerat reſponſaleʒ ad diem
ſibi ſtatutũ: vel poſt etiã diu
c tius expectatus: nec de vici/
no eius aduentu ſpes erat:
vtpote q̃ per litteras vtrũq̧
excuſauerit moꝛam ſuam: et
d caloꝛes eſtiuos ⁊ inſidias ſi/
bi poſitas foꝛmidabat: eum
e reputauim⁹ contumacem: et
f ad legitimas ⁊ moderataſ ex
penſas: quas aduerſarij ei⁹
fecerant a tp̃e citationiſ emiſ
ſe: quã extunc expectare ince
perant: ipſum curauimus cõ
demnare. Ideʒ armachano
et caſeleñ. archiepiſcopis.

Sentẽtia in cauſa beneficia/li non tranſit in rem iudica/tam: reſpectu ſupioꝛis q̃ mi/nus poſſit de iuribus partiũ inquirere maxĩe quãdo ſen/tentia fuit lata contra abſen tem licet ꝯtumaciter ⁊ inde/

Cum oliʒ **fenſũ. Ca. VII**
D. clericus. C. pape. p̃/
decẽ. no. diuerſis pꝛelatoꝛuʒ
hibernie litteris pꝛeſentatis
ſe aſſereret in epiſcopũ fuiſſe
Roſceñ. electuʒ: nulluſq̧ ap
pareret: qui aliquid cõtra eũ
g ꝓponeret: dictus pꝛe. n. ei mu
nus fecit ꝯſecratiõis impen/
di. poſtmodũ. F. et. H. mona
chi: ad eiuſdem pꝛe. n. pꝛeſen
tiam accedentes: vterq̧ ſe aſ
ſeruit a canonicis roſeceñ. ec
cleſie fuiſſe electum: ⁊ ꝙ pꝛe/
dictus. D. per falſas litteraſ

a ¶ Sub hac: h̃ fuit ſumptũ de lege. ff. d̃ arbi. celſus et eſt ſimile. s̃. de reſti. ſpo. c. vlti. ⁊. viij. di. quo iure. et s̃. de offi. dele. cum ſup. arg. ꝯ. j̃. de ſpon. ſicut. ⁊. ff. cõ/di. ⁊ demõ ex ſcriptura. ⁊. ff. de leg. iij. ea tamen adie/ctio. ⁊ inſti. de. v̄. obli. §. oĩs ſtipulatio. ⁊. ff. de ꝯdi. in/ſti. ſi q̇s ita inſti tutus.

b ¶ Reſpon/ſalem. Ex h̃ vi/detur ꝙ licet ali quis iuſto impe/dimento ſit detẽ tus: vt venire ñ poſſit. ꝙ teneat̃ mittere ꝓcura/toꝛem. v. q. iij. ſi egrotans. vbi d̃ hoc. xviij. di. epi ſcopus. ⁊. c. pla/cuit. ⁊. lxv. di. ſi q̇s ĩ metropoli/tana. ſic. j̃. d̃ ap pel. ꝯſtitut⁹. ⁊. s̃ d̃ elec. bone. In ꝯ̃riũ videt̃: ꝙ ñ teneat̃ mittere ꝓcuratoꝛẽ. dũ/modo mittat ex cuſatoꝛẽ. s̃. de ꝓ cura. querelam. vbi de hoc: quia reuocat̃ ſñia. ſi ꝓbetur iuſta ab ſentia: vt ibi. et j̃. de re iudi. cuʒ bertoldus. ⁊. ff. de dam. infec. ſi finita §. ſi foꝛte. et. vij. q. j. p̃ſen/tium. Nam egri tudo pꝛogat di/em. ⁊ ſi tũc iudi cauerit: iudica/tum non videt̃. ff. de re iudi. q̃ſi/tum. ⁊ ſi ex cã ꝓbabili abſens ẽ. nõ ꝓcedit̃ ꝯtra eũ dif finitiue. s̃. de offi. dele. ꝯſultatiõib⁹. Itẽ ſm hoc nõ eẽt melioꝛis ꝯditiõis q̃ abeſt ex iuſta cã: q̃ꝫ qui ex iniuſta ſi eni nõ vult intereſſe vel nõ põt ſufficit ei ſi mittat ꝓ curatoꝛẽ. ff. de ꝓcu. l. j. ⁊ delegat⁹ nõ põt cõpellere ꝑ/tes: vt ꝑſonalit̃ quis ad cauſam veniat. niſi in caſibus in decre. Inno. iiij. de iudi. c. iuris eſſe. ⁊ gñalit̃ ab in/itio ante libelli oblationẽ q̃tiens q̇s abeſt ex neceſſita te ſubuenit̃ ei. ⁊. ff. ex q̇bus cau. ma. ſed ⁊ ſi. §. j. ad h̃ dixit Vin. ꝙ reus ad cãm citatus: ſi ardua eſt cã ⁊ ve nire nõ põt.: nõ tenet̃ mittere ꝓcuratoꝛẽ ſed excuſato rem. arg. illi⁹ decre. s̃. de ꝓcu. querelã. niſi ſpãlit̃ h̃ in citatiõe dicat̃: ſm qđ hic dictũ fuit. ſed actoꝛ ſemꝑ te/net̃ mittere. ff. de diuer. ⁊ tẽ. pꝛe. l. j. Dicas ꝙ actoꝛ ab initio añ libelli oblationẽ: aut etiã citationẽ nõ cõpel/lit̃ agere: ſed ne fiat ei p̄iudiciũ in p̄ſcp̃tiõe circa rẽ ſu am: etiã infirm⁹ ⁊ impedit⁹ compellit̃ ꝯſtituere ꝓcu/ratoꝛẽ: q̃ ſaltẽ litẽ ꝯteſtet̃: ⁊ ſic interrũpat p̄ſcriptionẽ et ſic indirecte cõpellit̃: ſed ꝑ iudicẽ nõ cõpellit̃. ⁊ ſic intelligit̃ lex p̄ma. ff. d̃ diuer. ⁊ tẽ. p̄ſcri. l. j. reus nõ cõ/pellit̃ venire iuſta de cã impedit⁹. ⁊ p̄cipue ſi cã eſt ar dua: vt dixi in decre. q̃relã. s̃. de ꝓcu. ſed ſufficit mitte re excuſatoꝛẽ q̃ de h̃ fidẽ faciat vt ibi. ſed in caſu p̄ñti iſte elect⁹ ſimplicit̃ miſit nũciũ cũ litteris: allegãdo q̃ſ/dã friuolaſ excuſatiões. ſ. caloꝛes eſtiuos: ⁊ ꝙ tarde re/ceperat nũciũ: ⁊ inſidiaſ allegabat: ſed nõ ꝓbabat: iõ ꝯdẽnabat̃ in expẽſis tanq̃ꝫ ꝯtumax. ⁊ ſecus eſt in pa/pa q̃ꝫ in alijs iu/dicib⁹: ⁊ tñ circa p̄ncipale: nõ ꝓce dit papa. Si tñ aliq̇s eſt longo impedimẽto de/tent⁹: ita ꝙ nõ ẽ ſpes: ꝙ poſſit ve nire ad cãʒ: ⁊ ne gociũ tale ſit ꝙ nõ poſſit aliquo mõ expediri per ꝓcuratoꝛẽ. tene/tur mittere ſal/tem vt litẽ ꝯte/ſtet̃: vt ſic non currat p̄ſcriptio actoꝛi. ſed ſi ꝑpe tuo ſit impedit⁹ tũc tenetur oĩno mittere ꝓcura/toꝛẽ ad cãm: al's ꝓcedet̃ ꝯ̃ illũ ab ſentẽ.

c ¶ Ex pectat⁹: ⁊ ſic vr̃ ꝙ in crimĩe pur/gari poſſit moꝛa arg. ff. ſi q̇s cau/ti. ⁊ ſi poſt tres. arg. ꝯ. j. q̃ ma. ac cu. poſ. cũ in tua

d ¶ Caloꝛes: iuxta illud: nos gen⁹ ignauũ te/cto gaudemus ⁊ vmbꝛa. ⁊ ita eſt arg. ꝙ nõ excu/ſat auguſtus q̃n teneat̃ q̇s ꝓſeq̃ appellationẽ ad curiã. arg. ꝯ. lxxiiij. di. q̃rũdã.

e ¶ Cõtumacẽ: vñ poterat ꝯ̃ eũ ꝓcedi ad diffinitiuã ſñiaʒ cũ ageret̃ d̃ ele ctiõe. s̃. vt li. nõ ꝯteſta. qm̃. §. j. ſʒ qꝛ appellauit ampli us expectat̃. j̃. c. pxi.

f ¶ Expẽſas. arg. ꝙ in cã cri/minali ſiue denũciatiõis vel inq̇ſitiõis ſeu exceptiõis locũ habet petitio expenſarũ. C. q̃ acu. nõ poſ. q̃ crimẽ et ſic lex illa. C. d̃ iudi. ſancim⁹. ⁊. s̃. e. c. pxi. locuʒ ha/bẽt ſiue cã ſit ciuilis ſiue crimĩalis. d̃ expẽſis dictũ eſt ſatis. s̃. c. pxi. ⁊ fit h̃ ꝯdẽnatio nõ p̄miſſa taxatiõe dic ſup h̃: ꝑut no. s̃. d̃ ꝓcu. auditis.

Cum olim. ¶ Jo. an. Nõ ſumat dicẽſ gl'oſã eẽ ſed q̃ren⁹ ius ponit põt ſic ſũmari. In cã electio nis ꝓcedit̃ ꝯ̃ ꝯtumacẽ etiã ad diffinitiuã ⁊ ꝯtumax d̃ miſericoꝛdia citari põt ⁊ audiri. Scđo ſũmo notabili as ſicut in rubꝛo. Diuidit̃. Nã p̄mo ponit̃ factũ plura ꝯtinẽs. Scđo cõmiſſio cũ mãdato: ibi. Volẽtes. Ab.

g ¶ Pꝛoponeret: nõ ideo ſtatim debuit ei credi. qꝛ ſepe hm̃õi eulogya ex mala fide fiũt. ff. d̃ cuſto. ⁊ exhi. re. diuus. nemini enĩ cito manus impones. xxiiij. diſt. §. j. ⁊. lxxviij. di. quid ẽ cito: ⁊. s̃. de electi. cum nobis olim. ſed ideo credidit ei papa: quia ei ſoli fiebat pꝛe/iudicium ſicut clerico q̃ celebꝛat ĩ ſecreto. s̃. d̃ cle. per/

fuerat ꝯſecrat⁹: ꝓpẗ qđ idez pre. n. cauſam vobis ſub ea forma cõmiſit: vt de forma τ proceſſu electiõis memorati D. ſollicite quereret[ur]: τ ſi eũ electum canonice fuiſſe ꝯſtaret: ipſum faceretis pacifica a poſſeſſione gaudere: alioqn inter predictos. F. et. H. audiretis cauſam: τ cuius electionē canonicā τ magis rationabiliẗ factā inueniretis alterius curaret[ur] electioni p̄ferre. et. ĩ. Cunq₃ a nobis di b ctus. D. tertio citat⁹: veſtro ſe nollet ꝯſpectui preſentare ꝓcedentes in cauſa taz ex teſtimonio cleri τ populi Roſceñ. eccleſie: q₃ aſſertiõe regis coarcaye: τ prelatoꝝ ꝓuincie: de p̄dicto. F. electionem fuiſſe celebratā: canonice didiciſtis: τ eam curaſtis c auctoritate apo. ꝯfirmare: p̄ſertim cum capitulũ roſceñ. eccleſie: dictuz. D. ſe non elegiſſe ꝯſtanter aſſereret: nec de predicti. H. monachi electione aliq̃tenus cogitaſſe. Interim memoratus. D. ad apo. ſe. accedens: ſuper quibuſdam alijs grauaminibuſ et iniurijs ꝯtra dictum. F. et quoſdam alios litteras impetrauit: dictus. F. poſtmodũ ex parte veſtra nobis litteras preſentauit: que qualiter a vobis in cõmiſſione p̄dicta ꝓceſſum fuerat continebant. et. ĩ. ¶ Volẽtes igi d tur adhuc miſericordiẗ agere cum abſente: vt eius mali e cia cõuincaẗ: dictum. F. ad vos duxim⁹ remittendũ: mādam⁹ q̃ten⁹ non obſtāte: ꝙ eiuſdē. F. fuit electio confir f mata: ſepedictuz. D. ſi in hibernia poterit inueniri: legitime citetis ad cām: τ facultate ſibi defenſiõis indulta: in cauſa ip̃a canonice ꝓcedatis: Qui ſi inuẽt⁹ infra tres mẽſes veſtro ſe ꝯſpectu ꝯtẽpſerit p̄ñtare: ad ꝯſectionez dicti. F. oĩ occaſione poſtpoſita ꝓcedat[ur]. Si aũt in hibernia inuẽt⁹ nõ fuerit: indulto g ſibi vni⁹ anni ſpacio: ex q̊ ad h nos: τ ſi nõ verbo facto tam̄ intelligiẗ ꝓuocaſſe: arrepto itinere ad ſedē ap̄licā veniẽdi: dicto. F. admĩſtrationez roſceñ. eccleſie in ſp̃ũalib⁹ et tp̄alibus cõmittat[ur]: q̊ elapſo eum nõ differat[ur] in ep̄m ꝯſecrare. Idem.

Si ꝓcediẗ per viam inquiſitiõis contra abſentem contumaciter etiā lite non conteſtata teſtes recipi poſſunt τ ſententia diffinitiua ferri etiam per viam depoſitionis ſi hoc mereẗ delictũ. Ca. VIII

Veritat[is] eſt verbũ: organo dñice vocis emiſſuz. et. ĩ. Sicut canonici curieñ. in noſtro au i ditorio retulerũt. H. curieñ. ep̃s: eccleſiā ſuam non ſoluz dilapidādo dep̄ſſit: ſicut publica p̄dicabat infamia: ſed homicidio: ĩceſtu: alijſq₃ criminib⁹ polluit. et. ĩ. Super his cõmiſim⁹ primo cauſam tridoñ. ep̃o: τ abbati montiſ ſcē Marie: τ p̄poſito de inſula: ſecũdo q₃ brixieñ. ep̃o: et ipſis abbati τ p̄poſito. et. ĩ. Verũ cũ ep̃s ipſe: prioꝝ iudi k cũ p̄ſentiā adire ꝑ ꝯtumaciā ꝯtempſiſſet: auc̃tate nr̃a fuit ꝑ ip̃os iudices ab officio bñficioq₃ ſuſpẽſus. et. ĩ. Tādez

egri. ex tue. a ¶ Alioqn. id eſt. ſi fuiſſet electio caſſanda ordine iudiciario. ſed iudices non intellexerũt qm̄ nimis feſtinãẗ ꝯfirmauerũt vnde dicit inferi⁹ nõ obſtante ꝙ eius electio ſit ꝯfirmata. b ¶ Citatus et ideo ꝯtumax fuit. vnde potuit ꝓcedi ꝯtra ipſuz ad ſniam. ſ. vt li. n̄ ꝯteſta. qm̄. §. j. et iõ poſtea audiri non debuit nec ſnĩa retractari ꝯtra eũ lata. ſed de gr̃a auditus eſt poſtea vt ſequitur inferius. c ¶ Confirmare nimis ſubito vnde papa vult iterum inquirere de electiõe ipſa non obſtante tali ꝯfirmatione d ¶ Miſericorditer ſic ergo ex miſericordia tm̄ vt eius malicia ꝯuincaẗ auditur iſte. D. vnde mandat papa inquiri d̕ electione ipſius nõ obſtante ꝯfirmatione de predicto. F. que de iure non debet retractari: cum ordine iuris facta fuerit: nec ab ea appellatũ fuit: licet dicatur appellaſſe: quia nõ impetrauit ſuꝑ facto electionis ſed ſuper iniuria. τ ideo non ponit ius hec decre. ſed eſt quedam prouiſio ex miſericordia. e ¶ Vt ꝯuincatur. ſimile. v. q. ij. p̄ſenti. C. de iudi. auc̃. iubemus. etiaz ſic iudex poteſt parcere ꝯtumaci. ſ. d̕ offi. dele. ꝯſuluit et. ſ. e. ꝓut. et. ĩ. ti. ꝓx. ꝯſuluit. τ C. quomõ τ q̃n do iudex. l. j. B. f ¶ In hibernia. arg. citationes extra ꝓuinciam non ee̅ faciendas. ſ. de elec. coram. τ. ſ. de ma. et obe. c. vlti. ſed ſi non poteſt inueniri: ad domũ illiuſ qui citatur mitti debet. ſ. eo. cauſam. τ. ĩ. eo. venerabilis. τ citādus ẽ quis edictis vel lr̃is. ff. de fideicõ. lib. cũ vo. §. vl. vel ſi nõ habet domiciliũ: vbi habitare cõſueuit. ff. de dā. infec. l. iiij. §. pretor. ĩ. de cleri. nõ reſi. ex tue. vel apud ſuā eccl̃iaz. ĩ. e. c. fi. g ¶ Anni. Sz q̃re expectauit vltra ſex mẽſeſ ꝯ id. ſ. vt li. n̄ ꝯte. qm̄. §. j. ſz h̄ iõ: qꝛ appellauerat: vt ſe quiẗ. Sz ꝑ alia etiā iura nõ videẗ ꝙ fuerit expectādus. ſ. de elec. dudũ. τ. ĩ. d̕ re iudi. cũ olim. ſz forte iõ expectabat: qꝛ erat ꝯſecrat⁹: τ cũ eo tractabaẗ cā. ſz ibi nõ tractabaẗ niſi inẗ eligẽtes Itẽ q̃re h̄ aſſig̃tur tp̄s appellāti ꝯ id qđ legiẗ. ĩ. d̕ ap. ex inſinuatiõe. Rñ. qꝛ p̄figiẗ ab eo ad quẽ appellaẗ et q̊ põt. ſz oĩa iſta ex miſericordia intelligũẗ facta. h ¶ Facto: ſic. ĩ. d̕ ap. dilecti. τ c. vt nr̃m. Berñ.

Veritatiſ eſt ver. ¶ Legitur q̊ ad rõnẽ decidendi pluribꝫ modiſ. j. ſed cõiẗ ſũmaẗ ſic. Si agiẗ de crimĩe ĩ modum denũciationis ꝯ reũ ꝯtũacez pñt recipi teſtes et ferri diffinitiua ſnĩa. h. d. Ego gñali⁹ ſũmo vt ĩ rubro. Diuidiẗ. Nam p̄mo põit denũciationem criminũ ep̃i curieñ. τ tres delegationes ſuꝑ ea ſucceſſiue factas et delegatoꝝ ꝓceſſus. Scđo eũ deponit τ ꝑ ip̃z alienata r̃uocat. Scđa: ibi. Nos igiẗ. Ab. Sicu. i ¶ Retulerũt in modũ denunciatiõis. ij. q. vij quapropter. ſicut patet in integra. k ¶ Per contumaciā. No. ꝙ per ſolā ꝯtumaciā poteſt etiam quis ſuſpẽdi ab officio τ bñficio cum papa eũ ꝯfirmat: quia coram primis non comparuit.

a ¶ Judicibꝫ.ſecũdis.ſ. b ¶ Experiri.id'eſt.defendere:ſic.ſ̃.de iudi.c.j. c ¶ Neglexit:⁊ ſic nec coram primis nec coram ſecũdis fuit lis ꝯteſta.⁊ tam lata fuit ſentẽtia diffinitiua:vt.ĩ.ſequit. d ¶ Malicia.ſ̃.c.xxi.vbi ꝺ h.⁊.c.ꝓut.B e ¶ Excõicatiõis ſniam: cum iam eſſet ſuſpenſus: et ita creſcẽte cõtumacia creſcere debet ⁊ pena. ſ̃. vt lite nõ ꝯteſta.qm̃.i fi.⁊.ff. de pe.l.relegati. f ¶ Probatũ. Hic patet ꝙ li. non ꝯteſta.recipiunt teſtes: et ita non ſolũ recipiunt vbi agit de electione plati:vt.ſ̃.vt li.nõ ꝯteſt.qm̃.§.porro.ſed etiaꝫ vbi agitur de reſtitutione.ad idẽ facit.ĩ.de cleri.nõ reſi.ex tue.⁊.iij.q.ix.decernimꝰ.et hoc ideo ẽ:qꝛ piculoſa eſt mora vtrinq̈ꝫ:quia vtilitas eccleſie vtroq̈ꝫ caſu impedit.ſm legem de crimine nũq̈ꝫ proceditur contra abſentem li. non ꝯteſta.niſi i caſu contra apparitoreꝫ. C. de pe.ne diu.ꝓ cõtumacia vo annotant bona:et expectat ꝑ ãnuꝫ et poſtea deuoluunt ad fiſcum: nec ſuper bonis auditur ſed ſuper crimine.vt.C.ꝺ requi.reis.l.ij.ſi autem lis eſt ꝯteſtata:⁊ liquet de cauſa in maioribꝫ criminibus nunq̈ꝫ ꝓcedit ꝯtra abſentem.imo audit q̃ncunq̈ꝫ venerit.ff.de requi.reis.annus. ſed ibi de ꝯteſtatione litis nil dicit:ſed ita intelligũt doctores. Sꝫ in miorib' que penam relegatiõis vel damnũ eſtimationis ꝯtinent:bene ꝓceditur ꝯtra abſenteꝫ.ff.de pe.abſentem.ſed accuſator ſemper debet eſſe p̃ſens fallit in hoc caſu.C.de adul.q̈ꝫuis.vbi ꝓceditur ꝯtra reũ abſente accuſatore. H.diſtinguebat an liqueat de cauſa vel non.ſi liquet de crimine vel poteſt liquere:ꝯdemnat abſens.⁊ ſic intellexit.iiij.q.v. quiſq̇s.⁊. xxiiij.q.iij.de illicita.⁊ ſm hoc poſſes intelligere qꝺ hic dicit: et.ĩ.qui fi.ſint legit.perlatum.hic bene liquebat ꝺ crimine abſentis per ꝯtumaciã:⁊ ita non eſſet aliqꝺ contrariũ ſm canones.⁊ ſi non liquet de crimine: tunc excõicatur reus.⁊ ſic intellexit.xj.q.iij.rurſus.⁊ q̇cunq̈ꝫ. nec diſtinguebat:an ſit lis ꝯteſtata vel non.vñ noſtri moderni doctores dicunt: ꝙ nunq̈ꝫ eſt ꝓcedendũ contra abſentẽ lite nõ ꝯteſta.⁊ intelligũt illud.c.decernimus:cum lis erat ꝯteſta.ſed ſi lis nõ eſt ꝯteſta.vel ſi eſt ꝯteſta.⁊ non liquet de cauſa: tũc locũ habet.xj.q.iij.rurſus.⁊ quicũq̈ꝫ.⁊ ita ꝯdicunt huic decre. qꝛ hic lis non fuit ꝯteſtata:⁊ tñ fert ſnia ꝯ abſentem de crimine:nec expectat ꝑ ãnũ:⁊ teſtes recepti fuerũt.Qualiter intelligitur qꝺ h dicit: it ꝙ nõ ꝯtradicãt capitula predicta. p̃t dici: ꝙ hic recepti ſũt teſteſ ꝺ ſpeciali mãdato dñi pape: q̇ habet ptatem etiã ſupra ius.ĩ.ꝺ cõꝯceſ.preben.ꝓpoſuit.⁊ ip̃e idẽ tulit ſniam depoſitiõis. vñ factũ ſuũ ad ꝯſequentiam trahi non debet: imo ſꝫ ꝙ ip̃e iudicat:⁊ alij ꝺbẽt iudicare ĩ de re iudi. in cauſis.vel meliꝰ dicas ꝙ.c.decernimus.⁊.c.rurſus.⁊.c. q̇cunq̈ꝫ loquunt vbi directe agitur de crimine.⁊ ideo intelligunt lite ꝯteſta.licꝫ ex littera nõ colligat ſed.c. iſtud loq̇t in alio caſu: cuꝫ hic agit de crimine: in moduꝫ denunciationis ſeu inquiſitiõis: nã canonici Curieñ.denũciauerũt hec crimina dño pape: de q̇bus publica iſamia laborabat eps iſte:vt dicit in p̃n.vt bñ colligit ex antiq̈ decre.et ita bñ p̃nt teſtes recipi ⁊ ferri ſnia ꝯ ꝯtumacẽ.ſ̃.vt.li.nõ ꝯteſta.qm̃.§.ſunt ⁊ alij.⁊.ĩ.ꝺ accu.q̈lit ⁊ q̃n.ij.§.debet ⁊ plus ẽ etiã h:qꝛ deponit in modũ inq̇ſitionis ꝓpt homicidiũ:cũ al's i modũ inq̇ſitiõis nõ debeat q̇ſ deponi.ĩ.ꝺ accu.inq̇ſitiõis.j.Rñ.⁊ qꝛ celebrauerat excõicatꝰ: ꝓpt qꝺ ſolũ potuit deponi.xj.q.iij.ſi q̇ſ p̃ſbyt g ¶ Defendẽdo:q̇libet enĩ admiſſus fuiſſet ad defẽſione ip̃iꝰ.ff.ꝺ ꝓcu.ſeruũ q̈ꝫ.§.publice. ſꝫ h verũ ẽ ad allegãdas cãs abſentie:ſꝫ ñ ad cãꝫ: qꝛ i crimibꝫ ñ inuenit ꝓcurator ſi agat directe.ĩ.ꝺ accu.veniẽs.j.q.vij ſi q̃n.⁊.ff.ꝺ pub.iudi.l.pe.§.ad crimẽ. ſꝫ cũ hic ñ ageret directe potuit ꝓcurator inueẽire.ĩ.ꝺ accu.ſup his. et.ſ̃.ꝺ ꝓcu.tue.ſ̃.e.cũ dilecti. h ¶ Corpe:ſic.ij.q.j.ꝺ mãifeſta. i ¶ Jnhibitionẽ:ſic.ĩ.ꝺ deſpõ.impu.ad diſſoluẽdũ.⁊.ĩ.ꝺ no.ope.nũ.cũ ex iniũcto.ſi.ſ̃.ꝺ of.de

Contingit. (le.venerabil.⁊.ĩ.ꝺ accuſa.c.vl. ¶ Prio ponit caſũ q̈nq̈ꝫ ꝯtingentẽ.Scdo ꝓuidet:ibi.ne igit.Ab. k ¶ Seruãde:ſm legiſtaſ impropꝛie dicit cã rei ſeruãde:vbi q̇s ꝯuenit actiõe reali

a Vo coram iudicibꝰ canonica citatiõe vocatꝰ:preſentiã ſuam difficulꝰ exhibuit:ſed friuolã tunc excuſationẽ malib ciã ꝯcepta p̃tendẽs:experiri c cũ canonicis in iure neglexit qua de cauſa nos de ꝯſi.fra. no.ſuſpendẽtes epm ipſum: vel potius ſuſpẽſionẽ a iudicibꝰ factam auctoritate apo. ꝯfirmãtes:tertio ſup his cumano epo:⁊ abbati ſcti. A. d cauſam ad ſupandã maliciã ipſius epi cõmiſimꝰ audiendam:qui partibꝰ citatis:cuꝫ nec ꝑ ſe nec ꝑ reſponſalẽ idoneũ comparuerit:in eundeꝫ e ꝓpter inobedientiã excõicationis ſententiã ꝓtulerunt: teſtes ex parte veſtra (quemadmodũ in mãdatis a nobiſ acceperant) admittentes.ſ. abbates priores p̃poſitos et alios religioſos viros: per quos quẽlibet articuluꝫ criminũ predictoꝝ ꝯſtat fuiſſe f ꝓbatũ.et.ĩ. ¶ Nos igit vidẽtes ordinẽ iudiciariũ in hoc facto fuiſſe ſeruatũ:ꝯſiderato p̃terea:ꝙ poſt ſententias in ſe datas:celebrare p̃ſumpſerit:cum multi prelati eccleſiarũ contra eundẽ epm g ſcripſerint:nec vnus ꝓ eo defendendo vel aliq̈tenus excuſando:in noĩe dñi cũ apoſtolo omnẽ inobedientiã vlciſci volentes:licet abſentes h corpore preſentes tamen ſpiritu:iuxta verbum eiuſdem apoſtoli: tulimus ſententiã perpetue depoſitiõis in ip̃m et eum tam tam a pontificali q̈ꝫ ab omni officio ſacerdotali priuantes:ſine ſpe reſtitutionis aliqua duximꝰ ꝯdemnandũ:ea nihilominꝰ in irritũ reuocãtes: quecũq̈ꝫ poſt i inhibitionẽ ap.ſe.ſeu factam ſuſpenſionẽ ⁊ excõmunicationem:de rebus eccleſie alienare p̃ſumpſit. Idem in cõcilio generali. Actor non admiſſus in poſſeſſionẽ ſibi decretam per iudiceꝫ cauſa rei ſeruande vel ab ea expulſus per lapſum anni verus efficitur poſſeſſor. Ca.IX.

Contingit interdum:ꝙ cum actori ob contumaciam aduerſe partis adiudicatur k cauſa rei ſeruande poſſeſſio propter rei potentiaꝫ ſiue dolum:actor infra annũ rem cu

in q̄ caſu ē ſtatim ver⁹ poſſeſſoꝛ ſm eos. C. ḋ pſcꝑ. xxx. vł. xl. an. ſiqs emptiōis. §. pe. ſ3 cōmutabiliter: qꝛ re⁹ veniēs infra an. eā recupat ſm formā iuris. s̄. vt li. nō cōte. qm̄. §. in alijs. ꝛ ibi eſt arg. ꝓ hac opiniōe in ꝟbo recuper: ſ3 illō exponiꝶ ibi ſm iura canonū. ꝓꝑe dꝫ cā rei ſuāde: qꝛ añ annū nō ē verus poſſeſſoꝛ ſed cu/ ſtos potius. ꝭ. ti. ꝑxi. c. vl. ꝛ. s̄. de of. oꝛ. paſtoꝛal. ꝟ. verū. In pſo/ nali vero actiōe ſm oēs ꝓꝑie dꝫ cā rei ſeruāde ſi/ ue cā cuſtodie. ta lis em̄ cuſtos eſt ꝛ non poſſeſſoꝛ. ff. ḋ acq. poſ. poſ ſideri. §. vl. ꝛ. l. ſiqs añ. nec tūc eijciꝶ poſſeſſoꝛ de poſſeſ ſione. ff. de dā. infec. ſi finita. §. ſiqs aūt. ꝛ. ff. vt in poſ. le. is cui. j. rñſo. ſ3 tm̄mō ſcdm̄ decretū eijcit ꝓmū poſ/ ſeſſoꝛē. ff. de dam. infec. ſi finita. §. vbi ꝟo. ꝛ ita vterqꝫ erit in poſſeſſione: diuerſo tñ reſpectu: poſſeſſoꝛ ḡ colet agrū ꝛ colliget fruct⁹: ſ3 alter eos cuſtodiet: ne diſſipē tur ab iſto. ff. vt in poſ. le. is cui. §. q̄ legatoꝝ. In reali actiōe ſec⁹: vt dꝫ in vl. notula hui⁹. c. tñ iudex nō mul/ tum feſtinabit admiſſionē in poſſeſſionē: qꝛ ſi re⁹ ꝓba/ bit iuſtā cā3 abſentie reſtitueꝶ. ff. de dā. infec. ſi finita. §. ſi forte. vł forte ipō iure. ff. de ꝑui. credi. impatores: ꝛ. ꝭ. de re iudi. cū bertoldus. Sūmati examiabit ḡ iu/ dex negociū. añqꝫ mittat alterā ꝑtiū in poſſeſſionē. s̄. vt li nō cōte. qm̄ frequenꝶ. §. ꝙ ſi. ꝛ. C. de bo. auc. iudi. poſ. auc. ꝛ q̄ iurat. a ¶ Nō pōt: ꝯ iſtū q̄ nō admittit aliū in poſſeſſionē plura remedia ſūt ꝓdita: q̄ enume/ ranꝶ. s̄. vt li. nō cōte. tue. ꝛ dicit Jo. ꝙ ſi ꝑ annū ſtete/ rit in excōicatiōe: ꝑdit poſſeſſionē: arg. xj. q. iij. rurſus ꝛ. c. q̄cūqꝫ. ſ3 h̄ nō credo: ꝙ ex vi excōicatiōis ꝑdat poſ ſeſſionē: ſ3 ex eo ꝙ nō admittit illū ad poſſeſſionē bñfi cio hui⁹ ꝯſtitutiōis: ꝛ. c. illa nō loquūꝶ in cā ciuili. ſ3. c. rurſus. loqꝶ ī crimiali. ꝛ. c. q̄cūqꝫ. loqꝶ cū de crimīe agiꝶ ſiue ciuiliꝶ ſiue criminaliꝶ: ꝛ ſic nō tāgūt iſtū caſum: ſ3 ſm h̄ cōtingeret ꝙ efficereꝶ poſſeſſoꝛ ille q̄ nō fuit miſ/ ſus in poſſeſſionē: nec ꝓnūciat⁹ mitti. due em̄ ſunt pe/ ne ꝓcedēdi ꝯ cōtumaces: vna ꝑ miſſionē in poſſeſſio/ nem: alia ꝑ ex excōicationē: vbi vna tm̄ iponiꝶ alia nō duciꝶ: niſi expſſe iponaꝶ. imo cū vna nō timeꝶ. tūc de mū alia iponaꝶ: vt. s̄. vt lite nō ꝯte. qm̄ frequenꝶ. ī fi. b ¶ Melioꝛis. nō em̄ melioꝛ dꝫ eſſe cōditio illoꝝ qui delinqūt: q̄ᵹ eoꝝ q̄ obediūt. ff. ḋ dona inꝶ vi. ꝛ vxo. l. iij. §. j. ꝛ. s̄. de poſtu. ad h̄. ꝟ. nos ꝛc. ꝛ ſtulti nō dñt eē melioꝛ ꝯditiōis q̄ᵹ piti. ff. qḋ vi aut clā. l. fu⁹. et xvj. q. ꝭ. legi eplā3. ī ꝑn. ꝛ. ff. ḋ noxa. l. nō ſolū. c ¶ Actoꝛ ve r⁹: idē videꝶ fuiſſe ſtatū ꝑ leges ī pſonali actiōe: vt ſi ꝑ aduerſariū ipedioꝛ poſſidere ꝙ nihilomin⁹ ꝓ poſſeſſo/ re debeo haberi acſi poſſiderē. ff. de bo. auc. iudi. poſ. q̄uis: ſ3 ſi ꝑ aliū ipedioꝛ. ille teneꝶ mihi ad inꝶeſſe. ff. q̄. ex cau. in poſ. eaꝶ. l. pe. ꝛ h̄ ſi ſoluēdo fuerit. ał's intel ligoꝛ poſſidere. ff. ḋ eo ꝑ quē factū erit. l. vl. ꝭ. rñſo. ꝛ. ff. de dolo eleganter. §. ſi dolo. d ¶ Cōſtituaꝶ: nō de terminaꝶ h̄ an ipſo iure an ꝑ lapſum anni ꝯſtituaꝶ ve rus poſſeſſoꝛ: an ꝑ ſniam iudicis? ꝛ videꝶ expſſū ꝙ ipō iure anno elapſo ſit verus poſſeſſoꝛ. s̄. de offi. oꝛdi. pa/ ſtoꝛalis. ꝟ. veꝝ. ꝛ. ꝭ. ti. ꝑxi. c. j. ꝛ eſt ſimile: qꝛ trāſcur/ ſus anni pꝛiuat alquē ſtipēdio ſuo. ſi tāto tpe ſteterit excōicatus. xj. q. iij. rurſus. ꝛ tranſcurſus anni cōſtitu/ it aliquē3 hereticū. ꝭ. de here. excōicamus. ſed ꝯ videꝶ: qꝛ poſt annū impetraꝶ ſm decretū. ꝭ. ti. ꝑxi. c. j. ꝛ. ff. de dā. infec. ſi finita. §. iulia. ſ3 illud loquiꝶ in pſonali acti one. Ad h̄ dicas ꝙ in realibꝫ actiōibus nō h3 locum ſe/ cundū decretū nec eſt neceſſe: ſed ſolu3 trāſcurſus anni facit aliquē poſſeſſoꝛē: vt in decre. paſtoꝛalis. niſi quis ad cautelā impe tret illud: ſed in pſonalib⁹ actio/ nibus neceſſe h3 impetrare ſcdm̄ decretū: qꝛ ał's ñ intelligiꝶ nō poſ ſidere. ꝭ. ḋ ꝓba. ex lr̄is. ꝛ ſic non ſcriberet. Sed h̄ ñ obtineret vni/ formiter in oib⁹: qꝛ in cā noxali: ꝛ in cā dāni infe/ cti ſcdm̄ decretū cōſtituit aliquē dūm ſi reus erat dñs: ſed ſi nō erat dñs: cōſtituit veꝝ poſſeſſoꝛē: ꝛ dat ei cām pſcribēdi ſiue vſucapiēdi. ff. de dā. infec. ſi finita. §. iu/ lia. ff. ḋ acq. poſ. poſſideri. in fi. ꝛ. ff. de noxa. ꝛ genera/ liꝶ. ſ3 ī alijs pſonalib⁹ ſm decretū ꝯſtituit aliquē poſſeſ ſoꝛē: vt. s̄. vt li. ñ cōte. qm̄. ī fi. ſm itellectū quē poſuit ibi Jo. ī h̄. ſ. vt exonereꝶ ab onere ꝓbādi debitū. ſ3 nō pſcribit: qꝛ q̄ñcūqꝫ dñs offert debitum reſtitueꝶ ei res ſua: niſi diſtracta ſit aucte iudicis: vt. C. ḋ diſtrac. pig. ſi ꝓus. aliū intellectū dixim⁹ ibi. Sed nūq̄d idē iuris eſt in ſpūalibus cauſis: vt ſi petaꝶ eccľia vel ꝑbēda ab aliquo: ꝛ reus infra annū nō cōpareat: vt poſt annum actoꝛ ver⁹ ſit poſſeſſoꝛ: vt ſic pſcribat eccľiam vel ꝑbē/ dam: cū actoꝛ nunqꝫ inſtitut⁹ fuit forte in eccľia? Dico ꝙ petaꝶ eccľia tanqꝫ ꝓꝑietas vel aliq̄d ſpūale: ela/ pſo anno verus eſt poſſeſſoꝛ ꝛ pſcribere pōt. ꝭ. ti. ꝑxi. c. j. Si vero petaꝶ eccľia tanqꝫ bñficiū ſiue ꝑbēda: non h3 ibi locū pſcꝑtio: qꝛ titulus nō pſcribiꝶ. ſola em̄ poſ/ ſeſſio nō facit aliquē decurionē: ſed canonica electio. ff. de decu. herēnius. arg. ꝭ. de inſti. ex frequētib⁹. Qui em̄ dicit ſe platū eccľie vł canonicū nō ꝓdeſt ꝓbare pſcꝑ/ tionē: niſi oſtēdat titulū ſiue libellū ſue oꝛdiatiōis. ij. q. j. legū. ꝛ. ꝭ. de ꝑben. dilecto. s̄. de ꝓba. ex inſinuatio/ ne. nec obſtat. ꝭ. de iurepa. cura. qꝛ pſcribiꝶ ibi eccleſia tanqꝫ ꝓꝑietas: vt dixi: non tanqꝫ platura. nunqꝫ em̄ ſm iura canonica ꝑ ſcdm̄ decretū daꝶ ius pſcribēdi ni/ ſi aſſit bona fides: ꝛ. ꝭ. de pſcrip. vigilāti. ꝛ. c. qm̄ omē. ſed cū aliqs mittiꝶ in poſſeſſione bñficij qui nullū titu lum h3: nūqꝫ pōt habere bonā fidē. ꝛ ideo nō pſcribit: qꝛ in hmōi ſpūalib⁹ bona fides ꝛ iuſtus titulus requi/ runꝶ. s̄. de pſcrip. ſi diligēti. Quid ḡ opaꝶ ſcdm̄ decre/ tum in hmōi ſpūalib⁹? forte vt poſſit vti fructib⁹: ꝛ vt poſſit pſcribere ꝯ oēm agente3: ſi haberet bonā fidē et aliquē titulū. nō tñ pſcribit ius plature vel ꝑbēde: ſed pſcribit ꝯ agentē tm̄. Hodie ꝟo ille q̄ agit ꝯ aliū poſ/ ſeſſoꝛē ſuꝑ dignitate pſonatu: vł bñficio eccľiaſtico ob tinendo: nō dꝫ mitti in poſſeſſionē cā rei ſeruande ꝓ/ pter cōtumaciā ꝑtis aduerſe: ne ꝑ h̄ ad ea3 pateat in/ greſſus vitioſus: ſed in eo caſu lite nō ꝯte. liceat iudici negociū3 terminare: vt in cōciꝶ. lugdūn. de eo qui mit. in poſ. cauſa rei ſeruāde. c. eū qui. ꝛ illud ſcias: qꝛ miſ/ in poſſeſſionē ex pꝛimo decreto nō vtiꝶ fructibus: imo eos cōſeruare dꝫ: vt ipē reſtituat eos cū ipſa re: ſi infra annū reus recupat poſſeſſionē. ꝭ. de ſeqſtra. c. ij. ſi nō re cuperat rem ſuam infra annū in actione reali habebit oēs fruct⁹ vſqꝫ ad lit. cōte. poſtea ſuꝑ ꝓꝑietate audi/ etur: ſi poſtea agere voluerit qui poſſeſſionē amiſit ꝛ ꝙ ex ꝑmo decreto non vtaꝶ fructib⁹. ꝓbaꝶ. ff. q̄. ex cau. in

a ſtodiendā nāciſci nō pōt: vel acquiſita3 amittit: ꝛ ſic cum ſm multoꝝ aſſertionem: ve/ rus nō efficereꝶ poſt lapſum anni poſſeſſoꝛ: reportet com/ modum de malicia ſua reus: b (ne igitur contumax meli/ oꝛis q̄ᵹ obediens cōditionis exiſtat: de canonica equitate ſancimus: vt in caſu ꝑmiſſo: d actoꝛ verus cōſtituaꝶ elapſo anno poſſeſſoꝛ. Grego. ix. archiepō burdegā.

Si reus non inuenitur ſuffi/ cit publice citationē ad eccle ſiam ſuam ꝓponi. Ca. X.

poſ.eaſ.fulcini⁹.in p̄n.ſed poſt ſcd̄m decretū vtiſ fru/cribus.ff.vt in poſ.le.is cui·§·q̄ legatoꝝ.in fi.ſecus tñ eſt in petitiōe hereditatis vbi q̄s ꝓpter nimiā ꝯtumaciaꝫ cōſequiſ fruct⁹.ff.q̄.ex cau.in poſ.eatur.fulcin⁹.·§·vl.Siliter cū vēter mittiſ in poſſeſſionē vtiſ fructibus.ff. de vē.in poſ.mit.l.j ·§·j. ff.ſi mulier ven. no.in poſ.calū. cā eſſe di.l.j·§·i/tereſſe. Siliſ cū impubes ex car. edicto mittiſ in poſſeſſionē.ff.de car.edicto.ſed ſi is·§·ij.Jtem q̄d dices: ſi miſſus in poſſeſſionē ex primo decre.eij/ciaſ: an poſſit petere reſtitutio/nem? videſ ꝙ ñ: p̄cipue ſm iura canonica cuꝫ nō poſſideat:ſed tā tuꝫ cuſtodiā ha/beat:vt.s̄.dictū eſt:q2 nō ſufficit ꝓbare deiectio/nē.niſi ꝓbet poſ ſeſſionē:vt.s̄.de of.dele.ꝯſultati/onib⁹.ꝛ.s̄.de reſti.ſpo. olim.vñ nō poſſet agere vti poſſidetꝭ.ff. vti poſ.ſi duos. ·§·creditores:ſꝫ dicas ꝙ pōt pe/tere reſtitutionē ꝯditionaliſ ex illa.l.C.de p̄to.pig.l.vlti.ſm illos qui dicunt ꝙ ſtatim eſt verus poſſeſſor ſaltē in actione reali.q2 nō videaſ q̄ſtio cū hēat verā poſſeſſionē:licet cōmutabilē.

Venerabilis. ¶ Diuidiſ:nā p̄mo ponit dupli/cem citandi formā:p̄ma quā facit iudex p lr̄as.Scd̄o quā cōmittit alteri faciēdā.Et de facto hui⁹ decre.habeſ in.c.fi.de maio.ꝛ obe.ꝛ lati⁹ in.c.fi.de dilationi/bus.Ab. a ¶ Finē.ſic.s̄.e.finē.ꝛ.s̄.de ꝓcu.ꝯſtitu/tis.ꝛ.C.de agri.ꝛ cēſi.li.xj.ꝛ.C.d̄ iud.ꝓperādū.i p̄n.ꝛ iō vſqꝫ ad triēniuꝫ reſtringunſ lites ſm leges:vt in p̄di.l.ꝓperādū.ne imortales exiſtāt.vt ibi d2 ſm iura canonica nō finiſ inſtātia iudicij elapſo triēnio.s̄.de iudi.venerabil'. b ¶ Proxime:ꝛ ſi h̄ nō fuiſſet appoſitū d̄ ꝓxia intelligereſ.ff.de ver.obli.eū q̄ kalēdis.l.ſeruū q̄qꝫ.i p̄n Bern̄. c ¶ Sufficienſ inſtructū:ſuf/ficiēs d2 q̄ ad agēdū ꝛ defēdēdū ꝛ rñdendū ꝯſtitur⁹ ē legitime.de h̄ dictū ē.s̄.de ꝓcu.c.j.ꝛ.c.accedens.ꝛ.c.mādato. d ¶ Eccl'iaꝫ.Sic g̊ dꝫ citari q̄ pſonaliſ nō iueniſ.s̄.e.cāꝫ q̄.vbi ſatis d2 d̄ hac materia.ſꝫ q̄ fiet ſi re⁹ nō veniat ꝛ iudices īpediti etiā ſi veniſſet ꝓcedere nō potuiſſent.nūq̄d tenebiſ ſaltē ad expēſas? videſ ꝙ ſic:q2 ꝯtumax ē.vocati em̄ nō ē ꝯtēnere auc̄tē p̄toris.ff.de iudi.ſiq̄s ex aliena.ꝛ.ff.de re iudi.ꝯtumacia.nec ꝓdeſſe videſ ſi caſu ꝓceſſus iudicꝭ īpediſ:ſicut ſi facto fecerit nō videſ obꝑare volūtati.ff.de ꝯd..ꝛ demō.l.ij.i fi.cert⁹.n.caſus dꝫ eē ad h̄ vt ñ veniat:ar.ff.d̄ bo.

Venerabilis.f.n.et.j. a Uolētes finē imponi litib⁹:ne imortales exiſtant. b mādam⁹ q̄ten⁹ ad initiū ꝓxime vēture q̄dragelime:qd̄ tibi pemptoriū terminū duxi/mus aſſignādū:ſup iure pri/macie:qd̄ bituricē.archiep̄s in te ac in ꝓuincia tua ſe ha/bere ꝓponit:p te vel p ꝓcura c torem idoneuꝫ ſufficiēter in/ſtructū ad litē ꝯteſtatā:ꝛ ad alia oīa negocia pagēda que neceſſaria deciſiōi negocij vi debunſ:nr̄o te ꝯſpectui rep̄/ſentes. ¶ Nos v̄o nihilominus archidiacono Trāſui/geñ.et.M.canonico turoñ. dedim⁹ i mādatꝭ:vt ꝛ ipſi ad eūdē terminū auc̄te nr̄a: iu/xta p̄miſſaꝫ formā te pemptorie citare ꝓcurēt:ꝛ ſi nō poteris inueniri:faciāt vt citationis edictū:per ipos vl' alios d apud eccleſiā tuam publice proponatur.

pos.ſm tabu.l.j·§·j.v.ſciāt tñ.ꝛ licet mea nō inſſit:tenor tñ venire.ff.ſiq̄s cām ſi eū.in p̄n.ar.ꝯ.ff.ſiq̄s cau.l.ij·§·ſiq̄s in iudicio.in fi.ꝛ.ff.ſiq̄s in ius vo.nō ierit.l.ij.i fi.q2 nihil inſeſt actoris reū nō veniſſe: vt ibi.ff.d̄ iudi.ñ videſ.ꝛ.ff.d̄ pecu.eo tp̄e.ꝛ.ff.d̄ arbi.ſi cū dies.·§·ſi arbiſ.v.ſed ſi in aliqueꝫ.ꝛ h̄ veꝝ ē ꝙ nō teneſ tur.j.d̄ eo q̄ mit.in poſ cā rei ſeruande.c.j.

De eo qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruande.

Alexander tertius priori ꝛ fratribus de guiſeburg.

Actor miſſus in poſſeſſionē poſt annum efficitur verus poſſeſſor:licet reus infra annum cautionem preſtare voluerit. Capitulū.I.

Conſtitutis in p̄ſentia noſtra.R.canonico veſtro ꝛ reſpōſalib⁹ p̄poſiti de beril.ſuper poſſeſſione eccleſie de lamēto:in quam cauſa rei e ſeruande fueratis inducti: hincinde fuit corā nobis ali/quādiu diſputatum.tandem f ex vtriuſqꝫ partis aſſertiōe: tenuim⁹ ꝙ licet cauſa rei ſeruāde tm̄ in eiuſdem eccleſie poſſeſſioneꝫ induci fueritis: infra annum tamen altera parss ſtandi iuri non preſti g tit cautionem licet voluntatē p̄ſtandi habuerit et vos

De eo qui mit.in poſ.cā rei ſeruāde. Quia p cōtumaciaꝫ ſepe pueniſ ad miſſionē i poſſeſſiōeꝫ:iō ꝯgrue poſt p̄cedēte iſta annectiſ.Et q̄ uis in rubro fiat dūtaxat mētio d̄ eo q̄ mittiſ i poſ ſeſ.cā rei ſer.tñ i nigro tractat etiam de inſpoſiti/one ſcdi decreti p qd̄ trāſferſ v̄a poſſeſſio:vt i.c.j ex q̄ collige ꝙ ni/grū q̄nqꝫ ē generali⁹ rubro.con/cor.d̄ ofi.dele.c.li.vj.referēdo rubrum ad.c.fi.e.titu.Abbas.

Conſtitutis. ¶ Miſſus in poſſeſſio/nē ex p̄mo decreto in reali p lapſum anni verā ꝛ incōmutabilē illi⁹ rei poſſeſſionē acq̄rit:licet paſſus miſſionē habuerit infra annū volūtatē cautionē p̄ſtādi quā tñ non deduxit ad effectū ſuo defectu.h.d.ſm veꝝ intellectū. Primo narrat factū.Scd̄o inſloquiſ:ibi iō qꝫ.Ab. e ¶ Seruāde:ſup poſſeſſiōe ſup q̄ agebaſ tanqꝫ ſup ꝓp̄etate:ſec⁹ ſi agaſ ſup bñficio vel dignitate.j.i ꝯcil'.lugduñ.eo.ti.eū q̄.li.vj. f ¶ Aſſertiōe.C.ſi p vim vl' alio mō.l.ij.ꝛ ita p cōfeſſiōes ptiū ꝯſtitit de meritis cāe:ꝛ iō ex ꝯfeſ/ſiōe ꝓcediſ ad ſniaꝫ.s̄.de trāſac.p̄terea.ij.ꝛ.s̄.d̄ reſti.ſpo.cū ad ſedē.ad fi.q2 ꝯfeſſus in iure ꝓ iudicato habetur.j.de ꝯfeſ.cum ſup.ꝛ.c.ſeq.ꝛ.C.de confeſ.l.vna. g ¶ Volūtatē:nō tñ ſtudioſam ſeu cū effectu:q2 p eū ſtetit ꝛ nō p iudicē vel p aduerſariū:al's ſi ſteriſſet per iudicē vel ptē aduerſam nō iputareſ ei.j.e.c.ꝓxi.imo ꝛ ſi iudicē habere nō pōt corā publicꝭ ꝛ honeſtis pſonis dꝫ cautionē offerre ac p̄ſtare vt poſtea ñ currat annal' p̄ſcriptio:vt.s̄.de offi.or.paſtoralis.in fi.ꝛ.j.e.cū ve/niſſent.Jtem eſt ar.h̄ ꝙ voluntas ſola nō ſufficit ſine effectu.j.de iudi.cū aliquib⁹:ꝛ.ff.de ꝯſti.pe.ꝓmiſſor·§·conſtituto.ꝛ.ff.de re iudi.l.iiij·§·ait pretor.ꝛ.lxxxvj.di.nō ſatis.ꝛ.ff.q̄.mo.pig.vel hypo.ſol.l.ſicut·§·ſi volūtate.ar.ꝯ.xxxij.q.v.nec ſolo.ꝛ.c.q̄ viderit.d̄ pe.di.j.ſiquis cum telo.xxiiij.q.v.ſiquid inueniſti.Sol'.vbi de neceſſitate op⁹ eſt facto:nō ſufficit volūtas ſi factū adimpleri pōt.al's volūtas reputaſ ꝓ facto:vt in.ca.

a eam parati recipe fuiſſetis. ¶ Ideoq; decernimus: vt ãmodo poſſeſſionez p̃ſcripte b eccleſie: ſaluo iure qd idẽ p̃/ poſit⁹ in petẽda eccl'ia hñe di noſcit: abq; cõtradictiõe q̃/ c libet habeat. At aũt nr̃e dif nitionis ſnĩa inuiolabilit ob ſeruet: eã aplico duxim⁹ pa/ trocinio roborandaz. Clemens. iij. epiſcopo ⁊ archidi. Ebora.

Si non ſtetit per reum quo minus caueret infra annum actor per lapſum anni non efficitur verus poſſeſſor. Capitulũ. II.

Cum ſicut accepim⁹ inter. P. ſubdec. ⁊ abbatiſſam ⁊ cõuentũ ſancte trinitatis ſup eccl'ia de capit. queſtio verteret: theſaur. ⁊ decorint. abbates ac archidiaco. chimeñ. a ſe. apo. delegati: moniales ipſas rei ſeruande d cã ĩ poſſeſſionẽ rei petite miſerunt: vñ cũ h̃ ad ſubdecani noticiã puenisſet: ad archid. p̃dictũ acceſſit: ⁊ offerens ei ſiſtẽdi iudicio cautionẽ: qm̃ abbas de corinth. pfect⁹ in angliã: ⁊ abbas theſaurieñ. viam fuerat vniuerſe carnis ingreſſus: poſſeſſionez infra ãnũ ſibi reſignari cũ inſtãtia e poſtulauit: ſz nõ potuit obtinere: ⁊. ĩ. ¶ Di. v. mandam⁹ q̃ten⁹ ſi ẽ ita: ſiſtẽdi iudicio f ab eo cautiõe recepta: ei poſ/ ſeſſionẽ reſtitui faciatis: nec obſtare volum⁹ q annº ela/ g pſus eẽ ꝓponit: ſi p eũ nõ ſteterit q̃ min⁹ infra annũ ⁊ poſ ſeſſionẽ recepit ⁊ dederit cautionẽ. Inno. iij. vrba. ⁊ ſenogaleñ. epis.

Si re⁹ ꝯ quẽ facta eſt miſſio ĩ poſſeſſionẽ doceat ſe ꝯtumacẽ nõ fuiſſe nõ ꝯdẽnabit ad expẽſas. c. III

Cum veniſſent ad apo. ſe. abbas ſcti angeli: et p. gall. idẽ. p. ꝓpoſuit q p̃dict⁹ abbas eũ ſup q̃dã poſſeſ/ ſeſſiõe corã Jo. ap. ſe. le. traxit in cãm: ⁊. ĩ. Uex legatus ip̃e cãm cõmiſit iudicib⁹: ſm ius ⁊ bonã terre ꝯſuetudinẽ terminãdã: q̃ cuz ſm ius tm̃ vellẽt pcedere: p̃fat⁹. p. nr̃az audiẽtiã appellauit: ſz iudices nihilomin⁹ ptẽ aduerſaz in poſſeſſionẽ rex petitax in h ducendã: cauſa cuſtodie decreuerũt: ita q ſi vſq; ad annuz ⁊ diem preſtaret ſiſtendi

õ ſatis. Ul' alit vbi q̃s hz volũtatẽ faciẽdi bonũ: ſufcit ſola volũtas ſi nõ põt facere illud. Sz ſi volũtatẽ abet male faciẽdi ⁊ per eum nõ ſtat: puta quia procdatur ad actum exteriorem ei imputatur. de peni. i. j. ſiquis cum telo. ⁊ in pluribus. ll. ibidem. alias ſoa voluntas non mputatur: quia ogitationis pe/ am nemo mere ur. de peni. j. §. ogitatio⁊. §. co/ itationis.

¶ Parati: ſi ero nõ fuiſſent arati eã recipe õ noceret p̃po/ ito: arg. ff. de le e cõmiſſo. ſi fun lus. in fi. §. i cõ/ niſſoria. vl' ſi eã reſtare nõ poſ/ et nõ imputare/ ur ei: q2 inanis ſt actio ⁊c̃. ff. de olo. nã is. ⁊. s̃. de reſti. ſpo. olĩ. j. ⁊. ĩ. de ſo. odo/ rdus. p̃ſtat er/ go quaz põt. ſcz uratoriã. ĩ. õ do. poſt diuor. re p veſtras. ⁊. C. de piſ. ⁊ cleri. auc̃. generaliter. ⁊ in auc̃. vt nulli iu/ dici. §. ſi vo. col'. ix. ſed illud ꝓte/ ſtetur. ĩ. de ap. c. vlti. Jtez habes hic: q parti p̃ſtã da ẽ cautio iſta: qd eſt verum: et ideo ſi nõ poteſt iudex haberi p̃/ ſtet pti: ⁊ iudici etiã poteſt p̃ſta/ ri parte abſente. ĩ. eo. ca. ij. et. iij. et. s̃. de offi. ordi. paſtoralis. Si autem neuter poteſt inueniri p̃ſtabitur alicui honeſte pſone que recipiat cautionẽ noĩe aduerſarij. b ¶ Saluo iure: ſuper ꝓprietate: ſic. s̃. vt lit. nõ cõte. quoniã. §. qd ſi. in fi. et s̃. de do. ⁊ cõtu. ꝓut. in fi. c ¶ Habeatis. Hic ſumitur argu. q ſcdm decretũ neceſſariũ ſit in reali actione: ſed ideo datũ fuit ſecundo decretũ: q2 dubitat ſuper cautione: an infra annũ p̃ſtita fuiſſet: ⁊ ideo reuocabit in dubiũ inter partes. de hoc ſatis dictũ eſt. s̃. ti. proxi. contingit.

Cum ſicut acce. ¶ Specialius ⁊ notabili⁹ ſũmatur ſic ſm intellectũ quẽ teneo. Tẽpus annale nõ currit miſſionẽ paſſo: ſi. ĩ. illud cautionẽ iudicibus vel alteri eoruz alijs abſentibus obtulit: licet per eos ſeu p eũ recepta nõ fuerit. Et eſt caſus notabilis. ⁊ ſm hunc intellectum diuiditur. Nam in prima facti narratio. Jn ſecunda cauſe commiſſio: ibi. Diſcretioni. Abbas. d ¶ Rei petite: ſic. s̃. vt lit. non conte. quoniaz. §. in alijs. ⁊. ĩ. eo. ca. vlti. C. de his qui ad ec/

cle. cõfu. preſenti. §. cum autem. e ¶ Obtinere: ſed non debuit cum plures fuiſſent iudices ipſe ſolus reſtitutionem dare non poterat. quia ſolus non habebat iuriſdictionem. s̃. de offi. delega. cauſam matrimonij. et. ca. vno. delegatorum. ⁊. ij. q. vi. §. diffinitiua. ver. item ſi plures. Argu. contra q2 cum res eſſet tẽ/ pore peritura ar chidiaco. pote/ rat ſe ĩtromitte re: ſic apparet ĩ tutoribus. ff. de admi. tuto. tutor qui. §. j. ſed non eſt verum: vt di ctũ ẽ. cũ ñ hẽret iuriſdictionẽ: po terat tñ cautio/ nẽ recipe ab ipo noĩe aduerſarij nõ tãq; iudex ſz tanq; honeſta p ſona: ⁊ ſic ñ cur/ reret tempus. s̃. de offi. ordi. pa/ ſtoralis. de hac cautione dictum eſt in ꝓx. c. s̃. e. f ¶ Recepta: et ita quod non potuit facere pri mo modo: facere debet vt poſſeſſi onem. recuperet ſic. ĩ. ca. proxi. ſic etiam ſia ad ter/ minum venire: aut etiam ſolue/ re non potuiſti. no tamẽ poſt ter minũ eris a ſolu tione abſolutus. s̃. de dolo ⁊ con/ tu. cuz dilecti. ff. de arbi. celſus. g ¶ Nõ ſteterit Nõ. q ſi per me non ſtat quo minus faciam qd debeo: non eſt mihi imputandũ. ſic. s̃. de reſcrip. ſi autẽ. ⁊. c. plerunq;. ⁊. s̃. vt lit. non cõte. quoniã. circa prin: ⁊. ĩ. de ap. ex inſinuatione. ⁊. ij. q. vj. anteriorũ. §. ad hoc. ⁊. ĩ. de appel. ex ratione: Arg. contra. s̃. c. pxi. ſz ibi voluit ſolũmodo: ſz non cuz effectu: ⁊ voluntas ibi ſtetit in ſuis terminis. hic vero voluit ⁊ obtiulit. ſed defuit qui reciperet: et abſente illo qui fit cauſa cuſtodie in poſſeſſionem miſſus ex cauſa neceſſaria: poſſeſſio reſtitui non debet. ĩ. de verbo. ſigni. dilecto.

Cum veniſſent. ¶ Sũma ſubtilius ſic. Si paſſus miſſionem repetens poſſeſſionẽ allegat ſe cõtumacem nõ fuiſſe reſtituit in priſtinũ ſtatum preſtita cautione ⁊ de dilata ꝯdẽnatione expenſarũ quam euitat ſi poſtea conſtiterit eum non fuiſſe contumacem. Primo ponit factum coram papa narratũ querele vel appellationis remedio. Secundo dat iudices: ibi. nos igitur. Abbas Sicu. h ¶ Cauſa cuſtodie: argu. q non ſit poſſeſſor ſed tantum cuſtos: ſic. ĩ. eo. ca. proxi.

iudicio cautionē: ⁊ pti alteri
a xxx. libras reſtitueret p expē
ſis: recipet poſſeſſionē eādē:
cūq3. S. ſe. apo. le. īfra annuz
fuiſſet terrā illā īgreſſus: ipē
b cautionem ſtādi iuri obtulit
corā eo: ⁊ poſſeſſionē ſibi re/
ſtitui poſtulauit: parat⁹ expē
ſas reſtituere factas ī lite: q̄
vj. li. ſūmā (ſicut aſſerit) nō
excedūt: ſ3 abbas. xxx. librax
ſibi reſtitui petijt quātitatē:
c ⁊. ī. ¶ Nos igr ipm. p. cauti
one pſtita ī poſſeſſionē credi
m⁹ reducēdū. h etiā decernē/
tes: ut ſi ɔſuetudinē quā alle
gat laudabilē eē ɔſtiterit: q̄a
d ex h ſeqꝛ eū rōnabilꝛ appel/
laſſe: ad reſtituēdas expēſas
nullaten⁹ ɔpellaꝛ. alioq̄n cū
ex h appeat eū fruſtratorie p
uocaſſe: ad reſtitutionē coga
e tur expēſax: illax q̄s abba/
f tem ɔſtiterit pꝑter h neceſſa

a ¶ Reſtitu erent. Hic male p nūciauerūt: q2 hō de huic ei de expēſis ɔſtare ſaltē p iuramētū. C. de iudi. ſancim⁹. pmiſſa taxatiōe. ſ. de pcu. cōſtitutis. ⁊ h i fine dicit: q̄s abbate cōſtiterit pꝑter h feciſſe vñ pperā pceſſit: q2 nō debuit ɔdēnare eū ad volūtatē abbatis. vñ papa nō ſtat illi ɔdēnatiōi: ⁊ pterea condēnatio expēſax d3 fieri tpe p̄ſtāde cautiōis q̄ recuperat poſſeſſiōez ſ. vt lite nō ɔte. qm̄. §. in alijs. ⁊. ī. de ſeq̄ſtra. c. ſ. ⁊ hic in fi.
b ¶ Obtulit: p hāc oblationem cautiōs interrūpit pſcriptionez annalē. ſ. de of. ordi. paſtoralis. in fi. et. ſ. c. pxi. Et p h videꝛ renūciaſſe appellationi: ⁊ ratā habuiſſe ſn̄iaz iudicum illox exq̄ acquieuit illi: arg. ſ. d of. dele. gratum. ⁊. ī. de teſti. cum veniſſent. ⁊ ar. ff. de iudi. licz vex. ⁊. ff. rez ra. ha. l. iij. §. falſuſ. ſed ɔ̄ inuuit. ſ. q2 papa mādat inq̄ri de appellatione: q̄ p h nō intelligiꝛ renūciaſſe. Dicas exq̄ aduerſarius noluit recipe cautionē ⁊ reſtituere poſſeſſionem: ſtatim licuit ei pſequi appellationē: ⁊ ita cū p eū nō ſteterit quin dediſſet cautionez ⁊ recepiſſet poſſeſſionē: ſed potius p aduerſariū ⁊ per iudicē ei circa poſſeſſionez recupandā obeſſe nō d3. vt. c. pxi. q̄d ǵ pfuit ei appellatio? multū pfuit: q2 ſi appellatio ſua fuit legitima: nō cōdemnabiꝛ in expēſis. ſi nō fuit legitima cōdēnabitur in expēſis neceſſarijs quas pꝑter hoc conſtiterit abbatem feciſſe: vt dicit in fi. ſi tm̄ non appellaſſet ſimpliciꝛ reſtituiſſet expēſas. c ¶ Cautione: ſufficienti. ī. de ſeq̄ſtre. c. j. in fi. d ¶ Rōnabiliꝛ: cū hic papa iubeat inquiri de appellatiōe: patet q2 nō receſſit ab ea p oblationē cautionis: ſed h fuit culpa aduerſarij q̄ eā noluit recipe: q̄d pfuit huic appellanti in h: q2 nō cōdemnaꝛ in expenſis: ſi legitime appellauit. et ſic tutius fuiſſet illi accepiſſe moderatas expenſas.
e ¶ Illarū: ⁊ etiā ad eas quas fecit in reb⁹ quarum poſſeſſionē tenebat cōſeruādis: etiā ſi non expediebat facere illas dum tamē credebat expedire. ff. de bo. auc. iudi. poſſi. pretor ait. §. q̄d ait p̄tor. al's generale eſt vt nō ſufficiat credere expedire: niſi ī ꝟitate expediat. ff. de nego. geſ. ſed an vltro. §. j. fi. vtiliꝛ em̄ d3 ceptū eſſe negocium: licet nō expectemus euentū: vt ibi dicit.
f ¶ Neceſſarias: neceſſarie expenſe dicunꝛ ipēſe ſine quibus deterior eſſet res ſi non fierent: aut etiam periret. ff. de verbo. ſigni. impenſe. et. ff. de pig. ac. ſi neceſſarias. ⁊. ff. impen. in re. do. fa. impen. ⁊ duabus. ll. ſe. ad hoc eſt. ſ. ti. proxi. finem.

rias ī lite feciſſe. G reg. ix.
Cōtra abſentē q̄ non dimiſit
procuratorez facta citatione
domi nullo defendente fit
miſſio. Ca. IIII.
g SI aduerſari⁹ tu⁹ poſt ci
tationis edictuz: ad remota
loca ſe trāſferēs: pcuratorez
legitimū nō dimiſit: ⁊ denū/
h ciatione publice facti domi:
i non apparet q̄ defendat eun/
dem: iure petere potes. vt in
poſſeſſionē eax terrax d̄ q̄b⁹
q̄ſtio vtitꝛ cā cuſtodie indu/
caris. At lite pendente nihil
innoueꝛ. Alexā. iij. Ebora.
archiepō. Lite pendēte reus
cōmodo poſſeſſiōis ſue p̄ua
ri nō debz. Ca. I
A Memoria nr̄a nō
excidit: ⁊. ī. Sta
k tuim⁹ vt lr̄e phi
bitiōis: q̄s ad petitionē ar/
chiepi Catuari. t. f. direxim⁹

g ¶ Si aduerſari⁹. ¶ Si reus citat⁹ ſe abſentat: nec pcurator nec alius eū defendit: mittiꝛ actor in poſſeſſionē rei petite cā cuſtodie. h. d. inherēdo lr̄e: q2 reus fuit p̄us pſonaliꝛ citat⁹ ⁊ poſtea ſe abſentauit. Scd̄o modo legiꝛ ſupplēdo ad lr̄am maxime vt dicitꝛ in glo. Et fm h̄uc ve[rſu] ⁊ notabilē intellectum. hoc intēdit vt in rubro. Primo ponitur thema exquo q̄ſtio. Scd̄o ſolutio: ibi. Iure petere. Ab bas.
g ¶ Citatiōis. h ideo dicit: q2 ſi añ citationem ⁊ non in fraudē ſe abſentaret: non dareꝛ reſtitutio poſſeſſiōis ɔ̄ ipſuz. licz pñs vellet. pbare ſpoliationez poſſeſſionem. ſ. de of. deleg. ɔſultationibus. ſ3 miſſio in poſſeſſionē cauſa cuſtodie nihilomin⁹ fieri d3. ⁊ ita q2 dixit poſt citatiōis edictū. idē intelligo etiam ante citationem: q2 d3 dimittere pcuratorez q̄ ad loca remota ſe trāſtulerit. De h dictū fuit. ſ. de of. del. ɔſultatiōib⁹. vñ ſupple hic maxie. h ¶ Domi: ſic. ſ. d do. ⁊ ɔtu. cām q̄. vbi de h. ⁊. c. venerabiꝛ. ⁊. ff. ex q̄. cau. mā. Itē ait. §. h aūt. ⁊. l. ſe. ⁊. ī. de cle. non reſi. ex tue. B. i ¶ Qui defendat: eūdē. ǵ ſi appeat q̄ defēdat eūdē: audiēdus ē. ff. d pcu. ſeruū q̄cq3. §. publice. ⁊. l. abſens. ⁊. C. e. exigēdi. pſtita ſatiſdatiōe: vt in. l. exigēdi. ⁊. ff. de in ius vo. neq3. §. q̄ in ius. ⁊ ille q̄ defēdit id facere d3. q̄d dn̄s ī lite faceret ⁊ cauere idonee. i. iudicatū ſolui. ff. d pcu. ſ3 he pſone. §. defēdere. ⁊ appellare tene. ſi ɔ̄ ipm pnūciabiꝛ. ſ. de pcu. nō iniuſte. ⁊. ī. d ap. ſi iuſtus. ff. de neg. geſ. liberto. §. vl. ⁊ ita q̄libet teneꝛ mittere pcuratorē q̄litcūq3 ſit abſens. al's req̄ſitꝛ amicꝛ ⁊ facta denūciatiōe: ſi ñ defēdiꝛ pcediꝛ ɔ̄ ipm: vt h dic̄. ⁊. ff. ex q̄. cau. ma. Itē ait p̄tor. §. vl. ⁊ l. ſe. ⁊. de do. ⁊ ɔtu. cāz q̄. At lite pēdēte. Viſū ē. ſ. d q̄dā īnouatōe q̄ fit ɔ̄ abſētes ɔtumaces: q2 fit miſſio ī poſſeſſiōez: q̄nq3 pcediꝛ ad excōicatiōez: vel ad ſn̄iaz diffinitiuā: ſ3 ne crederet aliq̄s q2 eodē mō circa ſtatū cāe pēdētꝛ poſſet aliq̄d īnouari vt mutatō fiat circa ſtatū reox: iō ānectiꝛ hec Rica. ⁊ nō. q2 hec Rica formaꝛ negatiue: exq̄ īfert q2 reglariꝛ li. pē. nihil ē īnouādū: q̄n at dicaꝛ lis pēdere q̄ ad materiā hu⁹ tituli: vide ex. nō. ī cle. ij. e. ti. ⁊ ibi gl. ⁊. xj. q. j. c. vl. ⁊. xvj. q.
A ¶ Memoria. ¶ Sūma ſic. (iiij. volum⁹. Ab. notabili⁹. Priuilegiū ēt a pncipe īpetratū p q̄d puaꝛ q̄s ſine cāe cognitiōe lite pē. vſu poſſeſſionis tāq3 ſurreptitiū nō valet: ſeu tāq3 rōni obuiū ē reuocādū. Prio deciſe pōit q̄relā. Scd̄o pꝑuidet: ibi. ſtatuim⁹. ab. k ¶ Prohibitiōis. Ebora. archiep̄s ex

a nullũ tibi p̄iudiciũ faciãt: q̃
minꝰ tibi ⁊ ſucceſſoribꝰ tuis
liberũ ſit: queãdmodũ vob̃
eſt bñficio priuilegioꝝ ap. ſe.
indultũ: ⁊ tu et p̄deceſſores
tui ꝯſueuiſtis (facere an̄ vos
b per totã angliã deferre crucẽ
quouſq; diffinitiua ſnĩa de/
c cernat̃ an eccleſia tua de iure
hoc debeat habere. Cle/
mens tertius.

Accuſatus de adulterio ad ſeparationẽ thori nõ debet lite lite pẽdẽte ꝓuari poſſeſſiõe ꝯiugali. c. II.

Laudabilẽ: ⁊ c. Que/
ris qñ matrimonium
accuſari contingit: an ſtatim
ſit carnale cõmertiũ ſuſpẽdẽ
dum: ⁊ c. Ad qđ breuiter
rñdemꝰ: ꝙ cõiugũ alteruter
d accuſatꝰ: an̄ ꝓbatã accuſatio
nem: iure qđ habet in altero
priuari nõ poſſit. Inno. iij.
abbati ⁊ cõuẽtui ſancti Sil.

Qui rem litigioſam alienauit ꝙ rehaberi non poteſt debet equiualentẽ ſubſtituere in locum illius quã alienare non poterit. Ca. III.

e Eccleſia ſctẽ Marie in
via lata ꝯtra Joãnẽ de
ateia: q̃ q̃ſdã poſſeſſiões ipiꝰ
dicebat̃ ꝯtra iuſticiã detine/
re: mouit ſub. L. iudice q̃ſti/

priuilegio ap. ſe. faciebat crucẽ portare ante ſe ꝑ totã angliã: papa ad petitionẽ cãtuarieñ. archiep̄i ꝓhibuit ei ꝑ lr̃as ſuas: ne h̃ faceret donec cognoſceret̃ an h̃ facere de iure: ſꝫ qꝛ papa p̄uauerat illũ ſine cãe cognitiõe. dicebat archiep̄us Eborac. ꝙ nõ debuit ꝓhiberi ante cãe cognitionẽ: vñ papa ſtatuit: ꝙ nõ obſtãte illa vel aliq̃ ꝓhibitione faciat ante ſe portare crucem ꝑ totã angliam: quuſq; ꝯſtiterit an đ iure h̃ facere debeat.

a Preiudicium: ⁊ ita qđ illicite factũ ẽ: p̄t licite reuocari. xxxv. q. ix. quod q̃s cõmiſit. et. c. ſnĩam roma. ſe. ⁊ ſapiẽtis eſt reuocare qđ praue fecit. xxij. q. iiij. magne. ⁊ ff. đ re iudi. ꝙ ius ſit. etiã errorẽ ſuum q̃libet emendare tenet̃. j. de ac. q̃liter ⁊ qñ. j. j. de ſen. excõ. ſacro. ⁊ de ap. cũ ceſſante. ⁊ in auc̃. de nup. circa. ꝓn. ꝑ vnã colũnã. col. iiij. ex q̃ papa reuocat qđ iniuſte fecit: m̃ltofortiꝰ ⁊ alij h̃ facere debẽt imo qđ ⁊ bñ factũ eſt ſi incipiat eẽ occaſio mali deſtruendum eſt. lxiij. di. § verum. ⁊ xij. q. j. certe ego ſum.

b Crucẽ deferre: nõ. ꝙ incorꝑalia poſſident̃ vl̃ quaſi poſſident̃ vt h̃. lxxxiiij. di. q̃ſq̃s. ⁊ s. đ cã poſ. ⁊ ꝓpri. cũ eccl̃ia. ⁊ j. de p̄ſcri. ſi diligenti. ff. de vſuca. l. iiij. § ſi viã. ff. de acq̃. re. do. ſeruꝰ. § j. Itẽ patet ꝙ lite pen. nõ debet p̄uari ſua poſſeſſiõe. xvj. q. iiij. volumꝰ. ⁊ j. đ p̄uile. duduꝫ. ⁊ C. de ꝓba. l. ij. C. de rei ven. l. vl. ⁊ in auc̃. vt in medio litis ſacras iuſſio. nõ fieri. § illud quoq;. coll̃. viij. ⁊ ff. de peti. here. diuus pius. ⁊ viij. q. iiij. nõne. ⁊ j. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊ ꝑ totũ. niſi al̃s ſuſpectꝰ eſſet de dilapidatione. iij. q. ij. qꝛ ea. ⁊ j. de ſymo. licet heli. ⁊ ff. q̃ ſatiſda. co. ſi fideiuſſor. j. c. vl. ⁊ j. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊ iij. ⁊ ij. q. vj. q̃tiẽs. ij.

c De iure. Nõ. ꝙ q̃ttuor patriarchales ſedes vbiq; p̄nt crucẽ ante ſe portare: p̄terq̃ in vrbe romana vel in p̄ſentia pape: vel ip̄ius ſcꝫ pape legati. j. de p̄uil̃. antiq̃. alij ꝟo non niſi in ꝓuincia ſua. ⁊ niſi h̃ alicui ꝑ p̄uilegiũ ſpãle ſit ꝯceſſum: vt h̃ dicit̃: ⁊ ita qđ dicit de iure. i. de p̄uilegio ſpeciali: ⁊ h̃ de iure cognoſcit̃ qualit̃ fuerit cõceſſum: vtrũ ꝑ ſurreptionẽ ⁊ in p̄iudiciũ alteriꝰ vel nõ: qꝛ ſic nõ debet valere: arg. s. đ vſupallij. ex tuarũ. ⁊ s. de offi. ordi. licet. ⁊ ff. ne q̃d ĩ lo. pub. l. ij. § ſiq̃s a principe. qꝛ in p̄iudiciũ alteriꝰ dari nõ debet priuilegiũ: vt in § ꝓxi. ſiquis. ⁊ s. de conſuetu. cum olim.

Laudabilẽ. Lite pendẽte ſuꝑ cõiugio nõ interdicit̃ cõiugibꝰ carnale cõmertiũ. h. d. Vel ſic ẽm aliũ intellectũ vt in rubro. Primo ponit̃ cõſultatio. Scđo rñſio: ibi. Ad qđ. Ab.

d Probatã. s. đ offi. dele. cãm m̃rimonij. j. de diuor. porro. ⁊ s. de reſti. ſpo. ex ꝯq̃ſtiõe. ⁊ viij. q. iiij. nõne. ⁊ xvij. di. § hic etiã. ⁊ xvj. q. iiij. volumus. ⁊ xv. q. vl. c. vlt. et. s. de in inte. reſti. cũ veniſſẽt. ⁊ s. c. ꝓxi. ⁊ C. de rei vẽ. res alienas. ⁊ C. de ꝓba. l. ij. ⁊ C. de lib. cã. nõ ideo. Arg. ꝯ. de re iudi. tenor. Sol̃. ibi. ⁊ j. de regu. veniens. Item arg. ꝯ. s. de reſti. ſpo. lr̃as. ad fi. vñ nõ fuit plena reſtitutio: ſed id iđ eſt. qꝛ habebat incõtinẽti ꝓbatiões: nec ſũt ꝯ̃ria: qꝛ ibi agit̃ poſſeſſorio: h̃ nõ: vnde nõ dꝫ alteruter p̄uari. ⁊ c. ille tñ q̃ cõſcius ẽ impedimẽti: nõ dꝫ exigere nec reddere: vt ĩ decre. literas. Berñ.

e Eccleſia. Hec decre. et ſequẽs de eodem facto loquũt̃: ⁊ aliq̃ ponunt̃ ibi: q̃ p̄ceſſerũt tp̄e aliqua poſita h̃. Et de eodẽ facto loquitur. c. eccl̃ia ſctẽ Marie. de ꝯſti. ⁊ male p̄ot intelligi vna ſine aliis. Et iđo glo. h̃ ponit caſuꝫ ⁊ ſerieꝫ facti ad oẽs tres decre. Et ſi vis habere ſeriẽ facti ꝓut contingit: ordo ẽ vt p̄mo legat̃ iſta decre. vſq; ad ꝟ. ꝓhibemus. Scđo decre. ſequẽs vſq; ad finẽ. Tertio illa ſcꝫ de cõſti. q̃rto iſte ꝟ. Prohibemꝰ. Et h̃ iđ: qꝛ p̄ncipium ⁊ originẽ huiꝰ negocij vſq; ad ꝟ. ꝓhibemꝰ. ⁊ ſub illa dictiõe: ⁊ infra: q̃ p̄cedit ꝟ. ꝓhibemꝰ. decidit̃ q̃liter facta alienatiõe rei litigioſe in monaſteriũ: monaſterium fuit de facto ſpoliatũ ꝑ ſenatorẽ occaſiõe ſtatuti: đ q̃ in glo. ⁊ tradita fuit poſſeſſio eccl̃ie ſancte marie que etiã fuit poſtmodũ de facto ſpoliato ꝑ quẽ quẽdã cõſiliariũ capitolij: ⁊ reſtituta fuit illa poſſeſſio de facto monaſterio: qꝛ reſtitutiõe facta monaſteriũ illã poſſeſſionem titulo locatiõis trãſtulit in quẽdã potentẽ: ita ꝙ de facto haberi nõ poterat. Primo incepit iuridice coram papa eccl̃ia ſctẽ Marie petere reſtitutionẽ ꝯ factum illiꝰ cõſiliarij. Sꝫ qꝛ illa poſſeſſio haberi nõ poterat de facto vt ſuꝑ dixi. ⁊ m̃lta đ facto fuerũt ĩnouata: papa ꝓuidit ꝓut habet̃ in decre. ſeq. ⁊ reſtituit eccl̃ia ſctẽ Marie poſſeſſiões ſurrogatas in locum illiꝰ ſeu illarũ q̃ haberi ñ poterãt: poſt q̃ petijt ſcđo monaſteriũ: reſtitutionem illaꝝ poſſeſſionũ occaſiõe ſpoliatiõis facte ꝑ ſenatorẽ ⁊ papa monaſteriũ reſtituit: vt dꝛ in decre. eccl̃ia: đ ꝯſti. q̃ reſtitutiõe facta papa timẽs ne monaſteriũ illas poſſeſſiões ſurrogatas alienaret: ſicut fecit de p̄ncipalibꝰ mãdauit monaſterio ꝓut dꝛ h̃ in ꝟ. ꝓhibemus. Et ex his iũcta glo. j. habes clariſſime ſerieꝫ ⁊ ordinẽ negocij. Et hec decre. ⁊ ſequẽs h̃ intẽdũt ĩ ſũma vt in rubro. Et nõ p̄ot hec decre. cõmode diuidi ꝓpter mixturã facti de q̃ ſupra Ab.

e Eccl̃ia ſctẽ Marie. Caſus ad vtranq; decre. iſtã. ſ. ⁊ ſeq̃ntẽ. eccl̃ie ſctẽ Marie in via lata mouit q̃ſtionẽ ꝯ Joannem de ateia ſuꝑ q̃buſdã poſſeſſiõibꝰ corã iudice lite cõte. ideꝫ Joannes poſſeſſiões illas trãſtulit in monaſteriũ ſancti Silueſtri. Deinde. B. ſenator occaſiõe cuiuſdã ſtatuti in q̃ cõtinebat̃: ꝙ ſiq̃s rẽ litigioſaꝫ trãſferret ĩ aliũ lite pen. poſſeſſio. auferat̃ poſſeſſori: ⁊ daret̃ petitori: ſpoliauit monaſteriũ poſſeſſiõibꝰ illis: ⁊ has reſtituit eccl̃ie ſcẽ Marie: poſtmodũ ſnĩa ſenatoris fuit reuocata: ⁊ ſpoliata fuit eccl̃ia ſctẽ Marie ⁊ mõaſteriũ reſti/

onem:⁊.j. Prohibemus ne
a poſſeſſiões q̄ ſucceſſerũt ĩ lo/
cum ⁊ ius illaꝝ ⁊ q̄s ab Jo.
de ateia eccl'ia ſctē Marie pe
tierat:in monaſteriũ vr̄m ab
eodē Jo.lite pēdēte tranſla/
tas:alienare interim p̄ſuma
tis:vt ſi eccl'ia ſancte Marie
b de vitio litigioſi cõtractꝰ:vl'
de ꝓprietate voluerit expiri
(ne ſi obtinuerit ĩ iudicio:in
c vanũ laboret:monaſterio ve
ſtro minime poſſidēte)ſit qḋ
euincere valeat ⁊ habere.

Idem. Idem dicit quod in precedenti.Ca.IIII.

Eccleſia ſctē Marie:et
j.poſſeſſionē qua fue/
rat ꝑtermiſſo iuris ordine p̄/
dicta eccl'ia ſpoliata:ſibi re/
ſtitui poſtulabat:et.j. Nos
q̄cq̄d ab alijs factũ fuit:poſt
ꝙ p̄.n.ad curiā ſuā idē nego
d ciũ reuocauit:irritũ decerni
mꝰ ⁊ inane:⁊.j. Uex q̄m p̄fa
tā poſſeſſionē poſt reſtitutio
nē vob̄ factā:ab Jo.ḋ ateia:
e alij locatiõis titulo aſſigna/
f ſtis:neq̃ reſtituere poterat̄
eccl'ie ſpoliate:loco ipſiꝰ tm̄/
dem poſſeſſionũ eq̄ualentiũ
ad arbitriũ bonoꝝ viroꝝ:
g ip̄i eccl'ie fecimus aſſignari:
q̄s cũ alij fuerāt pignori obli
gate ꝑ nos liberari fecimꝰ a
creditoribꝰ:q̄ nob̄ inſtrumē/
h tuꝫ pignoris reſignauerunt.

Bono.iij. cācellario cātori ⁊.a.canonico pariſieñ.

Nõ obſtat ꝑuilegiũ impetratum lite pendēte de lite non habita mentione.Ca.V.

Dilectꝰ filius mgr̄.A.ꝑ
ſona eccl'ie de baſſeuil
la:expoſuit corā nob̄:ꝙ cum
inter p̄deceſſorē ſuum ex ꝑte

eutum lite illa pendēte. Celeſtinꝰ cām reuocauit ad p̄/
ſentiā ſuā.nõ obſtāte illa reuocatiõe ḋ iuerſe ſnīe late fu/
erũt ꝑ ſenatores:q̄ñq̃ ꝓ eccl'ia.q̄ñq̃ ꝓ monaſterio.vl
timo corā Inno.petebat eccl'ia ſctē Marie reſtitutio
nem illaꝝ p̄ſſionũ:q̄b⁊ iniuſte fuerat ſpoliata ꝑ quēdā
cõſiliariũ capito
lij.dñs papa re/
uocauit in irritũ
q̄cq̄d actũ fuerit
ab alijs poſtq̃
Celeſtinꝰ reuoca
uit negociuꝫ ad
curiā ſuā:⁊ reſti
tuit eccl'iaꝫ ſan/
cte Marie.⁊ q̄a
poſſeſſiones ille
fuerunt obligate
alij titulo locati/
onis poſt reſtitu
tionem factā ab
Jo.de ateia:nec
monaſteriũ pote
rat recuꝑare eaſ
vt eccl'iaꝫ reſtitu
eret:p̄cepit pa/
pa:ꝙ mõachi ali
as poſſeſſiões eq̄
ualētes p̄oribus
ſubſtituerēt loco
prioꝝ:qḋ ⁊ fa/
ctũ fuit arbitrio
bonoꝝ viroꝝ:et
ille ſõſtitute erāt
pignori obliga/
te:⁊ papa fecit il
laſ liberari a cre
ditoribꝰ:q̄ dño
pape inſtrumēta pignoris reddiderũt:demũ monaſte
rium petij reſtitutionē illaꝝ poſſeſſionũ ꝯ ſnīam ſena
toris.⁊ Inno.ip̄m reſtituit ꝯ ſententiā ſenatoris p̄ci/
piens vt poſſeſſiões ille ſubſtitute nõ debeāt alienari:
vt eccleſia ſi voluerit agere de ꝓprietate vel de vitio li
tigioſi contractus ſit:qḋ euincere valeat ⁊ habere.
a Succeſſerũt:hoc ideo dicit:q2 poſſeſſiões ſuꝑ q̄
bus.ꝯ Jo.de ateia mouit eccl'ia q̄ſtionē.Monaſteriũ
ſ.ī ſilueſtri locauerat alij locatiõis titulo:q̄s monaſte/
rium receꝑat a Jo.de ateia lite pē.vt.j.c.xxi.⁊ h̄ dr̄.
vñ mõaſteriũ q2 nõ potuit illas poſſeſſiões reuocare:
al's poſſeſſiões equalētes p̄oribꝫ ſubſtituit in locũ illa
rum.⁊ ē h̄ arg.ꝙ res q̄ ſuccedit in locũ alteriꝰ:eodē iu
re cēſeẽ cũ illa.Arg.j.de vſu.cũ tu.in fi.⁊.xciij.di.c.vl.
⁊.xciiij.di.c.j.⁊.ff.de leg.iij.l.fideicõ.§.ſi rē ſuā.⁊.ff.ḋ
leg.ij.imꝑator.in fi.⁊.l ſe.et.ff.de dona.inẽ vi.⁊ vxo.
vxor marito.arg.ꝯ.ff.de fur.q̄ vas.§.vl. b Litigi
oſi.Pena litigioſi cõtractꝰ ē:ꝙ emptor ſciēs rē litigi/
oſam p̄ciũ amittat ⁊ rē reſtituit:nõ vt cedat lucro alie
natori:ſed p̄ciũ ⁊ alia tāta quātitas ab eo q̄ alienauit
dabiẽ fiſco:ignorās p̄ciũ recuꝑat a vēditore ⁊ tertiā ꝑ
tem p̄cij:q2 ei nõ manifeſtauit rē litigioſam fuiſſe. Et
eodē modo puniẽ donator ⁊ donatariꝰ ſciēs vel igno/
rans ſm̄ qḋ traditẽ.C.de litig.l.vl.Vitiũ litigij dr̄:cũ
q̄s rē litigioſam in iudiciũ deductā:de cuiꝰ dñio moue
tur q̄ſtio inẽ actoreꝫ ⁊ reũ trāſfert in aliũ lite pen.ſiue
ſit res ſiue actiões.C.de litig.l.vlti.in p̄n.⁊ in auc.ibi
poſita:tñ in q̄buſdā caſib⁊ q̄ ponũẽ ĩ ip̄a lege:p̄õt res
litigioſa alienari.ſ.noīe dotis donatiõis añ nup.trāſ/
actiõis ⁊ diuiſiõis rerũ hereditariaꝝ facte:vel ꝑ lega/
ti vel ꝑ fideicõmiſſi cām. Et hec locũ h̄nt in ſp̄alibꝰ iu
dicijs. In vniuerſalib⁊ ṽo cuꝫ agiẽ de hereditate:p̄tor
ꝑmittit q̄ñq̃ fieri alienationē.ſ.ꝓ ĩpēſis funerꝭ:ꝓ ſo/
lutiõe debiti:ꝓ cibarijs familie.ff.de peti.here.diuus.
⁊ ita eccl'ia ſancte Marie poterat agere de vitio litigi
oſi cõtractꝰ ꝯtra
Jo.de ateia qui
trāſtulit poſſeſſi
ones illas in mo
naſteriũ lite pē.
ad penā ⁊ ad ip/
ſam rē ꝯtra mo/
naſteriuꝫ:vt ĩ.l.
p̄dicta.C.ḋ liti.
l vlti. c La/
boret. Sed q̄liẽ
p̄õt eſſe:q2 ſi mo
naſteriũ offerat
ſe liti ꝯdemnabi
tur in expēſis ac
ſi poſſideret.ff.ḋ
rei ven.is q̄ ſe.⁊
ff.de peti.here.q̄
ſe liti.⁊ cũ dolus
ꝓ poſſeſſione ha
beaẽ.ff.de regu.
iu.parem.dic ꝙ
ceſſant ille leges
in eccleſiaſticis
negocijs ⁊ ne de
lictuꝫ ꝑſone ⁊c̄.
xvj.q.v.ſi epiſ/
copum.Lau.
d Eccleſia:
reuocauit
tanq̃ a non ſuo
iudice factuꝫ:q2
ſenatores nõ debuerũt poſtea ſe intromittere.s̄.de of.
dele.licet.⁊.ij.q.j.nomen.iij.q.vj.multuꝫ ſtupeo.arg.
ꝯ.s̄.de offi.ordi.ſignificauit.ſꝫ illud iḋ fuit:q2 delega/
tus nõ ꝓcedebat:⁊ altera ꝑs remanebat in manifeſto
delicto. e Aſſignaſtis:⁊ ſic monaſteriũ incidit ĩ
vitiũ litigioſi ꝯtus:vt.s̄.ti.xx.vt Jo.fecit.vñ ne mo
naſteriũ cõueniretẽ de vitio litigioſi cõtractꝰ:papa eq̄/
ualentes poſſeſſiões fecit illis ſubſtitui.⁊ ita nõ p̄iudi/
caẽ eccl'ie ſancte Marie cũ monaſteriũ paratũ ſit ſuſ/
cipere iudiciũ in re eq̄ualenti.ſil'e.ff.de alie.iu.cā fa.q2
etiā.ĩ fi.⁊ ex officio ſuo inflixit eis hāc penā ⁊ merito:
q2 dolo deſijt poſſidere monaſteriũ.dolus eñ facit eũ
haberi ꝓ poſſeſſore.ff.de rei vē.q̄ in petitorio:⁊.ff.ad
exhibē.iulia.⁊.rñſo. f Poteratis:q2 forte ꝯducto/
res poterēs erāt. g Aſſignari.a monaſterio ⁊ ca/
uere etiā debeāt:ꝙ nõ eēnt alij obligate:ar.ff.de pig.
ac.creditor.ff.de rei ven.ſi poſt acceptũ. h Reſi/
gnarũt:eo eñ ip̄o videẽ res liberata:arg.s̄.ḋ pac.cũ
p̄dē.ff.de leg.iij.q̄ cyrographũ.ff.q̄ res pig.ob.poſ.l.
ij.ff.de pac.l.ij.in fi.C.de ſol'.pecunie.C.de dona.l.j.C.
de remiſ.pig.crediẽ cāe.arg.ꝯ.s̄.de renũ.ſane.⁊.c.ve/
niēs.⁊.ff.de pac.l.iij.vbi dr̄:ꝙ licet pignus reſtituaẽ.
nõ videẽ remitti debitũ:ſꝫ ſecꝰ ē ſi reſtituaẽ cyrogra/
phũ:vt in p̄mis ꝯcor.q2 ille cui fit reſtitutio:vtilitatē
dꝫ inde h̄re.ex cyrographo cõſeq̄reẽ nullā vtilitateꝫ.ſi
debitũ nõ intelligaẽ remiſſũ:ſꝫ ex pignore ſic:q2 p̄t vti
pignore.vñ pignus ſepe reſtituiẽ p̄cario ꝓpter vtilita
tem:ſꝫ cyrographũ nunq̃.⁊ iḋ debitum qḋ ibi cõtineẽ
intelligiẽ eſſe remiſſum.
Dilectꝰ filiꝰ. Sũma clariꝰ. Lis decidēda eſt

ſm iura exiſtētia tpe cōtrouerſie: non autē ſm priuile/
gium impetratū lite pendēte: niſi de litis pēdētia mē/
tionē faciat. In p̄ma ponit ptis q̄relam. In ſcd̄a ꝓui/
det: ibi. Ideoq;. Abbas. a ¶ Indulgētia: ſic ḡ pa
tet: ꝙlite pen. priuilegiū ſiue indulgētia ſup re litigio/
cū hȝ cū ꝓnūciat᷑ ſup ꝓpetate: ⁊ nō ſup poſſeſſiōe: vl' ſi
h eēt tm̄ ei cōmiſſuz. c ¶ Eiecit: ſȝ
erit poſſeſſoꝛ: dictū ē de h. s. de do. ⁊
nūqd abbas poſſet petere reſtitutionē
ibidē de h dr. d ¶ Indiſticte: nō. ꝙ

ſa veritate taci/
ta impetrata nō
tenet nec valet:
ſic. j. de teſt. cām
ij. et. j. de priuil'.
duduz. ⁊. s. eo. a
memoria. ar. ⁊ ī
auc. vt in medio
li. ſacraſ iuſſiōeſ
nō fieri. §. ſi vo.
coll'. viij. ſic ⁊ pri
uilegiū nō valet
tacita compoſi/
tione obētū. j. de
daci. ex multipli
ci. ⁊ priuilegiuz
poſt ſniaz impe/
tratū ſup re iudi
cata nō tenet. vl'
reſcp̄tū ad ea re/
tractanda. C. vt
li. pen. l. j. Item
nec confirmatio
de re litigioſa. j.
de ↄfir. vti. vel.
inuti. ſiqs rei. ſic
⁊ res ip̄a litigio
ſa ī nullā dȝ trāſ/
feri pſonā. xj. q.
j. q2 reſ. qd̄ tñ fal
lit in caſib⁹ q̄ no
tant᷑. s. e. eccl'ia.
⁊. C. d. jiti. l. vl.
De ſeqſtrati.
poſſeſ. ⁊ fruc.
Diſo ꝙ lite pen
dēte nil ſit inno
uādū: q2 p h du/
bitari poterit:
nunqd p h ſeq̄/
ſtratiōis act⁹ ſit
ꝓhibit⁹: ido ⁊c̄.
Et d materia vi
de plene p Io.
an. in regula. lo/
cupletari. de re/
gu. iur. lib. vj.
Abbas. Si.
AD hoc ¶ Pro
pter cō
tumaciaz rei res

vna: ⁊ p̄oꝛez ac monachos de
baſſeuilla ex altera: ſup deci/
mis noualiū infra fines par/
rochie ſue ↄſiſtentiū: queſtio
emerſiſſet: ea pendēte coram
iudicibus delegat᷑: abbas ⁊
cōuent⁹ maioris monaſterij
Turoñ. qb⁹ ſubſūt p̄oꝛ ⁊ mo/
nachi ſupradicti: ꝑ ſe ac mē/
bris ſuis obtinuerūt a ſe. ap.
indulgentiā: ſup exceptione
hmōi decimaꝝ: cuius p̄textu
prioꝛ ⁊ monachi ſupradictas
decimas ſibi vēdicare ↄten/
dunt: licet in indulgētia: de
dicta q̄ſtione facta mētio nō
fuiſſet. ¶ Ideoq; mādam⁹:
q̄ten⁹ eiſdē iudicib⁹ iniūga/
a tis: vt indulgētia nō obſtāte
p̄dicta: in negocio ipſo ꝓce/
dāt iuxta traditā ſibi formā.

De ſeqſtra. poſ. ⁊ fructuum.

Inno. iij. mediolañ. archie.
Seqſtruz factū loco miſſiōis
ꝓpter ſcādalū euitandū re
uocari debet oblata cautiōe
⁊ reſtitutis expenſis. Ca. I.

AD hoc vnxit nos
deus: ⁊ .j. Abbas
d regl'a. nob expo
ſuit: ꝙ cuz. M. p̄.
tu⁹ ſup cā q̄ inter ipm ⁊ mo/
naſteriū ſuū fuerat agitata:
obtinuiſſet Veroñ. epo lr̄as
deſtinari: ⁊ ipſe ſuper iudi/
cio poſſeſſorio: ptim ꝓ mona
ſterio: ptim ꝓ archiepo ſniaz
protuliſſet: ꝓcuratoꝛe ipius
mōaſterij q̄ſtionē de ꝓpetate
poſtmodū intētare volēte ar
chiep̄us iuriſdictionē epi op
poſuit expiraſſe: aſſerēs cām
poſſeſſiōis tm̄ et nō ꝓprieta/
tis fuiſſe cōmiſſam. ⁊ ita ſup
poſſeſſione ꝓnūciauerat: ſe/
b mel funct⁹ officio ſuo ſuper
q̄ſtione ꝓprietatis deinceps
cognoſcere nō valebat: et .j.
Sed iudex actoꝛē in poſſeſſi
onē que fuerat p ipm archi/
epē adiudicata ꝓpter eiuſdē
contumaciā mitti decreuit: a
q̄ tñ ar. hieps violent᷑ mona
c ſteriuz eiecit: ⁊ .j. C. papa. p̄.
n. ſic ſuū interp̄tat⁹ fuit reſcri
ptū: ꝙ tā cā poſſeſſiōis q̄ ꝓ/
prietat᷑ fuerat iudici delega/
d ta: cū abſolute ⁊ indiſtīcte cō
miſſa fuerit. ⁊ ei⁹ ↄtinētia di/
uidi nō deberet: p̄libatā q̄q;
e poſſeſſionē ꝓ ſuo arbitrio ſe/
q̄ſtrari p̄cepit: iniūgēs reg. et
mutiñ. epis: vt de cā poſſeſſi
onis ⁊ ꝓpetat᷑ plent⁹ cogno
ſcētes: eā debito fine decide/
rēt: ⁊ poſſeſſionē ei pti poſt/
modū reſignarēt: q̄ obtīeret
de ꝓprietate triumphū: ⁊ .j.
f ¶ In eū ſtatū ↄtinentiē cāe
reducim⁹: in q̄ fuerat cū p̄di
ct⁹ p. n. cāz ꝓpetat᷑ ⁊ poſſeſſi/
onis regiñ. ⁊ mutiñ. cōmiſit:
⁊ mādato ſeqſtratiōis peni/
tus reuocato: ⁊ .j. ¶ Ne aūt
monaſterio videamur in ſuo
g iure deeſſe: moderatas expē
ſas: ex quo epiſcopus Vero/
ren. ipſum in poſſeſſionem
induci decreuit: vſq; ad ſa/
h tiſſactionis tempus oblate

nūqd āno elapſo
ↄtu. ↄtigit. Itez
ē tāq̄ ſpoliat⁹: ⁊
ſi cōmittit᷑ cā ſim
plicit᷑: puta ↄmit
tim⁹ tibi cāz q̄ in
ter tales vtit᷑ ſup
talib⁹ reb⁹ tūc tā
cā poſſeſſiōis q̄
ꝓpetat᷑ cōmiſſa
ītelligit᷑: vt h dr.
⁊ ar. C. d rei vē.
oꝛdiarij: ⁊. s. de
cā poſ. paſtoral'.
⁊. j. d teſti. ſigni/
ficauerūt: ſȝ ſi cā
poſſeſſiōis tm̄ cō
miſſa ē. ñ pōt co
gnoſcere de ꝓpe
tat: q2 cui cōmiſ
ſa eſt cā violētie
tm̄ d ꝓpetate co
gnoſcere ñ p̄t. ⁊
vno et eodē tpe
cā poſſeſſionis ⁊
ꝓpetat᷑ diuerſis
iudicib⁹ cōmitti
nō dȝ: q2 ↄtinen
ti cāe diuidi ñ dȝ
vt h dic̄. C. d iu/
di. nlli. ⁊. s. d cā
poſ. c. j. ſic cā ꝓpe
tat᷑ ⁊ vſufruct⁹
apd eūdē iudicē
ſūt tractāde. ff. d
lib. cā ſi parit᷑. et
ff. d q. re. ad cū.
iudi. cat᷑. l. j. ⁊. ij.
e ¶ Arbitrio: ī
h ipm Celeſtin⁹
peccauit. q2 ñ de
buit facere ſeq̄/
ſtratiōez niſi ī ca
ſib⁹ q̄ notāt᷑. j. e.
c. px. ⁊ vl. vñ re/
uocauit ſeqſtrati
onē. vt. j. patet.
f ¶ Seq̄ſtrari:
h idō fec̄: q2 cū reſ
apd ſeqſtꝛ depo
nit᷑ neut᷑ litigāti
um poſſidet illā
rē. ff. depoſiti. l.
licȝ. §. j. niſi h di
ctū ſit ī ſeq̄ſtrati
one: vt tm̄ cā cu/

ab eodē petita ſequeſtrari nō debet: ſic ſūmat Io. an.
⁊ cōit᷑ oēs. Que ſūmatio mihi non placet p ea q̄ plene
dixi ī. c. ij. de dolo ⁊ ↄtumacia: idō ſūmo ſic. Res ī quā
facta ē miſſio nō dȝ ſeq̄ſtrari etiā ſi miſſus inde fuerit
violent᷑ eiect⁹. Vl' notabili⁹ ſic: vt ī rubro. Diuidit᷑ p̄n
cipalit᷑ ī duas ptes. In p̄ma ponit ꝓceſſus narrationē
In ſcd̄a ꝓnūciationē: ibi. in eū. In q̄ duo facit. primo
reuocat ſeq̄ſtratiōez. ſcd̄o iubet expēſas reſtitui ⁊ caue
ri. ibi. ne aūt. Ab. b ¶ Officio: allegebat legē illā. ff.
d re iudi. iudex. ⁊. s. d of. dele. ī lr̄is. ⁊ male: q2 illud lo/
ſtodie deponat᷑ apd ſeq̄ſtꝛ. ff. d acq̄. poſ. inteſſe puto. ⁊
ſic poſſeſſio p⁹ ea reſtituit᷑ illi q̄ obtīet ī ꝓpetate vt ſeq̄t᷑:
q2 ꝓpetas trahit ad ſe poſſeſſiōz. s. d cā. poſ. cū dilect⁹
⁊ ſeq̄ſtratio iſta facta fuit apd vercellēn. ⁊ nouarē. epos
g ¶ Expēſas: ſic. s. d eo q̄ mit. ī poſ. cū veniſſet. ⁊. s. d
dolo. cū dilecti. ⁊. c. finē litib⁹. vbi ſat᷑ d hac materia.
h ¶ Oblate: coꝛā regiñ. ⁊ mutiñ. epis. nā archie. medi
ola. obtulit cautiōez ſtādi iuri. j. ānū ſup poſſeſſiōib⁹ ill'
d qb⁹ abbas fuit miſſ⁹ ī poſſeſſiōe cā rei ſuāde p epȝ ve
roñ. ſȝ archieps abbatē expulit d poſſeſſiōe: vt dcm̄ ē.

a ¶ Propter h. i. ppter vitiũ ↄtumacie. C. de iudi. ſanci mus. b ¶ Sufficiẽtẽ. nõ. q̃ i caſu iſto ſufficiẽs cautio ẽ pſtãda. ſ. pignora. vl' fideiuſſores. ff. mã. ſi mãdato. §. vl. ⁊ nõ nuda. i. ſola pmiſſio: vt dixi. ſ. vt lite nõ ↄteſt. qm̃. §. in alijs. ⁊. C. de vbo. ſigni. §. ſancimus.

ties. ij. ⁊ h iõ: q2 ſi ↄfirmabit̃ ſnĩa debz fruct⁹ pceptos poſt lit. ↄte. reſtituere cũ ipa re. C. de rei ven. certũ. **De cõfeſſis.** Supra viſũ ẽ õ modis qb⁹ ordiat̃ iudiciũ: reſtabat videre õ modis qb⁹ cã inſtruit̃: ⁊ ſic õ meritis cãe: vt õ pbatiõib⁹ i genere ⁊ i ſpecie: ⁊ q2 p ↄfeſſiones aduerſe ptis releuatur litigãs ab onere pbãdi cũ ↄfeſſio ñ ſit ppe pbatio. ſz pbatiõis releuatio: iõ tractaturus auctor de pbatiõib⁹ pmiſit de ↄfeſſis: q2 vbi adeſt ↄfeſſio nõ ẽ nccia pbatõ. Vl' ↄtinua magis ad ppria ſic. Sup viſũ ẽ õ modis pcedẽdi ↄ ↄtumacẽ. ve⁊ tñ q2 q̃ñq3 et plurimũ ptes ſunt in iudicio: ⁊ aliq̃ ↄfitentur q̃ nõ ſubijciũt oneri pbandi. aliqua õ negant que ſubijciuntur pbationi: ideo auctor prius pmiſit õ ↄfeſſis. Scõo õ pbationib⁹: cũ ad pbatiões recurratur deficiẽte confeſſione. Ab.

Dilectus ¶ Primo ponit q̃relã miſſionez. Scõo dat ei iudices.

a ppter hoc factas ſibi reſtituẽdas eſſe cẽſem⁹: ⁊ a te ſufficientez pberi ſtãdi iudicio cautionẽ. **Hono. iij.** priori De beñ. ⁊ decano de caliñ.

Si miſſus in poſſeſſionẽ cauſa cuſtodiẽ fruct⁹ diſſipat diſſipati reuocant̃. Et cũ alijs ſequeſtrant̃. Ca. II

Dilectus. f. R. rector eccleſie õ betuſia: ſua nobis petitiõe mõſtrauit: q̃ cũ int̃ ipm ex pte vna: ⁊ abbatẽ ⁊ cõuẽtũ de Ceſteria ex altera: ſup eadẽ eccl'ia corã abbate de ſibitoñ. ⁊ eius collegis q̃ſtio verteret̃: iudices ipi pdictos abatẽ ⁊ cõuentũ in poſſeſſionẽ ipſia eccl'ie cã cuſtodie induxerũt: q̃ fruct⁹ medio tpe perceptos p ſue diſtrahunt libito voluntatis. ¶ Quo circa mãdam⁹ q̃tenus ſi eſt ita: faciẽtes fruct⁹ ſeq̃ſtrari pdictos: ſi q̃d de ipſis per eos diſtractũ inueneritis: i ſtatũ pſtinũ reuocetis. **Grego. ix.** **Si re⁹ poſſeſſor appellat a ſnĩa ↄ eũ lata licite rei petite fruct⁹ ſeq̃ſtrant̃ ſi diſſipant̃ ab eo. Ca. III.**

Ab eo q̃ a ſnĩa puocauit fruct⁹ poſſeſſiõis: ſi diſſipent̃ ab ipo: pñt lite pendente rõnabilit̃ ſequeſtrari.

De Confeſſis.

Clemens. iij.

Ad ſolũ dictũ ↄfitẽtis crimen pprũ ſi ẽ alteri infligẽda pena aliq̃: i famato tñ eſt idicẽda purgatio. Ca. I

Cum monaſteriũ: ⁊ ↄ. eos q̃⁊ ſuggeſtione ſcel⁹ homicidij ſe pſbr ppetraſſe pponit: niſi alijs modis ve⁊ eẽ ↄſtiterit. nulli cenſem⁹ pene ſbdẽdos: cũ ſm vtriuſq3 iuris ſtatuta: õ ſe ↄfeſſi: ſup alio⁊ ↄſciẽtijs int̃rogari nõ dñt: crimĩe leſe maieſtatis excepto: õ reatu pprio ↄfitẽtis: piculoſa ↄfeſſio nõ ẽ adũſus quẽlibet admittenda. ¶ Si tñ eos infamia hmõi laborare cogñeris: ſingulis eis adiũctis trib⁹ ſocijs ſui ordis: purgationẽ adiũgas. **Inno. iij.** canõicis õ bethleẽ.

c ¶ Diſtrahũt. nõ. q̃ ille q̃ mittit̃ in poſſeſſionẽ cã cuſtodie: ſiue agat̃ reali actiõe ſiue etiã pſonali. īfra annũ nõ facit fruct⁹ ſuos: ſz cuſtodire eos dz ñ diſtrahere: vt ſi infra annũ re⁹ recupare voluerit poſſeſſionez: reſtituant̃ ei fructus: expenſe tñ nccie p fructib⁹ pcipiẽdis facte: pmo dñt deduci q2 ille i illo caſu phibet̃. ff. fami. herciſ. fundus. q. rñſo. in fi. Si vo nõ veniat infra annũ: tunc pmo ãno elapſo lucratur oẽs fruct⁹: õ h dictũ ẽ. ſ. õ dolo ↄtingit. ⁊ hoc in regli. d ¶ Seq̃ſtrari: nõ. q̃ poſſeſſor lite pẽ. ñ dz remoueri de poſſeſſione. nec ab ea ſeq̃ſtrari: vt. ſ. e. c. xxi. ⁊. xvj. q. iiij. volumus. ⁊ vij. q. iij. nõne. ⁊. C. õ pba. l. ij. ⁊. ſ. ti. px. p totũ. ⁊. C. õ. phi. ſeq̃ſtra. l. vna. Q̃ñq3 tñ fit ſeq̃ſtratio i caſib9 vt cũ q̃s dilapidat fruct⁹ q̃s ſuare dz: vt h. ⁊ i. c. ſe. Itẽ cũ appellat̃ ab executore mero: tũc ſeq̃ſtratõ fit rei imobil'. ⁊ fruct⁹ etiã imobiles ſeq̃ſtrant̃. apõ poſſeſſorẽ remanẽte iure poſſeſſiõis. C. q̃⁊ ap. nõ reci. ab executiõe. Itẽ cũ pſona a q̃ res mobil' petit̃ ſuſpecta ẽ. ff. q̃ ſatiſda. co. ſi fideiuſſor. §. vl. Itẽ ſi timet̃ õ dilapidatiõe. ff. õ ap. impatores. i fi. Itẽ ſi q̃s pclamat i libtatẽ ſeq̃ſtrant̃ res ei⁹. C. de aſſer. tol. l. ij. §. j. ⁊. C. q̃ ad li. pcla. ñ lz. l. ij. ⁊. iij. ⁊ C. õ or. cog. l. vl. Itẽ ſi colon⁹ velit poſſeſſiões ↄducťas deſerere. C. õ agri. ⁊ cen. l. vl. li. xi. Itẽ ſi marit⁹ vgat ad iopiã ſeq̃ſtrat̃ dos. ff. ſo. ma. ſi cũ dotẽ. §. ſin ãt. ⁊. C õ iure do. i reb⁹. i fi. ⁊ i auť. õ eq̃. do. §. ill'õ q̃q3. col'. vij. Itẽ ſi timet̃ de ſeuicia viri. nec põt ei cauere. ſ. õ reſti. ſpo. lr̃as. aut etiã cũ timet̃ ſpõſaz corrũpi. ſ. de ſpõ. cuz locũ. Itẽ cũ aliq̃d ẽ ablatũ illi q̃ ẽ õ familia iudic'. ff. õ of. pſi. ſenatuſcõ. i fi. Itẽ ppt̃ ↄtumaciã. ſ. õ do. ⁊ ↄtu. ex lr̃is. ⁊ h fit vt miti⁹ agat̃ cũ ↄtumace: vt ibi dr Ab eo. Si diſſipẽt̃: ſic. C. q̃⁊ ap. nõ reci. ab executore. ff. õ ap. impatores. i fi. vñ hec decre. ſũpta ẽ. de h ſuis dr. ſ. e. c. px. ⁊. ſm hãc decre. itellige qõ dr. ij. q. vj. q̃

e ¶ Cũ monaſteriũ. Ei q̃ crimẽ pprũ cõfitet̃ ñ credit̃ ↄ eos q̃s dicit fuiſſe crimis ſuggeſtores. h. d. Vl' ſic i rubro. Duo fac. nã pmo iſtruit iudicẽ i abſoluẽdo ñ ifamatos: ⁊ reddit cauſaz. Scõo inſtruit õ purgationẽ ifamie: ibi. ſi tñ. Ab. f ¶ Alijs modis. ſ. legitimis ⁊ euidẽtiſſimis pbatiõib⁹ ⁊ luce clariorib⁹. C. de pba. l. vlti. ij. q. vl. ſciãt. ⁊. v. q. vj. epiphaniũ. vel p ppriaz ↄfeſſionẽ in iure factã. ſ. c. px. ⁊. ij. q. j. nos i quẽq3. vl' p euidẽtiã facti. ſ. õ coha. cle. ⁊ mu. c. vl. ⁊. ſ. q̃ reſti. ſpo. cũ ad ſedẽ. g ¶ Cõfeſſi. nulli q̃ õ ſe ↄfeſſio ſup crimĩe alio⁊ credit̃: ſic. ſ. de teſti. veniẽs. ⁊. xv. q. iij. nemini. ⁊. iij. q. xj. negãda. ⁊. C. de accu. ⁊ inſcp. l. fi. ⁊ h generale eſt pterq3 õ crimĩe leſe maieſtatis: vi h ⁊ i pdicto. c. nemini. ⁊. c. veniens. Itẽ audit̃ ↄfeſſio vnius latronis ↄ aliuz. C. de feri. puñciarũ. ⁊. C. de fal. mon. l. j ⁊. ff. de cuſto. ⁊ exhibi. reorum. l. diuus. ⁊. ff. de queſti. l. j. §. ſi quis. Iſtis qui de ſe confitent̃ credit̃ nõ quantũ ad cõuincẽdum: ſed quãtũ ad preſumptionẽ. vnde ſi aſſunt alie pſumptiones valent: alias per ſe non ſufficerent. h ¶ Infamia: õ q̃ debẽt ſe purgare cũ tertia manu ſui ordis: q̃ ſint honeſti ⁊ ↄuerſationẽ ipi⁹ agnoſcãt. al's ſi defecerit. tãq3 ↄuicti puniant̃. ſ. de pur. ca. cũ. p. ⁊. c. cũ dilect⁹. ⁊. ſ. de ſymo. inſinuatũ. al's ſi infamati nõ eſſent non indiceret̃ eis purgatio ppt̃ talẽ ↄfeſſionẽ. ij. q. v. ſi legitimi. vbi de hac materia pleni⁹ tractat̃. ſ. õ pur. ca.

c.cū.p.⁊.c.cū dilectus.⁊.ĳ.q.v.pſbyter.ſi a plebe.

QUam ſuper ¶ Qui ĩ iure ꝯfeſſus ē ſe ſymonia/cū ab officio ⁊ bñficio deponit̃. Ita ſūmat Jo. an. Sꝫ hec ſūmatio ē nimis generalis.vñ ſūmo ſpeci/alius ſm itellectū glo.ſic. Si de crimine ꝯtingēte cau/ſā p̄ncipalē con/ſtat ꝯ aliquē ꝑ eiꝰ ꝯfeſſionē pu/nit̃ pena ordina ria etiam ſi dire cte ꝯ eū nō aga/tur. Et eſt caſus nō.⁊ verus in ſe Vel ſumma ſic ſm alium intelle ctum nō minꝰ no tabilē quē etiaꝫ ſentit glo.lꝫ non ꝑfecte explicet: vt in rubro. Di/uidit̃. Naꝫ p̄mo ponit̃ depoſitio nis cauſa. Secū do deponit. ibi. Nos. Ab. Si a ¶ Cōfeſſus.⁊ corā iudice ſuo. ſ.de iudi.at ſi cle ri. al's ꝯ cōfeſſio ñ p̄iudicat q̄tuꝫ ad penā vel con dēnationē p̄iudi cat tñ q̄tum ad ſuſpititionem.ĩ.de exceſ.p̄la. q̄ꝫ ſit graue. ſed nōne iſte fuit teſtis: q̄liter ꝯ punit̃ pena ordinaria ꝯtra illud.ſ. de or.cog.cum dilectus.ĩ.de excep.deniqꝫ.in fi.⁊ p̄terea ſine accuſatore nō debet q̄s puniri.ĩ.vt ec.bñ. vt nr̃m. ff.de mu.⁊ ho.reſcripto.§.ſi q̄s.pōt dici ꝙ iſte vel fuit denunciatꝰ vel inquiſitio ꝯtra eum facta fuit.ſic.ſ.de elec.ꝑ inquiſitionem. vel hic ex officio ſuo ꝓceſſit dñs papa ⁊ in odiū criminis.ar.iij.q.ix.nihilominꝰ: et.C. de ꝓba.iubemꝰ:⁊.C.de teſti.nulluꝫ em̃.⁊ crimina vn/decūqꝫ claruerit puniēda ſūt.xxiiij.q.iij.ecce. vel ĩdo punit̃: q2 crimen iſtud ꝯtingit p̄ncipale negociū.ſic.ĩ. de excep.c.j.in fi.⁊ hoc videt̃ verius. quia dicebat̃ ab aduerſario ꝙ ſymoniace facta fuit electio ⁊ qui electi/onem examinat: de omnibꝰ inquirere debet de meritis ꝑſone de modo electionis de ſtudio eligentiū.⁊ ſic cri/men illud ꝯtingit factum p̄ncipale.ſ.de elect. cuꝫ ter/ra.⁊.c.ſup eo.⁊.c.ſcriptū eſt.⁊.c.nihil eſt. de his oībꝰ inq̄rit iudex ex officio ſuo de meritis electi ⁊ eligētiū: ⁊ iſte fuit vnus de electoribꝰ: ⁊ ideo merito puniri de/buit: ſi cōmiſit in ip̄o negocio vitium ſymonie: ſiue de hoc actū fuiſſet ſiue non: cū ex officio hoc etiā fieri de/beat.ſ.de elec.cū nobis olim.vbi de hoc.⁊ ſic punitur aliq̄s ſup eo de q̊ nō agit̃ ꝯ eū directe in odiū crimis: vt inuit lr̃a ſequēs ſcꝫ nos. qm̃ vitiū hmōi ꝓſeq̄ ⁊c̃. et ē ar.ĩ.de teſti.tā lr̃is.ſic ⁊ maritꝰ punit̃ de lenocinio.lꝫ ꝯ eū directe nō ſit actū .ff.de adul.l.j.§. ſi publico.
b ¶ Saracenoꝝ.exponūt q̄dā dādoꝝ regi: vt electi/oni p̄ſtaret aſſenſū: vl' potiꝰ ꝓ ſeip̄o recepit illā obliga tionē: vt ip̄e ꝯſentiret ſic ſola talis obligatio ſymoniā inducit: lꝫ nō recepit id qđ venit ĩ obligatiōe. q2 in ta libꝰ nulla pactio vel cōuētio debet iteruenire.j.q.ij. q̄ꝫ pio.⁊.ſ.de pac.pactiōes.⁊.ĩ.de ſymo.c.pe.⁊ ē moneta
EX parte. ¶ Specialius ſūma (q̄ ſic vocat̃. ſic. Cōfeſſio facta in iure ꝑ economū eccl'ie nocet ĩpi eccl'ie: pōt tñ reuocari ſi ante finitū negociū doceatur ꝑ errorē facti emanaſſe.h.d. Prima ps narrat fa/ctū. Scđa ꝓuidet iudicē inſtruēdo.ibi. Cum igit̃. Ab.
c ¶ Cōfeſſus.nō ꝙ rubri.iſta ſiue titulꝰ de ꝯfeſſis lo/cū habet poſt li.ꝯte.ſꝫ edictū de iterrogatoria actione lꝫ cū hꝫ ⁊ añ litē ꝯte.⁊ poſt: q2 iu dex q̄ties ⁊ qñ/cūqꝫ eq̄tas mo/uet ip̄m debet i/terrogare ꝑtes. ff.de iter.ac. vbi/cūqꝫ.⁊.xxx.q.v. iudicātē. ⁊ in ca ſibꝰ q̄ notati ſūt ſ. de iura. calū. cū cauſā .⁊ etiaꝫ poſtq̄ꝫ ē cōcluſū in cauſa.ĩ. de fi. inſtru. Cum Jo. Ad h̄ em̃ vt cō/feſſio preiudicet alicui exiguntur plura: ꝙ ſit ma/ior.xxv.an.quia minor pōt reſti/tui ꝯ ꝯfeſſionem ff. de mino. non oīa.⁊.ff.de cōfeſ. certū.§.i pupil/lo. Itē qđ ſpōte ⁊ nō coactꝰ. xv. q. vj.c.j.⁊.xxxj. q.ij.lotharíꝰ.⁊.ff.de q̄ſti.l.j.§.rñſo.⁊.§.diuꝰ.ij. Itē ꝙ ex certa ſciā: q2 ſi errat ĩ ꝯfitēdo ⁊ pōt ꝓbare ſe erraſ/ſe: nō nocet: vt hic.⁊.C.de iur̃ ⁊ fac.igno. error facti. ⁊.ff.de ꝯfeſ.nō fatet̃. Itē ꝙ ꝯ ſe ꝯfiteat̃: q2 ꝯfeſſio pro ſe non ꝓdeſt.xiiij.q.ij.§.j.ff.de int̃.ac.de etate.§.rñſo. Itē in iudicio ⁊ corā ſuo iudice: al's nō p̄iudicat: vt.ſ. de iudi.at ſi clerici.⁊.C.eo.l.vna. Qñqꝫ tñ cōfeſſio ex/tra ius facta valet vt ſi quis ꝯfiteat̃ debere ſe ex certa cauſa: puta emptionis vel locatiōis vel alia cauſa cō/ſimili: ſi ꝓbetur ꝯfeſſio ita ꝑ teſtes q̄ fuerunt p̄ñtes in cōfeſſione: ꝯdēnabitur ex eā.C.de nō nu. pe.l.genera/liter.⁊.l.aduerſus.⁊.ff.de ꝓba.cum de indebito.§.vl. ⁊.ĩ.de inſtru.ſi cautio.⁊.iij.q.ix.§.ſi debitum. Item ſi aduerſariꝰ ſit p̄ſens: al's non nocet.ff.de inter.ac.l.vl. ⁊.ff.e.certum.§.ſi q̄s. Item requirit̃ ꝙ non ſit contra rerum naturā: vt ſi ꝯfiteor me iterfeciſſe hoīeꝫ q̄ viuit ff.ad.l.acq̄l'.inde neratiꝰ.§.vlt.⁊ h̄ ſi ꝓbo eum viuere q̄ mortuus eſt. Vel ſi ꝯfiteor illū eſſe filiū meū q̄ ē ma ioris etatis q̄ꝫ ego. Vel ſi q̄s confiteat̃ factū: cuiꝰ no/mine actio cum alio eſſe non poteſt.ff. de inter.ac.ſi is cuiꝰ:⁊.l.ꝯfeſſiōibꝰ. Itē ꝙ nō ſit ꝯ ius.ſ. de libero hoīe al's nō nocet.ff.de pac.iuriſgentiū.§. ⁊ ſi ſtipulatio.⁊ .§.p̄cedēti.⁊.ſ.de pac.pactiones.⁊.ĩ.de ꝯdi.appo. ſi cōditiones.⁊.xxxij.q.ij.ſolet q̄ri. Item ꝙ de religioſa vt.ff.de iter.ac.ꝯfeſſiōibꝰ. Itē in ꝯfeſſo nulle ſūt ꝑtes iudicis ĩ cognoſcēdo: ſꝫ ĩ ſentētiādo ſic: q2 debet ferre ſn̄iaꝫ ex illa ꝯfeſſiōe.ff.ad.l.acq̄l'.ꝓinde.⁊.ſ.de trāſac. p̄terea. Itē ſi q̄s ꝯfiteat̃ ſe ſeruū. talis ꝯfeſſio ñ nocet ei: vt.C.de lib.cā interrogata.lex iſta fauore liberta/tis itelligit̃ de ꝯfeſſiōe facta apud iudicē: ſꝫ nō ĩ iudi/cio liberalis cauſe: al's ꝯria eēt lex illa: iubemꝰ.eo.ti. in fi. Berñ.
d ¶ Error facti.errore facti excuſat: ſi ꝓbet̃ nōdū finito negocio: vt h̄ ⁊ in.l.p̄dicta.error. et .ĩ.de ſen.exco.ſacro. Error ꝟo iur̃ nō excuſat.C.de iu.

Si q̄s cōfitet̃ crimē ĩ iudicio incidēter pōt iudex ordina/rius nouū inchoādo ꝓceſſū illū pena ordinaria.h.d.ſin/gulariter. Ab. Si. Ca.II.

QUam ſup electiōe beth/le.eccl'ie. int̃ .R.⁊.P. q̄ſtio ꝟteretur. et.ĩ. Qm̃.h. canonicꝰ bethleē.fuit in iure
a ꝯfeſſus: ꝙ ꝓ p̄ſtādo alterius electioni ꝯſenſu: q̄ngentorū
b ſaracenoꝝ obligatiōeꝫ rece/perat: et mediator extitit ſy/moniace prauitatis. ¶ Nos qm̃ viciū hmōi ꝓſeq̄ volumꝰ vt debemꝰ: ip̄m ꝑ diffinitiuā ſn̄iaꝫ: duximꝰ ab oī bñficio ⁊ officio eccl'iaſtico deponen/dū. Greg.ix. B. iudici vi/terbieñ.

Cōfeſſio ꝑ errorē facta non nocet ſi ante finitum negociū de errore doceatur. h.d. Jo.an. Capitu. III.

EX ꝑte abbatis ⁊ ꝯuen/tus monaſterij .s. M. fuit ꝓpoſituꝫ ꝙ cū inter ip̄os ex parte vna .⁊.v. nomīe ſue vxoris ex altera: coram te q̄/ſtio verteretur: economꝰ mo naſterij memorati: quedaꝫ ꝑ
c errorem facti fuerit ĩ iure cō/feſſus: ex quibus timet ſibi p̄iudicium generari. ¶ Cuꝫ igitur negocio nōdū finito:
d nemini noceat errore facti: mandamus quatenus ſi de huiuſmodi potuerit errore docere: ꝓuideas: vt nullum ſibi ſuper hoc preiudiciū ge/neretur.

⁊ fac.ígno.l.ij.⁊.l.cum q̃s:⁊ ſic patz ꝙ cõfeſſio ſyndici põt reuocari. Item ⁊ ꝯfeſſio aduocati reuocat̃.j.ꝺ cenſi.olim:vbi de hoc. De probationibus. Cõtinuata fuit.s̃.in ꝑcedẽti ti.ſed magis ſpecifice dic. Supra viſum eſt in ꝓxi.ti.de cõfeſſionibus:ꝑ q̃s aduerſarius releuat̃ ab onere ꝓbandi. verũtñ q2 ꝑte negante habet aſſeuerãs ꝓbare. vj.q. vlti.actor .merito ſubijcit de ꝓba. ⁊ ꝑmittit primo genus vt poſtea facilꝰ deſcẽdat ad ſpecies. ſicut etiã fecit compilator.ff.⁊.C. Ex epi. In prima ꝑte ponit̃ petitio. In ſcða ipiꝰ repulſio. ibi. Sed ad h̃. Et cõiter ſũmat̃ vt in rubro. q̃uis multiplicit̃ limitetur. a In chartophilatio. Chartophilatiũ dicit̃ locꝰ ſeu armariũ vbi charte vel inſtrumenta ponũtur ⁊ cõſeruantur.
b Dicenduz. nec ſcz niſi ſit vſus eis.ff.ꝺ edẽ.l.j.§.edenda. vl̃ niſi ſint communia.j.ꝺ fi.inſtru.§.ꝑpetuꝰ. nã argentariꝰ ⁊ publicus exactor rõnes cõtra ſe tenet̃ edere.ff. de iure fiſ.in fraudẽ.§.ex his bonis:⁊.§.ſequẽtibꝰ.hic eñ reus imperator erat in poſſeſſione obſequioꝝ ꝑſtãdoꝝ a rege Ar.ꝯtra.xlv.di.q̃ ſincera.vbi dicit̃ ꝙ cõuincere debemus iudeos ex codicibꝰ ſuis:⁊ illi noſtri ſũt:quia cõtinent vetus teſtamentũ. c Cõtra te.ſi.C.de teſti. nimis graue.⁊.C.de eden.qui accuſare.⁊.iiij.q.iij.qui intendit:Ar.ꝯtra.C.de edẽ.nõ eſt nouũ.⁊.l.iuſtũ eſt. Sol̃.verũ eſt illud ꝙ nullꝰ ſua ꝓpria inſtrumẽta tenetur dare aduerſario: vbi ipe vtit̃ eis:⁊ ꝑcipue q̃ faciunt ꝯ ipm. Cõtraria h̃ ſignata nõ ſunt ꝯtraria leges ille:nõ eſt nouũ ⁊ iuſtũ eſt .loquũt̃ de rõnibꝰ cõmunibꝰ lex illa de edẽ.q̃ accuſare loq̃t̃ de iſtrumẽtis ꝓprijs:vt ꝓbat̃.C.de edẽ.ea q̃ ſcðm vnum caſum intelligũt alij aliter leges illas ꝓut ibi ꝯſueuit notari.

Sicut. Nõ valet ꝯſuetudo vltra ꝓbatiões plena exigẽs iuramentũ.h.d. Primo narrat ꝯſuetudinẽ quã ſcðo improbat.ibi.Nos cũ.Ab. d Cõſuetudo.cũ alie legitime.C.de iureiu.in bone fidei.ff.de iureiur.admonẽdi.s̃.de ꝓcu.ex inſinuatione.⁊.C. de fi. inſtru.l.vlti.habito tñ reſpectu ad q̃litatez ꝑſonaꝝ et quãtitatẽ cauſe.C.vñ vi.ſi qñ.⁊.j.de iureiur.c.vl.⁊.ff. de legit.tuto.legitimos. e Cõſuetudinẽ, ⁊ eſt ar.

De probationibꝰ. Grego. Tancredo regi vinceſtrie.

Reuſ actori ſua ꝓpria inſtrumẽta edere ſi tenet̃.

Ex epl̃e ꝺbis. Ca.I et.j. Tua excellentia poſtulauit: vt ia peratori ſcriberem q̃tenꝰ pacta in carthophilatio req̃reret: q̃ duduz int̃ Iuſtinianũ principem :⁊ ꝑdeceſſores tuos fuerunt emiſſa : vt ex his colligeret q̃d tibi ſeruare deberet. Sz ad hoc faciẽdũ vehementer obſtitit:q2 nulli b dicendũ ẽ :ea q̃ cõtra te ſunt apud temetipm debes documẽta req̃rere:ĩ mediũq3 ꝓferre. Alex.iij. Actor qui plene ꝓbauit nõ debet compelli iurare. Ca.II.

d Sicut ꝯſuetudo laudabilis.⁊.j.Sane quoniã apð vos ꝯſuetũ eſſe didicimꝰ : vt cum aliquis intentionẽ ſuaz fundauerit inſtrumẽtis aut teſtibus:ei ſacramentum nihilominus deferatur : qð ſi ſubire noluerit: fides ꝓbationibꝰ nõ habet̃. Nos:cũ tũc demũ ad hmõi ſit ſuffragiũ recurrẽdũ cũ alie legitime ꝓbatiões deeſſe noſcũt̃: e talẽ ꝯſuetudinẽ reprobamꝰ. Luciꝰ.iij. In cõi iudicio ꝓbãt actor ⁊ reus et ſi pariter ꝓbãt reꝰ abſoluit̃ niſi fauorabilẽ cãm foueat actor. .III.

Ex lr̃is tuis intelleximꝰ te ⁊ archidia.confines hr̃e ꝑbẽdas:in villis q̃s ſinguli ſingulas poſſidetis:⁊ ꝑ textu terminoꝝ int̃ vos controuerſiã agitari: eo ꝙ dicaſ eũ antiq̃s fines egreſſũ : ꝑtẽ q3 tui fũdi occupaſſe. illo in ꝯriũ aſſerẽte:ſe ꝑtẽ eãdẽ fundi poſſediſſe.xl.ãnoꝝ ſpacio incõcuſſe. tu aũt ꝙ ꝑ idẽ tp̃s q̃ete illã poſſidere aſſeueras q̃re vtrũ incũbat petitori: vl̃ poſſeſſori ꝓbatio queſiuiſti. Ad qð ſcire debes:ꝙ iudici f um finiũ regundoꝝ tale eſt: vt in eo vtraq3 ꝑſona vices g duoꝝ habeat videlz actoris h ⁊ rei. Añ hincide teſtes ꝓduci pñt ad ꝯgnitionẽ iudicis

ꝙ cõſuetudo nõ ꝑiudicat ſcripto iuri.s̃. de ꝯſue.cum venerabilis.⁊.c.vlti.⁊.xj.di.ꝯſuetudinis.⁊ hoc ẽ verũ vbi ꝯſuetudo obuiat rationi vt hic ⁊ in ꝑdictis.c.hec eñ ꝯſuetudo eſt ꝯ ordinẽ iudicioꝝ:vel vbi ꝯſuetudo introducta ẽ ꝑ errorẽ.ff.de le.ꝙ nõ rõne.aliter ſi ꝯſuetudo rõnabil̃ eſſet et ꝑſcripta bene preiudicaret iuri ſcripto . vt.s̃. de ꝯſue.c. vlti.ĩ fi.vbi de hoc. et ff.de leg.de quibus.⁊.xj.diſ.catholica . et.c. in his.⁊ talis conſuetudo ꝑcipue reprobat̃ : quia ex quo ſemel iuratum eſt de calumnia a principio ſaltem ĩ cauſa ciuili non fuit amplius iurandum.C.de iura. calum.autẽ. hoc ſacramentum. ⁊ in auten. de his q̃ ingre . ad ap.§.ij. Ex litteriſ Cõmunis diuiſio. Scða.ibi Ad qð.Ab. f Finiũ regũdorum.licz ꝑdia eccleſie propria non ſint clericorum agere tamẽ poſſunt finium regundorum:cũ habent ius in illis ſcz vſufructũ ff.fi. regũ.l. iij.§.finium.
g Duorũ.hoc iudicium duplex eſt:q2 vterq3 actor ⁊ vterq3 reus hic cenſetur.vnde vterq3 duplex ſacramẽtum calumnie ꝑſtabit:ſicut reus ⁊ actor:nõ tamen iurabit niſi ſemel.ff.fami.her. inter coheredes .§.qui familie.ille tamen ꝑncipaliter actor dicitur: qui ꝑmo ad iudicium ꝓuocauerit.ff.de iudi.in his tribus. ſi nõ apparet quis primo prouocauerit:forte dirimat̃ quis actor dici debeat.ff.de iudi. ſed cum ambo .⁊ pro tanto dicitur actor: quia primo iurat ⁊ poſtea iurant ſui teſtes: ſic obſeruatur in cõuentione ⁊ reconuentione. Item arg.eſt hic: ꝙ vna ꝑſona vicẽ duarũ ſuſtinet .ff. ꝙ cuiuſq3 vni.itẽ eoꝝ.§.ſi decuriones.xxj.q.j.relatio. de cõ.di.ij.nec moyſes.ff. de adop. ſi cõſul.xxx.q.j.ad limina.ff.de ſtip.ſer.l.j.§.ſeruꝰ cõis.x.q.iij.vnio.ff.de ac.⁊ ob.actiõis v̈bo.§.mixte.ar.ꝯ.xvj.q.j.ꝑſbyteros. ⁊.C.de aſſeſ.nemo.lxxxix.di.ſingula.⁊.ff.de re.iu.ĩ pari .j.de ꝑbẽ.q2 in tm̃.⁊ c.ꝺ multa.ff.ꝺ pac.ſi plures :⁊ ff.ad trebel.ille a q̃.§.tempeſtiuũ:⁊.lxxxix.di.ad hoc. Sol̃.ꝑma rñſio caſualis ẽ:⁊ obtinet cã neceſſitatis et vtilitatꝰ.ſecꝰ ꝺ iure regulari:vt ð2 ĩ ꝯrijs vl̃ refert vtrũ iuriſdictio ſit g̃tuita vel ꝯtẽtioſa.ſi g̃tuita:ꝑt vti vice duoꝝ.ff.de adop.ſi ꝯſul.⁊ .ff.de of.ꝑſi.l.ij. ſi ꝯtẽtioſa nõ põt.iiij.q.iiij.c.j.⁊.ij.q.j.in ꝑmis. h Dũ.id ẽ

q2 vterq3 ē actoꝛ. ꝛ reꝰ vł vñ. l. q2 vtq3 affirmat ſe poſſidere ꝛ ad ſe ꝑtinere. a ❡ Promptioꝛa: ſic. j. ꝺ fi. inſtru. inter dilectos. in fi. ff. de act. ꝛ ob. arrianꝰ: ꝛ. ff. de pe. reſpiciendũ. ꝛ ar. l. di. pōderet. in fi. ꝛ. xxvj. q. vij. tꝑa penitudinis: ar. ꝯ. ff. de offi. pſi. obſeruandũ in fi. ꝛ. xxviij. diſt. q2 ſunt. lxxxj. di. tā tis daniel: ꝛ. l. di. pꝰ q̄3. So. qꝺ hic ꝺꝛ ꝛ in ſilibꝫ locũ habet ī dubijs ꝛ obſcuris ſed vbi notũ eſt factũ fit ꝯdēnatio: niſi ex cā fiat diſpenſatio. b ❡ In liberali: ꝛ in q̄rela in officio ſi teſtam̄ti. ff. de inoffi. teſti. ſi ꝑs iudicantiũ in matrimoniali. xxxiij. q. ij. ſicꝭ accepit. vñ verſus. Stat teſtamētũ libertas coniugiũq3. Si ſunt eq̄les q̄ ꝓducūt vtrinq3. ꝛ ī dote Et iſtos q̄ttuoꝛ caſus habes. j. de re iudi. c. vl. c ❡ Pro libertate. ff. de manumiſ. l. antepenul. ꝛ. ff. de re iudi. inter pares. ꝛ. ff. ꝺ re. iurꝭ. libertas. xij. ij. cũ redēptoꝛ. d ❡ Poſſeſſori rñſio ad tacitaz queſtionē: ſi q̄reret aliq̄s q̄re dꝫ ꝓbare archidiaconꝰ: cũ ſit ī poſſeſſione. ꝛ rñ. q2 q̄ excipit ꝺ p̄ſcꝓ tionibꝫ ipē ꝓbare dꝫ. ff. de ꝓba. in exceptionibꝰ. i. C. de p̄ſcꝓ. xxx. vel. xl. annoꝝ male agit. xvj. q. iiij. volumus.

inſtruēdā: quibꝰ examiatis: iudex quos p̄cellere intellexerit: ad fidē ſibi faciendā admittat. Qꝺ ſi ambarũ ꝑtiũ teſtes ſunt eque idonei: poſſeſſoris teſtes p̄ferent: cum a ꝓmptioꝛa ſint iura ad abſoluēdũ q̄3 ad ꝯdēnandũ: p̄ter b q̄ꝙ in liberali cā: in q̄ ſi vtriuſq3 ꝑtis teſtes eq̄les fuerint: c ꝓ libertate ſnīa ꝓferet: naz d poſſeſſoꝛi ꝓbationē aliq̄ñ dari: iuris manifeſti eſt: cũ iure cautũ ſit: ꝙ q̄ obiecerit ꝑſcriptionē longiſſimi tꝑis (quā nemo recte obijcit niſi q̄ poſſidet) ꝛ eā ꝓbauerit: in cā debeat obtinere. Greg. viij. p̄poſito ſancti cataldi.

Nō credit marito aſſerenti etiā cũ iuramēto vxoꝛē ſe cognouiſſe ſi vxoꝛ ꝑ matronas atteſtātes ꝑ ipſius coꝛpoꝛis aſpectũ ꝓbat cōtrariũ. Ca. IIII.

P Roposuiſti ꝙ cā matrimonij: q̄ īter. O. de caſa noua. ꝛ. S. mulierē vertit tibi fuit de mandato aplico delegata. cũq3 ꝑtes eſſent in tua p̄ñtia ꝯſtitute: mulier ꝓpoſuit ſe: nec a viro cognitā e nec potuiſſe cognoſci: qꝺ tā ꝓpꝛio iuramēto: quā teſtio f nio. vij. mulieꝝ ꝓbauit: q̄ ꝑ aſpectũ coꝛꝑis: eā eē ꝟginez aſſeuerāt: viro ꝑ iuramentũ ſuũ ꝯtriũ aſſerēte. et. j. ❡ Videt igit nob: ꝙ iuramento g puelle ꝛ teſtimonijs illarũ. vij. mulierũ: fides eſt potiꝰ adhibēda. Clemēs. iij.

Singulares de vniuerſitate poſſunt ad cōmodũ vniuerſitatis reprobare inſtrumētũ falſo cōfectũ nomine vniuerſitatis. Ca. V

T Ertio loco fuit a nob ita queſitũ. Ecce quidā regularis: ſigillo capituli quoddā inſtrumentũ cuidā amico ſuo ſignauit: in q̄ facta ei alienatio quarundā rerũ eccleſie immobiliũ cōtinet. Quo exhibito in iudicio: ꝓcuratoꝛ vniuerſitatis illud aſſeruit de aſſenſu con h uētus nō fuiſſe ꝯfectũ: ꝛ adulterinũ vł furtiuũ eſſe ſigillũ. Cumq3 fratres ad ꝑhibē i dũ teſtimoniũ ꝓduxiſſet: iurati dixerũt: ꝙ quotiens ad hoc īter fratres aliqua erat mētio: ꝯſiliũ totiꝰ ꝯuētus ꝛ vox fuit vnanimis: ꝙ nolebant alienationem rerum illarũ: ſed res domꝰ integras conſeruari volebant. ❡ Sz quoniam contra hoc nihil pars aduerſa pꝛobauit: reſpondemus ſcḋm aſſertionem k teſtium tantummodo iudicandum. Idem.

P Roposuiſti ❡ In ꝟginitate ꝓbāda atteſtatio matronarũ aſſertioni viri p̄fert. Vel ſumma ſic vt ī rubꝛo. Cōis diuiſio. ſcꝺa ibi: videt. Ab. e ❡ Potuiſſe ꝓpt̄ viri frigiditatē. xxxiij. q. j. req̄ſiſti. vel ꝓpter maleficiũ viri. ea. cā: ꝛ. e. q. ſi ꝑ ſoꝛtiarias: ꝛ. j. ꝺ frigi. ꝛ male. laudabilē: ꝛ. c. vl. ꝛ in aut. de nup. §. ꝑ occaſionē col. iiij. f ❡ Per aſpectũ: qñq3 tñ ꝓbatio iſta fallit: q2 oculus ꝛ manꝰ obſtetricũ ſepe fallit. xxvij. q. j. nec aliq̄: ꝛ. j. de frigi. fraternitatꝭ: ꝛ. j. e. cām q. g ❡ Puelle. ar. ꝯ. xxxiij. q. j. ſicꝭ accepit: ibi credit iuramēto viri: ꝛ. j. de deſpō. īpub. cōtinebat: ꝛ in aut. ꝺ nup. §. ꝑ occaſionē: col. iiij. ſ3 illa locũ habēt cũ mulier nō ꝓbat ꝯtrariũ ꝑ aſpectũ coꝛꝑis: hec ꝓbatio p̄fert iuramēto viri: vt hic dicit in fi. arg. inſti. de gra. cognationũ. § itē cō

ſobꝛini. ꝛ ar. xxxv. q. v. ad ſedē. iij. q. ix. ad teſtes. T Ercio ❡ Pꝛobatio teſtiũ p̄fert inſtrō. Sic cōiter ſũmat. Pꝛio ponit queſtio. Scꝺo rñſio ibi. ſ3 qm̄. Ab. h ❡ Cōfectũ: ad hāc negatiuā ꝓbandā admittunt frēs indirecte: put ſequit in lr̄a: ſic. j. de teſti. ex tenoꝛe. et. C. de ꝯhen. ſtip. optimā: als negatia directe nō poſſet ꝓbari. de hoc dꝛ. s. de ele. bone. j. ꝛ q2 hic arguebat de falſo inſtrm̄: edendus dies ē ꝛ cōſul. ar. C. ꝺ ꝯhē. ſtip. optimā. ꝛ. j. de fi. inſtru. int̄ dilectos. i ❡ Iurati: bñ dꝛ iurati: q2 nulli credit niſi iurato. j. de teſti. fratnitatꝭ: ꝛ. ca. nuꝑ. ꝛ. c. tuis. ꝛ. iiij. q. iij. §. iuſiurādi niſi a ꝑtibus fuerit ei remiſſum. vt in. c. tuis: ꝛ merito in tali caſu admittunt fratres illius mōaſterij. q2 ea q̄ in. c. agunt ꝑalios ꝓbari nō pñt: q2 ex̄nei ad capitula nō cōſueuerũt admitti. j. de teſti. veniens. ij. in fi. ꝛ. C. de repu. cōſenſu. §. ſuꝑ plagis. ꝛ. C. de queſti. iter rogari. ff. ad ſyl leia. ſicꝭ i graui. §. ſi pupillus. ꝛ. §. ſe. ꝛ. l. ij. §. ſi vir. k ❡ Teſtium. Sic ergo teſtes p̄ferunt inſtrumēto ꝛ merito: q2 potiꝰ credendũ eſt viue voci q̄3 moꝛtue: in aut. de fi. inſtru. § ſi vero. Itē teſtes ꝑualēt inſtrumēto. j. de fi. inſtru. cũ Iohannes. § poꝛro. ſ3 ꝯ videt: ꝙ equalē vim habēt in exercendis cauſis teſtes ꝛ inſtrā ꝛ indicia cũ inſtris. C. de fi. inſtru. in exercēdis. C. de rei vēdi. indicia: ꝛ. C. q̄ po. in pig. ha. ſcripturas. Itē ꝯ: q2 fides inſtrumētorũ ꝑualet teſtibꝰ. ff. ꝺ ꝓba. celſus. ꝛ. l. cũ de indebito. § vl. ꝛ. C. ſi minoꝛ ſe ma. dixerit: ſi alterius in fi. § j. ꝛ. C. de arbi. tu. l. vlti. ſuꝑ hoc poteſt dici ꝙ ſi in modũ exceptionis obijciatur falſitas inſtrumēto: vel ꝙ ſub conditione debuit fieri vel defectus: vel ꝙ plus contineatur ibi q̄3 dictum fuerit. vel conſimile vel etiam falſitas. bene poteſt hoc pꝛobari per teſtes ꝛ pꝛeualebũt teſtes. j. de teſtibus ex tenoꝛe. ꝛ. C. de contrahen. ſtip. optimam. j. de fide inſtru. cum Io. argu. C. de pꝛoba

ba.cū ꝑcibꝫ.⁊ hoc. Et illud qđ dr equalē vim habent in cauſis teſtes ⁊ inſtrumēta.illud verū eſt qñ ab eadē ꝑte inducunt̃: qꝛ tā ꝑ teſtes ꝙ̃ ꝑ inſtrā ꝓbat qs ſuam intētionē.ſꝫ ſi ex vna ꝑte inducūt̃ teſtes ⁊ ex alia ꝑte inſtrā ꝯ̄ teſtes.tūc ꝯſiderabit iudex naturā negocij ⁊ qualitatem Nā qdā ſunt q̄ meliꝰ ꝓbant̃ ꝑ teſtes ꝙ̃ ꝑ iſtrumēta q̄dā eꝯ̄rio melius ꝑ inſtrā ꝙ̃ per teſtes. vt arbitraria ⁊ ſententia ⁊ ꝓceſſus aliqs: ar.ſ̄.e.qm̄ ꝯ̄falſam. Itē cōſiderabit iudex vtꝝ factū ſit antiquū vel ꝓpinquū .ī antiquis em̄ magis credēdū eſt inſtrumētis.qꝛ memoria hoīm labilis eſt ·ſ̄·vt ec.bene. vt nr̄m.ſi ſit nouū potiꝰ teſtibꝰ credit̃:arg.ad h̄ de ꝓba.ſi arbiter. ⁊.l.celſus.⁊.ſ̄.e. cū cāꝫ. qꝛ teſtes ꝯſueuerunt fidē ſuam variare ex tꝑis diuturnitate.ff.ad carbo.l.iij·§·due.⁊.ff. de dā. infec. q bona·§· vl.alias eſt lex:⁊ incipit in cauſe:⁊ ꝙ dixi ꝯtra inſtrumēta teſtes recipiunt̃ illud intelligēdū eſt: ꝙ ꝑ bonos teſtes ⁊ idoneos ſine ſuſpitione:nec videt̃ ꝙ tūc ſufficiāt duo vel tres teſtes:imo plures ad minꝰ q̄tuor.tabellio em̄ equatur vni teſti ⁊ plus:⁊ inſtrumētū duobꝰ ad minꝰ:ar.ſ̄·de fide inſtru.cū Jo.qꝛ duo teſtes ad minꝰ in inſtr̄o ſcripti eſſe debēt.qꝛ in ore duoꝝ vel trium ⁊c̄.ſ̄·de teſti.in oī.⁊.c.licet:⁊.iiij.q.iij·§ vbi numerꝰ.⁊ ſic ꝑ plures ⁊ honeſtiores dꝫ fieri talis reprobatio.ar. ·ſ̄·de teſti.in nr̄a.qñꝙ tñ ꝯ̄ inſtr̄m nō admittūt̃ teſtes vt ꝯ̄ inuētariū publice factū:vt in.l.ꝑdicta.C.ar.tu.l. vl.⁊ in alio caſu fallit in ꝯfeſſione q̄ fit a muliere ⁊ in inſtrumēto in quo ꝯfitet̃ ſe recepiſſe pecuniā ꝓ inter(ceſſione.C.ad vel.antique.

Trauit. Cōis diui ſio.ſcđa.ibi.qꝛ vero Ab.Si. a ¶ Partibus: hic patet ꝙ publicatis atteſtationibꝫ ſuꝑ eodē articulo nō ſunt teſtes vlterius in ꝯtrariū admittēdi.nec etiaꝫ alij teſtes ad idē ꝓbandū·ſ̄·de teſti.fraternitatis .Nā ante aperturā teſtiū vtraꝙ ꝑs ſuos teſtes dꝫ inducere ſuꝑ eodē articulo:ſecꝰ ſi ſuꝑ alio vel ſuꝑ nouo pendente ex priori:tūc bene admittunt̃.vt in.dicto.c.fraternitatis.⁊.ſ̄·de fi. inſtru.cū Jo. Itē ſignat̃ ꝯ·ſ̄·de teſti.ſeries:⁊.c.cū in tua.ī ſi.⁊.ſ̄·e.cām matrimonij. vbi publicatis atteſtationibꝰ recipiunt̃ teſtes ad reprobādū ꝯſanguinitatē:⁊ hic nō recipiūt̃. Audiui Vincen. dicentē: ꝙ illa nō tenebat.dicit em̄ ꝙ teſtibꝰ publicatis nūꝙ̃ ſunt ſuꝑ eodē articulo ſiue ab eo q illos induxit ſiue ab alia ꝑte teſtes vlteriꝰ inducendi. Et idē mihi videt̃. Pōt dici ſuꝑ iſto ꝯtrario: ꝙ illa decre.ſeries loquit̃ in matrimonio iā ꝯ̄tcto.vnde admittunt̃ ibi teſtes in fauorē matrimonij ad oſtendendū ꝙ nō ſit ibi cōſanguinitas.vnde ſtrictius eſt ibi agendū: qꝛ tolerabilius ibi eū aliquos ꝯtra ſtatuta hoīm ⁊c̄.ſ̄.ō teſti. licet ex quadā. hec decre.loquit̃ in cōtrahendo . vnde hic nullū periculū eſt ſuꝑ ꝓhibitione iſtoꝝ ne cōiungant̃.vñ ante aꝑturā prioꝝ debuit ꝓbari in cōtrariū ſed in ſeꝑatione matrimonij iā ꝯtracti pōt eſſe periculū : quare ibi admittunt̃ etiā poſt ſniam:quia ſnia ꝯtra matrimoniū lata non trāſit in rē iudicatā ⁊ reuocat̃ falſitate ꝓbata. ·ſ̄·ō re iud.lator ⁊.c. ꝯſanguinei multofortius dꝫ audiri añ ſniam. Aſſignare poteſt aliā rōnē vt nō ſit ꝯ̄ illud qđ dictū eſt: ꝙ teſtibꝰ publicatis:ñ ſunt alij inducēdi.in decre.ſeries:iō admittuntur teſtes poſt publicationē.qꝛ ante publicationem ignorabat ꝑs illa q̄ petijt hoc. q̄ ꝑſone poſite fuiſſent ī primo gradu : ⁊ iō poſt publicationē admittunt̃:alias nō deberēt admitti. ſed certe adhuc nō videt̃ rō iſta ſufficiēs: qꝛ ꝑs illa que accuſabat matrimoniū: dixit illos ꝯſanguineos.ſꝫ hoc potuit ſcire altera ꝑs:⁊ ſic ceſſat rō illa ꝓpter hoc dicūt qdā ꝙ ſpeciale eſt in cauſa matrimonij.ad hoc ꝑſtat optimū ar·ſ̄· e.cām matrimonij.ſꝫ ꝯ̄riū illiꝰ decre.ſeries. ſoluitur.ibi. Vel dic ꝙ vnꝰ tm̄ hic iurare volebat ⁊ ꝓbatio vniꝰ inſufficiēs eſt:⁊ iō nō audit̃ ꝯ̄ plures maxime ⁊ ſic nō ꝯ̄dicit illa decre.ſeries.⁊ hic colligit̃ apte ex antiqua decre.ſed cōpoſitiōes hmōi cōpillationis voluerūt hic mutare qđ de iurameto vniꝰ dicebat̃. qꝛ illud (nullā habet dubitationē:

Ubi agit̃ de matrimonio cōtrahēdo ꝓbato impedimento ⁊ publicatis atteſtationibus alij teſtes ſuꝑ defectu īpedimēti admittēdi nō ſūt.

ITrauit qdā Ca.VI. vt aſſeris ſe quandā in vxorem legitimā acceptuꝝ: quā cū vellet traducere: quidā iuramētis ſcḋm morē exhibitis legitime ꝓbauerūt:ipſos in q̄nto ꝯſanguinitatis gradu ſibi inuicē attinere. ¶ Quia vero reqſiſti a nob̄: qđ agēdū ſit:cū qdā aliꝰ velit ꝓbare:ꝯ̄ ꝑdictā ꝓbationē factā iuramētis canonice a ⁊ ꝑtibꝰ publicatā:nullo eos ſeſe cōſanguinitatis gradu ꝯtingere: rn̄demꝰ ꝙ ſtandū eſt ꝓbationi ꝑori. Inno.iij. archi.pariensi.

Si ꝑ litteras ordinarij ꝓbat̃ qs excōicatꝰ a ꝓcuratore repellit̃.c.VII.

POſt ceſſionem. et.ſ̄. b ¶ Cū igit̃ ꝑ lr̄as iudicis c ordinarij (qbꝰ ſtādū eſt donec ꝓbet̃ ꝯtrariū) nobis ꝯſtiterit: ꝙ .T.erat excōicatꝰ:cū ꝓcuratiōis officiū aſſumpſit. ¶ Ipm tanꝙ̃ ꝓcuratorē:nō duximꝰ admittendū. Idē abbati ⁊ ꝯuētui caſſeñ.

Si rogatꝰ reſtituere totā hereditatē eo ſine liberis decedēte intret monaſteriū euaneſcit fideicōmiſſuz ⁊ hereditas applicat̃ monaſterio nec ad inualidum ingreſſum ſufficit ꝓbare minorem etatē tꝑe ingreſſus. Si ex aduerſo geminatꝰ ꝓbet̃ ingreſ

POſt ceſſionem. ¶ Per lr̄as ordinarij ꝓbat̃ qs excōicatus niſi ꝯ̄riū doceat̃. Ita ſummat. Jo.an. Veruntñ hec ſummatio nimis generalis eſt:iō ſummo ſic vt in rubro. Et hec ſummatio cōuenit tex.⁊ ti.⁊ nullā patit̃ calūniā. nā.d. Anto ſummat aliter ⁊ eiꝰ ſummario nec cōgruit ti.nec attingit ꝑncipalē materiā.c. Dicit.n.ſic. Procurator excoicatus tꝑe aſſumptionis mādati ab agēdo iudicialiter repellit̃. Hec ſummatio potiꝰ cōgrueret ti.de ſnīa excō.vel ti.de iudi.cū nullā mētionē faciat de ꝓbatione maxime que fit ꝑ lr̄as ſuꝑ quarū effectu pendet principalit̃ plixa ⁊ ſubtilis materia huiꝰ c.ideo tene ꝑcedentē. Diuidit̃ cōpēdioſe in duas ꝑtes ⁊ prima ponit repulſionis cām. In ſcđo repulſionem ibi.ipm. c ¶ Ordinarij. Ex hoc videt̃.ꝙ lr̄is epi credit̃ tāꝙ̃ publicato inſtrumēto.⁊ ꝙ ſigillo epi credit̃:lꝫ nō adſit ſigillū capl̄i.xix.q.iij.ſtatuimꝰ.⁊.xj.q.iij.cure xviij.di.de cōcilijs·ſ̄·de fideiuſ.ꝑuenit.⁊·ſ̄· ō fide iſtru. c.ij.⁊.xx.q.j.vidua.nā ⁊ credit̃ lr̄is epi ſigillatis ſigillo eccl̄ie.lxxiij.di.in nomine patris.in fi.⁊ ſigillū alieni iudicis fidem facit.xcviij.di.ca.j.⁊.ij.⁊ alieno annulo ſignari poteſt teſtamentum.inſti.de teſti·§· poſ

ſunt. ⁊. C. de teſti. ſi vnus. ⁊ inſtrumẽtis regis ſiue pͥn cipis fides adhibet. ī. de fi. inſtru. cũ dilectꝰ. Sꝫ ꝯ videt. q2 viua vox potior eſt ꝙ̃ mortua. in aut. ꝺ inſtru. cau. §. ſi vero. ſed ꝟbo epi nõ creditur. vj. q. ij. ſi tm̃. ⁊. c. placuit. ⁊. ī. e. qm̃. ꝯ ergo multominꝰ lr̃is eiꝰ nec papa ei credit. ſi dixit ſe excõicaſſe aliũ. ī. de teſti. cũ tu. qñqꝫ ei eulogia ex mala fide ſcribunt. ff. ꝺ cuſto. exhi. re. diuꝰ nec ſcripture tabellionis credit niſi habeat teſtium ſubſcriptionẽ. in aut. de here. ⁊ fal. §. ſancimꝰ. col. j. ⁊. ſ̃. de ꝓcu. c. j. ⁊. ī. de fi. inſtru. c. ij. et in aut. de iſtru. cau. §. ſed neqꝫ et. §. ſi q̇s igit. coll. vj. H. dicit ꝙ ſemꝑ ſtat ſigillo epi: q2 vicẽ hꝫ publici iſtrumẽti ꝑ iura ꝑdicta. Alij dicunt ꝙ ñ credit charte vel inſtr̃o epi niſi ſit redactũ ĩ publicã formã: in aut. vt nulli iu. §. ſiq̇s ꝟo: et C. de do. in donationibꝰ. ī. ꝺ fi. inſtru. inter dilectos vl' ſaltẽ nõ eſt credendũ niſi habeat ſubſcriptionẽ teſtiũ: ſi nõ ſit ibi vſus tabellionũ. xvj. q. iij. §. põt. Dicas ꝙ hodie circa iudicia nõ credit ꝟbo epi ſiue alteriꝰ iudicis ſiue lr̃is ſuis: niſi habeat teſtiũ ſubſcriptionẽ. vel q̃tenꝰ ꝯſtat legitimis documẽtis. ī. e. qm̃. ꝯ. ⁊. ī. e. de teſti. cũ a nobis. Circa alia ꝟo que in figura iudicij ordinarij non facit epus: bñ credit lr̃is eiꝰ ſm qꝺ dicit hic: ⁊. xj. q. iij. cure ꝑcipue in ſnĩa excõicationis ſtãdũ eſt lr̃is epi q2 excõicationis ſnĩa lata a iudice ſuo ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta tenet. xj. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊ iõ lr̃is cuiuſlibet ꝑlati credit. ⁊ alij tenent illũ vitare. vt in. c. cure: q2 in h̃ cõſulit aĩe cũ ſit medicinalis. ij. q. j. multi. ⁊. ī. de ſen. ex. cũ medicinal. li. vj.

d ℭ Excõmunicatus erat: ⁊ ita tp̃us ꝓcurationis facte attendẽdũ eſt: ſicut tp̃s electionis. ſ̃. de elec. dudũ. vbi plura ſunt: ar. de tpe inſpiciẽdo: ⁊ eſt arg. ꝙ excõicatꝰ ad impetrãdũ nõ eſt admittẽdus: ⁊ ſi ipetraret nõ valerent littere ſi poſtea ꝓbaretur excõmunicatus. Bern.

IN ſus Caplm VIII.

IN pñtia. S. ſcti hadriani dyaco. cardi. S. ⁊. B. frẽs vr̃o ſyndico ꝯſtituto coram ip̃o fecere ꝓponi: ꝙ cũ quondã. A. frat ip̃oꝝ ꝯderet teſtamẽtũ. M. filiũ ſuũ ſibi heredem iſtituit: ⁊ ꝑcepit vt ſi a abſqꝫ liberis decederet: ad eos bona deuoluerẽt ip̃ius: vñ illa q̃ de bonis ip̃iꝰ vr̃m mõaſteriũ detinebat: ſibi reſtitui poſtulabant: ⁊ petebat vos ſuꝑ h̃ a ſua moleſtatiõe ꝯpeſci. ℭ Uex ſyndicꝰ ip̃e ꝓpoſuit ex aduſo: ꝙ ꝑdictus. M. mõaſterio vr̃o obtulit ſe ⁊ ſua. Uñ vniũſa q̃ habuerat erãt ad mõaſteriũ deuoluta: q̃re vniuerſa q̃ ip̃i de bonis eiꝰ ĩuaſerãt: reſtitui mõaſterio vr̃o petebat: ⁊ ſuꝑ ceteris ſilẽtiũ illis ĩponi. Ad hec ãt ꝑs altera replicauit: ꝙ dictꝰ M. oblatiõis ſue tpe fuerat minorennis: ⁊ ꝙ voti facti penitẽs qꝺ feruore ĩfirmitatis fecerat: poſt cõualeſcẽtiã reuocauit. et. ī. Uñ cũ ſine liberis deceſſiſſet: ex teſtamẽto pr̃is: ad ip̃os erat eiꝰ hereditas deuoluta. ℭ Uerũ ſyndicꝰ rñdere curauit: ꝙ lꝫ dictꝰ. M. de monaſterio fuiſſet egreſſus: eidẽ poſtmodũ b ſe ⁊ ſua obtulit hũiliter ⁊ deuote: ⁊ ꝙ nec ꝯ oblationem ſuã veniret iuramẽto firmauit. Quare cũ ꝯſtet: ꝙ idem M. bis mõaſterio vr̃o ꝯtulit ſe ⁊ ſua: nec ex aduſo ꝓbetur: ꝙ vtriuſqꝫ oblatiõis tẽpore fuerit minorẽnis: ꝓbationẽ vr̃am hmõi exceptiõis ꝓbatio nõ elidit. cũ ⁊ ſi prime oblatiõis tpe fuerit mior c en. ſcꝺe tñ potuit maior extitiſſe. Preterea cũ ꝟbũ illud minoren. duobus potuerit modis intelligi: cũ ⁊ qui minor eſt. xiiij. an. ⁊ qui. xxv. dici ſoleat minor an. intẽtio d ni veſtre verbũ dubiũ nõ nocebat. cũ infra. xxv. an. tene

IN preſentia. ℭ Dubia ꝓbatio nõ releuat ꝓbãtem. Sic ſummat cõiter. Ego ſummo pinguius euacuãdo ⁊ enucleãdo totũ tex. Sic vt ĩ rubro ĩtelligẽdo ꝙ ſubſtitutio fuit fideicõmiſſaria. Si ꝟo fuit directa ſumma ſic. Subſtitutio facta filio eo decedẽte ſine liberis euaneſcit ꝑ ingreſſum monaſterij. Et tũc adde id qꝺ eſt in prĩo ſũmario. ibi: nec ad ĩualidãdũ ingreſſum ⁊c̃. vſqꝫ ad fi. ⁊ vterqꝫ intellectꝰ eſt verus in ſe. dico tñ ꝙ primꝰ eſt verior ꝙ hic fuit ſubſtitutio fideicõmiſſaria licet. d. Anto. h̃ dicat ꝙ fuit cõpendioſa. Diuidit principaliter in tres ꝑtes. In prima ꝓceſſus narratio. In ſcꝺa. ibi. Dilectꝰ: auditoris diffinitio. In tercia: ibi. nos diffinitiõis ꝯfirmatio. Prima ſubdiuidit in q̃tuor: nã primo ponit actoris petitio. Secũda: ibi. verũ rei rñſio ⁊ recõuentio. Tercia: ibi. Ad hec actoris replicatio: Quarta ibi. Uerum rei replicatio. Ab. Si.

a ℭ Abſqꝫ liberis: ſimilis ſubſtitutio hr̃. ī. de teſti. Rainũciꝰ: ⁊. c. rainaldus: vñ no. ꝙ cũ talis cõditio apponit ſi ſine liberis decedat: volo vt hereditas ꝑueniat ad talẽ. etiam ſi naturales hẽat filios: euaneſcit ſubſtitutio. ff. ad trebel. ex facto. §. ſiq̇s rogatꝰ: ⁊. ff. de leg. ij. cũ pat. §. volo. l. luciꝰ. §. vl. Itẽ. ſi filiꝰ fuerit natus ⁊ ille ꝑmoriat: videt ſine liberis deceſſiſſe. ī. de teſt. rainunciꝰ. ⁊. ff. ad trebel. ex facto. §. pe. ſi aũt dicat: ſi ſine herede deceſſeris: ſubſtituo talẽ noĩe heredis: ſoli filij intelligunt. ff. eo. ex facto. §. vl. Itẽ ſi nõ habeat filiũ: ſꝫ habeat nepotẽ ex filio ſubſtitutio euaneſcit. C. de cõdi. inſer. l. j. ⁊. C. de inſti. ⁊ ſubſti. generalit. Et h̃ ſcias ꝙ q̇ rogat reſtituere hereditatẽ alij: nil põt alienare. C. cõia. delega. l. vl. niſi in caſibꝫ q̇ notant in aut. ibi poſita. quartã tñ ꝑ trebel. põt retinere ſibi: ⁊ ſi filiꝰ ſit rogatꝰ etiã falcidiam cũ quarta põt retinere. ī. de teſta. rainũciꝰ: ⁊. c. rainaldus vbi vtraqꝫ quarta retinet. Si ꝟo rogatꝰ eſt reſtituere q̇cq̇d ſuꝑ eſt de hereditate: tũc ad minꝰ quartã reſuabit ſubſtitutio. C. ad trebel. aut. ſi rogatꝰ. Itẽ licet pure q̇s rogatꝰ ſit alicui reſtituere hereditatẽ nulla facta mentione de filijs: ſi tñ poſtea habuerit filios vel nepotes ſubſtitutio euaneſcit. C. de fideicõmiſ. cũ accuriſſimi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. generaliter. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. cũ auus. Jo.

b ℭ Sua. Iſta duo requirebãt q2 ſua ſine ſeip̃o donare nõ poterat q2 illa reſtituere tenebat. ⁊ lꝫ dñs ſit tñ cõmode inde teſtari non põt. C. cõia deleg. l. vlti. ff. ad treb. q̇dã. §. ſiq̇s filiũ.

c ℭ Secũde. No. ꝙ ꝓſumit maior: niſi ꝓbet minor. C. de integ. reſti. mino. ſi minor. ff. de iureiu. nã poſtea. §. ſi minor. B.

d ℭ Dubiũ. Sꝫ nõne ꝟbũ dubiũ in iudicio interꝑ̃tandũ eſt ꝯ reũ. ff. de ver. ob. inter ſtipulãtẽ. §. j. ff. de iudi. ſiq̇s intẽtione. ff. de reg. iur. i ambigu

ret donatio iuramēto firmata. Sʒ ⁊ ſi teneret ꝙ factū fuerat a dicto. M. qꝛ tn̄ intelligēdū nō erat ſine herede decedere: ꝗ monaſteriū ſibi heredē inſtituit: hoc monaſterio nō nocebat. ⁊. ī. ¶ Dilectus fili⁹. M. ſancti euſtachij cardinal̄: attēdēs ꝙ ſyndic⁹ veſter intētionē ſuā plene fūdaſſet: ⁊ ꝙ nihil fuiſſet ex aduerſo ſufficient̄ ꝓbatū: cū ⁊ ſi oñſum eſſet ꝑ teſtes. ꝙ. M ſue oblatiōis tꝑe fuerit minoren. vtrū tn̄ prime vl̄ ſcd̄e oblationis tꝑe minoꝛ fuerit ⁊ q̊t ānis minoꝛ nō fuiſſet exp̄ſſum: de mādato nr̄o ſn̄iaʒ ꝓtulit: ⁊ p̄dictis. G. ⁊. B. ſilētiū īponēs: ſup his q̄ a monaſterio poſtulabāt: eos ad reſtitutionē illoꝝ q̄ ꝺ̓ bonis p̄dicti. M. ꝓpꝛia temeritate iuaſerāt ꝯdēnauit. ¶ Nos igit̄ ſn̄iam ip̄am aucto. apo. ꝯfirmam⁹. L dē.

Si actoꝛ et reus in interdicto retinēde poſſeſſionē ꝓbāt obtinet is ꝗ antiquiorē poſſeſſionē ꝓbat titulo maxime iuſtificatā vel melioꝛes ꝓbatiōes reſpectu poſſeſſiōis adduxit. Ca. IX.

c Licet cām ꝗ inter ecclīam Rauen̄. ⁊ cōe fauētie ſuꝑ iuriſdictione honoꝛe ac diſtrictu in villa ſancti. P. ⁊ caſtro arioli: qꝺ̓ de iure ad ſe ſpectare dicta ecclīa ꝓponebat. et. ī. ¶ Poꝛro atteſtationib⁹ publicatis: ſyndic⁹ fauētinoꝝ ꝓpoſuit: ſe velle in ꝑſonas teſtiū ex ꝑte altera ꝓductoꝝ q̄dā obijcere ac ꝓbare. economo ecclīe aſſerēte id fieri nō debere: ſuꝑ ꝗ interloquēdo decreuim⁹: ip̄m nullaten⁹ audiēdū: cū infra triū mēſiū ſpaciū in nr̄is lr̄is ꝯp̄hēſuʒ: teſtes hmōi ꝓducere nō curauerit: infra quē t̄minū ꝑs vtraqʒ teſtes īducere potuit: tam in perſonas teſtiū: qʒ ſuper negocio pꝛincipali. ¶ Poſt hoc idem obiecit ī teſtes pꝛedictos: ꝙ coꝛrupti falſa dixiſſēt. Unde quia talis exceptio non ſolum ante ſed etiam poſt ſententiā po- d teſt opponi: licet nōnulli crederent fauētinoꝝ ꝑtem exceptionē hmōi per cogitatam

is. ⁊. s̄. de reſcrip. cū adeo. ſed iſtud eſt hodie ꝓpter religionē ꝑ qua multa ꝯ rōnē ſtatura ſunt. ff. de relig. ⁊ ſūp. fu. ſunt ꝑſone ſic̄ qn̄qʒ ꝓpt̄ dotē. ff. ꝺ̓ iure do. ī ambiguis. vel iſtud nō fuit v̓bū actoꝛis ſʒ teſtiū. Et ē ar. ꝙ v̓bū teſtis ambiguū ꝓ reo ſit interp̄tandū. vt hic. ⁊ s̄. e. ex lr̄is. ⁊. ī. de fi. iſtru. inter dilectos. in fine. Et eſt notabile qʒ dictum teſtis dubium ſemꝑ ꝯ eū ꝗ ꝓduxit eſt iterp̄tādū ⁊ eſt rō: qꝛ qui ꝓbat: clare ⁊ apte dʒ ꝓbare: qꝺ̓ ſi nō faciat nō ꝓdeſt talis obſcura ꝓbatio. ī. de teſti. cū tu. vn̄ re⁹ abſoluit̄: vt ibi et hic: quare non querit̄. ſcd̄o de etate a teſte: vt certificet̄ iudex ſaltē: ſʒ certe iudex ꝗ teſtē ꝑ ip̄m examinauerat: debuit q̄rere ab ip̄o ⁊ etiaʒ poſt apturā teſtiū ex officio ſuo pōt q̄rere interp̄tationē a teſte ſui dicti: cū ip̄e debeat īterrogare ꝗ̊tienſcūqʒ neceſſe fuerit. ff. de interro. acti. vbicūqʒ ⁊ cūcta rimari. xxx. q. v. iudicantē. ⁊. ī. de fi. inſtru. cū Jo. et eſt exp̄ſſum ꝙ teſtis ꝗ ꝯfuſe dixit teſtimonium: iteꝝ ſit examinādus. ī. de teſti. cū clamoꝛ. ſʒ ad petitionē ꝑtis nō debet hoc facere ⁊ hoc ꝓpter periculū ſuboꝛnationis. a ¶ Firmata: vn̄ ꝯtra ꝓpꝛiū iuramentū etiā nō debet audiri. C. ſi aduer. ven. l. j. ⁊ C. ſi aduer. dona. l. j. ⁊ in ꝯſti. impatoꝛis ſacr̄a puberū. Bern̄.

b ¶ Inſtituit. Ingreſſus monaſteriū fingit̄ habere heredē cū rogat⁹ eſt reſtituere p̄uato: vel cū ei pꝛiuat⁹ eſt ſubſtitut⁹. Si aūt rogat⁹ eſt reſtituere loco religioſo vel ecclīe vel expēdere in pias cauſas: non euaneſcit ſubſtitutio ꝑ ingreſſum monaſterij. in aut̄. de ſan. epiſ. §. ſed hic pn̄ti. col. ix. vn̄ ſumptū fuit illud aut̄. C. ad trebel. aut̄. niſi rogati. Si vero ille ꝗ rogat⁹ eſt reſtituere hereditatē vl̄ legatū: fiat cleric⁹: exigunt̄ duo. ſ. vt ſubſtitutio euaneſcat: vt ꝑpetuo etiā maneat in ecclīa ⁊ relictū expēdat̄ in pias cauſas: vt in p̄dicta aut̄. dꝛ ꝑ ingreſſum monaſterij: ſubſtitutio euaneſcit: ita ꝙ teneat monachat⁹ al̄s nō euaneſcit ſubſtitutio. niſi fiat monachus. ſed ꝗd ſi tradit ſe ⁊ ſua alicui eccleſie ſeculari: nunꝗd euaneſcit ſubſtitutio: arg. p̄dicte aut̄. vr̄ ꝙ ſic fauoꝛe ecclīe. ar. p̄dicte aut̄. nec credo ꝙ euaneſcat niſi in caſu p̄dicte aut̄. nec extēdo ad aliū caſum: licet

Licet. ¶ Interdicto (quidā cōtra Bern̄.) vti poſſidetis obtinet ꝗ iuſtioꝛē titulū ꝓbat. Ita cōiter ſummat̄: ſed certe hec ſummatio eſt nimis generalis ⁊ videt̄ reqrēti. in h̓ interdicto ꝯ id qꝺ̓ habet̄. in ſti. de interdic. §. retinēde. Iō ſūmo ſic vt in rubꝛo. Et ꝓbat̄ ſat⁊ h̓ ſummariū ī v̓ſ. ex p̄miſ. ponderato v̓l. maxime. Diuidit̄ decr. iſta ī quīqʒ ꝑtes. In pꝛia ꝓceſſus deciſa narratio. In ſcd̄a ibi: poꝛro: fauētinoꝝ exceptio ꝯ teſtes ecclīe: ip̄ius rn̄ſio pape interlocutio ⁊ interlocutionis rō. In tercia. ibi. poſt hoc coꝛruptionis ⁊ falſitatis noua exceptio: ip̄ius ꝓbatiōis ⁊ repꝛobatiōis cōmiſſio. In q̄rta. ibi: qʒ eʒ: teſtes fauētinoꝝ ipugnat: pꝛio ꝓbatoꝛioſ. ſcd̄o reꝓbatoꝛios. In quinta ibi: ex p̄miſſis allegādo cōcludit ꝓ eccleſia. Ab. Si.

c ¶ Licet cām ſub iſto. ī. fuit lis ꝯte. coꝛā dn̄o papa. vt. s̄. ꝺ̓ iura. calū. cū cāʒ. cui⁹ ꝑſ hec ē ⁊ cōmiſſa fuit receptio teſtiū iudicib⁹ ⁊ teſtib⁹ recept̄ remiſert ad papā depoſitiōes eoꝝ. ī. ꝺ̓ teſti. cū. cām. No. ꝙ iudex ex officio ſuo pōt p̄figere terminū ꝓductiōi teſtiū. ī. ꝺ̓ teſti. in noīe dn̄i. Itē ad exceptiōes. ī. ꝺ̓ excep. paſtoꝛalis. Itē ad accuſationē mr̄imonij. ī. ꝺ̓ clādeſti. de ſpō. cū inhibitio. Itē ad accuſādū. ī. ꝺ̓ accu. licʒ. ⁊. C. ꝗ accu. nō poſ. ſi ea q̄. ⁊. ī. ꝺ̓ fi. inſtru. accepim⁹ Itē vbi ipedit̄ ſtat⁹ alicui⁹. C. ꝺ̓ igenuis diffamari. Jo. d ¶ Opponi: ſic. s̄. de ꝑcu. ī nr̄a. ⁊. C. de fal. q̄relā. Diſtiguit̄ tn̄: qꝛ aut qō ꝺ̓ falſo mota fuit ī iudicō: aut n̄. Si fuerit mota. nūqʒ poſtea p̄textu falſi retractat̄ ſn̄ia. C. ſi ex fal. inſtru. l. j. ⁊. ij. in fi. niſi appellatū ſit. tūc eñ pōt opponi in cauſa appellationis. C. de fi. inſtru. l. vl. in fi. ⁊ teſtes pn̄t ꝓduci. C. de tēp. ap. ꝑ hāc. in fi. ſed ſi nunqʒ fuit queſtio falſi mota: licet tunc nō ſit appellatū nō tn̄ tranſit in rem iudicatā. vſqʒ ad. xx. annos. C. de fal. querelā: ⁊. ī. de excep. cū venerabilis. Et no. ꝙ ſm̄ quoſdā nō ſufficit ꝓbare teſtes eſſe falſos: niſi ꝓbent̄ coꝛrupti. arg. ff. ꝺ̓ re iudi. diu⁹. que loquit̄ in eodē caſu cū hac decre. Alij ꝓbabilius dicūt: vt Jo. ⁊. B. ꝙ ſicut ſufficit ꝓbare inſtrumentū eſſe falſum. C. ſi ex fal. inſtru. l. pe. ⁊ vl. ſic ⁊ teſtes cū habeant hincinde parē vim. C. de fi. inſtru. in exercēdis. ⁊ facit ad hoc. ff. de excep. ꝗ agnitis

a maliciã ad impediẽdũ ꝓceſ
ſum negocij obiecisse: qꝛ tñ
nolum⁹ a iuris tramite decli
nare mgr̃is. H. ⁊. T. precepi
m⁹: vt teſtes q̃s ſup hac exce
ptione ꝓcurator fauentino/
rũ duceret ꝓducẽdos: infra
menſem recipe ⁊ examinare
b curarẽt: da ſingulis circũſtã
tijs ſubtiliter inq̃rentes: ex/
tũc indulto altero mẽſe ꝓcu
ratori eccl'ie ſupradicte: īfra
c quem ſi vellet ad reprobatio
nem teſtium illoꝝ ꝓduceret
teſtes corã eis. et. ĩ. ¶ Quã
q̃ꝫ aũt ꝑs fauentinoꝝ: teſtes
multos ꝓduxerit ſup nego/
cio principali: vix tñ ex illis
ſex remãſerũt concordes cũ
alij ſibimet in ſerie ſui teſti/
d monij ꝯdicãt ⁊ q̃dã alij ſint
e in dicto ſui teſtimonij ſingu/
lares. Ad reprobãdũ ṽo q̃ſ
dã teſtiũ eccl'ie rauen̄. ⁊ ſi ex
ꝑte fauẽtinoꝝ q̃dã ſint teſteſ
īducti plures tñ illoꝝ repro
banẽ: qꝛ ſibi inuicẽ euidẽtiſ/
ſime ꝯdicũt: quidã vero alij
pauci nũero: q̃ꝫuis nõ repro
f bent expſſe: vſq; adeo tñ ma
g le fame ſunt ⁊ leuis opinio/
nis: ꝙ eoꝝ dictis nulla vel
h modica eſt fides habenda.
i Idẽ q̃ꝫ teſtes fauẽt. generali
ter repellunẽ: qꝛ nõ ꝓbãt il/
lud ad qd̃ ꝓbãdũ eoꝝ ſyndi
k c⁹ ſe aſtrinxit: vicꝫ ꝙ corru/
pti falſa dixiſſent: qm̃ ⁊ ſi de
corruptiõe videanẽ aliq̃d di
cere de falſitate penit⁹ nihil
dicũt. et. ĩ. ¶ Ex p̃miſſis igi
tur euidẽẽ apparet: ꝙ eccl'ia
ꝑ teſtes nũero plures: q̃bus
poti⁹ lux veritatis aſſiſtit: q̃
etiã aptiora negocio: ⁊ vero
ꝓximiora ĩ ſuis teſtimonijs
expſſerunt: ſufficienẽ oñdit:
ꝙ. lx. annis ⁊ citra cũ oĩ iu/
riſdictiõe honore atq; diſtri
ctu loca ſupradicta poſſedit
ꝑ qd̃ ptꝫ: ꝙ ſi cõe fauẽt. a. l.
an. ⁊ citra: ſicut videnẽ te/
ſtes eoꝝ deponere: aliq̃ ꝑui/
tia in loc' ꝑceperũt ſupradi/
ct': illa ꝓculdubio ſine iuſto
titulo ꝑcipe ĩceperũt cũ duo
l ĩſimul eãdẽ rẽ ⁊ eodẽ mõ in/
ſolidũ poſſidere nõ poſſint:
maxĩe cũ ijdẽ fauẽtini: iuſtũ
m poſſeſſionis titulũ nõ oñdãt
⁊ ex ꝑuilegijs ĩperatoꝝ ⁊ ro.
ponti. eccleſie rauẽnaten̄. cõ
ceſſis: euidentiſſime colliga
tur: poſſeſſionem ĩpius eccle
ſie in predictis locis iuſtam
fuiſſe. Cum ergo cõſtet fauẽ
tiñ. ab eo tꝑe quo ſe poſſediſ
ſe ꝓbare cõtendũt: minus iu
ſte ac ſine titulo aliquo in
p̃dictis locis temeritate pro

⁊. C. de trãſac. ſi ex falſis. Sꝫ nunq̃d ſufficit ꝓbare te/ ſtes eſſe corruptos: arg. ꝙ ſic. ij. q. vj. §. diffinitiua ṽ. venales. ⁊. C. qñ ꝓuo. nõ eſt neceſ. venales. ⁊. ĩ. de teſti. ſicut. Econtra videẽ ꝙ nõ. qꝛ nõ ſufficit ꝓbare corru/ ptionẽ niſi ⁊ iudex ſecutus fuerit dicta corruptoꝝ teſti um. ĩ. de re iudi/ cuꝫ. i. ⁊. A. C. ſi ex fal. inſtru. fal ſaꝫ. ſimiliter nõ ſufficit probare falſitatẽ: niſi ꝓ/ beẽ iudicẽ ſecu/ tũ fuiſſe illã: vt ptꝫ ꝑ p̃dicta iu/ ra. Itẽ no. ꝙ ſẽ/ tentia q̃ lata eſt per falſos teſtes vel ꝑ falſa ĩſtru mẽta bene tenet ſꝫ retractãda ẽ. ff. de re iudi. di/ uus. ⁊ põt retra ctari ꝑ in integ. reſti. vſq; ad q̃/ driénniũ: vel ꝑ actionẽ in factũ vſq; ad. xxx. an. vel ſi criminaliẽ agatur vſq;. xx. an. C. de fal. q̃re lã. ⁊. ĩ. de excep. cũ venerabilis. a ¶ Maliciã: ſi de hoc cõſta/ ret: ꝯdẽnari de/ berét ad expen/ ſas. ŝ. de dolo. ⁊ cõtu. finẽ. vbi d̃ hoc. b ¶ Cir/ cũſtantijs: ſic. ĩ. de teſti. cũ cãm ⁊. iij. q. ix. nihilo min⁹. arg. ⁊. iiij. q. iij. teſtes. c ¶ Reproba/ tionẽ. Nota. ꝙ poſſum reproba re teſtes aduer/ ſarij mei ⁊ tres reprobationes poſſunt fieri ⁊ ñ vltra. ĩ. de teſtib⁹ lꝫ dilect⁹. d ¶ Contradicãt: vñ nõ valent. iij. q. ix. nihilomin⁹. ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ q̃ falſa: et ĩ. de appel. ſollicitudinẽ. xxiij. q. viij. qd̃ aũt. ⁊. C. d̃ li. cau. cũ p̃cũ. e ¶ Singulares: ſic. ŝ. de elec. bone. ⁊. ĩ. de accu. cũ dilect⁹. f ¶ Expſſe: criminib⁹ expſſe nõ ꝓbatis. g ¶ Opinionis: qd̃ conſtitit ꝑ atteſtatiões ex ꝑte archiep̃i exhibitas ꝯ illos: vt. ŝ. dixi ⁊ ille etiaꝫ q̃ examiat teſtes: debet ſignificare iudici q̃ꝫta fides ſit teſtib⁹ adhibenda. ff. de teſti. l. iij. ⁊. ĩ. de fideiuſſo. cõſti tutus. h ¶ Modica: nõ tamẽ ex toto nulla. ĩ. de ſy mo. ꝑ tuas. q̃ tamẽ in alio caſu loquiẽ. i ¶ Teſtes: q̃ inducti ſunt ad falſitatẽ ꝓbandã. k ¶ Se aſtrin/ xit. Sic videẽ ꝙ ſi aliquis ſe aſtringat ad duo ꝓban da: quorũ alterũ ꝑ ſe ſufficeret: ꝙ tũc nõ ſufficit ꝓba/ re vnum niſi impleuerit intentionẽ ſuam ad quam ſe obligauit. C. de rei ven. l. vl. arg. ŝ. de cauſa poſ. cũ ec cleſia: ⁊. ff. de excu. tu. qui teſtamẽto. Ar. ꝯtra. ĩ. de ap/ pel. ſignificauit in fi. ĩ. de p̃ben. cũ iam dudũ: ⁊ arg. ad h̃. ff. de cõdi. ⁊ demõ. falſa. ⁊ ex eo ꝙ dicit aſtrinxit: vi detur expſſum ꝙ ſufficeret alterũ ꝓbare niſi ſpecialiẽ ſe obligaſſet. qd̃ eſt verũ. vt. ŝ. dictũ eſt. Pla. fuit in ꝯ ria opiniõe. Sꝫ quomodo põt ꝓ bare teſtes fal/ ſum dixiſſe. Rñ deo indirecte. ex emplum patet. ĩ. de teſti. ex teno/ re: ⁊. c. ſeries. et C. de contrahẽ. ſtipu. optimam. vel poteſt ꝓba/ re ꝑ alios teſtes ꝙ corrupti fue/ rũt p̃cium inde recipiendo. ſed ponamus ꝙ ꝓ/ batũ a ꝑte fuit alterũ iſtoꝝ tm̃ nunquid iudex ſententiabit ad dictũ ip̃oꝝ qui falſum teſtimo/ nium obtulerũt nec alij teſteſ ad ſint quorũ teſti/ moniũ ſeq̃ẽ iu/ dex: ſatis videẽ ꝙ ſic: ex eo ꝙ di cit ⁊ ſibi impu/ tet ꝙ ad vtrũ/ q; ſe obligauit. quia ꝑ hoc vo/ luit fidem adhi bere falſis vel corruptis obli/ gãdo ſe ad vtrũ q;. ſecus crede/ rem ſi alicui ob/ ijcerentur plu/ ra crimĩa vt ab eccleſia repella/ tur ſub hac for/ ma: qꝛ iudex ſi/ bi ex officio ſuo poſſet illum re/ pellere: cui ꝓba batum eſſet furtum vel homicidiũ licet aliud crimen nõ ꝓbetur: dum tamen vtrunq; per ſe ſufficiat ad pri uationem: quia crimina vndecunq; claruerint punen da ſunt. xxiiij. q. iij. ecce. de h̃ dixi. ŝ. de reſcrip. ex ꝑte. l ¶ Eodẽ modo: bene dicit eodem mõ. ff. de acq̃ren. poſ. poſſideri. §. a ꝯtrario. nã vnus poteſt habere ciui lẽ: ⁊ ali⁹ naturalẽ poſſeſſionẽ. ff. de p̃ca. ⁊ hꝫ. §. cũ qui. ſic. ff. comodati. ſi vt certo. §. vl. Sꝫ ꝯtra. ff. vti poſ. l. iij. in ꝑn. vbi d̃r. ꝙ vn⁹ iuſtã hꝫ poſſeſſionẽ ⁊ ali⁹ iniu/ ſtã. ⁊. ff. qui ſatiſda. cog. ſciẽdũ. §. ſi fundus. ⁊. ff. de iu re do. q̃ꝫuis. ⁊. C. de iure do. in reb' ex q̃bus colligiẽ ꝙ marit⁹ eſt dñs rerũ dotaliũ ⁊ vxor ſimiliẽ h̃ ṽbũ eodẽ mõ ſoluit ꝓrietatẽ. m ¶ Titulũ ſꝫ q̃re tenenẽ iſti oñ/ dere titulũ cũ ꝓbent ſe poſſediſſe. ⁊ poſſeſſor ñ ꝯpelliẽ dicere titulũ ſue poſſeſſiõis. ij. q. v. §. j. ⁊. vj. q. vl. actor ꝓpẽ h̃ dicũt q̃dã ꝙ vbi poſſeſſor petit ſe nõ inq̃etari.

a pꝛia occupaſſe: ⁊ economus
b eiuſdẽ eccľie petierit a vi tur
batiua ſeu inq̇etatiua ſuꝑ p̃/
miſſis cõe fauen. pꝛohiberi:
nos recognoſcẽtes in h̃ caſu
nõ ſic locũ eſſe interdicto vti
c d poſſidetis: vt dicere debea/
m⁹: vti poſſidetis ita poſſi/
deatis: cũ ꝓbationes eccľie
e lõge ſint potioꝛes. ⁊ iõ ſit in/
f terdicta ſupioꝛ: cõe fauen. ſi
bi ꝯdẽnam⁹ ſuꝑ iuriſdictio/
ne ⁊ honoꝛe atq͛ diſtrictu et
alijs ad hoc generaliter ꝑti/
nẽtib⁹ in locis p̃dictis quo
ad poſſeſſoꝛiũ iudiciũ: q̇ tm̃/
modo actũ eſt ꝑpetuũ ſilẽtiũ
imponẽtes: ⁊ ꝓhibẽtes eidẽ
vt neq͛ ꝑ ſe neq͛ ꝑ alios ſuꝑ
vis p̃ſumat rauẽnatẽ. eccle/
ſiã: aut habitatoꝛes p̃dicto/
rũ locoꝝ aliquaten⁹ moleſta
re. Idem. Si qui noĩent ali
quẽ filiũ ⁊ ita cõiter reputa
tur non credit̃ poſtea alteri
eoꝛũ iurãti cõtrariũ. Ca. X.

PEr tuas nobis lr̃as in
timaſti: ꝙ cũ. t. tiberti
nus ciuis quãdã ꝑ ſeptẽniũ
habuerit ꝯcubinã: nec ꝓlẽ
ſuſceperit interim ex eadeꝫ:
ac ip̃a poſtmodũ diuertens
ab eo: ad ip̃m nõ poſt multũ
tp̃s redijſſet: filiũ quẽ reuer
ſa in domũ ip̃ius peperit: ex
eo ſe aſſeruit ſuſcepiſſe. et. ĩ.
¶ Quia ꝟo mulier illa de
dicto. T. ſuſcepiſſe. R. de q̇
agit̃ primit⁹ ꝯſtanter aſſeru
it: ⁊ idẽ. t. p̃fate mulieris p̃ci
pue deuict⁹ inſtãtia ip̃m ſu/
um filiũ publice recognouit
g ⁊ fili⁹ ei⁹ noĩat⁹ cõiter fuit ⁊
habit⁹ ab ambob⁹: eiuſdem

debet ꝓbare titulũ: ar. ĩ. de p̃ſcrip. ſi diligẽti. ⁊ ĩ. de de/
ci. dudũ. C. de p̃ſcrip. lon. tp̃is diutina. ſ; hoc non eſt
verũ. ad h̃ em̃ valet aſſignare titulũ cũ agit̃ interdi/
cto vti poſ. vt ꝑ hoc videat̃ habere potioꝛa iura: qꝛ q̇
potioꝛa iura habet obtinet in h̃ interdicto. cũ em̃ ha/
beat titulũ. ꝑtꝫ
ꝙ nec vi nec clã
nec p̃cario poſſi
det. vñ obtine/
bit. inſti. de in/
terdic. § retinẽ/
de. verũtñ in h̃
interdicto nõ ẽ
neceſſe ꝓbare ꝙ
q̇s iuſte poſſide
at. ſed ſufficit ꝙ
nec vi nec clam
nec pꝛecario ab
aduerſario poſ/
ſideat. ff. vti poſ
ſi. ſi duo. in p̃n.
⁊ l. ij. hoc autẽ.
ꝙ nec vi nec clã
nec p̃cario ⁊c̃.
ad tp̃s lite ꝯte.
referẽdũ eſt. in/
ſti. de interdic.
§ hodie.
a ¶ Occupaſſe
⁊ iõ p̃ſcribere ñ
potuerũt. qꝛ in
occupatis ⁊ in
uaſis nõ currit
p̃ſcriptio. xciij.
di. illud. ⁊ xvj.
q. iij. licet. ⁊ ĩ. d̃ p̃ſcri. qm̃. b ¶ A vi turbatiua. Nõ.
ꝙ multiplex eſt vis. de quib⁹ dꝛ. s̃. qđ me. cã ad audiẽ
tiã. ⁊ ibi videas. Dicit̃ tñ vis turbatiua: qñ turbat̃ poſ
ſeſſio: ⁊ in dubiũ reuocatur q̇s poſſideat: ⁊ illa ſpectat
ad interdictũ vti poſ. ⁊ in rebꝫ immobilibꝫ. vel ad iter
dictũ vtrubi in reb⁹ mobilib⁹ tm̃. c ¶ Poſſidetis:
qñq͛ tñ locus eſt huic interdicto in caſu vbi vn⁹ poſ/
ſidet ⁊ aliter inquietat eũ in poſſeſſione: non tñ iudex
debet ꝓnũciare vti poſſidetis ita poſſideatis: ſ; ne in
quietet poſſeſſoꝛẽ. ff. vti poſ. l. j. § vlti. ⁊ C. e. ti. l. vna.
Reddit̃ em̃ hoc ĩterdictũ inter eũ qui poſſidet ⁊ ĩter
eũ qui nõ poſſidet. ſed inq̇etat. ff. vti. poſ. ſi duo. § ij. ĩ
caſibꝫ vero vĩcit vterq͛. ſ. vbi reddit̃ inter duos poſſi/
dentes: vnũ ciuiliter: alterũ naturaliter: vt fructuari⁹
⁊ ꝓpꝛietarius ⁊ neuter poſſidet ab alio vi vel clã vel
p̃cario: ⁊ tũc debet iudex ꝓnũciare vti poſſidetis: ita
poſſideatis: nõ tñ ita cõfuſe ſub illis verbis vti poſſi/
detis ⁊c̃. qꝛ ſic daret gladiũ vtriq͛ parti ſ; debet exa/
minare q̃litates poſſeſſionũ ⁊ ꝓbationũ: ⁊ diſtingue/
re eas in ſnĩa ſua ſic: ꝓbaſti te habere poſſeſſionẽ ꝓpꝛi
etatis ciuilẽ: ⁊ ego ꝓnũcio te ita poſſidere vti poſſides
⁊ tu ꝓbaſti te eſſe in poſſeſſione vſufruct⁹ naturalis: ⁊
ego ꝓnũcio te poſſidere vti vſufructuariũ. i. vti poſſi/
des. ⁊ ita poſſideas ar. inſti: de ac. § curare. ſi aũt nõ
liqueat ei de qualitatibꝫ poſſeſſionũ nõ ferat ſnĩam. vñ
ſi vterq͛ dicit ſe inſolidũ poſſidere naturaliter ⁊ ciuili
ter ⁊ vterq͛ ꝓbat ſi etiã vn⁹ ꝓbat meli⁹: iudex ꝓferat
ꝓ eo ſnĩaꝫ. ar. hic. Si ꝟo ꝓbatiões pares ſint videt̃ in
nuere lr̃a iſta ꝙ iudex ita debeat ꝓnũciare vti poſſi/
detis ita poſſideatis vt dicũt quidẽ: ſed nõ videt̃ hoc
hr̃e rõnẽ: qꝛ ſic qđ impoſſibile eſt ꝓbauerunt. ſ. vtrũq͛
inſolidũ poſſidere: vt hic. ⁊ ff. de p̃car. duo. ff. de acq̇
poſ. poſſideri. § ecõtrario. g cũ nõ ſit maioꝛ rõ quare
vn⁹ poſſideat magis q̃ alter nõ ꝯſtat ei q̇s poſſideat
ſuꝑſedeat itaq͛ qꝛ de re incerta nõ põt certa ſnĩa ferri
xxxiij. diſt. habuiſſe. ⁊ xj. q. iij. graue: ⁊ ff. de re iudi. ſi
vn⁹ ex plurib⁹: qꝛ nõ liquet ei de cã: ne ei⁹ ſnĩa cõtine/
at in poſſibilita
tẽ. ꝑ ſnĩam eniꝫ
dꝫ ius declara/
ri. ff. ſi ſeruitus
ven. l. ſicuti. §
ſed ſi querit̃. ſed
ꝑ talẽ ſnĩaꝫ nul
la fit declaratio
⁊ h̃ verũ eſt niſi
vn⁹ oñdat titu/
lũ: ſicut hic dꝛ:
qꝛ ſentẽtiandũ
eſt ꝓ eo q̇ habet
titulũ. Itẽ ſi cõ
ſtat q̇s p̃mũ ad
iudiciũ ꝓuoca/
uit: ꝯ eũ dꝫ ſnĩa
ri vbi ꝓbatiões
oĩno ſunt pares
s̃. e. ex lr̃is. ⁊ ĩ.
de fi. inſtru. c. in
ter dilectos in fi
ne. Ubi nullus
oñdit titulũ vel
vterq͛ ⁊ omni/
no ſunt equales
ꝓbationes: nec
appareat q̇s ad
iudiciũ ꝓuoca/
uit forte dirima
tur. ff. de iudi. ſed cũ ambo. ff. fa. her. ſi que. § j. C. cõia
de leg. ſi duobꝫ. in pꝛin. ⁊ xxvj. q. ij. ſoꝛs. Itẽ no. ꝙ in
terdictũ vti poſſidetis: vt poſſidenti dat̃ ⁊ eũ tuet̃: dat̃
etiã ad excipiendũ: aľs actio non dat̃ poſſeſſoꝛi. ff. vti
poſ. l. j. § reſtituendũ. ⁊ § interdictũ. Itẽ interdictũ
hoc vti poſ. locũ hꝫ tm̃ de poſſeſſione ſoli retinẽda. ff.
vti poſ. l. j. § ij. ⁊ inſti. de interdic. § retinẽde: ⁊ § ſed
interdicto. ſed interdictum vtrubi de rebꝫ mobilibus
tm̃ locũ hꝫ: ⁊ ꝓponit̃ ꝓ retinẽda poſſeſſione rei mobi/
lis cũ poſſidẽs inquietat̃. ff. vtrubi. l. vna. inſti. de in/
terdic. § retinẽde. ⁊ § ſed interdicto. ⁊ cõponit̃ vtru/
bi ex vtrũ ⁊ vbi. ⁊ vbi ponit̃ ꝓ apđ ⁊ vtrũ ꝓ quẽ. q. d.
apđ quẽ ẽ res mobiľ. Itẽ lꝫ dictũ ſit. ꝙ poſſeſſoꝛi ſoli
det̃ hoc interdictũ vti poſ. dat̃ etiã ꝓ iuribꝫ incoꝛpoꝛa
lib⁹ ⁊ vſufructu. ff. vti poſ. l. vl. ff. ſi ſerui. ven. ſicuti. §
ariſto. ff. de ſerui. quotiẽs via. ⁊ hoc lau. d ¶ Debea
m⁹. Immo debem⁹ dicere: eccľia rauẽnas poſſideat ⁊
cõe fauen. nõ inquietet ꝓut ſequit̃. ⁊ verba edicti plu/
ralia vti poſſidetis ⁊c̃. hoc caſu reſoluũt̃ in ſingulari.
e ¶ Potioꝛes: q̇ potioꝛa iura hꝫ obtinere dꝫ. C. đ edi.
diui. adria. tollẽ. l. vlti. B. f ¶ Fauentie: Hic cõci/
pit̃ ſnĩa noĩe cõis fauẽtie: ⁊ nõ ꝓcuratoꝛis. vñ ſignat̃
ꝯ. ĩ. de reli. do. ꝯſtitutus. ⁊ ĩ. de capel. mo. dilect⁹. C. đ
ſen. ⁊ interlo. l. j. ⁊ s̃. de elec. querelã: dic vt ibi dictum
eſt: vel poteſt dici ꝙ eccľia nõ multũ curat de hac ſolẽ
nitate: quia inuenio qđ qñq͛ cõdemnat̃ monaſteriũ ⁊
nõ ꝓcuratoꝛ ip̃ius. s̃. de in integ. reſti. ſuſcitata. ⁊ ĩ. de
cenſi. ſopite. ⁊ ĩ. de ſepul. in noſtra. Berñ.
PEr tuas ¶ Cõmunis diuiſio. Scđa ibi: qꝛ ve/
ro. Ab. Si. g ¶ Nominatus: bene dicit no
minat⁹ ⁊ habit⁹. nã ſola nominatio nõ facit eũ filium
C. de ꝓba. nõ epľis: ⁊ C. de teſta. neq͛: ⁊ C. de here. in

ſti.ſi pater.⁊.C.de ꝓba.nõ nudis:⁊ arg.ꝉ.de pſump.il
lud. a ¶ Infirmare:verba iſta ſumpta fuerũt ex illa
l.C.de nõ nu.pe.generaliter. cũ em̃ aſſertioni cõiugũ
credaṫ: ꝙ aliq̄s nõ ſit eoꝝ fili⁹.ꝉ.q̄ fi.ſint le.tranſmiſſe:
multofoꝛti⁹ crediṫ eis ꝙ aliq̄s eoꝝ ſit filius.ꝉ. q̄ fi. ſint
leg.p tuas.⁊.ff.
de ꝓba.etiã.Sꝫ
rõne poti⁹ p̃ſu/
mendũ eſt ꝓ pꝛi
mo dicto pr̃is:
q̄ pꝛimo nega/
uit illũ eſſe filiũ
ſuũ vt pꝫ in in/
tegra. q̃ꝫ ꝓ ſcdo
cũ nõ ſit veriſi/
mile ꝙ in filium
tã graue q̄d dix
iſſet.ar .ꝉ.de pꝛe
ſump. lr̃as. vbi
nõ ſtaṫ.ſecundo
iuramento : ꝙ ſi
fuiſſet fili⁹ illius
nõ potuiſſent vi
ſcera ei⁹ nõ fuiſ/
ſe mota .s̃.eo.ꝉ.
de p̃ſump. affer
te.⁊.xxiij.q.iiij.
ea vindicta ſic ⁊
pꝛimo dicto te/
ſtis credi dꝫ et
nõ ſcdo in ꝯriũ
ꝓlato.ꝉ.de teſti.
cũ in tua. argu.

mulieris poſtmodũ iuramẽ/
to in ꝯriũ p̃ſtito:nõ eſt ſtan/
dũ:cũ nimis ĩdignũ ſit (iux
ta legitimas ſanctiones)vt
qd̃ ſua q̄ſq꜠ voce dilucide ꝓ
teſtatus eſt:in eũdẽ caſuꝫ ꝓ
a pꝛio valeat teſtimonio infir/
mare . Uñ apparet p ꝯñs ꝙ
p̃dict⁹. R.ſophiã neptẽ me/
moꝛati. T.cui⁹ pꝛima facie p̃
b ſumiṫ cõſobꝛin⁹ : nõ põt ha/
bere aliquaten⁹ in vxoꝛem.

Idem in cõcilio generali.

Iudex debet habere notari
um vel duos viros idoneos
q̄ ſcribant acta iudicij: alias
ſi quid difficultatis emerſe/
rit p ſuperioꝛem punieṫ:nec
credetur ei ſuper proceſſu ni
ſi inquãtum per acta vel ali
as per legitima documenta
conſtabit. Capi.XI

Q Uoniã contra falſam
aſſertionẽ iniqui iudi
cis:innocens litigatoꝛ qñq꜠
non poteſt verã negationẽ
pꝛobare : cum negantis fa/
ctum p rerum naturam nul/
c la ſit directa pꝛobatio:ne fal
ſitas veritatati pꝛeiudicet :
aut iniqui tas pꝛeualeat eq̄/
tati: ¶ Statuimus vt tam
d ĩ oꝛdinario iudicio q̃ꝫ extra
oꝛdinario:iudex ſemper ad
hibeat aut publicam ſi po/
teſt habere perſonã aut du/
e os viros idoneos: qui fide
liter vniuerſa iudicij acta cõ
f ſcribant videlicet citatiões
g dilati ões recuſatiões exce/

Preterea patern⁹ affectus oẽm vincit affectũ. C.de cu
ra.fu.l.vl.ſꝫ videṫ ꝙ poti⁹ ſcdo dicto matris ſtandum
eſt q̃ꝫ pꝛimo:qꝛ poti⁹ iuramẽto q̃ꝫ ſimplici verbo cre/
diṫ maxime cũ alia p̃ſumptio p̃ceſſit.ꝙ de alio ſit geni
tus ſed fauoꝛe filiationis poti⁹ ſtaṫ cõi opinioni ⁊ no/
minationi vtriuſq꜠ parẽtis. b ¶ Cõſobꝛin⁹ : ſic pꝫ:
ꝙ cõſanguinitas p̃ſumptiue ꝓbata diſſoluit matrimo
niũ. Itẽ ꝓpter cõnexitatẽ cauſe ſnĩa lata ꝓ vno p̃iudi
cat alijs.iij.q.vj.h̃ quippe:⁊.ꝉ.de accu. ad petitionẽ:⁊

Q Uoniã contra falſam.(lxxxj).di.tantis.B.
¶ Iſtud.c.eſt valde famoſuꝫ.⁊.h.d.vt in rubꝛo
diuidiṫ in tres ꝑtes. In pꝛima poniṫ cõſtitutiõis cã.
In ſcda cõſtitutio:ibi.ſtatuim⁹. In tercia pena.ibi:iu
dex aũt.Ab.Si. c ¶ Pꝛobatio:directa ideo dicit:
qꝛ indirecte bene ꝓbaṫ negatiua.ꝉ.de teſti. ex tenoꝛe.
De hac tñ materia plene dictũ eſt. s̃.de ele. bone. ⁊ q̄
ibi dicta ſunt hic pñt notari: ⁊ iõ hic nõ dicim⁹ .B.
d ¶ Extraoꝛdin ario.i.delegato.iij.q.iij.§.ſpaciũ.v.
ei aũt.⁊ etiã extraoꝛdinariũ vocat:qñ nõ ꝓcediṫ in fi/
gura iudicij:ſed iudex ꝓcedit ex officio ſuo in modum
inquiſitionis vel denũciationis.ꝉ.de accu. inquiſitiõis
⁊.c.ſup his.⁊.c.qualiter ⁊ qñ.⁊.ca. olim. qꝛ tunc oĩa
cõſcribẽda ſunt. e ¶ Uiros:ſic ergo videṫ ꝙ tabel/
lio equiualeat duobꝫ:ex quo loco tabellionis adhibenṫ
duo idonei.alibi videṫ ꝙ equaleat trib⁹.xvj.q.iij.i.§.
põt v.ſi.is aũt. Et ſic videṫ ꝙ plus credaṫ ſcripture ta
bellionis: q̃ꝫ ſcripture ep̃i vel alteri⁹ iudicis qꝛ ſcriptu
re iudicis nõ crediṫ:niſi habeat teſtiũ ſubſcriptionẽ.ꝉ.
de teſti.cũ a nobis.⁊ h̃ iõ ẽ qꝛ cũ tabellio iurat⁹ ẽ: cre
dendũ eſt inſtr̃o ſuo.ꝉ.de p̃ſcrip.ad audientiã.⁊.ꝉ.de p̃
ſump.illud.in fi.ſic etiã ꝯſuetudo regiõis habet ꝙ cre
daṫ inſtrumento pꝛincipis.ꝉ.de fi.inſtru.cũ dilect⁹ : et
licet circa iudicia credaṫ ſcripture tabellionis tñ circa
cõtractus nõ crediṫ ei : niſi habeat teſtiũ ſubſcriptio/

nem.in auṫ.de here.⁊ fal.§. ſancim⁹.collˀ.j.ex quo em̃
ſcriptura inueniṫ in actis publicis licet nõ habeat te/
ſtiũ ſubſcriptionẽ crediṫ ei.ar.xxx.q.j.c.j.⁊.C.de fi.in
ſtru.in autẽ.ad h̃.⁊ in auṫ.de his q̄ in gre.ad ap.§.il/
lud etiã.⁊ h̃ idem colligiṫ ex hac lr̃a:qꝛ videṫ ſufficere
tabellio.vl̃ ſi ta
bellio haberi nõ
poteſt:duo ido/
nei viri valent
nec hic diciṫ ꝙ
in pñtia teſtiuꝫ
illud fiat: ſed tu
tius eſt vt adhi
beanṫ ſi adhibe
ri pñt. f ¶ Ci
tationes:vt per
h̃ appareat:ꝙ p
petuata it iuriſ
dĩctio:ſi hoc ne/
gareṫ vel reuo/
careṫ in dubiuꝫ
vt.s̃.de offi. de/
leg.gratũ.⁊.ca.
licet. ⁊ ſic reus
p cõuentionẽ ſo
lã nõ poſſet po/
ſtea decliare fo/
rũ tranſferendo
ſe ad aliũ locuꝫ.
s̃.de foꝛo cõpe.
ꝓpoſuiſti.⁊.ff.d̃
iudi.ſiq̄s poſtea
Sed videṫ ꝙ d̃
hoc credendũ eſſet iudici:cũ nũcio credaṫ.ꝉ.de ap.cuꝫ
pati.⁊.ff.d̃ re.eo.q̄ ſub tu.⁊ cura.magis.§.illud.⁊.lx/
v.di.ſi foꝛte in fi. Sed foꝛte hodie nõ crediṫ ſoli nũcio
niſi eſſet publicus nũci⁹ ⁊ iuratus:⁊ talibꝫ nũcijs cre/
diṫ in foꝛo ciuili ſm cõſuetudinẽ lombardoꝝ iure iſto
videṫ ꝙ nõ ſit ei credendũ:niſi cõſtet alias legitime.
g ¶ Dilationes:que cõtinere debẽt q̃tũ ſpaciũ conti
neat vnaqueq꜠ dilatio ꝯſideratis circũſtantijs viarũ
⁊ tẽpoꝝ.ar.ꝉ.de ap.cũ ſit romana.ff. de iudi. nõnũq̃ꝫ.
nec pꝛima dilatio debet ꝑemptoꝛia eſſe niſi fieret hoc
ex cã.s̃.de dila.dilecti.⁊ vt ſciaṫ qñ : qꝛ poſſet puniri
vt cõtumax:qꝛ excõicari:vel etiã in poſſeſſionẽ mitti
nõ debet:niſi poſt trinã citationẽ:vel vnã ꝑemptoꝛiã.
xxiiij.q.iij.de illicita.⁊.ꝉ.de ſen.ex ſacro.⁊ .ff. de re iu/
di.cõtumacia:tñ ſi ad pꝛimã nõ veniat citationẽ con/
demnabiṫ alteri parti in expenſis in ſcda citatione cũ
venerit.C.de iudi.ſancim⁹.⁊ s̃.de ꝓcura.querelã.vbi
de hoc. h ¶ Recuſationes:⁊ ſic pꝫ ꝙ iudicis recuſa
tio redigẽda eſt in ſcriptis:ar.ꝉ.de ap. ſcdo requiris:
⁊.c.cũ ſpãli.⁊ recuſatione iudicis ꝓpoſita non debet
poſtea ſup pꝛĩcipali ꝓcedere:donec d̃ ip̃a cõſtiterit:⁊
ſi iudex non admittat iuſtã recuſationẽ caſſabiṫ q̄cq̄d
poſtea fecerit ſi appellatum fuerit ꝯ hoc.s̃.de offi.de/
leg.ſup queſtionũ in fi.quid iuris ſit recuſatiõe:dꝛ.s̃.
de offi.deleg.ſuſpitiõis.⁊.ꝉ.de ap.cũ ſpãli. i ¶ Ex/
ceptiones. Exceptio em̃ danda eſt in ſcriptis ⁊ redi/
genda in actis:⁊ hic ꝓpꝛie appellat exceptiones: que
ꝓponunṫ ꝯ aduerſariũ vel ꝯtra reſcriptũ qꝛ ſpecialiṫ
p̃miſit de recuſatione iudicis ꝓpoſita exceptione ꝓba
bili:iudex nõ debet ꝓcedere in queſtiõe pꝛincipali do/
nec de ipſo cõſtiterit.s̃.de offi.dele. pꝛudentiã.§.ſexta
nec ſimul de exceptione ⁊ pꝛincipali queſtione cogno
ſcendũ eſt quia oꝛdo iuris ꝑuerteret.s̃.de iudi.exhibi
ta.⁊ ex oꝛdine iſtoꝝ verboꝝ notaṫ qualiter exceptio/

nes pponant. Recuſatio em̄ iudicis naturaliter pce/
dit. ⁊ ideo primo pponēda eſt ⁊ expediēda: ⁊ ſi illa nō
pbeē: pponant exceptiones poſtea. ⁊ ille corā delega
to pbari debent ⁊ p ipm examinari. ſ. de reſcrip. ſup
lr̄is. ⁊. ſ. ð fo. cōpe. ex pte. B. Si ꝟo iudex ſtatuat ter
minū ad omnes
exceptiones di
latorias pponē
das: ⁊ qð facere
pōt ⁊ dꝫ. j. de ex
cep. paſtoralis:
pponere debes
oēs tam ꝯ iudi/
cem q̄ꝫ ꝯtra ali/
os: eis propoſi/
tis pcedet ſta/
tim primo loco
ſup iudicis recu
ſatione: pendēti
bus aliis quouſ
qꝫ expedita ſit
queſtio recuſa/
tionis: cū illa ſit
p̄iudicialis: qꝛ
ea probata alie
poſtea locū nō
habent. Bern.
a ¶ Petitiões
iō petitio ſiue libellus dari debet in ſcriptis: qꝛ ſm̄ for
mā petitionis formari debet ſnīa. j. de ſymo. licet heli:
⁊ ſi inepta fuerit ſuccumbit. ſ. de iudi. examinata. ⁊ vt
ſciat reus an velit cedere vel cōtendere deliberatione
habita. iij. q. iij. offerat. ar. ſ. de dila. p̄terea. Itē niſi
certa ſit petitio: nō citabit iudex reū: vt. v. q. ij. ſi pri/
mates. ⁊. iij. q. ix. indicas. ⁊ ſic eſt op. ar. ꝙ oblatio li/
belli ſit de ſubſtātia iudicij. ar. op. ſ. ð libel. ob. c. j. vbi
ð h. b ¶ Reſpōſiōes q̄ debēt fieri adpetitionē acto
ris: indice īterogāte vl' ēt actore vt appet lit. ꝯte. q̄ fit
tm̄ p petitionē ⁊ directā rn̄ſionē ad eā. ſ. ð lit. ꝯte. c. j.
⁊. ſ. ð elec. dudū. ij. q̄ omiſſa lꝫ poſitiōes facte fuiſſēt et
reſponſiōes: nō tn̄ valebit iudiciū: vt ibi. c ¶ Inter
rogationes. i. poſitiones qꝛ actor ponere debet id ſup
quo intēdit hr̄e ꝯfeſſionē rei: ſic ponit talis ſyndicus
h: dū tn̄ faciat ad īſtructionē cauſe: ⁊ re⁹ dꝫ rn̄dere cre
do vel nō credo ſi iuratū eſt de calūnia ſi iuratū eſt ſo
lūmodo de veritate dicenda: dꝫ ſimpliciter rn̄dere ſic:
vel nō ꝯcedo vel nego. ⁊ p poſitiones has ⁊ rn̄ſiones
nō fit lit. ꝯte. vt dictū eſt. ⁊ ſic dr̄ia eſt inter rn̄ſionē q̄
fit p lit. ꝯte. ⁊ q̄ fit poſtea p poſitionē actoris vt h pꝫ.
vel ponit ppꝛie interrogatiōes ſcꝫ q̄ fiūt a iudice ex of
ficio qꝛ quotiēs eq̄tas ipm mouet: pōt interrogare par
tes. ff. de interro. ac. vbicūqꝫ. ⁊. xxx. q. vl. iudicantē: et
etiā poſtq̄ꝫ ꝯcluſum eſt in cā. j. de fi. inſtr. cū Io. ⁊ etiā
ps pōt interrogare: ⁊ valet rn̄ſio. ſ. de do. ⁊ cōtu. put
ff. de interro. ac. ſi ſine. §. j. ⁊ aduocat⁹ pōt īterrogare.
ff. ð adul. ſi poſtulauerit. §. q̄ſtioni. d ¶ Cōfeſſiones
Et taciturnitas etiā ſcribi debet: puta interrogat⁹ no
luit rn̄dere: talis taciturnitas p cōfeſſione habet. ff. ð
interro. ac. de etate. §. nihil intereſt. ⁊. ar. lxv. di. ſi for
te. ⁊. l. iiij. di. ſi ſeruus ⁊ hmōi cōfeſſiones facte ad pe/
titionē actoris vel iudicis ⁊ etiā ptis pn̄t reuocari q̄ fi
unt poſt lit. cōteſ. ſi quis pbauerit ſe erraſſe. ſ. de con/
feſ. c. vl. vbi de hoc. e ¶ Productiones inſtrumētoꝝ
ſcꝫ vt ſciat vtrū exhibitū ſit tpe cōpetenti: nā poſtq̄ꝫ
cōcluſum fuerit in cauſa: pduci nō poterit. j. de fi. īſtr.
cū dilectus. Cōtrariū ſentiūt dn̄i de rota deciſione. v.
Additio. f ¶ Interlocutiones: licet ſit ſcribēda ſen/

a b ptiones petitiōes rn̄ſiones
c d ⁊ interrogatiōes ꝯfeſſiones
teſtiū depoſitiōes inſtrumē/
e f toꝝ pductiones interlocu/
g tiones appellationes recu/
h ſatioaes vel renūciationes
cōcluſiōes ⁊ cetera. q̄ occur/
rerint cōpetenti ordine con/
ſcribenda: loco deſignando
i tēpora ⁊ pſonas ⁊ oīa ſic cō/
ſcripta partib⁹ tribuant: ita
ꝙ originalia penes ſcripto/
res remaneāt: vt ſi ſup pceſ
ſu iudicis fuerit ſuborta cō/
tentio: p hoc poſſit veritas
declarari: quaten⁹ hoc adhi
bito moderamine: ſic hone
ſtis ⁊ diſcretis deferat iudi
cib⁹: ꝙ p improuidos ⁊ ini/
quos: innocētiū iuſticia nō
ledat. ¶ Iudex aūt q̄ ꝯſtitu
tionē ipam neglexerit obſer
k uare: ſi ppter ei⁹ negligētiā
q̄d difficultatis emerſerit: p
ſupiorē iudicē aīaduerſione
debita caſtiget: nec p ipius
l p̄ſumat pceſſu: niſi quaten⁹
in caſu legitimis documētis
cōſtiterit. Honorius. iij. ar/
chiepo Lūde. ⁊ ei⁹ ſuffraga/
neis. Si pbari poteſt reum
deliquiſſe: eius pbatio ꝙ nō

tentia interlocutoria: nō tn̄ dr ꝙ pferēda ſit in ſcri/
ptis: ſufficit ꝙ ſcripta ſit in actis. Aliud ꝯſueuit dici
de ſnīa diffinitiua q̄ niſi ſit lata in ſcriptis: nec nomen
ſnīe hr̄e meret. ij. q. j. in primis: ver. ſꝫ ⁊ ð pſonis. An
tranſeat interlocutoria in rem iudicatā: dicit. j. de ap/
pel. cū ceſſante.
g ¶ Appellati/
ones: vt ſciatur
an infra. x. dies
ſit appellatū: qꝛ
poſtea nō vale/
ret appellatio.
ij. q. vj. anterio/
rū. §. biduum.
h ¶ Renūciatio
nes: poſtq̄ꝫ renū
ciatū eſt: ⁊ ꝯclu
ſum in cā: nulla
admittit excep
tio vel allegatio
vel inſtrumētū.
C. ð cōpen. l. vl.
ar. ad hoc. j. de
teſti. c. de teſtib
⁊. j. de fi. inſtru.
cū dilect⁹. ⁊. ſ.
de cā poſ. paſto/
ral: niſi euidēs
rō moueat iudicē: vt in decre. paſtoralis. i ¶ Tēpo/
ra: in quo loco facta ſint ⁊ quo die ⁊ menſe: ⁊ quo an/
no dn̄i oīa iſta debent ſcrib i in omnib ſupradictis: ⁊
hmōi inſtrumenta ſiue pceſſus cōmunia ſunt ⁊ vtriqꝫ
pti cū die ⁊ cōſule integraliter ſunt edenda. vt. j. dr ali
oquin ſi nō edant ea que cōia ſunt: licite appellat. j. de
fi. inſtru. g. ppetuus. ⁊. C. vt lit. pen. l. j. C. de eden. is
apud quē. ⁊ reſcriptū pape integrū dꝫ edi. ar. ſ. de di/
la. p̄terea. ⁊. ſ. de reſcrip. eā te. ⁊. c. cōſtitutus. ⁊. j. de fi
de inſtru. ex lr̄is. Idē eſt in omnib⁹ cōib inſtrumētis
ſecus in ppriis priuilegiis. j. de fi. inſtru. cōtingit. ff. ð
eden. l. j. §. editiones. niſi aduerſari⁹ illud vellet pba/
re falſum. j. de fi. inſtru. inter dilectos. C. de ꝯhen. ⁊ cō
mi. ſti. optimā. k ¶ Negligētiā: ſi culpa vel negligē
tia iudicis ps aliqua damnū incurrat iudex totum re
ſartiet. j. de ſen. excō. ſacro. C. de teſti. ſi qn̄. in fi. C. de
iudi. ſancim⁹: in fi. ⁊ iudex qui negligit iuſticiā facere
litē fac ſuā. xxiij. q. ij. dn̄s nr̄. Itē ⁊ ſi p iniuriā iudicis
facta eſt. j. de emp. ⁊ ven. c. vl. ⁊. C. de euic. emptor fun
di. l ¶ Preſumat. Sed nunq̄d correcta ſunt iura q̄
dicūt ꝙ ſemp p̄ſumit p his q̄ a iudice facta ſunt. ſ. de
elec. bone. ⁊. ſ. de renū. in pn̄tia. ⁊. ſ. e. poſt ceſſionē. ⁊
. j. de re iudi. ſicut ⁊ inſti. de fideiuſ. §. vl. ⁊. ij. q. vj. hoc
etiā placuit. ar. Dixit Io. ſup h ꝙ ſemp credit ſnīe iu
dicis: vbi cōſtat de pceſſu cauſe: ſed vbi reuocat in du
biū de pceſſu iudicis nō eſt p̄ſumendū p iuſto ordine
niſi pbet pacta: nā ⁊ victores nō aliter potient ſenten
tiis: niſi eas. on̄derint recte latas: in autē. de his q̄ in
gre. ad ap. §. ſi illud: ſi acta ſunt pdita: pbet pditio ⁊
ſufficit: vel etiā pceſſus pbet p teſtes. arg. j. de priui.
cū olim. ⁊. j. de teſti. albericus. ⁊. j. ð re iudi. ſicut. ⁊. C.
de teſta. publi. tn̄ ſi epus denunciet aliquē excōmunica
tū: ſtandū ē ſnīe ſue: licet nō adſit ſubſcriptio teſtium.
xj. q. iij. cure. ⁊. ſ. eo. poſt ceſſionē. vbi ð hoc. Si tn̄ di
cat ſe inordinate vel iniuſte excōicatū: iudex aut etiā
aduerſarius debet on̄dere ꝙ debito mō excōicatus. ē
. j. de ſen. ex ſacro. in prin. Sed pone ꝙ perſone ille q̄
debent acta conſcribere appareant ſubſcripſiſſe omni/
bus actis: nunquid p̄ſumit intantū pro eis: vt in con

trariũ ꝓbari nõ poſſit? Dico ꝙ admittit̃ ꝓbatio in cõtrariũ. ſ. eo. poſt ceſſionẽ. ⁊ ꝭ. de teſti. cũ a nobis: quia etiã cõtra inſtrumẽtũ ꝗtumcũ ꝗ publicũ ſit recipiunt̃ teſtes. C. de pba. cũ pcibus. ⁊ ꝭ. de fi. inſtru. cũ io. nam ⁊ partes poſſunt cõtradicere actis. C. de rela. l. j. ⁊ ij. q. vj. §. biduũ. ver. verendũ eſt ⁊c. ⁊ bene ꝯdicere poſſunt: quia quãꝗ cõpertum e eulogia ex mala fide ſcribi. vt ff. de cuſto. exhi. re. l. diuus. arg. ꝭ. de accu. cũ dilectus: ⁊ hoc verũ ẽ dũmodo ꝑ plures ⁊ meliores ꝓbet̃ cõtrariũ: d hoc dictũ eſt. ſ. eo. Tercio. ex ordine verborũ iſtius decre. debes colligere ꝗliter iudex debeat procedere in negocio alicuius cauſe a principio vſꝗ ad finẽ: qꝛ primo loco debet citare: ⁊ ita ꝑ ordinem vt lrã dicit procedere dꝫ. Inno. iiij. dicit ꝙ ſi ſnĩa lata ẽ vtraꝗ pte pñte vel procuratoribus ptiũ a qua non eſt appellatũ ⁊ ſnĩa in ſcriptis appeat: intantũ p̃ſumitur pro ipa: ꝙ ſi aliq̃ ptiũ vellet eã ĩpugnare rõne proceſſus nõ debet audiri: qꝛ p̃ſumendũ eſt ꝙ oĩa ſint legitime acta: exquo tpe ſnĩe nihil dixit nec appellauit: tñ credo ſi ſnĩa def ꝙ taciturnitas ptiũ nõ poſſit facere ſniam aliquã que nulla eſt vt ſi lis cõte. nõ ſit: aut ſi

directe: audiret̃. ꝭ. d teſti. ex tenore: ⁊. c. ſeries. ſꝫ ꝯ ꝓbatione teſtium nõ admittit̃ purgatio. vt hic patet. B.

Cam cauſam. ¶ Cõmunis diuiſio. Scđa ibi: mãdam⁹. Ab. d ¶ Antiquos: No. ꝙ ſcriptura antiquoꝝ libroꝝ facit fidem. ꝭ. de pſcrip. ad audientiã. Itẽ credit̃ inſtrumẽto ꝓducto ex archiuo publico etiaꝫ ſi ſubſcriptiõẽ nõ habeat. xxx. q. j. ꝓuenit. ⁊ in auẽ. de his qui ingre. ad ap. §. illud. ⁊. C. de fi. inſtru. auẽ. ad hoc. ⁊. ſ. d in inte. reſti. tum ex litteris. ⁊. ff. de ꝓbatio. ceſus. ⁊ ar. tutele. l. vlti. et. C. qui po. in pig. ha. ſcripturas. Item ſi reperiatur ſcriptura in aliqua columna vel lapide ei ſtatur. xxxiij. q. ij. ſane. Item ſcripture que olim fiebãt in albo pretoris fides adhibeat̃ ff. d iuriſdi. om. iudi. ſi quis id. ⁊ ff. de albo ſcri. l. j. ⁊. ij. Berñ.

e ¶ Teſtes: ꝑ teſtes eñ antiquos vtriuſꝗ parrochie ꝓbat̃ hmõi diuiſio. xvj. q. j. plures: ⁊ ruſticis ſenibus pcipue in antiquis creditur ff. de lega. iij. ſi chorus: ⁊ fama in talib⁹ pcipue valet quoꝝ memoria non habet̃. ff. de ꝓba. ſi arbiter. ff. de aqua plu. ar. in ſumma. §. item labeo. ꝑ ſe tamen niſi alia adminicula nõ adſint nõ ꝓbat. iiij. q. iij. itẽ in criminali. §. ſepe fit. ⁊. ff. de teſti. l. iij. §. ꝗ argumenta. ⁊. ꝭ. p̃ſump. illud. xxxv. q. vj. ſi duo. f ¶ Adminicula: adminicula ergo ⁊ ſi ꝑ ſe nõ probant tamen adiuuant ꝭ. de ſymo per tuas. ⁊. ꝭ. de ſuc. abinteſt. cum dilectus. ⁊ ꝭ. de teſti. ꝓterea. ⁊. ꝭ. de p̃ſump. litteris. ⁊. c. iij. ⁊ ſic ẽ argu. ꝙ que nõ ꝓſunt ſingula multa iuuant. C. de teſta ſancim⁹. ⁊. ff. ex qui. cau. ma. necnõ. §. ſiquis ſepi⁹. ⁊ indicia etiã ꝓbant. C. de rei ven. indicia. Berñ.

Deliquerit nõ eſt admitẽda.

Ad noſtrã no Ca. XII. ueritis audientiã puenisse: ꝙ ſacerdotes ⁊ clerici dacie: legi regni (ꝑ quã negatiua ꝓbat̃) temere innitẽtes: a criminib⁹: q̃ ꝓbari teſtib⁹ fidedignis pñt legitime ꝯ eos: reputãt̃ inſontes: ſi ſe ſuꝑ his purgare valeant a quoquo modo. et. ꝭ. ¶ Volentes igit̃: vt hec peſtis ꝯb ria omni iuri penit⁹ extirpetur a clero: mãdam⁹ q̃tenus in hmõi ꝓbatione negatiua c dum tamen poſſit affirmatiua ex aduerſo probari: neminem audiatis. Idem aut̃. ⁊ lameteñ. epiſcopis.

Fines dioc. probantur per libros antiquos adminicula teſtes ⁊ famam. Ca. XIII.

Cam cãm q̃ inter colubri. ⁊ Egitañ. epõs ſuꝑ ſuaꝝ limitationẽ dioce. vertit̃: vobis duxim⁹ cõmittendã. ¶ Mandam⁹ quaten⁹ ſcḋm diuiſiones que ꝑ libros d antiquos vel alio modo meli⁹ ꝓbant̃: nec nõ ⁊ teſtes e famam ⁊ quecunꝗ alia adminicula in negocio ꝓcedat̃. Idem epiſcopo ⁊ archi. Senoñ.

Poſſunt reprobari matrone ꝑ quas virginitas probatur. Capl̃m. XIIII.

Cauſaꝫ matrimonij que inter. G. iuuenẽ. ⁊. S. puellam Senoñ. que ſe virginem ⁊ monacham ꝓfitet̃: noſcitur agitari. et. ꝭ. ¶ Mandamus quatenus eandẽ pu g ellã ponatis interim in illo monaſterio quod intrauit: vt ibi ſecure valeat commorari: donec iudiciali ſententia quid agi debeat: decernatur. recepturi poſtmodũ nõ ſolũ ꝓbatiões viri: q̃s indu h cere voluerit ꝯtra mulieres

Ad noſtram (die feriata eſſet lis conte. Berñ. ¶ Primo ponit prauã ꝯſuetudinẽ: quã ſcõe ſeruari prohibet ibi: volentes Ab. Si. a ¶ Quoquo modo. i. ꝑ viles ⁊ crimínoſos ⁊ ſibi ſimiles: qđ eſſe nõ debet immo debẽt eſſe bone fame ⁊ opiniõis ꝭ. de pur. ca. cõſtitut⁹. b ¶ Omni iuri. ⁊ vere. qꝛ accuſatorib⁹ ⁊ teſtibus ⁊ cõparentib⁹ audienda eſt accuſatio. vt. ꝭ. de accu. licet. ⁊. c. veniens: ⁊ quaſi ꝑ totũ: ergo cõtrarium erat iuri: ꝙ purgatio admittebat̃ ſuꝑ his que legitime probari poterãt ꝯtra illos q̃ tunc demũ admitti debet cũ aliq̃s infamatus eſt: ⁊ nullas apparet accuſatoꝝ ꝭ. de ſymo. de hoc. ⁊. ꝭ. de pur. ca. nos inter alia. ⁊. c. ex tuarũ. ⁊ cũ dilectus. ⁊. xv. q. v. c. j. ⁊. ij. q. v. omnib⁹. ⁊. ꝭ. de accu. accedens. ⁊ qꝛ lex illa eſt ꝯtria omni iuri: ẽ ꝗcitius extirpãda. viij. di. mala cõſuetudo. lex aũt debet eſſe honeſta. iiij. di. erit autẽ. Itẽ ꝯtraria erat iuri qꝛ negantis factũ nulla eſt directa probatio. ſ. c. ꝑxi. ⁊. ſ. de elec. bone. ⁊. C. d probationibus. actor ⁊. vj. q. vl. c. actor. de hac negatiua dictuꝫ. ſ. de elec. bone. ij. c ¶ Affirmatiua: illa eñ primo probari debet: quia ei qui dicit incumbit ꝓbatio. ff. de proba. l. ij. tñ ſi poſtea probato crimine vellet reus probare negatiuã in

Cauſam matrimonij ¶ Cõis diuiſio. Scđa ibi. mãdam⁹. Ab. Si. g ¶ Ponatis. Sꝫ quare nõ reſtituit̃ mulier viro ſuo: ſi habuit poſſeſſionẽ illius. ſ. de reſti. ſpo. ex cõqueſtione: ⁊. c. ex trãſmiſſa. ⁊ c. lrãs. ⁊ ꝭ. de rapto. cãm q̃. hoc iõ fuit: qꝛ illa dicebat ſe virginem eſſe: ⁊ ſuꝑ hoc induxit mulieres ad probãdã ꝟginitatẽ: qđ ſi verũ eſſe tenebat monachatus: vñ nõ debuit ſibi reſtitui ne ab eo corrũperet̃. ar. ꝭ. de ſpõ. cum locũ. ⁊ eſt caſus iſte qui ĩpedit reſtitutionẽ. vñ ponẽda eſt in eodẽ monaſterio: quouſꝗ plene ꝯſtet de cauſa ne poſſet pati aliquã violẽtiã: qꝛ iudex ħ ꝓuidere dꝫ xxxiij. q. ij. ſiue de cõiugij federe. ⁊. iij. q. ix. hortamur. ff. de re. du. vbi. ⁊. ſ. de reſti. ſpo. ex trãſmiſſa. ⁊. c. lrãs. ⁊ ꝭ. de ap. ex parte. h ¶ Mulieres: vir volebat repro/

bare mulieres illas que illā inſpexerāt: ꝙ erāt male fame ⁊ criminoſe: cū ille debeāt eſſe ꝓuide ⁊ honeſte ac perite in facto illo. ꝭ. ꝺ frigi. ⁊ male: fraternitatꝭ: ⁊. ff. ꝺ ven. inſpi. l. j. hec em̄ ꝓbatio ꝯfeſſioni viri ꝑfert. ſ. eo. ꝓpoſuiſti: alias em̄ ſtat cōfeſſioni viri dicētis ſe cognouiſſe vxorem. ꝭ. ꝺ deſpon. impu. ꝯtinebatur ⁊. xxxiij. q. j. ſiquis. acceperit: quandoqꝫ tamen oculus obſtetricum fallit vt hic dicit ⁊. xxvij. q. j. nec aliqua. Bern.

a ¶ Pars. Nota. ꝙ omnia q̄ contingūt cauſam ⁊ per quem poſſit melius inſtrui ſunt inquirenda: ſic. ſ. de iudi. exhibita. ⁊ ſ. de elec. ſcriptum. ⁊. ſ. c. ꝓxi. ⁊ no. hic arg. ꝙ in cauſa matrimonij aptis atteſtationibꝰ adhuc alij teſtes ſunt inducendi: qꝛ īducte hic fuerunt mulieres ⁊ adhuc alie īducunt vt ſeqꝫ ad idē īducūt. ꝭ. de ſpō. ſic. ⁊. ꝭ. ꝺ cōſang. ⁊ affini. ex litteris. ⁊. ꝭ. ꝺ teſti. ſeries. quia ſnīa ꝯ mrīmonium lata nō trāſit ī rē iudicatā. ꝭ. ꝺ re. iudi. lator. ⁊. c. conſanguinei. arg. ꝯtra. ſ. e. iurauit.

27.q.1.nec aliq.

ti. ꝓxi. cōſtitutꝰ: ad fi. inſtrumēta vel cōfeſſiones potuerūt recipere: vel ſi aliqua fuiſſent capitula ſuꝑ quibus teſtes nō fuiſſent recepti: ſuꝑ illis poterūt teſtes recipere. ꝭ. ti. ꝓxi. cām que. e ¶ Alioquin. i. ſi non poterūt acta inueniri: tūc recipiantꝫ ꝓbationes de nouo ſuꝑ ſtatu monaſterij ⁊ ſpoliatione abbatis ſuꝑ quibus de litis ꝯte. facta nō reuocabatꝫ in dubiū: immo illud cōfirebantꝫ partes: et ſi teſtes aliq̄ recepti fuiſſent et clauſe atteſtatōnes eēnt corā ꝑmis iudicibus ſi voluerint ꝑtes ꝯputabuntꝫ ī numero aliorꝫ. ꝭ. de teſti. cum cauſam: in fine.

f ¶ De cōpoſitione: ad quam iudices prio dare debēt operaꝫ ſic. ſ. de mu. pe. c. j. vbi de hoc: ⁊ eſt arg. ꝙ ſuꝑ re ſpirituali. ſ. ſuꝑ ſtatu monaſterij pōt ꝯpoſitio interuenire. ſ. ꝺ arbi. cū tꝑe ⁊. c. ꝯtingit vbi de hoc: tn̄ hic cōpoſitionē ꝑficere nō poſſent: ſicut nec cāꝫ diffinire quia papa vtrūqꝫ ſibi reſeruat.

illas: que ad inueſtigandū ſigna virginitatis ex parte puelle fuerint introducte: verumetiā probationes alias hoc negocium contingē-
a tes quas pars vtralibet duxerit producendas. Et quia vt dicit canon: ſepe manus fallitur ⁊ oculus obſtetricum: volumus et mandamus: vt adhuc honeſtas matronas ꝓuidas ac prudētes deputare curetis: ad inq̄rendū: vtrū dicta puella virgi-
b nitatis ꝑuilegio ſit munita.

Greg. ix. ꝑpoſito ſctē. M. magburgeñ. ⁊ decano Myſneñ. Acta etiā litis ordinatoria facta corā primis iudicibꝰ fidē faciūt corā ſecūdis.

Cum bo. me. ⁊ Ca. XV. j. ¶ Cū acta origina-
c lia dicant apud priores iudices remāſiſſe: mādamꝰ q̄tenꝰ ea cū omni diligētia req̄rentes ipa ſi potuerint inueniri: ⁊ ſi q̄ ꝑtes duxerit le-
d gitime ꝓponēda: in ſcriptis redacta: ad nr̄am ꝑ. remittatꝭ.
e ¶ Alioq̄n cū nō reuocet in dubiū de ꝯteſtatiōe litꝭ ſuper ſtatu pigam̄. monaſterij ⁊ quibuſdā ſpoliationibus cōtra abbatem eis factis a Merſburgeñ epiſcopo: recipiatis partiū probationes de nouo: ⁊ audientes ſi par-
f tes audire voluerint de cōpoſitione tractatum: tam qꝺ ſuper hoc inueneritis: quaꝫ cauſam ſufficienter iuſtructam ad nos remittere procuretis. De teſtibus ⁊ atteſtationibus. Ex concilio matecin̄. ¶ Breue eſt.

Capitulum. I.

g Placuit ſancto cōuentui: vt teſtes non cōducantur
h precio: vt quicunqꝫ idonei
i et fideles in teſtimonium aſſumantur: ac nullus teſti-
k monium dicat: niſi ieiunus.

Gregorius. iohanni defenſori eunti in hiſpaniam. Nulla eſt receptio teſtiū fa-

b ¶ Priuilegio: priuilegium virginitatis maximuꝫ eſt: quia replet paradiſum. xxxij. q. j. nuptie. que ſola ē potens deo animas hominū ꝑſentare: in aut. de lenonibus. §. ſancimus. col. iij. ⁊ eſt illa principium aliarū ꝟtutū: in aut. quomodo oporteat epōs ⁊ alios ꝑlatos ⁊ religioſos ad ordinē religiōis adduci. §. neqꝫ. aut. ē. ſacris. ⁊ virgo ſola que ad legem ꝓmotionis reputatꝫ ⁊ inter virgines corrupta inuita etiam cōſecrari non poteſt. xxxij. q. v. de pudicitia: ⁊ ſole virgines aureolā habebunt. xxxij. q. v. ſi paulus: pauci tamen habebūt hoc priuilegium: vt dicit greg. l. diſt. quia tua.

Cum bone me. ¶ Proprie nō diuiditꝫ. ponit ei cuiuſdā cōmiſſionis formā bimembrē. Et ſcōm membrū ibi alioquin. Et adde vt faciant fidem acta de eo facto de arbit. cū tempore. Ab. Si. c ¶ Iudices. Originalia acta ſemꝑ apud iudicē ſiue ſcriptorem remanere debent. ſ. eo. quoniā: ⁊ ſi cauſa ad alios iudices manauerit: poſtea illis tradere tenetꝫ: vt hic dicit. ⁊. ꝭ. ti. ꝓxi. cām que. ⁊ ſic patet: ꝙ atteſtatiōes in vno iudicio recepte valent in alio: in aut. de teſti. §. qm̄ multe. col. vij. ⁊. C. de arbi. l. pe. in fine. ⁊. C. de teſti. l. vlti. d ¶ Proponēda: nā ſi teſtes corā prioribꝰ iudicibus recepti ⁊ publicati fuerant alij nō recipientꝫ vlterius. ꝭ.

De teſtibus. Rice huiꝰ cōtinuatio ꝑtꝫ ex ꝯtinuatione facta in ꝑcedēti titulo. Vel magis ſpecifice ſic. ſ. viſum eſt ꝺ ꝓba. in genere merito vt materia magis clareſceret ſubijcit de ſpeciebꝰ: qꝛ qn̄qꝫ ꝓbatꝫ ꝑ teſtes qn̄qꝫ ꝑ inſtrumēta ꝑ ꝑſumptiones ⁊ ꝑ iuſiurandū: iō de his oībꝰ tractat in ſequētibꝰ: ⁊ qꝛ ꝓbatio q̄ fit ꝑ teſtes eſt efficatior alijs cū fiat viua voce. ꝭ. ꝺ fi. inſtru. cū Jo. cū ibi no. iō ꝑmittit tractatū de teſtibꝰ ⁊ poſtea ſubnectit Placuit. ¶ Cōtinet (de alijs ſpeciebꝰ. Ab. tria dicta q̄ patēt. Ab. g ¶ Placuit: h. c. habēt q̄dā ꝓ palea. iiij. q. iij. placuit.

h ¶ Precio: quorū teſtimoniū non valet qꝛ ꝑcio ſunt corrupti. iiij. q. iij. §. itē in crimiali. ⁊. ſ. de ꝓba. lꝫ. ⁊. ꝭ. e. ſicut. xiiij. q. v. nō ſane. ⁊. ꝭ. e. q̄tiēs. ⁊. xxxv. q. vj. epꝭ in ſynodo. h ¶ Idonei. Idoneus reputabitꝫ: ex q̄ ꝑ aliquā exceptionē nō repellitꝫ qꝛ q̄libet ꝑſumitꝫ idoneꝰ niſi ꝓbetꝫ ꝯriū. ꝭ. de ꝑſump. dudū: ⁊ edictū ꝺ teſtibꝰ ꝓhibitoriū eſt vt quilibet admittatꝫ q̄ nō repllitꝫ. ff. de teſti. l. j. j. rn̄ſo. i ¶ Fideles: qꝛ infideles nō admittuntur. ff. e. l. j. ⁊. ij. q. vij. nō pōt. ⁊. c. ſi hereticꝰ. ſic nec ad accuſandū. e. cauſa. ⁊. e. q. alieni pagani. ⁊. c. querēdū. Excipe caſū. c. ꝯtra chriſtianos ꝺ hereticis. li. vj. vbi bo. tex. cū glo. additio. k ¶ Ieiunus: h de honeſtate dictum eſt. nō de neceſſitate: ſic. xxij. q. v. honeſtū. B.

cta cõtra nõ citatũ. Ca. II.

a In noĩe domini. et. ꝛ.
Qd̉ aũt dicit epũs
b quia ſe abſente: etiã viliſſimi ſunt teſtes exhibit ĩ nullius mom̃eti: legi noſcẽdũ eſt ꝯſtitutionis nouelle: q̃ de teſtib⁹ loquit̃ in hec verba:
c Ne poſtea obijciat̃ eis: ꝙ p vnã ptẽ geſta ꝛ cõfecta ſunt: oportet vt teſtimonia dent̃: illo admonito a iudi
d ce aut defenſore venire: ꝛ audire teſtes. Si vero noluerit venire: ꝛ nõ ex ineuitabi
f li q̃dã neceſſitate venire nõ poſſit: ſancim⁹ hmõi teſtimonia ita valere: tanq̃ ſi nõ ex vna pte cõſiſterẽt: ſed etiam ip̃o preſente facta fuiſſent.
g Ecce admonẽdus eſt ſemp aduerſari⁹: vt ad audiendos teſtes veniat: qd̉ q꞉ hoc omiſſuꝫ eſt: neceſſe eſt: vt qd̉
h cõtra legẽ actũ eſt: nõ habeat firmitatẽ. Idẽ Sabino defenſori ſard. Mulier teſtificat̃ cõtra clericũ cũ de cri-

mine agit̃. Ca. III

Quoniã aliqua nobis de pſona epiphanij p̃ſbyteri ſunt facinora nũciata: neceſſe eſt vt cũcta diligẽ
i tius pſcruteris: ꝛ ſeu mulie
k res cũ quib⁹ pegiſſe dicit̃: ſeu alios quos de cauſa ſcire aliq̃d ſenſerĩ: huc feſtines adducere: q̃ten⁹ eccleſiaſtica diſtrictione liquide poſſint que vera ſunt aperiri.

Paſcal. pa. Ubi agit̃ ad correctionẽ de peccato impediendo principalis pſona admittit̃ in teſtem. Ca. IIII.

l In omni negocio: pricipalis pſona dicẽs veritatẽ de re ſibi nota: rectiſſime habenda eſt p teſte: cui adhibito vno efficiunt̃ duo teſtes: adhibitis duob⁹ efficiunt̃ tres. Qd̉ patenter
m oſidit dñs cũ dicit: ſi peccauerit ĩ te frat̃ tu⁹: corripe eũ inter te ꝛ ip̃m ſolũ: ꝙ ſi te nõ audierit: adhibe tecũ vnum vel duos teſtes: vt ĩ ore duo

In nomine domini. Diuidit̃ in tres ptes. Nã primo ponit dictũ. Scd̉o pbat legẽ. Tercio cõcludit. Scd̉a ibi: ne poſtea. Tercia ibi. ecce. Ab.
a In noĩe dñi: hec eſt ps illius. c. ij. q. j. in primis.
b Viliſſimi: quib⁹ nõ eſt credendũ. ij. q. j. in p̃mis. q̃dã cõſiderant̃ in teſtib⁹ q̃ his verſibus notãt̃ Conditio ſexus etas diſcretio fama. Et fortuna fides: in teſtib⁹ iſta requiras.
c Ne poſtea iſta verba ſunt ĩ aut̃. de teſti. §. ꝛ hec ꝟo. col. vij.
d Audire: et nõ eſt ita intelligendũ: vt audiant teſtes cũ deponũt dictũ ſuũ cũ in ſecreto et ſigillati ſint recipiendi. ĩ. e. venerabili. C. de teſti. nullũ. ĩ. de accu. inquiſitionis. §. j. Sꝫ audire debent teſtes. i. videre ꝛ audire eos iurantes et poſt publicationẽ videre ꝛ audire dicta ip̃oꝝ poterint: ꝛ hoc ſeruat̃ exemplo danielis: qui ſecreto examinauit illos falſos teſtes ſacerdotes: qui falſuꝫ teſtimonium tulerunt ꝯ Suſannã: ħ regulare eſt cũ agit̃ in forma iudicij: ſed aut̃. vnde ꝟba iſta ſumpta dicunt̃: dicũt doctores loq̃ in cauſa publicationis. s̃. vt lite nõ ꝯte. qm̃. §. ſunt ꝛ alij. ĩ. e. ſignificauit: ꝛ tũc videt̃ ꝙ aduerſarius poſſit intereſſe receptioni teſtiũ ꝛ ip̃os teſtes audire p iura iſta ſꝫ tu expone teſtes. i. atteſtationes vt in aut̃. p̃dicta de teſti. §. ꝛ hec ꝟo: vbi dicit audire atteſtationes ꝛ depoſitiones.
e Venire: tũc enim recipient̃ ꝛ valebũt ac ſi p̃ſens eſſet. C. de te. ſi. quãdo ꝛ ħ intelligelit. nõ ꝯte. aliter nõ. s̃. vt lit. nõ ꝯteſt. p totũ.
f Ineuitabili: ſi ei nõ p̃ot venire iuſta cã detentus nõ reputat̃ contumax: ꝛ ſi tũc recipiant̃: non valent: ſi cãm abſentie oſtẽderit: q꞉ etiã ſnĩa reuocaret̃. ĩ. de re iudi. cũ bertoldus. ꝛ. ff. de dam. infec. ſi finita. §. ſi forte. ꝛ. ff. de iudi. ſi p̃tor iuſſerit. in fi.
g Admonendus eſt: alias em̃ nõ valet: niſi admonitus p̃ſens fuerit. iij. q. ix. charte. ꝛ. ij. q. j. in primis. C. de fide inſtru. iudices. idẽ eſt in accuſatione. iij. q. ix. c. j. ꝛ in ſnĩa eadẽ cã ꝛ. q. caueat ꝛ plurib⁹. c. ſe. ꝛ generaliter oĩa que aduerſus abſentes nõ p ꝯtumaciã ſtatuunt̃ nõ valent iij. q. ix. oĩa.
h Legẽ. p̃dictã que dicit ꝙ aduerſario p̃ſente recipi debent. C. de fide inſtru. l. iudices. in aut̃. e. §. ꝛ hoc vero. C. de legi. nõ dubiũ. ꝛ. x. di. vides. ꝛ. xxv. q. ij. imperiali. Bernhardus.

Quoniã mulieres: ſic mulier admittit̃ in teſtimoniũ ꝯ eccleſiaſticã pſonã: vt. ĩ. eo. tã lr̃is. ꝛ mulier bene admittit̃ in teſtimoniũ. xv. q. iij. ex eo. arg. ꝯ. xxxiij. q. v. mulierẽ. Illud ſic intelligi debet vbi agit̃ criminaliter: non recipit̃ mulier ad teſtimoniũ ꝯ aliquẽ: cũ ꝟo agit̃ ciuiliter: aut in modũ inq̃ſitionis ſeu exceptionis tũc admitti tur mulier: in q̃ caſu loquit̃ hoc c. ꝛ. ĩ. eo. tã lr̃is.
k Peregiſſe ꝛ ſic videt̃. ꝙ ſocij criminis admittant̃: ſic. lxxix. di. ſi q̃s papa. ꝛ. vj. q. j. §. ſi q̃s cũ militibꝫ ꝯ. ĩ. e. veniẽs. et s̃. de cõfeſ. c. j. ꝛ xv. q. iij. nemini hic nõ recipiuntur ſocij ad plenã pbationẽ. ſꝫ ad p̃ſumptionẽ tm̃. ſicut fui qñ ꝗꝫ ad p̃ſumptionẽ recipiũt̃. iiij. q. iij. §. itẽ fui.
In omni.
l Is q̃ denũciat p dictuꝫ ſuũ ꝛ alteri⁹ pbat ſe primo inuiſſe: Ita ſummat Io. an. et cõiter doc. ſꝫ certe hec ſũmatio nimis reſtrĩgit lr̃am cũ id ꝙ ħ dr̃ denũciatiõe ſit poſitũ cã exẽpli: ꝛ exepla nõ reſtrĩgũt dicta. vt ĩ. c. j. ne cle. vel mona. fac̃. l. cũ pat̃ in. §. dulciſſimis. ff. de leg. ij. ꝛ maxĩe q꞉ ĩ ſcd̉a aucte ħ poſita nulla fit de monitione m̃etio id̉ ſũmo ſic vt ĩ rubro. Diuidit̃. Nã primo ponit dictũ. Scd̉o illud pbat duabꝫ auctatibus. Pria ibi: qd̉ patet̃. Scd̉a. ibi. itẽ alibi. Ab.
l In oĩ negocio: qd̉ dic̃ ĩ oĩ negocio generalitas iſta reſtringit̃ ĩ cã denũciatõiſ: vbi dꝫ p̃cedere frat̃na monitio ad ħ vt admittãt̃ ad denũciãdũ. s̃. d̉ iud. nouit. ꝛ. ĩ. d̉ accu. c. ij. ꝛ. c. cũ dilect⁹. ij. ꝛ. ĩ. d̉ ſymo. lꝫ heli. ꝛ arg. ad ħ. ij. q. vij. accuſatio. ꝛ. c. ſiq̃s erga: ĩ eodẽ caſu loq̃t̃ ħ. c. ꝛ ħ pꝫ ex ip̃a lr̃a. ꝛ. ħ idẽ dr̃. ij. q. j. ſi peccauerit al̉s ĩ cã ſua nemo idone⁹ teſtis ĩtelligit̃. iiij. q. iij. §. itẽ null⁹. ꝛ ff. e. null⁹. ꝛ. ĩ. e. deceto. Itẽ ꝯſueuit dubitari. vtrũ criminoſi ꝛ ĩfames admittãt̃ ad denũciãdũ alioꝝ crimĩa ꝛ eſt dicẽdũ ꝙ nõ. iij. q. vij. q̃ ſine. ꝛ. c. poſtulat⁹. §. porro in fi. ꝛ. ĩ. q. ĩ. multi in prin. q꞉ tales debẽt eẽ bone fame. xxxv. q. vj. ep̃s ĩ ſynodo. ꝛ. ĩ. de teſ. co. p̃terea. §. j. ꝛ. ĩ. d̉ ſp̃o. cũ ĩ tua. vbi de ħ.
m Si peccauerit. H. dixit: ꝙ hec auctas extẽdit̃ ad oẽs ſine diſtinctiõe pſonaꝝ. ar. p eo. ij. q. vij. q̃ꝓpt̃ ꝛ. xxiiij. q. iij. tã ſacerdotes. Alij dicũt ꝙ tm̃ ad p̃latos. ar. xxiij. q. iiij. ita plane: Alij dicũt ꝛ videt̃ meli⁹ ꝙ extẽdit̃ ad eos tm̃ q̃ aliquã habẽt adminiſtrationẽ ſup aliq̃bꝫ. xxiij. q. iiij. duo

Math. 18.
Luc. 17.

a rũ vel triũ ſtet omne verbuꝫ ¶ Itẽ alibi affirmat dicens ego ſum q̃ teſtimoniũ ꝑhibeo de meipõ: ⁊ teſti. ꝑhibet de me patꝰ: nã in lege vr̃a ſcriptũ eſt: ꝙ duoꝝ hoim teſtioniũ verũ eſt. ¶ Agenīꝰ. iij.

Dicit quales eſſe ⁊ qualiter iurare debeant qui ſup ꝯſanguinitate deponũt. Ca. V.

b Q Uotiẽs aliqui ꝓpter cognationẽ ꝓpinquitatis ſepari petunt: duobus vel tribꝰ teſtibꝰ adhibitis: q̃ c de eadẽ cõſanguinitate ſupſint: vľ totidẽ ſeniozibꝰ ⁊ meliozibꝰ loci eiuſdẽ: id debet legitime cõpꝛobari. ¶ Pro d batio aũt teſtiũ dꝫ fieri duplici iuramẽto: vt iurẽt ſe nõ e ꝑuato odio neqꝫ amicitia neqꝫ ꝓ aliquo cõmodo qꝺ habuerint vel qꝺ habẽt vel habituri ſint: ad hoc iurãdũ inductos: ⁊ ſicut ipſi dicũt: rei veritatẽ accepiſſe a maiozif bꝰ ſuis: ⁊ credere ita eſſe.

I dẽ priori ⁊ fratribꝰ ſancte trinitatis. Prelatus ⁊ clerici q̃ cauſam eccleſie nõ ꝓcurãt teſtificari poſſunt in ea.

I Nſup ſtatuimꝰ Ca. VI vt liceat vobis in caug ſis eccleſie veſtre ferre teſtimoniũ. ¶ Dũmodo vnꝰ ex h vob̃ vel duo ad agendũ vel reſpondendũ inſtituant: q̃rũ teſtimoniũ in cauſis in q̃bus actores vel reſponſales i ſunt inſtituti: non debẽt admitti. I den. R. herfozdeñ. epiſcopo ⁊ abbati ſard. Si

ꝓbatio exceptiõis oppoſite cõtra teſtẽ ꝓductũ nõ admittiꝰ anteꝗ̃ dictũ teſtis recipiaꝰ in caſu in q̃ admitti debuit licite appellaꝰ. Ca. VII.

E X parte. a ꝑſbyteri ad nos eſt q̃rela ꝑlata: ꝙ cũ eccleſiã de clunod. canonice fuiſſet adeptꝰ ⁊ eã. xxx. an. ⁊ ampliꝰ pacifice poſſediſk ſet. Miles quidã. h. noĩe: tacito ꝙ laicus eſſet: ad iudi/

---

iſta noĩa: de hoc diciꝰ. ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊ ĩ de here. cũ ex iniũcto. a ¶ Vel triũ. i. nõ paucoꝝ: tñ quedã cauſe requirũt plures ſed nulla cauſa cõtenta eſt vno (ĩ. eo. licet.

Q Uotiens. ¶ Duo ſunt dicta. Scõm. ibi: ꝓbatio aũt. Ab. b ¶ Propinquitatis: intrãſitiue eſt hoc. i. ꝓpꝰ cognationẽ que eſt ꝓpinquitas.

Joh. 8 xxv. q. iij. ca. j. ⁊ ij. c ¶ De ea/

Nume. 35. dẽ cõſanguiitate

Deut. 17. xxxv. q. vj. c. j. ⁊ ij. ⁊. ĩ. q̃ ma. accu. pcſ. videꝰ argu. ꝯ. ĩ. e. ſup eo. ſol. vt ibi.

d ¶ Duplici iuramẽto: in iuramẽto illo duo articuli ꝯtinenꝰ vt. ĩ. ſequitur.

e ¶ Amicitia: teſtes eñ iurare debent remoto odio amoze cõmodo amicitia. iiij. q. iij. §. item teſtium. ⁊. xj. q. iij. quatuoz. ⁊. xxv. q. vj. de parẽtela. f ¶ Crẽdere ita eſſe hodie nõ videꝰ locũ habere ex to to qꝺ hic diciꝰ ꝙ nõ valet teſtimoniũ de auditu ſiue de credulitate: immo neceſſe habẽt dicere: ꝙ viderint ꝑſonas oẽs in cõſanguinitate deſignando gradus ab vtroqꝫ latere. vľ ſaltẽ aliquas ꝑſonas ĩ gradib͛ aliter nõ valet. ĩ. eo. licet. ⁊ ita parũ valet teſtimoniũ de auditu: vnde adhuc debent addere ꝗ̃tũ ad h̃: ⁊ ita credere a ſuis maiozibꝰ audiuiſſe: vt ibi dꝛ. T.

I Nſuper ¶ Diuidiꝰ qꝛ ꝑmo ponit dictũ: qꝺ poſtea determinat: ibi dũmodo. Ab. g ¶ Eccleſie ⁊ ita clerici poſſunt ferre teſtimoniũ in cã ecclie ſue. xiiij. q. ij. ſup prudentia. ⁊. ĩ. e. cũ nũcius. ⁊. c. tuis. ⁊. ĩ. de iureiur. ⁊ ſi chꝛiſtus. in fi. B. h ¶ Vel duo: ⁊ ſic patet ꝙ duo poſſunt cõſtitui ꝓcuratores: hic tñ aget qui prius litem occupauit. ff. de ꝓcura. plurib͛. ⁊. s̃. de ꝓcu. nõ iniuſte vbi de hoc. i ¶ Admitti: qꝛ nemo debet habere duplex officiũ in ca. iiij. q. iiij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ſingula officia ſingulis ꝑſonis ſunt cõmittenda. lxxxix. di. ſingula. ⁊. xvj. q. ĩ. ꝑſbyteroꝝ. ⁊. ff. ad trebel. ille a q̃. §. tẽpeſtiuũ: ⁊. ff. de pac. ſi plures. C. de aſſeſſo. l. nemo. B.

E X parte ¶ Hec decre. reputatur difficilis: ⁊ eſt ꝭm Jo. an. ⁊ dicit ꝙ quidã gloſa: eã trãſiuerunt quaſi eiꝰ dubia nõ viderent: aliij nõ gloſauerũt in ea vt Bonaguida aretinꝰ. d. Ant. dicit ꝙ nec ipe Jo an. intellectũ decre. penitꝰ dilucidauit. q̃cquid ſit decre. hec habet aliq̃s no. articulos. Jo. an. ſummat ſic. Probatio exceptionis ꝓpoſite ꝯ teſtes differri põt poſt publicationẽ atteſtationũ. Ego multũ miroꝛ de hac ſũmatione. Jo. an. que licet ſit vera in ſe: ĩ nullo ſummat litterã cũ ĩ ſũmario de ꝯtẽtis ĩ tex. nulla fiat mẽtio. ⁊ ipe Jo. an. lõge meliꝰ aliis ſolitꝰ ſit cõpendioſe ⁊ eleganꝰ ſũmare tex. adeo vt cõiter doctozes ſequẽtes ſoleãt cũ ſuis ſũmariis trãſire: Sꝫ nemo põt eſſe Job. vt nõ erret in dictis ſuis. vt ipemet Jo. an. dicit in ꝓemio nouelle ĩ vj. d. Anto. ꝭm intellectũ q̃ ſibi videꝰ verus ſummat ſic. Appellatio quo ad finẽ exceptionis ꝯſequẽde ñ iuſtificaꝰ ſolo exceptiõis obiectu vel ꝓbatiõis oblatione: q̃ ad finẽ aũt deuoluẽdi ſic. Hec ſummatio v̾a eſt in ſe ⁊ meliꝰ ꝓbaꝰ ex his q̃ nõ. ĩ. c. inꝰpoſita. ĩ. ꝺ appel. cui meliꝰ cõgruit q̃ꝫ h̃: nã nil attingit ꝺ materia hꝰ ti. nec diſcutiꝰ ꝑncipaliꝰ h̃ v̾tꝰ appellationis: ſꝫ exceptionis ꝯ teſtes ꝓpoſite iõ ſummo ſic bꝛeuiꝰ: Si exceptio legitima oppoſita ꝯ ꝑſonas teſtiũ nõ admittiꝰ licite appellaꝰ. h. d. ꝭm lectu. Jo. an. q̃ hodie cõiter approbaꝰ. Vel aliter ꝭm lect. quã pono vt in rubꝛo. Diuidiꝰ decre. ꝑncipaliꝰ in duas partes. In ꝑma poniꝰ q̃rela. In ſcða mãdatũ. ibi. mãdamꝰ. Prima facit q̃nqꝫ. ꝑma nãqꝫ cãm iuſtificat. Scða ibi. miles ponit formã ĩpetrati reſcripti vicia notãꝰ exꝑmendo. Tercia ibi. tandẽ ponit ꝓceſſuꝫ poſtea ex eo ſecutũ. Quarta. ibi. Nihilominꝰ narrat ſniam. Quinto. ibi: quã nũc: ponit euẽtũ poſt ſniam. Scða ꝑncipalis ſubdiuidiꝰ ĩ tres. Priõ inſtruit iudices ſi narrata ꝑ ꝑſbyterũ ſunt v̾a. Scða ſi nõ ſunt v̾a ibi. ſi v̾o. Tercia ponit clauſulã ꝯſuetã ꝯ ꝑſonas teſtiũ ibi: teſtes.

k ¶ Tacito: ex eo ꝙ diꝰ tacito: ex eo ꝙ diꝰ tacito ⁊c̃. vr̃. ꝙ lr̃e iſte nõ valebãt. ar. ĩ. e. deceꝰo. ⁊. s̃. ꝺ trãſac. ex lr̃is. Sꝫ ꝯriũ vr̃: qꝛ ꝺ publica fornicatiõe agebaꝰ q̃ caſu lꝫ laico vitare vel accuſare tales clicos. xxxij. di. §. verũ. ⁊. c. nullus: ⁊. c. ꝑter h̃. ⁊ ſic dꝫ admitti miles ad agẽdũ ꝯ ſacerdotẽ foꝛnicariũ: qꝺ q̃dã ꝯcedũt: ⁊ iõ dicit tacito: qꝛ de facto ſic accidit qꝛ ⁊ ſi dixiſſet ſe laicuꝫ nihilominꝰ lr̃as habuiſſet: vel dicas ꝙ iõ dicit tacito qꝛ de facto ſic accidit: qꝛ nõ ĩtererat eiꝰ qꝛ nõ erat parrochianꝰ vel patronꝰ illiꝰ ecclie: ⁊ iõ tacita v̾itate ipetrauit vñ nõ valebãt ſi hoc ab initio fuiſſet oppoſitũ: bene fuiſſet auditꝰ. s̃. ꝺ reſcrip. ſup lr̃is: ⁊ qꝛ hanc exceptionẽ dilatoriã omiſit valuerũt lr̃e ꝑ ꝯſenſum illiꝰ ꝑſbyteri: q̃re iudicio cepto illã opponere ñ valebat. ĩ. de re iudi. inꝰ mõſteriũ. C. ꝺ excep. l. pe. ⁊ vl. ſi eĩ inꝰ fuiſſet illiꝰ: puta ſi eẽt patronꝰ vel parrochianꝰ bñ ad

a ces lr̃as ĩpetrauit: ꝙ ſi dict⁹ b p̃ſbyter fili⁹ eẽt illi⁹ q̇ ꝓxio ĩ eadẽ eccl'iam miſtraret: vel publice fornicariã h̃ret: ip̃m a predicta eccl'ia amoueret. Tãdẽ cũ miles ꝑ interpoſitaʒ c ꝑſonã: eũ coraʒ p̃fatꝭ iudici/bus traxiſſet ĩ cãm: q̇ſdã lai/d cos infames ⁊ notabiles: ad teſtimoniũ d̃r ꝑduxiſſe. Licʒ aũt p̃ſbyter aſſereret illos ñ eſſe recipiẽdos: ꝓ eo ꝙ q̇dã eoꝝ latrones ⁊ raptores ma/niſeſti eſſent: q̇dam vero in e alia cã fuiſſent ꝯuicti de piu/rio: ⁊ ſe hoc diceret ꝓbatuꝝ. Nihilomin⁹ iudices teſtib⁹ talibus receptis: eidem ab/ſenti poſt appellationẽ p̃ſcri/ptam: abiudicauerũt eccl'iaʒ Quã nũc militis dapiferi fi/lius detinet occupataʒ. et. ĩ. Mandamus quatenus ſi f vobis conſtiterit: ꝙ predict⁹ p̃ſbyter non fuerit legitime g per teſtes idoneos predicta eccleſia ſpoliatus: eorundeʒ iudicũ caſſata ſentẽtia: litte/ris (etiam ꝯfirmationis ſi q̃ ſunt ſuper eadẽ eccl'ia impe/trare) nõ obſtãtib⁹: eccl'iam illã p̃ſbytero reſtituatꝭ eidẽ: ipſumq; nõ ꝑmittatꝭ exinde h moleſtari. Si vero res aliter ſe haberet cauſam audiatis: et fine debito terminetꝭ. Te/ſtes autem ſi quos idem a. ĩ ſue aſſertionis teſtimonium

mitteret̃ ſaltẽ ad denũciãdũ lʒ ip̃m accuſare nõ poſſet xvj. q. vij. filijs ac nepotib⁹. a Impetrauit: ſupple ſub hac forma. ꝙ ſi ⁊c̃. b Qui ꝓximo. ⁊ ideo eccl'ia nõ potuit retinere ſine diſpẽſatiõe ap. ſe. s̃. de fi. p̃ſby. p̃ſentiũ. ⁊. c. pe. ⁊ vl. viij. q. j. ap'lica. c Perſonaʒ. ſcʒ ꝑ ꝓcuratoreʒ ⁊ ſic ptʒ ꝙ ciuili/ter agebat vt re/moueret̃ ſolũmo/do ab eccl'ia. ĩ. d symo. cuʒ eſſent: al's ſi criminalit̃ ageret ñ admit/teret̃: etiã ſi ꝑ ſe ip̃m niſi ſuã vel ſuoꝝ iniuriã ꝓ/ſequeret̃. ĩ. eo. de cetero. ⁊. iiij. q. vl. oĩbus. ſʒ nec tũc ꝑ ꝓcuratorẽ q² ĩ crimĩali nõ interuenit ꝓcu/ratorꝝ. ĩ. de accu. veniẽſ. ⁊. ij. q. vj ſi qñ. ⁊. §. p̃cedẽ/ti. vbi d̃ h̃: ⁊ me/lius. iij. q. v. ĩ cri/minalib⁹ cauſis. d Notabileſ. h̃moĩ exceptões in tp̃s diſputati/onis debẽt reſer/uari: nec expedit teſtes reprobari tali modo donec cõ/ſtet an ꝯ̃ eũ depoſuerint cum poſſint reprobari teſtes poſt apturas teſtiũ ꝓteſtatione p̃miſſa ante apturã. ĩ. eo. p̃ſentium. ⁊. ĩ. de excep. deniq;. ⁊. ĩ. de ſymo. lʒ heli. ⁊ c. ꝑ tuas. ſʒ hoc nõ ſeruauit ſacerdos iſte vñ valuit re/ceptio teſtiũ ⁊ lata ſn̄ia quouſq; teſtes fuerint repro/bati: nõ obſtante appellatiõe: qñq; tñ ſtatim admittit̃ exceptio anteq̃ deponat: ſi cauſã criminalẽ habet cuʒ ip̃o: in autẽ. de teſti. §. ſi vero. col'. vij. qñq; recipiũtur añ apturã alioꝝ ne ꝓroget̃ negociũ. s̃. d ꝓba. lʒ. alias debet recipi ſtatim: vt in tp̃s diſputatiõis q̃ſtio reſer/uet̃. C. e. aũt. ſi teſtis odioſus. Sʒ ex h̃ ꝙ h̃ appellauit ⁊ admittit̃ appellatio: videt̃ ꝙ audiri debeat volens ſtatim hoc ꝓbare: tñ qd̃ ſ̾pus dixi ordinariũ eſt: lʒ d̃ fa/cto h̃ talit̃ ꝯtingat: vel dicas ꝙ hec exceptio fuit oppo/ſita poſt receptionẽ teſtiũ: vt anullaret̃ dictum coruʒ: ſʒ nõ fuit admiſſa: vñ recte appellauit. e De piu/rio. vñ vlteri⁹ ad teſtimoniũ nõ deberet admitti: ſi de hoc ꝯſtaret. vj. q. j. q̇cunq;. xxij. q. v. paruuli. ⁊. c. ſi q̇s. ꝯuictus. ⁊. ĩ. eo. teſtimoniũ. f Cõſtiterit. ar. cõtra ĩ. de iureiur. veniẽtes. ibi reuocat̃ executio ſn̄ie anteq̃ cognoſcat̃ de appellatiõe: h̃ nõ. ſʒ ibi fuit appellatuʒ a diffinitiua ſn̄ia: h̃ nõ fuit ſic: ⁊ ſuꝑ certo articulo ap/pellatũ fuit h̃: ibi ſimpliciter a ſn̄ia. g Teſtes ido/neos. ad hãc ꝓbationẽ admittitur poſt ſn̄iaʒ: quia añ ſn̄iaʒ hoc facere voluit ⁊ nõ fuit admiſſus: ⁊ etiam ap/pellauit ꝓpter hoc. ſic. ĩ. d ſen. ⁊ re iudi. cum. i. ⁊. a. Si vero non dixiſſet h̃ ante ſententiã poſt ſn̄iaʒ non vide/tur audiendus. ĩ. de excep. deniq;. vbi de hoc: niſi d̃ fal/ſo agere vellet qd̃ poſſet vſq; ad. xx. an. ĩ de excep. cuʒ venerabilis. ⁊. C. de fal. q̃rela. ⁊. s̃. de ꝓba. licʒ. Prete/rea ex hoc videtur ꝙ appellans tenetur probare cau/ſam appellationis eſſe veram. ſic. ĩ. de excep. olim. Sʒ contra videtur ꝙ ſufficit illud ꝓbare qd̃ appellans ꝓ/poſuit ꝓbabilem exceptionẽ coraʒ iudice a quo appel/lauit illam ſe offerens ꝓbaturum ⁊ ꝙ non fuiſſet ad/miſſus: vt ꝓbatur. ĩ. de appel. interpoſita. j. rñſo. ⁊. c. dilecto. ⁊. c. vt debit⁹. ⁊. s̃. d offi. deleg. cũ cauſa. ⁊ hoc idẽ fecit ſacerdos iſte: q̇ legitimã oppoſuit exceptiõeʒ quã ſe obtulit ꝓbaturum. Solu. illa ꝯtraria loquunt̃ in exceptioĩbus dilatorijs: ꝑ q̃s non eliditur p̃n/cipale ꝓpoſituʒ. vnde cum iudex nollet admitte/re ꝓbationẽ ſuꝑ exceptione ꝓba/bili g̃uauit ip̃m ⁊ reddidit ſe ſu/ſpectum: ⁊ ideo ſufficit hoc ſolũ ꝓbare coram iu/dice appellatio/nis: qui ꝓcedet poſtea ſuꝑ prin/cipali: alioquin cã remitteretur ad priorem iudi/cem: vt dicit. c. vt debit⁹: ſʒ hec exceptio quaſi ꝑ/emptoria eſt: et ſi nõ directe ſal/tem ꝑ obliquũ: vt ſi vult releua/re cauſam ſuam neceſſe habet eã ꝓbare eſſe veram: alioq̇n ſtaret̃ ſentẽ/tie late auctoritate illoꝝ teſtiũ: q² p̃ſumit̃ ꝓ ſn̄ia iudi/cis q̃diu nõ ꝓbet̃ ꝯ̃riũ: q² ꝑ hoc apparet euʒ fruſtra/torie appellaſſe. ĩ. de re iudi. cũ. i. ⁊. a. ⁊ hoc idẽ ꝓbare debet corã p̃mis iudicib⁹: ne ſentẽtiarẽt: ꝯ̃ ip̃m: ſi fuiſ/ſet admiſſus: ⁊ ſic ꝯ̃ria ſe nõ tangũt vñ nõ ſunt ꝯtra/ria. Preterea lʒ ꝓbet ſe cauſaʒ probabilẽ allegaſſe: ac eã ſe probaturũ obtuliſſe: nõ tñ debet ꝓpter h̃ ſn̄ia re/uocari: niſi probet teſtes fuiſſe tales vt ille allegabat: q² ſi caſſaret̃ ei⁹ ſn̄ia: ⁊ poſtea nõ probaret teſtes fuiſ/ſe tales ꝓut dicebat ⁊ offerebat ſe ꝓbatuꝝ iteꝝ ꝯdem/naret̃: ⁊ ſic rediret in p̃ſtinũ ſtatũ q̃re nõ debet caſſa/ri ſn̄ia niſi ꝓbet p̃mo qd̃ añ ſn̄iam ꝓbare tenebat̃: ſi ei iudices iſti non tuliſſent ſn̄iaʒ tunc ſufficeret ꝓbare ꝙ cauſam ꝓbabilẽ allegauit: ⁊ qd̃ etiã obtulit ſe ꝓbatu/rũ: q̇ facto poſtea ꝓbabit teſtes fuiſſe tales ſi poterit. Bern̄. h Moleſtari: ex h̃ videt̃: ꝙ iudex delega/tus nõ tm̃ debet mittere ĩ poſſeſſionẽ: ſʒ miſſũ tueri. ĩ. de ſymo. q̃relã. in fi. Dicit Lau. ꝙ h̃ p̃õt facere delega/tus vbi h̃ exp̃mitur in lr̃is: cum ſn̄ia lata funct⁹ ſit of/ficio ſuo. s̃. de offi. deleg. in lr̃is: quia hoc videtur ſpe/ctare ad ordinariũ. ff. ne vis fi. ei q̇ in poſ. mit. l. j. §. j. T. dicit ꝙ p̃t h̃ delegat⁹ vſq; ad annũ. s̃. d offi. deleg. q̃renti: ſed añ ſn̄iaʒ: quia ſemꝑ durat iuriſdictio: vide/tur ꝙ ſemꝑ poſſit defendere eũ ĩ poſſeſſionẽ quã aſſig/nauerit: cũ ſcʒ fuerit ꝯtumax añ litis ꝯteſ. i Res aliter. i. ſi falſum ſuggeſſit: q² non fuit priuatus eccl'ia ſua ꝑ teſtes tales: nec iudices ꝓceſſerũt ꝯ̃ illum. Sed videtur eſſe ꝯ̃ ius: q² falſum hoc debuit remitti ad pri/ores iudices ⁊ ꝯdẽnari in exp̃ẽſis. ĩ. de app. vt debit⁹. ⁊. c. cũ in eccl'ia. vñ dicas ꝙ fecit ei in h̃ gr̃am dñs pa/pa: q² nõ remiſit illũ ad p̃ores iudices: ſi vis expone aliter. i. nõ potuit ꝓbare teſtes tales fuiſſe: vt dicebat ꝓ q̇s lata fuit ſn̄ia debet tũc rata manere ſentẽtia: ſʒ quod ſequit̃ ꝯtrarium videtur: ⁊ ido expone vt ſ̾pus.

a inuocauerit: curetis monere vt coram vobis ſup his ꝑhibeãt teſtimoniũ veritati.

Idem exoñ. ⁊ vig. epis. Iudex mittere debet examinatorẽ diſcretũ ad teſtes recipiendos q̄ ad eũ cõmode venire nõ pñt. Ca. VIII.

b SI q̄ teſtiũ valitudinarij ſũt ⁊ ſenes vel debilitate cõ c fecti: aut paup̄tate depreſſi: ita ꝙ nõ poſſint ad vr̃am p̄ſentiã adduci: ad ipſos recipiẽdos mittatis ꝑſonas idoneas ⁊ diſcretas. Alex. iij. beluaceñ. epo. Retractãda eſt ſentẽtia ſi conſtat eam fuiſſe latam ad dictũ corruptorum teſtiũ. Ca. IX.

SIcut nobis ẽ intimatũ q̄dam accepta pecunia: d̄ parentela inter virũ ⁊ vxorem exhibẽt iuramenta: ꝑ q̄ inter ipos diuortij ſñia ꝓmulgat᷑: poſtea ꝟo priuatim: nullam inter eos ꝯſanguinitatis lineã aſſerentes: ſe corruptos dicunt teſtimoniũ ꝑhibuiſſe falſitatis. ¶ Super quo. t. r. ꝙ ſi vir ⁊ vxor: aut alter eoꝝ k ad ſcđa vota trãſiuerit: teſti d e bus de periurio ⁊ adulterio f vno pluribuſue: q̄b᷒ cãz dederũt: pnĩa indicatur. ¶ Si ꝟo ad ſcđa vota idẽ vir ⁊ vx g or nõ migrauerit: diligẽt᷑ inq̄rẽdi ſũt: coraz q̄b᷒ corruptio int᷑ceſſit: ⁊ ſi tales exhibeãt᷑ ꝑ q̄s poſſit p̄dicte corruptõis ꝟitas cõ ꝓbari recepto eorũ teſtimonio: ẽ ſñia reuocãda: nõ em̃ teſtimoniũ p̄dictoꝝ (cũ h ꝑiuri ſint) ẽ i h̄ caſu: aliq̄ten᷒ admittẽdũ. Idẽ. Soci᷒ criminis ⁊ munerĩ nõ teſtificat᷑ etiã in crimĩe ſymonie: ⁊ vnius teſtimoniuz nõ ſufficit ad cõdẽnationẽ. Ca. X.

VEniẽs ad noſ. L. p̄ſbyter ſua relatiõe mõſtrauit: ꝙ ei obiectũ fuit: ꝙ i eccl'ia deouẽ. canonicũ nõ habuiſſet ĩgreſſũ: q2 ꝓmiſiſſet vnicuiq3 ꝓrochianoꝝ q̄nq3 barillos vi i ni remittere q̄ ſacerdoti ibi ꝓ tp̄e ſuiẽti ꝯſueuerãt ꝓ bñficio dari: veꝝ cũ duo apparuiſſent q̄ iurati depoſuerũt p̄dictũ p̄ſbyteꝝ talem feciſſe k ꝓmiſſionẽ: ⁊ cũ altero illoꝝ

a ¶ Monere. ar. ꝙ i crimine nõ ſũt cogẽdi teſtes etiã. SI qui. ad iſtos ĩpeditos tali infir(ĩ excipiẽdo.)mitate vl' ſenectute ⁊ egregias ꝑſonas d3 mittere iudex. ff. d̄ iureiur. ad egregias. vl' ad iudicẽ loci vt eos recipiat: ⁊ dicta eoꝝ ſigillata ſibi remittat: ĩ ꝓutẽ. eo. §. ⁊ q̄m ſãcim᷒. ꝟ. multe. col. vij. C. d̄ fi. iſtru. auẽ apđ eloquẽtiſſimũ. ⁊ ff. e. l. iij. §. itẽ diuus. ĩ. d̄ fideiuſ. ꝯſtitut᷒: ⁊ iſti poſſũt recipi lite nõ ꝯteſtata. ſ. vt lite non ꝯte. q̄m. j. rñſo. ⁊ ĩ. eo. cum olim. Sed nunq̄d ſenes ſunt cõpellẽdi ferre teſtimoniũ inuiti: videtur ꝙ nõ. iiij. q. iij. §. itez inuiti. ⁊ ff. eo. ti. ĩuiti. ⁊ ff. d̄ excu. mu. l. ij. §. numerus. ⁊ ff. d̄ iure ĩmu. l. maiores. Dic ꝙ cõpellunt᷑ ſm canones ꝓpter peccatum. xj. q. iij. quiſq̄s. ⁊ ĩ. d̄ fal. c. j. ⁊ ſ. d̄ iudi. nouit. et op. ar. ad hoc. ff. de vac. mu. l. ij. §. corꝑis debilitaſ. c ¶ Paup̄tate. Sed q̄re remittit ad iſtos. q2 l3 ſint paupes bene poſſunt venire põt dici ꝙ ideo quia tales ſũt ꝙ nõ decet eos venire ad iudicem: forſitã q2 nobil' ⁊ ita verecũdat᷑ venire ꝓpt᷑ nimiã paup̄tatem: l3 tñ iſte paup̄ al's honeſta ꝑſona ẽ: nec eſt ſuſpectus ꝓpter ſuã paup̄tatẽ. ⁊ ſic nõ eſt cõtra. ij. q. j. in p̄mis. ver. q2 igit᷑. ⁊ iiij. q. iij. §. ſi teſtes ver. item teſtium. cum ibi loquit᷑ de ſuſpectis.

SIcut nobis. ¶ Corrupti ⁊ ꝑiuri ad teſtimoniũ non debẽt admitti. Ita cõiter ſũmant doct. Sed hec ſũmatio nil noui affert cũ totuz corpus iuris de h̄ plenum ſit ⁊ maxime in. c. teſtimonium. ĩ. e. ⁊ xxij. q. v. paruuli. vbi ꝓbat᷑ ꝙ ſemel ꝑiurus non debet amplius ad iuramentũ admitti: niſi veniat in ſuũ p̄iudiciũ. vt in. c. cũ in eccleſia. de maio. ⁊ obe. Ego ꝟo ſũmo tex. vt ponat caſum ſingularẽ ſm lectu. quã. ĩ. teneo. ⁊ ſic vt ĩ rubro. Primo ponit᷑ cõſultatio. Scđo diſtinguens reſponſio. ibi. Sup̄ quo. Et ſcđm mẽbrũ diſtinctionis. ibi. Si ꝟo. Ab. d ¶ De ꝑiurio. de ꝑiurio qđ ſtatim fuit cõmiſſũ debent agere penitẽtiã. vij. an. vj. q. j. quicunq3. e ¶ De adulterio. arg. ꝙ ſi aliq̄d imputatur alicui vel puniat᷑ de aliq̄: oĩa q̄ ſequunt᷑ ex illo imputantur eidem. ar. ſ. de ꝯſti. nã ꝯcupiſcentiã: ⁊ aliquo ꝓhibito oĩa q̄ ſequunt᷑ ex iſto ꝓhibent᷑. Item ar. ꝙ malum p̄cedens aggrauat᷑ ꝑ ꝯſequens ex illo. ar. j. q. j. placuit

iij. ⁊ l. diſ. ſi q̄ femina. ⁊ c. ſi q̄s volũtate. ar. ĩ. xv. q. j. inebriauerũt. Sol'. ibi primũ non aggrauat᷑ ꝑ conſequens ex illo: ſ3 de vtroq3 punit᷑. f ¶ Dederunt. ar. ꝙ q̄ occaſionẽ dãni dat damnuz dediſſe videt᷑: ⁊ ideo tenet᷑ ar. lxxxvj. di. paſce. ⁊ lxxxvij. diſ. ſi expoſitus. ff. ad. l. cor. de ſic. nihil int᷑eſt. ff. d̄ offi. p̄ſi. illicitas. §. ſicuti. ⁊ j. q. j. placuit. iij. ff. ad l. acquil'. q̄ occidit. §. pe. l. di. hi q̄ arborẽ. ĩ. de iniuri. c. vlti. in fi. Ar. ĩ. xxiij. q. v. de occidẽdis. ff. de fur. veꝝ. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. circa p̄n. Solu. q̄ dat occaſionez dãni ſi dat operaz rei licite ⁊ adhibet diligentiã quaz põt: nõ tenet᷑ de his que inde ſequunt᷑. vt in. c. d̄ occidẽdis: ſi nõ adhibet tenet᷑. l. di. ſepe. ⁊ in. l. q̄ occidit. §. pe. ſi dat operã illicite rei: ſemꝑ imputat᷑ ei qđ inde ſequit᷑. l. diſ. q̄ꝫtuz dicit. ⁊ ff. ad. l. acquil. itez mella. ĩ. de vſur. c. vl. g ¶ Migrauerit. Ar. ꝙ ſi iſti vl' alter eorũ ad ſcđa vota trãſierint: ꝙ nõ poſſint ſeparari nec debent inq̄ri de corruptione tali: ⁊ hoc q̄dã ꝯcedunt. S3 hoc falſiſſimũ eſt. ⁊ ideo ſupple maxime qñcunq3 legitime conſtiterit de faſitate: ſeperabunt᷑ ſcđa cõiugia ⁊ p̄ora reſtaurabunt᷑. ĩ. de re iudi. lator. ⁊ c. conſanguinei. ⁊ ĩ. de frigi. ⁊ male. laudabilẽ. ⁊ c. fraternitatis. ⁊ xxxv. q. ix. §. q2 vero. ⁊ c. ſequẽtib᷒. L. h ¶ Periuri. eis autez credi non debet tanq3 ꝑiuris: q2 ad teſtimoniũ vlteri᷒ admitti nõ debent. ĩ. eo. teſtimoniũ. vj. q. j. quicũq3. et xxij. q. v. ſi q̄s cõuict᷒. ⁊ c. paruuli. ⁊ ij. q. vij. non põt. in penitẽtia em̃ credit᷑ vt iniungat᷑ eis penitẽtia: in iudicio em̃ eis credi nõ debet cõtrariũ in eundẽ caſũ. ſ. de ꝓba. ꝑ tuas. ⁊ C. de nõ nu. pe. l. generaliter. Bern.

VEniens ad nos. ¶ Primo ponit petitionez p̄ſbyteri. Scđo illã exaudit. ibi. Nos. Ab. i ¶ Remittere. qui debitũ remittit dare intelligitur. viij. q. iij. talia. ⁊ ff. de calũ. q̄neriã. ⁊ ff. de cõdi. cauſa data. ſi mulier. k ¶ Illoꝝ. Sed cũ crimen ſymonie ſit crimen exceptũ: quare nõ admittit᷑ quilibet etiam ꝑticeps criminis: ſm qđ fit. lxxix. di. ſi quis papa. xv. q. iij. nemini. ſ. de ꝯfeſ. c. j. Dicas ꝙ tales ꝑſone viles nullo mõ ſũt admittẽde in accuſationẽ clericoꝝ: aut ĩ teſtimoniũ: niſi accuſat᷒ male fame ⁊ opinionis antea

extitiſſet.vt.ĳ.q.j.in primis.in fi.⁊ .j.de ſymo.per tu/
as. Preterea h erat vnus teſtis idoneus nunquid p euz
⁊ p famā poſſet cōdemnari ꝺ tali crimine? videt̃ ꝙ ſic
qꝛ fama cum alijs pbat.iiij.q.iij.itē ſepe. Sed non eſt
vex.qꝛ in crimine apertiſſime debēt eſſe pbationes.C.
ꝺ pba.l.vl.⁊.v.
q.vl.epiphaniū
qꝛ vbi cōtra ſa/
lutem hoīs agit̃
ſtrictius ⁊ cauti
us pcedit̃.C.de
ap.addictos.ſe/
cus in ciuili in q̄
ſufficit pſūptio
vni⁹ teſtis cum
iuramēto.ar.C.
de re.cre. ī bone
fidei.⁊.ſ̄. de p/
ba.ſicut ꝯſuetu/
do.pēſat̃ nego
cijs cuz circūſtā
tijs pſonarum ⁊
cauſe.j.ꝺ iureiu.
c.vlti. in fi.⁊.ff.
de legi.tu. legiti
mos. a ¶ Iu/
dicaſti.abſoluē/
do illum.
b ¶ Confeſſo.
Sic ergo patet:
ꝙ ſoci⁹ criminis
nō admittit̃ ī te
ſtimoniū ī eodē
crimīe.iiij.q.iij.
.§.itez liberi. ſic
ſ̄. de confeſ.c.j.
vbi de hoc.⁊ te/
ſtis q̄ non ſoluz
in eodē crimine
fuit.ſed ſi ꝯſimi/
li morbo laboret
non ē admitten
dus.j.e.pſonas:
fallit tamē quia
qñqꝫ admittit̃ ſoci⁹ vt.vj.q.j.§.vex.ver.ſi qs.⁊.lxxix
di.ſi qs papa. Solui conſueuit ꝙ ſocij criminis ⁊ mu/
neris nō admittūt̃ vt h.ſꝫ crimīs tm̄ admittit̃ in exce/
ptis criminib⁹: vt ibi: ſic ⁊ qñqꝫ ad detegendā conſpi
rationē ſocij ⁊ iurati ad teſtimoniū admittūt̃.j.de teſ.
cogē.c.vl. c ¶ Teſtimoniū. ſic ptꝫ ꝙ vni⁹ teſtimo/
niū nō valet.j.e.lꝫ.⁊.iiij.q.iij.§.itē vni⁹.xxxiij.q.ĳ.ad
monere.ff.de q̄ſtio. marit⁹.ar.ꝯ. viij.q.iij.talia.ff.de
dote ple.theopōp⁹.lxxxvj.di.tāta. ⁊.xxviij.di.de ſyra
cuſane.⁊.xcvij.di.nobiliſſim⁹. Sol. ſepe adhibetur fi/
des vni ex iudiciū .xxij.q.iiij.innocēs .dictū vni⁹ ī iu
dicio pſūptionē inducit: lex illa theopōpus: intelligit̃
cum teſtator voluit ei fidē adhiberi.

Q Auſā. d ¶ Iudicib⁹.ſic.ſ̄.de pba.c.vlti.ſic
atteſtatiōes ⁊ acta in vno iudicio recepta valēt ī alio
in aut̃.de teſti.qm̄ multe.col.vij.⁊ atteſtatiōes coram
arbitris recepte valēt corā alijs iudicib⁹.j.e. pſentata
⁊.C.de teſti.l.vl.⁊.C. de arbi.l.pe.in fi. iudex ad quē
cā defert̃ debet hr̄e acta oīa prioris iudicij.ſ̄.ti. pxi.
qm̄.⁊.c.vlti.⁊ ſi teſtes apud pmū iudicē nō ſūt publi/
cati: adhuc alij pñt induci.j.e.c.cū cauſam.

Q Am.nūci⁹. e ¶ Repellēdi.imo ſūt admittē
di.xiiij.q.ĳ.ſup prudentiaz.⁊.ſ̄.eo.inſup. vbi de h.et

pactū illud factū fuiſſe: tu ꝺ
pſbro put ordo rōnis exigit
a iudicaſti. ¶ Nos tuā ſnīam
cōmēdam⁹: eo ꝙ ille q̄ eodē
erat infect⁹ crimīe: inde ꝯ eū
teſtificari nō poſſet. nulliqꝫ
b de ſe cōfeſſo: adūſus aliū in
eodē crimīe ſit credēdū: nec
c vni⁹ teſtimoniū ad ꝯdēnati/
onē ſufficiat alicui⁹. Idem
abbati .S.L. ⁊ prioris.S.C.

Atteſtatiōes in vno iudicio recepte fidē faciūt in eadem cauſa ⁊ īter eaſdē pſonas co/ rā alio iudice. Ca. XI.

Q Auſam q.et.j. Diſcre.
v. mandam⁹ q̄ten⁹ ſuſceptis
atteſtatiōib⁹ vtriuſqꝫ ptis: q̄
d ab alijs iudicib⁹ ſūt recepte
cauſam ipaz fine debito ter/
minetis. Idē cant. archiepi
ſcopo.⁊ vigor. epiſcopo.

Clerici non ſūt a ferendo te/ ſtimonio ī cauſa eccleſie ſue ſine rationabili cauſa repel/ lendi. Caplm. XII.

Q Am nūci⁹.et.j. Nō la/
teat prudentiā veſtrā: ꝙ cle/
rici nō ſunt a ferēdo teſtimo/
nio ſuper negocio eccl'ie ſue
(niſi alia rōnabilis cā impe
e diat) repellēdi. Idem cant.
archiepō.

Crimē nūc pbatū repellit teſtē alias de illo cri mine nō damnatū. Ca. XIII.

S Uper eo ꝙ q̄ſiuiſti: vtx
teſtes ſint reprobādi in
cauſa criminali vel ciuili: q̄/
bus ab aduerſa pte crimina
opponunt̃? ¶ Reſpondem⁹
ꝙ ſi etiā ante non ſūt ꝯuicti
f vel ꝯfeſſi de criminib⁹ illis:
dūmodo inde cōuincant̃ in
teſtimoniū ñ debēt admitti.
Idē Salernitano archiepō

Laicus in criminali non te ſtificatur cōtra clericum: ac/ cuſat tamen p ſua vel ſuorū iniuria. Capitulū. XIIII.

D E cetero laicos ī accu/
ſationē vel teſtimoniū
contra clericum in criminali
cauſa nō eſſe aliquaten⁹ ad/
mittendos: cenſura ſacrorū
g canonū manifeſtius edocet.
h ¶ Niſi forte ſuā vel ſuorum
iniuriam pſequant̃. ¶ Nec
tunc etiam ad teſtimonium:

inſti.de re.di.§.vniuerſitatis.⁊.§.nulli⁹ aūt.ff.de re.
di.l.in tm̄ .§.j.ar.ꝯ.inſti.de teſta.§.licꝫ.⁊.C. de teſti.
oīb⁹.⁊.iiij.q.iij.§.null⁹: qꝛ cauſa eccl'ie ſatis videt̃ ſua
Sol.in cauſa eccl'ie vel vniuerſitatis q̄ dicit teſtimo/
niū p nullo de vniuerſitate h facit ergo nec p ſe.ar.xij
q.ĳ.q̄ manumit/
tit̃: ſed pone: ꝙ
aduerſari⁹ petat
clericos in teſti/
moniū de eccl'ia
p ſe induci ꝯtra
ipaz eccl'iaz nū/
quid debēt ꝯpelli?
videt̃ ꝙ nō .ſ̄.ꝺ
poſtu.c.vl.ī fi.⁊
fili⁹ ꝯ patrē ñ cō
pellit̃: qꝛ ñ cōpel
lit̃ ꝯ alios īferio
res ſibi ꝯiūctos
iiij.q.iij §. itē.l.
iulia.ĳ. Sꝫ iſte
ē fili⁹ eccl'ie que
ipꝫ dño ſociauit
.j.ꝺ penis.pſby
teri. Ergo ñ cōpellit̃
ferre teſtimoniū
ꝯ ipam. Itē ne/
mo debet petere
re ab aduerſario
ſuo inſtrumenta
pba.ſ̄.ꝺ pba.c.
j.⁊.C.ꝺ teſti.ni/
mis.⁊.iiij.q.iij.
.§. q̄ itēdit. Sꝫ
ꝯ videt̃ ꝙ poſſit
qꝛ eccl'ia pt ipm
inducere p ſe: ergo
tenet̃ illū recipe
ꝯ ſe.iiij.q.iij .§.
ſi qs teſtib⁹.xix.
di. ſi romanox.
et actoris et rei
eq̄ debet eē ꝯdi/
tio.ſ̄.de mu.pe.
c.ĳ.⁊ teſt̃ p vtraqꝫ pte dꝫ ferre teſtimoniū.xiiij.q.v.
nō ſane ⁊ nihil debet licere actori qꝺ reo ñ liceat.ff.de
reg.iu.nō dꝫ. Quidā dicūt ꝙ nō dꝫ cōpelli cleric⁹ ferre
teſtimoniū ꝯ eccl'iaz ſuā: tñ ſi eccl'ia ipm inducit p ſe:
tūc tenet̃ ⁊ cōpellit̃ dicere p aduerſario.ff.de edē.l.j.
.§.edēda.⁊ ſic ītelligit̃ qꝺ dꝛ: teſt̃ p vtraqꝫ pte debet
ferre teſtimoniū. Alij dicūt ꝙ veri⁹ videt̃: ꝙ bñ debe/
at cōpelli: ad h nō obſtātib⁹ ꝯrijs ſignat̃: qꝛ nō tāgūt
hūc caſū: qꝛ cā eccl'ie nō ē ppe clerici: ⁊ tacere ꝟitatez
pctm̄ ē.xj.q.iij.qſqs: nec ob.ar.j.e.veniēſ.ī fi.vbi ꝺ h.

S Uper ¶ Cōis diuiſio. Scꝺa ibi. Rñdem⁹. Ab.
f ¶ Cōfeſſi. ſi aū accuſatiōez inſtiturā ꝯ eos ꝯui
cti vl' ꝯfeſſi fuerūt: ſi adhuc ī crimīe pſeuerāt: repellūt̃
.j.e.teſtimoniū vbi hec materia pleni⁹ expedit̃. Cōtra
riū ſignat̃.iiij.q.iij.§.itē.l.iul.j.⁊.ff. de his q̄ no.in fa.
athletas.§.calūniator: ſm leges dānat⁹ tm̄ repellit̃ a
a teſtimonio.ſꝫ ſm canones repellit̃: ſiue iā cōdēnat⁹
ſit ſiue ei pbari poſſit: ⁊ pbetur.

D Ecetero. ¶ Primo ponit regulā: A q̄ ſcꝺo ex
cipit.ibi. Niſi. ⁊ exceptionē determiat.ibi. Nec. Ab.
g ¶ Canonuz.qs habes.ĳ.q.vij.c.j.ĳ.⁊.iij.⁊.vj.q.j.
beatus.⁊.xj.q.j.c.ĳ.⁊ .j.ꝺ accu.cū.P.manconella.
h ¶ Suā.⁊ in exceptis criminib⁹ vbi admittūt̃ laici

⁊

ƀ ad accuſatiōez pñt admit/ti. Idē eidez. In cauſis ec/cleſiaſticiſ ⁊ ciuilib⁹ pñt fieri tres ꝓductiones teſtiū: q̄rta aūt non admittiť abſq3 ſolē/nitate legali. hoc primo. Et ſup dictis teſtiū poſt ipſoꝛu3 publicationē p̄t publice di/ſputari. hoc ſcḋo. Ca. XV

In cauſis ecclˈiſticis vel a ciuilib⁹ vltra tertiā ꝓ/ductionē nō debēt teſtes ꝓ/duci: niſi adhibita q̄dā ſolē/nitate q̄ in legib⁹ inueniť ex p̄ſſa. ¶ Sup dictꝭ teſtiū cum fuerīt publicata: publice p̄t diſputari. Idē p̄poſito ⁊ ca c nonicis embꝛudeñ. ecclˈie.

Si fieri poteſt concoꝛdanda ſunt dicta teſtium que videñť contraria. Ca. XVI.

Cum tu fili p̄poſite' cu3 q̄buſdā canonicis tuis: ⁊ ar chiep̄s veſter eſſetis in nr̄a p̄re. cōſtituti. et. ī. ¶ Cū con ſtet teſtes veſtros iuraſſe: ꝙ poſt appellationē excōicatio nis ſententiā tulerit. ⁊ archi d ep̄i teſtes ſimiliter iuraſſe ꝙ b añ ap. nos dicta teſtium be/e nigne interp̄tari volentes: ne ꝑiurij reatu notenť: quia vtrunq3 eſſe potuit: ⁊ ꝙ poſt primam ap. ⁊ añ ſcḋam ſentē tia lata fuerit: eandem ſentē tiam decernim⁹ non tenere.

Idem epiſcopo placeñ.

In cauſa appellationis ſup nouis capitulis tm̄ teſteſ no ui et veteres producūtur iu/ramento ſcḋm moꝛem prius recepto. Capitulū. XVII.

Fraternitatis tue litte ris nos ꝯſulere volui/ſti: vtrum recipiendi ſint no/ui teſtes: ſuper q̄ſtione iudi/c cata: in qua teſtib⁹ renuncia/tum ꝯſtet vtriq3. Et an teſti/bus in prima cauſa receptꝭ: ꝓpter cauſā appel. liceat ſup q̄ſtionib⁹ iudicatis aliq̄d no ui ꝓponere. et. ī. ¶ Duxim⁹ tibi reſpōdēdū: ꝙ ī appella/tionis cauſa ſi noua ꝯtigerit emergere capitula: ſup q̄b⁹ in aliqua partiū voluerit no uos teſtes inducere: vel ꝑ iā d receptos aliquid cōpꝛobare eos credim⁹ poſſe recipi ſup e nouis dumtaxat capitulis:

cōtra clericos etia3 viles qñq3. ī. de ſymo. tanta. Qñ et qualiter laici admittanť in accuſationē vel teſtificati/onem clericoꝝ: diciť. ī. de accu. cum. p.

In cauſis. ¶ Legiť p̄ncipaliť duob⁹ modis. ⁊ ſm lectu. cōmunē ⁊ verbis cōgruente3. h. d. vt in rubꝛo. Et duo ſūt dicta. Scḋ3 ibi. Sup. Ab.

a ¶ Producti/onē. i. dilationē: q2 in vna dilati one plures poſ/ſet producere te ſtes: q̄libet die dilatiōis poſſet ꝓducere: hodie vnū cras aliū: ⁊ ſic vſq3 ad vlti/mā diē dilatio/nis. Finita p̄ma dilatiōe iuſta cā allegata iudex ſcḋa3 dilatione3 dabit: ⁊ itez ter tiā: quartā non dabit niſi cū iu/ris ſolēnitate: ꝓ ut tradiť. ī. e. vl/tra tertia3: ⁊ in autē. e. ti. §. quia vero. colˈ. vij. ℣. ſi vero. ⁊ hoc in tellige anteq3 re nūciauerit ꝓdu/ctioni teſtiū: q2 non poſſet poſt/ea audiri. ī. e. de teſti. ī fi. nec dā/da ē ſemꝑ q̄rta ꝓductio ſi iudex viderit eā dene/gandā vt effre/natā multitudi/nem teſtiū cōpe ſcat. ī. e. ſignifica uerunt. imo ex eadem cauſa poſſet denegare tertiam ⁊ ſcḋam: dūmodo in prima dilatione ſufficientes teſtes ꝓduxerit. ī. eo. de teſti. Et niſi q̄rta ꝓductio. i. dilatio detur ceſſante cauſa p̄dicta ſc3 effrenata multitudine: appellatio ꝓpter hoc emiſſa tenet: vt in p̄dicta decre. ſignificauerūt: vel dic: ꝙ tertia ꝓductio fieri debet ſub vna dilatione: tñ qḋ prius dixi ſeruatur de facto. ⁊ ita cōſuetudo interp̄tatur p̄ma3 expoſitionē q̄ eſt optima legū interpꝛes. ṡ. de ꝯſue. cū dilectus. ⁊ hoc notat do/minus Azo. ſm Ja. b. C. eo. ti. l. vlti. Berñ.

Cum tu. ¶ Sūma ſpeciali⁹ ſic. Si q̄s pꝛobat actū geſtū poſt appellationē ⁊ aduerſari⁹ ꝓbat ꝙ ante p̄ferť p̄ma ꝓbatio ⁊ actus iudicať nō tenere: niſi ſcḋs ꝓbet ꝙ añ oēm appellationem. Primo deciſe narrat factū. Scḋo diffinit. ibi. Cū ꝯſtet. Ab. Si.

b ¶ Benigne. Nō ꝙ teſtes ſi p̄ōt fieri ad ꝯcoꝛdiam ſūt reducēdi: ne de ꝑiurij reatu notenť ⁊ ſi nō ad lr̄am ſaltē q̄ ad ſpūalē intellectu3. xj. q. iij. anteceſſoꝛ. ⁊. c. ꝙ p̄deceſſoꝛ. ⁊. viij. q. j. in ſcripturis ſic ⁊ euāgeliſte redu cunť ad ꝯcoꝛdiā: de pe. diſ. j. ꝑiculoſe. xxxij. q. vij. c. j. ꝙ autē. ⁊ oia teſtimonia ſequenda ſunt ſi p̄ōt fieri. iiij. q. iij. ſi teſtes. Item ē hic ar. ꝙ dubia ꝓbatio nō pꝛodeſt

ei q̄ eam inducit. ſic. ṡ. de ꝓba. in p̄ſentia. Ite3 arg. ꝙ in dubijs ꝓ reo iudicare non ꝯſueuit. ī. de fi. inſtru. inť dilectos. in fi. ⁊. ṡ. de ꝓba. ex lr̄is. ff. de re. iu. ſemꝑ in dubijs. S3 videť ꝙ in tali dubio potius debuit papa interp̄tari: ꝙ eſſent excōicati: q2 hoc eēt ſecuri⁹ ꝓpter ꝑiculum aīe: nā excōicatio ē me/dicinalis. ij. q. j. multi. ⁊ ideo tra/ditur q̄s ſatha/ne: vt ſpūs eius ſaluus fiat ī die dñi. xj. q. iij. au/di deniq3. et ad cautelā ſaltē ab ſoluatur alˈs de/buiſſet ſaltē mā/daſſe illos abſol ui. ī. de appel. ad p̄ſentia3. ⁊. ī. de ſen. exco. ꝑ tuas ſed ħ dictu3 fuit ꝓpter teſtes: ne de ꝑiurio nota/renť ſaltē de fa/cto: q2 l3 teſtimo niū repꝛobeť te/ſtes tñ inť infa/mes q̄ſi ex falſo teſtimonio non habenť. ṡ. ḋ oꝛ. cog. cū dilectus. ⁊. ff. ḋ his q̄ no. infa. luci⁹: ſ3 tñ re ipā ⁊ opiniōe hominū nō fugiūt infamie no/tam. ff. de ob. a libe. ⁊ libertinis pa. p̄ſtan. l. ij. et. ī. e. teſtimoniū: ⁊ ſic ꝓuidit tam in teſtib⁹ q3 ī ca/nonicis: cu3 ipi potuerūt poſtea ad cautelā facere ſe abſolui. ſi. ī. ḋ appel. ad p̄ntiā. Et q2 potuit eſſe ꝙ pluries fuerit appellatū. vt ſequiť. et hec ſn̄ia fuit potioꝛ ⁊ benignioꝛ.

Fraternitatis. ¶ In p̄ma ꝑte poniť conſulta tio. In ſecūda reſponſio. ibi. Duximus. Cōſultatio eſt bimēbꝛis. Et ſcḋm membꝛū. ibi. Et an. Ab. Si.

c ¶ Renunciatū. maxime quia ſi non eſſet renūcia/tum expꝛeſſe ex quo publicate fuerunt atteſtationes: non poſſunt poſtea alij teſtes ſuper eiſdem capitulis induci. ī. eo. de teſti. ⁊. c. intimauit. d ¶ Receptos. ⁊ ſic patet ꝙ idem teſtis pluries p̄ōt recipi cōtra ali/quem. Sed cōtra videť. iiij. q. iij. §. item in criminali: ⁊. ff. eo. ꝓduci. Cōtraria loquunť in criminali: ⁊ ibi q̄ ſemel tulerit teſtimoniū cōtra aliquē: p̄ſumiť inimic⁹ ei⁹: ſi iterū velit ꝯ ipm̄ teſtificari. ī. ḋ accu. meminim⁹.

e ¶ Nouis. pēdētibus ex veteribus ⁊ q̄ ex illis oꝛiāť. ī. de fi. inſtru. cū Joħ. ⁊. C. de tēp. ap. ꝑ hāc: ⁊ in p̄nci pali cauſa aptis atteſtationib⁹ ſup nouo caplˈo oꝛien/ti ex p̄mis recipiūť teſtes. ī. e. ſeries. ⁊. c. ex tenoꝛe. S3 ꝯtriū videnť dicere leges: q2 etiā ſup eiſdē caplˈis ī cau ſa appellatiōis noui teſtes recipi pñt. C. de ap. eos. §. j. ⁊. ij. C. de temp. ap. ꝑ hanc. ⁊ ſic etiam obſeruatur in

receptis ꝑus ab ipis ſm for a mā recipiēdoꝝ teſtium iura/ mētis. Idē exoñ. epo. Qui iurauit teſtimoniū nō dicere teſtificari cōpellit: ſi teſtifi/ cationes publicate nō ſunt.

Intimauit Ca. XVIII.

R. q. A. cleric⁹ capellanū ei⁹ ꝛ alios q̄ꝫ plures de teſtib⁹ ſuis iuramēto cōſtrinx/ it: ꝙ teſtimoniū ꝯſiliū ꝛ auxiliū ꝯtra ipm nō p̄berēt eidē. ¶ Ideoq̄ꝫ iniūgim⁹: vt ſi te/ b ſtimoniū eoꝝ publicatū nō eſt: nec eſt abrenūciatū teſti/ c b⁹: eos q̄ ſunt iuramēto aſtricti: et alios ſi neceſſe fuerit idoneos: in teſtimoniū reci/ pere nō poſtponas. Idē abbati ꝛ fratrib⁹ de martura.

Publicatio vel renunciatio teſtiū in certis capitulis nō p̄iudicat volēti teſtes ꝑducere in alijs. Ca. XIX.

Cauſam q̄ vertit̄ inter vos: ꝛ plebanū ꝛ cle/ ricos ſctē. M. de martu. cō/ miſim⁹ iudicib⁹ ēminandā: cūq̄ꝫ vtraq̄ꝫ ps ī eoꝝ eſſet p̄/ ſentia ꝯſtituta: ꝛ teſtes eēnt hincinde recepti: et eis ab vtraq̄ꝫ pte renūciatū: ꝛ atte/ ſtationes etiā publicate: qđ dā priuilegiū nup a nob̄ īpe tratū ī mediū ꝑtuliſtis. et. ī. ¶ Judicib⁹ ipis mādauim⁹ d vt ſup alijs capl'is (ſi q̄ alia fuerūt ab his) ſup q̄bus te/ ſtes recepti ſunt: ꝛ eoꝝ atte/ ſtatiōes publicate: teſtes ſi q̄ idonei ꝑducti fuerint recipi e ant: ꝛ nullis capl'is nouiter a nob̄ p vr̄os nūcios īpetra tis: q̄ ꝯtineant̄ in ꝑuilegio vr̄o: vel in alijs lr̄is q̄s vob̄ indulſim⁹ poſtq̄ꝫ cām ipam f cōmiſim⁹ eiſdē: p̄dicte plebi in hac cā īpedimentū p̄ſtantib⁹: cōcordia vel iuſticia mediante decidant. Quia ve/ ro florentinus epiſcopus in timauit q̄dā capitula eidem priuilegio eſſe inſerta: q̄ ob/ g uia rōni vident̄: illud ad noſtrā p̄ſentiā cū veſtro nūcio tranſmitatis. Idē nouiceñ epiſcopo.

A teſtimonio repellitur ſimili morbo laborans. Ca. XX.

Perſonas eccl'iaꝝ. et. ī.

indicio ſeculari. ſꝫ autē. dicit ꝯtrariū ꝛ cōcordat huic c. ꝙ poſtq̄ꝫ aliquis didicit teſtificata: nō pōt vlterius teſtes ꝑducere ſup his ſup quibus introducti ſunt in autē. e. §. q2 vero. col. vij. ſed dn̄i legū ſatis friuolā adhibent ſolutionē. Intelligūt em̄ in autē. in eadē cā ante ſniam diffinitiuā. l. iſtas. in cā appellatiōis: ſꝫ rō ꝓhibitionis remanet in eadē cā appellationis q̄ fuit in p̄ncipali. ſ. ꝑiculū ſubornatiōis: ꝛ ideo q2 cā remanet eadē vtrobiq̄ꝫ eadē dꝫ eē ꝓhibitio vtrobiq̄ꝫ: ꝛ vbi eſt eadē rō idem iudiciū habendū eſt. ſ. de trāſla. iter corpalia. ff. ad. l. acqui. illud: et alibi quotiēs viciū ex vna radice naſcit̄ ꝯſeq̄ns eſt. vt. eadem. l. tollat̄. C. ō nup. ſi libertā. Unde dicendū eſt: ꝙ aptis atteſtationib⁹ vlteri⁹ nō recipiant̄ ſuper eiſdem articulis alij teſtes ꝛ leges p̄dicte recte pn̄t intelligi vt habeant locū ſup nouis articulis pendētibus ex prioribꝫ ꝛ ſic cōcordabūt iuri canonico. ꝛ aut̄. p̄dicto. §. q2 ꝟo in quo nō diſtinguit̄ vtrū in cā principali vel in cauſa appellationis. a ¶ Juramentis: aliter em̄ nō admitterēt̄: niſi a ptibꝫ remiſſum fuerit. ī. eo. tuis. Forma ꝟo ſm quā iurare debent talis eſt: iurabūt em̄ ꝙ dicēt totā veritatē iudici vel cui cōmiſerit quā nouerit de re illa ſup qua iurāt. iij. q. ix. hortamur. ꝛ in aut̄. eo. ti. §. j. Itē ꝙ nullā interſerāt falſitatē. ij. q. iiij. nullā. ꝛ. iij. q. ix. pura. Itē ꝙ ꝓ vtraq̄ꝫ pte dicēt veritatē quā ſciunt xiiij. q. v. nō ſane. Itē ꝙ dicēt oēm veritatē ſiue interrogati ſiue nō. arg. ī. de accu. cū dilect⁹. j. Itē ꝙ nō p̄cio nec amore nec timore vel odio ſeu ꝓ alio cōmodo teſtimoniū dicēt. ſ. q̄tiēs. ī. e. licet. j. e. §. teſtes Tan.

Intimauit. ¶ In prima pte cōqueſtio. In ſcđa ꝓuiſio. ibi ideoq̄ꝫ. Ab. b ¶ Eoꝝ. ſ. teſtiū q̄ iaꝫ erāt inducti ꝛ recepti: nā ſi dicta illoꝝ publicata fuiſſent: nec iſti nec alij reciperent̄ vlteri⁹. vt. ſ. ti. ꝓxi. dictū eſt. c ¶ Juramento: eo em̄ ipſo ꝙ voluit ſubtrahere copiā ꝓbationis aduerſario ſuo: p̄ſumit̄ iniquam cām fouere: ꝛ experiri debet in ſe iudicis auctoritatem eluſam. iij. q. vij. §. tria. ver. ſiq̄s aūt. ꝛ. ī. ti. ꝓxi. ꝑuenit Ideoq̄ꝫ nō obſtāte iuramēto tali qđ inique fuit extortū: iurabūt dicere veritatē ſup negocio principali: cuꝫ illud iuramentū illicitū fuerit ꝛ ſiue peccato ſuari nō poſſit: cū celare veritatē ſit peccatū mortale. xj. q. iij. quiſq̄s. ī. de fal. c. j. ꝛ denūciandi ſunt illo iuramēto nō teneri. ī. e. ꝯſtitutis. ꝛ eſt exp̄ſſum. ī. de accu. olim. Temerariū em̄ iuramētū nō repellit a ꝓmotione. ī. de iureiurā. ſicut. ī. § nec a teſtīonio vt h̄ dicit. Alit̄ tn̄ alij intelligūt ꝙ iſti nō debent iurare ſup principali: ſed ſolummō ad detegandū tāte calliditat̄ ꝯmētū. ī. ti. ꝓxi. ꝑuenit. ī. ſꝫ illud ibi exponitur. Credo ei ſtādū qđ prio dixi.

Cauſam ¶ Quo ad titulū ſūmat̄ vt ī rubro. hꝫ ei alia dicta q̄ nō faciūt ad titulū iō illa nō ſūmāt̄ Cōis diuiſio. ſecūda ibi Judicibꝫ. Ab. d ¶ Capitul̄: nouis ſcꝫ pēdentibꝫ tn̄ ex antiq̄s. Et ē ar. ꝙ piter in cā cōſultatiōis: ſicut in cā appellationis pn̄t teſtes īduci ſup nouis capl'is q̄ꝫuis atteſtationes ſint publicate vel intellige ſup capitulis antiq̄s ſup q̄bꝫ nōdū fuerāt aliq̄ teſtes recepti ꝛ h̄ veri⁹ videt̄: Cū ei plura capl'a ſiue negocia penit⁹ diuerſa cōmittūt̄ bn̄ pn̄t teſtes recipi ꝛ publicari ſup vno ꝛ n̄ ſup alio: poſtea pn̄t recipi ſup alio ꝛ pn̄t etiā tractari diuerſ tpibꝫ. ff. de arbi. ꝙ tn̄. ī. rn̄ſo. e ¶ Nouit̄ nō. ꝙ lite pēdēte ꝑuilegiū ſeu īdulgētia ipetrata ſup re litigioſa ī p̄iudiciū alteri⁹ ptis nō valet vt h̄ ptꝫ. ꝛ. ſ. vt lit. pē. c. vl. vbi ō h̄: ꝛ in aut̄. vt ī me. lit. ſa. iuſ. nō fieri. §. ſi ꝟo. col. viij. ꝛ. ī. de ꝑuil. dudū. f ¶ Cōmiſim⁹: ar. ꝙ poſtq̄ꝫ cā cōmiſſa ē iudicib⁹ res p̄ſumit̄ eē litigioſa ita vt indulgētia ſiue ꝑuilegiū ſup ea īpetratū nō valeat. ff. de excu. tu. tutor petit⁹: ī p̄n. g ¶ Rōni. Sꝫ q̄re dicit obuia rōni cū ꝑuilegia indulgeant̄ ꝯ ius cōe ꝛ ita ꝯ rōnē. iij. di. ꝑuilegia. ꝛ. vij. q. j. petiſti. ꝛ. xxvj. q. ij. nō ſtatim. ꝛ. c. nō exēplo. xvj. q. j. hinc eſt. ꝛ. c. di. cōtra morē. ꝛ. C. de legi. l. iij. in fi. ff. ad muni. l. j. C. de theſau. l. vna. li. x. vn̄ ſic dꝫ exponi obuia rōni. i. ꝯſueto ꝛ rationabili curſui ꝑuilegioꝝ obuiare videbant̄ qđ eſſe nō debet: nec valēt priuilegia q̄ nimiū ledūt ar. ī. de deci. ſuggeſtū. ꝛ. ī. ō ꝟ. ſig. q̄d p nouale. ꝛ ar. C. ō p̄

Perſonas: (ci. imp. of. q̄tiēs. ꝛ. l. nec dānoſa. H. cōſili. ſic. iiij. q. iij. §. liberi teſtes. ꝛ. ſ. e. veniens. ꝛ. ſ. de cōfeſ. c. j. vbi de hoc ſic ꝛ iudex q̄ hꝫ cōſimilem

Uerũ ſi corã te vel alio quolibet negocia ventilent̃: nolum⁹ vt aliq̃ morbo cõſimili laborãtes: ſi certũ ſit aut legitime ſup hoc pñt ɔuinci: ſi ab alterutra pte teſtes adducti fuerint: in teſtimoniũ admittãt̃. Idẽ in ɔcilio. late.

Chriſtianus cõtra iudeum in teſtẽ admittit̃. Ca. XXI.

Iudei ſiue ſarraceni. et ĩ. Teſtimonium quoq; chriſtianoꝝ aduerſus iudeos in omnib⁹ cauſis: cũ illi aduerſus chriſtianos teſti/
a b⁹ ſuis vti p̃ſumãt: recipiendũ eſſe cenſem⁹. ¶ Et anathemate decernimus feriendos: q̃cunq; iudeos chriſtianis voluerint p̃ferre in hac parte. ¶ Cũ eos chriſtianis
b ſubiacere oporteat: ⁊ ab eis
c ꝓ ſola humanitate foueri.

Idẽ mattheo cardi. **Teſtimoniũ matris eſt ſuſpectum vbi filia petit in virũ aliquẽ ſe maiorẽ. hoc primo. ⁊ ad dictũ ſolius matris de impedimẽto ɔponẽtis ĩpedit matrimoniũ ſed cõtractum nõ diſſoluit̃. Ca. XXII.**

d Super eo qđ a nobis tua deuotio poſtulauit: vtrũ viro negãte ſe mulierẽ affidaſſe: ip̃i⁹ mat̃ mulier⁊ ⁊ altera mulier: poſſint ad teſtiõniũ recipi? Cõ. t. t. r. ꝙ cũ mat̃ filie icremẽtũ ⁊ honorẽ videtur diligere: vbi vir ſuperioꝛ ẽ diuitijs: ⁊ nobilitate potẽtia vel honoꝛe: teſtimonium ei⁹ videt̃ eẽ ſuſpectũ: ⁊ iõ nõ eſſe aliquaten⁹ admittẽdũ. ¶ Sup illa vo qõne quã feciſti: an mulier ɔiũgenda non ſit viro: ꝓ eo ꝙ ſola mat̃ alt̃utrius eos eẽ ɔſanguineos ɔfitet̃? ¶ Rñdem⁹ ꝙ ſi nõ ẽ firmatũ mrĩmoniũ iter eos matre aſſeuerãte ipos eẽ cõſanguineos: nõ debẽt ɔiũgi qꝛ p̃ſumptio eſt nõ modica: ꝙ ſe linea ɔſanguinitatis attingãt. Si vo mrĩmoniũ eſt
e firmatũ: nõ dꝫ ſine pluriũ iuramẽto diſſolui. Idem. **Ad deciſionẽ cauſe maxĩe ꝓ pte iudei nõ ſufficit regulariter min⁹ teſtimoniũ q̃ꝫ duoꝝ ꝓbate vite ⁊ laudabilis ɔuerſationis. Ca. XXIII.**

Licet vniuerſis. et. ĩ. ¶ Quia nõ ẽ licitum
f alicui chriſtiano: ⁊ multomin⁹ crucis chriſti inimico: vt cauſe ſue vni⁹ tm̃ quaſi legitimo teſtimonio finẽ ĩpoat. ¶ Mandam⁹ quaten⁹ ſi inter vos: ⁊ quoſcunq; iudeos emerſerit qõ: in qualibet cã: chriſtiani ⁊ maxĩe clerici: nõ min⁹ q̃ꝫ duoꝝ vel triũ viroꝝ qui ſint probate vite: ⁊ fide
g lis ɔuerſatiõis: teſtimoniũ admittatis. ¶ Iuxta illud
h dñicũ: ĩ ore duoꝝ vel triũ te/

causam pōt recuſari. s. de iudi. cãm q̃. ij. ſic ⁊ q̃ in crimine detinet̃ nõ pōt aliũ denunciare vel accuſare. vt. iij. q. vij. qui ſine. ⁊. c. poſtulat⁹ . §. porro. in fi. ĩ. q. ĩ. multi circa pñ. ⁊ ĩ. đ ſpõ. cũ in tua. nec pōt aliũ coꝛripere q̃ in ſimile delictũ coꝛruerit. xv. di. c. vl. ⁊. xvj. di. vna tantum. ſt. xlij. diſt. . §. j. ⁊. lxj. di. in ſacerdotibus.

Iudei. ¶ Primo ponit dictũ: Scđo addit penã. ibi. Et anathemate. Tercio addit cãm ibi. cũ eos. Ab. a ¶ Preſumãt de facto: qm̃ de iure nullus in fidelis cõtra fidelem debet admitti ĩ teſtimonium. ij. q. vj. ſi hereticus. ⁊. c. ñ pōt. ⁊. xxiij. q. iiij. ipã pietas b ¶ Subiacere. xxiij. q. vl. diſpar. ⁊ melius. ĩ. de iudi. cũ ſit. ⁊. liiij. di. nulla. ⁊. xvij. q. iiij. cõſtituit. B. c ¶ Foueri. lxxxvij. di. paſce.

Super eo. ¶ Duo ſũt dicta ⁊ qđlibet ſubdiuidit̃: vt ꝑ ſe ptꝫ Ab. Si. d ¶ Sup e. qꝛ mater. Et ita videt̃ ꝙ pat̃ ⁊ mater non poſſunt ferre teſtimoniũ in cã filij. iiij. q. iij. §. item teſtis idoneus. Et qꝛ cã filij cã patris eſſe videt̃: qꝛ dãnũ ⁊ emolumentũ ad eũ ꝑtinere videt̃. ar. ij. q. vij. §. biduũ: ꝟ. palã: ⁊ in cã ſua nullus idoneus teſtis eſt. iiij. q. iij. §. nullus. ⁊ arg. iij. q. v. c. ĩ. ⁊ pater ⁊ filius ꝓ vna ꝑſona reputant̃. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate: ⁊. C. de impu. ⁊ alijs ſubſti. l. vl. in fine inſti. de inuti. ſti. §. ei q̃ ar. ɔ̃. xxxv. q. vj. cõſanguineos. ⁊ ĩ. q̃ ma. accu. poſ. videt̃. Sol. pater ⁊ mater ⁊ ceteri cõſanguinei bene admittunt̃ ad ɔiungendũ matrimoniũ ſiue etiã ad diſiũgendũ ꝓpter cõſanguinitatẽ fauore mrĩmonij vt dicũt duo vltima ɔ̃ria: illi etiã ſunt ceteris p̃ferendi: vt ibi đꝛ. Sꝫ qđ hic đꝛ intelligit̃ de his parẽtibꝫ qui ſuſpecti ſunt vt lr̃a dicit: vt ſi alter ſuperioꝛ eſt potentia diuitijs vel honoꝛe: pater ⁊ mater alteri⁹ nõ eſt admittendus alias vbi eq̃litas eſt vel modica etiã excellentia admittunt̃: vt dicũt vltima ɔ̃ria: ⁊ hoc in matrimoniali cã. in alijs vero cauſis pater ꝓ filio vel ecõuerſo nõ recipit̃ vt dicunt iura p̃dicta: ⁊ illa decre. videt̃ in fi. q̃ tñ loquit̃ in cõiungẽdo vel diſiũgendo ꝓpter cõſanguinitatẽ vt ibi đꝛ. e ¶ Firmatũ. i. cõtractũ ꝑ cõſenſum mutuũ de p̃ſenti: tũc em̃ ſepari nõ poſſet ad dictũ vni⁹ teſtis: qꝛ in nulla cã dictũ vni⁹ ſufficit. ĩ. c. pxi. ⁊. s. eo. veniẽs. ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ. vnius vero: alias ɔ̃here non debẽt: qꝛ ad dictũ vnius impedit̃ matrimoniũ ɔ̃hendũ. ĩ. de ſpõ. p̃terea ij. Itẽ ⁊ ſola fama impedit. ĩ. đ cõſang. ſup eo. multa em̃ impediũt ɔ̃hendũ q̃ nõ dirimũt iam cõtractũ. ĩ. de iureiur. queadmodũ. ⁊ ſic nõ oĩa que impediũt oꝛdinandũ deijciunt iã ꝓmotũ. xv. q. j. §. vl. ⁊. ĩ. de regu. ad apoſtolicã. ⁊. ĩ. de accuſa. ſup his.

Licet vniuerſis. ¶ Iude⁹ nil poteſt ꝓbare min⁹ q̃ꝫ ꝑ duos teſtes fideles ⁊ honeſtos. Vel ſũma ſic vt in rubꝛo. Et facit quatuoꝛ: p̃mittit cãm dicti: ponit dictũ. ibi. mandam⁹: qđ ꝓbat auctoꝛitate ibi: iuxta. ſoluit obſtaculũ: ibi: qꝛ licet Ab. f ¶ Multominus: arg. a maioꝛi ſic. xliij. di. diſpẽſatio. ⁊. xj. q. j. magnũ: ſic. xxxij. q. v. ſi paulus. g ¶ Cõuerſatiõis: ⁊ ita iude⁹ đ iure nõ admittit̃ ɔ̃ chriſtianũ ad teſtimoniũ. ar. ij. q. vij. ſi hereticus. ⁊. c. non poteſt. ⁊. c. pagani. ⁊. xxiij. q. iiij. ipã pietas. Ar. ɔ̃. s. e. iudei. nõ eſt ɔ̃: qꝛ ibi factũ recitat̃. ſ. ꝙ illi vti p̃ſumũt. ſꝫ illud de iure fieri nõ debet. h ¶ Duoꝝ vl' triũ. i. nõ paucoꝝ ꝓut ſequit̃. ⁊ ſic affirmatiua exponit̃ ꝑ negatiuã. xxxv. q. iij. equaliter . ff. đ manumiſ. l. iiij. in pñ. ff. de dolo. nõ dꝫ ĩ fi. ff. de le. ij. cũ pater . §. rogo. ⁊. l. cũ quidã. ij. ⁊ ecõtrario negatiua exponit̃ ꝑ affirmatiuã nõ ſuũ. i. alienũ. C. vnde vi. ɔquerebat̃. ſic exponũt quidam. di. ĩ. oẽs leges: naturale eſt

tranſire p agrũ alienũ.i.non ſuum. a ¶ Quedam. quedã ſũt cauſe q̃ plures teſtes requirunt: ſicut teſta/mentum vbi requirunt̃ ſeptẽ teſtes. C.q̃ teſta.fa.poſ. hac ꝯſultiſſima .ꝛ. C.de teſt.ſi vnus.ꝛ puberes debẽt eſſe teſtes. C.de teſta.hac conſultiſſima. In codicillis q̃nqꝫ reqruntur C. de codicil .l. vlt̃. Itẽ ĩ do.ca. moꝛ.v.teſtes re/quirũt̃.C. ꝺ do. cauſa moꝛ.l.vl. ꝛ in caſu quẽ ha bes.ij.q.iiij. pꝛe ſul.ꝛ.c. nullam. Itẽ q̃nqꝫ teſtes requirunt̃ cũ q̃s debitũ in ſcṗtis vult pꝛobare ſe ſoluiſſe. C.e.ti.l. teſtium.

b ¶ Vni⁹. hoc veꝝ eſt in alteri us p̄iudiciuꝫ: et ſic non ob.de cõ ſe.di.iiij. cũ ita/qꝫ.ꝛ.§. puulos. vel vbi quis nõ habet ius peten di.ſ̃.c. pxi. ꝛ.ĩ. de ſpon. p̄terea. ij. tamẽ vn⁹ te/ſtis p̄ſnmptiões inducit: ſꝫ nõ fa cit pbationẽ. xx q.iij.pñs.ff.quẽ admodũ. teſta. ape.l.j. ĩfi.ꝛ.ff. de do.p̄le.theo/põpus.ſꝫ ibi te/ſtatoꝛ hoc voluit Lan.

In litter ¶ Cois diuiſio Scða.ibi. Re/ſpondem⁹. Ab.

ſtiũ ſtat oẽ ꝟbũ. ¶ Quia lꝫ a q̃dam ſint cauſe: q plures q̃ꝫ duos exigãt teſtes: nulla eſt b tñ cã: q̃ vni⁹ teſtimonio (q̃ꝫ/uis legitimo) termiet̃. I dez firmian.epo.

Nõ ſũt idonei teſtes quos actoꝛ de familia ſua pduxit. Ca. XXIIII.

In lrĩs.et.j. Quidã no/bilis tui epat⁹: quãdã ſi bi legitime copulãs: cũ eam in domo fere p ſeptẽnium te/c nuiſſet: ꝯſobꝛinã pr̃is eius: anteq̃ꝫ eã duceret ſe aſſeruit cognouiſſe. ad qð pbãdũ te/d ſtes de familia ſua: tres pdu xit. Rñdem⁹ igitur: vt ſi res ita ſe habet: p illoꝝ teſtimo/nio ip̄m ab vxoꝛe nulla rõne diuidi patiaris: ne ꝯ ipſos aliquos audias: niſi pbate e eẽnt vite ꝛ opinionis: ꝺ q̃b⁹ veriſil̕e nõ eſſet: q deberent pꝛo aliq̃ deierare. Vrba/nus.iij.

Donec atteſtatiões fuerint publicate ꝛ eis renũ ciatũ pduci pñt teſtes: poſt/ea vero non ſup eodẽ capitu lo ſꝫ ſup alio ſic. Ca. XXV.

gitime ꝯtra ſtatuta dñi ſepare.ĩ.e.licꝫ.in fi. Bern̄.

Cum veniſſet. ¶ Sũmat̃ vt in rubꝛo q̃ ad ti tulũ. Habet em̄ aliud dictũ ĩ p̄ncipio qð nõ fa cit ad materiã ꝛ potuiſſet h̄ omitti. Et ſũt due ptes. In p̄ma ptis ꝯq̃ſtio. In ſcða dat iudices ibi. Mãda mus. Quib⁹ tria mandat. Scða ibi. Queſtiões. Tertia .ibi. Si q̃. Ab.

Cum veniſſꝫ ad apo.ſe. mgr̃. M. nob̄ expoſuit q Luci⁹ papa p̄.n.cãm q̃ int̃ ip̄m ꝛ abbatẽ de ſicolañ. ꝟte bat̃: cõmiſit iudicib⁹ fine de bito terminãdã.et.j. ¶ Mã dam⁹ q̃ten⁹ ſi ſñiaꝫ illoꝝ no uerit canonice pmulgataꝫ: f eã aucte ap. ꝯfirmet: nec ap pellatio illã ĩpediat: q̃ int̃po ſita ðꝛ occaſiõe moꝛt p̄.n.cũ g poſtea egerit ꝛ rñderit: teſteſ qꝫ duxerit pꝛoducendos.

¶ Queſtiones q̃ꝫ alias ſup q̃b⁹ teſtes fuere pducti: ꝛ de poſitiones publicate eoꝝ vl̕ renũciatũ fuit teſtib⁹ hinc ꝛ inde: null̕ alijs ab alterutra pte ſup eodẽ receptis: ſ̃m te/h noꝛẽ ip̄aꝝ mediante iuſticia i terminet. ¶ Si q̃ ꝟo fuerit q̃ſtiões: ſup q̃b⁹ vl̕ teſtes nõ k fuerĩt pducti: vl̕ renũciatuꝫ eiſdẽ audiatis: ſi q̃ hincinde ꝯpoſita fuerĩt: fiuẽ illis debi tũ imponẽtes. Clemẽs.iij.

Põt reus pducere teſtes ad pbãdũ ꝯtrĩũ ei⁹ qð actoꝛ p/bauit ſi publicatio atteſtati/

f ¶ Cõ firmetis. hec cõ/firmatio habet̃ pinde ac ſi p pa pã facta fuiſſet: ar. C. de ve.iur: enucle.l.j.§. ſed neqꝫ.in fi.

g ¶ Egerit.ſ̃. ꝺ offi.dele. g̃tũ. ff.de pact. tale .§.j.ff.ad mace/do. ſi fili⁹ .C.de re iudi.l. q̃ſtio/nes.ꝛ.ĩ.de re iu. qð ad ꝯſultario/nẽ.ꝛ.ff.ꝺ mino. ſi fili⁹. Ar. ex h̄ loco q moꝛtuo etiã mandatoꝛe re ĩtegra pñt p/cedere iudices ꝺ ꝯſenſu ptiũ: ꝛ h̄ ꝯcedũt q̃dã. Cõ tra dico q ptes non pñt ãmodo eis dare iuriſdi/ctionẽ ex lrĩs il/lis cum iuriſdi/ctio iã ſit finita p moꝛtẽ mãdan tis. ar .op.ſ̃. de offi.dele ſignifi/cantib⁹: qꝛ actio ſemel extincta.

c ¶ Cõſobꝛinã. allegabat pꝛimũ ge nus affinitatis in tertio gradu q habet phibitionem vſqꝫ ad quartũ olim vſqꝫ ad ſeptimũ .xxxv.q.iij.c.j. d ¶ De familia. teſtes q̃s accuſatoꝛ de familia ſua p/ducit nõ valẽt.ff.e.l.pe.ꝛ domeſtic⁹ ſiue familiaris nõ ẽ admittẽdus. C.e.ti.l.ij. Dicunt̃ familiares de q̃b⁹ le git̃. C.de his qui ad ec.ꝯfu.l.vl.§.ſane. ꝛ.iij.q.v.c.j.ꝛ iij.ꝛ.c.accuſatoꝛ.ꝛ.iiij.q.iij.§.itẽ in criminali.ꝟ.item etiã ĩ iure ciuili: ꝛ ĩ alio ver.itẽ teſtes. Ar.ꝯ.xiiij.q.ij. ſup pꝛudentia.ꝛ.ſ̃.e.inſup.ꝛ.c.cũ nũci⁹: cum ſuis ꝯſi milib⁹. Sol̕. domeſtici appellant̃ ppꝛie q̃bus impari p̄t rõne patrie vel dñice ptãtis. vt in.l.pñti. q̃les cre/do h̄ fuiſſe. Cõtraria nõ obſtãt: qꝛ in alio caſu loquũt̃ ꝛ illud ẽ a iure pmiſſũ fauoꝛe eccl̕ie: ꝛ qꝛ nõ ferunt te/ſtimoniũ p aliq̃ ſingulari. Familiares appellant̃ con/ſãguinei: colon⁹: aſcriptici⁹: mercẽnarius fili⁹ ĩ ptãte: libertus ꝛ ſeru⁹: ꝛ oẽs habitãtes in domo. Sꝫ illi q̃b⁹ impari p̄t nullo mõ admittũt̃: aliĩ cũ diſtinctione affe ctiõis vt ppt̃ h̄ ꝯ eos p̄ſumat̃ vel nõ: vt dicit Hug.iij q.v.in ſũma: ꝛ.c.j. e ¶ Vite. nõ ĩ mr̃imonio ſepa/rãdo p̄cipue teſtes eẽ admittẽdos q̃ ſunt pbate vite ꝛ opinionis.ĩ.de ꝯſang. ex lrĩs. qꝛ tollerabili⁹ ẽ aliquos ꝯtra ſtatuta hoĩm dimittere copulatos q̃ꝫ ꝯiunctos le

ampli⁹ nõ reuiuiſcit.de ꝯſe.di.iiij. q̃ris.ꝛ.ff. ꝺ ſolu.q̃ res.§.areã. C.ꝺ remiſ.pig.cũ ex cã.ꝛ p̄uatoꝝ ꝯſenſus eũ nõ facit iudicẽ q̃ nulli p̄eſt iudicio. C.ꝺ iuriſdi.om. iu.p̄uatoꝝ.ꝛ h̄ pbat̃.ff.ſi certum.pe.l. eius q̃ in puin cia.ver.nã ꝛ ſi tibi in hoc nũmos ꝛc̃.ꝛ q dicit poſtea egerit.ſ.poſt appellationẽ.ſ̃.de offi.dele.gratũ: ꝛ in/tellige q citatio facta fuit añ moꝛtẽ delegãt: vt dicit illa decre.gratuꝫ.ꝛ ſic ppetuata fuit iuriſdictio: vt ibi ðꝛ: hec decre.loquit̃ de eodẽ facto cũ illa. Dicit magi/ſter. B. q ip̄o iure nõ expirat mãdatũ moꝛte mãdato ris: ſꝫ p exceptionẽ: vnde q̃ p exceptionẽ expirãt pñt a ptib⁹ relaxari: vnde põt iudex pcedere ꝛ valet ſi ni/hil opponat̃. ar.ff.de bo.poſ.l.vj.ꝛ.l.pe.ĩ. de re iudi. inter.ar.de h̄ plura inuenies.ſ̃.de reſcrip. ad audien tiam.in vl.glo. h ¶ Iuſticia. que tribuit vnicuiqꝫ qð ſuũ eſt.inſti.de iuſti.ꝛ.iu.j.reſpon.ꝛ.xij.q.ij.cũ de uotiſſimã. i ¶ Si q̃. Cũ dicat p̄mo q ſñia ꝯfirmet̃ quare dicit hoc. Dicas q plura capl̕a ꝛ penit⁹ diuer/ſa erãt: ꝛ ſup quibuſdã fuit lata ſñia: ſup q̃buſdã non ſic.ſ̃.eo.cauſã que. k ¶ Renũciatũ. Si renũciatuꝫ fuiſſet lꝫ nullos teſtes pꝛoduxerit ps illa q̃ renũciauit nõ ẽ vlteri⁹ ad h̄ admittenda: qꝛ licitũ ẽ cuilibet renũ ciare iuri ſuo.vij.q.j.q̃ꝫ piculoſũ.ꝛ.C.ꝺ pac.ſi quis in

ꝯſcribẽdo: ar. ad h̄ ꝙ non ē licitū redire ad hoc qđ ſe/mel renūciauerit. C. de re. credi. ſi qˢ iuſiurãdum: ⁊ re/mittẽtibꝰ actiones ſuas nõ eſt ampliꝰ recurſus dãdus ad eas. ff. de edil. edic. querit̄. §. ſi vẽditor. vel etiam ſi aliqui recepti fuerint ⁊ renūciant ꝓductiõi alios poſt ea inducere non pñt. j. eo. de te/ſtibus.

Series. ¶ Legit̄ varijs modis: ſꝫ duobꝰ modis ſummari ſolet ꝑ doctores ſm̄ duos intelle/ctus communiores. Et ꝑmo ſic. Publicatis atteſtationibꝰ pt̄ falſitas primoꝝ te/ſtiū cõprobari. Hec tñ lec. ſim/pliciter nõ ē ve/ra. vt patebit ex infra dicendis. Scđm ſūmariū eſt. In cã matrimoniali publicatis atteſtationi/bus ſuꝑ eodẽ capitulo pñt alij teſtes induci. Ego ſūmo ⁊ tertio non ponẽdo aliquã ſpeciali/tatẽ ĩ cauſa ma/trimoniali ⁊ tẽ/perãdo ꝑmū ſū/mariū ſic. Pub/licatis atteſtati/onibꝰ pt̄ falſitas primoꝝ teſtium etiã directe ꝓbari ſi ſuꝑ directa vel indirecta ꝓ/batione ñ potuit pars añ publicationẽ inſtrui. Vel q̃rto ſūmo ſic ⁊ no/tabilius. vt in rubro. Cõis diuiſio. Scđa ibi. Preſen/ti. Ab. a ¶ Gradu. Sufficit em̄ in cõputatiõe conſanguinitatis incipe a ꝑmo gradu: licꝫ de ſtipite nihil dicant. j. de conſang. tua. ⁊ xxxv. q. v. c. j. ⁊ j. de diuor. porro. ⁊ j. eo. licꝫ. b ¶ Inſtrumentū. Sed q̃liter ꝑ inſtr̄m poterat ꝓbari ꝙ. B. ⁊. J. non fuiſſent frater ⁊ ſoror: qꝛ de ꝯſanguinitate nõ pot̄ inſtr̄m fieri vt videtur: credo ꝙ inſtr̄m illud nõ ducebat̄ directe ſuꝑ ꝯſãguinitate ſꝫ indirecte. forte in inſtr̄o ꝯtinebat̄ ſic ſuper aliq̃ ꝯctu. B. ⁊. J. eius filia ꝓmiſerūt aliqđ facere: ⁊ ſic dicebant̄ pater ⁊ filia. vel appellabãt̄ in inſtr̄o pa/truus ⁊ neptꝭ: ⁊ ſic inducebat̄: ⁊ inſtr̄m bene poterat ꝓduci poſt aperturã teſtiū ſemꝑ anteq̃ renūciatū ſit vel cõcluſū in cauſa. j. de fi. inſtru. cū dilectꝰ. Bern̄. c ¶ Juri ꝯ̃ria. bñ dicit iura ꝯ̃ria: qꝛ huic obijciebat̄ ꝙ teſtes alteriꝰ ptꝭ falſū dixerãt: vt. s̄. dixit: ⁊ ad falſū ꝓbãdū ñ ſolū pꝰ publicationẽ teſtiū: imo ēt poſt ſniãꝫ teſtes ſūt admitẽdi. s̄. de ꝓba. lꝫ. ẽtvſq; ad. xx. an. j. đ excep. cū venerabil̄ ⁊ j. eo. ex tenore. ⁊. s̄. e. ſicut. ⁊. j. đ re iudi. lator. ⁊. c. ꝯſanguinei. ſic etiã inſtr̄m pt̄ ꝓbari fal/ſū. C. de ꝯ̃hẽ. ſti. optimã Vinc̄. ⁊ alij dicūt ꝙ hec ꝯſue/tudo ꝯſonat iuri: qꝛ poſt publicationeꝫ teſtiū nõ ſunt alij teſtes ĩ ꝯ̃riū vel ad ideꝫ inducẽdi: ar. s̄. eo. frater/nitatis. Et Vinc̄. dixit: ꝙ hec nõ erat decre. ſꝫ ſalua pace ipiꝰ in h̄ nõ bñ dixit: qꝛ ĩ alio caſu loq̄t̄ h̄: qꝛ agit̄ de falſo: vt dictū ē: nec ꝓpt̄ hãc decre. offendit̄ regula illa q̃ ipſe dic̄ ꝙ pꝰ publicatiõeꝫ teſtiū nõ ſūt vlteriꝰ teſtes admitẽdi: qꝛ illud lo/cū hꝫ qñ ſuꝑ eodẽ capl̄o inducū/tur ſuꝑ q̃ alij in/ducti fuerūt: qꝛ illud nõ licꝫ nec ei q̃ eos induxit nec aduerſario. s̄. e. fraternitatꝭ ⁊ in aut̄. đ teſti. §. qꝛ đo. col̄. vij ⁊ illa regula ge/neralit̄ vera ē. Quidã tñ dicūt ꝙ nõ obſuat̄ in cã mr̄imoniali: ⁊ ibi nõ pñt recipi etiã ſuꝑ eodẽ capl̄o: ⁊ dicūt il/lud eē ſpãle ĩ fa/uorẽ mr̄imonij. ar. ad h̄. j. đ ſpõ. ſicut. ĩ fi. j. de cõ/ſã. ⁊ affi. ex lr̄is ſꝫ ibi teſtes nondū fuerant rece/pti. s̄. de proba. cãm mr̄imonij: ⁊ qꝛ pꝰ ſniãꝫ audiretur: g̃ multo fortiꝰ añ ſniam. ſnia em̄ ꝯ mr̄i/moniū nõ trãſit ĩ rẽ iudicatã: de h̄ đr etiã. s̄. đ ꝓ/ba. iurauit: h̄ nõ poterat omitti iſta ꝓbatio ſine ꝑiculo aĩe: ibi poterat omitti ſine ꝑiculo: qꝛ nullū peccatū in nõ ꝯ̃hẽdo: ſꝫ in ſeparãdo ꝑiculū ē ſi nõ ſūt cõſanguinei.

Preterea. ¶ Cõis diuiſio. Scđa. ibi. Rñdemꝰ Ab. d ¶ Cõſcios. Sꝫ quõ ſūt cõſcij niſi viderĩt: qꝛ forte ab eo audierūt: qꝛ illud dicimꝰ ſcire qđ ab alijs audiuimꝰ. xxij. q. v. h̄ videt̄. Vel qꝛ viderūt ſolū cū ſola ĩ lecto vel nudū cū nuda. ſꝫ nõ viderūt eos carnaliter cõmiſceri. j. đ ꝑſump. tertio. ⁊ ideo dicit: ſꝫ de viſu nihil affirmãt. e ¶ De viſu. h̄ ē ſi vidiſſent illos carnaliter cõmiſceri. f ¶ Auditu. qꝛ forſitan teſtes diſtabãt tenui pariete a cõmiſcẽtibꝰ audiẽdo eos ſimul cõmiſceri: ſꝫ nõ videbãt. Sꝫ nūqđ fama ĩ tali teſtimonio đ auditu ſufficit vt debeãt ſeparĩ: ñ videt̄: qꝛ teſtimoniū đ auditu ñ hꝫ locū ĩ h̄ caſu: qꝛ fama ꝑ ſe nihil ꝓbat: lꝫ ꝑſūptiõeꝫ ĩducat: ar. j. đ eo q̃ ꝯgno. ꝯſã. vxo. ſue: ſuꝑ eo. ad fi. nec đꝫ firmare: ſꝫ potiꝰ infirmare. iij. q. iij. §. itẽ ſepe. Cõtra videt̄ qꝛ violẽta ꝑſūptio loco ꝓbatiõis habet̄ ꝑcipue in h̄ caſu. xxxij. q. j. dixit dñs. et ar. ad h̄. j. de accu. repellãt̄. Sol̄. ĩtelligūt q̃dã hanc decre. cū agat̄ ad mr̄imoniū ĩpediendū: puta aliq̃ volebãt ꝯ̃here obijciebat̄ ꝙ nõ poterãt: qꝛ ille cognouerat

onū nõ ē facta cõſuetudĩe ꝯ/ria nõ obſtãte. XXVI.

Series tui ſcꝑti nob̄ aperuit: ꝙ cuꝫ nuꝑ int̄ filios q̃rundã nobiliū tue ciuitatꝭ cõiugalis q̃ſtio tractaret̄. et. j. Pars q̃ mr̄imoniū accu/ſabat: teſtes ꝓduxit legitĩos q̃ ꝯſãguinitatẽ int̄ ꝑdictos eſſe firmit̄ aſſerebãt: in ꝑmo a gradu ponẽdo duas ꝑſonas B. videlꝫ ⁊. J. dicẽtes illos eē fratrẽ ⁊ ſororẽ: ꝑs aūt op/poſita id falſuꝫ dicebat. b. ſ. eē ſororẽ. J. ad corroborãdã aſſertioneꝫ ſuã tã teſtes offe b rẽs q̃ publicum inſtr̄m. Añ qꝛ ꝑs accuſãtiū: teſtes illos nõ eē recipiẽdos ꝓponit: et tu nõ eē ꝯſuetudinẽ eccl̄ie affirmas: vt poſt receptos te/ſtes q̃ ꝯſãgnitatẽ ſm̄ formaꝫ canonū computãt: alij ex oppoſito admittãtur. ¶ Pñti pagina rñdemꝰ: ꝙ ſi non eſt aliud canonicuꝫ qđ obſiſtat nõ obſtante illa ꝯſuetudine c (vtpote iuri ꝯ̃ria) teſtes recipere non omittas. Cele/ſti. iij. Carnalis copula ꝓbatur ꝑ cõueniẽs teſtimonium de viſu idẽ in teſtimonio au/ditus qđ adminicula ⁊ fama coadiuuãt. Ca. XXVII.

Preterea cū q̃s accuſatur aliquã cognouiſſe: an ſint teſtes interrogãdi đ viſu: aut ſola vicinie fama ſufficiat: vl̄ ſi iuratis teſtibꝰ ſit credendū: qui ſe carnalis d copule conſcios eſſe fatent̄: e ſed de viſu nihil affirmant? ¶ Reſpõdemꝰ ꝙ ſi teſtimo/nium cõueniens de viſu redf datur: vel etiã de auditu: et ꝑſumptionem violẽtã fama cenſentiens ſubminiſtret: ac alia legitĩa adminicula ſuf/fragentur: ſtandū ē teſtimo/nio iuratorum: etenim circū/ſpectus iudex atq; diſcretus motum animi ſui ex argumẽtis ⁊ teſtimonijs q̃ rei aptiora eſſe comperĩt confirmabit. Innocen. iij. cõſulibus ⁊ populo beneuentano.

Unius iudicꝭ verbo non creditur: ſcripture vero eius ꝑ teſtes reprobari pñt: fallit hoc in papa. Ca. XXVIII.

Cum a nob. et ī. ¶ Et a canonica ⁊ ciuilia iura ſequentes: diſtricti⁹ inhibe c mus: ne vnius iudicis: quãtumcunq; fuerit auctoritatis: verbo credatur in cauſis: ſiue ſuper teſtamentis ſiue q̃buſlibet alijs cõtracti d b⁹ q̃ſtio agitet. ¶ Nec ſcriptũ eoꝝ: niſi teſtiũ adminiculo fulciat: eã obtineat firmitatẽ: q̃n ei poſſint ⁊ debe e ant duoꝝ vel triũ teſtiũ bonoꝝ teſtimonia ꝑualere. f ¶ Salua in oĩb⁹ ſe. ap. auctoritate. X dẽ Tireñ. epõ.

Teſti ſup dilatoꝛia inducto nõ credit ſup pꝛincipali nec cogit deponere ſecus ſi ſup peremptoꝛia: tunc enim cogi poteſt vt iuret deponere ſuper toto. Capitulũ .XXIX.

g De teſtibus.et.ī. ¶ Cõſul.t.t.r. ꝙ ſi teſtes ſint inducti ad exceptionem dilatoꝛiam ſolummodo pꝛobãdam: cum ſuper ea tantum iurauerint dicere veritatem ſuper pꝛincipali: nec debent audiri nec cogi teſtimoniu; perhibere: vtpote ſup quo h deponerẽt non iurati. ¶ Si vero cum ad pꝛobandam exceptionem peremptoꝛiã: ab alterutra partium inducuntur: reliqua pars ſuper pꝛincipali negocio etiam eos deponere forte petierit: ⁊ vt cogantur ſuper toto negocio dicere veritatem: ſacramento eos poſtulauerit obligari. Ad id ſunt ſine dubita/

cõſanguineã illius cũ qua ꝯhere volebat: ⁊ in tali caſu leuis ꝓbatio ſufficit vni⁹ teſtis: vel etiã ſola fama impedit.ī.de ſpon.ꝓterea.⁊.ī.de ꝯſang.ſup.eo.⁊.ſ.e. ſuper eo.in fi.⁊ impꝛopꝛie ponit vbũ illud accuſat: in pn.⁊ ſic exponit: accuſat.i.denũciat: qꝛ qđ nõ ẽ ñ põt accuſari ſ; denũciari poteſt ad impediendum matrimoniũ.ī. de de ſpon. impu. ad diſſoluẽdum: ⁊ ſm h planũ ſat eſt: vel põt intelligi cũ maritus accuſat vxorem de adulterio ad thori ſeparationẽ ⁊ ipa excipiẽdo accuſat eũ aliquã cognouiſſe vt eũ a ſua intẽtione repellat.ī. de adul.c. pe. et vl.xxxij.q.vj.nihil iniquius.vel ſimpliciter põt intelligi cum vxor accuſat maritũ de adulterio ad thori ſeparationẽ dicẽs eũ aliquã cognouiſſe ⁊ h videt verius: ⁊ vtroq; iſtoꝝ caſuũ videt ſatis ꝓbari adulteriũ p hmõi teſtimoniũ de auditu qꝛ audiebãt eos cõmiſceri iuxta tenuẽ parietẽ. Et ſi fama publica cõſentiat ⁊ alia adminicula ſuffragent ꝑut ſequit in lrã ſatis intelligit eſſe ꝓbatũ quia oĩa iſta faciũt ꝓbationẽ ſufficientẽ.ī.de ꝓſump.lrĩs.et c.iij. Ex his aũt oĩbus iudex ꝯfirmabit motum animi ſui.ſ.de renũ.in pñtia.⁊.iiij.q.iij.ſi teſtes.⁊ .ff.de teſti.ob carmẽ.§.ſi teſtes. Et eſt hic ar. ꝙ q̃ non ꝓſunt ſingula: multa collecta ſimul iuuãt: vt ĩ ꝑdictis decre. lrĩs.⁊ tercio: ⁊.ſ. de ꝓba.cũ cãm. vbi de h Bern.

Cum a nobis. ¶ Cõiter ſummat vt in rubꝛo ⁊ ſatis placet.ī.tñ lati⁹ declarabit. Et ſunt tres ꝑtes. Scḋa ibi: nec ſcriptũ. Tercia ibi. ſalua. Ab. Si. a ¶ Canonica: vt.vj.q.ij.ſi tantũ.⁊.c.placuit. ⁊.ſ. de ꝓba.qm̃ ꝯ. b ¶ Ciuilia.C.de arbi.ne in arbitris.§.ſinaũt.⁊.iiij.q.iij.§.itẽ vni⁹: ⁊.C.de teſti. iuſiurãdi. c ¶ Vnius. Sed quid ſi eſſent plures nunquid crederetur eis? argu. ꝙ ſic.ſ.de elec.cum dilecti.⁊.ī.de accu.cum dilectus. In iudicio ſi dicant ſe aliquid feciſſe in ꝑiudicium alteri⁹ partis nõ negantis nõ credit eis niſi quaten⁹ cõſtiterit legitimis documentis.ſ. de ꝓba.qm̃ In cã vero appellatiõis in defectũ ꝓbationis ſi ſup his q̃ corã eis acta ſunt inducerent tanq̃ teſtes ⁊ iurati: vt ſi dubitaret de ꝓceſſu ſatis poſſent admitti: ar. ꝑdictaꝝ decre.cũ dilecti: ⁊ cũ dilect⁹: ibi credit eis: ſ; ſup pꝛincipali nõ.ij.q.vj.ſtatuẽdũ. d ¶ Scriptũ: hic dr ꝙ non ſtatur ſcripture epĩ vel iudicis: quin poſſit ꝓbari ꝯtrariũ niſi habeat teſtiũ ſubſcriptionẽ: contraria ſignant.ſ.de ꝓba.poſt ceſſionẽ.⁊.xj.q.iij. cure ⁊.ī.de fi.inſtru.c.ij.ſup h dicas vt dictũ eſt.ſ. de ꝓba. poſt ceſſionẽ. Bern. d ¶ Scriptũ: factũ nõ p manũ tabellionis qꝛ poteſt repꝛobari p duos vel p tres teſtes q̃uis adminiculo teſtium fulciatur: vt hic patet: ſecus eſſet de inſtrumento per manum publicã facto: ibi ad minus quatuoꝛ eſſent neceſſarij pꝛout no. ſ. de ꝓba.tercio in glo.que incipit.ſic ergo vel dic niſi teſtium adminiculo ⁊c. quia ſi teſtium adminiculo fulciat tunc non poterit per duos vel tres teſtes repꝛobari.ſ; per quatuoꝛ vel plures: ⁊ ſic eq̃paratur inſtrumento tabellionis manu publica facto. argu.ī. de fide inſtru .c. j. e ¶ Teſtimonia: ſic ſcriptura iudic poteſt repꝛobari p teſtes: ſed ſi publica eſt: equalẽ vim habet cum teſtibus.C. de fide inſtru.in exercendis: ⁊ ſic videt ex eo qđ dicit: niſi teſtium adminiculo fulciat: ꝙ ſi ſcriptu; iudicis habet teſtium ſubſcriptionem: ꝙ non valet repꝛobari per teſtes: ſed non eſt verum quia quantumcunq; autenticum ſit inſtrumentum poteſt repꝛobari: vt.ī.de fi. inſtru.cum iohannes.⁊.C. de ꝓba.cũ ꝑcibus.⁊.ſ.de ꝓba.tercio: vbi plene de hoc notat. Ar. contra.ī. de pꝛeſcrip.ad audientiam: vbi potius ſtat pꝛiuilegio q̃ teſtibus: ſed ibi ab eadẽ parte introducunt pꝛiuilegia ⁊ teſtes.⁊ expone: niſi.i.q̃uis. f ¶ Auctoritate. Et ita videt ꝙ non requirat ſubſcriptio in litteris domini pape: ⁊ ꝙ ꝯtra eas nõ admittat ꝓbatio.arg. C. de teſta.omnium niſi eſſent falſe. Sed ꝯtra videt ꝙ in litteris domini pape ſubſcribũt cardinales.xij.q.ij.cum redemptoꝛ.⁊.xxxv.q.ix.ꝙ quis: in pꝛiuilegio ſubſcribunt cardinales: in alijs litteris nõ ſubſcribunt. B.

De teſtibus. ¶ In pꝛima deciſa ponitur cõſultatio. In ſecunda reſponſio. ibi: conſultationi. Et reſponſio eſt bimembꝛis. Scḋm mẽbrũ pꝛoſequitur ibi. Si vero Ab. Si. g ¶ De teſtibus inducti ⁊ iurati. h ¶ Non iurati: hoc ideo dicit: qui cum ꝓducebantur ad pꝛobandam dilatoꝛiam: iurauerunt ſuper illa tantum. vnde ſi poſtea petatur ꝙ deponãt ſuper pꝛincipali non debent cogi ad idẽ: nec etiam ſponte ſi vellent quia non iurauerunt ſuper hoc vnde non valent dicta coꝛũ ſuper illo.ff. de peti.here. ſi quis libertatem.§.vlti.C.qui le. perſo.l.vlti. ⁊ facit ad hoc. ff.de iureiur.ſi duo patroni.§.idem iulianus: in fi. vnde ſi teſtes inducti ſuper poſſeſſione deponant ſuper ꝓpꝛietate non pꝛodeſt per iura pꝛedicta. et eſt argu. ad hoc.ſ.de cauſa poſ. paſtoꝛalis. Sed ſi peteret vt deponerent ſuper pꝛincipali cum inducebant ad pꝛobandam dilatoꝛiam: nunquid ſint compellendi? Ad hoc dicas ꝙ ſi inducuntur ſuper exceptione dilatoꝛia que ꝓponitur ante lit.conteſta.tunc nõ debent aſtringi iurare ſuper pꝛincipali: quia lite non conteſta. teſtes recipi non debent.ſ.vt lite. non conteſta. quoni/

ãm: ꝛ ꝑ totum. a ¶ Cogendi: quia exquo pars ad/uerſa approbat illos pro ſe: ꝛ contra ſe tenet recipere illos. iiij. q. iij. §. ſi quis teſtibus: et ꝓpter connexita/tem cauſe. ĩ. de do. poſt diuoꝛ. reſti. de prudentia.
b ¶ Sufficiens: exquo ſufficiens productio teſtium facta eſt nõ ſunt alij admittẽdi: vt hic patet. vñ ꝛ quarta dilatio tunc denegaret. ĩ. de teſti. ſignificauerunt. Bern.
c ¶ Publicare ſic ptꝫ ꝙ atteſtationib⁹ publicatis põt obijci exceptio ꝑemptoria ꝛ ꝓbari. C. de excep. ſiqui/dẽ. ꝛ. C. de ꝓba. exceptionẽ: no/u⁹ em̃ articulus eſt exceptio peremptoria ꝛ iõ ꝓbari põt apertꝭ atteſtationibus principalis cauſe ꝛ etiam in cauſa appellationis. ĩ. e. ex tenore: ꝛ s̃. de dolo ꝛ cõ/tu. finẽ. s̃. e. fra/ternitatis. ĩ. ð fide inſtru. cũ io/hãnes. ꝛ. C. de tẽp. appel. per hãc. vt ſi obijciatur p̃ſcriptio vł pactũ de nõ pe/tendo vel res iudicata. et poteſt etiam ꝓbari an/te apertas atte/ſtationes vt hic patet. Iſtud tamen ſtultum reputo ꝙ aliuis probet ꝑemptoꝛiam exceptionme anteq̃ꝫ ſciat ſi aduerſari⁹ ꝓbauit intẽtionẽ ſuã: qꝛ ſi aduerſari⁹ nõ ꝓbauit nõ indiget aliqua exceptione. ſi ꝓbat tũc demũ põt ꝛ debet vti ſua exceptione cũ ſit ali⁹ articulus. C. ð excep. ſiquidẽ: ſicut vides in teſte ꝗ reprobari debet ꝛ põt poſt publicationẽ ꝛ illa eſt exceptio ꝑemptoria. ĩ. e. pñtiũ. ꝛ. s̃. eo. ex ꝑte. a. Idẽ eſt ꝛ ſi volo ꝓbare te/ſtes falſum dixiſſe qꝛ hoc poſſum poſt apturã teſtiũ. s̃. de ꝓba. licet. ꝛ. s̃. e. ſeries. ꝛ. ĩ eo. ex tenore. Et no. hic tres caſus in quibus teſtis publicatis atteſtationib⁹ nõ recipiũt ſup eodẽ caplo ſi renũciatũ eſt. ſi ſufficiẽs ꝓductio facta eſt: ſi publicatio ſit facta. Et hoc intelli/ge cũ idẽ eſt modus agendi qꝛ ſecus eſt ſi alio mõ agatur. ĩ. eo. ti. veniẽs. ꝛ. ĩ. e. cũ tua. Itẽ in alio ſi inter ali/as p̃ſonas agat. ĩ. c. pxi. In trib⁹ tñ caſibus exceptio ꝑemptoꝛia lite conteſt. impedit ſi quis eam opponere voluerit ꝛ ꝓbare: videlicet ſi de ipõ negocio ſit iudicatũ tranſactũ vel ſit finitum: vt in concil. Lug. de lit. cõ.
Conſtitutus. ¶ Atte (teſtata. c. exceptionis.) ſtationũ publicatio nõ fit ad petitionẽ tercij: et pars apud quã depoſite ſunt atteſtationes nõ poteſt vlterius teſtes ꝓducere. Vel ſumma ſic ẽm alium in/tellectum vt in rubꝛo. Prima pars ꝓceſſum narrat.

a tione cogendi: niſi foꝛſitan
b ſufficiẽs ꝓductio teſtiũ: ſup principali iã facta fuerit: vł renũciatũ teſtib⁹: vel depoſi
c tiones teſtiũ fuerint publi/cate. Idẽ elieñ. ꝛ ciſtreñ. epiſcopis ꝛ archi. de noꝛbañ.

Dicta teſtiũ nõ ſunt ad peti/tionẽ tercij publicãda: hoc p̃mo: ꝛ is ꝗ ꝓduxit teſtes coꝛã certis iudicibus nõ põt ad eũdẽ effectũ coꝛã iudicibus alijs illos ꝓducere ſed illo/rũ atteſtationibus debet eſſe contentus. Ca. XXX.

d Conſtitut⁹ in p̃. n. ꝓcu/ratoꝛ mgr̃i. R. ꝓpoſuit ꝙ cũ decanus ꝛ. c. eboꝛac. ei
e tũ auct. late. ꝯci. tũ ꝓuilegij ꝓprij rõne: archidiaconatũ richimũdie canonice ꝯtuliſ/ſẽt mgr̃. h. ꝗ archidiacon⁹ richimũdie noiat: ipꝫ eo poſt ap. ad nos ĩterpoſitã ſpolia/uit. Cũq̃ꝫ p̃dict⁹. R. ad iudices ſup reſtitutiõe ſua cõmiſ/ſionis lr̃as impetraſſet. me/
f moꝛat⁹. h. lr̃as reuocatoꝛias ĩpetrauit. et. ĩ. ¶ Inter alia
g poſtulabat p̃dict⁹. h. vt facerem⁹ depoſitiões q̃rũdẽ te/ſtiũ apiri: ſed ꝓcuratoꝛ p̃dict⁹ aperiẽdas eas nõ eẽ dicebat: cũ nõ in hac cã fuiſſent inducti: ſꝫ ĩ ea ꝗ inter ebor̃.
h archiepm̃ ꝛ eũdẽ. R. ꝯtebat ꝛ. ĩ. ¶ Nos eas apire noluim⁹: ſꝫ cãm duxim⁹ vr̃o examini cõmittendã: ita ꝙ ſi vob ꝯſtiterit: p̃fatũ. h. teſtes ꝓ ſe coꝛã epõ ꝛ decano lincoñ. et
i te fili archidia. delegatis iu
k dicib⁹ ꝓduxiſſe atteſtationi
l b⁹ apud eũ depoſitis ſit cõtẽ
m tus: alioq̃n eo nõ obſtãte ꝙ teſtes illi coꝛã iudicib⁹ ipis
n ꝛ te fili archidi. fuere ꝓdu/cti: ꝓ dicto. h. ſi ꝓducti fue/rint ad teſtimoniũ admittantur. Idem. **Publicatis at/teſtationibus nõ opponitur in pſonas teſtiũ. h. d.**

Preſentiũ **Ca. XXXI.**
o auct. ſtatuim⁹ vt ſi ꝗs poſt depoſitiones teſtiũ pu/blicatas: obijcere voluerit

Secunda interloquit ꝛ interloquẽdo cõmittit. Secũda: ibi: nos eas. d ¶ Conſtitutus. decre. iſta loquit de materia illa de cõceſ. p̃ben. poſt electionem: ꝛ ex il/la poteſt colligi caſus. Archiepiſcopus eboꝛaceñ. ab/ſens ꝯceſſerat archidiaconatũ richimundie magiſtro honoꝛio: capitulũ eboꝛaceñ. magiſtro Rogerio
e ¶ Priuilegij. ĩ. de cõceſ. p̃bẽ. poſt electionẽ.
f ¶ Reuocatorias: nõ tñ receſſit de curia.
g ¶ Predict⁹. h. qui litigabat cum ꝓcuratoꝛe magiſtri Roge/rij in curia: vt ſequitur ſtatim in littera. Bern.
h ¶ Archiepiſcopũ: Inter ar/chiepm̃ ꝛ magiſtrũ. R. cã ſup h̃ eodẽ negocio agitata erat co/rã alijs iudicib⁹ ꝛ teſtes fuerunt ibi recepti: ar/chieps dicebat ad ſe ꝑtinere collationẽ archidi/aconat⁹. R. di/cebat ꝙ ꝑtine/bat ad capitulũ a quo fuerat in/ſtitutus. atteſtationes iſtas pe/tebat ho. aperi/ri: ꝛ iõ papa noluit eas aperire: vt ſeq̃t ver. nos eas aperire. Et ſic ptꝫ ꝑ hoc ꝙ teſtes recepti in vno iudicio nõ faciũt fidẽ in alio niſi inter eaſdẽ ꝑſonas: qñ q̃ꝫ tñ teſtes recepti coꝛã arbitro valẽt coꝛã iudice. ar. C. de arbi. l. pe. ſꝫ illud inter eaſdẽ ꝑtes ẽm diſtinctio/nẽ illius. l. C. de teſti. l. vlti. i ¶ Delegatis: a legato ap. ſe. ꝗ cãm illi⁹ cõmiſit. k ¶ Produxiſſe: ſup cauſa que inter ipm̃ ho. ꝛ archiepm̃ ꝛ mgr̃m. R. ꝯtebat. Ex h̃ ꝓbat ꝙ ſi duo litigãt ſup aliq̃ ꝛ terci⁹ veniat dicẽs ſe habere ius in illa re: ꝛ petat ſe admitti audiẽdus ẽ: cũ ſua interſerit. l ¶ Depoſitis: eo ipõ ꝙ atteſtationes fuerũt apud ipm̃ de poſite nõ põt vlteri⁹ alios ꝓ/ducere qꝛ p̃ſumit didiciſſe teſtificata. Si ꝟo apud iu/dices remãſiſſent tũc poſſet alios teſtes ꝓducere cũ illoꝝ atteſtationes nõ fuerũt publicate. ĩ. e. cũ cãm. §. vl. nec renũciauerat ꝓductioni teſtiũ: quidã ſupplent h̃ apud eũ depoſitis ꝛ publicatis: ꝛ ſic planũ eſt qð verius videt. m ¶ Alioq̃n. i. ſi nõ fuerint ab ipõ ꝓducti ꝛ depoſiti apud ipm̃ ꝛ publicati. n ¶ Producti: nõ ab ho. ĩ hac cã. ſꝫ ab archiepõ q̃rũ ſupra petijt ho. publicationẽ ſꝫ ñ obtinuit. Et ar. ẽ h̃ ꝙ res ĩter alios acta nõ nocet alijs. ĩ. de fi. iſtr. ĩter. ꝛ. ĩ. de re iudi. c. penul.
Preſentiũ. ¶ Tres caſus excipit a regła ꝛ ad ſcðm detmiationẽ ſubdit. Scðs: ibi. niſi foꝛſan. Terci⁹ ibi: vł oñdere. Detmiatio. ibi. cetera. o ¶ Si

quis.ſ.ꝯ q̄ ꝓducunť teſtes.q̄ em̄ ꝓducit teſtes ꝯ ꝑ/
ſonas eoꝝ dicere nō pōt nec in ſua cā nec.in alia niſi
ex noua cā: ſ; indicta eoꝝ bene pōt dicere qꝛ ſibipſis ĩ
ſerie ſui teſtimonij ꝯdicūt:ſiue ꝓ ſe inducti ſint in cau
ſa ſiue ꝯtra ſe in alia.iij.q.iij.§.ſiqs teſtib⁹.Et eſt rō:
qꝛ cū ꝓduco te/
ſtē pſonā ei⁹ ap
pꝛobo ⁊ iō ꝯ ꝑ/
ſonā ei⁹ dicere n̄
poſſum ⁊ ideo ſi
approbo illu; ꝓ
me ⁊ teneoꝛ reci
pere ꝯ me.xix.
di.ſi romanoꝝ.
ſed qd ſit dictu/
rus ignoꝛo: ⁊ iō
in dicta dicere
poſſum:ſi video
ꝙ ꝯdicit ſibiipi
vel etiā alijs te/
ſtib⁹ meis: vel ſi
facit ꝓ aduerſa/
rio meo ē tn̄ ar.
ꝯ hoc in fi.Sed
quid ſi ꝓduxit ĩ
ſtrumēta nō pōt
aliquid dicere ꝯ illa qꝛ diligenter debuit ꝓuidere in/
ſtrumentū an faceret ꝓ ſe vel ꝯtra ſe anteq̄ ꝓduceret
illud .ſed in teſte illud ꝓuideri nō pōt qꝛ frequēter mu
tāt ex eo ꝙ dicūt ſe ſcire qḋ neſciūt: ⁊ qn̄q; dicūt ſe ne
ſcire qḋ ſciunt: ⁊ ecōuerſo.⁊ hec ē cauſa quare diuerſe
ſcripture ab eadē pte ꝓlate inuicē ſibi derogāt.C. ď fi
de inſtru.ſcripture: ⁊ hoc habes.ꝭ.de fi.inſtru.inputa/
ri.pōt tn̄ quis dicere ſe nolle vti inſtrumento ꝓducto.
ſi arguiť falſitatis.C.de fide inſtru.l.iij. a ¶In pſo
nas:obijcere pōt qs in pſonā teſtis ꝙ ſit piurus:infa/
mis:cōſpiratoꝛ:inimicus:ꝙ ſit coꝛruptus: ꝙ ſit ſeru⁹
⁊ multa alia poſſes ſup hoc inuenire exempla : de hoc
melius diciť ꝭ.eo.teſtimoniū. b ¶Juramento: iura
mētū ē hic legitima ꝓbatio:qꝛ quilibet ꝓſumiť bonus
niſi ꝓbeť malus.ꝭ.de ſeru.c.vno.⁊.ꝭ.de pſump.dudū.
⁊.C.qui mili.nō poſſunt:ſup ſeruis.li.xij.ſic etiā cōſci
entia vel fides ꝓbať ꝑ iuramentū.ꝭ. de ſen .ex. ſi vero
aliquis.ſic.ꝭ.de excep.paſtoꝛalis.Jtē ꝑ ſolū iuramētū
ꝓbať amiſſio rerū.ꝭ. qḋ me.cā.c.vl.⁊ qḋ hic dicit de
iuramēto iſto pſtādo locū habet ĩ cauſis vbi de calum
nia nō iurať ſ; de veritate dicenda ꝙ in his cauſis ꝑ/
ſtari debet.habes.ꝭ.de elec.dudū.⁊.ꝭ.de iureiu.ex lit.
teris ⁊ ita iuramentū de veritate dicenda nō excludit
ſacramētū de calūnia.ſup emergēti exceptione. vt hic
patet.⁊.ꝭ.de elec.cum dilectus.⁊.ꝭ.de reſti.ſpol. lr̄as
Si vo iuratū eſſet de calūnia nō ē illud iuramētū po/
ſtea pſtandū.C.de iura calū.autē.in hoc ſacramēto.⁊
in autē.de his q̄ ingre.ad ap.§.vl. vbi hoc expreſſu; ē
ad fi.col.v.vnde ſumpta fuit autē.Quidā dicunt ꝙ in
qualibet cā hoc iuramētū eſt pſtandū ſiue iuramentū
ſit de calumnia ſiue de veritate dicenda. ⁊ ē ſpāle. et
ſurgit hoc ex quadā pſumptione qꝛ cū nihil dixerit cō
tra teſtes cū ꝓducebanť ⁊ poſtea cū publicanť quodā
modo videbať approbare teſtes.vñ poſtea ꝑ ſacramē/
tū tolliť illa pſumptio.ſi.ꝭ.e.c.vl.⁊.ꝭ.de excep paſtoꝛa/
lis:ſed ibi nō credo ꝙ ſufficeret pmittere ꝓteſtationē
licet ſufficiat hic. ſed qḋ pꝛius dixi verius credo.vt di
xerunt.T.⁊.G.⁊ Vincē.olim.ſ; mō mutať vt diciť.et
ꝙ locū habeat tm̄ hec decre.vbi de calūnia non iurať
ar.op.ꝓbať.ff.de pe.ſanctio legū. vbi dꝛ cū noua lex
ſtatuiť ad eas ſpecies ꝑtinere nō videť:quibus ipa le

a in pſonas eoꝝ: ei tūc tandē
b id liceat:cū iuramēto firma/
uerit ꝙ ad hoc ex malicia nō
ꝓcedat.¶Niſi foꝛſan ante
publicationē id fuerit ꝓte/
ſtat⁹: ¶Uel oñdere poterit
c ꝙ poſt pub.didicerit qḋ ob
ijcit in pſonas. ¶Ceterū cū
qs pſonas teſtiū ſe velle poſt
publicationē depoſitionū re
d pellere fuerit ꝓteſtat⁹ ſi qd
pꝛo ipſo dixerit:de facili cre
dať. Idē lond. ⁊ elieñ epi/
ſcopis. Si actoꝛis ⁊ rei te/
ſtes cōtraria depoſuit fidē ſi
bi nō derogent ſed ꝓualent
digniores ⁊ veriſimilioꝛa de
ponētes:⁊ ſi ĩ ceteris ē diſpa
ritas pfertur numerus.

In nr̄a pre. Ca.XXXII.
et.ꝭ. ¶Cum igiť hinc
plures:inde vero ſint teſtes
numero paucioꝛes: ꝓducti
e quos nō ſolū diuerſa ſed ad
uerſa penit⁹ in quibuſdā cō
ſtat teſtimonia rediddiſſe: qꝛ
etiā ad multitudinē tm̄ reſpi
cere non opoꝛtet:ſ; ad teſtiū

ge pena ſpecialiter addita ē nec veriſimile ē delictum
vnū eadē lege varijs eſtimationib⁹ coherceri: ⁊ ex pre
ſumptione pdicta ſtatutū fuit vt poſt publicationē iu
reť ꝙ ex malicia nō ꝓcedat :cū ꝓteſtatio nō pceſſerit:
⁊ hoc vbi de calūnia nō fuit iuratū. c ¶Didicerit.h̄
difficile ē ꝓbare
niſi ꝑ iuramētū
ſic.ꝭ.de excep.pa
ſtoꝛalis.et ſuffi/
cit hic iuramen
tū ſicut in ꝓxi/
mo caſu.Bern̄.
d ¶Proteſta/
tus:ꝑ hāc ꝓte/
ſtationem videť
ꝙ noluit fidē ad
hibere dictis il/
loꝝ teſtiū ꝯtra
ſe nō ğ dꝫ habe/
re.xix.diſt.ſi ro/
manoꝝ.⁊.iij.q.
viij.cui⁹ in agē/
do.⁊.ꝭ.de cenſi.
cū olim.C. de ſo
lu.l.pe.ſic.C.ad
l.coꝛ. de fal. qui
falſas.⁊.ff.de inoffi.teſ.papinian⁹.§.meminiſſe. ⁊.C.
de his qui.vt indig.alia. ⁊ ē abſurdū redire ad h̄ cui
renūciatū eſt.C.de re.cre.ſiqs iuſiurādū.Sic ecōuer/
ſo ſemel ꝓbatū reꝓbare nō poſſu;.viij.q.ij.dilectiſſi
mi.ff.de nego.geſ.pōponi⁹.ff.de adul.ſi vxoꝛ.ꝭ.de iure
iu.queadmodū . ſ; nō videť ꝙ intellect⁹ talis ꝓbabiť
ſit.qꝛ l; reꝓbē pſonā:nō iō video reꝓbare dictū.ſi
cut ecōuerſo l; approbē pſonam:nō tn̄ approbo dicta.
iiij.q.iij.ſiqs teſtib⁹.⁊ ꝓpterea ſola ꝓteſtatio ſi ampli
us nō ſit ꝓceſſum nō obeſt qꝛ licitū ē deſiſtere qñcūq;
añ ſniam.vt dicūt iura pdicta.ſ.l.q̄ falſas.⁊.§.memi/
niſſe.⁊.l.alia.Et ita ſola ꝓteſtatio nō nocet ſi non ꝓ
ceſſum fuit ad actū quin credať ſi ꝓ ipo dixerint: ⁊ ſi ꝓ
ceſſum fuit ad reꝓbationē ⁊ non obtinuit.ſi dixit ꝓ
ipo nō ꝓdeſt.⁊ expone defacili nō credať.i. nullo mō
credať.ſi.ij.q.vj.biduū.ver.ſi aduerſari⁹ . vbi habes
difficile ē.vt h̄ audiať.i.nullo mō audiať.C.ad.l. coꝛ.
de fal.ipatoꝛ.⁊.xlvij.di.q̄tūlibet:⁊.ꝭ.q.ꝭ. pncipat⁹.vť
ĩtellige qḋ diť ď facili nō credať:qñ ab initio añq; de/
poneret ꝓteſtat⁹ fuit ꝙ licitū eēt ĩ pſonis obijcere.tūc
em̄ pſumptio ē ꝯ teſtē ꝙ crimīnū timoꝛe aliqd dixe/
rit ꝓ ipo ne poſtea obijceret ei crimē.⁊ tūc ſi dixit ali/
quid ꝓ ipo defacili nō credať niſi habito reſpectu ad
qualitatē pſone ipius teſtis.vt puta ſi ē talis ⁊ ita ho
neſtus ꝙ ꝓpter hoc nulla ſuſpicio ē ꝯtra ipm̄ ꝙ aliqd
diceret timoꝛe alicui⁹ criminis tūc crediť ei.ſi vero ſit
ſuſpecta pſona vt timoꝛe illo pſumptio ſit ꝯtra illum:
tunc nō crediť ei.vel de facili nō credať ſine alijs ad/
miniculis:ſed cū illis bene crediť. ⁊ ſic dupliciter pōt
intelligi qḋ dicit de facili nō credať.Bern̄.

In noſtra. ¶Si teſtes a diuerſis ꝓducti depo
nentes cōtraria ſint eq̄lis honeſtatis ſtať maioꝛ
pti numero alias ꝓualere poterit paucoꝝ auctoꝛitas
Uel ſumma ſic vt in rubꝛo.Premittit factū ⁊ diffini/
tionis cām.Scđa ibi.mādam⁹ dat mandatū bimem/
bꝛe.Scōm.ibi.ſi vero Ab. e ¶S; aduerſa.Sup
ꝯrietate teſtiū ita diſtingue.Si vn⁹ teſtis ꝯdicit ſibi
expſſe:nō valet.iij.q.ix.pura.xxiij.q.vij.ꝙ aūt.ꝭ.ď ap.
ſollicitudinē.C.de libe.cā.cū pcū.⁊.ꝭ.de ꝓba.l; : niſi
ĩ cōtinēti hoc fecerit coꝛrigēdo dictū ſuū.ꝭ.ti.ꝓxi .ꝓre/
res.Jdē videť ſi teſtis ꝓ parte dicit falſum vt in nul/

lo valeat dictū ſuū.ix.di.ſi ad ſacras.⁊.iiij.q.iij.§.qui falſo.vel varie.⁊.ſ.de cā.poſ.cū eccl'ia.⁊.iij.q.ix.pura Si vero vn⁹ teſtis cōtradicit pluribꝫ: talis cōtrarie/tas nō obſtat.qꝛ dictū vnius teſtis nō ꝓbat aliquid. xxxiij.q.ij.admonere.⁊.ſ.e.veniēs.⁊.c.licet.niſi forte ꝯtradicat pluribꝫ teſtib⁹ cū quibus eſt ſcriptus in aliquo inſtrumento.ff.quēadmodū teſt.ape. l.j. in fi. Si vo plures teſtes ꝯ/dicant pluribus ſi ſunt oēs ex eadē pte:dicūt q̄/dam ꝙ nō valet ar.ſ.de ꝓba.l3. ſicut ꝯtingit in diuerſis ſcripturis.ī.de fi. inſtr. imputari.C. de de fi. inſtru: di/uerſe ſcripture. Si aūt ꝯdicāt teſtibꝫ alterius partis:valet te/ſtimoniū pluriū ſed hoc nō pla/cet.l3 em̄ teſtes inducti ex eadē pte ꝯdicant ſi/bi:nō tñ ſuccumbūt talia teſtimonia:l3 ita ſit in inſtrumētis:qꝛ teſtes nō potuerūt ꝓuidere.vt dixi.ſ.eo.pſentiū. Dicas ꝙ ſi teſtes ꝯtradicāt teſtib⁹ ſiue ex eadē pte ſiue ex aduer/ſa.primo cōcordabit iudex cōtrarietatē illā ſi pōt.ar. ſ.e.cū tu.⁊ de pe.di.ī.periculoſe.ī.de vbo.ſig.nihil obſtat.⁊.xj.q.iij.anteceſſor.⁊.ſ.de ꝯſue.cū dilectus.niſi manifeſta ſit cōtrarietas.iij.q.ix.nihil. xxxv. q.vj. de parētela.⁊ ſi manifeſta ſit ꝯtrarietas valet teſtimoniū pluriū:niſi ex altera pte tāta ſit dignitaſ vt merito debeat ꝓiudicare numero vt hic inferi⁹ dicif.vel niſi ve/riſimiliora loquāf ⁊ plura ꝓbent.iiij.q.iij. ſi teſtes.et. ſ.de proba.licet.ver.fi.Si vero teſtes ex vtraqꝫ par/te omnino ſint pares:pro reo ferf ſententia.ſ.ō ꝓba. ex litteris.⁊.ī.de fide.inſtru.inter dilectos.in fi.niſi in quatuor caſibus.in cauſa matrimoniali.liberali. ⁊ dote ⁊ teſtamēto.ff.de re iudi.inter pares.⁊.ī.de re iudi. c.vlti.vbi habes illos quatuor caſus.ſ.de ꝓba.ex lit/teris.⁊.xxxiij.q.j.ſi quis acceperit. ⁊.ff. de inoffi. te/ſta.ſi pars.ſi autē neuter poſſideret.ſed vterqꝫ petit rē ab alio.ſcꝫ a tercio . ſi probatiōes ſint hincinde omnino pares.res diuidatur ſi poteſt: arg.ī.de pſump.af/ferte.ſi res eſt īdiuiſibilis iudex poteſt gratificare cui vult argu.ī.de parroch.ſi epiſcopus.⁊.ī. de iurepa .cū autē.lxiij. diſt.ſi forte.vel diuidatur res forte. xxvj.q. ij.ſors.⁊.ff.de iudi.ſed cum ambo. Si vero teſtes cō/tradicūt inſtrumento. aut cōtradicūt inſtrumento in quo ſcripti ſunt aut alij in quo ſcripti non ſunt.ſi con/tradicūt inſtrumēto in quo ſcripti ſunt ꝓualent teſtes inſtrumēto.ſ.de ꝓba.tercio.⁊ arg.ad hoc.ff.quemadmo.te.ape.l.ī.in fi.⁊ in autē.de fi.inſtru.§.ſi vero ali/quid.Si vero contradicant inſtrumento in quo non ſunt ſcripti.dic vt.ſ.ō ꝓba.tercio.Sed quid vbi duo petunt eandem vxorem ⁊ equaliter ꝓbant? videf ꝙ detur ei cui conſentit.C.de nup.vidue. ⁊.ī.q. vlti. ſanci/mus.ſi autē nō vult cōſentire in aliquem:detur dictō/ri ⁊ meliori.ſi eque ſint per omnia pares: forte alteri detur per iura ꝓdicta.xxj.diſt.cleros . Si vero teſtes inducti ſunt iā ad ꝓbandū aliquē articulū ⁊ alij poſt/modum inducunf in contrariū indirecte ſtatur ſecundis ī.e. ex tenore.⁊.ſ.eo. ſeries.⁊ argu.C. de de cōtrahen.ſti/pu. optimā. ſed hoc intelligo verū quādo ſecūdi ſūt plures ⁊ me/liores.⁊ ſi equales numero re/curraf ad dignitatē vt h̄. alias ſtaref potius ꝓmis qꝛ poti⁹ ꝓ/ſumif ſuborna/tio in ſecūdis ꝙ in primis.B.

qualitatē:⁊ ad ipoꝝ depoſita:quibus poti⁹ lux verita/a tis aſſiſtit:ex qb⁹ motū ani/mi ſui cōuenit iudicē infor/mare. ¶ Mādam⁹ quaten⁹ ſi teſtes vtrinqꝫ ꝓducti: eiuſdē honeſtatis ⁊ eſtimatiōis extiterint:cū ꝯſtet teſtes monachoꝝ eſſe teſtib⁹ archid. b nūero pauciores: ꝓ archid. ſniam ꝓferatis. ¶ Si vero teſtes ex pte monachoꝝ ꝓducti:tāte ꝓeminentie fuerint: ꝙ eoꝝ auctoritas alioꝝ ſit c merito multitudini ꝓferēda ab impetioni archidi.abſol/uatis eoſdē. Idē priori. S. fridiani lucañ.⁊ magiſtro.H. canonico piſano. Ad ꝓbanda impedimenta electi laici etiam femine admittunf:adde et teſtes de auditu et fa/ma ſufficienter non ꝓbāt.

Tam lit/ Ca.XXXIII.

teris veſtris ꝙ depoſitionibus teſtium intellexi/mus : nihil eſſe contra luca/num electum ſufficiēter oſtē d ſum : niſi de auditu tantum ⁊ fama:cum ſup alijs: ſi qua e forte videanf eſſe probata: f g teſtes ſint vel ſoli vel tales qui nō potuerint illa legiti/me cōprobare. ¶ Quia vo ſup matrimonio:quod idꝫ h clericus dicif cōtraxiſſe cuꝫ vidua: teſtes nō fuere rece/pti: ꝓpter ap.ob.ne laici vel femie ī tali reciperēf articlo ꝯ ipm nos vt tāte irregulari

a ¶ Motū animi.ſ.ō renū. in pſen.⁊.iiij.q.iij. ſi teſtes.⁊.ſ.eo. ca.ꝓterea.B/ b ¶ Pro archidiacono.ſ.e. cū tu.arg.ꝯtra .ibi pſumif ꝙ vtra/qꝫ ps veꝝ dixit qꝛ illa dicta ſi/mul poterāt eſſe vera.hic vero nō ideoqꝫ recte ſtatur maiori pti. c ¶ Preferenda.vel faltē coequanda qꝛ tūc iudicabif ꝓ reo.vt dictū eſt in prima notula. Qd hic dicif recurrēdū eſt ad dignitatē pſonaꝝ vt auctoritas ꝓferaf multitudini ex altera pte itelligif quādo numerus in modicū excedit.ſ.de elec.eccleſia veſtra. ſi em̄ multū excederet: tūc ꝓferf numerus.ar.ꝯtra.ſ. de elec.dudū.ſi.xix.di.in canonicis. Sꝫ in qua q̄ttitate ꝓferem⁹ auctoritatē vel numerū.iſtud erit in arbi/trio iudicis diſcreti equitate inſpecta.qꝛ declarari vel regula defacili dari nō poſſet.ff.de diuer.⁊ temp. pre/ſcrip.de acceſſionibus.Bernhardus.

Tam litteris. ¶ Primo ponit qḋ ꝓbauerūt teſtes ꝯtra electū.Scđo ꝓſequif articulū bigami ibi.qꝛ vero. Tercio ponit penam archipſbyteri ⁊ ſa/criſte ibi.archipſbyter.Ab. d ¶ Auditu.ſic ergo teſtimoniū de auditu tm̄ cū fama nō facit fidem ī.de ac/cuſa.inquiſitionis.§.queſiuiſti. ⁊.ī.ō eo.qui cogno.cōſang.vxo.ſue.ſuper eo.Ar.ꝯtra.ſ.eo.ꝓterea.vbi cre/dif teſtimonio de auditu cum fama.⁊.xxxij.q ī. dixit ſed loquif ibi.de pſumptione violenta. ⁊ ibi ſpāle eſt in eo caſu alias nō ſufficit.ſed hec fama purgationem inducit.vt in decre.inqſitiōis.⁊ h̄ vt patet inferi⁹.B e ¶ Probata:No.ꝙ in cauſa criminali etiā ciuiliter mota licet actor habeat pſumptionē ꝓ ſe nō tñ defer/tur ei iuramentū:immo locū habet regula actore non ꝓbante reus abſoluif.C.de edē.qui accuſare. tñ ſi in/famatus eſt ex hoc debet inde ſe purgare. in ciuili aliud.quia ſi actor habet bonā pſumptionē ꝓ ſe habito reſpectu ad qualitatem pſone ⁊ cauſe deferf ei iuramētum.ī.de iureiu.c.vl.⁊.C.e.in bone. f ¶ Soli.i.ſin/gulares ⁊ idō nō valēt.ſ.de ꝓba.l3.⁊.ſ.de elec.bone.⁊ c.cū dilecti. g ¶ Tales:forte criminoſi vel male opiniōis.vñ ei nō credif.ij.q.vij.teſtes. h ¶ Cū vidua

tatis obiectio ñ remaneat ĩ/
diſcuſſa: mãdam⁹ q̃ten⁹ teſteſ
a ſiue laicos ſiue femĩas (dũ/
taxat idoneos) q̃ ad h̃ fuerit
ꝓbãdũ inducti: recipiat̃ le/
galiter: ⁊ examinet̃ pruden/
b ter excõicãtes ſolẽniter ſi q̃s
eos impedire p̃ſumpſerit: q̃
min⁹ teſtimoniũ ꝑhibeãt ve/
ritati. Demũ atteſtatiõibus
publicat̃: ſi forte ꝯſtiterit ir/
regularitatẽ hmõi non eẽ ꝓ/
batã: indicat̃ eidem electo
c purgationẽ canonicã: de ob
iectis: ꝑ ſeptẽ canonicos ma
ioris eccl'ie: vel ꝑores eccleſi
arum ciuitat̃ lucañ. p̃ſb̃ros
ſeu diaconos bone fame pre
ſtandũ q̃ recepta p̃ſigatis ei
terminũ q̃ ꝯſecrãd⁹ nr̃o ſe cõ
ſpectui rep̃ſentet. Si xo: vel
irregularitat̃ ĩpedimẽtũ fu/
erit ꝓbatũ: vel ĩfra terminũ
ꝯſtitutũ nõ p̃ſtiterit purgati
onẽ indictã: vos eũ a p̃latio
ne lucañ. eccl'ie amouentes:
mandetis ex pte nr̃a capl'o:
vt electionẽ ð alio ñ differãt
canonice celebrare. ¶ Ar/
chip̃ſbyteꝝ autẽ lucañ. ⁊. B.
ſacriſtã: q̃ ꝯtra p̃dictum ele/
ctũ lr̃as nobis ſb̃ noĩe maio/
ris ptis capl'is deſtinauerũt
(cũ ꝯſtet ꝑ atteſtatiões p̃di/
ctas lõge maiorẽ ptem capl'i
d nõ fuiſſe ꝯſciam hmõi lr̃aꝝ)
ab officio ⁊ bñficio denũcie/
tis eẽ ſuſpẽſos: donec mere/
ant nr̃aꝫ indulgẽtiã obtine
re. Idẽ dulmeñ. epõ ⁊ deca
no et priori ſancte trinitatis
ebora. In cã liberali ꝯ ꝯtu/
macẽ etiã lite nõ ꝯteſtata te/
ſtes recipi pñt. C. XXXIIII
e Cum oli archid. meneñ.
adũſus cant. archiepm
ſup ſtatu meneñ. eccl'ie ꝓpo/
ſuit q̃ſtionẽ. et. ĩ. ¶ Mãda/
mus q̃ten⁹ niſi ps aduerſa p̃
f dictũ archidiaconũ: ꝑ exce/
ptionẽ legitimã repellere va
leat ab agẽdo: ptib⁹ ſi pote/
rit fieri: vel ꝓcuratorib⁹ ea/
rũ ad locũ ſecuꝝ ⁊ idoneũ cõ
uocatis: ⁊ lite legitime cõte/
ſtata. teſtes q̃s archiep̃s in
anglia: ⁊ q̃s archid. duxerit
ꝓducẽdos ĩ vuallia: recipe
ꝓcuret̃. Uerꝫ ſi archiep̃s ci/
tatus legitime: vel ꝑ ſe vel ꝑ
ꝓcuratorẽ idoneuꝫ noluerit
cõpere: aut litẽ etiã ꝯteſtari:
g vos teſtes: maxĩe ſenes ⁊ va
litudinarios: q̃s archidi. du
xerit ꝓducẽdos: ſub ap. ob.
admittat̃: ⁊ depoſitiões eo/
rum conſcriptas: ad ſe. cure/
tis ap. deſtinare. ſtatuentes
partibus terminuꝫ pempto/
rium: quo per ſe vel reſpõſa/
les idoneos: nr̃o ſe ꝯſpectui
h rep̃ſentẽt ſnĩaꝫ recepture.
Idẽ p̃ori de bolonicẽ. ⁊. J.
rectori eccleſie de borell.

corrupta al's non obeſſet. xxxiiij. di. valẽtino. ⁊ ꝙ cog/
nouiſſet cã ſi corrupta eſſet. ſ̃. de biga. debitum.
a ¶ Feminas. nota ꝙ cũ opponit̃ crimen ſiue irregu
laritas in modũ exceptionis ꝯtra clericũ ciuilit̃ indif/
ferẽter admittũt̃ laici ⁊ femine vt h̃ ptꝫ: ſicut in denũ
ciatione. ſ̃. e. ti.
qm̃. q2 lꝫ agat̃ ð
crimĩe non agit̃
criminaliter. vt
ĩ. c. qm̃. ſ̃. eo. vñ
ꝓcurator põt in
teruenire. ĩ. ð ac/
cuſa. ſuꝑ his. in
fi. alias mulier
non admittit̃ in
crimĩe. xxxiij. q.
v. mulierẽ. ⁊. ĩ. ð
v̾b. ſig. forus. §.
vl. et. xv. q. j. ex
eo. nec ĩ teſtamẽ
to admittit̃. iſti.
de teſta. or. §. te
ſtes. ver. ſꝫ neqꝫ
mulier. Itẽ ali/
ud ꝯtra. ſ̃. eo. de
cetero. ĩ. ð accu/
ſa. meminim⁹. et
c. cũ. p. mãconel
la. ij. q. vij. lai/
cos. ⁊. c. ipĩ ap'li
⁊. c. teſtes. ⁊ hec
oĩa ꝯria loquũ/
tur cum crimĩa/
liter agit̃.
b ¶ Excõican/
tes. videt̃ ꝙ te/
ſtes cõpelli pñt
vbi odioſa ꝓpo
nit̃ exceptio. ar.
ſ̃. de elec. cuꝫ di/
lecti. vbi electo/
res cõpellunt̃ de
tegere fraudem.
ſꝫ hic nihil ðr de
teſtib⁹: ſꝫ de im/
pediẽtib⁹ teſtes
et ideo dicas ꝙ
nõ debẽt cõpelli
ſuper hoc dic vt
nõ. ĩ. ti. xxi. dile
ctoꝝ. vbi de hoc
in fi. notule. ⁊ di
xi. ĩ. de accu. ſuꝑ
his in quadã no
tula que incipit. ⁊ tñ. vbi de hoc. c ¶ Purgationẽ.
ar. ꝓ illis q̃ ſemꝑ dicũt̃ accuſato indicendã purgatio
nem qð non ẽ veꝝ niſi ex hoc infamat⁹ fuiſſet. vj. q. vl.
qð aũt. ⁊. ij. q. v. p̃ſbyter. d ¶ Fuiſſe. Sed q̃liter h̃
potuit ꝯſtare cũ ſinguli eſſent in ſuis teſtimonijs ſin/
gulares. ſ̃. de elec. cũ dilecti. ⁊. c. bone. j. ⁊. ĩ. de accu. cũ
dilectus. in fi. Sol'. bñ potuit cõſtare ꝓbãdo abſentiã
fratꝝ tꝑe cõtento in lr̃is. ĩ. de his que fi. a p̃la. quãto.
⁊. ĩ. e. ti. ex tenore: vel quotiẽs fiebat mentio in capl'o ð
hoc facto nulla fuit habita mẽtio de talib⁹ lr̃is. ſ̃. ð ꝓ
ba. tertio. ar. C. ad. l. cor. de fal. q̃ veluti. Nõ ergo qua/
liter puniendi ſũt qui p̃ter cõſcientiam capituli hmõi
litteras nomine capituli ſcribũt: quia tãq̃ꝫ falſarij pu

Quoniam fi. de his q̃ fi. a prela. c. quanto.
Cum olim. ¶ Sũmatur vt in rubro ſcḋm com/
munẽ ⁊ no. lectu. Prima ps deciſe narrat factuꝫ. Se/
cũda. ibi. Mãdam⁹. dat iudices q̃bus cõmittit rece/
ptionẽ teſtiũ ⁊ ꝓuidet q̃d ꝑ eos agendũ reo cõtuma/
ce. Ab. Si.
e ¶ Meneñ.
iſta eccl'ia menẽ.
q̃ al's ðr ſãcti da
uid: olim fuit ar
chiep̃alis ſic ap
paret ꝑ p̃uilegi/
um ipi⁹ eccleſie
quã cãtuarieñ.
archiep̃us tenet
pro ſuffraganea
eccl'ie ſue: archi/
di. ipi⁹ eccl'ie ſuꝑ
ſtatu ſeu liberta
te illi⁹ mouit q̃/
ſtionẽ archiepõ
cãtuarieñ. dicẽs
eã liberã eẽ. ⁊ ꝑ
ꝯſequens debet
eſſe metropolis
ſuꝑ cũct̃ eccl'ijs
vuallie hoc dicit
Tã. q̃ factuꝫ no/
uit. f ¶ Per
exceptionẽ forte
obyciebat̃ ei ꝙ
nõ habebat mã
datũ: ⁊ ſine lr̃is
ſui capl'i ⁊ epĩ ñ
erat audiẽdus.
vt. ſ̃. de ꝓcu. c. j
ſꝫ nõ eſt veꝝ ĩ h̃
caſu: q2 quilibet
ali⁹ etiaꝫ minor
p̃t ꝓſequi iniu/
riã eccl'ie ſue ne
trahat̃ in peiorẽ
ſtatũ. xij. q. ij. nõ
liceat: etiã alijs
ꝯdicẽtib⁹. ff. de
libe. cã. l. j. ij. et
iij. lꝫ al's ꝯiũcta
ꝑſona repellat̃
ſi agat ꝯ volun/
tatẽ alioꝝ. ff. de
ꝓcu. põponius.
§. vl. ſed nõ eſt
ita: naꝫ quilibet
agere tenet̃ pro
eccl'ia. ij. q. vij. q̃propt̃. ⁊. v. q. v. nõ vos. ⁊ ſic vn⁹ iuſte
reſiſtit oĩb⁹. xxxj. di. nicena: ⁊. ĩ. de his q̃ fi. a ma. par.
ca. cũ ĩ cũctis. Ar. ꝯ. ff. q̃ ⁊ a q̃. ma. li. ñ fi. ſi q̃s hac le/
ge. §. q̃tiẽs. Et ita ĩtellige ð alia exceptiõe puta rei iu
dicate: vel q2 eẽt excõicat⁹ vl' aliã ꝯſileꝫ. Jo. Itẽ ar. ẽ
h̃ ꝙ exceptio pemptoria añ lit. ꝯte. põt obijci ⁊ ꝓbari
⁊ ſic repellit̃ actor ab agendo qð veꝝ ẽ in trib⁹ caſib⁹
ſ̃. de li. cõteſt. c. exceptionis. in ꝯcilio lug. g ¶ Ua
litudinarios. ſic. ſ̃. vt lit. nõ ꝯte. qm̃. j. rñ. h ¶ Re/
cepture. ſic videt̃ ꝙ ꝯ ꝯtumacem poſſit ꝓcedi vſqꝫ ad
ſnĩaꝫ etiã lit. non ꝯte. Si hec eſt vera littera: ⁊ loqui/
tur de diffinitiua: ſic nõ ſolũ ſenes: ſed oẽs indifferẽt̃
ſũt recipiẽdi: ⁊ h̃ videt̃ dicere ſatis lr̃a teſtes maxime

Publicatis atteſtatiōib⁹ admittit̃ aduerſari⁹ ad ꝓbādū ꝯtrium ſi añ publicatiōeȝ ſup hac ꝓbatiōe ꝯria inſtrui nō potuit. Ca. XXXV.

EX tenore vr̄aꝝ accepimus lr̄aꝝ: ꝙ cū vobis cām q̄ vtit̃. int̃. R. militem. ꝛ. M. mulierē: cōmiſerim⁹ fine debito terminādā. et. ī. Pars mulierī ꝓpoſuit: ꝙ dict⁹ miles ꝑus corpale ꝑſtitit iuramētū: ꝙ ipāȝ duceret i vxorē a poſtmodū carnalit̃ cognitā: traduxit i domū. Miles vo b h̄ inficiebat̃ oīno c adijciens: ꝙ ꝛ ſi h̄ vera eēnt: eā tñ d̄ iure hr̄e nō potuit: eo ꝙ aliam d tūc viuētē ꝑus duxerat i vxorē. Cū p teſtes militis videret̃ eē ꝓbatū: ꝙ ipe añ feſtū purificationis. b. vginis. b. mulierē ſolēnit̃ accepit vxorē: ꝛ teſtes. m. mulieris dicerēt: ꝙ i ſeptimana paſcali ſequēte feſtū ꝑdictū: de ea ducēda ꝑſtiterit iuramētū ꝑdictus miles ab ipetitiōe ipſi⁹ abſolui cū inſtantia poſtulabat. Uex ex parte ſepe dicte mulieris extitit replicatū: ꝙ eo tpe: ncnō ꝛ añꝙ teſtes dicti militis dixerāt eū cū alia mr̄imoniū cōtraxiſſe: fuerat ſemp i ebor̄. ꝓuīcia cōmoratus: cū teſtes ipi dicerēt hoc lōge extra dictā prouinciam actū eē determinātes tps ꝛ locuȝ: qđ per teſtes idoneos erat probare parata. Sȝ ecōtra fuit ex aduerſo rn̄ſum: ꝙ cū atteſtatiōes iā eēnt hinc inde ſolēnit̃ publicate: loc⁹ ꝓductioni teſtiū iā nō erat. Quia igit̃ dubitat̃: vtrum poſt publicatiōeȝ atteſtationū: ſup illo articulo deberēt teſtes admitti? Nos inq̄ſitioni veſtre auctoritate ꝑſentiū reſpondem⁹: teſtes mulieris ad ꝓbādū illū articulū e admittēdos. I dē prio. ſ. vi.

Indulgēda ē in cā q̄rta ꝓductio teſtiū ꝑetita cū ſolēnitate legali cā legitima nō refragāte: alias legitime appellatur. Capitulū. XXXVI.

SIgnificauerūt nobis. et. ī. Cū cauſa q̄ vtitur int̃ abbatē ꝛ mōachos ſācti Dionyſij ex vna pte: ac abbatiſſā ꝛ moniales d̄ forcellis ex altera: tā ſup ꝓprietate q̄ȝ ſup poſſeſſione prioratus de argētario: iudicib⁹ a nobis cōmiſſa fuiſſet: et moniales ſup cauſa ꝓpetatis ꝑus litē igreſſe teſtes ꝓduxiſſēt: in il/

ſenes: ꝛ ſic illud maxīe ꝓprie ponit̃: ꝛ ſic ē iſte vn⁹ caſus in q̃ fauore libertatis recipiunt̃ teſtes lit. nō ꝯte. ꝛ ſnīa ꝓfert̃ ſicut cōtingit i electiōe ꝑlati vel mr̄imonio carnali. ſ̄. vt lit. non ꝯte. q̄m. §. porro. ꝛ eſt ar. ad hoc. C. de igenu. ma. l. diffamari. ꝛ ſic intelligebat Tā. Alij exponunt iſtā litterā ſniaȝ. i. int̃locutoriā ſcȝ de miſſiōe in poſſeſſionem ſi altera pars nō venerit vel ſi ptes venerint litē ꝑmo cōteſtabunt̃. Sed ꝑma lectura ex ipā ptȝ lr̄a: nam ſi papa vellet intellexiſſe de int̃locutoria de ea mētionē feciſſet. ·j̄· de deci. ad audiētiam. ꝛ. ſ̄. de transla. int̃ corporalia: ſȝ multū videt̃ obſtare huic cuȝ dicit: ſenes ꝛ valitudinarij. cū illi conſueuerunt recipi lit. nō ꝯte. vt in c. q̄m. vn̄ ſi papa intelligebat ꝙ i caſu iſto poſſint recipi lit. nō ꝯte. ex pte actoris ſimplicit̃ dicere debuit recipiatis teſtes q̄s archidiaconus duxerit ꝓducendos ſm̄ ꝙ precepit in caſu ꝯſili cū actor abſens ē cōtumaciter et reus ꝑſens. ſ̄. de do. ꝛ ꝯtu. cauſaȝ que. ideoq; videtur ꝙ loquat̃ h̄ d̄ ſnīa interlocutoria ꝛ teſtes ſenes ꝛ valitudinarij recipiant̃: ne copia ſubtrahat̃ probationē ex eoꝝ defectu. vt. ſ̄. lit. nō ꝯteſt. q̄m ꝛ ſm̄ hoc dixit maxime. i. tm̄. Uel dic vt dixit. Tā. ꝛ hoc pōt intelligi ex eo ꝙ dicit maxīe. qđ verbū nō fuit i antiqua cōpilatione: ꝛ qꝛ nō recipiunt̃ teſtes lite non cōteſtata cuȝ fit miſſio in poſſeſſionē ꝓpter ꝯtumaciā: ſȝ ſūmatim examinato negocio fit miſſio. ſ̄. vt lite nō cōteſtata. q̄m frequenter. §. in alijs. ꝛ. §. ſe. Bern̄.

EX tenore. ❡ Publicatis atteſtatiōib⁹ falſitas prioꝝ teſtiū ꝑt indirecte ꝓbari. Sic cōiter ſūmatur: ſed hec ſūmatio nō ꝯtinet vſq;q̄q; veritatē vt ex infra dicēdis apparebit. Ideo ſūmo ſic vt in rubro. Et eſt caſus ſingularis ſm̄ quē parū refert an velit ꝓbare cōtrarium directe vel indirecte. vt. ·j̄· patebit. Cōis diuiſio. Scđa. ibi. Quia igit̃. Ab. a ❡ Cognitā. ꝛ ſic inductū fuit matrimoniū ꝑſumptū. ·j̄· de condi. appo. de illis. cōtra quā ꝑſumptionē non admittit̃ probatio in cōtrarium. ·j̄· de is qui fidē. b ❡ Inficiebatur: ꝛ ita ꝑ narrationē ꝛ reſponſionē facta eſt conte. litis. ſ̄. de elec. dudum. ꝛ. ſ̄. de li. ꝯte. c. j. ꝛ. C. de lit. ꝯte. l. vna. c ❡ Adijciētes. in modū exceptiōis ſic. ſ̄. de or. cog. c. j. ꝛ ex iſtis verbis debes inſtrui q̄liter debeas reſpōdere: ꝛ ſub q̄ forma: quia ſic excipiendo non ꝯfiteris. ·j̄· de excep. cuȝ venerabilis: vbi de hoc. ꝛ. ff. de excep. nō vtiq;. ꝛ. ·j̄· de excep. venerabilem. d ❡ Tunc viuētem. ille allegauit turpitudinē ſuam: vnde non debuit audiri. ·j̄· de dona. inter dilectos. ꝛ. ·j̄· de cōceſ. ꝑben. cuȝ ſuper q̄ſtione. ꝛ. ſ̄ de ꝯfeſ. cuȝ ſup: ſed in caſu iſto ꝛ in quolibet vbi vertit̃ periculuȝ anime audit̃ allegans turpitudinem ſuam. ſ̄. eo. ſicut. ꝛ. ·j̄· d̄ re iudi. lator. et c. conſanguinei: ꝛ in cauſa liberali auditur aliquis ꝯfitens turpitudinē ſuam. ſcȝ ſe vēdidiſſe filium ingenuū. C. d̄ libe. cā. l. j. Uin. Itē ex eo ꝙ dicit. tunc viuentem: patȝ ꝙ hec non poterat eſſe vxor: ſed ſi ꝑma eſſet defuncta et hec ſciebat illuȝ aliā hr̄e añq̄ȝ cōtraxit cū eo: eaȝ poſtea hr̄e non poſſet. ·j̄· de eo qui dux. in matri. ſup hoc. ꝛ. c. ex tuarū. ꝛ. c. cū haberet. ſi vero credebat eū eſſe ſolutū q̄n contraxit cum eo bene poſſet euȝ habere. ·j̄· de eo q̄ dux. in matri. c. j. ꝛ. c. veniēs. Bern̄. e ❡ Admittēdos. hic habes expꝛſſe ꝙ poſt publicationē teſtiū etiā i eadē inſtantia iudicij teſtes recipiūt̃ ſup nouo articulo vl' exceptiōe. ſ̄. e. d̄ teſti. vbi d̄ h̄. ꝛ. eo. ſeries. ꝛ. C. d̄ excep. ſiq̄deȝ. C. de ꝓba. exceptionē. ꝛ. ·j̄· de excep. deniq;. ſup veteri vero nō ſūt recipiēdi. ſ̄. e. fraternitatis. vbi de hoc. Sȝ certe licitū ē mulieri ꝓbare abſentiā viri: ḡ ꝛ eodē mō licitū eſt viro ꝓbare ꝑſentiaȝ: qꝛ mos vtriq; gerēdus ē. ff. de ꝓba. circa eū: qꝛ nō debet actori licere qđ reo nō liceat. ff. de reg. iur. nō debet. Et ita ē arg. ꝙ poſtq̄ȝ didici teſtificata nō poſſum inducere teſtes ſup eodē articulo. ſed alius ē modus inducendi ꝛ ad aliud nūc q̄ȝ ꝑmo. ·j̄· e. veniēs. ꝛ. c. cum in tua.

SIgnificauerunt. ❡ Si ſine cauſa negetur

la poſtmodū poſſeſſionis iu-
a diciū ſuſpēſo: petitorio intē-
tarūt. et. ī. ❡ Uñ ī cā poſſeſ-
ſionis quā moniales pete-
b bant: ea rōne: ꝙ ille ꝗbꝰ ipē
ſucceſſerāt inde fuerint vio-
lenter eiecte: teſtes fuerunt
ab vtraqꝫ pte ꝓducti: et eo
vſqꝫ ꝓceſſuꝫ: vt publicatio
c iā fieri deberet: et. ī. ❡ Mā-
damꝰ q̄tenꝰ ſi vobis ꝯſtite-
rit: abbatē ⁊ monachos q̄r-
tā ꝓductionē teſtiū cū iuris
d ſolēnitate ſup poſſeſſorio pe-
e tiuiſſe: ⁊ ꝓpter hoc īfra. x. di-
es poſt interlocutoriā ſnīam
appellaſſe: niſi forte iudices
quartā ꝓductionē. negaue-
f rint: ꝓ eo ꝙ voluerint effre-
natā mľtitudinē teſtiū refre-
nare: vos ad quartā ꝓdu-
ctionē (adhibita ſolēnitate
legali) admittatis eoſdē. ip-
g ſos ſi in ꝓbatione defecerit
h in expēſis legitimis ꝯdēnā-
tes. Et niſi adeo ſit ī petito-
rio iā ꝓceſſuꝫ: vt plene poſ-
i ſit ḋ ꝓprietate liq̄re: vos cāꝫ
poſſeſſiōis: ad quā iuris bñ
ficio abbatiſſa ⁊ mōiales ha
k buere recurſū: primitꝰ ꝭmine
tis: ī cā ꝓprietatꝭ poſtmodū
ꝓceſſuri: alioq̄n q̄ſtionē ter
minetis ſimul vtraqꝫ. Idē
epo placētino. Diligēter ex
aminādi ſunt teſtes: ⁊ puniē
di ꝗ eos impediunt: ⁊ ipoꝝ
teſtiū multitudo eſt ꝑ iudicē
refrenāda. Ca. XXXVII.

Q Uam cām ꝗ inter archi
epm̄ Rauēn. ac cōe fa
uen. et. ī. ❡ Quia vō vtri-
qꝫ pti nimis exiſteret onero-
ſum: vt teſtes producerēt co
rā nob: madamꝰ q̄tenꝰ reci-
pias teſtes: q̄s vtraqꝫ ps tā
l ſup ꝑncipali negocio q̄ꝫ in ꝑ
ſonas teſtiū duxerit produ-

quarta dilatio petita cū ſolēnitate legali pōt appella-
ri. Uel ſumma ſic vt in rubro. In prima appellantis
deciſa narratio. In ſcōa appellatiōis cōmiſſio ibi: mā
damꝰ. Ab. a Intētarūt. qḋ eis licuit. ṡ. ḋ cā poſ.
paſtoralis. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. cū fundū. ꝯ. vl. ⁊. ff. ḋ ac-
qui. poſ. natura
liter. ꝯ. nihil. b.
b ❡ Ratione:
hec ratio bona
erat qꝛ interdi-
ctū vnde vi datꝭ
heredi ⁊ bonoꝝ
poſſeſſori. ff. de
vi ⁊ vi ar. l. j. ꝯ.
hoc interdictuꝫ
⁊ datꝭ in heredē
in id qḋ ad eū ꝑ
uenit. ff. de vi ⁊
vi ar. l. j. ꝯ. pe. ⁊
l. ſe. ⁊. xvj. q. vj.
ſi epm̄. Et intel
lige ꝙ datꝭ ꝯtra
heredē iuris. C.
ſi ex delic. defū.
l. vna: nō aūt ꝯ
heredē rei. qꝛ nō
oīs ad quē res
ꝑuenit tenetꝭ in-
terdicto vñ vi.
ṡ. de reſti. ſpol.
cū ad ſedē: ⁊. ff.
de vi ⁊ vi ar. cū
ad te. ſi tñ ſcien
ter rem illā reci
pit a deiectore
tenetꝭ. ṡ. ḋ reſti.
ſpol. ſepe ꝯtin-
git. c ❡ Debe
ret monachis petentibꝫ quartā ꝓductionē teſtiū cū ſo
lennitate legali ſup iudicio poſſeſſorio quā cū iudices
denegarūt monachi appellauerunt ab interlocutoria
cōtra eos lata. vt. ī. ptꝫ. d ❡ Solēnitate: quā habes
ī. e. c. pe. ⁊ in autē. eo. ti. ꝯ. quia vero. Berñ
e ❡ Dies: idē tēpus datꝭ ad appellandū a diffinitiua
ij. q. vj. anterioꝝ: ⁊ ſic ptꝫ ꝙ. ī. decē dies debet appel-
lari ab interlocutoria. ṡ. de elec. cū dilecti: alias trāſit
in rem iudicatā vt ibi dicitꝭ idē etiā tēpus datꝭ ad ſup-
plicandū. C. ḋ ꝑci. impe. offe. autē. q̄ ſupplicatio. Uin.
f ❡ Effrenatā. No. nouitatē iuris: ſed rō eſt antiqua
ſic. ī. c. xxi. ⁊. ff. de teſti. l. j. in fi. ⁊ ex eadē cauſa poſſet
iudex denegare terciā ⁊ etiā ſecūdā. ſi. ff. de iudi. non-
nūq̄ꝫ. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊. ṡ. de dolo ⁊ cōtu. cū di-
lecti: exquo eadē ſubeſt cauſa in ſecunda ſiue in tercia
vt in quarta idē ſeruandū eſt hincinde. ṡ. de trāſla. in
ter corporalia: vel ſi infra certū tempus cauſa deberet
terminari. ṡ. de offi. deleg. de cauſis Uin. g ❡ In ꝓ
batione. ſ. ꝙ nō ꝓbēt ſe appellaſſe infra decem dies ex
cauſa ꝑmiſſa. h ❡ Cōdēnātes: ⁊ ſic ptꝫ ꝙ appellans
iniuſte cōdēmnandus eſt in expenſis alteri pti ⁊ iſtud
generale eſt. ij. q. vj. oīmodo. ⁊. ī. de appel. vt debitꝰ: et
ꝙ remitti debet ad eundem iudicem a quo appellauit:
vt dicit illa decre. vt debitus. Sed quare ꝭm iura pre-
dicta non remittuntur partes ad priores iudices ſi ap
paruerit monachos fruſtratorie appellaſſe. hoc ideo
cōtingit qꝛ priores iudices retulerūt negociū domino
pape: ⁊ ita deſierunt eſſe iudices ꝑ relationē. vt. ṡ. de
offi. leg. licet in prin. ⁊. C. de rela. l. j. ⁊. ij. ⁊ vt patet ex
prin. c. quid iuris. ſit de hmōi expenſis. dictū eſt plene
ṡ. de do. ⁊ cōtu. finē. Berñ. i ❡ Liquere. nō videtur
ꝙ plene liqueat niſi poſtq̄ꝫ renūciatū fuerit ⁊ cōcluſuꝫ
cū ante renūciationē poſſint ptes adhuc ꝓducere te-
ſtes ſup nouo articulo ⁊ inſtrumēta. arg. ṡ. de elec. du
dū. ⁊. ī. de fi. in-
ſtru. cū dilectꝰ.
k ❡ Recurſū.
ſed eſto ꝙ moni
ales obtineāt in
poſſeſſione. ꝗ ha
bebūt rē cū fru-
ctibꝰ a tpe deie-
ctionis. ṡ. de re
ſti. ſpo. grauis.
⁊. ff. ḋ vi ⁊ vi ar.
l. j. ꝯ. ꝗ vi deie-
ctus eſt. Sꝫ po
ne ꝙ monachi
obtineāt poſtea
i petitorio ꝗ ha
bebūt rē cū fru-
ctibꝫ a tpe litis
cōte. ſup ꝓprie-
tate ⁊ imputent
ſibi moniales ꝙ
primo intētarūt
iudiciū ꝓprieta
tis qꝛ litis cōte-
ſtatio exequat
oēs poſſeſſores
⁊ ꝑ litis conte.
fiunt malefidei
poſſeſſores: ⁊ iō
fructus poſt lit.
cōte. omnes re-
ſtituēdi ſunt cū
ipa re. C. de rei
ven. certū eſt. ff. de peti. here. ſed ⁊ ſi lege. ꝯ. ſi ante litē
ſed forte inſpicitꝭ li. ꝯteſt. de nouo facta ſup ꝓprietate.
⁊ qꝛ moniales primo ꝯueniebāt modo ꝯueniuntꝭ. Et
hoc verū eſt ꝭm legiſtas qui dicūt ꝙ ex toto renūciatꝭ
iudicio ꝓprietatis añq̄ꝫ admittatꝭ ad poſſeſſoriū. Se-
cundū iura canonica nō renūciatꝭ iudicio ꝓprietatis.
vt hic dicit: qꝛ poſtea debēt ꝓcedere ī iudicio. ꝓpetatꝭ
Sꝫ ꝭm ħ videtꝭ ꝙ fecerūt ſibi ꝑiudiciū circa fructꝰ ꝑceꝑ
ptos. ⁊ poſt litis cōteſt. ſup ꝓprietate ſi monachi po-
ſtea obtineant in iudicio ꝓprietatis. Jo. an.

Q Uam cauſam. ❡ Habet tria dicta: vt patet ex
ſummatione. Scōm ibi. qḋ ſi. Terciuꝫ ibi: volen
tes. Ab. Si. l ❡ In ꝑſonas. Sꝫ cuꝫ exceptio que
opponitꝭ in ꝑſonas teſtiū debeat reſeruari in tēpus di
ſputationis poſt publicationē teſtiuꝫ. vt. ṡ. eo. pñtiuꝫ
quare papa dicit ꝙ ſtatim hoc faciāt. ideo fecit ne dif
feratꝭ negociū: qꝛ ꝑſumptio erat ꝯtra fauentiñ. ne cau
ſa ꝓtrahendi negociuꝫ obijcerēt in ꝑſonas teſtiū poſt
publicationē: vnde papa voluit ſup hoc ꝓuidere. ⁊ iō
nō fuerunt admiſſi ad hoc. ṡ. de ꝓba. licet. in caſu tñ
ſtatim admittitꝭ ad ꝓbandum. vnde cū dicitꝭ ꝙ ille ſit
odioſus ex criminali cauſa ſtatim debet hoc ꝓbare. C.
de teſt. autē. ſi dicatꝭ: ſi ex leui cauſa vľ pecuniaria odi
oſus dicitꝭ recipiatꝭ eius dictuꝫ: ⁊ in tempus diſputati
onis reſeruetꝭ hmōi queſtio: vt ibidē dicitꝭ: et in autē. e.
ti. ꝯ. ſi vero. col. vij. Itē et in alio caſu cuꝫ obijcitꝭ teſti
ꝙ ſit ſeruus ſi dicat ſe liberum non debet admitti niſi
prius oſtendat chartam ſue manumiſſionis. C. e. titu.
autē. ſi teſtis ſeruilis. Arg. cōtra: ꝙ ſtatim debeat au-

cendos:ac eos diligent̃ exa
a minare ꝓcures:⁊ de ſingul̃
b circũſtãtijs prudenter inqui
c d rẽs de cauſis videlicet pſo/
e f nis loco tpe viſu auditu ſciẽ
tia credulitate fama ⁊ certi/
tudine:cũcta plene ↄſcribas
g et.j.Teſtes aũt.⁊c. ¶ Nõ
ſi forte fauentini vel alij:eos
qs dict⁹ archieṗus ad phi/
bẽdũ teſtimoniũ veritati dux
erit ꝓducẽdos:p̃ſumpſerint
ĩpedire:tu ipos ab hmõi p̃/
h ſumptione ceſſare cõpellas.
i ¶ Volẽtes aũt effrenatam
multitudinẽ teſtiũ refrena/
l ri:volum⁹ vt hincinde qua
dragenariũ numerũ teſtium
excedere nõ pmittas: ita vi/
delicet:vt ſi fauent. teſtium
depoſitiones ratas habere
k voluerint:que a ferrari.epi/
ſcopo ⁊ abbate p õpoñ. rece/
cepte fuerint:teſteſtes ipi cõ
putent̃ in mumero preliba/
to:alioquin cũ atteſtatiões
ip̃ ſint clauſe: idẽ teſtes ſi ne
ceſſe fuerit: iterato ꝓducãt̃
Idẽ de nouo fõte ⁊ caſedei
abba. Ubi variat̃ mod⁹ agẽ
di publicatis atteſtationib⁹
ſup eodẽ caplõ teſtes ꝓduce
re licet. C. XXXVIII.
l Veniens ad apo.ſe.C.

diri qui obijcit crimẽ teſti.ſ.e.ex pte ade. a ¶ Pro/
cures:ſigillatim p ſe:alias ñ valeret eoꝝ dicta .j. c.ve
nerabilis.⁊.j.de accu.inquiſitionis.§.j.⁊.ſ.de elec. qꝛ
ꝓpter.arg.C.de teſti.nullũ.Herñ. b ¶ Circũſtãtijs
alias nõ ꝑuenit̃ ad veritatẽ.xxij.q.viij. occidit an.ſ.
lucri gratia vel
inimiciciarũ te/
ſtificentur: ⁊ de
alijſ circũſtãtijs
de quib⁹ tradit̃
ff.e.l.iij.⁊.iiij.q.
iij.§.ſi teſtes .b.
c ¶ De cauſis
cãm em̃ ſcientie
debet quere iu/
dex quam ſi nõ
reddiderit non
valebit dictũ te
ſtis.iiij.q.iij.§.
ſolã.⁊ .xxiiij.q.
iij.ſi habes:⁊ in
autẽ.de teſti.§.
⁊ licet dudũ col.
vij.Si vo iudex
nõ queſierit ⁊ te
ſtes ſimpliciter
dixerint ſe ſcire
valebit .j. de re
iudi.ſicut vbi
hoc:⁊.ff.de no.ope.nũc.de pupillo.§.qui nũciat.in fi.
d ¶ Perſonis:ipoꝝ teſtiũ an etiã ſint honeſti.iiij.q.
iij.§.ij. Sꝫ nũquid teſtis tenet̃ rñdere an ſit crimino
ſus periurus vel talis qui nõ poſſit teſtificari ⁊ videt̃
ꝙ ſic:qꝛ iſte ſunt circũſtantie de quibus querit̃ .ff.e.l.
iij.⁊.iiij.q.iij.§.ſi teſtes: ⁊ qꝛ teſtis in cauſa criminali
⁊ ordinãdus equiparant̃.ij.q.vij.ipi apoſtoli:⁊.c. te/
ſtes:ſed ordinãdus tenet̃ dicere crimẽ ſuũ.l.diſt.ex pe
nitẽtibus. ⁊.xxiiij.di.c.vl.op.argu.j.de excep.deniqꝫ.
Sed ↄtrariũ nõ inuenit̃ ergo ſtabim⁹ legibꝫ p̃dictis
qđ em̃ nõ mutat̃ quare ſtare ꝓhibet̃.C. de teſt. ſanci/
m⁹. Sed cõtra videt̃: ꝙ nõ teneat̃ rñdere:quia nemo
tenet̃ ꝓdere ſe.de pe.di.j.nõ tibi dico. Nec auctoritas
loquit̃ de eo qui in iudicio anime cõfitet̃: ⁊ ille nõ tene
tur crimen ſuũ occultũ publice cõfiteri:quid ergo dice
mus ſatis poteſt dici ꝙ debet rñdere ſaltẽ ad ea de q̇/
bus tradit̃.iiij.q.iij.§.ſi teſtes.⁊.ff.eo.ti,l.iij.⁊ op.ar.
.j.de accu.inquiſitionis.§.j.ſi de alijs interrogent̃ nõ
tenent̃ rñdere:ſed de cõſuetudine nõ interrogant̃. Et
ſatis videt̃ honeſtũ ꝙ nõ interrogẽt̃.niſi de his de qui
bus fit mentio in.ll.p̃dictis:qꝛ talia nõ ſunt amplian/
da:ſed reſtringenda. Preterea teſtes debẽt cognoſce/
re litigantiũ pſonas a quibus ⁊ ↄtra quos inducunt̃
qñ agit̃ de ↄtractib⁹:aliter nõ videt̃ ꝙ poſſint cõgrue
teſtificari.ar.in autẽ.e.ti.§.j.col.viij. ⁊ in aut̃. de in/
ſtru.cau.circa prin.§.ſi quis igit̃.C.de iure deli.ſanci/
mus.§.ſinaũt dubius:in fi. Et ſi dubitet̃:an teſtes co
gnoſcant cõtrahentes vel litigãtes: exhibẽdi ſunt ip/
ſis teſtib⁹ vt eos cognoſcant. ⁊ in eadẽ forma in qua
eſſe cõſueuerunt:qꝛ mutata forma ⁊ ſubſtãtia q̃ſi mu/
tata videt̃.ff.de exhi.iulianus.§. ſed ⁊ ſi quis. Iſtud
frequenter fit .p̃cipue vbi factũ ſuſpectũ p̃ſumit̃.B.
e ¶ De loco.exemplo danielis. f ¶ Tẽpore. quia ſi
diuerſi ſunt ſiue in loco ſiue in tẽpore.nõ valet eoꝝ di/
ctum.ij.q.ix.nihilominus. nec intellige de tpe id eſt
de qualitate temporis niſi eſſet ſuſpectus teſtis.vel ex
tempore id eſt ex mora.⁊ ex hoc etiã reddit̃ teſtimoni
um ſuſpectum.iiij.q.iij.§.item in teſtibus conſideran
dum eſt.Cum em̃ teſtis p̃ſumit̃ ſuſpectus quibuſcun/
qꝫ modis poteſt.inquirenda eſt veritas.arg.xxx.q.v.
iudicantem:⁊.xxxv.q.ix.graue.⁊.C.de eden. is apud
quem.in fi. Iudex ergo diſcretus in omnibus iſtis et
alijs ꝑ que poſſit veritas melius pſcrutari debet inter
rogare:aliter ei
ad veritatẽ non
poſſumus ꝑue/
nire.xxiiij.q. v/
iij. occidit .T.
g ¶ Teſtes au/
tẽ ⁊c. Clauſula
iſta non reſpicit
omnia ſuperio/
ra: qꝛ teſtes illi
qui inducunt̃ ſu
per criminibus
nõ cõpellunt̃ .j.
ti.xxi. dilectoꝝ
vbi de hoc.
h ¶ Cõpellas:
ꝑ excõicationeꝫ
ſ.e.tam litteris
et hoc bene po/
teſt: quia p̃ſtat
impedimentum
cauſe:⁊ quia iu
riſdictio ad om
nia extenditur:
ſine quibus cauſa expedire non poteſt.ſ. de offi. dele.
preterea.⁊.c.prudenciã.§.ſexta ad fi.⁊.ca.j.⁊.c. ſuſpi/
tionis:⁊.ſ.e.tam litteris:⁊.ff.de iur.om.iudi.l.ij. Et
ſi nullo modo poteſt cõpelli ⁊ ita teſtes nõ poſſunt in
de dicere veritatem:quid erit?videt̃ ꝙ debet haberi ꝓ
ꝓducto ac ſi depoſuiſſet contra illum qui facit illũ im/
pediri:vel conſentit:quia ſi vellet ꝓhibere: ne taliter
impediret̃:bene poſſet.j.eo.conſtitutus: ⁊ argu. iij.q.
vij.§.tria:ver.ſiquis aũt.ar.contra.j.q.iiij.quia p̃ſu/
latus. i ¶ Effrenatã.ſic.ſ.e.c.xxi.⁊.ff.de teſti.l.j.
in fine. Et ſic vltra.xl.dicit̃ eſſe effrenata multitudo:
ſic.j.de cleri.excõ.mini.latores. Sed hoc poti⁹ cõſide
rat ſm magnitudinẽ cauſe ⁊ pſonarum qualitatẽ: nã
quandoqꝫ.xxiij.milia dicunt̃ pauci.xlv.di. diſciplina.
k ¶ Voluerint:hec littera poteſt intelligi ſm diſtin
ctionẽ ilius .l.C.eo ti.l.vl.j.e.p̃ſentata:vel dic vt di/
cebat Io.⁊ Lau.ꝙ q̃ꝫdiu atteſtatiões ſunt clauſe poſ
ſunt adhuc ijdem teſtes iterato induci vt addãt quia
forte tunc nõ habebant omnia in memoria: in autẽ.e.
ti.§.quia vero multi.⁊ arg.ff.de queſtio.repeti.vel vt
corrigant errorem ſuũ. Sed illud non credo quia hoc
debent facere incõtinenti ⁊ nõ ex interuallo.j.ti. xxi.
preterea.in fine.⁊ argu.adhoc.xxxv.q.vj.de parente
la.in ver.diſcordaſſe. Sed ſi quis teſtis. Secũdo in/
ductus dicat contrarium eius quod primo dixit: tunc
dictum ſuum nõ valet nec credit̃ ei. argu.j.eo.cum in
tua.j.đ appel.ſollicitudinem.in fi.niſi forte ita eſſet ꝙ
p̃me atteſtationes nõ valuiſſent puta ab eo recepte q̇
nullã habebit iuriſdictionẽ.vel poti⁹ qꝛ ꝓ nõ ſcriptis
debent haberi nec debuit publicari. ſed poti⁹ incidi.
Veniens ad apo.ſe. ¶ Summa ſic alit̃ q̃ꝫ in
rubro. Atteſtatiões recepte in ſũmario fidẽ non
faciut in plenario iudicio. Et illarũ publicatiõe non
obſtante idem vel alij teſtes ſup eiſdẽ capitulis recipi
pñt. Et tres ſunt ptes. prima ponit ordinẽ ꝓceſſus
⁊ diſputationes ptiũ ſup receptiõe.teſtiũ. In ſcđa pa
pa iterloqt̃.ibi.nos igit̃. In tercia cãm cõmittit:ibi.
q̇ circa.Ab. l ¶ Veniẽs đ hac materia loqt̃.j. đ ap.

archidi. claremoñ. humilit̃ ſupplicauit vt ſnĩaȝ ſup̲ decanatu claremoñ. eccl'ie ꝓ eo latam q̃ iã fuerat ĩ p̲te executioni mãdata: facerem⁹ ĩ totũ executioni mãdari. Cũ autẽ ꝓcuratores capl'i claremoñ. in nr̃a preſentia ꝓpoſuerint: ſnĩaȝ illã ꝯtra iuſticiã ⁊ poſt a ap. ad nos ĩt̃poſitã ꝓmulgatã. et. ĩ. Et idẽ archidi. ĩp̃os tanq̃ ꝓcuratores admittere b noluerit: vel dictis eoꝝ aliq̃ten⁹ rñdere. P. ſubdi. nr̃: ſe ĩp̃i oppoſuit ex adũſo: aſſerens canonice ſe ĩ decanatu claremoñ. electuȝ: ꝓpt̃ qđ dictus archidi. in ſua petitiõe c nõ erat aliq̃ten⁹ audiendus: q2 decanat⁹ ipſe nõ ad illũ: ſꝫ ad ſe poti⁹ pertinebat. et. ĩ. Cũ igit̃ ſup̲ his aliq̃diu diſceptaſſent: ĩterlocuti fuim⁹: d vt dict⁹. P. ſi poſſet inconti e nẽti ſuã intẽtionẽ fundaret: q̇ cũ ſup̲ h̃ teſtes ⁊ inſtrumẽta ꝓduxerit: ĩterloq̃ndo ꝓnũciam⁹: ꝙ ſua int̃erat: vt ſe poſſet opponere archidi. memorato. Lite igit̃ int̃ eos tã ſup̲ electiõe: q̃ꝫ ſup̲ ſnĩa conteſtata: q̃ſitũ fuit ab ĩp̃o archidia. vtꝝ atteſtatiões pri f us exhibitas in articulo ſu g pradicto: in h̃ iudicio vellet admittere: q̇ rñdit: ꝙ vellet: dũmõ poſſet obijcere tã in p̲ſonas teſtiũ q̃ꝫ ĩ dicta. Quo h audito: pars aduerſa reſpõdit: ꝙ atteſtationib⁹ illis in hoc iudicio vti nolebat: cuȝ non ſuper p̃ncipali negocio: ſed ſuper articulo incidenti fuiſſent lite non cõteſtata recepte: vnde ſuper toto negocio: alios volebat teſtes producere vel eoſdẽ. Pars autem reſpondit aduerſa: ꝙ cũ teſtes illi: tam ſuper ſentẽtia q̃ꝫ ſuper electione dixiſſent: ⁊ eorum atteſtatiões fuiſſent in iudicio publicate. non licebat eidem poſtq̃ꝫ teſtificata didicerat: ſup̲ eiſdem articulis alios teſtes ꝓducere: p̃ſertim cũ in hoc iudicio atteſtationibus illis vſus fuiſſet ſubdia. p̃libatuſ. Nos igit̃ iuſticia ꝓnunciauimus exigente: ꝙ teſtes eſſent recipiendi ſuper toto negocio: quos vtraq̃ꝫ pars duceret ꝓducẽdos. Quocirca mãdamus: quatenus receptis teſtibus: ⁊ rationib⁹ partiũ intellectis: cauſaȝ ĩp̃am tam ſuper p̃ncipali: q̃ꝫ etiaȝ incidẽti fine canonico terminetis. Quia vero que in capitulo aguntur: non facile p̃nt i niſi p̲ canonicos ĩp̃os ꝓbari: volumus vt ad cautelam abſoluatis eoſdem: vt vocati ad teſtimonium libere valeant pro vtraq̃ꝫ p̲te teſtari.

Idem Biſũtino archiep̃o.

Religioſi etiam ad teſtificandum non admittuntur abſq̃ꝫ iuramento niſi a partib⁹ remittatur. Capl'm XXXIX

cõſtitutus. a Appellationẽ. bene allegabant iſti ꝓcuratores. ſi hoc probare poſſent ſcȝ ꝙ ꝯtra iuſticiã q2 executio p̲ hoc ſuſpendit̃ ſic ſi obijciat̃ q̃ſtio falſi. C ſi ex fal. inſtru. l. vl. Lau. b Noluerit. q2 dicebat ꝙ erãt ꝯſtituti procuratores ab excõicatis. vt patȝ in integra. in fi.

c Audiẽd⁹. ſnĩa lata int̃ me ⁊ te nõ ẽ executioni mãdanda ſi ius alteri⁹ p̲tis ledit̃. ĩ. de re iudi. cũ ſup̲. ⁊. s̃. đ offi. deleg. ſuper eo. ⁊. ff. de ap. a ſnĩa. Lau.

d Incõtinẽti. nõ ſententiaȝ executioni mandandã niſi ſtatim ꝓbetur exceptio. s̃. de reſti. ſpo. lr̃as. C. đ cõpenſa. l. vlti. i fi. ⁊. C. đ ordi. cog. l. fi. §. vlti. ſi. ĩ. de re iudi. cũ ſup̲.

e Fundaret. qđ debet audiri ꝯtra illam ſentẽtiam q̃ lata erat p̲ archidia.

f In articulo. ad quẽ ꝓbandum fuit admiſſus. ſcȝ ꝙ ſua interarat.

g Vellet. q2 ad hoc cogi non poterat cum ob aliud ꝓbandum fuiſſent inducti. ĩ. eo. cum cauſã que. ⁊ arg. s̃. eo. cõſtitutus. ĩ. eo. cum ĩ tua. ex cõſenſu tamen valuiſſent. ar. C. e. ti. l. vlti. B.

h Pars. ſed quare neceſſe habet iſte. p. cõtra ſententiã illã inducere teſtes cũ illa ſententia ei non debeat obeſſe. quia res int̃ alios acta alijs obeſſe non debet. ĩ. de fi. inſtru. inter dilectos. ⁊. ĩ. de re iudi. c. pe. in prin. Reſponde q2 đ hoc agebat̃ an ſentẽtia ei p̃iudicaſſet qui ſciebat rem ad ſe p̲tinentem tractari: quia p̃mo ſibi actio eius rei competebat ⁊ p̲miſit ſequẽtẽ agere p̃iudicium ſibi fecit. ĩ. de re iudi. c. pe. ff. đ re iudi. ſepe. quia hoc ĩp̃o tacite renunciare videt̃ iuri ſuo. ĩ. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. quia q̃ꝫcito ſciuit cauſam illam tractari ſtatim debuit ꝯtradicere. qđ cũ nõ fecerit p̃ſumit̃ cõſentire. ar. s̃. de offi. dele. cum olim. ⁊. liiij. di. ſi ſeruus. ⁊. ĩ. q̇ ma.

accu. poſ. in ſup̲. ſecus ſi neſciuiſſet cauſaȝ agi. ar. ff. de accu. ſi cui. §. hiſdẽ. Preterea adhuc ijdem vel alij teſtes ſup̲ hoc ſũt admittendi. ⁊ ita ſup̲ eodẽ articulo ⁊ inter eaſdẽ p̲ſonas teſtibus publicatis ijdẽ vel alij teſtes iteꝝ recipiũt̃. Vñ ĩ. s̃. e. fraternitatis. cũ ſuis cõcordã. Sꝫ iã ſolutũ ẽ: q2 illđ cõtingit ꝓpt̃ diuerſũ modũ agẽdi. ĩ. e. cũ ĩ tua. ⁊. c. cũ cãm q̃. Sꝫ ſi illi etiã q̇ p̃mo ĩducti fuerunt ꝯ̃riũ dicũt ĩ ſcđo iudicio. qđ erit? nõ credo valere dictũ eoꝝ. lȝ aliud ſit iudiciũ. et ali⁹ mod⁹ agẽdi. ĩ. e. cũ ĩ tua. ⁊. ĩ. đ p̃ſup̲. lr̃as. s̃. de ꝓba. p̲ tuas. Berñ. i Canonicos. q̃ eñi ĩ capl'o fiũt p̲ alios ꝓbari ñ p̃nt: cũ alij ad capl'm nõ vocẽt̃. ſic ⁊ q̃ domi fiũt p̲ alios non de facili explorant̃. C. de repu. ꝯſenſu. §. ſup̲ plagis. C. đ q̃ſti. iterrogari. ff. ad ſille. ſi qs ĩ q̃ui. §. ſi pupill⁹ et. §. ſe. ⁊. l. j. §. ſi vir aut vxor. lȝ al's apđ domeſticos facile qđ ꝯfingat̃. C. đ dona. datã. ar. ĩ. s̃ eo. in lr̃is. Itẽ ẽ h̃ ar. ꝙ excõicatus poſt abſolutionẽ ſuam reſtituit̃ p̃ſtino ſtatui. iiij. q. j. c. ſ. Item ca q̃ in capitulo agunt̃ p̲ alios ꝓbari debent. vt h̃ dicit. Et hec ẽ cauſa q̃re compellit̃ canonic⁹ ferre teſtimoniũ ꝯ̃ eccleſiã ſuã ſup̲ ꝯtractu inito cũ capl'o ſuo. nec debeat idđ p̲dere bñficium ſuũ. q2 h̃ facit cõpulſus. ff. de bo. libe. q̇ cum maior. §. pe. ſec⁹ eẽt ſi aſſumeret̃ ad officium vt in aduocatiõe vel ꝓcuratiõe: quia tũc debet p̲dere bñficiũ ſuũ. s̃. de poſtu. c. vlti. h̃ ideo abſoluunt̃ ad cautelaȝ vt poſſint teſtificari. q2 dicebat̃ ꝙ erãt excõicati poſt appellationem al's null⁹ abſoluit̃ ad cautelã. Nec ĩtelligas ꝙ q̇libet excõicat⁹ vocat⁹ ad teſtimoniũ debeat abſolui ⁊ h̃ ideo abſoluunt̃ ad cautelã: q2 nõ poterãt probari per alios q̃ꝫ p̲ illos de capl'o vt lr̃a dicit.

Quis qſtionibus. et. ſ. Monachi vero de ſuis fratrib⁹ ac cōuerſis teſtes in cauſis ꝓprijs ꝑducere abſqꝫ iuramēti exhibitiōe non poſ ſunt. Niſi forte a parte re mittatur aduerſa. Idem at trebateñ. epiſcopo: ⁊ dedi. ⁊ vꝛſicampi abbatibus. **Delegatus neceſſarius in teſtem remouetur a iudicādo ⁊ ali⁹ ſurrogatur. Ca. XL.**

Dilecto filio arieñ. pꝛepoſito: nobis ĩnotuit exponente: ꝙ cum cauſam q̄ inter ipſū ⁊ comitiſſam flandreñ. ſuper donatione. vj. ꝓbendarum ſacerdotaliū agitat̃: vobis. F. epē ac abbati dedimeñ. ⁊ attrebateñ. decano duxim⁹ cōmittēdā: idem ꝓpoſit⁹ citra litis cōteſta. ꝓpoſuit: ꝙ teſtimoniū decani neceſſariuꝫ erat ſibi in cauſa ꝓdicta: cuꝫ de iure ſuo nō niſi p ipm ⁊ aliū vnicū tm̄ teſtē facere fideꝫ poſſet. vñ poſtulauit: vt in cauſa ipa: eo ꝑcederet excluſo. vl̄ ſupſederet̃ in negocio: q̄uſqꝫ ſubſtitueremus alium loco eius: vos autē petitionē eius admittere recuſaſtis q̄nimo poſt ap. a ꝓbendarum ipſarū donatione ſuſpendiſtis eundem. Ne igit̃ ob teſtis defectū

Quis queſtionib⁹. Ponit dictū a quo caſum excipit. ibi. Niſi. Ab. a Iuramenti. ſꝫ cum iuramēto bene alias q̄ꝫtumcūqꝫ religioſus ſit aliq̄s in p̃iudiciū alterius non ē ei credendū. ſ. eo. nup. et ſic tam monachi q̄ꝫ alij clerici poſſunt ferre ꝓ eccleſia ſua teſtimoniuꝫ. ff. e. inſuper. ⁊. c. cū nuncius. ⁊. ſ. de iureiurā. et ſi chꝛiſtus: in fi. ⁊ xxiij. q. ij. ſuper prudentiam. b Remittatur. ⁊ ſic patꝫ ꝙ iuramentū teſt̃ pōt remitti: ⁊ h̄ ideo: qꝛ vbo aduerſarij poſſum totum ius meuꝫ relinquere. vt. C de fideicō. l. vlti. ſed videt̃ ꝙ non poſſit remitti qꝛ introductum eſt vt veritas detegat̃: ⁊ vt religio iudicāt̃ ñ circūueniat̃: ⁊ ſic videt̃ ꝙ in fauorē iudicantis. ergo ptes non poſſūt illud ſibi remittere. Sol. iuramentuꝫ illud iudicis auctoꝛitate remittit̃: ⁊ iſtud iuramentuꝫ pꝛincipaliter in fauorē partis ꝓſtatur: vnde poſſunt illud ſibi remittere partes. Sed nunquid iuramentum iſtō pt̃ remitti ĩ cauſa mr̄imoniali de ɔſenſu ptiū? Dico ꝙ nō: qꝛ nec eoꝝ ɔfeſſioni ſtatur in cauſa matrimoniali etiaꝫ ſi fama ɔſentiat ſiue rumoꝛ: ⁊ h̄ ideo ne colluderēt adinuicē ɔtra matrimoniū. ſ. de eo qui cogno. ɔſang. vxo. ſue ſup eo. ſed in ɔiungēdo videt̃ ꝙ poſſit remitti: qꝛ ibi credit̃ cōfitēti: dūmō non ſit in alterius matrimonij p̃iudiciū. ſ. de clādeſt. deſpon. c. ij. Sꝫ q̄d dices de iuramēto calūnie an poſſit remitti a pte parti? videt̃ ꝙ nō: qꝛ nec ɔſuetudo valet de ipō nō ꝓſtādo ff. de iura. calū. ceteꝝ: vt videt̃ expꝛſſum. C. de iura. calum. l. ij. §. ſed qꝛ veremur: ſꝫ eadē rōne q̄ iuramentum teſti remittit̃: qꝛ in fauorē ptiū ꝓſtat̃ vt veritas eliciatur ⁊ non occultet̃. xxiij. q. ij. q̄ꝫ. pōt iuramentū calūnie remitti: qꝛ illud ꝓſtatur in fauorē ptiū ne calūnioſe aliq̄d fiet ⁊ vt veritatē vel ſaltē ſ̄m ꝙ eſtimat confiteat̃. C. de iura. calū. l. ij. §. ſinautē. ad finē. Dicūt q̄dā vt Io. ⁊. B. ⁊ alij ſequaces ꝙ iuramentū iſtud de calūnia expꝛſſe remitti nō pōt. ſed tacite bñ remitti pōt: nec ſnīa ꝑpter hoc caſſaret̃. ar. ff. de ꝑcu. filiuſfa. §. veterani. ⁊. C. e. ti. ita demū. vbi exceptio ꝓcuratoꝛia cōtra militē expꝛſſe remitti nō pōt. tacite vo bñ pōt. ff. de iureiu. l. iuſiurandū. §. q̄ iuſiuran. ſicut aliq̄ñ tacita ꝓhibitio pl⁹ opat̃ q̄ꝫ expꝛſſa. ar. ff. ꝺ ſolu. vo ꝓcuratoꝛi. §. alia. ⁊. l. ſi q̄s ſtipulat⁹ fuerit. x. ĩ melle. §. j. alij dicūt vt D. ⁊ eius ſeq̄ces ꝙ nō pt̃ nec tacite nec expꝛſſe cuꝫ nō tm̄ in fauorē ptium: ſꝫ ꝓ cōi vtilitate introductum eſt: vt dicit lex ꝙ ex diſſimulatiōe remitti nō pōt. C. de iura. calum. l. ij. §. ſed qꝛ veremur. Ber. Tu dic vt hodie habetur in. c. j. de iura. calum. li. vj. vbi decidit̃ ꝙ tacite poteſt remitti: ſed nō expꝛeſſe. Additio.

Dilecto filio. In pꝛima ponit̃ impetrātis q̄rela. In ſcd̄a ꝓuidet. ibi. Ne. c Lit̃ ɔteſtationem. ꝑteſtando ꝙ per illa verba non intendebat litem ɔteſtari. l. ſ. ꝺ oꝛdi. cogni. cū dilectus. d Vnicum. Sed nunq̄d eēt idē ſi haberet duos ꝓter iſtum? videt̃ ꝙ non: qꝛ duo teſtes ſufficiūt. ſ. e. l. ꝫ. ⁊. ſ. ꝺ teſta. relatum. ⁊. iiij. q. iij. §. item vbi numer⁹. ⁊. ij. q. iiij. §. j. adhuc credo ꝙ remoueri debeat a iudicio ⁊ pꝛecipue ſi illi duo ſint viles. ⁊ quia teſtes non habent oīa in memoꝛia ſemper: ⁊ ſic veritas occultaret̃ ⁊ ꝓbatiōis copia totaliter deperiret arg. op. ſ. vt lit. non cōteſ. qm̄. ꝑ. Rñ. ⁊ curare debent magiſtrat⁹ vt etiaꝫ ſalua ſit rerū ꝓbatio. ff. eo. ti. curent. et ar. ĩ autē. eo. ti. vlti. colum. col. vij. ⁊. ff. ad. l. aquil. in lege. Si autꝫ plures haberet non debērēt remoueri: qꝛ vbi aliquis habet ſufficientes teſtes alij nō cōpelluntur. ſ. eo. titu. c. ꝺ teſtibus. in fi. Sed nunquid eſſet idē in cā criminali? videtur ꝙ nō: qꝛ in criminali nō cōpellunt̃ teſtes. ſ. ti. xxi. dilectoꝝ. adhuc credo ꝙ ſit remouēdus: nō ob. eo ꝙ nō pōt compelli: qꝛ pꝛecibus induci poſſet vt teſtificaret̃. ſed ſi oīno nollet teſtificari non deberet remoueri etiam in cauſa ciuili: ſi iudex vellet iurare ꝙ nil ſcit ꝺ cauſa illa: non debet remoueri. Idem credo tenendū ſi aliquis in fraudē pꝛocuret vt cauſa talibus cōmittat̃: lꝫ haberet alios plures: quia fraus ei ꝓdeſſe nō debet. ar. op. ſ. de ſymo. nobis. ⁊. c. ſicut. ⁊. ſ. ꝺ reſcrip. ſuper litteris. e Excluſo. hoc habet locuꝫ quādo clauſula illa ꝙ ſi nō oēs ⁊c̃. ponitur. f Recuſaſtis. ⁊ male. quia etiā pꝛetoꝛ teſtimoniū dicere debet. iiij. q. iij. §. item ĩ criminali. ver. ſi res exigit. nec em̄ artanda eſt copia ꝓbationum. ff. de incen. rui. naufr. l. ne quid. §. de his: ſed q̄d ſi impetres illum in iudicem qui volebat eſſe aduocatus meus in illa cauſa ob hoc non remouet̃ cum aliū poſſim habere aduocatū. niſi hoc dolo feceris: vt mihi ſubtraheres copiā aduocati periti. ar. ſ. eo. conſtitutis ⁊. iij. q. vij. ſi quis aūt. Sed ſi ei reuelaui ſecreta cauſe mee nō ſufficit ad remouēdū eū. qꝛ nō debet iudicare ſ̄m ɔſciāꝫ: ſꝫ ſ̄m allegata. iij. q. vij. iudicet. Sꝫ q̄d erit ſi iudex iſte de q̄ q̄rit̃ cōmittat ſtatim vices ſuas alij ſibi nihil retinēdo: nunq̄d tenet talis cōmiſſio? ⁊ ſi tenet. nūquid pōt iſte eē teſtis corā illo? dixit Iohes ꝙ nō pōt corā eo ferre teſtimoniū: qꝛ fungit̃ vice ei⁹ qui delegauit. ⁊ idem ē iudicare per aliū qꝺ p ſe. ar. ſ. de offi. deleg. corā. ⁊. lꝫ modo non ſit iudex. ſufficit ꝙ nō fuit vt non poſſit eē teſtis. ij. q. vj. ſtatuendū ē. Sat̃ honeſtum putarem ⁊ ꝙ poſſit cōmittere ⁊ ꝙ poſſit eē teſtis coꝛam illo. ⁊. c. illud ſtatuendū loquit̃ de iudice qui cognouit de cauſa: ⁊ hoc pōt dici per decre. iſtam: quia iſte iudex fuit ⁊ tamen admittit̃ ad teſtimoniuꝫ. imo ꝑpter hoc remouetur. Et ſi oꝛdinarius peteretur in teſtem coꝛam officiali ſuo: nūquid deberet teſtificari? credo ꝙ ſic ſi neceſſitas immineret. g Teſtis

defectū.⁊ ſic eo remoto poterit ferre teſtimoniuȝ ī cauſa. Sed nunquid aduerſarius poterit obijcere in perſonam iſtius decani vt a teſtimonio ipm̄ repellat: non cum ipm̄ approbauerit in iudicē eum eligendo :ſed in dicta bene poterit hoc obijcere.iiij.q.iij·§· ſi quis teſtibus .iij.q.iij ·§· offerat.⁊.xxxij.q.v.horrendus.

dico idem in actione qn̄q̄ p eandem.l.ff.ad.l.acquil. in.l.acquilia.ibi publicant.⁊ ſnia fert:ſed cōdemnationis exactio cōpetit tm̄:cū extiterit cōditio vt ibi dicitur.ſ.vt lit.nō cōteſt.qm̄.ꝗ.rn̄.in aut.e.ti·§·⁊ hoc vero.col.vij.ſed in his duabꝫ cōcoꝛ.cōſignant ⁊ in aut.

a ¶ Surrogādū. Cum vnꝰ iudex alij ſurrogatur totuȝ tēpus habet qd alij cōceſſum fuerat.ff.de iudi.ſi iudex.⁊ hoc cum res ē integra. Si vero non eſt integra. tunc ſi ē delegatꝰ habet reſiduum tempus ſi oꝛdinariꝰ non minus anno .ff. de iudi.edictuȝ. C.d iudi.propeꝛādum·§· ſinautē.ī medio. Jo.
b ¶ Relaxata. d facto quatenꝰ de facto ꝓceſſit ij.q.vj. arguta. ar.ꝗ.de ap. ad p̄ſentiam.⁊.ſ.de offi. oꝛdi .c.pe.ꝗ qꝛ excōmunicatio vel appellatio fuit legitima ⁊ ſuſpenſio nulla.ꝗ. de ſentē.excō.per tuas.ſ.de offi.oꝛdi.c.penul. Bernhardus.

eius iuſticia valeat deperire te abbas v꞉ſicāpi. loco ipſiꝰ a duximus ſurrogandū:mandātes: quatenus ſi eſt ita:ſu b ſpenſione prepoſiti relaxata in cauſa iuxta prioris mādati tenoꝛem:ratione preuia ꝓcedatis. Idem iudici ſabiñ.

Reꝓbationis copia pereat citato aduerſario recipiunt et publicant teſtes quos reus induxit. Ca. XLI.

Significauit nobis preſbyter ſancti. M. ſabiñ. dio.ꝙ fundatoꝛes eiuſdē eccleſie: liberā eā eſſe volētes fundatiōis tpe ſe ī ea nihil iuris retinere dixerunt. vnde timens ne ꝓceſſu tpis ꝓba c tionis copia valeat deperire ꝓuideri ſup hoc idē p̄ſbyter poſtulauit. ¶ Quocirca mā d damꝰ:quatenꝰ teſtes idoneos quos ipē ſup hoc duxerit ꝓducēdos: examines diligēter:⁊ eoꝝ dicta in publi e ca redigi facias monumēta f denūciando fundatoꝛibꝰ antedictis : vel eoꝛum heredibus:vt receptioni teſtium ſi velint interſint : ⁊ ſuper denunciatione ſic facta:confici facias publicum inſtrumētum. Idem epiſcopo ⁊ archidia. v꞉beuent.

Si materia antiqui capituli repetit aliquo addito quod ſubijcitur neceſſitati probandi poſſunt teſtes etiam antiqui publicatis atteſtationibus ꝓduci. Capitulū. XLII.

Q Vm cā que īter econo mū monaſterij ſancti. M. de monte .et.ī. ¶ Cum igitur

p̄dicta vbi dicit publicant.i.publica manu trāſcribunt: vt loqtur ante lit.ꝯte. cum illa decre. qm̄ ſm vnū modū legendi. Si vis intelligere aut.loqui in caſu decre. hmōi: tūc ꝓꝑie ſedet: publicant .i. in publica monumenta reducuntur vt ibi dicit. Vin. e ¶ Monumenta : hec ē bona ꝓuiſio ad cautelā futuroꝝ vt ſic redigant teſtes in publicā foꝛmam ⁊ aliud conſiliū poterat habere eccleſia iſta cōtra patronos vt faciāt ei chartā libertatis ſicut agit ꝓ apocha faciēda.C.d fide. inſtrumen plures. Apocha ſit dātis antipocha recipientis.ſic ⁊ libertus agit contra patronum vt faciat ei chartam manumiſſionis.C.de libe.cauſa. ſicut dataȝ. aget ergo eccleſia officio iudicis:ſm leges ageret conditione ex illa lege ſicut datam.⁊.ff.de conditio.ex lege.l.vna Vin. f ¶ Denunciando.argumē.ꝙ non valet receptio teſtium niſi denunciatio d hoc etiam facta ſit patri aduerſe.ſ.eo.in nomine domini .ꝗ. de fideiuſſo.conſtitutus. ⁊.ſ.vt lite. non conteſta. quoniam.⁊.iij.q.ix.charte. quod eſt verum. Item argu. ꝙ facta denunciatione ſiue veniat ad videndum teſtes ſiue non: valet receptio teſtium .ſ.eo. titu.in nomine domini et de hac denunciatione fieri debet publicum inſtrumentum:vt ſi dubitaretur de denunciatione forſitan quia ſi negaretur ad aduerſario : probaretur per inſtrumentum. Bernhardus.

Significauit. ¶ In pꝛima pte petitio. In ſecūda iudicis datio ibi: Quo circa Ab. c ¶ Deperire.ar.ꝙ futuris caſibꝫ prudenter debemꝰ occurrere.ſic ſ.vt lit.nō cōteſta.qm̄.ꝗ.rn̄.⁊.ſ.e.ſi qui teſtiū:⁊.ꝗ.e.albericus.⁊.ꝗ.de cōfir.vti.vel inuti.cā dilecta: ⁊.ff.loca. ſi qs domū.ad fi.ff.ad.l.acquil.in.l.acqlia.ff. de vſufru. l.ꝗ.in fi.⁊.C.de vſur.pupil.l.vlti.ff.de fur.ꝗ tabulas.⁊.l.qui vas.⁊.xxxiij.di.in noīe dn̄i.⁊.ſ.de electio. licet:⁊ inſtrumenta oīa ꝑpter hoc fiūt .ꝗ. q.vij. ſaluberrimū. d ¶ Idoneos. Inter hāc receptionē teſtiū ⁊ illā que fit cū timet de moꝛte teſtiū vel abſentia diuturna.ſ.vt lit.nō cōteſt.qm̄.ꝗ.rnſo.multiplex eſt differentia. Hic em̄ recipiunt oēs teſtes indifferēter tam iuuenes q̄ ſenes:ſȝ in caſu illo nō recipiunt:niſi illi tātū d quoꝝ moꝛte timet:puta qꝛ ſunt ſenes vel infirmi de quoꝝ abſentia diuturna timet:vt ibi dicit. Itē hic ſtatim publicant ad ꝑpetuā rei memoꝛiā ibi nō publicant:ſed cōſignant.illi nō valent poſt annū niſi infra annū vel agat vel denūciet illi pſone ꝯtra quā inducti ſunt:vt ibi dicit:iſti ꝑpetuo valebūt tanq̄ autenticuȝ inſtrumentū:quoꝝ dicta ſunt redacta in publica monumenta.C.de re iudi.geſta. Itē ꝯtra illos pōt obijci in pſonas ſȝ ꝯtra iſtos nō:ſi appareat inſtrumētū denūciationis:vt dicit. Vin.ſȝ hoc nō eſt verū. Itē hic ꝓducunt vbi nō mouet nec timet lis in pſenti: ibi ſecꝰ Et nota ꝙ hec publicatio videt habere locū etiā tm̄ in defenſione ſiue exceptione:nō autē in actiōe nec eſt contrariū.ff.ad.l.acqui.in.l .acquilia. quia iſti teſtes conſignant.ſic intelligit dominꝰ Azo legē illā. immo

Q Vm cauſam ¶ Poſt plublicatas atteſtationes nouū capitulum ꝓbari poteſt p teſtes antiquos. Ita cōiter ſummat. Sed ſm hoc nihil induceret de nouo hoc.c.cū hoc habeant in.c. fraternitatis. ⁊ ī.c.cū veniſſent:cū multis ſimilibꝫ.ſ.e.tō ſummo notabiliꝰ ſic vt in rubro. In p̄ma pte ponit deciſa petitio In ſcda cōmiſſio.ibi: cū igit. Et pone caſum lrālē vt colligit ex gl.ij. Monaſteriū ſancti Martini d mōte vēdidit quedā caſamenta ciuibꝫ viterbieñ .poſt modū ſentiēs ſe leſum vltra dimidiā iuſti pcij egit ꝯ dictos ciues emptoꝛes ꝯditione.c. cū dilecti. de emp. ⁊ vēdi.ſeu.l.ij.C.de reſcin.vē. vt reſcinderet vēditio vel ſupplerēt iuſtū pciū ꝓbauit monaſteriū in h iudicio ſe fuiſſe deceptū vltra dimidiā iuſti pcij . Sed nō determinauerunt teſtes q̄ta fuerit illa leſio. Et hec

pbatio ſufficiebat ſi emptores voluiſſent emptionē reſcindere: ſed qꝛ dicebāt ſe velle iuſtū pciū ſupplere: fuit dubitatū nūquid monaſteriū poſſet de nouo probare quātitatē exceſſus cū dicta teſtiū fuiſſent publicata ſuper deceptiōe? Rñdet ꝙ ſic: qꝛ iſta ē noua materia licꝫ habeat ptē incluſam de antiq̄ nō oportebit iterū pbare monaſterium fuiſſe deceptū: ſed de nouo nūc determiabit quātitas deceptionis. et ſic ceſſat timor ſubornationis cū rōne ad iūcti videat nouū capitulū: ſic̄ i ſili vides cū adđ ꝙ teſtes ſubornati falſum dixerūt: iuxta no. i ca. licꝫ. de pba. ꝛ p glo. in cle. ij. đ reſt. hec colligūt ex hoc. c. ꝛ. c. cuꝫ cā. ꝟ. de empti. et ven. q̄ in eodem facto loquūtur.

a ℂ Tpe. tpus em̄ ꝯtract⁹ inſpiciendū eſt. ꝟ. de emp. ꝛ vē. cū dilecti. C. de reſci. ven. ſi volūtate: in fi. ꝛ. ff. đ euic. ex mille. §. j. ꝛ. ff. de mioꝛi. deniqꝫ. §. ſcio. et. ſ. de elec. dudum.

b ℂ Ad aliū: aliū articulū habes. ꝟ. de emp. ꝛ vē. cū cām q̄: ꝛ eſt ps iſti⁹ olim erat tota integra: ꝛ ibi pbatū fuit ꝙ monaſteriū deceptū fuit vltra dimidiū iuſti pcij. nō determinādo q̄ꝛtum vltra vnde pbari mō dꝫ quantū valebat res vltra dimidiū iuſti pcij. Sed q̄liter debuit pbari exceſſus deceptiōis ſine quātitate valētie. rñdeo hoc mō potuit eſſe. qꝛ cuꝫ res eſſet vēdita p. x. teſtes dicebāt ꝙ res valebat multo plus de. xx. ſꝫ nō taxabant quāto plus de. xx. ꝛ illud plus dꝫ pbari. Sꝫ illi teſtes q̄ fuerūt inducti ad pbandū pmū articulū: quō admittunt ad pbandū ſecūdū: qꝛ ſi tūc fuit interrogat⁹ quātū valebat res vltra. xx. ꝛ ipe rñdit ꝙ neſciebat: n̄ videt vlteri⁹ admittend⁹. Sꝫ intellige ꝙ ſimplicit̄ dixerūt nec fuerūt interrogati de quātitate exceſſus vel h̄ nō nocet qꝛ poſtea potuit ſcire qđ tūc etiā neſciebat ꝛ informare ſuā ſniāꝫ ex alijs argumētis: nec ppter h̄ eſt ꝯri⁹ ſibi. nec dicunt teſtes pduci ſup eo. articulo qꝛ ad aliō inducūt mō q̄ꝫ pus fic. ſ. e. veniēs. ꝛ. ꝟ. e. cū i tua. pmo em̄ dixerūt teſtes ꝙ res valebat vltra. xx. mō dicūt pciſe ꝙ res valet vltra. xxiiij. vel. xxv. vel aliā certā quātitatē declarāt vltra. xx. Sꝫ q̄lr̄ h̄ pbat? Dico ꝙ ex q̄litate rei ꝛ quātitate redditū pbat pciū rei. C. de reſci. vē. ſi q̄s. ff. de re. e. qui ſub tu. vl̄ cura. ſi fund⁹. i pn̄. qn̄qꝫ res eſtimat q̄ꝛtū pōt colligi. in. l. ānis. i auc. de alie. ꝛ emphi. ꝯcti. §. ſancimus. col. ix. qn̄qꝫ etiā ꝯſiderat q̄ꝛtū i. xx. annis poſſit colligi. in auc. de re. eccle. nō alie. §. qꝛ vo leonis. col. ij vl̄ etiā eſtimat ſm ꝙ vēdi poterat tūc: qꝛ res tantū valet q̄ꝛtū vēdi pōt. ff. ad trebel. l. j. §. ſi heres. nec ex affectu dꝫ eſtiari: ſꝫ cōi eſtiatōe. ff. ad. l. fal. pcia. in pn̄. Jo.

c ℂ Deceptiōis. Licitū ē ꝯhētib⁹ ad inuicē ſe decipe. ff. de mino. i cauſe. ij. §. in precio. verū eſt vſqꝫ ad dimidiā ſed non vltra vt h̄. et. C. de reſcin. vē. l. ij. et. ꝟ. de emp. ꝛ vē di. cum dilecti.

abbas ꝛ fratres eiuſdē loci: pbare intendāt: quāti precij a vēditiōis tpe poſſeſſiōes pdicte fuere: mandam⁹ quaten⁹ recipiat teſtes q̄s alterutra ptiū ſup hoc duxerit pducēdos: et. ꝟ. Si vo pars monaſterij ad hunc articulū eoſdē b teſtes produxerit: q̄s ad aliū pbandū pduxit: vos nihilomin⁹ eos recipere pcuretis: c qm̄ aliud eſt pbaſſe deceptionis exceſſum: ꝛ aliud pbare quātitatē valoꝛis.

Jdem

Recipiunt ꝛ publicāt teſtes q̄ interfuerūt ſententia vbi p ſcripturam de ſentētia nō apparet. Capitulū. XLIII.

Albericꝰ miles nob inſinuare curauit: ꝙ cuꝫ olim int̄ ipm: et. C. mulierē rauēnat. corā caplo rauēnateñ. mrīmonij q̄ſtio verteret tandeꝫ lata fuit diuoꝛtij ſnīa int̄ eoſ. poſtea vo dict⁹ miles timēs ſibi ꝛ filijs q̄s đ legitima vxoꝛe ſuſcepit: ex eo poſſe d pidiciū generari: ꝙ i ſcptis redacta nō fuit ſnīa meōꝛata ſupplicauit: vt teſtes q̄ ſnie i terfuere pdicte: recipi facere m⁹. ℂ Joqꝫ mādam⁹ q̄ten⁹ teſtes curet recipe antedictos e depoſitōes ipoꝝ i ſcptura publicā redigi faciētes.

Jdem beluac. epo.

Publicatis atteſtatōnib⁹ pñt pduci teſtes ſup eo. articulo vel directe ꝯrio q̄ pri⁹ fuerūt pducti i iudicio ſūmario ſeu extra iudicio.

Cum iciū. Ca. XLIIII.

Quam in tua dioceſi: et. ꝟ. Vtruꝫ aūt ſi accuſatore idoneo cōparēte: p tres vl̄ q̄tuoꝛ teſtes int̄ iā ꝯiūctos parētela pbaret. p depoſitiōes eoꝛūdē poſterioꝝ teſtiū deroget fidei: xj. vl̄. xij. ꝓpinquoꝝ: q̄ antiq̄ores tpe ac pſtātiores meritis: aū ꝯctū mrīmoniū i ꝯriū iurauerāt? diſtinguēdo pſonas ꝛ grad⁹ a q̄b⁹ directe hi de q̄ꝝ copula agit deſcēdert an pmi poſterioꝛib⁹ pferant

ℂ Albericꝰ ℂ Jn prima ponitur ptis petitio. Jn ſcōa pulſio ꝛ iudicis datio ibi: idoqꝫ. Ab. đ ℂ Jn ſcptis. Nota ꝙ ſnīa lata in cauſa matrimoniali tenet lꝫ nō ſit lata in ſcptis. ꝛ in alio caſu quē habes. xj. q. j. ſi q̄s cū clerico. et. C. de ſen. expi. rec. aūt. breuiſſimas. Cōtrariū hēs. ij. q. j. in pmis. i fi. vbi de h̄. ꝛ. l. ſtatutis. illa generalia ſūt. hoc ſpāle fauoꝛe filioꝛū ſic in cauſis mrīmonialibus. multa alia ſpālia ſūt vt dictū ē. ſ. vt lit. nō cōte. c. j. H.

e ℂ Publicam. ad hāc publicationē faciendā vocādi ſunt q̄s negociū tangit ꝛ etiā heredes eoꝝ. ſ. eo. ſignificauit. ſic etiā recipiunt teſtes ad cautelā futuroꝝ qꝛ timet đ teſtib⁹ ꝙ pñt nō eſſe tpe litis. ſ. vt lit. nō ꝯte. qm̄. tn̄ differentia eſt int̄ iſtos teſtes ꝛ illos: vt dictū eſt. ſ. e. ſignificauit. ſic etiā recipiunt. ff. ad. l. aquil. in. l. aquilia. Jo.

Quam in tua. ℂ Poteſt duplicit̄ ſūmari. Prio ꝙ cōtineat id qđ. c. veniēs. ſ. e. Et ſm hūc intellectū. h. d. Variato fine agēdi publicatis atteſtatiōib⁹ licꝫ pducere teſtes. Aduerte hec lec. procedit ſi habet reſpectus ad ſecūdam pductionem vel ad terciam reſpectu prime: quia pma pductio fuit facta extra iudicium dum pcederet ſm formā. c. fi. de clam. deſpon. vt matrimoniū poſſet contrahi non obſtante forte infamia in contrariū: ſed ſecunda ꝛ tercia fiunt in iudicio dum directe agit ad matrimoniū ſepandum propter conſanguinitatē. Sed quo ad terciā pductionem nouiſſime fiendā reſpectu ſecūde iam in iudicio facte nō pcedit hic intellectus: quia in eodem iudicio agitur et tertia probatio eſt directe contraria ſecūde: ꝛ ſic nō deberet admitti publicatis atteſtationib⁹ p cle. ij. ꝟ. e. ti. Jdeo legit aliter ꝛ cōmunit⁹ ſic. Publicatis atteſtationibus in cauſa matrimoniali ſuper eodem articulo vel directe contrario teſtes produci poſſunt. Et hanc ſpecialitatē in cauſa matrimoniali probat hec lr̄a melius

non immerito queri poſſet. a ¶Cū ꝗ̄ āt ad aliŏ ⁊ ob aliŏ iurauerint: tam illi ꝗ̄ iſti: tñ ſi in ſecundo iudicio priores ꝑſone iurate: deponerēt illa eadem que primo dixerunt: abſq; dubio eorū teſtimonia ꝑualerent: nec eo poſſent pretextu repelli: ꝙ ꝑtes teſtificata didicerāt. cum talis ex- b ceptio locū nō habeat ī h̄ caſu. Idem. Excōmunicari poſſunt qui partē impediūt in teſtibus ꝓducendis: ⁊ denūciandi ſunt teſtes nō teneri iuramento de veritate non dicēda. Et ſi cōſanguinei impediunt teſtes actoris de veritate nō dicenda: punit̄ re⁹ de cuius voluntate hoc fieri preſumit̄. Capitulū. XLV.

Cōſtitutis in pñtia noſtra archiepō. et. m. canonico ſurrenti. dum ipē illū de crimine ſymonie deferret et. j. Ceterū qm̄ a principio ꝓteſtatus eſt p̄fatus. m. ipi⁹ archiepī cōſanguineos multa impedimēta ꝑ ſuaȝ potentiā p̄ſtitiſſe: ꝙminus probationū copiā ī noſtra p̄ſentia ſecum haberet: cū quoſdam induxerint ad iurādū: ne aduerſus archiepm̄ aliqđ dicerent: ⁊ alios minis ⁊ terroribus a teſtimonio ꝓhibēdo arcere nitant̄: nos ex officio noſtro ſuꝑ h̄ ꝓuidere volētes: mandam⁹ vt generalē feras excōicationis ſentētiā: ī oēs qui impedimētū aliquod ipi M. p̄ſtare p̄ſumpſerit ī teſtibus ꝓducēdis. ¶Illos aūt ꝗs (vt dictū ē) iuraſſe cōſtiterit: qŏ ꝯ archiepm̄ nihil dicerēt: denūcies iuramēto hmōi c nō teneri. ¶Si ꝗs aūt ŏ ꝯſāguineis dicti archi. aliquē ŏ teſtib⁹ p̄ſūpſerit īpedire (q2 d veriſil'e nō videt̄ vt eo īuito e talia fierēt ⁊ ob h̄ ñ caret ſcrupulo ſocietat occulte: eo ꝙ ſi voluerit: potuerit ꝓhibere. f cū ſm legitīas ſanctiōes iniquā oñdāt ſe cāȝ fouere: ⁊ expiri debeat iudic aucteȝ eluſā: ꝗ defenſiōis copiā ſbtrahit adūſario) eūdē archiepȝ ab officio pōtificali ſuſpēdas ⁊ facias manere ſuſpēſū: do-

quolibet alio iure. Ego ſummo ſic ſm alium intellectū notabiliorē nō ponendo aliquam ſpecialitatē in cauſa matrimoniali: vt in rubro. Et tunc expone tex. in fine ibi in hoc caſu. ſ. cum teſtes al's ꝓducti reproducant̄. Cōmunis diuiſio. ſecūda ibi: ꝗ̄ꝗ̄. Ab. ſi. a ¶A aliŏ. Cum eīn in modum denūciationis probatū eēt ꝙ fama erat illos eſſe ꝯſanguineos: et ꝙ eſſet ſcandalū ſi contraherēt inducti fuerunt ad īprobandum cōſanguinitatē: teſtes de illa cōſanguinitate vt omnis ſuſpitio tolleret̄ et ſic cōtraxerūt vt. j. de ſpon. cuȝ ī tua. que eſt ꝑs iſti⁹. Poſtea ꝟo cōtracto matrimonio accuſato re idoneo cōparente. iij. vel. iiij. alij teſtes idonei iurarūt illos eſſe ꝯſanguineos cū directe accuſabatur matrimoniū ⁊ ita propter diuerſum modum agendi poſſunt ꝗdē ⁊ alij teſtes publicatis atteſtationib⁹ induci ſuꝑ eodem articulo ſic. ſ. eo. veniens. ⁊ ar. ſ. eo. cum cauſaȝ ꝗ inter economū. Sed hic nō videt̄ papa reſpōdere ad queſtionē ꝓpoſitā. ſed dic ꝙ eo ipō ꝙ dicit: ſi ī ſecūdo iudicio nō introducunt̄ ille eodem ꝑſone iurare dicant id qŏ dixerūt in p̄ma. valet dictū eorum: dat̄ intelligi ꝙ valet dictū iſtorum qui ſecūdo ſunt recepti ſi p̄mi iterū in ſecūdo iudicio nō introducant̄ aut alij: ⁊ ita ſm hoc ſeparent̄. Sed non videt̄ ꝙ iſti tres vel quattuor p̄ferant̄ priorib⁹. xj. vel. xij. licȝ ad aliud ſint illi inducti: ⁊ ob aliud iſti niſi in ſecundo iudicio tales inducerent̄ vel tot: ꝙ merito p̄ferant̄ priorib⁹. eo. ti. ca. de teſtib⁹. et. c. in nr̄a. Sed dicas ꝙ ſtabit̄ iſtis ſecūdis ſi alij incontrariū nō inducant̄ cuȝ ſit alia cauſa ⁊ ali⁹ modus agendi. B. b ¶Caſu. i. in cauſa matrimoniali ſic expoſuit Jo. ⁊ ſm hoc patet ꝙ ſi aliqua ꝑs probauit cōſanguinitatē ꝑs alia publicatis atteſtatiōib⁹ pōt improbare cōſanguinitatē vt hic videt̄. ⁊. ſ. e. ſeries. nā in cauſa matrimoniali etiā poſt ſententiam illud pōt fieri cū ſentētia lata ꝯtra mr̄imoniū nō tranſeat in rem iudicatā. ſ. eo. ſicut. ⁊. j. de ſen. ⁊ re iudi. lator. ⁊. c. conſanguinei. ⁊. xxxv. q. ix. §. his ita rn̄det̄. in fi. Sed Jo. dicit ꝙ tales teſtes tūc demū ſunt recipiendi cum ꝑs aduerſa proteſtat̄ ſe velle incōtinenti ꝓbare cōſanguinitatē ne poſtea ſit p̄ſumptio contra ipſam ꝙ velit ſubornare teſtes. Sed hoc non credo q2 ſiue proteſtet̄ ſiue nō bñ poſſunt ꝓbare ꝯtrariū cum ſit alius articulus inꝗ agit̄ de falſitate p̄orū dictoꝝ teſtiū. de hoc dictū eſt. ſ. eo. ſeries. ⁊. c. ex tenore. ⁊ verbū iſtud qŏ dic̄ in hoc caſu nō ſimpliciter ſic expono. i. in cauſa matrimoniali indirecte q2 nec ibi publicatis atteſtatiōib⁹ ab eadem ꝑte ŏ iuris rigore debent teſtes ſuꝑ eodē articulo ⁊ eodē mō induci: nec etiā in cā appellatiōis. ſ. e. fraternitat. ⁊. ſ. de ꝓba. iurauit. vbi de h̄: ſed ſic dȝ exponi: in h̄ caſu. i. cū ꝓbata eſt ꝯſanguinitas contra matrimonium pōt altera pars publicatis atteſtationib⁹ improbare ꝯſanguitatē: vt ī caſu hui⁹. c. cū agit̄ de falſitate p̄oꝝ teſtiū: vt dictū eſt: idē eēt ī alio īpedimēto ſ. eo. ex tenore. vel ſic pōt exponi in h̄ caſu. i. cū alit̄ agit̄ vno iudicio: ⁊ aliter in alio. ſ. eo. veniens. et. c. cū cām ꝗ int̄ economū. Tamen ſi teſtis dicat contrariū in ſecundo iudicio ei qŏ dixit in principio: nō valet dictū eius: vt hic colligit̄. ⁊. ſ. de proba. per tuas. Argumentū ad hoc infra de p̄ſumpti. litteras. alia tñ expoſitio melior eſt.

Cōſtitutis. ¶Tria ſunt dicta vt patet in ſūmario. Secūdū ibi: illos. Terciū ibi: ſi ꝗs. Ab. c ¶Non teneri: ⁊ ita iuramentū tale etiam nullū eſt ipſo iure ꝗ̄uis videat̄ poſſe ſeruari ſine interitu ſalutis eterne. ⁊ ideo ſeruandum videtur: ſed ī veritate nō eſt ſeruandum: quia expedit peccata nocentum nota eſſe. ff. de iniur̄. eum qui. quia et in iudicio veritatem occultare mortale peccatum eſt preterꝗ̄ in criminib⁹. xj. q. iij. quiſquis. infra de fal. ca. j. et ideo tale iuramētum illicitum eſt: ſic habes ſupra eodem intimauit. vbi ŏ hoc. Et ſic patet hic. ⁊. c. intimauit. quod temerarium iuramentū non repellit aliquem a teſtimonio ſicut non repellit ab electione. j. de iureiurando. ſicut. Johā. d ¶Veriſimile: licȝ preſumat̄ ꝙ iſtud fiat de volūtate archiepiſcopi: tamē hanc p̄ſumptionem poteſt archiepiſcopus elidere. j. q. iiij. quia p̄ſulatus: et. j. de homici. Petrus. Jo. e ¶Scrupulo. lxxxiij. diſt. culpam et. lxxxiij. diſt. error. ⁊. xxiij. q. iij. qui p̄teſt. f ¶Sāctiōes: vt. C. de poſtula. ꝓuidēdū. in fi. et. j. ti.

nec illũ fecerit a tali p̄ſump/ tione ceſſare. Idem magde burg. ar. ⁊ p̄poſito ſuburg.

Qui teſtificata non didicit nec renũciauit teſtib⁹ ꝓdu/ cendis ſuꝑ antiquis articu/ lis ſeu capitulis teſtes etiaȝ alias ꝓductos ꝓducere po teſt. Ca. XLVI.

Conſtitutis in p̄ſentia noſtra ꝓcuratore. A. ſororis nobilis viri marchionis mi ſſiñ. ⁊ nũcio illuſtris: princi/ pis bohemorũ. ⁊. ĩ. Prage neñ. epo ad petitionẽ eiuſdẽ principis: ip̄a volente ad ip ſum accedere: vt ſuas coraȝ a eo ꝓponeret actiones: ſed a ſatellitibus eiuſdẽ ꝓhibita: qui ei bis vel tercio ꝓhibue rũt ingreſſuȝ: poſt appel. ad nos interpoſitã diuortij ſen tentiam promulgauit: a qua ip̄a fecit ad noſtram p̄ſentiã ꝓuocari. et. ĩ. Mandam⁹ quaten⁹ partib⁹ ad locũ ido neuȝ conuocatis: recipiatis teſtes quos vel nobilis ipſa ꝑ ſe: vel princeps pro parte b ſua: cũ nõdũ teſtificata didi cerint: ſuꝑ ꝓceſſu prageñ. epi ſcopi: vel poſterioꝝ iudicum duxerint ꝓducẽdos: ⁊ nobi c lis ip̄a: vel teſtes quos indu xit p̄us: vł alios ſi voluerit inducere: nõ vetetur: cũ nõ renunciauerit teſtibus ꝓdu cendis. Idẽ in cõcilio gene rali. **Ponit cõciliũ. xij. ſine quibus ad probandã cõſan guinitatẽ in cauſu matrimo niali nõ valet teſtimoniũ de auditu. Ca. XLVII.**

Licet ex quadã neceſſi tate preter cõem formã olim d fuerit inſtitutũ: in cõſangui nitatis ⁊ affinitatis gradib⁹ cõputandis: valere teſtimo/ niũ de auditu. cũ ꝓpter bre/ uẽ hoĩm vitã: teſtes de viſu/ e deponere non valerent vſq; ad gradũ ſeptimũ cõputan/ do: q2 tamẽ plurib⁹ exẽplis ⁊ certis experimẽtis didici/ mus: ex hoc multa pericula ꝯtra legitima ꝓueniſſe ꝯiu/ gia: ſtatuim⁹ ne ſuꝑ hoc reci f piant̃ decetero teſtes de au/ ditu: cũ iam quartũ gradum ꝓhibitio nõ excedat. niſi for g te ꝑſone graues extiterint: q̃ bus fides ſit merito adhibẽ h da: ⁊ ante litẽ motã teſtifica ta didicerint ab antiquiori i bus quidẽ ſuis: nõ vtiq; ab k vno cũ non ſufficeret ille ſi l uiueret: ſed duob⁹ admin⁹. nec ab infamibus ⁊ ſuſpectꝭ ſed a fide dignis ⁊ omni ex/ ceptione maioribus: cum ſa tis videretur abſurdũ: illos admitti: quorum repelleret̃ m auctores. Nec tamen ſi vn⁹ a pluribus: vel infames ab hominibus bone fame: acce perunt quod teſtant̃: tanq̃ plures ⁊ idonei teſtes debẽt admitti: cũ ſꝫm ordinem ſoli

tulo ꝑxi. ꝓuenit: ⁊. iij. q. vij. §. tria. v̈. ſiq̃s aũt. Berñ.

Conſtitutis. ¶ Prima ps ponit formã ꝓceſ/ ſus ⁊ grauamẽ appellantis. Scða dat iudicem ibi: Mãdamus. Ab. a ¶ Actiones. i. petitiones. q2 nõ eſt inquirendũ cuiuſmodi actio intentet̃. ſ̃. de iudi. dilecti. vbi de h̃ ⁊. c. examinata: vel defenſiones quod meli⁹ eſt. b ¶ Didicerint ⁊ ita ſi didiciſſẽt teſtificata vlteri us nõ reciperen tur teſtes ſuper iſto ꝓceſſu cau/ ſe matrimonia/ lis. ſecus videre tur ſi ageret̃ de ꝯſãguinitate ꝓ banda vel ipro/ banda vel alio impedimẽto. vt ſ̃. de ꝓba. cãm matrimonij: ⁊. ſ̃. e. ſeries. vbi d̃ h̃. c ¶ Indux it. ſed nunquid ijdẽ teſtes poſ/ ſunt ſepius in/ duci quouſq; fue rit publicate at teſtationes: ita videt̃ vt hic. ⁊. ſ̃. e. cuȝ cãm vbi de hoc in glo. q̃ incipit hec litte ra. ⁊ hoc ſꝫm te/ norẽ illi⁹. l. C. de teſti. l. vlti. etiaȝ poſt publicatio nẽ. ⁊ tñ anteq̃ didicerit q̃s te/ ſtificata põt ꝓ/ ducere teſtes ni ſi renunciauerit ꝓductioni in au tẽ. eo. ti. §. quia vero col. vij. q̃ꝫ/ uis altera ps vi derit atteſtatio nes vt ibi. dicit̃.

Licet ex. ¶ Propt̃ multa dicta nõ recipit cõgruaȝ ſummationẽ. ſꝫ generaliter ſummat̃ ſic vt in rubro. Diuidit̃: nam pri/ mo ponit ſex que reſpiciũt ꝑſonas. Scða alia ſex que reſpiciũt dicta. Scða. ibi. teſtes aũt. Ab. d ¶ In/ ſtitutũ. xxxv. q. vj. de parentela. e ¶ Valerẽt. vt. ff. de gradi. nõ facile. f ¶ De auditu. niſi ſint graues ꝑ ſone ⁊ aliquos vidiſſent in aliquo gradu ꝓ cõſangui/ neis ſe haberi. vt. ĩ. e. ſequit̃. g ¶ Perſone. nõ intelli gas graues appellari illos qui indignitate ſunt cõſti/ tuti: quia aliud eſt dignitas q̃ꝫ grauitas. vt. iiij. q. iij. §. itẽ in criminali. ver. in ſcða lege. Sed graues dicũ tur hic qui nõ ſunt leues: puta homo bone fame: ⁊ opi nionis: ⁊ antiquis homo: ſicut benemeritus dicit̃ qui nõdũ demeruit. ff. de lega. ij. cũ pater. §. rogo. ⁊. l. cum q̃dã: ⁊. ſ̃. de ſeru. c. vno. vel ſeniores hic appellant̃ gra ues ad quos recurrit̃ deficientib⁹ teſtib⁹ de parentela xxxv. q. vj. c. j. ⁊ ſenib⁹ in dubijs ⁊ antiquis factis ma ior fides adhi/ bet̃. ff. de fi. in/ ſtru. l. vl. ⁊. ff. fa mil. hercĩ. ſi q̃ ſunt: ⁊. ff. de leg. iij. ſi chorus §. j. h ¶ Notã ſec⁹ eſſet ſi poſt moram. tũc em̃ nõ admitterent̃ i ¶ Suis: qui etiã alijs p̄ferũt̃ in conſanguini/ tate cõputanda q2 ipi melius ſci unt ſuã genealo giam. ĩ. qui ma. accuſ. poſ videt̃ ⁊. xxxv. q̃. vj. c. j. ⁊. ij. ⁊ non ab extraneis ſciunt q2 illa nõ ſciunt ita. k ¶ Ab. vno: q2 ille non ſufficeret ⁊ om/ nes illi qui cau/ ſam habent ab vno ꝑ vno ſolo reputant̃. arg. j. q. j. cito. ff. de cõ di. ⁊ demon. cui fundus in fi. l ¶ Ad min⁹ debent audiuiſ/ ſe: ſed quid ſi il/ li duo audiuiſ/ ſent ab vno: nõ videtur ꝙ vale/ at: ⁊ ſꝫm hoc iu/ dex aſcẽderet in infinitũ: hec que ſtio non ꝓcede/ ret. ſufficit ergo ꝙ audiuerit a ſe nioribus ſuis d̃ illa conſangui/ nitate ⁊ ſi vellẽt teſtificari de eo quod audiuerũt a quibuſcunq; alijs locũ habe/ ret obiectio. Itẽ ⁊ ſi plures eſſent teſtes ⁊ quilibet eo rũ audiuiſſet ab alio q̃ꝫ alter: nõ valebit teſtimonium niſi quilibet illoꝝ audiuiſſet a pluribus a duob⁹ ad mi nus vel niſi omnes ip̄i cõiũctim audiuiſſent a duob⁹. ⁊ ita eſt hic ar. ꝙ ille nõ debet admitti cui⁹ auctor re pellit̃: ſicut ſcripta illa nõ debent recipi cui⁹ auctor reprobatur. ĩ. de hereti. fraternitatis. argu. cõtra. ĩ. qui ma ac. poſ. cũ in tua. ſed illud locũ habet in accuſato/ re. hoc in teſte. Jo. m ¶ Auctores. arg. ꝙ infamia nõ inducit purgationem que ab inimico actore vel a leuibus ꝑſonis ꝓceſſit. xj. q. j. in cunctis. ⁊. ĩ. d̃ accuſa.

qualiter z quãdo.ij. Jo. a ¶ Legitimi. quia perſo/ nis vilibus: z indignis porte dignitatis non debẽt pa tere. j. de exceſ. prela. inter dilectos. z. C. de digni. neqꝫ famoſi. li. xij. z. C. de infa. l. vna. lib. x. z ar. xxxij. q. v. p ceptum. Bern. b ¶ Demonſtratione. ſic. s. e. quo/ tiens. z .j. de cõ/ ſangui. z affini. tua nos. z. s. eo. cum in tua. c ¶ Gradus. ſꝫ nunqd teneť p/ bare de ſtipite? quia de illo nõ? quia de illo non reperiť cau ſum. ſed tñ d la teribus. vt. s. e. ſeries. z canon ponit fratres p ſtipite. xxxv. q. v. c. j. z. c. parẽ/ tele. ſufficit ergo incipere a fratri bus. j. de ꝯſãg. z affi. tua. Sꝫ qd dices ſi quidam teſtes pbant de vno latere. z alij probant de alio laterere tñ: nũ/ quid probata ẽ hec conſanguini tas. Jo. dixit q talis pbatio ſuf ficit: z hoc pbat taliter: ſi proba/ tur de matrimo. q ſit filius Jo. per conſequens p bať q iohannes eſt pater marti/ ni. Jtez ſi alij te ſtes probant q bertha ẽ filia io hãnis per conſe/ quens probatur q iohãnes ẽ pa/ ter berthe. cũ er go iudici cõſtet q iohãnes ẽ pa/ ter martini. Jtẽ conſtat ei q eſt pater berthe. er/ go conſtat ei q martinus z ber tha ſũt frater et ſoror. z ſic pbata eſt conſanguinitas illorum. hoc con/ cedebat Jo. z ita nõ ſemper requiriť q teſtes ab vtro/ qꝫ letere notã habeãt conſanguinitatem. Jtem ſi quis vult improbare conſanguinitatẽ ſufficit q interrum/ pat primũ gradum. s. e. ſeries. ſed hoc non credo. nec diſcedo ab hac littera: z ab illis iuribus que dicunt q ab vtroqꝫ latere teſtes debent cõputare conſanguini/ tatem. ar. xxxv. q. vj. de parentela. z. s. e. quotiens. z. j. de ꝯſanguĩtate tua. z. s. e. cũ in tua. B. d ¶ Vno. ſiue ppinquo ſiue remoto.

P Er tuas. ¶ Cõmunis diuiſio. Scda ibi. Nos igitur. Ab. Si. e ¶ Audiendũ. cum atteſta/ tiones ſunt publicate: non ſuet teſtes amplius interro gandi: quia timereť ſubornatio teſtiũ. in auť. eo. ti. §. quia vero. coll. vij. z. s. e. fraternitatis. z ideo cuꝫ non poſſint teſtes noui induci: nec interrogationes alique ſunt faciẽde: vt. s. e. c. iij. ſ. conſtitutꝭ ante aperturã te/ ſtiũ bene põt te/ ſtis iterum dice re z etiam corri/ gere dictũ ſuuꝫ: dum tamẽ inco/ tinenti. j. ti. pxi. ꝑterea et iudex ex officio ſuo eti/ am poſt apturã teſtium: ſi teſtis obſcure protulit teſtimoniũ ſuuꝫ poteſt interroga re iterum teſtem. j. eo. cuꝫ clamor et. ff. de interro. ac. vbicũqꝫ. ſed hic loquitur cuꝫ pars plura capi tula dedit ſuper quibuſ petijt ab initio teſtes in/ terrogari. z ſi ne gligenť vl' mali/ cioſe iudex omi/ ſit non debet illi obeſſe malicia: vel negligentia iudicꝭ: vñ iteruꝫ debẽt deponere ſup illo articlo. f ¶ Et interro gari. imo videť q de iure mero iteꝝ ſunt exami/ nãdi nõ obſtãte publicatiõe cum ſit aliud caplm ab illis ſup qb9 publicatio facta ẽ. s. e. cauſã q. et c. cũ veniſſꝫ. ſup illo vo articulo ſup q teſtes rece pti ſũt nulle inť/ rogationes eis publicatꝭ ſũt fa ciẽde: niſi iudex ex officio ſuo: vt dixi illas viderit faciẽdas. qdã h faciũt de ꝯſuetudine etiã ad petitõeꝫ partiũ: ſed illa ꝯſuetudo ꝯ ius eſt. Bern.

L Jcet dilect9. ¶ Nouũ ẽ qd ĩducit hec decre. pus nullo iure apte pulſũ: z. h. d. i ſũma. Teſtes ſuper ꝑncipali pductos reprobare licet z reprobatorios ire rũ reprobare: z vlteri9 nõ ẽ reprobationi loc9. Vel ſũ/ ma clari9 ſic cõphẽdẽdo vtrũqꝫ ĩtellectũ vt in rubro. Diuidiť. Jn pma pceſſus narratio. Jn ſcda cauſe cõ/ miſſio. Scda ibi. Mãdam9. Ab. g ¶ Dilect9 ppo/ nebat. qd ei licebat ſm tenorẽ illi9 decre. s. e. pſentiũ. z ſm ea q ibi dicũť niſi ei termin9 ſtatut9 fuiſſet infra quẽ hoc facere debuit. s. de proba. licꝫ. h ¶ Quos. ſ.

tum iudiciorum: non ſuffici/ at vnius teſtis aſſertio: etiaꝫ ſi preſidali prefulgeat digni/ a tate z actus legitimi ſint in/ famib9 interdicti. ¶ Teſtes autem huiuſmodi pprio iu/ ramento firmantes: q ad fe/ rendum teſtimoniũ in cauſa ipa: odio: amore: timore: vel comodo non pcedant. perſo nas: expreſſis nominibus vl' b demonſtratione: vel circũlo/ cutione ſufficienti deſignẽt: z ab vtroqꝫ latere: ſingulos c gradus clara computatione diſtinguant. z in ſuo nihilo/ minus iuramento ꝯcludãt: ſe accepiſſe a ſuis maioribus quod deponũt: z credere ita eſſe. Sed nec tales ſufficiant niſi iurati deponãt ſe vidiſſe d perſonas: vel ſaltem in vno pdictorum graduũ conſtitu/ tas. p cõſanguineis ſe habe re: tolerabili9 eſt eñi aliquos cõtra ſtatuta hominũ dimit/ tere copulatos: q ꝯiunctos legitime ꝯ ſtatuta dñi ſepa/ rare. Hono. iij. ꝑpoſito mo/ liſij firmañ. dioce. **Poſt pu/ blicationem ad petitionẽ p/ ducentis interrogari nõ de/ bent teſtes niſi quãdo dolo vel negligẽtia examinatoruꝫ ſuper omnib9 capitulis ĩter rogati nõ fuerunt. XLVIII.**

P Er tuas nobis lĩas in timaſti q cum cauſa q ſuper quibuſdam terris ver/ titur: inter canonicos ſancti petri ex parte vna: z. H. ſãcti ſimonis ex altera: tibi fuiſſet ab apoſtolica ſede cõmiſſa: dictus. H. tribus menſibus poſt teſtium publicationem elapſis: teſtes ſuos interro/ gari poſtulat iterato. et. j. ¶ Nos igitur reſpondem9: illum non eſſe ſup hoc de ce/ e tero audienduꝫ: niſi forſan a f principio illos interrogari ſu/ per certis capitulis poſtulaſ ſet. idqꝫ malicioſe vel negli/ genter fuerit pretermiſſum. Idem vell. oleti z ſacrame/ tie abbatib9 palentine z ſe/ gobienñ. dioc. **Teſtes pro/ batorios z reprobatorios p batoriorum reprobare licet: ſed reprobatorios reproba toriorum non. Ca. XLIX.**

g L Jcet dil. f. n. R. tituli ſãcte crucꝭ pſbyter car dinalis: quem pcuratorib9 burgieñ. epiſcopi: z clericoꝝ ſancte marie de caſtro foret. dedimus auditorem: ea que pcuratores ipi pponere vo luerunt audierit diligenter: quia tamẽ pcurator dicti epi ſcopi contra pſonas teſtium pductorium ĩ principali: ad huc ſe velle deponere ppo/ nebat. et. j. ¶ Mandam9 q/ h tenus recipiatꝭ teſtes: quos contra pſonas predictorum

ſup principali negocio ptes duxerint pducēdos. quos ſi rurſus ps altera: vel vtraq͛ voluerit reprobare: ꝯ illos pbationes admittere pcuretis: ita q vltra non lꝫ ptibus ad reprobationeꝫ teſtiū aſpirare: ne ſi pducēdi: q̄rtos cōtra tertios ⁊ ſic deinceps ptibus licētia tribuat̄: negociū diutius protelari cōtingat.

Idem preposito ⁊ magiſtro H. ⁊. R. lodoñ. canonico.

Atteſtatiões recepte p arbitrū fidē faciūt in iudicio ſi teſtes mortui ſūt: ſi viuunt eſt in optione illi⁹ ꝯtra quem teſtes pducti ſūt an velit atteſtationes recipe an teſtes de nouo deponere. Ca. L.

PReſentata nob Sueſſioñ. archid. petitio ꝯtinebat: q cū int̄ quodā. R. p̄deceſſorē ſuum ex vna pte: ⁊ caplm ſancti. P. ſueſſioñ. ex altera: ſup iuriſdictione quā ideꝫ archidi. ſe in dicta eccleſia rōne archidiaconatus pponebat habere: q̄ſtio verteretur tandē cācellariū pariſieñ. ⁊ magiſtros. R. remeñ. ⁊. P. britoñ. canonicos: ſup hoc arbitros elegerūt: q̄ cuꝫ ſuſcepto arbitrio: adeo in negocio pceſſiſſent: q pductis teſtibus: et depoſitionibus publicatis. receptiſq͛ allegationib⁹ vtrorūq͛: ⁊ actis omnibus redactis in ſcriptis: ſigillorum ſuorū impreſſione ſignatis: arbitrium proferre deberēt: vnus ipſorū viam fuit vniuerſe carnis ingreſ- a ſus: et ali⁹ in archiepiſcopū ebreduñ. aſſumptus: q̄ diſtat pes. xij. dietas ⁊ amplius ab eiſdē: vnde cuꝫ predicto. R. b ſolo: minime arbitrari valē- c te: videatur arbitriū expiraſſe. ¶ Di. v. mandamus quaten⁹ cauſam iuxta huiuſmo- d di acta: fine debito termiet' optione capitulo reſeruata: vt vel recipiant depoſitiões eorum qui ſupſint productorum teſtiū cōtra eos: vel eas reſpuentes: ꝯſentiāt vt ijdē teſtes admittant̄ iterū: ſal- e uo iure qd̄ in vtroq͛ caſu eidem capitulo competit: tam in pſonas teſtiū q̄ in dicta.

Idem peñ. epiſcopo.

Non creditur teſti etiam religioſo qui ſine iuramento deponit. Capitulū. LI.

NUper nobis. A. pſbytero ſupplicante innotuit: vt cum ipe ordinem fratrum minoꝝ cauſa pbatiōis intraſſet: cuſtos ad pbāduꝫ

illos q̄ inducti fuerūt ab vtraq͛ pte ad reprobādos teſtes ſup pncipali pductos. Iſta lr̄a ſic itelligit̄ vtraq͛ ps pduxerat teſtes ſup pncipali. dꝫ ſi vtraq͛ ps vult improbare teſtes inductos ꝯ ſe ſup pncipali: illd̄ facere pōt. ⁊ hec eſt ſcd̄a pductio teſtiū facta ꝯ pncipales ab vtraq͛ parte. Itē ſi ps altera vel vtraq͛ vult reprobare teſtes iſtos ſcd̄o inductos ad reprobationē pncipaliū illud pōt. ⁊ ſic ē tertia productio ad reprobatiōeꝫ teſtiū ſcd̄o loco inductoꝝ. vltra vero ad quartā reprobationē aſpirare nō licet ppt̄ infinitatē vitandam: ſicut vltra tertiā pductionem q̄rta dilatio nō ē danda. ·j·eo. vltra: infinitas em̄ ē vitāda: vt. C. d̄ ſacroſanc. eccle. vt inter diuinū. ⁊ vt ſit litiū finis. ff. p ſocio. l. vlti. ff. de arbi. non diſtinguem⁹ ·§· q̄ſitū. ⁊. s̄. de do. finē. ff. d̄ lega. iū fideicōmiſ ·§· ſi q̄s decē. ⁊. C. de iudi. aptiſſim i. al's nō videt̄ q poſſit itelligi q̄n alteri videretur fieri iniuria: puta ſi actor tm̄ induxerit teſtes et reus velit eos reprobare ꝯ reum debet audiri: et ita eſt ſecūda pductio. Iteꝫ ⁊ ſi actor vult reprobare teſtes rei: audiri debet. ⁊ hec ē tertia pductio: ⁊ ſic nō lꝫ reo vlteri⁹ pducere: ⁊ ſic remanet re⁹ inferior ī reprobatione: ⁊ h̄ bn̄ colligit̄ ⁊ imputet ſibi q non pduxit teſtes in pncipali p quādā decre. extra cōpilationē miſſā archiepo rothomageñ. ſup quadā cauſa que vertebat̄ inter abbatē ⁊ ꝯuentū ſācti nicolai andegaueñ. ex vna pte: ⁊ priorē: ⁊ ꝯuentū de ſpladig. lincoñ. dioce. ex altera. abbas q̄ fuit actor pduxit teſtes ſuper pncipali negocio: por ⁊ ꝯuent⁹ admittunt̄ ad reprobādos teſtes abbatis pductos ſup principali negocio: ⁊ abbas admittit̄ ad reprobādos teſtes ptis aduerſe inductos ad reprobationē teſtiū abbatis: ⁊ vltra nō pcedit̄ ad aliquā pductionē: que decre. incipit: p̄ſentiū ⁊ ponit̄ in iſto titulo. vterq͛ em̄ actor ⁊ reus duas tm̄ debet habere reprobationes. ⁊ hoc cum vterq͛ produxit teſtes ſuper principali negocio in quo caſu loquitur hec decre. Berñ.

PReſentata. ¶ Sūmatur in rubro. ⁊ adde etiā ſi atteſtationes publicate ſunt. Et h̄ vltimū nō eſt in. i. fi. C. eo. vbi ponit̄ caſus huius decre. Diuidit̄. Nā prima ponit̄ ptis petitio. In ſcd̄a cauſe cōmiſſio. ibi. Diſcretioni. Ab. a ¶ In archiepm̄: vnde ñ debebat cōpelli ſniaꝫ dicere. ff. de arbi. non diſtinguem⁹ ·§· ſacerdotio: ⁊. l. lꝫ ff. de vaca. mu. l. pror. ·j· rñ. in fi. b ¶ Solo. nec etiaꝫ cum altero niſi ex forma cōpromiſſi h̄ facere poſſent. nam cū in tres cōpromittit̄ nō poſſūt duo tertio mortuo vel abſēte iudicare niſi h̄ incōtinēti ī cōpromiſſo ſit actū. ff. de arbi. pedi⁹. ī fi. ⁊. l. itē ſi vnus ·§· itē ſi plures: ⁊ ·§· vl. ⁊. l. ſicuti ⁊. l. nō diſtinguemus ·§· cū ī plures: ⁊. s̄. de offi. dele. vno delegatoꝝ. ⁊ ·j· de teſt. raitiuti⁹. ⁊ c. rainaldus: ſic etiaꝫ ī delegatis. s̄. de offi. deleg. cauſā matrimonij. ⁊. c. vno. et. ff. de re iudi. dno. Berñ c ¶ Arbitriuꝫ. .i. ꝯpmiſſū. Cōpmiſſū. n. p mortē alterutri⁹ arbitroꝝ expirat. s̄. d̄ of. dele. vno arbitriū nō poſſet expirare: qꝛ nō latū erat. d ¶ Acta. ſic patet q teſtes recepti coram arbitro valent in iudicio. hoc eſt ſimpliciter verū de his qui iam ſunt mortui de alijs qui viuūt eſt ī opinione illius cōtra quem inducunt̄: vt depoſitiões eoꝝ admittat vel eis repulſis ijdē teſtes iteꝝ pducāt̄ vt h̄ dicit: ⁊. C. de teſt. l. vlti. ſaluo iure obijciēdi tā ī pſonas teſtiū q̄ in dicta vel in vtroq͛ caſu: vt in dicta. l. vnde ſumptū ē qd̄ h̄ dꝛ ⁊ idem. C. de arbi. l. pe. in fi. ⁊. s̄. eo cauſā q̄ inter archiepm̄. ar. ſed ibi ali⁹ articul⁹ ē. B. e ¶ Caſu. ſcꝫ cum vult atteſtatiões illoꝝ qui ſupſunt. ratas habere vel ſi vult q iterum pducāt̄. vtroq͛ iſtorum caſuū poteſt obijcere in pſonas eorum vel dicta. Sꝫ nunquid in pſonas eorū qui mortui ſunt? credo q poſſit obijcere vt dixi. s̄. vt lit. non ꝯte. qm̄. ⁊ ē verum ſicut ⁊ in dicta eoꝝ. C. eo. ti. l. vlti. Berñ.

NUper nobis. ¶ Cōmunis diuiſio. Scd̄a ibi

ꝙ idẽ p̄ſbyter feciſſet ꝓfeſſi a onẽ: quoſdam ordinis ſui teſtes induxit: q̄ depoſuerunt b ſup hoc cõtradicẽte dicto p̄ſbytero nõ iurati: ⁊. ꝉ. ❡ Rñ dem⁹ ꝙ nullius teſtimonio q̄tũcũqꝫ religioſus exiſtat: c niſi iurat⁹ depoſuerit: in alterius p̄iudiciũ debet credi.

Idẽ coriſopiteñ. ⁊ trecoreñ. epiſcopis. Diligenter ⁊ ſigillatim examinãdi ſunt teſtes ſupple etiã ſi agit̃ de vita ⁊ miraculis alicui⁹ canonizandi. Ca. LII.

UEnerabili. F. N. epõ. ⁊ capitulo coriſopiteñ. ac vniuerſis abbatib⁹ apd̄ ciſtercieñ. in generali capitulo ↄgregatis. ⁊. ꝉ. ❡ Di. v. mãdamus q̄ten⁹ teſtes q̄s abbas ⁊ monachi ſancti Martini ciſter. d ordinis: ſup vita ⁊ miracul̃ pie memorie. M. abbat̃ monaſterij ſupradicti: duxerint e ꝓducẽdos: examinare ſigil f latim curetis: cũ ea diligentia que ſolet ⁊ debet in receptione teſtiũ adhiberi.

Gregorius nonus. Iterũ examinandus eſt teſtis qui obſcure depoſuit: ſupple tu ex iudicis officio. Ca. LIII.

CUm clamor validus cõ g tra acherontiñ. epiſco. ſuper ſymonia ⁊ alijs criminibus aſcendiſſet: mefiteñ. ⁊ rubeñ. epiſcopis dedimus ĩ mãdat̃: vt ſup his diligẽt̃ veritatẽ inq̄rerent. et. ꝉ. Uerum quia apertis atteſtationibus. L. ⁊. S. ſup ſymonia h ita depoſuere confuſe: ꝙ ex dictis eoꝝ nõ poteſt veritas declarari. ❡ Mãdam⁹ quaten⁹ examinetis eos iteꝝ diligenter: ⁊ tã eorum q̄ꝫ aliorum quos receperitis teſtificata: ſub ſigillis veſtris nobis fideliter referatis.

Idem. Perſeuerans in crimine etiam in ciuili repellitur a teſtimonio: emẽdatus vero non infamis admittitur in ciuili ⁊ etiam criminali mota ciuiliter. fallit in periurio qui in criminali repellitur. Capitulũ. LIIII

rñdem⁹. Ab. Si. a ❡ Ordinis: ſui qd̄ facere potuit s.e. cũ nũcius: ⁊. c. inſup. ⁊. ꝉ. de iureiur. ⁊ ſi chriſtus. in fi. ⁊. xiiij. q. ij. ſup prudentia. ⁊ illi p̄cipue ſunt admittendi cũ talis ꝓfeſſio in eoꝝ pñtia fiat que etiã ꝑ alios nõ poſſet ita bene ꝓbari q̄ ad talia nõ vocant̃. s.e. veniẽs in fine.

b ❡ Cõtradicẽte: ſecus ſi volẽte ⁊ cõſentiente q̄ tũc bene valet teſtimonium s.eo. tuis.

❡ Niſi iurat⁹ ic. iiij. q. iij. §. cẽ iuriſiurãdi. ⁊ C.e.ti. iuriſiurã di. et. iij. q. ix. ortamur. ⁊ vni eſti non credit̃. s.e. veniens. et .licet vniuerſis ue ſit iurat⁹ ſi e nõ in alteri⁹ iudiciũ: vt hic n fine. ⁊. xxxiij. .ij. admonere. rg. ↄtra ꝙ vni redit̃ etiã nõ iu ato. xxviij. di. d̄ racuſane. lxxx j. di. tãta. viij. .iij. talia. ⁊. xcv .diſt. nobiliſſi nus. ⁊. xxiij. q. ij. inter quere as: ⁊. xx. q. iij. p̄ ens clericus. ſꝫ n his nõ credit̃ iſi q̄ ad p̄ſum tionem: ſed ad lenã ꝓbationẽ õ. qñqꝫ tñ bene reditur vni. qñ õ fit p̄iudiciuꝫ licui puta vtrũ aliquis ſit baptizat⁹ vel vtrũ eſſet ecleſia ↄſecrata. de ↄſe. diſt. iiij. ꝑuulos: ⁊. c. cũ itaqꝫ. ⁊ bi quis vult ꝓbare ſe egiſſe pñiam ꝑ cõfeſſorẽ ſuũ. ꝉ. e ſymo. nemo. ⁊ ar. ꝉ. de pe. ⁊ remiſ. oĩs vtriuſqꝫ.

UEnerabili ❡ In prima ꝑte ponit̃ petitio. In ſcd̄a teſtium recipiendoꝝ cõmiſſio ibi: diſcretio i. Ab. Si. d ❡ Miraculis: nõ ſolũ de miraculis: ſꝫ tiã de vita eſt inquirendũ: q̄ etiã miracula fiunt qñ ꝑ malos. nã Petr⁹ faciebat miracula: ⁊ Symõ ma us faciebat m̃ta: ⁊ Magi ſimilia Moyſi vt. ꝉ. q. ꝉ. te eam⁹. ⁊ ante neceſſe eſt vt ſciam⁹ illa ĩpetraſſe d̄ deo ue martires mãdãt. l. di. ſiq̄s p̄poſtera: ⁊. ꝉ. de her. cũ x iniũcto. ⁊ ad hoc vt aliquis ꝓ ſancto habeat̃ prius b eccleſia debet approbari. ꝉ. de venera. ſancto. c. ꝉ. ne liquis vanis figmentis decipi valeat: vt. e. ti. c. ij.

❡ Sigillatim ſecreto eñ ſiue ſigillatim teſtes examinandi ſunt: arg. C. de teſti. nullũ ⁊. ꝉ. de accu. inqui itionis. ſic etiã vota canonicoꝝ in electionib⁹ facien lis inquirẽda ſunt ſecrete. s. de elec. q̄ ꝓpt̃. ſicut Da iel ſecreto ⁊ ſeperatim examinauit illos ſacerdotes q̄ ccuſabãt Suſannã. ⁊ ideo examinãdi ſunt ſecreto et eparatim: quia vn⁹ inſtrueret aliũ: ⁊ ſequeret̃ dictum lterius. ⁊ ita nõ poſſet falſitas illoꝝ facile dep̄hendi: ſic etiã in p̄ſentia quis debet ſolus ſuo ſacerdoti cõfiteri peccata. ꝉ. de pe. ⁊ re. omnis vtriuſqꝫ. f ❡ Diligẽtia que ſolet adhiberi immo ⁊ etiã cũ maiori: q̄ circa maiora maius periculũ vertit̃: ⁊ id̄ cauti⁹ eſt agenduꝫ xlij. di. quieſcamus. ⁊. lxj. di. miramur. ⁊. vij. q. ij. c. vl. ⁊. ff. ad carbo. l. j. §. ij. ne aliqui vanis et falſis decipiant̃ figmẽtis. ⁊. ꝉ. de reli. ⁊ vene. ſancto. ca. ij. Berñ.

CUm clamor. ❡ Diuidit̃. q̄ in prima ponit̃ q̄rela. In ſecũda mãdatũ ibi. mãdamus. Ab.

g ❡ Acherontiñ. de iſto archiepiſcopo habes. ꝉ. de collu. c. vl.

h ❡ Confuſe. ſꝫ q̄re hic precipit papa aptis atteſtationib⁹ illos iterũ examinari cũ deberet fieri interp̄tatio ↄ̄ illũ q̄ teſtes ĩpos ꝓduxit. s. de ꝓba. ĩ pñtia ⁊ obſcuritas ei obeẽ poti⁹ debet q̄ potuit eã apti⁹ declarare. ff. de ↄ̄hen. emp. labeo. ⁊. l. cũ ĩ. lege. ff. de pactis veterib⁹. ⁊ v̄ba interp̄tanda ſunt ↄ̄ ſtipulatorẽ. ff. de v̄bo. ob. l. ſtipulatio. iſta. §. in ſtipulationib⁹ ⁊ p̄terea timeri põt ſubornatio teſtiũ ⁊ aptis atteſtationib⁹ nõ ſunt vlteri⁹ teſtes ijdẽ vel alij recipiendi ſup eodẽ capl̃o. vt. s. eo fraternitatis. in tex. ⁊ in glo. ⁊. c. ↄſtitutis. ij. arg. ↄ̄ ꝙ obſcuritas nõ nocet ei. immo qd̄ vtile eſt ei accipiẽdum eſt. ff. de iudi. ſiq̄s intentiõe. Dicas ꝙ iudex ex officio ſuo h̄ facere debet ⁊ p̄cipue hic vbi agebat̃ ex officio iudicis ꝑ inquiſitionẽ nõ ad petitionẽ alicui⁹: ſed ad clamorẽ ⁊ formã. ꝉ. de collu. c. vl. qd̄ eſt ꝑs iſti⁹. ⁊ maxime in crimine ſymonie de quo fiebat hic inq̄ſitio. Et id̄ ſi obſcure dixit. iterũ examinet̃ teſtis ⁊ declaret ſiue interp̄tet̃ dictũ ſuũ. q̄ in ambigua oratione ſpectatur ſñia ei⁹ qui eã ꝓtulit. ff. d̄ re iudi. in ambiguis orationib⁹. ⁊ q̄litercũqꝫ põt iudex inquirere veritatẽ. inq̄rere debet. xxx. q. v. iudicantẽ. ⁊ ante publicationẽ. et poſt qñcũqꝫ viſum fuerit iudici poteſt interrogare. ff. de inter. act. vbicũqꝫ. ⁊. ꝉ. de fide inſtru. cũ iohannes. ver. fi. ⁊ q̄ publice vtilitatis intereſt ne crimina maneãt ĩpunita. ꝉ. de ſen. excõi. vt fame. circa fi. ne ad maliciã quiſq̄ꝫ ꝓſiliat. C. de pe. ſi operis. ⁊ magna rõ ſuadet ob maleficia penas ſolui. ff. de fideiuſ. ſi a reo. §. id quod. vnde talis confuſio debuit declarari. ff. de teſtamen. heredes palam. §. qui vero. Berñ.

Teſtimoniū ei⁹: cui ab
aduerſa pte opponiť
crimen merito reprobať: in
criminali cauſa ſiue ciuili: ſi
a in ip̄o crimīe pſeueret. ¶ Si
b vero ſit de crimine emēdat⁹
⁊ eū ñ cōmitteť īfamia: nō ē
in cauſa ciuili vel etiā cū de
crimine ciuiliter agiť: p̄ter/
c q̄ꝑ reatu piurij: repellēdus
¶ In criminali aūt: ſi ī alio
iudicio inſtituta accuſatiōe
ꝯtra ip̄m: de crimine cōuict⁹
d extitit vel ꝯfeſſus: vel ſi nūc
ꝑ exceptionē exinde cōuinca
e tur: aut grauata ſit eius opi/
nio ꝓ eo ꝙ qñq; fuit tali mo
f do repulſus: q̄uis in h̄ caſu
g nō excludeť in cā ciuili: po/
teſt a teſtīonio (lȝ egerit pe/
nitentiā) remoueri. Idem.

Quarta ꝓductio nō eſt dan
da ſine ſolennitate legali de
Vltra qua hic. C. LV.

Vltra terciā ꝓductionē: nō
h debēt teſtes vlteri⁹ ꝓduci in
cā. ¶ Niſi p̄ſtito ab eo q̄ h̄
i poſtulat iuramēto: ꝙ neq; ꝑ
ſe neq; ꝑ aliū teſtificata ſub
traxerit: vel fuerit ꝑ cūctat⁹
nec ꝑ dolū aut artē aliquam
quartā ꝓductionē expoſcat:
ſed quia quos deſiderat de
nouo ꝓducere: prius habe/

Teſtimoniū. ¶ Sūt due ptes. Prima tractat
de criminoſo pſeuerante. Scōa vo de emendato
ibi. ſi vo. Scōa ſubdiuidiť. In primo tractat de emē/
dato q̄ ꝓduciť in ciuili vel criminali mota ciuiliť. In
ſcōa de illō qui ꝓduciť in criminali mota criminaliter
ibi. criminaliť.

a ¶ Perſeue/
ret: no. ꝙ teſtis
q̄ in crimine de/
tineť ſiue in ciui
li cā ſiue in cri/
minali repelliť.
vt hic ptȝ: quia
nō eſt credendū
ꝯ alios eis qui
criminib⁹ impli
canť. iij. q. xj. ne
ganda. ⁊ c. non
eſt. ⁊ q. vij. qui
ſine pctō: ⁊ ca.
poſtulat⁹. ⁊ q̄ȝ/
diu in culpa fue
rit teſtimonium
ferre nō poteſt.
xxxij. q. v. p̄cep/
tū. nec crimīoſ⁹
criminoſum ac/
cuſare poteſt vt
in p̄dictis iuri/
bus quia de quo min⁹ videť ⁊c. iij. q. vij. §. porro. in fi.
⁊. j. q. j. multi. circa prin. b ¶ Emēdat⁹: vnde admit
ti debet q2 iam incipit eſſe qđ nō fuit. l. di. ferrū. ⁊ đ2 in
canone age penitētiā: ⁊ pria opa fac. l. di. q2 tua. ⁊. ca.
dño ſancto: ⁊. j. de ſymo. ꝑ tuas. ⁊. ff. de edil. edic. quod
ita. ⁊ hoc in cā ciuili ⁊ criminali cū ciuiliter agiť vt h̄
⁊. c. ꝑ tuas. ita ꝙ ex illo nō remāſerit ſub no. infamie
acta penitentia: q2 repelliť tūc ꝓpter infamiā. j. ti. ꝓxi.
p̄terea. puta ſi eſſet cōdemnat⁹ de furto ſuo noīe: quia
nō pōt facere iudex quin cōdēnatus de furto ſuo noīe
nō ſequať infamia. ff. de fur. nō pōt. ⁊ aliȷs modis po/
teſt notari: vt iij. q. vij. §. porro. in fine. q2 licet ꝑ peni/
tentias aīas ſaluare poſſum⁹ infamiā tñ abolere non
poſſum⁹. ij. q. iij. §. hinc colligiť: ⁊ ſic pnīa nō ꝓdeſt eis
q̄ȝtū ad hoc ꝙ actus legitimi ſunt infamib⁹ interdicti
s̄. e. licet ex quadā. niſi prius fuerint ī integrū reſtitu/
ti. iiij. q. iij. §. item lege iulia. ij. q. iij. p̄uaricator. in fi.
⁊ infamibus porte dignitatis nō debent patere. j. đ ex
ceſ. p̄la. inť dilectos. C. de infa. l. vna. li. x. ⁊. C. de dig.
neq; famoſis. li. xij. ⁊ ferre teſtimoniū dignitas eſt. x/
xxij. q. v. p̄ceptū. Itē pōt aſſignari ꝯtriū. j. de ſymo. per
tuas. ibi diciť ꝙ in crimine cum ciuiliter agiť viles te
ſtes ⁊ nō emēdati recipiunť: hic videť a cōtrario ſen/
ſu ꝙ no recipiāť. ſolue vt ibi diciť. c ¶ Periurij. ꝑiu
rus em̄ poſt quātācunq; penitentiā ad teſtimoniū am
plius nō recipiť vt hic patet: ⁊. vj. q. j. quicunq;: ⁊. xx/
ij. q. v. paruuli. ⁊. c. ſi quis: ⁊ ar. ij. q. vij. nō poteſt: ⁊. j.
de p̄ſump. lr̄as. ⁊ qui ſcienter venit ꝯtra iuratā tranſ/
actionē infamis eſt. C. de trāſac. ſi quis maior fratre.
d ¶ Confeſſus: qui em̄ in iudicio cōdemnat⁹ fuit de
crimine: ſufficit vt ad h̄ a teſtimonio repellať in cauſa
criminali. licet egerit penitētiā. nec neceſſe eſt vt am/
pli⁹ cōuincať: vt hic patet: nec talis admittiť ad pur/
gationē alicui⁹. j. de purga. cano. ꝯſtitutus. ſic ⁊. j. de ex
cep. deniq;. §. j. vbi repelliť a teſtimonio. qui cōuictus
fuit de crimine vel cōfeſſus. intellige. §. illum ſm̄ iſtam
decre. vt repellať in criminali cā. ſi egit pniam: ſi non
egit: repellať etiā ī ciuili: ſi in crimine pſeuerat: vt. s̄.
diximus. Bern̄. e ¶ Opinio: ſic ptȝ ꝙ ſi opinio ali/
cui⁹ grauata eſt: ad teſtimoniū admitti non debet in
cauſa crimīali. cū ſine omni infamia debeat eſſe teſtis
. j. de excep. deniq;. ⁊. ij. q. vij. teſtes. ⁊ p̄cipue in cā cri
minali vt hic. nec etiā tales admittendi ſunt ad hono
res. lxxxj. di. tā/
tis: ⁊. j. de accu.
oīpotens: ⁊. j. e.
c. vl. in nullo em̄
debet vacillare
opinio ordinan
di. xxxiij. di. lai/
ci. ⁊ arg. ad hoc
C. de ꝓcu. reum
criminis: ⁊. ff. đ
decu. eos. et eſt
arg. ex hac lr̄a:
ꝙ res ſiue ſnīa ī
ter alios acta fa
cit fidē ī alio iu/
dicō. ſic. xxiiij. q.
j. ſubdiaconus:
ſed hoc ſolū ꝙ ī
alio iudicio re/
pulſus fuit: non
ſufficit vt ī alio
repellať: ſed in/
famia inde orta
ip̄m repellit: ali
as iterū oportet crimen ꝓbari ad hoc vt repelleret.
f ¶ In hoc caſu. ſ. qñ eſt grauata ei⁹ opinio: tunc em̄
ꝓpter hoc nō repelliť in cā ciuili. ⁊ idē in duob⁹ caſib⁹
p̄miſſis: ⁊ idē eſt ſi de crimine ciuiliter agiť dūmodo
emēdat⁹ ſit de crimine: vt ſuperi⁹ ptȝ. Sed qualiter ꝓ
babiť: ꝙ ſit emēdatus đ crimine. ſatis pōt ꝓbari ꝑ ſa
cerdotē ſuū q̄ de ip̄o debet teſtimoniū ꝑhibere. l. diſt.
in capite. ⁊. ij. q. j. ſi peccauerit. in fi. ⁊. j. de ſymo. ne/
mo: ſed nūquid teſtis cui obȷciť crimē poteſt obȷcere
ꝙ obȷciens ſit criminoſus: arg. ꝙ ſic. ij. q. vij. ſi hereti
cus: q2 tales litigatores digni ſunt talib⁹ teſtib⁹. C. de
de here. l. pe. Dico ꝙ nō pōt: q2 iſte cām ſuā ꝓſequiť. ⁊
nemo ꝓhibeť a ꝓſecutiōe iuris ſui: licet ſit criminoſus
vt. iiij. q. vj. omnib⁹. niſi eſſet excōicatus. vel talis cui
eſſet forū interdictū. vel infamis cui act⁹ legitimi ſunt
interdicti. s̄. eo. licet. imo excōicatus vel infamis non
repelliť. cū ſit re⁹. q2 quelibet ſibi legitima defenſio re
ſeruať. j. de excep. cū inter. ⁊ q2 ꝯtra teſtē directe non
agiť. ſȝ poti⁹ ꝯ aduerſariū. q2 in teſtē actio nō dirigiť
s̄. de or. cog. cū dilect⁹. in fi. pari rōne nec aduerſari⁹
meus pōt mihi obȷcere crimē ꝓpter hoc. vñ ſi ſeruus
vult ꝓbare ſe cōtraxiſſe cū aliqua libera ſciēte eū ſer/
uū eſſe. cū iu hoc caſu habeat ꝑſonā ſtandi in iudicio.
pōt excipere ꝯ teſtes aduerſarij ꝙ ip̄i ſunt ſerui. licet
ip̄e laboret ſimili ipedimēto. ar. ꝯ. s̄. eo. ꝑſonas et. iij.
q. vij. iudicet. ⁊. xxv. diſt primū. nā ſi ſeru⁹ accuſať. ea/
dē ſibi cōpetit defenſio q̄ ⁊ libero. ff. de accu. hos accu
ſare. §. ſi ſeruus. qñ crimina obȷcienda ſunt teſtib⁹ đ2
s̄. e. p̄ſentiū. Bern̄. g ¶ Ciuili. idē eſt ſi de crimine
(ciuiliť agať.

Vltra terciā. ¶ Primo poniť
regl'a. Scōo exceptio ibi. Niſi. Ab. h ¶ Pro
ductionē. i. dilationē. de hoc dictū eſt. s̄. eo. in cauſis.
⁊ ibi recurre. i ¶ Iuramēto. hoc qđ hic đ2 ſumptuȝ
eſt de auť. de teſti. §. q2 vero. col. vij. ſȝ quare iurať ite
rū maxime vbi iuratū eſt de calūnia. cū iuramentū il/
lud extendať ad oīa que poſtea occurrunt. in cā. C. de
iura calū. autē. h̄ ſacramētū. ⁊ in auč. de his q̄ ingre.
ad ap. §. vl. col. v. q2 ſepi⁹ nō eſt iurādū vt ibi đ2. Di/

cas ꝙ illud iuramētū eſt aliud, iuramētum q̄ꝫ ſit iuramētū de calūnia. ⁊ iō vnū aliud nō excludit. Iſtud iuramētū eſt de veritate dicēda. qḋ ptꝫ ex ipa lrã. ſcꝫ ꝙ debet iurare ꝙ neqꝫ ꝑ ſe neqꝫ ꝑ alios didicit teſtificata. nec ꝑ aliquē dolum hoc facit. iuramētū de calūnia eſt de eo ꝙ credit et extimat. C. de iura. calū. l. ij. §. j. ⁊ iō iſtō iuramentū p̄ſtatur. ideꝫ etiã eſt ſi cã tal' ſit vbi iurat̃ tm̄ de veritate dicēda qꝛ iſtud iuramētuꝫ de veritate dicēda nō extendit̃ ad hoc. ſꝫ ad p̄ncipale negociuꝫ tm̄ vñ quarta dilatio dari nō debet ſine iſto iuramento qualiſcūqꝫ ſit etiã cauſa. et p̄ſumptio eſt ꝯ eū. ex eo ꝙ tercio ꝓduxit. ⁊ ꝓpterea ſpāle ē vt exigat̃ hoc iuramentū in h̄ caſu. a ¶ Nequiuit. ſimile. j. de excep. paſtoralis. ⁊. ſ. e. p̄ntiū. ſꝫ ſi habere nequierit illos. ei obeſſe nō debet ſi ꝑ eū nō ſteterit. ar. ſ. de reſcrip. ſi aūt. ⁊. c. plerūqꝫ. ⁊. ſ. vt lit. nō ꝯte. qm̄. j. rñſo. ⁊. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad hoc. ⁊ ita videt̃ ꝙ etiã ſine iuramēto deberet admitti. qḋ non eſt veꝝ. qꝛ ſine iuramento hoc ei credi nō dꝫ. maxime cū ante terciã ꝓductionē hoc nō fuerit ꝓſtatꝰ. vñ iurare tenet̃ ꝓut hic ꝯtinet̃. Preterea hec quarta ꝓductio dari nō dꝫ vbi ſufficiēs ꝓductio teſtiū facta fuiſſet. ſ. eo. ſignificauerūt. immo nec ſcḋa dilatio. nec tercia dilatio dãda eſſet. ſi ſufficiēs ꝓductio facta ſit. nã in pecuniarijs cauſis vltra vnã dilationē dari nō debet ſcḋa dilatio ff. de fer. l. vl. niſi cauſa cognita. vt ibi.

Non debet. ¶ Primo ponit̃ regula. ſcḋo exceptio: ibi. niſi. Ab. b ¶ Accuſatione. no. ḡ ꝙ ſi aliquis acccuſatꝰ eſt de crimine ſtatim grauata eſt eiꝰ opinio. vñ nō pōt in criminibꝫ ad teſtimoniū admitti vt hic ptꝫ. ⁊. ſ. e. teſtimoniū. qꝛ teſtes ſine omni ſuſpitione eſſe dñt ⁊ infamia. ij. q. vij. teſtes. ⁊. j. de excep. deniqꝫ nec etiã pōt ꝓmoueri ad ordines. vt hic dꝛ in fi. et lxxxj. di. tantis daniel. ⁊. j. ꝺ accu. oīpotēs. ⁊. xxxiij. di. laici. ⁊. ff. de decur. eos. Itē nec pōt aliū accuſare quia nō relatione criminis: ſꝫ innocētia reꝰ purgat̃. ff. ꝺ publi. iudi. is q̄: ⁊ hic in fi. Itē nec pōt ꝯſtitui ꝓcurator. C. de ꝓcu. l. reū. Itē nec accuſare. ex hac decre. ptꝫ ꝙ teſtimoniū in criminali actiōe accuſatio ⁊ ordinū ſuſceptio ⁊ pari paſſu incedūt ex eo ꝙ accuſatꝰ pendente ſua accuſ. repellit̃ a teſtimonio ab accuſatione ⁊ ordinū ſuſceptiōe Preterea ex eo qḋ dicit ī p̄n. in criminalibꝰ ptꝫ ꝙ ſecus eſt in ciuili qꝛ tūc nō obſtāte accuſatione videt̃ ꝙ interim poſſit admitti in teſtē in cã ciuili ſ. e. teſtimoniū. ⁊ eſt verū ſi ſit emandatꝰ de crimine. ⁊ eū nō cōmittet̃ infamia. vt ibi: ar. j. de ſymo. ꝑ tuas. qꝛ licet accuſet̃ nō ſtatim reus eſt. xv. q. vl. c. vl. qꝛ pendente accuſatione remanet in officio ſuo: ⁊ interim ſubditi eiꝰ ei obedire tenent̃. j. de accu. olim: ⁊. viij. q. iiij.

a re nequiuit. Idē. **Accuſatꝰ criminaliter nō admittit̃ in teſtē cōtra aliū in cauſa criminali ſua accuſatione pendēte niſi in exceptis criminibus. Ca. LVI**

Non debet quis in criminibꝰ niſi forſan in exceptis: ad te b ſtificādū admitti pēdēte accuſatione de crimine ꝯ ipm cū etiã accuſati. ¶ (Niſi pꝰ ſe ꝓbauerint innocētes) ab accuſatiōe ac ſuſceptione ordinū repellant̃.

De teſtibus cogendis vel nō. Alex. iij. papien. electo. **In cauſa ciuili monēdi ⁊ inducēdi teſtes ſunt ad teſtificandum ⁊ ſi ſe ſubtrahant odio gratia ⁊c. compellunt̃. Ca. I.**

Cauſam matrimonij q̄ inter. M. mulierē ⁊ filiū. R. x̄. tit̃: cōmiſimꝰ iudicibꝰ terminādã. ¶ Ideoqꝫ mãdamꝰ q̄tenꝰ teſtes ab alterutra ꝑtiū in ſue aſſertiōis teſtimoniū inuocatos. ne ve c ritatē occultēt: diligētiꝰ moneas ⁊ īducas. Si aūt odio d vel gratia vel timore ſe ſubtrahāt: eos ad ferendum teſtimoniū. corã p̄fatis iudici e bus: vel eoꝝ nuncio quē ad hoc miſerint: eccleſiaſtica diſtrictione compellas.

nōne. Itē ptꝫ hic ꝙ minꝰ idonei teſtes quoꝝ opinio vacillare videt̃: admittūt̃ in exceptis criminibꝫ ex eo qḋ dicit: niſi forſitan in exceptis criminibꝫ. ſed h̄ forte eſt intelligēdū ſm̄ diſtinctionē illiꝰ. c. ij. q. j. in primis. vtrū ſcꝫ male fame vl' male opinionis: ⁊ tūc cū eſt male opinionis admittat̃. licet. c. illud loquat̃ in accuſatione aliter admitti nō debent cū etiã ſi ciuiliter ageretur nō eſſent admittendi niſi eſſent emandati: ⁊ cū alijs adminicul'. j. de ſymo. ꝑ tuas. ſed licet accuſet̃ nō tñ ſtatim reus eſt: vt. ſ. dicit̃: ⁊ iō pōt admitti in crimine excepto: cū adhuc remaneat ī ſtatu ſuo. Item ex hoc. c. ⁊. ſ. e. teſtimoniū ptꝫ ſolutio queſtionis que fieri cōſueuit: ſi aliquis cōdemnatꝰ ſit ꝺ crimine. ⁊ appellet: vtrū recipiendus ſit in teſtē ſi pēdente appellatione inducat̃ ⁊ ſatis patet ex his duobꝰ. c. quid iuris ſit ꝙ in criminali nequaq̄ꝫ in ciuili vero bene pōt admitti. qꝛ pendente appellatione nō dꝛ cōdemnatꝰ. ff. de pe. l. ij. §. vl. ⁊ integer eſt ſtatus ciꝰ vt interim fungat̃ honoribus. ff. app. interpo. nihil innouari. l. vna. §. integer. ⁊ meliꝰ in. §. ſi uis deportatꝰ. qꝛ licet nō ſit dãnatꝰ adhuc nō habet̃ infamis: exq̄ appellationē ſuã ꝓſequit̃. ff. de his qui no. infa. furti.

De teſtibus cogendis. ¶ Quia officiū teſtiū q̄ſi publicū eſt ⁊ ad illud interdum inuiti cogunt̃: ideo poſt tractatū de teſtibus ⁊c̄. ſic cōtinuat. Jo. an. Ego cōtinuo ſic: Viſum eſt. ſ. de teſtibꝫ ſꝫ qꝛ poſſet dubitari vtrū ad teſtificandū poſſint cōpelli merito ſubdit̃

Cauſam matri. ¶ In cã matrimoniali cogendi ſunt teſtes ferre teſtimoniū: (iſta. Ab. Ita cōmuniter ſummat̃: ſed ſi placet inquãtū ponit ſpecialitatē in matrimonio: qꝛ ſic loqui vident̃ iura in alia materia ciuili. Ideo generaliꝰ ſummo ſic vt in rubro. In p̄mo ꝑte ponit cauſe cōmiſſionē. In ſecūda ꝓuidet ꝑtibꝰ ibi: ideoqꝫ. Ab. c ¶ Occultent ſic. xiiij. q. ij. quãq̄ꝫ. hec em̄ eſt cauſa quare teſtes compellunt̃ ne v̄itas occultet̃: ⁊ ne malꝰ vt bonꝰ extimet̃: vt in. c. q̄ꝫq̄ꝫ. ⁊ q̄ veritatē occultat pctm̄ cōmittit mortale. xj. q. iij. quiſq̄s. ideoqꝫ compellit̃. d ¶ Timore: tūc em̄ teſtes ſunt cōpellēdi: alias nō videt̃ ꝙ cōpelli debeãt. j. e. ſuꝑ eo. ex eo em̄ ꝙ nō vult ferre teſtimoniū p̄ſumit̃ ꝯ ipm: vñ dico illū ſtatim ꝯpellendū niſi ꝯſtaret ꝑ alios ꝙ bene poſſit veritas cōprobari.

e ¶ Vel nūcio: puta ſi fuerint debiles vel infirmi vel egregia ꝑſona. ſ. ti. ꝓxi. ſi qui teſtiū. ⁊. ff. ꝺ iureiur. ad ꝑſonas: ar. ꝯ. iij. q. ix. teſtes. ibi dicit ꝙ p̄ntes dñt eſſe teſtes. Illud intellige de illis ꝑſonis q̄ ad iudiciū venire p̄nt: vel intellige illud in criminali vbi teſtes dñt eē in p̄ntia iudicis hoc in ciuili: ⁊ h̄ bñ diſtinguit̃. C. de fi. inſtru. autē. apud eloquētiſſimū. exigit̃ em̄ vt in

crimīali ſint corā iudice: ⁊ nō ſolū ex dict. ſʒ etiā ex ge ſtis iudex ī formet motū animi ſui. ff. ď teſti. l. iij. §. itē

Q Uam ſuper. ¶ Per excōicatiōis ſuſpēſio (diu⁹. nis ⁊ depoſitiōis ſniaȝ cogēdi ſūt teſtes. Vel ſū ma generali⁹ ſic vt ī rubro. Tria facit pmo pcipit. Se cūdo punit ɔtē/ nēte. Tercio ag grauat. ſcđa ibi ſi vero ɛcia. ibi: ⁊ ſi. Ab Si.

a ¶ Veneritis in termino ɔſti/ tuto ſupple. et tunc ſufficit: vt veniāt ea hora qua poſſunt ex/ pedire officiū ſu um. ſ. de offi. de le. cōſuluit: ⁊ ar. ff. de cōdi. ⁊ de/ mō. l. iiij. in fi. b.

b ¶ Ab officio: is eſt ordo cum culpa incipit a cōtumacia: tunc dʒ excōicari. xx/ iij. q. iij. forte ſe cus: ſi a crimine tūc debet depo/ ni. lxxxj. diſt. di/ ctū. ⁊. ſ. ď iudi. cū non ab hoīe. vbi de hoc.

c ¶ Et ſi. nec ſic veneritis: no ta ar. ꝙ in vna citatione pñt fie ri plures citatio nes ſicut etiā fit de conſuetudine ꝑpter difficulta tē citationū vt ſ. de do. ⁊ ɔtu. veritatis: ⁊. ca. cū dilecti. ⁊. ſ. ď in integ. reſti. tū

rū cui⁹ rñſio moderat. ibi niſi. ⁊ demū querētē inſtru it ibi: licet. Ab. e ¶ Sup eo: queſtio fuit talis: aliqs cōuenit de aliquo facto manifeſto. querit an illi qui fa cto interfuerūt ſint ad ferendum teſtimonium cōpel/ lendi? f ¶ Non requirant. q̄ntum ad examinatio nē vel probatio nem ſicut nec in confitente neceſ ſarie ſunt par/ tes iudicis. ff. ad. l. acquil. pro inde. ſi occiſus. ſententia tamen neceſſaria ē. ī. ď diuoꝛ. porro.

g ¶ Nō cogen di hoc intellige a pricipio. pmo enim ſunt mo/ nendi: ⁊ poſtea ſi noluerit ſunt cogendi: vt. ſ. eo. ca. pri. cleri/ ci vero in cauſa laicoꝛuȝ cogi nō debent niſi cum alie probatio/ nes haberi non poſſunt. xiiij. q. ij. quamq̄ȝ.

h ¶ Timore: quis probabit hoc certe eo ipo ꝙ monitus eſt ⁊ non vult teſti/ ficari pſumitur contra ipſum ꝙ non bono ani/ mo hoc faciat. ⁊ ex hac preſum/ ptione compelli tur argu. C. qui mili. non poſ. ſu per ſeruis. lib. xij. ⁊ teſtes inui ti cogendi ſunt.

I dē pſbyteris pontie. Abſ teſtimoniū eſt neceſſariū cō pellēdi ſunt teſtes ad illud ferendū etiā p ſuſpēſionis: excōicationis ⁊ depoſitiōis

Q Uam ſniam. Ca. II.

Q Uam ſup cā que vertit inter pneſtiū. epm: ⁊ ſubſ. abbatē ſit teſtimoniū vrm neceſſari um: mādam⁹ q̄ten⁹ phibitu/ ri teſtimoniū veritati: apo/ ſtolico vos cōſpectui pſente a tis. ¶ Si vo nō veneritis: b ſciatis vos ab officio ⁊ bñfi cio eccleſiaſtico: aplica au/ c ctoritate ſuſpenſos. ¶ Et ſi nec ſic veneritis: excōicatio/ d nis ſniaȝ: ⁊ depoſitiōis pote rit formidare. I dē genueñ. archiepo. Teſtis q̄ timore aduerſe ptis ſe ſubtrahit te/ ſtificari cōpellit. Ca. III.

e S Up eo. et. ī. ¶ Cōſul. T. T. rñdem⁹: ꝙ ſi fa/ ctū eſt notoriū: nō eget teſtiū depoſitionib⁹ declarari: cuȝ talia pbationē vel ordinē iu f diciariū nō requirāt. ¶ Ve rū ſi nō eſt notoriū: ⁊ is qui cōuenit factū negauerit: te/ ſtes q̄ interfuerūt facto: mo/

g nendi ſunt nō cogēdi: ad fe/ rendū teſtimoniū veritati: h ¶ Niſi forte timore aduerſe ptis: ɔſtiterit iudici eos a fe rendo teſtimonio reuocari: licet ad hoc paſſim poſſint de iuris humani rigore com pelli. I dem. Cōpellunt te ſtes etiā in criminali quos accuſatus malicioſe accuſa/ tori ſubtraxit. Ca. IIII.

P Eruenit ad audientiā noſtram: ꝙ cū. J. pri/ or ſancti laurentij: corā te fu iſſet de ſymonie et adulterij crimine accuſat⁹. quedā qui ɔ eū ducēdus erat in teſtio i niū: iuramēto aſtrixit: vt nō deponeret contra ipm: ⁊. ī. ¶ Nos igit attendētes: ꝙ k l nemo dʒ aduerſario īſtrumē ta quorū appellatione teſtes ɔtinēt ſubtrahere: ⁊ ꝙ tā il le q̄ ſurripuit inſtrumēta: ꝙ qui aduerſario parem ad/ uocationis ſeu defenſionis copiam ſubtrahit: iniquam m oſtendit a ſe litem foueri: et experiri debet in ſe iudicis n auctoritatem eluſam: rñde/ m⁹ ad detegēdū tante frau/

ex lris. d ¶ Depoſitionis: ⁊ ſic creſcente cōtumacia creſcere debet ⁊ pena. ſ. vt lit. nō cōte. q̄m in fi. ⁊. ff. ď pe. relegati. niſi neceſſitas ſit īpedimento: ar. ff. de ar. celſus. §. idē ait. nō ei in omni caſu excōicare eū intelli git. ar. ff. de ſolu. ſi ſeruus. x. in fi. Quid ſi excōicauiſ/ ſet eū niſi veniſſet in termīo nulla exceptione facta nū q̄d erit excōicat⁹ ſi nō potuit venire? in caſu tali ſaltē quo ad deum nō eſt excōicat⁹: q: impoſſibile pceptum nō ligat. ff. q̄ ſent. ſine appellati. reſcindē. l. paulus: ſʒ q: eccſia illud ignorat: doceat de īpedimēto ⁊ abſolue tur ſine difficultate ⁊ grauamine. ar. ī. de ſen. excō. ca. ſacro. ſic ex eadē cauſa reuocat ſentētia diffinitiua. nec mādāda eſt executioni. ff. de iudi. ſi ptor: ⁊. ī. ď re iudi. cū bertoldus: ⁊. c. cū olim. multo forti⁹ excōicatiōis ſen tentia tenet: ſed probato impedimēto ſiue grauamie vt dixi debent abſolui.

S Uper eo. ¶ Summatur vt in rubro: ⁊ adde eti am in criminali ſm communem intellectum: ⁊ ſic aliquid addit ad. ca. j. ſ. eo. ⁊. c. dilectoꝝ. ī. eo. In pri/ ma ponit deciſa cōſultatio. In ſcđa rñſio ibi: cōſultati oni. In qua diſtinguit ⁊ ſcōm mēbrū pſequit. ibi. ve/

C. de teſtam. ſi qñ. autē. ſed hodie. et ſic hodie ſeruat ⁊ ſi conſtaret ꝙ pars aduerſa hoc faceret debet excōi nicari. ſ. ti. pxi. cū cām. j. §. ꝙ ſi forte. ⁊ c. cōſtitutis. ī.

P Eruenit. ¶ Compellitur teſtis illius fraudem detegere qui aduerſario probationis copiā ſub/ trahit. Sic communiter ſummatur. Sed ego ſummo notabilius ſm vnum ⁊ cōmunem intellectum: vt in ru bro. Communis diuiſio. Secunda ibi. nos. Ab. Si.

i ¶ Iuramēto aſtrinxit. quod fuit temerarium ⁊ il/ licitum. ⁊ ideo non ſeruandum vnde non obſtante ta li iuramento compelli debet ferre teſtimonium ſuper negocio principali. ſ. ti. proxi. intimauit: ⁊. c. conſtitu tis: ⁊ debet denunciari non teneri illo iuramento. vt in ca. conſtitutis. ⁊. ī. de accuſa. olim. vbi de hoc. B.

k ¶ Debet. hec verba habuiſti. ſ. titu. proxi. conſtitu tis. ⁊. iij. q. vij. §. ſunt autē. v. ſiquis autem. ⁊. C. de po ſtula. prouidendum. Bernhardus.

l ¶ Inſtrumenta. quod qui fecerit tenetur ad inter/ eſſe. xij. q. ij. ſi qs de clericis. m ¶ Oſtēdit pſumpti/ ue. ſic pſumit ɔ illū q̄ ad pecunie corruptelā deſcēdit C. ď pe. iudi. q̄ male iudi. l. j. n ¶ Eluſaȝ. q: iſtrui

iudex nõ poterat ſup cã illo ꝓcurãte.ff.de offi.ꝓcõſul. nec ꝗcq̃3.§.vlti. a ¶Cõmẽtũ.ex h̄ videtur ꝙ nõ ſit cogẽdus dicere veritatẽ ſup ꝑncipali.ſ3 tãtũmodo reuelare hãc fraudẽ.⁊ h̄ dicebat Lau.⁊ debebat ꝓcedi ĩ cauſa tãq̃3 depoſuiſſet ɔ̃ illũ:⁊ ſic habebat illũ ꝓ ꝓducto fraude reuelata.⁊ ſic ꝓuabit iſte iuramẽtum ſuuz.⁊ h̄ colligi videbat̃ ex anti quadecre.alij dixerũt ɔ̃.ſ3 h̄ ñ ẽ verũ.vt h̄ dicit.⁊ qd̓ dictũ ẽ ad detegendum tante fraudis ⁊c̃. ſupplex nihilominꝰ ſuper principali debẽt compelli vt dicunt illa iura.ar.ſ̃.ti.ꝑxi.itimauit.⁊.c.cõſtitutꝭ:⁊ ar.ĩ.e.c.vl.⁊ ar.ɔ̃.ĩ.e.dilectoꝝ.vbi ſoluit̃.Dic ꝙ nõ cõpellit̃ ſup ꝑncipali.vt dicebat Lau.ſ3 ad fraudem detegendã debet cõpelli vt poſtea denũciet̃ nõ teneri illo iuramento:poſtea poterit iurare ſuper principali ſi voluerit:ſ3 non debet cõpelli:et ſic planũ ẽ ⁊ nullum cõtrariũ:vt dicit Lau.

a dis ⁊ calliditatꝭ cõmẽtũ:ip̃3 teſtẽ merito eẽ cõpellẽdum.

Clemẽs.iij.ſegobieñ.ep̃o. Si res aliter ꝓbari non põt etiã ĩ cauſa crimĩali cõpellẽdi ſũt teſtes.Ca.V.

Peruenit ad nos:ꝙ cũ a laicꝭ enormis ⁊ intolerabilis iniuria clerico multꝭ aſtãtibꝰ ⁊ vidẽtibꝰ ĩferat̃:iniuriantes ĩ cauſã detracti:negãt ſe tm̃ facinꝰ cõmiſiſſe:⁊ cũ leſus eoꝝ teſtimonio ꝗ p̃ntes extiterãt:h̄ ꝓbare deſideret illi nolũt ṽitati teſtimoniuz ꝓhibere. et.ĩ. ¶Conſul.t.t. rñdemꝰ:ꝙ hi ꝗ ð rebꝰ eccl'iaſticꝭ b teſtificari recuſãt:ſi aliter ṽitas nequerit elici:ad illud ſũt ꝑ cẽſurã eccl'iaſticã cõpellẽdi. Idẽ. Sup cõſanguinitate ꝓbãda cogẽdi ſũt teſtes.Ca.VI.

Ceteꝝ q̃3 ſup ɔſãguinitate cogẽdus ſit teſtꝭ ꝓhibere teſtimoniũ ṽitati:non dubitat̃ a nobis:cum id tã ius c ſcp̃tũ approbet q̃3 cõſuetudo d actibꝰ vtentium approbata ſi e ip̃m conſtiterit odio:vel gra f ṽitatẽ ſupprimere:aut timore.

Celeſtinꝰ.iij. Teſtis ſynodalis ꝗ corã ordinario ſup matrimonio depoſuit nõ compellit̃ iurare ſup eo coraz delegato:h̄ primo:ꝓpter ſuperuenientẽ ĩfamiã a teſtimonio repellit̃:hoc ſcd̓o:põt tamẽ ſi errauit incõtinenti non ex interuallo dictũ ſuũ corrigere:hoc tertio.Ca.VII.

Preterea ſi teſt es publi g ci:quos tua ciuitaſ nũcupat ſynodales:ſup cauſa matrimonij coraz te vel tuo capl'o ſemel teſtimoniũ reddiderĩt nõ debẽt cõpelli:vt in p̃ntia alicuiꝰ delegati iudicis:ſup h eadẽ cauſa iterato p̃beãt iui ramẽtu3:dũmodo alit̃ fiat fides iudici delegato:niſi fork te articuluſ noue queſtionis emergat. ¶Huiuſmodi ṽo teſtes:publico iure p̃ũt ꝓpt̃

quoddam moribus vtentiũ approbatũ qd̓ ꝑ lege ſuſcipitur cum deficit lex di.j.cõſuetudo.⁊ cõſuetudo ẽ optima legũ interpres.ſ̃.de ɔſue.cum dilectus.⁊ ſic compellendi ſunt teſtes tam iure ſcripto q̃3 non ſcripto ſc3 cõſuetudine.ſ̃.de ɔſue.cum dilectus.vt hic patet.

e ¶Ip̃m cõſtiterit.⁊ quis ꝓbabit iam dictũ eſt:q2 eoipſo ꝙ monitꝰ non vult teſtificari p̃ſumitur ɔtra ip̃m vt ſtatim cõpellat̃ nec eſt alia neceſſaria ꝓbatio et hec leuis p̃ſumptio ſufficit.argu.ff.de pe.here.ſi ꝗs libertatẽ.§.plane.B. f ¶Timore.timor põt referri ad multa ſiue odio pſone vl'timore hoc cõtingat compelli debẽt.ſ̃.ti.ꝑxi.cõſtitutis.⁊.c.intimauit.⁊.ſ̃.e.ꝑuenit.ſiue etiam odio ip̃ius ſacramenti qd̓ quidẽ tenui religione abhorrent.C.de fi.inſtru.l.vl.et ĩ.de ſymo.⁊ ſi q̃ſtiones ⁊ tũc fortius debent cõpelli:al's ſi nollent iurare dam nando iuramẽtum tanq̃3 heretici debent ɔdẽnari.ĩ.de here.excõicamus.§.fi.

Peruenit ¶Sup ꝓbãda iniuria clerico illata cogẽdi ſũt teſtes.h.d.Ego ſũmo generalꝰ ẜm aliam lec. notabiliorẽ ſic vt in rubro.Cõmunis diuiſio.Scd̓a ibi.Cõſultationi.Ab. b ¶Recuſant.attẽde ɔſultationem ⁊ reſponſionẽ ⁊ ſic videbis ꝙ nõ directe rñdet ad interrogata.ſi.ſ̃.de teſti.cũ in tua.vbi ita indirecte rñdet. S3 dicas ꝙ eo ip̃o ꝙ rñdet vt ſup rebus eccleſiaſticis cõpellẽdi ſũt.a ɔ̃rio ſenſu rñdee ꝙ ſup illa iniuria nõ ſunt cõpellendi ferre teſtimoniũ:qd̓ em̃ de vno ɔfitet̃ de altero negare videt̃.ĩ.de p̃ſump.nõne.⁊.xxv.di.q̃lis:⁊ h̄ ideo q2 in criminalibꝰ teſtes nõ compellunt̃.ĩ.eo.dilectoꝝ.quia iniuria crimen eſt.vnde ꝗ de iniuria ɔdẽnat̃ infamis efficit̃.ĩ.de re iudi.cũ te.ff.de his qui nõ.infa.athletas.§.vl.ar.ɔtra.ĩ.e.ſup his.⁊.c.ſe.ſoluit̃ hic ɔtrarietas.ĩ.e.dilectoꝝ.vel dic ꝙ ꝓſecutio iniurie appellat̃ h̄ res eccl'iaſtica ⁊ intellige.ꝙ ciuiliter hic agebat̃ ꝓ ſuo itereſſe de iniuria al's nõ cõpellũt̃ teſtes qd̓ intelligo de iniuria facta ordini clericali.Berñ.

Ceterũ.¶Sũmat̃ cõmuniter in rubro:ſ3 mihi nõ placet hoc ſũmariũ:quia ſi bene ponderet̃ finis.c.nullũ ſpeciale ponit in cõſanguinitate ꝓbanda cum exigat ꝙ odio gr̃a ⁊c̃.ideo põt ſũmari ꝓut ſũmaui.c.ꝑ.ſ̃.eo.Ab. c ¶Scriptũ.tam canonicũ q̃3 ciuile.xiiij.q.ij.q̃3q̃3.⁊.ſ̃.e.ꝑ totum.⁊.C.de teſti.ſi qñ. d ¶Actibus.ẽ aũt vt hic ſatꝭ apparet ɔſuetudo ius

Preterea. ¶Cõmuniter ſummatur vt ĩ rubro ſed quia varijs modis intelligitur poſſet aliter ſũmari.Et quia hec ſummatio generalis poteſt ɔuenire cuilibet intellectui tranſeo pro nunc cum cõmuni ſummario.nam ex infra dicendis patebit clare intellectus.Tres ſunt partes que per ſe patent.Ab.Si. g ¶Synodales.de quibus habes.xxxv.q.vj.epiſcopus in ſynodo.ĩ.de accuſa.ſicut olim. h ¶Iterato.iuramentum em̃ iſtorum teſtium ad totum tempus debet extendi dum durant in officio illo poſtq̃3 iuramentum illud ſynodo p̃ſtiterunt:ſiue coram ordinario ſicut coram delegato cauſa illa tractetur.vt hic innuit:ſicut iuramentum calumnie ad omnia que in cauſa cõtingũt extẽdit̃.C.ð iura.calũ.auc.in hoc iuramento. i ¶Aliter.⁊ ſi alit̃ nõ fiat fides:innuit hec lr̃a ꝙ iterũ iurare debeat coraz delegato etiam pro eadem cauſa:ſed non videtur ꝙ iterum iurare debeãt:vnde ſatis põt ſuppleri maxĩe:ſicut ⁊ teſtis ex quo ſemel iurauit ferre teſtimoniũ in aliqua cã nõ debet amplius iurare ſup illa:niſi emerſerit aliq̃d de nouo. k ¶Queſtionis.tũc em̃ debet iurare ſup articulo illo noue q̃ſtiõis q2 primũ iuramẽtũ non extẽdit̃ ad illũ articulũ noue q̃ſtionis:q2 cũ p̃ſtitit illd̓ ĩ ſynodo vl' corã ep̃o nõ cogitabat̃.de illo:⁊ ꝙ iteꝝ iurare debeat ꝓbatur.ſ̃.ti.ꝑx.

fraternitat⁹: vbi nou⁹ articul⁹ ꝓbat tā ꝑ antiqs teſtes qꝫ ꝑ nouos ꝑus pſtito ab oīb⁹ iuramēto: vt. s. ti. ꝓxi. c. de teſt. ⁊. C. de rēpo. ap. ꝑ hāc. a ¶ A ꝓhibendo. nō ḡ ꝙ teſtes hmōi ſynodales ꝓpter infamiā ſuꝑuenientē remouent a teſtimonio ꝓhibendo. nō autem a ꝓhibito. quia infamia vel delictuꝫ ſuꝑueniēs nō viciat qđ legitime factū ē. j. de eo q̄ cogno. ꝯſangui. vxo. ſue. diſcretionē: ⁊. c. tue. ⁊. c. iordane. ar. C. de teſta. l. j. ⁊. iij. q. vij. §. vex. ff. de offi. ptor. barbarius. ſic reſcꝑtū pape non caſſat ea q̄ legitime facta ſūt. s. de reſti. ſpol. audita. b ¶ Remoueri. habes h ꝙ infamis repellit a denunciatiōe vt. j. de ſpon. cū in tua: ⁊. j. de accuſa. cū dilectus filius. ⁊. c. ſic olim et. ff. de popul. acti. popularis actio. Hug. contra Bern. c ¶ In cōi. id ē in ſynodo vl auditorio cōmuni. xxxv. q. vj. eps i ſynodo. d ¶ In cōtinēti. i. in eadē inſtantia iudicij antecꝫ loquat ptibus vel antecꝫ recedat a pſentia iudicis: quia poſtea ſubornatus pſumit: ſꝫ h poſſet intelligi habito reſpectu ad qualitatē pſone vt ſic poſſit corrigere vel addere etiā ex interuallo. Qualiter intelligat incōtinēti: ꝓbat. ff. de verb. ob. ꝯtinu⁹ actus. ff. de adul. qđ ait lex. §. vl. in fi. C. de erro. aduo. l. vlti. et. xxxij. q. j. apud miſericordē. ⁊ melius. s. de elec. qꝛ ꝓpter. ibi inuenies multas expoſitiōes hui⁹ verbi incōtinēti ſiue mox. ar. ꝯ. xxxv. q. ix. qđ qs cōmiſit. ſꝫ illa ꝯria nō tāgūt h. B. S Uper his. ¶ Jo. an. ſūmat vt in rubro: ſed nimis reſtringit iudicio meo: non em̄ apparet quare his caſibus ⁊ nō alijs cogāt teſtes: ideo lege tu ⁊ ſūma vt ex īfra dicēdis apparebit. Ab. e ¶ Sup his. hec decre. eſt pars illius quā habes. j. de accuſa. ſuper his. de fine illius deciſa eſt. ⁊ de hac materia loquitur s. ti. ꝓxi. tam litteris inquiſitionū. f ¶ Articulis. ex hoc loco potes ſumere caſum tam illius decre. tam litteris. s. ti. ꝓxi. qꝫ illius ſup his. j. de accuſa. quidam electus fuit in epm lucan̄. quidam ſe opponebāt electioni illius dicētes ꝙ erat male fame ⁊ ꝙ matrimoniuꝫ cōtraxerat cum vidua. Item iſti qui opponebāt ſe: litteras ꝯtra electum nomīe capituli domino pape miſerunt: quas tam electus qꝫ caplm falſas dicebāt ⁊ capitulū neſciuiſſe de lrīs illis ⁊ đ iſtis articulis mādat papa inqri: ⁊ ad hec ꝓbāda teſtes ſunt compellendi.

a infamiā a ꝓhibēdo teſtimo/
b nio remoueri: ſi eam poſtqꝫ
c in cōi recepti fuerant: ꝯtigerit ꝯtraxiſſe. ¶ Quoꝝ teſtimonia: ſi qn̄qꝫ nō ſtudioſe: ſꝫ in ꝓferendo errauerint: ⁊ ſe
d incōtinēti correxerint: reprobari nō debēt: ſec⁹ aūt erit: ſi correctioni ſue īterpoſuerīt interuallū. Inno. iij. priori ſctī Fridiani ⁊ mgro. P. canonico piſano. **Cū de fama vel vitio falſitatis inqrit cogēdi ſūt teſtes. Ca. VIII.**

e S Uper his: et. j. ceteruꝫ volum⁹ et mādam⁹: vt
f ſup inqſitionis articulis: tā de fama electi: qꝫ lrīs contra eū: ſub noīe lōge maioris et ſanioris ptis capli deſtinat̄
g cogatis teſtes q̄ nominati fuerint: ꝓhibere teſtimoniū veritati. Idem archidiacono mediolan̄. **Teſtes qui ſe ſubtrahūt etiā in criminali cogēdi ſunt. Ca. IX.**

C Um contra magiſtrum R. ſup eo ꝙ dicit falſas đ ſe de apoſtolica lrās reportaſſe ac per ſe vl procuratorem fuiſſe vſum eiſdē: tibi direxerimus ſcripta noſtra. Poſtulaſti per ſedis apo. oraculuꝫ edoceri: vtrūꝫ ſuper prefato vitio falſitatis: teſtes cōpellere debeas nominatos? ¶ Nos igitur reſpōdemus ꝙ teſtes predicti: ſi ſe gratia odio vel timore ſubtraxerīt: per cenſuram eccleſiaſticam
h debes ap. re. cōpellere: veritati teſtimoniū perhibere. Hono. iij. abbati. S. eugenij ⁊ magiſtro. H. cano. ſene. **Non ſummatur nec diuiditur propter veritatem lecturarum. Capl'm. X.**

D Ilectorū filiorum vulterani capituli ex parte vna: ⁊ epiſcopi vulterani ex altera procuratoribus in noſtra preſentia conſtitutis: et. j. Teſtes qui fuerint nominati: preterqꝫ ſuper crimi/

g ¶ Cogatis. h cōpellunt teſtes in criminib⁹ ⁊ etiā irregularitate. j. eo. c. ꝓxi. ⁊ ſic ē ꝯ. s. eo. ꝑuenit. ⁊. j. eodē dilectorum. vbi ſoluitur. C Um contra. ¶ Sup crimine falſi cogēdi ſūt teſtes ſic ſūmat Jo. an. ſed certe non elicitur hoc ſimplicit ex tex. qꝛ mādat ſub cōditiōe ſi ſe gratia odio ⁊c̄. Et ſic nō ponit ſpeciale in crimine falſi: quia ſic loquitur in alijs cauſis criminalib⁹. s. eo. ſup eo. Cōmunis diuiſio. Scđa ibi. Nos igitur. Ab. h ¶ Cōpellere. dubitatiōis cauſa fuit: qꝛ videbatur ꝙ in criminibus nō ſunt cōpellendi teſtes. in auc. đ teſti. §. qm̄. col. vij. ar. ⁊ C. eo. ſi quādo. ī prin. ex eo ꝙ dicit ibi. in pecuniarijs cauſis teſtes cogēdos. videtur ꝙ non in criminibus. Sꝫ contra hoc mādat papa. ſcꝫ ꝙ compellantur. ⁊ s. c. ꝓxi. ⁊ in ſe. ca. dicit ꝙ in criminibus non cōpellāt. ſꝫ ibi habet contrariorū ſolutio. ⁊ quando compellant ⁊ quādo non. D Ilectorū. i ¶ Sup crimīb⁹. circa cōpulſionem teſtium nō ꝙ in cauſa ciuili vbi aliter veritas haberi non poteſt: indiſtincte ſunt cōpellendi tam clerici qꝫ laici: ne ꝟitas occultetur. xiiij. q. ij. qꝫqꝫ. ⁊ qꝛ mortaliter peccant qui veritatem occultāt. xj. q. iij. qſquis. vnde monitione pmiſſa indiſtincte compelli debent teſtes. s. e. ſuper eo. ⁊ eo ipo ꝙ monitus non vult teſtificari pſumit ꝙ etiā malicioſe h faciat vt ſepi⁹ dictū ē. s. eo. cauſā. qn̄qꝫ tn̄ in pecuniarijs cauſis n̄ cōpellūt vt ī mediatorib⁹ q̄ nō cōpellūt ferre teſtimoniū in ꝯctib⁹ ī qb⁹ mediatores fuerūt niſi de ꝯſenſu ptiū. in auc̄. eo. §. qm̄. col. vij. Itē ī alijs caſib⁹ q̄ q̄ſi ꝓuilegiati ſūt. iiij. q. iij. §. itē ī crimīali. ꝟ. itē iuiti. ⁊ trib⁹. c. ſeq. in crimīb⁹ ꝟo ptꝫ h ꝙ cōpellēdi nō ſūt. ar. ad h. C. eo. ſi qn̄. ī ꝓn. ⁊. s. e. ꝑuenit. ī ꝯriū videt ꝙ bn̄ ſūt cōpellēdi. s. e. ſup his. ⁊. e. cū ꝯ. in qb⁹ expſſe cōpellit. ⁊. ar. s. ti. ꝓxi. cū cām. ꝟſi. teſtes aūt ⁊c̄. ſꝫ ibi ꝟſus ille ſoluit. et ad ꝓncipales teſtes illđ reſtringit. ⁊. iiij. q. iij. §. itē in crimīali. ꝟſi. itē lege iulia. pu. iudicioꝝ. ex eo em̄ ꝙ certe pſone ibi nō cōpellūt. dat ītelligi ꝙ alie cōpellāt. qꝛ qđ de vno negat. đ alio ⁊c̄. xxv. di. q̄lis. ff. e. l. iulia. ille em̄ pſone ꝓuilegiate ſūt ꝓpt ꝯnexitatē. vn̄ alie oēs cōpellūt. ſup h dicūt qdā ꝙ ſi agat directe ī modū accuſatiōis nō ſūt teſtes cōpellendi. Si ꝟo ciuilit agit de

rimine in modū exceptionis vel denūciatiōis aut eti am inquiſitionis tūc cōpellunt᷑. vt. ſ. eo. ti. ſup his. ⁊ ī. ō ſymo. licet heli. Sʒ huic diſtinctioni ꝯdicit expſſe hec decre. qꝛ nō poterat agi criminaliter i hac decre. ſʒ ciuiliter tm̄ duabꝫ rationib⁹. Primo qꝛ hic agebat᷑ cau

tegra in q̄nta cōpilatione. ſ. cōuentio ⁊ recōuentio. ⁊ qō dicit teſtes qui nominati fuerint cogatis veritati teſtimoniū ꝑhibere: ſi gratia odio vel timore ſe ſubtra xerint ꝑterqꝫ ſup criminibus: ſic debet intelligi ꝙ te/ ſtes in ciuilibꝫ queſtionibus ſunt compellendi: ſed in

nib⁹: ſi ſe grā vel timore ſub traxerint vel odio: p cenſu/ rā eccliaſticā cogatis verita ti teſtimoniū ꝑhibere.

Idē epo bonoñ. ⁊ magiſtro B. epiſcopo. Ad detegandā veritatē cōiurationis cogun tur ſocij etiā iurati. Ca. XI.

Venerabilis. F. M. ar chiepūs rauēnateñ. ꝓ/ poſuit ꝙ ciues ceruiceñ. cuʒ M. ⁊ L. quondā clericis ec cleſie rauēnateñ. quandā ꝑ/ a ſumpſerūt cōiuratione face/ re cōtra eū: nihilomin⁹ ī de/ trimentū ei⁹ dātes eis quan dā pecunie quantitatē: ⁊ ad hec celanda ſe aſtringentes vinculo iuramēti: vñ humili ter ſupplicauit: vt cū cām ſu ꝑ his ⁊ quibuſdaʒ articulis vobis duxerim⁹ cōmittēdā: ⁊ ipē intētionem ſuā ꝓbare nō poſſit: niſi teſtimonio ci/ uiū ꝑdictoꝝ: ꝓuidere ei ne ꝓ defectu teſtiuʒ pereat ſua iuſticia dignaremur. ¶ Jō/ ꝙ mādam⁹ q̄ten⁹ mo. ꝑmiſ/ ſis p cen. ec. ap. re. cogatis il los quos videritis cōpellen b dos: vt ab hmōi iuramento abſoluāt quos idē archiepūs ad teſtimoniū duxerit ꝓdu/ cēdos. eos nihilomin⁹ ſi ſe gratia vel odio vel timore ſb traxerint: diſtrictione ſimili cōpellentes ad ꝑhibendū te ſtimoniū veritati.

De fide inſtrumentoꝝ. Gregorius. Inſtrumenti exemplum nō ſolenniter ſumptum fidem nō facit abſqꝫ origiāli. Ca. I.

a cōuentionis ⁊ recōuentionis inter epm ⁊ ca/ pitulū vt patet in antiqua. ⁊ qꝛ ꝓcuratore vt a iſta dicit ꝓ/ curatorib⁹ ꝯſti/ tutis. ſed ꝓcura oꝛ nō interue/ nit in cauſa cri/ minali. ī. ō accu. veniens. ⁊ ff. de publi. iudi. l. pe. ꝑ. fi. ⁊. v. q. iij. i criminalibꝫ. ⁊ in crimine non fit mutua accuſa/ tio vel denūcia/ tio. qꝛ nō relati/ ue criminū. ſed innocentia reus purgat᷑. ff. de pu bli. iudi. is qui. iij. q. xj. negā/ ⁊ ſic neceſſe vt dicamus. hic obijciebā/ r crimina te/ ſtibꝫ vt a teſtionio repelleret᷑: ⁊ iō dic: cogat⁊ teſtes. ſ. q̄ biati fuerint ꝑterqꝫ ſup criminibus ideoqꝫ dicendū ꝙ ſup criminibꝫ teſtes cōpellendi nō ſunt: ſiue dire e agat᷑ de crimine ſiue ciuiliter vt hic ptʒ. ⁊. ſ. e. pue/ t. ⁊ hec eſt ratio qꝛ in infamiā alteri⁹ nemo debet fa/ e ꝓſilire. qꝛ tales detractores dicunt᷑. vj. q. j. ex me/ to: ⁊. c. tribus ſe. ergo multofortius nec cōpelli. qua/ er reſpondebis capitulis. ſ. ꝓximo ad illud ſup his cas: ꝙ ibi cōpellunt᷑ teſtes ad ꝓbandū infamiā ſiue regularitatē ꝯtra electū ne indigna ꝑſona ad apicē ignitatis ꝓmoueat᷑ p ſurreptionē: qꝛ vilis ꝑſona ad ntam dignitatē per ſurreptionem ꝓmoueri nō debet iudex ex officio ſuo hoc facere debet ꝓpter publicam ilitatē qꝛ ille omnibus de plebe ſua ꝑficit᷑: ⁊ ſic eſt q̄ ſpeciale in cauſa inquiſitionis: ⁊. ī. de ſymo. licet heli inquiſitio nō fit niſi vbi infamia ꝑceſſit: vñ vbi non pellunt᷑ teſtes in infamiā alicui⁹ ſed ex tali cōpulſio/ ſi ꝓbent᷑ crimina orit᷑ infamia. ſ. ti. ꝓxi. teſtimoniū qꝛ ibi agebat᷑ de falſo p inquiſitionē ideo cōpellunt᷑ ſtes ne talis falſitas remaneat impunita. ex defectu ſtiū. in quo caſu intelligit᷑. ꝓxi. c. cum ꝯtra. qꝛ dico il d ſpeciale in crimine falſi: ⁊ ꝑcipue in lr̄is pape in q̄ is multa ſpecialia ſunt. ī. de fal. ad falſarioꝝ: ⁊ idem caſu ſequentis. c. Dicas ergo ꝙ vbicūqꝫ agit᷑ actio odioſa vel exceptione p quā ad infamiā alicui⁹ ꝓ/ dat᷑ nō ſunt cōpellendi teſtes: vt dictū eſt: niſi in ca/ bus ꝑdictis ſm leges cōpellunt᷑: niſi in caſibus vbi ecialiter nō debent cōpelli vt dictum eſt: ⁊ hoc dicūt an. ⁊ Vin. ⁊ alij cōtrariū dicūt ꝓut dictum eſt: ſed ꝑ pradictis omnib⁹ rōnibus poteſt de facili rn̄deri ſm los qui dicunt ꝙ ſemp compellendi ſunt teſtes: niſi gat᷑ criminalit᷑ tm̄: Dic ꝙ nulla criminalis erat que/ io inter epm ⁊ capitulū: Sʒ ciuilis tm̄ vt patet in in

criminalib⁹ nō debēt cōpelli. et ſic papa ꝓuidit hic nouū ius. ⁊ ſic cōtrariū nul/ lum cōtra iſtos ⁊ ſic nō oportet vt dicunt ꝙ hic erāt cōtrouerſia inter epm ⁊ ca/ pitulū ſuper plu ribus articulis ciuilibus ⁊ ſup criminalibus et ꝙ iſti erant ꝓcu ratores ad excu ſationes tm̄ alle gādas. vel ꝙ da ti erant lit. con/ teſta. iſta ſtare non poſſunt: vt patet in antiq̄ decre. ⁊ p iura ꝑ dicta ciuilis. n. ⁊ criminalis qō nō cōcurrunt ſi/ mul. imo crimi/ nalis ꝑiudicat ciuili. iij. q. vi. §. aliqñ. ſed magis equū videret᷑ ꝙ ſemp cōpellerent᷑ q̄/ litercunqꝫ agat᷑: ne crimina remaneāt impunita dum tū nō criminaliter directe ne p viles ꝑſonas quis cō/ demnet᷑: ar. ꝯ. ī. de ſen. excō. vt fame. cū ſuis cōcor. ibi poſitis. ⁊ ar. ī. de collu. c. ſ. ⁊. ij. ⁊ vl. ⁊. ſ. ti. ꝓxi. cū cām ✻. teſtes aūt. ⁊c. ⁊. ſ. e. ſup his. ⁊. c. cū cōtra. ⁊. ī. c. ꝓx. Inno. iiij. dicit ꝙ vbi nō ē peccatū tacere id ſup quo teſtes inducunt᷑ nō ſunt cōpellendi: ſed ſi peccatū eſt tacere compelluntur.

Venerabilis. ¶ Diui dit᷑. naʒ i prima pte ponit᷑ iuſta petitio. In ſcōa ipi⁹ exauditio. ibi. ideoqꝫ. Ab. Si. a ¶ Coniuratio nē. clerici cm̄ qui cōtra epm ſuū faciūt cōiurationem vel inſidias ei parauerint: deponendi ſunt ⁊ tradēdi curie ſeculari: vt puniant᷑. xj. q. ī. ſi quis ſacerdotum. ⁊ c. cōiurationū. ⁊ tribꝫ ca. ſe. laici vero q̄ ꝯtra epm ſuuʒ ꝯſpiratione faciūt ſunt excōicandi ⁊ cōmunione priuā di. xj. q. ī. ꝯſpirationū. b ¶ Juramēto abſoluāt. ſʒ vi deret᷑ ꝙ nō debeāt abſolui cū iuramentū nō tenuerit. vñ poti⁹ denūciādi ſunt nō teneri hmōi iuramento li gati. ſ. ti. ꝓxi. ꝯſtitutis. ⁊. c. intimauit. ⁊. ī. ō accu. olim ⁊ ita hec abſolutio poti⁹ ōꝫ fieri ad cautelā ſiue de fa/ cto. ſic qñqꝫ abſoluūt᷑ aliq̄ vt poſſint teſtificari. ſ. ti. ꝓxi. veniēs. i fi. Preterea ⁊ alia rōne iuramētū hmōi nō tenuit: qꝛ cōiuratiōes hmōi illicite ſunt. xj. q. ī. ſiqs ſacerdotū. ⁊. c. cōiurationū. ⁊. c. ſe. ꝫ tale iuramētū nō ſuadū cū vergat i diſpēdiū ſalutis eterne. ī. ō iureiur. ſi ✻o. ⁊. xxij. q. iiij. ſi aliq̄d. ⁊ in multis. c. eiuſdē. q. ⁊ qꝛ nō habuit tres comites ſcʒ virginitatē iuſticiā ⁊ iudi ciū: vt ea. cā. q. ij. aīaduertendum. vel lʒ ſit illicitū au/ ctoritate ꝓpria non debet quis venire contra: argu. contra. ſ. de electi venerabilem. Item habes hic ꝙ ſo cius criminis admitti turad detegendam conſpirati onē imo certe tenet᷑ illā cōſpiratione manifeſtare ⁊ de/

nūciare.vj.q.j.§.ſi quis cū militib⁹.in fi.⁊.lxxix.diſ. ſi quis papa. Itē in defectū ꝓbatiōis min⁹ idonei teſtes admittunt̃ qui al's non admitterent̃. C.de here.l.pe.⁊ iiij.q.iij.§. item ſerui reſponſo. et ꝓpter defectū teſtiū admittunt̃ q̇ al's admitti nō debēt.ſ̃.de elec.cū dilecti.

De fide īſtrumentorum.

Cōtinuata eſt h̄ rubrica ſm̄ Io.an.ſ̃. in rubrica de teſtibus. Vel dic tu ſic. Sup̄ viſum eſt de vna ſpecie ꝓbatōnis que ſcilicȝ fit per teſtes: nūc ſubij/cit ꝺ alia que fit per inſtrumēta. Abbas Si.

a SI ſcripturā autēticā non videm⁹: ad b exēplaria nihil facere poſſumus.

Alex: iij. Corruit inſtrumētū ſi teſtes inſc̄pti deceſſerīt niſi ſigillū h̄eat autēticū: vel a notario ſit ꝯfectū. Ca. II.

c SCripta ꝟo autentica: ſi teſtes inſcripti deceſſe/d rint: niſi ꝑ manū publicā fa/e cta fuerīt ita ꝙ appareāt pu/f blica: aut autēticū ſigillū habuerint: ꝑ qꝺ poſſint ꝓbari: nō videt̃ nobis alicui⁹ firmitatis robur habere. Idem.

Reſcriptū apoſtolicū ꝓpter raſuram in loco nō ſuſpecto nō cenſet̃ vicioſum. Ca. III.

SI ſcripturā. Breue eſt ⁊ ſummat̃ ſic vt ī rubro ſm̄ ip̄i⁹ mentē. Ab. a Autenticā. xxv.q.ij. ſancimus. autentica ſcriptura eſt que per manū publicam vel ꝑ iudicem cum trium teſtiū vel duorū ad minus ſubſcriptiōe vel teſtimonio facta eſt. in autē.de inſtru.cau.§.ſed inſtrumēta.collatio.vj.vel duorū virorum ſ̃.de proba.quoniā contra. vel que habet ſigillū autenticū.j̃.c.pxi.⁊.ſ̃. de proba. poſt ceſſionem.⁊ etiā ſcriptura quam facit priuatus in p̄ſentia trium teſtiū videt̃ autentica.in auc̃. de inſtru. cau.§. ſi tamen quiſꝗ̃.coll̃.vj. ⁊.C. qui po.in pig.ha. ſcripturas. b Exemplaria.C.de eden.auc̃.ſi quis in aliquo.niſi ip̄a exemplaria ſumpta ⁊ publicata ſint iudicis auctoritate.C.de teſta.pub.⁊.j̃.eo.ca.vlti.arg. C.de iur.emphi.l.vlti.§.⁊ ſi quidem dominus.circa fi. C.de re iudi.geſta.ſed pone ꝙ ita papa mādat ꝓcedaris ſm̄ tenorē priorū litterarū. ⁊ prime littere nō conſtarēt: nūquid poterūt ꝓcedere? Dicas ꝙ nō.niſi p̄ma forma prius appareat per iura p̄dicta. vel niſi probet̃ tenor prioris reſcripti non cancellati non viciati.j̃. de priui.cum olim.nam ꝑ litteras vltimas non dat̃ iuriſdictio: vel ſi dat̃ non conſtat ꝑ eas de priori forma: et ideo nō poteſt procedi ꝑ ipſas: ſic non tenet̃ q̇s exequi ſententiā niſi ei fiat fides de iuriſdictione.ſ̃. ꝺ offi.de/lega.cum in iure.

SCripta vero. Io.an.non ſummat: quia breue ē. D.anto.ſummat ſic. Priuato inſtrumēto nō credit̃: publico ſic. Et publicū dicit̃ ſi manu publica ē confectū vel ſigillo autentico eſt ſigillatū cum ſubſcriptione teſtiū. Hec ſummatio mihi non placet: tū quia ex littera non colligit̃: tū q2 nō puto veritatē in ſe continere per ea que dixi in.c.p̄cedenti.⁊.j̃.ſtatim aliquid ſummittā: ideo ſummo ſic vt in rubro. Et non diuidit̃ quo ad litterā: ſed quo ad intellectū diuido ſic. Primo ponit dictū. Secūdo duos caſus excipit. Abbas Si. c Autentica. Inſtrumēta publica ꝑpetua firmitate nitunt̃ ad damnū ⁊ cōmodum vtriuſꝗ̃ partis.arg. liiij.diſt.c.ij.xij.q.ij.ſi quis de clericis.⁊.ſ̃.de pac.cuȝ pridē.⁊.iiij.q.iij.§.item ſepe fit.C. ꝺ fi.inſtru.in excendis.priuata ꝟo ab aduerſario ſcripta ita ꝙ conſtet vel a quocūꝗ̃ dūmodo partiū vel teſtiū ſubſcriptione fulcita ſint in actione ꝑſonali robur obtinent firmitatis.in auc̃.ꝺ inſtru.cau.§.ſed ⁊ ſi quis. ⁊ talis ſcriptura dicit̃ autenti.vt h̄ patet. In reali ꝟo actione inſtrumentū manu publica confectum preponit̃ tali inſtrumento priuato niſi priuatum inſtrumentū habeat triū vel amplius ſubſcriptionem teſtiuȝ.C. q̇ po.in pig. ha. ſcripturas. ꝑuata ꝟo inſtrumenta valent in preiudicium illorū qui ea ſcribunt. C.de non nu.pecu. generalit̃. et ff.depo.publia.§.vlti.ad comodū ꝟo eorum minime.C.de ꝓbati.inſtrumēta ratōnes exēplo. Lau. d Publicam manū.i. per notariū qui ſeruus publicus dicit̃.ff.rem pu.ſal.fo.l.j̃. e Appareant. rationes ſubſcriptiouis.in auc̃.de fi.inſtru.§.ij.coll̃.vj. Vin. f Sigillū.ſed quod dicimus autenticū ſigillum.ſigillū autenticū dicit̃ ſigilluȝ epiſcopi ⁊ ei credit̃ q̄ꝺdiu contrariū nō oſtendat̃.ſ̃. de proba. poſt ceſſionem.et xj.q.iij.cure. Item ſigillum capituli.ſ̃.de proba.c.ij lxxiij.di.in nomine patris.in fi. Item ſigillū alicuius p̄ncipis ſecularis cui credit̃ de conſuetudine.j̃.e.cū dilectus. Item ar.xix.q.iij.ſtatuimus.⁊.ff.de cuſto.⁊ exhi.reo.diuus.in auc̃.de inſtru.cau.l.fi.§.ſed ⁊ ſi q̇s.

EX litteris vr̄is accepim⁹: cuȝ cauſa que inter magiſtrū. A.et.R. ſuper capella de ambitoria vertitur: de mandato noſtro ſuſceperitis terminandā: p̄fatus. R. litte/g rarū ſibi copiā fieri poſtulauit. Qui cū eas argueret falſitatis: q2 in narratiōe facti: h abraſe ſunt: vbi ſcriptuȝ eſt: iura prochialia: et.j. Dicimus ꝙ ꝓpter abraſionē illaȝ iudicari falſe nō poſſunt: nec etiam haberi ſuſpecte: p̄ſer/i tim cum ⁊ ꝓuilegia in poſſeſſionib⁹ abradant̃: et littere: in narratiōe facti ſi erratū ē: poſſint incūctanter abradi.

Idem Eboracē̄.epiſcopo.

EX litteris. Summatur vt in rubro ſcōm mentē ca.Communis diuiſio. Secunda ibi. Dicimus. Ab. Sicul⁹. g Poſtulauit.quod de iure peteret potuit cum ſit commune inſtrumētum: imo iudex tenetur illud partibus exhibere.ſ̃. de dila.preterea.quod ſi non fecerit appellari poterit.j̃.eo.H.perpetuus. nam ⁊ propria inſtrumenta tenetur quis alteri parti exhibere ex quo vtitur.illis in iudicio.j̃.eo.c. proxi.⁊.c.contingit.⁊.C.eo.l.vlti.cum ea vult arguere falſitatis.vt ibi dicitur. h Abraſe ſunt. vnde videbatur dubitandum quoniam reſcriptuȝ debet apparere non vitiatum non cancellatum.C.de edi.diui adri.tol.l.vlti.⁊ ſine reprehenſione bulle ⁊ charte vel littere.j̃.de priuile. cum olim. ⁊ hoc intelligo verū vbi eſt ius queſtionis: et vbi papa reſpondet de iure: ſed in narratione facti poſſunt abradi: quia hoc ad ius nō pertinet: ſȝ ad queſtionē fidei.id eſt facti.C.ꝺ teſta.ſi vn⁹ quia nō ſtatur tali narrationi niſi illud probetur. nec dicitur ꝓpterea vitioſum reſcriptum ſi de eadem manu raſura repoſita eſt in loco non ſuſpecto. ſi vero littere eſſent clauſe tunc non nocet. ar.C.de fi.inſtru. comparationes.⁊.C.de teſta.ſi vnus. Lau. i In poſſeſſionibus.id eſt.in nominibus poſſeſſionum: ſed in nominib⁹ actoris vel rei vel iudicis ibi omnino raſura eſſet ſuſpecta. Iteȝ ſi eſſet ibi falſum latinū ſuſpe/

ſunt lr̃e. ſ. de reſcꝑ. ad audiẽtiã. Bern̄.

A Cceepimus. ℂ In pͥma ponif ptis deciſa peti/ tio. In ſecũda pape prouiſio. ibi cum priuilegia. ℂ Valeãt. al's eni nec redargui poſſunt nec etiã ſci qd deberet ſeruari p ipa ꝙ totũ ex ipaꝝ inſpectione ꝓhendif. ſ. de ...i. dilecti. ꝛ ca. ...ꝛro. et ſ. c. pͥ ...o. ꝛ. xcvj. diſt. ...ne quidẽ. nec ...ſſum⁹ iudica/ ...de lege niſi ea ...pecta. ff. ꝺ leg. ...ciuili. ꝛ q̃ þui/ ...giũ vel inſtru/ ...ntũ vult ar/ ...ere falſitatis. ...imo iurabit ꝙ ...ũnioſe ꝟ non ...cat: al's nõ au ...reẽ nec dareẽ ...inſpiciendũ. ...de fi. inſtru. l. ...i. q̃ intelligiẽ ...agiẽ de falſo ...mialiter tunc ...cribit accuſa/ ...vt ibi dr̃. qui ...intelligũt le/ ...n iſtã cũ agiẽ ...iliter de falſo ...ꝙ hec decre. ...telligiẽ. et fm ...c bñ ꝓbat id ...qꝺ inducitcũ ...ciuiliter vult ...guere inſtru/ ...ntũ de falſo. ...intelligo ve/ ...vbi ꝺ calũnia ...eſt iuratũ. et ...ad hoc argu. ...de teſti. p̃ſen/ ...et ſ. de excep. ...ſtoralis.

a ℂ Securo. ꝟ ...dex dꝫ ꝓuide/ ...vtriqꝫ pti. iij. ...ix. hortamur. ...xiij. q. ij. ſiue. ꝛ

Redarguẽti priuilegiũ ꝺ fal ſo iudex faciet illud exhiberi corã paucis et ĩ loco cõgruo ꝛ ſecuro ꝛ interim ſtabiẽ ſen tẽtie late p illud. Ca. IIII.

A Cceepimus lr̃as q̃s ab/ bas ſancti Auguſtini cõtra Cantuarieñ. archiepm̃ trãſmiſit. et. ſ. ℂ Cũ priuile/ a gia nõ inſpecta: nõ valeãt ar gui falſitatis: ꝛ difficile ſit et piculoſum ea apud ſe. ap. ex/ hiberi: p̃cipim⁹ vt vel exhi/ beanẽ eidẽ archiepõ in clau ſtro predictoꝝ fratrũ: vel in b alio loco ↄgruo ꝛ ſecuro vſqꝫ ad natiuitatẽ ꝓximã ſancti iohãnis baptiſte. Si vo nec venerit: nec ſufficientẽ reſpõ ſalẽ miſerit: ei ꝑpetuũ ſilen/ tiũ imponatis ipſa vlterius c arguẽdi. Interim aũt nolu/ d mus illa ꝑuilegia vacillare: ſed p̃cipim⁹ ſentẽtiã que eoꝝ e obtentu ſup ſtatu monaſterij lata eſt: inuiolabiliter obſer/ uari et. ſ. Iubemus etiã: vt f archiepm̃ in inſpectiõe priui legioꝝ. xij. hoĩm numero fa/ ciatis eſſe cõtentũ. Celeſti/ nus terti⁹ abbati ſcti ſecũdi.

Inſtrumẽtũ vel priuilegiũ q̃ q̃s vtiẽ corã iudice aduerſa/ rio ĩtegraliter legi nõ debet

ſed ſolũ illꝺ capitulũ de quo agiẽ edi debet. Capitulũ. V.

g C Ontingit interdum vt dicitis: ꝙ quãdocunqꝫ cũ aliquo litem habetis pri/ uilegiũ veſtrũ aduerſe parti cogimini plenius exhibere: Vñ accidit ꝙ occaſione vni⁹ capituli ſup quo cõuenimini h plurima litigia ſuſcitanẽ: et . ſ. ℂ Conſul. t. t. reſponde/ mus: vt quandocũqꝫ ſup ex/ hibendo ꝑuilegio: vel indul gentia: ſeu inſtrumẽto fueri/ i tis requiſiti: preſente iudice aut aliquibus prudentibus viris deputatis ab ipſo: au/ diente pte cõtraria tm̃mõ re/ citetur: ita ꝙ ſi tm̃ ſuper vno k capitulo queſtio fuerit: illud ſolũmodo reſcribaẽ: ꝛ aduer ſe pti copia eius fiat. Inno. terti⁹ mediolañ. archiepõ.

Inſtrumentũ publica manu non confectũ habens ſigillũ cui⁹ littere nõ ſunt legibiles vel ſcripture delete vel enor men patitur fracturam non probat. Capitulum. VI.

I Nter dilectos filios ab batem ſancti donati de ſcozula: ꝛ. B. ꝓcuratorẽ tuũ ſup ſubiectꝭ articulꝭ: diu fuit in noſtro auditorio litigatũ.

te ipſorum. ſ. ca. pͥmo. ꝛ. ff. de eden. l. j. §. ij. Bern̄.

C Ontingit. ℂ Cõmunis diuiſio. ſecũda. ibi: cõ ſultationi. Abbas ſi. g ℂ Contingit exhibere. ꝛ nonne iſti erãt rei: quare ergo congunẽ ſua inſtrumẽ ta parti alteri exhibere cõtra illud. ſ. ꝺ ꝓba. ca. j. ꝛ. iiij q. iij. §. item in criminali. vo. qui intendit. ꝛ. C. de eden. qui accuſa re. ſed non con/ tradicunt illa qꝛ iſti vſuri erãt in iudicio illis pri/ uilegijs. et ideo aduerſario illa edere tenebanẽ. ff. de eden. l. j. §. edenda. nam et actor reo: ꝛ reus actori teneẽ ede re omnia quibꝫ vſurus eſt. C. de eden. l. vlti. de ꝟ diciẽ. ſ. eo. ꝟ. per petuus. Bern̄. h ℂ Suſcitanẽ quod eſſe nõ de/ bet. imo potius iudex proſpicere debet ne lites ex litibus oriantur ff. de arbi. nõ di/ ſtinguemus. §. q̃/ ſitũ. ff. ſi cer. pe. quidam. ꝛ. ff. de leg. iij. fideicom/ miſſa. §. ſi qs. x. ꝛ. ff. de dam. in/ fec. qui bona. §. vlti. et. C. de iu/ di. apertiſſimi. ꝛ C. de ſacroſanc. eccle. l. vltima. vnde ꝛ ille q̃ pe/ tit ſibi fieri edi/ tionẽ inſtrumen torũ. iurare de/ bet ꝙ per calũ/ niam hoc non fa ciat. ff. de eden.

...de ap. ex pte. et. ſ. vt lite non cõteſtata. accedens. ij. c ℂ Arguẽdi. no. tempus p̃figendũ accuſare volenti ...ra qꝺ nõ audiẽ. vt. iiij. q. v. c. j. et. ſ. qui fi. ſint legi. la ...ſ. de accu. licet. ſ. de clamde. deſpo. cũ inhibitio. et. ſ. ...i ma. accu. poſ. cũ in tua. ꝛ. C. de inge. ma. diffamari ...C. qui accu. nõ poſ. ſi ea. ſic ꝛ ad exceptiões ꝓponẽ/ ...s. ſ. de excep. paſtoralis. d ℂ Vacillare. ar. ꝙ pẽ/ ...nte accuſatiõe ↄtra aliquẽ interim remanet in ſtatu ...fficio ſuo p̃ſtino. viij. q. iiij. nõne. argu. contra. ſ. de ...ti. nõ oportet. vbi de hoc. e ℂ Obtentu. auctorita ...eſm ꝑuilegioꝝ ſentẽtia lata fuit ſup ſtatu monaſterij ...ſoluẽdo monaſteriũ a ſubiectiõe archiepi ꝛ ita patꝫ ...licꝫ dicaẽ ſentẽtia lata p falſa inſtrumẽta ſiue teſtes ...ouſqꝫ de hoc conſtet in ſua firmitate ꝑdurat ꝛ et ſta ...ff. de re iudi. diuus. falſitate vo ꝓbata nullius erit ...menti ipſa ſententia. ſ. de ꝓcu. in noſtra. in fine. et ...de procu. licet. f ℂ Priuilegiorũ. vel etiã in par/

ſi quis ex argentarijs. §. exigitur. C. queadmoꝺ teſta. ape. l. iij. b. i ℂ Iudice. al's non tenetur nam coram iudice ꝛ preſente alia parte hec ſunt facienda. argu. ff. de interroga. actio. voluit. §. quod ait. et. l. vltima. k ℂ Illud ſolũmodo. ff. de eden. argentarius. §. edi autem. alia vo capitula non debent edi. ſic ꝛ quãdoqꝫ reticetur clauſula teſtamenti que alicui ingerit igno/ miniam. C. quemadmodũ teſta. ape. l. iij. et. ff. eodem titu. l. ij. §. ij. Bern̄.

I Nter dilectos. ℂ Reus abſoluitur cum iura actoris ſunt obſcura: vt qꝛ ipſius inſtrumẽta ſũ obfuſcata vel littere vel ſculpture ſigilli ſũt delete. h. dr. Ego ſummo ſic vt faciat magis ad titulũ vt i rubro. Et eſt caſus quotidianus ꝛ notabilis pro iſtis ſigillis antiquis. Diuidiẽ in tres partes. In prima parte pe/ titio ꝛ iura ꝛ allegationes actoris. In ſecũda reſpon/ ſiões rei ibi: ſed ↄtra. In tercia ſnĩa ibi: cũ aũt. Ab. ſi.

a Petebat ſiquidē abbas nomine monaſterij ſui: a p̄fato b ꝓcuratore tuo nomine: mediolaneñ eccl'ie reſtitui monaſterio memorato portum c ſcozule ſiue ſexti cū honore diſtrictu ⁊ iuriſdictione loci p̄fati: dicēs ad monaſteriū hec oīa ptinere: hoc ip̄m dicens de hominib⁹ qui habitāt in curte binieñ: ⁊ tenent res monaſterij in gralia: de d quib⁹ monaſteriū obtinuerat in iudicio poſſeſſorio ꝑ ſniam epī veronē: Hec omnia petebat cū omnib⁹ fructib⁹ inde ꝑceptis: ſaluo in e omnib⁹ iure addēdi vel diminuēdi: ſatagēs ꝓbare oīa que p̄miſſa ſunt ad ſuum f monaſteriū. ptinere. Primo ꝑ priuilegiū luitardi comitis quondā epī lucani: q̄ monaſteriū ip̄m fundauerat ⁊ ei que p̄miſſa ſunt donauerat vniuerſa. Scd̄o ꝑ inſtrumentū ſnīe Aſperti quondā mediolanēſis archiepī: quā ex delegatione lodouici imꝑatoris tulit: ſuꝑ his ꝓ monaſterio ꝯtra a. p̄fati luitardi nepotē qui ſuꝑ eis monaſteriū moleſtabat. Tercio ꝑ priuilegia romanoꝝ impatorū ⁊ p̄ſertim henrici: qui premiſſa omnia monaſteria cō g firmabat vel etiā cōferebat. Quarto ꝑ inſtrumēta locationum quas fecerant diuerſis ꝑſonis: abbates monaſterij memorati. Teſtes quoq̄ ꝑduxerat ꝑ quos nitebatur ꝓbare q̄ monaſteriū. a xl. annis ⁊ citra ⁊. A. l. an h nis ⁊ ſupra poſſederat ſupradicta ⁊ q̄ fama publica erat ea omnia p̄fato monaſterio a iam dicto luitardo fuiſſe donata. Sed cōtra priuilegiū donationis: a ꝓcuratore tuo multa fuerūt obiecta. Primo q: ibi maxīe ap i parebat cōſumptū: videlʒ in k annotatiōe inditionis: vbi potuiſſet falſitas facili⁹ dep̄hendi. Scd̄o q: cum cartha l vetuſtiſſima videret̄: recentior apparebat ſcriptura: tāq̄ non illo tēpore facta fuiſſet. Tercio q: falſum ſigillū vicioſe videbat̄ appoſitum: eo q̄ a media pte ſigilli apparebat quedam imago nō cū mitra in capite: ſʒ cū pilleo: nec induta pōtificalib⁹ ſed regalib⁹ indumentis: tenens in manu non baculum paſtoralem: ſed quaſi ſceptrū regale: cui⁹ facies nō apparebat integra ſʒ dimidia

a ¶ Petebat. abbas habēs mādatū a capitulo ſuo alias nō audiret̄. ſ. de trāſac. c. cōtingit. niſi cauiſſet d rato. ſ. d offi. dele. corā. d hoc dixi. ſ. de reſcrip. edoceri. b ¶ Procuratore tuo. ⁊ ita eſt cōcipiendus libellus in ꝑſonā ꝓcuratoris nomine eccleſie: ar. C. de epiſ. ⁊ cle. oēs. §. hoc nihilominus. de hoc dictū eſt. ſ. de elec. querelā. c ¶ Cū honore ⁊ ſic ptʒ q̄ libellus generaľ pōt offerri. ſ. de reſti. ſpo. cū ad ſedē vbi de h̄ plenius dicit̄. ſ. de lib. obla. c. ij. d ¶ Obtinuerat i iudicio poſſeſſorio. ſed ſi obtinuit in poſſeſſorio qualit̄ mōdo petit cū habuerit poſſeſſionē? dicas q̄ obtinuit in poſſeſſorio cā rei ſeruande. ſ. de iudi. examinata. ſed archieps recuperauit poſſeſſionē īfra annū offerēdo cautionē corā epīs regiñ. ⁊ mutiñ. et p̄terea monaſteriū non ſtetit in poſſeſſione. ſed archieps. ſ. de ſequeſtra. ad h̄. e ¶ Addēdi. dicunt quidā. ar. hui⁹ lr̄e q̄ verba iſta ſemꝑ ſūt ponenda in libello ar. inſti. de actio. §. ſi minus. ſed nō eſt neceſſe q̄ ponant̄ niſi q̄s velit ponere ad cautelā q: vſq̄ ad lit. cōteſt. poteſt mutari vel addi vel diminui libellus. C. de eden. edita actio. de hoc dictū eſt. ſ. de libel. obla. c. ij. f ¶ Pertinere. verbū iſtud ptinere latiſſime patet. ff. de ver. ſig. verbū iſtud ꝑtinere. vnde ꝑ h̄ deduxit in iudiciū quicq̄d iuris habebat i rebus illis ex quo nullam cauſaʒ adiecit. ff. de excep. rei iudi. ⁊ an eandē. §. actiones. ⁊ de hoc dixi. ſ. de li. obla. c. ij. ⁊. ij. q. viij. libelloꝝ. g ¶ Vel cōferebat. tanq̄ dn̄s p̄dicti comitis qui feudū alienare nō poſſet ſine lr̄a dn̄i. vt cōſtitutione frederici de feudis: ⁊. C. de iure emphi. l. vl. ⁊ arg. ĩ. d do. poſt diuor. reſti. nup. ſed hec collatio ad alia ⁊ ꝯfirmatio ad alia referr̄. vt. ĩ. ſeq̄r eo. ca. vin. h ¶ Et ſupra. hoc vult dicere lr̄a iſta quidā teſtes dicebāt q̄ monaſteriū poſſederat. xl. annis citra. alij dicebāt q̄ ꝑ q̄nquaginta annos ⁊ ſupra. ſed vere non ꝓbant q: ſi hoc fuiſſet ꝓbatum obtinuiſſet monaſteriū ⁊ id q̄ dicit̄: nitebat̄ ꝓbare. i ¶ Cōſumptū. cōſumptio vel raſio obeſt i noīb⁹ iudicū i data in remotiōe appellatiōis vt dictū eſt. ſ. e. ex lr̄is. k ¶ Inditionis. inditio em̄ ꝯſueuit poni priuilegijs ⁊ inſtr̄is: vt hic. ⁊. xxiij. di. in noīe dn̄i. ⁊. lxxiij. di. in noīe patris. in fi. ⁊ anni dn̄i ſunt ponēdi ⁊ nomē imꝑa. ⁊ mēſis ⁊ dies ⁊ hoc totū legit̄ in auc. vt nomē impa. docu. ꝑpo. col. v. editio tn̄ inſtr̄oꝝ dʒ fieri aduerſario ſine die ⁊ cōſule ⁊ inditione ⁊ annis dn̄i q̄a inſpectio inſtr̄orū p̄ſtat materiaʒ fabricādi falſum. ff. quēadmodū. te. a pe. l. ij. §. diē aūt. niſi q̄s vellet agere de falſo. vt hic ⁊. C. de cōtrahē. ⁊ cōmit. ſti. opti. man. no. § quid ſit inditio ad h̄ vt ſcias an iſtrumentū falſuʒ ex inditione diſcernat̄ Eſt. n. inditio q̄dā numer⁹ annoꝝ ꝯſtās ex tribus luſtris. i. xv. an. ⁊ dʒ poni in principio cuiuſlibet inſtr̄i vt dictū eſt incipiens a p̄ia inditione ꝑ totuʒ annū dicit inditiōe prima. In ſcd̄o anno dicit: indictione ſcd̄a. ⁊ ſic vſq̄ ad. xv. ⁊. xv. anno. finito iterū īcipit a p̄ia inditione: ⁊ ſic fiet ꝑpetuo. Si vo vis ſcire falſitatē inſtr̄i vel p̄uilegij ꝑ inditionē vide quottus ann⁹ dn̄i ponat̄ in inſtr̄o ⁊ quotta inditio ibi ponat̄ ⁊ illos annos dn̄i diuidas ꝑ. xv. ⁊ q̄cq̄d ſupeſt a. xv. ita q̄ n̄ ꝯpleat. xv. additis ibi trib⁹. tal' dʒ eē īditio i inſtr̄o: ⁊ ſi nō ē ibi talis īdictio falſū eſt inſtr̄m. ⁊ hec ē regula ad inueniēdū īditionē: Tres annos dn̄i appone ꝓ īditionib⁹ regularit̄ ⁊ ptire ꝑ q̄ndenū nūerū ⁊ quott⁹ nūer⁹ remanet. ĩ. xv. tāta eſt īditio ⁊ ſi fcā diuiſiōe remaneāt. xv. tm̄. xv. ē īditio. vn̄ v̄ſus. Si ꝑ q̄ndenoſ dn̄i diuiſer annoſ. His trib⁹ adiūct' īdito certa patebit. Si nihil excedit q̄ndena īdirō erit l ¶ Videret̄. no. q̄ ex q̄litate falſitas charte dep̄hendit̄. ĩ. d fal. c. lʒ. §. eos. ⁊ h̄ fit ꝯpatio charte ad lr̄aʒ ſic alibi fit ꝯpatio ſcripture ad ſcripturā. C. de fi. iſtru. cōparationes. Vin. m ¶ Dimidia. ad h̄ ei vt ſigillū ſit autēticū debēt app̄re caractheres ⁊ orbita. ff. q̄ teſta.

fa. poſ. ad teſtiũ. §. ſignum. ⁊ de pe. di. ij. p̃ncipi/ um inquit. ✠. q̃d nãq̃ boni ⁊c̃.
a ❡ Delete. nõ eni dicũt lr̃e ſig̃ te vbi nomẽ de/ eſt. ff. q̃ teſta. fa. poſ. l. ad teſtiuȝ. §. ſi quis ex te/ ſtibꝫ. ⁊ ſi q̃s non habet ꝓpriũ ſi/ gillum alieno ſi/ gnare põt. C. de teſt. ſi vnꝰ. ſȝ ex ꝯmẽdũ eſt h̃: vel forſitã nõ tenet hoc ĩ ꝯctibꝫ p̃ci/ pue magr̃ũ rerũ et etiã p̃ncipiuȝ. j. de ap. ſignifi/ cauit. ⁊ lr̃e ille delete fuerãt de ipſa cera ſigilli.
b ❡ Due lr̃e. ſ. v. et. i.
c ❡ Publica mãu. ſȝ nõne ſuf ficeret p̃uata: h̃nſ ſubſcp̃tionẽ triũ teſtiũ. C. q̃ po. ĩ pig. ſcripturas. et. xvj. q. iij. §. p̃t ✠. is aũt. rñdẽt q̃dã ꝙ nõ niſi te ſtes viuãt. arg. s̃. e. c. ij. Berñ.
d ❡ Magꝭ po terat tñ alio mõ ꝓbari: vtrũ fue/ rit hẽrici vel lo/ douici. videlȝ p chronicã impa/ toꝝ ex ãnis dñi et inditiõe.
e ❡ Liture. i. cancellature ſiue raſure. alibi di/ cunt interleta. C. đ teſta. ſi vnꝰ
f ❡ Profiteret̃. i. ꝯfitebat̃ p ſe feciſſe cõpletiõȝ inſtr̃i. ĩ auc̃. đ ta bel. §. j. ⁊. j. đ pri uile. cum olim.
g ❡ Mentio. no. in p̃uilegijs mẽtionẽ eẽ faciẽ dã ſnĩe vt h̃ vi/ det̃ ⁊ etiã cõpo/ ſitiõis. j. đ deci. ex multiplici ſic etiã in reſcp̃tꝭ fa ciẽda ẽ mẽtio de p̃uilegijs. s̃. đ re

tanꝙ̃ in illa medietate reſpi ceret aliam mediam: que ta/ men tota vacua remanebat. ſed quedam imago videbat̃ ex ea fuiſſe delata. quia cera in ea parte: nec in colore nec in planicie relique parti ſimi lis apparebat. vnde nõ epi/ ſcopi ſed impatoris videbat̃ fuiſſe ſigillum: qđ in vna me dietate ceſaris imaginẽ exp̃/ mebat: ⁊ in altera medietate preſumebat̃ vel filij vel con/ iugis imaginẽ habuiſſe. naȝ in ipſo ſigillo nulle alie litte re apparebãt: niſi que nomẽ ꝓprium cum hac adiectione dei gratia deſignabãt. Sed cum ꝓprium nomen ipſiꝰ epi ſcopi fuerit luitardus: in no mine ꝓprio qđ exprimebat ſi/
a b gillum delete fuerant due lit tere. ſecunda que erat inter L. et. T. ⁊ ſexta que fuerat inter. R. et. A. ita ꝙ ſi ſecun/ da. O. et ſexta fuiſſet. I. pro culdubio non luitardus ſed lotharius legeret̃: qđ etiam inde conuinci poterat: qđ ſꝫ diſpoſitionẽ aliarum littera rum. inter. L. et. T. non erat ſpaciũ: niſi qđ potuiſſet vnã litteram continere: cum ſm̃ integritatẽ huius nõis lui/ tardus: int̃. L. et. T. due lit tere ſint diuerſe. Preterea inter. R. et. A. tam modicuȝ erat ſpacium: vt ĩ eo: nec hec littera. D. que maius occu/ pat ſpacium: ſed hec littera I. que mĩmũ occupat: vide/ ret̃ formata fuiſſe. Rurſus cũ cera ſigilli ab interiori p/ te vetuſtiſſima eẽt: cera q̃ po ſita erat ab exteriori pte: q̃ſi ad ꝯſeruationẽ ſigilli: reces erat ⁊ mollis. Qđ cũ diligẽ ter inueſtigatũ fuiſſet: certo certiꝰ ẽ comptũ: ꝙ ſub vetu/ ſto ſigillo charta fuerat pfo/ rata: ⁊ p glutinũ noue cere q̃ fuerat poſita exteriꝰ: q̃ſi ad ꝯſeruationem ſigilli: vicioſe fuit ip̃i charte ſubiũctũ. Ea dẽ falſitatꝭ ſpẽ p vicioſaȝ vi/

delicet appoſitionẽ ſigilli: ce tera fere p̃uilegia romanoꝝ impatoꝝ p̃ter p̃uilegia hen/ rici: vel falſa repta ſũt vel fal ſata. Sȝ ⁊ ip̃m henrici p̃uile giũ ad fidem inſtruẽdã non videbatur ſufficere quia nec
c erat publica mãu ꝯfectũ: nec ſigillũ habebat autẽticũ: eo ꝙ erat ex media fere pte con ſumptũ: nec plus de noĩe pro/ prio niſi vltima medietas vi delicet icus: nec đ ceterꝭ lr̃is niſi hec adiectio: dei gr̃a: ap parebat: ita ꝙ ex lr̃is ip̃is ñ
d magꝭ poterat cõprobari fuiſ ſe ſigillũ henrici: q̃z lodouici Inſtrm̃ q̃z ſnĩe multꝭ modis inueniebat̃ ſuſpectũ: tũ qr q̃
e dã in ip̃o apparebãt liture: tũ qr ſubſcp̃tio notarij vide/ bat̃ manꝰ alteriꝰ fuiſſe: q̃z ſb̃ ſcp̃tio inſtr̃i: cũ tñ notariꝰ in
f ſubſcp̃tiõe ꝓfiteret̃ ſe inſtrm̃ mãu ꝓpria ꝯſcp̃ſiſſe. Lr̃a q̃z recẽtior videbat̃ q̃ charta: ⁊ aq̃ videbat̃ incauſtũ ĩfectũ: vt antiquiꝰ apperet. In oĩbꝰ aũt impialibꝰ p̃uilegijs q̃ po ſteriora fuerãt: nulla ẽ habi/
g ta mẽtio de ſnĩa: q̃uis in eo/ rũ aliq̃bꝰ mẽtio facta fuerit luitardi: q̃ dicebat̃ donatio/ nẽ feciſſe. Porro ſi legitimũ eẽt inſtrm̃ ſnĩe: p illã tñ ſnĩaȝ nullũ mediolaneñ. archiep̃a tui p̃iudiciũ poterat genera ri: cũ ip̃a ſnĩa lata fuerit int̃
h alioſ: ⁊ res int̃ alioſ acta alij non p̃iudicet: nec atteſtatio/ nes q ꝯtinebãt̃ in inſtr̃o ſnĩe p q̃s legitima donatio luitar di videbat̃ eẽ ꝓbata: pote/
i rãt eidẽ archiep̃atui nocum tũ aliq̃đ irrogare: cũ int̃ ali/ as pſonas: ⁊ ĩ alio iudicio re cepte fuiſſent. Ceterũ memo rati henrici p̃uilegiũ: qđ nõ ſolũ ꝯfirmatiõis: ſ etiã do/ natiõis videbat̃ fuiſſe: vñ re rũ dñiũ donataruȝ intelligi forte poterat monaſterio ac/
k q̃ſitũ: q̃uis ex forma petitio nis: q̃ in ipſo p̃uilegio decla/ rat̃: ꝯfirmatoriuȝ videretur

ſcp̃. cũ ordinẽ. ⁊ vnũ reſcriptum debet facere ex/ preſſam mentio/ nẽ de alio reſcri pto ad h̃ vt ip̃m tollat. s̃. de do. et ꝯtu. ex litterꝭ. Itẽ vnũ p̃uilegiũ de alio. j. de reſcrip. veniens
h ❡ Acta. ſic. s̃. de teſti. veni/ ens. ij. q. v. inter rogatuȝ. hec re/ gula ponit̃. j. de re iudi. c. penul. vbi de hoc.
i ❡ Nocumen tum. illas enim poſſet approba/ re: ſed cogi non poterat. arg. s̃. de teſti. cũ cau/ ſam. ⁊. c. ꝯſtitu/ tus. ⁊. c. veniens ij. cum inter ali/ as perſonas re/ cepte fuiſſent ſȝ ſi in alio iudicio tm̃ ⁊ inter eaſdẽ perſonas rece/ pte fuiſſent tunc tenetur illas ra/ tas h̃re ſi ſint publicata. arg. C. de li. cau. iube mus. ⁊. s̃. de ꝓ/ ba. c. vl. ⁊. s̃. de teſti. cauſam q̃. et idem eſt ſi co/ ram arbitro re/ cepti ſunt cũ di/ ſtinctiõe tamen illius legis. C. đ teſti. l. vlti. ⁊. s̃. de teſti. c. p̃nta/ ta. Berñ.
k ❡ Petitio/ nis. argu. ꝙ re/ ſponſuȝ ꝯformã duȝ eſt petitoni ff. de inter. ac. đ etate. Item ar/ gu. ꝙ ex forma petitiõis formã da eſt ſententia quia ex petitiõe apparet qualit̃ et de quo ſit ac/ tum. j. de accuſa. q̃lit̃ ⁊ qñ. ⁊. j. de ſymo. licet heli. ⁊ eſt. argu. ꝙ libel lus ſit dãdꝰ: ali/ as de p̃dictꝭ con ſtare non poſſet.

fuiſſe: vt tñ intelligaẗ eo mō
a quo magꝭ poſſet valere: di/
ſtinguēdū videbaẗ: vt idem
henric⁹ alia donauerit ⁊ alia
ↄfirmauerit: cū eadē legiti/
b c me nequiſſent ↄfirmari pari
ter ⁊ donari: ↄfirmari tanꝙ̄
prius habita ⁊ poſſeſſa: do/
nari tanꝙ̄ tūc tradita ⁊ ↄceſ
ſa. ac p̄ h̄ illa non poterāt in/
telligi p̄ ꝑuilegiū illud dona
ta: ſed ↄfirmata: cū iuxta le/
d gū ſanctiōes: qđ meū eſt: ex
alia cā meū fieri nō poſſit: ni
ſi deſierit eē meū. et. ĩ. Cū er/
go ꝑuilegiū henrici ↄfirma/
toriū tm̄ extiterit: ſaltē q̄ ad
illa que deducta ſunt in iudi
e ciū: ſi p̄ncipale ñ tenuit: nec
acceſſoriū qđ ex eo vel ob id
dignoſciẗ eē ſecutum. et. ĩ.
Per inſtrumēta ꝟo locatio
nis: nec ē vtriꝗ ꝓbata ꝓprie
tas: nec ad plenū poſſeſſio:
cū ad ꝓbationē rei ꝓprie ſiue
ad defenſionē nō ſufficiat fa
f cta locatio. et. ĩ. Cū autē ſup
his fuiſſet diuti⁹ litigatū: qꝛ
legitime ꝓbata nō fuerāt: q̄
petebanẗ ad monaſteriū ꝑti
g nere: ab impetitiōe ipſi⁹ ꝓcu
ratorē tuū noīe tuo ⁊ medio

laneñ. ecclie ſn̄ialiẗ duxim⁹
abſoluēdū: qm̄ cum obſcura
ſūt iura ꝑtiū: ↄſueuit ↄtra eū
h q̄ petitor eſt iudicari. Idem
Cantuarieñ. archiepo. Non
valent littere ſup abſolutiōe
voti p̄ cruce ſignatos impe/
trate tacita veritate vel exp̄ſ
ſa falſitate. Ca. VII

i Quod ſup hiſ. et ĩ. Que
ſiuiſti q̄d agere debeas circa
ce ſignatos: q̄ dicentes ſe ab
k ap. ſe. redire: ſup abſolutiōe
l ſua ignota cardinaliū ſigilla
m reportāt: cū eis ſup impedi/
mentis expoſitis: nō fuiſſet
de leui credendū. Ad hoc
t. Rñ. ꝙ quando talibus lit/
teras indulgemus: illis qui
perſonas ⁊ facultates eoꝝ
plenius nouerūt: hoc modo
ſcribimus: vt ſuper impedi/
mentis expoſitis: inquiſita
diligentius veritate: ſtatu/
ant circa illos qđ animarum
ſaluti ⁊ ſuccurſui terre ſancte
magis nouerint expedire: ꝓ
uidentes attentius: ne quid
in fraudem voti fallaciẗ con
fingaẗ. Unde ſi tales p̄ ſup/
preſſionē veritatis: aut falſi/
ſatis exp̄ſſionē: litteras non

a Quo magis poſſet valere. ſic ergo faciēda eſt in
terp̄tatio vt res de qua agiẗ magiſ valeat ꝙ̄ pereat. ĩ.
de verbo. ſig. abbate. ĩ. de ꝑuile. in his. xij. q. ij. ſi quos
de ſeruis. ⁊. ff. de re. du. quotiēs. ⁊. ff. de verbo. obli. q̄/
tiens in ſtipu. arg. ↄtra. s̄. de offi. dele. cum ſup. ⁊. ff. đ
iur. codicil. l. j. ⁊
ff. de re. du. ĩ am
biguo. ⁊. ſt. đ he
re. inſti. q̄tiens.
b Nequiuiſ
ſent. ⁊ ita talia
debent eſſe ſubie
cta q̄lia p̄mittūt
p̄dicata. Lau.
c Confirma
ri. videtur ꝙ idē
non poſſit dare
et ↄfirmare. ff. đ
iuriſdic. om. iu/
di. et quia. ſed ↄ̄
videẗ. lxiij. di. in
ſynodo. ⁊. xxiij.
di. in noīe dñi. ⁊
s̄. de elec. cū inẗ
canonicos.
d Qđ meū
eſt. ſic inſti. de
ac. § ſic itaqꝫ. ff.
de acq. poſ. poſ/
ſideri § ex plu/
ribus. ⁊ inſti. de
leg. § ſed ſi. C. đ
ↄ̄hen. emp. cum
res. ⁊. l. ſi mater
ff. de ↄtrahen.
emp. ſue rei. C. đ
iur. do. auia. ar.
vbi đꝛ ꝙ cū pa/
tri iam ꝓuiſum
ſit per legem vt
habeat actionez
ad repetendam
dotem ſi pactuꝫ
faciat non naſci
tur ex hoc actio
cum iam eaꝫ ha/
beat a lege tam
poſſeſſio pluribus ex cauſis habetur. ff. de acqui. poſ.
poſſideri § ex pluribus. licet enim vnū ſit genus poſ/
ſeſſionis multe ſunt eius ſpecies: vt ea. l. poſſideri §.
vlti. licet ergo ex pluribus cauſis poſſit fieri traditio
rei. arg. ff. de ſol. cum quis § de peculio. ex vna tamē
dñium acquiritur. arg. ff. ad. l. falci. fundo. ⁊. l. ſi a me.
et. C. loca. ad ꝓbationem. preterea ex hoc videtur ꝙ ſi
aliquis plures titulos ſui dñij aſſigner: cum hoc eē nō
poſſit ſuccumbat: arg. ĩ. de ↄ̄ceſ. preben. poſt electionē
et. C. de ↄtrahen. emp. l. iiij. ⁊. l. ſi ancillam. tamen licꝫ
ratione vnius tituli ſit effectus dñs: ratione alterius
tituli competit ei exceptio: licet iſte titulus nullus vi/
deatur. ff. de excep. l. nemo.
e Nec acceſſorium.
iſtud regulariẗ verū eſt: vt ſi p̄ncipale nō tenet nec ac/
ceſſoriū. C. de leg. non dubiuꝫ. ⁊. ĩ. de dote poſt diuor.
reſti. ⁊ ſi neceſſe. ⁊. s̄. de fo. compe. ſi diligenti. ⁊. s̄. de
elec. qualiter. ⁊. ff. ad macedo. creditorē. arg. ↄtra. ĩ. đ
iureiuran. debitores. ⁊. C. ſi aduer. ven. l. j. ⁊. ff. quibuſ
mo. vſufru. amit. quid tamen. in p̄n. ⁊. l. p̄cedenti. ⁊ il/
la ſpecialia ſunt. Item ↄtra. C. de epi. audi. auc̄. liberi
furioſi vbi tenet legatū ⁊ non tenet teſtamētū: ſed illꝰ
fit in odium filioꝝ qui negligūt patrē.
f Loca/
tio. ſed hoc falſum videtur: quia ſi ego locaui tibi do/
mū tu non potes mihi referre queſtionē dñij. ff. đ pig.
ac. ſi pignore. ⁊ melius. C. loca. ſi quis ↄductiōis. ff. cō
mo. ita vt. ſꝫ ve/
rum eſt ꝙ nō re/
feraẗ queſtio do
minij ſi agaẗ il/
la actiōe que ori
tur ex pignorati
cia vel cōmoda/
ti vel locati: ſed
ſecus ſi agaẗ rea
li actione: qꝛ illa
nō ꝓponiẗ tāꝙ̄
ↄtra cōmodata/
rium vel inquili
nū: ſed q̄ſi ↄ̄ quē
libet poſſeſſoreꝫ
ff. ad exhibē. de
eo § j. ⁊ verba
iſta ſunt ſumpta
C. locati ad pro/
bationē. ⁊. arg.
ad h̄. C. de p̄ſcꝑ.
xxx. vel. xl. an.
male agiẗ. C. de
dona. cenſualis.
et ↄductor rem
ↄductam locare
pōt. ff. loca. qui
inſulā. ⁊. C. e. ti.
nemo.
g Procura
torē. h̄ q̄ formaẗ
ſn̄ia in ꝑſonā ꝓ/
curatoris. ↄ̄. s̄.
đ ꝓba. licet đ h̄
notaẗ. s̄. đ elec.
querelam.
h Petitor.
qꝛ cum obſcura
ſunt iura ꝑtium
iudicandū eſt ꝓ
reo vt h̄ dicit. s̄.
đ ꝓba. ex lr̄is. c.
in p̄ñtia. ⁊. iij. q. ix. indicas. ⁊. ff. de ac. ⁊ ob. arrianus.
ff. de pe. reſpiciendū. inſti. de interdi § cōmodū. niſi ĩ
liberali cā. ff. de manumiſ. l. antepenul. ⁊. ff. de re iudi.
inter pares. Itē ſi agaẗ de inofficioſo teſtō poti⁹ ꝓ
teſtamēto iudicaẗ. ff. đ inoff. teſta. ſi ꝑs iudicātiū. Itē
ꝓ mr̄imonio. xxxiij. q. j. ſi q̄s accepit. ⁊. xxx. q. iij. c. fi.
et iſtos tres caſus ⁊ q̄rtū habes. ĩ. de re iudi. c. vl. B.

Quod ſuper his. Cōmunis diuiſio. Scđa:
ibi: Ad qđ. Ab. Sic.
i Qđ ſuper his. hec
decre. eſt pars illius. ĩ. de vot. qđ ſup his.
k Abſo
lutione a voto ꝑegrinatiōis.
l Ignota. cū vero
ſigilla ignota ſūt tūc eis nō eſt ſtādum niſi ſint. v. aut
eo ampli⁹. xcviij. di. c. j. ⁊. ñ. ſi ꝟo obfuſcata ſūt. ſūt ſu/
ſpecta. vt. s̄. c. xx. ff. q̄. te. fa. poſ. ad teſtiū § ſi ſig̃. tūc
enī remittūẗ ad ↄſignatores vt agnoſcant ſigilla ſua.
ff. quēad. te. ape. ſi q̄s ex ↄſignatoribꝫ ⁊ ſi quis nō ag/
noſcit ſuū ſigillū nō iđ viciaẗ ſꝫ ſuſpectuꝫ habeaẗ in/
ſtrumētū. ff. e. l. j. ĩ fi. cū ꝟo ſigillū notū ē tūc crediẗ ta
libꝫ lr̄is etiā in p̄iudiciū alteri⁹. s̄. đ ꝓba. p⁹ ceſſioneꝫ.
et. c. iij. q̄diu. in ↄ̄riū nō ꝓbeẗ vt ibi.
m Impedi/

mentis. cur votum nequeāt adimplere. a ❡ Carere
volumus. quia veritatē debent lr̄e ꝯtinere q̄ votū re/
uocant ſicut ille que reuocāt alias lr̄as. ⁊. ſ̄. de offi. de
leg. ex lr̄is. ⁊. ſ̄. de do. ex litteris. ⁊. ſ̄. ð reſcꝑ. ceteruꝫ.
et. ī. de re iudi. inter monaſteriū. ⁊ ita ſeriem rei lr̄e cō/
tinere debent. ī.
de coha. cleri. et
mu. ſup eo. ⁊ ita
patet hic ꝙ litte
re gn̄ales nō ab
ſoluunt aliquem
a voto nec a ſnīa
excōicatiōis. ī. ð
ſen. excō. cum ꝓ
cauſa. ⁊. arg. ſ̄.
de offi. oꝛ. ex pte
Jo. b ❡ Ob/
ſtantibꝫ. denega
bit enī delegat⁹
ſuā cognitioneꝫ
vbi delegans de
negaret cōmiſſi
onē. ſ̄. de reſcꝑ.
ſuper litteris.
P Aſtoꝛa.
❡ Duo ſꝫ
dicta. Secūdū:
ibi. Verū. Ab.
c ❡ Diſſona.
No. qꝺ ſi aliqꝺ
reſcꝑtū ſit ꝯ ius
ſtatim ē abijciē/
dū. xxv. q. ij. re/
ſcripta. nō enim
rōne reſcꝑti re/
cedēdū ē a iure
cōi. vt. ſ̄. de re/
ſcꝑ. cām q̄. ⁊. ſ̄.
de eta. ⁊ q̄li. eaꝫ
te. imo auferen/
dū eſt ð māibus
tenēt̄ ⁊ dādū ē
ꝑncipi. C. ð pa/
ga. ⁊ ſacri. coꝝ.
l. ſicut. ſꝫ ſi non
eſt ex toto ꝯ ius
ſed alias ſit ini/
quū tūc expectā
dū eſt ſꝫm māda
tum. ſ̄. ð offi. de
le. ſi qn̄. ⁊ ī auc̄.
vt nul. iudi. §. ſi vo. ſi autē aliqua decre. eſt preter ius
non ſtatim eijcit̄ ſed ꝯſulit̄ ſuperioꝛ vt hic dicit ⁊ hoc
ideo quia cum inter alias decretales allegat̄ preſumi/
tur ꝙ ſit decretalis. argu. xx. q. j. quem ꝓgenitores. ſi
ſūt decretalis obuiat ꝯſuetudini preualet ꝯſuetudo.
dūmodo ꝯſuetudo ſit ꝓbabilis ⁊ legitime ſit preſcri/
pta. ſ̄. de ꝯſue. c. vlti. ſ̄. de ꝯſti. cum omnes. ⁊. ſ̄. de eo
qui mit. in poſ. cum veniſſent. niſi ꝑnceps ꝑ ſuū ſtatu/
tum intendat tollere ꝯſuetudinē. ff. de ſepul. vio. l. iij.
§. diuus. alias ſuccumbit ꝯſuetudo. ī. de re iudi. cum
cauſam que. d ❡ Conſulat. ⁊ interim pendēte rela
tione iudex ſuperſedeat cauſe. arg. ſ̄. de offi. lega. licet.
et. C. de rela. l. j. ⁊. ij. q. j. nomen p̄ſbyteri.
Q Am dilectus. ❡ Duo ſunt dicta vt patet ī ru
bro. Secūdū: ibi. Super tertio. Abbas Sicu.
e ❡ Poſt publicationē. dubitatio foꝛte fuit illa quia
foꝛte bona diu tacuit cum ꝓteſtari vel edere debuiſſet
ff. de eden. l. j. §. edere. ⁊. §. edenda. vel illa erat dubi/
tatio: quia poſt publicationē teſtium non licet ꝓdu/
cere alios teſtes vnde videbat̄ ꝙ non liceret ꝓducere
inſtrumēta quia noīe inſtrumētoꝝ continent̄ ⁊ teſtes.

ſolum cardinaliū ſed ⁊ nr̄as
nec ſolū dubias ſed ⁊ certas
a cōſtiterit impetraſſe: carere
volum⁹ impetrat̄: ⁊ eis non
b obſtantib⁹ ad voti executio
nem cōpelli. Idem Helien.
epō. Si de extrauagāti du/
bitat̄ an decretalis ſit auten
tica aut eſt iuri ꝯſona ⁊ tunc
iudicat̄ ſꝫm illā: aut diſſona
et tūc papa ꝯſulit̄. Ca. VIII

P Aſtoꝛalis. et. ī. Aucto
ritate pn̄tiū duximus
ſtatuendū: vt cuꝫ decretalis
aliq̄ de q̄ iudex merito dubi/
tet: allegat̄: ſi eadē iuri com
muni ſit ꝯſona: ſꝫm eam non
metuat iudicare: cuꝫ nō tam
ipſi⁹ q̄ꝫ iuris cōis auc̄te ꝓce
dere videat̄. ❡ Veruꝫ ſi iuri
c cōi ſit diſſona: ſꝫm ipam non
d iudicet: ſed ſupioꝛē ꝯſulat ſu
per ea. Idē epo ſci Andree
et ab. de broch. Poſt publi/
catas atteſtatiōes vſqꝫ ad cō
cluſionē pn̄t inſtrumēta pro
duci: h̄ ꝑmo. Cōſuetudo loci
facit inſtrumētū autēticuꝫ:

Q Am di h̄ ſcdo. Ca. IX.
lectus. et. ī. Ad ſcdam
queſtionē duxim⁹ rn̄dendū:
ꝙ vtraqꝫ ps pōt inſtrm̄ etiaꝫ
e poſt publicationē atteſtatio
num vſqꝫ ad diffinitiue ſnīe
calculū exhibere: anteq̄ꝫ ſit ī
f cauſa ꝯcluſuꝫ. ❡ Sup tertio
vo articulo rn̄dem⁹: ꝙ ſi cō/
ſuetudo illiuſ patrie obtinet
g approbata: vt inſtrumentis
illius regis fides adhibeat̄
vos ea ſecure poteritis ad/
mittere: preſertim cum ſupra
h dictus rex: tante fuerit ho/
neſtatis. ꝙ ipſius inſtrumen
ta maxime auctoritat̄ ſint in
ptib⁹ ſcoticaniſ. Idē Petro
ciui Viterbien. Falſitas
inſtrumēti vel qꝺ deeſt inſtru
mento ꝓbari poteſt ꝑ teſtes.

Q Am iohānes he Ca. X
remita a te. cxxx. libras
ſenen. ex cauſa mutui coꝛam
donadeo ⁊ Jo. iudicib⁹ viter
bien. petijſſet: ⁊ tu ex aduer/
ſo ꝓponēs: ꝙ cum ideꝫ in. c.
et. lxxx. libris tibi ꝓ precio
domus: quam eidē vendide
ras teneret̄. cxxx. libras ex
i illis non īmerito debebat cō
penſare. Tandeꝫ cū ſup hoc
et quibuſdam alijs articulis
inter vos fuiſſet aliq̄ꝫdiu liti
gatum: iudices atteſtatiōib⁹
publicatis: te ſententialit̄ cō
demnauerūt: vt eidem predi
k cte dom⁹ poſſeſſionē vacuaꝫ
traderes: ⁊ a creditoꝛibus li
berataꝫ. et. ī. ❡ Cum igitur
l ab hac ſententia ad noſtraꝫ
audientiam duxeris appel/

ſ̄. de teſti. co. ꝑ/
uenit. ff. de fi. in
ſtru. l. j. ſed non
eſt ita. quia ī in/
ſtrumētis nō ti/
metur ſuboꝛna/
tio ſicut in teſti/
bus quia ex mul
tis cauſis ⁊ faci
lius depꝫhendit̄
falſitas inſtrum̄
toꝝ q̄ꝫ teſtiū. vt
ſ̄. e. int̄ dilectos
et. ſ̄. de ꝓba. li/
cet. Vin
f ❡ Concluſuꝫ
id eſt. renūciatū
allegatiōibꝫ ⁊ oī
bus alijs ꝓbati
onibꝫ. ſ̄. de cau.
poſ. paſtoꝛaliſ. ⁊
ſ̄. ð ꝓcu. audit̄
g ❡ Appꝛoba
ta. nr. ꝙ ꝯſuetu/
do facit aliqꝺ in
ſtrumentū autē
ticū qꝺ alias nō
eſſet. ⁊ ꝯſuetudo
dat alicui iuriſ/
dictionē q̄ alias
habere nō pōt.
ſ̄. ð arbi. dilecti
et. ſ̄. de fo. com/
pe. cū ꝯtingat.
ſicꝫ ꝯſuetudo fa
cit aliquē illegi/
timū q̄ alias eſt
legitim⁹ ad pro
motionē. ī. ð cle.
ꝯiu. cum olim. ⁊
perſonas legiti/
mas ad mr̄imo/
niū facit illegiti
mas. ī. ð cogna.
ſpiri. ſup eo. B.
h ❡ Honeſta
tis. no. ꝙ ex qualitate perſone appꝛobatur ⁊ repꝛoba/
tur inſtrm̄. ff. de eden. ſi qs ex argētarijs. §. j. ⁊. ī. ð ꝑ/
ſcrip. ad audientiā. ⁊. ī. de p̄ſump. illud.
Q Am Johā. ❡ In ꝑma pte ponit̄ ꝓceſſus cau/
ſe ꝑncipalis. In ſcda ꝓceſſus cauſe appellatio/
nis: ibi. Cū igit̄. In tertia diffinitio ipi⁹ cāe appellati
oniſ: ibi. De ꝯſilio. Ab. i ❡ Cōpēſare. q̄ cōpēſatio ad
mittēda fuit ſi cā ex q̄ poſtulabat̄ liq̄da erat al's n̄ ad/
mittit̄ compenſatio. ī. de depoſi. c. bona fides. in fi. vbi
de hoc. ⁊. C. de compen. l. vlti. k ❡ Vacuam tra/
deres. qued fieri debuit ſi pura fuit venditio. ff. ð ac/
qui. empti. ⁊ vendi. l. ij. §. j. ⁊. l. ſequen. ⁊ argu. ff. de
vſur. ſi ſtipulatus. ⁊ ſic reſtitutio poſſeſſionis plene ac
libere facienda eſt. ſ̄. de reſtitu. ſpo. piſanis. Berū.
l ❡ Ad noſtrā audiētiā. h̄ iō appellat̄ ad papam ꝙ
ciuitas viterbien. ſubeſt dn̄o pape etiā q̄ ad tpalē iu/

landū: ⁊ nos tam tibi ꝙ ꝓdi cto. J. T. ſubdi. ⁊ capellanū nr̄m dedim⁹ auditorē: ex pte tua fuit ꝓpoſitū: ſupradicte dom⁹ venditionē nō puram ſed ꝯditionalē poti⁹ extitiſſe ac nullaten⁹ te teneri ad tra/ ditionē ipſius: q̄ttuor nihilo min⁹ teſtib⁹ ad h̄ ꝓbandum inductꝭ: q̄d ⁊ ſi nouū eſſet ca a pitulū: pendebat tñ ex vete/ ri: q̄ iurati depoſuerūt ſe inẜ fuiſſe ꝯtractui inter te ⁊ ꝓdi ctū. J. ſup eadē domo cele/ brato: ꝑ q̄. clxxx. librarū pre ciū tibi fuerat ꝯſtitutū: tali videlicet adiecta ꝯditiōe. vt tu domū ipam inhabitares libere in vita tua: ⁊ p⁹ obitū tuū. M. et. R. natꝭ tuis eiuſ/ b dem Joh. nepotib⁹ remane/ ret: cuius ꝯditionis intuitu domū ipam eidē. J. ꝑ minori p̄cio vēdidiſti. cuꝫ. a S. mo/ randi: ꝑ ipſa. cc. libras po/ tuiſſes h̄re. anni vo mēſis ⁊ diei quo venditio facta fuit: ijdē teſtes ſe dixerunt mīme recordari. Dict⁹ vo. J. ven/ ditionē nō ꝯditionalē ſꝫ pu/ ram ꝓpoſuit extitiſſe: ad hoc ꝓbādū publicū exhibēs in/ ſtrumētū. et. i̅. Tabellioneꝫ q̄ꝫ q̄ ꝯfecerat inſtr̄m: ⁊ vnuꝫ ex teſtib⁹ in inſtr̄o ſubſcp̄tis ad id ꝓbandū induxit. et. i̅. Porro cuꝫ dubitatio fuiſſet exorta: vtrius deberet ꝓba/ tio p̄ualere: ꝓ tua fuit pte ꝓ poſitū: q2 ⁊ ſi eandē vim ob/ tineāt inſtr̄oꝝ fides ⁊ depo/ ſitiōes teſtiū in litib⁹ exercē c dis: nō tñ q̄libet inſtr̄m tā/ ti debet eē momēti: vt trium

vel pluriū idoneoꝝ teſtiū de poſitiōib⁹ p̄ferat̃. et. i̅. Ad h̄ aūt idē Jo. ex adūſo r̄ndit: ꝙ cū intentionē ſuaꝫ ꝑ iam di/ ctū fundauerit inſtr̄m: ac tu d in modū exceptiōis: venditi onē ipam nō pure ſed ꝯditio nalit̃ celebratam eē ꝓponas: nec ꝑ teſtes ad hoc a te indu e ctos de certo fuerit tp̄e facta fides: ⁊ iō nō appareat ꝙ ſup illa venditione deponat q̄m ꝯſtat ꝑ dictū inſtr̄m: determi nato tp̄e fuiſſe ꝯtractā hui⁹/ modi ꝓbatio videbat̃ ineffi cax ad intentionē ꝯtrariam elidendā. Verū: r̄ſiſionē iſtā eē ꝓponebas inualidam: q̄m cū vtraqꝫ ps a nob̄ interro/ gata fuiſſet in iure ꝯfeſſa: ꝙ vnica tm̄ venditio ſup domo ꝓcta fuerit: ⁊ ex depoſitioni bus teſtiū liqueat venditio/ nē ꝯditionalē fuiſſe: ex vtri/ uſqꝫ ꝯfeſſiōe colligit̃: eiuſdē dom⁹ venditionē ꝯditiona/ lem extitiſſe nō purā: nō ob/ ſtante ꝙ ipa interrogatio fa f cta fuerit poſtꝙ a ptib⁹ exti/ tit in cā ꝯcluſum: cum iudex (q̄ vſqꝫ ad ꝓlatiōꝫ ſn̄ie debꝫ vniūſa rimari) poſſit interro gare de facto: q̄tiēs dubitati onis aliquid occurrit. et. i̅. g De cō. F. n. ꝓnūciauim⁹ vēditionē p̄dicte dom⁹ fuiſſe ꝯditionalit̃ celebratam: ⁊ te ob h̄ nullaten⁹ obligatuꝫ ad traditionē ipi⁹: ſup h̄ memo rato Jo. ſilētiuꝫ imponētes. Sn̄iaꝫ vo iudicū p̄dictoꝝ: q̄ alias iuſte ꝓnūciaſſe noſcūt h (cū huiuſmodi exceptio co/ raꝫ ipiſ nec ꝓbata fuerit nec

riſdictionē: al's non appellaret̃ ad ipm̄. i̅. de appel. ſi duob̄. a Pendebat. Si. enī caplm̄ ex toto eēt nouū. nec penderet ex veteri: iudex appellatiōis nō co gnoſceret: nec teſtes reciper. s̄ de teſti. fraternitatis. et. C. de tempo. ap. ꝑ h̄ac. ⁊ ſic patet ꝙ in cauſa appel/ lationis noue ꝓ batiōes p̄nt in/ duci ſuper noua exceptiōe. C. ſen ten. reſci. n̄ poſ. l. ij. nec aliaꝫ cau ſam poſſum ꝓſe qui in cauſa ap/ pellatiōis quaꝫ expreſſerim co/ raꝫ iudice a quo appellaui. ff. de ap. ſcio. §. queſi/ tum. ad fi. Jo. b Nepotib̄ ſed q̄re iſte Jo. emebat domū il lam ꝑ filijs ipſi/ us petri nepoti/ bus eiuſdē Jo. cū ipſi filij debe bāt illi petro ſuc cedere. in auc̄. d̄ her. que ab inte ſta. defer. circa p̄nci. col. ix. ⁊ in ſti. de her. q̄lita. ⁊ differen. circa p̄nci. ⁊. §. ſꝫ ſui. forte ideo facit: quia petrus pro digus erat ⁊ cō/ ſūmabat bona ſua. vnde ne do/ mus illa ꝑueni/ ret ap alios: vo luit Jo. ꝓuide/ re nepotib̄ ſuis. c Quodlibꝫ inſtrumentū. et ita patet ꝙ con/ tra inſtrumētuꝫ q̄ntūcūqꝫ publi cum admittunt̃ teſtes vt hic. q2 ſm̄ teſtes ꝓdu/ ctos contra in/ ſtrumentū ſentē tiatur. ad idem inducitur. i̅. de p̄ ſcrip. ad audien tiam. ⁊. C. de ꝓ/ ba. cum precib⁹. ſi queris quot te ſtes preiudicent inſtrumento. po teſt dici ꝙ. iiij. vel. v. ad minus: quia auctoritas tabellionis videtur equiualere duobus teſtib̄. s̄. de proba. quoniā contra. et ipſum inſtrumentū valet duos teſtes: quia parem vim obtinet ꝓbatio teſtiū vel inſtrumētoꝝ. C. de fide inſtru. l. in exercēdis vt hic decidit̃. ⁊ ſic patet ꝙ ad/

minus ꝑ quattuor meliores vel q̄nqꝫ teſtes inſtrumē/ tū reprobet̃: de hoc dictum eſt. s̄. d̄ proba. tertio. ſed caſu iſto teſtes non reprobant inſtrumētū ſed addūt inſtrumēto ꝙ notari⁹ omiſerat forte ꝑ obliuionē. B. d In modū exceptiōis. vñ non videbat̃ ꝓ ipo ſen tentiandū. s̄. de or. cog. cum dile ctus. i̅. de excep. deniqꝫ. e De certo. fuerit tempe. ꝓ/ pter q̄d ꝓbatio inſufficiens vi/ debat̃. s̄. de pro ba. in preſentia. arg. s̄. e. inter di lectos. ⁊. ff. de edē. l. j. §. edicti/ ones. Johan. f Poſtꝙ a partib̄. ⁊ ſic pa tet: ꝙ iudex pōt interrogare par tes q̄ncūqꝫ viſū fuerit. ff. de inẜ. acti. vbicūqꝫ. et xxx. q. vi. c. vlti. ſic etiā pōt inter rogare teſtes p⁹ publicationeꝫ ſi obſcure dixerint q̄ncūqꝫ viſū fue/ rit. s̄. de teſti. cū clamor. q2 veri/ tas ſepi⁹ exami/ nata mag̃ ſplē/ deſcit in lucem. xxxv. q. ix. q̄ue. q2 officiū iudic̃ eſt latiſſimū. ff. d̄ iuriſdi. om. iu di. l. j. ſed ad pe titionē ptis non debet teſtes inẜ/ rogare. arg. s̄. d̄ ꝓba. in p̄ntia. d̄ h̄ di. xxx. q. v. iu dicantem. g Pronūcia uim⁹. ar. ꝙ ſup exceptiōe incidē ti ſit ꝓnūciādū. arg. i̅. s̄. d̄ ord. cog. c. j. vbi d̄ h̄. ſꝫ rō q̄re ꝓnūcia tur h̄ ſup hac et nō ibi pōt aſſig/ ri: h̄ oppoſita fu it exceptio poſt ſn̄iaꝫ vñ ſup ex/ ceptiōe nōdum fuerat directe vl̃ indirecte ꝓnūciatū: q̄re in cā appellatiōis debuit d̄ ea ꝓnūciari: q2 d̄ ea cognitū fuit: ⁊ ad h̄ vt ſciret̃ q̄re ſen/ tentia reuocet̃: ſꝫ cū opponit̃ añ ſn̄iam ſup ea ꝓnūcia/ tur indirecte dū ſn̄iat̃ ſup p̄ncipali. Bern̄. h Hu iuſmodi exceptio ꝑ h̄ patet ꝙ exceptio p̄ep̄toria omiſ/

obiecta) q̊ ad dictū capitulū
infirmam⁹: eaȝ q̊ ad alios ar
ticulos aucte ap. ꝯfirmātes.
H ono. iij Defectus littere
non viciat reſcriptū. Ca. XI

EX parte chariſſime in
chriſto filie. B. q̊ndam
anglicoꝝ regine: fuit ꝓpoſi/
tum. et. j ¶ Quia reſcriptū
aplicū: ꝓ eo ꝙ in hac dictio/
a ne. ſpoliarūt: hec figura. O.
deerat: aſſerit viciosum: mā/
dam⁹ quaten⁹ hoc nō obſtā/
te in negocio ipſo ratione ꝑ/
uia procedas. Gregori⁹. ix.
priori ſancti Bartholomei:
et decano de arctub⁹ lugdu/
neñ. Licite appellat a iudi/
ce qui parti hoc petenti non
facit edi cōmunia inſtrumen
ta. Ca. XII

GPerpetu⁹
vicarius eccleſie de re/
chan: nobis expoſuit: ꝙ cuȝ
prior ꝛ conuentus de ledis:
b eum ſuper decimis coram iu
dicibuſ auctoritate apo. ꝯue
c niſſent: ꝛ dictus. G. ſuper ſi/
milibus coram ipſis recōue/
niſſet eoſdem: quia dicti iudi
d ces copiam quorūdaȝ inſtru
mentoꝝ cōium: que habebat
pars altera: ꝛ ꝑ que intende
bat intentionē ſuam ſuꝑ ꝑn/
cipali fundare: fieri nō facie
bant eidem hoc cum inſtan/
tia poſtulanti: noſtram audi
entiam appellauit. ¶ Jōq̄ꝫ
mandamus q̄tenus ſi eſt ita
reuocato in ſtatum debitum
et cetera. Idem. Scripture
contrarie ab eodem produ
cte fidē non faciūt. Ca. XIII

e IMputari ei poteſt: qui
contrarias inter ſe ſcri/
pturas in iudicio protulit: fi
dem ſibi adinuicem derogā/
tes. ¶ Cum in ipſius fuerit
poteſtate: quam vulnerat nō
proferre. Idem. Si in inſtru
mēto debiti exprimitur cau/

ſa ante ſniam poteſt opponi poſt ſniam l cauſa appel/
latiōis. C. ſen. reſcin. nō poſ. l. ij. alias ñ poſſȝ niſi per
bñficiū reſtitutiōis. vt in. l. ꝑdicta. ꝛ. j̄ de ꝑuile. cū oli.
ij. ſ̄. de in inte. reſti. ſuſcitata. ſic etiam in cōpenſatiōe
omiſſa ante ſniam nihilomin⁹ actio remanet ſalua p⁹
ſniam citra ali/
quā appellatio/
nem non ob. re
iudicata in pri/
ma petitiōe. ff. d
cōpēſa. qd i diē
. §. j. arg. tamen
ꝯtra. j̄. d re iudi.
inter monaſteri
um. Sol. vt ibi.
EX parte ¶ Cōmu/
nis diuiſio. Se
cūda: ibi. Quia.
Abbas. Sicu.
a ¶ O. deerat
ex hoc videt ſa/
tis ꝙ nō debuit
valere: qꝛ in lrīs
dñi pape nihil
debet diminutū
eſſe. arg. ſ̄. de re
ſcrip. cum adeo.
et cū multa ma/
turitate ac deli/
beratiōe tradūt
xxxv. q. ix. apli/
ce. vñ nō eſt ve/
riſimile ꝙ aliqd
viciuȝ poſſit ibi
remanere. ſed ꝓ
pter tam modi/
cum defectū non
viciat maxie ſi
reſcriptū in alijs appareat oīno legitimū cū fuerit vi/
ciū ſcriptoris ſiue nimia occupatio qd nocere nō debȝ
arg. C. de te. errore. ꝛ. l. ambiguitateſ. ꝛ. l. qm̄ indignū
et. C. de leg. in legatis. ſecus ſi eſſet ibi falſum latinuȝ.
ſ̄. de reſcrip. ad audiētiā. ꝛ ſic ē notabile ꝙ ꝓpter de/
fectū ſyllabe vel lr̄e nō viciat reſcriptū ſicut nec teſta/
mentū viciat nec libertas min⁹ debet: licet erratuȝ ſit
in ſyllaba. ff. de manu. te. qui habebat.
GPerpetuus ¶ In ꝑma pte ponit appellan
tis narratio. In ſcda cauſe cōmiſſio: ibi. Jōq̄ꝫ.
Abbas. Sicu. b ¶ Decimis. ſed nōne iſte vicari⁹
ſi ꝯueniebat ꝓ decimis vicarie ſue dabebat dñm in iu
diciū noiare? ita videt. quia ipe dñs nō eſt. ſ̄. vt li. nō
ꝯteſta. qm̄. §. pe. ꝛ. C. vbi in rem act. l. ij. ꝛ ipſe dñs de
buit ꝯueniri. j̄. de ꝑſcrip. auditis. ꝛ. xvj. q. iij. inter me/
moratos. arg. ꝙ teneat rñdere cum ipſe habear ius in
re. j̄. de appel. ad audientiā ſicut vſufructuari⁹ tenetur
ad refectionē domus. ꝛ ad tributū. ff. de vſufruc. l. vſu
fructu legato. §. fi. ꝛ. l. ſequen. alias. §. hactenus. ꝛ. C.
eo. ti. eum. de hoc dictū eſt. ſ̄. vt li. non ꝯteſta. qm̄. §.
pe. Sed intelligo ꝙ iſte vicarius habebat mādatū ge
nerale vel ſpeciale ad agendū ꝛ defendendū a rectore
legitime factū: al's non fuiſſet admiſſus eoipſo ꝙ eſſet
vicarius cum non habeat admīſtrationē nec titulum
ſicut ꝑlatus nec ꝑiudicaret eccleſie ꝑ factum ipſi⁹. B.
c ¶ Super ſimilib⁹ ꝛ etiam ſuꝑ diſſimilib⁹ poterat
eos recōuenire ꝛ ei tenebant rñdere. ſ̄. de mu. pe. c. j.
vbi de hoc. d ¶ Inſtrumētoꝝ cōium. no. circa ex/
hibitionē inſtrumētoꝝ. Et ꝑmo ſcire debes ꝙ reſcri/
ptum ꝛ oīa acta cauſe ꝯfeſſiōes ꝛ reſponſiōes ꝛ atteſta
tiōes quecūq̄ꝫ acta ſunt in iudicio peti poſſunt exhibe
ri vel ꝯditione ex lege vel iudicis officio. C. de eden. l.
ij. vel ꝯditione ex illa decretali. ſ̄. de ꝓba. qm̄. ꝛ integ̃
liter ſunt exhibē
da qꝛ cōia ſunt.
C. de eden. non
eſt nouū. ꝛ. l. vl.
et. ff. e. ti. pretor.
. §. j. ꝛ. l. ſi quis.
. §. ratione. ꝛ. l.
argentarius. j.
Rñ. ꝛ hic eſt ex
preſſum: ſed ſi in
ſtrumēta ꝓpria
ſunt ꝛ actor pe/
tat a reo inſtru/
menta per q̄ in/
tentionem ſuam
ꝓbare vult non
eſt audiēdus. qꝛ
apud ſeipſuȝ de
bet habere ꝓba
tiones ſuas. ſ̄. d
ꝓba. c. j. ꝛ. C. de
eden. qui accu/
ſare. ꝛ actore ñ
approbante re⁹
debȝ abſolui. vt
in. l. qui accuſa/
re. ꝛ. j̄. vt eccleſi.
benefi. vt noſtrū
ꝛ ita nec re⁹ acto
ri nec actor reo
tenetur exhibe/
re inſtrumentuȝ
ad fundandā in
tentionē aduer/
ſarij. Si vo actor vel reus vtit aliquo inſtrumēto pro
prio illud aduerſario edi debet: ſine die ꝛ ꝯſule ne pre/
ſtetur materia fabricādi falſum. ſ̄. et. ꝯtingit. ꝛ. c. acce
pimus. ꝛ. ff. quēad. teſta. ape. l. ij. §. diem autē. ꝛ. ff. de
eden. l. j. §. editiones. niſi vellet alterutra partium ar/
guere inſtrumētū de falſo: tūc integrū inſtrumētū de/
bet ei edi. . vt. ſ̄. c. inter dilectos. ꝛ. C. de ꝯhē. ꝛ cōmit.
IMputari ¶ Im (ſtipu. l. optimam. Berñ.
putat ꝓducenti ſcripturas ꝯtrarias in hoc quia
inuicem ſibi derogant. h. d. Vel clarius ſic vt in rubro
Ponit ꝑmo dictum. Scdo ipius rationē: ibi. Cum in
ipſius. Abbas. Sicu. e ¶ Imputari. hec decre. ſū
pta eſt ex illa. l. C. de fide inſtru. ſcripture. f ¶ Qui
ꝯtrarias inter ſe. hoc verū eſt ſiue directe ꝯtrarie ſūt
ſiue indirecte. Directe vt ſi induco inſtrumētū in quo
ꝓmiſiſti mihi ſoluere tali die. x. ꝛ aliud exhibeam in q̄
ꝯtinetur ꝙ ego feci tibi pactum de non petēdo. indire
cte puta ſi induco inſtrumētū in quo ꝯtinetur ꝙ ꝓmi/
ſiſti mihi ſoluere. x. bononie tali die. Itē ꝓduco aliud
in quo ꝯtinetur ꝙ eadem die ꝓmiſiſti mihi ſoluere. x.
rome. Iſte ſcripture licet ñ ꝯtradicāt directe tamen
indirecte ſiue per obliquū ꝯtrarie ſunt. ꝛ ideo vna de/
rogat alij. ſic quādoq̄ꝫ ſcriptura: ꝛ factum ſibi adinui/
cem derogare vident vel ſaltē alterū alteri. ſ̄. de elec.
cuȝ inter. R. Sic ergo patet ꝙ qui ꝯtraria allegat nō
eſt audiendus. j̄. de appel. ſollicitudinē. circa fineȝ. xx/
iij. q. vij. quod autem. ꝛ. viij. diſt. quo iure. ꝛ hoc locū
habet quando ab eadem parte ꝓducunt. ſecus ſi a di/

uerſis.quia tunc ei ſtatur que magis eſt ſine ſuſpitione: ⁊ que dignior eſt.C.de ↄtrahen. ſtip. optimam.in fi.Sz nūquid eſt idem in teſtibus ab eadem parte ꝓductiſ ?dico ꝙ non:quia in teſtibus non poſſum ꝓuidere quid dicturi ſunt ⁊ ideo ſtabit̄ dignioribꝰ ſed per inſtrumēta bene potuit ꝓuidere:qꝺ magis expediret ꝓducere vt hic dicit ī fi. et ſibi īputet ꝙ minus diligens fuit. nam vigilā tibꝰ non negligē tibus iura ſubueniunt .ff. qui. ex cau.ma.non enī et.ff.de eden.veluti.

Si cautio. ¶ Pōit dictum qꝺ diuidit in duo membra. Et ſecūdū :ibi. Sed ſi cauſam. Abbas.Sicu.

a ¶ Si cautio hec decre. ſumpta eſt de.l.illa. ff.de ꝓba. cū de indebito.§.vlti. et dic cautio. id ſcꝑtura . ſiue ſit priuata ſiue publica.Bern̄.

b ¶ Indebite quia dicis ꝙ nō teneris ad id ſuper quo cautio expoſita fuit.

Sa condemnat̄ debitor niſi ꝓbet indebitum: ſi non exprimitur neceſſe eſt vt creditor probet id fore debitum. Ca. XIIII

a Si cautio quam b a te indebite proponis c expoſitam:indetermīate loquatur:aduerſarius tuus tenetur oſtendere debitum qꝺ d continet̄ in ea. ¶ Sed ſi cauſam ꝓpter quam huiuſmodi ſcriptura ꝓceſſerit expreſſeris in eadem:e confeſſioni tue ſtatur: niſi probaueris te id f indebite promiſiſſe. Idē.J. tabellioni.

Auctoritate ordinarij poteſt notarius tabellionis mortui notas in publicam formam redigere. Cap. XV

Cum. P. tabellio: morte preuentus quedam non perfecerit inſtrumenta : que in nota redacta fuerant ab eodem. ¶ Ad petitionem eorum ad quos ptig nent auctoritate ordinarij iudicis:poteris ea fideliter in publicam formam redigere: h habitura per hoc perpetuā firmitatem. Idem.

Inſtrumentū exemplatū per tabellionem auctoritate ordinarij eandem vim habet cum originali. Ca. XVI

Si ini ſtrumēta propter vetuk ſtatem vel ꝓpter aliam iuſtā cauſam exemplari petantur. ¶ Coram ordinario iudice: vel delegato ab eo ſpecialit̄: preſentent̄:qui ſi ea diligenter inſpecta:in nulla ſui parl te viciata reperit:per publicam perſonam illa precipiat exemplari:eandem auctoritatem per hoc cum originalibus habitura.

De Pre...

c ¶ Indeterminate.id non exprimens ex qua cauſa debeat̄. d ¶ Sed ſi cauſam.puta.quia ↄfeſſus fuiſti mutuo recepiſſe pecuniam ꝓmiſſam.vel ex aliquo alio ↄtractu antecedēti .tūc enī ſtatur tue ↄfeſſioni que ↄtinet̄ in illa cautione.alioqn ſi cauſa non ſit inſerta:nō poteris ↄueniri ex illa cautione.C.de non nu.pe.generalit̄ cum ſatis ſit indignū:vt qꝺ quiſqꝫ ſua voce dilucide ꝓteſtatus ſit in eundē caſum ꝓprio infringere valeat teſtimonio.ſ̄.de ꝓba.per tuas.⁊ in.l .ꝑdicta generaliter.in fi.⁊ arg.j.q.vij.ſaluberrimū.⁊.xxvij.q.j.oēs femine.qꝺ ſi non ꝓmittat ſed ↄfiteat̄ ſe debere mihi ex aliqua iuſta cauſa ꝓcedente.idem eſt ac ꝓmittat vt tenetur ex illa ↄfeſſiōe.vt in.l. ꝑdicta generalit̄. in fi .⁊ ita patet ex hͦ ꝙ ↄfeſſio extra iudiciū facta cauſa adiecta bene ꝑiudicat ad ꝓbandū.De hac materia dictuꝫ eſt.ſ̄.de ↄfeſ.c.vl. Itē quid ſi me abſente ↄfiteatur ſe mihi debere:talis ↄfeſſio non nocet adinſtar ſtipulationis:vt inſti.de inuti.ſti §.item verboꝝ. e ¶ Confeſſioni.ſic ergo ſtatur ↄfeſſioni ↄtra ſe. fallit tn̄ qn̄qꝫ vt in pecunia ↄfeſſata:qꝛ tūc poteſt opponi exceptio non numerate pecunie.ı̄.bienniū.C.de nō nu. pecu.in ↄtractibꝰ.in ꝑn.⁊ in dote.C.de do.cau.⁊ non nu.l.vl. et auc̄.ibi poſita. Item fallit vbi ſtatur ſecūde ↄfeſſioni ⁊ non ꝑme.C.ad velt̄.auc̄.ſiue a me. f ¶ Indebite ꝓmiſiſſe.⁊ ita admittit̄ ꝓbatio ↄtra talem cautionem licet cauſa ſubiecta fuerit.ſ.ꝙ talis ꝓmiſſio indebita fuit:puta quia iam ſatiſfecit ei.ſicut ꝗ dixit pecuniam indebitam ſe ſoluiſſe.iſtud ꝓbare tenet̄ .ı̄. ꝺ ſol̄. c.vl.⁊.ff.de ꝓba.cum de indebito.j. Rn̄.

Cum.P.tabellio ¶ Primo narrat factū .ex quo queſtio.Scꝺo ponit̄ deciſio:ibi.ad petitionē.Ab.Sicu. g ¶ Auctoritate ordinarij.ordinarius ꝗ ꝑſtabit auctem ſuā huic tabellioni ad petitionem illoꝝ quoꝝ ſunt inſtrumēta vt ea redigat in publicam formam ſic.⁊ ſi eſſent cōſumpta ꝓpt̄ vetuſtatē aut aliaꝫ iuſtam cauſam. .ı̄.c.proxi.

h ¶ Perpetuam firmitatē habitura vt hic dicit.ſic ⁊ teſtamē tum auc̄te ordiarij in publicam formam redigit̄ C.de te.teſt.l.ij. et.l.ↄſulta.⁊ talis publicatio eq̄ ualet teſtō .C.e. publicati. hͦ tamen ſcire debes ꝙ tabellio dū vt uit nō poteſt alteri committere completionē inſtrumēti: ſed ipſemet debet complere inſtrumentum ꝓut in prothocollo reperit̄ nihil addēdo vl̄ diminuēdo ꝙꝫ ī ꝓthocollo ↄtinetur.vt in auc̄.de tabel.coll̄. v.poſt mortē ꝟo fiat ꝓut dicit̄ hic .ꝺ.C.e. ti.l.ↄctus.Bern̄.

Si inſtrumēta ¶ Primo ponit̄ queſtio.Scꝺo ſolutio:ibi.Coram.Abbas. Sicu. i ¶ Vetuſtatē.ꝓpter vetuſtatē inſtrumēta et ꝑuilegia renouāda ſunt vt hic.⁊.ı̄.ꝺ ↄfir.vti.vel inuti.cū dilecta.al̄s ſi vetuſtate ↄſūmarent̄ nulla fides eis adhiberet̄.ſ̄.e.inter dilectos. ſic ⁊ teſtes ne ꝓbatio ꝑeat in publicā formā redigunt̄.ſ̄.de teſti. ſignificauit.⁊.ſ̄.vt li.non ↄteſta.qm̄.j. Rn̄ſo.⁊.§.ſūt ⁊ alij. ⁊.ff.ad.l.acqui.in lege.C.de vſur.pupil.l.vl.arg.B. k ¶ Iuſtam cauſam.puta qꝛ littera incipit deleri ex vicio charte vel incauſti : ꝙuis inſtr̄m de nouo ſit factum vel alio modo qꝺ poſſit ↄtingere de facto.ita tamen faciēda eſt hic renouatio:ſi adhuc ſint ita integra ꝙ non ſit dubitatio de ipſoꝝ tenore:vt hic dicit: vel ſi eſſent ꝓ parte iam ↄſumpta vt ex inſpectiōe nō poſſit deꝑhendi:de fide ipſoꝝ nō ſunt renouāda niſi prius ꝑ teſtes ꝓbaretur de integritate inſtrumētoꝝ.ı̄.de ꝑuile.cum olim.⁊ hec īnouatio debet fieri auctoritate ordinarij:vt hic dicitur.ſic.ſ̄.e.c.pxi.Bern̄. l ¶ Publicam perſonam.ſic.ſ̄.c.proxi.⁊. c. cum dilectus .qꝺ ſi publica ꝑſona non poſſit haberi? Sat̄ credo ꝙ per aliquam perſonam honeſtam auctoritate iudicis reſcribi poſſunt.arg.ſ̄.de ꝓba. quoniā ↄtra . ita tamen ꝙ ſigillum autenticū apponaturꝛ qꝺ imponat fideꝫ inſtrumento.ſ̄.e.c.ij.⁊.c.cum dilectꝰ.alias poſſet ꝺ perire ius illius qꝺ eſſe non debet: īmo curare debet iudex vt ſalua ſit rerū ꝓbatio.ff.de teſti.current.Bern̄.

De Preſumptionibꝰ. Quia ꝑſumptiōes qn̄qꝫ plene ꝓbant:qn̄qꝫ ſemiplenaꝫ ꝓbationē faciunt: qn̄qꝫ

alias p̄ſumptiões coadiuuãt: vt patet .ſ. in pceſſu.ti. ideo poſt tractatū de pbatiõib9: de teſtib9: ꝛ de fide inſtrumētoꝝ annectit hanc rubricã in qua tractaẽ de q̄dam ſpecie pbationis. Et vide ad materiam qđ dixi in.c.tertio loco.s.đ pba.ꝛ no.i.c.ferrū.l.di.Ab.Si.

ne vrgentiſſimã? Rn̄dit papa ꝙ ſic: ꝛ ad pbandū inducit auctoritatē ꝛ exēplū Salomonis qui ex ſola preſumptiõe iudicauit inter illas mulieres meretrices cõtendētes de filio. Et vide latius hanc hiſtoriã in biblia ĩ loco p̄allegato. Ab. d ¶ Ait.ſ.rex Salomõ ſ3 ñ diffiniēdo ſ3 poti9 tētando cã inqrēdi veritatē cui9 fili9 eēt. naʒ nõ oĩſ vox iudicꝭ auctez continet rei iudicate. C.đ ſen.ꝛ inter .om. iu.ex ſtipulatione.ꝛ.iij.q.vj.ħ quippe.in p̄nci. e ¶ Cõmota. interpoſitio eſt. f ¶ Nec mihi hec non fuit audienda que nocere tm̄ voluit ꝛ ñ pdeſſe. vñ malicijs eius nõ eſt indulgendū. ff. de rei ven.in fūdo.ꝛ.s.đ reſcp̄. ſedeſ aplica.ꝛ.ĩ. đ p̄ui. ex pte tua ꝛ.ĩ. q̄ ma.accu. poſ.ſignificante g ¶ Date huic. hec enim fuit ſnĩa diffinitiua lata p ſolã p̄ſumptionē. ſic.xxxij q.j. dixit dñs. Prou.16

Sicut noxi9. ¶ Ludus noxi9 iduc̄ p̄ſūptionē fraudis. Vel ſic. In dubio ĩ delictꝭ p̄ſumiẽ dol9. Vel tertio ꝛ meli9 vt ĩ rubro. Et aduerte q2 vba tex9 nõ ſūt pape ſed Salomõis ĩ pabol: vt pt3 in ſupraſcp̄tiõe. et hñẽ oꝛigĩaliẽ in pabol ĩ.c.xxvj. ſ3 q2 tex. ē ħ canonizat9 facē fidē et inducit ncc̄ita tē ſicut ſi editus fuiſſ3 a papa: q2 oĩa nr̄a facim9 q̄ bus auctē nr̄am imptimur .l.j.C đ vete.iu.enu.ꝛ in.c.ſi aplice.de p̄bē.li.vj.ꝛ pat3 s.ĩ p̄hemio huius cõpilatiõis: et vide glo.no. j.q.j. in p̄mis.ĩ ħ.lex. Pone ḡ caſū lr̄alē referēdo ꝯſultationē ad papã auctorē h9 cõpilatiõis.ꝛ idē debes obſuare ĩ oĩbuſ aplĩs q̄rū auctores nõ hēbãt ptãtē legꝭ ꝯdēde ꝛ dicas ſic. Quidã acceſſit ad Greg.ix.q̄rēs ab eo. Pr̄ ſcēdã intrauit domū cuiuſdã q̄ reputabaẽ amic9 ſu9 et clãdeſtine q̄dã iocalia ſubtraxit ꝛ recluſit ſub mãtello ſuo. cū aūt dñs dom9 ħ đtexiſſ3: ille ad excuſationē ſuã dixit ꝙ iocoſe feciſſet: vellē ſcire an ex ꝯfeſſiõe ſua ille ſit abſoluēd9. dñſ papa rn̄dit ꝙ h9 ſolutio q̄onis ex dictis Salomõis ĩ pabol colligiẽ euidēẽ q̄ inẽ cetera dic̄ ꝙ ſicut noxi9.i. nocēs ē his q̄ mãifeſte nitiẽ nocere: l3 morte nõ fuerit ſecut9 effect9: ita is q̄ nocet occulte lic3 in dep̄hēſiõis actu dicat ꝙ iocoſe fecit: q̄ſi dicat: ꝙ ſibi non ē credēdū ex q̄ act9 in ſe ē nociu9. Abbas. Si.

¶ In mortē.i. vt mortē inferat. licet res nõ habuerit effectū ex q̊ pceſſit ad actū.lj.di.ſi q̄s poſt acceptū ꝛ đ pe.di.j.ſi q̄s cū telo. b ¶ Dep̄hēſus. in opere nociuo. c ¶ Ludēs. licet ħ aſſerat nõ excuſaẽ. q2 noxi9 ludus ē in culpa. ff.ad.l.acq̄l. nã lud9. cū dabat opam illicite rei.l.di.clerico.ꝛ.c.ſi quis volūtate. naʒ ē maleficiū praue preſumiẽ actū. C.ad.l.iuẽ. de ſic.l. C.de iniur.ſi non ꝯuictus.

Afferte mihi. ¶ Diuidiẽ. Nam prima ps ponit factum ex quo. Secūda diffinit: ibi. Rn̄dit. Et aduerte ꝙ hec diſpoſitio ſiue deciſio non fuit originaliter pape ſ3 Salomõis.ꝛ habenẽ hec vba.iij. Regum in.c.iij. vnde hic in ſupraſcp̄tione diciẽ idē: ꝛ habet reſpectū ad.c.s.xxi. expone caſum lr̄alē vt ibi dixi. Vel ſpeciali9 ſic. Quidam ppoſuit corã ro.pon. an iudex valeat ſnĩam diffinitiuã pferre ex ſola p̄ſūptione ...

hec locū hñt cū violēta ē p̄ſūptio. h ¶ Nec eſt enĩ mater.i. p̄ſumiẽ ex dilectiõe vnius ꝛ odio alteri9. arg. xxiij.q.iiij. ea vindicta. circa p̄n. ſed ſi vtraq3 dixiſſet filiū nolle interfici: tūc illi q̄ erat in poſſeſſiõe adiudicareẽ: niſi alia pbatio inẽueniſſet Sed pone ꝙ vtraq3 moriaẽ lite pendēte cui ſuccedit iſte. videtur ꝙ vtriq3. arg. ff. de re.du. q̄ duos. ff. de inoffi.te. papinian9.§. ſ3 nec impuberis. arg.ꝯ. ꝙ neutri ſuccedat. ff. de re.du. ſi fuerit. qm̄ ponit impoſſibile qđ eſt ꝯ naturã.ſ. ſe hr̄e duas matres vnde nõ eſt audiēdus. ff. de inẽ.ac. ꝯfeſſionib9.§.j. ff. q̄ ſen.ſine ap. reſcin.l.vl. Itē altera erat in poſſeſſiõe. ergo alteri incumbit pbatio. ff. đ pba. ei qui dicit. p hac pte ſtandū eſt. Si vo de ꝯfeſ. neutri9 ꝯſtaret. dic vt no.s. de teſti. in noſtra. Vin.

Ex ſtudijs. ¶ Primo ponūẽ vba Salomõis in pabol.c.xxvj. Scđo ponūẽ vba Hiero. illa exponētia: ibi. Quecūq3. Et põe caſū vt ĩ.c. p̄cedētib9 referēdo ꝯſultationē ad papã: an aūt dicta Salomõis ĩ pabol citra canonizationē ſint approbata ab eccl̃ia cū ſint incorpata ĩ biblia. dic vt dicit glo.no.ĩ.c.j.xvj di.ꝛ idē tenet Hiero. in p̄fatiõe ſup lib. puerb.ꝛ videtur ꝯcludere ꝙ ſint apocripha qđ ē no. Abbaſ. Sic. i ¶ Intelligiẽ.i. p̄ſumiẽ.ꝛ ē arg. p exteriora p̄ſumi đ interiorib9. xxxij.q.v. q̄ viderit.ꝛ.l.di. ſi q̄s diacon9 k ¶ Intellige.i. p̄ſume. nã p certo nõ poſſum9 ſcire ꝙ p9 illa tria q̄ Salomõ aſſerit difficilia.ſ. viã colubri ſup petrã. viã aq̄le ſup celū. viã nauis ſup aq̄s. q̄rtuʒ q̄ſi reputat ĩpoſſibile: viã viri ĩ adoleſcētia ſua tãq3 inueſtigari ñ poſſit. tñ ex his arg. bonã colligim9 opinionem q̄uſq3 appareat in ꝯtriū.j.e.c.vl. Ber.

De preſumptionibus. Salomon in parabolis. Sicut manifeſte nocens eſt pene obnoxius: ita ꝛ occultus licet poſtea dicat ſe ioco feciſſe.

Capitulum. I

a Sicut noxiuſ eſt qui mittit lanceas ꝛ ſagittas in mortē: ita vir q̄ fraudulenẽ nocet amib co ſuo: ꝛ cum fuerit deprehēc ſus: dicit ludens feci. Idem

Ex violenta p̄ſumptione fertur diffinitiua. Ca. II

Afferte mihi gladium. d Cunq3 attuliſſet: ait: diuidite infantem viuū: ꝛ date dimidiam partem vni: ꝛ dimidiam parteʒ alteri. Dixit autem mulier: cuius filiuſ erat e viuus ad regem: cõmota ſūt quippe viſcera eius ſuper filio ſuo: obſecro dñe: date illi infantem viuū ꝛ non occidatur: econtrario alia dicebat: f nec mihi nec tibi: ſed diuidatur. ¶ Reſpondit rex ꝛ ait: g date huic infantem viuuʒ: ꝛ h non occidatur: hec ē enĩ mater eius. Salomon in parabolis. Conuerſatio in adoleſcentia facit preſumptioneʒ in ſenectute. Ca. III

i Ex ſtudijs ſuis intelligitur puer. ¶ Quēcunq3 eniʒ virtutibus ſtudere: cum modeſtia ꝯtinentie auditioni ſapientum obſeruantie mandatoꝝ dei maxime ſimplicitati ꝛ humilitati videris: hu k ius munda ꝛ recta opera intellige. Bonifacius papa: epiſcopis gallie. Preſumitur contra illum qui dilationibus ſubterfugit iudicium Capitulum. IIII

Nullus. ¶ Ab. antiquus dicit casum ponendũ per decre. veritatis. de dolo ⁊ ɔtu. Ab. Sicu. a ¶ Subterfugit. q̃ eni iudiciũ refugit apparet euz de iuſticia diffiſum. xj. q. j. chriſtian⁹. ⁊. iij. q. ix. decreuimus. ⁊. lxxiiij. di. honorat⁹. b ¶ Confitet̃. interpretatiue. xj. q. iij. rurſuſ. Tripliciter dicitur q̃s ɔfiteri ore. xv. q. vj. c. j. ⁊. ij. rei euidentia. xxviij di. priuſq̃ ɔtumacia. vt hic. et iij. q. ix. decreuimus. Bern̄.

Nonne benedi. ¶ Qui tacet cõſentire preſumitur. Ita ſũmat Jo. an. ſed hec ſũmatio eſt nimis generalis ⁊ ɔtra regulam. Js qui tacet. de regu. iur. li. vj. ideo ſũmo ſic vt in rubro. Primo ponunt̃ verba euãgelij. Secũdo verba gregorij exponent̃ ſeu inferent̃ ad deciſionem queſtionis. Secunda: ibi. Duo q̃ppe. Ab. Sicu.

Joh. 8

Nullus dubitat q̄ ita a iudiciũ nocens ſubt̃fugit: queadmodũ vt abſol- b uat̃ qui eſt inocẽs querit. cõfitet̃ enim de oĩbus: q̃ſq̃s ſe ſubterfugere iudiciũ dilationibus putat. Gregorius in omelia. Qui ex duobus illatis alterum negat reliquum affirmare p̄ſumitur Ca. V

c Nonne bñdicim⁹: quia Samaritan⁹ es tu: et demoniũ habes? Rñdit ieſus. ego demoniũ nõ habeo d Duo quippe illata fuerũt ei e vnũ negauit: alterum tacendo ɔceſſit. Idem Maximo epo. Ex preteritis p̄ſumitur circa futura. Ca. VI

f Mandata celeſtia effi- catius gerimus: ſi noſtra cũ g fratribus onera partiamur. ¶ Proinde ſuper cunctas h eccleſias Sicilie: te vices ap. ſe. miniſtrare decernimus: i ¶ Quas non loco tribuim⁹ ſed perſone. ¶ Quia ex trãſacta in te vita: didicimus q̃d de ſubſeq̃nti ɔuſatione tua preſumamus. Idem. Ex vicinitate preſumit̃ noticia facti loci vicini. Ca. VII

Quoſdam. et. ĩ. Aphryca vero qualiter mortalitate ⁊ k languorib⁹ vaſtetur: q̃to vi l cinioꝛes eſtis: credo q̄ ſubtilius cognouiſtis. Idem victori epo. Preſumitur factũ notum in vicino loco qd̄ eſt notum in remoto. Ca. VIII

Quanto. ⁊. ĩ. Latere te m in vicinio non potuit: qd̄ ad nos in longinquo peruenit. Hieronymus ſuper Oſee. Ex preteritis preſumitur circa futura. Capi. IX

c ¶ Nonne benedicim⁹. verba ſunt iudeoꝝ.

d ¶ Duo q̃ppe. verba ſunt Greg. Bern̄. e ¶ Tacẽdo. No. q̄ q̃ tacet ɔſentire videt̃. liiij. di. ſi ſeru⁹. ⁊. xxvij. di. diacon⁹. ⁊. xxviij. di. diaconi. ff. de ɔdi. ⁊ demõ. cũ ita legatũ. v̄. q̃ ei ticio. Fallit hec reg̃la i caſib⁹. ff. d̄ fui. vr. ɔdi. iuitũ. ff. d̄ fur. q̃ vas. §. vetare. ⁊. ff. q̃. mo. pig. vel hy. ſol. ſicut. §. non vr̄. ff. de ɔcu. filiuſfamilias. §. inuitus. Aliuz caſum habes. lxv. di. c. vl. lxxiiij. di. c. j. arg. ɔ̄. ff. de regu. iur. qui tacet. Dicas q̄ qui tacet nõ ɔſentit vbi agitur de dñio rerũ admittẽdo. niſi vicinitas aliud inducat. ff. de do. int̃ vi. ⁊ vxo. ſi ſeru⁹ cõis. Vin. vel melius dicas q̄ vbi p̄ ɔhibitionẽ meaz poſſum ɔhibere qd̄ fit ⁊ taceo: tũc taciturnitas ꝓ conſenſu habet̃. liiij. di. ſi ſeru⁹. Si v̄o p̄ ɔhibitionẽ meaz non poſſum ɔhibere qd̄ fit: tũc non obeſt mihi taciturnitas: puta me inuito potes vendere rem meam. ff. de ɔ̄hen. emp. rem alienam. Sic etiã videt̃ diſtiguere lex ff. de re iudi. ſepe. ⁊. xj. q. iij. qñ. ⁊. ɔ̄. de re iudi. c. pe. tamen fallit h̄ in caſib⁹ p̄dictis. Item arg. qd̄ de vno negatur de alio ɔcedit̃. xxv. di. qualis. xv. q. iij. ex eo. et ff. de iudi. cũ pretoꝛ. ⁊. xxiij. q. ij. latoꝛ. ff. de pac. dotalibus ob res. §. ij. ⁊ ecõuerſo. ⁊ qd̄ de vno affirmatur de alio negat̃. ff. de ɔdi. ⁊ demon. cũ ita legatũ. ⁊. ff. d̄ legi. ⁊ ſenatuſcõſul. cũ lex. Bern̄.

Mandata. ¶ Quattuoꝛ facit. Primo p̄mittit exordiũ. Secũdo ſubdit narrationẽ: ibi. Proinde. quam tertio determinat: ibi. Quas non. Quarto rationem ſubiũgit: ibi. Quia. Et in hoc vltimo facit iſte tex. ad ti. ⁊ ideo vt reducas decre. ad ti. potes ponere caſum in terminis referẽdo ɔſultationẽ ad Gregoriũ auctoꝛem hui⁹ cõpilatiõis. Nã querebat̃ an ex ɔteritis ſit p̄ſumẽdũ circa futura: ⁊ Gregorius ꝓ ſolutione inducit auctem Gregorij q̃ ſcribens Maximo epo dixit vt habet̃ in tex. Ab. Sic. f ¶ Mandata celeſtia. ſ. alt̃ alteri⁹ onera poꝛtate. l. di. põderet. et ŝ. de offi. archipreſ. c. vl. ſ; ego nõ credo glo. verum dicere q2 illud nõ refert̃ ad iniũgẽtez onus ſed ad eũ qui debet onus alteri⁹ ſubire. papa aũt hic loquit̃ de ſe q̃re arbitroꝛ q̄ papa loquat̃ h̄ d̄ mãdatis celeſtibus ſibi tanq̃̄ vicario factis circa paſcendũ populũ dei. nam efficati⁹ adimplet aſſumẽdo multos ad miſteriuz iuxta illud euangelicũ. Meſſis q̃dez multa operarij autẽ pauci rogate dñm meſſis vt mittat operarios i meſſem ſuam. xxj. di. §. j Abbas. Si. g ¶ Partiamur. no. arg. de officijs partiendis. xciij. diſt. diaconi. circa mediũ. ibi ſufficit huic oꝛdini. ⁊c. C. de aſſeſ. nemo. xvj. q. j. preſbyteros. ff. de pac. ſi plures. lxxxix. di. ſingula. Ar. ɔtra. ff. d̄ adop. ſi ɔſul. Sol. prima regula generalẽ eſt. ɔtraria tamen qñq̃ inueniunt̃. aut. cauſa neceſſitatis vel vtilitatis cõceſſa. xxj. q. j. relatio. xxx. q. j. ad limia. ff. de ɔtrahen. emp. fiſtulas. §. fundũ. ⁊. ff. de ſer. ſtip. l. j. §. ſeru⁹ cõis. h ¶ Vices. ⁊ tñ non poterit extendere manũ ad ea que in ſignũ vniuerſalis dñij ſunt romano pontifici reſeruata. ŝ. de trãſla. c. j. ⁊. ŝ. de offi. lega. q̄ trãſlatio nẽ. i ¶ Sed pſone. ⁊ ideo cũ pſona finit̃. vij. q. j. petiſti. ff. de ɔſti. pn. l. j. in fi. Si v̄o loco ɔcedat̃ p̄uilegiũ ppetuũ eſt. xvj. q. j. hinc etiaz. ⁊. xxv. q. ij. c. j. ⁊. ij. ff. de iur. imuni. l. iiij. ⁊. ɔ̄. de inſti. cum veniſſent.

Quoſdam ¶ Ponit caſum Abbas antiqu⁹: q̄ forte iſti quib⁹ ſcribit̃ petebãt p̄bẽdas ibi ⁊ erãt ibi vicini: q̃s papa voluit exaudire cũ terra ipſa ſatis oppſſa eẽt a Tartaris: qd̄ ipſi vicini meli⁹ ſcire debebant rõne vicinitatis. Ab. Sicu. k ¶ Vicinioꝛes arg. q̄ ex vicinitate p̄ſumit̃ ꝓ aliq̃ vel ɔ̄ aliquẽ ⁊ ideo ſcire p̄ſumunt̃: vñ facile nõ credit̃ in ɔ̄riũ. xvj. diſt. qd̄ dicitis. ⁊. ɔ̄. qui ma. accu. poſ. cũ in tua. ⁊. ɔ̄. c. proxi.

l ¶ Credo. id eſt. p̄ſumo. ⁊ eſt arg. q̄ vbi q̃s interrogat̃ an credit: vel nõ: non eſt dandũ tp̄s ei ad deliberãdũ: quia ex p̄ſumptione infoꝛmat ſuã credulitatẽ. Bern̄.

Quanto. ¶ Pone caſuz lr̃alẽ f; Jo. foꝛte enim papa rep̄hẽdit epm̄ d̄ negligẽtia circa coꝛrectionẽ delicti ſubditi ſui cui⁹ clamoꝛ ad ip̄m papã puenerat: ⁊ q2 ep̄s allegabat in h̄ ignoꝛãtiã: papa ſibi ſcripſit vt h̄ habet̃. Ab. Sicu. m ¶ No potuit. i. p̄ſu-

imꝰ nõ potuiſſe. imo ↄ̃ pſũptionẽ iuris bñ admittiꝰ ꝓ/ bario ĩ ↄ̃triũ. ff. qḋ me. cã nõ ẽ veriſiľe. ⁊. lxxxij. di. ꝓpo ſuiſti. ⁊. ĩ. ꝗ ma. ac. poſ. cũ in tua. ff. de ꝓba. ꝗ teſtm̃. ar. ↄ̃. xj. q. j. ſi ꝗ clericoꝝ. Circa hmõi pſũptionẽ dicẽdũ ẽ: ꝙ temeraria repellaꝰ. vj. q. ĩ. oues. Probabiľ pſũptio inducĩt qñqꝫ ex/ purgationẽ. ĩ. de

8. purg. ca. ꝑ totũ. Violẽta pſũptõ qñ ſufficit ad cõ dẽnationẽ. ꝫ. e. afferte. et. xxxij. q. j. dixit dñs.

Scribaꝫ. ¶ Breue ẽ ⁊ in effectu intẽ/ dit qḋ dixi in ſũ mario. Et pone caſuꝫ lr̃alẽ vt di xi ĩ p̃cedẽtibꝫ. c. Ab. a ¶ Scri bam eis. ironice q. d. non ſcribã. Vľ põt legi pla ne: ⁊ ẽ ar. induci as eſſe ↄcedẽdaſ malicioſe petẽti ad ↄuincẽdã ma liciã. de pe. di. ĩ. p̃dixerat. ff. ꝺ ꝟ. ob. ſi inſulã. ⁊. l. inſulã. ꝫ. de do. ⁊ ↄtu. c. ꝓut ⁊. c. cũ olim. ⁊. c. veri tatis. b ¶ Ne/ glectis. qñqꝫ ex p̃nti p̃ſumiꝰ cir/ ca pñs. vj. q. ĩ. ꝗ crimẽ. qñqꝫ ex p̃ ſenti circa p̃teri/ tum. xxxiiij. q. ij. cũ ꝑ bellicã. qñ/ qꝫ ex p̃nti circa futurũ. l. di. ſiqͣs diacon⁹. ꝟ. cum ꝟo ⁊c̃. qñqꝫ ex p̃terito circa p̃terituꝫ. xxviij. di. qꝛ. ſũt culpe. qñqꝫ ex p̃terito circa pñs: ꝗ̃ties ꝺ fama q̃riꝰ alicui⁹. lxxvij. di. ꝗcũqꝫ. ⁊. c. monachus no uicius. qñqꝫ ex p̃terito circa futuruꝫ: vt h̃. ⁊. xxiij. q. v. ſi apud. ⁊. ꝫ. eo. mandata. Bern̄.

SCribaꝫ eis multiplices a leges meaſ: ex ꝗ̃bus datľ b ⁊ neglectľ: apparet ꝙ has ne/ gligẽt. Alex. iij. decano caſ/ ſieñ. Efficatior ꝓbatio reꝗri/ tur ab eo ꝗ ꝓbare vult illud qḋ nõ eſt veriſimile. Ca. X.

QUia veriſiľe npo eſt ꝙ H. p̃ſbyꝰ pſonatuꝫ ec/ c cleſie. R. capellano ↄceſſerit: ⁊ ab eo eiuſdeꝫ ecclie accepit vicariã: ꝓuideas ne ſuꝑ hoc d ꝓbationẽ recipias: niſi cõis loci fama id habeat: vľ tales pſone appareãt: de ꝗbus ve/ riſiľe nõ ſit ꝙ debeãt deiera/ re: qm̃ ſepe ↄtingit: ꝙ teſtes facile corrupti: inducanꝰ ad falſum teſtimoniũ ꝓferẽdũ. Idem Senueñ. archiep̃o.

Per cohabitationem diuti/ nam famam de matrimonio ⁊ cõtractibus matrimoniali bus ac alia adminicula ꝓba tur matrimoniũ. Ca. XI.

ILlud quoqꝫ nobis in/ notuit: ꝙ cũ libera mu/ lier per decem annos ⁊ vltra e cuidam ſeruo ſcienter coha/ bitauer: ⁊ ab eo fuerit carna/ liter cognita: nunc ipſuꝫ aſſe rit ſuum non eſſe maritum. f Uex vir eã vẽdicãs ĩ vxorẽ: oſtendit pubicũ inſtrumen/ g tum: ĩ ꝗ ſeſe ↄiuges noĩant: h ⁊ per qḋ ip̃m ei donationẽ ꝓ pter nuptias feciſſe apparet: mulier ꝟo inſtrumẽtuꝫ illud aſſerẽs vitioſũ: vt ſeruo dñs i fraudareꝰ: pľes teſtes ꝓdu/ xit: ꝙ ille ab amicľ ei⁹ ſepe ro gat⁹ vt eã deſpõſaret: nec de/ k ſpõſaſſe nec deſpõſatuꝝ ſeip̃/ ſaꝫ firmiꝰ aſſerebat. vir ãt nõ niſi p̃dicto inſtr̃o: ⁊ ꝗbuſdã l teſtib⁹ ꝗ viderãt eã annulos deferẽtẽ ip̃aꝫ ꝓbauit vxorẽ: h̃ mulier ꝺ more illaꝝ ꝗ panes vendũt: ſe annulos detuliſſe dicebat. ¶ Uerũ qꝛ in hmõi dubietate: fama vicinie magľ m debet attẽdi: ſi fama loci hꝫ: ꝙ vir ip̃aꝫ in lecto ⁊ in mẽſa n o ſicut vxorẽ tenuerit (cũ ma/ trimoniũ ſit maris ⁊ femine cõiunctio indiuiduã vite cõ/ ſuetudinẽ retinẽs) cogẽda ẽ mulier: vt eideꝫ viro affectu

QUia veriſimile. ¶ Diuidiꝰ. naꝫ primo ponit cauſam finalẽ. ſecũdo ꝓuiſionẽ. tertio ꝓuiſionis cauſam impulſiuã. ſecũda ibi: ꝓuideas. tertia ibi: quo/ niam. Ab. c ¶ Cõceſſerit: qm̃ de nemine preſumen dum eſt ꝙ bona ſua iactet. ꝫ. de renun. ſuper eo. ⁊. ꝫ. ꝺ reſt i. ſpo. ſollicite. ⁊. ff. de proba. cum de indebito. H. d ¶ Cõis fama. que coadiuuat ad fidem faciendaꝫ. iiij. q. iij. ꝥ. itẽ ſepe. ⁊. ff. de teſti. teſtiũ. ꝥ. eiuſdẽ quoqꝫ. ⁊. C. ne de ſta. defun. ſi mater. ⁊. ĩ. c. ꝓxi. Bern̄.

ILlud. ¶ Per noĩationẽ: cohabitationẽ ⁊ famã probaꝰ coniugiũ: maxime ſi appareant inſtrumẽ ta dotalia. Ita ſũmat Jo. an. Que ſummario iudicio meo oĩno non colligiꝰ ex iſto tex. tum qꝛ in iſto tex. nul la fit mentio de cohabitatione nec noĩatione vltra in/ ſtrumenta dotalia. tum qꝛ per dictionẽ maxime ſentit Jo. an. qḋ abſqꝫ inſtrumẽto dotali fuiſſet hic per alia poſita in tex. ꝓbatũ matrimoniũ. Ideo magis inherẽ do lr̃e ſũmo ſic vt in rubro. Cõis diuiſio. ſcḋa ibi: vex.

Abbas. e ¶ Sciẽter. ex ꝗ ſcienꝰ cohabitauit ei nõ poteſt opponere notam ſeruitutis. ĩ. de coniug. ſeruo. ꝓpoſuit. ſed ſi hoc ignoraſſet: tunc ſufficit bene: vt in ea dem decre. ⁊. xxix. q. ij. per totum. Bern̄. f ¶ Uen/ dicans. i. eam petit in ſuã vxorẽ. g ¶ Noĩant. iſta nominatio p̃ſũ/ ptioneꝫ inducit. xxxij. q. iiij. dicat aliquis. ff. de ꝓ/ ba. l. vlt. non tñ ſufficientẽ ꝓbati onẽ ĩducit. C. de ꝓba. nã epľis. ⁊ C. de lib. cau. l. pe. preterqꝫ ĩ ca/ ſu. C. de la. libe. tol. l. vna. ꝥ. ſimi li quoqꝫ h ¶ Donationẽ dos em̄ cõſtitui nõ põt niſi libe/ ris pſonis. C. de lat. li. tol. l. vna. ꝥ. ſꝫ ⁊ ſiqͣs hoĩ. ſic eadem rõne donatio nõ p̃t cõ ſtitui niſi in libe rã mulierẽ ⁊ a li bero viro vñ p̃/ ſũptionẽ induce bat tale inſtr̃m. ff. ꝺ iu. do. ſi mu lier. ꝥ. ei⁹ noĩe: ſꝫ nõ plene h̃ ꝓbat qꝛ nõ fuit factuꝫ inſtr̃m ſuꝑ mr̃i/ mõio. C. ꝺ nup. neqꝫ ſine nuptijſ ⁊ ita nõ ꝓbat h̃ cẽ qḋ ab h̃ ↄtin/ git abeſſe. ꝫ. de trãſla. inꝰ corpo ralia. ⁊. C. vnde conati. nõ hoc.

i ¶ Fraudareꝰ: nõ. caſus ĩ ꝗbꝫ dñs fraudaꝰ ꝟuo. ĩ. ꝺ cõ iu. ſeruo. licꝫ ⁊. ĩ. de na. ex libe. vẽ. c. vno. Itẽ ali⁹ caſus eſt. C. ꝺ la. libe. tol. l. vna. ꝥ. ſꝫ ⁊ ſiqͣs hoĩ. Tertius ẽ in auc̃. de nup. ꝥ. ſi ꝟo ab ĩitio. coľ. iiij. Ali⁹ caſus ẽ ĩ auc̃. ↄſtitutõ ꝗ dignitas libat filiũ a pr̃ia ptãte. ĩ p̃n. coľ. vj k ¶ Deſpõſatuꝝ: hec aſſertio p̃ſũptionẽ tm̃ faciebat: qꝛ potuit poſtea mutare volũtatẽ. l ¶ Annulos. nõ. ꝙ ſi ãnulus daꝰ etiã mulieri in eccľia vľ in domo p̃ſum ptio ẽ ꝓ mr̃imonio. xxx. q. v. femine. ſi corã parẽtibꝫ p̃/ ſumunꝰ ſponſalia. xxx. q. v. nr̃ates. hoc faciebat ad p̃/ ſumptionẽ. m ¶ Fama loci: nõ. ꝙ in talibꝫ fama plu rimũ cõſideratur. Arg. ij. q. v. p̃ſbyter ſi a plebe. ff. de teſti. l. iij. ꝥ. eiuſdẽ. ⁊. iiij. q. iij. ꝥ. item in criminali. ver. iteꝫ ſepe. ⁊. xxxv. q. vj. ſi duo. C. ne de ſta. defunc. ſi ma ter. ⁊. ĩ. de eo qui cog. cõſang. vxo. ſue. ſuꝑ eo. Itẽ eſt h̃ argu. ꝙ fama ſufficit ad ꝓbationẽ ſi alie p̃ſumptiones coadiuuãt: ita ꝙ cũ fama faciũt ꝓbationẽ: ⁊ ita ꝗ non pſunt ſingula multa iuuãt. ĩ. c. ꝓxi. ⁊. c. iij. ⁊. ꝫ. de teſti. p̃terea. n ¶ Vxorẽ tenuerit: ſed q̃re reꝗriꝰ alia ꝓ/ batio cum cohabitatio ſufficiat ad mr̃imoniũ. ff. de ri. nup. in libere. Rñ. illa eſt p̃ſumptio legis. ſꝫ canon nõ preſumit eſſe matrimonium niſi ꝓbetur propter peri/ cul um aĩe. xxx. q. v. c. j. o ¶ Matrimonium. hec

diffinitio ponit. xxvij. q. ij. §. j. ⁊ inſti. de pa. po. in pn.
a ¶ Preſertim. i. maxime: quia idem eſſet ſine vllo in/
ſtrumento ſi ſola fama a cũ alijs pbat. b ¶ Officiũ
ſuũ fideliter. qđ ſemp pſumit. ī. de pſump. ad audien/
tiam. niſi cõtra pſumat vel probet. nam tũc de crimie
falſi vtriqꝫ incũbit pbatio. C. de fal. vbi. Bern. ¶ Litteris. ¶ Cõis diuiſio. ſecũda ibi: cõſultatiõi. Ab. c ¶ Separi quã tũ ad thoꝝ ⁊ mutuã cohabitatõꝫ d ¶ Credebãt. non dicit vt ſciebant cũ opus illud nõ plene pareat viſui: ſuffic ẽ ferre teſtimoniũ de eo qđ iducit violẽtã pſumptionẽ q̃ ſufficit ĩ h̄ caſu vt h̄ paret. et. xxxij. q. j. dixit dominus. e ¶ Secretis. ⁊ latebris. q̃ ſuſpectis perſonis indicunt. xxxv. q. vj. ab iſto die. Adeo vt ſi poſt trinã admonitionẽ ĩueniant cõfabulari excõicẽtur. ī. de coha. cleri. ⁊ muli. ſicſꝑ. ⁊ ĩ auc. vt li. ma. ⁊ auie. §. his qꝫ colt. viij. f ¶ Diuortij. q̃ ad mutuã ſeruitutẽ. g ¶ Spe coniugij. ꝓpter inceſtũ quẽ commiſit. xxvij. q. ij. ſiqs ſpõſam. niſi timeret đ ſua incõtinentia: tunc eñ daret ſibi licentia cõtrahendi. xxxiij. q. ij. in adoleſcẽtia. B. ¶ Tertio lo ¶ Caſum ſũmarium pone vt in pcedẽti. c.
Primo ponit cõſultatio. Scđo reſpõſio ibi: nos. Ab.
h ¶ Impediendũ. i. ſeparandũ. i ¶ Precogni/
tam. ⁊ ita affinitas pceſſit mrĩmoniũ ⁊ ſpõſalia: qđ ſi
verum eſt cõſanguineã illi⁹ poſtea habere nõ poterat.
xxxv. q. iij. de inceſtis. ⁊. c. nec eam quã. ⁊. ī. de eo q̃ co/
gno. conſang. vxo. ſue de illa. ⁊ in plurib⁹. c. eiuſdẽ ti.
pterea hic audit allegãs turpitudinẽ ſuã. ī. de ſpõ. pte/
rea. xxxv. q. iij. extraordinaria. Ar. ꝯ. ſ. de teſti. ſicut.
⁊. ſ. de cõfeſ. c. j. ⁊. xv. q. iij. nemini. ⁊. ī. de cõceſ. pben.

a ſeruiat coniugali: pſertim ſi pſcriptum inſtrumẽtũ: ab eo b conditũ fuerit: qui officium ſuum fideliter adimpleuit.

Idem archiepõ.

Per violẽtã preſumptionẽ pbat carnis copula. Ca. XII.

Litteris fraternitatis tue receptis: nobis innotuit. q cum. P. ab. A. muliere quã in vxorẽ acceperat c peteret ſeparari: accuſatores matrimonij: pduxerunt teſtes firmiter aſſerẽtes: quod poſtqꝫ mulier cum pdicto viro cõtraxerat mrĩmoniũ: cõſanguineũ viri eiuſdem: ſolum cuꝫ ſola: nudũ cũ nuda: in eodem lecto iacentẽ: ea vt d credebãt intentione: vt eam cognoſceret carnaliter viderunt: e multis locis ſecretis: ⁊ latebris ad hoc cõmodis: et horis electis: et. ī. ¶ Cõſul. t. t. reſpõdemus: q ex hmõi violẽta ⁊ certa ſuſpitione for f nicatiõis: põt ſentẽtia diuortij pmulgari: ita quidem: vt vir licẽtiã habeat mortua illa ducẽdi aliam: muliere ſine g ſpe coniugij remanente.

Clemens tertius.

Idem dicit. Ca. XIII.

Tertio loco q̃ſtiõis: huiuſmodi noduꝫ. T. F. petijt explicari. an iuuenis ſpõſaꝫ ĩ quã p vba de pſenti cõſenſit: debeat vxorẽ habe/ h re: ad quoꝝ matrimoniũ impediendũ: neptis ipſi⁹ ſpõſe pſiliẽs: ſe a iuuene carnalit i pcognitaꝫ ꝓponebat: a qua pducti teſtes: dixerunt ſe p certo credere: q illa: dicti iuuenis extiterit concubina: adijciẽtes q eos inſimul viderãt per plana ⁊ nemora vias ⁊ in via pluries cõuagantes: ⁊ teſtimoniũ vicinie ſup hoc recepiſſe dicebãt. ad k maiorẽ vero certitudinẽ (quia min⁹ ſufficient credidiſti eſſe pbatũ: qđ eadeꝫ mulier aſſerebat) tam ipſa q̃ iuuenis iuramẽtis aſtricti: ſeorſum cõfeſſi ſunt q ſe inuicẽ carnaliter pcognouerãt: licet iuue/ l nis nollet ab ea quã deſpõſauerat ſepari. ¶ Nos autẽ q̃ m dicta ſunt intelligẽtes: pſertim cũ hoc nõ dicat occultũ: ſed q̃ſi pdicet a plurib⁹ manifeſtũ: ꝯſulti⁹ eſſe credim⁹: vt mrĩmonialit nõ ꝯiũgãt: n ſed ſolut ſpõſalibus ſepent.

Inno. iij. Niuernen. epo. et archidiacono bitur.

Propter pſũptionẽ etiã vehementẽ nõ debet qs de graui crimĩe ꝯdẽnari. C. XIIII.

Litteras vr̃as recipimus: ꝯtinẽtes: q cuꝫ cã q vtit inter altiſio. epm ⁊ q̃ſdã burgẽſes de charitate: quos idẽ eps de hereſi impetebat: vobis abbati colon. a ſe. apo. delegata fuiſſet. vtraqꝫ ps vos duos ſub certa pe/ o na ſibi arbitros ſtatuerunt: delegata vob nihilominus ptãte reſeruata. S. aũt lator pñtiũ: vnus ex illis: hereſim

cũ ſup q̃ſtione. ⁊. ī. de do. inter dilectos. illud vero eſt q
allegãs turpitudinẽ ſuã nõ eſt audiẽdus. tñ ꝓpter pe/
riculũ aĩe ſue audiet. ī. đ re iudi. lator. ⁊. c. ꝯſanguinei.
⁊ in fauorẽ libertatis pr audit q̃ filiũ vẽdidit. C. đ lib.
cau. j. ⁊. ff. e. l. j. ⁊. ij. ſecus eſt ꝯtra libertatẽ. ff. de ado.
l. poſt mortem. k ¶ Certitudinem: ad ſupplemẽtũ pbatiõis. C. de re. cre. ĩ bonefidei. ī. de iureiurã. c. vl. in fi. ⁊ ſ. de pba. ſicut ꝯſuetudo. ſic. ī. đ deſpõ. impu. atteſtationes. l ¶ Nolletab ea. vnde pſumebat q nõ cõfiteret falſo neptez illi⁹ pcognouiſſe m ¶ Dicta ſunt ſcꝫ q teſtes dixerũt q viderãt illos p plana ⁊ nemora: ⁊ q iurauerũt et de fama vicinie. ⁊ alie pſũptiões q̃ ĩ lra exp̃mũtur. ⁊ ſic eſt ar. q q̃ nõ pſũt ſingula. multa ſimul cõſiderata iuuãt: ar. ſ. c. pxi. ⁊. ſ. de teſti. pterea. ⁊. ſ. đ pba cũ cãꝫ. vbi ꝯ h̄. ff. q̃. ex cau. ma. nec non. §. ſi qs ſepi⁹. xxxv. q. vj. ſi duo. ff. đ teſti. ob carmẽ. §. ſi teſtes. n ¶ Solutis ſponſalib⁹: de facto qm̃ de iure ñ tenuerit: cũ eẽnt illegitime pſone ad ꝯhendũ ꝑp affinitatẽ pri⁹ cõtractaꝫ. ī. de eo q̃ cogno. ꝯſangui. vxo. ſue. diſcretionẽ ⁊ q̃ſi p totũ. ¶ Litteras ¶ In prima ponit iudicum cõſultatio.
in ſcđa rñſio. ibi: nos vo. Que ſubdiuidit. In pma po
nit moriuũ mãdati. In ſcđa mãdatũ ibi. quo circa. Et
pone caſum lrãlẽ vt patet ex lrã iũcta glo. in vo. purgã
do q̃ ponit ptẽ caſus. Ab. o ¶ Arbitros: ⁊ ſic patet
q delegatus põt eſſe arbiter retẽta etiã delegata iuriſ
dictione: ſic. ī. de pben. niſi. ⁊. ſ. de arbi. cum olim. ⁊. c.
ĩnotuit. ſic etiã ordinari⁹ põt eẽ arbiter: arg. ſ. đ elec.
cãm q̃. ⁊. ſ. de arbi. cũ tpe. Sed cõtra videt. iij. q. vij.
§. tria. in fi. ff. de arbi. ſed ⁊ ſi ſeruũ. §. ij. nõ ſunt ꝯtia.

a ſuam fuerat publica voce ꝯſeſſus: ⁊ de fratre ſuo ſimiliter recognouerat: ꝙ eodē ſecum laborabat errore: ⁊c. ⁊ ſ. ¶ Nos vero predictū. H. ſuſpectū de heresi vehemēter habuim⁹: tuꝫ qd̄ ante dixerat poſtea ſe dixiſſe negauit: tum qꝛ vl̄ mēdaciū prius dixit in fratrem: aſſerēdo illū hereticū vel ꝑiurum: poſtea cōmiſit in deum purgādo illuꝫ de heresi: quorū vtrūqꝫ reddit illū valde ſuſpectū: cū ꝙ veriſimili⁹ videat̄: ꝙ eo tp̄e q̄ tanꝙ verus penitēs ab heresi reuertebat̄ ad fidē: tam graue mendacium non dixiſſet: preſertim in fratrē: quē tanꝙ chariſſimū non aſſeruiſſet hereticum: niſi fuiſſet accenſus zelo fidei orthodoxe. vnde preſumitur ꝙ cum poſtea purgauit illuꝫ de heresi: turpiter deierauit. ¶ Quocirca mandamus: cum ꝓpter ſolā ſuſpitionem (quāuis vehementē) nolum⁹ illū de tam grauī crimīe condemnari: talē ⁊ tantā ſecuritatē recipiat̄ ab ipſo ꝑter iuratoriam cautionē: ꝙ timore pene corporalis debeat coerceri: diſcretam ei penitentiā iniungentes: ex qua valeat apparere vtrum in tenebris ambulet an luce: vtrumue ſit vere penitens: an ficte conuerſus: ⁊ ſi eum hoc modo verum catholicum cognoueritis: non ſinatis ipſuꝫ indebite moleſtari: alioquin euꝫ tanꝙ hereticum cōdēnetis.

Idem Cenadieñ. epo. ⁊ abbati de aquorum.

Non preſumitur incontinēs in ſenectute qui in iuuentute continuit maxime ſi eſt litteratus. Capl̄m. XV.

Cum in iuuentute ſua quincleſieñ. ep̄s: adeo ſe maturū honeſtū ⁊ ꝓuidū exhibuerit: vt ab eccleſia romana meruerit pallio decorari: nō eſt de leui credendū: ꝙ poſtꝙ ad ſenilem peruenit etatem: turpiter abiecerit iugum domini: fetores libidinis amplexando: cū labes hm̄oi: que nonnunꝙ in iuuentute contrahitur in ſenectute frequentius expietur. Quis preterea de facili

⁊ iudex nō pōt iubere: vt i eū cōpromittat̄ ſicut ibi dicitur: ſed ſi ꝑtes volūt in ipm̄ cōpromittere bn̄ poſſūt: arg. ff. de tu. da. ab his. ꝑtor ait. ⁊ in auc̄. vt diffe. iud. §. ſi vero ꝯtingit. coll̄. ix. Itē eſt ar. h̄ ꝙ in arbitrū poſſit de crimīe cōpromitti. vn̄ ſignat̄ ꝯ. ff. de arbi. non diſtinguem⁹. §. iulia. ⁊. ſ. de in integ. reſtic. penul. in fi. vbi de hoc. Itē ar. ꝙ poſſit v. q. ij. ſi prima/tes. a ¶ Confeſſus. penitēdo de ea ⁊ redeūdo ad eccleſiam. b ¶ De fratre. bn̄ poterat teſtificari in h̄ caſu ꝯ frēm. ſi em̄ frater tu⁹ vel amic⁹ tu⁹: vel vxor tua q̄ in ſinu tuo dormit depuari voluerit veritatem ſit man⁹ tua ſup eos. xxiij. q. viij. legi. ⁊. q. v. ſi audieris: et dicere debes pr̄i ⁊ mr̄i ñ noui vos. xciij. diſt. diaconi. ⁊. ſ. ti. xxi. quemadmodū. al's i magnis crimib⁹ nō audit̄ ꝯ eū. C. q̄ accuſ. nō poſ. ſi magnū. in leuib⁹ bn̄. C. eo. ti. ſi ſororē. ⁊. iiij. q. iij. §. parentes. c ¶ Recognouerat. i. cōfeſſus fuerit. d ¶ Purgādo illū. ſ. frēm corā archiep̄o bituricēſi corā q̄ ꝯueniebat̄ frat̄ ille ꝺ heresi: ⁊ ei fuit indicta purgatō. vt ꝑ ipm̄. gu. dēret purgare. ⁊ ipe frēꝫ ſuū cō purgauit ꝓpt̄ qd̄ ep̄us dicebat ipm̄ ꝑiurū ⁊ hereticū: qꝛ ꝑmo dixit illū herticū ⁊ poſtea eū ꝯpurgauit: ſꝫ ipe H. dicebat: ꝙ licꝫ ꝺ ſe ꝯfeſſus fuiſſet de fratre: tn̄ nihil dixerat: ſed ꝯriū ꝓbauit ep̄us. vnde iſti iudices hn̄tes ſuſpectū ipm̄ cū l̄ris ſuis remiſerūt ad papā. Berñ. e ¶ Suſpectū: nā ſola ſuſpitiōe ſuſpect⁹ habet̄ niſi ſe purget ad arbitriū ſui epiſcopi quod ſi non fecerit excōmunicari debet. ſ. de here. excōicamus. §. j. Berñ. f ¶ Veriſiſius: de nemine ꝑſumit̄ ꝙ ſit imemor ſue ſalutis. j. q. vij. ſancim⁹. g ¶ Graue: imo in vltimo articulo nō ſemp ꝑſumit̄ ꝙ verū dicat aliqs. C. de ꝓba. rōnes. ff. de ꝓba. q̄ teſtm̄. ff. de leg. ij. lucius. §. qſquis mihi. ij. ⁊. ff. de leg. iij. cū quis. §. ticia. Sol. licet ꝑſumat̄ ꝙ verū dicat nō tn̄ ſit ſufficiēs ꝓbatio iudici. ar. ff de pig. ac. grauis. ⁊ licet heredes neceſſe habeāt ſtare religioni defuncti: nō tn̄ creditores. C. de ꝓba. auc̄. qd̄ obtinet. Jo. h ¶ Preſertim i frēm: ꝑſumit̄ aliqd rōne ꝯſanguitat̄ vl̄ affinitat̄. ſ. e. afferte. ſ. ꝺ teſta. requiſiti. ſ. de ſymo. ſicut. ſ. de eta. ⁊ qua. tuā. ff. de ri. nup. nō ſolū. §. j. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. ſileat. arg. iij. q. v. accuſatores vel teſtes. i ¶ Purgauit: h̄ eſt notabile ꝙ ſemp eſt ſtādum ꝑmo dicto alicui⁹: ſi poſtea ꝯriū dicat etiam in alio iudicio. ſ. de teſti. in tua. ⁊ etiā extra iudiciū. ſ. de ꝓba. ꝑ tuas. ⁊ ſic ꝑiur⁹ reputat̄ q̄ vnū i vno iudico vl̄ eodem dic̄: ⁊ p⁹ea aliꝺ. Itē hic vna ꝑſūptio ꝑponderat alteri. ff. ꝺ i inte. reſti. diu⁹. ar. ꝯ. ſ. ꝺ elec. inotuit. cum inter. R. k ¶ Vehemētē imo ex leui cā ꝓbat̄ qs heretic⁹: arg. C. ꝺ. here. l. ij ſ. qūtū ad h̄ vt ſuſpect⁹ ꝺ heresi hēat̄: ⁊ vt ꝓcedat̄ ꝯſi ꝯ ſuſpectū: ſꝫ ñ ꝯdēnet̄ de heresi. Itē vehemēs ꝑſumptō ꝓbatiōe accipitur. xxxij. q. j. dixit dn̄s. ⁊. ſ. eo. afferre. liiij. diſt. fraternitatē. j. ꝺ iude. c. vl. Rñ. ꝙ ñ vehemēs: ſꝫ violēta tm̄: ꝺ q̄ ꝑdi. c. loquunt̄. et. ff. ꝺ re. du. ſi mlier. ⁊. l. ꝑ. nec ēt oīs violenta ſi ꝓbet̄ ꝯriuꝫ. xxvij. q. j. nec aliq. ſ. de ꝓba. ꝓpoſuiſti. et xxxv. q. iij. exordiaria. l ¶ Preter iuratoriaꝫ. h̄ iō dic̄: qꝛ poſtꝙ qs ſemel ꝑiur⁹ e: āpli⁹ ad iuramētū nō dꝫ admitti. xxij. q. v. puuli. ⁊. c. ſiqs ꝯuict⁹. ⁊. ij. q. vij. non pōt. ⁊ vj. q. j. qcūqꝫ. ⁊. ſ. ꝺ teſt. teſtimōiū. qꝛ timor ē ne icidat iteꝝ in ꝑiuriū. arg. ſ. de coha. cle. ⁊ muli. clericos. Ber.

Cum in. ¶ Diuidit̄ i qnqꝫ ptes. In pria ꝑmittit exordiū circa excuſatiōeꝫ epi. In ſcda ibi: licꝫ. ponit delationē ipi⁹. In tertia. ibi: qꝛ tn̄. ponit delatiōis repulſionē ⁊ cāꝫ. In q̄rta. ibi: ſꝫ vt: ponit inqſitiōis cōmiſſionē. In qnta. ibi: q̄ nobis: inqſitoꝝ relationē. m ¶ Honeſtū. exqꝫ em̄ adept⁹ eſt tātā dignitatē ꝑſumit̄ ꝙ rōne ſue virtutis adept⁹ ſit. lxj. di. c. j. ⁊. c. miramur. ⁊ is gradus ceteros āncellat quē labor ꝓlixior ⁊ ſtipēdio meliora fecerint anteire. C. de of. magiſtri. officiorum nemo. n ¶ Ad ſenilē. Argu. ꝙ ex quo quis honeſtus fuit ꝙ ⁊ poſtea fuerit honeſtus. ſ. eo. mādata. ⁊. ij. q. j. in primis. in. fi. ff. ꝺ re mili. nō oēs. §. a barbaris. Itē ꝑſumit̄ ꝓ ſenili etate poti⁹ ꝙ ꝓ iuuenili: ar. xxxiiij. di. fraternitatis. xx. di. de quib⁹. ⁊ iuriſperitus ex verbis ſeniū ruſticorū augmentat̄. ff. de leg. iij. ſi chorus. §. j. o ¶ Frequētius expiet̄. nō tn̄ ſemp: iuxta illud. Stultitia ē q̄ re nō ſinit eſſe ſenē. ⁊ illud. Qd̄ noua teſt a capit ineterata ſapit. Et difficilē continentiā

ſeruat q̄ illicito ſe cõcubitu maculare nõ metuit.xxxiiij di.§.qḋ vero.⁊ peccator cū venerit in ꝓfundū vitioꝝ contẽnit.xvij.di.nec licuit. a ¶ Naturale fedus.ĩ. de coha.cle.⁊ muli.c.penul.⁊.C.de epi.⁊ cle.eum qui. b ¶ Detuliſſet.denunciãdo:q̄m laicus non põt cleri cum accuſare.ĩ.ḋ accu.cū.P.⁊.ſ.ḋ teſti.decetero. nec p̄ſens abſen/tem.iij.q.ix.c.j. et.ij.⁊.ij.q.vij. ipſi apoſtoli. c ¶ Charitatꝭ radice.vñ nõ de buit admitti.ĩ.ḋ accu.cum opor/teat.⁊.c.memini mus. d ¶ Ma lignis delationi/bus.i.detractio/bus.⁊ eſt argu. ꝙ ꝓpter infamiã a maliuolis ortã non eſt inq̄ſitio facienda vel pur gatio indicẽda. ĩ.de pur.ca.cuꝫ in iuuẽtute que eſt pars illius.⁊ xj.q.iij.in cun/ctis.ĩ.de accu.q̄/liter ⁊ quando. e ¶ Reſcripſe runt:bene debu/it eis credi:cum eſſent ad hoc de putati a dño pa/pa.arg.ſ.de ꝓ/ba.poſt ceſſionẽ.⁊.xj.q.iij.cure.⁊ ſ.de fi.inſtru.c.ij.⁊ p̄terea p haſ litteras nulli fie bat p̄iudiciũ.T.

D ¶ Adum. ¶ Prima pars ponit que/relam.Secũda dat iudiceꝫ ibi: cauſaꝫ. Abbas. f ¶ Sufficie/

crederet:ꝙ vir preditus ſcië/tia litteraꝝ:ꝓprie ſalutis ob/litus:ad eam paſſionis igno miniam ſe cõuerteret:vt cuꝫ ꝓpria nepte abominabilẽ ꝑ/petraret inceſtũ:cuꝫ etiã ſm a ſentẽtias ethnicoꝝ:natura/le fedus:inter tales pſonas nihil ꝑmittat ſeui crimis ſu/ſpicari. ¶ Licet igiť rex vn/garie:eundẽ epm nobis per nũcios ⁊ litteras de tali cri/b mine detuliſſet:poſtulãs vt malũ hmõi p̄niciosum exem/plo:de vngarica eccleſia tol/leremus. ¶ Quia tñ ei⁹ſug/c geſtio:nõ de charitatis radi ce ꝓcedere videbať:nolui/d mus aures nr̃as:quaſi mali/gnis detractiõib⁹ inclinare. ¶ Sed vt ꝓbaremus ſi ſp̄us eſſet ex deo.Aurienẽſi epo ḋ dimus in mãdatis:vt prudẽ ter ⁊ caute a coep̄is indaga/ret vt p̄fatum epm crederent tali labe reſpſuꝫ. ¶ Qui no e bis poſtmodũ reſcripſerũt: ꝙ eũ virũ honeſte cõuerſati/onis eſſe credebãt:pſonã il/lius multipliciter cõmendã/tes ⁊ deꝫ archidi.⁊ p̄poſito mediolaneñ.

De his ꝑ q̄ bñficiã/do ſcribiť cũ clauſula ſi ido/neus fuerit nõ teneť ꝓbare ſe idoneum cum idoneus p̄/ſumatur.Ca.XVI.

D Adum archidiacono mediolañ.dedim⁹ ĩ mãdatꝭ: vt.C.ſcholarẽ:a p̄ſbro ſci vi ctoris in clericũ eiuſdẽ eccl'ie recipi fa ceret ⁊ in frẽm:⁊.ĩ. Sꝫ p̄ſbr memorat⁹:archidi. declinãs examẽ:aſſeruit:ꝙ f neq̄q̄ ſufficiebãt duob⁹ cl'icꝭ facultates eccl'ie memorate: adijciẽs ꝙ p̄dict⁹.C.nõ erat idoneus ad illi⁹bñficiũ obti nẽdũ:⁊.ĩ. ¶ Cauſam vobis g duxim⁹cõmittendã:ita vt ex illa clauſula.ſ.ſi pſona fuerit idonea:q̄ nr̃o ſcpto repiť in/ſerta:eidẽ ſcholari ꝓbãdi ſe idoneũ nulla neceſſitas ĩpo/h natur cuꝫ p̄ma facie p̄ſumať idone⁹:niſi aliud in ꝯtrariũ oñdať.

De Iureiurando.

G rego.iij. Agi põt ad rela xationẽ iuramẽti cui⁹ imple/mẽtũ turpitudinẽ cõtinet ex parte ſuſcipiẽtis.Ca.I

E X admĩſtratiõis: ⁊.ĩ.Mãdam⁹ q̄te nus creditores ad i iuramẽta:ſup vſu ris ſibis ſoluẽdis p̄ſtita:re/k laxãda:eccl'iaſtica diſtrictio l ne cogatis.

E x regiſtro grego. De iuramento meticu/loſo fit abſolutio ꝑ iudicem eccleſiaſticum.Ca.II.

probabit illum non eſſe idoneuꝫ:ſi dicať non idoneus ratione ſciẽtie tunc iudex illũ examinabit an ſit quãtũ ad hoc idoneus.ſ.de eta.⁊ qua.accepimus.ſi ratione delicti vel irregularitatis ille qui hoc obijcit illud pro/bet ſm illã regulã:ei qui dicit incumbit probatio.ff.ḋ proba.l.ij.

De Iureiu/rando.

Quia in defectũ probationuꝫ re/curritur ad iura menta.ĩ.eo.c.fi.⁊.ſ.de procu.ex inſinuatione:iõ poſt tractatum de probationib⁹ tam in ſpecie q̄ in genere:meri/to ſubditur hec rubrica. Eſt eñi iuramẽtuꝫ maxi mũ litium expe/diẽdaꝝ remediũ l.j.ff.eo.⁊ alibi dicitur ꝙ om̄is controuerſie fi/nis eſt iuramen/tum.ĩ.e.⁊ ſi chri ſtus. Vide ad materiã glo.nõ. xxij.q.j.in ſum/ma.q ponit q̄d ſit iuramentuꝫ: quid iurare:que fuit cuſa inſtitu/tionis iuramen/ti.Itẽ formã iu/randi ⁊ penã ꝑ/iurij.Abbas.

E X ad/minis/tratio nis. ¶ Credito/res compelluntꝛ relaxare iuramẽ tum de vſuris ſi bi ſoluendis.h.ḋ.quo ad litterã Sed quo ad in/

bant:hec exceptio legitima ẽ:q2 tot ſunt ponẽdi in ec/cleſia quot ex facultatib⁹ ipſi⁹ poſſunt cõmode ſuſten/tari.ĩ.de inſti.c.ĩ.⁊.c.auctoritate.⁊.ĩ.de ꝯceſ.p̄bẽ.ex ꝑ te:ſed q̄s ꝓbabit eccl'iaꝫ eẽ ſoluẽdo vel nõ eſſe? Rñdeo ille q̄ dicit nõ eſt ſoluẽdo oſtẽdendo facultates ⁊ red/ditus eccl'ie:vt hic innuiť.⁊ arg.C.de inoffi.teſt.oĩm.⁊ ff.de leg.ij.cũ pater.§.rogo.ar.ꝯ.C.de ꝓba.ex pſona. g ¶ Ex illa clauſula.q̄.⁊ ſi nõ fuiſſet appoſita:ſubin telligiť.ſ.de reſcrip.cũ adeo.⁊.ſ.de elec.cãm q̄.⁊.ff. de ſer.ſi cui.ff.de ri.nup.quanq̄. h ¶ Preſuma/tur idone⁹.ſic.ſ.de ſcru.c.vno.⁊.lxxxvj.di.ſicḋ.ſic p̄/ſumiť q̄s bonefidei niſi ꝓbeť ꝯriũ.C.q̄ mili.non poſ. ſu ꝑ ſuis.li.xij.⁊.C.de nõ nu.pe auc.ꝯ q̄ ꝓpriã Vin. Et ſic videť ꝙ negatia ꝓbari debeat ex eo ꝙ dic̄:niſi aliud in ꝯriũ oſtẽdať:ſed negatiua ꝓbari nõ põt.ſ.de elec.bonꝫ.vbi de hac negatiua ſatis diciť.Sed qualiť

tellectum generalius ſic vt in rubro. Et eſt caſus nõ. Abbas. i ¶ Iuramenta.recepta a debitorib⁹ pro perſoluendis vſuris creditorib⁹ que in p̄iudiciũ aiarũ quo ad creditores ſeruari nõ poſſunt.⁊ ideo rõne pcti cõpelluntꝛ creditores relaxare hmõi iuramẽta.ſ.de iu/di.nouit.ſꝫ q̄tũ ad iurãtes ñ ẽ pctm̃.ĩ.e.debitores.vñ ſoluere tenenť:ſꝫ ſi iurauit nõ repetere põt illud denũ/ciare eccl'ie:⁊ ſic cõpelleretꝛ creditor reſtituere vſuras q̄ſi indirecte officio iudicis.ĩ.e.ad nr̃aꝫ.ij.Ar.ĩ.de cog. ſpi.tua.⁊.ij.q.j.ſi peccauerit:vel cõpelliť relaxare iu/ramẽtũ vt h.vl' ſi nõdũ ſũt ſolute cõpellũť deſiſtere ab exactiõe.ĩ.ḋ vſur.tuas. k ¶ Diſtrictiõe.i.ſuſpẽſione vl' excõicatiõe.ĩ.ḋ ꝟ.ſig.q̄reti.B. l ¶ Cogatꝭ.tanq̄ delegati auctẽ hui⁹ canonis:vt.ſ.ḋ of.or.irrefragabi li.§.ceteꝝ.⁊.ĩ.de here.ad abolẽdã.in fi.vel etiã tanq̄ ordinarij.arg.ĩ.de vſur.poſt miſerabilem.Berñ.

Peruenit. ¶ Legit̃ duob⁹ modis. Primo ꝙ iu ramētū fuit pſtitū ſup reb⁹ eccľie. Et ſm hunc intellectū. h. d. Nō valet iuramentū pſtitū a plato de nō repetēdis reb⁹ eccľie. Scđo modo intelligit̃ ꝙ fuit pſtitū ſup rebus ꝓpriis. Et tūc ſūma ſic vt in rubro. Cōis diuiſio. ſecūda ibi: cogni/ta. Abbas.

vbi nulli ꝯuenire licet qđ poſtꝗ̄ ꝓmiſſuʒ ē: oīno ē ſuā/dum: vt. xxij. q. vi. c. vlti. ad fi. Ho. M. ¶ Pro ſūmario ⁊ diuiſiōe dic vt in ru bro. Vñ etiā abbates pſtāt h̄ iuramētū in bñdictiōe: ſicut epi in ꝯſecratiōe. De iuramēto qđ pſtat impa/tor: dic vt in cle. romani. ꝟ. eo. tit.

a ¶ Reb⁹ ſuis. id eſt eccľie ſue. nā ſi de rebus ꝓpriis iuraſſet te/neret̃ iuramētuʒ ſeruare. ꝟ. e. ſi ỽo. ꝟ. ꝙ me. cau. ad audientiam. b ¶ Poſſe ꝯſtri/gi: ar. eſt h̄ ꝙ iu/ramētū metu ex tortum ipſo iure nō teneat: vt q̃/dā dicūt: vt Ba ſien⁹ ⁊. T. alij di cunt ⁊ melius ꝙ iuramētuʒ metu extortū eſt obli/gatoriū dūmō ſi ne periculo ani/me poſſit ſerua/ri: ⁊ h̄ pſtitū fu/it iuramentū de rebus eccľie: ſed iō nullū fuit h̄ iu ramētū de reb⁹ eccľie pſtituʒ qđ ſuari ñ poſſet ſi/ne ſalut̃ eťne in teritu. De h̄ ple/ne dixi. ꝟ. ꝙ me. cā. abbas. ⁊ tene qđ ibi đr ⁊ qđ đr hic in fi. c ¶ Abſoluim⁹ intellige đ facto ad cautelam. ſic xxxiij. q. j. audi/uim⁹. ⁊. xj. q. iij. excellētiſſimus. ⁊. ꝟ. de ap. ad pñ/tiam. vel expone abſoluim⁹. i. ab/ſolut⁹ eſſe oſten/dim⁹: ⁊ ſic ꝯcor/dat lr̃e p̄ cedenti ſcilicet nullis vinculis poſſe conſtringi.

Peruenit ad nos: laudi ceñ. epm ab ar. comite a rebus ſuis ſpoliatū: ⁊ iurare cōpulſum: ꝙ nō repeteret ſic ablata. ¶ Cognita igit̃ cōtu melia: valde doluim⁹: aſſerē tes ipm epm nulli⁹ iuramēti b vinculis ſup hoc poſſe ꝯſtri/c gi: quē tñ abſoluim⁹: qꝛ nefā diſſima coactione iurauit.

Idem regi frācoꝝ. Nō deie rat q̃ iuramēti īplemētū ī me lius cōmutat. h̄ pmo. Nec aſ/tringit̃ q̃s iuramēto ad im plendū qđ iurauit: ſi ab alia pte nō implet̃ cui⁹ reſpectu prebuit iuramentum hoc ſe/cundo. Ca. III.

Peruenit ad nos: et. ꝟ. Nō eñ ꝓpoſitū aut ꝓmiſſum d infringit: q̃ in meli⁹ illud cō mutat. ¶ Nec tu ei etiā ſi ꝓ/miſſuʒ tuū iuramēto vľ fidei obligatiōe: interpoſita ꝯditi one firmaſſes: aliq̃ten⁹ tene/ris: ſi cōſtat eū cōditioni mi/e nime paruiſſe. Idem petro ſubdiacono. Ponit̃ forma iuramēti ſeptē. c. cōtinēs ſm quā iurant pape epi: ſed ho die oēs recipiētes dignitatē a papa ſibi iurāt. Ca. IIII.

Ego. N. eps ab hac ho/ra in antea: fidelis ero ſctō petro: ſancteꝗ romane eccleſie: dñoꝗ meo pape. C. f g eiuſꝗ ſucceſſorib⁹ canonice intrātib⁹. ¶ Nō ero neꝗ in h ꝯſilio neꝗ in facto: vt vitā ꝑ dat aut mēbꝛū: vľ capiat̃ ma la captiōe. ¶ Cōſiliū qđ mi/hi p ſe aut p lr̃as: aut p nūci/um manifeſtabit. ad eoꝝ dā/i num nulli pandā. ¶ Papa tum romane eccľie: ⁊ regu/las ſctoꝝ patrū: adiutoꝛ ero k ad defendēdū ⁊ retinēdū: ſal uo oꝛdine meo ꝯ oēs hoīes. ¶ Uocat⁹ ad ſynodū veniā: l niſi ꝑpedit⁹ fuero canōica ꝑ/peditione. ¶ Legatū ap. ſe. quē certū eſſe cognouero: in m eūdo ⁊ redūdo honoꝛice tra ctabo ⁊ in ſuis neceſſitatib⁹ adiuuabo. ¶ Lim ia apłoꝝ n ſingulis annis: aut p me aut p certū nunciū viſitabo: niſi eoꝝ abſoluar licētia. Sic de⁹ me adiuuet: ⁊ hec ſctā euāge lia. Urban⁹ papa. Nō tene tur cleric⁹ epo ſuo obediētie iuramētū pſtare niſi rōne ad miniſtratiōis ſibi ꝯceſſe. V.

Nullus epiſcopus: cle ricos ſuos: niſi forte q̃ bus eccleſiaſticarū rerum co miſſa fuerit diſpenſatio. ſibi o iurare compellat.

Alexander tertius epiſco/po vigilieñ.

Qui ſe obligauit ad vſuras ſoluēdas ſoluere non cogit̃ niſi iurauerit: quo caſu cogi tur ſed repetit. Ca. VI.

De iuramēto qđ pſtāt inferiores clerici: habeſ i. c. quāꝗ̄. xxij. diſ. lati⁹ p Hoſti. et Jo an. ꝟ. e. ti. tua De iuramēto qđ preſtat vaſallus dño feudi: ē tex. i c. de forma. xxij. q. v. De multipli ci iuramento vi/de in ſpec. e. ti. ꝟ. j. ỽ. illđ āt. Ab. f ¶ Succeſſori/bus. q̃ ſic iurauit nō tenet̃ ſucceſſo ri iurare. ꝟ. e. ỽi/tatis. g ¶ Ca/nonice. xij. q. ij. alienationes: de ꝯſe. di. ꝟ. h̄ ergo. h ¶ Vitā ꝑdat h̄ nō ſuffic̃: imo opoꝛtet vbicūꝗ̄ ſenſerit dñm ꝑi/clitātē. ad ꝓhibē das iſidias occu rrere dꝫ. C. đ hiſ q̃ vt indi. l. vlti. xxij. q. v. de foꝛ/ma. q h̄ min⁹ di/cunt̃ ibi ſupplen tur. ⁊ ecōuerſo. i ¶ Nulli pādā h̄ intelligo de ho neſto ꝯſilio: qm̄ ꝯſiliū mali tenet̃ reuelare illi ſqui poſſet ꝓdeſſe et non obeſſe. xxij. q. v. hoc videt̃. k ¶ Saluo oꝛ/dine. i. ſm ꝙ ꝑti net ad meum ho noꝛē. qꝛ ñ cū ar/mis. l ¶ Canōica: vt. xviij. di. ſi eps. m ¶ Tractabo ſi ꝯſtiterit mihi p lr̃as ſue legatiōis. C. đ māda. pn. l. vna. ⁊. xlij. di. q̃ſcam⁹. Ar. vľ qꝛ ē honeſta pſona. xcvij di. nobiliſſim⁹. n ¶ Singulis annis. vel rari⁹ iuxta cyrographū ſuuʒ. xciij. di. iuxta. ⁊ h̄ intellige de archi/epis ⁊ epis q̃ ſubſunt dño pape nullo medio. ꝟ. de ma. et obedi. dilecti. Berñ.

Peruenit. ¶ Duo ſunt dicta vt ī rubꝛo. Scđm ibi: nec tu. Ab. d ¶ Infringit. ſic nō đr deiera re q̃ ex iuſta cā iuramētum deſerit. ff. q̃ ſatiſda. coga. l. vi. ⁊. xxij. q. iiij. muler. ⁊. q. ij. beat⁹. ⁊. ꝟ. de vo. ſcꝑture ⁊. c. licet. e ¶ Paruiſſe: ar. expſſuʒ h̄ fidē nō ſeruari: q̄ ei ꝯ fidē verſat̃. ff. p ſocio. ſi ꝯuenerit. ⁊. xxviij. q. ij. ſi infidelis. ff. de inoffi. teſta. ſi inſtituta. C. de pac. cuʒ ꝓponas. ar. ꝯ. xxxiij. q. j. noli eſtiare. xxij. q. v. qđ đo. xxij. q. iiij. inocēs. Sol. ꝑma Rica vera ē generalit̃. Il lud ꝯ. noli: vbi đr hoſti fides ſeruāda eſt. intelligitur ſi ꝓmittat̃ ⁊ eidē ſeruet̃. ⁊ ſic ꝯcoꝛdat priori. ſʒ aliud ē in. c. qđ deo. qꝛ loquit̃ đ voto cōit̃ a viro ⁊ vxoꝛe facto

o ¶ Nullus eps. h̄. c. ponit̃ ꝑ palea. xxij. q. v. c. vlt. ¶ Iurare cōpellat. xxij. di. ꝗ̄ꝗ̄. arg. ꝯ. ſʒ illud in/telligit̃ ſm iſtud vt illi tm̄ qbꝫ comittit̃ admiſtratio ec cľie iurēt. alij ỽo nō. ꝟ. de maio. ⁊ obe. legebat̃. argu. ꝟ. c. xx. Sūt ⁊ alij caſus in quib⁹ iurat̃ ꝑ pace. xxij. q. j. oīe. Itē ꝑ fide. đ ꝯſe. di. ij. ego berēgari⁹. ⁊. j. q. vij.

Ebitores ad soluēdas vsuras ī q̄b⁹ se obliga a uerāt: cogi nō debent. ¶ Si Ꝟo ō ipaꝝ solutiōe iurauerīt b c cogēdi sūt dn̄o reddere iuramētum. ¶ Et cū vsure solute fuerīt: creditores ad eas restiuēdas sūt eccl'iastica seueritate (si necesse fuerit) cōpellendi. Idem rothomage. archiepō ꝛ ei⁹ suffraganeis.

Debitor q̄ iurauit creditori nullū grauamē sup re pignorata inferre donec soluerit debitū: nō audit repetēs pignus volēdo cōpēsare fruct⁹ in sortē se dꝫ ꝑus debitū integraliter soluere ꝛ demū rē cū fructibus inde perceptis exposcere. Ca. VIII.

Ad nr̄aꝫ noueritꝭ audi. puenisse. ꝙ cū. P. q̄busdam hōibus certā sūmaꝫ pecunie mutuasset: q̄sdē ab eis possessiones ꝛ reddit⁹ recepit in pignore: ipos iuramēti religione astrigēs: ꝙ sup ill' donec soluerēt sibi pecuniā: nulluꝫ ei granamen inferrēt. Licet aūt de possessiōib⁹ illis ꝛ red d ditib⁹ nōdū sortē deductꝭ expēsis recepit: tu tn̄ fratr archiepe: eū ꝑpter hoc excōicationis vinculo astrixisti: et. ī. ¶ Ideo mādam⁹: q̄ten⁹ rece e pta a ꝑfato. P. sufficiēti cautione: ꝙ vr̄o debeat parere mādato: absoluatis eūdem. Deinde debitores ei⁹: q̄ ꝑdictas possessiōes ꝛ reddit⁹ cōtra iuramētū subtraxisse dicunt: si ita est: eos eccle. cen. cogatis: vt hec restituāt: nec sibi molestias inferāt donec f ei pecunia ꝑsoluat. Cū autē ei pecuniā sicut iurauerūt ꝑ g soluerit: vos ipm ad restituēdum q̄cq̄d deductis expēsis vltra sortē recepisse ꝯstiterit inducere studeatꝭ. ꝛ si cōmonitus nō nō fecerit: in eandē excōicationis sn̄iaꝫ reducatꝭ eundē. Idem senonen̄. archiepo.

Si iuramētū ꝑ metū extortuꝫ seruari pōt sine interitu salutis et ne fraudū ē: ecclia tn̄ romana ꝯsueuit a tali iuramēto absoluere. Ca. IX

Si vo aliq̄s quēq̃ grauissimo metu: sub reli h gione iuramēti suū ius refutare coegerit: ipmq̃ sibi reti/

quoticēs ꝑ fama. ī. de pur. ca. q̄tiens. ꝛ in alijs plurib. c. ibi positis ꝑ obediētia: vt h. ꝛ. c. ꝑxi. ꝛ. s̄. de elec. significasti. ꝑ cautela dilapidatiōis. xxviij. dist. de syracusane. ꝑ veritate in defectū alioꝝ testiū. xiiij. q. ij. q̄q̄. vn̄ versus. Pax ꝛ fama fides reuerētia cautio dāni. Defect⁹ veri sibi q̄rūt maḡ caueri. T.

Ebito. ¶ Tria sunt dicta. scōm ibi: si vo. tertia ibi: ꝛ cum. Ab. a ¶ Cogi nō debent. q2 nulla fuit obligatio ꝺ iure diuino siue canonico: tn̄ iuramentū sup h factū est seruāduꝫ. ꝛ sic patet ꝙ licꝫ non teneat ꝑncipale: tenet tn̄ accessoriū ꝯ illud. s̄. ꝺ fo. cōpe. si diligēti. ꝛ. C. de legi. non dubium. b ¶ Cogēdi sūt sed videt ꝙ nō sunt cogēdi. naꝫ debitor hꝫ actionem ad repetenduꝫ vsuras iā solutas. g̃ m'tofortius habet exceptio ꝯ agentē. ff. de reg. iu. īuit⁹. §. j. ꝛ. ff. de sup fi. l. j. §. pla ne. Item dolo petit qȏ statim restituere debet. ff. ꝺ do. excep. dolo. ꝛ ff. de regu. iu. in ꝯdēnatiōe. §. do lo facit. Itē si sol uitur debitū nō repetit. ff. de cō di. inde. iulian⁹. ꝛ. l. si ꝑcurator. ꝛ. l. iudex. ꝛ si īdebitū scient soluit nō repetit: q2 donari videt. ff. ꝺ reg. iu. cuius ꝑ errorē. ꝛ. ff. de ꝯdi inde. l. j. ꝛ. C. eo. ti. indebitū. Itē a iuramēto nō videt liberat⁹ q̄ sic soluit vt postmodū repetat. ff. de sol. q̄ sic soluit. ꝛ. l. q̄ hoīeꝫ. §. vlti. ad h dicas ꝙ vsure indebite sūt iure canonico. ꝛ ī nullo casu ꝯcedūt etiā vt captiui redimant. ī. de vsur. sup eo. ꝛ iō solute peti pn̄t tāq̃ indebite: nō ob. eo qȏ dꝫ īdebitū scient solutū nō repetit. q2 h fit metu iuramēti. vn̄ sibi nō ꝑiudicat qȏ ꝑ metū fac. vl' sic vno iure soluere tenet ꝑpt iuramentū. sꝫ alio iure repetit: q2 īdebite solute sūt: ꝛ sicut hꝫ debitor actionē ad petēdū solutū: ita hꝫ actionē aduersus creditorē: vt eū liberet a iuramēto. s̄. e. c. j. ꝛ. ī. de vsur. tuas. ꝛ qȏ dicit cogēdi sunt. intellige cū nō petūt absolui a iuramēto. c ¶ Reddere iuramētū. Ar. ꝙ soluere vsuras nō ē pctm̄: al's non ꝯpellerēt. xxij. q. j. si pctm̄. sꝫ ille q̄ recepit peccat. ꝛ ita ī eodē facto alt peccat ꝛ alt nō. sit etiā ī alio casu vn⁹ cōmittit adulteriū alter nō. xxxij. q. v. ꝑposito.

Ad nostrā. ¶ Si debitor creditori iurauit reꝫ pignoratā nō repetere nisi ipi⁹ debitū soluat iuramētū seruare compellit. Sic sūmat Io. an. sed hec sūmatio nullā dubitationē cōtinet: sed forte ꝑpter veritatē lec. sūmauit Io. an. ita generaliter. et ideo sūmo vt in rubro. Et est nō. casus. Cōis diuisio: secunda ibi. ideoq̃. Abbas Sicu.

d ¶ Expensis nullus casus est qui hoc gen⁹ deductionis impediat. ff. fami. hercis. fundus qui. nisi in decimis. ī. de deci. cū homines. ꝛ. ca. tua nobis. quādo in decimis expense sunt deducende. legitur. ī. ꝺ deci. pastoralis. h solum cōputat in fructu quod supest deductꝭ expēsis: vt in. l. ꝑdicta fundus. de istis dicit. s̄. de rest. spo. grauis. e ¶ Sufficienti. nomine cautionis simplex ꝑmissio intelligit. C. de verbo. sig. sancimus. de cōse. dist. iiij. ꝑmo. si aūt dicat idonea vel sufficiēs vt hic intelligit de pignoraticia vel fideiussoria. ff. man. si mādato ticij. §. vlti. et ff. de fideicōmis. li. l. iiij. §. adijci. f ¶ Persoluat scꝫ sors sua quaꝫ dedit: vel donec ꝺ ipis fructib⁹ fuerit satisfactū. q2 in sortē sunt cōputādi. ī. de vsur. ca. ī. ꝛ. ij. ꝛ. C. de pig. ac. l. j. ꝛ. ij. sed in casu isto ꝑpterea qȏ iurauerāt nullū sup possessiōib⁹ illis grauamē inferre donec creditori fuerit satisfactū: tenēt timore iuramēti pecuniā restituere creditori: vt. s̄. c. ꝑxi. ꝛ postea repetere pn̄t quicq̄d ꝑcepit creditor vltra sortē tāq̃ indebitum. g ¶ Ad restituēdū. sꝫ videt ꝙ isti debitores deberēt cadere a iure suo: q2 dixerūt ibi ius. ff. qȏ me. cā extat edictuꝫ. Arg. C. vnde vi. si quis in tantā. xvj. q. vj. placuit. Dicunt quidā ꝙ in causis eccl'iasticis rigor iuris nō seruat. s̄. de do. ꝛ ꝯtu. c. j. ꝛ. s̄. de iudi. dilecti. Ar. vel nō fuit actū ad h. ff. siq̄s cau. l. j. ꝑ rn̄. in fi. s̄. de or. cog. cū dilect⁹. ꝛ. ī de excep. c. j. ꝛ q2 auctoritate iudicis hoc fecerunt. vel aliter nihil ꝑtinet ad papaꝫ de possessione nisi quantū ad ꝑhibitionē vsurarū et ꝑiurij: ꝛ ideo ꝑpter iuramentū ꝑcipit possessiones restituendas rōne peccati. s̄. de iudi. nouit. Bern̄.

Si vero. ¶ Cōis diuisio. Scda ibi: duximus tibi. Ab. h ¶ Iuramenti. s. de non repetēdo vlterius ipm beneficiū: ꝛ sic plana est respōsio dn̄i pape.

nuerit. quia nos cõſulere vo
luiſti an alter eorum: vel neu
ter id habere debeat? ¶ Du/
ximus tibi reſpõdendum: ꝙ
nõ eſt tutũ: quẽlibet cõtra iu
ramentum ſuum venire: niſi
tale ſit: qđ ſeruatũ vergat in
a interitum ſalutis eterne: nec
nos alicui dare materiaꝫ vo/
lumus veniendi contra iura
b mentum ꝓprium: ne aucto/
c res piurij videamur. Uerum
aliquãdo in ro. ec. a pluribꝰ
pre. n. factum eſſe recolit̃: ꝙ
clerici q̃ coacti miſteriũ eccle
ſie abiurarũt: d iuramẽto ab
d ſolutiõis fidelit̃ bñficiũ me/
ruerũt: ⁊ ad coercẽdã iniq̃ta
teꝫ eoꝝ: q̃ eccl'iaſticos viros
ad p̃ſtãdũ illud cõpulerant:
e ꝑmiſſi ſunt in eade eccl'ia mi/
niſtrare. Idem Sardineñ.
ep̃is. Monachi qui pro debi
to monaſterij iurant ſtare in
obſtagio. Et fideiuſſores qui
iurauerunt creditorẽ indem
nem ſeruare iuramẽta ſerua
re coguntur. Ca. IX.

Ex reſcripto quod nob
eſt preſentatum: inno/
tuit abbatẽ Tremeñ. cum pe
tro ſuper ſumma. viij. miliuꝫ
ſolidorum taliter cõueniſſe:
⁊. ĩ. Super hec predictus ab
bas quoſdam ex monachis
f obſides dedit: qui de obſer/
uanda conuentione iuraue/
runt: vt ſi ipſi defi erent: alij
monahi loco eorum in obſta
gio ponerent̃. Inſuper ſi fi/
dem dicti monachi nõ ſerua/
rent: abbas dedit eidem. U.
et eius vxorẽ fideiuſſores: q̃
ſimiliter fidem preſtitiſſe di/
cunt̃. ¶ Ideoq; mandamꝰ:
g q̃tenus tam abbatem q̃ mo
h chos: ꝙ. U. et vxorem ipſi/
us: monere curetis: vt ſicut
iurarunt eandem conuenti/
onem faciat adimpleri: alio/
quin abbati ⁊ monachis in/
greſſum interdicatis eccle/
ſie: et interea prefati. U. et
vxoris eiuſdem vſq; ad di/
i gnam ſatiſfactionem: inhibe
atis diuina officia celebrari.

a ¶ Salutis eterne. idẽ eſt etiã ſi tꝑalis. xxij. q. iiij. §.
vl. ver q̃ſquis ꝫ. in fi. h intellige ſi directe vergat in in/
territũ. qm̃ ſi occaſionalit̃ ſeruãdũ eſt: puta ſi aliq̃s vl
tramõtanꝰ ſiue gallicus iurat ſe moratuꝝ rome in au/
guſto occaſione talis iuramẽti poſſet vita tꝑalis adi/
mi: ſi tunc rome
moraret̃. idẽ eſt
ſi in deteriorẽ ex
itũ vergat. xxij.
q. iiij. ſi aliquid.
⁊. ĩ. eo. cum qui/
dam. Ala.
b ¶ Propriuꝫ
iuramentũ. Ar.
ex hoc loco ꝙ iu
ramentuꝫ metu
extortũ ſeruãdũ
eſt ⁊ obligat. ⁊ q̃
illud non ſeruat
ꝑiurus eſt: dum/
modo ſuari poſ
ſit ſine periculo
aĩe. ſ ꝙ me. cau.
ad audientiã. et
xxij. q. iiij. ſi ali/
quid. Arg. ꝯ. ſ.
ꝙ me. cã. ꝑlatũ.
⁊. ca. abbas. xv.
q. vj. auctẽ. Ba/
ztanꝰ ⁊ Tan. di/
cũt ꝙ iuramẽtũ
metu extortũ ne
minẽ obligat ex
eo qđ dic̃ lex qđ
me. cã. iactũ ẽ ra
tũ ñ hẽbo. ff. qđ
me. cã. l. j. Ala.
⁊ alij quidam di
cũt hic ꝙ ſi is q̃
iurat hꝫ aĩm ob/
ligãdi ſe ſiue ad/
implẽdi obligat̃
ſi nõ hꝫ: nõ obli/
gat̃: ar. ĩ. d bap.
⁊ eiꝰ effectu maiores. §. Itẽ q̃rit̃. Cõior ẽ opinio ⁊ ve/
rior: ꝙ iuramẽtũ metu extortuꝫ eſt obligatoriũ: qꝛ vo
lũtariũ. xv. q. j. merito. dũmõ ſit tale iuramentũ qđ ſi/
ne interitu ſalut̃ eterne ſeruari poſſit vt h dicit exp̃ſſe
qđ ſi eẽt nullꝰ ꝑpt̃ quẽcũq; metũ iurare dꝫ: qꝛ potiꝰ dꝫ
q̃libet mala pati q̃ malo cõſentire. xxxij. q. v. ita ne. ⁊
ſ. qđ me. cã. ſacris. ⁊ tale iuramẽtũ q̃dã appellãt aſſer
toriũ. alia d dicũt ꝓmiſſoria q̃ etiã nõ obligãt: vt dicũt
ſi talis ſit metꝰ q̃ poſſit cadere ĩ ꝯſtãtẽ viꝝ: de h pleniꝰ
dictũ ẽ. ſ. d his q̃ vi metuſue cã fi. Ab. c ¶ Periurij
ſic̃ dicit impator. C. ſi aduer. vẽ. l. j. imo. ⁊ ſi negligent̃
ea q̃ male vſurpant̃ omittimꝰ: exceſſus viã alijs apimꝰ
xciij. di. ꝓuẽit. ⁊. xxxv. q. ix. loci. ff. d pac. dotalibꝫ ꝯue/
nire. ⁊. ff. de pac. ſi vnꝰ. §. pac. ⁊ ar. C. d idi. vidui. tol.
l. ij. ĩ fi. Din. d ¶ Meruerũt. de facto ad maiorẽ cau
telã ſm illos q̃ dicũt ꝙ tale iuramẽtum nõ obligat ſm
nr̃aꝫ opionẽ. Dicas meruerũt ĩ ꝟitate cũ eẽnt obliga/
ti ⁊ poſſent ſine ꝑiculo aĩe ſuare. e ¶ Permiſſi. ar. ẽ
h in alteriꝰ odiũ cũ altero diſpẽſandũ: ar. iij. q. v. accu
ſatoribꝫ. ⁊. vj. q. iij. deniq;. ⁊. lxxix. di. ſi q̃s papa. ⁊. vj.
q. j. ſi q̃s cũ militibꝫ. ĩ fi. ⁊ h fac̃ exp̃ſſe ꝓ nr̃a opione. b.
Ex reſcripto. ¶ Cõis diuiſio. Scđa ibi: ideoq;.
Et pone caſum in termis. Quidã abbas ꝓ vtili
tate monaſterij certã quãtitatẽ pecunie accepit mutuo
a quodã. p. ⁊ cõuentũ fuit int̃ eos vt certis loco ⁊ tꝑe
ſolueret̃ dicta pecunia ꝑ abbatẽ dicto. p. ⁊ ꝓ hac cõuẽ/
tione obſuãda q̃ſdã ex ſuis monachis obſides dedit: q̃
de obſeruãda cõuentione iurauerũt. Itẽ ꝓmiſit dictus
abbas ꝙ ſi illi
monachi dati ꝓ
obſidibꝰ aliq̃ ca/
ſu deficerẽt: ali/
os in coruꝫ loco
ſurrogaret. In/
ſuꝑ ſi fidẽ mona
chi nõ obſerua/
rent: abbas de/
dit fideiuſſores
quẽdã nobilẽ vi
rum ⁊ eius vxo/
rem qui ſub iure
iurando etiaꝫ ſe
obligauerũt. de/
niq; oĩbꝫ deficiẽ/
tibꝫ ĩ dicta ꝯuen
tiõe obſeruãda.
Iſte. p. creditor
ꝯq̃ſtus ẽ pape q̃
mãdauit vt ha/
bet̃ ĩ l'r̃a ĩ ꝟ. ĩo q;
mandamꝰ. Ab.
f ¶ Obſides.
dedit voluntate
illoꝝ: al's detine/
ri nõ pñt: ſꝫ q̃lit̃
liberi hoĩes obſi
des erũt cõtra il
la iura. C. q̃ res
pig. ob. poſ. qui
filios. ⁊. ĩ. d pig.
ca. ij. C. de act. ⁊
ob. ob es alienũ.
⁊ in auc̃. vt nulli
iud. §. qꝛ ꝟo. col̃.
ix vbi dꝛ ꝙ cre/
ditores qui fili/
os debitorum in
pignore recipiũt cadũt a credito. ⁊ aliã tantã quãtita/
tẽ debitori ꝑſoluere debẽt ⁊ verberibus ſubijci: ſed cõ/
tra canon docet obſides dandos. xxiij. q. viij. vt pridẽ.
⁊. ff. qui teſta. face. poſ. obſides. ⁊. ff. de iur. fiſci. diuus.
Rñ. nõ tenet obligatio in libero hoĩe: vt ius ꝯſtituat̃ ĩ
eo tanq; in pignore: nec tenet alienatio niſi ĩ caſu. C. d
pa. q̃ fi. diſt. l. ij. nã cũ teneat ibi vẽditio multofortius
pignoris obligatio. ſed detinet̃ liber homo qualit̃cũq;
vt fiat qđ ꝯuenit: vt hic factũ narrat̃: vel nõ põt obli/
gari ꝓ pecunia: ſed ꝓ pacto ineunde pacis vel conſili.
ſ. de arbi. c. expoſita: dic vt ibi in glo. Lau. g ¶ Ab
batem. ⁊ monachos nomine monaſterij cuius noĩe cõ/
tracta fuit obligatio. ⁊ ideo cõpelli debent: vt eam ſer/
uent ſicut iurauerũt. ſ. e. ad noſtrã. cũ in ipſiꝰ vtilitatẽ
pecunia proceſſerit. Berñ. h ¶ Et vxorẽ. ſed quare
mandat papa mulierẽ iſtam puniri cum iuuet̃ auxilio
velleiani. ff. ad vell'. l. j. ⁊. ij. ⁊. C. ad. l. vellei. l. j. ⁊. l. q̃/
uis. Põt dici ꝙ nõ puniet̃ ſi excipiat ꝙ nõ potuit fide
iubere: vl ip̃a forſitã ſi renũciauit bñficio dictaꝝ legũ:
Vl' põt alit̃ dici etiã ſi nõ renũciauit ꝙ punit̃ ꝑpt̃ iura
mẽtũ qđ ſuari põt ſine ꝑiculo aĩe. ſ. c. ꝓx. ⁊. ĩ. e. ti. c. cũ
ꝯtingat. Berñ. i ¶ Inhibeat̃. cũ ipi iurauerint ean
dem cõuentionẽ facere obſeruari cõpellẽdi ſũt ad hoc

ſi ꝑ eos ſteterit ꝙ minꝰ obſeruet᷑: alioq̄n ſi daret̄ operā quā poſſent ad ipam obſeruandā nō inciderēt in piu/ rium. q꞉ hoc ſolum videnꝛ iuraſſe ſe facturos ⁊ curatu ros: q꞉ ſimpliciter factum alteriꝰ iurare nō poterant nec ꝓmitere. ff. de verbo. obli. ſtipulatio iſta. in princi. et inſti. de inuti. ſti. §. ſiqͣs aliū. et argu. xxxj. q. vi. ca. vlti.

Querelā. ¶ Prima ps ponit impe/ trantis querelā. Scda dat iud'/ ces. ibi: qm̄. ⁊c. Ab. a ¶ Per bieniū. ꝓpter hoc ſolū priuari debuit etiā ſi nō iuraſſet. x. q. ij. c hoc ius. ⁊ §. qui rem. ⁊ ꝧ. de loca. ca. pe. ⁊ vlt. ⁊ ff. ꝺ loca. q̄ro. §. in/ ter locatorē. b ¶ Periurij ir retiti. ſunt em̄ in fames. vj. q. j. i/ fames. et. c. qui/ cunq;. ⁊. xxij. q. v. ſiqͣs ꝯuictus. ⁊. ar. C. de tranſ ac. ſi quis maior ⁊ infamibꝰ por/ te dignitatis pa tere nō debent. C. de digni. l. ij. li. xij. ⁊. C. de in/ fa. l. vna. lib. x. ⁊ ꝧ. de excel. pla. i/ ter dilectos. nec ampliꝰ ad teſti/ moniū admittū/ tur. vj. q. j. qui/ cunq;. et. xxij. q. v. paruuli. ⁊. ꝭ. de teſti. teſtimo/ nium. c ¶ Nō neceſſitate. nō ꝙ neceſſitas excuſat a periurio. xxiij. q. viij. ſi nulla. ꝧ. eo. breui. ⁊. l. di. pſbyteros. q꞉ neceſſitas legē nō habet: de ꝯſe. di. j. ſicut ⁊. ꝭ. ꝺ ꝯſue. quāto. ⁊. ꝧ. depig. ſignificāte. ⁊ de conſe. diſ. v. diſcipulos. ⁊. ꝧ. de fur. ſiqͣs per neceſſi/ tatem. ⁊ iura ſubueniūt neceſſitate impeditis. ff. ex q̄. cau. ma. nō ē. ff. loca. cū in plures. §. veſtimenta. ⁊. ff. ſi quis cau. l. ij. §. ij. ⁊ nō ꝺ꞉ deierare qui ex iuſta cā deſe/ rit iuramentū. ff. qui ſatiſda. cog. l. vlt. ergo ſi iſte ſo/ la voluntate ceſſauit merito priuari debet cū ſit infa/ mis ſm canones: vt dicit in xxi notula. d ¶ Remo uentes. ſed videt᷑ ꝙ iſte nō deberet remoueri: q꞉ ciuilit᷑ agebat᷑ de pēſiōe videlicet. vñ etiā ꝓbato crimīe ciuili ter deponi nō ꝺ꞉. ꝧ. de accu. ſup his. ⁊. c. inqͥſitiōis. ꝧ. rñ. nec amittere eccl'iā: ar. ꝧ. ꝭ. de ordi. cog. c. ij. ſ꞉ hec for te haberēt locū ſi iſte platꝰ eſſet: ⁊ ageret᷑ ecōtra eū ci/ uiliter: ſ꞉ ipſe erat cōductor ſiue vicariꝰ q̄ certam debe/ bat dño reddere pēſionē. vnde ꝓbato q̄litercūq; eum fraudē꞉ cōmiſiſſe res eſt ei auferēda. ff. de leg. cōmiſ. l.

Idem lundoñ. et vigorieñ. epiſcopis. **Periurus eſt ⁊ ab eccl'ia remouēdus qui nō neceſſitate ſ꞉ volūtate venit ꝯ licitum iuramentū. C. X.**

Querelam. R. canonici Linconieñ. accepimꝰ: ꝙ cū. G. clericus ei duos bi/ ſantios noīe eccl'ie de ſtatera ſe annuatī꞉ ſolutuꝝ: interpo a ſito ſacramēto firmaſſet per bieniū ab hmōi pēſionis ſo/ lutione ceſſauit. ¶ Quoniā igit᷑ nō merent᷑ eccleſias re/ b gere: q̄ ſunt crimine periurij irretiti. Mādamus q̄tenꝰ ſi vobis ꝯſtiterit: memoratu꞉ c v. cōtra iuramentū ſuu꞉ non neceſſitate ſed voluntate ab eiuſdē pēſionis ſolutione ceſ ſare: ipm a p̄ſcripta eccleſia d remouētes: eā p̄fato. R. reſti tuere minime differatis.

Lucius. iij. noruiceñ. epo. **Si p̄ſentat iuratꝰ p̄ſentanti de antiquo cenſu augendo ⁊ poſtea contrariū iurat inſti tuenti valet ſcdm ⁊ non pri mum tamen ab eccleſia re mouetur. Ca. XI.**

Qua nos duxit frater/ nitas conſulēdos: cui ſtandū ſit iuramēto: cum cle ricos religioſi iuriſiurādi re ligione cōſtringūt: ad maio/ re꞉ ſolito pēſiōe꞉ ſoluēdā: vl' p̄ſtandū aliq̄d bñficij p̄ter ſo litā penſionē: cū aūt inſtitu/ untur ab epis: iurāt ꝙ anti/ quā pēſionē ⁊ ſolitā nō auge bunt. ¶ Tue igit᷑ ꝯſul. breui ter rñdemꝰ: ꝙ cū poſteriꝰ iu/ ramentū rōne ⁊ lat. cōcil'. au/ e ctoritate iuuet᷑: primo p̄iudi cat: qꝺ de cupiditate ꝓceſſit. f Ceteꝝ iuſtū eſt vt clerici pro piurio qꝺ vitare non pñt: ab eccleſijs ꝑpetuo excludant᷑.

Urbanꝰ iij. archiepo piſa. **Epiſcopi de piurio grauius ꝙ alij ſūt puniēdi. hoc pmo. Et illicitū eſt iuramētū de nō prebendo ſubſidiū ꝯiūctos. hoc ſecundo. Ca. XII.**

Cum quidam: ⁊. ꝧ. Con ſul. t. t. r. ꝙ in epiſco/ pos qui ſuu꞉ tranſgreſſi ſunt iuramentū: eſt tanto graui/ us vindicandū: quanto ma/ g iori preeminent dignitate: et eorum exemplo facilius alij poterant ad ſimilia prouo/ cari. ¶ Illi vero qui iurāt: non loqui patri vel matri: ſo rori vel fratri: aut eis huma/ nitatꝭ ſubſidiū nō exhibere:

lege. ⁊ in modū quaſi denūciationis fuit hec querela. ⁊ ꝺ h̄ agebat᷑ vt eccleſia priuaret᷑. ⁊ qui debitū nō ſoluit ad qꝺ iuramēto eſt aſtrictus: bñficio ſuo priuat᷑. ꝧ. de fi deiuſ. ꝑuenit. ſic ⁊ iſte priuari d꞉ eccl'ia. tū q꞉ ꝑ bieniū canonē nō ſoluit. tū q꞉ piurꝰ ē volūtate nō neceſſitate.

Qua nos ¶ Cōis di uiſio. Scda ibi: tue igit᷑. Ab. e ¶ Primo p̄iu dicat: neutrū tū obſcurabit: qa ꝺ eccleſia mouet᷑ ⁊ licet ſcdm non feciſſet pmū ſer/ uari nō debet cō trariū iuri. ꝧ. ꝺ cē ſi. ꝓhibemꝰ. ⁊. c. qui. ⁊. c. cū cl'ici. f ¶ Pro piu/ rio. i. temerario iuramento. non em̄ habuit iuſti/ ciam ſecū ⁊ alia q̄ debēt in iura/ mento inueniri. xxij. q. ij. aiad/ uertendu꞉. ⁊. q. iiij. i malis. ſicut em̄ in iuramēto exceptū debet eē ius ſupioris. ꝧ. e. veniens. ⁊. c. ad nrām. ij. ⁊. ff. ad munici. impato/ res. ⁊ in conſti. frederici. de feu. c. vl. multo fortiꝰ ius canonicū in/ telligitur eſſe ſal uum in ipſo iura mento. ꝧ. eo. veni ens. arg. ⁊. c. ad noſtra꞉. ij. ar. ꝭ. de conſti. que in eccleſiaꝝ. ⁊. ff. ꝺ pac. iuriſgentiū. §. generalit᷑. Si vero qͣs falſu꞉ iu rat ignorāter credent veꝝ eſſe qꝺ iurat: nullū eſt pec/ catum. xxij. q. ij. hoīes falſum iurāt. in primo exemplo piuriū eſt trāgreſſio iuramēti: ꝙ ſi licitū ē peccat mor/ taliter trāſgrediēdo. ꝭ. e. ſi vo. ⁊. c. q̄relā. Si eſt illicitū ita vt eius obſeruatio vergat in diſpēdiū ſalutis eter/ ne nō peccat cōtaueniēdo: ſed peccauit iurādo. xxij. q. iiij. c. j. ⁊. ij. ⁊. iij. Itē piuriū q̄nq; dicit᷑ indiſcretū iura mentū: iſtud ex deliberatione vel ꝓpoſito factū morta le peccatū eſt. ꝧ. eo. ſicut ex litteris. xxxij. q. ij. q̄ ſacramē to. Si vo qͣs iurat iocoſa leuitate vel incaute veniale ē peccatū eſt. xxv. di. §. criminis. alias ea demum.

Cum quidam. ¶ Sunt duo dicta q̄ per ſe pa/ tent vt in rubro. Scdm ibi: illi vero. Abbas. g ¶ Dignitate. ſic pat꞉ ꝙ dignitas delinquētis aggra uat peccatū. lx. di. homo chriſtianꝰ. ⁊. xj. q. iij. pcipue. ⁊. l. di. quia tua. ⁊. xix. di. nulli fas. xxxij. q. v. qui vide/ rit. xv. q. j. nulli fas. ⁊. ꝧ. de here. excōicamus. §. creden tes. ⁊. ꝧ. de homi. ſicut dignū. j. rñſo. arg. ꝯtra. C. vt ne.

p?l.l.ij.z.xxiiij.q.j.qui ?tra pacē.z.xvij.q.iiij.nullus clericoꝝ.z.xxxv.di.ante oīa.z.xlv.di.cū beatus .z.ff. de pe.aut facta.§.pſona.Sol.?trietas iſta ita debet itelligi.nam in q̄ntitate ?tempt⁹ metit deus q̄ntitatem reatuſ.tm̄ eni frigit alias affligit iuſt⁹:q̄tū amat.vij q.j.§.cum ꝟo.ḡ a ſimili. q̄tū cotemnit:tm̄ peccat.arg. xj.q.iij cum ergo. in fi. q̄tū ꝟo q̄s maioꝛ eſt ſiue ī maioꝛi dignitate tāto magis pſumitur peccare z cōtemnere: vñ q̄ dicit dignitas delinquētiſ:agḡuat pctm̄. meli⁹ diceret:agḡuat peccātē. qꝛ pſumitur ꝙ plus cōtemnat vñ rōne pſumptiōis tm̄ maioꝛ pnīa illi imponit: qꝛ eccleſia neſcit ?ſcientiā illiuſ:tam̄ pōt eſſe ꝙ plus ?tēneret aliquiſ ruſticus q̄ magnus plātus.vñ Ouidius. Pei⁹ adulterio turpiſ adulter obeſt.et ſic intellige pꝛimā rubꝛicā . In pecuniaria pena plus puniuntur maioꝛes q̄ mioꝛes: nobiles q̄ ignobileſ.In pena coꝛpali ſepe puniunt mioꝛes z parcit maioꝛib⁹.xxxv.di. añ oīa. et ſic intelligunt ?ria.

a abſoluendi ſunt ab illi⁹ obſuantia iuramēti:cum illicitū ſit z ?trariū rōni:iniūcta tamen eis de hoc ꝙ male iura b uerant penitētia competēti.

Idem. Non valet iuramentū monachi clauſtrū abiurātis z ſibi de hoc grauis penitentia imponitur. Ca. XIII

S Icut ex litteris tue diſcretiōis cognouim⁹. R.poꝛ monaſterij tui:iracūdie caloꝛe ſuccēſus :iuramēto firmauit q̄ clauſtro eiuſdem monaſterij quo ſe vinculo pfeſſiōis aſtrinxit:non eſſet cum.S.monacho vlteri c us moꝛaturus. et. ī. Rñdemus ꝙ non licuit monacho d ſupꝛadicto temerariū iuramentū facere: maxime cū fie dem pfeſſionis frangeret :z ſtabilitatꝫ ſue ppoſituꝫ euacuaret.Ideoq́ circa euꝫ tua ſollicitudo pꝛuideat:ꝙ talis ei penitētia iniūgat:vt aliuſ q̄libꝫ exemplo eiuſ deterrit⁹ f ſimile aliq̄d facere ptimeſcat ipſe ꝟo in clauſtro q̄ licite abiurare nō potuit:cū ſtabi g litate ppetua ſuā pniam exequat.

Clemēs.iij. Vaſall⁹ qui iurauit pꝛelato ſucceſſoꝛib⁹ iurare ñ cogit.Ca.XIIII

h V Eritatis amica ſimpli i citas.z.ī. Rñdem⁹ vt heredes tui : qui nobis vel alicui ſucceſſoꝝ nr̄oꝝ iuraue k rint: alijs iurare mīme compellant: catholicꝫ tñ ſucceſſoꝛib⁹ nr̄is q̄ p tpe fuerint:z homagij z fidelitatꝫ puritatem : nihilomin⁹ ac ſi iuraſſent oī tpe teneant abſq́ tergiuerſatiōe aliq̄ fidelit obſuare.

Celeſtin⁹.iij. A iuramento p metū extoꝛto eccl'ia ſolet abſoluere : z eius trāſgreſſoꝛes vt peccātes moꝛtaliter nō puniūt. Ca.XV

V Erū ī ea q̄one que q̄nto loco ponit:an a ſa l cramenti vinculo abſoluan m tur: qui iſtud inuiti p vita z rebus ſeruandis fecerunt : nihil aliud arbitramur:q̄ ꝙ

ſibi pſtare iuramētū fidelitatꝫ p regno ſicilie:ita tñ ꝙ ex hoc non fieret ſibi vel ſucceſſoꝛib⁹ ſuis pꝛeiudiciū quo minus heredes ſui ſibi z ſucceſſoꝛib⁹ ſuis fidelitatē facere tenerent.Sup iſta indulgētia queſtio mota fuit ī pꝛeſentia regis vtrum ſinguli heredes regis ſinguliſ ſucceſſoꝛibus clementis pꝛeſtare deberent fidelitatem. tunc duo cardinales qui erant ibi legati apl'ice ſedis illā indulgentiaꝫ ſic fuerūt interpꝛtati: ꝙ heredes ipſius regis tenebantur iurare fidelitatem domino pape clementi z ſucceſſoꝛib⁹ ſuis.quo pꝛeſtito alijs poſtmodum iurare minime compellun tur. poſtmoduꝫ ?ſultus fuit papa ſuper illa interpꝛetatione z ipſe reſpondit ꝙ ñ vult rcedere ab illa interptatione vt heredeſ ſui p⁹ q̄ ſic iurauerāt ſucceſſoꝛib⁹ iurare nō cōpellantur. tamē ita tenentur eis ſeruare fidelitatem ac ſi iuraſſent. Hanc foꝛmā iurandi habuiſti. ſ.eo.ego epiſcopus.z colligitur ex antiq̄ decre.B i ¶ Simplicitas.fides eni veritatis verboꝝ adminicula non requirit.C.vt ſe ab heredi.ab.l.j.ſic ergo cōmendat ſimplicitas.ſ. de ſum. trini.z fi.catho.c.j.in pn.z.iij.q.ix.pura.z.ſ.ð iudi. paſtoꝛalis. k ¶ Compellant.Sed ?tra videtur libertus eccleſie cuilibet ſucceſſoꝛi tenetur pfeſſionē facere infra annū.xij.q.ij.ſepe.z.c. longinq̄tate z feudatarius inueſtituram petere debet a dño infra annum. vt in ?ſti.Frederici ð feu.§.pꝛeterea. Poteſt dici ꝙ h fuit ſpecialis indulgentia . vel dicas verius ꝙ iurare ſucceſſoꝛib⁹ poteſt ſi vult:ſed non debet compelli ſi iurauit ſub hac foꝛma. Ego iuro tibi fidelitatē z ſucceſſoꝛib⁹ tuis catholicis ex quo ſemel iuratum eſt ſub hac foꝛma nō debet ampli⁹ iurare:qꝛ iſtud iuramētū ppetuū eſt q̄ ad illū q̄ iurauit z ita tenet ſucceſſoꝛib⁹ ſicut illi cui iurauit.

a ¶ Abſoluendi ad cautelam.ſic.xxij.q.iiij.inter cetera.cum iuramentū non ſit vinculū iniq̄tatis vt.ibi.z.ī.eo.q̄to.z.c.q̄ntauallis. b ¶ Penitētia vnius anni.xxij.q.iiij. q̄ ſacramēto.

S Icut ex litteris ¶ Cōmunis diuiſio.Secūda ibi. Rñdemus.Abbas.Sicu. c ¶ Moꝛaturus.vbi ꝟo ſe deuouit ſemp debet manere.xvj.q.j.qui vere z ideo male iurauit. d ¶ Temerariū.imo nec licitū ſine licentia ſupioꝛis.xij.q.j.nō dicatꝫ.xx.q.iiij. monachis.z.ſ.de iura.calū.c.j.in fi.z.ſ .de poſtu .ex pte.z.xvj.q.j.monachi.La. Et clericus nō debet abiurare eccleſiā ſine licētia ſupioꝛis.ſ .de renū. admonet.z.ī.de regu.licet. e ¶ Frangeret.ſeruādo iuramentū. f ¶ Pertimeſcat. quia pena vni⁹ debet eē metus alteriuſ.ij.q.vij.quapꝛopt.C.ad.l.iuł.re. l.j.et ff.de pe.l.capitoliū.§.famoſos.z.ſ.de trāſac. c.j.i fi. g ¶ Penitentiā de illicito z temerario iuramēto penitentia debet imponi.ſ.c.pxi.z ?tra tale iuramētuꝫ ſalubꝛiter veniendū eſt. xiij.di.c.j.z.ij.xxij.q.iiij. per

V Eritatis amica ¶ In pꝛima deciſa (totū. ?ſultatio. In ſecūda rñſio:ibi. Rñdemus.Abbas Sicu. h ¶ Veritatis. Caſus. Clemens papa iij. idulſit Guilielmo regi ſicilie vt ipſe non teneretur

V Erum in ea ¶ Pꝛima ps ponit queſtionē z ipi⁹ rñſionē.Sc̄da rñſiōis illationē:ibi. Ceterū.Ab.Sicu. l ¶ Abſoluant.id eſt.abſolutiōe indigeāt an ipo iure ſint abſoluti.Bernn m ¶ Inuiti.p talē.ſ.metū q̄ poſſit cadere ī ?ſtātē virū.ſ.q̄ me.cā.ad audiētiā.z.ff.q̄ me.cā. met⁹ autē. al's ſi ſpōte iuraſſent vel p vanū metū non abſoluerēt a iuramto:imo illð ncc̄e hr̄ent ſuare.ſ.ð reſti.ſpo accepta.z ſollicite.z.ff.q̄ me.cā. met⁹ aūt qꝛ ?tra vnaꝫ

a anteceſſores noſtri ro. pon. arbitrati fuiſſe noſcunt: qui b tales a iuramenti nexib⁹ abſoluerunt. ¶ Ceterū vt agatur ꝯſultius: ⁊ auferatᷣ materia deierādi: non eiſ ita expꝰſſe c dicatᷣ vt iuramēta non ſeruent: ſed ſi non ea attenderiͭ d non ob hoc ſūt tanq̄ ꝓ mortali crimine puniendi. Inno. iij. H. S. et. M. ciuibus venetis

Si is cuius mandato ſtare iuraui aliquid mihi precipit contra iuramentum per me prius licite factum illud ſeruare non teneor. Ca. XVI

Veniens ad pſentiā noſtrā. A nobis expoſuit: ꝙ olim cum. M. maurieñ. alternatim ꝯuicia inferēdo certauit: ꝓpꝑ qꝺ cū graues īimicitias incurriſſet: qdam qui partꝭ vtriuſq; amatores extiterāt: ſuggeſſerunt predicto. A. vt in ſatiſfactione iniuriarū: veſtro iuraret e obedire mandato. Cūq; idē non crederet ſe tale quid cōmiſiſſe: ꝓpter qꝺ ei aliqꝺ graue deberet imponi iuramentū: illud ſub tali ꝯfidentia pſtitiſſet: ipſi ſub iuramēto debito pcepiſtis: vt nunq̄ curiam ducis intraret: niſi cū omnes ꝑ edictū ipſius generaliter ad curiā vocarentᷣ. et. ī. ¶ Uerum quia idez. A. qui dicti ducis ē ꝯſiliari⁹: ⁊ in iure ſuo multis eccleſijs: q̄ruz eſt aduocat⁹: ex ꝓmiſſo tenetur adeſſe: nequaq̄ taliter iuraſſet: ſi mādatū illud ſibi cōf trariū pſciuiſſz: nouerit nos patriarche Grandeñ. mādaſſe: vt ſi mādatū priori iuramēg to licite facto repugnet: ipſū auctoritate noſtra denūciet non ſeruandū. Idem mgro Apolinari.

Qui iurauit eccleſiā defendere ⁊ requiſitus ſine iuſta cauſa recuſat ꝑiur⁹ eſt nec eum defendit appellatio. Ca. XVII

Breui ſciſcitatus es queſtione: vtrū ille qui iura alicui⁹ eccleſie ſeruare: ac ꝓpoſſe defendere iuramēto teneᷣ: ſi neceſſitate īminente: ſuꝑ hoc ſub iuramenti debito requiſitus duxerit appellādū: ꝑiurij reatuz incurrat? Rñdemus ꝙ in hoc articulo: appellantez a ꝑiurio talis ap. non excuh ſat. īmo niſi difficultas exii ſtat: propter quam requiſit⁹ non poſſet eccleſie ſubueni: re: culpa ꝑiurij potius irretitur. Idem illuſtri regi Aragonie.

Iurans ſcienter illicitum non indiget abſolutione: ſed teneᷣ illud non obſeruare. Si vo iurauit ignoranter debet illud obſeruare ſi aliq̄ licito modo ē obſeruabile. ſi aūt iurauit licitū qꝺ putabat illicitū debet obſeruare iuramētū ſz ꝺ aīo deprauato aget pēitētiā. Ca. XVIII

Metum non auditur aliq̄s. a ¶ Anteceſſores. ſcilicet Zacharias Gregorius et Urban⁹. xv. q. vj. alius. et in. c. nos ſanctoꝝ iuratos. et Alex. ſ. eo. ſi vo. b ¶ Abſoluerūt. Quidam expoſuerūt de facto: quia ipſo iure non tenebanᷣ ſi iuſto metu iurarūt. Nos vo ꝓprie intelligimus vt dictū eſt ſ. eo. ſi vo. ⁊. ſ. qꝺ me. cā. Ab. c ¶ Non ſeruent ita ꝙ ad ea obſuāda nō ſint aſtricti q₂ teneᷣ illa ſeruare dūmodo ſine interitu ſalutis eterne ſeruari poſſunt. ſ. eo. ſi vo. verū tamen ſi illa nō ſeruant nō ſunt puniendi tanq̄ ꝓ directo ꝑiurio. ⁊ ita metus culpam attenuat ſi iuramētuz non ſeruat. B. d ¶ Mortali. arg. eſt hic ꝙ iuramentuz metu extortū parū obligat. ſ. qꝺ me. cau. ꝑlatuz. ⁊. c. abbas. vbi plene de hoc. ⁊. ſ. ꝺ reſti. ſpō. ſollicite. ⁊ de hoc dicitur. ſ. eo. ſi vo. Veniens. ¶ Sūmatur vt in rubro inherendo verbis littere. Sed pōt aliter intelligi vt patebit ex infra dicendis. In pma ꝑte ponitur q̄rela impetrantis. In ſecūda ꝓuiſio: ibi Uerum. Abbas e ¶ Mādato. idoneo. ſ. ſic fuit exaudiēdū. ſ. de elec. cauſam que et. ſ. de reſcrip. cū adeo. ⁊. ff. de op. liber. ſi libertus. ī. eo q̄ntauallis. Inique tamen ſententie arbitri ſtandum eſt. ff. de arbi. l. iij. ⁊. l. diem. §. ſtari. dum tamen dolus abſit. C. de arbi. l. iij. ff. de arbi. non diſtinguem⁹. §. cū quidā. ⁊ inſti. mādati. §. illud. Quare ḡ nō ſtaᷣ huic mādato. Rñdeo: iſti nō fuerunt arbitri: ſed fuerūt arbitratores ſiue amicabiles cōpoſitores vt boni viri vñ ſi male arbitrenᷣ ſiue inique cōponāt eoꝝ dictū reducēdū eſt ad arbitriū boni viri. ff. ꝓ ſocio ſi ſocietatē. Tan. f ¶ Preſciuiſſet. arg. iuramēta ſm intentionē iurātis fore interꝑtāda. xxij. q. v. hūane aures. ⁊ arg. ꝯ. xxij. q. v. q̄cūq; arte. ⁊ c. ecce. de h dicitᷣ. ī. de ſponſa. ex lrīs. ſed nunq̄d potuit ei pcipe vt cederet bonis. Uel vt ei daret bona ſua? ñ quia iuramētū nō extenditᷣ ad illa de q̄b⁹ nō eſt cogitatu m. ī. eo. q̄ntauallis. ī. ꝺ deci. ex multiplici. arg. ſ. ꝺ reſti. ſpo. audita. xxij. q. ij. ne quis arbitreᷣ. ff. ꝺ tranſac. cuz acq̄liana. ff. de pig. obligatione. ff. de pecu. q̄ peculij. ⁊. C. q̄ res pigno. obli. poſ. l. j. ⁊ ciuili mō intelligēduz fuit iuramētum vt dictū eſt in pma notula. ff. de ſerui. ſi cui. ff. de ri. nup. p⁹ q̄z ſic et liberta ſi iurauit nō nubere: ꝺ illicitis nuptijs intelligēdum eſt ff. de iurepa. adigere. §. vlti. g ¶ Repugnet: ⁊ ſic videtur ꝙ ſi mādatū nō repugnet priori iuramento iuramentū ſic ſeruādū cū poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis eterne ſ. eo. ſi vo. qꝺ verum eſſet: tam̄ ſi enormē leſionez in rebus tpalib⁹ pateretᷣ obtinebit relaxationez iuramēti. ſ. qꝺ me. cau. abbas. et. xxij. q. iiij. §. illicitū. vltra mediū. v. quiſq̄s ergo. ⁊c. Breui ſciſcitatus. ¶ Cōis diuiſio. Scꝺa: ibi. Rñdem⁹. Abbas. h ¶ Difficultas. ⁊ ita difficultas excuſat a ꝑiurio. vt. ſ. eo. ego. N. ſic ⁊ neceſſitas. ſ. e. q̄relaz. ff. q̄ ſatiſda. cog. l. vl. arg. ⁊. ff. de op. liber. ſi libert⁹. ff. q̄rū rerū actio nō daᷣ. l. j. §. q̄ honorāde. licet ñ excuſat a pena cōuentionali. ff. de. v. obli. l. ꝯtinu⁹ act⁹. §. illud q̄z. B. i ¶ Req̄ſitus. Sed nunq̄d teneᷣ eccleſiā iuuare nō req̄ſitus? videᷣ ꝙ ſic. xciij. di. ſi inimicus. arg. ꝯ. ff. q̄rū legatoꝝ. l. j. §. j. ⁊ arg. hmōi lrē. Si vo eccleſia nō ſuauit ei fidē in ſuis neceſſitatib⁹: nec ipē teneᷣ ipſam iuuare. xxij. q. v. de forma. ſ. e. ꝑuenit. ij. vel ſi ecclia ſubtraxit ei ſalariū ſuū ꝯſuetū. ff. loca. quero. §. inᷣ locatorē. vel ſi remordet eū ꝯſcia ꝙ habeat malā cām. xj. q. iij. ve q̄ dicitis, nā ⁊ tūc aduocat⁹ non teneᷣ iuuare

clientulũ ſuũ. C. de iudi. rem non nouã. §. patroni cau ſarũ. ſed ipſe. licet teneat̃ ſcḋ ꝯſciam ſuã eccleſia tamẽ habebit eũ ꝓ ꝑiuro. ſ. de reſti. ſpo. lr̃a. ⁊ .j. de ſen. ex/ (cõ. inq̇ſitioni.

Q Uanto. ¶ Princeps ꝗ iura Quit certam ſeruare monetã ſi ſciebat illaʒ legiti/ mo põdere frau datam penitere debet de iuram̃ to qđ fuit illici/ tum: ⁊ ideo non ſeruãdũ. Si ꝟo ignorabat tunc iuramentuʒ ſer/ uat ſi illam facit reſtaurari. Sic cõiter ſũmatur. ego ſummo ge/ neralius comp̃/ hẽdẽdo etiam vltimũ dictũ: vt in rubro. Prĩo ponitur ꝯſulta/ tio. Secũdo re/ ſponſio: ibi. Su per q̊. In qua tria mẽbra diſti guit. Secũdum ibi: Si ꝟo. Ter tium: ibi. Verũ tamen. Ab. Si. a ¶ Defrauda ta: qui enĩ falſat monetã ꝑncipis exurit̃. C. de fal. mo. l. ij. Qui au/ tem falſat mone tam ciuitat̃ pu nitur capite. G. e. l. j. Sed ille ꝗ nũmos radit vl̃ tingit. ſi liber ẽ datur ad beſtiaſ ſi ſeruus vltimo ſupplicio punit̃ ff. ad. l. cornel̃. ꝺ fal. ꝗcũqꝫ. Et ſ̃t hec tria ſpecia/ lia quia quilibꝫ tenetur ad accu ſatione hui⁹ cri minis. Item qꝛ ꝯdemnatus non appellat. Item ꝙ punit̃ ille in cuius domo falſa moneta cudit̃. licet illud ignoret. C. de fal. mo. l. j. b ¶ Abſolui. abſoluere poteſt papa quem libet a ſacramẽto ex iuſta cauſa. puta ꝓpter ſcandalũ intolerabile: vt ſi malũ exemplũ ꝓroget̃ in multoſ: cla ue tamen diſcretiõis precedente. H. tamen hoc nega/ bat ⁊ oĩa iura que dicunt vel ĩnuũt papam poſſe ab/ ſoluere a iuramẽto. intelligebat de illicito: qꝛ in his q̃ ſunt de iure naturali: vt in voto ⁊ iuramẽto papa nõ diſpenſat. arg. ad hãc opinionẽ .j. e. c. et ſi chriſt⁹. vbi dicit̃ redde dño iuramẽta tua: quaſi ſimilẽ interp̃tatio nem habes .j. e. petitio. ⁊ .j. de vo. magne. vbi dicit̃ vo/ uere ⁊ reddite. ⁊ .j. de ſta. reg. cum ad monaſteriũ. ĩ fi. Lau. ꝯtra dicebat. T. dicit ꝙ ex cã iuſta põt quẽlibet abſoluere. xv. q. vj. auctẽ ⁊ diſpẽſare p̃t in voto ⁊ illꝺ cõmutare ĩ aliud qđ magis ſit deo acceptũ .j. de voto

Q Uanto pſonam tuam et. j. Quidam ꝯſilia/ rij tui: ĩmo poti⁹ deceptores tuũ animũ induxerũt vt iu/ rares irreq̇ſito aſſenſu popu li. vſqꝫ ad certum tempus pa tris tui ꝯſeruare monetaʒ: q̃ tamen circa mortem eius fue a rat legitimo pondere defrau data. Cũ autẽ adeo ſit dimi/ nuta ⁊ minoris valoris effe/ cta: ꝙ graue ꝓpter hoc ſcan/ dalũ in populo generat̃: tu ꝙ egeras indiſcrete: cupienſ reuocare: ac neceſſitati po/ puli ſatiſfacere: ab obſerua/ tione iuramẽti p̃dicti poſtu/ b laſti ſupplicit̃ a nobis abſol ui. ¶ Super quo diligẽs in/ dagator: potuiſſet facile in/ tueri: ꝙ non tam erat abſo/ lutio neceſſaria: ꝙ̃ interp̃ta/ tio req̇renda: qm̃ cum iura/ mentũ feciſti: monetam aut falſam aut legitimã eſſe cre/ debas. Si falſam: iuramen/ tum fuiſſet illicitũ ⁊ nullate nus obſeruandũ: ⁊ ꝓ eo eſſꝫ tibi penitẽtia iniũgenda: cũ c iuramentũ: non vt eſſet iniq̇ tatis vinculũ: fuerit inſtitu/ tum. ¶ Si ꝟo legitimã eſſe credebas: iuramentũ licituꝫ fuit: ⁊ vſqꝫquaqꝫ ſeruãdũ: et vt irrep̃henſibilit̃ obſeruet̃ conſulim⁹ ⁊ mandam⁹: vt re ꝓbata moneta q̃ a legitimo pondere fuerat defraudata: alia ſub nomĩe patriſ tui mo neta cudatur: quam ad legi/ timũ pondus reducas: ſ̃m d euʒ ſtatum quẽ tempe patriſ tui habuit meliorem: ita ꝙ antiqua moneta que ab illo ſtatu falſata nõ fuerat: cũ ea pariter expendat̃: ꝑ qđ ⁊ di/ ſpendiũ vitari poterit: ⁊ iu/ ramentũ ſeruari. ¶ Verũta men ſi monetam ipſaʒ in pre ſtatione iuramẽti credebas a legitimo pondere diminu/ tam: ⁊ tua ſuꝑ hoc ꝯſcientia te remordeat: tuũ humiliter e ꝯfitere peccatũ: ⁊ ſatiſfactio nem iniũctam tibi ꝓ illicito iuramento ſtudeas adimple re. I dem ꝯſulib⁹ ⁊ populo Tudertino.

Non valet iuramentũ preſtitum in preiudi/ ciuʒ iuris ſuperioris. Ca. XIX

V Enietes ad ſe. apo. cõ ſules veſtros ſuꝑ his que ad nos de vobis ſepius referuntur: ⁊ cõmonere cu/ rauimus: ⁊ aliq̃ntulũ aſpere conuenire. Cum enim ⁊ ap/ pellationib⁹ interpoſitis ad apoſtolicam ſedem teneami ni humiliter ⁊ deuote defer/ f re: cuʒ ⁊ leges etiam ſecula/

magne. ⁊ .e. j. ⁊ .e. ꝙ ſuꝑ his. ⁊ .e. ex multa. ⁊ ĩ iuramẽto etiã ex eiſdẽ cauſ̃ põt diſpenſare: Vbi ꝟo aliq̇s vouet vel iurat: ⁊ illa licite vl̃ honeſte ſeruari pñt. nec ſubeſt cã papa illa ĩmutare nõ põt: ⁊ ſic intelligebat. H. ⁊ in h̃ alij ñ diſcordãt. Et ſic etiã ĩtelligũt̃ illa ꝟba vouere ⁊ r̃ddite dño iu/ ramẽta vr̃a. ⁊ ẽ arg. ad p̃dicta. xxv. q. j. §. vl. ꝟ. ipi nãqꝫ ſoli ⁊c̃. ⁊. ff. ꝺ vul. ⁊ pup ſubſti. ex facto. h̃ ꝟo ñ fuit neceſ ſaria abſolutio: ſꝫ ĩterp̃tatio ſ̃m qđ ſeq̇t̃ ĩ lr̃a ⁊ ſ̃ꝫ ĩterp̃tationẽ dꝫ ſ̃uari. qꝛ fuit le/ gitimũ iuram̃tũ c ¶ Iniq̇tat̃ xx ij. q. iiij. int̃ cetera d ¶ Oꝛiſ: h̃ iõ qꝛ ĩ forma iura/ mẽti fuit h̃ exp̃ſ ſũ. Sꝫ nõne tũc mẽtiret̃ inſc̃ptio mõete: ĩmo vr̃ ꝙ rex ipẽ falſari⁹ eſ ſet. ff. ad. l. corñ. ꝺ fal. falſi noĩs. ⁊ .j. ꝺ hiſ q̃ ſi a p̃ la. ſine ꝯſen. ca. q̃to. In mone/ ta enĩ tria exigũ tur: q̃titas pon der̃: materia et publica forma. ff. ꝺ ꝯhẽ. emp. l. j. Rñdeo ꝙ nõ ſꝑ inſc̃ptiõi mo nete fides adhi bet̃: ſic̃ nec ĩſcri/ ptiõi ſepulchri. C. de reli. ⁊ ſũp. fu. l. monumẽto rũ. ĩmo pictura eſt q̃ largam hꝫ lnĩaꝫ. ſꝑ enĩ fas fuit pictoribuſ ⁊ poet̃ nouitateſ ĩ uẽire: lꝫ ſit ar. ꝯ. xxiiij. q. ij. ſane. ĩ ꝑn. Io. Itẽ ſi fur ex auro vl̃ argento monetã tã publicã falſã faciat. illo pũito pecũia ĩ the/ ſauro publico ꝯſuat̃. j. q. j. qđ q̇dã circa mediũ. ꝟ. ſi eĩ aliq̇d furti ⁊c̃. e ¶ Satiſfactionẽ: ꝓ temerario iura mẽto ĩpõit̃ pnĩa vni⁹ ãni. xxij. q. iiij. q̇ ſacro: ſꝫ ꝓ direc to ꝑiurio ĩpõit̃ pnĩa. vij. ãnoꝝ. vj. q. j. q̇cũqꝫ. ⁊. xxij. q. j. c. vl. ĩmo q̇ ſciẽt̃ deierat ſ̃ꝫ canõeſ ĩfamiſ ẽ. vt. vj. q. j. ĩfamis. ⁊ q̇ ꝯ trãſactionẽ iuratã venerit ſcient̃ infa/ mes eẽ. C. ꝺ trãſac. ſi q̇s maior.

V Enientes. ¶ Iudices q̇ iurãt .j. certũ tp̃s ſnĩas exeq̇ h̃ nõ obſtãre appellatiõibꝫ ab eis interiect̃ ꝺferre tenẽt̃. h. d. Vl̃ alit̃ ⁊ gñali⁹ vt ĩ rubro. Diuidit̃ in. iiij. ꝑtes. In ꝑ ma rep̃hẽſio ꝯſulũ. In ſcđa: ibi. Veꝝ: ĩpoꝝ excuſatio In tertia: ibi: Quia ꝟo: ĩpoꝝ excuſatiõis reprobatio et gñale mãdatũ. In q̃rta: ibi. Cũ g. mãdatũ ſpãle et cõminatio ñ parẽt̃. Ab. f ¶ Legeſ. ij. q. vj. anterioꝝ.

res: poſt ſniam bñficium appellatiōis non denegēt aggrauat⁊: vos ſnias ap. ſuſpēſas executioni mandatis. ¶ Uerum iidem ꝯſules nobis exponere curauerunt: ꝙ cū aliqui veſtrū vocant̃ ad officium ꝯſulatus: firmāt ꝓ ꝓprio ſacramēto: ꝙ ſuper mu a tuis ⁊ plagiarijs ſꝫ veſtre ciuitatis ꝯſuetudinē iudicabunt. et infra. xxviij. dies q̄ iudicauerūt exequent̃. Unde ſaluo hmōi iuramēto: voſ non poſſe ſuper his appellationibus deferre dicebant. ¶ Quia vo: non minus iudices ſm leges: ꝙ̄ ꝯſules veſtri ſm ꝯſuetudinē veſtre ci b uitatis iudicare iurarūt: et ideo ſicut iudices ꝯtra legeſ c ſic ⁊ ꝯſules veſtri ꝯ ꝯſuetudinem poſſent ſubditos aggrauare. Mandam⁹ quatenus: appellationib⁹ ad nos d interpoſitis deferat⁊: cū predictum iuramentū vos excuſare non poſſit: in quo debet e intelligi ius ſuperioris exceptū. ¶ Cū ergo poſtq̄. D. lator pre. ad ſe. apo. a ſnia. H. iudicis appellauerit: ſniam f ipſam duxerit⁊ executiōi mādandā: in poſſeſſionē rerum de q̄bus queſtio vertebatur appellantis aduerſariuꝫ inducentes: volum⁹ ⁊ manda g mus: vt poſſeſſionē ipām reſtituatis eidē: alioq̄n noueritis nos epō nucerino mandaſſe: vt vos ad illō: ec. cen. compellat. Idem piſano archiepo.

Jurans vſuras non repetere pōt iuramēto nō obſtante ex noua cauſa repete/

AD noſtram re. Ca. XX. h nouerit⁊ audientiā ꝑueniſſe: ꝙ cū. J. et. H. petro vſuras non modicas ꝓſoluiſſent: iuramēto firmauerunt ꝙ nec ꝑ ſe nec ꝑ aliū p̄dictas i vſuras repeterent: vel apud eccleſiaſticū iudicē ſeu etiam ſecularēꝫ ſup his deponerēt queſtionē. Cūq̄ creditor cōdiderit teſtamentū: ſuis p̄ce k pit heredibus: vt oībus q̄ ꝓbarēt ſe dediſſe vſuras eiſdē ipſas eidē reſtituere ꝓcurarēt: vnde cuꝫ p̄dicti. J. et. H vſuras repetere nō attentēt: ꝓpter hmōi iuramētū: ⁊ heredes p̄dicti. P. eis negligant ſatiſfacere de vſuris. ¶ Mandamuſ quaten⁹ ſub pena excōicatiōis publice in eccl'ia ꝓponi facias: vel ꝓponas: vt q̄ ſup h̄ nouerint ve l ritatē: ꝓcedāt ad teſtimonium ꝓferendū: ⁊ ſi ꝑ dicta te m ſtiū vel alia documēta tibi cōſtiterit de p̄miſſis: heredes illius vt vſuras q̄s a p̄dictiſ pater eoꝝ accepit: reſtituant vniuerſas: eccle. cen. cōpellas. Idem Neapol'. archiepo.

Juramētū generale debet ita intelligi ſi fieri pōt vt ñ obuiet iuri al's tanq̄ temerariū non obligat iuris obſ

et.c.ñ lta. a ¶ Plagiarijs. i. fideiuſſoribꝫ vulgare ē illi⁹ terre. b Jurarūt. in auct. ꝺ iudi. § quia vo coll'. vj. C. de iudi. rem non nouaꝫ. ⁊. iij. q. vij. iudicet. c ¶ Conſuetudinē. licite ergo iudicat̃ ſm ꝯſuetudinem loci. s. de eo qui mit. in poſ. cauſa rei ſeruande. cū vⁱ ꝯſiſſent: qꝛ ꝯſuetudo p̄iudicat iuri. s. de cōſue/ c. pe. d ¶ Int̃poſitis. Iſta ciuitas tudertina ſubeſt dño pape q̄ ad iuriſdictionē tpalē: ⁊ ideo tenent appellatiōes ad papam facte: al's non. j. de ap. ſi duobus e ¶ Ius ſupioris. No. ꝙ in iuramēto excipit̃ auctas maioris vt hic patet ⁊. j. eo. cam te. ⁊. s. de reſcꝑ. ꝯſtitutus. argu. a ꝯ̄trio ſenſu. ff. ad municipi. impatores. et in ꝯſti. Frederici de feudis. § vlti. ⁊ eſt ius canonicū. j. eo. ad noſtram. ij. Jo. f ¶ Mandandam: qꝺ fieri nō debuit: tū qꝛ bñficio appellationis extinguit̃ ꝓnūciatum. ff. ad turpi. l. j. § vlti. tum quia interpoſita appellatione nihil inouari oportet. ij. q. vj. appellatione et. ff. nil ino. ap. pen. l. vna. B. g ¶ Reſtituaris. arg. ꝯ̄. ff. de appel. cuꝫ ex cā. vbi expectatur talis reſtitutio vſq̄ ad aduentum ꝯfirmationis vel caſſationis ſentētie. Solu. non eſt ꝯtrariū: quia non dicit̃ ibi ꝙ non debeat expectari: ſed ibi recitatur factum ꝓut ꝯtingit. vnde patet ꝙ pendente appellatiōe executio non debet fieri: ⁊ ſi fiat inuito poſſeſſore reſtitui dꝫ in p̄ſtinū ſtatū anq̄ appellatiōis cauſa examinet̃. arg. s. de offi. dele. paſtoralis. § preterea. ⁊ eſt hoc notabile.

AD noſtram. ¶ Per iudicis officium ſubuenitur illi qui ꝓpter iuramētū vſuras repetere nō poteſt. Ita ſūmat Johan. an. Et quidem procedit hoc ſummariū ſm vnū intellectū ſatis clarū. Sed ſm alium notabiliorē ſummo ſic vt in rubro. Primo narrat factum. Secundo ꝓuidet: ibi. Mandamus. Abbas. Sicu. h ¶ Perueniſſe: non dicit̃ per quē vel a q̄. i ¶ Repeterēt. Si iurauit non repetere denūciet illud eccleſie. Quid ſi iurauit nō denūciare? Rñdeo iuramtū fuit illicitū ⁊ iō nō ſuandū cū q̄libꝫ ad h̄ teneat̃. j. de cog. ſpiri. tua noſ ⁊. j. ꝺ her. cū ex iniuncto. ⁊. j. e. quōad modū. i fi. ⁊. ij. q. j. ſi peccauerit. ſꝫ ſi iurauerit ſoluere: nec recipere illō denūciet eccl'ie: vt dictū ē Uin. k ¶ Probarēt vr̃ iuramētū iſtō remiſſum eſſe ex teſtō. niſi vel' ita interp̄tari hec vba vt ſi illi ꝺ iure repetere ñ poſſint q̄ iurauerīt ñ repetere. Sꝫ tñ largi⁹ interp̄tabimur vltimas volūtateſ. j. ꝺ dona. cū dilect⁹. ff. de triti. vi. ⁊ oleo le. l. iij. Sic ꝯ̄ iure legati pñt iſti petere vſuras q̄ſi ex noua cā ſupuēiēte. Si ei aliq̄ſ abiurat bñficium p̄t poſtea eū repetere ex noua cā ſupueiēte. s. ꝺ renū. cū int̃. P. ⁊ ff. ꝺ ſucceſ. edic. l. j. § qꝺ dicim⁹ al's. § ſꝫ videndū et arg. s. qꝺ me. cā ad audiētiaꝫ. Itē cū iuro ſoluere aliq̄d ſolutū poſſū repetere. s. e. debitoreſ ñ eni ē cogitādū ꝺ nouo iure. ff. ꝺ trāſac. cū aq̄liana. Si vo iuſ nouū nō ē mihi acq̄ſitū? poſſū agere vt r̄mittat̃ iuramtū. s. e. c. j. ⁊ p̄mo agēdū ē vt iuramtū r̄mittat̃: et tūc p̄t repetere ſecure. B. l ¶ Ad teſtioniū. No. teſtioniū ferri li. ñ ꝯte. ſed h̄ iō ꝯtigit: qꝛ h̄ ꝓcedebat̃ i modū iq̄ſitiōiſ ſiue ꝺnūciationis: vt ptꝫ ꝑ p̄n. c. vl. vl' papa h̄ voluit ex̃ ordinē ꝓcedi ⁊ ſine accuſatore ꝑ ꝺnūciationē. Itē qꝛ ad eccl'iā vl' ad epꝫ ſpectat exeq̄ volūtateſ ꝺfūctoꝝ. j. ꝺ teſta. ſi heredeſ. ⁊. c. pe. ⁊. C. ꝺ epi. ⁊ cle. nulli. ⁊. l. ſi q̄s ad ꝺclinādā. ⁊ ff. ꝺ peti. her̃. ſi hereditas. § vl. ⁊ ſic ſuāt iſti iuramtū ſuū hac via. Jo. m ¶ Cōſtiterit: ꝑ inq̄ſitionē. s. ꝺ te

Ad audientiam. Ca.XXI

Ad noſtrã noueris audientiã ꝑueniſſe: ꝙ a te qua a ſi ꝑ extorſionez tale fuit p̃ſtitum iuramẽtũ: ꝙ in oĩ cauſa deberes ordinẽ iudiciarium obſeruare. Verũ qm̃ ſcḋm traditiones canonicas: manifeſta accuſatiõe nõ ĩdigẽt: nec b in eis eſt ordo iudiciari⁹ obſeruãdus q̃ debet in alijs obſeruari: nec tu q̃n ſub p̃miſſo c tenore iuraſti: habebas ĩ mẽte: vt ꝓpterea venireſ contra canonicas ſanctiões: alioq̃n d non iuramẽtũ ſed ꝑiuriũ potius extitiſſet: nec eſſʒ aliqua ratione ſuã dũ. ¶ Nos iura e mentũ tuũ benigni⁹ interp̃tari volẽtes: ita ꝙ ↄſonet canonicis inſtitutis: fra.t. auctoritate p̃ñtiũ intimam⁹: ꝙ in manifeſt[is] ⁊ notorijs rõne f iuramẽti p̃miſſi: nõ credim⁹ te teneri ſeruare ſubtilitatez ordinis iudiciarij: quã in hiſ nõ ſeruari ꝑ oĩa: ip̃a iuris ra g h tio poſtulat ⁊ req̃rit: vñ videbit̃ ſubtilit̃ intuẽti: de ordine iudicioꝝ ꝓcedere: vt in p̃miſſis nõ ꝑ oĩa ordo iudiciarius obſeruet̃. ¶ Quãq̃ʒ et ſcḋm approbatũ intellectũ: recte poſſit intelligi qḋ iuraſti vt ĩ oĩb⁹ cauſis ordinẽ iudi i ciariũ obſeruares: in illis videlicet in q̃b⁹ ẽ ordo iudiciarius obſuãd⁹. Sic ḡ faciẽs: et iuramẽti tenorẽ ſeruab̃: et inſtituta canonica nõ omittes. Idẽ iudici Karolitano.

Si vnũ iuramentũ vni debitũ alteri p̃ſtat̃ illicitũ ẽ: ⁊ eo nõ obſtãte cui debet̃ p̃ſtãdũ eſt. Ca.XXII

Ea te credim⁹ diſcretiõe vigere: vt intelligas ꝑ teip̃m: ꝙ on⁹ k nõ remittit̃: ſed auget̃: cum l cuiq̃ʒ improuide ſoluit̃: qḋ alij ex debito eſt p̃ſtandum. ¶ Sane cũ archiep̃s turritanus: a te noĩe nr̃o iuramñtũ fidelitat[is] (ſicut a nob̃ mãdatũ acceꝑat) exigiſſet: illud exhibere ĩ ei⁹ mãib⁹ diſtuliſti: aſ m ſerẽs ꝙ piſano archiep̃o: ſaluo apo.ſe. honore hmõi p̃ſtiteraſ iuramñtũ. ¶ Cũ igit̃ nobis ⁊ eccl'ie romane fidelitatẽ facere teneariſ: ſi p̃ſtitũ iu/

ſti.cogen.preterea.
AD noſtram ¶ Iudex q̃ iurauit ĩ oĩ cã iudiciariũ ordinẽ obſeruare in notorijs ſubtilitatẽ odinis iudiciarij nõ ſeruabit. h.d. Vel gñalius ſũmo ſic vt ĩ rubro. Diuidit̃. Nam in p̃ma pte recitat tenorẽ iuramenti. In ſcḋa: ibi. Nos. illud dupliciter interp̃tatur. Et ſecunda interp̃tatio: ibi. Quãq̃ʒ. Et vt clarius habeas intellectũ pone ſic caſum. Archiep̃s Neapolitanus q̃ſi ꝑ extorſionẽ forte ad inſtantiã ſui capituli vel populi p̃ſtitit gñale iuramentuz vt in oĩ cauſa obſ̃uaret ordinẽ iudiciarium ꝓceſſu t̃pis cũ occurrerẽt facta notoria. dubitauit an deberet in eis iudiciariũ ordinẽ obſeruare. papa ſuꝑ hoc ↄſult⁹ interp̃tatus ẽ h̃ iuramentũ duplicit̃. Primo vt extendat̃ ad cãs notorias: ſʒ ĩtelligat̃ ſcḋm ſubiectã materiã. ſ. vt ĩ cauſ̃ nõ notorijs obſ̃uetur ordo iudiciarius in notorijs vero nõ ſeruetur ꝑ oĩa: qꝛ ordo in notorijs ẽ vt ꝑ oĩa nõ ſeruetur: iuxta illud vulgatũ in extraordinarijs ordo ẽ ordinem nõ ſeruare. Secũdo dicit poſſe intelligi: vt referatur ad cãs in q̃b⁹ ordo iudiciari⁹ eſt ſeruãdus. dicit eĩ ꝙ ſi iſte archiep̃s habuit in aĩo vt ordinẽ iudiciarium in oĩ cã parit̃ ſeruaret: ⁊ ſic ceſſet p̃dicta interp̃tatio. tale iuramẽtũ cũ ſit ↄ̃ canonicas ſanctiões: poti⁹ ẽ dicendũ ꝑiuriũ: nec aliq̃ rõne ſeruãdũ. Ab. a ¶ Per extorſionẽ: vñ videbat̃ nõ teneri. b ¶ Obſeruandus: ex toto al's citari debet. ij.q.j.de⁹ op̃s. ⁊ ſnĩa ferri.ĩ.de diuor.porro.⁊.ĩ.de ap.cũ ſit romana.in fi.⁊ hec vero ſunt in ꝓuincia in q̃ ſunt notoria ⁊ iudici ⁊ alijs. ſi vero non ſunt notoria in hac ꝓuincia: ſunt tñ notoria in alia. Vel ſũt h̃ notoria ⁊ iudex neſcit: tũc põt duobus modis ꝓcedere. ſ. ordine iudiciario ac ſi eſſet occultũ. arg. ſ̃. de elec. bone.⁊.xxiiij.q.j.pudẽda.⁊.ij.q.j.deus. vel cognoſcere an ſit notoriuz ⁊ facta ſibi fide ſuꝑ hoc ꝓcedet ↄ̃ reũ quaſi crimẽ eſſet notoriũ. Et in ſimilib⁹ duas vias habet iudex. põt eñi ſuſpẽdere infamatũ vſq̃ʒ ad purgationẽ. ij.q.v.p̃ſbyter. vel inq̃ſitionẽ facere ex officio ſuo. ij.q.j.de⁹ op̃s. B c ¶ In mẽte: arg. iuramẽta ⁊ ꝓmiſſa nõ extẽdi: niſi ad ea de q̃b⁹ cogitatũ eſt. arg.xxij.q.ij.ne q̃s.ff.ḋ trãſac.cũ aq̃lia/na.⁊.ff. de pac.tres frẽs. d ¶ Sed ꝑiuriũ.ſ̃.eo tua.⁊.ĩ.de his q̃ fi.a ma.par.ca.c.j.⁊.ĩ.eo.ſicut.j. e ¶ Benigni⁹. ſic.ſ̃.de teſti.cũ tu. nam ꝓmptuʒ eſt. legeſ legib⁹ ↄcordare. C.ḋ inof.dona.l.vna. f ¶ Nõ ſeruare: iuxta illud. Eſt in amore modus nõ habuiſſe modum. Berñ. g ¶ Poſtulat.ĩ.de.v.ſig. cum olim: ⁊.ĩ.ḋ vſur. cũ in tua.ĩ ḋ coha.cle.⁊ mulie. vr̃a. h ¶ Req̃rit: ſed nõne ordo iudiciari⁹ p̃t ſeruari ſine peccato ĩ notorijs. arg. ꝙ ſic. ſ̃. de elec.bone.⁊ Augu. ꝓbat id qḋ notoriũ eſt. ſ. eccleſiã nõ eẽ nullam. xxiiij. q.j. pudẽda. in fi. et ita videt̃ licituʒ ſacr̃m vt in notorijs ſuet̃. Sʒ certe h̃ iurare ꝙ in oĩ notorio ſeruetur ordo iuris eſt illicitũ ⁊ multũ lederetur ius actoris. cũ ei incũberet on⁹ probandi: ⁊ diſciplina iudicialis lederet̃: ſi iudex ñ poſſet punire niſi ꝑuſ ꝓbaret̃: ſʒ h̃ fieri nõ debet: qꝛ nulle ſunt validiores ꝓbationes q̃ʒ ꝑ euidentiã facti ĩ illa de cre.bone. factuʒ fuit ob ſcãdaluʒ ad cautelã: vt ibi ḋꝛ: vel forſitã nõ erat notoriũ iudici Lau. i ¶ In illis: videlʒ: ar. ꝙ vbũ gñale nõ ẽ generalit̃ intelligẽdũ. vt.j.q.j.iudices. v.omĩa bona damaſci: ⁊.ff.de ſeruitu. ſi cui.⁊.ff. de pigno. obligatione: ⁊ de ↄſe.di.ij.reuera. v. ḋ opib⁹ toti⁹ mũdi. circa finẽ. arg.ↄ̃.xix.di.ſi romanoꝝ.xxxj.q.j.ꝙ ſi dormieris. et.j.q.j.ſunt nõnulli.⁊.ĩ.de ꝑiur.qꝛ circa.⁊. ſ̃.de ma. (et obe. c.ſolite.

EA te credim⁹. ¶ Qui iurauit cui nõ debuit: cui deberet iurare cõpellit̃. Vel ſũma gñali⁹ ſic vt in rubro. Primo ponit exordium. Scḋo narrationẽ: ibi. ſane. Tertio ↄcluſionẽ: ibi. Cũ igit̃. Ab. Sicu. k ¶ Auget̃: qm̃ ꝗ̃ui⁹ ſoluiſſꝑt vero creditori qḋ alteri ẽ ſolutũ ⁊ tñ ñ libat̃ a ḋbito. ff.ḋ ↄſti.pecu.ſi vero mihi.ff.ḋ ſol'.vero ꝓcuratori.§.j.⁊.ĩ. ḋ homi.ſic̃ dignũ.§.eoſ.ĩ fi. l ¶ Qḋ alij: ſic.ff.ḋ ↄdi. ĩde.ĩ ſũma.ĩ fi. vñ ſi alij ſoluer[is] qḋ alij debeſ: ñ libaberis ⁊ ille furtũ cõmittit.ff.ḋ fur.falſus.§.j.niſi ille ratũ h̃eat.ff.e.ſi vẽdidero.§.ſi titi⁹. vñ ptʒ ꝙ pei⁹ ẽ ſiue ꝗ̃ui⁹ latroni q̃ ptit̃ ſpolia cũ ſocio q̃ʒ ſi ñ ptit̃.xxij.q.iiij.ſi ad pctm̃. Io. Et expone qḋ dic̃ alij tm̃. ſ. ⁊ ſic nõ obſtat ꝙ ſoluit̃ vni ex plurib⁹ q̃rũ cuilibʒ inſoliduʒ q̃d debebat̃. ff.ḋ du o.re.ↄſti.l.iij. m ¶ Archiep̃o: de

hac materia tractat̃.ĩ.de p̃ſcrip.ſi diligẽti. a ℭ Pre ſtitũ:piſano archiepõ. b ℭ Contrariũ:q꞉ ſi vnum ꝯtrarioꝝ eſt bonũ reliquũ eſt malũ.viij.q.j.ſciendum et.xxxij.di.hoſpitiolũ.Lau. c ℭ Illud.ſ.qđ p̃ſtiti ſti archiepiſcopo.

Quinta/ uallis. ℭ Iſtud ẽ val/ de famoſuꝫ.c.ꝓ/ pter materiã ar bitroꝝ q̃ h̃ tra/ ctat̃.Cõis diui/ ſio. Scđa:ibi. Quo circa.Ab. d ℭ Iuramẽ/ tũ:qđ ciuili mo/ do fuit intelligẽ dũ.ff.de ſerui.ſi cui.⁊.ſ.e.veni/ ens.vbi de hoc. e ℭ Exhereda/ ret. Ad hũc ca/ ſum iuramẽtum nõ extẽdebatur nec debuit exten di.arg.ſ.e.q̃ꝫto et meli⁹ ĩ.c.veni ens.xxij.q.iiij. vnuſq̃ſqꝫ.⁊.ff.đ op.lib.ſi libert⁹ ff.de fideicõ.li/ be.thais ancilla .§.ſoroꝛe.⁊.ff.đ mãumiſ.l.iiij.in fi.niſi in cert⁹ ca ſibꝫ q̃ ꝯtinẽt̃.in autẽ.vt cũ đ ap. cog.§.cãs.coll̃. viij.⁊ ita turpe fuit mandatum. Itẽ ꝯ p̃ceptum dñi fuit h̃ mãda tũ vt vxoꝛ ſepet̃ a viro.xxviij.q.j idolatria.⁊.xxx iij.q.ij.q̃s deus Cauſe v̾o ingrati/ tudis ꝓp̃t q̃s p̃r p̃t exheredare fi liũ ſunt he. Pri ma ſi fili⁹ parẽtibꝫ man⁹ĩtulerit. Itẽ ſi g̃uẽ iniuriã eis fecerit. Si crimialit̃ eos accuſauerit de cã que non ſit aduerſus p̃ncipẽ vel rẽpublicã. Si cũ maleficis v̾ſat̃ ſi maleficus efficiat̃. Si vite parẽtũ fuerit inſidiatus Si vxoꝛi vel ꝯcubine ei⁹ ſe ĩmiſcuerit. Si ex dilapi/ datiõe filij g̃ue diſpẽdiũ parẽtes ſuſtulerint. Si ꝓ ꝑ/ ſona vel debito ei⁹ inq̃ꝫtũ põt fideiubere noluerit.hoc tñ ꝙ de fideiuſſiõe dicit̃ ad filios maſculos tm̃ ꝑtinet Itẽ ſi ꝓhibuit eos facere teſtm̃ ſi ꝯ volũtatẽ parentũ int̃ arenarioſ ⁊ mimoſ ꝑſeuerauerit.cũ p̃r ñ fuerit illi⁹ ꝓfeſſiõis. Si filia vitã luxurioſam egerit cuꝫ parẽtes vellẽt eã ꝓpoſſe dotare. niſi neglexerit eam maritare vſqꝫ ad.xxv.ãnos. Si parẽtibꝫ furioſ̃ debitã curã nõ impẽderit. Si parẽtẽ captũ đ carcere deducere negle xerit hoc totũ habes in p̃miſſa autẽ.

Ta nos duxit. ℭ Cõiugeſ abiurare ſe nõ p̃nt Ita ſũmat Ioh.an. Ego ſũmo ſic vt in rubꝛo.

a p̃ſtitũ iuramẽtũ ei qđ a te no bis tanq̃ꝫ debitũ eſt p̃ſtãduꝫ b c ꝯtrariũ reputes: illđ illicitũ iudicab̃:⁊ illicito nõ obſtãte qđ licite ĩmo ex debito petit̃ exhibeb̃:vel ſi p̃ſtitũ preſtan do ꝯtrariũ nõ exiſtit: illud ſi ne difficultate p̃ſtab̃. Idem Alatrino epõ. **Qui iurauit ſtare mãdato alicui⁹ nõ tene tur parere ſi p̃cipit illicita vt ꝙ filiũ exheredet vel vxoreꝫ abijciat. Ca. XXIII**

Quintauallis nr̃is au/ rib⁹ intimauit: ꝙ ꝓ offenſa quã filie ip̃i⁹ alijs mulierib⁹ irrogarãt: ꝙ earũ mandato d pareret p̃ſtitit iuramtũ: que tale illi ſub debito iuramẽti dedere mãdatũ: ꝙ ſi qñ filij aut vxoꝛ illi⁹ aliqđ factũ vel verbũ ꝯtumelioſum mulieri bus illis obijcerẽt:idẽ filias e et filios exheredaret: ⁊ a ſe ꝓpꝛiam remoueret vxoꝛem. ℭ Quo circa mandam⁹: q̃/ ten⁹ cũ licitũ fuerit iuramen tũ:ſ3 mãdatũ illicitũ: p̃dict̃ vt reuocẽt mãdatũ illud in/ iũgas:alioq̃n eũ ad mãdati obſeruationẽ illi⁹ denũcies nõ teneri. Idẽ archiepõ ter racoñ. **Ex cã leui ⁊ temera ria ꝯiuges etiã q̃ ad thoꝝ et**

Diuidit̃. In p̃ma ꝯſultatio. In ſcđa rñſio. Scđa:ibi. Nos igit̃. Ab. f ℭ Petituros. Temerariũ fuit hu iuſmodi iuramẽtũ ⁊ iõ nõ fuit obligatoꝛiũ. xxij.q.iiij. int̃ cetera.⁊.C.đ nup.aut̃.qđ eis ꝑmittit̃ ⁊ dicũt q̃dã pniaꝫ imponẽdã tanq̃ꝫ ꝓ veniali.arg.ſ.e.verũ.⁊.xxv di.§.crimis.imo admin⁹ vni⁹ãni pnia ĩponit̃ ꝓ te merario iuramẽ to.xxij.q.iiij.q̃ ſacro.Tan.

mutuã cohabitationẽ ſe ſepa re nõ p̃nt etiã cũ iuramẽti in terpoſitiõe. Capt XXIIII

Ta nos duxit frat̃ni/ tas ꝯſulẽdos:q̃d tibi ſuꝑ h̃ ſit faciẽdũ ꝙ.B.et.A. vxoꝛ ei⁹ adĩuiceꝫ iurauerũt: f ſe nunq̃ꝫ mutuo petituros: idẽ v̾o nũc repetit illã inſtã/ ter:ea ecõtrario affirmante: ꝙ p̃us ſe faceret ſaracenã q̃ꝫ rediret ad euꝫ.et.ĩ. ℭ Nos igit̃ frat̃nitati tue rñdẽtes: mãdam⁹ q̃ten⁹ vtrũqꝫ ad ꝯti nentiã ſeruãdã moneas ⁊ in ducas:quã ⁊ ſi ꝓmittere vo luerint ⁊ ſeruare: vtrũqꝫ di/ g mittas ſine alio commoꝛari: alioq̃n ſi vir noluerit ꝯtine/ h re.tu illã vt reu̾tat̃ ad ip̃m: et tanq̃ꝫ vxoꝛ cũ viro moꝛet̃: ꝑ excõicatiõis ſniaꝫ ap.re.cõ pellas.cũ ⁊ temerariũ fuerit hmõi iuramẽtũ:⁊ adulteriũ i vtrinqꝫ ſit cõmiſſum. Idem Genueñ.archiepõ. **Is q̃ iura uit cuꝫ muliere ꝯhere ꝓpter ſuꝑuenĩẽtẽ foꝛnicationeꝫ vel defoꝛmitatẽ eã repellere põt ꝓpter p̃cedẽtẽ nõ.h.d.pꝛimo ſi vir iurauit nõ accuſare vx/ oꝛẽ temerariũ eſt iuramẽtũ: ſ3 ſi ſpãliter đ adulterio h̃ iu rauit denũciare poterit: ſed**

g ℭ Cõmoꝛari nõ tam in ſeculo vt q̃dã dicũt.ar gu.ĩ.de ꝯuerſio. ꝯiug.ad ap̃licã. ſed vr̃ ꝙ in ſecu/ lo.xxxiij.q.v.q̃ deo p̃ri.ſed ſi ali ter vellet intra/ re mõſteriũ h̃ret locum quod ipſi dicũt. Sed q̃d ſi iurauerũt ꝙ nũ/ q̃ꝫ diuerterẽt ab inuicẽ. nunq̃d ẽ ſeruãdũ iuramẽ tũ tale cũ poſſit ſeruari ſine inte ritu ſalut̃ et̃ne: nõ vr̃: q꞉ nec pe nalis ſtipulatio teneret: vt ſi cul pa alteri⁹ diuoꝛ tiũ factuꝫ fuerit dabis cẽtũ.ff.de v̾.obli.ſi ſtipula tio facta fuerit. ſicut eniꝫ libera debẽt eẽ mr̃imo nia in ꝯhẽdo ita in diſſoluẽdo.C. de inuti.ſti.libe ra.⁊.C.de nup. neqꝫ.argu.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.ea q̃.⁊.ff.đ v̾.ob.ticia.⁊.ĩ.đ ſpon.gẽma.Io. h̃ nõ determiat: ſed credo ſi vellẽt intrare religionẽ poſſent: q꞉ nõ dici tur infringere iuramẽtũ q̃ in meli⁹ illud cõmutat.ſ.e. c.iij.⁊.ĩ.de vo.⁊ vo.re.c.ſcp̃ture.⁊ iuramẽtũ illud be/ nigni⁹ ẽ interp̃tãdũ.ſ.c.ad nr̃aꝫ.⁊.c.q̃ꝫto. h ℭ Re uertat̃: Hic dicereꝫ ꝙ ꝓp̃a auc̃re dꝫ redire ad virum nec expectare ſuꝑioꝛis auc̃tẽ. i ℭ Vtrinqꝫ:ſic.ĩ.de regu.veniẽs.ĩ.đ diuoꝛ.ſignificaſti.ĩ.đ adul.c.pe.⁊ vl. ĩ.đ excep.cũ eccl̃iaſtice.⁊.xxxij.q.vj.nihil.⁊.ff.đ com pen.ſi ambo.

Quemadmodũ. ℭ Sũmat̃ vt ĩ rubꝛo:ſed vltimũ dictũ nõ eſt ſine dubio: vt ĩ.patebit. Diuidit̃ in tres ptes p̃ncipales. Scđa:ibi. Illud aũt. Tertia:ibi. Q꞉ ſi. Pꝛima ſubdiuidit̃. Nam p̃mo inducit ſimile ꝯſultatiõi fiende. Scđo ſoluit:ibi. Ita ſi q̃ſ. Tertio ꝓbat ſolutionẽ ꝑ euitationẽ abſurdi tatis ⁊ ꝑ rõnẽ:ibi. Alioq̃n. Quarto rñdet oppoſitioni iuramẽti:ibi. Nõ obſtãte.qđ rñſum ꝓbat ꝑ euitatio/ nẽ abſurditatis:ibi. Qđ ſi poſt. Scđa ps p̃ncipal̃ nõ

accuſare nō debet. Ca. XXV

Quemadmodum ſi vir mulieri iuraſſet qñ cō/traxit cū illa: ꝙ eam ſemper ꝓ legitima vxore teneret: et ꝓ fornicatiōe quā mulier an/tea cōmiſiſſet: nō poſſet eam a dimittere: ſed ꝓ fornicatiōe quā poſtea ꝑpetraret eaȝ di/mittere poſſet: non obſtante hmōi iuramēto: qm̄ in eo tal' b erat ſubintelligēda ꝯditio: ſi videlicet illa in legē ꝯiugij nō peccaret. ❡ Ita ſi q̄s iu/rauerit: ſe ducturū aliquā in vxorē: non pōt ei fornicatio/c nem opponere p̄cedentē: ſed ſubſeq̄ntē: vt illa nō ducat ī ꝯiugē: q̄ ī illo iuramēto talis debet ꝯditio ſubintelligi: ſi videlicet illa ꝯ̄ regulā deſpō/ſatiōis nō venerit. ❡ Alio/q̄n ſi poſt hmōi iuramtū: pu/blica meretrix fieret: tenere/tur eā ducere ī vxorē: qꝺ eſt ꝑrſus abſurdū. Nā ſi pꝰ cō/tractū ꝯiugiū: vir ꝓpter for/nicationē licite pōt vxoreȝ a ſua cohabitatiōe dimittere: d longe fortiꝰ añ ꝯiugiū cele/bratū ꝓpter eādē cām ſpon/ſus licite pōt ī ſuā cohabita/e tionē nō admittere ſpōſam: f q̄ turpiꝰ eijcit̄ ꝙ̄ nō admitti g tur hoſpes. ❡ Nō obſtāte ī altutro caſu vīculo iuramēti qꝺ q̄dē ꝓpter ſubintelligēdā ꝯditionē eſt tale: vt is q̄ iura h uit: ad vtrūq; ſine trāſgreſſi/one ſe poſſit hr̄e. ❡ Qꝺ ſi pꝰ hmōi iuramtū mulier fieret nō ſolū leproſa: ſ̄ etiā palyti i ca: vel oculos vel naſū amit/teret: ſeu q̄cq̄ ei turpiꝰ eueni k ret: nunq̄d vir teneret̄ eā du/cere ī vxorē: ꝑfecto ductā nō poſſet dimittere. Sȝ nunq̄d l nō ductā admittere teneret̄? m q̄uis interdū ꝯtractū nō di n rimat: qꝺ impedit ꝯtrahēdū ❡ Illud aūt iuramtū ē ꝓcul dubio temerariū: ſi vir iuret o vxori: ꝙ eā ſup nullo crimīe accuſabit: q̄ ſi mulier fieret infidel': ꝛ nollet cohabitare viro abſq; ꝯtumelia creatoris vel vt illū ꝑtraheret ad infi/delitat' errorē: tūc incūctant̄ deberet illā impetere apꝺ iu/dicē ſuū: vt eā niſi penitꝰ reſi

ſubdiuidit̄: ſed tertia ꝑs ſic: q̄ p̄mo ponit caſum. Se/cūdo allegat ꝓ negatiua: ibi. Cū ſcꝑtura. Tertio ꝓ af/firmatiua: ibi. Sȝ nunq̄d. Quarto ſoluit: ibi. Tutius. Abbas. a ❡ Dimittere: nec etiā accuſare. ff. ꝺ adul. ſi vxor·§·ſi q̄s vxorē. ꝛ §·vl. ꝛ. C. ad. l. iul'. ꝺ adulte/rijs ꝑpt viola/tam. b ❡ Con/ditio. No. ꝙ ple/rūq; intelligunt̄ ꝯditiōes in iura/mentis vt hic ſi placet pape: vt ſ̄. eo. venientes. Item hec ſi deo placuerit. xxij. q. ij. beatꝰ·§·j. Itē hec ſi res in eo/dem ſtatu ꝑmā/ſerit. xxij. q. ij. ne q̄s. ꝛ. ff. de ſolu. cū q̄s. Itē ſi mi/hi ſeruabit̄ fides ſ̄. e. ꝑuenit. ꝛ. ff. loca. q̄ro·§·inter Item honeſte ꝛ poſſibiles: vt h̄ dicit̄. ꝛ. j̄. e. ſicut Iteȝ hec ſi mihi nūeraueris pecu/niā. C. de nō nu. pecu. indubitati Itē hec ſi nup/tie fuerint ſecute ff. ꝺ iu. do. ſtipu/latione. Itē hec ſi nō imoderatū q̄d p̄cipiat̄. ſ̄. e. veniēs. ꝛ. c. q̄n/tauallis. ꝛ. ff. de ope. lib. ſi liber/tus. Itē facul/tas ſubītelligit̄. ſ̄. e. breui. Item cōmoditas. ff. q̄/rū re. ac. nō da. l. j·§·q̄ honorāde. Spāles aūt ꝯditiōes nō ſubintelli/gunt̄ ſi nō exp̄māt̄. licet mēte ꝯcipiant̄. xxxij. q. vlti. c. vl. ī fi. C. ꝺ ꝯdi. ob tur. cāȝ. ſi repetēdi. niſi. vbi lex exp̄/mit aliq̄d tacite agi inter ꝯ̄hētes: q̄ tūc illud ꝓ expſſo habet̄. ff. ſi cer. pe. cū q̄d. ꝛ. ff. ꝺ. ꝟ. ob. triticū. ꝛ hec ꝟa ſunt in ꝓmiſſorijs iuramēt'. ſȝ ī aſſertorijs nulla ꝯdi/tio ſubintelligit̄. ꝛ ꝺ tali loquit̄. xxxij. q. vl. c. vl. ꝛ. C. ꝺ iu. do. ſi mulier a viro. Sȝ nunq̄d dicemꝰ oē iuramtū ꝯditionale ſi oēs p̄miſſe ꝯditiōes ſubintelligūt̄? certe nō. ff. ꝺ ꝯdi. ꝛ demō. ꝯditiōes. c ❡ Precedētē: q̄ ex q̄ ſemel ꝓbauit mores ipiꝰ nō pōt poſtea reprobare xxxij. q. v. horrēdꝰ. niſi ex ſuꝑuenīēti cā: vt. ſ̄. ꝺ eta. et q̄li. accepimꝰ. ꝛ. ſ̄. ꝺ of. dele. inſinuāte. ꝛ. iiij. q. iij·§·ſi/ q̄s teſtib. Jo. d ❡ Fortiꝰ: nā cui damꝰ actionē mlt̄o fortiꝰ exceptionē. ff. ꝺ reg. iur. inuitꝰ·§·cui damꝰ: et ff. de ſuꝑfi. l. j·§·plane. ꝛ. ſ̄. e. debitores. qñq; tñ ꝯſeq̄/mur excipiēdo qꝺ agēdo petere nō poſſumꝰ. ff. ꝺ neg. geſt. l. iij·§·pupillꝰ. ꝛ. ff. ꝺ cōpē. ſi cū filiofa. qñq; q̄daȝ ꝯſeq̄mur agēdo q̄ nō ꝯſeq̄mur excipiēdo. ſ̄. e. debito/res. ꝛ. ſ̄. qꝺ me. cā. ad audiētiā. Itē pōt depoſitū re/peti ſȝ nō cōpēſari. C. ꝺ cōpē. l. vl. ꝛ. j̄. ꝺ depoſi. bona fi/des·§·ij. e ❡ Spōſaȝ. Nā ꝛ ſpōſus p̄t ſpōſaȝ ac/cuſare ꝺ adulterio q̄ſi mr̄imonio iā initiato. arg. C. de adul. ꝑpt̄. niſi ī caſu. ff. ꝺ adul. miles·§·ꝯq̄rebat̄: q̄ ꝛ īiuria ei fcā ē. ff. ꝺ iiur̄. item apꝺ·§·ſpōſū. q̄ nec mr̄i/moniū nec ſpē mr̄imonij. violare ꝑmiſſū ē. ff. ꝺ adul. ſi vxor·§·diuꝰ. f ❡ Eijcit̄: deterior nāq; dolꝰ eiꝰ cog/ſcit̄ q̄ inꝛuptam iterū litē ꝺſeruit q̄ q̄ ſemel ceptā derelīq̄t. ī auc. ꝺ litig·§·oēm ī fi. col. viij. ꝛ minus malū ē vīā dn̄i n̄ agr̄ſcere q̄ pꝰ ag/nitā retroire. j̄. ꝺ apoſta. q̄dam. g ❡ In altutro .ſ. ī vxore dimiſ/ſa ꝛ ſpōſa n̄ ad/miſſa. h ❡ Ad vtrūq; .ſ. vt eaȝ recipiat vel n̄ re/cipiat. i ❡ Oculos: ſic p̄ȝ ꝙ iuramtuȝ qñq; p̄t ſuari ſi/ne īteritu ſalutis eēne: ꝛ tñ n̄ tene/tur illꝺ ſuare. ſȝ h̄ iō ē. q̄ hone/ſtas ītelligit̄ in h̄ iuramto vt ſi res ī eodeȝ ſtatu ꝑmanet. id eī ta/cite agit̄. xxij. q. ij. ne q̄s. ꝛ. ff. de ſol'. cū q̄s. ſȝ ſi iu/ramtū nō poſſȝ ſuari ſine īteri/tu ſalutis eēne: vel ſi eēt ꝯ̄ leges vel bonos mores ſuari nō dȝ. ſ̄. c. ꝑx. ꝛ. c. q̄ntaual/lis. ꝛ. ff. ꝺ lega. j. ſi q̄s. inq̄linos ·§·vl. ff. de leg. iij. ſi q̄s in p̄n. ꝛ. ff. de iure pa. adigere. ſecꝰ eēt ſi mulier laberet̄ ī facultatib. Sȝ q̄d ſi ꝑ violē/tiā opp̄mat̄ ſpōſa ꝺ futuro? vr̄ ꝙ nihilominꝰ teneat̄ cū ea ꝯ̄here. arg. xxxij. q. v. reuera. ff. ꝺ adul. ſi vxor·§·ſi q̄s plane. ſȝ nō eſt verū. xxvij. q. ij. raptor. ꝛ. c. ſeq̄n. et xxxij. q. v. finge. ꝛ. c. ille. ꝛ ita punit̄ ſine culpa ſȝ n̄ ſine cauſa. k ❡ Teneret̄ q̄ſi dicat nō: qꝺ verū eſt in ſpon/ſa de futuro. j̄. de ꝯiug. lepro. c. vl. ſpōſaȝ ꝟo ꝺ p̄ñti du/cere tenet̄ q̄ nō reꝑit̄ caſus niſi vnꝰ in q̄ poſſit eā di/mittere. j̄. de ꝯuer. ꝯiug. ex publico. l ❡ Teneret̄: q̄ſi dicat: nō tenet̄ eā admittere. m ❡ Quis: iſtꝺ. q̄/uis nō eſt aduerſatiuū ſȝ cāuū ꝛ ponit̄ q̄uis ꝓ quia n ❡ Impedit: vt votū ſimplex. xxvij. di. ſi vir ſic. xv q. j·§·vl. vbi dr̄ nō oīa q̄ impediūt ordinādū deijciūt ordinatū. o ❡ Crimīe: nā pactū illud nō valet ſiq̄s paciſcat̄ ne aliū accuſet de crimīe nōdū ꝑpetrato. ff. ꝺ pac. ſ vnꝰ·§·pacta. ꝛ·§·illud. tñ ꝺ crimīe iam cōmiſſo paciſci pōt ne de eo agat̄. ff. de pac. ſi vnus·§·pacta. et. j̄. eo. c. ꝟ. non ſolum ſepties ꝛc̄. Nec illud pactuȝ te/net ne dolus preſtetur. ff. de regu. iur. contractus. Ta/lia enim pacta contra publicam vtilitatem eſſe viden/tur: q̄ ꝑ ea iuitant̄ hoīes ad peccādū impune. ſit'e. ff. ꝺ

pac.dota.ↄuenire.ꝛ.ſ̄.de ↄſue.c.pe.ꝛ qꝛ publice vtili tatis eſt ne crimina remaneāt impunita.ꝫ.ꝺ ſen. excō. vt fame.ꝛ.ff.de ſolu.ſtichuꝫ.§.j.ꝛ.ff. ad.l.acquil. ita vulneratꝰ.in fi.B a ¶ Dimitteret: qꝛ frat aut ſoror nō eſt ſeruituti ſubiectꝰ in hmōi.xxviij.q.j. ſi infidelis.ꝛ.ꝫ. de di/uoꝛ.ↄtrō. iuxta illud. Spernas ſpernētē vel blaſphemare volentē. Vel te credē tē ſcelus ad moꝛtale trahentem.

Leuit.18 Naꝫ ſunt abſqꝫ moꝛa ſic vincu/la rupta pꝛioꝛa. Vincen.

Math.18. b ¶ Patronꝰ xxxij.q.j.c.j. et ff.ad.l.iul.ꝺ adulterijs.l.ij.§.ij et.ff. de fur. qui vas.§.j.arg. et ꝫ.ꝺ adulte ſi vir

c ¶ Ethnica: ethnos.id ē.gēs inde ethnica.id eſt.gentilis.

d ¶ In hoc caſu vltimo. ſ.vbi

Math.18 Luc.17 iurauit non accuſare eam ꝺ adulterio: ꝛ ita pt quis ſe obligare pacto ad nō accuſandū.ꝫ.dꝛ ac/cu.veniens.arg. ↄtra. ff. de pac. ſi vnus.§.illud. et.§.pacta.ꝛ.ff. de pac.do. ↄue/nire.hoc ſolutuꝫ eſt.ſ̄.in notula. nam illud.

Math. 5 e ¶ Deſiſtat: et ita pactum et iuramentū valꝫ quatenuſ tangit rem familiarem non in eo ꝙ publicaꝫ vt dixi in notula.nam illud.

Ita cōmunit̃ ſūmat̃. Sed hec ſūmatio nimis reſtringit lrām.ideo ſūmo ſic vt in rubꝛo. Diuiditur in quinqꝫ ptes. In pᷓma rn̄det auctati euāgelice ꝙ videbat̃ ꝓhibitū iuramentū. Scd̄a: ibi. Jacobus ꝗꝫ rn̄det auctati aplice. Tertia: ibi. Angelus.ꝓbat multis auctatibꝫ noui ꝛ veterꝭ teſtamēti: ꝙ licitū ē iurare. Quarta: ibi. Quedam eni dicit ꝗre ſimplicit̃ ꝓhibet̃ iuramentū. Quinta: ibi. Licꝫ: dat petētibꝫ licentiā iurādi. Abbas.

a piſceret oīa dimitteret: ſm canonicas ſanctiōeſ. ¶ Nō ſi expꝛeſſe iuraſſet: ꝙ eam ſuper adulterio non impeteret eſſet ne ſeruandū huiuſmodi iuramentū. ¶ Cū ſcriptu b ra teſtetur ꝙ patronꝰ eſt turpitudinis: qui celat crimen vxoꝛis: ꝛ ſm regulam euangelij: ſi pꝛimo ꝛ ſecūdo coꝛrecta reſipiſcere nollet dicendum eſſet eccleſie: vt tanꝗ c ethnica ꝛ publicana deinde vitaret̃: ne per hoc libera ꝑberet̃ ei peccādi facultas ꝓpter impunitatem peccati? ¶ Sed nūquid vir nō pōt dimittere vxoꝛi peccanti nō ſolum ſepties: ſed etiam vſqꝫ ſeptuagieſſepties ſm euangelicā veritatē? ¶ Tutius ꝗ d in hoc caſu videt̃. vt ꝑt̃ iuriſiurādi religionē: vir accu e ſare deſiſtat vxoꝛeꝫ ad diuoꝛ f tiū celebꝛandū: ꝗꝙ denunciare eam poſſit ad penitentiam pagendam. Idem abbati ꝛ capitulo caſtellionis.

Licite ex cā neceſſaria etiaꝫ per religioſos iuratur. Ca. XXVI

Et ſi chꝛiſtus ꝓceperit ſm euangelicaꝫ g veritatē. Sit ſermo veſter: ē h eſt: non non: vt affirmatio vꝉ negatio ſicut procedit ex oꝛe

ita ꝓcedat ex coꝛde: quia tamen hominū excreſcēte malicia: ſimplici aſſertioni vel negationi vix creditur: idcirco pꝛudenter adiunxit: qꝺ amplius eſt: a malo eſt. a malo quidem non tā culpe ꝗ pene: nec exhibentiū: ſed exigētium iuramētū. nam incredulitas hmōi magiſ eſt pena ꝗ culpa: vnde non dixit malū ſed dixit a malo. ¶ Licet ei iuramentū ꝓhibuiſſe dn̄s videat̃: nuſꝗ tamē ꝑ creatoꝛeꝫ k ſed ꝑ creaturā iurare ꝓhibuit: ne ꝑ hmōi iuramtū trāſferretur ad creaturā honoꝛificētia creatoꝛis. Quare cum in euāgelio ꝑmiſiſſet: dico vobꝭ l nolite iurare oīno: ſtatī ſbiūxit. neqꝫ ꝑ celū: qꝛ thꝛonꝰ dei ē. neqꝫ ꝑ terrā: qꝛ ſcabellū pedū ipiꝰ ē. neqꝫ ꝑ hieroſolymā qꝛ ciuitas ē regꝭ magni. neqꝫ ꝑ caput tuū: qꝛ n̄ potes vnuꝫ capillū facere albū aut nigꝝ Et ꝗuiſ n̄ ſit ꝑ creaturā iurā m dū: ſi tn̄ iuret̃ ꝑ creaturā: ſeruādū ē ꝗdē dūmō ſit licituꝫ qꝺ iurat̃. qꝛ teſte veritate: ꝗ iurat ī celo: iurat ī thꝛono dei ꝛ ī eo ꝗ ſedet ſuꝑ eū. ¶ Jacobꝰ ꝗꝫ n̄ ſimplicit̃ ꝓhibet iuramētū: ſ volūtatē iurandi: n cū ait. Añ oīa frēſ mei nolite

g ¶ Sermo: xxxij.q.j.ita ergo. h ¶ Non non: iſte due negatiōes nō faciunt hic vnā affirmationē: ſm ꝙ alibi faciūt.ff de.v.ſig. duobꝰ verbis.

i ¶ Affirmatio: ecce declaratio gemiationis id eſt. vt qꝺ os affirmat: ꝛ coꝛ affirmet ꝛ qꝺ os negat: ꝛ coꝛ neget.ſic.xxiij.diſ. pſalmiſta Berū

k ¶ Creaturā ſic.xxij.q.j.clericum.ꝛ in autē. vt nō luxuriet̃ ↄ̄ naturā. col.vj.§. et qm̄. Per creaturas licitū eſt iurare vbi exꝑmit̃ in iure vt ꝑ crucē. xxij.q. v.ꝗ iurat ꝑ euāgeliū.xxij.q.j.ſi aliꝗ ꝑ oꝛdinē vt j.q.j.ꝗtiēs.ꝑ ſalutē ꝓncipis.ff. de iureiurā.ꝗ ꝑ ſalutē.l.iij.§.vl.

f ¶ Denūciare: ſed quid ſi nollet coꝛrigi nec curaret de excōicatiōe dicit Jo. ꝙ tunc licite poteſt eam deſerere: qꝛ iam eſt ↄtumelioſa creatoꝛi ſuo.xxviij.q.j.ſi infidelis.ꝛ ſic qn̄qꝫ cui pꝛecludit̃ vna via: alia via ad idē admittitur.vt.iiij.q.iij.ſerui. neqꝫ ꝛ hic. quia licet non poſſit eam accuſare: poterit tamen eam denūciare.arg.ↄ̄.ff.de tuto.ꝛ cura.ſcire.ꝛ ff.de ↄdi.inſti.que ſub ↄditiōe.§.ſi quis.ꝛ.ff.de bo.libe.querit̃. C.ſi māci.ita vene.l.vlti.ꝛ.ſ̄.de ꝓcur. tue. Tan.dicit ꝙ nō debet eam deſerere.licet ſe non coꝛrigat etiam ſi vite eius inſidiaret̃.xxxij.q. v. quicquid mulier. ſed dꝫ eā tenere in vinculis ꝛ caſtigare cū hoc ei ꝑmiſſuꝫ ſit.xxxiij.q.ij.placuit.ꝛ.q.v.hec imago.et xxij.q.iiij.duo iſta noīa.ꝛ.vij.q.j.ſicut alterius.

Et ſi chꝛiſtus. ¶ Monachi ꝛ ↄuerſi iurare pn̄t ꝑ teſtionio ferendo in cā monaſterij ſui.

ꝑ altare.xxij.q.j.habemꝰ. alit̃ enī iurare nō debet. vnde nō licet iurare ꝑ mēbꝛa dei.in autē.vt nō luxu.contra natu.coll.vj.§. et qm̄.ꝛ.xxij.q.j. ſi ꝗs ꝑ capillum vbi pena ponit̃. l ¶ Oino.i. ex leui cā vel ꝑ omia. Simile oino habet̃ in lege vt ſi fideiuſſoꝛ intercedat ꝓ maioꝛi ſūma ꝗ ꝓncipalis debitoꝛ oīno nō obligat̃. ff.de fideiuſ.grece.§.illud. Vincen. m ¶ Seruandum: qualitercunqꝫ iuratur ſi licituꝫ eſt quod iuratur ſeruandū eſt iuramentum.xxij. q.j.mouet te.ꝛ.ff. de iureiu.nō erit.§.j.qꝛ multa fieri non debent. facta tamen tenent.xxvij.diſtinc ſi vir.ꝛ.xvij.q.ij. nos nouimus.ſicut iudex vltima die ſue iuriſdictionis iudicare non debet.ff.de iuriſdic.om.iudi.eum qui.ſi tamen ſententiam dixerit tenet.ff.de offi.pꝛoconſu.meminiſſe.in fi. Tan. n ¶ Nolite.id eſt.non habeatis voluntatem iurandi.

iurare:qm̄ ad iuramentū nō dȝ quēq̄ ſpontanea volūtas a inducere :ſed neceſſitas tra/ here ĩportuna.ꝛ tūc pōt ſine culpa iurare : dūmodo illos b tres comites habeat iuramē c d tum de qb⁹ ꝓpheta ait:Et iu e rabūt viuit dñs in veritate: f g ꝛ iudicio ꝛ iuſticia. Qđ au/ tem Iacobus ſubdit : neq̄ ꝑ celum:neq̄ per terrā:neq̄ ꝑ quodcūq̄ aliud iuramentū: iurare vetat per quālibet cre aturaȝ:qđcunq̄ ſit illud :ali oquin nō dixiſſet aplꝰs: Ho mies per maiorē ſuū iurāt: h ꝛ oīs cōtrouerſie eorū ad cō/ firmationē finis eſt iuramē/ tum.in quo patēter oſtēdit: ꝑ quē ſit iurandū:cū ait.Ho/ mines per maiorē ſuū iurāt. id eſt ꝑ deū:ꝛ cur ſit iurādū: vt videlicet oīs controuerſie finis ſit iuramentuȝ.¶ An/ gelus quoq̄ quē vidit ĩ apo. Io.ſtātē ſuꝑ mare ꝛ ſuꝑ t̃rā: leuauit manū ſuā ad celū :et iurauit ꝑ viuētē in ſecula ſe/ culorū.Chriſtus etiā plus le gitur dixiſſe in euāgelio q̄ȝ ē eſt:non nō:cū ſepiſſime dixe/ i rit.Amē dico voƀ:qđ ipe ſ͠m Lucā exponēs:cū pmiſiſſet. Amen dico voƀ:qꝛ nemo ꝓ/ pheta accept⁹ eſt in pr̃ia ſua. ꝯſequēter adiūxit.In verita te dico voƀ : q̇a multe vidue erāt in dieb⁹ Helie in iſrael. Aplꝰs quoq̄ iurabat cū dice k ret. Teſtis eſt mihi deus.et l itez:quotidie morior ꝑ glo/ riam veſtrā fratres.q̄ greca

exemplaria manifeſtiſſimaȝ iurationeȝ eſſe oſtēderūt.Si em̄ per ſe maluȝ eſſet iurare: ꝑfecto dñs nō iuraſſet.cū tñ in veteri teſtamēto legatur: Quia iurauit dñs ꝛ nō peni tebit eum.ꝛ rurſus.Iurauit dñs Dauid ꝟitatē:ꝛ nō fru/ ſtrabit̃ eum.ĩmo ꝛ precepit in veteri teſtamento.Redde m deo iuramenta tua.¶ Que/ n dā em̄ ꝓhibent̃:qꝛ ꝑ ſe mala ſunt:vt furtū adulteriū ꝛ hu iuſmodi : q̄ nō ſunt aliq̃ten⁹ faciēda.Quedā ꝟo ꝓhiben o tur ex cā :nō qꝛ ꝑ ſe mala ſūt ſed qꝛ ſi fiāt frequēter ꝛ mul p tum:ex his mala ſequuntur. vt vinū per ſe malū nō eſt:ꝛ tñ ꝓhibet aplꝰs dicēs. No/ lite inebriari vino in quo eſt luxuria.quoniā ex frequen ti ꝛ immoderata potatione vini luxuria generat̃.Sic et iuramētū ꝑ ſe quidē malū nō q eſt : cū ſit cōfirmatio verita/ r tis : ſed tamen ꝓhibetur ex cauſa:quoniā ex frequenti ꝛ incauta iuratiōe ꝑiuriū ſepe ꝯtingit:ſicut ĩ Eccleſiaſtico legit̃.Uir mlt̃ū iurās reple/ bitur iniq̇tate:ꝛ nō diſcedet a domo eius plaga. Quēad modum ergo Paulus ĩdul/ ſit ꝓpter neceſſitatē diſcipu lo ſuo Timotheo :vt vtatur s modico vino propter ſtoma/ chum : et frequentes infir/ mitates.ſic profecto cum ne/ ceſſitas exigit:pro re vera li/ cita et honeſta poteſt ſecure t iurari:quia ceſſante cā ceſſet

a ¶ Neceſſitas:ꝛ ita nunq̄ȝ iurandū eſt niſi in neceſ ſitate.ſed hec neceſſitas includit etiā ſub ſe vtilitateȝ. xxij.q.j.tu nō malū.ꝛ.c.ita ꝗ.Lau. b ¶ Comites:đ quib⁹ habes.xxij.q.ij.aīaduertēdū.ꝛ.q.j.ꝛ iurabunt. c ¶ Propheta.ſ.Hieremias. d ¶ Iurabūt:hec habes .xxij .q.j. ꝛ iurabunt.

e ¶ In ꝟitate: cōſcientie.Ber. f ¶ In iudicio. id eſt diſcretiōe vel deliberatiōe. g ¶ Iuſticia.i. vt qđ iuratur ſit iuſtuȝ ꝛ licitū :ꝛ iſti ſunt tres co/ mites q̇ debēt ĩ/ teruenire in q̇li/ bet iuramēto :et ſi iſta defuerint nō iuramētuȝ :ſȝ ꝑiuriū ē dicēdū: vt in.c.aīaduer/ tendū. xxij.q.ij. h ¶ Cōtrouer/ ſie:qꝛ poſt iura/ mētū delatū ꝛ p̃ ſtitū nihil ampli us q̄renduȝ ē.ff. đ iureiu.nō erit. .§.delatū.ꝛ pa/ rem hȝ auc̃te cū trāſactiōe ꝛ ma/ iorē q̄ȝ res iudi/ cata.ff.đ iureiu. l.ij.qđ veꝝ eſt:ſi eſt delatuȝ a ꝑte ꝑti.iſtud em̄ re/ tractari nō pōt. ff.e.admonēdi.ꝟ. i ¶ Amen.i.ſi ne defectu.et eſt nō.aſſertiōis.b. k ¶ Teſtis ē:in veteri teſtmento iurabat̃ ſic : vi/ uit de⁹:viuit aīa mea :ſic iurauit vidua q̄ erat ĩ ſa repta ſidonioꝝ. Helie ꝓphete. Tꝑe gr̃e in ꝑmi/ tiua eccl'ia iura/ bat̃:teſt[eſt mi/ hi de⁹:deū inuo co teſtē.xxij.q.j. ſi pccm̄ .xxij.di. ſacroſanc. Ho/ die iurat̃ ꝑ deū: ꝑ euāgelia.lxiij. di.tibi dño.ꝛ.j.q.vl.c.vl.Tan. l ¶ Morior:h̄ hēs. xxij.q.j.nō ē. m ¶ Quedā.poſſet aliq̇s q̄rere exq̊ lici te iurat̃ q̄re ꝓhibuit dñs iuramētū? Rñdet papa.q̄/ dā ꝛc̃. n ¶ Mala ſūt.q̄dā em̄ illicita ſūt ĩ ſui natu/ ra:q̄dā ciuilit̃.i.iure poſitiuo vel ꝯſuetudinario.ff.de ꝟ.ſig.pbrū.ar.ff.đ adul.ſi adulteriū.ſic q̄dā ſūt ſymo niaca ip̃o iure.ſ.q̄ ĩ veteri teſtamēto erāt ꝓhibita ꝛ vē

dere ſpūalia.j.q.j.q̇ ſtudet.q̄dā ſūt ꝓhibita ꝑ ꝯſtitutiõ onē eccl'ie:vt dare aliq̇d ꝓ bñdictiōib⁹ nubētiū:ꝓ ba/ ptiſmo:ꝓ ponēdis p̄latis in ſede.de his hēs plura ex/ empla.j̃.de ſymo.cū in eccl'ie corꝑe.ꝛ.c.ſicut ꝓ certo.ꝛ c.ad aplicā.ꝛ h̄ ē qđ dici ꝯſueuit:q̄dā ſunt ſymoniaca: qꝛ ꝓhibita.q̄dā ſunt ꝓhibita:qꝛ ſymoniaca.ꝛ de h̄ đr.s̄.de of.de/ leg.ex parte. o ¶ Ex cā.xxij. q.j.ita ꝗ. C.ſi manci.ita vene. ne ꝓſti.l.j.ꝛ.vl. Pſ̄.109 p ¶ Sequunt̃. Pſ̄.131 Nō.ꝙ aliq̇d ꝓhi bet̃ nō ꝙ ip̃m ſit malū:ſȝ qꝛ ide p̃t ſeq̇ malū.ar.xxj Math.5 di.deniq̄.ꝛ.xxx/ vij.di.iō.xj.q.iij nolite.ij. xlj.di . q̇ſq̇s.ij.q.vij.p̃/ ſumūt. xxiiij .q. iij.de⁹ q̇ maledic̃ iſti.vi bo.rap .§. ſȝ nedū.ar.ꝯ.ff. q̇ ꝛ a q̇.manu.li. nō fi.l.vlti.ꝛ.ff. de pac.ſi vn⁹ .§. illud. Itē argu. Eph.5 ꝙ vno ꝓhibito ꝓhibent̃ oīa ꝑ q̄ ꝑuenit̃ ad illud. arg.j̃.de cle.ꝯiu. diuerſis fallacijs ꝛ.ff.đ ꝯdi.inſti. l.q̄ ſub ꝯditiōe. .§.ſiq̇s eo.ꝛ.ff.đ ſpōſa.oratio.ar. ff.đ tuto.ꝛ cura. da.ab his ſcire. ꝛ.ff.đ bo.libe.q̄/ rit̃.ꝛ.s̄.de ꝓcu. Ecci.23 tue: Itē argu.ꝙ aliq̇ ꝓhibito oīa ꝓhibēt̃ q̄ ſequū/ tur ex illo.s̄.de ꝯſti.nā ꝯcupiſcē tiā. q ¶ Cōfir/ 1.Timo.5 matio : ſic falſi/ tas eſt imutatio veritat[.in auc̃. de inſtru.cau.et fi.circa ꝑn.coll̃. vj. r ¶ Ex cā. ar.ꝙ poti⁹ ꝯſide rāda ē cā facti q̄ȝ ip̃m fcm̄.xv.q.vj .c.j.in fi.ꝛ.xxiij. q.viij.occidit.j̃.đ accu.cū dilect⁹.ꝛ.ff.đ fur.l.veꝝ.Vi. s ¶ Modico vino:de cōſe.di.v.ſine tibi.arg.ꝙ licȝ habere curā corꝑis moderatā ad exerciū virtutū.arg. xliiij.di.multis.al's incipit:cōuiuia:de peni.diſt.ij.c. charitas.ꝟ.itē corp⁹ noſtrū. t ¶ Ceſſante cauſa: ꝓpter quā excludendā.ſ.ꝑiuriū introductū eſt ne iure/ tur.Si em̄ cā eſſet ꝓpter quā habendā aliq̇d fieret:li/

cet ceſſaret cauſa illa: non ideo ceſſaret id qđ factū eſt ꝓpter illā cauſam. xxxij. q. vij. tantū. ⁊. q. j. dixit dñs. vel ceſſante cauſa odioſa ⁊ cōtra ius ceſſat ⁊ eius effectus: dixit Vin. verum eſt. circa alia s pſonas: ſed circa eandem pſonā non ceſſat niſi priuilegiū: vel conceſſio tendat ad noxam: ⁊ tūc expone verba illa: verū eſt ab initio: ſed ſi ex poſtfacto incipit odiū nō ceſſat effect⁹: id eſt ꝓhibitio: arg. ī. đ deci. ſuggeſtū. ⁊. lxiij. di. §. verum. ⁊. ff. đ vul. ſubſti. ex facto ſic plana eſt glo. al's vex ē: ⁊ ita non reſpondet expoſitioni: Dic verū eſt circa alias pſonas q̄ ñ hñt pūilegia ſ; circa eādē pſonā q̄ hʒ pūilegiū non ceſſat priuilegium: id eſt nō perdit: niſi priuilegium ipſum vel cōceſſio tēderet ad noxaʒ: vt dicunt tres p̄dicte concordā. argu. ī. de elec. c. ſuggeſtum. lxiij. di. §. veruʒ. de h̄ qualit̄ intelligat̄ dictū eſt. ſ. đ renunc. poſt tranſlationem. ⁊. lxj. di. §. his auctoritatibus. Vel dic ceſſante cauſa. i. ceſſante periurio ceſſat ꝓhibitio: ⁊ inſtāte neceſſitate ꝓ re vera licita ⁊ honeſta licite iurat̄: ⁊ h̄ ē ſenſus hui⁹ lr̄e q̄ntū ad hūc caſum.

effect⁹. ¶ Licet ergo debeatis eſſe viri pfecti: vt quantū poteſtis iuramenti vinculuʒ euitetis: volētes tñ indēnitati veſtri monaſterij ꝓuidere: ne ꝓpter defectū teſtium ſui iuris ſubſtineat leſionē: pre- a ſenti vobis pagina indulgemus: quaten⁹ vos monaſterij veſtri ꝯuerſi poſitis ī cauſis eiuſdē deficiētib⁹ alijs teſtibus pro ipſo ꝓhibere teſtimonium veritati. ¶ Idem epiſcopo Ameliē̄. Iuramentū ꝯtra vtilitatē eccleſiaſticā p̄ſtitū non tenet. Ca. XXVII.

Sicut noſtris eſt aurib⁹ intimatū eccleſia Tudertina vacante. ipſius canonici: ⁊ ep̄us cum eis dū eſſet in minorib⁹ ordinibus cōſtitutus: iuramēta quedam in damnū epiſcopalis iuris fecerūt: priuſq̄ʒ de pōtificis electione tractat⁹ aliq̄s habere b tur: ⁊. ī. ¶ Pro iuratiōe incauta imponi fecim⁹ epiſcopo penitentiaʒ cōgruentem: ⁊. ī. ¶ Quia non iuramēta ſed periuria potius ſunt dicenda: que contra vtilitateʒ eccleſiaſticam attentantur.

a ¶ Indulgemus. indultū eſſe oñdim⁹ iam olim. xxiij. q. ij. ſup prudentia. ⁊. ſ. de teſti. tuis. ⁊ c. cum nunncius. ⁊. cum inſuper.

Sicut noſtris ¶ Diuidit̄ in tres ptes. In p̄ma ponit iuramētuʒ temerariū. In ſcđa punit iurātē: ibi. ꝓ iuratiōe. In tertia cōmittit ingrēda ⁊ retractāda. ibi: quia. Ab. b ¶ Sicut nr̄is. Incauta: ſic patet ꝙ aliq̄s in mortali pctō exiſtēs ſi ꝓmot⁹ fuerit nō remouetur. ſ. de tēpo. or. ex pte. ⁊. l. di. q̄cūq;. ⁊ ep̄s q̄ cōmittit mortale pctm̄ nō remouet̄: vt q̄ ſine cā vult renūciare. ſ. de renū. niſi. ⁊ eſt ꝯ illud. lxxxj. di. q̄ncunq;. et. c. p̄cedēti. ⁊. xxiiij. di. c. vlti. ⁊. l. di. ex penitētib₉. ⁊ ſic huiuſmodi temeraria iuramēta nō repellūt a ꝓmotione nec a teſtimonio. ſ. de teſti. intimauit. ⁊. c. cōſtitutis. ⁊ ſ. de teſti. co. c. vl. vel dic ꝙ poti⁹ cōſulit̄ eccl'ie q̄ʒ pſone. ſ. de or. cog. cū dilect⁹. Itē in mortali pctō exiſtēs admittit̄ ad accuſandū. v. q. j. quidā. ⁊ h̄ fuit ad declarandā inocētiā illi⁹ infamati ꝑ libellū occulte ꝓiectū:

ſed iſti ſic ꝓmoti nō remouent̄: q: hmōi crimina leuia ſunt q̄ nō deijciunt ordiatos. lxviij. di. c. j. ꝑ q̄đ impoñit ſolūmō pñia ſaltē vni⁹ āni: vt. xxij. q. iiij. q̄ ſacramēto: q̄ aūt crimia iducāt depoſitionē ⁊ q̄ nō: notatū iuenies. ſ. đ tēpo. or. ex tenore. ⁊. c. vl. ⁊. xv. q. vl. i ſūma.

¶ Mandamus quaten⁹ ab ipſis canonicis inquiras ſuper premiſſis diligētius veritateʒ: ⁊ ſi ea inueneris eſſe c vera: quod in damnū epiſcopalis iuris repereris taliter attentatū in ſtatum debituʒ d appellatiōe remota reducas. ¶ Idem. Non auditur mulier contra alienationem rei dotalis cui ſponte cōſenſit ⁊ nō ꝯuenire iurauit. C. XXVIII.

Cum cōtingat interdū: ꝙ conſtante matrimonio mulieres alienationib⁹ ſuper rebus dotalibus: ⁊ donationibus propter nuptias conſentiant: ne vlterius contraueniant proprio ſacramēto firmādo: ac ſoluto proceſſu temporis matrimonio: cōtrauenire nitant̄: vtruʒ hoc eis liceat: a nobis. t. f. requiſiuit? ¶ Nos aūt. F. T. T. R. ꝙ ⁊ ſi mulierū ꝯſenſus in talibus non videatur oblie gatorius: ſ̄m legitimas ſanctiones: ne tali tamen pretextu viam contingat periurijs aperiri: mulieres ip̄e ſerf uare debent hmōi iuramēta

c ¶ In dānum ep̄alis: ⁊ ſic ptʒ ꝙ vacante eccl'ia canōici nihil poſſunt diſponere đ reb⁹ ep̄at⁹ in ipſius p̄iudiciū. xij. q. ij. ſi q̄ de reb⁹. ⁊. ī. ne ſe. va. ꝑ totū. nec redditus ep̄ales pñt diminuere. ī. de re. ec. non alie. vt ſup. imo nec ep̄s ip̄e: vt ibi dr̄. vñ q̄cquid factū fuerit in p̄iudiciū ep̄atus totū dʒ i ſtatum p̄ſtinū reuocari. d ¶ Reducas: imo ⁊ ip̄e ip̄e Tudertinus ep̄us poſſet reuocare. xij. q. ij. non liceat. ⁊. xxxv. q. ix. ꝙ q̄s cōmiſit. et ſi ꝯſenſit tāq̄ʒ canonic⁹: pōt poſtea tāq̄ʒ ep̄s reuocare. q: q̄ſi añ aditaʒ hereditatem cōſenſit. ar. ff. q̄ruʒ lega. l. j. §. ꝙ ait ptor. nā q̄daʒ facit aliq̄s tāq̄ʒ alius. ſ. de elec. qđ ſicut. ⁊. c. cū int̄ canōicos. et. ff. de adop. ſi pater. §. q̄ duos. ff. eo. ſi ꝯſul. B.

Cum contingat. ¶ Sūmat̄ cōiter vt in rubro. Sed ego generalius ſic ſūmo. Iuramentū p̄ſtitū ſup actu a lege infirmato p̄ncipalit̄ fauore iurātis: licet ſecundario in fauorē publicum neceſſario ē obſeruādū: ſi nō vi nec dolo fuit p̄ſtitū ⁊ ī alteri⁹ p̄iudiciū p̄ncipalit̄ nō redūdat. h. d. multum ſingularit̄ cōſiderata medulla captl'i. In p̄ma pte ponit̄ cōſultatio. In ſcđa rñſio: ibi: nos autem. Ab. e ¶ Sanctiōes: vt. ff. de fun. dota. l. iulian⁹. q̄ ꝓhibet alienationē fundi dotalis. ⁊. C. ad velle. auc. ſiue a me. f ¶ Debēt: ꝯ id qđ h̄ dicit: ſignant̄ multa ꝯria. q: regula vtriuſq; iuris dicit: ꝙ ꝯ leges fit ꝓ infecto habēdum eſt. x. di. vides. nec iuramētuʒ valet ꝯ h̄ factū. ſ. de fo. cōpe. ſi diligēti. ⁊. C. de legi. nō dubiū. ⁊ vbi p̄ncipale nō tenet: nec acceſſoriū. ſ. de fi. inſtru. inter dilectos. cū ſuis cōcor. Itē cū talis ꝯctus ſit a iure dānatus. ff. de fun. dota. l. lex iulia. ⁊. C. ad velle. auc. ſiue a me. q̄liter iuramētū p̄ſtet robur cōtractui cū iuramentum nō ſit vinculū iniq̄tatis. xxij. q. iiij. inter cetera. et ſ. e. quāto. nec em̄ illud ſufficit ꝙ ſine interitu ſalutis

eterne poſſit ſeruari: q2 illud fallit in temerarijs iuramentis. ſ. e. ex lr̃is. ꝛ fallit qñq3 licet nõ ſit temerariũ. ſ. queadmodũ. ꝛ. c. qrauallis. Itẽ vbi qs iurat ſe ſoluturũ pecuniã ſpe future numerationis põt venire ꝯ iuramẽtum ſi ei nõ ſoluat: ꝛ tñ põt ſeruari ſine interitu aĩe. C. de nõ nu. pecu. indubietati. ſed illud h3 tacitã cõditionẽ ſi pecunia fuerit ei numerata Itẽ ſi iurat illud qd ſit turpe vel ꝯtrariũ legi: iuramẽtu3 eſt nullius momẽti. ff. de legi. l. j. ſi qs inquilinos. in fi. Itẽ vbi p iuramentum indicit alicui ꝑpetua viduitas: iſtud nõ tenet ſeruare. ff. de iurepa. adigere. Ad hoc dicas q lex conſiderauit quid ſit vtile corpi ꝛ honeſtũ. nam expedit mulierib9 ſaluas habere dotes ſuas vt inueniant aliquos quib9 nubere poſſint. ff. ſo. ma. l. j. ſ3 canon cõſiderat vtilitatem aĩe. Vel dic q tunc ꝑiudicat ei mulieri iuramentũ qñ aliunde põt ꝯſuli mulieri: vt dicit in autẽ. ſiue a me. Io. ita ſoluit has cõtrarietates. Aliter põt dici q ſiue mulier poſſit cõſulere aliũde ſibi ſiue nõ: nõ põt venire ꝯ iuramẽtũ ſpõte pſtitũ ꝛ ſine dolo vel metu. Et licet ꝯtractus talis nõ videat obligatori9 quãtu3 eſt de ſui natura: tñ ſine aliq̃ turpitudine põt ſeruari iuramẽtũ ſup eo pſtitum. vñ hic ꝯſideram9 potius acceſſoriũ q̃3 ꝑncipale ꝑpter ꝑiculũ aĩe: vt hic dicit: ſicut al's obligatio non tenet: tñ iuramentum ſup hoc preſtitũ debet ſeruari. ſ. eo. debitores. Preterea prohibitio huiuſmodi alienationis fundi dotalis non eſt perpetua: quia ſi ſecundo poſt. biennium conſentiat mulier bene tenet. in auten. predicta: ſiue a me. vnde multofortius iuramentum poteſt confirmare q prius non valebat ꝛ quaſi pro cõſenſu ſecũdo habeatur: ꝛ illa contraria ſupi9 inducta intelligunt de illis q̃ ꝑpetuã cãm ꝓhibitiõis ꝛ in ſua natura turpia ſunt vt pt3 ex ꝯtrijs: vñ ſi iuramẽtũ ibi interueniat nõ tenet cũ nõ poſſit ſeruari ſine iteritu aĩe. ſi'e huic loco habes. ĩ. de pig. ſignificãte. ibi dr q pactũ legis cõmiſſorie in pignorib9 non tenet qd ẽ verũ. C. de pac. pig. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ tñ ſi iuramẽtũ interueniat ſup pacto tenet: nec audit volẽs venire ꝯ: vt colligit i decre. pdi. ſignificãte. arg. a ꝯtrio ſenſu: ꝛ ſic intelligas iſtã ꝛ illã. a ¶ Sine vi: arg. q iuramẽtũ metu vel vi preſtitũ non eſt ſeruãdum quid iuris ſit dixi. ſ. qd me. cau. abbas. ꝛ de h dicit. xv. q. vj. auctoritatẽ. ꝛ

a ſine vi ꝛ dolo ſponte preſti/
b ta cum in alterius preiudici/
um non redundent. nec ob/
ſeruata vergant in diſpendi/
um ſalutis eterne. Idem.

Mouens bellum iniuſtum cõpellitur reſtituere que per violentiam occupauit: ꝛ eos abſoluere a quibus indebite iuramenta extorſit: hoc primo vſq3 ad ver. iuramentu3. ab inde vſq3 ad finem ſm verum intellectum. h. d. Non aſtringitur quis iuramento ad implendum quod iurauit ſi ab alia parte non impletur cuius reſpectu prebitum eſt iuramentũ. Ca. XXIX.

Sicut et. I. Si conſtite/
c rit: q predictus. H. in/
iuſte bellu3 mouerit contra.
I. ipſum. H. ſtudeatis indu/
cere: vt vniuerſa per huiuſ/
modi violentiam occupata
d reſtituat conquerenti: ꝛ eum
a preſtito ſibi iuramento ꝓr/
ſus abſoluens. Quod ſi ac/
quieſcere noluerit: ipſum ad
hoc ſi premiſſa veritate nitũ/
tur cogatis per ſententiã ex/
cõmunicationis: ꝛ terra3 ei9
interdicti ſententie ſupponẽ/
tes. ¶ Iuramentum autem
quod. I. ſe aſſerit preſtitiſſe:
ſi de aſſenſu factum eſt vtri/
e uſq3: eum non ligat qui pre/
ſtitit: dum ille cui preſtitum
fuerit ſeruare negligit quod
promiſit.

Idem in concilio generali. Clerici nõ habentes temporalia a laicis non tenentur eis preſtare iuramenta fidelitatis. Capl'm. XXX.

Nimis de iure diuino q̃/
dam laici vſurpare ni/
tunt: cu3 viros eccl'iaſticos
f nihil temporale obtinentes
g ab eis: ad pſtandum ſibi fi/
delitatis iuramenta compel/
h lunt. ¶ Quia ſm apl'm: ſer/
uus ſuo domino ſtat aut ca/
dit. ſacri aucte concilij ꝓhi/
bem9. ne tales clerici pſonis

ſ. eo. ꝑuenit. b ¶ In alteri9 ꝑiudiciũ. ſ. creditor3 vt filior3: ar. a cõtrario ſenſu. ſ. eo. veniẽtes. Bern. Sicut ꝛ infra. ¶ Fides etiã iurata ſeruãda nõ ẽ ei qui fidem frangit. hoc dicit. Ego comprehendendo totum tex. ſummo ſic vt in rubro. Et vt patet ex predictis ſunt due ꝑtes. Secũda: ibi iuramentum autem. Et pone ſic caſum litteralẽ. Quidam Henricus iniuſte mouit bellum contra quẽdam Ioannẽ in quo multa ei9 bona per violentiam occupauit: ac eum captum forte ad iurandum induxit: vt bona ſic occupata nõ repeteret. Vel ſm aliũ intellectũ relaxauit cũ iuramẽto de redeundo ad vincula: ꝛ h fuit ꝑmũ iuramẽtũ: de q̃ tex. i ꝑncipio loquit. demũ pſtitit aliud iuramentum de q̃ in fi. lr̃e: et nõ apparet ſup q̃. Sed forte ſm Hoſti. iſte Ioã. ꝓmiſit Henrico cẽtũ lib. ſi ipm ñ offenderet: ꝛ ille licet promiſerit et iurauerit forte non offendere dictum Io. nihilominus eum offendit: quibus peractis iſte Io. fuit conqueſtus pape: petens ſuper omnibus de oportuno remedio ſibi prouideri: papa cõmiſit cauſam quibuſdam: quibus mandat reſpectu primi iuramenti: vt habetur in littera in princi. reſpectu ſecundi reſpondet quid iuris: vt in ver. iuramentum. ꝛ ſic clara eſt littera. Abbas. Sicu. c ¶ Iniuſte. ꝛ ideo ſaltem indirecte ratione peccati ſpectat h ad iudiciu3 eccl'e. ſ. de iudi. nouit. qd ſit iuſtũ bellũ hẽs. xxiij. q. ij. in ſũma. d ¶ Reſtituat: q2 iiuſtũ erat bellũ: ſ3 ſi iuſtũ fuiſſet bellũ ſtatim res ſic occupate cẽnt ſuc. xxiij. q. v. dicat. e ¶ Ligat: q2 nõ ſeruãti fidẽ: fides nõ eſt ſeruãda. ſi. ſ. e. ꝑuenit. ꝛ queadmodũ q2 illa ꝯditio ſubintelligẽda ẽ in h iuramẽto: vt notat in. c. queadmodũ. arg. ꝯ. xxxij. q. v. qd deo. ſed illud nõ tangit hoc.

Ro. 14.

Nimis de iure. ¶ Primo ponit factũ reprehẽſibile: cui ſecũdo ꝓuidet: ibi: Quia. Ab. f ¶ Tẽporale: ſi. tpalia poſſiderent a laicis in his ſũt miores illis. ſ. d. ma. ꝛ obe. ſolite. xviij. di. ſi eps. B. g ¶ Fidelitatis: imo nec clericis h iuramẽtũ pſtãdum eſt. ĩ. de ſymo. ex diligẽti. ꝛ. ĩ. de re. iur. c. vlt. ꝛ. ſ. eo. ti. nullus. niſi in caſibus notatis ibi. h ¶ Seruus ſuo: vt. ij. q. j. multi. ad fi. ſi ſeruus ſtat ſuo domino remunerandus eſt ab ipſo ſi cadit puniendus: q̃ſi diceat: ſi ſteterit remunerabit. ſi ceciderit iudicabit a dño ſuo. Et ſic eſt

ſecularib⁹ p̄ſtare cogant̃ hu/iuſmodi iuramenta. Hono. terti⁹. A. ꝛ. C. canonicis an/thiocenis. Qui iurat nõ eſſe cõtra aliquē poteſt in cauſis ꝓprijs ꝛ eccleſie ſue eſſe con/tra eum. Ca. XXXI.

PEtitio veſtra nobis ex/hibita continebat: ꝙ eccl'ia anthiocena vacãte: p̄nceps antiochen⁹ timēs cõſpirationes aliq̃s fieri ꝯtra eũ. a a vob̃ iuramētum extorſit: ꝙ cõtra ip̄m nõ eſſetis decete/ro: ꝛ. j̃. Interp̄tatiõe con/b grua declaram⁹: vos iuramē/to hm̃õi nõ teneri: q̇n ꝓ iuri/bus ꝛ honorib⁹ ip̄i⁹ eccl'ie ac c etiã ſpũalib⁹ vr̃is legitie de/fendēdis: cõtra ip̄m p̄ncipē ſtare libere valeatis: coercē/do vos a machinatiõe dũta/xat: per quaꝫ idem princeps deberet leſionē pſone vel ſui amiſſionē incurrere p̄ncipa/tus. Idem archidi. ꝛ magi/ſtro. He. ca. tuleñ. Cum agit̃ de vſuris poteſt iudex ĩ qualibet parte litis ex officio ſuo deficientib⁹ ꝓbationib⁹ exi/gere a partib⁹ iuramentũ de veritate dicēda Ca. XXXII

EX lr̃is vr̃is accepim⁹ ꝙ ſup cã vſuraꝝ vob̃ p. H cõtra. E. ab apo. ſe. cõmiſſa: nõ potuit p teſtes ab ip̄i⁹. H. pte ꝓductos: de ſortis quã/titate liq̃re: licet de obligati/one pignoꝛis cõſtitiſſet. vñ ſi expedire videtis: ꝙ exigat̃ d de dicēda v̇itate a ptib⁹ iura e mentũ cũ ex fama q̃ſi notori/um habeat̃: prefatum. E. ex quadam terra ipſius. H. ſi/bi titulo pignoꝛis obligata: f ſorteꝫ ꝛ amplius percepiſſe.

argu. ꝙ laici nullam habent iuriſdictionē in clericos: nec etiã per conſenſum clericoꝛũ. s̃. de fo. compe. ſi dili/genti. ꝛ. c. ſignificaſti. vbi de hoc. Berñ.

PEtitio veſtra. Cõiter ſũmat̃ vt in rubꝛo: ꝛ ꝓcedit hec ſummatio ſm intellectũ glo. ſed ha/bito reſpectu ad glo. Inno. ſum/mo ſic. Qui timē/ti ꝯſpirationē iu/rat ꝺ nõ eſſendo cõtra eũ: p̄õt ta/li iuramento nõ obſtãte ĩ ꝓprijs ꝛ eccleſie ſue cau/ſis ſtare contra euꝫ. Sed limita hec duo ſumma/ria: vt ĩfra dicã. Cõis diuiſio. Se/cunda ibi: inter/pꝛetatione. Ab. a Extoꝛſit: iuramentũ: p do/lum ſiue metũ ex/toꝛtũ cũ de h̃ cõ/ſtiterit nõ eſt ſer/uandũ. s̃. eo. cuꝫ cõtingat. in fi. et ſic cõfeſſio ex me/tu. xv. q. vj. c. j. ꝛ xxxj. q. ij. lotha/rius. ſic ꝛ cõſen/ſus taliter extoꝛ/tus nõ valet. j̃. ꝺ priuil'. cuꝫ olim. Sed videt̃ ꝙ iu/ramentũ in eo ꝙ nõ tãgit negocia eccl'ie vel etiã ꝓpꝛia ſit ſeruãdũ: licet ſit extoꝛtũ cũ poſſit ſuari ſine interitu aĩe. s̃. ſi vo. ꝛ. c. ad nr̃am. ij. ꝛ. c. cũ. cõtingat. ꝛ. xxij. q. iiij. ſi aliq̇d. ꝛ ita p tale iuramētũ tenet̃ ꝙ. nullã cõſpirationē vel aliqꝺ aliud qꝺ ſit cõtra ſtatũ p̄ncipis ꝓcurabũt. ꝛ ad h̃ al's de honeſtate tenerent̃ etiã ſine iuramēto. ꝛ ita ſeruare tenent̃ iuramētũ illud q̃ꝫtũ ad hãc ꝑtē iuramēti: licet fuiſſet extoꝛtũ. ꝛ ſic eſt arg. ꝙ ꝓ pte tenet iuramētum ꝛ ꝓ pte nõ. ꝛ ſic. s̃. de ma. ꝛ obe. dilecti. ꝛ. xxij. q. iiij. in/ter cetera. ſic ꝛ factũ alicui⁹ ꝓ pte valet ꝓ parte nõ. j̃. ꝺ p̄ben. dilect⁹. ſimilē declarationē habes. s̃. e. quãto.

b Declaram⁹: declaratio iuramēti ſiue interp̄tatio cũ de ip̄o dubitat̃ ꝑtinet ad papã. s̃. e. quãto. ſic. j̃. ꝺ ec/cle. edi. c. vl. s̃. de elec. venerabilē. ad. fi. Sic ꝛ in om̄i ſacramento intelligit̃ excepta auctoꝛitas pape. s̃. e. ve/nientes. ꝛ. s̃. de reſcrip. conſtitut⁹. ſimiliter ꝛ impato/ris. ff. ad muni. impatores. ꝛ in conſti. de feu. §. vlti. et idem cũ dubitat̃ vtrũ ſit licitũ vl' illicitũ. s̃. de elec. ve/nerabilem. c Spũalibus vr̃is: ꝛ nõ. ꝙ licet ali/quis teneat̃ alicui p ſacramentũ. tñ ꝯ ſe non tenet̃ vel cõtra eccleſiã ſuã: vel etiã ꝯ cõitatē ſuam vt hic patet aperte: arg. s̃. de poſtu. c. vlti. in fi. nã ꝛ in generali ſer/mone pſona loquēſ intelligit̃ excepta: vt hic. ꝛ. ff. ꝺ ſe/na. l. j. §. j. ꝛ. ff. loca. l. q̇. inſulã. §. vl. ꝛ. C. de ſolu. inqui/ſitio. C. de conſti. pe. auc̃. ſed ita. ꝛ. ff. de cõdi. ꝛ demõ. qui heredi. §. plautius. ꝛ eſt argu. ꝙ ſi ꝓmiſi tibi dare turrē meã vel caſtrũ cõtra oēm hoīem: nõ tñ teneoꝛ da/re cõtra me. nam nemo tenet̃ altũ plus diligere q̃ꝫ ſeip/ſum: q2 oꝛdinata charitas a ſeip̄o incipit. xxiij. q. v. ſi nõ licet. ꝛ p̄mo debet facere ſibi elemoſynã: deinde ꝓxi/mo. ꝺ peni. di. iij. ſane cauēdũ. arg. ꝯ. ff. ꝺ pac. cũ in eo eſſet. ꝛ. ff. ſi ſerui. ven. alitius. ꝛ. ff. de nego. geſt. ſi pu/pilli. §. vlti. in auc̃. vt differē. iudi. §. ſi vo. refutauerit. coll'. ix. ff. de pigno. Paulus. §. vlti. ꝛ. j̃. de nat. ex libe. ven. c. vno. cõtraria iſta ſpecialia ſunt. Berñ.

EX litteris veſ. Si iudex ĩ p̄n/ci. cauſe iuramē/tum de veritate a ptib9 nõ exigit in pꝛoceſſu illud exigere poterit. Sic cõiter ſum/mat̃. Sed h̃ ſũ/mariũ licet ſit ve/rum in ſe: nõ tñ colligit̃ ex litte/ra in qua nõ põ/deratur ꝙ a p̄n/cipio non fuerat exactũ. Secũdo modo ſm aliũ in/tellectũ ſũmatur ſic. Cum agit̃ de vſuris ꝛ ꝓbatio/nes deficiũt ſi fa/ma eſt pꝛo peteñ/te in ſupplemen/tum ꝓbationis exigit̃ iuramen/tum. Hec lec. eſt nota. ꝛ põt eſſe vera in ſe: ſꝫ nõ cõgruit huic lit/tere que non lo/quitur de iura/mento litis deciſiuo: ſed de veritate dicenda: que in ſe multũ differunt: vt. j̃. patebit. Ego inherendo verbis littere ſummo ſic vt in rubꝛo. Et idem puto eadem ra/tione in qualibet cauſa in qua ĩminet peccatũ: vt infra dicã. In pꝛima parte ponit̃ cõſultatio. In ſcd̃a rñſio mandatũ cõtinens: ibi. Ne igit̃. Ab. d Verita/te: iuramentũ iſtud de dicēda veritate p̄ſtat̃ ſolũmodo in ſpũalibus cauſis: ſic. s̃. de elec. dudũ. ij. iuramentuꝫ eñ de calũnia in talib⁹ nõ pꝛeſtat̃. s̃. de iur. calũ. lr̃as. req̇ritur etiã a pꝛelato eccleſie de ꝯſuetudine pꝛecipue cum de facto ſuo agit̃. al's nõ videt̃ ꝙ pꝛelat⁹ ſit inter/rogandus. de hoc dixi. s̃. de elec. dudũ. ij. ꝛ per iſtud iu/ramentũ reſpondet̃ tm̄ de eo ꝙ ſcit: vnde debet ſimpli/citer reſpondere: ſcio vel neſcio. ſed per iuramentuꝫ de calũnia reſpondet̃ de eo qꝺ credit vel exiſtimat. C. de iura. calũ. l. ij. hoc iuramentũ de veritate dicēda p̄ſtat hodie pꝛelatus in cauſa eccleſie in animã ſuã ꝛ capitu/li ſui in ſpiritualib⁹ cauſis: vt habet̃ ĩ quadã decre. ex/tra cõpilationē que incipit pꝛeſentium ꝛc̃. e Ex fama: ꝛ ita patet ꝙ qualitercũq; aliquid ſit diuulgatũ per famã ſeu quaſi notoꝛiũ nõ ſufficit ad ꝓbatiõꝫ. iiij. q. iij. §. itē ſit ſepe ſꝫ cũ alijs admĩculis. ſufficit. s̃. de te/ſti. p̄terea. tñ ſola fama ſufficit ad mr̃imoniũ impediē/dum. j̃. de cõſang. ꝛ affini. ſup eo. ꝛ. j̃. de ſpon. cũ in tua. f Amplius: om̄e qꝺ percipit̃ de reb⁹ titulo pigno/ris obligatis: totum debet computari in ſoꝛtē. ꝛ quod ſupereſt debet reſtitui. j̃. de pigno. cum contra. et. j̃. de vſu. c. j. et. ij. deductis pꝛimo expenſis: vt ibi dicitur: quia fructus tantuꝫ intelliguntur: deductis expenſis. C. de fruc. ꝛ li. expē. l. j. ꝛ. ff. ſolu. ma. fruct⁹. q2 nullus

Ne igiť ex hmői iuramenti defectu: iuſticia occultata a veritate ſuccũbat. Mandamus quatenus ptes ad pſtãdum huiuſmodi iuramentũ: per cen. ec. ap. re. cogatis.

Idez colloce. archiepo ⁊ eiꝰ ſuffraganeis. Si poſitus in dignitate alienat bona dignitatis non valet alienatio ⁊ ipſemet reuocare debet nõ obſtãte iuramento nõ reuocando maxime ſi prius iurat. nõ alienare. Ca. XXXIII.

Intellecto iam dudũ ꝙ chariſſimus in chriſto filiꝰ nr̃ vngarie rex illuſtris: alienatiões q̃ſdã fecerit in p̃ b iudiciũ regni ſui ⁊ ɔtra regl honorẽ. Nos eidẽ regi dirigimus ſcripta nr̃a: vt alienationes p̃dictas nõ obſtãte iuramẽto ſi qð fecit de nõ reuocandis eiſdẽ ſtudeat reuocare. Quia cũ teneať: ⁊ ĩ ſua coronatiõe iurauerit: iura regni ſui ⁊ honorẽ corone illibata ſeruare: illicitũ ꝓfecto fuit ſi p̃ſtitit de non reuocandis alienationibꝰ huiuſmodi iuramentũ: ⁊ ꝓpterea c penitus nõ ſeruandum.

Grego. ix. epo cenomã. Si mulier iurauit aliquem eſſe maritum: ⁊ ſuccubuit: qꝛ aliter nõ ꝓbauit nõ dať nec deneget ei licentia cum alio contrahendi. Ca. XXXIIII.

Mulieri q̃ in iure preſtito iuramẽto aſſeruit viruz talem in ipſam per verba de p̃ſenti matrimonialiť ɔſenſiſſe: ꝓbatiões alias nõ h̃ñti viro ag eiꝰ impetitiõe ꝑ d ſniãm abſoluto. Nec debes licẽtiã dare cũ alio mr̃i e momiũ ɔhẽdi: ne auctor piurij videarl: nec h̃ ei dicimꝰ ꝓhibẽdũ: ne forte ſi falſũ iurauerit mr̃imoniũ ɔtingat legitimũ impediri: ſ; ſue ɔſciẽtie eſt potiꝰ relinquẽda. Idem. Qui iurauit ſeruare ſtatuta edita ⁊ poſtea per illud iuramẽtum aliter nõ iurãdo ꝓmiſit ſuare edẽda ſeu poſtea edita nõ teneť ex iuramento ad nouiter edita. C. XXXV

caſus poteſt interuenire qui hoc genus deductiõis impediat. ff. fami. herciſ. fundus qui. imo fructus percepti ipſo iure pignus liberãt. C. de diſtra. pig. l. j. ⁊ q̃cquid percipiť ex pignore cõputať in ſortem. C. de pig. ac. l. j. ⁊. ij. ⁊ ĩ. de pig. ſignificãte. a Veritate. Hec eſt cauſa quare hoc iuramẽtum exigiť: vt. ſ. veritas reueleť ĩmo iuramenti: ſic ex eadẽ cauſa teſteſ cõpelluniť qui alias nõ cõpellereñť xxiiij. q. ij. quã ꝗ;. et. s̃. de teſti. cog. c. vlti. ⁊ per totũ. ⁊ qꝛ mortale peccatũ eſt occultare veritatẽ. xj. q. iij. q̃ſquis. ⁊ ĩ. de cri. fal. c. j. ⁊ qꝛ cauſa vſuraruz eſt quaſi ſpiritualis cũ ſit eccleſiaſtica iuramentũ de ỽitate dicenda exigiť. ⁊ non de calumnia. Nec colligitur h̃ ꝙ iuramẽtum ꝺ calũnia h̃ p̃ſtitũ fuiſſet: vt quidam dicũt. ſi tñ de calũnia et veritate ſimul iuraretur: non crederem eſſe pctm̃ tam in ciuili q̃; ĩ ſpũali: nec offendereť ordo iurl ĩmo vtile eẽt. ⁊ ſi h̃ iuratuz fuiſſet de calũnia: ſuꝑfluũ nõ eſſet iuramentũ poſtea de veritate p̃ſtitũ: qꝛ ad diuerſa referũť qꝛ eque p̃iudicat cõfeſſio ꝺ credulitate ſicut de veritate. Dubitatio huius iuramẽti forte fuit: qꝛ nõ fuit p̃ſtitum debito tp̃e. ſ. ſtatim poſt litis cõteſt. ſicut iuramẽtum de calũnia preſtať. vnde queſitũ fuit an poſtea debeat preſtari. ⁊ ſic patet ꝙ tunc põt p̃ſtari iuramẽtum de veritate ſiue de calũnia anteq̃; ſit in cauſa ɔcluſuz: nec eſt de ſubſtãtia ordinis iudiciarij ꝙ ſtatim lite cõteſtata preſtetur. Berñ.

Intellecto iam. Si is qui preeſt iurauit alienare: nõ valet alienatio quã poſtea fecit etiam ſi iurat nõ cõtrauenire. Sic cõiter ſũmať. Sed hec ſummatio nimis reſtringit lr̃am q̃ fundat ſe nõ ſolũ ſuper iuramẽto: ſed etiã ſuꝑ iure debito: vt infra latius dicetur. ideo ſũmo ſic vt in rubro ſm verũ intellectũ. Ponit p̃mo factũ corrigendũ. Scðo corrigi mãdat: ibi. nos ſũmittẽs cãm mãdati. ibi: quia. Ab. b Regni: ſic ⁊ epi iurãt in ſua cõſecratiõe: ꝙ iura ſui epatꝰ non alienabũť. ĩ. de eccle. edi. c. vlti. ⁊ ĩ. de re. eccle. non alie. vt ſuꝑ. ⁊ qð de nouo non infeudabũt. ĩ. de feu. c. ij. ĩmo ⁊ ſi ſuſpectꝰ eſſet de dilapidatione debet cautionẽ p̃ſtare. xxviij. di. de ſyracuſane. Sic ergo patet ꝙ iuramentũ iſtius regis in coronatione ſua licitum ⁊ honeſtum fuit: ergo ſecũdũ in ɔtrariũ p̃ſtitũ fuit illicitũ. s̃. eo. tua. j. qꝛ contra canonica ſtatuta fuit p̃ſtitũ: ⁊ ideo nõ ſeruandũ. ſic. s̃. de fo. cõpe. ſi diligẽti. ⁊. s̃. eo. caz te. qꝛ vnũ cõtrarioꝝ eſt bonũ: reliquũ eſt malũ. viij. q. j. ſciendũ. ⁊. xxxij. di. hoſpitiolũ. qñq; tñ vtrunq; cõtrariorũ bonũ eſt: vt nubere ⁊ non nubere. xxviij. q. j. ſic em̃. neq; vltra vnã colũnã. hmõi enim iuramenta que fiunt in damnũ ſue dignitatis nõ iuramẽta: ſed periuria ſiue temeraria ſunt cenſenda. s̃. e. ſicut noſtris. ij. vñ ille q̃ p̃ſtitit ſua aucte põt venire ɔtra ⁊ reuocare male alienata: vt ibi dictũ eſt. ĩmo teneť ad h̃ ex iuramento p̃us p̃ſtito et ex officio ſibi cõmiſſo. xxxv. q. ix. qð q̃s commiſit. ⁊ ſic eſt ar. ꝙ iuramentũ factuz ꝑ metũ ſuꝑ rebꝰ eccl'ie nõ repetẽdis nõ obligat. s̃. e. ꝓueñt. ĩ. c Nõ ſeruãdum: qꝛ ĩ malis ꝓmiſſis reſcinde fidẽ. xxij. q. iiij. ĩ malis. et ꝑ totaz illã q̃ſtionem.

Mulieri q̃. Diuiditur quo ad intellectũ: qꝛ p̃mo poniť queſtio. ſcðo ſolutio ⁊ rõ: ibi. nec. Abbas. d Abſoluto: qꝛ actore non ꝓbãte reus debet abſolui. ĩ. vt ec. bñ. vt noſtrũ. ⁊. s̃. de cau. poſ. cuz eccl'ia. ⁊. C. de edẽ. q̃ accuſare. ⁊. ĩ. e. c. vlti. §. j. Quid ſi mulier iſta habuiſſet vnũ bonũ teſtẽ nunq̃d defereť ei iuramentũ: videť ꝙ ſic. s̃. de ꝓba. ſicut ɔſuetudo. ⁊. C. de re. credi. in bone. ⁊. ĩ. e. c. vl. in tali caſu nõ dico iuramentũ deferendũ quãtũcũq; honeſta ſit ꝑſona. qꝛ hic agiť quaſi de ſtatu hõis: cũ per h̃ ſeruitꝰ conſtituať in ipo: nec cã diciť modica: qꝛ iuramẽta deferũť inſpectl circũſtantijs cauſe ⁊ ꝑſonaꝝ. ĩ. e. c. vlti. e Periurij: ſic. s̃. eo. ſi ỽo. ⁊. C. ſi aduer. ven. l. j. nec debet eccleſia viã ꝑiurijs apꝑire q̃ ꝑiuria vetat. C. ꝺ indic. vi. l. ij. ĩ fi. ⁊. s̃. eo. ti. cũ cõtingat. ne inde iniuriaꝝ naſcať occaſio. vnde iura naſcunť. ĩ. de accu. qualiť ⁊ qñ. j. ⁊. C. vñ vi. meminerit. ⁊ eccl'ia nõ debet alicui laqueũ inijcere. xxvij. q. j. de viduis. ij. qð feceret ſi daret ei licẽtiã ɔhẽdi cõtra id qð iurauit: ĩmo eccl'ia debet ei ſuadere vt ɔ ꝓpriũ nõ veniat iuramentũ: ar. p̃dicti. c. de viduis ratione huiꝰ p̃ſũptiõis: qꝛ de nemine p̃ſumendũ eſt ꝙ ſit ĩmemor ſue ſalutis. j. q. vij. ſancimꝰ. ſed nõ debet ei expreſſe ꝓhibere ꝓpter aliã p̃ſumptionẽ q̃ poſſet eſſe in contrariũ: qꝛ potuit eſſe qð falſum iurauit cũ legitime

poſſit cõtrahere ſi falſum fuit qđ iurauit: quia piuri et criminoſi ⁊ iudei q̃ ſunt extra eccleſiã poſſunt cõtrahe/re matrimoniũ.xxvj.di.deinde opponit̃.⁊.ĩ.de diuoꝛ. gaudemus.⁊.ĩ.de conſang.et affi.de infidelibus.⁊ ſic due p̄ſumptiones cõtrarie hic cõcurrũt et neutra pꝛe/ponderat alteri. ſimile.s̄.de elec. cũ inter.℟.qñ/ꝙ tamen vna p̄/ſũptio elidit ali/am.s̄.de p̄ſũp. litteras. et.ff.de in integ.reſti.di/uus. Quid ergo faciet eccleſia: ta ceat.ſic.ĩ.đ cog. ſpi.ſup co.in fi. ſicut ſpũalis hõ tacet: qꝛ mentiri timet.timet etiã ne ille q̃ ad moꝛ/tem querit̃ occi/datur.xxij.q.ij. ne quis arbitre/tur. Relinquat̃ ergo conſcientie ſue.ipſa em̃ ſcit

Clericꝰ q̃ iurauit ſe ſta/tuta in eccleſia ſua edi/ta ſeruaturuꝫ: ꝓmittens per a idem iuramentũ ſtatutuꝫ qđ poſtmodũ ſubſecutũ eſt fide/liter obſeruare: licet trãſgre/b di non debuerat qđ ꝓmiſit: non tenet̃ tñ ad illius obſer/uãtiam ex debito pꝛeſtiti iu/ramenti. Idem.H.iudi.

Iuramentũ litis deciſoꝛium a iudice delatum ſine iuſta cauſa recuſari non poteſt: de/latum vero a parte licite re/cuſatur ⁊ refertur in actione

an ꝯtrahere poſſit ſi verum eſt qđ iurauit: nullum po teſt cõtrahere matrimoniũ quo ad deum.ſed ſi falſum eſt bene poteſt contrahere: vt eſt ꝓbatũ. Lau dicebat in hac queſtione: ꝙ bene poterat cõtrahere ⁊ dari licẽ tia cõtrahendi.et hoc tali argumento.nam qui vendi cat rem: dicit per cõſequẽtiã aliũ poſſidere.s̄.de iudi. examinata.tamen põt redire ad interdictũ vti poſſi/detis.ff.đ acqui.poſ.naturaliter.§.nihil.ſed errabat. qui em̃ rem vendicat hoc facit ratione dominij qđ ha/bet vel credit ſe habere.ſic ⁊ mulier que petit aliquem hoc facit ratione ſeruitutis.quã in eo acquiſiuit per cõ ſenſum mutuum de p̄ſenti: ⁊ hoc notauit Lau de clãde/ſti.matri.in antiqua cõpilatione.c.j.lib.j.Bernñ.

Clericus. Sũmat̃ vt in rubꝛo ſm̃ veruꝫ in/tellectũ. Pꝛimo queſtio. Scđo ſolutio.ibi: licet. Abbas. a Idem iuramentum: iam pꝛeſtitum. b Quod pꝛomiſit. Iſte clericus iurauit ſe ſeruatu/rum ſtatuta: tunc edita in eccleſia ſua ⁊ poſt pꝛeſtituꝫ iuramentũ ꝓmiſit per idem iuramentũ ſeruare ſtatu/ta que poſtea ſtatuerent̃. Ex hoc patet ꝙ iuramentuꝫ non extendit̃: niſi ad ea tantũ de quibus eſt cogitatuꝫ ⁊ dictum fuit: ⁊ nõ ad ea que poſtea accidunt: argu.s̄. eo.queadmodũ.⁊.c.ad noſtrã.ij.ſic et trãſactio ad ea tm̃ de quibꝰ actũ eſt ⁊ pactũ attendit̃.ff.de trãſac.cuꝫ acq̃liana.⁊.l.qui cũ tutoꝛibꝰ.⁊.ff.de pac.tres fratres. ⁊.C.de tranſac.ſi de certa re.⁊.s̄.de teſti.c.de teſtibꝰ. ſed licet ex debito illiꝰ iuramẽti nõ teneat̃ ſeruare ſta/tuta poſtmodũ edita.tenet̃ tamẽ ſeruare illa ex ſua ꝓ/miſſione: qꝛ inter ſimplicẽ loquelã ⁊ iuramentũ nõ fa/cit deus differẽtiã.xxij.q.v.iuramẽti.nec refert quãtũ ad obſeruationẽ an ꝑ iuramentũ: an ꝑ ſolã fidẽ ꝓmiſ/ſam ſit aſtrictꝰ. Et eque etiã puniret̃ ſi nõ ſeruaret ꝓ/miſſum.ĩ.de fideiuſ.ꝑuenit.et.s̄.qđ me.cau.ad aures. credo tamen ꝙ maioꝛ penitẽtia imponet̃ ei qui venit ꝯ iuramentuꝫ q̃ꝫ ei q̃ venit ꝯ fidẽ tm̃ ſine iuramẽto: qꝛ magis contẽnere videt̃.

Iuramentum a te. Hoc.c.habet pꝛincipali ter duas ꝑtes. Scđa eſt in.§.ſane.⁊ p̄mo legatur iſtud pꝛincipiũ qđ cõiter non ſummat̃: ſed pꝛo iuueni/bus ſummo ſic vt in rubꝛo. Et diuidit̃ hoc p̄n.in tres partes. Pꝛima tractat de iuramento neceſſario.qđ.ſ. defert̃ a iudice parti. Scđa de iudiciali: qđ.ſ.defert̃ a parte parti. Tertia tractat de relatione nõ fienda per reuꝫ in actione famoſa. Secũda ibi: q̃uis. Tertia ibi: nec liceat. Abbas. c Parti: loquit̃ iudici.nõ.ꝙ iuramentũ aliđ eſt volũtarium. aliud neceſſariũ: aliud iudiciale. Voluntariũ eſt qđ pars defert ꝑ ti extra iudiciũ. ⁊ dicit̃ volũtari/um qđ volũtarie defert̃ ⁊ volũta/rie ſuſcipit̃ nec re fert̃.i.cui refert̃ ñ p̄t cogi ſubire iu ramẽtũ.ſic ꝟ ex/ponit̃ i ſeq̃nti cõ coꝛdãtia.ff.đ iu/reiur.iuſiurãdũꝫ qđ.ſꝫ de h̄ nõ dꝛ h̄. Neceſſariũ dꝛ qđ defert̃ a iudi ce i defectũ ꝓba/tiõis: nec põt re/

tamen famoſa non licet reo referre. hoc.d.vſq; ad.§.ſa/ne. Capl̃m. XXXVI

c Iuramentum a te parti d delatum: niſi iuſta de cauſa: nõ potuit recuſari. Quã/uis quod in iudicio a parte ꝑti defert̃: recuſari poſſit li/cite ac referri. Nec liceat e conuento famoſa actione: re ferre huiuſmodi iuſiurãdũ. f Sane ſi actoꝛ omnino in ꝓbatione defecerit: reus de/bet etſi nihil p̄ſtiterit obtine re. Preſũptiõe ꝟo faciẽte

ferri vl' recuſari niſi iuſta cã: vt h̄ i p̄ma linea.⁊.C.e. l.generalit̃.§.ſin ãt.⁊ põt appellari niſi recuſatio ad/mittat̃: vt ibi dꝛ.de h̄ Ioes.ff.đ ꝓcu.ex inſinuatiõe.⁊.s̄. de ꝓba.c.ij.⁊.C.e.in bonefidei. Iudiciale dꝛ a iudicio qđ pars defert ꝑti i iudicio: qđ nõ ẽ neceſſariũ ſubire vel referre: vt h̄.ᵽ.q̃uis ꝙ.⁊.l.p̄di.generalit̃.§.ſi aũt. Sꝫ ſi reꝰ retulerit iuramẽtũ actoꝛi necc̃e hꝫ iurare: al's p̄ toꝛ ei denegabit actionẽ.ff.e.iuſiurãdũ.§.ait p̄toꝛ.imo ꝓcedet̃ q̄ſi iuraſſet reꝰ.C.e.generalit̃.§.oẽ.oli nõ pote rat recuſari.ff.e.ti.manifeſte.⁊.C.e.delata. Sed illud põt intelligi cũ iã ſuſceptũ ẽ iuramẽtũ.vel h̄ nouũ ius. illud ꝟo vetus. Et nõ.ꝙ poſt iuramentũ a iudice dela tum ꝑti ⁊ p̄ſtitũ a parte ꝑti põt recedi ab eo ꝓpter no/uas ꝓbationes.ſed poſt iuramentũ delatũ a ꝑte ꝑti et p̄ſtitũ ab eo nõ põt recedi.ff.e.admonẽdi. Itẽ ꝓcura/toꝛ niſi ſit vniuerſoꝝ bonoꝝ: vel niſi ſpecialit̃ manda/tum ſit iuſiurãdũ deferre nõ põt.ff.e.iuſiurãduꝫ ꝙ.§. ꝓcuratoꝛ. d Niſi iuſta cã: puta quia dubitat ꝙ h̄ iuramentũ eſt de veritate.ff.e.ti.iuſiurandũ.⁊ ad pe/cunias.ĩ.rñſo.ff.re.amo.marcellus.⁊ ſic p̄toꝛ iuramen tum de calũnia iurat̃ đ ꝟitate ab altera ꝑte i iſto caſu. ſil'e.s̄.eo.de teſti.vltra.Bernñ. e Famoſa actiõe: vt in actione furti ⁊ alijs famoſis actiõibꝰ: et actione rerũ amotarũ nõ refert̃ iuramẽtũ: vt.ff.re.amo.l.mar cellus.§.vlt.⁊.ll.ſequẽtibꝰ.⁊ idẽ eſt vbicũq; lex defert iuſiurãdũ.C.đ fideicõ.l.vl.⁊.C.đ iure delibe.ſancimꝰ. .§.licẽtia.⁊.C.đ iure do.ĩpe.l.vl.⁊.C.đ his q̃ ad ec.cõ fu.pñti.§.ſicubi.⁊.C.đ bo auc̃.iu.poſ.l.fi.§.vl.niſi ea/dẽ.l.ꝑmittat̃ referẽdi ꝑtãs. Itẽ ⁊ illđ ſcias qđ q̃ iuſiu/rãdũ defert p̄mo iurabit ꝙ ꝑ calũniã nõ defert: vt i.l. p̄di.marcellus.⁊.C.đ fideicõ.l.vl.⁊.ff.e.iuſiurãdũ.§. q̃ iuſiurãdũ. Sane. Quia.s̄.dixerat đ iuramẽto deferẽdo a iudice ⁊ a ꝑte: ne aliq̃s crederet h̄ iuramẽtũ idiſticte poſſe deferri ſubijc̃ hũc.§. In q̊ ponit nõbilẽ ⁊ ſolẽnẽ limitationẽ. Et h̄ intẽdit: actoꝛe nihil ꝓbãte reꝰ ẽ abſq; oĩ onere abſoluẽdꝰ: ſi ꝟo p̄ſũptio ẽ ꝓ eo: de/fert̃ reo iuramẽtũ.vl' ipi actoꝛi ꝯſideratꝭ ꝑſonaꝝ ⁊ cãe circũſtãtijs. Et põt diuidi i duas ꝑtes. In p̄ma ponit regulã. In ſcđa ipiꝰ det̃miationẽ: ibi.p̄ſumptione ꝟo. Abbas. f Oino: in ꝓbatiõe.nõ.ꝙ ſi actoꝛ oĩno ui

hil ꝓbat nec hȝ pſūptionē re⁹.⁊ ſi nihil pſtiterit abſol uit̄.ſic.ſ̄.de cā poſ.cū eccl'ia.⁊.ī.vt ec.bn̄.vt nr̄m.⁊.ſ̄. eo.mulieri.⁊.C.ꝺ edē.q̄ accuſare. Si vo actoꝛ hȝ pſū/ ptionē ꝓ ſe:⁊ ꝯ reū tūc ꝯ talē pſumptionē defert̄ a iu/ dice reo iuramētū ad purgādā innocētiā ſuā:vt h̄ di/ cit expſſe.⁊.C.ꝺ his q̄ ad ec.ꝯfu. pſenti.§. ſicubi. ⁊.C.e.in bone.q̄ intelligit̄ ƀm iſtū .§. vt quandoqȝ deferat̄ reo quā/ doqȝ actoꝛi: q̄a nō diſtinguitur ibi:⁊ actoꝛi quā/ doqȝ defertur iu ramentuȝ in de/ fectum pꝛobati/ onis.puta cū ha bet vnam bonaȝ pꝛeſumptionēȝ. ſiue vnum bonū et honeſtum te/ ſtem:tūc habito reſpectu ad quā/ titatem cauſe et qualitatem per/ ſone: vt non ſit pꝛeſumptio ꝙ ꝓ tanto debeat de/ ierare deferẗ iu/ ramētū ipi acto ri.ad hoc pꝛeſtat optimū arg.ff.de legi.tu.legitimos. ⁊.ff.de renū.ſuper hoc.in fi.⁊.ſ̄.de pꝛocura.ex inſinu atione.et ſic intelligit̄.ſ̄.de pꝛoba.ſicut conſuetudo.

appellatum fuerit.C.de fi.inſtru.l.vlti.et idem vide/ tur dicendū:vt alij dicunt de hac exceptione que oppo nit̄ in pſonas teſtium.ſ.ꝙ in cauſa appellationis iterū poſſet opponi.nā in cauſa appellatiōis pōt opponi ex ceptio peremptoꝛia q̄ debuit ꝓponi ante ſententiā.C. ſen. reſcin.non poſ.l.ij.ſed hec ē exceptio perem/ ptoꝛia ſaltēȝ per obliquū ſiue in/ directe: qꝛ ꝓba to ꝙ teſtes ſint periuri vel alias criminoſi:nō de/ bent admitti:ali as videretur ꝙ hec exceptio eēt dilatoꝛia:qd̄ nō eſt verum.⁊ p̄te rea potuit eſſe ꝙ iſta ignoꝛabat ī pꝛioꝛi iudicio.et poſt appellatio/ nē didicit ꝙ mo do obijci:vn̄ ſal/ tem cum iuramē to.ſi hoc an̄ ap/ turam non fuit ꝓteſtatus debet admitti.ſ̄.de te/ ſti.pꝛeſentiuȝ.et quod dicit̄ hic:

a ꝓ illo:reo deferri pōt ad oſtē dēdā ſuā inocētiā iuramētū: niſi iudex inſpect⁹ pſonaꝝ et cāe circūſtātijs: illud actoꝛi videat deferendum.

De exceptionibus.

Celeſtinus tertius.

Si teſtis de crimie ꝯ eū excepto ꝯuicit̄:vel al's ꝯuict⁹ apparet repellit̄ a teſtimonio: ſed de crimine non punitur: ſi non tangit negocium pꝛincipale. Capitulū.I.

Denicȝ ꝙ ī dicta et pſonas teſtiū:⁊.ī Si crimīa teſtib⁹ b obijciūt̄ ꝺ q̄b⁹ nō c fuerāt hacten⁹ accuſati:ſȝ tm̄ per exceptionē opponūtur: pꝛobatio illoꝛum criminum d exhibenda eſt anteꝙ̄ cauſa e per ſententiam terminetur. f g cum ſicut canonica inſtituta h declarant:teſtes abſqȝ vlla infamia vel ſuſpitione: vel manifeſta macula in feren/ do teſtimonio requirantur. ¶ Quod ſi ſola crimina de quibus alio tempoꝛe conui/ i cti vel confeſſi fuerunt teſti/ bus obijciuntur:a teſtimo/ nio repelli poſſunt: quia ſi/ k cut Stephanus papa:et alij pōtifices multi roma.teſtan tur:non eſt credendum con/ tra alios eoꝛum confeſſioni: l niſi pꝛius ſe pꝛobauerint in/ m nocentes. ¶ Ceterum ſi de

a ¶ Pꝛo illo ſcilicet pꝛo actoꝛe.Bern̄.

De exceptionibus. Supꝛa viſum eſt de ꝓbatio/ nibus in genere ⁊ in ſpecie:ſed quia vt plurimū funda ta intētione actoꝛis reus opponit peremptoꝛia vel cō/ tra ꝓbationē actionis:congrue igit̄ ex oꝛdine ſubijci/ tur tractatus de exceptionibus.Bern̄.

Denicȝ. ¶ Tria ſunt dicta. Secundū ibi:ꝙ ſi.Tertium ibi:ceterum.Abbas. b ¶ Obij ciuntur:hanc decre.intellige ƀm tenoꝛē illius decre.ſ̄.de teſti.teſtimoniū.⁊ ƀm tenoꝛeȝ illius decre. pſentium.ſ̄.de teſti. c ¶ Accuſati:ſi em̄ accuſati ⁊ confeſſi vel conuicti fuiſſent indiſtincte repellerent̄. etiā ſine alia ꝓbatione ſi hoc conſtaret: vt.ſ̄.de teſti. teſtimoniū.⁊.c.ſup eo. Item argu.cōtra iiij.q.iij.§. item.l.iulia.Solu.aliud ƀm leges vbi non repellit̄ ab obiecto crimīs.niſi cōdēnat⁹ fuiſſet ⁊ infamis effect⁹ ƀm canones ſufficit ſi ꝓbet̄ criminoſus. d ¶ Exhi/ benda:ſtatim vel infra terminū cōpetentē a iudice ſta tuēdū.ſ̄.ꝺ ꝓba.licet.⁊.ſ̄.de of.dele.pꝛudētiā.§.ſexta. arg.ꝯuata di.illi⁹.aut.C.de teſti.auc.ſi dicat̄.Bern̄. e ¶ Per ſentētiā.Quidā dicūt vt.L.ꝙ hoc eſt veꝝ de illa exceptione que obijcit̄ in pſonā teſtis:que ante ſententiā debet ꝓbari.illa vero que in dicta teſtiū op/ ponit̄.ſ.cū teſtis arguit̄ de falſo:vel actoꝛ vſus fuerit falſis teſtib⁹:vel inſtrumētis vſqȝ ad.xx.annū pōt op poni.C.de fal.querelā.⁊.ī.eo.cum venerabilis:ſed in cauſa matrimoniali in infinitū poſſet agi de falſo:q̄a ſententia lata ꝯtra matrimoniū nō trāſit in rem iudica tā per tractū tēpoꝛis.ī.de re iudi.latoꝛ.⁊.c.cōſangui/ nei.ī.de eo qui dux.in ma.cuȝ haberet.⁊.xxxv.q.ix.§. his ita reſpōdet̄.Sed ſi de falſo ante ſniam fuerit ob/ iectum ⁊ nō ꝓbatū poſt ſentētiam opponi nō pōt niſi

anteꝙ̄ cā ꝑ ſentētiā termīnet̄:ſupple: niſi fuerit appel latū:al's veꝝ ē qd̄ h̄ dꝛ:ꝙ circa appellationē nō audi/ ret̄. f ¶ Cū ſicut:ſupple q̄.ſ.crimina obiecta ſi ꝓbata fuerīt:teſtes repellūt̄:⁊ ſubdit cāȝ:cū.ſ.qꝛ teſtes abſqȝ vlla.⁊c̄. g ¶ Sicut canonica ⁊c̄.⁊ ſic lege hāc lr̄am. h ¶ Abſqȝ vlla īfamia vl'ſuſpitiōe:vt.iȷ.q.vij.teſtes. ⁊.q.iiij.ꝓſul.⁊ illa ſunt canonica inſtituta: de quibus hic loquit̄ i ¶ Confeſſi:vnde repellunt̄:ſi hec oſtē/ datur ſine aliqua ꝓbatione.ſ̄.de teſti.teſtimoniū.idē erit ⁊ ſi modo cōicant̄:vt in p̄dicto.c.teſtimonium.et intellige iſtum.§.ƀm tenoꝛē iſtius.c.teſtimoniū.vt ibi dixi:vt ſcȝ ſi in crimine perſeuerant repellant̄ ⁊ in ciui li ⁊ in criminali ſi ſunt emēdati admittantur in ciuili ⁊ crimiali cū ciuiliter agit̄:dūmodo ipſos non cōmite/ tur infamia:⁊ hoc eſt qd̄ ſequitur in fi.§.niſi pꝛius ⁊c̄. In crimiali vo nullo mō q̄ꝛūtūqȝ egerit pn̄iaȝ:vt ibi. k ¶ Stephan⁹.iij.q.xj.c.j.ij.⁊.iij. l ¶ Innocen/ tes: ſi fuerint conuicti per teſtes:non videt̄ ꝙ poſſint pꝛobare ſe non eſſe tales.quia talis negatiua non ad/ mittit̄ ꝯ teſtes.ſ̄.de ꝓba.ad noſtrā.⁊ ſi fuerint cōfeſſi non poſſunt ꝓbare cōtrariū:quod em̄ quiſqȝ ſua voce dilucide ꝓteſtat⁹ eſt.in eundē caſuȝ ꝓpꝛio teſtimonio infirmare nō pōt.ſ̄.de ꝓba.ꝑ tuas.⁊.C.de non nu.pe cu.generalit̄.qꝛ ꝯfeſſiōi ƥme ſtādū ē.ſ̄.de pſum.lr̄as. ⁊ expone innocētes.ſ.ꝑ penitētiaȝ.ſ̄.de teſti.teſtimo/ niū.Littera iſta:niſi ƥus ſe ꝓbauerint innocentes.ſic debet intelligi.i.niſi ꝓbauerint ſe emēdatos de crimīe ⁊ egiſſe penitentiā:⁊ hoc ſi fecerint innocentes reputā tur:⁊ ita demū admittunt̄:vt dictum in notula pꝛoxi. vnde non obſtante eo quod cōfeſſi vel cōuicti fuerint. ⁊ hoc pꝛobare poſſunt per ſacerdotē ſuum.l.di.in capi te.⁊.ij.q.j.ſi peccauerit.in fi.et.ī.de ſymo.nemo. m ¶ Ceterum:reſponſio tacite queſtionis.Poſſet ali/ q̄s querere:an teſtes quibus crimīa pꝛobant̄ in modū exceptionis ſint ꝓpter hoc puniendi?Reſpōdet̄ ꝙ nō.

criminibꝰ ad ſolam exceptio/
nem obiectis: teſtes cōuicti
a b fuerint ſiue cōfeſſi: pena or/
dinaria mulctari non debēt:
cum accuſatio in ipſos ſcḋm iu/
ris ordinem non procedat.
Sufficit ergo ſi a perhibēdo
teſtimonio repellant̄: preſer/
tim vbi crimen qḋ eis obijci/
c tur: cauſam de qua agit̄ con/
tingere non videtur.

Inno. iij. archidi. richemū.
Reo excipiēte de excōicatio/ne ꝯtra actorē nō obſtat replicatio cōmunionis. Ca. II.

Nobis ex parte tua fu/
it queſitū: vtruꝫ is qui
excōmunicato in locutione
vel oratione ſcienter com/
municat: excōicatum ipſum
d a ſua poſſit accuſatione repel
lere cum ille cōmunionē hu/
iuſmodi replicet cōtra eū.
Nos igitur inquiſitioni
tue taliter reſpondemus: ꝙ
ipſe ab accuſatiōe illius po/
terit remoueri: cum primus
a cōmunione fideliuꝫ ſit ex/
cluſus: ſecūdus vero tantū
e a ſacramentorū participati/
one ſit remotus.

Idem audicen. epiſcopo.
Habens plura beneficia cō/tra alium de pluralitate nō excipit. Caplm. III.

Quam eccleſiaſtice proui/
ſionis officium: et. j.
Mandamus quatenus
Ja. faciatis prebende illius
ḋ qua per. C. pre. n. noſcitur
inueſtitus: pacifica poſſeſſi/
one gaudere: cum exceptio/
nem illam: ꝙ prefatus. J. in
alia eccleſia beneficium poſ/
f ſidet: ei non poſſint oppone/
re: quos conſtat varia bene/
ficia in diuerſis eccleſijs ob/
tinere. Idem epō elienenſi.
Iudex ſtatuere debet termi/num ad omes dilatorias ꝓ/

a Siue confeſſi: ex eo ꝙ dicit ꝯfeſſi: eſt opti. argu. ꝙ teſtes tenent̄ reſpōdere an ſint criminoſi: quia ſi te/nentur confiteri cum opponit̄ exceptio contra eos: vt innuit hec littera: multo fortius quādo examināt̄: de h̄ dixi. ſ. de teſti. cū cauſam. ⁊ qḋ dicit confeſſi: ⁊ hoc in/tellige quādo ex/aminabant̄ ⁊ in/terrogati fuerūt a iudice ſuꝑ cri/mine: ⁊ ipſi ſunt ꝯfeſſi. licet reſpō/dere nō tenerent̄. ⁊ ideo nō credit̄ eis cum iaceant in crimīe. vel dic ꝙ debent inter/rogati qñ crimi/na in modū exce/ptionis teſtibus opponunt̄: vt di/ctū eſt littera ip/ſa hoc dicat: ſed illud nunꝗ̄ vidi fieri. Et eſt arg. ꝙ ſi iudex recuſe/tur coram arbi/tris: pōt queri ⁊ debet inde dice/re veritateꝫ. ⁊ h̄ vidi fieri. ſepe. b Pena or/dinaria: vt. ſ. ḋ or. cog. cum dile/ctus. vbi de hoc. ff. ḋ his ꝙ̄ no. in/fa. lucius. c Continge/re: ſi em̄ crimen qḋ obijcitur te/ſti cōtingit cauſam de qua agitur non ſolū repellitur: ſed etiā punit̄. ſicut cum vir accuſat vxorem de adulte/rio: ⁊ ipſa excipit de lenocinio qḋ ipē tradidit eā adul/terandam. ff. de adul. l. ij. §. ſi publico. ſic ⁊ teſtes qui in teſtificando vacillauerit ſiue falſum dixerit punit̄. C. de teſti. nullū. ⁊ iiij. q. iij. j. item qui falſo. ſimile. ſ. de confeſ. cum ſuper. ⁊. ſ. de elec. ſuper eo. ⁊ c per inq̄/ſitionem. arg. alias puniri non debet: quia nō agitur de hoc vt hic dicit: ſed in eo in quo agitur. ſcilicet quia repellitur a teſtimonio.

Nobis Cōmunis diuiſio. ſecunda ibi: nos. Abbas. d Accuſatione. Dubitatio fuit in hoc cum em̄ prius cōicauerit ei non videbat̄ poſtea ei obijcere poſſe excōicationē cum approbauerit mores illius. j. de accuſa. nulli. ſ. de iureiurā. quemadmoduꝫ. ⁊. ff. de adul. ſi vxor. in fi. ⁊. ff. de neg. geſ. pomponius. j. viij. q. ij. dilectiſſimi. xxxij. q. v. horrendus. et. iiij. q. iij. §. iteꝫ ſiquis teſtibus. ⁊. j. de his que fi. a maio. par. ca. ex ore. Item nō debet alij obijcere qḋ ipē noluit ſer/uare. j. de prebē. ꝓ illorū. ⁊. j. c. xxi. ⁊. j. de appel. an ſit. ⁊. ſ. de elec. bone. j. Sed his oībus poteſt reſpōderi cū Auguſtino. nōnullos ſubſtinemꝰ quos iuiti toleramꝰ. xxiij. q. j. quiſquis. Preterea alia eſt ſolutio. predicta locum habent in accuſationibꝰ: vt. j. de ſen. excom. in preſentia. vt ſi aliquis ꝑticipauerit excōicato: nō pōt ei poſtea opponere excōicationē: vel ipm̄ denunciare: cū ipſuꝫ nō duxerit euitāduꝫ: ſic loq̄t̄ illa decre. in ꝑ/ſentia: ſecus in exceptionibꝰ: vt hic: quia licet reus ſit excōmunicatus minori excōicatione ſiue etiaꝫ maiori: poteſt excipe ꝯtra actorē: cū quelibet legitima defenſio ſit ei reſeruata. j. eo cum inter. ⁊. c. dilecti. ⁊. c. vl. īnuit̄ hic vbi dicit: ſecūdus eo ⁊c̄. ꝙ ſi auccuſatꝰ eſſet maiori excōicatione notatus non poſſet ſuuꝫ accuſatorē repel/lere a ſua accuſa/tione. qḋ non eſt verū: vt dicūt iu/ra ꝓxime dicta et alia plura: vt patet. j. e. dilecte ſignificauerunt. q̄a nec infamis infamē: nec cri/minoſus crimīo/ſum poteſt accu/ſare. xxxij. q. vj. nihil iniquius. ⁊ iij. q. vij. iudicet. ⁊. j. ḋ adul. c. pe. ⁊ vlt. ⁊. C. ḋ ad/ulte. qm̄ Alexā/drum. vnde ſup/ple ibi maxime. Scḋus eo a ſa/cramētorꝫ cōione maxīe: q: idē eēt ſi eſſet remotus a cōmuniōe fide/lium: licet Gra/tianus eēt in ꝯ̄/ria opiniōe ꝑ id qḋ legit̄. ij. q. vij alieni. ꝙ patet ī hoc. §. qui eſt cō/tra: ſed illud eſt ſpāle. Fallit ta/men vbi ꝓſequi/tur quis iniuriā ſuā. iiij. q. vj. oībus. Item fallit in epō: vt. j. de accuſa. nulli. ⁊ illud fuit ſtatutū in odiū epiſcoporꝫ: q: non de/bent habere prauos hoīes ⁊ viles in familia ſua. ij. q. vij. cum paſtoris. e A ſacramentorū. j. de ſentē. excō. ſignificauit. cōtra. ſed illud videt̄ eſſe ſpeciale in excōmunicatis a papa: vel pōt habere locū qñ cōmu/nicat ei pro quo excōicatus eſt. j. de ſen. excō. nuper. et c. ſi concubine vel ibi fuit excōicatus cū oībus fautori/bus ſuis. xj. q. iij. excellentiſſimus.

Quam eccleſiaſtice. Ita ſummat Jo. an. vt i rubro. Sed hec ſūmatio ē multū generalis. cō/uenit tamē littere in genere. Alij ſūmāt ſic. Reus non neceſſarius ab exceptiōe repellit̄ ꝑ replicationē paris crimis vel obiecti. Poſſet alit̄ ſūmari ⁊ intelligi: vt. j. patebit. Eſt em̄ hec decretalis difficilis ꝙ̄ ad intelle/ctuꝫ: ⁊ adhuc reddit̄ magis difficilis ꝓpter dicta doc. Diuidit̄ in duas ꝑtes. In prima ponit deciſum exor/dium In ſecunda mandatū. ibi: mandamꝰ. Abbas. f Non poſſint opponere. Vin. dixit in hoc loco: ꝙ noīe collegij vel eccleſie poterant opponere hanc exce/ptionem: ⁊ illi qui non habebant plura beneficia noīe ſuo ⁊ eccleſie: ſed hoc non ꝓfuit: q: papa Celeſtinꝰ ſci/enter cōtulerat illi Ja. beneficiū: ⁊ ideo nō poterāt op/ponere. ar. ſ. de offi. dele. paſtoralis. §. preterea. ⁊. j. de relig. do. cōſtituitꝰ. ⁊ dic ꝙ bene admitteret̄ exceptio. niſi iam fuiſſet miſſus in poſſeſſionē ⁊ confirmatꝰ ꝓut hic fuit: vt patet in antiqua. ⁊ h̄ vbi dicit: pacifica poſ/ſeſſione gaudere. L. ⁊. J. dicebāt ꝙ nomine eccl'ie non

ponendas poſt quem excipientem non audiet niſi in tribus caſibꝰ hic exceptis. Ca. IIII

PAſtoralis. et. ſ. Quõ p dilatorias ſexceptiones: malicioſe nõnunq̃ cauſarũ termĩatio ꝓrogat̃: inq̃ſitiõi.t. Rñdẽdo decernimus: vt infra certũ tp̃s a iu‑ a dice aſſignãdũ: oẽs dilatorie ꝓponant̃. ¶ Ita ꝙ ſi par‑ b tes extũc voluerint aliq̃s op‑ c ponere: q̃s nõ fuerint ꝓteſta‑ d te: nullatenꝰ audiãt̃: niſi for‑ e te aliq̃ de nouo ſibi cõpetẽs exorta fuerit: vel is q̃ voluerit eam opponere: fidẽ faciat f iuramẽto ſe poſtmodũ ad illius noticiam ꝑueniſſe. ¶ dẽ monachis farfeñ.

Excommunicatuſ excipere appellare ⁊ omnem defenſionẽ facere poteſt ſed reconuenire non poteſt. Caplm. V

poterãt illã opponere. qꝺ enĩ in ſuis ꝑſonis equũ putabant in alijs nõ poterãt reprobare. ſ. de ꝯſti. cũ oẽſ xix. di. ſi romanoꝝ. xxxij. q. vj. nihil iniquiꝰ. iiij. q. iij. ſi q̃s teſtibꝫ. ff. de reg. iur. cũ par. ⁊ .j. ꝺ adul. c. pe. et vlti. Sꝫ vr̃ ꝙ noĩe eccl'ie poterãt obijcere: q2 delictũ ꝑſone ⁊c̃. xvj. q. vj. ſi epm. ⁊ .j. e. cũ venerabilis. ſꝫ nõ debẽt ꝓpt̃ h̃ admitti. q2 ſic alia via ꝯſeq̃rent̃ id qꝺ volebãt. qꝺ eẽ nõ debet. ſ. ꝺ ꝓcu. tue. ⁊ q2 nõ expedit eccleſie hãc exceptioneꝫ opponi: imo expedit eccl'ie plures hr̃e diuites clericos vt eam poſſint meliꝰ defendere ⁊ imperiũ ⁊ fiſcus abũdabit vtẽs ſubiectis locupletibꝫ. ĩ autẽ. vt iudi. ſine q̃. ſuf. §. j. coll'. ij. Sꝫ pone ꝙ aliq̃ ſint q̃ nõ hñt pl'a bñficia: nunq̃d poſſũt opponere? Dicũt ꝑdicti. T. et Joh̃. ꝙ nõ ſint admittẽdi: q2 ſic alij eẽnt ꝯſecuti ꝑ iſtoſ qꝺ ꝑ ſe nõ poterãt qꝺ eẽ nõ debet. ff. ꝺ bo. lib. q̃rit̃. ⁊ arg. xlvj. di. ſicut nõ ſuo. ff. ꝺ admĩ. re. ad ciui. ꝑ. l. ij. in ꝑn. Itẽ iſti nõ hñtes plura bñficia q̃ obijciũt hãc exceptionẽ aut elegerũt alios aut electi ſũt ab illis ſi alioſ elegerũt tali exceptiõi renũciaſſe vident̃: vt. ſ. ꝺ ꝯſti. cũ acceſſiſſent. ⁊ .j. de ꝑben. ꝓ illoꝝ. Si ṽo electi ſunt a talibus nõ pñt h̃ obijcere cũ habeãt cãm ab illis q̃ h̃ opponere nõ pñt. arg. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes. ĩ fi. ⁊. ff. de iu. do. cũ in fũdo. ⁊ indignũ eſt vt illi admittãt̃ ad repulſionẽ illoꝝ q̃rũ repellerent̃ auctores. ſ. ꝺ teſti. licet ex q̃dã. Et ex h̃ ſequit̃ ꝙ ſi aliq̃s nõ facit mẽtioneꝫ in reſc̃pto de bñficio ſuo ꝙ caplm nõ põt ei obijcere ꝺ falſitate reſc̃pti cũ eis nõ cõpetat talis exceptio. ⁊ tñ reſcriptũ nõ valet: ſꝫ tñ valet q̃ꝫtũ ad h̃. j. de ꝑben. ꝓ illorũ. Plerũq̃ꝫ enĩ dat̃ actio ei q̃ nõ põt agere: iõ q2 reo nõ cõpetit exceptio. ff. ſi ſerui. ven. loci. §. pe. ⁊. ſ. qꝺ me. cã. ad audiẽtiã. ⁊. ſ. de iureiu. debitores. Mihi vr̃ ꝙ Vin. meliꝰ dixit nõ obſtãtibꝫ rõnibꝫ aſſig̃tis: ⁊ ideo illi ſaltẽ q̃ nõ hñt alia bñficia bñ pñt hãc exceptionem opponere ⁊ defendere eccleſiã. j. de ꝯceſ. ꝑben. ex ꝑte. et. j. e. dilecti. ĩmo vnꝰ ſolus põt ſe opponere: vt. xij. q. ij. nõ liceat. q2 vtilitas eccleſie in h̃ ꝓcurat̃. ⁊ ideo audiendus eſt. j. de his q̃ fi. a ma. par. ca. cũ in cũctis. et xxxj. di. nicena. q̃n iſti qui ſe opponũt ꝓcurent vtilitatem eccleſie non dubitat̃: q2 ſi iſte qui plura bñficia hꝫ reciꝑet̃ lederet̃ eccleſia cũ non poſſit ꝯtinuã reſidentiam facere ad quã de iure cõi tenet̃: ⁊ ita nõ poſſit eccleſie deſeruire. fauore enĩ eccleſie ⁊ ꝓpter vtilitatẽ ipſiꝰ ius eccleſie ſtatutũ fuit vt clerici debeãt in eccleſia reſidere. nec ob. qꝺ dicit̃ ꝙ iſti receperũt alios habẽtes plura bñficia. ergo non pñt ampliꝰ hanc exceptionem opponere. h̃ non eſt verũ. ſi enĩ ſemel male fecerũt non ſequit̃ ꝙ poſtea idem facere debeãt. licet renũciauerit exceptiõi ſue ꝯtra vnũ nõ renũciãt ꝯtra alios: q2 res inter alios acta non ꝓdeſt alijs nec nocet. j. de re iudi. c. pe. cum ſuis ꝯcoꝛ. arg. ad hoc. j. de ꝑuil'. ſi de terra. ⁊

PAſtoralis. ¶ Diuidit̃. Nã (c. accedentibꝫ. ꝑmo ponit̃ deciſa ꝯſultatio. In ſcꝺa rñſio: in q̃ duo facit. Primo ponit decretũ ⁊ ipiꝰ caſum. Secundo penam ⁊ tres caſus exceptos: ibi. Ita ꝙ. Abbas.

a ¶ Dilatorie: ſecus de ꝑemptorijs: ⁊ de exceptione excõicatiõis que pñt ꝓponi q̃ñcũq̃ꝫ de his dicit̃. j. eo. exceptionẽ. b ¶ Extũc. id eſt. poſt terminũ ſtatutũ a iudice: ⁊ finitũ. c ¶ Proteſtate. ſ. ꝺ teſti. preſentiũ: ⁊ intellige ꝓteſtate noĩando exp̃ſſe exceptiões q̃ ſcribi deberẽt. h̃. de ꝓba. q̃m. vt ſi velit ꝓponere exceptionẽ recuſatiõis illaꝫ ꝑmo debet ꝓponere ⁊ ſuper illa tm̃ ꝓcedere de alijs põt ꝓteſtari: ſic ſaluis alijſ dilatorijſ que tales ſunt ⁊ debẽt noĩari ꝓbandis ſuo loco ⁊ tempore poſtq̃ꝫ cognitũ fuerit ꝺ ſuſpitiõe. de h̃ dixi. ſ. de ꝓba. q̃m nec ſufficit dicere in genere ſaluis alijs excep. q2 per h̃ nulla videret̃ ꝓuiſio huiꝰ decre. j. ꝺ ꝯfir. vti. vel inuti. bone. arg. ſ. de do ⁊ ꝯtu. ex lr̃is. d ¶ Audiant̃: ſic etiam dicit lex ꝙ ſi aliq̃s ꝓpoſuit vnam exceptionẽ ⁊ ſuccubuit. ſi vult aliã poſtea ꝓponere. hoc faciat infra terminũ ꝯſtitutũ. inſti. de excu. tu. §. qꝺ aũt. ⁊ hoc verũ eſt: ꝙ ſimul pñt ꝓponi cum alicui competũt plures exceptiões que nõ ſunt ꝯ̃rie: ſed in ꝯ̃rijs ſecus. vnde ſi ꝑmo ꝓpoſuit vnã ⁊ ſuccubuit volens poſtea ire ad aliam bene admittit̃. C. de inoffi. teſta. ꝯtra maiores. ⁊ .j. ti. ꝓxi. auditis. Et ita patet ꝙ hic ꝑdit̃ exceptio ſi nõ ꝓponat̃ infra terminũ ꝯſtitutũ: ſed actio nõ perditur ſimile in accuſatore: q2 ſi nõ ꝓſequit̃ accuſationẽ ſuam infra terminũ poſtea non audit̃. j. de ac. veniens. ⁊. C. qui accu. non poſ. l. iij. et. iiij. q. v. quiſq̃s. de h̃ dictum eſt. ſ. de ꝓba. licet. ĩmo punit̃ in libꝛa auri: qui exceptionẽ dilatoriã poſt litis ingreſſuꝫ ꝓponit. C. ꝺ excep. l. ſi quis aduocatꝰ. e ¶ De nouo. ſ. poſt terminum ſtatutũ idem eſſet ſi etiã poſt litem ꝯteſta. exorta ſit. ſ. de offi. dele. inſinuãte. quia que de nouo emergũt auxilio indigent. ff. de inter. ac. de etate. §. ex cauſa ⁊ noua res nouũ conſiliũ ⁊ remediũ exigit. ff. de ven. inſpici. l. j. in prin. ⁊ ſi noua cauſa alleget̃: puta quia fideiuſſor mortuus ſit: iteruꝫ equũ erit ꝑſtare cautionẽ. ff. vt in poſ. leg. plane. ⁊ nouis morbis noua ꝯuenit antidota preparari. ſ. de iur. ca. ceterum. ⁊. l. di. vt ꝯſtituere‑tur. f ¶ Poſtmodũ. ſ. poſt terminũ ꝯſtitutuꝫ infra quem oẽs dilatorie ꝓponant̃. ſic. ſ. de teſti. preſentiũ. ⁊ ita iuramentũ eſt hic: ⁊ ibi legitima ꝓbatio. Sꝫ q̃d ſi poſt litẽ ꝯteſta. vellet iurare ꝙ poſt ipam ꝯteſtationẽ ad noticiã ipſiꝰ ꝑuenit que tñ nõ eſt exorta ꝺ nouo: ſed erat ab initio. puta ꝯſanguineꝰ erat iudex impetrãtis vel impetrãs vaſallus iudicis vel aliq̃ alia ꝯſimilis. ſed hoc reus ignorabat. nunq̃d debet audiri? dicunt quidam ꝙ ſic. Mihi videtur ꝙ amplius non audiatur: quia ab initio debet inq̃rere ꝺ huiuſmodi dilatorijs: q2 vigilãtibꝫ ⁊ non negligẽtibꝫ iura ſubueniunt. ff. qui. ex cau. ma. non enĩ. ff. de eden. veluti. ⁊ facilitati ⁊ negligẽtie ſue imputet. neq̃ꝫ enĩ oportet ꝑ ſingula momenta onerari actorem. ff. vt in poſ. lega. ſi is a quo. §. vlti. ſic enim non eſſet litium finis: ⁊ hoc qꝺ dicit hic locum habet in exceptionibꝰ facti ⁊ non iuris quia nemini licet ius ignorare. ff. de iuris ⁊ fac. igno. l. regula.

Cum inter. ¶ Cõis diuiſio. Scda: ibi. Inqſiti oni. Abbas. a ¶ Defenſio: Hic mãifeſte ptz q excõicat⁹ põt excipe ⁊ defendere ſe in iudicio: vt .ſ. eo. dilecti. ⁊ .c. dilecte. ſignificauerũt. ⁊ põt appellare ⁊ appellationẽ ꝓſequi .ſ. e. c. vi. ⁊ eadem defenſio compe tit excõmũicato q̃ cõpetit nõ ex/ cõicato: ſicut ea/ dem defenſio cõ petit ſeruo q̃ li/ bero. ff. de accu. ſeruos. ⁊ libt⁹ q̃ al's prõnũ accu/ ſare nõ põt ĩ ipz prõnũ retorqre põt accuſationẽ ſi a prõno accu/ ſet. ff. ꝺ bo. lib. q̃ cũ maior. §. ſi libert⁹. q̇ꝛ igno/ ſcendũ ẽ illi q̃ ꝓ uocat⁹ voluit ſe vlciſci: vt ibi. et ſic põt excipe de pacto ꝺ nõ petẽ do ⁊ exceptionẽ ꝓbare: nõ obſtã te: q lex dicit q reus ĩ exceptiõe fiat actor. ff. de ꝓba. in exceptio nibꝰ: q̇ꝛ qcqd fa/ cit ad ſui defen/ ſionẽ facit. Itez qlr̃ pſtabit ſac/ mẽtũ calũnie cũ ſibi nõ liceat in/ gredi ſacra. mul torũ in⁹ ⁊ tãgere v. di. ad ei⁹ ꝟo. et. xliiij. di. nulli clerico. ⁊ qbꝰ ce/ tera ſacra negã/ tur quõ vnũ ge/ nus ſacri putaẽ poſſe ꝯcedi. xcv. di. illud. ĩ illo ca ſu ꝯceſſuz ẽ a iu/ re ĩ odiũ potius excõicati q oĩa poſſit facere que ad cãz ꝑtinẽt. et ſic iurabit ⁊ oẽs tiam. ij. ⁊ no. q oẽ reſcriptũ habeẽ ſuſpectũ q de ꝯſci/ entia pape nõ emanauit. ſ. de reſcrip. cũ dilecta. ⁊ .ſ. ꝺ ꝯfir. porrecta. b ¶ Claudicare. No. equalitatẽ ſer uari in iudicijs. ſ. de iudi. nouit. ⁊. iiij. q. iiij. c. ij. ⁊. iij. q. ix. c. vi. nec debet actori licere qꝺ reo non licet. ff. de regu. iur. nõ de/ bet. ij.

Cum inter priorem ⁊ con uentũ de argentolio ex parte vna: ⁊ nobilẽ virũ. S. de malileone dioce. pictaui/ eñ. ex altera: ſup dãniſ ⁊ alijſ corã vobis ex delegatiõe no ſtra queſtio verteretẽ: ꝓcura tore ipſius nobilis veſtrum volente declinare iudicium: eo q duoſ ex vobis habebat ſuſpectos: ꝓcurator mona/ ſterij allegauit parti eiuſdez nobilis cum eſſet vinculo ex cõicatiõis aſtrict⁹ exceptio/ nis huiuſmodi beneficiũ in/ terdictũ. et. ĩ. ¶ Inquiſitio ni veſtre duxim⁹ rñdenduz: q predicto nobili legitima
a defenſio in iudicio reſeruaẽ et maxime iudiciſ recuſatio:
b cum periculoſum ſit corã ſu/ ſpecto iudice litigare: ac ſu/ ſpectis iudicibus ſe. ap. cau/
c ſam de certa ꝯſcientia nõ cõ/ mittat: vnde in talibus non excõicati fauor attendiẽ: ſed equitas iudicantis: cum nõ
d debeat claudicare iudicium ac ſatis videaẽ abſurdum: ſi actore impugnãte: reo defen ſionis copia denegeẽ: q̇ꝛ ſic ꝯdemnareẽ multotiẽs abſol uẽdus. Porro cũ excõicato quando in cauſa abſolutio/ nis exiſtit: non ſit iuſta dene ganda ſententia: nec interdi
e ci debet eidem ap. remediũ: ſi ꝯtra iuſticiam ꝯdemneẽ: q̃
f ratione in vno eodẽq negoꝯ cio: ipſi alia legitima ſubtra hantur ſuffragia: non vide/
g mus. Ceterum non ſic in re/ conuentiõe ſentim⁹: ne qꝺ ĩ defenſionis remediũ ſuſtine tur: ad impugnatiõis mate/
h riam extendaẽ. Idem mo/ nachis farſeñ. Si reus a quo res petitur excipiat de pmu/ tatiõe ipſius rei facta cũ ac/ tore: non fatetur per hoc ac/ torem fuiſſe dñm: ⁊ exceptio falſi etiam poſt ſententiã po/ teſt opponi. Ca. VI

Cum venerabilis. F. no ſter. I. Sabineñ. epiſcop⁹: co ram dilectis filijſ noſtris. R tituli ſancte Anaſtaſie preſ/ bytero ⁊. P. S. Lucie. Dia/ co. Cardina. quos ſibi et. R. procuratori veſtro conceſſi/ mus auditores: eccleſiam ſci viti cum ſuis poſſeſſionibus et pertinẽtijs petiuiſſet: aſſe/ rens eandem ad ſe in ſpiritu alibus ⁊ temporalibus per/ tinere. ¶ Idem nondum epi ſcopi intentione fundata: ꝓ/ propere ſic reſpondit: q ⁊ ſi dicta eccleſia dudum fuerit eccl'e Sabineñ. ſubiecta: eã tamen non poterat epiſco/
i pus vendicare: quam ex ꝑ/ mutatiõis cauſa farſeñ. mo/ naſteriuz obtinebat: ad hoc

e ¶ Remediũ q̇ꝛ ſicut põt exci pere vt dictũ ẽ: ſic põt appella/ re: vt. iij. q. ix. re uera. ⁊ .ſ. e. c. vi. f ¶ Legitima. arg. q qua rõne vnũ alicui ꝯce/ diẽ ⁊ oĩa que ſũt eiuſdem cenſure ſunt ꝯcedenda. argu. iiij. di. de/ niq. in fi. ⁊. v. di. ad eius ꝟo. g ¶ Recõuen tiõe: ſic ergo pa tet q licet poſſit excipe ⁊ appel/ lare non poteſt tñ reconuenire. ratio redditur ĩ lr̃a ſeqnti. qñq tñ admittiẽ re/ cõuẽtio vbi nõ admittiẽ ꝯuen/ tio. iij. q. viij. cu ius ĩ agẽdo. ⁊. ff de iudi. l. ij. §. ſz ſi agãt. Sz nun qd põt excõica/ tus compẽſare? Dico q nõ: q̇ꝛ q̃ cõpẽſat q̃dãmo agit: ſz ſi ageret repelleretẽ ꝑ ex/ ceptõnẽ. & ñ po teſt cõpẽſare. ff. ꝺ cõpẽ. q̃cunq. imo ⁊ ſi vellet compẽſare ⁊ ab aduerſario ad/ mittereẽ iudex ex officio ſuo ip ſum debet repel lere. ſ. e. exceptio

ꝑticipãtes ſibi occaſiõe litis nõ incidũt ĩ canonẽ: cum tal' cõio ſit poti⁹ ad dãnũ ſuũ q̃ꝫ ad cõmodũ. Sz qd ſi excõicat⁹ ꝯuenitẽ ſup eo ꝓ q̃ fuit excõicat⁹ iniuſte: nũ/ qd poterit excipe q non teneẽ rñdere niſi reſtituaẽ ei cõio hominũ q̃ fuit ĩiuſte ꝑuat⁹? Dicit Io. q ſic: nec te neẽ antea rñdere dũmõ oñdat q iniuſte fuit excõicat⁹ iij. q. ij. c. ij. ⁊. ij. q. v. ſup cauſa. in fi. q̇ꝛ oĩa iura ſũt re/ ſtituẽda corpalia ⁊ incorpalia. ij. q. ij. null⁹ põt. ⁊. iij. q. ij. c. ſi eps. ⁊ ſic nota q q̃ remot⁹ eſt a q̃libet actu le/ gitimo tñ excipe põt. b ¶ Suſpecto: vt. iij. q. v. q ſuſpecti. C. ꝺ iudi. aptiſſimi. c ¶ Cõſcia. Ar. q ſen tentia lata a iudice ſuſpecto poſſit retractari ſi dete/ cta fuerit ſuſpitio: q̇ꝛ lr̃e ſic obtẽte nullã videnẽ ꝯferre iuriſdictionẽ. De hoc dictũ eſt. ſ. de reſcrip. ad audiẽ nẽ. ĩ fi. q̇ꝛ qꝺ vna via ꝓhibeẽ alia ꝯſeqreẽ: qꝺ eẽ ñ dꝫ. ſ. ꝺ ꝓcu. c. tue. B. h ¶ Extẽdaẽ: ſi. ſ. ꝺ ec. edi. cũ di/

Cum vene. ¶ Sũali⁹ ſũ (cat apl's. ĩ fi. j. Rñ. ma ſic. Excipiẽs ñ vr̃ fateri ea q̃ in exceptiõe in cludũẽ: ⁊ h̃ pmo. Exceptio falſi pt etiã p⁹ ſnĩaz oppo ni: h̃ ſcdo. Diuidiẽ pncipalr̃ in duaſ ptes. In pma po niẽ facti ⁊ ꝓceſſuſ narratio. In ſcda diffinitio: ibi. In tellexim⁹. Prima ſubdiuidiẽ in tres. Nã pmo põit pe titionẽ actorẽ. Scda: ibi. Idẽ: rñſionẽ exceptiõis ⁊ ꝓ batiõis reoꝝ. Tertia: ibi. Ad hec: replicationẽ ⁊ ꝓba tionẽ actorẽ. Scda pncipal' etiã ſubdiuidiẽ in tres ꝑ/ tes. Pria ponit q̃dda motiuũ diffinitiõis ſoluẽs ob/ ſtaculum. Scda diffinit cãz q̃ ad ſpũalia: ibi. Quia ve ro. Tertia q̃ ad tpalia: ibi. Verũ. Ab. i ¶ Ex pmu

probandũ quoddã exhibēſ inſtrumentũ: in quo contineri prima facie videbatur: ꝙ theodoſius epiſcopus cum ſuorum ſacerdotum aſſenſu: predictam eccleſiã ſancti Viti pro quibuſdam eccleſijs et rebus alijs in cambium veſtro duxit monaſterio concedendam. ❡ Ad hec epiſcopus ꝓpoſuit memoratus: intentionem ſuam per huiuſ a modi reſponſionē eſſe fundatam: cum enim pars veſtra reſponderit ſe dictam eccleſiam ex permutatione facta per Sabiñ epiſcopum obtinere: confiteri per conſequēſ videbatur ſe credere: ꝙ dicta eccleſia tempore permutationis pertinuit ad eccleſiam Sabiñ. cum permuta b tio inter contractus bonefidei computeť: nec cum alio ꝙ̃ cum dño: vel cum eo q̃ ha c bebať loco domini legitime valeat celebrari. ⁊c̃. Porro memoratus epiſcopus ad ꝓbandum: ꝙ iam dicta eccleſia ad ſe in temporalibꝫ pertinebat: quoſdam teſtes induxit: per quos nitebať oſtendere: ꝙ tam dictam eccleſiã ꝙ̃ molēdina: terraſ ⁊ alia bona eiꝰ Sabineñ. epiſcopi diutius poſſederunt: de illiſ pro ſue voluntatis arbitrio diſponendo. et. c̃. ❡ Intelleximus ſupradictum epiſcopũ intentionem ſuam mĩme fundauiſſe per teſtium depoſitiones: vel procuratoris ſupradicti reſpōſionē: quia exceptionem obijciens: de intētione partis aduerſe non in d telligitur fuiſſe confeſſus: vľ per inſtrumentum ex aduerſo exhibitũ: cum in eo theodoſius epiſcopus a quo permutatio facta proponiť: nō dicatur epiſcopuſ Sabineñ. ꝙ̃ꝙ̃ in trãſcripto quo ꝓcu/

rationis. Similē caſum habes. ſ. de tranſac. preterea a ❡ Reſponſionē: factam per procuratorē monaſterij. ſ. vbi dixit: prepropere. ſic rñdit. ſed in hoc non bene allegabat epũs pro ſe: quia huiuſmodi repentina li. ꝯteſta. non p̄iudicabat monaſterio. in autē. de exhi. re. §. illud. colt. v. arg. xxxij. q. j. apud. ⁊ .v. q. v. §. ſꝫ aliud ibi: qui aũt incōſiderate loquiť ſentiet mala. l. diſt. pōderet. ⁊ meri/ to: qꝛ litis ꝯteſt. directe debet fieri ꝑ interrogatione ⁊ rñſionẽ directã affirmãdo vel negando ſimpliciť. ſ. ꝺ li. ꝯteſta. c. vno. et ſ. de elec. duduꝫ ĩ. ſed hic ꝓcurator ſub forma exceptiōis ſub cōditiōe rñdet: vt patet ex ipſa reſponſiōe. ⁊ ꝑ id qꝺ poſtea ſequitur in lr̃a: vbi dicit: vel ꝑ ꝓcuratoris rñſionem.

b ❡ Bone fidei. Que ſint actiōes bonefidei habeť inſti. ꝺ actio. §. actionũ. ⁊ ꝯnumeranť ibi: xvij. ſcꝫ. actio ex vendito: empto locato: ꝯducto: negocioꝝ geſtoꝝ: mãdati: depoſiti: ꝓ ſocio: tutele: cōmodati. pignaticia: famil. herciſ. cōi diuidũdo: p̄ſcriptis verbis: ⁊ que ꝺ eſtimato ꝓponiť: vt ſi rem meã do tibi: ⁊ eſtimo vt eam vendas. x. aut. x. reddas mihi aut rem. ff. de eſtima. ac. l. j. ⁊ ꝑmutatio de qua fit hic mentio ⁊ hereditatis petitio. Alie ꝟo dicunť actiōes ſtricti iuriſ. vt actio ex mutuo: arbitrium et ꝯſimilia. Nec dicunť bonefidei: quia in eis tm̃ ſeruari debeat bona fides: quia in ꝯtractibꝫ ſtricti iuris ſeruari debet bona fides. ⁊ in q̊cũqꝫ ꝯtractu bona fides interuenire debet. C. de ac. ⁊ obli. bonã fidem. iō dicunť ſtricti iuris: quia non venit in eis niſi ꝙ ſtricte exigit actiōis natura. vnde non veniũt vſure ex mora in ꝯtractibꝫ ſtricti iuris: niſi ſpãliter ſint ꝓmiſſe. ff. de nego. geſt. qꝛ tantũdē. ⁊. C. de vſu. l. iij. ſed in ꝯtractibus bonefidei veniũt vſure ex tempe more. ff. ꝺ acti. emp. ⁊ vendi. iulianꝰ. §. ex vendito. ⁊. ff. de vſu. mora. §. i bone fidei. Item in actiōibꝫ ſtricti iuris nō venit intereſſe: ſi rem dari mihi eſt in obligatiōe: ſecus ſi rē tradi vel factũ. ff. de verbo. obli. vbi autem. §. vltimo. et. l. ſi fundum. ⁊. ff. de re iudi. ſi quis ab alio. §. vlti. ſꝫ iſta oĩa acceſſoria veniũt in bonefidei iudicijs. ff. ꝺ ac. emp. ⁊ vendi. l. j. in ꝑn. ſed nō veniũt in ꝯtractibꝫ ſtricti iuris. Item in bonefidei actiōibꝫ qñqꝫ non veniũt ea de quibus nihil eſt cogitatũ: vt rupta: ceſaꝫ ſimilia ff. de ac. emp. ⁊ vendi. l. fundi. §. ſi rupta. ⁊. ſ. de cau. poſ. cum eccleſia. ⁊ ibi quedam de his tanguntur. In actionibus bonefidei multum exuberat officium iudicis et pinguius ꝙ̃ in actiōibus ſtricti iuris: ⁊ iſtis rationibus dicunť bonefidei: ⁊ alij dicunť ſtricti iuris.

c ❡ Loco dñi: hoc ideo dicit: quia qui dat alienã rē non contrahit ꝑmutationē. ff. de reruꝫ ꝑmuta. l. j. ĩ fi.

d ❡ Confeſſuſ. Hec regula ſumpta eſt. ff. de excep. non vtiqꝫ: ſed nonne ex eo ꝙ ꝯfeſſus fuit ꝑmutationē factã per ꝯſequenſ eſt ꝯfeſſus ꝙ ſit factum de meo tuum: qꝛ illud dicitur ꝑmutatio. ff de re. ꝑmuta. l. j in fi. ⁊ qui ꝯfitetur vnũ per ꝯſequens ꝯfitetur id qꝺ ſequiť ex illo. viij. di. quo iure. ⁊ .ſ. de of. dele. cum ſuper. et. ſ. de do. ⁊ cōtuma. cum dilecti. Preterea tacita ꝯfeſſio habetur pro ꝯteſtatione. ſ. de do. ⁊ cōtuma. prout. Iteꝫ interrogãdo fit cōfeſſio ſiue negatio. xxij. q. ij. qꝺ ait ⁊. xxxij. q. vij. quid in omnibus. ⁊ .ĩ. de homi. cum iuramento. ff. de verbo. obliga. l. j. §. ſi quis ita. Ad hoc dicas ꝙ excipiendo de permutatione non confitetur de intentione aduerſarij. vt hic dicit: qꝛ poteſt eſſe qꝺ de facto fuit ꝑmutatio ⁊ non de iure. Similiter in exceptiōe pacti de non petendo debitum: quia ꝑ hoc non ꝯfiteť debitum: quia poteſt eſſe qꝺ non de iure debuit. Qui excipit debet ita dicere: frater non ꝯfiteor hoc quod dicis: ſed ſi feciſſem pactum factum eſt mihi de non petēdo. Et ſic iſte etiam reſpondet dicendo: ⁊ ſi duduꝫ fuerit ⁊c̃. quia ſic non aſſeruit ſimpliciť: ſed ſub ꝯditione et ideo nō p̄iudicauit talis ꝯfeſſio ipſi monaſterio: qꝛ non fuit ꝯfeſſio ſed exceptio: vel ſi ꝑtinuit ad eccleſiaꝫ Sabineñ. ꝑmutatio interceſſit. Item ſi quis dicat ſe p̄ſcripſiſſe ⁊ aduerſariꝰ dicat: ego interrupi p̄ſcriptionē tuã: nōne ꝑ hanc exceptionē: dicēdo: ego interrupi p̄ſcriptionē tuã: ꝯfiteť de intentiōe aduerſarij: q̃re ergo poſtea audiť ꝓbatio p̄ſcꝑtiōis poſt talē exceptionē ꝑ quã ꝯfiteť de intētiōe aduerſarij. vt. ſ. de teſti. ex tenore. ĩ. ti. ꝓx. illud. Sꝫ dicas: ꝙ nō fateť de p̄ſcꝑtiōe q̃ excipit ꝺ intruptiōe: nec ꝯfiteť ꝺ intētiōe aduerſarij et iō dꝫ ꝓbare p̄ſcꝑtionē q̃ eã opponit. ſ. ꝺ ꝓba. ex lr̃iſ et. ĩ. ti. proxi. illud. Et ſic debet dicere: non credo te preſcripſiſſe. ſed ſi hoc verum eſſet: dico ꝙ interrupi preſcriptionem tuam quam interruptionē probare debet: vt dicit decre. illud. Idem eſt dicendum cum aliquis petitur in virum dicat: non confiteor me eſſe virum tuum: ſed ſi eſſet: conſanguinitas ē inter me ⁊ te:

ratoꝛ vtebaẽ appoſitũ fuerit
a b ſabiñ.per viciũ falſitat.Li/
cet autẽ nimis exceſſerit qui
tranſſcriptũ illius inſtrumẽ
ti falſauit: quia tamen deli/
ctum pſone in damnũ eccle/
ſie redũdare non debet.ac ñ
ſolũ ante ſententiã: verũ eti/
am poſt obijci poteſt excep/
tio falſitatis: cum falſoꝝ in/
ſtrumẽtoꝝ pretextu lata ſen/
c tentia: vſqꝫ ad.xx. annoꝛum
ſpacium valeat retractari ve
d ritate compta: nolumꝰ vt ꝑ
id monaſterio veſtro p̃iudi/
ciũ generetur. ¶ Quia vero no
bis cõſtitit: ſupꝛadictaꝫ ec/
cleſiam ſancti Uiti ꝯſtitutaꝫ
e eſſe in dioce. Sabiñ. epiſco/
pale ius in oĩbus eidem epi/
ſcopo adiudicauimꝰ in eadẽ
iſtis dũtaxat exceptis: que
per autẽtica ſcripta ei noſcũ
tur eſſe ſubtracta: cum ꝑ pꝛi/
uilegiũ vel p̃ſcriptionẽ legi/
timã nullatenus ꝓbaretur ex
empta. ¶ Uerũ quia dictus
epiſcopꝰ qui eandẽ eccleſiaꝫ
vendicabat: munitũ ſe p̃ſcri
ptione legitima nõ oſtẽdit:
q̃ꝗ ꝓbauerit epm Sabiñ.
bona eiuſdẽ eccleſie aliq̃nto
tempe poſſediſſe: vos ab im/
petitiõe epi: q̃ ad tpalia eiuſ/
dem eccleſie ſnialiter duximꝰ
abſoluendos. H ono. iij. ab
bati ſancti Huberti ⁊ ſancti
Martini leodieñ.

Si exceptio iuriſdictiõis excluſiua ꝓpter quã fuit appellatũ ꝓbatur vera iudex appellatiõis non debꝫ de p̃ncipali cognoſcere ſed ſupſedere. Ca. VII

O Lim.et.i. Nuper ex par
te Hu. fuit ꝓpoſituꝫ: ꝙ
litteris pre.n. Treuereñ. ar/
chiepõ p̃ſentatis: idem exci/
piendo ꝓpoſuit: ꝙ auctoꝛita
te ipſaruꝫ reſpondere mĩme
tenebatur: quia vltra duas die
tas extra ſuam dioceſim tra/
hebatur in cauſam: ⁊ quia di/
ctus archiepõs hãc exceptio
neꝫ admittere recuſabat: vo
cem ad nos ap. emiſit. et. i.
Poꝛro pꝛocuratoꝛ partis ad/
uerſe reſpondit: ꝙ ideꝫ Hu.
vltra duas dietas extra ſuã
dioceſim minime trahebatur:
cum ipſe archiepiſcopus ter
f minum in tali loco ſtatuerit
qui remotus ab illo nõ erat
vltra quam pꝛouiſum eſt per
conſti. conci. genera. et. i.
Diſcre.ve.mandamus: qua/
tenus ſi ꝓcuratoꝛ dicti Hu.

vt.s.de teſti.ex tenoꝛe.nam ſic reſpondendo non con fitetur de intentione aduerſarij: nec onerat ſe aliqua ꝓbatione ſed aduerſarium.niſi tũc demũ cum actoꝛ fũdauerit intentionẽ ſuam: quia tũc exceptio ꝓbanda ẽ vt no.i.e.exceptionẽ. a ¶ Per viciũ: hocipſo debuit ſuccumbere monaſteriũ.s.de reſcrip.olim. b ¶ Licet autem: rñſio q̃ſi tacite queſtionis. Poſſet q̃s dicere: ſi inſtrumentum falſauit.ergo hocipõ debuit ſuccũbere monaſteriũ qḋ exhibet inſtrumentũ falſum. Rñdet papa delictũ ipſius qui ipm falſauit nõ debet ĩ damnũ monaſterij redundare. xvj.q.vj.ſi epſ. Vel itellige potius qḋ allegabatur ꝯtra monaſteriũ ex ꝑte epi vt ꝑ hoc amitteret cãm: vt.s.de reſcrip.olim: ꝓpter ꝯſimilẽ falſitatẽ tulit Eugeniꝰ papa ſententiaꝫ ꝯtra eccleſiã Oſen.s.de in inte.reſti. tuꝫ ex lr̃is. Sed q̃re non hic papa tulit ſniam ꝯ monaſteriũ: q2 non ꝯſtitit capituluꝫ fuiſſe in culpa: vt bene ĩnuit littera iſta: delictũ ꝑſone ⁊c̃. c ¶ Ad.xx.annos.C.de fal.q̃rela.de hoc dictum eſt.s.de ꝓba.licet. d ¶ Compta Sed vtrum talis ſentẽtia teneat ipſo iure dubitari cõſueuit ꝙ nõ videtur: q2 exceptio non datur ex ea.ff. de excep.q̃ agnitis. Sed ſi nulla eſt ipõ iure.qualiter incipit valere etiam poſt an.xx.q2 qḋ ab initio non valet tractu tp̃is nõ ꝯualeſcit.ff. de reg.iur. qḋ ab initio.⁊.l.pe.xvj.q.iij.§.poteſt.vero.ꝙ ſi p̃uatus.⁊.s.de elec.auditis. Dicas ꝙ talis ſentẽtia tenet ⁊ in ſuo roboꝛe durabit.⁊ ſeruari debet quouſqꝫ falſitas reuelata fuerit.s.de fide inſtru.accepimus.§.interim. q̃ꝗuis articulus ille dubitabilis eſt durabit ſnia: reuelata vero veritate. tunc pꝛimo apparet ꝙ nulla fuit.⁊ ideo tũc ꝓnũciabitur nulla ſic.i.de frigi.⁊ malefi. fraternitatis. in fi. et quicq̃d occaſiõe talis ſnie pꝛeceptũ vel obtentũ eſt: nõ caſſabitur ſicut per ſententiã ius non ꝯſtituitur: ſed ſi qḋ erat declaratur: cum ſententia pꝛofertur.ff.ſi ſerui.vendi.ſicuti.§.ſed ſi queritur.⁊ h̃ dicit littera iſta valeat retractari veritate comperta ſicut eſt in ſententia lata per falſum ꝓcuratoꝛem: quia falſitate pꝛobata iudicium nullum tunc pꝛimo apparet.s.de ꝓcura. in noſtra.et C.eo.titu.licet. e ¶ In dioce.xvj.q.vij.omnes.et xcviij.q.ij.monaſteria.

O Lim ⁊ infra. ¶ Qui propter exceptionẽ nõ admiſſam appellat coꝛam iudice appellatiõis ꝓbare debꝫ exceptionem eſſe veram. Ita cõiter ſummatur. Sed ſm hanc ſũmationem hec decre.ẽ indubio ꝑ di.c. interpoſita. de appellatiõibus: ideo poteſt ſummari aliter intelligendo ꝙꝫ h̃ ſcribitur executoꝛibus illarũ ſentẽtiarũ.⁊ ſic. Exceptio inferens nullitatẽ ſententie etiam coꝛam executoꝛe auditur ad effectuꝫ vt ſi veram eſſe cognouerit ſupſedeat. Vel tertio ſic intelligẽdo ꝙ iſti erãt iudices appel.vt in rubꝛo. Et taꝫ iſte ꝙꝫ p̃cedens eſt no.intellectꝰ. In pꝛima ponitur appellantis q̃rela. In ſcḋa ꝓuiſio: ibi. Diſcretioni. Et vt ꝑꝫ ex p̃dictis hꝫ iſte tex.duos intellec.ſm pꝛimũ ⁊ magis cõeꝫ pone ſic caſum. V. tractꝰ coꝛaꝫ iudice delegato oppoſuit ꝙ trahebatur vltra duas dietas: replicabatur vt in lr̃a. Demuꝫ ꝓpter exceptionẽ nõ admiſſaꝫ fuit appellatũ: delegatus appellatiõe nõ obſtãte excõicauit illũ. V.⁊ fuerũt impetrate lr̃e ab aduerſario ſuper executiõe iſtiꝰ ſnie ad iſtos de q̃bꝰ in ſupꝛaſcꝑtiõe: coꝛã quib9. V. ꝓpoſuit exceptionẽ ſuam: ⁊ q2 nõ audiebatur. mãdat eis papa vt ĩ lr̃a patet. Scḋm aliũ intellectũ pone caſuꝫ. ꝙ. V. appellauit ⁊ impetrauit lr̃as ad iſtos iudices in ſupꝛaſcriptiõe ꝯtentos: q̃b9 papa mãdauit: vt ꝑꝫ ĩ lr̃a. Et iſte intellectꝰ eſt magis planꝰ ⁊ lr̃e ꝯſentaneꝰ. Abbas f ¶ In tali loco: ſtatuerit ex eo qḋ dicitur ꝑꝫ: ꝙ ſi aduerſariꝰ meꝰ impetrauit lr̃as vltra duas dietas.extra dioceſim meã: ⁊ iudices volũt venire vſqꝫ ad locũ illũ q̃ nõ diſtet vltra duas dietas: nõ poſſum ꝓpterea eoꝝ iudiciũ declinare: q2 nõ trahũt me vltra ꝙꝫ ꝓuiſum eſt ꝑ ꝯciliũ gñale.⁊ ita nõ faciũt ꝯ ꝯciliũ: vt hic lr̃a pꝛobat.⁊.i.vbi dicit ſe in cauſam trahi vltra duas dietas et h̃ idẽ dicit ꝯſtitutio illa.s.de reſcꝑ.nõnulli. Sꝫ nũ/

a ꝓbare potuerit exceptionē quam coram archiepō ꝓpoſuit ſepe dicto: videlicet ſe in cauſam trahi vltra duas dietas contra ɔſti. concil. gene. vos appellationē dicti Hu. legitimā decernentes: nego b cio ſupſedere curetis. Idē archidiacono. traſlig. officiali et. I. C. turoneñ. Pro defenſione ſue eccleſie poteſt quis opponere exceptionē excōicationis ꝑiurij vel aliam legitimā exceptionē nec per replicationē excōicationis vel periurij repelli poteſt. Ca.

DIlecti filij. S. et VIII P. ac. C. canonici eccleſie ſancte marie: trāſmiſſa nobis petitiōe monſtrarūt: ꝙ cū. M. canōicus eiuſdē eccleſie: ipſos corā delegatis a nobis traxiſſet in cauſam: ſuper eo ꝙ ſe opponūt electioni a quibuſdaꝫ canonicis gradeñ. facte de ipſo in priorem eccleſie ſupradicte: ijdem ꝓpoſuerūt: ꝙ dictus. M. non debebat audiri: eo ꝙ excōicatus erat: ⁊ ꝑiurij crimine irretitus. Cunqꝫ dictus. M. prefatis. H. et. P. ꝑiuriū ⁊ excōicationē in modū exceptionis ⁊ replicatiōis obijciens: eoꝝ exceptionē elidere niteref: ꝓcurator eoꝝ ꝓpoſuit: ꝙ eiꝰ ſup h' ꝓbatio recipi n̄ d̄bebat: q2 ⁊ ſi obiectū prefatis canonicis ꝑiuriū ꝓba c ref: non eſſent ꝓpt' hoc a defenſione ſue eccleſie repellendi. Adiecit etiā ꝙ ɔtra excōmunicationē dicto. M. ī modū exceptiōis obiectā: excōicatio ſupradicti. S. replicari non poterat. q2 exceptio ipſi M. oppoſita ⁊ ꝓbata eundē repelleret ab agēdo. replicatio vero ſepe dictum. S. ne d quaqꝫ a defendēdo repelleret: ſi etiam ꝓbaref. et. ī. Ip e ſi vero iudices interlocuti fuerunt ꝙ prius ꝓbatiōes reciperent ſup replicatiōe p̄miſſa: ꝓpter qđ ad noſtram audiētiā fuit appellatuꝫ. ¶ Quocirca mandamꝰ: q̄tenꝰ ſi res f ita ſe habet: reuocato in irritum. ⁊c. Gregorius. ix. I. et. M. canoñ. Prageñ.

quid iſte reus ꝓcurabit illos veniēdo ad locū? nō credo: de hoc dixi in ɔſtitutiōe illa: nōnulli. a ¶ Potuerit. Sic videt ꝙ ille q̄ appellat ante ſniam diffinitiuā a grauamie: ꝙ in cā appellatiōis neceſſe habeat ꝓbare coram iudice appellatiōis cām ſue appellationis veraꝫ fuiſſe: ſic. ſ. de teſti. ex pte ade. Sꝫ contra videt qđ ſufficit ꝓbare corā iudice appellationis. qđ iudex inferior exceptionem admittere noluit. ſ. de offi. dele. cū cauſa. et. ī. de ap. vt debitus. ⁊ melius. c. dilecto. Illud ɔ̄riuꝫ ex pte Ade ſoluit in illa decre. alia vero ɔtraria ſoluunt ꝑ decre. ī. de ap. interpoſita. j. Reſ. cū eni quis ꝓbabilem cauſam exponit quaꝫ dicit ſe ꝓbaturū ſi iudex ipꝫ repellat et ꝓpter hoc appellat: tūc in cā appellatiōis nō eſt neceſſe ꝓbare cauſam veraꝫ eſſe: ſꝫ ſufficit ꝓbare ꝙ non fuit admiſſus. ſi vero nō obtulit ſe ꝓbaturū. ſed illaꝫ tm̄ allegauit tūc in cauſa appellationis probabit cauſam illam veram fuiſſe. alias ad priorem iudicem remittet ſm tenorem illius decre. ī. de appel. interpoſita. ⁊ ſm illam hodie ꝓcedendum eſt: ⁊ ideo in hac decre. debet probare ꝙ trahebat vltra duas dietas: quia cum ꝓpoſuit ſuam exceptionē non obtulit ſe illam ꝓbaturū ſed in decre. illa: dilecto. ī. de appel. non obtulit ſe ꝓbaturū ⁊ tamen ſufficit ꝓbare ꝙ non fuiſſet admiſſus ibi iam ɔſtabat de exceptione ꝑ ɔfeſſionē presbyteri factam coram auditore. Sed dubitabat an ꝓpter illam vel alias legitimas fuerit appellatū. ⁊ ideo ſufficit ꝓbare ꝙ ꝓpoſuerat illas ei: ⁊ ꝙ nō fuiſſet admiſſus ⁊ eodē mō rñdeas ad illam. ſ. de offi. dele. cū cauſam. quia iudices ibi certi erant de exceptiōibꝫ: q2 bene ſciebāt vtruꝫ habuiſſent ſubdelegationē iudicis vel excuſationē ipſius hodie enim ſeruandū eſt ꝓut dicit illa decre. interpoſita appel. b ¶ Supſedere curetis: ſupple abbatē ſancti Lau. ⁊ eiꝰ ɔiudices ad q̄s Hu. lr̄as impetrauerat ɔ̄ ipſius aduerſariū ſup ꝓſecutiōe appellatiōis ſue ꝓcedere ꝑmitterēt iux̄ traditā ſibi formā. alioq̄n iſti ꝓcedēt iux̄ traditā ſibi formā: nō obſtātibꝫ lr̄is impetrat' ad abbatē ſancti Laurentij ⁊ eius ɔiudices. Si vero Hu. nō ꝓbauerit ſe trahi vltra duas dietas ex̄ dioceſim. abbas iſte ſci Huberti ⁊ eiꝰ ɔiudices ꝓcedere in negocio ſibi cōmiſſo nō omittāt ad petitionē aduerſarij. et iux̄ mādatū ad ipoſ directū nō obſtātibꝰ lr̄is impetratis ad abbatē ſci Lau. ⁊ eius ɔiudices ſicut ɔtinet in antiq̄ decre. al's eſſet manifeſtū ɔtrariū. ī. de ap. vt debitus. cū ſi. Sꝫ iſti q̄bus ſcribit nō erāt iudices appellatiōis: ſꝫ dati erāt ad exequendā q̄ſdam ſnias ſuſpenſionis ɔ̄ iſtuꝫ Hu. latas ab archiepō Treuereñ. poſt appellationē ab iſto Hu. interpoſitā ⁊ cognoſcere debent de appellatione Hu. q2 h' eis mādat ꝑ lr̄as iſtas et ſi Hu. nō ꝓbauerit exceptionē ꝓcedent poſtea ad exequendas ſentētias ſuſpenſionis latas ab archiepō p̄dicto.

DIlecti filij. ¶ Per excōicatiōis ⁊ ꝑiurij exceptionē a ſua vel eccleſie ſue defenſiōe q̄s repelli nō debet. Vel ſic. vt in rubro. Prima ponit petitionē appellātis. Secunda dat iudicem: ibi. Quo circa. Ab. c ¶ A defenſiōe: ſic patet ꝙ q̄libet admittitur ad defenſionē eccleſie ſue etiam ꝑiurus: q2 etiam ad agendū ſiue ad accuſandū admitteret ꝓſeq̄ns ſuā vel ſuoꝝ iniuriā. iij. q. xj. negāda. ij. ⁊. iiij. q. vlti. oībus ergo multo fortiꝰ ad defendēdū cū ad defendēdū admittit q̄ al's ab agēdo repellit. ſ. e. cū inter. ⁊. ī. e. c. cū dilecte. d ¶ Defendēdo: ⁊ ex hoc patet: ꝙ excōicatus tam ſe q̄ꝫ eccleſiā ſuam defendere pōt. agere vero nequaq̄ꝫ vt hic. ⁊. ſ. e. cū inter. ⁊. ī. e. c. pxi. e ¶ Interlocuti fuerunt: ⁊ male: quia ſi hoc eſſet ꝓbatū. non repelleret: q2 excōicato vel crimioſo licitū eſt defendere tam ſe q̄ꝫ eccleſiā ſuam. ſ. e. cū inter. Et ē arg. ꝙ non debet quis admitti ad ꝓbandū: q̄ ꝓbato non ꝓdeſt. C. de ꝓba. ad ꝓbationē. ſ. de offi. dele. cum ɔtingat. ad fi. vbi de hoc. f ¶ Habet: hic habes ꝙ ɔtra exceptionē doli non dat replicatio de dolo. ff. de do. excep. apud celſum. §. marcellus. Sed ɔtra habes. ſ. e. cū eccleſiaſtice. ⁊. ī. de diuor. ſignificaſti. ⁊. ī. de adul. intelleximꝰ. ⁊. c. ſeq̄n. ⁊. xxxij. q. vj. nihil iniquus. ff. ſolu. ma. viro. ſꝫ veritate inſpecta nō ſunt ɔ̄ria q̄ ad finē: q2 vnꝰ ē finis ſiue effectꝰ ſiue replicatio doli det ſiue negef. ſ. ne alt' d' dolo ſuo cōmodū h̄eat ī caſu p̄ñti n̄ dat replicatio. ad h' ne alt'. ſ. actor agere poſſit cum ſit ex/

Si per exceptionẽ ſuſpẽſio
nis contra quaz replicatᷓ de
nullitate oꝛdĩatio eccleſie re
tardatᷓ fit abſolutio ad cau/
telam. Ca. IX

Apoſto/lice ſe.et.ĩ. Sane voƀ
apud ſe.apoſto.ꝯſtitutis:q̃/
dam ſuſpenſionis ⁊ amotio
nis a bñficijs ſentẽtie:ſũt in
modum exceptiõis obiecte.
¶ Quas licet ꝓponeretis:
vos poſſe nullas eſſe ꝑ teſteſ
idoneos ⁊ inſtrumẽta ꝓba/
re. ¶ Ne tamẽ oꝛdinationez
pꝛageñ.eccleſie: ꝓpter quam
veneratis hmõi obiectionis
a obſtaculo ꝯtingeret retarda
ri. ¶ Sententias ipſas rela
b xamus ad cautelam. Idem
decano Lincoñ.

Excõicatio
nis exceptiõe non obſtante
valet reſcriptũ impetratũ in
cauſa appellatiõis licet ꝺ ex
cõicatiõe lata poſt appella/
tionẽ a grauamine non faci/
at mentionez. Ca. X

Dilecte in chꝛiſto filie
ꝑoꝛiſſa ⁊ ꝯuentus ꝺ campeſ/
ſia:nobis ſignificare curarꝫ
ꝙ cũ inter ipſas ex vna ꝑte:
et pꝛioꝛe ⁊ ꝯuentũ de buccel
leia ex altera:ſuꝑ q̇buſdã de
cimis ⁊ rebus alijs: ꝓ qui/
bus ꝯueniebãtᷓ ab illiſ coꝛã
abbate ſancti Bñdicti ⁊ eiuſ
collegiſ auctoꝛitate apo.que
c ſtio verteretᷓ:⁊ ipẽ ad noſ ex
ſufficiẽti grauamine appel/
laſſent:ac nũciũ ſuuz ad ap.
miſerint ꝓſeq̃ndam:p̃fati iu
diceſ poſtmodũ tulerũt excõ
municatiõis ſnĩam in eaſdez
Noſtris ergo litter⁊ ſuꝑ ap.
p̃fata non facta mẽtiõe ꝺ ex/
cõicatione ꝑ eundem nũciuz
ad pꝛioꝛez de angles.⁊ ſuos
ꝯiudices impetrat⁊:ꝑs adũ/
ſa ex eo ſe appellaſſe ꝓponẽſ
ꝙ ipĩ iudices exceptionẽ ex/
cõicatiõis p̃dicte: ꝯ ipas ab
eadẽ ꝑte ꝓpoſitaz: admittere
d denegarũt:ad ꝑoꝛẽ de gerne
moe ⁊ ſuos ꝯiudices: nr̃as
ſuꝑ ƀ lr̃as impetrauit:coꝛam
quibus ex ꝑte ipſarũ fuit ex
cipiendo ꝓpoſitũ: ꝙ cuz poſt
appellationẽ legitimã dicta
ſententia lata fuerit ⁊ cuili/
ret abſoluit eos ad cautelã.

cõicatus.ſed admitteretᷓ hic replicatio ſi actoꝛ excõi/
catus admitteretᷓ ad agẽdũ qꝺ eſſe non debet:⁊ ita cõ
mune delictũ noceret vni ⁊ alteri nõ: vnde nõ obeſſet
ei excõicatio:⁊ ita intelligitᷓ lex p̃dicta apud celſuz.§.
marcellus. Ideo ibi non datᷓ replicatio.ne ſez cõis ma
licia alteri ſit lu
cro alteri ꝟo dã
no. Verbi grã.
Dolo induxi te
ad aliq̇d ꝓmittẽ
dũ: deinde indu
xiſti me dolo ad
remittẽdũ.⁊ ſic
vterqꝫ eſt in do/
lo ꝗ caſu ſi ago
ꝯtra te ad id qꝺ
ꝓmiſiſti mihi ꝑ
dolũ meuz mihi
poter⁊ opponere
doli exceptionẽ
quam exceptio/
nem non potero
remouere ꝑ meã
replicationem ſi
daretᷓ hic repli/
catio repelleretᷓ
reus:⁊ actoꝛ re/
maneret ĩ lucro
de dolo qꝺ eẽ nõ
debet. Et ideo ĩ
l.illa non datᷓ re
plicatio:⁊ in cõ/
trarijs datur re
plicatio ꝓpꝫ eã/
dẽ cãm: vt patz
in adulterio vi/
ri ⁊ vxoꝛiſ. Ver
bi grã. Mulier
repetit virũ ſuũ
ipſe opponit ei
adulteriũ excipi
endo ꝯ eã ⁊ ipa
replicat ꝯ euz ꝙ
⁊ ipẽ ſilitᷓ ẽ adul
terat⁹.ƀ admittitᷓ replicatio mulier⁊: iõ.ſ. ne ille lucꝝ
habeat ꝺ ſuo adulterio ſi replicatio mulier⁊ ñ admitte
retᷓ: et ſic remaneret marit⁹ ĩ lucro ꝺ dolo ſuo vt vxoꝛẽ
repelleret ita ⁊ vni noceret adulteriũ alteri ꝟo nõ: qꝺ
eſſe nõ debet:⁊ ſic intellige.s̃.eo.cũ eccl'iaſtice. Et ita
patet ꝙ idẽ eſt replicationẽ dare qꝺ denegare:⁊ ſic ea
dem ratio eſt vtrobiqꝫ:⁊ hic eſt ratio alia q̃ redditᷓ in
littera.⁊ melius.s̃.eo.cum inter.

Apoſtolice. ¶ Põt diuidi in q̃ttuoꝛ partes.
Nam ꝑmo ponit exceptionẽ. Scꝺa: ibi. Quas:
replicationẽ. Tertia: ibi. Ne tñ: relaxatiõiſ cãz. Quar
to relaxationẽ: ibi. Snĩas. Ab. a ¶ Contingeret
retardari: ex hoc videtᷓ ꝙ ſuſpenſus ab officio ⁊ bñfi/
cio nõ poſſet agere tanqꝫ excõicat⁹ eſſet maioꝛi excõi/
catione.arg.s̃.de ꝯſue.cũ dilectus.⁊.s̃.de elec. cũ intᷓ
R.ibi ſuſpenſus nõ põt eligi.⁊ ſic elect⁹ nõ poſſꝫ age
re ꝓ ſua electiõe.arg.ꝯ.ĩ.de cle.excõ.mi.c.vl. vbi ha/
bes ꝙ ſuſpẽſi eligere poſſunt:⁊ ſic poſſunt agere pꝛo
ſua electione: ſic ⁊ exercere ea que ſunt iuriſdictiõis.s̃
de elec.illa. Solu. ꝯtraria iſta loquuntᷓ in diuerſo caſu
hic enim loquitᷓ de ſuſpenſiõe iudicis:⁊ in ꝯcoꝛ. ꝯtra/
ria loquuntᷓ de ſuſpenſione canonis: ⁊ canon mitius
agit qꝫ miniſter iuris.ff.de arbi.celſus.⁊.l.pꝛeceden/
ti.in fi.cum ergo iſti ſuſpenſi dicantur per ſententiam
hominis ab officio ⁊ beneficio.iam non intereſt ipſoꝝ
agere pro eccleſia cum ab ipſius beneficio pꝛiuati ſint
et pꝛecipue cum agunt pꝛo re ſpirituali.ſcilicet pꝛo oꝛ
dinatione eccleſie a qua pꝛiuati ſunt per ſuſpenſionez
vnde cũ nõ poſ/
ſent eligere vel
eligi: nõ poſſent
ꝓſequi cauſam
electionis: quia
non poſſunt age
re pꝛo eo qꝺ poſ
ſidere non poſ/
ſunt pꝛo ſe vel ꝓ
alio: argu.ĩ. de
cleri.excõ.mini.
ſi celebꝛat.ĩ alijſ
autem negocijs
pꝛopꝛijs vel ec/
cleſie quilibet ſi
mandato eccle/
ſie agerent bene
admitterentur:
quia non ſunt ꝑ
uati cõione ho/
minũ.s̃.eo.a no
bis.ſed quia ꝑ/
uati ſunt cõione
ſacramẽtoꝝ ad
ſacramenta ſpi/
ritualia non ad/
mittuntᷓ: niſi ꝑ/
us fuerint reſti/
tuti.⁊ ideo fue/
runt abſoluti ne
ꝯtingeret oꝛdi/
nationem eccle/
ſie impediri que
in pꝛeſentia do/
mini pape fieri
debebat ꝑ iſtos
et ideo ne oꝛdĩa/
tio ſiue electio
eccleſie impedi/
retur. b ¶ Ad cautelã: ſic.s̃
de teſti.veniẽs.in fi.⁊.ĩ.de ap.ad ꝑñtiam.⁊.ĩ.ꝺ ſentẽ.
excõ.ꝑ tuas.⁊.xxiiij.q.j.audiuim⁹.

Dilecte ¶ Per excõicatiõis exceptionẽ a ꝓſe/
cutione appellatiõis q̇s repelli non debet. Sic
cõiter ſũmatᷓ. Sed hec ſũmatio non ꝯtinet aliquã du
bitationẽ ꝑ.c.cũ intᷓ.s̃.e.⁊.ĩ.e.c.fi. ideo ſũmo ſic vt in
rubꝛo. Et ſm ƀ eſt caſus nota.⁊ foꝛte ſingu.ꝑ quẽ poſ
ſet colligi vna regula: ꝙ de ĩnouato poſt appellatio/
nẽ etiã ab interlocutoꝛia nõ eſt neceſſe in reſcꝑto fac
re mentionẽ: de quo infra dicã. Diuiditᷓ hec decre. Nã
in ꝑma ponitᷓ appellantis narratio. In ſcꝺa appella/
tionis cõmiſſio: ibi. Quo circa. Ab. Sic. c ¶ Ex
ſufficienti: ſimile.s̃.vt li.nõ ꝯteſta.accedẽs: ſed dic' g̃/
uamine.ſ.expꝛeſſo coꝛã iudice.al's appellatio non ad/
mittitᷓ niſi cauſa ꝓbabili allegata: que ſi eſſet ꝓbata
debeat legitima reputari.ĩ.de ap.vt debit⁹.⁊.c.inter/
poſita.⁊.c.cũ ſpeciali.⁊.c.cũ cauſam.⁊.c.dilecto.
d ¶ Denegarũt: ⁊ bene.vt ſequitᷓ.ĩ.in fi. qꝛ licet ex/
cõicate eſſent etiã ab initio ⁊ ab alijs iudicib⁹ nihilo/
min⁹ poterãt appellare ſi g̃uarentᷓ ⁊ lr̃as impetrare.
s̃.eo.cũ inter.⁊.ĩ.eo.c.pꝛoxi.et vlti. vnde littere ſuper
hoc impetrate valuerunt: vt.ĩ.ſequitur.

a ¶ Recipent ꝛ male fecerũt: quia debebãt illaꝫ ad mittere: quia vt ſepius dictum eſt: excõicati a ſua defenſione repelli nõ debent qḋ iſti facere nolebant: ꝛ iõ q̃cq̃d fecerũt poſt appellationẽ in p̃ſtinũ ſtatũ reuocatur. b ¶ Si eſt ita. ſ. qḋ prioꝛ de gernemoẽ nõ recepat exceptionem priorisse. c ¶ Prioꝛẽ ꝺ gernemoe: qḋ fuit primũ reſpectu iſtius mandati: ſed fuit tertiũ mandatũ reſpectu p̃mi directi ad abbatem ſancti Benedicti. Et iſte lincolnieñ. decanus poſtq̃ꝫ ꝯſtiterit ſibi de appellatione ꝑoꝛiſſe interpoſita coꝛaꝫ ꝑoꝛe de gernemoe ꝑ eo ꝙ exceptionem prioꝛiſſe nõ recipiebat: debꝫ cognoſcere ſup eo de quo prioꝛ de gernemoe debuit. ſ. an appellatio monachoꝝ fuerit legitĩa vł nõ: ꝛ ſi iſte inuenerit monachos legitime appellaſſe procedet. ſi minus legitime ꝯdemnabit ꝑoꝛem. ꝛ ꝯuentum ad expenſas reſtituendas prioriſſe ꝛ remittet partes ad prioꝛem de angles.

mationẽ electionis q̃ꝫtum ad ius eligendi appellauit pars altera. ꝛ ſic ab eadem ſentẽtia poteſt vtraq̧ ꝑs appellare: ſic. ĩ. de teſta. Rainutius. ꝛ. c. Raynaldus. quia ſunt in ſentẽtia plura capitula alꝰ nõ haberet locum duplex appellatio ab vtraq̧ parte. f ¶ Excludi: vt. ſ. c. ꝑxi. ꝛ. c. cum inẽ. et. c. vlti. g ¶ Defenſio. Ex hac littera videẽ ꝙ iſti ꝺ capitulo erant rei ex eo ꝙ dicit legitima defenſio ſed apparet ipſo facto ꝙ erant actoꝛes quia petebant electionem ſuam confirmari. ꝛ ius eligend ad ſe ſpectare dicebant: ĩ iſtis duabus obtinuerunt in tertia petitione ſuccubuerũt ſuper qua appellauerunt: ꝛ ex eo etiam ꝙ dicit partem aduerſam ñ eſſe cogendam ad reſpondẽduꝫ illis de capitulo et ſic erant actores: ſed actoꝛ excõmunicatus nõ admittiẽ ad agẽdum. ĩ. c. proxi. Qualiter ergo iſti admittunẽ: et ſic eſt argu. ꝙ excõmunicatus admittiẽ ad agẽdum.

bet excõicato defenſiõis auxiliũ competere dinoſcatur: memoꝛati iudices exceptionẽ ꝑtis ꝯtrarie (ſicut nec debebãt) admittere noluerũt: ſed cũ dictꝰ prioꝛ de gernemoe ꝛ ꝯiudices ſui: talem exa ceptionẽ non recipent earundem: ipſe noſtrã audientiam appellarit. ¶ Quo circa mãb damꝰ q̃tenꝰ ſi ẽ ita: reuocato in ſtatũ debitũ quicq̃d poſt hmõi ap. inuenerit attentatum. in eodeꝫ negocio iuxta prioꝛis mãdati noſtri ad prec fatũ prioꝛẽ ꝺ gernemoe ꝛ cõiudices ſuos directi tenoꝛeꝫ preuia ratiõe ꝑcedas. Idẽꝫ abbati ſctĩ Saluatoꝛis papieñ. et vercelleñ. prepoſi.

Per exceptionẽ excõicationis a ꝓſecutiõe appellationis etiã oꝛiginalis actoꝛ repelli non debet. Ca. XI

Significauerũt nob capitulũ de conarẽ. ꝙ cũ. P. ĩ ſuũ archip̃ſbyterũ elegiſſent mediolañ. archieps p̃ſentad tã ſibi electionẽ renuens cõfirmare: quendã ꝫepũ clericum in archip̃ſbyterũ inſtituit eccleſie ſupꝛadicte. quare ipſis ad ſedem apo. appellantibꝰ: p̃poſito ſancti Stephani cauſam ipſam ſup hiſ dicimur cõmiſiſſe: q̃ electionem ipſoꝝ ꝯfirmãs: ꝛ ꝓnunciãs ius eligendi ad ipſum capitulũ pertinere: partẽ aduerſam ab impetitiõe ipſoꝝũ e abſoluit: a q̃ ſnĩa ptes ad ſedem ap̃lica appellãtes cãꝫ ipam vobis obtinuere committi: ſed a pte altera exceptione excõicatiõis oppoſita ꝯtra capl'm memoꝛatũ: vos minꝰ ꝓuide attẽdẽtes: ꝙ p̃textu excõicatiõis oppoſite: a ꝓſecutiõe appellatiõis nõ f debeat q̃s excludi cũ oĩs leg gitima defenſio excõicato in iudicio reſeruẽ partem aduerſam non eſſe cogendã ad reſpondendũ eiſdem: perperam decreuiſtis: ꝑter qḋ dictũ capitulũ noſtrã audiẽtiã appellauit. et. ĩ. ¶ Mãdamuſ quatenꝰ ſi ẽ ita: exceptio

ꝑut hic dicit: quia ea eſt foꝛma appellatiõis que interponiẽ a grauamĩe. ĩ. de appel. cuꝫ in eccleſia. ꝛ. c. vt debitus. ꝛ ille prioꝛ de angles. poſtea cognoſcet ꝺ appellatiõe ſibi cõmiſſa interpoſita abbate ſancti Bñdicti.

Significauerũt. ¶ Hic eſt caſus ſingularis q̃tenus dicit de actoꝛe. Diuidiẽ in duas ptes. In p̃ma ponit querelã appellãtis. In ſcḋa inſtruit iudiceꝫ a quo: ibi. Mandamꝰ. Abbas. d ¶ Renuẽs ꝯfirmare: qḋ facere potuit. ſi nõ erat idoneus: ꝛ illos potuit priuare iure eligẽdi: vnde ſi ħ fuit verum tenebat archiepi inſtitutio. ſ. de elec. nihil eſt. ꝛ. c. q2 ꝑpẽ. ad ip̃m enĩ ptinet examĩatio ꝛ ꝯfirmare dictũ electũ vel repꝛobare: vt ibi diciẽ: alꝰ iuſta fuit appellatio clericoꝝ qḋ patuit poſtea ꝑ ſnĩam. vel ideo hic eaꝫ noluit ꝯfirmare: q2 dicebat archieps ad ip̃m ſpectare ius eligendi archip̃ſbyterũ in plebe: ꝛ ħ apparet ꝑ ſententiam iudicis delegati q̃ ꝯfirmauit electionẽ capituli et ꝓnũciauit ius eligẽdi ad ipꝫ caplꝫ ptinere. e ¶ Abſoluit: ſup quo fuit hec abſolutio hic non diciẽ potuit eſſe ꝙ capitulũ petebat a parte aduerſa expenſas. vel foꝛte petebat fructꝰ ꝑceptos ab illo inſtituto q̃ peti poterãt: vel qḋ vlterius non haberet vocẽ ꝯdictiõis in electione. ꝛ ſup hoc appellauit capitulũ q̃ꝫtum ad ꝯfir

goꝙ in eo ꝙ ꝯdemnati fuerunt quaſi rei intelligunẽ. ne ergo ſuũ ius amittant ꝑ iniquam ſententiã admittũtur ad defenſionẽ iuris qḋ amiſerant ꝑ ſnĩam ꝛ ſic quicquid faciũt totũ eſt ad ſui defenſionem: ꝛ ideo admittuntur non obſtante exceptione excõicatiõis. quia pretextu excõicationis non eſſ aliquis ꝯdemnãdꝰ iniuſte aut etiam abſoluendus. per talem enĩ ſententiaꝫ iniquam admitterent iſti ius ſuũ ſi non admitterenẽ ꝯtra ſententiã: ꝛ ſic tranſiret in rem iudicatam: quia ex eadẽ rõne nõ poſſent appellare: ſꝫ q̃libꝫ ꝯdẽnatꝰ p̃t appellare. vt. ſ. c. cũ inẽ. ꝛ ꝓſeq̃ appellationẽ ſuã. ĩ. c. c. vl. ſecꝰ vr ſi eẽt lata ꝑ eo ſnĩa: q2 tũc ñ vr valere ſentẽtia ſi ẽ excõicatꝰ actoꝛ: ſꝫ cã ꝑpterea nõ piret: q2 eo abſoluto agere poſſꝫ. ſic ꝗ iſti ſũt audiẽdi. Quid faciãt iudices ſi iueniãt ſnĩaꝫ iniquã. debẽt eã caſſare. Sed nunq̃d ꝯdẽnabũt alterã ptẽ ipi excõicato? vr ꝙ ſic. q2 ħ ad officiũ eiꝰ q̃ cognoſcit ꝺ appellatiõe ptinet. ꝛ ſic fertur ſententia ꝑ actoꝛe excõicato ex certa ſcientia. Sꝫ ꝯtra. ĩ. eo. c. proxi. in fi. Foꝛte poſſet dici ꝙ ꝯdemnatio differtur in tempus abſolutionis: ex quo iam releuatũ eſt grauamen: in caſu illius capituli: credo ꝙ capitulum fuit excõmunicatum poſt appellationem pro alia cauſa ꝛ ab alijs iudicibus. ꝛ ſic minus contineret du

bitationis. Sed non eſt verum ꝙ ferat̃ ſententia pro excõicato: quia nõ ꝯſtat illũ excõicatũ eſſe. imo repellitur excipiẽſ: nec audit̃ volẽs reprobare excõicationẽ et ſic põt iudex ferre ſnĩan ꝓ tali: ſed ſi poſt ſnĩam latam vellet ꝓbare ꝙ actor erat excõicatꝰ. audiret̃ forte quia exceptio excõicatiõis in q̃libet parte lit̄ admittit̃. vt .ĩ. c. ꝓxi. ſed ſnĩa q̃ ꝓceſſit nõ minꝰ robur obtinet firmitatis. ⁊ executio ſola impedit̃ ſi poſt rem iudicataꝫ excõicatio ꝓbetur. vt in decre. Inno. iiij. q̃ ſic incipit. Pia ꝯſideratiõe. i fi. li. vj.

a ¶ Procedatis. Hic remittitur cã ad eoſ a q̃bus fuit appellatũ: ſed h̃ voluit appellãs. al's nõ remitteret̃. ĩ. ꝺ ap. accepta. ⁊. c. interpoſita. §. ij.

ne hm̃õi non obſtãte in eodẽ a negocio ꝓcedatis. Idem.

Reus in qualibet parte litiſ excõicationẽ contra actorem obijciens audit̃: ⁊ ſi malicioſe diſtulerit in expenſis ꝯdẽnatur: ⁊ dato ꝙ non excipiat ipſe iudex publice excõicatum repellet. Ca. XII

Exceptionem excõicati b onis in dilatorijs ꝓponendiſ reus ſcienter omittens: in q̃libet parte litiſ opponere minime prohibetur: quod eſt ĩ hac exceptione ſpecialit̃ obſeruandum. Ne quiſq̃ȝ in periculum anime ſue excõmunicato cõmunicare cogatur. c ¶ Qui eam omiſerit: vt actor laboribus ⁊ ſumptibꝰ fatigetur: in expenſis eſt legiti d mis ꝯdemnandus. ¶ Excõ e municatus autem publice: ⁊ ſi huiuſmodi exceptio nõ op f ponitur: nihilominus eſt officio iudicis repellendus.

Idem. Non competit exceptio rei iudicate reo abſoluto quia non poſſidebat. Capitulum XIII

Exceptionẽ. ¶ Diuidit̃. Nam p̃ma pars ponit dictũ qꝺ dicit ſpãle ⁊ exp̃mit cãm. Secũda ibi. Quod ſi puniri iubet reũ doloſum. Tertia. ibi. Excõicatꝰ: p̃cipit ſine ope exceptiõis publicũ excõicatuꝫ repelli. Ab. b ¶ In dilatorijs Ad intelligẽtiam huiꝰ nota ꝙ exceptionũ alia ẽ dilatoria alia ꝑemptoria. Itẽ dilatoriarũ exceptionũ: alia ẽ declinatoria iudicij. alia eſt dilatoria ſolutiõis. Declinatoria iudicij triplex ẽ ſiue ꝓponat̃ ꝯtra iudicẽ ſiue ꝯ̃ reſcp̃tũ ſiue ꝯ̃ impetrantẽ inter q̃s p̃mo loco ꝓponẽda eſt recuſatio iudicis. arg. .s̃. de ꝓba. qm̃ ꝯ̃ falſam: vbi de hoc. ⁊ q̃ illam omittit tranſeũdo ad alias. ad aliam poſtea non videt̃ poſſe reuerti q2 litigãdo corã ipſo ſup alijs ꝑſonam iudicis approbare videt̃. Itẽ alie dilatorie ante ingreſſum litis debent ꝓponi. ĩ. de re iudi. inter monaſteriũ. ⁊. C. de excep. l. vl. ⁊. ĩ. de ap. cum cãm. ⁊. C. ꝺ ꝓcu. ita demũ. ad h̃ etiã facit. C. de iudi. ſancimus. in fi. vñ poſt litẽ ꝯteſta. aut etiã poſt terminũ ſtatutũ ad dilatorias ꝓponẽdas ꝓponi nõ pñt. .s̃. c. paſtoraliſ: niſi de nouo orta fuerit vt ibi dicit̃. ⁊. .s̃. de offi. dele. inſinuante. Dilatoria ſolutiõis ante li. ꝯteſta. ꝓponi debꝫ. ſꝫ ꝓbãda ẽ poſtq̃ȝ actor fundauerit intẽtionẽ ſuaꝫ. C. de ꝓba. exceptionẽ. ⁊. iij. q. vj. §. exceptioneꝫ. ⁊ qñq̃ȝ põt ꝓponi etiam in cauſa appellatiõis. .s̃. de fi. inſtru. cum Io. C. de excep. ſi q̃deꝫ. Exceptio xͦo ꝑemptoria ꝓponi poteſt qñcunq̃ȝ ante ſententiã ſiue etiã anteq̃ȝ ſit in cauſa ꝯcluſum: ⁊ põt etiã ꝓteſtari ante li. ꝯteſta. vt h̃. et. C. de excep. exceptionẽ. ⁊. ĩ. de p̃ſcrip. auditis. ⁊. .s̃. ꝺ teſti. c. de teſti. in fi. ⁊ poſt ſnĩam in cauſa appellationis. C. ſen. reſcin. nõ poſ. l. ij. Et eſt alia dilatoria que partim accedit ad naturã vere dilatorie: ⁊ partim ad naturã ꝑemptorie. ſicut ẽ exceptio excõicatiõis. q2 ꝓponi põt qñcũq̃ȝ ⁊ ante li. ꝯteſta. ⁊ etiã poſt ſnĩam: et etiã ſi nõ appellaret̃. q2 qñq̃ȝ facit retro iudiciũ nullũ vt h̃. ⁊. ĩ. ꝺ re iudi. ad ꝓbandũ ⁊ vere dilatoria ẽ: q2 ea ꝓbata iudiciũ ſiue ꝓceſſus ẽ nulluſ: ſed actio remanet ſalua. vt in p̃dicta decre. ad ꝓbandũ. qñq̃ȝ tñ nõ facit iudiciũ nullũ: vt in decre. pia. vt dicit̃ in nota. etiã ſi. et ẽ ſpãle in hac exceptiõe ꝓpter ꝑiculũ aĩe: vt h̃ dicit. Itẽ q̃dãmõ ſimil' eſt huic exceptio falſi ꝓcuratoris. q2 et illa põt ꝓponi qñcũq̃ȝ etiã poſt ſnĩam. .s̃. de ꝓcu. in nr̃a. ⁊. C. eo. ti. licet. c ¶ Qui ſi eam omiſerit. No. qꝺdã ſpãle in hac exceptiõe. qꝺ in alijs non ſeruat̃: q2 ſi ex certa ſciã illã omittat. nihilominꝰ põt eam opponere. qñcũq̃ȝ poſtea ſed in alijs nõ eſt ita. .s̃. ꝺ offi. deleg. inſinuãte. ⁊. ĩ. de re iudi. inter. ⁊. iij. q. v. ꝙ ſuſpecti. puniunt̃ tñ in expenſis litis ꝓpt̃ dolum ſuũ. Eſt hic arg. mãifeſte ꝙ nemo iuri publico põt derogare ſeu renũciare. .s̃. ꝺ fo. compe. ſi diligenti. vbi de h̃ et. .s̃. de fer. c. vl. et arg. ĩ. ꝺ ſen. ex cõ. c. ꝯtingit. d ¶ Condemnandus: etiaꝫ ſi excõicatio ꝓbata fuerit ⁊ ꝓceſſus habitꝰ nõ valebit. ⁊ h̃ innuit lr̃a iſta vt actor laboribꝫ ⁊ ſumptibꝫ fatiget̃. al's q̃re puniret̃ i expenſis reus ſi ꝓceſſus teneret. Sed ꝑ decre. nouã. ĩ. eo. pia ꝯſideratiõe. ſi inſtãtia iudicij durãte excõicationis exceptio ꝓponat̃. vt ꝓbet̃ ꝓceſſus habitꝰ valebit: ſed in ſeq̃ntibꝫ actor nõ audit̃ donec fuerit abſolutꝰ: et ꝑ h̃ obuiat̃ malicijs illoꝝ q̃ ſcient̃ omittũt excõicationis exceptionẽ ab initio doloſe: ⁊ ſic bona fuit ꝓuiſio illiꝰ decre. pia. Et idẽ ĩtelligo etiã ſi ꝑ maliciã ñ omittat̃. ſecus credo de illa exceptiõe que ꝓponit̃ ꝯtra iudicẽ publice excõicatũ in queꝫ nulla cadit iuriſdictio. vñ dũ ſic eſt excõicatꝰ nõ tenet ꝓceſſus illiꝰ. ĩ. de re iudica. ad ꝓbandũ. ꝺ h̃ notaui in decre. pia. in glo. que incipit. Sꝫ mirũ. li. vj. Berñ. e ¶ Publice. No. etiã iſtud: q2 in h̃ eſt arg. ꝙ nulli licet ignorare qꝺ publice factũ eſt. xvj. di. ꝙ dicitis. ⁊. .s̃. de poſtu. p̃la. ad hec. Et ideo nõ ꝓdeſt alicui. ſi dixerit ſe ignoraſſe vt i ꝓxi. c. ſimile ꝺ iudice excõicato publice. ĩ. de re iudi. ad ꝓbandũ. vñ collige ſi occulte q̃s excõicet̃ ꝙ poſtea nõ reuocaret̃ ſnĩa ſiue ꝓceſſus. op. arg. ꝺ cle. excõ. mi. apoſtolice. vbi de h̃. q2 de occultis nõ cogit̃ diuinare. ĩ. vt eccle. bñ. vt nr̃m. ⁊. ff. ad. l. acquil'. ſi putator. ⁊. ff. mã. ſi fideiuſſor. §. ſi cũ debitor. q2 nec tenemur ad eiꝰ obſuationẽ niſi poſt publicationẽ. .s̃. de ꝯſti. cognoſcẽtes. vbi dicit̃ rem q̃ culpa caret. ⁊. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. ⁊ dico eã publice latã ſi iudex tulerit ſnĩaꝫ illã in loco vbi publice iudicare ꝯſueuit pñtibꝫ officialibꝫ ſuis ⁊ ꝑtibꝫ vel altera abſente ꝑ ꝯtũaciaꝫ. C. quõ ⁊ qñ iudex. ſi vt ꝓponis. ij. ⁊. l. j. al's ſi occulte ñ obeſſꝫ. ꝯ̃trũ ad h̃ mlt̃a argumẽta pñt induci ꝯ̃ ea q̃ occulte fiũt. xix. diſt. anaſtaſius. ⁊. .s̃. de offi. dele. ꝯſuluit. ff. de ri. nup. palã. et de offi. p̃fec. p̃to. barbariꝰ. f ¶ Officio iudicis: ſic p̃latus ex officio ſuo examĩare debet electũ ſibi p̃ſentatũ. .s̃. de elec. nihil eſt. ⁊. c. cũ nobis olim. ⁊. c. venerabilem. ⁊ p̃tor quos ꝓhibet in totũ ꝓhibet etiam ſi pars non opponat. ff. de poſtu. quos ꝓhibet. ⁊. ff. de ꝓcur. filiuſfamilias. §. veterani. ſic etiam iudex admittit cõpenſationẽ. licet pars hoc non petat. ff. de peti. here. l. vl. ⁊. ff. de iniur. apud labeonẽ. §. ſi quis. al's ius publicũ offenderet̃ qꝺ eſſe nõ debꝫ. .s̃. de fo. compe. ſi dili/

genti.C.de ꝑcu.militē.⁊.C.loca.milites. Judex em̄ ꝗ ſcit actorē excōicatū nō dꝫ ei ꝑticipare ⁊ ſic tā ꝓ ſe ꝗꝫ ꝑ alijs illū repellat ex officio ſuo.ſic ⁊ ꝗdam pn̄t obijci poſt ſniaꝫ.C.ꝺ iur.⁊ fac.igⁿ.l.j.⁊.ff.ad mace.tn̄. A Duerſario: tpe mote litis. Nō.ꝙ ad h̄ vt ſeq̄tur cōdemnatio reus dꝫ poſſidere tpe litis cōte. et qꝺ poſſideat cū res iudicat̄ ſꝫ ſi tpe litis cōte. poſſideat cū res iudicat̄ ſine dolo malo amiſit poſſeſſionē: abſoluitur.ff.ꝺ rei vēdi.ſinaūt.§.j. vel ſufficit poſſidere cū res iudicat̄ vt ibi dicit̄. b ¶ Sine dolo. Sed ꝗs ꝓbabit quod ſine dolo? Lex dicit ꝙ ideꝫ ꝗ deſijt poſſidere.ff.ꝺ excep.rei iudi.ſi rē meā.l. ſi a te.j.rn̄ſo.de ꝗ̄ lege ſumpta ē hec decre. Sꝫ ꝯ ꝯ videt̄ ꝙ aduerſarius nā ꝗ dolū allegat: doluꝫ ꝓbare dꝫ.ff.de ꝓba.quotiēs.§.ꝗ dolo. Qualit̄ rn̄demus legi p̄dicte ꝗ̄ dicit qꝺ ipſe debeat ꝓbare? Rn̄de ꝙ h̄ ipſo ꝙ ꝯriū nō ꝓbat̄. ſatis ꝓbat ipſe ꝙ ſine dolo deſijt poſſidere. C.ꝗ mili.nō poſ.ſuꝑ ſeruis.⁊.C.de teſta.oīm ſic ꝓbat̄ bene merit⁹ eoipſo: ꝙ non ꝓbat̄ demerit⁹.ff.de leg.ij.l.cū pr̄.§.rogo.ideo dicit ſine dolo: qꝛ ſi dolo deſijt poſſidere cōdemnabit̄ tāꝗꝫ poſſideret: qꝛ doloſus ꝓ poſſeſſore habet̄.ff.ꝺ re. iu.ꝗ dolo.l.parē.ff.de rei ven.ꝙ ſi dolo.⁊.l.ſinaūt.§. ſed ⁊ is.ff.de peti.here.nec vllaꝫ.§.is ꝗꝫ.⁊.l.etiam. §.iteꝫ ſi ꝗs.⁊.l.ſed ⁊ ſi lege.§.ſinaūt.⁊.§.ꝑinde. Vel dic ꝙ eoipſo ꝙ tpe li.cōte.poſſidebat: ſi poſtea dicit ſe nō poſſidere ad h̄ vt abſoluat̄ p̄ſumit̄ ꝯ ipſum ꝙ dolo deſijt poſſidere: ⁊ ideo tenet̄ ꝓbare ꝙ ſine dolo deſijt poſſidere ad h̄ vt abſoluat̄ vt dicit.l.p̄dicta: ſi rē meā. alꝰs cōdēnaret̄ tanꝗꝫ poſſideret. Jtē ſi ꝗs nō poſſideat ſꝫ offerat ſe liti actore igⁿrāte nō cōdēnabit̄ ac ſi poſſideret.ff.ꝺ rei vē.ſinaūt.in ꝑn.⁊.l.is ꝗ ſe liti. Sꝫ ſi actor ſciret illum nō poſſidere ſec⁹ eſſet: vt.l.is ꝗ ſe. Jtem ſi agat ad exhibendū ſi abſoluat̄ reus: qꝛ nō poſſidebat ⁊ interim incipiat poſſidere: tn̄ obſtat exceptio rei iudicate.ff.de excep.rei iudi.ſiꝗs ad exhibenduꝫ ad hoc vt exceptio rei iudi.obſtet.oportet ad min⁹ ꝙ tria cōcurrant.ſ.ꝙ idem ſit corpus ſiue eadem quātitas.idē ius ſiue cauſa petēdi: ⁊ eadem conditio perſonarū.ff. de excep.rei iudi.cum querit̄.⁊.l.ſequen.⁊.l.cum de

a A Duerſario tuo ꝑ iudicem abſoluto: qm̄ tpe b mote litis rē petitā ab ip̄o ſine dolo deſierat poſſidere: ſi eā mō poſſideat: tibi petenti denuo: rei iudicate exceptio nō obſiſtat. I dez. Ualet reſcꝑtuꝫ ip̄etratū ab excōicato ſuꝑ ꝓſecutiōe appellatiōis licet de excōicatione non fecit mentionē. Ca. XIIII.

V Enerabilem. F. N. archiep̄m Narboneñ. ꝗ a iudi c cib⁹ ex ſufficiēti grauamine ad ap.ſe.appellās: ad vos ſuper appellatione ſua noſtras lr̄as reportauit ⁊ ſi ex cauſis d alijs tpe ip̄etrati reſcꝑti vinculo fuerit excōicatiōis aſtrict⁹ de ꝗb⁹ ibi mentio nō habet̄: ad ꝓſequēdā ꝑ eaſdē lr̄as appellatiōeꝫ p̄dictā: decernim⁹ admittēdu m. ¶ Quia nihil excōicato appellare ꝓdeſſet: ſi ñ poſſet appellationē ſuā ꝓſeꝗ: ⁊ ſuꝑ ea lr̄as impetrari. De p̄ſcꝑtionib⁹. E x ꝯcilio aphricano. Ep̄s ꝯ ep̄m locuꝫ ꝑ ſe ꝯuerſuꝫ ad fidē p̄ſcribit triēnio: ſꝫ cū vacat eccl'ia vel eſt in ſciſmate nō p̄ſcribit̄ cōtra ipſam. Capitulum I.

P Lacuit: vt ſi ꝗſꝗ aliquē locū ad catholicā vnitatē cōuerterit: ſi eū ꝑ triennium nemine repetente tenuerit: vlterius ab eo non re e petatur. Si tamen per ipſuꝫ triennium: fuerit epiſcopus qui poſſet repetere et tacuit. f ¶ Si auteꝫ non fuerit: non p̄iudicet̄ matrici eccl'ie: ſꝫ liceat cuꝫ loc⁹ accepit ep̄m: ex ip̄o die intra trienniū repetere. Jtem ſi fuerit epiſcop⁹ ad catholicam fidem ex donati parte conuerſus: non ei preiudicet prefinitum tempus: ſed ex quo die cōuerſus eſt: habeat per triennium poteſtatem repetendi locum: qui ad ipſam cathedram pertinebat. E x regiſtro Grego. italie patricie.

Taciturnitas prelati nō nocet eccleſie donec ſit preſcriptum. Secundo ſic. Jn rebus inuaſis non currit preſcriptio. Capitulū. II

hoc. Jtem ꝙ ille qui abſoluit̄: poſſideat rem tempore ſentētie: vt hic dicit.⁊.ff.de excep.rei iudi.ſi rē meam. ⁊.ff.de rei vendi.ſinautē.§.j. Bern̄.

V Enerabilem. ¶ Primo ponit dictum. Scꝺo ſubiūgit ipſi⁹ cām.ibi: qꝛ nihihil. Ab. c ¶ Ex ſufficienti: ſic.ſ̄. eo.dilecte.⁊ ītellige ꝙ expreſſit cāꝫ grauamīs coraꝫ iudice a ꝗ appellauit: vt ibi dixi: alꝰs nō admittit̄ appellatio.ī.de ap.vt debitus. d ¶ Reſcripti. Nō.ꝙ ſupra ſepi⁹ dictū ē ꝙ reus excōicatus ſiue a iudice ſuo ſiue ab alijs tpe impetrati reſcripti nō ꝓhibetur ꝓſeꝗ appellationē.⁊ appellare.iij.q.ix. reuera.⁊.ī.de ſen.excō.ꝑ tuas.et.ſ̄. eo.cū int̄.⁊.c.dilecti.⁊.c.ſignificauerunt.⁊ lr̄as impetrare ⁊ oīa facere ꝗ̄ ꝑtinent ad ſuā defenſionem: vt hec oīa patēt ꝑ iura p̄dicta: licet nō faciat mētionem de ſua excōicatiōe: ⁊ ſuꝑ ipſa appellatione pōt lr̄as impetrare: vt dicit in fine.

De p̄ſcriptionibus.

Supra viſuꝫ eſt de exceptionib⁹ in genere: ſꝫ qꝛ frequent̄ obijcit̄ p̄ſcriptiones exceptio.⁊ pleruncꝫ dubitatur an ⁊ qn̄ competat: merito poſt p̄cedentē ſequit̄ iſta. Abbas. Si.

P Lacuit. ¶ Diuidit̄.nā primo ponit dictū: ſcꝺo determinat.ibi: ſi tn̄. caſum determinatum exponēs.ibi: ſi aūt: alium addens: ibi: item ſi. Ab. e ¶ Per trienniū. Signat̄.ꝯ. xvj.q.iij.placuit.vt ꝗcunꝗꝫ.vbi ꝺꝛ ꝙ ꝗ poſt ſex menſes negligit plebes cōuertere ad catholicā vnitatem ꝗ poſtea potuerit eas ꝯuertere habeat ipſas. Sol'.illud c.⁊ iſtud ſunt eiuſdem concilij: ⁊ illud debet intelligi ꝑ ſuppletionē iſtius ⁊ econuerſo.ſ.vt vicini ep̄i admoneant ep̄m vt plebē ſuam cōuertat ad fidem catholicā.⁊ ſi negligēs fuerit ꝑ ſex mēſes a tpe admonitionis computādos: ꝗ potuerit eā poſtea cōuertere habeat eā cōputato iſto triēnio poſt illos ſex mēſes.⁊ ſic hꝫ ſex menſes ꝑmo ⁊ poſtea triēniū: ⁊ ſic nullū ꝯriū: ⁊ ita habes h̄ p̄ſcꝑtionē triū annoꝝ ⁊ ſex mēſiū ꝯ eccl'iaꝫ: qꝺ eſt ꝯ illud.⁊.ī.e.de ꝗ̄rta.⁊.xvj.q.iij.§.ꝗ̄s actiōes.ſed h̄ introductū fuit fauore fidei catholice. f ¶ Si aūt nō fuerit: ⁊ ita vacāte eccleſia nō currit ei p̄ſcriptio. Jteꝫ ſi ep̄us fuerit heretic⁹ nō currit eccl'ie p̄ſcriptio: vt in

·§·ſe.q: tunc eccleſia q̃ſi vacare intelligit̃: ſed videt̃ ꝙ debeat currere: q: eccleſia vacāte ipſi⁹ econom⁹ poteſt cõuenire ⁊ cõueniri: vt arg. xij. q. ij. vulterane. ⁊ c. nobis. ergo videt̃ ꝙ currit pſcriptio. Sed nõ eſt verũ ꝙ econom⁹ poſſit agere vel cõueniri vacāte eccleſia: q̃a tunc caret legitimo defenſore. ĩ. ne ſe. va. p totũ et iõ non currit: imo dormit interim pſcriptio.

Nihil. ¶ Hoc. c. legit̃ varijs modis in glo. ⁊ extra vt. ĩ. patebit Scdm Joan. an. ſumma duobus modis fm pmas duas lec. q̃ eliciunt̃ ex gl. i. Et primo ſic vt in rubro. Poſſet ſũmari ⁊ alijs modis vt infra patebit: ſed iſte due lecture ſunt vere in ſe ⁊ pcedunt ſine ſcrupulo. de alijs vero poſſet dubitari vt dicā in ſequẽtib⁹. Diuiditur. nã pmo reperit ꝙ ſcripſerat oli. ſcdo pteſtat̃. ibi: ſed illud. Ab.

a Nihil pdeſt: ⁊. ĩ. Nihil cum ſcādalo: nihil cuȝ forali ſtrepitu. vobiſcuȝ nos b velle de cauſis pauperũ diffinire: vob ſcripſiſſe meminimus. ¶ Sed illud ſcire vos credi⁹: taciturnitatẽ atq; patiẽtiā nrāȝ: futuris p⁹ me põtificib⁹ in reb⁹ pauperũ pĩu- c diciũ nõ facturā. Gregori⁹

Per quietā ⁊ ſincerā poſſeſſionẽ. xxx. annoꝝ pſcribit eccleſia rem priuati. Ca. III.

d Sanctorũ patrũ ſanctiones ſtatuẽtes cõfirmauerunt: ⁊ nos irrefragabilit̃ cõfirmamus: vt oẽs poſſeſſiones ad ſingulas puincias noſtroꝝ fratruȝ ptinentes a e q̃b⁹ p. xxx. an. poſſeſſe ſũt q̃ f g ete ⁊ ſincere: abſq; ſynodali pclamatiõe ppetuo teneāt̃.

cep. vt pfecti⁹. ſ. de offi. ordi. paſtoralis. in fi.

Sanctorum. ¶ Hoc. c. habet principaliter duos intellectus. Prim⁹ in pſcriptione eccleſie actiue: ſecũdus in paſſiue. Scdm primũ hoc intẽdit vt in rubro. Scdm aliũ hoc dicit. Eccleſia ꝯ eccleſiaȝ pſcribit ſpacio. xxx. ānoruȝ. ⁊ hodie non pcedit per. c. ĩ. pximuȝ: iõ tene primũ. Abbas. d ¶ Sanctiones: vt. xvj. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. quicũq;. ⁊. c. placuit e ¶ Quiete. i. ſine interruptione aliqua: ⁊ ſine moleſtia de q̃ notat̃ ĩ. e. illud. f ¶ Sincere. i. bona fide: q̃ñ pſumit̃ eo ipſo ꝙ nõ pbat̃ cõtrariuȝ. arg. C. qui mili. non poſ. ſuper ſeruis: ⁊ qui malā fidem allegat eam pbare debet: arg. xvj. q. iiij. volumus. ff. de pba. quotiens. § qui dolo: ⁊ quod dicit de xxx. anno. pſcriptione quam nõ tenet hodie: verum eſt in rebus eccleſie: tenet tamẽ in rebus puatorũ.

Alexander tertius ſalernitano archiepiſcopo.

Quarta decimarum: et funeralium preſcribit̃ contra epiſcopum ſi. xl. annorũ ſpatio non ſoluatur et cathedralis eccleſia interim non vacauit. Capitulũ. IIII.

De quarta decime: ⁊ oblatiõib⁹ defunctoꝝ: clericus ab impetitione epiſco- h pi: q̃dragenaria preſcriptiõe i temporis ſe poſſe tueri videtur (niſi forte interi paſtora- k lis ſedes caruiſſet paſtore: qui iura eccleſie ſue exigere debuiſſet. ¶ Nam romana eccleſia tricennalem preſcriptioneȝ: contra eccleſiā non admittit. Idem.

Poſſeſſor malefidei non pſcribit. Caplm. V.

a ¶ Nihil cũ ſcandalo: arg. pp̃ter ſcādalum deſiſtendũ eſt a iure ſue. ſ. de tẽpo. ordi. ad aures: vbi de hoc. ⁊. x. q. iij. cauenduȝ. ⁊. xj. q. iij. nolite. ⁊ ⁊ ſic dñs cũ ſciret nõ debere ſoluere tributũ. tñ pp̃ter ſcandalũ ſoluit ⁊ Ap̃ls ne aliquẽ ſcandalizaret ppꝛijs māib⁹ victũ ſibi q̃rebat. xxviij. q. j. iā nũc. ꝟſus finẽ: ⁊ ppt̃ ſcādalũ cõſuetudo loci ſeruāda eſt vt fecit mater Auguſtini. xij. di. illa. in fi. ar. ĩ. ꝺ reg. iu. q̃ ſcādalizauerit. b ¶ De cauſis pauperꝝ: ⁊ ſic bõa eccl'ie paupm ſũt xvj. q. j. qm̃ q̃cquid. ⁊. xxiij. q. vij. ꝙ aũt. ⁊. q. viij. Duenior. circa pnci. ⁊ ideo pauperꝝ eſſe dicunt̃: q: tpe neceſſitatis oĩa ſunt cõicanda. xlvij. diſ. ſic hi. ⁊. xij. q. ĩ. c. ij. ⁊ victu ⁊ veſtitu his cõtẽti ſum⁹. x. q. ij. eps. ⁊. xij. q. ij. aurũ. c ¶ Futuris: arg. ꝙ negligẽtia vel taciturnitas plati nõ pĩudicat ſucceſſori: q: delictũ pſone ⁊c. ſ. ti. pxi. cũ venerabilis. ⁊. xvj. q. vi. ſi epm. ſic ⁊ tpe plati male alienātis nõ currit pſcrio. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes. ⁊ plat⁹ conditionẽ eccleſie deteriorẽ facere nõ põt. ĩ. de dona. fraternitatẽ: arg. ꝯ. ſ. eo. c. pxi. ⁊ ĩ. eo. auditis. in fi. Sol. negligentia plati ſiue taciturnitas bene pĩudicat eccleſie. quoniā pp̃ter taciturnitatẽ currit pſcriptio: vt infra q̃ſi per totũ: ⁊. ſ. eo. c. pxi. ⁊ ideo hoc intellige quātũ ad centenariā pſcriptionẽ que ſola currit eccleſie romane. xvij. q. iiij. nemo. ⁊. ĩ. eo. cuȝ nobis: quia nõ potuit pſcribere tpe ſuo per centũ annos: ⁊ in auẽ. vt romana eccleſia gaudeat ⁊c. § j. col. ij. Vel poteſt intelligi. de re inuaſa quaȝ iſta patricia inuaſerat violent̃ in qua nõ currit pſcriptio. xvj. q. iij. licet in regulis: ⁊. xciij. di. illud. ⁊ hec pteſtatio fuit q̃ſi q̃dā interruptio quā fecit pnceps pncipi. Sed h̃ nõ facit illa quā habes. xvj. q. iij. § põt. ꝟ. his autẽ. ⁊. C. de an. ex-

ĩ. e. e. de q̃rta. ⁊. c. ad aures. g ¶ Abſq; ſynodali: p iſtam ſynodalem proclamationeȝ fit interruptio preſcriptionis: ſi alias non poſſit litem conteſtari. C. de anna. excep. vt perfectius: alias nõ videt̃. C. ꝺ pſcrip. xx. an. ſicut in rem.

De quarta. ¶ Primo ponit dictũ. Scdo caſuȝ ñ exceptũ. ibi. niſi. Tertio ius ātiquũ reprobat. ibi. nā romana. Ab. h ¶ Quadragenaria. Hodie ꝟo iure cõi ſola. xl. an. pſcptio currit ꝯ eccleſiā nulla diſtictiõe facta int̃ eccl'ias ⁊ mõaſteria vt h̃ patet: ⁊. ĩ. e. in pluribꝰ. c. ⁊. xvj. q. iij. § põt. ꝟ. q̃s actiões. put diſtixit Gratian⁹. ⁊ male in illo § põt. xvj. q. iij. ꝟſus fi. p vnā col. ꝟ. in canonib⁹ ꝟo ⁊c. i ¶ Se poſſe tueri: ſȝ videt̃ ꝙ nõ poſſit ſe tueri: q: illa q̃rta decimaꝝ ꝺ iure cõi videt̃ ad epm ptinere. x. q. iij. vnio. vñ ſi cleric⁹ iſte ceſſauit i ſolutiõe illi⁹ q̃rte: fuit malefidei poſſeſſor: ⁊ iõ ſi pſcripſit. ĩ. c. px. ⁊. ĩ. e. qm̃. ⁊. c. vigilāti. ⁊. c. ſi diligẽti. Intellige ꝙ ab iſto clerico nõ incepit pſcptio: niſi habuiſſet titulũ talẽ q̃ dediſſet ei cām pſcribẽdi: de q̃ dr. ĩ. e. ſi diligẽti. ſȝ ab aliq̃ pdeceſſoꝝ fuit inchoata: ⁊ ipe iueniẽs eccl'iaȝ i poſſeſſionẽ habuit bonā fidẽ: credẽs ꝙ aliq̃ iuſta cā poſſideret. vñ cõpleuit pſcptionẽ: q: q̃ in locũ alteri⁹ ſuccedit: iuſtā hȝ ignorātie cām. ff. de re. iu. qui in alterius. vel potuit habere titulũ. ſ. cõceſſionẽ epi tātũ vnde pſcriptio occaſione illi⁹ tituli tm̃: licet minus iuſtus eſſet: vt dicit̃. ĩ. eo. ſi diligẽti. k ¶ Caruiſſet: quia eccleſia tunc caret legitimo defenſore. ĩ. ne ſe va. c. j. et vlti. ⁊ hic quare non currit preſcriptio: ⁊. ſ. eo. c. j. et ſic iſtud tempus ſubducitur de preſcriptionib⁹. ĩ. eo. auditis. ⁊. c. cũ nobis.

Vigilāti ſtudio cauēdū
a eſt ne malefidei poſſeſ
ſores ſimus in p̄diīs alienis.
qm̄ nulla antiq̄ dierū poſſeſ/
ſio: iuuat aliquem malefidei
poſſeſſorem: niſi reſipuerit
b poſtq̄ ſe aliena nouerit poſſi
dere: cuꝫ bonefidei poſſeſſor
c dici ñ poſſit. ¶ Epheſinꝰ em̄
legiſlator: ſolū ꝓpter vitādā
d miſeroꝝ ſegniciē: ⁊ lōgi tp̄is
errorē ⁊ ꝯfuſionē: p̄mus tri/
cēnali vel q̄dragēnali p̄ſcri/
ptione: vigorē legis impoſu/
e it. ¶ Nobis aūt tā ī rebꝰ co/
f g gnitis q̄ latētibꝰ: placuit nō
habere vigoreꝫ. Idem mau
ritano epiſcopo.

Una eccleſia in parrochia al terius. xl. annorum ſpatio decimas p̄ſcribit. Ca. VI.

AD aures noſtras per/
uenit: duas eccleſias
litigaſſe ſuper decimis: quaſ
vna earum in alterius par/
rochia ann. xl. poſſidet: ⁊. ī.

Vigilāti ¶ Primo ponit dictū. ſc̄do ibi. Epheſinus rōnē legis ꝯrie. tertio corrigit. ibi: nobis. Abbas. a ¶ Poſſeſſores: ſic. ī. e. qm̄. ⁊. c. ſi diligēti. ⁊ c. veniēs: ī fi. ⁊. xvj. q. iij. licet. ⁊. xxxiiij. q. ij. ſi virgo. ⁊ xxxiij. q. v. ꝙ deo. ⁊ h̄ ideo etiā contingit: q2 ſicut tp̄s nō tollit obligatione ſic nec inducit. ff. de acti. ⁊ obli. l. obligationū. §. placet. et hoc ſm canones ſecus ſm leges. C. de p̄ſcrip. xxx. vel. xl. an. ſiquis emptionis. ⁊. xvj. q. iij. §. poteſt. b ¶ Nouerit quod ē intelligēdum ſi ante impletā p̄ſcriptioneꝫ habuerit malā fidē: qm̄ q̄ mala fide poſſidet nō p̄ſcribit vt dictū eſt. Sꝫ pone ꝙ poſt completā p̄ſcriptionē incipiat habere malam fidē: nunq̄d teneť ipaꝫ reꝫ reſtituere v̄o dño? videť ꝙ ſic: q2 iā ſcit ꝙ res nō eſt ſua ⁊ nō dimittitur peccatū niſi reſtituať ablatū. xiiij. q. vj. ſi res. ⁊. ī. de vſu. cū tu. Sed contra videtur ꝙ completa preſcriptione iam tutus eſt ſm vtrunq̄ ius. ſ̄. c. proxi. ⁊. ī. eo. titu. quoniam omne. et in pluribus aliis ergo iure poſſidet. ſi iure: ergo iuſte et bene: vt. xiiij. q. iiij. quid dicam. nec iam dicitur aliena vt ibi. Preterea iura faciunt hoc meum. illud tuum. viij. diſ. quo iure. Item conditor canonis vel legis poteſt mihi dare rem alienam et tutus ero. ff. de euic. lucius. ⁊. C. de quadrien. preſcrip. bene a Zenone. ⁊ per totum. et ſic multofortius potuit inducere hanc preſcriptionem in odium negligētiū. Quidā dicūt ꝙ q̄ncūq̄ haber ꝯſciētiā rei aliene: teneť eā reſtituere: al's peccat. Alij dicūt qđ videť veriꝰ ꝙ nō teneť eā ampliꝰ reddere: q2 iā nō ē aliena: imo ſua ⁊ iuſte eā poſſidet: q2 iure: xiiij. q. iiij. q̄d dicā: ſicut q̄ auctore p̄tore poſſidet iuſte poſſidet. ff. de acq̄. poſ. iuſte. Ala dixit ꝙ ſi ex cā lucratiua rē habuit ſp̄ eā reddere teneť: argu. ff. ō his q̄ in frau. cre. q̄ aūt. §. ſi q̄d cū pupillo. Si v̄o ex cā nō lucratiua puta ꝙ emit ab eo quē credebat dñm nō teneť: ar. xiiij. q. ī. ꝙ debeť. c ¶ Epheſinꝰ. Impator forſitā fuit vł iuriſperitꝰ q̄ hāc legē p̄mꝰ edidit. d ¶ Segniciē vitādā. ſ. ne reꝝ dñia eent icerta. ff. de vſuca. l. ī. ⁊ inſti. ō vſuca. in p̄nci. e ¶ Cognitꝭ: ipi dño ꝙ ab alijs poſſideanť. f ¶ Latētibꝫ: q2 verꝰ dñs rē illā neſcit ad ſe ptinere. g ¶ Placuit nō hr̄e. In malefidei poſſeſſore q̄ p̄ſcribere nō pōt ſiue verꝰ dñs ſciat rē illā ad ſe ptinere ſiue ignoret: vt. xxxiij. q. ij. ſi v̄go. ⁊. ff. de peti. here. ſꝫ ⁊ ſi lege. §. ſi de eo.

¶ Tue fraternitati tenore
h preſentium innoteſcat: ꝙ de
iure: melior ē ꝯditio poſſidē/
i tis: quia quadragēnalis pre/
k ſcriptio: omnē prorſus acti/
onem excludit.
Idem Parmenſi epiſcopo.

Laici ſpiritualia poſſidere non poſſunt: ergo ⁊ p conſequēs nō p̄ſcribere Ca. VII.

CAuſam q̄ inter regiñ.
archidi. ⁊ nobilē virū
H. ſuper decimis vertiť: ⁊. ī.
¶ Ideo q̄ mandamus: qua/
tenus cauſam ipſam debito
fine decidas: non obſtāte p̄/
l ſcripone tēporis vel ꝯceſſio/
m ne eccl'iaſtice ſeculariſue pſo
ne: ſi idē. H. opponere eā vo/
n luerit: q2 cū laici decimas de
tinere non poſſint: eas nul/
la valēt p̄ſcribere ratione.
Idem. **Si contra p̄ſcriptionem. xl. annorū q̄ ſola currit ꝯ eccleſiā opponať interruptio. vterq̄ ꝓbabit. C. VIII**

AD aures. ¶ Cōmunis diuiſio. ſecunda ibi tue. Abbas. h ¶ De iure canonico ⁊ etiam ciuili ſ̄. de proba. ex litteris. ī. de iurepa. quod autem. xiiij. q. v. non ſane. ⁊. C. de rei ven. quotiens. ff. de regu iu. cuꝫ par. ff. de cōdi. ob tur. cau. ſi ob turpem. i ¶ Quadragennalis: ſic patet ꝙ vna eccleſia poteſt preſcribere decimaſ in parrochia alterius: licet titulum non oſtendat: argu. ſ̄. eo. titu. de quarta. ī. eo. veniēs. ar. contra. ī. de deci. dudum. vbi dicitur ꝙ titulus eſt neceſſarius. de h̄ dicitur. ī. eo. ſi diligenti. k ¶ Actioneꝫ: argu. ꝙ actio ſecundū canones ſit proponenda: de hoc dicitur. ſ̄. ō iudi. dilecti. c. examiata: ⁊ ꝙ dicit omnē actioneꝫ excludit. intellige ꝙ talis ſit actio que poſſit preſcribi: q̄a q̄dā ſunt q̄ p̄ſcribi nō poſſūt. ī. e. c. pxi. et. c. accedentes: et. c. cuꝫ non liceat. vbi notatur in quibus caſibus nō currit preſcriptio. Berñ.

CAuſam que ¶ Laicus decimas non preſcribit. Vel ſic latius vt in rubro. Et quotidie allegatur. Cōmunis diuiſio. ſecūda ibi. Ideoq̄ Abbas. l ¶ Conceſſione ſupple facta poſt lateraū. concil. quo cauetur ꝙ laici ſine animaruꝫ periculo decimas detinere nō poſſunt: vt. ī. de deci. prohibemus. et melius eo. titu. quāuis ſit graue. vñde hodie epiſcopi decimas laicis in feudum ꝯcedere non poſſunt. quia ius decimarum cum ſit ſpirituale non cadit in laicum: vt hic in fi. ſatis patet: de hoc dicetur in decre. ī. de deci. q̄uis ſit graue. m ¶ Seculariſue. ī. de deci. tua nos. ⁊. c. dudum. n ¶ Detinere. ſic. xvj. q. vij. c. ī. ⁊ dic detinere ſcꝫ ciuiliter: naturaliter autē de facto poſſident laici ⁊ in periculum animarū: exigitur ergo ciuilis poſſeſſio ad p̄ſcriptionē in hmōi ſpūalibꝫ. i. vt pſona ſit talis in quā poſſit cadere hmōi poſſeſſio de iure. In laicū em̄ ius ſpirituale nō cadit. ſ̄. de elec. ſacroſancta. ⁊. c. maſſana. ⁊. xcvj. di. bene quidē. talis q̄dem poſſeſſio germinat ꝓlem: vt ar. inſti. p q̄s pſo no. acq̄. §. ſꝫ bonefidei. ⁊ ideo: q2 nō poſſident: nō p̄ſcribūt: q̄a ſine poſſeſſione p̄ſcriptio nō ꝓcedit. ff. de vſuca. l. iij. et melius in. l. ſine poſſeſſione ⁊ p̄ſcriptionē obiicere non pōt: niſi quis poſſideat. ſ̄. de ꝓba. ex lr̄is. in fi. ergo laici non poſſunt nobis obiicere p̄ſcriptionē in huiuſmodi ſpūalibus: quia nō poſſident ciuiliter decimas ſubgudi: niſi allegēt aliū titulū ⁊ cōceſſionē factā.

Illud aũt. ¶ Sunt duo dicta. ſcđm ibi: veruʒ. Ab. a ¶ Quadraginta. ſ. e. de q̃rta. ⁊. c. ad aures. ⁊. ſ. c. xxi. b ¶ Canones. xvj. q. iij. c. ſ. ⁊. ij. et c. q̃cunq₃. ⁊. c. placuit. q hodie nõ tenẽt. ſ. e. c. iij. Ber. c ¶ Aduerſus eccliam. Hoc ideo dixit: q₃ aduerſus ꝑuatum bñ tueť ſe eccleſia ſpatio xxx. an. vt. ſ. ea. ſanctoꝝ. q̃ i iſto caſu habet intelligi ne qđ in ei⁹ fauorẽ noſcit̃ indultũ ad ei⁹ leſionem retorqueri cõtingat. C. đ lega. l. ꝙ fauore. l. d ¶ Incõcuſſe. id eſt quiete: ⁊ ſi ne aliq̃ interruptione. ſ. e. auditis. ⁊. c. ſe. vel ſine aliq̃ ſynodali ꝓclamatiõe per quaʒ interrũpit̃ ꝑſcriptio. ſ. eo. ſanctoꝝ. e ¶ Parte ſup ꝑſcriptiõe ⁊ intẽruptione: vt. ſ. e. auditis. f ¶ Interuptio Nota ꝙ interruptio fit pluribus modis naturaliť et ciuiliť. Naturaliter duob⁹ per ĩundationẽ maris vl' fluminis: vt. ff. de acq. poſ. q̃ vniuerſas. §. item labeo. et. l. poſſideri. §. labeo. Itẽ ꝑ deiectionẽ ⁊ expulſionẽ. ff. de vſuca. naturaliť. §. j. Ciuiliť v° multis modis interrũpit̃ ꝑſcꝑtio. Et pmo ꝑ libellũ principi oblatũ in annali actione. C. q̃n. li. prin. da. li. cõteſt. facit. l. ij. Itẽ per lit. cõte. ꝙ habet locũ in ꝑpetuis actionib⁹. xvj. q. iij. §. põt. ver. is. ⁊. §. ꝙ ſi. ij. ⁊ coraʒ ſuo iudice. C. ne de ſta. defunc. l. penul. ſi non põt litẽ cõteſtari: ſufficit iudicẽ adire ⁊ libellum offerre cõtra abſentẽ: vel cõtra eũ qui cõueniri nõ põt aliqua de cauſa: ⁊ in querimoniã deducere ius ſuum: vel corã publicis ꝑſonis. vel ad domiciliũ rei cũ iudex haberi nõ põt ꝓponat ⁊ ſic interrupta eſt ꝑſcriptio. C. de anna. excep. vt ꝑfecti⁹. ⁊ ꝑdi. §. põt. ver. is aũt. Item ꝑ ſacrũ oraculũ oblatũ principi: ⁊ per executorẽ poſtea ſubſecuta fuit cõuẽtio. C. de ꝑſcrip. xxx. an. ſicut in rẽ. in fi. Itẽ ꝑ ſolutionẽ vſuraꝝ. C. de ꝑſcꝑ. xxx. an. ſiq̃s emptionis. in fi. Itẽ ꝑ ſynodalẽ ꝓclamationẽ. ſ. eo. ſanctoꝝ. Itẽ ꝑ ſecũdã cautionẽ a debitore factã. C. de ꝑſcrip. xxx. cũ notiſſimi. §. ſed ⁊ ſiq̃s. Iteʒ per denũciationẽ factã a colono. ſ. vt lit. nõ cõte. q̃m. frequenť. §. ꝙ ſi ſup. ⁊. C. vbi in rem actio. l. ij. Berñ.

Quia indicãte. ¶ Primo ponit dictuʒ. Quod ſcđo exequendo cõmittit. ibi: hortamur. Tertio circa exceptionẽ inſtruit. ibi: q̃draginta tantũ. Ab. g ¶ Agrimeſſoris: qui teneť de modo finiũ actione in factũ ſi male renũciauerit: dũmo doloſe hoc faciat. de culpa eñ vel negligẽtia nõ teneť. ff. ſi menſ. fal. mo. dixe. l. iij. §. j. l. h ¶ Ad loca: vt loca diuidẽda ſubijciat oculis. ff. fini. regun. ſi interruptione. in fi. C. fini. regun. ſiq̃s. Et ex hoc põt ſumi arg. ꝙ iudex põt iudicare ſm ꝙ nouit ⁊ nõ ſm allegata. Et nõ. ꝙ iudex qui ꝯ cõſciẽtiã vel ꝯ iuſticiã in grauamen alteri⁹ aliq̃d fecerit ꝑ g̃raʒ vel ſordes ꝑ vnũ annum nouerit ſe ſuſpẽſum: ⁊ ſi durãte ſuſpẽſione ingeſſerit ſe diuinis irregularis efficit̃: cũ quo ſolus papa diſpẽſat ⁊ in verã litis eſtimationẽ cõdemnabit̃: vt in decre. Inno. q̃rti: cum eterni. de re iud. li. vi. T. Z.

Illud aũt te ſcire voluimus ⁊ tenere: ꝙ adũſus eccl'ias mĩorẽ ꝑſcꝑtionẽ quã a q̃draginta an. ro. ec. non ad b mittit: licet q̃dã canones cõprobant tricẽnalẽ: ⁊ eccl'ia ſe c ꝑt adũſus eccl'iaʒ q̃dragenaria tp̃is ꝑſcꝑtiõe tueri: đ re il d la ꝗ incõcuſſe. xl. an. noſcit̃ poſſediſſe. ¶ Lex ſi đ ꝑſcꝑtione ⁊ int̃ruptiõe int̃ ꝑtes fu e erit mota q̃ſtio: ab vtraq₃ ꝑte teſtes recipi debent: ⁊ ſi ꝓ f bata fuerit interruptio: ꝑſcriptio ñ tenebit. Idez.

Fines ꝑdioꝝ eccl'iaſticoꝝ. xl. annorũ ſpatio ꝑſcribunť. Ca. IX.

Quia indicãte abbate. ⁊c. cõperim⁹ int̃ eũ ⁊ abbatẽ ſctẽ Lucie exortã de q̃ g bus q̃ſtionem: agrimeſſoris diffinitionẽ illã ꝑſpexim⁹ fi h nienda₃. ¶ Hortamur igiť. vt ad loca de quibus eſt cõtentio accedentes: eam in veſtra faciatis preſentia ter i minari. ¶ Quadraginta tã tum annorum preſcriptione: vtriq₃ parti ſeruata.

Lucius tertius.

Tempore hoſtilitatis non currit ꝑſcriptio. Ca. X.

Ex transmiſſa conqueſtione abbatis ⁊ monachoruʒ de Habeñ. accepim⁹: k ꝙ cum eccleſia de camenone ad ius eorũ pertineat: et homines de ſibini. Quinto. eccleſiarum: parrochiani ſint ipſius eccleſie: clerici qui predictas habent eccleſias: l minutatim omne ius parm rochiale preter ius funerandi matrici eccleſie ſubtra

i ¶ Quadragita tm annoꝝ. ſic ꝗ videť ꝙ fines preſcribi pñt: vt xvj. q. iiij. volumus. ⁊. q. iij. int̃ memoratos. ⁊. ſ. e. ad aures. ⁊. ſ. de ꝓba. ex lr̃is. Sed ꝯ videť ꝙ fines ꝑſcribi nõ poſſũt: vt. xvj. q. iij. licet in reguť. ⁊. ſ. đ proch. ſup eo. xvj. q. iij. quicũq₃. ⁊. c. int̃ memoratos. Sup ꝗ dicas vbi fineſ dioc. ſiue parrochiaꝝ cõſtat diſtinctos fuiſſe. vť etiã põt ꝓbari ꝑ libros antiquos ⁊ teſtes ⁊ famaʒ ⁊ alia adminicula: vt. ſ. de ꝓba. cũ cauſam. fines dioc. ſiue parrochie aut ꝓuĩcie nõ pñt ꝑſcribi. ⁊ ſic loquũť. c. iſta. xvj. q. iij. lʒ. ⁊. c. q̃cũq₃. ⁊. ſ. đ proch. ſup eo. ⁊ rõ ẽ. ſ. ne ꝓuĩciaꝝ termini cõfundanť. xvj. q. iij. q̃cunq₃: et ſic limes ꝑſcribi nõ põt: nec ea q̃ limitib⁹ adherẽt. ff. de rei ven. q̃ religioſis. ⁊. ff. de ꝯhen. empt. in modicis. vbi v° nõ ꝯſtat nec ꝑt ꝓbari de diuiſione limes ⁊ ea q̃ ſibi adherent bñ põt preſcribi: ⁊ ſic diſtinguit illud. c. xvj. q. iij. inter memoratos. fines vero ꝑdiorũ bene preſcribunť: in quo caſu loquit̃ illud. c. ex litteris. ſ. de ꝓba. in quo caſu põt intelligi illud. c. xvj. q. iiij. volum⁹. ⁊ illud qđ hic đr. Si vis intelligere ꝗ de finib⁹ parrochiaꝝ: intellige ꝗ ꝙ fines nõ erãt diſtincti. vñ habet locũ ꝑſcꝑtio vt diť. c. int̃ memoratos. Illđ ſcias ꝙ licʒ limes ꝑſcribi nõ poſſit: tñ ea q̃ ſũt infra limitẽ limiti nõ adherentia ꝑſcribũť ſpũalia ⁊ tp̃alia: ⁊ ſic loquũť. ſ. e. ad aures. ⁊. ſ. e. auditi. vbi vna eccl'ia ꝑſcribit decimas i parrochia alteri⁹: ⁊ tũc neceſſari⁹ eſt titulus vt in q̃dã decre. Grego. e. ti. venerabiliũ. vt nõ. ſ. e. ſi diligenti.

Ex trãſmiſſa. ¶ Prima ꝑs ponit q̃relã. Scđa dat iudices. ibi: diſcretioni. Ab. k ¶ Eccleſia de Camenone que parrochialis erat eccleſia ⁊ matrix ꝑtinẽt ad monachos ⁊ alie erãt ſub illa: ⁊ ita iſte eccleſie ꝑtinebãt ad mõaſteriũ mediante matrice eccleſia: ⁊ ita maior eccl'ia põt agere ꝓ iure ſubditaꝝ eccleſiarũ: ſic. ſ. e. auditi. ⁊. xvj. q. iij. int̃ memoratos. l ¶ Minutatim: fruſtratim lupus comedit agnuʒ. xiij. q. j. §. his ita: vltra vnã colũ. ⁊ ẽ q̃ſi quedã ſpecies alluuiõis q̃ ꝑdiorũ ſtatũ ĩmutat alij auferẽdo paulatim: alij dando latenter. C. de alluuio. l. ſ. ⁊. ij. m ¶ Funerãdi: ius funerandi conſiſtit in ſepulturis mortuorũ ⁊ exequijs ⁊ oblatiõibus inde prouenientib⁹ iſtud ius nõ ſubtraxerãt matrici eccl'ie. de ꝗ iure hẽs. ſ. de ſepul. ꝑ totum.

a ¶ Decimas: ⁊ ſic patet ꝙ de iure cōi matrix eccl'ia debet ꝑcipe decimas infra ꝯfines ſue limitatiōis: ⁊ ſic capelle nihil debēt habere: qđ eſt verū: niſi ꝑ ſpālez indulgentiā vel pſcriptionē. ī. de deci. cū ꝯtingat. ⁊. xvj. q. j. de decimis. b ¶ Nō currēte. Tēp⁹ hoſtilitat̃ nō currit: imo illud ſubducit̃ ꝺ pſcꝑtiōe ſic. ⁊. xvj. q. iij. ꝑma actiōe ff. ꝺ ca. ⁊ poſtli. reuer. poſtliminiū. ⁊. C. eo. ab hoſtib⁹. ⁊ ī alijs caſib⁹. ſ. eo. c. j.

Accedentes. ¶ Prima ꝑs ponit q̃relā: Scđa dat iudicē. ibi: volēt̃es. Ab. c ¶ Ab oī b⁹ ꝯportet. arg. ꝙ oēs tangit ab oib⁹ ē approbādū. lxvj. di. c. j. ⁊ ſ. ꝺ tēp. oꝛ. ſi archiepſ. ⁊. ſ. ꝺ of. oꝛdi. ad h. ff. de aqua plu. ar. in ꝯcedēdo. ⁊. C. ꝺ auc. pſtan. l. vlt. Itē vbi on⁹ ibi emolumētū. xij. q. ij. charitatē. ⁊ c. eccl'iaſticis: et inſti. de leg. pa. ſuc. §. j. et. C. de fur. manifeſtiſſimi. §. ſinautē. ⁊ melius. C. de ca. tol. l. vna. §. pro ſcđo. d ¶ Cum in talib⁹. in ꝑcuratione q̃ debet̃ rōne viſitatiōis non currit pſcriptio. ī. eo. cum ex officij: ⁊ h: ſed in illa q̃ dat̃ rōne inſtitutionis bñ currit: de q̃ loquit̃. c. xviij. q. ij. eleutheri⁹. Itē in illa q̃ dat̃ rōne cōſuetudis: vt. xviij. q. ij. fuitiū.

Cum nō licet. ¶ Sunt due ꝑtes: ꝑma repħendit factum iſtoꝝ q̃bus ſcribit̃ exprimendo cām: ſcđo illud corrigi precipit ⁊ exceptionē remouet. ibi: ideoq̧. Abbas. e ¶ Recedere: niſi vbi incidit in hereſim. xxiiij. q. ij. ſane. ij. vl' ī ſciſma. ſ. de elec. q2 diligentia. ⁊ in crimine notorio fornicatiōis: ⁊ in ſymoniaco in oꝛdine ſi poſſit ꝑbari. xxxij. di. §. verū. ⁊. j. q. j. ſi quis a ſymoniacis: in alijs aūt crimib⁹ etiā ſi ſint notoria expectāda eſt ſentētia. xv. q. vlt. ſciſcitātib⁹. viij. q. iiij. nōne. ⁊. ſ. vt lit. pē. laudabilē. ⁊. c. a memoria. ⁊. ī. ꝺ diuoꝛ. porro. ⁊ ē racio: q2 fornicarij notorij ⁊ ſymoniaci ſt̃ ſuſpēſi ipo iure. j. q. j. repiūt̃. Sz nōne ꝑ alijs criminib⁹ ꝓhibet̃ q̃s a ꝑceptione dñici corpis. de cōſe. di. ij. q̃tidie. ⁊ ab īmolatiōe: vt. vj. di. teſtamentū: q̃re ꝗ potius circa iſta crimina h dicit̃. Sol'. canon dicit ꝙ iſtos ſymoniacos ⁊ fornicarios vitare poſſū iure mero ſed alios non: niſi eſſent excōicati ⁊ ſuſpenſi vel depoſiti. Din. f ¶ Sue diocefis: eo em̄ ipſo debēt ſibi ſubeſſe. xvj. q. vij. omnes baſilice. ⁊. xviij. q. ij monaſte

xerūt: ⁊. ī. ¶ Diſt. v. man a damus: quaten⁹ decimas ⁊ oblatiōes cū alijs obuētionibus: memoꝛate matrici eccleſie (pſcriptione hoſtilitat̃ tpe b nō currēte) reſtitui faciatis. Inn. iij. abbati de Ciriete.

Procurationes q̃ debent̃ legatis ⁊ nūcijs aplice ſedis pſcribi non poſſunt. Ca. XI.

Accedentes ad pre. n. p̃ poſitus. s. nazarij. et a. canonicus ſancti Stephani: ſyndici ⁊ ꝑcuratores ꝑmicerij ⁊ clerici mediolañ. ꝺ oꝛdiarijs maioꝛis eccleſie: grauiter ſūt ꝯqueſti ꝙ cū ipſi legatos ⁊ nūcios. ap. ſe. deuote recipiāt ⁊ ꝑcurēt. dicti oꝛdinarij: ꝑcurare ipos renuūt: ⁊ ꝑcurātib⁹ ad expēſas ſubſidiū impēiri: ⁊. ī. ¶ Volentes aūt vt qđ oībus imi c net: ab omnibus compoꝛtetur. Mādam⁹ quatenus: niſi dicti oꝛdinarij: per ſpeciale priuilegium ap. ſe. a preſtandis procurationib⁹: oſtē derint ſe īmunes: etiā ſi longiſſimo tempoꝛe procuratio nis obſequiū nō īpenderint d (cū ī talib⁹ pſcꝑtio ſibi locū nequeat vēdicare) ipſos ad ꝑcurationis ſarcinam: oꝛdine debito ſubeundam: teneri decernas. Idem de coſta et de ſancto donato prioꝛibus.

Subdit⁹ nō pſcribit obediētiam cōtra p̃latum. Ca. XII.

e Cum non liceat a capite membra recedere: non ſufficimus admirari: ꝙ ſicut referente bꝛacharen̄. archiepiſcopo: nobis eſt intimatū: licet eccleſie veſtre in ipſius ſint dioce. conſtitute: vos tamen obedire ſibi tanq̃ epiſcopo veſtro contumaciter recuſatis: ⁊. ī. ¶ Ideoq̧ man damus: quaten⁹ prefato archiepiſcopo et eccleſie bꝛacharen̄. obedientiam ⁊ reuerentiam debitam: ſicut alij f clerici ſue dioce. faciunt: impendatis: preſcriptione tem g poꝛis nō obſtāte. Idē nobili viro Matafeloni.

In iuribus ad romanā eccleſiā ſpectātib⁹ currit ſola cētenaria pſcriptio. Capl'm. XIII.

ria. niſi oſtendāt ſe exemptos. ī. de cōfir. cū dilecta. ap. fi. ⁊ h ideo: q2 poſſeſſoꝛ nō cogit̃ ꝓbare titulū ſue poſſeſſiōis. C. de rei ven. l. vl. C. de pe. here. cogi. ⁊. ij. q. v. §. ī. q2 ius iſtud de cōmuni iure ꝑtinet ad epm in oībus clericis ſue dioceſis: vt h patet. g ¶ Obſtāte. Nota h caſus in q̃bus non currit pſcriptio: pꝛimo in obediētia: vt hic. Itē in ꝑcuratione rōne viſitationis debita. ſ. eo. c. xxi. Itē in decimis a laicis poſſeſſis. ſ. e cām q̃ Itē ī matrimonio. ī. ꝺ cōſang. non debet. Itē ī tributis ſiue ī public̃ functionibus. C. de pſcꝑ. xxx. vel. xl. anno. l. cōperit. Et liber hō nō pſcribit̃. xvj. q. iij. §. pōt. ver. ꝙ ſi ꝓuat⁹. et ſe. §. itē. tpe vacātis eccleſie non currit pſcriptio nec tpe ſciſmatis. ſ. c. xxi. ⁊. c. de q̃rta. ⁊. ī. eo. cū nobis. Itē tpe hoſtilitatis nō currit. ſ. eo. ex trāſmiſſa. xvj. q. iij. pꝛima. Itē. nec contra neruū eccleſiaſtice diſciplīne. ſ. de ꝯſue. cū int̃ vos. Itē in re q̃ ꝺ iure cōmuni poſſideri nō pōt. xciij. diſ. illud. ⁊. c. di. cōtra moꝛē. Itē limes. xvj. q. ij. licet. ⁊. ī. de parro. ſup eo. Itē nec in re ſpūali iuſto titulo acq̃ſita. ſ. de trāſac. ꝑterea. ij. Item nec via publica. ff. de vi pub. viā. Item ꝯ ius publicū. C. de op. publi. pſcriptio. Itē res ſacra ⁊ res fiſcalis. inſti. de vſuca. §. j. et §. res fiſci. Itē res pſidi data ꝯ legē. iul. repetūdaꝝ. ff ad. l. iul. repetū. qđ cōtra legē. Itē res pupillaris. ff. ꝺ acq̃. re. do. bone. Itē fundus dotalis. ff. de fun. dota. ſi fundus. Itē res peculiaris: vt videtur. C. ne de ſta. de fun. l. vlti. Itē pupillo non currit pſcriptio. C. qui in cau. ī integ. reſti. nō eſt ne. l. vl. Itē vxoꝛi durāte mrīmonio nō currit pſcriptio: niſi maritus vergat ad inopiam: de iure do. in rebus. §. oēs. Itē in reb⁹ que ſub cōditione debent̃ nō currit pſcriptio: niſi a tpe cōditionis extātis. C. de pſcrip. xxx. an. cū notiſſimi. §. illud aūt. Itē tpe ſuſpēſionis prelati nō currit pſcriptio. ī. ꝺ cōceſ. pbē. q2 diuerſitatē. Itē filio fa. non currit pſcriptio dū ē in ꝑtāte pr̄is. C. de anna. exce. l. ī. in fi. §. vl. ⁊ C de bo. q̃ libe. q̃cunq̧. ad fi. ⁊. C. de bo. ma. li. j. in fi. et ſ. de poſtu. pla. bone memoꝛie. in fi. Itē q̃dā ſunt q̃ pſcribere nō pñt: vt precario tenentes. x. q. iij. q2 cognouim⁹. Itē colon⁹. xvj. j. clerici. ⁊. c. ſe. C. de pſcrip. xxx.

anno. male agiť. Itẽ q̃ noĩe alieno poſſidet. j. eo. ſi dili/ gẽti. Itẽ vſufructuari9. inſti. p q̃s p ſo. no. ac. §. fructu ari9. nec creditoꝛ ꝑſcribit pign9. ff. đ e vſuca. nõ ſoluʒ. §. q̃ pignoꝛi. ⁊. C. đ pig. ac. nec creditoꝛes. ⁊ h̄ itellige de lõga ꝑſcriptione ſm leges nõ de lõg iſſima. Argu. eſt q̄ ꝯ obedien/ tiã ꝑſcribiť. j. de ꝓui. cũ olim. Sʒ ibi habuit ꝓuile/ giuʒ rõne cui9 ꝑ/ ſcripſit: ⁊ ꝑterea ſuberat ro. ec. q̃ ipaʒ in obediẽti am ꝯ epm poti9 ꝑſcripſit. ſic. j. e. cũ ex officij.

A D audi. ¶ In feu/ do romãe eccľie ꝯtra ipaʒ eccľiaʒ vaſallum currit ſola ꝑſcꝑtio cen/ tum annoꝝ. Vť generali9 ſic vt i rubꝛo. Due ſunt ptes ꝓncipales: In ꝓma poniť ꝓceſſus narra/ tio. In ſcđa diffi nitio. ibi: nos igi tur. Prima ſub/ diuidiť: q2 ꝓmo ponit petitioneʒ actoꝛis. ſcđo rñ/ ſionẽ rei. ibi: ſed ea: tertio ꝓbatio nes actoꝛis: ibi. Ad qđ: q̃rto ꝓ/ bationũ ipſaruʒ impugnationes ibi. Sʒ inť. Ab.

a ¶ Placita. i. iuriſdictiõeʒ cãꝝ b ¶ Foꝛiſfctã. i. pecuniarias pe/ nas delinq̃ntiũ: ar. j. đ pẽ. ꝑſbyť.

A D audiẽtiã ap. n. pue/ nit: ⁊. j. Proponebať ex pte tua Alexan. papã ꝑ/ de. n. tibi in caſtro palatioli ꝯceſſiſſe ſinguľ annis. xl. ſo. denarioꝝ papieñ. q̃s ro. ec. ibi ꝯſueuit recipe ãnuatĩ. In a b ſup qõnes: bãna: placita: fo/ riſfacta: ⁊ oĩa iura q̃ ibi ap. ſe. hẽbat. ¶ Sʒ ea nulla tibi rõne deberi: caſtellan9 eiuſ/ dem caſtri ꝯſtãtiſſime aſſere/ bat. ¶ Ad qđ ꝓbãdũ: iudu/ cebas ꝑdicti pape ꝓuilegiũ: ⁊ libꝛũ ec. ro. cẽſualẽ. h̄ etiaʒ nitebarľ ꝓbare p teſtes: q̃ di cebãt ſe vidiſſe ꝑſcꝑtũ cẽſum nũciꝭs ro. põ. a. l. ãnis ⁊ infra fuiſſe ſolutũ. ¶ Sed inť alia fuit ex adũſo rñſũ: q̄ nec ꝓui legiũ nec liber cẽſualľ: tibi ali q̃d cõmodi afferebat: cũ ꝓui/ legio vſus nõ fuerľ ſpatio an noꝝ. xxx. ⁊ liber cẽſualis ſuſ/ pect9 exiſteret: q̃re nõ fuerat c in camera nr̃a recept9 ac ſcri/ niari9 alio modo ſcripſiſſet dicta teſtium: q̃ dixiſſent. d ¶ Illos igiť magľ auctẽ ꝓui legij q̄ depoſitiões teſtiũ at/ e tẽdẽtes: ꝯſiderãteſ etiã libꝝ cẽſualeʒ: quẽ nõ ſuſpectũ ha/ buim9: licet nõ in nr̃a ſʒ ĩ car dinalis ſcti Hadriani came/ ra ſit inuẽt9 q2 eũ qñ camera/ ri9 fuerat de camera bti Pe/ tri ſuſcepit: nec credẽtes ipʒ f ſcriniariũ: cũ iurat9 ſit: offici um ſuũ fideliť exeq̃ aliđ ſcri pſiſſe q̄ a teſtib9 diceret: re/ ſpiciẽtes ĩſup (qđ ẽ lõge vali g di9) ipm negociũ tãgere ꝓn/ h cipaliť ro. ec. ꝯ quã nõ niſi cẽ tenaria ꝑſcꝑtio currit: in ſo/ lutiõe ꝑdicti cenſus ⁊ alioꝝ petitoꝝ ꝯdẽnauim9 ptẽ ad/ uerſaʒ: iĩiũgẽtes eidẽ: vt tibi i nõ tã q̃ tibi: ſʒ tã q̃ ec. ro. (cu ius auctẽ debes pcipe: cui9 etiã ꝓpter ꝑdicta bñficia va/ ſallus exiſtis) ſine difficulta te ꝑſoluat. Idem bel. gu. ⁊ abbatibus.

De centenaria preſcriptione que ſolum currit contra romanam eccleſiam tempoꝛa ſciſmatum deducantur. Ca. XIIII.

k C Um nobis: ⁊. j. ¶ Li/ l cet tam legali q̃ cano/ m nica ſit diffinitione ſtatutũ: vt contra ro. ec. que gaudet pꝛiuilegio ſpeciali: non niſi n cẽtũ ãnoꝝ ꝑſcriptio locũ ſi/ bi valeat vendicare: tẽpoꝛa

xit. f ¶ Iurat9: ſic ꝫ ꝑſumiť p aliq̃ rõne iuramẽti. j. q. vij. ſancim9. ſ. đ ꝑſump. illud. Iteʒ rõne honeſtatis ſue. ſ. de fi. inſtru. cũ dilect9. g ¶ Principaliť: ſec9 ſi ſecũdario. j. de re iudi. c. pe. ⁊ ar. j. de ꝓuiľ. ſi de terra. ⁊ c. accedẽtib9. poſſet tñ iſte caſtellan9 ꝑſcribere vt tene/ ret terraʒ ⁊ eſſet feudatari9 eccľie romane ⁊ nõ ille q2 p h̄ nõ ꝑiudi/ catur eccľie: ſic. xvi. q. iiij. volu/ mus. arg. C. đ ꝑ/ ſcrip. xxx an. cõ/ perit. et. l. iube/ m9. xvj. q. iij. §. põꝛ. ⁊. ſ. e. ſctõꝝ h ¶ Cẽtenaria. xvj. q. iij. nemo. ⁊. j. c. pxi. ⁊. C. đ ſacroſan. eccle. l. vl. ⁊ meli9 i auc. ibi ſignata q̃s actiones. in fi. i ¶ Tanq̃: ar. q̄ aliq̃s facit ali q̃d nõ tanq̃ ipe ſʒ tã q̃ ali9. ſ. de elec. cũ inť cano/ nicos. ⁊. ff. đ ad/ op. ſi pr̃. §. q̃ du/ os. ff. đ iof. teſta. papinian9. §. ſʒ nec ipuberes. ff. quando ap. ſit. l. j. §. ſolet. et. j. de re. ec. non. alie. ſi q̃s pꝛ̃ſbyteroꝝ. ſic aliquis facit aliquid in eo q̄ hõ: ⁊ aliud in eo q̄ rex. xxiij. q. iiij. ſi eccľia. in fi.

C Um no. ¶ In pꝛi/ ma poniť cõſul/ tatio. In ſecũda rñſio. ibi: licet.

c ¶ Scriniari9. Scriniarij appellãť tabelliões: ⁊ ẽ vulgare romãoꝝ. d ¶ Magľ auctẽ ar. ꝯ. C. đ fi. iſtru. ĩ exercẽdis. ſ. đ fi. iſtru. cũ ioãnes. Soľ. illđ generale: ⁊ iſtud ſpãle ꝓpť antiq̃tatẽ facti. ff. de ꝓba. cẽſus. ⁊ ſũt ſemp ſpãlia iſta obuiãtia illi generali. ſ. vbicũq̃ ſcꝑtu/ ra eſt nccĩa. xcvij. di. nobiliſſim9. C. de mã. ꝓn. l. j. ſ. de offi. dele. cũ in iure. C. ſi mi. ma. ſe dixe. ſi alteri9. ⁊ vbi cunq̃ ꝓuilegiũ allegať: arg. j. de ꝓuile. poꝛro. q̃dã em̃ meli9 ꝓbanť p inſtrumẽta q̃ p teſtes: vt dictũ eſt đ h̄. ſ. de ꝓba. tertio. ⁊ h̄ ſequiť: vbi dicit: cõſiderãtes etiã libꝛũ cẽſualẽ ⁊c̃. e ¶ Libꝛũ cẽſualẽ: ſic em̃ p libꝛos antiq̃s ꝓbať diuiſio dioceſum. ſ. de ꝓba. cũ cãm. ⁊ in/ ſtrumẽto ꝓducto đ archiuo publico crediť. C. de fi. in/ ſtru. aũt. Ad h̄ ar. xxx. q. j. ꝑuenit. Publicũ teſtimoni um diciť habere: ex q̃ magiſtrat9 ꝯfiteť illud de archi/ uo publico eſſe: vt h̄: ⁊ ſi manu cõmẽtarieñ. ei ſigna im poſita ſunt cõſueta: arg. ff. de iure fiſci. in fraudẽ. §. q̃/ tiẽs. ⁊. C. de fi. inſtru. plures. ff. de ꝓba. cẽſus. C. arbi. tutele. l. vlt. ⁊ ſufficit q̄ in libꝛo autẽtico ſcꝑtũ ẽ. vj. q. iij. ſcriptũ ẽ ĩ lege. ⁊. ff. q̃ ⁊ a q̃. ma. libe. nõ fiãt. l. ꝓſpe

Abbas. k ¶ Cũ nobis. Caſus. Hilſedeñ. eps moue/ bat q̃ſtionẽ ſubiectionis ꝯ monaſteriũ Grãdẽ. ⁊ eccle/ ſiam romanã: dicẽs q̄ ꝑſcripſerat ſubiectionẽ ꝯ liber/ tatẽ monaſterij: cõmiſit papa q̃buſdã abbatib9 vt reci perẽt teſtes epi ad ꝓbãdũ ꝑſcriptionẽ ꝯ libertatẽ mo naſterij. Sʒ poſtq̃ inchoata fuit ꝑſcriptio ꝯ monaſte ria: ſciſſura triũ ſciſmatũ fuit ĩ eccľia romana. Modo iteꝝ ſcribit papa eiſdẽ iudicib9 dicẽs: q̄ tã iure canoni co q̃ ciuili romana eccľia gaudet ꝓuilegio ſpeciali: vt nõ niſi ꝑſcriptio cẽtũ annoꝝ currat ꝯ romanã eccľiaʒ: tñ dicit papa q̄ nõ vult cõputare tpa ſciſmatũ in pꝛe/ ſcriptiõe: ſed đ medio deduci. Berñ. l ¶ Legali. C. de ſacroſan. ec. vt inter diuinuʒ. ⁊ in auc̃. vt ro. eccle. c. an. gau. in. §. q̄ aũt. colľ. ij. m ¶ Canonica. xvj. q. iij. nemo. ⁊. ſ. c. pxi. ⁊. j. e. ſi diligẽti. in fi. n ¶ Cen/ tum annoꝝ. Hec pꝛeſcriptio obtinet in reb9 ⁊ poſſeſ/ ſionibus: ſed in pꝛiuilegio pꝛelationis quo ſuper alijs eccleſijs obtinet pꝛincipatuʒ: nulla currit ei ꝑſcriptio. xciij. di. q̃ cathedrã. xxiiij. q. j. q2 ex ſola. ⁊. c. rogamus. et. c. ſciſma. quia hoc eſſet pꝛeſcribere obedientiã: quod

a tamen intercidentiũ ſciſma/
tum : que ſm iuris ordinem
curſum preſcriptionis impe/
diunt : nolumus aliquatenꝰ
computari:ſed diligenti cõ/
ſideratione adhibita:de ip/
b ſa computatione deduci.

Idem Helieñ. ⁊ Roſeñ. epiſ
copis. **Prelatus inferior
poteſt preſcribere ĩ certis ec/
cleſijs ſue dioceſis totum ius
epiſcopale: ſubducitur tamẽ
de pſcriptione tps quo vaca
uit ecclia cathedral. C. XV.**

Auditis et intellectis
meritꝭ cauſe:que ver/
titur inter vigoreñ. epiſcopũ
⁊ abbatẽ de Heueſcham :ſu/
per eccleſijs in valle ď Heue
ſcham quas epiſcopus aſſe/
c rit ad ſe dioceſana lege ſpe/
d ctare:abbas autem eas eſſe
ab eius iuriſdictiõe prorſus
e exemptas:⁊.ĩ. ¶ Uerũ tan/
to tempore probantur per te
ſtes ab abbatibus de Heue
ſcham pleno iure poſſeſſe: vt
f videantur in eis epiſcopale
g ius legitime preſcripſiſſe : et
ĩ. ¶ Quocirca mandamꝰ:
quatenus inſpectis priuile/
gijs The. ⁊ Of. regum :que
abbas ſuper premiſſa liber/
h tate aſſerit ſe habere : ſi per
illa conſtiterit : ꝙ vallis de
Heueſchaz ſit ille locus quẽ
C. prede. n. libertati dona/
uit:abſoluatis abbatem ab
impetitione epiſcopi ſuper
eccleſijs memoratis:⁊ adiu/
dicantes illas abbati pleno
iure ſubiectas : epiſcopo ſu/
per illis ſilentium impona/
tis. Quod ſi abbas in hac

eſſe non poteſt.ſ.eo.cum non liceat.quia nemo debet eſſe ſine capite.xciij.diſt.nulla.Vin.Sed videt certe impoſſibile pbari preſcriptionẽ centũ annorũ:idem ẽ ac ſi diceret papa:nolo ꝙ currat preſcriptio contra romanam eccleſiã.Si.ij.q.iiij.preſul.Sed qualiter pbabit ſe poſſediſſe ſpatio centuz annorũ:per inſtrumenta nõ poſſet hoc probari :qa per inſtrumenta non probat poſ/ſeſſio.ſ.de fi.inſtru.inter dilectos.p teſtes nõ poſſet probare: niſi teſtes ad minus haberẽt. c. xiiij. ãnos. vnde videtur ꝙ ſuffi/ciat probare per tempus cuiꝰ non extat memoria : quia tanto tempore res alie preſcribunt:que alias nõ preſcriberent.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.hoc iure.§.aqueductus.vl ꝙ teſtes dicant ſe ſemper audiuiſſe a ſuis maioribus:⁊ nemo ſit qui viderit vel audierit aliud : ſic em̃ probatur de antiquitate.ff.de proba.ſi arbiter.ff.de aqua plu.arcẽ.in ſumma.§.idem. Joan. Sed non recedendũ eſt a verbis iſtis :⁊ ſic neceſſe eſt probare centenariã pſcriptionẽ:et ſufficit ꝙ ita placuit legiſlatori.ff.qui ⁊ a qui.proſpe.⁊.vj.q. iij ſcriptum eſt in lege a ¶ Sciſmatum:quando currat preſcriptio et quãdo non: dicitur.ſ.eo.cum nõ liceat. b ¶ Deduci:tẽpus em̃ ſciſmatis deducit de preſcriptione ſi primuz ſit medium vltimũue.C.de preſcrip. lon.tem.auc.quod ſi quibuſdã.⁊.C.de reſti.mi.ꝙ tẽpore.ff.qui.ex cau.ma.necnon.§ ſi quis ſepius.

Auditis ⁊ intellectis. ¶ De pſcriptione ſubducit tẽpus quo vacauit eccleſia cõtra quã preſcribit. Ita ſummat Jo.an.Sed hec ſũmatio de nihilo ſeruit cũ h ſit expſſuz in multis iuribꝰ.ſ.c.de quarta.⁊.c.j.cuz ſi. Jõ ſũma ſic vt in rubro. Primo ponit pceſſum ⁊ ꝯcluſionẽ negocij.Scdo indeciſe narrat reſtitutionẽ ab vtraqꝫ parte petitam ⁊ cõceſſam.Tertio cõmittit pbationes recipiendas ſuper reſtitutione et cauſam diffiniendaz.Secunda ibi.Verũ.Tertia ibi. Quo circa. Abbas. c Dioceſana. Hec dioceſana lex comphendit etiã legem iuriſdictionis :de his dicit ſ.de offi.ordi.dilectus.⁊.c.conquerẽte. d ¶ Abbas autẽ. Sic ergo cũ agit de ſubiectione aliquoꝝ nõ illi:ſed ille qui dicit illos ſibi ſubiectos eſſe conueniri debet.xvj.q.iij.inter memoratos.⁊.ſ.vt lit.non conteſt.quoniã.§ qđ ſi.⁊.ff.de libe.ho.exhiben.l.vt ſi.ff. de ſeruitu.l.vlti.in fi.⁊.ff.ſi ſerui.vendi.is cuius familia.ſic et pro illis agere poteſt.ſ.eo.ex tranſmiſſa. Et ſubditus etiam conuenit.ſ.de elec.querelam.ſed ibi conuenitur ſubditus ſuo nomine :⁊.xj.q.ij.quicunqꝫ

militum:ſed ſi petere vellet procurationẽ vel cenſum a capellanis eos poterit conuenire.argu.ff.de vſufruc. ſi pendentes.§.penul.⁊.l.vſufructu relicto.⁊.l.vſufructu legato.§.hactenus.⁊.ĩ.de cenſi.cum inſtantia. e ¶ Exemptas:primo p priuilegiũ romani põtificis. ſ.de in integ.reſti.auditis. In illa littera vbi dicit cognouimꝰ ⁊c.que dicit ps illius. ſecundo per preſcriptionem vt ſequitur in ver.veruz ⁊c. et hoc intelligit ſub hoc.ĩ. vnde predi.decre.fuit deciſa ab iſto loco:quia faciebat ad titu.de reſti. in integ .et hec decreta.continuatur.in integra. f ¶ Jus epiſcopale. Hic ergo manifeſte patet ꝙ iura epiſcopalia preſcribunt vt.ĩ.eo.cuz olim.de hoc dicitur.xvj.q.iij.qcunqꝫ:ſed videtur ꝙ abbas nõ potuerit pſcribere huiuſmodi exemptionẽ cõtra illud.ſ.eo.cũ nõ liceat.⁊.ſ.de cõſue.cũ inter.ſed bene potuit preſcribere illas eccleſias ſi legitimo tẽpore illas poſſederit:vt.ſ.eo.de quarta.⁊ ſic abbas illas habebat pleno iure:ſed abbas ſuã pprią libertatẽ pſcribere nõ poſſet:ſed aliꝰ cuius noĩe ipam allegaret.ĩ.eo. cum ex officij.Si ſup hoc habuit tale quale puilegiũ: arg.ſ.de cõſue.cũ dilectꝰ.⁊.ĩ.de priui.cũ olim. Itẽ patet ꝙ oĩa iura q̃ abbas põt poſſidere poteſt pſcribere. .ĩ.e.cũ olim:ſed non alia q̃ enumerant.lxviij.di.Quis corepi :vnde ea que ad vtranqꝫ legem ſpectant poteſt pſcribere vt h patet:cognitio em̃ cauſaꝝ mrimonialiũ tm̃ de iure cõi ſpectat ad iuriſdictionẽ epi.ĩ.de exceſ. pla.accedẽtibꝫ:quã pſcribit abbas:vt infra ſequit:ius epale genꝰ ẽ:⁊ hꝫ multas ſpecies ſub ſe q̃ enumerant. ſ.ď of.or.conquerẽte.⁊.c.dilectꝰ.in gloſa.⁊.ĩ. quedaz enumerant:vt ibi dicit.circa pceſſionẽ ⁊c.que ſequũt. g ¶ Preſcripſiſſe:ſic ergo abbas iſte tuebatur ſe duplici iure.ſ.exemptionis ⁊ iure preſcriptiõis:q̃ iura cõtraria ſunt.ĩ.eo.veniens.qꝛ ſi tutꝰ erat iure puilegij nõ põt pſcribere:qꝛ qđ meũ eſt ex vna cã:ex alia meũ fieri nõ põt.ſ.de fi.inſtru.inter dilectos. Sꝫ dicas ꝙ ſiml nõ pppoſuit iſta duo:ſed de vna exceptione trãſiuit ad aliã qđ fieri poteſt:arg.xxiiij.q.j.qſquis.ff.de excep. nemo.C.de trãſac.interpoſitaſ.ſ.ď cã poſ.⁊ ppe.paſtoralis.⁊.ſ.de teſti.ſignificauerũt.⁊.ff.de acqui.poſ.naturaliter.§.nihil.⁊ generalit licitũ eſt de vna defenſione tranſire ad aliam .argu.bo.ſ.de proba.licet.⁊.ĩ.e. cũ olim.niſi vbi ius ꝯtrariũ phibet.ff.de re.iur.nemo. ẽx his vel ſub diſiunctione ſimul pppoſita fuerant vt ſi h vel illud pbauerit abbas obtineat :⁊ niſi forte p tm̃ tpis ſpatiũ eccleſia vacaſſet.Berñ. h ¶ Si per illa.

Celeſtinus exemerat a iuriſdictiõe epi loca que iſti reges donauerãt libertati: cum aũt per priuilegia Celeſtini non cõſtaret ꝙ vallis de heueſcã in qua epus petebat ius epale eſſet de illis locis donatis libertati ab illis regibꝰ: mãdat papa inſpici ꝓuilegia illoꝝ regũ: ⁊ ſi ꝑ illa ꝓuilegia cõſtiterit ꝙ vallis de heueſchaꝫ ſit de illis locis: apparet ꝙ Celeſtinus exemit locum ſ. vallem de heueſcham: ⁊ ſic abbas obtinebit nec habet locum poſtea probatio vacãtis eccleſie: ⁊ ſic priꝰ cognoſci debet de hoc articulo tanꝙ ꝑ iudiciali.

a ¶ Subducto ſic. ꝫ. eo. c. j. ⁊. c. de q̃rta. ⁊. c. cum nob. q2 tũc defenſore carebat: ſic. C. quõ et qñ iudex. ſi pſes. ſic ⁊ abſenti adijciũt tot anni quot fuit abſens. C. de it pſcrip. lõ. tẽp. auc. ꝙ ſi.

b. ¶ Interruptionẽ: ſed ꝯtrarium videť ꝙ ſi interrupit ꝗ ad quedã: ergo quo ad omia ex iure epiſcopali pueniẽtia: nã qui aurem hois tetigit totũ hoiem tetigiſſe videť: ꝺ pe. diſt. j. vulgaris:

in hac ꝓbatiõe defecerit: audiatis ꝓbationes ſup tpe: q̃ infra. xl. ãnos ſedes epalis vacauit. ⁊ ſi per tãtũ tpis vacaſſe cõſtiterit: vt illo ſubducto nõ ſit q̃dragenaria cõpleta pſcriptio: vos i illis eccleſijs ius epiſcopale adiudicetis epo: ⁊ ſup illo ppetuũ ſilentium imponatis abbati. Si aũt exceptionẽ huiuſmodi epiſcopus non ꝓbauerit: quia tñ interruptionẽ ꝓbauit circa ꝓceſſionẽ penthecoſtalem in villa et eccleſia de mortana: ⁊ receptionẽ ac ꝓcurationẽ archidi. necnõ ſolutionẽ denarioꝝ ſcti Petri in valle de heueſcham: circa cognitioneꝫ ꝗꝙ cauſaꝝ mrimonialiũ: ⁊ capellani ſuſpẽſionẽ i ꝑdicta villa de mortana: ⁊ inťdictũ capellaꝝ in ꝑfata vila de heueſcham: vos ſup his ius epale adiudicetꝭ eidẽ: ſi tñ circa ſuſpẽſionẽ et inťdictũ hmõi: infra. xl. an. interruptio facta fuit: in ceteris ei ſilentiuꝫ imponẽtes: q̃ abbas pſcripſiſſe ꝓbatur.

arg. C. de duo. re. l. vlti. hoc tñ ſciẽs ſe habere ius epiſcopale: vno tñ vtiť: argu. ff. de ſerui. ruſti. pdi. vna eſt via: ⁊. ff. quemadmo. ſerui. amit. ſtillicidij. §. vlti. ⁊. ff. de ſerui. vt pomũ. ad fi. ſed nõ eſt ita: vt hic patet: ⁊. ꝫ. de capel. mona. cũ dilectꝰ. licet em̃ pſcribať in vno capitulo non pſcribiť in alio vel ſi fiat interruptio i vno nõ ꝓdeſt in alio. c ¶ Sancti Petri: forte percipiebãtur noie romane eccleſie: arg. ꝫ. eo. ſi diligẽti. ſed abbas allegabat ad ſe ptinere miniſteriũ pceptiõis. ꝫ. e. ad audientiã. d ¶ Imponẽtes: ſibi imputet epus qui tãto tpe geſta taciturnitate firmauit. C. de his qui a nõ dño manu. l. vlti. in fi. Et ſic patet ꝙ negligẽtia plati nocet eccleſie. Arg. ꝯ: q2 taciturnitas non videť nocere ſucceſſori. ꝫ. eo. nihil. vbi de h. arg. ad hoc. ff. ꝺ petitione hereditatis. ſi quidẽ poſſeſſor. §. ſi quid aũt. Sed nunq̃d ei qui nõ põt agere currit pſcriptio: videtur ꝙ ſic: ſed reſtituiť. ff. de iti. actuq; priuato. l. j. §. ſi quis ꝓpter. ⁊. ff. de ſerui. ruſti. predio. ⁊ attilicinꝰ. Sꝫ contra videť: arg. ꝫ. de appel. ex ratione. ⁊. C. de anna. excep. l. j in fi. quia vbi nulla petitio: nulla mora. ff. de verbo. obli. ſi pupillus. ⁊. ff. ſi cer. pe. lecta. Dicas ergo ꝙ preſcriptio ſemper currit: ſed ſi leditur quis reſtituitur ex iuſta cauſa. ff. ex quibꝰ cau. maio. l. j. in fine. ⁊. l. ait pretor. §. j. ⁊. ij. niſi lex impediat curſum pſcriptiõis: vt in. l. j. C. de anna. excep. in fi. ⁊ in caſibꝰ ꝗ notantur ꝫ. eo. cũ non liceat. ⁊. ff. de iudi. l. ij. §. pe. in caſu tñ nõ fit reſtitutio: qñ currit pſcriptio: cũ põt habere recurſum ꝯ impedientem: cuius dolo res perijt. ff. de dolo arbitrio. §. dolo. ⁊ h ſi ſoluẽdo ẽ ille doloſus alias fit reſtitutio ꝯ aduerſariũ ff. de dolo: ⁊ eleganter. §. ſi dolo. Illud tñ ſciaſ ꝙ vbi quis leditur pſcriptione reſtitutionem petere debet infra quadrienniuꝫ. C. de tempo. in integ. reſtit. l. vlti. vbi vero non currit ſemper ſeruaꝫ illeſus: nec ẽ aliq̃ rſtitutio ibi facienda. Lau. tñ ſuper h dič: vt notať. ꝫ. de integ. reſti. auditis. in notula. ij. illa eccleſia ⁊c.

Idem Pariſieñ epiſcopo.

Nõ põt ſubditꝰ ꝯ ſupiorem viſitationẽ aut ꝓcurationeꝫ rõne viſitatiõis debitã in ſe ipſo pſcribere ꝙuis altꝰ in ꝑſonã alterius pſcribere poſſet vtranq; Ca. XVI.

Quam ex officij ſui debito: Senoñ. ꝓuinciã viſitaret archiepus Senoñ. ꝑ pariſiẽ. dioc. trãſitũ faciens: ad abbatĩ ſancti Maglorij: ꝑoris de caſtres: ⁊ q̃rũdã aliorũ ecclias eiuſdẽ dioc. neceſſe habuit declinare: a q̃bꝰ cũ ꝓcuratiõeꝫ ſibi debitã poſtu e laret: ipi eaꝫ inhumaniť negauerũt: ad ſue negatiõis defenſionẽ h ſolũ allegãtes: ꝙ nõ meminerãt ſe ꝓcurationẽ huiuſmodi predeceſſoribus eiuſdem archiepi exoluiſſe: f nec ab eis aliq̃ñ fuiſſe petitã ⁊. ꝯ. ¶ Nos igiť premiſſam g allegationeꝫ eorum: nullam h penitus reputãtes: cũ cõtra i k ꝓcurationẽ que rõne viſitationis debetur: preſcribi nequiuerit quemadmoduꝫ nec l contra viſitationem ipſam

Quam ex officij. ¶ Procuratio q̃ debetur ordinario viſitanti pſcribi non põt. hoc dicit ſm Jo. an. Uel ſumma ſic et pinguius vt in rubro. Prima pars narrat factum ⁊ allegationes eorum. Secunda ibi. Nos igitur. allegationem reprobat et contra eos factum ſeruari precipit. Tertia ibi: ſiquid: reſeruat allegationes aliquas ſi quas habent legitimas. Abbas Siculus.

e ¶ Negauerũt: q2 tenebãť ad hoſpitalitatẽ. xlij. di. §. j. ⁊. c. q̃ſcamꝰ. f ¶ Petitã ꝓpť q̃ archieps eos excõicauit. g ¶ Allegationẽ: ⁊ male q2 tps nõ eſt modus tollẽde obligatiõis. ff. actio. ꝺ oblig. obligationũ. §. placet. ar. ꝯ. C. ꝺ agri. ⁊ cẽſi. litibus. li. xj. h ¶ Penitꝰ: q̃dã notauerũt i loco iſto ꝙ licet ꝓcuratio nõ poſſit pſcribi: tñ ſi epus viſitat: ⁊ nullã recipiat ꝓcurationẽ: tũc põt pſcribi ꝓcuratio. ar. ad h. ꝫ. ꝺ cẽſi. ſopite: cũ em̃ ꝓcuratio talis poſſit cõmutari: vt. x. q. iij. relatũ. ꝫ ⁊ remitti: ſꝫ nõ ẽ veꝝ: q2 expſſe nõ pt eps ꝓcuratiõeꝫ illã remittere. ꝫ. ꝺ cẽſi. cũ venerabiľ. ar. ꝯ. ꝫ. ꝺ dona. paſtoraľ. Itẽ rõ legis obuiat eis: nã q̃diu ꝗs hꝫ iter ⁊ hauſtũ dꝫ hře. ff. ꝺ. ſer. ruſti. pdi. l. iij. §. vl. ⁊ licꝫ ager ſit ſteriľ ita ꝙ nihil inde ꝑcipiat: tñ retineo vſufructũ i eo. ff ꝺ vſufru. arboribꝰ. §. vlti. ioãnes i ¶ Procurationem. ff. de offi. preſi. plebiſcito: ⁊. ff. de offi. ꝓconſu. ſolent. §. vlti. ⁊. l. obſeruare. k ¶ Ratione viſitationis: ſi. ꝫ. eo. accedentes. vbi de hoc. l Viſitationẽ:

illud eẽt p̃ſcribere obedientiã: quod eſſe non poteſt. s̃. eo. cum nõ liceat: ⁊. s̃. de ꝯſue. cuꝫ inter: ⁊ ſic patꝫ q idẽ iuris eſt in acceſſorio qð in principali vt ſi p̃ncipale. ſ. viſitatio non p̃ſcribitur: nec ꝓcuratio que accedit viſitationi: ſi. s̃. de fo. compe. ſi diligenti. in fi. ⁊. s̃. de offi. deleg. prudẽtiã: ad fi. ⁊ ꝯ correctionem nõ licet ſuffragiū querere. j. ð ap. rep̄hẽſibil. ⁊. c. ad noſtrã. a ℭ Cõſuetudine. p̃ſcripta. ix. q. iij. conqueſtus: ĩmo de iure cõi. j. ð cẽſi. ſopite. cū de iure cõi debet viſitare: cuꝫ ep̄s eſt negligens. ix. q. iij. cū ſimus: ⁊ ð iure cõmuni debet hr̃e tūc ꝓcurationeꝫ: vt hic patet: q2 nemo ſuis ſtipẽdijs cogit̃ militare: vt ħ dicit: ⁊. x. q. ij. p̃carie: ⁊. xiij. q. j. §. his ita: ⁊. xviij. q. j. iã nūc in fi. ⁊. j. ð ſymo. cū ſit romana. b ℭ Aliud. vt p̃uilegiū. s̃. eo. accedẽtes. vel ſi aliquando abſoluti fuiſſent. ar. j. de cẽſi. ſopite. S J diligẽ. ℭ Ita ſummat Jo. an. vt ĩ rubro. Et ſatis cõuenit lr̃e q̃ ad corticẽ. Sed ad intellectū adde: ſi p̃ſumptio ẽ cõtra eū. Hoc dico: q2 titulus nõ

põt aliq̃ mõ p̃ſcribi: et ſi ali⁹ ꝯ eū p̃ſcribere poſſet vtrãq;. Ideoq; mãdem⁹ q̃ten⁹ ſniaꝫ quã in hmõi ꝯtẽptores ð an(a)tiqua metropolis ꝯſuetudĩe tulit archiep̄s memorat⁹: vſq; ad ſatiſfactionẽ ꝯdignam facias obſuari: q2 ſm Apoſtolū: q̃ ſpūalia ſeminat: non eſt magnū ſi metat carnalia: cū nemo cogat̃ ſuis ſtipẽdijs (b) militare. ℭ Si q̃d em̃ aliud q̃s ſupius dictū ẽ fuerit allegatū: ꝯtra intentionẽ archiepi obijcere voluerint ⁊ ꝓbare: nos eis faciemus iuſticiã exhiberi. I dẽ piſano archiepo.

Qui alieno noĩe poſſidet nõ p̃ſcribit nec etiaꝫ is q̃ ꝓprio niſi habeat bonã fidẽ ⁊ iuſtū titulū. Ca. XVII.

(c) SJ diligẽti. et. j. Cū iudicatus calaritanus: ad ius ⁊ ꝓprietatẽ beati petri ꝑ(d)tineat: ſic̃ tota ſardinia nullo ꝑtinet mediãte: tibi nõ licuit pro te: vel eccleſia tua a marchione maſſe: iudice calaritano fidelitatis exigere iuramẽtū. et. j. ℭ Nos igit̃ q̃ nunci⁹ tu⁹ ꝓponere voluit: pleni⁹ circũſpectis: nõ ĩtelleximus te vel eccl'iaꝫ tuã ſup hoc aliquo iure ſubnixã: cuꝫ aucto. ſe. apo. non oſtendas per quã a iudicib⁹ calaritanis: tu et anteceſſores tui fidelitatis exigeretis iuramẽta: nec preſcriptione aliqua (e) muniaris: cum ſm confeſſionem tuam: nec eccleſia piſa(f)na: vel tu fueris in quaſi poſſeſſione iuris exigendi hmõi iuramentū: qð ꝓ ſe. apo. ab ipis iudicibus receptū fuiſſe fateris: ꝑ quod conſtat eccleſiam romanam: ſemper in quaſi poſſeſſione fuiſſe: cum pro ea miniſterio tuo ⁊ anteceſſorum tuorū exactum fuerit: ⁊ p̃ſtitum iuramẽtum: ⁊ (g) is etiaꝫ poſſidere dicat̃: cui⁹ nomĩe poſſidetur: ſi vero di(h)cat̃: q nomine tuo ⁊ anteceſſorꝝ tuorꝝ: ⁊ non noĩe nr̃o: et eccleſie romane: fuerit iuramentū exactū: poſſet inferri q iuramentū preſtitum ð cõſeruando iure et honore ſe. apo. fuerit violatum: vnde licite retineri non poſſet: q contra iuramentū hmõi fuerit ſciẽter obtentū: q2 etiam ſm hoc locum p̃ſcriptio habere nõ poſſet: cū in p̃ſcp̄tio(i)ne rerum eccl'iaſticaꝝ bona

priuilegio cenſent̃ mẽbra ⁊ caput. s̃. e. cuꝫ non liceat. xij. di. de his: ⁊. c. nõ licet: ⁊. j. de cog. ſpi. ſup eo. e ℭ Cõfeſſionẽ: q̃ ſibi p̃iudicauit ĩ ħ. s̃. ð ꝯfeſ. cū ſup: ⁊. c. vlti. vbi de hoc. vnde p̃ſcribere nõ poterat: cū ſciret rem ad aliū ꝑtinere: vt. j. ðr. e ℭ Cõfeſſionẽ. de q̃ habuiſti in ꝑte deciſa. f ℭ In q̃ſi. hoc ideo dicit. quia ĩcorporalia non poſſident̃: ſed q̃ſi poſſident̃. s̃. de cauſa poſſeſſiõis cū eccleſia. ⁊. ff. de vſuca. ſequitur. §. ſi viam. g ℭ Cuius noĩe poſſidet̃. ⁊ ita ille poſſidere intelligit̃: cuius noĩe ali⁹ poſſidet. s̃. de reſti. ſpo. cuꝫ veniſſent. ⁊. ff. ð acqui. poſ. quod meo. ff. quemadmodū ſui. amit. l. ij. id ẽ vſu retinet̃. h ℭ Nomine tuo. ħ non põt habere locū niſi q̃n ſciret vel crederet hoc iuramẽtū ꝑtinere ad romanã eccleſiã: ⁊ hoc ipe archiep̄s ꝯfitebat̃ q anteceſſores ſui noĩe romane eccl'ie receperãt hmõi iuramẽtū vnde ſequit̃ q ſi dicat q nomine ſuo recepit iuramentū: ſic fecit ꝯ fidelitatẽ vſurpãdo ius romane eccl'ie. Et iõ dicit q p̃ſcribere nõ poſſet: cuꝫ

reqrit̃ in p̃ſcriptione q̃dragenaria ꝯ eccleſiã niſi cum ius cõe vel p̃ſūptio eſt ꝯ p̃ſcribentẽ: vt in. c. j. j. eo. ti. li. vj. Diuidit̃. Nã p̄mo inducit vnã rõnem ꝯ archiep̄m ⁊ ſcðo reprobat excuſationẽ ipius ꝑ locuꝫ a diuiſione. Scða ibi. Nos igitur. Ab. c ℭ Si diligenti. caſus archiep̄s piſan⁹ fecit ſibi p̃ſtari iuramentū fidelitatis noĩe ſuo: ⁊ eccleſie piſane a marchione maſſe iudice calaritano ꝓ illo iudicatu: cū tñ iudicat⁹ ille ꝑtineat ad romanã eccleſiã. papa ħ intelligẽs mãdauit archiepo piſano vt eū abſolueret ab illo iuramẽto: vt illud poſtmodū exhiberet romane eccl'ie eo nõ obſtãte: vñ archiep̄s miſit nuncios ſuos ad dñm papã vt ip̄m ſup ħ excuſarent. Reſpondit eidẽ q poſtq̃ ipe fuit aſſumptus in archiep̄m: iuramẽtū illud fidelitatis recepit ab illo iudice pro ro. ec. ⁊ hoc idem fecit anteceſſor ſu⁹. papa vero audita reſpõſione ⁊ alijs q̃ nūcij ſui ꝓponere voluerũt ad ei⁹ excuſationẽ reſcribit eidem archiepo ꝓut patet in lr̃a. Bern. d ℭ Tota ſardinia. ar. q eodeꝫ non oſtendat titulū ⁊ habeat malã fidẽ q̃ em̃ ſcit rem ad aliū ꝑtinere vel credit: nõ põt p̃ſcribere: niſi habeat titulū cui⁹ noĩe p̃ſcribat: ſꝫ iſte nõ oſtẽdebat auctoritatẽ ſedis apl'ice: vñ nõ poterat p̃ſcribere fine huius notule. intellige ꝓut nõ. in glo. ſe. ex hoc. i ℭ Bona fides. ⁊ illud generaliter verꝝ eſt q ſm canones bona fides p̃ſcribentis neceſſaria ẽ ſiue de re ſpūali ſiue ciuili. j. eo. qm̃. ⁊. s̃. e. vigilãti. ⁊. xxxiiij. q. ij. ſi virgo: et bona fides intellihit̃ cū aliquis credit tradentẽ eẽ dñm vel hr̃e ius diſtrahendi: lꝫ erret in facto. ff. de ver. ſig. bonefidei. ⁊ hec bona fides ſemp p̃ſumit̃ niſi ꝓbet̃ cõtrariū: cū lex dicat p̃ſumi ignorãtiaꝫ niſi ꝓbet̃ ſciã. ff. de ꝓba. verius. qñq; tñ p̃ſumit̃ ꝯtrariū ꝓpter denūciationis vigorẽ. C. de rei vendi. ſi fundū: vel q2 mercat̃ aliq̃d ꝯ leges. C. de agri. ⁊ cen. quẽadmodū. li. xj. vel ſi emit a ꝓcuratore meo: ꝑ colluſionẽ: vel q2 emit a ꝓdigo vel luxurioſo cui bonis interdictū eſt: cum ſciret ꝓtinus illū ꝯſumpturū pecuniã. ff. ꝓ empto q̃ fundū.

a fides: ⁊ iuſtus titulus exigã
tur: ⁊ ſi etiã locum potuiſſet
habere p̄ſcriptio nõ credimꝰ
cẽtenariã p̄ſcp̄tõꝫ (q̃ ſola cur
rit aduerſus ro. eccl'iã) poſſe
probari. Idem ep̄o lucano.
Abbas in capellis p̄ſcribere
poteſt iura epiſcopalia: obti
net tamẽ in his ſolis que pre
ſcripſit. Capitulũ. XVIII.

Cum olim frater epiſco
pe: cum abbate et mo/
nachis. s. ſaluatoris ꝺ̓ ſiche/
to: ſuper plebe falamazane ⁊
adiacẽtibus capellis illiꝰ: in
noſtra p̄ñtia litigando: inſti
tutõeꝫ ĩ eis ⁊ alia ad ius ep̄a
le ꝑtinentia vendicares: ad
fundandã intentionẽ tuam:
ius cõmune p̄ncipaliter alle
gabas: cuiꝰ auctoritate dice
bas vniuerſa ſpiritualia ĩ p̄/
dictis locis: que ſunt ĩ dioc̃.
b tua cõſtituta: ad te tanq̃ꝫ ad
c dioceſanũ ep̄m ꝑtinere arbi
trium preterea ſup hoc pro/
mulgatũ a piſtorieñ: epiſco/
po: archip̄ſbytero ac p̄mice/
rio lucanis allegans. ¶ Ad
elidendã aũt intentionẽ tuã
abbas: Grego. vij. pape p̄ui
legiũ exhibuit: qꝺ̓ p̄dictum
arbitriũ multo videbatᷣ tem
pore p̄ceſſiſſe: p qꝺ̓ tam mo/
naſteriũ quã plebs ⁊ capelle
p̄dicte videbãtᷣ libertati do
nate: ⁊. ĩ. Aliorũ quoq̃ꝫ ro.
pon dictus abbas p̄uilegijs
vtebatᷣ: poſt arbitriũ ꝓmul.
gatũ: obtentis: qui liberta/
tis p̄uilegia ſibi cõcedere vi
debantᷣ: et. ĩ. ¶ Quia p̄di/
ctus abbas ſufficienter oſtẽ
dit: monaſteriũ ſuũ ſup inſti
tutionibus: deſtitutionibꝰ:
⁊ ordinationibꝰ: plebani et
clericoꝝ: baptiſmo: ⁊ penitẽ
tia in leuioribꝰ culpis: ſepul

·§· qui ſciens. ⁊. l. ſi quis. qñq̃ꝫ tñ quis habet cõſcientiã rei aliene: ⁊ tñ vſucapit: vt ſi decretum iudicis interue nit. ff. de noxali. act. ⁊ generaliter. ⁊. xvj. q. iij. placuit. vt quicũq̃ꝫ. ⁊. s̄. eo. c. j. Illud tamẽ ſcias: ꝙ non obſtat accipienti mala fides tradentis. ff. de diuer. et tempo. p̄ſcrip. an viciũ: Ar. cõtra. C. de p̄ſcripti. xxx. an. autẽ. malefidei. ſed illud intelli/ gitᷣ de p̄ſcript. x. vel. xx. anno. vbi bona fides ab vtraq̃ꝫ ꝑte exigi tur: ſed in. xxx. vel. xl. anno. pre ſcriptio ſm̄ le/ ges non nocet. xvj. q. iij. ·§· põt. ⁊. ·§· ꝙ ſi mala fi de. C. de p̄ſcrip. xxx. anno. ſi qs emptiõis. s̄. eo. vigilãti. Itẽ di/ citᷣ bona fides. licꝫ quis erret in iure. ar. ĩ. de iure pa. cura. ſed illꝺ̓ intelligitᷣ aliter. vt ibi dicitᷣ. ⁊. ff. de peti. here. ſed et ſi ·§· ſcire. licꝫ ſecus ſit in vſu/ capiõe. ff. ꝺ̓ vſu/ ca. nunq̃ꝫ. ij. Itẽ ⁊ ſi habeat cõſci entiã dubiã bo/ na fides dicitᷣ. ff. de vſur. qui ſcit ·§· bone fidei. a ¶ Iuſtus titulus. ex hoc videtᷣ: ꝙ bona fides non ſufficiat ſine iuſto titulo. ſic. ĩ. de deci. dudũ. qꝛ ex ſolo curſu t̄pis ius non conſti/ tuitᷣ: ſicut nec tollitᷣ. ff. de acti. ⁊ obliga. obligationũ ·§· placet. Sꝫ cõtra videtᷣ ꝙ bona fides tm̄ ſufficiat ĩ hu/ iuſmodi p̄ſcriptiõibꝰ. ĩ. e. qm̄ om̄e. ⁊. s̄. e. vigilãti: et. c. de quarta: ⁊. s̄. de cã poſ. cum eccleſia. in quibꝰ tm̄ ſuf/ ficere videtᷣ bona fides cũ de titu. ibi nulla fiat mẽtio. ĩmo videtᷣ ꝙ iſta ꝯtraria ſint. ſi em̄ aliq̃s habet iuſtum titulũ: puta p̄uilegiũ ſiue cõceſſionẽ iam ſecurus ẽ: vñ poſtea nõ eſt ei neceſſaria p̄ſcriptio. vel ſi iã p̄ſcripſit. nõ eſt neceſſe impetrare p̄uilegiũ. ĩmo impetrãdo vnũ alij renũciare videtᷣ. ĩ. eo. veniẽs. ⁊ qꝺ̓ ſemel meũ eſt ex alia cauſa meũ fieri nõ põt. s̄. de fi. inſtru. intᷣ dilectos. ⁊ inſti. de acti ·§· ſic itaq̃ꝫ. et. ff. de acqui. poſ. poſſideri. ·§· ex pluribus. Ad hoc põt dici ꝙ titulꝰ ꝓ tanto dicitᷣ iuſtus: qꝛ dat cauſã p̄ſcribendi. licꝫ in veritate non ſit iuſtus: qꝛ tũc nulla eſt p̄ſcriptio neceſſaria. ff. ꝺ̓ vſur. l. ſequitᷣ ·§· ſi ex lana. vñ minꝰ iuſtus titulꝰ dat cãm p̄ſcri bendi. ſi adſit bona fides: vt ille credat talẽ titulũ ſuf/ ficere: ⁊ credat tradentẽ eſſe dominũ: et ſic põt intelli/ gi qꝺ̓ dr̃. s̄. e. de quarta. et. s̄. de cõſue. cu dilectus. et. ĩ. de emp. ⁊ vendi. ꝑuenit. ff. ꝓ emp. ꝙ vulgo. et. ff. ꝓ le/ gato. l. iiij. ⁊ vlti. Sed cũ in caſu iſto nõ oſtẽderet ali/ quẽ titulũ ⁊ ſciret rem ad aliũ ꝑtinere: vt patet p con/ feſſionẽ illius non poterit p̄ſcribere: ideo dicit ꝙ bona fides ⁊ iuſtus titulus req̄runtᷣ in p̄ſcriptione rei eccle/ ſiaſtice. Io. dicit ꝙ circa incorꝑalia nõ eſt neceſſe alle/ gare titulũ vt notatᷣ ſm̄ eã. s̄. de cauſa poſ. cũ eccleſia.

Sed hoc axemplũ cõtradicit ei. Vt ergo ſcias qñ ſit neceſſariꝰ iuſtus titulus ⁊ qñ ſufficiat bona fides: in/ ſpiciẽdũ eſt an iura illa ſup q̃bꝫ allegatᷣ p̄ſcriptio iure cõi valeant ab ip̄o poſſideri nec ne. Si em̄ iure cõmu/ ni poſſint poſſideri: ſufficit bona fides ad p̄ſcribẽdũ. Et ſic intelligũ tur quaſi oĩa in/ ra iſtius tituli. ⁊ xvj. q. iij. ⁊. iiij. ꝑ totũ. eo ſaluo quo dictũ eſt de limite. s̄. eo. q̃a. Si ꝟo iure cõi poſſideri nõ p̄ñt ab eo q̃ obijcit p̄ ſcriptionẽ quã/ tãcũq̃ꝫ hẽat bo/ nã fidẽ nõ p̄ſcri bit: qꝛ p̄ſcriptio ius creatũ aduo cat: nouũ ãt ius nõ creat: vt. ca. di. contra morẽ. xciij. diſ. illud: ſic ius decimaꝝ nõ cadit ĩ laicũ ⁊ iõ nulla valet ibi p̄ſcp̄tio. xvj. q. j. c. vltio. ⁊. q. iij ·§· põt. ver. ꝙ ſi priuatus. ⁊. q. vij. ca. j. ⁊. s̄. eo. cãm q̃: vbi non ꝓdeſt titulꝰ: ⁊. ĩ. q. iij. queſitũ. ſic ius eligẽdi non cadit in laicum s̄. de elec. ſacro ſancta. ⁊. c. maſſana. ⁊. ĩ. de iure pa. c. a nobis: ⁊ ſic ĩtel/ lige. ĩ. de deci. dudũ. qꝛ ⁊ illi hoſpitalarij de iure cõi de cimas poſſideri nõ p̄ñt: vñ cõpellebantᷣ titulũ oſtende dere: ex quo habuiſſent cãm p̄ſcribendi: ſic ⁊ in mona/ ſterio: ſi monachi nollent ſubeſſe epiſcopo: quia allega rent p̄ſcriptionẽ: cũ de iure cõmuni ſubiectionẽ euita/ re non poſſet: ⁊ generaliter obtinet hoc in his ⁊ alijs omnibus que iure cõi poſſidere non poſſunt ab his q̃ ea detinent: ex hoc patet ex eo ꝙ talia impetrantᷣ per priuilegiũ: ergo de iure cõmuni nõ poſſidetur. c. di. cõ/ tra morem. Sic epiſcopus in parrochia alteriꝰ epiſco pi nõ poteſt decimas ⁊ eccleſias poſſidere de iure com muni: vnde ſi allegaret p̄ſcriptionem in decimis ⁊ ec/ cleſijs in dioce. alteriꝰ allegare debet titulum et hoc ꝓ bare: ⁊ hoc ꝓbatur in quadã decre. noua. Grego. que incipit venerabiliũ: ⁊ cauſa de hoc fuit inter archiepi ſcopum rhoto. ⁊ epiſcopũ exonieñ. ⁊ idem eſt de alijs parrochijs inferioribꝰ: vt vna eccl'ia in parrochia alte rius nõ p̄ſcribat ſine ti. ⁊ ſic intelligitᷣ. s̄. en. ad aures. niſi illa eccleſia que p̄ſcribit habeat titulũ: ſed videtᷣ ꝙ olim ſufficiebat bona fides. s̄. e. ad aures. Berñ.

Cum olim. ¶ Summatᷣ vt in rubro quo ad ti/ tulũ. Diuiditᷣ in tres partes. In prima ponit pe titionẽ actoris ⁊ ip̄ius iura. In ſecũda ponit iura ip̄iꝰ abbatis ibi: ad elidendã. In tercia diffinit: ibi. Quia predictus. Abbas Si. b ¶ Tua dioceſi. xvj. q. vij. omnes baſilice. ⁊. xviij. q. ij. monaſteria. ⁊. s̄. eo. cũ nõ liceat. c ¶ Arbitrium. ſcꝫ ab vtraq̃ꝫ ꝑte approba/ tum: vt. s̄. de arbi. ex parte. Bernhardus.

a ¶ Preſcriptione munitū: ⁊ ſic abbas poteſt p̄ſcribere iura epiſcopalia contra epm̄: vt .ſ. eo. auditis. vbi de hoc. b ¶ Tenore: ⁊ ita ſnīa ꝓ abbate in his tm̄ in quib' p̄ſcripſit: in alijs ſtatur arbitrio. ⁊ fert̄ ſententia ꝓ epo: nec immerito: q² ꝑ arbitriū receſſum fuit

cauſa illa iudex nō eſt. ſ. de offi. ordi. ſignificauit. ⁊. ſ. ꝺ foro ꝯpe. ex trāſmiſſa. ⁊. c. ex tenore. ⁊. lxv. di. ſi forte i ¶ Clementis: dato ſup p̄dictis articulis vt illa ſacramēta reciperēt a quo vellent qꝺ nō valuit. k ¶ Nullā. ſic pꝫ expſſe ꝙ ſcꝺm priuilegiuꝫ dꝫ facere mētionē de pri/ mo: ad hoc vt re uocet illud de ħ dictū eſt plene. ſ. de p̄ſcrip. c. j. Quidā tn̄ dicūt aliud eſſe in priuilegio ꝙ̄ in reſcripto cū priui legiū ſit lex priuata. iij. di. ꝓui legia: ⁊ vna lex nō dꝫ de alia facere mentionē ſꝫ illud obtinet in legib' cōibus ꝙ̄s princeps hꝫ in ſcrinio pectoris ſui. C. de teſta. oīm. ſec' in legib' priuatis ꝗre nō hꝫ memoriā. ſ. de offi. de le. ex parte: ſicut nec hꝫ memoriā reſcriptorum.

a priuilegio grego. adminus in his que faciunt ꝓ abbate: ſed libertati nō potuit abbas renūciare ꝑ arbitriū ſine licentia pape ſ. de arbi. cū tēpore. alia vero nō valuerūt tantꝫ ꝑ mendaciū impetrata poſt arbitriū .ĩ. de deci. ex multiplici L. itelligit ꝙ arbitriū nō tāgit capitula illa ſuꝑ q̄b' fert̄ ſnīa ꝓ abbate: ⁊ in q̄bus p̄ſcripſit ꝯ epiſcopū: alias nō potuiſſet p̄ſcribere: p̄dicta q² p̄ſumeret̄ habuiſſe malā fidē ꝓpter arbitriuꝫ q² habēs malā fidē nō p̄ſcribit .ĩ. e. c. vlti. ⁊ hoc ꝓbat̄ ꝑ lrām ſequētē vbi dicit: iuxta tenorē arbitrij ⁊c. Bern̄.

Veniens ¶ Diuiditur: Primo ponit̄ couentio abbatis. Scꝺo recōuētio epi. ibi: p̄fatus vo. Tercio diffinitio ibi chriſma. In q̄ duo ſoluit obſtacula. Primū ibi nō obſtāte. Secūdū ibi. nec obſtare. Ab. ſi.

tura decimaꝝ p̄ceptiōe ac diuinis officijs celebrādis tāi in plebe quā in capellis p̄dictis: in excōicādo atqꝫ interdicendo ⁊ etiā abſoluēdo le a gitima p̄ſcriptione munituꝫ abbatē ipm̄ ab impetitione tua ſup iam dictis articulis duxim' abſoluēdū: ſup illis tibi ꝑpetuū ſilentiū imponēdo: ſup alijs oībus q̄ ad ius epāle ſpectare noſcūt̄: iuxta b tenorē arbitrij: eundē abbatē quo ad plebē ⁊ capellas p̄dictas ſententialiter cōdēnantes. Idē. Qui p̄ſcriptione completa priuilegium cōtrariū impetrat ⁊ vtitur illo p̄ſcriptioni renunciat ſi p̄ſcriptio nō erat cōpleta ⁊ malā fidē habet lō nō p̄ſcribit.

Veniēs ad Ca. XIX. p̄. n. abbas. s. Martini ꝺ pānonia. et. ĩ. ¶ Petijt a nob̄ poſtmoduꝫ idē abbas c vt veſprimeñ. epūs nō īpediat vel faciat īpediri: quo minus oēs qui ī ſimagieñ. parrochia vel comitatu ꝯſiſtūt: de oībus que poſſidēt decimas ſibi ſoluāt: ſicut in priuilegijs paſcalis pape p̄. n. ⁊ d ſ. Stephani regis cōtinet̄. e ¶ Prefat' vo epūs poſtulauit: vt decimas ſimagieñ. comitat': infra ſue dioc. ter

minos ꝯſtitutas: q̄s detinet idē abbas ſibi reſtitui facere f m': niſi aliquo iure ſpeciali ſeipſas poſſidere mōſtraret g et. ĩ. ¶ Chriſma vo oleū ſanctū: ꝯſecratiōes altariū ſeu baſilicarū: ordinationes clericoꝝ q̄ ad ſacros ordines ꝓmouēdi fuerint clerici eccl'iarū vel capellarū ipſius monaſterij: qꝺ eſt ī veſpmeñ. dioc. cōſtitutū: a veſprimeñ. epo poſtulabūt: ſiquidē catholic' fuerit: ⁊ gratiā ſe. ap. habuerit: ⁊ ea gratis ſine prauitate aliq̄ voluerit exhibere: alioq̄n ab alio quē maluerīt p̄ſule catholico ſuſcipiēdi ea liberā habeant facultatē: ſic h in priuilegio dicti paſchalis ⁊ alex. pape p̄. n. pſpeximus ꝯtineri. ¶ Nō obſtāte priui i legio clemē. pape: ꝑ qꝺ priuilegijs ſuoꝝ p̄. nō extitit dero k gatū. cū de ipſis nullā fecerit mētionē: p̄ſertim cū ⁊ ipē clemēs: ꝓuilegiū ilud cōceſſerit: ſaluis inſtitutionibus nō ſolū ro. ec. ſꝫ ipſius etiā legatorū: ¶ Nec obſtare poterat p̄ſcriptio: quā idē abbas l in ſuū ſubſidiū opponebat. quia ſi conſummata erat: q̄n ab Alexan. papa priuilegium impetrauit: iuri preſcri m ptionis renunciaſſe videt̄:

l ¶ Opponebat ſup p̄miſſis ſacramētis recipiendis ab alio epo. m ¶ Renūciaſſe: no. ꝙ ꝓuilegiū ⁊ p̄ſcriptio ꝯ̄ria ſūt: ex quo ſimul haberi nō poſſūt: vt dixi. ſ. e. ſi diligenti. ⁊. c. auditis: q² ingreſſus vni' alteri' opatur egreſſum ſimile. xxxij. q. j. cū renunciat̄. ⁊ c. di. ꝯ morē. ff. ꝺ ſepa. l. j. ·§· illud ſciendū. ff. ꝺ mino. in cauſe. ij. ĩ

c ¶ Impediat: ītētabat abbas vti poſſidetis. B. d ¶ Regis Stephani. ar. ꝙ reges pñt dare ꝓuilegiū decimarū ⁊ de reb' ſp̄ualib'. xcvj. di. ꝯſtantin' Impator. Sꝫ ꝯ̄riū veꝝ eſt. ĩ. ꝺ deci. tua nos. ⁊. c. pudū. e ¶ Poſtulauit: ſup libellis iſtis non format̄ ſnīa ſꝫ ſup ſcꝺa pte libelli ipſius abbatis in q̄ petijt vt clerici eccl'iarū monaſterij libere poſſint recipe ſacramēta q̄ numerant̄ in ver. chriſma ⁊c. ⁊ ibi incipit formare ſnīam ſup alijs libellis nihil dicit in hac decre. q² nō ꝑtinēt ad hūc titulū. B. f ¶ Sp̄ali: ſic argumentat̄. c. di. ꝯ morē: ſꝫ hic abbas oñdebat libertatis ꝓuilegiū. g ¶ Chriſma: ħ īcipit ſnīa. h ¶ Paſchalis: idē videt̄ de iure cōi ꝙ ab alio poſſet petere ⁊ ſi illa clauſula nō eſſet appoſita: q² ꝓpter maliciā ſiue deſidiā iudicis delegati deuoluit̄ poteſtas ad eum qui in

p̄n. ⁊. ff. ad munici. l. j. ff. de leg. j. ſi q̄n. C. de theſau. l. vna. li. x. ſic: ecōuerſo: vtēdo iure cōi renūciat̄ priuilegio. ſ. de ꝯſti. cū acceſſiſſent. ⁊. ĩ. de p̄bē. ꝓ illoꝝ: ⁊. ĩ. de ꝓui. ſi de tra. ⁊. c. accedētib': ⁊. C. de iure do. ipetrādo. l. ij. ⁊. ff. rē ra. ha. l. iij. ·§· falſus ꝓcurator. Sꝫ videt̄ ꝙ iure cōi ⁊ priuilegio poſſit q̄s ſimul vti. ſ. ꝺ ꝯſue. cū dilect'. nec renūciat q̄s iuri militari: lꝫ vtat̄ iure cōi. ff. ꝺ mili. teſta. l. iij. ⁊. xxiij. di. ꝙ̄ꝙ̄. in p̄n. ⁊. ff. de ꝓui. cre. l. āñpenul. ſicut iuri cōi ⁊ ꝯſuetudini aliq̄s innitit̄. xcv. di. olim: ⁊. ĩ. de cenſi. ſopite. Pōt dici ꝙ hic receſſū fuit a iure cōi. ſ. p̄ſcriptione q² īpetrauit abbas priuilegiū donatiōis: ⁊ ex diuerſis cauſis nō pōt hr̄e dñiniū. ſ. ꝺ fi. īſtru. in̄ dilectos. ⁊. ff. de acq̄. poſ. l. iij. ·§· ex plurib'. Sꝫ ſi ipē īpetraſſet ꝓuilegiū ꝯfirmatiōis illud nō obſtaret. q² ꝯfirmaret ius quo vtebat̄ ſcꝫ p̄ſcriptione.

p̄ſertim cũ corã nobis priui a legio illo ſit vſus qđ ſue in/ tentioni (ꝗ̃tũ adhuc articu b lũ) cõtradicit: Si vero non/ dũ cõſumata erat p̄ſcriptio: ſ; erat in p̄ſcribẽdo: poſt im petratũ hmõi priuilegiũ: bo/ nã fidẽ non habuit: ⁊ iõ ſꝫm canones nõ p̄ſcripſit. Idem in cõcilio generali. **Nec in foro canonico nec ciuili valet p̄ſcriptio cum mala fide.**

Capitulum. XX.

a ¶ Intentioni. dicebat abbas ꝙ licebat clericis ec/ cleſiarũ ſuarũ recipere ſacramẽta ab epõ a quo vellẽt iure p̄ſcriptionis ⁊ priuilegio alexandri: dicebat ꝗ; p̄/ mo a dioceſano ſuo: ⁊ ita priuilegiũ iſtud ꝗ̃tũ ad hũc articulũ ꝯdicit: ⁊ ita impetrando ꝯtriũ priuilegiũ re/ nũciauit p̄ſcriptioni: ⁊ p̄cipue q; vſus eſt in iudicio priuilegio alex. Et idẽ eẽt ſi priuilegio nõ fuiſſet vſus: q; eoipſo ꝙ impe/ trauit ꝑuilegiũ renũciabat pre/ ſcriptioni ⁊ ita habebat malã fi dẽ: ⁊ iõ nõ poterat preſcribere poſt impetratũ ꝑuilegiũ ſi nondũ erat cõpleta p̄ſcriptio vt lr̃a dicit. Sz ſi nul/ lũ priuilegiũ allegaſſet ſed ſolã p̄ſcriptionẽ: nũq̇d al/ ter epus poſſet p̄ſcribere collationẽ iſtoꝝ ſacramẽtoꝝ ex hac lr̃a videt̃ ꝙ ſic. Cõtra videt̃. s̄. eo. ſi diligẽti. q; ĩ talib⁹ q̃ ſũt ꝯ ius cõe. titul⁹ neceſſari⁹ videt̃ vt ibi đr vt. j̄. de deci. dudũ. ⁊ de cenſi. c. venerabili. b ¶ Contradicit: ſi. j̄. de cõceſ. p̄ben. ex tenore. ⁊. s̄. de fi. inſtru.

Quoniam omne. ¶ Poſſeſſor (imputari. malefidei nullo tp̄e p̄ſcribit. Ita cõiter ſummat̃ ſed ꝑ hoc ſummariũ nihil induceret de nouo iſte tex. cũ eſſet ꝓuiſum. s̄. e. vigilanti. Ideo pleni⁹ ſummo ſic vt in rubro. Diuidit̃ in quatuor ꝑtes. In prima ponit ꝯſtitutionis cãm. in ſcđa cõſtitutionẽ ibi: ſynodali. in tercia infert ex cauſa ibi: cũ generaliter. in quarta concludit ibi, Unde. Ab. Si. c ¶ Ex fide. i. ex cõſcien/ tia. ſic exponit̃. de pe. di. iij. ad fi. §. illud. quaſi ad me ⁊. s̄. de reſti. ſpo. lr̃as. xxviij. q. j. §. ex his. d ¶ Bo/ na fide. arg. cõtra. j̄. de iurepa. cura. Quãdo quis dicat̃ habere bonã fidẽ. dictũ eſt ſupra eo. ſi diligenti. in no/ tula. illud generaliter. ⁊ quilibet p̄ſumit̃ habere bonã fidẽ. Sed quid ſi aduerſarius etiam vellet ꝓbare ip̄m nullo titulo poſſediſſe. ſed poti⁹ ꝑ violentiã. Et ſic mala fide incepit poſſidere? videt̃ ꝙ debeat audiri. ex quo vult ꝓbare originẽ p̄ſcriptionis vicioſam. C. de pi. ac. nec creditores. ⁊. C. de p̄ſcrip. lon. tẽ. in aut̃. malefidei C. de diſtrac. pig. ⁊ qui ſub imagine. ⁊. xvj. q. iij. ſi ſa/ cerdotes. ⁊. c. ſe. ⁊. c. licet. ⁊. c. j. in fi. ⁊. xciij. di. illud. C. de p̄ſcrip. xxx. an. ſiq̇s emptionis. §. ſed hec. Arg. ꝯtra s̄. e. ad aures q; vt ibi đr q̄dragenalis p̄ſcriptio oẽm tollit actionẽ. ⁊. C. de p̄ſcrip. xxx. an. l. pe. ⁊ vl. Ad hoc poteſt dici ꝙ bene debet audiri qui vult ꝓbare malaz fidẽ ab initio habuiſſe: q; poſtea p̄ſcribere nõ potuit. s̄. c. xxi. in fine. ⁊. c. vigilanti. ⁊. c. ſi diligẽti. ⁊ hic. Sz nunquid tenet̃ hic docere de titulo: cũ hic tm̄ dicat̃ de fide. de hoc dictũ eſt ſupra eo. ſi diligenti. in notula ex hoc videt̃. e ¶ Quã ciuilis. Ex eo ꝙ dicit tam canonica ꝗ̃ ciuilis: videt̃ ꝙ papa voluit p̄iudicare p̄ſcrip/ tioni laicoꝝ: que p̄ſcriptio locũ habet vbi etiã habent malã fidẽ in p̄ſcriptione. xxx. vel. xl. an. s̄. e. vigilanti: ⁊. xvj. q. iij. §. põt. ⁊. §. ꝙ ſi mala. Dicebat Jo. ꝙ rõne peccati ſtatuit hoc papa de p̄ſcriptionib⁹ laicoꝝ. quia omnis cauſa ratione peccati ſaltẽ indirecte ꝑtinet ad eccleſiã. s̄. de iudi. nouit. ⁊ ſꝫm hoc omnia ciuilia iura que tractãt de p̄ſcriptione. xxx. vel. xl. an. in malefidei

Quoniã omne qđ non c eſt ex fide peccatũ eſt ¶ Synodali iudicio diffini d m⁹: vt nulla valeat abſq; bona fide p̄ſcriptio tã canoni e ꝗ̃ ciuilis. ¶ Cũ generaliter ſit omni ꝯſtitutioni atq; cõſuetudini derogandũ: q̇ abſq; mortali pctõ: nõ põt obſeruari. ¶ Unde oportet: vt q̇ f p̄ſcribit: in nulla tp̄is ꝑte: rei habeat cõſciẽtiã aliene.

De ſnĩa ⁊ re iudicata.

poſſeſſorib⁹ nõ tenent hodie. Sed hoc nõ credo ꝙ ꝑ iſtã cõſtitutionẽ papa voluerit p̄iudicare legib⁹. Sz quo ad ius diuinũ verũ eſt illud qđ ſine peccato mor/ tali laicus malefidei p̄ſcribens. talẽ rem retinere non põt. xiiij. q. vj. c. j. Et lr̃a iſta ſic intelligit̃: tã canoni/ ca. i. tam de re ſpirituali ꝗ̃ ci/ uili. Et h̄ vult dicere ille q̇ pre ſcribit bonã fi/ dẽ habere debet ſiue res quã pre ſcribit ſpiritual̃ ſit vl̃ ciuilis ſꝫm iura canonica: ⁊ ſic nihil ſtatuit ꝯ leges. Uel di/ cas ſꝫm ꝙ dixit Jo. ⁊ lex aliud conſiderauit ꝗ̃ canon. lex em̄ cõſiderauit negli/ gentiã nõ petentis rem ſuã. s̄. e. vigilanti. ſed canon conſiderauit peccatũ p̄ſcribentis mala fide. qđ nõ excuſat negligentiã nõ petẽtis rẽ ſuã ⁊ iõ dicit hic. ꝙ nulla valet p̄ſcriptio ſiue canonica vl̃ ciuilis q̃ ſine peccato mortali cõſeruari nõ põt vñ po/ tius ſtandũ eſt canoni ꝗ̃ legi. in hoc caſu: q; p̄ſcribẽs nõ excuſat̃ a peccato ꝑ rõne legis: ⁊ ideo canon voluit ꝓpter periculũ animarũ in hoc leges corrigere: licet nõ ſeruet̃ in iudicio ſeculari: ſicut dicit̃ de legib⁹ ꝑmit tentibꝰ vſuras que hodie nõ tenent: vt no. j̄. de vſur. q; in omnibꝰ. ⁊ ꝯſtitutio iſta tm̄ reſpicit futura: cũ de p̄te ritis nihil dicat. s̄. đ cõſti. c. vl. vbi de hoc. f ¶ Nulla tp̄is. ſ. ip̄ius p̄ſcriptionis. Si em̄ poſt cõpletã p̄ſcri ptionẽ ſciat rem alienã. nõ dicit̃ ideo mala fide poſſi/ dere: de hoc dicit̃. s̄. eo. vigilanti. Sed quid ſi tp̄e p̄/ ſcriptionis habuerit cõſcientiã leſam. poſtea incipiat habere nõ leſam: nũquid ꝓpter h̄ eſt interrupta p̄ſcri ptio? nõ videt̃ q; erronea fuit: vñ eã deponere debet. j̄. de ſymo. ꝑ tuas. ⁊. xj. q. iij. cui eſt illata. Itẽ quid ſi du bitat: an res ſit ſua ⁊ habet iuſtã cãm dubitatiõis? ad huc dicit̃ bonefidei poſſeſſor. ⁊ vtit̃ fructib⁹. ff. đ vſur. qui ſcit. §. bonefidei. ⁊ in hoc caſu p̄ſcribit. licet habeat ꝯſcientiã dubiã nõ tñ leſam. q; neſcit adhuc an res ſit aliena: debet inquirere ab alijs de re illa: vt ſic ꝑueniat ad veritatẽ. ar. xxxvij. di. §. vlti. xxiij. q. vl. occidit. Itẽ quid ſi p̄latus habeat leſam ꝯſcientiã alicui⁹ rei quã poſſidet licet eccl̃ia habeat bonã fidẽ: nũq̇d tenet̃ dimittere illã? Rñdeo nõ. Sed ſignificabit illi cui⁹ eſt vt petat ⁊ ſic purgabit cõſcientiã ſuã: nec in hoc vide/ tur fraudẽ facere. ff. de neg. geſt. at qui natura. §. cum me abſente. ⁊. ff. mã. quintus. Sz ſi ille veniat ⁊ petat in iudicio ⁊ p̄latus cõfiteat̃. nũq̇d p̄iudicat eccl̃ie qui habet bonã fidẽ. Si em̄ p̄latus ꝯſtitut⁹ a collegio ad defendendũ ꝯfitet̃ tanꝗ̃ ſyndicus in iudicio: bñ p̄iu/ dicabit̃ eccl̃ie: q; tũc ſuſtinet ꝑſonã toti⁹ capituli al̃s nõ credo ꝙ ꝯfeſſio p̄lati p̄iudicet eccl̃ie: niſi forte ꝯfiteret̃ de eo ꝙ ip̄emet feciſſet. arg. xxv. q. ij. poſtꝗ̃. de hac materia dixi. s̄. de elec. dudũ. §. ij. De ſententia ⁊ re iudicata. Hec Rica duob⁹ modis ſꝫm Jo. an. poſt Hoſ. continuat̃ ad p̄cedentia. Primo ſic. Viſo quomõ res acquirunt̃ ꝑ p̄ſcriptionẽ videndũ eſt quõ aliter acquirunt̃ ciuiliter. ſ. per ſnĩas iudicum. Uel ſecũdo ſic. Expetito tractatu ꝓceſſus iudicioꝝ: ad ſen/ tentias que finẽ imponũt litibus veniamus. Quia ve

Gregorius. Sententia lata contra leges vel canones non tenet nec ab ea opus eſt appellare. Capitulū. I.

a Sententia cōtra leges b canoneſue ꝓlata: licʒ nō ſit appellatiōe ſuſpēſa: non pōt ipſo iure tñ ſubſiſtere.

Idem. Lites debent celeriter termiari. Capitulū. II.

c Iurgantiū ꝯtrouerſias celeri ſnīa terminare: et equitati cōuenit τ rigori.

Idem Sacerdos ſine iuſta cauſa non eſt deponendus. Capitulū. III.

d Non pōt in queꝗ̄: a ſacerdotali gradu: niſi iuſtis ex cauſis cōcors ſacerdotū ſententia ſubmouere.

Leo papa. Iuſte quis petit ſententiā a papa cōfirmari ſi iuſte τ rōnabiliter fuit lata. Ca. IIII.

e Ea que iuxta eccl'iaſticū morē: iuſte τ rōnabiliter fuerint diffinita f noſtra quoqʒ ſententia roborētur.

Alexan. iij. eborac. archiepiſcopo. Iudex deputatus ſup executione ſententie admittit exceptionē fraudis ſeu nullitatis ſentētie nō ad effectū vt ſup ea ꝓnūciet ſed vt negociū ad ſuperiorē qui iudicauit tranſmittat: ſi illam ꝓbabilem reperierit. Capitulum. V.

De cetero noueris: ꝙ ſi ſententiam a nobis latam: ꝑcipimus per aliquem g executioni mādari: et fraus interuenerit: nō eſt facultas executori de toto negocio cognoſcendi: ſed deferri queſtiones: que inciderint ad ſedē apoſtolicam oportebit.

Idem noruiceñ. epiſcopo. Non ſufficit reo damnato ad traditionem ipſius tradere pignus pro ipſa poſſeſſione. Capitulū. VI.

ro ſm Jo. an. lata ſnīa ſi non appellat̄ ab ipā ſummit nomē rei iudicate: ideo τ de re iudicata ſubmittit. dicit Ho. tñ ꝙ large poteſt dici res iudicata. Ab

Sententia. ¶ Non valet ſentētia q̄ cōtra ius eſt lata expreſſo errore in ſnīa. Ita ſummat. d. Ant. qꝛ Jo. an. nō ſūmat ꝓpter breuitatē. Hoc ſūmariū eſt in ſe verū ſed nō congruit lr̄e: in qua nulla fit mentio de exp̄ſſiōe erroris in ſnīa: ideo ſummo ſic vt in rubro. Abbas.

a ¶ Sentētia. decre. iſta loquitur ď materia illa. xvj. q. j. frater nr̄. et ex illa lr̄a pōt colligi caſus huius decre.

b ¶ Contra leges: que dicūt ꝙ ſnīa a nō ſuo iudice lata non tenet. C. ſi a nō cō pe. iu. l. j. τ. ij. et vlti. τ. ij. q. j. in ꝑmis. ver. de ꝑſona. xj. q. j. c. pe. τ ſ̄. de iudi. at ſi clerici. τ. xvj. q. j. frater nr̄. vt hic patet. Itē ſnīa lata ꝯ̄ leges. id ē ius cōſtitutiōis ita ꝙ hoc in ſnīa exprimat̄: nulla eſt ipō iure. τ citra appellationē reſcindit̄: vt hic patʒ. τ. j̄. e. cū inter vos: in fi. τ. j̄. eo. inter ceteras: τ. ij. q. vj. ·§· diffinitiua. ver. itē ſi ſnīa ꝯtra ius ſcriptum: τ. ff. de appel. l. ſi exp̄ſſim. Item ſi calculi error in ſentētia ſit exp̄ſſus: ſnīa nō tenet. ff. que ſen. ſine ap. reſcin. l. j. ·§· j. τ. j̄. de ſen. excō. ꝑ tuas. nec efficit̄ aliqua ꝑ appellationē vt in. l. ꝑdicta: ſi exp̄ſſim. arg. ꝯ̄. ꝙ efficiat̄ aliqua ꝑ appellationē. ff. rem ra. ha. l. iij ·§· falſus. τ. ff. de iudi. lʒ Sed nō eſt ita. ibi em̄ ſnīa lata eſt in ꝑſona falſi ꝓcuratoris: vñ ď ab initio tenet ſnīa q̄ʒdiu conſtet de falſo ꝓcuratore: τ ſi dñs recurrat ad cōe auxiliū appellationis: intelligit̄ approbare factū falſi ꝓcuratoris: τ ideo ꝑ appellationē efficit̄ aliqua q̄ ꝑ exceptionē poterat irritari: ſecus vbi ab initio nulla eſt: vbi eſt defectus in iuriſditione: ibi ꝑ appellationē non firmat̄ vt hic: τ in concordan. ibi poſitis. Sed in ·§· falſus: τ in. l. licʒ. verū nō fuit defectus in iuriſdictione.

Iurgātiū. Celeri. ſi. ij. q. j. ſicut. τ. C. de iudi. ꝓperandū. in ꝑn. τ. ſ̄. de dolo τ cōtu. finē. τ. c. venerabilis: ar. ꝯtra. xj. q. iij. cū apud. illud intelligit̄ qñ ſnīa lata eſt ad mortē: τ ibi differt̄ executio ex cauſa: vt ibi dicit̄: nec tñ cū nimia feſtinatiōe ferenda eſt ſnīa añq̄ʒ iudex poſſit eē inſtructꝰ. ſ̄. de in inte. reſti. tū ex lr̄is. qꝛ ipm̄ oportet cūcta rimari. xxx. q. vlti. c. vlti. aliter enim ad veritatē ꝑuenire nō poſſet. xxiij. q. vlti. occidit. ſed moratoria cūctatione cauſam examinabit. ff. de admi. tu. tutor qui ·§· j.

Non pōt. Sacerdotū. i. epōꝝ triū i cauſa diaconi in cauſa ꝑ̄ſbyteri. vj. ad minus. xv. q. vij. ſi aūt. τ. c. felix. Sed nūquid debēt oēs cōcordare ad hoc vt teneat ſnīa? videt̄ ꝙ ſic ex eo ꝙ dic̄ cōcors. ſ̄. de trāſla. inter corꝑalia: ſed ſufficit ꝙ maior ꝑs cōcordet in vnā ſententiā: τ ſatis dicet̄ tunc concors: quia quod maior facit ꝑs valet. ff. ad municipa. quod maior. lxv. diſt. ca. j. ij. et. iij. ſed in cā epiſcopi non tenet ſentētia. niſi omnes cōcordauerint iudices q̄bus cauſa ꝑ papam cōmittitur vj. q. iiij. ſi quis epiſcopus criminaliter. et. c. j. et eſt ſpeciale i cauſa epiſcopi. aliď ſpeciale vbi non tenet ſententia pluriū: no. ſ̄. de reſcrip. paſtoralis. in ꝑ̄ncipio.

Ea que. ¶ fuit forſan vt dicit Jo. an. exordiū alicuius papalis cōfirmatiōis: quia non eſt veriſimile ꝙ fuit ſpecialis diſpoſitio in his verbis dumtaxat concepta cū non impōnit neceſſitatē ſed potius innuit cuiqʒ eſſe hoc petendi facultatē conceſſam: in hoc tamen nō eſt vis. Abbas Sicu.

e ¶ Morem. id eſt ſm canones.

f ¶ Roborent̄. Si poſtulatū fuit ea roborari. vt. xxxv. q. ix. omnimodis. τ. ij. q. j. ſicut: τ. ſ̄. ď pac. quotiens. ſ̄. de trāſac. c. j. τ hec quidē confirmatio ſi facta fuerit ex certa ſcientia τ cū cauſe cognitione: nō poterit poſtea inferior iudex de illa iudicare. j̄. de confirma. vti. vel inuti. c. j. τ. ij. vbi de hoc.

De cetero. ¶ Merus executor ſententie cōtra quē excipit̄ de fraude nō cognoſcit ſed remittit. Ita cōmuniter ſummāt doc. Sed iudicio meo minus bene: quia iſte tex. non loquit̄ de mero executore: quia merus executor nullā exceptionē τ executionem impedientē admittit: vt in. l. ſi vt ꝓponis. τ in. l. executorē. C. de execu. rei iudi. Sed textus iſte admittit vt is cui executio cōmittitur: admittat exceptionem ad effectū vt remittat ad negociū ad ſuperiorē non vt ſup principali ꝓnunciet: vt latius dicam. Ideo ego ſummo ſic vt in rubro. Hoc dicit no. τ non diuidit̄. Abbas Si.

g ¶ Fraus. ſ. circa negociū ꝑ̄ncipale: qꝛ obtinet ſnīaʒ ꝑ fraudem: puta ꝑ falſos teſtes vel ꝑ falſa inſtrumēta: ſi hec obijciant̄ coram excutore vt executio differatur nō eſt ei facultas de hoc cognoſcēdi: vt hic dicit: qꝛ ſic aſſumeret partes iudicis qď eſſe nō debet. C. de execu. rei iudi. ſi vt ꝓponis. nec ſententiā debet mādare executioni: ſed hec referre dʒ ſuꝑiori vt ħ dicit̄. τ j̄. de fal.

CUm aliquib⁹ eſt adiu/dicata poſſeſſio: nõ ſuf a ficit eis dari pignora niſi corporali poſſeſſione letentur.

IDem eidẽ ⁊ .A. archidiac.

Sentẽtia lata contra matrimoniũ nõ tranſit in rem iudicatam: vnde quãdoq; reuocatur cum cõſtat de errore.

LAtor pñſen/ **Ca. VII.** b tiũ: ſua nobis inſinuatione mõſtrauit: ꝙ cum quãdam mulierẽ legitime deſpõſaſſet: ⁊ carnalis eſſet copula ſubſecuta inter eos: ſcandalum eſt ſubortũ: cui⁹ occaſione debitũ ei ſubtraxerit: conſanguinei vero mulieris hoc moleſtũ habẽtes: queſtionẽ mouerũt: ꝓponẽtes ꝙ mulie/ c rem inuitam ⁊ renitentẽ: nec d etatis apte matrimonio exiſtentẽ duxiſſet vxorem: ⁊ qm̃ idem vitam cupiebat agere diſſolutã: demũ vtriuſq; ſtudio interueniẽte fuerunt minus rõnabilit̃ ſepati. Nolẽtes igit̃ matrimonia canonice cõtracta leuitate quadã diſſolui. Mãdam⁹: quaten⁹ ſi vobis conſtiterit: eos per iudiciũ eccleſie non fuiſſe legitime ſepatos: eccleſiamq; deceptã: ipſos faciatis ſicut e virũ ⁊ vxorẽ inſimul pmanere.

IDem .t. ⁊ clericis ſancte anaſtaſie veroneñ.

Retractat̃ ſententia ptextu inique cõſuetudinis lata contra eccleſiã. Capitulũ. VIII.

CUm cauſa que vertit̃ inter vos .t.g. ⁊ .a. laicos ſup domo quadaȝ eis ab archipſbytero veſtro vendita: ad examẽ .i. apo. ſe. legati de lata fuiſſet poſt ap. ad nos ĩterpoſitã: ⁊ receptas inducias: quoniã infra terminũ tibi fit .t. ad eam ꝓſequẽdam f pfixum iter non arripueras: contra te ſententiã ꝓferens: memoratis .g. ⁊ .a. ptaxatam domũ ſ̃m veroñ. ciuitatis cõſuetudinẽ adiudicare curauit: deinde cum cã fuiſſet ad nos p appel. delata: brixieñ. ep̃us delegat⁹ a nob: ſñiam ꝯ vos (ſpreta forma canonũ) ſ̃m eandẽ ꝯſuetudinẽ ſic pre g fat⁹ legat⁹ fecerat. ꝓmulgauit. Nos aũt cõſiderãtes: h ꝙ licȝ vſus vel ꝯſuetudinis

ſup eo. Arg. ꝯtra hoc habes ꝙ iſte executor poſſet de hmõi cognoſcere .xxv. q. ij. ⁊ ſi nõ cognitio. So. hoc .c. de mero executore intelligit̃ qui nullã habet cognitionem annexã niſi ſolã executionẽ: ſic intelligit̃ .j. de fal. ſup eo. Lex pdicta intelligit̃ de illo executore ꝗ habet cognitionez. De hac materia plene tractat̃ .s. de offi. deleg. paſtoralis .§. qꝛ vo.

CUm aliquibus. ¶ Hoc .c. põt intelligi duob⁹ modis. Primo ꝙ loquat̃ in pignore ptorio: puta ꝙ ptor vel iudex ꝓpter cõtumaciã rei ponit verbo tenus actorẽ ĩ poſſeſſionẽ rei petite in actiõe reali. Vel aliorũ bonorum ipſius rei in actione pſonali. Et intẽtus lr̃e ẽ ꝙ ad cauſandũ pignus ptoriuȝ ad hoc vt miſſus poſſideat nõ ſufficit iuſſus iudicis ſed reqrit̃ vt actualiter mittatur in poſſeſſionẽ. Et ſ̃m hunc intellectũ .h. d. i ſumma. Nõ ſufficit ad ptorium pignus vt vbaliter det̃ niſi actualiter fiat miſſio. Secũdo põt intelligi cũ poſſeſſio aliq̃ vel ꝓprietas alicuius rei ſeu res aliqua adiudicat̃ actori iure dominij: et re⁹ pro executione vult dare aliqđ pignus ⁊ nõ ipſam rem ſaltẽ in pñſenti: hoc caſu nõ ſufficit. Et ſ̃m hũc intellectũ .h. intendit. Nõ impediet reus ſententiã adiudicationis poſſeſſiõis ſi ſit paratus dare pignora. Vel ſic vt in rubro. Et nõ diuidit̃. Ab. a ¶ Pignora: ſic. ff. de cõſti. pecu. ꝓmiſſor .§. ꝯſtitutio: ⁊. ff. de pigno. acti. nõ eſt. vbi dicit̃ pignus nõ aliter cõſtituit̃: niſi ventũ fuerit in poſſeſſionẽ. ſi. ff. de acq̃. poſ. poſſideri: in pn. ⁊ hoc ideo: ne lites ex litibus oriant̃. ff. de re iudi. l. iiij. in .§. ait pretor.

LAtor ¶ Diuidit̃: qꝛ in pma ponit̃ facti narratio. in ſcða iudicis datio: ibi. Nolẽtes igit̃. Ab. b ¶ Inſinuatiõe: mõ collige ex hoc loco: ꝙ in cauſis ex quib⁹ vertit̃ piculũ aĩe põt quis venire cõtra factũ ſuũ: vt reuocet̃ ſñia quã ferri ꝓcurauit: ⁊ ſi conſtiterit eccleſiã fuiſſe deceptã: reuocabit̃ ſñia .j. e. cõſanguinei. ⁊ .s. de teſti. ſicut. ⁊ .xxxv. q. ix. §. his ita. in fi. al's turpitudinẽ ſuã allegãs nõ audit̃ .j. de dona. int̃ dilectos. ⁊ .j. de cõceſ. pben. cũ ſup. c ¶ Renitentẽ: hec violẽtia tranſiuit poſtmodũ in cõſenſum p carnalẽ copulã ſubſecutã .j. de ſpõ. ad id. d ¶ Etatis: ⁊ h̃ ꝯtradicit ei qđ pmiſit de carnali copula: ⁊ ſic fuit allegatio: et ex alia cã fuit mr̃imoniũ ſepatũ. e ¶ Permanere: non obſtãte ſñia ꝓus lata qꝛ ꝯ mr̃imoniũ nõ currit pſcꝓtio .xxxiij. q. v. ꝙ deo. etiã ſi ab illa ſñia nõ fuit appellatũ: qꝛ ſñia lata contra mr̃imoniũ ñ trãſit in rẽ iudicatã q̃n reuocet̃ ſñia qñcunq; error ſñie detect⁹ fuerit: vt h̃ pȝ. ⁊ .j. de frigi. ⁊ male. fraternitatis. ⁊ .xxxv. q. ix. grane. fer. §. his ita. Sic nllo tractu tpis mr̃imoniũ cõfirmat̃ in gradu ꝓhibito contractũ .j. de conſang. nõ debet: ⁊ ꝙ dici conſueuit ſñia ꝯ matrimoniũ nõ trãſit in rem iudicatã verũ eſt vbi bñ cõiũcti indebite ſeparant̃. Quia q̃s de⁹ ꝯiunxit: hõ ſepare nõ pt. et iõ quãdocũq; ꝯtrariũ legitime cõſtiterit: ſentẽtia retractabit̃: idẽ eſt cũ in gradu ꝓhibito aliq̃ ſunt cõiuncti: vl' aliquo alio ppetuo impedimento: qꝛ nullũ ẽ ibi mr̃imoniũ vnde null⁹ conſenſus põt mr̃imoniũ inducere inter eos. Sȝ vbi ſententia fert̃ ꝓ matrimonio vbi nullũ ſubeſt impedimentũ: ſi ab ea nõ fuerit appellatũ: trãſit in rẽ iudicatã: qꝛ iudicatis acq̃euiſſe videt̃ .j. eo. qđ ad cõſultationẽ vnđ poſtea nõ audiet̃: imo cõpelleret̃ alter alteri adherere.

CUm cauſa ¶ Prima ps ponit factũ: ſecũda diffinit ibi. Nos aũt. Ab. ſi. f ¶ Arripueras. Ex quo aliquis nõ ꝓſequit̃ appellationẽ .j. terminũ ſibi pfixum extũc iudex ꝓcedere põt tanq; citatus pemptorie nõ veniſſet .j. de appel. ſepe ꝯtingit: qꝛ pinde eſt ac ſi nõ appellaſſet .j. de appel. cum ſit romana: vnđ in hoc non peccauit iudex. Berñ. g ¶ Promulgauit. ecce hic obtinuit conſuetudo bis cõtradictorio iudicio ergo debuit valere. ff. de legi. cum de conſuetudine: et .j. de ver. ſig. abbate. So. hec ꝯſuetudo fuit ꝯria iuri ⁊ mala in piudiciũ eccleſie: ⁊ iđo nõ fuit ſeruãda. vñ ad vltimũ caſſat̃ ſñia: al's ſi bona fuiſſet: ꝯſuetudo ſeruaret̃ .s. de eo ꝗ mit. in poſ. cũ veniſſent. Forte talis erat ꝯſuetudo illa: ꝙ ꝗ emit a plato eccl'ie ſolo tenet venditio: lȝ ꝓbet pciũ in vtilitatẽ eccl'ie verſũ eẽ ꝯ illud .x. q. ij. h̃ ius porrectũ .xij. q. ij. ſine exceptiõe. h ¶ Cõſuetudinis: ſic .xj. diſ. ꝯſuetudinis. ⁊ .s. de ꝯſue. c. vlti. vbi

exponiť hec auctoꝛitas. a ¶ Pꝛeiudicat: verũ eſt ꝙ cõſuetudo nõ ꝑiudicat legi niſi ſit rõnabilis ꝛ legiti/ me ſit ꝑſcripta: nã tunc bene ꝑiudicat legi. ſ. ð cõſue. c. vi. vbi plene de hac materia diciť. ꝛ hec conſuetudo nõ fuit rationabilis nec ꝑſcripta. Bern̄.

cto ſequenti appareat ꝙ malicioſe ꝑtendebat infirmi/ tatẽ: ꝛ ita ſequẽs ꝑſumptio elidit pꝛimã: ſic. ff. de in in tegrũ reſtitutione diuus. f ¶ Subarraſſet. i. fidẽ cõ ſenſus de pꝛeſenti dediſſet: alias ſi loqueret de conſen ſu de futuro nõ mandaret papa virũ ſeparari ab illa

Inter ce/ teras.

¶ Poteſt intel/ ligi vario modo ꝛ ꝑ ꝯſequẽs va rio modo ſũma/ ri. D. antho. ſũ/ mat ſic. Snia cõtinẽs in ſe ma nifeſtã iniquita tẽ retractať: nõ obſtante ꝙ cau ſa fuerit apo. ſe. cõmiſſa. Hec ſũ matio eſt vera in ſe ſm vnũ mo dũ intelligendi: ſed ſm aliũ in/ tellec. notabilis rem ſummo ſic. Nulla ẽ ſnia cõ tinens manife/ ſtã iniqtatẽ. vel aliter intelligen do ꝙ ponat du/ os caſus vt i ru/ bꝛo. Ab. Si. b ¶ Euacuari cũ ſnia tenuerit ꝛ appellatũ fue rit ab ea vel eua cueť de facto: cũ eſt nulla. ſi. ı̄. de re. eccle. nõ ali. ſiq̄s ꝑſbyteroꝝ. c ¶ Manife/ ſtam: puta qꝛ la ta eſt ꝯ ius ſcri/ ptũ ſcꝫ cõtra le ges vel canones

non minima ſit auctas: nun a q̃ꝫ tñ veritati aut legi ꝑiudi cat: ꝑſcriptã ſnĩam reuoca/ uim⁹: ꝛ vos ab impetitione abſoluẽtes illoꝝ: vobis ꝛ ec cleſie veſtre domũ ad iudica uim⁹ ſupꝛadictã. Idem ebo raceñ. archiepo. **Sententia iniqua retractať ꝑ ſuperio/ rẽ licet cã fuerit appellatiõe remota cõmiſſa. Si aũt cõti net manifeſtã iniquitatẽ eſt nulla. Ca. IX.**

Inter ceteras. et. ı̄. Item cũ aliqua cauſa. ap. re. cõmitti tur: ꝛ ſnĩa ferť iniqua: eam b euacuari opoꝛtet: nec ei de/ bet ſtari: ſi iniquitatẽ cõti/ c neat manifeſtã. Clemens tercius. **Snĩa lata ꝯ abſen tẽ nõ ꝯtumacẽ in cauſa ma/ trimoniali nõ valet. Ca. X.**

Venoꝛ lr̃arũ tuarũ oñ/ dit: ꝙ cum inter. R. ꝛ M. mulierẽ: queſtio mr̃imo nij verteret: ꝛ theatino epo cõmiſſa fuiſſet: idẽ eũdẽ. R. muliere abſente ab ĩpetione ĩpius abſoluit. Ceterũ eadẽ mulier a nobis ad te lr̃as ĩ/ petrauit: vt de cauſa cogno/ ſceres: ꝛ eã fine debito ter/ minares. ꝛ. ı̄. ¶ Dict⁹ vero d R. a te vocat⁹ ad cãm: i nfir mitate ꝑtenta nõ affuit: ſed qꝛ nocte ſequẽte aliã ſibi co/ pulare ꝑſumpſit: in eũ excõi e cationis ſnĩam ꝓmulgaſti: a qua poſtmodũ abſolutus: ad te veniẽs oñdit lr̃as epi memoꝛati quibus eũ ab ini/ quietatione ĩpius abſolutũ fuiſſe patebat. Quia igitur mulier: ſuos teſtes offert ad pandũ ꝙ idem. R. eã deſpõ f ſationis annulo pub. ſubar raſſet: tu quid ſup his age/ re debeas: poſtulas edoce/ ri. ¶ Ideoq́ꝫ inquiſitioni tue taliter reſpondemus: ꝙ g non obſtante illicita abſolu tione quã epiſcopus fecit: in cauſa ꝓcedas: eidem. R. ſub pena excõicatiõis arti⁹ interdicẽs: ne ad eã quã ſup h induxit accedat pꝛiuſq̃ꝫ fue rit cauſa deciſa. Idem. **Snĩa diuoꝛtij in cã mr̃imoni ali rite lata ad ſolam cõiugis cõfeſſionẽ aſſerentis ꝯtrari/**

cum qua poſtea cõtraxit ꝑ ver/ ba de ꝑſenti: qꝛ ſic ſoluta erant pꝛioꝛa ſpõſalia. ı̄. de ſponſa. ca. pe. ꝛ vlti. ꝛ. ı̄. de ma. ꝯ. cõtra in/ terdi. eccle. ca. i. ꝛ. ij. ꝛ eſt vulga re loci illius ſic xxvij. q. ij. ſiq̄s vxoꝛeꝫ. Vel po teſt dici ꝙ ſub/ arratio ſit ꝑ im miſſionem annu li interueniente conſenſu tacite vel expꝛeſſe vt hic dicit. Et dic tacite vt in mu to expꝛeſſe vt in loquente: ꝛ ſta/ bitur huic ſub/ arrationi q̃uis nihil dicat: q̃ꝫ/ diu contrarium non ꝓbabitur. quia ꝑſumiť ꝑ matrimonio: ar gu. xxvij. diſ. ꝙ interrogaſti. x/ xx. q. v. noſtra/ tes. ꝛ. c. femine. nihil eñ inter/ eſt an facto vel verbo quis de/ claret volunta/ tem ſuam. xliij. di. c. i. ꝛ. xli. diſ.

ſ. e. c. i. ita ꝙ in ĩpa ſnĩa ꝯtinebať erroꝛ. ij. q. vj. §. diſ/ finitiua: ver. Itẽ ſi ſnĩa ꝯ ius ſcriptũ: ꝛ. ı̄. de cõfir. exa/ minata: ꝛ. ı̄. de ſen. excõ. ꝑ tuas: ꝛ hic in fi. ꝛ ita ĩpo iu re nulla eſt talis ſnĩa: vt. ſ. e. c. i. vbi de hoc. Aliud eſt cũ lata eſt ꝯ ius litigatoꝛis: qꝛ tũc tranſit in rem iudi: catã: niſi fuerit appellatũ. ı̄. e. cũ inter vos. Et ſi ꝑ in/ iuriã iudicis dãnat⁹ fuit: poterit agere ꝯ iudicẽ q̄ fecit litẽ ſuam ad intereſſe. ff. de iudi. filiuſfamilias. ꝛ. ff. de euic. ſi ꝑ impꝛudentiã: ꝛ. ı̄. de emptio. ꝛ ven. c. vi. ꝛ in/ famis efficiť. C. de pe. iudi. q̄ ma. iudi. l. ij. Bern̄.

Venoꝛ. ¶ Iſtud. c. põt intelligi duobus modis. Pꝛimo ꝙ ſnĩa hic lata ꝯ mulierẽ tenuit: qꝛ cõtu maciter affuit ꝛ tũc idẽ in effectu dicit qð. ca. lator. ſ. e. ideo ſumma vt ibi. Scðo põt intelligi ꝙ hec mulier nõ fuit cõtumax. ꝛ tũc cõiter ſic ſummať vt in rubꝛo: Cõis diuiſio. ſcða ibi: ideoq́ꝫ. Ab. ſi. d ¶ Infirmita te: qð ſi verũ fuiſſet: iuſta erat excuſatio. ſ. de ꝓcu. que relam. ꝛ. v. q. iij. ſi egrotãs: immo nec tũc res iudicata cenſeť. ff. de re iudi. que ſitũ. i. ꝛ. ij. Rñ. nec mãdanda eſt ſnĩa executioni infirmitate ꝑtẽta. ff. de iudi. ſi ꝑtoꝛ. in fi. ſed hoc falſo allegabat: vt bene declarãt ſequẽtia e ¶ Pꝛomulgaſti ꝛ merito tanq̃ꝫ ꝯ cõtumacẽ cũ ex fa

c. i. ꝛ de peni. di. i. in actione. ꝛ. ı̄. de peni. ꝛ remi. oĩs. vtriuſq́ꝫ. §. vi. ꝛ. ff. de legi. de quib⁹. niſi ꝓbet ſe animo nõ ꝯhendi id feciſſe. arg. xxij. q. ij. qð ait. ꝛ. ff. de ac. et obli. obligationũ. g ¶ Abſolutione: facta ꝯ mulierẽ abſentẽ vt ſuperi⁹ ptꝫ ꝛ ita ſnĩa lata ꝯtra abſentẽ non cõtumacẽ nulla eſt in quocũq́ꝫ negocio: qꝛ ea nõ obſtã te citra aliquã appellationẽ cognoſciť de cã ꝛ hoc ꝓ/ bať. iij. q. ix. caueant oĩa abſente: re vera abſens. ꝛ ſi ci tatus eſſet aliquis ad ſnĩam: ꝛ iuſta de cã impeditus venire nõ poſſet: reuocať ſnĩa. ı̄. e. cũ bertoldus: alias ſi fuiſſet cõtumax nõ reuocať. xxiiij. q. iij. de illicita. iij. q. ix. §. niſi. ꝛ in auť. vt oẽs. obe. iudi. §. ſi ꝟo neq́ꝫ. col/ la. v. h ¶ Accedat. Sꝫ qualiter mulier illa ſcða pꝛi uať iure ſuo ante finẽ cauſe cõtra illud. ſ. vt lite pen. laudabilẽ: ꝛ. viij. q. iiij. nõne? Sol. cũ aliquis cũ aliq̃ cõtraxit in facie eccleſie appꝛobante eccleſia: ſi poſtea matrimoniũ accuſeť: locũ habet illa decre. laudabilẽ. ꝛ ſimilia alia iura. ſed cũ aliquis cõtrahit lit. pen. cum aliqua vel ꝯtra ꝓhibitionẽ eccl̃ie: tũc locũ habet qð h̃ ð̃ ꝛ. ı̄. de ma. ꝯ. ꝯtra inter ec. ca. i. ꝛ vlti. qꝛ cũ res fa cta eſt litigioſa: no debet in aliã tranſferri ꝑſonam. xi. q. i. qui res. C. de litigi. l. vlti.

tum nō reuocať: ſed interim ⁊ ſtatur donec legitime de cō trario doceatur. Ca. XI

Conſanguinei. E. latricis pñtiū: ſicut tuis litteris intimaſti: ꝯpaternitatē inter ipam ⁊ virū ſuū legi
a time ꝓbauerunt: ita ꝙ inter eos ſnīam diuortij ꝓtuliſti: p̄dicta vō. E. cū ſit tibi poſt modū cōfeſſa: ꝙ ei⁹ cōmater in veritate ante ſnīam nō fuiſſet: ſed poſt ſepationē: compaternitatē cū eo ꝯtraxit: ⁊ tandē ad ſecūdas nuptias cōuolauit. et. j. Fraternitati tue rñdem⁹: ꝙ ꝓpter ſolā cōfeſſionē mulieris: nō eſt recedēdū a ſnīa p iudiciū ec
b cleſie rōnabiliter ꝓmulgata
c niſi legitime in cōtrariū ꝓbereť. Inno. terci⁹ archid. ⁊ ſacriſte magoloñ. Si papa cōtra ꝓnunciationē ſuā confert beneficiū hoc tacito ſurrepticia dicit̄ collatio ⁊ non tenet. Ca. XII.

Cum olim magoloneſi. eps: p. de caſtro nouo: ad vacantē archidiaconatū eiuſdē eccleſie nominaſſet. J. p̄poſito
d (vt nullus ibi niſi prius duplici ſibi voce ꝯceſſa) inſtitueret: p appella. interpoſitā inhibēte: eps dictū p. de archidia. p ſuū annulū inueſtiuit. Prepoſitus vō aliū ad eundē archidiaconatū noīare p̄ſumpſit. Tandē. C. p̄deceſſor noſter: qḋ factū fuerat ab vtraqꝫ pte caſſauit: ꝓnūciās ꝙ aliquib⁹ ſcriberet: vt tam epm q̄ꝫ pſonas ad ordinandū cōcorditer archidiaconatū moneret: ⁊ eoꝝ forte monitꝫ nō admiſſis: hoc ipi exequi nō differrēt: poſt hec vero dict⁹ p̄deceſſor noſter.
e H. qui nōdū ad diaconatus erat ꝓmot⁹ officiū: p̄ter conſciētiā ꝓcuratoris epi apud ſedē aplicā tūc morantis: ipſum archidiaconatū contra ꝓnūciationē ſuā cōtulit: ſic
f credim⁹ circūuent⁹. Illos igit̄ ihērētes veſtigijs p̄de. n. dicētiū ſnīam ro. ſe. cū aliquid fuerit ſurreptū: poſſe ī meli⁹ cōmutari: qḋ de p̄dicto H. factū eſt: nō obſtāte donatione quā ab eodē epo in elu
g ſionē donationis aplice nup dicit̄ recepiſſe in irritū re
h uocam⁹: ⁊ ei licet abſenti: cū
i de ſurreptione liquido ꝯſtet ſup dicto archidiaconatu ppetuū ſilentiū imponētes: p̄cipiendo mandamus: quatenus ſepedictū archidiaconatū: plena omniū veſtrū qui
k p̄ſentes fuerint in eccleſia interueniente concordia ordinare curetis. Idem abbati ⁊ conuentui ſancti zenonis

Conſanguinei. Idem dicit qḋ decre. lator s̄. e. ti. Sed ego vt aliquid de nouo afferā ſummo ſic: vt in rubro. Cōis diuiſio. Scḋa ibi: fraternitati. Ab. S. a Legitime: quo ad ordinē iuris non quo ad veritatē. b Rōnabiliter: ⁊ illud referas q̄ ad ordinē tm̄. c Probareť per legitimos et idoneos teſtes: ⁊ nō p illos qui primū falſum tulerunt teſtimoniū: cum p iuri. ſint. ff. de teſti. ſicut ſic. s̄. e. lator vbi de hac materia: ad cōfeſſionem mulieris ⁊ etiā viri h̄ reuocať ſnīa p eccleſiaꝫ lata ſ̄m ius ſicut nec ad eoꝝ cōfeſſionē matrimoniū ſeparať. j̄. de eo. qui cog. conſan. vxo. ſue ſup eo. Bern.

Cum oli. Prima pars narrat factum. ſcḋa diffinit ibi: nos igit̄. Ab. d Duplici voce. Forte h̄ dicebat ſe habere de cōſuetudine rōne dignitatis vnā rōnē p̄poſiture ⁊ aliā rōne canonie: ſꝫ nō videť qḋ ꝓpter pluralitatē ſtipendioꝝ plures habeat voces cū vox vni⁹ potior eſt q̄ꝫ alterius rōne dignitatis ſicut in teſtibus. s̄. de teſti. in pñtia: vel aliquis forte cō miſerat ei vices ſuas: qḋ licet hodie ſ̄m tenorem illius ꝯſtitutionis. s̄. de elec. quia ꝓpter. e Ad diaconatus: hec allegatio non valebat ſi erat ſubdiacon⁹. s̄. de eta. ⁊ qua. c. p̄terea. ⁊. c. a multis: ſed aſſumit illā nō cām. vt cām. s̄. de elec. cām que. f Circūuentus. No. ꝙ p̄ſumit̄ circūuent⁹ q̄ mutat interlocutoriaꝫ ſuā: quā tñ cū in p̄iudiciū alteri⁹ ptis inique interloquitur: mutare debet. j̄. de ap. cū ceſſante vbi de hoc. Itē videť ꝙ ſi aliquis impetrat occulte lr̄as: cū aduerſari⁹ eſt pñs ꝙ nō valeāt tanq̄ꝫ tacita veritate impetrate. s̄. de reſcrip. ceteꝝ: ar. ꝯ. q: licitū eſt cuilibet vigilare ꝓ cōmodo ſuo: licet in hoc alteri p̄iudiceť. ff. de his q̄ in frau. cre. publice. ⁊. C. depoſi. l. vltima. Sꝫ quare tenebať querere aduerſariū. cū ei⁹ factū caſſatū fuerit?

Jo. dixit ꝙ forte: ideo: ꝙ erat cōſtitutus ꝓcurator ad reuocandū caſſationē: hec nō eſt rō: ſed hec potuit eſſe q: cū papa ꝓnūciaſſet: ꝙ ſcriberet aliquib⁹ ꝙ moneret epm ⁊ capl'm vt eligerent: iā intererat epiſcopi ⁊ canonicoꝝ ne alique lr̄e in cōtrariū impetrarenť. ⁊ ideo videbať ꝙ ꝓcurator illoꝝ debuit requiri vel illa fuit potior cauſa q: ille in impetratione litterarū tacuit ḋ ꝓnūciatione domini pape q̄ꝫ ſi dixiſſet: nō habuiſſet litteras quin feciſſent mentionē de illa ꝓnunciatione ⁊ ſic circūuenit papam. Sed quod aliquis teneať requirere aduerſarium ſuū nō eſt verū: immo ſibi imputet: ꝙ non cōtradixit in audientia in qua debuit eſſe quādo littere tranſiuerunt. B. g Donationis. Hec forte potuit eſſe. quia fecit ſibi cōcedi ipſe. H. archidiaconatū ab epo poſt cōceſſioneꝫ ſibi factam a papa: vt ſic obtineret archidiaconatū: potius p epiſcopū q̄ꝫ per papā: ⁊ ideo dicit in eluſionem dñi pape. L. h Abſenti: ſic. s̄. de elec. dudū. j. Ar. cōtra s̄. vt lit. no ꝯte. ca. j. vbi lite nō cōteſta. nō ꝓcedit̄ cōtra abſentem. Sol. pōt dici ꝙ hic fuit lis cōteſtata vt dicūt quidā: ſed ex lr̄a nō colligit̄. vel hic fuit citat⁹ vel expectat⁹. Vin. arg. ad hoc. s̄. ḋ dolo ⁊ ꝯtu. cū olim: ⁊ ſi fuit citat⁹ ⁊ noluit venire recte potuit ꝓcedi ꝯ eū lite nō cōte. q: de elec. p̄lati agebať. s̄. vt lit. nō cōteſta. qm̄. §. porro: vel q: pape cōſtitit de ſurreptione: ergo ei abſenti licet nō citato imponit ſilentiū ꝓpter fraudē ſuā: q: decepit papā. i Surreptione: que p ſurreptionē fuerūt interp̄tatē valere non debent. s̄. de elec. cū dilecti. ⁊. xxxv. queſtio. ix. ſnīam. k Preſentes: immo ⁊ abſentes vocandi ſunt ſi cōmode vocari poſſunt. s̄. ḋ electione: qḋ ſicut ⁊ capitulo q: ꝓpter: niſi cōſuetudo eſſet in cōtrarium: qḋ abſentes nō vocarenť. Ideo forte dicit qui p̄

ſentes fuerint: τ ꝙ dicit oim veſtrũ vel maioris partis ſupple. q꞉ ꝙ maior ps τ ſanior: facit valet τ canonicuꝫ reputat. ſ. de elec. q꞉ ꝓpter. ꝭ. ꝺ his que fi. a maio. par.

Cum inter vos. ¶ Aliter ſic etiã ſum (ca. c. j. mat. Per ſniam a qua nõ fuit appellatũ poteſt eccleſia ſubijci ꝑlato iferiori epiſcopo ſeu ad aliam eccleſiam ꝑtinere. Prima pars narrat ꝓceſſuꝫ τ iura vnius partis. Secũda diffinit diffinitionis cauſã pmittẽtis ibi. Quis. Ab. Si.

dubiũ. g ¶ Ad litigantes: ſecus quo ad alios. C. de exce. ꝓportione: τ ꝭ. e. cũ ſup. τ. ſ. eo. de teſti. veniens. ij. τ ꝭ. e. c. pe. niſi in caſibꝫ. in cã filiationis. ff. de lib. ag. l. j. §. vl. τ duabꝰ. ll. ſe. Itẽ in cã teſtamentaria. ff. ꝺ in offi. te. ꝗ repudiãtes: τ. l. poſthumꝰ. §. j. in cã liberali. ff. de ſta. ho. ingenuũ. Bern.

Veroñ. Valet ſnĩa cõtra ius litigatoris lata ſi ab ea infra decẽ dies nõ fuerit appellatũ. Ca. XIII.

Cum inter vos ꝓ eccleſia vr̃a: τ archipſbyteruꝫ τ clericos ſancti ꝓculi: ſup ſubiectione eiuſdẽ eccleſie queſtio verteret: ex parte veſtra fuit ꝓpoſitum: ꝙ dicta eccleſia mona- a ſterio veſtro pleno iure debet eſſe ſubiecta: videlicet in inſtitutione: deſtitutiõe: inueſtitura archipſbyteri τ eiuſdẽ fidelitate: ipius τ fratrũ obediẽtia: correctiõe: repſentatione ad ordines tonſoratiõe ſuſceptione chriſma- b tis: letanijs τ alijs ſimilibꝰ: ꝑ que plena ſubiectio declarat᷑: ad qꝺ ꝓbandũ inſtrumentũ publicũ cõceſſionis. B. quondã veroneñ. epi: ps veſtra in mediũ ꝓducebat: quã cõceſſionẽ ſucceſſor eiꝰ H. ratã habuit: τ etiã cõfirmauit. Super his quoqꝫ tã ro. pon. q̃ patriarcharũ aꝗ. leg. priuilegia τ cõfirmationes induxit: quoꝝ vnus de ſubiectione plenaria: in priuilegio ſuo euidẽter expſſit c qꝺ ſub teſtimonio. R. quondã veroneñ. epi: ꝗ eiuſdẽ eccleſie archipreſbyter extitit: factũ fuerat τ cõpletũ: et in eo. a. priori ſancti zenonis: d mãdauit ſua vice ſubſcribi. Adiecit etiã ps veſtra. ꝙ inter. B. quondã abbatẽ eiuſdẽ monaſterij: τ ſancti ꝓculi archipſbyterum: τ fratres ipſius: procedente tempore de fidelitate τ obediẽtia manuali: controuerſia fuit exorta: ad que duo illi ſe dumtaxat teneri negabant: τ ſuper his teſtes producti fuerunt: tandem pfatus. H. ve- e roneñ. epus quendã cardi. ſequens: a quo idem fuerat iudicatũ: ꝙ vel archipſbyt᷑ dimitteret eccleſiã aut abbati obedientiam repromitteret ſentẽtialit᷑ diffiniuit. cuius ſnĩa (cũ nulla fuerit appellatione ſuſpenſa) in rem trãſit iudicatã. τ. ꝭ. ¶ Quãuis forte dicto inſtrumento f donationis: nõ ſit plurimũ innitendũ: nec cõfirmationibꝰ vel ꝑuile. que de ipo cauſam τ originẽ acceperunt. attẽdentes tñ: ꝙ quantũ ad li- g tigãtes ipſos: ius ex ſnĩa factũ fuit: poſtq̃ in rem trãſijt h iudicatã: etiã ſi ꝯtra ius liti- i gatoris lata fuiſſet: cũ cõtra ius cõſtitutionis expſſe lata k nõ fuerit: veritate geſtoꝝ ſermonibus ꝑualente: que pſumitur rite per omnia celebrata: diffinimus vt archipſbyter ſancti ꝓculi: qui ꝓ tẽpore fuerit fidelitatẽ τ obediẽtiã preſtet abbati ſãcti zenonis.

Idem canonicis nouarieñ. Sufficit ad confirmationem ſententie nihil continentis iniquum ꝙ contra ipſam aliquid non probetur. Capitulum. XIIII.

a ¶ Pleno iure: in ſpiritualibus τ temporalibꝰ. xvj. q. ij. viſis. τ. ꝭ. de priui. qm̃ per cõfeſſionem. b ¶ Similibus: τ ita abbas huiuſmodi iura epiſcopalia poſſidere in eccleſijs poteſt τ preſcribere. ſ. ti. pxi. auditis. τ. c. cum olim. c ¶ Teſtimonio: alias nõ valeret: q꞉ patriarcha vel archiepus in dioceſi ſuffraganei ſui nihil diſponere poteſt niſi quantũ canones illis cõcedũt. ꝭ. de exceſ. pla. ſicut vnire: τ. ſ. ꝺ offi. ordi. paſtoral. vbi ꝺ hoc. τ. c. romana. τ. ix. q. iij. cõqueſtus. Bern. d ¶ Sua vice: poteſt eñ quis ſubſcribere per ſe vel per alium arg. ff. de admi. tuto: ita tñ. §. geſſiſſe. arg. C. de teſta. hac cõſultiſſima. i ꝑn. ſed illud eſt cum ipſi ſciunt ſcribere: ſic etiam cũ alieno annulo poſſunt ſignare teſtamẽtũ. C. e. ſi vnus. e ¶ Cardinalem: qui delegatus fuit ad cãm illã ſꝫ forte fuit appellatũ ab ipo. f ¶ Donationis: q꞉ donatio nõ valebat: que nõ fuit facta ſm formã iuris. xij. q. ij. ſine exceptione. ꝭ. de dona. paſtoralis τ ideo ꝯfirmationes vel priuilegia que illã donationẽ ꝯfirmabãt nõ valebãt. q꞉ ſi principale nõ tenet nec acceſſoriũ. ſ. ꝺ fi. inſtru. inter dilectos. τ. C. de legi. nõ

h ¶ Judicatã ħ eſt poſt. x. dies ꝭ. eo. qꝺ ad ꝯſultationẽ. τ. ſ. eo. cũ dilecti. in fi. ij. q. vj. §. diffinitiua. ff. de cõdi. indebiti. eleganter. §. j. vnde po poſtea retractari ꝑ appellationẽ vel ſupplicationẽ nõ poteſt Lau. i ¶ Contra ius cõſtitutionis: illa eñ nec trãſit in rem iudicatã: nec ẽ neceſſe appellare ab ea. ij. q. vj. §. diffinitiua: τ ſic intellige qñ in ſnia error exprimit᷑: vt. ꝭ. de ſen. ex. ꝑ tuas. τ. ff. de ap. ſi expſſuꝫ τ. ſ. e. inter ceteras: vbi de hoc τ. c. ꝭ. τ in. §. diffinitiua. Bern. k ¶ Sermonibꝰ: forte ħ ideo dic꞉ q꞉ res al' fuit narrata q̃ geſta: ſic. ff. de re. iudi. actoꝝ: τ veritas rerũ errore geſtoꝝ nõ viciat᷑. ff. de offi. pſi. illicitas. §. j. hoc vult dicere ſm Jo. q꞉ v'ba ſiue ſmo donationis nõ cõcordabant ſnie. Sẽſus huiꝰ lr̃e talis eſt: ſnia ħ appellat᷑ veritas geſtoꝝ: q꞉ res iudicata ꝓ veritate accipit᷑. ff. de ſta. ho. ingenuũ ſermones ħ appellat alia que allegabãt. ſ. donatiões ꝑuilegia τ ꝯfirmatiões ſup donatione q̃ nihil valebãt τ ita v'itas geſtoꝝ. i. ſnia q̃ lata fuit auctoritate geſtoꝝ q̃ in ꝑma cã ꝓbata fuerũt: q̃ pſumũt᷑ legitime acta ꝑualẽt ſmonibꝫ ꝑdictis donationibꝫ τ ꝯfirmationibꝫ nihil valẽtibꝫ: τ ita papa ſententiat ſm ꝑmã ſniam tñ i duobꝫ articul' q̃ cõtinebant᷑ in ſnia: τ hũc intellectũ ꝓbat lex ꝑdicta. ff. de offi. pſi. illicitas. §. j. Bern.

CAuſam. ¶Cōiter ſummatur vt in rubro: Sed hec ſummatio iudicio meo nō euacuat totā ſententiā lr̄e: nec cōtinet ſeu decidit aliqđ factū dubitabile: ideo aliter ſummo ſic. Snīa ꝯtra actorē lata nihil iniqui cōtinēs venit in cā ap. cōfirmāda: licet ꝑ atteſtationes videatur ꝓ actore fuiſſe ꝓbatū: dūmodo ꝓ ſnīa cōcurrāt p̄ſumptiones de qbꝰ hic ĩ littera. Et ẜm hūc intellec. eſt hic caſus ſing. valde. Diuidit̄: qꝛ in prima ꝑte ponit delegatorū ꝓceſſum ſententiā ⁊ appellationē. in ſecūda ibi: licet ponit allegationē appellantis motiuū ſuū ⁊ cōfirmationē ſententie. Ab. Si.

CAuſam que inter vos: ⁊ a. clericū: ſuꝑ p̄bēda nouarieñ. eccleſie vertebat̄: laudeñ. ep̄o de cōſenſu partiū cōmiſimꝰ terminandā: ꝙ ꝓ vobis ꝯtra dictū a. diffinitiuā ſnīam ꝓmulgauit: a q̄ fuit ad noſtrā audiētiā appellatū: et. ĩ. ¶Licet ex parte ip̄ius a. fuiſſet ꝓpoſitū: ꝙ a ꝯtra formā mandati noſtri: dictꝰ ep̄us ſnīam ꝓmulgab uit: ſicut ꝑ atteſtationes nitebat̄ ꝓbare: qꝛ tñ iudicis animꝰ nō ſemꝑ ad vnā ꝓbac tionis ſpeciē inclinat̄: ⁊ ip̄a ſententia nihil ꝯtinebat iniquū: ⁊ eidē iudici d̄ cōmuni partiū aſſenſu fuerat cauſa cōmiſſa: qui vt ſnīam ferret: poſt examinationē cauſe ab vtraq; ꝑte fuerat requiſitꝰ: ſnīam ip̄am curauimꝰ cōfirmare. Idem cōſtantino epiſcopo. Snīa ꝑ lapſum decē diex tranſit in rē iudicatā ſi prius nō fuerit appellatū ⁊

a ¶Mandati ſi hoc ꝓbatū fuiſſet ſnīa nō valeret. s̄. d̄ reſcꝑ. cū dilecta. ⁊ .s̄. de offi. dele. venerabili. ⁊ .ĩ. de cōfir. vti. ca. examinata. aliud eēt ſi p̄t̄ formaꝫ s̄. de offi. dele. ex ꝑte. et .s̄. de elec. in cauſis. ⁊ ff. iudi. ſol. l. iam tñ .§. pe. et. ff. mā. l. vl. ⁊. ff. de ꝓcū. ad rem. ⁊. l. ad legatū. ⁊ iudex cui cōmiſſa eſt inqſitio: primo debet inquirere de fama. licet hoc nō dicat̄ in lr̄is. ĩ. de accuſa. cū oporteat. b ¶Nitebat̄. ⁊ ita ꝙ appellat ꝓbare debet de iniquitatē ſnīe. ĩ. de ap. cū in eccl̄ijs. ⁊. C. de ap. qui ad ciuilia. Sꝫ cōtra videt̄ dicere aut̄. de his qui ingre. ad ap. §. illud. coll̄. v. dic vt dictū eſt. s̄. de renūcia. in p̄ſentia. c ¶Speciē. ſic. s̄. d̄ renūc. in p̄ſentia. s̄. de teſti. in noſtra. ⁊. iiij. q. iij. verſi. ſi teſtes. ⁊ meliꝰ. ver. itē ſepe. ⁊. ff. d̄ teſti. ob carmē .§. vlti. Et nota ꝙ plura hic vident̄ facere ꝓ ip̄a ſnīa. ſ. ꝙ nihil cōtinebat iniquū: qꝛ de cōmuni cōſenſu ꝑtium fuit cauſa cōmiſſa ⁊ ꝙ requiſitꝰ fuit ille iudex ab vtraq; ꝑte vt ſnīam ferret: quoꝝ quedā nihil operant̄ ad h̄ vt teneat ſnīa vel non teneat. ſiue de cōi cōſenſu cauſa fuerit cōmiſſa ſiue nō. hoc nihil facit vt ſnīa magis valeat vel nō: nec etiā ꝙ fuerit iudex requiſitꝰ niſi cū cauſa eſſet cōmiſſa .ĩ. certū tp̄us ⁊ ꝓrogata iuriſdictione infra tp̄us ⁊ poſt tēpus requiſitus conſenſit vt ferret ſnīam: tūc eñ videt̄ ꝓrogare iuriſdictionē. s̄. de offi. dele. d̄ cauſis: qꝛ iſtis nō obſtantibꝫ poſſet appellare ſi alias ſnīa eſſet iniqua. p̄mū ergo faciebat ꝓ cōfirmatione ſnīe ſcꝫ ꝙ nō ꝯtinebat iniquū: ⁊ qꝛ ille a. ſnīam illā nō potuit impugnare ꝙ eſſet lata cōtra formā ſtatuti. vel mādati: vt allegabat. vnde merito debuit cōfirmari: qꝛ ſemꝑ ſtatur ſnīe q̄diu ꝯtrariū nō oſtendat̄:

vt in decre. p̄dicta. ſ. in p̄ſentia. Bern̄.

QUod ad cōſultationē. ¶Cōiter ſummat̄ vt in rubro: q̄ ſūmatio iudicio meo nil noui decidit: ⁊ iō vt tex. iſte aliqđ noui afferat: euacuādo medullā. ca. ſūmo ſic. Si ſnīa p̄cipit aliqđ fieri ad certū terminū: tp̄s decendij ad appellādū currit a tēpore ſnīe nō aūt a die finiti termini. h̄ primo. Quadrimeſtre tp̄us qđ a lege dat̄ cōdēnatis ĩ ꝑſonali pōt a iudice ex cā artari. ⁊ ſpōte terminū artatū recipiēs ñ pōt poſt decēniū appellare: licet nō ꝯſtet iudicē ex cā terminū abbreuiaſſe: h̄ ſcđo. Ab executione ſnīe nō appellat̄ niſi in executione modus excedat̄: h̄ tercio. Diuidit̄ p̄ncipalit̄ ĩ duaſ ꝑtes. Scđa ibi. talit̄ Et ſcias ꝙ caſus lr̄alis ponit̄ multis modis: qꝛ lr̄a nimiſ ſuccicte factum narrat. Ab.

quadrimeſtre tp̄s qđ dat̄ cōdēnatis in ꝑſonali ad ſoluē duꝫ pōt ex cauſa ꝑ iudicē artari. Ca. XV.

QUod d ad conſultationē: ⁊. ĩ. Quia poſtulaſti vtrum ap. ſit clerici deferendū: qui purgationē indictā ſibi ꝑ ſnīam ⁊ ad ipſius receptionem terminū competentē: puta. xx. dies vel amplius ſine cōtradictione recipiens: ⁊ ad diem veniens: cōſequēter ape pellat: cauſam nō exprimēs f appellandi: nec ſit locus: niſi ſuſcipiēde purgatiōi ⁊ exg ecutioni ſententie: a cuius prolatione ⁊ purgatione iniuncta: vltra decendium dicitur effluxiſſe. ¶Talit̄ duximus reſpondendum: ꝙ cū poſt. x. dierū ſpacium: ſnīa ĩ auctoritatē rei tranſeat iudicate. qui ad ꝓuocatiōis ſubſidiū infra id tēporis nō recurrit: appellandi ſibi aditū denegauit: cū ꝑ h̄ videat̄ ꝑ

d ¶Qđ ad cōſultationē caſus Indicta fuit cuidā purgatio vſq; ad. xx. dies: ⁊ ab ip̄o recepta adueniente. xx. die appellauit nulla cā adiecta: dr̄ ꝙ eiꝰ appellatio nō eſt admittēda: cū .ĩ. x. dies nō appellauerit: qꝛ ꝑ h̄ acqeuit ſnīe iuris interp̄tatione. Itē ꝯdemnatꝰ fuit in cā pecuniaria: ⁊ ꝙ ad eūdē terminū ſolueret ip̄e. nolebāt ſoluere niſi poſt tēpus q̄drimeſtre qđ dat̄ rei iudicate. dr̄ ꝙ ꝓpter h̄ non eſt differēda executio ſnīe. ⁊ ſi ꝓpt̄ h̄ appellauerit: nō audit̄ appellās: qꝛ illud tp̄us pōt artari ⁊ elongari iuſta de cā: ⁊ talē terminū ſponte ſuſcipiendo q̄drimeſtri tēpori renūciaſſe: videt̄ tamē ſi modū iudex exceſſiſſet in exequendo poterit appellare. Vin. e ¶Nō exprimens cū appellat̄ a grauamine ante ſnīam cauſa grauaminis ꝓpter quā appellat̄ ſemꝑ eſt exprimenda .ĩ. de ap. vt debitꝰ. ⁊. c. dilectꝰ: ⁊. c. cōſtitutꝰ. Sꝫ cū qs appellat a diffinitiua: tūc ſufficit dicere: appello ab iniq̄ ſnīa. ff. d̄ mino. p̄fecti p̄torio. ⁊. ij. q. vj. §. forma. ⁊. c. añrioꝝ: ſꝫ ĩ caſu p̄nti ñ valebat appellatio: ſiue exp̄ſſiſſet cām ſiue nō: cū terminꝰ appellationis eēt elapſus. f ¶Locus. hoc ideo dicit: quia petendo inducias: videtur approbaſſe ſententiam. s̄. de offi. dele. gratū: et s̄. de teſti. cū veniſſet. C. de re iudi. ad ſolutionem. ff. de pac. tale. §. j. C. de iure do. impe. l. ij. arg. ij. q. vj. §. biduū. in fi. ⁊ hic exp̄ſſe dr̄ arg. ꝫ. iij. q. iij. offerat̄. g ¶Snīe: nō ip̄iꝰ: de q̄ mētio facta eſt. ſ. de purgatione p̄ſtāda: ſꝫ alteriꝰ late ĩ pecuniaria cā ẜm ꝙ dr̄ ĩ caſu

interp̃tationẽ iuris) late ſen tentie paruiſſe: p̃ſertim vbi cauſa non reddit̃ appellãdi ſed nec executionem ipſi⁹ ſen tentie ideo cõuenit retarda/ ri: licet ad hoc agendũ q̃dri/ meſtre tẽpus regulariter ſit a ſtatutũ: quia id artari poteſt nõnunq̃ a ſedente in medio: et etiã ꝓrogari: ⁊ q̃ ab initio ſponte recipit terminũ breui orẽ: imputare ſibi poteſt ⁊ de bet: cũ ex hoc videat̃ ampli⁹ bñficiũ cõtempſiſſe: vñ talis nõ audiet̃ appellãs: niſi for/ te aduerſus eũ modus execu b tionis canonicus excedat̃.

Idem decano cancel. et. c. cañ. Lund. Sentẽtia poteſt ꝓbari ꝑ teſtes licȝ non depo nant de cauſis que ſolent iu/ dicem mouere ad ſententian dum. Capitulũ. XVI.

Sicut nobis intimaſtis: cũ cauſa q̃ inter. h. ſub/ diac. ⁊. h. p̃ſbyterũ ſuper. v. modijs frumẽti vertebatur: ipi ſubdi. ꝑ annos ſingulos exoluẽdis: vobis cõmiſſa fu iſſet: ⁊ reſtitutõȝ ſibi fieri po ſtularet: ſubdi. ſupradictus aduerſari⁹ ſe ad hoc nõ tene/ ri reſpõdit: cum alia vice ſuꝑ h̃ cõuent⁹ fuerit ⁊ ſentẽtialit̃ c abſolutus. qð oñdere voluit duoꝝ teſtĩonio ex quoꝝ diſ/ poſitione cõſtitit: ꝙ magiſter a. auctoritate ep̃i lund. ipſuȝ abſoluit ab impetitione ſub/ dia. memorati. Uerũ q² teſti moniũ ip̃oꝝ: quaſi nude ꝓla d tum fuerat: cum de cauſis q̃ iudicẽ mouere ſolent: ad ſen tentiã ꝓferendam: nihil di/ xerint: quid tenendũ ſit: ſedẽ duxiſtis ap. ꝯſulendã. ¶ Cũ autẽ in pleriſq̃ locis: in qui/ bus copia prudentũ habet̃: id moris exiſtat: ꝙ omĩa que e iudicem mouent nõ exprimã tur in ſententijs ꝓferendis: vobis taliter reſpondemus: ꝙ cum ex depoſitionibus te/ ſtium p̃dictorum conſtiterit ſententiã a iudice ſuo ꝓlatã ꝓpter auctoritatem iudicia/ f riã: preſumi debet omnia le/ gitime ꝓceſſiſſe.

Idem aſto/ riceñ. ep̃o ⁊ abbati. s. Iſido/ ri legioñ. Ab eadem ſenten tia poteſt appellare ne dum reus victus ſed etiaȝ tercius cui⁹ intereſt: ⁊ poterit ſentẽ/ tia quo ad reũ nil de ſuo iure

a ¶ Artari: ſic. ff. de re iu. l. ij. ſi. j̃. de ap. oblate. Cõtra ff: de re iudi. l. iiij. §. ſi q̃s ꝯdemnat⁹. Sol. qð dicit̃ h. ⁊. c. oblate. ⁊. ff. e. l. ij. intelligit̃ qñ ex iuſta cauſa ꝓrogat̃ Uel etiã artat̃ tp̃s q̃drimeſtre: lex ꝯ̃ria qñ iudex nul/ la cã aſſignata artat tp̃s: qð facere ñ debet. vñ tũc tp̃s ſupplet̃ a lege.

b ¶ Excedat̃. ſic. ij. q. vj. §. ſũt quoꝝ. ⁊. §. ab ex ecutore. ⁊. C. q̊ꝝ appellatõ nõ re. l. ab executione. ⁊. s̃. de offi. dele. ſuꝑ queſtionum. §. nos etiã. ſed qualiter excedit modũ: q² aut fa cit qð mandat̃: ⁊ tũc nõ excedit aut facit aliud: ⁊ tũc nulla eſt ſen/ tẽtia ſua. vñ nõ eſt neceſſe appel lare. s̃. eo. c. j. q² nõ ſeruat formã mãdati. s̃. de re/ ſcrip. cũ dilecta. ⁊. j̃. de cõfir. vti. vel inuti. exami/ nata. So. iudex põt excedere mã datũ faciẽdo qð mandat̃ ⁊ plus aggrauãdo illũ ꝯtra quẽ fit exe/ cutio ⁊ tũc tenet ſnĩa: vñ neceſſa/ ria eſt appella/ tio. Iteȝ in alio caſu ſi vendica/ uerit ꝑtes iudi/ cis. C. de execu. rei iudi. ſi vt ꝓ/ ponis: ⁊ tũc ſen tẽtia nulla eſt vt ibi. Itẽ ſi obijci tur excõmunica/ tio. xj. q. iij. cum excõicato. s̃. de excep. cũ inter. ⁊ i decre. Inno. iiij. pia ꝯſideratiõe. li. vj. Item ſi innouatio facta eſſet poſt rẽ iudicatã tũc mutat̃ ordo executiõis. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi ex cõuentiõe. Item ſi velit ꝑuenire tp̃us q̃drime/ ſtre. ff. eo. l. iiij. §. ſi quis cõdemnat⁹. Itẽ ſi male inter/ p̃taret̃ ſententiã. ff. de ap. ab executore. Itẽ ſi obijciat̃ q̃ſtio falſi. s̃. de elec. decetero. C. ſi ex fal. inſtru. iudicati ⁊. j̃. de falſa. ſuꝑ eo. Itẽ ſi fiat exceptio ꝑ quã retro nul/ lũ fiat iudiciũ. s̃. de ꝓcu. in noſtra. Ar. cõtra. ff. mãda. diligenter. in ꝑñ. vbi dicit̃ qui exceſſit mandatũ: aliud quidem facere videt̃.

Sicut nobis ¶ Sententia ſine exp̃ſſione cauſe lata tenet. Ita cõiter ſummat̃. Ego plenius ſum/ mo ſic vt in rubro. Cõmunis diuiſio. Secũda ibi: cum autẽ. Abbas Si.

c ¶ Abſolutus: exceptio de re iu/ di. impedit lit. cõteſ. s̃. vt lit. nõ cõteſt. c. vlti. vnde nõ tenebat̃ litẽ cõteſtari p̃ſbyter iſte: ſi hoc oppoſuiſſet: vt dicit decre. p̃dicta que incipit exceptionis. Berñ.

d ¶ De cauſis: videt̃ ꝙ teſtis debeat aſſignare cauſã ſui teſtimonij: vt. s̃. de teſti. cũ cauſam: vbi de cauſis mandat̃ inquiri. ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ ſolã. aliter em̃ nõ per uenit̃ ad veritatẽ. xxiij. q. vlti. occidit. nec ſufficit teſti. dicere ſe ſcire: niſi aſſignet cãm ſciẽtie ſue: cũ m̃ta ſint genera ſciẽdi. xxij. q. v. h̃ vr̃ qð veꝝ ẽ: ſi teſt⁹ int̃rogat⁹ fuerit. ſi ꝟo int̃/ rogat⁹ nõ fuerit bñ valet dictum ei⁹: lȝ fuerit nu/ de ꝓlatũ: vt hic ar. ff. de no. ope. nũ. ð pupillo. §. qui opus.

e ¶ Exp̃mant̃ ſȝ nũq̃d iudex te net̃ aſſig̃re cãm q̃ ip̃m mouet in ſnĩa ꝓferẽda. ar. ꝙ ſic. xxj. diſ. in tantũ. ff. de his q̃ no. infa. ait p̃/ tor. §. ignominie C. de iudi. ꝓpe/ randũ. §. illo. cir ca fi. ff. de cura. fur. ſi furioſo. §. j. q̃ oꝑtet. vt ſcia tur qð mouerit iudicẽ ad ſnĩam ꝓferẽdã ad h̃ vt emptor poſſit a/ gere de euictiõe ff. de euic. h̃ iure ⁊. l. ſe. ad h̃ põt dici: ꝙ iudex p̃t apponere cãm q̃ ip̃m mouet: ſi tñ non apponit̃ bñ tenet ſnĩa. j̃. e. cũ bertold⁹. in fi. et h̃ vbi nõ fuit ap poſita in cã ꝟo appellatiõis bñ dȝ apponi cauſa q̃re reuocat̃ ꝑor ſnĩa: vt ꝑ h̃ ꝑ ori b⁹ iudicib⁹ ñ ipu tet̃: ſic. s̃. ð fi. in ſtru. cũ Io. in fi. ⁊. j̃. ð ꝓui. cũ olim. ij. ⁊ ſufficit rẽ fuiſſe redibitã: ſiue fuerit in cã redibitiõis ſiue nõ. ff. de edil. edi. qð ſi nolit. §. in factũ: ⁊ ita ſtat̃ ſnĩe iudic⁹: ſiue cã fuerit appoſita ſiue non. ſilr̃ in inſtrumẽtis alioꝝ p̃ſu/ munt̃ oĩa eſſe ſolẽniter acta: vt inſti. de fideiuſ. §. vlti. ⁊ inſti. de inuti. ſtipu. §. ſi ſcriptũ. ⁊. §. p̃terea. et. ff. de ꝟbo. obli. ſciendũ. ſed in h̃ differẽtia ꝙ ſi in inſtrumẽ/ tis tabellionũ nõ exprimit̃ cauſa nõ p̃ſumit̃ ꝓ ipſo in/ ſtrumento: s̃. de fi. inſtru. ſi cautio. ⁊. ff. de proba. cum de indebito. §. ſin autẽ. al's autem qui allegat ſolennita tem ſiue circa ſententiã ſiue circa inſtrumentũ ipſam ꝓbet. xxxj. q. ij. lotharius. in prin. ff. de publi. quecũq̃ in fi. vnde licȝ ꝑ verba inſtrumentoꝝ nõ appareãt in/ ſtrumẽta ſolẽnit̃ acta pñt ꝓbari ꝑ teſtes. C. de vſu. l. j. ⁊. s̃. ð teſti. ſignificauit: ⁊. c. alberic⁹. ⁊ ſic in maleficijs p̃ſumit̃ poti⁹ iniuſte factũ q̃ȝ iuſte. s̃. de p̃ſũp. c. j. C. ð iniur. ſi ñ ꝯuicij. Sȝ nũq̃d ꝯ̃ talẽ p̃ſũptiõeȝ admittit̃ ꝓ batio. dico ꝙ ſic. ff. ð pac. iur⁹ gẽtiũ. §. ꝙ fere. ⁊. ff. ð ꝓ/ ba. cũ idebito. §. vl. ⁊. s̃. ð fi. iſtru. ſi cautio.

f ¶ De/

bet:ſic.ſ.e.cum inter:ꝛ.ſ.de elec.bone.j.ꝛ. ſ.de renū ci.in pſentia.arg.contra.ſ.de probati.quoniā.vbi de hoc dicit ad finem.

Cum ſuper ¶ Cōfirmat ſnīa ꝗ ad reuꝫ appel/ lantē ſi nil doceatur contra eaꝫ:differt tn̄ execu/ tio ſi tercius de ſuo intereſſe do/ ceat: Vel ſūma ſic vt in rubro. Diuidit in tres ptes. In prima deciſe narrat fa/ ctū. In ſecūda quo ad reū prin cipalē cōfirmat ſententiā:ibi.cū ex parte. In ter cia quo ad ter/ ciū appellantem cōmittit cauſam executiōis fiēde vel non. Et hec decre.ſemp vide bat mihi diffici lis:tum propter ipſius difficilem materiā:tū pro/ pter intricatum modū tradendi ipam p cōmenta tores nr̄os: ma/ xime Inno. ad/ hibitū. Ego do largitore dicam clariſſime. Ab.

docentē cōfirmari:reſpectu/ vero tercij rōnabiliter apple lantis infirmari. Ca.XVII.

Cum ſuper cōtrouerſia a que inter aurieñ. epm: ꝛ monaſteriū celle noue ſup ſtatu ipius vertebat: p epo diuerſe ſentētie late fuiſſent: nūcius oneteñ. epiſcopi per eas oneteñ. eccleſiam leſam grauiter querebat ad quam ꝓponebat monaſteriū ptine re:et.j. Cum ex pte monaſte rij nihil rationabile fuerit ꝓ poſitū ꝛ oſtēſum: quare ſen/ tentia ꝑepiſcopo ꝓmulgata debuerat irritari: eā quātuꝫ ad monaſteriū duximus cō/ firmandā:et.j. Mandamus quaten⁹ ſi conſtiterit appel. ꝓ eccleſia oneteñ. rationabi/ b liter interpoſitā:ꝛ ad eam ꝓ ſequēdam nunciū eius.j.tē/ p⁹ legitimū deſtinatū fuiſſe executio ſententie differatur ne circa poſſeſſioneꝫ oneteñ. eccleſia detrimentū incurrat alioquī (ſicut ius poſtulat) executioni abſqꝫ oneteñ. ec/ cleſie p̄iudicio demādet:cui que p̄miſſa ſunt nō p̄iudicēt quo minus ſnīam ſuā valeat conſequi rationem: cum res c inter alios acta non noceat regulariter alij: iuxta conſti d tutiones canonicas et ciui/ e les.

Idem.

Si citatus ad ſententiam ex legitima cauſa iudici igno/ rata nō comparuit tenet ſen/ tentia eo abſente lata: ſed re tractatur eo probante legi/ timam abſentie cauſam. Si vero impedimentuꝫ probat non plene non retractat ſen tentia niſi prius doceat de ipſius iniquitate.

Capitulum. XVIII.

Cum Bertoldus miles curiam ſuam. p. militi pignori obligaſſet: eodeꝫ.p. ſblato de medio.a.nepos ei⁹ qui ſucceſſit eidem: vacante eccleſia eiuſdem loci:aſſerēs f ꝙ ius patronatus cum vni/ uerſitate tranſiſſet in eum.d. clericum:eiuſdem loci archi diacono ad ſupradictam ec/ cleſiam preſentauit: qui de g conſenſu epiſcopi ipſum in/ ſtituit in eadem:in poſſeſſio/ nem eum induci faciens cor/ poralem. Predictus Vo.b. dominus fundi.t. ſacerdo/ tem memorato epiſcopo pre/ ſentauit: ſed ipſum epiſcop⁹ non admiſit. Cum autem di h ctus.t.aduerſus memoratū.

a ¶ Monaſte/ rium.ꝛ ita tenet ſentētia quo ad vnaꝫ pſonam et nō quo ad aliam ſic ꝛ vltima vo/ luntas defuncti deſtituta ſolēni/ tate iuris tenet quo ad filios et nō quo ad extra neum.C.famili. her.l.vlti.et. C. de teſta. hac cō/ ſultiſſima.§.ex imꝑfecto. Arg. ꝯ.j.de dona. inter dile/ ctos.ꝛ.j.de capel.monac.dilectus.j.eo.ſuborta.ꝛ.ſ.de arbi.cum tēpore.ꝛ.xlix.diſt.c.vlti. b ¶ Interpoſi/ tam. Sꝫ q̄re iſte compellit probare ſe iuſte appellaſſe cū nō magis oneraret ſi contra eū eſſet lata ſententia: ſed ſi hoc ꝓbabit:nūquid ceſſabit ſententia? Dicas ꝙ nō cogit plene ꝓbare cām appellandi: ſed ſufficit pro bare ꝙ aliquo mō ſua interſit.ſ. de teſti.c.veniens.ij. nec caſſabit ſtatim ſentētia:ſꝫ differt executio ſentētie ſi ꝓbabit ꝙ iuſte appellauerit: ꝛ poſtea admittet tam ſup p̄ncipali q̄ꝫ ſup ſentētia: ſic.ſ.de teſti. veniens.ij. qꝛ p ſententiā nō fit adhuc magnū p̄iudiciū:ſꝫ p execu tionē:ſic.ſ.de offi.dele.ſup eo.ꝛ ita ſnīa inter alios la/ ta nō obſtat alij:tn̄ tale quale p̄iudiciū fit alij:vt h̄ pꝫ. ar.C.de libe.cā.iubem⁹. Sꝫ nō videt ꝙ a ſnīa lata int alios poſſet appellari.ff.de ap.a ſen.in p̄n.imo p̄t:vt h̄ pꝫ:vt p appellatiōꝫ executio differat. Sꝫ pone ꝙ ſnīa mandet executioni ꝓ epiſcopo:nūquid epus preſtabit cautionē eccleſie de cella : ꝙ ipam defendat ꝯ oneteñ. epm? videt ꝙ ſic:quia ſi duo petāt rem ab vno:victor p̄ſtabit cautionem ꝙ defendat victum contra aliuꝫ.ff. de rei vendi.is a quo.ff.de peti.here.l.penul. ſed hic non eſt ita quia h̄ agit modo tan tuꝫ eccleſia one/ teñ. Johannes. c ¶ Noceat.lit tera iſta ꝯtradi cit ſupiori : vbi dic:ne circa poſ/ ſeſſionem ꝛc. ꝙ dicit hic: nō no/ ceat:verū eſt q̄ꝫ/ tū ad ꝓprietatē ſed ibi loquit de p̄iudicio quo ad poſſeſſionē ꝛ ita nō contradicit. ſi.C. de libe.cau ſa.iubemus. d ¶ Canonicas ſ.de fi.inſtru.in ter dilectos.j.e. c.penl.ꝛ.j.de do na.iter dilectos e ¶ Ciuiles.C. res inter alios acta per totum: ꝛ.ff.de re iudica ta.ſepe.

Cum bertoldus. ¶ Probata iu/ ſta cauſa abſen/ tie reuocat ſentē tia lata ꝯtra ab ſentē: maxīe vbi apparet iudiceꝫ circūuentū. Vel aliter ꝛ ſic: Con tra ſententiā au dit is ꝗ fuit ab/ ſens docto de ī/ pedimēto etiam minus ſufficien/ ter ſi opponit d̄ iniquitate quaꝫ ex tenore ſentētie ꝛ ex actis conſtare dicitur: quo do/ cto obtinebit. Vel clarius ꝛ notabili⁹ ſic vt in rubro. Et eſt iudicio meo verus ꝛ notabilis intellect⁹ huius c.quē doc.nr̄i nō clare dilucidarūt. Diuidit p̄ncipalit in duas ptes. In p̄ma ponit ꝓceſſus narratio. In ſe/ cūda ibi:licꝫ.partis reſtitutio: auditoris datio: ipius relatio:pape diffinitio ſuū motiuū cōtinēs. Prima ps poteſt ſubdiuidi: ſed nō expedit: qꝛ ſatis patent ptes in littera. Abbas Sicul⁹. f ¶ Cū vniuerſitate.j. de iurepa.ex litteris.ff.de ꝯtrahē.emp.ſi aqueduct⁹.et.l. dolia. g ¶ Epi.aliter nō poſſet.ſ.de offi.archidia. cū ſat.niſi hr̄et h̄ d̄ p̄ſcripta ꝯſuetudine.ſ.de offi.ar/ chi.c.vl.ꝛ.j.de exceſ.pla.ad hec. h ¶ Aduerſus. Sꝫ qualiter potuit iſte.t.agere cū ex ſola p̄ſentatiōe nihil habeat iuris.imo videt ꝙ ꝯtra epm deberet agere ad intereſſe.j. de iurepa.paſtoralis? Rn̄deo bene acquirit ius p̄ſentato a vero patrono.licꝫ epus eū nō admittat

d.ſuꝑ p̃dicta eccl'ia depoſuit q̄ſtionē. Remē.ep̃s ap.ſe.le. iudicibꝰ negociū delegauit: ad quē cū atteſtatiões vtrinq̄ receptas ꝑ ꝑtes poſtmodū a remiſiſſent: ⁊ p̃fato.d.cū ſuis atteſtationibꝰ accedentē: dictꝰ.t.nec per ſe nec ꝑ reſpōſalem idoneū cōparere curaret: ipſe atteſtationibꝰ inſpectꝭ clerici memorati: ip̃m ab impeditionē ſepedicti.t.ſententialiter reddidit abſolutū: eidē.t.īponēs ſilentiū ſuꝑ eccl'ia memorata: poſtmodū aūt idē p̃ſbyter ad archi b ep̃i p̃ſentiā: infra breue tem c pus accedens: iuſtā cām abſentie allegauit: archiep̃us V.o argentino electo: ⁊ alteſylue ⁊ tudebernoñ.abbatibꝰ dedit ſuis lr̄is in mādatꝭ vt ſi iuſtā abſentie cauſam ille oſtēderet corā eis p̃dictaꝫ d ſniam nullius decernerēt eē valoris: ⁊ cauſam fine debito terminarent: alioquin facerent ſniam obſeruari. ver dicto electo ⁊ p̃fatis abbati e bus cōmittētibꝰ alijs vices ſuas: ip̃i ſubdelegati teſtes ſuꝑ p̃dicto articulo receperūt: a q̄bus dictꝰ clericꝰ vocem ad nos ap.emiſit. et.ī.

¶ Licet autē iuſtā cām ab f ſentie: minꝰ ſufficienter preſbyter ꝓbauiſſet: ne tamē p̃iudicaret opinio veritati. R. dyac̃.cardi.eis cōceſſimꝰ auditorē: qui cū nobis oīa fideliter retuliſſet. ex tenore ſnīe: archiep̄m inuenimꝰ circūuentū: tum quia cōtinebatur in illa: ꝙ ꝑ atteſtatiões ip̄ius clerici fuerat ſufficienter ꝓbatum: ꝙ p̃fatus.a. in poſſeſſione iuriſpatronatus extiterat cū eūdē ad p̃dictā eccleſiā p̃ſentauit: cū tamen ꝑ atteſtatiões illas nihil oñſum aliud fuerit: niſi ꝙ pro g quodā iure qđ de illa eccleſia cōſueuit exhiberi patronis p̃dicti.p.⁊.a. annuatim x.ſol.acceperūt: tū q2 in eadē ſnīa dicit: ꝙ dictꝰ.t.in ꝓbatione defecit: cū ꝑ atteſtationes ſuas appareat: ip̃m h ſuā intētionē ſufficienter ꝓbaſſe: tum etiā q2 cām nō re/

dūmodo ſuā voluntatē patronꝰ nō mutet. ⁊ ſic poteſt agere vt ſua p̃ſentatio ꝯfirmet vt hic patet ſicuti electus pōt agere vt ſua electio cōfirmet.s̄.đ electi. poſt ꝗ̄.⁊.c.publicato. a ¶ Remiſiſſent. aſſignādo terminū ꝑemptoriū ad ſniam audiendā. vt pꝫ in antiqua. alias nō tenuiſſet ſnia lata ꝯ̄ abſentē.ff. que ſen.ſine ap.reſcin.l.j §. ex eo. edicto.⁊ ea que aduerſus abſentes nō ꝑ ꝯtumacem ſtatuūt nō tenent.C. quō ⁊ qñ.iudex ea q̄. Sꝫ h̄ tenuit ſētētia vt patet ꝑ ſequētia.⁊ ꝓpt ṫminū ꝑēptoriū ſtatutū ad ſniaꝫ ſꝫ q2 ꝓbauit iuſtā cām abſētie reuocat ſnia. vt iij.q.ix. caueāt. b ¶ Breue. et ita videt ꝙ mora poſſit purgari in iudicijs.ff. ſiq̄s cautionibꝫ ſi poſt tres ꝙ locum habet ante lit. ꝯteſt. ⁊ vbi ius actoris non eſt factū deteriꝰ vt dicit illa lex ſed hic non fuit ſnia retractata ꝓpter breue tēpus ſed q2 ꝓbauit iuſtā cauſam abſentie fuit auditꝰ. c ¶ Cām. alioquin nō fuiſſet auditus. ar. ꝯ̄.s̄.de i inte.reſti.ex lr̄is: ſed illud fuit ī fauorē matrimonij: ⁊ q2 nō poterat habere recurſum ꝯtra doloſum cū in eo caſu fuerit nō ſoluendo.s̄.de ꝓcu. querelā.⁊ v.q.iij.ſi egrotās: ⁊ ita reuocat ſnia: ſi iuſte impeditꝰ venire nō potuit.ff.de dam.infec.l.ſi finita.§. ſi forte. nec đr iudicatū vbi iuſta đ cauſa.detenꝰ p̃ſens eē nō potuit.ff.de re iudi.q̄ſitū.nec mādari debet talis ſententia executioni.vt.ff.de iudi.ſi p̃tor.in fi.⁊ eſt notabile iſtud: ꝙ reuocat ſnia: cū intereſſe nō potuit: ⁊ ſic ē ar. ꝙ iudex nō debet nimiū feſtinare ad ſniam: vt dicit lex p̃dicta ſi finita.§.ſi forte. d ¶ Decernerent: ſꝫ q̄liter potuit iſte legatꝰ retractare ſniam ſuā cū nullus iudex poſſit hoc facere dūmodo nō ſit lata ꝯ̄ ius cōſtitutiōis. C.ſen.reſcin.nō poſ.l.j.? Rñdeo nō pōt retractari niſi ꝑ in inte.reſtitutionē.ff.de mino.in cauſe.ij.§.vl.⁊.l.ſe.p̃fecti etiā p̃torio vel niſi ip̄o iure ſit nulla.C.de accu.l.iiij.vñ hic fuit retractata ꝑ in integ. reſtitutionē: ⁊ improprie ponit hic nulliꝰ momēti: q2 talis ſnia bñ tenet quouſq3 fuerit reuocata. Joban. e ¶ Cōmittentibꝰ: ſed qualiter delegatꝰ ab alio ꝗ̄ a principe cōmittit alij vices ſuas ꝯ̄ illud.s̄.de offi. dele.ſuꝑ queſtionū.§.ſi vero.⁊.C.de iudi.a iudice: q̄dam dicunt ꝙ hic erat lis ꝯteſtata: corā delegatis vnde cū videant facti quaſi dn̄i litis: poſſunt alij cōmittere vices ſuas ad ſimilitudinē ꝓcuratoris: ar.C.de ꝓcur.l.nulla.⁊.l.neq3 tutores.vel dic ꝙ hic nō fuit oppoſitū: ⁊ iō taliter de facto ꝓceſſum fuit ⁊ hodie ſtari debet p̃dictis iuribꝫ.C.de iudi. a iudice ⁊. c. ſuper queſtionuꝫ. ⁊ eſt ex p̃ſſum.j.đ ap.cū cauſam. vñ non valet hodie qđ h̄ đr. f ¶ Sufficiēter: ⁊ tñ admiſſus fuit ꝑ talē ꝓbationē. ne veritati opinio p̃ualeret vt ſeq̄tur. Et ſic arg. colligit h̄. ꝙ minus ſufficiēs ꝓbatio admittit. Ex pluribus alijs cauſis fuit iſte auditus. q2 circūuētus fuit iſte legatus ex pluribꝫ cauſis q̄ in ſnia cōtinet. Prio đr ꝙ ille erat in poſſeſſione iurꝭ p̃ronatꝰ ⁊ h̄ falſum fuit. Itē dicebat in ſnia.ꝙ.t. defecerat in ꝓbatiōe: ⁊ h̄ fuit falſum: vt.j. đr. Itē q2 cā nō fuit ſufficienter inſtructa ad legatū remiſſa.q2 atteſtationes illiꝰ.t.nō fuerūt remiſſe ad legatū ꝓut ip̄e mādauerat.vñ manifeſte apparet legatū circūuētū fuiſſe. B. g ¶ Iure.ſꝫ videt ꝙ ꝓpt h̄ ꝙ fuit in poſſeſſione ꝑtis ꝙ etiā fuit in poſſeſſiōe totiꝰ.ff.đ ſui.ruſti.p̃dio.vna eſt via.⁊ q̄ minimā ꝑtē fūdi poſſidet totum poſſidere videt.ff.đ acq̄.poſ.poſſideri.ſꝫ nō eſt ita.s̄.de p̃ſcꝑ.auditis.vbi de h̄.⁊.j.de capel.mona. dilectus q2 ꝑceptio pēſiōis nec poſſeſſionē ꝓbat nec dñium.s̄.de fi.inſtru.inter dilectos.in fi.⁊.ff.de acq̄.poſ.ꝗ̄uis.§.j. q2 alia ē ꝑceptio pēſiōis ⁊ alia poſſeſſio p̃ſentationis ⁊ iō errauit legatꝰ ī ſnia credēs h̄ ſufficere.⁊ hec pēſio ſiue cēſus pōt ꝯſtitui a p̃rono in fundatione eccleſie de auctoritate ep̄i.xviij.q.ij.eleutheriꝰ.⁊.j.de iurepatro.p̃terea.ij.⁊ h̄ añ ꝯſecrationē eccl'ie. poſt ꝯſecrationē nō pōt ei aliqđ onꝰ iponi q2 rei ꝯſecrate non iponit ſuitꝰ.vt.ff.de ſeruitu.ſuitutes.§.vl. ⁊ qđ hūani iuris eē deſinit.ſuitutē ñ recipit.ff. cōia p̃di.caueri. Jo.⁊ ꝑ talē ꝑceptionē nō fuit in poſſeſſiōe iuriſpatronatꝰ cū h̄ nō fuerit de fructibꝫ iuriſpatronatꝰ. ſꝫ p̃ter ius patronatꝰ pōt talis cenſus ꝯſtitui a patrono ī ip̄a fundatiōe.vt in.c.p̃.eleutheriꝰ.⁊.c.p̃terea. Quid intelligat noie iuriſpatro.colligit.j.de iurepa. nobis fuit. Verū. h ¶ Intentionē.ſ.ꝙ fuerat p̃ſentatus

a vero patrono vt dicit in fi. a ¶ Patrono ꝑ hoc patet ꝙ patron⁹ de obligatione quā fecit. excepit ius patronatus: alioquin trāsiſſet cū vniuerſitate. j. ꝺ iurepatro. ex lrīs. ar. ff. de ꝯhen. emp. in modicis. ſic ⁊ in fundo vendito accedunt ſeruitutes ⁊ alia iura. ff. de ꝯhen. empti. ſi aquedu ctus. ⁊. l. ſequē. et. l. dolia. ⁊ ſic fundus dotalis trāſit cū vniuerſitate. ff. de fun. do. l. j. Sꝫ alia rō eſt in emptore vel feudatario q̄ directū et inutile dominiū habēt in re ⁊ aliud in creditore. qꝛ ſi ius pñtandi ꝯſiſtit in fructu: eo ip̄o ꝙ creditor vtiť tali fructu. exonerari debet q̄ntitas debiti. C. ꝺ pig. ac. l. j. ⁊. ij. ⁊. j. ꝺ vſu. c. j. ⁊. ij. Sꝫ talis fruct⁹ eſtimari nō poteſt. ⁊ iō nō diminuit q̄ntitatē debiti. Itē nec aliis iurib⁹ vtiť creditor. niſi h̄ ꝯueneriť. ff. de pig. ac ſꝫ an vie. Item. qꝛ ſoluto pignore oīa iura tolluť. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. j. ⁊ C. ſi pig. pignori datū fuerit. l. j. ⁊. ij. ⁊ ſic pñtatus ſoluto debito eſſet de eccl'ia remouēdus: qđ eſt ꝯ illud. xvj. q. vij. inuētū. ⁊. lvj. di. ſatꝫ puerſū. ⁊. j. de excel. ꝑla. c. vl. Itē qꝛ creditor peccat vtendo pignore. ff. de fur. creditor: alias incipit ſi pignore. lꝫ ei creditor rem ſibi obligatā poſſit locare. vt. ff. de pig. ac. creditor: tñ fructus cōputabit ſibi in ſortē. j. de pig. cū ꝯ licet. eēm in venditione oīa iura trāſeāt. ar. ff. de offi. ꝑfe. vr. l. j. in verſu. cū vrbē noſtrā. §. iij. nō tñ in obligatione generali veniūt q̄ ſpāliter nō obligarenť. ⁊. de pigno. obl. l. j. ⁊. l. ſe. ff. de pecu. q̄ peculiū. ⁊. C. que res pig. obli. poſ. l. j. arg. ꝯ. iſta. ſcꝫ ꝙ fruct⁹ nō diminuāt ſortē: qꝛ ſeruitus q̄ñqꝫ inutilis eſt. ff. de ſerui. l. ei qui fundū. ſed iuſpatronat⁹ bene trāſit cū vniuerſitate niſi ſpecialiter excipiať. j. de iure patro. cū ſecūdū. ⁊. c. ex lrīs.

cepit ſufficienť inſtructā: cū vni⁹ tm̄ partis atteſtatiōes receperit: que parū faciebāt ad cauſam: vñ ſñiam ip̄am duxim⁹ irritandā: memorato. T. ad iudicātes eccleſiaꝫ ſupradictā: cū ꝑ atteſtatiōes nobis ꝯſtiterit euidenter: ip a ſum a vo patrono: fuiſſe ad ſepedictā eccl'iam ꝑſentatū.

Idem. Papa in ſententijs quas ꝓfert ordinē iuris ſeruat. Ca. XIX.

In can- Iſis que ſummi pon. iudicio deciduntur: ⁊ ordo iuris ⁊ vigor equitatis: eſt ſubtiliter b ter obſeruādus ¶ Cū in ſimilibus caſib⁹: ceteri teneanť ſimiliter iudicare. ¶ Niſi forte cū aliquid: cā neceſſitatis ⁊ vtilitatis inſpecta: diſpenſatiue duxerit ſtatuendū.

Idem conuentui. S. leod.

In cauſis. ¶ Summať aliter q̄ in rubro ſic: Inferiores teneňť iudicare ꝺm ꝙ papa inter certas ꝑſonas iudicauit ſi rite ⁊ recte ſñiam tulit. Primo ponit dictū Scđo rō. Tercio exceptio. ſcđa ibi: Cū in ſimilib⁹: Tercia ibi: niſi. Ab. b ¶ In ſimilib⁹ ſic ⁊ ptꝫ ꝙ diffinitiua ſñia ꝑncipis trahenda eſt ad cōſequētiaꝫ ex quo alij ſimiliter iudicare debēt: ſed interlocutoria nō. C. de legi. l. iij. circa finē: ⁊. l. ſi impialis. ar. ꝯ ꝙ interlocutoria vim legis habeat. ff. ꝙ me. cauſa. metū. §. ſꝫ qđ ꝑtor ait. qđ verū nō eſt niſi interlocutoria in corpore iuris claudať ⁊ eſt ſiľe huic. xvj. q. iij. licet. Bern.

Inter monaſterium. ¶ Tenet ſcđa ſñia diffinitiua lata ꝯ primā ſi ꝺ pria nō fuit exceptū neqꝫ appellatū a ſcđa. h. d. ꝺm vnū intellectū. Vel ſumma ſic ꝺm intellectū quē teneō vt in rubro. Diuidiť in q̄tuor ptes. In prima ponit thema deciſum. In ſcđa diffinitionis cām. In tercia ſoluit quoddā obſtaculum: in quarta diffinit. Scđa ibi: cū cōſtiterit. Tercia. ibi: nō obſtante: Quarta ibi: factū. Ab. Si. c ¶ Inter monaſteriū. Caſus vacante monaſterio ſancti leufredi monachi quedā elegerūt ꝺ gremio ſui monaſterij in abbatē: ⁊ dū peterēt ꝯfirmationē ſue electiōis monachi ſancti Anthonij ſe oppoſuerūt dicētes illā electionē eſſe caſſandaꝫ ex eo ꝙ ꝺ monaſterio ſācti Anthonij fieri debuiſſet: q̄re dioc. eps illā diſtulit ꝯfirmare: tandē ſup h̄ cauſa fuit cōmiſſa quibuſdā iudicib⁹ ad petitionē monaſterij ſancti Leufredi corā quibus iudicibus ptes litem cōteſtate fuerunt: ⁊ ꝓceſſuꝫ fuit in cauſa: et teſtes recepti fuerūt. demū monachi ſancti Anthonij ad alios iudices lrās impetrarūt: ꝯtinētes ꝙ primi iudices erāt eis certa ratione ſuſpecti. vñ ꝓpoſuerūt quaſdā exceptiones friuolas ꝯtra illos quas cū iudices admittere nolent ipi appellauerūt: iudices vidētes ꝙ prime lrē nō reuocabanť ꝑ ſcđas: ꝓceſſerunt in cā nō obſtante appellatione eoꝝ ⁊ ꝯfirmauerūt electionē factā ꝑ monachos ſancti Leufredi: vnde occaſione appellationis ꝑdicte delata eſt cā ad dñm papā corā quo obijciebať ꝯ ſñiaꝫ ꝙ lata erat a ſuſpectis iudicib⁹: ⁊ ꝙ cā fuerat alijs iudicib⁹ delegata ⁊ poſt appellationē allegabāt etiā ſententiam: que prius lata fuerat ꝓ eis ſup queſtione ip̄a domin⁹ papa auditis hincinde ꝓpoſitis quia cōſtitit ei: ꝙ ſcđe lrē nō reuocabāt primas: tū qꝛ cauſe ſuſpitionis friuole fuerāt que debuerāt ꝓponi ante litis ingreſſuꝫ: ⁊ iō renūciaſſe videnť eiſdē. Et qꝛ nec ꝺ ꝓceſſu nec de priuilegio ſe. ap. fecerāt mētionē q̄ ſi fuiſſet expſſa: lrās nullaten⁹ habuiſſent: ꝯfirmauit ſñiam a primis iudicib⁹ latā nō obſtāte ſñia q̄ allegabať: qꝛ nec fuit oſtēſa dñō pape nec primis iudicib⁹: q̄ etiā ſi fuiſſet illis oñſa: nihilomin⁹ ꝯtriū ſtatuiſſēt ea poſtpoſita qꝛ nō valebat: ſi aūt valebat ⁊ non appoſuerūt eā: eis iputeť cū lites ꝑtextu nouoꝝ inſtrumētoꝝ nō debeant inſtaurari: ⁊ electo ſaluo iure dioceſani mun⁹ bñdictionis exhibuit. d ¶ Litis. ꝟ. de excep. paſtoralis. iij. q. vj. §. exceptio. ⁊. C. de iudi. aptiſſimi: ⁊. l. cū ſpecialis. Bern. e ¶ Subeūdo iudiciū. Quicūqꝫ hꝫ plures exceptiones dilatorias dꝫ prio opponere illā de iudice ſuſpecto: illa ei ꝓcedit naturaliť. vt ptꝫ. ꝟ. ꝺ ꝓba. qm̄ ex ordine vboꝝ: vt ibi dictum eſt: ſi eēm prio oppo

Secunda ſententia in diuerſa inſtantia cōtra primā lata tenet mero iure: nec debet infringi etiaꝫ ſi ſit iniuſta ex quo ab ea non fuerit appellatum: ꝑſertim ſi prima ſentētia ſecundis iudicibus non fuit oſtenſa. Ca. XX.

c Inter monaſteriuꝫ ſcti A. rothomagū. ⁊ veſtrum: ſuper modo eligendi abbatem in monaſterio veſtro: fuit queſtio agitata. et. ꝟ. Cum conſtiterit nobis: primam commiſſionem non fuiſſe per vltimam reuocatam tum quia cauſe ſuſpitiōis in iure propoſite: friuole videbantur: quas etiam tanq̄ di d latorias ante litis ingreſſum opponere debuiſſent: quibus coram delegatis eiſe dem: de ſubeundo iudicium

a renūciaſſe videnť: tum etiā
b quoniā de ꝑuilegijs ap.ſe.et
c proceſſu negocij corā primis
iudicibꝰ: nihil in ſecūdis lit/
teris dicebať: quod ſi fuiſſet
expreſſum: obtinere minime
d potuiſſent. ¶ Non obſtante
ſentētia que ꝓ monaſterio
ſancti. a. dicebať fuiſſe prola
ta: que tamē nobis oſtēſa nō
fuit: cum ſi a ꝑdictis iudici/
e bus fuiſſet oſtēſa: ea poſtha/
bita: contrarium ſtatuiſſent:
f alioqn eam obijciētibꝰ impu
g tetur: cum ſub ꝑtextu nouo/
rū inſtrumentoꝝ: lites nō de
beant inſtaurari. ¶ Factum
priorū iudicū: ratum ⁊ firmū
habentes: ⁊ eorum ſententiā
h confirmātes electo a vobis
nos ipſi munus benedictio/
nis (ſaluo iure dioc.) cura/
uimus exhibere. Idem epō
decano. ⁊ cancell. pariſienſi.

**Tenet ſentētia contra priui/
legiū oſtēſum vel non oſten/
ſum ſi ab ea non fuerit appel
latū vł ſupplicatū. Ca. XXI.**

neret exceptionē ꝯ ꝑſonā aduerſarij: puta ꝙ ipē ſit ex/
cōmunicatꝰ poſt lr̄as impetratas: qꝛ mō nō eſt admit
tendꝰ et ſn̄ia ꝓ ipſo ferať: ſic approbat ꝑſonā iudicis.
vn̄ ipm̄ poſtea reprobare nō poteſt. iiij. q. iij. §. item ſi
q̄s teſtibꝫ. ⁊. iij. q. viij. cuiꝰ in agēdo. q̄ em̄ alijs defenſi/
onibꝰ vſus ē nō
poteſt redire ad
iſtā: vt. ff. de iu/
di. ſed ⁊ ſi ſuſce/
perit ⁊ preterea
ſpēaliť caueť de
hac exceptiōe ꝙ
vſqꝫ ad. xx. dies
ꝓponať. iij. q. iij
. §. offerať. et ſi
iudex abſens ſit
quē volo recuſa/
re illud debeo ꝓ
teſtari. C. ꝺ iudi.
cū ſpālis. ſed cō/
tra videť ꝑ h̄ ꝙ
nō ꝯſenſerit ī iu
dicē. licꝫ em̄ q̄s
dederit fideiuſſo
rē ſtandi iuri ad
huc pōt iudicem
recuſare: vt. iij. q. iij. §. offerať. Preterea videť ꝙ excō/
municatiōis exceptio vel de falſitate reſcripti natura/
liter ꝑcedat: qꝛ niſi reſcriptū teneat: nō poteſt iudex
aliqua iuriſditiōe vti. ſ. de iudi. c. j. Itē ſi aduerſariꝰ
eſſet excōmunicatus nō poteſt eligere arbitros ꝓ iudi
cis recuſatiōe: vel etiā alios iudices eligere. vnde vide
tur ꝙ primo inquirať de reſcripto ſiue de excōmunica.
tione aduerſarij: anteqꝫ ad alia ꝓcedať. Sup hoc di/
cunt quidā ſicut. T. ꝙ ſi omiſſa exceptiōe de iudice ſu/
ſpecto ꝓpoſuit alias: ſiue ſuccūbat: ſiue obtineat. non
pōt poſtea redire ad eam de ſuſpecto iudice: qn̄ ꝺ hoc
videť tacite approbare ꝑſonā iudicis: ex quo conſentit
litigare ſub ipō. Ar. cōtra. ſ. de offi. dele. inſinuāte: ma
xime in illa ꝓteſtatiōe ꝑmiſſa: ꝙ ꝑterea nō renūciat ex
ceptioni de ſuſpecto iudice. Io. innuebat: ſed nō ꝑciſe
diſtinguēdo. ſi ſuccūbuit ī aliqua exceptiōe adhuc pōt
redire ad illā de ſuſpecto: qꝛ ad hoc intēdit vt declinet
iudiciū. vn̄ nō plene cōſentit in iudicē. ar. C. de inoffi.
teſta. contra maiores. ſecus eſſet ſi obtineret in aliqua
exceptione: qꝛ tūc approbauit ſn̄iam iudicis. vn̄ illum
poſtea reprobare nō poterit: vt diciť in ꝑn. notule. ⁊ h̄
ſatis equū videť. tn̄ credo ſtandū opi. Tan. qꝛ litigan/
do ſub ipō approbat ꝑſonā iudicis. ſemel em̄ cōſentit
⁊c̄. ſiue ꝓ eo ſiue ꝯtra eū ſentētiauerit: vt hic pꝫ. Ber.
a ¶ Renūciaſſe. arg. ꝙ tacite ſiue ipſo facto renūciat
q̄s iuri ſuo: ſic. ſ. de offi. dele. gratū. ⁊. c. inſinuāte. ⁊. ĩ.
de his q̄ fiūt a ma. p. c. ex ore: vbi ar. plura inuenies ꝺ
hoc. Bern̄. b ¶ De priuilegijs. ꝑ q̄ ius eligēdi ꝺ ſuo
monaſterio ſe hr̄e dicebať. ſ. de ꝯſue. cū dilectꝰ. qꝺ nō
debuit taceri. ar. ſ. de reſcrip. cū ordinē. c ¶ Et pro
ceſſu. nā de ꝓceſſu negocij: ⁊ de exceptiōe ſi qua ꝓponi
tur mētis fieri debet. ſ. de ꝓcu. in noſtra. d ¶ Non
obſtante ſn̄ia: q̄ nō tenebat forte lata a iudice non ſuo
vel non ſeruato ordine iudiciario. vn̄ ſequiť: q̄ ſi fuiſſet
oſtenſa cōtrariū ſtatuiſſet. B. e ¶ Poſthabita. ex/
poniť hec lr̄a ꝑ Tan. ea habita. i. ea viſa: poſt. i. poſtea
cōtrariū ſtatuiſſent qꝫ ſtatuerūt. quaſi diceret: ſi iudi/
ces illā vidiſſent: ſtatuiſſent ꝯtrariū eius qꝺ fecerunt.
qꝛ nō cōfirmaſſent electionē. ⁊ ideo dicit alioqn. i. ſi nō
fuiſſet illis oſtenſa imputēt ſibi q̄ debuerūt oſtendere.
Sed hec expoſitio ꝯtradicit notule Lau. ꝓximo poſi/
te: vn̄ ſm̄ notulā Lau. ſic expone: poſthabita. i. poſtpo
ſita. C. de ſpoꝛ. l. ĩ. vt ſit vna dictio: ſic exponiť. xxxij.
q. iiij. dixit ſara. ibi ꝯiugalē poſthabuit thoꝝ. i. poſtpo
ſuit cōiugalē thorū ⁊ acceſſit ad ancillā. ſic. C. de exac.
mili. ānone. l. ij. in fi. li. xij. quaſi diceret. ſi ſentētia fuiſ/
ſet iudicibꝰ oſ̄ſa
illā pꝰ poſuiſſent
ſiue ſpreuiſſent:
et ſtatuiſſent cō
tra ipſam ſicut
ſtatuerunt: quia
non tenebat.
f ¶ Alioquin.
id eſt ſi tenuiſ/
ſent et non eam
oppoſuerunt im
putetur eis. vel
alioquin. i. ſi nō
fuiſſet poſtpoſi/
ta ſiue ſpreta: qꝛ
ſentētia tenebat
imputať eis: q̄a
ammodo pretex
tu nouorum in/
ſtrumentorū. id
eſt repertorū de
nouo ſententia non retractabitur. ⁊ iſte eſt verior in/
tellectus: ⁊ hec expoſitio probatur. ĩ. c. proximo. ver. ni
mirum: ⁊. ff. de nego. geſt. ſi autem. §. j. ⁊ ff. de compē.
quod in diem. § ꝑmo. g ¶ Nouorum. id eſt de no/
uo repertorum. ĩ. c. ꝓximo. h ¶ Confirmātes. et ita
tenet hic ſententia contra prius iudicatas. qꝛ hic mo/
nachi eam omiſerūt poſt ſententiā ea vti non poſſunt
quia pretextu nouorum inſtrumentorū nō retractatur
ſententia. ff. de re iudi. imperatores. et. C. de tranſac.
ſub pretextu nec exceptio ꝑemptoria locum habet poſt
ſententiam niſi appellatum ſit. C. de ſenten. reſcin. nō
poſ. l. ij. ⁊. ſ. de fi. inſtru. cum Iohānes. Item iure mi/
noris ſubueniť eccleſie in hac exceptione. ſ. de in inte.
reſti. c. j. et. c. auditis. ſed hoc non fuit petitum. Item
nō poteſt opponi ſententia ſi fuit oſtenſa iudicibus. et
ipī eam reprobauerūt: veluti nullā. ĩ. c. proxi. ff. de com
pen. quod in diē. §. j. Item etiā in alio caſu tenet ſen/
tentia contra res prius iudicatas. ſi queſtio ſit an ſit
iudicatū vel non: ⁊ ſi iudex pronūciat iudicatum non
eſſe reſcindiť prima ſententia. ff. que ſentē. ſine appel.
reſcin. l. j. in prin. Item in alio caſu tenet ſententia cō/
tra res prius iubicatas: vt in negocio publico. ff. de re
iudi. impatores. ⁊ in alio caſu. ff. de iureiuran. admo/
nendi. Item vbi vertitur ꝑiculum anime tenet ſenten
tia contra primā etiam ſi non oſtendať ſentētia in iu/
dicio. ſ. eo. c. lator. ⁊. c. cōſanguinei. Vincē. Sed vide
tur ꝙ iniuria facta fuit iſtis monachis qui obijciebāt
ſententiā: quia non fuerūt admiſſi. iſti monachi appel
lauerunt a iudicibus qui tulerunt ſententiam. Sed in
cauſa appellatiōis vt dictū eſt. poteſt opponi exceptio
ꝑemptoria omiſſa in ꝑma cauſa: ergo iſti debebāt au/
diri in ſua exceptione. Iohānes dixit. ꝙ hec decre. lo/
quitur in eo caſu: cum ſcit aliquis ſe habere exceptio/
nem rei iudicate: et in fraude et dolo eam omittit vo/
lens fatigare aduerſarium ſuum: al's ſi ignorabat hāc
exceptionem ſibi competere: bene poteſt eam tunc op/
ponere quādocūqꝫ: quia tunc non retractatur ſecūda
ſententia. imo nulla pronūciatur: Hoc ꝙ dicit Iohā.
nō colligiť aliquo mō ex iſta lr̄a vel ī deciſa nec ꝓdeſt.
Vn̄ dicas ꝙ nō audiunť monachi: vt obijciant ſn̄iam
etiā ſi vera fuerit: qꝛ monachi appellauerūt a iudicibꝰ

ante ſententiaꝝ occaſione litteraꝝ: que non valebant auctoritate quarũ volebant poſt litem ꝯte. iudices re/cuſare ſm qđ ſatis patet ꝑ hanc decre. in pn. ⁊ in par/te deciſa colligit vbi hoc expreſſe dicit ꝙ monachi iſti appellauerunt. quia iudices non admittebant recuſa/tiões: ⁊ quia di/cebant ſecũdas lr̃as valere: ⁊ ita receſſerunt con/tumaciter nõ ex pectata ſentẽtia ⁊ talis appella/tio nulla fuit: ſꝫ a ſententia diffi nitiua non fuit appellatuꝫ: nec etiam poterant: quia contumax non auditur ap/pellans. ij. q. vi. §. ſunt quoꝝ: ⁊ hec ẽ cauſa qua/re non admittũ tur: ⁊ imputent ſibi qui nõ oppo ſuerunt ſentẽtiã coraꝫ iudicibus ſi valebant: ⁊ qꝛ beneficium reſti tutionis non pe/tierunt: quia ad miſſi fuiſſent. vt dictuꝫ eſt ſupra. ⁊ qđ dicit ſentẽ/tia cõtra res pri us iudicatas nõ tenet: locum ha/bet quãdo in iu dicio allegatur ⁊ oſtenditur ſentẽtia. tũc ſi iudices nolunt admittere ſententiã dũ tamen teneãt ſententia ⁊ iudicant contra primam ſententiã: nulla eſt ipõ iure. nec eſt appellare neceſſe. ⁊ ſic loquitur. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. item ſi ſententia fuerit ⁊c̃. C. quãdo ꝓuo. non eſt neceſ. l. j. ⁊ ibi Jo. intelligit aliter hanc decre. ⁊ illam legẽ. vt. s̃. dixi. Sed tu intellige hanc decre. ⁊ illam legem vt diximꝰ. ⁊ ita plana littera erit. ⁊ ita intelligit Vinc̃. vt in pn. iſtius notule. Et ita ſiue ſciẽter ſiue ignorãter eã omi/ſerint non põt poſtea opponi ex quo nõ eſt appellatũ: ⁊ tunc ꝑtextu nouoꝝ inſtrumentoꝝ non inſtaurantur lites finite: ꝑterea h̃ non fuit oſtẽſa ſnĩa dño pape: ſed allegata fuit tm̃: nec etiam fuit oſtẽſa pmis iudicibꝰ.

Sc Aborta inter melden̄. ep̃m. ⁊ monaſteriũ ac/trabatẽſe: ſup ipiꝰ monaſte/rij ſubiectiõe: materia q̃ſtio/nis: ⁊ ꝓcuratoribꝰ ptiũ liti/a gãtibꝰ corã nobis: qꝛ ꝑ con/feſſionẽ ptis aduerſe: conſti/b tit eundẽ ep̃m: quaſi poſſeſſi onem obediẽtie: in eodẽ mo naſterio habuiſſe: ip̃m reſti/tuendũ decernimꝰ ad eãdeꝫ. ¶ Verũ qꝛ priuil. Innoc̃. pa/pe. p̃. n. libertatẽ monaſterij plenariã exprimebat: deca/no Sueſion̄. ⁊ ſuis cõiudici/bus dedimus in mandatis: vt ep̃o in quaſi poſſeſſionẽ c obedientie reſtituto: niſi cõ/tra priuilegium rationabile aliquid obijceret et ꝓbaret: ſup ſubiectione monaſterij ſi bi ſilentium imponere ꝓcu/rarent. et. ĩ. ¶ Iudicibꝰ au/tem cauſam inſtructã remit/tentibus: quia cognouimus efficatiores ep̃i rõnes: ſubie ctionẽ eidem adiudicauimꝰ memorati monaſterij: vt ibi/dem habeat tanꝙ dioc. ep̃s poteſtatẽ. ita tñ vt nullum ꝑ hoc ap. ſedi p̃iudiciuꝫ gene/retur: quo minus ſi voluerit d ſuaꝫ iuſticiam proſequatur. e Nimirũ: ſi p̃lati Inno. priui f legium Alexãdro fuit in iu/dicio p̃ſẽtatũ: ⁊ ip̃e tulit ſen/tentiã cõtra illud: intelligit g reprobaſſe. Si vero non fuit corã eo exhibitũ: ꝑtextu pri/uilegij de nouo reperti: p̃di/h cta nõ dicit ſnĩa retractari.

Idem. s. marie ĩ cagi et ual lis ſecrete abbatibus. **Sen/tẽtia a qua fuit appellatũ re/tractatur ſi conſtat teſtes ad quorũ dicta tm̃ lata fuit ꝯſpi ratores fuiſſe. ⁊ ꝯ dicẽte pte receptos. Ca. XXII.**

Cum. I. ⁊. A. canonici ſancti Dioniſi. Remẽ.

ip̃m reſtitui petitorio. ſed de hoc non ꝓbauit epiſcopꝰ coram papa: ſed pars aduerſa per priuilegiũ Innoc̃. vnde mandat papa imponi ſilentiũ epiſcopo niſi con/tra priuilegiũ aliud ꝓbetur: ⁊ ita qui obtinet in ꝓprie tate obtinet finaliter in poſſeſſione: licet alter ꝓbet de poſſeſſione. s̃. đ de cauſa poſſeſ. cum dilectus. et h̃ cuꝫ vtroqꝫ iu/dicio actum eſt. Sed q̃re papa nõ tulit ſnĩaꝫ ꝓ monaſterio cum ꝑ pui. Inno. ꝓ/batũ eẽt ꝙ erat libeꝝ ⁊ exemptũ ⁊ ex pte ep̃i ni/hil oſtenſũ eſſet ꝯtra puilegiũ et actũ eẽt ab ep̃o petitorio ⁊ poſ/ſeſſorio. s̃. de cã poſ. cum eccl̃ia. Reſpõdeo ep̃s coram papa ꝓſe cutꝰ fuit tm̃ poſ/ſeſſoriũ petens inducias ad ꝓ/bandũ ꝯ priui/legium Innoc̃. vel ip̃e ex officio ſuo voluit ꝓui/dere ep̃o: al's nõ recte ꝓceſſiſſet papa. vel ſi poſ/ſeſſorio tm̃ actũ fuit. abbas pe/tijt cauſã cõmit ti ꝯtum ad peri toriũ: cũ ꝑ puilegiũ intentio eius ꝓbaret qđ meliꝰ vi/detur. d ¶ Proſequat. ar. de ꝓteſtatione p̃mitten/da. ſi. ĩ. de dona: inter dilectos. in fi. ⁊. ix. q. iij. ſaluo. s̃. de ele. cumana. §. j. e ¶ Nimirũ. reſpõſio tacite q̃ſti/onis: diceret aliq̃s: noĩe puilegiuꝫ Inno. debuit tueri monaſteriũ: reſpõdet papa ꝙ nõ ſm ꝙ ſequit in lr̃a. f ¶ Alexãdro. q̃ ſup eadẽ q̃ſtione ſententiauit ꝓ ep̃o vt habet in pte deciſa quã ſententiã ep̃s corã iudicibꝰ exhibuit ⁊ corã papa de qua hic fit mẽtio. Bern̄. g ¶ Reprobaſſe. nõ ꝙ inſtrumentũ dꝛ reprobatum: eoip̃o ꝙ cũ iudici oſtendit ꝯtrarium iudicat. ſic teſtis reprobat eoip̃o ꝙ iudex contra eum iudicat. Ar. s̃. de oꝛ. cog. cuꝫ dilectꝰ. in fi. ⁊. ff. de his q̃ nõ. infa. luciꝰ: ſic ex q̃ q̃ſtio falſi mouet. ⁊ iudex ꝯriũ iudicat. eaꝫ intelli/git reprobaſſe. C. ſi ex fal. inſtru. l. j. ſecus ẽ in cõpẽſa/tione: qꝛ vbi iudex nõ admittit cõpẽſationẽ poſt ſnĩaꝫ põt opponi. ſꝫ ſi exp̃ſſe eã reprobat poſtea opponi nõ põt. ff. de cõpe. ꝙ in dic̃. §. j. ⁊. ff. de neg. geſ. l. ſi autẽ. §. ſi q̃cũqꝫ mõ. ita h̃: qꝛ alex. reprobauit puilegiũ In noc̃. ſi fuit oſtenſũ in iudicio. ſic. s̃. c. ꝓxi. Itẽ hic ẽ ar. ꝙ ip̃o facto ⁊ ſine ṽbo ꝑdit puilegiũ. s̃. de offi. deleg. gratũ. ⁊. ĩ. đ his q̃ fi. a ma. par. c. ex oꝛe. h ¶ Retra ctari. s̃. c. ꝓxi. ff. de re iudi. impatores. C. đ trãſac. ſub ꝑtextu. in fi. niſi in caſu: vt in. l. p̃dicta impatores. ff. đ iureiu. admonendi: ⁊ ſic tollitur priuilegiũ ꝑ ſentẽtiã ſicut ꝑ cõuentionẽ. ĩ. de deci. ex multiplici ⁊ ꝑ arbitriũ s̃. ti. ꝓxi. cum olim. ij.

Sc Aborta. ¶ Diuidit in tres ptes. In prima p̃/mittit ꝓceſſum ⁊ ſententiã ſup poſſeſſorio latam. In ſcđa ibi. Verũ. cõmittit ipius executionẽ ⁊ cauſã ſup petitorio. In tertia ibi. Iudicibꝰ autẽ: petitioneꝫ diffinit: diffinitũ moderat ⁊ quoddã ſoluit obſtaculũ Ab: a ¶ Per confeſſionẽ. nõ confeſſionẽ ꝓcurato/ris dño p̃iudicare: de hoc dictũ eſt. s̃. vt lite non cõte/ſtata c. j. b ¶ Poſſeſſionẽ. hoc ideo dicit. quia incoꝛ poralia non poſſident: ſed q̃ſi. ar. s̃. de p̃ſcrip. ſi diligẽ ti. ⁊. s̃. de cauſa poſ. cũ eccleſia: ⁊. ff. đ vſuca. ſequit. §. ſi viam. ⁊. ff. de acqui. re. do. l. ſi ſeruus. §. incorpales. c ¶ Reſtituto. nõ ꝙ lꝫ cã liberalis ſit p̃iudicialis ta men q̃ſtio poſſeſſionis ei p̃iudicat vt hic patet: ⁊. C. de oꝛ. cog. l. vlti. §. fi. agebat ep̃s poſſeſſorio de quo cõſti/tit per confeſſionẽ partis aduerſe: vnde papa mandat

Cum. I. et. A. ¶ Diuidit pncipaliter ĩ duas

partes. In prima ponit factū corā papa narratū ap/pellatiōis remedio. In secūda dat iudices appellatio nis qbus diffinitionē cause sub certa forma cōmittit. Scda: ibi. Quia vero. Et quelibet ps potest subdiui/di vt patet in textu. Sed pdicta diuisio sufficit ad in/tellectū. Abbas Siculus.

a ¶ Personaliter. in h casu nō possent isti committere vices suas: vt. s. de offi. deleg. qm aplica. §. is aūt cui: et in casib alijs q ibi ponunt: et in loco ipso debz fieri inqsitio vbi morant illi de q rū vita queritur xlvij. di. ō petro et. ij. q. j. de omnipotens. xxiiij. q. j. pudēda. et. xxiij. di. illud. et. s. de elec. postq̄.

b ¶ Recipientes. ſm formam quā habes. j. de accu. qliter et qn. §. formā. et. c. cū dilectus.

c ¶ Dilata. p hoc patet q licz inqsitor de qbusdam tulerit sententiā de qbusdaz nō: nō ideo expirat officiuz eius qn de alijs possit cognoscere et pnūciare: et idem ē in ordinario. ff. de doli ex cep. apud. §. itez queritur. et. ff. ō neg. gest. si nauti. §. pe. alias incipit. l. nā et si seruus. in arbitrio idem ē nisi dictū sit vt de oib simul pnūctet: et si tūc de qbusdā pnūciauit: nihil egit et de nouo pōt pnūciare. ff. de arbi. q tn̄. d ¶ Lite non ɔtestata. Nec exceptio efficax non ē: qr i inqsitione non pōt pcedi li. non ɔtesta. vt. s. vt li. nō ɔtesta. qm frequent. §. sunt et alij. si ɔtumacit se absentet: tamen citari debet et exponēda sunt sibi oīa que ɔ ipsuz obijciunt. j. de accu. qualit et qn. §. debet: et hoc intelligit cuz aliqs psequit inqsitionē: sed cuz ex officio tm̄ inqrit ibi pprie ɔtestari non pōt. Bern. e ¶ Conspiratoꝝ. qui nullo mō recipiēdi sūt. j. ō symo. p tuas. f ¶ Nec ostensis: et illud ei nō debuit denegari: imo oīa que sibi obijciunt. et dicta testiū sunt danda eidez j. de accu. qliter et qn. ij. §. debet. et. c. olim. §. si vero: et ita tam ex hac causa q̄ ex precedēti tenuit appellatio papa tamē retulit se ad illū articulū de ɔspiratiōe: qr de alijs ei ɔstitit. g ¶ Conspiratores q enim malo zelo mouent ad testimoniū admitti nō debēt. j. de accu. cū oporteat. et. j. ō symo. p tuas. j. et. xj. q. j. ɔspirationū. et. c. ɔiurationū: et hic. h ¶ Iuramēta: sz nō videt q sufficiat h: nisi h fuisset obiectū corā iudicib et q abbas pbare voluerit vt dicit lra ista. Itē nec sufficit q fuerit obiectū et q obtulit se pbaturū: nisi et mō pbent ɔspiratores: et ita nō cassat snia: nisi pbetur q causa exposita fuit vera: sic. s. de testi. ex pte Ade. vbi de hoc. Sed ɔ. j. ti. pxi. interposita. Sed illud soluit in. c. ex pte. Et est hic arg. q exceptio que ppo nitur ɔ psonā testis: obijciēda ē et pbanda ante sniam nisi p iudicez steterit vt hic satis innuitur sic. s. de excep. deniq. vbi de h.

ex parte qrundā canonicoꝝ eiusdē eccl'ie: nostro aposto/latui reserarint: q abbas eo rum sup dilapidatiōe piurio symonia et qbusdā alijs: erat multiplicit infamatus: nos ca talan. epo et eius collegis: de/dimus in mandatis: vt ad ec/clesiā psonalit accedētes: tā in capite q̄ in mēbris corri/gerent corrigenda: et statue/rent que statuēda viderent. et. j. Iudices aūt abbatis et canonicoꝝ iuramēta recipiē tes abbatē ab administrati/one ipsius ecclesie: p senten/tiam remouerūt: correctione mēbroꝝ dilata quā tūc non poterāt expedire: a qua sen/tentia cū pcurator predictus: ad nostrā audientiā appella uerit: pposuit dictā sniam re pbandam: tū qr iudices li/te non ɔtestata in ipso nego cio pcesserūt: tum qr iuramē ta ɔspiratoꝝ ɔtra ipsum reci pientes depositionibus coram partibus minime publicatis: nec ostensis eisdem ad sniam p/cedere presumpserunt. et. j.

¶ Quia vero de ɔspiratio/nis articulo nobis nō potu/it fieri plena fides: mādamus qtenus si vobis ɔstiterit: q illi ɔspiratores fuerint: quo rū ɔstat a iudicibus iuramen/ta recepta: qd abbas pbare voluit coram eis. et eoꝝ dicta iudices secuti tm̄modo (cuz p alios ea pbata non eēnt) sniam ptulerūt: vos irritan tes pcessum eoꝝ: in negocio iuxta pdictam formā comp/hensam in prioribus litteris p/cedatis. Si vo eos ɔspirato res fuisse nequerit compro/bare: vel licet de hoc ɔstaret appareat tamen illos nihil super his deposuisse: p qbus idem abbas fuit amotus: vel etiaz si aliq sup his deposue rint: ea tn̄ p alioꝝ dicta fue/rant sufficient ostensa: pces/sum ipsoꝝ iudicū ɔfirmetis. quia licet adūsus abbatē nō debuerit ɔspiratores admit ti: iuramēta tn̄ ipsoꝝ de veri tate dicēda: sup statu ipsius domus recipi potuerūt: vt p ipsoꝝ dicta super alijs fides

i ¶ Secuti: sic patet q nō sufficit pbare ɔiurationē vel ɔspirationē vel falsitatem testis vel instrumēti: nisi p betur iudicē secutū fuisse dicta falsoꝝ seu ɔspiratoꝝ testiū seu instrumētoꝝ. C. si ex fal. instru. falsam. arg. s. ō testi. sicut.

k ¶ Constaret ex h ptz q p appellatiōez nō reuocant: nisi ea q minus legitime facta sunt. vt. s. de re. spo. audita. et ē mirabile: q snia tenet lata post appellationē legitie int positā: et vbi causa legitima et pbabilis opposita fuit q est ɔ illud. s. de offi. dele. sup questionū: i fi. sed appella. ista licet fuisset legitima pma facie: qr causa sufficiēs erat: tn̄ nō pbauit. qr debuit pbare oēs testes q ɔtra euz deposuerūt ɔspiratores fuisse: vt h patet: et sic mō appz q appellatio nō fuit legitima: vn̄ non reuocat snia sed ɔfirmat. vt. s. ō testi. ex pte Ade l ¶ Potuerūt. hic videt q minus idonei testes admittant in cā inqsitiōis: sicut in cā cōpurgatiōis. s. ō psump. lras. et. j. de purga. ca. ɔstitutus: sed h ideo est. qr de facto suo agit qr et serui rn̄so credit. cuz de facto suo interrogat. iiij. q. j. §. item serui. rn̄so. sed nōne alij de ecclesia q forte sunt idonei pn̄t illos repellere cum sint criminosi: nec debeāt ɔuinci p crimīosos pōt dici q sic. et q hic dicit q tales admitti pn̄t intelligo non q̄tū ad plenā fidem faciēdā: sed ad ɔsumptionē. et qr si dicta ipoꝝ debilitēt in aliq: nō tn̄ euacuant in toto et sic cū alijs adminiculis pbauit. j. de symo: p tuas. in fi. vel pōt dici q pIudicat alijs q hucusq tollerauerūt eos. nec aliqd crimē obiecerūt eis. j. de accu. nulli. h tn̄ verū est. q ɔ extneū nō possent induci testes de ecclesia nisi essent idonei. xiiij. q. ij. sup prudētia. et. ij. q. j. deus ops. Io. Et pterea eo tpe q recepti fuerit nō ɔstabat

E

poſſit haberi que abbatẽ mi nime ↄtingebāt: p̃ſertim cuꝫ tũc ꝓbatũ non eſſet: eos cõſpiratores fuiſſe. Idem. Ib. de caſtro guarti. Damnatus in actione iniuriarũ infamis eſt: ⁊ ꝑ papaꝫ poteſt fame re

QUam ſtitui. Ca. XXIII te ab. E. iniuriarũ actione conuento: eo ꝙ diceres equũ tuũ non eẽ minoris p̃cij: ꝗꝫ capillos ipſi⁹: iudices ꝗ ſuper hoc cognoſcebāt: te in. x. ſol. ↄdemnaſſent: tu timens ne ipõꝝ ſnĩa: te notaa ret infamia: bñficiũ reſtitutionis ad famã a ſe. apoſto. imploraſti. ¶ Nos aũt ↄſiderantes: q̃ nulla fuerit vel b c mĩma facta iniuria: voluimus te ꝑ p̃dictã ſententiam infamia non notari. Idem. Reuocata ſentẽtia ꝓpter defectum iuriſditiõis vt quia vnus ex iudicibus publice excõicatus erat vel ꝓpter iuris ordinem non ſeruatũ iterum de principali queritur.

AD ꝓban Ca. XXIIII dum ꝙ ꝓcurator dñe. et. j. Uos aũt interim agnoſcatis: de ↄfirmatiõis ſentẽtia: que lata eſt a iudicib⁹ delegatis: de electiõe cuſtodis vt eaꝫ (ſicut de iure fuerit faciendũ) ↄfirmare vel infirmare curetis: ita vt ſi ꝓ eo: ꝙ vnus ex delegatꝭ iudicib⁹ ꝗ eandeꝫ ſententiã ꝓtulerĩt: excõicatiõis vinculo eſſet pu d blice innodat⁹: qñ ſententia lata fuit (ſicut ꝑ metropolie f tani litteras ꝓhibeť) aut ex alia iuſta cauſa: eandẽ ſnĩaꝫ g ↄſtiterit infirmãdã: ipſa caſſata: de ipſius electione cu h ſtodis iterum cognoſcatis.

Gregorius. ix. Res inter alios iudicata alijs non nocet. Fallit in eo qui paſſus ẽ illum litigare cui ſecundo loco competebat actio vel defenſio vel a ꝗ cauſam in iure iudicato habuit. Ca. XXV

eos ↄſpiratores fuiſſe. vt hic in fi. dicit.

QUam te. ¶ Cõiter ſũmať vt in rubro. Et ꝓcedit hec ſũmatio ſcḋm vnũ intellectũ quem glo. nõ ſequiť Sed ſcḋm qḋ glo. intelligit ſũmo ſic. Damnatus ꝓ nulla vel modica iniuria infamis nõ efficiť. Que autem iſtaꝝ lec. ſit verior infra ſubijciam. cũ glo. ij. Diuidiť in duas ꝑtes. In prima ponitur petitio. In ſcḋa ipi⁹ examinatio vel reſpõſio: ibi. Nos Abbas Sicul⁹.

a ¶ Infamia actio eni iniuriarũ infamat ſiue ciuiliter ſiue criminaliť agať. ff. de his ꝗ no. infa. athletas. §. vl. Si ꝗs ↄuenit te actione famoſa ſi vis vitare infamiam. cõſtitue ꝓcuratorem. ff. de his ꝗ no. infa. l. furti. §. ſi quis alieno

b ¶ Minima q̃ non oĩa talia verba ſunt ꝓ iniuria habenda. vt ſi ex repentino aĩo ħ dixit. ij q. iij. ſi ꝗs iratuſ de pe. di. j. §. diuortiuꝫ. qm̃ nec lubricuꝫ lingue ad penam facile trahendũ eſt. ff. ad. l. iul. ma. famoſi. §. nec lubricum. ⁊ inconſult⁹ calor calũnie vicio caret. ij. q. iij. §. notãdũ Itẽ illud reqriť. ꝙ ſit ꝯ bonos mores. ff. de iniu. item apud. §. j. ⁊. §. adijciť. ⁊ ita habes arg. hic ꝙ ꝓ modico nõ dať actio iniuriarũ ſicut nec actio de dolo dať ꝓ modico. ff. de dolo ſi oleũ. in fi. ⁊. l. ſe. ⁊ reſtitutio ꝓ modico nõ dať. ff. de in inte. reſti. ſcio illud. ſed actio furti ꝓ modico dať. xiiij. q. vj. c. vl. ⁊ iſti. de re. diui. §. gallinarũ.

c ¶ Voluim⁹: ſi iſti erãt clerici: planũ eſt: ſed ex lr̃a non videť. bñ potuit papa talem infamiam ſi ꝗ fuit remouere. ij. q. iij. §. notandũ. in fi. Sed ſi erant laici non videť: ꝙ papa potuerit infamiã ꝑ ciuilem iudicẽ irrogatã remouere: q̃ ꝗꝫꝗꝫ aĩas ⁊c̃. infamiam tñ abolere nõ poſſum⁹. ij. q. iij. §. hic colligiť. Sed dic ꝙ ſubſunt ꝗ ad tpalẽ iuriſditionẽ dño pape: ⁊ ſic planũ eſt.

AD probandũ. ¶ Sũmať vt in rubro. Et de eodẽ facto loquiť. c. cũ dilecta: de reſcꝑ. Et pone ſic caſum lr̃alẽ ꝗꝫtũ ꝑtinet ad intellectũ. c. Vacãte ꝗdã monaſterio monialiũ due fuerunt electe in diſcordia in abbatiſſam eiuſdem monaſterij. Cuſtos. ſ. eiuſdẽ eccleſie ⁊ ꝗdã alia monialis: vtraꝗꝫ ꝑte aſſerẽte ſuã electionẽ p̃ualere: papa cõmiſit cãm iudicib⁹ delegatis ꝗb⁹ mandauit vt examiãtis vtriſꝗꝫ electiõib⁹ ↄfirmarẽt illã que de iure p̃ualeret: cognito de cã iudices ↄfirmauerũt electionẽ factã de cuſtode ꝑ ſnĩam diffinitiuã: a ꝗ ſnĩa fuit ab altera ꝑte appellatũ vel ꝑ viã nullitatis cãm introduxerũt ad ro. ſedẽ allegantes ꝙ vn⁹ ex ↄiudicib⁹ ꝗ ↄfirmatiõis ſnĩam tulerũt erat tꝑe ſnĩe publice excõicat⁹. Itẽ ꝙ nõ ſeruauerũt in ꝓcedẽdo iudiciariũ ordinẽ. Papa ad inſtantiã hui⁹ ꝑtis cõmiſit cãm alijs iudicib⁹ ſub forma de qua in lr̃a ↄtineť. et ꝓſeq̃re vt in textu. Ab. Sicu.

d ¶ Innodatus: ſic. s̃. de excep. exceptionẽ. ad fi. vbi de hoc aliud ſi occulte: q̃ tunc nec ipſe nec alij ipꝫ tenebanť vitare: q̃ diuinare nõ poterãt. j̃. vt ec. benefi. vt nr̃m. vñ cũ cõi opinione liber ⁊ abſolut⁹ habeať ⁊ credatur: ꝗcꝗd interiꝫ facit. valet. iij. q. vij. §. iij. ꝟ. vero ſi ſeru⁹. ⁊. ff. de offi. p̃tor. barbarius. C. ď teſta. l. j. ⁊. j̃. de iurepa. ↄſultatiõibus. ⁊. j̃. de cleri. excõ. celeb. apliće. Bern̄.

e ¶ Per lr̃as metropolitani: a ꝗ ďr excõicat⁹ et ita ẽ argu. ꝙ lr̃is epĩ creditur s̃. de ꝓba. poſt ceſſionẽ: vbi ď ħ

f ¶ Ex alia iuſta cã: puta q̃ ipã electa ſimiliť eſſet excõicata: vel ſi ꝑ ſymoniã electa fuiſſet: aut q̃ inutilis ⁊ inſufficiẽs eſſet. j̃. de ap. ↄſtitutis. s̃. de elec. ꝑ inqſitionẽ: ⁊. j. q. j. §. ecce cũ honoris. ⁊. s̃. de eta. ⁊ q̃li. c. vl. ⁊. s̃. de offi. cuſto. c. j. vel q̃ nõ fuit ſeruata forma. s̃. de elec. q̃ ꝓpter. et c. cũ poſt petitã: vel q̃ nõ fuiſſet ſeruat⁹ ordo iuris: q̃ nõ fuiſſet lis ↄteſt. s̃. vt li. nõ ↄteſt. c. ij. qḋ meli⁹ videtur vt ꝑ ħ non p̃iudiceť ꝓncipali negocio: ſꝫ tm̃ ꝓceſſus caſſeť. s̃. de elec. dudũ. ij.

g ¶ Caſſata. i. caſſa et irrita nũciata: ⁊ ſic ꝑtꝫ ꝙ retracteť ſnĩa ſi detegať impedimẽtũ p⁹ ſnĩam. arg. viij. di. veritate. xxix. q. ij. ſi ꝗs ingenuus. ⁊ ẽ ħ ꝯ illa iura. iij. q. vij. §. tria. ꝟ. verũ. cũ alijs ↄcor. ſuis ibi poſitis. s̃. in ꝓma notula. ⁊. j. q. j. ſi ꝗs a ſymoniacꝭ. Sꝫ aliud incõueniẽs vr̃. q̃ retractať ſnĩa ꝗ ad alios iudices ꝗ legitimã ꝑſonã habebãt. ſic. s̃. ď offi. dele. cũ ſup. Jḋ retractať ſnĩa quia impedimẽtũ erat notoriũ ꝑ ſnĩam publice latã. vnde nulla ĩ eũ potuit cadere iuriſditio: ⁊ ita cũ ſibi ⁊ alijs cõiť cã cõmiſſa fuiſſꝫ duo ſine ipõ iuriſditionẽ nõ poterãt exercere: vñ ꝓpť ↄnexitatẽ reuocatio fit ꝗ ad oẽſ q̃ ñ potuit tenere ſnĩa ꝗ ad ꝗſdã. ⁊ ñ ꝗ ad aliũ. cuꝫ illi ꝑ ſe ñ habuiſſent iuriſditionẽ. ſi. ff. ď arb. pedi⁹. in fi. arg. ꝯ. ff. ꝙ cũ fal. tu. l. j. §. j. ⁊. s̃. ď elec. cũ vintonieñ. Itẽ arg. ħ. ꝙ vtile ꝑ inutile viciať. s̃. ď of. dele. cũ ſup et. c. ſup queſtionũ. §. ſi ꝟo. vbi de ħ.

h ¶ Iterum cognoſcatis. ⁊ ſic patet ꝙ licet ſnĩa ſiue ꝓceſſus caſſeť

actio tñ ſalua remanet. vñ iterũ cognoſceť ex ĩtegro ď cã: qꝛ ꝓ nõ iudicato habeť. ſi. C. quõ ⁊ qñ iudex. ſi vt ꝓponis. Hec exceptio excõicatiõis in q̃libet ꝑte litis põt opponi. etiã ſi fuerit omiſſa ſcienť. s̃. de excep. exceptionem. Bern.

illis non datur reivendi. C. de rei vendi. doce ancillaꝫ hoc ſꝫm eos qui dicunt ꝙ vxoꝛ ꝯſtante mr̃imonio non eſt dña rei dotalis. vnde nec competit ei rei vendicatio. vt in. l. p̃dicta doce. ⁊ ꝙ expiri ponať ꝓ defendere p̃t colligi ꝑ legẽ p̃dictã ſepe. ꝟ. cur aũt ⁊c̃. ſic ⁊ econuerſo defendere poni ꝓ agere. C. ď teſti. l. j. ⁊. ff. ď alie. mu. iudi. cã facta. l. pe. vł p̃t poni ꝓp̃e qꝛ ⁊ ſi agere ñ poterãt tñ p̃iudicat mihi ſnĩa lata ꝯ eoſ qꝛ potui ꝓhibere q̃ minꝰ agtã ⁊ qꝛ ex voluntate mea iudicatũ vr̃. ď iure qď habui ex ꝑſona agentꝭ ſꝫ ĩ ꝑſona ďbitoris et creditoris ꝟbũ expiri ponitur ꝓꝓꝛie ⁊ im ꝓpꝛie. cũ vni rei vendicatio ⁊ alteri hypothecaria competat. argu. ꝙ res iudicata alijs nõ noceat habes. s̃. ď teſti. veniens. ij.

a Quãuis regulariť alijs non noceat res inter alios iudicata. ¶ Ei tamen qui cum ſibi primuꝫ de ea re actio vel defenſio competebat: ſuſtinuit ſequentẽ agere: ac illi etiam qui paſſus ẽ: eum a quo cauſaꝫ habuit experiri: eſt pꝛeiudicium generatum. Idem. Si duo oꝛdinarij ꝓnunciant ꝯtraria: tenet ſententia p̃ro reo. Fallit in quattuoꝛ caſibus hic contentis ⁊ ſimilibus. Si vero delegati diſcoꝛdant: delegãſ eſt adeũdus. Si arbitri: neutra tenet. Ca. XXVI

Duobus iudicibus: vt accepimus: diuerſas b ſententias pꝛoferentibus: ſi ex iuriſditione oꝛdinaria ꝓceſſerunt: tenet pꝛo reo: non pꝛo actoꝛe ſententia: niſi in cauſa fauoꝛabili: puta matrimonio: libertate dote ſeu teſtamento: pꝛo ipſo fuerit ꝓ c mulgata. ¶ Si vero ex delegata poteſtate: vtraqꝫ pendet ſententia ex arbitrio delegantiſ ¶ Quod ſi ex compꝛomiſſo: neutra debet habere vigoꝛem. De Appellationibus recuſationibꝰ ⁊ relationibus. Alexander. iij. Exoneñ. epiſcopo ⁊ decano Lud. Collatio beneficij poſt et contra appellationem legitimam facta non tenet.

Quamuis. ¶ Ponit regulã ⁊ duoſ caſus exceptos. Primꝰ: ibi. Ei tam̃. Scďs: ibi. Ac illi. Et p̃t ſic ſũmari vt in rubꝛo. Et hec decre. de ſe hꝫ ſubtilẽ ⁊ longã materiam.

a ¶ Res inter alios hec regula res inť alios acta. alijs nõ nocꝫ habeť. C. res inter alios acta. l. j. ⁊ in ip̃a rubꝛica. s̃. de fi. inſtr. inť dilectos. ⁊. s̃ e. cũ ſup. ⁊. C. q̃ res iudi. nõ no. l. j. ⁊. ij. hec regula fallit in multꝭ caſibꝫ. ſ. cũ cauſe ſunt ꝯnexe. lxxxj di. tantis daniel. ⁊. iij. q. vj. hoc q̃ppe. ⁊. ĩ. de accuſ. ad petitionẽ. ĩ. de purga. ca. c. pe. in his enĩ res inter alioſ acta alijs nocet. Itẽ in cã libertatis. ff. de ſta. ho. ingenuũ. Itẽ in cã filiatiõis. ff. de libe. agnoſ. l. j. in fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. in p̃n. Itẽ res inť alios acta alijs ꝓdeſt vt in q̃rela inofficioſi teſtĩ. ff. de inffi. teſt. papinianꝰ. §. meminiſſe. hec res inter alios acta ꝓdeſt fiſco. Itẽ in re indiuiſibili. ff. ſi ſer. ven. loci. §. ſi fundus. Itẽ in re cõmuni cũ pupillo. ff. queãdmo. ſerui. amit. ſi cõmunem et. ij. q. vj. §. diffinitiua. ꝟ. qñqꝫ plures. ⁊. ĩ. de ap. c. pe. et in his tribꝫ ꝯcoꝛdãtijs res acta inť alios ꝓdeſt alijs et vbi res cõis eſt cũ fiſco. C. de cõmu. re. alie. l. ij. Itẽ fallit in caſibꝫ hic ꝯtentꝭ vbi p̃iudicať alij ꝑ factum alterius. puta ſi actio vel defenſio p̃mo loco ꝑtineat ad aliquẽ ⁊ ipſe ſcienter patiať ſequenteꝫ experiri de illa re intelligiť iuri ſuo renũciaſſe. Verbi grã. Si debitoꝛ paſſus eſt creditoꝛẽ expiri ď ꝓꝓꝛietate pignoꝛis ⁊ ſuccubuit: debitoꝛi obſtabit res iudicata ſi poſtea agere velit: vel ecõuerſo. ſi creditoꝛ paſſus ſit debitoꝛẽ. vel ſi maritꝰ patiať expiri ſocerũ vel vxoꝛem de ꝓꝓꝛietate rei in dotẽ accepte. vel ſi emptoꝛ patiať venditoꝛeꝫ expiri de ꝓꝓꝛietate rei vendite a q̃ cauſam habet. vel emphiteota ꝓꝓꝛietariũ. ⁊ hec ꝓbanť. ff. de re iudi. l. ſepe. vñ ſñpta ẽ hec decre. ⁊ ĩ eadeꝫ. l. vbi diť ſi creditoꝛ: debet eẽ debitoꝛ ſꝫm lr̃aꝫ piſanã. ⁊ ſꝫ piſanã lr̃aꝫ poniť h̃ exẽplũ ď debitoꝛe ⁊ creditoꝛe. ⁊ ſꝫm h̃ ñ ꝯdicũt. l. ille ff. ď pig. ſi ſupatꝰ. ⁊. C. e. ti. p̃ſeſ illi legi ſepe ſꝫ aliã lr̃aꝫ ſignanť ꝓ ꝯꝛio. ſed leges ille intellliguntť qñ debitoꝛ ſupatus eſt ignoꝛãte creditoꝛe: ſic ergo iſta regula eſt intelligenda res inter alios acta non nocet alijs exemplum habes quando non nocet in pꝛin. illius. l. ſepe. quando nocet alijs habes in eadem. l. ⁊ hic. quandoqꝫ etiam pꝛodeſt vt patet. s̃. ſed verbuꝫ iſtud expiri quo ad exempla de vxoꝛe ⁊ ſocero ⁊ venditoꝛe ponitur im ꝓpꝛie. ſcilicet pꝛo defendere. ſic poniť. s̃. ď iudi. c. j. qꝛ

Duobus. ¶ Tria ſũt dicta: que ꝑ ſe patẽt. Abbas Sicu. b ¶ Pꝛoferentibꝫ. h̃ intellige cũ oẽs ſunt p̃ñtes. alias vno abſente alius ſnĩam ferre ñ poſſet. imo nulla ẽ ſi ferať. s̃: de offi. dele. cãm mr̃imonij. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. ꝟ. Iteꝫ ſi plures. diſtinctio illa q̃ habeť in. §. diffinitiua. s̃. ꝟ. Itẽ ſi plꝭes. ⁊ ĩ decre. p̃dicta. cãm mr̃imonij poniť tota in decre. p̃ſenti. ſi ergo plures ſunt iudices ſiue ſint oꝛdinarij ſiue delegati ſiue arbitri. ⁊ oẽs p̃ſentes ſunt: tenet ſnĩa maioꝛiſ ꝑtiſ lxv. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. ff. de re re iudi. duo ex tribꝫ. ⁊. ff. ď arbi. ſi ĩ tres. ⁊. l. ſe. ⁊. l. diẽ §. ſi plures. fallit ĩ cãu vbi ñ valet ſnĩa maiorꝭ ꝑtꝭ. s̃. ď reſcꝑ. paſtoꝛał. j. Rñſo. Itẽ fallit ĩ cã criali epĩ ſꝫm q̃ſdã: qꝛ ñ valꝫ ibi ſnĩa niſi oẽs ꝯcoꝛdãt. vj. q. iiij. c. j. ⁊ ſi q̃s ep̃s crialiť. Cũ ꝟo iudiceſ eq̃li nũero diſcoꝛdãt ĩ ſnĩa: puta vnꝰ ex vna ꝑte: ⁊ aliꝰ ex alia: vel duo ex vna ⁊ duo ex alia: locũ hꝫ decre. p̃ñſ ſi ⁊ ſint oꝛdĩarij ⁊ p̃dicto mõ diſcoꝛdãt: tenet ſnĩa pꝛo reo. vt h̃ diť: qꝛ ꝓmptioꝛa ſũt iura ad abſoluẽdũ q̃ꝫ ad ꝯdẽnãdũ. s̃. ď ꝓba. ex lr̃is. ⁊. s̃. ď fi. inſtr. inť dilectos ĩ fi. ⁊. ff. ď ac. ⁊ ob. arrianꝰ. niſi in q̃ttuoꝛ caſibꝫ h̃ ꝯtẽtꝭ Pꝛio fauoꝛe mr̃imonij: vt xxxiij. q. j. ſi q̃s accepit. ⁊. ĩ. ď deſpõ. impu. ꝯtinebať. ď libꝛtate autẽ hẽs in p̃dicta decre. ex litterꝭ. circa fi. ⁊. ff. ď re iudi. inter pares. de teſtamẽto hẽs. ff. de inoffi. teſta. ſi ꝑs iudicãtiũ. Alius caſus de dote induciť fauoꝛe dotis: vt hic dicit. quia mulieribꝫ multũ fauoꝛis debeť in dotibꝫ ſuis. ĩ. de do. poſt diuoꝛ. reſt. nup. ĩ. de pigno. ex litteris. ⁊ ſic iſti q̃ttuoꝛ caſus ꝓpter fauoꝛẽ excipiunť. e ¶ Ex delegata: in delegata iuriſditione ſecus q̃ꝫ in oꝛdinaria: qꝛ vtraqꝫ pendet a ſuperioꝛe: vt. ff. de re iudi. duo iudices. in compꝛomiſſo vero neutra valet: vt. ff. de arbi. diem. §. ſi plures. ſed que eſt ratio diuerſitatis quare ſententia oꝛdinarioꝝ teneat ⁊ non delegatoꝝ. ſed pẽdet a ſuperioꝛe ⁊ ſententia arbitroꝝ nulla. Dicas ꝙ in oꝛdinaria iuriſditione non eſt ſuperioꝛ ad quẽ re

curratur niſi lex mortua: ⁊ ideo lex voluit ſine alio re/
medio ꝙ talis ſententia teneret pro reo in fauorem ip/
ſius. Jn delegatis poteſt haberi recurſus ad delegan/
tem vt ipſe approbet quam viderit comprobandam:
et ideo remanet impendẽti: in ſententia arbitroꝝ non
eſt quis ſupior
nec habet iuriſ/
dictionẽ a lege ⁊
ideo nulla eſt.

decreto. b ¶ Poſt appellationẽ: que ſi legitima fu
it ſententia ſuſpenſiōis vel interdicti poſtea lata nō te
nuit. ī. de ſen. excō. ꝑ tuas. c ¶ Si eidem. i. ſi cano
nici appellant ante ꝯditionẽ extantẽ ſuſpenſa erit ex/
cōica. ī. e. ꝑterea. ij. d ¶ Per idoneas: ħ ſolū ſuffi/
ceret ſine fama
loci ꝑ duoſ vel ꝑ
tres teſtes. ŝ. de
teſti. licet.

De Appellationibus.

Quia ſi a ſnia ñ
appellaẗ trāſit ī
rem iudicatā: et
de hoc vidimus
ŝ. ti. ꝓxi. Appel
latio aūt impe/
dit effectū rei iu
dicate: iō de illa
videndū eſt. Vt
ꝯtinua tu clari⁹
Supra viſum ē
de ſnia ⁊ eius ef
fectu: ſed q² ap/
pellatio ē reme/
diū ꝯtra ſenten
tiam: merito ſub
ijciẗ hec rubrica
Et q² ſm Joħ.
an. appellatio re
cuſatio ⁊ relatio
eque ꝯueniūt in
iuriſdictiōe iudi
cis ſuſpendenda
ne actor haberet
materiam multi
plicādi rubricaſ
annectit omnia
iſta tria ſiẗ. Ab.

Capitulum I

Dilecti filij prior et clerici de Siſeber
a gen̄. grauem que/
rimoniā trāſmiſerūt: ꝙ Ebo
raceñ. archiepūs: apoſtolice
ſedis legatus: eundem prio/
b rem poſt appellationē ſuſpē
dit: ſuas eccleſias interdixit
c et canonicos ſi eidem tanꝙ
priori obedirent excōicatos
denūciauit. et. ī. Super qui/
d bus: ſi veritate ꝑ idoneaſ ꝑ/
e ſonas ⁊ famam loci ſollicite
inquiſita inuenerit, eccleſia
f rū ꝯceſſiones factas: niſi ꝑ/
g or ⁊ canōici malicioſe diſtu/
lerint eas ꝙtum ad ſe perti/
net ordinare: in irritū reuo/
cetis eaſdem. Jdem archi/
epō Remeñ. Appellatio ge/
neralis reſpectu cauſe nō va
let. Ca. II

Jnter cetera. et. ī. Super eo ꝙ abbas
ſancti Appollinaris: in clau
h ſtro a te appellationē inter/
poſuit generalem: ſuper om/
ni cauſa que aduerſus eum
aliquo tempore poſſet moue
ri: ipſum exinde redarguim⁹
nec huiuſmodi appellationē
duximus admittendā. Jdē
abbati ſancti Petri. A cor/
rectione legitima non appel
latur niſi modus excedatur.

Ad noſtram. et Ca. III
. ī. Quia vero remedi
um ap. non ideo eſt inuentū
vt alicui a religionis ⁊ ordi
nis obſeruantia exorbitanti
i debeat in ſua neqcia patro/
cinium exhibere: mandam⁹
quatenus ſi quando quilibꝫ
ſubditoꝝ tuorum ad remedi
um appellationis ꝯuolaue/
k rit: non ideo minus eum iu/
xta qđ in predicta regula cō
tinetur: ⁊ inſtitutionē ordis
corrigas ⁊ caſtiges. Jdem
Moruiceñ epiſcopo. Si ap/
pellans infra terminū a iudi
ce a quo appellauit vel a ſe
ipſo ſtatutum appellationē
non proſequitur: ſententie

e ¶ Famā: fa/
ma ꝑ ſe nō ſuffi/
cit. iiij. q. iij. §.
item ſepe fit. ſed
cū alijs admini/
culis puta cū te/
ſte vno aut alijs
legitimis: argu.
ŝ. de ꝓba. cum
cām. ⁊. ŝ. de pre
ſump. illud. ⁊. c.
iij. ⁊. ŝ. de teſti.
preterea.
f ¶ Factas: p⁹
appellationē ꝑ/
miſſaꝫ a priore.
g ¶ Diſtulerit
vltra ſex mēſes:
ſi eis elapſis cō/
ceſſiōes facte fu
iſſent valerēt: q²
ptās ad archi/
epm eſt trāſlata
. ī. de ꝯceſ. ꝑben.
et ec. nō va. nul/
la. ⁊ ita ꝑ negli/
gentiā ꝑdit quiſ
ius ſuū. ſic. ī. de
iurepa. qm̄. ⁊. c.
cū ꝓpter diſcor/
dias. ⁊ ꝓpẗ cul/
pam. ŝ. de elec.

Dilecti ¶ Cōiter ſūmaẗ vt in rubro. ſed vt. ī.
dicam hec ſūmatio eſt nimis gñalis: iō ſm ꝙ
intelligo ſummo ſic. Collatio bñficij facta p⁹
appellationē ex ꝓbabili ⁊ veriſimili cauſa interpoſitā
eſt ipō iure nulla. Diuidiẗ. Nam ꝑmo ponit querelam
appellantiū. Scdō dat iudices: ibi. Sup qbꝫ. Et pro
poſitione caſus lr̄alis aduerte. Nam iſte ꝑor ⁊ clerici
de qbꝫ in ꝑn. lr̄e ꝯquerebanẗ de quattuor g̃uaminibus
eis illatis ꝑ iſtum archiepm̄ poſt appellationē ad pa/
pam interpoſitā: quoꝝ tria exꝑmunẗ in lr̄a: quartum
erat in antiq̄. ⁊ fuit cauſa breuitat, hic deciſum. ſcilicꝫ
ꝙ ꝯtulerat eccleſias ſpectātes ad collationē prioris. ⁊
ſolum huic deciſe rñdetur. Ad alia vō in littera exꝑſ/
ſa non rñdetur hic. ⁊ ideo dicit Jo. an. ꝙ fuit hec de/
cre. male deciſa. ſimilis deciſa habeẗ in. c. veniens. de
ꝑſcriptiōibꝫ. Sꝫ dic excuſando ꝙtū fieri poteſt compi
latorē ꝙ ad alia hic exꝑſſa non fuit hic ſpecifice inſer/
ta rñſio: quia ſatis qđ iuris erat habeẗ in ſuis titulis:
puta in titu. de ſen. excō. c. per tuas. de offi. dele. c. cuꝫ
ꝯtingat: cū ſi. noluit aūt decidere iſta grauamīa vt cō
ꝑhenderem⁹ totū factū ſicut accidit. voluit aūt breui/
tatis cauſa decidere quartū grauamen: quia ſatiſ pōt
ex rñſione compħendi. nam ex rñſiōe ſatis compħen/
ditur interrogatio. vt in. c. inter dilectos. §. ceterū. de
fi. inſtru. Abbas Sicu. a ¶ Grauem: ꝓpẗ quam
deberet deponi archiepꝰ q̇ nō detulit appella. ij. q. vj.

cum in cūctis. ⁊. c. cū vintonieñ. ⁊. c. q² ꝓpẗ.
Jnter cetera. ¶ Tria facit. Refert appellatio
nē: appellantē redarguit ⁊ appellationē repellit
Ab. Sicu. h ¶ Appellationē. Gñalis appellatio
nō valet. vt hic patet: nec etiā ſpālis. niſi cauſa ꝓbabi
lis ſit expoſita: qua non admiſſa tenet appellatio. ī. e.
vt debitus. arg. ꝯ. ī. e: ꝯſuluit. ij. vbi appellatio gñalis
valet. Soẗ. ibi. Et eſt argu. ꝙ non valet in genere: va
let in ſpecie. ff. de pac. ſi vnus. §. pacta. ⁊. §. illud. ⁊ eſt
argu. ꝙ non licet in genere licet in ſpecie. ff. cōmunia
predio. in tradēdis. ff. ſi qs cau. ſed ⁊ ſi quis. §. queſi/
tum. argu. ꝯtra. ŝ. de offi ordi. ſi ſacerdos. ⁊. ī. de ꝑbē.
relatū. Jtē a futuro grauamīe non eſt appellandū vt
hic patet: niſi a grauamīe cōminato vel illato. ī. e. c. cū
ceſſante niſi apparuerint alia indicia. vt. ī. e. ꝯſuluit.
Ad noſtram. ¶ A correctiōe nō appellaẗ. Vel
ſūma ſic inſpecta mente vt in rubro. Primo pre
mittit cauſam mandati. Secūdo mandatū: ibi. Mā/
damus. Abbas Sicu. i ¶ Jn ſua neqcia: appella
tio enī nō eſt inuēta: vt ſit iniqtatis vinculū ſed opꝑſ
ſoꝝ leuamē. ī. eo. cum ſpāli. §. porro. ⁊. ff. de mino. ꝑfe/
cti ꝑtorio. ⁊ ſic iuramentū non eſt iniqtatis vinculum
ŝ. de iureiu. ꝙto. ⁊. xxij. q. iiij. inẗ cetera. Jtem no. ꝙ
vtendū eſt aliquo ad eum vſum ad quē iſtud fuit inſti
tutū. xxij. q. ij. is autem. ⁊. xlv. di. licet. ij. ⁊. ŝ. de trāſla.
inẗ corꝑalia. ⁊. ī. e. ſuggeſtū. in fi. k Min⁹: a cor/

vel iudicio illius ſtare compellitur. Capi. IIII

PErſonas eccleſiarum. et.ī. Si quis ad noſtram audientiam appellauerit:⁊ appellationi ſue prolixum ter/
a b minuz prefixerit: tu ei diem infra quem ap.ſe.conuenienter poſſit adire:aſſignes: ad quam ſi venire contempſe/
c rit:tu illum extunc: iudicio tuo ſuper his que in queſtione vertuntur:ſine contradictione aliqua ſtare compellas. Si autem quiſq̃ ap. ſue prefigat terminū congruentem:nec tamen cauſam a die ap.fuerit proſecutus: ipſum nihilominus extunc ſententie tue (ſicut de alio diximꝰ) ap.re.parere conſtringas.

Idem Remeñ.archiepō.

Appellans ad proſequēduz habet annū.⁊ ex cauſa biennium niſi iudex moderetur. Et ſi infra id tempus non ꝓſequitur rata manet ſententia.vel redit ad primū. ſi ante ſententiam appellauit. h̃ primo. Et qui de crimine impetitur appellare poteſt niſi ſit notorium. hoc ſecundo.

QUam ſit romana. Ca.V et. ī. Fraternitati tue duximus reſpondendum:ꝙ ſi ante ſententiam vel poſtea fuerit appellatum: huiuſmo
d di appellantibus annus indulget: aut ex neceſſaria et euidenti cauſa:bienniū: niſi forte iudex a quo appellatuz
e fuerit:ſm locorum diſtantiam:⁊ perſonarum ⁊ negocij
f qualitatem: reciſius tempus fuerit moderatus. ¶Infra qđ ſi is qui appellauerit:cāz ap.non fuerit proſecutus:tenebit ſententia:ſi poſt ſentē/

rectione enī non appellat.ī.eo reprehenſibilis.⁊.c.cuz ſpeciali.in fi.⁊.s̃.de offi.ordi.licat.niſi excedat modū in corrigendo.ī.e.de priore .⁊.s̃.de offi.deleg.ſup queſtionū.§.nos autem.ſicut appellat ab executore: cum modum excedit.s̃.de re iudi.ꝙ ad ꝯſultationē. in fi. a quo alias appellari nō pōt.ī.e.nouit .⁊.ij. q. vj.§.ſunt quoꝝ.ꝯ.ab executore⁊ ideo nō admittitur appellatio a correctiōe.q2 fit ad penitētiaz ⁊ ex̃ formaz iudicij.arg. xxvij.q.j.ſi hō. xlv.diſt. cum beatus.nec ad mittit recuſatio.ī.e. cū ſpeciali.in fi .⁊ hec locum hn̄t in oībꝰ regularibꝫ vt in ꝯſtitu.cū ſpeciali.in fi.

PErſonaſ ¶Sūma aliter ⁊ ſic. Poteſt appellās ſue appellationi terminū breuiorem termio iuris ſtatuere:eo aūt nimis ꝓlixū ſtatuente vel nulluz: pōt iudex ſtatuere cōpetentē infra quē ſi nō ſatiſfacit termino deſerta eſt appellatio.h.d.cū ꝑn.c.ſequentis. Diuidit in duas ptes ꝓut ſūt duo dicta. Secunda:ibi. Si aūt. Ab.Sic. a ¶Prefixerit:⁊ ſic appellās pōt ſibi ſtatuere terminū ad appellationem ꝓſequendā iudex eodē mō.ī.e.oblate:⁊.ī.c.ꝓxi.⁊.c.ad hoc.⁊.c.ꝑuenit.j. b ¶Tu ei diē. Hic ſtatuit dies ad pn̄tandū ſe iudici.ī.c.ſeq̄n.qn̄q3 ſtatuit ad iter arripiendū.ī.c.ꝑuenit.ij.⁊.s̃.c.ꝓxi. cū cauſa . qn̄q3 ſtatuitur terminꝰ a lege annꝰ vel ex iuſta cauſa bienniū.ī.c.ꝓxi. Terminū ꝯo ſtatutū a pte vel a iudice neutra ps pōt ꝑuenire.ī. eo.ſepe.⁊.c.oblate. Terminū a lege pōt vtraq3 ps ꝑuenire:dū tn̄ appellatꝰ doloſe non ꝑ/ueniat appellantē:vt.ī.e.oblate .⁊ de termino dato a lege pōt intelligi.ī.eo.ex inſinuatiōe:vt dicit Jo.qđ ñ eſt verū:vt ibi dicit. c ¶Extunc.i.poſt terminuz elapſum.⁊ ꝓcedere pōt ac ſi ꝑemptorie vocatꝰ nō veniſſet.ī.e.ſepe.⁊.ī.e.ꝯſuluit nos.in fi. Bern̄.

QUam ſit romana. ¶Diuidit in tres ptes. In ꝑma ponit terminū appellatiōis ꝓſequēde. In ſecūda penā non ꝓſeq̄ntis:ibi. Infra qđ. In tertia ꝓſequit an de crimine delatus appellet : ibi. Preterea. Abbas Sicu. d ¶Indulget. ij.q.vj. ei q̄ appellat.⁊.C.de temp.auc̄. ei qui appellat :⁊ ſi iuſta cauſa interuenerit:bienniū indulget vt ibi dicit.aliaſ nō daret.ī.e.ꝯſtitutꝰ:imo ⁊ tricēniū dat.ī.e.ex ratione. e ¶Diſtantiā.oīa iſta ſunt ꝯſiderāda ad moderandū tp̄s.ſ.locoꝝ diſtantia. lxiij.di.cuz longe . ⁊. xiij.q.ij.vbicunq3.⁊ qualitas ꝑſonarū ⁊ negocij.ff. de dam.infec.qui bono.§.vlti.⁊.l.ſeq̄n.⁊.l.ſi finita.§. iij.⁊.ff. de iudi.l.nōnunq̃.⁊.ff.de re iudi.l.ij. f ¶Receſſiꝰ tp̄s:arg.ꝙ iudex pōt abbreuiare inducias datas a.l.ſic.ff.de re iudi.l.ij.⁊.ī.eo.oblate.⁊.s̃.eo.ti.ꝓxi. ꝙ ad ꝯſultationē. Arg.ꝯtra.ꝙ nō poſſit. xxviij.di. de his.et.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſi quis ꝯdemnatꝰ.⁊.iij.q.iij.de indu. immo arbitrio iudic/iſta vident cōmitti. argu.v .q. iij .ſi egrotās. iij.q.ij ſi ep̄s.ff. ꝺ iudi. nōnunq̃ . Sol. inducie que dantur a lege vel canone ſeruāde ſt̃ niſi iuſta cauſa interuenerit :q̄/re ſint abbreuiāde:⁊ tunc cōmittitur arbitrio iudicis vt hic.⁊.ff de.ꝯ.obli.ꝯtinuus.§.ij.⁊ magis hoc ꝑt officio iudicis diſcerni q̃3 aliqua locutione exꝑmi.ff. de ſol. ratum:⁊.ff.rem ra.ha.quo enim .§.iulianꝰ.⁊.ī.ꝺ dona.apoſtolice et ita ex cā h̃ faciendū eſt. s̃.ti. ꝓxi.ꝙ ad ꝯſultationē:⁊.ff. de re iudi.l.ij.⁊.s̃. de dila.c.j. quedam tamen inducie ſunt ſtatute in iure que diminui ſiue mutari non poſſunt nec augeri:vt eſt tempus decem dierū datum ad appellandū. Item etiā tempus infra qđ peti debz in integrū reſtitutio ⁊ etiam termīari.ſ. quattuor annoꝝ:vt.ij.q.vj.anterioꝝ.⁊.C.de temp in inte.reſti.l.vlti. De hac materia dictū ē.s̃.de dila.ꝑterea. Sz nūquid eſt illud ita intelligenduz ſimpliciť vt iudex poſſit diminuere de anno appellatiōis:vt appellās teneatur cauſam appellatiōis finire infra minꝰ tempus anno vel biennio? Quidam dicūt ꝙ bene poteſt iudex imponere hāc neceſſitatē appellāti:vt ipſe debeat finire cauſam appellatiōis q̃tum eſt in ſe.ſed ſi remaneret ꝑ iudicem vel aliam iuſtam cauſam nō eſt ei imputādū.ī.eo.ex inſinuatione:⁊.ij.q.vj.anterioꝝ.§. ad hoc.et ſic intelligūt qđ dicit:niſi iudex forte reciſius tp̄s fuerit moderatꝰ infra qđ finiat cauſam ſuam . Veriꝰ dicas ꝙ iudex non pōt iſtud tp̄s abbreuiare q̃tum ad hoc vt appellās teneat cauſam finire infra tp̄s ſtatutum a iudice.imo annū integrū habebit vel bienniuz ex iuſta cauſa ad finiendū cām:quo elapſo rata manebit ſententia:vt hic dicit:⁊.C.de temp.ap.l.vl. ſed ꝓ tanto dicit iudex poſſe reciſius tp̄s moderari.quia iudex poſſet cōpellere appellantē ſiue terminū ſtatuere illi.vt ſe repn̄tet in termio illo corā ſuꝑiore ad quē appellauit:vel iter arripiat ad ꝓſeq̄ndam appellationez coram illo ad quem appellauit.ꝙ ſi non fecerit ſi lata eſt ſententia poteſt illam mādare executioni.quia ſtatim tenet ac ſi appellatū non fuiſſet. ſed ſi appellauerit ante ſententiā poſtea tunc ꝓcedat in cauſa. q2 ter/

minus talis tūc obtinet viceȝ pemptorij.ꝫ.e.ſepe.z.ꝫ. ri.pxi.cum cauſa.z.ꝫ.c.pxi.z q̄ntū ad h ſoluȝ pōt iudex reciſius tp̄s moderari.ſi vo nullū terminū ſtatuit appellāti.tūc habet annū a lege.z iudex tūc p totum annū nō pōt pcedere ad exequēdā ſniam vel ſup pnci pali āno elapſo poteſt.ſm q poteſt cuȝ termin⁹ ſtatuitur.z hoc ſatis colligit.ꝫ. eo.repħenſibilis.§.j.z.c ꝯſuluit. .j.in fi.z hoc ſtatuitur pp̄ter maliciam appellantium qui malicioſe appellant cauſa impediendi executionē vt pceſſum iudicis et p hoc ei ꝯſulitur ꝯtra quē appellatur. Bern.

a ¶ Si vo a grauamine. Cauſa grauaminis probabilis allegata que ſi pbata eēt reputaret legitima. alias nō auditur.ꝫ.e.vt debitus.

b ¶ Ante lit. hoc poteſt intelligi cum appellatur ſuper aliqua exceptione dilatoria coram iudice.ꝫ.eo.ex pte. et etiam poſt.ꝫ.eo. ſuper eo.z.ij.q.vj.non ita.ſecus ſȝ legeſ: vt ibi.b

c ¶ Paſſim.i. qñcuqꝫ etiā grauamine non expreſſo.z ſunt illi canones.ij.q.vj.ad romanā.z.c.ſequen.ſi quis placuit.z.ꝫ.vt li.non ꝯteſta.accedens.j.hodie neceſſe eſt allegare cauſam pbabilem.que ſi eſſet zc.quecūqꝫ ſit cā ꝫ.eo.vt debitus.z.c.cum ſpeciali.§.porro. d ¶ Nec ſolent: pp̄rie ſumpto vocabulo: quia appellatio nō fit niſi a iudice.ꝫ.de offi dele.ſuper queſtionū.§.nos autem.vel put dicitur appellatio ꝯtinet querelam iniq̄ ſententie.ff.de mino.pfec.pretorio.loquit ergo de appellationib⁹ quaſ aliqui qñqꝫ faciunt cum dicunt. ego appello te ad curiam vel venias ad iuditem.vt faciat mihi iuſticiam.ſed ille non tenetur ire.vt ſicut denunciatio facta ipſi dño in foro non tenet. ſed in reipſa debet fieri.ff.de no.ope.nū.l.de pupillo.§.ſi quis forte. vel dicas.q loquit de appellatioib⁹.que fiunt extra iudicium ab aduerſario ne faciat aliquid in p̄iudicium appellantis ſuper eo pro quo appellat z tales appellationes quaſi puocatiões ſunt ad cauſam z talib⁹ appellationib⁹ eſt deferendū.ꝫ.eo. bone.z tales appellationes faciūt clerici frequent inter ſe z i electioib⁹ z p alijs negocijs eccleſie.ꝫ.de elec. ꝯſiderauim⁹.z.c. bo/

tiam appellauerit: z a cauſa ſua cecidiſſe videt: nec amplius ſuper eodem negocio a audietur appellans. Si vo b a grauamie: z ante litis ingreſſum fuerit appellatū huiuſmodi audiet appellās: q̄niam ſacri canones etiaȝ ex c tra iudiciū paſſim appellare d permittūt: nec ſolent huiuſmodi dici appellatiões: ſȝ puocatiões ad cauſam. Si autem e ante ſniam quis appellauerit: f cogitur illi⁹ ſtare iudicio: ad quē noſcit appellaſſe. ¶ Preterea ſi raptor ſit: vel violentus detētor alieni rei qui appellat: huiuſmodi appellatio facta in iudicio apd eccleſiaſticas perſonas ſolet g audiri: niſi forte manifeſtus h raptor vel fornicator exiſtat. Sicut ille quem abſentem: z

1. Cor. 5 i irrequiſitū. Apoſtolus excōicauit. Idem eidem. Si corā iudice a quo appellaui ī vna cauſa poſſum in alia conueniri niſi eum recuſem vt ſuſpectum. Ca. VI

AD hec: ſi in vna cauſa quis appellauerit: z pendēte ap. aliqd crimen cōmittat: vel pri⁹ cōmiſiſſe dicatur. vel modo etiam accuſetur aut ꝯueniat de alia re: ſuper qua non ſit appellatū: z illam pferri cōtingat ad audientiam iudicis a quo in alio negocio appellauit: eum poteſt ſi voluerit k tanq̄ ſuſpectum vitare: alioqn debebit eiuſ ſtare iudicio maxime ſi ſuus ordinari⁹ iudex exiſtat. Idem. Si a iudice inferiori vnuſ appellat ad papam alius ad inferiorem. tenetur appellans ad papaȝ comparere ad citationē iudicis inferioris: ſaltem allegaturus appellationē ſuam. alias valebit pceſſus a minori niſi ſciuerit appellationeȝ interiectam ad papaȝ. Ca. VII

SI duob⁹ corā ſuo iudi l ce litigātibus: alter ad m nram: alter ad ſui iudicis audientiam ſuper eodem negocio appellauerit: z ille qui ad ſuum iudicem appellauit. ad diem ap. veniens: ſe ad eum appellaſſe ppōit: eo tacito q aduerſarius eius ad audientiam roma. ponti. appellarat: ſi legitime citatus: nec venit nec reſponſalem miſit:

ne.z.c.auditis.z.ꝫ.de his que fi.a ma.par.ca.c.j.
e ¶ Ante ſententiam poſt litis ingreſſuȝ. vt differat a precedenti ver. f ¶ Cogitur. ſed non videtur q ſit compellendus. C.de ap.eos.in fi.vbi dicit q nemo compellit pſequi appel.imo poteſt penitere. ij.q.vj. .§.ſi quis libellos.ſed debet cōpelli alternatiue ꝫ.eo.ꝯſuluit.j.z c.ſepe.

g ¶ Audiri.ꝫ. eo.peruenit.

h ¶ Manifeſtus.id eſt. notorius.ꝫ.eo.peruenit ad noſ.in notorijs enim non admittit appel. vt ibi.

i ¶ Irrequiſitum.arg. q ī notorijs non eſt aliquis vocandus in ius. arg.ij.q.j. de manifeſta. xj.q.j.ſtatuim⁹. argu.ꝫ.xij.q.ij. indigne.z nemo eſt excōicandus niſi legitima admonitione pmiſſa.ꝫ.de ſen.excō. ſacro.dic q non fuit requiſitus p edictū pemptorium ad iudiciū admonuit tamē eum ad penitentiam z quia crimē notoriū erat non vocauit euȝ quia nec expediebat ex quo nolebat ſe corrigere. vel irrequiſituȝ illa vice vel requiſiuit eum p apollinem diſcipulum ſuum.

AD hec Suſpectū.ꝫ.e.ppoſuit. ſed videtur q n̄ poſſit eum vitare tanq̄ ſuſpectū. quia non poteſt hoc pretendere quaſi habeat eum offenſum.ff. apud eum a quo appel.l.vna.ſm leges non recuſant iudices ita indiſtincte: tamen ſi aliqd crimen enorme interim z manifeſte cōmittat: non poterit ipſum vitare.ꝫ.eo.ppoſuit.z.c.preterea.j.cū ſit ei⁹ ordinari⁹: Sȝ qd fiet tūc d cauſ illis ſup qb⁹ ꝯuenit pēdēte ap. epūs tūc delegabit cāȝ alijs ſic fit cū aliaſ tāqꝫ ſuſpect⁹ recuſat.xj.q.j.pueīt.z.ꝫ.e.cū ſpāli.z.ꝫ.d fo.cōpe.ſi quis ꝯ

SI duob⁹. ¶ Supior ad quē tu⁹ ad (clericū. B uerſari⁹ appellat ſi igrat te ſup eadē cā ad ſe.apo. appellaſſe te nolentē cōpere excōicare poterit.h pmo. A ciuili iudice q nō ē d tpali iuriſditiōe ecclie n̄ appellat ad papā: h ſcdo. vſqꝫ ad fi. Vel ſūma pncipalit et clari⁹ vt i rubro. Duo ſunt dicta: Scdm: ibi. Deniqꝫ. Ab. Sicu. l ¶ Ad nr̄am: qd fieri pōt omiſſo qlibet medio.ij.q.vj.metropolitanū.arg.ſecus ſm legeſ ff.de ap.impatores. m ¶ Ad ſui iudicis: h pōt in

telligi dupliciter: vt litigaret coram archidiacono. et alter ad ſuũ iudicem. ſ. epiſcopũ appellauit: alter ad papam vel coram epõ. ꝛ alter appellauerit ad archiepm qui ſuus iudex eſt ꝑ appellationẽ ꝛ alter ad papam qui oĩum eſt iudex ordinari⁹. ĩ. de ſen. exco. ꝑ tuaſ et. ſ. de offi. leg. c. j. a ¶ Tenebit: Sꝫ videt ꝙ non teneat: quia lata eſt poſt appel. vnde non tenet. ĩ. de ſen. excõ. ꝑ tuas. ꝛ iaꝫ non erat ſuus iudex: vnde nõ poteſt illum excõicare. ix. q. ij. c. j. Item quia vocabatur ad maius tribunal. ff. d re iudi. ꝯtra pupillum. §. j. Solu. hic tenet ſententia ꝓpter ꝯtumaciã vt hic dicit: q2 debuit ire et allegare ꝑuilegiũ ſuũ. ĩ. e. cũ parati. ꝛ. ff. d re iudi. ſi quis ex aliena parte: ex quacũqꝫ eñi cauſa quis vocetur ire debet ad ꝑtorem. ff. ſi quiſ in ius vocat⁹. l. ij. b ¶ Niſi cognouerit: ergo ſi notum illi erat ꝙ ñ eſſet de ſua iuriſ

eſſe. ff. de dolo arbitrio. §. dolo cuius. ꝙ ſi ſoluẽdo nõ fuit. reſtituit appellans ad ꝓſecutionẽ ſue appellationis. ff. de eo per quẽ fac. erit. l. ex hoc edicto. ff. de dolo et eleganter. §. ſi dolo. Dicunt tamen quidaꝫ: ꝙ iſti ad iuti fuerunt beneficio reſtitutiõis. quia iſtud bienniũ cuilibꝫ currit etiam impedito agere. ſi non poterit habere copiam iudicis vel quia noluit procedere. vel quia potuit facere ꝙ compelleret iudex. C. de temp. appel. l. vlti. §. vlti. ſed hoc ex littera non colligitur. vt hic. et hic non ſtetit ꝑ negligentiam iudicis: ſi ex propria impotentia vnde non habet hic locum lex illa. C. de tempo. appellã. l. vlti. ꝛ ita no. hic illud generale: ꝙ ſi ꝑ me non ſtat mihi non imputatur ꝛ ipo iure iſti ſeruantur illeſi.

a nit: tenebit excõicatiõis ſnĩa b ĩ eũ ꝑ ꝯtũacia ꝓmulgata: niſi iudex cognouerit eum ad audientiam ro. pon. appellaſſe. ¶ Deniqꝫ qd̃ querit: ſi a ciuili iudice: ante iudiciuꝫ vel poſt: ad nr̃am audientiã fuit appellatũ: an hmõi appellatio teneat: tenet q̃dem ĩ c his qui ſunt noſtre tpali iuriſditioni ſubiecti: in aliĩs vero: ꝛ ſi d ꝯſuetudine eccleſie d teneat: ſm iuris rigorem credimus non tenere. I dẽ plebano ꝛ clericis ſcĩ Nazarij d albia. Lapſus biennij nõ ꝑiudicat appellãti q̃ min⁹ ex cã legitima audiat ſaltẽ ꝑ bñficium reſtitutiõis in integrũ.

EX rõne. et. ĩ. Ca. VIII Uerũ ſi appellationeꝫ biẽnio elapſo interpoſitaꝫ a ſnĩa ꝯtra vos ꝓlata: ꝓſecuti non eſtis: dũmodo ꝓſecu e tionẽ ipſius per impotẽtiam

vos ꝯſtiterit omiſiſſe: noluimus ꝙ iuſticie veſtre debeat preiudicium generare. I dẽ vigorieñ. epiſcopo. Si reus poſt citationem vel noticiam litterarũ iuit ad curiam delegatus in cauſa ꝓcedet alias non. h. d. cum. c. ſuggeſtuꝫ in

NEmini / fra eo. Ca. IX mus. et. ĩ. Cetterum cũ aliquam cauſam contingit tibi ap. re. cõmitti: ꝛ aduerſa pars: poſt citationẽ iter arripuerit ad ſedem apoſto. veniendi non minus poteris ĩ negocio ſm iuris formam ꝓcef dere: ꝙ ſi ante citationẽ iter arripuerit: non eſt aliquatenus procedendum. I dem Non obſtante appellatione ex falſa cauſa interpoſita poteſt iudex ad vlteriora procedere.

SUper eo ꝙdere. Ca. X ſollicitudo tua queſiuit prudẽtie tue duxim⁹ rñdẽdũ ꝙ ſi d aliq̃ exceptõe qͦ oria

NEmini / mus. p⁹ citationem: vel etiam poſt ſcientiã añ citationeꝫ ĩ. e. ſuggeſtũ. B f ¶ Ante citationem: vel ante ſcientiã litterarum impetratarum ꝯtra eum. ĩ. eo. ſuggeſtum. ꝛ. c. ad hoc. ſed hodie iſta ñ habent locum. q2 nõ prodeſt allegare: ꝙ ꝑ miſerit nuncium ante: etiam ſi dixerit ſe ſuper hoc litteras habere que non ſint iudici preſentate. ĩ. eo. vt debitus. ꝛ. ij. q. vj. §. eius qui. Sꝫ quid ſi non miſit nunciũ ſed in ꝓpria perſona iuit: nunquid ꝓcedet ꝯtra eum ſi ꝯueniatur coram ordinario vel delegato ſup eo pro quo iuit? Credo ꝙ ſi non ſit qui defendat euꝫ cum debuerit dimiſiſſe ꝓcuratorẽ: procedetur ꝯtra eum non obſtante ꝙ iuerit ꝓpter hoc: quia ꝛ ſi iam cum litteris reuerſuſ eſſet: non ꝓdeſſet tanq̃ ab aduerſario iam ꝑuentus. ĩ. eo. cum debitus. ꝛ. ſ. de fo. compe. c. pe. argu. ꝯtra. ĩ. c. dilecti. j. ꝛ. c. vt noſtrũ: quia plus eſt facto appellare q̃ verbo: vt ibi. ſed ibi ante iter arreptum litigabant. vnde iter ibi habet quaſi ꝓ appellatiõe. ſꝫ hic iuit ad curiam nulla cauſa mota vel cominata ꝓ litteris impetrandis: vnde ſi aduerſari⁹ eũ ꝑuenerit ſibi imputet: q̃ debuit eſſe diligẽs. ꝛ ipſum ꝑueniſſe. L. dixit ꝙ nõ debet ꝓcedi ꝯ ipm niſi iuerit fraude vel dolo. tunc (eñi ꝓpt dolũ ſuũ nõ expectabitur.

ditione non tenet ſnĩa: ꝛ ille non tenebat venire exq̃ ſciebat iudicẽ hoc ſcire. argu. ff. ſi quis in ius voca. l. ij q2 q̃ ſcit certiorari non debuit. ff. de ac. emp. ꝛ vẽ. l. j. i fi. ꝛ. ſ. de elec. cum inter vniuerſas. c ¶ Noſtre tẽporali. vt. ſ. de iureiu. veniẽtes. ꝛ. ſ. de fi. inſtru. cum Johãnes. d ¶ Credim⁹: ꝛ ita patet ꝙ iuriſditio tpalis non ꝑtinet ad eccleſiã: nec de ea debet ſe intromittere in ꝑiudiciũ iudicis ſecularis. ſ. de iudi. nouit. in ꝑn. ꝛ. ĩ. qui fi. ſint legi. lator. ꝛ. ĩ. de ꝑuil. c. ij. niſi cum vacat imperiũ. ſ. de fo. cõpe. licet. j. tũc eñi ꝓpter defectum iudicis ſecularis bñ appellabit ad papam. arg. xxiij. q. v. admĩſtratores. ꝛ. ſ. de fo. cõpe. ex tenore. B

EX ratione ¶ Etiam poſt biẽniũ auditur appellans q̃ ꝑus appellationẽ ꝓſeq̃ non potuit. h. d. Uel ſũma melius ſm vberiorẽ intellectuꝫ vt in rubro. Ponit ꝑmo dictũ cui⁹ rõnem interſerit. Ab. Si. e ¶ Impotentiam. Hec impotẽtia pluribus modis poteſt intelligi: vt per ꝓpriam impotentiã: q2 fuerunt impediti iuſta de cauſa: vel ꝑ iudicem ſtetit: vñ nõ imputat eiſ. ij. q. vj. anterior. §. ad hoc. ꝛ. §. biduũ. ꝛ. §. ſi forte. ꝛ. ĩ. e. ex inſinuatiõe. idem eẽt etiã ſi ĩ medio tẽpore arbitros elegerunt partes. C. de tempo. ap. auc. ſi tamen. ꝛ in his caſibus ſeruat appellans illeſus ipſo iure. nec currit tempus ne indiget reſtitutiõe. ſi vero dolo alicuius priuati circũuentus appellat ꝛ appellationem non fuit ꝓſecutus: tunc currũt tempora appellationis: ſed habet recurſum ꝯtra doloſum ad int

SUper eo. ¶ Supſedet articlo ĩ q̃ appellatũ ẽ etiã ſup ꝑncipali cã ſi ſine illo articulo expediri nõ põt. h. d. inherẽdo lr̃e: ſed infra multũ reſtringet. Duo ſunt dicta. Secundũ: ibi. Si aũt. Pria ps coĩt nõ ſũmat ꝓpt variẽ tatẽ lec. ſed ſm veriorem intellectum poſſumus ſic ſũmare vt in rubro. Ab. Sicu.

a ¶ Appellationē fieri: hoc pōt hr̄e locū tam añ li. ↄteſta. ꝙ poſtea: vt ſi ante li. ↄteſt. obijciat aliq̄ exceptio rōnabilis que ſi eſſet ꝓbata deberet legitima reputari ⁊c. ⁊ iudex eam admittere nolit ſi ꝓpter h̄ appellet: iudex vel non debet ꝓcedere vel remouere grauamen. ꝭ. e. vt de bitus. ⁊ .c. cum ceſſante. aliaſ re uocabit totū qđ fecerit ꝺ̄ hoc habes multa exempla. ꝭ. eo. ex parte ſignificauit. ſi gnificantibꝫ. vbi infinita exēpla iuenies ſup h̄ pꝰ li. ↄteſt. ⁊ eodez modo pone exēplum. ꝭ. ꝺ̄ ordi. cog. c. j.

b ¶ Et p̄ncipalis cā. ⁊ ita ñ ꝓcedet ſup prin cipali. ⁊ in piudicialibꝫ excepti onibus hoc habet locuz. plura exempla ponūt. iij. q. xj. §. aliq̄n.

c ¶ Sine illa puta pactū ꝺ̄ nō petendo ꝑſcꝑtio ⁊ cōſimiles.

d ¶ Terminari. ergo videt ꝙ ſi p̄ncipalis cauſa poſſit expediri ſiue illa ꝙ nō obſtante illa appellatione ꝓcedere poſſit in p̄n cipali. ⁊ ita videtur ꝙ teneor liti gare ſub illo qui etiam me grauauit a quo appellaui iuſta ꝺ̄ cauſa. ↄtra illud ꝭ. eo. ad h̄. ⁊ ꝭ. e. ꝓpoſuit. Sat ꝯ ſcre derem ꝙ vacat hic. arg. a ↄtrario ſenſu. quia cum iam certa ratiōe me grauauit. quō poterit ꝓcedere poſtea me inuito? nō videtur. iij. q. v. qđ ſuſpecti.

a tur: ⁊ exinde appellationem fieri ↄtingat: eidez exceptioni erit merito ſupſedenduz: b c et ſi p̄ncipalis cauſa ſine illa d terminari non poterit: ei nihilominꝰ ſupſedeat. ¶ Si ãt e aduerſa pars de falſi ſuggeſtione: in ap. ꝓrupit: non eſt ſententia ſup hoc differenda. Idem. Etiam ꝓ minoribus ſeu leuioribꝰ cauſis appellari poteſt. Ca. XI

De appellatiōibꝰ pro cauſis f minimis interpoſitis: volumꝰ te tenere. ꝙ eis ꝓ q̄cunq; leui cauſa fiant: non minuſ eſt ꝙ̄ ſi ꝓ maioribꝰ fierent: deferendum. Idem. Scđm canones appellatur etiam ante ſententiam ſm̄ leges non niſi in quibuſdam caſibus: hoc primo. Et appellatio et recuſatio eq̄parantur in hoc quia ſicut in appellatione requiritur cauſa rationabilis: ita ⁊ in recuſatiōe. hoc ſecundo. Et tempus aſſignatū iudici ad cauſam decidendam incipit currere a tp̄e ꝑſentationis reſcripti. hoc tertio.

Saper eo. et. j. Ca. XII

Sacri canones ante ⁊ g poſt litis ↄteſtationē: ⁊ in ꝓlatione ſententie: ⁊ poſt: ſingulis facultatez tribuūt appellandi. leges autem ſecula h res: ap. (niſi in caſibus) ante ſententiã non admittunt. ¶ In cauſ quoq; eccleſiaſticis: vbi ap. remediū tollitur i ſicut ap. ita recuſationi non eſt aliquatenꝰ deferendum. ¶ Si autem infra certū tempus lis decidēda cōmittitur extūc terminꝰ incipit currere k cū iudices ↄtigerit lr̄as recepiſſe. Idem. Conuentus ſuper iniuria clerici vel ſup ad ulterio appellare poteſt niſi ſit notoriꝰ. h. d. cum. c. ſeq̄nti.

Peruenit ad Ca. XIII nos: ꝙ cū clerici: ſe cōquerant ab aliq̄bus ſe vulneratos: vel alias eſſe leſos: qui impetunt: ap. ſe. appellant. et. j. ¶ Fra. t. mãdamꝰ quatenus ſi eoꝝ exceſſus publicus non ſit ⁊ notoriꝰ eos l eccleſia. cen. cōpellas: vt infra conueniēs tempus ap. interpoſita proſequantur. Si m ꝟo publicus eſt ⁊ notorius: ap. obtentu non p̄termittas q̄n eos excōicatos denūcies ipſoſq; facias ſicut excōicatos cautius euitari: donec n paſſis iniuriam ſatiſfaciant: et cum litteris tuis ap. ſe. cōſpectui repreſentent. Idem archiepiſcopo. Toletano.

e ¶ De falſi ſuggeſtiōe hoc intelligūt quidam. cū ꝓbare nolebat ſed allegabat tm̄ ⁊ ideo non valet appellatio. Vel dicas ꝙ hec exceptio de falſi etiam ſuggeſtione non eſt admittenda poſt li. ↄteſta. cum ſit dilatoria. ⁊ ſic erat lis ↄteſt. quia ſola ſententia erat ferenda. Unde non debet deferri ſententia ꝓpter talem appellationē interpoſitaz occaſione exceptiōis que ab initio fuerat ꝓponēda. ꝭ de re iudi. inf monaſteriū. ſi. C. ꝺ̄ fal. l. ij. ⁊. C. ꝺ̄ le. ſi in fraudē vbi ñ defert executio ꝓpt̄ ſuggeſtionē falſi. B.

f De appellationibꝰ. Minimis. mima cauſa pōt dici duoꝝ aureoꝝ: quia ꝓ ea non datur actio de dolo. vt. ff. de dolo ſi oleum. in fi. ⁊. l. ſeq̄n. vel etiaz de aureoꝝ. ff. ſi cui pluſ ꝙ̄ per legem falcidiam. l. iij. §. ꝙ̄uis vel. l. ſolidoꝝ. C. de defen. ciui. l. j. vel illa dicit minima que ad ſumptus iudiciales non ſufficit. ij. q. vj. anterioꝝ. §. illud etiam. ⁊ ita ꝓ q̄libet cauſa appellat: quia ita poteſt quis grauari in paruo ſicut in magno. q̄titaſ cauſe non facit q̄re introducta ſit appellatio: ſꝫ iniquū grauamen ꝭ. e. ad noſtram et. ꝭ. eo. cum ſpeciali. §. porro. ſic etiam in mima re furtum cōmittitur. xiiij. q. vi. c. vlti. q2 nō furtum ſed furantꝫ affectus ↄſideratur: vt ibi dr̄.

g Saper eo. ¶ Sūmat ꝑ alia verba: q2 ꝓpter breuitatē ꝑ alios nō ſolet ſūmari: ⁊ ſic vt i rubro. Et tria ſunt que patent per §. Abbas. Sicu.

g ¶ Litis cōteſtationē. ꝺ̄ appellatiōe que fit ante ſn̄iam intellige ſm̄ illam decre. ꝭ. e. vt debitus. poſt ſententiam ꝟo indifferent appellatur nulla cauſa expreſſa: ſꝫ ſuffic dicere ab iniqua ſentētia appello. ij. q. vj. §. forma. ij.

h ¶ In caſibꝫ. vt. ij. q. vj. §. ante ſententiã.

i ¶ Sicut appellationi: ſicut appellatio cã ꝓbabili non expſſa non admittit ꝭ. e. vt debitꝰ ſic nec recuſatio admittit cã recuſatiōis ꝓbabili nō expſſa. ꝭ. e. cū ſpāli. et melꝰ. ꝭ. e. nouit.

k ¶ Recepiſſe. Dic receptiōis nō nūerata. ff. ſi q̄s cautiōibꝫ. l. j. ff. ꝺ̄ redr. re. l. ãnꝰ. ⁊. iiij q. v. q̄ſq̄s. ſic dies in q̄ excōicatiōis exceptio ꝓponit: q̄ infra octo dies ꝓbari debet nō computat in illis octo diebus. ꝭ. ꝺ̄ excep. pia ↄſideratiōe. q̄ eſt Inno. iiij. ⁊. c. frequēs. arg. ↄtra. ff. ꝺ̄. ꝟ. obli. ↄtinuꝰ actꝰ. ⁊. l. j. §. q̄

Peruenit. ¶ Cōis diuiſio. Scđa: ibi. (ꝑſens. fraternitati.

l ¶ Cōpellas alternatiue. ſcꝫ vt vel ꝓſequat appellationē in termīo ↄſtituto a iudice vel eo elapſo corã eo rn̄deãt. ſic. ꝭ. c. pxi. ⁊. ꝭ. e. ad hoc ij. ⁊ ſic intellige. ꝭ. eo. cum ſit romana. ꝟ. ſi ꝟo ante. alias nemo p̄t cōpelli ꝓſeq̄ appellationē. vt. C. e. ti. eos. in fi.

m ¶ Notoriꝰ. ꝭ. e. cum ſit romana. ⁊. ꝭ. c. pxi. et h̄ēs ex hac decre. arg. ꝙ excōicatꝰ appellare p̄t. iij. q. ix. reuera. ⁊. ꝭ. ꝺ̄ excep. cū inf.

n ¶ Donec. paſſis

In hoc caſu cũ iniuria eſt manifeſta.ꝑmo debet ſatiſ/facere ꝙ abſoluať.ĩ.de verbo.ſigni.ex ꝑte.j.⁊.c.cũ oli.ſi.ĩ.de ſen .excõ.parrochianos.

C Onſuluit. ¶ Cõis diuiſio:ſcđa.ibi.ꝯſultatiõi Ab. a ¶ Nõ eſt aliq̃tenꝰ:ſic.ſ̃.e.c.ꝑxi.⁊.c.cũ ſit romana.in fi.

b ¶ Notoria: notoriũ diciť tribus modis.ĩ.de coha cle.⁊ muli.c.vlti.vbi de h̃. c ¶ Cogere:ſub alťnatiõe:vt vel ꝓſequãť appel/lationẽ in termino ſtatuto:vľ eo elapſo reſpõde/ant corã eo:vt.ſ̃ c. ꝑxi.et.c. cum ſit romana.et.ĩ.eo. ſepe. et.c.ad hoc.ij.

S Aggeſ/tum eſt. ¶ Cõmunis di/uiſio. Secunda ibi:tue. Abbas. d ¶ In vocem appellatiõis:ar. h̃ ꝙ aliq̃s poſſit appellare in ab/ſentia iudicis : ar.ſ̃.ď ali.iudi.mu.cã.c.j.qꝛ ex q̃ q̃s ſcit appellã/dum.ij.q.vj.bi/duum. ⁊.C.quõ et qñ. iudex ab eo.et.ff.quando ap.ſit.l.j.§.ſi ad uerſus.vñ videť ꝙ ſi ep̃s meꝰ vel/let me excõicare.⁊ abſens appel/lem ſi ferat ſen/tẽtiam nõ tenet: tñ ĩ h̃ caſu tenet: q̃a ignorat me appellaſſe.⁊ iđo non punitur per ca.ij.q.vj. decreto.⁊.xxiiij.q.iij. de illicita. Lau. Et eſt h̃ argu.ꝙ talis appellatio valet:dũmodo non fiat malicioſe.ſed hodie nõ valet appellatio talis.ĩ.eo vt debitus.⁊.c.cũ ſpeciali. e ¶ Siquis deprehẽſus:ſed quis proba/bit iſtũ malicioſe appellaſſe aduerſarius qui hoc obij/cit.ff.de ꝓba.ab ea.⁊.l.in exceptionibus.quia q̃ frau/dem allegat:eã ꝓbet.ff.de ꝓba.quotiẽs.§.q̃ dolo.ip̃o facto videť ꝙ ſit ꝓbata malicia. f ¶ Epiſtolam.ſ̃.eo.meminimꝰ.⁊.ĩ.e.ad hec ſicut aſſeris. g ¶ Remouendum.ſ̃.e.ad noſtrã.⁊.ĩ.eo.cũ ſpeciali.§.porro. Quod em̃ ꝓuiſuꝫ eſt ad cõcordiã:nõ debet vergere ad noxam.xlv.di.licet.ij.⁊ iuris occaſio ad iniquũ diſpẽdium trahi.C.de vſuca.pro emptore.cuꝫ qui.⁊.ĩ.de ꝑ/

Summatuꝫ eſt ſupra.c. pro/ximo.Ca.XIIII.

C Onſuluit noſ.f.t.⁊.ĩ.Co.t.duximus rñdẽdũ:ꝙ ſi aliq̃:q̃s manifeſtũ ſit ⁊ notorium vxorẽ alteriꝰ detinere: aut ĩiecisſe manꝰ violẽtas in clericũ:appellauerit:eoꝝ ap/a pellatiõi nõ eſt aliq̃tenꝰ defe/b rẽdũ.Sꝫ cũ multa dicãť notoria q̃ nõ ſũt:ꝓuidere debeſ ne qđ dubiũ ẽ:ꝓ notorio vi/dearť hr̃e. Illos aũt q̃ appel/c lãt a p̃ñtia tua.cogere debes ĩfra tp̃s ꝯueĩẽs ap.inťpoſitã ꝓſeq̃ :aut iudicio tuo ap.re.parere. I dẽ. Hoc.c.ſũmatũ ẽ ſupra.e.c.meminimꝰ.C.XV

S Q ꝙ cũ opp̃ſſi ad p̃ſidiũ: Aggeſtũ ẽ auribꝰ nr̃is ap.ſe.recurrũt:⁊ appellatio/ne facta iter arripiũt:aduſa/rij eoꝝ ap.interpoſitã cogno/ſcẽtes:ne ad p̃ñtiã nr̃am ac/cedũt:nec rñſalẽ trãſmittũt: cum aũt ſenſerint illos nr̃as d lr̃as reportaſſe.ĩ vocẽ ap.ꝓ/rũpũt:⁊ iter ad nos arripiũt veniẽdi:vt ſic eorũ ſollicitu/dinẽ a q̃bꝰ impetũť eludãt.

e ¶ Tue ꝯſul.t.r.vt ſiq̃s dep̃/hẽſus fuerit:h̃ ex fraude vel malicia facere.ap.eius nõ deferas:neqꝫ ob id cãm tibi cõ/miſſaꝫ termĩare poſtponas: f qꝛ decretalẽ epľam qua tales muniri videť :nõ ad dep̃mẽ/dam cuiuſqꝫ iuſticiaꝫ:ſed ad g remouendũ grauamen :nos feciſſe cognoſcas. I deꝫ eborac.archiep̃o. Excõicatꝰ pẽ/dẽte cognitiõe appellatiõis abſolui põt ad cautelam.⁊ ſi apparet euꝫ legitime appel/laſſe nõ puniť ꝓ eo ꝙ interĩ celebrauit diuĩa.Ca.XVI.

A D p̃ſentiã nr̃aꝫ.R.p̃ſ/bytero veniẽte:ep̃o tuſculano.⁊.P.ſancte Suſanne cardi.tuã ⁊ ip̃ius cãm cõ/miſimꝰ audiendam. ¶ Qui ad obiectionẽ tuã:licet.r.p̃/ſbyter nõ eſſet excõicatus de iure:de facto tñ fecerunt eũ h abſolui. ¶ Ideoqꝫ manda/mus:q̃tenus p̃dictũ p̃ſbyte/rum:ꝓ eo ꝙ poſt excõicatio/i nem ꝯtra ap.factã diuina cã/tauit : nullatenꝰ inquietes: k ſed ad eũ ſtatũ reducas oĩa: in q̃ erãt tp̃e appel.emiſſe. I dem cãtuarieñ.archiep̃o. Si appellãs turbať in poſ/ſeſſione ſup̱ qua fuit appellatum.iudex a quo poteſt illã poſſeſſionem ſibi reformare appellatione in ſuo ſtatu p̱manente.Ca.XVII.

C Um teneamur : et.ĩ. Qm̃ nos ꝯſulere voluiſti : vtrũ ſi eoruꝫ poſſeſſio:q̃ ad audiẽtiã.n.appellãt tur/bata fuerit:tibi eã ſibi liceat l reformare:eo de quo appel/m latio eſt interpoſita p̃termiſ/ſo: ¶ Pru.t.rñ.ꝙ ſi exinde

uile.ꝙ nullis.in fi.de reſcrip.nonnulli. Berñ.

A D preſentiam. ¶ Aliter põt ſũmari ⁊ ſic. Si poſt appellationẽ excõicatus celebrat diuina nõ incurrit aliquã irregularitatẽ:nec ex eo venit punien/dus ſi cõſtat appellationẽ fuiſſe legitimam. Et primo ponit dationem auditorum.ſcđo actum ipſorum. ibi. Qui .tertio principalez diffi/nitionez.ibi:ide/oqꝫ. Abbas ſi. h ¶ Abſolui: ad cautelam :ſic ſ̃.de teſti.veni/ens.in fi.⁊ iſtđ ſepe fit:licet ex/cõmunicatio de iure non teneat, ĩ. de ſenten.ex/com. per tuas. et.c.venerabili. et.ſ̃.de offi.de/leg.cum contin/gat.xxiiij.q.j.audiuimus.ſi.ff.de remiſ. l.vna. C. de ingenuis.l.ij. ⁊ in quodam decreta. Inno.iiij. ſolet a nonnullis lib.vj.

i ¶ Contra ap/pellationem ſcꝫ legitimam : vn/ non tenuit excõ/municatio quod ex eo patet:quia de facto fuit ab/ſolutꝰ.vnde ceſ/ſare a diuiniſ nõ debuit.ĩ. de ſen. excom.per tuas ⁊.c.ſolet a non/nullis.lib.vj.

k ¶ Eũ ſtatũ: ſ̃c .ĩ.eo .bone.et ſ̃.de offi.deleg. ſup̱ q̃nũ ĩ fi.⁊.ij.q.vj.applľatõne interpoſita.⁊ ff.nihil ĩno. ap.pen.l.vna. ⁊.ſ̃.de iureiu.veniẽ/tes.⁊.ſ̃.de elec.cum inter canonicos.

C Um teneamur. ¶ Sũmať vt ĩ rubro ſm cõ/munẽ intellectũ. Cõis diuiſio. Scđa ibi:prudẽ/tie. Ab. l ¶ Reformare:p̱ ſeruũ etiã turbata poſſeſ/ſio põt recup̱ari abſente dño.C.ſi p̱ vim vel alio mõ.l.j. m ¶ Pretermiſſo:⁊ ſic videť ꝙ in eo tm̃ articulo ſup̱ quo appellať excẽptꝰ ẽ a iuriſditiõe iudicis ſui ordinarij.ĩ.e.ꝓpoſuit.⁊.ſ̃.e.ad hec.⁊ ꝯtriũ ex illis decr.col/ligiť:⁊ ad h̃ ẽ ar.ff.apud eũ a q̃ ap.l.vna.vnde poteſt poſſeſſionẽ illã reformare:nec p̱ h̃ intelligiť renũciare appellatiõi:vt h̃ pꝫ. In delegato ſecꝰ:qꝛ ex q̃ appellať ab ip̃o ex legitima cã nulla remanet ei iuriſditio.ĩ.e.vt

debitus: vñ ſi rediret ad delegatū renūciare intelligit appellatiōi. ſ. de of. dele. gratū. ſ. de teſti. cū veniſſet.

C Onſuluit. ¶ Generalis appellatio ſi fiat in oībus cauſis nō valet. ſi fiat in vna tm̄: bñ valet. h. d. Vel ſūma ſic vt i rubro. Scda ps ibi: ſi vo. Ab.

ſ. de teſti. veniēs. ẜ. ꝛ. c. licet. nuncio tñ publico iurato fideliꝰ exeq̄nti officiū ſuū bñ crederet circa citatiōes: aliꝰ nō crederet: arg. ſ. de pſump. illud. ſ. de pſcrip. ad audientiā. ꝛ arg. pdicte. l. e ¶ Obtentu appellatiōis ꝛ ſic duplici defenſione defendebat iſte auctoritate regis ꝛ per appellationē. q2 nemo phibet pluribꝰ defenſiōibꝰ vti. ff. d excep. nemo ꝛ. ſ. d pſcrip. audit. Preterea ſi appellatio tenuit: et cardinalis ſciuit illū appellaſſe. ſentētia cardinalis nō tenuit. ſ. eo. ſi duob. Quare ḡ papa ñ admittit talem appellationē? q2 non cōſtabat ꝙ appellaſſet: vel q2 iuſta fuiſſ; appel. licet allegaret: ꝛ potius debuit credi cardinali et nūcio q̄ʒ illi q̄ hoc tm̄ allegabat. ꝛ pterea debuit ire ꝛ allegare priuilegiū ſuum. ff. de iudi. ſi quis ex aliena ꝛ. ſ. eo. ſi duob. maxime ſi ī vna legatiōe inueniebatur. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. vlti. ar. a cōtrario ſenſu. f ¶ Oſtēſurus. ſed q̄re papa mādat ꝙ veniat ad curiā cum cardinalis excipiat ꝯ eū: vt videt p id

a ¶ Generalis. Hic admittit generalꝰ appellatio ꝯ. ſ. eo. c. ij. vbi nō admittit. ſm ꝙ dicit h in vna cā ſoluit ꝯ. ibi loquit de generali appellatiōe que fit in q̄libet cā: ſed nec iſtud tenet: q2 cā pbabilis ſemp ē expo nenda: aliter nō admittit appellatio ſiue generalis ſit: ſiue ſpecialis. ẜ. e. vt debitus. ꝛ cū ſpeciali. §. porro.

Q Am pa. ¶ Preter xtu appellatiōis nō debet ſubditꝰ cōtēnere ordinariū. Ita cōmuniter ſūmat: ſ; certe hec ſūmatio ē nimis generalis ꝛ de nihilo fuit p. c. vt debitꝰ. ẜ. eo. Sūma ergo vt in rubro. Et eſt caſus valde nō. in eo ꝙ dixi iſtū puniēdū. Diuidit. Naʒ pmo ponit qd oppo nebat cardialis cōtra epiſcopuʒ. Scdo excuſationeʒ epiſcopi. ibi: cunq;. Tertio reſponſionē ad illā. ibi. Cardinalis ecōtra. Quarto citationē epiſcopi. ibi. Nos vero. Ab.

ad te querela puenerit: id ordine iudiciario tibi licebit experiri. I dez epo ꝛ archi. de bonoñ. Generalis et vaga appellatio reſpectu cuiuſlibet grauaminis non valet: ſed reſtricta ad certā cauſam ſic. Ca. XVIII.

C Onſuluit: ꝛ. ẜ. Conſul. v. t. r. ꝙ ſi generaliꝰ ap. q̄s interponeret: ab oīi grauamine qd ſibi poſſet ꝯtingere: hmōi ap. tenere nō debet. ¶ Si vo ab aliq̄ iudice: ſup oī grauamīe qd ī vna cā ſibi a poſſit īferri: q̄ʒq; generalꝰ appellatio ſit intꝰpoſita: appellatiōi tñ eiꝰ ē ab eodē iudice deferēduʒ. I dem ʒamorieñ. epo. Appellatio friuola non excuſat īferiorē q̄ minꝰ teneatur obedire ſupiori: ꝛ vt d cōtēptu puniat niſi īnocētiā ſuam aliter purget. Ca. XIX.

Q Am parati eſſemꝰ tuas petitiōes admittere. J. diaconuſ cardi. olim apo. ſe. leg. poſuit ꝙ cū ad eiꝰ vocatione contēpſiſſes accedere: in perſonā tuaʒ excōicatiōis b ſententiā promulgauit: ꝛ. ẜ.

¶ Cunq;. M. canonicꝰ beati Jacobi: firmiꝰ aſſeueraret: c ꝙ in legatiōe regꝰ eſſes: ꝛ iō nō potuiſſes ad vocationē p dicti cardi. accedere. ¶ Cardi. ecōtra aſſeruit: ꝙ nō in legatione regis: ſ in ſalamāti d na eccleſia: te ſuus nūciꝰ īuenīſſet: ꝛ. ẜ. ¶ Nos vo atten dentes: ꝙ te nō decuit contē e nere obtētu ap. ad vocationeʒ venire legati: pcipimus q̄tenꝰ vel in pſona pria: vel p nūcios idoneos ap. te ꝯſpectui repſentes: īnocētiā tuaʒ f ſi poteris oñſurus. I dez cātuarieñ. archiepo.

Si mandatū factū ei q̄ iurauit ſtare iudicio eccl'ie excedit limites iuramenti ꝛ licite pmiſſionis appellare poterit alias ſecus. Ca. XX.

A D hec: ꝛ. ẜ. Preterea de his q̄ iuramentū pſtāt: ꝙ eccl'ie ſtabūt iudicio: g ꝛ poſtea appellāt. ¶ Jd tua ſollicitudo puideat: vt eos h fuare qd iurāt: vel infra. xl. dies poſt appellationē inter i poſitā: iter arripere ad ipaʒ k pſequēdā cōpellas. I dem

b ¶ Promulgauit: pter cōtumaciam: vt. xj. q. iij. certū. ꝛ. ſ. eo. ſi duobus. c ¶ Regis: arg. ꝙ excuſaret eum auctoritas regis: ſi in legatione regis inuentꝰ fuiſſet: ar. xviij. di. ſi epſ. lxiij. di. ſalonitane. ꝛ in auc. quo. opor. epi. §. iſtud. colꝰ. j. xxiij. q. vl. ſi vobis. argu. ꝯ. ꝙ nō excuſat. xxiij. q. vlti. quo auſu: ꝛ. c. rephēſibile. xxv. q. ẜ. oē. ꝛ. xū. q. ij. q̄cūq; militū. So. ſi mādatū regꝰ pueniat mādatū cuiuſlibet plati poſt dñm papā: tunc regi obtēperandū eſt. ſi ab ipſo teneat regalia. xxiij. q. vlti. §. ecce. Quod ſi papa vocat eum poſtea exemplo Petri relictis omnibꝰ regalibus ſequat papam: vnde iſte etiaʒ ſi ibi fuiſſet debuit venire ad cardinalē exemplo Petri qui vicē pape gerebat. xcij. di. c. vlt. xcliij. di. c. j d ¶ Suus nūcius: arg. ꝙ ſimplici nūcio credendū eſt etiā in alterius piudicio. ff. de re. eo. qui ſub tute. vel cura. l ma gis. §. illud. argu. ꝯ. ſ. de offi. lega. prudentiā: q2 dicit ibi. per certū nūciū literatorie deſtinatū: ꝛ vni teſti. i alteriꝰ piudiciū credi non debet.

qd dicit i pncipio ꝙ patꝰ erat petitiones illiꝰ admittere: ſ; p exceptionē tm̄ repelli debuit nō puniri. ſ. d or. cog. c. ij. Cardinalꝰ nō excipiebat etiā ſimpliciꝰ: imo denūciabat dño pape ꝯtumaciā ſuā ꝛ excōicationē ſuam vt inde puniret ꝛ repelleret a petitiōib ſuis tāq; excōicatꝰ. q̄re papa ipm nō audiuit ppꝰ excōicationē ꝛ pter ꝯtumaciā ꝛ cōtemptuʒ ſedis aplīce vocat ipm ad aplīcam ſedē. ẜ. de accu. veniēs. in fi.

A D hec. ¶ Qui iurauit ſtare mādato eccl'ie non audit appellās ꝯ iuramētū. ſi tñ d facto grauat appellare poterit. h. d. cū ſeq̄nti. Vel ſūma cōpēdioſiꝰ ſic vt i rubro. Scda ps ibi: id tua. Ab. g ¶ Et poſtea appellāt: ſ; q̄re nō cōpellunt pciſe etiā ſtare iudicio eccl'ie ſm ꝙ iurauerūt. iō nō ꝯpellūt: q2 ḡuabant. aliꝰ nō admittit hodie appellatio. ẜ. e. vt debitꝰ. ꝛ iō nō videt deſerere iuramētū. cū ex iuſta cā dimittat illd. ff. q̄ ſatiſd. cog. l. vlt. h ¶ Infra. xl. nō artat ad h niſi ſm ꝙ viſū fuerit iudici. vt. ſ. e. cū ſit romana. B. i ¶ Jter arripe. Hic pfigit terminꝰ ad iter arripiēdū. ſic. ſ. pſonas. k ¶ Proſequendā. Cōtra ẜ. eo. c. xxi. ſed ſoluitur ibi.

carnoteñ.epo. Sũmatũ vt ſupra.c.primo.Ca.XXI.

QUeſtioni quam facis: vtruʒ appellationi ſit
a deferẽdũ:qui ſicut moriſ eſt:
p̃ſtito iuramẽto:abſolui me/
retur:& anteq̃ ei mãdet ali/
quod vel mandato pariaris
recepta cauſa ſubterfugij:ap
pellauerit: ❡Rñ. q appella
tiõi: q̃ iuramento ei⁹ debeat
derogare:nõ eſt in aliquo de
ferẽdũ.ſed ſtatim erit in ean
b deʒ reducẽdus ſentẽtiã:que
donec mãdatũ ſuſcepit:& ſuſ
c ptũ pro poſſe fuerit pſecut⁹:
debet firmiter obſeruari.

Idem Vintonieñ.epo.

Appellans ab ordinario de delicto poſtea ab eo cõmiſſo puniri poteſt per ipſum or/ dinarium.Ca.XXII.

PReterea de his qui ad
ſe.ap.appellant:& po/
d ſtea grauia cõmittẽtes:ſe dũ
cõueniunt appellatione tu/
entur. ❡Duximus rñdẽdũ:
q eos appellatio non debet
e in ſua iniquitate tueri:quo/
minus eorum exceſſus :cen/
ſura canonica puniãtur.

Ideʒ grandeñ.patriarche:
et ſancti Vitalis preſbytero cardinali.

Qui nõ detulit appellatio/ ni ſui aduerſarij de ſua poſte riori:circa idem contra eum excipere nequit.Ca.XXIII.

COnſtitut⁹ in pñtia no.
abbate ſancti Felicis:
& pſbytero.R.p ↄtrouerſia
que de electiõe torcellane ec/
cleſie eſt ſuborta:&.ĩ. Ideo/
q mandam⁹:quatenus ſi ar
chidia.poſt ap.& denuncia/
f tionem excõmunicatiõis ad
g nominationẽ ſepedicti.c.pro
ceſſerit:& primicerius cuʒ ca
nonicis: et plebanus cum
aſſenſu cleri epiſcopatus:vl'
h maioris et ſanioris partis:
prenominatũ.I.in epiſcopũ
i et paſtorem elegerint:nõ ob/
ſtãte appel.prefati archidi.
ſi ipſe appel.prius facte non
detulit:electionem de prefa/
to.I.factam: auc.apo.con/
firmetis. Idem eboraceñ.
archiepiſcopo.

Appellans ab ordinario in vna cã in alijs coram eo re/ ſpõdere teneſ:poteſt tamẽ eũ recuſare vt ſuſpectuʒ niſi ↄueniaſ d crimĩe mãifeſto &

QUeſtioni. Cõis diuiſio.Scda ps ibi.Rñde/
mus.Ab. a ❡Deferendũ.s.c.pxi.ĩ.ibi iu/
ſta de cã appellauit:hec cã ſubterfugij:vt lr̃a dic:& lr̃a
ſoluit ĩ.Vel ſic intellige diuerſitatẽ iſtaꝝ decre.ibi iu/
rauit ſtare iudicio eccl'ie:qr ꝓpter ↄtumaciã fuerat ex/
cõicat⁹.& licʒ ap
pellet ex cã pba
bili:iudicio ſta/
re intelligiſ:qa
facit qd ius ſibi
pmittit.ĩ.e.vt de
bit⁹.ar.ff.iudi.
ſol.cũ apd.et.ff.
rẽ ra.ha.l.iij.§.
falſus.h erat ex/
cõicat⁹ p aliq̃ de
licto i q̃ iacebat:
qr forte idẽ deti/
nebat vxorẽ alte
rius:& ſup h iu/
rauit ſtare man/
datis eccl'ie:ſed
ſtatim añ mãda
tũ vl' mãdato fa
cto:q illã vlteri
us dimitteret in
cõtinẽti appella
uit:tali appella/
tiõi nõ ẽ aliq̃te/
nus deferẽdũ:qr
p̃iudicat iuramẽ
to ſuo:& h ſatis
pt colligi ex ipã
lr̃a vbi dicit ap/
pellatiõi q̃ iura/
mẽto ei⁹ debeat
derogare:qr ſine
iuramẽto tali ap
pellatiõi nõ ẽ de
ferẽdũ:p quã in
ſua iniq̃tate rema
neat.ĩ.c.px.&.s
eo.cõſuluit.&.c.
cuʒ ſit romana.
in fine.Berñ.
b ❡Reducen
dus:ſic.ĩ.de ſen.
excõ.ſacro.verſus fi.s.d offi.ordi.ad reprimendã.in fi.
Sed nunq̃d iterũ recipieſ iuramẽtũ ab eo ſtandũ mã/
dato eccleſie:cũ iam ſemel deierauit.Lau.dixit q ſic.
& eſt argu.optimũ.s.de maio.& obe.cũ in eccleſijs.ar.
ĩ.xxij.q.v.puuli.&.vj.q.j.q̃cunq.&.s.d p̃ſump.lr̃as.
ſed ibi nõ admittiſ ad iuramentũ.vt poſſit teſtificari
p aliq̃ in opprobriũ ipoꝝ q̃ piuri ſunt.ſic.s.de teſti.te
ſtimonium.Itẽ arg.ĩ.ij.q.vij.nõ põt.ſed illud intelli
giſ añq penitea t.L.dicebat:q aliã cautionẽ debeat
ab iſto recipe p̃ter iuramẽtũ.ſ.fideiuſſoriã cautionẽ vl'
pignoraticiã.ff.mã.ſi mã.§.vl.&.ff.d fideicõ.li.l.iij.§.
adijci.arg.illi⁹ decre.lr̃as.ſed illud loquiſ cũ ſuſpect⁹
eſt de hereſi.vñ eccl'ia recipit fideiuſſoriã cautionẽ ad
dãnũ illi⁹:& Ala.hoc idẽ ſentiebat.arg.s.de pcu.c.j.
&.s.de p̃ſump.ſcribã.Dico cũ Lau.q iterum iſti iura
bunt in cõfuſionẽ ipoꝝ:& qr forma eſt talis:q cũ iura
mẽto abſoluaſ.ĩ.de ſen.excõ.ex tenore.&.c.cuʒ deſide/
res.in fi.&.c.ſuper eo. c ❡Quod pro poſſe:alias
nõ cõpelliſ.xiiij.q.vj ſi res.&.xxij.q.viij.peſſimã.ĩ.de
vſu.cum tu.qr impoſſibile p̃ceptũ non obligat.ff.que

ſen.ſine ap.reſcin.Paulus.ſi.s.de pac.c.vlti.Berñ.
PReterea. ❡Sũmaſ vt in rubro:ſed ſupple ad
tex.idem eſſe de antea cõmiſſis ſi nũc de illis ac/
cuſaſ.vt in.c.ad hec.s.eo.&.c.ꝓpoſuit.ĩ.eo. Due ſunt
ptes.ſcda ibi:duximus.Ab. d ❡Grauia:maxime
qñ ſi ſup articu
lo aliquo appel.
facta eſt ad ea q̃
poſtea emergũt
non extendiſ:qr
in alijs remanet
ſub iuriſditione
iudicis ſui.ĩ.e.p/
poſuit.&.s.e.cũ
teneamur. ergo
multofortius ap
pellatio illos nõ
defendit in enor
mibus: vt.ĩ.eo.
ꝓpoſuit.
e ❡Iniquita/
te:ſic.s.e.ad no
ſtraʒ.&.c.cũ ſit.
in fi.&.c.puenit.
&.c.conſuluit.

COnſtitu
tis in p̃.
❡Prima ps de
ciſe narrar factũ
ſcda dat iudices
ibi. Ioq. Pre/
mitte q vacãte
iſta eccleſia ca/
thedrali cõueni/
entib⁹ oib ad q̃s
ſpectabat electio
archidiacon⁹ no
minauit quendã
conſociũ eligen/
duʒ in epiſcopũ:
fuit obuiatum &
cõtradictũ a reli
quis ne eligereſ
cum eſſet excõi/
catus ac fuit in/
terpoſita appel/
latio ſi ſecus fieret.Sed hac appellatione non obſtan
te archidiacon⁹ cũ q̃buſdã pauci d caplo pceſſit ad ele
ctionẽ iſti⁹ epi:& appellationẽ inſ poſuit ne i p̃iudiciũ
iſti⁹ electiõis attẽtareſ aliq̃d:hac ſcda appellatiõe nõ
obſtante reliqui facientes maiorẽ partẽ pceſſerunt ad
electionem & quẽdã aliũ eligerũt:vtraq electio deuo/
luta fuit ad ſedẽ ap.& papa mãdat vt i lr̃a ↄtineſ.Ab.
f ❡Excõicatiõis.idẽ eſſet ſi ſuſpẽſus eẽt:nã ſuſpẽſi &
excoicati nec eligere ne eligi poſſunt.s.de ↄſue.cũ dile
ctus.&.s.de elec.cũ inter.&.ix.q.j.nos in hoiem.arg.
contra.ĩ.de cleri.excom.mi.ſi celebrat.ſed ibi ſoluitur.
g ❡Noiationem:ſi fuit ſimplex nominatio nullũ ius
fuit acquiſitum nominato.s.de elec.q ſicut.et.ij.q.vj.
nominationes.vnde nullum potuit impedimentũ pre/
ſtare ſequenti electioni. h ❡Maioris.s.de elec.
qr ꝓpter.&.c.eccleſia vr̃a.vbi de h. i ❡Nõ obſtãte
appellatiõe:qr fruſtra iplorat legis auxiliũ q̃ cõmittit
i legẽ.ĩ.e.an ſit.ĩ.d vſur.qr fruſtra.ff.d mio.auxiliũ.in
fi.s.d elec.bone.ĩ.de imu.eccle.c.vl.&.C.d re.cre.gene
raliter.§.i.ar.ĩ.s.de elec.ↄſiderauimus.&.c.auditis.

Dicas ꝙ h̄ ꝑoꝛ noīatio ſiue fuerit electio ſiue noīatio. nulla fuit trib⁹ de cauſis: q2 poſt appellationē inter/poſitā ⁊ poſt denūciationē excōicatiōis. cuȝ excōicati electio ipſo iure nulla ſit ⁊ a longe minoꝛi pte. alia ꝑo quaſi a tota eccl'ia. vñ merito ꝓualuit ⁊ appellationeȝ obijcere ille non poterat. cuȝ ipſe appellatiōi non detulerit. vt. s̄. ꝺ elec. bone. ⁊. ĩ. e. an ſit.

P Ropo. ℂ Scd̄m intellectū intrinſecū ſūmat̄ vt in rubꝛo. Et ꝑmo ponit̄ ꝯſultatio: ſcd̄o rn̄ſio. Secūda ibi: ſup quo.

a ℂ In alijs. Et ita patet: ꝙ appellatio nō eximit appellantē a iuriſditiōe iudicis: niſi in eo tm̄ ſup quo appellat̄. s̄. e. cū te neamur. et. c. ad h̄. ⁊. ĩ. e. paſtoꝛalis. §. verum.

b ℂ Nō debet: h̄ verbuȝ dȝ neceſſitatē iportat. ſ. i. xj. q. iij. debēt vñ ſi appellans vult eū recuſare. pōt q2 ſuſpect⁹ eſt: vt h̄ dicit. et s̄. eo. ad hec. alioquin ſi nollet eū recuſare tenet̄ coꝛā illo rn̄dere: q2 ſuus iudex eſt: ſȝ qd ſi appellaui a delegato. ⁊ pēdēte appellatione iteꝝ dat̄ iudex ꝯ me in alia cā. nunqd poterō ipm̄ recuſare ꝑpter ipam appellationē? dicas ꝙ ſic arg. iſtius. c. Dicas ꝙ hec recuſatio pendēte ꝑoꝛi appellatione eſt in pēdenti: nā ſi ꝓnūciet̄ appellationeȝ tenuiſſe apparet ꝙ eū grauauit: ⁊ ſic admittit̄ recuſatio in ſcd̄a cā: ar. ĩ. eo. poſtremo. Si aūt ꝓnūciat̄ male appellatuȝ appet. ꝙ illū nō grauauit. vñ remittit̄ ad ꝑmū iudicē. ĩ. e. c. cū in eccl'ia. ⁊. c. vt debit⁹. ⁊ ſic nō poterit eū recuſare ĩ alia cā.

c ℂ Manifeſto: habes h̄ ꝙ in notoꝛijs nō ē loc⁹ recuſatiōi: ſicut nec appellatiōi: s̄. e. cū ſit. ⁊. c. ꝑuenit. ⁊. c. ꝯſuluit. arg. ꝯ. iij. q. v. q2 ſuſpecti. ſed illud de manifeſtis non notoꝛijs. hic vero de manifeſto qđ eſt notoꝛiū. Bern̄.

Q Ua fronte. ℂ Sūmat̄ vt in rubꝛo ſm̄ vnum intellectū: quē opoꝛtet limitare: qn̄ excōicatio n̄ fuit lata ꝑ manifeſta ꝯtumacia vel offenſa: q2 tūc nō dȝ abſolui niſi ſatiſfactiōe ꝑcedēte: vt in. c. ex parte. j. ĩ. ꝺ verbo. ſigni. Scd̄m aliū intellectū pōt ſic ſūmari. Appellās ab excōicatione pōt petere abſolutionē ab excōicatoꝛe a quo appellauit nō obſtāte appellatione ſua vel appellatione interpoſita ꝑ aduerſariū ne abſoluat̄. Nō tñ iſte tex. intellectus multum cōgruit lr̄e. Diuidit̄: ꝑma pars rep̄hendit q̄rentē: ſcd̄a ibi: ſane. ipſius duplici q̄ſtioni rn̄det. Abbas.

d ℂ Peruertere: nā iure poſſet ei dici: peccaſti: quieſce: arg. iij. q. vij. §. tria. ⁊. §. ſūt āt. ꝑ. idē teſtat̄.

e ℂ Canonicū: q2 hm̄oi

Ĩ q̄ nō cadit excuſatio nec ſuſpitio: vt q2 ĩponit̄ pena iurĩ ſurgēs ĩpo facto. C. XXIIII

P Ropoſuit nob. m. clericus tu⁹: ꝙ ſepe ꝯtingit: vt cū alijs ſup aliqua cā a appellat: in alijs cauſis: in qb⁹ nō nō ē appellatū: rn̄dere recuſet. ℂ Sup q̄. t. t. Rn̄. ꝙ licet ꝑ illa appellatiōe: nō minus teneat̄ in alijs ſup q̄bus appelatū nō eſt: rn̄dere: iudex tñ a q̄ appellat̄: q2 illi b oīno ſuſpect⁹ ē: euȝ nō dȝ ad rn̄dēdū ſup alijs ꝯpellere: ni c ſi ꝑ crimīe adeo graui ⁊ manifeſto: q̄ ĩpo actu merito ſit dānādus. Idem cantuariē. archiepo. Abſoluit̄ excōicatus cautione recepta licet aduerſari⁹ vel excōicatoꝛ ne abſoluat̄ appellet. Ca. XXV.

Q Ua fronte nos cōſulere valeas: nō videm⁹: d cū dicarĩ oꝛdinē iurĩ ꝑuerte e re: iā em̄ nō ĩ eccl'ia: ſicut ē canonicū ⁊ honeſtū: nō etiā in palatio: nō in camera tua: ſȝ f in camera regis: ꝯ debitū iuris: ⁊ pōtificalis officij dignitatē: epoꝝ electiones diceris cōfirmari: ⁊. ĩ. ℂ Sane ſiqs g ꝑ ꝯtumacia vl' alia q̄libȝ cā: interdicto vl' excōiatiōe tenetur aſtrict⁹: ⁊ offert ſe ad iuſticiā. ꝺ his ꝑ qb⁹ ſn̄iaȝ ĩpaȝ excepit. iudex eū (ne in excōi h catiōe decedat) abſoluere poterit: etiā ſi pars aduerſa ne abſoluat̄ ap. obſtaculū interponat: ab ipſo tñ ante abſo i lutionē ſufficiēti cautione recepta. ꝙ vl' ĩ pn̄tia ro. pō. ad cuius audientiā appellat̄: ſi maluerit aduerſarius: vl' coram iudice cui cauſam delegauerit: iuris pareat eq̄tati. k De his etiam qui conquerū tur. ſe irrationabilit̄ excōicatiōi vl' int̄dicto ſuppoſitos.

ſpūalia in eccl'ia. ſiue capitulis ad h̄ deputatis fieri debent. xxiij. di. in noīe. ⁊. ij. q. ij. ꝑceptuȝ. ⁊. xxiij. q. vlti. cōuenioꝛ. ⁊. s̄. ꝺ elec. cū terra. ⁊. c. ꝙ ſicut. ⁊. ĩ. ꝺ imu. ec. c. j. ⁊. c. cū eccl'ia. arg. ꝯ.

f ℂ Debitū iuris: ꝯfirmatio em̄ cāe ꝯgnitionē deſiderat: vt. xxiij. di. illud. xlvij. di. ꝺ petro. ⁊ io ꝺ plano expediri non pōt. iij. q. iij. §. ſpacium. ⁊. §. a iudice. ⁊. ij. q. iij. §. notādū. ꝑ. itē ꝑ tribunali. ⁊ nō ꝺ plano. ⁊. ff. ꝺ offi. ꝓcōſul. nec q̄cq̄. C. ꝺ ſen. ⁊ interlo. om. iudi. cū ſententiā. ff. ꝺ reg. iu. oīa q̄cunq̄. ⁊ talia fieri nō debent: niſi ꝑmiſſa diligenti examinatiōe tā ꝑſone q̄ȝ ꝺ mō electionis. s̄. ꝺ elec. nihil eſt. ⁊ fieri nō debēt ſine ꝯſilio capl'i ſui. vel maioꝛis partis. ĩ. ꝺ his que fi. a pre. la. ſine cōſen. c. nouit. ⁊. c. quanto.

g ℂ Qualibet non manifeſta: q2 ſi aliqs ē excōicat⁹ ꝑ manifeſta offēſa nō abſoluit̄ ante ſatiſfactioneȝ. ĩ. ꝺ verbo. ſigni. ex parte.

h ℂ Decedat: quia ꝑpter peccatū homo citius etiā moꝛi ꝓſumit̄. xj. q. iij. epiſcopi ſi ſacerdotali. in fi. ⁊ argu. xij. q. j. c. ij. tollit de⁹ malos de medio: ne peccatū eoꝛum augeat̄. xxiij. q. iiij. ea vindicta. ver. magni ſancti viri. ſicut tollit bonos ne malicia mutet intellectū eoꝛū: de pe. di. iiij. ſi ex bono. ⁊ ideo ꝑpter periculū moꝛtis nō admittit̄ hic appellatio: nec in his q̄ dilationeȝ nō capiūt: vt. ff. ꝺ ap. reci. vel nō. l. vlti. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. ⁊. §. ſunt quoꝛuȝ. ꝑ. ſiqs auſus. C. ꝺ ſepul. vio. l. vl. ⁊. ff. ꝺ fer. l. j. §. ij. ⁊. l. ſoler. Preterea nil depit aduerſario ſi abſoluat̄ ⁊ ei ꝓdeſt: quo caſu nō eſt eius malicie indulgendū. ff. ꝺ rei ven. in fundo. ⁊. ff. ꝺ aqua. plu. ar. in ſūma. §. item varijs. ſic ꝑpter periculū moꝛtis citius abſoluit̄. ĩ. ꝺ ſenten. excom. ſacro. et. c. nuper

i ℂ Cautione. ergo non iuratoꝛia: quia nomine cautionis ſimplex pꝛomiſſio intelligitur. C. ꝺ verbo. ſigni. ſancimus: immo iuratoꝛia cautio pꝛeſtatur in abſolutione: cum illa ſit foꝛma eccleſie generaliter ſtatuta. ĩ. ꝺ ſenten. excom. ex tenoꝛe. ⁊. ca. cum deſideres. et. c. ſuper eo. immo in caſu iſto cum excōmunicatur quis quia nō paret iuri: non debet abſolui. niſi pꝛeſtita cautione ſufficienti: ꝙ iuri parebit: ſicut cum reſtituitur poſſeſſio. s̄. ꝺ ſequeſtra. c. j. in fine: ſed in alijs excōmunicationib⁹ ſufficit iuratoꝛia alias videret̄ fieri iniuria aduerſario.

k ℂ Conquerunt̄ coꝛā ſuperioꝛe excōicatoꝛis qui per ſimplicē querelam de excōicatione cognoſcere poteſt. s̄. ꝺ offi. oꝛdi. ad repꝛimendaȝ. ⁊. ĩ. ꝺ ſen. excō. ſacro.

a illud idē dicimus.etiā ſi hi q̄ huiuſmodi ꝓtulerūt ſniam: ad ſe.ap.duxerit appellādū.

Idem in cōcil'.laterañ.

Prelat⁹ ſubditū ſuſpendere vel excōicare non debet niſi monitiōe p̄miſſa:nec ſubdit⁹ cōtra diſciplinā eccl'iaſticam appellare nō pōt maxime ſi ē religioſus.hoc primo. Et iudex a q̄ p̄figit terminū appellāti ad appellationē ꝓſequē dam:infra que ſi nō ꝓſequit̄ iudex a quo reaſſumit iuriſditionē: hoc ſc̄do: appellās ꝟo nō ꝓſequēs appellationē ſuā ᵹdēnat̄ i expēſis appellato h̄ ꝓſeqn̄ti: h̄ tertio.XXVI

Reprehenſibilis: et.ī. Preſenti decreto ſtatuimus:vt nec plati.niſi ca b nica commotiōe p̄miſſa :ſuſpēſionis vel excōicatiōis ſen c tētiā ꝓferāt in ſubiectos.ni d ſi forte talis ſit culpa:q̄ ipſo ſuo facto:ſuſpēſiōis vl' excōi e catiōis penaꝫ īducat. ¶ Nec ſubiecti cōtra diſciplinaꝫ eccleſiaſticā:in vocē ap.erumpant. ¶ Si ꝟo q̄ſq̄ ꝓ ſui neceſſitate:crediderit appellā f dum:cōpetēs ei ad ꝓſequendam appellationē termin⁹ p̄figat̄:infra quē ſi forte ꝓſeq̄ g neglexerit :tunc ep̄us libere ſua aucte vtat̄. ¶ Si aūt in q̄cūq̄ negocio aliq̄s appellauerit :⁊ eo q̄ appellat⁹ fuerit veniente:qui appellat veni h re neglexerit :ſiquid proprium habuerit:cōpetētē illi re cōpēſatione faciat expēſarū: vt hoc ſaltē timore territ⁹:in grauamen alteri⁹ non facile quis appellet. ¶ Precipue vero hoc in religioſis volumus obſeruari .ne religioſi i cum pro aliquo exceſſu fuerint corrigendi:contra regularem prelati ſui et capituli diſciplinaꝫ appellare preſumant:ſed humiliter ac deuote ſuſcipiant : quod pro ſalute ſua fuerit eiſdem iniūctū.

Idem. Iudex a quo non obſtante appellatione cognoſcit de cauſa ſi appellans nō ꝓſequitur:hoc primo.Et iudex vt ſuſpectus recuſat⁹ poteſt alteri cauſam cōmittere: hoc ſecundo.Ca.XXVII.

Ad hec:⁊.ī.Cū a te ſup aliqua cā fuerit appellatū:fas tibi ſit appellantes k ap.re.cōpellere:vt vel appellationem interpoſitā proſequant̄.vel coram te iuris pareant eq̄tati. ¶ Aut ſi alter l utra partiū te ſuſpectū habuerit:te inſiſtente iudicem eligant:qui ꝓpoſitaꝫ inter eos valeat dirimere queſtionē.

Idem Saleſburgeñ.ep̄o.

Si canonic⁹ ad reſidentiam monit⁹ appellat ſtatuit̄ ſibi termin⁹ ad appellationē ꝓſequēdā.⁊ interim deſeruit̄ beneficio p vicariū de fructib⁹ beneficij ſuſtentandū ⁊ ſi appellationem non proſequit̄ vel reſidentiam non facit priuatur prebēda.Ca.XXVIII

Peruenit ad nos:q̄ cuꝫ N.eccl'ie tue canonicū m vt in ea reſidētiā faceret monuiſſes :in appellationeꝫ ꝓ

a ¶ Illud idē:q̄ abſoluat̄.ſ.nō obſtāte appellatiōe illi⁹ q̄ ipm̄ excōicauit:arg.ᵹ.ī.e.ſollicitudinē.Sot.ibi.

Reprehēſibilis. ¶ Quinq̄ ſūt dicta tex. Secundū ibi:ſubiecti. Tertiū ibi:ſi vero. Quartū ibi:ſi aūt.Quintū ibi:p̄cipue ꝟo.Ab. b ¶ Cōmotione.trina.ſ.illa em̄ dicit̄ canonica . xvj. q . vij.oēs decime. et.xvij.q.iiij .de p̄ſbyteroꝝ.de canonica admonitiōe habes.ḡ.de iudi.nouit. ⁊.ij. q.j.ſi peccauerit. ⁊ ſiq̄s ea omiſſa aliquē excōicauerit per vnū menſem ingreſſuꝫ eccleſie ſibi nouerit interdictū.ī. de ſen.excom.ſacro.⁊ in odiū p̄latoꝝ qui excōicabant nō p̄miſſa admonitione cōtra iſtud ᵹcil'. emanauit illa cōſtitutio.ſacro.et c.cū medicinal'. q̄ imponit ipo iure penā illā platis. c ¶ Proferant.tenet tñ licet ᵹ hoc faciāt. xj.q.iij. ſententia paſtoris. niſi in duob⁹ caſib⁹.ī.ō ſen.excō.p tuas. vbi habes duos caſus:tertiū habes in.c.ſtatuimus.⁊ quartum habes.xxiij.q.j. audiuim⁹. et ſic ſunt q̄tuor caſus in quib⁹ non tenet ſuia paſtorꝫ. d ¶ Ipſo ſuo genere.i.ipſo facto.ḡ.eo.ꝓpoſuit.i ſi.vt.xvij.q. iiij.ſiq̄s ſuadente.lxxxj.diſ.ſiq̄s ſacerdotū.⁊.c.ſi q̄s āmodo.j.q.j. repiuntur.⁊.ī.de ſen.excō.ſi cōcubine.c. nup.tūc em̄ poſſunt ſine admonitiōe ⁊ ſine pena illi⁹ ᵹſtitutiōis ſacro puniri. e ¶ Nec ſubiecti:q2 ſubiecti ᵹſtitutionē illā nō ſeruabāt:imo indifferent̄ appellabāt nō expectata aliq̄ admonitiōe ⁊ nulla cā p̄miſſa.alia etiā cōſtitutio edita ē ᵹ ipos q̄ illis iponit ſilētiū.ī.e.cū ſpāli.⁊ ſic patet q̄ ſubditi ᵹ eccleſiaſticā diſciplinā nō appellāt.niſi grauarent̄ iiuſte ſm tenorē illi⁹ ᵹſtitutionis cū ſpāli. f ¶ Cōpetēs.ſm tenorē illi⁹ decre.ḡ.eo.cū ſit.ſi expoſuit cām ꝓbabilē ſue appellatiōis ante ſniam.ī.e.vt debit⁹.poſt ſniam non eſt neceſſe allegare aliquā cām. g ¶ Tūc ep̄s q2 perinde eſt ac ſi nō appellauerit.ḡ.eo.cū ſit .⁊.ī.eo.ſepe. h ¶ Propriū. punit̄ appellans q̄ nō ꝓſequit̄ ap. in expēſis alteri pti ex eo q̄ ipm̄ ad iudiciuꝫ ꝓuocauit ⁊ ñ venit. ⁊ ſi ꝓuocat⁹ fuiſſet p ꝓcuratorē nō ad tractādaꝫ litem. ſed ad impetrandas litteras aduerſari⁹ de legitime ꝓſequēte ad totā cām ſimiliter condemnatur.quia non venit ſufficiēter .ī. e.nicolao.ſed ſi nō habebat ꝓprium alias punieſt ſm arbitrium iudicis.xiiij. q.vj.ſi res.⁊.ḡ. de do.⁊ cōtu.finem.in fi.ſi.ff.ō iudi.eū queꝫ temere.ḡ.ō reſcꝑ. ceteꝝ.⁊.c.vlti. i ¶ Regularē. ſic.ḡ.e.ad nr̄aꝫ. vbi de hoc.

Ad hec. ¶ Duo ſūt dicta.Sc̄m ibi aut ſi.Abbas. k ¶ Cōpellere. ſub alternatione vt dictū eſt.ḡ.e. ᵹſuluit.⁊.c.peruenit.ſic alternatiue cōpellit̄ q̄s ad ᵹtinentiā :vt xxvij.q.ij.multorū. l ¶ Suſpectū.⁊ ita ordinarius pōt recuſari de hac ſuſpitione.tene q̄d dr̄.ī. e.cū ſpāli.⁊.ḡ.ō fo.ᵹpe.ſiq̄s.B.

Peruenit ¶ In prima ponit̄ deciſa ᵹſultatio.In ſecunda rñſio.ibi: cum autem: que tria facit que per ſe patent.Abbas. m ¶ Reſidentiaꝫ.quam quilibet cleric⁹ de iure communi facere debet.vij.q.j.ſiquis i clero.et.xcj.di.eleutherius.ī.de cleri.non reſiden.ex tue.quia nonnulli.niſi iuſta cauſa excuſetur:puta infirmitate vel ſi abeſt de licentia prelati ſui.ī.de cle.non reſi.relatum.

a ¶ Fruſtratorie. ⁊ ita admittit᷑ hec fruſtratoria appellatio q̄ hodie non recipit᷑ niſi cā ꝓbabilis exponat᷑ in appellatiōe. ī. eo. vt debit⁹. ⁊. c. cū ſpāli. ⁊. c. interpoſita. b ¶ Arripiat: termin⁹ iſte dat᷑ ad iter arripiendū nō pſentandū ſe iudici. de h̄ dictū eſt. ſ. eo. ꝑſonas. ad h̄ tn̄ pcſe nō pōt ꝯpelli. C. de ap. eos. in fi. ſʒ ſub alterna tione vt ſepi⁹ dictum eſt.

ipſa. de q̄ decreto fit h̄ mētio. ⁊ ī. de iude. multoꝝ. ⁊. c. iudei. ij. ⁊. c. cū ſit nimis. ⁊ ſic ptʒ ꝙ appellatio q̄ fit ꝯ leges vel canones nō ē aliquaten⁹ admittēda. ī. de cle. non reſi. c. relatū. Bern̄.

A ꝺ hec. ¶ Idē dicit ꝙ. c. meminim⁹. ⁊. c. ſuggeſtum. ſ. eo. Vel ſpāli⁹ vt ī rubro: Sed vtꝝ hodie miſſio nūcij aliqd opet᷑? dicam plene. in. c. vt debitus. ī. eo. Ab.

c ¶ Aſſignes. ſed exꝗ̄ appellatio ei⁹ admittit᷑: q̄re dicit papa: ꝙ bñficia illius alij interim aſſignent᷑ cū appellatione interpoſita q̄ recipit᷑ nihil inouari opoꝛtet ij. q. vj. §. appellatiōe. h̄ ideo. fit. q2 eccl'ia interim nō debet carere ſuffragio clerici. ⁊ ideo ne ſeruitium eccl'ie ꝑ pter appellationem illius diminuatur: ſubtrahitur illi bñficiū ⁊ aſſignat᷑ alij q̄ interim officiet eccleſiā vice ſua. quia fruſtratorie videbat᷑ appellatio. Bern̄.
d ¶ Priues. ex hoc patet ꝙ qui ī eccleſia ſua nō vult facere reſidētiā: pōt a plato ſuo ea priuari: niſi iuſta cauſa fuerit impeditus. q̄re reſidere nō poſſet. ī. de cle. nō reſi. inter q̄ttuoꝛ. ⁊. c. vlti. de hac materia dictū ē. ſ. vt lit. nō cōteſt. q̄m frequēter.

ruperit: ⁊. ī. ¶ Cum aut em a Fruſtratorie dilatiōis cā videat᷑ dict⁹ canonic⁹ appellaſſe. mādam⁹ q̄ten⁹ eū ſtudioſe moneas: vt in eadē eccl'ia reſidentiā faciat: vel infra terminū eam ꝓſecutur⁹ iter ad b nos arripiat veniendi: interim vero alicui honeſte ꝑſone: vices eius ī eccl'ia ꝑtaxata cōmittas: ⁊ ei d̄ beneficijs c illi⁹ aſſignes. vn̄ poſſit ꝯgrue ſuſtētari. ꝙ ſi prelibatus. A. alteꝝ iſtoꝝ adimplere negle d xerit. tu de ꝑbēda ſua priues eundē. ⁊ eā alij idonee ꝑſone ꝯcedas. Idem. A iudice iuriſditionē exequente nō appellatur. Caplm. XXIX.

C Onſuluit nos tua fra. vtꝝ ſit appellatiōib⁹ deferēdum a rege frācoꝝ ꝑ iudeis. interpoſitis vt mancipia detineāt chriſtiana? ⁊. ī. e ¶ Non ꝯuēit vt ꝑ hmōi appellationibus: ab obſeruatione decreti debeas abſtinere Idem Ienuenſi archiepiſcopo. Qui ante citationem vel noticiam litterarum miſit nuncium ad papam appellare pōt ne delegat⁹ pcedat ſec⁹ ſi poſt. XXX.

A ꝺ hec ſicut aſſer᷑: ⁊. ī. Vn̄. ꝙ iudex ſi ei conſtiterit appellātē anteꝗ̄ ptes eſſent f citate: vel delegatio cauſe ꝑueniſſet ad ipſum: qui ap. interponit obſtaculum: nunci g um ad ſe. ap. deſtinaſſe: facte debet ap. deferre: ſed ſi poſt citationem fuerit deſtinat⁹: ſatis poteſt exequi quod mādatur. Idem. Qui non detulit appellationi interpoſite ad papā mittitur cum litteris oꝛdinarij ad curiā puniēd⁹. C. XXXI

h D E prioꝛe: ⁊. ī. Ceterū ſi prefatus canonicus prioꝛem ꝓpter ſuas enoꝛmitates manifeſtas: que ipſum notabilē reddunt: ad ſe. ap. appellauit: ⁊ ipſe tali ap. deferre contēpſit: eū cum litteris tuis veritatē cōtinētib⁹: i de tanto exceſſu ſatiſfactuꝝ: ad ſe. ap. venire compellas. Idem. Contra cōſtitutiōes reglares appellatio religioſum nō defendit. C. XXXII

k Q Uia nos: ⁊. ī. At abbates: qui de aliq̄ pu l blica infamia publice reſper m ſi ſunt: aut conuicti: deinde n in cōmuni capitulo cōmoniti: prelationi cedere noluerunt: appellandi non habeant facultatem. Idem. Iudex a quo poteſt prefige

f ¶ Delegatio: id ē cognitio delegatiōis facte. g ¶ Ad ſe. ap. deſtinaſſe: hodie nō admittit᷑ tal' appellatio. q2 ſi hr̄et litteras eodem negocio nō ꝓdeſſet: ſi nōdū eſſent iudici preſente. ī. e. vt debitus. ſi. habes. ſ. c. meminimus. vbi de hoc.

D E prioꝛe contēpſit ex h̄: ꝙ ſi platus modū excedat ī coꝛrectiōe ꝙ bñ admittit᷑ appellatio a tali coꝛrectione. ſ. de of. oꝛ. licet al's coꝛrectiōe nō appellat᷑. ſ. e. ad nr̄aʒ et. c. reꝑhēſibil'. vl. rn̄. ⁊. ī. eo cum ſpeciali. in fi.
i ¶ Exceſſu: ⁊ ſic ptʒ ꝙ q̄ nō defert legitime appellatiōi: dʒ puniri vt ſi cleric⁹ fuit deponi dʒ. ij q. vj. vt decreto ſi laicus. xxx. pōdo auri mulctet᷑.

C Onſuluit. ¶ Cōis diuiſio. Scōa ibi: non conuenit. Et intellige hanc litteraʒ duob⁹ modis. Primo ꝙ cū epus cōpelleret iudeos vt dimitterēt mācipia chriſtiana in ſua libertate: cum nō ſit licitum eis ſm iuris diſpoſitionē habere ſeruos chriſtianos appellabatur ab eo ꝑ regē francoꝝ qui interponebat appellationē in fauoꝛē iudeoꝝ a quib⁹ foꝛte multa cōmoda percipiebat. Scōo modo poteſt intelligi ꝑ nō appellabat hic rex. ſed appellabat᷑ ab eo qui tanꝗ̄ miniſter eccleſie cōpellebat iudeos vt dimitterēt ſeruos chriſtianos ⁊ vtraꝗ̄ lec. poteſt adaptari littere: nec mutatur iuris diſpoſitio. nā vtroꝗ̄ caſu appellatio erat contra diſpoſititionē iuris merito non erāt admittēda. Ab.
e ¶ Pro hmōi appellatiōib⁹. Huiuſmodi appellationib⁹ nō ē deferēdū ꝯ canonicas ſanctiōes. liiij. di. mā

C. de ap. quoniam iudices.
Q Uia nos. ſupple ſtatuimus. l ¶ Infamia de qua purgare ſe nequeunt. y. q. v. preſbyter. ſi. ī. de ſymo. de hoc. m ¶ Conuicti: de plano etiam oꝛdine iudiciario per omnia non ſeruato. ī. de accuſa. olim. q2 regulares hmōi de facili poſſunt a ſuis adminiſtratiōibus amoueri ⁊ ex leuibus cauſis. ī. de accu. qualit᷑ ⁊ qn̄. in fi. ⁊ ī. de ſymo. ꝑ tuas. in fi. n ¶ In cōi caplo: q̄d facere debēt abbates ⁊ ꝑoꝛes d̄ triēnio in triēniū. ī. d̄ ſta. regu. ī ſingul'. ⁊ ſi ſpōte cedere noluerit tūc pſidētes caplo denūciēt epo dioceſano q̄ ipm̄ remoueat. ī. de ſta. reg. ī ſingul'. ⁊. c. ſe. §. j. ⁊ ī tali caſu nō hʒ locū hec appellatio ꝯ hmōi coꝛrectionē: maxime cū publice ſint īfamati: vt ꝑ talē appellationē remaneāt infamia. ſi. ſ. eo. conſuluit. ſic ⁊ a pena legis appellari non poteſt. ff. de verbo. ſigni. l. antepe.

Ad aures ¶ Aduerte: q₂ iſtud. c. nõ eſt ex toto ſupfluũ. nam loquit in delegato de quo nõ habebamus tex. ita aptum. Ab. a ¶ Termin⁹: hoc iam ſepi⁹ dictũ eſt. ſ. eo. pſonas. ⁊ c. ſe. ⁊ ĩ. e. ſepe. ⁊ c. oblate. q₂ pinde eſt ac ſi non eſſet appellatum.

d₂. Ab. g ¶ Ad eos: vt. ij. q. vj. §. vl. ⁊ c. ſi eps accuſat⁹. ⁊ C. de ap. eos q̃. ⁊ ĩ. de ſen. ex. p tuas. Cõtra. ſ. ð excep. olim. in fi. h ¶ Partes. i. ps appellãs: q₂ nõ obſtãte ꝯdictiõe alteri⁹ ptis pt appellãs redire ad ꝓorez iudicẽ. ĩ. e. interpoſita. §. j. tñ condẽnabit appellãs aduerſario i expẽſis alti pti: ſi ꝯdicẽte aduerſario reuertit ad eũ iudicez vt ibi dicitur.

Ad audi. ¶ Qui. ſe et ſua ꝓtectioni pape ſũmittit licet verbũ appello non exꝓmat: intelligit appellaſſe. h. d. Vł ſũma meli⁹ ſic i rubro. Primo narrat factũ. In ſecundo dat iudicem. ibi: licet autem. Abbas. b ¶ Eccleſie: q̃ eſt ꝓpria cõpoſtellane eccłie. c ¶ Ex ſimplicitate: vnde parcendum ei fuit. lxxxvj. diſ. tãta. ⁊. ff. ð iuriſ. om. iudi. ſiquis id §. doli. et. ff. ſiquis in ius vo. nõ ie. l. y. §. j. C. de teſta. l. vlt. ⁊. ſ. de pſcrip. ſup lrĩs. d ¶ Noſtre ꝓtectioni: ar. ꝯ. ĩ. de ꝓuile. ex parte. vbi nõ eximit licet aliqs habeat lrãs ꝓtectiõnis dñi pape a iuriſditione ſui iudicis. Sol. ibi loquit ð generali ꝓtectione: hic ſpãlis fuit ꝓtectio q̃ obtinuit vicẽ appellationis: ⁊ ꝓterea ibi cõſtat illos ſubeſſe ſuis ꝑlatis. hic ſacerdos iſte non erat de iuriſdictione zamorẽ. ep: imo dicebat ſe ſubeẽ eccłie ſancti Jacobi cõpoſtel. ⁊ erat i poſſeſſiõe libertat ⁊ allegabat ſup hoc ꝓuilegiũ cõpoſtellane eccleſie. q̃re ſnia zamorẽñ. nõ tenuit: vnde ſine cãe cognitiõe ius ſibi dicere nõ debuit in pſbyꝛez illũ: ipo em facto appellauit: arg. ĩ. e. dilecti. ⁊. c. vt noſtrũ. e ¶ Cognitione: delegata a papa: q₂ ipẽ nõ poſſet cognoſcere de h: an iuſta cã fuiſſet hmõi ꝓtectio vł nõ: ⁊ an hr̃et iuriſditionẽ in ipm: q₂ nemo ius ſibi dicere põt. C. ne qs in ſua cã. l. vna. Berñ. f ¶ Tenere: ⁊ ſic nulla fuit ſnia tãq̃ a nõ ſuo iudice lata poſt hmõi ꝓtectionez ac ſi verbũ appellatiõis expꝛeſſiſſet. ſic. ĩ. de ſen. excõ. p tuas.

re terminũ appellanti ad ꝓſequendam appellationem. quo lapſo reaſſumit iudex iuriſditionem. Ca. XXXIII.

Ad aures noſtras: ⁊. ĩ. Appellanti ad ꝓſecutionẽ. ap. termin⁹ cõgru⁹ ꝑfigat: infra quẽ ſi ap. non fuerit ꝓſecutus: extunc cõpellatur ſtare iudicio delegati.

Idem Abuleñ. epiſcopo.

Si precedente grauamie qs ſummittit ſe protectioni ſuperioris habetur pro appellante dummodo ſeruauerit ea que in appellatione ſunt neceſſaria. Ca. XXXIIII.

Ad audientiã noſtram noueris perueniſſe. q zamoneñ. epiſcopus. S. preſbyterum eccleſie ſancti Jacobi zamoreñ. multiplicit moleſtare: tandem idem preſbyter: ſe ⁊ eccleſiam noſtre protectioni ſubiecit: ⁊. ĩ. ¶ Licet autem predictus preſbyter: ex ſimplicitate forte ver. ap. non expreſſit: quia tamẽ poſtq̃ ſe et ſua noſtre protectioni ſubiecerat: non debuit ſine cauſe cognitione: aliqua ſententia condemnari: mandamus quatenus ſi ita tibi conſtiterit: ſententiam quam prefatus epiſcopus in eundum preſbyterum tulit: denuncies non tenere.

Idem ar. Terreconñ.

Cauſa non eſt ad iudicem a quo remittenda appellatione adhuc nõ iuſtificata niſi de ptiũ ꝯſenſu. C. XXXV.

Acceptã conqueſtione canonicoꝛũ papilloñ. ⁊. ĩ. ¶ Non debet ad eos cã remitti: niſi partes conſenſerint a quibus noſcit appellatum. Lucius. iij. Sualtito lincoñ. epiſcopo.

Delegatus etiam datus cũ clauſula appellatione remota. recuſari põt ſi eſt conſanguineus impetrantis. vel ſi fuit aduocatus eius in illa cauſa. Ca. XXXVI.

Poſtremo. f. a. litteris preſentibus intimam⁹ q ſi cauſa alicui fuerit delegata: qui conſanguineus ſit illius qui litteras impetrauit: aut in eodem negocio aduocati officio functus: vł ex alia iuſta cauſa ſuſpect⁹: huiuſmodi delegatus non immerito poterit recuſari: q̃uis appel. remo. fuerit ei negocium delegatum.

Idem Nouicen. epiſcopo.

Sententia interdicti non ſuſpenditur per appellationez ſequentem. Ca. XXXVII.

Ad hec: quoniã ſub interdicto aliqui cõſtituti appellãt. ⁊ deinde illð ſeruare ꝯtẽnunt. qd̃ i hoc caſu ſuandũ ſit: ꝯſulere voluiſti.

Poſtre. mo ꝯſanguine⁹: ſ₃ vſq₃ ad quem gdũ itelligim⁹ iſtã ꝯſanguitatẽ? videt q vſq₃ ad ſeptimũ: q₂ vſq₃ ad illũ gdũ ſuccederet illa aliis õfficietib₉. xxxv q. v. ad ſedẽ. i ꝑma colũ. vñ cum remãeat effectio pt recuſari vſq₃ ad illũ gdũ. in q̃ poſſet ei ſuccedere: arg. ꝯ. q₂ hodie cõſanguitas vltra q̃rtuz gdũ ñ extẽdit. ĩ. ð cõſan. ⁊ affi. ñ d₂. ar. illi⁹ ꝯſtitutionis nõ d₂. poſſe dici: qð vltra q̃rtũ gdũ nõ poſſet recuſari vt ſuſpect⁹: ſ₃ certe honeſti⁹ reputo: q in ſupioꝛib₉ adhuc repellat: q₂ ſp affectio et dilectio ꝑma remanet et ſuccederet ei: vt dictũ ẽ. modica em cã repellit iudicẽ: puta familiaritaſ. ſ. ð of. de le. iſinuãte. ⁊ piculoſũ ẽ ſub iudice litigare ſuſpecto. iij. q. v. q₂ ſuſpecti. ⁊. C. ð iud. apriſſimi. Quid ſi iudex equalit eẽt ꝯſanguine⁹ vtriuſq₃. tũc par affectiõis cã ſuſpitiõez remouet. ff. ð ritu nup. nõ ſolũ. §. de vno. Itẽ remouerẽt iudex: ſi eſſet dñs impetrantis. ſ. de offi. deleg. cauſamq₃. vbi plures caſus notant. Item de h plures inuenies. ſ. vt lit. nõ ꝯte. accedẽs. Itẽ ſi ab ipo appellat i alia cã. ſ. e. ad hec. ⁊ c. ꝓpoſuit. ð eo q h d₂: ⁊. ſ. ð of. dele. cãz q̃. ⁊ i decre. pdi. accedẽs plene iuenies ð h. b. k ¶ Aduocati: q̃ em fuit aduoct⁹ in cã: poſtea i ea iudex eẽ nõ debet aut aſſeſſoꝛ ne affectiõis ſue aduocationis memoꝛ incoꝛrupti iudicis nõ poſſit nomẽ ꝓferre. C. de offi. aſſeſ. nemo. in fine. Berñ.

Acceptã. ¶ Diuidit i duas ptes. Scðã ibi. non

Ad hec. ¶ Cõis diuiſio. Scðã ibi. noueris. Ab.

a ¶ Interdictū. Nō. ꝙ excōicatio ⁊ interdictū eq̄parant in h̄ vt ſicut excōicatio poſt appellationē non tenet. ī. de ſen. ex. ꝑ tuas. ita ⁊ interdictū emiſſuʒ ꝑ appellationē ſubſequētē nō ſuſpēdit vt h̄ patet ⁊ econuerſo. ī. e. paſtoralis. niſi ſub ꝯditiōe ponat interdictū ſiue ſentētia feratur medio tp̄e pōt appellari. ī. e. ꝑterea: ⁊. ī. e. dilect⁹. §. q̄r. Sed qd̄ ſi aliq̄ eccl'ia interdicta eſt ⁊ ep̄s ſuſpēdat ad tp̄s interdictū: vt ī ea celebret: ſi qſ tūc appellat nunqd valet appellatō? videt ꝙ nō: licet relaxet interdictū ad tp̄s vt in ea celebret: interdictum tñ eſt: ⁊ ī interdicta eccl'ia bñ celebrat. ī. de ꝑui. cū ⁊ plātare. §. ꝙ ſi. ⁊. c. vt ꝑuilegia. s̄. de of. ordi. irrefragabili. et excōicatis etiā pōt ꝑdicari. ī. de ſen. excom. rñſo. ⁊. c. cum voluntate. §. rñſo. nō eīm ē nouū interdictū. licet eius executio ſuſpendat: ar. ff. d̄ pre. ca. ſʒ ſi manēte. ff. d̄ pecul. peculiū. §. ſi ere. ⁊ ita appellatio non ſuſpēdit interdictū: et ſic ep̄s pt̄ ſuſpēdere ſuū interdictū. nec pt̄ appellare medio tp̄e: ⁊ hic dicunt Lau. Vin. et. Tan. contradicit. ī. eo. dilect⁹. §. quia. Et aliȷ̄ dixerūt ſicut Guil. naſo. ꝙ epiſcopus nunq̄ꝫ pōt ſuſpēdere ſuū interdictū quin tollat illud ex toto: vnde ſi tūc appellet. ⁊ iuſta ſit appellatio: defendet ꝑ appellationē: ⁊ illud qd̄ inducunt ꝑdicti doctores ad h̄ ꝓbandū nō ꝓbat hec decre. cū ⁊ plātare. q̄r illud fit auctē ſpeciali dñi pape: vñ aliȷ̄ ad conſequētiā trahere nō pñt vt poſſint facere ꝙ celebret ī eccl'ia interdicta: de facto tñ ſeruat opinio ꝑdictoꝝ doctorū. ⁊ ꝙ h̄ poſſit fieri ꝓbat. ī. eo. dilectis. §. q̄r. vbi de hoc. de appellatione facta dū ſuſpēdit interdictū: dic vt nō. ī ꝑdicto. §. q̄r. Dixit Tan. ꝙ ſi eccl'ia interdicat. tale interdictū pōt ſuſpēdi. ſʒ ſi hō interdicat tale interdictum nō pōt ſuſpēdi: quin tollat in totū: q̄r non poteſt eſſe in eccl'ia ⁊ extra eo tp̄e. ſed non credo ꝙ ep̄s poſſet dare alicui ꝑuilegiū celebrādi in eccleſia intedicta: qꝛ illud ꝑtinet ad papā. b ¶ Declinare. ī. e. paſtoral'.

¶ Mouerꝭ igit: ꝙ ſicut poſt appel. excōicari non poſſunt a ſic interdictuʒ nequeunt: cui ante ap. eos conſtat ſuppoſitos b declinare. Clemēs. iij.

Judex appellationis remittit appellātē ⁊ cām ad ꝑoreʒ iudicē niſi ſibi ꝯſtiterit a grauamīe vel iniuſta ſentētia fuiſſe appellatū. C. XXXVIII.

Qm ī eccl'ia: ⁊. ī. Accepim⁹: ꝙ qdā clerici de Sua. occaſione iudicij tui: ꝙ c velle obſuare ſe iactāt: Lico niē: ep̄i iudicꝭ ordinarij: ſine cā rōnabili cognitiōe euitāt. ¶ Vñ mādam⁹: q̄ten⁹ ſi qñ ꝯtigerit aliquē de clericis: a ꝑfato ep̄o ad tuam audiētiā appallare: nō añ appellationē admittas. quā tibi ꝯſtiterit: eā vl' a grauamīe vel iniuſta ꝯdēnatiōe porrectā: alioquin ip̄m ad ꝑdicti ep̄i audientiā remittas ap. re. ei⁹ iudicio pariturum. Idem.

Si appellās qui nō ꝓſequit redit ad iudiceʒ a q̄ ⁊ iterum grauatur: non obſtāte ꝑma deſertione poteſt iterum appellare. Ca. XXXIX.

DIrecte nob̄ tue lr̄e demōſtrarūt: ꝙ cū ī tua p̄ntia cā cuiuſdā mr̄imōȷ̄ tractaret: ī q̄ ꝑs viri ꝯſāguitatꝭ vīculū opponebat: ⁊ ꝑs mulierꝭ ad ſe. ap. appellaſſet: nec appellatiōeʒ ſuā ꝑfixo termino fuerit ꝓſecuta poſtmodū i ea renūciante ap. quam fecerat: tu ī cāe ꝯgnitiōe ꝓcedēs de parētela teſtimonia receꝑiſti: vex q̄r mulierꝭ ꝑs: itex appellauit: poſtulās vt x ad calculū ſnīe ꝓcedere valeas edoceri. ¶ Rñdem⁹ igr̄ ꝙ lʒ k iux decretū late. ꝯci. poſtq̄ꝫ ī termīo ꝓſequēde ap. ſtatuto appellās ſuā ap. nō fuerit ꝓſecut⁹ auctē tua libere poſſis vti: tñ q̄r itex appellauit (cū ſc̄m iura ei licuit in eadem cā l bis appellare) ſe a iuriſdictione tua fecit exemptā: ꝑſertim cū h̄ ad ſeꝑatiōnē matri m monij: qd̄ eſt res fauorabil': intētio viri ꝓcedit. Celeſtinus. iij.

Sententia excōicationis ſuſpēſiōis vl' interdicti lata ſub ꝯditiōe ſuſpēdit: ſi ante conditionis euentū fuerit appellatū. Ca. XL.

cātuarieñ. d ¶ A grauamīe exꝑſſo ī appellatiōe. ī q̄ caſu tantum tenet appellatio ante ſententiam. ī. eo. vt debitus. ⁊. c. cum cauſaʒ. in fi. ⁊. c. dilecto. e ¶ Iniuſta cōdemnatione: in caſu iſto cum appellat a diffinitiua ſententia non eſt neceſſe cauſam exprimere. niſi ꝙ dicat appello ab iniuſta ſententia: ⁊ tūc debet ſuperior cognoſcere: vel aliȷ̄ cōmitere ſc̄m arbitriū ſuum. f ¶ Alioquin: id eſt: ſi appellatio non ſit legitima: remittit ad illū a quo appellauit vt ꝓcedat in cā cū appellauit a grauamine vel qd̄ exequat ſententiā quā ip̄e ſuperior confirmauit. ⁊ ſic eſt h̄ op. arg. ꝙ iudex ap. qui cōfirmat ſnīaʒ quā ali⁹ tulit: nō deat ip̄aʒ mandari executioni: ſed ꝑm⁹ de hac materia tractatur. s̄. de offi. dele. paſtoralis. §. ꝑterea. g ¶ Remittas al's cauſa ad euʒ a quo appellatū eſt remitti non debet: niſi de cōſenſu appellantis. s̄. e. accepta. et. ī. eo interpoſita. §. ij. h ¶ Eius iudicio: ita ꝙ omne ius ſaluuʒ ſit ei contra quem fuit appellatum. vt ſi tunc fuit minor: nūc aūt factus ſit maior. iure minoris vtetur. ff. de mino. l. inter vtile. j. reſponſo.

Directe. ¶ Summatur vt in rubro. Et eſt caſus nota. Cōmunis diuiſio. Secunda ibi: reſpondemus. Abbas. i ¶ Renunciante. s̄. de offi. delega. gratum. ipſo enim facto renunciauit appellationi teſtes producendo. ſic. ī. de his que fi. a maio. par. ca. ex ore. ī. de priuile. ſi de terra. et. c. accedentibus. k ¶ Latera. concilij. s̄. eo. reprehenſibilis. et. ī. e. ſepe. ſic. C. de tēp. ap. l. vl. §. vl. Ber. l ¶ Appellare ſcd̄o: ſic. ij. q. vj. ſi qs in q̄cūq̄ꝫ. ⁊. C. ne li. in vna ea dēq̄ꝫ. l. vna. ⁊ qd̄ dicit appellare ſcd̄o: ītellige a diffinitiua ſnīa: a q̄ ſcd̄o appellare ꝑmiſſū ē ⁊ ñ vltra. ī. e. ſua. ⁊ vt dicūt iura ꝑdicta. ⁊ h̄ idē locū hʒ añ ſnīaʒ ſi grauaret qs pluries ſuꝑ vno articulo. ſcd̄o poſſet appellare etiā ſuꝑ illo: īmo añ ſnīam ſi grauaret qs poſſet appellare pluries q̄ꝫ ſcd̄o vel tertio vel q̄rto: quotiēs ſuꝑ diuerſis articulis grauaret. q̄r ſuꝑ vnoquoq̄ꝫ articulo licitum eſt appellare ſi grauet. m ¶ Res fauorabilis. ī. qui ma. accu. poſ. videt. Berñ.

Qm in eccleſia. ¶ Primo narrat factū. Secūdo ꝓuidet. ibi: vnde. Ab. c ¶ Obſuare: qd̄ d̄ iure facere nō pñt niſi ꝑ appellationē: ⁊ ī aliȷ̄s certꝭ caſib⁹ q̄ notat. s̄. d̄ of. ordi. paſtoral'. loqt papa archiepō

Preterea requiſiti fuimꝰ: ſi quis iudex ita ꝓtulerit ſentẽtiam: niſi ſempꝛonio a infra. xx. dies ſatiſfeceris: te excõmunicatũ vel ſuſpẽſum: interdictũ eẽ cognoſcas: ille in quẽ ferẗ ſnia: medio tẽpore appellãs: ad diem ſtatutũ minime ſatiſfecerit: vtrũ ille ſentẽtia tali ligeẗ: aut interpoſitione appel. tutꝰ exiſtat. ¶ Videẗ aũt uobis ꝙ hmõi ſentẽtiã: ap. obſtaculũ debe b at impedire. Idem. Si per reſcriptum cõmittãẗ plures articuli cõnexi ⁊ in vno remoueaẗ appellatio intelligiẗ remota etiã in alijs: hoc ꝑmo. Et cã ſuſpitiõis ꝓponenda ẽ corã iudice qui recuſaẗ ⁊ ꝓbanda corã arbitris: hoc ſecundo. Capitulũ. XLI.

Secũdo req̃ris: cũ pluribus articulis in vna cõmiſſiõe poſitis: in vno tm̃ cõtingit appellationẽ expꝛ̃ſſe vetari: vtrũ appellatio teneat: ſi ſuꝑ alijs fuerit appellatũ: in q̃.t.r. ꝙ cũ ſm beatũ Gꝛe. c ṽba intẽtioni deſeruiãt. ⁊ h̃ ſit noſtra intentio: vt de omnibꝰ articulis qui in cõmiſſione ponunẗ: iuſticia ſuũ cõ d ſequaẗ effectum: in omnibꝰ appel. intelligiẗ interdicta. Nihil eñ intereſt: vtrũ inhibeaẗ ꝑmo: an ſecũdo: medio e an in fine: cũ ſic̃ vtriuſꝫ iuris argumẽta nos docẽt: ea q̃ in ꝑncipio ad mediũ: ⁊ ad finẽ: illa ṽo q̃ in medio ad finem atꝫ ꝑncipiũ: ſepe referri cõtingat. ¶ Tercio poſtulas edoceri: et. ĩ. Cõ.t.t.rñ. ꝙ cũ aliq̃s iudicẽ ꝓponit ſe hr̃e ſuſpectũ: ſuſpitiõis cãm coram f eodẽ allegare teneẗ: h̃ ptes vt g ĩ aliq̃s nõ valde remotos cõ h ueniãt: ꝑ eundẽ iudicẽ debẽt cogi: corã q̃bꝰ ſi cã ſuſpitiõis i ĩfra terminũ cõpetẽtẽ ꝓbata nõ fuerit: tũc demũ aucte ſua iudex vteẗ. Quod ſi corã ipiſ cã ſuſpitiõis ꝓbata fuerit: cãe co k gnitiõi ſuꝑſedere tenebiẗ recuſatꝰ. ipa nãꝫ rõ dictat: qꝛ

Preterea. ¶ Subtilis deciſio ⁊ multũ allegabilis. Et ſummaẗ vt ĩ rubꝛo: inherẽdo ṽbis litere vt ſic ſatiſfaciat cuilibet lec. Pꝛimo poniẗ cõſultatio. Secũdo rñſio ibi: videẗ aũt. Ab. a ¶ Satiſfeceris. q̃d ſit ſatiſfacere: habes. ff. q̃ ſatiſda. cogã. l. j. ff. de pig. ac. ſi rẽ alienã. §. oĩs. Lau. b ¶ Impedire et ita ſuſpendiẗ ſnia que nõdum tenet. Nõ eñ tenebit niſi extãte ↄditõe. ĩ. de ſen. excõ. a nobis. ſ. ex quo aũt teneret nõ ſuſpenderet eius effectus ꝑ appellationeʒ. ĩ. eo. paſtoꝛalis. in fi. ar. contra. qꝛ vbicũꝫ cõditio extiterit perinde habeẗ ac ſi ab initio pure cõtrahaẗ. ff. q̃ po. in pig. ha. l. potioꝛ. ⁊ ita ſentẽtia excõmunicatiõis ſub ↄditione p̃t ferri: ⁊ ſtatim currũt tẽꝑa appel. vñ ſtatim appellanduʒ eſt ante diẽ conditionis: vt hic patet ſic ⁊ alie ſnie ſub ↄditiõe poſſunt ferri: ſʒ ibi infra decẽ dies ẽ appellãduʒ poſt decẽ dies nõ audiẗ appellãs. lʒ adhuc non extet cõditio. ij. q. vj. biduũ. ⁊ illud nõ. ꝙ ſi pendẽte cõditione efficiaẗ de alieno foꝛo is in quẽ lata eſt hmõi ſnia: puta qꝛ tranſtulit domiciliũ alio loco nihilominꝰ ligatus erit exiſtẽte cõditione: niſi ante cõditionẽ appellauerit. ar. C. d̃ teſta. manumiſ. ſtatu liberis. ar. op. ad h̃ ſ̃. de fo. compe. c. penul. Lau.

Secũdo. ¶ Diuidiẗ ꝑncipaliter in duas partes ſicut duo ſunt dicta: ſecũdum ibi. Tercio. Abbas c ¶ Intẽtioni. xxij. q. v. humane. ⁊. ĩ. de ver. ſig. intelligentia. d ¶ In omnibꝰ. ĩ. e. inq̃ſitioni ↄtra. Solue. hoc contra q̃d dicit hic locũ habet. cũ eſt vnũ negociũ ꝑncipale: ſed plures articulos cõtinet pendẽtes ex negocio ꝑncipali exemplũ pone. ſ̃. de reſcrip. cũ dilecta. ⁊. ſ̃. de offi. dele. venerabili. Illud autẽ q̃d diciẗ. ĩ. eo. in decre. Gꝛegõ. inq̃ſitioni loquiẗ cũ plura ſunt negocia oĩno diuerſa in vna cõmiſſione cõtenta. Exemplũ pone de hoc. ij. q. j. in ꝑmis. tunc licʒ ſit ꝓhibita ĩ vno nõ tñ eſt ꝓhibita in alio: niſi hoc dicaẗ in decre. Gꝛe. ar. ad h̃. ff. de mino. etiã. §. j. et. C. de repu. l. vna. ſʒ hodie ipo iure remota eſt appellatio. ĩ. eo. vt debitus. e ¶ Vtriuſꝫ iuris. canonici ⁊ ciuilis. xxxij. q. vij. apoſtolꝰ. ff. de pac. Itẽ quia. §. vlti. ⁊. ff. de ver. obli. ticia. §. j. C. fami. herciſ. quotiẽs. C. de pac. petens. ff. ſi cer. pe. lecta eſt. ff. de le. j. ſi ſeruꝰ pluriũ. in fi. f ¶ Eodẽ allegare. Nõ. ꝙ hec decre. loquiẗ de iudice delegato. ſed. ĩ. eo. cũ ſpeciali loquiẗ in oꝛdinario vnde no. ꝙ qui iudicẽ recuſare intẽdit: cãm iuſte recuſatiõis debet allegare corã ipſo: vt hic dicit: talẽ videlicet. que ſi eſſet ꝓbata deberet legitima reputari. ĩ. eo. cũ ſpeciali. ſicut in appellatiõe. ĩ. eo. vt debitus. ⁊ recuſatio danda eſt in ſcrip. ſ̃. de ꝓba. qm̃. ⁊ ante lit. cõte. debet ꝓponi cũ ſit dilatoꝛia. iij. q. iij. offeraẗ. ⁊. ſ̃. de re iudi. inter monaſteriũ. ⁊. C. de iudi. aptiſſimi. vel ſalteʒ. ĩ. terminũ ſtatutũ a iudice ad dilatoꝛias ꝓponendas. ſ̃. de excep. paſtoꝛal. niſi ex noua cauſa ſuꝑueniẽte pꝰ litẽ cõteſta. ꝓponi non poteſt. ſ̃. de offi. dele. inſinuãte. ſm leges põt ꝓponi vſꝫ ad. xx. dies vt in p̃dicta auc. offeraẗ. ⁊. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iu. auc̃. ⁊ cõſequẽẗ. cã ṽo ſuſpitiõis corã arbitris a ꝑtibus electis ẽ ꝓbanda. ſ̃. d̃ of. dele. ſuſpitiõis. ⁊. ĩ. eo. cñ ſpẽali. ⁊. ſ̃. de fo. cõpe. licʒ. j. Cauſa ṽo recuſatiõis non ꝓbata delegatus in cã ꝓcedat ea ṽo ꝓbata ſuꝑſedere debet iudex: nec amplĩꝰ ſe itromittat: cũ apparet ipm nõ hr̃e iuriſditiõʒ poſt ꝓnũciationẽ arbitroꝝ ĩ oꝛdinario ſecus eſt: qꝛ põt cõmittere cãm illã ꝑſone nõ ſuſpecte vel illã cãm remittere ad ſuꝑioꝛẽ. ĩ. eo. cũ ſpẽali. ⁊ ibi de hoc etiã in inuitis ꝑtibus: q̃d nõ poteſt delegatus: vt ibi notaẗ g ¶ In aliquos. i. arbitriũ vel arbitros: an tales veri arbitri dicanẗ: dictũ eſt. ſ̃. de offi. dele. ſuſpitionis. h ¶ Debẽt cogi. Ar. cõtra de iudi. ſi q̃s ex aliena: ſed ibi dubitaẗ an iudex ſit. hic aũt nõ. cũ conſtat de iuriſditiõe: ſed ꝑ̃tendiẗ recuſatio. Lau. i ¶ Terminũ cõpetentẽ. terminũ iſtũ nõ iudex ſʒ arbitri ſtatuere debẽt. ſ̃. de off. dele. ſuſpitionis. Hodie ṽo dʒ iudex aſſignare terminũ vt in decre. Inno. iiij. in hoc eo. ti. c. legitima. li. vj. T. Z. k ¶ Suꝑſedere. ↄtradicit. l. qꝛ licʒ iudex delegatꝰ recuſeẗ. põt cãm alij delegare. C. d̃ iudi. cũ ſpẽalis. ibi nõ ꝓbaẗ cã ſuſpitionis. ſed allegata ſuſpitiõe delegaẗ cauſa alij: ⁊ qꝛ non grauaẗ in aliq̃ ꝓbatione ꝑmittiẗ a lege: vt delegatus alij deleget: ſed hic neceſſe habet ꝓbare cãm ſuſpitionis. ⁊ ideo qꝛ in hoc grauaẗ releuaẗ pꝛobata ſuſpitione. vt amplĩꝰ nõ cõmittat iuito recuſatoꝛe: ⁊ nos aliud ſeruamus ſm canones. Certe lex illa non dicit ꝙ committere poſſit cauſam: ⁊ ſic non contradicit.

f

a ſuſpecti ⁊ inimici: iudices eē nō debēt. Idē. Nō tenet iu/ dex vel aduerſarius deferre ap. cui nō detulit appellās.

Ca. XLII

AN ſit deferē/ dū ap. illi⁹ quē aduer/ ſari⁹ de expoliatiōe p⁹ ap. le/ gitime interpoſitā: ſibi factā b patus ē incōtinēti cōuincere nos duxiſti p tuos nūcios cō ſulēdos. Rñdem⁹ ꝙ cū in eo q̄s puniēd⁹ ſit in q̄ delīq̄t: qui ap. deferre neglexerit: ſe c bñficio reddit ap. indignū. Inno. iij. illuſtri regi frācoꝝ. Merus executor nō recuſat nec ab eo appellat: niſi mo/ dū excedat: maxīe ſi ē dat⁹ cū clauſula appellatōe remota

Ca. XLIII

NOuit h. d. ille q̄ nihil ignorat: et ꝑ. Preterea inḟdicti ſentētiā d e cardi. nō edidit ꝟ poti⁹ publi cauit: nec fuit dictator ipſius f ſed ver⁹ executor. Vñ cū ſ̄m g ius: ab executorib⁹ appellari h nō poſſit: niſi forſan modum excederēt in exequēdo: nos etiā in lr̄is ſup ꝟ directis ad ipm: ap. curauim⁹ obſtaculū inhibere: appellationi ab eo inḟpoſite nō fuerat deferēdū. De ſuſpitiōis aūt obiectu lꝫ eū merito tibi ſuſpectū nō fuiſſe credam⁹: nō tñ ⁊ ſi fuiſ/ ſet ꝓpter appellationē inḟpo i ſitā ab eo deſiſtere debuiſſet ad qđ nō ꝓprio motu ꝟ nr̄o po ti⁹ pcepto ꝓceſſit. Idem. Si appellatio recipit a iudice vel ꝓbat a pte termin⁹ ad eā ꝓſequēdā pfixus obtinet vi cē pemptorij vt ī abſentē ꝓce dat ac ſi pemptorie fuiſſet ci tat⁹: nec talis termin⁹ ꝓueni ri poterit ab aliqua ptiū.

Ca. XLIIII

SEpe ꝯtingit ꝙ cū ad noſtrā audientiā appellat: ꝓpter defectū par k tis alterius: neq3 p ſe: neq3 p reſpōſalem idoneum appel. interpoſitam ꝓſequentis: vł l forſitan ex malicia reſponſa lis: mandatum procurato/ rium occultantis: lites que defacili poterant terminari: remaneāt indeciſe: cum fre/ m quēter iuris q̄ſtio moueat:

a Suſpecti. ⁊ inimici: ſic. iij. q. v. q3 ſuſpecti. ⁊. C. d iudi. apertiſſimi. Bern.

AN ſit. Habet duos intellec. Scdm ꝑmū pōt ſūmari dupliciṫ. Primo ſic. Appellatiōi ſue re/ nūciat q̄ poſt eā aliq̄d in ipi⁹ ꝑiudiciū innouauit. Vel ſic vt in rubro. Scdm aliū in/ tellectū nō ē de/ ferendū appella tioni illi⁹ q̄ ap/ pellationi aduer ſarij nō detulit. Secūda ps ibi: rñdemus. Ab. b Incōtinēti ſed q̄liter intelli gis illud incōti/ nēti an vſq3 ad triduū. C. de er/ ro. ꝯduo. l. vlti. an line interual lo. s̄. de teſt. co/ gen. ꝑterea. ⁊. s̄ de elec. q3 ꝓpter ⁊. s̄. d reſti. ſpo. lr̄as. ⁊. s̄. d teſti. veniens. ij. an ꝙ̄ cito pōt. ff. d ſta. libe: ſi peculium. §. vlti. et. ff. ad tertul. l. ij. §. ꝯſe ſtim. So. ꝟ pōt cōmitti arbitrio iudicis: vt dixit Alan⁹. Ego di/ co ꝙ hic ſupplē/ dū eſt maxīe q̄a idem eſſet ſi eō/ gruo tpe ꝟ ꝓba/ ret: quia fruſtra auxiliū legis im plorat q̄ cōmit/ tit in legē. s̄. eo. cōſtitutis. ⁊. s̄. d elec. bone. ⁊. ff. de mino. auxiliū. in fi. ⁊ hic exp̄ſſe diciṫ niſi ipe ſe ſponte obligaret vt hoc ꝓbaret incōtinenti: q3 poſſet renūciare iuri ſuo. ſimile. s̄. de reſti. ſpo. c. j.

c Indignū. nūquid ille qui nō detulit appellatiōi in vna cauſa repelli debet in alia a bñficio appellatio/ nis: arg. ꝙ ſic. s̄. de excep. cū eccl̄iaſtice. ⁊. s̄. de elec. bo ne. in fi. ⁊. ꝑ. de vſu. q3 fruſtra. ff. ꝙ quiſq3 iuris. l. iij. §. hec pena. Rñ. nō debet in alia cā ab illo vel ab alio re pelli. ⁊ ſufficit ꝙ ſemel punit⁹ eſt: ar. s̄. de elec. cum in cūctis. §. clerici. ⁊. c. cū vintoñ. Et hic habes ꝙ q̄s pu/ niṫ in eo in q̄ delīq̄t. ſic. ꝑ. de iurepa. paſtoralis. ⁊. s̄. de tempo. ordi. litteras.

NOuit ille. Habet duos intellectus. Scdm ꝑmū hoc intēdit vt in rubro. Scdm aliū intelle ctū hoc dicit. A iudice ſuſpecto nō recediṫ p appellati/ onē niſi modū excedat. Secūda ps ibi: de ſuſpitōnis. Pro intellectu ꝑmitte ꝙ ꝓpter diſcordiā olim verten/ tē inter regē francie ⁊ regē anglie: papa mādauit cui/ dā legato q̄ erat in ptibus francie vt totā terrā regis ſupponeret interdicto. Cōtra interdictū poſtea ꝓmul/ gatū rex francie allegabat tria. Primo ꝙ ille legatus tpe publicatiōis erat extra legationē ſuā. Ad hoc re/ ſpondeṫ in. c. nouit. de offi. lega. Secūdo opponebat ꝙ is ab ipo legato appellauerat. Tercio ꝙ ipm habe/ bat ſuſpectū. Ad iſta duo rñdeṫ hic. Ab. d Non edidit. ſꝫ dñs papa tulit ſniam illā. e Publicauit. ſic ⁊ Achati⁹ nō fuit dictator noui erroris: ſed veteris imitator. xxiiij. q. j. achatius. ⁊. xij. diſ. pceptis. et. ꝑ. de feu. c. y. ſi. ꝑ. de p̃/ uile. q3 intentio/ nis. qui eñ rem pducit in lucem poti⁹ rē declarat ꝙ̄ aliq̄d noui ſfa ciat. ff. d acq̄. re. do. adeo quidē. §. cū q̄s. i fi. ff. de teſt. heredes. §. j. ff. ſi ſer. vē. ſicuti. §. diſtant. al's ſed queriṫ. f Scdm ius. tā canōicū ꝙ̄ ci/ uile. s̄. d re iudi. ꝙ ad ꝯſultatōeꝫ ⁊. ij. q. vj. §. ſunt q̄ꝝ. ꝟ. ab execu/ tore. ⁊. C. quoꝝ ap. nō reci. l. ab executore. g Ab execu/ toribus. Hoc in telligendū eſt d mero executore qui nullā habet cognitionē: ſed tm̄ executōeꝫ. s̄. de offi. dele. pa/ ſtoralis. §. quia ꝟo. vbi de hoc. ⁊ s̄. ti. ꝓxi. decete/ ro talis fuit iſte. h Modū ex ce. ſic. s̄. ti. ꝓxi. ꝙ ad ꝯſultatiōꝫ vbi de hoc. i Debuiſſet. ex ꝟ videṫ ꝙ ſic nō poſſet appellari a mero executore: ita nō pōt recuſari. s̄. e. ſup eo. ⁊. c. ij. §. iij. ſꝫ ſi nō eſſet merus executor bene poſſet appellari ab ipo ⁊ recuſa/ ri. Jo. ſed videṫ potius dicere littera iſta: ꝙ ſi quis ap lat a ſuſpecto ꝙ ꝓpterea non debet dimittere quin ꝓ/ cedat: quia primo recuſatio eſt proponenda: ⁊ ſi iudex illaꝫ nō admittat ſi ſit iuſta: tunc eſt appellandū: quia tunc ipſum grauat. ſuſpitio eñ ꝓponenda eſt ſ̄m for/ mā illi⁹ decreti. s̄. e. ti. ſcdo reqr̄is. et. ꝑ. eo. cū ſpāli. B.

SEpe. Diuidiṫ. Prio ponit ꝯſtitutōis cām. Se cūdo ſtatuit ibi: q3 tamen. In q̄ ſex facit. Primo ſtatuiṫ vt appellatiōe recepta termin⁹ habeat vicem pemptorij. Secūdo ibi: qđ ſi forſitan: quid ſi interpo: ſita ꝓuocatio nō fuerit recepta. Tercio ibi: ſaluis. ſal/ uat queſtiōes diſponētes ſup deſertiōe appellationis. Quarto ibi: quicq̄d. declarat primū dictū hui⁹ cōſtitu tionis. Quīto ibi: ſi q̄s: punit ꝓuenientē terminū ho/ minis. Sexto ibi: hoc aūt: ꝯſtitutionē determiat. Ab. k Alterius. ſ. appellātis. l Reſpōſalis. ſic vi/ deṫ ꝙ negligentia ſiue dolus ꝓcuratoris noceat domi no ꝟ de dictū eſt. s̄. vt lit. nō cōteſta. c. j. m Que/ ſtio. De hoc poteſt habere plura exempla. ſ. vtrū laic⁹ vel aliq̄s in minorib⁹ ordinibus cōſtitutus eligi poſſit

cuius apud nos ꝓbationes neceſſarie in contrario non exiſtunt. et interdum etiam a facti queſtio: de leui poſſet partib⁹ pñtib⁹ compꝛobari. b Unde licet in lateran. cōcil. fuerit cōſtitutū: vt ſi in quo c cūqꝫ negocio aliquis appellauerit: et eo ꝗ appellat⁹ fuerat veniente: qui appellauit venire neglexerit: competētem illi recōpenſationem faciat expenſarū: vt hoc ſaltē timoꝛe deterritus: in grauamen alteri⁹ nō facile ꝗs appellet. ¶ Quia tamen ꝓpṫ hoc queſtiones pꝛogant: p̄ſenti decreto ſtatuim⁹. vt ſi hmōi appellatio: vel a iudice recepta vel a ꝑte fuerit appꝛobata: poſt terminū appella. p̄fixum edicti ꝑemptoꝛij d vires obtineat: ita videlicet e vt ex tunc in abſentem perin f de pꝛocedatur: ac ſi ꝑemptorie vocatus ad iudicium extitiſſet. ¶ Quod ſi foꝛſitan interpoſita ꝓuocatio: malicioſe recepta vel appꝛobata nō fuerit: cū cōſtiterit legitime ꝓuocatū: nihilomin⁹ eā vigoꝛem volum⁹ obtinere. g ¶ Saluis cōſtitutionib⁹ de ꝓuocātib⁹ poſt ſniam ꝓmulgatis. quibus ap. ſuas ꝓſequi non curantibus poſt terminū appel. ꝓſequende p̄fix h um: rata manet ſnia que fue

ad dignitatē vel minoꝛ.xxv.an.vel aliquis poſſit habere plura bñficia de iure cōi de h̄ nulla ꝓbatio apud papā eſt neceſſaria cū ipe habeat ius in ſcrinio pectoris ſui.C.de teſta.l.oim. a ¶ Facti queſtio. Queſtio facti qñqꝫ pñtib⁹ ꝑtib⁹ de leui poſſet ꝓbari puta ꝑ cōfeſſionē ꝑtiū vel ꝑ inſtrumēta q̄ haberent. vel ꝑ teſtes p̄ſentes. b ¶ In lateranen.ſ.e.rep̄henſibilis. Bern. c ¶ Appellauerit. Iſtud no. ꝙ qui appellat: ſi appellatio ſua recipiaṫ a iudice vel ab aduerſario appꝛobeṫ: teneṫ illā ꝓſeq̄ ſufficienter q̄ꝫtū ad totū negociū alias ſi nunciū mittat ād impetrādum: tm̄ vel nullū mittat ꝑte altera ꝓſequēte cōdemnabiṫ in expenſis alteri ꝑti.j. eo nicolao.ʒ.c.interpoſita.§.j. alias ſi nō appꝛobeṫ appellatio a iudice aut ab aduerſario ſufficit mittere ꝓcuratoꝛē ad īpetrādū: lꝫ altera ꝑs ſit p̄ſens.vt in decre.interpoſita.§.j.ſecus eſt de appellato qꝛ ei nō imponiṫ ꝓſequēdi neceſſitas niſi venire velit vel ſolus vel cū aduerſario. vt.ij.q.vj. appellatoꝛe: et pōt negligere cām ſi vult cū ſine ipo poſſit cā ap. tractari ſi cōtumax fuerit.C.ꝺ tēp.ap.l.vl.§.illud eo. ꝑus citato.j.e.ꝑ tuas.ʒ no.ꝙ qui appellat a ḡuamine: cauſam in ſcriptis aſſignare teneṫ.ʒ petat apl'os in quib⁹ iudex cām expꝛimat appellatiōis.ʒ cur appellatio nō ſit ad miſſa.vel ſi foꝛſitā appellatiōi ſit delatū: poſtea ſtatuat terminū appellanti.ʒ ſi appellat⁹ voluerit: ꝑtes debēt ꝑ ſe vl' ꝓcuratoꝛes iſtructos ad cāꝫ detractādā accedere: qꝫ ſi appellās nō fecerit reputabiṫ nō appellās: ʒ ad pꝛimū iudicē remitteṫ ʒ in expēſis ꝑti alteri cōdemnabiṫ: ʒ ſi appellat⁹ hoc ꝯtēpſerit: ipe in expenſis cōdemnabiṫ.vt.j.eo.ti.in decre.inno.iiij. cordi nobis eſt.j.e.ti.li.vj. d ¶ Obtineat.ipa appellatio ſiue termin⁹ ſtatutus a iudice ad ipam ꝓſequendā erit loco ꝑemptoꝛij vt eo elapſo ꝓcedat iudex in cā: ſi non fuerit appellationē ꝓſecut⁹. e ¶ Abſentē.hoc pōt intelligi de appellāti ʒ appellato. f ¶ Ac ſi ꝑemptorie vt ſi lis nō eſt cōte.excōiceṫ reus abſens ꝗ appellauit vel mittaṫ actoꝛi in poſſeſſionē eā rei ſeruande: ſi lis ē cōteſ.pōt ferri diffinitiua ſnia ſi liqueat de cā: vel ſi nō liqueat cōſtituaṫ ver⁹ poſſeſſoꝛ.ſ.de do.ʒ ꝯtu. ꝓut.ſ. vt lit.nō ꝯte.qm̄.§.in alijs.Si actoꝛ eſt abſens ꝗ appellauit: ꝓcedat ꝯ ipm ad teſtiū receptionē. ʒ ad diffinitiuā ſniam: vt.ſ.de dolo cām q.ꝓut no.in decre. ꝓut. Itē in alio hꝫ appellatio ſilitudinē cū citatione ꝑemptoꝛia: vt ſicut ꝑemptoꝛie citat⁹ ꝗ nō venit nō auditur appellans.xxiiij.q.iij.ꝺ illicita.ſimiliter nec appellans qui non ꝓſequiṫ appellationem.ſ.eo. ꝑſonas.et ca.cum ſit romana. In hoc tamen differunt quia ꝑemptoꝛie citatio iudex poteſt facere gratiam.ſ.de offi.de leg.conſuluit. Sꝫ ſi quis nō ꝓſequiṫ appellationē. ſtatim tenet ſententia.vt.ſ.eo.c.cū ſit.nec amplius auditur appellans: vt ibi diciṫ.ʒ hic ver.ſaluis ꝛc.ʒ hoc intellige cū notū eſt hoc iudici ꝙ appellans nō eſt ꝓſecutus appellationē in termino conſtituto ʒ ipe nō cōparet in pñtia iudicis in ipo termino: alias nō poteſt ꝓcedere cōtra abſentem. g ¶ Saluis cōſtitutionibus.h̄ reſpicit id quod dixi.ſ. ver. ex tunc in abſentē ꝓcedaṫ ꝛc. ſed hic poſt ſententiam ſtatim rata manet ſententia.ʒ ꝓcedit iudex ad executionem tantū ſed tunc ante ſentētiam ali⁹ eſt modus pꝛocedēdi vt dictum eſt in notula illa vt ſi lis non eſt cōteſtata ꝛc. Bern. h ¶ Sentētia ſic.ſ.eo.cum ſit romana.ʒ.ij.q.vj.appellatoꝛe. Qui em̄ nō ꝓſequiṫ appellationē fingitur nō appellaſſe.C.de tēp.ap.l.vl.§. vl. vnde etiā retro notatur infamis.ff.ꝺ his qui no.infa.furti. Sꝫ nūquid eſt idem in ſnia excōicationis vt ſi aliq̄s fuerit excōicat⁹ poſt appellationē ʒ eā nō ꝓſequiṫ: an tūc rata maneat ſnia excōicationis.vt fingaṫ nō appellaſſe: videṫ ꝙ ſic: qꝛ retro notaṫ infamia ꝗ cōdēnaṫ de furto. nec ꝓſequiṫ appellationē. vt in.l. p̄dicta furti. Sꝫ h̄ nō eſt verū in ſnia excōicationis: qꝛ aut appellatio tenuit aut non.ſi tenuit excōicatio lata poſtea ipo iure nulla fuit.j.de ſen.ex.ꝑ tuas.ʒ ita ſiue ꝓſequiṫ appellationē ſiue nō: nō efficiṫ poſtea aliqua.ff.de regu.iur. ꝙ ab initio.ʒ.xvj.q.iij.§.pōt.vltra vnā colū. Si appellatio nō tenuit ꝗ excōicatio poſtea facta ſtatim tenuit.ʒ aliud eſt in ſnia excōicationis q̄ꝫ in alijs: qꝛ effectus aliarū ſniarū ſuſpendiṫ ſi appelleṫ.ff. ad turpil. l.j.in fi. Sꝫ effect⁹ excōicatiōis nō ſuſpēdiṫ ꝑ appellationē.j.eo.paſtoꝛalis. Ex hoc ſequereṫ abſurditas: ſi aliq̄s retro eſſet excōicat⁹: ſequereṫ em̄ ꝙ aliq̄s canonice elect⁹ eſſet ʒ tñ caſſanda eſſet electio ei⁹ facta medio tp̄e. Jo. ſed pone aliquē ep̄m depoſitū ſtatim poſt ſniam appellat: appellatione pendēte excōicat ſubditū ſuum: nūquid talis excōicatio tenet? Vin. dixit ꝙ ſi ep̄us nō appellauit: vel ſi appellauit ʒ nō fuit appellationem ꝓſecutus: excōicatio nō tenuit: ar.l. p̄di.ff.de his ꝗ no.infa.furti.qꝛ fingiṫ nō appellaſſe.C.ꝺ temp. ap.l.vlti.§.vlti.ſi fuerit ꝓſecut⁹ ſiue confirmetur ſententia ſiue nō tenuit excōicatio. L. dixit ʒ melius ꝙ ex quo appellauit remāſit in officio ſuo quia qui appellat non dicitur condemnatus.ff.de pe.l.ij.§.vlti. ʒ integer eſt ſtatus eius: vt interim fungatur honoꝛibus.ff. de ap.interpoſita.ʒ.ff.nihil.inno.l.vna.§. integer. et ideo ſiue pꝛoſequatur ſiue nō ꝓſequatur appellationē excōmunicatio tenuit.ʒ hoc ſm p̄dictam rationē quā Jo. aſſignauit.ſi vero non appellauit acquieuit ſnie.

⁊ ſic p ſniam amiſit omnē iuriſdictionē. vñ ſi tulit po/ſtea ſniam nulla fuit. a ℭ Abſente ꝓponi. Hoc vult dicere lr̃a iſta. ſicut abſens ꝑemptorie vocat⁹ q̄ nõ po tuit venire iuſta de cã detentus audit allegãs impedi mētū ſuū ita ꝙ reuocat ꝙ ꝯ eū factū eſt. ſ. ti. ꝓxi. cum bertoldus. ⁊. ff. de iudi. ſi ꝑtor. ⁊. iiij. q. v. quiſ/q̄s. ſic appellãs ſi nõ potuit ap/pellationē ſuam ꝓſequi infra ter minū cõſtitutū audit volens ꝓ bare impedimē ſ. e. cū ſit roma na. ⁊. cū ex rõne ⁊. C. de tē. ap. l. vl. §. illud. b ℭ Preueni/ens. hoc intelli/git de t̃mino ſta tuto a iudice vl̃ ab appellãte ſe/cus eſt in termi no ſtatuto a le/ge quē põt quis preuenire. ij. q. vj. appellatore. dū tñ appellat⁹ nimiū nõ ꝑcur rat vt appellan tē in cõmiſſione impetrãda ſup/plãtet. ꝭ. e. obla/te. c ℭ Veri/tate. q2 tacuit i/petrãdo ꝙ t̃mi/n⁹ ſtatut⁹ fuiſſꝫ a iudice vel a ſe ipo. d ℭ Care at impetratis. Iſte cui ꝑfigit t̄pus ab hoie: nõ põt ante ter minū illū impe trare. nūquid il lud tpus currit in anno appella tionis? nõ videt q2 tūc nõ eſt in

rat ap. ſuſpēſa. ℭ Quicq̄d aūt ꝯ citationē ꝑemptoriam
a poſſet ab abſente ꝓponi: ad uerſus ap. hmõi valeat alle/gari. Si q̄s aūt terminū ap.
b c ꝑueniens: tacita veritate lit
d teras īpetrauit: ⁊ careat im/
e petratis: ⁊ penã cõtumacie nõ euadat. ℭ Hoc aūt in li/tibus ſiue iudicijs exercen/dis: volum⁹ obſuari. I dē lemoniceñ. ⁊ cantuari. epis

Appellatione deſerta p ne/gligentiam appellantis po teſt iudex ex officio ꝓcedere in caſib⁹ in quib⁹ eius offi/ciū exuberat. Ca. XLV.

f Conſtitut⁹ in p̄ntia no/ſtra archid. clareñ. no bis expoſuit: ꝙ clareñ. de/canatu vacãte: q̄dã canoni/
g ci vota ſua in epm̃ tranſtule rūt: ⁊ epus cū q̄buſdã alijs expſſe ꝯſentientib⁹ ī eūdē ar chid. ei ꝯtulit decanatū. xj. canonicis prius appellanti/bus: ne q̄s aſſumeret̃ preter
h aſſenſum oīm in decanū: cū electioni ei⁹. xxv. tū p ſe: tuꝫ epo medio cõſentirēt. Cūqꝫ ſancti Marcelli p̄ſbyter car dinalis: tūc ap. ſe. le. p ptes illas tranſitū faceret: nõ vt appellationi ad nos interpo
i ſite derogaret: ſed vt inſtru/

mora q2 ſi vellet ꝓcedere nõ põt vt hic dicit ⁊ ei q̄ age re nõ põt nõ currit tpus. vt dicit. l. C. de anna. excep. l. j. §. vl. e ℭ Cõtumacie. q2 punit̃ in expenſis. ſ. e. rep̄ henſibilis. ⁊ iudex cui fit cõmiſſio illū cõdemnabit ad (expenſas. ꝭ. eo. vt debitus.

Conſtitutus. ℭ Si appellãs in cauſa electionis infra tpus le gitimū nõ ꝓſequit̃ nõ p hoc p̄iudicat̃ cognitio facien de officio iudicis ſup impedimētis electi. h. d. Vel ſū/ma generali⁹ ⁊ notabili⁹ ſic vt in rubro. Diuidit̃. Pri/mo ponit̃ ptis narratio. Scd̃a ibi intellecto: pape mo tiuū ⁊ iudicū datio Ab. f ℭ Cõſtitutus. hec decre. lo quit̃ de materia illi⁹. ſ. de teſta. veniēs. ij. g ℭ Tran ſtulerūt. ⁊ quidã alij retinuerūt penes ſe poteſtatē eli/gendi hoc acto in ipa trãſlatione ꝙ epus ſine alijs ad electionē nõ ꝓcederet vt. ꝭ. dicit̃. h ℭ Oim. i. ꝑter aſ/ſenſum oīm requiſitū: q2 oēs ſunt vocãdi. ſ. de elec. ꝙ

ſicut. ⁊. c. q2 ꝓpt̃. ⁊. c. bone. ij. ſi velles intelligere ꝑter aſſenſuꝫ oīm. i. habitū in electione: nõ valuiſſet appe. latio: q2 nõ eſt neceſſe ꝙ oēs cõſentiãt in electione: q2 ſufficit ꝯſenſus maioris ptis ⁊ ſanioris capituli in ele ctionib⁹: ex quo vocati ſunt oēs vt dicit illa cõſtitutio q2 ꝓpter. ⁊ mul ta alia iura eiuſ dē tituli. ⁊. ꝭ. de his que fi. a ma. pte ca. c. j. ſerua ta forma illius. c. q2 ꝓpter. i ℭ Derogaret q2 nec poſſet ſi vellet. ex quo ap pellatū eſt ad ſu piorē vl̃ delega tū. ſ. de offi. le/ga. licet. ⁊. ſ. de poſtu. bone. k ℭ Delegauit: ſꝫ qualiter potu it iſte legat⁹ de/legare cãm alij cū iam eſſet de/lata ad papã p appellationē cõ tra id. ſ. de offi. lega. ſtuduiſti. ⁊ c. licet. Io. dixit ꝙ ſpeciale eſt in cauſa vbi appel lat̃ ab electione ꝙ alter cogno/ſcere poſſit. Lã. dixit ⁊ meli⁹ ꝙ h̃ facere nõ põt: niſi de conſenſu priū quē crede/bat hic interue/niſſe ad hoc vt cãm magis in/ſtructã remitte/ret ad papam p iura p̄dicta. C. de rela. l. j. ⁊. ij. ⁊. ꝭ. eo. intimaſti l ℭ Indulgen/dū. q2 indulgeri nõ debet. niſi ex iuſta cã. ſ. e. cū

ctã trãſmitteret ad nos cau/ſam ſancti Illudij ⁊ ſcti An dree abbatib⁹ examinatio/
k delegauit ipius: ⁊ mãdauit eiſdē: vt partē cõtradicentē electioni decani citarent: ad ipm cõtradictionis ſue cãm in ei⁹ p̄ntia oſtenſurã. et. ꝭ. ℭ Intellecto igit̃ p aſſertio nē cardi. ꝙ ſub ea forma fue rat appellatuꝫ: ne ſine aſſen ſu omniū produceret̃ in ele/ctione decani: ⁊ ꝙ appellan tes ap. infra annū nõ fuerãt ꝓſecuti: nec erat propter qd̃
l eis eſſet bienniū indulgen/dū. cum ſicut bis infra tem/pus legitimū: ſimplicem nū ciū ad ſe. ap. deſtinarãt: ſic
m potuiſſent ſaltē ſemel ꝓcura torē idoneū deſtinaſſe: ne ta
n men ꝑemptorias exceptiões ex eorum parte propoſitas videamur ſub ſilentio prete/rire: mãdam⁹ quaten⁹ ſi vo/bis conſtiterit archid. facto
o epi ex quo nitit̃ ſpõte renun
p ciaſſe: vel p̄dictū epm̃ ꝓceſ/
q ſiſſe ad electionē ipius: ꝑter miſſis p̄dictis ſine quib⁹ ne ꝓcederet in illa traſlatione volūtatū: ex qua nitit̃ archi di. ꝓponit̃ eſſe actū: ei ſup decanatu ſilētiū imponatis alioquin noiationē ſeu ele/

ſit. ⁊. e. ex rõne. m ℭ Potuiſſent. ſic. ſ. de elec. bone. ⁊ de do. ⁊ ꝯtu. cū dilecti. n ℭ Exceptiones. duas vi delicet quas ſtatim ſubiungit q̄s iudex ex officio ſuo decurſo tpe appellationis admittit: ⁊ de eis mandat inquiri. ne p ſurreptionē ꝓmoueat̃: ar. ſ. de elec. cū di lecti. ſic. C. de tēp. ap. l. ij. in fi. In hmõi electionib⁹ p̄/cipue valet officiū iudicis. ſ. de elec. cū nobis olim. et c. nihil eſt. o ℭ Renūciaſſe. qd̃ ei licuit. vij. q. j. ꝗ pe riculoſum. ⁊. C. de pac. ſi quis in cõſcribendo. vnde am plius nõ eſt audiendus. ar. ꝭ. de inſti. cū veniſſent. p ℭ Proceſſiſſe. excedendo fines cõpromiſſi: ⁊ ita nihil egit. ſ. de elec. cū dilecti. ⁊. ꝭ. de cõfir. examinata. ⁊. ff. de arbi. pedius. Bernhardus q ℭ Pretermiſſis. predictis. xj. canonicis ⁊ ſine qui bus procedere non debebat ꝓut expreſſum fuit in trã ſlatione voluntatum. vt dicit hec littera.

ctionē taliter factā de alio: ⁊ quicquid fuerit ſecutū ex ipa denūcietis irritum ⁊ inane.

Idem cancellario Meteñ.

Contra electū vel confirmatum nullū aliud ius ſpectantem nõ admittit regulariter exceptio vel appellatio maxime fruſtratoria ad impediendū electionis vel cõfirmationis effectū ſed poſſeſſione habita poterit accuſari vel denūciari. Capitulū. XLVI.

Conſtitutis in pñtia noſtra: decano ſancti ſal/b uatoris ⁊ cãtore meteñ. et. ī. Meteñ. intimauit epiſcopus ꝙ ſancti ſaluatoris ꝑpoſitura vacante: die electioni pfixo: per patrē ⁊ filiū ⁊ ſpiritū ſanctū in virtute obedientie ac ſub anime ꝑiculo canonic cos adiurauit: vt ſm deū: ⁊ iuxta cõſcientiā ſuā. vnū eligerēt de duob⁹: in quos partes videbant oculos extendd diſſe: quē eccleſie magis vtilem ⁊ idoneū reputarent. decanus aūt cū duob⁹ diaconib⁹ ⁊ ſbdiaconib⁹ trib⁹: dictū cantorē ĩ ꝑpoſitū nomĩauit. e cantor vero ipe qui pſbyterali officio fungit: ⁊ cuſtos cum ſcolaſtico ⁊ magiſtro. b. ſacerdotib⁹ leuitis duob⁹: ⁊ ſubdiaco. v. te cõcorditer elegef rūt: cui⁹ electionē tãq̃ a maiori ⁊ ſaniori ꝑte capituli factã: cum de pſone tue honeſtate conſtaret: pdictus epiſcopus cõfirmauit: ⁊ cū tibi vellet domū ⁊ inueſtituram porrigere (vt moris eſt) decanus ad ſedē apo. appellag uit: cõtra te impotentiā dūtaxat allegans: ꝓponēdo te in ꝑtibus illis. quaſi penit⁹ impotentē: in qb⁹ ꝑpoſiture poſſeſſiões exiſtūt: addēs ꝙ alia tibi obijceret ĩ pñtia nr̄a q̃ tūc in pñtia iudicis ſuſpecti noluit explicari. ¶ Nos ergo: qꝛ cõſtitit euidēter illā appellatiõis cauſā: q̃ fuit exh pſſa: rõnabilē nõ fuiſſe: aliā aūt tunc nõ expſſit: ⁊ ſi dixei rit idē decanus ꝙ aliā vellet obijcere corã nobis. decernimus tue ꝯfirmatiõis effectū nõ debere ꝑ ea q̃ ſūt ꝓpoſita

a ¶ Factã. de alio ab illis. xj. pendente electiõe decani: de qua ⁊ ſi dubitaret an teneret: nõ eſt alia faciēda ar. C. qui da. tuto. vel cura. poſ. l. j. ſecus ſi notoriū eēt ſ. eo. cõſtitutis. ⁊. ī. de iurepa. c. illud. Vin.

Conſtitutis ¶ Appellatio fruſtratoria poſſeſſionē confirmati nõ impedit. Ita cõiter ſummat: ſed ſm hãc ſummationē hec decre. eſſet de indubio: ideo ſummo ſic vt ĩ rubro. Et ſm hoc eſt caſus nota. Diuiditur Primo narrat factū. Secundo diffinit ibi: nos ergo. Tercio ꝓteſtat ibi: ſi qd. Ab. b ¶ Meteñ. ex vna ꝑte. c ¶ Adiurauit. talis adiuratio a loco iuramēti habet. ij. q. v. ſi qs pſbyter. ī. de purga. ca. c. j. d ¶ Mag vtilem. ad h quidē de iure tenentur Ille eñ q eſt doctior et ſanctior eſt eligend⁹. viij q. j. licꝫ ergo cuius cõpatiõe ceteri grex dicant. xxv. diſ. §. nunc aūt. ⁊. ſ. q. ſ. vtiliſſimus. ⁊. lxj. diſ. in ſacerdotibus. lꝫ talis ſit eligendus. ſufficit ſi eſt idoneus: qꝛ cõueniens ſcia tolleratur in plato. ſ. de elec. cū nobis olim. ⁊ ſufficit ꝙ nõ ſit malus. xvj. q. vij. monaſteriū. ſ. de pſump. dudum. e ¶ Cantor. ſancti ſaluatoris. f ¶ Maiori ⁊ ſaniori. quaſi a duab⁹ ꝑtibus electus. vñ merito debuit preualere: qd ſemꝑ obtinet in electiõibus. cõtra de elec. qꝛ ꝓpter. ⁊ in alijs etiã negocijs eccleſie niſi a paucioribꝰ aliqd rõnabile oſtendat. ī. de his que fi. a ma. ꝑte ca. c. j. g ¶ Impotentiā. impotētia ꝓueniens ex nimia ſenectute vel corꝑis debilitate bene nos repellit a promotione. lxxxv. diſ. archidia. ſed hic non obijciebat talis impotētia: vt patet ex lr̄a. Sed nūquid eſt habenda ratio potētie in electiõibus ſiue diuitiarū ſiue nobilitatis ſicut habet rõ dignitatis? Arg. ꝙ ſic. iij. q. iij in teſtibus. xxx. diſ. hoc ſcripſim⁹. xcvij. di. nobiliſſim⁹ xlj. diſ. nõ cogant. xxiiij. q. j. qui ꝯtra pacem. in auc. de defen. ci. §. j. col. iij. ⁊. ī. de pben. de multa. ff. de cuſto. ⁊ exhi. re. l. j. ⁊. ff. fami. her. ſi que ſunt. ⁊. ff. de fi. inſtru. l. vlti. ⁊. C. q bo. ce poſ. l. vlti. Sed ꝯuidet vt pauꝑtas pferat. xij. q. ij. gloria epi. ⁊. c. ſocrates. xv. q. j. illa. ĩ fi. ff. de va. ⁊ extraor. co. l. j. §. eſt quedã res ſanctiſſima. So. ſi oẽs alie circūſtantie pares eſſent hincinde: ſatis poteſt recurri ad diuitias ſeu potentiã: vt per eas ſubleuet eccleſia ꝑ iura pdicta. Item patet hic ꝙ non recurrit ad dignitatem cum numerus eſt longe maior ab alia ꝑte. ſ. de elec. dudū. j. h ¶ Rõnabilem non. Ex hoc patet ꝙ epus nõ tenebat deferre appellationi pdicte: qꝛ licꝫ alius ſit potentior nõ fuit iuſta cauſa appellãdi dū tamē alter ſit idoneus ⁊ ſic potētia huiuſmodi vel nobilitas nõ pfert ſed iõ detulit: qꝛ dicebat ſe velle aliã ꝓponere coram papa. i ¶ Qꝛ aliã vellet. Ex hac littera ſatis colligit ꝙ aliã expoſitionē ſiue aliã cãm poſſum ꝓponere coram iudice appellationis quã expſſerim coraꝫ illo a quo appellaui: ar. ff. de appel. ſcio queſitū ⁊ noua inſtrumēta ⁊ allegatiões poſſuꝫ inducere in cauſa appellationis. C. de tēpo. ap. ꝑ hanc. Sed ꝯtra. ī. eo. dilecto. et. ca. vt debitus. qꝛ non admittit appellatio niſi ſit rationabilis cauſa expſſa vt ibi dr. ergo ſi illam nõ expreſſit poſtea nõ poteſt aliam exprimere ꝓpter quã non appellauit. In caſu pſenti dico ꝙ coram iudice appellationis poſſum opponere quãcunq̃ cauſam rõnabilem volo: ſiue illam expreſſerim in appellatiõe ſiue non: vt. ſ. vt lit. nõ ꝯteſt. accedens. et. ſ. de fi. inſtru. cum Johannes. et de hoc ſ. de excepti. deniq̃. ⁊ multo fortius ſi ꝓteſtatus ſum me velle tunc aliã ꝓponere vt hic. ⁊ ſi decanus aliam ꝓpoſuiſſet bene fuiſſet auditus: ſed nullam ꝓpoſuit qꝛ non habebat quid obijceret vel mutauit conſiliū ſuum ⁊ ſuperior tenet illam admittere: quia ⁊ ſi nihil opponeret ipe ex officio ſuo tenetur inquirere de ipa electione ⁊ meritis electi. ſ. de elec. cum nobis olim. ⁊. c. nihil eſt. ⁊. c. venerabilem. imo ſi aduerſarius negligens eſſet. ſuperior debet inquirere de exceptionib⁹ ꝑemptorijs. ſ. e. c. xxi. ne per ſurreptionē aliquis adipiſcatur honores. ſ. de elec. cum dilecti. ⁊ in. c. cuꝫ nobis olim. quid iuris ſit in alijs caſibus ab iſto: dicetur. ī. eo. dilecto. In hac ſententia q̃rum ad caſum pſentem erat T. alij vt Jo. ⁊ Da. colligebãt ex hac littera ꝙ in caſu iſto non poteſt opponi alia exceptio quã fuiſſet expſſa cum ſuccubuit in vna. nec licet variare ne eccleſia diu vacet vel hic nõ fuit admiſſus: qꝛ cum ſuccubuit ĩ vna pſumit calūnioſe aliam ꝓponere. iij. q. x. placuit. quod

ꝑus dixi teneas. Berñ. a ¶In modũ exceptionis. ſi.j.de cõceſ pbẽn.poſt electionem.in fi.ſed cum iſti deẽ actio ad impugnandã electionẽ multofortius exceptio debet dari ad impediendũ.s.de iureiuran. quẽadmo/ dum:quia turpius eijcitur ꝛc.vt ibi.ꝛ cui damus acti/ onẽ.multofortius ꝛ exceptionẽ.ff. de ſupfi.l.j.§.is autẽ.ꝛ.ff. de re. iu. iuitus.§. cui damus. Preter/ ea qualiẽ poteſt iſte electus pen/ dente lite recipe dignitatẽ.cõtra id.lxxxj.diſ. tan tis.q.de accu.de omnipotẽs.ꝛ.s. de teſt.c. vlti. et ff.de re mili.qui ſtatus. Jo.dixit q hoc ĩdo ſtatui tur:quia pſumiẽ q calumnioſe ꝛ differendi cauſa obijciat.ar.s.de elec.cum dilecti. ꝛ.s.de reſti.ſpo. lras. imo videẽ q cum in modũ exceptiõis obij/ ciẽ crimẽ electo niſi elect publi/ ce ſit infamatus de illo crimie q differenda ſit ex ceptio.j.de accu. accedens. ar.C. ð edi.diui.adri. tol.l.ij.C.de fal.

impediri. ¶Si quid tamen a contra te:non in modũ exce/ ptionis ad impediendũ ele/ ctionis ꝛ cõfirmatõnis effe/ ctum: ſed in modũ denũcia/ tionis vel accuſatiõis duxe/ rit pponendũ.poſtq pacifi/ cam ipius ppoſiture poſſeſſi onẽ fueris aſſecutus:propo/ nendi licetiã non negamus.

Idem vigorieñ.epiſcopo.

Appellari poteſt ſi locus nõ tutus partibus aſſignatur: etiã ſi ſit ſcriptum appellati/ one remota. Capi.XLVII.

Ex pte tua:et.j. Preſen ti pagina rñdemus: q cum excuſeẽ honeſte:qui ad pſentiã delegatoꝝ iudicũ nõ poteſt ſecure venire: citatus tu vel tui quotiens ad illos iudices vos euocari cõtige/ rit:ad quoꝝ pſentiam nobis b piculoſum eſt ire:libere pote ris appellare: etiã ſi lris cõ/ miſſionis ap.fuerit remediũ

l.ij.ꝛ ſic videẽ q iſte ſub cõditione recipiat dignitatez ſi innocẽs reptus fuerit.ff.de tu.ꝛ cura.da.ei qui. Itẽ patet hic q licz aliquis ſit excluſus a iure excipiẽdi nõ tamẽ a iure denũciandi vel accuſandi:ſic.s.de iureiu. quẽadmodum. in fi. ſi.j.de cõceſ.pbẽn. poſt electionẽ. in fi. Sz quare iſte etiã poſt confirmationẽ non poteſt obijcere crimen in modũ exceptionis:vt.j.de accu.ſup his. Rñ.ratione pſumptionis oneratur duriori modo agendi:quia de facili repelliẽ quis a denũciando: vt ſi fuerit inimicus vel criminoſus qui denũciare non põt cum ſe non correxerit vel ſi non pmonuit.ſimiliẽ eſt du rum agere criminaliter pter penam talionis. ſed ex/ cipere põt quilibet criminoſus ꝛ excõmunicatus.s.de excep.dilecti.in fi. Jo. Alia ratio verior eſt:quia vlte/ rius non poſſet obijcere crimen in modũ exceptõnis p confirmationẽ quã iſte habuit ꝛ poſſeſſionẽ corporalẽ quã mandat papa dari huic ꝯſequiẽ iſte plenũ ius a q repelli nõ poteſt: niſi p denũciationẽ vel accuſationez vnde exceptio locum non habet: quia p exceptionẽ re/ pelliẽ quis ab obtinẽdo vt dicit illa decre. ſuper his.ꝛ licz ibi ſit cõfirmatus ꝛ habeat poſſeſſionem.nondum tamẽ plenũ ius habet: vnde adhuc habet ibi locũ ex/ ceptio:ſed hic non eſt ita. In decre.accedens.erat ille iam inſtitutus p papã ꝛ nõ deerat ſibi niſi ſola execu/ tio quã papa mandat fieri: niſi publice infamatus eet quia executio differri nõ debet ptextu exceptionis op/ poſite:niſi opponereẽ de falſo.s.ti.xxi. de cetero.et.j.

Ex de fal:ſuper eo. Berñ.

Ex parte. ¶Diuidiẽ: qr pmo poniẽ deciſa con/ ſultatio. Secũdo rñſio ibi:pñti. Ab. b ¶Periculo/ ſum.eſt ire. No.q ibi iudex diẽ pfigere debet vbi par tes ſine piculo poſſint accedere ꝛ omnes ſui ſiue teſtes ſiue aduocati. xxxiij.q.ij.ſiue ð ꝯiugij.ꝛ.iij.q.ix hortamur.ij. q. ij.c.vlti. ꝛ.ff.de iudi. ſi loc.ĩmo nec altera pars que nõ põt veni re honeſte teneẽ ire ad locũ inho neſtũ.ff.de arbi. ſi cũ dies.§.ſi ar biter. Itẽ nõ ſo lum diciẽ locus incõmodus pro pter inimicicias ſz etiã ſi excedat duas dietas: vt s.de reſcrip.nõ/ nulli. Itẽ nec ex puinciarũ termi nos eſt facienda citatio.iij.q. vj. neminez: niſi ex ſpeali iuſſiõe pn cipis.C. de epi. ꝛ cle.auc.ſed ho die.C. de ap. cũ poſt. in auc. vt oẽs obedi. iudi. .§.ij.col.v.ꝛ vbi citatur.quis ad locũ piculoſũ nõ ſufficit preſtare ducatũ:vt.s.vt

c interclusum:niſi iudices vo/ bis aſſignẽt locum idoneũ ꝛ ſecurũ. Idem epiſcopo deca no ꝛ pcentori herfordeñ.

Licite appellat reus ſi non audiẽ excipiens pcuratorez actoris nõ habere ſufficiens mandatũ vel ſe prius cõuen/ tum p alias litteras de quib nõ fit mentio in ſecundis.

SIgni/ Ca.XLVIII. ficauit nobis magiſter hoſpital eboraceñ.et.j. Pre terea capitulũ eboraceñ. au/ ctoritate quarũdam litteraꝝ in quarũ ſigillo continebaẽ d ſigillũ capituli ad citatiões tm:cum aliud ſigillũ capitu/ lum illud noſcatur habere: e quẽdam conſtituebat acto/ rem: ſed licz idem magiſter allegauerit: quod occaſione litterarũ illarũ: actor nõ de/ beret admitti:ꝛ inſup adiun xiſſet: q auctoritate litteraꝝ quarundã a nobis ad alios

li.nõ cõteſt.accedẽs. Jo. c ¶Niſi iudices.no.arg. iudicẽ poſſe reuocare grauamẽ vt appellans cogatur recedere ab appellatione legitima.j.eo.cũ ceſſante.

SIgnificauit. ¶Summaẽ vt in rubro quo ad ti tulũ. Prima ps ponit querelã appellãtis. Secũ/ da dat iudices:quo circa. Ab. d ¶Ad citatiões.fa/ ciendas.ſ. qñ capitulũ citabat aliquos: ſigillabat lit/ teras illo ſigillo:ſed p illud ſigillum non debebãt con/ ſtituere actorẽ ad cauſam:ĩmo cũ ſigillo noto ꝛ auten/ tico:vel etiã cũ citabanẽ: mittebant nunciũ cũ ſigillo illo nec tñ ſufficiebat ſigillũ ad litem totã. Berñ. e ¶Conſtituebat actorẽ. Adhuc poterat obijci huic actori q nõ erat cõſtitutus de auctẽ archiepi eboracẽ. qr ſi capitulũ conueniat aliquẽ vel conueniaẽ: auctas plati debet interuenire: ꝛ ſi platus ſilr agat vel cõue/ niaẽ dz hrẽ cõſenſum capituli.s. de iudi.cãm. ꝛ.s.de pcura.c.j.vbi de hoc.ſz ſi capitulũ agat ꝯ platũ ſuum vel ꝯueniaẽ ab ipſo: tũc dabiẽ capitulo actor ad litem auctẽ iudicis ad inſtar mĩoris: q ſi vult litigare ꝯ cu/ ratorẽ ſuũ:dabit iudex mĩori actorẽ.vt inſti.ð auc.tu. .§.vlti.ꝛ inſti.de cura.§.vlti.cũ em eccl'ia eqpeẽ mĩo/ ri.ꝛ capitulũ dicaẽ eccl'ia.j. de teſt.reqſiſti. q et capl'm eqpaẽ mĩori: ſz h agebat capl'm ꝯ archiepm ꝛ ꝯ recto rẽ hoſpitalis q p archiepm fuerat inſtitutus q dicebat ordinatiõz hoſpitalis ad ſe ſpectare.capl'm vo ꝯriũ di cebat.vñ in caſu iſto archieps nõ pſtaret auctẽz capi/ tulo ꝯ ſe: ꝛ ſic iudicis auctẽ põt ꝯſtitui p capitulũ iſte

actoꝛ ſiue ꝓcuratoꝛ. vt dictū eſt. a ¶ Pꝛius cōuentꝰ Nec allegatio efficax erat. ſ. de reſcꝑ. ex tenoꝛe. ⁊. ſ. ḋ fo. cōpe. c. pe. ⁊. ĩ. e. vt debitꝰ. b ¶ Aliquā ar. ꝙ ꝗ plura narrat in libello ſuo: quoꝝ vnū ꝑ ſe ſufficeret: ſufficit vnū ꝓbare. ĩ. de ꝑben. cū iam dudū. ⁊ ĩ. de accu. accedēs. ⁊. ſ. de reſcrip. inter. ff: ḋ ꝯdi. ⁊ demō. falſa. §. j. ⁊. ĩ. de priuil. vt ꝑuilegia. arg. ꝯ. ſ. de reſcrip. ex pte. vbi de hoc. ff. de excuſa. tu ꝗ teſtamento. ⁊. ſ. ḋ reſcrip. olim. ⁊. ſ. de ꝓba. lz. ſed ibi ſe obligauit ad ꝓbādū vtrūꝗ vt ibi dictuz eſt ⁊ ſic vtraꝗ iſtarū exceptionū legitima fuit ad appellādū c ¶ Et cetera id eſt nr̃am pn̄tiā cōuocetis: ⁊ ⁊ in cā ꝓcedatis. Jo. an.

mēſalis ſiue familiaris iudicis: tūc poteſt recuſari. ſ. de offi. deleg. inſinuante. g ¶ Reuerſa. hoc facere nō potuit: qꝛ ſi eſſet imponere legē dño pape vt hic dicit. ⁊. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad hec. h ¶ Potuit. ſi. ꝑ xj. di. inferioꝛ. ⁊. ſ. de elec. innotuit. ff. de mino. minoꝛ. ff. ad trebel. ille a quo. §. tempeſtiuum. ⁊. ſ. de maio. ⁊ obe. cū inferioꝛ. Bern̄.

Significā tibus. ¶ Diuidit̃ ĩ duas ꝑtes. Scđa ibi: ꝗ circa. Ab. d ¶ Significātibꝰ: hec decre. ponit̃. ſ. de libel. obla. ⁊ ibi exponit̃. ſed ad aliū effectū ergo non obſtat. arg. de ſuꝑflui tate. e ¶ Denegarent. ⁊ ita ꝓnūciandū eſt ſuꝑ incidenti ſiue emergēti. hec queſtio nō erat incidēs. ſed potius emergens. ḋ h̃ plene dicit̃. ſ. ḋ oꝛdi. cogni. ca. j. Bern̄.

Ex inſinuatio. ¶ Summat̃ vt rubꝛo ſm̃ intellectū glo. que cōmuniter tenet̃.

a iudices obtentarū: pꝛius cōuētus: nō debuit ꝑ lr̃as poſterioꝛes: in quibꝰ nulla fuerat mētio de pꝛioꝛibꝰ cōueniri: iudices tñ̄ exceptiōes huiuſmodi admittere noluerunt ꝓpter qḋ vocē ad nos ap. emiſit. ¶ Quo circa mā damꝰ: quatenꝰ ſi vobis ꝯſtiterit: ob dictas cauſas: vel b eaꝝ aliquā: ad nr̃am fuiſſe audientiā appellatū: reuocato in irritū quicꝗd poſt appellationez hmōi noueritis c eſſe factū: ꝑtes ⁊c. Idē magiſtro. H. archidi. ⁊. v. noꝛmāno canonicis ſueſſioñ.

Licite appellat reus ſi non audit̃ petens declarari rem petitā in libello. Ca. XLIX.

d Significātibꝰ. T. ⁊. R. fratribꝰ nr̃o fuit apoſtolatui declaratū: ꝙ cū iter ip̄os ex vna ꝑte. ⁊. v. ex altera ſuꝑ quadā terra: corā iudicibꝰ delegatis queſtio verteret̃: ip̄i cū plures tr̃as haberēt: vt terra illa ſuꝑ qua q̄ſtio vertebat̃ oñderet̃: eiſdē a iudicibꝰ poſtularūt: qḋ e cū ip̄i facere denegarent: ad ad nr̃am audiētiā ꝓuocauerūt. ¶ Quocirca mādamꝰ: q̄tenꝰ ſi eſt ita: reuocato ĩ ſtatū debitū: ſi qḋ poſt ap. noueritis attentatū ⁊c. Idem eboꝛaceñ. ep̄o. ⁊ de luc. ⁊ de mōte molli abbatibꝰ.

Judex a quo nō pōt ſtatuere terminū ad finiendā appellationē: qḋ ſi fecerit intelligit̃ ſtatuiſſe ad ſe p̄ſentandum. Capitulū. L.

Ex inſinuatione pꝛioꝛis ⁊ canonicoꝝ ſancte barbare nobis innotuit: ꝙ cū inter ip̄os ex vna ꝑte: ⁊. v. camerariū de Tangar ex altera: ſuꝑ quodā manerio: corā iudice oꝛdinario queſtio verteret̃: ⁊ idē camerariꝰ ad noſtrā audientiā appellauerit. appellationi terminū nō p̄figens: dictꝰ iudex ꝗ cām illius videbat̃ fouere: ꝑ eo ꝙ ꝗdā clericus cōmēſalis ſuus: dicti camerarij in eadē cau f ſa fuerat aduocatꝰ: hūc terminū ap. p̄fixit: vt ad feſtum purificationis vtraꝗ ꝑs eēt g ab ap. pꝛoſecutione reuerſa: h licet non potuit nobis legez imponere: vt eam teneamur infra dictum terminum expedire: cuz ⁊ ſm̃ legitimas ſanctiones: lis que in conſiſtorio pꝛincipis ſperatur in ferri: abſꝗ damno moꝛe intacta permaneat: donec ipſam faciat introduci: ⁊ a pꝛoceribus dirimi iuxta moꝛem ĩterim autem nuncius camerarij: p̄ueniens nunciū eoꝛundem: nec ipſo vſꝗ ad termi i nū legitimum expectato: impetrauit litteras ⁊ receſſit. ¶ Quia vero: fraus et dolus alicui patrocinari nō debēt: mandamus quatenus ſi eſt ita partibus cōuocatis k audiatis cauſam ⁊c. Idem roſeñ. ⁊ bondeñ. epiſcopis.

i ¶ Expectato de termino conſtituendo dictū eſt. ſ. e. ꝑſonas. qꝛ triplex ē terminꝰ vt ibi dicitur. ſed de quo termino intelligit̃ qḋ hic dicit de anno appellationis nō pōt intelligi: qꝛ terminus ille bene poteſt pꝛeueniri: dummodo nimium aduerſarius non p̄currat ſ. e. oblate. Jo. intelligit terminum iſtū de termino legali. ſed de illo nō poteſt intelligi: quia ſi nō ꝓſequit̃ aliquis appellationē vſꝗ ad annum poſtea nō poteſt pꝛoſequi qꝛ rata manet ſententia: vel iudex ꝓcedet in pꝛincipali. ſ. e. cum ſit romana ⁊ ſic neceſſe eſt vt intelligat̃ de termino ſtatuto a iudice. vt intelligamꝰ ꝙ vſꝗ ad feſtū purificationis altera pars expectare debeat: nec antea debeat lr̃as ĩpetrare. quod cum non fecerit nō valent lr̃e ante terminū illuz ĩpetrate vt hic

Vel ſūma ſic. Si iudex a quo p̄figit terminū ad ꝓſequēdā appellationē ⁊ ad redeundū a ꝓſecutione nō valet terminꝰ reſpectu redeūdi: ſz bene valet reſpectu ꝓſecutionis adeo ꝙ a neutra ꝑtiū p̄ueniri poteſt. Pꝛimo ponit querelā appellātis. Scđo dat iudicē ibi: qꝛ vero Ab. Si. f ¶ Aduocatus. Ex h̃ ſumebant quidā: arg. ꝙ iudex poſſit recuſari. ſi aduocatus alterius ꝑtis eſt cōmēſalis ip̄ius: ſz nō eſt ſufficiēs cā recuſandi. ſ. de offi. iudi. c. j. ſed ſi altera ꝑs eſſet cō

dicit. ⁊. ſ. e. ſepe. ⁊ ſic terminꝰ iſte ſtatutꝰ fuit ad p̄ſentandū ſe iudici: licet alia fuiſſet intentio ſtatuētis terminū ip̄m. ⁊ ſic qꝛ nō poterat ſtatuere illū terminū valeat quod ſtatuere potuit: qꝛ ſi nō valet vt ago: valeat vt valere poteſt. C. plus valere qḋ agi. l. j. ⁊ per totuz. ⁊ quod de tali termino intelligat̃: ptz ex lr̃a vbi dicit interim autem ⁊c. quaſi ante terminum ſtatutum ab ipſo iudice. vnde nō valent lr̃e. k ¶ Audiatis cām. vt ſi de his conſtiterit: lr̃e camerarij non valebunt. vt

Qui extra iudiciū appellat ex veriſimilib⁹ ⁊ ꝓbabilibuſ cauſis ne in poſſeſſione moleſtet̄ ſi poſtea ſpoliat̄ reſtituit̄ ante omnia in ſtatū in quo erat tp̄e appellationis emiſſe. Ca. LI

Bone memorie. O. de camera. pſona eccl'ie ō ſan. viā vniuerſe carnis ĩgreſſo: abbas ſancti Auguſtini cātuarieñ. eiuſdē eccl'ie quā ad ſe aſſerit ptinere: primo p quoſdā monachos: ſe a cūdo p ſeip̄m poſſeſſionē ingreſſus: ad nos pluries vocē ap. emiſit: ne quis eū ſup poſſeſſione ip̄ius eccl'ie p̄ſumeret moleſtare: cumq̧ aliquādiu p̄dictā eccl'iam pacifice poſſediſſet: q̄dā laici cātuarie. dioce. ip̄m abbatē et monachos de poſſeſſiōe ip̄ius eccl'ie: p violentiā eiecerūt: et. ĩ. ¶ Procurator vero archidi. ꝓpoſuit ex aduerſo ꝙ defuncta pſona eccl'ie: archidi. tm̄ dat̄ ei⁹ cuſtodia. immo archidi. q̄ fuerūt ꝓ tē b pore: tā de iure cōi q̄ȝ de generali ꝯſuetudine: tā in illa eccleſia q̄ȝ in alijs vniuerſis eiuſdē dioceſis. hoc iure ſemp vſi fuerūt. Preterea p̄fat⁹ c O. noĩe archid. eccl'iam poſ d ſedit eandē: vtpote q̄ ei vnā ꝓcurationē: ⁊. v. ſol. nomine eccl'ie: annis ſingulis exoluebat. et. ĩ. ¶ Premiſſis igitur diligēter inſpectis: p̄dic e ctos abbatē ⁊ monachos: in eū ſtatū in quo tp̄e ap. facte f ex veriſimilib⁹ ⁊ ꝓbabilib⁹ cauſis ad nos legitime interpoſite fuiſſe noſcunt̄: ꝓprietatiſ pti vtrilibet ſaluo iure: decernim⁹ reducēdos: ac fructus medij tp̄is pceptos. cenſuim⁹ pariter aſſignādos eiſdem. Idē. s. Aug. ⁊. s. Gre. prioribus.

Itineris arreptio habet vim appellationis ſi ſeruant̄ ea que ſeruari debēt in appellatione. Ca. LII.

Dilecti filij. I. ⁊. M. prioris ⁊ monachoꝝ cantuarieñ. eccleſie nuncij: retulerunt ꝙ cum ꝓ cauſa que inter dictos p̄orē ⁊ monachos ⁊ cantuarieñ. archiepiſcopū ſuper capella de lamede vertebat̄: ab ip̄is ad ſe. apo. mitterent̄: idem archiep̄us poſt iter arreptū: in eos excōicationis ſentētiā ꝓmulgauit. Cum autē plus ſit: ad ſe. ap. g facto ꝓuocare: q̄ȝ verbo: et ipſis ꝓpter dictam cauſam ad ro. eccle. venientibus: intelligit̄ ad ſe apo. ꝓuocatū:

s. c. ſepe. ⁊ iſte ꝓcedet in cā ſm̄ iuris ordinē: alioquin remittent̄ ptes ad iudices camerarij ⁊ punient̄ in expenſis. s̄. ō reſcp̄. ceterū. ⁊. s̄. de do. ⁊ cōtu. ex lr̄is. B.

Bone. ¶ Poteſt intelligi pluribus modis: vt. ĩ. patebit. Sȝ inherēdo verbis lr̄e ⁊ vt mos gerat̄ cuiq̧ lec. ſūmat̄ generali⁹ ſic vt in rubro. Prima ps ponit allegationes appellā tꝭ. Scd̄a appellanti. In tercia ꝓnūciat ibi: p̄miſſis. Ab.

a ¶ Ingreſſus videt̄ ꝙ male. ĩ. ō priui. paſtoralis. qd̄ verū eſt niſi ſpecialit̄ h̄ eſſet ei cōceſſum vt in decre. paſtoralis vel niſi cleric⁹ p̄mortu⁹ eoꝝ noīe poſſediſſet. s̄. de reſti. ſpo. cū veniſſent. Vin.

b ¶ De iure cōmuni. hoc eīm̄ videt̄ ſpectare ad ip̄m de iure. lxiij. di. ſi in plebibus. ĩ. ō inſti. cū veniſſent. immo potius ad archiep̄m vt ibi dicit qꝛ archidiaconus h̄ habebat ex donatione archiep̄i. Bern.

c ¶ Noīe: archidiaconi. ⁊ ita archidiacon⁹ intelligebat̄ poſſidere p aliū: qꝛ qui p aliū poſſidet: poſſidere intelligit̄. inſti. de interdi. §. poſſidere. ⁊. s̄. de preſcrip. ſi diligēti. ⁊. s̄. ō reſti. ſpo. cū veniſſēt.

d ¶ Vnā ꝓcurationē. hec rō n̄ fuit ſufficiens qꝛ ſolutio pēſionis nec dominiū nec poſſeſſionē ꝓbat nec priuat aliū ſua poſſeſſione. s̄. de fi. inſtru. inter dilectos. ad fi. ⁊. s̄. ti. ꝓxi. cū bertoldus. ff. de acq̄. poſ. q̄ȝuis. §. j. Jo.

e ¶ In eū ſtatū. Sȝ cū abbas et monachi ſpoliati fuiſſent p laicos illos ⁊ nō p archidiaconū. qūo cōpetit eis interdictū vn̄ vi cōtra archidiaconū: nec etiā videt̄ feciſſe ꝯtra appellationem monachoꝝ. ⁊ ſic ē ꝯ. s̄. de reſti. ſpo. cū ad ſedē in fi. Pōt dici ꝙ mōachi reſtituūt̄ h̄ nō ex vi interdicti ſȝ iudic̄ offi. ar. ij. q. j. in primis. vbi remouet̄ terci⁹ qui ſucceſſerat iam defuncto: ⁊ forſitā ꝯſtitit pape ꝙ abbas poſſidebat: cū appellatio fuit ab ip̄o interpoſita: vel forte hec facta fuerāt p laicos mandante archidiacono vel ratū habente. vnde tenet̄ vnde vi. vt. ff. ō vi ⁊ vi ar. l. j. §. deieciſſe. ⁊. §. ſed ⁊ ſi q̄s. ⁊. s̄. de reſti. ſpo. cū ad ſedē. Lau. vel qꝛ ſcienter archidiaconus recepit rē quā monachi fuerūt ſpoliati: ⁊ ita ſucceſſit in viciū. s̄. ō reſti. ſpo. ſepe. ⁊. s̄. de iudi. qꝛ gu. ⁊ hoc veri⁹ puto. vnde tenet̄ ad ip̄am rem reſtituendā cū fructib⁹ medio tp̄e pceptis. vt hic dicit: ⁊ nō ſolū pceptis ſed q̄ pcipi potuerūt. s̄ de reſti. ſpo. grauis. ⁊ quia poſt appellationē rē recepit ab ill' laicis: vnde oīa reſtituūt̄ in priſtinum ſtatum tempore appellatiōis facte.

f ¶ Ex veriſimilibus. ſufficit ergo ꝙ ſit probabilis cā appellatiōis. licet nō ſit vera vel neceſſaria: talis videlicet dȝ eſſe que ſi eſſet probata. legitima eſſet. tunc valet appellatio. ĩ. eo. vt debitus.

Dilecti. ¶ Si contra ſuperiorē ſuum quis itinerat ad papā: habet̄ ꝓ appellante ita ꝙ excōicatio poſtea in eū lata non tenet. Vel aliter ⁊ ſic vt in rubro ſm̄ vnū intrinſecū intellectū. Prima ps ponit q̄relā. Scd̄a dat iudicē ibi: cū autem. Ab. Si.

g ¶ Facto. ꝓuocare. qm̄ pl⁹ eſt factis demōſtrare q̄ȝ verbis dicere. ff. de edil'. edi. ſi tamē. §. ei qui. ⁊. ff. ō legi. ō quibus in fi. s̄. e. ad audientiā. ⁊. ĩ. e. vt noſtrū. ſic facto renunciat quis iuri ſuo. ĩ. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊. s̄. de offi. dele. gratū. ⁊ etiā factis mētimur. xxij. q. v. cauete. ⁊ factis cōſentit quis. ĩ. de cōdi. ap. p tuas. ⁊ ip̄o facto cōſentit quis malis. xliij. di. ſit rector. ver. quid aliud eſt q̄ȝ tacendo terga p̄buiſſe ⁊c̄. ⁊ fact̄ quis ꝓbat̄ incontinens. xxviij. di. priuſq̄ȝ. ⁊. xij. q. ij. q̄tuor. factis etiā ratū habem⁹. ff. rem ra. ha. l. iij. §. falſus. ⁊ factis negam⁹ deū. xj. q. iij. extimāt. Et ita ſicut nō tenet excōmunicatio poſt appellationē. ĩ. de ſen. excō. p tuas. ⁊ ſic nō tenet excōicatio p⁹ iter arreptū ad papā. Sed nō eſt ita in archiepiſcopo: qꝛ papa vocatus eſt in plenitudinē poteſtatis. alij in prē ſollicitudinis. ij. q. vj. qui ſe ſcit. ⁊. s̄. de vſupal. ad honorē. Jo.

dixit aliã rõnẽ ſcʒ qꝛ nõ itur ad archiepm̃ ꝑ querimo/ niã. ſed hoc eſt falſum.ꝗ.e. ſollicitudinẽ. ꝛ.ſ. de offi. or/ di. ad reprimendã. Sʒ videt̃ ꝙ iter arreptũ nõ ſuffici/ at ꝓ appellatione in iudicio niſi iuſta cã alleget̃ talis: que ſi eſſet ꝓbata &c.ꝗ.e. vt debitus. cũ aliter nõ vale/ at appellatio. ſʒ poſt ſñiam diffinitiuã nõ ſuffi/ cit iter arreptũ niſi viua voce appellaret̃: qꝛ ibi eſt opus facto. ar.ꝗ. de ſen. ex. a nobis. vbi nõ ꝓdeſt iter arreptũ in pte deciſa. ꝛ in ſcript/ etiã appellãdũ eſt. ij. q. vj. forma. ꝛ.ꝗ.e. cordi. li. vj. ꝛ. ff. de ap. a ſñia §. vl. alias iter arreptũ nihil opat̃: niſi incõtinẽti quis appellet viua voce. ꝛ aliđ. ante ſententiam ꝗ̃ poſt: qꝛ excõicatur. poſt arreptũ vt hic ꝛ ita ꝑ inde habet̃ ac ſi excõicaret̃ poſt ap. vt hic. ꝛ ꝑterea archiepſ nõ poterat eſſe iudex in cauſa ꝓpria: cũ inter ipm̃ ꝛ capitulũ ebor. eſſet cõtrouerſia ſuꝑ capella iſta.ꝗ. de no. ope. nũci. c. ij. ꝓ q̃ cõtrouerſia monachi iſti ibant ad curiã. vnde excõicatio nõ tenuit poſt iter arreptũ: ꝛ ſic nõ obſtat qđ dicit̃ iter arreptũ nõ ſufficit ꝓ appellatione in iudicio: quia hic nõ erat iudex archiepſ vt dixi. ꝛ credo idem eſſe ſi capitulũ habeat cãm cũ epõ. vt ſi capitulũ mittat ad archiepm̃ ꝓ cã illa. ꝛ epſ excõicat nũciũ poſt iter arreptũ ꝙ ſñia nõ tenet cũ archiepus in hoc caſu ſit iudex epi: vel dic ꝙ ſecus eſt in archiepo. vt dictũ eſt. Bern̄.

mandamus quatenus ſi eſt ita: ꝛ dictos. I. ꝛ. M. denunciẽtis excõmunicatiõis vinculo nõ teneri. Idem epiſcopo elien̄. **Per clauſulam appellatione remota inhibet̃ omnis appellatio que a iure non indulget̃ expreſſe. h. d. vſqꝫ ad. §. verum. Ca. LIII.**

Paſtoralis officij dili/ gẽtia. et. ꝗ. Queſiuiſti vtrũ quãdo inhibet̃ ap. in reſcripto: fruſtratoria tantũ inhibita videat̃. Nos igit̃ attendentes: ꝙ per appellationem fruſtratoriam: etiã ſi nõ fuiſſet inhibita: negocium non debeat impediri. ¶ Reſpondemus ꝙ quelibet ꝓuocatio intelligit̃ remoueri: que a iure nõ indul a getur expreſſe: ſed ſi appellans fuerit grauatus iniuſte grauamen huiuſmodi per ſu b periorem poterit emẽdari. ¶ Uerum quia multociens c quis ad tempus: ꝑ appel. legitimaʒ a iudicis ſui quo ad aliquem certum articulũ eximitur poteſtate: conſuluiſti nos: vtrũ ſi quis excõmunicationis ſententia innodatus: ante denũciationẽ ipſi⁹ ab ea tanꝗ̃ min⁹ rationabi/ d liter promulgata: in eo caſu in quo ante ſententiã appel. vires obtinuiſſet: curauerit ꝓuocare: eo quod ꝑ appel. interpo. excõicantis videt̃ e iuriſditio dormitaſſe: ipe denũciare poſſit eundem: ꝛ ad tempus eccleſiaſticis beneficijs clericũ ſpoliare? ¶ Nos f itaqꝫ reſpõdemus: ꝙ cũ expreſſe. ꝛ.ꝗ.e. ꝑſonas. ꝛ. c. ꝑuenit. ꝛ. c. cũ ſit romana. hodie vero ſiue ſit remota appellatio ſiue nõ ĩ reſcripto nõ poteſt appellari niſi ꝓbabilis cã fuerat allegata talis: q̃ ſi foret &c. Itẽ ſiue ſit expreſſa in iure ſiue nõ cã ꝓpter quã appellat̃ dũmodo ſit ꝓbabilis bene tenet appellatio.ꝗ.e. vt debit⁹ ꝛ ita cõſtitutio iſta addit huic decre. H. ſ. ꝙ ſit cã ꝓbabil' ꝑpt̃ quã appellat̃ nõ ſit expſſa in iure valet appellatio ſm̃ hanc decre. nõ valebat: qđ operet̃ remotio appllationis hodie. dicet̃.ꝗ.e. vt debitus. Bern̄.

b ¶ Emendari. nõ em̃ debuit appellãti obeſſe ꝙ nõ fuit ſue appellationi dela/ tũ cũ appellatio ei⁹ iuſta fuerit. ij. q. vj. appellatore. ꝛ.ſ.e. ſepe hodie vero non ſtamus huic ſʒ ei qđ dicit̃.ꝗ. co. vt debit⁹. vt videlicet appellatio teneat ſiue ꝗ uamẽ in iure ſit expſſum ſiue nõ dũ tñ ſit ꝓbabile. ¶ Uerum. ¶ Licet excõicat⁹ ab cõicatione appellet nihilomin⁹ denũciari põt ac beneficij redditib⁹ ſpoliari. Primo cõſultatio. Scđo rñſio ibi: nos itaqꝫ. Ab. c ¶ Ad tempus. qui em̃ appellat a iudice ordinario ſuꝑ aliq̃ cã ad tempus tm̃ exempt⁹ eſt ab ipo ꝗ̃tũ ad illũ articulũ. ſed in alijs remanet iudex ꝛ tñ pendente illa cã põt illũ ſi voluerit in alia cã tãꝗ̃ ſuſpectũ recuſare. ſ.e. ad hoc. ſi in vna. ꝛ. c. ꝓpoſuit. ꝛ. c. cũ teneamur. ꝛ.ꝗ.e. romana. §. cũ vero. li. vj. in delegatis ſecus. d ¶ Caſu. hoc dicit ꝓpter crimina notoria in quib⁹ nõ admittit̃ appellatio. ſ.e. cũ ſit romana. ꝛ. c. cõſuluit. e ¶ Dormitaſſe. ſ. ne vlteri⁹ ſit ꝓcedendũ: qꝛ appellatione interpoſita extinguit̃ ꝓnũciatũ. vt. ff. ad turpil. l. j. in fi. f ¶ Executionẽ. hec rõ nõ eſt ſufficiens: qꝛ nõ appellat̃ a ſñia excõicationis. nã cũ quis abſoluit̃ ab impetitione alicui⁹ hmõi ſñia ſecũ trahit executionẽ ꝛ tñ ab ea appellat̃. ſ. đ excep. ſignificauerũt. ab executore appellat̃ ſi modũ excedat ij. q. vj. §. ab executore. ꝛ.ſ. c. ꝓxi. qđ ad ꝯſultationeʒ. Itẽ ſñia furti trahit ſecũ ſuã infamiã. ff. de fur. nõ poteſt. ꝛ. ff. đ his qui no. infa. furti. Que eſt ꝗ cã. Pe. hiſ. dixit ꝙ deus ligat ꝛ non homo. xj. q. iij. nemo. vbi de hoc. ꝛ a principe nõ appellat̃. Illa videt̃ verior rõ vt homo creſcat ꝑ meritũ parendo etiã inique ſñie. arg. viij. q. j. ſciẽdũ. ꝛ. xj. q. iij. quid ergo. ꝛ vt magis timeatur diſciplina eccleſiaſtica Lau. Jo. dixit ꝙ cõſtitutio eccleſie hoc facit vt magis timeat̃. ſicut em̃ cõſtitutio hominũ facit ꝙ ſñia que cito ligat quo ad ei⁹ effectuʒ tardius liget. ij. q. vj. anterior. ꝛ. xj. q. iij. cum apud. Jo. Sʒ videtur ꝙ nõ ſit differentia inter ſñiam excõicationis ꝛ alias ſñias. immo idem: verbi gratia: cum

Paſtoralis. ¶ In iſto principio. Primo ponit̃ cõſultatio. Scđo reſponſio ibi: reſpõdem⁹. Ab. a ¶ Expſſe. ar. ꝙ oĩa intelligunt̃ ꝓhibita que nõ inueniunt̃ in iure cõceſſa. ſ. de trãſla. iter corpalia. vbi đ hoc expreſſe indulgetur appellatio ſi etiam remota ſit appellatio in reſcripto ſi iudex denegat reſtitutionem ſpoliato. ſ. de reſti. ſpo. ex cõqueſtione. Itẽ ſi nõ vult admittere recuſationẽ cõſanguinitatis. ſ.e. poſtremo Itẽ ſi nõ facit exprimi res petitas in libello. ſ.e. ſignificantib⁹. Itẽ ſi citat ptes ad locũ nõ tutũ. ſ.e. ex pte ſi cogit ptes litigare coram ſubdelegato ſuſpecto. ſ. de offi. delegato. ſuꝑ queſtionũ. in fi. Multa exẽpla poſſes aſſignare in quib⁹ recipit̃ appellatio: licet ſit remota in reſcripto. vbicũqꝫ ꝑmittit ius appellare ſm̃ antiqua iura bene admittebat̃ appellatio: licʒ cã ĩ iure nõ exprimeret̃ dũmodo nõ eſſet manifeſte fruſtratoria. de q̃ ĩtellige qđ dicit ver. Nos igit̃ attẽdẽtes: vbi ꝑ appellationẽ fruſtratoriã etiã ſi nõ eſſet manifeſte &c. i. manifeſte fruſtratoria. alias ſi habeat qualẽcũqꝫ excuſationẽ poterat appellare dũmodo nõ conſtaret ipam fruſtratoriã. ij. q. vj. ad romanã. ꝛ plurib⁹ alijs ibidem

a cutionem excõmunicatio ſe/
cum trahit: ⁊ excõmunica/
tus per denũciationẽ ampli
us nõ ligeť:ipſum excõmu/
nicatum denunciare poteſt:
vt ab alijs euiteť: ⁊ illi pro/
uentus eccleſiaſtici merito
b ſubtrahunť:cui eccleſie com
munio denegať. I dem epi/
ſcopo pariſieñ. Si appellãs
ad ſuperiorẽ cõparet coram
iudice inferiori ſuper concer
nentibus ipam appellatio/
nem ipſi appellationi renun
ciare videtur. Si autẽ ꝓte
ſtetur ꝙ ꝓpter hoc non intẽ
dit renunciare appellationi
tanꝗ contraria allegãs nõ
eſt audiẽdus niſi notoriũ ſit
actũ illũ eſſe iniuſtũ ſup cui⁹
emendatione adiuit inferio
rẽ. Ca. LIIII.

S Ollicitudinem paſtoralis. et. j.
Sane cũ ſicut recepim⁹:duo
b⁹ corã epiſcopo litigantib⁹
alter eoꝝ ad ſedem ap. appel
laſſet:epus appellantẽ repu
tans contumacem:ipſum ex
cõicationis vinculo innoda
uit:qui coram metropolita/
no:de epiſcopo ſibi petijt iu/
ſticiam exhiberi:aſſerens ꝙ
poſt appellationẽ. legitĩe ad
nos interpoſitam:ipſum ex/
communicauerat: ⁊ petẽs ſe
ad eum ſtatum in quo fuerat

dico excõmunico te ſtatim es excõicat⁹: ita ꝙ nihil ali
ud eſt neceſſe. Idem eſt cuz dico cõdemno te vt ſoluas
illi. x. q2 ſtatim es cõdẽnatus:⁊ ſi appelleť ab iſta ſen/
tentia cõdẽnatio nõ remoueť ꝑ appellationẽ immo re
manes cõdẽnatus ꝗtũcunqꝫ appelles:ſicut ille rema/
net excõicat⁹ ꝗ
poſt excõicatio/
nẽ appellat:qđ
ptz ꝑ ſniam ap/
pellationis in ꝗ
diciť: confirmo
vel caſſo primã
ſniam. ⁊ ſic ſnia
ſemꝑ durat vtro
qꝫ caſu in alijs
ſẽtẽtijs appella
tio retardat id
qđ nondũ extat
ſcꝫ ſolutionem
vel rei đ qua cõ
demnatio facta
eſt traditionem
q2 verũ eſt iſtũ
cõdemnatũ:ſed
nõ eſt verũ iſtũ
adhuc ſoluiſſe. ⁊
ſi ſtatim cõdem
nat⁹ ſolueret et
poſtea appella/
ret nihil releua e
talis appellatio
niſi in euentu cauſe appellationis. ff. de appel. cũ ex cã
In excõicatiõe nihil eſt qđ poſſit appellatio. retarda
re: verus efficax ſnie eſt vt cõdemnat⁹ ſoluat q2 ad hoc
agiť: ⁊ finis excõicationis eſt vt ſit excõicat⁹. ⁊ in ipa
ꝓlatione ſnie ſtatim ꝑuenit ad iſtũ finẽ. ſꝫ in alijs ſen/
tentijs cõdẽnationis nõ ſtatim ꝑ ſententiã cõſequiť fi
nẽ. i. iudicatũ. ⁊ appellatio impedit ſolã executionẽ q2
ad hoc eſt opus facto: licet cõdẽnatio ſit facta. Sed in
ſnia excõicationis nõ eſt ita opus facto quo ad ſuũ ef/
fectũ niſi vt publiceť. a ¶ Secũ trahat. ex hoc ptz
ꝙ ſnia excõicationis vel ſtatim ligat: vel ſtatim nulla
eſt. Sꝫ quid ſi aliqs excõicať poſt appellationẽ ꝓbabi
lẽ aut iſte eſt excõicatus aut nõ. ꝓbo ꝙ nõ eſt excõica/
tus. q2 excõicat⁹ eſt poſt appellationez ꝓbabilẽ ꝗ legi
tima eſt. ergo nõ eſt excõicat⁹ .j. de ſen. ex. ꝑ tuas. ⁊ .j. e.
dilectis. Sꝫ ꝯ videť ſic ꝙ iudex appellationis ꝓnũci/
at appellationẽ nõ tenere. ergo ꝑ cõſequẽs ꝓnũciat ex
cõicationez tenuiſſe. Rñdeo ꝗ dubitat an talis excõi/
catio teneat vel nõ: ex futuro pẽdet an teneat. ſicut ex
futuro euentu pendet an teneat matrimoniũ vel nõ .j.
de frigi. ⁊ malefi. fraternitatis. in fi. vnde hec argumẽ
tatio: nõ valet iſte eſt excõicat⁹ poſt appellationẽ ꝓba
bilẽ que ſi ꝓbata eſſet ⁊c. ergo excõicatio nulla eſt im/
mo eſt inferendum: ꝙ ꝓ excõicato nõ eſt habendus et
tñ reuera excõicat⁹ eſt q2 ſtatim ligat ſnia excõicatio/
nis vel ſtatim nulla eſt. tñ ſi talis medio tꝑe adeptus
eſſet eccłiam nõ videť ꝙ eſſet ea priuandus q2 ipm ꝓ/
babilis error excuſat .j. de ſen. ex. ſacro. cũ interim lici/
te cõiceť ei in omnib⁹ ſacramẽtis .j. eo. dilectis. ⁊ qcqđ
tũc facit valet. iij. q. vij. §. tria. ver. verũ. ⁊ C. de teſt. l.
j. Itẽ q2 medio tꝑe ſtatus ei⁹ integer. eſt. ff. nihil ĩno.
appel. pen. l. vna. §. integer. nec dãnatus đr ꝗ appella/
uit. ff. de pe. l. ij. §. ij. Io. b ¶ Subtrahũť qui em̃ ex
tra eccłiam eſt nihil nõie eccleſie põt poſſidere. viij. di.
quo iure. ⁊ . xxiij. q. vij. c. ij. ⁊ . iij. ⁊ . xxxij. di. eos. ⁊ ca. ꝓ/
ter hoc. ſi tñ non habet aliud vnde viuat: dico ei inte/
rim prouidendum de bonis eccleſie et quia depoſito ꝓ
uidetur. l. diſtinc. ſtudeat. habẽda eſt em̃ ratio ne ege/
at. ff. đ re iudi. inter eos. in fine. ne cogatur in cleri op
probrium mendicare. xciij. diſtinc. diaconi. licet videa
tur ꝙ male meriti publica egeſtate debeãt laborare. ff.
de poſi. bona fi
des. Item illud
poteſt intelligi
in eo caſu quan
do in ſententia
hoc exprimitur
ꝙ bona eccleſie
ſubtrahãtur ei.
cum em̃ excom/
municatum cõ/
peremus rele/
gato. ⁊ relegato
ad tempus non
ſubtrahanť bo/
na niſi hoc ĩ ſen
tentia exprima/
tur. C. de pe. l.
deportatorum.
ſic ⁊ in excõmu/
nicato idem vi/
detur. nam ꝗꝫ/
diu quis alijs
rationibus po/
teſt ꝯſtringi nõ
ſunt ei ſubtra/
henda ſtipẽdia
C. de execu. rei iudi. ſtipendia. xvj. q. vj. illud. qui autẽ
excõicatus eſt in vna eccleſia excommunicatus eſt ꝗꝫ/
tum ad alias. xj. q. iij. c. ij. ⁊ . iij. ⁊ . iiij. q. v. quiſquis. ſ.
de offi. ordi. ad reprimendam. Sed nunqđ eſt idem in
ſuſpenſo. vt ſi ſuſpenſus. eſt ab vno epiſcopo ꝙ ſuſpen
ſus habeať ꝗtũ ad alios. ſic ſi eſt ſuſpenſus ab officio
quia ſententia facit ius ꝗꝫtum ad omnes. xix. q. ij. due
ſunt. ⁊ . vij. q. j. ſi quis pſbyter. ff. de interdi. ⁊ rele. l. re/
legatoꝝ. §. interdicere. ⁊ . §. ſe. Poſſet forte diſtingui.
vtrũ ſuſpenſus eſſet ꝓ crimine quod irrogat infamiaꝫ
vt tunc vbiqꝫ ſuſpenſus ſit: ſi nõ irrogat infamiã tunc
nõ vbiqꝫ eſt habẽdus ꝓ ſuſpẽſo. ar. ff. de poſtul. ex ea.
Sꝫ prius dictũ ꝑualet q2 ſuſpẽſus ab officio nihil đꝫ
de officio eccleſiaſtico attractare. alias eſt ponendus
in hoc equiparať excõmunicato .j. de cle. ex. vel ſuſpen.
mi. c. ij. ⁊ . iij. ſed ſi ſuſpenſus eſt a beneficio in vno lo/
co tunc dico ꝙ in alio loco poteſt habere beneficium.
vt. xvj. diſ. placuit. lviij. diſ. ca. ij. Sed nunquid abſo/
lutus poteſt recipere vel petere fructus medij tempo/
ris ſibi ſublatos? diſtingue vtrum iuſte an iniuſte ſit
excõmunicatus. ſi iniuſte: poteſt. ij. q. v. ſuper cauſis.
⁊ . ff. de re mili. l. pe. ⁊ .j. de conceſ. preben. quia diuerſi/
tatem. ſi fuit iuſte: excõmunicatus non poteſt. C. de re
mili. cum allegatis. li. xij. ad hanc diſtinctionem facit
op .j. de ſentẽ. excom. ſacro. alioquim ſpe reſtitutionis
facilius delinqueretur. l. diſ. ca. j. quia facilitas venie
incentiuum tribuit delinquendi. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta
pene em̃ nõ ſolent repeti. ff. de cõdi. inde. pe. ff. đ pcu.
qui ꝓprio. §. vt in ceteris. Io. Ego credo quicqđ dixit
Io. licet depoſito ꝓuideať ne in cleri opprobriũ men/
dicare cogať ꝙ excõmunicato in nullo ſit ꝓuidendum
qui contemnit claues eccleſie cui participandũ nõ eſt
niſi forte fame periret tũc debet ei ſubueniri: q2 pote
rit ad huc ad eccleſiam redire. Bernhardus.
S Ollicitudinem. ¶ Si excõicat⁹ ab epo poſt/
ꝗꝫ appellauit ad papã hãc cãm defert ſimpliciter

appel.tempore: a metropol'. reduci denūciari videlicȝ ab ſolutū: adijciens etian quod appel. nō renūciabat obiecte ſed ꝓſequi volebat eandem: a et.j. ¶ Nos igit̃ inqui.t.t. reſpōdemus: qđ ſicut metro politanus de appel. ad nos b interpoſita cognoſcere omni c no non valet: ſic nec de his q̄ poſt appel. fuerant innoua/ ta: dūmodo de alijs cogno/ ſci non poſſit: niſi de appel. pariter cognoſcat̃: vl' de his que appellatiōis cauſam cō/ d tingere dinoſcunt̃. In quo caſu: ſi metropol'. ad cogno/ ſcendum partes ſuas inter/ e ponere forte p̄ſumeret: ep̄us poſſet ad appel. beneficiū cō uolare. nam ad officiuȝ eius qui de appel. cogniturus eſt pertinet prudēter corrigere:

que cōtra ip̄am inuenerit at/ f g tētata. Si vo notoriū exiſte/ ret: qđ mandatū ep̄i indiſcre tum fuerat vel iniuſtū: cui nō tenebat̃ ſubditus obedire: ac per conſequētiā ei liqueat euidenter: ſubditū legitime ꝓuocaſſe: pōt archiep̄us au/ h ctoritate metropo. declarare ſubditū irrōnabiliter extitiſ/ ſe anathematis mucrone per i cuſſum. Cum aūt excōicatus qui appellauerat iuxta p̄ſcri/ ptam formā: coraȝ archiep̄o k deponit cōtra epiſcopū que/ ſtionē: metropol'. ad cogno/ ſcendū de cauſa: poteſt inter ponere partes ſuas: cum ille l appellationis ꝓſecutioni re nūciaſſe tacite videat̃: ſed ſi verbo vel facto appel. ſe vel/ le proſequi proteſtetur: non m tanq̄ aduerſa petens: et ſibi

ad metropolitanū dppellationi renūciat ⁊ archiep̄us cauſam audiet: ſed ſi ꝓteſtet̃ ꝯtrariū archiep̄us nō co. gnoſcet: quod ſi fecerit nō pōt ep̄us appellare niſi no/ toriū ſit excōicationē nō tenere. Vel ſumma ſic vt ī ru bro Et eſt bonꝰ caſus. Cōmunis diuiſio. Secūda ibi: Nos igit̃. Ab.

a ¶ Taliter reſpōdemus. Re/ ſpōſio p̄me que/ ſtionis que fuit vtrū metropoli/ tanus de huiuſ/ modi queſtione valeat cognoſce re. b ¶ Cognoſcere. dubitatio/ nis cauſa fuit h̄ quia fuit hic no/ ua iniuria. vnde opus erat noua querela. ff. de ex/ cepti. rei iudi. ſi mater. §. eandē. ſed ſecus eſt: q̄a ⁊ ſi ſit noua iniu ria tamē pendet ex p̄cedenti fa/ cto: nec poſſet de illa cognoſci niſi cognoſceretur de appellatiōe. ſi. s̄. eo. cū teneamur et ſic patet ꝙ ſi ſuſpēdit̃ iuriſdi tio alicuiꝰ in p̄n cipali ⁊ in acceſ/ ſorio .j. c. ꝓxi. §. p̄terea. ſicut delegato p̄ncipali delegat̃ acceſſoriū. s̄. de offi. dele. p̄terea. ⁊ c. prudentiā. §. ſexta Jo. arg. contra s̄. c. ꝓxi. §. j. c ¶ De his que. ſic nec de priuilegijs domini pape. s̄. de iudi. cum veniſſent. nec de cauſa ad papam delata. s̄. de offi. lega. licȝ. nec de cauſa ſpecia/ liter alij cōmiſſa. s̄. de offi. lega. ſtuduiſti. ⁊ ff. de iudi. iudiciū Vin. ⁊ eſt ar. ꝙ idem iuris eſt in acceſſorio qđ in principali. ſimile .j. eo. c. ꝓxi. d ¶ In quo. hic in/ nuit ſolutionē tercie queſtionis que fuit vtrum ſi epi/ ſcopus appellauerit ab archiep̄o an teneat appellatio. e ¶ Epiſcopꝰ poſſet. Sed quare poſſet epiſcopus ap/ pellare cum ip̄e dicat appellationē illius nullā: ⁊ excō/ municauerit poſt illam appellationē? So. ideo appel/ lat: quia appellatio eſt aliqua per ſuperiorē ad quē eſt appellatum debet cognoſci ⁊ corrigi quod poſtea mi/ nus legitime factum eſt: ⁊ quia ſi metropolitanus pro/ cederet ⁊ inueniret epiſcopū in culpa puniret illum: et ideo audit̃ appellans tanq̄ cuius intereſt Vin. Sed contra. s̄. eo. qua fronte. §. de his. vbi non audit̃ ep̄us appellans ne abſoluat̃ excōicatus ab ipſo. illud intelli git̃ de eo q̄ petebat ab archiepiſcopo abſolutionē offe/ rendo cautionem. ⁊ ideo non tenet appellatio epiſcopi ꝓpter p̄iculum ne decederet in excōmunicatione. ⁊ q̄a eius nō intereſt ne abſoluat̃. hic vo appellat ne cogno/ ſcat vtrum ſit iuſte excōmunicatus vel iniuſte. et eius intereſt ne archiep̄us de hoc cognoſcat. ſunt em̄ omino diuerſi caſus. ⁊ quia iſte nō vult recedere ab appellati/ one vnde non poteſt ſe intromittere archiep̄us. ſed ſi vellet recedere ab appellatione bene poteſt archiepiſco pus interponere partes ſuas ⁊ cognoſcere de illa excō municatiōe ⁊ illum abſoluet. T. Sed quare iudex non poteſt cognoſcere de appellatione ab ipſo facta ſicut cognoſcit an ſua ſit iuriſditio. ff. de iudi. ſi quis ex alie/ na. ff. ſi quis in ius vo. non ierit. l. ij. ⁊ s̄. eo. cum para/ ti. ⁊ ideo nō poteſt cognoſcere de appellatiōe: quia cū probabilis cau/ ſa expoſita eſt ī appellatiōe iam exemptus eſt a iuriſditiōe illius ⁊ eſt illi ſuſpectꝰ vt. s̄. eo. ad hoc. ſi. ⁊ c. ꝓpoſuit. ⁊ p̄ſumptio eſt ꝓ ip̄o ꝙ ſemp̱ vel/ let iudicare pro ſua iuriſditione: ⁊ eadem eſt cau ſa quare arbitri cognoſcūt de ſu/ ſpitōne ⁊ nō ip̄e iudex. ſed cū du/ bitat̃ de iuriſdi/ tiōe ſecus ē: q2 d̄ hoc ip̄o an ſit iu dex agit̃: q2 ſp̱ p̄ ſumit̃ ꝓ iuriſdi/ tiōe q̄diu incō/ trariū oñdat̃ ex q̄ apparet dele/ gatio vel ordina ria iuriſditio: vt s̄. de reſcrip. ſup lr̄is. in fine. B. f ¶ Si vo. qui em̄ al's nō hȝ iu/ riſditōȝ: ſi crimē ē notoriū: habes. s̄. e. ꝓuenit. g ¶ Notoriū. h̄ innuit ſolutionē ſcđe q̄ſtiōis q̄ fuit: vtrū archiep̄us denūciare debeat iſtū abſolutū: ſi īuenerit eū legitime appellaſſe. et dicit ꝙ ſi eſt notoriū mandatū ep̄i fuiſſe indiſcretū vel iniuſtū. bene poteſt hoc facere. h ¶ Declarare. ſed nūquid poteſt pronūciare ſententiā epiſcopi iniu/ ſtam: vel denūciare illum nō ligatum videt̃ ꝙ ſic: cum notū ſit ei epiſcopū deliquiſſe. ſed non credo: q̄a ſic ꝓ/ nunciaret appellationē fuiſſe iniuſtam. ⁊ ſic vſurparet officium ſuperioris. ſi autem vellet renūciare appella/ tioni ſue: tunc archiepiſcopus poſſet ꝓnunciare ſentē/ tiam iniuſtam: īmo ꝓnunciaret ſententiā nullam fuiſſe ⁊ denunciare illum abſolutum ſi legitima appellatio preceſſit. s̄. de offi. delega. cum contingat.

i ¶ Cum autē. modo dat veram ſolutionem que peri/ mit p̄dicta. ⁊ eſt ſolutio prime queſtionis que fuit vtrū metropolitanus cognoſcere valeat de huiuſmodi que/ ſtione quam iſte appellans coram epiſcopo depoſuit. k ¶ Queſtionē. ⁊ ita magiſtratus poteſt facere iniu/ riam ſubdito. ff. ad. l. aquil'. quēadmodū. §. magiſtra/ tus. ⁊ ff. ꝙ metus cauſa. l. ij. l ¶ Renūciaſſe tacite. ſimile. C. de iureiurā. ſi quis. ⁊ s̄. de offi. delega. gratū ⁊ .j. de his que fiūt a ma. par. ca. ex ore. vbi de hoc. ⁊ .j. de priuil'. accedentibus. ⁊ C. de iu. do. impe. l. ij. m ¶ Tanq̄ aduerſa. Nō. ꝙ nō audit̃ ꝓponēs aduer ſa. xxiij. q. vij. qđ aūt. ⁊ xiij. q. ij. q̄ p̄poſterum. ⁊ s̄. de p̄ſump. lr̄as. lxxxiiij. di. geſta. C. de mu. patri. ꝓfeſ. li. x. ar. ꝯ .j. de regula. ſic. ff. de inoffi. teſ. papinianꝰ. §. ſȝ nec īpuberis. s̄. de p̄ſcrip. auditis. ⁊ eſt h̄ ar. ꝙ ſi aliq̄s cō/ teſtat̃ litē lȝ dicat illa vba: ſalua li. cōteſt. nihilominus

ᶠacta eſt li.cõteſt.ar.ſ̃.de conſti.cũ.M.fer. ar.contra
ix.q.iij.ſaluo.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.ſi debitor.§.
ſi in vendi.ff.ad ſylle.heres.ff.ꝺ acqui. here.ꝑ herede
vij.q.j.pontifices.ſ̃.de elec.cumana. vbi de proteſta/
tione tractatur.

quod ſemꝑ facere debet qui appellat.ĩ.eo. vt debitus.
⁊.c.cum ſpeciali.§.j.⁊.ſ̃.eo.bone.⁊.ĩ.eo.cordi.li.vj.
g ¶ Variando. vñ non debuit audiri.ſ̃.c.xxi. in fi.
iiij.q.iij.§.itẽ in criminali.ver.qui falſo.lxxiiij.diſ.ge/
ſta.xxiij.q.vij.qꝺ autẽ.ĩ.de pe.ſuꝑ his.⁊.ĩ.vt eccle.be.
vt noſtrum.

contrarius audiendus.

Idem epiſcopo et cantori Treteñ. Per appellationẽ legitime interpoſitã ꝑncipale cum acceſſorijs ad iudicez appel.defert̃ ⁊ ſententie excõmunicationis ⁊ interdicti poſt appellationẽ late nõ tenent. Capitulũ.LV.

Dilectis filijs decano altiſiodoreñ. ac magiſtro. R. altiſiodoreñ. epiſcopi ꝓcuratore:in noſtra p̃ſentia cõſtitutis: idem magiſter ꝓpoſuit:quod cũ dictus epiſcopus p̃ſbyterũ domus dei:in qua diſpenſationẽ plenariã obtinere dignoſcit̃:de a tineri faceret vinculis mancipatũ ꝓ eo quod bona quedam eiuſdẽ domus que furtiue ſb̃traxerat reſtituere detractabat propter quod etiã ab eodẽ epiſcopo fuerat excõmunicatiõis vinculo innodatus.⁊ ſupradict᷒ decanus ep̃m monuiſſet:vt ei reſtitueret vel ſaltẽ redderet p̃ſbyterũ memoratũ:quẽ ad iuriſditionẽ ſuam ſpectare firmiter aſſerebat: ep̃us metuens ne decan᷒ aliq̇d in ſuũ p̃iudiciũ attẽtaret:ſe ac ſue ſtatũ eccleſie ac ciuitatis: ꝓtectiõi metropol̃.ſupponẽs:ad ei᷒ audiẽtiã appellauit:vex decan᷒ b poſt modicũ tp̃us: int̃dictũ hmõi ꝓmulgauit: vt ep̃o ĩ ciuitate p̃ñte:a diuinis in altiſiodorẽ.eccl̃ia ceſſaret̃. Poſtmodũ Ꝟo:cuz die ap. p̃fixo: cõparuiſſent ꝑtes corã officiali curie ſenoneñ. decan᷒ allegãs ꝙ ap.ab ep̃o ĩterpoſite:ideo nõ duxerat deferendum:qm̃ p̃ſbyter ſupradict᷒ c adhuc in vinculis tenebat̃ qñ ad nos vocem ap.emiſit: d officialis aũt iudicauit: irritũ int̃dictũ a decano poſt ap. ep̃i ꝓmulgatũ:et.ĩ. ¶ Quia e Ꝟo idez ep̃us: diuerſos modos expreſſit: ẜm q̇s decano ꝑatus fuerit ſuꝑ captõe p̃ſbyteri iuſticiã exhibere: ad metropol:ſedẽ appellãs:decan᷒ nõ potuit poſt ħ ferre ſnĩam interdicti:⁊ iõ ſnĩam ip̃az ab f eo poſt appellationẽ legitime ꝓmulgatã: irritam decernimus ⁊ inanem: nõ obſtante ꝙ decan᷒ ad excuſationẽ ſuã g quaſi variando propoſuit:ꝙ priuſq̃ ep̃us appellaſſet: ſententiã tulerat: cuius effectũ h ad tp̃us duxerat ſuſpẽdẽdũ:

Dilectis.
¶ Primo ponit̃
partis narratio.
Scd̃o diffinitio
ibi:q2 Ꝟo.Ab.
a ¶ Faceret.in
hoc em̃ nõ inci/
dit in canonẽ la
te ſententie.ĩ. de
depo.grauis.ĩ.ꝺ
ſen.excõ. vt fa/
me. ſed nũquid
licz laico taliter
detinere clericũ
habentẽ admini
ſtrationẽ ip̃ius?
ar.ꝙ ſic.ĩ.ne cle.
vel mona.c.ij.ſz
nõ credo.⁊ expo
ne ibi dep̄hendã
tur ĩ fraudẽ ver/
bo.ſ. reddendo
rõnem admĩſtra
tiõis. eccleſia tñ
illis qui taliter
deprehendunt̃ ĩ
fraudem nõ ſub/
uenit: quia poſt
ꝓhibitionẽ eccle
ſie hoc fecerunt:
vt ibi dicit.ſicut
volebãt iudei ca
pere Jeſũ in ver
bo:de pe.di.vij.
c.j.ver.hi qui a/
deo ⁊c̃. ſi.ff. de
pi.ac.l.vlti.B.
b ¶ Interdi/
ctũ hmõi.hoc fa
cere potuit de/
canus ex ſpecia/
li conſuetudine
vt ciuitatem vel
eccleſiã maiorez
ſupponeret interdicto:nam de iure cõmuni ſecus eſt.ĩ.
de his que fi.a ma.par.ca.queſiuit. c ¶ Tenebat̃.q2
dum quis manet in crimine ſuꝑ quo appellat non eſt
audiẽdus.ſ̃.eo.cõſuluit.⁊.c.cum ſit romana.in fine.
d ¶ Irrituz.quod facere nõ debuit ꝓpter appellatio
nem decani:vt.ĩ.ſequit̃. Et tamẽ interdictũ non tene/
bat ꝓpter appellationẽ ep̃i:q2 qui facit qꝺ ad ip̃m nõ
ꝑtinet:etiam ſi bonũ ſit improbat̃.xcvj.diſ.bene qui/
dem.Lan. e ¶ Diuerſos modos. qui fuerũt illi non
dicit̃ hic:forſitan dixit ep̃us: ꝙ paratus erat dimitte/
re ſacerdotẽ p̃ſtita cautione de reſtituẽdis reb᷒ eccl̃ie:
vel ꝺ ꝯſuãdo eccleſiã indẽnẽ vl̃ ſi decan᷒ oſtẽderet illã
⁊ ſacerdotẽ ad ſe ꝑtinere:⁊ ita fuit appellatio iuſta.vñ
ẜm hos vel ꝯſil̃es modos volebat ei facere iuſticiã: et
iõ nõ tenuit interdictũ:q2 nõ erat notoriũ captionẽ p̃/
ſbyteri iniurioſam eſſe.vnde non obſtat.ſ̃.eo. ꝯſuluit.
f ¶ Legitime.nõ.ꝙ vocat appellationem legitimam
propter probabiles cauſas quas expreſſit appellans.

h ¶ Suſpẽdẽ/
dũ.ſed nõ videt̃
ꝙ ſentẽtia inter
dicti poſſit ſuſpẽ
di cũ.n. interdi/
ctũ et excõicatio
pari paſſu ambu
lẽt .ſ̃.e. ad hec.
quoniã ⁊ excõica
tio nõ poſſit ſuſ/
pendi.ſ̃.eo. pa/
ſtoralis.ergo nec
interdictũ.ſentẽ
tia em̃ ſtatim cõ
ſequit̃ ſuum effe
ctũ.nã facti qui/
dẽ queſtio in ar/
bitrio ⁊c̃.ij.q.iij
.§.notandũ.nec
iudex põt effice/
re quin damna/
tũ ꝺ furto ſequa
tur infamia ⁊.ff.
de fur.nõ poteſt.
Ad hoc dicas ꝙ
ſentẽtia int̃dicti
quã tulit decan᷒
fuit ſub cõditõe
vel in diem ꝓla/
ta: q2 ſuſpendit
eccleſiã quãdo/
cunq̃ epiſcopus
eſſet p̃ſens.ſi.ff.
ꝺ here.inſti.quo
tiens.§. ſi quis
ita. ⁊ talis ſentẽ
tia bene poteſt
ſuſpẽdi ꝑ appel/
lationẽ.ſ̃.e.pre/
terea.ij. Et ideo
cum appellatio
interpoſita fue/
rit ante diem cõ
ditionis:ĩmo cum ꝑpellatio p̃ceſſit ſententiã non de/
buit poſtea nec potuit ferre nec exequi ſnĩaz ĩterdicti.
Poteſt tamẽ dici ꝙ quãtũcũq̃ purũ ſit interdictũ po
teſt ſuſpendi ⁊ in hoc differt ab excõmunicatiõe: ſicut
effect᷒ originalis peccati ſuſpendit̃:licz ipſum origina
le maneat:de conſe.diſtin.iiij.c.ij.ſicut executio digni/
tatis alicuius ſuſpendit̃.xv.q.viij. ſi quis p̃ſbyter.ſi/
cut effectus acceptilationis ſuſpendit̃:licz non ip̃a ac/
ceptilatio:vt.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.cũ hic ſtatus.
.§.ſinautẽ.vnde ſi relaxatum eſt interdictum ad tem/
pus ipſum tamen manet.ff.de p̃ca.ſed ſi manente.nec
eſt opus vt iterum renouet̃.xxvj.q.vj.qui recedunt.et
C.de cura. furio. cum alijs. ⁊ in caſu iſto ſi appelletur
non ſuſpenditur interdictum:vt dictum eſt.ſ̃.eodem.
ad hec quoniã. Sed littera ſequens cũ interim ⁊c̃.cõ/
tradicit expreſſe.vnde ſi tẽpore ſuſpenſionis appellet̃
non debet poſtea exequi interdictũ: vt hic dicit dum/
mõ appellatio ſit legitima. Cõtrariũ tñ dixerũt. Lau.

& Vin. & Can. vt dictũ eſt.ſ.e.ad hec qm̃.ſed iſta lr̃a
obſtat eis. Sʒ qð h̃ dicit intelligiẽ qñ interdictũ poſi
tũ fuit in diem vel ſub cõditione. effect⁹ ṽo excõicatio/
nis ſuſpẽdi nõ põt .qꝛ q̃ꝫcito quis eſt excõicat⁹ eſt mẽ
brũ diaboli & eſt priuatus ſacramẽtis & cõione fideliũ
vñ ad hoc vt ef/
ficiaẽ mẽbrũ dei
neceſſaria ẽ ab
ſolutio.xj.q.iij.
excellentiſſim⁹.
papa tñ poſſet
ei⁹ effectũ ſuſpẽ
dere.j.ð ſen. ex.
ſi ṽe.qꝛ de nulla
ſn̄ia facit aliquã
iij.q.vj.hoc q̃p/
pe.mai⁹ em̃ eſt
de nihilo aliq̃d
facere q̃ꝫ de ali/
quo aliud vel ni
hil.ð cõſe.di.ij.
reuera.ver.ſi.in
ver. ſermo igiẽ
chriſti. qui po/
tuit facere ex ni
hilo qð nõ erat
&c. Jo. Bern̄.
a ¶ Exequen/
dã. qꝛ appellati
one interpoſita
nihil eſt innouã
dũ.ij.q. vj. ap/
pellatione.ff. ni
hil.inno.l. vna.
Ex h̃ pꝫ q iu/
dex poſt appel/
latione diffiniti
uã ſn̄iam nõ de/
bet executioni
mãdare alioqñ
reſtituaẽ poſſeſ/
ſio appellãti an
teq̃ꝫ de appella
tione cognoſca/
tur.ſ.de iureiu.
venientes.& idẽ
dicit hic inferi⁹
q appellatione
interpoſita ni/
hil dꝫ innouari.
b ¶ Perturba
re.q̃ pturbat di
uinũ officiũ ſine
pena excõicatio
nis põt eijci de
eccl'ia .j. de ſen.
ex.veniẽs.&.c.cũ voluntate.§.ſiq̃s vero. c ¶ Deferẽ
dũ.primo nõ detulit ſed denũciauit interdictũ nullũ.
vt.ſ.diciẽ poſtea detulit quo ad pceſſum principalis
cauſe & ap̃los cõceſſit vt hic dicit Can. d ¶ Princi/
pale captio p̃ſbyteri fuit negociũ principale: acceſſo/
ria fuerũt interdictũ & ei⁹ obſeruatio.& ſic pꝫ q idem
iuris debet eſſe in acceſſorio qð in pricipali.ſ. de offi.
dele.pterea.&.c.prudẽtiã.ad finẽ.&.ff.de iuriſdic.om.
iudi.l.ij.ff.ð reg.iur.cũ p̃ncipalis.&.ſ.c.pxi.ver. nos
igiẽ. e ¶ Poſt appellationẽ.hmõi appellationẽ dicẽ
legitimã & tñ factũ decani fuit minus legitimũ.ſi.j. de

cũ interim ap. interpoſita:
pcedere nõ debuerit ad ſen
a tẽtiã exequẽdã: officialis p
ceſſum q̃ poſt ap. hmõi ſn̄iaꝫ
inẽ dicti irritã & inanẽ decre
uit temerariũ iudicantes: cũ
ap. ad nos interpoſita nil de
buit innouari. Preterea lꝫ
excõicationis ſn̄ia in deca/
nũ p ep̃m pmulgata: rite la/
ta prima facie videreẽ: cũ p
dictũ officialẽ eſſet phibitũ
ne ſeruareẽ in eccl'ia interdi
ctũ: & decan⁹ ne celebrareẽ
in eccl'ie phibendo: diuinũ
b videreẽ officiũ pturbare: qꝛ
tñ p ap. ad nos interpoſitã
ex pte decani: cui etiã offici
c alis duxerat deferẽdũ apo/
d ſtolos cõcedẽdo: nõ ſolũ p̃n
cipale negociũ: ſꝫ acceſſoria
etiã ad nr̃m referebanẽ ex/
e amẽ: eandẽ ſn̄iam poſt ap. p
mulgatã: decernim⁹ virib⁹
caruiſſe. Dex licet archiep̃s
poſt ap. p̃dictã: de qua ſibi
p officialis lr̃as innotuerat
decanũ denũciauerit euitan
dũ Senoneñ. tñ canonicos:
q̃ ſaniori ducti cõſilio cõica/
uerũt eidẽ: vt ap. ad nos in
f terpoſite magis q̃ꝫ denũcia/
tioni ab ep̃o facte deferrent
inculpabiles iudicamus.

Idem mediolañ. archiep̃o.
Poſtq̃ꝫ papa aliquã cauſaꝫ
ad ſe reuocat nõ valet pceſ
ſus poſtea per minorem iu/
dicẽ factus ſicut non valeret
ſi fuiſſet ab eo legitime ap/
pellatũ. Ca. LVI

g Ut nr̃m pdeat de vul
tu dei iudiciũ: &.j. Ju
dicibus dedim⁹ in mãdatis
vt ſi poſt ſcðm mãdatũ: p qð
totius cognitionẽ negocij:
h ad noſtrũ iudiciũ reuocaui
m⁹: traditionẽ ſigilli: dicto
H. a te cognoſcerent eſſe fa/
ctã: eã decernerẽt irritã & in
anem: inhibẽtes illi ne quo
modolibet eo vti p̃ſumeret.
i ¶ Cuꝫ plus ſit: roma. pon.
ad ſe aliqð reuocare nego/
ciũ: q quequã ad eũ ſup ali/
quo negocio puocare. Idẽ
abbati ſancti felicis. &. H. ca
noñ bonoñ. Si terminũ ap.
pſequẽde ſtatutũ ab hoĩe al
tera pars p̃uenit hoc tacito
lr̃as impetrãdo littere nõ va
lent ſed terminũ iuris etiã
appellatus p̃uenire põt dũ
modo nimiũ non p̃currat &
vbi ex dilatione imminet pe
riculũ etiã neutra parte pſe
quẽte põt iudex ad quẽ ſup
plere partes cõpellendo ad
pſecutionẽ. Ca LVII.

Oblate nobis veſtre lr̃e
cõtinebãt: q cũ quidã
iudices: quibus cauſa que
inter ſambr̃. & rinocoñ. ple/
bes xtebaẽ. fuerat ab apo.
ſede cõmiſſa: p plebe ſambri
enſi ſententiã ptuliſſent: ac
procuratores plebis de rino
coñ. ad nos fuerit ſine termi

cõceſ. p̃ben. cõſtitutus. q̃tũ ad p̃tẽ deciſaꝫ. & ſic videẽ
q appellatio min⁹ legitima impedit effectũ excõmuni
cationis. hic ſatis potuit eſſe vt factum decani fuiſſet
min⁹ legitimũ & tñ decan⁹ ex alia cã poſtea potuit le
gitime appellare. f ¶ Quã denũciationi. hic videẽ
q in dubio ma/
gis ſteẽ appella
tioni q̃ꝫ denũcia
tioni excõicatio
nis & q̃ꝫ ip̃i ſn̄ie
cũ tñ poti⁹ p̃ſu/
mendũ ſit p ſen
tentia q̃ꝫ p ap/
pellatiõe: qꝛ ap
pellans teneẽ p
bare ſn̄iam iniu
ſtã: vt.ſ.e. cum
eccl'ia. & eſt ſi.ff.
de mino. minor
xxv.an.i ſi. Jo.
Credo q cũ du/
bitaẽ an teneat
appellatio poti
us vitandus eſt
q̃ꝫ in dubio ei cõ
municandũ.ar.
.j.de cle. ex mi.
illud. Bern̄.
U T no.
¶ Hoc.
c. legitur varijs
modis: & vt cui
libet lecture ſa/
tiſfaciat: ita ge/
neraliter ſũmaẽ
vt ĩ rubro. Pri/
mo ponit dictũ.
Scðo rõnẽ di/
cti ibi: cũ plus.
Ab. g ¶ Vt
noſtrũ. hec de/
cre. eſt ps illius
quã habes .j. vt
eccl'. bñ. vt nr̃m
& p illã intellige
iſtã. h ¶ Re/
uocauim⁹. & ita
q̃cq̃d poſtea fa/
ctum fuit non te
nuit. & ita tradi
tio ſigilli poſtea
facta nõ valuit
tãq̃ꝫ a nõ ſuo iu
dice. ſi.ſ. vt lite
pẽ. eccl'ia ſancte
Marie.ſ.ð of.
lega. lꝫ. &.ſ. de poſtu. bone. i ¶ Cũ plus. ſic ip̃o fctõ
negat aliq̃s clericatũ.j. de ſen. ex. contingit. &.j. de vi. &
ho. cle. c. vl. & plus eſt reuocare negociũ ad ſe q̃ꝫ ſit ap/
pellare. ſꝫ poſt appellationẽ nihil eſt innouãdum.ſ.c.
pxi. &.c. bone. g̃ ml'toforti⁹ poſtq̃ꝫ ſupior ad ſe negociũ
reuocat inferior nihil facere põt.ij.q.j. nomen. & ſi iu/
dex dicat ſe velle referre negocium ſupiori ſtatim tene
tur ptib⁹ tradere acta.j. eo. intimaſti. ſi ptes h̃ appro/
bauerint. C. de rela. l. ij. ſimile.ſ.e. dilecti. vbi de h̃. B.
Oblate. ¶ Cõmunis diuiſio. Scða ps ibi: licet
igiẽ. que diſtinguiẽ. & ſcðm membrũ diſtinctiõis

ꝓſequit᷑.ibi:ſi vo. In tercia inſtruit iudicē ibi: ſupioꝛ In quarta ibi:ex his cōcludit ad ꝓpoſitū Ab. Si. a ¶ Bienniū.ſ.eo.cū ſit romana.ꝛ.c.cōſtitut⁹. b ¶ A ꝓuocāte.ſ.e.pſonas. c ¶ Prorogari.niſi ex iuſta cā.ſ.e.ex rōne.ꝛ.c.cū ſit romana.ꝛ h. d ¶ Appellat⁹.idē ē de appellāte.ſ.eo. ex inſinuatione ꝛ.ſ.eo.ſepe. e ¶ Pars appellata:ps appellata non pōt ꝑuenire terminū legalem:niſi ſm ꝙ hic dicit᷑. ij.q.vj. appellatoꝛe. ſminū vo ſtatutū ab hoīe neutra ps pōt ꝑuenire.ſ.eo. ſepe ps appellās infra ſminū legalē qñcūq; pōt ꝛ ſi vult pōt lr̃as īpetrare cū ī ei⁹ fauoꝛē ann⁹ cōcedat᷑ eidē.ſ. de cōfir.bone. Itē ꝛ illud ſcias ꝙ infra terminū legalē debet cauſa appellatiōis eē ſminata .nec pōt vltra ꝓrōgari ij.q.vj. ei q̄ appellat. ꝛ. C. de tēp. ap .l. vl.§. vl.ꝛ.l.nemo.niſi ex iuſta cā ꝓroget᷑.ſ.eo.cum ſit.ꝛ.c.cōſtitut⁹ ꝛ hic. f ¶ Precurrat. Et ſic nemo debet ꝑuenire diligētiā alteri⁹ captioſe.ſi. xvj.q.iij.placuit.ꝛ .ff. ad ſtul᷑. l.ij.§.ſi mar᷑.ij. g ¶ Proſeq̄.ēt altera pte abſente ea tū pri⁹ citata vt hic ptꝫ. ꝛ.ij.q.vj. appellatoꝛe. et .ſ. de ſen.ꝛ re iudi.cū bertoldus.ꝛ.C. de tēp. ap.l. vl. .§. illud etiā. et eſt expſſum .ſ.e. ca.pxi. Bern̄. h ¶ Periculū. Nec eccl'ia ī ſpiritualib; vel tpalib⁹ ex moꝛa detrimētū incurrat in q̄ caſu poſſet etiaꝫ li.nō ꝯte.ꝓcedi.ſ.vt lit.nō ꝯte.qm̄.§.j.arg.ſ.e. ꝯſtitut⁹. i ¶ Prioꝛib⁹.h intelligēdū tū prioꝛes lr̃e de al

teri⁹ ptis appellatione fecerint mētionē alias nō valerēt veritate tacita īpetrate.ſ.de cōfir.bone.ꝛ.ſ.de re. P Er tuas ¶ Cōis diuiſio.Scd̄a (ſcrip.ex pte. ps ibi:nos igi᷑.Ab.Si. k ¶ Liquebit.no.ꝙ ſi iudici nō liquet de cauſa tūc debet cōſtituere pn̄tem poſſeſſoꝛem:nec audiret aduerſari⁹ niſi de ꝓpꝛietate.vt .C. quō ꝛ qñ iu. ꝯſentaneū.vel ſi liquet ꝓcedat ad diffinitiuā ſniam ꝛ hoc intellige in caſu altero iſti⁹ decre.cū fuit appellatū teſtibus publicatis ante ſniam.vt. ſ. de do. ꝛ cōtu. ꝓut vbi d̄ hac materia plene dicit᷑. Itē ſi poſſeſſoꝛ eſt pn̄s ꝛ actoꝛ abſens tūc ſiue lis ſit cōte. ſiue nō pōt dari diffinitiua ſnia ſi cōſtet de merit̄ cauſe.ꝛ ſic intelligit᷑ .ſ. de dolo ꝛ cōtu . cauſam ꝛ ſic poteſt etiā intelligi.ſ.de re ſti.ſpo. audita. ꝛ.C. quomodo ꝛ quādo. iu .auten . qui ſemel. ſed ſi nō liquet ei de cauſa abſoluet reum:ab obſeruatione iudicij ꝛ in expenſis condemnabit ſibi actoꝛem C.de iudi. pꝛoperandum .§.ſi quidem.nec obſtat quod dicit᷑ actoꝛe non pꝛobante reus ꝛ ſi nihil pꝛeſtiterit obtinebit. vj.q. vl.actoꝛ.ꝛ .ſ. vt eccle.be.vt noſtrum .et. ſ. de cauſa poſ.ꝛ pꝛopꝛie. cum eccleſia . illa regula locum habet cū ambo ſint pꝛeſentes.ſed ī alio caſu iſtius decre.cum appellatur a ſentētia debet illam confirmare vel infirmare. ij.q.vj.in fine. Sed pone ꝙ iudices pꝛioꝛes qui tulerunt ſniam condemnationis crediderunt actoꝛē bene

no appellatū: nec delatū appellatiōi fuiſſet:nec ad ꝓſecutionē ipi⁹ ſmin⁹ a iudicib⁹ ptib⁹ aſſignat⁹: pleban⁹ de ſambꝛo.ſup obſuatiōe ꝑdicte ſnīe:ſicut rōnabilit᷑ lata erat:nr̃as ad vos lr̃as:ꝛ alia ps alias cōmiſſiōis litteras a nob ſup infirmanda eadē:poſtmodū ad alios iudices īpetrauit:nulla in poſterioꝛib⁹ lr̄is de pꝛioꝛib⁹ habita mētiōe.vn̄ in dubitatione reuocato: an poſterioꝛes iudices. vel vos de illa debeat̄ cognoſcere nos ſup h ꝯſulere voluiſtis.et.ī ¶ Licet igit᷑ appellāti legitime a ſnīa: īdulgeat᷑ ann⁹ a lege: a aut ex iuſta cā biēniū ad ap. interpoſi. ꝓſequēdam:qꝛ tñ hmōi termin⁹ pōt reſtringi: b nō ſolū a ꝓuocāte: vex etiā a iudice:a cui⁹ ſnīa ꝓuocat᷑ cū ideo ſit ꝯſtitutū:nō vt termin⁹ ipē ꝑueniri nō poſſit: c ſꝫ ne valeat ꝓrogari: credim⁹ diſtinguēdū: ī q̄ caſu lr̃e īpetrāt᷑:ꝛ q̄dē qñ cert⁹ ſmin⁹ ab appellāte vel a iudice ap.ꝑfigit᷑ ꝓſequēde:ſi eo tā d cito:appellat⁹lr̃as īpetraue rit:hmōi lr̃e tā ꝙ tacita vitate ſurrepte: obtinere nō debēt aliquā firmitatē. ¶ Si vo nō ſit aliq̄s termin⁹ a iudice vel ab appellāte ꝑfixus e ps appellata infra ſminū cōſtitutū a lege (dūmō nimiū f nō ꝑcurrat vt appellātē ī cōmiſſiōe īpetrāda ſupplātet) cōmiſſiōis lr̃as poterit ipetrare:quarū aucte in ap. cā legitime ꝓcedat᷑:ita ꝙ ſi appellās voluerit ī cā appella. ꝓcedere:opoꝛtebit eū agere

ſb iudice ſic obtēto: niſi poſſit eū legitime recuſare:ꝙ ſi agere noluerit:appellat⁹ pōt g nihilomin⁹ ꝓſeq̄ cām ipam maxīe ſi ſētiat ſibi ex dilatione īminere grauamē. ¶ Supioꝛ q̄ꝫ iudex.ſi viderit ex dilatiōe piculū īminere: pōt ꝛ dꝫ neutro ꝓſeq̄nte ap. occur h rere vt piculū euitet᷑: puta ſi a ſnīa lata ſup ꝯfirmatione alicui⁹ electi:fuerit ꝓuocatū ꝛ vtraq; ps velit etiā ad annū ꝓſecutionē ap. differre: pōt vtiq;: immo dꝫ ſupioꝛ iudex ad quē fuerat appellatū ſminū ꝓuide moderari: ne gregi dn̄ico: diu deſit cura paſtoꝛis. ¶ Ex his igit᷑ cōſul. vr̃e nouerit̄ eē rn̄ſum:ꝙ i p poſterioꝛes:nō derogat᷑ ꝑ oꝛib⁹ legitīe īpetratis : p q̄s ad cōfirmādā ſnīaꝫ vel iufirmādā ꝑuia pōt rōne ꝓcedi. Idē.

Altera pte cōtumaciter abſente pōt iudex ap.etiam pꝛīcipale negociū diffinire ſi poſt lit. conte. fuerit appellatū Ca.LVIII.

P Er tuas lr̃as req̄ſiſti vtrū ſi poſt latā ſententiā:vel ſaltē poſt depoſitiōes teſtiū publicatas: fuerit ad ſe.ap.ap.hi q̄ ſup hec delegātur a nobis.ſi altera ptiū:eo rū ſe noluerit ꝯſpectib⁹ pn̄tare:cām ſibi delegatā:iudiciali poſſint calculo termīare. ¶ Nos igit᷑ cōſul.t.talit᷑ reſpōdem⁹: ꝙ cū lis ſit ſup eodem negocio coꝛā ꝑmis iudicibus legitime cōteſtata:poterunt iudices delegati : eo qui conuenit᷑ ſe p contumaciam abſentante:cum eis de k meritis cauſe liquebit : com

probaſſe intentionẽ ſuam cum in veritate non ꝓbaſſet in cauſa appellationis altera pars que appellauit eſt abſens ꝑ contumaciã: vt ibi dicit. et ille ꝓ quo lata eſt ſententia eſt pñs iudicibus conſtat: ꝙ pñs non ꝓbauit vnde ſententia confirmare non poſſunt credo ꝙ caſſanda ſit ſententia: et qꝛ ille reus eſt contumax adiudicabunt pñti poſſeſſionẽ reſeruata q̃ſtione ꝓprietatis abſenti: ſicut faceret ante ſententiã. vel dic ꝙ ſufficit tm̃ infirmare ſententiam cõdemnãdo abſentẽ in expenſis. ij. q. vj. in. §. appellatore. Bern.

miſſum ſibi negociū diffinire.

Idem in cõcilio generali.

Appellans ante ſententiam tenetur exprimere cauſam rationabilẽ coram ipſo iudice a quo: nec admittitur exceptio ꝙ ꝑus miſerat nūcium ad ſe. apo. vel ꝙ littetas impetrauerat que nõdum ſunt iudici pñtate. Ca. LIX.

a Ut debitus honor deferatur iudicibus: et litigatoribus conſulatur ſup laborib9 ⁊ expenſis. Statuimus vt ſi quis coram b idoneo iudice conuenerit aduer c ſarium: ille ante ſententiã ad ſuperiorẽ iudicem: abſq; rationabili cauſa nõ prouocet: ſed coram illo ſuam iuſticiaz d proſequatur: nõ obſtante ſi dicat: ꝙ ad ſuperiorẽ iudicem nunciū deſtinauerit: aut litteras impetrauerit ab eodem

Ut debitus. Notabile ⁊ famoſum. c. habens multa noua dicta vtrūq; ius limitantia. Et. h. d. in ſumma: vt in rubro. ſimpliciter inherendo verbis littere: Naz hec verba vario modo intelligunt vt infra dicet. Diuiditur ꝑncipaliter in tres partes. In ꝑma ponitur duplex cõſtitutionis cauſa. In ſecũda cõſtitutio: ibi. ſtatuim9. In tercia quedã ꝓteſtatio: vt ibi. Saluis. Ab.

a Deferatur. ſi. C. quãdo ꝓuo. non eſt neceſ. omnẽ honorem. ⁊ ſic eſt arg. ꝙ iudices honorandi ſunt propter ſuam dignitatem.

b Coram idoneo. hoc ideo dicit: qꝛ ſi conueniat coram non ſuo iudice non obeſt ei: quia debet allegare priuilegium fori nec ꝑiudicatur ei ꝙ facit coram eo. ſ. de iudi. at ſi clerici. et. ſ. de fo. compe. ſi diligenti. ⁊. c. ſignificaſti. ⁊ eſt arg. ad queſtionẽ: vtrum interruptio facta ſit ꝑ lit. cõteſta. coram nõ ſuo iudice ꝙ nõ ſit interruptio facta. patet. C. ne de ſta. defun. ſi pater.

c Ante ſententiã. no. ꝙ dicit ante ſententiã: ergo de appellatione poſt ſententiã nihil ſtatuit: quia qđ de vno dicit: de alio negat. xxv. di. qualis. ⁊. ſ. de pſump. nõne. quod verū credo. ⁊ idem dicit in decre. noua. eo. ti. cordi nobis. li. vj. Et ita patet ꝙ hodie idem iuris eſt in omnib9 iudicibus delegatis ⁊ ſubdelegatis ⁊ ordinarijs a quibus nõ poteſt appellari: niſi cauſa rationabili allegata ſcripta vel non ſcripta: quia dicit corã idoneo iudice: ⁊ ſic non habet locum hodie decre. illa ſup queſtionū. §. ſi ꝟo duo. vbi dicit ꝙ ſi delegatus alij ꝯmittat vices ſuas ab illo poterit appellari: licz cauſa ſit appellatiõe remota cõmiſſa: ſed q̃ntum ad alia bene tenet. Cum ergo remota ſit appellatio ante ſententiã ipſo iure: vt hic ꝓbatur quid oparatur remotio appellationis cū papa ſemꝑ ſcribat appellatõne remota? Jo. dixit: ꝙ remotio appellationis hic hodie operatur vt poſt ſententiam appellari nõ poſſit: quin iudex poſſit mandare ſententiã executioni nõ obſtante appellatione niſi habeat cauſam ꝓbabilem appellandi: ſed ſi nõ eſt remota appellatio: tūc poteſt appellari poſt ſententiã ſm ꝙ appellabat ante conſtitutionẽ iſtã. ſ. de offi. dele. ſup eo. ſed hoc nõ eſt verum: quia de appellatiõe poſt ſententiam nihil ſtatuit ꝑ iſtam conſtitutionẽ vt dixi: ⁊ Jo. etiã non pſiſtit in hoc: imo dicit ꝙ ſi remota eſt appellatio nõ appellari niſi in caſibus exꝓſſis a iure. ſ. eo. paſtoralis. ⁊ ſi nõ eſt remota tūc appellatur quotiens habet ꝓbabilem cauſam appellandi talem: que ſi eſſet ꝓbata ⁊c. vnde poteſt dici ꝙ illud idẽ oparatur hodie remotio appellationis cum apponit in litteris quod olim oparabatur: quia poteſt appellare in cauſis tm̃ exꝓſſis a iure: licz ſit remota appellatio in non expreſſis nõ poterit appellare: vt. ſ. eo. paſtoralis. vbi notant quidam de illis caſibus ⁊ ita ꝑ remotiõz appellatõnis nõ poſſet hodie appellari in caſib9 non exꝓſſis: ſed in alijs poſſet. Ex vi huius cõſtitutiõis poteſt appellari vbicūq; quis grauatur: licz grauamẽ nõ ſit exꝓſſum in iure. et quia iniquum erat ꝙ aliquis euidenter grauatus non poſſet appellare qui habebat probabilem cauſam appellandi cum caſus ille non eſſet expreſſus in iure. emanauit iſta conſtitutio qua cauetur ꝙ quicunq; habet ꝓbabilem cauſam appellandi talem: que ſi eſſet ꝓbata ⁊c. licz illud grauamen non ſit expreſſum in iure poſſit appellare: ⁊ ita hec conſtitutio ad alia extendit q̃ illa decre. paſtoralis. quotiens eñi noua lex conſtituit ad eas ſpecies ꝑtinere non videt: quibus ſpecialiter ipa lege pena addita eſt. ff. de pe. ſanctio legum. ⁊ ita cõſtitutio iſta ꝑmittit appellare vbi remotio appellatiõis ꝓhibebat: ergo ſiue ſit remota appellatio in litteris ſiue non: idem iuris eſt. Si enim nõ eſt remota appellatio poteſt appellare vbicūq; ꝑmittit appellatio ꝑ iura ſpecialia: vt. ſ. e. poſtremo. ⁊. c. ex parte. ⁊ ca. ſignificãtibus. ⁊ in omnibus conſimilibus vbi exprimit in decre. ꝙ poſſit appel. ⁊ bñ icio iſtius conſtitutionis poteſt appel. in omnib9 alijs caſibus non expreſſis vbi exprimit talis cauſa: que ſi foret ꝓbata legitima eſſet: licz illa non ſit ſcripta in iure: ⁊ ita patet ꝙ remotio appel. quo ad veritatẽ nihil operat ſed potius apponit ad cautelã: quia plus timeri ſolet qđ ſpecialiter ꝓhibetur q̃ quod generaliter imperat. xxiij. diſ. q̃ꝗ. ⁊ cõſuetudo eſt eccleſie ⁊ tam in principalib9 queſtionibus q̃ incidẽtibus remota eſt appel. ꝑ iſtam conſtitutionẽ ⁊ corã quocūq; iudice niſi cum quis grauat in caſibus expreſſis vel non expreſſis: et ſic papa remouet id quod iam remotū eſt de iure: ſic concedit papa qđ de iure cõmuni cõceſſum eſt. ſ. de iureiur. ⁊ ſi chriſtus. infi.

d Si dicat. ⁊ ſi ꝓpterea appellauerit eius appellatio nõ eſt admittenda. ij. q. vj. eius qui. ff. de appel. reci. eius qui. et ſic correcta ſunt iura illa. ſ. eo. meminimus. et. c. ad hoc. ſicut. ⁊. ſ. de offi. deleg. cum cauſa. quia non prodeſt nunciū ꝑmiſiſſe ad ſuperiorem nec prodeſt etiam habere litteras quod plus eſt q̃ nondū ſunt iudici pñtate: vt hic dicit. Ratio huius conſtitutionis fuit ne quis ſine cauſa declinet examen ordinarij iudicis ve proprius honor debitus iudicibus deferatur. C. quando prouo. non eſt ne. omnem honorem. vnde ſicut non poteſt declinari iudiciū eius per appellationem fruſtratoriam: ſic nec per miſſionem nuncij: quia per miſſionem nuncij non intelligitur prouocaſſe facto vel verbo: cum cauſa nondum eſſet mota nec comminata nec ad iudicem aliquo modo inſinuata. Unde licitum eſt aduerſario ad iudiciū

pronocare ꝛ ius ſuum proſequi coram ordinario: ꝛ ita preuenire aduerſarium: nec prodeſt illi litteras allegare ſi nõdum ſint iudici pñtate. ꝛ ita q̃ſi puentus oportet eũ corã ordinario reſpõdere: qꝛ iudices illi⁹ nõ ꝓus dicunt iuriſditionez recepiſſe cum effectu niſi cum eis littere pſentent. ſ.e.ſup eo.ij. in fi. ſic cũ quis citat: ſi poſtea pendente citatione mutauerit domiciliũ quaſi puentus oportebit eũ reſpõdere. ſ. de fo. cõpe.c.penl. ſic ꝛ iſte qui iam habebat lras in

a ꝙ priuſq̃ delegato fuerint aſſi/ c gnate. Cum autem ex ratio/ nabili cauſa putauerit appel landum coram eodem iudi/ ce cauſa probabili appellati/ onis expoſita: tali videlicet que ſi foret probata deberet

legitima reputari: ſupior de appellatõne cognoſcat. Et ſi d minus rationabilit eũ appel laſſe conſtiterit: illum ad in/ e feriorem remittat: et in expẽ/ f ſis alteri parti condemnet. Alioq̃n ipe ꝓcedet. ¶ Sal/

ligit cum prime littere ſunt iudici pñtate nulla citatione facta p eas. ſed non eſt curandũ de his que in illa dicunt: qꝛ littera iſta priuſq̃ ꝛc. debet intelligi prout dicit in ſequẽti notula que incipit: ſed nũquid. ꝛ in fi. illius notule: ꝛ ſi ꝓpterea. qꝛ nõ dicit puẽta iuriſditio p ſolã pſentationem. licz littera iſta hoc innuat. b ¶ Aſſignate. ſed nũquid ſola pñtatio lrap ſiue aſſigñtio ſufficit vt non poſſit pueniri ab ordinario ſiue alio delegato? ex hac lra videt ꝙ ſic.

archa ſua puentus ẽ. Preterea cũ p ſecũdũ reſcriptũ nõ tollatur iuriſditio delegata niſi de ea fiat mentio multofortius videt ꝙ nõ tollat ordinaria niſi de ipſa fiat mẽtio. facili⁹ em̃ tollit ex ordinaria q̃ ordiaria. iij q. iij. §. ei aũt. Sup h̃ dicas ꝙ ſi iuriſditio ordinaria iam cepta eſt p ſolam citationẽ ãmodo non poteſt tolli q̃tum ad cauſam illam p litteras pape: niſi de hoc fiat mentio in reſcripto ſicut ꝛ in delegata. Sed ſi ordinaria iuriſditio non eſt cepta per citationem preueniẽ bene p reſcriptum ꝓut quotidie fit: nec eſt neceſſe fieri mentionẽ in reſcripto de ordinaria. ꝛ hoc ideo vt dixit Jo. quia ordinaria iuriſditio generalis eſt. vnd̃ tollitur per ſpecialem q̃tum ad illam ſpeciem que delegatur. ſ. de reſcrip. paſtoralis. ar. eo. ti. c. j. et eo ipo ꝙ papa ſcienter cõmittit cauſam eam traſfert a poteſtate ordinarij. ſ. de offi. deleg. paſtoralis. §. preterea. Et tu dicas aliam rationẽ meliorem. cum em̃ domin⁹ papa ſit iudex ordinarius omniũ hominũ: vt. ix. q. iij. cuncta. poteſt quilibz ipſum adire per ſimplicẽ querelam re integra. etiam ipe poteſt cognoſcere vel delegare: nec eſt neceſſe ꝙ facit mentionẽ de iuriſditione minoris: ꝛ p appel. itur ad ipm ſicut in legato contingit de quo minus videt. ſ. de offi. lega. ca. j. Jtem et hic corrigit iſtud. ſ. de reſcript. plerumq̃z. vt ſtatim quis poſſit alium puenire habentez priores litteras que nõ ſunt iudici pſentate. de hoc tamẽ dixi. ſ. de reſcrip. c. j. ꝛ ita patet ꝙ ille qui primo ſuas litteras exhibet iudici ſiue preuenit alium in citatione facienda per ordinarium vel per delegatum. ille obtinebit. ad hoc facit ſ. de reſcrip. capitulũ ſancte crucis. ꝛ ita non refert q̃ ſint prime vel ſecũde re integra exiſtente. ꝛ ſic intelligitur conſtitutio iſta: re non integra exiſtente locũ habent alia iura: in quibus cauetur ꝙ non valet ſecundũ reſcriptum niſi faciat mentionẽ de primo. Bern̄.

a ¶ Delegato fuerint. ꝛ ita videt ꝙ ſi pme littere delegato ſint aſſignate: nõ poteſt preueniri ab ordiario vel delegato p ſecũdas niſi fiat mentio de primis. Sz quid ſi non ꝓcedant primi iudices: nũquid valebunt ſecũde vel q̃diu debent expectare ſecundi ſi non poſſunt primi ꝓcedere impediti iuſta de cauſa? poteſt dici ꝙ in hoc caſu locum habeat decre. illa: plerumq̃z. ſ. de reſcrip. vt ſi nõ ꝓcedant primi iuſta cauſa ceſſante valeant ſecũde. Sed ſi nõ curant ꝓcedere tũc moueant p ordinariũ vel p ſecũdũ delegatum vt ꝓcedant infra terminũ competentẽ: qꝛ vn⁹ iudex ꝓpter negligentiã amittit iuriſditionẽ ꝛ alter poſtea ꝓcedit in cauſa. ſ. de offi. or. ſignificauit. ꝛ. ſ. de of. dele. prudẽtiã. in fi. et ſ. de fo. cõpe. licz. ꝛ. c. ex tenore. ne ꝺ dolo malicia ps altera cõmodũ cõſequat: qꝛ dignũ eſt vt ꝓpter negligentiã ſiue dolũ p̄dant iuriſditiõz. Jſta notula intel/

Sz ꝯ poti⁹ videt ꝙ ſola pñtatio ſiue aſſignatio nõ ſufficiat: qm̃ video ꝙ ſi duo ſint ordinarij poſſũ aduerſariũ meũ puenire corã altero quẽ voluero eligere: nõ obſtãte ſi aduerſari⁹ dicat ꝙ volebat ꝛ deliberauerat me cõuenire corã alio cũ q̃ tractauerat: niſi ipi⁹ citatio puenifſet: ꝛ idẽ credo ĩ legatis ſiue delegatis ſiue ĩ delegato ꝛ ordinario re ĩtegra. Item intelligo integrã añ citationẽ p quã iuriſditio ꝑpetuata ẽ ꝛ nõ p pñtatiõz ſ. de offi. dele. gratũ. vñ qd̃ dicit ꝓus ꝛc. ſupplendũ eſt maxĩe qꝛ idẽ eſt poſt pñtationẽ ꝛ añ citationẽ niſi aliñ viderẽ. ꝛ h̃ dr̃ in fi. illi⁹ notu. ꝛ ſi ꝓpterea p ſolã pñtationẽ vel additõez ordinarij nulla etiã facta citatione nõ eſt puent⁹ aduerſari⁹: ſz p citatõez puent⁹ ẽ. ſ. ꝺ fo. cõ. c. vlti. ꝛ p ſolã citationẽ iuriſditio ꝑpetuat ꝛ nõ p ſolã pñtationẽ. Si alibi inueneris vbi dicat ꝙ ſola pſentatio ſufficiat reducas illa ad id qd̃ hic dr̃. Bern̄.

c ¶ Ex rõnabili cã. Colligit euidẽter ex hac lra ꝙ ſp ſit cã appellatiõis talis: q̃ ſi eẽt ꝓbata legitima eſſet. ꝓponẽda ẽ corã iudice a q̃ appellat. et. ꝯ. cũ cãm. in fi. vbi dr̃ de hoc. Sz põt q̃ri q̃ cã dicat ꝓbabilia verũ illa q̃ videt iudici vel alijs? videt ꝙ h̃ nõ ſit referẽdum ad opinionẽ iudicis. ꝯ. de ſen. excõ. ſacro. ſicut nec ad opinionem iudicis refert q̃d dicat manifeſtũ: ſz ad ipam rei veritatẽ. ꝯ. de v. ſig. cũ oli. ad id facit. iij. q. vij. iudicet. Sententiabit em̃ iudex in h̃ ſm ꝙ ſibi videt h̃ita tñ collatiõe ſapiẽtũ ſi nõ eſt cert⁹: ar. ff. de ar. q̃lẽ. ꝛ iudex eſtimabit ex opiniõe ai ſui ea q̃ ꝓponũt: ar. iiij. q. iij. §. itẽ ſepe fit. Si ṽo iudex dubi⁹ remanet: qꝛ iudex non põt certificari an ſit ꝓbabilis vel nõ: in tali dubio deferat appellatiõi. ꝯ. de ſen. ex. ſacro. ad fi. quicũq̃z em̃ appellat a grauamĩe ſiue ĩ iudicio ſiue ex: cãm rõnabilẽ dz allegare ĩ ſcp̃tis ſm tenorẽ ꝯſtitutiõis Jnno. iiij. ꝯ. e. cordi no. li. vj. aliaſ putabit ñ Fappellãs: vt ibi dr̃

d ¶ Rõnabiliter. qꝛ cãm quã ꝓpoſuit ĩ appellãdo nõ fuit ꝓbabilis vt ex euẽtu cauſe apparet. Quid aũt debeat ꝓbare appellãs in cã appellatiõis. dr̃. ꝯ. e. interpoſita: vbi de h̃. Sz q̃liter remittit ad aliũ a q̃ appellauit cũ hẽat eũ ſuſpectũ. ſ. e. ad hec. ſz nõ põt dicere illum ſuſpectũ cũ ex ꝓpria culpa ꝓceſſerit illa ſuſpicio: ſicut ille q̃ nõ pſequit appel. ſ. e. pſonas. ꝛ. c. cũ ſit romana.

e ¶ Jn expẽſis. h̃ generalit obtinet ꝙ q̃ deficit in appellatiõe punit ĩ expẽſis. ſ. de teſti. ſignificauerũt. de expenſis iſtis plene dr̃. ſ. de do. ꝛ cõtu. ſinẽ. ꝛ. ſ. de reſcrip. c. vlti.

f ¶ Alioq̃n. hic pz ꝙ ſi iudex appellationis pñũciat appellatiõz tenere ꝙ p h̃ nõ expirat ei⁹ officiũ: ſz incipiet poſtea cogſcere de cã pncipali. C. de re. credi. generalit. §. finaũt. in auc. de ſanc. epi. §. ſi qs ꝯ aliquẽ. in pma colũ. col. ix. Dicas ꝙ h̃ locũ hz q̃n appellat a grauamĩe ante ſñiaz: qꝛ tũc iudex dat q̃ſi ſub ꝯditiõe q̃ ad pncipalẽ cãm. vñ pmo cogſcit de graua/

mine ꝛ ſi inueniat legitimã appellatõnez tũc ꝓnũciat legitime appellatũ fuiſſe: ꝛ poſtea ꝓcedit ſuꝑ p̄ncipali ſi male appellauerit ꝓnũciauit male appellatum ꝛ remittit ꝑtes ad p̄ores iudices in expẽſis appellantẽ cõdemnãdo: vt h̄ dicit̃. ꝛ ſub hac forma ſemꝑ reſcribitur

ſuam ſententiã ſiue errorẽ: qꝛ ſi ita dicat. Ego reuoco ſentẽtiã meã ſiue corrigo errorẽ meũ: ſic fatet̃ ſe erraſſe. ꝛ ſic ille habuit ꝓbabilẽ cãm appellãdi: ꝛ ſic videt̃ ꝙ iuriſditio ab illo tranſlata ſit: ꝛ ſic canon nõ poſſet reddere ſibi iuriſditionẽ cũ fateat̃ cãm a ſe trãſlatã curialius ergo dicat: nõ credo te ꝑ̃uaſſe: ſ; ſi grauaui te ĩ aliquo illud reuoco ar. colligitur ex hac decre. ꝙ interlocutoria nõ trãſeat in rem iudicatam. Sed veruz eſt ꝙ nõ tranſit vt dictum eſt qñ iudex bene poſſit illam reuocare re integra. Sed q̃ꝫtum ad illum cõtra quẽ lata eſt ſentẽtia ſi non appellet infra decẽ dies bene tranſit ꝛ ſibi imputet̃ ꝙ nõ appellauit: quia ſententie acquieuiſſe videt̃. arg. ſ̄. ti. xxi. ꝙ ad ꝯſultationẽ Jo. Jtẽ hic eſt arg. ꝙ actio ſemel extincta ñ reuiuiſcit ar. ff. de bo. poſ. ſm tabulas. l. penul. §. qui teſtamẽto. ꝛ eſt ꝯtra illud de cõſe. di. iiij. ſi queris. et

qñ appellatur a grauamine. Si v̾o appellatur a ſnĩa diffinitiua: tũc iudex debet cognoſcere ꝺ meritis cauſe ꝛ videre an bene vel male ſit iudicatum. ꝛ ſi bene ſit iudicatũ confirmabit ſententiã vl̃ caſſabit ſi male iudicatũ fuit: vt. ij. q. vj. in fi. ꝛ. C. de ap. eos. ĩ qbꝰ dr̃ ꝙ iudex tm̃ ꝓnũciare debet ſententiã iuſtam vl̃ iniuſtã. Si v̾o plura capitula ſint in ſentẽtia ſiue plures articuli iudex ꝑ ꝑte põt cõfirmare ꝛ ꝑ ꝑte caſſare et reformare ſnĩaz ſ; ꝙ iuſtũ fuerit. ĩ. ꝺ teſt. c. rainu. ꝛ rainal. a ¶ Cauſis. ille eñ ſemꝑ ſunt referende ad ſedẽ apoſt. ĩ. de bap. maiores. Que dicantur maiores

uis cõſtitutiõibus: de maio- a ribus cauſis ad ſedẽ apoſtolicã referẽdis. Idem ĩ eodẽ.

Si iudex a quo eſt appellatũ a grauamine illud reuocat: poteſt in principali cauſa ꝓcedere. Capitulũ. LX.

Cum ceſſante cauſa: ceſſet effectus: ſtatuimꝰ vt ſiue iudex ordinariꝰ ſiue delega- b tus: aliquid cõminando vel interloquẽdo ꝓtulerit: quo executioni mãdato: alter litigãtiũ grauaret̃: ꝛ ſano vſus cõſilio: ab huiuſmodi interlocutionis vel cõminationis effectu deſtiterit: libere ĩ cauſe cognitiõe ꝓcedat: nõ obſtante ſi a tali cõminatiõe vel interlocutiõe fuerit appellatũ: dũmodo nõ ſit ex alia legitima ſuſpectus: ne ꝓceſſus negocij: friuolis occaſionibꝰ retardet̃. Idem in eodem.

Volens iudicẽ recuſare debet corã eodẽ ſuſpitiõis cãm ꝓbabilem ꝓponere: et eam corã arbitris cõiter eligẽdis ꝓbare: qua nõ ꝓbata ſua iuriſditione iudex vtit̃ in principali: ea v̾o ꝓbata remittit negociũ ad ſuperiorẽ vel cauſam cõmittit de recuſatoris conſenſu. Capi. LXI.

c Cum ſpeciali ſit ꝓhibitione ꝓuiſum: ne quis in aliquẽ excõicatiõis ſnĩam: niſi d cõpetenti cõmonitiõe p̄miſſa: ꝓmulgare p̄ſumat: volentes etiã ꝓuideri ne forte cõmonitꝰ: fruſtratorie recuſationis vl̃ appellatiõis obtẽtu: monẽtis poſſit declinare examẽ. ¶ Statuimꝰ vt ſi allegauerit ſe iudicẽ hr̃e ſuſpectũ: e corã eodẽ cãm iuſte ſuſpitio- f nis aſſignet: ꝛ ip̄e cũ aduerſario: vel ſi forte aduerſariũ nõ g hẽat: cũ iudice arbitros cõiter eligat: aut ſi cõiter ꝯuenire non poſſint: abſq; malicia ip̄e vnũ: ꝛ ille aliũ eligat: q̇ ꝺ ſuſpitiõis cã cognoſcãt: et ſi nequerĩt in vnã concordare

cauſe. no. ſ̄. de offi. delega. ꝙ tranſlationẽ.

Cum ceſſante. ¶ Diuidit̃: nã principiũ ꝛ finis ponũt duplicẽ cõſtitutiõis cãm: mediũ ponit cõſtitutionẽ: ibi. ſtatuimꝰ. Ab. b ¶ Cõminando. videt̃ ergo ꝙ ſi iudex cõminatoria verba proferat parti ꝙ ex hoc poſſit appellari niſi de hoc ſatiſfaciat iudex: quod tamẽ nõ eſt verũ qꝛ ex officio ſuo cõminari debet ff. de iudi. in ꝑemptorio. ꝛ. ſ̄. de reſti. in inte. tũ ex lr̃is. in fi. nec etiã debet ſtatim q̇s moueri ꝓpter aſperitatẽ verborũ. ſ̄. de reſcrip. ſi quãdo. Sed qualiter iudex poteſt mutare conſiliũ ſuũ in alteriꝰ iniuriã cõtra regulã iſtã ff. de reg. iur. nemo. Sed certe eodẽ mõ quo appellãs põt mutare cõſiliũ: vt. ij. q. vj. ſi q̇s libellos. ſic iudex. ꝛ intellige ſi appellãs adhuc nõ fecit ſumptꝰ ad ꝓſequẽdã appellatiõz. ff. de cõdi. ob cau. da. ſi pecuniã. in p̄n. ſed ſi ſumptꝰ vellet reficere põt adhuc reuocare grauamẽ: qꝛ iã nõ intereſt illiꝰ. ĩ. eo. int̃poſita. §. ij. S; nũq̇d iudex poſt decẽ dies põt mutare ſuã interlocutoriã? videt̃ ꝙ nõ: qꝛ poſtea trãſit in rẽ iudicatã ſicut etiã diffinitiua. ſ̄. de elec. cũ dilecti. ꝛ. ſ̄. de teſti. ſignificauerũt. ad fi. Arg. ꝯ. ff. de re iudi. ꝙ iuſſit. Põt dici ꝙ lic; trãſeat in rẽ iudicatã quo ad hoc ꝙ poſt. x. dies nõ poſſit appellari. nõ tñ quo ad iudicẽ: qn poſſit reuocare ſuaz interlocutoriã: qꝛ ꝛ appellãs poſt. x. dies poſſit renunciare appellatiõi: qꝛ ip̄o facto renũciat q̇s eo ꝙ nõ ꝓſequit̃ ip̄am. ſ̄. eo. ꝑſonas. Aduertat tñ q̃liter corrigat ff. de ſolu. qui res. §. aream. ſed hoc eſt beneficio huiꝰ conſtitutiõis. ꝛ quia iudicis eſt corrigere quod minus legitime fecerit. ĩ. de accuſa. qualiter ꝛ quãdo. alia iura plura hoc dicunt. Bern.

Cum ſpeciali. ¶ Prouidet conciliũ cõtra fruſtratorias appel. ꝛ recuſatiões: in vtriſq; tradẽs formã qualiter iuſte fiant ꝛ quõ in eis ꝓcedendum ſit. Et eſt. c. multũ allegabile ꝛ quotidianũ. Et poteſt ſpecialiꝰ hoc p̄n. ſic ſummari vt in rubro. Primo recitat antiquã cõſtitutionẽ. ſecũdo ꝓmulgat nouã: ibi. Statuimꝰ. Jbi p̄mo ponit̃ vna cõſtitutio. ſecũda alia ibi: Porro. tercio ꝓſtat̃ ibi: ceterũ. Ab. c ¶ Prohibitione. quã habes. ĩ. de ſen. excõ. ſacro. d ¶ Cõpetenti. trina. ſ. vt. xvj. q. vij. omnes decime. xvij. q. iiij. de p̄ſbyterorũ. ꝛ. xxiiij. q. iij. de illicita. e ¶ Corã eodem. ſ̄. eo. ſecũdo. f ¶ Juſte ſuſpitiõis. Quid ſi dubitet̃ an ſit iuſta: qꝛ nõ eſt in iure expreſſa ꝛ al̃s dubitaret̃? Reſpõdeo arbitri electi de hoc cognoſcant. p̄mo an ſit iuſta: qꝛ omnia que ad hunc articulũ ꝑtinent ad arbitros ꝑtinent. ſ̄. de offi. dele. c. ſuſpitionis. g ¶ Cum iudice. hoc intellige quãdo iudex ordinarius procedit ex officio ſuo contra aliquẽ ad famam vel clamorẽ. ĩ. de accuſa. qualiter ꝛ quãdo. ꝛ ſic loquit̃ iſta cõſtitutio in ordinario vt bene declarant ſequentia: aliter intelligi nõ poteſt: ꝛ ita tam in ordinario iudicio q̃ꝫ extraordinario. ſ. inquirẽdo poteſt iudex recuſari.

a ſententiã : aduocent tertiũ: vt qđ duo ex ipſis decreuerit robur obtineat firmitatis: ſciantqꝫ ſe ad id fideliter exequẽdum: ex iniũcto a nobis in virtute obediẽtie: ſub ob/ b teſtatiõe diuini iudicij: diſtricto ꝑcepto teneri. Cauſa xͦo ſuſpitiõis legitima corã ipſis c infra cõpetentẽ terminũ non ꝓbata: ſua iuriſditiõe iudex vtaṫ. At ipſa ꝓbata legitime d de recuſatoris aſſenſu ꝑſone idonee cõmittat negociũ recuſatus: vel ad ſupiorẽ trãſmittat: vt in eo ipſo procedat: ſm ꝙ fuerat ꝓcedendũ. ¶ Porro cõmonito ad ap. obſtaculũ cõuolãte: ſi ei⁹ ex/ e ceſſus: euidẽtia rei vl ipſi⁹ cõfeſſiõe: aut alio mõ legitimo fuerit manifeſtus (cũ appel/lationis remedium nõ ſit ad defenſionẽ iniqtatis: ſed ad ꝑſidium innocẽtie inſtitutũ) nõ eſt ꝓuocationi hmõi deferedũ. ¶ Exceſſu quoqꝫ dubio exiſtẽte: ne friuole appellatiõis diffugio appellans iudicis ꝓceſſuꝫ impediat: corã eodẽ ꝓbabilẽ cauſam appellatiõis exponat: talẽ videlicꝫ q̃ ſi foret ꝓbata: deberet legitima reputari: ⁊ tũc ſi habue f rit aduerſariũ infra terminũ ſm locoꝝ diſtantiã ⁊ tpis q̃litatẽ ⁊ naturã negocij ab eodem iudice moderandũ: ap. cauſã ꝓſequaṫ: quã ſi ꝓſequi nõ curauerit: extũc ipſe iudex g appel. nõ obſtante procedat nullo autẽ aduerſario com/parente: tunc iudex ex ſuo officio ꝓcedat. Appel. cauſa

a ¶ Tertium. ſub hac forma nõ poſſet cõpromitti in duos: vt ſi diſſentiant tertiũ eligant. ſ. de arbi. innotuit. ⁊. ff. de arbi. item ſi vnus. §. ſi in duos. ſed ſi in duos ſimpliciter cõpromittaṫ ſi diſſentiũt ptor eos cogere debet vt cõcordent vel tertiũ aſſumãt. ff. de arbi. itẽ ſi vn⁹. §. ꝑncipaliter. ⁊. ſ. de offi. dele. ſuſpitionis. §. j. itẽ ar. ꝙ arbiter ꝗꝫtum ad hunc caſũ poſſet egredi fines iniũctos qđ verũ eſt auctẽ hui⁹ cõſtitutionis. alˢ nõ põt. ſ. de arbi. cũ dilectus. ff. de arbi. nõ diſtinguem⁹. §. vl. Ber. b ¶ Diſtricto ꝑcepto. et ſic videṫ ꝙ idem faciat ꝑceptũ canonis qđ facit ꝑceptũ iudicis vt beneficio hui⁹ canonis teneantur ꝯcordare vl aliũ eligere: ſed qꝛ canon iſte penam iſtã nõ imponit iudex recuſatus cõpellat illos et penam eis imponat ſi nõ concordant. ſ. de offi. dele. ſuſpitiõis. in fi. que ſit poteſtas iſtoꝝ arbitroꝝ dicit. ſ. offi. dele. c. ſuſpitionis. in fi. c ¶ Terminũ. ab ipſo iudice ꝑfigendũ infra quẽ arbitri ſuſpitiõis negociũ terminare ꝓcurent. j. eo. ti. legitima. in cõcil. lugd. que corrigit illã ſuſpitiõis in hoc tm̃ ⁊ merito iudex recuſatus arbitris iteꝝ terminũ ꝑfigere debet infra quẽ cauſam ſuſpitiõis determinẽt: ſicut iudex a quo appellaṫ ⁊ debet ꝑfigere terminũ appellãti infra quẽ cauſaꝫ appellationis ꝓſequaṫ: alioq̃n in cã ꝓcedet: vt in. §. ſe. ⁊. ſ. eo. ſepe. ⁊ eadẽ ratio eſt in vtroqꝫ caſu. ſ. ne ꝑtextu friuole appellatiõis vel recuſatiõis negociũ ꝓrogetur. ideo decre. illa ſuſpitiõis corrigiṫ ꝗꝫtum ad hunc articulũ. Bern̄. d ¶ De recuſatoris. Nõ. ergo ꝙ hec cõſtitutio loquiṫ in ordinario qđ ex eo probatur ꝙ iudex recuſatus cõmittit alij negociũ illud qđ nõ poteſt facere delegatus inuito recuſatore. ſ. eo. ſecũdo. imo ſtatiꝫ ſuſpenſa eſt poteſtas ipſius: vt ibi dictũ eſt que loquiṫ in delegato tm̃: ſic. ſ. de fo. cõpe. ſi quis cõtra clericũ. ⁊. xj. q. j. ꝑuenit. ⁊. ſ. eo. ad hec. j. vbi ordinari⁹ recuſatus cõmittit alij cauſam ꝓbata ꝑmo ſuſpitione ſm tenorem hui⁹ conſtitutiõis. Sed cõtra. ſ. de fo. cõpe. licꝫ vbi ordinarius recuſatus nõ cõmittit negociũ. immo ibi recurriṫ ad aliũ iudicẽ: ſed illa loquiṫ ſm cõſuetudinẽ loci cum vacat imperiũ nec cõtinet ius cõmune: ⁊ ſic patet ex hac cõſtitutiõe ꝙ ordinari⁹ põt recuſari ⁊ cauſa ſuſpitionis ꝓbanda eſt corã arbitris: ⁊ ſm determinationẽ iſtius intellige iura ꝑdicta que loquunṫ de recuſatiõe ordinarij. Nota ꝙ hec clauſula: de recuſatoris aſſenſu ſm Jo. ſi determiet totalem diſiunctã cõmittat negociũ: vel ad ſuperiorẽ remittat ĩ optione recuſatoris eſt: an velit negociũ cõmitti: an ad ſuperiorẽ referri. Et dicit Jo. ꝙ intellectus iſte ꝓbabilis eſt ſi determiat primã partẽ tm̃: tũc lr̃a vult ꝙ ſm voluntatẽ recuſatoris eligenda ſit ꝑſona cui cõmittat negociũ dum tñ nõ ſit ſuſpecta. intellectus iſte nõ videṫ ꝓbabilis: imo improbabilis. iniquũ em̃ eſſet ꝙ actor ad voluntatẽ ipſius rei ipſm ꝯueniat nã ꝓ modica cã quãdoqꝫ traheret eũ ad papaꝫ vt illũ fatigaret laborib⁹ ⁊ expẽſis. ſic poſſet ſepe cõtingere ꝙ potius renũciaret liti ꝗꝫ vellet taliter laborare. vel poſſet eligere talẽ: licꝫ illuꝫ recuſare nõ poſſit qui cãm ſuam male tractaret. vñ dicas đ recuſatoris aſſenſu: ⁊ etiã de aſſenſu actoris vꝫ đ vtriuſqꝫ ꝑtis aſſenſu cõmittat negociũ recuſatus qđ probaṫ. ſ. de fo. cõpe. ſi q̇s ꝯ. et. ſ. e. ad h̄. ⁊. j. vbi dr̃. te inſiſtẽte iudicẽ eligant ipſe ꝑtes. partes em̃ cõi conſenſu iudices eligere debẽt cũ ordinari⁹ recuſaṫ. xj. q. j. ꝑuenit ſi ꝑtes nõ cõcordauerint tũc iudex cõmittat alicui ꝑſone neutri ꝑti ſuſpecte: ⁊ ꝙ dicit đ recuſatoris aſſenſu: ꝑcipue intellige reqrẽdus ẽ aſſenſus recuſatoris ne iterũ recuſet illũ ex q̃ ꝯſentit in illũ. ſ. de of. dele. inſinuante. ⁊. c. ſup qõnũ. §. nos. ⁊. §. verũ. ⁊. iij. q. iij. offeraṫ. ⁊ ſilr cõſenſus actoris reqrend⁹ eſt ne ipſm poſtea recuſet: qꝛ licꝫ ſit actor poſſet eum recuſare: vt. ſ. de fo. cõpe. ſi q̇s ꝯ. nunqꝫ fuit intẽtio dñi pape ꝙ ꝑtãs cõmittendi reſideret penes recuſatorẽ ⁊ in ꝑtãte iudicis eſt remittere negociũ ad ſupiorẽ: vl cõmittere de aſſenſu recuſatoris ⁊ etiã actoris vt dictũ eſt. ⁊ h̄ determiatio de aſſenſu recuſatoris determiat tm̃ h̄ verbũ cõmittat ¶ Porro ¶ Sũma. vt ĩ ꝑn. Vel ſic. In notorijs nõ admittiṫ appellatio: in dubijs cã ꝓbabilis corã iudice eſt exꝑmẽda q̃ debeat legitima reputari: quã ſi nõ ꝓſequiṫ iudex a q̃ in cã ꝓcedat. Idẽ ſi ꝓſequiṫ ⁊ nõ ꝓbat. Hec aũt ꝯſtitutio nõ extẽdiṫ ad regulares. Primo dicit q̇d in notorijs. ſcđo q̇d in dubijs ibi: exceſſu qꝫ. tercio ꝓteſtaṫ in fi. ibi: ceterũ. Ab. e ¶ Cõfeſſione. Ita pꝫ ꝙ nõ admittaṫ appellatio ꝯ ꝯfeſſionẽ: vel ſi exceſſus ſit manifeſt⁹ euidẽtia rei vl alio legitimo mõ: puta ꝑ ſniaꝫ. Iſtis trib⁹ modis factũ dr̃ notoriũ. j. de coha. cle. ⁊ mu. c. vl. Cõfeſſus nõ audiṫ appellãs. ij. q. vj. quicũqꝫ. cõſueuit tñ dici ꝙ ſola ꝯfeſſio nõ impedit ĩ criminali q̇n poſſit appellari. ij. q. vj. §. ſũt qꝫ. in ciuili tñ ſi vellet ꝓbare errorẽ audiṫ. ff. de cõfeſ. cũ fideicõmiſſuꝫ. ſ. de ꝯfeſ. c. vl. ſꝫ hic nõ admittiṫ qꝛ a correctiõe nõ appellaṫ. ⁊ ex̃ ordinẽ agiṫ hic. f ¶ Infra terminũ. Nõ ꝙ triplex eſt termin⁹: vt nõ. ſ. e. ꝑſonas: ⁊ ibi illud videas. g ¶ Procedat. ad petitioꝫ aduerſarij vt diffe/

a coram ſupiore ꝓbata:ſupior
ſue iuriſditionis officiũ ex/
equatᷣ. Sꝫ ſi appellãs in eiꝰ
b ꝓbatione defecerit: ad eũ a
quo ip̃m malicioſe appellaſ/
ſe cõſtiterit:remittatᷣ. ¶ Ce
c terũ has duas cõſtitutiões
d p̃miſſas nolumꝰ ad regula/
res extendi: cõtra ſuas ſpe/
ciales obſeruãtias. Hono.
iij. decano cãcel. ꝛ cãtori lin
conieñ. Si iudex cõfeſſionẽ
aduocati eadẽ die reuocatã
ꝓ litis ꝯteſtatiõe velit habe
re vel ꝓceſſum a ſubdelega/
to ſubdelegati factũ ratifi
cat licite appellatᷣ. LXII.

Q Am cãm que inter ab/
batẽ:ꝛ fratres de val/
le ſancti Johannis ex parte
vna:ꝛ priorẽ ꝛ canonicos de
nouo loco ex altera: ſup ec/
cleſia de obliſeth vertitᷣ. R.
ſancti angeli diacono cardi
nali cõmiſimꝰ audiẽdã. et. j.
Procurator p̃dictorũ prio/
ris ꝛ canonicoꝝ ꝓpoſuit: ꝙ
cum corã ſubdelegatis iudi
cuꝫ delegatoꝝ: inducias ad
e ꝓponendũ exceptiones di/
latorias petijſſet:quia aduo
catꝰ ip̃ius ductꝰ errore rñdit
ꝙ eccleſia de nouo loco: ec/
cleſiã:de qua erat queſtio:ꝑ
xl. annos ꝛ amplius pacifi/
ce poſſederat:licet ip̃e eadeꝫ
die reuocati errorẽ corrigẽs
ip̃ius rñſionem que ſue peti
tioni contradicere videbatᷣ
(ne ꝑ eã aliquod ſibi poſſet
p̃iudiciũ generare: pro eo ꝙ
f ante litis ꝯteſ. ſunt exceptio
ones dilatorie ꝓponẽde) co
rã eiſdẽ iudicibꝰ reuocauit.
g Judices tñ ꝑ hmõi reſpõſio/
nẽ erroneã aduocati: lit. cõ/
teſta. fore credẽtes: ad rece/
h ptionẽ teſtiũ partis alterius
ꝓceſſerũt: ꝛ. j. ¶ Mãdamꝰ
quatenꝰ ſi dicti prior ꝛ cano/
nici legitime ꝓbauerint: ꝙ
i ꝑ ꝓcuratorẽ ip̃oꝝ eadem die
aduocati reſponſio extiterit
reuocata: quia ſic ꝑ ꝯſequẽs
k lis cõteſtata non fuit: vel ꝙ
delegati teſtes receptos a ſb
delegatis ſubdelegatoꝝ ſuo
rum approbauerint: cum nõ
l niſi delegatus a pncipe cau
ſam alij valeat delegare: ꝗc/
quid ab ipſis poſt appel. eo/
m rum factum eſt: dũmodo hec
in appellatione expreſſa fue/
rint: nũcietis irritũ ꝛ inane.
Idem decano ꝛ theſaurario
ꝛ p. S. Petri canonico za/
moreñ. Nõ ſufficit appellan
ti docere ꝙ exceptionem le/
gitimã ꝛ veram oppoſuit ꝛ
appellauit niſi doceat ꝓpter
exceptionem non admiſſam
appellaſſe. Ca. LXIII.

rat a ſequẽti qñ iudex ex officio ſuo ꝓcedit. a ¶ Co/
rã ſuperiore. Sꝫ qualiter ꝓcedet ſupior qñ ep̃us ꝓce/
dit ex officio: nũquid vocabitᷣ ep̃s? credo ꝙ ſit vocan/
dus: vt defendat ꝓceſſuꝫ ſuũ ſi voluerit: ſicut vocaretᷣ
aduerſarius in alio caſu cũ eſt ibi actor ꝛ reꝰ nec tunc
neceſſe eſt iudi/
cẽ eſſe p̃ntem ꝗ
tulit ſniam: qꝛ
ius eiꝰ nõ l告itᷣ
ar. ij. q. vj. h̃ eti/
am. b ¶ Defe
cerit. ꝛ ſic videtᷣ
ꝙ appellans te/
neatᷣ ꝓbare ſe iu
ſte appellaſſe qḋ
eſt verũ ſi appel
latio recipitᷣ ali
as nõ. j. e. intpo/
ſita. ꝛ ſic p̃ſumitᷣ
ꝓ ſnia iudicis.
ſ. de renũ. in p̃/
ſentia. ar. ꝯ. ſ. ꝺ
ꝓba. qm̃ ꝯ. Sꝫ
dic ꝙ p̃ſumitᷣ ꝓ
ſnia iudicis exꝗ
apparet de actꝭ
ſed ꝓ ꝓceſſu nõ
p̃ſumitᷣ ſi dubita
retᷣ de ip̃o niſi q̃
tenꝰ ꝯſtiterit vt
in cõſtitutione il
la: qm̃ ꝯtra.
c ¶ Has cõſti/
tutiones. ſ. p̃ntẽ
ꝛ illã. j. ꝺ ſen. ex.
c. ſacro. Berñ.
d ¶ Regula/
res. ſ. e. rep̃hen/
ſibilᷣ. ꝛ. ſ. e. c. ij.
Q Am cau
ſam.
¶ In prima po
nitᷣ narratio ap
pellantis. In ſe
cũda iudicũ da/
tio ibi: Mãda/
mus. Ab. Si.
e ¶ Proponen
dũ. qḋ iudex ex
officio ſuo etiam
facere debet. ſ.
ti. ꝓxi. inter mo
naſteriũ. ꝛ. ſ. de excep. paſtoralis. f ¶ Litis ꝯteſ. qḋ
verũ eſt. vt. iij. q. vj. §. exceptio. ꝛ. ſ. ti. ꝓxi. inter mona
ſteriũ. ꝛ. C. de excep. ſiquis aduocatꝰ. g ¶ Judices
delegati. h ¶ Teſtiũ quibꝰ receptis iudices delega/
ti examinationẽ quorundã teſtiũ cõmiſerũt quibuſdã
qui vices ſuas alijs cõmiſerãt ꝛ illi quoſdã teſtes rece
perũt primi iudices delegati approbauerũt receptio/
nẽ illoꝝ teſtiũ cũ de iure talis receptio nõ valeret ꝓptᷣ
q̃ grauamina extiterit appellatũ. i ¶ Eadẽ die. ad/
uocati. Sꝫ nũqḋ eſt iſtud neceſſariũ vt eadẽ die debe/
at reuocari vel qñcũqꝫ ante ſniam? videtᷣ ꝙ qñcũqꝫ an
te ſniam. vt. ſ. de cõfeſ. c. vlti. ꝛ. C. de iur. ꝛ fa. ig. error
facti. ꝛ. j. de cenſi. olim. vbi de hoc. vel ſaltẽ vſqꝫ ad tri
duũ. C. de erro. aduo. l. iij. In caſu iſto videtᷣ ꝙ eadem
die debeat reuocari vel ſaltẽ añqꝫ fiat aliqḋ in cã ꝑ qḋ

videatᷣ approbare hmõi cõfeſſionẽ: puta ſi ꝓducerentᷣ
teſtes vel ſi aliqḋ aliud fiat qḋ tm̃ poſt lit. conteſ. fieri
debet. k ¶ Lis cõteſ. nõ fuit. ꝗ videtᷣ ꝙ ſi nõ ꝓbabit
ꝙ cõfeſſio eadẽ die fuerit reuocata ꝑ cõſequẽs lis fuit
cõteſtata: ꝛ ſic ꝑ indirectã cõfeſſionẽ aduocati etiã fit
litis cõteſt. ſi. ſ.
de dolo. ꝛ cõtu.
ꝓut arg. ꝯ. ſ. de
elec. dudũ. ij. ꝛ.
ſ. de lit. cõteſ. c.
vno. vbi dicitᷣ ꝙ
ꝑ narrationẽ et
rñſioneꝫ fit litis
cõteſ. l ¶ De/
legatꝰ. a princi/
pe. C. de iudi. a
iudice. ꝛ. ſ. ꝺ of/
fi. dele. ſup que/
ſtionũ. §. ſi vo. ꝑ
hoc ptꝫ ꝙ repro
bata eſt opi. illo
rũ qui dicunt ꝙ
ſubdelegatꝰ poſt
lit. cõte. põt alij
vices ſuas ſub/
delegare ad in/
ſtar ꝓcuratoris
ꝗ poſt lit. cõteſ.
factꝰ eſt dñs litꝭ
vnde põt poſtea
dare aliũ ꝓcura
torẽ. C. de ꝓcu.
nulla. ꝛ. l. neqꝫ. ꝛ
ſic volunt intelli
gere illaꝫ decre.
ſ. ti. ꝓxi. cũ ber/
toldus. que ex/
preſſe cõtradicit
huic. ſed illa nõ
cõtinet ius quã/
tũ ad hoc nec fu
it obiectuꝫ ꝛ ita
ꝑ patientiã tol/
leratᷣ. j. de p̃ben.
cũ iam dudum.
in fi. ꝙ ius nõ cõ
tineat: patet per
hoc ꝙ hic dicit
nõ niſi delegatꝰ
a principe cãm
põt alij delega/
re nõ diſtinguẽ/
do ante lit. cõteſt. vel poſt. ꝛ ita ibi non potuit de iure
delegari. Eſt ergo tenendum ꝙ ſubdelegatꝰ alij ſub/
delegare nõ poteſt. qꝛ ſic ꝛ illi poſſent iterũ ſubdelega
re qḋ eſſe nõ debet. ꝛ eſt ſimile ĩ excõicatione q̃ nõ trã/
ſit in terciã ꝑſonã. ꝛ qḋ dicitᷣ delegatꝰ ab alio q̃ꝫ a pri
cipe nõ poteſt alij cauſam delegare: intellige de eo qui
eſt delegatꝰ ab alio ad vnam cãm tm̃ nã ſi eſſet ei dele
gata vniuerſitas cauſarum bene poſſet vnam cauſam
alij ſubdelegare. ff. de iudi. cũ p̃tor. §. j. alias nõ poteſt
ff. de offi. ꝓcõſu. ꝛ leg. legatus. quia quaſi ordinarius
videtur. m ¶ Dummodo hec. Sed nunquid poſſit
in cauſa appellationis ꝓponere aliam cauſam quã ex
preſſit in apppellando? videtur ꝙ ſic. ſ. e. conſtitutus
Item ꝛ noua cauſa poteſt opponi in cauſa appellatio
nis ꝛ noua inſtrũ ꝛ allegationes. ſ. de fi. inſtru. cum

Iohā.ff.de ap.ſcio.§.ꝺ teſti.fraternitatis.⁊.C.de tē.
ap.ꝑ hāc.⁊.§.vt lit.nō ꝯteſ.accedens.Sꝫ ꝯ̄ videt̃ ex/
preſſum.§.e.vt debitꝰ vbi ꝺr ꝗ appellat cām appella/
tionis ꝓpter quā appellat debet allegare corā iudice
⁊ hoc exp̄ſſe idē dicit lr̄a iſta: dūmodo hec in appella
tionis cā exp̄ſſa
fuerint. ⁊.j̄. ca.
ꝓxi. Sup̄ h̄ ita
diſtigue aut ap
pellat̃ a graua/
mine añ ſn̄iam
diffinitiuā aut
a ſn̄ia diffiniti/
ua.ſi a grauami
ne añ ſn̄iam tūc
neceſſe eſt alle/
gare corā iudi/
ce appellatiōis
cām ſui graua/
minis talē que
ſi eſſet ꝓbata eſ
ſet legitima: vel
ꝗ̄ eſſet exp̄ſſa in
iure ⁊ tūc in cā
appellatiōis nō
pōt aliā allega
re vt hic dicit ⁊
§.e.vt debitus.
⁊ eſt rō q̄ȝ non
appellat̃ niſi a
grauamine. Sꝫ
ꝓpter hāc cām
quā ꝺ nouo vult
ꝓponere coram
iudi.ap. nō gra
uabat̃ nec ꝓpt̃
hoc appellauit:
⁊ iudex appella
tionis cognoſce
re dꝫ tm̄ ſup̄ eo
ꝓ quo appella/
uit ⁊ papa ſem/
ꝑ ita reſcribit i
appellationibꝰ
ante ſn̄iam ſi eſt
ita. Si vero ali
quis appellat a
diffinitiua tunc
nō eſt neceſſe ali
quā cām allega
re cū appellat: ſed ſufficit dicere appello ab iniqua ſen
tentia ⁊ tūc in cā appellationis pōt opponere nouam
cām. ⁊ noua inſtr̄a. ⁊ ſic loquit̃. §.de fi.inſtru. cū Io. ⁊
l.ſcio. ⁊ ꝑ hāc decre.illa.§.e.cōſtitutꝰ.ſpecialiter intel
ligit̃ in cā electionis vt ibi dicit̃. ⁊ decre. illā accedens
intellige vt ibi dicit̃. Itē in alijs appellationibꝰ ſextra
iudiciū faciendis exprimēda eſt cā ꝓpter quā appella
tur.j̄.de his ꝗ fi.a ma.par.ca.c.j. ⁊.§.eo.bone. ⁊.§. de
elec.cū nobis. ⁊.§.e.dilectis. ⁊ in ſcriptis ꝓponēda eſt
alias reputabit̃ nō appellās in decre. Inno.iiij. cordi

Dilecto. ❡ Sum (nobis eſt.eo.ti.li.vj. Bern̄.
mat̃ vt in rubro. Et eſt caſus no. ⁊ quottidianꝰ
Prima ꝑs ponit factū corā auditore narratū. Scđo
cōmittit cām ⁊ p̄mittit q̄re ibi: qm̄. Ab. a ❡ Propo
ſitas.ſic ptꝫ ꝙ cā ꝓpt̃ quā appellat̃ ꝓponēda eſt corā
iudice a ꝗ appellat̃ ⁊ ſic fuit cā iſta legitiā q̄ȝ nō ē ve/
riſimile ꝙ papa ex certa ſciā mādaſſet illū recipi ꝯ̄ iu

ramēta canonicoꝝ. immo videt̃ papa circūuentus.§.
de reſcrip.cōſtitutꝰ in pte deciſa. Idē eſſet etiā ſi ſta/
tutū canonicoꝝ ꝯfirmatū fuiſſet ſolūmodo ꝑ ſedē apo
ſtolicā ⁊ ſine iuramēto.§.de ꝯſti.cū acceſſiſſent. ⁊.ar.
.j̄.de priui.ex pte. ⁊.§.ꝺ reſcrip.cū ordinē. Itē ptꝫ hic
ꝙ licet exceptio
ēt legitima ꝓpo
ſita nō admitta
tur ſi nō ſit ap/
pellatuꝫ ꝓpter
ip̄am lꝫ appella
tū ſit nō dꝫ re/
tractari p̄textu
illiꝰ exceptiōis
qđ factū eſt q̄ȝ
ſn̄ia ꝯ̄ ius litiga
toris bn̄ tenet a
qua nō eſt ap/
pellatū: licet nō
teneat ꝯ̄ ius cō/
ſtitutionis.lata
§.ti.ꝓxi.cū iter
vos ⁊.ij.q. vj.
.§.diffinitiua.⁊
ſi.itē ſi ſn̄ia.C.
qñ. ꝓuo.nō eſt
neceſ.l.ij. ⁊.ff. ꝗ̄
ſen.ſi.ap.reſci.
l.j.§.j. Itē ex h̄
ptꝫ ꝙ ſi ꝗs ap/
pellat a graua/
mine: nō tñ exp̄
mit cām illā in
appellatōe ꝓpt̃
quā appellauit.
Sꝫ aliā illaꝫ ꝓ/
ſeꝗ nō pōt: q̄ȝ ꝓ
pter illā nō ap/
pellauit de hoc
dictū eſt.§. ca.
ꝓxi. Itē videt̃
ꝙ in cā appella
tiōis ſufficiat ꝓ
bare cām ꝓba/
bilē fuiſſe ꝓpoſi
tā corā iudice ꝗ
appellauit. Et
nō admiſſam: ſꝫ
h̄ intelligendū ē
ſcḋm qđ ꝺr.j̄.e. in

Nicolao militi. ❡ Summat̃ vt in (terpoſita.
rubro ſcḋm cōem intellectū: licet gl.aliud ſenſerit
Diuidit̃. Prio ponit datōꝫ auditoris ⁊ petitōꝫ appel
lātis. Scđa dat iudices ibi: mādamꝰ. Ab. b ❡ Ap/
pellationi.pōt em̄ ꝗs appellatiōi ſue ſtatuere terminū
ad ip̄am ꝓſequēdā.§.eo.ꝑſonas. ⁊.c.oblate. ⁊ ſi talis
appellatio a iudice vl' ab aduerſario fuerit ꝓbata.tūc
appellās tenet̃ ꝓſequi cām ꝑ ſufficientē ꝓcuratorē ad
cām pte altera eā ꝓſequēte: alias in expenſis appella/
tor cōdēnabit̃ vt hic dicit. ⁊ idē intellige in diffinitiua
vt cū appellās ſtatuit terminū ad ꝓſequendā appella
tionē ſuā: tenet̃ appellatꝰ mittere ſufficienter ad cām
ſuā defendendā: alias ꝓcedet̃ ad cōfirmandā vel infir
mādā ſn̄iam etiā altera pte nō ꝓſequēte. vt.§. de re/
nū.veniēs. Si vo appellās nō p̄fixit terminū appella
tioni ſue ꝓſequēde: nec a iudice nec ab aduerſario ap/
pellatio fuit approbata: tūc ſufficit appellāti mittere

Dilecto filio. H. capel/
lano nr̄o. d. p̄ſbytero
⁊. I. capituli ſalamātini ꝓ/
curatori: a nob̄ auditore cō/
ceſſo: ꝓcurator capituli ꝓ/
poſuit corā eo ꝙ cū dictꝰ p̄/
ſbyter ſup̄ receptione ſua in
ſalamātina eccl'ia: executo/
rias a nobis ad archidi. ci/
uitateñ. ⁊ collegas eiꝰ lr̄as
impetraſſet: corā eis fuit ex
pte capituli allegatū: ꝙ cum
in ip̄a ſit eccl'ia certꝰ nume/
rus canonicoꝝ iuramēto fir
matus: ꝺ quo in lr̄is ad eos
directis mētio nō fiebat: per
eaſ nō debebāt ꝯtra ip̄os ꝓ
cedere: ⁊ ne aliter facerēt: fu
it ad nr̄am audientiā appel
latū: ⁊.j̄. ❡ Qm̄ igit̃ ⁊ ſi ꝑ
cōfeſſionē p̄ſbyteri factā co/
rā auditore p̄dicto: cōſtite/
rit ſalamātinā eccl'iam habe
re certū numerū canonicoꝝ
iuramento firmatū: ⁊ hmōi
exceptionē corā executoribꝰ
fuiſſe ꝓpoſitā: ⁊ ꝙ appella/
tū extiterit ab eiſdē: q̄ȝ tñ nō
cōſtitit: ꝙ ꝓpter exceptionē
hmōi nō admiſſam: aliāue
legitimā fuerit appellatum:
mandamꝰ quatenꝰ ſi vobis
cōſtiterit: p̄fatā exceptioneꝫ
hmōi de certo canonicoꝝ nu
mero iuramēto firmato: vel
alias legitimas exceptiones
a fuiſſe ꝓpoſitas corā ipſis ex
ecutoribus nec admiſſas: ac
ideo partē capituli appellaſ
ſe: ip̄orū executorū ꝓceſſum
denūcietis irritū ⁊ inanem.

Idem. s. andree archidi. ⁊
magiſtro. j. canonico de mel
teñ. Appellās qui terminū
ap. p̄figit ſi mittit ꝓcuratorē
ad impetrādū ⁊ ꝯtradicen/
dū tm̄ ⁊ appellatio fuit rece/
pta a iudice vel approbata a
pte aduerſario legitime ꝓſe/
quēti cōdemnat̃ in expēſis.

Nicolao. Ca. LXIIII.
militi ac fratri. E. mo/
nacho monaſterij ſctē Ma/
rie: ſcti adriani diaco. cardi.
cōceſſimꝰ auditorē: in cuiꝰ p̄
ſentia: cum dictꝰ monachus
nō niſi ad ip̄etrādū ⁊ ꝯ̄dicē/
dū ꝓcurator fuerit inſtitutꝰ
ſupplicauit humiliter idē mi
les: vt ꝯtra ip̄os tanꝗ̄ cōtu
maces ꝓcedere deberemus.
et.j̄. ❡ Mandamꝰ quatenꝰ
ſi vobis cōſtiterit: dictos ab
b batem ⁊ conuētū appellatio
ni ſue terminū p̄fixiſſe: cum
ad ꝓſequendā eandē ſuffici
entē ꝓcuratorē nō miſerint:
memorato milite ip̄am ꝑſo/

ꝓcuratorē ad impetrandū ꝛ ꝯdicendū altera ꝑte etiā ꝓſequēte. ī. eo. ti. inꝑpoſita. §. j. ad h̄ facit. ī. eo. ti. cordi. li. vj. vbi dicit: ſi appellat⁹ voluerit ꝓſequi. qꝛ approbat appellationē. ꝛ ſic ideo vterqꝫ tenet̄ mittere ſufficienter: vt ibi dicit. Sed ſi appellat⁹ noluerit ꝓſequi appellationē: quia eam non approbat: tunc ſufficit appellanti mittere ſimplicē nūciū ad impetrandū ꝛ cōtradicendū cōtrario ſenſu horū verborū ſi appellatus voluerit: et ita hec decre. et illa interpoſita. §. j. loquūtur in diuerſo caſu ꝛ nō contrario. Et notatur ꝙ termi⁹ ſtatutus ad ꝓſequēdam appellationem a iudice vel ab aduerſario vicē obtinet peremptorij. s̄. e. ſepe. De hac materia plene nota. s̄. eo. de renū. veniens. in glo. q̄ incipit: ſed nō videtur. Bern.

a ❡ A tempore appellatiōis factas. quia extūc fuit cōtumaces: exquo non miſit ſufficientē ꝓcuratorem: q̄a extunc videt̄ citati ad cauſam. ſimile. s̄. de dolo ꝛ cōtu. cū dilecti. s̄. eo. repꝫenſibilis. ꝛ. c. ſepe. Bern.

naliter proſequēte: ipſos ad a reſtituendas expenſas a tempore appel. factas eidem militi cōdemnetis. Idem epō Mantiñ. s. P. canonico tuſcaneñ.

Ab eadem ſententia ab eodē tertio appellare nō licet. Capitulū. LXV.

Sua nobis. R. tutor filiorum quōdam. B. ciuis tuſculañ. petitione mōſtrauit: ꝙ cum inter ipſuꝫ ex vna parte et. F. pro ſe ac. p. tutore quōdam filij. B. ex altera: ſuper quadam ſumma pecunie coram iudice tuſculañ. queſtio verteret̄. J. diffinitiuam pro eodem. R. ſententiā ꝓmulgauit: que bis fuit ꝑ iudices delegatos ꝯfirmata: et. ī. Sed b pars altera: que ſemel ꝛ iterum appellauerat: tertio vocē appellatiōis ad nos emittens. P. et eius college: cognitionē ipſius ſentētie a nobis obtinuit delegari: et. ī. ❡ Cūqꝫ. R. ſancte Marie in coſmed. diac̄. cardi. ſuꝑ app. tertio ad nos emiſſa: vtriqꝫ parti a nobis datus auditor interlocutus fuerit: illos nō c potuiſſe de iure tertio appellare. ❡ Nos predicto. P. ꝛ eius college dedimus in mādatis: vt in negocio ipſo nequaq̄ ꝓcedere attentarent. Idem magiſtro. H. archidi. ꝛ offi. lemoneñ.

Appellatio omiſſo medio iudice interpoſita cauſam nō deuoluit exceptione oppoſita. Ca. LXVI.

Dilecti filij prior ꝛ conuentus de lacu rubeo: b trāſmiſſa nobis petitiōe mōſtrarūt: et. ī. Ex parte dictoꝝ prioris ꝛ cōuentus: fuit excipiendo ꝓpoſitum: ꝙ cū omiſſo dioce. epiſcopo: fuiſſet ad archiepiſcopū appellatū: ad quē gradatim fuerat appellanduꝫ: in cauſa ipſa de iure ꝓcedere non debebat: ſed qꝛ officialis archiepi: huiuſmodi exceptionē admittere denegabat: ipi ad noſtrā audientiam appellauerunt: et. ī. ❡ Quocirca mādam⁹: quae tenus ſententias poſt huiuſ/

Sua nobis. ❡ Diuidit̄. Primo ponit querelam appellati. Secūdo ſententiā auditoris ibi: Cūqꝫ. Tertio inhibitionē faciā iudicibus appellationis: ibi. Nos. Ab. b ❡ Iterum. hec vox iterum duas res ſignificat ꝛ exponit̄ iterum. i. quotiēs opus fuerit. ff. de eden. veluti. c ❡ Tercio appellat̄. bene interlocutus fuit: vt. ij. q. vj. ſi quis in quacūqꝫ. ꝛ. C. ne li. in vna eademqꝫ cauſa ter appel. l. vna. Ex hoc ꝛ in ꝑdictis iuribus patet ꝙ nō licet ter appellare. Sed ꝯ videt̄. ij. q. vj. quotiēs. vbi dr̄: quotiēs. i. putauerit ſe grauari ad romanā ſedem appellent: vt. iij. q. vj. pulſatus. ſed dic quotiens. i. ſecūdo ꝛ non vltra: in diffinitiua ſententia ſiue ſuꝑ eodē capitulo: ſic. s̄. e. directe. vbi de hoc. ꝛ ſic illud quotiēs reſtringit̄. verbū em̄ generale ſepe reſtringit̄. xviij. diſ. placuit. lxxv. di. ꝙ die. in fi. ꝛ. xij. q. ij. ſine exceptione. in prin. ꝛ. s̄. de reſcrip. ſedes. Item argu. contra. xxxj. q. ij. lotharius. vbi dicit̄ ꝙ teberga ter appellauit. ſed exponi conſueuit: ter appellauit. id eſt ter vocē appellatiōis emiſit: dicēdo. appello ter. ſ. appello appello: appello. Bern.

Dilecti filij. ❡ De ſubdito vel delegato epī ad archiepm̄ appellare nō licet. h. d. Vel generali⁹ ſic vt in rubro ꝟm cōmunē intellectū. Primo ponit q̄relā appellantis qui. Secūdo dat iudicē: ibi. Quocirca. Abbas ſi. d ❡ Monſtrarūt. ex parte ꝛ quēdam militē claremonteñ. dioceſis ex altera ſuꝑ quodam nemore. e ❡ Poſt huiuſmodi appellatiōꝫ. ex hoc pꝫ: ꝙ gradatim eſt appellandū: ar. ij. q. vij. metropolitanū. ꝛ. q. vj. anterioꝝ. §. illo videlicet. et. s̄. de offi. delega. ſuꝑ q̄ſtionū. §. porro. ꝛ. ff. d appel. imꝑatores. C. d appel. ꝑcipim⁹. ff. q̄s ꝛ a quo appella. l. j. j. Rñ. Sed cōtra. ī. de ꝑben. referente. ibi appellatum fuit ad archiepiſcopū omiſſo epiſcopo: ꝛ. ff. quis ꝛ a quo appel. l. j. §. j. ꝛ. ī. de no. ope. nūcia. ſignificātibus. vbi omittit̄ medius. ꝛ meli⁹ dicas ꝙ gradatim eſt appellandum ꝛ de iure ꝟm canones tñ ſi omittat̄ medius ꝛ nō opponat̄ exceptio coram illo ſuꝑiore bñ valet qd̄ per ipm fit. ſic intelligunt̄ ꝑdicte decre. referente: ſignificātib⁹. vel forte illud obtinet de ꝯſuetudine ꝑſcripta: vt ad illos archiepōs appellet̄ omiſſis medijs. Si ṽo opponat̄ exceptio: non valet qd̄ poſtea fit ſi ꝓpter hoc appellet̄: ſi cōſuetudo nō obſtat. ꝛ ita intellige qd̄ hic dicit̄: ſed lex illa. ff. quis ꝛ a quo. l. j. §. j. multū ꝯtradicit: qꝛ dicit̄ ꝙ generaliter debet appellari ad primū delegantē: ꝛ nō ad illū qui delegauit. Sꝫ intellige legem illam in ſubdelegatis: vt ſi appellat̄ ab aliquo ſubdelegato: cui cōmiſſa fuit tota cauſa a delegato ad vniuerſitatē cauſaꝝ appellari debet ad primū delegantē. ꝛ ſic intellige legem illā ꝟm illā decre. ſuper queſtionū. §. porro. Sed ſi appellet̄ a delegato tm̄: ſiue ſit delegatus ad vniuerſitatē cauſarū: ſiue ſit delegatus ad vnā cauſam tm̄: ſemꝑ de iure appellandū eſt ad ſuum delegantē: et ſic intellige qd̄ dicit hic: ꝛ in. l. ꝑdicta. ff. quis ꝛ a quo appel. l. j. alie ṽo leges loquunt̄ in ordinarijs: ꝛ. c. metropolitanū. illud generale eſt: ꝙ ad papam poteſt appellari omiſſo medio ꝓpter plenitudinem poteſtatis. ij. q. vj. quotiens. ad romanā. ꝛ in pluribus alijs. c. ibidem: quia per ſimplicē querelam poteſt adiri: cum ipe ſit iudex ordinarius ſingulorum. ix. q. iij. cuncta. ꝛ. c. per principalem. niſi in caſu illius decre. ſuper queſtionū. §. porro. Et ſic oīa plana ſunt de appellatōnibus interponēdis ab officialibus epoꝝ.

modi appel. latas in eos de/ nūciētis penitus nō tenere.

Gregorius. ix. magiſtro ſcholariū. M. et S. de rupe canonicis ſancti Andoniani morieñ. dioce. Si is qui deſijt eē tutor nomīe pupilli cōuenitur inuitus poterit appellare.

Ex pte. M. Ca. LXVII. dñe de colb. nobis fuit oblata querela: ꝙ cū nobilis mulier dña de bellebron. ſup quibuſdā terris ipaꝛ nomīe filiorum ſuorum: corā iudicib⁹ auctoritate nr̄a traxiſſet in cauſam: eadem in iudiciū ipſorum excipi fecit pñſentia: ꝙ cū res de quib⁹ in iudicio agebatur: a et pdicti filij eius ſub poteſtate et tutela ipſius minime permanerēt: cū iā ad ſecūda vota tranſiſſet: ſup his ei nō tenebatur ipſorum nomīe quorum tutrix eſſe deſierat reſpōdere. Et qr dicti iudices hac exceptione neglecta: nihilomin⁹ ad hoc cōpellebant eandē: ipſa ſentiēs ſe grauari: noſtrā audientiā appellauit. ¶ Ideoq; mādamus: qtenus ſi ita eſt: reuocato i irritū quicqd poſt appel. inueneritis attētatū: audiat hincinde ppoſita et c.

Idem magiſtro et fratribus domus morieñ. Si iudex de iure dubitās vult cōſulere ſuperiorē debet cōſultatiōis copiam ptibus edere: als eius verbis cōſultatiōis fides nō adhibetur. Capi. LXVIII.

Intimaſti: et. i. Preterea hoſpitalarijs ignorā b tibus: et nō facta eis copia de inqſitiōis pceſſu ad nos relatione trāſmiſiſſe noſcuntur: cū iuxta legitimas ſanctiones: quotiens relaturū ſe iudex qlibet pollicetur: illico litigatoribus apud acta cōſultatiōis exemplū edere teneatur.

Idem archiepiſcopo archi. et. S. canonico turoñ. Si an litē ꝯteſtatā circa principale negociū iudex aliqd īnouat vel diē aſſignatā ſine cauſa pueniat licite appellatur. Et ſi pcurator datus ad impetrādum ſup appellatiōe non ſeruauit formā mandati: auditur appellans etiā poſt annū.

vel archidiaconoꝝ vel alioꝝ inferioꝝ. Dicas ꝙ cū idē ſit auditoriū ſiue curia epoꝝ et eoꝝ officialium ſi appellet ab officialibus epoꝝ: appellandū eſt ad archiepiſcopū de iure non ad epm: et ſi appellet ab archidiacono vel ei⁹ officiali: appellandū eſt ad epm et nō ad archiepm tñ ſi cōſuetudo eſt ꝙ appelletur ab archidiacono vel ei⁹ officiali ad archiepm omiſſo epo valet appellatio: vt h totū habes in q dā decre. Inno. iiij. co. ti. q incipit: romana. et idē credo ꝙ ſi cōſuetudo ſit ꝙ appellet ab officiali epi ad epm ꝙ teneat appellatio: non obſtāte qd dicit in illa decre. romana. ne a ſeipſis ad eoſdē videat appellatū. xvij. diſ. multis. vbi appellat ab aliquo ad ſeipſum cum alijs. i. ab archiepo ad ſynodū: vbi ipe eſt tanꝙ caput: et eſt ſile. ff. qñ appel. ſit. l. j. §. ſolet. vbi appellat ab ordine et pſide ad ipm pſidē. et decre. pdic. referēte. et ſignificātibus. loquunt de cōſuetudine cuꝫ illa decre. romana. qr ibi admittitur appellatio ab archidiacono ad archiepiſcopum omiſſo epiſcopo. Sed hec decre. videtur cōtraria predictis tribus decre. vbi tenet appellatio omiſſo epo: et h nō tenet. Sꝫ tu dicas ꝙ debuit h appellari ad epm et nō ad archiepm: qr hic nō fuit appellatū ab officiali epi: ſed a qdā magiſtro. R. canonico Claremōtis: cui epus ſpecialiter cām cōmiſerat q nō erat de curia dioceſani epi: et ideo ad epm q cōmiſit cām gdatim fuerat appellādū: et hec habet i antiq decre. in pte deciſa. B.

Ex parte. M. ¶ Diuiditur: qr in pma pte ponit appellātis qrela. In ſcḋa dat iudices: ibi. ideoq; mādam⁹. Ab. a ¶ Sub ptāte et tutela. Fili⁹ non dr eſſe i poteſtate matris: ſed patris qtum ad ius patrie poteſtatis. inſti. de pa. po. §. ius autē. qr filius familiā patris ſequit et nō matris: inſti. de leg. ag. tute. §. j. et. ſ. de puer. infi. c. vlti. ſed p officiū tutele bn̄ recidit filius in poteſtate matris. illud tamē regulariter eſt verū ꝙ femina tutrix eſſe nō pōt: qr virile officiū ē. C. qñ muli. tut. offi. fun. po. l. ij. et. ff. de regu. iur. l. j. et. ſ. de arbi. dilecti. niſi a pncipe tutelā ipetrauerit: vt. ff. de tute. l. vl. tñ ſi mater maior ē et null⁹ tutor legitim⁹ ſit vel dat⁹ nō ſit impuberi in teſtamēto. vel ſi ſit excuſat⁹: pōt repetere tutelā filij: et ipa iurabit ꝙ ipa nō tranſibit ad ſecūdas nuptias: et renūciet velleiano ſub hypotheca rerū ſuaꝝ. C. qñ mu. tut. offi. fun. pōt. l. ij. et. iij. olim ſic obſeruabat. hodie tñ p autē. pfert mater oib⁹ tutoribus legitimis et datiuis: ſed non teſtamentarijs renunciando ſimplici vbo ſecūdis nuptijs et nō p iuramentū et velleiano et omī alio auxilio: vt ſi obligauerit ſe p pupillo non iuuet. C. qñ mu. tute. offi. fun. poteſt. auc. mri et auie. et i auc. de here. ab inteſta. veni. §. ex his. col. ix. et in auc. vt matres ſine phi. tu. gerant. §. qr vo. col. vij. et. C. qñ mu. tu. offi. auc. sacrm. et ꝯcito ad ſecūdaꝫ mrimoniū cōuolauerit ſoluta ē tutela quaſi mortua eſſet: vt. d. §. qa vo. et ita patꝫ ꝙ mulier iſta bn̄ excipiebat: qr tutrix eē deſierat trāſeūdo ad ſecūdas nuptias. Item ſi trāſeat ad ſecundas nuptias non reddita ratione tutele: oīa bona ſua et mariti ſcḋi tacite ſunt filijs obligata. C. in q cau. taci. p i. ꝯ. l. ſi mr. et in auc. de nup. col. iiij. §. ſi an tutelā. Itē in pncipio debet facere inuentariū et ſatiſdare rem pupilli ſaluā fore: vt in auten. vt ma. ſine phi. §. vlti. Berū.

Intimaſti. ¶ Exemplū relatiōis dꝫ ptibus edi antequā fiat relatio. Vel ſūma clari⁹ ſic vt rubro. Et facit h. c. ad ſecūdā ptē rubrice. et p intellectu pmitte ꝙ licꝫ ex mltis cauſis papa impugnaret relatioꝫ factā p iudices inter alias adiecit iſtā cām de q in tex. ido dic tex. pterea. Ab. b ¶ De inqſitiōis. hic pceſſū fuit ſup exceſſib⁹ iſtoꝝ platoꝝ puniēdis i modū inqſitiōis. et ido ſiue cā ſit crimialis ſiue ciuilis pōt iudex referre cām ſupiori. Si iudex dubitat qliter in cā debeat iudicare talis relatio approbat. Si vo vult euitare onus iudicādi: tūc nō dꝫ admitti relatio. in autē. de iudi. §. vlti. col. vj. ff. de iudi. eū quē temere. §. j. de iure qri dꝫ et nō de facto vt ibi dicit: qr nō crimīa: ſꝫ vindicta potius ad nos debuit puenire. C. de offi. pfec. ori. l. iij. i fi. et. xxvij. q. j. ſi cuſtos. et. c. ſi hō. Si vo iudex dubitat de iure et vult referre negociū ſupiori: exēplū cōſultatōis illico tenet edere ptib⁹: vt ſi forte min⁹ plene referat vel ꝯtrā quā debeat vel i piudiciū alteri⁹ ptis. ptes ꝯdicere pnt et appellare. C. de rela. l. j. et. ij. et h. Si aūc tunc

nō appellauerit poſtea cū ꝑnceps reſcripſerit nō pote rit appellare. ij. q. vj. §. biduū. in fi. q2 approbaſſe vide tur rellationez: vt ibi. ꝛ. ff. qñ appel. ſit. l. j. j. rñ. ꝛ quia hoſpitalarijs ignorātib9 relatio facta fuit: nō tenuit re latio q2 exemplū relatiōis oſtēdi dꝫ litigatorib9: vt di cūt leges ꝑdicte de quib9 hic fit mentio. Bern.

minoris vt alki9 q̄ vtik iure mioris h ō alio qđ q̄ſi re ſpicit ꝑncipale factū qđ imutatū ē ab aduerſario: ꝛ qđ et ꝯpeteret maiori poſt li. ꝯte. corā delegato. ſꝫ nō añ nec pēdēte dilatiōe: vt dictū ē. b. e ¶ De ihibitiōe: ꝛ ſic ptꝫ ꝙ ꝓcurator nō pōt excedere fines mādati: alˀs ñ nocet dño. C. ō ꝓcu. ſi ꝓcurator. ꝛ. ſ. de offi. dele. cū oli.

S Ignificā. ¶ Primo po nit appellantis narratio. In ſe cūda cāe ꝯmiſſio ibi. Ideoq3 Ab. a ¶ Poſt cita tionē: certe nec ante citationem nec poſt debuit eps moleſtari ſu ꝑ poſſeſſiōe car nificij lite pēdē te ſi ipe poſſide bat cū caplm ſu ꝑ h ꝯueniret epꝫ vñptꝫ ꝙ erat in poſſeſſione de q̄ nō debuit eijci li te pēdēte. ſ. vt lit. pen. c. j. ꝛ. ij. xvj. q. iiij. volu m9. vñ male pe tebat caplm: vel ſi caplm poſſide at agens ꝯ epm ne inquietaret ad huc nō poterat iplorare officiuz iudicꝫ lite nō co te. vt. j. ſequit qđ magis videt. b. b ¶ Preſertim id eſt maxie: q2 nec poſt litē. co te. debuit ei au ferri poſſeſſio ſi ipe poſſidebat. ſꝫ veri9 videt ꝙ capitu lū poſſidebat vt dixi. c ¶ Preuenire: qđ facere non poterāt: q2 pēdēte dilatione iudicis officiū cōqeſcit ni ſi ptes cōſentiāt. C. de dila. ſiue ps. ex cā tñ mutat di latio qñq3. ff. de arbi. diē aūt. in fi. ꝛ ar. ff. de re iudi. ꝙ iuſſit. ꝛ. ſ. eo. cū ceſſante. ar. ꝛ eſt notabile ꝙ iudex da ta dilatione nihil facere poſſit ante terminum altera ꝑ te inuita. d ¶ Sup his: nō. ſcꝫ ꝙ iudices lit. nō cō te. reducere volebāt caplm in priſtinū ſtatū: vt carni fices nō vēderēt carnes alibi q̄ in ſtallis capituli qđ facere nō debebāt cū adhuc poſſent recuſari lite nō cō te. iij. q. iij. offerat. ꝛ ita ante lit. ꝯte. iudex delegat9 cir ca principale negociū nihil facere pōt. ar. ſ. de reſcrip. ſup lris. ꝛ ſup eo ꝙ pēdente dilatione ꝓcedere volebāt qđ facere nō poterāt: vñ valuit appellatio. ar. ꝯ. ſ. de offi. iudi. c. ij. in fi. Pōt dici ꝙ illa loqt i ordinario cu ius iuriſdictio fundata eſt cui9 etiā officiū ante lit. cō teſta. ꝛ poſt: implorari pōt tpe cōpetenti: ſed nō dilati one pēdente aduerſario ꝯdicente: vt hic dicit: ꝛ. C. de dila. ſiue. hic loquit de delegato cui9 iuriſdictio nō ē fir ma ante lit. cōteſta. q̄re ei9 officiū iplorare nō pōt añ li. ꝯte. ꝛ maxie dila. pēdēte: vt hic pꝫ. Vel veri9 dicas ꝙ ibi loqt ō alio officio iudicꝫ qđ petit icidēt fauore

S Ignificāte Ca. LXIX aurelian. epo nos no uerit accepiſſe. ꝙ cū decan9 ꝛ caplm magd. ipm ſup eo: ꝙ dicebāt alibi quā i ſtallis decani ꝛ capli ꝑdictoꝝ: car nifices carnes vēdere nō de bere: corā iudicib9 auc. ap. ꝯueniſſent: petētib9 tādē de cano ꝛ capi. noiatis iudicū officiū iplorādo: vt cū idem a epus poſt citationē: carnes i ſtallis alijs vēdi feciſſet: ꝙ ꝑ eū ſup h factū fuerat: i ſta tū priſtinū reuocarēt. ꝑ pte b ipi9 fuit ꝓpoſitū: ꝙ cū lis ꝑ ſerti non fuiſſet ſup negocio ꝯteſta. locū iploratio hmōi nō hēbat: adijciēs ꝙ cū ō cō ſenſu ptiū corā dictꝫ iudici b9 ad litigādū ſup ipo nego cio cert9 dies ſtatut9 fuiſſet q̄tū ad illā diē ſolutū fuiſſet c iudiciū eorūdē ꝑuenire diez ipm ac audire ptē adūſaz in tali iploratiōe: abſq3 ꝯſenſu d ptiū nō debāt: ꝛ q2 ſup his ñ audiebat eūdē: ad nrām au diētiā appellauit. ꝛ lꝫ ꝓcura

torē ſuū ifra ānū ad hmōi ap pellationē miſerit ꝓſequēdā q2 tñ dict9 ꝓcurator (vt cre dit) circūuēt9: ꝯ ibibitionē ipi9 epi nrās ſup h ad q̄ſdā iudices certa rōne ſuſpectos lrās ipetrauit. dict9 eps vti noluit lris ſic obtētꝫ: petens nō obſtāte lapſu anni: ad ꝓ ſecutionem appel. admitti. e ¶ Ideoq3 mādam9 q̄ten9 ſi de ibibitiōe hmōi ꝛ ꝑmiſſis cau ſis appel. vel eaꝝ alkā ꝯ ſtite rit: reuocato in irritū. ꝛ cekā vſq3 attētatū. i iā dicto nego cio iux ꝓoꝝ ꝯtinētiā lꝛaꝝ ꝛc. I dem. Ad iuſtificādā ap pellationē ex cā interpoſitā ꝓbare oportet cāe vitatē co rā iudice ad quē niſi fuerit corā iudice a q̄ oblata ꝓba tio ꝛ reiecta. h. d. ſingularit vſq3 ad. §. eidē. Ca. LXX.

I Nterpoſita appellatiōe f ex cā ꝓbabili: ñ ſufficit appellāti ꝓbare: ꝙ ex cauſa hmōi ꝓuocauit: ſi eā nō doce g at eē verā: niſi h ſe offerēs ꝓ baturū nō fuiſſet admiſſus.

Si vo ſimpliciter cō ſtitut9 fuiſſꝫ nul la forma data ſi bi ō iudicib9 ipe trādis nō poſſet eos recuſare q̄s ꝓcurator impe traſſet. ſ. de cā poſ. cū oli. ꝛ h a ꝯrio ſenſu: vbi ō h ſꝫ vr ꝙ nō ſit āpli9 audiēdus poſt ānū. ꝛ ſibi imputet ꝙ tali cōmiſit negocia ſua. ff. de mino. cū mādato. i fi. agat ꝯ eps ꝯ ꝓ curatorē vl ꝯ eū q̄ circūuenit ꝓcu ratorē ipm. ff. ō do. ꝛ elegāt. §. q̄ dolo. h ꝓcurator circūuētor forte nō erat ſoluēdo ꝛ ita reſtituit ꝯ aduerſariū. ff. ō eo ꝑ quē factum erit. l. vl. j. rñ. vl auditus fuit epi ſcop9 ex genera li clauſu. ſi q̄ iu ſta cā mihi vide bit i itegrū reſti tuam. ff. qui. ex cau. ma. l. j. in fi. ar. ſ. de in ite. reſti. ex lris. ar. ꝯ. ō pig. ſignificāte. quātū eñ in ipo fuit bñ ꝓſecut9 fuit appel lationē: ꝛ ita audit epus triplici rōne. Qđ audit poſt annū h fuit ꝓpter factū ꝓcuratoris qđ fuit iuſta cau ſa quare indulget bienniū: vt. ſ. eo. cū ſit romana. Ex alijs duab9 cauſis ꝑmiſſis tenuit appellatio: aut ex al tera eaꝝ. Et ē ar. qđ qñ plura mādāt cōiūctim quoꝝ alter ñ ꝑ ſe ſufficit alteꝝ ſufficit ꝓbare. de h dictū fuit

I Nterpoſita ¶ Ca (ſ. de reſcrip. ex pte. B. pitulū famoſuz ꝛ multū allegabile. ꝛ. h. d. princi piū vſq3 ad. §. eidē. Ab. f ¶ Probabili: tali q̄ ſi fo ret ꝓbata reputaret legitima. ſ. e. vt debit9. ꝛ. c. cū ſpe ciali. §. j. g ¶ Eſſe verā: ſimile. ſ. eo. de teſti. ex par te ade. ꝛ. ſ. eo. ti. pxi. cū I. ꝛ A. ar. ꝯ. ſ. de offi. deleg. cū cā. ꝛ. ſ. e. vt debit9. ꝛ. c. dilecto. h ¶ Niſi h ſe offe rēs: huic verbo ſignat. cōtra. ſ. de teſti. ex pte ade. q2 ille adam obtulit ſe ꝓbaturum: nec fuit admiſſus et ante ſentētiā: ꝛ tamē in cauſa appel. debet ꝓbare cau ſam appellationis verā fuiſſe. Solue h ſm qđ ibi dixi Ex hoc eñ apparet aptū grauamē ꝙ oppono cām ꝓ babilē ꝛ eam offero me ꝓbaturū ſi nō admittor ꝛ ideo ſufficit hoc ꝓbare in cauſa appellatiōis: q2 h ꝓbato ſa tis ꝓbat grauamē: q2 ꝑinde habetur ac ſi cā allegata

quã volo ꝓbare eſſet vera: ⁊ me repelleret. ſecus eſt cũ ſimpliciter cãm allegat: qꝛ tũc videt̃ id quaſi malicioſe feciſſe. vnde illã cãm tenet̃ ꝓbare verã fuiſſe argu. ſ̃. eo. ſuꝑ eo. §. ſi aũt aduerſa. De hac materia plene dictũ eſt in decre. ex ꝑte ade. ⁊. ſ̃. de excep. olim. Bern̄.

¶ Eidez quoqꝫ. ¶ Si appellatio nõ fuit recepta a iudice vł approbata a ꝑte ſufficit appellanti mittere ꝓcuratorẽ ad impetrãdũ ⁊ ꝯdicendũ licet pars appellata ſit parata in curia ꝓſequi. h. d. vſqꝫ ad §. ille deniqꝫ Ab. a ¶ Eidẽ. ſ. appellanti. b ¶ Recipe: iudiciũ ſit ꝑata ſibi imputet ꝙ nõ approbauit appellationẽ: ex quo eã apud ſedem apoſtolicã ꝓſequi voluit: ⁊ ſi appellationẽ approbaſſet ipe vł iudex: tunc enim tenet̃ ſufficiẽter ꝓſequi alias punit̃ in expenſis. ſ̃. e. nicolao Sit ergo cautus qui appellat circa duo. Primo ꝙ cuꝫ appellat ex cã ꝓbabili ꝙ offerat eã ſe ꝓbaturũ: qꝛ in appellatione releuabit̃: qꝛ nõ oportebit eũ ꝓbare cãm eſſe verã. Itẽ in alio: ꝙ cũ recipit̃ appellatio a iudice vel ab aduerſario ſuo: ꝓſequat̃ cãm ſuã ꝑ ſufficientẽ ꝓcuratorẽ ad totã cãm: ne cõdemnet̃ alteri ꝑti eam ꝓſequẽti in expenſis. ¶ Ille deniqꝫ. ¶ Ante inchoatã ꝓſecutionẽ appel. appellãs põt ſi vult inuito appellato petere vt remittat̃ ad iudicẽ a quo ſed cõdemnabit̃ in expenſis factis ꝑ partẽ aduerſam in illa appellatione. h. d. vſqꝫ ad §. ſane Ab. c ¶ Ad petitionẽ eiuſdẽ: ſic. ſ̃. eo. accepta. alias ei nõ dꝫ cã remitti ad eũ a quo ẽ appellatũ. C. de appel. eos. ⁊. ij. q. vj. §. ab eo: ⁊. ĩ. de ſen. excõ. c. ꝑ tuas. d ¶ Cõtradictiõe ꝑtꝭ alteriꝰ. ꝑs appellata ꝯdicere nõ põt: qꝛ nõ hꝫ iudicẽ ſuſpectum q ꝓ ea tulit ſnĩam: cũ ipm ꝑ h̃ approbauerit vñ ipm reprobare nõ põt. iiij. q. iij. §. ſi qs teſtib. ⁊ ĩ fauorẽ tm̃ appellantis ſtaturũ fuit: ꝙ ad eũ nõ remittat̃ a quo appellauit. huic fauori q ꝓ eo ĩtroducit̃ põt renũciare: cũ h̃ licitũ ſit cuicũqꝫ. C. de pac. ſi quis in cõſcribendo. ĩ. de regula. ad apoſtolicã. ꝯdemnat̃ tñ alteri ꝑti in expenſis tanqꝫ cõtumax: qꝛ malicioſe ipm traxit in apppellãdo ipm ad papã: qꝛ ꝑinde eſt ac ſi ipe nõ fuiſſet ꝓſecutus altero ꝓſequẽte. ſ̃. e. c. repħenſibilis. ¶ Sane. ¶ Articulus appellationis interpoſite a grauamine diſcutit̃ ꝑ iudicẽ ad quẽ ꝑte abſente ꝑ cõtumaciã etiã li. nõ cõte. in appel. vel principa li. h. d. Ab. e ¶ Lite nõ cõteſ. hic habes nouũ caſum in quo põt ꝓcedi lite nõ cõteſ. aliũ

a ¶ Eidẽ quoqꝫ ꝑmittit̃: ſi nõ recipiat̃ appel. eiꝰ a iudice: nec ab aduerſario approbet̃ ſuꝑ ꝓſecutione appel. ꝑ ꝓcuratorẽ ad impetrandũ ⁊ cõtradicendũ cõſtitutũ: litteras impetrare: licet ꝑs altera ꝑ ſe vel ꝑ ꝓcuratorẽ idoneũ: iudiciũ ſuꝑ hoc apud ſe
b dẽ apoſtolicã recipere ſit parata. Ille deniqꝫ qui vocem appel. emiſit: cuiꝰ nõdũ eſt
c alij cognitio delegata: ad petitionẽ eiuſdẽ ad eũ a quo ꝓuocauit: de iure remittit̃: cõ
d tradictione partis alterius nõ obſtante: in legitimis expẽſis aduerſario: quas eũ ꝓpter hoc feciſſe cõſtiterit cõdemnãdus. ¶ Sane parato aliquo ꝓbare grauamen: ꝓpter qꝺ duxerat appellãdũ ⁊ ꝑte aduerſa ſe contumacit̃
e abſentante: põt ſuꝑ hoc lite nõ cõteſt. ꝓcedi. licet nondũ lit. ꝯteſta. facta fuerit in ipo appel. articulo vel negocio principali: qꝛ cum in hoc caſu: iniquitas principaliter prioris iudicis arguit̃: nõ ẽ
f rigor iuris (ex quo ſequi poſſet cauſe ꝑplexitas) requirẽdus. Idẽ. Clauſula appellatione remota in medio litterarũ poſita reſpicit p̃miſſa quibꝰ annectit̃ nõ ſequẽtia niſi repetat̃ in finẽ litterarũ

Inquiſitio/ Ca. LXXI.
ni. T. T. reſpõdemus: qꝺ quotiens clauſula ꝑ quã tollit̃ appellatiõis remediũ in medio lr̃arũ ponit̃: ſi ſunt plura negocia ſe minime cõ
g tingẽtia tm̃ p̃miſſa cõplectit̃ niſi forte in fine lr̃aꝝ p̃dicta clauſula iteret̃. Idẽ. Appellatio vniꝰ ꝓdeſt alteri ſi cõi iure inuẽt̃ ⁊ idẽ ſit negociũ ⁊ eadẽ defenſionis cã ⁊ ſint eadẽ ſnĩa ꝯdẽnati alś ſecus.

h Vna ſnĩa Ca. LXXII
pluribꝰ cõdemnatis:

habes. ſ̃. de offi. iudi. c. ij. alij notant̃. ſ̃. vt lite nõ ꝯte. qm̃ frequẽter. ratio reddit̃ in lr̃a: qꝛ agit̃ de iniquitate iudicis: nõ de negocio principali vel de facto aduerſarij. vñ equũ fuit vt de hoc cognoſcat̃: nõ obſtãte abſentia aduerſarij: ⁊ ita colligit̃ ex hac lr̃a. a contrario ſenſu ſi eſſet pñs ꝙ ſuꝑ exceptione deberet lis cõteſtari qꝺ veruꝫ credo. vt no. ſ̃. d offi. dele. prudẽtiã. §. ſexta. B. f ¶ Rigor iuris: rigor eſt vt non ꝓcedat̃ lite nõ cõte. talis rigor. in hoc caſu nõ eſt ſeruãdus cũ principaliter agat̃ de iniqtate iudicis: ſed in alijs cauſis vbi agit̃ principalit̃ de iniquitate aduerſarij ꝓpt̃ ipius cõtumaciam ponendus eſt actor in poſſeſſione cã rei ſeruande vel excõicandus hoc non debet fieri in h̃ caſu qꝛ de iniqtate iudicis agit̃: ſed ꝓpter hoc ꝑs puniri nõ dꝫ: vnde ſi non poſſet cognoſci de h̃ grauamine. li. nõ cõteſt. eſſet q̃ſi qdã ꝑplexitas: qꝛ cũ nõ cõſtet adhuc vtrũ appellatio ſit legitĩa nõ põt ſe ĩtromittere de pricipali q̃ſtiõe. in q caſu tm̃ ⁊ nõ añ hꝫ iuriſditionẽ ſuꝑ pricipali. q̃re nõ põt ꝓcedere ĩ pricipali. nec penã ĩponere aduerſario cũ ipſe nõ peccauerit ⁊ ſi puniret illũ: faceret ꝯ ꝯſciẽtiã: ſꝫ ꝓpt̃ ꝯtumaciã vidꝛ puniẽdꝰ. Et iõ vt hec ꝑplexitas euitet̃: põt iudex cogſcere de h̃ g̃uamĩe lit. nõ ꝯteſ. ſ. de iniqtate iudicꝭ: ꝓbato ŏo g̃uamĩe reuocabit̃ grauamẽ ⁊ poſtea iudex citabit abſẽtẽ: ⁊ ſi citatꝰ ñ venerit ꝓpt̃ ipiꝰ ꝯtumaciã ꝓcedet̃ ꝯ ipm. ⁊ ſic nlł̃a ꝑplexitas ẽ. Si ŏo appellatio nõ valuit remittit̃ ad illũ a q appellauit Arg. ꝙ ĩ negocijs eccłiaſticis rigor iurꝭ nõ ſit ſuãdꝰ: ſꝫ potiꝰ eqtas. ſic. ſ̃. d dolo. c. j. ⁊. ſ̃. de reſti. ſpo. ſepe. ⁊

Inquiſitioni. ¶ Sũmat̃ (ſ̃. de iudi. dilecti. vt ĩ rubro: ⁊ h̃ ſi negocia ſũt ſeꝑata. Nõ diuidit̃. Ab. g ¶ Premiſſa: arg. ꝯ. ſ̃. e. ſcꝺo reqris. j. rñ. vbi dicit̃ ꝙ nõ refert: an ponat̃ in medio ꝑncipio. vel fine remotio appellatiõis: qꝛ ad oĩa refert̃. So. eſt ibi: qꝛ h̃ ſunt diuerſa negocia nõ ſe tãgẽtia ibi vnũ negociũ: licꝫ hẽat plures articulos. Itẽ eſt ar. ꝙ determiatiões reſpiciũt tm̃ p̃cedẽtia ⁊ nõ ſequẽtia: ar. ꝯ. ff. de leg. j. l. ſi ſeruꝰ pluriũ. §. vl. ⁊. xxxij. q. vij. apoſtolus. Bern̄.

Vna ſentẽtia. ¶ Breue eſt: ſed ꝑ alia verba ſũmat̃ vt in rubro. Ab. h ¶ Vna ſentẽtia: huiꝰ decre. habes. ij. q. vj. §. ſunt quorum. ⁊. §. qñqꝫ. ⁊. C. ſi vnus ex pluribꝰ appel. l. j. ⁊. ij. Vnde vt intelligas qꝺ hic dicit̃ no. ꝙ ſi res cõis ſit pluribꝰ ⁊ corꝑalis. nec di

uerſitas facti ſeparatione recipit vt in duob⁹ correis debendi ſi oẽs cõdemnati ſint: ⁊ vn⁹ appellauit: victoria vni⁹ oibus pdeſt vt hic dicit: ⁊. ij. q. vj. §. quõq. et C. ſi vn⁹ ex plurib⁹ ap. l. j. ⁊ ſunt tales q̃ nõ iuuenť beneficio reſtitutiõis. Si ṽo vn⁹ fauore minoris etatis impetraret ꝯtra ſniam bñficium reſtitutionis: h̃ nõ pdeſt alijs: vt in. l. p̃dicta. C. ſi vn⁹ ex plurib⁹. l. ij. ⁊. ij. q. vj. §. qđ ⁊ ſi eta/tis: ⁊ iõ dicit hic ſi iure cõi iuuentur. Si ṽo res ſit incorpalis et cõis ⁊ iduidua tũc victoria minoris pdeſt maiori. ff. queadmodũ ſer. amittiť. ſi cõem. j. rñ. vt ſeruitus indiuidua ſit tñ vſuſfruct⁹. licet ſeruitus ſit diuidi põt. ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi vſufruct⁹. a ¶ Eadẽ cã. Pone exemplũ: tres erãt tutores habẽtes adminiſtrationẽ indiuiſam gerentes cõdẽnati ſunt vn⁹ appellauit ⁊ obtinuit ceteris p/

ſi vn⁹ ſolus ad appel. bñficiũ cõuolauerit: illi⁹ victoria iure cõi ceterꝭ ſuffragať: ſi cõi iure iuueť: ideoq̧ negociũ ⁊ a eadẽ cã defenſioni exiſtat. Idẽ. Juſtus met⁹ excuſat adeo ꝙ nõ appellãs habeť p appellãte ſi fuerit pteſtatus ⁊ appellatiõis cãs duxerit exprimendas. LXXIII.

S**J** iuſt⁹ met⁹ q̃ min⁹ ap b pellauerꝭ te excuſat: ad ap. reputauerꝭ bñficiũ cõuolaſſe dũmõ infra tps q̃ licite c pūocať: corã iudice a q̃ appellaſſe volueras: vel ſi hr̃e ipi⁹ copiã nequiſti: in pñtia bonoꝝ viroꝝ cõteſtatiõe ſup hoc ꝓpoſita. cauſas appel. d duxeris exprimendas. De clericis pegrinantib⁹. Celeſti. iij. abieñ. epo. Cõtra peregrinantem ſeu pficiſcentez ad ſedẽ apoſtolicã nõ eſt aliquid innouandũ. Ca. I.

deſt: qꝛ idez eſt negociũ cõe ⁊ eadẽ cauſa defenſionis Si aũt vnus geſſit ⁊ alter nõ: ſi ille quo nõ geſſit appellauit: iniquũ eſſet vt ei⁹ appellatio pdeſſet ei q̃ geſſit: vt. ff. de appel. ſi q̃. §. pe. et quo. §. ſumiť. ver. iſte. ⁊ C. ſi vn⁹ ex plu. ap. l. j. ⁊. ij. q. vj. §. quõq̧. ⁊ idẽ eſt ſi habẽt diuerſas adminiſtrationes. tũc nõ pdeſt vni⁹ appellatio alteri: ar. ad hoc. C. de diuer. reſcrip. l. j.

SJ iuſtus metus. ¶ Primo ponit thema. Secũdo deciſio: ibi: ad appellationis. Tertio moderatio: ibi dũmodo. Ab. b ¶ Excuſat: arg. ꝙ ea q̃ p metũ fiũt nõ obligãt. de hoc dixi. ſ. ꝙ me. cã. abbas. Et ita p appellante habeť: ſed illud nõ ſufficit niſi et illud pteſteť. C. de his q̃ p me. iudi. nõ appel. l. ij. ff. de ap. cũ quidã. de quib legib ſumpta eſt hec decre. ⁊ ita currit tps ei q̃ agere nõ põt niſi iſtud pteſteť. ſi. ſ. de offi. ordi. paſtoralis. in fi. ⁊. xvj. q. iij. §. pe. ver. is aũt. ⁊. ſ. de electi. c. vlti. ſi. C. de anna. excep. vt pfectius. ⁊ C. de epiſ. audi. l. vlti. ⁊ ita interrũpiť p̃ſcriptio p pteſtationẽ. c ¶ Corã iudice a quo. No. ꝙ ſi põt hr̃e copiã iudicis a quo debet pūocare: nõ debet corã alio pteſtari: ſꝫ tũc demũ cũ iudicẽ illũ habere ñ põt: vt hic dicit. ⁊ ſic ex ordine ṽborũ argumẽtandũ eſt arg. xliij. di. ſit rector in fine. d ¶ Exprimẽdas: ſꝫ quare ꝯpelliť exprimere cauſas appel. cũ ſufficiat dicere appello ij. q. vj. §. forma. hoc intelligo qñ appellať ante ſniam ab aliquo grauamine: qꝛ tũc cã appellatiõis debet exprimi. ſ. e. vt debit⁹. ⁊. c. cũ cãm. vbi dicit qñ ſit exprimenda cã appellationis ⁊ qñ nõ. vel dic ꝙ idez eſt in diffinitiua. C. de his q̃ p me. iudi. nõ appel. l. ij. ⁊ ſupple maxime: qꝛ nõ eſt neceſſe cãs appellatiõis exprimere niſi velit. ff. de appel. ſcio queſitũ. vel ꝙ dicit cãs intellige in genere: ſic hoc mõ iniq̃ ſnia lata eſt cõtra me nec audeo appellare: ⁊ hoc pteſtor corã vobis. Ber.

De clericis peregrinãti. ¶ Supra viſuꝫ eſt de appellationibus: ſed qꝛ peregrinantes in multis gaudent priuilegio appellantiuꝫ: merito ſubijciť hec rubrica: de clericis peregrinantib⁹.

COnquerẽte. J. p̃ſbytero intellexim⁹: ⁊. ſ. ¶ Licet p̃ſbyter idez res ſuas ⁊ eccl'ie ſue in pteſtatione e nr̃a non poſuerit qñ ad nos acceſſit: tñ cũ hi qui accedũt f ad p̃. n. cũ rebus eoꝝ debeãt eſſe ſub apoſtolica ptectiõe ſecuri: mãdam⁹ quaten⁹ q̃cq̃d eidẽ p̃ſbytero poſt iter arreptũ ad nos veniẽdi ſubtractũ eſt vel ablatum: ſibi reſti g tui faciatis. De cõfirmatiõe vtili vel inutili. Alexã. iij. exoñ. epiſcopo. De re ſcĩẽter cõfirmata p papã inferior iudex cognoſcere no poteſt niſi cõfirmatio nõ tenuerit vt qꝛ ſurrepticia vel de re litigioſa. Capitulũ. I.

SJ quis rei litigio h ſe cõfirmationẽ im i petrauit ab apoſtolica ſede nõ minus

COnq̃rente. ¶ Hoc dicit in ſumma Peregrinantes ad papã maxĩe clerici cũ oibus rebus ſuis debẽt eſſe ſub ptectione aplica ſecuri: Vel ſic ⁊ meli⁹ cõphẽdẽdo quẽ liber itellectũ vt in rubro. Prio poniť q̃rela. Secũdo pūiſio: ibi lꝫ. Ab. e ¶ Nõ poſuerit: expſſa voce: ſed expreſ ſit ipo facto qđ pluseſt. ſ. titu. pxi. dilecti. ⁊. c. ⁊. c. vt nr̃m. ⁊. c. ad audientiam. f ¶ Ad pñtiã nr̃am cã pegrinatiõis ſupple vt faciat ad hũc titulũ q̃ iterũ ſub aplica ptectiõe ꝯſiſtũt. xxiiij. q. iij. ſiqs romipetas pr̃naꝝ. illi canones q̃ ad hũc titulũ ptinẽt. C. ſi p vim. vel alio mõ abñtis poſſeſ. turbata eſt. l. j. ⁊. C. de emã. ci. liber. l. iubem⁹. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab his. l. vl.

g ¶ Faciatis. in h̃ caſu qñ poſſeſſio abñtis taliť turbať ſeru⁹ amic⁹ pxim⁹ calon⁹ petere pñt vt poſſeſſio reſtituať: ⁊ in. l. p̃dicta. C. ſi p vim vel alio mõ. l. j. B. De confirmatione vtili vel iutili ¶ Supra viſum ẽ de ſuſpenſiõe ſnie ſeu iuriſditiõis iudicis q̃ fit remedio appel. ſeu pegrinationis. Sꝫ qꝛ ſnia ſeu pceſſus iudicialis quãdoq̧ cõfirmať p ſupiorem: ⁊ poſſet dubitari ꝺ validitate vel inualiditate ꝯfirmatiõis merito ſubijciť hec rubrica ꝺ cõfirmatione vtili. Ab. Si.

SJ quis. ¶ Sũmať h̃. c. cũ ſequẽti vt i rubro Scđa ps ibi: ſꝫ ſi. Ab. h ¶ Litigioſe: res litigioſa ẽ de cui⁹ dñio cã moueť inť petitorẽ et poſſeſſorẽ iudiciaria cõuẽtione: vt tradiť. C. de litig. auc. litigioſa res ẽ. ⁊ ſic ꝯtrouerſia ſup poſſeſſiõe orta ñ facit rẽ litigioſaꝫ: qđ veꝝ eſt. ⁊ ſup re litigioſa nouũ pūilegiũ ipetrari nõ põt. ſ. de teſti. cãm q̃. ⁊. ſ. vt lit. pen. c. j. ⁊ vl. ⁊. ſ. e. bone. nec ad aliã põt trãſferri pſonã. xj. q. j. qꝛ res. ⁊. ſ. vt lit. pẽ. eccl'ia ſctẽ. ⁊ i auc. i medio li. ſacras iuſſio. nou fieri. §. ſi vero nondũ col. viij. ⁊ nõ obſtãte priuilegio tali ſiue indulgẽtia iudex pcedere debet. i ¶ Confirmationẽ: no. ꝙ confirmatio impetrata ſub forma cõi ſiue etiã innouatio nihil noui

ſris tribuit:ſed ſolūmō vetus cōſeruat.xij.di.ꝑcept⁹.ar.xxx.q.iij.c.vl.ꝛ.j.eo.cū dilecta.ꝛ.c.ſequētib⁹.ꝛ.j.de priuil.q꜡ intentionis.vnde ꝑ talē cōfirmationē vel innouationē nō impedit petitio alteri⁹ vel iudicis cognitio.j.de cōceſ.ꝑben.q꜡ diuerſitatē.j.eo.bone.arg.ix.q.iij.cōqueſt⁹.nūc ꝟo.ꝛ.ſ.ꝺ offi.ordi. licet. ꝛ.ff. ne quid in lo. pub. l.ij.§.ſiqs a ꝑncipe. q꜡ h̄ facit papa ſine ꝑiudicio alicuius: vt ptꝫ ꝑ iura ꝑdicta. Quid ergo valēt hmōi cōfirmationes: parū valēt:niſi q꜡ ſolet plus timeri. qꝺ ſpecialit̄ ꝛc̄. xxiij.di. qꝫqꝫ.
a Exorta:q꜡ dicit h̄ nō eſſe licitum iudici cognoſcere de queſtione exorta ſine mādato pape. Dicit Vin. ꝙ ſi poſt ꝯfirmationē moueat̄ ei queſtio:an licite obtineat bn̄ficiū an nō. nō eſt licitū iudici de h̄ cognoſcere ſine mādato pape.ſꝫ ſi ei obijcit̄ crimē nō impedit̄ ꝓpter cōfirmationē iudicis cognitio.Sꝫ certe nō eſt verū ſi cōfirmatio ſit facta in forma cōi ſine cauſe cognitione.ſi autē cū cauſe cognitione ꝯfirmatio ſit facta: tūc verū eſt qꝺ dicit Vin.ꝛ idē dicit qꝺ Lā.ꝛ Lau. dicit ꝙ ſi moueat̄ queſtio:an talis cōfirmatio valeat an nō:de h̄ nō pōt cognoſceri iudex inferior:qꝺ verꝫ eſt.L.diſtinxit ꝛ melius:aut em̄ cōfirmatio facta fuit ſine cauſe cognitione in forma cōi:ꝛ tūc nō impedit̄ petitio alicui⁹ vel cognitio:in quo caſu loquunt̄ iura ſuperi⁹ aſſignata. Si ꝟo cōfirmatio fiat de bn̄ficio alicui⁹ vel de aliq̄ ſententia cū cauſe cognitione: ꝛ hoc cognito papa ex certa ſcīa cōfirmat tibi bn̄ficiū tuū vel ſn̄iam latā.ꝺ q̄ſtione illa ſi poſtmodū queſtio ſuboriat̄:nullus poterit iudicare ſine ſpāli mādato pape:ꝛ hoc itelligit̄ ex ipa cōfirmatione:q꜡ tūc ſimpliciter ꝯfirmat nulla ꝯditiōe appoſita.De tali cōfirmatione habes.ſ.de offi.deleg.qm̄ abbas.ꝛ.ſ.de trāſac.c.j.ꝛ.ſ.ꝺ pac.quotiēs.ꝛ.ſ.de teſti.veniēs.ꝛ.ſ.de offi.dele.corā.in fi.ꝛ.j.de teſta. Rainuti⁹.ꝛ.c.Rainaldus:ꝛ.j.de inſti.ex frequētib⁹.ꝛ.j.e.c.pe.ꝛ in alijs cōfirmationib⁹ cū dr̄: ꝯfirmam⁹ ſicut iuſte poſſides:ſicut exponit̄.i.ſil̄e.j.de cōceſ. ꝑben. q꜡ diuerſitatē.ꝛ iſtas duas decre.intelligebat Lā.ꝺ cōfirmatione q̄ fit cū cauſe cognitione ex certa ſcīa pape tū ſi certū eſſet ꝙ ꝑ falſi ſuggeſtionē cōfirmatio ſit obtenta nō valebit huiuſmodi cōfirmatio.j.ca.pxi. et ſic poſſunt intelligi iſte due decre.Bern̄.

poteſt iudex de cauſa cognoſcere:ꝛ eā fine debito terminare. Sed ſi rem tūc pacifice poſſidebat:cū inde ꝯfirmationē obtinuerit:nō eſt licitū iudici de queſtione po-
b a ſtea exorta decernere:aut eā diffinire:abſqꝫ ſe.apo .mandato. **Idem vigorieñ.epiſcopo.** **Idem dicit. Ca.II.**

DE cōfirmationib⁹ autem romani ponti. volumus te tenere:quod ꝯtra illas(niſi nouuꝫ apo.ſe.ꝓcedat mandatū:aut certum ſit quod ſint per falſi ſuggeſtionē illicite) nō eſt aliquatenus iudicandum. **Celeſtinus tertius.** **Littere cōfirmatiōis ſup ſn̄ia a qua erat appellatum nō valent ſi appellatus malicioſe ꝑuenit appellantem:alias pēdent donec de appellatione cognoſcatur. Ca.III.**

BOne me. A. canonic⁹ veſter:ꝓpoſuit ſententiā a delegatis iudicib⁹ ꝓlatā fuiſſe:infra.x.diez: ille cōtra quē ſentētiatū fuerat:ab illa ſentētia appellauit: iudices tamē nihilominus ſentē-
b tiā executioni mādarūt. Ceterū appellās itinere ſtatim ad apo.ſe.arrepto: lr̄as ꝺ retractādo ſententiā impetrauit aduerſarius autē ipſum
c caute ꝑ ueniens: cōfirmationis ꝓmulgate ſentētie reſcriptū fuerat aſſecutus:in quo nulla de facta appellatione
d mētio habebat̄. Ideoqꝫ req̄ſiſti q̄ q̄b⁹ lr̄is ꝑiudiciū faciant? Rn̄dem⁹ igit̄ ꝙ poſteriores debēt priorib⁹ ꝑiu-
e diciū generare. Verū ſi di-
f g cat̄ in illis lr̄is: veritati ꝛ iuſticie ꝑiudicantib⁹: vel ſub alia forma verborū: dūmodo nihil diceret̄ de lr̄is confirmatiōis expſſe: dicim⁹ qꝺ
h ꝑme tādiu ſuū debēt habere vigorē:donec ꝺ iniqua ſn̄ia cognitio plenior habeat̄.

BOne memo. Pōt legi ꝛ alijs modis qꝫ in rubro:vt ptꝫ ex īfra dicendis:ſꝫ nō inſiſto q꜡ nō cōtinet vtilitatē magnā. Et prīo ponit̄ ꝯſultatio. Secūdo rn̄ſio bimēbris ibi. Rn̄dem⁹.ſcōm mēbrū:ibi.verū.Ab. b Mādarūt: qꝺ facere n̄ debuerūt:q꜡ appellatiōe interpoſita nihil eſt innouādū.ij.q.vj. appellatione. ꝛ. ff.nihil ino. appel.pē.l.vna. īmo reuocari dꝫ executio añqꝫ de appellatione cognoſcat̄.ſ.de iu reiu.veniens.ꝛ.ſ.de appel.dilecti. c Caute ꝑueniēs:qꝺ facere ꝑmature non dꝫ vt appellātē ī cōmiſſiōe īpetrata ſupplātet.ſ. de appel.oblate ſec⁹ ſi nō ꝑueniat diligētiā appellātis.j.e.c.§.verū:q꜡ tūc valēt ꝑme vt ibi.
d Mētio habebat̄ ꝛ iō n̄ valuerūt.ſ. de reſcrip. ex ꝑte. q꜡ tacita ꝟitate. ſimile.ſ.ꝺ appel. ſepe.in fi. Et ita pꝫ ꝙ ſi qs n̄ faciat mētionē ꝺ appellatiōe aduerſe ꝑtis nō valēt lr̄e: qꝺ ē notabile.ſil̄e. ſ. de reſcꝑ.ex ꝑte.vbi ꝺ h̄. e Generare ī h̄.ſ. ꝙ nō obſtātib⁹ ꝑmis lr̄is ꝯfirmatiōis iudices dati ad appellatiōeꝫ ꝯgnoſcēt ꝺ ea.ſ.e.c.j.ar.ꝛ.j.e.c.pxi.ad fi.ar.ſil̄e.ſ.de teſti.ex ꝑte ade.ꝛ.c. cām q̄.ꝛ.j.de ꝑui.dudū.Bern̄.
f Si dicat̄:ī ſcōis lr̄is īpetratꝭ ab appellāte:ꝛ ꝙ dicit ſi dicat̄ ſupple maxie. g Illis lr̄is. ꝑ hāc generalitatē nihil reuocat̄.ſ.ꝺ do.ꝛ ꝯtu.ex lr̄is.ꝛ. ff.ad.l.cor.ꝺ fal.diu⁹.nec vꝫ legatū vel ſtipulatio fūdi ī genere fctā nullo fūdo demōſtrato.ff.ꝺ iure do.cuꝫ poſt diuortiū.§.gener a ſocero.ꝛ.ff.ꝺ iure fiſ.ita fidei.expſſaꝫ ei debēt facere mētionē ꝺ ꝑmis:ad h̄ vt ꝑme reuocēt̄.ſ.ꝺ of.dele.ex lr̄is. h Tādiu:iſta lr̄a mſtū vr̄ ꝯdicere ꝑori q̄ dic̄ ꝙ poſteriores debēt ꝑiudicare ꝑorib⁹.ꝛ h̄ inuit̄ ꝙ valēt lr̄e ꝯfirmatiōis ꝑme:ꝗ n̄ ē op⁹:vt ī ꝑorib⁹ fiat mētio ꝺ appellatiōe:ꝛ ita n̄ refert vtꝝ ī ſcōis fiat mētio ꝺ ꝑmis vl̄ n̄.vn̄ dꝫ itelligi.§.iſte ī eo caſu cū ꝑme valēt cū appellat⁹ n̄ ꝑuenit diligētiā appellātis:ſꝫ expectauit legitīo tpe ꝛ ſunt lr̄e ſine aliq̄ vicio: ꝛ ſic ꝓcedēt ꝑmi iudices ad cōfirmādā vl̄ infirmādā ſentētiā:vt.ſ.de appel.oblate.ad fi.q꜡ ꝑ talē generalitatē n̄ reuocāt̄ ꝑme legitīe īpetrate:vt dr̄ ī pxia notula. In ꝑmo caſu n̄ valēt ꝑme lr̄e:q꜡ appellat⁹ ꝑueit diligētiā appellātis:nec fecit mētionē ꝺ appellatione vt ptꝫ ex ipa lr̄a:vl̄ dic ꝙ iudices dati ſup appellatiōe debēt cognoſcere de iniq̄tate ſententie ꝛ lr̄e ꝯfirmatiōis tādiu

valebũt quouſq; cõſtet de iniqua ſentẽtia. ⁊ ſi ſentẽtia ꝯfirmet̃: remanebit ꝯfirmatio in ſtatu ſuo. Si vo caſſet̃ cõfirmatio nõ valebit. argu. ſ. de fi. inſtru. accepimus. §. interim. ⁊ in. c. pxi. in fi. Arg. ad hunc ſenſum littera iſta cõpetentius adaptat̃: ⁊ ita fuit ſimplex cõfirmatio ſentẽtie quã fecit papa ĩ forma cõi cõmiſſa impetrãti: al's q̃re fuiſſet poſita hec decre. in titulo iſto: poti⁹ debuiſſet poni ĩ titulo de appel. ſi deberet intelligi ſm illã decre. oblate. ⁊ ex littera vtriuſq; decre. patʒ intellectus iſte: ĩ illa oblate dicit̃ ꝙ pleban⁹ de ſambro ſuper obſeruatiõe ſnie l'ras ad iudices impetrauit commiſſiõis ſicut rationabiliter lata erat: ⁊ hoc dicit̃ reſcriptũ confirmationis fuerat aſſecutus: q2 papa eã ꝯfirmauit ĩ forma cõi: ⁊ ſic nõ intelligit̃ iſta ſm illã: ⁊ l're cõfirmatõnis non mittunt̃ hic iudicibus: ſed illis q̃ cõfirmationẽ impetrant. Bern.

Cum dilecta in. ¶ Breuius ſic põt ſũmari. Reuocatio ꝑuilegij nõ inducit cõfirmationẽ iuris in eo cõtenti. Diuidit̃ in ſeptẽ partes. Primo ponit̃ ſoroꝝ petitio ⁊ pape cõmiſſio. In ſecunda ibi: Nos aũt. inq̃ſitorũ relatio ⁊ canonicoꝝ obiectio. In tertia ibi: vñ: iudiciũ datio ⁊ ab ipis appellatio. In quarta ibi: vñ nup: ſoroꝝ iterata petitio ⁊ eoꝝ ꝯtradictio. In q̇nta ibi: Nos igit̃: pape interlocutio ⁊ ꝑuilegij innouatio. In ſexta ibi: q̇a vo papa abbatiſſam cõſtituit ꝓcuratricẽ. In ſeptima ibi: Nolẽtes: cõmittit ꝑncipale diffiniendũ. Abbas Si.

a ¶ Nõ viderem⁹: nec poterat videri qđ non erat: vt xxv. q. v. ad ſedẽ. vltra vnã colũnã. ver. hic ꝫ euigilent ⁊c. ⁊ hoc iđ nõ poterãt videre: q2 innouatio nihil noui iuris tribuit. j. de ꝑuil. ex pte. ⁊. c. q2 intentiõis. ⁊ ſi originale caſſat̃ ſilr ⁊ innouatio ſiue cõfirmatio: vt. ſ. de fi. inſtru. inter dilectos. ⁊. ſ. de re iudi. cum inter vos.

Inno. iij. decano padeburñ

Innouatio priuilegij nouũ ius nõ tribuit nec antiquum cõfirmat ſed ſi qđ cõpetebat cõſeruat. Capitulũ. IIII.

Cum dilecta ĩ chriſto filia abbatiſſa et ſorores ecclie de gardeueneñ. ſua cuperẽt ꝑuilegia innouari: ꝓpter viarũ diſcrimina: quatuor epis ⁊ abbatib⁹ totidẽ: vt ea inſpicerẽt diligenter: ⁊ tenorẽ ipoꝝ fideliter trãſcribentes: ſub ſigillis ſuis nob̃ remitterẽt: duxim⁹ iniũgendum: et. j. ¶ Nos autẽ: tam legato q̃ ſub ſigillo ꝓprio ea noſtro fecit cõſpectui ꝑſentari: q̃ʒ inq̃ſitoribus ipis fideʒ a debitã adhibẽtes: licʒ nõ videremus q̃re nõ deberẽt eadem ꝑuilegia innouari: quia tamẽ ca. maioris ecclie: et. j. Sancte crucis canonici ꝓpoſuerũt: hildeſemẽ. eccleſiã in poſſeſſione ſubiectiõis ipſius monaſterij: ꝑ centũ annos ⁊ ampli⁹ extitiſſe: ꝑuilegia ipa tunc non duxim⁹ innouãda. ¶ Unde iudicib⁹ dedim⁹ in mãdatis: vt ad locũ idoneũ accedẽtes: citatis q̃ fuerint euocãdi: inq̇rerẽt ſuꝑ his diligẽtius veritatẽ: a q̇bus ꝑs hildeſemẽ. ecclie: ad apoſtolicã ſedẽ appellauit. ¶ Unde nuꝑ aũt iterato ꝑdicta petijt abbatiſſa: q̃tenus deberem⁹ ꝑuilegia ſue ecclie renouare. Ex aduerſo vo fuit poſtulatũ vt cãm ipam diſcretis viris cõmittere dignaremur: q̇ teſtes reciperẽt: q̇s ꝯ ꝑuilegia monaſterij ⁊ ad ꝓbandũ preſcriptionẽ legitimã inducere ꝓponebãt. ¶ Nos igit̃ atten b dẽtes: ꝙ iure ſit ciuili ſtatutũ vt qñ ꝑiculũ teſtiũ formidat̃ ne veritas occultet̃ ⁊ ꝓbandi copia fortuitis caſib⁹ ſubtrahat̃: etiã lite nõ cõteſtata teſtes valitudinarij ⁊ alij de q̇bus ex aliqua rõnabili cã timet̃: ad teſtimoniũ admit c tant̃: eiuſdẽ eq̇tatis ſilitudine ꝓuocati ꝑdicta ꝑuilegia q̃ſi iam nimia vetuſtate conſumpta: cũ fuerint nõ in ꝑgameno ſed in papiro cõſcripta d duximus innouãda. nolẽtes e ꝙ ex innouatiõe hmõi nouũ ius monaſterio acq̇rat̃: ſed antiquũ (ſi qđ hʒ) ꝑ innouationẽ ꝑuilegij ꝯfuet̃. ¶ Cꝫ vo ꝑfatũ monaſteriũ: ad ius ⁊ ꝓprietatẽ apo. ſe. per ꝑuile. pre. n. ꝑtinere monſtrat̃: ne ius eccleſie romane remaneat indefenſũ: eãdẽ abbatiſſã f ꝓcuratricẽ ipius duxim⁹ ſtatuendã: vt cũ adũſus roma. ecclie. poſſeſſiões ⁊ iura: nõ niſi centenaria currat ꝑſcriptio: ipa ſuꝑ hoc ⁊ alijs: vice noſtra procuret que coraʒ te in iudicio fuerint ꝓcurãda.

b ¶ Iure ciuili. in autẽ. de teſti. §. q̃m multe. ⁊. §. hec vo. col. vij. ff. ad. l. acq̇l. in. l. acq̇lia. ff. đ reſti. ĩ inte. diuus. ⁊. C. de vſu. pupillari. l. vlti. ⁊ iure canonico. ſ. vt lit. nõ cõte. q̃m. j. Rñ. ⁊. ſ. de teſti. ſignificauit. ⁊. c. cuʒ olim. c ¶ Silitudine ꝓuocati: ſilis em̃ eq̇tatis ratio ſilia iura ſuadere videt̃: arg. ſ. de cõſti. nã cõcupiſcẽtiã. ⁊. C. ad l. fal. l. vlti. ff. ad l. acquil. illđ. et ſ. de tranſla. int̃ corpalia. ⁊. C. de cõſti. pecu. l. vlt̃. Itẽ ar. eãdeʒ eẽ rationẽ ĩ teſtib⁹ ⁊ inſtrumentis. C. de fi. inſtru. ĩ exercendis. ⁊. ſ. de teſti. cogẽ. c. peruenit.

d ¶ Duxim⁹ innouãda: ne ſi vetuſtate cõſumãt̃ nulla fides eis adhibeat̃: argu. ſ. đ. fi. inſtru. inter dilectos: ar. ꝯ ꝙ inſtrumẽtis vetuſtate ꝯſumptis vel a muribus roſis ſit adhibẽda fides. ff. de bo. poſ. ſm tabu. l. j. §. ſi roſe. ⁊. ſ. de fi. inſtru. c. vlt. e ¶ Ius nouũ. ſile. xij. di. c. preceptis

f ¶ Procuratricẽ: ſic ꝫ femiã ꝑt eſſe ꝓcuratrix ſic ⁊ arbit̃. ſ. de arbi. dilecti. ſilr et iudex. xij. q. ij. cũ deuotiſſimã. naʒ et monachus de mãdato abbatiſ ꝑt eẽ ꝓcuratrix xvj. q. j. mõachi vel dic ꝙ ratiõe adminiſtratiõis põt eſſe ꝓcuratrix ſic ⁊ abbas. ſ. de tranſac. cõtingit. ⁊. j. de cenſi. ſopite. vel iđo potuit eſſe ꝓcuratrix eccleſie ſue: ſicut miles in cauſa cõnumeri ſui. ff. de procura. filiuſfa. §. veterani. Vl' dic qđ veri⁹ ẽ: ꝙ papa ex certa ſciã cõſtituit eã ꝓcuratricẽ: vnde de hoc non eſt diſputandũ. xvj. q. iiij. §. qui autẽ. ⁊. C. de cri. ſacri. l. ij. ff. de re iudi. quidam cõſulebant. ⁊. ſ. de offi. dele. cum viceſimũ. al's emina nõ poteſt eſſe ꝓcuratrix. iij. q. vj. §. tria. ⁊. C. de ꝓcura. alienã. ff. de regu. iur. l. ij. ſed ſi papa ĩ ſua ꝑſona vellet agere corã q̊ agere debet: debet ſuꝑ h̃ arbitros eligere vel delegare cauſaʒ alij. ar. ff. de iuriſditi. om. iudi. pretor. vel poſſet eſſe iudex in cauſa eccleſie ſue. de hoc dictũ eſt. ſ. de iudi. cũ veniſſent.

a ¶ Ad interruptionē:ſic.ſ̄.de reſcrip.illud.⁊.c. au/ditis:vbi de hoc. b ¶ Legitimā.ſcʒ centū annoꝝ q̄ ſola currit contra romanā eccleſiā.ſ̄. de pſcrip.cū no/bis. c ¶ Dioceſi:vt.xj.q.vij.omnes baſilice.⁊.xviij.q.ij.monaſteria:⁊.ī.de reli.domi.conſtitutus.

dato pape:vt.ſ̄.eo.c.j.⁊.ij.et.xvj.q.ꝗ.puenit. Sed ſi cōfirmenť ⁊ in lr̄is fiat mentio de ipſis ꝑoratib⁹ nō va/lent lr̄e.imo ſunt falſe:vt hic dicit.⁊ ſunt puniēdi tan/ꝙ̄ falſarij niſi euidēter appareat ꝙ ex certa ſciētia dn̄i pape hoc pceſſerit.Si vo nō fiat mētio de ꝑoratibus

¶ Ad audi/entiam. ¶ Cōmunis di/uiſio. Scđa ps ibi:Cū igiť.Ab. d ¶ Perſonali ter.ſcʒ tacita ve ritate ꝙ ſit regu laris:⁊ ſi exp̄me reť ſunt falſe lit/tere:quia in tali bus pſonis ad/miniſtratio non cōfirmať.ī.c.pxi mo.ſecus eſſet ſi realiť aliqua cō cedanť ſeu cōfir menť:quia tunc valēt.fauore em̄ religionis mul/ta eis cōceduntť .ī.de puiť.ex par te.⁊.c.paſtoral.⁊.c.dudū.⁊ ſum ma eſt ratio que pro religione fa/cit.ff.de religio.⁊ ſump.fu.l. ſūt pſone.

¶ Porrecta nobis. ¶ Cōmunis di/uiſio. Scđa ps ibi:cū ibi.Ab. e ¶ Impetraſ/ſe:tacita verita/te:qꝛ tales ꝑora tus nō cōfirmā/tur.ſ̄.c.pximo. f ¶ Nō creda/mus. qꝛ omniū habere memoriā ⁊ in nullo pecca/re potius ē diui/nitatis ꝙ̄ hūa/nitatis.C. de ve te. iur. enu.l.ij. .§.ſi quid autē. g ¶ Cōfirmāť: licʒ em̄ ꝑoratus aliqn̄ ppetui ſit .ī.de ſtatu regu. mōachi. nec poſ

¶ Volentes igiť ꝙ de ſtatu eiuſdē monaſterij diuti⁹ du/biteť:mandam⁹ quaten⁹ lo/cum tutū ⁊ cōmodū eligens: recipias teſtes:quos ad pre/ſcriptionē pbandam hilde/a ſemē.eccleſia: vel ad interru ptionē oſtendendā cenobiū b duxerit pducendos.⁊ ſi legi timā p̄ſcriptionem pbauerit vt intendit:niſi pbata fuerit interruptio ex aduerſo: ſub/iectionē ipi⁹ monaſterij ad/iudices epiſcopo memorato: c cum cōſtet ipm̄ in ſua dioceſi cōſtitutū:puilegiū qđ mona ſterio innouari fecimus cor/rūpendo . alioqn eidem ſup hoc ppetuū imponēs ſilētiū: monaſteriū pnūcies ppetua libertate gaudere:nr̄o ſibi p̄ uilegio reſignato. Idem epi ſcopo ⁊ p̄poſito vticeñ.

Nō valet cōfirmatio quā re/ligioſus impetrauit a papa ſup tempali admīſtratiōe ſeu priorатu ſi tacuit ſe regularē ſi vo exp̄ſſit reſcriptū p̄ſumi tur falſū:qꝛ papa nō ꝯſueuit cōcedere.h.d.cum ſequēti.

Ad noſtrā audi/ Ca.V. entiā p̄poſito Nema/neñ.eccľie ſignificāte puenit ꝙ quidā canonici Nemanē. eccleſie a nobis lr̄as cōfirma tiōis ſup admīſtratiōib⁹ſuis obtinere laborāt: religionis ſue cōditiōe ſupp̄ſſa.¶ Cum igiť regularib⁹ pſonis: non d ꝯſueuerit apo.ſe.aliq̄ pſona/liter cōfirmare:mādam⁹qua

tenus cōfirmatiōes quas ab ipis canonicis(cū reglꝫres exiſtāt)noueritis taliť impe tratas: denūcietis irritas et inanes. Idem. Idem dicit qđ ſupra c.primo.Capi.VI

Porrecta nobis ex pte tua petitio cōtinebat: ꝙ plures ex religioſis:q̄ pri/oratib⁹ ⁊ alijs admīſtratiōi/bus p̄ſunt: a nobis ſup ipſis quo ad vixerit poſſidendis: cōfirmatiōis lr̄as ſe aſſerunt e impetraſſe:et.ī.¶ Cū igiť a cācellaria noſtra hmōi lr̄as f emanaſſe nō credam⁹:māda mus q̄tenus illos qui tales lr̄as exhibuerint:in qb⁹ ꝑo/ratus vľ admīſtratiōes tāꝙ̄ g religioſis cōfirmanť: eoſdē h punias tanꝙ̄ falſitatis acto res.Si vo in eis nō fit mētio religiōis ipoꝝ:illas tāꝙ̄ ta/cita veritate ſurreptas:denū cies nō valere.Idem nobili viro Mattheo de riuaria.

Sentētia ſeu laudū cōtra for mā iuris vel cōpromiſſi latū p arbitros licʒ per papam in forma cōmuni fuit cōfirma/tum non tenet. Capi VII.

Examinata: cā q vertiť inter te ⁊ milites cāpa/nicos: ſup eccľia ſancti ange li:ppendim⁹arbitriū qđ vice domin⁹ ſabinē. dicebať ſup eodē negocio pmulgaſſe: ꝯ i formā iuris ⁊ cōpromiſſi fuiſ ſe dictatū.¶ Unde cū nō ob k ſtāte ꝯfirmatōe.C.pape p̄.n. l qui cōfirmauerat illud.ſicut

tacita vitate ſūt impetrate: ⁊ ita vtroꝙ caſu ñ p ſunt vt h̄ patet. h ¶ Falſitatis. q̄liter falſarij pu niēdi ſunt hēbis .ī.de falſa.ad fal ſariorum.

Examita cā.¶ Pri mo ponit cauſā decreti. Secūdo decernit ibi:vn̄. Ab. i ¶ Com/promiſſi:duplici ergo rōne nō va luit arbitriū.pri mo:qꝛ ꝯ ius fuit latū arbitriū:for te p ſordes vel p gratiā:⁊ iō nul/lū.C. de arbi.l. iij. ſic etiā obti/net in alijs iudi/cibus ſi ferāt ſen tentiā ꝯ ius ſcri/ptū nō tenet.ij. q.vj.§.diffiniti/ua.ver. itē ſi cō/tra ius. ſʒ ꝯ ius litigatoris lata bn̄ tenet ſnīa a q̄ nō eſt appellatū vt ibidē dř:⁊.ſ̄. de re iudi.cū inť vos.in fi. ⁊ idē intellige in arbi trio: qꝛ ꝯ formā cōpromiſſi nihil pōt facere arbi/ter.ſ̄.de arbi.cū dilect⁹.ff.de ar/bi.l.pedi⁹. in fi. ⁊.l.nō diſtingue m⁹.§.de officio. k ¶ Cōfirmati/one. et ita pꝫ ꝙ cōfirmatio nihil vľ modicū opať qꝛ ſi aliqd inue/nit cōfirmat illđ al's nihil opať.ī.

ſint remoueri ſine ordine iuris: vt ibi.nō tamē confir/manť vt hic:⁊.ſ̄.c.pxi. ſimiliť nec epat⁹ cōfirmari cō ſueuerūt licʒ ſint ppetui. Eſt em̄ ratio quare nō cōfir/manť: qꝛ regulariter verū eſt ꝙ non ſunt ppetui.ī. de ſtatu regu.cū ad monaſteriū.§.tales. vnde remouenť p volūtate abbatis:vt ibi dicíť.⁊ qꝛ de facili hmōi re/gulares etiā ſi ſint ppetui remouenť.ī.de ſymo.p tuas in fi.ſʒ ſi admīſtratio ex certa ſciā ⁊ cū cauſe cognitiōe eſſet alicui cōfirmata nō poſſet inde remoueri ſine mā/

de cōceſ.pben.qꝛ diuerſitatē:ſi.⁊ ſic patet ꝙ cōfirma/tio ſub forma cōmuni nō impedit petitionē alteri⁹nec cognitionē iudicis: de hoc dictū eſt.ſ̄.eo.c.j.arg.ꝙ ſi pncipale caſſať:⁊ acceſſorium.ſ̄.de fide inſtru.inter.⁊ ſ̄.de re iudi. cum inter vos. l ¶ Sicut puide: hec enim verba ſicut prouide in cōfirmatōnibus poſita cō ditionaliter intelliguntť:vt hic patet:⁊.ī.de conceſ.pre ben.quia diuerſitatē.Argu.contra.ī.c.pximo.ſecus ſi ponunť in puilegio: quia cum puilegiū ſit lex priuata

certū debet ibi poni vt aliq̄d cōcedat priuilegiū.ī. de verbo.ſig.abbate.alias eſſet inutile.ī. de priuil.in his arg.ſ.de offi.deleg.q̄m abbas.⁊.ſ.de electio. cum ad monaſteriū. Jo.

Venerabilis frater. ¶ Cōmunis diuiſio. Scđo ibi: mādamus. Ab.
a ¶ Amicabilis cōpoſitio: bene dicit amicabilis cōpoſitio: q: trāſactio ſup decimis vt aliquid temporale det̃ ꝓ decimis nō valet.ī.de re.ꝑmu.c.vlti. nec ſup alio ſpūali.ſ.de trāſact.cōſtitutꝰ. Sꝫ cōpoſitio bene interuenit in decimis ⁊ alijs ſpiritualibꝰ.ſ.de trāſac.ſtatuimꝰ ⁊.c.decetero. et.ī.đ deci.ex multiplici. Bern.
b ¶ Inſertus: vt ꝑ hoc appareat ꝙ ꝯpoſitio legitima fuerit ⁊ nō poſſit đ ea dubitari. ar.ſ.eo.c.j.⁊.ij. vnde nō poſſet alius iudex vlterius de queſtione suborta cognoſcere: vt ibi dicitur: q: papa ex certa ſcientia cū eā viderit cōfirmauit. immo ſi cōpoſitio al's nō valeret ex quo papa eā ex certa ſcientia cōfirmat: valet.ſ.de trāſac.c.j.⁊.ca. veniens. Si vero tenoꝛ cōpoſitionis nō eſſet ibi inſertus.nec ipē vidiſſet cōpoſitiōeꝫ ⁊ eā cōfirmaſſet ſicut ꝓuide facta eſt nihil oꝑaret̃: vt.ſ.c.xxi.⁊ vt dictū eſt.ſ.eo.c.j. Sꝫ nunq̄d neceſſariū erit de cetero oſtendere inſtrumētū cōpoſitionis poſtq̄ꝫ oñdit̃ cōfirmatio pape in qua cōtinet̃ tenoꝛ cōpoſitionis? ar.ꝙ ſic.ſ.de fi.inſtru.ca.j. C.de eden. aut̃.ſi quis in aliquo: ſed nō credo ꝙ decetero expediat oñdere inſtrumentū cōpoſitionis de neceſſitate cū auctoꝛitate pape trāſſcriptū ſit ⁊ redactū in publicā cōfirmatione. C.de teſta.pub.⁊.ī.de priuil. cū olim eſſemꝰ.ar.⁊.ſ.de fi.inſtru.c.vl.de hoc no.ī.de ver.ſig.abbate.
c ¶ Sicut ſine prauitate: ꝑ iſta verba q̄ in cōfirmationibꝰ cōditionalit̃ intelligunt̃. vt dictū.eſt.ſ.ca. xxi. dubitabat̃ an teneret cōpoſitio: q: nō videbat̃ eā confirmaſſe ſimplicit̃. vñ eā ſeruare nō tenebāt̃: ſꝫ errabāt q: illud intelligit̃ cū papa cōfirmat ea que videt. ⁊ iō dicit in cōfirmationibꝰ ſicut ſine prauitate. ſed qñ cognoſcit de cōpoſitione ⁊ videt ea que cōfirmat: tūc lꝫ illa verba ponātur in cōfirmatione: nō intelligūtur cōditionalit̃ ſed cauſatiue: ⁊ ſic itelligit̃ ſicut ſine prauitate facta fuit ꝯpoſitio id ē q: ſine ꝓuitate. Berñ.
d ¶ Si p̄miſſis: vitas.i.ꝯpoſitio.talit̃ fuit facta ⁊ cōfirmata tenoꝛe ꝯpoſitionis inſerto: q: ꝑ hoc apparet ꝙ ipām appꝛobauit: vnde mādat eā ſeruari.

... ꝓuide latū fuerat: ⁊ ab vtraq̄ꝫ ꝑte receptū: decernimꝰ ipſum irritū ⁊ inane. Hono. iij. illuſtri regi baronibus ⁊ militibꝰ ⁊ alijs hominibus Cypꝛi. In confirmatione ex certa ſcia dictio ſicut ponit̃ cauſatiue nec nocet ſi verbū cōfirmatiōis p̄cedit tenoꝛē confirmati. Ca. VIII.

Venerabil' fráter. M. archiep̄s nichoſieñ. ⁊ ſuffraganei eiꝰ: trāſmiſſa nobis petitione monſtrarūt: ꝙ inter ip̄os ⁊ vos ſup quibuſdam decimis mediāte albaneñ. epiſcopo: tūc apo. ſe. le-a gato amicabilis compoſitio interuenit: exp̄ſſe adiecto: ꝙ quantociꝰ eam auctoꝛitate apo. confirmari cōtingeret: ſtatim deberet executiōi mādari verū licet ſit per nos cōfirmata: ⁊ ad maioꝛē rei euidētiā lr̄is cōfirmationis te-b noꝛ cōpoſitionis inſertꝰ ipſam tñ renuiſtis obſeruare occaſionē friuolā p̄tendētes tum ex eo ꝙ in litteris verbū cōfirmationis: iuxta ſtilum eccleſie roma. p̄cedat: tum q: clauſula cōſueta: ſcꝫ c ſicut ſine prauitate ꝓuide facta eſt: in eiſdē lr̄is cōtinet̃. Et. ī. ¶ Mandamꝰ: quatenꝰ d ſi p̄miſſis veritas ſuffragat̃ cōpoſitionē eādem adimplere curetis. Idem vniuerſis abbatibus ⁊ p̄latis ac cōuētibꝰ ⁊ clericis in cōſtantino dioc̄. conſtitutis. Collatio eccleſie alteri facta ꝑ legatū ⁊ ꝑ papā cōfirmata ius dioceſani nō ledit. Ca. IX.

Sua nobis patriarcha cōſtantinopolita. conqueſtione mōſtrauit: ꝙ cum quidā veſtrū ſumētes occaſionē ex eo ꝙ. J. p̄ſbyter car. di. tūc apo. ſe legatꝰ: quibuſdā alijs eccleſijs ⁊ clericis: in ſpiritualibꝰ ⁊ tꝑalibus cōtulit monaſteria eoꝛūdē: ip̄i patriarche obedire recuſant ⁊ ei de iuribus patriarchalibꝰ rñdere. In ſue p̄ſumptioe nis adiutoꝛiū īducētes ꝯfirmationes hmōi collationū a ſe. apo. impetratas. ¶ Cum igit̃ nolumus iura que dioceſanis debent̃ ꝑ collatiōes ſeu confirmationes p̄dictas minui ſeu ledi: mādamꝰ: q̄tenus occaſione hmōi nō obſtante: ip̄i patriarche reuerentiam ⁊ obedientiam exhibere curetis: eiq̄ꝫ de iuſticijs ſuis integre reſpondere.

Sua no. ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda pars ibi: cum igit̃. Ab.
e ¶ Confirmationes: in foꝛma cōmuni minui: quia nō debet inde ꝓcedere iniuriarū occaſio vnde iura naſcunt̃. C. vnde vi meminerint.ī.đ accu. q̄liter ⁊ quādo. ⁊ quia ſi ſua iura vnicuiq̄ꝫ epiſcopo nō ſeruāt̃ quid aliud̃ eſt q̄ꝫ vt oꝛdo eccleſiaſticus confundat̃. vt. xj. q. j. ꝑuenit. nec fuit intentio domini pape ꝑ cōfirmationem hmōi aliquid ſubtrahere epiſcopo dioce. nec etiam ꝑ collationem cardinalis. immo remanet ius ſaluum dioceſano epiſcopo.ī. de rei.do.c.ij. ⁊ dicit papa nec honoꝛem meum deputo in quo fratres meos honoꝛem ſuum ꝑdere cognoſco: vt. xcix. diſ. ecce. Et ſic ptꝫ ꝙ per confirmationē hmōi ius alterius nō tollit̃. ſic etiā licet papa recipiat aliquem ſub ſua ꝓtectione: non ꝓpterea eximit̃ a iuriſditione ſui epiſcopi.ī.de priuil. ex parte. ſic licet aliqui aſſumant̃ in confraternitate hoſpitalarioꝝ ſiue templarioꝝ: nō eximunt̃ a iuriſditione ſuoꝛum epiſcopoꝛum.ī.de priuil. cuꝫ ⁊ plātare.§ pe.⁊.c. ex tuarū.⁊.c.pe. Bernhardus.

Explicit Liber. II. Decretalium.

Annotatio Titulorũ ⁊ Capituloꝝ.

Titulorum tertij libri Decretaliũ ſingulorũq; Capitulorũ eorundem iuxta debitum ordinem accõmoda ⁊ diſtincta Annotatio.

Vita et honeſtate clericorũ. Titulus I.
Capitula
I At laici
II Clerici.j.
III Ut quiſq;
IIII Si quis
V Clericus.j.
VI Clericus.ij.
VII Clericis
VIII Monaſteria
IX Quoniam
X Cũ ab omni
XI Deus qui
XII Cũ decorem
XIII Ut clericoꝝ
XIIII A crapula
XV Clerici.ij.
XVI Ex litteris

De Cohabitatione clericoꝝ ⁊ mulierũ. Titulus II.
Capitula
I Inhibendũ
II Si quiſq;
III Clericos
IIII Sicut
V Super eo
VI Si autem
VII Ueſtra
VIII Tua nos
IX A nobis
X Queſitum

Clericis ↄiugatꝭ. Ti. III
Capitula
I Si qui
II Sane.j.
III Quod a ſe
IIII Sane.ij.
V Diuerſis
VI Cum olim
VII Johannes
VIII Cum decorẽ
IX Ex parte
X Ut ↄſultati.

Clericis nõ reſidentibꝰ in eccũa vel p̃bẽda. Ti. IIII
Capitula
I Non liceat
II Ex geſtis
III Quia nõnul
IIII Relatũ (li
V Fraternitati
VI Cõquerente
VII De cetero
VIII Ex parte.j.
IX Qualiter
X Inter quat-
XI Ex tue (tuor
XII Tue
XIII Ex parte .ij.
XIIII Cũ dilectus
XV Ad audiẽtiã
XVI Cũ ad hoc
XVII Clericos

De Prebendis ⁊ dignitatibus. Titulus. V.
Capitula
I Ut nullus
II Non liceat
III Ratio
IIII Epiſcopus
V Quia itãtũ
VI Cum tenea.
VII Referente
VIII Maioribus
IX Relatum
X Auaricie
XI Significatũ
XII De mona.
XIII Ad hec
XIIII Preterea
XV Cũ nõ igno.
XVI Cũ ſcõm
XVII Inter cetera
XVIII Cũ iã dudũ
XIX Dilectus.j.
XX Tue
XXI Niſi
XXII Pro illoꝝ
XXIII Tuis
XXIIII Accedens
XXV Dilecto
XXVI Uacante
XXVII Dilectus .ij.
XXVIII De multa
XXIX Graue
XXX Extirpande
XXXI In lateraň.
XXXII Licet
XXXIII Expoſuiſti
XXXIIII Dilectꝰ.iij.
XXXV Super
XXXVI Cum cauſaꝫ
XXXVII Uenerabilis
XXXVIII Cum olim

Clerico egrotante vel debilitato. Titulus. VI.
Capitula
I Cũ ꝑcuſſio
II Preſbyterũ
III De rectoribꝰ
IIII Tua nos
V Ex parte
VI Cõſultatio.

De Inſtitutionibꝰ. Ti.VII.
Capitula
I Nõ amplius
II In eccleſia
III Ex frequẽ.
IIII Auctoritate
V Ad decorem
VI Cũ veniſſent
VII Cũ ad nr̃am

Conceſſione prebende vel eccleſie non vocantis. Titulus. VIII.
Capitula
I Quia in vi.
II Nulla
III Relatum
IIII Propoſuit
V Quia diuer.
VI Cum noſtris
VII Poſt electi.
VIII Cum ſuper
IX Litteras
X Ex parte
XI Conſtitutus
XII Dilectus
XIII Ex tenore
XIIII Accedens
XV Poſtulaſtis
XVI Cum dilecto

Ne ſede vacante aliquid innouet. Titulus. IX.

Capitula

I Nouit
II Illa
III Cõſtitutis

His q̄ fiũt a p̄lato ſine cõſenſu captuli. Titul⁹ X

Capitula

I Irrita
II Continebat
III Cum nos
IIII Nouit
V Quãto
VI Ea noſcit
VII Cum ap.ſe.
VIII Tua
IX Paſtoralis
X Et ſi

His q̄ fiũt a maiori parte capituli. Titulus XI.

Capitula

I Cũ in cũctis
II Queſiuit
III Ex ore
IIII Ex parte

De

Ut eccl'iaſtica bñficia ſine diminutione cõferant. Titulus XII.

Capitulũ vnicũ

Ut noſtrũ

Reb⁹ eccleſie alienãdis vel nõ. Titulus XIII.

Capitula

I Non licet
II Qui res
III Conſenſus
IIII Epiſcopi
V Nulli liceat
VI Si quis
VII Ad aures
VIII Ut ſuper
IX Ad audiẽtiã
X Poſſeſſiões
XI Ad noſtram
XII Cum laicis

Precarijs. Titu. XIIII.

Capitula

I Precarie
II De precarijs
III Precariũ

Cõmodato. Titul⁹. XV

Capitulũ vnicũ

Cũ gratia

Depoſito. Titulus. XVI

I Grauis
II Bona fides

Emptiõe ⁊ venditiõe. Titulus XVII.

Capitula

I Placuit
II Ut menſure
III Cum dilecti
IIII Peruenit
V Ad noſtram
VI Cum cauſa
VII Si vẽditori

Locato ⁊ ꝯducto. Titulus. XVIII. Capitula

I Ex reſcripto
II Ueſtra
III Propter
IIII Potuit

Reꝝ p̄mutatõe. Ti. XIX

Capitula

I Si princeps
II Ut cõmuta.
III Mancipia
IIII Iniuſtum
V Queſitũ
VI Ad q̄ſtiones

De

VII Cum olim
VIII Cũ vniũſoꝝ
IX Exhibita

Feudis. Titulus XX.

Capitula

I Inſinuatõne
II Ex parte

Pignorib⁹ et alijs cautionibus. Titulus XXI.

Capitula

I Nullus
II Lator
III Ex p̄ſentiũ
IIII Illo vos
V Ex litteris
VI Cum contra
VII Significãte
VIII Cum conſtet

Fideiuſſorib⁹. Ti. XXII

Capitula

I Clericus
II Peruenit
III Cõſtitutus
IIII Qđ q̄buſdã
V Cũ pro quo

Solutiõib⁹. Titu. XXIII

Capitula

I Ad hoc
II Si quorũdã
III Odoardus
IIII Is qui

Donatiõib⁹. Ti. XXIIII

Capitula

I Prudẽtes
II Fraternitatẽ
III Ceterũ
IIII Cõſultatõib⁹
V Per tuas
VI Cum dilecti
VII Paſtoralis
VIII Int dilectos
IX Apoſtolice
X Propter

Peculio clericoꝝ. XXV

Capitula

I Inueſtigãdũ
II Preſbyter
III Ut vnuſq̄ſq;
IIII Inquirendũ
V Si quis

Teſtamẽtis ⁊ vltimis voluntatibus. Titul⁹. XXVI

Capitula

I Quorũdam
II Quia.j.
III Nos quidẽ
IIII Iudicante
V Filius
VI Si heredes
VII Cũ in officijs
VIII Ad hec
IX Quia.ij.
X Cum eſſes
XI Relatũ.j.
XII Relatũ.ij.
XIII Cum tibi
XIIII Officij
XV Requiſiſti
XVI Raynucius
XVII Tua nobis
XVIII Raynaldus
XIX Iohãnes
XX De his

Succeſſiõib⁹ ab inteſtato Ti. XXVII. Capitula

I Sed hoc
II Sancto
III Cũ dilectus

Sepultur. Ti. XXVIII

Capitula

I Nos
II Relatũ
III Fraternitatẽ
IIII De his

Annotatio Tituloꝝ ꝛ Capitulorum

V Ex parte.j.
VI Cum liberū
VII De vxoꝛe
VIII Cum ſuper
IX Certificari
X In noſtra
XI Ex parte.ij.
XII Sacris
XIII Abolende
XIIII Parrochia.

De Parrochijs ꝛ alienis parrochianis. Ti.XXIX.

Capitula

I Si epiſcop⁹
II Ut dñicis
III Nullus
IIII Super eo
V Significauit

Decimis: pꝛimitijs ꝛ oblationibus. Ti.XXX.

Capitula

I Decimam
II Nouum
III Ex mľtiplici
IIII Cōmiſſum
V Peruenit
VI Nuncios
VII Cū homīes
VIII Dilecti
IX Suggeſtum
X Ex parte.j.
XI Licet
XII Ad audiētiā
XIII Quoniā
XIIII Parrochia.
XV Ad hec
XVI De terris
XVII Quāuis
XVIII Cum ſint
XIX Pꝛohibem⁹
XX Ad apľice
XXI Ex parte.ij.
XXII Non eſt
XXIII Ex trāſmiſſa
XXIIII A nobis
XXV Tua.j.
XXVI Tua.ij.
XXVII Ex parte.iij.
XXVIII Paſtoꝛalis
XXIX Cū cōtingat
XXX Cum in tua
XXXI Dudum
XXXII In aliquib⁹
XXXIII Cum nō ſit
XXXIIII Nuper
XXXV Interdicim⁹

Regularib⁹ ꝛ trāſeūtib⁹ ad religionē. Ti.XXXI.

Capitula

I Nullus
II Si quis
III Ut clerici
IIII Uidua
V Johānes
VI Quia
VII Non eſt
VIII Ad noſtrā
IX Super eo
X Sane
XI Significatū
XII Cum.T.
XIII Poꝛrectū
XIIII Cum ſimus
XV Sicut.j.
XVI Ad apľicam
XVII Sicut.ij.
XVIII Licet
XIX Ueniens
XX Conſulti
XXI Poſtulaſti
XXII Ex parte
XXIII Statuimus
XXIIII Ne religioſi

De Cōuerſione cōiugatoꝛū. Titulus XXXII.

Capitula

I Pꝛeterea
II Uerum
III Quidam
IIII Cum ſis
V Cōiugatus
VI Sane
VII Ex publico
VIII Uxoꝛatus
IX Ex parte.j.
X Conſuluit
XI Chariſſimus
XII Placet
XIII Ad apľicam
XIIII Ex parte.ij.
XV Cōſtitutus
XVI Ueniens
XVII Accedens
XVIII Significauit
XIX Gaudemus
XX Dudum
XXI Mulier

De Cōuerſione infideliū. Titulus XXXIII.

Capitula

I Laudabile
II Ex litteris

Uoto ꝛ voti redemptiōe Titulus XXXIIII.

Capitula

I De ꝑegrinati.
II Uenientis
III Litterarū
IIII Scripture
V Non eſt
VI Licet
VII Magne
VIII Quod ſuꝑ
IX Ex multa
X Per tuas
XI Poſtulaſtis

Statu monachoꝛū ꝛ canonicoꝛū regulariū. Titulus XXXV.

Capitula

I Theodoſius
II Monachi
III Recolentes
IIII Suꝑ quodā
V Quod dei
VI Cū ad mona.
VII In ſingulis
VIII Ea que

De Religioſis domibus vt epiſcopo ſint ſubiecte. Titulus XXXVI.

Capitula

I Nunc autē
II Ex monaſte.
III De xenodo.
IIII Ad hec
V Inter q̄ttuoꝛ
VI Cōſtitutus
VII Cū venerab.
VIII Cū dilectus
IX Ne nimia

Capellis monachoꝛū et alioꝛū religioſoꝛū. Titulus XXXVII.

Capitula

I In eccleſijs
II Dilectus
III Ex parte
IIII Ad audiētiā

Iurepatronatus. Titulus XXXVIII.

Capitula

I Perlatum
II Quecūqꝫ
III Quoniā

IIII Preterea.j.
V Quod aūt
VI Quia cleri.
VII Ex lr̄is
VIII Illud
IX Querimo.
X Cū laici
XI Cura paſto.
XII Si vero.
XIII Cū ſeculum
XIIII Ex inſinua.
XV Cōſuluit
XVI De iure
XVII Nullus
XVIII Significaſti
XIX Cōſultatiōi.
XX Suggeſtum
XXI Relatum
XXII Eam te
XXIII Preterea.ij.
XXIIII Cum aūt
XXV Nobis
XXVI Per nr̄as
XXVII Cū ꝑpter
XXVIII Cū dilectus
XXIX Paſtoralis
XXX Poſtulaſti
XXXI Trāſmiſſe

De cēſib⁹ et exactionib⁹ et procuratiōibus. Titulus. XXXIX

Capitula

I Sancitū
II Omnis
III Scientes
IIII Licet
V Peruenit
VI Cū apoſtol⁹
VII Prohibem⁹
VIII Preterea
IX Eccleſijs
X Innouam⁹
XI Cū clerici
XII Ea que
XIII Significauit
XIIII Sopite
XV Grauis
XVI Quanto
XVII Cū inſtātia
XVIII Ex pte
XIX Cū olim
XX Olim cauſā
XXI Cū venera.
XXII Sup eo
XXIII Procurati.
XXIIII Venerabili
XXV Cum nup
XXVI Cū canonici
XXVII Aucte

Cōſecratiōe ecclie vel altaris. Ti.XL

Capitula

I Ad hec
II Tua
III Quō i dubijs
IIII Propoſuiſti
V Cum ſis
VI Ligneis
VII Cōſuluiſti
VIII Cū ſicut
IX Aqua
X Si ecclia

Celebratiōe miſſarū ⁊ ſacramēto eucharistie ⁊ diuinis officijs .Ti.XLI

Capitula

I Presbyter
II Quidam
III Cōſuluiſti
IIII Cōſilium
V Ex pte
De VI Cū marthe
VII De homie
VIII In q̄dam
IX Dolentes
X Sane
XI Cū creatura
XII Te referēte
XIII Pernicioſ⁹
XIIII Litteras

Baptiſmo ⁊ eius effectu Titulus XLII

Capitula

I Si quis
II De q̄bus
III Maiores
IIII Debitū
V Nō vt appo.
VI Licet

Preſbytero nō baptizato. Titulus.XLIII

Capitula

I Si quis
II Apoſtolicā
III Veniens

Cuſtodia eucharistie chriſmatis ⁊ aliorum ſacramentorum. Titulus.XLIIII

Capitula

I Statuimus
II Relinqui.

Reliquijs et veneratiōe ſanctorum. Titul⁹.XLV

Capitula

I Audiuimus
II Cū ex eo

Obſeruatione ieiuniorum. Titulus.XLVI

Capitula

I Ex parte
II Conſiliū
III Explicari

Purificatione poſt partum. Titulus.XLVII

Capitulū vnicū

Volens

Eccleſijs edificādis vel reparandis Ti.XLVIII

Capitula

I Quicūq;
II Cū dicat
III Ad audiē.j.
IIII De his
De V Ad audiē.ij.
VI Tua nos

Immunitate eccleſiarū: cimiterij ⁊ rerum ad eas ptinentiū. Ti.XLIX

Capitula

I Vt i domib⁹
II Peruenit
III Indicatū
IIII Nō minus
V Cū ecclia
VI Inf alia
VII Aduerſus
VIII Qꝛ pleriq;
IX Eccleſie
X Immunitatē

Ne clerici vel mōachi ſecularibus negocijs ſe imiſceant Titulus.L.

Capitula

I Multa
II Sacerdotib⁹
III Nō magno
IIII Sed nec
V Clericis
VI Secūdū
VII Relatum
VIII Sicut te
IX Sententiam
X Sup ſpecula

Finis tertij.

De vita ⁊ honeſtate clericorū. Quia ſupra viſum ē de iudicijs ⁊ indices maxie clerici nō debent eſſe in peccato: maxie cū iudicāt. iij. q. vij. iudicet: idō poſt tractatū iudicioꝝ ſubijcit̄ q̄liter clerici debeāt ſe habere in vita ⁊ honeſtate: vt ſic vitēt oēȝ maculā peccati. ſi reſtituāt vſuras. ī. de vſu. ꝑterea. ⁊ clerici ab officio ⁊ beneficio ſuſpēdēdi: vt ibi dr: ⁊ repellendi ſunt etiaȝ a dignitatib⁹. ī. de excеſ. ꝑla. inter dilectos. ⁊ etiam deponi debēt ſi h̄ ꝯuincant̄. xlvij. di. qm̄ multi. ⁊ nihilominus excōicandi ſunt ſi eas non reſtituant.

Itē pt ꝯtinuari vt. s. in ꝓemio continuat.

De Vita ⁊ hone. clericoꝝ.

Ex ꝯcilio Magūtino. Cū celebratur diuiſus eē debet clerus a populo. Ca. I.

a Laici ſecus altare: qn̄ ſacra myſteria celebrāt̄ ſtare vel ſedere int̄ clericos: nō ꝑſumāt. ℂ Sȝ ps illa q̄ cācellis ab altari diuidit̄. tm̄ pſallētib⁹ pateat clericis. ℂ Ad orādū vo ⁊ cōicandū laicis ⁊ femīs (ſic mos ē) pateāt ſācta ſanctoꝝ. Ex cōcilio Pictauieñ. Breue ē nec pōt breuius ſūmari. Ca. II.

f Clerici arma portātes: g ⁊ vſurarij excōicēt̄. Ex cōcilio maticeñ. Preſbyter habens populū debet h eclericū q̄ ſecū cātet ⁊ i alijs hic exp̄ſſis eū iuuet. Ca. III.

h Ut q̄ſq; pſbr: q̄ plebem i regit: clericuȝ habeat k q̄ ſecū cātet: ⁊ ep̄laȝ ⁊ lectōeȝ l legat: ⁊ q̄ poſſet tenere ſcholas: ⁊ admonere ſuos parro m chianos vt filios ſuos ad fidem deſcēdā mittāt ad eccleſiā: q̄s ipē cum omi caſtitate erudiat. Gre. ix. Nō pōt breui⁹ ſūmari. ca. IIII.

n Si q̄s ex clericis comaȝ o relaxauerit: anathema ſit. p Ex concilio Carthaginē. Breue ē ⁊ nō aliter ſummat̄.

q Clericus neq; Ca. V. comā nutriat neq; barbam. Ex ꝯcil. Triburieñ. Cleric⁹ nō in ſacris nec ꝓfeſſus pōt vxorē ducere: ſed iterum tondebit̄ ſi vult gaudere ꝑuilegio clericali: vl̄ diſpēſatiue tenere bn̄ficiū. Ca. VI.

Cleric⁹ ſi tōſura dimiſſa vxoreȝ accepit: q̄ r q̄dem ſit ſine gradu: nec mo s naſterio a parentibus traditus: vxorem ꝑmittatur habe

ℂ Laici. ℂ Laici ꝓpe altare vel in choro dū officia celebrāt̄ ſtare n̄ debēt: ſed cauſa orandi ire vl̄ accedere pn̄t. h. d. Vel ſic vt in rubro. Tria ſūt dicta. Scdm̄. ibi. Sȝ ps. Tertiū. ibi. Ad orandū. Ab. a ℂ Ut la. ſupple ſtatuim⁹. b ℂ Secus altare. laici enim ibi ſtare non debent: ſed tm̄ clerici vt liberi⁹ intendant diuinis officijs: vt de cōſe. di. ij. ſacerdotū. cōſecrate eṁ mulieres incenſum circa altare portare non debent. xxiij. di. ſacratas. ⁊ i. c. nō liceat. ⁊ de cōſe. di. j. in ſancta. et ī. ti. pxi. c. j. i fi. c ℂ Sed ps illa. i. chorus in q̄ morant̄ clerici ad cantandū q̄ diuidit̄ ab altari ꝑ cācellos: vt pꝫ ꝑ exemplū in eccl'ia bonoñ. ⁊ locus intra cācellos appellat̄ ſacrariū. vnde inſacrati homies ibi ſacrata vaſa cōtingere nō debēt. de conſe. di. j. in ſancta. ⁊ appellat̄ ſacrariuȝ diaconium: eo ꝙ diacon⁹ miniſtrat ibi altari. xxiij. diſ. non oportet. dicit̄ etiā pſbyteriū: de ꝯſe. di. ij. ſacerdotum. d ℂ Sicut mos eſt. ⁊ ita eſt h̄ ar. ꝓ ꝯſuetudine: al's ponūt ſancta. id ē maior ps eccleſie ſiue corp⁹. e ℂ Sācta ſctōꝝ. in q̄ ſūmus ſacerdos itrabat. ſȝ hodie laici ⁊ femīe ad orandū ⁊ cōmunicandū tm̄ poſſūt (intrare. B.

Clerici. ℂ Pro ſūmario nō. ꝙ armoꝝ delatio cleric̄ ē inhibita itm̄ ꝙ ꝯtrafacientes g̃uiter peccāt: hoc colligit̄ ex eo: q: tale delictū eſt excōicatione dignū: vt h̄. ſed excōicatio non infert̄ niſi ꝓ graui crimine: vt in. c. nullus. ⁊ in. c. nemo. xj. q. iij. Ab. f ℂ Clerici arma. clerici arma portare nō debent. xxiij. q. vlti. clerici. ⁊. c. quicūq; ſine iuſta cā. Juſtam cauſā intellige ſi ꝑ loca ꝑiculoſa tranſitū faciant tūc pn̄t portare arma ad terrorē latronū: licet pcutere nō debeāt. ar. xxiij. q. iij. maximian⁹. aliter portare nō debent. ⁊ ſi tertio admoniti nō deſtiterint ꝑdunt priuilegiū illius cānonis. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadente. ⁊. ī. d ſentē. excom. in audientia. ⁊. c. ꝯtingit. ij. g ℂ Uſurarij. hoc intellige de laicis qui ſunt excōmunicādi niſi

h ℂ Et q̄ſq; ple. id' ē populū q̄cū q; ſit eccl'ia ſiue plebs ſiue capella. vt. s. de fi. ꝑſbr. ꝓpoſuit. i ℂ Clericū habeat. ar. ꝙ eccleſia dedicari non debet niſi dos ꝓ duob⁹ adminus ſufficiat clericis j. q. ij. placuit. et de cōſe. di. j. nemo. k ℂ Epiſtolā. ſic accolit⁹ debet legere epiſtolam. ī. xxxiij diſ. ſi ſubdiaconus. h̄ itellige in neceſſitate in eccleſijs illis: vbi nō ſūt ſubdiaconi: al's intellige ſm illō. lxix. di. qm̄ videm⁹. nec diaconus etiam ep̄laȝ legere debet: q: videretur ab ordine ſuo recedere. lxxiiij. di ſtin. ſi q̄ clerici. ar. de ꝯſe. di. j. c. ī. ⁊. ij. in fi. ⁊. xcij di. in ſācta. ſȝ pone ꝙ ibi non ſit ſubdiacon⁹: ſȝ pſbr diacon⁹: ⁊ accolit⁹ q̄s diceteplaȝ? accolit⁹. ⁊ diacon⁹ dicat euāgeliū qd ē ei⁹ officiū: ſed ſi accolit⁹ dixit ꝓphetiā: diacon⁹ dicat ep̄lam. Vin. l ℂ Scholas. docēdo pueros pſalteriū ⁊ cātare. m ℂ Ad fidē. i. ſymbolū. i. credo i deū prēȝ. qd antiq̄tus añ baptiſmū didicerāt baptizādi. d ꝯſe. di. iiij. añ

n ℂ Si quis ℂ Iſtō. c. (viginti. ⁊. x. q. j. placuit. habes. xxiij. di. ſi q̄s ex cleric̄. o ℂ Relaxauerit. habitū ſemel ſuſceptū nō debet dimittere. xx. q. iij. ꝓcliuis. niſi ex iuſta cā. ī. eo. clerici. vñ cū q̄dā rephēderet̄ a papa: rñdit vſus. Tuti⁹ vr peterē laici ſub imagine romā. ſas fuit vt ſinerē luxuriare comā. Berñ. p ℂ Anathema ſit. i. fiat. nō eṁ ē excōicat⁹ ipo iure.

Cleric⁹ nutriat. q ℂ Ni (xxx. di. q̄ſi ꝑ totū ſi ex iuſta cā: vt dictū ē i pxi. c. ⁊. ſ. e. clerici. imo detōſo capite ⁊ patētib⁹ aurib⁹ icēdere dȝ. xxiij. di. nō (liceat.

Cleric⁹. ℂ Legit̄ duob⁹ modis. Pri mo ꝙ ꝑncipiū ⁊ finis ponāt vnū caſū: medium vo ponat aliū. Et ſm hūc itellectū. h. d. Si cleric⁹ nō i ſacr' ꝯhat m̄rimoniū vxorē nō dimittit. ⁊ ſi ꝓfeſſus ꝯhat ſepabit̄ ab vxore: ⁊ iteꝝ tondebit̄. Et legit̄ ſcdo mō vt vnū caſū ponat: ⁊ iſte mod⁹ ē mag' lr̄e ꝯſentane⁹: ⁊. h. d. i ſūma: vt i rubro. Ab. r ℂ Sine gdu. ſacro. ſi. xxxij. di. ſi q̄s eoꝝ. s ℂ Tradit⁹. ſi eṁ tradit⁹ fuiſſet ita ꝙ monach⁹ eēt: nō poſſet h̄re vxorem quam

poſtmodū accepiſſet: alias nō ꝓhibet redire ad ſecu/lū. j̃. de regu. ⁊ trāſe. ad reli. cū ſim⁹. ⁊. xx. q. j. ꝙꝫ ꝓgeni/tores. ⁊. xxxij. di. placuit. ſeriatim. ſicq; vo. a ¶ Tondeat. arg. eſt hic ꝙ cleric⁹ cōiugat⁹ dꝫ portare coronā ar. ad h. xx. q. iij. eos q. ⁊. c. ꝓcliuis. ſꝫ ar. ꝯ. j̃. de cle. cō iu. Jo. vbi de h.

c. vi. ⁊ hec exceptio legitia ē cū facultates n̄ ſufficiūt: ſiue ſint diſtincte ꝑbēde ī eccl'ia ſiue nō. h ¶ In vna domo. ſic. xxxij. di. ꝑter. h. ⁊ de ꝯſe. di. v. ī oib⁹. ⁊. xij. q. j. neceſſaria. ar. ꝯ. xij. q. j. qꝛ tua. ⁊. xxxij. di. q vo. Sol. qȯ dꝛ h: ⁊ in ꝯcor. ſignatis: qꝛ ius cōe ē ⁊ honeſtū eēt

a re: ⁊ iterū tondeat: nec in vita ſua vxorē dimittere audeat. Alex. iij. cātuarieñ. ar/chiepo. **Cleric⁹ dꝫ tōſurā deferre ⁊ ſi nō vult pōt inuit⁹ a ſuo ſupiori tōderi. C. VII.**

b Clericis. et. j̃. Clerici q comā nutriūt ⁊ barbā c etiā inuiti a ſuis archidiaconis tōdeant. Idē in cōcilio lateraū. **Frequentās monaſteria monialiū ⁊ monit⁹ nō deſiſtēs: ſi cleric⁹ ē deponit Si laic⁹ excōicat. Ca. VIII.**

Monaſteria ſanctimonialiū: ſi qſqꝫ cleric⁹ d ſine manifeſta ⁊ rōnabili cā e frequētare ꝑſūpſerit: ꝑ epm f arceat: ⁊ ſi nō deſierit: ab officio eccl'iaſtico reddat īmunis. ſi laici: excōicationi ſubdant: ⁊ a cetu fideliū fiāt penit⁹ alieni. Gregori⁹. ix. **Epūs pōt ſtatuere in eccleſia certū numerum clericorū ſm ipſius facultates q viuāt in cōi ⁊ ꝯtradictores ad hoc cōpellere ⁊ iſtos in cōi viuētes pōt abſoluere ab excōicatiōe incurſa ꝓpter iniectionē manuū in ſociū. Ca. IX.**

Quoniā: vt ait ſcriptura. et. j̃. Statuim⁹: vt facultatibus eccl'iaꝝ vr̄aꝝ ꝓ g uētib⁹ ⁊ expēſis diligēter inſpectis: certū in eis valeatis ponere nūerū clericoꝝ: ⁊ ſtatuere vt bona eoꝝ veniāt in h cōe. ī vna domo veſcāt: atqꝫ ſub vno tecto dormiāt ⁊ quieſcāt. ¶ Si q vo ꝯdictores extiterint: licitū vobis ſit ꝑ ſuſpēſionē officij ⁊ beneficij aut grauiori etiā pena: ſi op⁹ fuerit ad hāc obſuātiā eos appellatione cōpellere nō obſtāte. ¶ Indulgem⁹ etiā: vt i ſi quiſꝗ eoꝝ q ſimul viuūt ꝑ man⁹ iniectiōe in ſociū: a cōmunione meruerit fieri alien⁹: recōciliandi ⁊ penitētiā īponendi ptātē plenariā ha k beat: niſi forte atrocitas facti penā grauiorē expectet. Inno. iij. **Eccleſiaſtici iudices ⁊ delegati gratis iudicare debēt nec exigere pn̄t decimā vel aliā q tā litis etiā ſi hoc habeat cōſuetudo. C. X.**

Cum ab omni ſpecie ma l li ꝑcipiat apl'us abſtinere. et. j̃. Sane ad audientiam apoſtolatus: noſtri peruenit: ꝙ cum ex delegatione noſtra cauſas ſuſcipitis ꝓtra m ctandas: more ſeculariū ſup

Clerici: capitulū iſtō ponit. xxiij. diſ. clerici. ⁊ eſt ꝑs illi⁹. j̃. ne cleri. vl' mo. c. clericis. c ¶ Inuiti. ar. ꝙ aliqs cogendus eſt ad bonū ⁊ ad id ꝑcipue qȯ iā ſuſcepit. xlv. diſ. de iudeis in fi. ⁊. j̃. de bap. ⁊ ei⁹ effec. maiores vſus finē. alias nemo dꝫ cōpelli ad bonum: vt ibi dꝛ: et. xxiij. q. v. ad finē. Itē arg. ꝙ bn̄ficia cōferunt ī inuitis. xlv. di. ⁊ q emendat: ⁊. xxiij. q. v. nō vos. circa mediuꝫ. ⁊. q. iiij. diſplicet. ⁊ lxxiiij. di. placuit ⁊. c. cōſuluit.

Monaſteria. rationabili. xviij. q. ij. ꝑniciosam. et c. diffinim⁹. ⁊. xcj. di. cleric⁹ ſol⁹ nec ſufficit cā rōnabil' niſi ſit manifeſta: vt h vr̄. ar. xj. q. iij. n̄ ſūt. ⁊. xij. q. j. nolo. e ¶ Frequētare ſolā frequētiā reꝓbare vr̄. ſꝫ frequētia videt ex

vt ſeruaret ſꝫ derogat huic iuri ꝑ ꝯriā ꝯſuetudinē quā papa ſcit ⁊ tolerat. capl'a ꝯria loquūt ſm antiq tpa ȯ quibuſdā clericꝫ cōiugatis qb⁹ dabant bn̄ficia ex conſortiū alioꝝ poti⁹ de grā ꝙꝫ de iure: qꝛ ȯ nouo ꝯuerſi fuerāt ⁊ loqt in vtroqꝫ caplo de epo anglorū. ſic. xxxv. q. iij. qdā lex. et c. qȯ ſcripſi. Si vis ītelligere capitulū iſtud ȯ regularib⁹ planuꝫ eſſet. qꝛ nō dꝛ h de qb⁹ loqt. ⁊ h videtur ex eo qȯ dꝛ. j̃. indulgem⁹. vt qſqꝫ eoꝝ q ſit ⁊c. q ſimul in eodē refectorio comedere ⁊ dormitorio dormire ȯbēt. j̃. de ſta. reg. cū ad monaſterium. i ¶ Qui ſimul viuūt: ex h videt ꝙ loqt h. c. de regularib⁹ q ſimul viuūt ⁊ dormiūt: qb⁹ tm̄ ꝯceſſum eſt vt a ſuis ꝑlatis abſolui poſſint. j̃. ȯ ſen. excō. monachi. ⁊. c. cū illoꝝ 1. Theſſa. 5

duab⁹ vicib⁹. xxv. q. ij. ita nos. ar. optimū. xxvj. di. vna tm̄. nec repetita: qꝛ remiſſionē venie crimia: niſi ſemel cōmiſſa nō habeant. C. de epiſ. audiē. l. iij. Sic g vltra vnā vicē ſine manifeſta ⁊ rōnabili cā null⁹ illuc ire dꝫ qꝛ ſtati malū ꝑſumit. f ¶ Nō deſierit ar. ꝙ admonitio ſp ꝑcedere dꝫ vindictā: vt ſe corrigat qs añꝗ pu/

Quoniā vt ait. ¶ Tria (niat. xij. q. ij. indigne. ſunt dicta. Scōm ibi: ſi q. Tertiū. ibi. Indulgem⁹. Ab. g ¶ Et expēſis. Iſtud notabile eſt ꝙ in facultatib⁹ extimādis: habēda eſt rō expēſarū q fiunt in hoſpitalitate ad quā tenent eccl'ie. Itē in epalib⁹ ꝑſoluēdis. j̃. de ꝑbē. de monachis. ⁊ recipe nūcios ⁊ legatos apo. ſe. j̃. de cēſi. cū inſtātia. ⁊ arg. ad h. xij. q. ij. nobis. Illi ei fruct⁹ eſtimādi ſūt: q ſupſunt deductis expēſis. C. ȯ fruc. ⁊ li. expē. l. j. ⁊ ita tot ſūt ponēdi in eccleſijs quot ex fructib⁹ illis poſſint honeſte ſuſtētari: vt h euidēter pꝫ. ⁊. j̃. ȯ inſti. c. j. ⁊. c. auctē. ⁊. j̃. de ꝯceſ. ꝑbē. ex ꝑte in fi. ⁊. s. de ꝯſti. cū. M. ferrarien. ⁊. j̃. ȯ ꝟb. ſig.

⁊ h idē priuilegiū cōceſſuꝫ eſt hoſpitalarijs hieroſolymitanis: vt ꝑ ſuū priorē q ſacerdos ē abſoluant. j̃. de ſen. ex. canonica. alij vo ꝑlati ſeculariū eccl'iaꝝ h priuilegiū nō pn̄t. qꝛ cū regularib⁹ tm̄ ꝯcedat: vt pꝫ ꝑ iura ꝑdicta: alijs denegat. xxv. diſ. qlis. ⁊ ar. s. de ꝑſūp. c. nōne. ⁊. ff. de iudi. cū ꝑtor. nō eñ qȯ vni ꝑſone ꝑ ꝑuilegiū ſigillatim cōcedit: alijs ꝯuenit denegari. xvj. q. j. hinc etiā in fi. ⁊. vij. q. j. petiſti. oib⁹ eñ illud bn̄ficiū ē ꝓhibitū niſi ſpāliter ſit ꝯceſſum. ⁊ ſic intelligit h. c. tm̄ de regularib⁹. k ¶ Atrocitas. h ſemper excipit. j̃. de ſen. ex. cū illoꝝ

Cum ab omni. ¶ Primo rep hēdit auariciā iudicū. Scdo ponit rephēſionis cām. Tertio ꝯcludit iuſticiā. ꝑtes patēt. Ab. Si l ¶ Abſtinere: niſi vbi quis redimit ius ſuum: vt. j. q. iij. queſitum arg. j̃. de ſymo. dile. tuus. vbi de hoc ſemꝑ tamen ꝑſumit eſſe malum: vt. j. q. j. nullus. ij. niſi manifeſte ꝓbet contrariū. videt. n. corrūpere iudicem. licet ſit ar. ꝯ. xiiij. q. v. nō ſane. viij. m ¶ More ſclariū

mos iſte de decima pte litis exigenda ꝯ legē eſt vt in auē. de iudi. §. ne aūt. col. vj. vbi delegat' etiā a princi pe nō habet niſi duos aureos in principio litis ⁊ duos in fi. ⁊ hoc cū cā excedit cētum aureos: alias nihil: vt ibi dicit: ar. C. de teſta. l. cōſulta. ordinari' aūt nō debet habere niſi ſportulas. iij. q. iij. offerat: arg. C. de epi. ⁊ cleri. auē. generaliter Sʒ ibi decima ps daē aduerſario: ſʒ nō iudici vñ non ꝯdicit. Aduocat' etiaʒ ſup certa pte litis cū clientulo paciſci nō debet C. de poſtu. l. ſi qs aduocatoꝝ.

a ¶ Preter expenſas: delegati eñ iudices debēt habere expēſas qñ ꝓficiſcuntur extra domicilium ſuū ſicut teſtis. iiij. q. iij. §. venturis: qꝛ nemo cogit ſuis ſūptib' militare. ꝫ. de ſymo. cū ſit romana. ⁊ ſ. de ꝓſcrip. cū ex officij. ⁊. xxviij. q. ꝫ. iam nūc. ⁊ ð ſuo nō tenet quis facere bñficiū. x. q. ij. ꝑcarie. munera ei nō ſumpt'

decima litis vel pte alia pro diuerſa terrarū ꝯſuetudine: a ꝑter expēſas victualiū: cū litigantib' receptis pignorib' ꝓ ſalario cōuenitis. ¶ Nō attēdentes q ad hoc vobis ⁊ alijs clericis ſint eccliaſtici reddit' deputati: vt ex ipis honeſte viuere debeatis: et ꝫ. ¶ Ideoq mādam' quatenꝰ ab hmōi exactionib' de b cetero abſtinētes: vigorē iudiciariū gratis ſtudeatis litigantib' imptiri: nō obſtante qð in fraudē a quibuſdā c ꝓponit: q id exigat noīe aſſeſſorū: cū nec iuſtū iudiciū iudici vēdere liceat: ⁊ venales ſnīe ab ipis etiā ſeculari d b' legib' reprobant. Idem liuonieñ. epiſcopo: ⁊ eis qui cū ipo fratrib' ſunt. Ad euitandū ſcādalū poſſunt religioſi diuerſi habit' miſſi ad pdicandū de nouo cōuerſis ſe in vnū ſuperiorē habitum ⁊ ꝓpoſitū ꝯformare. Ca XI.

Deus q eccl'iam ſuā, nouā ſemp ꝓle fecundat et. ꝫ. ¶ Ne igit: ſi diſpar in vobis obſeruantia fuerit et diſſimilis habitus apud eos quibus vnū euangeliū pdicat, ſcādalū ſuſcitet: ¶ Mādamus quatenus eo nō obſtante: q inter vos monachi ſunt et canonici regulares: vl' alij etiā regularē vitā ſub e alia diſtrictione ꝓfeſſi: oēs pariter in vnū regulare ꝓpoſitū: ⁊ honeſtū habitū quātū ad hoc ſpectat officiū cōformet. Idē. Ludi theatrales etiā ꝑtextu cōſuetudinis in eccleſijs vel p clericos fieri non debent. Ca. XII.

Cum decorem dom' dei ⁊. ꝫ. Interdum ludi fiunt in eccleſijs theatrales: ⁊ non ſolum ludibrioꝝ ſpectacula introducunt in eis mōf ſtra laruarū: verū etiā in ali

c ¶ Nomine aſſeſſoꝝ. aſſeſſor eñ bene poteſt petere mercedē: quia ſuis ſumptibus ad hoc nō cogit. xxviij. q. ꝫ. iam nunc. nemo eñ de ſuo beneficiū facere cogit. x. q. ij. ꝑcarie: ⁊. ſ. de pſcrip. cū ex officij. et merces ſibi ꝓ labore ſuo cōſtitui debet. xij. q. ij. charitatē. ⁊ iuriſcōſultus bene poteſt vendere rectum cōſilium. xj. q. iij. nō licet. ⁊. xiiij. q. v. non ſane. ⁊ dicit lex q ſpe pmioꝝ inuitandus eſt aſſeſſor. C. ð aſſeſ. l. ꝫ. d ¶ Reprobent: ita q non ſit op' appel. ij. q. vj. §. venales. ⁊. C. qñ ꝓuo. nō eſt ne. l. venales Si autem fuerit ſnīa arbitri: tenet: ſed agēs ex ea repellit doli exceptio. C. ð arbi. l. iij. Berñ.

Deus qui ¶ Primo ponit exordium Scdo cām mandati: ibi. ne igit Tertio mādatū ibi. mandamus. Ab. e ¶ Profeſſi: arg. q ſicut in quolibet iura mēro auctoritas pape itelligit excepta: vt. ſ. ð reſcri. conſtitut' a

ꝓhibent. ꝫ. q. ꝫ. iudices. ⁊ modica exennia recipere pñt ff. ð offi. pſi. l. plebiſcito. exēnia eñ nō ſunt lucra. ff. de offi. ꝓcōſul. l. ſolent. §. vlti. ea tñ moderatione ne pducant ad nimiā quātitatē: vt ibi. ⁊ ne litigatorib' enorme damnū infligāt: arg. x. q. iij. illud. immo ſi paupe res ſunt litigātes debent etiā a ſumptib' abſtinere: qꝛ nec tūc ordinari' habet ſportulas. in auē. de mā. prin. §. ſit tibi quoq. col. iij. Ordinari' aūt nūq debet habere expēſas. nā ideo ſtipēdia ſunt ei ꝯſtituta. xxiij. q. j. militare. immo ⁊ cū de mādato principis ad aliā ꝓuinciā ꝓficiſcit debet expēdere illa q domi expenderet in auē. de mā. prin. §. illud tñ. col. iij. qñq tamē ordinarius recipit expenſas cū eccleſiā cōſecrat. ꝫ. de ſymo. cuʒ ſit romana. ⁊ cū viſitat ꝓuinciā ſuā. ꝫ. de cenſi. cū apls. ⁊. c. ſopite. ⁊. c. cū nup. Itē ſi ordinari' dat delegatuʒ: tūc ipe debet ei facere expēſas. ſ. de offi. ordi. inter cetera. licet quidā ꝯriū faciāt qð tamē facere nō debent vnde poſſet ab eis repeti tanq indebitū. arg. ꝫ. de magiſtris. ꝓhibeas. ⁊. ꝫ. ð cēſi. ꝓcuratores. i fi. ⁊. xviij. diſ. quoniā. ⁊. c. ſequē. b ¶ Gratis ſtudeatis. gratis ergo debet iudex iudiciariū ordinē imptiri: nō tamē ꝓpterea reprobant expenſe. teſtis eñ gratis debet ferre teſtimoniū: ⁊ tñ recipit expenſas. iiij. q. iij. §. venturis Sic ⁊ ꝓcuratori nō ꝓhibent ſumptus. ſed paciſci de certa pte litis ꝓhibet. ff. de pac. l. ſumpt': ⁊ fideiuſſori ꝓhibet de certa pte paciſci qui fideiuſſerat iudicatuʒ ſolui. ff. mā. l. ſi remuneradi. §. maurus pau. Berñ.

ꝯrio ſenſu. ⁊. ſ. de iureiur. venientes ita ⁊ in ꝓfeſſione arg. ꝫ. de regu. ⁊ trāſ. ad reli. quia in inſulis. Hoc verū intellige qtū ad ſolēnitatē. ſecus tamē eſt in his que ſunt de ſubſtantia ordinis. vt. ꝫ. de ſta. regu. cū ad monaſteriū. in fi. Cū autē iſti ſint diuerſarū ꝓfeſſionū ſimul nō poſſunt eſſe in vna eccleſia: quia dicit canō. homines diuerſe ꝓfeſſionis nō ſociabis in vno codēq officio. xvj. q. vij. in noua. qꝛ quilibet ſe cōformare debet morib' eoꝝ inter quos viuit: vt. xlj. di. quiſqs. nā ex diuerſitate habitus generat ſcandalū. xxiij. q. v. quod deo pari. cōfirmabūt aūt iſti ſe in ſupiori habitu: ſed interius ferāt veſtes cōgruentes ſue religioni. Et eſt hic arg. ꝓ opinione Hug. q canonicus regularis poſſit fieri canonicus in eccl'ia ſeculari. ar. lxxiiij. di. quorūdā. ⁊. lviij. di. c. ij. ſicut monachus pōt eſſe eps in eccleſia ſeculari. xviij. q. j. c. j. Johannes.

Cum decorem. ¶ Primo ponit factū rephenſibile. Scdo illud pcipit emendari: ibi fraternitati. Ab. Si. f ¶ Laruarū: ꝓhibitū eſt etiā cauſa ludibrij vti habitu monachali vel alio religioſo: ⁊ grauiter punit qui hoc facit. in auē. de ſan. epi. §. vl. col. ix. ⁊ argu. C. de epi. audi. l. mime. nō tamen hoc ꝓhibet repſentare pſepe domini: herodē magos: ⁊ qliter rachel plorabat filios ſuos ⁊c. que tangūt feſtiuitates illas de quibus hic fit mentio cū talia potius inducant homines ad cōpunctionem q ad laſciuiam vel voluptatē ſicut in paſcha ſepulchrū dñi: ⁊ alia repſentat ad

deuotionē excitandā. Et ꝙ hoc poſſit fieri eſt ar. ꝺ cōſe. di. ij. ſemel. ⁊ di. iiij. q̄ris. ꝟſus fi. ⁊ quodlibet feſtū ē ſignū ⁊ repſentatio pteritaꝝ reꝝ. lxxv. di. ꝙ die dñico. a ¶ Feſtiuitatibꝰ. ſcꝫ ſancti Stephani. ſancti Iohis. Innocentū. b ¶ Potiꝰ coꝛruptelā. turpis ꝯſuetudo potius dꝛ coꝛruptela q̄ꝫ ꝯſuetudo. q̄ citius eſt extirpanda. viij di. mala cōſuetudo. ⁊. ꝟ. de ꝯſue. cū inter vos. ⁊. c cuꝫ venerabilis. ⁊. ꝟ. de exceſ. pla. c. inter dilectos.

U ¶ T clerici. ¶ Propť dictoꝝ multitudinē nō ſolet ſūmari. Sed generaliter ſic poteſt dici vt in rubꝛo. Quinq̄ ſunt dicta. Primo indicit clericis honeſtatē ⁊ caſtitatē. Scđo imponit penam. Tertio agguat. Quarto punit ꝑlatos negligētes ⁊ coꝛruptibiles. Quinto punit grecos incōtinētes. Secūda. ibi. Ne vero. Tertia. ibi. Si quis igitur. Quarta ibi Prelati. Quinta. ibi Qui autē. Ab. bas Siculus.

c ¶ Ira dei. vt ꝟ. de exceſſi. pla. clerici. ⁊. xxxij. q. vij. flagitia. ⁊ in auť. vt nō lu. cōtra na. colľ. vj. ⁊ tales vltimo ſupplicio puniūť. C de adul. cū vir.

d ¶ Facilitas. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. Et ſi ea q̄ male vſurpātur omittimꝰ: exceſſus viā alijs aperimꝰ. xxxv. q. ix. loci. ⁊. xciij. diſ. peruenit.

e ¶ Pena. ſiľe dicit lex: q̄s ad vite decoꝛa domeſtice laudis

a q̄bus feſtiuitatibꝰ diaconi: ꝓſbꝛi ac ſubdia. īſanie ſue ludibꝛia exercere pſumūt. ⁊. ꝟ. ¶ F. v. mādamꝰ q̄tenꝰ ne p hmōi turpitudinē eccl'ie inq̄ nec honeſtaſ ꝑlibatā ludibꝛi b oꝛū ꝯſuetudinē: vel potiꝰ coꝛruptelā: curet a vr̄is eccl'ijs extirpare. Idē in ꝯci. generali.

Clerici debēt ꝯtinere ⁊ caſte viuere: ꝯfaciētes punit ⁊ ſeueriꝰ puniūť illi q̄ ꝑñt legitimo matrimonio vti. XIII

Ut clericoꝛuꝫ moꝛes et actus in melius refoꝛmenť: ꝯtinēter ⁊ caſte viuere ſtudeāt vniuerſi: ꝑſertim in ſacris oꝛdinibus ꝯſtituti: ab omni libidinis vitio precauētes: maxime illo ꝓpter c qđ venit ira dei in filios diffidētie. q̄tenus in conſpectu oīpotētis dei: puro coꝛde ac mūdo coꝛpe valeāt miniſtrad re. Ne vo facilitas venie īcentiuū tribuat delinquēdi: ſtatuimꝰ: vt q̄ cōpꝛ̄hēſi fuerit incōtinētie vitio laboꝛare: ꝓut magis aut minꝰ peccauerint: puniāť ſꝫm canonicas ſāctiōes: q̄s efficatiꝰ ⁊ diſtrictiꝰ ꝑcipimꝰ obſeruari: vt q̄s diuinꝰ timoꝛ a malo nō reuoe cat: tp̄alis ſaltē pena cohibeat a peccato. Si q̄s igiť hac de cā ſuſpenſus ꝑſūpſerit celebꝛare diuina: nō ſolū eccle. bñficijs ſpolieť: verūetiaꝫ ꝓ f duplici culpa ꝑpetuo deponať. ¶ Prelati vo q̄ tales ꝑſūpſerint in ſuis iniq̄tatibꝰ ſuſtinere: maxīa obtentu pecunie: vel alteriꝰ cōmodi temꝑoꝛalis: pari ſubiaceāt vlti g oni. ¶ Qui autem ſꝫm regionis ſue moꝛē: nō abdicarūt copulam cōiugalem: ſi lapſi fuerint: grauius puniantur: cū legitimo matrimonio vti poſſint. Idem in eodem.

Clericꝰ crapuloſus vel ebꝛioſus monitus non deſiſtens ab officio vel beneficio ſuſpēditur. Ca. XIIII.

h A crapula ⁊ ebꝛietate omnes clerici diligēter abſtineant. Unde vinum ſibi temperent: ⁊ ſe vino. Nec ad bibēdum quiſpiam incitetur. cuꝫ ebꝛietas ⁊ mētis inducat exilium: ⁊ libidinis ꝓuocet incentiuū. Unde illū abuſum penitus decernimꝰ abolēdū: quo in q̄buſdam ꝑtibus: ad potus equales ſuo modo ſe obligant potatoꝛes: ⁊ ille iudicio talium plꝰ laudať: qui plures inebꝛiat: ⁊ calices fecūdioꝛes exhaurit. ¶ Si q̄s autē ſup his ſe culpabilē exhibuerit: niſi a ſupioꝛe cōmonitus ſatiſfecerit: ab officio i vel bñficio ſuſpēdať. Idem in eodē.

A negocijs pſonis ludis veſtibus ⁊ oꝛnatu minus honeſto ꝑcipit clericos abſtinere et habitu honeſto vti. cuius vanitatē in pluribꝰ exp̄mit ⁊ deteſtať. Ca. XV.

k Clerici officia vel commertia ſecularia nō exerceant: maxīe inhoneſta. Mimis: ioculatoꝛibus: ⁊ hiſtrionibus non intendant: l ⁊ tabernas ꝓꝛſus euitēt: niſi foꝛte cauſa neceſſitatis in m itinere ꝯſtituti. Ad aleas et taxillos nō ludāt: nec hmōi

nať. ecce quāta ē pena illiꝰ q̄ celebꝛat ſuſpēſus. ꝟ. ꝺ cle. excom. mi. clerici. ⁊. c. latoꝛes. g ¶ Regionis. h dꝛ ꝓpter oꝛientales qui vtunť matrimonio iam cōtracto etiā in ſacris oꝛdinibꝰ. ꝟ. ꝺ cleri. cōiuga. cū olim. h A crapula ¶ Primo (xxxj. di. aliter. Bern. ꝓhibet crapulā ⁊ ebꝛietatē. Secūdo abuſum ſe obligātiū ad potū. ibi. Unū illū. Tertio penas ſtatuit. ibi. Si quis. Ab.

h ¶ A crapula iiij. diſt. deniq̄. crapula dꝛ q̄tū ad ſuꝑfluitatem ciboꝝ: ⁊ dꝛ crapula q̄ſi cruda epula. Ebꝛietas q̄tū ad potū: et dꝛ ebꝛietas ab e qđ ē ſine ⁊ bꝛia: qđ ē mēſura. vñ ebꝛiꝰ ē q̄ ſine mēſura bibit. vnde Ora. Fecūdi calices quē nō fecere diſertuꝫ. Tūc ſurgūt rixe cum paup coꝛnua ſumit. i ¶ Vel bñficio. h relinq̄ť arbitrio ſupioꝛꝫ vt delinquētem ſuſpēdat ab officio vel bñficio. Quid ſi dicat iudex: ſuſpendo te ab officio vel bñficio: dic ſup h: vt nō. ꝟ. ꝺ cle. ex. mi. latoꝛeſ. i glo. vel notula q̄ incipit: ⁊ etiā. B.

C ¶ Lerici. ¶ Aduerte ad vnuꝫ ꝟbū Inno. diligēter dicit eñ ꝙ h. c. loq̄ť de honeſtate. Ab. Si.

k ¶ Nō exerceant. qđ q̄ fecerit ab officio ſuo degradeť. xcj. diſ. clericꝰ. imo nūq̄ꝫ de manu ſua excat pſalteriū: de ꝯſe. di. v. nūq̄ꝫ. i ꝑn. l ¶ Et tabernas. xliiij. di. clerici.

exempla nō reuocāt: coꝛrectionis ſaltē medicina compellat. C. de emē. ꝓpin. l. vna. ⁊. ꝟ. de ele. cū i cūctis. in fi. ⁊. lxij. di. docēdus ē populꝰ. ⁊ neceſſe ē vt ferro abſcindāt vulnera q̄ ⁊c. lxxxij. di. plurimos. i fi. ⁊ ferrum quippe nr̄e mētis ⁊c. vij. q. j. § cū autē. f ¶ Depo/

m ¶ Ad aleas. h ꝓhibeť clericis. intim̄ ꝙ qui publice aleatoꝛ ē repelliť a ꝓmotiōe. ꝟ. ꝺ exceſ. pla. inť dilectos nec debēt eēt eſſe inſpectoꝛes ludi hmōi. in auť. ꝺ ſan. epi. § iterdicimꝰ. colľ. ix. ⁊ tribꝰ ānis arceāť a miſterio vt ibi dꝛ. Sꝫ videť ꝙ ꝑmo ſit amonendꝰ anq̄ꝫ puniať

vt.xxxv.di.c.j.ſʒ ħ credo i bñficio obtēto:ſec⁹ i obtinē do:q2 multa impediūt q̄ nō deijciūt.xv.q.j.§.vl.⁊.ſ. ꝺ iureiu.queadmodū.⁊.ſ.ꝺ exceſ.pla.int̄ dilectos. Sʒ nūqd pōt repeti qꝺ ꝑdit̄ i alea? Dicunt qdā ꝙ nō :ſed paupib⁹ ē erogāda pecunia illa:ar.xiij.q.v.non ſane.

Cum turpitudo verſat̄ ex vtraqꝫ pte:melioꝛ ē cōditio poſſidētis ff.ꝺ ꝯdi.ob tur.cām.l.ſi ob turpem.§.vbi aūt. hec fuit opinio Pla. alij dicunt ꝙ poſſit repeti ⁊ meli⁹.ff.ꝺ alea.l vlt.in fi.vbi dꝛ: ꝙ ſi ſeru⁹ vel filiuſfa.amiſerit patri vel dño dabitur repetitio :et etiam vſqꝫ ad.l. ānos.vt dic̄ greca ꝯſtitutio :⁊ ſi qs exiſtēs i alea rem ſuā vēdidit nō tenet̄ de euictione.ff. q̄ꝛ re. ac.nō da.l.ij.§. j.et .C.de reli.et ſūp.fu.i aut̄.alearū vſus. ſeruādū ē qꝺ ibi dꝛ.

a ℭ Cōgruētē. vt videāt̄ differre a monachis.

b ℭ Nō notāda. ar. ꝑ medio ſpectando.ſ.de offi.dele.q̄rēti.ff ꝺ acqui.re.do.l. adeo.§.cū quis.

c ℭ Deaurat̄. ħ ſine licētia pncipis etiā laic⁹ hr̄e non debet.C.de veſti.ele. ⁊ aura.l. nemo.li.xj.tū ꝯformabūt ſe i veſtib⁹ ꝯſuetudini regionis ne videant̄ hypocrite.vt.xxx.di.ſi qs viroꝝ.⁊.iiij. di.erit aūt.ne vileſcat dignitas clericalis.lxxx.di.epi. de hac materia dꝛ.xxj.q.iiij.in ſūma.Jo. d ℭ Cauſa timoꝛis.tūc eñ habit⁹ monachalis ꝑpt̄ ħ ſuſceptus nō p̄iudicat.ſ.qꝺ me.cā.ꝓlatū. ⁊ ita clericus iuſto de cauſa pōt poſtponere habitū clericalē nec cenſent̄ apoſtata. e ℭ Annulos.ꝑ anulū eñ p̄ſumit̄ mr̄imoniū. ar.xxx.q.v.femie.⁊.ſ.ꝺ p̄ſūp.illud. f ℭ Niſi monachi.ar.ꝙ monachus fact⁹ eps nō penit⁹ abſoluit̄ a regula monachali:de hoc nō.xvj.q.vij.in noua.ar.ꝯtra xviij.q.ſ.ſtatutum.Berñ.

ludis īterſint.Coronā ⁊ tonſurā habeāt a ꝯgruētē: ⁊ ſe in officijs eccl'iaſtic̄: ⁊ alijs bonis ſtudijs exerceāt diligēt̄. Clauſa deferāt deſup īdumēta:nimia bꝛeuitate vel longitudine nō notāda b. Pannis rubeis aut viridib⁹: necnon manic̄:aut ſotularib⁹ ꝯſuticijs:frenis:ſellis: pectoꝛalibus:calcarib⁹ deaurat̄ c: aut aliā ſupfluitatē gerētib⁹: nō vtāt̄.Cappas manicatas ad diuinū officiū ītra eccl'iaʒ nō gerāt:ſʒ nec alibi q̄ ſunt i ſacerdotio ⁊ pſonatib⁹ ꝯſtituti niſi iuſta cā timoꝛis d exegerit habitū trāſſoꝛmari: fibulas oīno nō ferāt: neqꝫ coꝛrigias auri: vl' argēti oꝛnatū hñtes: ſʒ nec annulos e niſi qb⁹ cōpetat ex officio dignitat̄. Pōtifices aūt i publico ⁊ i eccleſia ſupindument̄ lineis oēs vtāt̄ niſi mōachi f fuerint :qs opoꝛtet ferre habitū monachalē. Palijs diffibulat̄ nō vtant̄ i publico:ſʒ vel p⁹ collū vel añ pect⁹ hincinde cō‑

E ✠ Ex litteris. ℭ Jſte tex.ē multū nota. ⁊ quotidie allegat̄. Primo ponit̄ querela. Scꝺo ꝓuiſio. ibi. Mādam⁹.Ab. g ℭ Se tuent̄.cū iſti ſtatuta patrie appꝛobēt ꝑ ſe tenent̄ ea recipe contra ſe .xix.di. ſi romanoꝝ.⁊.iiij.q.iij.§. ſi quis teſtibus. ⁊.iij.q.viij.cui⁹ in agendo.⁊ ſi illa repꝛobant.non debent ex eis cōmodum habere.ſ.de cenſi.cum olim:⁊.C.de re.cre.generaliter.ſ.rñſo.in.fi.argu.cōtra.x.diſ.c.ſ.⁊.xxxvij.di.ſi qd veri.⁊.ij.q.vij.ſi heretic⁹ .⁊ argu.ſ.de excep. cū venerabilis. h ℭ Tertio.hec ē canonica admonitio.xvij

q.iiij.ſi quis domū.⁊.c.de pſbyteroꝝ.⁊. xxiij.q.iij.de illicita.poſt quā admonitionē niſi deſtiterint ꝑdūt priuilegiuʒ illius canonis.xvij .q.iiij.ſi qs ſuadente.⁊.ſ. de ſentē.excō.in p̄ſentia.⁊.c.ꝯtingit.admonitio enim ſemꝑ p̄cedere debet vindictā.xij.q.ij.c.indigne.xvj.q vij. oēs decime. ⁊.ſ. de ſen.excō. ſacro.appꝛobante concil. in ꝑn. verūtamē nō loquit̄ hic de illo ꝑuilegio ſi quis ſuadente.

i ℭ Negociationib⁹: talia eñ clericis ſūt ꝓhibita.ſ.e.c.clerici.⁊.lxxxviij.di. foꝛnicari.⁊. xiiij q.iiij.clerici.⁊.ſ. ne cleri. vel mona.ꝑ totum.

k ℭ Cuʒ facto. nō ꝙ ipſo facto amittit quis priuilegiū ſuū:vt ħ patet:⁊.ſ.de ſen. excō. contingit. vñ fruſtra iploꝛat eccleſie auxiliū q̄ cōmittit in eā:vt in eo.c.cōtingit.quia fruſtra imploꝛat legis auxiliuʒ qui cōmittit in legē. .ſ.de vſu.q2 ſtruſtra.⁊ ſeipoſ reddunt indignos priuilegio ſuo.ſi mile.ſ.de imu.ec. cle.c. vlti . et ſi . xvij.q.iiij.c.frater . ⁊ coepiſcopos.ſic iſpo facto appellat̄.ſ.de appel. dilecti. ⁊.c.vt noſtrū.⁊ facto renūcjat quis appellatiōi.ſ.de offi.dele.gratum.⁊.ſ.de his que fiūt a ma.par.ca.ex oꝛe. Sʒ iꝑo verbo clericus ꝑuilegio ſuo renūciare non pōt.ſ. de foro compe.ſi diligēti.⁊.ſ.de ſentē.excom.ꝯtingit. l ℭ Suis facultatibus.bene dicit ſuis : quia ꝑpter ħ facultatibus eccleſie non fit p̄iudiciū:quia delictum pſone ⁊c.xvj.q.vj.ſi epiſcopum.⁊ nota qꝺ dicit: dum his ſe implicant.quaſi diceret:ſi non implicant ſe his priuilegio eccleſiaſtico gaudebunt in rebus ſuis ſicut in rebus eccleſie:qꝺ eſt bene notandum: ꝙ res clericorum ⁊ eccleſiarū eodem priuilegio gaudent.xij.q.ij.eccleſiarum ſeruos.⁊.xvj.q.ſ.ſimiliter. Si vero ſe implicant tūc ceſſat ꝑuilegiū:⁊ ita ſuſpenditur priuilegium alicuius ad tēpus ꝑpter delictum.xv.q.vj. iuratos.⁊.c.nos ſanctoꝝ.ſimile.C.de cur.fur.l.cum alijs.⁊.ſ.de ſenten.excom.ſacro.⁊.lxxxj.di.ſi qui ſunt.⁊.c.ſequen. De eo priuilegio dicit decre.ꝙ clericus vxoꝛatus etiaʒ tonſuratus priuilegio clericali gaudere nō poteſt.ſ.de cleri.cōiuga.Johes. De cohabitatione clericorum ⁊ mulierum. Quia mulieꝝ ꝯſoꝛtia reddūt vitam clericoꝝ ꝺ incōtinētia ſuſpectā.ideo poſt p̄cedērē ſubijcit̄ hec rubꝛica.Ab.Si.

nexas. Hono.iij.ambiañ. epo. Cleric⁹ q̄ tertio monit⁹ a negociationib⁹ ſecularib⁹ nō abſtinet interim ꝑdit quo ad bona priuilegiū clericale. Capitulum.XVI.

E ✠ Ex lr̄is Pōtini comit̄ ītelleximⁱ: qꝺ qdā clerci ſue t̄re poti⁹ ſecularib⁹ negociationib⁹ q̄ officijs diuinis intēdūt: ⁊ gaudere volētes ꝑuilegio clericali : nolūt ſtatut̄ patrie (qb⁹ q̄tiēs expedit ſic g laici ſe tuēt̄) i negociationū ſuaꝝ queſtib⁹ ſubiacere.⁊.ſ. h ℭ Mādam⁹ q̄ten⁹ ſi tl'es tertio a te commoniti: ab hmōi nō reſipuerint :ſʒ ꝑtermiſſis i diuinis officijs :negociatiōibus inſtiterint ſupꝛadictis: k cū facto ꝑuilegiū abijciāt clericale:tu q̄ min⁹: dum his ſe l implicāt de ſuis facultatib⁹ ſtatut̄ ⁊ cōſuetudinib⁹ p̄rie ſubiaceāt: ñ defēdas eoſdē. De cohabitatiōe clericoꝝ et mulieꝝ. E ✠ x ꝯcilio maguntineñ. Cleric⁹ nō debet retinere i domo mulierē ſuſpectā

de incõtinentia etiã ſi ſit mater vel alia cõſanguinea.

I Nhibendũ Ca.I. eſt: vt nullus ſacerdos: feminas de q̃bus ſuſpitio poteſt
a eẽ retineat. ¶ Sꝫ neq̃ illas
b quas canones cõcedũt: matrẽ: amitã: ꝛ ſoroꝛeꝫ: q2 inſti/
c gante dyabolo ꝛ in illis ſcelus ꝑpetratũ repit: aut etiã ĩpediſſe q̃s earũdẽ. ¶ Sꝫ ſi q̃ de his neceſſitatẽ habuerit: pſbyteri habeãt in vico aut ĩ villa domũ lõge a ſua ꝯuerſatiõe: ꝛ ibi eis q̃ ſũt ne
d ceſſaria ſubmĩſtrẽt. ¶ Prohibẽdũ quoq̃ ẽ: vt nulla fe/
e mina ad altare pſumat accedere: aut pſb'ro miſtrare: aut infra cãcellos ſtare ſiue ſedere. Ex decreto Eugenij pape.

Excõicat cleric⁹ ĩ ſacris q̃ a ſuſpectarũ mulierũ colloquio vel earũ cõſoꝛtio monitus nõ deſiſtit. Ca.II.

f S I q̃ſq̃ ſacerdotũ.i. preſbyter diacon⁹ ſubdiacon⁹ de q̄cũq̃ femĩa crimine fornicatiõis ſuſpect⁹ poſt ꝑ/
g mã ſcḋam ꝛ tertiã admonitionẽ ĩueniat fabulari: ꝛ aliq̃ mõ cõuerſari cũ ea: excõicati
h oni ſubdat. femina vo canonice iudicet. Alexã.iij.ſalerñ.archiepo.

Nõ debet plat⁹ clericũ cogere ad cõcubinã abiurãdã: ſꝫ eã nolẽtẽ dimittere põt excõicare. c.III.

i C Lericos ĩ ſacris oꝛdinib⁹ ꝯſtitutos: q̃ publice tenent ꝯcubinas: ad eas
k abiurãdas nolum⁹ a tua fraternitate cõpelli: ne in eãdẽ fornicationẽ ĩſtinctu dyabo/
l lice fraudis redeũtes: piurij reatũ ĩcurrãt. ¶ Vex ĩpos p ſuſpẽſiõis ꝛ inedicti ſniam debes arci⁹ cogere: vt mulieres ĩpas a ſe ita remoueant: q̄ de illis ſiniſtra ſuſpitio nõ poſſit hrĩ. ¶ Et ſi q̃ eoꝝ ad ĩpas redire: vel alias accipe foꝛte pſũpſerint: ĩ aliq̃s eoꝝ
m debes ꝑpetuã excõicationis
n ſniam ꝓferre: vt alij eoꝝ exemplo ꝑterriti: a ſilib⁹ arceant. Idẽ cãtuarieñ.archiepiſcopo ꝛ eis ſuffraganeis.

Si clerici moniti cõcubinas non dimittũt: ſuſpendunt a beneficijs: Et ſi non ſe corrigunt deponunt. Ca.IIII.

o S Jcut ad extirpãda: et. ĩ.F.v.mãdam⁹ q̄ten⁹ clericos vr̃e iuriſditiõis: q̃ ĩ

I Nhibendum. ¶ Sacerdos mulieres quas etiã antique canones ꝑmittũt ſi ſuſpecte ſunt retinere nõ dꝫ.h.d. Vel clari⁹ ſic vt in rubro: Et habet quattuoꝛ dicta. Pꝛio ponit q̄ nullus cleric⁹ debet tenere extraneã. Scḋo q̄ nec cõſanguineã. Tertio q̄ cõſanguinee indigenti extra hoſpitiũ ſuũ poteſt prouidere. Quarto q̄ nulla femina tanq̃ miniſtra in eccleſijs cleric⁹ miſceat. Scḋa ibi: ſꝫ neq̃. Tertia ibi: ſed ſi. Quarta ibi: ꝓhibẽdũ. Ab. a ¶ Retineat: vt.xxxij.di.interdixit. et c.nullus.ꝛ.c. ꝑter hoc.ꝛ.lxxxi.di.cũ oĩbus.B. b ¶ Canones: xxxij.di.iterdixit.lxxxi.di. cum oĩbus. Videt q̄ canon iſte corrigat oẽs illos canones cũ illi ꝑmittãt hmõi mulieres cũ cleric habitare matrẽ ſoroꝛẽ: ꝛ amitã: ꝛ idem ꝑmittit. Inno.ĩ.e.c.a nobis. ꝯcordãs prioꝛib⁹ canonibus Sic ſolue hanc cõtrarietatẽ: qḋ dꝫ hic: intellige de ſuſpectis clericis ꝛ iuuenib⁹ ꝛ de mulieribus ſuſpect: q2 ſi ſuſpecte ſunt non debẽt ſecũ manere.xxxiij.di.q̃rundã. Prĩa loquunt de illis mulierib⁹ de quib⁹ nulla ẽ ſuſpitio mali: q2 in talib⁹ naturale fedus nihil ſeui criminis ſuſpicari ꝑmiſit.ĩ.e.a nobis.ꝛ.C.de epi.ꝛ cle.eũ qui.ꝛ.ꝫ.de pſump.cũ in iuuẽtute. Itẽ in linea trãſuerſali vſq̃ ad ſecũdũ gradũ pñt habere clerici cõſanguineas: vt.lxxxi.di.cũ oĩbus. In deſcẽdẽtib⁹ vel aſcendentib⁹ videt q̄ vſq̃ ad quartũ gradũ: ibi ampli⁹ poteſt extẽdi ꝑmiſſio q̃ in collaterali. c ¶ In illis.i.occãſione illarũ q̃nq̃ alie cõmorant cũ illis vel veniunt ad illas. vnde dicit Aug. nõ oẽs q̃ cũ mea ſoroꝛe ſunt ſoroꝛes mee ſunt.lxxxi.di.legit.vel intellige ꝓpꝛie vt lr̃a dicit.ꝛ hoc vult lr̃a ſeques: aut in pediſſeq̃s illaꝝ. d ¶ Subminiſtrẽt: ꝛ ſic ptꝫ q̄ clerici pñt ſuſtẽtare cõſanguineos paupes: d quib⁹ capl'm hoc intelligit qb⁹ potius q̃ extraneis tenent.lxxxvi.di.non ſatis. alias nõ ſi diuites ſunt vel vt diuites eos faciant: vt eo.c.ꝛ xij.q.quiſq̃s. ad idẽ.xxxi.di.oino. e ¶ Ad altare ꝑſumat: vt.xxiij.di.ſacratas: ꝛ de cõſe.di.j.in ſancta.

Si quiſq̃ ſacerdotũ: Noĩe ſacerdotis intelligunt inferioꝛes: vt ptꝫ hic: q2 inferioꝛa itelligunt in ſuperioꝛib⁹: vt xciij.di.legim⁹.in fi.ꝛ.xiiij.q.v.penale.ꝛ. ff.de re. iu.in toto .ſi. lij.di. c.ſ.ꝛ ecõuerſo appellatione clericoꝝ ſupioꝛes vel maioꝛes intelligunt.xj. q.ĩ.de pſona ad finẽ. g ¶ Admonitionẽ: ſic ĩ aut.vt liceat ma.ꝛ.a. §.pe.ꝛ c.vl.col. viij.ꝛ ĩ. de ſen. ex in audiẽtia.ꝛ c.cõtingit. ꝛ.ꝫ. ti.pxi.c. vlti. h ¶ Canonice iudicet.i. in monaſterio ponat. xxxiiij.di.ca.fraternitat. Alij exponũt.i.in ſeruitutẽ redigat: vt xxxij.di.eos. immo ꝛ ĩpa cõcubĩna ſi hoc publicũ eſt debet excõicari.ĩ.de ſen. excõ. ſi cõcubine. Berñ. Clericos ¶ Habet tria dicta. ſcḋm ibi: verũ. tertiuꝫ ibi: ꝛ ſi qui. Ab. i ¶ Publice: q̃ ſunt excõicande ex quo pub.ẽ.ĩ. de ſen.ex.ſi cõcubine. k ¶ Abiurãdas: ne cõtẽpro iuramẽto reuertant ad eas ꝓpter pſũptionẽ: vt ſequit: ar. ꝯ.ĩ.q̃ cle.vel vo. ex tuaꝝ.ibi.abiurat.ſed ibi cõtraxerat mrĩmoniũ cũ ea: lꝫ d facto cũ eẽt ſubdiacon⁹ ħ ꝛ q̄nq̃ q̃s ab vxoꝛe ſepat: ſic dꝫ iurare. xxxv. q.vj.ab iſto die. vl' ħ itellige d ſuſpect: ꝛ illud.c.ex tuarũ: de nõ ſuſpectis: de quib⁹ veriſimile eſt: q̄ debeant iuramẽtũ ſuare. l ¶ Redeũtes: ar. colligit ex hac littera: qḋ nõ eſt iniũgendũ alicui p iuramẽtũ qḋ veriſimile ſit q̄ nõ debeat illud obſeruare: ar.xxij.q.ĩ.ita ꝫ ꝛ.c.nõ eſt ꝯ.ꝛ.ĩ.de ſen.excõ.ex tenoꝛe.ꝛ.ꝫ. de pſump. lr̃as.ꝛ.C.de indi.vidui.l.ij.ꝛ hec rõ eſt etiã q̄re iuuenib⁹ nõ iniũgat ſolẽnis pnĩa.l.di.penitentes. Berñ. m ¶ Perpetuã.i.donec reſipiſcãt: ſic iſti.loca.§.adeo ꝛ.ff.de pecu.id veſtimẽtũ.ꝛ.ĩ.d ma.cõ.ꝯ iterdic.eccle. de muliere.ſi.x.q.j.q2 ſacerdotes. vt ceteri timeãt: vt ibi dꝛ. n ¶ Exẽplo: pena eñ vni⁹ dꝫ eſſe met⁹ alteri⁹.vt.ff.de pe.l.capitaliũ.§.famoſos. xlv.di. ſꝫ illud ꝛ.ij.q.vij.q̄propt.ꝛ.ĩ.d exceſ.pla.tãta.ꝛ.x.q.ĩ.q2 ſacerdotes.i ſi.

Sicut ad. ¶ Habet tria dcã: q̃ patẽt in tex.ſcḋm ibi ſi vo.ꝛtiũ ibi. Et ſi. Ab. o ¶ Sicut ꝛ.ĩ. alij nihilomin⁹ ſũt cõpellẽdi: lꝫ nõ cũ tãto ri

go:e:vt vl̃ ꝯtineãt vl' bñficia dimittãt.ĩ.e.c.ſi ãt.⁊. xxx/ ij.di.lectores. a ¶ Suſpẽdat̃:ita iſti nõ ſũt ſuſpẽſi ipõ iure.vr̃ ꝯ.xxxij.di.null⁹.⁊.c.pter hec. So.qd̾ d̾ h̾ ⁊.ĩ.e.c.ſi aũt.itelligit̃ d̾ his q̃ adhuc tolerãt̃ ab eccl'ia: q: illi ipõ iure nõ ſunt ſuſpẽſi qd̾ d̾ in ꝯrijs locũ h3 qñ

ex oĩb9 p̃dictis ſolutionẽ ꝯcludit:ibi.ſine dubitatione. Ab h ¶ Nullus audiat.xxxij.di.null⁹.⁊.c.pter hec. i ¶ Quãtũcũq3:vt.xv.q.vl.c.vl.vſq3 ibi:idcirco. k ¶ In fide xpi.i.p fidẽ xpi hucuſq3 ſũt v̾ba capl'i qd̾ iducit.L. l ¶ Ceter̃ h̾ icipit rñdere diſtinguẽdo inter crimẽ notoriũ ⁊ occultum.

factum eſt notoriũ: vel qñ ſunt ꝯdẽnati p ſniaz alias quãtũcũq3 ſit aliq̃s criminoſus nõ eſt vitandus.ĩ.e. ve ſtra.⁊.xxviij.di. cõſulendũ.⁊.ĩ.e. c.vl. b ¶ Remouere curetis: q: creſcẽte cõtumacia creſcere d3 ⁊ pena.ſ. vt lit.nõ cõteſ. qm in fi.⁊.ff. de pe. l.relegati. Ber.

S Up eo.ſuſpenſum ab ẽpo ſuo. Bern. d ¶ Serie.ſ.q̃re fuit excõicat⁹ vel ſuſpenſus p focaria vel ſi ex alia cã vt exprimat oĩs cãs excõicatiõis. et ſuſpenſionis:alias nõ habet̃ p abſoluto.ĩ. de ſen. ex.cũ p cã:⁊.ſ. d̾ offi. or.ex pte alias lr̃e eẽnt ipetrate tacita v̾itate:vñ nõ valerẽt.ſ. d̾ reſcp.ſup lr̃i ſ3.c.dilect⁹

S I autem. ¶ Habet tria dicta q̃ patent. Ab. Si. e ¶ In eccl'ijs cũ ſint p̃lati illarũ. f ¶ Portionib⁹: cũ habeãt pte in eccl'ia p̃bendata.

ſubdiaconatu ⁊ ſupra: fornicarias habuerint: ſtudioſe monere curetis: vt a ſe illas remoueãt: eas vlteri⁹ minime admiſſuri. ¶ Si v̾o acq̃eſcere cõtẽpſerint: eos ab eccle. bñficijs: vſq3 ad ſatiſfa a ctionẽ cõgruã: ſuſpẽdatis. ¶ Et ſi eas ſuſpẽſi p̃ſumpſerint: detinere: ipõs ab eiſdẽ b bñficijs ppetuo remouere curetis. Idẽ eboracẽñ. archiẽpo. Littere a clerico cõcubinario ſuſpẽſo ſup abſolutione tacita facti ſerie obtente nõ valent. Ca. V.

S Up eo v̾o q aſſeris. A. p̃ſbyterũ fornicariã detinentẽ: ppt̃ hoc ab officio c ſuo ſuſpẽſum.et.ĩ. ¶ Porro ſi lr̃as a nobis obtinuerit d q̃ facti ſeriẽ nõ cõtineãt: nollum⁹ illas ſibi pdeſſe. Idẽ lugdu.ẽpo. Si clerici moniti nõ dimittũt cõcubinas ſuſpendunt̃ a bñficijs ⁊ ſi ſe nõ corrigũt deponunt̃. Ca. VI.

S I autẽ clerici tue iuriſditionis: ſiue in ſacris ordinib⁹ ſiue in inferiorib⁹ ꝯſtituti: fornicarias detinẽt niſi eas ad ſecũdã vel tertiã cõmonitionẽ a ſe dimiſerint eaſdẽ decetero cõtempturi:

e liceat tibi eos eccleſijs vl' ea f rum portionibus ap. poſtpo g ſita ſpoliare: officio ipĩs nihilomin⁹ interdicto. Lucius tertius. A clerico fornicario q̃diu toleratur nec habet operis euidentiam licite audiunt̃ diuina ⁊ percipiuntur eccleſiaſtica ſacramenta a notorio vero abſtinendum eſt nõ q: in ſacramẽto ſit defectus: ſed ad ipõrũ fornicatorũ emẽdationẽ. Ca. VII.

V Eſtra duxit deuotio inquirendũ.et.ĩ. ¶ Alih cubi dicitur: nullus audiat miſſam ſacerdotis quẽ ſcit indubitanter cõcubinam habere. alibi vero legitur: non i poteſt aliquis quãtumcũq3 pollut⁹ fuerit: diuina polluere ſacramenta: que purgatoria cunctarũ contagionũ exiſtunt. Qualiſcũq3 eñ ſacerdos ſit: que ſunt ſancta. coinquinari nõ poſſunt. Sumite ergo ab omni ſacerdote chriſti myſteria: q: oĩa in chriſti k fide purgãt̃. ¶ Ceter̃ aliud m eſt crimen notoriũ: aliud occultũ. Notoriũ diffinit̃: de q̃ n p̃ſbyter canonice cõdemnat̃ o Occultũ: qd̾ ab eccl'ia toleratur. Ceteruz aliud eſt quãdo

m ¶ Notoriũ: ad intelligentiã eor̃ q̃ hic dicũt̃ no. q aliud ẽ fama: aliud manifeſtũ ⁊ aliud notoriũ. Fama ſic cõſueuit deſcribi Fama ẽ illeſe dignitatis ſtat⁹ vita ⁊ morib⁹ cõprobat⁹.⁊ i nullo diminut⁹.ff.d̾ var.⁊ extor.cog. l.cognitionũ.§. eſtimatio.⁊ q̃ tal ẽ famã negligit crudelis eſt.xij. q.j.nolo. Fama v̾o qñq3 ex ſcia: qñq3 ex ſuſpitione pcedit: qñq3 ex certo auctore qñq3 ex incerto. d̾ ꝯſe.di.iiij.ſanctũ ẽ. Maifeſtũ d̾ qd̾ ex ſcia et ⁊ certo auctore pcedit ⁊ qd̾ põt pbari.ff.de teſta. ⁊ q̃ teſta.fa.poſ. heredes palã.et xj. q.iij.eor̃ qui accuſant̃. Itẽ ẽt qñq3 d̾ occultũ qd̾ põt pbari.C. d̾ ap.eos.§.ſiq̃s aũt.ſ3 ⁊ manifeſtũ d̾ qñq3 de q̃ ꝯſtat p ꝯfeſſionẽ vl' pbationẽ vl' p euidẽtiã fci ĩ.de v̾.ſig.cũ oli

g ¶ Spoliare.q̃ ſpoliatio ppetua intelligit̃ ex quo ſine tpis p̃finitione hic d̾ C.d̾ pe.ſeru⁹. S3 ꝯ videt̃.ſ.e.ſicut vbi poſt admonitionẽ ſuſpendunt̃ anteq3 priuent̃ eccl'ijs: ⁊ hic ſtati poſt admonitionẽ ſpoliant̃. So. hoc intellige ſm illud vt p̃mo ſuſpendat̃ ⁊ ſi ſe nõ correxerint ſpolient̃: ſed certe de iure fit qd̾ hic d̾: q: ſi ſe nõ corrigũt poſt trinã admonitionẽ recte poſſunt ſpoliari bñficio: ⁊ q ibi ſuſpẽdunt̃ intelligo q fiat ex gr̃a vt ſic expectent̃ adhuc. b.

V Eſtra duxit. ¶ Famoſum eſt tũ ppter materiã intriſecã.ipi⁹ tũ ppt̃ materiã extriſecã.ſ.notorij ⁊ vtraq3 eſt multũ difficilis ⁊ piculoſa. Et inherẽdo verbis lr̃e.h.d.in ſumma vt in rubro. Diuidit̃. Prio ponit̃ deciſa cõſultatio. Scd̾o deciſa rñſio.ſcd̾a ibi: alicubi.q̃ ſubdiuidit̃. Primo allegat p et ꝯ. Scd̾o diſtinguit tres q̃litates criminis: ibi ceterũ. Tertio diſtinguit animũ abſtinẽtis: ibi. Itẽ aliud. Quarto ⁊ vltio

ſ3 tale mãifeſtũ poti⁹ d̾ notoriũ.ĩ.e.c.vl. Circa notorium diſtĩgue: aliud ẽ notoriũ fcti: aliud iur̃ aliud p̃ſũptionis. Notoriũ fcti ẽ qd̾ ita exhibet ſe ꝯſpectui hoim q nulla põt t̃giuerſatiõe celari.ĩ.e.c.xxi.⁊.c.vl.⁊ d̾ tali h̾ itellige i q̃ null⁹ audit̃ appellãs.ſ.d̾ ap. cũ ſit romana.i fi.⁊.c.pueniẽt: ⁊ i tali notorio credit̃ ſimplici officiali.iiij.q.iiij.§.aliqñ.nec reqrit̃ ſcia oĩm: ſed pluriũ: vt qñ oĩs admiſſũ ſcel⁹ pclamãt: vt.ij.q.j.c.ſcel⁹.⁊.c. d̾ manifeſta. Notoriũ iur̃ ẽ de q̃ aliq̃s ꝯdẽnat̃: vel eſt i iure cõfeſſus: vt h̾.⁊.ff.d̾ ſta.ho.l.vl.⁊. ff.de re iudi. res iudicata.⁊.ĩ.e.c.vl.⁊ i h̾ notorio qñq3 reqrit̃ pbatio ſi neget̃.ſ.de re iudi.ſicut notoriũ p̃ſũptũ ẽ: vt pr̃nitas filiatio.ff.d̾ i ius vocã.q: ſemp.⁊.ſ.d̾ fi.p̃ſby.cõq̃rẽte.⁊ cõſanguinitas d̾ notoria p̃ſumpta.ĩ.de diuor. porro.§.j. Quod aliq̃s ſit fili⁹ alteri⁹ nõ poſſet veri pbari.ff.de cõdi.⁊ demõ.luci⁹. n ¶ Cõdenat̃ h̾ eſt notoriũ iuris. o ¶ Occultũ: qd̾ nõ h3 vindictã: q: latẽ

ria peccata vindictã nõ habẽt.xxxij.q.v.chriſtiana: ⁊ tãdiu reputaẽ occultũ licet plures ſciãt q̃diu ab eccl'ia tolleratẽ: vt hic dicit. ⁊.xv.q.vl.c.vlti. a ¶ Nõ diffiteẽ: imo cõfiteẽ in iure: ⁊ ſic eſt notoriũ iuris: ⁊ ſic duobꝰ modis dr̃ notoriũ iuris p cõfeſſionẽ ⁊ p ſniam.ĩ.eo.c.vl. vt dr̃ in notula ad intelligẽtiã: ⁊ hic. Bern. b ¶ Canonice cõdẽnatꝰ: in q̃ caſu nullꝰ dꝫ audire officiũ illiꝰ q̃ etiã caſu loquitur prima auctoritas: nullꝰ audeat. ⁊c. Bern. c ¶ Occultũ: h̃ diſtiguit ꝑut ſe quiẽ. d ¶ Taliũ ſcʒ q̃ pene occulti ſunt ſeu ab eccleſia tolerari ab officijs taliũ abſtinere bono zelo: vt p h̃ ad penitẽtiã reuertanẽ: pmittiẽ. ſʒ ex cõtẽptu abſtinendũ nõ ẽ: q2 licet in fornicatione iaceãt nõ ſũt cõdẽnẽdi vt ſequitur: aliud eſt ſi tanq̃ iacẽtium ⁊c. q2 illud nõ licet. e ¶ Toleranẽ: in quo caſu loq̃ẽ ſcd̃a auctoritas nõ põt aliquis ⁊c. B. f ¶ Opis euidentiã: hic explicat notoriũ facti in quo caſu ⁊ duobꝰ pmiſſis. ſ. cũ ſunt cõdẽnati vl' cõfeſſi in iure officia ipoꝝ ſũt reſpuẽda.ĩ.e.c.vl. T Ua nos ¶ Cõis diuiſio: Scd̃a ibi: nos igiẽ. Ab. g ¶ Cõueniunẽ id ẽ interrogãẽ. h i ¶ Teſtimonio: ſimpliciter dato ſine iuramẽto. i ¶ Inter quos: ⁊ iõ magis pſumiẽ q vitã illoꝝ agnouerũt.xxiij.q.j.patus.ſ.d pſũp. quoſdã.⁊.c.quãto.⁊.xij.q.ij.qui ⁊ humanis.⁊.xvj.di. qd̃ dicitis. k ¶ Nec accuſator.ij.q.j. de manifeſta.ĩ. de accuſa.euidẽtia.⁊.ſ.de iureiurã.ad noſtrã. l ¶ Celari: q2 ⁊ ſi vellet negatio nulla eſſet. C.de pe.q̃. ſniam.ff.de tribu.illud.§.penul. m ¶ Nõ ex euidentia: ſi cõſtet aliquẽ habere ſuſpectã mulierẽ ſecũ in domo eoipſo videẽ pbata fornicatio.ſ.e.ſi quiſq̃.⁊.c.clericos.⁊ ſi publice eã detineat eoipſo ꝯuictꝰ eſt: vt in.c. clericos. alias eñ nõ poſſet eſſe certum niſi p hmõi pſump.ſ.de pſumptione.lr̃is.⁊.c.iij.ergo ſi hec notoria nõ ſunt: ſed tñ fama ſit teſtimonia requiruntẽ: vt ſequiẽ in littera. n ¶ Teſtimonijs.ff.de teſti.l.iij.§.itẽ diuꝰ.⁊.iiij.q.iij.§.alia eſt fides.ĩ auẽ.d inſtru.cau.§.ſi vo. col'.vj. valẽt tñ talia teſtimonia ad infamiam alicuiꝰ: ar.de cõſe.di.j. iubemus.xxiiij.di.c.j.⁊.ij.q.v. ij.cũ paſtoris. o ¶ Scandalũ ex h̃ videẽ q pp̃ter ſolã ſuſpitionẽ ſiue famam non eſt indicenda purgatio niſi ſcãdalũ oriaẽ. argu.ij.q.v.pſbyter.⁊.iij.q.ij.audiuimꝰ.⁊.ij.q.j.nomẽ.⁊.ĩ.de accuſa.qualiter et quãdo. Bern. Q Ueſitũ. ¶ Cõmunis diuiſio. Secunda pars ibi: verum. Abbas. s ¶ Quo ad ſe: nota q aliquis dicitẽ ſuſpenſus quo ad ſe tm̃ et nõ q̃ ad alios vt quilibet in pctõ mortali ꝯſtitutꝰ vt.vj.di.teſtm̃.⁊.ĩ.q.ĩ.ſacerdotes.in fi.ſ.d re.or.c.vl.⁊ hoc. et ſ.e.vr̃a.qñq; tñ q̃tũ ad ſe ⁊ q̃tũ ad alios.xxxij.diſ. nullus.⁊.c.pter hec.⁊.j.d ſymo.tãta.⁊ hic in fi.⁊.ſ.e. vr̃a.qñq; aliq̃s dr̃ ſuſpenſus quo ad alios: ⁊ non q̃ ad ſe: vt cũ ciuitas vl' villa eſt inẽdicta ppẽ delictũ ciuiũ vel ſecularis ptãtis: tũc clerici nõ ſunt ſuſpẽſi quo ad ſe: q2 in alio pñt celebrare non interdicto: ſic.ſ.de cle. pegri.tue. t ¶ Euitari.⁊ ita licet aliq̃s ſit criminoſus nõ dꝫ in officijs euitari q̃diu ab eccl'ia toleraẽ: vt ſ.e.ti.vr̃a duxit.⁊.xv.q.vl.c.vl.niſi in tribꝰ caſibꝰ ſequẽtibꝫ cũ q̃s de hoc ſit condẽnatꝰ vel in iure cõfeſſus

a crimẽ notoriũ nõ diffiteẽ pſbyter: vel de ipo eſt canonice cõdemnatꝰ. Aliud eſt pene occultũ: qd̃ ab eccl'ia tolerãẽ. ¶ Itẽ aliud eſt a taliũ officijs abſtinere: vt peccãdi licẽtia ceteris auferaẽ: ⁊ huiuſmodi ad penitẽtie fructũ trahanẽ: atq; aliud ſi taliũ tanq̃ in fornicatiõe iacẽtiũ: talia miſteria reſpuãẽ. ¶ Si ne dubitatiõe itaq; teneatis q a clericis ⁊ pſbyteris q̃q; e fornicarijs q̃diu tolerantur f nec habẽt opis euidẽtiã: licite diuina myſteria audianẽ: ⁊ alia recipianẽ ſacramenta eccl'iaſtica. Inno. iij. exoñ. epo.

Si fornicatio clerici eſt ita publica q trã ſit in notoriũ nec accuſator nec teſtis neceſſariꝰ eſt: ſed ſi ẽ publica p ſolã famã nõ ſufficiunt ad ꝯdẽnationẽ ſola teſtimonia. id ẽ teſtiũ dicta nõ iuratorũ. ſʒ ſi ex hoc orieẽ ſcãdalũ indiciẽ purgatio i q̃ deficiens canonice puniẽ. Ca. VIII.

Ua nos duxit fraẽnitas ꝯſulẽdos: ſi de clericis publice ꝯcubinas hñtibꝰ: q̃ qñ a te cõueniũẽ: ſe eſſe ꝯcubinarios diffitẽẽ: nec apparet ꝯ eos legitimꝰ accuſator: credẽdũ ſit teſtiõio bonoꝝ viroꝝ inẽ q̃s viuere dinoſcũẽ. ¶ Nos igiẽ cõ.t.t. R. q ſi crimẽ eoꝝ ita publicũ ẽ: vt merito debeat appellari notoriũ: ĩ eo caſu nec teſtis nec accuſator ẽ neceſſariꝰ cũ hmõi crimen nulla poſſit tergiũſatione celari. Si vo publicũ ẽ: nõ ex euidentia: ſʒ ex fama: ĩ eo caſu ad ꝯdẽnationẽ eoꝝ ſola teſtimonia nõ ſufficiũt: cũ ñ ſit teſtimonijs ſed teſtibꝰ iudicãdũ. Sʒ ſi d clericꝰ ipis talis habeaẽ ſuſpitio: vt ex ea ſcãdalũ genereẽ in pplo: licet ꝯ ipos non appuerit accuſator: eis tñ eſt canonica purgatio ĩdicẽda: quã ſi pſtare noluerint: vel defecerit ĩ pſtãda: eos canonica debebis aĩaduerſiõe punire. I dẽ piſtorieñ epo.

Breue eſt vnde nõ ſummaẽ.

A Nobis tua Ca. IX. fraternitas reqſiuit: ⁊ ĩ. Cũ clericis quoq; nõ pmittas mulierculas habitare: niſi forte de illis pſonis exiſtãt in q̃bꝰ naturale fedus: nihil pmittat ſeui criminis ſuſpicari. Grego. ix.

Clericus cõcubinariꝰ in officijs vitandus nõ eſt niſi ſit notoriꝰ

Q Ueſitũ eſt de Ca. X. clericis in fornicatiõnẽ plapſis: ſi eoꝝ ſit officiũ priuſq; penituerint audiẽdũ ¶ Ueꝝ ⁊ ſi quẽlibet p mortali pctõ q̃ ad ſeipm cõſtet eẽ ſuſpẽſuʒ: nõ dꝫ tñ in officijs euitari q2 q̃tũ ad alios etiã in caſu ppoſito ſuſpẽſus nõ eſt: niſi pctm̃ hmõi ſit notoriũ: p ſniam ſeu cõfeſſionẽ factã in iure: aut p euidẽtiã rei

vel euidētia rei ſit factū notoriū. de hoc ſatis dictū eſt ſ. eo. v. ra. De clericis cōiugatis ¶ Viſuz eſt. ſ. de cohabi. cle. ⁊ mulierum illicita: reſtat videre merito ð eo𝔭 cohabitatiōe licita: vel ſic. Quia qn̄q3 clerici ha bitāt cū mulierib9 ſine figura matrimonij: qn̄q3 ꝓ cō tracto matrimo nio: iō cū in p̄ce/ dēti rubrica fue erit viſum de pri ma cohabitatio ne an ⁊ qn̄ ſit li cita merito ſub/ ijcit̄ ð ſcd̄a maxi me quia poterat dubitari: nūqd clerici cōiugati poſſint tenere be neficia ⁊ gaude/ re priuilegio cle ricali. Ab. Si. a ¶ Si qui cleri. ¶ Duo ſunt dicta. Se/ cūdū ibi: ſed ſi. Ab. a ¶ Re/ linquēda: ⁊ me/ rito compellēdi ſunt vt ea dimit tāt: q2 vacare in telligūt̄ ipo iure vn̄ quo ad factū ſolū ſiue poſſeſſi onē retorqueretur iſta cōpulſio: ſic ·ſ· de cōceſ. p̄ben. lr̄as. ⁊. c. cū nr̄is Primo em̄ facto iu ri ſuo renūciaue rūt. ar. C. de fur. l. j. ar. .ff. de tri/ bu. ꝙ in herede. ·§· eligere ſicut qs ipo facto re/ nunciat priuile/ gio clericali. ſ. ð vi. ⁊ ho. cle. ca. vlti ·ſ· de ſen. ex/ cō. cū nō ab ho/ mine. ⁊. c. ꝯtingit. ij. ar. ꝯ. xxxij. di. ſi q̄ ꝓ. ⁊. xij. q. ·ſ· q2 tua illa ꝯria itelligūt̄ ð miſericordia: ⁊ hodie nō tenēt ipo iure. ğ cleric9 ꝯiugat9 bn̄ficiū amittit vt dcm̄ ē: nec alicui ꝯiugato pōt ꝯferri: ⁊ ſi ꝯferat̄ d3 p̄uari ipo iure ·ſ· c. xxi. ⁊. c. qd̄ a te. ⁊. c. ſane. ⁊. c. diuerſis fallacijs: et ita ius cōe ē qd̄ h̄ ſtatuit̄. b ¶ Dimittere: q2 nō tenu it mr̄imoniū ⁊ p̄uādi ſūt bn̄ficijs ſuis: niſi cū eis diſpē S Ane. ¶ Primo (ſec̄. ſ. e. ſane. ⁊. xxviij. di. p̄ſbyterū. poīt dictū. Scd̄o exceptio: ibi: niſi. Ab. c ¶ Ad ſacros. xxviij. di. nullū. ⁊. xxxj. di. an̄ triennium. Bern̄. d ¶ Caſtitatē: ſeqſtrato māſiōis cubiculo. lxxvij. diſ. epō bn̄dictionē: ⁊ h̄ intelligo cū ābo p̄ceſſerint i dies ſuos: vt ſine oī ſuſpitiōe poſſint ſepati manere. alias ſi eēnt iuuenes nō poſſēt p̄moueri niſi parit̄ ad religiōe3 trāſirēt. ·ſ· de ꝯuer. cō. cū ſis p̄dit9. ⁊. c. ad aplicā. vl' dic put no. ·ſ· ð ꝯuer. ꝯiu. ꝯiugat9. in fi. gl. q̄ icipit ſ3 nūqd. e ¶ Virginē: ar. ꝙ q̄ corrupit vxorē ſuā an̄q3 eā du/ ceret p̄moueri nō pōt. xxiiij. di. curādū. ⁊. c. p̄cipim9. ⁊

q̄ tergiuerſatione aliq̄ celari nō poſſit. De clericis cōiuga tis. Alex. iij. Matrimoniū ꝯtractū p̄ clericū exiſtentē i ſacris nō tenet: ſecus in mi/ noribus: ſed tūc cogit̄ dimit tere beneficiū. Ca. I.

a Si qui clerico𝔭 in/ fra ſubdiaconatū: acceperint: vxores ipos ad relinquē/ da bn̄ficia eccleſiaſtica: ⁊ re/ tinēdas vxores: di. ec. cōpel latis. ¶ S3 ſi in ſubdiacona tu ⁊ alijs ſupiorib9 ordinib9 vxores accepiſſe noſcūt̄: eos b vxores dimittere et pn̄iam agere de cōmiſſo: p̄ ſuſpēſio/ nis ⁊ excōicatiōis ſn̄iam cō pellere p̄curetis. Idem Er/ for. epō. Cōiugat9 ad ad mi niſtrationē ⁊ ad ordinē eccle ſiaſticū vel bn̄ficiū nō p̄mo/ uet̄ niſi caſtitatē p̄mittat et nō ſit bigamus. Ca. II.

Sane: et. ſ. Prouideas attentius: ne deinceps cleric9 ꝯiugat9: ad eccl'iaſti/ c ca bn̄ficia vel ſacros ordies aut adminiſtrationes eccl'ia ſticas admittat̄. ¶ Niſi for d te caſtitatē voueret p̄petuā: e ⁊ q̄ vnicā ⁊ virginē habuiſ/ ſet vxorem. Idem verulan̄. epiſcopo. Si clericus in mi/ noribus beneficiatus matri moniū cōtrahat priuat̄ bene ficio ⁊ quod dedit eccleſie ſi bi reſtituit̄. Ca. III.

Quod a te: et. ſ. Utrū clerici infra ſubdiaco natus ordinē conſtituti: qui cōtineri carnis deuicti vicio f nō valentes vxores accipiūt eccleſiaſtico beneficio cano/ nice debeant ſpoliari. ¶ Id volumus te tenere: ꝙ cum ſi mul voluptatibus ⁊ carnali b9 deſiderijs: ac diuinis ⁊ ec cleſiaſticis obſequijs vacare g nō valeāt. ob immūdiciā ſuā eccl'iaſticis ſacris idigni tra ctandis: eccleſiaſticis p̄cul/ h dubio bn̄ficijs ſūt priuandi. ¶ Sane ſi eccl'ijs quib9 inti tulati fuerāt: de poſſeſſioni/ b9 aut alijs bonis aliqua cō tuliſſe noſcūt̄: cū ab earūdē eccl'iarū miniſterio fuerint ⁊ bn̄ficio ſequeſtrati: ad ipos recta via debēt abſq3 ꝯdicti/ i one redire. Idem. Peracta penitentia diſpen ſant epiſcopi cum ſacerdoti/ bus qui matrimonium defa cto ꝯtraxerunt. Ca. IIII.

deſpōſata d3 eē in v̄ginitate. xxx. q. v. q̄lis. ar. ꝯ. xxxij. ij. di. valētino. ⁊. ſ. ð biga. debitū. Quidā dicūt ꝙ iſte nō pōt p̄moueri: ſ3 veri9 ē ꝙ pōt p̄moueri: q2 cā ipedi mēti ceſſat: q2 iſte nō diuiſit carnē ſuā in plures: vn̄ be ne pōt p̄moueri. arg. p̄dicto𝔭. c. valētino ⁊ debitum. f ¶ Quod a. ¶ Sum/ mat̄ vt in rubro Et in h̄ vltio ē caſus no. ⁊ mul/ tum allegabilis. Cōis diuiſio. ſe/ cūda ibi: id vo/ lum9 q̄ ſubdiui/ dit̄ in duas p̄tes ſcd̄a ibi. ſane. Ab. f ¶ Non valētes: p̄pt̄ cō/ ſuetudinē q2 dif ficile ꝯtinētiam fuat̄ q̄ illico cō/ cubitu ſe macula re nō deſinit. xx/ xiiij. di. ·§· qd̄ ꝓ. g ¶ Immūdi/ ciā: q̄ tn̄ caſtitas ē cū p̄pria vxo/ re. xxxj. di. nice/ na. ſ3 h̄ appellat̄ imunditia q̄ ad obſequiū eccl'ie. vn̄ illi qb9 licitū erat h̄re vxores tpe vicis ſue nō diſcedebāt ð tē/ plo vt nō iūgerē tur vxorib9. xxxj. di. tenere. ſ3 ho/ die ſemp̄ ē abſti nēdū vt ea diſ. ·§· cā. ⁊. c. ſe. et. c. eos. h ¶ Pri uādi. ſ. e. c. j. ⁊. c. ij. ⁊. ſ. e. diuer/ ſis. i ¶ Redi/ re: ſi. xvj. q. vj. ð lapſis cogūim9. ⁊. c. illud. ſ. ð re nū. ex trāſmiſſa. xvij. q. iiij. c. vl. ff. de col. illici. l. ·ſ· i fi. ar. ꝯ. ꝙ nō debeāt ad eū redire. xij. q. ij. nulli liceat. xvij. q. iiij. ſūt q̄ opes ·ſ· de p̄di. ap. vex. in auc. ð mona. ·§· ſi ꝓ reliquēs. col. j. ſup hoc diuerſe ſolutiōes recitari ꝯſueuerūt. Aliud ē cū qs ſua ſpōte recedit ⁊ tūc nihil ei reſtituit̄ i q̄ caſu loquūt̄ ꝯria. aliō cū iudic' auc̄te i q̄ caſu itelligit̄ h̄. c. ⁊ ꝯcor. h̄ figte. ſ3 huic ſolutōi opponit̄. iſte culpa ſua ad hūc caſū p̄uenit: ğ d3 ſibi iputari. ſ. ð eta. ⁊ q. c. ·ſ· p̄pt̄ h̄ dicūt qdā ꝙ oīs donatio fc̄tā eccl'ie vel mōſterio tpe igreſſus tacitā h3 ꝯditionē vt duret eo ibidē p̄ſeuerā/ te ad inſtar dot'. C. de rei vx. ac. l. vna. ·§· cū aūt. ⁊. ſ. de do. poſt diuor. re nup. ⁊ ſic clerico recedente q̄cūq3 mō reſtituūt̄ ei ſua. ⁊ idē i mōacho vt illa transferāt ſcd̄o mōſterio ad qd̄ trāſit. ſec9 ē vbi aliqs donat eccl'ie ad illā nō trāſiēs: q2 tūc nō reuocat̄ donatio: q2 p̄fecta do natio apli9 nō reuocat̄. xxij. q. ij. nō em̄. C. de reuo. do/ na. l. ij. ⁊. iij. ⁊. l. generalit̄. ⁊. C. de dona. q̄ ſub mō vl' cō di. perfecta: niſi aliqua cōditio in donatione expreſſa

Sane ſacerdotes illi qui nuptias ɔtrahūt: q̄ nō a nuptie: ſȝ ɔtubernia ſūt potius nūcupāda: poſt longā penitētiā ⁊ vitā laudabilē con b tinentes: officio ſuo reſtitui c poterūt ⁊ ex indulgentia ſui epī: eius executionē habere.

Innocē. iij. norwiceñ. epō.

Clerici in minorib⁹ bñficiati q̄ matrimoniū ɔtraxerūt beneficijs ſpoliant̄. Ca. V.

Diuerſis fallacijs. ⁊ ī. accepimus autē: ꝙ q̄dam clerici tue dioce: q̄ matrimoniū contraxerūt eccleſiaſtica beneficia detinere cōtendunt in quoꝝ conuerſati d one: cythara cū pſalterio male concordat. ¶ Cū ergo vir cogitet q̄modo placere poſſit vxori: ⁊ idō min⁹ q̄ dei ſūt e valeat cogitare: cuȝ q̄ſi diuiſus ī duo: plenā ſui nō habeat ptātē: vt ei a q̄ ſtipēdiū recipit pleni⁹ famulet̄. mandamus q̄ten⁹ hmōi clericos: beneficijs eccl'iaſticis q̄ in tua dioceſi ſūt adepti: p̄ues ap. re. p̄ſertim cū reꝝ eccl'iaſticarū ſubſtātia p tales ſoleat de perire. ¶ Niſi forte tu talib⁹ f ſciēter ɔtuler eccl'iaſtica bñficia: q̄b⁹ eos nō p te: ſȝ p ſu g periorē decernim⁹ ſpoliādos.

Idem archeroñ. archiepō.

Fili⁹ ſacerdotis greci ex vxore genit⁹ licite inter latinos ꝓmouetur ſi ſcandaluȝ non obſiſtat. Capitulū. VI.

Quam olim ad noſtram audiētiaȝ pueniſſet: ꝙ canonici anglorienē. cantorem tricariceñ. ſibi elegerāt in paſto: em. et. ī. licȝ tibi de forma electiōis canonice ac idoneitate perſone ī alijs cōſtitiſſet: mouit te tamē: ꝙ cū pater eius grec⁹ fuerit: ⁊ iuxta ritum grecorum vxorem h duxerit in minoribus ordinibus conſtitutus: cantorem ipſum ex vxore legitima in ſacerdotio ſuſcepiſſet. ¶ Nos igit̄ attēdētes: ꝙ oriētalis ec i cleſia: votū ɔtinentie nō admiſit: q̄m oriētales ī mīorib⁹ ordinib⁹ ɔhunt: ⁊ in ſupiorib⁹ vtūt̄ m̄rimonio iā ɔtracto: mādam⁹ q̄ten⁹ niſi p eo ꝙ inter latinos greci hmōi conuerſantur: regiōis ɔſue/

fuiſſet. ī. ꝺ condi. ap. verum. Veri⁹ videt̄ ꝙ iſtud dictū ſit de benignitate ⁊c. contraria ſilia de iure ſtricto. vel pōt dici ꝙ ſi exp̄ſſe res donate ſūt tpe ingreſſus nūq̄ȝ ſunt poſtea reſtituende: ar. C. ſi pen. appel. mors. interuenit. l. iij. ⁊. C. ſi re. vel accu. mor. fu. l. vlti. niſi grām vellet facere clericis. Si ꝟo tacite tūc ſequunt̄ pſonā. ⁊ ſic p̄t intelligi qꝺ h̄ dic. q: bona ſunt acceſſoria: et ideo p̄ncipale ſequūt̄

Sane. a ¶ Cōtubernia. impropie int̄ ſeruos ꝓpie dicunt̄ cōtubernia. C. ꝺ ī ceſ. nup. cū ancillis. de pena filiorū taliū habes. xv. q. vi. cū multe. b ¶ Officio. ar. ɔ. xxviij. di. pſby. Sol. illud de rigore et añ pniaȝ ⁊ h̄ de grā ⁊ poſt penitētiā pactam. c ¶ Ex īdulgētia. ⁊ ſic epī pñt cuȝ talib⁹ ſacerdotib⁹ diſpēſare q̄ ɔhūt in ſacerdotio. ar. ɔ. s̄. de biga. nup. Sȝ illud ītellige de eo qui p̄mo ī laicali habitu habuerit vxorē ⁊ poſtea ſacerdos contraxit ille tanq̄ȝ bigam⁹ reputat̄ ꝓpter ītentiōeȝ cuȝ ope ſubſecuto. vñ nō poſſunt ibi epī diſpenſare: hic vero de his tm̄ qui contrahunt poſt ordiuem ſacrum ⁊ cum virgine.

Diuerſis. ¶ Auferēda ſunt clerico bñficia que habebat tpe ɔtractus m̄rimonij: collata ꝟo poſtmodū ſciēter p epm p eundē auferri non pñt ſed p ſuperiorē. h. d. aliter q̄ȝ in rubro. Diuidit̄. Nā p̄mo narrat factum qꝺ ſcꝺo improbat. ibi. Cū ergo. duas rationes reddēs. ⁊ illud p dioce. corrigi mādat vnū caſū excipiēs. ibi. Niſi. Ab. d ¶ Cythara. p cytharā ītellige vitā actiuā ſeu laicalē. p pſalteriū ītellige vitā cōtēplatiuā ſiue clericalē: ſȝ aliq̄s nō poſſet eē ſimul ɔtemplatiu⁹ ⁊ actiuus. ⁊ ſic ɔiugat⁹ eccleſiam h̄re nō debet: q: nō bñ ɔueniūt. s̄. eo. qꝺ a te. e ¶ Diuiſus. q: plurib⁹ intēt⁹ minor ē ad ſingula ſenſus: ⁊ dū advtrūq̄ȝ feſtinat neutꝝ bñ pficit. xvj. q. ī. p̄ſbros. C. ꝺ aſſeſ. nemo depire. xxviij. di. de ſyracuſane. f ¶ Non p te. ar. ꝙ nemo p̄t venire ɔ factū ſuū: ſi. ꝺ fi. p̄ſby. veniēs. xij. q. ij. monem⁹. ff. de adop. poſt mortē. ⁊. ff. de ſui. ru. p̄di. p fundū. ar. ɔ. s̄. ꝺ elec. noſti. ī. de p̄bē. cū nō ignores. ī. de reb⁹ ec. nō alie. ſi q̄s p̄ſby. lv. di. penitētes. ⁊. xxxv. q. ix. ꝙ q̄s. ⁊. c. ꝙ q̄s cōmiſit. ⁊. C. ꝺ agri. ⁊ cēſi. quēadmodū. li. xj. Ad h̄ dic Jo. ꝙ vbi agit̄ ꝺ reuocatiōe rei male alienate. idē q̄ alienauit p̄t repetere q̄m q̄libet ī alienatiōe rei eccl'iaſtice audit̄ volēs ɔdicere. xij. q. ij. non liceat papē. tum in fauorē ecclie. tū in odiū illi⁹ q̄ recipit rē ecclie minus legitīe: vbi ꝟo agit̄ ꝺ repetitione bñficij ſec⁹ ē: ⁊ h̄ idō ne det̄ via male volētibus reuocare libertates ſuas: vt. xvj. q. ij. viſis ⁊. C. de dona. ſi q̄s argētū. §. fi. ⁊ q: h̄ eſt tm̄ fauor ⁊ non odiū. Lau. dixit ꝙ vbi factū reprobat̄ a iure: ille idē q̄ fecit pōt venire ɔ factū ſuū: niſi in penā ei īterdicatur: vt h̄ in vere cūdiā epī h̄ fit q̄ ſciēter talib⁹ ɔtulit bñficia. Vbi aūt factū nō tenet ex alia cā: puta in re cōi ibi q̄ ɔceſſit nō p̄t venire ɔ. vt ī. l. per fūdū: q: qꝺ ſuuȝ ꝓpriū erat ɔceſſit. c. illꝺ veniēs. loq̄t̄ diſpēſatiue ⁊ illꝺ ſoluit̄ ibi. c. monem⁹. ītelligit̄ poſtq̄ȝ iā depoſit⁹ eſt alienator ne ſit ɔ. c. illud qꝺ q̄s cōmiſit. g ¶ Spoliādos. Sed q̄s cōferet illa bñficia p⁹ ſpoliatōeȝ credo ꝙ ɔferri debeāt ſm di. illi⁹. c. s̄. ꝺ elec. cū ī cūct ī fi. ⁊. c. nihil ē. vt ſi canonici ɔſenſer̄t epō p archiepm ɔferāt̄ ſi nō ɔſenſerūt p caplm ɔferāt̄: ⁊ h̄ ī illis bñficijs ī q̄b⁹ deuoluit̄ ptās a caplo ad epm ⁊ ecōuerſo in alijs p archiepm p quē iſti remouent̄.

Quam olim. ¶ Hic eſt caſus nō. Cōis diuiſio. Scꝺa. ibi. Nos igit̄. Ab. h ¶ In mīorib⁹. vt. xxxij di. ſi q̄s eorū. i ¶ Votū ɔtinētie. xxxj. di. nicena. ⁊. c q̄m. ⁊. c. alit̄. Et ſic ē ar. ex h̄ ꝙ occidētales cl'ici voto ad ɔtinētiā tenet̄. qꝺ q̄dā negāt dicētes: ꝙ tm̄ ex ɔſtitutōe ecclie h̄ ſit: ar. lxxxiiij. di. cū ī p̄terito. vñ dicūt ꝙ papa p̄t diſpēſare vt aliq̄s ɔheret ī ſacro ordīe etiā ſi ɔcederet̄ ꝙ ɔ votū diſpēſare ñ poſſȝ. Vin. dixit ꝙ vbi cleric⁹ ī ordinū ꝓmotiōe exp̄mit votū tenet̄ ad id: ⁊ ſi papa diſpēſaret ī h̄: ɔ votū diſpēſaret. Si ꝟo ñ exp̄mit ſi ꝓmouēd⁹ ē iuriſpit⁹ eodē mō teneret̄. Si ꝟo ē iuris īſci⁹ ñ tenet̄ ex voto: ſȝ ex ɔſtōne. Et ſi papa diſpēſat cū tali ñ ītelligit̄ diſpēſare ɔ votū: ſȝ ɔ ɔſtōneȝ ecclie. tñ ñ diſpēſat ꝙ aliq̄s ī ſacro ordīe ɔhat. illud veꝝ ē ꝙ ex ɔſtōne ecclie ītroductū ē: vt q̄ ad ſacros ordīes vult

tudo repugnet: ſi aliud canonicū nō obſiſtat: ad ꝯfirmationē ⁊ ꝯſecrationē eiuſdez: ſine dubitatione procedas.

Idē epo picta. **Cleric⁹ ꝯiugat⁹ nō bñficiat⁹ nō cogitur deferre tonſurā. Ca. VII.**

IOhānes nob ꝯq̄rendo mōſtrauit: ꝙ tu eū q̄ꝗ̄ la dudū vxorē legitimā duxerit: ꝑ eo ꝙ ꝑus ī acolitū fuerat ordinat⁹: cōpellere niter vt tōſurā deferat clericalez: ex q̄ int ipm ⁊ vxorē ſuā poſſet ſcādalū generari: cū ꝺ cōſuetudine t̄re tue clerici vxorati nō cogāt inuiti portare tōſurā. Q̄m igit idē etiā tōſurat⁹ nō pōt ꝑuilegio clericali gaudere: mādam⁹ q̄tenus ip̄z ſup tōſuratiōe hmōi nō moleſtes: dūmō nullū ꝑcipiat bñficiū eccl'iaſticū: cui⁹ rōne teneat clericalē deferre tōſurā: q꞉ cuz eū oporteat ſecularibus negocijs īmiſceri: tōſura ip̄i⁹ ſecularia exercēt videret ꝑfecto in miniſterij nr̄i vituperium redundare.

Idē. **Uxorati nō admittūt ad eccleſiaſticas dignitates: ⁊ cogunt dimittere quas habent. Capitulū. VIII**

CUm decorē. et. j. Eos q̄ ſūt publice vxorati: nō admittat de cetero ad eccl'iaſticas dignitates: dimiſſis ab eis: q̄s nō pñt ſine prauo exemplo ⁊ graui ſcādalo retinere. Hono. iij. H. quōdā regine anglor.

Clerici ꝯiugati ī reb⁹ ſuis non gaudent ꝑuilegio clericali. Ca. IX.

EX ꝑte tua fuit ꝓpoſituz q̄ nonnulli l'rati t̄re tue: habitu ⁊ tōſura clericali relict publice ducunt vxores. et. j. Et tñ ꝯſuet iuſticijs ⁊ debitis obſequijs te defraudent: tōſurā reſumūt abiectā. ⁊. j. Quidā etiā accepta ꝑma tōſura: ſil'r ꝯhūt: ⁊ eādem tōſurā deferūt: vt eodē ꝑtextu excuſari valeāt a ꝑdictis. et. j. Cū igit reddēda ſint que ſunt ceſar ceſari: ⁊ q̄ ſūt dei deo: eq̄nimiter duxim⁹ tolerādū: vt a talib⁹ iuſticias debitas velut ab alijs vxorat exigas: ⁊ ſeruitia conſueta.

Idem. **Si clericus in minoribus militet non ē cogēdus deferre tonſuram vt habitū clericalem. Capitulū. X.**

UT cōſultatiōi tue breuiter ſatiſfiat: reſpondemus ꝙ. R. miles tue dioceſis: q̄ olim cū in minori eēt cōſtitut⁹ etate: tonſuram tm̄ ⁊ coronā clericalē aſſumpſit.

ꝑmotieri pri⁹ ꝯtinētiā dz ꝑfiteri expſſe. xxviij. di. c. nulliū. aut etiā tacite vt ea. di. diaconi. ar. eo eīn ipo ꝙ q̄s ꝑmouet ad ſacꝝ ordinē: tacite itelligit vouere ꝯtinētiā ⁊ ſi nulla fiat mētio ꝺ voto ꝯtinētie. a Repugnet. ſic ergo conſuetudo facit aliquē ineligibilē q̄ als eligibilis ē: ſic ⁊ qui legitimus ē ad matrimoniū ꝯtrahendū ꝑ cōſuetudinē fit illegitim⁹. j. de cognā. ſpi. ſup eo. ⁊ xxxij. di. placuit. ⁊ ſic cōnſuetudo artat ⁊ ampliat iuriſditiōez. ſ. ꝺ offi. delega. qō trāſlationēm. ff. qō vi aut clā. l. iij. §. nō tm̄. Et ſic cōſuetudo in electiōe ꝑcipue conſiderat. ſ. de cau. poſ. cum eccleſia. ⁊. ſ. de cōſue. cū dilectus. et. xxiiij. q. j. pudenda. ar. ff. de decu. nō tm̄. ar. ꝯtra. ſ. de ꝯſue. cū venerabilis.

IOhānes Primo ponit q̄ſtio. Secūdo pape diffinitio. ibi. Quoniam igit. Ab.

b Tōſurat⁹. ꝑuilegio. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadente. C. de epiſ. et cleri. l. ij. Bern.

c Non pōt. ar. ꝯ. ꝙ clericus etiā non tōſuratus gaudet ꝑuilegio clericali vſq₃ ad trinaz admonitionē. j. de ſen. excom. ſi ꝗo aliq̄s. ⁊. c. in audientia. ⁊. c. ꝯtingit. imo nec poſſet renūciare: vt. c. cōtingit. ⁊. ſ. de fo. cōpe. ſi diligēti. ergo multo fortius tōſuratus retinet ꝑuilegiū: ⁊ clericus ꝯiugatus tenetur portare coronā. ſ. de vi. ⁊ hone. cleri. clericus. De quo ergo ꝑuilegio itelligit? Dicas ꝙ nō loquit de illo ꝑuilegio. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadēte: q꞉ clericus tonſurat⁹ volens vti ꝑuilegio clericali etiā vxoratus habēs intentionē redeūdi ad clericatū illi ꝑuilegio nō pōt renunciare: ꝑcipue ſi recipiat bñficiū eccl'iaſticū: vt ptʒ ꝑ iura ꝑdicta: ⁊ talis tenet portare tonſurā. ſ. de vi. ⁊ hone. cleri. clericus. cū clericus etiā depoſitus teneat viuere ſm regulā eccleſiaſticā. lxxxi. di. dictum. vbi clericus ꝯiugatus nullū ꝑcipit beneficiū eccleſiaſticū: ⁊ q̄ nullā ſpem habet redeūdi ad clericatū nullo ꝑuilegio clericali gaudere debet: nec ē cōpellēdus aliq̄d de clerico oſtendere vt ille qui ꝯhit cum vidua. lxxxiiij. diſt. q̄ſquis. vñ iſte nō erat cōpellēdus ad tonſurā cū nullū bñficiū eccleſiaſticū habuit. j. e. c. vl. qō ergo dicit etiā tonſurat⁹ ꝑuilegio nō pōt clericali gaudere. itellige ꝺ ꝑuilegio qō hñt clerici ne vexent aliquibus exactionibus ī ꝑſona vel reb⁹ ꝓprijs: vt. C. de epiſ. ⁊ cleri. l. ij. h ꝑuilegium ꝑdit clericus poſt trinā admonitiōez ſ. de vi. ⁊ hone. cle. c. vlti. j. eo. expſſe. ergo multo forti⁹ ꝯiugat⁹ et tōſuratus qui exercet negocia ſecularia iſto ꝑuilegio gaudere ñ pōt: ſicut iſte de q̄ loquit decre. Priuilegiuz cleri. in multis conſiſtit: ⁊ licʒ ī vno amittat in alio adhuc retinet.

CUm de. a Admittat. ſic. ſ. e. Sane. e Dimiſſis. q꞉ ꝯiugati ſimplicia beneficia poſſidere ñ poſſūt. ⁊ iðo eis ſunt priuandi. ſ. eo. c. j. ⁊. c. diuerſis. ⁊. c. qō a te. ⁊ c. ſane. Bern. Matth. / Mar. / Luc.

f Scandalo. ob h ſolū quandoq₃ repellit q̄s a beneficio. j. de ꝺ ꝑbē. cū teneamur: quia nihil cum ſcandalo faciendū ē. ſ. de ꝑſcrip. nihil prodeſt. ſ. de tēpo. or. ad aures.

EX parte Cōis diuiſio. Scða ps ibi. Cū igit. Ab.

g Cōſuet iuſticijs. ꝑtextu hmōi clericatus declināt ſubire iudiciū regine. nec volūt ibi rñdere alicui conquerenti.

h Obſequijs. i. angarijs ⁊ ꝑangarijs a q̄bus clerici debēt eſſe imunes. j. de imu. ec. nō min⁹. ⁊. C. de epiſ. ⁊ cle. l. ij. ⁊. xvj. q. j. §. nouaꝝ. i Que ſunt dei deo. ꝟba iſta ſūt. xxiij. q. viij. §. ecce. in fi. ⁊. c. ſe. vñ eccleſia de agris ſuis tributū ſoluit impatori. xj. q. j. ſi tributū. ⁊. c. magnū. ⁊. xxiij. q. vlti. tributū. ⁊. c. couenior.

k A talib⁹ iuſticias. ⁊ ſic ptʒ ꝙ cleric⁹ ꝯiugat⁹ ⁊ tōſurat⁹ ñ gaudet ꝑuilegio clericali. vt. ſ. eo. Jo. De hac matia dic vt ibi. imo ⁊ clerici ñ ꝯiugati ꝑdūt h ꝑuilegiū p⁹ trinā admonitiōez dū ſe imiſcēt negocijs ſecularib⁹: vt. ſ. de vi. ⁊ hone. cle. c. vl. Jtē ar. ꝯ. j. de ſen. ex. ꝯtingit. Solue vt ibi.

UT cōſultatiōi. l Cōſtitut⁹. Ob h ſumūt q̄dā ar. ꝙ ꝓpt minorē etatē excuſet ne portet coronā. ſʒ h nō ē veꝝ. vñ di/

dicas maxime. vt. ꝫ. e. Jo. vbi de hoc. a ¶ Nō eſt cogendus: qꝛ licitū eſt ei renūciare huic priuilegio clericali: cū nullū recipiat bñficiū eccleſiaſticū: vt dicit decre. Jo. De clericis nō reſidētibus ¶ Quia clerici nō ſolū in honeſtate viuūt ſectādo mulierū cōſortia: ſꝫ etiā in beneficijs eoꝝ non reſidendo ⁊ fructus eoꝝ capiendo: merito ſubijcit̄ hec rubrica Abbas Sicu.

lat: vt hic. ⁊. ꝫ. de reſcrip. ad aures. ⁊. ꝭ. de pbē. de multa. quādoqꝫ em̄ accipit̄ p ſeculari ꝓrogatiua. xxiij. q. v. adminiſtratores. ⁊. xliij. di. c. j. Interdū p poteſtate accipit̄. ff. de offi. queſto. l. vnica. in prin. Interdū p ordine. iiij. di. deniqꝫ Qñqꝫ p cōditione accipit̄ veſtire em̄ debet fructuarius ſeruos ſm dignitatē eorū. i. cōditionē ff. ð vſufr. ⁊ quē admodū qs vtatur. ſꝫ ⁊ ſi qd. §. j. De pena iſtorū qui retinent plures dignitates: habes ꝭ. de pben. de multa. ⁊. ꝫ. de elec. dudū. ij. ⁊. ꝭ. eo. conquerente. Vin.

a nō eſt cogēdus deferre habitū clericalē. De clericis non reſidentib⁹ in eccleſia vel ꝑbenda. Ex cōcilio ſardicēſi. Epo nō licet ſine licentia pape trāſire ad aliū epatum ipm acceptādo: alias priuatur habito ⁊ ambito. Ca. I.

Non liceat epo ð ciuitate ſua trāſire b ad aliā. ¶ Manifeſta eſt em̄ cā ꝑ q̄ c facere hoc attentat. ¶ Cum nullus īuētus ſit epus: qui d ad minorē de maiori ciuitate trāſiret. Leo quartus. Deponit̄ cardinalis qui in ſuo titulo nō reſidet. Ca. II.

Ex geſtis: ⁊. ꝭ. In ſynodo Anaſtaſius pſbyt̄ e cardi. ti. beati marcelli: ab f oīb⁹ canonice eſt depoſitus. ¶ Eo qꝫ parrochiā ſuā ꝑ annos quinqꝫ ꝯtra canonū inſtituta deſeruit: ⁊ in alienis vſqꝫ hodie demorat̄. Ex concilio lateranēſi. Uni plures dignitates vel eccleſie cōferri nō debēt ⁊ eccleſia eſt cōferenda illi q̄ reſidere ⁊ regere valeat p ſeipm alias ꝑdit eccleſiā ⁊ donans ꝯferēdi ꝑtāte priuat̄. C. III.

Quia nōnulli modum auaricie nō poſt ponēg nentes: dignitates diuerſas eccleſiaſticas ⁊ plures eccleſias parrochiales ꝯ̄ ſacrorū h canonū inſtituta nitunt̄ aci cipe: vt cū vnū officiū vix implere ſufficiāt: ſtipendia ſibi vēdicēt plurimoꝝ: ne id decetero fiat diſtricti⁹ inhibem⁹. ¶ Cū igit̄ eccleſia vel eccleſiaſticū miniſteriū cōmitti debuerit: talis ad hoc pſona queraf: que reſidere in loco k ⁊ curā ei⁹ p ſeipam valeat exercere. ¶ Qð ſi aliter actū fuerit: ⁊ qui receperit: quod cōtra ſacros canones accepit amittat: ⁊ q̄ dederit: lar l giendi poteſtate priuet̄.

Alex. iij. eborac. archiepo. Preſentatus ad eccleſiā nō cōfirmatus ſi apparet qꝫ nolit reſidere nō debet inſtitui p ſuperiorē: cōfirmatus aūt ⁊ ex nō iuſta cauſa non reſidens priuat̄ appellatione remota. Ca. IIII.

m Relatum eſt nobis: qð cū in lateraā. ꝯci. ſtatutū ſit: vt pſone tali eccl'ia vel bñficiū eccl'iaſticū ꝯferat̄: q̄ reſidere in loco ⁊ curā ei⁹ p ſe valeat exercere: nonnulli ad eccl'ias pſentati. h ſe poſn ſe affirmāt. ſed efficere cōtra dicūt: et. ꝭ. ¶ Cū igit̄ verba o accipienda ſint cū effectu: tales ſi pſentati fuerint: nō de

¶ Hoc ītēdit cū gl. j. vt in rubro. Primo ponit̄ dictū. Secūdo rō: ibi manifeſta. Tertio rōnis rō: ibi. cū nullus Ab.

b ¶ Trāſire: ſine licētia dñi pape. ꝭ. q. ꝭ. ſiqs: alias ꝑderet habitā et ambitam ꝫ. de trāſac. int̄ corporalia. ⁊. c. quāto. nec alij in feriores ſine licētia ſui epi. ꝫ. de renūci. admonet

c ¶ Cauſa. ſ. ambitio maioris dignitatis: ⁊ eſt h arg. dubia ī pei orem ptē eſſe interptanda. ꝫ. de elec. c. ij. arg. ꝯ. ꝭ. de reg. iu. eſto te. ⁊. ff. de re. du. quotiens. l. ij.

d ¶ Ad minorē. nec tñ illud ē faciendū. qꝛ qui creſcit de minori ad maius creſcere debet. xciij. di. legim⁹. in fi. ⁊. ꝫ. de trāſ. c. j. ⁊. lxxiiij. di. c. geſta. ar. facilius em̄ diſpēſat̄ vt quis trāſeat ad maiorē qꝫ ad parē: vel ad minorē ꝑpter maiorē vtilitatē. ꝫ. de trāſac. lꝫ.

h ¶ Inſtituta: vt. xxj. q. j. p totū. ⁊. x. q. iij. vnio. ⁊ xvj. q. vl. p laicos. ⁊. lxxxix. di. ſingula. ⁊. ꝫ. de eta. ⁊ qua. eā te. ⁊. ꝭ. e. cōquerēte.

i ¶ Vix. xvj. q. j. pſbyteros. ⁊. C. ð aſſeſ. nemo.

k ¶ Per ſeipaꝫ hoc quidē ius cōmune eſt vt ī eccl'ia in qua intitulatus eſt debeat deſeruire. x xj. q. ꝭ. c. ꝭ. ⁊. lxx. di. ſanctoꝝ. ⁊. lxxj. di. c. clericos. ⁊. xcj. di. eleutherius. qñqꝫ tñ ī caſu pōt qs ſeruire p vicariū: vt cū parrochialis eccleſia annexa eſt dignitati vel pbende. ꝭ. de prebē. extirpande. §. qui vero. ⁊. c. expoſuiſti. Sūt aūt queda que p alios fieri non

Ex geſtis. ¶ Textus iſte eſt multū no. Primo narrat depoſitionē cardinalis. Scðo ei⁹ cām: ibi. eo qð. Ab. e ¶ Ab oībus. i. oībus approbātib⁹ ſuā depoſitionem. qm̄ ſolus papa ipm depoſuit. f ¶ Depoſit⁹. i. a dignitate ſua remot⁹: eo primo monito legitime vt rediret. ꝭ. eo. inter quattuor. ⁊. c. vl. ⁊ alias nō debēt priuari quātūcunqꝫ vagabūdus diſcurrat. ꝭ. eo. ex tue.

Quia nōnulli. ¶ Tria facit. Pꝛio poīt viciū. Scðo adhibet remediū: ibi. cū igit̄. Tercio īponit penā: ibi: qð ſi Ab. g ¶ Dignitates: dignitas ðr q̄nqꝫ quedā ꝓrogatiua in eccl'ia que alio noīe pſonat⁹ appel

poſſunt de iure: vt officiū in eccl'ia. niſi ī caſib⁹ vt dixi vt hic prꝫ. ff. de ſolu. inter artifices. ⁊. ꝫ. de offi. deleg. qm̄ apl'ica. §. ij. ar. ij. q. iij. §. abolitio. Quedā vo ſunt q̄ p alios pñt. C. de cadu. tol. l. vna. §. ſin autē. Bern.

l ¶ Priuet̄. ꝭ. de pben. de multa. ⁊. ꝫ. de elec. cū in cūctis. ⁊ ibi auget̄ pena. ⁊ dic priuet̄ ea vice. Bern.

Relatum. ¶ Primo ponit̄ exceſſus. Scðo ꝓuiſio: ibi. cū igit̄. Ab. m ¶ Cōcilio. ꝫ. c. xxj. n ¶ Cōtradicūt: ipo facto recedendo: ſcꝫ. o ¶ Cum effectu. No. qꝫ verba cū effectu ſunt accipiēda: de peni. di. j. §. hec autē verba. ⁊. ff. ne qs eū qui in ius vocā. vi exi. ſi p aliū. §. docere. ff. qð qſqꝫ iu. l. j. §. hoc aūt C. cōia dele. l. ij. ⁊. xvij. q. iiij. ſiqs ſuadente. ⁊. xxiij. di. pſalmiſta. ⁊. xvj. q. ꝭ. in canonib⁹. ver. cuſtodes charta

rum 7c. ex quo enim intitulati ſunt debent ibi perpe/
petuo permanere. lxx. diſt. ſanctorum. 7. lxxi. di. ca. cleri/
cos. 7. xxi. q. ſ. c. ſ. a ¶ Amoueri. ſ. de pben. qz intãtũ:
7. c. cũ nõ ignores. pmiſſa tñ admonitione. ſ. eo. inter.
7. c. vl. 7. c. ex tue. b ¶ Prelatorũ: cleric⁹ eñi ſine li/
centia ſui plati abeſſe nõ dz etiã ex iuſta cã ſine cã ſtudiorũ: vt h̃ ptz. ſine alijs iuſtis cauſis: puta cã pegrinatiõis de cõſe. di. v. nõ oportet. vl' p negocijs ſuis. vij. q. j. pſentium. g̃ multomin⁹ abeẽ debet ex nõ iuſta cauſa.

c ¶ Diffugiũ: ar. ſ. ẽ. de ap. puenit. ij. So. hic loquit̃ de eo qui hz curã aiarũ. 7 q̃ expſſe pmiſit reſidere. ibi de ſimplici benefi/cio: 7 de eo q̃ expreſſe nõ pmiſerat reſidere: ibi tñ pendente ap/pellatione p aliũ deſeruit̃ i ec/cleſia de bñficio illi⁹. d ¶ Decreti: de hoc no. ẽ. e. c. pxi. B.

Raternitati: cõmẽdati/tijs. lr̃e cõmẽdatitie: ſiue dimiſ/ſorie dicunt̃ qbꝫ clericus dimitti tur 7 abſoluit̃ a ptãte ſui epi: in qbus phibet̃ te ſtimoniũ de vi/ta 7 ordinibꝫ il/li⁹. De iſtis lr̃is ſatis habes. lxxi. di. c. primat⁹. 7. c. ex
neo. 7 duobꝫ. c. ſe. 7 ſine iſtis lr̃is epus nõ debet cleri/cũ recipe alteri⁹ epi: vt ibi dr. nec ordinare nec retine/re: vt. lxxij. di. p totũ. 7 clericus ſine licẽtia ſui epi ec/cleſiã ſuã dimittere nõ dz. ẽ. de renũ. admonet. Jtẽ di cunt̃ dimiſſorie q̃ dant̃ appellãtibꝫ q̃ vulgo apli dicũt̃

Onquerẽte. ¶ Primo (ff. ꝺ ꝟ. ſig. dimiſſorie. ponit̃ imperrãtis querela. Scdo cõmiſſiõis forma: ibi fraternitati. Ab. e ¶ Vite. verbo vict⁹ veſtis ẽt ptinet̃. ff. de ver. ſig. ꝟbo vict⁹. f ¶ Neceſſaria: vñ poti⁹ fuit ſibi ſubueniendũ. ar. ſ. de ceſſi. licet. et C. noua. vecti. l. j. 7. x. q. iij. vnio. g ¶ Percipe: ad hãc nõ ſe refert papa in ſequẽtibꝫ. 7 h̃ ideo: qz tpe collationis põt illud opponi nõ poſtea. viij. q. ij. dilectiſſimi. ex q̃ pſentit in eũ: lz paupertate laboret ñ põt diſſentire. xcj. di. cleric⁹. h ¶ Sufficiẽtia. in hac ſufficiẽtia pſideranť plura. nobilitas. ſcia: qz tales pſone maiori/b⁹ redditibꝫ ſũt honorãde. ſ. ti. pxi. de multa. in fine. dignitas pſiderãda eſt. ff. de vſufr. ſz 7 ſi q̃dẽ. ꝟ. j. ita ꝙ

bent admitti: 7 admiſſi pote
a rũt amoueri: niſi forte de li/
b cẽtia ſuorũ platorũ vel ſtudio
lr̃arum vel p alijs honeſtis
cauſis ptigerit eos abeſſe.
nec patrocinari dz eis appel
c lationis diffugiũ: ſi ꝯ hmõi
d intẽtionẽ decreti fuerit inf/
iectũ. Jdem **Breue eſt nec põt breuius ſũmari. Ca. V.**

Raternitati. T. et. j. Preterea clericũ alteri⁹ dioceſis: abſq; cõmenda
ticijs lr̃is ſui epi non debes
recipere: niſi p eo receperis
ab apo. ſe. mãdatũ. Jdem. **Qui non reſidet in bñficio etiã modice eſtimationis illo priuatur. Ca. VI.**

Onquerẽte nobis. R. pſbytero accepim⁹ qꝺ
H. cleric⁹ ab eo p eccl'ia ſua:
f de q̃ vite neceſſaria vix põt
g pcipere. annuatim. xx. ſoli/
dos extorq̃re conat̃: aſſerẽs
bñficiũ iſtud in eadẽ eccl'ia
ſibi fuiſſe collatũ. et. ſ. F.
T. mãdam⁹: q̃ten⁹ ſi tibi cõ/
ſtiterit: qꝺ dict⁹. H. habeat
eccl'iaſtica bñficia ſibi ſuffici
h entia. vel qꝺ eidẽ eccl'ie non
i deſeruiat: ſibi ſup pſcripto

poſſit ſufficere ſibi 7 ſuis 7 hoſpitalitatẽ ſuare 7 iura
epalia ſoluere. ſ. ti. pxi. de monachis. i ¶ Deſeruiat:
qꝺcũq; iſtorũ pſtiterit ſufficit ad repulſionẽ ipi⁹. ar. ẽ.
de reſcꝑ. inter cetera. 7 ſic ptz ꝙ cleric⁹ reſidentiã face
re dz in eccl'ia ſua: alias põt ea de iure cõi puari. ẽ. de
appel. puenit. ij. 7. ſ. e. inter. 7. c. vl. 7 pcipue cũ hz in eccl'ia aliquã dignitatẽ. ſ. ex pte. nec in abſentia aliqd pci/pere dz. ſ. e. pxi. ar. niſi pſuetudo in ꝯriũ ſe habeat. ẽ. de cõſti. cũ oẽs. 7. ſ. e. ad audientiã. arg. qz ibi ius cõe fuit iuramẽto firmatũ. Et eſt arg. ꝙ ꝙ ꝺ iure cõi nullus põt habere plura beneficia: q̃rũ alterũ ſuffi/ciat. ſ. ti. pxi. cũ teneamur. 7. ẽ. ꝺ reſcꝑ. cũ adeo.

beneficio ſilentiũ ſublato im
pedimẽto appellationis im/
ponas. Jdem. **Qui eſt in ſeruitio prelati fingitur reſidere. Ca. VII.**

Ecetero. et. ſ. Statui/
mus ne canonicis do/
k nec in ſeruitio tuo fuerint q̃c
q̃ ſubtrahi debeat vel aufer
ri: quod de cõmunitatis ſibi
beneficio debetur. Niſi
l forte ſint victualia: que non
conſueuerunt abſentibus ex
hiberi. Celeſtin⁹ tertius. **Priuandus eſt platus vel clericus nõ reſidens qui citatus nõ reuertit̃ in termino ſibi pfixo: niſi habeat iuſtum impedimentũ hoc dicit cum duob⁹ ſequẽtib⁹. Ca. VIII.**

Ex pte vr̃a nr̃o fuit ap.
reſeratũ: qꝺ eccl'ie vr̃e
decan⁹: q̃ in ptib⁹ gallicanis
ſibi poti⁹ habitationẽ eligit
m iã p. x. ãnorũ ſpaciũ eccl'ia vr̃a
ipi⁹ pñtiã hr̃e nequit. Cũ
nolum⁹ g̃ vt eadẽ eccl'ia de/
n cani officio defraudet̃: man
dam⁹ q̃ten⁹ ſcribatis eidẽ: ꝙ
ſuũ ibidẽ officiũ vt decanus
debeat exercere: ꝙ ſi vocat⁹
venire noluerit: eligẽdi aliũ

Ecetero ¶ Ponit dictũ a q̃ excipit ibi: niſi. Et h̃ dicit. Qui ẽ in ſuitio epi pcipit fruct⁹ bñficij tãq; reſidẽs pter diſtributiões q̃tidianas: Vel ſic vt in rubro. Ab. k ¶ Jn ſuitio. No. ꝙ q̃ eſt in ſuitio epi p pñte reputat̃ q̃ ad pceptionẽ bñficij 7 eccl'ie ſeruire itelligit̃ ar. vij. q. j. ſcire. 7. xvj. q. j. ſiſr. 7. xij. q. ij.

hec hui⁹ placiti. 7. ſ. e. ad audiẽtiã. ar. ff. de execu. tu. iu
riſpitos. 7. C. ꝺ excu. tu. l. vl. 7 q̃ ẽ i ſuitio pape p pñte
habet̃. ſ. eo. cũ dilect⁹. l ¶ Victualia hmõi victualia
ſiue diſtributiões nõ dant̃ ſtudẽtibꝫ in theologia. ſ. de

Ex parte. ¶ Cõis diuiſio. Scda ps (pben. lz. ibi: qz nolum⁹. Ab. m ¶ Per decem annorũ: 7 ita vt eccl'iaꝫ hr̃e p derelicto: p min⁹ ſpaciũ puari potuit. ẽ. e. c. ij. 7. vij. q. ſ. pñtiũ. tñ prio dz moneri vt redeat. ſ. e. c. pxi. 7. c. inter. 7. c. vlti. alias nõ debet puari iure ſuo nõ citatus nõ puict⁹ vel cõfeſſus vel p cõtumaciã abſens. ẽ. de ma. 7 obe. c. inter quattuor. imo et ſi eſſet vagabundus primo ad eccl'iam ſuã citari dz. ſ. eo. ex tue. Et ſic ptz ꝙ quantocũq; tpe aliqs ſit abñs ab eccl'ia ſua. ſemp eſt monẽdus vt redeat. Tñ ſi alibi ſe intitulari pmiſit. ſcdm bñficiũ recipiẽdo ipo iure videt̃ vacare primũ: põtq; priuari ipo iure q̃tũ ad poſ ſeſſionẽ. ſ. de pceſ. pbẽ. lr̃as. 7. c. cũ nr̃is. n ¶ Officio qꝺ ſit officiũ decani ex cõſuetudine poti⁹ colligit̃. 7 ſic decan⁹ ad reſidẽtiã tenet̃. al's puat̃ decanatu vt h̃ pz.

a ¶ Ex tũc.i.niſi redierit ad terminũ ſibi pfixum.ex tunc.i.poſt terminũ eligãt. b ¶ Cõcedim⁹.niſi iuſtã cauſam oſtẽderit: q̃re venire nõ poſſit.ſ.e.c.inẽ.⁊.c.vl.

Q Ualiter. ¶ Cõmunis diuiſio. Scda .ibi. Diſcretioni. Ab. c ¶ Quadriennium.imo vltra annũ adeſſe non debet niſi iuſſio imperialis eum detineat.in auẽ. quõ opteat epiſcopos ad ordi. ·§· illud etiã diffinim⁹. col.j.⁊ i auẽ. de ſan.epi. ·§· interdicim⁹. coll.ix. tñ q̃diu nõ renũciat clericus ſemp eſt:⁊ licꝫ vaget nõ habet eccliã p derelicto niſi ɔtrahat ɔ̃iã negociationẽ: vt ſi fiat miles : vel ſi ɔ̃hat matrimonium.vt.ſ.de cle. ɔiug.c.j.vel niſi admonit⁹ non redierit:vt.ĩ.eo. ti.c. xxi.⁊.c.vl. ⁊.vij.q.j.peruenit. d ¶ Redierit. ſufficit ſi reuerſus fuerit tpe receptionis lraꝝ vel vſq; ad mẽſem reuertaẽ poſt receptioneꝫ qḋ eſt notabile vt tps receptionis ɔſidereẽ.ar. ſ.de fo.cõpe. licet: et.ſ. de ap. ſup eo.⁊.ĩ.ti.xx. dilect⁹.ij.vbi de hoc.ſ. de reſcp. eã te.⁊.ĩ.de vſu. q꜠ fruſtra. In literis ɔtra vſurarios ɔſideraẽ.tẽpus ſubſequẽs non tẽpus date.ar.contra de reſcrip.eã te.⁊.c.conſtitutus.

q̃ peſſe ecclie vr̃e valeat ⁊ p
b deſſe: vobis extũc cõcedim⁹
liberã facultateꝫ. Idem.iij.
c.raguſino. Sũmatũ ẽ in.c.
pcedenti. Ca.IX.

Q Ualiẽ archieps vr̃ temeritate ppria receſſit ab eccleſia raguſinẽſi:nec iã vltra
c q̃drienniũ expectat⁹ redierit: p lr̃as etiã vr̃as reuocatus:et.ĩ. ¶ Diſ.v.mãdam⁹
d q̃ten⁹:niſi forſitã iã redierit
e vos poſt mẽſem a receptiõe p̃ſentiũ :pſonaꝫ vob idoneã in archiepm eligatẽ. Idem conſtã. patriar. Summa vt in.c.ex pte.ſupra.eo. Ca.X.

I Nter q̃ttuoꝛ aĩalia : et .ĩ. De clericis q̃ ecclias vel p̃bẽdas ſibi ɔceſſas ſine
f iuſta ⁊ neceſſaria cã deſerũt:
g tuo p̃ſertim nõ accedẽte ɔſẽſu:h̃ tibi duxim⁹ rñdẽdũ : q
h poſtq̃ ɔgruo tpe fuerint expectati:niſi redierit ad illas
i pñt eis iuſte p̃uari. ¶ Dũmodo nõ ſint iuſto ĩpedimẽ
k to detẽti. Idẽ archiepõ panoꝛmitano. Si neſcitur vbi ſit cleric⁹ trib⁹ publicis edictis citabiẽ i eccleſia ſua:⁊ ſi ĩfra ſex mẽſes nõ reuertiẽ p̃uabitur eccleſia ſua. Ca.XI.

E X tue deuotiõis.et.ĩ. In eccleſijs eoꝛum q̃ ſe fraudulenter abſentant: nec ad ipſos valet citatio p̃uenire:trine citationis edictũ fa
l cias publicari: ⁊ ſi nec ſic cu
m rauerint obedire:⁊ vltra ſex mẽſes ſuas deſeruerint eccle
n ſias:eis debẽt merito ſpoliari. ¶ Cõtra eos etiã pcedaẽ
o vt ipõs p ſuſpenſionis:⁊ excõicationis ſniaꝫ ad tuã obedietiã venire cõpellas. Quõ ſi nec ſic eoꝝ malicia poterit emoliri:eos.b.t.ſãcte ſuſanne p̃ſbr cardi.ap.ſe.leg. a ſpi
p ritualium adminiſtratiõe remoueat: ⁊ q̃b⁹ p̃ſunt ecclijs de pſonis idoneis faciat puideri.ſꝫ in eos degradationis ſniam non pmulget : vt cum eis miſericoꝛditer expe
q diat:facilius agi poſſit.

Idem altiſiodoꝛenſi epõ. Priuilegiatus vt abſens in ſtudio fruct⁹ p̃bẽde recipiat exiſtẽs i villa vel caſtello vbi nullum eſt vel minus competens ſtudium pꝛiuilegio nõ vtitur. Capi.XII.

T Ue fraẽnitatis diſcre

termino eis ɔſtituto poſt admonitionẽ.ĩ.e.c.vlti.⁊.ĩ. c.xxi.in fi.iuſto impedimento ceſſante.vt dicit littera ſequens. k ¶ Impedimento:quo pbato ſunt reſtituendi.vij.q.j.p̃ſentiũ.⁊.ĩ.eo.ti.c.vlti.Bern.

E X tue. ¶ Summatur vt in rubro vſq; aduer. ɔ̃. eos. Et iſte ver. non ſũmaẽ ppẽ varietatem lect. Et q꜠ hm vnũ itellectũ nõ facit ad rubricã. Duo ſunt dicta. Scdꝫ ibi. Contra. Ab. Si. l ¶ Publicarẽ. ſic.⁊.ſ.de do. et cõtu.cauſã q̃ .et c.vl.ff.de dã.infect.l.iiij.·§· ptoꝛ ff.de lib.agno.l. j.j. reſpon . nec ob.ff. q̃ ſen. ſine ap. reſcin.l.j.·§· itẽ cũ ex edicto. q꜠ ibi nõ ſolẽniẽ poſitũ ẽ edictũ. m ¶ Sex menſes. ar. ɔ̃.ſ.e.c. ij.⁊.c.qualiẽ.⁊ ĩ auẽ.de ſan.epiſ. ·§· ĩterdicimus. coll.ix.arg.contra. So.h̃ tpus ſtatutũ ab hoĩe iterpellat ⁊ loco admonitiõis habetur .ĩ. de loca. potuit.xvj.q.iij. placuit:vñ in caſu iſto mora nõ purgaẽ.ar.xx.q ij.puella.niſi iuſtũ impedimẽtũ oſtẽderit q̃re venire non potuit vt.vij.q.j.p̃ſentiũ.⁊.ĩ.eo.c.vlẽ. argu. ɔ̃ q mora purgeẽ.c.di.q̃m.⁊ ar.lxxxviij.di.platũ.

e ¶ Poſt mẽſem.adhuc indulget ei vnũ mẽſem poſt receptionẽ lraꝝ ſi non ſit reuerſus.

I Nter quattuoꝛ. ¶ Primo ponit dictum. Secũdo exceptio.ibi. Dũmõ. Ab. f ¶ Iuſta cã.qḋ facere nõ debet.imo ſi iuſta cã ſubſit : debet petere licentiã ab epõ ſuo.ſ.e.c.relatũ.⁊ de ɔ̃ſe.di.v.non opoꝛtet ⁊ ſic ñ ẽ argu. a ɔ̃rio ſenſu.ſ.vt iuſta cã poſſint eſſe abſentes ſine licẽtia plati.vñ eſt ar. q bonũ nõ ẽ faciẽdũ ſine licentia plati.ſ.eo. relatum.⁊.xvj.q.j. monachi. Et h̃ ideo ẽ ne obedientia ɔdemnaẽ.q꜠ ppter obediẽtiam etiã bonũ debet intermitti.xj.q.iij.quid ergo. g ¶ Deſerũt.hmõi clerici q̃ ita deſerũt eccleſias ſuas deſertoꝛes appellãt in canone.xxj.q.ij.placuit. Et capi poſſunt ab his quoꝝ ɔſoꝛtiũ declinare nitunẽ.arg. xviij.q.ij.abbates. h ¶ Tpe.hoc ad arbitriũ epi refertur cõſideratis circũſtantijs viarum ⁊ diſtantie.ſ. de ap.cũ ſit romana. i ¶ Priuari .niſi redierint in

n ¶ Spoliari.i.ſuſpẽdi iuẽ canonicas ſanctiões ab adminiſtratione tẽpoꝛaliũ pcedendo poſtea ɔtra eos.put ſequiẽ in lr̃a. o ¶ Vt ipõs.ſ.vagabũdos platos.q꜠ hic loquiẽ lr̃a de platis tm̃ ex eo q dicit ab adminiſtratiõe remoueat ⁊ q̃b⁹ p̃ſunt eccleſijs. Qualiter ſit pcedendũ ɔ̃ iſtos ⁊ alios abſentes.plene dictũ eſt.ſ.vt lit. nõ cõte.q̃m frequẽẽ.·§· poꝛro. p ¶ Remoueat.ex iſto mãdato ſpeciali ſi ſũt epiſcopales ñ poſſet legat⁹ ex generali mãdato.ſ.de offi.leg.qḋ trãſlationem q̃ ad alios platos põt ex generaliẽ mãdato etiã lite nõ ɔte.puaẽ eccleſijs ſuis.ſ.vt lite nõ ɔte.q̃m frequẽẽ.ſec⁹ ſi de crimĩe agereẽ.vt nõ.ſ.õ do.⁊ ɔtu.ẽitatẽ.i mag glo. q ¶ Agi poſſit. Nũqd ſurrogati remouerẽẽ?nõ credo:ſꝫ diſpẽſabiẽ cũ eis ſi neceſſe fuerit vt i oꝛdinib⁹ tolereẽ. Ar.ẽ hic q ille q̃ depoſuit nõ poſſit reſtituere.arg.de pe.di. vj.placuit.i fi.⁊.ff.õ q̃ſti.l.j.in fi.⁊.ff.de pe.diui frẽs. arg.ɔ̃.xj.q.iij.eps.xlvj.di.clericus. Bern.

T Ue fraternita. ¶ Primo poniẽ q̃ſtio. Scdo

reſponſio: ibi. Ad qd̄. Ab. Si. a Indultuꝫ. ab epō ſuo. ſ. eo. relatū. vel dic indultum a papa in regijs eīn ciuitatib⁹ ⁊ non in paruis villis ſiue caſtris iura docē dā ſūnt vt in ꝓemio digeſtoꝝ. arg. ꝯtra. xij. q. ij. gloria epi. ⁊. ff. de offi. ſed licet. b ¶ Studiorū. licet inde/ terminate dixe/ rit ſtudiū de me liori intelligēdū eſt. arg. ſ. ꝺ iure iurā. quāto. arg. ꝯtra. ſ. de elect. cum nobis. i. de cenſi. ex pte. ff. ꝺ reg. iur. ſemꝑ in ſtipulatiōe. Itē arg. ꝙ idē ē eſſe minus cōpetens ⁊ eſſe nullū. arg. ſ. de tranſla. inē corporalia. ſic. ff de aut. tut. l. ij. ⁊ ff. q̄ ſatiſda. cog. l. quotiens. ⁊. ff. ad vell. l. q̄uis. §. ſi couenerit. ſed ſufficit ſi ſit ſtudium conue/ niēs ſiue medio/ cre. ff. ꝺ edit. edi cto. ſciendū §. il lud. ⁊. l. ſi q̄d. §. venditor. c ¶ Cōmittūt. ff. ꝺ fur. itaqꝫ ful lo. §. ſed nemo. ⁊ ff. ꝺ arbi. ita de/ mū. ſ. de reſcꝑ. ſedes. Ex parte ¶ Cōmu/ nis diuiſio. Se/ cūda ibi. Poſtu latiōi. Ab. Si. d ¶ Reſidens. quādoqꝫ cenſet reſidens qui non eſt vt hic: ⁊. i. c. pxi. ſic. ff. de capti. ⁊ poſtli. re. l. retro dicet. ⁊ quādoqꝫ dicit pn̄s qui in hor tis eſt. ff. de pcu. pſens. ⁊ qui eſt in eadeꝫ ꝓuincia pro pſente reputat. C. de pſcrip. lon. temp. l. vlti. ſic quan/ doqꝫ fingit monachus q̄ non eſt. ar. i. de regula. vidua ⁊. xxvij. di. qd̄ interrogaſti. e ¶ Periuriū. vide q̄li/ ter benigne interꝑtatur iuramentū ne de piurio note/ tur: ſi. ſ. de teſti. cum tu. ita tamē ꝙ fraudulenter ſe nō abſentet: quia tunc piuriū incurreret. ſic. i. de ſentē. ex. relatū. ⁊ ſi eſſet in ſeruitio epi piurium non incurrit. ſ eo. de cetero. qꝛ ꝓ pſente cenſet: quia eccleſie tūc ſerui/ re intelligit. vij. q. i. ſcire. ⁊ idem eſſet ſi reuocaretur a papa: quia eius auctoritas in iuramēto illo intelligit excepta. i. c. pxi. ⁊. ſ. de iureiur. venientes. ⁊. ix. q. iij. ꝑ principalem. Item habes hic ar. ꝙ iuramentum extē/ ditur ad ea de q̄bus dictuꝫ non fuit vel cogitatū. Ar. contra. ſ. de iureiurā. c. pe. Itē ꝙ ꝓ negocio ꝓprio pt eē abſens nec incurrit piurium. ſ. de iureiur. petitio. ⁊ ij. q. i. ꝓhibentur. vbi milites ꝓpter iuramentū accuſa re ꝓhibent: tamē non obſtante iuramēto cauſā ſuā vel ſuoꝝ ꝓſequi poſſunt. In hoc eīn iuramento exceptuꝫ intelligit ꝓprium factū. quia in generali ſermone pſo/

tio poſtulauit: et. i. Queſiui ſti preterea vt cū interdū cano a nici: qb⁹ ſtudioꝝ grā ē idul/ b tū: vt i abſentia ſua fruct⁹ ꝑ/ cipiāt ꝑbēdaꝝ ſuaꝝ: accepta licētia ſe ad villas trāſferūt vel caſtella: in qb⁹ nullū ē vel min⁹ cōpetēs exercitiū ſtudi orū: vtꝝ ꝑbēdaꝝ ſuaꝝ fruct⁹ ſint talib⁹ conferēdi? ¶ Ad qd̄ bre. R. eis q̄ hmōi fraudē c cōmittunt: cū fraus ⁊ dolus nemini debeat ꝓcinīū im/ partiri ꝑfatā indulgētiā cō/ petere nō debere. Hono. iij. ꝑpoſito ꝺ valerijs. **Qui iu/ rauit i eccleſia reſidere ꝑ ſer uitijs eccleſie licite ſe abſen/ tat. Capitulū. XIII.**

Ex pte tua fuit ꝓpoſitū ꝙ tpe q̄ recepiſti ꝑpoſituraꝫ ꝺ valerijs: ꝑſtitiſti ꝺ faciēda reſidētia iuramentum: et. i. ¶ Poſtulatiōi tue. T. rñde mus ꝙ ſi te nō abſentādo in frudē ꝑpoſiture tue iura fide liter ꝓſeq̄ris cum ex h̄ cēſeri d debeas reſidens piuriū non e incurris. Idē caplo meteñ. **Familiaris pape nō obſtan/ te cōſtitutione contraria pre bēde ſue fructus percipit in abſentia. Ca. XIIII.**

Cum dilectus filius mgr Otto. et. i. Mandam⁹ q̄ten⁹ f nō obſtāte ꝯſtōe q̄ ꝯ abſētes canonicos īter vos ꝺr ema/ g naſſe fruct⁹ ꝑbēde ſue aſſig/ netis eidē i nr̄o ſeruitio cōmo h rāti. ¶ Cū familiares nr̄i q̄ i circa nos ſe obſeq̄ales exhi/ bēt vniūſis mīori nō debeāt ꝓrogatiua gaudere: ꝙ vr̄m ſinguli: q̄ꝝ negocia ꝓ ſeipos ſepi⁹ ꝓmouent. Idem mel/ deñ. epo. **Duo canonici ab/ ſentes cū epō ſeu i eius ſerui tio fruct⁹ ꝑbēdaꝝ ſuarū pci/ piūt in abſentia ꝯſtōe ecclie ꝯria nō obſtante. Ca. XV.**

Ad audientiam noſtrā peruenit ꝙ cum i mel/ k deñ. eccleſia quedam ſit con/ ſtitutio vallata iuramento ⁊ aucte ſe. ap. cōfirmata: vt ca/ nonici q̄ non reſident in ea/ dem: ſuarū ꝑuent fructibus ꝑbēdaꝝ: illis exceptis quos l infirmitas excuſaret ſiue in m apoſtolice ſe. ſeruitio cōtinge/

na loquentis intelligit excepta. C. de ſolu. inquiſitio. ⁊ ff. de condi. ⁊ demon. q̄ heredi. §. plautius. qꝛ ordinata charitas a ſeipo incipit. xiij. q. v. ſi non licet. ⁊ de pe. Cum dilectus. ¶ Primo po (di. ij. q̄ vult. nit dictū. Scdo eius ratio. ibi. Cum familiares. Ab. f ¶ Con/ ſtitutione. niſi h̄ dictū fuiſſet nō valuiſſet reſcri/ ptū. ſ. de reſcꝑ. cōſtitutus. ſ. de offi. dele. ex par te. ⁊. i. de deci. ex multiplici. g ¶ Fructus. Nunqd victua/ lia q̄ eīn pſenti/ bus ꝯſueuerunt dari debent ha/ bere. nō. ſ. eo. ꝺ cetero: ⁊. i. ti. pxi. nō liceat. nā ſi ꝺ illis papa intel/ lexiſſet mandaſ/ ſet vt tanq̄ vni ex reſidētib⁹ ꝓui deret eis. i. ꝺ ꝟ/ bo. ſig. olim. ar. ſ. ꝺ trāſla. inter corꝑalia ⁊. i. ꝺ de ci. ad audiētiā. ⁊. C. ꝺ cadu. tol. l. vna. §. ſi ꝟo. ne mo. i fi. ar. C. de reiuxo. ac. l. vna §. ſciendum. h ¶ Cū famili/ ares. nā ⁊ ipi ps corꝑis ei⁹ eē in/ telligūt. vj. q. i. §. veruꝫ. ver. ex q̄b⁹. C. ad. l. iul. ma. quiſquis. i ¶ Obſeq̄ales. ex eo eīn eoꝝ cō ditio deterior eē nō debet. imo tūc gaudēt ꝑuilegio: qꝛ excuſant a tutela. ff. de excu. tu. iuriſpitos: ⁊. C. eo. ti. l. vlti. Et ſic dicūt pſentes q̄ i ſeruitio pape ſūt. ſic q̄ etiaꝫ in ſeruitio epi ſunt. ſ. eo. de cetero. Ad audiētiā. ¶ Due ſūt ptes. Scda. ibi. De/ cernimus. Ab. k ¶ Cōſtitutio. iſti ꝯſtituerūt ꝙ ius cōe ſtatuit ⁊ iurauerūt ſuare ius cōe. abſentes eīn ni/ hil pcipe debēt niſi ſit de ꝯſuetudine approbata. ſ. de ꝯſti. cū oēs. l ¶ Infirmitas. h̄ ipo ſatis puniuntur qꝛ nō debet addi afflicti afflictio. vij. q. i. cū pcuſſio: et. i. ꝺ cle. egro. c. ſ. ⁊. c. ex pte. ñ eīn debet ei pena i culpā ꝟti. di. v. c. i. i fi. ⁊. c. ad ei⁹ ꝟo. imo poti⁹ ē miſerandū ⁊ cōpatiēdū. iij. q. ix. indicas: ⁊. i. ꝺ cēſi. licꝫ. nec duplici dāno ꝺꝫ aliq̄s affici. ff. ꝺ iure do. l. iur. ſuccurſū ē: ⁊. ff. ꝺ ꝯdi. ob. cau. ſi pecuniā. §. ſꝫ ſi accepit. vñ plat⁹ ifirm⁹ nō repellit: ſꝫ dat ei coadiutor. vij. q. i. q̄uis. ⁊ famuli egri q̄s curam⁹ nob ſuire itelligūt. ff. ꝺ ſta. lib. l. iij. §. ſtiech⁹. ⁊ tpe ifirmitat̄ paſcēdi ſūt. ff. cōmo. i reb⁹. §. pn̄t. m ¶ In aplice. ⁊ ſi h̄ ñ fuiſſet appoſitū nihilomi nus itelligeret: qꝛ pn̄s cenſet. ſ. c. pꝛi. ⁊. c. ex pte. vbi abſens pn̄s cenſet: nec periuriū incurrit vt. i. vbi dicit cum abſentes dici ⁊c. ⁊ ei⁹ auctoritas ſemꝑ intelligit

excepta.§.de iureiuran.veniẽtes.ff.ad munici.impa/tores.⁊.§.e.ex pte.ij. a ¶ Ut duo:p hoc intellige §.e.decetero.vt duo ex canonicis poſſint eſſe in ſeruitio epi.ita ꝙ nõ ꝓuent̃ bñficio ſuo interim.Si ꝟo plures eſſent ꝓuarent̃ ex eo ꝙ ꝯcedit de duobꝫ intelligit̃ ꝓhibere de pluribꝫ.arg.xxv.diſtinc.q̃lis.⁊.§.de pſump.nõne et credo ħ ſtatutum fuiſſe ne in fraudẽ ħ aliq̄ ꝓcurẽt ⁊ eccl'ie ſeruitiũ diminueretur ꝓpt̃ illoꝝ abſentiã ⁊ ex ħ vr̃ ꝙ vltra duos ñ poſſꝫ cogere epũs vt i ſeruitio ſuo tẽnt. b ¶ Integre.nõ tñ pcipiũt victualia q̃ tm̃ pñtibꝫ dant̃.§.eo.decetero.vbi de ħ.⁊.ꝗ.ti.xxi.licet. c ¶ Cõmorãt̃.et ita q̄ eſt i ſeruitio epi.ſeruire eccleſie intelligitur.vt.§.e.decetero.vbi de hoc.

k ¶ Licẽtia:ſine licẽtia epi clericus ſe abſentare nõ debet.§.e.inf̃ q̃ttuor.etiã de iuſta cã.§.e.relatũ.⁊ de ꝯſe.di.v.nõ oportet.ij.Bern. l ¶ Redierit.No. ꝙ cleric⁹ ſiue ƀ licẽtia ſui epi ſiue ſine licẽtia ſit abſens ꝓus ẽ monẽdus vt redeat ꝗ̃ ꝓuet̃ bñficio ſuo vt ħ ptz et.§.e.inf̃.⁊.c.ex tue.Sup hoc tñ diſtingue q̄r aut hꝫ eccl'iaꝫ ꝓ derelicto aut nõ Si hꝫ eã ꝓ derelicto.puta q̄r cõtraxit mr̃imonium vel fact⁹ eſt miles:vel ioculator.cũ ƀ ħ ꝯſtiterit epũs ſtatim ꝑt eccl'iaꝫ illius aliꝗ ꝯferre.§.de cle.ꝯiu.c.j.⁊.lx/iiij.di.ſi q̄s.vel ſi recepit aliã eccleſiã hñteꝫ curam aïarũ cũ p⁹ talẽ hr̃et.ꝗ.ti.xxi.de multa. Si ꝟo ñ hꝫ eã ꝓ derelicto monẽd⁹ eſt ſi cõparet.tũc fiat put ħ dicit.ſi ñ cõparet q̄r vagabũdus diſcurrit tũc f.at qð dicit̃.§.co.ex tue. De hac materia pleni⁹ dictũ ẽ.§ vt li.ñ ꝯteſ.q̃m freq̄nt̃.⁊ porro.ꝟ.ſi vero. m ¶ Excuſatione rõnabilẽ:puta q̄ erat infirmus q̃re vẽire ñ

ret detineri.⁊.ꝗ. ¶ Decerni/a mus vt duo ex canonic̄ eccleſie memorate in tuo ſeruitio exiſtentes ſuarũ fructus b integre pcipiant ꝑbendaruꝫ cũ abſentes dici non debeãt ſed pñtes q̄ tecũ ꝓ tuo ⁊ ipſi c us eccleſie ſeruitio cõmorãt̃ G reg.ix.patriarche antiochie apo.ſe.legato. **Si eccleſia patit̃ miſtroꝝ defectũ priuilegiati ſup abſentia p ſubtractionẽ ꝓuentuũ redire cogunt̃. Ca. XVI**

Q Uam ad hoc ſint eccleſiaſtica bñficia deputata.⁊.ꝗ. Sane nobis ĩnotuit ꝙ eccleſia antiochena multis ex ſeruitorib⁹ eius abſentib⁹ eſt fere d deſtituta miſtris ¶ Qñ mã/e damus q̃ten⁹ non obſtanti/f bus apl'icis indulgẽtijs ⁊ ꝑ/g deceſſoꝝ tuoꝝ licẽtia abſen/h tes canonicos ⁊ aſſiſios reuoces ad reſidendũ in eccle/i ſia ſupradicta:⁊ ſi non venerint:tu de ipſoꝝ bñficijs duꝫ abſentes fuerint:ipi eccleſie

facias ꝯgrue deſeruire:ĩ vtilitatẽ eiuſdẽ qð ex ꝑfat̄ bñficijs ſupfuerit ꝯũtẽdo. I dẽ. **Priuat̃ bñficio clericus nõ reſidens ſi monit⁹ nõ redeat nec iuſtã excuſationẽ alleget**

C Lericos in Ca. XVII eccleſijs tue iuriſditiõiſ bñficia que reſidẽtiã exigũt aſſecutos:ſi ad alteri⁹ dioce/k ſim abſq; licẽtia tua morãdi cauſa trãſierint liceat tibi ſi l moniti ñ redierint:dict̄ bñ/m ficijs niſi excuſationẽ rõnabilem oſtenderint ſpoliare. **De Prebendis ⁊ dignitatibus. Ex ꝯcilio pictauieñ. In bonis eccleſie nõ ſuccedit ture conſanguinitatis. Capitulum I**

n U T nullus de clero ſiue pp'lo eccleſiaſtica bonaiure o ꝯſanguinitat̄ ſibi req̄rat habẽda. I n corpe canonũ. **Nõ lꝫ epo aliquẽ ordĩare ſine titulo. Ca. II**

p N On liceat nvlli epo ord iare cleri/

m ¶ De ſtitura miſtris. Nec eſt iuſta cã reuocãdi eos.vt.xxi.q.ij.placuit.⁊ q̄r i eo manere deberẽt in q̄ vocati ſũt:ea.cã.q.j.c.j.⁊.lxx.di.ſanctoꝝ.

Q Uam ad ħ ¶ Primo narrat factũ Scðo ꝓuidet:ibi.Qñ mandamus.Et ẽ bon⁹ tex.⁊ ꝑt multuꝫ practicari. Ab. Sicu. d ¶ De

e ¶ Nõ obſtãtibꝫ.niſi ħ diceret̃ nõ poſſet illos ꝑtextu iſtarũ lr̃arũ reuocare.cũ de indulgẽtia ꝯceſſa non facerẽt mẽtionẽ.§.de pſcꝑ.veniẽs. f ¶ Indulgentijs.ſilis reuocatio ẽ ꝗ.de deci.ſuggeſtũ.B. g ¶ Licentia.⁊ ſi de ħ nõ fuiſſet facta mẽtio:nihilomin⁹ valuiſſent lr̃e q̄r indulgẽtia nõ extẽdebat̃ p⁹ morteꝫ illoꝝ:vñ ſtatim expirauit cum in ꝑiudiciũ eccleſie nil facere poſſit:qð ſi fecerit ſucceſſor poterit reuocare ꝗ.de do/na.c.ij.⁊ penul. h ¶ Aſſiſios:vocat aſſiſios bñficiatos q̄ nõ ſunt canonici q̄ ſeruire debent eccleſie nec vocant̃ ad cões tractat⁹ cũ canonic̄:⁊ dicunt̃ aſſiſij q̄ſi aſſidui.in multis eccleſijs ſũt plures tales q̄ manſionarij dicunt̃. i ¶ Uenerint.arg.ꝯ.§.e.inf̃ q̃ttuor.⁊.c.ex tue.⁊.§.de ap.ꝓuenit.ij.⁊.vij.q.j.pñtium vbi ex toto ꝓuant̃ ſi nõ redeãt ad terminũ ſibi ꝑfixuꝫ Hic papa miti⁹ voluit agere cũ eis ꝓpt̃ indulgentiã vñ nõ priuant̃ ſtatim.ſicut illi q̄ nõ hñt indulgẽtiã ꝗ.c.xxi.⁊ ſatis ꝓuant̃.q̄r bñficia eis ſubtrahunt̃ ex toto vt ſic indirecte fiãt volẽtes p amiſſionẽ bñficioꝝ ſic.§ ƀ eta.⁊ q̃li.q̃ris tñ ſi diu pdurarẽt i ſua ꝯtũacia poterit illos ex toto ꝓuare p iura pdicta ꝗ.c.xxi.

C Lericos ¶ Nõ diuidit̃ ⁊ ẽ caſus nota.Ab.ſi.

potuit.vij.q.j.pñtiũ.vel q̄r habet ibi capitales inimicitias ita ꝙ illuc venire nõ audet.§.de elec.bone.ij.vl' alia quacũq; iuſta cauſa:ita ꝙ venire nõ poſſit.tunc ſi pcederet̃ ꝯtra ipſum non ꝑiudicaret̃ ei:arg.§.ƀ teſti.in noïe dñi.⁊ argu.eſt hic ſemp rõnem eſſe reddẽdã de oibꝫ.ſic.§.de reſcrip.c.ſi qñ. **De Prebẽdis ⁊ dignitatib⁹.** Quia clerici ñ pñt honeſte viuere niſi habeant ꝑbendas vnde vite neceſſaria pcipiãt:merito poſt rubricas pcedẽtes ſubijcit̃ iſta. Abbas Sicu.

U T null⁹:ſupple ſtatuim⁹. o ¶ Conſanguinitatis:ħ intellige ƀ bonis eccl'iaſtic̄.vt dicit lr̃a vel ƀ his q̄ intuitu eccl'ie q̄ſita ſũt.illa neq; ex teſtamẽto nec ab inteſtato trãſeũt ad ꝯſanguineos ſiue ſint bona mobilia ſiue nõ:ſed eccleſie remanẽt.Alia ꝟo bona que intuitu pſone:vel de hereditate alicui⁹ puenerũt ad eos trãſeũt ad ꝯſanguineos ab inteſtato vel ex teſtamẽto ſm̃ diſpoſitionẽ clericorũ.ꝗ.de teſta.c.j.⁊.c.cũ in officijs.⁊.c.ad hec.⁊.c.relatũ.ij.Et ita hereditaria ſucceſſio in eccleſia locũ non habet.viij.q.j.apl'ica.⁊.§.ƀ fil.pſby.pñtiũ.⁊.c.ꝯquerente.⁊.c.ex trãſmiſſa.⁊.ꝗ.de deci.ad hoc.⁊.ꝗ.de iurepa.ꝯſuluit.⁊.ꝗ.de inſti.ad decorem.

N On liceat clericos. Indiſtincte dicit de oib⁹ et ideo videt̃ ꝙ oibꝫ teneant̃ in q̄buſcũq; ordini/

cos: ⁊ eis nullas alimoni/
as p̄stare: sed duoꝝ alterum
eligat vel nõ faciat clericos:
a vel si fecerit det ill' vñ viuere
possint. Greg. antheno. ſb/
diacono. Bona ecclesiarum
cõmunia sunt nec debet q̄sq̃
tanq̃ ꝓpria vendicare. Ca. III
Ratio nulla per/
mittit: vt qḋ p̄ cõmu/
ni vtilitate datuz esse cogno
b scitur ꝓprijs cuiusq̃ vsib⁹ ap
plicet. Alexan. iij. in conci
lio Lateranẽ. Qui ordina/
uit aliquem ad sacros ordi/
nes sine titulo non habentẽ
de suo vnde viuat ꝓuidere
tenetur de suo donec aliquez
titulũ fuerit consecut⁹. Ca. IIII
Episcopus si ali/
quem sine certo titulo
de quo necessaria vite perci/
c piat in diaconũ vel presbyte
d rum ordinauerit tãdiu ei ne
cessaria subministret donec ĩ
aliqua ecclesia ei ꝯuenientia
stipendia militie clerical' assi
gnet. ¶ Nisi talis ordinat⁹
e de sua paterna hereditate ſb
sidiũ vite possit hr̃e. Idem.
in eode. Nõ debẽt epi pmit/
tere quẽ plures ecclesias ob
tinere. Ca. V
Quia in
tantum quorundã ꝓ/
cessit ãbitio vt non duas vel
f tres: sed plures ecclesias p̱/
g hibeant habere: cũ nec dua/
bus possunt debitam ꝓuisio
nem impendere. ¶ Per fra
tres ⁊ coep̄os nostros h̄ emẽ
dari p̄cipim⁹ ⁊ de multitudi
h ne p̄bendarũ canonib⁹ ini/
mica que dissolutionis ma/
teriam ⁊ euagatiõis inducit
certumq̃ ꝯtinet periculum
i animarũ: eoꝝ qui ecclesijs de
seruire valeant indigentiam
volumus subleuari. Idem.
Ad mandatũ pape nõ tenet
quis ꝓuidere illi q̄ bñficiuz
in litteris tacuit: vel cui sine
scandalo ꝓuideri nõ potest. Ca. VI
Cum teneamur.
et. ĩ. Si mãdatũ nostrũ
ꝓ alicui⁹ ꝓuisione receperis
k q̄ aliud bñficiũ habeat de q̄
l valeat cõmode sustẽtari nisi
forte in lr̃is ipsis de hoc mẽ/
m tio habeat aut si nõ potes ei
n sine scandalo ꝓuidere eq̄ni/
miter sustinem⁹: si ꝓ eo man
datum nr̃m non duxeris exe
quendũ. Idem. Habẽs plu
res ecclesias alteraz eligere
et alteram dimittere cõpelli
tur. Ca. VII
Referẽte.
I. p̄sbytero accepim⁹
ꝙ cũ duas hr̃et ecclías archi

bus. arg. ſ. de fil. p̄sby. ꝓposuit. ⁊. xxviij. di. d̓ his. Ap
pellatione eni͂ clericoꝝ oẽs in mĩorib⁹ ordinib⁹ ⁊ maio
ribus ꝯtinent. xi. q. i. c. de ꝑsona. xxj. di. c. cleros. c. cle
ricos. nisi habeat de suo vñ viuere possit. ĩ. eo. ep̄s. ⁊. c.
tuis. Ecclesia tñ romana nõ ꝯsueuit cogere ep̄os nisi
ꝓ his q̄ sunt ĩ sa
cris ordinib⁹. ĩ.
eo. cũ ſm apl'm.
a ¶ Viuere. ar
gu. ꝯ. lxx. di. c. j.
et. ij. Illud cor/
rigit in odium
ep̄oꝝ. ĩ. e. c. cum
ſm apostolum.
Ratio ap
plicet. id ẽ
approprietur. s. vt
tanq̃ ꝓpriũ re/
putet qḋ est ec/
clesie ⁊ sic nõ ob
uiat qḋ hic dici/
tur diuisioni p̄/
bendarũ sic ex/
ponit. xxv. q. j.
q̄ ad ꝑpetuã. xij
q. j. §. si ergo.
Episco. ¶ Primo
ponit dictũ. Se
cũdo ei⁹ excepti
onẽ: ibi. Nisi ⁊c̄
Abbas Sicu.
c ¶ Diaconũ:
idẽ est d̓ subdia/
cono. ĩ. e. cũ ſm.
et idez videt de
mĩorib⁹ ordinib⁹
ſ. e. c. nõ liceat.
d ¶ Necessa/
ria. ꝯsiderat⁹ fa
cultatib⁹ ecclesie
et dignitate ipsi
us clerici. arg. ff
de ciba. ⁊ ali. le.
cũ alimẽta. ⁊. ff.
de iur. do. quero
et. ſ. de vi. ⁊ ho.
cle. q̄m. ⁊. ff. de
vsufruc. sed ⁊ si
quid. §. j. ⁊. ĩ. c. d̓
multa. e ¶ Subsidiũ. Innuit hic ꝙ aliq̄s sine ti/
tulo ecclesiastico possit ordiari ex q̄ hz d̓ suo vñ viuere
possit. ⁊ ẽ verũ. ĩ. eo. tuis. ⁊ facit ad hoc. xij. q. j. illi q̄. ⁊
xvj. q. j. c. vl. ⁊. j. q. ij. clericos. ⁊. c. seq̄n. q: ĩtelligit or/
dinari ad titulũ sui p̄rimonij ⁊ talis censet in ꝑsona ⁊
rebus gaudere ꝑuilegio clericali. xij. q. ij. ecclesiarũ ser
uos. ⁊. xvj. q. j. sunt. q: de foro ecclesie fact⁹ est licet nõ
habeat ecclesiã.
Quia in tantũ. ¶ Primo
ponit excessus Scḋo ꝓuisio: ibi. Per frẽs. Ab
bas Sicu. f ¶ Plures: q̄d iuris sit de h̄. plene di
cit. ſ. de elec. dudũ. ij. Sz q̄d si aliq̄s habeat plura bñ/
ficia ꝑ dispensationẽ nunq̄d vocabit ad capitulũ vtri
usq̃ ecclesie ꝓ negocijs siue electiõib⁹? credo ꝙ sic. si ẽ
in tali loco vñ cõmode vocari possit. nisi ꝯsuetudo ec/
clesie approbata faceret in ꝯtriũ. q: ex q̄ cũ eo dispensa
tur in ecclesia. ꝑ ꝯsequẽs in oĩb⁹ accessorijs dispensat.
et sic seruat. ſ. de elec. in genesi. ⁊ coram vno ep̄o ꝯue/
nietur tm̄ de his que ad vnam ꝑtinent ecclesiã. sic con
uenit quis ratione possessiõis vbicũq̃ res sit rei ven/
dicatione. licet non habet domiciliũ. C. vbi i rem acti.
l. vlti. ⁊. ſ. de fo. compe. sane. ⁊. c. fi. Et sic q̄ habet du/
as ecclesias in diuersis ep̄atib⁹ vtrobiq̃ intelligit ha
bere domicilium
arg. de rescrip.
dilectus filius. ij
g ¶ Nec dua/
bus: sic. ſ. ti. ꝓ/
xi. c. quia nõnul
li. ⁊. xvj. q. j. c. p̄s
byteros.
h ¶ Canonib⁹
quos habes. lxx
di. c. sanctoꝝ. et
xxj. q. j ⁊. c. j. et
per totã questio
nem. i ¶ Ani/
marũ: nisi ꝑ di/
spensationẽ ob/
tineãt illas. vt. ſ.
de elec. dudũ. ij.
Cum te. ¶ Sũma
tur vt in rubro.
Et in hoc vl. est
iste tex. semper
menti tenendus
Non recipit cõ/
gruaz diuisionẽ.
Abbas. Si.
k ¶ Aliud be
neficiuz: ⁊ ita si
quis habeat ali
ud beneficiũ po
test excipi ꝯtra
eum. ſ. de rescꝑ.
c. cuz adeo: ⁊. c.
si ꝓponente. vbi
de hac materia
plene tractatur.
nisi excipiens si/
militer habeat
plura beneficia.
ſ. de exce. cũ ec/
clesiastice.
l ¶ Sustenta
ri: ergo videtur
ꝙ si non potest
cõmode sustentari non oportet fieri mentionẽ ꝙ satis
videtur equum. Sed tutius est ꝙ de ipso faciat men/
tionem q̄ntumcunq̃ sit modicum. quia videtur dolose
tacuisse vt citius obtineat litteras. quia simpliciter se
clericum appellauit. Si ṽo dixisset se nullum benefici/
um assecutum cum habuerit tenue non valent littere.
ſ. de rescrip. si ꝓponente aliquo. m ¶ Si non po
test arg. id solum fieri posse qḋ cõmode vel iure fit ⁊ si
ne scãdalo. ff. de. ṽ. sig. l. nepos. ff. de vsufruc. ⁊ habi.
l. non alit. ⁊. xxij. q. ij. faciat hõ. Et sic ꝓpter scandalũ
quandoq̃ receditur a iure. arg. ſ. de cleri. ꝯiuga. cum
olim. n ¶ Equanimit. argu. ꝙ mandatum superi
oris non est necesse adimpleri vbi ratio non adimplẽ/
di potest reddi argu. ſ. de rescrip. si quando. argu. ſ.
titu. proxi. c. vlti.
Referente ¶ In prima ponit impetrantis cõ/
questio. In scḋa ipsius absolutio ⁊ cause cognitio: ibi.

diaconus tuus ipſum altera ſpoliauit ⁊ cuidam p̄ſbytero a H. noīe aſſignauit eādē. predictus autem .I. ſentiens ſe in hac parte grauari ad metropolitanū videlicet Re b meñ. archiepm̄ appellauit. Cunctꝫ de mandato eiuſdem archiepi̅ in predicta eccleſia reſtitutus fuiſſet: prefatꝰ archidiaconus eundem .I. pro eo ꝙ ad p̄ſentiā ſuam vocatus venire ↄtempſit. vinculo c excōicationis aſtrinxit. ¶ Nos autē ipſum a ſnīa q̄ tenebat' facientes abſolui: tibi mandamꝰ: q̄tenus preſcripto .I. de predictis eccleſijs d vna quā maluerit relicta alteram p̄fato .H. ſi eccleſiā nō habet non differas aſſignare: alioq̄n ipſā alteri pſone idonee beneficio eccleſiaſti e co carenti incunctant' aſſignes. Idē in ↄcil'. Turoneñ.

Prebēde ⁊ dignitateſ nō debent diuidi nec etiā ꝑmutari. Ca. VIII

Maiorībꝰ ecclesie bñficijs ī ſua integritate manētibꝰ indecorū nimis videt' vt minorū clericorū p̄bende patiant' ſectionē. ¶ Idcirco vt ſicut ī magnis f ita q̄ꝫ in minimis mēbris ſuis firmatā eccleſia habeat vnitatē: g diuiſionē prebendarū h aut dignitatū ꝑmutationem fieri ꝓhibemꝰ. Idē Cantuarieñ. archiepo.

Receptꝰ in canonicū ex ꝓmiſſione capituli debet q̄ñ facultas ſe obtulerit habere p̄bendam. Ca. IX

Relatū eſt. ⁊ ī. Quoniam igitur dignū ē: vt poſtq̄ mgr. I. in eccleſia tua canonicus eſt inſtitutꝰ ⁊ a te ha i buit in ꝓmiſſis de ↄferēda ſibi p̄ma p̄bēda: cū in eccleſia ipſa vacaret vt debeat p̄bende integritate gaudere: mandamꝰ q̄tenꝰ ſi idē .I. in eccleſia tua eſt canonice inſtitutꝰ et in choro ⁊ caplo ⁊ alijs quorū vſus ē cōis: ptātē ſicut canonicus habꝫ: ei prebendā: ſi qua nunc vacat vel cū ibi k primo vacauerit. ſm promiſ l ſionē tuam ↄcedas liberalit' et aſſignes: quia nō eſt ↄgruum: vt prebenda careat qui ī

Nos autem. Abbas. Sicu. a ¶ Aſſignauit: ꝙ h dicit videt' d iure cōi ſpectare ad epm̄. xvj. q. vij. c. nullus. ⁊ s̄. de offi. archidi. c. cū ſatis. niſi hoc habeat archidiaconꝰ de ↄſuetudīe p̄ſcripta. arg. ī. de exceſ. p̄la. c. ij. ⁊ s̄. de offi. archidi. c. vl. De hac materia quere. s̄ de offi. ordi. paſtoralis. Berñ. b ¶ Appellauit: ⁊ ſic omittit' mediꝰ: ſic. ī. de no. ope. nū. ſignificantibꝫ. arg. ↄ. s̄. de ap. dilecti filij p̄or. dic vt ibi. Lau. dixit ꝙ ideo. quia omiſit mediū: ñ tenuit appellatio. vñ poſtea tenuit ſentētia excōicationis lata ab archidiacono in p̄ſbyterū: ſed h nō eſt verū q2 appellatio illa finita erat pꝰ q̄ꝫ fuit reſtitutuſ ſacerdos in p̄ſtinū ſtatū: ⁊ de cōſuetudīe appellatur ab archidiacono ad archiepm̄. ſed archidiaconꝰ poſt illā reſtitutionē iterū vocauit p̄ſbyterū ad ſe. ⁊ quia nō venit ipſum excōicauit. et ſic tenuit ſnīa non obſtante appellatione q̄ diu termīata erat et finita. c ¶ Excōicationis aſtrinxit. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ archidiconi pñt excōicare. ī. d eo q̄ fur. ordi. rece. c. j. d ¶ Quā maluerit: iſte volebat vtrāq̄ꝫ tenere. ſed vr̄ ꝙ vtraq̄ꝫ debuit ſpoliari vij. q. j. ſi q̄s eps. qđ ↄcedebat Ala. ⁊ diſpēſatiue reſ'uat' ei altera qđ nō credo. q2 illud decretū ſpālit' loquitur in epo. ⁊ licet nō debuerit iſte recipe ſcđam tñ non debebat ꝓpterea ꝑdere vtrāq̄ꝫ ſm illa tp̄a ſed alteram tm̄. vt. ī. e. c. p̄terea. hodie vo illud verū eſt ꝙ q̄ recipit ſcđaꝫ hñtē curā aīarū cuꝫ pꝰ talem hr̄et ipſo iure vacat p̄ma. ⁊ ſi vtrāq̄ꝫ retinere ↄtēderit ſpoliet' vtraq̄ꝫ. ī. eo. d multa. al's nihil adijceret ↄſtitutio illa. e ¶ Carēti. arg. ꝙ q̄ habet aliud bñficiū nō p̄ōt obtinere ſecūdū vel lr̄as imperrare. niſi d p̄mo faceret mētionē. s̄. c. px. ⁊ s̄. d reſcp̄. cū adeo. ⁊ c. ſi ꝓponēte. q2 hñti dari nihil aliud ē q̄ꝫ ꝑdere: vt. j. q. ij. paſtor. niſi ꝑ diſpēſationē. s̄. d elec. dudū. ij. ⁊ q̄ bñficiū hꝫ ñ repu Maioribꝰ ¶ Pro (tal' idoneꝰ ad aliud. ī. e. ſup hibet' diuiſio p̄bēdarū ⁊ ꝑmutatio dignitatum. Vel ſic vt ī rubro. In p̄ma ponit' cā ꝓhibitiōis. In ſecūda ꝓhibitio: ibi. Idcirco. Ab. Sicu. f ¶ In minimis. arg. ꝙ idē iur' ē in ꝑuis qđ in magnis. xiiij. q. vl. c. vl. s̄. d ap. c. d appellatiōibꝫ. ⁊ ita magnū iudicabis vt paruū. s̄. d iudi. nouit. Itē ē arg. ꝙ idē eſt iur' in pte qđ in toto. arg. j. q. j. ſi q̄s eps. B. g ¶ Diuiſionē: ſine iuſta cā. ī. e. cū cām. Ex iuſta cā p̄ōt vna p̄bēda diuidi ī duas cū vacat ſi facultates ſufficiāt. ī. e. vacāte. arg. ī. e. ſignificatū. ⁊ ī. d eccle. edi. ad audiētiā et ſic erunt duo iura. ſed duo ad vnā p̄bēdā eligi nō pñt vt vnus vnā medietatē habeat ⁊ al' aliam. vel ꝙ vnꝰ expectꝫ q̄uſq̄ꝫ alia vacabit. imo tal' electio ē caſſanda. ī. e. tue fratnitatꝭ. ⁊ c. dilecto Berñ. h ¶ Per mutationē dignitatū. ꝑmutatio dignitatū aut etiā p̄bēdarū ſine auctoritate ſuꝑioris fieri ñ p̄t. qđ ſi fecerit eiſdē ſūt ſpoliādi. ī. de re. ꝑmu. cū oli. niſi diſpēſatū fuerit cū ill'. ī. e. ti. c. cū vniuerſorū. ſuperior vo ſi viderit expedire h facere p̄t. vt. ī. e. ti. q̄ſitum. Berñ. Relatum ¶ Premittit ⁊ ſubmittit cās mandati ipm̄ mādatū interſerēdo. Ab. ſi i ¶ In ꝓmiſſis Arg. ꝙ ea q̄ promittūt' ſūt opere adiplēda. s̄. d pac. q̄lit'. ⁊. xij. q. v. q2 Iohes. ⁊. xxxij. q. vl. c. fi. Sꝫ vr̄ ꝙ tal' ꝓmiſſio ñ teneat. q2 bñficiū nō p̄ōt ꝓmitti vel cōcedi añq̄ꝫ vacat. ī. d ↄceſ. p̄bē. ⁊ ec. ñ va. nulla. Sol'. dicas ꝙ hec ꝓmiſſio licita fuit. q2 h p̄mo receptꝰ fuit in frēꝫ ⁊ canonicū. ⁊ eo pure recepto ꝓmiſit ei eps ↄferre p̄mā p̄bēdā vacaturā ⁊ h nō ē ↄ ius imo ad h tenebat' eps d iure. q2 eo ipſo ꝙ dedit canōicatū ꝑ ↄñs obligauit ſe ad p̄bēdā etiā ſine ꝓmiſſiōe exp̄ſſa. q2 alterū ſine altero diu eſſe nō poteſt. j. q. iij. ſi quis obiecerit. ff de decuri. herēnius. vnde iſte taliter inſtitutꝰ p̄ōt agere ↄ epm̄ vt ↄferat ei prebendā in eccleſia illa in q̄ eſt receptꝰ vt dicit ī fi. Promiſſio vo ſiue collatio bñficij nō vacāt' nulla ē. ⁊ ſic loq̄t'. c. ī. d ↄceſ. p̄bē. nulla. ⁊. c. relatū. ⁊. c. ex tenore. ⁊ iſte nullā hꝫ petitioneꝫ ex tali ꝓmiſſiōe ſeu collatiōe. k ¶ Vacauerit. arg. ↄ. ī. e. dilectꝰ filiꝰ. ibi ſoluit'. l ¶ Libalit' imo vr̄ ꝙ ex ncēitate. quia eps non habet liberalitateꝫ neceſſarie electionis. argu. ff. de leg. ij. vnū ex familia. ⁊ ī neceſſitate nō eſt liberalitas. ff. de adimen. le. rem legatam. ⁊. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. ſi quis pro vxo. quia nec eaꝫ poteſt ſibi retinere. s̄. de offi. archipreſby. vt ſingule. Solu. Liberalitas eſt vt ei prouideat ſine coactione.

canonicū noſcit̃ eē receptus
Idē canonicꝭ regularibꝰ et monachis Ebora. dioceſis.

Religioſi redditꝰ eccleſiarū ſuarū diminuere non pñt reſpectu portionis q̃ debet̃ rectoribꝰ ſeu vicarijs nec parrochias diuidere. Ca. X

a Auaricie q̃ eſt idoloꝝ ſeruitꝰ. ⁊ ĩ. Intelleximꝰ ꝙ ĩ eccleſijs vr̃is de q̃bꝰ certas b penſiões ꝯſueuiſtꝭ ꝑcipe por c tiones vel antiq̃s redditus mōraſtis: q̃s nōnulli clerici eccl'iarū ipſarū olim habuiſſe noſcunt̃. et. ĩ. Quocirca mādamꝰ q̃tenꝰ ſi q̃s portiones vel antiq̃s redditꝰ clericoꝝ ſine ꝯſenſu archiepi vr̃i minuere vel parrochias diuidere p̃ſumpſiſtꝭ: ad integritatē priſtinā reuocetꝭ. Idem ꝑpoſito ⁊ caplo inſul.

Poſſunt p̃latꝰ ⁊ capitulū p̃bēde vacāti honeſtū onꝰ imponere ad qd̄ p̃bēdariꝰ teneatur

Significatū eſt Ca. XI nob ꝙ cuidā ſacerdoti prebendā vnā in eccleſia veſtra cōmuni voluntati dediſtis d ita ꝙ miſſam de ſancta Maria: niſi corporis infirmitate grauatus debeat quotidie celebrare: ⁊ eccleſiam veſtram non niſi cōmuni tam p̃ e poſiti q̃z capituli aſſenſu poſſit dimittere: vel cuiq̃ p̃ben f de illius anniūſarij delegare. Quā ſi quidem inſtitutionē eatenꝰ ꝯfirmamꝰ vt p̃dictus ſacerdos niſi infirmitate corpis fuerit impeditus aſſidue debeat obſequiū ſuū impendere eccleſie memorate: ⁊ g q̃to frequētiꝰ poteſt ſalua honeſtate ſua: ⁊ d̄bita deuotione miſſarū ſolēnia celebrare: nec ſibi liceat hoc illi h ſubtrahere ſiue cauſa voluptatis ſiue ſe ad aliam eccleſiam trāſſerēdo. Idem vigorieñ. archiepo.

Ad preſentationē religioſoꝝ in eoꝝ eccleſijs nullus debet inſtitui per epm niſi prius ei cōgrue portio redditiuū aſſignetur. Ca. XII

De monachis qui vicarios parrochiali i um eccleſiarū grauant vt hoſpitalitatē tenere nō poſſint eam ꝓuidētiā habeas ꝙ ad p̄ntationē monachoꝝ nullū k recipias niſi tm̄ eis de ꝓuentibus eccleſie coram te fuerit

⁊ licet neceſſe habeat conferre beneficium. non tamen habet neceſſe ꝯferri iſti vel illi. ⁊ ita ſi ꝯferat tibi gratiam facit. cū eā tibi nō teneat̃ ꝯferre: ⁊ ſic liberalitas et neceſſitas circa diuerſa referunt̃. ſed h̄ neceſſe habebat ꝯferre cū iam eſſet inſtitutꝰ ⁊ ꝓmiſerit ei ꝯferre p̄mam p̄bendam q̃ vacaret ibidē

Auaricie. Primo ponit̃ exceſſus. Scdo correctio Scda: ibi. Quocirca. Abbas Sicu. a Idoloꝝ. xxviij. q. j. idolatria. ⁊. xlvij. diſ. c. bonoꝝ. ⁊ in auten. vt iudi. ſine quoq̃ ſuf. §. cogitatio. vltra me. colł. ij. (Eph. 5, Coloſ. 3) b Portiões hoc pōt itelligi qn̄ monachi certam portionē aſſignāt p̄ſbyteris et totū ꝙ ſupeſt appropriāt vſibus ſuis. c Redditus hoc intellige qn̄ monachi certā ptem ꝑcipiūt: ⁊ totum aliud dimittūt capellanis. ⁊ tūc in nullo diminuere debēt qd̄ reliquūt capellanis ſuis ſine ꝯſenſu archiepi ſui vł epi ſui ⁊ idē eſſet ſi clerici certā partem ꝑcipiunt ⁊ monachi totum aliud. ⁊ ex eo qd̄ dicit ſine conſenſu archiepi videt̃ ꝙ de ꝯſenſu ipſius hoc facere poſſunt ⁊ diminuere ⁊ parrochias diuidere. qd̄ verū eſt iuſta de cauſe. ĩ. d̄ eccle. edi. ad audientiā. ⁊ ĩ. de exceſ. pla. ſicut vnire. et xvj. q. j. ꝑcipimꝰ. §. ſicut duo. ⁊ arg. ĩ. de his q̃ fi. a pla. ſine ꝯſen. ca. cū aplica. ⁊ ĩ. de cenſi. q̃to. ⁊ ſic pñt diuidere parrochiā iuſta de cauſa vt patet ꝑ iura p̄dicta. poſſunt etiam redditꝰ diminuere. puta ſi eccleſie facultates eſſent ampliate vt ſic de augmēto ⁊ monachi ſentiant vtilitatē cū hmōi eccleſie ſubſint eis q̃ ad tpalia quia de hmōi videt̃ loqui. c. ⁊ ĩ. e. de monachis.

Significatū. Primo ponit̃ ordinatio tria cōtinens. Scdo ꝯfirmatio cū limitatiōe: ibi. Quam q̃dem. Abbas Sicu. d Ita ꝙ: arg. ꝯſueuit hic notari ꝙ in ſpūalibus pōt interuenire pactio ſiue ꝯditio. ſ. de elec. ſignificaſti. arg. de tranſac. c. ij. arg. ĩ. d̄ de pac. c. vlti. ⁊. j. q. ij. q̃pio. Sol'. vt nulla ſit dubitatio ſic intellige ꝙ nulla ꝯditio ſiue pactio h̄ appoſita fuit cū aliq̃ pſona ſed caplm vacāte illa p̄bēda ꝯſtituerūt vt q̃ ad illā p̄bēdā eligeret̃ onꝰ iſtud ſubiret vt ſic res trāſiret cū ſuo onere. ff. d̄ pig. ac. ſi ꝯuenerit. §. ĩ. ⁊ ĩ. d̄ pig. ex lr̃is. ⁊. ff. d̄ vſufr. l. vſufructu legato. ⁊. l. ſi pēdētes. §. pe. ⁊ opti. ar. ĩ. vt eccle. bñ. ſine di. ꝯfe. vt nr̃ʒ. ad fi. ⁊ hec ꝯditio licita ē ⁊ honeſta ꝓ diuino cultu appoſita. Quidā etiā dicūt ꝙ ſimplicit̃ poſſet eligi tali ꝯditione appoſita. Sed qd̄ eſſet ſi ꝯditio eſſet illicita? videt̃ ꝙ ꝯditione fracta collatio ſiue inſtitutio teneat. argu. inſti. de here. inſti. §. ⁊ heres et pure. ⁊. ĩ. e. dilecto. ⁊ turpis cōditio ꝓ nō adiecta habet̃. ĩ. d̄ cōdi. ap. c. vl. hec vera eſſent niſi obſtaret ſymonia. Vin. Item arg. ꝙ ſacerdos pōt recipe pecuniam vt celebret diūa: q2 ſic operas ſuas vr̃ potius locare. arg. x. q. iij. relatū. et xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. q̃cūq̃. v. ĩ. de ſymo. cū ſit et. j. q. ij. c. vl. q2 ſuis ſtipēdijs h̄ facere nō cogit̃. ſ. de p̄ſcḃ. cū ex officij. arg. ĩ. ĩ. d̄ ſymo. cū in eccleſie corpe. Si nullū hʒ bñficiū eccleſiaſticū ratione cuius ad hoc teneat̃ pōt locare opas ſuas ad certū tp̄s ⁊ recipere mercedē ꝓ labore ſuo. nec ſymoniā cōmittit. al's ſi hʒ bñficiū nō lʒ ei de h̄ facere. e Capituli: iſtud p̄ter ius fuit appoſitū q̃m ſufficit ꝯſcluſ plati. ſ. de renū. c. admonet. f Delegare. i. nō pōt cōmittere alicui officiū ſuū. ⁊ dic anniuerſariū. i. officiū. g Salua honeſtate. i. ſine pctō. hoc ideo dicit. q2 nō eſſet honeſtū vt bis vel ter miſſaʒ in die celebraret de ꝯſe. di. j. ſufficit. ⁊ ĩ. de cele. miſ. te referēte. h Voluptatis. tñ religiōis cauſa poſſet ad aliam eccleſiā ſe trāſſerre petita licētia q̃uis nō obtenta. ĩ. d̄ regu. licet q̃buſdam.

De monachis. Reputat̃ materia huiꝰ. c. difficilis ꝑpter iura vario modo loq̄ntia. ⁊. h. d. in ſūma vt in rubro. Et hodie h̄. c. extendit̃ etiā ad religioſos exēptos. vt in. c. j. ĩ. e. ti. li. vj. Et adde nouā ꝓuiſionē que circa h̄ habet̃ in cle. j. de iurepa. Et vide de eccleſijs iſtoꝝ regularium tex. in cle. q2 regulares. de ſupplē. neg. pla. Ab. ſi. i Hoſpitalitatē: ad quā clerici ꝑcipue tenent̃. lxij di. §. j. ⁊. lxxxv. di. florētinū. q2 q̃cq̃d hñt clerici pauperū eſt ⁊. xvj. q. j. c. vl. k De ꝓuētibꝰ: eccleſie

aſſignatū: vnde iura epalia poſſint pſoluere ꝛ ꝯgruā ſuſtentationē habere. I dē ſalernitano archiepō. **Plures dignitates vel pſonat⁹ i vna vel in diuerſis eccleſijs quis habere non poteſt. Ca. XIII**

a A D hec licet. et. ī. Illud eſt oī rationi ꝯtrariuȝ: vt vnus cleric⁹ in vna vel diuerſis eccleſijs plures dignitates vel pſonat⁹ obtineat. b ¶ Cū ſingula officia in eccleſijs aſſiduitatē exigāt pſonarū. I dē Burdagaleñ. archiepō. **Habens plures dignitates alterā dimittere cōpellitur. Ca. XIIII**

P Reterea. H. q̄ in tua ꝛ tholoſana eccleſia ē archidia. ꝯſti c tutus ꝛ in vtraqꝫ eccleſia regularit̄ pf eſſus. ¶ Mandamus q̄ten⁹ eundē altero quē d maluerit archidiaconatu facias eſſe ꝯtentū. I dem Cantuarien. archiepō. **Si elect⁹ ad ſecundā eccleſiā noluerit dimittere primā eligētes poſſunt reſilire ꝛ electū nō accep/ tare. Ca. XV**

e Q Am nō ignoꝛes qꝺ vna eccleſia vnius debeat eſſe ſacerdotis. et. ī. ¶ Cū igit̄ nūci⁹ p̄ſbyteri q̄ in duab⁹ eccleſijs f locū habere ꝯtendit ꝛ quidā clerici alteri⁹ eccleſie ad noſtrā p̄ſentiā acceſſerint ꝯtra eū nos attendētes nō eſſe cōueniens: vt idem p̄ſbyter locū habeat in duab⁹ eccleſijs mādam⁹: q̄ten⁹ ipm bñficio g qꝺ habet facias manere ꝯtētum. ¶ Qꝺ ſi foꝛte archipꝛeſbyter ꝛ clerici alteri⁹ eccleſie h in eū ꝯſenſerīt eis nūc diſſen i tientib⁹ cū ipoꝝ ſcādalo nō debet locū in ipa eccl'ia querere vel habere. I nno. iij. ʒamoꝛe epō. **Oꝛdinato ad ſacros per epiſcopū ſine titulo nemine pñtante oꝛdinatoꝛ vl' ſucceſſoꝛ compellit̄ in neceſ/**

patet q loquit̄ de eccleſijſ q̄ ſunt monachoꝝ q̄ ad tpalia in q̄b pñt monachi ſibi oīa appꝛopꝛiare ꝛ reſeruata honeſta ſuſtētatiōe p̄ſbytero vt hic dicit: multo magiſ vbi hñt eccl'ias q̄ an ſpūalia ꝛ tpalia. Si v̄o hñt eccleſiā ex ꝯceſſiōe laici vel ꝯfirmatiōe epi idē eſt quia ꝛ tpalia tūc hñt. arg. xv. q. j. c. vl. et. ī. de puil. cū ꝛ plātare. §. in eccleſijs. ſi nō accedit ꝯſenſus epi nihil valet ꝯceſſio laici. ī. de iure pa. c. qꝺ āt. i fi. ꝛ. c. illꝺ. Si hñt eccleſiā ex ꝯceſſione epoꝝ ſi certa foꝛma fuit appoſita illa ſeruetur. ff. de pac. in traditiōibus. ſi pleno iure ipſaȝ ꝯtulit: pleno iure hñt eā: ſi ſimplicit̄ ꝯtulit eccleſiā: cathedraticū ꝛ cohertionē retinet epſ. ī. de dona. paſtoralis. Si v̄o ex fundatiōe monachi eccleſias obtinēt hñt eas tm̄ q̄ ad tpalia. xvj. q. ij. c. j. ꝛ. c. pe. et vlti. niſi eēnt puilegiati cū oībus capellis habitis ꝛ hñdis. et hi nō hñt puilegiū habebūt tpalia reſeruata ſufficiēti ſuſtētatiōe p̄ſbytero: ꝛ epſ hȝ ibi inſtitutionē ad pñtationē monachoꝝ: ꝛ ei ſubeſt p̄ſbyt̄ q̄ ad ſpūalia. ꝛ ſic pōt intelligi hec decre. ꝛ. ī. de puil. cū ꝛ plātare. §. in eccleſijs. Qñqꝫ monachi hñt iuſ p̄ronat⁹ tm̄ ꝛ tūc nihil hñt niſi ſolam pñtationē. ī. de iure pa. cū ſeculū. cū trāſeat cū vniuerſitate vt ibi. In q̄ ḡ caſu locū hȝ qꝺ dꝛ q cēſuſ vl' pēſio nō augeat̄. ſ. de pac. cū clerici. ꝛ. ī. de cēſi. ꝓhibemus: et. ſ. e. auaricie. Pōt dici q vbi monachi hñt eccleſiaſ ex donatiōe epoꝝ q̄ ad tpalia: cēſus pus impoſit⁹ nō debet augeri. vel cū ex donatiōe laicoꝝ ius tm̄ recipiunt p̄ronat⁹: cēſus q̄ ab initio fuit impoſit⁹: augeri nō debet. ī. de cēſi. ſciētes. ſine iuſta cā ꝛ rōnabili: ꝛ de cōſenſu epi: vt dictū eſt. ſ. e. auaricie. In alijs v̄o caſib. puta cū pleno iure hñt eccleſias q̄ ad tpalia ꝛ ſpūalia poſſidere eas pñt pleno iure. Qñqꝫ tñ monachi totum applicāt vſib ſuis reſeruata honeſta ſuſtētatiōe p̄ſbytero vt hic. Qñqꝫ certā partē recipiūt ſiue certā dimittūt p̄ſbytero. aliud totū ſibi r̄tinēt: vt. ſ. c. auaricie. ꝛ h ſcꝫ ꝯſuetudinē diuerſoꝝ locoꝝ. dic de h. vt. xvj. q. ij.

A D hec. ¶ Ponit dictū ꝛ ei⁹ (in ſūma. Berñ.) rōnē ſubdit: ibi. Cū ſingl'a. Ab. Si. a ¶ In vna. ſ. eo. de multa. in fi. idē in diuerſis vt ibi. ꝛ. ī. c. ꝑxi. ꝛ. ſ. e. qꝛ in tm̄. ꝛ. ſ. ꝺ cle. nō reſi. qꝛ nōnulli.

b ¶ Officia. i. dignitas: vel pſonatus. lxxxix. diſ. c. ſingula. ꝛ. xxj. q. ij. ſicut. ꝛ. ī. e. cū nō ignoꝛes. ꝛ. ī. eo. de multa. niſi p diſpēſationem aplice ſedis vt ibi. ꝛ. ſ. de elec. dudum. ij.

P Reterea. ¶ Pꝛimo narrat caſum qꝺ ſcꝺo corrigi mādat: ibi. Mandam⁹. Ab. Sicu. c ¶ Regularit̄. arg. q canonic⁹ regularis pōt fieri archidiacon⁹. arg. lviij. di. c. j. ꝛ. lxxiiij. di. q̄rūdam: ꝛ. ī. ꝺ ſta. regu. q dei timoꝛē ſic nec monach⁹ in diuerſis monaſterijs eſſe pt nec abbas p̄fici. ī. ꝺ relig. domi. c. vl. Sic nō pt quis hr̄e plures pſonat⁹ in eadē eccleſia aut etiā in diuerſis. ī. e. ꝺ mlt'a. ꝛ. ſ. c. ꝑx. B. d ¶ Maluerit: ſic. ſ. e. c referēte. ꝛ ſic habuit optionē ſꝫ iſta iura. hodie nō hȝ optionem imo recipiēdo ſecundā dignitatē ipſo iure vacat pma. ꝛ ſi cōtenderet retinere vtrāqꝫ: puaretur vtraqꝫ. ī. eo. de multa cū enī militie ſint diſtincte. ꝛ pſone illis deputate debēt eſſe diſtincte vñ nemo pōt eſſe in duob collegijs ſimul. ff. de col. illi. l. j. §. vl. nec duaſ militiaſ habere. C. q̄ mili. nō poſ. l. iiij. et. l. v. §. in poſterū. lib. xij. nec duos honoꝛes. ff. ad muni. lib⁹. §. p̄ſcꝑtio. ḡ mlt'o foꝛti⁹ hec ſūt i ſpūalib honoꝛib⁹ obſeruāda.

Q Am nō ignoꝛes ¶ Hodie potert̄ puare h. c. i bñficijs reſidētiā reqrētib⁹ ꝛ etiā in curat̄ ſi ꝺ facto nollet dimittere pmā eccl'iaȝ. Pꝛio ponit̄ cā mandati. Scꝺo mādatū: ibi. Cū igit̄. Tertio ſoluit̄ obſtaculum ibi. Qꝺ ſi. Ab. Sic. e ¶ Vna eccl'ia: h gñalit̄ veruȝ ē q vn⁹ dȝ eē ſacerdos vni⁹. vt. ſ. e. c. ꝑxi. ꝛ. ī. e. ꝺ multa. De hac materia dꝛ. ſ. ꝺ elec. dudū. ij. f ¶ Cōtendit: vñ hodie puari dȝ vtraqꝫ. ī. e. ꝺ mlt'a. g ¶ Cōtentū. ſ. e. c. ꝑxi. ꝛ. c. ad hec. h ¶ Cōſenſerit. ſi ſemel cōſenſerūt i eū nō pñt ampli⁹ diſſentire. ſ. ꝺ elec. cū int̄ canōicos. ꝛ. viij. q. ij. dilectiſſimi. ꝛ. xxxij. q. v. hoꝛrēd⁹ qd ē ḡ qꝺ dicit̄ nūc eis diſſētiētib⁹. ꝛ ſic ꝯdicit hec decre. p̄dict̄ iurib⁹? Sol'. ſic intellige qꝺ dꝛ h ſacerdos iſte elect⁹ fuit ad curā aīarū: ꝛ ſil' ad ꝯtinuā reſidētiaȝ ad quā ꝺ iure tenet̄. ſ. ꝺ cle. ñ reſi. qꝛ nōnulli. ſȝ ipē volebat retinere poꝛē eccl'iaȝ cū illa ad quā elect⁹ erat: ſecūdo ab archip̄ſ. ꝛ cleric̄. vñ cū ipē nollet pmā dimittere licitū fuit archip̄ſbytero: ꝛ cleric̄ ab electiōe ipſi⁹ r̄cedere. ꝛ merito qꝛ vtrāqꝫ ꝺ iure hr̄e ñ poterat. Si āt vellet dimittere pmā ꝛ ſcꝺaȝ recipe: tūc poſſent archipꝛeſbyt̄ ꝛ clerici ab electiōe ei⁹ diſcedere. ex q̄ ſemel in eū ꝯſenſerūt. ꝛ ſic itelligūt̄ p̄dicta iura. B i ¶ Scādalo. arg. q ꝑpt̄ ſcādalū qñqꝫ recedit̄ a iure. ſ. e. cum teneamur. ꝛ. ſ. de tempo. oꝛdi. ad aures.

Cum ſcðm apoſtolū. ¶ Primo ponit̃ cā cõſtitutiõis ⁊ correctiõis iuris antiq̃ ⁊ noui ꝓmulgatio. Scðo determiatio caſus ꝓpoſiti ſpālit̃. Scða: ibi. Inde ē. Ab. Sic. a ¶ De altari. xij. q. j. ex hiſ b ¶ Repelli. ad quē ſpectat onus: ⁊ emolimentū. xij q. ij. charitatē. ⁊ c. q̃cūq̧. ⁊ . c. ecclefiaſticiſ. ⁊ ecõuerſo nõ eſt ferēdus is qui lucrū amplectit̃ onus aūt ſubire recuſat. C. de cadu. tol. l. vna. §. pro ſecundo.

cū tutor. ⁊ ff. ð reli. ⁊ ſumpti. fu. ſi q̃s ſepulcrū. §. ſumptus. ⁊ ħ inferi⁹. n ¶ Liceat: ſi ſcriberet̃ ipſi ordinatori. ipſe nõ poſſ; aliq̃d obijcere. niſi ħ in lr̃is ꝯtineret̃. q² q̃s idoneos reputauit ad ordiēs debet reputare idoneos ad bñficiū. s̃. ð eta. ⁊ q̃li. c. accepim⁹. ſ; ſucceſſor p̃t ⁊ ita ſemel approbatuſ iterū ꝓbat̃ ⁊ reꝓbat̃ ſicut medicus. ff. de mu. ⁊ ho. l. vt g̃datim. §. reprobari. et ꝶgo ſemel ꝓbata iterū ꝓbatur xxvij. q. j. nec aliqua. ⁊ meli⁹. s̃. ð ꝓba. c. pe. ⁊ vlti. ⁊ ij. q. v. h; ħ ꝓpriū. ⁊ c. mennā. ſed ħ totum gr̃a ē. q² ð facto vni⁹ ſepi⁹ q̃ri ñ dz. ff. nau. cau. ſta. l. licet. in fi. ſ; nõne preſumi debet ꝓ ordiato ſic. arg. s̃. de ꝓba. poſt ceſſionē niſi ꝓbet̃ ꝯtriu;. Ite; q̃liter cog̃ſcit̃ poſtea ð ei⁹ idoneitate. cum ſnīa epi q̃ ꝓnūciauit ipſu; idoneū trāſiuit i re; iudicatā. a q̃ nõ fuit appellatum s̃. ð elec. cū dilecti. in fi. Rñ. totū fit de gr̃a: vel dicas ꝙ tm̃ q̃rit̃ de noua cā poſtea emergente. arg. s̃. de eta. et q̃li. or. c. j.

1. Cor. 9

c ¶ Obſequio non tibi ſed dño grauiſ eſt cui ſeruit egeſtas. arg. xciij. di. diaconi. Lauren.
d ¶ Noīs: ratio. xxj. di. cleroſ et clericoſ. ⁊ xvj q. j. ſi cupiſ. ⁊ nomina debēt eſſe ꝯſonātia rebus inſti. de dona. §. eſt ⁊ aliud.

Ps. 15.

e ¶ Sors. xij. q. j. c. cui portio
f ¶ Aſſumunt̃ vt q̃ ordinant̃ ſine bñficio. vel aſſumunt̃: vt habeant hereditatem dñi.
g ¶ Aſſequuntur. ſ. q̃ ad bnficium recipiunt̃. iſti in ſua ordiatiõe ſtatim ꝯſequunt̃ hereditatem dñi.
h ¶ Dignum. xij. q. ij. eccleſiaſtic⁊.

¶ Ut epiſcopus teneatur non titulatis ſed per ſe ordinatis neceſſarijs ꝓuidere donec titulu; habuerit. Ca. XVI

Cum ſm aplm̃ q̃ altari a ſeruit viuere debeat ð altari b et q̃ ad onus eligit̃ repelli ñ debet a mercede: patet a ſimili: vt clerici viuere debeāt ð p̃rimonio Ieſu chriſti: cu c ius obſequio deputāt̃: vt ip d ſa noīs ratio ꝑſuadet: cū. n. e A cleros q̃ð eſt ſors vel hereditas clerici appellent̃: q² f in ſui ordinatiõi vel aſſumū g tur in hereditatē dñi: vel aſſequūt̃ hereditatē in ipſo: vt vere poſſint pſallere cū propheta dicēte: Dñs ps here h ditatis mee: dignu; eſt vt eccleſiaſticis ſtipendijs ſuſtent̃: in qua ⁊ ꝑ quā diuinis obſequijs aſcribunt̃. Licet i k aūt p̃deceſſores nr̃i ordinationes eoꝝ q̃ ſine certo titulo ꝓmouent̃: in iniuriā ordi l nantiū irritas eſſe voluerint et inanes. nos tamē benignius agere cupiētes tādiu ꝑ or m dinatores vel ſucceſſores eorum ꝓuideri volum⁹ ordinatis: donec ꝑ eos eccleſiaſtica bñficia ꝯſequant̃. ¶ Inde ē q̃ð cū. H. lator pñtiū a predeceſſore tuo fuerit ad ſubdiaconatū nullo pñtante ꝓmotus: mandam⁹ q̃ten⁹ ſi eum q̃bus examiatiōnē ipſius duximus cõmittēdā te citato legitime: vt ꝑ teip̃m vel idoneum rñſalem interſis ⁊ tam ſuper idoneitate ꝑſone q̃ etia; ſuꝑ q̃titate ac q̃litate benefi n cij ꝓponere tibi liceat q̃cquid rõnabilit̃ duxeris ꝓponendum idoneū eſſe repererint: tādiu ei vita neceſſaria con o grue ſubmiſtres: donec ꝑ te in zamoreñ. eccleſia vel alia fuerit competēs beneficium eccleſiaſticū aſſecut⁹: ſcitur⁹ ꝓ certo: q̃ð ſi per examinationē eoꝝ fuerit repertus idoneus ⁊ tu ei iuxta mandatu; noſtrū neglexeris ꝓuidere: cū hoc nob̃ ꝑ litteras eorū inotuerit: ad id exeq̃ndū te ꝑ di. ec. cõpellem⁹. I dē archiepõ Senoñ.

Qui hoc ignoranti ſciēter cõtulit p̃bendā quā nõ potuit illa euicta aliam quā poteſt conferre tenetur. Ca. XVII

p Inter cetera. et. j. Facta reſigna

i ¶ Predeceſſores. lxx. di. neminē. ⁊ c. ſctoꝝ k ¶ Ordinatiões. niſi ꝓmot⁹ ſit ad titulū p̃rimonij ſui. j. e. tuis. ⁊. s̃. e. epus. l ¶ Irritas. q̃ ad executionē. nõ q̃ ad veritatē. q² ordinē nõ admittūt. m ¶ Succeſſores. ſed q̃re ꝯuenit̃ hic ſucceſſor ex delicto defuncti. cū regularit̃ crimia morte extinguant̃. xxiij. di. q̃rundā. ⁊ C. ſi reus vel accu. mo. fue. l. ij. ⁊ ſucceſſor nõ ꝯuenit̃ ex delicto defuncti. C. ne ex delic. defunc. l. vna. Rñdeo ne in cleri. opprobriū mēdicare cogant̃. xciij. di. diaconi. arg. s̃. de cle. ꝯiuga. Ioānes. in fi. Vel dic ꝙ nõ tam ſucceſſor q̃ eccleſia punit̃ in ħ caſu que nõ reſiſtit epõ in tali ꝓmotiõe. nā ſine ꝯcilio eccleſie nõ facit ordiationē. xxiiij. di. c. pe. vñ punit̃ ſi ei delinquēti nõ reſiſtit. ij. q. vij. c. quapropt̃. ⁊ ħ intelligo qñ ipſe eps examiauit. ſi aūt alij examiauerūt ipſi tenebūt̃. liiij. di. ſi ſeru⁹. xxiiij. di. qñ. ⁊ hoc īnuit q̃ð dr̃ j. nullo pñtante. Et in hac ꝓuiſiõe dignitas ꝓmoti ē attēdēda. arg. xlj. di. nõ cogant̃. ff. ð iudi. l. ſed ⁊ ſi ſuſcepit. §. ij. ff. de vſufru. ſed ⁊ ſi q̃d. §. j. ⁊ j. e. c. de multa. ⁊ ff. de dona. l. ſi filiuſfamilias. Item ꝯſiderant̃ facultaten eccleſie. arg. ff. de admini. tu. l. cu; plures. §.

o ¶ Donec ꝑ te. Quid ſi eps ordinauit eū ad aliquē titulū. ⁊ ille eſt euict⁹ ab eo nunq̃d epẽs tenet̃ de euictiõe. arg. ꝙ non. quia donator nõ tenet̃ de euictiõe. ff. de edil. edic. l. ad res donatas. arg. ꝯ. vij. q. j. pñtiu;. ⁊ j. e. inter cetera. dixit Vincē. ꝙ epẽs ſpāliter nõ teneret̃. ſi dedit ei bñficiū ſufficiēs ⁊ factū ſit inſufficienſ ⁊ exinanitū. ſufficit eni mīori ab initio adire locupletē hereditatē. ff. ð mino. verū. §. locupletē. tenet̃ tamē generali obligatione quia tenet̃ ꝓuidere ⁊ ordinare eccleſias oēs ſui epat⁹ de ꝯſe. di. j. c. oēs. Tu dicas melius cū. T. ſi fraudulenter ꝯtulit ei beneficiū alterius. quo alius nõ fuit iuſte priuatus ſiue alij debitum ⁊ ipſe cui ꝯtulit hoc ignorauit: tunc ſpecialit̃ tenetur epẽs ei ꝓuidere in equalenti beneficio. arg. vij. q. j. pñtiū: ⁊ j. e. c. inter cetera. ⁊ j. ð iurepa. c. paſtoralis.

Inter cetera ¶ Narrat primo factum. Secūdo mādat decerni ⁊ cām exp̃mit: ibi. Supradicto epiſcopo. Et eſt ſingularis diſpoſitio. Abbas Sicu.
p ¶ Int̃ cetera: Caſus. g. et. h. ꝑmutationē ſuarū p̃bendarū affectantes eas in manu pape renūciauerūt poſtmodū mādauit papa decano Remeñ. vt de p̃ben

tione:a Gu.qndam canoni/
co Lauduñ.de prebēda eiuſ/
dem eccleſie: que ꝑ cōmuta/
tionē prebendarū.M. tūc ſi/
a clunē.canonico aucte ap.aſ/
ſignari debebat:mgr̄. P.ꝑ
Lauduneñ.epm̄ de preben/
da fuit inueſtit⁹ eadē: ſuꝑ q̊
cum inter mgr̄m ipſum ꝛ di/
ctū.M.ꝯtrouerſia ſuborta fu
iſſet ꝑ.C.papā p̄.n.oīa retra
ctata fuerunt.et.ī. ¶ Supra
dicto epo dedim⁹ in precep/
tis vt donec idem mgr̄ in ec
cleſia fuerit prebēdale bene/
ficiū aſſecutus nulli alij pre/
bendam aſſignare p̄ſumat:
b ꝙ ſi forte p̄ſumpſerit: id irri
tum decernim⁹ ꝛ inane: de/
cet enī vt quia prebendaꝫ ei
c quā de iure nō potuit aſſig/
nauit eam quā de iure poteſt
aſſignet.ne prebendā ei frau
dulenter viſus ſit aſſignaſſe.
Idē epiſcopo ꝛ cantori Tor
naceñ. **Caſſaꝛ electio illius qui poſſidet plures dignitates atqꝫ prebendas ꝛ idem ſi detineretur aliquo vitio hic ſcripto. Ca.XVIII**

QUm iam dudum. et. ī.
Uerū quoniā ab.R.ſi/
cluneñ.canonico.J.de bitu/
d nia quedā obiecta fuere mlͭ
titudo videlicet tam dignita
tū ꝗ etiam p̄bendarū ambi/
e tionis ꝛ auaricie vitium: cui
nondū finē imponēſ ꝯtra dif
f finitiōis noſtre tenorē ꝛ lat.
g conci.ſtatuta ad obtinendā
ꝑpoſituraꝫ ſicluneñ.ſe inge/
rit ꝛ ingeſſit.ꝛ qᷦ die intru/
ſionis ſue ante ꝯfirmationē
p̄ſumpſerit miniſtrare ſicut
h et poſt ꝯfirmationē caſſatā.
¶ Mādam⁹ q̄ten⁹ ſi inuene
ritꝭ p̄dictū.J.habere pluref
i alias dignitates atqꝫ p̄ben/
k das: aut aliq̊d aliud p̄miſſo/
rū qᷦ ad caſſationē eius ſuf/
ficiat: inueneritis eſſe verū:
ei ſuper iamdicta ꝑpoſitura
ſilentiū imponatis ab impe/
l titione ipſius ſicluneñ. eccle
ſiam abſoluētes. ¶ Cum mlͭ
m ta ꝑ patientiā toleranꝛ: que
ſi deducta fuerint in iudiciū
exigente iuſticia nō debeant
tolerari. Idem archiepiſco/
po et archidi.Senoneñ.

da.G.inueſtiret.M.ſed epus loci hoc intelligens contulit eam mgr̄o.P.vnde orta lite inter mgr̄m.P.et M.dñs papa reuocauit p̄fatā renūciationeꝫ.ꝛ vtriqꝫ reſtituit beneficiū ſuū.ꝛ ne mgr̄.P.remaneret fruſtratus ſpe ſua mādat papa epo: vt p̄bendam alicui nō cōferat: donec aſſignauerit mgr̄o P.bñficiū p̄bendale in eadem eccleſia.ꝛ ſi ꝯ͂feccerit illud caſſat.ne fraudulēter viſus ſit illi ꝯtuliſſe p̄bendā. a ¶ Aſſignari debebat: ex quo Guil.reſignauit tali mō.vt daretur.M.ꝛ nō fuit ei data ſed magiſtro.P.nō videbaꝛ ei renūciaſſe: nec videtur eam perdidiſſe. ſicut nō amittit poſſeſſionē q̇ eā ſub mō alij tradidit.niſi mod⁹ exiſtat: videꝛ ei ſub ꝯditiōe ēam tradidiſſe.ſ͂. de reſti. ſpo. olī.j. et.ff.ꝺ acq̇. poſ. q̇ abſenti.§.ſi qͥſ et q̇ ſub ꝯditiōe tradit poſ.ꝛ recedit a poſſeſſione nō ꝑdit eā.ff e.l.cū me. vnde iſte nō videbaꝛ amiſiſſe poſſeſſioneꝫ bñficij ſui. ſꝫ certe verū eſt ꝙ amiſerat ꝑ renūciationeꝫ: ſed papa poſtea ex officio ſuo vtrūqꝫ reſtituit ꝓpꝛ diſcordiā ſuſcitatā. b ¶ Irritū.ſi.C.de legi.nō dubiū.ꝛ C.de re.eccle.nō alie.l.ſancim⁹.ꝛ.x.di.c.vides.§.j.ſi h̄ ꝟbū nō ꝯtinereꝛ in lr̄is: ꝛ ipſe ꝯferret.videꝛ ꝙ ꝯceſſio teneret.licet eēt facta ꝯ͂ mādatū pape.ī.e.dilect⁹ filius.G.vbi de h̄. c ¶ Aſſignauit: h̄ exp̄ſſe habeſ.ꝙ ſi eps ꝯceſſit mihi bñficiū qᷦ ꝯcedere nō potuit.tenetur mihi ad aliud ꝯſimile.vij.q.j.c.pñtiū.ꝺ h̄ ꝺꝛ.ſ͂.c.ꝓxi.ſi.ſ͂.ꝺ filꝛ.p̄ſ.veniēs.arg.ff.ꝺ pig͂.ac.l.eleganꝛ.§.q̇ reprobos.ff.ad vellꝛ.q̄uis.§.ſi ꝯuenerit.ꝛ.ff.q̇ ſatiſda.cog.l.q̊tiēs.ff.de le.j.l.fili⁹.§.ſi q̇d alicui.ꝛ.ff.de le.ij.l.mortuo.§.labeo.qꝛ adiuuari bñficijs nos oportet nō decipi.ff.cōmo.l.ī comodato.§.ſicut.ī fi.ꝛ.ī.cōmo.c.vno.ī fi. Et ſic ē ꝯ͂ id ꝙ dicit lex ꝙ donator non teneꝛ ꝺ euictiōe.ff.ff ediꝛ.edic.l.ad res donatas.ſed h̄ in veritate nō ꝺꝛ donare.qꝛ neceſſe hꝫ eā donare.ꝛ in neceſſitate nēo liberaꝛ exiſtit.ff.ꝺ adimē.le.l.rē legatā.ī fi.ꝛ ꝺ h̄ dictū ē.ſ͂.e.c.relatū.ꝛ h̄ intellige qn̄ eps ſciuit ꝙ eā donare nō poterat ꝛ ille q̇ recepit: ignorauit: vt dixi.ſ͂.c.ꝓxi.ſi enī recipiēs h̄ ſciebat. nō credo ꝙ habeat petitionē ꝯ͂ epm̄ ad aliā p̄bēdā.inſtar illius q̇ ſciēs emit liberū hoīeꝫ.emptio nulla fuit. ſecus ſi ig͂rans emit.ff.de ꝯtrahen.emp.l.liberi hoīs.

QUm iā dudū. ¶ Opponēti p̄la ꝯ͂ electū ſuffiꝛ alterū ꝓbare ꝙ ad caſſationē eius ſufficiat. h.d. Uel ſpāli⁹ ſic vt ī rubro. Prio ponit ſex q̄ opponebāꝛ ꝯ͂ electū. Scᷦo diffinitionē q̄onis ꝯditionalē. Tertio rn̄dꝫ tacite q̄oni vlꝛ obiectioni. Scᷦa: ibi. Mādamus Tertia: ibi. Cuꝫ multa. Ab.Si. d ¶ Multitudo: iſte Jo. habebat mlͭtitudinē p̄bēdarū: vt patꝫ ī antiq̄. que multitudo ē canonibꝫ īimica.ſ͂ e.qꝛ in tm̄. e ¶ Auaricie: q̄ a ꝓmotiōe repellit. lxxxv.di. c.florētinū.quā etiā dicit lex legitimis ictibꝫ feriēdā.C.ꝺ inof.teſta.l.ſi q̇s ſuo. et ē ſeruit⁹ idolor̄.ſ͂.e.c.auaricie. f ¶ Noſtre diffinitiōis quā nō habeſ in cōpilatiōe q̄ oliꝫ erat ꝺ iſti.c.tua nuꝑ. g ¶ Cōcilij.ſ͂.e.qꝛ in tm̄. h ¶ Cōfirmationē.h̄ ita intellige ꝙ ſuꝑ hac electiōe fuit cā cōmiſſa ad petitionē illi⁹ electi: et iudices illi electionē ꝯfirmauerꝛ et poſtea alij iudices q̇bꝫ eadem cā fuit cōmiſſa ꝯfirmationē illā caſſauerꝛ. ſic h̄ totum habeꝛ in cōpilatiōe Inno.ſ͂.ꝺ re iudi.c.j.ꝺ q̇bꝫ fit hic mētio. i ¶ Prebēdas.ꝺ h̄ dictū ē.ſ͂.ꝺ elec.c.dudū.ij. k ¶ Aliud p̄miſſor̄.ſ.ꝙ an̄ ꝯfirmationē miniſtrauit.ſ͂.ꝺ elec.q̄liꝛ.vel ꝙ miſtrauit p⁹ caſſationē cōfimatiōis: qꝛ papa etiā totū caſſauit q̇cq̇d factū fuit ꝑ iudices p̄ores ꝛ poſteriores. l ¶ Eccl'iaꝫ. Et ita vꝛ ꝙ eccl'ia q̄ ip̄ꝫ elegit ſciēs ip̄ꝫ hr̄e p̄les dignitates atqꝫ p̄bēdas n̄ poſſit ip̄ꝫ repellere.arg.ſ͂.e.cū n̄ ig͂res.arg.ꝯ͂.ſ͂.ꝺ excep.cū eccl'iaſticeꝛ meli⁹.ſ͂.ꝺ elec.cū inꝛ canonicos.viij.q.ij.c.dilectiſſimi.ꝛ.xxxij.q.v.c.horrēd⁹.ī.ꝺ ꝯceſ.p̄bē.cū ſuꝑ.ꝛ.ſ͂.ꝺ cle.ꝯiu.c.diuerꝭ fallacijs.et.ī.ꝺ dona.c.inꝛ dilectos.ſꝫ hec locū n̄ hn̄t: qꝛ iſte n̄ fuit elect⁹ ab eccl'ia.imo eccl'ia ſe ſibi opponebat: ꝛ electus fuit a q̇nqꝫ ſolūmodo alijs appellantibꝫ prius: ꝛ quibuſdam abſentibus: vt hic patet in decre. que olim erat in compilatione Innocen.de re iudica.c.j.hec decre.de illa electiōe loquitur. m ¶ Per patientiam hic reſpondeꝫ tacite queſtioni. Diceret aliquis: multi ſunt habentes plura beneficia: quare ipſum reprobatis domine papa? ꝛ ipſe reſpondet. multa per patientiam ꝛc̄.ꝛ tamen per talem patientiā non fit diſpen/

Recepto in canonicū ꝙ cito facultas ſe obtulerit dōbet ꝓbenda ⁊ interim habebit q̄tidianas diſtributiones. Ca. XIX

Dilectus fili⁹. T. canonic⁹ Linconieñ. poſuit ꝙ cū de mādato. C. pape ꝑ. no. Linconieñ. eps q̄ndā pꝛebendaȝ aſſignauit eidē in eccleſia Linconieñ. q2 capitulū ipſum ad eandeȝ recipe ꝯtēnebat. et.ī. ¶ Ad inſtantiaȝ Remeñ. archiepi tūc epi ꝑneſtineñ. ap. ſe. le. ⁊ auctoꝛitate illi⁹ talis int euȝ et epm ⁊ canonicos linconieñ. cōpoſitio interceſſit ꝙ ipſo ab eis recepto in canonicū ⁊ ꝯceſſo ſibi ſtallo in choꝛo ⁊ ꝑticipatiōe q̄libet dīnoꝝ a rū idē fruct⁹ pbēde ꝑcipe nō deberet. niſi loco ꝓxio vacature. et.ī. ¶ Cū ḡ dictū. T. in canonicū recipi canonicꝫ nō obuiet inſtitutꝫ: ⁊ vacaturā expectare pbēdā lat. ꝯcil. non ſit dubiū obuiare: nos b facto eiuſdē legati illicito re c pbato: ꝙ ē licitū appꝛobantes: q2 vr indignum: vt receptus in canōicū pbende bñ d ficio defraudet: mandamus q̄tenus dictos epm ⁊ canoni e cos vt ei pbēdā cuȝ ſe facul f tas obtulerit ñdifferāt aſſignare ap. poſtpoſita cōpellatꝫ ¶ Faciētes eidē poꝛtiōes q̄tidianas q̄ fiūt in ecclīa memoꝛata ſine diminutiōe qualibet aſſignari. Idem epiſcopo Brixieñ.

Non tenet electio cū ad vnam pbendā duo ſimpliciter eligunt. Ca. XX

De fraternitꝫ deuotio et.ī. Cuȝ ſepe ꝯtingat ꝙ ad vnam pꝛebendam duo g clerici ꝓpter impoꝛtunitatē petentiuȝ eligantur. ¶ Nos attendentes: ꝙ ſi duo vnam pꝛebendam tenerent illud eſ h ſet contra concilium Turoneñ. qd pꝛebēdarū pꝛohibet i ſectionem ⁊ ſi vnus illoꝝum ipſam obtineret pꝛebendam

ſatio.argu.ī.de cog.ſpi.ſuper eo.⁊.ſ.de iureiu.mulieri.arg.talis patiētia volūtatē reqrit.ff.de tribu.l.j.

Dilect⁹ fili⁹. ¶ Cōtinet q̄ttuoꝛ dicta. Pͥo mā datū aplicū. Scdo: ibi. Ad inſtātiā iuſtū ⁊ iniuſtū ꝓceptū legati. Tertio: ibi. Cū ḡ: iuſti ꝓceſſus cōfirmationē ⁊ iniuſti repꝛobationē. Quarto: ibi. Faciētes: papalem ſubiūctionē. Abbas Sicu.

a ¶ Percipe ñ deberet. Iſtd fuit ꝯ ꝯciliū.ī.d ꝯceſ.pben.nulla ſed ꝯtͣriū vr.ſ.e. relatū vbi tenet ꝓmiſſio vacature pbende. Sol. hic nihil ꝑcipiebat: ſed ibi ſicut patȝ ex illo vbo integritate pbēde gaudere. ⁊ ex eo ꝙ dicit q̄rum cōis ē vſus ⁊ h ſolū addit ꝙ ꝑcipiat eaȝ q̄ d cōmuni ꝯferunt: ⁊ ita ñ ꝯdic̄ ſʒ cōcoꝛdat. ⁊ h viciū fuit exꝓſſum ibi: non.

b ¶ Illicito. Arg. ꝯ.ſ.d cō. cū. M.v.iiij. receperūt ad vacaturas ⁊c. Solu. papa illd repꝛobauit vnde p̄cipit ꝙ eis ꝓuideant ex ſuperexcreſcētib⁹ ⁊c. ⁊ ita ꝯcoꝛdat cū iſta. vel ibi recepti fuerāt ſimplicit vt ibi no. vel nō repꝛobat receptio in ius canonic ſʒ receptio ad vacaturas.

c ¶ Approbātes arg. ꝙ ſnīa ſiue donatio tenet ꝓ pte ⁊ ꝓ pte nō. ſic.ſ. de arbi.cū tpe.xij.q.ij.ſi q̄s.⁊.xvij.q.iiij.queſti.⁊.xxij.q.iiij.int cetera.⁊.ī.d teſta.rainūti⁹.⁊.c. rainaldus Caueas tñ q̄lit fiat electio ſi dicat eligim⁹ te ad ꝓxi. vacaturā nulla ē electio.ī.d ꝯceſ.pbē.c.nulla.⁊.c.relatū.⁊.c.ex tenoꝛe. Si vo dicat eligim⁹ te in frēm ⁊ ſocium ⁊ ꝓmittim⁹ tibi ꝯferre bñficiū cū primū vacauerit tenet electio talis.ſ.e.relatū.⁊.ſ.d ꝯceſ.pbē. cum ſup aſſignādo eidē q̄tidianas diſtributiōes als cōpellerent ad h: vt dꝛ h in fi. ⁊ ille intelligit elect⁹ ad q̄ddam ius de nouo creatū.ī.e.dilecto. ⁊ illud ius perijt q̄ꝯcito aſſignat bñficiū vacās nō eni diu poſſet manere tale ius ſine re coꝛpali.j.q.iij.ſi q̄s obiecerit. ⁊ taliſ canonia auget numerū canonicoꝝ: ſed nō pꝛebēdarū. ſed nunqd plures pñt talit eligi: ſi duo pñt eligi eadē ratione ⁊ plures.ſ.tres vel q̄ttuoꝛ ⁊ q̄cūqꝫ. dixit Ioh. ꝙ ſm nūerū pꝛebēdarū pñt plures vel paucioꝛes eligi. ſed certe nō videt ꝙ tot pñt eligi q̄t ſunt ibi canonici ꝓpter diutinā expectationeȝ: ſed ſufficit ꝙ pauci eligantur ſaltem duo vel tres vel q̄nqꝫ.ſ.de ꝯſti. cum M.ferra.

d ¶ Defraudet. ſic.ſ.eo.relatum.

e ¶ Cum ſe facultas hoc idē erat ei ꝓmiſſum in illa cōpoſitiōe. ſed archieps auctoꝛitatē pſtare nō potuit. imo illud ſolū caſſat ꝙ nihil ꝑcipe deberet. Laurē. Itē ex eo ꝙ dꝛ hic: patet ꝙ legat⁹ nō pōt diſpēſare ꝯ cōciliū.ī.de ꝯceſ.pꝛebē.nulla. ſed ſolus papa. Itē aliud ē dicere cū facultas ſe obtulerit. ⁊ aliud cū bñficiū vacauerit vt hic patȝ.⁊.ī.d ꝯceſ. pꝛebē. accedēs.

f ¶ Aſſignare hoc idē poterat ꝯſeq̄ ex illa compoſitiōe vt videtur. dicit Ioh. ꝙ ñ. q2 tpe cōpoſitiōis vacabāt ibi bñficia. ⁊ volebant ipm expectare ꝓximā vacaturā. Itē aliud addit cōpoſitiōi. ꝙ ipſe habeat q̄tidianas diſtributiōes ſiue victualia que de cōi ꝯferūt. q̄ tm̄ pñtibus dantur.ſ.d cle. non reſi. decetero. et ī.eo.licet. Perceptio eni taliuȝ pꝛebēdarū non facit canonicuȝ. quia ſola ſalarij ꝑceptio nō facit decurionē.ff.de decuri.ſola.⁊.ī eo.dilecto.

De fra. ¶ Primo ponit deciſa facti narratio ⁊ cōſultatio. Scdo rñſio: ibi. Nos. Ab. Sicu.

g ¶ Impoꝛtunitateȝ: electio facta ad impoꝛtunū clamoꝛē nō valet.ſ.d elec. oſius.lxj.di.miramur. ⁊ ꝑ impoꝛtunitatē nō ꝯcedēda ſepe ꝯcedim⁹ dicit impatoꝛ. C.de peti.bo.ſub.l.j.li.x.

h ¶ Turoneñ. ꝯciliū.ſ.e.maioꝛib⁹.⁊.ī.vt ec. be.vt noſtrū.⁊.j.q.iij.c.ſi q̄s pbendas.

i ¶ Sectionem: ſed cū vna ꝑochia poſſit diuidi in duas.xvj.q.j. ꝑcipim⁹.⁊.x.q.iij.c.vnio.de ꝯſe.di.j.oēs.ī. de eccle.edi. ad audientiā. q̄re vna pbenda nō pōt diuidi in duas. Rñ. due ꝑochie licite fiūt ex vna iuſta cauſa interueniente ⁊ ꝙ vtraqꝫ ſit ꝑochia ꝑ ſe ⁊ habeat ꝓpriā limitationē: ſed ꝙ due ſint ſub vna limitatione nō pōt xvj.q.j.plures. Et eodē mō vna pbēda pōt diuidi in duas ita ꝙ ſint ibi ꝑpetuo duo canonici. dūmodo facultates illius pbende ſufficiant competent duob⁹.ī.e.c.vacāte. ſicut vna dom⁹ pōt diuidi ⁊ decetero erūt due dom⁹ ⁊ vnus fundus. ſi diuidat erūt duo fundi.ff cōia pdioꝝ.l.ſi q̄s duas.§.j. ſed pꝛebēda diuidi nō debet vt ſub noīe vnius pbende cenſeat vterqꝫ q̄ſi dimidius canonic⁹. q2 vnitas nō recipit diuiſionē.xxiiij.q j.c.loquit. nulla eni ſeruit⁹ diuidit licet vſufruct⁹ diuidatur.ff.ad.l.fal.l.j.§.j.ſi vſufruct⁹.⁊.ff.de vſufruc.⁊ habi.vſus ꝑs. Sʒ nōne h mō pōt diuidi pꝛebenda qd idem ius apud vtrūqꝫ remaneat. q2 ⁊ iura incoꝛpalia apud plures pñt inſolidū reſidere.ī.de iurepa.c.j.⁊.ff

de ſerui.l.vie.⁊.ff.de bo.lib.l.libert⁹.in fi. In p̄bēda h̄ eſſe nō pōt vt dictū eſt.ꝭ.e.dilecto.licet em̄ dicaꝫ idē ins eē apud plures:reuera tñ q̄libet ſpeciale:⁊ ſepatū ius habet.ff.queādmodū ſerui.amit.l.aquā.⁊ nō.qd̄ ſicut ō vna p̄bēda pñt due fieri ſi facultates ſufficiāt. ſic ex cauſa neceſſaria poſſunt et debēt diminui p̄bēde.ꝭ.de ver.ſigni.c.vl.⁊.ſ.de cōſti.ex parte.a ꝯrio ſenſu.
a ¶ Concilij.ꝭ.de cōceſ.p̄ben.c.nulla. b ¶ De rigore iuris :inuit ꝙ de patiētia poſſit tolerari ⁊ cōfirmari q̄ſi diſpēſando. ꝙ ſatis pōt ꝓcedi. q: talis diſpēſatio non eſt ppetua:ſ; ad tp̄us. nec ꝓprie dicit facere ꝯ cōciliū. Ad q̄d ergo diceret de rigore iuris.aꝛs ſimpliciter rn̄diſſet dicēdo ꝙ talis ē caſſanda. et multe tales electiones toleranꝫ:⁊ ex cā poſſit iurꝭ rigoꝛ relaxari.ar. op.ꝭ. eo.c.vacante. et.c.cū cām.vbi teneꝫ integrare p̄bendā tali mō collatā nec mandaꝫ caſſari.

Niſi eēnt ¶ Primo recuſat ſuſpectā excuſationem :⁊ ipſi⁹ duo mēbra declarat:ſcd̄o p̄miſſis motiuis ſub certa moderatione illa; approbat.ſcd̄a ibi:quia igitur.Iſta eſt pulcherrima diſpoſitio ⁊ in toto corpe iuris non habes cōſimilē.Ab.
c ¶ Honeſti:ex qualitate perſone p̄ſumiꝫ licitu; qd̄ alias eſſet illicitum:arg.ix.q.ij.c.lugdun̄. d ¶ Ex arbitraria :et ita aliquis pōt ſimul vti :⁊ arbitraria: delegata poteſtate:ſic.ſ.ō p̄ſump.c.lr̄as.ſed iſtud nō videꝫ poſſe cōſtare:q: ſi rōne delegate ptātis adiudicauerunt alteri prioratū ꝸm hoc ꝙ cōſtabat eū canonice electū: qualiter per arbitriū poterūt ip̄m condēnare ad ſoluendū alteri parti indebitū:cū alij ſolui non poſſit quod eſt alij debitū.ſ.de iureiurā.eam te.quia ſi prioratus fuit iſti debitus :conſtat ꝙ ſolutio pecunie eſt indebita.Poteſt dici ꝙ iſti nō fuerunt arbitri. ſed arbitratores: id eſt compoſitores quorū arbitriu; ſi iniquum ſit auctoritate ſuperioris retractatur.ſ.de

sub expectatione: alius con-a tra latera.concilꝭ.ſtatuta remaneret. Inq̄.t.t.r.ꝙ talis b electio de rigore iuris penitus eſt caſſanda. Idem.

Si duo electi ad aliquam dignitatem compromittant iudices poterit iudex alterum confirmare:⁊ alteri pro bono pacis de ꝓuentibus proviſionē facere. Ca. XXI.

Niſi eſſent viri prouidi: c ⁊ honeſti tam qui ordinationem fecerunt quam illi circa quos eſt facta ordinatio in eccleſia veſtra ſuper negocio prioratus ordinationem illam valde ſuſpectam propter exempli perniciem haberem⁹. Quod ergo poſt concertatione; diutinam ordinatum eſt circa vnum de duobus electis : vt ipſe habeat prioratu; hoc ex iuriſdictione delegata ꝸm iuſticiam videtur eē ſtatutum. Quod autem ordinatum eſt circa reliquu; vt ipſe viginti libras de redditibus capituli:⁊.xl. de ꝓuentibus prioratus percipiat annuatim hoc ꝸm prouidentiā intelligitur eſſe pre d ceptum ex arbitraria poteſtate cum in delegatos fuerit compromiſſu;:qui auctoritatem ſibi retinendo com-miſſam ſe pro bono pacis et vtilitatis hoc ordinaſſe fatētur. ¶ Quia igitur hec ordinatio ab omnib⁹ eſt recepta: poſſuntq; licite prior ⁊ capitulum de ꝓuentibus ſuis ꝓpter cauſas p̄dictas:nō quidem ex pactione partiu;:ſed e ex iuſſione iudicu; prouiſionem huiuſmodi exhibere: nos eam hoc adhibito moderamine toleramus :vt ad preſtationem. xl.li .non di-f gnitas prioratus:ſ; perſona prioris maneat onerata : ne g forte circa prouentus aliqua videatur facta ſectio prioratus ita ꝙ ipſo priore defuncto : ſucceſſor ipi⁹ ad preſtationē.xl.li.minime teneaꝫ. Idem Vadenē.epiſcopo ⁊ abbati vatieñ.

Canonici priuilegiati a papa ſuper certo numero ſi ſpō te receperunt aliquem ſupra numerum contra impetrantes a papa exceptione numeri vti nō poſſunt. Ca. XXII.

Pro illorum prouiſione:⁊.ꝭ. Budegal :archiepiſcopo mandauim⁹ vt h magiſtro.p.in aliqua eccleſiarum ſua; vbi ei expedire cognoſceret competens face i ret beneficiu; aſſignari:con tradictores ec.diſ.cōpeſcēs.

arbi.non ſine.vel reducitur ad arbitrium boni viri.ff. pro ſocio.ſi ſocietatem.Sed nunq̄d ratiōe talis arbitrij poſſent ipſi adiudicare alteri prioratum:argu.ꝙ ſic.ſ.de tranſac.c.decetero.ſed non eſt verum.quia talia ſpūali a p oſſideri non poſſunt.niſi ex iuſta inſtitutiōe canonica.ij.q.ꝭ.legū.Sic ⁊ i mr̄imonio nō p̄t interuenire arbitriū.ſ.ō trāſac.c.vl.⁊.ſ.de i integ.reſti.c.pe.in fi.⁊ h̄ ꝟ.h̄ ex iuriſditiōe delegata.B. e ¶ Ex iuſſione:ex pactione ptiū nō liceret nec illā tolleraſſet papa : vt ſ.ō pac.cū p̄dc̄. ſed quia iudicis auc̄te factū fuit. ⁊ ad tp̄s ſuſtieꝫ.ſ.de trāſac.c.de cetero.ſic em̄ excuſaꝫ ab infamia q̄ iuſſu iudicꝭ paſciꝫ.ō furto.ff.ō his q̄ no.infa.l. furti.§.q̄ iuſſu.⁊ ꝙ papa h̄ tolerauit hm̄oi cōpoſitionē.h̄ fec ꝓpꝫ cās p̄dictas.ſ.ꝓ bono pacꝭ ⁊ vtilitatꝭ: q: placuit oīb;.⁊ ſi papa cōpoſitionē ñ tolleraſſet auc̄tas iudicꝭ ñ ſufficiebat q: de iure h̄ facere nō poterat. vñ dic̄ papa.noſ eam h̄ adhibito moderamie toleram⁹:⁊ ad tp̄us tm̄ vt ſeq̄ꝫ:⁊ occaſiōe hm̄oi ꝓuiſionis aſſumunt qñq; aliq̄ cā; malefaciēdi. Bern̄.
f ¶ Prioꝛat⁹: niſi h̄ eēt appoſitū.cōfirmatio talꝭ ſiue tolerantia fuiſſet realꝭ:ar.ſ.de trāſac.veniēs.⁊.ꝭ.de inſti.cū veniſſet.
g ¶ Prouēt⁹.qm̄ ſicut ius diuidi nō p̄t.ſic nec fruct⁹ vt.ꝭ.q.iij.c.vlti.⁊.ꝭ.vt ec.bene.vt noſtru;.⁊.xvj.q.j.ſi monachus defuncto.vel alias remoto.

Pro illorū. ¶ In p̄ma pōiꝫ facti narratio. In ſcd̄a cāe cōmiſſio.ibi: q:.Ab. h ¶ Eccl'ia; ſua;:ſub h̄ termio cōp̄hēdūꝫ oēs eccl'ie ipi⁹ ꝓuīcie.etiā ep̄ales vt h̄ pt;:⁊.ſ.ō vſupal.c.j.ſiue habeāt ius ꝯferēdi ſiue ñ:ſ; i aliq̄ p̄latura ꝑ hāc formā ꝓuidere nō poſſet.ꝭ.e.c.vl.⁊ h̄ in q̄b; ius habet.ſec⁹ in alijs.ſecus ſi dixiſſet in aliq̄ eccl'ia; tue ꝓuincie.q: tūc non refert vtrū ius ibi habeat:vel nō rōne ordinarie ptātis:cu; auc̄tas talis generalior ſit q̄; alia:tñ papa i h̄ nō reprobat factū archiepi.Et ſic large ſumiꝫ qd̄ dicit ſua;. i ¶ Cōtra-

dictores: hac sentētia nō cōphendunt. nisi partes et alij etiā q̄ de facto cōtradicūt. ⁊ nō ď iure. a ¶ Elusionē: multe em̄ vie sunt hoīb᷑ ad maliciā: in auc. de nup. §. minores. in fi. coll. iiij. b ¶ Inuestiuit: per talē inuestiturā nō adipiſcit quis poſſeſſionē: niſi corporaliter in poſſeſſionē mittat. ı̄. de dona. p tuas. ď tali inuestitura habes. s̄. ď re iudi. cū olim. ⁊ ı̄. de his q̄ fi. a maio. par. ca. ex ore. ⁊ hoc ꝓbat p h̄ ꝙ papa mādat ꝙ solummō sentētia lata in eos obſeruet: donec dictū magiſtrum recipiant in fratrē. Si em̄ in poſſeſſionem miſſus fuiſſet papa mādaſſet: vt in poſſeſſionē inductꝰ defenderetur: ⁊ sic per hāc decre. non ꝓbat ꝙ per hāc formā mādamus vt talem facias recipi in canonicū. ⁊ in fratrē: tal' eccleſie ꝯtradictores per cēſurā eccleſiaſticā ⁊c̄. vl' facias cōpetēs beneficiū aſſignari ꝙ poſſit mitti in poſſeſſionē ipſius eccleſie nec inueſtiri: cum hoc ei nō mādet cuꝫ certa forma ſm̄ quā ꝓcedere debet ſit p̄fixa. Quidam tamen dicūt p decre. ꝙ per taleꝫ formā poteſt mittere in poſſeſſioneꝫ ſiue inueſtire qđ ego nō credo ꝓut no. ı̄. de ꝯceſ. p̄ben. cū noſtris. Arg. contra. s̄. de excep. cuꝫ eccleſiaſtice. nō eſt contra. q2 ille iam fuit per papā inueſtitus. ⁊ in corporalē poſſeſſionē de mandato ipſiꝰ inductus vt patꝫ in integra. ⁊ qđ dixit hic inueſtiuit. fecit vltra formā ſibi datā: qđ patet per reſponſionē pape que de inueſtitura nullā fecit mentionē. ſed de excōmunicatione quā precepit obſeruari quouſqꝫ ip̄m reciperēt. ⁊ ideo dicit prouide. c ¶ Prouide: excuſauit eum papa. ſed reuera non bene ꝓceſſit inueſtiēdo. ſed refert vtrum mandet facias ꝓuideri: vel facias beneficium aſſignari. d ¶ Recepiſſe: ⁊ ita qui ſemel facit contra priuilegiū ſuum ſibi preiudicat in illo. s̄. de reſcrip. conſtitutus. ⁊ s̄. de conſti. cum. M. ⁊ c. cū acceſſiſſent. vbi de hoc: argu. contra ı̄. de priuil'. accedentibus. ⁊ c. ſi de terra. §. j. et. C. de excu. tu. l. volūtarie. Et h̄ attēde qđ dic̄ auc̄te ꝓp̄a: q2 ſi h̄ auc̄te pape feciſſent non intelligerentur veniſſe ꝯ priuilegiū ſuum etiā ſi eſſet iuramento firmatū. quia auctoritas pape ſemper intelligit excepta. s̄. de iureiur. venientes. ⁊ s̄. de elec. ſignificaſti. Sed quid ſi veniſſent cōtra indulgentiaꝫ auctoritate cardinalis legati apoſtolice ſedis: nūquid excuſarētur? non credo: quia nō poſſet illos compellere ad hoc: vt contra indulgentiam pape aliquem

qui decano ⁊ capitulo Sanctonē. au. noſtra mandauit vt ip̄m admitterent in canonicuꝫ ⁊ in fratrē. Cumqꝫ ijdē reluctarētur canonici ac indulgentiā de quadrageſimo canonicorū numero ei opponerent: q2 archiep̄us cognoa uit illos in eluſionē mandati noſtri indulgētie conceſſa eis irreuerēter abuti p̄dictū magiſtrū de prebenda: et cab nonia Sanctoñ. eccleſie īueſtiuit contradictores vinculo excōicatiōis aſtringens: ⁊. ı̄. ¶ Quia vero quod per dictum archiepiſcopū de memorato magiſtro auctoritac te noſtra prouide factuꝫ eſt: firmitatem volumus obtinere: mandamus quatenus ſi vobis conſtiterit predictos canonicos indulgentiā quā habēt de certo canonicorum numero nō ſeruaſſe: ⁊ aliquē vltra ꝯſtitutū numerū in cad nonicū auctoritate ꝓpria recepiſſe: cum nobis legeꝫ imponere non debeant quā ip̄i negligunt obſeruare: latam in ipſo excōicationis ſententiam a predicto archiepiſcopo tādiu denūcietis ſub ap. ob. ſeruandaꝫ: donec ſepedie ctum magiſtruꝫ recipiant in f canonicuꝫ: ⁊ ea que ad canonicatum pertinēt: cum ſtallo chori ⁊ loco capituli ei ſtudeant aſſignare.

Idem Biſuntiñ. archiep̄o. Non beneficiatus habens ſufficiens patrimoniū ad ſacros legitime promouetur. Capitulum. XXIII.

Quis queſtionibus reſpōdemus: ꝙ clericos in minoribus ordinibus cōſtitug tos de patrimonialibus bonis habētes vnde poſſint cōh grue ſuſtētari: ⁊ ſi nōdū fue

reciperēt. e ¶ In canonicū: ⁊ ita excōicati recipiunt aliquē in canonicū: ⁊ valet talis receptio. ⁊ ea q̄ faciūt excōicati in eorū p̄iudiciū bñ valent. s̄. ď excep. cū int. cū ſuis ſi. ſicut excōicat q̄s vt in cā ꝓcedat. s̄. ď offi. or. ſignificauit. ⁊ q2 iſti nō debēt abſolui niſi ſatiſfaciant. vt. s̄. ď offi. dele. ex litteris. ſed ſatiſfacere nō p̄nt niſi ipſum recipiant. nec per talē participationeꝫ erit excōicatus. ſic excōicati admittunt ad iuramentū q̄nqꝫ anteqꝫ abſoluant. ı̄. de ſentē. excō. ex tenore. ⁊. s̄. ď reſcrip. c. capitulum ſancte crucis. vl' expōe donec dictū magiſtrum recipiant. id eſt donec cautionē preſtent ꝙ iuri parebūt. ⁊ h̄ vbi habent cām defenſionis: ſed in hac decre. nō habebāt iuſtam cāꝫ defenſionis: imo falſaꝫ vt littera dicit. Ber. f ¶ Ad canonicatum: mādat h̄ papa dari huic illa q̄ ꝑtinēt ad canonicatū ⁊ nō p̄bēdaꝫ. ⁊ ſic dabūt ei q̄tidianas diſtributiōes q̄uſqꝫ vacabit p̄bēda vel q̄uſqꝫ fructꝰ fuerit augmētati. Et ſic pꝫt h̄ ꝙ licet canonici aliquē recipiāt vltra numerū etiā ſua auc̄te: nō augent numeꝝ p̄bēdaꝝ. liceat augeāt numeꝝ canonicorū. s̄. de conſti. cū. M. habuiſti. idē. s̄. e. dilectꝰ ⁊. ı̄. e. ti. dilecto. Quis queſtionibus. ¶ Ponit dictū cuiꝰ vnā determinationē interſerit. ibi: dūmodo. Ab. g ¶ De patrimonialib᷑. Habēt ḡ iſti patrimoniū ꝓ titulo: ſic s̄. eo. c. ep̄us. ſi aliquē. nec debēt ab ep̄o beneficiū petere exquo tali modo intitulati ſunt ⁊ iudiciū ſibi mādu cant ⁊ bibūt q̄ de ſuo habēt. ⁊ alienū recipiūt. xvj. q. j. qm̄ quicq̄d. ⁊. xij. q. ij. c. ⁊. ſi illi. ⁊. j. q. ij. clericos. Sed q̄d ſi patrimoniū iſtorū periret caſmate. vel alluuione nunq̄d tenebit iſtis ꝓuidere? dominicalis queſtio conſue eſſe: tñ ſatis videt ꝙ ep̄s debeat ei ꝓuidere in bñficio eccleſiaſtico. q2 cū iſti ad ſeculū r̄dire nō poſſint: redūdaret in opprobriū ordinis clericalis: arg. xciij. di. diaconi. ⁊. arg. s̄. de cle. cōiug. Io. ⁊. s̄. de renū. ad ſupplicationē. h ¶ Suſtētari: al's nō dꝫ ip̄m ꝓmouere. qđ ſi fecerit: tenet ei ad ſupplemētū. s̄. eo. c. ij. ⁊. c. cuꝫ ſm̄ apl'm. Sꝫ nunq̄d tenet ſoluere decimas de tali p̄rimonio ad qđ eſt ꝓmotꝰ q̄ſi ad titulū? Arg. ꝙ nō. xvj. q. j. ſimiliter ⁊. ı̄. de deci. nouuꝫ genus. Arg. ꝯ. xvj. q. j. ſiq̄s laicus. Dixit Vincē. ꝙ tenet ſoluere decimas: ar. illiꝰ. c. ſiq̄s laicꝰ. Ar. ē ꝯ. ꝙ nō debeat ſoluere. vt. ı̄. ď ſymo. tua. T. dixit ꝙ ſi ab alijs clericis recipit diuinū officiū: ⁊ alia: ſacra dꝫ eis ſoluere decimas: alioq̄n ꝯ. da

de bn̄ficio ſuo nō tenet̄ ſoluere decimas: credo ꝙ ꝓpt̄ clericatū iſti⁹ licet ſit ordinat⁹ ad p̄rimoniū ſuū. eccleſia ꝗ p̄mū decimas ꝑcipiebat p̄diales iure ſuo nō debeat defraudari: qꝛ res ſemꝑ remanet cum ſua cā: ⁊ ſine culpa ſua p̄uari nō debet. nec eſt etiā iuſta cā ꝗre p̄uari debeat. Item ꝗrit̄ an iſte poſſit trāſire ad aliam eccl'iaꝫ ſine licētia ep̄i. Dicas ꝙ nō. lxxi. di. p̄matus. Sed nūquid pōt vēdere p̄rimoniuꝫ tale? videt̄ ꝙ non. qꝛ inde dꝫ: et eccl'iaſticam onus ſuſtinere. ꝙ cōfitet̄ Vin. Sed. Tā. dixit ꝙ pōt vendere. qꝛ ꝗ precio fruit̄ rē habere videtur. ff. de vſufru. qꝛ qui p̄cio. ⁊ pōt illō donare quia ⁊ bn̄ficio eccleſiaſtico poſſet renunciare quod credo verius.

sit ꝗſitū ꝑ traditioneꝫ abſenti. ff. de acꝗ. re. do. res ex mādato. Itē nec poſſeſſio videt̄ acꝗri ꝑ iueſtiturā. j. de his ꝗ fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊. j. ꝺ dona. ꝑ tuas. Dicas ꝙ ſi vl' dās vl' accipiēs itēdit acꝗrere dn̄iuꝫ abſenti tūc eſt ei ꝗſitū. ⁊ ſic loquit̄. ff. ꝺ acꝗ. re. do. ſi ꝓcurator. ff. ꝺ do. ꝗ mihi donanatū. Sꝫ neut̄ h' itēdit nō ſtatī acꝗrit̄ dn̄iū ⁊ ſic loquit̄. ff. ꝺ acꝗ. re. do. res. dn̄iuꝫ tn̄ vel poſſeſſio non acquirit̄ per geſtorem negocij. ſi ego. Io.

rint beneficium eccleſiaſticū aſſecuti. ¶ Dūmodo aliud canonicum non obſiſtat ad ſuperiores ſacros poteris ordines promouere.

Idem epiſcopo Latoneñ.

Abſens pōt iueſtigari ꝺ bn̄ficio alio mediāte. c. XXIIII

Accedens ad apo. ſe. et j. Inqui. t. t. r. ꝙ cleri a cus abſens vel alius magis pro ipſo poterit de beneficio eccleſiaſtico inueſtiri.

Idem Treceñ. epiſcopo.

Si ad vnum canonicatum ⁊ prebendaꝫ duo ſunt recepti: ſimpliciter receptio non tenet etiā interueniente ap̄lica auctoritate. Ca. XXV.

Dilecto filio. P. ſancte Prudentiane preſbytero cardinali cellerario treceñ. ⁊. r. procuratori tuo auditore conceſſo: idem cellerarius ꝓpoſuit coram eo: ꝙ cuꝫ in manib⁹ Remē. archiepiſcopi tunc apo. ſe. le. intendētis prouidere. H. nepoti ſuo in Trecē. eccleſia prebendaꝫ quam ibi obtinebat: liberali b ter reſignauit dictus legat⁹ prefatū. H. ⁊ eundem cellerarium in canonicos Trecē. inſtituit: ⁊ ambobus capitulū trecē. ſtallum in choro et locum. in capitulo: ⁊ idem archiep̄us ſupradicte prebende fructus diuidendos cōiter aſſignarunt donec idem H. integrum eſſet prebēdale ſtipendium aſſecutus: et. j. Quorum receptionē procu c rator generalis predeceſ. t. in partibus conſtantinopolitanis tūc agentis poſtmodum approbauit. dict⁹ quoqꝫ cellerarius lectionē ⁊ euangelium in hebdomada ſua legiſſe dinoſcitur: ⁊ tam decani ꝙ̄ epiſcopi electioni: et aliorum negociorū tractātibus ſicut canonic⁹ trecē. interfuit ⁊ domū quandaꝫ per capitulum memoratum obtinuit que nō niſi canonico cōſueuerat aſſignari. tuqꝫ ad eandem acceſſiſſes eccleſiaꝫ conſeratus eum cum canoni d cis alijs ad oſculū recepiſti: cum tunc non niſi canonici ad oſculū admittant̄: ⁊ eidē ſuper p̄dictis nō mouiſti per biennium ꝗſtionē. ꝓpter qꝺ petijt: vt te ab ipſius ſuper e hoc moleſtatione indebita compeſcere dignaremur: et j. ¶ Procurator tu⁹ ꝓpoſuit ex adūſo ꝙ ad vnicuꝫ ius

Dilecto. ¶ Diuiditur in quattuor partes. Primo factuꝫ ⁊ allegatio ꝓ cellerario ſcḋo allegatio cōtra euꝫ. ibi: ꝓcurator. tertio diffinitio. ibi: vnde quarto. proteſtatio. ibi: ita ꝙ. Et eſt nō. c. quare tene ſemꝑ mēti et nota ipſuꝫ. Abbas Sicu.

b ¶ Reſignauit: pure ſine aliqua cōditione: ⁊ modo alias ſymoniac⁹ fuiſſet. j. q. ij. ꝗꝫ pio. ſ. ꝺ pac. pactiōes.

c ¶ Generalis vnde videbat̄ ꝙ dn̄s ꝯ factū ꝓcuratorꝭ venire nō debebat: ar. ſ. ꝺ offi. dele. cū oli. qꝛ factū ꝓcuratoris ꝗ generalē habet admīſtrationē dn̄o p̄iudicat. ff. de iureiu. iuſiurādū. §. vl. ff. de pac. nam ⁊ nocere. ſed tamē ſecus eſt. qꝛ generali mandato non videt̄ delegaſſe. niſi id qꝺ legitime fieri poteſt. ff. de condi. inde. ſi ꝓcurator. ⁊. ff. de his ꝗ fi. in frau. credi. ſi pater. vel qꝛ fraudulenter aliꝗd faciat. ff. man. creditor. §. lucius. vnde cū talis inſtitutio ꝯ ius eſſet nō tenebat̄ ep̄us illā ratā habere. ſ. e. ti. tue. ⁊. c. maioribꝫ. H.

d ¶ Recepiſti: per hoc videbat̄ ꝯſentire inſtitutioni ipſius. ſimi. lxiij. di. hadrianus: ⁊. j. de his que fi. a maio. par. capi. ex ore. et. j. de priuile. cum olim. argu. C. ad velleia. auc. ſiue a me. et. j. de ſponſa. ad id quod. Item quia in preſentia ſua geſſit ſe tanꝙ̄ canonicū: vnde quia ipſum non remouit ſtatim videt̄ ip̄m approbaſſe: arg. ſ. de offi. dele. corā. C. ꝺ acꝗ. poſ. l. j. C. ꝯ pa. po. ſi filiū. xx. q. j. quē ꝓgenitores. talis patiētia nō facit canonicū: ſed tm̄ canonica electio. ff. de decuri. herenni⁹. ⁊. j. de inſti. ex frequētibus. ⁊. C. de libe. cau. nō idcirco. b.

e ¶ Moleſtatiōe ⁊ ſic agebat

Accedēs. ¶ Vel ſic pōt ſūmari Poteſt ꝗs inueſtiri de beneficio pro abſente. Vel cōiungēdo vtrūqꝫ intellec. dic. Abſenti pōt cōferri bn̄ficiū alio mediante. Nec refert vtrū abſens inueſtiat̄ ꝑ pſonā mediā. vl' pſona media iueſtiat̄ ꝓ abſente. Et ē caſus nō. ⁊ ꝗtidie practicatur. Cōis diuiſio: ſecunda ibi. Inquiſitioni. Ab.

a ¶ Vel alius: ſicut vnus nomine alterius poſſidet. ff. de acqui. poſ. quicquid vterqꝫ. n. poſſidet. ff. eo. ti. quod meo. ⁊. ſ. vt lit. non cōteſt. quoniā. §. in alijs. ⁊. ſ. de reſti. ſpo. cuꝫ veniſſent. ⁊. ſ. de p̄ſcrip. ſi diligenti. ita ⁊ vterqꝫ pōt dici iueſtiri? Sed que fuit dubitatio forte iſte ep̄s dubitat an carnale matrimoniuꝫ int̄ abſentes contrahat̄? ⁊ ideo dubitauit an ⁊ ſpūale? Prima queſtio expedit̄. xxxij. q. honorāt̄. ⁊. j. de conuer. cōiug. ex parte. ⁊. ff. de ri. nup. deniqꝫ. Scḋa dubitatio hic explicat̄. vtrū clericus abſenſ poſſet iueſtiri ꝑ aliū. Vl' dubitatio fuit illa an iueſtiret̄ ꝗs ꝓ abſente ⁊ ignorāte. ⁊ certe bn̄. ⁊ acꝗrit ei poſſeſſionē. ⁊ cū iſte ſciuerit habebit cām vſucapiendi. C. de acꝗ. poſ. l. j. Vin. Vel iō dubitauit. qꝛ ſicut hereditas temporalis per ꝓcuratorē acquiri non poteſt. ff. de acqui. here. per ꝓcuratorē. Ita videbatur ꝙ hereditas ſpūalis acꝗri nō poſſet. ſed nō videt̄ ꝙ dn̄ium

interdicto vti poſſidetis. a ¶ Turoñ.ſ.e.maioꝛib⁹. Berñ. b ¶ Lateranẽ.ſ.de ꝯceſ.pbẽ.nulla. c ¶ Di/uidi: qꝛ vnitas nõ recipit diuiſionez.xxiiij.q.j.loquit̃. de h̃ dictũ eſt.ſ.eo.tue fraternitatis.ſi.ſ.e.int̃ cetera. d ¶ Augmẽtare.ſ.de coſti.cũ.M. e ¶ Clauſula: ꝺ appel.c.penul.⁊.ff.ſi ſeruĩ.vendi.loci.§.ij. Sꝫ nõ eſt ita.quia illa intelligitur cum ſententia ꝓceſſit contra omnes in cõmuni cauſa.lex illa loci.§.ij.loquit̃ de ſer/uitute que cõmunis eſt ⁊ indiuidua.et pro parte quis agere non poteſt. Per decre.iſtam bene videtur ſolui

imo ⁊ ſi clauſula illa nõ eſſet adiecta tñ ſine eius auctẽ non videt̃ ꝙ poſſit ꝯueni/re exq̃ confirma/tio pape acceſſit ſ.de cõfir.c.j.et ij.nam vbi prin/ceps confirmat idẽ eſt ac ſi ferat ſniaꝫ.C.de vete. iu.enu.l.j.§.ſed neqꝫ. ꝟ.oĩa nr̃a facim⁹ ⁊c. Veri us eſt qꝺ nõ ob/ſtat eis talis cõ/firmatio cũ eoꝝ fauoꝛe facta ſit qñ poſſint ꝯuẽi/re ſi volũt.ſ.de cõſti.cuꝫ.M.et c.cũ acceſſiſſent niſi clauſula hu/iuſmodi ſit ap/poſita decerna/tis irritum ⁊ in/ane. Jo. f ¶ Augmẽta/re.hec fuit ſuffi/ciens rõ qꝛ intẽ/debat idẽ ius:⁊ eandẽ pbẽdã cõ ferre pluribꝫ q̃re nõ valuit.ſ.eo. tue.ſed ſi inten/diſſet vtrũqꝫ eli gere ĩ canonicũ: talis electio non valuiſſet.ſ.e.di/lectus.⁊.c.rela/tum.qa ad duo iura intelligunt̃ eos eligiſſe. ita tñ ꝙ facultates ſufficerẽt duobꝫ. ĩ.c.proxi. g ¶ Obſiſtat: hãc regulã ⁊ ei⁹ expoſitionẽ ha/bes.ſ.de re iud. c.pe. Sed videt̃

ſpirituale qꝺ vacabat ibi/deꝫ:inſimul duos canonicoſ inſtituere predicto legato nõ licuit.nam ſi duo vnicã pre/bendam haberent id eſſet cõ a tra Turoñ.cõciliũ qꝺ prebẽ/daꝝ inhibet ſectionẽ. Si xͦ duob⁹ recept⁹ vni tm̃ pbẽda daret̃:ſub expectatione ali⁹ b contra Late.cõciliũ remane ret. Preterea licet in eccleſia in qua non eſt certus nume/rus pbendarum:nulla etiaꝫ vacante in canonicum quis poſſit aſſumi cum intelligat̃ ad quoddam ius eligi quod ex electoꝛuꝫ aſſenſu de nouo creat̃:⁊ cum electo in cano/nicũ naſcit̃:⁊ deſinit cuꝫ de/functo : in eccleſia tamẽ que determinatũ habet numerũ pbendarũ vno indiuiduo iu re vacãte duo ſimul eligi nõ poſſunt ad illud eo ꝙ hm̃õi c ſpirituale ius diuidi ſeu cõi/cari nequeat int̃ eos q̃ꝗꝫ in/terdum hi ad q̃s ſpectat ele/d ctio de cõi aſſenſu augmenta re valeãt numeꝝ pbẽdarũ:⁊ quoddã ius ſpũale de nouo creãdo:niſi foꝛte ſtatutũ ali/quod obuiaret:qꝺ eſſet iura mẽto firmatũ vel cui ſe.apo. confirmatio acceſſiſſet hm̃õi e clauſula ꝓhibitiõis adiecta: vt ſi q̃cꝗ ꝯtra id fieret non valeret: ꝓpter qꝺ inſtitutio/nem p̃fatã nullaꝫ fuiſſe dict⁹ aſſeruit ꝓcuratoꝛ cũ in Tre/ceñ.eccleſia certus ſit pben/darũ numer⁹:quẽ capl̃m vel f legat⁹ augmẽtare mĩme intẽ debat: vl̃ ius aliqꝺ de nouo creare. ¶ Añ dictũ cellera/riũ ad reſtõnẽ eoꝝ q̃ rõne p̃/dicte inſtitutionis tenebat: ſnĩalit̃ duxim⁹ ꝯdẽnãdũ:ei ſup pbẽda ipa vel ei⁹ pte ſi/lẽtiũ ĩponẽtes. ¶ Jta ꝙ p h̃ p̃dicto.G.nullũ p̃iudiciũ ge neret̃ cũ res int̃ alios acta re g gularit̃ alijs ñ obſiſtat. ¶ dẽ

De vna pbẽda vacãte pñt fi eri due ſi ei⁹ ſuppetãt faculta tes.al's diuidẽs integrare te netur. Ca. XXVI.

Vacãte q̃dã p̃bẽda ĩ ec cleſia tua duas ex ea ꝯſtitu/ens ad illas de ꝯſenſu capl̃i tui duos canonicos aſſũpſi/ſti:q̃ꝝ altero viã vniũſe car/nis ĩgreſſo pbẽdã que defũ/ct⁹ habuerat q̃dã cleric⁹ noĩe hyppolit⁹ fuit auc.ſe.ap.aſſe cutus. Vex cũ idẽ.J.te ſup integritate pbẽde p quaſdã nr̃as lr̃as inq̃etet.⁊ ali⁹ ideꝫ ius aduerſus te ſe hr̃e ꝓpo/nat:q̃d facere debeas req̃ſi/ſti. ¶ Sup quo ſic duximus h reſpõdendum: ꝙ cũ Turoñ. ſtatuta.conci .ſectionẽ inhi/beant prebendarum tene/ris vtrĩqꝫ de his que varare i contingerit integrare pben/daꝫ niſi rationabili cauſa de vacante prebenda ſupꝛadi/k cta due fuerint cõſtitute: ac tot ſunt vtriuſqꝫ ꝓuẽt⁹: ꝙ p vtranqꝫ ſit vtrĩqꝫ prouiſum

iſta queſtio qua querit̃ duo fra/tres ex eodẽ pa/tre.⁊ matre ea/deꝫ contraxerũt matrimoniũ cũ duab⁹ ſoꝛoꝛib⁹ ex eodẽ patre et eadẽ matre:fuit lata ſententia ꝯ matrimoniũ int̃ vnum virum :et eius vxoreꝫ ꝓp̃ conſanguinita/teꝫ. Querit̃ vtꝝ ſnĩa iſta p̃iudi cet alteri fratri. ei⁹ vxoꝛi:q̃ non fuerũt ĩ lite? Di/cas ꝙ nõ ſit eis p̃iudicium. a ¶ Vacante ¶ Due ſt̃ partes :ſcďa ibi ſuper quo. Ab. h ¶ Turoñ.ſ. eo.maioꝛibus. i ¶ Integrare: ſ.iq̃re tenet̃ inte grare cum talis electio nulla fue erit?ſ.e.c. pxi. rñ.iſti duo ſim/pliciter fuerunt electi in canoni/cos vnde tenuit electio.ſ.e.rela/tuꝫ.⁊.c. dilect⁹. Jo.dicit ꝙ licet nõ valuerit talis electio.eps tñ te net̃ integrare p/bẽdã cũ ipẽ non poſſit reuocare qꝺ fecerit:arg.ĩ. de dona.int̃ dile ctos.⁊.ĩ.ꝺ ꝯceſ. pben.cuꝫ ſup.⁊ ſ.de cle.cõiu.di uerſis fallacijs. vel alia rõ põt reddi. Jſti ele/

ꝙ cãe iſtoꝛũ ita ſunt cõiũcte ꝙ ſentẽtia lata cõtra vnũ obſtet alij.ſic.iij.q.vj.hoc quippe et.lxxxj.diſ.tantis daniel ⁊.ĩ.de accu.ad petitionẽ.⁊.lviij.di.oꝛdinatos. ſed ſec⁹ eſt h̃:qꝛ agẽdo cõtra vnũ nõ agit̃ de iure alte/rius.ſed in p̃miſſis caſib⁹ agit̃ de vtroqꝫ:ſic.ĩ.de adul. ſignificaſti.ff.ꝺ adul.denunciaſſe. Sed quid ſi poſtea agitur contra ſecundũ.⁊ ille ſecundus obtinet:nunq̃d alij prodeſt:vt per hoc retractetur ſententia lata? vi/detur ꝙ ſic:quia ſententia lata pro vno ex ſocijs pro/deſt alijs :vt.ij.q.vj.§.diffinitiua.ver.quãdoqꝫ.⁊.ſ.

cti fuerũt ad duo iura de nouo creata ⁊ nõ ad vnicũ:⁊ nõ intẽdebat eps facere ꝯ ꝯciliũ.cũ duas ꝯſtituit pbẽ das ex vna credens ſufficere facultates ad duos.vñ ſi repiat̃ ꝙ nõ ſufficiat duob⁹:tenet̃ ĩtegrare ꝺ vacãtibꝫ. ĩ.e.cũ cãm. Et ſic videt̃ ꝙ eps poſſit tolerare ſi aliq̃ñ aliqui eligunt̃ ad vnum beneficiũ vt dicit̃.ſ.eo.tue. k ¶ Conſtitute:hic ḡ patet ꝙ de vna pbẽda põt fieri due:⁊ ſm̃ hoc erũt duo noua iura:ſicut vna parrochia põt diuidi in duas.xvj.ij.j.ꝓcipimus.⁊.ĩ.ꝺ e ec.edi.a audientiã.j.de hoc dictum eſt.ſ.eo.tue.

Dilectus filius. ¶ Vel generali⁹ ſumma ſic: Si papa mādat ei ad quē ſpectat vt bn̄ficiū cō/ferat vni: collatio ꝑ eū alteri facta tenet. ip̄e tamen ex trāſgreſſione punit̄: vt hic dicit̄. ⁊ prima ꝑs ꝗrelā deciſam ꝯtinet. ſcd̄a dat iudices. ibi: fraternitati. Abbas.

in beneficio competenti.

Idem Vercelleñ. epiſcopo.

Si mandat capitulo vt ali/quem in canonicum recipiāt ⁊ pꝛebenda ſi qua vacat con ferant ſi de mandato ſciētes alij conferunt: coguntur pꝛi/mum recipere et de redditi/bus ecleſiā loco beneficij ꝓ uidere donec pꝛebendā̄ ha beat. Caplm. XXVII.

Dilectus filius. H. cle/ricus noƀ expoſuit cō/querēdo: ꝙ cū pꝛo eo ad no uarieñ. capitulū mandatum apoſtolicū miſiſſemus vt eū in canonicum reciperent ⁊ in fratrem p̄bendam ſi qua tūc vacabat conferētes eidem: ⁊ ī. ¶ F. T. mandam⁹: quate/nus ſi tibi cōſtiterit: ꝙ in no uararieñ. eccleſia pꝛeben da
a vacaret tēpoꝛe quo eiuſdem
eccleſie canonici noſtras lit/
b teras receperunt cum eā alij
in eluſionem mādati noſtri
c duxerint conferendā eundē
d clericum ſi non habet ſuffici/
ens beneficiū eccleſiaſticum
e in canonicū recipi facias et
ſibi de redditib⁹ eccleſie ſin/
f gulis annis aſſignari pꝛouē
tus donec ei ſit in beneficio
pꝛebendali pꝛouiſum.

Idem in cōcilio generali.

Habens perſonatum vel be/neficium curatum ſi ſcd̄o ta/le receperit vacat pꝛimū qđ ſi retinere contenderet etiā ſecundo pꝛiuabit̄: hoc ꝑmo. Et is ad quem ſpectat bene/ficij curati collatio licite con

a ¶ Vacaret: ergo videt̄ a cō/trio ſenſu ſi tunc nulla vacabat n̄ tenerent̄ rōne il lius mandati eū recipe. ⁊ ſic videtur tm̄ vnū mā/datū: ſed videt̄ ꝙ duo: qꝛ mādauit eū recipi in fratrē qđ vnum mādatū eſt: ⁊ p̄/bendā cōferri: et vnū eſt cōſecuti/uum alteri⁹. vn̄ ſtatī tenebant̄ il lum recipe ⁊ po/ſtea bn̄ficiū ꝯfer re: vl' ſtatim vel ꝗcito poſſent. b ¶ Receperūt hic cōſideratꝫ tē/pus receptionis litterarū: ⁊ non date. ſic ſ. đ fo. cōpe. licet. ſ. de reſcꝑ. caplm ſan cte crucis. Sic ī litteris impetratis contra vſurarios. ī. đ vſur. ꝗa fruſtra. Sic quādo/qꝫ cōſideratꝫ tempus oblati libelli. licet tunc non recte agatur. ſi tamen poſtea incipit ius competere perfici poteſt iudicium. ff. de pigno. ac. ſi rem. §. vlti. ff. de rei ven. ſi autem. §. j. Arg. contra. quia tempus date eſt conſiderandum. ſ. de. reſcrip. eam te. ⁊ c. conſtitutus. Item argu. contra. ff. ad exhiben. l. tigni. §. vlti. Itē argu. ꝙ ſi iudex tēpoꝛe impetrati reſcripti ſit excom/municatus: ⁊ tempoꝛe receptionis abſolutus: ꝙ va/leant littere. argu. ſ. de appel. ſuper eo. argu. ſ. de re/ſcꝑ. paſtoꝛal'. ad fi. ⁊. ff. đ iudi. cū furioſus. ⁊. ſ. de eta. ⁊ ꝗli. p̄terea. ff. de acꝗ. here. mutū. Io. qđ n̄ credo. imo lr̄e nō valēt cū ab initio nulle fuiſſent. vn̄ poſtea ꝑ ab/ſolutionē ꝯualeſcere nō pn̄t. Quare ꝗ potius hic con/ſideratur tempus receptionis ⁊ in illa eam te. ⁊ c. conſtitutus. tempus date. Hic cōſideratꝫ tp̄s receptionis ⁊ non date: qꝛ ꝗcito vacat bn̄ficiū ꝑtinet collatio ad caplm ſeu ep̄m: cū ſtatī pn̄t bn̄ficiū ꝯferre ꝗuſqꝫ int̄/dicat eis vel mādatū recipiant ſuper hoc. vn̄ ſi vacat tꝑe quo littere dabātur nō p̄iudicat capitulo quouſqꝫ ad ip̄os mandatū perueniat. qꝛ nō tenentur diuinare. ī. vt eccle. bene. vt noſtrū. vnde collatio medio tempo/re facta legitima eſt. ſed mandato recepto tunc pꝛimo p̄iudicatur eis. vnde poſtea non debent contrariū fa/cere: quod ſi fecerint pꝛocedetur contra eos pꝛout di/citur hic niſi diceret̄ in mandato ꝙ ſi ſecus feceritis: illud decernimus irritum ⁊ inane. ſ. eo. inter cetera. ⁊ c. dilecto. Sed in decre. eā te. cōſideratur tempus da te. quia tempoꝛe date: ⁊ tempoꝛe receptionis vacauit pꝛebenda. et quia mandatum fuit capitulo de confe/renda pꝛebenda: ⁊ capitulum nō poterat conferre: qꝛ non pertinebat ad ipſū: ſed ad epiſcopū: ⁊ archidia/conus uit poſtea electus. ⁊ ſic mandatū ſequit̄ ibi illū qui potuit conferre: ⁊ ſatis mandabat̄ illi quando mā dabatur capitulo cum ipſe tempoꝛe date eſſet de capi/tulo. vnde ip̄e epiſcopus non poterat ſe excuſare ꝙ nō recepiſſet mandatū. In illa conſtitutus dicas ꝙ cum aliꝗs impetrat litteras ſuper be neficio: tūc ſi nu merus ſtatut⁹ ē iuramēto firma tus ī eccleſia cō/tra quam impe/trat: illud dꝫ tūc dicere alias nō valerent littere. Sꝫ ſi tūc null⁹ eſſet ſtatut⁹ nu/merus de eo qđ non eſt mētio fi/eri non poteſt. vn̄ ſi poſtea me/dio tempoꝛe ſta/tuatur non p̄iu/dicat impetrāti. c ¶ Conferen/dam: videt̄ ꝙ talis collatio non teneat. arg. ī. de coceſ. p̄ben. ꝓpoſuit. qꝛ papa ibi conſimilē dona/tionem caſſauit. Itē eo ipſo ꝙ papa p̄cepit iſti dari pꝛohibuit alij dari. ff. de condi. ⁊ demon. cū ita. ⁊. ff. de ꝓcur. pomponius. §. ſed ⁊ his qui. Item talis electio facta eſt cōtra legē aīatā ꝗ durius agit ꝗꝫ inaīata. ff. de arbi. celſus. ⁊. l. p̄cedēti. in fi. ⁊ ita nulla eſt. x. di. vides. Itē rōne p̄cedētis denūciatiōis nō valet qđ factū ē. C. de rei vē. ſi fundū. ī. de no. ope. nū. c. ij. ff. ad. l. fal. dolo. ff. đ edē. quedā. §. is aūt. Sed veꝝ ē ꝙ hec collatio tenuit. licet cōtra mandatū pape: vt ſatis patet hic. ⁊ ī. de conceſ. p̄ben. ꝓpoſuit. nec ſolum mandatū pape ſufficit ad h̄ vt ius habeat. de pig. ac. nō eſt mirū. §. ſciēdū. ⁊. ſ. de re iudi. cū aliꝗb. Itē licet canonici obligari videant̄ ip̄a tn̄ p̄bēda nō ē illi obligata. ar. ff. đ polli. l. ij. ff. đ ꝯ/hē. emp. l. vl. in fi. Et ita electio talis ꝗtū ad canoni/cos nō videt̄ canonica. ſꝫ ꝗtū ad electū ſic. ſicut ſacer/dos in moꝛtali exiſtēs ꝗ ad ſe illicite celebꝛat: ꝗ ad ali/os licite. ſ. đ coha. ⁊ cle. ⁊ mu. c. fi. Sic donatio pōt eē vitioſa: ⁊ tn̄ donū tenet: arg. ī. đ iurepa. cura paſtoꝛal'. C. de rei vē. ꝗtiēs. vel licet peccēt recedēdo a mādato pape nō tn̄ peccāt aliū eligēdo. ſi. xxvij. q. j. nuptiaꝝ. ⁊ iō puniunt̄. qꝛ ꝯpellunt̄ illū recipe ꝓ ꝗ mādatū recepe rūt. ⁊ h̄ veꝝ eſt licet papa mādet bn̄ficiū vacās. vl' cū ꝑmū vacauerit alicui ꝯcedi. valet tn̄ collatio alij facta niſi clauſula illa adiecta fuerit ꝙ ſi ꝯ feceritis id decer nim⁹ irritū: ⁊ inane. ſ. eo. inter cetera. ⁊ c. dilecto. niſi papa al's ſuā intimauerit volūtatē. ī. de ꝯceſ. p̄bē. qꝛ in cūctis. d ¶ Sufficiēs: ⁊ ita ſi nō habet ſufficiēs nō nocet ſi de illo nō fecit mētionē. arg. ē h̄. ⁊. ſ. e. cū tene amur. ⁊ c. poſtulaſti. de h̄ dixi. ſ. de reſcꝑ. ſi ꝓponēte. ⁊ c. cū adeo. e ¶ Recipi: ⁊ ſic patet ꝙ pꝛioꝛ elect⁹ nō remouet̄: vt dictū ē: licet cōtra mādatū ſit recept⁹: ſic ī. de his ꝗ fi. a ma. par. ca. ex oꝛe. f ¶ Aſſignari ꝓ/uentus: ſic. ſ. eo. dilectus. in fi. Iſtud additum fuit qđ

fert ſtatim cum inſtitutus ali
ud recipit: ⁊ ſi infra ſex men/
ſes non cõferat deuoluit ad
aliuз collatio: ⁊ alter punit:
hoc ſcđo. Cum ſublimib⁹ ve/
ro ⁊ litteratis perſonis circa
pluralitatẽ bñficiorũ incom/
patibiliũ ſolus papa diſpen
ſat: hoc tertio. Ca. XXVIII.

a De multa ꝓuidẽtia fuit
in latera. conci. ꝓhibi
tuз vt nullus diuerſas digni
tates eccleſiaſticas: vel plu/
res eccl'ias parrochiales re/
ciperet ꝯtra ſacroꝝ canonuз
inſtituta: alioquin recipiens
ſic acceptuз amitteret: ⁊ lar/
giendi poteſtate cõferens ꝑ/
uaretur. Quia vero ꝓpter ꝑ/
ſumptiones ⁊ quorundã cu/
piditates nullus hactenus:
aut rarus de ꝑdicto ſtatuto
fructus prouenit: nos euidẽ
tius ⁊ expreſſi⁹ occurrere cu/
pientes. ¶ Pñti decreto ſta
tuimus: vt quicunq3 recepe/
rit aliquod beneficiũ curam
habens animarũ annexaз ſi
prius tale bñficiuз habebat.
eo ſit ipſo iure priuatus et ſi
b forte illud retinere contende
rit: etiam alio ſpoliet. ¶ Is
quoq3 ad quem prioris ſpe/
c ctat donatio illud poſt rece/
ptionem alterius libere con
ferat cui merito viderit cõfe/
rendum ⁊ ſi vltra ſex menſes
conferre diſtulerit non ſolũ
d ad alios ſm late. conci. ſtatu
tuз eius collatio deuoluat:
verũetiam tm̃ de ſuis cogat
e prouentib⁹ in vtilitatẽ eccle
ſie cuius eſt illud beneficiuз
aſſignare quãtum a tempore
vacationis ipſius cõſtiterit
f eſſe perceptũ. Hoc idem etiã
in perſonatib⁹ eſſe decerni/
mus obſeruandum: adden/
g tes vt in eadem eccleſia nul/
lus plures dignites aut per/
ſonatus habere preſumat:
etiã ſi curaз non habent ani
marũt. ¶ Circa ſublimes ta
h men ⁊ litteratas perſonas q̃
maiorib⁹ beneficijs ſunt ho/
norande cũ ratio poſtulaue/
i rit per ſe. apo. poterit diſpen
ſari. Idem. in eodem.

Cõciliũ ꝓuinciale a benefici
orum collatiõe ſuſpẽdit eos
qui poſt ſecũdã correctionẽ
indignis beneficia cõferũt.
ꝓuidet etiã q̃s interim bñfi/
cia ꝯferat ⁊ illã ſuſpẽſioneз
relaxat ſolus papa vel ſolus
patriarcha. Ca. XXIX.

D non erat in antiqua compilatione.
De multa. ¶ Famoſum ⁊ vtile eſt. Diuidit: q̃a
ꝑmo narrat ius antiquũ. ſcđo ſubijcit nouũ. ibi: pñti.
Vł põt diuidi ĩ tres ptes ꝓut vident tria dicta: ſcđm
ibi: is quoq3 ad quẽ. tertium ibi: circa ſublimes. Ab.

a ¶ Lateranẽ.
cõcılij. ̃s. đ cleri.
nõ reſi. c. q2 nõ/
nulli. b ¶ Cõ/
tenderit. i. in iu/
re contẽtioſe re/
tinere voluerit.
Si eñ ante lit.
cõteſt. deſtiterit
non priuabitur
vtraq3. ſicut eſt
in alijs ſtatutis
ſub pena. ff. rem
ra. ha. ħ ampli/
us. ⁊. ff. de ĩ ius
vocã. l. q̃uis. ſic
põit. xvj. q. j. ſta
tuim⁹. Et ſic ip/
ſo iure hodie ꝑ/
uat⁹ eſt qui reci/
pit ſcđm benefi/
cium habẽs cu/
ram aĩaꝝ ſi pri/
us tale obtine/
bat. Olim habe
bat optiõẽ vtꝝ
primũ. vel ſcđm
vellet retinere.
̃s. co. referẽte. et
c. c. preterea.
c ¶ Poſt re/
ceptionẽ. Fallit
in epiſcopatu. q2
nõ ſtatim vacãt
ꝑora bñficia niſi
poſt tẽpus cõſe/
crationis. ̃s. de
elec. cum in cun/
ctis. nec ꝑ ſolaз
receptionẽ ꝑdit
primũ: ſed ꝑ re/
ceptionẽ corꝑa/
lem: vt ħ dicit: ⁊
xxj. q. ij. ſiq̃s iaз
trãſlat⁹. Qui eñ habet plures ꝑſonat⁹ ſine diſpẽſatio
ne apl'ice ſedis ineligibilis eſt. ̃s. de elec. duduз. vbi de
hac materia ſatis dicit. d ¶ Lateranẽſis ꝯcilij. ĩ. de
cõceſ. ꝑben. nulla. e ¶ Prouẽtib: bñ dicit de ſuis. i.
ꝓprijs. ſi ꝓpriũ hз. ̃s. de ap. reꝑhẽſibilis. alioq̃n deli/
ctum ꝑſone ⁊c̃. ̃s. de excep. cũ venerabilis. ⁊. xvj. q. vj.
§. ſi epm̃. al's ſi ꝓpriũ nõ hз puniat alia pena ad arbi
trium iudicis. xvj. q. vj. illud. ⁊. xiiij. q. vj. ſi res. vł re/
petat ab eo q̃ recipit illud tanq3 indebitũ. q2 tanq3 in/
uaſor poſſidebat cũ vacauerit ipſo iure poſt receptio/
nem ſcđi: ⁊ mala fide. vñ fruct⁹ oẽs ab eo tꝑe reſtitue/
re debet. C. de rei ven. certũ. ̃s. eo. dilecto. f ¶ Ideз
in ꝑſonatib⁹: q2 de ſil'ibus ſil'e debet eſſe iudiciũ. ̃s. de
elec. dudũ. q̃ facit mentionẽ de ħ. ⁊. ̃s. de trãſla. int cor
poralia: ⁊. ̃s. de cõfir. cũ dilecta. g ¶ In eadẽ eccl'ia.
nõ. ꝙ nõ facit mentioneз de ꝑmiſſa pena. vñ videt ꝙ
ſiq̃s in eadẽ eccl'ia plures recipiat dignitates nõ ideo
ꝑdit priorẽ: q2 pene poti⁹ ſunt artãde q3 extẽdende. de

pe. di. j. pene. ⁊. ff. de pe. l. interꝑtatione. hoc ꝯfitebat
Jo. Cõtrariũ credo: q2 ideз iudiciũ eſt habendũ de ꝑ/
ſonatib⁹ nõ habẽtib⁹ curam aĩarũ ⁊ habẽtibus. ̃s. de
elec. dudum. ⁊ pena ꝑmiſſa repetita intelligit. q̃ eñ in
ꝑfationib⁹ ꝑmittunt in ſtipulatiõib⁹ repetita intelli/
gunt. ff. de vbo.
oblig. ticia. §. j.
et. xxxij. q. vij. c.
apoſtolus.
h ¶ Litteratas
eſt ḡ arg. ꝙ ſm
q̃litatẽ ꝑſonarũ
bñficia ſũt cõfe/
renda: ar. xlj. di.
nõ cogant. ⁊. ff.
de vſufru. ſed et
ſiq̃d. §. j. ⁊. xij. q
ij. vulteranẽ: et. c.
ſeq. ⁊. lxxiiij. di.
ꝯſuluit. ⁊ ĩ. q. ij.
c. vlt. ⁊ is ḡdus
ceteros ãncellat
quẽ ſtipẽdia lõ/
giora ⁊ laborꝯ ꝓli
xior fecerint añ/
ire. C. de. of. ma.
offi. l. nemo. ⁊. ̃s
de ma. et obe. c.
ſtatuim⁹. vbi de
ħ arg. ꝯ. xvj. q.
vij. c. j. ⁊. ̃s. đ co/
ſti. cum oẽs. Et
itaſcĩa nobilitat
hoĩeз q̃ ꝑcio nũ/
mario cõparari
nõ põt. ff. de va.
⁊ extraor. cog. l.
j. §. eſt q̃dã. Et
ſi vis appellari
philoſophus nõ
debes eſſe auar⁹
C. de mu. patri.
ꝓfeſſio. lib. x.
i ¶ Per ſe. ap.
Ex eo ꝙ dicit ꝑ
ſedeз apl'icã. ptз
a ꝯrio ſenſu ꝙ ꝑ
alios in talibus
nõ põt diſpẽſa/
ri. q2 qđ de vno cõcedit de alio negat. ſicut qđ de vno
negat de alio concedit. xxv. di. qualis. ⁊. ̃s. de ꝑſump.
nõne. arg. xcv. di. illud. ⁊. ĩ. de his q̃ fi. a ꝑla. ſine ꝯſen.
ca. cũ apoſtolica. ff. de cõdi. ⁊ demon. cũ ita. Et ſic re/
ſtricta eſt poteſtas epõꝝ circa diſpẽſationẽ hmõi be/
neficiorũ: imo ꝑter iſtam cõſtitutionẽ videbat ꝙ diſpẽ
ſare nõ poſſunt. q2 epus priuabat poteſtate cõferendi
illud beneficiũ qui illud conferebat habenti conſimile.
̃s. de cle. nõ reſi. q2 nonnulli. Vñ ſequit ꝙ nõ poterat
diſpenſare. q2 ſi poſſet nõ puniret. Et ſic planum eſt
dicere ꝙ ſolus papa põt in talib9 diſpenſare. Et ꝙ ita
ſit intelligenda iſta conſtitutio ꝓbat aperte. ̃s. đ elec.
dudũ. ij. vbi de hoc. Jo. notauit hic ꝙ epi adhuc pote/
rant in talibus beneficijs diſpẽſare. ⁊ vaga ⁊ indiſcre
ta diſpenſatio tm̃ ꝓhibet epis per hãc cõſtitutionẽ vt
dixit. ⁊ poſuit hic magnã notutulã que non multũ eſt
hic neceſſaria. Olim eñ per antiqua iura bene diſpẽ/
ſabant epiſcopi vt aliquis haberet plura beneficia cu/

Graue nimis eſt et abſurdum ꝙ quidã eccleſiaruꝫ prelati cum poſſint viros idoneos ad eccleſiaſtica beneficia promouere aſſumere non verentur indignos: quibus nec moꝛuꝫ honeſtas nec litterarũ ſcientia ſuffragatur: carnalitatis ſequentes affectum non iudiciũ rationis: vnde quãta eccleſijs damna ꝓueniunt nemo ſane mentis ignorat. ¶ Uolẽtes igiť huic moꝛbo mederi precipimus: vt ꝑtermiſſis indignis idoneos aſſumãt q̃ deo et eccleſijs velint ⁊ valeant gratum impendere famulatum: fiatq̃ꝫ de hoc in prouin a ciali concilio diligens inquiſitio annuatim: ita vt q̃ poſt b primam ⁊ ſecundã coꝛrectionem fuerit repertus culpabilis: a beneficijs conferendis c per ipm cõci. ſuſpendať: in d ſtituta in eodem concilio ꝑſona prouida ⁊ honeſta que ſuſpenſi ſuppleat defectuꝫ in bñficijs cõferendis: ⁊ h̃ ipm circa capitula q̃ in his deliq̃rint obſerueť: metropolitani xͦo delictuꝫ ſuꝑioꝛis iudicio relinquať ex parte concilij nunciãduꝫ. Ut aũt hec ſalubꝛis ꝓuiſio plenioꝛẽ ꝯſequať effectũ: hmõi ſuſpẽſionis ſententia preter ro. pon. auctoꝛitatem aut propꝛij pa e triarche minime relaxetur: in hoc quoq̃ꝫ quattuoꝛ patriarchales ſedes ſpecialiť honorentur. ¶ Idem in eodem.

Rectoꝛ eccleſie non obſtante conſuetudine epiſcopi vel patroni debet ꝺ redditibus eccleſie ſufficientem habere poꝛtionem. hoc d. vſq̃ꝫ ad. §. qui vero. Ca. XXX.

Extirpande conſuetudinis vitiuꝫ in quibuſdã partibus inoleuit: ꝙ ſcꝫ parrochialium eccleſiarum pa f troni ⁊ alie quedam perſone prouentus ipſarũ ſibi penitus vendicantes preſbyterꝭ earum ſeruitijs deputatis relinquunt adeo exiguam poꝛtionem: ꝙ ex ea nequeãt cõgrue ſuſtentari. nam vt pro certo didicimus in quibuſdam regionibus parrochiales p̃ſbyteri ꝓ ſua ſuſtentatione: non obtinẽt niſi quartã quarte: id eſt ſextamdecimã decimarum. Unde fiet vt in his regionibus pene nullus inueniatur ſacerdos parrochialis: qui nullam vel modicam habeat peritiam litterarum. ¶ Cum igitur os bo g uis ligari non debeat triturãtis: ſed qui altario ſeruit: de altari viuere debeat: ſtatuimus vt conſuedine quali bet epiſcopi vel patroni ſeu cuiuſlibet alteri⁹ non obſtã h te poꝛtio p̃ſbyteris ipſis ſufficiens aſſignetur. ¶ Qui vero parrochialem habet eccleſiam non per vicarium:

Deut. 25.
1. Coꝛ. 9
1. Timo. 5

ram aĩarũ habẽtia. lxx. di. ſanctoꝝ: ſed illud hodie recipit imutionẽ per hãc cõſtitutionẽ. ⁊ hoc mutatũ fuit ꝑpter indiſcretas ⁊ ſtultas diſpenſationes epoꝛum. Itẽ ⁊ illud notabis. q² hic ꝓhibeť tm̃ diſpẽſare in ꝑſonatibus ⁊ bñficijs curã aĩarũ habentib⁹: ⁊ ita circa alia bñficia poſſunt epiſcopi diſpenſare ſicut pꝛius. q² vnũ negãdo aliꝺ ꝯcedere videť. s. ꝺ p̃ſũp. nõne. De h̃ dixi in decretali predicta dudum. ij. Alij dicũt ⁊ idẽ in beneficijs intelligendũ. nam canon antiquus ꝓhibet ne diſpẽſent epiſcopi in p̃bendis. lxx. di. ſanctoꝛũ. Et niſi expꝛ̃ſſe vet⁹ius coꝛrigať remaneat ſimul cũ nouo. C. de ap. p̃cipim⁹. in fi. ⁊ quotiẽs noua actio induciť vet⁹ nõ tolliť. ff. ꝺ act. et obli. q̃tiẽs. ⁊ ar. s. e. cũ iã dudũ. vbi dicit papa: cũ multa ꝑ patientiaꝫ toleram⁹ ⁊c. i. ꝺ ꝯceſ. p̃bẽ. lr̃as. q̃ ſatis facit ad h̃. ⁊ ibi de hoc dicitur.

Graue. ¶ Pꝛimo narrat delictuꝫ. Scꝺo prouidet ibi: volẽteſ. Ab.

a ¶ Inq̃ſitio: cũ per famã ſeu clamoꝛẽ de h̃ ad ſuꝑioꝛeꝫ ꝑuenerit: immo ex officio ſuo p̃t inq̃rere ſuperioꝛ ſemiplene inq̃rẽdo: vt. i. de accuſa. ſicut olim.

b ¶ Coꝛrectionem: cũ ergo in h̃ caſu poſſit ſe ep̃us coꝛrigere: non videť ꝙ eo ip̃o ꝙ cõfert bñficiũ indigno ꝑdat ius cõferendi. ⁊ ſic eſt ꝯ. s. de elec. nihil eſt. ⁊. c. cũ in cunctis. Jo. dixit ꝙ illa cõſtitutio intelligẽda eſt cũ dicto iſti⁹. ſed tu ſolue vt dixi in illa cõſtitutiõe. q² legiť de maioꝛib⁹ dignitatibꝫ curã aĩarũ habẽtibꝫ. hec ⁊ illa in diuerſis caſib⁹ loq̃tur. ⁊ circa maioꝛa mai⁹ ꝑiculũ xͦtitur. ff. de carbo. l. j. §. ſiq̃s xͦo. xlij. di. quieſcam⁹. ⁊ ideo plus ibi puniunť.

c ¶ Suſpendať: ⁊ etiã oꝛdinati qui nõ ſunt idonei remouenť vt videť. licet hoc nõ dicatur. ſed verius videtur ꝙ iſti nõ remoueanť niſi foꝛſitan eſſent irregulares: alias non haberet locum admonitio.

d ¶ Perſona: argu. contra. i. de cõceſ. p̃ben. nulla. vbi trãſferť poteſtas ad capitulũ. ſed illud ꝯtingit ꝑpter negligẽtiã: q² nõ eligũt infra tp̃s ſtatutuꝫ. iſtud ꝑpter culpã p̃latoꝝ. q² eligũt indignuꝫ infra tp̃s. ſꝫ ꝑpť culpã prelati nõ transfertur poteſtas ad capitulum: vt. i. de conceſ. preben. q² diuerſitatem. ſicut nec vacante ſede. i. ne ſe. vacã. c. ij. Itẽ arg. s. de elec. cũ in cũctis. in fi. vel in alio caſu loquiť ibi q̃ꝫ h̃: iſtud in dignitatibꝫ h̃ in bñficio ſimplici.

e ¶ Relaxeť: ex h̃ pꝫ vbi ꝯditoꝛ canonis nõ reſeruauit ſibi abſolutionẽ ceterꝭ indulſiſſe videť. i. ꝺ ſen. excõ. nuꝑ.

Extirpã. ¶ Pꝛincipiũ iſtꝺ vſq̃ꝫ ad. §. q̃ xͦo. Diuiditur: q² p̃mo poniť exceſſus. ſecũdo ꝓuiſi . bi: cũ igiť. Abbas.

f ¶ Perſone. ſ. ep̃i et alij q̃ hñt ius reſtituẽdi: vt. i. ſequiť.

g ¶ Triturãtꝭ. vt. xiij. q. i. §. ij. xͦ. itẽ ñ alligab.

h ¶ Sufficiẽs: i. eo. expoſuiſti. tal' vt ſufficiat ſibi ⁊ ſuiſ: vt. l. di. ſtudeat. ⁊ vñ honeſte: ⁊ ſufficienter ſe poſſet ꝓcurare et hoſpites recipe. s. e. ti. de mõachis. tñ hec ſufficiẽtia ꝑpendiť ex q̃litate ꝑſonaꝝ. s. e. ꝺ multa. i fi. q² min⁹ ſufficit pauꝑi q̃ꝫ diuiti. xlj. di. coganť. ¶ Qui vero. ¶ Priuatus eſt ꝑrochiali eccl'ia rectoꝛ in ea non reſidẽs niſi ſit annexa dignitati vel prebende: quo caſu debet ibi habere ꝑpetuũ vicariũ. Et in fi. ꝓhibet in fraudeꝫ rectoꝛibus de ipſi⁹ prouentib⁹ penſionem in beneficium dari. h. d. Uel ſic. Non reſidens in eccleſia parrochiali vel non ponens vicariũ quando eſt annexa beneficio maioꝛi p̃uat⁹ ẽ ea. h. d. Scꝺm dictũ ibi: illud. Ab.

a ſed ꝑ ſeipm̄ illi deſeruiat ī or/
dine quē ipi⁹ eccl'ie cura req̄/
rit: niſi forte dignitati vel p̄/
bēde prochialis eccl'ia ſit an
nexa in q̄ caſu ꝯcedim⁹: vt q̄
b talē hz p̄bēdā vel dignitatē:
c cū oporteat eū in maiori ec/
cl'ia deſuire: ī ip̄a eccl'ia pro/
d chiali idoneū ꝛ ꝑpetuū habe
at vicariū canonice inſtiutū
q̄ vt p̄dictū eſt ꝯgruentē ha/
beat de ip̄i⁹ eccl'ie ꝓuētibus
portionez alioq̄n illa ſe ſciat
e auc̄te hui⁹ decreti ꝓuatū libe
re alij cōferēda q̄ velit ꝛ poſ/
ſit qd̄ dictum eſt adimplere.
¶ Illud aūt penit⁹ int̄dici/
mus: ne q̄s in fraudē de ꝓuē
tib⁹ eccl'ie q̄ curā hr̄e dz ꝓprij
f ſacerdotis: pēſionē alij q̄ſi ꝓ
bn̄ficio ꝯferre p̄ſumat. I dez
in eodē. **Non debēt religioſi
eccleſias vl' decimas a laicis
ſine dioceſanorū ꝯſenſu reci/
pere excōicatos vel interdi
ctos ad diuina admittere: in
eccleſijs q̄q3 q̄ ad eos ſi ple/
no iure pertinent inſtituere
vel deſtituere ſed preſenta/
būt dioceſanis ad eas viros
idoneos. Ca. XXXI.**

g In late. cōci. noſcit̄ fuiſ/
ſe ꝓhbitu3 ne q̄libet regula/
res eccleſia ſeu decimas ſine
h ep̄oꝝ ꝯſeuſu de manu laici p̄
ſumāt accipe: nec excōicatos
vel noīatim int̄dictos admit
tant aliquatenus ad diuina.

¶ Nos aūt id forti⁹ adhibē
tes trāſgreſſores digna cura
uimus aīaduerſione punire
ſtatuentes nihilomin⁹ qua/
tenus in eccleſijs que ad ip/
ſos pleno iure non pertinēt:
iuſta eiuſdez concilij ſtatuta
epiſcopis inſtituendos preſ/
byteros rep̄ſentent: vt illis
de plebis cura rn̄deāt: ipſis
vero pro rebus tp̄alibus ra/
tionem exhibeāt cōpetentez
inſtitutos ꝟo remouere nō
audeāt epiſcopis incōſultis.
¶ Sane adijcim⁹ vt illos re
preſentare ꝓcurēt: quos vel
i cōuerſatio notos reddit vel
cōmendat ꝓbabile teſtimo/
k niū p̄latoꝝ. H onorio. iij. abba
ti ꝛ priori ſancte Genouefe.
**Abſens in theologie ſtudio
fruct⁹ bn̄ficioꝝ ſuoꝝ ꝑcipit ī
abſentia ſ3 q̄tidianas diſtri/
butiones non. Ca. XXXII.**

L Icet vobis dixerim⁹
ſcripta noſtra. vt ma/
giſtro. N. Eborac. archidi.
in ſacra pagina cupienti ſtu/
dere ꝓuentus ſuos eccleſia/
ſticos faceretis integre mini
ſtrari. ¶ Nolumus tamē vt
l quotidianas diſtributiones
que tantū reſidētibus in ec/
cleſijs ꝛ his qui interſunt ho
ris canonicis exhibentur ei
tribui faciatis.
I dez Veſprimen̄. epiſcopo.
Propter pauptatē p̄bēdaꝝ

a ¶ In ordine. ſ. de cle. nō reſi. q2 nonnulli. ꝛ. ſ. de elec. cū in cunctis. ꝛ. ſ. d eta. ꝛ q̄li. c. j. ꝛ. xxiiij. di. p̄ſbyteri. b ¶ Prebendā. ex hac lr̄a colligit̄ q̄ ſi q̄s hz curam aīaꝝ ꝛ recipiat talē p̄bēdā q̄ ip̄o iure non vacat prima. imo licite pōt vtrāq3 habere ex diſpēſatiōe ep̄i vt h̄ dicit̄. ꝛ hoc cōcedūt q̄dā. q̄a ceſſat ratio ꝓhibitionis vt q̄dā dicūt. q̄a in tali eccl'ia annexa p̄bende non oportet reſidere. ꝛ ſic illa cōſtitutio de multa. nō habet locū in h̄ caſu vt dicūt: ſed ꝯtrium credo.
c ¶ Maiori. Hic manifeſte videt̄ q̄ nō pōt q̄s ſimul habere p̄bendā ꝛ eccl'iā: dūmodo eccl'ia ſit ſufficiēs. d h̄ dicit̄. ſ. de elec. dudum. ij.
d ¶ Perpetuū eoipſo intelligit̄ ꝑpetu⁹ q̄ auc̄te ep̄i eſt inſtitut⁹. ſ. de offi. vica. ad hec. In iſtis ergo caſib⁹ tm̄ licitū eſt cōſtituere vicariu3 al's non.
e ¶ Priuatū: ipſo iure. ſi. ſ. e. d multa. qd̄ pōt intelligi poſt admonitionez: al's ꝯ. ſ. de cle. nō reſi. inter. ꝛ. ca. ex tue. cum ſuis ſi. Vel poſſet referri ad ꝓxime dictum de illis qui per vicarios ſeruire debent cum quibus duri⁹ eſt agendū. Vl' dic ꝛ verius. alioq̄n id eſt ſi non reſideat per ſeipſu3 in eccleſia que dignitati vel p̄bende eſt annexa ſciat ſe priuatū illa ip̄o iure. ꝛ ſic reſpicit p̄ncipiū. §. ꝛ nō ver. niſi forte ꝛc̄. Et ita ſine aliqua admonitiōe ꝓuat⁹ ē: et ſic vident̄ correcta illa iura p̄dicta: vbi dicit̄ q̄ prius monēdus eſt q̄s anteq̄3 ꝓuet̄ eccl'ia qd̄ eſt honeſti⁹. ſed hoc rigor qd̄ h̄ ſtatuit̄: vt ip̄o iure ſit ꝓuat⁹. vel qd̄ dicit alioq̄n pōt reſpicere vtrūq3 caſu3. ſ. qn̄ ꝑ ſe dz ſeruire ꝛ quādo ꝑ vicariū: ſed verum ē qd̄ tm̄ primū caſu3 reſpicit: ꝛ nō ſcd̄m. f ¶ Pro bn̄ficio: h̄ em̄ poſſet in poſteru3 eſſe ꝑniciosum eccl'ie. ſi. ſ. de arbi. ꝑuenit. q̄a eccl'ia videt̄ quaſi cēſualis ꝛ portio p̄ſbyteri diminueretur quod eſſe nō debet. ſ. eo. auaricie.

In lateranēſi. ¶ Primo ponit tenorē concilij lateran̄. Scd̄o approbat ꝛ renouat ibi: nos autē. Tertio addendo declarat. ibi: ſane. Ab. g ¶ In lateranen̄. j. de priuile. cum ꝛ plantare. h ¶ Laici. xvj. q. j. qm̄ q̄cq̄d. i ¶ Sane: hucuſq3 ſūt ꝟba cōcilij: ꝛ ab h̄ loco infra addit̄ p̄dicto concilio.
k ¶ Conuerſatio: h̄ ideo dicit q2 ꝓmouendus debet eſſe bone fame: et opinionis ita q̄ in nullo vacillet ei⁹ opinio. xxxiij. di. laici. ad idez facit. xxiiij. di. quādo.
k ¶ Prelatoꝝ: et etiam ab his q̄ foris ſūt oportet ꝓmouēdū bonū hr̄e teſtimonium. viij. q. j. licet ergo. et. lxiij. di. vota ciuium.
L Icet vo. ¶ Sūmatur vt in rubro. Vl' ſic ſ̄m aliu3 intellectū. Diſpēſatus ſuꝑ habendis fructibus in abſentia quotidianas diſtributiones non percipit. h. d. Primo ponit priuilegij tenorē. Secundo eius interpretationē. ibi: nolumus. Ab.
l ¶ Diſtributiones: ſi. ſ. d cle. non reſi. decetero. vide qualiter iſta decre. interpretatur illa3 cōſtitutionem ſuꝑ ſpecula. j. de magiſtris. quia lic3 dicat integre ꝑcipiant fructus ſuarum p̄bendarum: tamen non percipiunt integre: quia de huiuſmodi diſtributiōibus ſeu denarijs qui dantur illis qui interſunt horis ſtatutis non intellexit papa. ſed de corpore p̄bende ſue quā alij de iure cōmuni in abſentia ſua percipere nō debēt clerici: argu. ſ. de conſti. cum omnes. Et ſic intelligit̄ iſta indulgentia: et ita p̄textu huiuſmodi indulgentie poſſunt habere integra3 p̄bendā: ac ſi eſſent preſentes niſi ſint huiuſmodi diſtributiones. in quibuſdā eccleſijs cōſuetudo ſeruatur: vt preter prebendā qui horis interſunt certum quid percipiant: ꝛ ita qd̄ hic dicit reſpicit cōſuetudinē eccleſie. In quibuſdā vero eſt talis cōſuetudo: vt q̄ nō interſunt horis nō ꝑcipiāt aliq̄d de

hmôi diſtributiōib licet ſint pñtes. ergo multofortius in abſentia non debent talia pcipe. Et ſic debet intelligi hec ꝯſtitutio: qꝛ pncipis bñficiū potius debet ampliari ꝙ reſtringi. ꝭ. ꝺ. ✠. ſig. olim. ff. de ꝯſti. pn. l. vl. qꝛ vbi dñs largus ē nō debemꝰ eſſe tenaces. xxvi. q. vij. alligāt. in fi. Sꝫ qd dices ſi pbende diſtincte non ſunt ſed oīa pcipiunt de cōi nec dat aliqd illis q nō interſunt horis: tūc credo ꝙ integre debeant habere bñficia i theologia ſtudētes habita rōne victus qtidiani: qꝛ parū valerꝫ talis indulgētia ꝗtū ad illos q n hñt bñficia diſticta.

E Xpoſui. ¶ Primo ponitur petitio. Secūdo puiſio: ibi Si euidēs. Abbas Sicu. a ¶ Conci. ge. ꝭ. e. extirpande b ¶ Ante fieri: ꝛ intellige ꝙ capelle iſte non erant ānexe pbēdis. qꝛ n fuiſſent puati canonici ſi ānexi fuiſſent. ſꝫ decetero erūt ānexe: vt dic lra in ppetuū annectendis. Berñ. c ¶ Neceſſitas vel vtilitas: iſta duo freqnter diſpenſationē inducūt. vt. j. q. vij. tali. ꝓpter neceſſitatē licitū eſt alicui hr̄e duas eccleſias. x. q. iij. vnio. ꝛ. ꝭ. de eta. ꝛ qli. eā te. Et ꝓpt hāc neceſſitatē adiūgūt capelle pbendis maioris eccleſie reſeruata ꝯgrua portione pſbytero. Et credo ꝙ canonici iſti erūt plati illarū capellarū: ꝛ ſacerdos erit loco vicarij ppetui: vt. ꝭ. e. extirpāde. §. j. ꝛ ita ex cā capella ſiue prochialis eccleſia pōt adiūgi pbēde. ſic ex eadē cā vna eccleſia vnit alteri. x. q. iij. vnio. cū ſuis ꝯcor. Vel dic ꝙ ſi clerici iſti certaꝫ portionē pcipiūt de capellis. nec exercēt ibi iuriſditionē aliquā ſed ſacerdos habet ibi curā ſpūaliū. ſacerdos erit platus: ꝛ habet curaꝫ aiarū: ꝛ p epm inſtituet: neſcio tñ qt iſtoꝝ ibi ſeruet. Sꝫ verius vr ꝙ ſacerdos ſit loco vicarij. vt in. c. extirpāde. d ¶ Diſcretiōe: que eſt mater oium ✠tutū. ꝭ. de offi. cuſto. c. j et. j. q. v. pñtiū. e ¶ Augmētare. ꝛ ita tenet eps reintegrare pbēdā ſi fuerit diminuta vel diuiſa ſine iuſta cā. ꝭ. e. vacāte. ꝛ. ꝭ. e. cū cām. f ¶ Cōgrua: vñ iura ſpalia ſoluere poſſit ꝛ hoſpites recipe. ꝭ. e. ꝺ monachis.

D Ilectꝰ filius. ¶ In prima ponit impetrātis qrela. In ſecūda puiſio: ibi. Mandamꝰ. Abbas Sicu. g ¶ Regis. Nec ratio mouit iſtos ad exceptionē hmôi ꝓponedā: qꝛ ſi rex ꝯferret rōne iuriſpronatꝰ huiuſmodi pbendas nō poſſet cōpelli p papā ad hoc de iure. ꝭ. de iurepa. cū dilectus. vnde decanꝰ cū ſuccedit in hoc iure: regi nō deberet cōpelli ad hoc. quia q in locū alteriꝰ ſuccedit vtitur eodē iure. C ꝺ temp. in inte. reſti. ea que ar. ſed hoc nō eſt verꝫ in caſu iſto. qꝛ ex q collatio iſtoꝝ bñficioꝝ incipit pertinere ad eccleſiaſticam pſonā ſtatī res ſortit naturā alioꝝ bñficiorū. quia res eccleſiaſtica nō debet duplici iure cenſeri. xij. q. ij. cognouimꝰ. i fi. et ꝭ. de deci. cum in tua. ꝛ ita ex h exceptio nō valuit vñ male int locuti fuerūt iſti iudices. h ¶ Collate: argu. ꝙ ſi papa mādat alicui dari pbēdā ꝛ canonici eaꝫ alij ꝯferāt tenꝫ collatō: lꝫ ſit ꝯtra mādatū pape. De hoc dictū eſt. ꝭ. e. inter cetera. ſic. ꝭ. eo. dilectꝰ filius. i ¶ Friuolā. et merito. qꝛ iaꝫ incipit pñtare decanus ex donatione non tanꝗ laicus: ſed tanꝗ clericꝰ: ꝛ ita ſubeſt dño pape. Nec preiudicat patrono ſi qñqꝫ etiam per legatum ſedis apoſtolice aliquis inſtituatur eo inconſulto. ꝭ. de offi. leg. dilectus. k ¶ Exequi: ſed qualit exequent mādatū iſtud: nūquid dabunt huic aliquam de predictis prebēdis que alij ſunt collate? non credo: ſed exequent mandatū qꝛ facient ſtatim illum recipi in fratrē. ꝛ ꝗcito facultas ſe obtulerit facient ei beneficiū aſſignari ſm tenorem prioris mādati. tamen iſte non habet aliquam iſtarꝫ ſed expectabit primā vacaturam. de hoc dixi. ꝭ. e. dilectus. ꝛ. c. inter cetera. licet quidam dicant ꝯtrariū. B

eccleſie cathedralis poſſunt eis annecti capelle: reſeruata ipſarū preſbyteris ꝯgrua portione. Ca. XXXIII

E Xpoſuiſti nobis qđ eccleſie tue canonici: diminuta a ipſoꝝ puiſione a tpe concilij ge. cū eis extūc nō fuerint ad eoꝝ ſuſtentationeꝫ ꝯceſſe b capelle: ſicut ante fieri ꝯſueuit: de redditibꝰ pbendarꝫ ſuarū nequeūt ſuſtentari. et c ꝭ. ¶ Si euidēs neceſſitas vl' vtilitas exigat: pbendas eccleſie tue poteris de capellis in perpetuū annectēdis eiſ d dē: ſicut diſcretiōe preuia e expedire videris: augmētare: f reſeruata congrua capellarū preſbyteris portione. Idem epiſcopo ꝛ priori ꝛ archidiacono de ber.

Licet eccleſia ex donatione laici bñficium conferat tenet illius beneficij impetratio de hoc mentione nō habita. Ca. XXXIIII

D Ilectus filius. B. clericus nobis ꝓpoſuit: ꝙ cum decano ꝛ capitulo andegaueñ. preces direximus et precepta: vt ipſuꝫ ꝗcito facultas ſe offerret: in canonicū reciperent ꝛ in fratreꝫ: vobis ſup hoc executoribꝰ ſibi datis: quia decani ꝛ capituli procurator excipiendo ꝓpoſuit: litteras non valere: pro eo ꝙ i eis mētio non fiebat: ꝙ prefatus decanus ex dona g tione regis prebendarū eiuſdem eccleſie collationē haberet: vos mandati noſtri executores non eſſe interloquendo dixiſtis: ꝛ ſic due prebende que medio tempore vaca h uerunt: alijs ſunt collate. et ꝭ. ¶ Mandamus quatenus occaſione huiuſmodi (quam i reputamus friuolam) nō obſtante: mandatum noſtrum k exequi procuretis. Grego. ix. Argentineñ. epiſcopo.

Pueri ꝛ alias beneficiati nō ſunt idonei ad beneficia conſequenda. Ca. XXXV

S Uper inordinata ordinatione. et ꝭ. ¶ Cum autem illi ſint i eccleſijs idonei reputādi: q fuire pñt ꝛ volūt i ip l ſis. ¶ Cōſul. t. t. Bñ. ꝙ pueri

S Uper inordinata. ¶ Sūmat vt in rubro inherendo verbis littere. Et in prima ponit deciſa ꝯſultatio. In ſecunda rationis ratio. In tertia rñſio. Scda: ibi. Cum autem. Tertia: ibi. Conſultatiōi. Abbas Sicu. l ¶ Pueri: ſꝫ quos dicimꝰ pueros? vſqꝫ ad. xiiij. anū dicitur quis puer. xxij. q. v. pueri. ꝛ. ꝭ. de eta. et qli. indecoꝝ. ꝛ. c. ex rōne. Sꝫ tales bene poſſunt habere beneficia ꝛ ordinari vſqꝫ ad ſacros ordines. xxviij. di. de his. ꝛ. lxxvij. di. in ſingulis. ꝛ. c. quicunqꝫ. Quid eſt ergo ꝙ dicit ꝙ pueri nō ſunt idonei. qꝛ ſeruire nō pñt? Dicas ꝙ pueri hic appellant ꝗtū ad h vſqꝫ

ad ſeptē annos.q2 tūc ſeruire nō pn̄t:q2 nec diſcretio/
nē hn̄t vn̄ nō reputanẗ idonei. Poſt ſeptē annoſ bene
reputanẗ idonei ad ordines mīores: qm̄ ſunt doli ca/
paces.j.de delic.pue.pueris.ꝛ hoc ꝑ iura p̄dicta.c. de
his.c.in ſingulis.c.q̄cūqꝫ. Vel pōt intelligi q̄ꝫtū ad di
gnitatē vel curā
aīarū ad quā nō
reputanẗ idonei
j.q.j.pueri.ꝛ.c.
eſtote.ꝛ.s.ꝺ eta
te ꝛ q̄li.ex rōne.
et.c. ſe. ꝛ. s. de
elec. cū in cūct.
ſed huic ſtandū
eſt tanq̄ꝫ poſte/
riori vt ad rece/
ptionē taliū nul
li ſint compellen
di cū ſeruire nō
poſſint vt hic di
cit.q2 ꝓpẗ ſerui/
tiuꝫ daẗ bn̄ficiū
a ¶ Bn̄ficiati
No.ꝙ q̄ bn̄ficiū
habet ſufficiens
nō reputaẗ ido/
neuſ ad aliud be
neficiū primo re
tento q2 ī vtroqꝫ
ſuire nō poteſt.
q2 dū ad vtrūqꝫ
ꝛc.xvj.q.j.p̄ſby
teros. Et ſic pa
tet ꝙ ī duab9 ec/
cleſijs de iure q̄ſ
intitulari nō po
teſt.arg.s.e.ex/
tirpande.§.j.et
lxx.di.ſanctorū.
et s.de elec.du/
dū.vbi de h̄.ꝛ ē
hic arg.ꝙ qui n̄
facit mētionē de
bn̄ficio ſuo non
valent lr̄e.s.eo.
cū teneamur. et
s.ꝺ reſcꝑ. ſi pro
ponente. Bern̄.
Qꝫ Am cā ¶ Cōmu/
nis diuiſio.Scd̄a ps:ibi.Cōſultatiōi.Ab.Sicu.
b ¶ Intentiōis.No.recurrēdū eſſe ad intētionem
mādatis.j.e.c.vl.s.de ꝓcu.petitio.s.de arbi.expoſi/
ta.s.de reſti.ſpo.audita.ꝛ.s.de reſcꝑ.mādatum.
c ¶ Integratiōe. Et ita p̄bēda diuidi nō debet:ſed
integra ꝯferri.s.e.vacāte.ꝛ.j.q.iij.c.vl.ꝛ.j.vt eccleſi.
bene.vt nr̄m.qꝺ ſi fiat ille q̄ hoc fecerit teneẗ illā rein/
tegrare de vacantib9:vt hic patet.ꝛ.s.e.vacante.ꝛ n̄
aliud beneficiū diuidere.vt hic in fi.dicit ꝛ eſt arg.ꝙ
ſectio aliqua fiat p̄bendaruꝫ ꝙ tolerari poſſit quouſqꝫ
integratur.de hoc dixi.s.eo.tue fraternitatis.
V Enerabilis ¶ Aliter ſic poteſt ſūmari. Defe
ctus nobilitatis vel eminētis ſcientie non repel
it quem a ꝓſecutione prebende etiam in eccleſia q̄ no/
biles dūtaxat ꝛ viros eminentis ſcientie recipere con/
ſueuit. In prima ponitur facti narratio. In ſecunda
exceptionis repulſio:ꝛ cauſe commiſſio:ibi. Nos igi/
tur. Abbas. Siculus. d ¶ Conſuetudinē. hec con
ſuetudo q̄ꝫtumcunqꝫ ſit obtenta ꝛ etiam antiqua non
eſt obſeruanda quia in talibus nulla diſtinctio nobili/
tatis eſt ꝯſideranda ſed vndecunqꝫ nati fuerint legi/
time dūmodo honeſte vite fuerint admittēdi ſunt:xl.
diſtin. Nos qui
et.lvj.diſtin.vn
decūqꝫ.ꝛ.c. nū/
q̄ꝫ.j. de inſti.ad
decoreꝫ.quia nō
ſanguini: ſed vi
te meritis bene/
ficia ſunt confe/
renda. viij. q.j.
Moyſes.vt hic
ſequitur .℟ .nos
igitur.
e ¶ Liberum.
hec fuit bona ex
ceptio.quia ſer/
ui ꝓmoueri non
poſſunt niſi lib/
tatem primo fue
rint conſecuti.s.
de ſer.non ordi.
c.j.ꝛ.ij.ꝛ.liiij.di
ſtinc. nullus.ꝛ
quaſi per totum
ſed hic non aſſu
mit liberum eo
ꝙ ille fuiſſet ſer/ 1.Co
uus. ꝙ ſi fuiſſet
bona fuiſſet ex/
ceptio. Ro.
f ¶ Generis:n̄ Gal.
nobilitate gene/ Ep.
ris ſed virtutis Col.
vt. xxxij. q. iiij.
.§.his ita.
g ¶ Non mul
tos:hoc dicit ꝓ/
pter Paulum:ꝛ
propter beatum
Bartholomeuꝫ
qui nobiles fue/
runt. Alij vero
apoſtoli ignobi
les ꝛ pauperes
fuerunt: ꝛ tamē
electi fuerunt ad
regimen eccleſie.quia apud deum non gradus elegan/
tior ſed vite melioris actio comprobaẗ. xxiij.q.iiij. ſi/
cut excellentiam.nec conſiderandū eſt quis maior ſit
in loco vel ordine.ſed quis iuſtior.xl.diſtin. non loca.
et.c.multi.in fi.argu.ꝯtra.lx.diſtin. c.vlti. ꝛ.s.eo.de
multa.in fi. h ¶ Perſonaruꝫ.s.de iudi.nouit.xxx
ij.q.iiij.§.his ita.ꝛ.iij.q.ix.c.vlti.ꝛ.iiij.q.iiij.c.ij.
i ¶ Eminentis:ſufficit enim in prelato ꝙ ſit ſuffici/
entis ſcientie. licet nō ſit eminentis.s.de elec.cum no/
bis.alias pauci ad dignitates promouerenẗ vt hic di/
cit ꝛ ita multofortius toleratur mediocris ſcientia in
beneficijs vt hic dicit.merito ergo hec cōſuetudo ꝛ ex/
ceptio non fuit admittenda. k ¶ Contulit: alias
non potuit ei beneficium non vacans conferre.j. de cō
ceſſio.preben.nulla.ſolus papa hoc poſſet facere. po/
teſt tamen donationi ſue reſeruare primam vacaturā.
.j.de iurepa.cum dilectus.

a et bn̄ficiati:q̄ nō pn̄t in eadē
eccleſia deſeruire: in ea non
debēt idonei reputari. Idē
archiepō ꝛ mgrō. R. Turo/
nen̄. Pro vni9 prebende in/
tegratione alia diuidi nō dꝫ
Q Uam cāni Ca. XXXVI
que inter aurelianen̄.
epm.et.J. de bleſis canoni/
cū ſancte crucis:ſup integra
tione p̄bende ipſius canoni/
ci vertebaẗ: vobiſ duxerim9
cōmittēdā.et.j. ¶ Conſulta
b tioni.t.t.Rn̄.ꝙ noſtre inten
c tionis non exiſtit: vt pro in/
tegratiōe p̄bende ſupradicti
canonici: prebenda de nono
aliqua ſcindereẗ. Idē. Cle/
rici ignobiles ꝛ non eminen
tis ſcientie ꝓpter hoc nō de/
bent a p̄bendis repelli etiaꝫ
in eccleſia que tales admitte
re nō ꝯſueuit. Ca. XXXVII
V Enerabilis frater no/
ſter portuenen̄. epus
ſupplicauit: vt cū q̄ndam p̄/
bendā que in argentin̄.eccle
ſia tādiu vacauerat:ꝙ dona
tio eius erat ad ſedē apoſto/
licā deuoluta. J. clerico ꝯtu
lerit:dū in illis ꝑtibus lega
tionis officio fungereẗ:ſuaꝫ
collationē benigno ꝓſeque/
remur effectu: verum ꝓcura
tor argentini capituli ꝓpoſu
it ex aduerſo:ꝙ idem capitu
d lum:hoc audito:ꝯſuetudinē
allegans antiquā inuiolabi
liter obſeruatam:iuxta quaꝫ
e nullum niſi nobilem ꝛ libe/
rum:ꝛ ab vtroqꝫ parente il/
luſtrem honeſte ꝯuerſatiōis
ac eminentis ſcientie: in ſuū
ꝯſortiū hacten9 admiſerant:
ne ꝯtra hoc fieret (maxīe cū
nulla tunc prebenda vacaret
antequā monitorias vel exe
cutorias litteras recepiſſet)
ad ſedem apoſtolicā appella
uit.et.j. Nos igitur attendē
f tes:ꝙ non generis ſed virtu
tum nobilitas viteqꝫ hone/
ſtas gratum deo faciūt ꝛ ido
neū ſeruitorē:ad cuius regi/
g men non multos ſm̄ carnem
nobiles ꝛ potētes elegit:ſed
ignobiles ac paupes:eo ꝙ n̄
h eſt ꝑſonarū acceptio apud ip
ſum:ꝛ vix ad culmina digni
tatū (nedū ad p̄bendas) vi/
i ri eminēt ſcīe valeāt reperiri
exceptiōes hmōi nō duxim9
admittēdas.et.j. Di.v.mā/
damus q̄tenus ſi vobis ꝯſti
terit p̄dictam p̄bendā vacaſ
k ſe:qn̄ ipam dicto. J. eps̄ ꝯtu
lit memoratus: ipm ad eam
recipi faciatis. Idem.

Um olim. ¶ Reſcriptũ quo mandat alicui de bñficio puideri rectoriã vel dignitatẽ nõ inclu/dit. h. d. Vel ſic vt in rubro. Prima ps narrat execu/toris pceſſum. Scda reuocari mãdat dicens qre: ibi. Cũ igit. Ab. Sicu. a ¶ Dioce. niſi h adiũxiſſet nõ poſſet ei puide/re niſi i eccl'ia ali qua ciuitat. s. de reſcp. rodul/phus. b ¶ Prouide/ret: cũ mãdatur alicui ſubhac for ma puideas tali in aliq eccl'iaruz ciuitatis vel dio ceſis vel cõferaſ tali bñficiũ i ali/qua eccl'iarũ 7c. ptãs puidẽdi ſi bi data intelligi tur. 7 p pſeqns papa abſtulit po teſtatẽ canonicl' illi⁹ eccl'ie puide di. arg. illi⁹ de/cre. j. de pceſ. pre ben. pſtitutus. Pōt etiã tal' iu/dex reſeruare ſi bi pmã vacatu/rã vel interdice/re ne eligãt 7 de cernere irritum qd pfieret: ſicut video i gñali le/gato q pōt ſibi reſeruare dona/tionẽ pme vaca ture. j. õ iurepa. cũ dilect⁹. 7 qd dicit abſtulit po teſtatẽ puidẽdi hoc intellige poſtq̃ executor inſinuauerat illi ad quez ptãs ptinet pferẽdi q velit pferre pbendã illi p q mã datur collationẽ illius interdicẽdo vel decernẽdo irri tum ſi ſecus fieret vt hic pbat: 7 j. de pceſ. pben. quia in cunctis. §. ex parte. v. non ſic aũt. Sed anteq̃ h fi/at p executorẽ bene pōt pferre pbendã ille ad quẽ col/latio ptinet nõ obſtante tali mãdato. vt dicit decre qr in cunctis. §. ex parte. ſecus eſt ſi dat⁹ eſſz executor ad compellendũ tunc etiã non poteſt interdicere nec con ferre nec inueſtire: ſed tm̃ p excõicationẽ compellere: et ſi canonici aliũ eligãt valet electio ſiue collatio illi⁹ beneficij. s. e. dilect⁹ filius. de hoc no. s. de reſcrip. ab/batem. in glo. per hanc. c ¶ Ad talia. ſ. dignitateſ vel rectoriã. quia nec intẽtio dñi pape talis fuit ergo nec intentio iudicis ſeu executoris alia debet eſſe. s. e. cũ cauſam. 7. s. de arbi. expoſita. Et eadem ratio que mouet delegantẽ mouet delegatuz. s. de reſcp. ſup lit/teris. in fi. 7 forma mãdati diligent' ſeruari debet. s. õ reſcrip. cũ dilecta. 7. s. de offi. deleg. cũ olim. 7. c. cum venerabilis. 7. C. de pcu. ſi pcurator. ergo quicqd fa/ctum eſt p formã mãdati non tenet. Et ita nec excõi/catio nec inſtitutio talis tenuit qr vices mandati non patiebant. Et ſic patet q cũ papa mandat alicui pui deri de ſimplici beneficio tm̃ intelligendũ eſt. niſi i lit/teris hoc ptineat. s. de reſcrip. abbatem. in fi. quia nõ omnis qui cenſet dignus ad bñficiũ dignus eſt ad di/gnitatẽ: vel pſonatũ vel rectoriam. quia pueri ſimplex bñficiũ poſſunt habere non tamen dignitatẽ. s. õ eta. et quali. ex ratione. 7. c. indecoꝝ. 7. s. eo. ſuper. vbi de hoc dicit. Et in dignitatib⁹ his gradus ceteros antecedat quem labor 7c. C. de offi. mgri offici/orũ. l. nẽo. 7. lxi diſti. miramur. Hoc qd dicit h q pueri pñt hre bñficiũ intellige ſm q notat. s. eo. ſup. in fi. illi⁹ glo. Sz quoſ 7c

Si mandat puideri in eccle ſia non pōt de eccleſia pui/deri. Capi. XXXVIII

Um olim priori ſci. M. dedim⁹ i mãdat': vt Hu. dia cono in aliq eccleſia ciuitat' b vel dioce. Luc. aucte ap. p/uideret: idem pfatũ Hu. ee/cleſie ſcẽ pe. de vico. rectorez aucte hmõi niſus ẽ deſigna/ri: in q rector ab eiuſdem ec/cleſie clericis eligi pſueuit: excõicatiõis ſnĩam nihilomi nus proferens in rebelles. ¶ Cum igitur mãdatũ hu/c iuſmodi ſe ad talia non extẽ dat: nec ad rectoriaz: vel di/gnitatẽ noſtra ferat intẽtio cum p ſimplici bñficio iuſſio noſtra manat: mãdam⁹ qte/nus tam inſtitutionez hmõi q̃ excõicationis ſnĩam pter hoc latã denũcieſ nõ tenere.

De Clerico egrotante vel debilitato.

Greg. Candido epõ vrbeuetañ. Cleric⁹ infir mus integre pcipit fruct⁹ bñ ficij ſui. Capitulum. I

Um pcuſſio corpa lis. 7. j. Fra. t. hor tamur: qten⁹ lato/rem pñtiũ ad pci/pienda que pſueta ſũt ab ec/cleſia tua: egritudo ſua non d debeat impedir e. ¶ Quia ſi alij eius eſſent exemplo de/e territi: forte nõ poſſet q mili/taret eccleſie inueniri: ſed ſz f eius ordinẽ: quecũq ei ſi ſa/nus eſſet poterãt miſtrari: õ ipſa exiguitate q eccleſie pōt g accedere. F. tua pbeat egro/tanti. Eugeni⁹ papa. Pre/byter cui medietas palme cum duobus digitiſ eſt abſci ſa miſſam non celebrat ſed ce teris ſacerdotalib⁹ fungi pt

Presbyterũ cui⁹. Ca. II

Reſbyterũ cui⁹ duos digitos cum me dietate palme a predone ab/h ſciſos ſignificaſti: miſſam nõ permittimus celebrare: quia nec ſecure pter debilitatẽ: k nec ſine ſcandalo propter de formitatem membri: hoc fie/ri poſſe confidimus. ¶ Ipſũ

De Clerico egrotãte vel debilitato.

Supra viſũ eſt de clericis nõ re ſidentib⁹ 7 de p bendis nõ pferẽ dis eiſdem. Sz qr dubitari po/terat nunqd eis egrotantib⁹ ſint prouentus eccle ſie ſubtrahendi: merito ſubijcit iſtam rubricam. Abbas Sicul⁹.

Um pcuſſio. ¶ Diui ditur: quia pmo ponit dictum cu ius rationem interſerit: ibi. Quia ſi alij. Abbas Sic. d ¶ Impedire: ſimile. vij. q. j. cum pcuſſio: 7. iij. q. ix indicas. 7. v. diſtin. ad eius vero. e ¶ Militaret. xxiij. q. j. militare. 7. j. q. iij. ſaluator. circa mediuz. C. de epiſ. 7 cleri. auc. ſed hodie. f ¶ Ordinem.: ſcõm ordinem cuiuſcũq 7 dignitatẽ pſtituẽda ſunt benefi/cia. xij. q. ij. pceſſo. de hoc dixi. s. de maio. 7 obe. ſta/tuimus. g ¶ Egrotanti. Quia famuli egri qs cu/ramus nobis ſeruire intelligunt. ff. de ſtatu lib. l. iiij. §. ſtichus. 7 tpe infirmitatis paſcendi ſunt. ff. cõmo/da. in rebus cõmodatis. §. poſſunt. Sic 7 clerici i egri tudine ſtipendijs ſuis priuari non debent.

Reſbyterũ. ¶ Primo phibet 7 cauſam red/dit. Secũdo permittit: ibi. Ipſum autem. Ab/bas Sicu. h ¶ Non pmittimus: argu. qd ab ini/tio valuit ex poſtfacto infirmat. xxxij. di. vſq adeo. 7 c. cõmuuit diffinim⁹. arg. ptra. qd enim factũ eſt recte ex ſupuenienti delicto corrumpi non poteſt. ff. de itine re actu. pua. l. nec eni. i ¶ Scandalo: pter ſcan/dalũ eni multa ſunt dimittẽda. j. c. xxi. 7. s. de tempo. ordi. ad aures. 7. s. ti. xxi. cũ teneamur. k ¶ De/formitatẽ. Ex hoc verbo apparet q deformitas impe/diat ordinãdũ cũ ſuſpẽdat ordiatũ h tñ pōt ipſo facto meli⁹ ppendi quã aliq ſtatuto exprmi. j. õ dona. aplice.

autem ceteris officijs ſacer/
dotalibus fungi minime p/
hibemus. Lucius.iij. Si
rector eccleſie ſit leproſuſ dā
dus eſt ei coadiutor. Capi. III

DE rectoribus ec/
cleſiaruz lepre macula
vſq adeo infectis: q altari
ſeruire non poſſunt: nec ſine
a magno ſcandalo eoꝝ qui ſa/
ni ſunt: eccleſias ingredi.
Hoc volum⁹ te tenere: q
b eis dandus eſt coadiutor q
c curaz habeat animarū: ⁊ de
facultatib⁹ eccleſie ac ſuſten
tationē ſuam congruam reci
d piat portionē. Clemens.iij
Si rector eccleſie ſit leproſuſ
ab adminiſtratiōis officio re
mouetur ſed de bonis eccle
ſie ſuſtentat. Ca. IIII

TUa nos duxit fraterni
tas ꝯſulendos. et. ĩ. De ſa/
cerdote q diuino iudicio le/
pre morbo repcuſſus: in par/
rochiali eccleſia prelationis
officio fungitur. Dicimuſ
e q p ſcandalo ⁊ abominatio
f ne populi: ab adminiſtratio
nis debet officio remoueri:
ita qd iuxta facultates eccle
ſie: ſibi neceſſaria q̄diu vixe
g rit miſtrent. Inno.iij. Are/
laten. archiepicopo. Epo q
propter morbum incurabilē
paſtorale officium exercere
non poteſt dandus eſt coad/
iutor. Ca. V

EX pte tua
fuit ꝓpoſitū: q cū aura
ſienſis epus: graui morbo et
incurabili: fere per quadrien
niū laborauit: ita q paſtora/
le officium non poteſt vllate
nus exercere: princeps ter/
h re illiuſ: ac ciueſ ciuitat eiuſ
dem: a te poſtulant inceſſan/
ter: vt ipſis (cum ſis metro/
politanus eorum) ſtudeaſ p
uidere. Uerum cum ipſuz ad
i ceſſionē compellere non poſ
ſis nec debeaſ vllo modo: nec
k afflicto afflictio ſit addēda:
imo potius ipſi⁹ miſerie mi/
ſerandū: eo q idem vir bo/
nus extitit: ⁊ eccleſiam ſalu/
briter ſibi cōmiſſam guber/
nauerit: nos volēteſ tam epi
ſcopo q̄ ecclie puidere: mā/
l danus quatenuſ illi coadiu
torem aſſocieſ: virum puidū
et honeſtū: per quez tam epi
ſcopo q̄ populo vtiliter con
ſulatur. Hono.iij. epo adu/
ſano. Breue eſt ⁊ nō ſumat.

COnſultationi/ Ca. VI
bus. et. ĩ. Archidiaco/
no aūt: quē morbo paralyti/
co laborātē: officiū lingue aſ
m ſeriſ amiſiſſe: coadiutor ē me
rito adhibendus. De Inſti/
tutionibus. Ex cōcilio Are
laten. Numerus clericoꝝ de

DE rectorib⁹. Cōis diuiſio. Scda ps: ibi. H volum⁹. Ab. Sicu. a Scādalo: no. nihil cū ſcādalo eſſe faciendū. s. c. pxi. dūmō ſine pctō mortali poſſit omitti ĩ. de no. ope. nū. cū ex iniūcto.
b Coadiutor: ⁊ ita vr q ppt leprā nō remoueat p latus. ſed ꝯ. ĩ. c. pxi. vbi de h dicitur.
c Curaz aīarū: ergo ille coadiutor vr ee p latus exq hz curam aiarū. ĩ. e. c. pxi. d Portionē. ⁊ ſic puidebit ei d bonis eccleſie. ĩ. e. c. px. ſed pone q eccleſia nō poſſit ſufficere vtriq? reſpondeo ille qui ſeruit ecclie habebit reddit⁹ et illi infirmo puidebit eps. lxxxij di. §. j. ⁊. c. j. ⁊ ex hoc vbo ē argu. q nō ſit platus ex eo q dicit cōgruam recipiat portionem.
TUa nos Cōis diuiſio. Scda: ibi. Dicim⁹. Ab. ſic. e Scādalo. s. c. proxi. f Admiſtrationis. Ex h vr q ppt morbū lepre ſit remouendus platus. Sz ꝯ vr. s. e. c. pxi. et ita ſine culpa punit qd eſſe nō debet. lxvj. di. ſatis puerſum. et xvj. q. vij. inuentum. Sup h eſt diuerſitas inter doctores. Hug. dixit q nū q̄ ſubſtituit aliqs viuo niſi eo renūciante. Et in hac opi. fuit Lau. ⁊ dandus eſt ei coadiutor. vt. s. c. pxi. ⁊. ĩ. e. c. pe. ⁊ vlti. Et qd dicit hic ab admiſtratiōis officio: debet remoueri. Dicit Lau. ab officio qd eſt in actu. ſed q ad ius retinebit officiū. Bar. diſtixit: vtrū morb⁹ ſit curabil. Dicas cū Uin. et Lan. q q̄diu aliqs pōt remanere i collegio ſuo ſine ſcandalo ⁊ horrore nō ſubſtituit ei aliqſ alias alius erit ſubſtituēdus vt hic q erit plat⁹ in totū: ⁊ infirmo puidebit de bonis eccleſie. s. e. c. pxi. ad idē ſac ꝯcor. qꝛ talis coadiutor platus ē ex toto. Et h patet ex eo q dicit q hz curā aiarū. ⁊ eſt h ſpāle i lepram ppter abomiationē populi ⁊ ſcādalū. Sicut etiam iudex mutat ſi nō pōt dare opam iudicio. vt. ff. de iudi. ſi lōgi⁹. alias aūt obtinet ſnia Hu. et Lau. ⁊ dat

tunc coadiutor. ĩ. c. pxi. Et ſic eſt caſus vbi aliqs punitur ſine culpa: ſed nō ſine cauſa. ſi. s. vt li. non ꝯteſta. qm̄ freqnter. §. ſi vo aliter. in fi. In qbꝫ caſibꝫ priuat qs ſine culpa ſed nō ſine cauſa: dicit. ĩ. de priuile. antiq
g Miniſtrētur. s. c. pxi. exq eū infirmitas n crimen abducit. vt vij. q. j. q̄uis triſte. qꝛ nō eſt afflictis addenda afflictio. vij. q. j. cū pcuſſio. criminoſus eni dign⁹ eſt vt egeat. ff. depoſiti bona fides. Lau.
EX parte Sunt due ptes. Scda ibi. Uerū. Ab/ Sicu.
h Ciues. ſic vij. q. ij. nuper.
i Nō poſſis vij. q. j. ſcripſit q liter. ⁊. c. q̄uis triſte.
k Afflictio: ſi. vij. q. j. cū percuſſio. iij. q. ix. indicas. et. v. diſt. ad eiuſ vo. ff. ad l. rhod. de iac. l. nauis. §. cū autē In leproſo tn̄ ſecus ꝯſueuit dici a qbuſdā. vt. s. c. pxi. vbi de h. Idem Io. dicit circa leproſum qd Hu. et Lau.
l Coadiutorem. ſic. ĩ. c. pxi. Et ita patet q ppter infirmitatez ſupuenientē nō priuat prelatus: qꝛ eccleſiaſtica bn̄ficia nō ſunt tpalia. lv. di. precepta. ⁊. ff de adop. ſi tibi. ff. de here. inſti. hereditas. ff. de re. iur. actus legitime ſic. ff. de māumiſ. teſt. libertas. ff. d pecul. peculiū. §. ij. qd verū eſt. Arg. ꝯtra. ff. d of. preſi. ſi forte. et. vij. q. j. paſtoralis. xij. q. ij. nobis. Solu. verū eſt q bn̄ficia eccleſiaſtica ppetua ſunt: ⁊ ideo ppter caſum ſupuenientē ſine culpa nō priuat prelat⁹ ſed datur ei coadiutor: vt hic patet: ⁊. c. ſeqn. In caſu tn̄ ali⁹ viuēti ſubſtituit ſm qſdā. s. c. pxi. vbi de h. et vij. q. j. paſtoralis. oi tn̄ caſu puidebit infirmo de bonis eccleſie: ⁊ coadiutor ille datur etiā inuito. arg. ĩ. de eccle. edi. ad audientiā.
COnſultationib⁹ officiū lingue: idē eſt ſi amiſiſſet officiū oculoꝝ. arg. lv. di. ſi euangelica. ⁊ qꝛ ē ocul⁹ epi. xciij. di. diaconi ecclie. m Coadiutor Et d h dictū ē in pximis duobꝫ. c.

De Inſtitutionib⁹ Supra viſum ē de collatio/nibꝫ ꝑbendarū: ſed qꝛ parū eſt ꝯferre niſi ſequaꝶ inſtitutio: ideo ſubijciꝶ hec rubrica. Uel aliꝶ. Quia dubitari poſſet ad quē ptinet collatio ſeu inſtitutio ꝑbendarū ꝛ bñficioꝝ: iō poſt rubricā de ꝑben. ſubijcit hanc. Abbas Sicu.

paratus. iam eccłiaſtica pſona cenſeꝶ. vñ tale ius cadit in eū ꝛ ius ꝯuerſi ſpūale ē. vñ qui emit illud ſymoniā cōmittit. vt. j. q. iij. ſaluator. Lau.

E X frequētib⁹ ℭ Primo poniꝶ abuſio. Scḋo refrenatio: ibi. Unde. Tertio pape ꝯfirmatio: ibi. Nos itaqꝫ. Abbas Sicu.

Non ā plius abſqꝫ penuria. Semp eni ꝯſiderādi ſꝫ redditus eccłia/rū: vt ꝑm eos clerici inſtituanꝶ i eis. s. de vi. ꝛ hone. cle. qm̄ vt ait vbi ḋ h. Ita etiam ꝙ hoſpitalitatē ſeruare poſſint. ꝛ ſoluere iura ep̄alia. s. ḋ ꝑben. ḋ monachiſ et. s. ḋ ſupplen. negli. pla. ſic no bis. ꝛ econuerſo tot ſunt ponēdi ꝗ̄ ex ipſis facultatibꝫ poſſint cōmode ſuſtentari s. ḋ ꝯſti. cū. M et. j. e. aucte a cōtrario ſenſu. j. ḋ cenſi. cū inſtantia. arg. xij. q. j. ꝑcipim⁹. xvj. q. vij. oēs baſilice. tñ ꝑpter minimū incrementū non credo recedēdū a nūero ꝯſueto. arg. C. ḋ allu. l. penul. et vl. ergo tm̄ debet eē augmentū de ꝗ̄ aliūs eq̄le ſtipēdiū cū alijs habeat vel ſaltē ſufficiens: ꝛ honeſtū.

Non inſtitui in eccleſijs collegiatis ꝑm facultatē ipſarum. Capitulum I

N On amplius ſuſcipianꝶ in monaſterio: monachorum aut clericoꝝ ſeu etiam puellarū: q̄ꝫ quot ſe regere de bo a nis eccłie abſqꝫ penuria poſſint. Eugenius. **Laici ī canonicos non poſſunt inſtitui**

I N eccleſia veſtra **Ca. II** certum numerū canonicoꝝ (ſicut nobis īnotuit) cō/muniter inſtituere curauiſtꝭ b et. j. ℭ Cum laici nō debeāt in canonicoꝝ numero cōpu/c tari: nec vos debeatꝭ differ/re: quomin⁹ ſtatutū numerū d de alijs clericoꝝ pſonis ido/e neis ſuppleatꝭ: tales ad ſupplendū numerū inuenire curetis: p ꝗ̄s deo in diuinis officijs per eccleſiaſticos ordines ꝯgrue ſeruiatur. Alex. iij. Cantua. archiepō ꝛ eius ſuffraganeis. **Inſtitutio bñficioꝝ ſpectat ad ep̄os vel eorum officiales. Ca. III**

E X frequentib⁹ querelis didicimus: in partibus veſtris conſuetudinē prauam a multis retro temporib⁹ inualuiſſe: ꝙ clerici eccleſiaſti/ca beneficia ſine ꝯſenſu epi/f ſcopi dioce. vel officialiū ſuo g rum (qui hoc de iure pñt) recipiunt: minus q̄ꝫ deceat co/gitantes quō id parrum ſctō/rum eſt inſtitutiōib⁹ alienū et eccleſiaſtice ꝯtrariū honeſtati. ℭ Unde cum tu frater h archiepiſcope: ex officio tibi cōmiſſo: tam iniquam ꝯſuetudinem de ꝓuincia tua velis (ſicut debes) radicit⁹ extirpare: tam in illos qui eccleſiaſtica beneficia taliꝶ oc/i cupata ſcienter detinēt q̄ꝫ in eos qui decetero occupare ꝑ/ſumpſerīt: excōicatiōiſ ſniā ꝓtuliſti. ℭ Nos itaqꝫ eādē ſniam ratā hñtes: ꝛ eā auc/k ap. ꝯfirmātes: mādam⁹ q̄tenus clericos ipos ꝗ̄ ipā ſententiā incurrerīt: niſi ꝯgrue ſatiſfecerint: abſoluere minime preſumatis. Clemens iij. clero conſtantinopolita. **Ultra facultates non debet quis inſtitui inuitis clericis**

l A Actoritate ecclesie. **Ca. IIII** ritate ap. ſe. et. j. Sta/tuim⁹ inſup: vt null⁹ in eccleſijs vr̄is vltra q̄ꝫ facultates m eaꝝ ſuſtineāt: vob inſtitua/

f ℭ Officialiū officiales dicuntur ꝗ̄bꝫ epi committūt vices ſuaſ ꝗ̄ pñt inſtituere vice epoꝝ. vt ꝑ dicit.

g ℭ Recipiūt ſi a laicis recipiant ſuſpenſi ipo iure ꝑ canones antiqꝫ videnꝶ. xvj. q. vij. ſiquis deinceps. arg. ꝑ ḋ. j. iurepa. cura cui ſtamus. Sic ergo patet ꝙ auctoritas inſtituēdi eſt penes epꝫ licet caplm qñqꝫ eligat. j. ti. pxi. nulla. tñ ḋ ꝯſenſu capituli epus inſtituere debet j. de his que fi. a prela. nouit. nec obſtat. lxx. di. ſctōꝝ. qꝛ ibi capelle ſubdite ſunt prepoſito ꝗ̄ ad ſuſtentatio/nē non quo ad inſtitutionē et adminiſtratio/nem. Lauren.

h ℭ Ex officio legatiōis q̄ntum ad ſuffraganeos. dioc. s. de offi. leg. c. j.

i ℭ Detinent. vnde nullā poſ

I N eccleſia veſtra. (s. de ꝯſti. cū. M.

a ℭ Primo deciſe narrat factū. Scḋo ꝓuidet: ibi Cū laici. Ab. Sicu. b ℭ Laici: ꝛ merito. qꝛ hoies diuerſe ꝓfeſſiōiſ in eodē officio aſſociari nō debēt. xvj q. vij. noua actiōe. ꝛ. s. ḋ elec. cū cāꝫ c ℭ Differre: vltra ſex mēſes aliodn trāfferꝶ ptās ad ſupiorē. j. ti. pxi. nulla. B. d ℭ Idoneis: ꝗ̄ dicūꝶ idonei: habes s. de ꝑben. ſup inordinata. e ℭ Tales. ꝗ̄ ſunt idonei moꝝ honeſtate ꝛ lr̄arū ſciētia. s. de ꝑben. graue. alias puniūꝶ vt ibi diciꝶ. Hec fuit queſtio vtrū laici intitulati in eccleſia iſta poſſunt cōputari in nūero clericoꝝ. ꝛ diciꝶ ꝙ nō. qꝛ nō reputanꝶ idonei cum ſint laici. Et ita ius canonie nō cadit niſi in clericum. Sicut ius eligēdi in eccleſia collegiata nō cadit in laicū. s. ḋ elec. ſacroſctā: ꝛ. c. maſſana. ꝑ tñ intelligendū eſt ḋ laicis ꝓfeſſiōe: ꝛ habitu ꝛ nō de ꝯuerſis. Si eni ꝯuerſus aliquis alicui⁹ eccleſie īncedat tonſorat⁹ volēs eē clericus cū iam deſtinatiōe animi ſit cleric⁹. vt. xxiij. q. j.

ſūt habere excuſationē q̄ꝫtocūqꝫ tempore ea tenuerit quia diuturnitas temporis peccatū non cōminuit: ſed auget. j. de ſymo. non ſatis. ꝛ. c. cum in eccleſie corpore et. xxiiij. q. j. ſciſma. s. de conſuetu. q̄ꝫto. ſecus ſi ignorāter: quia ignorantia niſi ſit craſſa ꝛ ſupina tales excuſat. s. de ordi. ab epo qui renū. epa. c. j. ꝛ. viij. diſ. ꝯſuetudo. k ℭ Confirmātes: poſtq̄ꝫ ꝯfirmationē archiepus ſententiā relaxare non poſſet niſi illud quod ſequiꝶ fuiſſet oppoſitū. arg. s. de ꝯfir. c. j. ꝛ. ij. ꝛ de cōſe. di. ij. c. vl. ꝛ. s. de temp. ordi. cum in diſtribuēdiſ. B

l A Actoritate. facultates. he ſemp ſunt ꝯſiderande: vt. s. e. c. j. vbi de hoc. ꝛ. s. ḋ vi. ꝛ ho. cle. qm̄. vbi habeꝶ ſimiliꝶ de h. m ℭ Inſtituaꝶ. Inſtituere eſt ius canonie in eccleſia vel ī eccleſiaſtico bñficio tribuere. j. de here. cū ex iniūcto. Inueſtire eſt q̄ſi poſſeſſione illius iuris ꝯferre indifferenꝶ tñ vnū accipiꝶ ꝑ altero. Ala. verbi gratia. Inſtituere eſt ſpūalis bñficij: vel dignitatis poſſeſſionē corpalē tradere. s. de offi.

archidi. ad hec. c. vt noſtrũ qđ ſpectat de iure cõi ad archidiaconũ. vt ibi dr: ⁊ ſic itellige. ĩ. e. cũ veniſſet. Inueſtire eſt ius canonie vel dignitatis tribuere. qđ põt fieri p anulũ vel libꝝ ⁊ ſic intelligit. ĩ. eo. cũ veniſſent. ſꝫ p hoc nõ adipiſcit ꝗs poſſeſſioneꝫ niſi poſtea corpaliter inſtituat. ĩ. ti. pxi. cũ noſtr. et de preben. pro illorum.

a ℂ Inuitis. nullus eps ẽ dãdus inuitis. lxj. di. nullus. dũ tamen iuſtam cãm oſtendat. ꝟ eis volentibꝰ poteſt dari. licet facultates non ſufficiãt ⁊ ita pñt ſibi in hoc ꝑiudicare: ⁊ victũ poſtea ſibi querãt. xcj. di. celericus victũ. ⁊. c. ſeqn.

Ad deco. ℂ Primo ponit exceſſũ patriarche. Secũdo illum corrigi mandat ⁊ nõ parenti cõminatur. Scđa: ibi. Quo circa. Ab. Sic.

b ℂ Acceptus xxxj. q. iiij. ꝟ. hiſ ita. c ℂ Hereditario. ſic. viij. q. j. ap̃lica: ⁊ ſic videt ꝙ nõ ſolũ filij: ſed nec collaterales in eccleſiaſticis bñficijs nõ ſuccedãt. ĩ. de iurepa. ꝯſuluit: ſed tñ pñt argu. ꝟ. de offi. deleg. ex pte. dũmodo non fiat iure ſucceſſionis. vt. ꝟ. ꝺ elec. venerabileꝫ ver. fi. Jo.

d ℂ Vndecũqꝫ arg. ꝙ nihil refert de quo loco ſit natus cleric⁹

a tur inuitis. Anno. iij. ſancti Marcelli ⁊ ſancte Suſanne car. ap. ſe. le. Cũ i eccleſijs oportꝫ exneos iſtitui ñ debẽt iſtitui clerici certe origĩs tñ ſed vndecunqꝫ ſint dum tamen idonei. Ca. V

Ad decorem. et. ĩ. Sicut noſtris aurib⁹ eſt ſuggeſtum: ꝯſtantinopolitan⁹ patriarcha: aliarũ nationũ clericos ſpernens: venetos tñ in ꝯſtantinopolitanis eccleſijs ſatagit collocare: non attendens: ꝙ in omni gente ꝗ

b facit iuſticiã acceptus eſt deo nec ſanctuariũ dei ꝯuenit iu

c re hereditario poſſideri.

ℂ Quo circa mãdam⁹: q̃tenus moneatis eundẽ: vt viros litteratos: ⁊ alios idone

d os vndecunqꝫ originem duxerint: in predictis eccleſijs et maxime in maiori inſtitue

e re non poſtponat: alioqn indignũ ſe reddet: vt vos aliarum clericos nationũ ad ei⁹

f obedientiã compellat. Nec

g diſſimulare poteſtis: qn hoc noſtris auribus intimet. vt ex ꝟipſo: an verũ ſit qđ ſup

h hoc venetis dicitur ꝓmiſiſſe: conijcere valeamus. Idem Heliñ. epiſcopo ⁊ archidiacono norwicẽ. Si poſſidet ius inſtituendi is ad queꝫ ꝺ iure cõmuni non ſpectat pendente iudicio ꝓprietatis in poſſeſſione defenditur. Ca.

Cum veniſſent ad VI ap. ſe. archidiacon⁹ richimũdie: ⁊ ꝓcuratores eboracẽ. archiepiſcopi: ex parte archiepiſcopi fuit ꝓpoſituꝫ: ꝙ inſtitutio pſonarũ ⁊ cuſto

i dia eccleſiarum vacantiũ ad eum in dioce. ſua ſpectat: taꝫ

k de iure communi q̃ de conſuetudine generali. verum quidam ꝑdeceſſores ipſius: ꝗbuſdam archdia. richimũdie tam inſtitutionẽ q̃ꝫ cuſtodiam pſonaliter cõmiſerunt. et. ĩ. ℂ Inter alia vo archidia. ipſe reſpondit: ꝙ archiepiſcopus tam inſtitutiões

l q̃ꝫ cuſtodias: non perſonalit archidia. qui tunc erat ſed ppetuo: de ꝯſenſu capituli archidiaconatui reali ꝯceſſione donauit. Cũ autem archidiaconat⁹ ipſe in ꝯtinua poſſeſſiõe tam iſtarũ q̃ꝫ aliarũ libertatũ: multoꝝ archiepõꝝ et archidiaconoꝝ tpib⁹ extitiſſet: ⁊ archieps ſine ꝯditio

m ne qualibet ꝯceſſiſſet ipſum eidem: poſt ꝯceſſionẽ aſſeruit: ꝙ ipſum ꝯceſſerat: inſtitutiõib⁹ ⁊ cuſtodijs vacantium

n eccleſiarũ exceptis. Ipſe vo timens: ne ſi negaret expſſe: cũ nondũ eſſet archidiaconatus poſſeſſionẽ adeptus: vel impediret penit⁹ factũ eius: vel diutius differret: rñdit

ei q̃tũ ad obtinẽda bñficia eccl'iaſtica. arg. ꝟ. ꝺ elec. i. notuit. e ℂ Indignũ: ſi. ĩ. ꝺ vſur. qꝛ fruſtra. ⁊. ij. q. vj. ꝗs ſcit. ⁊ ẽ ꝟ arg. culpã culpe cõpẽſandã. xcv. diſt. eſto. ff. ad. l. acql. itẽ mela. j. Re. ĩ. ꝺ diuoꝛ. ſignificaſti ĩ. ꝺ adul. c. pe. ⁊ vl. ⁊. ĩ. ꝺ pe. ꝯſtitut⁹.

f ℂ Compellatis. ⁊ ꝟ ꝑmo petierat p̃riarcha a dño papa.

g ℂ Poteſt. i. obet. ſic. xxij. q. ij. faciat homo.

h ℂ Promiſiſſe: qđ eſſet iniquum quia nullo pacto nulla conditione beneficia eccleſiaſtica ſunt ꝯferenda. j q. ij. q̃ꝓio. ꝟ. de pac. pactiones. ĩ. vt eccle. benefi. vt noſtrum. vnde ſymoniacum

Cum ve. ℂ Inſtitutiones ⁊ cuſtodie poſſunt ꝺ iure ſpeciali ad nõ epm pertinere: et pendente lite cum dioceſano defenditur i poſſeſſiõe. h. d. Vel ſic. vt in rubro. Diuiditur i tres partes. In prima ponitur allegatio pro archiepiſcopo. In ſecunda allegatio pro archidiacono: ibi. Int alia In tertia interlocutio. ⁊ ſub certa forma diffinitiue cõmiſſio: ibi Nos igitur. Ab

i ℂ Spectat ꝟ. de offi. ordi. cum vos. ⁊. lxx. diſtin. c. ij. argu. ꝯtra. lxiij. diſti. ſi in plebibus.

k ℂ De iure cõmuni. j. q. iij.

vel de quibꝰ parentibꝰ. arg. xl. di. nos qui. ⁊. c. non loca. ⁊. lvj. di. vndecũqꝫ. ⁊. c. naſci. ⁊. c. dñs. Arg. ꝯtra. ꝺ ſer. non ordi. c. j. ⁊. ꝟ. de fil'. pſby. c. j. ⁊. ij. ⁊ p totum. et xcviij. di. aphros. ꝟ. de cleri. pere. c. fi. vbi dicit ꝙ prelati quidam inſtituebãt clericos de alienis ep̃atibꝰ ignorante epo qđ eſſe non debet. ſed hic oẽs erant extra nei tam veneti q̃ꝫ alij. ⁊ ideo vndecũqꝫ eſſent debebãt in eccleſia ꝯſtantinopolitana inſtitui: ⁊ non veneti tñ Verũ eſt ꝙ locus nõ obſtat dũmodo ꝯſtet de bonitate pſone ⁊ illud. c. aphros de incognitis loquit. ꝟ. de elec. bone. ad fi. Si autem ex damnato coitu natus ſit aliquis; non obſtet ei q̃tum ad vitam eternã: ſꝫ obeſt

c. iij. ⁊. c. res eccleſiaſtice. ⁊. c. ꝯuenit. ⁊. xvj. q. vij. nullus oĩno. ſed ꝑiũ eſt verũ. qꝛ de iure cõi inſtitutio pſonarũ: et cuſtodia vacãtiũ eccleſiarũ ſpectat ad archidiaconũ. ꝟ. de offi. archidia. ad hec. ⁊. c. vt nr̃m. ⁊. lxiij di. ſi in plebibꝰ. niſi ꝯſuetudo repugnet: vt ꝟ videt ad fi. capl'i. ⁊ ex ꝯfeſſiõe archidiaconi hoc põt colligi: ⁊ ꝟ loquit de inſtitutiõe corpali: qꝛ collatio dignitatũ: et ꝑbendarũ ptinet ad archiepm. ĩ. ti. pxi. qꝛ diuerſitateꝫ et. c. poſt electionem: ⁊ hic paret ex confeſſione archidiaconi. l ℂ Cuſtodias. ſcilicet vacantium eccleſiarum. m ℂ Ipſum. ſcilicet archidiaconatum. n ℂ Ipſe. ſcilicet archidiaconus.

ꝙ non ſolū de illo:ſed de oī/bus redditib⁹ ſuis: faceret ꝙ ſibi placeret.et.ī. ¶ Nos igitur interlocuti fuim⁹:ar/chidiaconū eſſe in plena lib̄/tatū eiuſdem archidiacona/tus poſſeſſiõe tuendū:donec
a ꝓbatū legitime fuerit ex ad/uerſo:libertates ipſas archi/diaconis ab archiep̄is ꝑſo/
b naliter fuiſſe ꝯceſſas.cū in h̄ caſu:tam ante ꝗ̄ poſt.⁊ in ip/ſa etiam ꝯceſſione:archiep̄s eas retinere potuerit licite tanꝗ̄ ſuas:vel donec legiti/me ꝓbatū fuerit eaſdem lib̄/
c tates archidiaconū abiuraſ/ſe.Sed ī hoc caſu: ſi ꝯceſſio illa fuerit realiſ:archiep̄o ni/hil iuris vel vtilitatis acce/deret:q̄ꝛ nos vel ad petitio/
d nē eboraceñ.eccleſie:vel per noſipſos: ſuꝑ hoc archidia/conatui ꝯſulemus. Si ergo alterutrū ipſoꝝ fuerit legiti/
e me approbatū: archidiaco/no ſuꝑ lib̄tatib⁹ ipſis: ſi neu/trū:archiep̄o ſilentiū impo/nat̄. Idē epiſcopo Treceñ. et archidia. pariſieñ. Is ad quem ſpectat collatio digni tatū ſeipſum inſtituere non pōt. Ca. VII

Cum ad noſtrā.et.ī. Illud autē nolum⁹ vos ig̃rare: ꝙ p⁹ꝗ̄. M.fuit abbas effectus: cu/ſtodiam de iure non potuit obtinere:quia cum ratione
f abbatie:ad ipſum pertineat donatio tam cuſtodie ꝗ̄ alia/rum dignitatū:ac etiam pre/bendaruꝫ eccleſie patraneñ. cuſtodiam ipſam recipere nõ potuit a ſeipſo. ¶ Cum inter
g dantem ⁊ accipientē debeat eſſe diſtinctio perſonalis: h̄ nec ab alio:cum ius conferē di alius non haberet De Conceſſione prebēde ⁊ eccle ſie non vacantis. Gelaſius papa ad Ro. Inſtitutus ſcienter in beneficium viuē/

a ¶ Probatū. Sed quare incũdit onus ꝓbãdi ar/chiep̄o.cum de iure cõi hec ſpectent ad ip̄m. vt h̄ vide/tur.vnde eoipſo videt̄ fundata eius intentio .xvj. q. vij.oēs baſilice.C.de ꝓba.ſiue.⁊.ī.de cenſi.olim. Re/ſponderi pōt hic due fuerūt p̄ſumptiões bone ꝓ archi diacono ꝯ archi ep̄m q̄ꝛ archidi/aconus:⁊ ipſiuſ añceſſores fuer̄t in pacifica poſ/ſeſſiõe.vñ preſu/mitur ꝯceſſionē fuiſſe realem: ⁊ quia archiep̄us cõfeſſus fuit. ꝙ añceſſores ſui cõ ceſſerūt illas di/gnitates licet ꝑ ſonalit̄.⁊ archi/diacon⁹ dicebat ꝯceſſioneꝫ fuiſſe realem.vnde p̄/ſumit̄ ꝯtra ar/chiep̄m ⁊ iō on⁹ ꝓbãdi incumbit archiep̄o ꝙ con ceſſio fuit ꝑſona lis ⁊ licet perſo/na inſeratur pa/cto nõ ideo eſt ꝑ ſonale.ſꝫ vt oſtē dat̄ cū qua ꝑſo/na ſit factū.ff.ꝺ pac.iuriſgentiū .§. pactoꝝ .⁊.l. tale pactū. Ple/rūqꝫ eni ꝯſulim⁹ ucceſſoribꝫ nr̄is ſicut ⁊ nobis.ff. de ꝓba. ſi pactū Sed trãſactio potius p̄ſumit̄ ꝑſonalis ꝗ̄ realis: niſi fuerit ꝑ ſuꝑiorē ꝯfirmata.ſ̄.de tranſac. veniens .⁊.c. decetero.⁊.ſ̄.de p̄ben.niſi hoc tñ adiecto: ꝙ ſi ep̄s ali cui ꝑſone det rem eccl'iaſticã.poti⁹ p̄ſumit̄ donatio ꝑ ſonalis ꝗ̄ realis.x.q.ij.hoc ius.xvj.q.j.poſſeſſiones. Sed ſi donat eccleſie p̄ſumit̄ realis donatio:⁊ perpe/tuo donaſſe.xvj.q.j.c.vl.ī.de his que fi.a p̄la.cū apo/ſtolica.arg.hoc ideo eſt q̄ꝛ eccl'ia nõ pōt mori .xij.q.ij. liberti.ij. Sed hic p̄ſumit̄ ꝯceſſionē fuiſſe realeꝫ:vt di xi.q̄ꝛ archidiacon⁹ ille:⁊ anceſſores ſui fuerūt in quie ta poſſeſſiõe. Jo. b ¶ Fuiſſe:p̄ſumit̄ hic ꝯceſſionē fuiſſe realē ex ꝙ̊ eſt in poſſeſſiõe.⁊ iō tuendus ē in illa. q̊uſqꝫ ꝓbet̄ ꝯtra eū ꝯceſſionē factã fuiſſe ꝑſonalē:imo ſi ꝑſona facta fuit:p̄ſumi debet ꝑſonalis. ſi dignitati realis. c ¶ Abiuraſſe.obiicebat̄ archidiacono qꝺ abiurauerat hmõi libertates. Vñ ꝯtra iuramētū non fuerat audiēdus. Sed q̃re nõ audit̄ archidiacon⁹.li/cet abiurauerit hmõi libertates.cū iuramentū illud te/merariū fuerit.⁊ in p̄iudiciū archidiaconat⁹.⁊ ideo ñ ſeruandū.ſ̄.de iureiuran.ſicut.ij.⁊.c.intellecto. Lau. dicit quatenus iuramētū tangit rem familiarem obſ̄/uandū eſt vt nihil vtilitatis vel honoris ad ipſum ꝑ/ueniat rõne illarū dignitatū ſi eas abiurauit.argu.ſ̄. de iureiuran.quēadmodū. Vel dic ꝙ bene potuit re/nunciare.⁊ abiurare ius inſtituēdi.vt nunꝗ̄ vteretur eo ⁊ tñ dignitati ꝓpter h̄ non p̄iudicet̄ q̄ꝛ eccleſia poſ/ſet tunc vti iure ſuo vt hic colligit̄. Et ſic poteſt ſerua ri iuramentū ſine preiudicio eccleſie .⁊ ſine interitu ſa lutis eterne.ſ̄.de iureiuran.ſi xo.§.j.ſimile.ī.de ſpon. cõmiſſum abiuratio talis ſiue renūciatio non tenet in damnū eccleſie. Tria notabilia notant̄ hic. Primū ꝙ factum prelati non p̄iudicat eccleſie. Scdm̄ ꝙ iuramē tum preſtitum a prelato in dam/num eccleſie ſer/uatur ab ipſo p̄/lato.quod eſt cõ tra id.ſ̄.de iure iuran.ſicut. Ter tium eſt ꝙ eccle ſia habens pre/latum ſine ipſo agere poteſt qꝺ eſt contra id qꝺ dici conſueuit. quia nec prelat⁹ ſine conſenſu ca/pituli nec capi/tulum ſine con/ſenſu p̄lati age/re poteſt.ſ̄.de ꝓ curato.c.j.⁊.ſ̄. de iudi.cauſam. j.et.ſ̄. de reſp̄. edoceri. vbi de hoc. Et nota.ꝙ agenti interdi/cto vti poſſidet̄ non poteſt op/poni ꝙ rem illã abiurauerit.pro qua agit. ſicut nec agenti inter dicto vnde vi.ſ̄ de reſtitu. ſpoli. c.ſollicite. d ¶ Eccleſie. Argu.bonum ꝙ eccleſia vacante capitulum fungitur vice prelati.ſed contrariū argu.colligitur. e ¶ Ar/chidiacono.ſed ſed non archidiaconatui.

Cum ad noſtram. ¶ Primo ponit dictū. Se cundo ipſius rationem:ibi.Cum inter. Abbas. Siculus. f ¶ Ad ipſum.ſcilicet abbatem. g ¶ Accipientem.ſimile.xxiij.q.j .didicimus .ī. de iurepatro.per noſtras.ī.de bapt. debitum. ff. de auc. tu.l.j.⁊.ff.de tuto.⁊ cura.da.l.ius dandi.§.pretor.ali as lex eſt nemo enim vicem plurium perſonarum ſuſti net.xvj.q.j.preſbyteroſ.⁊.C.de aſſe.nemo. lxxxix.diſ. ſingula.ff.de pac.ſi plures.ff.de offi.preto. l.vlti.arg. contra.ff.de adop.ſi conſul.⁊.ſ̄.de elec.cum inter ca/nonicos. Sꝫ quid ſi ipſe conferret alij poteſtateꝫ con/ferendi illam dignitatem:nunquid poſſit ab illo illam recipere.vt ſic non videretur eam recipere a ſeipſo:nõ arg.ſ̄.de teſti.licet.⁊ argu. xviij.q. iiij. queſti. ff. de auc.tu.pupillus.ff.de re mili.milites.§.j.ff. de admi. re.ad ci.parti.l.ij.§.j.ſ̄.de preben.de multa.in fi. ar/gu.contra.quia multa poſſumus per alios.que nõ poſ ſumus per nos.lxxxviij.diſt.epiſcopus.v.q.iij.c.vlti. ff.que res pig.ob.ariſto.in fi.

De conceſſione prebende ⁊ eccleſie non va cantis. Supra viſum eſt de prebendis ⁊ dignitatibꝫ ac earum inſtitutionibus:ſed quia ſepe prebende ⁊ di gnitates conferuntur ſeu promittuntur anteꝗ̄ vacent et quandoqꝫ ipſe vacantes non conferūtur ſed rema/

nent diu vacantes: merito reſtabat videre et prouide re tam circa ꝓmiſſiones non vacantium ꝙ circa ne/gligentiã in ↄferẽdo vacãtia. Abbas Sicu. Qui in viuorũ. ¶ faciens ſe poni in bñfici/um viuentis ab eccliaſtica cõione repellit. Uel clarius ſic. vt in rubro. Et nõ diuidit ꝓpt breuitatẽ. Abbas Sicu.

ſti. ex eo inſtrumẽto. C. de pac. l. vl. niſi ꝺ ↄſenſu eius cuiꝰ eſt hereditas. vt in. l. ꝑdicta. C. de pac. eodẽ mo/do non tenet ꝓmiſſio de ꝑbenda nõ vacãte etiã de cõ/ſenſu eius ꝗ tenet eam cũ nulli poſſit eam ↄcedere. ꝟ ꝺ. iurepa. ꝙ aũt in fi. ſi. in li. feud. j. ti. §. ſi vero archiepus.

a ¶ Cõione. i. ꝑticipatiõe cor/poris ⁊ ſanguis dñi. vij. q. j. eũ ꝗ b ¶ Pellẽdi. et nihilominus deponẽdi. ij. q. j in ꝑmis. vij. q. j nõ furẽ. ⁊ c. euz ꝗ. niſi ignorans ꝗs inſtituat ali/quo remoto quo caſu excuſat. ff. depoſi. ſi ꝗs infi ciatus. ⁊ eps te/netur ei in alio bñficio ꝓuidere vij. q. j. pñtiũ. ⁊ ꝟ. de ꝑben. inter cetera. Sꝫ pone ꝙ aliꝗs ẽ iniu/ſte depoſitꝰ aliꝰ hoc ignorãs i lo cum eiꝰ ſubſtitui tur ⁊ ſtetit ibi ꝑ xl. annoſ. poſtea ſcit ꝺ iure ad ali um ꝑtinere. nũ/ꝗd debet cedere ⁊ ille reſtituere? vr ꝙ ſic. ꝟ. de ꝑ/ſcrip. vigilãti. ⁊ c. diligenti. xxx/iij. q. ij. ſi vero. ⁊ de re iudi. ↄſanguinei. ⁊ c. lator. ar/gu. ↄtra. xvj. q. iij. §. ꝗs actiões. ⁊ ꝟ. de ꝑſcrip. de q̃r/ta. Sol. dicũt ꝗdam theologi ꝙ qñcunqꝫ ſciuero rem ꝑtinere ad aliũ. teneor rem reſtituere. de hoc dictũ eſt ꝟ. de ꝑſcrip. vigilãti. ſed hoc nõ credo ꝙ teneat dimit tere. qꝛ eo ipſo ꝙ ↄdemnatꝰ non appellauit. acquieuit ſnĩe. ⁊ ita trãſiuit in rem iudicatã. ꝟ. de ſen. ⁊ re iudi. qꝫ ad ↄſultationẽ. ⁊ ſic alius iuſte fuit inſtitutus.

tis deponendus eſt. Capi/tulum I

Qui in vi/uorum ſacerdo/tum loco ponũt hoc ipſo ſunt ab eccleſiaſtica cõmunioẽ pellẽ/di: quo ſe paſſi ſunt ſucceſſo/res viuis ſacerdotibꝰ adhi/beri. Ex ↄcil. Lateraneñ.

Beneficia non vacãtia con cedi vel ꝓmitti non debent et cũ vacauerint concedi de/bent infra ſex menſes quibus elapſis de epõ ad capitulum et econtra: demũ ad proxi/mũ ſupiorem deuoluit colla tio. Ca. II

Nulla eccle/ſiaſtica miſteria ſeu eti am bñficia vel eccleſie: tribu atur alicui ſeu ꝓmittant an teꝗ vacent. ¶ Ne deſidera/re quis mortẽ ꝓximi videa tur: in cuius locũ ⁊ benefici um ſe crediderit ſucceſſurũ. Cum enĩ in ipſis etiam legi/bus gentiliũ inueniat inhi/bitum: turpe eſt ⁊ diuini ple nũ aĩaduerſione iudicij: ſi lo cum i eccleſia dei future ſuc/ceſſionis expectatio habeat: quã ipſi etiã gentiles ↄdem/nare curarũt. ¶ Cũ vero pre/bendas eccleſiaſticas: ſeu q̃/libet officia in aliq̃ eccleſia vacare ↄtigerit: nõ diu ma/neant in ſuſpenſo: ſed infra ſex menſes pſonis que digne adminiſtrare valeãt ↄferãtur. ¶ Si autem eps: vbi ad euz ſpectat ↄferre diſtulerit. ꝑ ca pitulũ ordinet. Qꝺ ſi ad ca pitulũ ꝑtinuerit: ⁊ infra pre/ſcriptũ terminũ hoc non fe cerit: eps ſꝫm deũ hꝫ cum reli/gioſoꝝ viroꝝ cõſilio exeq̃t: vel ſi oẽs forte neglexerint: metropolitanꝰ ꝺ ipſis ſꝫm de um abſqꝫ illoꝝ ↄtradictione diſponat. Alex. iij. Ebora/cen. archiepo.

Bñficia vacã tia cõferunt non obſtãte ap pellatione illoꝝ quibꝰ ꝓmiſ ſa fuerunt anteꝗ vacarent. Ca. III

Relatuz eſt au/ribus nr̃is. et. j. ¶ Cõ ſulta. t. t. Bñ. ꝙ cuz in Late/

g ¶ Infra ſex menſes: tempꝰ iſtud ſex menſi/um incipit curre re a tpe ſcientie gñaliter: ⁊ nõ a tpe vacatiõis. ꝟ. e. qꝛ in fi. arg. ff. de calum. annuſ C. qui admit. ad bo. poſ. l. ij. ⁊ ꝗ ſcit certiorari ñ debuit. ff. de ac. emp. et vẽ. l. j. i fi. ꝟ. ꝺ elec. cũ in ter vniuerſaſ. in fi. et expreſſuz ẽ. ꝟ. de ſupplẽ. ne/gli. pla. licet. et ꝟ. de preben. de multa. §. j. arg. Item tps iſtud vtile eſt. qꝛ tps illud non currit a tpe ſuſpenſio/nis ſnĩe quo eli/gere non poſſũt ꝟ. e. quia diuerſi tatem. arg. ↄtra ꝙ currat: licꝫ eli gere nõ poſſint ꝟ. de elec. c. vlti. Itez nunꝗd põt canonici eligere poſt tempus ela pſum: quidã di/cunt ꝙ ſic: ſꝫ ↄtri um ẽ verũ: ꝙ nõ poſſint. ⁊ ſi eligant non tenet electio. ꝟ. ꝺ ſupplẽ. neg. pla. c. licet: ⁊. c. vl. niſi de patiẽtia tolerer. ꝟ. eo. ti. lr̃as. qꝛ ꝑ nõ dato habet qꝺ ab illo dat qui non põt de iure donare. ꝟ. de iurepa. ꝙ aũt. in fi. arg. ↄtra. ff. ſiꝗs cau. ⁊ ſi poſt tres. ff. de arbi. celſus. ⁊ aucte huius canonis ſe meſtri tpe ſtatim elapſo põt eligere ille ad quẽ deuo/luta fuerit eligẽdi ptãs nulla licentia a ſupiore petita. et ↄſtitutio iſta tm̃ locũ hꝫ vbi ſunt diſtincte ꝑbende: et certꝰ eſt canonicoꝝ nũerꝰ ↄſtitutꝰ. ꝟ. e. ex pte. Item locũ hꝫ in dignitatibꝫ ⁊ pſonatibꝰ oibꝫ: ſed in epatibꝰ et archiepatibꝫ: olim locũ nõ habebat. ꝟ. e. dilectꝰ. Ho/die locũ habet in epatibꝫ ⁊ archiepatibꝫ ⁊ abbatijs: vt ptãs eligẽdi trãſferat ad ſupiorẽ. ſed minꝰ tps datur in his. ſ. triũ mẽſiũ. ꝟ. de elec. ne ꝑ defectu ⁊ ita in hoc equipant ⁊ differũt a miorib; bñficijs ⁊ dignitatibus qꝛ minꝰ tps dat ꝓpt maius piculũ qꝛ mora piculoſa eſt in talibꝫ. ꝟ. de elec. cũ inter. ⁊. ꝟ. vt li. nõ ↄteſt. qm̃ freq̃nter. §. porro. h ¶ Spectat. ꝟ. de his que fi. a pla. ſi. ton. ca. ea noſcit: ⁊. ꝟ. ꝺ elec. cũ ecclia vultera/na. ad fi. i ¶ Caplm. ꝟ. ꝺ elec. cũ in cũctis. ſi. ix. q. iij. cũ ſimꝰ. k ¶ Religioſoꝝ. ſic. ꝟ. de elec. ne ꝑ de/fectu vbi dicit qualit hec vba intelligunt. ⁊. lxiij. diſ. obeuntibus. vbi de hoc. Bern.

c ¶ Uiuis. niſi iuſta rõne depoſitꝰ. vij. q. j. cos. l. di.

Nulla eccleſia. ¶ Due ſunt (poſtꝗ. Bern. partes. Scda: ibi. Cũ vero. Prima ꝓuidet circa bñficia nõ vacãtia. Et diuidit in tres ptes. Nã ꝑmo penit ꝓhibitionẽ. Scdo eiꝰ cauſam: ibi. Ne deſide/ret. Tertio fortificat: ibi. Cũ enĩ. Scda ps ꝑncipal ꝓ uidet circa bñficia vacãtia. Et ꝑmo ſtatuit tps ad cõ ferendũ. Scdo punit negligẽtiã nõ ↄferẽtiũ: ibi. Si aũt. Et ↄtidie allegat in practica maxie in ſcda parte et iõ no. ipm bñ. Ab. Sicu. d ¶ Miniſteria. i. of/ficia ſiue dignitates. e ¶ Uacẽt. no. ꝙ bñficiũ an/teꝗ vacet non põt ꝓmitti qꝺ ſi fiat nõ valet ꝟ. c. pxi. et ꝟ. e. ti. ex tenore. Et ſic obligatio nulla ↄhit ex tali ꝓmiſſiõe. qꝛ ẽ ꝯ ius. arg. ꝟ. ꝟ. de ꝑben. relatũ. ⁊ ibi ſol uit. imo ibi receptꝰ fuit ſtatim in frẽm. f ¶ Condẽ nare: qꝛ pactũ ꝺ futura ſucceſſiõe nõ valet. C. de inuti.

Relatũ eſt au. ¶ Due ſunt partes ↄſultatio ⁊

reſpōſio.ſcđa.ibi:cōſulcationi.Ab. a ¶ Cōcilio.ſ. c.xxi. b ¶ Appellationis:tali appellatiōi nō eſt de/ ferēdū:cū eoꝝ nō interſit.ij.q.vj.nō ſolēt.⁊.ſ.ō elec. cū inſ. R. Quia ex tali ꝓmiſſione nihil iur⁊ acqriſ.ſic nec emptoꝛ h abꝫ actionē furti i re vēdita ſubtracta ſi ei res ñ fuit tra/ dita.ff.de fur.l. cū q̄ emit..Ber. de vacatura:qꝛ Celeſtin⁹ iueſtiuerat pſbyterū de vacā te poſt caſſationē ꝯceſſiōis:⁊ ſic nō poterat ratā habe/ re inſtitutionē de vacatura cū iā eſſet iueſtit⁹ ō vacā te p Celeſtinū:nec etiā Cele.ratā habuit iueſtiturā de vacatura.imo iueſtiuit illū de vacāte.ex hac decre.vo/ lunt qdaꝫ dicere q ſi papa man/ dat aliquē recipi i canonicū:⁊ ali us recipiatur q dꝫ caſſari vt h fe cit Celeſtin⁹.vñ ſignaſ ꝯ.ſ.de p ben.dilectus.ij. Sꝫ h fecit Cele. ex plenitudie po teſtatis:⁊ iniuri am fecit illi inſti tuto quem caſſa uit cū de iure te/ neret electio:vt h colligiſ.Ber.

P Ropo. ¶ Sūma tur vt in rubꝛo ſm verū intelle/ ctuꝫ. Et ſūt due ptes pncipales. Prima narrat factuꝫ contineñs gſam ⁊ executo/ ris ꝓceſſuꝫ.c.cō ceptuꝫ:⁊ duplex factū Celeſtini. Scđa ponit mā datū Jnnocētij ꝓmittēs ꝓſta/ tionē ⁊ ipi⁹ mo/ tiuū.ibi:licꝫ aūt c ¶ Aſſignati/ one:faciēda cuꝫ vacauerit eidem pſbytero:⁊ h ꝓ/ baſ in antiq̄ cō/ pilatiōe.vbi eſt illud verbū faci/ enda.vnde vide tur q nihil valu it.ſ.de pben.in/ ter cetera.vbi de hoc. d ¶ Exe/ cutoꝛe:dato foꝛ/ te ſub hac foꝛma mādatū noſtruꝫ exequaris. e ¶ Jnueſtiuit id eſt aſſignauit vt patet p h qđ dicit.ſ.eo.aſſi/ gnatione prebēde ⁊c.executoꝛ h fecit:⁊ male:vt ſatis patet p lraꝫ inferioꝛē:ſed lra illa ratū volēs ⁊c ꝯdice/ re videſ:ſed Celeſtin⁹ h iō dicit:vt excuſaret decanū ⁊ aſſumeret cām caſſandi collationē capli:⁊ h ſatis pa/ tet per vba Jnno.factū em̄ decani fuit cauſa:q̄re Ce leſtinus caſſauit cōceſſionē capituli.al's non debuiſſet caſſaſſe.ſ.de pben.dilectus fili⁹.B.nō eſt alia ratio. niſi qꝛ ipſe hoc voluit:quia de eo qđ nihil eſt pōt ali/ quid facere.de conſe.di.ij.reuera.verſus fi.⁊.ſi.ſ.de pben.c.ꝓ illoꝛuꝫ.ibi quod de memoꝛato magiſtro ꝓ/ uide. f ¶ Aſſignaſtis:vnde videſ q nihil valuit. ſ.de pben.inſ cetera.imo bñ valuit:vt.ſ.de pbē.dile ctus fili⁹.⁊ h ꝓbat p hoc.c.vt.ĩ. patet vbi de hoc. g ¶ Ratum:cū effectu. h ¶ Jrritauit.i.irrituꝫ nūciauit Jo.imo ꝓprie tenetur vt ſequentia ꝓbant. i ¶ Jnueſtiuit:p talē inueſtiturā:contulit ei ius ca/ nonie cum nihil prius habuerit per decanū. k ¶ De vacauris:Jnno.⁊ Cele.videnſ diuerſi.Jnno.nō vult habere ratū factū Celeſtini:Celeſtin⁹ videſ hr̄e ratam iueſtiturā de pbēda vacatura facta p decanū:vbi diē ratū volēs factū decani haberi cū tñ decanus nō ha/ beret illud i mādat⁊ Jnno.voluit hr̄e ratā iueſtiturā

a raneñ.cōcilio ꝓmiſſiones fa/ cte de eccleſijs nō vacātibus b ſint caſſate:pretextu ap.eoꝝ dictis:qui ꝓmiſſionibus in/ nituntur omitti non debet: quin eccleſie cum vacauerint de pſonis idoneis oꝛdinenſ Jnno.iij.ꝓpoſito ⁊ capitulo cameraceñ. Si ſcribit ei ad quē ſpectat collatio dato exe cutoꝛe ad ꝓuidendum p pre/ ſentationē litterarū collato/ ri factam afficitur prebenda ita q collatio alteri facta nō tenet. Ca. IIII.

P Ropoſuit nob.T.pſ/ byter:q cū.C.papa p. noſter p receptiōe ipi⁹ in fra c trem:⁊ aſſignatiōe pbēde ad donationē vrām ſpectātis:i eccleſia veſtra ꝓximo vaca/ tura:mandatum apo.vobis deſtinaſſet:decano Remenſi d executoꝛe cōceſſo.decan⁹ ipe vos cōtumaces inueniēs:ip ſum de pbenda pꝛimo vaca/ tura in eccleſia vrā:q̄ ad do/ nationeꝫ capituli ptinet:au/ e ctoꝛitate ap.inueſtiuit:et.ĩ. Sed cum prebenda que ad donationem veſtraꝫ ſpecta/ bat in eccleſia Cameraceñ. f vacaſſet:eaꝫ alij aſſignaſtis: ⁊.ĩ. Jdem autem predeſ.M. qđ ab eodeꝫ decano facto fu g erat:ratum volens haberi: collationē factam prebende h a vobis penitus irritauit:⁊ i eum de ipſa per anuluꝫ inue/ ueſtiuit. ¶ Licet autem in/ tentionis noſtre non ſit:in/ k ueſtituras de vacaturis:fa/ l ctas contra canonum inſti/ tuta ratas habere:qui ſcđm plenitudinem poteſtatis de m n iure poſſumus ſupra ius diſ/ penſare:attendentes tamen q idem preſbyter:non de va catura:ſed de vacante p pre. o M.fuerit inueſtitus:vtpote p q que poſt caſſationem conceſ ſiōis a vobis facte intellige/ r baſ vacare:mādam⁹ q̄ten⁹ amoto ab ea prebēda q̄libet detētoꝛe:eā ipſi cū plenitudi s ne honoꝛis canonici aſſigne tis. Jdeꝫ.P.ſancte.M.in via lata diacono cardi.apo. ſe.le. Semeſtre ad eligendū ſeu conferenduꝫ a iure prefi

l ¶ Jnſtituta. ſ.eo.c.j.⁊.ſ.de pben.dilectus. m ¶ Supꝛa iūs:p nihilo di/ cit h:qꝛ hic non diſpēſat:ſꝫ ppē h dicit:qꝛ deca/ nus illū inueſti/ uit ō vacatura: et poterat illam eādem ꝯfirmare ⁊ ita diſpēſaſſet ſupra ius:ſed nō habebat h locuꝫ h:qꝛ Celeſtin⁹ il luꝫ poſtea iueſti uit de vacāte. n ¶ Diſpēſare. nā contra aplm diſpēſat.xxxiij. di.lectoꝛ.⁊ ꝯtra canones apoſto li.lxxij.di.pſbyter.Jtē ꝯ vetus teſtamentū in decimis nō dādis.ĩ.de deci.ex pte.c.ſe.Jtē in vo.ĩ.de vo.⁊ vo. redē.c.j.Jtē in iuramēto.xv.q.vj.c.ij.⁊.ſ.de reſcrip. cōſtitut⁹:a ꝯrio ſenſu.de his duobꝫ dixi.ſ.de iureiurā. q̄nto.tñ ꝯ vniuerſalē ecclie ſtatū diſpēſare nō pt.xxiiij. q.j.memoꝛ ſum.nec pōt diſpēſare vt monachus habe/ at ꝓpriū.ĩ.de ſta.mo.cū ad monaſteriū.in fi.nec ꝯ q̄t/ tuoꝛ euāgelia.xv.diſ.ſic nec ꝯ pceptū apli.xxv.q.j.ſūt qdā.qđ itelligo i his q̄ ſpectāt ad articulos fidei.Jteꝫ ſm q̄ſdā nō diſpēſat in ſcđo gradu ꝯſanguitatis.ſ.de reſti.ſpo.lras.qđ nō eſt vexꝫ.ĩ.ō diuoꝛ.de⁹ q̄.qđ intel/ ligo ō collaterali. o ¶ Jnueſtit⁹:p talē inueſtituraꝫ ꝯtulit ei ius canonie.Berñ. p ¶ Poſt caſſationē:q̄ ad factū referas ſm Jo. q ¶ Cōceſſiōis:arg.expſſū q ſi papa mādat alicui dari pbēdā:⁊ deſ alij tenet col latio licet ꝯ mādatum.de h dꝛ.ſ.de pbē.dilectus.ij. r ¶ Vacare.ſic ſ videtur.q p ſniam ſtatim pdiſ do/ minū.inſti.de offi.iudi.§.vl.ꝯ id.ff.de rei vē.i fundo. ⁊.C.de.pac.l.traditiōib⁹.⁊ inſti.de re.diui.§.p tradi/ tionē.ſed h iō.qꝛ papa caſſauit cōceſſionē illā a q̄ ſnīa nō appellaſ.vñ ſtatim dñium pdiſ. s ¶ Aſſignetis: id eſt collatā dimittatis.vel intellige aſſignetis.i.cōfe/

ratis iterū de facto. ſic .i. de iurepa. ſi vo. vel iſtam aſſig
nationē potes referre q̃ ad poſſeſſionē: cū de iure eam
habuerit p Celeſtinū papā ⁊ etiā p decanū de māda/
to Celeſtini. vñ dr. ſ. ratū volētes habere qd ab eodē
decano factū fuerat vt dicebat Jo. ſed factum decani
nullū fuit: vt di/
ctum eſt ſupra.

ſancimus .§. donec. in fi. ar. ff. quēad. ſerui. amit. ſiqs
alias .§. vl. ⁊ l. ſi locus. qñ nō currat preſcriptio. dictū
eſt. ſ. d pſc. illud. ⁊ c. cū nō liceat. ⁊ hoc dicit lra iſta.
ſed ſi añ ſuſpēſionē vel poſt abſolutionē capitulū ſup/
pleuit negligentiā archiepi. valebit factū capituli. ⁊ h
q tempus iſtud
nō currit. intelli
ge cū nō ē negli/
gens in petēda
abſolutiōe ſicut
archiepus nō fu
it negligens: qa
ſtatim poſt ſuſ/
pēſionē ſuā iuit
ad curiā p abſo
lutiōe. al's impu
tare ei. arg. diſ.
c. qm̄. ⁊. ſ. de re/
ſcrip. ſi aūt. ſimi
le. ff. de re. iu. ⁊ q
pōt. ff. de re mi.
non oēs .§. q ca/
ptus. Lau.

Quia di. ¶ Iſte eſt
tex. mirū allega/
bilis ⁊ qtidian⁹
Due ſunt partes
principales. Jn
pma archiepi q̃/
rela. Jn ſecūda
cāe cōmiſſio. ibi:
mādam⁹. Scda
ſubdiuidit. nam
pma ponit man
datū ⁊ ſoluit ob
ſtaculū: ſecundo
duos caſus exci/
pit. ibi: niſi. ⁊ ſe/
cundū caſū tri/
pliciter exponit.
ibi: ſic tñ. Et tu
aduerte ad oēs
diuiſiōes decre.
qñ nō intelliges
tex. qr multū de/
clarāt tex. ⁊ non
inuanū ſunt iuē/
te diuiſiones qd
bñ nō. Abbas.
a ¶ Corporū.
qr quot ſūt capi
ta tot ſunt ſnīe:
de cōſe. di. iiij. ſi/
cut in ſacramen
tis. ff. d arbi. itē
ſi vn⁹ .§. pncipa
liter. ⁊ volunta/
tes hoim ſūt va
rie. ff. ad trebel.
qr poterat. et il/
lud. Velle ſuum
cuiqz ē: nec voto

xrum nō currit legitime impe
dito nec incipit currere niſi a
die noticie vacatiōis. Ca. V.

a Quia diuerſitatē corpo
rum diuerſitas ſepe ſe
quitur animorū: ⁊. j. Cōnq̃/
rebatur inter cetera Ebora/
ceñ. archiepus: q cū ad eum
b in eccleſia Eboraceñ. et alijs
ſuis eccleſijs collatio ptine/
at pbendarū: tēpore ſuſpenſi/
onis ipſi⁹: ⁊ poſtmodū etiā:
quidā preter eius auctorita/
tem ſe intruſerūt in ipſas: et
j. ¶ Mandam⁹ quaten⁹ eos
qui pbendas vel dignitates
eccleſie Eboraceñ: vel aliarū
ad donationē eius ſpectan/
tes: preter auctoritatē acce/
perūt ipſius: ad eas reſignā
das mo. pre. per excōicatio/
nis ſnīam ⁊ ſubtractionē ali/
c orum beneficiorū: nō obſtāte
cōfirmatione a ſe. apo. obtē/
d ta ſub forma cōi: que confir/
mat beneficia: ⁊ pbendas: ſi
cut iuſte ⁊ pacifice poſſidet:
ap. re. cōpellas. ¶ Niſi forte
aliqui ea vel ſpeciali manda
e to. ap. ſe. vel auctoritate La/
terañ. concilij ab Eboraceñ.
capitulo ſint adepti. ¶ Sic
f tamen tēpus ſuſpenſionis in
ſex menſibus nullatenus cō
putetur: cum illa Laterañ.
g conci. conſtitutio: contra ne/
gligentes tantū fuerit pro/
h mulgata: ⁊ tunc ſi voluerit:
nō maluit archiepiſcop⁹ ipe
in conferendis pbendis vti
i ppria poteſtate a q̃ ⁊ ſi fuerit
k ſua culpa ſuſpenſus. ¶ Nō
tñ ad ipſum capitulū ex illa
culpa prebendarū erat dona
tio deuoluta: ſed ad illum tē
pore ſuſpenſionis illi⁹ pben/
darum donatio pertinebat:
l qui preter eius deſidiam et
negligentiam: poterat pre/
bēdas donare. Tempus eti/
m am quo ad ap. ſe. acceſſit: et
apud illā pmanſit vl receſſit
ab illa: infra ſex menſes nul
latenus computetur. Seme/
ſtre autem tempus no a tem/
pore vacationis prebenda/
n rum: ſed noticie ipſius po/
tius volumus computari.

Idem Baſilieñ epiſcopo et
abbati ſancte Marie.

Non valent littere ad bene/
ficiuz impetrate que de alte

g ¶ Negligen/
tes: ſicut cetere
pſcriptiōes. ſ. d
d pſc. vigilāti.
⁊. xvi. q. iij .§. pē
h ¶ Voluerit:
hec tñ bona rō ē
⁊ iō nō piudicat
ei. C. de anna. ex
cep. l. j .§. vl. ⁊ ff
de vſur. cū qdā.
.§. ſi pupillo. ar.
ↄ. ff. ex q. ca. ma.
item ei. Jtez ſi/
gnat ↄ. q ſuſpē
ſus eligat. j. d cle
ri. exco. mi. ſi ce/
lebrat. ⁊ ibi ſol/
uit. i ¶ A qua
ex h loco colligit
q archieps eſſet
ſuſpēſus ab offi/
cio et iuriſditiōe
vt dicebāt Lau.

viuit vno. Jtez Ouidius. Pectorib⁹ mores tot ſunt
qt in orbe figure. b ¶ Alijs: eccleſijs. ſic. j. de exceſ.
prela. ad aures. ⁊. xvj. q. vij. nullus oino. c ¶ Be/
neficiorū: ſic. ſ. de eta. ⁊ quali. queris. ⁊. xiij. q. j .§. j. cir
ca fi. v. nedū. qritis vſurpare quod veſtrum non eſt.
d ¶ Cōi: per cōfirmationē eñi nō creat ius nouū. ſ. d
ↄfir. vti. vel inuti. cū dilecta. c. j. ⁊ qſi p totū: ſic ⁊ inoua
tio puil'. j. d pui. qr intētionis. qr q cōfirmat nō donat.
ſ. de fi. inſtru. inter dilectos. ⁊ ff. de iuriſ. om. iudi. et
qr. verūtamē tria operat cōfirmatio. per ↄfirmationē
fit maioris auctoritat' res. xj. di. hs neſciat. ⁊ ſi fuerit
min⁹ valida. fit magis valida p ↄfirmationē. ſi ex cer/
ta ſciētia h fiat. ſ. de trāſac. c. j. Jtē qr nullus pter au
ctoritatē ↄfirmātis pōt de illo iudicare. ſ. de ↄfir. vti.
c. j. ⁊. ij. qlit h intelligat. ibi exponit. e ¶ Laterañ.
conci. ſ. e. nulla. f ¶ Suſpēſiōis: ⁊ ita tps in quo
quis eligere nō pot eſt non currit: ſed cōtra. ſ. de elec
c. vlti. ſic et impedit o agere non currit tempus. C. d.
anna. excep. l. j .§. vlti. ⁊. C. de iure do. in rebus. ſic nece
tps deliberationis imputat creditori. C. de iure deli.

⁊ Jo. ſ. de ↄſue. cū dilect⁹. k ¶ Suſpēſus: ſic patet
q licet culpa ſua iciderit in excōicationē: vl ſuſpēſionē
nō iputat ei q ex illa culpa pceſſerit. xv. q. j. ſi ↄcupiſ/
cētia. ⁊. c. inebriauerāt. ⁊ eſt ſile vbi culpa pcedit. ⁊ tñ
nō iputant ea q̃ ex culpa ſua pceſſerūt. j. d ſpō. veniēs
ad nos. ff. de fur. l. verū. ⁊. l. q iiurie. in pn. ff. de pub. ⁊
vec. ſz hi q .§. finaūt. arg. ↄ. l. di. ſepe. ⁊. c. ſtudeat. ff. qd
me. cā l. ſi. mulier. Jo. l ¶ Preter eius: qr dñs papa
pōt ↄcedere pbēdas ſiue fuerit negligēs ſiue vigilās:
ix. q. iij. p pncipalē. C. de qdri. pſcrip. l. bñ a zenone. et
ſ. e. ppoſuit. Jtē ar. eſt ↄ q bona clerici dānati deuol/
uēda ſūt i fiſcū eccl'e. ſ. de cle. nō reſi. c. pe. m ¶ Ac/
ceſſit: ſic miles cōmeatu accepto reipublice. i. ſtipēdijs
qb cōmeare. i. abire debet reipubli. cā abeſſe videt q̃/
uſqz i domo ſua ſtat. cū eſt in domo. nec abeſt cā reipu/
blice. qdiu eſt in itinere hz puilegiū. ff. ex q. cau. ma. l.
miles. ſz ſi eſt. ⁊. l. q mittunt. i fi. ſic ⁊ totū iſtud tps q̃/
uſqz recepat ſe in domū ſuā nō currit. n ¶ Noticie:
ſic. ſ. de ſup. neg. p. licet. de h dictum eſt. ſ. eo. c. nulla.
nā is q neſcit ptrē experiēdi nō hz. ff. de calū. annus.

in fi. ⁊. ij. q. vj. biduũ. ⁊. ff. de edil. edic. cum ſex mẽſes.

Cum noſtris. ¶ Iſte tex. eſt multũ allegabilis ⁊ habet materiã ꝯtinuã. Et. h. d. in ſũma vt ĩ rubro ſm veꝝ ⁊ cõeʒ intellectũ. Diuidiť. nã p̃mo poſuit grãʒ ⁊ executionẽ theſaurario cõceſſam. Scđo exceptionẽ ꝯ̃ illaʒ. Tertio ꝓceſſũ executoriũ. Quarto ꝓnũciationeʒ auditoris. Quinto ꝓnũciationis cõfirmationem. ſcđa ibi: verum. tertia ibi. quod. quarta ibi: auditor. quinta ibi: nos vero. ⁊ fuit deciſio multum ſubtilis. Abbaſ. a ¶ De iure: đ facto tamen nõ vacabit: vt ĩfra ſequitur. b ¶ Aſſignarunt: ſed nunqđ poſſunt hoc facere executores q̃bus hoc ſolũ mãdatũ eſt: vt aliquos moneãt recipere aliquẽ in fratrẽ. eoſdem ſi noluerit cõpellẽdoꝛ videť ꝙ ſic cum oĩa acceſſoria intelligant̃ ſibi cõmiſſa. ſ̃. de offi. dele. p̃terea. ⁊. c. prudẽtiã. in fi. ff. de ꝓcur. ad rem mobilẽ. ⁊. l. ad legatũ. ſʒ nõ eſt ita. qꝛ forma mandati diligenter eſt ſeruanda. ſ̃. đ reſcrip. cum dilecta. ⁊. ſ̃. de offi. deleg. venerabilis. et xxvij. q. j. ſi cuſtos. ſed ſi mandetur ſub hac forma. mãdatum exequi tarderis. ſcđm ꝙ mandabatur iſtis executoribus: vt patet in integra. tunc poſſunt facere qđ dicit littera iſta. ſm ꝙ iſti fecerũt. ſed factũ iſtorũ effectum non habuit. qꝛ nõ vacabat p̃poſitura de facto. ⁊ littere non valebãt impetrate tacita veritate: vt diciť in fi. Si vero ſimpliciť mandeť ſub hac forma: mãdamus vt tales cõpellatis: vt talem recipiant in canonicum. ⁊ in fratrẽ: tũc nõ poſſunt illũ ponere in poſſeſſionẽ ſiue inueſtire: ſed ſimpliciť cõpellere: h̃ vidi de facto. Sed ſi mãdeť vt illũ mittãt in poſſeſſionẽ prebende: nunqđ pñt excõicare ꝯ̃dictores ⁊ ĩpedientes: Jo. dicit ꝙ non: qꝛ executio tm̃. ⁊ nõ coertio eis mandata eſt. Ego credo ꝙ pñt. qꝛ illa executio nulla eſſet. ſi coertionẽ aliquã non haberẽt. ſ̃. de offi. dele. ex lr̃is. ⁊. ff. de iuriſ. om. iudi. l. iij. c ¶ Suggeſtionẽ: ex hoc videť ꝙ ſi cõmiſſio per falſi ſuggeſtionẽ ſit impetrata. ⁊ iudex eã ſecutus tulit ſentẽtiã. ꝙ ſnĩa nõ teneat ip̃o iure: arg. ſ̃. de reſcrip. cõſtitutꝰ. ⁊. ſ̃. de re iudi. cum. i. et. a. ⁊. C. ſi ex fal. inſtru. falſam. ſecus videť ſi eaʒ non ſequiť: vt in. c. cum. i. ⁊. a. de hoc dictuʒ eſt. ſ̃. de reſcrip. ad audienñã. ij. d ¶ De facto: ex hoc videť ꝙ ad hoc vt reſcriptũ non ſit vitioſum non ſolum ea que iuris ſunt narrãda ſunt: ſed etiã ea q̃ ſunt facti: pari ratione videť ꝙ ſi ſm reſcriptũ nõ faciat mentionẽ prioris reſcripti inualidi. ꝙ nõ valeat ſcđm. ſed nõ eſt ita. ſ̃. de cõfir. vti. bone. qꝛ lr̃e priores nõ dicunť priores. ſed nulle potiꝰ exceptiõe appoſita. vij. q. j. factꝰ eſt. nec lr̃e q̃ nõ valẽt debẽt p̃ſtare ĩpedimẽtũ ſcđis q̃ valent. ĩ. de iure pa. illđ. ff. đ le. j. ſi ſuus legatꝰ. §. ſi ſuus. ff. de ꝟbo. obli. ſi dari ſtipuler. vbi ſtipulatio q̃ põt elidi ꝑ exceptionẽ ñ impedit ſcđam. ſic poſſeſſio non đꝛ vacua quã alter q̃cũqꝫ modo poſſidet vľ detinet. licet reuera nullus poſſeſſor ſit. ff. de acti. emp. ⁊ vẽ. l. ij. §. vacua. Ber. e ¶ Poſſeſſio. ſ. q̃ habeť ab eo qui habet plures dignitates. f ¶ Habet. nõ. ꝙ alicui poſſeſſio acq̃riť qñqꝫ qui habet plurimũ iuꝛ: et minimũ facti. vt ſi acq̃ritur mihi poſſeſſio ꝑ ſeruũ vel ꝑ eũ quaʒ habeo in ptãte: vt ff. de acqui. poſ. poſſeſſio quoqꝫ. ⁊ tunc ignorãti acq̃riť poſſeſſio: ⁊ currit vſucapio. ff. ꝓ ſoluto. l. ij. in fi. Qñqꝫ poſſeſſio hʒ multũ iuꝛ ⁊ facti. cũ acq̃riť ꝑ ꝓcuratorẽ. ⁊ ignorãti acq̃riť. ſed vſucapio nõ ꝓcedit niſi ſcienti. C. de acquir. poſ. l. j. ff. ꝓ ſolu. l. ij. cum. l. ſeq. ⁊. ff. đ acqui. poſ. poſſeſſio quoqꝫ. §. ij. qñqꝫ poſſeſſio habʒ parum iuris. ⁊ plurimũ facti: vt illa q̃ corpore nr̃o acq̃ritur. qꝛ ibi animꝰ noſter neceſſariꝰ eſt. C. de acq̃. poſ. licet. ⁊ tunc vſucapio non procedit ſine corporali poſſeſſione. ff. quibus ex cau: ma. l. deniqꝫ ſi emptor. cũ. l. ſe. ⁊ telis eſt hec poſſeſſio: quia plus habet hic facti q̃ꝫ iuris: ĩmo nihil iuris habet hic niſi oſtẽdat ꝙ poſt cõſecrationẽ p̃poſitura iuſta de cauſa fuerat ei conceſſa. q̃a ſi haberet aliqđ iuꝛ nõ cõpelleret̃ ad renũciandũ ſine cã. xvj. q. vij. ĩuẽtũ. ⁊. lvj. di. ſatis ꝑuerſũ. Itẽ in acq̃rẽda poſ. plurimũ facti ꝯſiſtit. ⁊ paꝝ iuꝛ. qm̃ ſine corpali actu. nõ ꝓcedit. vt. p̃di. l. licet. ĩ retinẽdo plurimũ iuris ẽ. qm̃ ſolo aĩo retinet̃. C. đ acq̃. poſ. nemo ambigit. ⁊. l. lʒ. ⁊ ſolo aĩo ꝑdiť. ff. đ acq̃. poſ. poſſideri. §. ĩ amittẽda. g ¶ Cauſa. Nõ. ꝙ ex iuſta cã põt q̃s hr̃e pluresſ dignitates ſm antiq̃ iura incõſulto dño papa. vt h̃ colligiť. hodie ꝟo nõ lʒ ſine ſpãli diſpẽſatiõe dñi pape. ſ̃. đ p̃bẽ. đ mľra. iuſta cã poſſet eẽ pauptas epatꝰ. ar. x. q iij. vnio. ⁊. ſ̃. de p̃bẽ. expoſuiſti: Sʒ pone ꝙ aliq̃s hñs bñficiũ cũ cura aĩaꝝ. recipit aliđ bñficiũ cũ cura aĩarum. ⁊ nihilominꝰ retinet primum qđ vacat ipſo iure.

rius colorata facti poſſeſſiõe non faciũt mẽtionẽ. Ca. VI.

Cum noſtriſ fuerit olim auribus intimatum: ꝙ prepoſitura eccleſie Lauſañ. tpe tanto vacaſſet. vt ſm ſtatuta Laterañ. conci. ad nos eſſet eiuſdem donatio deuoluta: epiſcopo et canonicis Lauſañ. mãdauimus: vt p̃poſituraʒ ipſam theſaurario Lauſañ. cõferrẽt: quibuſdaʒ ſuper hoc executoribꝰ deputatis: ⁊. ĩ. ¶ Uerum prefati epũs ⁊ canonici litteris receptis: p̃poſiturã predictaʒ nõ vacare dixerũt: quia licet ille qui prepoſitus fuerat: in epiſcopum fuiſſet aſſumptꝰ: ad ipſam tamen prepoſiturã poſt conſecrationẽ ſuam denuo fuerat ab ipſis canonicis electus: et eam ſicut antea poſſidebat. ¶ Quod dicti executores dicentes contrarium eſſe iuri: ipſam pre- a poſituram de iure vacantem aucto. apoſtolica p̃fato the- b ſaurario aſſignarunt: et. ĩ. ¶ Auditor igitur ſuper hoc datus a nobis: de mandato noſtro decreuit: vt quod a memoratis executoribus factum fuerat obtentu litterarum nr̃arũ: eo ꝙ per falſi c ſuggeſtionem et veri ſuppreſſionem fuerant impetrate: cum prepoſitura illa non va- d e caret de facto: quia talis poſ- f ſeſſio plus habet facti q̃ꝫ iuris: haberetur irritum ⁊ inane. ¶ Nos vero ſententiaʒ eiuſdem ratam habentes: mandamus quatenus niſi predictus epiſcopus ſufficienter oſtenderit: ꝙ vel ex indulgentia ſe. apo. ſpeciali: g vel ex alia iuſta cauſa ⁊ neceſſaria: ſibi poſt conſecrationem ſuam prepoſitura cõceſſa fuerit memorata: ipſuʒ ad reſignationẽ ip̃ius (ſi ſpõte noluerit) cõpellatis: deĩde Lauſañ. caplm ad ꝯferẽdaʒ

Alius dicēs bñficiū vacare impetrauit lr̄as a dño pa/ pa ad delegatū. vt illud bñficiū ſibi conferat ſi eſt ita. nulla mētiõe habita in lr̄is de tali poſſeſſiõe nūqd va/ lēt lr̄e talit̄ ipetrate? Credo ꝙ valeāt. ⁊ ſic̄ ille ad quez ꝑtinet collatio illiꝰ bñficij. pōt illud cōferre poſſeſſore irreqſito vt di/ cit decre. illa de mlta. ⁊. ſ̄. ð elec. cū in cūctis. q̄ lo quit̄ in ep̄o ſicut ħ. ita delegatus iſte pōt conferre bñfciū illð cū in ħ eandē habeat ptātē nō obſtan te ꝙ de hoc in lit teris mentio nō habet̄: ſed ħ nō valuerūt lr̄e: q̄a ex noua cā potu it eligi de nouo poſt ſuā cōſecra/ tionē ad ꝑpoſi/ turam eandē va cantē. ꝓut papa mādat inq̄ri. ſe/ cus ſi nō fuiſſet poſtea electꝰ. ſʒ prepoſiturā reti nuiſſet ex prima ↄceſſiõe. credo ꝙ tenuiſſet collatō executorū per de cre. ꝑdictas. Vl̄ dicas lr̄as tales non valere iure nouo illiꝰ decre. de multa. ⁊ idez credo in ꝑſonati bus. et bñficijs curā aiaꝝ habē/ tibus: ſecꝰ in bñ/ ficijs ſimplicibꝰ aut ſi vnū bñfici um ſit cuʒ cura. vel perſonatu. ⁊ alið ſine cura vl̄ ꝑſonatu. tūc ē fa cienda mētio de poſſeſſiõe facti. al̄s nō valēt. B. a ¶ Inducere ꝓcuret̄. ⁊ nūqd poſſunt ad hoc eos cōpellere. vt eū recipiāt ẜm ꝙ pñt ep̄m cōmpellere. vt renunciet? non credo. ꝙ poſſint cō/ pellere eos. q2 monitores tantū eſſe vident̄.

eā theſaurario ſupradicto di a ligentius inducere ꝓcuret̄.

De archi. Richimūdie.

Ubi cōſtat beneficiū collatū per habentē poteſtatē ꝑ exce ptionē abiurationis ⁊ renūci ationis nō debet poſſeſſio re tardari. Ca. VII.

b POſt electionē ⁊ confir mationē epiſcopi Eli/ eñ. vacante archidiaconatu Richimūdie: quez tenuerat Eboraceñ. archiepiſcopus: eum tibi propria liberalitate cōceſſit: dans Eboraceñ. ca/ pitulo in mādatis: vt te ī ar/ chidiaconū recipere ꝓcura/ rent: cuius noluerūt manda to parere: quia pre. M. inter alia que decano et capitulo Eboraceñ. ſuo priuilegio no c ſcit̄ indulſiſſe: ordinationez canonicorum ſeu perſonarū liberaʒ eſſe decreuit: vt vide licet idonea: ⁊ honeſta per/ ſona cui archiepiſ. vacantez in eccleſia Eboraceñ. preben dam: vel dignitatez duxerit conferendam: ẜm antiquam ipſius eccleſie conſuetudinē ꝑſentaretur decano ⁊ capitu lo ſupradictis: et. ī. Siquis contra conſuetudinē huiuſ/ modi in eccleſia ip̄a eſſet per aliquez introductꝰ: nec ꝓ ꝑ/ ſona nec ꝓ canonico habere tur. Quod ſi archiepiſcopꝰ infra terminū Lateraū. con/ cil̄. ẜm formam preſcriptam perſone idonee non confer/ ret: liceret decano: ⁊ capitu/ lo auctoritate apo. iuxta eiuſ dem conci. ſtatuta conferre. Cum igit̄ in litteris archie/ piſcopi directis capitulo: de d decano mentio nullatenus haberetur: per cuius manuʒ debebas in capitulo inueſti/ ri: eiꝰ mandato extitit con/ tradictum: ⁊. ī. Ipſius igit̄ e inſtitutione propter premiſ/ f ſas rationes a capitulo repro/ bata: ipſi intelligentes ar/ chidiaconatus donationem ad eos tam auctoritate Lat. ↄcil̄. q̄ʒ indulti ſibi priuilegij deuolutā. R. ⁊ ſancto Ead/ mundo: illū vnanimiter cō/ tulerunt: inueſtiētes eundē de ip̄ſo ⁊ ſolēnit̄ inſtallātes. ꝓceſſu vero temporis p̄fatꝰ g archiepiſcopus poſt reſigna tionem: ⁊ abiurationem a te factam: ⁊ receptam ab ipſo: eidē. R. archidianonatū cō/ tulit añdictū: q̄ archiacona/ tum ip̄m tam ratione ꝑme q̄ꝫ ſcðe cōceſſionis ſibi aſſigna/ h tum: per ſe. apo. petijt con/ firmari: et. ī. ¶ Quoniam i cōſtitit nobis archidiacona/ tuʒ p̄dictū tibi ꝑ Eborac. ar/

gi/ ſtro. N. ⁊ ſic ꝓ vocantre c ¶ Ordinationē. i. inſti/ tutionē. ſed ↄ. ī. e. c. ꝓ. ꝙ ſi archiep̄s infra terminū La/ terañ. ↄci. ẜm p̄ſcriptā formā ꝑſone idonee nō ↄferret. Sol̄. ad capl̄m ⁊ decanū ꝑtinet inſtitutio ī capitulo. ⁊ in ſtallo. ad archiep̄m aūt ꝑtinet inſtitutio in p̄bēda. ⁊ dignitate. i. col latio bñficij vel dignitatis: vt. ī. ꝓ. ꝑſone idonee. d ¶ Nullatenꝰ nec erat neceſſe facere mētionē ð ꝑte. i. de decano cū ꝑs teneat̄ i to to. xciij. di. legi/ mus. ī fi. ⁊. xiiij. q. v. penale. ð cō ſe. di. v. nō medi ocrit̄. ff. qð me. cau. l. j. ff. ð reg. iu. ī toto. ſic etiā ep̄s in eccl̄ia. vij q. j. ſcire. ſic noīe ppl̄i ↄtinēt̄ ſena tores. iſti. de iu. nat. §. plebs. ſic ⁊ familie appel/ latione ipſe dñs familie ↄtinet̄. ff ð ꝓ. ſig. familie. qñq3 tñ noīe ec/ cl̄ie nō comp̄hē/ dit̄ ep̄s. lxiij. di. §. ex his. ⁊. ī. de ꝓ. ſig. cū cl̄ici. et lvj. di. apl̄ica. et ī. de teſta reqſi/ ſti. ar. ↄ p̄dicta: ꝙ plus valet ſpe cialis noiatio q̄ʒ generalis. xxiij. di. q̄ʒq̄ʒ: cuʒ ſuis ↄcor. ⁊. ſ̄. ð rſcꝑ ſedes apl̄ica. cū ſuis ↄcor. ⁊. c. eā te. Io. e ¶ In ſtitutiõe. i. colla/ tione. f ¶ Re probata i. nō ad miſſa. g ¶ Re ſignatione: ħ ꝓ/ ponebat̄. ſed nō fuit ꝓbatū: ſed ſi ꝓbaret̄. q2 tñ petebat̄ ↄfirmatio rõne ꝑme ↄceſſiõis q̄ non tenuit nō ꝓdeſſet. ſed forte tenuiſſet rõne ſecunde cōnceſſionis ab archiep̄o facte. imo videt̄ ꝙ non dum/ modo locum viuētis ſcienter occupauerit. j. q. j. in pri/ mis. ver. p̄n. h ¶ Cōfirmari: ex hac lr̄a videt̄ ꝙ. R. erat ī poſſeſſione archidiaconatꝰ. ⁊ petebat ei reſtitui q2 agebat poſſeſſorio ↄ. R. vt ðz ī glo. de his. Cōtra tñ dicit decre. ſ̄. ð teſti. cōſtitutꝰ. vbi ðz ꝙ No. nō ſpolia uit iſtū. R. ſed littera illa inferior. ſ. ſuper eo duximus ſilentiū īponēdū ⁊c. potiꝰ oñdit ꝙ ageret̄ de ꝓprietate qð veriꝰ puto ex eo qð dicit petijt ↄfirmari ſi actū fuiſ/ ſet poſſeſſorio contra. R. non fuiſſet condēnatꝰ ſup ip/ ſo archidiaconatu: ſed ſup poſſeſſione ipſiꝰ vl̄ quaſi. i ¶ Conſtitit: ꝑ ↄfeſſionē. R. vt patet in antiq̄ decre.

b ¶ Confirmationē ſupple. ⁊ cōſecrationē: q2 al̄s nō dicit̄ vacare. plene. ſ̄. ð elec. cum in cunctis. Itē ele/ ctus conſenſit. vt archidiaconatꝰ ipſius daretur ma/

POſt electiõez. ¶ Sūmat̄ vt in rubro ẜm ve rumꝫ nō. intellectū. Sed clarius ſic poſſet ſum/ mari. Cōtra agentē poſſeſſorio adipiſcēde non obſtat exceptio reſignationis ⁊ abiurationis. Sed iſte intelle ctus non facit ad titulū: ⁊ ideo ſūmat̄ ſcðo. Qð digni/ tas nō vacās alteri cōferri non pōt. Et ſunt due par/ tes. in prima facti narratio. in ſcða ipſiꝰ diffinitio. ibi: q̄m. Et quelibet pars ſubdiuidit̄ vt patet. Abbas.

a ¶ Inſtitutio e:de te facta. b ¶ Reprobata:que primo debuit reprobari anteq̄ traſit⁹.fieret ad ſcd̄am. ꝰ. ꝺ elec.cōſiderauim⁹.⁊.c.bone memorie.ij. c ¶ Regulā.ꝰ.e.c.j.⁊.vij.q.j.nō fure. d ¶ Effectū.q2 non cōſtitit ꝙ tp̄s ſex mēſiū fuiſſet elapſum ex rn̄ſione. R. vt patet i antiq̄.

vſur.q2 fruſtra.⁊ mutua delicta pari cōpenſatiōe tolluntꝛ.j.de adul.c.pe.⁊.c.vl.ff.de do.l.ſi duo.ff.ſo.ma.viro.ꝰ.de exce.cū eccl'iaſtice:ar.ꝯ.j.ꝺ ſymo.vēiēs.⁊.j.e.ex tenore.vbi de h̄. Preterea turpitudinē ſuā allegabant.vnde nō debuerūt audiri.j.de do.inter dilectos.

e ¶ Renūciatione:de his em̄ corā papa fuit ꝓpoſitum:ſed nō ꝓbatū:vt dixi:ſed Io.dixit ꝙ ſiue h̄ ꝓbatū fuiſſet ſiue nō exq̄ iudex ꝓceſſit ad ſn̄iam ampli⁹ audiri nō debet.ꝰ.ꝺ re iudi.inꝛ monaſteriū.⁊.c.ſuborta.⁊ iō nō admiſit eū in modum exceptiōis:q2 calūnioſe hoc obijcere videbatur.vn̄ licet non admittatꝛ in modum exceptiōis:admittitꝛ tn̄ i moduz accuſatiōis:ſic.ꝰ.de ap.ꝯſtitut⁹.in fi.vbi de hoc. Vel intētabatꝛ poſſeſſoriū.vnde nō h3 locū h̄ talis exceptio.ꝰ.de reſti.ſpo.c.ij.ex antiqua bn̄ colligitur:ꝙ poſſeſſoriū intentabatꝛ. Vel iō non fuit auditus iſte R. q2 ſi vellet ꝓbare ꝙ alꝛ renūciaſſet:vel abiuraſſet:ꝓpt̄ea nō obtinuiſſet:exq̄ ſua electō n̄ tenebat:ar.ꝰ.de reſcp̄.oli.⁊ idē. R.nitebatꝛ ex ꝯceſſiōe capl'i que nō tenebat:arg.ꝰ.ꝺ reſcrip.olim.vel illa eſt potior cauſa quare hec poſſunt poſtea opponi.ne videlicet per ſurreptionem habeat dignitatē:q2 ſi renūciauerit:vel abiurauerit vl' poſt tp̄s elapſuz elect⁹ fuerit nō p̄ot licite remanere:q2 nō habet canonicū ingreſſum.ꝰ.de elec.cū dilectus.ꝰ.de ap.cōſtitutus:⁊ ſic patet ꝙ talis ſentētia ſiue cōfirmatio nihil noui tribuit ſi ꝓbabitꝛ aliquid de p̄miſſis.⁊ ita quaſi ſub conditione ſententiauit papa. Item habes hic ꝙ mora non poteſt purgari.de hoc dixi.ꝰ.eo.nulla.

chiep̄m p̄mit⁹ fuiſſe ꝯceſſuz:
a ⁊ ꝙ inſtitutione facta p ip̄m
b ſm̄ iuris ordinē mīme reprobata:archidiaconat⁹ non vacans nō potuit nec debuit in aliū rite trāſferri:memorato
c R. q̄ ꝯ iuſticie regulā i archidiaconatū alteri⁹:ꝓuehi ſe ꝯſenſit:ſup eo duxim⁹ ſilētiū iponēdū:ſn̄ialitꝛ decernētes:vt inſtitutio facta per archi
d ep̄m de te ſortiatꝛ effecū. Ex
e inde ſi ſuper renūciatiōe vel abiuratione vel aliq̄ p̄miſſoruz aliq̄s qui velit ⁊ valeat:aduerſus te q̄cq̄ duxerit ꝓponendum:ordine poterit iudiciario experiri. Idem. C. canonico Tridentino.

Recepto in canonicuz tenetꝛ capituluz ꝓuidere q̄cito facultas ſe obtulerit. Ca. VIII

Cum ſuper q̄ſtione Tridenē.prebende:et.j. Cum autem conſtet te in canonicum Tridēn̄.eccleſie fuiſſe receptū:licet receptionez
f tuā factam contra late.concil.pars aduerſa ꝓponat:q̄a
g tamen probatuz non extitit. nec ipſi canonici videbantꝛ
h tibi hoc opponere poſſe de iure:qui ſe fatētur te cōtra ſtatuta prefati conci.recepiſſe. ¶ Sn̄ialitꝛ decernim⁹:vt tibi q̄cito ſe facultas obtulerit:p̄bēdale bn̄ficiū in Tridēn̄.eccl'ia ꝯferatꝛ.cū exq̄ recept⁹ es i canonicū:nō debe
i as carere p̄bēda. Idē ep̄o ⁊ mgr̄o. P. canonico Hildeſemēn̄.

Si habēs p̄bēdā in eadem eccl'ia recipit dignitatē cū p̄bēda vel aliā p̄bēdā vacat p̄ma:⁊ q̄uis a ſupiore ſibi ꝯfirmetꝛ:tamē valet impetratio p aliū facta ꝺ ipſa etiā tacito de poſſeſſiōe alteri⁹ q̄ colorata nō eſt. Ca. IX.

Litteras veſtras accepimus:ꝙ cū pro. d. clerico vobis ſcripſerim⁹ vt eū ꝺ p̄bēda vacāte ſancti Wniſcardi Bremēn̄.quā dicebat ad donationez noſtrā fuiſſe:iuxta late.cōci.ſtatuta deuolutā:curaretꝭ auc.ap.iueſti
k re:⁊.j. ¶ De facto fuit ꝓpoſitum corā nobis:ꝙ. M. prepoſitus quondā ſimplex canonicus eiuſdem eccleſie:de ipſa in maiori eccleſia in ca
l nonicū eſt electus:⁊ poſtmodum anni ſpatio euoluto:in

et ſic obſtat alicui ꝓ priū factū licet ſit iiuſtū.ſic ꝰ.ꝺ cle.ꝯiug.diuerſis fallacijs.⁊ ꝺ fi.p̄ſby.veniens.xxviij.di.diaconi.ff.de adopti.poſt mortē ff.ꝺ fur.ru.p̄di.p fūdū.ar.ꝯ.lv.diſ.penitētes.xxv.q.ix.ꝙ q̄s.ꝰ.ꝺ p̄bē.cū non ig̃res:ſ3 nōne in pari cā turpitudis potior ē cōditio excipiētꝭ.ff.ꝺ ꝯdi.ob tur.cām. ibi aūt.ꝰ.de p̄bē.relatū.⁊ c.dilecti. Itē ꝯ.j.eo.ex tenore. So.h̄ dic⁹ ille iā erat recept⁹ i canonicū.⁊ iō potior fuit ei⁹ cōditio.ſec⁹ ſi ꝓmiſſionē ſolū habuiſſit:vl' recept⁹ fuiſſet ad ꝓximā vacaturā.q̄ n̄ tenetꝛ.j.eo.ex tenore.⁊ ꝰ.eo.c.ij.⁊.iij.⁊ q2 ꝓbatū nō fuit ꝙ ꝯ cōciliū recept⁹ fuiſſet h̄ pti⁹ ſoluit ꝯtrium.

i ¶ Prebēda:nō.ꝙ q̄ recept⁹ ē i canonicū.diu p̄bēda carere non d3:ſic.ꝰ.de p̄bē.⁊ dig.relatū.⁊.c.dilect⁹.ſ3 illa dilec⁹ ꝯdicere videtꝛ.ibi em̄ mādat papa:ꝙ diſtributiōes q̄tidiane ꝯferātꝛ.⁊ h̄ expectat q̄uſq3 vacauerit bn̄ficiū:q̄re nō mādat h̄ dari diſtributiōes. Rn̄deo:h̄ fuit recept⁹ ſimpl'r i fratrē:et ſociū nulla mētiōe habita de aliq̄ vacatura.⁊ ſic d3 expectare vacurā:vt ꝺ2.⁊ in.c.dilect⁹.fuit recept⁹ i frēz.ita ꝙ nihil pciperet.niſi loco ꝓxie vacature.qꝺ nō licuit.⁊ iō fuit illꝺ caſſatū.vn̄ papa noluit:ꝙ illi darētꝛ eccl'iaſticas diſtributiōes ꝓpter viciū expſſuz:qꝺ credo fuiſſe factū ex gr̄a.h̄ noluit facere hāc gr̄az anq̄ iſte. T. fuit receptus in fratrē vacauit p̄benda:⁊ alius eū habuit:vt habetꝛ in integra. Bern̄.

Cum ſuper queſti. ¶ Primo ponit rationem diffinitiōis ⁊ allegationē ꝯ illā:⁊ duas rn̄ſiōes ad eam. Scd̄o diffinit ex rōne cōcludēs.ibi:ſententialiter. Abbas. f ¶ Lateran̄.ꝰ.eo.c.ij. g ¶ Non extitit:ideo tibi non nocet. C. de proba.cum precib⁹:ſ3 nocet ipis cōfitētib⁹. C.ꝺ fi.inſtru.l.iij.vn̄ puniri pn̄t tāq̄ ꝯfeſſi.ꝰ.ꝺ cōfeſ.cū ſup. B. h ¶ Poſſe:q2 fruſtra legis auxilium inuocat qui cōmittit in legem.j.de

Litteras. ¶ Sūmatꝛ vt in rubro ſm̄ verū intellectū. Primo ponit ꝯſultatio.ſcd̄o rn̄ſio.ibi.cū igitur. Prima ſubdiuiditꝛ.nam primo ponit formā mādati ꝓ actore directi.ſecundo allegationem actoris.ibi:de facto.tertio defenſionem rei.ibi:ſed prepoſitus.quarto elicit dubia ex predictis.ibi:vnde. Ab. k ¶ Propoſitum ab ipo.d.clerico. l ¶ Elect⁹:nihilomin⁹ reti

nuit ꝑbendā ⁊ canoniā minoꝛis eccleſie ꝓut ſequitur.
a ¶ Ex cōſuetudine: hec cōſuetudo potꝰ fuit cēſenda coꝛruptela. ṡ. de cōſue. ad noſtrā. ⁊ duobꝰ. c. ſe. q̄a quot ꝑbēda: vel ꝑſonatꝰ ſunt in eccl'ia. tot canonici de bent ꝯſtitui. arg. ṡ. eo. nulla. ⁊ ṡ. de inſti. in eccleſia. ⁊. lxxxix. di. ſingula. ⁊ ṡ. ḋ prebē. de multa.

b ¶ Cōfirmauit: qḋ facere nō potuit. ṡ. ḋ elec. dudum. ij.

c ¶ Noſcat: ꝑ hoc videt ꝙ eps nō pōt alicui cōferre plura bñficia. ṡ de ꝑbē. de multa. q2 nō pōt diſpenſare ꝙ aliquis habeat plures eccleſias: vel ꝑbendas intitulatas. lxx. di. ſanctoꝛū. Itē eoipo ꝙ trāſiuit ad ſecundā eccl'iaȝ vacauit prima. xxj. q. ij. ſiqs iā trāſlatꝰ. ⁊ ṡ. ḋ elec. cū in cūctis. ⁊ ṡ de ꝑben. de multa. et eſt ſi. ff. de re iudi. l. iiij. § ſi quis ex cōuentione. ff. de diuoꝛ. l. vlti. in fi. ⁊ hec que dicta ſūt locum habēt qñ recipit ſecundā eccleſiā tanq̄ intitulatā cum cura aiarū. ſecꝰ ſi recipiat ſimplex beneficiū: quia per conſtitutionē illam. ṡ. de prebē. de multa. non videtur epiſcopis adempta diſpenſandi facl'tas circa beneficia ſimplicia: vel circa beneficium: ⁊ eccleſiam: ſed in ꝑſonatibꝰ ⁊ bñficijs curā aiaruȝ hñtib. Sed vt ī eadē eccl'ia habeat quis plura beneficia: eṗus diſpēſare non poteſt: vt hic colligit cū dicat: ꝙ talis ꝑbenda de iure vacet non obſtante ꝯfirmatiōe archiepi ꝑdicti. Preterea ſile habes. ṡ. e. cum nr̄is. ff. ad municipa. l. municeps. ⁊. C. de pac. do. ſi mulier. xxvj. di. acutius. in fi. arg. ꝯ. ff. de actio. ⁊ obliga. quotiēs. ⁊. C. de rei vxo. ac. l. vna. § ſciendū. Jo. de hac diſpēſatione dixi. ṡ. de ꝑben. de multa. ſed meliꝰ. ṡ. de elec. dudū. in glo. Vel dic ꝙ ideo cōfirmatio nō valuit: quia per talem ꝯfirmationē nō intēdebat diſpēſare cū illo. quia ſemꝑ eſt neceſſariū: vt diſpenſatio exprimat. ꝭ. de ſciſma. c. ij. ⁊ ita cōfirmatio non valuit cū iam vacaret de iure. licet nō de facto. nec archiepus intēdebat diſpēſare cū ipo: ⁊ ſi cā ſub fuiſſet poterat diſpēſare cū ipſo: vt. ṡ. eo. cū noſtris. Berñ.

ipſa eccl'ia ſancti Wniſcardi in ꝑpoſitū eſt aſſūptꝰ: ꝑoꝛem ꝑbēdā nihilominuſ retinēs: quā in ipſa eccleſia tunc habebat. ¶ Sed ꝑpoſitus alle
a gabat econtra: ꝙ erat ex conſuetudine generali: ꝙ vnus in eadem eccleſia plures haber prebendas: ⁊ cum archiepiſcopus Bremeñ. ꝑpoſitū ipſum de prepoſitura in plena ſynodo inueſtiret: tam ꝑpoſituram illam q̄ preben
b dam ei de canonicoꝛū confirmauit aſſenſu: ⁊. ꝭ. ¶ Unde cū vob̄ dubiū videret: vtrū cum aliqs de vna ꝑbēda eligit ad aliaȝ: ſtatim prioꝛ vacare incipiat: an ꝑ ſniam debeat abdicari eidē: an ꝓpter cōfirmationē hmōi: q̄ ſuperius eſt expſſa: ꝑbēda illa dici debeat nō vacare: nos conſulere voluiſtis? ¶ Cum igit ſi ita eſt prebenda illa: ⁊ ſi nō
c de facto: ḋ iure tñ vacare noſcatur: mandamus quatenꝰ dictum prepoſitū vt illam ſine difficultate reſignet ap. re. cogatis: quā cuȝ de facto vacauerit: clerico memoꝛato conferre curetis.

Idem epiſcopo ⁊ archipreſbytero Papieñ.

In eccleſijs nō numerat vacatio ꝑbēdaꝝ ſeu canonicatuum poſſibilis non eſt: nec fit ſibi deuolutio ad ſuperioꝛem ex negligentia ſemeſtri in nō prouidendo eccleſie de miniſtris. Capitulū. X.

Ex parte Maſteñ. eccleſie noſtris eſt auribus intimatum: ꝙ cum quedam prebēde ī ipa ꝑ q̄tuoꝛ ānos. ⁊ amplius vacauiſſent. Maſteñ. epiſcopus quoſdaȝ ibidez inſtituit: credēs ſibi hoc ex lateraū. concil'. licere. Inſtituti autē ſcientes non eſſe firmam inſtitutionez hmōi: ad Mediolañ. archieṗm recurrerunt: qui eoſdem in canonicos Maſtē. eccleſie oꝛdinauit. ⁊ in coꝛpoꝛalem poſſeſſionem prebendarum induxit: capitulo eiuſdem eccleſie prebente aſſenſuȝ: tribus tantum exceptis: qui ſe
d inſtitutioni huiuſmodi oppo nere curauerunt: ⁊. ꝭ. ¶ Cā
e dem vtraq; pars concoꝛditer eſt cōceſſa: ꝙ in predicta
f eccleſia non erant diſtincte prebende nec canonicoꝛum numerꝰ erat certus. ¶ Nos igitur intelleximus euidenter ſtatutum late. concilij de beneficijs vltra ſex menſes vacātibus: locum in hoc articulo nullatenus habuiſſe. ⁊ ſi foꝛte Maſtē. eccl'ia canonicoꝛū pateret defectū: vnde īſtitutio per archieṗm vl' eṗm facta occaſiōe ꝯcilij memoꝛati: carere debet roboꝛe firmitatis. ¶ Quia Wo to
g tum capitulū tribus except' ꝑdictoꝝ receptiōeȝ affectat: nec ab illis tribꝰ aliq̄d rōnabile cōtra ipos obiectū eſt ⁊ oñſū: mādamꝰ q̄tenꝰ ſi haſtē.

Ex parte ¶ Cōciliū lateraū. locū nō. hȝ vbi nō ſūt diſticte ꝑbēde nec certus canonicorum numerꝰ. h. d. Vel clariꝰ ſic vt in rubꝛo. Et ē caſus notabil'. Prima ps ponit facti narrationeȝ. Scḋa partium cōfeſſionē. ibi: tandē. Tertio ſniaȝ ibi: nos. Quarto grāȝ ibi quia vero. Ab.

d ¶ Opponere: videt ergo ꝙ duo vel tres de collegio defendere poſſunt ipſuȝ collegiū inuitis alijs ſic ⁊ agere. xij. q. ij. nō liceat. ff. de libe. cā. l. ij. et. iij. ſed iſti reportauerūt ꝯriā ſniaȝ. q2 nihil rōnabile oñdert q̄re poſſent ceteris obuiare. ⁊ eſt ar. ꝙ ſi vnꝰ canonicus velit agere ꝓ eccl'ia ꝙ nō ſit neceſſe oſtēdere lr̄as de rato: ſed h̄ nō ē vex. ṡ. de iudi. cām. ⁊. ṡ. ḋ offi. deleg. coꝛā. ⁊ eſt h̄ notāduȝ ꝙ vnus vel duo poſſunt ſe oppo nere ꝓ defenſione eccl'ie. ſi rōnabilē cāȝ oñdāt. ꝭ. de his q̄ fi. a ma. par. ca. cū in cūctis. ⁊ hic.

e ¶ Pars: Nō. ꝙ dñs papa ſupplet h̄ ḋ facto. de h̄ dictuȝ ē. ṡ. de elec. cū nob̄. ⁊. ṡ: ḋ ap. bone.

f ¶ Diſtincte: ⁊ ita ꝑbēde diſtincte nō ſunt. nec certꝰ canonicoꝛū numerus diffinitꝰ: nō dȝ vacare prebenda. nec locum habet ſua cōſtitutio. ṡ. eo. nulla. vt h̄ patet. ſic etiam dicit de cōiter viuētibꝰ: ꝙ nō debēt facere poꝛtiones int' ſe. arg. xij. q. j. q2 tua. ibi ḡ nō dr̄ vacare ꝑbēda: ſed vbi certū q̄d dat q̄tidie cuilibet ꝑſone ꝑ ſe viuēti: ⁊ vbi eſt certꝰ numerꝰ tm̄ cōſtitutꝰ. Lau.

g ¶ Capitulum: arg. ꝙ ſi aliq̄ ratio allegat: ⁊ alia rō mouet iudi

a eccleſie ſuppetāt facultates. b ſm̄ conſuetudinē hactenus obſeruatam: predictos clericos pro canonicis faciat᷑ haberi. Idem epiſcopo ꝛ capitulo Laudonenſi.

Habens poteſtatem conferēdi non poteſt de iure alteri tradere poteſtatem conferendi primum beneficium quod vacabit. Ca. XI.

Conſtitutus in preſentia noſtra. H. eccleſie veſtre canonicus humiliter ītimauit: ꝙ tu frat᷑ epiſcope poteſtatē ei dediſti ſacerdotalem conferendi prebendā: que primo in eccleſia veſtra eſſet vacatura: ꝛ Remen. archiepiſcopus tūc apo. ſe. le. vobis filij capituli: auctoritate noſtra precepit: vt cum p̄benda ipſa vacaret: pſonā illam cui vellet eā. H. cōferre ſine interpoſitione alteri⁹ pſone reciperetis ad ipſam: ꝛ .j. Quocirca mandam⁹ quatenus pſonā illā cui memoratus. H. ſacerdotalē p̄bēdam cū contigerit eam vaca c re duxerit canonice cōferendam: ſine cōtradictione qualibet admittatis: ꝛ tu interim frater ep̄e: p̄bendam huiuſ d iuſmodi cōtra formā cōceſſionis tue conferre alicui non p̄ſumas: ꝛ .j. Quia vero cōceſſiones tales: ſi ad conſequentiā traherent᷑: fieri poſ e ſent in fraudē canonice ſanctionis: per quā ꝓhibent᷑ eccleſiaſtica beneficia cōcedi ſiue ꝓmitti anteq̄ vacent: nolumus ꝙ huiuſmodi occaſione mandati quod gratiam ꝯtinet perſonalem: fraudē adhibere volentibus licētia concedatur. Idem.

Lateran. cōciliū de bn̄ficijs vltra ſex mēſes vacātib⁹ ad ep̄atus nō extēdat᷑. Ca. XII

Dilectus filius magiſter Hu. canonicus veſter nobis ſuggeſſit: ꝙ epiſcopo veſtro viā vniuerſe carnis ingreſſo: archiepiſcop⁹ ſancte Seuerine: aſſerens ꝙ ꝓpter negligentiā veſtrā ad ipm̄ erat eligēdi auctoritas deuoluta: in ep̄m veſtrū eligit eundē. Nos igit᷑ attēdentes: ꝙ canon lateran. cōcilij ab Alexādro papa ꝯtra negligētes editus: ad archi f ep̄atū vl' ep̄atū nō ſolet extēdi: ſed ad pſonatus alios: et

cem q̄ nō allegat᷑: iudex ex officio ſuo pōt eā ſupplere. ꝛ ſm̄ illā ꝓcedere. ſ. de elec. cū nobis. ff. de peculio. q̄ſitum. §. pe. ꝛ. ff. depoſiti. l. j. §. ſi apud. ꝛ. ff. de pe. he. l. vlti. ſed arg. cōtra. ſ. de iudi. c. examiata. a Supperant. hoc ſemꝑ conſiderandū eſt. ſ. de inſti. c. j. ꝛ. c. aucte. C. de ſacroſan. ec. l. in eccleſijs. ꝛ. ſ. de vi. et hone. cle. c. qm̄. vt ait. ꝛ ita obtinet h̄ ꝑs iſta. nō ex illa cā quā allegauit ꝑ ſe. ſ. inſtitutionē epi ꝛ archiep̄i: ſꝫ qꝛ papa īuenit eos inſtituros ꝑ ep̄m de ꝯſenſu capl'i: ꝛ ſi cert⁹ numer⁹ eēt cōſtitut⁹. adhuc nō valebat inſtitutio archiep̄i vl' epi. cū ptās cōferendi p̄bēdas illas trāſlata fuiſſet ad papā cum iā ꝑ q̄ttuor ānos vacauiſſent. ſ. e. nullo. b Conſuetudinē: nō. ꝙ cū dn̄s papa ſcribit ꝓ aliq̄ eligēdo ſemꝑ faciēda eſt interpretatio ſm̄ cōſuetudinē eccl'ie illi⁹. ſ. de cōſue. cū olim. nec em̄ minuēdi ſūt redditus ꝯſueti. .j. de cēſi. ꝓhibemus ꝛ q̄libet eū gratū ꝛ honorē retineat quē ex ꝯſuetudine p̄ſtine ꝯditiōis meruit. C. de offi. p̄fec. vr. l. vl. ꝛ ita licet nō ſit numerus cōſtitut⁹. tn̄ tot ſunt ibi cōſtituēdi q̄t cōſueuerūt ibi eſſe: dū tn̄ ſufficiāt facultates alias ſi nō ſufficerēt. deberet reduci numerus ille ad eū numerū ꝙ poſſent cōgrue ſuſtentari. in auc̄. vt determi. ſit nu. cleri. in vlti. colum. coll'. ij. §. inueſtigantes. Bern̄.

Conſtitutus in. Diuidit᷑: qꝛ primo ponitur q̄re petitio. In ſc̄da exauditio ipi⁹. ibi q̄circa In tertia future fraudis ꝓuiſio. ibi: qꝛ vo. Ab. c Canonice. h̄ em̄ intelligebat᷑ in illa ꝯceſſiōe. vt pſone idonee. in mō canonico illā ꝯferret. ſ. de elec. cām q̄. ꝛ ar. .j. vt ec. bn̄. vt noſtrū. ff. de ſerui. ſicui. ff. de ritu nupti. q̄q̄. Sed q̄d ſi ille cōferat indigno. nunq̄d iterū poſſꝫ dare? certe nō. ſ. de elec. cū in cunctis. Idē credo ſi electus ille nō vult ꝯſentire. qꝛ ius reddit ad p̄ſtinū ſtatum. ſ. de elec. cū Vintoñ. arg. ſed nunq̄d ep̄s. ꝛ capitulū eā dare pn̄t ita ꝙ dolus ꝓcuratoris nō obeſt dn̄o ff. de dolo. ꝛ elegant᷑. §. pe. ſ. de reſti. i ite. c. ij. ꝛ. ſ. vt lit. ꝯte. c. j. vbi de h̄. Vin. Sꝫ pone ꝙ ep̄s an̄ collationē

ipi⁹. H. ꝯferet eā nunq̄d valet collatio? ſic. Sꝫ. ſi clauſula illa. ſi ꝯ fecerit decernim⁹ irritū. ꝛ inane ꝛc̄. adiecta fuiſſet tūc nō poſſet cōferre. ſ. de p̄bē. inter cetera. al's ſi ep̄s ꝯferret. credo ꝙ collatio teneret. ſ. de p̄ben. dilectus filius. H. d Conceſſionis: ſic. ſ. de p̄bē. relatū. non em̄ reuocat᷑ ꝑfecta donatio. xxij q. ij. nō em̄. ꝛ. C. de vſucapi. ꝓ dona. l. vlt. ꝛ. C. de cōdi. ob cām da. cum ancillā. niſi ob culpā donatarij. xvj. q. vij. inuentū. lvj. di. ſatis ꝑuerſum. ꝛ .j. de do. c. vl. C. de reuo. dona. l. vl. ꝛ inſti. de dona. §. ſciēdū. ſed ſi añ iſtud mandatū illā ꝯtuliſſent ep̄s: ꝛ capl'm ſi q̄ p̄benda vacaſſet valeret collatio: qꝛ talis donatio vel ꝯceſſio nō tenuit vt h̄ patet. ꝛ ſi. ſ. eo. relatū. ꝛ .j. e. c. vl. Itē h̄ habes ꝙ ꝯceſſio q̄ nulla eſt efficit᷑ valida ꝑ ꝯſenſū pape. ſi. iij. q. vj. h̄ q̄ppe. Sꝫ nunq̄d ep̄s pōt iſtd ius delegare alij cū illud ſibi cōpetat: arg. ꝙ ſic. ſ. de elec ſuffraganeis. de cōſe. di. j. miſſaꝝ. ꝛ. c. nullus. ij. maxime cū inſtituere ſit iuriſditionis nō ep̄alis officij. ſ. de elec. noſti. et. c. tranſmiſſā. Reſpondeo in genere poteſt ep̄s ex cauſa delegare tā inſtitutionē q̄ adminiſtrationem rerum ſuarum. xvj. q. j ſtatuimus. ꝛ. ſ. de inſti. ex frequentib⁹: ſed non in ſpecie per hanc decre. ꝛ .j. eo. c. vl. quia illud poſſet fieri in fraudem cōſtitutionis. ſ. eo. nulla. verūtamen ius inſtituendi in aliqua eccleſia donare poſſet. .j. de dona. paſtoralis. arg. ꝯ .j. de iurepa. cum dilectus. vbi legat⁹ reſeruat ſibi donationē prime vacature. Io. e In fraudē. Nō. h̄ ar. ꝙ ſi aliq̄d ꝓhibet᷑ vna via: nō ꝯcedit᷑ alia via: qꝛ fraus fit legi. ſic. ſ. de ꝓcura. tue fratnitati: vbi de h̄. ꝛ optie h̄ēs h̄. ff. de tuto. ꝛ cura. ſcire. §. j. ꝛ. ff. de ꝯdi. inſti. q̄ ſub ꝯditiōe. §. ſiq̄s. ꝛ. ff. de bo. lib. q̄rit᷑. ꝛ. C. ſi mācipiū. ita vēerit ne ꝓſti. l. vl. ff. ad mace. l. iij. §. ſs aūt: in fi. ꝛ. ff. de ſpō. l. orō. ꝛ .j. de ꝓuile. q̄tō. vbi de h̄.

Dilectus filius: Cōmunis diuiſio. Primo petitio. Sc̄do repulſio. ibi: nos igitur. Abbas. f Extendi: hodie vero ſi cathedralis eccleſia vel regularis per tres menſes vacauerit: eligēdi poteſtas

minora eccl'iaſtica beneficia coartari: electionē huiuſmodi iuſticia caſſauimus exigēte. Idem ꝑori Hoſtē. ⁊ ſupiori ſancti Fridi.

Non valet promiſſio beneficij vacaturi. Ca. XIII

Ex tenore litterarum veſtrarū accepimuſ: ꝙ cū cauſam q̄ inter. J. clericū ex vna parte: ⁊ abbatē ⁊ conuētum de bello ex altero: ſuper prouiſione vertebatꝛ ipſius: ⁊. ī. Dictus clericus poſt litē
a cōteſtatā: chartā quādā monachorū exhibuit: cōtinentē ꝙ primā eccleſiā ad donationem ſuam ſpectantē aſſignarent eidem: ⁊c. ī. Nos igitur attendentes ꝙ ꝓmiſſio p̄dicta non tenet: vtpote contra
b ſtatuta late. concil'. attētata. mādamus quatenus memorato clerico ſuper hoc ſilentium imponentes: ab impetitione ipſius dictos abbatē ⁊ monachos abſoluatis.

Idem

Obligatꝛ p̄latꝰ q̄ ꝓmittit ꝓuidere cū poterit. Ca. XIIII

Accedēs ad apo. ſe. R. clericus: ſua nobis inſinuatione monſtrauit: ꝙ cū promiſeritis vos prouiſuroſ eidem in eccleſiaſtico beneficio cum poſſetis. ſicut per litteras iudicis delegati inde confectas liquido apparebat: ⁊. ī. Nos autē conſiderantes: ꝙ aliud eſt prelatum promittere beneficij collationē cū poterit: aliud cū
c vacabit: cum in multis caſibus ſe facultas offerre poſſet in quibus collatio non eſſet in expectatione vacaturi beneficij differenda: mandamus quatenus memorato. R. cum poteritis eccleſiaſticum beneficium aſſignetis. Idem.

Si ad capitulum ⁊ prelatuꝫ vt prelatum poteſtas conferendi pertinet de vno ad alterum lapſu temporis non tranſit: ſecus ſi prelatus interſit vt canonicus: quia tūc de capitulo tranſit ad prelatum niſi dolum committat.

Capitulum. XV.

Poſtulaſtis ꝑ ſe. apo. edoceri: vt cum ad vos ⁊ archiepiſcopuꝫ veſtrum ſimul donatio prebendarum eccleſie veſtre pertineat: vtruꝫ p̄bende vacantis donatio penes archiepiſcopuꝫ ipſuꝫ remaneat: ſi eaꝫ infra ſemeſtre tempus neglexeritis ordinare? Ad quod bre. R. ꝙ ſi vos ⁊ idem archiep̄us infra tēpus p̄ſcriptū: circa hoc negligēteſ extiteritis: ſicut nec ab illo ad vos: ita nec a vobis ad illū ꝑtās deuoluitꝛ cōferēdi: ſed ſcḋm ſtatuta late. conci. ad ſuperiorem tranſit dona
d tio. Niſi forte archiepiſcopus non vt prelatus: ſed
e vt canonicus vobiſcum ius habeat conferendi: et in hoc caſu: cuꝫ doloſe impedierit:

deuoluitꝛ ad ꝓximū ſupiorē. ſ. de elec. ne pro defectu. ⁊ ita hodie valeret talis electio facta poſt tres menſes. cōſtitutio illa. ſ. e. nulla. loquitꝛ de minoribꝰ dignitatibus ⁊ beneficijs. vnde nō extēditꝛ ad epiſcopatꝰ vel archiep̄atus: ſed poterat ꝯferre eos auctoritate illiꝰ canonis. l. di. poſtq̄. ⁊. lxiij. di. obeuntibus. vnde nō valuit hic electio facta auctoritate ipſius illa
ne ꝓ defectu. locum habet tātuꝫ in epiſcopatibꝰ archiep̄atibus ⁊ abbatijs. B.

Ex teno. Cōis diuiſio. ſcḋa pars ibi. Nos igitur. Ab.
a Quādam: ſibi imputet qui chartam hmōi cōtra ſe exhibuit: q2 potuit ꝓuidere: an ei ꝓdeſſet vl' obeēt ſi. ſ. de fi. inſtru. imputari. de ꝑſccip. c. pe. ad fi.
b Statuta: ſ. e. nulla. ⁊. c. relatum. ħ auditi fuerūt monachi iſti turpitudineꝫ ſuam allegantes in odiū illius recipiētis turpē ꝓmiſſionē. xxviij. diſ. diaconi. ſic auditꝛ quis vbi vertitꝛ periculuꝫ aīe. ſ. de re iudi. lator. ⁊. c. ꝯſanguinei. īmo generaliter in excipiendo bn̄ pōt qs allegare turpitudinem ſuam. ff. de cōdi. ob tur. cau. per totum. ⁊ etiā in agendo cū eā allegat cōtra eū qui eā exegit. C. de iureiu. l. j. ⁊. ij. argu. ꝯ. ſ. eo. cum ſuper q̄ſtiōe. ſed ibi ſoluitꝛ: plus fuit ibi ꝓceſſuꝫ: q2 receptus fuit in canonicū. Hic ſola ꝓmiſſio interuenit: q2 ibi non fuit ꝓbatum ꝙ contra concilium ille receptꝰ fuiſſet. alioq̄n bn̄ fuiſſet repulſus. B.

Accedens. Prima ꝑs factum narrat. Secūda approbat. ibi: nos. Et hodie ꝓpter abuſiones p̄latorū qui in fraudē cōcilij lateran̄. promittebāt beneficia cum facultas ſe obtulerit eſt correctum: hoc c. per. c. ij. eo. ti. lib. vj. nam nullo modo hodie valet ꝓmiſſio ſiue fiat de vacatura ſiue in genere cum facultas ſe obtulerit. Ab.
c Caſibꝰ: generalior eſt eīm iſta cōceſſio cū potero: ꝙ iſta cū vacabit: nec etiā in ea cōtingit expectare mortē alteriꝰ ſicut in alia. nam poſſunt aliqui priuari eccleſijs. ſ. de p̄ben. referente. Iteꝫ qn̄ꝙ aliq̄ renunciāt. Itē q2 poſſunt aliq̄ adiungi alijs tanꝙ ſocij in eccl'ia. Itē poſſunt fieri de vna p̄bēda due. ſ. de prebē. vacāte. Itē q2 poſſūt augeri facultates ex teſtamento alicuiꝰ vel donatione: ⁊ ſic nō ſemꝑ timetꝛ ꝙ aliq̄s deſideret mortem alteriꝰ q̄ fuit cauſa huiꝰ ꝓhibitiōis: vt. ſ. e. c. ij. ſepe eīm permittitꝛ aliq̄d ī genere qḋ nō ꝑmittitꝛ in ſpecie. xiij. q. ij. non eſtimemus. xxiij. q. iiij. non poteſt. ff. de q̄ſti. l. j. §. q̄ſtionem. ⁊. ſ. ꝺ offi. ordi. ſi ſacerdos eodē modo videtur ꝙ hmōi promiſſio valeat. ꝓmitto tibi bn̄ficium eccleſiaſtum cū ſit generalis.

Poſtula. Iſte eſt tex. multum allegabilis. Et ī prima ponitꝛ ꝯſultatio. I ſcḋa rn̄ſio ibi. ad qḋ. a quo vnū caſum excipit. ibi: niſi. quē determinat. ibi: ⁊ ī hoc. Abbas.
d Niſi: mutat caſuꝫ qn̄ ſcꝫ n̄ ꝑtinet ſiml' ad ep̄m ⁊ capitulū ius eligēdi. ſi. ſ. ꝺ offi. dele. ꝯſultatiōibus.
e Canonicus ħ patꝫ ꝙ vbi eligēdi ius cōiter ꝑtinet ad ep̄m ⁊ capl'm hmōi ius eligēdi nō deuoluitꝛ de vno ad aliū: de hoc etiā dictū fuit. ſ. de offi. ordi. irrefragabili: ſed qualitꝛ ep̄us pōt ſtare in caplo q̄ſi canōicꝰ: q2 ꝯtinuo fuit ꝯſecratꝰ in ep̄m vacāt ꝑ ora bn̄ficia ſua. ſ. de elec. cuꝫ in cunctis. ⁊ municeps eē deſijt ſenatoriā dignitatē adeptus. ff. ad mu. l. municeps. nec pōt dici ꝙ eligi poſſit poſtea in canonicuꝫ: q2 ſcḋm ħ oporteret ip̄m ꝯfirmare ſuā ꝓpriā electioneꝫ:

qđ eſſe nō debet. ſ. de inſti. cū ad nr̃am. Poteſt dici ꝙ licet dignitates priores ꝑdat: ius tamē canonici retinet non qđ prius habebat ſed qđ epſ pri⁹ ꝯſueuit habere ꝑ vicariū. eoipſo ꝙ q̇s eligit̃ in epm̄ eligit̃ ad tale ius canonici de ꝯſuetudine loci ⁊ ex cauſa intelligo hãc ꝯſuetudinez introductã fuiſſe. arg. ſ. e. cum nr̃is. Sꝫ obijcio forti⁹ ſi epſ eligit̃ q̃ſi canõicus d̄ nouo elect⁹ ꝗ ĩ eligēdo ñ hꝫ ꝓmã vocem qꝛ ſic eligeret ſeipſ̄ qđ eē nō dꝫ. ſ. d̄ inſti. cū ad nr̃am. dixit Joh. ꝙ illud ius canonici ad qđ elect⁹ ē epſ ē ꝓuilegiatū et excedit alia iura: ⁊ h̄ iõ qꝛ illđ ius ãnexū epali ē dignitati ⁊ rõne ꝯnexitat̃ ſepe ſortit̃ aliq̇s ꝓuilegiū. vt. xviij q. iiij. ſi q̇s ꝯtumax. ff. d̄ rei vē. q̃ religioſ. ⁊. ſ. d̄ iudi. q̃to. qđ ꝓus dictū eſt veri⁹ ē: qꝛ ſimul eligit̃ ad vtrūq̃z. eoipo ꝙ eligit̃ in epm̄ eligit̃ in canonicū: ⁊ de ſpāli ꝯſuetudie h̄ obtinet. a ❡ Dol⁹: ſi ꝗ capl̄m nō eligat infra tp̄s ſtatutū ꝓcurãte epo nō deuoluit̃ ꝓpt̃ h̄ eligēdi ptãs ad epm̄ ⁊ dolus ei⁹ nō oberit caplo: qꝛ illud tp̄s reſtituēdū ē caplo. ff. ex q̇. cau. ma. ait ptor. §. vl. ⁊. l. ſed ⁊ ſi. §. h̄ q̃ꝫ. ⁊. ſ. d̄ in integ. reſti. ex lr̄is. ſecus ſi dolo alteri⁹ h̄ factū eēt: qꝛ tūc ageret̃ ꝯ illū qui dolū fecit. ff. d̄ dolo. l. arbitrio. §. pe. ſi eſſet ſoluēdo: ſꝫ ĩ caſu iſto doloſus nō eſt ſoluēdo: ⁊ ideo reſtituit̃ capitulo ꝓſtinū ius. ff. de eo ꝑ quē factū erit. l. vl. ⁊. ff. d̄ dolo ⁊ elegant̃. §. pe. Jo. ꝯ̃riū credo ⁊ imputet ſibi: quia nō elegerūt infra tp̄s ſic vbi eligere nō pn̄t ⁊ tñ currit tp̄s. ſ. de elec. c. vl. ⁊ ptãs eligēdi non deuoluit̃ ad epm̄ ꝓpter dolum ſuū ſed ad ſupiorē vt in lr̄a dicit̃.

a Dolus ei ſuffragari nō debet

Honorio. iij. epo ⁊ ꝑpoſito capitu. Cameraceñ. Sicut non poteſt patronus ꝓmittere ſe p̄ſentaturū aliquem ad beneficiū vacaturū: ita nec dare ptãtez p̄ſentãdi anteq̃ȝ beneficium vacet. Ca. XVI

Q Uam dilecta ĩ chriſto filia comitiſſa flandreñ. b fecerit ꝓmiſſiões de nō vacantib⁹ bñficijs eccleſiaruꝫ: in quibus ius obtinet p̄ronatus: c ⁊ donationes eoꝝ in manibus poſuerit alienis: ❡ Mandam⁹ q̃tenus id irritū decernentes: inhibeat̃ eidem: ne ſimilia decetero attentare preſumat. Ne ſede vacante aliquid innouetur.

Jnno. iij. priori ⁊ ꝯuētui glaſtoneñ. Vacante ſede ſtatus eius mutari nō debet Capitulum I

N Ouit ille qui ſcrutator eſt d cordiū. ꝙ licet. C. e pre. n. eccleſiam veſtram erexit cathedralem ipſam bathonieñ. eccleſie vniēdo: vt idē eſſꝫ epiſcopuſ vtriuſq̃ꝫ: quia tamen hec vnio aſſerebatur a vobis in graue preiudicium glaſtoñ. eccleſie redundare: cum per ipſam f diſſolueretur religio: ⁊ frau g daretur elemoſyna: ⁊ hoſpitalitas ſubtraheretur: bo. me. celeſtinus papa predeceſſor noſter vnionem ipſam irritam nuntiauit. ⁊ ſic epiſcopus ecclie glaſtonieñ. ſede vacante. quia ignorabat. H. bathonieñ. epo ordinato: ea q̃ ſtatuta ſunt ex ordinatione eiuſdem H. ſupple in vacatione eccleſie ſine aſſenſu domino pape. vñ papa illud decreuit irritū ⁊ mãdat vt decetero talia non debeat attentare cū illud ſit ꝯ̃rium iuri. Berñ Ne ſede vacãte aliq̃d innouetur.

Supra viſum eſt de inſtitutiõib⁹ ⁊ collatiõib⁹ bñficiorū: ſed quia poſſet dubitari nunq̇d ſede vacãte capl̄m ſuccedat in ipſorū collatiõe: merito hinc ſūpta occaſione ſubijcitur hec rubrica gñal̄. Ne ſede vacante. Et põdera qꝛ rubrica loquit̃ negatiue ⁊ ponit rationē ꝑfectam: ⁊ ex ea p̄t argui ꝙ nihil põt inouari ſede vacãte in ꝓiudiciuꝫ ipſius ſedis niſi iure expreſſe caueatur. Valet eni argu. ex rubro iuxta no. ſ. in ꝓemio. et. C. ſi ob. ci. pe. ſup rubrica. ⁊ in l. j. eo. ti. Ab. ſi. Pſ. 7. Sap. 1. Hiere. 17

N Ouit ❡ Jn prima ponit̃ petitio cū facti narratiōe. Jn ſcđa petitiõis repulſio cū quadã ꝓteſtatiõe. Scđa: ibi. Attēderet. Abbas Si. d ❡ Scrutator. xxxij. di. erubeſcãt. ⁊. xxiiij q. iij. deus q̇. ⁊. ij. q. v. ꝯſuluiſti. ⁊. xxxij. q. v. chriſtiana e ❡ Vniendo. no. ꝙ trib⁹ modis fit vnio ecclīarum. Vno mõ ſic. vt vna ſubijciat̃ alteri. et ſm̄ h̄ erit ſedes apud illã cui ſubijcit̃. vel ſic pn̄t vniri. vt ex duab⁹ dignitatib⁹ fiat vna. ⁊ fꝫ h̄ illi q̇ ſunt in vna ecclīa canonici ſunt ĩ alia ⁊ tam iſti q̃ȝ illi intererūt in electione p̄lati ⁊ in alijs negocijſ. Sꝫ in hac vnione diſtinguit̃. qꝛ aut vna ecclīa vnit̃ alteri: aut ille due vniunt̃ inſimul: q̃ duo diuerſa ſunt. Sꝫ ſi vna vnit̃ alteri ſm̄ h̄ illi⁹ naturã ⁊ ꝯſuetudinē ⁊ ꝓuilegia aſſumit cui vnit̃. ꝭ. d̄ ſtamo. recolētes. §. vl. ſi aūt ſimul vniunt̃. tūc ꝯſuetudieſ et ꝓuilegia q̃ meliora ſūt ⁊ hũaniora in altera earū debent vniri vel retineri in vnita. arg. de pe. di. j. medicamentū. xxxij. q. j. nō eſt culpãdus. Sicut impator cum vnit actionē bonefidei ⁊ ſtricti iur̃ illud vnicū retinet ea q̃ meliora fuerūt ĩ altera actiõe. vt. C. d̄ rei vxo. ac. l. vna. in ꝓn. ſimilit̃ cū legata ⁊ fideicõmiſſa vniuit id qđ hũani⁹ erat tã in vna q̃ȝ in alia retinuit illud vnitū. C. cõia de le. l. ij. circa fi. Tertio mõ pn̄t vniri itaq̃ꝫ ꝙ vtraq̃ꝫ remaneat epal̄. ⁊ ſm̄ h̄ ſūt duo epat⁹: lꝫ idez ſit epſ vtriuſq̃ꝫ ecclie: vt. xvj. q. j. ⁊ tp̄is q̃litas: ⁊ fꝫ h̄ ſi ille ecclie diuer̃ ſuberãt metropolitanis ꝓpt̃ illam vnionē neut̃ metropoli. ꝑdit ius ſuū. ꝭ. d̄ rel̄. do. qꝛ monaſteriū. f ❡ Religio: qꝛ epſ erat abbas vñ nō poſſet ꝯuenient̃ ſeruari religio cū eēnt diuerſe ꝓfeſſiõis: qꝛ nō debēt ꝓmiſcuis actib⁹ turbari officia. arg. C. de teſta. ꝯſulta diualia: ⁊. lxxxix. di. ſingula. Jtē qꝛ cõia materiã diſcordie creare ſolet. ff. de le. ij. cū pr̄. §. diſſimiſ. ⁊ naturale vitium eſt negligi ꝙ cõmunit̃ poſſidetur. C. qñ ⁊ quib⁹ q̃rta pars decu. debet̃. l. ij. li. x. ex huiuſmodi cauſ̃ videbat̃ vnio dãnoſa. Jo. g ❡ Hoſpitalitas: ad quam precipue clerici ⁊ monachi tenentur. ſ. de preben. de monachis. ⁊. xvj. q. j. quoniaꝫ q̇c

Q Uam dilecta. ❡ Directa vel indirecta ꝓmiſſio facta a p̄rono de bñficio vacaturo ñ tenet. Vel clarius ſic vt in rubro. Primo narrat factū: qđ ſecundo irritat ⁊ fieri ꝓhibet: ibi. Mandam⁹. Ab. Sicul⁹ b ❡ Promiſſiões: hmõi ꝓmiſſiões irrite ſunt. ſ. eo. nulla. ⁊. c. relatum. ⁊. c. ex tenore. ⁊. c. ꝯſtitutus. c ❡ Donatiões. talis donatio non tenuit facta d̄ re non vacante. vñ ea nō obſtante potuit comitiſſa p̄ſentare vacantib⁹ eccleſijs illis. ꝭ. de iurepa. illud. ⁊ preterea talis donatio fieret in fraudem canonice ſanctiõis ſ. e. ꝯſtitut⁹. vnde nō teneret niſi ꝯfirmaret̃ a papa: vt ibi. Sꝫ videt̃ ꝙ comitiſſa nō poterat hoc allegare: qꝛ turpitudinē ſuam in hoc ꝓponebat. ſ. e. cum ſuper queſtiõe. ⁊. ꝭ. de dona. inter dilectos. ⁊. C. de trãſac. l. tranſactione finita. ⁊. C. de reuo. dona. cū ꝓfitearis. et quia in legē cõmiſit fruſtra legis implorat auxiliū. ꝭ. d̄ vſur. quia fruſtra. ff. de mino. l. auxiliū. Sꝫ dicas ꝙ in caſu iſto bene audiret̃ comitiſſa cum nullū ius adhuc ſit acquiſitū donatarijs. vt. ſ. ex tenore. de hoc dictuꝫ eſt. ſ. e. cuꝫ ſuper queſtione. vel forte comitiſſa. hic nō agebat. ſed factum ipſius. qđ erat ꝯtra ius inotuit do

L

talitas tolleret:nos ad rele
uandum eccleſie veſtre ſtatũ
a cepimus intendere diligen/
ter.et.ĩ.Nos autez poſt obi
tum batoniẽ.epiſcopi:humi
liter poſtulaſtis: vt quia tẽ/
pus aduenerat quo ſine ſcan
dalo eccleſie veſtre ruina po
b terat releuari:cum ⁊ batoni
eñ.eccleſia id ipſum pariter
poſtularet:res quoq cum re
gni magnatibus:⁊ quidam
epiſcopi cum multis abbati/
bus depoſcerent illud idem
vt vnione penitus diſſoluta
monaſteriũ veſtrum reduce/
remus in ſtatum antiquũ ſb
abbatis regimine gubernan
dum.¶Attendentes igitur
c ꝙ epiſcopali ſede vacante:ñ
debet aliquid innouari:cum
non ſit q̃ epiſcopale ius tuea
tur:maxime ne plus fauiſſe
d perſone ꝗ eccl'e videremur:
ſi qđ eo viuente ꝯceſſim⁹ p⁹
obitum eius ſubito mutare/
e mus:petitionẽ veſtram neq̃/
uimus exaudire: auctorita/
f te predicta indulgentes: vt
cum batonieñ. eccleſia de ꝑ/
ſule fuerit ordinata:ius ve/
ſtruz apud ſe.apo. ꝓſequen/
di facultatem liberaz habea
tis: interim autem ſub cura
prioris idem monaſteriũ gu/
bernetur. Honorius.iij.epi
ſcopo calmeñ.et magiſtr̄.G.
et.S.canoñ.ſueſſañ. Benefi
cia ſpectantia ad collationez
prelati non poſſunt conferri
per capitulum ſede vacante.

Illa deuotionis Ca. II
ſinceritas. et.ĩ. ¶Ec/
cleſiaz ſancti Leucini de qua
magiſtrum.R.donatiõis no
ſtre gratia precedente:prebẽ
de nomine de mandato no/
ſtro capuanus archiepiſco/
pus inueſtiuit:ſibi duximus
g ꝯfirmandam.¶Non obſtã
te conceſſione per capitulum
facta alij:ſeu confirmatione
h noſtra:ſi qua in forma cõmu
ni appareretz obtẽta:cũ nuſꝗ
i inueniatur cautum in iure:
ꝙ capitulum vacante ſede fũ
k gatur vice epiſcopi in colla/
tionibus prebendarum:nec

quid.epiſcopus enĩ redditus illos ꝑcipiebat de quib⁹
elemoſyna fieri ꝯſueuit. a Cepim⁹:mãdauit In
no.quibuſdã vt monaſteriũ ipſum ſub priorib⁹ regimi
ne facerent gubernari.⁊ epiſcopis certis redditib⁹ eẽt
ꝯtentus vnione manente:⁊ ꝙ eps res monaſterij non
expenderet nec
epiſcopus bona
eccleſie vacantis
ſibi ſubiecte alie
nare poteſt. Jõ
dicit ad releuan
dum eccleſie ve/
ſtre ſtatum cepi
mus intẽdere ⁊c̃
et h Inno.ad pe
titionem batoñ.
epi ſuo ꝓuilegio
ꝯfirmauit: iõ di
cit infra ſic ꝙ eo
viuẽte ꝯceſſim⁹
⁊c̃. h intelligas
qđ dicit in ꝓnci/
pio nouit ille q̃
ſcrutator eſt cor
dium. ꝙ li.⁊c̃.
b ¶Batonẽ.
de iſto epo noie
Sauarico dixit
q̃dam verſificator
Hoſpes erat mũ
do p mũdũ ſem/
per eundo. Sic
ſupma dies fit ſi
bi prima quies.
Item dum de/
ſcriberent debi/
ta ſua.dixit qui/
dam alius. Dñe
me pone credito
rem in legione.
c ¶Sede vacã
te:vacãte enĩ ec
cleſia clerici non
poſſunt diſpone
re aliq̃d de reb⁹ eccleſie.xũ.q.ij.ſi qua de rebus:vbi de
hoc.nec eps bona eccleſie vacantis ſibi ſubiecte aliena
re poteſt.x.q.ij.ſi quis eps.⁊. lxxv. di. q̃m. Hug.tñ
dicebat ꝙ ſi ſit mag neceſſitas clerici pñt aliq̃ aliena/
re.et inducebat ad h.lxxj.di.fraternitatẽ.qđ poti⁹ cõ
tradicit.⁊.xij.q.ij.pcarie.dum tñ adſit auctoritas me
tropolitani.ſed nõ eſt ille caſus in quo metropolitan⁹
debeat ſe intromittere de clericis ſuffraganeoꝝ ſuorũ
et eſt arg.ad hoc ꝙ iudex preſtat auctoritatẽ facto mi
noris eo tempe quo non habet curatorẽ.C.qui admit.
ad bo.poſ.l.bonoꝝ.Itẽ in minorib⁹ eccleſijs põt epus
aliqua alienare ꝓpter neceſſitatẽ mortuo ſacerdote.x.
q.ij.ſi quis eps.Itẽ ſi canonici faciant aliquẽ ꝯtractũ
mortuo epo:dicit Ioh.ꝙ tenet ꝯtractus: licet debeat
reſcindi ſi leſa eſt eccleſia.xij.q.ij.ſi qua de reb⁹ ſicut ẽ
in ꝯtractu minoris q̃ nõ habet curatorẽ.C.de in inte.
reſti.minoꝝ ſi curatorẽ.hoc ego non credo imo talis
ꝯtractus nullus eſt ⁊ ſine aliqua reſtitutiõe reuocatur
q̃tenus de facto ꝓceſſit idem eſſet ſi hr̃et prelatũ ⁊ h
etiam dico p dictum.c.ſi qua de rebus.quia datur op/
tio epo.vtrũ velit ſtare ꝯtractui vel nõ citra aliquam
reſtitutionẽ.⁊ h i fauorẽ eccleſie.⁊ ſic intelligit Hug.
illud.c.ſi qua de rebus.⁊ incipit tũc tenere talis ꝯtra
ctus:ſi eps ratum habeat ⁊ ꝙ ſit verũ.hoc patet ĩ.c.
vl.vbi atteſtatiões recepte vacãte eccleſia non valent
ĩ.e.c.xxi.arg.⁊ hic etiã:q: ſede vacãte nihil eſt inno/
uandũ.Itẽ nec valet ſñia ꝯtra eccleſiã lata. ſicut nec
ꝯtra miorem q̃ nõ habet tutorẽ vel curatorez. ff.de re
iudica.§.vltimo
C.q̃ da.tu. poſ.
vniuerſis.
d ¶Ꝙ eccleſie
plus enĩ vtilitas
eccleſie ꝗ pſone
fuit attendẽda.
arg. xij. q.v. q:
Io.nec aliq̃s de
bet inuenire viã
ad impugnãdũ
vel reuocandum
iudicia ſua.arg.
ff.de mili. teſta.
l.iij. e ¶Neq̃
uim⁹: ⁊ ideo po
tius damnũ ve/
ſtrũ ꝗ nr̃am in
famiã peligimus
s̃.de auc.⁊ vſu/
pal.niſi ſpãlis.
f ¶Indulgen
tes.indulgentia
fuit ex h q: vnio
illa facta fuit au
ctoritate celeſti/
ni ⁊ p dñm In/
nocẽtiũ ꝯfirma/
ta vt parz in an
tiqua cõpi.⁊ bñ
ficiũ ꝓncipis de
bet eſſe ꝑpetuũ
xxv.q.ij.c.j.⁊.ij
in auc. ꝯſti. que
dig. li. a patria
po.§.illõ.col.vj
Illa de/
uotiõis ſin.
¶Capitulũ ſe/
de vacante non ꝯfert prebẽdas ſpectantes ad collati
onem prelati.h.d.Uel latius ⁊ clarius ſic vt in rubro
Primo deciſe narrat factum. Scdo diffinit. Tertio
ſoluẽs obſtaculũ ꝓbat deuolutiõi locũ nõ fuiſſe. Scdã
ibi. Eccliaz. Tertia:ibi. Nõ obſtãte. Ab.ſi. g ¶Cõ
firmãdã:hic dñs papa ex certa ſciẽtia ꝯfirmauit huic
eccleſiã iſtam vnde plenũ ius ꝯſecutus fuit. nec erat li
citum alicui de ipſo iudicare.s̃.de ꝯfir.c.j.⁊.ij.vbi de
hoc. h ¶In forma cõi.ſic.s̃.de ꝯceſ.preben. quia
diuerſitatẽ.⁊ ſic patet ꝙ talis ꝯfirmatio modicũ ope/
ratur.de hoc dictum eſt ſatis.s̃.de ꝯfir.c.j. i ¶In
ueniatur:⁊ ita intelligitur eſſe ꝓhibitum qđ non inue
nitur ꝯceſſum:ſic.s̃.de tranſla.inter corpalia.⁊.lv.di
ſtin.ſi euãgelica.⁊.ij.q.v.ꝯſuluiſti.⁊.xxxj.q.j.ꝙ ſi dor
mierit.Sz ꝯtra.quia qđ non eſt ꝓhibitũ intelligitur
eſſe ꝯceſſum. Dic ſup hoc vt dictum eſt.s̃. de tranſla.
inter corpalia. k ¶In collationib⁹: de hoc dubi/
tari conſueuit:vtrum epiſcopus bona vacantis eccle
ſie ſibi ſubiecte alienare poſſit.vtrum vacante ſede de
uoluatur ad capitulum collatio prebendarum qđ hic
determinatur.Arg.ꝯtra.s̃.de maiori.⁊ obedien. his
qui.et ca.cum olim.vbi vacante ſede ius prelati deuol
uitur ad capitulum ⁊ ibi ſoluitur hec ꝯtrarietas.Itez

an poteſtas abſoluendi deuoluatur ad capitulū ſede vacante dubitari conſueuit. argu. ꝙ non: quia hoc facit ſucceſſor. xj. q. iij. ſi epiſcopus ante. Hugo dicit ꝙ ſic propter periculum anime. argu. ꝙ poteſt. j. de heresi. ad abolendam. j. reſponſo. quia. c. ſede vacante cō demnat de hereſi. ⁊ ita ſi poteſt condemnare mł to fortius abſoluere. xxj. diſtin. inferior. alienare autem non poteſt. de hoc dixi. s. eo c. pxi. quia

a ¶ Negligentiaz: propter negligentiam ſolā transfertur poteſtas eligendi ad ſuperiorem. s. titu. proxi. nulla. et. c. quia. vel cū indignuz eligāt s. de elec. cum i cunctis. ſed vbi nullus eſt prelatus non eſt negligentia: vt hic vel etiam cū eligere non poteſt. s. ti. pxi. quia.

Conſtitutis ¶ Primo narrat factū ſuper quo atteſtationes fuerūt recepte. Secundo illas reprobat dicens quare: ibi. Nos igitur. Abbas Siculus.

b ¶ Vacante hic patet manifeſte ꝙ eccleſia que caret legitimo defenſore cōueniri non poteſt. quia ea vacante nihil eſt inouandum: quia non habet defenſorem. s. eo. c. j. nec etiam alienatio fieri poteſt: vt dictū eſt. s. eo. c. j. Lauren. dixit ꝙ vacante ſede economus eccleſie poteſt interim agere. arg. s. de iura. calum. in ꝯtractandis: ſed in fauorem eccleſie expectatur quouſqꝫ habeat prelatum: ſed non eſt verum vt hic patet. ⁊ ita vacante ſede nihil fieri debet vnde poſſit ei preiudicari. In alijs ꝟo in quibus nō preiudicat̄ epiſcopo poteſt capituluz ſupplere vicē epiſcopi. s. de maiori. ⁊ obedien. his q̄b9 et. c. cum olim. vbi de hoc.

in eodem caſu poteſt dici poteſtas ꝯferendi prebendas ad capitulum per ſuperioris a negligentiam deuoluta: cuz non fuerit ſibi ſuperior qui eas poſſet de facto vel de iure conferre. Idem epiſcopo Burgineñ. Sede vacante iudicium habitum contra eccleſiam non tenet. Ca. III

Conſtitutis coram. J. p̄ deceſ. no. procuratore eccleſie ſancte Marie de caſtrofonti: ⁊ burginenſi epiſcopo predeceſſore tuo: dictꝰ procurator petebat ab eodez epiſcopo reſtitutionez ſuper libertate libere eligendi ſibi prelatum. ¶ Nos igitur de b poſitiones teſtium qui vacāte burgineñ. eccleſia: ⁊ carente legitimo defenſore fuerint recepti: duximus reprobandas.

De his que fiunt a prelato ſine conſenſu capituli.

Ex cōcilio apud valent. Non tenet alienatio rei eccleſiaſtice abſqꝫ approbatiōe capituli. Capitulum. I

Irrita erit epiſcopo c rum donatio vel venditio: d vel commutatio rei eccleſiaſtice: abſqꝫ collaudatione: ⁊ e ſubſcriptione clericorum.

Alexander. iij. Norwiceñ. epiſcopo. In temporali alienatione quam facit prelatus taciturnitas capituli habetur pro cōſenſu. Ca. II

Continebat̄. ⁊. j. ¶ Cōſultationi tue taliter reſpondemus ꝙ conceſſio decime ab abbatiſſa facta prius: ſi f conuentu ſciente ⁊ non contradicēte facta eſt: robur firmum debet habere: verum ſi g ignorante conuentu aut contradicente: decimam prius p̄ h dicto. M. conceſſit: ⁊ non pꝰ multum temporis de aſſenſu conuentus eandem decimam dedit eidem: ſecūda cō i ceſſio debet preiudicare priori. Idez Vigorieñ. epiſcopo. Alienatio temporalis facta ſine conſenſu capituli per ratificationem eius roboratur

Cum nos iam Ca. III pridem. et. j. Certum eſt de rigore iuris: conceſſionez k illam non tenere: quaz reclamante capitulo per predeceſſorem tuum coſtat factam fu l iſſe ¶ Niſi eam ratam poſtmodum habuiſſet. Idem Hierony. patriarche. Prelatus ſine conſilio capituli inſtituere vel deſtituere vł alia negocia eccleſie tractare nō

De his que fiunt a prelato ſine conſenſu capituli. Supra viſum ꝙ ſede vacante nihil debet attemptari per capitulū: ſ3 quia poterat dubitari: nū q̄d ſede repleta poſſit prelatꝰ diſponere d̄ rebꝰ eccleſie ſine capitulo: ideo ſubijcit̄ hec rubrica. Irrita. xij. q. ij. ſine exceptione. d ¶ Rei: magne paruam enim rem ſine hac ſolennitate alienare poteſt. xij. q. ij. terrulas. ⁊. j. d̄ do. ceterum. Berñ. e ¶ Subſcriptione: alias non tenet. xij. q. ij. non liceat. ⁊. c. alienationes. ⁊. c. ſine exceptiōe.

Continebatur ¶ In prima ponitur deciſa cōſultatio. In ſecunda diſtiguēs rñſio: ibi. ꝯſultationi. Abb. ſi.

f ¶ Contradicente: ⁊ ita ī venditione reruz eccleſiaſticarū taciturnitas p cō ſenſu habet̄. Argu. ꝯ. s. c. pxi. ⁊ xij. q. ij. ſine exceptiōe. ⁊. x. q. ij. h ius. in fi. Solu. hic ad tp̄s facta fuit ꝯceſſio alicui clerico p bñficio in ꝯtrarijs in ppetuū: ⁊ iō neceſſariꝰ eſt ibi expreſſus cōſenſus ⁊ ſubſcriptio per quam apparet de ꝯſenſu et eſt ſimile. liiij. di. ſi ſeruus.

g ¶ Contradicente. s. c. proxi.

h ¶ Poſt mł tū. arg. ꝙ ſi multum tp̄s elapſū eſſet ⁊ ꝯuentus ſemper tacuiſſet videretur conſenſiſſe. argu. s. de priuile. ſi de terra q̄d non credo ſed ſolum factuz hic narrat. ꝙ ſp poſſunt contradicere tali contractui: imo nō poſſet preſcribere qui emit a ſolo prelato cum ſciat epiſcopum non habere ius diſtrahendi: quia contra leges mercatur: ⁊ ideo non preſcribit. C. de agri. ⁊ cenſi. quemadmodum. li. xj. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes.

i ¶ Preiudicare. ſed videtur ꝙ donatio talis non teneat quia prelatus non poteſt donare vel vendere niſi vt meliora ꝓſpiciat. xij. q. ij. ſine exceptione. arg. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes. iam ſolutum eſt. hic non fuit donatio perpetua: ſed temporalis.

Cum nos iam ¶ Primo ponit̄ dictū. Sc̄do exceptio: ibi. Niſi. Ab. Sicu.

k ¶ Reclamāte: et ita patet ꝙ in negocijs eccłie neceſſariꝰ ē ꝯſenſus vniuerſitatis vel maioris ptis. s. c. pxi. xij. q. ij. ſine exceptiōe ⁊ in ordiatiōe clericoꝝ. xxiiij. diſ. ep̄us ſine. ⁊ in dignitatibꝰ ꝯferēdis. j. e. c. pxi. ⁊. xciij. di. legimꝰ. idem eſt in cauſarum ventilatione. xv. q. vij. epiſcopus nullius felix. ⁊. c. ſi autē.

l ¶ Ratam: ⁊ ita alienatio q̄

de iure non tenet ratihabitione ꝯfirmatur.xvj.q.j.c. vlti.⁊.j.de iurepatrona. cura.et.xij.q.ij.ſiqua de rebuſ argu.ꝯtra.inſti.ꝺ auct.tu.§.tutoꝛ.⁊.ff.e.ti. obligari. circa fi. Item argu. ꝙ ea que ab initio non valent ex poſt facto conualeſcunt.j.de ꝯiu.ſer.propoſuit.j.de de/ſponſa.impube. de illis.ij.xxxj.q.ij. c.j.et.ij.⁊.ff. de ritu nup. ſiqſ in ſenatoꝛio.⁊.j.q.j.cum ergo. circa finem.ar/gu.ꝯ.xxiiij.q.j. ſciſma.⁊.j.de ſy/mo.nõ ſatꝭ.⁊.ff ꝺ reg.iur.qꝺ ab iitio.xxxij.q.vij flagitia.⁊.xvj. q.iij.§.põt.ver. qꝺ ſi ꝓuatꝰ. Pꝛima rñſio ẽ vera qñqꝫ ĩ maleficijſ vt teneaꝛ ex maleficio q̇ ratũ habet: ſicut qui ab initio mãdauit. ſ.de reſti.ſpoli. cũ ad ſedẽ.in fi. ff.de vi et vi ar. l.j.§.q̇tieſ dũ tñ eius noĩe fuerit factũ.ff.de p̃ca. l.ſi ſeruꝰ.in ne/gocijs aũt ſacriſ et ceteris ꝯctibꝰ q̃ de iure ſoꝛtiuntur effectuꝫ eius ratihabitiõe p̃t res rata haberi ab eo q̇ talia ab initio mandare potuit ſi eius nomine factũ eſt.ff rem ra.ha.l.iij.§.falſus.⁊.ix.q.iij.lugdun.⁊.ff. de iudi.licet ve/rũ.⁊ h̃.⁊.j.ꝺ do/na.paſtoꝛal.ĩ fi. In his aũt q̃ ꝑ alios explicare nõ pñt ſic̃ ẽ: vt qs ꝑ aliũ ferat ſniam vel teſtimoniũ faciat nõ hꝫ locuꝫ rati/habitio.C.ꝺ ſen.ex ꝑiculo recitã.l.j.⁊.ij.niſi ſit illuſtrꝭ ꝑſona vt ibi: ⁊ in his q̃ ꝯtra naturã ſunt vel fiũt ⁊ q̃ ſine pctõ detineri vel fieri vel poſſideri nõ pñt: ⁊ q̃ ipõ iure nulla ſũt ab initio.⁊ ſic loquũꝛ ꝯtraria.

Nouit. ¶ Sũmaꝛ vt in rubꝛo cum ſeq̃nti. Et tres ſũt ptes. In p̃ma ponit exoꝛdiũ in q̃ rõ et dictũ in genere. In ſcða factũ: ibi. Innotuit. In ter/tia ꝓhibet ⁊ caſſat: ibi. Ideoqꝫ. Ab. Sicu. a ¶ Ca/put: ſꝫ nunq̇d eps audiꝛ ſine lr̃is capi. de rato volens agere ꝓ eccl'ia ſua. ꝺ h̃ dic vt dictũ ẽ.ſ.ꝺ ꝓcu.c.j.⁊.ſ. ꝺ reſcꝑ.edoceri. b ¶ Nõ decꝫ.xij.di. nõ decet. xij. q.ij.alienatiões.⁊.xv.q.vij.eps.j.⁊.ſ. de p̃ſcꝑ. cũ nõ liceat.⁊ arg.lxxxvj.di.ſi q̇d de q̇cũqꝫ.⁊.j.e.c.ꝓxi.de q̇bus ꝯſtitutiõibꝰ h̃ fit mẽtio. c ¶ Carere: ſꝫ nunq̇d ipõ iure tales ꝯſtitutiões irrite ſũt? vr̃ ꝙ ſic ex hac lr̃a qꝺ ſatꝭ põt ꝯcedi: qꝛ fcẽ ꝯ iura.C.ꝺ legibꝰ ñ dubiũ

debet. Capitulum IIII

Nouit tue diſcretionis prudentia: qualiter tu et fratres tui vnum coꝛpus a ſitis: ita ꝙ tu caput ⁊ illi mẽ b bꝛa eſſe pꝛobantur. vnde nõ decet te omiſſis membꝛis: alioꝛum conſilio in eccleſie tue negocijs vti: cum id non ſit dubium: ⁊ boneſtati tue et ſanctoꝛum patrum inſtitutionibus contraire. ¶ Innotuit ſi quidez auribus noſtris: ꝙ tu ſine conſilio fratrum tuoꝛum abbates ⁊ abbatiſſas ⁊ alias eccleſiaſticas perſonas inſtituis et deſtituis. et. j. ¶ Ideoqꝫ id auctoꝛitate apoſto. pꝛohibemus. et. j. Nos enĩꝫ tales inſtitutiones ⁊ deſtitutiones: c carere decernimus roboꝛe firmitatis. Idem eidem. Sũmatum eſt ſupꝛa capitulo ꝓximo. Ca. V

Quanto. et. j. Fra. t. mãdamus quatenus in ꝯceſſionibus et d ꝯfirmationibꝰ ⁊ alijs eccleſie tue negocijs: fratres tuoſ requiras: ⁊ cum eoꝛum conſilio vel ſanioꝛis partis eadẽ peragas ⁊ pertractes: ⁊ que ſtatuenda ſunt ſtatuas: ⁊ errata coꝛrigas: ⁊ euellẽda diſ e ſipes ⁊ euellas. ¶ Ab ſentiũ quoqꝫ fratrum noĩa inſcribi non ſinas: quia talia munimenta ſũt irrita: ⁊ falſa: ⁊ tu exinde queſtionem falſi poteris merito foꝛmidare. Celeſtinus. iij. Si eccleſia collegiata habet p̃ſentationẽ: pꝛeſentabit pꝛelatus de conſenſu capituli vel maioꝛis partis niſi de ꝯſuetudine vel pꝛiuilegio competat ſoli p̃lato.

Ea noſciꝛ. et. j. Ca. VI

Cum in ꝓuincia tua ſepe contingat: ꝙ ad eccleſias in quibus collegia ius p̃ſentandi habere noſcuntur: eoꝛum abbates aut per ſe aut ꝑ f litteras ꝑſonas idoneas epiſcopis dioce. p̃ñtant: ⁊ eis p̃ſentatis ⁊ receptis: aliquando ante aliq̃ndo poſt mona/g chi ꝯtradicunt. ¶ Reſpondemus: ꝙ in pꝛeſentationi/h bus pꝛelatoꝛum: intelligi debet ꝙ fiat de collegioꝛuꝫ ſuoꝛum aſſenſu: ſine quo nõ obtinent firmitatem: vnde ſi cõſtiterit conuentus vel maio/i ris ⁊ ſanioꝛis partis non aſfuiſſe conſenſum: inſtitutiones huiuſmodi conuenit

Quãto. ¶ Diuidiꝛ. Nam p̃mo ꝓhibet. Scðo p̃cipit: ibi. Abſentiũ. Ab. Sicu. d ¶ Confirmationibus. ſ. c. ꝓxi. cum alijs ꝯcoꝛ. ibi poſitis.⁊.j. c.ꝓxi.⁊ ita patet ꝙ eps negocia eccleſie ſue cuꝫ ꝯſilio canonicoꝝ ſuoꝝ tractare debet.xij.q.ij. ſine exceptiõe et.c.alienatiões et.lxxxvj.diſt.ſi q̇d ⁊.xvj.q.j.eccleſia habet. e ¶ Abſentiũ: no. ꝙ de crimine falſi teneꝛ: q̇ nomina abſentiuꝫ fratrũ facit inſeri.C.ad.l.coꝛneli.⁊ fal. qui veluti.⁊ ipa inſtrumenta ſunt irrita.C.de teſta.l. iubemꝰ: ⁊ ĩ auc̃. ꝺ inſtru.cau. et fi.§.ij.col.vj.nõ tamẽ opoꝛtet teſtem ſcire que in charta vel in inſtrumẽto ꝯtinẽtur cui ſigillũ apponit.ff. ꝺ pig. act.caius. C. de teſta. hac ꝯſultiſſima. nec in h̃ caſu fit ei p̃iudiciũ q̇n poſſit pꝰ ea ꝯtradicere ſi ſua iterfuerit vt in.l.caius: ſed ſi ſciret poſtea reclamare nõ poſſet.ff.de pig. et hypo. fideiuſſoꝛ.§.j.⁊.j.q.vij.ſaluberrimũ.⁊.ſ. de tranſac.ex litteris. xxvij.q.j. omnes femine.⁊ xx.q.j.vidua.ſic et crimen falſi icurrit qui ſigillum ſurripit furtiue nomine capituli.ſ.de teſti.tam litteris ⁊ qui litteras iudicum aperuit.ſ.de offi.deleg.cum olim.⁊.ſ.ꝺ reſcrip.olim.vnde tales deponendi ſunt per iura pꝛe/

Ea noſcitur. ¶ Pꝛima pars factũ (dicta. narrat. Secunda pars reſpõdet: ibi. Reſpondemus. Abbas Siculus. f ¶ Litteras: poteſt ergo quis per litteras p̃ſentari.arg.lxiiij.diſt.c.j.ij.⁊.iij quid ſi ꝯtradicaꝛ litteris ſtabitur eis donec ꝯtrarium pꝛobeꝛ.ſ.de pꝛoba.poſt ceſſionem.vbi de hoc.⁊.ſ.de teſt.c.cum a nobis. g ¶ Contradicunt. cuꝫ ab initio neſciuerunt alias non videtur ꝙ poſtea ꝯtradicere poſſint.ſ.eo.c.ij. h ¶ Debet pꝛeſumptiue: quia non eſt veriſimile ꝙ hoc faciant ſine conſilio fratrum ſuoꝛum.ſ.eo.c.pꝛoxi. Nec pꝛeſumptio ꝓbationẽ recipit in contrariũ. vt hic dicitur ſecus eſſet ſi eſſet pꝛeſũptio iuris ⁊ de iure.j. de ſpon.ad id qꝺ.⁊.liiij.diſt.fraternitatem.⁊.j.de iudeis.c.vlti. i ¶ Sanioꝛis: ſꝫ nonne eoipſo maioꝛ eſt ꝙ eſt ſanioꝛ.xxxj.diſtin. nice/

a euacuari: niſi ex antiqua: et b approbata ɔſuetudine: vel c ɔceſſa libertate: aliqui eoꝝ ꝓbauerint: cõmiſſi ſibi collegij non debere in eccleſiaruz ſeu beneficioꝝ collatiõibꝰ requiri ɔſenſum. Inno. iij. archiepõ ⁊ mgr̃o ſcholariũ bituriceñ.

Tenet donatio quam de ſolius dioceſani conſenſu facit laicus eccleſie de decimis quas ab alia eccleſia habet in feudum ab antiquo. i. lateraň. concilium. Ca. VII

Cum ap. ſe. et. ĩ. Sane ſicut accepimus: cuz ex vna parte capitulũ ſcti Stephani: et altera parte monachi de platea ſuper decima q̃daz in veſtrũ cõpromiſiſſent arbitriuz. Dicti monachi ꝓponebant donationẽ ipſiuſ decime ſibi a quodam milite factaz: ⁊ bituriceñ. archiepõ dioce. eius accedente ɔſenſu ɔfirmatam fuiſſe: ſeqꝫ d auctoritate Hieronymi munitos exiſtere: qui ſcribens ad damaſuz ait: ſi aliquãdo fuerint a laicis male detenta: q̃ diuini iuris eſſe noſcuntur: et in vſum tranſierit monachoꝝ: epõ loci prebende conſenſum: ɔſtabunt eis oĩa perpetua firmitate ſubnixa. Econtrario ps allegabat aduerſa ɔſenſum epiſcopi ſine cleri conſenſu minus ſuffi e cere auctoritate leonis pape dicentis: ne quis epiſcopus de rebus eccleſie quicq̃ʒ do f nare vel cõmutare vel vendere audeat: niſi forte aliq̃d horum faciat vt meliora pro g ſpiciat: cuz totiꝰ cleri conſenſu atqꝫ tractatu: id eligat: qđ h non ſit dubium eccleſie i k ꝓfuturum. Quia vero nos conſulere voluiſtis: vtrũ q̃n l do decima tenetur a laico: ſi conferatur eccleſie: ad ɔfirmandam donationez conſenſus epiſcopi ſine cleri ɔſenſu ſufficiat? Taliter reſpon m de. ꝙ monendus eſt laicus qui decimam detinet. vt eam reſtituat eccleſie ad quaz ſpectat: qui ſi forte induci nequiuerit. ⁊ eam cum dioce. ɔſenſu alteri eccleſie aſſignauerit n preſertim religioſo ɔuentui: o ɔſtabit ipſa donatio perpetua firmitate ſb̃nixa. Auctoritates enĩ premiſſe: licet diũſe ſint: nõ tñ adũſe. cũ aliud ſit alienare qđ ab eccl̃ia poſſidet̃: ⁊ aliud qđ detinet̃ p a laico ad vſũ eccl̃iaſticũ re

na. ⁊ ĩ. que fi. a malo. par. ca. c. j. ⁊. xl. diſti. multi. in fi. Dic ꝙ vbi aliq̃ pars nõ eſt ſana: puta ꝙ indignũ eligit: vel q꞉ in dãnũ eccleſie aliq̃d facit. ibi dico maiorez partem illam: que ſanior eſt ⁊ p̃ferẽda eſt. ſ̃. de poſtu. p̃la. gratum. alias niſi vtraqꝫ ps in elec. eſſet ſana. nõ ſtatim dicerem maiorem ſaniorez imo qñqꝫ minorem eſſe p̃bendam. ſ̃. de elect. eccleſia veſtra: vbi pars maior non obtinet. ſ̃. đ ap. ɔſtituitꝰ. B.

a Euacuari cum non ſint facte ſm̃ ius ſz cõtemptis illis q̃ requiri debent. ſ̃. đ elec. ꝙ ſicut et. c. quia ꝓpter et. ſ̃. e. nouit. et c. q̃ꝫto. vbi de h̃ fuit expreſſum. b Conſuetudine: dummodo ſit talis que iuri cõi non p̃iudicet ſcꝫ p̃ſcripta. ſ̃. đ ɔſuetu. cũ dilectus. ⁊. c. vl. q꞉ tunc p̃ſcripſit p̃latus ius inſtituendi ɔtra alios fratres ſuos c Libertate puta: quia p̃uilegia habet p̃latus ꝙ ſolus ſine conſenſu fratrũ inſtituat. et ita eſt hic argu. expreſſum ꝙ ius eligendi de iure cõmuni ſimul ptinet ad epiſcopum ⁊ capitulũ cum epiſcopꝰ ſit caput capituli. ſ̃. eo. nouit: niſi ɔſuetudo ɔtraium inducat vel priuilegiũ: vt hic patz de hoc dixi. ſ̃. de elec. cum eccleſia vulterana. Berñ.

Cum apoſtolica. Due ſunt ptes p̃ncipales. Primo ɔſultatio. Scđo reſponſio: ibi. Taliter reſpondemꝰ. Prima ſubdiuidit̃. Nam primo ponit partium cõpromiſſum. Secũdo vnius partis allegationem: ibi. Dicti monachi. Tertio allegationẽ alterius partis: ibi. Econtrario. Quarto ɔſultationẽ arbitroꝝ: ibi. Quia. Secũda pars p̃ncipalis ſubdiuiditur Nam primo reſpondet ɔſultationi. Secũdo ſoluit et corroborat: ibi. Auctoritates. Tertio reſponſionẽ corroborat: ibi. Naz. Quarto ſolutionẽ limitat: ibi. Hoc autem Abbas Siculus. d Hieronymi. xvj. diſ. quoniã quicq̃d. ⁊. ſ̃. de ɔſti. c. cum omẽs. e Leonis. x. q. ij. ſine exceptione. f Vendere. niſi ſit parua ⁊ ſterilis poſſeſſio. xij. q. ij. terrulas. g Totius vel maioris partis ibi ſeruientis. x. q. ij. hoc ius.

h Cleri. id eſt. capituli ſui. bona enĩ aliarum eccleſiarum vendere non debet: nec venditiõi in auctoritatem preſtare. xij. q. ij. abbatibꝫ. ⁊. xvij. q. iiij. in venditionibꝫ. i Eccleſie. ſcilꝫ. epiſcopali. k Pro futurũ. q̃ꝫtum ad opinionẽ tamen ipſoꝝ ⁊ ſic tenebit alienatio q̃ꝫuis ɔtrarium eueniat. ff. đ admini. tuto. tutor. q̃ §. ij. tamen ſi ꝓbaretur leſio reſtitueret̃. vt. ſ̃. de in inte. reſti. c. j. l Tenetur de facto quia veram poſſeſſionez habere non poteſt cum laici decimã de iure poſſidere non poſſunt. ſ̃. de p̃ſcꝑ. cauſam que. et xvj. q. vij. c. j. tamen tolerat eccleſia. ꝙ laici decimas quas antiquitus habuerunt in feudum detineant de q̃bus loquit̃ hec decre vt in fine dicitur. Berñ. m Monendus eſt. ⁊ etiam compellẽdus cũ mortaliter peccat. vj. q. j. illi q̃ et. xxij. q. j. c. vl. vel hoc intellige de eo cuius ſcandalum timetur. xxiij. q. iiij. non poteſt. nam ſi h̃ eſſet verum poſſet epiſcopus p alios multas eccleſias ſpoliare. et alias ditare. qđ ſi faceret appellandũ eſſꝫ cũ hoc ſibi non liceat. ĩ. de re. eccle. non alie. c. j. hoc qđ dicit Lauren. intellige de decimis non in feudum ɔceſſis. Sed decre. loquitur de decimis in feudum ɔceſſis vt dicit in fi. n Preſertim. id eſt. maxime q꞉ ad hoc agit̃ vt de manu laici reuocet̃. Berñ. o Perpetua. ⁊ ita videtur valere donatio ſine ɔſenſu capituli: ſed h̃ iđ eſt. q꞉ per hoc vtilitati eccleſie ɔſulitur: ⁊ illi qui decimam detinebat quia hoc ſolum bene agitur vt vita hominũ corrigat̃. xxiij. q. v. ꝓdeſt ſeueritas: al's ſemper requiri debet ɔſenſus capituli. vt. ſ̃. eo. p totum. Berñ. p Reuocare: ideo non intelligit̃ alienare. quia transfert de laico ad eccleſiam ſic nõ dicitur alienatio ſicut̃ tranſfertur de fratre ad ſororem: ſicut dicit lex: ſi teſtator ꝓhibuit rem alienare dando ſorori non videt̃ alienare. C. de fideicõ. volũtas. ff. de le. ij. vnũ ex familia. §. ij. ⁊. l. peto. §. frẽm. ⁊ q̃ tráſfert colũnas de loco vno ad aliũ locũ eiuſdẽ ciuitatis: nõ vi

deē facta trāſlatio.C.ꝺ edi.ꝓua.ſi ꝗs p⁹. ſꝫ reuera taꝉ reuocatio ē quedā alienatio.xij.q.ij.apl̄icos.⁊.ſ.c.px. qꝛ ſi remāſiſſet apud illū laicū decima illa ſpes eēt ꝙ poſſet redire ad ꝑorē eccl̄iam ad quā ſpectat ſi decederet ſine herede niſi heredes ſuccedāt i decimiſ ſiue ſint collaterales ſiue deſcēdētes ⁊ ē ſimile ꝙ deus magis voluit ſibi hoſtias imolari ꝗ̄ demōib͡ꝫ.xxij.q.j.ꝯſidera.

a ¶Cōcilio.ſ. de ꝑuil. cū ⁊ plātare. nec laici in alios laicos decimas pñt trāſferre.ſ.ꝺ deci.ꝓhibemus.

b ¶Intelligi a ꝯ̄rio ſenſu.⁊ ē fortiſſimū argu. ff.de offi. ei⁹ cui mā. ē iurꝭ.l.j.⁊ xxv.di. q̄ꝉ.⁊.xlv diſ. diſciplina. ꝯ.deſcēde peccauit ppl̄s tu⁹. q. ꝺ. ꝗ nō me⁹ exq̊ peccauit:qꝛ ꝓpt̄ pctm̄ recediꝉ a deo.xxxij.q.j.cū renūciaꝉ. Laur̄.

c ¶Epī. vide modū argum̄tādi exq̊ diꝉ ꝺ epō ꝗ tm̄ ꝺ epō intelligēdū ē.ſic.xxv diſ.q̄lis.⁊.xcv.di.illud.ff.ꝺ cōdi.⁊.ꝺmō.cū ita arg.ꝯ̄. qꝛ aliud eſt dicere epm̄ ⁊ aliud ſolū ep̄ꝫ.ſ. ꝺ teſta.reqſiſti. et ita h̄ ē vn⁹ caſuſ i.q̊ ſol⁹ ep̄ſ p̄t alienare alioſ habes.xij. q.ij. terrulas.⁊ trib͡ꝫ.c. ſe.⁊.xij.q.ij.bōe

d ¶In feudū ꝺ alijs eni nō eſſet verū qꝺ h̄ ꝺꝛ qꝛ eccleſia p̄t illas vendicare cū ille nullū ius habeat:ſed hec eccleſia ad quam ſpectāt nec poteſt petere ꝓpter ius feudi ꝙ antiquit⁹ ex cā fuit ꝑmiſſum. qꝛ ep̄s ius vni⁹ eccleſie non pōt alij dare.vt.j.de re.eccle.nō alie.c.j.Jo.

uocare. In alienatiōe q̄ꝫ iuxta leonis pape decretū:conſenſus epī ſine clericoꝝ ꝯſenſu nō ſufficit. In reuocatiōe aūt iuxta ſcꝛ̄pturaꝫ Hieronymi:ſufficit ꝯſenſus epī: cū ꝑ vtrūqꝫ vtilitati eccl̄ie ꝯſulaꝉ

a ¶Nā ⁊ in Lateraň.ꝯcil.eſt inhibitū:ne q̄libet religioſa ꝑſona:eccl̄ias ⁊ decias ꝺ manib⁹ laicoꝝ ſine ꝯſenſu epōꝝ recipiat: ꝑ qꝺ indirecte daꝉ b intelligi: ꝙ ſufficit cōſenſus c epī: vt licitū eccl̄ie ſit decias ꝺ manib⁹ recipere laicorum.

¶Hoc aūt ꝺ illis decimis i d telligim⁹:q̄ laicꝭ in feudū ꝑpetuo ſunt ꝯceſſe. Idē Meteň.archidia. **Nō pōt ep̄s ſine conſenſu capituli cōcedere eccleſias alijs eccleſijs etiam ſi habeat iuſpatronatus in eccleſijs conceſſis. Capi. XVIII**

e Qua nuꝑ.et.ſ. Adieciſti etiā vtrū epō vel electo: cū ſolo archidia. p̄ter aſſenſum maioris eccl̄ie cū ab ip̄a eligaꝉ ep̄s ⁊ archidia. aſſumaꝉ ꝺ ip̄a cenobijs vel eccleſijs ꝯuentualib⁹ ad q̄s ius ꝑtinet ꝑ̄ronat⁹:liceat f ꝯferre ꝑpetuo vacātes eccleg ſias baptiſmaleſ:et.ſ. ¶Alteri⁹ etiā queſtiōis ſolutio ex h epl̄a leonis pape colligitur euidenꝉ:in q̄ legiꝉ:ne q̄ſ ep̄s de reb⁹ eccl̄ie quicq̄ꝫ donare i vel ꝑmutare vel vēdere audeat:niſi forte aliq̄d hoꝝ faciat vt meliora ꝓſpiciat:⁊ tok tius cleri tractatu atqꝫ ꝯſenl ſu id eligat:qꝺ nō ſit dubiuꝫ eccleſie ꝓfuturū. Irrita eniꝫ epōꝝ donatio venditio ⁊ cōmutatio rei eccl̄iaſtice erit: abſqꝫ ꝯniuentia ⁊ ſubſcꝛ̄ptiōe m clericoꝝ.ꝑ h̄ ei nouerꝭ ſolutā ſcꝺo loco ꝓpoſitā queſtionē. n cū ꝯceſſiōes eccl̄iarū ad ꝑpetuas alienatiōes nō ſit dubium ꝑtinere. Idem epiſcopo Helieň. **Ep̄us ꝓchiales eccleſias vel obuentiones ipſarū de cōſenſu patroni ſine cōſenſu capituli ſui monaſterio cōferre nō pōt. Ca. IX**

Paſtoralis officij diligētia.et.ſ. Preterea queſiuiſti o cū auctoritate dionyſij fuerīt ꝑrochie limitate: q̄tenus ſingularū ꝑrochiarū ꝓuentus in vſus eccleſie cederent neceſſarios ⁊ ſtipendia miſtrorum:ſi epō liceat ſine auctoritate ſummi ponti. vel ſaltē ſine ſui capituli volūtate: vip ris religioſis ꝯferre obuētiones alicui⁹ parrochialis ecq cleſie:ſuſtentatiōe vicarij rer ſeruata:cū Late. ꝯcilij ſtatuta ꝓhibeāt eccleſijſ nouā imponi vel augeri veterem penſionem:poſtulas edoceri:an ep̄s valeat religioſis ꝯſentiēte patrono totā eccl̄iaꝫ vel ꝺ nouo ꝯferre aliquaꝫ portio/

Qua. ¶Cōis diuiſio.Scꝺa pars:ibi.Alterius: Ab.Sicu. e ¶Qua nuꝑ.Caſus archidiaconus Meteň.queſiuit a papa vtrum ep̄s ſiue electuſ ꝺ ꝯſenſu archidiaconi tantū ſine ꝯſenſu capituli ꝯferre poſſit vacantē eccleſiā baptiſmaleꝫ alicui monaſterio vel alteri eccleſie que habet iuſpr̄onat⁹ in illa eccleſia vacante ⁊ r̄ndeꝉ ꝙ nō pōt auctoritate leonis pape:qꝛ ꝯceſſio vacātiū eccleſiarū ꝑtinet ad alienationē.H.

f ¶Conferre: vt monachi habeāt fruct⁹ illarum ⁊ retineant eccleſias ad vſus ꝓprios:⁊ ſic lederēt eccleſia vñ nō valet talis ꝯceſſio. g ¶Alteri⁹.i.iſti⁹ p̄ſentis queſtiōis:ſed ideo dicit alterius :quia alia queſtio p̄cedit q̄ ponebaꝉ in antiq̄ cōpilatiōe.in ti.ꝺ inſti.ſꝫ in hac non poniꝉ.

h ¶Leonis. xij.q.ij.ſine exceptiōe.⁊.ſ̄.c.px.

i ¶Vendere: niſi forte ſit res q̄ ſeruādo ſeruari nō poſſit.C.ꝺ admi.tu.lex que in fi.

k ¶Tractatu. ſed q̄liter fiet tractat⁹.ꝯueniēt oēs:⁊ q̄libet dicat qꝺ ſibi videꝉ.C.ꝺ bo.ciuita.alie.l.vl.li.xj.⁊.ti.ſe.l.vlti. et h̄ de imobilibus:vel de mobilib͡ꝫ precioſis: qꝛ ſi ſint p̄cioſa neceſſaria ē ſolēnitas.C.de admi.tu.lex que ſecus ꝺ his q̄ ſeruando ſeruari n̄ poſſunt.vt.l.p̄dicta.⁊.ff.de peti.he.l.diu⁹.Vincentius.

l ¶Dubiū cōmuni opinione canonicoꝝ vel ꝓbabili iudicio:licet forte ſec⁹ cōtingat.arg.ff.ꝺ mino.verū.§.ſi locupleti:⁊ intellige non ſit dubium q̄ꝫtum ad ſe quia ſufficit ab initio bñ geſtū. ff.de neg.geſt.ſꝫ an vltro.§.j.vel dic dubium.ſcilicet cōmuni opinione clericoꝝ

m ¶Per hoc id eſt.per capl̄m leonis.xv.q.j. poſſeſſiōis. n ¶Perpetuas:ꝑpetue enim intelliguꝉ ex eo qꝛ fiunt eccleſijs ⁊ nō ꝑſonis:vt.ſ̄.c.pxi.⁊ ff.de ānuis lega.ānua.⁊.xij.q.ij.liberti. qꝛ eccleſia nō moritur vt ibi diciꝉ:⁊.ſ̄.de inſti.cū veniſſent.ſi fiūt ꝑſonis ſine tpis p̄finitiōe durabūt in eoꝝ vitam.x.q.ij. hec vſus p̄ſtatio.⁊.xv.q.j.poſſeſſiōes.

Paſtoralis. ¶Cōis diuiſio.Scꝺa:ibi. Ad qꝺ Ab.ſi. o ¶Dionyſij.xiij.q.j.eccl̄iaſ.xc.di.c.j.⁊.lxxx di.c.epī. p ¶Obuētiōes.i.fruct⁹ vl̄ reddit⁹ retenta ſibi eccl̄ia cū ſuſtētatiōe vicarij. q ¶Suſtētatione ſufficiēti.ſ̄.de p̄bē.ꝺ monachis vbi ꝺ h̄.vt.ſ̄.de ſupplen.neg.p̄la.ſic. r ¶Cōcilij.⁊.ſ.ꝺ cēſi.ꝓhibem⁹.

a ¶ Cōſtitutiōe.xij.q.ij. bone rei. Ex hac lr̄a vr̄ ma
nifeſte ꝙ ep̄s poſſet dare q̄nq̄geſimā vel centeſimā ꝑ/
tem ſine ɔſenſu capituli vt in ꝑdicto.c.bone rei: nō ob
ſtante iuramēto de nō alienādis rebus eccleſie.ī.đ ec.
edi.tua.⁊.ſ̄.đ iureiur.intellecto. nemo enī poteſt ep̄m
accuſare đ eo ꝙ
templū dei edifi
cat.xij.q.ij. au/
rū. Itē q2 ſuffi/
cit ſemel a iure
fuiſſe ɔceſſuꝫ vñ
nō eſt vlteriꝰ ne
ceſſe adire p̄torē
ff.de ɔdi. inſti.
q̄ ſub ɔditiōe.§.
vlti.arg.ɔ̄.ī. de
dona.paſtoralis
et.ſ̄.e.c.xxi.xij
q.ij.ſi ep̄s.⁊.ſ̄.
e.cū nos. H. et
T.cū eo dicūt ꝙ
etiā in h̄ caſu re
q̄riť ɔſenſus ca/
pituli: licꝫ enī ꝑ
mittať a iure a/
lienare cā nc̄cita
tis vel vtilitatꝭ:
req̄ri tñ dꝫ ɔſen
ſus capituli.xij.
q.ij. ſine excepti
one. Lr̄a tñ iſta
ɔ̄dicit ⁊ Io.idē
dicit ſuꝑ illo.c.
bone rei.illud q̄/
dem ſecurū ē di/
cere. ⁊ expone
hāc lr̄am ſm̄ ꝙ
T.exponit.i.ſal
ua ɔſtitutiōe: q2
nō derogať per
iſtud rn̄ſum illi
canoni bone rei.
nec diciť ibi ꝙ
ep̄s poſſet illam
donationē face/
re ſine ɔſenſu ca
nonicoꝝ. ſꝫ hec
lr̄a ɔ̄triū innuit.
et.ī.de dona.ad apoſtolice.vbi de hoc. b ¶ Quin
quageſima.īmo qn̄qꝫ maiorē portionē ſi multū abun
dat de auctoritate tñ ſuꝑioris qn̄qꝫ nō tātā: qn̄qꝫ nihil
ſi grauať eccleſia.ī.de dona.apoſtolice. Io.
Et ſi membra. ¶ Prima ꝑs ponit querelam.
Scđa ꝓuidet: ibi. Viſum fuit. Abbas. Sicu.
c ¶ Prouinciale.de q̄ habes.xviij.di.ꝑ totū.⁊.ī. de
accu.ſicut olim de ɔcilio monachoꝝ habeť.ī.de ſta.re/
gu.in ſingulis.⁊.c.ea que. d ¶ Contingere ⁊ meri
to.q2 qđ oēs tangit ab oīb᷒ debet cōprobari.lxiij.di.
c.j.lxvj. di.c. j.⁊.viij.q.j.licet ergo.⁊.ſ̄.đ temp.or.
ſi archiep̄s: vbi de hoc.⁊.ff.de adop. nam ita.⁊. ff.de
mino.in cauſe.§.cauſa.⁊.l.etiā.§.vlti.⁊.ff.đ iure ānu.
aureo.diuus.⁊.ff.de aqua plu.arcen.in ɔcedēdo.⁊ in
auc̄.vt ſpōſa.la.§.ad hoc q̄ꝫ.coll̄.viij. Laici ꝟo huiuſ/
modi ɔcilijs intereſſe non debent niſi ſpecialiť inuitē
tur.lxiij.di.adrianus.in fi.vel etiam niſi ſpecialiť tra
ctaretur.cauſa fidei.xcvj.di.ꝟ.nam.vel niſi tractareť
de mr̄imonio quia cum tales cauſe eos tāgāt poſſunt
intereſſe.xxxv.q.v.ſedeꝫ. De his que fiūt a ma/
iori parte capituli. Supra viſum eſt.de his que fi/
unt a prelato ⁊ capitulo: ſed quia quedā pertinent ad
capitulū tm̄ in quibus peragendis ſepe diſcordant ⁊
dubitari poteſt quid iuris: merito ſubijciť iſta rubrica
Abbas Sicu.

nem: ¶ Ad qđ breuiť Rñ.
a ꝙ ſalua ɔſtitutiōe canonica:
b de ɔcedēda pijs locis q̄nq̄/
geſima portiōe: neqꝫ ꝑmum
neqꝫ ſecūdum potuit facere
ep̄s niſi de licētia ro.pon.ꝑ/
ter ſui capituli voluntatem.

Inno.iij.archiep̄o.Senoñ.
et eius ſuffraganeis. Ad cō/
cilia ꝓuīcialia vocari debēt
et admitti cathedraliū eccle/
ſiarū capitula. Ca.X

Et ſi mēbra corpis. et.ī
Prouincie Senoñ.capitula
cathedraliū eccleſiarum: ad
nos q̄rimoniā trāſmiſerunt
ꝙ archiep̄s Senoñ.⁊ eiꝰ ſuf
fraganei ꝓcuratores eoꝝ nu
c per ad ꝓuīciale ɔciliū ɔuo
catos: ad tractatum eoꝝ ad/
mittere noluerūt.et.ī. ¶ Vi
ſum fuit nob̄ ⁊ frībꝰ nr̄is: vt
capitula ipſa ad hmōi ɔcilia
debeāt inuitari: ⁊ eoꝝ nūcij
ad tractatuꝫ admitti: maxi/
me ſuꝑ illis que ipſa capitu/
d la contingere dinoſcuntur.

De his que fiunt a maiori ꝑ/
te capituli. Ex concilio La
teraneꝝ. Ordinatio maioris
partis capituli per contradi
ctionem ⁊ appellationem mi
noris partis nil rationabile
opponētis impediri non de/
bet. Capitulum I

e Cum in cunctis ec/
cleſijs: qđ pluribꝰ
et ſanioribꝰ fratri/
bus viſum fuerit incunctan/
ter debeat obſeruari: graue
nimis eſt ⁊ repħenſione di/
gniſſimū: ꝙ per quaſdaꝫ ec/
cleſias: pauci qn̄qꝫ non tam
de ratione q̄ꝫ de ꝓpria volun/
tate: ad ordinationē eccleſia
f ſticam ꝓcedere nō ꝑmittūt.
¶ Quo circa p̄nti decreto
ſtatuimꝰ: vt niſi a paucior/
g bus ⁊ inferioribꝰ aliq̄d rōna
h biliť obiectū fuerit ⁊ oñſum
ap.re.ꝓualeat ſp: ⁊ ſuū ɔſeq̄
tur effectū: qđ a maiori ⁊ ſa/
i niori ꝑte capľi fuerit ɔſtitutū
Nec ɔſtitutionē nr̄am impe
diat: ſi forte aliq̄s ad ɔſeruā
dam ecclie ſue ɔſuetudineꝫ:
ſe iuramēto dicat aſtrictum
k nec enī iuramēta ſ̄ potiꝰ ꝑiu/
ria ſūt dicēda: q̄ ɔ̄ vtilitateꝫ
ecclie ⁊ ſcōꝝ patrū veniūt in
ſtituta. Si q̄s aūt hmōi ɔſue
tudīes: q̄ nō rōne iuuāť nec
ſacris ɔgruūt īſtitutꝭ: iurare
p̄ſūpſerit donec dignā egerit

Cum in cūctis. In
vniuerſitatib᷒ ec
cleſiaſticis p̄ua/
let regulariť qđ
fit a maiori par
te.niſi minor ꝑs
rationabiliť con
tradicat. h.d.et
clarius. Primo
ponit factum re/
prehēſibile. Se/
cundo ꝓuidet ꝑ
ſtatutum: ibi.
Quo circa. Ab/
bas Sicu.
e ¶ In cunctꝭ
lxv.diſ.c.j.ij.⁊.
iij.ſ̄.de elec.licꝫ
xxiij.di.in nomi
ne dñi.xx.diſti.
de quibus.⁊.ff.
de re iudi.duob᷒
ex tribus.
f ¶ Permit/
tunt appellanꝺ/
do ⁊ impedien/
do de facto.
g ¶ Rationa
biliter. argu. ꝙ
non ſtatur ſem/
per maiori par/
ti nec pluralita/
ti.vt hic.⁊.xxxj.
diſtin.nicena. ſ̄
de elect. eccleſia
veſtra.ff.de ſer/
uitu.ruſti.predi.per fundum.xij.diſtinc. non liceat.et
ff.de pac.maiorem.argu.ɔtra. lxiij.diſtinc. plebs.in/
ſti.de ſatiſda.tuto.§.ſed ſi ex teſtamento. Solu.illud
regulare eſt vt ſemper ſtetur maiori parti: ſꝫ maior ꝑs
eſt illa que maiori ratione ⁊ pietate nitiť.ix.diſtinc.ſa
na quippe.lx.diſtinc.multi.in fi.⁊.iiij.q.iij.§.item iuſ
iurandi.preſumiť pro pluralitate. lxj.diſtinc.nullus.i
fi.niſi ɔtrarium probeť vt hic patet.⁊.xxiij.diſtinc.il/
lud.⁊.ſ̄.de elec.dudum. h ¶ Oſtenſum.ergo non
ſufficit obijcere niſi ꝓbeť ⁊ hoc ꝓbabiť coram ſuꝑiore
ſ̄.đ elec.venerabilē. i ¶ Cōſtitutū.⁊ ita capitulū
pōt ɔſtitutionē facere dū tñ interſint oēs q̄s ɔſtitutio
tāgit.de h̄ no.ſ̄.đ ɔſti.cū oēs alias p̄ñtes in ꝑiudiciū
abſentiū nihil ɔſtituere p̄ñt. vt hic circa alia negocia
ad minus due partes debent eſſe preſentes. ff.qđ cu/
iuſqꝫ vniuerſita.l.nulli.⁊.l.plane.⁊.ff.de decre.ab or.
fac.l.iij. k ¶ Iuramenta.ſic.ſ̄.de iureiuran.ſicut
noſtris.⁊ ita ſi iuramenta ſint facta in genere reſtrin/
genda ſunt circa bonas ⁊ licitas cōſuetudines.argu.

§.de iureiuran.q̄to .⁊. c. ad noſtram. iij.ſi ſpeciali/ ter iurant ſtatim ſunt periuri. Bern̄.

Q Ueſiuit ❡ Cōis diuiſio. Scd̄a ps: ibi. Frat/ nitati. Ab. Sicu. a ❡ Eccleſiā tuā.i. tue iu riſditioni ſubiectā.ſi/e.§.de auc.⁊ vſupal.c.j.⁊ intelli gi͛t h̄ vbi cano/ nicus nō h̄z ius epale in ipa ec/ cleſia: aliaſ ſi ha beret ⁊ ei dene/ garet debita pē ſio vel aliq̄ offen ſa diḡ excoīcatio ne cōmitteret be ne ſupponerz ec cleſiā interdicto nō nego tn̄ hone ſtius pſonas in/ terdicere. nō eni ecclesie deliquūt ſ; pſone. in auc. de manci.pn .§. opoꝛtz.col.iij.et arg.j̄.de pe.licet xvj.q.vj.illud.h̄ dixit Lau.ſ; ec/ cleſia ꝑpt͛ deli/ ctū alicui⁹ inter dici nō debet ſ; ille q̄ deliq̄t pu/ niat͛: q2 illi q̄ nō peccauerūt non debent puniri ni ſi ille q̄ deliq̄t ſit dn̄s loci: q2 tunc ꝑpter delictū ei us terra ſuponi/ tur interdicto.j̄. de ſpon .non eſt vobis. Bern̄.

b ❡ Aſſenſu. q2 talis ſnīa nō tenet cū lata ſit ab eo q̄ nō h̄z iu riſditionē.ij.q.j in p̄mis.C.ſi a n̄ cōpe. iudi.l. j.⁊ §.de ꝯſuetu .ad noſtram. L.

c ❡ Delique/ rit.xvj.q.vj.co/ gnouimus.⁊.c. illud . quia pctā ſuos ꝑpꝛios tenere debet auctoꝛes: vt hic dicit. C.đ pe.ſancim⁹. C.ne vx. ꝓ ma.ob maritoꝝ.xj.q.iij.illud.⁊.j̄.de ſen.excō.roma na.§.fi. S; ꝯtra videt͛ quia perit iuſtus ꝓ impio.đ cō ſe.di.j.in ſancta.xv.q.vlti.cū multe. Solu.qđ hic di/ citur locū h abet in pena ſpūali. qđ dicit͛ in ꝯtrarijs habet locum in pena tempali .que qn̄q; imponit͛ alte ri pꝛo peccato alteri⁹.vt.j.q. iij.§.item ꝓ peccato. vel hoc regulare eſt illa caſualia ſunt. Tan.

pnīa; a pceptiōe ſit dn̄ici coꝛ poꝛ alien⁹. C eleſt.iij.clare mon.epo **Canonicus nō in/ terdicit eccleſiam ſed hoc fa/ cere debet epiſcopus cum ca pitulo. Ca. II**

Q Ueſiuit et.j̄. Super eo q̄ eccle ſiam tuam quidam ex cano/ nicis: etiam in mīmis: quia penſio eccleſie debita nō red ditur: vel clericus aliq̄s aut parrochianus deliquit: ſine tuo ⁊ alioꝝ canonicoꝝ aſſen ſu interdicto ſupponūt. et.j̄. ❡ Fra.t.t. Bn̄. q̄ interdictū in aliqua eccleſia p aliquem vel per aliquos de canonicis tuis: ſine tuo ⁊ alioꝝ fratru; aſſenſu poſitum: obſeruare n̄ debes: nec etiam ſuſtinere vt ab alijs obſeruetur. et.j̄. S; ſi quis in his deliquerit: ec/ cleſiaſtice coertioni ſubiace/ at. cum peccata ſuos aucto/ res tenere debeant. nec pena ſit vlterius ꝓtrahēda: q̄; de/ lictū fuerit in excedente rep/ tum. Anno.iij. Auguſten̄. ꝓ/ poſito **Cōis oꝛdinatio eccle ſie per ꝯtradictionē ⁊ appel lationem eius cuius non in/ tereſt impediri non debet.**

E X oꝛe ſedentis **Ca. III** et.j̄. Accedentib⁹ ad p̄. n.te ac. B. Auguſten̄. cano nico: ꝓ queſtione que inter vos ſup ꝑpoſitura Auguſtē. eccleſie vertebat͛: ex parte ip ſius. B. fuit ꝓpoſitū: q̄ pat͛ eiuſdem a. L. p̄.n. decano et capitulo Auguſten̄. litteras obtinuit deſtinari: vt infra ſpacium menſis vnius eun/ dem eligerent ⁊ aſſumerēt in ꝑpoſitū Auguſten̄. in ſignu; inueſtiture ānulo aureo de/ ſtinato. Et quibuſdam man/ dati apoſtolici executoꝛibus ꝯſtitutis: capitulū memoꝛa/ tum cum audiſſet q̄. E. quon dam eoꝝ ꝑpoſitus in epiſco pū Bꝛixien̄. electus ⁊ ꝯfirma tus fuiſſet: licet dictas litte/ ras recepiſſent: in ꝯtemptu; tamen eoꝝ: aſſignato pꝛius termino infra quem ipſi de/ berēt ſup mādato aplīco rn̄/ dere. H. tūc Auguſten̄. deca nū in ꝑpoſitū elegerūt. et.j̄. ❡ Quia vo legitie ꝯſtitit: q̄ p̄dict⁹. B. de ꝑpoſitura n̄ fuit aliq̄ten⁹ īueſtit⁹: ⁊ ſi mā datum fuit vt de ea inueſti/ ret͛: de q̄ etiā ſi inueſtit⁹ fuiſ ſet: inueſtitura eius p p̄.n. cer ta fuit rōne caſſata: q̄ nec eti/ am ſi caſſata fuiſſet: p h̄ q̄ di cto. H. reuerētiā exhibuit q̄ debet͛ ꝑpoſito: iuri ſuo renū ciaſſe videt͛. Nos attēdētes.

reuerentiā exhibuit tanq̄; pꝛepoſito. vt ſeq͛t͛ infra. tan dem idem. H. moꝛtuus eſt eo moꝛtuo capitulū ſtatim elegit iſtū in ꝑpoſitū dicto. B. pꝛius appellāte: q̄ ipm nō eligerent cum ad ipm ſpectaret pꝛepoſitura. de hac appellatione ſit mentio inferi⁹. hec oīa habent͛ in inte gra. g ❡ In/ ueſtit⁹.i. miſſus in poſ.

h ❡ Mādatū ſic patet q̄ ꝑpt͛ talē inueſtiturā quā fecit cū ānu lo. non efficit͛ q̄s poſſeſſoꝛ.j̄.đ do/ na.p tuas. arg. §.de re iudi.cu; aliq̄b;. q2 in adi/ piſcēda poſſeſſi one act⁹ coꝛpal͛ acquirit͛. ff.đ ac qui.poſ.poſſide ri.§.in admittē/ da.arg.j̄.§.de ꝯſuetu.ex lr̄is.⁊ xvj.q.vij.j̄ ſcō/ rū.⁊.q.j.mode/ ramie.⁊.C. đ ſa croſan.ec.vt int͛ diuinū. ⁊. ff. de ꝯhen.emp.⁊ vē di. clauib; .⁊.ff. đ bo.auc .iudi. poſ. q̄uiſ.⁊.§.đ do.⁊ ꝯtu. ꝯtigit ff.de dam.infec. ſi finita .§. vlti. Itē hic patet q̄ et papa mādat alicui dari p̄ben dam.⁊.c .alium eligit: tenet ele/ ctio. de h̄ dictu; eſt.§.đ p̄ben. di lectus fili⁹. Jo.

i ❡ Rōne. q2 erat in mīoꝛibus oꝛdinib; ꝯſtitu/ tus. vt patet in integra.⁊ q2 re/ uerentiā facien/ do illi . H. iuri ſuo renūciauit. vt hic ſequit͛.

k ❡ Renūciaſſe. no. hic arg. de tacito ꝯſenſu ⁊ licet verbis nō renūciet aut nō ꝯſentiat ipſo facto tamē ꝯſentit. xxxj.q.ij. honorā tur.⁊.§.đ trāſac.ex lr̄is.⁊.xliij.di.ſit rectoꝛ. ff. māda. ſi p̄cedēte.§.lucius. ff.ad munici.l.ij.⁊.§.de offi.dele. gratū.⁊.c. cū olim. in fi.a ꝯrio ſenſu. ff.de inoffi.teſta. ſi ꝓponas.§.j.⁊.l.nihil.⁊.l.vlti.⁊.ff.de publi. ſi ego. .§.j.⁊.ff.de mīo.ſi fili⁹.⁊.C.de iure do.impe.l.ij.arg. j̄.ff.de decu.herēni⁹.§.vl.⁊.§.de p̄bē.dilecto .Joha. Preterea l; renūciatio ſit tacita. valet etiam citra au/ ctoꝛitatē ſupioꝛis: l; expſſa nō valeat ſine auc͛te ſupio ris.§.đ renū.admonet ſicut.pl⁹ valet tacita ꝓhibitio q̄; expſſa cū.ſ.litē ꝯteſ. ff.đ ſolu.ſi q̄s ſtipulat⁹.ꝑ. i mel le. ff.e.ti.vero ꝓcuratoꝛi.§.vl. Lau. ſ; q̄d ſi ali⁹ agere; ꝯ illū ꝑpoſitū: ⁊ caſſaret͛ illi⁹ electio: nunq̄d iſti q̄ exhi buit reuerētiā p̄t agere ꝓ ꝑpoſitura: nō q2 fili⁹ exhere/

E X oꝛe. ❡ Summat͛ vt in rubꝛo quo ad titulu; In pꝛima pte ponit͛ factū. In ſecūda pte deci/ ſio: ibi. Quia vo. Abbas Sic. d ❡ Annulo. ſic.§. de re iudi.cū olim. ꝑpter h̄ tn̄ non fuit inſtitut⁹ cum in poſſeſſionē miſſus nō fuerit. vt infra ſequit͛. vn̄ ver/ ſus. Nō renuo p̄mū niſi firm⁹ h̄re ſecundū. e ❡ Eo rū.ſ. executoꝝ. f ❡ Auguſten̄. cui . H. dictus. B.

ſibi ō iure nō potuiſſe cōpete
a re vt ꝑ appellationē ob id in/
tpoſitā cōem ordiationē ec/
cleſie īpediret: intelligentes
etiā a te maiori ꝑte tā digni/
tate ꝙ̄ numero eoꝝ: q̊s eligē
di ius ↄſtabat habere electū
fuiſſe canonice ī ꝑpoſitū: ele
ctiōeʒ tuā auc. ap. ↄfirmamꝰ
p̄fato. B. ſup ꝑpoſitura ſilē/
tium imponētes. Idem.

Prelatꝰ cū maiori ꝑte capi tuli ↄdicēte minori ſtatuere pōt ꝙ ad neceſſariā reꝑatio/ nem fabrice ꝗlibet canonicꝰ ↄferre teneatur. Ca. IIII

Ex ꝑte tua nob̄ fuit frat
archiepe intimatuʒ: ꝙ
b ad reſtaurandā fabricā Ro/
thomageñ. eccl'ie: tractatum
cōiter habuiſtis: te poſtulā/
te vt ꝗlibet canonicoꝝ tecuʒ
parit aliquā ſuoꝝ reddituū
portionē: oꝑi tā pio ⁊ neceſ/
ſario deputaret: ⁊. ĩ. Sta
tuimꝰ: vt ſi ꝗ vr̄m: tuis frat
archiepe ⁊ maioris ⁊ ſanio/
ris ꝑtis capl'i ſtatutis ſup h̄
duxerit reſiſtendū: obtineat
c ſnīa plurimoꝝ.

Ut eccleſiaſtica bn̄ficia ſine diminutione conferantur.

Innno. iij. Mediolañ. archi/
epo. **Occulta collatio bn̄fi cij licet ſit ſuſpecta bene va let dūmodo alias legitime facta ꝓbetur. Ca. I.**

d Ut noſtrū ꝓdeat
e de vultu dei iu/
diciū: et. ĩ. Pre
terea propone/
f bas: ꝙ cum nullus debeat ſi
ne accuſatione damnari: nec
aliq̇d circa negociū illud ſit

datus ſi approbauit teſtamētū pr̄is. nō pōt poſtea im
pugnare. C. de inoffi. te. parentibꝰ. ⁊ ſi aliꝰ īpugnaret
teſtamētū ipſe tamē nō pōt petere vltra ꝙ̄ʒ ſibi eſt reli
ctum. ff. de lega. p̄ſtā. ↄ. §. his ꝗ vim. Itē ar. ꝙ actio ſe
mel extincta nō reuiuiſcit. ff. de ſolu. ꝗ res. §. areā. ⁊ de
ↄſe. di. iiij. q̄ris.
Itē arg. ꝙ licet
res deueniat ad
eū caſuʒ a ꝗ po/
tuit habere ꝑnci
piū nō valet. B.
a Per appel
lationē. ſic. s̄. de
elec. cuʒ int. R.
q2 eiꝰ nō inferat
appellare poſt
reuerētiā p̄ſtitā.
ij. q. vj. nō ſolēt.
appellatio em̄ ñ
impedit ne id fi/
at ꝙ ꝑpetuo edi
cto decernit. ff.
de ap. re. vel nō.
l. vlti. Lau.
Ex parte
Cōis di
uiſio. ſcd̄a pars
ibi: ſtatuimus.
Ab. b Fa/
bricā. licet, em̄ il/
le ſolus teneat
ad reſtitutioneʒ
fabrice ꝗ ꝑtē de/
putatam fabrice
recepit: vt. x. q.
iij. vnio. et. q. j.
decernimꝰ. tñ ille cōferre tenēt. xvj. q. j. ſi monachus.
⁊ de eccle. edi. c. j. c Plurimorū. hic ergo valet
ſentētia plurimorū: q2 euidēs eſt illos ratione iuuari.
s̄. e. c. j. ſic. lxxv. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. s̄. de tēpo. ordi. nec epiſ
copi. Berñ. Ut eccleſiaſtica beneficia ſine di.
Supra viſum eſt de collationibꝰ bn̄ficiorū fiēdis tam
a p̄lato cū conſenſu capituli ꝙ̄ʒ ab ip̄o capitulo tantū:
verūtñ quia beneficia ip̄a dn̄t ↄferri ſine diminutiōe:
merito ſubijcit iſta rubrica. Abbas ſiculus.
Ut noſtrum. Rubrica ſufficit ꝓ ſumma
rio. Vel ſumma ſic ſ̄m Ab. vt in rubro. Et
eſt caſus nō. nō tñ facit ad tituluʒ: nec oēs
indiſtincte h̄ tenēt: ſed maior ꝑs concludit
cū hoc ſūmario: vt infra dicet. Diuidit in q̄ttuor ꝑtes
Primo aſſignat papa cām ſue rn̄ſionis. Scd̄o ibi: cū
em̄: proceſſus pape excuſatio ⁊ ad obiecta reſponſio.
Tertio archiepi incōuincibilis rep̄henſio. ibi: oībus.
Quarto caute ⁊ neceſſarie inſtructiōis ꝓuiſio. ibi: cre/
dimus. Et pone caſum in terminis: vt in glo. j. Ab.
d Ut noſtrū: vt plane intelligas hāc decre. ſic po/
ne caſuʒ alit nō bene intelliges: intellexit dn̄s papa ꝙ
cancellaria Mediolañ. eccl'ie vacauerat vltra annū. ⁊
ſic ꝑtās cōferēdi illā deuoluta fuerat ad papā. vñ man
dauit papa Mediolañ. archiepo vt ip̄aʒ cōferret cui/
dam. H. ſubdiacono dn̄i pape. ⁊ ſi poſt receptionē lit/
terarū aliq̇d faceret in ↄ̄trium illud caſſauit. archieps
receptis lr̄is rn̄dit. ꝙ illi cancellariā nō ↄtulerat: q2 ꝓ
pter grauamina debitorū retinuerat fructꝰ ip̄ius: de q̄
rn̄ſione factū fuit publicū inſtr̄m. viſis litteris die ſe/
quēti rn̄dit ↄ̄triū ꝙ mandatū dn̄i pape adimplere non
poterat: q2 reſeruatis ſibi ꝓuētibꝰ iā decē menſibꝰ ela
pſis cōtulerat eā cuidā. H. noīe. ⁊ de hac rn̄ſione factū
fuit aliud inſtr̄m. iſta relata fuerūt dn̄o pape. ⁊ inſtru/
mēta oſtēſa. Papa ꝟo intelligēs varietatē rn̄ſiōis. ſta
tim mandauit archiepo vt ad p̄ntiam ſuaʒ mitteret ꝓ
curatorē idoneū. ⁊ oſtēderet ꝙ ipſe cācellariā ↄtuliſſet
ꝑſone idonee. et
modo canonico
⁊ tēpore cōpetē/
ti. ⁊ idem. H. ve
niret ſi vellet de
fendere ius ſuū.
acceſſit procura
tor archiepi. ⁊ il
le. H. ⁊ ꝓduxe/
runt duos teſtes
in p̄ſentia pape
qui iurati dixe/
runt ꝙ paꝝ poſt
mortē cācellarij
archiepus cōtu/
lit cancellariam
dicto. H. reſer/
uatis ſibi ꝓuēti/
bꝰ. ⁊ illū inueſti
uit per librū. ꝓ/
cipiēdo ꝙ illud
eſſet ſecretum. ⁊
vnus teſtis adie
cit ꝙ poſt māda
tum dn̄i pape eo
vidēte tradidit
ei ſigillum. alter
dixit ſe hoc audi
uiſſe. ⁊ ꝓcurator
hoc idem fuit cō
feſſus: ꝙ audiēs
papa mādauit ꝗbuſdā ꝙ ſi poſt ſcd̄m mandatuʒ ꝑ qd̄
totū negociū reuocabat ad curiā ei tradidit ſigillū ta/
lem traditionē decernerent nullā eſſe ⁊ inhiberent illi.
H. ne ſigillo vlteriꝰ vteret qd̄ totū factū eſt. ⁊ ꝓhibi/
tus fuit vti ſigillo. ꝑ hoc intellige illā decre. s̄. de ap. vt
noſtrū. que eſt ꝑs iſtius: ⁊ illā debes h̄ legere in prin.
q2 p̄cedit iſtā: vt patet in antiqua cōpilatione. Propt
hoc archieps miſit nūcios ad dn̄m papā poſt multas
allegationes ⁊ excuſatiōes ipſius archiepi. Ultimo ꝓ
ponebat dictus archiepus ꝙ cū nullus debeat ſine ac
cuſatore dānari. nec aliq̇d ſit actum in p̄dicto negocio
in forma iudicij. teſtes ↄ̄ eū recepti nō poterāt ſibi p̄iu
dicare: q2 hec allegatio videbat tāgere ꝑſonā dn̄i pa/
pe. Aptiꝰ vult exp̄mere in hac decre. cām q̄re mādanit
inq̇ri de p̄dictis ne ꝗs crederet ꝙ in factoiſto ꝑperā p̄/
ceſſiſſet ⁊ ꝓſeq̄ris poſtea vt ſequit in lr̄a h̄ intellecto:
qd̄ p̄miſſū eſt ſatis patet intellectꝰ capituli. ⁊ ſine hac
ſuppletiōe nō bene intelligeres: ⁊ hec oīa alia cōtinen/
tur in integra. e Iudiciū: qui em̄ iudicat eq̇ta/
tem pre oculis debet habere. ff. ō eo ꝙ cer. lo. ꝙ ſi ephe
ſi. §. in ſumma. ⁊. iiij. q. iiij. c. j. f Sine accuſatio/
ne. hoc generale eſt: vt. ij. q. j. de manifeſta. xxij. q. iiij.
quiſꝗs ꝑtātē. excipiuntur ꝗdā caſus. primo ſi ſuſpecta
ſcriptura in iudicio ꝓferat. C. de ꝓba. iubemꝰ. ſi ꝓcar
tes fuerit ⁊ vacillauerit in iure. C. de teſti. nullū. ⁊. ĩ de
pe. ſup his. ſi tutor ſuſpectꝰ eſt. ff. de ſuſpec. tu. l. iij. §.
p̄terea. videndū ſi maritꝰ accuſauerit vxorē de adulte
rio. ⁊ ipſa replicat de lenocinio. ff. de adul. l. j. §. ſi pu/
blico. ſi iudex reperiat accuſatorē calūniari. ff. ad tur/
pil. l. j. §. j. ⁊. ij. q. iij. §. notādū. ⁊. ĩ. de calū. c. j. ⁊. ij. Si
ī modū inq̇ſitiōis cognouerat ō crimie. ĩ. ō accu. q̄lit ⁊

actū in forma iudicij: depoſi/
tiones teſtiū nō poterāt tibi
p̄iudicium generare. Quia
vo hec allegatio pſonā nr̄aʒ
tāgere videbat̄: dignū duxi
a mus cām cōmiſſe inqſitiōis
ꝛ ordinē pleni⁹ explicare: ne
qs quōlibet ſuſpicet̄: ꝙ nos
in hoc negocio perperā pro/
ceſſerim⁹: p̄ſertim cū rō aſſi/
gnāda: debeat eſſe poſteris
pfutura ¶ Cū.n. iur̄ ſit ex
b plorati: ꝙ actore nō pbante
is q̄ ꝯuenit̄ etiā ſi nihil p̄ſti/
terit dʒ abſolui: videri pote/
rit ꝙ nos tibi q̄ cōueniebar̄
a nob̄: malicioſe vel indiſcre
te on⁹ pbatiōis ſup trib⁹ p̄/
miſſis articulis īpoſuim⁹: vi
delicʒ vt oſtēderes ꝙ p̄dictā
cācellariā pſone idonee: mō
canonico: ꝛ tpe cōpetēti do/
c naſſes. Porro cum donatio
d fuiſſet occulta: ꝛ iō ſuſpitiōe
nō careat: ꝛ elapſo iaʒ anno:
null⁹ cācellari⁹ oīno appeat:
nō īmerito credebam⁹ ꝙ ſm
e Lat. ꝯcil. ſtatuta: ad nos eēt
ip̄i⁹ cācellarie donatio deuo/
luta. ꝛ iō potuiſſem⁹ ip̄aʒ ſi/
ne culpa ꝯferre: qm̄ ꝛ ſi locū
dei teneam⁹ ī terris: nō tn̄ ꝺ
f occultis potuim⁹ diuinare.
Quia q̄ cōtra illud qō p̄ma
facie iuſte p̄ſumebat̄ p nob̄:
p̄ſerti cū rn̄der̄ p̄ma vice ꝙ
cācellariā alicui nō contule
ras: facultatē tibi p te pbā/
g di ꝯceſſim⁹: nō fuit grauamē
h ſed grā: nec ex malicia: ſʒ ex
i benignitate pceſſit: qō etiā
de modo canonico fideʒ no/
bis fieri mādauimus. tu cāʒ
preſtitiſti mandato: qui ſepe
nobis p lr̄as tuas intimaſti.
k ꝛ tandē pbaſti per teſtes: ꝙ
retentis tibi prouētibus: of/
ficium conceſſeras memora/
tum. exquo nō īmerito in ta/
lem ꝯceſſionē fuim⁹ ſuſpica/
l ti: ꝛ ideo nos q̄ nō tā ex ple/
nitudine ptātis q̄ȝ ex officij
debito: poſſumus ꝛ debem⁹
de ſubditoruʒ exceſſibus ad
correctioneʒ inqrere verita/
tem: te maxime cām: ꝛ occaſi
oneʒ p̄ſtāte: inqſitionē cōmi
ſim⁹ faciēdā. ¶ Qib⁹ q̄ dili/
gent̄ auditis: te in trib⁹ cōpe
m rim⁹ fuiſſe culpabilē: circa cō
trarietatē reſpōſi: qꝛ nō ſolū
nobis ſʒ nec cuiq̄ȝ debuiſſes
ex certa ſciētia cōtraria rn̄de
n re. circa carnalitateʒ animi:
quia non ex effectu carnali:
ſed diſcreto iudicio debuiſti
eccl'iaſticū officiū ꝛ bn̄ficiū ī
pſona magis idonea diſpēſa
re ꝛ circa inhoneſtatē facti:
qꝛ nō licuit ex pactiōe vl' con

qn̄. ꝛ. c. inqſitiōis. Si infamat⁹ deficit in purgatiōe. ī. de ſymo. de h̄ cū ſuis ꝯcor. ſi crimē eſt notoriū. ij. q. j. ꝺ manifeſta. ꝛ ī. ꝺ accu. euidētia. Si corrūpit teſtes aduerſarij. iij. q. vij. §. tria. v. ſi qs aūt. Jo. a ¶ Cōmiſſe q̄ propt̄ mādauit fieri inqſitionē ꝯ archiep̄m an tradiderit illi. H. ſigilluʒ poſt ſcōm mādatū: vt dixi in caſu: ꝛ ꝙ pbaret illa tria q̄ ſequūtur. b ¶ Probāte. ſi. vj. q. vl. actor. hec regl'a fallit. nā rōne p̄ſūptionis aliqn̄ trāſfertur pbatio ad reum: vt h̄ ꝛ. ſ. de pcura. ex inſinuatione. ꝛ ſ. ꝺ iureiur. c. vlt. ff. de dona. inter vi. et vxo. qnt⁹ muti⁹. Item fallit cum actor fundauit ītētionē ſuā iure cōi. c. di. ꝯ morem. ꝛ. xvj. q. vij oēs baſilice. ꝛ. C de pba. ſiue poſſideris. Itē cuʒ reus ſpōte aſſumit onus pbandi. ff. de pba. circa. Idē in cōib⁹ iudicijs vtriuſq̄ȝ pbatio audit̄. ſ de pba. ex lr̄is. Itē cū vterq̄ȝ dicit ſe poſſidere. ſ. de pba. licet. ꝛ. ff. de iudi. ī tribus. Iteʒ in crimine falſi vtriuſq̄ȝ teſtes audiuntur. C. de fal. vbi. Iteʒ in crimine leſe maieſtat̄ ī ſacr̄is deſertis in pditione patrie ꝛ ī crimine peculat⁹ vtriuſq̄ȝ teſtes audiunt̄. C. de aboli. fallaciter. ī fi. Peculat⁹ dr̄ furtū ꝺ re publica. xxiij. q. iiij. quid q̄. ff. ad. l. iul'. pecul'. l. j. Jo. Itē p̄uilegiū actoris trāſfert on⁹ pbādi in reū. puta ſi pupillus vel mulier repetat ſolutū tanq̄ȝ indebitū. re⁹ tenet̄ pbare debitū. ff. de pba. cū de indebito. §. ſin aūt. Itē delictū ip̄ius rei trāſfert on⁹ pbādi ī ip̄m: qꝛ pbata ſolutiōe ſi eā negauit tenebit̄ pbare ſe debitū recepiſſe: vt in. l. p̄di. cū de indebito. circa p̄n. ꝛ ī. ꝺ ſol'. is q̄. Itē negatiua q̄ hʒ in ſe affirmatiuā implicitā pbari debet a reo. ſ. de renun. ſup h̄. ꝛ ī. de ſuc. ab inte. c. cū dilect⁹. arg. ff. de pba. ab ea parte. §. ſi qs. ꝛ. l. ſi filius. ꝛ. iij. q. ix. indicas. Tan. c ¶ Porro. hic incipit aſſignare cām cōmiſſe inqſitiōis. q̄re ſibi fidē fieri mādauit. ſup tribus articulis. ꝛ primo oſtendit de tertio: poſtea de ſcōo circa princi. §. d ¶ Occulta. nō. ꝙ p̄ſumit̄ ꝯ occulte dātes vel faciētes vel iudicātes. ſ. de offi. deleg. cōſuluit. ꝛ. xix. diſ. anaſtaſius. ꝛ. ff. de iure fiſ. ita fidei. ī prin. ff. de admi. tu. non exiſtimo. ꝛ. xviij. q. ij. pniciosā. ꝛ tenebre apte ſunt ad fabricandū falſuʒ. ff. de ven. inſpi. l. j. §. de īſpiciēdo. tn̄ ſi ille cui datū eſt occulte ſit capax. occulta donatio nō vitiat donationē. C. de dela. l. j. lib. x. ꝛ electiones clādeſtine nō valent. ſ. de elec. qꝛ pp̄ter in fi. Tā. e ¶ Lateran̄. cōci. ſ. de cōceſ. p̄bēde nulla. f ¶ Diuinare. ſicut ꝛ paul⁹ licet eſſet ſpiritu dei plen⁹. nō tn̄ potuit ſecreta diuini conſilij agnoſcere. xxij. q. ij. beat⁹. nec tenetur qs diuinare. ff. māda. ſi fideiuſſor. §. ſi cum debitor. et. ff. ad le. acq. ſi putator. g ¶ Grauamē. imo de iure fuit C. de pba. ſiue. h ¶ Sed grā. tn̄ cū p̄me cōfeſſioni ip̄i⁹ eēt ſtādum. ſ. de pba. p tuas. ꝛ. ſ. ꝺ p̄ſumpt̄. lr̄as. niſi pbaret ſe erraſſe. ī. ꝺ cēſi. olim. C. de erro. aduo. l. vlti. ꝛ. ſ. de ap. cū cāʒ. ꝛ. ſ. ꝺ cōfeſ. c. vl. ſʒ ī h̄ nō videt̄ ꝙ poſſet errare: qꝛ de facto ſuo cert⁹ eſſe dʒ. ſ. de reſcrip. ab excōicato. ex varietate ergo rn̄ſi p̄ſumit̄ ꝯ ip̄m archiep̄m. iiij. q. iij. §. itē q̄ falſo. vel varie. ī. de. pe. ſup his. ff. de q̄ſti. ꝺ minore. §. tormēta. ī fi. ꝛ. l. ex libero. ī p̄n. Jo. i ¶ Quod etiā. h̄ rn̄det ſcōe obiectiōi archiep̄i. k ¶ Per teſtes pductos in p̄ntia pape vt dixi in caſu. l ¶ Et ideo nos. h̄ rn̄det ad id qō dixit ꝙ null⁹ dʒ ſine accuſatore dānari. oñdēdo cām q̄re cōmiſit inqſitionē. m ¶ Cōtrarietatē: qm̄ q̄ allegat ꝯria nō dʒ audiri. C. de lib. cā cū pcū. ꝛ ſ. de ap. ſollicitudinē. ꝛ. lxxiiij. di. geſta. xxij. q. vij. ꝙ aūt. Lau. n ¶ Carnalitatem: in h̄ caſu dicit Lau. ep̄m ſymoniā cōmittere vbi ppt̄ ꝯſanguitatē cōcedit alicui bn̄ficiū al's n̄ ꝯceſſur⁹. qꝛ ſi qs īiuſto cordis amore ꝛc̄. vl' ſordidis p̄cib⁹ ſacerdotalē dignitatē rcepit ꝛc̄. j. q. j. ſi qs neq̄ȝ. arg. ī. ꝺ ſymo. veniēs. ꝛ. c. nemo. ꝛ. c. tua. nam exq̄ fauor tertij nimiuʒ fauoris inducit: multo magis fauor illius qui ordinat̄. j. q. j. ſūt nōnulli. Lau. Et ſic cōſanguinitas inducit ſuſpitionē ꝙ

donatio ſit vitioſa.x.q.ij.epus.lxxxix.di.deceter.nam in cládeſtinis ꝛ domeſticis donationibꝰ facile qd confingitur pro negocij qualitate C.ꝺ dona.l.donatio.§.j. Sicut als cōſanguinitas elidit ſuſpitionē.ſ.de coha.cle.ꝛ mu.a nobis.ꝛ.c.tua.ꝛ par affectiōis cā oēm elidit ſuſpitionē ff.ꝺ ritu nup.nō ſoluꝫ.§.de vno. Jo. a ¶Sub modo.No.ꝙ ſicut cōditio inducit ſymoniā.j.q.ij.ꝙ pio.ꝛ.ſ.de pac.pactiones. ita ꝛ modus:qa modus eqpollet cōditioni.ꝫ.de cōdi.appo.c.ij.et iij.xxviij.q.j.ſi i fidelles.C.ꝺ his q̄ ſub mo.leg.vł fideicō.relin.l.j imo magis ē obligatus ſub modo ꝙ ſub cōditione.nam cui aliquid relinquit ſub modo:etiaꝫ ſtatim pōt illud petere ſi caueat de eo adimplendo.ff.de fideicō. liber.cum in teſtamento.ꝛ.ff.ꝺ condi.ꝛ demon. quibꝰ diebus.§.vl. Si ꝟo ſub cōditione aliqd relinquit non pōt peti niſi cōditione extante.ff.de condi.ꝛ demon. qui heredi.§.vl. Jo. b ¶Partem.ꝫ.de cenſi.ꝓhibemus. c ¶Diminutiōe j.q.iij.ſi qs pbēdas.ſ.de pben. maioribꝫ.ꝛ.c.vacāte.ꝛ.c.cū cāꝫ. d ¶Cōſequit: ex pactiōe in ea appoſita.Vin. e ¶Ut ipſe donator vel aliꝰ q̄ ꝑcipiebat ante. Vin. f ¶Conſtituat:cū caplo ſuo nō cū eo qui habiturꝰ eſt bñficiū:ꝛ h̄ publice faciat vt vitet ſuſpitio.ſicut pōt intelligi.ſ.de pbē.ſigificatū.ꝛ ſic ptꝫ ꝙ eps pt ad tps ex iuſta cā retinere fructus vacātis bñficij ſi forte grauat debitis. Jo.arg.ꝫ.ꝺ ꝟbo.ſig.c.pe. De rebꝰ eccleſie non alienan. Supra viſum eſt de collatiōe pbēdaꝝ ꝛ bñf ciorū:ſed quia pbēdati ꝛ bñficiati interdū alienāt bona pbēdarum ꝛ bñficioꝝ:ideo ſubijcit hec rubrica. Abbas.

a uentione quacunqꝫ:ſub modo vel tenore preſcripto ꝯcedere nudū officiū:ꝛ tibi retinere ꝓuentus.cū in Latera. cōcił.ꝓhibitū ſit:ne quis cōferendo eccleſiaſticū beneficium:partem ꝓuentuū ſuis b vſibꝰ retinere pſumat.ꝛ alibi cautum reperiat in canone:ꝙ eccleſiaſtica beneficia c ſine diminutione debent cōferri.vnde credimus diſtinguendū:vtrū q̄ dat ſpirituale beneficiū ꝓuentus ipſius ante donationem percipiat. nam ſi ꝓuentus ante donationem non ꝑcepit ipſe ſed ali d us:ꝛ ex donatione cōſequit e vt ipſe ꝓuentus percipiat: non eſt dubiuꝫ:circa hec intercedere ſymoniacaꝫ prauitatem. Si ꝟo ante donationem ꝑcepit ipſe prouentus. ¶Credimus diſtinguēduꝫ: f vtrū ante donationē cōſtituat:vt ipſi prouentus retineantur ad tempus:pro cauſa iuſta ꝛ neceſſaria:aut ꝯueniat|cum eo qui accepit beneficiuꝫ:ſeu cū mediatore q̄cūqꝫ vt officio illo cōceſſo:retineat ipē ſibi ꝓuētꝰ. Primū eīm mēbrū credimꝰ eſſe licitū:ſecundū autē dicimus non licere.ne viā aperiamus his: q̄ prauitatē ſuā ſatagūt palliare. De rebus eccleſie alienandis vel non. ¶Ex concił. Aug.iiij. Non pōt plātus res vniꝰ eccleſie alteri dare:nec inuiceꝫ res illas cōmutare ſine ambarum conſenſu. Ca.I.

Non licꝫ epō vł abbati:terrā vniꝰ eccleſie ꝟtere ad aliam:ꝗuis ambe in g eiꝰ ſint ptāte.tñ ſi cōmutare voluerit terras eaꝝ:cū ꝯſenſu ambaꝝ ptiū faciat. ¶Ex eodē. Pricipes ſeculares res eccłie donare nō poſſunt:q̄ ab eis recipiūt excōicantur ꝛ perdunt oīa que ab eccleſia alias legitime obtinebant Capitulū.II.

h Qui res eccleſie petūt a regibus:ꝛ horrēde i cupiditatis impulſu egenti k um ſubſtatiam rapiunt:irrita habeant que obtinent:et a cōiōe eccleſie(cuiꝰ faculta l tem auferre cupiūt)excludātur. ¶Ex concilio Tol. Rector eccleſie qui dat eccleſie rem duple eſtimatiōis ſeruos eccleſie manumittere poteſt:ipſe tamē manumiſſiꝰ ꝛ eius poſteri erunt ſub patrocinio eccleſie. Ca.III.

Conſenſus totius concilij diffiniuit:vt ſacerdotes qui aut aliquid eccłie ſue relinquunt:aut nihil habentes aliqua predia vel familias eccleſijs ſuis acqrūt: m liceat illis aliqs de familia eiuſdeꝫ eccłie manumittere: n iuxta rei collate modū quem antiq̄ canones decreuerūt. o ¶Ita vt cū peculio ꝛ poſteritate ſua:ſb̄ pr̄ocinio eccłie

Non licet.ad aliā paſſim ꝛ ſine cauſa ex cauſa tamen poſſet.argu.xij.q.ij.bone rei.ꝫ.de eccle.edi.a d audientiā.ꝛ.xvj.q.j.§.ſicut duo.ꝛ.ꝫ.de excel.pla.ſicut vnire.Quidā tñ h̄ ꝯcedūt vt Aladic ꝺ h̄ vt.ꝫ.ꝺ reli.do.ꝯſtitutꝰ. g ¶Cōmutare.x.q.ij. h̄ ius.§.ſed ꝛ ꝑmutare. Qui res. Sūmatur vt in rubro ſm vnū intellectū q̄ ſatis placet nec diuidit. Abbas h ¶Regibus. xvj.q.j.in canonibꝫ. i ¶Egetiū.xvj.q.j.qm̄ q̄cqd. k ¶Irrita.xij.q.ij.q̄cū ꝙ militū.ꝛ.c.de rebꝫ.arg.ꝫ.C.de quadri.pſcript. bene a zenone.| So.lex iſta non obtinet ſm canones. Vincen. l ¶Excludant vt ſic puniāt i q̄ deliqrūt.ſic.ſ.ꝺ tēpo.ordi.lr̄as. ꝛ.ꝫ.de iurepa.paſtoralis.et.xvij. q.iiij.frater.ꝛ.c ſeq̄nti.ꝫ.de imu. ec.c.vlti. Bern. Conſen. ¶Licꝫ cōmunit ſūmat vt in rubro:non tñ placet id qꝺ ꝺꝛ de eſtimatiōe vt infra dicā cū gl. Primo ponit dictū.Scꝺo adducit vnā limitationē.ibi:ita. Ab. m ¶Defamilia nō bñ meritos: qꝛ bene meritos poſſet manumittere:licet eccleſie nihil contuliſſet.xij.q.ij.ſi quos de ſeruis. Ala.ꝛ.hoc de cōſenſu epiſcopi. ij.q.ij.placuit. n ¶Modū.i.quantitatē vel eſtimationē in dupluꝫ vt res quā dedit valeat duplum quā mancipium vt canones dicunt.xij.q.ij.epiſcopus qui mancipium.de q̄bus fit hic mētio. Lan. o ¶Poſteritate.cū parētibus manumiſſa.qꝛ poſt manumiſſioneꝫ ꝓles a liberto ſuſcepta nullius patrocinio eſt obnoxia.C.de ope.lib. l.antepenul. Vel eſt ſpeciale in prole liberti eccleſie vt ſemper ſit eccleſie obnoxia vt hic:ꝛ.xij.q.ij.liberti.

⁊.c.lõginq̃tate. Idẽ eſt i alijs vt q̃dã legiſte dicũt. dũ viuit patron⁹ ⁊ pr̃ libertine ꝯditiõis. C. de lib. ⁊ eoꝝ li. l. vlti. ſed illã legẽ q̃dã intelligũt de filijs manumiſſis cũ patre. vñ videt̃ melius ꝙ ſpãle ſit h̃ in eccleſia. a ¶ Vtilitates. i. opas tp̃e manumiſſiõis ĩpoſitaſ ipi liberto a dño. ff. de adop. liber. l. iij. ⁊. iiij. et. v. q̃ tñ imponi nõ debent venięti ad clericatum. liiij. di. quicunq̃3.

rius ſubſcribit cõſentire videt̃. ff. de in rem verſo. l. pe. ff. quod iuſſu. l. j. §. ſed ⁊ ſi. xij. q. ij. nõ liceat. ⁊. cum redemptor. Arg. contra. ff. de pigno. actio. caius: ſed ibi ignorauit quid continebat̃: ſed veruз eſt vbi ad auctoritatem contractus ſubſcriptio deſiderat̃: quod intelligas d̃ hac diſtĩctione. quia aut ſubſcribit q̃s nomine alieno aut ſuo. Si aliẽo obligatur qui ſubſcribit nec intelligitur ꝯſentire. ff. de inſti. l. vlt. ff. de reſcin. ven. ticius. ſi nomine ſuo aut ſcienter aut ignoranter. ſi ſciẽter tũc obligat̃: ⁊ conſentire videt̃ vt hic ⁊ in primis ꝯcor. ⁊. ff. de pig. ſi fideiuſſor. §. j. ſi. ignoranter non videtur conſentire nec ei nocet. C. plusva. quod agitur. l. vlti. C. de do. nec ignorans. ⁊. l. predi. caius. Tan.

EPiſco. ¶ Primo ponit̃ ꝓhibitio. ſecundo rõ. tertio reuocatio. ſecunda ibi. impium. tertia ibi: tales. Abbas. b ¶ Epiſcopi. hoc. c. eſt ps illi⁹ xij. q. j. ⁊ ſi illi. c ¶ Conferũt: ergo a ꝯrio ſenſu ſi de ſuis conferunt. aliq̃s manumittere pñt. ꝟ. c. xxi. xij. q. ij. epũs qui. Tan. d ¶ Inferat. Ar. ꝯ. xij. q. ij. ſi q̃s. So. ibi d̃ cõſenſu capl̃i. h̃ nõ vel ibi de bñ merito: h̃ de dꝫ male merito. Ber. e ¶ Succeſſor. ĩ. de pca. c. ij. xxxv. q. ix. ꝙ q̃ſ.

a maneãt: vtilitates ĩiũctas ſibi iuxta qd̃ poterũt ꝓſequẽtes. Ex eodem. Si plat⁹ nil de ſuo dãs eccleſie: ſuũ eccleſie manumittit nõ tenet manumiſſio. Capitulum. IIII.

b EPiſcopi q̃ nihil ex ꝓ- c prio eccl̃ie chriſti cõferũt: liberos ⁊ famulis eccl̃ie ad ꝯdẽnationẽ ſuã facere nõ p̃ſumãt. ¶ Impiũ eſt em̃: vt q̃ res ſuas eccl̃ie ñ attulerit: d dãnũ inferat. ¶ Tales igit̃ e liberos: ſucceſſor eṗs abſq̃ aliqua oppoſitiõe: ad ius ecclęſie reuocabit. Ex concilio apud ſiluañ. Res eccleſie alienari nõ debẽt. Ca. V.

f NVlli liceat alienare rẽ g immobilẽ eccleſie: ſiue agrũ ſiue ruſticũ mancipiũ: h neq̃ ſpãlis hypothece titulo i obligare. ¶ Alienatiõis autem verbũ: cõtinet ꝯditionẽ donationẽ: venditionẽ: pmutationẽ: ⁊ emphiteoticũ ppetuum contractum. ¶ Vnde omnes ſacerdotes: ab huiuſmodi alienatione abſtineãt: k penas timentes quas leonina conſtitutio cõminatur.

Simachus papa. Alenatio de rebus eccleſie facta nõ tenet ⁊ alienatores niſi rẽ reſtituãt excõicant̃ ⁊ quilibet cleric⁹ poteſt cõtradicere et rem cum fructibus repetere. Ca. VI.

SI q̃s p̃ſbyteroꝝ: diaco l noꝝ: ſeu defenſorũ alie- m nati p̃diũ eccl̃ie ſubſcp̃ſerit: n quo irat⁹ deus aĩas pcutit: anathemate feriat̃: niſi forte o ⁊ alienator ⁊ qui acceperit: p celeri reſtitutione ſibi pro- q ſpexerint. ¶ Qd̃ ſi minore r anime ſue cura: remedium oblatum neglexerint: pre- s ter penam ſuper hoc aſcriptam: confectam exinde documẽtũ: virib⁹ (q̃uis ab ini t tio nullas habuerit) vacuet̃ ¶ Sꝫ etiã licet q̃buſcũq̃ ec- v cleſiaſticis pſonis: voceз cõtradictionis offerre: ⁊ vt cũ x fructibus poſſint alienata

n ¶ Iratus: humano more loquit̃ quoniã deus nõ iraſcitur. xxij. q. iiij. incõmutabilis. o ¶ Alienator: qui alienat in p̃iudiciũ eccleſie: etiam ſi iuraſſet

NVlli li. ¶ Primo ponit̃ alienationis ꝓhibitio. Scd̃o quid ſit alienatio. Tertio pene impoſitio. ſecũda ibi: alienationis. tertia ibi: vnde. Ab. f ¶ Alienare: niſi ꝓ vtilitate eccl̃ie. xij. q. ij. ſine exceptione. ⁊ cũ iuris ſolẽnitate q̃ habet̃. xij. q. ij. §. h̃ ius. hodie non ſeruat̃. ĩ. eo. dudum. Ala. g ¶ Immobilẽ: mobilia vo q̃ ſeruãdo ſeruari nõ pñt põt plat⁹ alienare ad inſtar tutoris. C. de admi. tu. lex que. in fi. ⁊. C. quando decre. opus non eſt. l. vl. Ber. h ¶ Hypothece. Hypotheca eſt obligatio rei ĩmobilis. pign⁹ rei mobilis quaſi a pugno. inſti. de actio. §. inter pignus. Tan. i ¶ Alienatiõis: verbũ alienationis in hoc loco largiſſime accipit̃. ⁊ ſic. C. de re. ec. alie. vel nõ alie. ſancimus. et in auc̃. de nõ alie. re. ec. §. nos igit̃. coll̃. ij. alibi ſtricti⁹ accipit̃ pro eo cõtractu q̃ transfert̃ dominiũ. C. de fun. do. l. j. ff. de verbo. ſigni. alienatiõis. ff. de alie. iudi. mutã. cã fa. ex h̃. §. ij. C. de iure emp. l. j. Ala. ⁊ ita neq̃ vendere neq̃ ſub cõditiõe tradere: neq̃ pmutare vel donare vel emphiteoticum ꝯctũ põt facere plat⁹. k ¶ Leonina. C. d̃ ſacroſan. eccle. l. iubem⁹. §. econom⁹. ⁊. xij. q. ij monem⁹. Lau.

SI quis. ¶ Eſt tex. nõ. ⁊ quotidie allegat̃. Sũt tres partes ſicut ſunt tria dicta. ſecunda ibi: qd̃ ſi: tertia ibi: ſed etiam. Abbas. l ¶ Defenſorũ. i. aduocatoꝝ vel procuratorum. xvj. q. j. de preſentium. Ala. m ¶ Subſcripſerit: argu. ꝙ qui de facto alte-

non repetere reuocare debet alienationẽ: non obſtãte iuramento cũ ſit illicitũ. ꝟ. de iureiur. intellecto. ar. ꝯ. ꝟ. de inſti. cũ veniſſent. ſed ibi alias poterat cõſuli eccleſie ꝑ capitulũ in decre. intellecto nõ erat ali⁹ ꝑ queꝫ poſſet ꝯſuli regno. Berñ. p ¶ Celeri. ſimile. ĩ. d̃ loca. c. pe. ⁊ vlt. ibi dicit̃ qualit̃ intelligat̃ de celeri. celeriter intelligo in hoc caſu anteq̃ ledat̃ eccl̃ia ex tali alienatiõe. q ¶ Proſpexerint. ꝑ repetitionẽ. ⁊ ita q̃ male alienauit rẽ eccl̃ie põt repetere vt h̃ patꝫ. ⁊. xxxv. q. ix. qd̃ quis. ⁊. ꝟ. de elec. noſti. quod verum eſt. ſi in adminiſtratione tolerat̃: ſecus ſi remotus fuerit. xij. q. ij. monemus. Ala. r ¶ Remedium. ⁊ ita eſt argu. ꝙ ſi lapidator vult ſeruare eccleſiã indẽnem ꝙ nõ remoueat̃ de hoc dixi. ꝟ. de elec. ꝙ ſicut. s ¶ Penam. ſ. depoſitionis. xij. q. ij. diaconi. ⁊. C. de ſacroſan. ec. l. iubem⁹. §. economus. ⁊ ſi ſatiſfacere non poſſet. excõmunicabitur quouſq̃ ſatiſfecerit. t ¶ Nullas. ex hoc manifeſte patet ꝙ alienatio que fit contra formam iuris nulla eſt ipſo iure. ꝟ. de reſti. in inte. cõſtitut⁹. ⁊. ꝟ. de his q̃ fi. a ma. par. ca. c. j. ⁊. xij. q. ij. ſine exceptione. argu. ꝯtra. xij. q. ij. ſi qua de rebus. hic ſoluit̃. ꝟ. ne ſe. va. c. l. Vin. v ¶ Perſonis. i. clericis oĩbus ⁊ conuerſis ⁊ patronis. xvj. q. vij. filijs ac nepotib⁹ ⁊ parrochianis. q̃a eoꝝ intereſt: ſed perſone alterius eccl̃ie nõ admittent̃ cũ ſit priuatũ iudiciũ. x ¶ Alienata. de facto

reposcere: ⁊ eccl'iaſtica auctē fulciri. Alexā. iij. Uigorēn. epō. Terra nō fertilis ecclie dari pōt i emphiteoſim ei cuius ſtudio reducitur ad culturam. Ca. VII.

Ad aures: ⁊. j. Illas terras q̄ de ſiluis extirpate
a ſūt arabiles facte: eis hereditario iure poteris cōcedere: ſub ānuo cēſu tenēdas: a q̄bus ſuo vl' parētū ſuoꝝ labore ꝯſtiterit extirpatas. Niſi
b ſi forte tunc alijs poſſint ad maiorē ecclie vtilitatē: cū eodem labore ⁊ onere cōferri.

Celeſtinꝰ. iij. Rauēn. archiepo. Qui iurauit nō alienare ea q̄ ſunt de menſa ea de q̄bꝰ dubitat̄ an ſint de mēſa alienare nō ꝯ3. Ca. VIII

Uт ſup aliq: ⁊. j. Sane
c q̄ſiuiſti a nob: ſi poſſeſſiones ſiue redditꝰ regaliū decimationū: ⁊ aliūde ex certꝭ locis ꝓueniētes: q̄s p̄. t. q̄uſq3 diem clauſit extremū: ad manꝰ ſuas tenuit: ⁊ in ꝓpriū vſum
d excepit: vel expēdit nec alijs īfeudauit: de mēſa ſint archiepī intelligēdi: ⁊ de eis cū ex
e ſacro fidelitatꝭ teneatꝭ apo.
f ſedi: nihil alienare ꝯctꝰ alienatiōis cuiuſlibet poſſit int̄uenire. Tue ꝗ inq̄. t. Rñ. ꝙ ſi
g h ue intelligāt̄ d mēſa ſiue nō:
i vt nō alienent̄. ꝯſultiꝰ extimamꝰ. Poſſeſſiōes x̄o q̄ ecclie tue minꝰ ſunt vtiles: ꝓ alijs vtilioribus de fratrū tuoꝝ ⁊ ſanioris ꝑtis ꝯſilio ⁊
k aſſenſu. alienādi ſeu cōmutādi liberā ꝯcedimꝰ facultatē.

Idem Exoñ. epiſcopo. Canonicꝰ p̄diū ecclie perpetuo locare non pōt. Ca. IX.

Ad audiētiā nr̄a3 noueritꝭ ꝑueniſſe: ꝙ q̄dā d canonicꝭ Exoñ. ecclie: q̄dā p̄
l dia eiuſdē incōſultꝭ alijs frībus ī dānū eiꝰ ī ꝑpetuū locauerūt. Ideo q3 mādamꝰ q̄te
m nus ſi veꝝ ē qd aſſerit̄: locationes illas legitie reuocare ꝓcures: ita ꝙ ſi eadem p̄dia nō alit̄ reuocari poterūt: eos q̄s nouerꝭ haꝝ locationū auctores: ad ſuſceptā inde pe/

---

quare ipſo iure nō tenet vt dictum eſt. ⁊ nō. ꝙ eccleſia habet actionē ꝑſonalē ꝯ alienatorē ſi eſt ſoluendo: vel habet in rē actionē ꝯ poſſeſſorē. xij. q. ij. apl'icos. ⁊ eſt expſſu3. C. ſi tu. vel cu. l. iij. ⁊ vl. ſed ſi obtineret ꝯ vnū alter liberaret̄. ff. de eo ꝑ quē fa. erit. l. j. §. ſi plures. ⁊ ſi cōueniat vnu3 nō fit ei p̄iudicium quo ad aliū. Sola em̄ ſolutio imponit ei ſilētium. ff. depoſi. l. j. §. ſi apud. ⁊ C ſi tu. vel cu. l. vl. Sed nunq̄d eccleſia tenet̄ cedere actiones ſuas ſoluēti ꝯ aliū? nō. cū em̄ cōueniatur ex delicto ſuo vel ex maleficio nō poteſt petere ceſſionem actionū. ff. d admi. tut. ſi plures tutelā. p̄terea alienator pōt repetere vt hic dicit̄. Sed ꝯ videt̄ ꝙ nō ſit audiēdus cū teneat̄ de euictione. ⁊ dicit regula quē de euictiōe tenet actio eundē agentē repellit exceptio. C. de euic. exceptione. ⁊. l. ſi ob cām. Rñdeo illud generale eſt: ſed h̄ ſi repellat̄. replicabit ꝙ re3 ecclie repetat: q2 cōtractꝰ nullus eſt: ⁊ ideo nō tenetur ſicut excipit̄ ꝯtra mulierē d re vēdita ⁊ tradita: ſed ipſa replicat factū eſſe cōtra velleianū. ff. ad vell'. ſi mulier. §. itē ſi mulier. nec mirū ſi cōtingit h̄ in p̄lato: q2 interdum accidit h̄ in priuato. C. de agri. ⁊ cenſi quēadmodū. li. xj. ⁊ eſt ſpecialis caſus: ⁊ ſi nihil hab3 p̄latꝰ nō dabit p̄ciū. C. de rei vendi. ſi mancipiū. Uin. Itē ex h̄. c. dicūt quidā ꝙ p̄latꝰ, vel etiā q̄liber de eccleſia pōt agere ꝓ eccl'ia ſine litteris de rato. de hoc dixi ſ̄. de ꝓcu. c. j. ⁊. ſ̄. de reſcrip. edoceri. ſi. xij. q. ij. nō liceat. ⁊ ſunt eiuſdem auctoris.

Ad aures. Ponit caſum lr̄alem Io. an. in eo q̄ cōfiſus de p̄lato nulla interueniēte ſcriptura: recipit ſiluā ab eccl'ia reducēdā ad culturā: ⁊ ꝙ ea reducta cōcederet̄ ſibi in emphiteoſim: poſtmodū p̄latꝰ dubitauit ex quo res erat culta an poſſit dari i emphiteoſim: ⁊ rñdet̄ vt in lr̄a. Abbas. Diuidit̄ q2 in ꝓma ꝑte deciſe ponit̄ factu3. In ſcđa ponit̄ ꝓuiſio. ibi: illas. In tertia exceptio. ibi: niſi. Io. d imo. a Hereditario. i. in emphiteoſim ꝑpetuā. x. q. ij. hoc ius. ꝟ. ꝑpetuo q̄q3. Tan. b Tūc. ſ. tpe ꝯctꝰ ſi. j. de emp. ⁊ ven. cū dilecti. ⁊. ſ̄. de elec. dudum. j. ⁊. ff. de euic. ex mile. §. j. ⁊ ſic ſpectat̄ initiū ꝯctus. ⁊ ſi tūc ledit̄ eccl'ia reſtituitur: al's ſi poſtea fieret res melior ꝑ ſollicitudinē coloni ſi poſſeſſiones iſtas reddiderūt: meliores nō expellunt̄ ex q̄ i p̄ncipio eccl'ia decepta nō fuit. C. locati. ede3 quā. ⁊. l. legē q̄dē. ⁊. C. de reſcin. ven. ad reſcindēdā ne negligentia ſua ſit eis dānoſa C. de allu. l. vlti.

Ut ſuper. Iurās nō alienare bona ecclie non pōt alienare ea q̄ ſunt de menſa vel ea de quibus dubitat̄ an ſint de mēſa. h. d. vſq3 ad. §. poſſeſſiones. Uel ſic vt in rubro. Ab. c Poſſeſſiones. ſolēt em̄ plerunq3 reges poſſeſſiones ⁊ redditus certos dare eccleſijs loco decimaꝝ. ⁊ h̄ ſatis pōt fieri ꝓ decimis ſubtractis ſiue retētis: ſed ꝓ futuris nō videtur admittenda talis cōmutatio. j. de re. ꝑmu. c. vlti. Ala. d Excepit. i. recepit. ſi. ſ̄. vt lit. nō ꝯteſt. qm̄. ſi. xxiij. q. v. nō ē noſtrum. e Sacro. nā q̄liber epſ q̄ immediate dño pape ſubeſt iurat ei fidelitate3 ꝙ non alienabit bona ecclie nec infeudabit de nouo. ⁊ idē iuramentu3 p̄ſtant alij epiſcopi ſuis metropolitanis. f Alienationis: large ſumpto vocabulo ſiue transferat dominiū ſiue nō, ſ̄. eo. nulli. ⁊. C. de re. ec. nō alie. ſancimus. g Intelligāt̄. Ad q̄ſtionem primā nō rñdet. forte iđ. q2 nō expſſit quāto tēpore tenuit. et vtrum bona fide an mala ſi. j. de ſpon. de muliere. ⁊. C. de trāſac. vt rñſum. Ala. h Siue nō. p̄ſumit̄ tñ eſſe d mēſa archiepī cū ſit in poſſeſſione earum. C. de rei ven. l. vlti. Lau. i Cōſultiꝰ. i. vtiliꝰ q2 certius. j. de ſpō. iuuenis. Lau. Poſſeſſiones.

Poſſeſſiōes eccleſie minꝰ vtiles ꝓ vtilioribus de cōſenſu capituli poteſt epiſcopus ꝑmutare vel alienare. h. d. Abbas. k Aſſenſu. xij. q. ij. terrulas. contra ſol. hic vocat poſſeſſiones minus vtiles cōparatione magis vtilium. ibi vero minus vtiles dicunt̄ ſimpliciter ⁊ abſolute. vnde hic eſt neceſſarius conſenſus capituli: ibi nō. vel ex honeſtate requiritur in his non ex neceſſitate. vt ibi. Bern.

Ad audientiam Cōis diuiſio. In ꝓma narrat factū. in ſcđa ꝓuidet. ibi: ideoq3. Abbas ſi. l Incōſultis. vñ ꝯctus nullus. ſ̄. e. c. j. ⁊. xij. q. ij. ſine exceptiōe. ⁊. c. alienatiōes. m Locationes. reuocare de facto: q2 ipō iure nō tenuit ꝯctꝰ. ſ̄. de his q̄ fi. a p̄la. ſi. conſen. ca. tua. arg. xxiiij. q. j. audiuimꝰ. ſicut al's

exponit' ſepari. i. nō fuerūt mixta bona paterna ⁊ materna. C. de le. here. l. ij. a ¶ Refundendā. Sʒ nūquid habēt actionē de iure tales ꝯductores ꝯ locatores ad pecuniam repetendaʒ: ſic ſi fuerint bone fidei. xij. q. ij. vulterane. in auc. de re. ec. nō alie. §. ſi q̄s. coll. ij. ſecus ſi male fidei fuerit. xvj. q. iij. §. poteit. ꝟ. vniuerſas. C. ne rei do. vl' tēp. l. vniuerſas. x. q. ij. h' ius. i ſi. §. q̄ ꝟo. ni ſibi de euictiōe ꝓſpexerit. C. de euic. ſi fundum. in caſu tñ ſpeciali male fidei agit emptor ad ꝑciū. C. cō. de le. l. vl. §. vlt. L. ꝑ Oſſeſſi. ¶ Poſſeſſiones q̄ ſunt de mēſa nō pñt alienari: et eccleſie ꝯſuete regi ꝑ regulares ſecularibus clericis conferri nō debēt. h' d. Jo. d' imo. Et ſunt duo dicta. ſcōm ibi: Aut. b ¶ Alienare: ſ. e. vt. ſup. arg. ꝯ. xij. q. iij. c. vlt. Sol'. h' ꝓhibet' ꝑpetua alienatio poſſeſſionuʒ: ibi ꝯcedit' ſpecialit' tertiaꝝ ad t'minuʒ. Vl' ꝙ ibi d' ꝙ pōt alienare intelligit' de conſenſu capl'i et ſi cauſa ſubeſt. c ¶ Monachi. ecōuerſo bñ pñt ſeculares amoueri ab eccl'ia aliq̄: ⁊ i ea inſtitui regulares ſi epi dioce. cōſenſus acceſſerit: dū tñ clericis alibi eque ꝓuideat'. ꝗ. d' eccle. edi. ad audiētiā. ij. nō eñ intelligas illud īuitis clericis faciendum inuito em̄ vſufructuario nō pōt ꝓprietari⁹ deteriorē cām eius facere etiā in meliorē ſtatū mutādo. ff. de vſu. ⁊ habitu. l. vl. Lau. d ¶ Cōſueuerūt: vt collegiū. ꝗ. de relig. do. inter q̄ttuor. e ¶ Clericis: q2 q̄ꝺdiu īueniri pñt regulares nunq̄ꝺ puniēdi ſunt ſeculares. ꝗ. de reli. do. inter quattuor. f ¶ Laicis. hoc ideo dicit: q2 poſtq̄ꝺ locus factus religioſus amplius ad ſeculares vſus redire nō debet. ſic ⁊ de veſtimētis altaris ⁊ lignis eccleſiarū. ꝗ. de re. do. ad h'. ⁊ de ꝯſe. di. ꝗ. ligna. ⁊. c. altaris.

A D noſtram. ¶ Legit' duobus modis ſm lec. breuiorē. h. d. in ſūma vt in rubro. Primo ponit' petitio. Scdo cauſe cōmiſſio. ibi: quocirca. g ¶ Per multos: forte per duos vel per tres: q2 pluralis elocutio duorū numero contenta eſt. iij. q. iij. vbi numerus.

a cuniā cōductorib⁹ refundēdam ap. re. cōpellas. Inno. iij. archiepo mōtis regalis.

Breue eſt nec poteſt breuius ſummari. Ca. X.

P Oſſeſſiones ad mēſaʒ b tuā vel capl'i ꝑtinētes aliena re nō debes. ¶ Aut eccl'ias c in q̄b⁹ monachi miſtrare cō d e f ſueuerunt: clericis vel laicis aſſignare. Idem epo Mauriēſi ⁊ ꝑpoſito Alcoñ.

Reſtituit' eccl'ia ꝯ alienationē per quā enormiter fuit leſa. c. XI

A D nr̄aʒ noueris audiētiā ꝑueniſſe: ꝙ cū Tuſieñ. monaſteriū. depſſuʒ eēt onere maximo debitoꝝ: abbas ⁊ cōuentus eiuſdē: villā quādā neceſſitate coacti. B. laico ꝯceſſerūt in feudū: tali ꝯditiōe appoſita. ꝙ idē. lxxx libras pſolueret: ꝓ q̄b⁹ eadē extiterat obligata: qđ nō diſtulit effectui mācipare: ⁊. ꝗ. Unde humilit' ſupplicarūt: vt feudū ꝑdictū facerem⁹ ad vtilitateʒ monaſterij reuocari: ꝑſertī cū idē laic⁹ ꝑmo anno d' ipi⁹ ꝓuētib⁹ vltra ſūmā g perceperit pretxatam: ⁊ per multos poſtmodum annos ſumpſerit eius fructus: ⁊. ꝗ. ¶ Quocirca mādamus: q̄tenus ſi pdictuʒ monaſteriū h ꝓpter hoc īueneritis enorme diſpendium incurriſſe: dictū laicuʒ vt pecuniā quā ꝓ exoneratione feudi ſeu etiā pro vtilitate ipi⁹ monaſterij expendiſſe noſcit': ab eiſdē abbate ⁊ cōuentu recepta: cū ſi i bi fructus ꝑcepti ſufficere debeant pro labore: ꝑfatū feudum eidē monaſterio dimittat liberū ⁊ quietum: appel. poſtpoſi. compellatis.

Idem in concilio generali.

Alienatio rei eccleſiaſtice facta ſine legitimo eccleſiaſticarum ꝑſonarū aſſenſu nō tenet licet approbet' ꝑ cōſtitutionē laicorum. Ca. XII.

k Q Um laicis q̄ꝺuis religioſis: diſponēdi de reb⁹ eccl'ie nulla ſit attributa poteſtas: quos ſubſequēdi manet neceſſitas nō auctas imperandi: dolemus in quibuſdam ex illis: ſic refrigeſcere charitatē: ꝙ īmunitatē eccleſiaſtice libertatis: quaʒ non tantū ſancti patres: ſed etiā l principes ſeculares: priuilegijs multis munierunt: non formidant ſuis cōſtitutionibus vel potius deſtitutionibus impugnare. nō ſoluʒ de

h' iō dicit: q2 poſt q̄drienniū nō ſubuenit' eccleſie ꝑ bñficiū reſtitutiōis. C. d' tēpo. ī inte. reſti. l. vl. h ¶ Enorme: h' iō dicit: q2 ꝓ leui dāno non dat' reſtitutio. ff. de reſti. ī inte. ſcio. ⁊. ſ. d' ī inte. reſti. c. j. Sʒ nūq̄d ī h' caſu cū ledit' enormit' ſubuenit' ei ꝑ beneficiū reſtitutiōis vl' ipſo iure tuta ē? Dico ꝙ ex q̄ conſenſus capl'i affuit. ⁊ ideo credebāt vtilit' ꝯhere tenuit ꝯct⁹: licet leſa ſit eccl'ia. ꝗ. d' emp. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊. xij. q. ij. ſine. ſʒ pōt reſtitui ſi leſa ſit enormiter. ſ. de in inte. reſt. c. j. ſed ſi decepta eſſet vltra dimidiā ꝑteʒ iuſti ꝑcij ſubuenit' ei iure cōi. ⁊ etiā cuilibet. C. de reſcin. ven. l. ij. ⁊. ꝗ. d' emp. ⁊ ven. cū dilecti. et. c. cum cā. ſm hoc vſq̄ꝺ ad legitimā preſcriptionem pōt agere. licet q̄daʒ dicāt ꝙ ī h' caſu agenduʒ ſit iudicis officio. Jo. i ¶ Sufficere: ſʒ nō videt' ꝙ ille debeat lucrari fructus ꝑceptos ſupra id ipē dedit eccl'ie. nā cuʒ aliq̄s reſtituitur oīa debēt reſtitui in ꝑſtinū ſtatuʒ vt neutra ꝑs ſit in dāno vl' in lucro. C. de repu. l. j. ff. d' mino. ꝙ ſi minor. §. reſtitutio. ſʒ h' ē ꝓpt' laborē ſuū vt h' dicit. nō oīno emptor dāno afficiēdus eſt. vt. l. ꝑdi. ꝙ ſit minor. §. reſtitutio. Jtē ꝙ bona fide ꝑcepit. ff. de acq̄. re. do. bone fidei. ꝗ. de feudis. c. j. argu. xij. q. ij. vulterane Joānes. ⁊ ſi vellet petere laboris mercedē neceſſe haberet reſtituere fruct⁹ q̄ excederēt labores. ff. de rei ven. ſūpt⁹. Lau. Et ſic ē ar. ꝙ nemo cogit' ſuis ſtipēdijs militare. de labore mercedē q̄s recipe dʒ. xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. eccleſiaſticis. ⁊. xij. q. ij. precarie. Berñ.

Q Um laicis. ¶ Alienatiōes de feudis vel alijs reb⁹ eccl'ie nō tenēt etiā ſi ꝑ ꝯſtitutiōes laicoꝝ approbent': h. d. Vel alit' ⁊ ſic vt in rubro. Cōis diuiſio: ſcda ibi: volētes. Ab. k ¶ Laicis. xcvj. di. bñ q̄dē. ⁊. ſ. de ꝯſti. eccle. ⁊. xvj. q. vl. laicis. ⁊. c. ñ placuit. l ¶ Principes. nō. ar. Laici ꝑncipes pñt dare eccl'ijs ꝑuilegiū. xvj. q. j. generaliter. ⁊. xxvij. di. §. hinc etiā. ꝗ. de imu. ec. nō min⁹. ar. imo vt videt' pñt dare ꝑuilegiū libertat'. lxiij. di. in ſynodo. ⁊ meli⁹. c. agathoſa. ar. ſ. de in inte.

reſti auditis.ar.ꝫ.x.q.j.nouerit.Jo. a ¶Alienati/one.ꝫ.de conſti.q in eccl'iaꝝ. b ¶Annexa:vt iuſpa/tronat⁹.ꝫ.de iudi.quãto. c ¶Aſſenſu.ꝫ.e.c.j.⁊.xij.q.ij.ſine. exceptiõe. d ¶Cõpellẽdis:imo ſũt ipſo iure excõicati:vt.j.ꝺ ſen.ex.nouerit.B. De Precarijs.

Ab. k ¶Precariũ:eſt aũt pcariũ vt dictũ eſt in.c.j.qꝺ pcibus ad vtẽdũ daꝛ ⁊ tãdiu durat qꝫdiu patiꝛ q̃ ɔceſſit vt h:⁊.ff.e.l.j.⁊ eſt ſile cõmodato.qui em̃ cõmodat rẽ ſuã:ſic cõmodat vt nõ faciat eã accipiẽtis:ſ; vt pmittat ei vti re cõmodata:⁊ ſicut reuocaꝛ pcariuꝫ ita cõmodatũ:vt.ff.e.l.j.ſed diſtãt in h ꝙ cõmodatuꝫ nõ reuocaꝛ intẽpeſtiue.ff.cõmodati.in cõmodato.§.ſic.niſi poſt vſum cõpletũ.ꝫ.ti.xxi.c.vno.§.j pcariũ ꝓo q̃ncꝫ reuocaꝛ etiam ſi ad certũ tps ſit ɔceſſuꝫ.ff.e.cũ pcario. Conſiſtit aũt pcariũ tã in re mobili qꝫ imobili.⁊ i futuris vt ſi me rogaueris vt p fundum meũ ire vl' agere tibi vel liceat vt in tectũ meũ vel in aream edium mearũ tignũ vel ſtillicidiũ imiſſũ habeas.ff.e.l.ij.§.vlti.⁊.l.iij.et iiij.in prin. Jteꝫ in re propria nõ conſiſtit preca/rium.ff.eo.l.iiij.§.iteꝫ ſi rem.ni ſi cuꝫ debitor pignus rogat precario a credito/re poſſidere. ff. eo.ſi debitor ra/

Supra viſuꝫ eſt de ɔctib⁹ per q̃s trãfferꝛ domini/um:reſtabat vi/dere de ɔctibus p q̃s trãfferꝛ vtilitaſ rei dũtaxat Vel ſic.Quia p̃carie ſunt q̃dam ſpẽs alienatio/nis:iõ poſt ti.p̃cedentẽ ſubijciꝛ hic.ti.Abbas.

Precarie ¶Vt poteſt ſic ſũmari.Precarie cõceſſe ꝺ rebus eccl'ie debẽt ſm antiquã ɔſuetudinẽ de q̃nquẽnio in quinquennium renouari. Et habeꝛ iſtud c.⁊ ſeq.ꝓ palea xij.q.ij.pcarie.ſm Jo.ꝺ Jmo. e ¶Precarie. pcariũ eſt qꝺ p̃cib⁹ petẽti vten/dum cõcediꝛ tã diu.qꝫdiu is qui cõceſſit patiꝛ.ff. de pca.l.j.ꝫ.e.c. fi. Precaria ꝺr ad pces aliq̃uꝫ

a alienatio ne feudoꝝ ac aliaꝝ poſſeſſionũ eccl'iaꝝ.⁊ vſurpatiõe iuriſditionũ:ſed etiã de mortuarijs necnõ ⁊ alijs q̃ iu b ri ſpũali ãnexa videnꝛ:illicite pſumẽdo. ¶Volẽtes igiꝛ ſup his indẽnitatib⁹ ɔſulere eccl'iaꝝ: ac tãtis grauamĩb⁹ ꝓuidere:ɔſtitutiões ⁊ vẽditiones hmõi feudoꝝ:ſeu aliorũ bonoꝝ eccl'iaſticoꝝ:ſine c legitimo pſonaꝝ eccle.aſſenſu pſũptas:occaſiõe ɔſtitutionis laice ptãtis(cũ nõ ɔſtitutio ſ; deſtitutio vel deſtructio dici poſſit necnõ vſurpatio iuriſditionũ)ſacri approbatiõe ɔcilij decernim⁹ non tenere:pſumptorib⁹ p cen.ec d cle.cõpellẽdis. De pcarijs.

Ex ɔcilio apud Beluac.

Breue eſt nec põt breui⁹ ſũmari. Capitu.I.

e Precarie de quin/f quennio in quin/quennium:ſm auctoritatẽ ⁊ antiquam conſuetudinem renouentur.

Ex cõcilio Carthaginẽſi.

Reuocat ſucceſſor precariaꝫ per predeceſſorẽ irrationabiliter factam.Ca.II.

h De pcarijs irrationabiliter factis a rectorib⁹ eccleſiarũ:ſe ſuoſcꝫ ſucceſſo/i res pena graui obligantib⁹: vt facta ipſorũ diſſoluere nequeant. ¶Precipimus vt nemo ſucceſſor:ãnceſſoris ſui pena ſit obligat⁹:ſ; ſue ꝓuidẽtie ſit ɔceſſuꝫ:vt ſi anteceſſor ei⁹ res eccl'ie irrationabi/k liter diſtribuit:ab eo ad ius eiuſdẽ eccleſie reuocentur.

Gregorius nonus.

Conceſſio precarij extinguitur volũtate cõcedentis aut ei ſuccedentis: precarie autẽ conceſſio non.Ca.III.

l Precarium vtendũ cõceditur:qꝫdiu patitur m qui conceſſit. ſoluitur quocꝫ obitu eius cui conceſſum eſt:nõ etiã concedentis:aut

vſcꝫ ad quinquẽniũ ɔct⁹ initus vt hic.Jtem diciꝛ pcaria ad pces facta donatio vſcꝫ ad mortẽ accipientis. xij.q.ij.ſepe.xvj.q.iij.clerici.Jtẽ pcariũ diciꝛ ɔtract⁹ ad pces fact⁹ vſcꝫ ad mortẽ accipiẽtis.cui⁹ ɔct⁹natura talis eſt q̃ habeꝛ.x.q.ij.pcarie.⁊.ꝫ.e.c.vlti.q̃ cõtractus inoiatus eſt. f ¶In q̃nquẽniũ.quid ſi elapſo q̃nquẽnio cũ taciturnitate ptereaꝛ:intelligiꝛ ɔct⁹ innouari.ff.de pca.in reb⁹.§.vlt.C.locati.l.legẽ qdẽ.ar.ꝫ.xij.q.ij.longin quitate.Bern̄.

De precarijs.¶Primo pmittit factum.Scõo ꝓuidet.ibi:pcipimus.Ab. g ¶De pcarijs. pcaria hic accipiꝛ pro contractu de quo vel quibus fit mentio in notula pdicta. h ¶Pena ꝓmiſſa ſup cõtractu irrõnabiliꝛ habito:in h em̃ caſu loquiꝛ.c.cũ em̃ cõtract⁹ nõ valeat nec pena ei appoſita.C.ɔ legi.non dubiũ.ꝫ.de fo.cõpe.ſi diligẽti.xv.q.vj.c.j.⁊.ij.C.ꝺ cõdi.ob tur.cau.da.l.j.Sed ſi cõtract⁹rationabiliter habitus eſt valet pene adiectio:argu.ꝫ.de arbi.dilecti.tamen ſi eccleſia nõ agnouit cõtractũ ſoluere non teneꝛ. ff.de pigno.acti.ſi pignore.§.vl.ff.de euic.illud.§.vl. arg.contra.ff.de iure fiſci.ſi procurator ceſaris.Ala. i ¶Ab eo.⁊ etiam ab eo qui alienauit ſi tolleratur. ꝫ.de re.eccle.ſi quis pſbyteroꝝ.ita ſucceſſor põt reuocare qꝺ pceceſſor illicite fecit.xxxv.q.ix.qꝺ q̃s.

Precariũ.¶Sunt due ptes.Scõa ibi:porro.

tione poſſeſſionis ⁊ non proprietatis.ff.eo.certe.§ vl. Jtem ſi tam ille qui concedit precarium quã qui rogat poſſidet vnus ciuiliter ⁊ alter naturaliter.ff.eo.et habet.§.penul.Sed duo inſoliduꝫ precario poſſidere non poſſunt.ff.eo.duo.⁊ reſtitui debet precarium in priſtinam cauſam:alias condemnabiꝛ in tantum quãti interfuit actoris.ff.eo.queſitum.§.ex hoc interdicto.⁊ precarium conſtituiꝛ inter preſentes ⁊ abſentes ⁊ per epiſtolam.ff.eo.precario.Jtem ſi precario durãte prorogatur in alterius tempus non mutat cauſam poſſeſſionis.ff.eo.ſed ſi manente.vnde nõ dicitur precarium nouum.Jtem qui precario rogat dolum ⁊ culpam dolo ꝓximã pſtat.ff.e.queſitũ.§.⁊ illud.Bern̄.

l ¶Soluiꝛ:obitu eius cui ɔcediꝛ pcariũ finiꝛ.⁊ nõ ɔcedẽtis:imo ad heredẽ ei⁹ q̃ cõceſſit trãſit.ff.eo.cum pcario.§.pcarij.⁊.l.q̃ſitũ.§.qꝺ a ticio.q2 ipſi nõ heredi recipiẽtis cõcediꝛ vt ibi diciꝛ.⁊ h idẽ dicit.Jtẽ finitur ſi ɔcedẽs pcariũ rem alienauerit.niſi volũtate noui dñi res eadẽ pmaneat penes eundẽ.ff.e.q̃ſitũ.§.qꝺ a ticio.⁊.§.illud.Jtẽ ſoluiꝛ pcariuꝫ pignoris debitore ſoluente pecuniã creditori.ff.e.ſi debitor.argu.contra.ff.locati.l.iiij.ibi finiꝛ precarium morte concedentis.Sed hoc ideo eſt:quia ille qui conceſſit precariuꝫ hoc voluit.⁊ expreſſit voluntatẽ concedendo pcariũ.⁊ ideo finiꝛ p mortẽ ipſius.ſed h.ff.de pca.l.cum pcario.

·§·j.ſimpliciť cōceſſum fuit p̄cariū ſine tp̄is p̄finitiōe. ⁊ ideo nō finiť p morte ͻcedentis. Bern̄. a ¶ Per couētionē.⁊ ſi ad certū tp̄s p̄cariū ͻceſſum ſit:nihilo/minus ante tēpus illud poterit reuocare.ff.e.cū preca rio.vbi ſūt hec vba q nō lȝ rē alienā ⁊c.⁊ culpā nō p̄/ſtat:ſȝ dolū tm̄:

modari.vnde pupillus nō eſt obligat⁹:ſed ali⁹ ei obli/gatur.de actio.emp.⁊ ven.l.iulian⁹·§·ante.Bern̄. d ¶ De leuiſſima culpa.cū em̄ gr̄a ſui tm̄ quis com/modatū accepit teneť de dolo ⁊ lata culpa leui ⁊ leuiſ/ſima:vt hic dict:qȝ exactam diligentiā qualē in rebus

⁊ etiā culpā ſi do lo ſit ꝓxima.ff. e.q̄ſitū·§·⁊ illō. Ber. b ¶ Pre carie.i.alia ſigni ficatione accipiť hic h̄ nomē p̄ca/rie ꝓ ͻtractu.ſ. de poſſeſſionib⁹ eccleſiaꝝ.de quo habes.ſ.e.ti.c. j.⁊.ij.⁊.x.q.ij.h̄ ius.ad.fi.⁊.c.p̄/carie.nec pōt re/uoacri āte cōſti/tutū tēpus vt h̄: niſi irrōnabiliť ſit fact⁹ talis cō tractus.ſ.e.c.ij. ⁊ ita aliud p̄ca/riū eſt ⁊ aliud p̄/carie ſiue preca/ria.Bern̄.

De Commo/dato.

Viſum eſt de cō tractu q̄ fit gr̄a recipiētis tātū: merito ſubijciť rubrica de ͻtru

cū ipm̄ alienari cōtingit ali/a cui h̄ reuocare volēti:qȝ p cō uētionē hmōi:nō licet rē ali/enam inuito dn̄o poſſideri. b ¶ Porro p̄carie q̄ qn̄qȝ de eccl'iaꝝ poſſeſſionib⁹ fieri ſo lent:nō ſunt ꝓ volūtate ͻce/dentiū reuocande.

De Cōmodato. Idem Gre/go.ix. Cōmodatari⁹ gratia ſui teneť etiā d̄ leuiſſima cul pa nō de caſu niſi in trib⁹ caſi bus hic poſitis.h̄ p̄mo. Cō/modatū an̄ vſum cōpletū nō reuocať:h̄ ſcdo.Ca.I.

c Q Uam gr̄a ſui tm̄:q̄s cōmodatū accepit: d d̄ leuiſſima etiā cul pa teneť ¶ Licet caſus fortuit⁹ (niſi acciderit culpa ſua:vł interuenerit pa ctum ſeu in mora fuiſſet)ſibi

non debeat imputari. ¶ Cō tra eū quoqȝ recte cōmodati e nō agiť:niſi poſt vſuȝ exple/tum:cuius gr̄a res fuerat cō f modata. ¶ Cum non decipi bn̄ficio nos oporteat:ſed iu/uari. De Depoſito.

Alexan.iij.Ludoñ.ep̄o. Ex depoſito facto apd̄ cleri/cū ecclie nō teneť ecclia niſi i vtilitatē ecclie ſit vſū.Ca.I.

G Rauis illa q̄rimo/nia:vſqȝ ad nos ſu per depoſito tuo ti bi hactenus dene/gato peruenit:⁊.ſ. ¶ Cum em̄ non cōſtet pecuniā tuam quā ille vir belial furat⁹ eſt: g in eccleſie vtilitatē cōuerſaȝ: non debemus de iure cōtra canonicos eiuſdem eccleſie preciſe intētare iuſſionis in/

ſuis adhibere dȝ ff.e.in reb⁹:imo nō ſufficit talem adhibere q̄lez in ſuis rebꝰ.⁊ rn̄ ali us diligētioꝛ cu/ſtodire potuit.ff de ac.⁊ ob.l.j.§. is q̄ qȝ cui.⁊ do/lum et culpā.ff. eo.ſi vt certo. ·§·cōmodatum. ſi vo gr̄a dantis tm̄ comodatum deť tūc venit do lus ⁊ lata culpa ff.eo.ſi vt certo. ·§·interduȝ.⁊ ſi mei cā.ff.de act. ⁊ obli.l.j·§·is q̄ qȝ apud quem.ſi vo gr̄a vtriuſqȝ tunc p̄ſtat dolū ⁊ latā culpaȝ.ff. e.in rebus.j.rn̄. ad fi.⁊.l.ſi vt cer to·§·nūc viden/duȝ.ad fi.caſus vo fortuiti q̄ꝓui deri nō pn̄t non veniūt.C.eo.l.ſ.

ſibi ſimili.nam communiter cōmodatū fit gratia reci/piētis tm̄:licet qn̄qȝ fiat gr̄a ͻcedēť vł vtriuſqȝ.Ab. Q Uam. ¶ Habet duo dicta:ſcōm ibi.cōtra. Primū ſubdiuidiť.nam p̄mo ponit vnū di/ctum.ſcdo aliud:a q̄ tres caſus excipit.ibi: licet.Scōm ſubdiuidiť.nā primo dictū ſe/cūdo ponit rōnē.ibi:cū nō decipi.Ab. c ¶ Cōmoda tum.eſt aūt cōmodatū alicui⁹ rei ad aliquē ſpecialem vſum gratuito facta conceſſio ⁊ non tranſlatio.⁊ ideo diciť facta conceſſio ⁊ non tranſlatio.quia is qui com/modat dominiuȝ retinet ⁊ poſſeſſionē.ff.e.l.rei cōmo/date.⁊ diciť cōmodatū quaſi vtentis cōmodo datū.⁊ ideo diciť gratuito:quia ſi interueniat merces trāſit i locationē vel in contractū innoiatum.do vt des:facio vt facias.inſti.manda·§·vl.ad aliquem vſum ideo di/xi:vt noteť differentia inter precariuȝ ⁊ cōmodatum. Precarium em̄ concediť ſine prefinitione certi vſus. vnde quādocunqȝ pōt reuocari precariū.ff.de preca. l.cū p̄cario.⁊.ſ.ti.ꝓxi.c.vlti.ſicut ⁊ depoſitū.ſ.ti.ꝓx. bona fides.Cōmodatū autē ad certū vſum concediť: quia ſtatim ſubijciť vſus ad quē res cōmodať.vt ſi cō modem equum tibi vt ad villam duceres.⁊ tu duxiſti ad bellum teneberis :quia ad alium vſum direxiſti q̄ dixiſti.ff.e.vt ſi certo·§·ſed interdum.⁊ conſiſtit cōmo datuȝ in rebus mobilibus ⁊ ſe mouentib⁹ ⁊ imobilibꝰ ⁊ in coꝛpalib⁹:puta ſeruitute habitandi.ff.e.l.j.qȝ ibi dicit cōmodari rē mobilē ⁊ etiā ſoli.⁊ adiecit Iulian⁹ etiā habitationē poſſe cōmodari:⁊ i hiſdē reb⁹ ͻſiſtit p̄cariū:vt dixi.ſ.e.ti.ꝓxi.c.vlt.Sed qd̄ vſu cōſumiť. nō cōmodať niſi ad pōpā:vt ditioꝛ appareat.ff.e.l.iij. ·§·vlti.⁊.l.ſe.⁊ q̄ pōt obligari pōt cōmodare ⁊ ei com/

·§·j.⁊.ff.e.in rebꝰ.⁊.ff.de ac.⁊ ob.l.j·§·is q̄ qȝ cui.ſ.de homi.Io.c.vl.niſi iſta tria aliud inducāt culpa pactū vel moꝛa:vt in p̄di·§·is q̄ qȝ cui.in fi.⁊.l.in rebꝰ.⁊.ff.d̄ reg.iu.ͻct⁹.⁊ h̄ ⁊.ſ.ti.ꝓxi.c.ij.C.e.l.j.culpa pōt iputa ri ſi rē ſibi cōmodatā remiſerit mihi p nō idoneā pſo/nā.ff.e.q̄ n̄ tā idoneū.ſecus ſi p idoneā pſonā.licȝ ͻtiū euenerit.ff.e.argētum.⁊.ſ.de pig.c.ſignificāte.Itez ex pacto p̄ſtātur caſus foꝛtuiti:vt hic dicit.⁊.C.cōmo.l.ſ. ·§·j.ita q caſus foꝛtuiti cōnumerenť ſp̄aliť:vt.ff.ſi q̄s cau.ſed ⁊ ſi·§·q̄ſitū.⁊ moꝛa iputať.puta ſi moꝛā fecit i reſtituēdo.ſ.ti.ꝓxi.bona fides.⁊ intelligendū eſt etiam ſi apud cōmodantē res fuiſſet eodē modo peritura.ff. de leg.ſ.l.cū res·§·vl.⁊ in auc.de depoſito ⁊ nūcupati/onib⁹ inclinoꝝ.ſ.rn̄.ad fi.coll.vj.⁊ cōmodatū reſtitui debet ad p̄ſtinā cām.ff.e.ſed mihi·§·j.al's quāti inter/eſt ei⁹ cōdēnať vt ibi diciť. e ¶ Poſt vſum.ff.e.in cōmodato·§·ſicut.ſed in p̄cario ͻtriū eſt.ſ.ti.ꝓxi.c.vl. ⁊.ff.de p̄ca.cū p̄cario. Itez q̄ cōmodauit vaſa vitioſa teneť cōtraria actione ꝓ vino effuſo ignoꝛās tn̄ excuſa tur.ff.e.in rebus·§·pn̄t.⁊·§·q̄ ſciēs.⁊.l.pe.Bern̄. f ¶ Decipi.ff.e.in cōmodato·§·ſicut.in fi.

De depoſito. Viſuȝ eſt de ͻtctu q̄ fit gr̄a recipiētꝭ: nūc ſubijciť de ͻtctu q̄ fit gr̄a cōcedētis.Vel ſic.Sup viſuȝ eſt de cōmodato:merito ſubijciť d̄ depoſito.Ab.

G Rauis. ¶ Primo ponitur deciſa narratio. Scd̄a eccleſie abſolutio.Tertio deponentis in ſtructio.Quarto iudicis preceptū.Quinto de/poſitioīs pſuaſio.ſcd̄a ibi:cuȝ em̄.tertia ibi:quo circa. Quarta ibi.nam ⁊.Quinta :ibi.ſi autez.Abbas ſicu. g ¶ Vtilitatē.⁊ ſi in vtilitatē eccleſie verſa eſſet licet apud eccleſiā depoſita nō fuerit:teneť eccl'ia in quātū

ſtantiam: vt tibi eandē red/
a dant pecuniā: ꝑſone nō eccle
ſie cōmēd atā. ¶ Quo circa
ſuadem⁹: vt in illū furē tuaȝ
b dirigas actionē: eo ꝙ vt au/
c diuim⁹ loculos habet: ⁊ ea q̄
tibi ſurrepta ſunt aſportauit
¶ Nam ⁊ iudicib⁹ dedimus
i mādat꜀: vt illū iniquū: ſub
d queſtionib⁹ ad rōnē ponant
etiā (ſi oportuerit) vīcul' alli
e gatū. vt dictā pecuniaȝ red/
dere compellaᵗ .et. ĩ. ¶ Si
aūt cū eis amicabiliᵗ poteriſ
de reddituū ꝑceptiōe paciſci
noueris id nobis acceptum

Grego. ix. Dicit ad quid te netur depoſitarius. ⁊ quo/ mō repetaᵗ depoſitū. Ca. II

f Bona fides abeſſe ꝓſu/ mitur: ſi rebus tuis ſal uis exñtib⁹: depoſitas amiſi
g ſti. De culpa q̄ȝ tener꜀: ſi teip ſum depoſito obtuliſti: vel ſi aliq̄d ꝓ cuſtodia recepiſſes. Pacto vō: culpa: vel mora ꝓcedētib⁹: caſus etiā fortui/ tus imputaᵗ. ¶ Sane depo/ ſitori licuit pro volūtate ſua
h i depoſitum reuocare: contra qȝ compenſationi vel dedu/ ctioni locuſ non fuit: vt ꝯtra ctus qui ex bona fide oritur ad ꝑfidiam mīme referatur. licet compenſatio admittaᵗ
k in alijs: ſi cauſa ex qua poſtu

In rem eius vſa eſt. ĩ. de fideiuſſo. ꝙ q̄buſdā. arg. C. qȝ cū eo q̄ in ali. po. l. ei q̄. x. q. ij. hoc ius. §. his creditor. et. ff. depo. l. j. §. an in pupillū. Ala. a ¶ Perſone et ita depoſitū factū ꝑſone non obligat eccleſiā q2 de/ lictū ꝑſone in dānū ⁊c. ſ. de inſti. cū veniſſent. xvj. q. vj. ſi epm. ⁊. c. epo nō licet. ſ. d excep. cū venera bilis. Sȝ q̄liᵗ dr̄ cōmēdata eē ec/ cleſie? Rñdeo eo ꝙ deferᵗ in the/ ſaurū eccleſie ſi/ cut eoipſo ꝙ res miſſe ſunt in na uem teneᵗ nau/ ta ⁊ debet habe re cuſtodiā oīuȝ q̄ ſunt inuecta ⁊ illata. ff. nau. cau. ſta. l. ꝑui re fert. §. ſi recepit. et ignorās tene/ ri videᵗ. C. d hiſ q̄ latro. occu. l. j. ff. de fur. aduer/ ſus nau. l. vna. qȝ tñ nō credo. niſi depoſitio fa/ cta ſit i pñtia ꝓ/ lati ⁊ capi. vt h. Vin. b ¶ Actionē. i. petitionē. vt. ſ. d iudi. dile/ cti. vbi d h. c ¶ Loculos. ⁊ dñs loculos habuit vt idigētib9 ſubueniret. xij. q. j. habebat. d ¶ Queſti/ onib9. no. ꝙ ſuſpecti ſᵗ torq̄ndi ⁊ i vīcul' dtinēdi ⁊ vbe rib9 afficiēdi vl' ſubijciēdi. xiiij. q. vj. ſi res. ⁊. xij. q. ij. fraᵗnitas. ⁊. xxiij. q. v. c. j. ⁊. v. q. v. illi q̄. ⁊. ĩ. d rap. in archiepātu. T. e ¶ Reddere. cū no. ifamie actio ei (dpoſiti ifamat. C. dpo. l. q̄ dpoſitū.

f Bona fides. Saluis. ex hac ꝓſūptiōe ꝯdēnabiᵗ ſic. C. loca. l. j. et. ff. e. ti. ꝙ nerua. q2 ñ miorē diligētiā q̄ȝ i ſu is reb9 ꝓſtare debȝ. vt i. l. ꝙ nerua. ſic. ff. cōmo. ſi vt cer to. §. qȝ vo ſenectute. ⁊ ita ſi bona fides abeſt dolus adeſſe ꝓſumiᵗ. nā ꝯtraria ſunt. C. de reſcin. ven. ſi do/ lo. ⁊ ē ſi. xxxij. q. j. cū renūciaᵗ. ⁊ ꝓſumptio ſufficit ad ꝯdemnationē in caſu iſto. xxxij. q. j. dixit dñs. ⁊. liiij. di. c. fraᵗnitatē. ĩ. de iude. c. vl. Berñ g ¶ De culpa no. ꝙ depoſitari⁹ teneᵗ de dolo ſolo ſi doloſe vſat⁹ eſt in depoſito. ff. e. l. j. §. in ꝯducto. ⁊. §. vl. ⁊. ff. cōmo. ſi vt certo. §. ij. ⁊. ff. de reg. iur. l. ꝯctus. ⁊ de lata culpa quā nerua dixit eē dolū. ff. e. qȝ nerua. qȝ Azo intelli/ git dolū preſumptū. ff. mā. ſi fideiuſſor. j. Rñ. Jō ſic expone q2 in ea. l. dr̄ ipam latā culpā ꝓpe dolū eſſe. ff. de leg. j. cū res. ⁊. §. vl. ⁊. ff. d act. ⁊ obli. l. j. §. is quoq̄ȝ apud quē. ⁊ alibi dr̄ latā culpā dolo compari. ff. ſi mē ſor fal. mo. di. l. j. §. lata ē. ⁊ ita nō dolus ē q2 nihil ē id cui ipm ē ſiᵗe. Qñq̄ȝ tñ in caſib9 ꝓſtat culpā depoſitari us ſi ipſe ſe obtulerit depoſito vt h. ⁊. ff. eo. l. j. §. ſepe. idē ſi mercedē accipiat ꝓ cuſtodia: vt h. ⁊. ff. e. l. j. §. ſi q̄s ſeruū. Itē ⁊ in tertio caſu ſi ꝯueniat inᵗ eos. ff. e. l. j. §. ſi ꝯueniat. ⁊. ff. cōmo. ſi vt certo. §. nūc videndum ſed ſi ꝯueniat ne dol⁹ preſteᵗ. hec ꝯuētio nō valet q2 ꝯ bonos mores ē. ff. e. ti. l. j. §. ſi ꝯueniat. ⁊. ff. de pac. ſi vn⁹. §. illud. Itē ⁊ in alio ſi cā depoſitarij res penes ipm depoſita ſit. ff. e. l. j. §. ſi pecuniā. ⁊. ff. ſi cer. pe. l. ſi q̄s neq̄ȝ. ⁊ tūc venit leuiſſima culpa. ⁊ ſi morā facit in reſtituēdo. ff. e. ſi in aſia §. vl. ꝓſumiᵗ autēȝ lata culpa

vel dolus ſi nō adhibeat diligentiā qualē in rebus ſu/ is. ff. e. ꝙ nerua. vel q2 res ſue ſalue ſunt ⁊ depoſite nō apparent vt ibi diciᵗ ⁊ hoc exemplū pone res ſuas po nebat in arca ſecura. ⁊ res depoſitas dimittebat in do mo ſuꝑ banchas. caſus tñ fortuit⁹ nō imputaᵗ. ſicē nec in cōmodato. ſ. ti. xxi. c. vno. et ff. cō. in reb9 niſi in caſib9 h ꝯten/ tis: vt ſi pactuȝ interueniat vt ꝓ ſtetur. C. e. l. j. ꝯ ctus eni ex ꝯuen tione legē acci/ piūt ⁊ ſuari de/ bent niſi impro/ batū ſit a iure. ff e. l. j. §. ſi ꝯueni/ at. ff. de reg. iur. ꝯtractus. ita ta/ men ꝙ caſus no mineᵗ in pacto ſicut dixi in cō/ modato: ſic. ſ. e xxi. ꝓpter cul/ pam vel dolū ca ſus imputaᵗ vt hic diciᵗ. ſi eniȝ rem depoſitā vē didit ⁊ poſtea eā redimat vt eam habeat in cauſa depoſiti etiā ſi ſine dolo malo illi⁹ pe/ rijt teneᵗ q2 ſufficit ſemel dolū cōmiſiſſe. ff. e. l. j. §. ſi rē Itē ꝓpter morā ꝓcedentē caſus imputaᵗ etiā ſi apud deponentē perijſſet. ſufficit eni ꝙ res potuit nō perire ff. de le. j. cum res. §. vl. ff. e. ſi in aſia. §. vlti. ff. de ꝯſti. pe. qui autem §. ij. ⁊ ex eiſdē cauſis imputaᵗ caſuſ in cōmodato. ſ. ti. xxi. c. vno. Item res depoſita nō de/ teriorata debet reddi alias reddita nō videᵗ. ff. e. l. j. §. ſi res depoſita. ſic in cōmodato. ff. cōmo. ſȝ mihi. §. j. ꝯſiſtit autem depoſitū in rebus mobilib9 ⁊ ſe mouen tib9 tm̄ niſi forte vbi apud ſequeſtrum deponiᵗ cū res aliqua inᵗ plures in ꝯtrouerſiā deduciᵗ. ſ. de iudi. exa minata. ⁊ talis depoſitio nō pōt fieri niſi a plurib9. ff. e. licet. j. Rñ. Item ⁊ rei depoſite ſicut ⁊ cōmodate ꝓ/ prietatem retinem⁹ ⁊ etiam poſſeſſionē. ff. e. licet. §. j. et. ff. cōmo. l. rei cōmodate. h ¶ Reuocare. Quan docūq̄ȝ poteſt reuocari depoſitū vt hic dicit. ⁊. ff. e. l. j. §. eſt aūt. ⁊. §. penul. ⁊ ſi nō reſtituiᵗ ꝯdemnatus ſuo noīe infamis efficiᵗ. C. depoſi. q̄ depoſituȝ. ff. de his q̄ no. infa. fur. §. illud. ſicut ⁊ precariū qñcūq̄ȝ reuocaᵗ. ſ. de preca. c. vlti. ſecus in cōmodato qȝ nō reuocaᵗ niſi poſt vſum expletū. ſ. de cōmo. c. vno. ff. e. in cōmoda/ to. §. ſicut. Berñ. i ¶ Contra. No. ꝙ ꝯtra depoſi tū nō admittiᵗ cōpēſatio. C. e. ti. ſi q̄s vl' pecūias. vn/ de ſumiᵗ. §. iſte nec etiā depoſitū cū depoſito compen/ ſaᵗ. ſed qui ꝓmo depoſuit ꝓmo recipiat: vt ibi dr̄. ⁊. C. de compen. l. vl. ⁊ qȝ dicit compēſationē in toto. ſ. de/ ductionē. ſ. ꝓ parte. Et ita nec in toto nec in ꝑte ad/ mittiᵗ compēſatio ꝯtra depoſitū. ⁊ in hoc ꝓuilegiata eſt actio depoſiti. ⁊ quia ꝓdoni reſtitui debet depoſitū ff. e. l. j. §. ſi predoni. tamen ſi dñs cū fure ſimul petat dño reſtitui debet de eq̄tate. ff. e. bona fides. ⁊ ſic non erit ꝑfidia cū ſit ꝯtractus bonefidei quare dicanᵗ bo/ nefidei dixi. ſ. de excep. cum venerabilis. Berñ. k ¶ In alijs. ſ. ꝯtractib9 ſiue in realib9 ſiue in ꝑſona/ libus actionibus ſi cauſa ſit liq̄da. C. de compen. l. fi. ⁊

latur ſit liq̃da:ita ꝙ facilem exitũ credatᷓ hr̃e. **De emptione ⁊ venditione.** Ex ꝯcilio apud valen. **Cogit ep̃us ne charius vendatᷓ trãſeũtibus q̃ꝫ in mercato venderetur.** **Capitulum I**

Placuit vt p̃ſbyte/ plebes ſuas admoneãt:vt ⁊ ipſi ho/ a ſpitales ſint:⁊ non chariꝰ vẽdant tranſeũtibꝰ: q̃ꝫ mercato vendere pñt. ¶ Alioq̃n b ad p̃ſbyterũ tranſeũtes hoc referant:vt illius iuſſu cum hũanitate ſibi vendãt. Ex concilio Maguntiñ. **Fraudans menſuras ⁊ pondera xxx. diebus in pane ⁊ aqua penitere debet. Ca. II**

c Ut menſure ⁊ pondera iuſta.et.ĩ. ¶ Si quis iuſtas d mẽſuras ⁊ iuſta pondera:cã lucri mutare preſumpſerit. triginta dies in pane ⁊ aqua e peniteat. Alexan.iij. Atre/ bateñ.epiſcopo. **Tenet venditio licet venditor ſit deceptus vltra dimidiã iuſti p̃cij põt tamen venditor agere vt reſtituatᷓ res vel iuſtũ preciũ ſuppleatᷓ ⁊ ſi alterum p̃/ ciſe petit ſuccumbit. Ca. III**

Cum dilecti filij belua/ ceñ.canonici: cõtra ab abbatez ⁊ fratres chari loci ꝓponerẽt querimoniã:ꝙ ſil/ uam que nigrauallis dicitᷓ: f a q̃buſdã eoꝝ ignorante ca/ pitulo ꝑ.x.librᷓ.xl.marchaſ g tunc valentẽ comparaſſent: cauſam ipſam moriſieñ.ep̃o ⁊ decano remẽſi. cõmiſimꝰ ter minandam:adijcientes ꝙ ſi vterqꝫ cauſe cognitioni intereſſe nequiret:alter in eodem negocio ꝓcedere non differ/ ret.et.ĩ. Tandem decanus ĩ illius cauſe cognitione ꝓceſ ſit:⁊ cum ei per teſtes ꝯſtitiſ ſet:ꝙ predicti fratres ſiluaꝫ minꝰ dimidia iuſti p̃cij cõpa raſſent: ꝓnũciauit vẽditionẽ ñ tenere:⁊ ſiluã beluaceñ.ec cleſie adiudicãs: canõicos ĩ poſſeſſionem induxit. et.ĩ. h ¶ Quia vero in arbitrio em/ ptoris eſt:ſi velit ſupplere iu ſtum preciũ: aut venditionẽ reſcindere:cũ res minꝰ dimi dia iuſti precij compatᷓ.ſñiaꝫ ipſam tanq̃ iuri ꝯtrariã irri tãtes:poſſeſſionẽ monachis i iudicauimꝰ eẽ reddẽdaꝫ:ſal/ k ua q̃one canonicᷓ ſuꝑ decep/ tione p̃cij vel ꝯſenſu capituli

prin.etiã ſi non liqueat incõtinẽti dũ tamẽ poſſet liq̃/ re infra duos menſes.ff.de iur.fiſ.auferᷓ.§.qui compẽ ſationẽ. Et no. ꝙ compẽſatio fit in pecunia ⁊ in pon/ dere ⁊ in q̃ꝫtitate.C.de compen.ſi ꝯſtat.⁊ non in ſpe/ ciebus ad pecuniã.ff.de pig.ac.ſi ꝯuenerit.ff. de ꝯdi. inde. ſi non ſor/ tem.§.ſi centum C. de rei ven. ſi ea pecunia. ab/ ſurdũ eni eſt di/ minutionẽ rerũ fieri ꝑpter pecu niã.ff.de impẽ.ĩ re.do.fa.ꝙ dicitᷓ j. Rñ. Cõtra ta/ men videtᷓ.C.de compen.l.vl. in p̃n.vbi dicitᷓ taꝫ in rem q̃ꝫ in pſo nam:illud intel/ ligitᷓ ſi agatᷓ ĩ reꝫ ⁊ reſtitui nõ poſ ſit.põt admitti cõpenſatio cum eſtimatiõe ĩ pe/ cunia ⁊ in deli/ ctis fit etiã com penſatio. xxxij. q.vj.nihil iniqꝰ et.ĩ.de adul.c.pe nul.et vl.⁊.ff.ſo lu.ma.viro atqꝫ vxori.⁊ in p.niſ fit compẽſatio.ĩ. de pe.ꝯſtitutus Berñ.

De Emptione ⁊ vẽditõe.

Viſum ẽ ſupra de ꝯctibꝰ q̃ fiunt gr̃a dantᷓ vel re cipientis reſta/ bat videre de ꝯ/ ctibus q̃ fiũt gr̃/ tia vtriuſqꝫ inẽ q̃s eſt ꝯctus em/ ptiõis ⁊ vendi/ onis q̃ pre ceteris magis freq̃ntatᷓ. Facit qd̃ habetᷓ in l.j.ff.de ꝯhen.emp.ideo de ipſa poſt ciuiles p̃cedẽtes et ante ſeq̃ntes voluit tractare:facit.l.ſingularia.ff.ſi cer.pe.⁊ ꝑ tanto fuit hic poſita iſta rubrica. Jo.imo.

Placuit. ¶ Non põt cõmode ſummari ſm Jo.an.ſꝫ pulchre ſũmatᷓ vt ĩ rubro ſm Car. et Ab.Sicu. Põt diuidi in duas p̃tes. Nã p̃mo ponit modũ venditiõis. Scd̃o moduꝫ denũtiationis. Scd̃a:ibi. Alioq̃n. a ¶ Hoſpita/ les.poſſunt eni ad hoc compelli ꝑ excõicationeꝫ.xlij. di.§.hinc etiam. Ala. b ¶ Ad p̃ſbyterũ.i.ep̃m. xcv di.olim.⁊.c.q̃ forte ꝑ hoc.c.de hoc cognoſcere põt.ſed forte ꝯſuetudo non eſt in hoc. Tan.

Ut menſure. ¶ Sũt due p̃tes ſicut duo dicta Scd̃a:ibi. Si q̃s. Jmo. c ¶ Ut mẽſure. ſup ple ſtatuimꝰ. d ¶ Pondera.xxiiij.q.j. nõ affera/ mus.⁊.q.iij.ſi quis romipetas.xlv.di.oĩs qui.ff.ꝺ pe nis.in dardanarios.⁊.ĩ.ne cle.vel mo.c.multa.

e ¶ Peniteat.⁊ inſuꝑ.l.cor.de falſa.puniri debet.ff. de extraor.cri.annonã.in fi.

Cum dilecti. ¶ Cum res venditᷓ minus dimi/ dia iuſti precij in arbitrio emptoris eſt,verũ reꝫ reſtituat recuꝑato precio vel iuſtũ preciũ ſuppleat.h. d. Vel alitᷓ ⁊ ſic vt in rubro. Primo ponit factuꝫ Scd̃o diffinit. Scd̃a ibi. Quia vero. Ab. Sic. f ¶ Capitulo. vnde nõ tenuit venditio ipſo iure.etiã vbi deceptio non fuiſſet in precio. xij.q. ij.ſine.⁊.ſ̃.d hiſ q̃ fi.a p̃la.c.j.x. q.ij.hoc ius.vn/ de in fine reſer/ uatur caplo hec exceptio. Tan. g ¶ Tunc valentem.ſ. tp̃e cõ tractus. ſed po/ ne ꝙ tp̃e vendi/ tiõis valeret.x. tp̃e li.ꝯteſta.va lereꝫ.xxx.ſiue ſtu dio monachorũ vel alio mõ: nũ q̃d modo reuocabitur venditio? non quia tempꝰ venditiõis ſpe/ ctandũ eſt.ff.de euic.ex mille.§. j.C.de reſcin.vẽ di.ſi voluntate. ſ̃.de elec.dudũ. et ſi deterior fa/ cta eſſet non pe/ terẽt. Et ita cũ petituri non eſ/ ſent cõtrarium meliorationẽ pe tere non debent C.de ſolu.l.pe. ff.de dam.infec.qui bona.§.ſi quis quia. Vincen.

h ¶ In arbitrio.ſic.ĩ.eo.cũ cãm. ⁊.C.de reſcin.ven di.l.ij. i ¶ Reddendã.ſed cum venditio nulla fuerit quia facta fuerit ignorãte capitulo ⁊ vltra dimidi/ am decepta eſt eccleſia:nullũ ius acquiſitũ fuerit mo/ naſterio:quare fit reſtitutio monaſterio? Rñ.ſi ad hoc actum fuiſſet non fuiſſet reſtitutio facta ſed qr per ini/ quã ſententiã ſpoliati fuerint monachi reſtituũtᷓ. Nec fuit venditio iudicata nulla:quia nec agebatᷓ ad h̃.vñ dicit hic ꝙ in arbitrio ſit emptoris ⁊c̃.nõ fit ꝯdemna/ tio ad h̃.ſ̃.de or.cog.cũ dilectꝰ. Tan. k ¶ Queſtione.hoc ideo dicit.qr qui rem petit ex vna cauſa exp̃ſſa et ſuccumbit eandẽ rem ex alia cauſa petere non ꝓhi/ betur.ff.de excep.rei iudi.⁊ an eadem.ſ̃. de cau. poſ. c.vl. De hac materia ſatis dicitᷓ.ſ̃.de libel.obla.c.ij. l ¶ Deceptiõe.cum dolus dat cauſam ꝯtractui: pu/ ta dolo induxi te ad vendendã rem alr̃s nõ venditurꝰ non tenet ꝯtractus.ff.de dolo.⁊ elegantᷓ. arg. xij.q.ij.

quiſq̄s eps. in fi. ⁊. ij. de re. ꝑmu. cū vniuerſoꝝ. Si ꝟo incidit in ꝯtractū qꝛ venditurꝰ eram: ſed ꝑ dolum tuum minꝰ vendidi vel ꝑ dolū meū plus emiſti tenet q̄dem ꝯtractus: ſed agit̄ ad ſupplemētū reſidui. ff. ꝺ ac. emp. ⁊ ven. iulianꝰ. §. ſed ſi venditoꝛ. Si ꝟo dolus nō dat cauſam contractui nec incidit in ꝯtractum ſed deceptꝰ ſum vltra dimidiam iuſti precij i venditione obtinet qd̄ hic dicit̄. ⁊. ij. e. cū cauſa. ⁊ C. de reſcin. vend. l. ij. Si aūt ſum deceptꝰ minꝰ dimidia iuſti precij. non poſſum agere ad aliq̄d qꝛ licitū eſt ꝯhētibꝫ ſeſe inuicem decipere vſq; ad dimidiā iuſti ꝑcij. ff. de mio. in cauſe. §. in ꝑcio. et hoc habet locum in ꝯtractibus bonefidei. In ꝯtractibus ſtricti iuris etiā ſi dolus dat cauſam ꝯtractui tenet ꝯtractꝰ: ſed agens ex eo elidit ope exceptiōis. ff. de. ꝟ. obli. ſi quis cum aliter. C. ꝺ pac. cū poſtea. ⁊ no. ꝙ in ꝯtractibus bonefidei ſi dolꝰ dat cauſam contractui non ꝑ ꝯhentes ſed ꝑ int̄mediā perſonaꝫ tenet ꝯtractꝰ: ſꝫ datur actio ꝺ dolo ꝯtra mediatorem. ff. de dolo. ⁊ elegant̄. §. j. in quolibet tamē ꝯtractu bona fides exigitur. C. de ac. ⁊ oblig. bonam. ⁊ no. ꝙ q̄nq; non tenet ꝯtractus ⁊ tamē ex eo agitur. ff. de ac. emp. ⁊ ven. iulianus. §. ſi ſi q̄s colludente. Ber.

in venditione non habito. et alia cauſa rōnabili: quam canonici ꝯtra monachos duxerint ꝓponendā. Celeſtinu. iij. Si vir habeat alia bona vnde vxoꝛ poſſit ſibi conſulere ⁊ conſentiēte vxoꝛe rē ꝓpter nuptias donatā vxori vendiderit emptoꝛē qui ſpacio. xxx. annoꝝ rem poſſedit non poteſt vxoꝛ inq̄etare ſuper ea maxime ſi precium fuit conuerſum in cōmunē vſū viri ⁊ vxoris. Ca. IIII

Peruenit ad nos ꝙ. P. miles. A. vxori ſue q̄ndā domū in donationeꝫ ꝓpter nuptias aſſignatā: muliere ipa expreſſum dante ꝯſenſuꝫ. B. mulieri vendidit ꝑ certa pecunie q̄ntitate. et. ij. Prenominato ꝟo milite viam vniuerſe carnis ingreſſo: relicta eius venire ꝯtra hoc preſumit: allegans dictam domū titulo donatiōis ꝓpter nuptias ſibi ꝯceſſam alienare n̄ potuiſſe: licet eiꝰ ꝯſenſus ipſi noſcat̄ ꝯtractui acceſſiſſe: prefata ꝟo. B. ex eo nititur ſe tueri ꝙ ꝑ. xxx. annos ꝯſtāte illoꝝ mr̄imonio: domū ipſam bonafide tituloq; iuſto poſſedit. ⁊ quia in cōmunes vſus viri ⁊ vxoris illius precium eſt ꝯuerſuꝫ: ac facte vēditionis tpe: vn̄ ſibi prefata mulier ꝯſulere potuiſſet: in viri facultatibus ꝯſiſtebat. ¶ Quia igitur ſup his nos ꝯſulere curaſti: rn̄demus ꝑdictam emptricē (ſi vera ſūt que ꝑmiſimꝰ) ꝑſcriptis occaſionibꝰ: ſuper ipſa domo nō a debere vlteriꝰ fatigari. Inno. iij. capl̄o pallioꝝ. Si ī venditione apponit̄ pactū de recupanda re poſt certū tempꝰ modico coſtituto precio ꝑſumitur pignus ⁊ non vēditio. Ca. V

Ad noſtram noueris audientiam ꝑueniſſe: ꝙ cū. R. laicus ab. M. mutuum recipere voluiſſet: b creditoꝛ ne per canonem contra vſurarios editum: poſſet in poſterum conueniri: domos ⁊ oliuas recepit ab eo c dem titulo emptionis. cum reuera contractus vſurariꝰ d ageretur. quod patet ex eo: ꝙ creditoꝛ debitori promiſit ꝙ quandocūq; a ſeptennio vſq; ad nouenniū daret quadraginta vncias ſaracenoꝝ e que vix dimidiaꝫ iuſti precij

Peruenit. ¶ Sūmat̄ vt in rubro ſm intellectū quē infra tenebo. Et eſt caſus notabilis limitāſ ius ciuile ſm Jo. an. non opoꝛtet adijcere maxime ſed oia illa tria neceſſario req̄runt̄. Cōis diuiſio. Secūda ibi. Quia igitur. Ab. Sicu. a ¶ Fatigari. videtur ꝙ dn̄s papa minꝰ bene ꝓnūciauerit hic q̄m res donate vxoꝛe ꝓpter nuptias alienari nō pn̄t etiā ꝯſentiēte vxoꝛe nec currit ei ꝑſcriptio in rebꝫ dota. C. ꝺ iure do. in rebus niſi ſoluto mr̄imonio vt ibi dicit̄. ⁊. C. de an. excep. l. j. §. vl. ⁊ C. de ꝑſcrip. xxx. an. cū notiſſimi. §. illud. nec ſufficit ꝙ in cōes vſus ꝑciū verſum eſt qꝛ pro parte mariti non potuit obligari. C. ad vel. aūt. ſi qua mulier. Sol̄. ſi vis vt oīs obiectio ꝯquieſcat. dicas ꝙ mulier illa donationē iſtam ꝓpter nuptias lucrari nō debuit: qꝛ ſicut dos ſoluto mr̄imonio debet redire ad vxoꝛē vel eiꝰ heredes: ita donatio ꝓpt̄ nuptias ad maritū vel eiꝰ heredeſ. C. de pac. ꝯuē. ſup do. l. pe. ⁊ vl. ⁊ ī aut. eq̄litas. niſi ex pacto de lucrāda dote vel donatione vel de ꝯſuetudie ſecꝰ obtineat. ij. de do. int̄ vi. ⁊ vx. c. vl. C. ꝺ rei vx. ac. l. j. §. illo procul dubio. in quo caſu intelligit̄ illa aūt. C. ad vel. le. ſiue a me. ſ. illo caſu qn̄ ex pacto vl̄ ex ꝯſuetudine debet donationē lucrari vn̄ hn̄ rn̄det papa. ꝙ ſi mulier debeat lucrari hanc donationē intellige decre. hanc ſm autē. ꝙ tātū erat ī bonis mariti ꝙ potuit ſibi ꝯſulere ⁊ poſt bieniū ſcd̄o alienatiōi tacite vl̄ expſſe ꝑſumitur ꝯſenſiſſe rōne tāti tpis. arg. ij. de iurepa. cura. C. C. ꝺ pe. be. ſi filius. Illa ꝟo rō n̄ eſt multū efficax ꝙ in cōes vſus ꝑciū eſt ꝯuerſuꝫ niſi velis dicere ꝙ vir ⁊ vxoꝛ habebāt oīa dāna et lucra cōia. argu. ij. ꝺ do. int̄ virū ⁊ vx. c. ij. imo qꝛ ſoluto mr̄imonio vel cedit in ſubaꝫ viri vel cōmūibꝫ liberꝫ applicat̄ donatio ꝓpter nuptias. in autē. vt imo. aū nup. dona. §. et h̄ dicimꝰ. col. v. Et ideo nō intereat mulieris petere mr̄imonio ſoluto exquo non habebat liberos aut etiā ſi haberet. Bern̄.

Ad noſtram. ¶ Fictꝰ em ꝑtoꝛ q̄ verus eſt creditoꝛ cogit̄ reſtituere rem in veritate pignoꝛatā: ſed ficte venditā ſi ſatiſfactū ē ſibi de ſoꝛte fructibꝰ computatis. Ita cōiter ſūmat̄. ſed hec ſūmatio ē de indubio: iō ſūmo iuxta lr̄am notabilius ſic vt ī rubro. Et ē caſus ſinglr̄is. Prima pars narrat factū. Scd̄a dat iudicē: ibi. Quia igit̄. b ¶ Canonē. ij. de vſur. qꝛ in oībꝰ. c ¶ Emptiōis emptiōe pignoꝛis cā facta nō qd̄ ſcptū ſed qd̄ geſtum eſt inſpicit̄. C. plus valere qd̄ agit̄. l. iij. ij. q̄ fi. ſint legi. ꝑ tuas. d ¶ Patꝫ. i. ꝑſumit̄. ij. ꝺ pig. illo vos. ſi aūt n̄ ageret̄ in fraudē ſecꝰ eēt ⁊ hr̄et emptoꝛ fructꝰ. lꝫ vēditio reſcideret̄ ⁊ res eēt vēdita iuſto ꝑcio. C. de pac. int̄ emp. ⁊ vē. l. ij. Et ita potiꝰ ꝯſiderādū ē q̄d agit̄ inter ꝯhēteſ. arg. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ff. ꝺ. ꝟ. ob. cū q̄ kalēdis. ij. ꝺ ꝯdi. ap. c. verū. e ¶ Dimidiā. ⁊ ita q̄ntitas

pcij ē arg. doli. ff. d trāſac. cū hi. §. mod⁹. ſic arg. ſ. de poſi. bona fides. ⁊ ɔceſſo ſimlata pſumit ppt modicū pciū. C. mā. p diuerſas. arg. ɔ. j. de ſymo. ⁊ ſi qones. C de reſcin. ven. l. dolus. ⁊. ff. de iure do. ſi vſufructus. Lau. a ¶ Concilio. de vſur. qꝛ in oībus ⁊ maiorē etiam imponere pōt. j. d vſur. cō/queſt⁹. c. p tuas et. c. dudū. ſ. per excōicationē. ſ. d iureiu. ad no/ſtrā. Et iō in oī bus cōmiſſiōib⁹ ſit mētio d pena illi⁹ ɔcilij: vt ab ea iudex incipi/at ſi viderit ex/pedire ad alterā poſtmodū pceſ/ſur⁹: ſi h merue/rit ⁊c. ſ. vt li. nō ɔteſt. qm freqn/ter. §. vlti.

Q Am cā. ¶ Idē di cit in ſūma qō. c cū dilecti. ſ. eo. Vel pōt ſic ſum mari ſm ancij. Venditor dece/ptus vltra dimi diam iuſti precij agere pt vt res ſibi reddēti pciū acceptū reſtituat vel iuſtū precium ſuppleat. ⁊ in h electio eſt emptoris. h. d. In pma reci tat factū. In ſcda diffinit. Jo. de imo. b ¶ Dimi/diā. iſtud ſic ē intelligēdū. Ecce res valet. x. vēdidiſti illā p q̄ttuor: patꝫ q tu es decept⁹ in ſex: ſꝫ ſex ſūt pl⁹ q̄ dimidia iuſti pcij. qō eſt q̄nqꝫ ⁊ ita eſt decept⁹ in di midia q̄ eſt q̄nqꝫ ⁊ pl⁹. ſ. vno ſufficit ſi illud plus valet vnū bonoñ. tm. Et h intellige in vēditore q decipit ī pcio: ⁊ ſic etiā in emptore decepto pone q res valeat x. ⁊ emptor ſoluit. xvj. pōt agere ad pciū recipiendum qō plus dedit vel in totū recedere a ɔctu: qꝛ ſic patet q eſt decept⁹ vltra dimidiā iuſti pcij. ſoluit eni ſex vl/tra dimidiā iuſti pcij qō fuit decē. Si eni deciperetur in q̄nqꝫ tm nō ageret qꝛ q̄nqꝫ ſūt dimidia decē ⁊ ita non eſt deceptus emptor in aliq̄ vltra dimidiā iuſti precij: ſed qꝛ ſex dedit vltra dimidiā decept⁹ ē iō aget. Azo intelligit iſta vba ita. Alij dicūt q neceſſariū eſt vt du plū iuſti pcij ⁊ vltra dederit emptor vt ecce: res valet x. ⁊ ego emi p. xxj. qō nulla lex dicit ⁊ nihil ē q dicūt qꝛ h decipit emptor in pl⁹ q̄ ſit totū iuſtū pciū. ſꝫ pri/mū veri⁹ eſt: ⁊ dñs Jacob⁹ dicit eodē mō cū Azone. c ¶ Reſtituerēt. Et ita agebat h ad reſciſſionē ɔct⁹ niſi emptor vellet ſupplere iuſtū pciū. ſ. e. cū dilecti. ⁊ h C. d reſcin. vē. l. ij. ſec⁹ ē in trāſactiōib⁹ ſm q̄ſdaꝫ te/net etiā trāſactio. licet qs decipiat vltra dimidiā iuſti pcij. arg. j. d reli. do. ɔſtitut⁹. vbi eps oīa iura dimiſit ſolū octo denarijs p pēſiōe retentis ⁊c. ⁊ ē exp̄ſſum q ſi poſt trāſactionē inueniunt publica inſtrā p q̄ appa reat q decept⁹ ſit trāſigēs in q̄druplū: nō tñ reſcindi tur trāſactio. ff. ad trebel. l. luci⁹. §. vlti. Et ē ratio in trāſactiōe qꝛ eoipſo q a lite recedit magnū cōmodum eſt: vñ in debitū ſolutū ob trāſactionē nō repetit. C. d trāſac. l. ij. ff. d ɔdi. inde. in ſūma. Vin. ⁊ h verum niſi aliqs velit agere iudicis officio: vt minor vel eccl'ia qꝛ

ɔtingebāt: domos ei⁹ reſti/tueret ⁊ oliuas. ¶ Quia igi tur fraus ⁊ dolus cuiq̄ pa/trocinari nō debēt: mādam⁹ q̄ten⁹ ſi res ita ſe hꝫ: inſtru/mēto vēditiōis ɔfecto ī frau dem canonis pmulgati con tra vſurarios nō obſtāte: p/dictū. M. ad reſtituēdas do mos ⁊ oliuas: ei ad quē de/bent hereditario iure deuol ui (cū debitor ſit viam vniu/ſe carnis ingreſſus) p penaꝫ a in late. ɔcil. ɔ vſurarios p/mulgatā: ap. re. compellas.

I dē epo ⁊ archidiacono vr beueteñ. Sūma vt in. c. cū di lecti ſupra eodem. Ca. VI

Q Am cauſa q̄ int econo mū monaſterij ſci Mar tini de monte ex parte vna: ac ciues viterbienſes ſuper ſamentis ex altera vertebat fuiſſet aliq̄diu ventilata: cū ɔſtitiſſet nobis monaſteriuꝫ b in venditiōe vltra dimidiaꝫ iuſti precij fuiſſe deceptum. ¶ Sententiā do decernimus vt pfati ciues aut recepto p/c cio: poſſeſſiōes reſtituerēt me moratas: aut ſupplerēt q̄tū ɔſtaret legitime venditionis tempore iuſto precio defuiſſe.

Gregorius. ix. Ponit tres caſus in quibus re euicta ñ tenetur venditor emptori de euictiōe. Ca. VII

S I vē/ b ditori poſt inſtitutū cō/tra ſe iudicium: quis omiſit vt rē venditam ſibi defende/

ſi ledat in trāſactiōe reſtituit ſicut ſi leſus eſt in ſniā vl in aliq̄ ɔtractu. C. ſi aduer. trāſac. l. j. ſed ſi directe ve lit agere ɔtra trāſactionē ſecus eſſet. Jo. Sed q̄ iure agit hic ad reſcindendū ɔtractū. dicūt q̄dam q iudi/cis officio. C. de reſcin. vē. l. ij. C. de ac. emp. l. iiij. Sed ſm hoc ageret tm ad q̄drienni um. qꝛ vſqꝫ ad tps illud compe tit in integrū re ſtitutio. C. d tē/po. in inte. reſti. l. vl. Hec fuit o/pi. Pla. Alij di/cunt q ɔditione ex illa. l. C. de re ſcin. ven. l. ij. et ſꝫ h vſqꝫ ad. xxx annos: qꝛ omēs ɔditiōes cū ſint pſonales ppetue ſunt. Credit vin cen. q agat ɔdi tione ex eo ɔctu ex vēdito ex al/ternatiue vel ad ſupplendū iuſtū preciū: vel reſci/dendā venditio nem nec eſt mi/rum ſi p actionē ex eo contractu agit vt recedat a ɔtractu. ff. de ac. emp. l. ex empto. §. ſi quis virgineꝫ Vin. qꝛ in ɔtractibus bonefidei multa veniūt de qb⁹ nec eſt dictū nec cogitatū. vt de ɔtrahen. emp. q̄tiens et. l. ſe. ⁊ l. ſꝫ ⁊ ſi qd. C. de ac. emp. l. j. Jo. hec fuit opi/nio Jacobi. b. Sed quid dices ſi maior iurauerit ſe ñ venire ɔtravenditionē: nunqd audiet quia decept⁹ eſt vltra dimidiū iuſti precij: non credo q audiat ſecus d miore: qꝛ p iuramētū nō excludit: niſi p bñficiū etat⁹. non tñ renūciat iuri cōi: ⁊ ita pōt agere vel ad ſupple/mentū precij vel ad reſcindendū ɔtractū. ſed reſtituti/onem in integrū petere nō pōt: qꝛ iuramentū repñtat eum maiorē niſi iuraret non repetere rem ex eo q dece ptus eſſet vltra dimidiā: tūc vtraqꝫ via eſſet ei pcluſa pter iuramentū. Berñ.

S I venditori. ¶ Euicta re tenet venditor d euic ctione niſi in caſib⁹ hic exp̄ſſis. Vel aliter ⁊ ſic vt in rubro. Ab. Sicu. b ¶ Inſtitutū. No. ergo q em ptor ad hoc vt venditor teneat ei de euictione debet ei denūciare vt ipſum defendat ſup re ab ipſo ſibi ven dita de quo queſtio ei mouet aliōqn non tenet. vt. C. de euic. emptor fundi. ⁊ l. auctore. nec fideiuſſores te/nentur quos p euictiōe recepit. vt ibi dicitur ⁊ ſi au/ctor ſit abſens denūciet fideiuſſori: vt ex pdictis legi/bus habetur. Quidam tamen dicūt q non tenetur de nūciare fideiuſſori ⁊ hec denūciatio poteſt fieri quoli/bet tempore dūmodo non nimis iuxta ſniam. ff. d eui ctio. l. ſi rem. §. quolibet. Et illud ſcias q ſi p vendito rem ſteterit quo min⁹ ſit ei denūciatū puta quia lati/tat: vel quia impēdit ne poſſit ad euꝫ citatio puenire: nihilomin⁹ tenet de euictione. ff. de euic. ſi ideo. §. pre/ſenti. ⁊ l. ſi dictū. §. ſi pſente. ⁊ idem eſt ſi denūciet fi/deiuſſori pſente venditore vt in dicto. §. ſi pſente. arg. ſ. vt li. non ɔteſta. qm. §. porro. Item ſi emptor com/pmittit in arbitrū ⁊ ɔtrariā ſniam reportauerit ven/

ditoꝛ non teneẗ.ff.de euic.ſi dictũ.§.ſi compꝛomiſero. Itẽ ſi emptoꝛ potuit vſucape ꝛ non vſucepit: imputa tur ei:qꝛ ꝛ venditoꝛ nõ teneẗ ei ſi res euincaẗ ab eo.vt in.l.ſi dictũ.§.ſi cũ poſſet.B. a ¶ Cõtumaciter ſi ꝯtumax fuerit emptoꝛ qꝛ citatꝰ nõ venit ad ſnĩam ſibi imputet ſi lata fuerit ꝯtra ipſuꝫ qꝛ tũc venditoꝛ non teneẗ ei de euictiõe qꝛ vide tur potiꝰ ꝯdem/natus ꝑpẗ ſuam ꝯtumaciã ꝙꝫ ꝓ/pter aliã cãm.ff de euic. ſi ideo.j Rñ.C.e.ti. em/ptoꝛ fundi. nec poteſt appellare tanꝙꝫ ꝯtumax. xxiiij.q.iij.de il/licita.ij.vj.§. ſẽ quoꝝ.Bern.

b ¶ Iniuriaꝫ C. de euic. emp/toꝛ fundi. vnde ſumpta eſt hec decre. ꝛ h̃ iõ qꝛ iniuria q̃ fit em/ptoꝛi nõ ꝯtingit venditoꝛẽ.ff.de euic.ſi ꝑ impꝛu/dentiã. ſic ſi iu/dex ꝑ iniuriã ꝓ/nũciat ꝯtra he/redem nõ nocet legatarijs. ff.de de lega.j. ſi ſer/uus pluriũ.§.j.

c ¶ Sanctio/nes. de q̃bꝫ iam ꝑmiſſum ẽ in.l. emptoꝛ fũdi.et.l ſi ꝑ impꝛudenti am ꝛ ſic in tribus caſibꝫ hic ꝯtentis nõ teneẗ venditoꝛ emptoꝛi ſi nõ denũciauit:ſi ꝯtumax fuit ſi ꝑ iniuriam iudicis ꝯdemnaẗ.tũc enĩ iudex facit litem ſuam ꝛ ipſe teneẗ.ff.de iudi.filiuſfamilias.ꝛ.C. de pe. iudi. q̃ ma. iu.l.ij.ꝛ.xij.q.ij.c.j.et.ij.Bern.

De locato ꝛ conducto. Supꝛa viſum ẽ ꝺ em/ptione ꝛ venditõe.ſed qꝛ locatio habet magnã ſimili/tudinẽ ꝛ vicinitatẽ cũ venditiõe adeo ꝙ in q̃buſdã ca ſibus ꝓbabiliẗ dubitaẗ an ſit locatio vel emptio.vt.l. j.ff.e.merito poſt p̃cedentẽ rubꝛicã ſubijcitur iſta. Et modũ clare diſcernẽdi ꝯtractũ locatiõis a venditione vide ꝑ Bar.in.l.cotem.§. q̃ maximos de publica.ꝛ ĩ l.cum in plures.ff.loca. Abbas Sicu.

Ex reſcripto. ¶ Pꝛimo poniẗ deciſa relatio legati. Scđo ꝯſtitutio quã ꝯfirmat:ibi.Cõſti tutionẽ. Tertio publicari mãdat:ibi.ſtatuen/tes. Ab. Sicu. d ¶ Litterarũ.huic dñs papa fidẽ adhibuit ſue aſſertioni ꝓ rato hñs ꝙ portueñ. eṗs ſic ꝑmo ſtatuerat al's ꝑmo ꝯſtitutio de q̃ fit mẽtio exhibẽ da eſſet.s̃.de fi.inſtru.c.j.C.de eden.aũt.ſi q̃s in aliq̃ niſi aliter de illa ꝯſtare poſſit.s̃.de cle.ꝑegri.tue fraẗ/nitati. e ¶ Scholariũ.ſoli ergo mgr̃i ꝛ ſcholares ꝓhibenẗ ꝯducere hoſpitia alioꝝ ſcholariũ: ſed alij no ꝓhibenẗ ꝯducere hoſptia ſcholariũ ꝛ ꝓpter potentio

De Locato ꝛ conducto.

Clemẽs.iij. Excõicati ſunt magiſtri ꝛ ſcholares Bono/nieñ.q̃ ante tp̃s conductiõis cõducũt hoſpitia alioꝝ ma/giſtroꝝ vel ſcholariũ ſine eo rum cõſenſu. Capitulũ I

d Ex reſcp̃to lr̃arũ tu ſculañ.ep̃i nob̃ in/notuit:ꝙ cũ ciuita tẽ Bonoñ. tp̃e ſue legatiõis intraſſꝫ.ꝛ.ĩ. ¶ Cõ ſtitutionẽ factã ab ep̃o por/tueñ.ap.ſe.le.ꝛ a p̃dicto tu/ſculañ.ep̃o poſtmoduꝫ ꝯfir/matã:videlicet vt nullꝰ ma/e giſtroꝝ ſeu ſcholariũ ſupcõ/ducẽdis alioꝝ hoſpitijs: in leſionẽ ꝛ p̃iudiciũ habitanti um audeat hoſpitẽ ꝯuenire: niſi ꝑus ꝯſtiterit tp̃s ꝯducti onis elapſum: vel inq̃lini in h̃ ſuũ fauoꝛẽ p̃ſtiterit:ꝛ ꝯſen a ret nũciare:vel ꝯtumaciẗ ab fuit tp̃e ſnĩe ꝓmulgate:ſeu ꝑ b iniuriã ſnĩa lata fuit:de eui/c ctione iuxta legitimas ſanc/tiones agere non valebit.

f ſum:cũ idẽ portueñ. ſub excõi catiõe hoc ꝓhibuit ꝛ aliẗ ſub pena anathematꝭ idẽ decre/uit obſuãdũ:ratũ eſſe decer nimus.et.auc.ap.ꝯfirmamꝰ ¶ Statuẽtes vt a te fraẗ ep̃e et tuo q̃libet ſucceſſoꝛe: h̃ ſin g gulis ãnis in cõi audientia: mgr̃oꝝ atqꝫ ſcholariũ recite/tur. Inno.iij.abbati ꝛ ꝯuen tui ſcĩ Petri de pꝛatell. Lon dñ.dioce. Perſone eccleſia/ſtice locare pñt ꝓuentꝰ deci marũ his cũ q̃bꝰ cõditio ec/cleſie fit melioꝛ:ſtatuto dioce ſani ꝯtrio nõ obſtãte:ꝛ eadeꝫ rõne de alijs rebus eccleſie.

Veſtra nobis re Ca.II latio declarauit: ꝙ cũ ad firmã fructus veſtrarum dare ꝯſueueritꝭ decimarũ. et h ĩ. ¶ Dioce.ep̃oꝝ ſtatuto cõ/trario non obſtante. veſtra/rum decimarũ ꝓuentuſ illis libere locare poteſtis:cum q̃ bus eccleſie veſtre conditio/nem poteritis facere melioꝛẽ ita tamẽ ꝙ huiuſmodi loca/

res ꝯſtitutio iſta emanauit ꝛ ꝑ hãc lr̃am videẗ ꝙ ſcri/ptoꝛes qui ſcholares non ſunt:ſed vxoꝛati non ligen/tur hac ꝯſtitutiõe qꝛ ꝺ illis non fit mentio. Lau.dixit hanc penã extendi ad eos q̃ gaudent pꝛiuilegio ſchola ſtico large ſumpto vocabulo ſcholariũ ꝛ gratia ſcho/lariũ ibi ſũt:dũ modo non ſint meretrices q̃ nõ ſunt digne laq̃is legum.C.ꝺ ad/ul.que adulteri/um.nec obijcias ꝙ pena non de/bet extendi quia odia ꝛ pene q̃n/doqꝫ amplianẗ. ff.de his qui no. infa.l. ij.§. exer citũ ꝛ ar.ad h̃.ĩ. de.ꝟ.ſig.cum in partibꝫ. Laurẽ. Sed non credo ꝙ ad ſcriptoꝛes vxoꝛatoſ extẽda tur iſta ꝯſtitu/tio licet ſint ibi pꝛopter ſchola/res eadẽ rõ extẽ deretur ad char tarios ꝛ charta rum raſoꝛes.B

f ¶ Sub excõ municatiõe. Ex hoc verbo colli/giẗ ꝙ fuerat cõ/ſtitutio late ſnĩe et facit ad hoc. lxiij.di.ſalonita ne.ĩ.de eo q̃ fur. oꝛ.re. c.j.ita ẽt obſeruamꝰ ꝛ te/nemus ꝙ ſit ca/non late ſnĩe et tuſculanꝰ ſub pena anathematis hoc obſeruandũ de/creuit vt ſequiẗ in littera. Sed quare non impoſuit le geꝫ locatoꝛibꝫ? Rñdeo quia non habebat iuriſditionẽ in eis ſed ſcholaribꝫ qui clerici ſunt ꝓ maioꝛi parte.ſi. lxxxix.diſt.iudicatũ. Item quia noluit legi derogare C.loca.ne cui. g ¶ Audientia. hoc fieri debꝫ ꝓpẗ illos qui ꝯſtitutionẽ ignoꝛãt:ſed quo ad alios non.qꝛ ſufficit qualitercũqꝫ ſciant etiam ſine aliqua ꝯteſtatio ne.ff.de admi.tu.quidam.§.exquo.ꝛ qui ſcit certioꝛa ri non debet.ff.de ac.emp.et ven.l.j.in fi.imo certe vi detur ꝙ oẽs teneanẗ ex quo ꝯſtitutio fuit ſemel publi/cata.xvj.di.ꝙ dicitis.vnde potius ad cautelã fit huiꝰ modi recitatio:ne quis ſaltem ꝺ facto dicat ſe ignoꝛaſ/ſe.ſic.ff.de inſti.ſed ꝛ ſi pupillus.§.j.ꝛ.ij.s̃. de fi.in/ſtru.paſtoꝛalis.

Veſtra. ¶ Pꝛimo poniẗ de/ciſio ꝛ monachoꝝ querela. Secundo ꝓuidet cũ determinatiõe:ibi.Dioceſanoꝝ. Abbas Siculus.

h ¶ Statuto.ſtatuerũt ep̃i ꝙ hmõi decime ꝓchia les p̃ſbyteris ſolũmodo locarenẗ ꝑ qđ vtilitas eccleſia rũ non modicũ impediebaẗ petierũt iſti monachi ſibi ſuꝑ hoc ꝓuideri:epiſcopi enĩ bene poſſunt facere ſtatu tum.de ꝯſe.di.iij.c.j.ꝛ.s̃.de maio.ꝛ obe.ſi quis vene/rit.ꝛ.ĩ.de ſen.excõ.a nobis fuit. ſed qꝛ illud vertebaẗ in detrimentũ vel p̃iudiciũ eccleſiarũ ꝛ qꝛ nõ eſt ꝯtra

ius vt hic patet expꝛeſſe: ꝙ fructus decimarū talit̃ ad tē pus locent̃: ideo papa tollit ſtatutū illud: licȝ ius deci marū taliter vendi vel locari non poſſit cū ſpūale ſit. ∙ꝭ∙ de iurepa. c. j. ⁊. c. de iure ∙ꝭ∙ de ſymo. querelam. B.
a ¶ Ad feudū. ⁊ ita patet ꝙ p̄lati eccleſiaꝝ infeuda re no p̄nt de no/ uo ∙ꝭ∙ de feu. c. ij.
b ¶ Alienati/ onē ꝑpetuā. ſcili cet ſm ꝙ dꝛ alie natio eſt ꝯtrac/ tus ꝑ quē dñiuȝ transfert̃. C. de fun. do. l. j. Quā doqȝ etiā verbū alienatiōis lar/ ge accipit̃. ꝭ. de re. ec. nō alie. nul li liceat. C. ꝺ re. alienan. vel non ſancimꝰ ⁊ ī auč. de re. ec. nō alie. ∙§∙ nos igit̃. col. ij. ⁊ eodē modo hic large accipi tur. vt in. c. nulli
PRopter ¶ Diuidi/ tur in duas par tes pꝛincipales iſtud. c. Nam p̄/ mo loquit̃ in p̄/ dio ruſtico. Se/ cundo p̄dio vꝛ/ bano. Scđa: ibi in ∙§∙ Verū. Ab bas Sicu.

b tio ad feudū vel alienationē non videat̃ extendi. Gre/ goꝛius. ix. Propter ſterilita tem grauem cōductoꝝ ſine culpa ſua cōtingentē remitti tur penſio ꝓ rata niſi poſſit cū vbertate p̄cedētꝭ vel ſeq̄n tis tp̄is compēſari. hoc p̄mo vſqȝ ad ∙§∙ ver. Ca. III
PRopter ſterilitatē affi/ c ficiētē magno incōmodo cō/ d ductoꝛes vicio rei ſine culpa coloni ſiue caſu foꝛtuito ꝯtī/ gente: colonis eccleſie tue ꝓ rata penſiōis remiſſio eſt fa/ cienda: niſi cū vbertate p̄ce/ dentis vel ſubſeq̄ntis anni: valeat ſterilitas cōpenſari. e ¶ Verū inuito inq̄lino: do/ mū inhabitare vel reficere poteris: ſi neceſſitas (que ta f men non iminebat locatiōis tempoꝛe) id expoſcat: remiſ/ ſa ſibi ꝓ reſiduo tempoꝛis pē ſione: qui etiam inde rōnabi g liter amouet̃: ſi peruerſe ibi h fuerit ꝯuerſatus: vel cum ca nonem per bienniū non ſol/ i uiſſet: ſibi ſatiſſactione celeri non ꝓuidit. Idem. Emphi/ teota eccl'ie melioꝛatiōes ſu/ as vendere non poteſt niſi ſeruatis his de quibus hic: et ſi contrafecerit vel canonē per bienniū non ſoluerit nec moꝛā poſtea celeriter purga uerit iuſte pōt expelli. Ca. IIII
k POtuit emphiteo/ ta eccleſia pꝛimitus re/ quiſita eidemqȝ nunciato: q̄ꝫtum ſibi ab alijs offertur: ſi nolle ſe emere dixerit: vel a denūtiationiſ tempoꝛe duo rum ſpacium menſium ſit ela pſum: melioꝛatiōes ⁊ ius ſi/ l bi competens alijs vendere

Verum ¶ Ponunt̃ hic quattuoꝛ caſus in quibus inquilinus poteſt ante tempus ꝯductiōis finite licite expelli. Abbas Sicu. e ¶ Inuito. hoc ſumptū eſt ex illa. l. C. e. edem quam. f ¶ Imminebat. hec po tuit eſſe neceſſitas poſtea ſuꝑuenit ſi domus coꝛruit vl̃ minatur ruinam quam edificare vult vel foꝛſitan vxoꝛem duxerit et indiget domo illa vel ſi qua cō ſimiliſ neceſſitaſ que tūc nō imi/ nebat. arg. ff. vt in poſ. leg. ſi is a quo ∙§∙ plane. ali as eſt lex. ⁊. ff. ꝺ interro. act. de etate ∙§∙ ex cauſa et. ꝭ. de offi. de/ lega: inſinuante et eſt hic argu. p̄ncipiū ꝯſiderā dū. ꝭ. ti. ꝓxi. cū dilecti. ⁊. ꝭ. de elec. dudum. vbi de hoc. Bern.
g ¶ Peruerſe ī iſto caſu dicūt q̄dam nihil re/ mittendū eſſe q̄/ ſi compenſando ſed nō eſt veruȝ quia poteſt dñs agere ꝯtra inq̄li nū ꝓ damno da to actione legis acquilie ⁊ ex locato.

c ¶ Incōmodo. qñ mag̃ incōmodo afficit̃ ꝯductoꝛ tunc fit remiſſio penſiōis. ff. eo. ex ꝯducto ∙§∙ j. vbi di/ cit ſi oēm fructū tulerit vt fructꝰ etiā ſemis nō ſuꝑſit. et. l. ſi vno ∙§∙ vbicūqȝ. ⁊. C. e. l. lȝ certꝰ. ⁊. l. excepto. niſi aliud in locatiōe ſit actū: vt in. l. licet. Aliodn. ſi tale damnū non interuenerit ſecus eſt. ff. eo. ſi merces ∙§∙ vis maioꝛ. q2 modicū damnū debet ſuſtinere vt ibi di citur. ⁊. l. habitatoꝛes. Intellige ꝙ hic dicit̃ de eo colo no hic certā pecuniā annuatim debet vel certas choꝛ/ bes: ⁊ nō de ꝑtiario q̄ cū dño lucrū ⁊ damnū partitur vt dꝛ in ∙§∙ vis maioꝛ. q2 ꝓ modico dāno non dat̃ reſti tutio. vt. ff. de in inte. reſti. ſcio. ⁊. ꝭ. de in inte. reſtitu. c. j. ⁊. ꝭ. de re. ec. nō alie. ad noſtrā. ⁊ modicū damnuȝ eccleſia ſuſtinere debet. xij. q. ij. bone rei. nec ꝓ modico retractat̃ venditio ff. de ꝯhen. emp. l. res bona. nec ꝓ modico datur actio de dolo. ff. de dolo. ſi oleum. in fi.
d ¶ Vicio. quia foꝛſitan non potuit pati multā plu uiam nec multam ſiccitatē nec potuit colonus occur/ rere q̄n ſuffocaret̃ ſemen. Sed ꝯtra videt̃. ff. e. ex ꝯdu cto ∙§∙ j. vbi dicit ꝙ ſi vicia ex re oꝛiunt̃ damnū eſſe co/ loni vt ſi vinū coarcuerit vel ſi herbis ſegetes coꝛrup/ te ſunt. Solu. ibi potuit colonꝰ occurrere hic nō ꝙ pa tet ex eo qđ dicit hic ſine culpa coloni: caſus etiam foꝛ tuitus dño nocet ⁊ non colono vt nō habeat penſionē niſi ꝓ rata ⁊ ſi nihil ꝑceperit: nihil ſoluat ita: ꝙ remiſ ſio faciēda eſt in totū vel in partem niſi vbertas p̄ce/ dentis anni vel ſequentis poſſit compenſari ſterilita/ ti. C. e. l. licet. ⁊ hoc etiam ſi dñs remiſit penſionē ꝓpt̃ ſterilitateȝ ſi anno ſequēti ꝯtingat vbertas petere po teſt penſionem integram. vt. ff. e. ſi vno anno. Bern.

h ¶ Canonem. hoc intellige quando ad longum tempus ꝯduxit puta ad. x. annos vel plus vel minus etiā. vj. vel. v. ff. e. quero ∙§∙ inter. Bern. i ¶ Celeri. ſic. ꝭ. de re. ec. alie. vel non. ſi q̄s p̄ſbyteroꝝ. ⁊. ꝭ. e. c. ꝓxi. vbi dicit̃ qualit̃ hoc verbū ſit intelligendū ⁊ ita in quattuoꝛ caſib' expellit̃ inquilinꝰ
POtuit ¶ Pꝛimo ponit reqſita vt ius emphi/ teoticū poſſit vendi. Scđo ꝯtrafaciētes punit ibi. Emphiteota. Tertio ſoluit obſtaculū: ibi. non ob/ ſtante. Ab. Sicu. k ¶ Emphiteota. Videt̃ ꝙ em phiteoſis ſit locatio. ex eo ꝙ ponit̃ in titulo ꝺ locato ſed nō eſt veruȝ. inſti. locati ∙§∙ adeo. Locatio eī poteſt fieri tam de rebus mobilib' q̄ꝫ imobilib' ⁊ ſe mouētib' Emphiteoſ ꝟo tm̄ de imobilib'. Contractꝰ autem em phiteoticꝰ mediꝰ ē inter venditionē ⁊ locationē. In h' autē accedit ad venditionē: quia qñ talis ꝯtractus ce lebꝛat̃ aliquid datur ſicut in venditiōe datur pꝛeciuȝ: ſed tñ differūt quia ꝑ venditionē transfert̃ dñiū. Sed hic retinet dñs dñiū. Sed magis videt̃ accedere ad naturā locatiōis. quia ſicut locatoꝛ retinet dñiū ⁊ ſin/ gulis annis aliquid recipit ita ⁊ hic. quia emphiteota ſingulis annis ſoluit canonem ꝯſtitutū ⁊ ideo potius ponitur hec decre. in iſto titulo q̄ꝫ in p̄cedenti. Bern.
l ¶ Requiſita. hoc ſumptū eſt. C. de iure emphi. l. vl ti. Pꝛimo requiri debet dñs ab emphiteota an emere melioꝛatiōes ipſius velit ſm qđ hic dicit̃ al's caderet a iure ſuo vt in. l. pꝛedicta. Bern. m ¶ Vendere. ſed nunq̄d poſſunt donare? videtur ꝙ non: qđ quidā ꝯcedunt. Alij dicunt ꝙ donare poteſt etiam ſine con/ ſenſu dñi. C. de fun. patri. l. j. li. xj. ⁊ pignoꝛi dare. ff. ꝺ

pig.l.lex vectigali.ꝛ.ff.de pig.ac.tutoꝛ.§.vlti.Bern.
a ¶ Prohibent.ſed que pſone ꝓhibent ab huiuſmodi emptiõe põt dici ꝙ ſerui eccleſie capitanei ꝛ omnes perſone maioꝛes qui non ſunt idonei facilitate cõueniendi.vnde poſſet dñs ꝑiudiciũ pati.ff.ꝗ ſatiſda. cogun.l.ij.
b ¶ Bienniũ. vt.x.q.ij.h ius.§.qui rem in ꝑuato trienniũ requirit.C.ð iure emphi.l.ij.Sed ſi ꝓmiſit ſoluere penam rato manente pacto ſi ñ ſoluat penſionẽ et petat penã nihilomin⁹ vult eũ expellere nunqd põt? dicas ꝙ ſic arg.ff.de tranſac.qui fidem.ꝛ.l.pacto.ꝛ.C.de pac.cũ ꝓponas.In fauoꝛem dñi dictum eſt hoc ꝛ facit ad h.ff.de regu.iur.cum par.Bern.

qui ab emptione hmõi mini a me ꝓhibetur. ¶ Emphiteota quoqꝫ ſecus preſumendo: vel ceſſando in ſolutione ca b nonis per bienniũ:niſi celeri ſatiſfactione poſtmodũ ſibi conſulere ſtuduiſſet: iuſte b potuiſſet expelli. ¶ Nõ obſtante ꝙ ei vt canonem ſolueret non extitit nunciatuꝫ:cũ e in hoc caſu:dies ſtatuta pro domino interpellet. De Rerum permutatione. ¶ Ex concilio apud ſil. Princeps poteſt rem eccleſie immobilem per permutationem acquirere data re melioꝛi vel equali. Capitulum I

c ¶ Celeri.ꝛ ita patet ꝙ emphiteota poteſt purgare moram offerẽdo canonem poſt bienniũ.ſic.ſ.c.proxi. ſicut alienatoꝛ.ſ.de re.eccle.alienan.vel non.ſi quis pſbyteroꝝ.ꝛ arg.de elec.ꝙ ſicut.in fi.ꝛ.ff.de.ꝟ.obli.interdum.§.vlti. Sed ꝗñtũ tempus dabit ad purgandũ iſtam moraꝫ? videt ꝙ ante ſniam.vt.ff.de inof.teſta.papinia.§.meminiſſe.ꝛ.C.quibus vt indig. alia eſt:vel etiam vſqꝫ ad litem ꝯteſtatã.ff.rem ra.ha.amplius h.ꝛ.C.ð pl⁹ peti.l.vna.ꝛ.ſ.e.ti.c.vno.Vel modicũ tps dabit foꝛſan.x.dierum.ff.de ꝯſti.pe.ꝓmiſſoꝛ.§.j.ꝛ.ff.ex quib⁹ cau.ma.in inte.reſti.l.ab hoſtib⁹.§.ſed qð ſimpliciter et.ff.ſi qs cau.l.ꝛ ſi poſt tres vel ꝗcito potuet. ff.ad tertul.l.ij.§.ꝯfeſtim.ꝛ.ſ.de elec.qꝛ ꝓpter.vbi plura.arg.de hoc iuenies.Quidã dicũt ꝙ vſqꝫ ad litem conteſta.poteſt emphiteota vitare penaꝫ hui⁹ ꝯſtitutiõis offerendo canoneꝫ ꝑ iura ꝑdicta. Sed non credo ꝙ vſqꝫ ad li.ꝯteſta.poſſit purgare moram qꝛ hoc poſſet differri vſqꝫ ad duos annos vel vnũ vel tres vel plures poſt tempus ſtatuti bienij.ꝛ ita nõ eſſet celerit:ꝛ ꝓpterea hoc videt potius facere timoꝛe pene ꝗ volũtate? interpellat coꝛã iudice ſed tps ſtatutũ ipſum interpellat vt dicit in fi.ꝛ vltro ſe debet offerre.vt.C.de iu.emphi.l.ij.dabo ei modicũ tempus poſt biennium elapſum.Talis eni celeritas ad modicũ tps refert p⁹ bienniũ reſpectu ipſius biẽnij:ſicut hec adiectio plus ad modicã ꝗtitatẽ refert reſpectu ꝗtitatis noiate.ff.ð.ꝟ.ſig.hec adiectio et ad illð modicũ ꝯſiderabit arbitrio iudicis ex ꝗ non ẽ determiatuꝫ in iure.ſ.de of.dele.de cauſis.ꝛ.ff.de iur.deli.l.j.§.ait ꝑtoꝛ.ꝛ qð appellabit arbitriũ boni viri.ff.ð.ꝟ.ob.ꝯtinuus actus.§.ij.B.
d ¶ Expelli.ſed nunqd auctẽ ſua ꝓpria põt dñs expellere emphiteotã ſi canonẽ debito tpe nõ pſoluat?v ꝙ ſic.C.ð iur.emph.l.ij.Satiſ ꝑt dici ꝙ ſic auctẽ hui⁹ decre.ꝛ ꝑdicta.l.x.q.ij.h ius poꝛrectũ.§.ꝗ rem hmõi.dicit eni.l.ptimeſcat crimẽ cũ ſibi arbitriũ ſue vltiõis ſciat ꝯceſſum.C.de metat? deuotũ.li.xij.et arg.ff.ð pig.l.lex vectigal.ꝛ arg.C.de ſer.expoꝛ.l.j.et.y.ſed meli⁹ facit ſi auctẽ iudicis h feciſſet.C.ð pig.l.iij.ꝛ.j.de ꝓuit.paſtoꝛalis.Sꝫ ſi alij tradidit poſſeſſionẽ vl ab alio expellat nõ deijciet poſſeſſoꝛẽ auctẽ ſua arg.ff.ð vi ꝛ vi ar.l.colon⁹. Itẽ ſi emphiteota ceſſauit ꝑ biẽniũ ꝛ tm̃ ampli⁹ ꝙ ñ ꝑt purgare morã ſi dñs poſtea recipit pẽſionẽ: nunqd dñs poſtea poterit expellere emphiteotã? Rñdeo in ꝑuato planũ eſt qꝛ recipiẽdo pẽſionẽ iuri ſuo renũciauit.ff.ðele.cõ.l.p⁹ diẽ.ꝛ.l.pce.§.fi.ipo eni facto renũciat iuri ſuo.ſ.ð his ꝗ fi.a ma.par.ca.ex oꝛe.cũ ſuis coꝛ.Sꝫ quid dices ð ecclia? Rñ.ſi plat⁹ ð ꝯſenſu capli recipiat pẽſionẽ expellere nõ poterit poſtea emphiteotã cum liberũ ſit ecclie vel emphiteotã expellere vel pẽſionẽ petere.i auc.ð alie.ꝛ ẽphi.ꝯ ctus.§.ſi qs ꝟo locatoꝛ.col.ix.ꝛ eligẽdo vnũ alteri rñũciaſſe vr vt i ꝑdict? legib⁹ p⁹ diem.ꝛ.l.pce.§.vl.Sꝫ ſi ſol⁹ plat⁹ ſine ꝯſenſu capi.recipit pẽſionẽ nõ credo ꝙ obſit ecclie ꝗmĩnus poſſit expellere emphiteotã:niſi poſtea caplm cõſenſiſſet.arg.ı.ð his ꝗ fi a p.ſi.cõ.ca.paſtoꝛalis. cum ſuis ſilib⁹:ꝛ ſi vn⁹ ſit ſacerdos ſiue rectoꝛ ſol⁹ in eccleſia ſiue i capella:ꝛ recipiat pẽſionẽ idẽ credo ꝙ ãmodo nõ poterit emphiteotã expellere vt dictũ ẽ.Itẽ qd ſi dicat dñs recipio pẽſionẽ ſaluo iure meo:vt ꝑ h nõ fiat mihi ꝑiudiciũ ꝗ min⁹ poſſim te expellere:credo ꝙ valeat ꝓteſtatio nec ꝑ h ꝑiudicat ei qꝛ ꝛ ſi ipm vellet expellere:nihilomin⁹ poſſet petere pẽſionẽ.x.q.ij.hoc ius poꝛrectũ.§.ꝗ rẽ.ꝛ arg.ad h.ff.ſi qs cau.l.ij.j.rñ.et.ff.de eo qð cer.lo.l.vl.Idẽ ſi fundus emphiteotic⁹ clade vel caſmate perierit vltra medietatẽ vel pl⁹ vel minus nunquid debet penſio diminui?Dicunt quidaꝫ dam ꝙ ſi vltra medietatẽ perijt nõ tenetur emphiteota ſoluere integram penſioneꝫ.C.de iure emphi.l.j.ex eo qð ibi dicitur ſi ꝟo particulare damnũ ꝛc.quia nomine partis medietas intelligit.ff.de verbo.ſigni.nomen filiarũ.§.j.ff.de vſufruc.etiam partis.Alij dicũt et melius ꝙ totam pẽſionẽ ſoluere debet adherentes littere illius legis:vbi dicit ex qua non ipſa re penitus ſubſtantia ledatur.inſti.loca.§.adeo. in fi.ſm hoc ſignatur ꝯtra de allu.l.ij.ſed illud ſpeciale eſt in tributo.Sed nunqd ꝓpter ſterilitatẽ rei emphiteoticarie debet penſio diminui?ꝛ certe non:licet aliud ſit in locatione.ſ.c.proxi.Item ſi ſunt plures coheredes ꝛ vn⁹ non ſoluit penſionem:nunqd propter hoc fit preiudicium alijs?non credo ſi ſoluant penſionem totam ꝛ poſtea contra coheredẽ agant iudicio familie herciſcũde ff.fami.her. heredes.§.ſi vnus. Et qð dicit expelli reſpicit alteram partem diſiũctiue.ſcilicet cum canonem non ſoluit quoniã in altero caſu. ſcilicet quando alienetur dño requiſito emptoꝛ non poteſt expelli ſine auctoꝛitate iudicis ſui.Bern.
e ¶ Statuta. non eſt ergo requirendus emphiteota quia tempus ſuum ipſum admonet.C.de ꝯtrahen.ſtipu.l.magnam.ꝛ.C.de iure emphiteo.l.ij.vnde ſumuntur iſta verba ſic et creditoꝛ ad petitionem vrgeri non poteſt vt.C.de pigno.creditoꝛ.ff.de adminiſtra.tuto.quidam.§.vlti.et C.ſi propter publicas fun.ven.fu.cele.l.vlti.in fi.B.

De Rerum permutatione.Viſum eſt ſupra ð emptione ꝛ venditione. Item de quodam contractu emptioni vicino:vt de locato:merito ſubijcit aliuꝫ cõtractum emptioni proximũ vt eſt permutatio.Et hoc eſt nomen permutatiõis multum generale: nam conuenit omnibus rebus que inter hominũ manus verſantur.ꝛ propter hoc non habꝫ nomen ſpeciale:ſed remanſit in ſuo genere:quia plura ſunt negocia ſeu res

q̄ vocabula.l.natura.ff.de preſcrip.ver. Abbas. Si (culus. princeps ¶ Summatur vt in rubro. Et in hoc q̄ dicit vel equali : ē caſus notabilis. Primo ponit̄ queſtio. Secundo ſolutio : ibi. Liceat. Abbas. Siculus.

in h̄ ipo deliquūt ꝛ maxīe ad terrorē ne alij hac occaſione ſubtrahāt ſe dn̄is ſuis.arg.ij.q.vij.q̄.ppl.ꝛ.ff. de pe.l.capitaliū.§.famoſos. i ¶ Ad hūanos.i.ſeclares.ꝯ ꝯſe.di.j.lig veſtimēta.ſed ꝯ vr.xij.q.ij.eccl'iaſticos.vbi fu' eccl'ie ſeclari pſone dat̄. q̄ m̄lroforti' pmutare pt.Dic̄ Alanus q̄ loquit̄ h̄ c.ꝛ ſeq̄ns ꝯ fuo eccl'ie dato ꝛ cōuerſo facto:q̄ cū ſit religioſa pſona ſeclari pſone fuire n̄ dꝫ. Lauren. dic̄ q̄ ex cā phibitū fuit q2 ad laicoꝝ ſuggeſtionē ſepe iutilia mācipia pro vtilib' pmutabātur:q̄ ne fiat ſtatutū ē : vt n̄ niſi ad libratē cōmutent̄ : ſꝫ ceſſante cā ceſſabit ꝯſtitutio.lxj.diſt.§. his oib'.ꝛ.ff.de pac.qd̄ dictū. T vel ſic factū pncipis nō eſt trahēdū in ꝯſeq̄nti am ipē eni n̄ ſubijcit̄ legib' ꝛ ſic loquit̄ in ꝯtrariū in ꝯncipe. B

a ¶ Voluntat al's certe nō poſſet ſicut cū communi ꝯſenſu emptio ꝯtrahit̄ et etiam diſſoluit̄. C.de ac.ꝛ ob.ſicut in initio. B.

b ¶ Liceat ſic x.q.ij.h̄ ius porrectū.§.ſed permutare.

c ¶ Rōnabil'. puta q̄ vtilitas eccleſie in hac pmutatōe pcuratur al's non debet fieri.ꝯ.c.pxi. ſicut nec alienatio fieri debꝫ: niſi vt melioꝛa pſpiciat.xij.q.ij. ſine exceptione. et.ꝯ.de his q̄ fi. a prela.cū apl'ica. Bern̄.

d ¶ Pragmatica pragma idē eſt q̄ cauſa.vnde pragmatica ſanctio eſt ꝯſtitutio ſup aliq̄ re pmulgata h̄ tn̄ ponit̄ p ꝯfirmatione ſiue ſcptura facta ab imꝑatore cuꝫ cauſe cognitiōe ſup tali permutatiōe. Ala.

Si princeps voluerit rem imobilez ſctis locis pſtare:ꝛ accipere ab eis aliā im a mobilē eoq̄ꝫ modo de cōi vo luntate pmutationē ꝯtrahe b re. ¶ Liceat ei hoc facere:ſi c cauſa rōnabilis id expoſcat: et res quaꝫ preſtiterit maioꝛ d fuerit vel equalis:pragmatica ſanctiōe ſup hoc pmulgata. Ex ꝯcil'. Beluacē. Permutatio reꝝ eccleſiaſticarū facta in caſu nō ꝯceſſo ſeu n̄ ſeruata ſolēnitate iuris ē reuocanda p ſucceſſorē. Ca.II

e Et cōmutatiōes reruꝫ eccl'iaſticarū:q̄ ab an f teceſſore inconſulte facte ſūt ab eo qui ſucceſſoꝛ eſt emendentur. Ex ꝯcil'.apud ſiluanū. Mancipia eccleſie nō debent pmutari niſi ad libertatem vel niſi ſint fugitiua.h.d cū.c.ſeq̄nti. Ca.III

Mancipia eccleſiaſtica niſi ad libertatē non ꝯuenit g cōmutari:videlicet vt mācipia q̄ p eccleſiaſtico hoīe dabunt̄:in eccleſie ſeruitute pmaneant: ꝛ eccleſiaſtic' homo qui cōmutat̄ fruatur per h petua libertate:qd̄ enī ſemel i deo ꝯſecratuꝫ eſt:ad humanos vſus transferri non decet. Ex eodem. Breue eſt ꝛ idem dicit qd̄ ſupra.c.pxi.

Iniuſtū videt̄ Ca.IIII et impiū:vt mancipia q̄ fideles deo ꝛ ſcis ei':p remedio aīe ſue ꝯſecrarūt : cuiuſcunq̄ꝫ muneri mancipio vel cōmutatiōis cōmertio iteruꝫ in ſeruitutē ſeculariū redigātur:cū canonica auctas:ſeruos tm̄modo pmittit diſtra k hi fugitiuos. ¶ Et ideo eccleſiaruꝫ rectores ſūmopere caueant:ne elemoſyna vni': alterius peccatū fiat. ¶ Et ē l abſurdum vt ab eccleſiaſtica dignitate ſeruus diſcedens: m humane ſit obnoxius ſeruituti. Urbanus.iij. Prebēde pacto precedente pmutari non poſſunt: epiſcopus tamen poteſt de loco ad locum pmutare pſonas. Capi.V

Queſitū eſt ex pte tua: ſi cōmutatiōeſ fieri valeant prebendarū: cū cōmu n tatio dignitatū in Turonē. concilio fuerit interdicta.et ꝯ. ¶ Generalit̄ itaq̄ꝫ teneas q̄ cōmutationes prebenda o rum de iure fieri non poſſūt preſertim cū pactiōe pmiſſa: que circa ſpūalia vel ꝯnexa ſpūalibus : labem continet p ſemper ſymonie. ¶ Si auteꝫ epiſcopus cauſam inſpexerit neceſſariā:licite poterit ꝯ

Iniuſtum ¶ Serui eccl'ie cū pphāis pmutari n̄ pn̄t:nec alienari niſi ſint fugitiui. Et tres dici pn̄t pres ſic̄ tria ſē dicta. Secūda:ibi. Et iō. Tertio: ibi. Et ē. Jo.ꝯ imo.

k ¶ Fugitiuoſ xij.q.ij.fugitiui. argu.ꝯ.C. ad.l. fla.ꝯ plagi.i fuga.ſo. dum ē in fuga n̄ dꝫ vēdi. ſꝫ cū fuerit ſuerſus ꝛ pate facto

Et cōmutationeſ ſupple ſtatuimus.

f ¶ Incōſulte id ē.in dānū eccleſie qd̄ eē non debet.imo rōnabilis cā debet ſubeſſe ad h̄ vt fiat commutatio.ꝯ.e.c.pxi.vn̄ ſucceſſoꝛ reuocabit incōſultam pmutationē.ſi.ꝯ.de pca.c.ij.imo ꝛ illa q̄ fecit ſucceſſoꝛ reuocare pōt q̄ in damnū eccleſie datū eſt ſiue alienatū.xxxv.q.ix.qd̄ q̄s cōmiſerit.ꝯ.de re.ec.nō alie.ſi q̄s pſbyteroꝝ.ꝛ.xij.q.ij.monem'.dū tn̄ tolleret̄ in ad Mancipia. ¶ Breue eſt (miniſtratiōe. Bern̄ et tolle pn.c.p ſūmario.qd̄ aūt ſequit̄ hic.ꝛ i. c. ſe.eſt eius expoſitio. Ab. Sicu. g ¶ Cōmutari.x. q.ij.pcarie.in fi.arg.ꝯ.ſed h̄ decimiat illud ꝛ fauore libertatis h̄ fit. h ¶ Semel deo ꝯſecratū.xij. q. ij. eps q̄.ꝛ.c.nulli licet.xix.q.iij.q̄ ſemel.ꝛ.ꝯ.ꝯ rel.do. ad hec. Arg.ꝯ.liiij.di.ex antiq̄s. Sol.illud ē pret̄ regulā ſtatutā ꝯ eos q̄ ordiati ſūt ſine ꝯſenſu dn̄oꝝ ſuoꝝ cuꝫ

vicio emptori ne poſtea fiat redibitio. ff.ꝯ ꝯhē. emp. qd̄ ſepe.§.ſi q̄s amico.ꝛ.§.vl. T. l ¶ Hūanē. ſi.ꝯ.c. px.cū ſuis cō.ibi poſitiſ. m ¶ Seruituti.ē ꝛ alia rō q̄ aſſligit̄ in fuis mioꝝ. C.ꝯ admi.tu.l.lex q̄ tutores. ff. Queſitum (ꝯ fideicō.li.cū q̄ſi.§.furioſi.Lau. ¶ Prio ponit̄ q̄o. Scd̄o ſolutio:ibi. Gn̄alit̄. Et ibi duo dicta. Scd̄m:ibi. Si aūt. Ab.ſi. n ¶ Dignitatū.ꝛ etiā diuiſio pbēdaꝝ.ꝯ.ꝯ pbē maioꝛib'.qd̄ ē cōcilium Turon̄. ꝯ q̄ fit h̄ mētio.ꝛ.xij.q.ij.alienatiōes. o ¶ Non pn̄t.ꝯ.cū vniuerſoꝝ.ꝛ.c.cū olim.niſi h̄ fieret aucte ſupioꝛis.ꝯ.ꝯ pben.inter cetera ꝛ h̄ put ſedet̄ Bern̄. p ¶ Symonie.q2 in ſpūalib'. vel ſpūalib' anuexis nulla pactio vel ꝯuentio debet interuenire.j. q.ij.q̄ꝯ pio.ꝛ.ꝯ.de pac.cū pridēꝫ.ꝛ.c.vl. ꝛ in ſpūalib'

ãnexis vt ius pronat⁹.ſ.de iudi.q̃to.⁊.ſ.ꝺ p̃be.ſigni ficaſti.vt ibi. a ¶ Vni loco.vij.q.j.muta tio.⁊.c.ſci/ ꝗſ ⁊.c.oĩs ꝗ.⁊ valz īnkdũ mutatõ loci.lxxxj.di.valz.b. Ad questiones ¶ Cõis diuiſio.ſcda ibi.reſpõ/ demus.Ab. b ¶ Prouẽtuũ.ſ.tpaliũ vñ ad/ mittit cũ tpali/ bus mutatio qꝺ aliꝰ non fieret.ĩ. eo.c.vlt.⁊ h̃ put ſequitur.

c ¶ Per ſe.i.ſe paratim ſine poſ ſeſſionibus.

d ¶ Queat.et ita ſpũale cũ ſpi rituali põt com/ mutari:ſicut tẽ/ porale cũ tpali. De h̃ dixi.ſ.de traſac.ſuper eo. ar.xvj.q.vlt.ne/ mini.et h̃ aucte ſupiorꝭ.arg.ff. ꝺ his ꝗ no.infa. furti.§.ꝗ iuſſu.⁊ cuz idemptitate vtriuſq̃.x.q.ij. h̃ ius.aꝉs nõ lice ret.ſ.de p̃ben. maiorib⁹.xij.q. ij.diaconi.⁊.c.ſi ne.aꝉs nõ.ĩ.e.c. vl.Itẽ nõ.ꝙ ad h̃ ꝙ aliqd h̃eat tãq̃ bñficiũ nõ põ t ex pmutati/ one puenire:qa eſſet mun⁹ a ma nu.ſicut nec traſ actione.ſ.ꝺ traſ ac.ſup eo. Itẽ li cet pmutatio lo/ cum habeat i ſpi ritualib⁹ non te. net emptio vel vẽditio:⁊ eſt rõ: qꝛ nulla eſt em/ ptio ſine pcio:vt inſti.de emp.§. itẽ pciũ qꝺ i q̃ti tate ⁊ inũerata pecunia cõſiſtit. C.de act.emp.⁊ vẽ.empti fides. qꝺ nõ eſt in pmutatiõe.ff.de re.pmu.l.j.ſed vterq̃ eſt quaſi emptoꝛ ⁊ vẽditoꝛ.ff.de edil.edic.ſciendũ.§.em/ ptorẽ.Lau. e ¶ Inhibitũ.vnde videꝰ cõceſſũ:ar. xxx.q.iiij.qui ſpũalem.⁊.ĩ.de ſpon.cum apud.ff.de p/ cura.mutus.§.j.de hoc dicꝰ.ſ.de tranſla.inter corpo ralia. f ¶ Contractus.duo eñ erunt cõtract⁹ non ſe aliquo modo tãgentes:tñ ſi vna villa cõmutareꝰ cũ alia ita ꝙ vtraq̃ ecc̃ia eẽt acceſſoꝛia ad villas bñ p/ mutareꝰ cũ vniuerſitate:arg.ĩ.de iurepa.ex litteris.c. cum ſcõm.ad inſtar fundi dotalis.ff.de fun.do.l.j.C. eo.ti.l.ij.nec aliquid intelligiꝰ eſſe preciũ eccleſie.ſicut nec preciũ peculij eſt cũ ſeruus vendiꝰ cum peculio.ff. de pecu.ſi ex duobus.§.vlti.⁊.l.ſe.Lau.

vno loco ad aliũ trãſferre p/ a ſonas:vt q̃ vni loco min⁹ ſũt vtiles:alibi ſe valeant vtili⁹ exercere. Clemens.iij.

Eccleſie iure ꝓpꝛietatis pñt adinuicem pmutari ⁊ poſſeſ/ ſiones earũ etiã pmutari pñt ⁊ ꝓ minus valẽtibus preciũ ſuppleri.Ca.VI.

Ad q̃ſtiões ſoluẽdas:⁊ ĩ. Intelleximꝰ ex lrĩs tuis:ꝙ tue conuentuales ec/ cleſie ſunt in tua dioc.cõſti/ tute:quarũ vtraq̃ parrochi/ alem habet eccl̃iaz:cũ poſſeſ ſionibus magis alteri q̃ ſibi vicinã. Illis aũt deſiderãti/ bus pmutare eas:cũ illaꝝ al b tera reſpectu melioꝝ ꝓuẽtuũ plus abundet:⁊ ideo ſibi po ſtulet adijci certã ſummã pe/ cunie numerate:vt ſic ad eq̃/ litatem pmutationes valeãt puenire:vtrũ poſſit id licite fieri extitit dubitatum:et.ĩ. ¶ Rñdemus ꝙ cuz dedica/ c tis prochialib⁹ eccleſijs:p ſe d queat cõmutatio celebrari:⁊ in pmutatiõe poſſeſſionũ per e ſe nõ ſit inhibitũ:ſi altera rõ ne poſſeſſionũ alteri p̃põde/ ret:pecuniã poſſe refundi de ĩparũ poſſeſſiõib⁹ adinuicẽ: ꝓut viſuz fuerit expedire:re fuſa certe pecunie quãtitate f poterit cõtract⁹ pmutatiõis iniri:tñ ſic ꝙ illi cõtractus: nequaq̃ ſibiinuicẽ miſceãꝰ.

Inno.iij.Senoñ.archiep̃o. Bñficia ſua pdũt ꝗ ea ꝓpꝛia pmutãt auctoꝛitate.Ca.VII

Cum olim magiſter.S. et.B. archidiaconatũ ⁊ p̃poſiturã adinuicem com/ mutaſſent:⁊.ĩ.Licz p̃dictus magiſter ab initio ſponte fu g erit.de pmutatione cõfeſſus: idẽ tñ.B.eã ĩficiebaꝰ oĩno: ꝓponẽs ꝙ ip̃e p̃poſiturã ſine ꝯditiõe qualibet reſignauit: ⁊ poſt regſinationem p̃dicti mgr̃i:archidiaconatuz fue/ rat aſſecutus:⁊.ĩ. ¶ Cum ğ nobis conſtare t:ꝙ ipſe ſuũ h p̃ſtiterit pmutatiõi ꝯſenſuz: p̃dict⁹ aũt magiſter ſuũ pu/ blice fatereꝰ erroꝛẽ:⁊ hũc p̃/ poſitura ⁊ illũ archidiaco/ natu curauim⁹ſpoliare: ſup i hoc diffinitiuã ꝯtra eos ſen/ tẽtiã ꝓferẽtes. Idẽ archid. ⁊.P.ſcti Andree:Coloniẽ.

Si pmutatio bñficioꝝ cõple ta ex vtraq̃ pte ⁊ per alterã ſtat ꝗ min⁹ impleaꝰ reſtituiꝰ ps ad ſuũ bñficiũ.Ca.VIII.

Cum vniuerſoꝛum:⁊.ĩ. Intelleximꝰ.H.cano/ nico referente:ꝙ cum ipſe.⁊ L.clericus de permutatiõe pꝛebendarũ ſuaruz intereſſe k tractare cepiſſent:quã vtili/ l tati vtriuſq̃ ĩminere crede/ bãt:tãdẽ idẽ.L.p̃bẽda eiuſ/ dẽ.H.cuidã ꝯſanguineo ſuo aſſignata:p̃bẽdã ſuã ei ſicut

Cum olim. ¶ In pꝛima parte narrat pceſſum. in ſecũda diffinit:ibi.Cum igiꝰ.Ab. g ¶ Cõ feſſus:que confeſſio ei pꝛiudicauit.ſ.de cõfeſ.c.ij.⁊.iij. ſed aduerſario nõ debet pꝛiudicari.ĩ.de adul.ſignifica/ ſti.⁊.ij.q.v.interrogatũ. h ¶ Conſenſum.⁊ ſic fuit particeps ſymo/ nie.vnde debuit pꝛiuari dignita/ te illa.ſ.eo.que/ ſitum.

i ¶ Diffiniti/ uam:ergo in ci/ uili cauſa alique ſunt ptes iudicꝭ in cõfitentẽ.ſilꝰ ⁊ in crimiali.ij. q.j.nos i queq̃. nec obſtat.ff.ad l.acq̃li.perinde. Nã nulle ſunt p tes in cognoſcẽ/ doꝛ:ſed aliq̃ ſũt i pnũciãdo. Ioã. ſic ğ patz ex hoc c.⁊.ſ.e.q̃ſitũ.ꝙ nulli pñt de iure ſua aucte adin/ uicẽ ſua bñficia pmutare.vt.ĩ.c. pxi. Et illa põt eſſe rõ:qꝛ nõ cõ/ trahit pmutati/ onẽ ꝗ rez alienã tradidit.ff.eo.l. j.§.vlti.⁊ ar.ad hoc.ff.de ꝯdi.cã data.l.vlti.ſz be neficiuz non põt poſſideri tanq̃ ꝓpꝛietas:qꝛ nul lus dominiũ di/ ciꝰ habere ſui be neficij:cum qua ſi vſuario clerici companꝰ:ſed ec/ cleſia bene põt poſſideri ab alia ecc̃ia tãq̃ ꝓpꝛi/ etas:vnde poſ/ ſunt bene adin/ uicem permuta/ ri.ſ.eo.ad que/ ſtiones.Itẽ per mutatio vicina eſt emptioni.ff.eo.l.vlti.⁊ quaſi ſucceſſit pmutationi. ff.eo.l.j.ſed ſpiritualia emi vel vẽdi non poſſunt.ĩ.de ſymo.querel ã.⁊.j.q.j.qui ſtudet.Berñ.

Cum vniuerſoꝝ. ¶ Dicit Io.an.ꝙ gratiam continet. Et poteſt ſummari ſm eum in ea parte que cõtinet ius h̃ mõ.Clerici p ſe ſua beneficia nõ pmu tant.Vel dic lati⁹ ⁊ ſic vt in rubro. Et ſm h̃ continet ius.In pma pte pape narratio.in ſecũda gratioſa ꝓ/ uiſio.ibi:cũ igiꝰ.Abbas. k ¶ Tractare:qꝺ nõ licet a poſſeſſoꝛe p̃bende vel dignitatis.ſ.ꝺ p̃bẽ.maioꝛib⁹. ſed ſupioꝛ h̃ facere põt.ff.eo.q̃ſitũ.Berñ. l ¶ Vtri/ uſq̃:qꝛ altera alteri magꝭ vicina erat vꝉ alia ꝯueniẽs cã.ſi.ſ.e.ad qõnes.⁊.x.q.ij.hoc ius.§.ſed ⁊ pmutare.

⁊.ſ.eo.c.j.Lau. a ¶ Reſignare: ⁊ ſic decepit euz vnde ei iura nō ſubueniūt: vt infra dr. b ¶ Decept⁹ ſic.ſ.ð reſcꝑ.ſup lr̃is.ff.ad vellei.l.ij.§.vba.C.eo.ad velł.ſi ſi ne.in fi.q2 ſtult⁹ nō cōſueuit ſuccurri: ſ3 errā tibus.ff.de iur.⁊ fac.ig.l.vlti.§.ſiqs ius.⁊.C.ſi mi.ſe. ma.dix.ſis is.et .j.de dona.inť di lectos.Lau. c ¶ Simplici tati: cui ꝓcēduz eſt.ſ.de reſcꝑ.ſu per lr̃is.⁊ ī auc̃. de inſtru.cau.et ſi.§.hec aūt oīa. ff.ſi qs ī ius vo. non ierit.l.ij.ff. de edč.l.j.§.vlt. ⁊.ff.de iu.om.iu di.ſiqs id.§.do li.lxxxvj.di.tā ra neqcia.⁊.ſ.ð trāſla.inť corꝑa lia: ſ3 de iure de bēt vterq3 amit tere ſuā3.⁊.ſ.c. pxi.⁊.c.qſitum. ſed nō eſt veru3 ꝙ alter renūcia uerit: videť tñ ꝙ iſte.B.de iure poſſit repetere ſuā ꝓbēdā.tū q2 ꝯct⁹ talis repro bat⁹ eſt.ſ.de ꝓ ben.maiorib⁹.⁊ ſ.eo.qſitū.ꝗ pt venire cōtra.C. de agri.⁊ cenſi. quēadmodum. lib.xj.tu3 q2 nō fuit res ſecuta ꝓ pter quā data ē. C.eo.ti.reb⁹.L. Sed Tan.dicit ꝙ nō pōt eā ꝓ ſe repetere.arg.ſ. de renūci.qð in dubijs.⁊ ſi cōti net gratiam. d ¶ Detētore: ſic.ſ.de cōceſ.ꝓ ben.ꝓpoſuit.

a ꝓmiſerat noluit reſignare: ⁊ b j. ¶ Cū igiť deceptis ⁊ non decipiētib⁹ iura ſubueniāt: licet ipi ꝑ ſe ð iure nō poſſent eccl'iaſtica bñficia ꝑmutare: c vt tñ ſimplicitati venia tri buať: mādam⁹ qten⁹ ſi ꝯſti terit ꝓtaxatū.B.taliť fuiſſe deceptū: amoto a ꝓbēda ſua ꝯſanguineo ipi⁹.L.vł quoli d bet alio illicito detētore: ea3 reſtitui faciat⁹ eidē. Greg. ix.Betoñ.⁊ Fungiē.abba.

Spirituale cū tēporali ꝑmutare nō poteſt. Ca. IX.

Exhibita nobis abbat⁹ ⁊ ꝯuēt⁹ ſancti Martini de Pānonia petitio: cōtinebat ꝙ cū ſup cā q inter ipſos ex vna pte: ⁊ ꝓpoſitū Albeñ.ex altera: ſup qbuſdam decimationib⁹ vertebať: ad C.capellanū nr̃m tūc ī vngaria cōmorātē: nr̃as lr̃as iperaſſent: ipe ac mgr̃.M.ī qs vtrinq3 tāq3 in arbitros exti e f tit cōpromiſſu3. arbitrati fuerint: ꝙ ſi dict⁹ ꝓpoſit⁹ obtineret.x.milia.ſoł.regaliū a rege vngarie cōcedi monaſterio memorato: ipi ab earūdē decimationū petitione ceſſarēt: ⁊.j. ¶ Quocirca mādamus qten⁹ ſi vob ꝯſtiterit de miſſis (cū ꝑmutatio de ſpūa g lib⁹ ad tpalia improbeť) ꝓdi h ctū arbitriū et qcq̄d ſecutū ē ex eo vel ob id: irritū decernatis.

De Feudis.

Inno.iij.Marieñ.eꝑo.

Si dñs a vaſallo recipit feudum in pign⁹ abſtinēdo ab eius ſeruitio nō teneť cōputare fructus in ſortē. Ca. I

Inſinuatione pñtiū i declaram⁹: ꝙ gageria q̄ꝙ de feudo eccleſie tue ab.M.dinoſceris recepiſſe: a te pōt libere detineri fructib⁹ nō cōputatis in ſorte3. ¶ Ita videl3 vt q3diu fruct⁹ illos ceper⁹: in ſortē minime cōputādos. idē.M.a ſuitio in ꝗ tibi ⁊ eccleſie tue ꝓ feudo ipſo teneť k interim ſit immunis. Idem Mediolañ.archiepo.

Ponit tres caſus in qb⁹ nō obſtāte iuramēto ð nō infeudādo pōt eps ātiquū feudū ad eccleſiam reuerſum nouo vaſallo concedere. Ca. II.

Ex pte.T.nr̃o ē apoſtolatui reſeratū: ꝙ ſepi⁹ dubitaſti: vtrū cum ꝯtingit vaſallū tuum decedere: ⁊ ad l te feudū ipi⁹ redire: feudum ei⁹ alij liceat tibi dare: q̄uis iuramēto tenearis aſtrictus non infeudare de nouo ro. pon.incōſulto: Adhuc ſi va m ſallū tuū feudū alienare ꝯti

Exhibita. ¶ In prima facti narratio. In ſecūda diffinitiōis cōmiſſio: ibi. Quocirca. Abbas. e ¶ Cōpromiſſu3. ⁊ ſic patet ꝙ de re ſpirituali pōt in arbitros cōpromitti: ſic.ſ.de arbi.cū olim.⁊.c.cōtingit.⁊.c.penul. f ¶ Arbitrari. ⁊ male ꝓut ſequiť. g ¶ Temporalia. ergo tpalia cum ſpūalibus cōmutari nō poſſunt.ſ.eo.ad qſtiones: q2 nec vēdi nec redimi poſſunt.j.de ſymo.querelā.⁊ ita nō ꝑmutari: ſed cū alio ſpūali bñ: vt in.c.ad qōnes.⁊.ſ.de trāſac.ſtatuimus. ſic ⁊ trāſactio nō valet dūmodo ſpūale deť ꝓ ſpūali ſic ⁊ ꝑmutatio: ſed fruct⁹ decimarū bene poſſūt vēdi ⁊ locari.ſ.ti.pxi.c.ij.ſed ipm ius neq̄q3. Berñ. h ¶ Secutū. ⁊ ſic patet ꝙ arbitriū nullū fuit ipo iure: q2 ꝯ formā iuris platū fuit ð re ſpūali ad tpalē. ſic ſ.de ꝯfir.vti.vel inuti.examinata. ⁊ ſic ſi principale nō tenet nec acceſſoriū.ſ.⁊ e elec.qualiter.ſ.de fo.compe. ſi diligenti. etiā ſi iuramentū interueniſſet: vt ibi.C.de legi.non dubiū.⁊.ſ.de fi.inſtru.inter dilectos.⁊.xvj. q.vij.⁊ h dixim⁹. Sic pt3 ꝙ tpale nō pōt dari loco decimarū.argu.ꝯ.ſ.ð re.ec.ñ alie. vt ſup.vbi vide deť ꝙ tpale poſſit dari pro decimis: ſed ibi ſolűiť. Ex hac decre.ſoluiť qſtio q multu3 occurrit de facto. Quādoq3 aliqui volunt certas poſſeſſiōes tradere ꝗ ad ꝓprietate3 vel vſumfructu3 eccleſijs qbus teneť ſoluere decimas poſſeſſionū ſuaru3: vt ſic alie poſſeſſiones libere remaneāt ab exactione decimarū: patet ꝙ h fieri nō pōt. et h idē habuimus in antiq̄ cōpilatione de decimis intellexim⁹ q nō debuit remoueri

De Feudis.

Viſu3 ē ſup ð q buſdā ꝯctib⁹ qb⁹ re4 dñia trāſferūť: ſ3 q2 ꝑ īfeudatione trāſferť vtile in vaſallu3 directo remanēte apud dñm. et ſic eſt ſpēs cuiuſdam alienatiōis iō poſt ſ̃icas ꝓcedētes ſubijciť iſta. Abbas ſi.

Inſinuatione ¶ Summat vt in rubro ſm cōe3 ītellectū Et eſt caſus ſingluaris q alibi nō legiť. Primo poniť dictū: ſcðo limitatio. ibi: ita videl3. Ab. i ¶ Gageria id eſt pign⁹ ſiue feudū: ⁊ eſt vulgare theuconicorum. k ¶ Immunis. ī h caſu ꝑmittiť eccl'ie fruct⁹ nō cōputari ī ſortē. vt res illa citi⁹ ꝑueniat ad eccl'iā.ſi.j.ð vſu. c.j.⁊.c.ꝯqſt⁹.⁊ ī alio caſu ñ ꝯputāť fruct⁹ ī ſortē: vt.j.e. ti.ð vſur.ſalubriť. S3 qd ſi vellet ſuire eccl'ie ad h vt ꝯputaret fruct⁹ ī ſortē: Dico ꝙ ī h caſu ñ ē audiēd⁹ Jo. Ex parte. ¶ Sūmať vt in rubro. Et ē caſus notabilis interꝓtās iuramētū ð nō alienādo. Cōis diuiſio: ſcða ibi: ꝓmo. Ab. l ¶ Feudū: feudū alienari nō pōt ſed dari pōt in dotē vſq3 ad vitā feudatarij.j.ð do.inter vi.⁊ vxo.nup. Jo. m ¶ Alienare: ſi vaſallus alienat totū feudū vel maiorē partē ꝑdit feudū ⁊

dñs a quolibet poſſeſſore poteſt illud reuocare. Si ꝟo minore partẽ eius dat in libello vel obligat pignori: dũmodo remaneat in ſeruitio dñi ꝓpter hoc non per/dit feudũ: vt in lib. feu. qui. mo. feu. amit. §. ij. ⁊. iij. T. a ¶ Cõſortẽ. quaſi iure accreſcendi. ff. de vſufruc. ac creſcẽdo. per to/tum ti. ⁊ in libro feu. qui. mo. feu. amit. §. p̃terea. b ¶ Inueſtire. videbat̃ ꝙ nõ q̃/ſi delictũ alienã/tis feudũ ſine li/cẽtia dñi reſpice ret. hmõi cõſor/tem vel filiũ: vel illõ mouebat q̃/ſtionẽ: q2 vide/batur ſufficere: vt haberet iure ſucceſſionis: nec eſſet neceſſe eum ĩueſtire. Jo. B. et Tan. dixerãt ꝙ q̄ alienat feu/dum dño incon/ſulto: ius feudi perdit: ⁊ cõſan/guine⁹ non ha/bet ius ĩ illo: vt in lib. feu. ſi cliẽ/tulus. ⁊ ĩ ꝯſtitu/tione Frederici: impialẽ. §. igit̃. habito cõſilio. ⁊ tñ eps̃ q̄ ſacro te net̃ nõ alienare bona ecclie ð no uo ſine licentia dñi pape dare põt tali conſorti feudũ illud non obſtãte ſacro p̄/ſtito: q2 aliud eſt alienare ð nouo ⁊ aliud antiquũ cõ/cedere: arg. ĩ. de iudeis. cõſuluit. ⁊. ff. de no. ope. nunci. l. j. §. opus nouũ. ĩ. de dona. p tuas. xxiiij. q. j. achati⁹ ⁊. xij. di. p̃ceptis. Tan. c ¶ Filiũ: videt̃ ꝙ ob delictũ pr̃is nõ debeat fili⁹ feudũ amittere: arg. ff. de i ius vo. adoptiuũ. in fi. ff. de decur. l. ij. §. nullũ. ⁊. ff. ð bo. dã. cũ rõ naturalis. j. rñ. §. ſi plures. ⁊ argu. ff. de bo. liber. q̃rit̃ ꝓ ⁊ ꝯ. ⁊. C. de q̃ſtioni. diui. ff. de iurepa. cura. ar. ꝯ. ff. eo. ti. l. q̄ ꝯ legẽ. Jo. De hoc ſcire debes ꝙ ſi vaſal lus intra annũ ⁊ diẽ inueſtiturã feudi ab heredib⁹ dñi nõ q̃ſierit: vel dño petẽte iuramentũ fidelitatis tertio cõmonit⁹ non p̃ſtiterit: vel aliquã felloniã cõtra teno/rem iuramẽti fidelitatis fecerit perdit feudũ ⁊ reuerti tur ad dñm. Si vero aliquid graue cõtra dñm ꝑpetra uerit: puta fratrẽ ei⁹ vel patrẽ interfecerit aliud gra/ue ſi feudũ eſt paternũ amittit illud ⁊ non ad dñm ſed ad cõfeudatarios ſuos ꝑtinet: vt in lib. feu. q̄. mo. feu. amit. §. vl. ſed ad filios illi⁹ nõ pertinet. Tan.

De Pignoribus. Viſuz eſt ſupra ð quibuſdã ſpe/ciebus alienationis: videndũ reſtat de obligationib⁹ realib⁹: iõ ſubijcit̃ Rica de pignorib⁹. Ab. Nullus. ¶ Vaſa ecclie ⁊ alia deputata ad cultum diuinuz niſi ex iuſtiſſima neceſſitate pignorari nõ debẽt. h. d. Vl̃ ſic vt in rubro

...git: an ipi⁹ filiũ vel ꝯſangui/a neum eiuſdẽ feudi ꝯſortẽ: de b ipſo valeas inueſtire? Alia q̊ꝗ dubitatio continebat: vt cũ feuduz alienatũ reperis: qð p te facile recuparare nõ po tes: vtrũ poſſis alicui laico ĩ feudũ illud ꝯcedere: q̄ ⁊ illð recupet: ⁊ in feudũ p eccliaz recognoſcat? ⁊. ĩ. ¶ In p̃mo q̊ caſu feudũ decedẽtis libe/re (ſi videris expedire) cõce/c das: atꝗ in ſcðo filiũ vel cõ/ſanguineũ alienãtꝭ ĩueſtiẽs. In tertio feudũ alienatũ po teris et licent̃ ꝯcedere. p quẽ ipa ecclia valeat rehabere.

De Pignorib⁹ ⁊ alijs cauti/onibus. Ex ꝯcil. Remen.

Res eccleſie pignorari nõ de bent niſi ex neceſſitate ⁊ rati onabili cauſa. Ca. I.

Nullus p̃ſbyt̃ p̃ſu/mat: calicẽ vel pa/tenã vel veſtimen tum ſacerdotale: d aut librũ eccliaſticũ taberna rio vel negociatori aut cuili bet laico vel femine in vadi/um dare. ¶ Niſi iuſtiſſima e neceſſitate vrgente.

Grego. iij. Exoñ. epo.

Liber homo non poteſt pi gnorari. Capitulũ. II.

f Lator pñtiuz: ⁊. ĩ. Lex habet. vt hõ liber ꝓ de bito nõ teneat̃: ⁊ ſi res defu/g erĩt: poſſint ꝓ debito adijci.

Alexan. iij. epo Exonieñ.

Si rector eccleſie ꝓ facto ꝓ prio rez eccleſie obligauit co gĩt eius heres rẽ redimere ⁊ eccleſie reſtituere. Ca. III.

Ex p̃ſentiũ latoris inſi/nuatione accepim⁹: ꝙ ſacerdos ecclie de officio: ca licẽ argẽteũ ⁊ medietatẽ vni us breuiarij eiuſdẽ ecclie. ꝓ h ſua neceſſitate pignori obli/gauit: ⁊ ea morte preuentus minime recollegit. ¶ Un/de qm̃ indignũ eſt: vt eidem eccleſie res ſue (p̃ſertim q̄ ſa/cris miſterijs deputate ſũt) taliter debeant deperire: mã damus q̃tenus ſi verũ eſt qð

Ab. Et primo ponit̃ dictuz. ſecundo exceptio ibi: niſi ſm Flo. d ¶ Librũ nõ ꝓhibet obligari quaſi ſacrũ. q2 nõ bñdicunt̃ libri: ſed iõ q2 ex̃q̊ fuerũt in ſacro vſu ad man⁹ laicoꝝ venire nõ debẽt. de cõſe. di. j. ligna al/taris palla veſtimẽta ĩ ſancta: vel codẽ mõ ꝓhibet̃ ob/ligari liber vl̃ ca lix: ſicut ꝓhiben tur alie res eccle ſie niſi ĩ caſibus neceſſitatis. s̃. ð re. ec. alie. vl̃ nõ. nulli vt h patet. e ¶ Neceſſita/te: q̃ erit illi ne/ceſſitas: puta p/rochiani illi⁹ ec/cleſie caperent̃. xij. q. ij. ſicut oĩ/no. ⁊ ꝓ paupib⁹ alendis ⁊ cõſili/bus. xij. q. ij. au/rum habet. ⁊ cã captiuitatis pi/gnori dari poſ/ſũt: vt in auc̃. ð nõ alie. reb⁹ ec. §. his autez pe/nis. coll̃. ij. Sed ꝯ videt̃. C. q̃ res pig. ob. poſ. l. iij. ⁊. ff. eo. ti. l. j. §. eam rem. ⁊. ff. ð pig. ſed ⁊ qð. §. qð emptionez a ꝯtrario ſenſu. ſz canones preua/lent. B.

Lator. ¶ Liber hõ ꝓ debito deti neri nõ dz etiam ſi nõ habeat vñ ſatiſfaciat. h. d. Vel ſic vt in rubro. Ab. f ¶ Lex. C. de ac. ⁊ ob. ob es. ⁊. C. ꝙ. res. pig. ob. poſ. l. filios. ff. de leg. j. l. ſenat⁹. §. vlti. in auc̃. vt nulli iudi. §. q2 ꝟo. coll̃. ix. niſi in caſib⁹ vt q̄ ab hoſtibus detinet̃. C. de cap. et poſt. re. l. ab hoſtib⁹. ⁊. l. vlti. pater eñ põt filiũ obliga re q̃nꝗ. qm̃ ⁊ vendere põt in maxima neceſſitate. C. de pa. qui fili. diſtraxe. l. ij. Item ex cõſenſu libera pſona obligari põt. ſ. in obſtagio: vt. s̃. de iureiurã. ex reſcri/pto. alias ordinariũ eſt vt qui bonis cedit liber vadat quo vult. C. q̄ bo. ce. poſ. l. j. ⁊. ĩ. ð ſolu. odoardus. Ala. g ¶ Adijci. i. adiudicari qð verũ eſt ſi bonis cedat: q̃s in carcerẽ detrudat̃. C. q̄ bo. ce. poſ. l. j. j. rñſo.

Ex preſentium. ¶ Primo narrat factuz. ſcðo dat iudicem. ibi: vnde quoniã. Abbas Sicu. h ¶ Neceſſitate: ſi ꝓſua neceſſitate obligauit: non te/nuit obligatio: argu. C. ſi res alie. pigno. da. fue. cura/tor. ⁊. C. que res pigno. obli. poſ. qui filios: quia nõ ob ligãtur niſi que quis de rebus ſuis obnoxia facit. Qua re ergo precipitur ꝙ heres luat: cum eccleſia libere a creditore poſſit repetere. x. q. ij. hoc ius. §. qui ꝟo res. s̃. de rebus eccle. alienã. vel non. ſi quis preſbyterorũ. forte ð facto quia niſi recolligerẽtur: eccleſia rehabere non poſſet: vel voluit hic papa creditori proſpicere: quia aliter ab herede preſbyteri ſuum debitũ conſequi

nõ potuit vel eſt in optione eccl'ie: vtrũ velit alienãtez vel recipiẽtẽ cõuenire. xij. q. ij. ſi q̃ ǒ reb⁹. §. ſi qs q̃libz. Ala. ⁊. C. ſi tuto. vel cura. l. etiã. ⁊. l. vlti. ad inſtar mi/ noris vt ibi ǒr. Bernardus. a ❡ Filiũ: de mr̃imonio natũ añ clericatũ. b ❡ Ex ſucceſſione: ex facto defuncti cõueniunt here/ des. C. de euic. l. ſi parẽtes. ⁊. xij. q. ij. eps q̃ filioſ. ⁊ q2 pr̃ ei⁹ tutor eccl'ie fuit heres tenet inſolidũ. C. de here. tu. l. vlti.

❡ Illo vos ❡ Cõis di/ uiſio. ſecũda ibi: rñdemus. Ab. c ❡ Obligatis: eo cõſiderato qǒ int̃ ꝯhẽtes age/ batur. ff. ǒ vbo. obli. eũz q̃. q2 nõ qǒ ſcriptũ eſt: ſz qǒ geſtũ ẽ inſpi/ cit. C. plus vale/ re qǒ agi. q̃ qǒ ſi mu. conci. l. ij. et. iij. et. ꝟ. qui fi. ſint legi. p tuas. d ❡ Heredũ. id eſt filiorũ ei⁹. q2 nõ dicit here/ ditas viuẽtis: ſz defuncti. ff. ǒ he re. vel ac. vẽ. l. ꝗ. e ❡ Annos: cũ cõtract⁹ ſub hac forma celebrat̃ vt liceat empto/ ri a ꝯtu diſcede re ſi emptio diſ/ pliceat ſibi: tunc vſq3 ad. lx. dies põt emptor a cõ tractu diſcedere ⁊ non vltra: niſi hoc dictuz ſit ꝙ quãdocũq3 velit poſſit recedere a ꝯtu. ff. de edil. edic. ꝙ ſi nolit. §. vlti. f ❡ Diſpliceret ff. de reſcin. ven. ſi conuenerit. g ❡ Pura. id

g aſſerit: filiũ ei⁹ q̃ ex ſucceſſio ne ipi⁹ p̃rimonij ius ǒr obti/ nere moneas ⁊ ꝯpellas vt ea recolligat ⁊ reſtituat eccleſie memorate. Inn. iij. H. ſubdi aco. nr̃o. ⁊. P. cano. piſano.

Si vſurari⁹ emit rẽ eo pacto ꝙ poſt tp̃s reſtituat vẽdito ri recipiẽdo aliq̃d vltra ſorte fructib⁹ tamen in ea cõputa/ tis iudicat̃ contractus fene/ raticius. Ca. IIII.

Illo vos credimus ſcie dono vigere: ⁊. ꝟ. Sane inti/ maſt̃ nob: ꝙ cãm q̃ vertit̃ in ter. h. ⁊. b. filios. g. de coſa ex vna parte: ⁊. g. filiã. t. ⁊ here des ipi⁹ ex altera: ſup q̃buſ/ dam terris p̃fat̃ pſonis pro c xxiij. libris pignori obligat̃ vob duxim⁹ cõmittẽdã: ⁊. ꝟ. d Ex pte p̃dicte. g. ⁊ heredum ei⁹ fuit ꝓpoſitũ: terras q̃s idẽ h. ⁊. b. repetebãt ab eis: non eẽ pignori obligatas: ſ3 pure vẽditas: ſicut in inſtrũ cõfe/ cto exinde ꝯtinebat̃. Prefa tus vo. h. p ſe ac fratre ſuo firmit̃ aſſerebat. terras nõ eẽ pure vẽditas: ſ3 pignori obli gatas: cũ vẽditiõi p̃dicte tal̃ fuerit adiecta cõditio: vt ſi a tẽpe ꝯct⁹ vſq3 ad duos ꝓxi/ e mos annos p̃fato. t. emptio f diſpliceret. g. pat̃. h. abinde vſq3 ad ãnũ. xxvj. lib. pcept̃ fructib⁹ cõputat̃ in ipis da/ re deberet. Verũ q2 ambigi/ g tis: vtrũ pura ſit ⁊ abſoluta h vẽditio: an p̃fat⁹ ꝯct⁹ pign⁹

eſt certis verbis: ſcilicet vt a verbis non recedatur. L h ❡ Pignus. ſ. mẽte cõtrahẽtium ꝯſiderata. Lau. i ❡ Ex forma: forma tñ inſpicienda non eſt ex quo conſtat de cõntractu. C. plus valere quod agi. l. j. ⁊. ij. Si autem dubium eſſet ſtandum eſt ſcripture. ff. de ex erci. actio. l. j. §. ſi is qui nauem. k ❡ Per conditionem. C. de edil. edic. ſi predium. ff. de contrahen. empt. l. iij. ff. de le. cõ. l. j. ff. de in diẽ ad/ iec. l. ij. l ❡ Percepti: hoc videtur potius facere

pro ipo ꝙ contractus vſurarius non fuiſſet: ſed hoc fu it contra naturam pacti: quia ſi aliquis rem vendit eo pacto qǒ quandocunq3 precium reſtituerit: rem ipſaz recipiat: emptor lucratur fructus perceptos quouſq3 pecuniam percipiat. C. de pact. inter empt. ⁊ vendi. ſi funduz. Et ideo p̃ſumptio erat contra iſtũ: ſed dic ꝙ nõ fuit vẽ ditio ſed pign⁹: q2 in pignore cõ putat̃ fruct⁹: ſ3 ĩ vẽditiõe nõ ꝯpu tant̃. vt. ǯ. ǒ re. ec. alie. vl' nõ ad nr̃az. ⁊ ĩ legib p dict̃: q2 iſte cre/ ditor vſurarius erat. m ❡ Sũ mam: fuit exp̃ſſe vſurariũ. xiiij. q. iij. plerîq3. et. c. putant. n ❡ Preſumi tur. Sz videt̃ ꝙ ſ3 nõ debeat ob/ ſtare emptori ꝙ aliq̃d vltra reci cipiat ex q̃ fruct⁹ pceptoſ cõputat i pecunia recipi/ enda. nã pcipiẽ/ do fruct⁹ ſuos fa cit. ff. ǒ ĩ diẽ ad/ iec. l. ij. Rñ. vez eſt: ſed tñ tenet̃ eos reſtituere. ff. de in diẽ adiec. Itẽ qǒ dictũ ẽ: ⁊ ſ3 vez ẽ qñ ali/ us emptor meli/ rem ꝯditionẽ at tulerit. Jo.

debeat iudicari: ❡ Rñdem⁹ ꝙ q̃liſcũq3 fuerit itẽtio ꝯtra/ i hẽtiũ: ⁊ ex forma ꝯtract⁹ vẽ/ ditio nõ appeat ꝯditiõalis: k ſ3 pura: q̃uis p ꝯditionẽ poſ/ ſit reſolui: ex duobus tñ q̃ in pacto fuerũt exp̃ſſa: videlz l ꝙ fructus pcepti deberẽt in ſoluẽda pecunia numerari: m ⁊ ꝙ vltra ſummã receptam. xl. ſol'. deberẽt pſolui: contra n ipm emptorez p̃ſumit̃ vehe/ o mẽter: pſertim cũ vſuras cõ/ ſueuerit exercere.

Idem epiſcopo Aquinati.

Mulier agit p dote contra quẽlibet detinentẽ bona ma riti. Capitulũ. V.

Ex litteris. f. t. accepi/ mus ꝙ cãm que vertit̃ int̃ R. ⁊. a. mulierẽ: tibi duxim⁹ cõmittẽdã: ⁊. ꝟ. Si q̃dẽ ꝓba tum eſt: ꝙ p facinore a mari to p̃dicte mulier̃ cõmiſſo: eo fugã petẽte: tã frat̃ mariti: p̃ fat⁹ videlz. r. q̃ ipſa mulier (licet min⁹ iuſte) a regio iu/ ſticiario capti fuerĩt: ⁊ de ip/ ſi⁹ mãdato: bonoꝝ oĩm deli/ quẽt̃ facta diſtractio: ⁊ ſolu ta pecunia mercatori: q̃ a ma rito mulier̃ vulnerat⁹ fue/ rat: ⁊ reb⁹ ꝓprijs ſpoliat⁹: ſ3 q̃dã poſſeſſiones illi⁹: penes eũdẽ. R. remãſerãt: q̃s idem ǒ mãdato curie retinuit: ſolu ta p eis pecunia p̃dicto mer catori: q2 emptor ali⁹ ꝓpt̃ poſ/ p ſeſſionũ ĩimicitias ñ extabat ps vo mulieris eſtimationẽ

o ❡ Cõſuecuerit. ita ex q̃litate p/ ſone p̃ſumit̃ tal' ꝯct⁹ in fraudem vſurarũ factus. Item poteſt di/ ci in contractu vbi pena appo/ nitur que exce/ dit legitimũ mo dum vſuraꝝ. ff. ǒ act. empt. iuli/ an⁹. §. idẽ. ⁊. C. de vſur. cũ alle/ gas. et eſt ſimile vbi preſumitur contra aliquem ex eo quod facere conſueuit: vt. ff. de pig norati. actio. vel vniuerſorum. ff. de vſuris. qui ſemiſſes. §. j. et. ff. ad macedo. Item. §. quod dicitur. et. ff. de lega. iij. num/ mis. indiſtincte. Joan.

❡ Ex litteris. ❡ Primo ponitur conſultatio. Se cundo reſponſio. ibi: mandamus. Abbas Si. p ❡ Inimicitias. ⁊ eſt ſi'e. q2 exactio ⁊ ſolutio pciũ nõ minima incõmoda habet: vt. ff. fami. herciſ. plane.

a ¶ Viro dediſſe: de duob⁹ ꝯſtare debet: q̄rta.ſ.fue/rit dos: q2 al's nō pōt fieri reſtitutio ipi⁹: ⁊ qd̄ ille. R. aliqua poſſideret de bonis mariti illi⁹ mulieris: vt ea/tenus cōdēneť. b ¶ Fauor: qm̄ mulier ꝑferť oībus creditorib⁹ qui habēt ꝑſonales actiōes: vl' q̄ habēt ta citas hypothe/cas quātū ad do tem: ſed nō q̄ ad donationez ꝑpť nuptias. C. qui po. in pig. ha. aſ ſiduis. ſed nō ꝑ/fertur creditori/bus habētib⁹ ex preſſas hypothe cas: nam fiſc⁹ ſi/mile habet ꝓuile giū cū muliere. C. de ꝓuil. fiſ. q̄s/uis. ⁊ fiſc⁹ nō ꝑ/ferť ꝑoribus cre ditorib⁹ habēti/bus expſſas hy/pothecas. ff. qui po. in pig. ha. ſi pignuſ. ergo nec mulier preferťur eis: precipua eſt em̄ cauſa dotis. ff. ſo. ma. l. j. Jo. c ¶ Malefici/um: ꝑpter male/ficiū vir3 mulier puniri nō deb3. C. d̄ do. inter vi. ⁊ vxo. res vxor3 ⁊. C. ne vxor pro marito. l. ij. ⁊. C. ad. l. iuli. maieſ. q̄ſq̄s. §. vxores. ⁊. C. de bo. d̄a. ſi q̄s. ⁊ auc. bona. nec etiam ꝑpter delictu3 pr̄is. C. ſo. ma. l. ij. niſi in caſu. C. qui. mo. pi. ta. contra. ſa tis Berñ. d ¶ Obligata Hoc priuilegiū dotis: ꝙ oia bo/na mariti ſint obligata vxori vere extēdiť ad parafernalia. C. de pac. cōuē. ta3 ſup dote. l. vlti.

ff de ꝯhen. emp. l. alienatio. ff. de pac. inť debitorem. Q ¶ Um contra. ¶ Primo ponitur factu3. Scd̄o diffinitio. ibi: nos. Abbas. f ¶ Perceptum ĩmo ⁊ qd̄ percipi potuit cōputā dū eſt. C. d̄ partu. pig. ⁊ omni cā. l. ij. g ¶ Fruct⁹: fructus intelliguňť qui ſupſunt deductꝭ expēſis. C. d̄ fru/cti. et lit. expen. l. j. h ¶ Cano/nicas. ꝟ. d̄ vſu. q̄/niam. C. de pig. acti. l. j. ⁊. ij. i ¶ Cōputari: niſi in caſib⁹. ꝟ. de feu. c. j. ⁊. ꝟ. de vſu. c. j. ⁊. c. con/queſtus. ⁊. c. ſa/lubriter. k ¶ Extenu/aſſent. non enim potuit primus creditor in plus obligare pignus ſcd̄o creditori q̄3 ei fuerat obliga/tu3. ꝟ. de dona. in ter vi. ⁊ vxo. nu/per. ⁊. ff. de reg. iur. nemo plus. ⁊. ff. de vſufruc. qd̄ nr̄m. ⁊. ꝟ. d̄ in repa. ꝙ aūt. ĩ fi. arg. ꝯ. ff. de acq. re. do. nō ē nouū Can. l ¶ Re/ſtituēdas: teneť em̄ creditor pi/gnoraticia actio ne ſi pign⁹ dete/riorauerit. C. de pig. acti. l. ij. ſic et res cōmoda/ta reddita nō vi deť ſi deteriora/ta reddať. ff. cō/mo. ſi mihi. §. j. S ¶ Jgnificā ¶ Primo poniť q̄rela. ſcd̄o datio iudicū: ibi cū igiť. Et ꝑ in tellectu ſcias: ꝙ pactū. l. cōmiſſo rie fuit iuētū ad diſſoluēdū ꝯctū emptiōis ⁊ ven/ditionis: Et po

dotis: inſtāti⁹ petebat ſibi re ſtitui: vel in poſſeſſiōes q̄ ma riti fuerāt ex officio delegati onis induci: ⁊. ĩ. ¶ Manda mus q̄tenus ſi tibi ꝯſtiterit: ex his q̄ in p̄ntia tua fuere ꝓ/poſita ⁊ ꝓbata: qd̄ mulier di a cit viro dediſſe in dotē: ⁊ p̄di ctum. r. de bonis fratris ali/qua poſſidere: cu3 mulierib⁹ b fauor multus in recuperan/dis dotibus debeať: ⁊ cautū c ſit in iure: ꝙ ꝓpter maleficiū viri: mulier remanere nō de/beat indotata: cu3 etiā bona viri mulieri ſint ꝓ dote taci/d te obligata: cū ſuo onere trā ſierint ad quēlibet poſſiden/tem. R. p̄dictū eide3 mulieri ad reſtitutionē dotis: eaten⁹ cōdēnes: q̄ten⁹ de bonis fra/tris ſui p̄fati noſciť poſſide/re. Jde3. R. d̄ mōte fortino.

Si creditor vel is qui ab eo cauſam habet tot fructus p/cepit ex pignore ꝙ latiſfactū eſt ſorti debiti pignus reſtitui debitori. Ca. VI.

C Um cōtra. S. ciuē ana/ginē. ſup q̄buſdā poſſeſ ſionib⁹ q̄s quōdā pr̄ tu⁹. A. de Saul. ꝓ certa quantitate pecunie obligarat: ⁊ ipi⁹ cre/ditoris heredes p̄dicto. S. pignorauerant: mouiſſes in nr̄a p̄ntia q̄ſtionem: legitime ꝓbauiſti: ꝙ ex earū ꝓuētib⁹ tm̄ fuerat tam ab eodē. S. q̄ ab alijs q̄ eaſ tēuerāt a tpe q̄

f fuerāt obligate ꝑceptum: ꝙ g fruct⁹ ſorti poterāt adeq̄ri. ¶ Nos igiť attēdētes: ꝙ in talib⁹ ꝑceptio fructuū ĩ ſolu h tiōe ſortis accedat: cū ſm̄ ca/nonicas ſanctiōes: fruct⁹ re i ſtitui ⁊ in ſortē debeāt cōpu/tari: ꝯſiderātes etiā ꝙ poſ/k ſeſſiones ipe iā extenuaſſent penitus totū onus: ⁊ debitū l anulaſſent: ipas tibi reſtituē das eſſe decernim⁹: ⁊ te ꝑ nū cium noſtrū in poſſeſſionē in duci fecim⁹ corpalē. Jdem.

Si is q̄ ſub pacto legis com miſſorie pignorauit rē ſuam ⁊ iurauit nō ꝯtrauenire iuſte impedit⁹ infra diē ſtatutum non redemit poſt diē redime re poterit. Ca. VII.

S Jgnificāte. R. ciue pi/ſano nobis ĩnotuit: ꝙ cū do mum ſuā. S. piſano ciui pro ccl. libris pig̃ri obligaſſ3: ac ꝓmiſiſſ3 p̄ſtito iuramto ꝙ ni ſi domū ipa3 ſtatuto termĩo m recolligeret: creditorē vlte/ri⁹ ſup eo mĩme moleſtaret: ⁊ ĩfra ſtatutū tp̄s ꝑ certū fi/delē nūciū (ꝓut ei videbať) creditori pecuniam nume/ratā remiſit: quā idē nunci⁹ infideliť agēs: ſicut ei iniū/ctū fuerat nō ꝑſoluit. ⁊ poſt/modū ide3. R. ab imperato/re detēt⁹: dicto. S. ſatiſface/re nō potuit vt debuit: et. ĩ. n ¶ Cū igiť pactū legis com/miſſorie ſit in pignorib⁹ im/

nec ad donationē ꝑpter nuptias. C. qui po. in pig. ha. l. vlti. in fi. Et ſic oia bona p̄lati ſunt obligata eccleſie ſi male adminiſtrauerit: ⁊ forte ob h̄ dicit capl'm ꝙ res epiſcopi eodem priuilegio gaudēt: quo ⁊ res eccleſie. xvj. q. j. ſimiliter. ſicut ⁊ res tutoris pupillo. C. in qui. cau. pig. ta. cōtra. ſi mater. hoc ꝓuilegiū nō habēt mu/lieres q̄ catholicā nō percipiūt cōmunionē. C. de here. l. j. ⁊ auc. ibi ſignata. e ¶ Onere: ſile. ꝟ. de deci. paſto ralis. ⁊. c. cū nō ſit in homine. xvj. q. j. ſiquis laicus. C. de diſtrac. pig. ſi debitor. C. q̄. mo. pig. ta. ꝯ. l. ij. ⁊. iij. ⁊

ne exēplū ꝓut d̄r in glo. ij. Ab. m ¶ Recolligeret. i. redimeret. n ¶ Cōmiſſorie. Sic pactū legis cōmiſſo/rie fit h̄ mō: vendo tibi fundū ticianū certo ꝑcio: puta x. pacto tali adiecto: ꝙ ſi vſq3 ad mēſem nō ſolueris. x. fundus ſit inempt⁹ qd̄ h̄ pure vēditū ē: pōt ſub ꝯditio/ne reſolui. ⁊ ē in ptāte vēditoris vtrū velit vēditione3 reſolui: q2 iſtud pactū vēditoris cā apponiť. ff. de leg. cō. l. j. ⁊. ij. arg. ꝯ. ꝙ ſit ꝯditionalis talis vēditio. ff. de pigno. ſi fundus. ⁊. ff. de ꝯhē. emp. l. fi. j. rñ. S3 ibi po tius ꝯditionalis venditio ꝯhiť. S3 pactū iſtud legis

cōmiſſorie in pignorib⁹ iprobat̃ p.l.C.de pac.pig.l.j. ⁊.iij.vt dicit h. a ℭ Certū: q̃ nō imputat̃ dn̄o malicia nūcij vl' procuratoris ſi mō credebat̃ idone⁹: vt h videt̃. ⁊.ff.cōmo.argētū.ſic.C.q̃ pe.tu.cū a matrib⁹: arg.ↄ.s̄.de offi.dele.cū olim.⁊.ff.de pſcp.vbis.apud.§.vlt. ⁊.iij.q.vij.i gra uibus.Jo.

b ℭ Si eſt ita: ar q iuramētū ↄ legē factū fuã dux ē: q̃ſi diceret̃ ſi nō ē ita ſerua/ bitur iuramētū. verba iſta: ſi eſt ita: referunt̃ ad id qd̄ dicit p eū: q certū nunciū ⁊c̃.arg.cōtra.s̄.de fo.cōpe.ſi di/ ligenti.in fi.vbi de hoc.

c ℭ Juramēto: arg ↄ.s̄.de iure iur.cū ↄtingat. ibi ſo.in fine ma gne notule.

Cum cō. ℭ Perti/ net ad ſcd̄am p/ tem rubrice. Et p̄mo ponit̃ que/ ſtio.ſcd̄o māda/ tum.ibi: māda/ mus.ſecūda ps continet duo di/ cta.ſcd̄m ibi: pe/ cuniā.Abbas.

d ℭ Succeſſiſ

probatū.⁊.p̄dict⁹.R.q̃tū in eo fuit iuramēti debitū adi/ a pleuit: cū p eū quē certū nun cium eē ſperabat: pecuniā re miſerit termino ſtatuto: ſe in captiōe detēt⁹ ſatiſfacere nō potuit creditori. ℭ Manda/ b mus q̃ten⁹ ſi eſt ita: p̄dictum creditorē vt ſorte cōtentus: pēſionib⁹ pignoris computa tis in eā: illud p̄fato.R.omi dilatiōe poſtpoſita reſignet: c pacto tali vel iuramento ne/ quaq̃ obſtāte cen.eccle.co/ gatis. Gregorius nonus.

Uſufructuarius cauet q fru etur rebus imobilibus ſal/ ua ipſarū ſubſtātia ⁊ pecuni am ⁊ eſtimationē mobiliū q̃ conſumunt̃ vſu finito vſufru ctu reſtituet. Ca. VIII.

Cum cōſtet.J.mulierē vxorem ogerij quo ad d vſufructū filio ſuo ſucceſſiſ/ ſe: in bonis quorū ꝓprietas ad.M.mulierē vxorē.C.di/ noſcit̃ ptinere. ℭ Mādam⁹ e q̃tenus eā ad cautionē ido/ f neā exhibēdā: q vtat̃ ⁊ fru/ g atur ſalua rerū ſubſtātia: in h bus īmobilib⁹ q̃ vſu nō con i ſumunt̃ ad arbitriū boni vi/ k ri. ℭ Pecuniā vo ſi quā ha l buit vl' habebit: ad eſtimati/ onē bonoꝝ q̃ cōſumunt̃: vſu ⁊ in hereditate īuēta fuerit: in morte ſua dicte mulieri ſ vl' heredib⁹ ei⁹ reſtituat: p cen. m eccle.compellatis.

De fideiuſſoribus

Ex cōcilio Cāturieñ.

Breue eſt nec poteſt breui⁹ ſummari. Ca. I.

Clericus fideiuſſi/ onib⁹ inſeruiens: abijciat̃. Lucius tertius Elieñ.epō et archi/ epiſcopo Noruiceñ.

totū pereat ſubſtātia: vnde tenet̃ reficere edes q̃m ad eū omnes fructus ptinēt.ff.de vſufru l.vſufructu lega/ to.⁊.l.hactenus.als eſt.§.illius p̄dicte legis.⁊.C.e.ti. eum ad quē vnde cautio preſtat̃. i ℭ Immobilibꝰ: hec aūt cautio interponi debet ſiue res ſit mobilis ſiue imobilis ſiue ſo/ li: vt h.⁊.ff.vſu/ fru.quēad.ca.l. j.⁊ appellatione mobiliū etiā ſeſe mouētia cōtinēt/ tur.ff.de vbo.ſi/ qui.mouentiū.⁊ arbitrio boni vi ri p̄ſtare debet: vt h dicit.⁊.C.d vſufru.l.vſufru. ⁊.ff.e. Jtē ſi fun di: ⁊ cōtinet cau tio iſta duas cau ſas: vnā de vten do fruēdo arbi/ trio boni viri: aliā de reſtituen do finito vſufru. ff.vſufructu.quē ad.ca.l.j.j.rñ.et .§.hec ſtipula/ tio. Q̄nq̃ tñ re/ mittit̃ hec cautō cū certū ē ꝓpeta tē redire ad vſu fructuariū.ff.v/ ſufructu.quēad. ca.l.ſi vſufru.§. plane. Jtē in fiſ co vſufructuario ff.vt leg.ſeu fide

ſe.ſ.ex teſtamēto filij: q2 ſi ab inteſtato decederet ⁊ fili us nō habuiſſ3 deſcēdētes: parētes i totū ſuccedūt fm tenorē illarū auc̃.C.ad tertul.auc̃.defuncto.⁊ auc̃.in ſucceſſione.⁊ etiā in auc̃.de here.ab inteſta.veni.§.cō ſequēs.⁊.§.j.ij.coll'.ix.vnde ſumpte ſūt auc̃.C.de his q̃ ab inteſta.defe.auc̃.in ſucceſſione. e ℭ Idoneā: noīe cautionis nuda ꝓmiſſio intelligit̃.C.de vbo.ſig. ſancim⁹.ſed cū addit̃ idonea vel ſufficiens pignorati/ cia vel fideiuſſoria intelligat̃.s̄.mā.ſi mādato ticij.§. vlti.⁊.ff.de fideicō.lib.l.iiij.§.adiũci.⁊ inſti.de re.di. .§.vēdite.⁊ ſicut in caſu iſto pignora vel fideiuſſores dant̃.ſic.s̄.de ſeq̃ſtra.ad h ſatiſdationē deſiderat hec cautio ad arbitriū boni viri.C.de vſufruc.vel viſufruc. ↄſtituto. Et hec cautio ñ p̄t a teſtatore remitti.C.eo. l.j.⁊.C.vt in poſ.leg.ſcire.cū fauore heredis ſit intro/ ducta: ſed ipſe heres pōt remittere.ff.ad.l.fal.poteſt f ℭ Utat̃.vſufruct⁹ eſt ius vtēdi fruēdi reb⁹ alienis ſalua rerū ſubſtātia.ff.de vſufru.l.j.⁊ eſt ius in corpe q̃ ſublato ipm tolli neceſſe eſt.ff.e.l.ij. Et ideo d2 de re bus alienis.q2 res ſua nemini ſeruit.ff.de ſerui.vrba. p̄di.l.in re cōi.⁊.ff.ſi vſufru.perat̃.l.vti.frui.in p̄n.

f ℭ Utatur.ideo dicit̃ ad differentiā vtilis dominij quod in rebus alijs habet̃: vt eſt emphiteota ⁊ feuda/ tarius qui habēt vtile dominiū. g ℭ Fruat̃: hoc dicitur ad differētiā nudi vſus: quia minus eſt in vſu q̃ in in vſufruc.inſti.de vſu.⁊ habi.§.minus.⁊ clerici poſſunt dici vſuarij: q2 nec poſſunt vēdere nec teſtari nec donare: ſed victu tm̄ ⁊ veſtitu cōtenti eſſe debent: x.q.ij.epiſcopus habeat. D. h ℭ Rerum.i.ne in

icom.cā caue.l.j.§.ſi ad fiſcū. Jtē cū vſufruct⁹ ptinet ad p̄rē i reb⁹ filij.C.ↄ bo.q̃ lib.l.vl.§.hec ꝓculdubio. ↄſtituit̃ aūt vſufruct⁹ in fundo ruſtico ⁊ i edibꝰ ⁊ in ſer uis ⁊ ceterꝭ reb⁹.ſ.gēmis: ānulis: libris.ff.e.ſ3 ⁊ ſi q̃d. .§.j.⁊.ij.et.l.ſtatue.⁊.l.itē ſi fūdi.i p̄n.§.j.⁊.l.iij.§.j. ⁊.j.rñ. k ℭ Uiri.i.iudicꝭ.ff.d vo.obli.ↄtinu⁹.§.cū ita. l ℭ Pecuniā: in his vo q̃ vſu ↄſumunt̃ ꝓprie vſufru ctus nō pōt ↄſtitui: q2 neq̃ naturali iure: q2 nō pōt eē ſalua rei ſuba: neq̃ ciuili: q2 ita dant̃ vſufructuario: vt fiāt.hmōi recipiētiū vſufructū: puta vinū: oleū: frumē tū ⁊ ↄſiḿa. Jtē pecunia numera q̃ aſſidua ꝑmuratione ⁊ cōmixtiōe ↄſumit̃.inſti.d vſufru.§.ↄſtituit̃.⁊.ff.de ſol'.ſi nūmi aliene vtilitatis tñ cā ↄſtituit̃: vſufruct⁹ vl' q̃ſi vſufruct⁹: q2 ille cui dant̃ hmōi res ſatiſdat de tāta pecunia reſtituēda: vl' eſtimationē aliaꝝ reꝝ: vt h dic̃. ⁊ inſti.de vſufru.§ ↄſtituit̃.⁊.ff.de vſu eaꝝ rerū q̃ vſu ↄſumunt̃.l.j.ij.⁊.iij.⁊.l.ſi vini.⁊ finit̃ morte fructuarij ⁊ capitis diminutiōe: vt.l.p̄di.ſi vini.maxia ⁊ media. inſti.e.§.finit̃. m ℭ Cōpellatis: ſed ſi nō pōt ſatiſda/ re q̃d erit? dicunt q̃dā q ſufficit ſi iuret.in auc̃.vt nulli liceat hr̄e loci ↄſeruatorē.§.ſi vo crimē. Ar. Azo dicit q nō habebit vſufructū.ff.de vſufruc.leg.vxori. Ber.

De fideiuſſoribus. Supra viſum eſt de reb⁹ q̃ p debitis pignori obligant̃: reſtat videre d fideiuſſori/ bus p alienis debitis intercedūt. Abbas Sicu.

Cleric⁹: inſeruiēs.⁊ freq̃ntiā denotat. Ul' ve ru 3eſt q clericus fideiubere nō deb3.xj.q.j.te q̃dē.vbi de h.ſi tñ fideiuſſit: tenet.ↄ.c.pxi.⁊.c. ↄſtitut⁹.ſic ⁊ reg'ares fideiubere ñ dn̄t.ↄ.e.qd̄ q̃buſdā.

PEruenit. ¶ Si intelligeret tex. de redditibus bñficiorũ: vt ẽ cõis doc. intellec. eſſet h caſus notabilis ⁊ valde ſingularis pbãs q ex redditib bñficiorum põt ſatiſfieri creditorib clericorũ: de q infra dicam latius. In pma ponit impetrãtis q̃ſtio. in ſcda cãe cõmiſſio. ibi ne igit. Abbas. poterit. s. de iureiurã. debitores. niſi primo impetraſſet abſolutionem iuramenti. eo. titu. ex adminiſtrationis. vnde ſatis poteſt petere vſuras ⁊ expenſas quas fecit: quia totum eſt intereſſe ſuum. ff. manda. ſi mandato. §. ſi fideiuſſor. ff. de admini. re. ad ciui. perti. l. ij. §. vlti. ⁊ hic p. ut i ſequitur. et. j. c. proxi.

a ¶ Nõ ſoluẽtibus: pma fuit in optiõe creditoris quẽ vellet pmo conuenire pncipalẽ vl fideiuſſorẽ. C. d fideiuſ. iure nr̃o. hodie corrigit illd p auc. qa q̃diu pncipalis iuenit fideiuſſor nõ moleſtat. C. eo. tit. auc. pñte. niſi ipſe fideiuſſor renũciauerit huic iuri. C. de duo. re. ſtipu. auc. hoc ita. et huic iuri renũciãt fideiuſſores ⁊ ↄſtitutioni diui adri. q eſt. C. de ↄſti. pecu. diui adriani. et huic iuri iſte clericus fideiuſſor renũciauit.

b ¶ Diſpẽdiũ: Ar. officiũ ſuuz nulli dz eẽ dãnoſum. ff. de fur. ſi ſeru cõis. §. qd ꝟo. iiij. q. iij. §. vẽturis. ⁊. ff. ad velle. l. ij. §. j. ff. quemad. teſta. ape. ſed ⁊ ſiqs. ff q. ex cau. ma. l. videlz. ⁊. ij. q. vj h etiam placuit.

Cõpellit cleric ſeruare fideiuſſorẽ indẽnẽ per aſſignationem redditiuz ſuoꝝ. Ca. II.

PEruenit ad nos ex conqueſtiõe. R. clerici q cũ ipſe p. c. ⁊. f. clericis mercatorib Bononieñ. fideiuſſerit: illis pſcriptã pecuniaz a nõ ſoluentib: coactus eſt ſatiſfacere de eadem. ¶ Ne igi b tur diſpendiuz patiatur: vnde videtur premiũ meruiſſe: Bononieñ. epiſcopo dedimus in mandatis: vt ſup de bitis illis inſtrumenta que ſunt apud creditores inſpiciat: ⁊ eoruz tranſcripta ſuo c ſigillo ſignata vobis mittere non poſtponat. Mandamus itaq diſcretioni veſtre: d q̃tenus ſi ex confeſſione predictorũ clericoruz: vel al's legitime vobis rez ita ſe habere conſtiterit: moneatis eoſdem: vt memorato. R. pecuniam reſtituat: ip̃mq ſeruẽt e indemnẽ: alioquin de redditibus eorum preſcripta debita faciatis exolui: ⁊ damna etiam que pter hoc pertulit reſarciri: aut predictos redditus ſibi aſſignetis: tãdiu ſine moleſtia detinẽdos: donec ipſa damna reſarcita fuerĩt: ⁊ debita ſine diminutiõe ſoluta. prefatos ꝟo clericos g ſi religionẽ fidei ⁊ iuramẽti ſui eos violaſſe cõſtiterit: ab officio ⁊ beneficio ſuſpẽdatis. Idem Cãtuarieñ archiepiſcopo. **Per diſtrictionẽ canonicam cõpellit debitor a fideiuſſione abſoluere fideiuſſorem: qui a creditoribus moleſtatur. Ca III**

COnſtitut i pſentia noſtra: magiſter. S. ſua nob aſſertiõe mõſtrauit: q p cãcellario tuo: tpe Late. ↄcilij in quadã ſumma pecunie interceſſit: quã qa vſq modo debitor nõ pſoluit: ſe aſſerit plurimas a creditoribus Boñ. moleſtiaſ ptuliſſe: ⁊ debitũ augmẽtatũ. ¶ Ideoq mã damꝰ q̃tenꝰ ſi legitime tibi d hmõi aſſertiõe cõſtiterit: pfa tum debitorẽ: vt eũ a pdicta interceſſione ſine dilatione h prorſus abſoluat eccle. cen. cõpellas. Preſentiuz quoq auctoritate iniungimus: vt i ſi debituz vel acceſſiones ille negauerit: cõſuetudine q

Sed obſtat illa decreta. debitores: qa ipſe debet repetere vſuras: ſed ſi nõ iuraſſet ⁊ potuit oponere exceptionẽ: ⁊ nõ opoſuit: non repeteret vſuras: qa indebitũ ſoluit. hoc dixit Ala. Vel dic q idem eſt cum iurauit: quia debuit impetrare abſolutionẽ iuramẽti añ q̃ ſolueret vſuras ſi potuit: ſed ſi nõ potuit tpe met repetet ab vſurario. alij vt Lan. ↄdixerũt.

f ¶ Redditibus. Nõ. clericis ob cãm iudicati quotidiana ſtipẽdia interdici. ff. de re iudi. cõmodis pmiorum. arg. cõtra. C. q res pigno. obli. poſſũt. ſpez eorũ premioꝝ. ſʒ licet ſpeciali conuentione nõ poſſit obligari. vt. l. proxi. tamen ex cauſa iudicati a iudice poſſunt p iudicato obligari. argu. C. de execu. rei iudi. ſtipẽdia. ⁊. C. de pdi. mino. nõ alie. l. j. ff. de reb eorũ q ſub tute. vel cu. magis vincẽti.

ſic. s. de renũc. ſane. Silr ecõuerſo ñ dz pmiũ ↄſed vñ penã meret. xvj. q. j. legi. ff. de neg. geſt. ſiue hereditaria: ar. ↄ. ff. d his qb vt indi. l. auferũt. ⁊. l. j. c ¶ Sigillo. Nõ. ſcpturã autẽticã q ptinet epi: ar. s. de fi. inſtru. ſcpta. Ala. d ¶ Ex ↄfeſſiõe: ↄfeſſus i iure p iudicato habet. C. d ↄfeſ. l. vna. s. d ↄfeſ. cũ ſup. ⁊. c. vl. ⁊ ſp ſtat ↄfeſſiõi ↄ ſe facte. xxiij. q. ij. §. j. ff. d inſ. ac. d etate. §. ſiqs. ⁊. s. de ↄfeſ. c. vl. e ¶ Indẽnẽ: g petet vſuras ſi eas ſoluit creditorib. Sʒ oppono tibi. vſure indebite fuerũt. s. de iureiu. debitores. g ſi ad eas etiam ſoluẽdas exceptiõe oppoſita fuit ↄdẽnat: h p iniuriã iudicis factũ eſt: q̃re pncipalis debitor nõ tenet ei ad hoc. ff. de fideiuſ. exceptione. ff. de euicti. ſi per imprudẽtiã. ⁊. s. de emp. ſi venditori. ⁊. ff. mãda. qꝛ de mutua. §. generalit. vbi dicit: exceptio q cõpetit reo ⁊ fideiuſſori: ⁊ ſi eam ſcienter omittat ei eſt imputandũ. ff. de excep. oẽs exceptiões. Itẽ debitor nõ intelligit mãdaſſe: vt ſoluat indebitũ. ff. de cõdi. inde. ſi pcurator. Sed dicerẽ q ſi fideiuſſor iurauerit ſoluere ſortẽ ⁊ vſuras propter iuramentum exceptionem proponere non

g ¶ Iuramẽti: puniri em dñt qꝛ piuri ſũt ⁊ infames ſm canones. vj. q. j. qcũq. xxij. q. v. ſiqs. ⁊. s. de iureiu. q̃relã. C. d trãſac. ſiqs maior. ⁊ idẽ eſt venire ↄ fidẽ pmiſſam ſicut contra iuramentum: vt hic patet: ⁊. s. qd me. cã. ad aures. qꝛ int ſimplicẽ loquelã. ⁊ iuramentũ non facit de differentiam. xxij. q. v. iuramẽti. Sed quare mãdat eos ſuſpẽdi: cuz ad h non ſit actũ: poteſt dici q hoc facit ex officio ſuo: cũ p denũciationẽ ad papã puenerit: qꝛ vndecũq crimina claruerint. punienda ſunt. xxiiij. q. iij. ecce.

COnſtitutus. ¶ Cõmunis diuiſio: ſecũda ibi: ideoq. Ab. h ¶ Abſoluat. Et ita põt fideiuſſor agere contra principalẽ debitorẽ vt eum liberet ſi diu ſteterit in obligatione: ſic. j. eo. c. vlt. vbi de hoc. i ¶ Acceſſiones: ſic eſt arg. fideiuſſorẽ teneri ad vſuras. Arg cõtra. C. eo. ti. ſi fideiuſſor. Diſtingue: vtrũ fideiuſſerit in oẽm cãm. ⁊ ſic tenet al's nõ. ff. loca. q̃ro an fideiuſſor. ⁊. ff. eo. tit. fideiuſſores magiſtratuuz. Din.

Cõtrariũ tñ eſt verũ ſm canones.ſ.de iureiu.debito/res.vt.ſ.ti.pxi.dixi. a ¶ Legi.C.de iureiu.ꝓpter calũniã.l.j.ꝛ.ij.ꝛ iuri canonico ꝯtria eſt quãtũ ad cauſas ciuiles.ſ.de iura.calũ.c.j.ꝛ vlti.c.in ꝑtractãdis.ꝛ c.ſe.cõcordat tñ canonibꝰ.ij.q.v.c.j.ꝛ.ij. b ¶ Intercessori.i.fide/iuſſori.Berñ.

c ¶ Satiſdati/one:hoc ſi volue rint :alˀs nõ cõ/pellit :ſʒ ſufficit ꝙ ei denunciet: vt mittat vel va dat ad ipſos vi/dẽdos:alˀs reci/perent in termi/no ꝯſtituto.ſ.ð teſti.in noĩe dñi ꝛ ꝙ dicit:audiẽ dos.i.videndos iurare :vel forte ideo cautionem ꝑſtare dʒ:qꝛ ꝑſũ ptio erat ꝯ cãcel lariũ ne in frau/deʒ malicioſe de bitũ ei negaret: vt aduerſariũ fa tigaret laboribꝰ ꝛ expenſis:vt ſi eã ꝑſtare nollet: ħ ipſo tanꝙ ſuſ/pectus cõpellere tur ad ſatiſfaciẽ duʒ:ſed ħ nõ vi/detur:qꝛ ſiue va dat ſiue non:ni/hilominꝰ tenet aduerſario ĩ ex/penſis:ĩmo debʒ cõpelli vt vadat vel mittat vt et ipſe magis puni at :qꝛ tũc ꝗuat ĩ ſuis ꝓprijs expẽſis ꝛ etiã aduerſarij. d ¶ Trãſmittẽ tes:ħ fieri põt in cauſis ciuilibꝫ :ſecꝰ ĩ crimĩalibꝫ ĩ qbꝰ teſtes ĩ pñtia iudicꝭ ſuũ teſtimoniũ dicere dñt. C.ð fi. inſtru.iudices.ꝛ auc.apð eloquẽtiſſimũ. e ¶ Fides: hoc iõ dʒ:qꝛ ille q teſtes examiat meliꝰ ſcire põt ꝙ̃ta fides ſit eis adhibẽda.ff.ð teſti.teſtiũ.j.rñ.in fi.Ber.

Quod quibuſdã. ¶ Primo ponit dictuʒ.ſcðo exceptio:ibi.niſi.tertio pena:ibi.Et qui.Ab. f ¶ Fideiubeat:nec clˀicꝰ nec mõachꝰ fideiubere dʒ.ſ. e.ti.c.j.ꝛ.xj.q.j.te qdẽ. niſi nccĩtas ſit.ꝛ tũc tenet ex pietate ſubuenire alij.lxxxvj.di.ñ ſatꝭ.ſʒ ꝓ eccˀijs ſuis pñt fideiubere:vt ħ dʒ:ꝛ in auc ð ſan.epiſ.§.aliũ aũt. collˀ.ix.ꝛ ħ de licẽtia capˀli vel maioris ꝑtis vt ħ dicit: alˀs monachꝰ nihil ageret:niſi in vtilitatẽ monaſterij pecunia fuerit ꝯuerſa:qꝛ tũc etiã ꝑinde eſt ac ſi capˀlm obligaret. Itẽ clerici int ſe pñt fideiubere:cũ ꝯueniũt C.ð epiſ.ꝛ cleri.oẽs.§.ĩ hac. Itẽ nec aſtrictꝰ curie põt fideiubere.C.loca.curialis.Jo. g ¶ In vtilitatem: iſtud bñ notabile ẽ:ꝙ creditor ꝓbet in vtilitatẽ eccˀie credidiſſe.x.q.ij.§.ħ ius.k.is creditor. Sed nec tunc aget ex illo ꝯctu cũ ille nullꝰ ſit:credẽdo monacho ſine ꝯſenſu capˀli:ſʒ agit actiõe de ĩ rẽ verſo:vt ħ ꝑtʒ ꝛ.ff.de in rẽ verſo.l.j.ꝛ.l.ſi ꝓ pře.A ꝯrio ſenſu videt:ꝙ vſqʒ ad

a eſt legi ꝯtraria ñ obſtãte:iu/ramẽtũ calũnie ſubire coga/tur. Preterea qꝛ difficile fo/b ret interceſſori :ſuos teſtes ĩ angliã ducere:iudicibꝰ Bo/c noñ.(ſatiſdatione idonea a cãcellario ipõ accepta :ꝙ ad teſtes audiendos vadat: vel mittat infra terminũ cõpetẽ/tem)lr̃is tuis ſignifices : vt eos vice tua recipiant ꝛ exa/minẽt diligent:ꝛ depoſitiões d eoꝝ trãſmittẽtes incluſas :ſi e gnificẽt ꝙ̃ta fides poſſit in/ſtrumẽtꝭ vlˀ teſtibꝰ adhiberi.

Inno.iij.in ꝯci.generali.

Si ſine licẽtia ꝑlati ꝛ maiorꝭ ꝑtis capˀli religioſus fideiuſ/ſerit vel mutuũ accepit nõ te/net eccleſia : vt ipẽ recipiẽs punit :niſi mutuũ ſit verſũ ĩ vtilitatẽ eccˀie C.IIII

Quod qbuſdã religioſiſ a ſe.apo.ẽ ꝓhibitũ : voluꝰ ꝛ mãdamꝰ ad vniũſos exten di : ne qs videlʒ religioſus abſqʒ maioris ꝑtis capˀli : et f abbatis ſui licẽtia ꝓ aliq fi/deiubeat: vlˀ ab aliq pecuni/am mutuã accipiat vltra ſũ/mã cõi ꝓuidẽtia ꝯſtitutã:ali oqn nõ teneat cõuẽtꝰ ꝓ his aliqtenꝰ rñdere. ¶ Niſi for/g te ĩ vtilitatẽ domꝰ ipiꝰ mani/feſte conſtiterit redundaſſe. ¶ Et q ꝯ iſtud ſtatutũ veni/h re ꝑſumpſerit: grauiori diſci pline ſubdat. Grego.ix.

Ponit tres caſus in quibus fideiuſſor contra debitorem agit anteꝙ ſoluat vt a fide/iuſſione liberet. Ca.V

Quam ꝓ q te fideiuſſorez i obligaſti:ſi diu in debiti ſo/k lutione ceſſauit :aut diſſipa/re bona ſua cepit :ſeu ſuper hoc condemnatus fuiſti:iu/re poteris conuenire vt te a fideiuſſiõe debeat liberare.

De Solutionibꝰ. Alex.iij. decano ꝛ capi. Wormaceñ.

Succeſſor ĩ bñficio tenet ſol uere debita ꝑdeceſſorꝭ ꝓ ne/ceſſitate eccˀie ꝯtra. Ca.I.

l Ad ħ in apˀice:ꝛ.ĩ m Sicut filiꝰ debita p̃ris ſoluere tene tur:ita ꝑlatus ſui

ſũmã a capˀlo ꝯſtitutũ:nõ teneat creditor ꝓbare ĩ vtili tatẽ eccˀie ꝓceſſiſſe:ex eo ꝙ ð alia ꝓbare tenet :vt ħ di cit.B. h ¶ Grauiori:ſʒ etiã ad arbitriũ iudicis:cũ ħ ñ ſit certa pecunia ſtatuta.ſ.ð of.dele.ð.cãis.

Quam ꝓ q.ſi diu.nõ.ħ tres caſuſ qbꝫ fideiuſſor p̃t agere ꝯ ꝑncipa/lẽ debitorẽ vt eũ liberet a fideiuſ/ſiõe. Primꝰ ẽ ſi diu ſtetit in obli gatiõe. ff.mã. l. luciꝰ ticiꝰ.Scðs ſi reꝰ ĩcipit vgere ad ĩopiã:vt.l.lu ciꝰ ticiꝰ.C.mã.ſi ꝓ ea.ꝯquã.Ter/tiꝰ ſi fideiuſſor cõ dẽnatꝰ ſit:vt ĩ.l. ſi pro ea ꝯ quã.ꝛ iſtos tres caſus hẽs ħ.Quartꝰ ẽ ſi hoc ab ĩitio cõ uenit:vt ẽ.l.ꝑdi. ſi ꝓ ea.ꝛ.ff.de fi deiuſ. fideiuſſor ꝓ vẽditore. Et ita ĩ caſibꝫ añ ſo/lutiõeʒ p̃t agere fideiuſſor vt libe ret:arg.ff.mã.ſi mãdato.§.qtiẽs. ff.ꝯmodati.ſi vt certo loco.§.rẽ ti bi dedi:alˀs ñ ũt qꝛ ꝛ ħ ipm videt ei mãdatũ vt ſol uat ꝛ ħ ꝓmiſit:ꝛ ſũt qſi duo man data vt ſe obligꝫ et vt ſoluat.vñ ad vtrũqʒ tenet ar.ff.ð cõdi.ide. ĩdebitã.ꝛ eſt ſilˀe ſ.ð dolo.ꝛ ꝯtu. cũ dilecti.vbi duo ĩtelligunt mãdata.ff.ð.ar.celſus.ꝛ qꝛ ĩtẽpeſtiue ñ dʒ reuocare bñficiũ ſuũ ne oĩo ĩutile fuiſ ſet:qꝛ adiuuari nos bñficijs oportʒ.ꝛ ñ decipi.ſ.ð cõ/mo.c.vno.ff.e.ĩ ꝯmodato.§.ſic ſecꝰ ẽ ĩ ꝑcario.ſ.ð ꝑca. c.vl.B.Et ꝙ dic diu referẽdũ ẽ ad arbitriũ iudicꝭ :ſic illð celerit.ſ.ð loca.ꝛ ꝯdu.c.potuit.B. k ¶ Diſſipa re:ĩ iſto caſu p̃t mulier petere dotẽ ꝯſtãte mr̃imonio.C ð iu.do.l.vbi.alˀs ñ p̃t.C.ſi ꝯſtã.ma.dos.ſolˀ.fu.l.vna. B. De Solutiõibꝰ. Viſuʒ ẽ ſup̃ ð obligatiõibꝫ:q tollũt ex ſolutiõibꝫ. Nã ſolutiõe eiꝰ qð debet oĩs tollit obligatio.inſti.q.mo.tol.obli.in ꝑn.merito poſt Ri/cas ꝑcedẽtes ſubijcit iſta de ſolutiõibꝫ.Ab.

Ad hoc filius. Hoc veꝝ eſt ſi eſt heres.B. m ¶ Debita omnia:ſi non fecit inuentari/um.ſi fecit:tunc non tenetur niſi quantũ vires heredi/tatis ſe extendunt.C.de iure deli.ſcimus.iam duas.et hoc in debitis ex contractu deſcendentibus vel quaſi. ſed in debitis que ex delicto vel quaſi ꝓcedunt non te/netur:niſi quãtũ ad eũ ꝑuenit: vel niſi cũ defuncto lis fuerit cõteſt.C.ne ex delic.defun.l.vna.Ala.ſm cano/nes tamen videtur ꝙ heres tenetur ex delicto defun/cti.j.de ſepul.c.vlti.ꝛ.j.de rap.in lr̃is.L. a ¶ Prede ceſſoris.eſt eñ qſi heres ipſius.xxiij.q.viij.cõuenior.

xij.q.ij.c.vl. Ala. a ¶ Neceſſitate. al's non tenetur eccleſia.x.q.ij.h ius.§.⁊ is creditor.⁊.s.ti.xxi. qd q/buſdã.⁊.s.de depoſito grauis:⁊ ſic ſucceſſor ad id te/neť qd pdeceſſor facere debuit.xij.q.v.q2 Jo.⁊.xvj.q vj.illud. Berñ.

fm q illa lex pot legi cũ non ⁊ ſine non: vt ibi notať. Berñ. g ¶ Non valentẽ.⁊ ideo inanis ẽ actio quã inopia debitoris excludit.ff.de dolo.nã is.⁊.s.ð reſti. ſpo.olim.q2 qui nihil habet: nihil dare põt: vt.j.q.vij. daibertũ.⁊ ei⁹ periculo nihil ẽ.ff.de fur. itaq2 fullo.in pn. vnde videť q nõ tenuit excõmunicatio: ſ3 debuit eũ expectare quouſq3 ſoluere poſſet.ar. de/cre.pdicte olim.⁊ impoſſibile p/ceptum nõ obli/gat.ff.q ſen.ſine ap. reſci.l.paul⁹ ⁊ impoſſibilium nulla eſt obliga/tio.ff.de reg.iu. impoſſibiliũ.ſed h tenuit ſnĩa for te pp dubiũ: q2 ñ plene ɔſtabat: an i totum vel i pte poſſet ſolue/re.⁊ iõ cũ ð h cõſtiterit: relaxať: vt h dicit. S3 ſi certus eẽt iudex q2 nihil ſoluere poſſet. vel ſi ceſ/ſiſſet bonis: ſnĩa nõ tenuiſſet. vel tenuiſſet: iiuſta tamẽ fuit: ⁊ iõo ſine difficultate debet abſolui: ⁊ iudex teneť ſibi ad intereſſe.j.de

S Jquorũ. ¶ Tria fac. Primo phibet. Secundo decernit. Tertio penã imponit. Scða ibi Decernẽtes. Tertia. ibi. Si quis Ab. b ¶ Si/gilla.arg. q lr̃is platorũ credať. s.de pba. poſt ceſſionẽ.⁊.xj.q. iij. cure.⁊.s. de fi.inſtru.c.ij. et s.de cleri.pere/gri.c.j. et ſigillo eccleſie creditur lxxiij.di. in noĩe patris.i fi.ar.tñ ɔ.s.de pba.qm ɔ. ſ3 qre dicit h p alienis: cũ hic creditor itelligatur ⁊c.x.q.ij.§. hoc ius.ver.⁊ is creditor.⁊.s.ti. xx. qd qbuſda3. ⁊.s. de depoſito uiſ.⁊ ſic nec noĩe ſuo nec noĩe ali/eno teneť ecclĩa Ad factum refe/ras h: q2 ſic fati

a pdeceſſoris p ecclĩe neceſſi/tate contracta. Grego.ix. Si plat⁹ obligat eccleſia3 p alienis debitis eſt ſuſpenſus ipõ facto ab adminiſtratiõe. ſpũaliũ ⁊ tẽporaliũ ⁊ ecclia non teneť. Ca.II.

S J quorũdã: ⁊.j. Firmi ter inhibem⁹: ne qs pſumat eccleſiã ſibi cõmiſſa3: p alie/nis grauare debitꝭ: aut lr̃as b alicui ſeu ſigilla ɔcedere qb⁹ poſſẽt ecclĩe obligari. ¶ De/cernẽtes ſi ſec⁹ fuerit attẽta/tũ: ad ſolutionẽ taliũ debito c rum ecclĩas nõ teneri. ¶ Si qs aũt ɔtra pmiſſa decetero venire pſũpſerit: ab admini/ſtratiõe ſpũaliũ ⁊ tpaliũ no/d uerit ſe ſuſpenſũ. Idẽ deca/no ⁊.J.cano.tulleñ. Si cle/ric⁹ nõ habeat vñ ſatiſfaciat ſuis creditoribus non debet excõicari nec aliter moleſta/ri: pſtabit tñ cautionẽ ſalte3

iuratoriã ð ſoluẽdo: cũ vene rit ad pigniorem fortunam.

O Capitulum.III. Doard⁹ cleric⁹ pposuit q cu3.p.cleric⁹.d.laicus ⁊ q e dam alij: ipm coram officiali archidiaconi remeñ. ſup q/buſdã debitꝭ ɔueniſſẽt: idẽ i f eũ recognoſcẽtẽ hmõi debi/ta: h pp rerũ inopiã ſoluere g nõ valẽtẽ: excõicatiõis ſnĩa3 pmulgauit: ⁊.j. ¶ Manda/mus qten⁹ ſi ɔſtiterit q pdi ctus.o. in totũ vl p pte ñ poſ ſit ſoluere debita ſupradicta ſnĩa3 ipſã ſine difficultate q/libet relaxetꝭ: recepta p⁹ ab h i eo idonea cautione: vt ſi ad piguiorẽ fortunã deuenerit: debita pdicta pſoluat. Idẽ. Cõquerẽs ſe indebite ſoluiſ/ſe h pbare debet niſi in caſu hic poſito. Ca.IIII.

I S q cõquerit̃ indebita3 k pecuniam ſe ſoluiſſe: pbare

gareť ecclĩa de facto ⁊ nõ de iure. B. c ¶ Teneri.ni ſi qten⁹ vſũ ẽ i vtilitatẽ ecclĩe.s.ti.xxi.qd quibuſda3. d ¶ Suſpenſũ ipõ iure. Et inſup eccleſiã ipa3 redde re debet indẽnẽ: ſi in aliq grauata ẽ.s.de re.ec.alie.ſi qs pſbyterorum. Et eſt argu.optimum q ſi aliquis dila/pidauerit eccleſia3: q lic3 velit eam reddere indemnẽ nihilomin⁹ remouẽdus ẽ: de h dixi.s.de elec.qd ſicut. in fi.⁊ ſicut ipõ iure ſuſpẽſus ẽ: ita ipo iure videť reſti tutus: cũ eccleſiã reddiderit indẽnẽ. ar.lxxxj.di. ſi qui ſunt.xvj.q.vij.ſi qs deinceps.⁊.x.q.vj.nos ſanctorũ. S3 nõ credo q pp h ſit reſtitue⁹: q2 iam ſuſpectus eſt: ⁊ ſatiſdatio non imutat maliuolũ animũ tutoris. inſti.de ſuſpec.tu.§.nouiſſime.⁊.ff. eo.ti.ſuſpect⁹.⁊.l. ſe.imo remouẽdus eſt de facto ſi adminiſtrationẽ non dimiſit.ff.de ſuſpec.tu.ſuſpectus. De h dixi.s. de offi.

O Doardus. ¶ Debitor qui (dele.venerabili. nõ ẽ ſoluẽdo excõicatus: q2 nõ ſoluit: abſoluiť cũ cautiõe ð ſoluẽdo cũ ad pinguiorẽ fortuna3 ɔuenerit. h.d. Vl nõbili⁹: ⁊ ſicvt i rubro. Et ẽ caſus ſin. iudicio meo cũ nullã faciat mẽtionẽ iſte tex.ð ceſſiõe bonorũ. l3 glo.⁊ doc.aliť ſẽtiãt. Et diuidiť i duas ptes. Nã pmo ponit qrelã ipetrãtꝭ. Scðo dat iudiceſ.ibi. Mãdam⁹ Ab. e ¶ Officiali.officialis ðr ille cui eps vices ſu/as cõmittit.s.de iſti. ex frequentib⁹ qrimonijs. B. f ¶ Recognoſcẽtẽ.i.ɔfitẽtẽ debita. Qui em̃ cedit bo/nis añq3 re cogſcat debitũ: vel añq3 ɔdẽneť: aut i iure ɔfiteať debitũ: audiri nõ debet.ff.ð ceſſi.bo.l.pe.qd ẽ verũ ſi placet creditori: al's ſtatim pbabit debitum ſuũ

ſen.excõ.ſacro.hoc tuti⁹ ẽ. h ¶ Jdonea.⁊ ita videť q pignora vel fideiuſſores.ff.mã.ſi mãdato.§.vlti.ſic s.de pigno.cum cõſtet.⁊ h intelligo ſi põt: al's preſtet quã poterit ſc3 iuratoriam.j.de do. poſt di.re. p tuas. vbi de hoc: ⁊.j.de ver.ſig.ex pte.vbi de hoc. i ¶ Ad pinguiorẽ.⁊ ita pt3 q lic3 quis cedat bonis: non ideo liberatus eſt: ſ3 obligatio remanet ineffica x pp ter in/opiã. Sed in hoc pdeſt ei: q non detrudiť in carcerẽ. C.q bo. ce.poſ.l.j. S3 ſi poſtea ɔueniat ad pinguiorẽ fortunã: vt h diciť: ſoluere debet.ff.de ceſ.bo. is qui.ſ3 non in totũ niſi inquãtũ facere põt: vt ðr in illa.l.is q. habita rõne ne egeat.q2 nõ eſt fraudandus alimentis quotidianis.ff.e.q bonis.inſti.de ac.§.vl.⁊.ff.de reg. iur.i ɔdẽnatiõe. S3 ɔuideť.s.de fideiuſ.ɔuenit.ibi ð redditib⁹ ecclĩe ſatiſfit creditorib⁹: qre nõ hic eo mo/do? Forte: q2 piuri erãt i illa ɔuenit.ideo reddit⁹ aſſig/nanť creditorib⁹. dignũ ẽ em̃ vt male meriti eneſtare laborẽt.ff.depoſiti.bona fides.⁊.lxxxvj.di. nõ ſatꝭ.vl h nõ fuit actũ ad h.lxxxvj.di.nõ ſatis.ante mediũ.

I S qui. ¶ Primo poniť dictũ. Scðo exceptio. Scða.ibi. Niſi. k ¶ Jndebita3.nõ q indebi/tum aliud ðr iure ciuili tm̃: ⁊ aliud iure naturali tm̃: aliud iure naturali ⁊ ciuili. Qui ſoluit indebitũ iure ci uili tm̃ p ignorantiã facti repetere põt illud: qle eſt id qd põt retineri p.l.fal.C.de iur.⁊ fac.igno. cum quis. ⁊.C.ad.l.fal.error.q2 credebat ſe plus habere in here/ditate q3 haberet.ſed ſi p ignorantiã iuris nõ repetit: vt i legib⁹ pdictis.fallit cũ pſona facit locũ repetitiõi

ff.ad velle.l.ꝗuis·§·interdū.⁊ de cō.inde.l. interdū. C.ſi aduerſus vē.l.ſi.indebitū iure naturali tm̄:vt eſt iſtud ꝙ ꝑ cyrographum obligamur ſpe future numerationis ꝗ tale indebitū ſoluit repetit vt h̄: ⁊.j.q.iiij·§·notandū.vbi de hoc.⁊.ff.de ꝓba.cū de indebito.j.rn̄. vn̄ ſumpta fuit hec decre.⁊.ff.d̄ cōdi.inde indebitam.⁊.ff.d̄ cōſti.pecu.ꝙ ſi marit9·§·j.⁊ inſti. ꝗ.mo.re ꝯ.ob.·§·is quoq̄ʒ.Et h̄ veꝝ ē ante biennīū non poſt: qꝛ tunc etiā poſſet peti cum eſſe ctu: vt inſti. de lraꝝ obli.ī ſi.C.de nō nume.pe.l.ſ·§·in ꝯtractibus.in p̄n. Solutū ꝟo indebitū vtroq̄ʒ iure ꝗ̄ cūq̄ʒ ignorantia repetit̄:vt.C.de cō.inde.l.j. Qd̄ dictuʒ ē hic ⁊ in p̄cedenti mēbro fallit in caſibus ꝗ̄s habemꝰ.iſti. de obli.ꝗ ex cōtra.na·§·ex quibuſdā.⁊ in tex.⁊ ī glo. ibi ſignata. Si ſciēs ſe nō debere ſoluit:nō repetit :qꝛ donare videt̄.ff.de cō.inde.l.j.⁊.ff.de re.iur.cui9 ꝑ errorē. Aliud ꝟo dicit̄ indebitū ꝑ exceptionē : ſʒ debitū iure naturali ſiue ciuili ſiue vtroq̄ʒ. Hec exceptio aut ē tp̄alis aut ꝑpetua. Si ē tp̄alis ceſſat repetitio.ff.d̄ cōdi.inde.qd̄ in diē.⁊.l.nā ⁊ ſi marit9.⁊.l.nā ſi cū moriar. Si ꝟo exceptio ꝑpetua eſt:diſtinguit̄.aut ē fauorabilis aut odioſa. Si ē fauorabilis ꝑ errorē ſolutū repetit.C.ad vell'.ꝗuis.⁊.ff.de cō.inde.ꝗ exceptioneʒ. Si ē odioſa:vt macedoniani ꝗ dat̄ in odiū creditoris:ſolutū nō repetit̄:ſiue ignorātia iuris vel facti.ff.de ꝯdi. inde.qui exceptionē.⁊.l.ſi is qui. aliud ē indebituʒ ad iuris rigorē reſeruādū.h̄ ſciēs ſi ſoluit nō repetit.ff.de cōdi.inde.iudex.⁊.l.iulian9.qꝛ ſnīa de iure ciuili ē.idō ea ꝗ̄ iuris naturalis ſūt tollere nō pōt:ꝗ̄re ſi ſoluat nō repetit vt.l.iulian9. Si ꝟo icertū ſit:an exceptio ſit tēporalis:an ꝑpetua:ꝓcedat̄ ac ſi eēt ꝑpetua.ff.de ꝯdi. inde.ſufficit. Ciuilis tn̄ dicitur obligatio:qn̄ ſpe future numeratiōis me ꝑ cyrographū obligaui.inſti.de lraꝝ ob.in p̄n. Naturalis tm̄ ꝗ̄ re ipā tollit̄ :vtputa numeratione pecunie ⁊ iuſto pacto ⁊ iuramento tollit̄:ſicut ⁊ numeratiōe pecunie.ff. de ſol'. ſtichū ·§· naturalis. Bern̄.

a ¶ Tenet̄.qꝛ p̄ſumit̄ eū debitū ſoluiſſe:niſi ꝓbet cōtrariū:qꝛ nō eſt veriſile:ꝙ aliꝗs diligēs pecuniā ſuā iacteṫ.ff.de ꝓba.cū de indebito.j.rn̄. ⁊ hoc itelligo de eo qui maior ē.xxv.an.ſec9 in p̄uilegiatis pſonis:puta pupillus ſiue mīor:mulier:miles:agricultor ⁊ ſimplicitate gaudēs.ille em̄ pſone nō tenētur ꝓbare pecuniā indebitā:ſʒ ille qui recipit debet ꝓbare pecuniā debitā fuiſſe.ff.de ꝓba.cū de indebito·§·ſinautē.

b ¶ Cōuincat̄.legitimis ꝓbatiōib9: vt.ff.de ꝓba. cū de inde·§·ſinautē.in p̄n.

c ¶ Probādi. nō ꝙ onus ꝓbandi reo incūbit ꝓpter ſuū delictū inficiatiōis. ſic etiā actio leg' acq̄lie .ꝓpt̄ inficiationē creſcit ī duplū. ff.ad.l. acq̄l.inde nerati9 ·§·hec actio .⁊ alibi punit̄

a teneṫ ꝙ indebite ſit ſoluta. ¶ Niſi ei9 aduſari9 ſolutōeʒ b inficians :exinde cōuincat̄: tūc em̄ diffitēti onus īcūbit c ꝓbandi ꝙ debitū recepiſſet.

De donationibus. Grego. A.patricio galloꝝ. Liberalis ī donādo eſtimat ſe debere qd̄ donat. Capitulū.I.

Prudētes.⁊.j̄.hāc ſibi quodāmō nobilitas legem imd ponit:vt debere ſe qd̄ ſponte tribuit exiſtimet. e ¶ Et niſi in bn̄ficijs ſuis creuerit :nihil ſe p̄ſtitiſſe putet.

Alexan.iij.pariſien̄.epo. Nō valet donatio quā facit p̄latus incōſulto capitulo ⁊ in dānū eccleſie. Ca.II.

Fraternitatē tuā credimus nō latere: ꝙ cum eps ⁊ ꝗlibet p̄latus eccl'iaſti f caꝝ rerum ſit ꝓcurator ⁊ nō dn̄s: ꝯditionē eccleſie meliog rare pōt:facere ꝟo deteriorē h non debet. ¶ Accepim9 aūt i ꝙ p̄deceſſor tuus graues donatiōes in reb9 ep̄atus fecit in detrimētum eccl'ie:ſuis cak nonicis iuconſultis. ¶ Vn̄ qm̄ donatiōes hm̄ōi de iure l nō tenēt: indulgem9 tibi: vt liceat donationes hm̄ōi tam a clericis ꝗ̄ a laicis legitime reuocare. Idem vigor. ep̄o.

inficiator.C.de nō nu.pe.auc.ꝯtra ꝗ ꝓpriā:vt in auṫ. de triē.⁊ ſemiſ·§·illud quoq̄ʒ.col'.iij. Itē cū ē p̄ſūptio ꝯ reū trāffert̄ ꝓbatio in ipm̄.C.de ꝓba. ſiue poſſidet̄. De hac materia dictum eſt.ſ̄.vt eccle.bn̄.vt noſtrum. **De donationibus.** Supra viſū ē de ꝯtractib9 nō gratuitis reſtabat videre d̄ gratuit̄:merito ſubijcit̄ hec rubrica de donationib9. Abbas Si.

Prudēn. Pōt ītelligi duobus modis: ⁊ ſm̄ p̄mū intellectum .h.d.vt ī rubro. Vel ſic ſm̄ aliū intellectū. Promittēs aliq̄d donare:illud tāq̄ʒ debituʒ adimplere tenetur. Et duo ſunt dicta que patēt. Scd̄a. ibi. Et niſi. Ab. Si.

d ¶ Vt debere. Vn̄ dixit dn̄s: beati9 ē dare ꝗ̄ accipe.xvj.q.j.p̄dicator.⁊.j̄.de cele.miſ.cū marthe.vn̄ Martialis cot9 rep̄hēdebat quendā:qui tota die diſcurrebat ꝑ hoſpitia alioꝝ. Sceuola tu comedis apud oēs:null9 apud te. Alterius ſiccas pocula nemo tua: Aut tu redde vices aut deſine velle vocari. Dedec9 ē ſemꝑ ſumere nilq̄ʒ dare. Vin.

e ¶ Creuerit.ſaltē ꝑ bonā volūtateʒ:qꝛ hylarē datorē diligit de9 ⁊ qui dat ꝓpt̄ p̄ſentē pudorē ⁊ rem ⁊ meritū ꝑdit.xxiij. q.vj·§·ex his oībus. T.vnde ꝟſus. Da facie leta :ſine leticia faciet. Qd̄ dederis ꝑdis rem meritūq̄ʒ rei.

Fraternitatē ¶ Tres ſūt ptes. In p̄ma ponit̄ exordiū. In ſcd̄a narratio.ibi. Accepīm9. In tertia concluſio .ibi. Vn̄. Ab.

f ¶ Procurator.p̄latus em̄ eccleſie ꝓcurator ē nō dn̄s.xij.q.j.c.vlti.⁊.q.ij.ſine exceptiōe.⁊.x.q.ij.caſellas.

g ¶ Deteriorē.ſi.ſ̄.de in inte.reſti.c.j. Sile.ff.ꝓ emp.ꝗ fūdū·§·ſi tu.⁊.ff.de ꝓcu.ignorātis.

h ¶ Nō debet.infaciēdo:ſʒ omittēdo tamē pōt.xvj.q.iij.placuit.⁊.ſ̄.de p̄ſcrip.c.j. in faciendo etiā modice.nam modicū donare poteſt ſi ē cōſuetudo.j̄.c.pxi.⁊ in hoc differt a ꝓcuratore:quia ꝓcurator nihil donare pōt:etiā generaliſſimā habēs adminiſtrationē.ff.de ꝓcu.ꝓcurator tutorum. Ala.

i ¶ Graues.ergo a cōtrario ſenſu ſi non ſunt graues nō reuocant̄:qd̄ verū eſt.j̄.c.pxi. T. Sʒ quid ſi ꝑ minutas vel paruas donatiōes eccleſiā ledat vl' modicū excedat:videt̄ ꝙ totum debeat reuocari.ff.de iurepa. ſi libertus·§·ſi quis plures.imo ꝙ vltra licituʒ eſt reuocatur.ar.C.de dona.ſi quis argentū·§·in ſuis aūt. xij.q.ij.ſi quos de ſeruis.imo videt̄ ꝙ nō ſit attendenda coaceruatio:ſed ſingularis quātitas.arg.ff.de iur. om.iu.ſi idem.ar.cōtra.ff.de ap. ſi quis ſeꝑatim ·§·ſi quis cum vna.ff.de pac.ſi plures. Lau.

k ¶ Incōſultis.maxime cum nec eoꝝ conſilio pōt facere donationem dānoſam eccleſie.x.q.ij.hoc ius ·§·qui res.xij.q ij.ſine exceptione. T.

l ¶ Indulgemus.i.indultum eſſe oſtendimus:qꝛ de iure cōmuni hoc facere poterat

In cōſiderādo an valeat donatio facta p ꝓlatū debet attendi quātitas rei donate ⁊ loci conſuetudo. Ca. III.

Cēterū ſi abbatē donationē cū ꝑore ⁊ quibuſdā de cōuētu: vel ſolū abbatē facere contigerit: ⁊ poſtea ꝯuentus ꝑs reclamauerit. Date rei quātitas: ⁊ illi⁹ a terre cōſuetudo (que tñ ſacris canonib⁹ non obuiet) eſt diligenti⁹ attēdēda: ⁊ ſm b hoc eſt donū ratū vel irritū iudicandū. Idē abbati ſancti Alberti.

Eccleſia nō vacans in beneficiū cōcedi nō pōt ſed in ꝓprietatem ſic: de auctoritate tñ epiſcopi ⁊ ſine ꝑiudicio ꝓlati. Ca. IIII.

Conſultationib⁹: et. ĩ. Donatiōes ꝗ̄o vel cōceſſiones eccl'iarū: ſi q̄ fi c ant priuatis ꝑſonis: viuētib⁹ illis qui ip̄as eccl'ias poſſidēt nulli⁹ debēt eſſe momēti: ſi religioſis fiant locis ab d ep̄o vel ei⁹ auctate rate debēt haberi: ita ꝙ ꝑſone que tā dictas eccl'ias poſſident: ſine ip̄oꝝ aſſenſu eis in vita ſua nō debeāt ſpoliari.

Inno. iij. ep̄o. florē. Non obſtāte iuramento de nō infeudendo de nouo ꝓlatus integrare pōt feudū ſi apparet vaſallū in mēſura fuiſſe dece ptum. Ca. V.

Per tuas lr̄as ꝓponere ꝓcuraſti ꝙ cū quidā nobiles florentini: tꝑe ſciſmatis ep̄m floren. in domo ſua tenuerūt: idem ep̄us ſedata ſciſmatis tempeſtate: de mandata Alexā. pa e pe quattuor modioſ terre in feudū cōceſſit eidē: ⁊ ſucceſ g ſor ip̄i⁹ (ꝓut eſt moris) de h certo feudo ꝓ̄fatos nobiles īueſtiuit: veꝝ cū ip̄i aſſignatā terrā menſurari feciſſent: i nō niſi duos modios inuenerūt: feudū integrari cū inſtātia poſtulantes: ſuꝑ q̄ dubi k tas: eo ꝙ nō ſunt ī poſſeſſiōe l ip̄ius: ne de nouo videaris illud conferre: ⁊ . ĩ. Nos igit̄ attēdentes: ꝙ eccl'ia in m actib⁹ ſuis fraudē nō debet aliquā adhibere: rñdem⁹: ꝙ n feudū ip̄m ſecure poteris integrare: cū t̄ra illa quattuor o mdioꝝ ipſis fuerit aſſignata. Idem. R. de burg. ⁊ g. herbur. abbatibus.

vt. xxxv. q. ix. qđ q̄s cōmiſit. ſ. de re. eccle. nō alie. ſi q̄s ꝑ̄ſbyteroꝝ. ⁊ ſ. de ꝑca. c. ij. Similē indulgētiā habes ſ. de iureiu. ⁊ ſi chriſtus in fi. ⁊ ſ. de vſupa. ex tuaꝝ. b.

Ceterum. Prelatus modicā rem eccl'ie donare poteſt vbi hoc hʒ ꝯſuetudo. Ita cōiter ſummat̄: Sed hec ſummatio multū reſtrigit lr̄am. vnde inherendo littere pōt ſic ſummari vt ī rubro Ab. Si. Et poteſt dici ꝙ prio ponit factū ex q̄ tacita reſultat q̄ſtio. In ſcđa rñſio: ibi. date rei. Imola. a Cōſuetudo: xj. diſt. in his et. c. catholica. ſ. đ his que fiūt a ꝓla. ſine cōſen. ca. ea noſcitur. ⁊ ix. q. iij. cōqueſtus. q̄ tñ nō ſit canonib⁹ inimica: vt ħ dicit: ⁊ ſ. de re iudi. cū cā. xij. di. ſcit ſancta. ⁊ ff. de ſepul. vio. l. iij. §. diuus. b Ratum: ⁊ ita videt̄ ꝙ abbas poſſit facere donationem. Sʒ ꝯtra videt̄ qꝛ nihil habet: ergo nihil dare poteſt. ſ. q. vij. daibertum. liiij. di. abbati. ⁊ xij. q. ij. quiſq̄s. ⁊ ĩ. de iurepa. ꝙ aūt in fi. ⁊ ĩ. de ſta. mona. cū ad monaſterium. in fi. Item ꝓcurator eſt nō domin⁹. xij. q. j. ſi priuatū. ergo donare nō pōt. C. đ admi. tuto. nō omni. ⁊ ſ. ti. ꝓxi. dicit Ala. ꝙ iſtud pōt intelligi de pauperū erogatione quā pōt facere q̄libet ꝓlatus eccl'ie. ita tñ ꝙ nō ꝓroget ad nimiā quātitatē: vt hic innuit̄. arg. lxxxv. di. nō ſatis. ff. de offi. ꝓcōſu. ſolēt. §. vl. cōſiderata cōſuetudine ⁊ facultate eccleſie. ĩ. de cen. cū aplus. in fi. vel etiā pōt intelligi đ vera donatione quā pōt facere ꝓlat⁹. ſi cōſuetudo loci habet hoc. nā cōſuetudo loci dat iuriſdictionē ⁊ liberiorē tribuit adminiſtrationē. ff. qđ vi aut clam ꝓhibere. §. nō tm̄. ⁊ ſ. de his que fi. a ꝓla. ſine cōſen. ca. ea noſcit̄. ita tñ vt eccl'ia enormiter nō grauet̄. ſ. e. c. ꝓxi. Ber.

Conſultationibus. Pōt diuidi qꝛ diſtinguit duo mēbra. Scđm ibi: ſi religioſis. qđ det̄minat in ꝗ̄ . ita ꝙ. Vel ſm Jo. an. In pria ponit̄ ꝯſultatio deciſa. In ſcđa diſtinguēs rñſio. ibi: donatiōes. Imo. c Viuētib⁹. ſ. đ ꝯceſ. ꝑbē. c. j. ij. ⁊ iij. ⁊ c. vl. d Auctoritate: aliter nō valerēt. ĩ. de iurepa. ꝙ aūt in fi. ⁊ c. null⁹ ꝯ. ĩ. de iurepa. illud. Quidā dicūt ꝙ patron⁹ ſine ꝯſenſu ep̄i iuſpatronat⁹ pōt donare loco religioſo: ⁊ ſic loquit̄ ꝯtriū: eccl'iā ꝗ̄o nō vt in primis cōcor. vt hic. de ħ dicet̄ in c. illud. Bern. f Spoliari qꝛ ſine culpa ſua nō eſt aliq̄s bñficio ſuo ſpoliādus. ſ. de ꝯſti. cognoſcētes. ⁊ lvj. di. ſatis ꝑuerſum. ⁊ xvj. q. vl. inuentū. B.

Per tuas. In prima conſultatio. In ſcđo rñſio: ibi. nos igit̄. ab. f Cōceſſit: ſicut ⁊ papa qñq꜄ cōcedit priuilegiū ob grām ꝓ̄ſtiti obſequij. xxv. q. j. c. vlti. circa finē. Bern. g Moris. et etiā iuris: vt in cōſtitutionē Frederici ip̄alē. §. ꝓ̄terea. h De certo. i. đ illa terra mēſurata: vt. ĩ. dicit. B. i Interuenerunt: no. ꝙ vbi q̄s decipit̄ ī quātitate rei agitur ad ſupplemētū: etiā ſi deceptio fuerit citra dimidiā rei: qđ verū eſt: niſi fuiſſet t̄min⁹ appoſitus ad mēſurādū rē illā: qꝛ tūc vltra t̄minū nō audiret̄: ⁊ niſi q̄ rem accepi ⁊ renūciauerit đ q̄ntitate. ff. đ ꝯ̄hē. emp. q̄ fundū. ſec⁹ ſi decipiat̄ ī ꝑcio: qꝛ tolerat̄ vſq꜄ ad dimidiā iuſti ꝑcij. ſ. de emp. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊ c. cū cā. C. de reſcin. vē. l. ij. k In poſſeſſiōe: q̄ nō adipiſcit̄: q̄s poſſeſſionē ex iueſtitura. ſ. đ his q̄ fi. a ma. ꝑte ca. ex ore. l De nouo: qꝛ forte iurauerat nō īfeudare de nouo: ſʒ ħ nō obſtaret. ſ. đ feu. ex ꝑte. ⁊ ĩ. đ cē. cū venerabil': qꝛ nō đr nouū: qđ ab alio fuit factū. Item alia rōne: qꝛ licite potuit ꝑficere donationē: lʒ eā nō potuerit īchoare. ĩ. đ iudeis. ꝯſuluit. ⁊ ff. đ no. oꝑ. nū. l. j. §. op⁹ nouū. ff. đ do. inter vi. et vxo. ſi donate. §. ſi ſpōſus. nihil. n. nūc dat ſʒ datū declarat: vt ibi đr. ff. de teſta. heredes palā. §. j. Itē quia multa ꝑmittūt̄ fieri ex ꝑoris act⁹ ꝯſequētia. C. ad velle. ſi mulier. ⁊ ff. de mino. l. iij. §. ſcio. qꝛ de mādato pape ħ factū fuit in prin. m In fraudē: ſic. xx. q. iij. ꝯſtituit. ⁊ ſ. đ his q̄ vi metuſue cau. fi. cū dilecti. arg. nec eccl'ia dʒ alicui iniicere laqueū. xxvij. q. j. đ viduis. n Integrare. ſile. ſ. de ſol. c. j. ⁊ ſ. de ꝑbē. vacāte. ⁊ c. cū cām. qꝛ adiuuare bñficijs nos oportet nō decipi. ſ. đ cōmo. c. vno. ⁊ ff. e. incōmodato. §. ſic. in fi. ſi. xxv. q. ij. q̄cūq꜄. o Aſſignata. lʒ nō tāta inuenta. B.

In donationibꝰ pleniſſima fit interp̃tatio ⁊ ob hoc clauſula oneroſa poſt multas donationes oppoſita ꝓximam donationẽ tm̃ reſpicit.

QUam dilecti fi **Ca. VI.**
lij abbas ⁊ monachi d̃ melios: ꝓpoſuerint corã nobis: ꝙ nobilis vir Alanus quaſdã terras a p̃re ip̃iꝰ: eorũ eccl'ie in elemoſynã aſſignatas: violent̃ redigere cu a piat ĩ foreſtã: ⁊. j̃. ¶ Mãdamꝰ q̃tenꝰ ad ſniam ꝓ ip̃o monaſterio ꝓferendã ap. poſt. ꝓcedatis: cũ ex tenore iſtrumẽti vehemẽter apparet: ꝙ b hec fuit mẽs ⁊ intẽtio donatoris: vt clauſula de foreſta que in fine ponit̃ inſtrumen c ti: nõ ad ſup̲iorẽ donationẽ: q̃ tã libera ⁊ pura fuit: vt immunis eſſet ab oĩ vexatione ⁊ ꝯſuetudine ſeculari: ſꝫ ad inferiorẽ cõceſſionẽ: q̃ p̃ẽſionẽ ⁊ determinationẽ habet ĩſertã: iuxta ſanũ referri debeat intellectũ: qꝛ in ꝯtracti d e bꝰ plena. in teſtamẽtis ple f nior in bñficijs quoqꝫ pleniſſima: eſt interp̃tatio adhibẽda. Idem ep̃o belienſi. **Si ep̃us in eccleſia quã de conſenſu capituli pio loco cõceſſit p̲cipiebat certos ꝓuẽtus illos donaſſe videt̃ oẽs alij ꝓuentus p̃ter cathedraticũ cedunt pio loco. Et ſi ep̃us conceſſit de conſenſu patroni intelligit̃ patronꝰ donaſſe ius patronatꝰ.** **Ca. VII.**

PAſtoralis officij. et. j̃. Tua nos duxit diſcretio conſulendos: ſi epiſcopꝰ conſentiente patrono: viris religioſis aliquã eccl'iam cõcedendo: hac vtat̃ ſimplicitate verborũ: concedimꝰ vobis illã eccl'iam: vtrũ eoipſo videat̃ in eoꝝ vſus fuiſſe cõceſſa: vl' ius tãtũmodo patronatꝰ? ¶ Nos aũt inqui. T. duximꝰ reſpõdẽdũ: ꝙ ſi ep̃s eccleſiã illis cõferat de cõſenſu patroni: ꝑfecto patronꝰ g qd̃ ſuũ eſt cõferre videt̃: ius videlicet patronatꝰ: ⁊ ep̃us h qd̃ tẽporaliter obtinet in eadẽ: vt ſi fructuũ eccleſie eiuſdẽ aliquã recipiat portionẽ: in eoꝝ vſus illa portio cõuertat̃. Quod ſi ex ip̃ius ꝓuentibꝰ nullã debeat portionem habere: oẽs ꝓuentꝰ p̃ter ca i thedraticũ in eoꝝ vſus credimꝰ cõuertẽdos: ſed vt epiſcopi donatio ſit legitima cõ k ſenſus eſt ſui capituli requirendus. Iden florentineñ. ⁊ feſulañ. epiſcopis.

Poſſunt hoſpitalarij in p̃iudicium ſuum ſe ⁊ domũ ſuã alteri religioſi domui ſubijcere ⁊ donare. **Ca. VIII.**

QUam dilecti ¶ Summaꝛ̃ vt in rubro ſm̃ vnũ intellectũ ⁊ eſt caſus ſin. Scd̃m aliũ ſummaꝛ̃ ſic Clauſula oneroſa poſt duas vel plures donationes poſita ꝓximã tm̃ reſpicit nõ ſuperiorẽ q̃ habet ſuã clauſulã. h. d. Et eſt hec lec. etiã nota. ſed nõ tm̃ ſicut prima: nec eſt ſp̃ale in donatione: ſꝫ idẽ eſt in qualibet clauſula appoſita in fi. cuiuſcunqꝫ diſpoſitionis: vt. j̃. clariꝰ videbit̃. In prima ponit̃ iudiciũ deciſa conſultatio. In ſecũda pape rñſio ibi mãdamꝰ. ab. a ¶ Foreſtã: foreſta eſt locus in quo fere includũtur: ⁊ habet qs vſũ venãdi. vin. b ¶ Intentio: ⁊ ſic ſemp̲ recurrendũ eſt ad intentionẽ donantis ſiue ſcribẽtis. s̃. d̃ reſcri. ad aures. ⁊. s̃. de p̃bẽ. c. vl. ⁊. c. cũ cãm ⁊. ff. de v̾bo. obli. in cõuẽtionibus. c ¶ Ad ſuperiorẽ. Sꝫ q̃re nõ ſpectat determinatio ad oĩa p̃cedentia ⁊ ſequẽtia. s̃. de appel. ſcd̃o requiris. ⁊. ff. de leg. iij. ſiqs. in princ. ff. de le. j. tal'. §. vlti. ⁊ .l. ſe. ſꝫ h̃ id̃ dicit: qꝛ v̾ba donationis largiſſime intep̃tãda ſũt: vt hic dicit: qꝛ plures fuerũt hic donationes: vna pure ⁊ ſine aliqua cõditiõe de qua hic dicit ⁊ altera ſub conditione quã reſpicit clauſula illa de foreſta. forſitan cõditio appoſita erat in vltima donatione: vt poſſet ibi habere vſum venãdi: ⁊ illã cõditionẽ volebat nobilis iſte referre ad primã donationẽ: vt ſic clauſula de foreſta reſpiceret oĩa p̃cedẽtia. ſ. vt liceret ſibi ⁊ heredibꝰ ſuis poſſeſſiões illas qñcũqꝫ vellẽt redigere in foreſtã. d ¶ Plena. C. que res pig. obli. poſ. l. vl. ff. ſi cer. pe. l. iij. verũtñ ſi vinũ qd̃ eſt in dolio vẽditũ fuerit. hoc videt̃ actũ: vt in tp̃e ꝯpetenti expediant̃ dolia ꝓpter nouã vindemiã. ff. d̃ p̲i. ⁊ cõmo. rei vẽ. l. j̃. in fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. Lau. e ¶ Plenior. ff. de reg. iu. in teſtĩs. ff. de vi. et trit. le. l. iij. f ¶ Bñficijs. j̃. de ver. ſig. olim. xvj. q. ij. viſis. ⁊. q. j. frater noſter. j̃. de deci. ex p̲te. j̃. de priuil'. qꝛ circa. ⁊. ij. q. iij. §. notandũ. in fi. ff. de iur. emuni. l. iij. C. de vſufru. antiq̃tas. ff. de cõſti. prin. l. beneficiũ.

PAſtoralis. ¶ In prima ponit̃ cõſultatio. In ſcd̃a reſponſio ibi. Nos aũt. Ab. g ¶ Suum: qui ẽ ꝯcedit eccleſiã qd̃ ſuũ ẽ intelligit̃ cõceſſiſſe. j̃. de iurepa. qd̃ aũt. §. j. ff. de ꝯhen. emp. q̃ tabernas ff. de lega. j̃. ſi domꝰ. §. vlti. ff. de vſu. ⁊ habi. ſi ita ar. ꝯ. ff. de le. ij. l. meuiꝰ. §. vl. Sꝫ qd̃ ſi laicꝰ ꝯcedit eccl'iam d̃ cõſenſu ep̄i: ĩ eo caſu nõ videt̃ ep̃s aliq̃d cõceſſiſſe: ſꝫ donatõeꝫ laici tm̃ ratã habuiſſe in eo ꝙ laicꝰ donare potuit. j̃. de iurepa. qd̃ ãt. Jo. h ¶ Tẽporalit̃: p̲ h̃ reprobat̃ qd̃ dici conſueuit. xvj. q. ij. c. j. ſ. ꝙ idẽ eſt ſi ep̃s ꝯcedat eccleſiã cũ oĩ iure ſuo vel ſimplicit̃ dicat: ꝯcedo vobis eccl'iã nr̃aꝫ. nã vt h̃ p̲ꝫ aliud iur̃ ẽ h̃ in vno ⁊ aliud ĩ alio: ſic̃ aliđ ẽ ſi q̃ ꝯhũt ſocietatẽ ſimpliciter aliđ ſi ꝯhũt ſocietatẽ oĩm bonorũ. ff. ꝓ ſocio. l. iij. §. j. ⁊ .l. coiri ſocietatẽ. ſic̃ aliud ẽ dicere a munere: ⁊ aliđ ab oĩ munere. j. q. j. ſũt nõnulli: ar. ꝯ xxxj. q. j. quod ſi dormierit. ff. d̃ p̲ui. ſi cui. j̃. d̃ iure pa. ex lr̃is. ff. d̃ ꝯ hẽ. emp. ſi aq̃ ductꝰ. Jo. i ¶ Cathedraticũ Si ita generalr̃ dat ep̃s eccl'iã: tũc ẽt dediſſe ĩtelligit̃ ius inſtituẽdi. xvj. q. ij. viſis. ſꝫ q̃tũcũqꝫ generalit̃ eximat eccl'iaꝫ a ſe ſp̲ ĩtelligit̃ ſibi correctiõꝫ retinuiſſe: vt ĩ. c. viſis ꝓcurationẽ ⁊ viſitatiõeꝫ. j̃. d̃ cẽſi. cũ venerabil'. ⁊ cathedraticũ: vt h̃. nec obſtat. j̃. d̃ reli. do. ꝯſtiturꝰ. vbi vr̃: ꝙ ep̃s ĩ totũ poſſit eximere eccl'iam: qꝛ illa donatio fuit cõfirmata ex certa ſcĩa p̲ dñm papã: ſic̃ vides: ꝙ q̃tũcũqꝫ generalr̃ p̃ronꝰ remittit iuſ p̃ronatꝰ: iura q̃dã tñ retinet ĩ liberto. C. de bo. liber. l. vl. ⁊ mĩꝝ vr̃: ꝙ ep̃s plꝰ ĩtelligit̃ dediſſe qñ minꝰ hꝫ ſꝫ h̃ id̃ ẽ: qꝛ donationẽ ĩterp̃tari debemꝰ: vt potiꝰ valeat q̃ꝫ p̲eat. j̃. d̃ p̲uil'. ĩ his. ⁊. j̃. d̃ v̾. ſig. abbate. ⁊. ff. d̃ re. du. q̃tiẽs. ⁊. s̃. de fi. inſtru. ĩter dilectos. Jo. k ¶ Capituli:

aliter nō valeret.ſ.de his q̄ fi.a pla.cum nos. ⁊.c.tua ⁊.c.paſtoralis.Bern̄.

Inter. ¶ Sūmat̄ vt in rubro ſcđm intellec.glo. Legit̄ alio mō intelligēdo ꝙ iſtud erat hoſpitale pua tum: de q̄ .ſ.pleni⁹. Et q̄ttuoꝛ ſunt ptes. In pma acto rū petitio. In ſe cūdo.ibi. Procu ratoꝛis. eoꝛuȝ re ſpōſio In tertia ibi. Attendētes cauſe diffinitio. In quarta.ibi. Itaq3 ꝓteſtatio ⁊ ipius rō. Ab.

a ¶ Diſſimili/ bus.qđ licite fi/ eri pōt: vt nunc agatur de adipi/ ſceda poſſeſſione quā nūq3 habue rūt: ⁊ poſtea de r̄cuperanda.ſic.ff. de acq. poſ.l.na turalit̄ .§. nihil ⁊ eadē res ex di/ uerſis cauſis pe ti pōt.ſ. đ iudi. examiata.⁊.ſ.đ cā poſ.c. vlti. et C.de peti. here. hereditas .ff.de excepti.rei iudi. cum querit̄.⁊.l. an eadē. Io.

b ¶ Ad petito riū.ſ.de cā poſ./ paſtoꝛal̄.ſ.đ te/ ſti. ſignificauer̄t ſȝ ibi ꝯuerſo mō.

c ¶ Eoꝝ noie. talia em̄ pn̄t fie/ ri p ꝓcuratoꝛem ſ.de p̄ben.acce/ dens.⁊.ſ.de p/ ſcrip. ſi diligēti. Io. d ¶ Que/ ſtionē.⁊ ita rem litigioſā trāſtu/ lerūt in aliū: vn̄ nō valuit trāſla/ tio.C. đ litig.l. ij. et.C. cōmuni diui.l.ſ.i fi.⁊.ſ. vt lite pē. eccle/ ſia.⁊ .xij. q.ſ.§. res litigioſa .vn̄ reſeruat̄ ius ſuū plebano de pi/ ſcia ſup hac que ſtione.in fi.

e ¶ Turpitudi nē. Ar. ꝙ allegās turpitudinē ſuā nō ē audiēdus.C.đ ſuo.pig.da.ma.ſi creditoꝛib⁹.C.de reuo. dona.cū ꝓfi tearis. C.de trāſac.trāſactione finita.ff.de le.ſ.ſi ſeru⁹ pluriū.§.ſ.xv.q.iij.nemini.⁊.ſ.de ꝯceſ. p̄ben.cuȝ ſup q̄ſtione.⁊.ſ.de teſti.ſicut ar.ꝯ.C.de libe.cau.l.ſ.⁊.l.i/ r̄rogatā. Et.xxxv.q.iij.ex oꝛdinaria .⁊.ſ. đ re iudi.la

Inter dilectoſ filios ho ſpitalarios ſancti ſepul chꝛi ac fratres hoſpitalis ſā/ cti allucij: ſup eodē hoſpita/ li q̄ſtione ſuboꝛta: cū idē ho/ ſpitalarij ſup poſſeſſoꝛio qđ a ſemel ⁊ iteꝝ: ex cauſis tn̄ diſ/ ſimilib⁹ intētarūt: ꝯtrariam b ſniaȝ repoꝛtaſſēt: deinde ad petitoꝛiū recurrētes: ꝑpone re curarūt: ꝙ cū.g.quondaȝ rectoꝛ et fratres ac patroni eiuſdē hoſpitalis: habito cō muni tractatu: deliberaſſent hoſpitale ipm̄ hoſpitalarijs ſupponere ſupꝛadictis: cōmi ſerūt in hoc tribus ꝓcurato rib⁹ vices ſuas: cōiter ſtatu/ entes: vt qđ p ipos fieret ac/ ceptarēt: q̄ cū eiſdē talit̄ ſta/ tuerunt: vt ad ipm̄ hoſpitale c aliq̄ mitterent̄: q̄ eoꝝ nomie acciperēt aſſignatiōeȝ ipius cum autē duos illuc de ſuis fratribus tranſmiſiſſent ipi donationē et aſſignationem hoſpitalis: tā a magiſtro q̄3 ſupꝛadictis ꝓcuratoꝛibus ⁊ alijs eiuſdē domus fratrib⁹ receperunt. et.ſ. ¶ Procu/ ratoꝛ aūt ptis alterius ex ad uerſo r̄ndit: ꝙ p̄dicta dona/ tio debeat nō īmerito retra/ ctari: qm̄ multis ex fratrib⁹ in cōſultis. a p̄dicto rectoꝛe ac paucioꝛibus fratrib⁹: ex/ cōmunicatis: ⁊ piuris: de re litigioſa in fraudē plebani đ piſcia q̄ ſup eodem hoſpitali d mouerat q̄ſtionē. fuerat cele bꝛata. et.ſ. ¶ Attendentes igit̄ ꝙ fratres ⁊ patroni ſan cti allucij ꝓ ſe: imo potius

e ꝯtra ſe turpitudinem allega bāt: videlȝ piuriū excōicati/ onē ⁊ fraudē. nō vtiq3 ꝯ ipos ſȝ ab ipis cōmiſſā: ⁊ itelligē/ tes donatōeȝ ab eis hoſpita larijs factā purā ac ſimplicē f extitiſſe: q2 nō deceptoꝛibus ſ3 decept̄ iura ſubueniūt: vn̄ p eā q̄ ſupi⁹ ꝓpoſita ſūt: ſe ꝯ factuȝ ꝓpꝛiū legitime defen dere nō valebāt: hoſpitale p̄ dictū cū ptinētijs ſuis hoſpi g talarijs ſācti ſepulchꝛi adiu/ dicare curauim⁹. ¶ Ita ꝙ p hanc ſn̄iaȝ dioceſano ep̄o et h plebano đ piſcia nullū piudi i ciū generet̄: cū res int̄ alios acta nō debeat alijs pꝛeiudi/ ciū generare. Idē ep̄o ſācti Andree. Donatio q̄nquage ſime vel centeſime quā facit ep̄us cū grauı eccleſie ſue de trimēto pōt legitime reuoca ri: nec etiā pōt vltra q̄nq̄ge/ ſimā vel cēteſimā ꝯferre etiā ceſſante leſiōe eccl'ie ſine au/ ctoꝛitate ſupioꝛis. Ca. IX.

Apoſtolice ſedis oꝛa/ culo.et.ſ. ¶ Inq̄.t.t. k r. ꝙ licȝ ſit in canone diffini/ tum: vt ſi quis epiſcopoꝝ in parrochia ſua monaſterium conſtruere voluerit: ⁊ de re/ bus eccleſie cui p̄ſidet ipſum dotare: non amplius ibideȝ l q̄3 quinquageſimā partē.ec/ cleſie deo quā monaſticis re/ gulis infoꝛmare vel ꝓ ſuis ꝓ pꝛijs magnificare voluerit ſe pulturis: nō amplius ꝙ cen/ teſimam partem cēſus eccle/ m ſie cui pꝛeeſt debeat elargiri: quia tamē in eodem canone

toꝛ.⁊.c.ꝯſanguinei. Sol̄. generale ē illud: ꝙ allegans turpitudinē ſuā nō audit̄.ff. de ꝯdi.ob.turp. cau.l.ij. ⁊.xiiij .q.v.nō ſane. Ar. niſi vbi vertit̄ piculū aīe vt i c.latoꝛ.⁊.c.ꝯſāguinei. vel niſi ꝓpt̄ fauoꝛē eccl'ie xxxv. q.ix.qđ q̄s cōmiſit. vl' fauoꝛe libertat̄: vt i.l.iꝛrogatā

f ¶ Deceptoꝛi/ bus.ſ. de re.p/ mu. cū vniuerſo rū.⁊.C. ſi mioꝛ. ſe. ma di.l.ij.ff. ad vell̄.l.ij.§.ſ.

g ¶ Adiudica/ re.ſȝ aliter pote rāt iſti ſe ſuppo/ nere: cū talia ad ep̄m ſpectēt .ſ.đ exceſſi.pla. ſicut vnire.⁊ ar.ſ.de ꝯſue. cū dilect⁹. nec em̄ aliq̄s pt eximere a ſe iu/ riſdictionē ſui p̄/ lati.ſ.đ fo.ꝯpe. ſi diligenti. ⁊.c. ſignificaſti. Re/ ſpōdeo: lȝ iſti nō potuerūt ſe ſub/ ijcere: tn̄ p taleȝ ſubiectionē ſibi poterat fieri piu diciū .ſic.ſ.đ re nū. qđ i dubijs. ⁊.vij.q.ſ.ſi q̄s p̄ ſbyter.ſub ꝯditi one tn̄ pn̄t ſe ſub ijcere: vt.ſ.đ re/ ſti.ſpo.oli. Iteȝ pſonas ſuas pn̄t ſubijcere.ſ. qđ me.cā.cū dilect⁹ Io. h ¶ Pꝛe/ iudiciū. ⁊ ſic.ſ.đ cap.mo.c.ij.⁊.ſ de re.iudi.ſuboꝛ ta. i ¶ Int̄ ali os.ſ.đ fi.inſtru. int̄ dilectos.⁊.ſ de iudi. re.c.pe. vbi ponit̄ hec re gula: ⁊ ibi de h̄.

Apoſto. ¶ Pꝛimo ponit̄ ꝯſultatio. Scđo r̄nſio.ibi. Inquiſitiōi. Et ibi pmo repetit ius antiquum. Scđo illđ decla rās ſoluit ꝓpoſi tā q̄ſtionem.ibi. Hoc. Ab.

k ¶ Rūdem⁹.q̄ſtio fuit đ h̄.q̄nq3 ep̄i ſucceſſiue loc̄ re ligioſis đ redditib⁹ eccl'iaꝝ ſuaꝝ: ꝯferūt vltra q̄nq̄geſi mā poꝛtōeȝ: q̄nq3 vſq3 ad t̄tiā vel q̄rtā ptē: q̄rebat̄ vtꝝ ſucceſſoꝛ poſſit reuocare: qđ vltra q̄nq̄geſimā datū ē. ad hoc r̄ndet papa ꝓut ſeq̄tur i canone.xij.q.ij. bone rei. l ¶ Eccl'ie.ſeculari iā conſtitute. m ¶ Elar/

giri: ⁊ h̄ pōt facere ſine ꝯſenſu capl'i. ſufficit eīm a iure ſemel ꝯceſſum fuiſſe. ff. de ꝯdi. inſti. q̄ ſub cōdi ·§· vlti. ⁊ .ſ. de his q̄ fi. a pla. ſine ꝯſenſu ca. paſtoralis. vbi de hoc q̄ videt̃ determinare hanc dubitationē: ⁊ .j. eo. c. vbi dicit: p ſe non debet excedere ⁊c. ergo p ſe illā pōt cō cedere: q2 qḋ de vno negat̃ ḋ alio ꝯcedit̃. xxv di. qualis. ⁊ .ſ. ḋ pſumpti. nōne. ⁊ .ſ. de his q̄ fi. a pla. ſine cōſen. ca. cū ap'lica. in fi. Et in alienationib⁹ ſemp d2: ꝙ ꝯſenſus capituli requirat̃. .ſ. eo. paſtoralis. xij q. ij. ſine exceptione. ⁊ .ſ. de his q̄ fi. a prela. ſine ꝯſen. ca. cū nos. Quidā dicūt vt Lau. ⁊ T. ⁊ Jo. ſup illo .c. bone rei. ꝙ hāc donationē facere debet de ꝯſenſu capi. argumēto illius .c. xij. q. ij. ſi ep̄s. Hug. dicit ꝙ h̄ pōt fieri de ꝯſenſu clericoꝝ: ⁊ tūc poſt mortē epi non reuocat̃ vel ſine cōſenſu clericoꝝ: ⁊ tunc reuocat̃ p⁹ mortem epi p ſucceſſorē. Et iſta qnquageſima vl' cēteſima itelligenda ē q̄ ad fruct⁹ tm̄: ⁊ hoc p3 ex verbo illo qnquageſimā vel centeſimā ptē cenſus: ita intelligit. Hug. ſup. c. bone. ⁊ de fructib⁹ formata fuit q̄ſtio. S3 cōtradicere videt̃ inferior lr̄a vbi dicit: ſiue de poſſeſſionib⁹ ⁊c. Jo. intelligit ꝙ etiā de poſſeſſionibus: ⁊ ppetuo poſſit donare cēteſimā vel qnquageſimā: ⁊ h̄ ſatis pōt cōcedi. Et ē argumētū vbi dicit: niſi legitima pſcrptione ⁊c. ita tñ hoc facere pōt ſiue de redditib⁹ ſiue de poſſeſſionibus: ꝙ eccleſia nō ledatur Bern̄. a ¶ Reuocari. h̄ reſpōdet q̄ſtioni: ꝙ reuocabit̃ tm̄ vltima: ſi plures fuerint facte alienatiōes. ff. ḋ iurepa. ſi libertus ·§ j. ſi vna tm̄ fuit ⁊ enormis de ipa detrahet̃ qḋ pl⁹ ē. xij. q. ij. ſi q̄s de ſeruis. b ¶ Preſcriptiōe: ſ3 videt̃ ꝙ h̄ ſtare non poſſit: q2 dicit lex q̄ ꝯ leges mercatur: male fidei poſſeſſor d2. ⁊ ideo nō pſcribit. C. de agri. ⁊ cēſi. queadmodū. li. xj. ⁊ nulla tpis lōgitudo iuuat male fidei poſſeſſorē. .ſ. de pſcp. vigilāti. ⁊ .c. ſi diligēti. ⁊ .c. qm̄ oē. ⁊ iuris ignorātia nō pdeſt i vſucapione. ff. ḋ iuris ⁊ fac. igno. iuris ignorātia. ff. de vſuca. nunqꝫ. Rn̄deo: hec ē ignorātia facti ⁊ nō iur'. facti eīm q̄ſtio ē: vtꝝ ledat̃ eccleſia q̄uit̃: ⁊ idō eccleſia q̄ recipit cū habeat titulū ⁊ bonam fidē pſcribere pōt ſm ꝙ h̄ d2. T. q2 hec donatio pmiſſa eſt p canonē illū: bone rei. ſ3 in alijs exceptionib⁹ loquunt̃ pdicta iura.

cōſequenter adiūgit̃: vt hec tēperamēti eq̄tas obſeruet̃: ꝙ cui tribuit cōpetens ſubſidiū ꝯferat: ⁊ cui tollit dāna grauia nō infligat. ea q̄dem cautela ſuata: vt vnam tātū mō q̄ placuerit ex his duab⁹ remunerationem aſſumat.

¶ Hoc ſemp ē obſeruādū: ꝙ vn⁹ ep̄s vel ali⁹: nō ſolū non debet ampli⁹: ſed nec tm̄ nec min⁹ cū graui eccl'ie ſue detrimēto ꝯferre: ſiue ſimul et ſemel id facere velit: ſiue pluries ſucceſſiue eiſdem vel diuerſis eccl'ijs ꝯferēdo: vñ cū graue detrimētū: ſiue de poſſeſſionib⁹ ſiue de puētib⁹ ad ep̄alem mēſam vel cathedralem eccl'iam ptinentibus: in quātalibet portiōe cōſtiterit eſſe collatū: poterit legitime a b reuocari: niſi pſcriptiōe vel c alia exceptiōe legitia: actio d hmōi excludat̃: nā ⁊ ſi pma facie pſumat̃ ꝙ collatio qnq̄geſime vel cēteſime partis: graue nō inferat detrimētū: q2 tñ nō ſolū ſi ſepe: ſ3 etiā ſi ſemel id fiat: ex varijs circūſtātijs dephēdi pōt interdū valde dānoſū: qḋ q̄dē mag' e f pōt ex oſtēſione facti ꝙ expſſione alicui⁹ ſtatuti cognoſci nec qnquageſima nec cēteſima ſemel aut ſucceſſiue: debet cū graui eccl'ie dāno ꝯferri. Si xo intātū abūdet ep̄s vt ſine dāno eccl'ie ſue poſſit ampli⁹ etiā ꝙ p qnq̄geſimā vl' cēteſimā ptē neceſſitati alterius eccleſie ſubuenire: q̄uis p ſe non debeat ſummā g excedere a canone pfinitam: h p quā incaute largiri volentibus eſt occurſum: de ſuperioris tamen auctoritate pōtificis: poteſt etiam in maiori ſumma inopie alterius puideri. Gregori⁹ nonus.

Donatio poteſt p donatorē nō per heredem eius qui tacuit ob ingratitudinē donatarij reuocari in caſibus hic expreſſis. Ca. X.

i PRopter ei⁹ ingratitudinē in quem liberalitas eſt collata: donatoris pſona de

Bern̄. c ¶ Exceptiōe. puta rei iudicate. .ſ. de re iudi. cū inter vos. ⁊ ff. ḋ excep. l. ij. d ¶ Nā ⁊ ſi. reſpōſio tacite q̄ſtionis. e ¶ Ex oſtēſione: vt ſi oſtendat̃ eccl'ia ere alieno q̄uata: vl' q̄ues iminere expēſas i pximo. vel q2 defecit eccleſia i expēſis cōſuetis ppt̃ talem donationē: quā ſi nō feciſſet leuiter ſubiret expēſas ſine q̄uamine. f ¶ Q ex pſſione. q̄dā eīm ſunt q̄ melius poſſunt itellectu pcipi qꝫ elocutione exprimi. ff. de ſolu. ratum. ⁊ ff. rem ra. habe. quo eīm tutore. ·§· iulianus. g ¶ Debeat. ex eo ꝙ dicit: p ſe: nō debet excedere ſūmā a canone pfixam: ergo illam p ſe facere pōt: vt .ſ. dixi. h ¶ Canone. pdicto: bone rei.

PRopter ¶ Primo ponit dictū qḋ exemplificando ſpecificat ibi Si forte. Scdō moderatur. ibi. Qḋ tamen. Ab. i ¶ Propt̃. hec decre. ſūpta fuit ex lege. C. de reuo. dona. l. vlti. Nota etiā ꝙ donatio ſemel pfecta nō reuocat̃: etiā ptextu iperialis reſcpti. C. ḋ reuo. dona. ſi donationē. ⁊ xxij. q. ij nō eīm. nec ex ſola pnia reuocat̃. C. eo. poſſeſſionē. nec recipit ꝯditionē poſtea pfecta donatio. C. de dona. q̄ ſub. mo. pfecta. i caſib⁹ tñ reuocat̃ ppt̃ ingratitudinē. Vñ diſtingue: aut donat quis liberto: aut ex̄neo. ſi liberto reuocat̃ donatio ſola rōne obſequij nō pſtiti: ⁊ ē mirabile: q2 reuocant̃ res empte ex pecunia donata. C de reuo. dona. l. j. ſed libertas nō reuocat̃ ſolo obſeq̄o nō pſtito. C. de lib. cā ſolo. ſ3 ppt̃ eaſdē cauſas quibus donatio reuocat̃ libert⁹ eccleſie i ſeruitutē reuocat̃. xij. q. ij. octaua diſcuſſio: ⁊ in autē: vt liberti. de cetero aureo ānulo nō egeāt ·§· illḋ. col. vj. Reuocat̃ etiā donatio tota ppt̃ liberos ſuſceptos a patrono. C. de reuoc. dona. ſi vnqꝫ. ſi'r. xvij. q. vl. c. vl. ſ3 illḋ iure poli ñ iure fori: al's aūt totā nō reuocat. C. ḋ inoffi. dona. ſi totas. Si aūt i extraneū collata ſit donatio reuocat̃ ex ingratitudine cui⁹ q̄tuor cauſe h̄ notāt̃: puta ſi donatari⁹ impias man⁹ i donatorē iniecerit ipm vulnerando vel attrocē iniuriā ei intulerit: vt ipm vulnerando vel fuſtib⁹ cedēdo ſiue graue dānū rerū ſuaꝝ vel periculū vite inferre pſūpſerit. Jtē adde qrtā q̄ h̄ ñ ponitur: ſi ꝯditionē appoſitā nō adimpleuit. ar. .ſ. eo. cum dilecti: vt h̄ totū habes. C. de reuo. dona. l. vlti. ⁊ .j. de

cōdi. appo. verū. Si vero mater donationē filio faciat. ⁊ postea trāsit ad secūdas nuptias ex trib⁹ tm̄ causis eā donationē poterit reuocare: puta si ei⁹ vite insidiat⁹ est si attroces man⁹ intulerit in eā: si toti⁹ substātie ipi⁹ molit⁹ est iacturā. C. de reuo. dona. auč. he quo qʒ. in auten. de nup. coll'. iiij. §. mater. aliter nō fit reuocatio. in stitu. de dona. §. alie. a ¶ Reuocare: reuocat̃ h̄ donatio vtili rei vēdicatione vel cōditione ex lege. C. de reuo. dona. his solis ⁊. C. de cōtrahē. empti. cū res. ff. de donati. causa mor. l. si mortis causa. Bern̄. b ¶ Atroces: q̄ cōsiderant̃ ex trib⁹ causis. scʒ ex facto loco ⁊ psona. institu. de iniur. §. atrox. vt si q̄s vulneratus fuerit vel fustibus cesus. c ¶ Successores: h̄ ius reuocādi psonale est q2 nō cōpetit p̄mordiū hui⁹ cause heredib⁹ donatoris vel cōtra heredes vel successores donatarij q̄ hoc in vita sua tacuit: vt hic dicit. C. de reuo. dona. l. vlti. ad finē. ⁊. l. j. in fi. q2 p taciturnitatē remissuʒ videt̃. Et sic est arg. ꝙ feudū nō est auferendū filio ꝓpter felloniā patris si patri q̄stio mota nō fuit: sic. C. de inoffi. testa. oīmodo: arg. ff. ad syl. l. j. §. vlti. B.

a rigore iuris eā potuit reuocare: si forte in ipm̄ ipias ma- b nus iniecerit: aut sibi attroces iniurias: seu graue rerū suarū dānū: vel vite piculū inferre p̄sumpserit: ¶ Nō tñ ad donatorisq̄ hoc tacuit c nō extēdit successores.

De peculio clericorū. Ex cōcilio arelatensi. Quesitū a rectore ecclesie tpe ꝓmotionis nihil habēte p̄sumit̃ de bonis ecclesie quesitū. Ca. I.

d Inuestigandū est: si nihil primonij habēs p̄sbyter q̄n ꝓmot⁹ est ad eccl'iasticū ordinē: opstea emerit p̄dia: cui⁹ iuris sint: qm̄ eccl'ie e ad quā nihil habēs ꝓmot⁹ f est: esse debēt iuxta canonicā auctoritatē. Ex eodem.

De emptis p p̄latū de bonis ecclesie debet instrumētū cōfici noīe eccl'ie: alias debet p̄latus ab administratiōe remoueri. Ca. II.

g Presbyter cū diocesim tenet: h de eis q̄ supemerit ad ipius ecclesie nomē scripturā faciat: aut ab ei⁹ ordinatione discedat. Ex epistola Pij pape.

Quesita p epm̄ post consecrationē suā ecclesie relinquēda sunt. Ca. III.

i Et vnusquisqʒ p̄sbyt: res q̄s post dies cōse- k cratiōis acq̄sierit ꝓpe eccl'ie relinq̄t. Ex cōcilio remen̄.

Empta p platū ex emolumētis ecclesie efficiunt̃ ecclesie lʒ plat⁹ emerit noīe alieno. Capitulum. IIII.

l Aquirendum est si q̄s p̄sbyterorum: de redditibus ecclesie vel oblationibus vel votis fideliū: ali- m eno nomine res cōparauit: n q2 sicut nec suo ita nec alieno nomine p̄sbyter fraudem facere de facultatibus ecclesiasticis debet: quoniā hoc o sacrilegiū est: ⁊ par criminitude fueris: qui sacras obla- p tiōes asportabat ⁊ furabat̃ Ex concilio toletano.

Meliorationes facte per p̄latum in rebus ecclesie sunt sue in vita etiā si dimittat beneficium. sed de his testari non potest. Ca. V.

Si quis sane clericorum q agella vel vineolas in terra ecclesie sibi fecisse pro- r babitur: sustentāde vite causa vsqʒ ad diē obit⁹ sui possi-

tim: aut nō dat̃ ei optio: sʒ cōminatio est. Bern̄. i ¶ Et vnusquisqʒ ¶ Iste tex. pōt itelligi ð epo: ⁊ tūc verbū cōsecrationis stat ꝓprie: ⁊ verbū p̄sbyter debet exponi. i. epus p ea q̄ dixi in. c. p̄cedenti Scđo pōt intelligi in quolibet rectore eccl'ie ⁊ tūc verbū p̄sbyter stat ꝓprie: ⁊ verbuʒ cōsecratiōis debet exponi. i. ordinatiōis seu ꝓmotionis: q2 ꝓprie eps ꝯsecratur: ⁊ p̄sbyter ordinat̃: vt in. c. j. de sac. vnc. Ab. i ¶ Ut vnusq̄sqʒ: supple statui m⁹. k ¶ Acq̄sierit: occasione ecclesie. ž. ti. ꝓxi. q2 nos. ⁊. c. req̄sisti. Et est arg. ꝙ teneor tibi restituere qđ occasione rei tue ad me puenit: arg. s̄. de iureiur. ad nostrā. ⁊. ff. māda. ex mādato. l. ideoqʒ. §. j. ⁊. ij. ⁊. ff. de ꝓcu. qui ꝓprio. §. ꝓcurator. ver. vt i ceteris. bern̄. Job. 12

l Adquirēdū ē scʒ a plat' ecclesie. bern̄. m ¶ Cōparauit: supple: si h̄ fecerit puniendus ē ⁊ ecclesia poterat eas vēdicare: licet sue non sint: ⁊ est speciale in eccl'ia. sic ⁊ miles. C. de rei ven. si vt ꝓponis: si ⁊ pupillus. C. arbi. tut.

De peculio clericorum. Supra visum est de donationib⁹: sed q2 dubitari poterat: nūqd clerici possūt donationes facere de eoꝝ peculio merito subijcit hanc rubricam. Ab. Sicu.

Inuestigandū. A iudicib⁹ qui de hoc cognoscūt. e ¶ Ad quā: sic̃. xij. q. ij. placuit. ⁊ q. iiij. q̄cunqʒ. ⁊. q. v. nulli. ⁊. c. fixū. f ¶ Debēt: q2 p̄sumit̃ ð bonis eccl'ie empta. xij. q. ij. c. j. C. ð dona. inter vi. ⁊ vxo. etiā. ⁊. ff. eo. quint⁹ mutius. Sʒ cōtra hāc p̄sumptionē admittit̃ ꝓbatio. xij. q. j. sint manifeste. et Presbyter: h̄ ca. habet̃. xij. q. iij. (q. iiij. c. j. ⁊. ij. c. vlti. h ¶ Emerit: de reb⁹ ecclesie quoniam si de suis ⁊ ecclesie rebus emisset: pro rata precij res diuideret̃ inter eccl'iam ⁊ heredes p̄sbyteri si de h̄ cōstaret. xij. q. iiij. c. j. ⁊ ita p ea pte faciat instrumentuʒ p se: q2 tuti⁹ est qđ nō faciat instrumētū cōe sʒ sepa-

l. iij. in alijs vero sec⁹ est de iure cōi. C. de rei ven. si ex ea. C. ð dona. iter vi. ⁊ vxo. ⁊ si ð tua. C. cōia vtriusqʒ iudi. si patruus tuus. n ¶ Alieno: sic̃. xlvj. di. sicut nō suo. o ¶ Sacrilegiū: large sūpto vocabulo sacrilegij. xij. q. ij. p̄dia. ⁊. c. gloria epi. ⁊. s̄. de fo. cōpe. cōquestus. ber. p ¶ Asportabat: si. xxiij. q. iiij. quid ergo. xvij. q. iiij. si forte. bern̄.

Si quis ¶ Summat̃ vt in rubro fm̄ vnū intellectū satis not. licet varij intellec. possint colligi: vt q. dicā. Abbas. q ¶ In terra: que sterilis erat: pri⁹ em̄ equū est illis relinqui quorū labore ad fertilitatem redacta est: vt. s̄. de re. eccle. alie. vel non. ad aures. ⁊ C. de alluui. l. vlti. vel loquit̃ de terra p̄us culta: ⁊ clerico p beneficio assignata. xvj. q. j. possessiones. ⁊. q. iij. clerici. T. r ¶ Obit⁹. arg. ꝙ bn̄ficiati ab eccl'ijs vsufructuarijs cōparant̃: Nam ⁊ morte finitur vsufructus: insti. de vsufru. §. finit̃. similiter morte clerici: vt h̄. ⁊. s̄. ð pig. c. vl. sʒ nō p oia cōparāt̃ clerici vsufructu

ario: qꝛ de terra aratoria põt hic facere vineã: qđ illi nõ licet. ff. de vſufru. q̃buis. ⁊ l. vſufructuariꝰ. Jtē vſufructuariꝰ ꝑcipiendo fructꝰ facit ſuos: ⁊ inde põt teſtari qđ nõ põt clericꝰ. ĩ. ti. ꝓxi. qꝛ nos. xij. q. v. qꝛ Joannes. niſi cũ quodã moderamine qđ habet̃. ĩ. ti. ꝓxi. ad hoc. ⁊ c. relatũ. ·§· licet. imo potius clerici pñt cõparari vſuarijs q̃b; tm̃ ad vſum q̃tidianũ vti lz. inſti. đ vſu. ⁊ ha. ·§· j. Ber.

a ¶ Prohere/dũ: ꝓheres eſt q̃ putat ſe heredē eſſe cũ nõ ſit. ff. de pe. here. ꝑ herede. ⁊ inſti. đ interdic. ·§· adipiſcende. vel poteſt appellari h̃ ꝓ quolibet deſcēdēti poſt primũ heredē ſiue ꝓ q̃libet deſcendēte cui relinq̃t̃ aliq̃d. Berñ

b ¶ Preſtatione. i. ꝓ ſeruis p̃ſtitis eccl'ie. ĩ. ti. ꝓxi. relatũ. ij. ·§· licet. qꝛ forte poterit poſſeſſionē illã aſſignare alicui clerico ꝓ bñficio vſq; ad tp̃s vite ſue. xvj. q. j. poſſeſſiones: ⁊ q. iij. clerici. B.

De teſtamentis ⁊ vltimis volũtatibꝰ

Supra viſum ē de diſpoſitione inter viuos: reſtabat videre đ vltimis volũtatibꝰ. vel ſic. Supra viſum eſt de peculio clericoꝝ ſed qꝛ dubitari põt: nũq̃d de omni peculio valeãt clerici condere teſtamẽta: iđ ſubijcit hãc Rcã. Ab.

deat: poſt vero ſuũ deceſſuz eccl'ie reſtituat: nec teſtamẽtario aut ſucceſſorio iure cui a q̃ꝫ heredũ ꝓheredũue relin b quat: niſi forſan cui ep̃us ꝓ ſeruitijs ac p̃ſtatione eccl'ie largiri voluerit. **De teſtamẽtis ⁊ vltimis voluntatibus.**

Greg. ix. Antonio ſubdiacono. **Ep̃us de rebus patrimonialibꝰ teſtari põt: de rebus vero eccleſie ſeu intuitu eccleſie queſitis teſtari non valet. Ca. I.**

Q Uorũdã ad nos relatione ꝑuenit ꝙ attellane ciuitatis ep̃us: cõdito teſtamen c to: in octo vncijs ſubſtantie ſue nuꝝ heredē inſtituit: eccleſiã ſuã ĩ reſiduis q̃ttuoꝛ. d ¶ Hoꝛtamur igit̃ vt ſollici e te hoc diſcutias: ⁊ q̃cq̃d ip̃m habuiſſe patuerit: a q̃libet ꝑ f ſona detineri nullatenꝰ pa g tiaris niſi hoc ſolũ qđ eũ ante ep̃atus ordinē ꝓpriũ ha h buiſſe ↄſtiterit: quicquid vero eccleſie ante ip̃ius ↄſecrationē fuiſſe cognoueris: vel in ep iſcopatꝰ ordine p̃dictũ i epiſcopũ acquiſiuiſſe: in eiuſdem eccleſie dominio ↄſeruet̃. **Jdem. Abbatiſſa teſtari nõ põt etiã ſi nunq̃ induiſ**

Q Uorundã ¶ Primo ponit̃ factũ. Scđo deciſio: ibi: hoꝛtamur. Ab c ¶ Octo vncijs id ē ĩ duab; prib; hereditatĩ q̃ đr as. ⁊ ĩ. xij. vncias diuidit̃. inſti. de heredi. inſti. ·§· hereditas.

d ¶ Hoꝛtamur. i. p̃cipimꝰ. e ¶ Hoc. id eſt teſtamẽtũ ſuũ. T. f ¶ Patiaris. hoc nõ habebit locũ in rebꝰ ab ep̃o alienatis. ſi eccl'ia agnoſcat hereditatē illiꝰ tenet̃ tũc ratũ hr̃e qđ fecit ꝓ ea ꝑte ꝓ q̃ eſt heres. xij. q. ij. ep̃s q̃ filios. ff. đ re. iur. ex q̃ ꝑſona. C. de reb; alie. vel nõ alie. vẽditrici. niſi fecerit eccl'ia inuẽtariũ. tunc eñ nõ tenet̃: niſi in q̃ꝫtũ vires hereditatis ſe extẽdũt. C. đ iu. deliber. l. ſancimꝰ. ·§· ſin aũt loc. g ¶ Ante ſimile. xxviij. di. de ſyracuſane. xij. q. v. nulli. C. de epi. ⁊ c̃. e. aut̃. lniaꝫ. ⁊ aurẽ. ꝓhibitũ. h ¶ Habuiſſe: h̃ iđ di.

cit qꝛ renũciauit ꝓprijs: vel q̃cq̃d poſtea habuit totuꝫ fuit ↄtẽplatione eccl'ie ⁊ nõ ꝑſone acq̃ſitũ. Ala.

i Acq̃ſiuiſſe: intuitu eccl'ie vel de reb; eiꝰ: ſecus ē de alijs. xij. q. iij. c. ij. ⁊ q. v. fixũ. ⁊ ĩ. e. qꝛ nos. B.

Q Uia ingredientibus. ¶ Primo ponit queſtionē. Scđo ſolutionē: ibi: neceſſariũ. Ab.

ſet habitũ monachalē. c. II.

Q Uia ĩgrediẽtibꝰ. et. ĩ. Sabina abbatiſſa cõqueſta eſt. S. quãdã abbatiſſam monaſterij ſui: poſtq̃ꝫ re k gẽdi ſuſcepit officiũ: cõdito l teſtamẽto: legata q̃buſdã reliquiſſe: dicẽs eã vſq; in diē obitꝰ ſui nõ induiſſe habitũ monachalē: ſed in veſtibꝰ q̃bus vtunt̃ loci illiꝰ p̃ſbyteri ꝑmanſiſſe: ſicut ⁊ illa q̃ ante ip̃am fuerat abbatiſſa: ⁊ hoc m plane ex cõſuetudine licuiſſe et. ĩ. ¶ Neceſſariũ ꝙ viſum n eſt: poſtq̃ abbatiſſa ordinata eſt: ⁊ in monaſterio ꝑ annos plurimos vſq; ad obitũ p̃fuit: veſtis q̃litatem ad cul o pã forte ep̃i ꝑtinere: q̃ eã ſic eſſe ꝑmiſit: nõ tamē potuiſſe p p̃iudiciũ monaſterio irrogare: ſꝫ res ip̃ius eidē loco exq̃ illic ingreſſa ⁊ abbatiſſa cõ q ſtituta eſt: de iure cõpetere. **Jdē. Si ĩfra annũ a die monitionis nõ fit executio teſtamenti ꝑ debentem exequi denoluit̃ executio ad ep̃m.**

N Os quidē **Ca. III.** ⁊. ĩ. Peruenit ad nos S. de hac luce migrante: ſu r pꝛeme voluntatis eulogio monaſteriuꝫ p̃cepiſſe fundari: cuiꝰ deſideriũ. a. T. religi

k ¶ Teſtamẽto teſtamẽtũ eſt teſtatio mentis q̃ diſponit̃ q̃d đ rebꝰ ſuis aliquis vellt fieri poſt ſuũ deceſſum. xiij. q. ij. ·§· ſꝫ aliđ. ĩ. de cele. miſ. cũ marthe. inſtit. đ teſta. ordi. in ꝑnci. T. l ¶ Legata: legatũ eſt donatio quedaꝫ a teſtatore relicta. inſti. de leg. ·§· j. m ¶ Ex ↄſuetudine: hic cõſuetudo non ꝓdeſt qꝛ nõ q̃d fiat: ſed q̃d fieri debeat ↄſiderãdum eſt. xij. q. ij. gl'ia ep̃i. ⁊ s̃. de elec. cũ cãm: ⁊. ff. de offi. p̃ſi. ſꝫ lꝫ. ⁊ factũ vſurpatũ p̃ſcriptionē nõ iducit. xciij. di. illđ. xvj. q. iij. lꝫ. ⁊ in tali bꝰ nullꝰ nũerus defendit annoꝝ xxxiij. q. v. quod deo. n ¶ Ordinata. i. bñdicta vel ↄſecrata qꝛ abbatiſſa vel monialis nõ recipit ordinē ꝓpter vilitatem ſexus. ar. ĩ. de peni. ⁊ re. noua.

o ¶ Forte: nõ eſt nota dubitatiõis: ſꝫ aſſertiõis. xiij. q. vlti. habẽt forſitã illi: ⁊ in euãgelio. Si cognouiſſetis me: forſitan ⁊ patrē meũ ⁊c̃. ff. de rei vẽ. Jtē ſimile. ·§· j. ⁊. ff. de arbi. ſi duo. ⁊. ff. de ꝓcu. ſi filiuſfamilias de pe. di. j. q̃ꝫobrē. xxxiij. q. ij. admonere. s̃. de ꝓcu. tue. Vin. p ¶ Preiudiciũ: votũ eñ p̃ſcriptione nõ tollitur: vt. xxxiij. q. v. ꝙ deo pari. q ¶ Cõpetere: ip̃o eñ ingreſſu ſe ⁊ ſua dedicauit deo. xix. q. vl. qꝛ ingredientibꝰ. ⁊ eſt ꝑs huiꝰ. c. ⁊ auc. ſi qua mulier. ⁊. C. de ſacroſan. ec. aut̃. ingreſſi. xij. q. j. nolo. ⁊. c. nõ dicatis. B.

N Os quidē. ¶ Propter negligentiam heredis ep̃us exequit̃ piã volũtatē defuncti. h. d. Vel ſic vt in rubꝛo. Primo ponit̃ narratio. Jn ſcđa ꝓuiſio: ibi: q̃ꝫobꝛem. vbi primo moueri mãdat. ſcđo ſuppleri: ibi. ꝙ ſi. tertio reddit rõnē: ibi. ſic eñ Ab.

r ¶ Eulogio. i. teſtamẽto. C. de teſta. l. iubemus.

a ¶ Protrahit. i. differt. b ¶ Infra annũ: infra an nũ debet mãdari executioni volũtas teſtatoris. C. d fi deicõ. aut. ampli⁹. ⁊ hic ⁊ in aut. de eccle. ti §. ſi qs edi ficatione. col. ix. c ¶ In loco: demõſtrato vel cõphẽ ſo a defuncto. ſi ei de loco incert⁹ ſit nõ videt obligat⁹ ad faciendũ ſi cut in ꝓmiſſore liquidũ eſt. ff. d eo. qḋ cer. loc. l. iij. §. ſi quis in ſulã. ⁊. ff. de ver. obli. qui inſulã. niſi aliud qḋ di cat: tũ cã religi onis: tũ extreme volũtatis fauo re Joannes et Laurẽ. Alij di cũt ꝙ ſi incert⁹ ẽ loc⁹ vbi debu it edificari: ad hãc cãm relictũ fieret caducum. C. de cadu. tol. l. vna. §. ſi vo. ff. d dona. l. ij. §. vl. Et ideo dr̄ hic in loco q̃ cõſtitu tũ fuerat. T. di cit ꝙ nõ erat ca ducũ: q: teſtam̄ ta ſunt interp̄tã da largiſſime. ſ. de dona. cũ dile cti. i fi. ⁊ res ad pias cauſas reli cte libere ſunt a lucratiuoꝝ iſcri ptionib⁹. xxiij. q. viij. §. q̃uis. ⁊ in. l. ſancimus. d ¶ Leges. C. de epiſ. ⁊ cleri. nulli. ibi habes ꝙ ep̄us debet il lud facere. B.

Indicãte ¶ Primo narrat factũ. Scḋo ꝓuidet: ibi. i qb⁹. Ab. e ¶ Nu dis: tale legatũ ẽt v; ſm leges. C. d fideicõ. l. vl. ⁊ ẽ ar. ꝙ p nudo verba qs obligat. ar. xij. q. ij. q̃cunq;. xxij. q. v. iuramẽti. ⁊. C. deſuffra. l. vna. f ¶ Monaſterio: pone ꝙ reliquit monaſterio ſancte Marie. ⁊. ſed non determinauit cũ ſint plura monaſteria ſancte marie: dabit pauperiori. in autẽ. de eccle. ti. §. ſi qs in nomie. col. ix. Jtẽ pone ꝙ plures habeat ſcutellas: ſ; vna eſt melior altera: cui⁹ erit optio? põt dici ꝙ legatarij. ff. de leg. ſ. ſi dom⁹. ⁊ meli⁹. l. qui duos. S; ꝯtra. ff. eo. ti. l. ſi qs a filio. §. ſi qs. ſc; ꝙ heredis eſt electio. ⁊. C. de cõdi. indebi. ſi qs ſeruũ. ff. d le. j. legato. ⁊. ff. d ſui. ru. p̄dio. l. ſi via. quib; ſtat. Cõtraria loquunt: qñ heres in mo ra eſt. Ber. Si ſeru⁹ legat⁹ eſt in fuga tẽpore teſtamẽ ti quereṫ eũ heres ſua impenſa. ff. d lega. ſ. ſeruo legato. §. fi. S; poſt teſtamẽtũ ⁊ ante mortẽ quereṫ eũ heres ſumptu legatarij. ff. eo. ti. ſi ſeru⁹ legat⁹. Si poſt adi tam hereditatẽ: ſi culpa heredis ſoluat eſtimationem alias nõ cauebit. ff. e. l. cũ res. §. itaq;. Berñ. Jtẽ po ne ꝙ legauit ſeruũ in fuga cõſtitutũ: cui⁹ expẽſis que rit? videt ꝙ legatarij: q: ad ip̄m ſpectat emolumentũ: ergo ⁊ onus. C. de cadu. tol. l. j. §. ꝓ ſcḋo. in fine. imo heredis. ff. de leg. ſ. cũ ſeru⁹. ⁊. l. ſequẽ. Lauren.

Filius noſter. ¶ Simpliciter inherendo litte re hoc dicit. vt in rubro. habet em̄ multos intel lect⁹: vt. ſ. pate bit. primo poni tur cõq̃ſtio. Se cũdo ꝓuiſio: ibi ⁊ quidem. g ¶ Filius no ſter: ſ; q̃d ad eũ cũ res eſſent ali ene? forte inter erat ipi⁹: q: res ipẽ depoſite fue runt penes pa trẽ ſuum vel pig nori obligate. Ala. h ¶ Ali eni: vt cũ qs ſciẽ ter legat alienũ tunc heres tene tur res redime re vel legatario p̄cium dare ſi ſit res talis que vẽ di poſſit: alias nõ. inſtitu. de le gatis. §. nõ ſo lum. ⁊. §. ꝙ aũt Si ignoranter legat rem alie nã: nõ valet lega tũ: niſi cũ legat cõiuncte pſone C. de lega. cum alienã. ⁊ legata ri⁹ de ꝓbare ſci entiã: vt in. §. ꝙ autẽ. ⁊. ff. de ꝓ ba. veri⁹. T. i ¶ Aliena: ſciẽ ter. k ¶ Re ſtitue re: de beni gnitate canonica: ſic. xvij. q. iiij. q̃cũq;. de iure ſtricto nõ tenebat reddere iuxta ꝓmiſſam diſtrictionẽ. L. im mo reddere tenebat: ſ; poterat agere ꝯtra heredẽ: ſi ſciẽter res illas legaſſet. Berñ.

Si heredes. ¶ Vario mõ põt intelligi: vt. ſ. pa tebit. ſ; inherẽdo lr̄e ſummat vt in rubro. Prĩo ponit exceſſus. Scḋo ꝓuiſio. ibi. Ab ep̄o. Tertio rõ: ibi. Ut vota. Ab. l ¶ Adimpleuerint: infra annu; C. de fideicõmiſ. autẽ ampli⁹. hoc. ſ. e. nos quidem. m ¶ Ab epiſcopo. C. de teſta. cõſulta diualia cõtra. So. publicatio teſtamẽti nõ ꝑtinet ad ep̄m: vt ibi dr̄ ꝑtinet tñ ad eũ teſtamẽti defẽſio ſiue executio teſtamẽ ti: vt volũtas defuncti ſeruet. ff. de pe. he. l. hereditas. §. ſi defuncto. ar. ſ. eo. nos quidẽ. ⁊. ſ. eo. Jo. ⁊ h̄ p̄ci pue in his que ad pias cauſas relinquunt. ſ. eo. tua. n ¶ Interdicat: ſm legẽ antiquã heres qui nõ adim plebat voluntatẽ defuncti priuabat omni ſucceſſione. C. de fideicõ. l. vl. ⁊. xj. q. ſ. ſilueſter. Hodie autẽ tenet hoc in extraneo herede: ſed filius inſtitutus heres nõ

a ſa ſemina ei⁹ herede ꝓtrahi tur. ¶ Quãobrem te horta mur: vt eã cõmoneas: quate b n⁹ infra annũ monaſterium qḋ iuſſum eſt debeat ordina re: ⁊ cũcta ſm volũtatẽ defũ cti ſine altercatione cõſtrue re. ¶ Quod ſi infra p̄dictũ c tp̄us: ſiue in loco quo cõſti tutũ fuerat: ſeu ſi ibi nõ põt ⁊ alibi placet ordinari: tecũ implere neglexerit: tunc ꝑ te edificet: ⁊ oĩa ꝑ te loco ipi ſi ne diminutiõe q̃libet aſſignẽ tur. ¶ Sic em̄ ſm piiſſimas d leges: dilatas defunctoꝝ pi as voluntates: ep̄ali decẽs eſt ſtudio adimpleri. Idem Petro ſubdiacono. Debet legatũ q̃uis nudis verbis a teſtatore relictũ ſit. Ca. IIII.

Indicante: ⁊. ſ. Cogno uimus. R. referente: ꝙ moriẽs vxor redẽpti: cõchã e argenteã nudis ṽbis iuſſit venũdari: ⁊ ſuis dari liber tis: ⁊ ſcutellã argenteã cui f dã monaſterio reliquiſſe. in quib⁹ volũtatẽ ei⁹ ꝑ oĩa vo lum⁹ adimpleri. Idem. T. ep̄o. Nõ debet legatũ cũ te ſtator rem nõ ſuã ſed eccleſie legauit. Ca. V.

g Filius noſter. F. cõque ſtus eſt ꝙ quondã. p. pater ſuus: aliq̃ eccl'ie vr̄e ſe h pulture ſue gratia iuris alie ni reliquit: ¶ Et q̃dẽ leges ſeculi hoc habent: vt heres ad ſoluendũ cogat: ſi actor i ei⁹ rẽ legauerit alienã. ſ; q: lege dei: nõ autẽ lege hui⁹ ſe culi viuim⁹: valdẽ mihi vide tur iniuſtũ: vt res tibi legate: que cuiuſdam eccleſie eſſe ꝓ bibentur: a te teneãtur: qui k aliena reſtituere debuiſti.

Ex concilio Maguntino. Heredi non ad implenti iuſſa teſtatoris ab epiſcopo interdicitur res a teſtatore relicta. Capitulum. VI.

Si heredes iuſſa teſta l toris non adimpleue m rint: ¶ Ab epiſcopo loci illi us omnis res q̃ eis relicta n eſt canonice interdicatur cũ fructibus ⁊ ceteris emolu mentis: ¶ Ut vota defun cti adimpleantur.

Ex concilio laterañ. De bonis per eccleſiam acquiſitis clerici teſtari non poſſunt. Capitulum. VII.

adimplens volũtatẽ defuncti priuat̃ ſucceſſione: relicta tm̃ ſibi legitima. C. de fideicõ. auẽ. ampli⁹ h. ⁊ p̃ua let lex in h caſu canoni. Jn h tñ videt̃. Jnno. cõcorda re p̃dicto canoni: ſilueſter. ⁊ huic decre. ſ. de voto. licet in fine: vbi de hoc. Sʒ illud iõ cõtingit: q: regnũ diui dit non põt ſicut nec alie dignitates. ſ. de p̃ben. maioribus. ⁊ in cõſti. frederici: de feudis. §. p̃terea. B. Et hic nõ dicit̃ exp̃ſſe: ꝙ priuent̃ heredes: ſed interdicat̃ eis quicq̃d relictum eſt: vt ſic indirecte cõpellant̃ adimplere voluntatẽ defuncti: vel reducitur ad auc. vt ſaltẽ reſeruet̃ heredibus legitima: vt in autẽ. de here. ⁊ fal. §. primũ. ⁊ §. ſi q̃s nõ implens. col. j. alia autẽ videtur dicere: ꝙ heres q̃ relicta ad pias cauſas cõferre diſtulerit totum amittere debet. in auten. de eccle. ti. §. ſi quis autẽ ꝓ redemptione. ver. ſi autẽ qui. coll. ix. Et in iſto caſu poteſt intelligi hec decre. ⁊ h intellige in extraneo herede. Bernhardus.

Q Am in. ¶ Prio ponit̃ exceſſus. Scõo prouiſio ibi. h igit̃. Ab.

papinian⁹. §. ſi quis. arg. contra. ſ. de ꝑcu. tue. vbi de hoc. ⁊ ff. de admi. tu. ſcire. et. ff. de bo. liber. querit̃.

Q Uia nos. ¶ Jn prima ponit̃ deciſa queſtio. Jn ſcđa diſtinguẽs rñſio: ibi cõſultationi. Ab.

h ¶ Diſponere. xij. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ſ. eo. relatũ. §. cetera. ⁊. c. requiſiſti. §. illud. Bern.

i ¶ Teſtamentũ: clerici em̃ de reb⁹ eccleſie nullum poſſunt facere teſtamentũ cum eorum proprietas non ſit ſua: cum ſolum vſum habeant: ſed tantum victu ⁊ veſtitu cõtenti eſſe debent xij. q. j. clericus qui. ⁊. c. duo. et x. q. ij. epiſcopus ⁊ totum ſuperfluum erogandũ ẽ pauperib⁹ xij. q. j. c. vl. moderataꝫ. tamen donationeꝫ cauſa ſeruitij recepti facere poſſunt. ſ. eo. relatũ. §. licet. cum q̃ſi filiofamilias comparetur qui non poteſt facere teſtamentum niſi đ caſtrẽſi peculio. C. de aſſeſ ſo. l. velut. ⁊. C. de aduo. diuer. iu. l. fori. Bern.

Q Am eſ ſes i no ¶ Hoc capitulum legitur varijs modis: ſed inherendo littere. hoc dicit vt in rubro. Communis diuiſio.

a Q Uam in officijs charitatis primo loco illis teneamur obnoxij: a quib⁹ bñficiũ nos ꝯgnoſcimus recepiſſe: ecõtra quidã clerici cũ ab eccleſijs ſuis multa bñfi b cia ꝑceperint: bona ꝑ eos acquiſita in alios trãſferre p̃ſumũt. ¶ Hoc igit̃: q: antiq̃s c canonibus cõſtat inhibitũ: nos indẽnitati eccl'iarũ ꝓuidere volentes: ſiue inteſtati deceſſerint: ſiue alijs cõferre d voluerint: penes eccl'ias eadẽ bona p̃cipim⁹ remanere.

Alexander tertius. Moderatã elemoſynã de bonis ꝑ eccleſiã acquiſitis clerici facere poſſunt: etiã in egritudine conſtituti. Ca. VIII.

A D hec: p̃ſentib⁹ innoteſcat: ꝙ clerici de mobilib⁹ q̃ ꝑ eccl'iam ſunt ade f pti: de iure teſtari nõ poſſũt. ¶ Viuentes tñ ⁊ ſui compotes. moderate valẽt aliqua de bonis ip̃is: nõ rõne teſtamẽti: ſʒ elemoſyne intuitu e g rogare in egritudine ꝯſtituti.

Jdem vigilienſi ep̃o.

De bonis ꝓprijs vel acq̃ſitis intuitu ꝑſone clerici teſtari poſſunt: de acq̃ſitis intuitu eccleſie non. Ca. IX.

Q Uia nos: et. ſ. ¶ Cõſul. t. t. r. ꝙ licet clerici de his q̃ paterne ſucceſſiõis vel cognationis intuitu: aut de artificio ſunt adepti: ſeu dono ꝯſanguineoꝝ aut amicoꝝ non habito reſpectu ad eccleſiã: ꝑuenerũt ad ip̃os: h libere diſponere valeant: de his tñ que cõſideratione eccleſie ꝑceperũt: nullũ đ iure i poſſunt facere teſtamentũ.

Jdem hoſtienſi epiſcopo.

Valet teſtamentũ quod parrochianus facit corã p̃sbytero parrochiali ⁊ duobus teſtibus: nec valet cõtraria cõſuetudo. Capitulũ. X.

Q Am eſſes in noſtra preſentia ꝯſtitut⁹: ꝓpoſuiſti talẽ in tuo ep̃atu cõſuetudinẽ obtinere: ꝙ teſtamenta q̃ fiunt in vltima volũtate: penit⁹ reſcindãt̃: niſi cũ ſubſcriptione. vij. vel. v. teſtiũ fi k ant ſm qđ leges humane decernũt. ¶ Quia xp̃o a diuina lege: ⁊ ſanctoꝝ patrũ inſtitut̃: ⁊ a generali eccl'ie cõſuetudine id noſcit̃ eſſe alie l nũ: cũ ſcriptũ ſit ꝙ ĩ ore duorũ vel triũ teſtium ſtet omne verbũ. p̃ſcriptã conſuetudi m neꝫ improbam⁹: ⁊ teſtamẽta

a ¶ Teneamur: donatari⁹ em̃ donatori naturalit̃ eſt obligatus ad antidota. ff. de peri. here. ſed ⁊ ſi lege. §. conſuluit. viij. q. j. illud. Ala. b ¶ Acquiſita: qđ em̃ acquirit ſacerdos vel quilibet ali⁹ cleric⁹ intuitu eccleſie ad eccl'iam ꝑtinet. ſ. eo. quorundã. ⁊. ſ. eo. ad hec. ⁊ c. q: nos. ff. de caſtren. pecu. l. caſtrenſe. ⁊. xij. q. iij. c. j. ⁊. ij. de quibus canonib⁹ hic loquit̃. L. c ¶ Jn canonib⁹. xij. q. ij. placuit. ⁊. c. quicũq̃s. ⁊. q. v. obitũ. ⁊ quaſi ꝑ totũ. d ¶ Eccleſias: ſic. ſ. c. ſequẽtib⁹: de quibus

A D hec preſenti ¶ Di(canonibus hic loquit̃. ſtinguit ⁊ ſecũdũ membrũ ibi: Viuentes Ab.

e ¶ De mobilibus: multofortius nec de immobilibus f ¶ Non poſſunt: in morte tamen poſſunt largiri tam cõſanguineis q̃s alijs extraneis intuitu ſeruitij recepti de mobilib⁹ ſ. e. relatum. §. licet. ⁊. xij. q. ij. eccleſiaſticis. L. g ¶ Erogare: arg. ꝙ admittit̃ quis vna via: q̃uis alia via repellat̃. j. q. ij. c. j. ff. đ inoffi. teſta.

Secunda ibi: Quia vero. Abbas Siculus.

k ¶ Leges. C. de teſta. ſi vnus. ⁊. l. vltima. ⁊. l. hac conſultiſſima. Bern. l ¶ Scriptum: in lege moyſaica: ⁊ in euangelio. ij. q. iiij. c. j. ⁊. ſ. de teſti. licet vniuerſis. Bernhardus. m ¶ Jmprobamus: ſup relictis eccleſie. decre. iſta intelligitur ꝑ ſequentem quia de eodem facto ⁊ eiuſdem loci loquuntur. Nam in his que pietatis cauſa relinquuntur minus ſolennis volũtas ſufficit: ſicut ⁊ inter liberos. C. de teſtamen. hac cõſultiſſima. §. ex imperfecto. C. famil. hercis. l. vlti. et. C. de fideicom. l. vlti. in his enim ceſſat falcidia. C. ad. l. falci. autẽ. ſimiliter. ⁊ in auten. de eccle. ti. §. ſi autem. coll. ix. et in his canonica portio non deducitur. ſ. eo. titu. capitu. finali. Quidam tamen dicunt. ꝙ per hoc capi. quod generaliter loquitur: derogatur omnibus legibus: que dicunt minus ſolennem voluntatem non valere qđ nõ credo: q: non eſt veriſimile ꝙ dñs papa

que parrochiani corā p̄ſbyterо ſuo: z trib⁹ vel duabus pſonis idoneis ī extrema fecerint volūtate: firma decernim⁹ pmanere: ſub interminatione anathematis phibētes: ne quis hmōi audeat reſcindere teſtamentū. Idē iudicibus velleñ.

Valet vltima volūtas ad pias cauſas corā duob⁹ teſtib⁹. Ca. XI.

b Relatū ē: q cum ad veſtrū examen: ſup relictis eccleſie cauſa deducit: vos niſi. vij. vel. v. idonei teſtes interuenerint inde poſtponit⁹ iudicare. et. ī. ¶ Mādamus quatenus cum aliq̄ cauſa talis ad veſtrū fuerit examen deducta: eam nō ſm c leges: ſed ſm decretorū ſtatuta tractetis: trib⁹ aut duobus legitimis teſtib⁹ requiſitis. ¶ Quoniā ſcriptuz eſt: in ore duorum vel triū teſtiū ſtat omne verbum. Idē electo z capi. caſſanenſi.

De pprijs poteſt teſtari clericus: ī acquiſitis p eccleſiā etiam ſi ſint mobilia ſuccedit eccleſia vel ſucceſſor: pōt tamen aliq̄ ſeruitoribus vel pauperibus elargiri: ſi autē defunct⁹ habet plures eccleſias vel beneficia fiet eque diuiſio inter illa. Capitulum. XII.

Relatum eſt aurib⁹ no- d ſtris: q quia ſtatuimus ī late. cōcil. vt bona p eccleſiam acquiſita: ad eam in clericorum obitu deuoluant: dubitatis an hoc ſit de immobilibus tm̄: vel ō mobilibus ſentiendum. et. ī. Reſponde- e mus q generaliter bona q̄libet p eccleſiaz acquiſita: eis debent iuxta lateraneñ. concil. poſt acquirentis obitum f remanere. ¶ Nomine autez g eccleſie: non epiſcop⁹ vel ſucceſſor clerici morientis vbi ē collegium clericorum: ſed cō h munis cōgregatio intelligitur: que rerum illaruz debet canonicam diſtributionez et curam habere. Vbi autez in i loco defuncti: tm̄ eſt vnus ordinandus: is ea bona (ſicut z alia ipius eccleſie) in dei timore diſpenſet. ¶ Licz autē mobilia per eccleſiam acquiſita: de iure in alios p morientis arbitrio trāſferri non poſſunt: cōſuetudinis tamē eſt nō improbande: vt ō his pauperibus z religioſis locis: z illis qui viuenti ſeruierant: ſiue ſint ꝯſanguinei ſiue alij: aliqua iuxta ſeruitij k meritum conferantur. ¶ Ceterum que ex hereditate vel artificio: aut doctrina pueni l unt diſtribuentur pro arbitrio decedētis. ¶ Quia vero nōnulli in diuerſis eccleſijs beneficia poſſident: diuidantur que habuerant per m eſtimationem congruaz int̄ ipſos. Innocen. tertius.

Tenet teſtamentum ſi quis extremā voluntatē ſuam alterius diſpoſitiōi cōmittit et

voluerit vnico verbo legib⁹ derogare. ar. C. ō inoffi. teſta. ſi qñ. z. ſ̄. de elec. eccleſia veſtra. nec forte poſſet tollere leges q̄tū ad eos q̄ non ſūt de ſua tpali iuriſditiōe. ar. ſ̄. de appel. ſi duob⁹. z. ſ̄. ō iudi. nouit: q̄ leges ne quid falſitatis in teſtamēto cōmitteret: voluerunt q cert⁹ numerus teſtiū adhiberet C. de fideicom. l. vl. Ita etiā credo q iſtud locuz habeat ſup relictis eccleſie ſiue ad pias cauſas fauore religiōis. ī. c. pxi. ſic non derogabit legibus. vl' dic q papa ſtatuit h tm̄ in his obſeruandū in q̄b⁹ habet tēporalē iuriſditionē: q2 q̄tum ad illos potuit legib⁹ derogare. Ciuitas iſta velleñ. pertinet ad papā q̄ ad vtrā q iuriſditionem Sed verius videt qd pmo dixi Alij volūt dicere q ſi agat in foro ſeculari ſeruāda eſt legalis ſolēnitas: ſi ī ec-
17 cleſiaſtico ſtabit iſtis decre. ſz prius dictum mag' placet.

a ¶ Sub interminatione: z ita videt q qui contra faciat ſit excōmunicatus. ſ̄. ō locato. c. j. quā decre. tenem⁹ canonem late ſententie: z ſunt ibi q̄ſi eadē verba q̄ z in. c. lxiij. di. ſalonitane. ar. contra. ī. de iurepa. relatuz. in fi. vbi de hoc. Non credo: q ſit canō late ſententie: ſz ferende p ca. relatum. Berñ.

Relatum. ¶ Primo ponit factū rephenſibile: qd ſcdo corrigi mandat. ibi. Mādamus. z mādatū tertio pbat. ibi. Quoniā. Ab. b ¶ Relictis. eccleſie ad hūc caſū reſtringe. c. pxi. ſ̄. e. ī q̄ fauore ecclie ſufficiūt duo vel tres teſtes. Ita q vn⁹ ſit p̄ſbyter de p dictis. Vin. c ¶ Decretoꝝ: que dicūt: q ī ore duoruz vel triū teſtiū ſtat oīe ꝟbū. ij. q. iiij. §. j. z. c. j. z. xlviij. di. q̄m multa. Sic nō cauſas vltime volūtatis defunctoꝝ ad eccleſiaſticū iudicē ptinere. qd veꝝ ē ī relictis ecclie z paupibus. xiij. q. ij. clerici. z. c. q̄ oblationes. C de epiſ. z cleri. nulli licere. T. p q̄ ca. cōfirmat: qd dixi ſ̄. in pxi. c. quod tm̄ de relictis ad pias cauſas intelligendū eſt: qd hic z ibi dicit. Berñ.

Relatum. ¶ Quinq ſunt ptes. Scda. ibi. Nomine. Tertia ibi Licet. Quarta. ibi. Ceteꝝ. Quinta. ibi. Quia ꝟo. Et venit hoc. c. ad declaratiōez. c. cuz in officijs. ſ̄. eo. Ab. Si. d ¶ Lateraneñ ſ̄. eo. cum ī officijs. e ¶ Bona. ar. indefinite dictū generaliter accipiendū xix. diſ. ſi romanoꝝ. ī. de priuil'. q2 circa. ī. ō ver. ſig. cū tibi. et. c. querenti. z. ff. de ꝯhē. emp. l. in lege. z. ff. de ſerui. vr. pre. ſi ſuit⁹. f ¶ Remanere ſic. xij. q. ij. p totum. g ¶ Nō epīs: qui tamen eſt in eccleſia: et eccl'ia in epiſcopo. vij. q. j. ſcire. h ¶ Congregatio. h bene dicit xij. q. ij. de laic'. z. C. de here. decu. l. j. z. ij. Lau. i ¶ Vnus. ſed nunq̄d bona epi debent deuolui ad collegiū maioris eccleſie moriēte epo? Dicas q nō: imo reſeruanda ſūt ſucceſſori. xij. q. ij. hec huius placiti. z c. de laicis. et. c. illud. Nūq̄d eſt idē in bonis archidiaco. dicunt q̄dam q non: ſz collegio eccleſie deuoluunt. Alij dicūt z meli⁹: ſi bona archidiaconat⁹ diſtincta ſūt z diuiſa a reb⁹ canonicoꝝ: tūc ſucceſſori ſeruari debēt. ar. ſ̄. ō reſcp. edoceri. Si ꝟo cōia ſūt oīa bona archidiaconi z canonicoꝝ: tūc ad capl'm deuoluūt. ar. xij. q. ij. q2 coguim⁹. z. ī. ō deci. cū ī tua z. viij. di. q̄ ꝯ mores. T. k ¶ Cōferāt. ſi. ſ̄. e. ad h. ñ ita amare iſtō phibitū ē: ſic dic lex ō dona. int vi. z vxo. ff. ō dona. int vi. z vxo. ſi id qd. §. ſi q̄s ſui opas. Lau. l ¶ Pro arbitrio. ſ̄. e. q2 nos. m ¶ Cōgruā. vt ei pl⁹ det: a q̄ pl⁹ pcipit: videt tñ attēdēdū: vtrū vni etiam

plus ſeruierit: ꝙ̄ alteri. ar. ſ. de feu. c. j. ⁊ ar. ſ. de pbē. cū ſm aplm. vbi dicit: q altario fuit viuere debet ḋ altari. ḡ ſi non ſeruiuit: vel ſi parū ſeruiuit plus ei tenet reſtituere.

Quam tibi. ¶ Vario modo legit ſ3 ſm itellectū notabiliorē. h. d. vt i rubro. Primo ponit deciſa ꝯſultatio. Scḋo rñſio. ibi. In ſecūda. Et aduerte ꝙ iſte tex. eſt multū allegabilis ⁊ frequentat tā p canoniſtas ꝙ̄ legiſtas. ⁊ eſt breuis deciſio: ſ3 aliquantulū obſcura. ideo nota bene ipm ⁊ tene mēti: q2 quotidianus. Ab.

a ¶ In ſcḋa. p̄mam habes. ĵ. de ver. ſig. cū tibi.

b ¶ Diſpoſitiōeȝ licȝ ḋ benignitate canonica videat teſtamētū feciſſe: reuera ñ ē teſtat⁹: q2 nullū ē teſtamētum vbi nomē heredis nō exprimit C. de teſt. l. iubemus. §. qḋ ſi non fuerit obſeruatū circa fi. et. ff. de his q̄ i teſta. delē. pxi. ⁊ inſtitutio heredis toti⁹ teſtamēti ē fundamentū: vt in ſti. de leg. §. ante heredis. ſ3 ſicut nutu pñt aliqua relinqui. C. de fideicō. ⁊ i epl'a. ff. de lega. iij. nutu. ⁊ ſicut nutu deꝑhēdit volūtas obmuteſcētis. xvj. q. vj. q recedunt. ſic nutu de equitate canonica fit teſtamētū: ſic̄ ⁊ ſufficit ad locutionē alteri⁹: ꝙ qs annuat teſtib⁹ pñtib⁹: ⁊ dr decedere teſtat⁹ ⁊ tale teſtamētū dr nūcupatiuū. C. q teſt. fa. pñt. ac cōſultiſſima. licitȝ ḡ ꝑt qs volūtati alteri⁹ cōmittere factionem teſtamēti ſui. i. an qs ſit ei heres. Diſtinguit tñ: q2 aut in voluntatē heredis cōmitto factionē teſti: aut in volūtatē alteri⁹. Si i volūtatē heredis licite poſſū: l3 exp̄ſſe ei⁹ volūtati cōmittā. ff. de cōdi. inſti. ꝟba hec. ſ3 ſi ꝯfero i exp̄ſſam volūtatē alteri⁹ nō valet: vt ſi dicam: inſtituo heredē quē tici⁹ voluerit. ff. de here. inſti. illa iſtitutio. ⁊ l. ſi qs ſemproniū. ⁊ l. captatorias. imo captatoria id eſt. adulatoria appellat talis inſtitutio. C. ḋ teſ. mil. captatorias. Sec⁹ ſi tacite. C. ḋ here. inſti. l. ille inſtitutiōes. vt ſi dicā: inſtituo te heredē: ſi titius aſcēderit capitoliū: vt. ff. de here. inſti. ſi qs ſemproniū ⁊. ff. de ꝯdi. ⁊ de. nōnunꝙ̄. ſ3 legatū pōt cōmitti arbitrio alteri⁹ tacite. ff. de le. ij. l. j. ſed alterius arbitrio expreſſe nō pōt cōmitti. ff. de le. j. l. captatorie. ⁊ l. predicta. ⁊ icerte pſone bene pñt inſtitui. heredes: vt inſtituo paupes heredes. C. de epiſ. ⁊ cle. ſi qs ad dedicandam. ⁊ l. nulli. Io.

Officii. ¶ Cōis diuiſio. Scḋa ps. ibi. Cōſultationi. Ab.

c ¶ Legitimā q̄ ſm variā locorū cōſuetudinē varia ē ⁊ diuerſa. ĵ. de ſepul. certificari. Vin.

d ¶ Cōditiōe. cōditio qḋ ſit et mod⁹ tractat. ĵ. de cōdi. ap. in. c. ver.

e ¶ Renūciaſſe. ff. ḋ inoffi. teſ. ſi ps. §. vlti. et. l. ſe. et. l. vl. ⁊. C. e. ti. l. parentibus. B.

f ¶ Abſolute. cuȝ em abſolute reliqt. pōt epus vtrāꝗ ꝯſequi. ĵ. c. pxi. et videt h notare: q2 ſi eps dedit ſimplicit aliqḋ bñficiū ei q pus habebat aliud: nō videt ei pus ademiſſe. ff. ad mnnicip. l. municepſ. Lau.

g ¶ Vēdicare. ar. ꝙ recipiendo vnū nō intelligitur aliū renunciaſſe niſi h ſit dictū. ff. ḋ ac. ⁊ obli. l. quotiens. ſic vxor recipiēs legatū nō itelligit renūciaſſe doti. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. ſciēdū. ar. C. de pac. cōuē. ſi mulier. ar. ꝯ. ff. ḋ inoffi. teſ. l. vlti. ⁊. ff. ad. l. fal. l. ſi debitor.

h ¶ Cōſtiterit. etiā opponēdo cōditionē: aut ſi ipaȝ acceptauerit: ſi poſtea de fraude ꝯſtiterit: q2 nō potuit teſtator auferre illaȝ ptem epo que ei ex ꝯſtitutiōe debet. ĵ. c. pxi.

i ¶ Fraudaret. videt tñ ꝙ agere debeat ad ſupplemētum eps in hoc caſu ſi minus ei reliquit legitima portione. C. de inoffi. teſta. ſi qñ. §. generaliter. ⁊ l. oīmodo. q2 non admittit grauamē iſta portio. ſicut nec quarta debita de iure nature. ar. ff. de adop. ſi arrogator. §. ſed an ipuberi. Lau.

k ¶ Canone. loquit ḋ illis canonibus. x. q. j. decernimus. ⁊. c. de his.

l ¶ Indulgentijs. ĵ. de ſepul: in pſentia. ⁊. ĵ. eo. c. vlti. Bern.

Requiſiſti. ¶ Diuidit. Nam pmo queſtio. Secundo generalis ſolutio. ibi. Et quidem. Tertio ſpecialis. ibi. Sed conſiderandum. Et ibi diſtinguit quattuor mēbra que patent in tex.

m ¶ Tertiā. x. q. j. decernim⁹. ⁊. c. de his. ⁊. ĵ. de ſepul. c. j. Bern.

n ¶ Quartam. xij. q. ij. ꝯceſſo ⁊ quattuor. ⁊. ĵ. ḋ ſepul.

dicit teſtat⁹ ad pias cauſas.

Capitulū. XIII.

Quam tibi de benignitate. et. ĵ. ¶ In ſcḋa q̄ſtione dicim⁹ ꝙ q extremā voluntatē in alteri⁹ diſpoſitiōeȝ cōmittit: non videt decedere inteſtat⁹. Idē. c. t. ſancti Laurētij in lucina pſby. cardi. De relictis eccleſie petit eps pteȝ ſuā l3 aliqd fuerit ſibi a teſtatore relictū: niſi eo mō ⁊ nō i fraudē fuerit relictū a teſtatore ꝙ maneret ea pte ꝯtent⁹ ⁊ legatū agnouerit.

XIIII

Officij. et. ĵ. Scḋo q̄ſiuiſti: cū qs in teſtō relinqt epo ꝓpriā portiōeȝ: ⁊ alia multa monaſterijs vł eccł'ijs vtrū eps ex illł legitimā poſſit petere portiōeȝ. et. ĵ. ¶ Conſul. t. t. r. ꝙ ſi portionē illā cū ꝯditiōe legauit epo: vt eēt illa ſola ꝯtētus: ⁊ eps acceptauit: q2 p h alijs renūciaſſe videt: ḋ ceterl ñ poterit exigere portiōeȝ. Qḋ ſi eā ipi abſolute reliqt: portōeȝ ſibi debitā poterit nihilomin⁹ ḋ ceterl vendicare. Si ꝟo ꝯſtiterit ꝙ i fraudē modicū conſtituit mortuariū: vt in ceteris eps portiōe debita fraudaretur (q2 fraus ⁊ dol⁹ alicui patrocinari nō d3) eps portionē ex illis poterit exigere a canone ꝯſtitutā: ſaluis indulgentijs ro. pō. q quibuſdā regularib⁹ ſunt cōceſſe. Idē. Relictum epo contemplatione pſone non diuidit cum eccleſia cathedrali: ſecus ſi cōtēplatiōe eccleſie: ſiue nihil relinquat eccleſie ſiue aliqd ſiue ꝯiūctim ſiue ſeparatim. Si aūt ſoli eccleſie ē factū relictū: eps habebit portiōem canonicā. pſumitur aūt relictū ꝯtemplatiōe eccleſie factū qñ fit ab extraneo habēti admīſtrationē. ſec⁹ ſi fiat ab adminiſtratione non habenti. cum eccleſijs ꝟo inferioribus epiſcopus non diuidit ſibi relictū: quia nō ē ſibi tāta cōmunio cum eccleſijs inferioribus ſicut cum cathedrali.

Capitulum. XV.

Requiſiſti de his q teſtator p aīa ſua legat in vltima voluntate: qualiter ſint int epm ⁊ eccleſiaȝ diuidenda? ¶ Et quidē regulariter verū eſt: ꝙ epus debet de his ſm diuerſas ꝯſuetudines tertiā vel quartā portionē habere.

cū ſuꝑ qñqꝫ etiā medietas appellat̄.ī.ꝺ ſepul.c.ij.⁊.x.q.j.antiquos. In his em̄ loci cōſuetudo ſeruanda eſt ī.de ſepul.certificari. Capitula tñ que dicūt res eccl̄ie diuidendas in quatuor ꝑtes: de matricib⁹ eccl̄ijs loquunt̄. Vin. a ¶ Eccleſie: cōiūctim. b ¶ Illud ſeperatim. Bern. c ¶ Preſumit̄: p̄ſumptione iuris nō de iure. vñ ꝓbatio in ꝯ̄riū admittit̄: puta ſi longa ⁊ magna fuit dilectio xij.q.iij.c.ij. ſed ecōuerſo ſi relinquit̄ a ꝓpinquo p̄ſumit̄ relictum intuitu ꝑſone ī.e.c.ver. ſi vero. eccl̄ie.⁊.ſ̄.eo.q2 nos.xij.q.iij.c.j. d ¶ Eccleſie. Hic explicat ſecūdū mēbrū diſtinctionis. B. e ¶ Epi.i.ꝓprium. f ¶ Exprimat. S3 que eſt rō diuerſitatis: q2 qñ relinquit̄ aliqd eccl̄ie tm̄ ꝙ ep̄us h3 inde ſuā ꝑtē: ⁊ ſi relinquat̄ ep̄o tā tum eccl̄ia nihil h3: cū ep̄s ſit in eccl̄ia: ⁊ eccl̄ia ī ep̄o.vij.q.j.ſcire Lauren.dixit h̄ euenire ꝓpter iuris impoſſibilitatē: qm̄ ius nō offendit̄ ſi ep̄o leget̄ tm̄. ſed ſi tm̄ legaret̄ eccleſie ſecluſo ep̄o ex h̄ offēdit̄ ius.ar.ff.de leg.j.nemo pōt.vel pōt dici ꝙ noīe eccleſie.intelligit̄ ep̄us tanqꝫ caput.ſ̄.de his que fiūt a p̄la. ſine cōſen.capi.nouit.⁊ cū ſcribit̄ capitulo: ſcribit̄ decano: q̄ eſt caput capituli.ſ̄.de cōceſ.p̄ben.poſt electionē. ſicut qui p̄eſt exercitui: de ipo exercitu ītelligit̄.ff.ꝺ his q̄ no.infa.l.ij.ſi.ff.q̄s ⁊ a q̄ appel.l.j.§.⁊ ſi p̄fect⁹.⁊ appellatione familie princeps cōtinet̄.ff.de verbo.ſig.familie.noīe vo ep̄i qñqꝫ nō intelligit̄ eccleſia: vt in eo q̄ renūciauit epiſcopatui.ſ̄.de traſſa.inter corporalia. ⁊ ſ̄.de eo qui renūci.epiſ.c.j. Et cū aliqd dat̄ eccl̄ie nulli ꝑſone determinate intelligit̄ dari: ḡ ep̄us deinde habere debet ꝑtē cū ſit caput eccleſie: ſed cū relinquit̄ tm̄ ep̄o intuitu tm̄ ꝑſone ipius relictū intelligit̄: ⁊ iō eccleſia nihil inde habebit: immo ep̄us inde pōt facere teſtamētū.ſ̄.e.q2 nos. g ¶ Canonis.xij.q.iij.pōtifices ⁊ ar.x.q.j.ſic quidā.⁊.xvj.q.j.ad h̄.ſic nemo facere poteſt ꝙ in teſtō ſuo leges locū habere nō poſſint.ff.ꝺ lega.j.l.nemo pōt.ff.de pac.inter debitorē.⁊.l.ius publi-

cū.ff.ad.l.fal.quod de bonis.j.rñſo.C.de cōdi.inſer.l.ij.ſ̄.de foro cōpe.ſi diligenti.ī.de ſentē.excō.cōtingit.ī.e tua. h ¶ Nec eſt: hic reſpondet tacite queſtioni que poſſet fieri ꝑ canonē illū.xij.q.iij.pontifices. cui⁹ verba hic ponūt̄: ⁊ hec diſtinctio ſumit̄ ab illo canone ⁊ licet relinquat̄ ep̄o ſub proprio noīe: p̄ſumit̄ tñ intuitu eccleſie relictū eſſe.ff.de annu.lega.l.annua.qđ intelligitur circa relicta in vltima voluntate ab ex̄neo: ſecus ſi aliquid detur ep̄o inter viuos: tūc p̄ſumit̄ intuitu amicitie datū aliqd: puta ſi longa dilectio et amicitia fuit inter eos vł ꝓpter ſpem alicui⁹ ⁊ remunerationis: arg.ꝯ̄.xij.q.ij.ſancim⁹. ⁊ c.p̄cedēti. Item aliud eſt dicere: relinquo h̄ eccl̄ie ⁊ aliud relinq̄ h̄ canonicis. In p̄mo caſu relinq̄tur eccl̄ie: in ſecundo nō. ar.ꝯ̄ de rc.du.ciuib⁹. Io.ff.de cōdi.⁊ ⁊ de.l.municipib⁹.hoc verū eſt.ſ.qđ ꝺ2 in.c.pōtifices.ſ.ꝙ eccleſia habeat ꝑtem ſuā de his q̄ legant̄ ep̄o.⁊ illud h̄ nō referas ad primū dictū ſed ad ſeperi⁹. B. i ¶ A ꝓpinq̄ vſqꝫ ad quartū gradū.C.de epi.⁊ cle.aut̄.licentiā.⁊ in aut̄.de ec.ti.§.interdicim⁹ col.ix.⁊.ī.de cōſang.⁊ affi.nō debet. Quidā dicūt vſqꝫ ad vij.cū canon diſtinguat hic: vt.xij.q.iij.c.j.⁊.ij.⁊.ſ̄.e.q2 nos Vin. k ¶ Perſone: quare nihil debet̄ eccl̄ie arg.ff.de peti.here. Itē veniūt.§.Itē no ſolū. l ¶ Qđ ſi: tertiū mēbrū diſtinctiōis. L. m ¶ Si vo quartū mēbrū diuiſionis. n ¶ Diſpoſitione: fauore vltime volūtatis.xiij.q.ij.c.vl.ff.ꝓ ſocio.cū duob⁹.alias incipit.ſi inter fratres.§.idē rñdit Io. o ¶ Contenti.ſ̄.c.ꝓxi. p ¶ Decēs eſt: ſed nō neceſſariū. decens.n.eſt vt ꝓ modico nō ꝯtendat.ff.loca.ſi merces.§.vis maior.⁊.l.habitatores.⁊ ideo multū operat̄ repetitio⁹ verbi hoc ſc3 cū dicit̄: relinquo hoc ep̄o: ⁊ relinq̄ illud eccl̄ie. lau. q ¶ Legat̄: q2 hoc eſt ei⁹ p̄cipuū ⁊ diuidi d3 illud cū eccleſia cathedrali. Vin. r ¶ De illis ſc3 monaſterijs vel capellis. s ¶ Canonica3 ſc3 tertiā vel quartā: vt dicit̄ in prin.c.⁊.ſ̄.e.c.ꝓxi.

¶ Sed ꝯſiderādū eſt diligēter vtrū teſtator leget h̄ mō relinquo iſtud ep̄o: an relin- a quo iſtud eccl̄ie: vł relinquo iſtud ep̄o ⁊ eccl̄ie: an relinq̄ b iſtud ep̄o: ⁊ illud eccl̄ie. In primo caſu diſtinguendū eſt vtrum relinquat̄ ep̄o ab extraneo aut ꝓpinquo. Si ab c extraneo: generaliter verū ē ꝙ p̄ſumit̄ eē relictū intuitu eccleſie: nō ꝑſone. vñ cathedralis eccl̄ia ꝺ illo pōt canonicā petere portionē. queadmodū ep̄o ꝯpetit ſua portio d ſi aliq̄d eccl̄ie relinquat̄. ⁊ h̄ verū eſt: niſi teſtator expri- e mat ꝙ velit illud tm̄ eſſe ep̄i nō eccl̄ie. in q̄ caſu ſeruāda ē diſpoſitio teſtatoris: ſec⁹ au- f tē ſi exprimat ꝙ velit eſſe illud tm̄ eccl̄ie nō ep̄i. q2 priuata diſpoſitio teſtatoris: non g pōt generalē ꝯſtitutionē ca- h nonis īmutare nec eſt ꝯ̄triu3 qđ in canone legit̄: videl3 ꝙ pōtifices q̄bus ab extraneis aliqd aut cū eccl̄ia aut ſequeſtratim dimittit̄ aut donat̄: q2 hic ille q̄ donat: ꝓ redēptione anime ſue: nō pro cōmodo ſacerdotis ꝓbat̄ offerre: nō q̄ſi ſuū ꝓpriū: ſ3 q̄ſi dimiſſum eccl̄ie: inter facultates eccl̄ie cōputabunt: qm̄ hoc eſt verū cū teſtator ita ſequeſtratim legat illud ep̄o: quod nō exprimit: vtrū velit ad ep̄m tm̄ nō ad eccl̄iam ꝑtinere. Si vero relinquat̄ il- i lud ep̄o a ꝓpinquo: p̄ſumit̄ eſſe relictū nō intuitu eccl̄ie k ſed ꝑſone: niſi forte contrariū ꝓbaret̄: ⁊ ꝺ iſto nihil poteſt eccleſia petere in vita ei⁹ l ¶ Quod ſi relinquat̄ ep̄o ⁊ eccleſie: de illo inter ipos canonica eſt diuiſio facienda. m ¶ Si vo iſtud ep̄o et illud eccleſie relinquat̄: ſiue equalia ſiue ineq̄lia ſint relicta: reducenda ſunt ad diuiſione3 canonicā inter ep̄m ⁊ eccleſiam cathedralē: niſi ambo ve- n lint eē teſtatoris diſpoſitiōe o ꝯtēti: quā ꝓpt̄ vltime volū- p tatis fauorē ſatis decēs ē obſeruare: vbi neqꝫ fraus īteruenit neqꝫ dol⁹. nec q̄ſqꝫ nimiū defraudaret̄ debita portiōe. Secus aūt eſt ſi aliq̄d leget̄ ep̄o. ⁊ aliq̄ capellis vel monaſterijs aut alijs pijs locis: nā ī h̄ caſu: qđ legat̄ ep̄o ei⁹ eſt p̄cipiū cū eccl̄ia cathedrali: queadmodum ſi cuilibet q r alij legaret̄: ⁊ ꝺ illis q̄ alijs s legant̄ portionē canonicam

a ❡ Nõ eſt. Hec eſt rõ quare ſecus eſt. b ❡ Quanta: arg. ꝙ nõ dꝛ de gremio eccl'ie q̇ eligit̃ de minoꝛib9 eccleſijs: licet ſit eiuſdẽ ciuitatis. arg. ĩ. de ver. ſig. cum clerici. c ❡ Acq̇rit. xviij. q. j. c. j. d ❡ Illud aũt: qȯ ſequit̃. e ❡ Habẽtẽ: ſiue habeat bñficiũ eccl'iaſticũ ſiue nõ. Vin.

f ❡ In vita ei9 poſt moꝛtẽ bñ ſi inteſtatus decedat: ar. ĩ. de ſuc. ab inteſta. cũ dilectus. ita tñ ꝙ nõ habeat ꝓpinquos. xij. q. vlti. c. vl. ꝛ ĩ aut̃. ȯ eccle. ti. §. ſiq̇s aũt col̃. ix. ꝛ. xij. q. j. ſint mãifeſte. ꝛ. x ij q. ij. cõſ q̇ filioſ

Rainuti9 Pꝛimo ponit̃ factũ. Secũdo auditoꝛis dati ꝑ papã ꝓnunciatio: ibi. cũ ãt Tercio ꝓnũciationis ꝑ papam cõfirmatio: ibi. nos igit̃. Pꝛia ꝛ ſcđa ptes ſub diuidi pñ. Sꝫ ꝑtes pateat ĩ tex. g ❡ Adelaſiam matrẽ puellarũ de quib9 ſequit̃. Hereditas raiuucij valuit. liiij. cõputatis dote domo ꝛ hoꝛto ĩ q̇b9 alterrocha. fuit inſtituta heres. h ❡ Dotẽ

nihilominus obtinebit: qm̃ a nõ eſt tãta cõmunio int̃ epm ꝛ ĩter capellas ꝛ monoſteria b ſeu alia pia loca: quãta ẽ inter epm ꝛ eccl'iam cathedralẽ: cui ẽ ſpũali cõiugio copu c lat9: vñ q acq̇rit eps nõ illis d ſꝫ iſti tm̃ acq̇rit. ❡ Illud autẽ eſt generalit̃ obſeruandũ circa eũ q̇ põt ꝓpꝛiũ poſſidere: ꝑlationẽ vel adminiſtra e tionẽ eccleſie nõ habentẽ: ꝙ ſi ei aliq̇d relinquat̃ ſpãliter nõ ſolũ a ꝓpinquo verũetiã ab extraneo intelligit̃ eſſe relictũ: nõ intuitu eccleſie ſꝫ ꝑſone: niſi ꝓbatio in cõtrariũ appareret. ꝛ idcirco de illo f nec epus nec eccl'ia põt in vita ei9 ſibi aliq̇d vẽdicare: et hoc intelligit̃ eſſe verũ cum fraus minime ꝓcurat̃: que ſi detecta fuerit patrocinari nõ debet. Idẽ epo tuſcano.

In bonis p̃ris mr̃is ꝛ auie habet q̇s debitã iure nature in qua grauari nequit ꝛ filius rogatus de reſtituenda hereditate ſub conditiõe detrahit debitũ iure nature ꝛ trebellianicã in qua cõputãtur fructus poſt litis cõteſtationẽ ꝑcepti. Ca XVI.

Rainucius de clera duas habẽs filias: alterrochã videlicet ꝛ adiectam g matrẽ inſuꝑ clerã: ꝛ vxoꝛem nomine adelaſiam: in extremis poſit9 ꝯdidit teſtamẽtũ h alterroche filie puberi vltra dotem quam ei dederat: domũ ꝛ quẽdam hoꝛtũ in eodẽ teſtamento ei relinquẽs: ad i iecte vero ĩpuberi: reliquit cetera bona ſua: adijciẽs vt alterrocha ꝛ ſoboles quã geſtabat in vtero: eidem impu k beri ſuccederent: ſi abſq̃ liberis moꝛeret̃. Moꝛtuo itaq̃ teſtatoꝛe. tutoꝛes impuberis eam cũ omnibus bonis eidẽ relictis a patre: iure lõbardo cuidã. p. nomĩe tradi l derũt: q̇ filiũ ex eo ſuſcipiẽs

ꝑ hoc intelligit̃ dos legata. ff. de lega. iij. l. ſi ſic.
i ❡ Reliquẽs: ſi nihil ſibi in teſtamẽto reliquiſſet: nõ valuiſſet teſtamentũ. C. de inoffi. teſta. oĩmodo. ꝛ. l. ſe. ꝛ tã dotẽ q̃ legatũ cõputabit in legitima. C. eo. ti. qm̃ ꝛ. l. ſi qñ. ꝛ. l. generaliter. ꝛ ſi nõ ſufficeret: agere poſſet ad ſupplementũ vt in legib9 p̃dictis. ꝛ. C. e. ti. l. qm̃ nouella. ꝛ. l. ſi qñ. §. ij. generaliter. Et qȯ dicit relinquẽs intellige ꝙ inſtituit eã heredem ſibi in illis reb9. alias nõ valuiſſet teſtamentũ iure nouiſſimo. in aut̃. vt cum de ap. cog. §. aliud quoq̃. ꝛ. §. h̃ aũt. col. viij. ꝛ ĩ autẽ. de trien. ꝛ ſemiſ. §. frequẽter. col̃. iij. ꝯcoꝛdat p̃dictis legib9 veterib9: ſꝫ ſtandũ eſt illi autẽ. vt cũ ȯ appel. cog. tanq̃ poſterioꝛi. C. de inoffi. te. ſunt ille due autẽ. ꝛ tales qui in certis reb9 inſtituunt̃ loco legatarij habent̃ nec tenent̃ creditoꝛib9. C. de here. inſti. l. q̇ciẽs. ꝛ ſi nõ ſufficeret: agere poſſet ad ſupplemẽtũ vt in legib9 p̃dictis. Ber. k ❡ Si abſq̃ liberis. Ex h̃ videt̃ ꝙ hec ſubſtitutio fuerit cõpẽdioſa. ſcꝫ quãdocũq̃ decederet ſine liberis ei ſuccederet ſoroꝛ cum ſobole. Vñ nota. ꝙ eſt quedã ſubſtitutio vulgaris: quedã pupillaris: quedã exemplaris: quedã cõpẽdioſa. ꝛ tales ſubſtitutiões dicunt̃ directe. Itẽ eſt ꝛ fideicõmiſſaria: ꝛ hec eſt indirecta ꝛ alia reciꝓca. vel bꝛeuiloqua. C. de ipu. ꝛ alijs ſubſtitu. l. p̃cibus. Subſtitutio vulgaris eſt que ab oĩbus vulgaribus fit: ꝛ fit ſub hac foꝛma. Inſtituo te heredem: ꝛ ſi tu nõ eris heres: ille ſit heres. inſti. de vulga. ſubſti. in pꝛi. ꝛ expirat adita hereditate. C. de impu. ſubſtitu. l. poſt aditã. Pupillaris eſt: que fit talib9 verbis. Filius me9 mihi heres eſto: ꝛ ſi tu nõ eris heres: vel ſi eris heres: ꝛ infra tempus pubertatis deceſſeris: ille ſit heres. inſti. de pupil. ſubſti. in p̃n. Hec autem expirat adueniente pubertate. inſti. e. §. maſculo. Exemplaris eſt que fit ad exemplum pupillaris que fit furioſo in his verbis. Si filius me9 deceſſerit pꝛiuſq̃ peruenerit ad ſanã mentem ille ſit heres. C. de impub. ꝛ alijs ſubſtitu. humanitatis. inſtitu. ȯ pupil. ſubſti. §. j. hec ſimiliter expirat eo redeunte ad ſanam mẽtem. inſti. de pupil. ſubſtitu. qua ratione. Compẽdioſa fit talibus verbis. Quãdocũq̃ filius meus deceſſerit: ille ſit heres. C. de impub. ꝛ alijs ſubſtitu. pꝛecibus. Fideicõmiſſaria dicitur q̃ fit ſic. Inſtituo te heredem: ꝛ rogo te: vt hereditatem reſtituas. Licio tali die: vel ſub tali cõditione: ſi deceſſeris ſine filijs. Et ita ſubſtitutio poteſt fieri per volo mando: vel rogo. ꝛ hec ſubſtitutio poteſt fieri a quocunq̃ ꝛ cuicunq̃ ante pubertatem ꝛ poſt. inſti. de pupil. ſubſti. §. vlti. ꝛ. ff. de vulga. ſubſti. l. coheredi. §. cũ filie. talis enim fuit ſubſtitutio iſta. ꝛ ſubſtitutio vulgaris expirat q̃cito adita eſt hereditas. C. de impub. ꝛ alijs ſubſti. poſt aditã. Pupillaris ſtatim expirat poſt tempus pubertatis. inſti. de pupil. ſubſti. in pꝛin. ꝛ. ff. de vulga. ſubſti. in pupillari. Hec fuit. ſ. in caſu hui9 decre. fideicõmiſſaria ſubſtitutio ſiue p̃caria. Io. Et h̃ incertũ ꝯditiõis potuit ſoroꝛ remittere ſoroꝛi: lꝫ ſit ꝯ volũtatẽ teſtatoꝛis. C. de pac. l. j. ꝛ. l. cũ ꝓponas. ꝛ h̃ ꝓpt̃ remouẽdũ votũ captãde moꝛtis. C. de trãſac. de fideicõmiſſo. nec põt alienare taliter grauat9. C. cõia de leg. l. vl. §. ſꝫ qꝛ nr̃a ꝛ. §. ſed in omnib9. ꝛ in aut̃. ibi poſita res que niſi in caſibus. in autẽ. ibi poſitis. libertatẽ tñ p̃ſtare põt p̃cio ſoluto. ff. ad treb. quidã. §. vl. nec diceret̃ moꝛi ſine liberis. ſi monaſterio dederit ſe ꝛ ſua. ſ. de pꝛobati. in p̃ſentia. vbi de hoc. Vin. l ❡ Filium ex eo: qui deceſſit ea viua: ꝛ ita per inde eſt ac ſi nõ fuiſſet. ĩ. ȯ ver. ſig. nã ꝛ ego cũ moꝛtis tpe liberos non haberet. ff. ad trebel. ex facto. §. ſiq̇s aũt ſuſceperit nec habuit ex illo nepotẽ ſuꝑueniẽtẽ: qꝛ tũc idẽ eſſet ac ſi haberet filium

a tandē ſine liberis ē defūcta:
cuiꝰ bona idē .p. maritꝰ eius
ſupſtes: aliquanto tpe poſſe/
dit in pace ꝗ cū alia muliere
mr̄imoniū ꝯhēs: ⁊ filios ſu/
b ſcipiēs ex eadē die clauſit ex
tremū. Poſtmodū int̄ alter
rochā: ⁊ filiū eiꝰ ex vna pte:
⁊ filios eiuſdē .p. ⁊ raineriū
tutorē eoꝝ ex alt̄a: ſup boniſ
ꝑdict̄ eiuſdē adiecte: ſuſcita
ta materia q̄ſtiōis: ceperunt
corā .g. iudice tuſcañ. adinui
cem litigare: corā ꝗ alterro/
cha ⁊ filiꝰ eiꝰ: bona quōdam
rainucij tāꝗ ex cā fideicom/
c miſſi vel ſubſtitutiōis ſibi de
bita: petierūt: tutore filioꝝ
ꝑdicti .p. ex adūſo dicēte: ꝙ
d obſtabat illis annalis ꝑſcri/
e f ptio: vſucapio ꝓ dote: ac lō/
gi tpis ſilētium diuturnum.
Inſup allegabat: ꝙ de bo/
g nis illis tā tertia clere mr̄is
teſtatoris: et tertia adelaſie
vxoris eiuſdē: ꝗ q̄rta ꝑ tre/
bellianū nomie ipiꝰ adiecte
erāt añ oīa deducēde. Dictꝰ
vo iudex ſupradictū raine/
riū tutorio noīe pupilloꝝ: in
reſtitutione bonoꝝ rainucij
ꝯdēnauit: tā tertia clere pri/
mo deducta: ꝗ adiecte ac vi/
ro ſuo donauerat: de qua in
ſubſtitutiōe quā fecit rainu/
ciꝰ: ñ videt̄ aliq̄tenꝰ cogitaſ/
ſe: deducta q̄z tertia adela/
ſie: quā ipa .p. vēdiderat ſu/
pradicto: ꝑcepit etiaz idē iu/
dex de his rebꝰ illas tertias
deducēdas de q̄bus deduci
h poterant ſm tuſculane ꝯſue
tudinem ciuitatis. Deduci ꝑ
terea quartam ꝑ terbellianū
idem iudex iniunxit: cū etiā
quilibet extraneus: reſtituti
one grauatus: eaz deducere
i potuiſſet: ſed vtraqꝫ pars ab
illa ſentētia ꝓuocauit. et .j.

¶ Cum autem corā .g. diaco
no cardi. auditore a nob cō/
ceſſo: fuiſſet diutiꝰ litigatū:
ipe de mandato nr̄o ſniaz ſu
pradicti iudicis videlz in eo
ꝙ dixit tertiā clere ⁊ tertiam
k adelaſie integralit̄ deducen
das: ꝓnūciauit iniuſtā: ⁊ ab
ea legitime ꝓuocatū: diffini/
ens ſic: illas tertias deducē/
das vt legitima portio iure
l nature debita alterroche illi
ſalua ſit i vtraqꝫ: ad cuiꝰ reſti
tutiōez dictū raineriū ꝯdēna
m uit. In eo vo: ꝙ q̄rtā ꝑ tre/
bellianū idē iudex cēſuit reti
nēdā ſniaz ꝯfirmauit eiuſdē

C. de cōdi. inſer. l. ſ. ⁊ C. ad trebel. iubemus. §. ſin autē. Vin. a ¶ Eſt defuncta. ⁊ itellige ꝙ ipa iſtituit maritum. ⁊ tūc ſoror admittit̄ ex cā fideicōmiſſi: vt ſeq̄t̄ .j. Si vo nō inſtituiſſet eū: tūc peteret ſoror totā hereditatē abinteſtato. C. de fideicō. ſi in ꝑſona. ⁊ maritus nō fuit indignꝰ: al's nō tenuiſſet inſtitutio. C. d̄ iōffi. teſ. fratres. Vi. b ¶ Clauſit. lite ꝑus cōteſtata cū alterrocha ⁊ filio eius: vt colligit̄ .j. vo. ibi a tpe li. cōte. ꝑcepti a ꝑdicto petro ⁊ filijs eiꝰ. c ¶ Vel ſubſtitutionis. Sz videt̄ ꝙ iſtud petere nō potuerūt: quia ſubſtitutio euanuit ſtatī pꝰ tpˢ pubertatis: q2 pupillaris videret̄ fuiſſe ſubſtitutio. dico ꝙ non: q2 ſubſtitutio facta talibus verbis qñcunqꝫ iſte deceſſerit ſine liberis ſubſtituo alterrochā: i h̄ caſu etiaz poſt tpˢ pubertatis tenet ſubſtitutio q2 illud vbū ſubſtituo trahit̄ ad fideicōmiſſariaz ſubſtitutionē. ff. ad trebel. ſceuola. ſi aūt ſubſtitutio fuiſſet facta talibꝰ vbis. ſi iſta ñ ſit heres alterrocha ſit heres. vel ſic ꝑt fieri. Qñcunqꝫ adiecta filia mea īpubes deceſſerit ei alterrocha ſit heres. tunc niſi adiecta decederet infra pubertatē alterrocha non ſuccederet ei niſi teſtator fuiſſet miles. ff. de vulg. ſubſti. cēturio. ⁊ l. verbis. ⁊ C. d̄ impub. ⁊ alijs ſubſti. ꝑcibus. q2 talis ſubſtitutio non pōt fieri niſi a milite: vt in. l. centurio. vel dicas vt dictū eſt in notula ex hoc ꝙ hec fuit fideicōmiſſaria ſubſtitutio: vt innuit hec lr̄a tanꝗ ex ex cauſa fideicōmiſſa. vel ſub. Jo. d ¶ Preſcriptio. hec allegatio hodie ceſſat. inſti. d̄ vſu. §. j. ⁊ C. d̄ anna. excep. l. j. in prin. f ¶ Vſucapio ꝓ dote. tunc ꝓdeſt vſucapio ꝓ dote: quādo res ineſtimata traditur ꝓ dote: ⁊ ſequit̄ inde matrimoniū de iure ⁊ d̄ facto. ſz ſi res eſtimate tradunt̄: tunc eſt emptio ⁊ venditio: vt. ff. de iure do. l. plerūqꝫ. §. ſi aūt. ⁊ l. quotiēs. ⁊ C. d̄ iure do. l. quotiēs. ⁊ tūc vſucapit̄ res ꝓ emptore. ff. de vſuca. ꝓ dote. l. ſ. ⁊ .ij. ⁊ .iij. C. eo. ti. l. vna. Jo. Sz q̄re nō ꝓfuit hec ꝑſcꝑtio? Rñ. actio q̄ cōpetit ex teſtamēto: ꝑſonal' ē ⁊ realis. C. cōia delega. l. j. ⁊ inſti. d̄ lega. i ꝑn. ⁊ actio ꝑſonalis nō tollit̄: niſi ſpacio. xxx. ānoꝝ. C. de ꝯſti. pecu. l. ij. nec currit ꝑſcꝑtio ꝯ eā. niſi ex q̄ cepit cōpetere. id ē ex q̄ potuit agere ex teſtamento. C. cōia d̄ lega. l. j ⁊ inſti. de lega. in ꝑn. C. de ꝑſcꝑ. xxx. an. ſic in rem. et C. de iure do. in rebꝰ. T. f ¶ Logi tpis. lōgū tēpus d̄r ſpaciū .x. vel xx. annoꝝ. C. de ꝑſcꝑ. lon. tēpo. ſup longi. g ¶ Tā tertia. Sz q̄d ad mr̄ez vel vxorē de bonis rainucij cuz deſcēdētes ſemper excludāt matrē. in autē. d̄ here. ab inteſta. veni. in ꝑn. coll'. ix. ſiłr ⁊ vxor excludit̄. C. vñ vir et vxor. l. vna. Sz dic ꝙ iſtud erat ſm ꝯſuetudinez ciuitatis: q̄ matri ⁊ vxori defert tertiam i bonis mariti etiā ſi filios habeat qñqꝫ tñ defert̄ vxori q̄rta ps in bonis mariti ſi ipa ē inops. C. vnde vir ⁊ vxor. autē. ꝑterea. Itē cum vir eā ſine cā dimittit. C. de repu. iubemꝰ. §. j. Jo. Veriꝰ dicaſ ꝙ iſte tertie non deducūt̄ ſm ius ciuile: ſz ſm ius lōgobardoꝝ: vt h̄ d̄r. s̄. i lr̄a vbi d̄r: iure lōgobardo. nā cautū ē i lōgobardia: ꝙ ſi maritꝰ moriatur anteꝗ vxor: vxor lucrat̄ tertiaz ptē bonoruz mariti. vñ tā mater ꝗ vxor deducet illas tertias ſm legē longobardā: ⁊ i ciuitate tuſcana fuat̄ lex illa. ⁊ ꝯſuetudo ē ſm illā legē: vt d̄r i ꝑncipio glo. h ¶ Scd̄z ꝯſuetudinē. forte ꝯſuetudo erat: ꝙ d̄ mobilibꝰ ñ deduceret̄. L. i ¶ Vtraqꝫ ps ꝓuocauit: ſic. j. e. rainaldꝰ. ff. d̄ appel. ſi duobꝰ. ⁊ C. de appel. l. vlti. B. k ¶ Deducēdaſ. petierat em̄ alterrocha legitimā i bonis mr̄is ⁊ auie i q̄bꝰ ipa legitimā hr̄e debebat. iſti. de exhere. li. §. mater. i autē. d̄ here. ⁊ fal. §. ꝑmū itaqꝫ. et ff. d̄ ioffi. teſ. l. j. ⁊ .ij. ⁊ l. filiꝰ nō ipedit̄. Sz q̄re reuocat̄ donatio clere i pre? dic ꝙ fuit inofficioſa. C. d̄ ioffi. do. l. j. ⁊ .ij. ⁊ C. d̄ inoffi. teſ. autē. vñ ⁊ ſi parēs. Idem em̄ credo ꝙ vēditio adelaſie facta fuerit i fraudē ⁊ ſimulate. vñ ñ debuit obeſſe alterroche ꝗtū ad legitimaz: vt h̄ dic: ⁊ donatio ⁊ vēditio i morte fuit facta. vñ alterrocha ꝑuari nō potuit ſua legitīa. j. d̄ ſepul. d̄ his. vbi de h̄. ⁊ ff. d̄ ꝯhē. empti. l. nuda ⁊ imaginaria. l ¶ Debita. i. tertia iure naturali. m ¶ Trebellianū. Nō h̄ ꝙ

q̄rtaꝝ alia ē debita iure naturali q̄ ðr bonoꝝ ſubſidiū. ⁊ hec debet̃ filijs tm̄ q̄ ſine cā exheredari nō pn̄t. C. ð i offi. do. ſi totas. ⁊. C. de inoffi: teſta. parentibꝰ. ⁊ autē. vt cum de appel. cog. §. cauſas. col. viij. ⁊ huic quarte nullū grauamē pōt imponi. C. eo. ti. oīmodo. ⁊ duabꝰ. ll. ſe. ⁊ hec hodie eſt aucta ad trientē ⁊ ſemiſſem ſm̄ numeꝝ filiorū: ⁊ vt ſi ſint q̄tuoꝛ filij ⁊ infra debent hr̄e tertiam ꝑtem. ſi ſūt quinqꝫ vel vltra debent hr̄e medietatē eius qð ei deferebat̃ ab inteſtato. C. e. ti. auc̄. nouiſſima. ⁊ in auc̄. de triē. ⁊ ſemiſ. §. hec nos. col. iij. ⁊ in auc̄. de reſti. ⁊ ea q̄ pa. §. ꝙobrem. col. iiij. ⁊ in hac veniūt oīa q̄ ꝓfecta ſunt ab ea cuius fuit hereditas ⁊ cōputant̃ in ipa. C. de inoffi. te. qm̄ nouella. ⁊. l. ſi qn̄. §. ⁊ generaliter. ⁊. C. de col. l. pe. Itē eſt alia quarta trebellianica. vt cum aliqs eſt inſtitutꝰ heres ⁊ rogatus vt alij reſtituat hereditatē ſi moriat̃ ſine liberis vt hic fuit. Iſte taliter inſtitutꝰ pōt retinere quartā ꝑtem de tota hereditate ꝑ trebellianū: ⁊ ſic appellata eſt trebellianica a trebelliano auctoꝛe. De hac habes inſti. de fideicō. here. §. ſed qꝛ. ⁊. C. ad treb. ꝑ totū. ⁊ hec detrahit̃ ð vniuerſitate hereditatis: ⁊ in hac iputāt̃ legata ⁊ donationes. ff. ad. l. fal. in q̄rta. Itē eſt ⁊ in alia que q̄rta debet̃ iure inſtitutionis: vt cū aliquis ē inſtitutꝰ heres: ⁊ illa hereditas ē exhauſta ꝑ legata vel fideicōmiſſa: tunc inſtitutꝰ heres pōt detrahere quartā ꝑtem ð ſingulis legatis vel fideicōmiſſis. C. ad. l. fal. per totum. ·j· eo. rainaldus. ad fi. v. ⁊ ſaluo. Eſt ⁊ alia que debet̃ arrogato in bonis arrogatoꝛis. ff. de adop. ſi arrogatoꝛ. in iſta ſola hereditaria imputāt̃ nō donata vel legata ſꝫ fideicōmiſſa. ff. ad. l. fal. nēſcīꝰ. l. et. id qð aūt. ⁊. in. l. quartā. a ❡ Conteſtate. ex quo a tꝑe litis cōteſta. fuit in moꝛa cōputant̃ fructus in quartā: ⁊ q̄cq̄d ex his habet ſuꝑ quartā reſtituit: ſimiliter ⁊ cū in moꝛa non eſt ſed ꝑcipit fructꝰ ex volūtate defuncti: vt qꝛ poſt tēpus rogatus ē reſtituere hereditatē eos computat in quartā: ſed qð ſupꝛa quartā habet nō reſtituit. Si aūt heres ꝑcipiat fructꝰ negligētia nō petētꝭ fideicōmiſſū: tūc non cōputat in quartā nec reſtituit. hec ꝓbant̃. ff. ad treb. in fideicōmiſſaria. ⁊. l. mulier. §. ſi heres. ⁊. l. ita tn̄. §. heres ex aſſe. Sed obijcitur ꝯ decre. iſtam. Nōne h̄ filia ꝓmi gradus rogata erat reſtituere hereditatē ſoꝛoꝛi? ⁊ dicit lex ꝙ vbi q̄s ꝓmi gradus rogatus ē reſtituere hereditatē filijs ſuis vł fratribꝰ: ſi deceſſerit ſine liberꝭ debet retinere q̄rtā ꝑ imputationem fructuū: licꝫ h̄ teſtatoꝛ rogauerit. Sꝫ in ipis hereditarijs rebus retinebit q̄rtaꝫ ⁊ dodrās reſtituit̃: vt C. ad trebel. iubemus. ⁊ hic ðr ꝙ fructus debent cōputari in quartā. Dicas ꝙ lex illa iubemus. loquit̃ de fructibꝰ ante litē ꝯte. ꝑceptꝭ. ⁊ illi nō imputant̃ filijs primi gradus: ſed ꝑcepti poſt litē ꝯte. imputant̃ in q̄rtā: qꝛ poſt li. cōte. dicunt̃ malefidei poſſeſſoꝛes vn̄ illos tenent̃ reſtituere. C. de rei ven. certū eſt. ⁊ ita nō cōtradicit. Jo. b ❡ A ꝑdicto. p. ꝑ hoc tollit̃ ꝙ cum ipo. p. litis cōte. facta fuit: vt dixi. ſ. c ❡ Potuit. C. de inoffi. teſta. qm̄ in prioꝛibꝰ d ❡ Legitimā ipam: retinebūt ḡ iſti duas falcidias: vnā debitā iure nature: et alterā trebellianicā: q̄rtā. ſ. quā retinet quilibet extraneus reſtitutione grauatꝰ. ·j· e. rainaldus. Et ꝙ etiam de iure ciuili hoc fieri poſſit ꝓbat̃ pluribꝰ argumētis. Et ꝓmo ſicut pater dū rogat filiū de reſtituenda hereditate nō grauat eū in legitima: qꝛ nō pōt. vn̄ fideicōmiſſum in illa legitima nō tenet ipo iure: qꝛ in ea nullū grauamē pōt imponi filio. C. ð inoffi. teſta. q̄niam i prioꝛibꝰ. ⁊ ideo in alio rogatus videtur: et de eo in quo ē rogatꝰ debet q̄rtam deducere. i. auc̄. ð reſti. ⁊ ea que pa. §. ꝙobrē. coll. iiij. ⁊ i auc̄. de reſti. §. nobis igit̃. col. viij. Et eſt ar. ad hoc ex eo ꝙ dicit lex ꝙ ſi legatū relinquit̃ alicui vltra id qð capere poſſit ⁊ lex falcidia locū habeat. primo deducit̃ lex falcidia ac ſi totū caperet poſtea detrahit̃ qð capere ꝑ legē non pōt vt illud p̄ter falcidiam habeat heres: ⁊ ſi id qð remanet nō excedit ſūmā quā capere pōt: totuꝫ debet̃. ff. ad. l. falci. quotiēs. cuidam. ⁊. l. ꝙ autē dicit̃. ⁊. ff. ad trebel. cū heres. Itē legitimā iure nature capit vt debituꝫ quoddā. i autē. de here. ⁊ fal. §. primū itaqꝫ. ⁊. §. ſi quis autēꝫ nō. col. j. ⁊ hic. ſ. vbi dicit iure nature debita alterroche. et. ·j· eo. rainaldus. vnde ð reſiduo videt̃ ꝙ detrahat quartam. ſ. falcidiā vel trebel: ar. C. ad. l. fal. irritum. et eſt ar. ad hoc. ff. ad trebel. l. petijt a filia. ⁊ in hac opi. fuit Inno. hic ⁊ Grego. ·j· eo. rainaldus. Et ita tenēdū eſt ſm̄ canonicā equitatē in qua opinione fuit dn̄s. Ꝺ. ſꝫ Ja. bel. dicebat ꝙ de iure ciuili filius tm̄ vna falcidia debet eſſe cōtentus hac rōne: qꝛ ſi elegit habere q̄rtaꝫ trebellianicā: illā habet ð bonis patris vt heres. ipaꝫ ergo tenetur computare i legitimā que iure nature debet̃. nam in ea cōputat ea q̄ capit ð bonis patris iure hereditario ⁊ etiā alio mō. C. ð inoffi. teſta. qm̄ nouella. rurſus ſi eligit illā legitimaꝫ que iure nature debet̃ illā debet cōputare in quartā trebellianicā. nam ſi eligit illam habere que iure nature ſibi debet̃: negari nō pōt q̄n iure inſtitutionis capiat eaꝫ: qꝛ in ea fuit inſtitutus ſicut in alijs bonis. C. de inoffi. teſta. cū q̄rit̃. ⁊. l. parentibꝰ. ⁊. l. ex tribꝰ. Cum igit̃ cōſtet ꝙ eam capiat iure inſtitutiōis: cōſtat ꝑ cōſequēs ꝙ eā debet in q̄rtā trebellianicā imputare: qꝛ in ea imputant̃ ea q̄ iure inſtitutionis capiunt̃. ff. ad. l. fal. in quartā. ⁊. l. acceptꝭ. ⁊. ff. ad trebel. deducta. §. nūmis. nec obſtat quod ðr ꝙ illā legitimā capit vt debitū: qꝛ nihilominꝰ verū eſt ꝙ eā capit vt heres: ⁊ in ea tenet inſtitutio. nō eſt em̄ debitū a patre vt ꝑ hoc ſit aliqua actio q̄ competat filio cōtra patrē: ſed ex natura debitū ðr: ita etiā ꝙ pater filiū non defraudet niſi iuſtā ingratitudinis cauſā cōmittat filius. vnde inſtitui pōt in ea ⁊ tenet inſtitutio. Cum ergo vna in alia cōputet̃ manifeſte apparet ꝙ ambabꝰ deductionibꝰ vti non pōt. Iteꝫ dicit lex ꝙ in teſtamento patris et filij vno ſola quarte deductio ſufficit. ff. ad. l. fal. in rōne. §. qð vulgo. ⁊. ff. ð inoffi. te. papinianꝰ. §. ſi cōditiōi. ⁊. §. ſi quis impubes. ⁊. ff. ad trebel. mulier. §. ſi heres. ⁊. l. ſcribit celſus. tn̄ ſi eligit trebellianicā: nihilominꝰ ⁊ illā que debet̃ iure nature habere pōt ſcꝫ q̄tenus plus ē in ea q̄ꝫ in trebellianica ⁊ ecōuerſo. Hec ē cōmunis opinio doctoꝝ legū: ſꝫ magis equa videt̃ opinio canonica ꝓut hic dicit̃: ⁊. ·j· eo. rainaldus. in q̄ opinione fuit dn̄s. Ꝺ. ⁊ eiꝰ ſequaces.

ita videlicꝫ ꝙ fructus de bonis ipius a tēpoꝛe li. cōte. a ꝑcepti a ꝑdicto. p. b ⁊ filijs eius poſt moꝛtē adiecte: cōputet̃ in ea: qui ſi ſuffecerint ad q̄rtam: ⁊ fructus eiꝰ eo nomīe: alia deductio nll'a fiat: alioq̄n iuxta quātitateꝫ fructuū ꝑceptoꝝ: computationis ratio habeat̃. Quia vero pater adiecte: ipam in legitima nō c potuit aggrauare: legitimaꝫ d ipam videlicet eius ꝑtis que ſibi debebat̃ ab inteſtato deducendā cenſuit: ⁊ etiā retinendam: ita ꝙ deductio fiat

Alij voluerũt diſtinguere: vt፧ pure ⁊ ſimpliciter filiꝰ rogetᷣ de reſtituẽda hereditate: aut ſub ꝯditione vel ĩ diem: vt ſi pure tunc vnaꝫ falcidiã tm̃ habere debet: ſi in diẽ vel ſub cõditione vtrãq3 habebit. Bern.

a ℭ Conſuetudinẽ. vt ſi ꝯſueuit deduci in ipis rebus hereditarijs ⁊ ñ fructibꝰ. inde deductio fiat. lex tñ vult ꝙ fructꝰ in ea cõputetᷣ. ff de inoffi. teſta. cõtra veterani. alˀs eſt. §. Et incipit. l. pa. §. ſi cõditioni: vt dictum ẽ. ſ. eo. c.

b ℭ Reſidui. excipi tñ debuerũt iura ſepulchro፧ ⁊ opera፧ actiones. ff. ad trebel. qꝛ pinde. §. reſtituta. et. l. ſi patroni. rñ. j. ſ3 ⁊ actiones quas adiecta heres q̃ſiuit pſonaliter credẽdo pecuniam hereditariaꝫ vel pignus accipiendo ꝓ debito nõ tranſeunt ex ſola reſtitutione niſi cedantᷣ. ff. ad trebelˀ. ſi heres pecuniaꝫ: ſed actionem habet vt cedãtᷣ: vt ibi dicit. l. Lau.

c ℭ Pijs volũtatibꝰ. Nota ꝙ relicta ad pias cauſas ꝑ dioceſanum epiſcopũ debent executioni mandari ſi illi quibus hoc cõmiſſum fuerat non adimpleuerint. j. eo. Jo. ff. de peti. here. hereditas. §. j. ⁊ C. de epiſ. ⁊ cleri. nulli. ⁊. ſ. eo. ſi heres. qui ad hunc caſum reſtringitᷣ in quo etiam caſu duo vel tres teſtes ſufficiunt. ſ. eo. ti. cum eſſes. ⁊ c. relatum. vt ibi dicitur. ⁊ hoc qđ dicit hic ſumptũ fuit de auten. de ec. ti. §. ſi quis autẽ ꝓ redemptione. col. ix. vbi dicit impatoꝛ in oĩbus talibus pijs volũtatibus defuncto፧ volumꝰ ſanctiſſimos epiſcopos ꝓuidere: vt ẜm voluntatẽ defuncti omnia ꝓcedant l3 teſtatoꝛ vel donatoꝛ hoc ꝓhibuerit.

d ℭ Voluntatẽ que oĩno ſeruanda eſt. xiij. q. ij. vltima voluntas ⁊ vltimũ teſtamentũ homĩs ĩmobile pſeuerat. j. de cele. miſ. cum marthe. §. cete፧. ⁊ nihil eſt qđ magˀ debeaturᷣ hoĩbꝰ q̃3 vt ſupme volũtatis liber ſit ſtilus. C. ſacroſanc. ec. l. j. ⁊ tanq̃3 lex vltima volũtas ſeruari debet. in auc. de nup. §. diſponat. col. iiij. ⁊ ħ itellige cu3 volũtas ẽ rõnabilis. nã ſi q̃s vult filiũ ſuũ exheredare ſine cã: talis volũtas nõ ẽ ſeruãda ĩ antẽ. vt cũ de ap. cog. §. aliud q̃3. col. viij. vbi enumerãtᷣ cauſe ex q̃bꝰ filiꝰ pt exheredari. Jtẽ ſi q̃s pcipet oſſa ſua ꝓijci ĩ mari talis volũtas nõ ẽ ſeruãda. ff. đ ꝯdi. inſti. q̃dã. S3 volũtatẽ talẽ moriẽs pt mutare: qꝛ ambulatoꝛia ẽ volũtas defũcti q̃uſq3 morte cõfirmetᷣ. ff. de adi. le. l. iij. ⁊. iiij. ⁊ in p̃dicta decre. cu3 marthe.

e ℭ Jnterdici. teſtatoꝛ em̃ nõ põt ꝓhibere ꝙ epſ nõ exequatᷣ huiꝰ volũtatem vt ĩ autẽ. đ eccle. ti. §. ſi q̃s aũt ꝓ redẽptiõe. ℣. in oibꝰ. col. ix. ⁊ eſt rõ qꝛ ꝑuata diſpoſitio teſtatoꝛis nõ põt generalẽ ꝯſtitutiõe3 legis vel canonis imutare. ſ. e. requiſiti. ⁊. ff. de le. j. nemo põt. ſi. x. q. j. ſic q̃dã. ſic etia3 lex falcidia ꝯ voluntatẽ teſtatoꝛis ĩducitur. C. ad. l. fal. ſi vt allegas ⁊ ar. ff. ad. l. fal. ticia. ⁊. l. teſtamẽto. ⁊. l. qđ de bonis. in ſi. ⁊. j. c. ꝓxi. in fi. vbi đ ħ.

f ℭ Monitiõe: q̃ ſꝑ pcedere debet vindictam. xij. q. ij. indigne ⁊ niſi ħ facerẽt deberẽt pdere oẽ lucru qđ inde eẽnt habituri ⁊ epſ illud poſt ea exeq̃tᷣ vt in p̃cta auc. de ec. ti. Bern.

tm̃modo de his rebꝰ de q̃bꝰ
a ẜm tuſcane ꝯſuetudinẽ ciuitatis fieri conſueuit. Jn eo aũt ꝙ p̃noĩatꝰ iudex: ꝯdemnauit raineriũ noĩe pupillo-
b rũ: ad reſidui reſtitutiõe3 al terroche ac eiꝰ filio faciẽdã: ipiꝰ ſnĩa3 ꝯfirmauit. ℭ Nos igitᷣ eiuſdẽ cardinalis ſnĩa3 ratũ habẽtes: ipam auc. apoſtolica cõfirmamꝰ. Grego. ix. nomoñ. epiſcopo.

Epiſcopus compellit fideicõmiſſarios ſeu executores teſtamẽti ad exequẽdas pias voluntates defuncto፧ etiã ſi teſtatoꝛ ħ interdixiſſet. Ca. XVII

Tua nobis. F. intimauit: ꝙ nõnulli tam religioſi q̃ clerici ſeculareſ ⁊ laici: pecunia3 ⁊ alia bona que per manus eo፧ ex teſtamentis decedentiũ debẽt in vſus pios expendi: non dubitant alijs vſibus applicare. ℭ Cũ
c igitᷣ in omnibus pijs volũtatibꝰ: ſit per loco፧ epiſcopos ꝓuidendu3: vt ẜm defuncti
d voluntatem vniuerſa procedant. lic3 etiam a teſtatoꝛibꝰ
e id contingeret interdici: mãdamus quatenꝰ executores teſtamento፧um huiuſmodi: vt bona ipa fideliter ⁊ plenarie in vſus predictos expen-
f dant monitione pre. compellas. Jdem.

Filius rogatus reſtituere hereditatem detrahit tertiam iure nature ⁊ q̃rtam trebellianicam: in quibꝰ poteſt legata relinquere: heredes inſtituere: ⁊ pena3 imponere. Capitulum. XVIII.

Rainaldus peponis filius heres ab ipſo inſti-
g tutꝰ hoc mõ: vt patruis ſuis hereditatẽ reſtitueret ſi abſ-
h i q3 filijs maſculˀ moreretᷣ: cu3
k eis mortuo pepone ſuꝑ q̃buſdã bonis hereditatˀ eiuſde3

R Bern. Rainal. ℭ Hec decre. ẽ famoſa ⁊ h3 materiã q̃ multũ dependet a legibus Et diuiditᷣ pncipalitᷣ ĩ tres partes. Jn pma facti narratio. Jn ſcđa auditoꝛis ꝓnũciatio. Tertia ſnĩe cõfirmatio. Scđa ibi. Dilectus. Tertia. ibi. Nos igitᷣ. Prima ſubdiuiditᷣ. Nam pmo ponit teſtamẽtũ Rainaldi. Scđa factu3 poſt eiꝰ mortẽ emergens. Tertio ponit q̃ſtionẽ ex teſtamẽto ⁊ facto p̃dicto poſtmodũ ortã ⁊ ꝑtiũ allegatões. Jn q̃rta iudicis diffinitiõe3. Jn q̃nta vtriuſq3 ꝑtis appellationẽ. Scđa ibi. Porro. Tertia ibi. Demum. Quarta ibi. Prefatꝰ. Quĩta ibi. A cuiꝰ ſnĩa. Scđa ps pncipalˀ ſubdiuiditᷣ in q̃ttuoꝛ. Nã primo corrigit iudicis ſnĩa3 tm̃ in vno articulo. Scđo ĩ alio articulo ipm ꝯfirmat ibi. Cete፧ in eo. Tertio ſupplet qđ primus iudex cõmiſerat. ibi. Verum. Quarto ſententiã quo ad alia confirmat. ibi. eoſdẽ. Jmo.

g ℭ Hoc modo. i. hac ꝯditione ſi ſint liberis maſculis moreretᷣ. ⁊ ita modus pro ꝯditiõe ſeruatᷣ. C. de his q̃ ſub modo relin. l. j. Que ſit differẽtia inter modũ ⁊ ꝯditionẽ dicetᷣ. j. đ ꝯdi. appo. ve፧. ⁊ hec verba hoc modo potius fuerunt verba illiꝰ qui condidit decretalẽ.

h ℭ Filijs maſculis. nec ſufficit ipſum filios maſculos habuiſſe niſi tempoꝛe moꝛtis ſuperſtites fuerint. ſ. eo. rainutiꝰ. ſuper hoc dic vt ſ. de ꝓbati. in p̃ſentia. in glo. que incipit: ingreſſus. et fuit hec ſubſtitutio fideicõmiſſaria. ⁊ de hoc dic vt. ſ eo. rainutius.

i ℭ Cum eis ſc3 patruis.

k ℭ Quibuſdam bonis. iſti patrui forte aliqua poſſidebant de bonis peponis ex inſtitutiõe vel cauſa legati vel etiã ſine aliqua cauſa: ⁊ idõ dicit ita ꝙ neutra ps haberet licentiã trãſferẽdi in aliam pſonã: vel forſitan ipe rainaldus oĩa poſſidebat: qꝛ forte remãſerũt indiuiſa inᷣ peponẽ ⁊ fratres vñ dicebãt ſe hr̃e ius in bonis illius.

O

in tres arbitros cōpꝛomiſit: quoꝝ duo moꝛtuo reliquo: a ꝑut ex foꝛma cōpꝛomiſſi po/terāt: ꝓcedētes taliter arbi/ b trati fuerūt: ꝙ neutra pars habere et licentiā traſferēdi c quocūq; modo in alium res p̄dictas: niſi ī eoꝝ filios ma d ſculos ex ip̄is legitime deſcē dentes: ⁊ qđ ↄ̄ hoc fieret nō valeret. ¶ Poꝛro dictus .r. plem non habens: condidit e teſtamentū: in quo medieta/ f tem ꝑtis ſue de rebus pꝛedi/ctis: quibuſdam auunculis ſuis: aliam vero medietatē g ⁊ reliqua bona paterna vni ex patruis ſuis et eius filijs h i legauit: adijciens vt bona in quibus ex teſtato vel ab in/teſtato dicti heredes .r. poſ/ſent ſuccedere: ſi venirēt con tra legatum dictis auuncu/ k lis ſuis debitum: ad ip̄os ꝑ determinatis poꝛtionib⁹ de uenirent. ¶ Demum eodē r. nature debitum perſoluen l tem: ac vno ex patruis here/ m ditatem adeunte pꝛedictam: cū dicti auunculi aduerſus eundem patruum: ac filios eius coꝛam iudice cōmunita tis vꝛbenetañ. mouerūt que n o ſtionem: petendo pꝛo rata q̄

a ¶ Cōpꝛomiſſi. q2 dictū fuit in cōpꝛomiſſo vt ſi oēs intereſſe nō poſſent duo arbitrarēt: al's nō poſſent: ſic ⁊ cū plures ſint iudices. ſ. đ offi. dele. vno delegatoꝝ. dic vt ibi. b ¶ Neutra ꝑs. In foꝛma hui⁹ arbitrij non ē vis facienda: q2 nihilomin⁹ transferri pñt bona illa: q2 ſnīa arbitri nō paret niſi metu pene. C. đ arbi. l. j. ⁊ ſic nō obſtante illo ar/bitrio tenuit le/gatū. vt infra dr. Sꝫ illud pōt q̄/ri an pena ſit cō miſſa ſi aliq̄s de reb⁹ illis legauit auunculis ſuis? perinde eſt ac ſi inter viuos alie/naſſet. ⁊ videtur ꝙ pena compꝛo miſſi cōmittat̄. ff. de ver. obli. ſi ita q̄s ꝓmiſerit decē tibi dabo .§. ea lege. ar. ff. de le. ij. peto .§. vlti. Eſt tñ con/trarium ar. ff. de le. iij. pater .§. fū dum. vñ dicit Car. ꝙ nō obſtante arbitrio tenuit legatum: nec alia alienatio ꝓpter arbitriū potuit impediri ſi pena cōpꝛomiſſi cōmittat̄: vt dictū eſt. iudex tñ qui ꝑmo tulit ſnīaꝫ h̄ nō putauit: imo credidit id ꝙ arbi/triū impediret legatum ⁊ heredes: ⁊ ideo abſoluit vt ſequētia docēt. c ¶ Res p̄dictas. ſuꝑ q̄bus fuerat cōpꝛomiſſum: de alijs ꝟo arbitri nihil dicere potuiſſēt ff. de arbi. nō diſtinguem⁹ .§. de officio. ⁊. ſ. đ arbi. cū dilectus. d ¶ Legitime. videt̄ etiā ꝙ naturales filij debent īntelligi ꝑ hoc verbū: q2 ⁊ ip̄i excludūt ſubſtitu/tum: vt ſi q̄s ſit rogatus reſtituere hereditatē ſi ſine filijs deceſſerit: ſꝫ ſi habet naturalem euaneſcit ſubſtitutio. ff. ad trebel. ex facto .§. ſi q̄s rogatus. ⁊. l. heredib⁹ in fi. C. de inſti. et ſubſti. l. generaliter. in fi. ff. de le. ij. cū pater .§. volo. ſi dixiſſet. ſi deceſſerit ſine liberꝭ: tūc locū habet qđ dicit̄ de naturali. ſed ex quo addidit de legitimis: intelligendū eſt tm̄ de natis ex libero matrimonio: al's nihil operaret̄ hec adiectio legitimis. ſꝫ debet operari. ar. ff. de le. j. ſi qñ quis. e ¶ Medieta/tem. ſcꝫ tertie ⁊ quarte quā poterat legare cuius dominiū trāſiuit in legatarios adita hereditate. ſed ſi intē/diſſet legare medietatē omniū rerū ſue partis quaruꝫ medietas ꝑtinebat ad patruū ex teſtamēto peponis: tunc dominiū illaꝝ non tranſiſſet in legatarios cū res ille ſint patrui. ⁊ illud habet locum cum teſtatoꝛ rem ſuam legare intendit: ſed legatarius pōt agere contra heredem actione ex teſtamēto ad totā rem vel eſtima/tionē ⁊ nō actione in rem: ſed quātū ꝑtinet ad caſum p̄ſentem non eſt multū circa hoc curandū: quia rainaldus non legauit auunculis vltra illas ꝑtes quas poterat legare. nam tertiam ⁊ quartam habebat in bonis patris que faciunt dimidiā totius hereditatis. nā ſua pars erat tertia ⁊ quarta. ⁊ ip̄e legauit auūculis me/dietatem ſue partꝭ. id ē tertie ⁊ quarte. ⁊ ſic nō poſſūt agere auunculi cōtra heredem niſi ad meditatē tertie et quarte. ⁊ hoc notare voluit .j. vbi dicit: ꝓpter qđ in rebus pꝛedictis ⁊c. vſq; pꝛonunciauit. Bern.

f ¶ De rebus p̄dictis. de q̄bus extitit cōpꝛomiſſum. ⁊ pōt intelligi ꝙ res ille diuiſe fuerūt inter .r. ⁊ patruos. Bern. g ¶ Vni ex patruis. qui foꝛte ſol⁹ ſuperat ⁊ alij moꝛtui erant. vnde fideicōmiſſum illi ſoli qui ſuꝑ/ſtes erat debet̄: qui tēpoꝛe exiſtētis ↄditionis ſolus ī/uenitur: ei debet in totum p̄ſtari ⁊ filijs p̄moꝛtuorū nihil debetur qui ſunt moꝛtui ante diē fideicō/miſſi cedentē ſcꝫ añq̄ ille rainaldus eēt moꝛtu⁹. vt. C. de cadu. tol. l. vna .§. ſi autem aliq̄d. ⁊ ar. C. đ fideicō. ſi in ꝑſona. ⁊. ff. đ le. j. cum filiofamilias. ī fi. ⁊. ff. ad trebel. l. apđ .§. vtrum. ⁊ accedit ad hoc ꝙ totum ei debeatur. ff. đ condi. ⁊ demon. ſi quis legata .§. j. ⁊ cum ſic legatur patruo ⁊ filijs eius patru⁹ ſolus habebit dimidiā ⁊ filij cōmuniter aliā dimidiaꝫ ff. de vſufruc. accre. ſi q̄s ticio. ⁊ ſi alij patrui ſuꝑeſſent bene potuit inſtituere quē voluerit đ patruis rōne tertie ⁊ q̄rte. ſed fideicōmiſſum debetur omnib⁹ patruis. h ¶ Legauit. Iſtud ꝟbū ponit̄ ꝓpꝛie ⁊ impꝛopꝛie. ꝓpꝛie q̄tū ad auūculos q̄b⁹ legauit. impꝛopꝛie q̄tū ad patruū ⁊ ei⁹ filios q̄b⁹ nō legauit: ſꝫ eos inſtituit heredes. vñ infra vocat eos heredes. ſic. ff. de offic. ꝓcon. ⁊ leg. l. ij. vbi dicit manumitti tā liberi q̄ ſerui. ſic. xxviij di. p̄ſbyterū. ⁊ .j. eo. c. ver. executioni mādari. ⁊ auunculi egerunt ↄ ip̄os tāq̄ tanq̄ ↄ heredes petentes le/gata: al's nō valuiſſet teſtamētū: q2 nō inueniret̄ aliq̄s inſtitut⁹. inſti. de le .§. añ heredis inſtitutiōeꝫ. niſi di/ctū eēt ſi nō valet iure teſtamēti valeat ſaltē rōne cuiuſlibet vltime volūtatis. C. de codicil. l. vl. i ¶ Adijciēs. h̄ bñ facere potuit teſtatoꝛ: q2 pōt penā imponere heredib⁹ ſi nō paruerint volūtati ſue. ſi. inſti. de le. .§. pene q̄ꝫ noīe vlti .§. ē. ⁊. C. de his q̄ cā pene. l. vna. dū tñ nō ſit turpe vel inhoneſtū qđ teſtatoꝛ p̄cepit vt ibi dr. ⁊. ff. đ ↄdi. inſti. quidā. ⁊. C. de inſti. vel ſubſti. rep̄hēdēda. k ¶ Ad ip̄os. ſ. auunculos. l ¶ Vno ex patruis. illo ſcꝫ q̄ fuit inſtitut⁹. vñ plani⁹ dixiſſet patruo adeūte hereditatē p̄dictā. m ¶ Adeūte. Et ſic locū habet legati petitio. nā ſi ex teſtamēto nō adeat̄ hereditas deficit legatū niſi ſit ita relictum ꝙ a venientibus ab inteſtato p̄ſtet̄. ff. đ teſta. tu. l. ſi nemo: al's ē .§. ſub. l. p̄cedēti. ⁊. C. de fideicō. l. eā quā. n ¶ Petendo. legatuꝫ eīm ab herede petendū ē. C. de fideicō. eam quā. ⁊ ſi citra volūtatē heredis legatari⁹ occupet legatum tenetur interdicto quoꝝ legatoꝝ ad ip̄m re/ſtituēdū heredi. ff. quoꝝ lega. l. j. in pꝛin. tamē poſtq̄ eſt adita hereditas ip̄o iure dominiū rei legate trāſit ad legatariū recta via. ff. de fur. a ticio. ff. de le. j. ſi tibi homo .§. ſi ſeruus. vnde re legata nondum compꝛe/henſa datur legatario rei vendicatio ꝑ ip̄o legato. C. cōmunia de le. l. j. ff. de condi. fur. ſed nec legatarius. ⁊ ſic agebat̄ ꝑ legato rei vendicatione. o ¶ Pꝛo rata

ipos ↄtingit legatū p̄dictū:
a ⁊ reſtitui eis ſi ↄ̄ ip̄m illi ve/
b nirēt quecūq̄ꝫ occaſione te/
ſtamēti eiuſdē.r. ad ip̄os p/
uerāt: vel poterāt pueniſſe.
¶ Prefat⁹ iudex ab illoꝝ
impetitione ſup legato ip̄os
c abſoluēs: ad reſtōnem alio
d bonoꝝ ſn̄ialiter cōdēnauit
e eoſdē. ¶ A cui⁹ ſn̄ia cū am/
be ptes nr̄am audientiā ap/
pellaſſent: petente vtraq̄ꝫ p/
te dicti iudicis ſn̄iam infir/
mari: quaten⁹ ↄtra ſe fuerat
pmulgata: ⁊ q̄ten⁹ p ſe faci
ebat executioni mandari.
¶ Dilect⁹.f.n.o. ſancti Ni/
colai ī carcere tulliañ. diac.
f car. lite corā ſe legitime cōte
ſtata: qm̄ idē.r. habebat ī bo
nis quondā peponis patris
ſui tertiā partē debitaꝫ iure
g nature. in q̄ grauari nequi/
h uit: nec ñ q̄rtā trebellianicā
quā q̄libet extrane⁹ reſtituti
one grauat⁹ deducere potuiſ
ſet: ppter qd̄ in reb⁹ p̄dictis
i auūculis legatis: portiones
k eaſdē habuit.r. p̄fatus eaſq̄ꝫ
potuit in vltīa volūtate lega
re: ac p hoc legatū tenuit vſ
l q̄ꝫ ad tertiā ⁊ q̄rtā p̄fatas: lꝫ
ip̄as nō exp̄ſſerit in legando
m pnunciauit nō obſtante pre

id eſt p dimidia. a ¶ Venirēt. Sꝫ nūq̄d potuit ita formari libellus de iure peto totalē rem. ⁊ ſi cōtradixeris mihi peto penā? ⁊ videt̄ q̄ nō q̄ iudiciū nō debet eſſe inpendenti .ff. de iudi. nō queadmodū. dicūt quidā cōtra. ⁊ lex illa loquit̄ in his que pendēt extrinſec⁹ non ex his q̄ in ip̄o iudicio agūtur: ⁊ q̄ poſſet ſic formari libellus eſt ar. C. locati. cōductores qd̄ ſatis pōt cōcedi. ar. hui⁹ .c. ⁊ ppter lites dirimendas. B. b ¶ Quecunq̄ꝫ occaſione. ad h̄ agebat̄ actione ex teſtamēto et nō rei vendicatione. quia iſtud erat quaſi fideicōmiſſuꝫ vniuerſitatis: q̄ q̄ rogat̄ reſtituere q̄c quid ad eū peruenit de hereditate rogatus videtur. ff. ad trebel. l. cogi .⁊.l. p̄cedenti vnde non tranſit dominiū in fideicōmiſſariū niſi facta reſtitutione re ⁊ verbo. vel ſaltē verbo. ff.e. reſtituta: ⁊ facta reſtitutione tūc dn̄ium trāſit in fideicōmiſſariū etiā ſi nōdū ſit nactus poſſeſſionē. ff. ad treb. facta. Nec eſt differētia inter fideicōmiſſum ſingulare ⁊ vniuerſale q̄ in ſingulari ſine aliq̄ reſtitutione trāſit dominiū in fideicōmiſſariū ſicut in legatariū. C. cōia de leg. l. j. ⁊. ij. ſecus in fideicōmiſſo vniuerſitatis: ibi nō trāſit niſi facta reſtitutione. vnde iſta alia nō petebant̄ rei vendicatione: ſed actione ex teſtameto. c ¶ Alioꝝ bonoꝝ oīm. ⁊ hoc fecit iudex ppter v̄ba teſtatoris qui dixit q̄ ⁊ ſi patru⁹ ⁊ filij venirēt cōtra legatū quecunq̄ꝫ ad ip̄os ex ſucceſſione iſtius poterāt peruenire: deuoluerent̄ ad auunculos. Sꝫ q̄re nō dixit ſimiliter de reb legatis ſicut de alijs: q̄ deuenirēt ad ip̄os auunculos pōt rn̄deri q̄ de reb⁹ legatis nō dixit: q̄ nō putabat iudex q̄ res deberent vel poſſent trāſire in aliū aliquo modo: ⁊ h̄ ppter p̄ceptū arbitroꝝ. vel forte iō nō dixit de reb illis q̄ nō putauit iudex q̄ teſtator ſenſerit de reb illis legatis dum dixit q̄ bona in q̄bus ex teſtamēto vel ab inteſtato dicti heredes poſſent ſuccedere deuenirēt ad auūculos q̄ ſi iſta generalia v̄ba nō ptinerēt ad res de q̄bus dixerat ſpecialiter. ar. ff. de v̄bo. ob. doli clauſula. nec viſū fuit iudici q̄ eaſdē res voluerit illos auunculos habere cū alijs reb. ar. ff. de pe. ſanctio legū. ⁊. ar. ff. de leg. iij. ſi heres me⁹ .§. j. Illa etiā videt̄ eſſe melior rō. q̄ nulla fuiſſet abſolutio de reb⁹ legatis: ſi poſtea cōdemnatio facta fuiſſet in eiſdē. ⁊ ſic deluſoria videretur ne alia via fiat: qd̄ alia via phibet̄: verū eſt q̄ patruus totū pdere debet: ⁊ ſatis colligit̄ p hāc lr̄am alioꝝ bonorū. ⁊. j. ver. verū in portione q̄ q̄cquid patru⁹ potuit capere ex teſtamēto rai. debuit pdere nō obſtāte arbitrio vt ibi dicit̄: ⁊ illud totū fuit peritū p auunculos ⁊ ex alia cā abſoluit: ⁊ ex alia cā cōdemnauit eoſdem. d ¶ Cōdēnauit eoſdē. ſ. patreꝫ ⁊ filios ⁊ in hoc. ſ. q̄ filios ↄdēnauit ⁊ ī alio etiā pnunciauit. i. iudicē male pnunciaſſe. e ¶ Ambe partes. ſic. ſ̄. eo. rainucius. ⁊ ſ̄. de appel. ſi duobus. f ¶ Cōteſtata: ⁊ ita videt̄ q̄ litis cōte. facienda ſit corā iudice appellationis. Sed cōtra videt̄ dicere lex q̄ nō debeat fieri cōteſtatio cuꝫ iam ſit facta in prima cā. C. de tempo. ap. l. vl. §. illud. ⁊. ſ̄. d appel. p tuas. Satis pōt dici q̄ in cauſa appellationis fiat ↄteſtatio de nouo. ij. q. vj. ſiquis in quacūq̄ꝫ. nec tñ dicit̄ ppter hoc fieri ſup principali. q̄ ſup alio videt̄ fieri cōteſtatio q̄ꝫ in principali. Primo fuit conteſtatio facta directe ſuper re petita. in cauſa v̄o appellationis ſup ip̄a ſn̄ia q̄ ſit iuſta vel iniuſta. ⁊ ſup alijs q̄ addunt̄ ſup q̄b⁹ nulla fuit cōteſtatio in pr̄ia cauſa: tamē altera parte abſente poſſet iudex pcedere ſine litis cōte. vt dicit lex p̄dicta. C. de tem. appel. ⁊ decre. p tuas. de ap. ⁊. ſ̄. d renū. veniens. g ¶ Nequiuit. hoc planū eſt q̄ in legitima que iure nature debet̄: nullū grauamen: nulla conditio apponi poteſt ⁊ p nō adiecta habet̄ ſi apponat̄. C. de inoffi. teſta. quoniā in prioribꝫ. ⁊ in autē. de here. ⁊ fal. §. primū. itaq̄ꝫ. ⁊ §. ſi q̄s aūt nō implēs. col. j. ⁊. ſ̄. eo. rainucius. h ¶ Trebellianicā: ⁊ ita due quarte poſſunt deduci. d hoc dicitur. ſ̄. e. rainucius. vbi hoc idē dicit̄. i ¶ Portiones eaſdē: immo habuit res ip̄as in totū. nā q̄ꝫdiu viuus fuit habuit dominiū oīm rerū. dicit̄ autē habuiſſe portiones eaſdē in reb⁹ p̄dictis. i. facultatē deducendi eaſdem portiones in ſingulis reb. q̄ de ſingulis debet fieri deductio tertie ⁊ quarte. licet q̄dam cōtrariū dicāt q̄ filius in vna re ſola deducere poſſit tertiā iure nature ⁊ quartā trebellianicā. arg. C. famil. herciſ. filiū. ⁊. ff. de le. j. poteſt. ff. ad. l. fal. ſi ex plurib⁹. Sed verū eſt q̄ de ſingulis reb⁹ debet fieri deductio ⁊ illa lex filiuꝫ nō ob. q̄ illud fuit ex voluntate patris. ⁊ illa lex pōt: nō ob. q̄ ibi loquit̄ cū legata erat ps hereditatis. vnde vnum legatum cenſetur: vel illud contingit de valuntate legatarij et heredis. vel ex officio iudicis vt ibi dicitur illa ſi ex pluribus poteſt intelligi quando vni plures res legate ſunt tunc ſi ſoluat aliq̄s integraliter in alijs plenam falcidiam retinere poteſt p doli exceptionem. Bernhardus. k ¶ Eaſq̄ꝫ. ſ. partes tertiam et quartam. Bernhardus. l ¶ Licet ipſas non expreſſerit: ⁊ non legauit tertiā ⁊ quartam expreſſe dicendo de tertia ⁊ quarta. immo dixit de dimidia. vnde ſi recta fiat computatio tantū facit tertia ⁊ quarta quantū dimidia ⁊ econuerſo. v̄bi gratia. hereditas diuiditur in. xij. vncias inſti. d here. inſtit. §. hereditas. ſi filius detrahit tertiam iure nature detrahit. iiij. vncias. ⁊ remanent. viij. in quibꝫ videtur q̄ teneat fideicommiſſum. ⁊ de illis detrahitur quarta ſcꝫ due vncie. ⁊ ita tertia ⁊ quarta faciunt ſex. ⁊ ſic habebat dimidiā totius hereditas. Bern. m ¶ Pronunciauit ſcilicet cardinalis. Bern.

missõ arbitrio: ꝙ nec legatū teneret nō poterat impedire a iudicem ipm in eo ꝙ ſuper hoc dictum patruum in totū abſoluit: q̄ cōfeſſus eſt ſe ꝓ medietate poſſidere p̄dicta ꝑperam iudicaſſe: condē nauitq́ ipſum ad reſtitutionē medietatis tertie ⁊ quar b c te partis ipſius legati: ꝓ rata que dictos auunculos de d e ipſo contingit: ⁊ in reſiduo p̄fati iudicis ſententiā cōfirmauit. ¶ Ceterum in eo ꝙ idem iudex dictū patruū et eius filios totaliter in alijs que in ſecundo articulo pe f ta fuerant cōdemnarat: male ipſum ꝓnūciaſſe decreuit quia filij eius contra volun tatē teſtatoris nō inueniunt g aliquid cōmiſiſſe: cum nihil de petitis reperti fuerint poſſidere. ¶ Uerum in portiōe h i quā patruus habebat in bonis illis: rōne quarte ⁊ tertie k p̄dictoꝝ q̄s. r. habuit in bo l nis eiſdē: in q̄b⁹ eius inſtitutio ⁊ legatio ac adiectio pe m ne tenebat ꝓ rata eoſdē auū n culos ꝯtingēte: de p̄dicto legato ꝯfirmauit ſnīam iudicis ſupradicti. ¶ Eodē pa o truo ⁊ ei⁹ filijs in reſiduo ab p ſolutis: ⁊ ſaluo nihilomin⁹ ei ex iure inſtitutionis bene

a ¶ Ipſum. ſ. patruū. b ¶ Legati. iiij. ſcꝫ. Bern̄. c ¶ Pro rata: q̄ dictos. que quidē rata virilis eſt. nā cū vna res plurib⁹ legat̄. q̄libet ibi habet virilem niſi alia mens appareat teſtatoris. ff. de le. j. ſi pluribus. d ¶ In reſiduo p̄fati iudicis. de quo reſiduo abſolue rat prior iudex patruū ⁊ filios. Nā p̄m⁹ iudex in totū abſoluit patruū in legato ⁊ male ſed q̄ ad filios bene. Sꝫ cardinal' cōdēnauit patruū ꝓ pte fideicōmiſſi. ſ. ī dimidia ipſius legati tertie ⁊ quarte ꝓ rata. in hoc infirmauit ſnīam prioris iudicis. ī reſiduo aūt cōfirmauit: ⁊ hoc totū intellige q̄ztū ad legatū poſſeſſionū que legate fuerunt de q̄bus cōpromiſſū fuit. In alia aūt pte ſnīe ſtatim ſequit̄ qualiter ꝓceſſit cardinalis: ibi. ceterū ⁊c̄. e ¶ Reſiduo. auunculi petebāt iure legati medietatē bonoꝝ de q̄bus fuit cōpromiſſum. Reſiduū iſtud cōſiſtebat ſm̄ intentionē prioris iudicis in illa medietate: a qua medietate abſoluit patruū ⁊ filios nō habito reſpectu ad teſtamentū peponis. ⁊ hoc ꝓpter p̄ceptū arbitroꝝ qȯ tn̄ nō impediebat legatū. ⁊ cōſiſtit in. xvj. ſm̄ cōputationē nr̄am ⁊ male ꝓnūciauit in eo ꝙ patruū abſoluit in totū: ſed q̄ztū ad filios bn̄ ꝓnūciauit. ſed poſtea cardinalis oſtēſo teſtamento peponis correxit ꝓ pte ſnīam primi iudicis cōdēnans patruū ꝓ pte ſua ſcꝫ in quattuor. ⁊ in reſiduo. ſ. ī. viij. q̄ztū ad filios. ⁊ in. iiij. q̄ztū ad patruū ꝯfirmauit. ⁊ tn̄ in ſequēti articulo ꝑdit patruus illa q̄ttuor ꝓpter penā illo retento ꝑ. l. falcidiā: ⁊ ſic in veritate in. viij. cōſiſtebat legatū rōne tertie ⁊ quarte. alia viij. ꝑtinebāt ad patruū ⁊ filios ex teſtamento rainaldi. ⁊ hoc ſm̄ cōputationē p̄dictā. In ſcd̄o articulo duo fuerunt articuli. Primus in quo petebant̄ res legate. Scd̄s in quo petebant̄ oīa que ad patruū ⁊ filios poterāt ꝑuenire ex teſtamento rainaldi ſi veniret contra legatū auunculo relictū. f ¶ Male ipm ꝓnūciaſſe: q̄ztū ad ꝑſonas filioꝝ male ꝓnūciauit. q2 nō venerant cōtra voluntatē teſtatoris in aliquo. male etiā ꝓnunciauit ꝯ̄ patruū. q2 cōdēnauit eū de oībus alijs q̄ ꝑuenerāt ad eū ex teſtamento peponis. q2 in his que ſubiacebāt reſtitutioni ipm nō debuit cōdēnare. ſꝫ de his que tm̄ cōtingebāt eū rōne tertie ⁊ quarte ꝓ qua pte cōfirmat̄ ſnīa ꝓ alia que debebat reſtitui ei infirmat̄. vt infra dicit̄ ibi: verū ⁊c̄. g ¶ Cum nihil de petitis. Et ita hec eſt bona rō. q2 hic agebat̄ rei vendicatiōe ſaltē quo ad legatū: vt. ſ. dictū eſt. vn̄ cū illi nihil poſſiderent nō poterāt cōueniri rei vēdicatiōe. C. de alie. mu. iudi. cā fac. l. vna. ⁊. ſ. de iudi. examinata. ꝙ ſic ageret̄ patet ex eo ꝙ dicit ꝙ patruus fuit confeſſus ſe poſſidere. q2 in reali actione q̄rendū ē an poſſideat q̄s vel nō. ff. de rei ven. qui petitorio. ⁊. l. officiū. ⁊ ſi dixerit ſe nō poſſidere cū poſſideat: ⁊ hoc ꝓbet̄: transfert̄ poſſeſſio in actorē q̄zuis nō ꝓbet rem ſuā eſſe. ff. eo. l. in rem actio. ⁊ q2 nōdū adiuerāt hereditatē nō poterāt cōueniri. ⁊ ante lit. cōte. hoc debet queri ne deluſoriū ſit iudiciū. vt hic ptꝫ. h ¶ Habebat. rōne illius inſtitutiōis quā fecit. r. de ipo. i ¶ Bonis illius. ſ. in alijs bonis ⁊ rebus exceptis reb⁹ legatis vel poſſet intelligi de oībus. k ¶ In bonis eiuſdē in ſingulis. n. rebus habuit tertiā ⁊ q̄rtā vt dixi. bern̄. l ¶ In quibus inſtitutio. ergo videt̄ ꝙ in ſola tertia ⁊ quarta teneat īſtitutio. qȯ falſum ē: immo tenet in omnibus. C. ad. l. fal. irritū. ſꝫ dicitur in eis tenere q2 in eis poteſt īſtitutus patru⁹ grauari: ī eo vero ꝙ ſubiacet reſtitutioni grauari nō pōt. immo illud deducit tanq̄ꝫ es alienū. reſiduū ꝟo diuidit̄ inter patruū ⁊ filios ei⁹. fideicōmiſſum. n. hereditatis ex teſtamento peponis ſoli patruo debebat̄: nō aūt eius filijs rainaldus aūt inſtituit patruū cui hereditatem peponis reſtituere tenebat̄ cū illud qȯ eſt patruo reſtituendū eſt ex teſtō peponis illud hꝫ p̄cipuū. ⁊ illud primo deducit̄ ſicut es alienū. vt in. l. p̄dicta irrituꝫ. In quo aūt adiectio pene nō tenuit. illud aūt qȯ rainaldus reſtituere nō tenebat̄ ⁊ in quo grauari nō potuit qȯ eſt tertia ⁊ quarta illud diuidit̄ inter patruū ⁊ filios ei⁹ quos rainaldus inſtituit ſibi heredes. ar. C. ad. l. fal. quāq̄ꝫ. ⁊ in h̄ ſolo. ſ. tertia ⁊ quarta tenuit adiectio pene. vt hic dicit. m ¶ Pro rata eoſdē. q. d. ꝓ q̄ pte legatū ꝯtingit quēlibet de auunculis ꝓ ea pte quēlibet ꝯtingit illud: qȯ pene cā adimit̄ illi patruo. q2 patru⁹ noluit parere teſtatori dādo legatū auunculis: iō ꝑdere dꝫ illud qȯ capere poterat ex teſtamēto rainaldi. vl' dic ꝓ rata. i. ꝓ medietate tertie vel quarte ꝑtis bonoꝝ rainaldi in quib⁹ fuit inſtitutus: quā medietatē amittit patru⁹ q2 cōtradixit legato vt hic dr̄: ⁊ iſtā medietatē reſtituit patruus tāq̄ꝫ legatū. n ¶ Legato: qȯ amittit patruus noīe pene. i. vno retento. Itē amittit alias. xij. vncias. o ¶ In reſiduo: illud reſiduū pōt intelligi dupliciter: quo ad bona peponis q̄ztū ad patruū q2 in illis cōdēnatio iudicis nō tenuit que cōtingebāt patruū ꝑ reſtitutionē ex teſtō peponis in quib⁹ nullā penā potuit imponere rainaldus. ⁊ iō abſoluit̄ patruus. Itē quo ad bona rainaldi q̄ztū ad filios q̄s rainaldus inſtituit. ⁊ q2 nō venerāt ꝯtra voluntatē teſtatoris ⁊ nihil inuenti ſunt poſſidere de rebus petit̄ cōdēnari nō debuerūt. vn̄ abſoluti fuerūt ꝑ cardinalē. p ¶ Saluo nihilominus ei: ſcꝫ patruo. q ¶ Beneficio: legis falcidie. iſtud eſt ita intelligendū patruus id quod ſibi reſtituendū eſt. prīo vt es alienū vt. dixi deducit de rebus illis de quibus cōpromiſſum fuit q̄

a ficio leg falcidie i reſtōne p
b fati legati: ſi infra tps legiti
mū volūtati paruerit teſta/
c toris. cūq inuētariū fecerit:
d 7 ꝯ volūtatem teſtatoris lex
falcidia īducat. ¶ Nos ita
ꝙ ipi⁹ car. ſniaz ratā haben
tes: eā auc. ap. cōfirmamus.
Idē. Executor teſtamētari⁹ q̄ ſuſcepit illud officiuz exeq̄ cōpellitur. Ca. XIX.

Iohannes cleric⁹: 7. p.
cus executores vltime volū
tatis. o. clerici ſancte crucis:
e q̄ venerabilibus 7 pijs locis
f de bonis ſuis in vltima vo/
lūtate legauit: mādās iuſup
ſatiſfieri creditorib⁹ p eoſdē.
g ¶ Poſt mādatū ſuſceptum
h p dioceſanū: cogi debent te/
ſtatoris explere vltimā volū
tatē. **Idem.** Ponit quedā legata in quibus non ſoluit canonica portio niſi fiat in fraudem. Ca. XX.

De his que ī ornamē/
tis vel p cereis: ſeu fabrica:
luminaribus: anniuerſario
ſeptimo. xx. xxx. ſiue alijs ad
ppetuum cultū diuinū legā
tur eccleſijs vel reliquis pijs
i loc: canōica porcio. ¶ (Dū
k modo in fraudez non fiat vt
ea epiſcop⁹ ſeu parrochialis
eccleſia debeat defraudari)
l deduci non debet. **De ſuc/ceſſionib⁹ ab inteſtato.** Ex concilio altē. habito. Clericus bona ppria dare poteſt cui vult ſz ſi decedat inteſtatus 7 nō habet cōſāguineos ſuccedit eccleſia. Ca. I.

Sed hoc ibidem in/
uentum eſt de epi/
ſcopis pſbyteris 7
clericis ſi p heredi
m tatem vel alio modo intuitu
perſone aliq̄d acquiſierint:
donare eis liceat cui volue/
rint dum viuunt. ¶ Si autē
ante obierint ꝙ hoc fecerit:
altari cui ſeruiunt omnia p/
n petuo ſanctificentur: 7 ī ius
o eius tradantur. Ex conci/lio tribur. Si olim ſeruus pſbyter factus inteſtatus de/

continebunt in pmo articulo de reſiduo qđ eſt tertia 7 quarta tenet pſtare legata. 7 de illis detrahit quartē trebellianicā p legē falcidiā. C. ad. l. fal. i iponēda. 7. l. irritū. 7. l. ꝙꝙ. 7. ff. ad. l. fal. qđ de bonis. §. cū fidei. et C. de bo. au. iu. poſ. l. j. deducet aūt falcidiā de reb⁹ legatis. 7 forte intellexit cardinalis ꝙ deducet etiam de alijs que cauſa pene adimūt eidē. q2 7 illa legata ſunt illis auunculis. ſi fieret eis controuerſia de alio relicto. 7 ideo forte dicit. ꝗ. de falcidia q̄ inducit ꝯ voluntatē teſtatoris. Sz h non eſt vez: q2 id qđ pene cā accreuit nō icidit i. l. fal. ff. ad. l. fal. cū pr in fi. 7. l. ſe. arg. op. 7 qđ puiſum eſt ad penā non debet trahi ad grām. ꝭ. de trāſla. iter corpalia. a ¶ Reſtitutione. i. pſtatione. b ¶ Legitimū. qđ dr tps anni. hoc tps cōputādū eſt a iuſſu iudicis. Si aūt infra illđ tps ñ paruerit tūc nō pt vti bñficio falcidie. imo pdit oīa excepto illo qđ ſibi debet ex fidei commiſſo. in autē. de here. 7 fal. §. illud quoqꝫ. col. ꝗ. c ¶ Inuentariū. aliter em̄ bñficio legis falci. vti non pōt. vt dicit autē. de here. 7 falci. §. ſi vo nō fecerit inuētariū. d ¶ Cōtra voluntatē teſtatoris. hoc ideo dicit: q2 ꝯ volūtatem teſtatoris videt h retineri falcidia đ rebus ſpecialiter legatis: q2 illas voluit teſtator oīno preſtare illis auunculis ita ꝙ nulla ꝯdictio fieret eis. vñ ꝯ eius volūtatē falcidia retinet. 7 tñ retinetur nihilomin⁹: q2 ꝯ voluntatē teſtatoris inducit falcidia ff. ad. l. falci. ricia. Sz 7 in alijs reb⁹ que cā pene auferunt ſi verū eſt ꝙ q̄rta retineat inducit ꝯ voluntatem teſtatoris. ſed nō videt ꝙ quarta retineatur in his q̄ cauſa pene auferunt. vt dixi. ꝭ. in notula. iſtud eſt 7c. Nam teſtator cauſa pene oīa voluit auunculis pſtari. inducit ergo falcidia ꝯtra voluntatem defuncti. C. ad l. fal. ſi vt allegas. 7. l. pe. 7. ff. e. ti. quod đ boniſ. §. vl. Hodie vero falcidia nō poteſt induci cōtra voluntatem teſtatoris expſſam ſi teſtator certus de quātitate patrimonij ſui hoc phibeat in autē. de here. 7 fal. §. ſi vero expſſum. ſed ꝯ tacitā bñ inducitur. vt bene dicūt leges predicte ſi vt allegas. 7 ſequentes. B.

Iohannes. ¶ Diuidit. quia primo ponit queſtio. Secundo ſolutio. ibi. Poſt. Ab. e ¶ Pijs locis. in quibus ſufficit minus legitima voluntas. ꝭ. e. t. cum eſſes. 7. c. relatū. f ¶ In ſuis bonis. proprijs ſcꝫ quia de rebus eccleſie nihil poſſet legare. ꝭ. eo. c. q2 nos. g ¶ Mādatū. mādatum ſuſcipe nemo cogit. ſuſceptū vero neceſſe ē adimpleri. ff. cōmo. in cōmodato. §. ſicut. ff. man. ſi quis alicui. §. q̄ mandatū. C. de pcur. inuitus. ff. đ arbi. l. iij. §. j. B h ¶ Per dioceſanū. ſic intellige. ꝭ. e. ſi heres. et. c. tua nobis. vbi'đ h. Bern.

De his. ¶ Primo ponit dictum in quo interſerit exceptiōez. ibi. Dū modo. Ab. Si. i ¶ Canonica portio. Portio iſta diuerſimode deducit ſm varias ꝯſuetudīes locoꝝ. ꝗ. de ſepul. certificari. et. ꝭ. eo. requiſiſti. qñ ꝙ ē tertia 7 qñ ꝙ media. ꝗ. de ſepul. c. j. 7. ij. 7. x. q. j. de his. 7. c. antiq̄s. 7. c. decernimus. 7 quādoqꝫ quarta. ꝗ. đ ſepul. cum ſup. k ¶ In fraudē tūc non pdeſſet ꝭ. e. officij. l ¶ Deduci. hoc dictum ē ppter reuerentiā diuini cultus. multa em̄ ppter religionem admitti ſolent. nam ſūma eſt rō que p religione facit. ff. de reli. 7 ſum. fu. ſunt pſone. in fi. vnde in caſu iſto min⁹ legitima voluntas ſufficit. ꝭ. e. cum eſſes. 7. c. relatum. ſic 7 in his que ad pias cauſas relinquuntur ceſſat falcidia. C. ad. l. fal. autē. ſimiliter. 7 in autē. de eccle. ti. §. ſinautē. col. ix. vnde ſumptum eſt autē. pdictum ſimiliter. 7 ſic ceſſat falcidia in teſtamento militis priuilegio militari. C. de teſta. mili. in teſtō. C. ad. l. fal. ī teſtō Itez ceſſat deductio iſtius partis in equis 7 armis fauore terre ſancte. ꝗ. de ſepul. in noſtra. Et hoc idem qđ hic dicitur habes. ꝗ. de ver. ſigni. ex parte. **De ſucceſſionibus ab inteſtato.** Supra viſuz eſt de ſucceſſionibus ex teſtamento. verū quia ſepe homīes decedunt ab inteſtato et dubitari potuiſſet de ſucceſſione: ideo poſt rubricā pcedentē ſubijcitur iſta. Et ſcias ꝙ inteſtatus dicitur qui nullum vel non iure fecit teſtamentum. l. fi. C. fami. her. Ab. Si.

Sed hoc. ¶ Due ſunt partes. Secunda ibi. Si autē. Ab. m ¶ Intuitu perſone ſic. ꝭ. ti. pxi. quia nos. n ¶ Sanctificentur. id ē ſancta ab omnibus deputentur. ꝭ. de re. pmu. mancipia. xij. q. ij. de laicis. 7. q. iij. quicunqꝫ. Ala. o ¶ Tradantur. intellige hoc cum non habent cōſanguineos qui eis ab inteſtato ſuccedant. illi em̄ admit/

cedat: eius bona diuidūtur ſm formam hic contentam.

S Capitulum. II.

SAncto cōcilio allatum eſt: ꝙ quidam laici improbe agunt ↄtra pſbros ſuos. ita a vt de morientiū pſbyterorum ſubſtantia: ptes ſibi vendicent ſicut de pprijs ſeruis. ¶ Interdicim⁹ itaqꝫ ne hoc vlteri⁹ fiat: ſꝫ ſicuti liberi facti ſūt ad ſuſcipiēdū gradū: ↄ agēdū officium diuinū ita b nil ab eis pter diuinum officiū exigat. ¶ Peculiū vo ipoꝝ diuidatur in quattuor ptes: quarum vna epiſcopo: altera eccleſie: tertia paupe ribus: quarta parentibus aſ c ſignetur. ↄ ſi non ſint idonei parentes: epiſcopus eam recipiat. ↄ ī vſum eccleſie diligēter diſtribuat. ¶ Et ſi qs cōtra hoc preſumpſerit: anathematizet. Inno. iij. murneū. epo. Per vnum teſtem de veritate ↄ per confeſſionē etiam incidēter factam probatur oblatio etiam quo ad effectum ↄſequēdi bona oblata. Capitulum. III.

CUm dilectus filius ab bas de bruſia pro cauſa quā aduerſus epiſcopuꝫ adueñ. habebat diutius expectaſſet abbas propoſuit antedict⁹: ꝙ archipſbyter de alerio ad d participationem orationum monaſterio de bruſia obtu e lit ſe ↄ ſua. et. ī. ¶ Sufficiēter intelleximus eſſe probatum: ꝙ dictus archipreſbyter agens in extremis: velut f vltimam exprimens volun g tatem: aſſeruit ſe ↄ ſua monaſterio cōtuliſſe. vnde cum requiſitus eſſet vt conderet teſtamentum: reſpondit ſe nō h poſſe teſtari: quia ſe ↄ ſua cō tulerat monaſterio ſepedi i cto. ↄ licꝫ vnus teſtis ſolus dixerit ſe vidiſſe: quādo ſe ↄ ſua obtulit mōaſterio: quia tamen alij teſtes dixerunt ſe

terent' ↄ nō eccleſia. xij. q. vlti. c. vl. ↄ. q. iij. quicunqꝫ. ↄ in autē. de eccle. ti. §. ſi quis eps. colla. ix.

SAncto. ¶ Si pſbyter inteſtatus decedat de patrimonio ſuo fiūt qttuor portiones put h habet'. Et non tenet h hodie ſm glo. ↄ ſic vult ꝙ hodie iſtud capitulū ſit correctū. Sed huic lectu. obſtat qd habet'. ſ. in pemio reſecatis ſuperfluis. Ideo ſm alium intellectum ſingulareꝫ ſūmat' aliter et ſic vt in rubro. Primo ponitur exceſſus relatio. Scdo eius phibitio. ibi. Interdicimus. Tertio peculij diuiſio. ibi. Peculium. Quarto pene inflictio. ibi. Et ſi quis. Ab. Si.

a ¶ Morietiū. Prelat⁹ de oib⁹ ram añ pmotionem qꝫ poſt acqſitis intuitu pſo ſone liberam habet ptātem. ſ. c. pxi. ↄ. ſ. d teſta. qꝛ nos. ↄ. xij. q. iij. qcūqꝫ. ↄ. q. v. fixum. in auten. de eccle. ti. col. ix. §. interdicimus. Si vo decedat ī teſtatus ſi ſūt diſtincte res eius cōſanguinei ſuccedūt ſibi. xij. q. ī. ſint manifeſte. Si vo res plati ſunt pmixte cū reb⁹ eccleſie tunc diſtingue. qꝛ aut dubitat' an habuit pprium aut certū eſt ꝙ habuit. Si dubitetur ſemp p eccleſia eſt pſumenduꝫ ↄ totū vēdicabit eccleſia. ar. xij. q. iij. quicunqꝫ. ff. de re. dub. ciuibus. ſic in vxore. ff. de dona. inter vi. et vxo. qntus mutius. ↄ. C. eo. ti. etiā. Si vero certuꝫ eſt ꝙ aliqd habuit ſꝫ neſcit' qtuꝫ obtinet huius capituli diſtinctio. nec imerito: qꝛ null⁹ heres nobis pximior eſt qꝫ qui nos deo ſociauit ī. de pe. pſbyteri. licꝫ cōtradicere videat'. xij. q. iiij. c. ī. vbi dicit' ꝙ ſi ſit dubium ꝙ equa debeat fieri diſtributio inter eccleſiā ↄ heredes ſacerdotis. ſed dic ꝙ ī alio caſu loquitur hoc. c. qꝫ illud hoc capitulū intelligit' de illis pſbyteris qui ex ſeruis facti ſunt pſbyteri. qd videtur verius: vt dicit Lau. Non credo ꝙ hodie haberet locum talis diuiſio: īmo credo ꝙ ſi aliquid haberet intuitu pſone ꝙ cōſanguinei ei ſuccedūt ab inteſtato. ſi ↄſanguineos non haberet tūc eccleſia ei ſuccederet. xij. q. vlti. c. vl. ↄ. ī. c. pxi. b ¶ Preter diuinū. arg. ꝙ patron⁹ poteſt retinere operas ſpirituales in liberto quē manumittit ad clericatuꝫ. arg. ſ. de ſer. non ordi. nullus. liiij. di. frequēs. Ala. c ¶ Idonei. puta heretici. xxiiij. q. ij. ſane pfert'. ī. de here. ſi qs eps.

CUm dilectus. ¶ Rector eccle dꝫ inteſtatus ſi nullū fecit teſtamentuꝫ vel fecit ſed furioſus ↄ tali ſuccedat eccleſia ſi non habet ↄſanguineos. ſecus aūt ſi apparet illū fuiſſe monachū. vel ſana mēte teſtatum. Sic ſūmat Jo. an. cōiter ſequētes: ſed hec ſūmatio de nihilo puidet nec ptinet in ſe aliquā difficultatem. ideo attingendo duos notabiles et ſing. intellec. huius. c. ſummo ſm quēlibet itellectum: ↄ primo ſic. Valet teſtamentuꝫ ad pias cauſas cōditum p verba enunciatiua etiam ppt' aliud plata qꝫ qꝫ ſucceſſio ſeu teſtatio veniat ad excluſionem alterius eccleſie. Vt aliter ſm alium intellectuꝫ. ↄ ſic vt in rubro. Diuidit' in quattuor ptes'. In pma parte ponitur factum deciſū. In ſecunda motiuū pape ad ſententiam. In tertia allegatio epi diffinietis. In quarta diffinitiue cōmiſſio. Secūda ibi. Sufficiēter. Tertia ibi Quia vo. Quarta ibi. Nos tām. Ab.

d ¶ Participatione. pter hoc non fuit monachus nec etiā ſtetit in habitu monachali vt apparet ex antiqua cū hoc non ſufficiat ad monachatum. e ¶ Se ↄ ſua. ↄ poſtmodū in extremis agens cōfitebat' publice ꝙ non poterat facere teſtamētum. qꝛ ſe et ſua cōtulerat monaſterio: ↄ hoc vltimū pbauit abbas p teſtes. pmū articulū nō pbauit niſi p vnicū teſtem qd non ſufficit. f ¶ Vltimā. q. d. ſi hec vba non expreſſe hoc dicant tñ tacite videlꝫ obtinēt vltime volūtatis. Berñ. g ¶ Monaſterio. p hāc pbationē obtinebit abbas ſi eps nō pbauerit archipſbyterū verba iſta alienata mēte dixiſſe: nec intelligas ꝙ ex his verbis pbet' dictuꝫ archipſbyteꝝ fuiſſe oblatū dicto monaſterio cum ſuis rebus ſiue monachū fuiſſe. ſed pbauit ꝙ voluit ſua bona ad monaſteriū peruniſſe: ↄ quelibet verba p que declarat' intentio teſtātis ſufficere videntur. ff. de fun. in. ↄ inſtru. l. cum delanionis. §. aſinā ad fi. ↄ. ff. de ſup. leg. l. labeo. ad fi. nemo em̄ eſtimandus eſt dixiſſe ꝙ non mente cogitauerit. Berñ. h ¶ Contulerat monaſterio. vnde extūc ceſſat eius iudicium. xix. q. vl. autē. ſi qua mulier. i ¶ Teſtis. vn⁹ teſtis ſolus non ſufficit ad pbationem. ſ. de teſti. licet vniuerſis. iiij. q. iij. §. iuriſiurādi. tñ ſi alie pſūptiones adſint ſufficit vt hic dicit'. ↄ. ſ. de teſti. pterea. ↄ. ſ. de pſum. lris. ↄ. c. iij. ſed non videntur ſufficere huiuſmodi adminicula ad pbandum intentionē abbatis ſcꝫ ꝙ dictus archipſbyter monaſterio obtulit ſe et ſua: cum

audiuiſſe: ip̄m in abbatis p̄ a ſentia qđ p̄dictū eſt cōfiten/tē: nō tanq̄ ſufficienter ꝓbā b tes: ſed tanq̄ vehemēter ad miniculantes: aſſertionē ab batis plurimū adiuuabāt. ¶ Quia vo pars epiſcopi aſſerebat ſe velle ꝓbare: ꝙ dict⁹ archipſbyter in extre/mis laborās: tanq̄ freneti/cus alienatus erat a mente. vnde non valuit qđ expſſit. ¶ Nos cauſam illā tibi ſub hac forma duximus cōmittē dā: quod niſi p̄fatus ep̄s le/gitime ꝓbauerit: ſepedictū c archipſbyterū ſue mentis cō d potē nō fuiſſe: cū vltimā vo/luntatē expreſſit: ſup impedi tione monaſterij ꝑpetuū ei ſi lentiū imponat̄: ⁊ cōpellat̄ reſtituere monaſterio quecū ꝙ de bonis ipſius archipſby teri vel etiā monaſterij occu pauit. Si vero legitime ꝓba uerit: archipſbyteꝝ que ſup vltima voluntate premiſſa ſunt alienata mente dixiſſe.

lra dicit nō tanq̄ ſufficienter ꝓbantes ſed adminiculantes ⁊c. vnde nō debuit admitti ep̄us ad ꝓbādum ꝙ archipſbyter fuiſſet mēte alienatus qn̄ in extremis agens dicebat ꝙ nō pōt facere teſtamentū. vel dic ꝙ iſte adminicula ſufficiunt cū vnico teſte. ⁊ iō audiri debet ep̄us ad ꝓbandū ꝙ iſte archipſbyter erat furioſus cū verba illa expreſſit quo ꝓbato ſolus teſtis remanet. ⁊ ſic obtinebit epiſcopus alias ſuccumberet. q2 ſi obtulit ſe ꝓbaturum p̄dicta mos ei gerēdus fuit. ff. d̄ ꝓba. circa eū. B. a ¶ Cōfitentē: videt̄ ꝙ talis cōfeſſio deberet ſufficere ad h̄ vt teſtatus deceſſiſſe dicat̄ lʒ nullum aliud teſtamētū reſtaret vel appareret. ff. de dona. ex hac ſcriptura: vbi oīno ſtat̄ verbis teſtātis. q̄re ergo requirit̄ h̄ alia ꝓbatio: rn̄deri poteſt ꝙ lex illa loquit̄ in eo caſu qn̄ ꝑ talia ꝓba aliquis exprimit vltimā voluntatē: alias talibus verbis nō eſt credēdū niſi hoc iuraſſet in teſtamēto. C. de ꝓba. autē. hic obtinet: ⁊ tūc heredes neceſſe habent ſtare illi voluntati. C. de fideicō. autē. amplius. hoc Din. Scriptura illi⁹ legis ſolēniter facta fuit dū viuebat teſtator qui fecit teſtamentū: ſed ille archipſbyter dū viuebat nullā fecit ſcripturā de verbis illis. ⁊ ideo poſt mortē illā cōfeſſio debet ꝓbari ꝑ teſtes ꝓut abbas dicebat in ſua petitione ad hoc vt ſufficeret vnus teſtis. Ber. b ¶ Probantes ſcʒ ꝙ nō obtulit ſe ⁊ ſua. c ¶ Cōpotē. hoc ideo dicit ꝙ furioſus nō poteſt facere teſtamētū. C. q̄ teſt. fa. poſ. furioſum. ⁊ ita ep̄us ille ꝓbabit iſtā negatiuā. ⁊ hoc ē q2 habet i ſe implicitā affirmatiuā. hāc ſcʒ ꝙ tūc erat furioſus: ſic. s̄. de renū. ſup hoc. ⁊ C. de codicill. nec codicillos. ⁊ ff. de cōdi. inſti. quidā. ff. de ꝓba. ſi filiuſfa. ꝯtra. iiij. q. ix. indicas. ſʒ ibi archiep̄us tenebat̄ ꝓbare ep̄m illum fuiſſet ſane mentis. q2 conſtabat illū prius fuiſſe furioſum. L. d ¶ Vltimā voluntatē. teſtamētū eīn hoīs tm̄ morte confirmat̄. ⁊ tm̄ mobile pſeuerat poſt mortē. j̄. de cele. miſ. cū marthe. ⁊. xiij. q. ij. vltima voluntas. ⁊ C. de ſacroſan. eccle. l. j. Lau. e ¶ Reſtitutionē bonoꝝ. ſi intelligas donationē hanc factā de bonis eccl'iaſticis de q̄bꝫ intelligēdū eſt certe illa donare nō potuit. s̄. de teſta. cū i officijs. ⁊. c. q2 nos. ſi d̄ p̄rimonialib⁹. i iſtis nihil iur̄ habuit ep̄s. dicas ꝙ de ꝓprijs ſiue p̄rimonialib⁹ h̄ ē itelligēdū. ⁊ h̄ ꝯſtabat al's pſumūt̄ eccl'ie ⁊ loqt̄ i eo caſu cū nō appereret heres. xij. q. vi. c. vi. ⁊ in autē. de eccle. ti. §. ſi q̄s ep̄us. col. ix. eccleſia. n. eſt ꝓxim⁹ heres. j̄. de pe. pſby. ſi. s̄. e. c. j. Jo. f ¶ Impetitione. ſed nūquid ep̄us dicit ſibi ius ergo debuit cadere a iure ſuo? Sʒ h̄ nō debet redundare in dānū eccleſie. xvj. q. vj. ſi ep̄m. immo verius dicas ꝙ pena illius cōſtitutionis ſiquis in tātā. C. vnde vi. nō habet locū in bonis iacētis hereditatis. vnde legatarius q̄ legatū auctoritate ſua capit ante aditā hereditatē non punit̄ in alio: niſi q2 reſtituit poſſeſſioneʒ ff. quorū lega. l. j. rn̄. j. ſecus eſt ſi poſt aditā hereditatē. C. d̄ le. nō dubium. B. g ¶ Silentiuʒ. ſi prio ſana mente ſua obtulit d̄o nōne debet papa tueri ſuā donationē inter viuos: licet in morte nō fuerit ſane mētis cū adhuc in eodē ꝓpoſito intelligat̄ durare. j̄. de bap. ⁊ ei⁹ effe. maiores. ad fi. Preterea cum ille qui ab inteſtato debet ſuccedere immenſam donationē defuncti reuocat nō in totū reuocat ſed quantū ad quartā ſufficiat. C. de inoffi. do. l. j. s̄. ti. ꝓxi. ratnucius. immo in vita ſua oīa donare potuit. s̄. e. c. j. Sol. abbas nō ꝓbauit donationē factā fuiſſe inter viuos niſi ꝑ vnū teſtē ⁊ alij q̄ ꝓbabāt illaʒ quā expſſit in vltima voluntate dū ageret in extremis nō ꝓbant oblationē inter viuos. Jlla aūt obiectio de inofficioſa donatione nō habet hic locū: q2 querela de inofficioſa donatione nō dat̄ niſi illis quib⁹ aliq̄d relinqui neceſſe eſt. C. de inoffi. dona. ſi totas. ſed eccl'ie ſacerdotes nō tenent̄ aliquid legare de ſuis ꝓprijs niſi velint. Lau. De ſepulturis ¶ Supra viſum eſt de ſucceſſionibus ex teſtamento ⁊ ab inteſtato que capiunt effectum poſt mortē. vt in. c. cū marthe. de cele. miſ. vnde cū fuerit viſum de bonis defunctorū merito reſtabat videre de ſepulturis eoꝝ. Abbas. Nos inſtituta. ¶ Sūmat̄ vt i rubro fm̄ veriorem intellectum. Et tria ſunt dicta. ſecundum ibi: nulli. tertium ibi. ſed q2. Ab. h ¶ Suoꝝ. ⁊ ita loquit̄ de indigenis. lau. i ¶ Patriarchaꝝ. q̄ in ſepulturis patrū ſuoꝝ ſunt ſepulti. xiij q. ij. §. ioſeph. k ¶ Propriā eligere. ⁊ ſic videt̄ ꝙ quilibet adultus ⁊ diſcret⁹ poſſit ſibi eligere ſepultu/

ad faciendam ei nomine parrochialis eccleſie (cuius ipē adminiſtrationē geſſerat dū e vixiſſet) reſtitutionem bonorum que ipſius archipſbyteri fuerant monaſterium condemnetur. cum idem archipſbyter ab inteſtato deceſſerit: ipſeq; monaſterio ſuper f g impetitione epiſcopi ſilentium imponatur.

De ſepulturis.

Leo tertius

Decedens inteſtatus ſepelitur in ſepulchro maiorū vel vbi eligitur ſepultura: parrochialis tamē eccleſia habebit canonicam portionē eius quod relinquit eccleſie ſepulture. Capitulū. I.

Nos inſtituta maiorum patrum cōſiderantes: ſtatuimus vnumquem h q; in maiorum ſuorum ſepul i chris iacere: vt patriarcharum exitus docet. Gen. 49 Exod. 14 ¶ Nul k li tamen negamus propriam eligere ſepulturam: et etiam

ram vbi voluerit.ar.ꝭ.e.in noſtra. hoc verū eſt: dū tñ eligit locū magis religioſum.ꝭ.e.fraternitatē.vbi de h̄ ⁊.ꝭ.e.c.xxi.ar. a ¶Alienā elegit.q2 natꝰ in bethleē nutritus in nazareth:ſepultus fuit in hieruſalē in ſepulchro Joſeph.Lā. b ¶Tertiā ꝑtē. in ſequēti.c. ò2 de medietate ꝭ.e.cū ſup.dicitꝰ ò quarta. hec diuerſitas ſiue cōtrarietas determinat̄ ſm diuerſas cōſuetudies locoꝝ.ꝭ.e. certificari. c ¶Judicij.ſ. ꝙ relicṫ huic ecclie in q̄ elegit ſepulturā ⁊ nō de relictis alijs locis . vt.ꝭ.e.in noſtra.ber. d ¶Pabulo. pabulum celeſte expoſuit Ala.i. doctrinā ſecreto rū fidei. vel ſolida cibaria . pabulū.n.dicit̄ ꝑdicatio vbi dei.ꝯ.de offi.ordi.i.ter cetera.berñ. e ¶Cōſolationū.ad quē ſpectat onus ⁊ emolumētū.xij. q. ij. eccleſiaſticis . ⁊ c.charitatē.xiij. q.j.ꝫ.j.ala.⁊.xvj.q.vj.de lapſis.⁊.ff.ò re. iu. ſm naturā.circa principiū tituli. f ¶Traſgrediaris . trāſgredit̄. qꝫ termios ꝓximi ſui cū qꝫ parrochianū alteriꝰ admittit ad ſepulturā: vt hic. Jtē cū alterius ſubditū excōicat

Luc.j.10.
1. Theſſa.5
2.Coꝛ.1.
Prouñ.22

a alienaz.dñs em̄ ⁊ magiſter: alienā elegit vt ꝓpā. ¶Sz q2 dignꝰ eſt operarius mer/ b c cede ſua:tertiā ꝑtē ſui iudi/cij illi ecclie dari cenſemus: d in qua celeſti pabulo refici cōſueuit.vt iuxta apoſtoluz. e ſint cōſolationū ſocij: vt fuerūt paſſionū:⁊ ſic demū vbicunqꝫ libitū fuerit: eligat ſepulturam.aliter ne fiat auc. dñi nr̄i q̄ ꝑ ꝓphetā locutus f eſt dicēs: Ne trāſgrediaris termīos antiquos quos poſuerūt prēs tui:ſub anathematis vinculo deteſtamur: ⁊ ꝯtradicimꝰ. Leo papa oī bus fidelibꝰ ꝑ dardaniā cōſtitutis. Qui conuertit̄ ad monaſteriū medietatē bonorum que ꝑ anima ſua diſpoſuit tenet̄ relinquere eccleſie parrochiali. Ca.II.

Relatū eſt auribꝰ nr̄is et.ꝭ. ¶Mandamꝰ vt g quicūqꝫ ammodo in monaſterio cōuerti voluerit: ſiue h in morte ſiue in vita: oīm re rum ⁊ poſſeſſionum:quas ꝓ i ſalute anime ſue decreuerit k diſponere : medietatē ecclie l ad quā dinoſcit̄ ꝑtinere relinquat. Inno.iij. Genueñ. archiep̄o Ubi qꝫ ſepulchro

vel interdicit.ix.q.ij.c.j.⁊.ij.Tertio cū euellit terminos poſſeſſionum vicini ſui.lxxxvj.di.tanta nequicia. Quarto cū ꝑdicat ꝯtrariū fidei.xxiiij.q.iij. trāſferunt Jtē cū alteriꝰ parrochianū recipit ad pniam ò pe.di.vj.placuit.ꝭ.de pe.⁊ remiſ.omnis vtriuſqꝫ.Vincen.

Relatum.¶Cōis diuiſio.Scða ps ibi: mādamus.Ab. g ¶Monaſterio.ar.ꝙ qꝫ debet eligere locū religioſum ad ſepulturā. h ¶In vita.in egritudine tñ de qua decedit alioquin nil daret̄ ecclie ꝑrochiali.ꝭ.e.de his.Vin. i ¶Decreuerit. ſupple eccleſijs niſi relinquat̄ in ornamētis eccleſie ⁊ ſine fraude.⁊ tūc nihil detrahit̄.ꝯ.de teſta.c.vlti.aut ſi reliq̄rit pauperibꝰ vel cōſanguineis ꝓ remedio anime ſue nihil detrahit̄ inde.vt dixit Ala.Vin. Jtē de armis ⁊ etiā equis ꝓ ſubſidio terre ſancte relictis nihil detrahitur.ꝭ.e.in noſtra. k ¶Medietatē.ſup hoc ſtādū eſt cōſuetudini loci.ꝭ.eo.certificari. l ¶Eccleſie ſcʒ

apud quā fidei ſacramēta recepit.ſic intelligit gratianus.hoc.c.xiij.q.ij.ꝫ.ſed aliud in fi.

Fraternitatem.¶Hoc.c.hodie recipit determinationē ſeu correctionē ſm alios ꝑ.c.ij.e.ti.li.vj.vbi habet̄ ꝙ qꝫ pōt relinquēdo ſepulturā ſuā antiquam eligere ſepulturaz in loco minus religioſo Sz ſaluādo iſtū tex.q̄ʒtū fieri poteſt ſūmo ſic vt in rubro . Tres ſunt ꝑtes. In ꝑma ponit ius. In ſcða narrat factū. In tertia ꝯcludit.ſcða.ibi vñ.tertia ibi:q̄circa.Ab.

maioꝝ relicto eligit ſepulchꝝ in loco minus religioſo dolo inductus ſeu ex cōtēptu ſeu nō dimiſſa eccleſie ſue canonica portione exꝓſſe vel tacite nō tenet electio. Ca.III.

Fraternitatem tuā nō credimꝰ ignorare:mortuorum ſepulchra ⁊ cimiteria apud illas eccleſias et m monaſteria ex antiquo eſſe n diſpoſita.in quibus religioſorum fratrū conuentus ſūt conſtituti:et orationes atqꝫ miſſarum ſolennia tam pro o viuis q̄ ꝓ defunctis frequētius celebrant̄: vnde ipſorū deuotioni:⁊ extreme voluntati qui apud hmōi eccleſias ſepeliri deſiderant : minime cōtradicendū eſt.qui vero re p lictis antiquis eccleſijs:⁊ patrū aliorūqꝫ parentū ſuoꝝ ſepulchris:cōtra cōſuetudinē patrū veteris teſtamēti: qui cū patribꝰ ſuis ſepulti eſſe le q gunt̄:ad noua ⁊ minꝰ religi gioſa loca ſe transferunt: irrationaliter ⁊ cōtra antiquā inſtitutionem facere vident̄ ¶Unde ſi.p.de caſtello contra antiquā ⁊ rationabilem conſuetudinē aliquid de corpore ſuo ſepeliendo manda/

m ¶Ex antiq̄. ꝯ.e.c.j. Berñ. n ¶Religioſoꝝ xiij.q.ij. vbicunqꝫ.⁊.c.placuit. o ¶Frequētiꝰ. Hec eſt rō quare potiꝰ ſepeliuntur homines in locis religioſis: q2 frequētiꝰ ibi diuina officia celebrant̄:ſʒ nōne tm̄ valet generalis oratio q̄ʒtum ſpecialis:ita.de cōſecra.di.v.nō mediocriter.illa eſt cā q2 ſpiritus ſanctꝰ ad mēſurā nō dat̄ de cōſe.di.iiij. queris ſed ꝑſumptio eſt ꝙ plus ꝓſit ſpālis oratio q̄ʒ generalis.⁊ qdem honor amplius videt̄ deferri illis ꝓ qbꝫ ſpālis ſit oratio. Ber. p ¶Parentuz. xiij.q.ij.ebrō ⁊.ꝫ.ioſeph. q ¶Ad noua:⁊ minꝰ religioſa. Ex h̄.c.pʒ ꝙ q̄ vult eligere ſibi ſepulturā ſua relicta:dʒ eligere magis religioſaz.ar.ꝯ.e.c.xxi. In hac opiniōe fuit.T.H.⁊ Ala.⁊ mihi hocidē vr̄.⁊ facit ad hoc.xiij.q.ij.vbicūqꝫ.⁊ eſt ſil̄e.qui.n.de vna religione tranſit ad aliā ad ſtrictiorē trāſire debet.ꝭ.ò reg. ſane ⁊.c.lʒ.Alij dicūt vt Lau.⁊ Vin.⁊ Jo.ꝙ liberū ē vnicuiqꝫ ſibi eligere ſepulturā etiā ad locū minꝰ religioſū ar.ꝭ.e.in nr̄a.⁊ ſi qua ꝯtraria inueniant̄ intelligāt̄ cū illectus fuit vel cū temeritate vel ex cōtēptu tranſiuit: vel cū debitā portionē non reliquit ſue eccleſie.⁊ ſic intelligunt illud.ca.primā opinionem ꝑfero. ⁊ quod dicit.ꝭ.e.in noſtra.non contradicit.quia illud cōtingit ꝓpter priuilegium quod habent illi hoſpitalarij ⁊ templarij.vt liberū ſit cuicunqꝫ apud eos eligere ſepulturā:vt ibi patet:ſicut ⁊ ꝑdicatores habent idē priuilegiū.alias nō poſſent illos recipere ad ſepulturā.

a uit: hoc nō p̄iudicat rationi ſe viribꝰ dꝫ carere. ¶ Quo
b circa mādamꝰ: quatenꝰ corpus ipſius: monachis ſancti ſtephani reddi facias: ⁊ cuꝫ ſuis patribꝰ ſepeliri. Alex. iij. epō. ſpalē. Si quis in egritudine de qua decedit offert ſe ⁊ ſua monaſterio eccleſia parrochialis habet inde canonicā portionē ſecus ſi in ſanitate. Ca. IIII.

De his q̄ in īfirmitate vel ſanitate cū bonis ſuis ad religioſa loca ſe trāſferūt: nihil tibi vel eccl'ijs a q̄bus receperunt ſalutis pabula relinquentes: h̄ tue volumꝰ pru. innoteſcere: ꝙ ſi ī egritudine ipa ad religionē trāſeāt: dūmō de egritudine
c illa decedant: de bonis ſuis
d ipis eccleſijs a q̄bꝰ aſſumpti fuerint: canonica debet portio exhiberi. ¶ Si vero ad religioſa loca ſe in ſanitate
e trāſtulerint ꝺ his que locis ipis cōferēt: cogi nō poſſūt aliq̄d p̄ſcriptis eccl'ijs impti ri: q2 liberū eſt eis tūc bona ſua: nō ſolū religioſis ſꝫ etiā
f quibuſlibet priuatis cōferre pſonis. Idem. Qui ſepeliūt parrochianū alienū quē ſepelire nō debēt: cogunt reſtituere corpus ⁊ que ratōne ipius obtinuerunt: hoc dicit cū. c. ſequēti. Capitulū. V.

Ex pte canonicoꝝ obrigeñ. nobis ē intimatū:
g ꝙ prior de inſula: quēdā par
h rochianū ſuū poſt appellationē ad nos factā: ī ſua eccleſia ſepeliuit: et. ī. ¶ Mādamus quatenꝰ p̄fatum priorē compellas: vt memoratis canonicis: p̄dicti parrochiani
i corpꝰ reſtituat: ⁊ exinde ami
k cabiliter cōueniat cū eiſdem. Idem decano et mgrō. R. rauennateñ. Sūmatū eſt. ſ. c. primo. Capitu. VI.

Cum liberū ſit: et. ī. Ad audiētiā nr̄am puenit ex cōq̄ſtiōe abbatꝭ ⁊ frm ſctī martini laudoñ. ꝙ cū p̄ſb2 quidā corpꝰ cuiuſdā mulieris (put
l ī vltima volūtate diſpoſuit)

a ¶ Preiudicat: qm̄ minus legitima volūtas defuncti defendi nō dꝫ. ff. de cōdi. inſti. filius quidā. ⁊. xij. q. v. c. j. ⁊. ff. ꝺ reli. ⁊ ſump. fu. l. at ſiq̄s. §. hec actio. qñqꝫ tñ minꝰ legitima volūtas q̄ztū ad ſolēnitatē teſtiū defendit̄. puta in relictis pijs locis. ſ. de teſta. relatū. ⁊ c. p̄cedenti. B.
b ¶ Corpus: ſic ·ī· eo. cū liberū. ⁊ oblatiōes q̄s ipſius occaſiōe habuerunt. ·ī· eo. ti. in noſtra. ⁊ in. c. cū liberū. L.

De his. ¶ Due ſt ptes. Scđa ibi: ſi vero. Ab.
c ¶ Decedant: q2 tunc donatio cā mortis cōfirmat̄. ff. de dona. cā mor. nō videt̄ Et eſt ar. ꝙ nō licet alicui ī morte qđ in vita nō liceret. ar. ſ. de teſta. ad hoc. nec mirū q2 pōt qui ſanꝰ eſt oīa bona ſua cōſumere in morte tñ non pōt filios vel nepotes ſuos p̄teri re. inſti. ꝺ inoffi. teſta. ⁊ de exhere. libe. p totum. tñ ⁊ ſic ītelliges ſ. de teſta. rainucius. De tercia clere ⁊ adelaſie q̄ donata vel vēdita fuernnt in morte. vnde nō potuit alterrocha defraudari ſua legitima: alias in ſanitate poterat defraudari. vt hic dicit in fi. ber. d ¶ A quibꝫ aſſumpti. Ecce iſte audit diuina officia in hac eccleſia. ⁊ in alia habet ſepulturā ⁊ ſui maiores ab antiquis tpibꝰ eligerūt aliā ſepulturā. ⁊ in tertia eligat ſepulturam q̄ iſtarū eccl'iarū habebit canonicā portionē? Rñ. diuidere debent illā canonicā portionē. ar. ſ. e. c. j. ⁊. ſ. de teſt. relatū. in fi. niſi cōſuetudo repugnet. ar. ·ī· e. c. certificari. ⁊. c. de vxore. in fi. ⁊ ·ī· de deci. cū ſint homines. ⁊ ·ī· ti. pxi. c. vl. L. ⁊. D. dixerūt ⁊ meliꝰ ꝙ illa eccl'ia in qua eſt ſua ſepultura debet habere canonicā portionē ⁊ nō illa in qua audit diuina. nulla em̄ iniuria facta ē ei rōne ſepulture ī alia eccl'ia. q2 nō dicit̄ derelicta nec offenſa: nec ex tali electione ius acquirit̄ illi. b. Itē q̄d ſi in vna eccl'ia pcepit ſacramēta ⁊ in alia eſt ſua canonica ſepultura q̄ illarū habet canonicā portionē. Rñ. eodē mō diuidere debēt. illā canonicā portionē: ar. ſ. e. c. j. ⁊. ij. ⁊ ar. ad h̄. ſ. de teſt. relatū. ī fi. niſi ꝯſuetudo repugnet: argu. ·ī· eo. certificari. ⁊. ca. ꝺ vxore. ⁊. ·ī·. de deci. cū ſint hoīes. Si tñ ſua eccl'ia ſolebat aliq̄d pcipe ꝺ iudicio ſui prochiani cū ſepeliebat̄ ī illa eccl'ia in q̄ parētes iſtiꝰ q̄ ī aliā ſepulturā elegit p rata eiꝰ qđ ſolebat accipe accipiet ꝺ canonica portitiōe q̄ dabit̄ prochiali eccleſie. h̄ no. p. h. xiij. q. ij. §. ſꝫ aliud. in ſumma ipſius. Alij dicūt cōtrariū. ſ. ꝙ eccl'ia in q̄ cōſueuit ſepeliri nihil debet habere: ſed parrochialis in q̄ cōſueuit audire diuina: qđ mihi nō videt̄. Ber.

e ¶ Trāſtulerūt. ſe ⁊ ſua credendo: qđ patet p p̄ncipiū. c. ſi aūt corpꝰ ſuū tm̄ traderet ſepeliendū poſt mortē: ⁊ relinquat ei aliq̄d de h̄ debet dare legitimā q̄ eſt tertia vel q̄rta vel medietas ſm cōſuetudinē locoꝝ. ·ī· e. c. certificari. f ¶ Priuatis. honeſtis tñ. lxxxvj. di. donare. ⁊ nō hereticis. C. ꝺ apo. l. hi qui. ⁊ ·ī· de here. ſiquis epus. et. c. ſequē. L.

Ex parte. ¶ In p̄ma pte ponit̄ querela. In ſecūda iudicis datio: ibi. mādamꝰ. Ab.
g ¶ Parrochianū. Iſte parrochianus nō elegerat ſepulturā apud eccleſiā dicti p̄oris vel fuit dolo inducꝰ ī vel fuit infra legitimos annos. ⁊ iō corpꝰ illiꝰ debet reſtitui cū bonis pceptis occaſiōe illiꝰ: al's tm̄ q̄rtā vel tertiā vl' medietatē ſm ꝯſuetudinē loci. ·ī· eo. in noſtra. ⁊ ·ī· eo. certificari. ⁊ quod dicit̄ de appel. ideꝫ eſſet ſine aliqua appel. vnde ſupple maxime. Tan.
h ¶ Poſt appellationē. Arg. contra. C. de ſepul. vio. l. finali. ⁊ auten. item qui domū. ⁊ in auten. vt cum. de appella. cog. §. penul. coll'. viij. ⁊ in auten. vt defuncti ſeu fune. defunc. nō iniuriēt̄ a credito. circa prī. col'. v. Solutio. hic fuit appellatū ne prior inuaderet ius canonicorum: in contrarijs autem nō recipitur appellatio: ne corpora ſepeliant̄. ⁊ ita non contradicunt: quia diuerſimode loquūt̄. Tan. i ¶ Exinde. id eſt de ceteris que obuenerunt occaſione illius corporis.
k ¶ Conueniat, al's tenetur ea reſtituere. ·ī· c. primo. ⁊ ca. in noſtra. Bernhardus.

Cum liberum ¶ Diuiditur in duas partes. In prima conqueſtio. In ſecunda parte reſponſio ibi: mandamus. Abbas Siculus.
l ¶ Diſpoſuit. ⁊ ſic mulier iſta elegit ſepulturā apud eccleſiam ſancti martini que erat magis religioſa q̄ꝫ eccleſia ſancti Vincentij. cuius erat mulier iſta parrochiana. alias non poterat ibi eligere ſepulturā ſua relicta. ſ. eo. fraternitatem. vel forſitan non erat eorum parrochiana: quod verius puto ex eo ꝙ papa non reſeruat eis canonicam portionem. Berñ.

a ¶ Beneficia.i.oblationes ⁊ quicq̄d ꝓpter hoc ꝑceperūt.ſic.ſ.e.ex pte.⁊.ſ.e.in noſtra. ⁊ agunt iſti ad repetendū corpus ⁊ beneficia iſta cōditione ex canone iſto.⁊.ſ.e.fraternitatē.⁊.c.ex pte.vbi.n.iure nouo obligatio inducit͂:nec cauet͂ ibi quo genere actionis agē dū ſit.agēdū ē cōditione ex illo canone vel.l.ff. de cōdi.ex lege. l.vna. H.

b ¶ Recepiſſe. vel q̄ de iure pci pere potuerunt. ſicut cōtingit de violento poſſeſſore.ſ.ḋ re.ſpo. grauis.et .C.vnde vi ſi de poſſeſſione.ff.de pe. here.l.j.in fine.

De vxore ¶ Sunt duo dicta annotata ī rubro.Se cūdū ibi:vtrum Ab. c ¶ Eq̄lem. arg .ȝ.xx. xiij.q. ij. q̄s de us coniunxit .⁊. c. antiqui. Solu. illud intelligit͂ ſm iſtud.vel ſic.iſtud locū habet cum mulier eligit ſibi ſepulturā.ſi vero non eligat locū habet qḋ dr̄ ibi.ar. C.de dig.li. xij. mulieres .ff. ad municipa.filij.ſ. rū.⁊.l.vl.B.

d ¶ A lege viri vt.vij. q.j. ſicut ⁊.C.de dona.ante nup. qḋ ſpōſe ⁊.ff.de dona.inter vi. ⁊ vxo . ſi eū vxori.§.vl.et l.ſe. e ¶ Diffinitū. ⁊ licet nō ſit diffinituȝ videt͂ tn̄ ꝙ filio poſſit eligere ſepulturam q꞉ poteſt ei facere teſtamentū.inſti.ḋ pupil. ſubſti .§. igitur. qḋ poteſt cōcedi dūmodo ⁊ ipſe ſibi eligat ſepulturā:tn̄ cōſuetudini loci relinquendū eſt vt hic dr̄. f ¶ Conſuetudini.ſi cōſuetudo nō repugnat ſepeliūt͂ in ſepulchro maiorum ſuorū.ar.ſ.eo.in noſtra in fine.Bern̄.

ad eandē eccl'iam ſepeliēdū deferret:monachi ſctī Vincētij laudon̄.corp⁹ ipſius violenter rape ⁊ in eccl'ia ſua ſepelire minime dubitarūt. et ſ. ¶ Mādam⁹ quatenus ſi ita eſſe inueneritis : p̄fatos monachos cōpellatis:vt oſ
a ſa p̄fate mulieris : ⁊ bn̄ficia q̄ occaſione ſepulture ipſius
b recepiſſe noſcunt͂:memorat' fratrib⁹ cū integritate reſtituāt:⁊ decetero talia nō p̄ſumāt. Luci⁹.iij. Mulier mupta libere pōt ſibi eligere ſepulturā:hoc primo Et pater filios impuberes vbi voluerit pōt ſepeliri facere ſi hoc habet ꝯſuetudo hoc ſecūdo.

De vxore xo Ca.VII.

Dvtrū queēadmodū vir liberā dȝ habere ſepulturā. nobis vr̄ ꝙ nulla ſup hoc inter virū ⁊ mulierē ſit facienda diſtinctio:ſȝ vtriqȝ in ca
c ſu iſto equalē eſſe credimus facultatē . cū electio iſta : ad eū potī⁹ ſtatū ꝑtineat: ī quo
d mulier ſoluitur a lege viri.
¶ Vtrū aūt pater quo magis voluerit minores filios valeat ſepelire.non inuenim⁹ a
e ſanctis patrib⁹ diffinitum.⁊
f ꝓpterea t͂re cōſuetudini decernim⁹ relinquēdū. Idem ꝑpoſito ⁊ cap̄.fauēti.Si parrochian⁹ eccleſie cathedralis alibi ſepelit͂ de ipſius funeralibus ſeu relictis eccleſie ſepulture debet͂ quarta capl'o eccleſie cathedralis.

Cam ſup quo Ca.VIII. dā capl'o.et.ſ. ¶ Preſentiū auc.ſtatuim⁹: vt ſi ali

Cam ſuper. ¶ Non ſolet ſummari:ſed vt afferat aliquid vltra iura cōmunia ſumma ſic. vt in rubro. Et in hoc eſt caſus ſingularis. Ab g ¶ De teſtamento.i.de his que teſtator relinquit ꝓ ſua anima iure legati illi eccl'ie in qua eligit ſepulturā.⁊ de oblationibus quarta portio reliquatur illi eccleſie a q̄ corpora mortuorū aſſumunt͂.ſ.eo.c.ꝓximo.⁊.c. in noſtra.

quē parrochianoꝝ vr̄oꝝ alibi contigerit eligere ſepultu
g rā:de teſtamēto ipſius quarta vobis portio relinquat͂.

Clemens.iij. In quantitate canonice que debet͂ eccl'ie parrochiali ſtat͂ loci cōſuetu dini.Ca.IX.

Certifica ri voluiſti a nob̄ : quō illa clauſula que in priuile
i gijs ſolet apponi:ſalua iuſticia illarū eccleſiarū a quib⁹ mortuoꝝ corpa aſſumunt͂:intelligi debeat ⁊ exponi.
¶ Cū aūt ſup h̄ articulo diuerſa anteceſſorū nr̄oꝝ manauerint inſtituta: leone iu
k ſticiā illā qn̄qȝ tertiā pte͂:qn̄
l m ꝙ mediā ⁊ vrbano quartaȝ fore cēſentib⁹.nos tale p̄bemus in hac varietate rn̄ſum
n vt ſicut beat⁹ Hieronym⁹ inquit:vnaqꝗ ꝓuincia in ſuo ſenſu abundet:ſm rōnabilē
o ꝯſuetudinē regiōis: illa iuſticia circa medietatē vel tertiā aut quartā pte͂ : ꝓ locoꝝ diuerſitatib⁹ attendat͂. Inno.iij.epō claremōten̄.⁊ abbati maurię. Priuilegiati ſuper iure funerandi ſepelire poſſunt eos q̄ apud eos eligunt ſepulturā:ſoluendo tn̄ canonicam portionem eccleſie parrochiali.ſi vero alios ſepeliunt tenentur reſtituere quicquid occaſione funeris receperunt. Ca.X.

In noſtra p̄ñtia cōſtitutis priore eccl'ie montis ferrādi:⁊ ꝓcuratore hoſpitalarioꝝ claremonten̄. dioce. idem prior ꝓpoſuit : ꝙ p̄di
p cti hoſpitalarij quoſdā par

h ¶ Quarta.vt͂ medietas ſeu tertia pars ſm loci cōſuetudinē.ſ.e. cō.ꝓxi.iſta quarta ſemper debet deduci niſi in caſu.ſ.e.in noſtra. ⁊ in caſib⁹ .ſ. ḋ teſta.c.vl. Et ē arg.ꝙ maior eccleſia cathedralis nō ſit magis religioſa q̄ȝ monaſteria ſm illā opinionē que dicit ꝙ ſemp eligēdus eſt loc⁹ magis religioſus.

Certifica ri. ¶ Cōmunis diuiſio . Scḋa pars ibi: cū aūt. Ab.

i ¶ Salua iuſticia:q̄ exhiberi debet illis eccleſijs a q̄b⁹ dū viuebant percipiebant eccl'iaſtica ſacramēta de bonis illis que in teſtamēto reliquit eccl'ie vbi eligit ſepeliri.

k ¶ Tertiā .ſ. e.c.ſ. l ¶ De diā.ſ.e. relatū. m ¶ Quartam capitulū vrbani nō habem⁹ : ſed lucij tertij.ſ. e. c.ꝓxi. Bern̄.

n ¶ Hieronymus.c.hieronymi habes.lxxvj. di.vtinam.B.

o ¶ Conſuetudinē.Quid ſi de cōſuetudine dubitet͂ vel varie ſunt cōſuetudines ī vicinis eccleſijs:de minori ſumma erit intelligēdum q꞉ in illa omnes concordant.ff.de arbi.diem ꝓferre.§.ſi plures. Bern̄.

In noſtra. ¶ Diuiditur in tres partes principales. Primo actoris petitio. Secundo ibi:ecōtra reorum defenſio. Tertia ibi:talem cauſe diffinitio. Abbas. p ¶ Parrochianos.nam ⁊ monachi ha

rochianos ſuoſ: q̄ꝝ duo erāt
a infra ānos legitimos recepe
rūt ad eccl'iaſticā ſepulturā.
¶ Ecōtra p̄dict⁹ ꝓpoſuit ꝓ/
curator: ꝙ tā ex p̄uilegio q̄ꝫ
ex indulgētia ſpeciali: lꝫ ho/
ſpitalarijs oēs paſſim: p̄ter
excōicatos et int̄dictos: ad
eccl'iaſticā ſepulturā recipe:
q̄ apō illos elegerint ſepeli/
ri: fideiq̄ꝫ cōmiſſa in vltima
volūtate relicta: p̄ñt licēter
accipe: ſoluta tm̄mō quarta
b ꝓchiali eccl'ie ō cui⁹ parro/
chia mortuoꝝ corpa aſſumū/
c tur: p̄terq̄ ō eq̄s ⁊ armis: q̄
indulta ſūt ipis in ſubſidiuꝫ
terre ſācte: de q̄b⁹ q̄rtā dedu
cere non tenet̄. et. j. ¶ Talē
ſup his duxim⁹ ſniaꝫ ꝓferen
dam ꝙ p̄dicti hoſpitalarij:
d e decetero nō recipiāt parro/
chianoſ eccl'ie ſupradicte ad
eccl'iaſticaꝫ ſepulturam: niſi
f apud eos elegerint ſepeliri:
⁊ tūc ꝓchialis eccl'ia ō ob/
lationib⁹ lectis: ⁊ alijs q̄ de/
functus ꝓ aīa ſua in vltima
g diſpoſitiōe reliq̄t: p̄terq̄ꝫ de
eq̄s ⁊ armis: recipiat q̄rtam
ptē: ⁊ hoſpitalarij reſiduum
h habeāt: niſi dolo vel fraude
eoꝝ: defunct⁹ induct⁹ fuerit
ad diſpoſitiōeꝫ hm̄oi facien/
dam: nihilomin⁹ ipis hoſpi/
talarijs iniūgētes: vt de q̄r/
ta triū miliū ſolidoꝝ p̄ori ſa/
tiſfaciāt memorato: cū ꝯſtet
i eos a ꝓchianis ei⁹ illos ſo
lidos recepiſſe: niſi ſit ſuffici
enter oſtenſum ꝙ eorum ob/
lati vel cōuerſi fuiſſent. Eiſ/
demq̄ꝫ p̄terea duximus iniū
gendum: ꝙ niſi ꝓbauerint
ꝙ gu. parrochianus prioris
qui fuit interfectus ī cāpis:
apud ipos elegerit ſepultu/
ram: vniuerſa que ipius in/
tuitu eius receperunt: priori
reſtituāt memorato: alioq̄n
q̄rtā partē ſolūmō reſtituere
teneant̄: ꝓ illis ꝟo q̄s ꝯſtat
k infra annos legitimos deceſ
ſiſſe: q̄ ſepulture eoꝝ grā re/
ceperūt: reſtituāt vniuerſa.
Idē archiepiſcopo turoñ.

Caſualiter mortuus priuari non debet eccleſiaſtica ſepultura. Capitulum. XI.

Ex pte parētuꝫ. M. nob̄
ē intimatū: ꝙ cū nobilis vir
domin⁹. J. de iſula butardi:
eideꝫ poſuiſſet inſidias quā
ſollicitauerat ſepe ō ſtupro:
et ip ſa garzonibus qui eam
rapere nitebātur: ſuper quē/
dam pontem occurreret: tā/
dem fugiens manus illorū:
in āñē de ponte cadens fuit
caſu ſubmerſa. ¶ Quocir/
ca mandamus q̄tenus cuꝫ il
l la non ſponte p̄cipitauerit ſe
de ponte: ſed ſicut ſupius eſt
exp̄ſſū: caſu eeciderit: corp⁹
ei⁹ tradi facias eccl'iaſtice ſe
pulture. p̄ſertim cū ex hone/
m ſta cā figiſſe noſcat̄. ⁊ cui cō
municabat̄ viuenti: cōmuni
cādū ſit iam defuncte. Idē
nidroſieñ. archiep̄o.

bent populū. xvj. q. j. agapitus. a ¶ Annos legiti/mos. vnde nō potuerunt ſibi eligere ſepulturā: q2 nec teſtamentū facere potuiſſent. vt. ſ̄. de ꝓba. in p̄ñtia. et ij. q. vj. diffinitiua. Sꝫ pater p̄t eligere filio ſepulturā vt dictū ē. ſ̄. e. de vxore. q2 pōt ei facere teſtm̄. inſti. de de pupil. ſubſti. §. igit̄. qō verū ē ſi ipe faciat ſi/bi. al's ſi nō fece/rit ſibi nec filio ī puberi facere p̄t inſti. de pub. ſubſti. §. liberis. ⁊. ff de inoffi. teſt. papinianus. §. ſed nec ipuber. T. b ¶ Parrochia ſic. ſ̄. c. pxi. B. c ¶ Et armis. hoc inductū fuit fauore terre ſan/cte. ſic de his q̄ relinquunt̄ in ornamētis eccleſie ſiue ad cultū di/uinū nihil dedu cit̄. ſ̄. de teſta. c. vlti. d ¶ De/cetero. ⁊ ita tra/ctat⁹ futuri tpis hic ad iudicem ſpectat. ſi. ſ̄. eo. cum liberꝝ. ī fi. ⁊ ſic ē ꝯ illud. ff. ō vſu. l. j. §. j. quod obtinet ī his iu/rib⁹ ⁊ futurib⁹ ⁊ ī annuis p̄ſta/tionib⁹. q2 ī tali bus actio ptinet ad futurum. ff. ſi ſer. ven. haꝝ. ⁊. l egi. ⁊. l. labeo. et l. illa. de vſuris nō ꝯtradicit. q2 ibi non ꝯſtabat adhuc de vſuris futuri tēporis. e ¶ Recipiant. imo debet caue/re nec p ſe nec p alios ſucceſſores eoꝝ h̄ facturos: et hec ē executio iudicis q̄ ad fu/turū tp̄s. ar. ff. ſi ſerui. ven. harū. ⁊ a iudice poſſet iniungi ſub pena excōicatiōis ne h̄ facerēt. f ¶ Apō eos. ⁊ ita videt̄ ꝙ q̄s poſſet eligere ſepulturā apud lo/cum min⁹ religioſū. q2 hoſpitalarū min⁹ religioſi ſunt q̄ꝫ monachi. ar. xij q. ij. bone. ar. ꝯ. ſ̄. e. fraternitatem. dic vt ibi notatū ē. De hac materia cū q̄s vult eligere ſepulturaꝫ illū ordinē ſeruabit q̄ tradit̄. xiij. q. ij. vbi/cunq̄ꝫ. qō. c. q̄dam intelligūt de ꝑegrinis q̄ non habēt ꝓpriā ſepulturā q̄ debēt ſepeliri apud eccleſiā maiorē. Hu. intelligit illud. c. de ciuib⁹. q̄ habent ꝓpriā ſepul/turā ī eccl'ia maiori q̄ q̄ñq̄ꝫ morāt̄ ex ciuitatē p villas vel caſtra ſi ibi decedāt nō debent ſuas ſepulturas di/mittere ſine iuſta cā vt ibi ōr: al's p̄ſumit̄ illect⁹ vel ex ꝯtēptu vel ex temeritate trāſire vt plene dixi. ſ̄. e. fra/ternitatē. g ¶ Reliq̄t. hoſpitalarijs iure legati.

h ¶ Niſi dolo. et ita dol⁹ ſupue niēs ī ſp̄ūalibus reſcindit ꝯtractum qō ē ꝯ id. ſ̄. qō me. cā. cū dilecti filij. vbi de h̄. et tūc de reb⁹ ſuis nihil deberēt ha bere hoſpitala/rij. arg. xx. q. iij. cōſtituit. ff. ſi q̄s cau. ſi duo. ar. ſ̄. ō teſt. req̄ſiſti. et c. officij. ⁊. ff. de arbi. ſi duo. ⁊ ſic ꝓpter dolū ceſ/ſat p̄uilegium. i ¶ A parrochi anis. q̄ elegerūt ſepulturā apud hoſpitalarios. ⁊ idō q̄rtā debent reſtituere parro chiali eccl'ie. k ¶ Annoſ. iſti ñ elegerūt ſepul turā nec eligere potuerūt. vñ re/ſtituere dn̄t ho/ſpitalarij p̄dicti q̄cq̄d ipoꝝ occa/ſione receperūt. Ex parte ¶ Cōis di uiſio. Scda ps. ibi. Quocirca. Ab. l ¶ Non ſpōte. q2 ſi ſpōte ñ eēt ſepelieda ī cimiterio eccl'ie xxiij. q. v. placu/it. ſed ſi ſic crede bat euadere poſ/ſe nō iputaret̄ ei etiā ſi ſpōte ſe p̄/cipitaſſet ō pōte vbi videbatur ꝙ euadere poſſet. ar. xiij. di. nerui. cū ꝓ bono aut li cito h̄ facere poſ ſet. vñ ſi q̄s ꝯtriū faciat vl' inde eueniat ñ iputat̄. xxiij. q. v. ō occidēdis. m ¶ Cōicabat̄. vl' cōicare debuim⁹ qm̄ tūc p⁹ mortē abſolueret̄ excōicat⁹ ⁊ ei poſtea cōicaret̄. j. de ſen. ex. a nob̄. ſil'e. xxiij. q. ij. c. j. ⁊. c. ſane. fallit h̄ regl'a ī furib⁹ ⁊ latronib⁹. j. ō fur. fures. Itē ī his q̄ moriūt̄ ī torneamētis. j. ō tornea. c. j. Itē ī raptorib⁹. j. ō rap. ſup eo. Itē ī his q̄ ſeipos int̄ficiūt vl' ſuis ſcelerib⁹ int̄ficiūt̄. xxiij. q v. placuit. Itē ī his q̄ p̄ſb̄ros inſtituūt ī teſtamētis tu tores filijs ſuis. lxxxviij. di. neq̄ꝫ apud. Itē ī quolibet

quē conſtat in mortali peccato deceſſiſſe.xiij.q.ij. non eſtimemꝰ.⁊.c.ꝓ obeuntibꝰ. Itē in his ꝗ poſt mortē cō uincunt̄ de hereſi.xxiiij.q.ij.ſane ꝓfert.

SAcris. ¶ Diuidit̄. Primo p̄mittit exordiuʒ ad ꝓbationē dicendoꝝ. Scd̄o ſoluendo diſtinguit. ibi. Vñ. Et ſcd̄ʒ mēbrū diſtinctionis. ibi. Quod ſi. Ab. a ¶ Nō cōicemꝰ. ſic. xxiiij.q.j.c.j.⁊.ij.niſi viuētes recōciliationē petierit nec ꝑ eos ſtetiſſet. q꜠ tunc abſoluendi ſunt poſt mortē.j. de ſen. excō.a nobis. et xxvj.q.vj. ꝗ recedunt.

b ¶ Exhumari imo forte nec religioſū locum facit cadauer excōmunicati ſi per ignorātiā ſacerdotis vel eo inuito inferat̄. ar.ff. ꝺ reli.⁊ ſum. fu. ſūt ꝑſone. Lau. ⁊ oſſa inde ꝓijcienda ſunt añꝗ̄ ꝯſecret̄. de cōſe. di.j. eccleſiā.b.

c ¶ Excōicatorū. Nota ꝙ ratione dubietatis aliq̇d admittit̄ qꝺ aliter non admitteretur. xj.q.iij.nolite. ⁊.xiij.q.ij.non eſtimemus.⁊.ff. ꝺ adi.le.l.iij.§.ſi duobꝰ Idez ꝯtingit ratione cōnexitatis.xiiij.q.v.deniqꝫ.⁊.lxxxj.di. cū omnibꝰ.⁊.ff.de ſolu.ſi alieni nūmi.⁊.ff. de mi.etiā. Item rōne difficilis ſeꝑationis.ff. de neg.ge.cū eū actum.ff de admi.tu.l.tutorē ꝗ tutelā.ar.ꝯ de pe.di.v.ſunt ꝗ.⁊ c.ij.⁊.ff.ad.l.acquil.ita vulneratꝰ.ff.ꝺ teſt.tu.duo ſūt ticij.ff.de manu.teſta.cum ex pluribꝰ. Io. d ¶ Specioſa.xiij.q.ij.anime defunctoꝝ.

ABolende. ¶ Primo p̄mittit abuſum quē ſecūdo tolli mandat.ibi. Mādamus. Ab. e ¶ Sepultura. ſepultura ꝺꝛ locꝰ ſiue t̄ra ī q̄ fit ſepultura ſi in tali terra nullꝰ vnꝗ̄ fuit ſepultꝰ nec al's eſt locus ſacer vt cimiteriū licite põt vendi ⁊ ex ea p̄ciū recipi. q꜠ nemo cōpellēdus ē de ſuo beneficiū facere.x.q.ij.p̄carie ⁊ ꝗlibet ſue rei moderator ⁊ arbiter ē.C.mā.in re mādata. ⁊ iuſtū ē vnicuiqꝫ ſua cōmittere. C.ꝺ iudeis. nemo exterꝰ. põt ḡ talis terra vēdi cum nō ſit religioſa vel ſacra: ſʒ purꝰ ꝺꝛ talis locus.ff.de reli.l.ij.§. purus aūt.⁊.C.e.ti.l.locuʒ.⁊.xij.q.ij.auꝝ. ſi eñ in tali terra aliq̇s ſepultꝰ fuerit ⁊ de volūtate eiꝰ cuiꝰ erat locꝰ ammodo ſacer factꝰ ē.C.ꝺ reli.l.ij.ff.e.l.ij.§.ſʒ ⁊ ſi alius. quare vendi non põt vel obligari: vt in.l.p̄dicta.C.de reli.l.ij.⁊.ff.de re.di.ſacra loca.in fi.⁊.j.q.ſ.dictū eſt.

De tali terra põt hoc intelligi vel de terra cimiterij q̄ religioſa ⁊ ſacra dicit̄: lʒ in ea nullus ſepultꝰ ſit.ar.ff. de rei vē.q̄ religioſis.⁊.xvij.q.iiij.quiſquis.⁊.c.ſicut antiquitꝰ. ⁊ talis terra vendi nō põt. xiij.q.ij. q̄ſta ē.⁊.c.p̄cipiendū. Itez ꝺꝛ ſepultura officiū ſepulture qꝺ ſiliter vēdi non põt ſi clerici ad h̄ teneant̄ cū habeant beneficiū ab ipſa eccleſia: imo ſymoniā cōmittunt.j. de ſymo.non ſatis.et c.cum in eccleſie corꝑe.⁊.xiij.q.ij in eccleſiaſtico.⁊.c. q̄ſta eſt. Si ꝟo nō teneāt̄ ad hoc rōne bñficij p̄nt inde accipe p̄cium. q꜠ de ſuo h̄ facere ñ tenēt̄. xij.q.ij.charitatem.⁊.s̄.ꝺ p̄ſcꝑ. cum ex officij.

f ¶ Exigere. lʒ clerici exigere ñ poſſint. laici tamen cōpelli poſſunt pias ⁊ laudabiles cōſuetudines obſeruare ſi que ſuper hoc fuerūt.j.ꝺ ſymo. ad apoſtolicaʒ. multa eñ inhoneſte petūt̄ q̄ honeſte recipi poſſunt. xviij.di.de eulogijs.xiij.q.ij q̄ſta ē.j.q.ij.placuit.⁊.c.q̄ꝫpio.ff de va.⁊ exordi.cog.l.j.§.ē q̇deʒ. xiiij.q.vj.ñ ſane

Si oſſa excōicatoꝝ ſūt ſepulta in eccleſiaſtico cimiterio ⁊ diſcerni pñt: debēt exhumari ⁊ ꝓijci: al's ſecus. Ca. XII.

SAcris ē canonibꝰ inſtitutū: vt q̇bꝰ nō cōicauimus viuis: nō cōicemꝰ defūnctis: ⁊ vt careant eccl'iaſtica ſepultura: ꝗ p̄us erāt ab eccleſiaſtica vnitate p̄ciſi: nec ī articulo mortis eccl'ie recōciliati fuerint. ¶ Añ ſi contingat interdū: ꝙ vel excōicatorū corꝑa ꝑ violētiā aliqꝝ: vl' alio caſu ī cimiterio eccl'iaſtico tumulēt̄: ſi ab alioꝝ corꝑibus diſcerni poterunt: exhumari debent: ⁊ procul ab eccleſiaſtica ſepultura iactari: ¶ Qꝺ ſi diſcerni nō potuerūt expedire nō credimꝰ: vt cū excōicatoꝝ oſſibꝰ corꝑa extumulēt̄ fideliū. cū lʒ nō obſit iuſtis ſepultura nulla vel vilis: ipijs tñ celebris vl' ſpecioſa nō ꝓſit. Inno.iij. epo magaleñ.

Terra cimiteriata ꝓ ſepultura fodienda vendi nō debet. Ca. XIII.

ABolēde cōſuetudinis peruerſitas apud montē peſſulañ (vt dicitur) inoleuit. vt decedentibus non prius ꝑmittatur effodi ſepultura: q̄ꝫ pro terra in qua ſepeliendi ſunt: certum p̄cium eccleſie ꝑſoluatur.et.j. ¶ Mandamus quatenus cum loci dioceſanꝰ exiſtas. inhibeas clericis ne quicq̄ꝫ omnino p̄ ſumant exigere hac ꝺ cauſa. Grego.ix. epiſcopo. M.

Excōmunicatus qui ꝑ ſuum preſbyterum fuit abſolutus in morte: in cimiterio ſepeliri debet. ⁊ ad ſatiſſaciendum coguntur heredes. Capitulum. XIIII.

PArrochiano tuo: ꝗ excommunicatus pro manifeſtis exceſſibus: videlicet homicidio: incendio: violenta manuum iniectione in perſonas eccleſiaſticas: eccleſiaꝝ violatione: vel inceſtu fuit: dum ageret in extremis: per p̄ſbyterum ſuuʒ iuxta formā eccleſie abſolutus: nō debēt cimiteriū ⁊ alia eccl'ie ſuffragia denegari. ¶ Sed eiꝰ he/

PArrochiano. ¶ Diuiditur. q꜠ due ſunt ꝑtes. Scd̄a ibi. Sʒ eiꝰ. Ab. g ¶ Incēdio. Incēdiarij vtꝝ ſint ipſo iure excōicati dicet.j.ꝺ ſē.ex.tua nos. h ¶ Eccl'iaſticas. iſti ip̄o iure ſūt excōicati.xvij.q.iiij ſi quis ſuadēte. Berñ. i ¶ Violatione. violatores eccleſiaꝝ non ſunt ip̄o iure excōmunicati. ſed tanꝗ̄ ſacrilegi excōmunicandi.xvij.q.iiij. ſicut antiquitꝰ.⁊.c. ſi q̇s domū.⁊.c.oēs. idē ē ſi q̇s res eccl'ie inuadat tāꝗ̄ ſacrilegus excōmunicet̄.s̄.de fo.compe.conqueſtus. k ¶ Iuxta formā. De qua habes.j.ꝺ ſen.excom.ex tenore.⁊.c.cum deſideres.j.rñ.⁊.c. a nobis. l ¶ Denegari: q꜠ ex ꝗ cōicauimꝰ ei viuo ⁊ mortuo cōicare debemꝰ.s̄.e.ex parte.xxiiij.q.ij.ſane. Itez eſt hic ar. cui vnū ſacramentū concedit̄ vel negat̄ ⁊ alia intelligunt̄ ꝯceſſa vel negata.v.di.ad eiꝰ.xcv.di. illud.⁊.xiij.q.ij c.vlti.ꝯ.j.de torne.c.j.⁊.j. de rap.ſuꝑ eo.vbi concedit̄ pnīa ⁊ euchariſtia ⁊ tñ denegatur eccl'iaſtica ſepultura: ſed illud fit ad terrorē alioꝝ. m ¶ Sed eiꝰ heredes. ſimilē caſū habes.j.ꝺ rap.in l'ris.⁊ ita ex h̄.c.⁊ illo ꝑtꝫ ꝙ heredes ꝯueniūt̄ ex maleficio defūcti: lʒ nihil inde ꝑuenerit ad eos q̄uis lis ꝯteſtata nō fuerit cum defūcto: cū ad eos bona defuncti ꝑuenerit: vt hic di/

cit.⁊.xvj.q.vj.ſi epm.ī.de vſu.tua nos.⁊ intellige he/
redē eſſe heredis heredē.ff.de ver.ſig.heredis. ſic he/
res heredis teſtatoris eſt heres.C.de here.inſti.l.vlti.
nā ⁊ ſm legez heres tenet cōditione furtiua.ff. de cō/
di.fur.ſi ꝓ fure.§.ſi cōditio. In caſu etiā tenet fili⁹ ꝓ

atus.Lau. e ¶ Diuidant.ſ.villas vel ꝓchias vel
plebes. f ¶ Partes.i.equales.noīe.n. ꝑtis dimidia
intelligit.ff.de ver.ſi.nomē.ff.de vſu.etiā ꝑtis. bern̄.
g ¶ Minor.nota meliorē ꝯditionē minoris.bern̄.
h ¶ Elegerit.vt ſi pares ſūt ꝯpetitores mulieris mo

patre licet non ſit heres.C.de ꝑ mipilo.cū ex ſo/ la.li.xij. q̄libet. ei actio ad here/ dem ⁊ aduerſus heredē trāſmit/ tit.C.ꝺ ꝯhen. ⁊ cōmi.ſti.veter. ⁊.l.vl.C.vt acti ones ab heredi/ b⁹ ⁊ ꝯ here. ici. l.vna. ⁊ in deli/ ctis licet ad he/ redē nihil ꝑue/ nerit.ar.j.q.iiij. .§.itē pctō iſra/ helitaꝝ vł iſma helitarū.vo.max ime cū ex eo vti/ litas deferat:ig noranti tn̄ ſm le ges nō tenet he res ex delicto de functi niſi ī quā tū ad ipm ꝑue/ nerit vel niſi lis cōteſtata fuerit cū defuncto .C. ſi ex delic. defū. l.j.ſed ex cōtra/ ctu vel quaſi de functi heres in/ diſtincte tenet. ff.de ac.⁊ ob. ex depoſiti.⁊. ff.de reg.iur. ad ea.ī fi.§.in ꝯctib⁹.ni ſi in duobꝫ caſi/ bꝫ vnus eſt.ff.ſi mēſ.fal.mo.dix. l.ſi duobꝫ .§. vl. ali⁹ eſt.ff.de tri/ buto.illud.§ vl.

redes ⁊ ꝓpinq̄ ad quos bo/
na ꝑuenerūt ipſius: vt ꝓ eo/
dē ſatiſfaciāt cen.ſunt ec.cō/
pellendi. **De prochijs ⁊ alie
nis parrochianis.** Ex cōci
lio aphricano. **Inter epm
ſubſtitutū epo heretico ⁊ ip
ſum epm hereticū reuerſuz
⁊ ex diſpēſatiōe receptū di
uidit epatus mō hic expſſo**
a b **S**I eps ex do **Ca.I.**
c natiſtis ad catholi
d cā vnitatē eſt con/
uerſus : equaliter
e inter ſe diuidāt eas: que ſic
f inuente fuerint: vbi ambe ꝑ
tes fuerint.i.vt alia loca ad
illū:alia ad aliā ꝑtineāt: ita
vt ille diuidat qui amplius
g tpis ī epatu habet: ⁊ minor
eligat. ¶ Qꝺ ſi forte vn⁹ fu
erit loc⁹:ad eū ꝑtineat : quē
h plebs elegerit. ¶ Sz ſi anti
q̄ catholici ſuū voluerint: ⁊
illi ſuū q̄ ex donatiſtis ꝯuer
i ſi ſunt: plurimoꝝ voluntas
paucioꝛib⁹ ꝑ ferat. ¶ Si au
tē ꝑtes eq̄les ſunt : maioris
k tpis epo deputet. ¶ Si aūt
l ita plurima loca inueniunt
in q̄b⁹ ambe ꝑtes fuerint: vt
nō poſſint equalit diuidi: ve
lut ſi in impari nūero fuerīt:
diſtributis locis:q̄ parē ha/
bēt nūeꝝ q̄cūq3 loc⁹ remāſe/
rit:h in eo ſeruet qꝺ dictū ē
cū de vno loco ſupi⁹ tracta/
ret. Ex cōcilio manetē:
**Preſbyteri ꝓchiales do/
minicis dieb⁹ ⁊ feſtiuis par
rochianos alienos ad miſſaz
admittere nō debent ſi ex cō
temptu ad eoꝝ eccleſiā acce**
m **U**T domi **dunt.Ca.II.**
nicis vel feſtiuis die/
b⁹ ꝑſbyteri anq̄3 miſſam cele
brēt plebē interrogēt : ſi al/
terius parrochian⁹ in eccl'ia
n ſit:q̄ ꝓprio ꝯtēptu ꝑſbytero
ibi velit miſſam audire: quē
ſi inuenerint ſtatim ab eccle
ſia abijciant. **A**drianus pa
pa. **Epiſcopus parrochianū
alterius ſine ipſius licentia
ordinare non poteſt nec eum
aliter iudicare. Ca.III.**
o **N**Ullus epiſcopus alte
rius parrochianū iu/
dicare preſumat.et.ī. ¶ Nā
p qui eum ordinare non potu
it:nec iudicare pōt. **Ur.iij.
Fines parrochiarū de qui/
bus conſtat vel finibus co/
herentia preſcribi non poſ/**
SUper **ſunt.Ca.IIII.**
eo vero qꝺ apud vos ī
tellexim⁹ dubitatū:an ꝙ de
q finib⁹ ⁊ his q̄ finib⁹ coherēt

rib⁹ ⁊ genere is potior eſtimetur quē ſibi ꝯſulens mulier approba uit.C.de nup.vi due. i ¶ Plu/ rimorū.lxv .di. c.j.ij.⁊.iij .⁊. ſ̄. ꝺ his q̄ fi.a.ma. ꝑ ca.c.j.⁊.ſ̄. de elec.lz in fi. k ¶ Tpis. hoc iō dicit qꝛ ꝑſu/ mit citi⁹ mori. xiij.q.ij.illud.et in hoc eſt melio ris cōditionis. l ¶ Deputetur. q̄d ſi nō cōueni/ ent in tſe.alt'nis ānis ꝑcipiēt red dit⁹.ff.cō. diui. l.cōi diui .§. cū de vſufru. Uin. **U**T domini cis. ſi alte rius:alien⁹ par rochianus dicit lz ibi cōparaue/ rit domū nō cā habitandi.ſolā. eīn habitationē cōparare in alie na ciuitate non facit domiciliuz ff.ad munici .li/ bertus .§.ſolam ſecus ſi in vtra/ q3 cā inhabitan di.ff.eo. aſſum/ ptio.§.vir vin. n ¶ Cōtemptu. bene dixit cōtē/ pto. qꝛ ex iuſta cā abſens bn̄ po teſt audire diuina in eccl'ia ad quā venerit.ar.vij.q.j. epi vel ꝑſbyteri.xcj.di.c.vl.⁊ eſt ſile de pe.di.vj.placu it.lxxj.di.ſi primat⁹.⁊.ix.q.ij.ꝑ totuz. bern̄.

De parrochi is. ¶ Supra viſum eſt de quodā iure ꝓchiali qꝺ cō
ſiſtit in funerādo. Sz qꝛ poterat dubitari de alijs iuri
bus ꝓchialib⁹ ideo ſubijcit iſta rubrica. Ab.
SI epiſcopus. ¶ Habet q̄nq3 dicta ad idē
tendentia que patet ī tex. Ab. a ¶ Si eps
Caſus ſic pōt poni.eps alicui⁹ ciuitatis cum
magna ꝑte plebis īcidit in hereſim donatiſtaꝝ.vnde
ſunt ꝑciſi ab eccl'ia ī plebe reſidua ꝯſtitut⁹ ē nou⁹ eps
priore reuertēte ad fidē:tū ꝓ multitudine ſequētiū eū
tū ꝓ vtilitate diſpenſat cū eo vt dignitatē recipiat: ſz
qꝛ alter canonice ordinat⁹ eſt nō dz ex toto deponi ſz
int ſe diuidāt oīa vt ptz in lr̄a Rn̄.hodie vo nō fieret
talis diſpēſatio ⁊ nō ꝯtinet ius h.c. b ¶ Eps.i.epa
t⁹ ⁊ ſic ponit ꝯtētū ꝓ ꝯtinēte ⁊ ecōuerſo ꝯtinēs ꝓ ꝯtē
to: de cōſe.di.ij.cū oē.r. c ¶ Donatiſtis.qꝺ dꝛ in
iſto.c.diſpēſatiue dictū eſt.xxiij.q.ipa pietas. bern̄.
d ¶ Cōuerſus.cū alius eps in illo epatu iam erat cre
NUllus.ꝑſumat niſi eo domiciliū trāſtulerit .C.
de incol.⁊ vbi quis domici.ha.ſi in patria .li.x.
⁊.ī.eo.ſignificauit. p ¶ Ordinare.ſic.ix.q.ij.ꝑ totuz
ar.ꝯ.xxv.di.ꝑlectis.vbi dicit ꝙ archidyacon⁹ pōt iu/
dicare ſz nō ordinare. Illud ſic expone:ſicut epus non
pōt alienū ꝓchianū ordinare:ſic nec iudicare.ſecus
eſt de inferiorib⁹ iudicibꝫ ſicut ſunt archidiaconi ⁊ ce
teri ꝑlati q̄ poſſunt iudicare ſz nō ordinare.⁊ ita arg.
habes hic ꝙ ſn̄ia a nō ſuo iudice lata nō tenet.ſ̄.ꝺ iu/
di.at ſi clerici.vbi de hoc.⁊.C.ſi a nō cōpe.iudi.l.ij.⁊
ſ̄.de cōſue.ad noſtrā.niſi in caſibus q̄ notant.ſ̄.ꝺ fo.
SUper eo. ¶ Cōis diuiſio (cōpe. cū ſit generale.
Scꝺa pars ibi rn̄demus Ab. q ¶ Coherent.
principaliter ſicut intelligit illud: que religioſis adhe

a nō p̄ſcribendis: ſtatutū p ca
nones eſſe dinoſcit: ſit ī par
rochiarū limitib⁹ ſicut in ꝓ/
uincialib⁹ admittendū? Re/
b ſpōdem⁹ ꝙ bñ videt in vtro
qꝫ ſuadū: ſi fines legitima
ꝓbatione vel alias indubi/
tata fide conſtitit eccl'iaſtica
ordinatiōe ſtatutos. ¶ Cele/
ſtin⁹.iij. Si parrochian⁹ ſeu
dioceſanus domiciliū tranſ/
fert primus p̄lat⁹ in eo iura
ep̄alia ſeu dioceſana ſibi nō
vendicat decime tñ p̄diales
illi⁹ p̄chie ſibi debent niſi
alteri debeāt ex ꝯſuetudie.

S Ignificauit no Ca.V.
bis acoñ. epus: ꝙ cum
poſt recupatione acoñ. ciui/
tatis: ad habitādū in ea ſe
q̄plurimi cōtuliſſent: qꝛ an/
te generalē occupationē ter/
re ſancte in alijs ciuitatibus
regni hieroſolimitani elege/
rāt māſionē. et. ī. ¶ F. t. mā
dam⁹: quaten⁹ p̄dictoꝝ loco
rū p̄latos: vt ſibi nullā in p̄/
c dictos acoñ. habitatores iu
riſditionē vſurpent: nec ab
eis tpalia exigāt qbus ſpiri
tualia nō miniſtrāt diſtricti
one q̄ ꝯuenit cōpellatis: ita
ꝙ ſi de agris in eoꝝ parro/
chia ꝯſtitutis fruct⁹ pcipiūt
⁊ in vltramarinis ptib⁹ rō/
d ne p̄dioꝝ decime pſoluunt:
deinceps eis ip̄as cō integri
tate pſoluāt: dicto vo acoñ.
tāq̄ dioceſano ſuo cogāt de
decimis reſpondere.

De decimis primitijs ⁊ oblationibus.

H Ieronymus ſuper
Ezech. Exprimunt quattu
or genera decimarū q ex ve
teri lege debeant. Ca.I.

D Ecimā partē om/
niū frugū leuiti/
ce tribui: ppl's ex
lege debat. Rur
ſus ex ip̄is decimis leuite ħ
ē inferiorū miſtroꝝ gradus
decimas dabant ſacerdoti/
b⁹. Erāt quoqꝫ ⁊ alie decime
q̄s vnuſq̄ſqꝫ de ppl'o iſrl' in
ſuis horreis ſepabat: vt co/
mederet eas cū iret in tēplū
in vrbe hierl'm: ⁊ in veſtibu
lo tēpli ſacerdotes ⁊ leuitas
e ad cōuiuiū inuitaret. Erant
aūt ⁊ alie quas pauperibus
recondebāt. ¶ At vero pri/
mitie quas de frugibus offe
rebant: nō erant ſpeciali no/
f mine diffinite: ſed offerētiū
arbitrio derelicte. Traditio
nē quoqꝫ accepim⁹ hebreoꝝ
nō lege p̄ceptā: ſed arbitrio
g magiſtroꝝ inolitam: qd qui
plurimū. xl. ptē dabāt ſacer
dotib⁹. q̄ minimū. lx. Inter.
h xl. ⁊ .lx. licebat. qdcunqꝫ vo
luiſſent offerre. quod igitur
i in pentatheuco dubiū dere
lictum eſt. hoc ſpecialiter dif
finitur: propter ſacerdotum
auaritiam: ne amplius a po
k pulo exigant in primitijs of
ferendis.

---

rent religioſa ſunt. vt. ff. de rei vēdi. q̄ religioſis. ⁊. ff. de ꝯhen. emp. in modicis. Vin. a ¶ Per canones. q̄ dicūt ꝙ limes p̄ſcribi nō pōt ne ꝓuinciarū termini confundant. xvj. q. iij. quicūqꝫ. ⁊. ca. licet in regulis. ⁊ c. inter memoratos. qd dicit parrochiarū exponūt qui dā in ep̄atū. naꝫ canon p̄dict⁹ q̄/ cunqꝫ de ꝓuincialib⁹ limitib⁹ tm̄ loqui videt. ſed ſm̄ hoc nō traditur aliquid ō capellis. ſed veri⁹ videt queſtionē tm̄ fuiſſe ꝓpoſi/ tā de parrochijs nā canones p̄dicti loquunt ō dioceſib⁹ .i. ep̄atibus. ⁊ qd dicit ſicut in ꝓuincialibus pōt exponi id eſt epiſcopatibus. ſꝫ idē intel/ ligo in limitib⁹ epiſcopatuum ⁊ parrochiarū et ꝓuinciarū ex q̄ ibi diſtincti ſūt fines p̄ſcribi nō poſſunt p iura p̄dicta. cū eadem rō ſit in oībus ⁊ ꝙ idē ſit in om/ nibus ⁊ ꝙ idem ſit ī oībus patet ſatis ex hac de/ cret. b ¶ In vtroqꝫ: ar. ꝙ idē iuris eſt in minorib⁹ qd in maiorib⁹. argu. ſ. de p̄ben. maiorib⁹. ⁊. ſ. de appel. c. de appellationi/ bus. Itē argu. ꝙ de ſimilib⁹ ſi/ mile debet eē iudicium. ſ. de re/ ſcrip. inter cete/ ras. ⁊. ſ. de trā/ ſla. int corpalia. ff. de le. no pñt. Itē ar. ꝙ vbi eſt eadē rō idem debet eſſe ius. ſ. ō de cōfir. vti. cū dilecta. ⁊. ſ. de cōſti. trāſlato. ⁊. c. nā cō cupiſcētiā. ar. ⁊. ff. ad. l. acql. illud. ⁊. C. ad. l. acql. l. fi.

S Ignificauit. ¶ Due ſunt ptes. Scda ibi: frater nitati. Ab. c ¶ Habitatores: qꝛ trāſlato domi/ cilio ſubtracti ſunt eoꝝ iuriſditioni. ſ. ō fo. cōpe. ꝓpo/ ſuiſti. xiij. q. j. §. quia ergo. ⁊ ibi dicit quis habere do/ miciliū vbi habitat. ff. ad munici. municipes. §. miles. Sꝫ videt ꝯtradicere quedā lex. ff. de ſena. ſenatores. vbi dicit ꝙ licet ſenatores domiciliū habeant in vrbe: retinent tñ ius in ꝓuincijs vnde ſunt oriundi. Sꝫ illō verū eſt quo ad honores nō quo ad onera. ff. ad muni. municeps. Lau. d ¶ Prediorum. no. ꝙ decime p̄/ diales regulariter illi eccl'ie debēt dari. in cui⁹ parro/ chia p̄dia ſunt ſita. ar. xvj. q. j. ſi quis laicus. ⁊. ī. de de/ ci. qm̄. ⁊. c. cū cōtingat. ſic ⁊ ciuitati tributū ſoluendū eſt vbi ſunt agri. ff. de cenſi. forma. §. ſi vero. pſonales vero decime illi eccl'ie debent dari in qua diuina audiant officia. xvj. q. j. queſti. ⁊ hic in fi. idē di/ cit. Sed quid ō illis qui inhabi/ tant ciuitatē et habent p̄dia et vineas extra q̄ nō ſunt in pro/ chia alicui⁹ ſed ſita in terminis ciuitatis? videt eſſe ħ in ep̄i ptā/ te. arg. ī. de deci. qm̄. qꝛ non pñt negari quin ſint in prochia eius nō tñ a rōne ex/ traneū eſt vt rō ne domicilij de/ cime pſoluant ſi cōſuetudo ita ſe habet: in talib⁹ em̄ cōſuetudo p̄ iudicat. ī. de de/ ci. ad apoſtolice ⁊. c. i aliq̄bus in fine. Bern.

De decimis. Quia decime et primitie ⁊ obla/ tiones ſunt ō iure prochiali: iō poſt rubricā p̄cedētē merito ſub ijcit iſta. Ab.

D Ecimam. ¶ Di/ uidit. qm̄ primo agit de quotitate decimarū exp̄mēs q̄ttuor ge/ nera ip̄aꝝ. Se/ cūdo de quotitate p̄mitiarū ibi: At vero. bern. e ¶ Ad cōuiuium. xiij. q. j. §. his ita. bern. f ¶ Diffinite: in q̄ quantitate dari deberent. Ber. g ¶ Magiſtroꝝ. No. hic ar. ꝙ opiniones magiſtroꝝ ſunt fouende. vñ In/ no. opinionibus magiſtroꝝ nō vult derogare. ſ. de re ſtit. ſpol. lr̄as. ⁊. ī. ō ſen. excō. officij. Et dicit lex ꝙ ius cōſtare nō poteſt niſi ſit aliquis iuriſperitus p quem poſſit in melius ꝓduci. ff. de ori. iu. l. ij. §. poſt originē. Lau. h ¶ Licebat: nō licētia diſpēſatiōis: ſed iu/ ris cōis. i ¶ Pentatheuco. liber eſt ſic dict⁹ a penta ꝙ eſt q̄nqꝫ ⁊ teca qd eſt mādatū. qꝛ in vno volumine q̄nqꝫ libri moyſi ꝯtinent. k ¶ In primitijs. p̄mitie.

em̃ tanq̃ debite exigunt̃ ſicut ⁊ decime.ar.xvj.q.j.re/uertimini.xxxij.di.pter hoc.⁊.j.e.q̃ ſit graue.Sʒ nũ/quid in pecudibꝰ dat̃ ꝑmogenitũ.Hug.dicit de ducẽ/tis vnũ dandũ loco primitiaꝝ.Sed qd ſi tot non ha/beat capita:tũc ſoluat eſtimationẽ ſm quãtitatez illꝰ numeri: durũ videret̃ dare ꝑmogenitum ſi forte ñ haberet vltra duo capita vel tria al's minimũ eẽt ſi haberet q̃/dringẽta vel q̃n genta ſiue mille.

de vſupal.ex tuarũ.⁊.ſ̃.de offi.deleg.ſup eo.⁊ h̃ ideo eſt hic:qꝛ ꝑuilegiũ illud fuit tacita veritate impetratũ. vnde.nõ valuit q̃ ſi dixiſſet ꝑuilegiũ non fuiſſet cõceſ/ſum.ſ̃.de reſcꝑ.ſup l̃ris. g ¶ Eandẽ ↄuentionem. ⁊ ita patet ꝙ ↄuentio põt interuenire in ſpũalibꝰ ſaltẽ inter eccleſiaſti/cas pſonas.j.e. ſuggeſtum.⁊.c. nup abbates.et ſ̃.de trãſac.c.ij. ſed ad h̃ vt com poſitio ſit perpe tua debet aucto ritas epi iterue/nire.vt.ſ̃.d trãſ ac.de cetero.⁊.c ij.al's erit pſona lis.vt.ſ̃. de trãſ act. veniens. et hic fuit compoſi tio pſonalis: qꝛ auctoritas ſupi/oris non iterue/nit.vt patʒ e xeo ꝙ dicit.ſ̃. q̃diu viueret: ⁊ ſic in vita ſacerdotis tm̃ durauit com poſitio.

Paſcalis ſcõs. Nõ põt cõgrue ſũmari ꝑpter varietatẽ lecturarũ.Ca.II.

a Nouum genus exactionis ẽ:vt clerici a clericis de/cimas exigant:cũ nuſq̃ in lege dñi hoc legamꝰ.nõ em̃ le/b uite a leuitis decimas acce/piſſe legũt̃:illi ꝑfecto clerici qui a cleric͛ ſpũaliũ miniſte/rioꝝ labores accipiunt: deci c mas eis debent. Adrianꝰ vigoꝛ.⁊ herfoꝛ.epis. Cõpo/ſitio ſup decimis nõ tollitur ꝑ priuilegiũ ſequẽs ſi de illa mẽtionẽ non facit.Ca.III.

Ex multiplici ↄqueſtione.A.pſ̃bri accepimus ꝙ cum inter abbatẽ de bru/deia:de ↄſenſu totius ↄuen/tus:⁊ ꝑdictũ pſ̃bꝛm talis in terceſſerit ↄuentio:ſcꝑto mo nachoꝝ autentico roboꝛato ꝙ monachi dicto pſ̃bytero ⁊ eccleſie ſue d blada ⁊ vniuer d ſis leguminibus q̃diu viue ret decimas pſoluerẽt:exce/ptis minutis decimis quas e idem pſ̃byter quietas clama uit.idem abbas a nobis ꝑui legium obtinuit:vt de labo/ribus quos ꝑprijs manibus aut ſumptibus excolũt.nul/li decimas ſoluere tenerent̃ et.j. ¶ Unde qꝛ nõ fuit nr̃e f intẽtiõis:ꝑ ꝑuilegiũ noſtrũ cõuentioni derogare ꝑdicte mãdamus quatenus abba/g tem ⁊ monachos:vt eandeʒ conuentionẽ nõ obſtante di h cto priuilegio(niſi de ip̃o cõ tineat̃ in eo) inuiolabiliter teneant et obſeruent: vel ex inde ſecutuʒ pacifice conue/niant ap. poſtpo. compella/tis. Idem Thome cãtuari/eñ.archiepõ.Mõachi tenẽt̃ ſoluere decimas ꝑdiales d ꝑ dijs nouiter cult͛ d q̃bꝰ deci me ꝑus ſoluebãt̃.IIII

Ommiſſũ ẽ nobis.⁊.j. i peruenit ad nos ꝙ mona/chi de boſſe:eccl'ie ſancte ma rie in cuiꝰprochia cõmoꝛãt̃. decimas ex integro nõ pſol/uunt.¶ Ea propter manda/mus quatenus eos:vt deci/mas de terris cultis:in qui/bus olim domus conſtructe fuerant:prefate eccleſie cum k ea integritate pſoluant:qua priuſq̃ in eadem parrochia moꝛarentur ſolebant:per/ſolui compellas.Et ſicut eti/l am d paſcuis olim decime ꝑ ſoluebantur:ita nunc de eiſ

N Lau. Nouum. a ¶ A clericis. h̃ intellige de do te eccl'ie de q̃ clerici nõ debẽt dare decimas. vt xvj.q.j.q. q̃ſti. ſʒ d ꝑdijs ꝑprijs ſiue pᷓmoniali bus clerici debẽt ſoluere decimas vt.xvj.q.j. ſi qs laicꝰ.⁊ h̃. ſiue ꝑ/dia ſint i ꝑpria parrochia cleri/coꝝ ſiue in alie/na. b ¶ A le/uitis ſcʒ paribꝰ qm̃ ſũmis ſacer/dotibus inferio/res decimas ſol/uebãt.ſ̃.e.c.px. vel non accipie/bãt leuite a leui/tis quibus ſpũa lia non miniſtra bant.L. c ¶ Debent.vi/det̃ cõtradicere ꝑncipio ſʒ intelli ge principiũ.c. de dote eccl'ie.vt dixi qd̃ h̃ dicit i/telige de patri/monialibꝰ vel poſſes ĩtelligere qd̃ h̃ dicit de cleric͛ cõ/iugatis:q̃ ab alijs clericis ſpũalia recipiũt. ⁊ h̃ innuit

h ¶ Contineat̃. nam ſi de cõpo/ſitione facta fuiſ ſet mentio in pri uilegijs ⁊ ex cer/ta ſciẽtia.Papa derogaſſet huic compoſitiõi. ar. ſ̃.de reſcrip.nõ/nulli. ⁊.j. de ca/pel.mo.ex pte. C Ommiſſ ¶ Primo ponitur quer e/la.Secundo iu/dicis datio. ibi. Ea ꝑpter. Ab. i ¶ Monachi. non dicit hic de q̃bus monachis

Ex multiplici. ¶ Pri (lr̃a:⁊ ita planũ ẽ.B. mo põit̃ q̃rela.Scd̃o iudiciũ datio ibi.Uñ.ab. d ¶ Uiueret.hic ſimpliciter ⁊ pure facta fuit cõpoſi/tio ſup decimis q̃ de omnibꝰ pſentibꝰ ⁊ futuris intelli gendũ eſt.vñ ſi poſtea alias poſſeſſiones monachi ac/quiſierũt ſub eadeʒ cõpoſitione intelligunt̃ .j.de ꝑuile. qꝛ circa. e ¶ Quietas clamauit.ar.ꝙ rebus nõdum habitis poſſit qs renũciare.ff.de acq.here. is qui.ar. ꝯ.ff.de re.iu.q̃ põt.Sol.nõ põt qs renũciare iuri an/teq̃ ſibi cõpetat.vt ibi dꝛ.pacifici tñ põt.vt.ff.d pac. ⁊ here.ꝟ.filiuſfamilias.⁊.C.de pac.l.j.⁊ h̃ ſm intenti onẽ.R. f ¶ Intẽtiõis.Nõ ſm intentionẽ dñi pa/pe priuilegiũ foꝛe intelligendũ:ſic etiã reſcriptuʒ quo ↄcedit̃ beneficiũ.ſ̃.de ꝑben.c.vl.⁊.ſ̃.de reſcript͛.mã/datũ.Item ar.ꝙ papa ꝑ ſuũ priuilegiũ ſiue reſcꝑtum nõ vult facere alicui ꝑiudiciũ.ſ̃.de offi.oꝛdi. licʒ.⁊.ſ̃.

vnde ſi intelligis.c.de ciſtercieñ.loquitur de poſſeſſio nibus quas non excolunt ſuis ſumptibus ⁊ laboꝛibꝰ de quibꝰ debent ſoluere decimas.j.eo.ex parte.vel foꝛ/te per ſubtractionem illarum decimarum parrochia lis eccleſia enoꝛmiter ledebatur: quod eſſe non debet. .j.de ver.ſig.quid per nouale.argu.C.de preci. impa. offe.quotiens reſcripta. Si vis intelligere d alijs mo nachis planum eſt qui decimas ſoluunt niſi de noua/libus cultis ſuis ſumptibus ⁊ de nutrimentis anima/lium.j.e.ex parte. k ¶ Integritate.ſic.j.e.c.proxi. et.c.non eſt.⁊.c.cum homines. ⁊.c.tua nobis.et.xvj. q.j.ſi quis laicus.ff.de pub.⁊ vecti.impatoꝛes.Bern. l ¶ Paſcuis.Que ergo dicuntur noualia a quibus omnes religioſi ſunt exempti. dicas ꝙ illa dicunt̃ no/ualia quoꝛum non erat memoꝛia ꝙ culta fuiſſent .j.de ver.ſig.quid per nouale. ⁊ que prius erãt q̃ſi inutilia vt montana paludes.vnde parrochialis eccleſia nihil ante pcipiebat vel ita modicuʒ ꝙ ſine leſione poterat

dem ad frugū fertilitatē trāſ
latis:decimas volum⁹ abſq
diminutiōe pſolui. Alexā.
iij. cantuarieñ. archiepo et
ei⁹ ſuffragañ. Per excōica/
tionē cōpellit̄ qs ad ſoluen/
das decimas de molendinis
⁊ alijs hic ɔtētis ⁊ ſ.c. ſequē
ti.h.d.cū ſequēti. Ca. V.

PEruenit ad nos.et.j.
¶ Mandam⁹ q̄tenus
parrochianos vr̄os monere
curetis: ⁊ ſi opus fuerit ſub
excōicatiōis diſtrictiōe com/
a pellere: vt d̓ ꝓuētib⁹ molen/
b c dinoꝝ:piſcariaꝝ:feno: ⁊ la/
na:decimas eccleſijs q̄b⁹ de/
bent̄ cū ītegritate pſoluant.
Idem vintonieñ.epo. Sū/
matū eſt cū p̄cedenti ⁊ decla
ra vt in p̄cedenti dictum eſt.

NAucios.et.j. Capitulum. VI.
¶ Man
dam⁹ q̄tenus parrochianos
d tuos de apib⁹: ⁊ de om̄i fru/
ctu decimas pſoluere ec.diſ.
cōpellas. Idē exonieñ. epo.
Decima fructuū ſtatim cum
collecti ſūt ſolui debet nō de
ductis expēſis. Ca. VII.

QUam hoīes d̓ hortoñ. d̓
frugibus.ix.ptibus ſi/
bi retentis:decimaȝ eccleſie
e cui⁹ parrochiani ſūt:ſine di/
minutiōe ſoluere teneant̄: ⁊
anteq̄ id faciāt:ſeruiētibus
⁊ mercēnarijs ſuis de frugi/
f bus nō decimatis: debita to
tius anni ꝓ ſeruitio ſuo im/
pēdāt:tūc demuȝ de reſiduo
decimā pſoluētes. ¶ Māda
mus q̄tenus eos cogatis: vt
g decimā ſtatī fructib⁹ collect̄
pſoluāt: atq; de ſubtract̄ et
h retētis: dignā ſatiſfactioneȝ
exhibere ꝓcurēt. Idem mo
nachis de neucleñ. Priuile
giati ſup decimis nō ſoluen
dis de his predijs q̄ ab alijs
ɔducūt decimā ſoluere tenē/
tur. Caplm. VIII.

DIlecti filij abbas ⁊ fra
tres ſācte crucis: ſua nobis
ɔqueſtione mōſtrarūt: ꝙ p̄/
dia vñ decimas et in magna
pte ſuſtētatiōem ɔſueuerunt
i habere:a pleriſq; laic̄ ɔdu/
xiſtis ⁊ recepiſtis ad firmā.
¶ Vñ qm̄ ijdeȝ fratres ex h̄
k l grauant̄ enoꝛmiter: nec fuit
intētiōis nr̄e aut anteceſſoꝝ
nr̄oꝝ: vt de poſſeſſionib⁹ q̄s
conducitis decimas non ſol
uatis. Mandam⁹ quatenus
de predijs q̄ ɔduxiſtis ī par/
rochijs ſuis de quibus ɔſue
uerunt decimas pcipere ple/
narie ſoluatis eiſdem: vel cū
m ipis amicabiliter cōponat̄.
Idem abbati ⁊ fratrib⁹ do/
loñ. Reuocatur priuilegium
ſi ex poſtfacto īcipit enoꝛmi/
ter nociuū eſſe. Ca. IX.

SUggeſtum eſt ex par/
te veſtra: ꝙ abbaſ ⁊ fra
tres mōaſterij d̓ vrſiñ. deci/
mas a vobis auferre conan
tur.et.j. ¶ Diſ.v.mā dam⁹
quatenus cum p̄dicto abba/
bate et fratribus ſuper ipſis
decimis cōponatis, nā quā/
do romana eccl'ia oꝛdini ve/
n ſtro priuilegia d̓ decimis de/
derat: ita erant rare abbatie

amittere illō. ⁊ ita iſta paſcua nō erāt ꝓus inutilia vel area ſiue dom⁹. vnde n̄ deberēt dici noualia ꝑ.c.quid

PEruenit. a ¶ Molēdino ꝝ.etiā (ꝑ nouale. ſi ſit aduentū.j.eo.ex trāſmiſſa. Berñ. b ¶ Feno. de omnib⁹ em̄q̄ fidelis homo acquirit debet ſoluere decimas.j.eo. extrāſmiſſa. ⁊ d̓ venatiōe ⁊ d̓ militia.xvj.q.j.decimas. et.q.vij. quicunq;. B. c ¶ Lana.i.pecudū fructu lac lanaq; fetus habet̄.ff.de vſur.l. in pecudū. ⁊ inſti.de re.diui.§. in pecudum.

NUncios d ¶ De apib⁹ ⁊ oī fructu licite acq̄ſito.j.e. ex trāſmiſſa.ſiue de animalib⁹.s̄. c.xxi.ſiue intuitu p̄dioꝝ ſiue intuitu pſone.s̄.d̓ ꝓrochi.c.vl.⁊.j.e.paſtoꝛal. B.

QUam ho. ¶ Primo ponit factū rep̄hensibile. Scd̓o coꝛrigi mandat. ibi. Mandam⁹. Ab. e ¶ Parrochiani.ar.decimas eē dādas illi eccleſie vbi q̄s accipit eccleſiaſtica ſacramēta etiaȝ p̄diales.tñ cōtrariū ē verū ꝙ p̄diales poti⁹ dari debēt illi eccleſie in cui⁹ territoꝛio ſita ſunt p̄dia.s̄.ti.xx.c. vlt. niſi ɔſuetudo in ɔtrarium eēt.j.e. cum ſint homīes. Berñ. f ¶ Nō decimatis. de oībus em̄ ſatis ⁊ plantat̄ ⁊ de oīb⁹ fructibus poſſeſſionuȝ ⁊ animaliū ⁊ oībus fructib⁹ ratione p̄dioꝝ ꝓueniētib⁹ nullis expēſis deductis decime ſūt ſoluēde.j.e. nō ē in ptāte.⁊.c.tua nobis. De alijs vo q̄ ꝓueniūt ex negociatiōe ⁊ artificio deducēda ſūt expēſe. ⁊ de reſiduo pſoluēda decima.j.e.paſtoꝛalis. g ¶ Fructibus collectis.i.ɔ̄pciti⁹ ⁊ cōpetenti⁹ ſolui pn̄t.quia tardius dare peccatum eſt.xvj.q.j.decime.⁊ qui non fecit ſtatim in moꝛa intelligitur.vnde periculum decimarū ad

ip̄m ſpectat.ff.de le.j.l.cum res.§.vltimo.⁊.s̄. de cōmo.c.vno. Sȝ q̄d ſi ſacerdos tūc recipe noluerit: nō ē periculū illi⁹.ff.de ſoluti.q̄ decē.ſi tamen poſtea ſacerdos voluerit recipe.rurſus incipit eē ruſtic⁹ in moꝛa. ff.d̓ acti.emp.⁊ vēdi.ſi ꝑ emptoꝛē.§.ꝙ ſi.ff.de no.ope.nūci.ꝑtoꝛ.§.penul.ff.q̄ꝝ lega.l.ij.§.vl.ſemꝑ em̄ poſterioꝛ moꝛa nocet ei ꝑ quem fit.ff.d̓ peri.⁊ cōmo.rei vē. illud ff.de vſur. debitoꝛ. Ala. h ¶ Satiſfactionem.ſic.xvj.q.vij.q̄cunq;. ⁊.c. oēs decime.⁊.q.j.ſi monachus.

DIlecti. ¶ Cōis diuiſio. Scd̓a ps. ibi. Unde. Ab. i ¶ Cōduxiſt̄. ſi ꝓpria nō ſufficiūt licitū ē clericis ɔducere aliena p̄dia.vt h̄ pȝ ī autē. d̓ ſā.epi.§. aliud. col.ix ⁊ ſic nō obſtāt q̄ ɔſueuerūt ſignari ꝑ cōtrarijs.j.ne cle.vel mona. c.j.ij.⁊.iij.⁊.lxxxvj.di. ꝓuenit. B. k ¶ Enoꝛmiter. In h̄ caſu ꝑdit̄ ꝓuilegiū.j.c.xxi.j. de ꝟ.ſig.q̄d ꝑ nouale. l ¶ Nec fuit intētiōis.foꝛte habebāt iſti etiam monachi priuilegiū vt de laboꝛibus ſuis decias nō darēt: ſȝ iſtd̓ ꝓuilegium papa non vult extēdi ad conductitias poſſeſſiōes. ⁊ ſic debet conſiderari ſcribentis intentio. s̄. de reſcrip.mandatū. ⁊.c.ad aures. et s̄.de p̄ben.c.vl. ⁊.c.cum cauſaȝ. xxxv.q.iij.quod ſcripſi.⁊.s̄.c.iij. m ¶ Cōponatis. Et ſic cōpoſitio bñ pōt fieri ſup decimis.d̓ hoc dixi.s̄.e. ex multiplici.

SUggeſtum. ¶ Cōmunis diuiſio. conſultatio ⁊ reſponſio. Scd̓a ps.ibi. Diſcretiōi. Ab. Si. n ¶ Priuilegia.arg.ꝙ ſm̄ diuerſitatē tēpoꝝ ⁊ varietatem reꝝ ꝓuilegia ſunt varianda.ar.lxiij.di.§.veꝝ. ⁊.j.de ɔſan.⁊ affi.non debet.xij.q.j.vidētes. Sȝ ɔtra

q privilegia ppetua firmitate cõstare debẽt. xxv. q. ij. c. s. et ij. Solu. qd ibi dicit verũ ẽ et generale q ppetua sunt et imutabilia. sed q hic dr casuale ẽ et causa noua supueniẽte bñ pditur privilegium: puta si quis abutat privilegijs. xj. q. iij. privilegiũ. et. lxxiij. di. vbi ista didici/ sti. Itez ppt de lictũ ciuiũ pdit privilegiũ. xxv. q. ij. ita nos. Item p negligẽtiã spa cij. x. annoꝝ. ff. d nũdi. l. j. Itez p ↄtrariũ factũ. s pben. p illoꝝ. et s. de cõsti. cũ ac cessissent. et. j. de priuile. si d terra. Itẽ cuz enorme piudiciũ alij in/ ducit vt h. et. j. de ver. sig. quid p nouale. et. s. c pxi. a Que/ relam pponunt: vbi eñ privilegiũ expost facto reci dit ad iniquũ cõ pẽdiũ pncipis ẽ estimatio. ff. de re. iu. nerati⁹. in fi. qz bñficia pn/ cipalia ipi pnci/ pes solent preci/ pitari. ff. de vul. sub. ex facto si. lxiij. di. §. verũ. A Ex parte Cõis di uisio. Scda ps. ibi. sane. Ab. b Predeceſ/ sores. l. paſcalis ij. et grego. xvj. q. s. decimas. xij. q. j. quia tua. c Laboꝝ suo rũ. hoc intellige de pprijs posses sionib⁹ et nõ d cõ ductis ad firmã s. e. dilecti. quia vero de decimis monachorum va rie loquũt iura. ideo nota q monachi i pmitiua eccl'ia decimas dabãt d pdijs et laborib⁹ suis tãq laici de cõ duct. ar. xvj. q. j. alia cã. et. c. generalit. et. xij. q. j. duo in fi. vsq ad tps pascalis. ij. postea vo idẽ paschalis et ↄciliũ magũtinũ statuerũt q nec mõachi nec religiosi nec aliq cõiter viuẽtes decimas de suis laborib⁹ solue rent. xvj. q. j. qsti. et. c. decimas. Tpe vero pcedente ha drian⁹ papa solis cistercieñ. hospitalarijs hierosolymi tanis et templarijs concessit hoc priuilegiũ vt de labo ribus suis quos pprijs manibus excolũt decimas sol uere nõ tenerẽt. Alijs vero monachis ↄcessit decimas tm de nouálib⁹ q colũt suis manibus et de hortis et nu trimẽtis animaliũ suoꝝ. vt h dicit: et sic modo seruat. Et ita ẽ tenendũ q cistercieñ. templarij et hospitalarij decimas de suis possessionib⁹ qs de suis laboribus ex/ colunt soluere nõ tenent: vt h dr. et in duobus pxi. c. se. nisi pacto ad hoc teneant. s. e. ex multiplici. vel nisi p/ rochialis ecclesia enormiter lederetur. s. e. dilecti. et. c. suggestum. et. j. de v. sig. quid per nouale. vel nisi sol/ uendo renunciauerint privilegio suo. j. de priuile. accedẽtibus. et. c si de t'ra. Et hec que dicta sũt ve ra sunt de mona chis qui populũ nõ regunt. sed si monachi habẽt populuz bñ pñt recipe decimas psonales et pdia les. xvj. q. j. mo/ ramine. Hodie vero abbates ci stercieñ. et alij q simili gaudẽt p/ uilegio de posses sionib⁹ quas ac/ quisierũt post cõ ciliũ generale vt de cetero acqui/ rẽt soluere tenẽt decimas. j. e. nu/ per. Lan. d De nouali/ bus. qd sit noua le dr. j. de v. sig. quid per nouale et. j. de priuileg. c. vl. vbi de hoc. Berñ. L Icet. p/ prijs ma/ nibus. et sic loqui tur de cistercieñ. templarijs et ho spitalarijs qbus h privilegiũ cõ/ cessum ẽ. s. e. c. proxi. f Traditis. ad hoc eñ nõ ex tendit privilegiũ nec ad illas qs ↄducũt ab alijs ad firmam. s. e. dilecti. et sic privilegiũ intelligit de pprijs possessionib⁹ (qs colũt pprijs sumptib⁹.

vestri ordinis. q exinde nulli poterat d iure scãdalũ sub oriri. sz nũc intantũ augmentate sunt ac possessionib⁹ di/ tate: q multi viri eccl'iastici a de vobis apud nos qrelam sepe pponũt. I dẽ terracoñ. archiepo.

Cisterciẽses templarij et hospitalarij decimaz pdioꝝ suoꝝ q proprijs manibus aut sumptib⁹ excolũt soluere nõ tenent. alij vo religiosi nõ soluunt decimas de hortis et nutrimentis animalium nec de noualibus q proprijs manibus aut sumptib⁹ excolũt. Capitulũ. X.

Ex pte tua ad nos noueris puenisse: q albi monachi et nigri: et qdam alij religio si: ecclesie tue iurisditionis redditibus decimaꝝ oc/ casione privilegioꝝ que sibi ro. indulsit eccl'ia spoliare p sumunt. Sane nolum⁹ te b latere: q pdecessores nri fe/ re oĩbus religiosis decimas c laboꝝ suoꝝ ↄcesserant. sed p decessor noster hadrian⁹ so/ lis fratribus cistercieñ. ordi/ nis: et ↄtẽplarijs: et hospitalarijs decimas laboꝝ suoꝝ qs pprijs manibus vel sumptibus colunt indulsit: ceteris d vo: vt de noualib⁹ suis que pprijs manib⁹ vel sumptib⁹ excolunt: et de nutrimẽt aĩalium suoruz: et d hortis suis decimas non psoluant: quẽ sumus sup his imitati: quare hi quibus indultũ ẽ: hac occasione decimas d alijs rebus ecclesie sue non possunt subtrahere: vel sibi aliquid vlterius vendicare. I dem.

Priuilegium sup decimis laboꝝ non extendit ad terras q alijs tradũt excolẽde. XI

Licet d benignitate se. apo. sit vobis indultũ e vt d laborib⁹ qs pprijs manibus vel sumptibus colitis nemini decimas soluere teneamini: propter hoc tamen non est licitum vobis decimas de terris vestris subtra f here quas alijs traditis ex/ colendas. I dem.

Priuilegium super decimis laboruz etiam ea que non sunt noualia cõprehendit. Ca. XII.

Ad audientiam nostrã et. j. Illud privilegij ca/ g pitulum praua quidaz interpretatione peruertẽtes: quo cistercieñ. indulgetur. ne de laboribus quos pprijs manibus aut sumptibus excolũt: aliquis decimas ab eis h exigat. asserunt q p laboribus noualia intelligi debẽt et. j. Mãdamus qtenus

Ad audientiã. Prima ponit prauã interptationẽ quaz scdo reprobat. ibi. Mãdam⁹. Istud. c. emanauit. ad declarationẽ. c. ex pte. s. e. Ab. g Interptatiõe. et male qz privilegiũ pncipis largissime interprãduz ẽ. j. de v. si. olim. s. de doñ. cum dilecti. et. C. de bo. q li. cũ multa in fi. ff. de ↄsti. pn. l. vlti. et. ff. de re iu. qdaz ↄsulebãt. et infamiã iuris icurrit: q privilegiũ pncipis stricte iterp/ tat. C. de le. l. ij. et vba calũniãda nõ sunt. ff. ad exhi. l. pe. h Asserũt. et male. qz si verbũ esset ambiguũ latissima eẽt interptatio faciẽda. ff. de ↄsti. pn. bñficiũ vel ipe idẽ pnceps deberet suũ privilegiũ interptari. C. de leg. l. vl. et. j. de sen. excõ. inter alia. et. s. de iudi. cum

veniſſent.xj.q.iij.§.ex his.⁊ ꝑuilegiũ aliqd debet con cedere.al's inutile eẽt.ĩ.de ꝑuile.in his. a ¶ Intelli gerem⁹.ar.ꝙ a forma verboꝝ ſine certa ſcientia nõ eſt recedendũ.xxxj.di.oĩno.ff.de le.iij.nõ aliter.⁊.xxxj.q j.§.quõ virginibus.C.de cadu.tol.l.vna.§.ſi vo.⁊ de cõſe.di.iiij. ſi qs ꝑſbyter. ⁊.ſ. de trãſla.inter coꝛ/ poꝛalia.⁊.C. de pecu.ei⁹ q liber/ tatem meruit .l. vna.⁊.xxviij.q.j ſic em̃. ver. cum vo dicit.ego di/ co non dñs.

Q Uoniã. ¶ Primo ponitur cõſulta/ tatio. Scdo re/ ſponſio.ibi. Re/ ſpondem⁹. In q diſtinguit. Se/ cundũ mẽbrum ꝓſequit ibi. Ali/ oquin. Ab.

b ¶ Parrochi/ am.qd ſi ſint in/ ſule:cõſiderãdũ eſt cui prouincie adhereant. ⁊ de illa ꝓuincia ſũt ⁊ ibi debent de/ cimas ⁊ ibi iudi dicent .ff. de iu/ di.inſule.

c ¶ Tua parte. Eandeʒ quã de antiqs ꝑcipis ⁊ nõ maioꝛẽ:quia non debent i his duplici iure cen/ ſeri .xij.q .ij.co/ gnouimus . et.ĩ. eo.cum in tua. ⁊ .ĩ.de cenſi.eccle/ ſijs.hec eſt q̃rta x.q.iij.vnio. vel ĩtellige ſm diuer ſam ꝯſuetudinẽ locoꝛum.ſ. de ſe pul. certificari . argu.contra.ĩ.e. cum contingat: vbi dicitur ꝙ de iure cõmuni ad parrochiales ec/ cleſias ꝑtinet perceptio decimarum: ⁊ ibi ſoluetur.

d ¶ Eidem eccleſie. Sed nõne dabuntur vbi coloni recipiunt ſpiritualia.xvj.q.j.queſti? Rñ.non.qꝛ deci/ me ⁊ tributa dant ratione ꝑdioꝛum ⁊ non ꝑſonarum ff.de publi.⁊ vec.imperatoꝛes.xvj.q.j. ſi quis laicus. ⁊.c.decime.⁊.ĩ.e.de terris.⁊.ff.de cenſi.forma cenſua/ ſualis.§.ſi vero quis.

P Arrochianos. e ¶ Dño.vt.xvj.q.j. reuer/ timini.⁊.c.decime ſunt.⁊.q.vij.omnes decime.

f ¶ Quaſi debitum. Iſtud quaſi non eſt ſimilitudina rium ſed expreſſiuũ veritatis.ſicut illud quaſi vnige/

nõ permittatis hoc fieri.naʒ a ſi intelligerem⁹ tm̃mõ de no ualibus :vbi ponimus ꝺ la/ boꝛibus:ꝺ noualibus pone/ remus. Idem brixieñ .epõ.

Decime noualiũ debent ec/ cleſie in cuius parrochia ſur gunt: ſi vero nõ ſũt in certa ꝓchia debẽt dioceſano qui põt ſibi retinere vel alteri ec cleſie ꝯcedere.Ca.XIII.

Q Uoniam a nobis ſolli citudo tua requiſiuit: quid de decimis noualium tue dioce.tibi ſit ſtatuendũ. ¶ Rñdemus vt ſi terre que arabiles ſunt:intra certã ali b cuius eccl'ie ꝓchiã fuerint c decimas earum:tua pte retẽ d ta:eidem eccl'ie facias aſſig/ nari. ¶ Alioquin ipſas ſm diſcretionem a deo tibi datã alij eccleſie deputare: vel ad opus tuũ poteris retinere. Idem remeñ.archiepo.

Decime pñt exigi Ca.XIIII

P Arrochianos:⁊.ĩ.Cũ decime nõ ab homine e ſed ab ipo domino ſint inſti/ f tute:quaſi debitũ exigi pñt. Idem ambianeñ. epo.

De/ cima laico iure hereditario cõcedi nõ põt.Ca.XV

A D hec donationẽ deci me quaʒ abbas ſancti S.de mõſtrali:cuidam laico conceſſit ꝑ ſucceſſionẽ tenen g dam. ¶ Q̃m ſanctuariũ dei iure hereditario poſſideri ñ debet:viribus carere decer/ nas:et laicum niſi decimam h ipam ipi eccleſie libere reſig nauerit:vinculo excõmuni/ cationis aſtringas. Idem marſilieñ. epiſcopo.

Iudei cogũtur prediales decimas ſoluere aut predia dimittere Capitulum.XVI.

D E terris quas iudei co lunt tue prudentie rñdem⁹: i vt eos ad decimas ꝑſoluen/ das:vel poſſeſſiones penit⁹ renunciandas cum omni di k ſtrictione compellas:ne foꝛ/ te occaſione illa:eccleſie va/ leãt ſuo iure fraudari. Idẽ.

Decime oblationes vel eccle ſie laicis ꝯcedi nõ pñt: ⁊ ꝑla tus cõtrafaciens eſt punien dus. Capitulũ.XVII

Q Uãuis ſit graue nimiſ et diuini dignũ animaduer/ ſione iudicij habeat:ꝙ laici quidam:qꝺ ſacerdotum eſt: in eccleſiaſticis rebus vſur/ pant:maioꝛẽ tamẽ incurrũt formidineʒ:ꝙ fomitẽ ſui er/ roꝛis dicunt in ipo clero ali/ quotiens inuenire:dum qui dam ꝑlatoꝝ eccl'ie:decimas l ⁊ eccl'ias diſponere eis ĩdul gent:⁊ eos in deuia mortis impellũt:q̃ ꝑdicatoꝛe eoꝝ ad viã vite fuerant reuocandi. et.ĩ. ¶ Statuim⁹:vt ſi quis alicui laico in ſeculo remanẽ ti:eccleſiam decimam:obla/ m tionemq; conceſſerit :a ſtatu

niti a patre. Et ex debito requirunt.ĩ.eo.tua nob.⁊.c. grauẽ.⁊.xvj.q.j.decime.⁊.c.ſtatuim⁹. ⁊.xiij.q.ij. qui (oblationes.

A D hec. ¶ Primo recitat factũ qꝺ ſecũdo reuocari mandat.ibi.Q̃m. Ab.

g ¶ Sanctuarium.viij.q.j.apoſtolica. ⁊.ĩ. de iurepa. conſuluit . B.

h ¶ Reſigna/ uerit. ⁊ ita laic⁹ decimas poſſide re non põt .xvj. q.vij.c.j.⁊.ſ.de ꝑſcrip. cauſãq;. et ſic in feudum dari non poſſũt de nouo :de hoc dicetur .ĩ.eo. q̃/ uis. ⁊ ideo ſi nõ reſtituat debet excõmunicari.

D E terris i ¶ Per/ ſoluẽdas . is em̃ ad quẽ ſpectat fructuũ ꝑceptio fructuum onera ſubire cõpellit. ff.ꝺ vſufru.ſi pẽ dentes.§.pe.⁊.l hactenus.⁊.ff.ꝺ pact.inter debi/ toꝛem.⁊.ff.ꝺ cẽ/ ſi.forma.§.ſi ve/ ro quis .⁊ ita ra tione ꝑdioꝝ ſol/ uere debent deci mas.⁊ non rati/ one perſonaruʒ. quia non ſũt de coꝛpoꝛe eccleſie. vnde perſonales decimas non ꝑ/ ſoluunt.

k ¶ Cõpellas. ꝓut traditur.ĩ.ꝺ vſur. poſt miſe/ rabilẽ. ⁊.c.q̃to.

Q Uãuis. ¶ Primo ponit factum re prehẽſibile. Se/ cundo penã ibi. Statuim⁹. Ab.

l ¶ Diſponere qꝺ omnino eis non licʒ.quia de rebus eccleſiaſti cis nulla eſt laicis attributa poteſtas.xcvj.di.bñ qui/ dem.xvj.q.vij.laicis.⁊.ſ.de conſti.eccleſia.⁊.ſ.de re. eccle.non alie.cuʒ laicis.⁊.lxxxix.di.quoniã in quibuſ/ dam.⁊.c.iudicatum. ⁊ tales laici excõmunicandi ſunt xvj.q.vlti.nullus laicoꝛum.

m ¶ Conceſſerit. Lai/ ci em̃ decimas ſine peccato non poſſunt retinere.j.q. iij.ꝑuenit.⁊.ĩ.e.ꝓhibemus .ſed nunquid poſſunt dari laicis in feudum? dicenduʒ eſt ꝙ non:quia decime ſũt cibus ĩ domo domini.xvj.q.j.reuertimini.⁊.q.vij.de/ cimas.debent eis dari a quibus ſpiritualia recipiũtur xiij.q.j.§.his ita.⁊ preterea feudum trãſit ad heredes

ſuo ſicut arbor q̄ inutilit̃ ter
a ram occupat ſuccidat̃: ⁊ do
nec emēdet: dolore ſue iace/
at ruine pſtrat⁹. Idē Stat̃
ꝯſuetudini an colonus ſol/
uat decimā eccleſie in cuius
ꝓchia ſita ſunt p̄dia an ec
cleſie vbi audit diuina ⁊ ꝑci
pit eccl'iaſtica ſacramēta.

Q Am ſint ho C. XVIII.
mīes in ꝓchia vnius
eccl'ie ſicut aſſeris: q̄ t̃ras in
alia ꝓchia excolunt. t. diſ.
nos ꝯſuluit: cui eccl'ie de ter
ris illis decimas ſoluere de
b beāt. et. ꝗ. Sane nō ē nobis
facile ſup h̄ certū dare rn̄ſuꝫ
cū auc̃tes ſanctoꝝ patrū eti/
c am ſint diuerſe: ⁊ iō in hmōi
d dubitatione: ad ꝯſuetudinē
duxim⁹ recurrendū: ⁊ atten
dēdū etiā ſi ille eccl'ie ī vno
ſint vel ī diuerſis ep̄atib⁹ cō
e ſtitute: q2 difficile nimis vi/
det̃: vt vna eccl'ia ī ep̄atu al
teri⁹ recipiat decimas: cū ex
hoc ep̄atuū fines ꝯfundi nō
immerito viderentur. Ex
cōcilio lateran̄. Nō poteſt la
icus trāſferre decimā in aliū
laicū etiā ſi cū titulo illā poſ
ſideat. h. d. cū glo. Ca. XIX.

P Rohibemus ne laici
f decimas cū animaruꝫ
ſuarum periculo detinentes
g in alios laicos poſſint ali/
quo modo tranſferre. ¶ Si
quis vero receperit: ⁊ eccle/
ſie nō reddiderit: chriſtiana
h ſepultura priuet̃. Lucius
iij. ſtrigoni. archiepiſcopo.
Decima pſonalis debet̃ ec
cleſie vbi quis ꝑcipit ſacra/
mēta: licet alibi lucrū cōtin/
gerit: in prediali vero ſtatur
cōſuetudini ſi in aliena ꝓ/
chia colonus p̄diū coluit.

A D apoſtoli Ca. XX.
ce ſedis regimē. et. ꝗ.
Intelleximus ꝙ quedā con
ſuetudo in vngaria inoleuit
vt multitudo populi plerū/

ſed decime nō. ſ. e. ad h̄ ⁊ ita laicis concedi nō pn̄t in
feudū q2 eas poſſidere nō pn̄t. ſ. de p̄ſcri. cāmqꝫ. ⁊. x/
vj. q. vij. c. ꝗ. ⁊. q. iij. §. pōt in ver. Itē decime deo mā
dāte ⁊c. ⁊ hoc iō q2 dant̃ intuitu diuini obſequij. xiij.
q. j. §. his ita. ⁊. xvj. q. j. queſti. ⁊. ſ. e. nouū. ⁊. ꝗ. eo. tua.
nob. vn̄ in laicū
cadere nō pn̄t. ſi
cut nec ius eligē
di. ſ. de elec. ſa/
croſancta. ⁊. ca.
maſſana. Fruct⁹
ꝟo decimarū bn̄
poſſent concedi
laico ex cā ad tē
pus vite ſue ſed
nō in feudū. ſ. ď
loca. c. ij. q2 etiā
poſſet vendi ad
tp̄s. ꝗ. ne p̄la. vi/
ces ſuas. c. vl. ſꝫ
ius ꝑcipiēdi qď
eſt mere ſpūa/
le. nō pōt eis in
fendum dari vel
etiā ad tp̄s rōni
bus p̄miſſis ꝯce
di. et eſt ſimile
cū dicim⁹ vitu/
lū fructū vacce
demōſtram⁹ nō
ius ſed corpus.
ff. de euic. vacce
⁊ ſic hodie deci/
me in feudū da/
re non pn̄t ſicut
nec alia feuda.
ſ. de feu. ca. j. et
ea fuit cā q̄re olī
antiq̄s tp̄ib⁹ da
bant̃ ī feudū lai
cis alia feuda. vt videlicet defenderēt eccl'ias ab here
tic⁊ ⁊ ab alijs opp̄ſſoribꝫ. poſtea ꝟo cū cā ceſſauit nō fu
erūt cōceſſe. immo exp̄ſſe fuit ꝓhibitū: q2 ſine ꝑcrō lai
ci nō pn̄t eas retinere. ſ. ď his q̄ fi. a p̄la. ſine cōſen. ca.
cū apl'ica. ⁊. ꝗ. e. ꝓhibem⁹. ⁊ decimas ab antiquo cōceſ/
ſas adhuc poſſident laici ⁊ eoꝝ ſucceſſores. tn̄ ſi aliq̄
noualia cōſurgūt in decimatione nō accreſcūt eis. ꝗ. e.
tua nobis. ꝓpter rōnē q̄ ibi reddit̃ in fi. Bern̄.
a ¶ Succidat̃. i. ſuſpendat̃: vt innuit lr̄a ſequēs do/
nec ⁊c. vel ſuccidat̃. i. excōicet̃ vel ſuſpēdat̃ vel depo/
nat̃. ⁊ hec expoſitio ꝓbat̃. xxiij. q. iiij. ip̄a pietas ſꝫ pri
Q Am ſint hoīes. ¶ Primo (mū verius videt̃
ponit̃ cōſultatio. Scď rn̄ſio ibi: ſane.
b ¶ Nō eſt facile. q2 qď a ſanctis patribꝫ nō eſt diffi/
nitū nec nos diffinire debem⁹. ij. q. v. conſuluiſti. ⁊ qď
apl's nō diffiniuit nec nos diffinire debem⁹. xxxj. q. j.
ꝙ ſi dormierit. c ¶ Diuerſe. non tn̄ aduerſe. ſic. ſ. de
his q̄ fi. a p̄la. ſine cō. ca. cū apoſtolica. Quidā. n. ibi di
cunt dandas eſſe decimas vbi recipiunt̃ eccl'iaſtica ſa
cramēta. ſ. eo. nouū gen⁹. ⁊. xvj. q. j. queſti. Alij dicūt
ꝙ ibi debēt dari vbi p̄dia ſita ſunt. ſ. e. qm̄. ⁊. ſ. ď par
roch. c. vl. ⁊. xvj. q. j. ſiq̄s laicus. ſꝫ facile eſt ſoluere hāc
diuerſitatē ibi debēt dari pſonales decime vbi quis re
cipit eccl'iaſtica ſacramēta. ⁊ ſi habet p̄dia in alia par
rochia ibi debet dari decimas illoꝝ p̄diorum. vt. ſ. ti.
pxi. c. vl. ⁊. ꝗ. e. ad apl'ice. Si hꝫ p̄dia in eadē ꝓchia
vbi audit diuina ibi dꝫ dare decimas p̄diales ⁊ pſona
les. ⁊ ſic diuerſitas illa pōt intelligi. Et hoc eſt verū
niſi cōſuetudo p̄ſcripta ſit ꝯtraria vt hic dicit. Bern̄.
d ¶ Ad cōſuetudinē. no. ꝙ in decimis ꝑſoluēdis con
ſuetudo attendit̃. ſic. ꝗ. e. ad apl'ice. ⁊. c. in aliquibꝫ. ī fi.
Et intelligo ꝙ illa conſuetudo ſit p̄ſcripta ꝑ quā iuri
cōi p̄iudicat̃ ⁊ q̄
eſt optima legū
interpres alias
nō credo locum
habere cōſuetu/
dinē. vt. ſ. ď cō/
ſue. cū dilectus.
e ¶ Difficile:
nō tn̄ impoſſibi/
le. q2 qď vix fit
tn̄ fit. ſi. ff. de iu/
dic. vix certis. q2
ſi decime ille ſint
infra limites al
terius ep̄at⁹ nō
adherentes limi
ti bn̄ poſſūt tūc
p̄ſcribi dūmodo
habucrint titu/
lum ex quo cām
habeant p̄ſcri/
bendi. ꝗ. eo. dudū
ſ. ď p̄ſcri. ad au
res: que ſic intel
ligit̃. ſi vis intel
ligere difficile. i.
impoſſibile: qua
ſi nō poſſit ꝑci/
pere decimas in
alieno epiſcopa
tui. tūc intellige
de decimis in li
mite poſitis ⁊ li
miti adherenti/
bus. quia ille p̄/
ſcribi non poſſunt: quia ſic per cōſequēs ⁊ limes p̄ſcri
bi poſſet quod fieri non poteſt ne fines epiſcopatuum
confundantur: vt hic dicit. ⁊. xvj. q. iij. quicunqꝫ. ⁊. ca.
licet in regulis. ⁊. c. inter memoratos. ⁊ ideꝫ eſt in par
rochijs limitatis. ſ. de parroch. ſuper eo. ⁊ ſic intelli/
ge quod hic dicit. Bernhardus.
P Rohibemus. ¶ Primo ponitur prohibitio.
Secundo pena ibi: ſiquis. Abbas Siculus.
f ¶ Periculo. ſic. xvj. q. j. ca. vl. ⁊. ſ. de his que fi. a
prela. ſine cōſen. ca. cū apoſtolica. ar. g ¶ Laicos
nec etiam in clericos ſine auctoritate epiſcopi. xvj. q. j.
ca. vlti. ⁊. ſ. de his que fi. a p̄la. cum apoſtolica. ⁊. ꝗ. de
iurepa. nullus. Sꝫ nunquid de conſenſu epiſcopi poſ/
ſunt transferri in alios laicos: ſi laici iſti habent de/
cimas in feudum ab antiquo: ſatis videt̃ ꝙ illlas poſ/
ſunt dare in alios laicos de conſenſu epiſcopi in feu/
dum ſicut ipſi habent. nec dicitur epiſcopus tunc illas
dare in feudum. ſic. ſ. de feu. ca. ij. ſed ſi alias defacto
poſſident illas nec laico nec clerico poſſunt illas tranſ
ferre etiam ď conſenſu ep̄i. vt dicit predicta decret. cū
apoſtolica. in fine. Bernhardus.
h ¶ Sepultura. ſic ergo qui decimas quas iniuſte
poſſidet: detinet ⁊ non reſtituit eccleſie ad quam ſpe/
ctant: chriſtiana ſepultura priuari debet ſicut in vſu/
A ris. ꝗ. de vſu. quia in omnibus. Bernhardus.
D apoſtolice. ¶ Decime pſonales debent̃ ec/
cleſie parrochiali: p̄diales prediali niſi aliud habeat

cōſuetudo. Sic cōiter ſumāt doc. Sed hec ſummatio nō cōgruit tex. in ver. ſuꝑ qui ponit caſum .ca. cū ſint hoīes. ſ. eo. ꝛ id ſummo vt in rubro. Cōis diuiſio. Secūda ps ibi: noueris. Ab. a ¶ Traſſferat .xiij. q. j. ꝑ totū. ꝛ. ſ. de parroch. c. vl. b ¶ Perſonales. hic ergo ptz ꝙ decie ꝑſonales ſemꝑ dāde ſunt vbi q̄s ꝑcipit eccl'iaſtica ſacramenta . ſic ſ. de parroch. c. vl. Et dicunt ꝑſonales decime que potius cōtēplatione ꝑſone ſoluunt: vtputa de negotiatione artificio ꝛ ď militia. xvj. q. j. decime. ꝛ. j. e. nō ē ꝛ. ca. paſtoralis. de q̄bus expenſe ante ſolutionem decimarū deducende ſunt. vt in c. paſtoralis. ſed decime animalium an inter ꝑſonales an inter ꝑ̄diales ↄputāt q̄rit ꝛ pōt dici ꝙ inter prediales: vbi ꝙ paſcuntur cōtinue ibi decime ſolui debent ar. ſ. e. cōmiſſuꝫ ꝛ. ff. de ſer. ruſti. ꝑ̄di. pecoris paſcendi. C. ď ver. ſig. l. ij. ſed quid ſi ꝑ medietatem anni in territorio vnius eccl'ie ꝛ ꝑ aliā medietatē in territorio alteri⁹ eccl'ie paſcūt. equū eſt vt diuidant. ar. ſ. de teſta. relatū in fi. ꝛ. j. q. ij. c. vl. ꝛ. xij. q. ij. vulterane. eodē mō ſi cōtinue iaceāt ħ: ꝛ ↄtinue paſcent ibi: ar. ff. ad municip. aſſumptio. idē eſſet ſi aliqui iacerēt in vna ꝑochia ꝛ larem haberēt in alia debent diuidere decimas ꝑſonales ꝛ oblatiōes c ¶ Cōſuetudo: ius tñ cōe in ꝓmptu eſt ꝙ illi eccl'ie debent dari in cui⁹ territorio ſunt ꝑ̄dia. vt. ſ. de proch. c. vl. ꝛ. ſ. e. qm̄. tñ ſtatur cōſuetudini loci ſi eſt ꝑ̄ſcꝑ̄ta vt dixi. ſ. c. cū ſint homines: nā ꝛ mulier ibi ſubit munera patrimonialia vbi habet patrimoniū ſiue ꝑ̄dia. ꝑſonalia ꝟo vbi hꝫ domiciliū. C. ď mulie. ī q̄ loco mul. ſexui cōgruētia et honores cognoſcāt. l. j. li. x. Lau.

Ex parte. ¶ Prima ps ponit querelam. Scōa dat iudicē ibi: mādamus. Ab. d ¶ Vnius: et male: qꝛ qua rōne ſoluūt de vno ſemine ꝛ de alio ſolue re tenent ſiue eodē tpe ſiue diuerſo eiuſdē anni. qꝛ vna ꝛ eadem res diuerſo iure cenſeri nō debet. xij. q. ij. cognouim⁹. ꝛ. j. eo. cū in tua. ꝛ de cōſe. di. ij. cōperim⁹.

ꝙ de ꝑochia vni⁹ epī ī dio a ceſi alteri⁹ trāſſferat: in q̄ lꝫ ꝑ multa tꝑa moraꝫ traxerit: vterꝙ tñ epoꝝ: tam is cuius parrochiani ſunt facti decimationē requirit: ideoꝙ. t. nos duxit fraternitas ↄſulēdos: cui poti⁹ decīe ſint reddende. ¶ Noueris igit: ꝙ equū eſt vt illi eccl'ie decime b ꝑſonales reddant ab eis: ī q̄ eccl'iaſtica ꝑcipiūt ſacramēta. Decimas ꝟo meſſium vl' fructuū arboꝝ: ſi coluerint ī alia ꝑochia quā in ea ī qua habitāt: qm̄ a diuerſis diū c ſa ↄſuetudo tenet: tu eligas in hoc caſu qď ꝑ ↄſuetudinē diu obtentā ibidē noueris obſeruatū. Clemēs. iij.

De omni fructu ꝑ̄dij ſoluende ſunt decime. Ca. XXI.

Ex ꝑte canonicoꝝ eccleſie tue nobis eſt querela ꝓpoſita: ꝙ quidā agricultores cū ſimul vel diuerſis tꝑib⁹ anni: in eodem horto vel agro diuerſa ſemina d ſparſerint: nō niſi de vni⁹ illoꝝ ſeminū fructib⁹ decimaſ illi ꝑſoluūt: et. j. ¶ Mādamus quaten⁹ ſi noueris rem aliter ſe habere: agriculato e res illos vt de oībus ꝑ̄dioꝝ f fructibus: decimas abſꝙ diminutione ꝑſoluāt eccle. cē. cōpellas. Celeſtinus. iij.

Decime ꝑ̄diales ſoluēde ſūt expenſis nō deductis. Ca. XXII

Non eſt in ptāte hoīm cū plātāt arbores vel aliq̄ ſemīa terre mādāt. et. j. ¶ Reuera ſicut ſancti pr̄es in ſuis tradiderūt ſcripturis: de vino grano fructib⁹ arboꝝ pecorib⁹ hortis negociatiōe de ipā ēt g militia: de venatiōe: ꝛ de oīb⁹ bonis decime ſunt miniſtris eccl'ie tribuēde: ita vt q̄ de his eas ſoluere neglexerint: eccl'iaſtica diſtrictiōe de h beāt ꝑcelli. et. j. ¶ Volum⁹ ꝙ ꝛ diſtricte ꝑ̄cipim⁹: quaten⁹ i anteq̄ deducatis ď bonis ꝑ̄dictis expēſas: decimas eccleſijs ad quas ꝑtinēt: cū integritate debita ꝑſoluatis. Idē.

De redditib⁹ molēdini aduentū ſoluende ſunt decime. Ca. XXIII.

Ex trāſmiſſa querela rectoris eccl'ie de. n. intelleximus. et. j. ¶ Quia fide k lis homo de omnib⁹ que licite poteſt acq̄rere: decimas errogare tenet. ¶ Mandamus quaten⁹. b. militem ad

e ¶ De omnib⁹ ꝑ̄dioꝝ: ꝛ etiā arboꝝ. ſ. c. pxi. ꝛ de feno ꝛ de lana. ſ. eo. ꝑuenit. j. e. c. pxi. f ¶ Diminutione. i. nullis expenſis deductis. ſ. eo. cū hoīes. ꝛ. j. eo. c. pxi. ꝛ. j. e. ca. tua nos. Bern̄.

Non eſt. ¶ Primo ponit exordiū. Scōo narratio ibi: reuera. Tercio cōcluſio ibi volum⁹. Ab. g ¶ De omnib⁹ ſſc. xvj. q. j. decime. ꝛ. q. vij. quicūꝙ. ꝛ. c. omnes decime. Bern̄. h ¶ Percelli: ꝛ pōt etiā eccl'iaſtica ſepultura priuari q̄ decias nō reſtituit. ſ. e. ꝓhibem⁹. ꝛ qui decimā nō ſoluit ad decimā ꝑtem vt dicit Aug. reuocari meretur xvj. q. j. decime. ꝛ in fame ꝛ ī penuria maledict⁹ erit. vt. ea. cā. q. j. reuertimini. i ¶ Anteꝙ. deducatis expenſas: ħ verū ē in ꝑ̄dialibus decimis. vt. ſ. c. pxi. ꝛ. j. e. c. tua nos ſecus ī ꝑſonalib⁹. j. e. paſtoral.

Ex tranſmiſſa. ¶ Primo ponit deciſam querelā Scōo dat iudicē ibi: qꝛ. vbi ꝑ̄mittit generalē rōnē ex qua infert cōcluſioneꝫ ibi: mādamus. Et potuit eē rō dubitādi in iſto tex. qꝛ venti nō naſcunt in loco nec vident moueri ex dei bñficio: iō videbat ꝙ decia ex tali molendino ad ventū nō eſſet ſoluēda. Sꝫ ↄtrariū decidit: qꝛ mare ꝛ venti obediūt deo. Mat. viij. c. Itē qꝛ terra in qua eſt tale molendinū ſubiacet oneri decimarū. vnde ſicut eccl'ia ex tali terra ꝑciperet fructus ſi coleret: ita debet cōſequi de redditib⁹ edificij ibi cōſtructi: ꝑ ħ. c. cōmiſſum. ſ. c. Ab. k ¶ Licite: ergo videt ꝙ de illicite acquiſit⁹ nō teneāt decimā ſoluere: ar. j. q. j. nō eſt putāda: vbi ď e hoc: ꝛ ſic meretrix de meretricio ſuo decimā ſoluere nō debet. iuxta illud Nō accipias mercedē ꝓſtibuli. ꝛ Iſa. Non accipias mercedē meretric' nec ꝑ̄ciū ſanguīs. ꝛ illud: Honora bis dñm deū tuū de tuis iuſtis laborib⁹: vt in. c. nō eſt putanda. ꝛ illicite acquiſita nō ſunt in bonis nr̄is. ff. ꝑ ſo. cū duob⁹. §. vl. ar. ↄ ꝙ meretrix debet decimā ſoluere qꝛ nō turpiter accipit. ff. de cōdi. ob tur. cām. idē ꝛ ſi. §. quotiens. ꝑterea delictū nō ꝑſtat immunitatē.

ſolutionem decimarū de his
a que de molendino ad ventū
proueniunt: ſine diminutio/
ne aliqua cōpellatis. Inno
cen. terti⁹ piſtor. epiſcopo.

Locator vel conductor poſ/ſeſſ. onū tenētur ad decimas niſi ſe immunes oſtendant.

Capitulum. XXIIII.

Nobis tua. f. requiſi/
b uit: et. j. ¶ Cum igitur qui/
libet decimas ſoluere tenea/
tur: niſi a preſtatione ipſarū
c ſpecialiter ſit exempt⁹ ¶ F.
d t.t.r. ꝙ a dantibus ⁊ recipi/
entibus poſſeſſiones ad fi/
ctum de fructibus quos per
cipiunt decime ſunt ſoluen/
e de. ¶ Niſi ab eis oſtendat
quare ab huiuſmodi ſint im
munes. Idē vercelleñ. epi/
ſcopo.

Imperialis conceſſio ſub quacunq; forma a ſoluti one decimarum eximere non poteſt. hoc ꝑmo. Decime no/ualium nō pertinēt ad laicū q decimas habet in feudum.

Caplm. XXV.

Tua: et. j. Porro cū lai
f cis nulla ſit de ſpiritualibus
concedendi vel diſponendi
facultas: imperialis conceſ/
g ſio q̃tūcunq; generaliter fi/
at: neminem poteſt a ſolutio
ne decimarum eximere: que
h diuina conſtitutione deben/
tur. ¶ Nec occaſione deci/
matiōis antique: lʒ in feudū
decime ſint ↄceſſe: ſunt deci/
me noualium vſurpande: cū
i in talibus non ſit extenden/
da licētia: ſʒ poti⁹ reſtringē/
da. Idem eidem.

Sine deductione ſeminis ⁊ ſumptuum debent dominus ⁊ colonus decimam ſoluere et non cui voluerit eccleſie vel pauperibus ſed eccleſie cui debētur: nec ab hoc excuſāt ꝓpter maliciā clericoꝝ. XXVI

ff. de interdi. ⁊ rele. relegatoꝝ. §. vlti. Criminoſū em̄ nō dignitas ſed pena debet comitari. C. de deco. ne quis li. x. ⁊ illud euangelij. Facite vobis amicos de mā mona iniquitatis. vt. xiiij. q. v. qui habetis. ⁊. §. ſe. Quidā dicunt ꝙ ꝺ nullo illicite acquiſito pōt fieri elemoſyna vel etiaʒ decima ſolui. Et ſic nec meretrix nec aleator ſymoniacuſ nec hiſtrio pt facere elemoſynaʒ vel decimam dare ꝺ tali lucro ꝓpter priora iura argu. ex hac littera. Alij dicūt qꝺ verius credo ꝙ de illicite acquiſitis poteſt fieri elemoſyna ⁊ dari decima ſi de illis nō competat repetitio ⁊ dominum transferat. ⁊ ſic meretrix hiſtrio ſymoniacuſ et qui de mammona iniquitatis viuūt. id ē. ꝑ ſolicitudinē tēporalem aliqua acquirunt: decimā dare ⁊ elemoſynam facere pñt. ⁊ de eo qꝺ extorquet rōne officij xiiij. q. v. non ſane. qꝛ in his dominiū transfert ⁊ non competit repetitio. ſacerdos tamē non debet recipere decimā a meretrice ne videat ei īpunitatē preſtare: ſicut quādoq; oblationes aliquoꝝ reſpuūt ratione criminis. xc. di. oblationes. xvij. q. iiij. miror: al's ſi dominiū non transfert aut ſi transfert: ⁊ competat repetitio nō poteſt inde fieri elemoſyna vel dari decima cum non ſit illius: qꝛ aliena non poteſt aliquis concedere pter domini voluntatē. j. e. tua nob. vt in vſuris: ⁊ in ſymonia. ſ. de iureiu. debitores. ⁊. j. de ſymo. de h ⁊. c. veniēs. in furto ⁊ rapina. Decime autē que dātur rōne pdiorum iuſte accipiunt ab eccleſia a quocunq; etiaʒ inuaſore: ex quo nō dant rōne pſone. eccleſia em̄ ſuuʒ recipit. a ¶ De molendino. ſ. eo. ꝓuenit. ⁊. j. e.

Nobis tua. ¶ Primo poni/tur deciſam exordiuʒ. Secundo ratio generalis ibi. Cuʒ igitur. Tertio ſolutio. ibi. Fraternitati. Quarto exceptio. ibi. Niſi. Ab. (paſtoralis. b ¶ Quilibet. laicus indiſtincte nulla tēporis pſcriptione obſtante. ſ. de pſcp. cauſamq;. clerici vero ſm qꝺ dicitur. ſ. eo. nouum. c ¶ Exemptus. cum em̄ decime ſint tributa egentiū animarū: ⁊ eas in ſignum vniuerſalis dominij ſibi retinuerit. xvj. q. j. decime. ⁊. j. e. tua nobis: ⁊ que debentur diuina cōſtitutione. j. e. tua. quomodo pōt papa cōcedere priuilegiū de non dandis decimis contra pceptum diuine legis cōtra quā diſpenſare non pōt ⁊imo vſq; ad animā ⁊ ſanguinē debet defendere. xxv. q. j. ſūt quidaʒ. ⁊. v. diſ. in princi. ⁊. viij. di. que contra mores. Dic ꝙ non dat alicui priuilegium ꝺ non dandis decimis: ſed concedit ei adminiſtrationem decimarum vt inde ſuſcipiat ſuſtentationeʒ ⁊ reſiduum conuertat in vſus pauperum tali modo concedit monachis: ſic poſſet etiam laicis concedere: vel dic ꝙ cōtra ius naturale diſpenſare poteſt remittendo decimas alicui ſpecialiter: nō tñ cōſtitutionē poſſet facere que omnino tolleree illud pceptū: qꝛ ius naturale īmutabile ꝑmanet. v. di. in pn. verum eſt in ſimul: ſed non in indiuiduis. i. nō pōt oīno tolli: ſed poteſt i quibuſdam remitti ſicut illꝺ ius naturale ꝙ omnes hoīes ab initio ſint liberi ī aut. q. mo. na. fi. effi. le. §. ſi quis ꝯo. ꝯſi. poſtea vero. col. vj. īmutatuʒ eſt in quibuſdā: ſed non in oīb⁹. hoc em̄ fuit īpoſſibile ꝙ omnes eēnt ſerui ꝓpter naturā correlatiuoꝝ. d ¶ Recipiētibus. ſic. j. eo. tua nobis. e ¶ Oſtendat. puta ꝓuilegium exemptionis a pſtatione decimarum: vel niſi haberet decimas illas in feudū ab antiq̄: nunc domin⁹ illas retinet ſibi. lʒ hodie non poſſint dari in feudum. vt dixi. ſ. eo. q̃uis.

Tua. ¶ Duo ſunt dicta vt in rubro. Scōm ibi. Nec occaſione. Ab. f ¶ De ſpūalibus. nec de tēporalib⁹. etiam ſi ad cōmodū eccl'iaꝝ reſpiciat. xcvj. diſ. bene qdem. ⁊. ſ. de iudi. decernimus. In caſib⁹ tñ laici poteſtatē habēt ſup clericis ꝺ licentia eccl'ie. j. ꝺ fal. ad falſarioꝝ. in clerico depoſito incorrigibili. ſ. de iudi. cum nō ab homīe. Item vbi ſciſma faciunt cuʒ non pñt corrigi ꝑ eccleſiā. xvij. di. nec licuit. xxiij. q. v. de liguribus. ⁊. j. de ſen. excō. vt fame. Tā. g ¶ Generaliter. puta cū dicit cōcedim⁹ cum omni honore ⁊ diſtrictu tibi poſſeſſiones tales ⁊ ſine aliquo onere vel grauamine per talem conceſſioneʒ non concedit decimas etiā ſi ſpecialiter decimas cōcederet: quia ipas de iure non poſſet poſſidere ergo ipas non poteſt alicui cōcedere. j. eo. dudum: quia lex humana non eſt ſupra legē dei: ſed ſubtus. x. di. c. imperatoꝝ. h ¶ Diuina conſtitutione debētur: quaſi ex debito. ſ. e. parrochianos. ⁊. j. c. pxi. ⁊ debent eſſe cibus in domo domini. xvj. q. j reuertimi. ⁊. q. iij. §. poteſt. ver. Item decime deo mandante. ⁊. q. vij. primū. ⁊ ſunt tributa egentium animarum. vt ea. cā. q. j. decime. i ¶ Extendenda. h ideo dicit: quia laici ſine peccato decimas poſſidere nō poſſunt. xvj. q. j. c. vlti. ⁊. ſ. e. ꝓhibemus. ⁊. ſ. e. q̃uis. Et ideo licentia iſta non pōt extendi ad noualia. ar. contra. j. e. ex parte. vbi ſoluitur ſi. ſ. de reſcri. nōnulli. qꝛ

omnia ſunt reſtringenda ꝛ fauoꝛ ampliandus.ff.de li.

Ua nobis. Diuidit. (ꝛ poſthu.cū q̄dā Primo ponit tres machinatōes. Scd̄o ad eas rn̄ det.ibi. Dex. Tertio ꝯcludit.ibi. Quoniā. Ab.

a Tributa.vt.xvj.q.j.decime.ſed impꝛopꝛie dicūt tributa: qꝛ in tributis nō admittitur appellatio vt.ij.q.vj.§.diffinitiua: ꝛ.§.q̄ſitens: ſed ſup decimis bn̄ admittitur ſicut ī alijs cauſis vbicunq̄ aliquis grauat. ſ.de ap. vt debitus. Item in tributis non currit pſcriptio.xvj.q.iij.§.poteſt.v.ad hoc eccleſia. ſed ī decimis bene currit.ſ.d p̄ſcrip.de quarta: ꝛ.c.ad aures.ſꝫ qua actione petuntur decime: dixit Joh.ꝙ petuntur per actionem cōfeſſoꝛiam quia ius p̄ſtandi decimas eſt q̄dam ſeruitꝰ: vel poteſt dici ꝙ petunt̄ rei vendi. xvj.q.j.moderamine: ꝛ.c.reuertimini. Eccleſia eñ dicitur habere dominiū decimarum.lꝫ nōdū habuit poſſeſſionem vt quidam dicūt ꝛ ſatis rationabile ē: ſed verius ē ꝙ in h̄ conſiſtit priuilegium eccleſie: vt re nōdum tradita ipa facta ſit.domina.argu. de cōſuetudine ex litteris: ꝛ.C.de ſacroſan.eccle. vt inter diuinum: ſic.C.de arbi.tute.l.iij.ꝛ.C. de rei vendi.ſi vt ꝓponis: vbi hoc priuilegium obtinet in minoꝛe ꝛ in milite.nec ob.qđ dicitur.ff.d pollici.l.ij.in fi. vbi dicitur ꝙ niſi decima ſit ſegregata ab alijs non deſinit eſſe in bonis prioꝛis domini: ſed aliud eſt cum decima debetur ex voto vt ibi: ꝛ aliud cum debetur de iure: vt hic. vel petuntur ꝯditione ex canone.xvj.q.j.decime: ꝛ.c. reuertimini: ꝛ argu.ff.de conditione ex lege.l.vna.

Ps.23.

Ua nobis.f. intimauit ꝙ quidā laici decimas eccleſijs ꝛ clericis tuis puerſis machinationibus ſubtrahere moliunt̄: quidaꝫ eñ ex eis ſemen et ſūptus qui fiūt in agricultura dicunt primitus deducēdos: ꝛ de reſiduo impendēdā decimam aſſeuerant: alij vero de poꝛtiōe fructuum quā a colonis accipiunt partem decime ſeparantes: eā capellis ſuis aut alijs clericis: aut etiaꝫ pauperibꝰ conferūt: vel in vſus alios ꝓ ſua voluntate ꝯuertunt. nōnulli etiam vitam clericoꝛuꝫ tanq̄ abominabilē deteſtantes: decimas eis ob hoc ſubtrahere non verentur: ꝛ.j.

Uerum ſi ad deum: a quo cūcta bona ꝓcedūt: aſſertores huiuſmodi: debitū reſpectum haberēt: ius eccleſiaſticum diminuere non ꝯtenderent: nec decimas q̄ tributa ſunt egentiū animaꝝ p̄ſumerent detinere. Cum eñ deus cuius eſt terra et plenitudo eius: oꝛ.ter.ꝛ vni.qui ha. in b ea: deterioꝛis ꝯditionis eſſe nō debeat: q̄ dn̄s tēpoꝛalis: cuius ſtatutū de terr̄ q̄s exhibet alijs excolendas: non q̄dem deduct̄ ſūptibus aut ſemīe ſepato neceſſario: cuꝫ ītegritate p̄ſoluit̄: nimis ꝓfecto videt̄ iniquū. Si decime q̄s deꝰ in ſignū vniuerſa c lis dn̄ij ſibi reddi p̄cepit. ſuas eē decimas ꝛ p̄mitias aſſeuerās: occaſiōe p̄miſſa: vel excogitata magis fraudē diminui valeāt: cū deo debita ſit ſolutio decimaꝝ: in tm̄ vt ad eas clericis exhibēdas: q̄bus eas ip̄e ꝓ ſuo cultu cōceſſit: laici ſi moniti reddere noluerint: eccl̄iaſtica ſūt diſtrictiōe cogēdi: vt cuꝫ d cūctis oīno ꝓuētibꝰ decime ſint reddēde: ſicut colonꝰ de pte fructuū que ſibi remanēt ra d tione culture: ſic ꝛ dominus de poꝛtione quā percepit ratione terre: decimaꝫ reddere e ſine diminutiōe tenetur. pretextu vero nequitie clericoꝝ nequeunt eas niſi q̄bꝰ ex mādato diuino debētur ꝓ ſuo arbitrio erogare: cū nulli ſit f licitū aliena cuiq̄ concedere g p̄ter domini voluntatē: et.j.

Quoniaꝫ igitur pati no

b Deterioꝛis.imo melioꝛis: quia plus punire ꝛ plꝰ benefacere poteſt. C.de modo mulc.eos.xj.q.iij.qui reſiſtit. c Suas eſſe.xvj.q.j.reuertimini.

d Sic ꝛ dn̄s.h̄ itellige cū recipit ptē ſuā an̄ ſolutionē decimaꝝ: ſecꝰ ſi poſt.qꝛ tūc illa iam decimata ē.ꝛ h̄ verū ē cū dn̄s aliquotā ptē puta tertiā vel q̄rtā vel etiā medietatē pcipit: tunc eñ vterq̄ ꝛ colonꝰ ꝛ dn̄s tenet̄ ſoluere decimā de pte ſua: ſic.ſ.e.a nobis. Si vo certam ꝑteꝫ puta duos coꝛbes vel tres tm̄ colonꝰ reddet dn̄o q̄tūcūq̄ pcipiat iſte colonꝰ tūc dn̄s de illis tenet̄ ſoluere decimas: qꝛ ps illa nō ē decimata neq̄ diminuta lꝫ de decimato aceruo deſcendat. ſꝫ illud q̄ri pōt cui dāda ſit decima de illis tribꝰ vel duobꝰ coꝛbibus: illi eccleſie in cuiꝰ territoꝛio ſit eſt illa terra: nō qꝛ iam p̄cepit decimaꝫ totiꝰ a colono.ꝛ ē ꝯ illā regulam bona fides non patit̄ vt bis idē exigat̄.ff. de re. iur.bona fides. pꝛochiali eccl̄ie nō dꝫ dari: qꝛ n̄ ē decima pſonat̄ Sat̄ pt dici ꝙ dꝫ dari rōne p̄dioꝛū lꝫ deſcēderit a decimato aceruo: ſic ſi aliq̄ſ donet alicui hunc coꝛbē decimarū ille eñ tenet̄ ſoluere decimaꝫ: qꝛ ex lucro hꝫ. colonus vero ille qui duos coꝛbes tm̄ vl̄ tres ſoluit. tāto minus poteſt ſoluere pꝛochiali eccl̄ie de toto aceruo: vt videt̄ ar.op.j.e.cū non ſit.in fi. et iſtud equius videt̄.tn̄ eccl̄ie pōt ꝯuenire poſſeſſoꝛē ſiue ſuo ſit ſiue alieno noīe. ſiue ſit ī poſſeſſione ſiue etiā ſit creditoꝛ. xvj.q.j.ſiq̄s laicus.ff.d vſufruc. hactenꝰ. decima eñ tāq̄ onus ſe quit̄ poſſeſſoꝛeꝫ: qꝛ res tranſit cū onere ſuo.j.e.cū nō ſit.ſ.d pig.ex l̄ris nec etiā pactū tuet̄ poſſeſſoꝛē.ſ. de pac.pleriq̄.ff.de pac.inter debitoꝛem. e Pretextu.vero nequicie.hoc ideo dicit. quia decime potꝰ dantur intuitu eccleſie q̄ perſone. Sed nunq̄d teneoꝛ dare decimas pſonas et quem ſcio eſſe ſymoniacū cum ip̄e ſit ſuſpenſus.xxxij.di.§.verum. Decime dantur ratione diuini obſequij.vt hic dicit̄ ſcꝫ in.v. quibus eas ꝓ ſuo cultu cōceſſit.ꝛ.ſ.eo.nouū.ꝛ.xvj.q.j.q̄ſti. Item quia oꝛdines nō debēt ab eo recipi.j. de ſymo. p tuas. Dico ꝙ decīe ſūt dāde illi.nā ꝛ iudeꝰ p̄ſtat pſonales decimas q̄ſdā q̄nq̄: ſed nō oēs: licꝫ non ratiōe diuini obſequij ꝛ p̄diales.j.de vſu.quāto. Jo.ꝛ.ſ.eo. de terris. ꝛ per quandā decretalem que ē in antiqua compilatione.et.ſ.eo.c.ad audientiā. f Aliena.id ē eccl̄iaſtica.xvj.q.j.in canonibus.et.q.iij.placuit.et.xij.q.j. expedit. Secularia vero pōt princeps concedere aliq̄. C.de q̄dri.pſcrip.p totū excipe creditoꝛē.ff.de acq̄.re.do.non eſt nouum. et in alio caſu.xix.q.iij.ſi qua mulier.Vin. g Domini.volūtatē: quia nō remittit̄

lumꝰ vt eccl'iarū ⁊ clericoꝝ
iura ꝑſumptione q̄libet mi/
nuant: mādamꝰ q̄tenꝰ oēs
qui rōne pſonarū: aut etiā ꝑ
dioꝝ decimas eccleſijs ⁊ cle
ricis tue dioce. exhibere te/
nent ad eas cuꝫ integritate
a reddēdas ap. re. cōpellas.

Idem abbati ſctē colūbane
ſeñ. **Priuilegiū ſup decimis
nō ſoluēdis eccleſiaſtice pſo
ne cōceſſ: m noualia cōphen
dit. Ca. XXVII.**

Ex pte tua: ⁊. ī. ¶ Cum
tibi qđ maius eſt ſit cō
ceſſum: vt videlꝫ decias de
laborib⁹ terre ꝓchiarū tu
arū cū integritate ꝑcipias:
de noualib⁹ eas exigere ſa/
tis potes: Quia vbi maius
b c cōcedit: min⁹ cōceſſum eſſe
videt. Idem belieñ. epo.
**Negociator d̄ lucro decimā
ſoluit deductis expenſis q̄s
facit de pecunia decimata:
expenſe vero que fiunt ꝓ ha
bendis fructib⁹ nō deducun
tur: ⁊ de fructib⁹ ſoluit deci
ma nō deductis expēſis fa/
ctis ꝓ re reſtauranda.**

d Paſtora **Ca. XXVIII.**
lis officij: et. ī. Expli/
cari poſtulaſti vtrū q̄s poſ/
e ſit de molēdinis ⁊ piſcarijs
f neceſſarias expēſas deduce
re p̄uſq̄ꝫ ſoluat decias ex eiſ
g dē: ſicut eſt ī negociatōe cō/
ceſſum? ¶ Ad qđ rn̄dem⁹:
h ꝙ lꝫ circa res acq̄ſitas vel fa
ctas: de pecunia decimata
i cū ip̄e vendunt credam⁹ de
k ducēdas expenſas. ⁊ de reſi
l duo quaſi de lucro decimas
pſoluēdas: vt ſi vendat do/
mus ager vinea cliban⁹ mo
m lēdinuꝫ grex aut q̄libet mer
ces expenſas tñ que fiunt ꝓ
fructib⁹ ꝑcipiendis: ex illis
de quib⁹ fruct⁹ ꝓueniūt: nō
n credimus deducendas etiam

ꝓpter hoc debitū ſed augetur. ſ. de iureiurā. eā te.
a ¶ Cōpellas excōicari debent q̄ decimas admoniti nō ſoluūt. ſ. e. c. xxxij. di. ꝑter hoc: ⁊ bānū dñi pape cōponat. xvj. q. j. ſtatuim⁹. Berñ.
Ex parte. ¶ Summatur vt in rubro ſcḋm intellec. qui mihi placet. Prio ponit deciſa cōſultatio. Scḋo rn̄ſio ibi. Cū tibi. Abbas.
b ¶ Concedit: ſic. xij. q. j. ꝑcipim⁹: ⁊. xvj. q. ij. viſis. xcv. di. illud. ⁊. ff. de reg. iu. nō debet. ī. de do. poſt diuor. reſti. ꝑ veſtras. ⁊ ecōuerſo cui interdicit min⁹ et maius ꝓhibituꝫ eſſe videtur. ī. de ſen. excō. cū illorū: ar. lxxiiij. di. geſta. ⁊. ff. de ſenato. q̄ indign⁹ ⁊. ff. de ſer. expor. cui pacto. Itē eſt ar. ꝙ bñficia large ſunt interp̄tanda. ī. de verbo. ſig. olim. ſ. de dona. cū dilecti: in fi. ff. de ꝯſti. ꝑn. l. vl. ar. ꝯ. ſ. eo. tua. ſed ibi donatio decimaꝝ laico facta odioſa eſt cū peccato ⁊ iō nō eſt extendenda licentia: ſed eſt reſtringenda: vt ibi dicit. c ¶ Cōceſſum. arg. ꝯ. ī. e. cū ꝯtingat ſed ſoluitur. ibi. Bernhardus.
Paſtoralis. ¶ Due ſunt partes. Primo conſultatio. Scḋo rn̄ſio ibi: ad qđ. Et hec ſubdiuidit qꝛ prio tractat de expēſis negociatiōis. ſcḋo d̄ expēſis ꝓ q̄ fiūt fructib⁹ habēdis. Tertio d̄ his q̄ fiūt ꝓ re reſtauranda. Scḋa ibi: expēſas. Tertia ibi: nec. Ab.
d ¶ Paſtoralis: Caſus. aliq̄s habēs molēdinū ⁊ piſcarias ſuas: facit ibi expenſas neceſſarias ad conſeruationē ip̄arū reꝝ. q̄rebat ep̄s helieñ. vtrū expēſe iſte neceſſarie ſint deducēde de fructib⁹ illarū rerū anteq̄ꝫ decime pſoluant ſcḋm ꝙ in negociatione deducunt. Anteq̄ꝫ papa huic rn̄deat queſtioni oſtēdit q̄d iuris ſit de illis expēſis que fiunt circa res emptas de pecunia decimata cā negociatiōiſ. ⁊ dicit ꝙ ille expenſe q̄ fiunt in reb⁹ illis debent deduci cū res ille vendunt ⁊ de reſiduo quaſi de lucro decima eſt pſoluēda. ſed expēſe que fiunt ꝓ ꝑcipiendis fructib⁹ illarū rerū nō ſunt deducende: q̄ꝫuis facte ſint ille expenſe de pecunia decimata: qꝛ fruct⁹ illi ſunt illoꝝ qui faciūt impenſas ſalua decima ⁊ fructus illi nō poſſunt alienari ſine onere decimarū. Deinde reſpōdet ad queſtionē ꝓpoſitā dicens ꝙ expenſe que fiunt pro reſtauratione molendinorum ſeu piſcariarum ⁊ aliarum rerū nō ſunt deducende de ꝓuentibus decimandis. quia ille ſic reſtaurate remanent penes dominos. Berñ. e ¶ De molendinis: et piſcarijs: ꝑmanentibus non emptis cauſa mercimonij. Bernhardus. f ¶ Neceſſarias: neceſſarie dicuntur impenſe ſine quibus. res fit deterior. ff. de impe. in re. do. fac. l. impenſe: ⁊. l. quod dicitur: ⁊. ff. de verbo. ſigni. impenſe. Bernhardus g ¶ Conceſſum: non iure ſcripto ſed tātūmodo hic inuenit ⁊ nō alias: ſed cōſuetudine approbata vel ratione que optima legū eſt iterpres ſ. de conſue. cū dilectus. Berñ.
h ¶ Acq̄ſitas: vl' factas cauſa mercimonij. B.
i ¶ Deducēdas hec eſt rō q̄re deducunt expenſe de mercimonijs. ⁊ nō de fructib⁹ ⁊ redditibus aliarum rerū qꝛ in negociatiōe operat man⁹ hoīs ſed in alijs ꝑcipue operat manus dei arg. lvj. di. naſci. ſ. e. nō eſt. ⁊. ī. eo. cū nō ſit. hanc rationē aſſignat Vin. ⁊ tu adde aliā nebis eadem res decimaretur qꝛ tunc ſunt decime pſonales.
k ¶ Expenſas factas in eundo ⁊ redeūdo ⁊ negociando ⁊ faciendo meliorem. l ¶ Quaſi d̄ lucro: ex hoc videt ꝙ d̄ omni eo qđ ꝑuenerit ad aliquē gratuito titulo decima ſit ſoluenda: ſic ergo heres legatarius donatarius de hereditate legato ⁊ donato debet ſoluere decimas: quia de omni licite acquiſito decime ſunt ſoluende. ſ. eo. ex tranſmiſſa: ⁊ argu. xvj. q. j. decime. ⁊. q. vij. ca. iij. Sup hoc dicas ꝙ fili⁹ heres de hereditate decimā ſoluere non debet: quia vna perſona reputatur cuꝫ patre. C. d̄ impu. ⁊ alijs ſubſtitu. ſi quis duob⁹ . § . vl. ⁊ inſti. de ī vti. ſtipu. § . ei q̄. ⁊. xxxv. q. iij. § . hac auctoritate. et quia de iure nature ſibi debita eſt: vnde viuente patre dominus eſt inſtitu. d̄ heredi. ⁊ qualita. diffe. § . ſui quidem: ⁊ ſola adminiſtratio deeſt ei. ff. de libe. et poſthu. in ſuis. Quidā dicunt ꝙ extraneus heres donatarius legatarius. quia totum eſt ei lucrum: decimam dari debet. Alij dicunt ⁊ melius ꝙ de immobilibus non tenetur quis ſoluere decimam: quia res ad quemlibet poſſeſſorem tranſit cum onere ſuo. vt. ī. eo. cum non ſit: quoniam cum deus alienam terram dederit filijs iſrael tantum de fructibus ſibi dari decimas mandauit: ⁊ ſi de poſſeſſionibus decima daretur cito poſſeſſiones deuoluerentur ad eccleſias: ſed nunquid doctor de collecta. ⁊ aduocatus de aduocatione mercenarius de mercede tenētur ſoluere decimam? vtiq̄ꝫ. xvj. q. j. decime. Bernhardus.
m ¶ Merces. empta cauſa mercimonij de pecunia decimata. Berñ. n ¶ Deducendas: quia tunc intelligūtur eſſe prediales decime. Berñ.

g ſi fuerint decimate: qm̄ ſal/
ua decima fructus efficiunt
eoꝝ q̄ faciūt ipas expēſas.
Fructus aūt ipos alienari
c poſſe non credimus: niſi cū
d onere decimarū. ¶ Nec ꝓ
reſtaurādo detrimēto q̄rūli
bet rerū ex q̄b⁹ decime pſol/
e uunt. credim⁹ deducendas
f expēſas de ꝓuētib⁹ decimā/
dis. q2 penes dn̄m res pma/
nēt reſtaurate. vt ſi ps aliq̄
moriat armenti: deteriozet
g vinea. portio mercis depere
h at vel tot⁹ cliban⁹ deſtruat.

Idem. Qui pſcribit decias in aliena prochia ſi ibi inſurgūt noualia ipoꝝ decimas nō habebit Ca. XXIX.

Cum cōtigat interdū in
tua dioce. et. ſ. Cuz in
quibuſdā prochijs ad quaſ
dā eccl'ias vel pſonas eccl'ia
i ſticas ab antiquo ptineat p
ceptio decimarū: ꝛ de nouo
fiāt noualia in eiſdē. q̄ris a
nobis ad quā hmōi noualiū
decia īcipiat ptinere. ¶ Rñ
inqui. t. t. r. ꝙ cū pceptio de
cimarū ac prochiales eccl'i/
k as de iure cōi ꝓtineat: deci/
l me noualiū q̄ fiūt ī prochijs
earūdem: ad ipas ꝓculdu/
bio ptinere noſcunt: niſi ab
bis q̄ alias pcipiāt decias:
m rōnabilis cauſa oſtendat p
quā appareat noualium ad
eos decimas ptinere.

Idē epiſcopo beluacenſi. Decima olim fructuū pdīj debet ei qui decimas ibi pſcripſit: ſed ad aliud pdiū pſcriptio nō extendit. Ca. XXX.

Cum in tua dioc. quedā
monaſteria ꝛ ꝯuentua
les eccl'ie: ī multis prochijs
maiores decimas pcipiāt: ꝛ
n minutas de quibuſdā fructi
b⁹ annuatim pceptis nō fue
rūt decime perſolute. et. ſ.
¶ Rñdem⁹ ꝙ ſi fruct⁹ pdi/
cti de illa terra ꝓueniūt: de
qua monaſteria vel cōuētua
les eccleſie aliquos pcipie/
bāt rōne decimaꝝ ꝓuēt⁹: eis
ꝓculdubio decime fructuū
debent eoꝝ: cū ipis terra il
o la ab antiquo fuerit decima
lis: ꝛ nō debeat vna eadēꝙ
p eccl'ia diuerſo iure cēſeri. ali
oquin prochialib⁹ eccl'ijs ex
oluant: ad quas de iure cōi
ſpectat pceptio decimarū.

Idem veſprimeñ. epiſcopo. Laici eccleſias vel decimas donare nō pñt etiam ſi ſunt reges nec ex eorum titulo pſtatur cauſa pſcribendi.

a ¶ Decimate: etiā ſi poſſeſſiones ille ſint empte d pecunia decimata: vel ſic: etiā ſi expſſe ille ſint facte d pecunia decimata: qd meli⁹ videt. b ¶ Qm̄. iſtud qm̄ poti⁹ illatiue ꝙ cauſatiue ponit ſm Vin. ꝛ ꝓpe ꝛ melius. c ¶ Niſi cū onere: no. ꝙ res trāſit cū onere ſuo xvj. q. j. ſiqs laicus. ff. de ꝯhen. emp. alienatio. ſ. e. cū nō ſit. s. de pig. ex lr̄is circa finem. Bern. d ¶ Nec ꝓ reſtaurando. h rñdet qōni ꝓpoſite. e ¶ Credimus deducēdas hoc ſpāle eſt in decimis ꝙ non deducunt expenſe ꝓ fructib⁹ colligendis. vel etiam ꝓ cōſeruatione alicui⁹ rei alias etiam malefidei poſſeſſor deducit ſumptus neceſſarios. ff. d peti. hered. ſi a dño. §. vlti. ꝛ. s. de in inte. reſti. reqſiuit. ff. de ſo. ma. fruct⁹. Jo. f ¶ Decimādis ſ3 ſi emiſſem ad hoc vt venderē ꝛ anteꝙ rē illā vendaz feciſſem ſumpt⁹ ꝓ illa cōſeruanda bñ deducerē ſumpt⁹. g ¶ Mercis. mercis appellatio ꝓprie ad res ptinet mobiles. ff. de vbo. ſigni. mercis appellatio. h ¶ Deſtruat: ſi aliqd expēdit neceſſario ad illius cōſeruationē illud nō deducit. vt dictū eſt ſupra.

Cum cōtingat. ¶ Diuidit. q2 primo ponit q̄ſtio. Scdo rñſio. ſcda ps ibi. vnde Ab. Si. i ¶ Ab antiquo. forte ex pſcriptione. s. de pſcrip. ad aures. k ¶ De iure cōi. ptz hic expſſe ꝙ decime d iure cōi ptinēt ad prochiales eccl'ias. vt. xvj. q. ſ. ſtatuim⁹. ꝛ. c. de decimis. ꝛ. c. ſiqs laicus. g nō ſpectāt ad epiſcopū. vñ in decimis prochialiū eccl'iarū non dz epus aliquā habere portionē Nā capl'a que dāt epo ptē decimaꝝ loquūt de decimis epalis eccl'ie. Sz ꝯ. s. e. qm̄ vbi dr ꝙ epus pōt retinere ptē ſuā de noualib⁹ q̄ ſurgunt in prochia alicui⁹ eccl'ie. ſ. e. dudū vbi epus petit decimas in dioceſi ſua poſitas fundata intentiōe ſua de iure cōi. ꝛ ita nō ptinet de iure cōi ad prochiales eccleſias q2 ibi obtinet eps. Dicas ꝙ de iure cōi tm̄ baptiſmalib⁹ eccl'ijs decime debēt dari. xvj. q. ſ. d decimis ꝓut notat. hug. ibi. ꝛ. ca. ſtatuim⁹. qd g rñdebis illi decre. qm̄. dicas ꝙ illa intelligit p iſtā: vel poti⁹ loquit ſm cōſuetudinē loci. ꝛ illa dudū. ſ. e. pōt intelligi de decimis in prochia epi poſitis. q2 ille ptinēt ad eundem iure cōi. ꝛ de ill' debet facere q̄ttuor ptes. xij. q. ij. quattuor. ꝛ. c. vulterane. ꝛ. c. vobis cōceſſo. vel ille decime q̄s petebat eps brixieñ. ad nullum ptinebant. q2 nō erāt ī parrochia alicui⁹ eccleſie prochialis vñ ad epm d iure cōi ptinebāt. q2 decime in poteſtate epi ſunt xvj. q. ſ. in ſacris ꝛ. s. e. qm̄ vl' dic ꝙ illa decre. dudū. loquit de cōſuetudine. vt ibi notat in fi. illi⁹ gl. q̄ incipit ſic. l ¶ Noualium hic ad aliū ptinen t noualia. ꝛ ad aliū decime. vñ ſignat ꝯ. s. e. ex pte. M. illud intelligit cū aliquis obtinet decimas p priuilegiū in quo caſu debet habere noualia. q2 exq̄ eis conceſſe fuerūt decime ſimpliciter. ꝛ noualia q̄ poſtea ibi ſurgūt. ſ. de priuileg. qm̄ q2 circa. nā verbo generali ſimplicit poſito ſignificabit decias pſentis tpis ꝛ futuri ff. de ſerui. vr. p dio. ſi ſeruit⁹: ꝛ C. que res pig. obli. poſ. l. vl. ꝛ xix. di. ſi romanoꝝ: ſed hic loquit cū habet decimas ex pſcriptione q2 p hoc nō pſcribit noualia: ꝛ ſic intelligit. c. ſequens ſed hoc intellige allegato titulo ꝛ ꝓbato. ſ. e. dudū. ꝛ ī quadā decre. extra in cōcilio lug. s. de pſcrip. que incipit venerabiliū. m ¶ Rōnabilis cā: puta ꝑuilegiū aliud nō poſſent oſtēdere cū d iure cōi ptineāt ad parrochiales eccl'ias: vt. s. e. ex pte: ꝛ pſcriptio allegari non poteſt. Bernhardus.

Cum in tua. ¶ Cōmunis diuiſio. Scda ps ibi reſpondemus. Ab. Si. n ¶ Minutas: minute decime appellantur partus animalium ꝛ de pullis ouis ꝛ hortis. vt. s. e. ex parte: de quib⁹ etiā loquit. s. eo. ex multiplici. o ¶ Ab antiquo: quia pſcripſerūt decimas illas. s. c. xxi. Bernhardus. p ¶ Cenſeri xij. q. ij. cognouim⁹. ꝛ. ſ. de priuile. q2 circa. ꝛ. s. e. ex pte. ff. de vſuca. eū q̄ in fi. ar. ꝯ. ff. d pecul. l. hinc q̄rit. §. j. vbi dr ꝙ peculiū qn̄ꝙ duplici iure cenſet. Bern.

Adū ad Ca. XXXI.
uerſus fratres hiero/
ſolymitanos hoſpitalis ſan
cti ſtephani: te ꝑponēte ī no
a ſtra pñtia q̄ſtionē: ꝙ ipi deci
mas de laborib⁹ ruſticoꝝ ſu
oꝝū veſprimeñ eccleſie debi/
tas: nō ꝑmitterent tibi deci/
mas ſolui. et .ĩ. Cōparētib⁹
igit̄ te ac ipis: ſtatuto termi
no corā nobis. H. p̄ſbyteruꝫ
cardi. tibi ⁊ eis cōceſſum⁹ au
ditorē: corā quo decias ter/
rarū q̄ ꝑ ruſticos hoſpitalis
veſprimeñ. dioceſis excolūt
⁊ de cyrographa ⁊ de noua/
cularia eccl'ias q̄ ꝑ ipos hoſ
pitalarios detinent: intētio
b ne tua ꝺ iure cōi fundata pe
tiſti. ¶ Prior aūt hoſpital':
in p̄dictis decimis ⁊ eccl'ijs
p̄ſcriptionē allegās: ꝓpoſu/
it ſe nō teneri tibi ſuꝑ his rñ
dere: qꝺ cū ꝑ auditorē ad no
ſtrā audientiā ꝑueniſſet: mā
dauim⁹ ꝙ idē prior p̄ſcꝑtiōis
c titulū quē allegauit ꝓbaret
q̄. B. regis aut regine vnga
rie priuilegia exhibuit q̄ ec/
cleſiam ſnacti Stephani: ad
quā dicte eccl'ie cū eiſdē de/
cimis ꝑtinebāt: in ꝑpetuam
elemoſynā hoſpitali donati
onis titulo ɔceſſerūt: cōfir/
mationis. C. pape. p. n. ſcri/
ptū exhibēs: ꝑ qꝺ ꝓbare vo
d lebat ɔceſſionē p̄dictā ple/
nū habere vigorē. ⁊. ĩ. ¶ Ce
terū ex ꝑte tua fuit ꝓpoſitū:
ꝙ in decimis et eccl'ijs a re/
ge ⁊ regina donatis p̄ſcripti
onem non oportet oppone/
re pars adūſa. que nec a do/
natione ipſorum initium ha
bere poterat: nec a cōfirma/
tione p̄fata tantū effluxit tē
poris: ꝙ poſſit p̄ſcriptio cō/
firmari. ⁊ ſic donationis re
gis ac regine allegatus titu
lus nullus erat: cū ſacrilegij
crimē incurrat qui eccleſias
vel eccleſiaſticuꝫ aliquid de
e manu receperit laicali: ⁊. ĩ.
¶ Nos igit̄ cuꝫ donatores
f p̄dicti cōferre nō potuerint
alijs que ipi de iure nō pote
g rāt poſſidere: ⁊ per cōfirma
tionem p̄dicti clementis ſuꝑ
eccleſia ſancti. S. hoſpitali
cum decimis ⁊ alijs ꝑtinēti/
b⁹ ad ſe factā: ⁊ etiā ſi autē/
ticū appareret iuri epiſcopa
h li nullaten⁹ deroget̄: ſentēti
i aliter prohibem⁹: ne fratres
hoſpitalis p̄ſumāt vlterius
impedire: quo minus deci/
mas percipias memoratas:
et pacifice poſſideas in futu
turum. Idem in cōcilio ge/
nerali. Dñi p̄diorum cogi
poſſunt vt p̄dicta dent colē
da talib⁹ a q̄bus ſine cōtra
dictione eccleſia poſſit deci/
mas conſequi. h. d. vſq; ad
.§. ille qui nō ſummatur pro
pter ſui breuitatem.

In aliqui Ca. XXXII.
bus regionib⁹ quedā
ꝑmixte ſunt gentes: que ſm
ſuos ritus decimas de more

Adum aduerſus. ¶ Primo ponit̄ facti ⁊ ꝓ
ceſſus narratio. Scđo ibi: nos igit̄ ipi⁹ diffini/
tio. Prima ſubdiuidit̄ in tres. primo ponit actoris pe
titionē ⁊ auditoris dationē. Scđo reoꝝū defenſionē iu
dicis interlocutionē: ⁊ defenſionis fortificationē. Ter/
tio ipſius defenſi
onis impugnati
onē. ſcđa ibi: pri
or: tertia ibi: ce/
terū. Ab. Si.
a ¶ Decimas:
ſine inquietatio
ne ⁊ libere ꝑcipi
poſſet: tal' vide/
tur fuiſſe petitio
ꝑ ſniam latā vt
ꝺꝛ in fi. Bern.
b ¶ De iure cō
muni: ſic. xvj. q.
vij. oēs baſilice
⁊. xviij. q. ij. mo/
naſteria. Itē vi
det̄ hic ꝙ de iu/
re cōi ꝑtineat ꝑ/
ceptio decimaꝝ
ad epm: ſꝫ ɔ̄. s̄.
e. c. ꝓxi. ⁊. c. cuꝫ
cōtingat. vbi de
hoc dictū eſt. vl'
pōt dici ⁊ videt̄
veri⁹ ꝙ hec alle
gatio non ponit
ius q̄ꝫtū ad de/
cimas ⁊ ſic nul/
lū ɔ̄riū. ⁊ de cō/
ſuetudine loci ꝑ
tinebāt he deci/
me ad epm ⁊ nō
de iure cōi: ſꝫ q̄ꝫ
tū ad eccl'ias q̄s
petebat eps fun
data erat inten
tio ſua ꝺ iure cō
muni: veri⁹ pu/
ta ꝙ decime iſte
nō erāt intra cer
tā ꝓchiā ali/
cui⁹ ꝓchialis
eccl'ie licet dicat̄
īfra ꝙ ꝑtinebāt
ad eccl'iam ſan/
ſtephani: vt dixi
s̄. e. cū cōtingat
in glo. que inci/
pit: patet hic.
c ¶ Probaret:
hic apte videt̄
ꝙ q̄ allegat pre/
ſcriptionē tenet̄ ꝓbare titulū ex quo habuit cām p̄ſcri/
bēdi. s̄. e. de ꝓba. licet. arg. ⁊ expſſuꝫ videt̄. s̄. ꝺ p̄ſcri.
ſi diligenti. Nā ſm canones longa ⁊ lōgiſſima p̄ſcri/
ptio nō differūt: ſed in longa p̄ſcriptione oportet ꝓba
re titulū. C. de p̄ſcrip. lō. tē. diutina. C. ꝺ vſu. ꝓ herede
l. vl. § ⁊ in lōgiſſima ſm canones ar. ɔ̄. s̄. de p̄ſcꝑ. qm̄
oē. ⁊. c. vigilāti: vbi ꝺꝛ ſufficere bona fides ⁊ ē ɔ̄ id qꝺ
dici cōſueuit ꝙ ſufficit allegare titulū ſꝫ nō oportet ꝓ/
bare. Io. dixit ꝙ iſti erāt ſuſpecti: ⁊ iō oportuit eos ꝓ
bare titulū ⁊ iuſtū: qꝛ ꝓpter ſuſpitionē q̄nq; transfert̄
ꝓbatio in aliū q̄ alias nō cogit̄. s̄. vt eccle. bñ. vt no/
ſtrū: vbi de h̄ notat̄: ſꝫ ſuꝑ hoc dic vt dixi in. c. ſi diligē
ti. s̄. de p̄ſcrip. vbi inuenies in q̄ caſu ꝓbari debeat ti/
tulus ⁊ in quo nō. d ¶ Cōceſſionem: p̄dictā quā ſi a
papa ex certa ſci
entia cōfirmaſ/
ſet valuiſſet ⁊ ex
ea ſumpſiſſet vi
gorē: licet ex ſe
nulla fuerit: ar.
s̄. de pac. quoti/
ens. s̄. de trāſac.
c. j. xcvj. di. bene
quidē. ⁊. ij. q. j. ī
primis. Bern.
e ¶ Laicali: vt
xvj. q. vij. ſiquis
deinceps: vnde
titulus talis ha
bet̄ ꝑ nō titulo.
f ¶ Nō potue/
rit alijs. j. q. vij.
daibertū: ⁊. ĩ. de
dona. inter vi. ⁊
vxo. nuꝑ. qꝛ ꝓ
non dato habet̄
qꝺ ab illo dona/
tur: q̄ nō pōt de
iure donare. ĩ. de
iurepa. qꝺ autē
in fi. argu. ɔtra.
ff. de acq̄. re. do.
nō eſt nouū. ff. ꝺ
vſufru. quod no
ſtrū. ff. de cōtra
hen. emp. rē alie
nam. g ¶ Poſ
ſ. dere. xvj. q. vij
c. j. ⁊. s̄. de p̄ſcꝑ.
cauſam que. qꝛ
ſpiritualia non
cadunt in laicū
s̄. de elec. ſacro/
ſan. ⁊. c. maſſa/
na. xcvj. di. bene
quidē: ver. nūq̄ꝫ
licuit laico ana/
thematizare.
h ¶ Nullaten⁹
deroget̄: nunq̄ꝫ
enim intelligit̄
derogari iuri al
teri⁹ niſi hoc ex
primat̄. lxxxv.
diſtin. florētinū
et. xcix. di. ecce.
s̄. de aucto. et
vſupal. ex tuarum. ⁊. s̄. de offi. deleg. ſuper eo. Bern.
i ¶ Prohibemus. ex hac ſententia videtur ꝙ actum
ſit iudicio vti poſſidetis. et ex eo quod dicit. s̄. in
princi. non permitterent tibi ſolui: per petitionem epi
ſcopi videtur actum petitorio: ſed ſtandum eſt ſenten
tie: talia em̄ ſunt ſubiecta qualia ꝑmittunt p̄dicata.

In aliquibus regionibus. ¶ Prima pars
ponit exceſſum quem ſecundo corrigi mandat ibi
volentes. Abbas Siculus.

nõ ſolnunt: q̃uis cenſeant
noĩe chriſtiano: his nõnulli
dñi p̃diorũ: ea tribuunt ex/
colenda: vt decimis defrau
dantes eccl'ias: maiores in/
de redditus aſſequantur.
¶ Volentes igit̃ ſup his ec
cleſiarũ indemnitatib⁹ ꝓui/
dere: ſtatuim⁹ vt ipſi dñi ta/
libus pſonis ꝛ taliter ſua p̃/
dia excolẽda ꝯmittãt: ꝙ abſ
q̃ cõtradictione eccl'ijs deci
mas cũ integritate pſoluant
ꝛ ad id ſi neceſſe fuerit p cẽ.
a ec. cõpellant̃. ¶ Ille quip/
pe decime neceſſario ſoluen
b de ſunt: que debent̃ ex lege
c diuina: vel loci cõſuetudine
approbata. Idẽ in eodem.

Prius ſoluẽde ſunt decime q̃ cenſus ſeu tributa: ꝛ ſi prius illa ſoluunt̃ poſtea decimari debent. Ca. XXXIII.

QUm nõ ſit in hoĩe quid
ſemen ſerenti rñdeat:
qm̃ iuxta v̾bũ Apoſtoli: ne
q̃ qui plãtat eſt aliq̃d: neq̃
q̃ rigat: ſed qui incremẽtum
dat de⁹: ip̃m quidẽ mortifi/
cato ſemine plurimũ fructũ
affert: nimis auare q̃dẽ ĩ de
cimis defraudare nitunt̃: cẽ
ſus ꝛ tributa: q̃ interdũ in/
decimata p̃tereunt de frugi
b⁹ primit⁹ deducẽtes. ¶ Cũ
autẽ inſignũ vniuerſalis do
minij: q̃ſi quodã titulo ſpãli
ſibi dñs decimas reſeruaue/
rit: nos ꝛ eccleſiarũ diſpen/
dijs: ꝛ aĩarũ piculis obuia/
re volẽtes: ſtatuim⁹ vt in p̃/
rogatiuã dñij generalis: ex
d actionẽ tributoꝝ ꝛ cẽſuũ p̃/
cedat ſolutio decimarũ vel
ſaltẽ hi ad quos cenſus vel
e tributa ĩdecimata puenerĩt
¶ Qm̃ res cũ onere ſuo trã
ſit: ea p cen. eccle. decimare
cogant̃ eccl'ijs q̃bus de iure
debent̃. Idẽ in eodẽ.

Ciſtercieñ. tẽplarij ꝛ hoſpitalarij de fructib⁹ poſſeſſionum q̃s acq̃ſierũt poſt cõciliũ generale de quo hic decimas ſoluere tenent̃ ſi de illis poſſeſſionib⁹ prius ſoluebant̃ decime. Ca. XXXIIII

NUp abbates ciſtercie.
ordinis in generali cõ
cilio cõgregati: ad cõmoniti
onẽ noſtrã ꝓuide ſtatuerũt:
ne decetero fratres ipſius or
dinis emant poſſeſſiones de
quib⁹ decime debeant̃ eccle
ſijs: niſi forte ꝓ monaſterijs
f nouiter fundãdis ꝛ ſi tales
poſſeſſiones eis fuerint pia
fidelium deuotione collate:
aut empte ꝓ monaſterijs de
g nouo fundandis: cõmittant̃
alijs excolende a quibus ec
cleſijs decime perſoluantur
ne occaſione priuilegiorum
ſuorum eccleſie vlterius pre
grauentur. ¶ Nos autẽ de
cernim⁹: vt de alienis terris
ꝛ ammõ acquirendis: etiã ſi
eas pprijs manib⁹ aut ſum
ptib⁹ excolũt: decimas pſol
uãt eccl'ijs quib⁹ rõne p̃dioꝝ
antea ſoluebant̃: niſi cũ ip/
h ſis eccl'ijs alit̃ duxerĩt cõpo/

a ¶ Compellant̃: pactũ eñi nõ nocet eccl'ie quĩn a q̃/
libet poſſeſſore poſſit petere decimã: q2 eſt on⁹ qđ ſeq̃/
tur ipam rem. s̃. eo. paſtoralis: ꝛ. e. pxi. s̃. de pac. ple/
riq̃. ff. de pac. inter debitorẽ. ff. đ inſtito. ſi cũ villico:
arg. ꝯ. ff. de pac. epiſtola. §. pactũ: ſi poſſeſſor p̃tẽ fru/
ctuum recipit ꝛ
dñs p̃tẽ teneat
vterq̃ cõuenien
dus ẽ. s̃. e. a no/
bis: ꝛ. c. tua no/
bis. b ¶ Ex
lege diuina: q̃s
dñs ſuo dño ſer/
uauit: ꝛ tã q̃ de/
bita requirunt̃.
s̃. e. prochianos
ꝛ. ĩ. e. tua nobis:
ꝛ. xvj. q. j. deci/
me. b. c ¶ Lo
ci cõſuetudine:
ſic ergo attendi
tur cõſuetudo in
decimis nec mi/
rũ: q2 ꝛ ĩ baptiſ
mo attendit̃. de
cõſe. di. iiij. đ tri
na. ꝛ in matri/
monio. ĩ. de cog.
ſpiri. ſuper eo. et
merito ſeruatur
cõſuetudo: q2 eq̃
punit̃ trãſgreſ/
ſor cõſuetudinis
ſicut trãſgreſſor
legis. xj. di. ĩ his
reb⁹: ꝛ hoc põt
intelligi de con/
ſuetudine iſta đ
1. Cor. 3 qua habuiſti. s̃.
eo. cũ ſint hoĩes
ꝛ. c. apoſtolice:
vbi de hoc: ꝛ dic
de conſuetudine
Joh. 12 approbata ꝛ p̃/
ſcripta alias nõ
obeſſet cõſuetu/
do. s̃. de cõſue.
c. vl. ſi vero: con
ſuetudo ẽ qđ de
tur duodecima
ps vel minor ta
lis ꝯſuetudo nõ
ſufficit niſi ſit
approbata a pa
pa: q2 non valet
talis cõſuetudo
que abſq̃ morta
li peccato ſerua/
ri nõ valet q̃tũ
cũq̃ longa. s̃. de p̃ſcrip. qm̃ omne. ſ3 hic nõ põt habe
re bonã fidẽ q2 de iure diuino debent̃: ꝛ ita non poſſet
p̃ſcribere q̃ nec cõſuetudo ibi locũ habere põt. Hoc di
co in laicis q2 clerici vel eccl'ia ꝯ clericos nõ ſolũ p̃tẽ p̃
ſcribere põt ſ3 etiã totã decimã: vnde dicit decretũ: q̃
min⁹ dedit decĩas mõ emẽdet. xvj. q. vij. q̃cũq̃. j. B.
QUm. ¶ Diuidit̃. Prima p̃miſſa rõne ponit̃ ex
ceſſus. Scđo alia rõ ꝛ exceſſus ꝓhibitio ibi: cũ
autẽ. Tertio alia rõ ibi: qm̃. ab. d ¶ Precedat Solu
tio: q2 vt hic dicit̃ illas ſibi dñs in ſignũ vniuerſalis
dñij reſeruauit. s̃. e. tua nobis: ꝛ iđ ſine aliqua diminu
tione expenſarũ. ſunt ſoluẽde vt ibi dr. ꝛ. ca. cũ hoĩes:
ſed nõ refert multũ: vtrũ p̃cedat ſolutio decimarũ ex/
actionẽ tributo
rũ vel cenſus: q2
ſoluere dñs de
p̃te ſua ꝛ colon⁹
de ſua tenet̃. s̃.
e. a nobis: ꝛ. ca.
tua nobis: rñde
ri poteſt: l3 vter
q̃ cõueniri poſ/
ſit ꝛ meli⁹ ꝛ cõ/
modius eſt eccle
ſie cõuenire vnũ
q̃ plures. ff. de
exercito. l. j. §.
vl. ꝛ. l. ſeq̃n: ꝛ di
ſtinguit̃ in caſu
iſto: vtrũ dñs p
cipiat certã p̃tẽ
tertiã vel quar/
tã ſiue duos cor
bes vel tres tan
tũ recipiet de h̃
dicit̃. s̃. e. tua no
bis. Berñ.
e ¶ Cũ onere:
ſic. s̃. eo. paſtora
lis. ff. de cõtra/
hen. emp. aliena
tio: ꝛ. s̃. de pig.
ex l'ris. Berñ.
NUper ab ¶ Due ſũt
partes prio po/
nit̃ ſtatutum ci/
ſtercieñ. Scđo
cõfirmatio ꝛ ꝓ/
uiſio pape. ibi:
nos autẽ. Ab.
f ¶ Tales. ſ. de
q̃bus decime ſol
ui debeãt. Ber.
g ¶ Cõmittant̃
interim anteq̃
edificent̃ eccl'ie
vt illi coloni ſol
uãt decimas de
illis t̃ris idẽ eẽt
ſi ipi ijdem cole
rẽt eas. ĩ. eo. ca.
h ¶ Cõponẽdũ
ꝛ ſic ꝯpoſitio in
decimis poteſt fi
eri p ſacerdotẽ
s̃. e. ex multipli/
ci. q̃ pſonalis videt̃ niſi p ſuperiorẽ fuerit confirmata.
s̃. de trãſac. veniẽs. S3 nunq̃d ciſtercieñ. ꝛ alij mona/
chi nõ habẽtes pp'm pũt p̃ſcribere decimã: nõ videt̃:
q2 decimas de iure habere nõ poſſunt. vt. xvj. q. j. per
uenit: ergo eas non poſſunt preſcribere. s̃. đ preſcrip.
cauſam que. S3 videtur hic ex quo nomine cõpoſitio
nis eas poſſunt habere ꝙ eas poſſint preſcribere: ſa/
tis poſſet ſuſtineri ꝙ non poſſunt p̃ſcribere decimas:

vt ĩ p̄dicto.c.cauſā q̄z:⁊.s̄.eo.ti.dudū. Decime em̄ in/
tuitu diuini officij tm̄ debite ſunt iure diuino.s̄.c. tua
nob:ſʒ iſti nemini ſubmiſtrāt ſpūalia ⁊ decime iſtis tm̄
p p̄uilegia ↄcedūr.q: iure cōi eas h̄re nō p̄nt:al's ſup/
fluū eēt p̄uilegiū:q: d iure cōi cōpetūt ſupfluū eſt pre/
cibus impetrare
C. de theſau .l.j.
.li.x.ff.ad muni/
cip.l.j. vnde cuʒ
iſti allegarent p̄
ſcriptionē neceſ/
ſe habebāt oſtē/
dere titulū quia
eis daret cauſaʒ
p̄ſcribendi .s̄.c.
dudum:que loq/
tur de hoſpita/
larijs hieroſoly/
mitanis qui de
iure cōmuni de/
cimas poſſidere
nō poſſūt:⁊ ido
in his q̄ de iure
cōmuni poſſide/
re nō poſſunt ne
ceſſari⁹ eſt titu/
lus ⁊ ſic pōt ĩtel
ligi.s̄.de p̄ſcrip.
ſi diligenti: vbi
d h̄. a ¶ Ali/
os. h̄ habes ar.
q̄ res iter alios
acta aliis preiu/
dicat.

Interdi. b ¶ Ad alienaſ
eccleſias ptinen
tes.iſtud pōt in/
telligi d decimis
laicis in feudum
cōceſſis vt nulla
pſona eccleſiaſti
ca ad quā ñ pti/
nent recipiat il/
las in pignus vt
ſi penas laicum remaneāt citius redeant ad eccleſiam
ad quam pertinet ſaltem pnſt mortem. cuʒ in decimis
non habeat locum ſucceſſio.s̄.eo.ad hoc.licʒ ſuccedāt
heredes in decimis antiquitus conceſſis in feudum.et
hac ratione ſufficit ſi laicus de conſenſu epiſcopi deci/
mas tales alij eccleſie donauerit.s̄. de his que fi. a p̄/
la.ſine conſenſu ca.cū apoſtolica.eccleſia vero ad quā
pertinent bene poteſt eas in pignus recipere:quia per
hoc citius rehabebit decimas ſuas :cuʒ tunc nō tenea
tur computare fructus in ſortē.j.de vſur.c.j.⁊.c.ↄquē/
ſtus.⁊.s̄.de feu.c.j.idem eſſet ⁊ multofortius ſi laicus
de facto tm̄ decimas retineret. ⁊ hec fuit p̄hibitionis
cauſa vt p hoc p̄uideret̄ eccl'ijs ad q̄s iſte decime pue/
nire debēt. De regularibus. ¶ Supra viſū eſt d
clericis ſecularib⁹ ⁊ de reb⁹ eoꝝ: merito reſtat videre
de regularib⁹ ⁊ rebus eoꝝ.vel ſic. Quia viroꝝ eccleſi/
aſticoꝝ duo ſunt genera:quoddā clericoꝝ ſecularium
quoddam religioſoꝝ:vnde viſo de primo genere :me/
rito ſubijcitur de ſecundo. Ab. Si.

Nullus tōdeatur ſcʒ ad p̄firēdū vt ſic ſit
mōachus.xx.q.j.illō.cleric⁹ tñ p⁹ vij.an.pōt
fieri.⁊ tūc eſt doli capax.xxviij.di.de his.⁊

nendum :et hoc ipſum ad a
a lios regulares q̄ gaudēt ſi/
milibus priuilegijs extend
volumus et mandamus vt
eccleſiarum prelati prompti
ores et efficatiores exiſtant
ad exhibendum eis de ſuis
malefactoribus iuſticie com
plementū:eorūq̄ʒ priuilegia
diligentius ⁊ perfectius ſtu
ant obſeruare. Grego.ix.

Breue eſt ⁊ ideo non ſumma
tur. Capitulū.XXXV.

Interdicim⁹ vniūſis p/
ſonis eccleſiaſticis : vt deci/
b mas detētas a laicis ad ali/
enas eccleſias pertinentes :
in pignus recipere ab eiſdeʒ
laicis non preſumant.

De regularibus et tranſeuntibus ad religionem.

Ex concilio maguntino. Non poteſt q̄s ad religionē admitti niſi vo/
lens et in etate idoneus. Ca/
pitulum.I.

Nullus tondeatur.
c niſi ĩ legitima eta/
d te ⁊ ſpontanea vo
e lūtate. Ex eodē. Impubes
mōaſteriū ingreſſus poſt an
nū a parētibus reuocari non
poteſt.hoc primo. Pubes p
vim ingreſſus poſt annū ex/
ire vel a parentibus reuoca/
ri nō pōt. Capitulum.II.

Si quis ante annos legi
f timos tonſuratus eſt ſi
ne conſenſu parentum ſuoꝝ.
g ſi parentes ipſius infra annū
h non reclamauerint:ad prin/
cipem aut proprium epiſco/
i pum: vel ad miſſum domini/
k cum:in clericatu permaneat
¶ Si vero poſt legitimos an/
l m nos:per vim clericus factus
eſt : et nec ipſe nec parentes
eius infra annum ad memo/
ratas pſonas reclamauerint
in clericatu permaneat:ſicut
is de quo ſuperius dictum
eſt. Ex concilio toletano.
Clericus ſecularis vtens ha
bitu ⁊ nomina monachali co
gitur vt fiat monach⁹ vel ab
hoc deſiſtat. Capitulū.III.

n Ut clerici qui ſe fingūt
habitu et nomine mo/
nachos et non ſunt :corrigā
tur vt veri monachi ſint vel
o veri clerici.

lxxviij.di.q̄cū q̄ʒ.⁊.c.in ſingulis.ſʒ ar.cōtra.s̄.d prebē.
ſup.ibi dicit̄ q̄ pueri nō ſunt idonei ad beneficiū obti/
nēdū. d ¶ In legitima.ſcʒ.xiiij.an. e ¶ Spōta/
nea.q: ſi coact⁹ nō valeret.xx.q. iij.p̄ſens cleric⁹.
Si quis. ¶ Communis diuiſio:quia duo ſunt di
cta vt patet ĩ ru
bro . Secūdum
ibi. Si vero. Ab.
Siculus.
f ¶ Tōſurat⁹.
vt fiat mōach⁹
vl' regularʒ cano
nic⁹.xx.q.ij.ſi.in
q̄libet. g ¶ In
fra ānū.⁊ diē.xx
q.ij.puella ⁊ tu/
tor ↄdicere pōt ĩ
fra idē temp⁹ vt
ibi d:. h ¶ Ad
p̄ncipē.i.ad pa/
pam.de ↄſe.di.j
corpora.vel ad
p̄ncipē:vl' prela
tū eccl'ie. Bern.
i ¶ Ad miſſū.
id ē vicariū epi/
ſcopi q̄ gerit vi/
ces ſuas.s̄.de in
ſti.ex q̄rimonijs
k ¶ Permane/
at.quo ad parē/
tes quia poſt an
num filium reuo
care nō poſſunt
vt hic ptʒ.⁊.xx.
q.ij. puella. ipſe
vero puer quādo/
cūq̄ʒ vſq̄ʒ ad fi/
nē.xiiij.an.poſ
ſet reſilire.j. eo.
ſignificatū. ⁊.c.
cū ſimus.poſtea
vero nō poterit
exire.xx.q.j.illō.
l ¶ Per vim.il
latā ſibi a parētib⁹ m ¶ Cleric⁹.i.monachus perma
neat.ſʒ ex mora tāti epis p̄ſumit̄ ↄſenſiſſe ⁊ intellige ſi
potuit reclamare.j.de ſpon.ad id qd: ⁊.j.q.x.conſtat.
⁊.j.de deſpō.impu.de illis.ij.alias aūt nō rederet mo/
nachus.s̄.qd me.cau.platum.

Ut clerici. Nō q̄ fictio ſiue ſimulatio quādoq̄ʒ
fit ex honeſta cauſa quādoq̄ʒ ex inhoneſta. Ex hone/
ſta cauſa.xxij.q.ij.vtilem.⁊.xxiij.q.ij.dñs.⁊ ſi aliquis
ſimulat religionem ex honeſta cauſa ita q̄ p̄teſtatio p̄
cedat non nocet.s̄.de his que vi metuſue cauſa fi.pla/
tum.vbi de h̄ . Simulatio vero ex inhoneſta facit mo/
nachū:⁊ cōpellit̄ redire ad mōaſteriū p̄pt̄ dolū ſuum.
xxvij.di.qd ĩtrogaſti.xxvij.q.j.vidua. ⁊.j..c.pri.⁊ ita
iſti clerici fingūt ſe mōachos ex honeſta cā ab initio ex
q̄ dat̄ ei optio.ſic etiā dico ĩ m̄rimonio q̄ ſi aliq̄s p do/
lum eo p̄poſito copuletur alicui mulieri q̄ nolit ſtare
legitime cū ea ⁊ h̄ ſit paratus probare non eſt audien
dus .quia in ſponſalib⁹ ſiue matrimonijs recurrit̄ ad
cōmuneʒ intelligentiā verborum.j.de ſpon. ex lr̄is.ar.
ē hic ad q̄ſtionē illi⁹ q̄ finxit ſe mulierē ⁊ ſuſcepit habi
tum ĩ monaſterio monialiū.vt poſſit corrumpere mo/
nachā ⁊ ĩ.c.qd iterrogaſti.B. o ¶ Veri clerici.⁊ ſic

datur eis optio: vtrum velint eſſe clerici vel monachi. ſi. ſ. de elec. cum cauſã. ar. xvj. q. j. nemo poteſt. argu. cõtra ĩ. c. xxi. ꝛ. xxvij. di. qð interrogaſti. vbi compel/ lunť in monaſterio remanere. ſic põt ſolui: ꝛ h̃ ↄſtabat eos tales eſſe licȝ ſtarẽt in habitu monachali in cõtra/ rijs non ↄſtabat imo tanq̃ꝫ veri monachi ſtabãt ꝛ ſe gerebãt: vñ nõ audiunť volẽ tes iurare ↄtrũ. Vidua ſi ¶ Primo ſoluitur dubiuȝ. Scðo ſolutiõeȝ ampliat. ibi. Licet. Et eſt caſus multuȝ nõ. Ab. a ¶ Sponte. ſe cus ſi p vim. ſ. de his q̃ vi me/ tuſue cã fi. platũ Lã. b ¶ Im/ poſuerit: ipãmet vidua velũ con/ uerſionis ſibi ꝑt imponere: vt hic ptȝ. ꝛ. xxvij. q. j. viduas. põt etiã illud recipe a ſa/ cerdote. ĩ. qui cle ri. vel vo. conſu/ luit: ꝛ. xx. q. j. vi dua. aut ab epõ ſ. qð me. cã. pla tum. velum vero ↄſecratõis a nul lo recipiũt. xx. q ỹ. deuotꝰ. ſole em̃ ꝟgines ↄſecranť vt. c. deuotis: et c. placuit. e. q. c ¶ Oblatiõeȝ deo obtulerit. re ſpicit loci ↄſuetudinẽ: vbi forte velate offerũt panẽ ad euchariſtiã cõficiendã. ſi. xxvij. q. j. vidua. ꝛ ita eoipſo ꝙ ſic ſtetit in eccleſia cuȝ alijs monacha iudicať. xxvij. di. qð interrogaſti. ꝛ. xx. q. j. quẽ progenitores. ſi vero alias habitaſſet ibi etiam lõgo tpe nõ iudicaretur mo nacha. in auc. vt cõſti. que interpta. circa mediũ. colľ. vi. ꝛ ideo ↄſueuit dici ꝙ habitꝰ ſine ꝓfeſſiõe non facit monachũ. ĩ. eo. porrectum. d ¶ Licȝ ſacramẽto. ſcȝ tm̃. ſed ſi adiuuetur alijs bonis p̃ſumptionibꝰ tunc for te ad plenã ꝓbationem ꝛ pſona honeſta ſit poſſet ſibi deferri ſacramentũ. C. de rebus. credi. in bonefidei. ſ. de ꝓba. ſicut ↄſuetudo. ſ. de iureiur. c. vlti. ꝛ etiã ſine iuramento ſi haberet alias ꝓbationes. ſ. qð me. cau. platũ. Vin. ſed hec vidua nõ potuit ꝓbare ꝑ legitias ꝓbatiões: ſed allegabat fictionẽ ex alia cauſa honeſta ꝛ iurare volebat: ſed iuramẽtũ ſuum nõ ſufficit: ꝛ ideo remanet in monaſterio: ꝛ ſm̃ hoc intelligiť illud ca. ꝛ illa palea. xxvij. q. j. viduas aũt velare. de fictiõe ex ho neſta cã. alˀs ſi fictio ex inhoneſta cauſa fuiſſet nulla ꝓ/ batio iſtius audireť ꝓpter dolũ ſuũ: ꝛ ſi illud ꝓbareť ſic põt intelligi. c. illud. xxvij. di. qð interrogaſti: vt dꝛ ſ. xxi. quicunqꝫ. ergo ficte monaſteriũ vult intrare ex honeſta cauſa ꝓteſteť illud p̃ſentibꝰ teſtibꝰ: vt fecit il/ la. in. c. platum: ꝛ. c. illud qð interrogaſti põt intelligi in eodẽ caſu cũ iſta decre. vt intelligať de fictiõe ex ho neſta cã: ſȝ mulier illa h̃ ꝓbare nõ potuit: ꝛ ideo cõpel/ liť redire ad mõaſteriũ put intellexit. Hug.

Ex concilio arelateñ. Moni tia que ſponte ſe ingerit acti bus ꝓfeſſarum: per hoc cen ſetur ꝓfeſſa. Ca. IIII

a Vidua ſi ſponte velum cõuerſionis: q̃uis non ſacrũ b ſibi impoſuerit: ꝛ in eccl'ia ĩ/ c ter velatas oblationem deo obtulerit: velit nolit ſancti/ monie habituȝ vlteriꝰ debet d hr̃e. ¶ Licet ſacramẽto fir/ mare velit eo tenore velamẽ ſibi impoſuiſſe: vt deponere poſſet. Greg: ix. anath. ſub dia. Monachus temere ad aliud monaſteriũ trãſire vel peculium habere nõ poteſt. Capitulum. V.

Iohannes frater: et. ĩ. ¶ Preſenti iuſſiõe mãdamꝰ vt neqꝫ monachũ de mona/ e ſterio in monaſteriũ temere migrare liceat: nec eorũ ali/ f quẽ peculiare quicq̃ꝫ habere ¶ Sed ſi hoc p̃ſũpſerit: mo/ naſterio in q̃ ab initio ↄuer/ ſatus ẽ: ſub abbatis ſui regu g la: cõpetẽti cohertiõe redda/ tur. Ex regiſtro gregorij.

Ubi ẽ dura ↄgregatio vel re ligio reqriť in ꝓfitẽte plena pubertas ſcȝ tps. xviij. anno rum. Capitulũ. VI.

b Quia in inſulis dura ẽ congregatio monachorum. ¶ Pueros in eorum mona/ i ſterijs ante. xviij. annũ ſuſci/ pi ꝓhibemus. Alex. iij. ar/ chiepiſcopis ꝛ alijs eccl'iaꝝ ꝓlatis per galliã conſtitutꝭ. Si ciſtercienſis ſine licentia ſui abbatis ad aliud mõaſte/ riũ trãſit ad ꝓpriũ monaſte/ riũ regredi cogiť. Ca. VII.

Non eſt vobis dubium et. ĩ. ¶ Uniũſitati ve ſtre mandamus: q̃tenus mo/ nachos vel conuerſos ciſter cieñ. ordinis: poſt ꝓfeſſionẽ ſine licentia abbatum ſuorũ per epiſcopatus veſtros reci k pi nullatenꝰ ꝑmittatis. ¶ Et ſi q̃ ex eis ſine licẽtia abbatũ ſuoꝝ ð monaſterio exire p̃ſũ l pſerint: ꝛ cõmoniti celeriter nõ redierint: eos regredi cõ/ pellatꝭ. Idem magiſtro. F. ciuitate. n. canonico.

Iohannes. ¶ Diuidiť. Primo poniť deciſa cõ ſultatio. Scðo rñſio. ibi. Preſẽ ti. Que duo fac. Primo ꝓhibet. Scðo ſi ↄ̃ fiat corrigi precipit. ibi. Sȝ ſi. Ab. e ¶ Monaſte/ riũ. h. c. loqť de his q̃ cã leuitatꝭ trãſcũt: alˀs lici/ tũ eẽt trãſire ad artiorem religio nẽ petita licẽtia licȝ nõ obtẽta. ĩ. eo. licȝ. f ¶ Pe culiare. niſi cau ſa adminiſtrati/ onis. ĩ. ð ſta. mo. monachi: alˀs ni/ ſi in morte reſig uauerit. cuȝ ipſa pecunia in ſter/ q̃linio ſubterreť. ĩ. ð ſta. mona. et ca. regu. cum ad monaſterium. g ¶ Reddatur quẽ teneť abbas recipe ne vaga/ bũdꝰ i aĩe incur/ rat detrimẽtũ: ꝛ cõpelliť abbas ſi noluerit. ĩ. eo. c. vl. ꝛ arg. xviij. q. ij. abbates. Itẽ ſignať ↄtriũ xxvij. q. j. ſi qua monachaꝝ. ꝛ. c. ſi q̃s rapuerit. vbi dꝛ ꝙ mõachi delinquẽtes debẽt tra di artiori mõaſterio. Soľ. illa intelligũť cũ priora mo/ naſteria redarguũť de diſſolutiõe. Quid hodie dꝫ fie/ ri ð iſtꝭ fugitiuis. dꝛ. ĩ. e. c. vl. Quia. Uario mõ intelligiť: ſȝ habito reſpectu ad mẽteȝ lr̃e ſic põt ſũmari vt in rubro. Et ẽ tex. ſingul. Primo poniť rõ. Scðo ꝓhibitio. ibi. Pueros. Ab. h ¶ Quia. h̃ ca. in q̃buſdã libris habetur ꝑ palea. xxj. q. j. i ¶ Xviij. an. Hoc ſpeciale ẽ, ꝓpť aſperitatẽ locoꝝ alˀs regulare ẽ ꝙ pꝰ tps pubertatꝭ tã maſculi q̃ꝫ femie pñt ꝓfiteri. xx. q. j. c. j. ꝛ. q. ij. ſi in q̃libet. ꝛ. c. puella. Non ẽ. ¶ Primo exordiũ. Scðo mãdatuȝ. ibi Uniuerſitati. Tertio aliud mãdatuȝ ibi. Et ſi q̃. Ab. k ¶ Permittatꝭ. ꝛ merito. qꝛ q̃ mutat locũ ð minori ad maiorẽ mutare debet. xciij. di. legimus. in fi. ꝛ. ſ. de trãſla. lȝ. ꝛ. c. j. ꝛ h̃ idõ p̃cipiť: qꝛ nõ reperiť ordo arti/ or. ꝛ ꝑ eo ꝙ dĩc licẽtia ſupple maxĩe: qꝛ nec abbas poſ/ ſet in h̃ diſpẽſare vt ad minorem trãſiret. vel intellige ꝙ de licẽtia abbatis poſſit trãſire ad eq̃lẽ iuſta de cã. l ¶ Celeriť poſt admonitionẽ. ꝛ celeritas iſta ad ar/ bitriũ iudicis refertur ex quo nõ determinať. ſ. ð offi. dele. de cauſis. ff. de iure deli. l. ĩ. in fi. de iſtis vagabun dis tene vt dꝛ ĩ. eo. c. vlti.

Profeſſio facta añ. xiiij. annū nō obligat: poſt. xiiij. vero ſi fit ꝑ ſuſceptiōem habit⁹ ꝓfeſſoꝝ etiã nō obligat niſi deſ pſeuerantia tridui.

AD noſtrã Ca. VIII.

AD noſtrã noueris audientiã ꝑueniſſe: ꝙ heremite de mōte foꝛ. quoſdã pueros ſeduxerūt in tantū: ꝙ quidã ſuaſionib⁹ eoꝝ aſſenſum p̄bentes: ſtatim religionis habitū in ip̄oꝝ monaſterijs ſuſceperūt: q̃ꝝ vn⁹. T. noīe: ſtatim penituit ꝙ habitū induiſſet: et. ĩ. ¶ Quo circa mãdam⁹ quaten⁹ ſi cōſtiterit: ꝙ p̄fat⁹ T. añ cōſummationē. xiiij. anni. ſuſceptū habitū depoſuerit: aut ſi poſt. xiiij. annū habitū ip̄m ſine ꝓbatiōe ſuſceperit. ⁊ infra triduū depoſuerit eū: ab impetitiōe p̄dictoꝝ heremitarū denuncies abſolutū. ⁊ eam quã poſt q̃ꝫ exiuit iurauit accipe in vxorē: libere poſſe traducere: ſi alia cã rōnabilis nō obſiſtat

Idem elieñ. epiſcopo. **Qui recipit habitū ꝓfeſſoꝝ vbi diſtincti ſunt habit⁹ ꝯpel iſ ibi vel alibi eſſe religioſus: ſed ſi recipit habitū nouiciorū pōt ad ſeculū redire.**

SUper eo qd̄ Ca. IX.

SUper eo qd̄ queſitū fuit de clericis q̄ religionis habitū ſuſceperūt: ⁊ ante ꝓfeſſionē ad pꝛiorē ſtatū ſunt reuerſi. ¶ Rñdem⁹: ꝙ ſi auſteritatē religionis ad quã migraſſe ſe noſcūſ ſuare noluerint: ad minorē religionē ſunt cogendi trãſire: nec ampli⁹ in eccl'ijs ſecularib⁹ debent aſſumi: ne ꝯ votū qd̄ dño fecerūt: venire p̄bent. ¶ Uerū ſi añ ſuſceptū hmōi habitū: in ꝓbatione poſiti recedere voluerint: ſ̄m regulam beati benedicti nō videnſ ꝓhiberi ad pꝛiorē ſtatū redire: que videtur ꝑcipere vt in eadē veſte in qua veniūt reuertanſ

Idem ambiañ. epiſcopo.

Canonicus regularis pōt effici monachus ſi religio ad quã trãſit eſt ſtrictioꝛ ſua. alias ſecus. Ca. X.

SAne de canonico qui in eccl'ia aromateñ. ꝓfeſſionē fecerat: ⁊ fugerat ab eadem: in monachū a quodã abbate recepto. ¶ Id. t. f. ſignificamus: ꝙ ſi loc⁹ vbi nūc ꝑmanet: maioꝛis religionis q̃ꝫ eccleſia aromateñ. exiſtit: ip̄m in eodem loco cum

---

AD noſtram. ¶ Minoꝛ quattuoꝛdecim annis ꝑ ꝓfeſſionē religioni nō obligaſ: idē in maioꝛe qui ſine ꝓbatione ſuſcepit habitū ꝓfeſſoꝝ quē dimiſit ĩ triduū. Vel ſic vt in rubꝛo. Prima ps narrat factū. Scd̄a dat iudicē ibi. quocirca. Ab. a ¶ Statim penituit. Arg. nō dici factū qd̄ nō durat. ſ. q. ĩ. cōſtat. ff. qd̄ cuꝫ eo q̄ in alie. poſ. ſi filius. ff. de in rem ver. ſi ꝑ patre. §. verſum. ⁊ ⁊. xxiij. q. vj. vides. Ar. ꝯ. q: ex quo ſemel placuit ampli⁹ diſplicere nō pōt. xxxij. q. v. hoꝛrēdus C. d̄ ꝯhen. emp. nō idcirco. ⁊. iiij di. erit aūt. ⁊. c. in iſtis. ⁊. viij. q. ij. dilectiſſimi. ſolu. vbi ꝯſtat de facto ⁊ ei⁹ qualitate non eſt querendū de ei⁹ pſeuerantia. nã ſufficit ꝙ ab initio cōſtitit. cū vero cōſtat d̄ facto ſꝫ de intentione neſciſ. recurrimus ad p̄ſumptionē pſeuerãtie. vt in caſu iſto ⁊ cōſi. b ¶ Ante cōſūmationē. no. ex hoc verbo ꝙ in caſu iſto annus īceptus ꝓ ꝯpleto nō habeſ. xx. q. j. illud. ⁊. q. ij. ſi in qualibet. et. ĩ. e. ſignificatuꝫ ⁊ in alio caſu. s̄. de elec. cū in cūctis. arg. ꝯ. ff. de mu. ⁊ ho. ad reꝫ publicã. ⁊. lxxviij. di. p̄ſbyter. ⁊ in. c. p̄dicto cū in cūct⁊ §. inferioꝛa. Soſ. in dignitatib⁹ fauoꝛ cōſideraſ. ⁊ iō annus inceptus ꝓ ꝯpleto habeſ. ſed in ep̄o eſt ſpãle. ī regule obſeruatione grauitas eſt ⁊ laboꝛ: ⁊ ſic odiū. et iō annus cōplet⁹ exigiſ. ar. s̄. e. q: in inſulis.

c ¶ Triduū. ar. ꝯ. xx. q. j. c. firma. ⁊. xxvij. q. j. ꝑ totuꝫ xx. q. iij. eos q̄ ſemel. Soſ. Quidã dicūt ꝙ iſtud diſpēſatiue dictū ē. alias regulare ē ꝙ pubes ingrediēs etiã poſt momētū exire nō pōt vt dicūt cōtraria. Sed hec ſolutio nō valet. q: ꝯ votū cōtinētie nō admittiſ diſpēſatio. q: ꝯtinētia caſtitatis ⁊ abdicatio ꝓpꝛietatis ita inherent oſſib⁹ monachoꝝ vt nec ſūm⁹ pontifex valeat diſpēſare. ĩ. de ſta. mona. cū ad monaſteriū: in fi. Dicas ergo ꝙ iſte ſine deliberatione ⁊ ex mentis impetu intrauit ⁊ illect⁹ fuit. ⁊ ita quo ad deū nō fuit obligatus q̄ cōſiderat coꝛ ⁊ nō opus. xiiij. q. v. ſi q̄d inueniſti ⁊. xv. q. vj. c. j. in fine. ⁊ ideo nec apud eccleſiam cū habeat certa indicia de tali voto facto impetuoſe: ex eo ꝙ ſine ꝓbatiōe habitū ſuſcepit. ⁊ q: infra triduū peni tuit ⁊ q: ꝓpe puericiã fuit iure ergo cū ip̄m abſoluere debuit: ⁊ ita nō fuit obligatus q̃ꝫtū ad deū ⁊ ei⁹ eccleſiam. arg. xxij. q. iiij. vnuſquiſq̃ꝫ. ⁊. xv. q. j. Sane. arg. xvij. q. iiij. ſunt qui opes. Ber.

SUper. ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ibi. reſpondem⁹: q̄ diſtinguit inter ꝓfeſſos ⁊ nouicios. Ab.

d ¶ Suſceperūt eo aīo vt ad ſeculū non redirent nulla facta ibi ꝓfeſſione. ĩ. e. ſtatuim⁹. ita ꝙ de hoc cōſtabat vt ibi diciſ. B.

e ¶ Ne contra votū. quo renūciauerunt ſeculo generaliter nōdū facta ꝓfeſſione alicui⁹ religionis. vnde cogēdi ſunt remanere vel ibi vel ad mitioꝛē tranſire ſi ſponte voluerint. vt hic dicit ⁊. ĩ. eo. cōſulti.

f ¶ Habitū. d̄ quomō p̄miſit q̄ renunciauerunt ſeculo. Berñ.

g ¶ Redire moribus emendatꝫ. ĩ. e. conſulti. B.

h ¶ In eadem veſte. ſed in qua veſte poſiti in ꝓbatione debent eſſe. videſ ꝙ in illa in qua venerunt. liij. di. legē ⁊. liiij. di. multoſ in fi. arg. xvij. q. ij. ſi quis incognit⁹. dic ꝙ monachali habitu vt hic dicit. ⁊. ĩ. eo. ſtatuim⁹. alioquin nō poſſet ꝓbare auſteritatē monachalē que in veſtibus pꝛo magna parte cōſiſtit ⁊ qd̄ diciſ hic in fi. in eadem veſte redeant in qua venerunt: ſic intellige. quia finita ꝓbatione ſi noluerint ibi remanere reſtituēſ eis veſtes cum quib⁹ venerunt ⁊ cū eis recedent ⁊ ſic ſeruaſ ꝑ regula monachoꝝ. ⁊. c. que dicunt ꝙ ꝓbari debent in veſte laicali non ſeruantur. ſed intelligas de veſte in qua venerunt vel dic in veſte laicali. i. in veſte nouicioꝛum qui ſunt in ꝓbatione: que differunt ab illis que danſ ꝓfitentibus. ĩ. eo. ſtatuimus. Berñ.

SAne. ¶ Si canonic⁹ regularis fit monach⁹ aut ſtrictioꝛis religionis ⁊ manet monachus: aut laxioꝛis ⁊ redire compelliſ. Vel ad idem ſic vt in rubꝛo. Et eſt tex. no. Diuidiſ. nam pꝛimo narrat factū. Secundo diſtinguendo diffinit ibi: id tue. Ab. Si.

a pura cõſcientia remanere p
mittas: alioq̃n eũ ad priorẽ
eccleſiã redire cõpellas.

Idem belua epo. **Minor. xiiij. annis pſitendo nõ obligat religioni niſi fact⁹ maior ratum habuerit. Ca. XI.**

SIgnificatũ eſt nobis:
et. ĩ. ❡ Mãdam⁹: qua
tenus: ſi inueneris: ꝙ. H. nõ
b fuiſſet a parentib⁹ oblat⁹: τ
infra. xiiij. ãnũ facti voti pe
nitẽs: a religione receſſerit:
ab illo voto pfeſſionis qḋ
c fecit: denũcies abſolutũ. Si
autem a parentib⁹ fuerit ob
lat⁹: ſeu. xiiij. annũ cõpleue/
d rit: cum religionẽ intrauit:
ſeu poſt. xiiij. annũ pfeſſio/
e nem a ſe prius factã ratã ha/
f buerit: eũ ad eandem vel ad
aliã religionẽ trãſire cõpel/
las. Clemens tertius.

Si filia minor. xij. ãnis a parentib⁹ monaſterio tradita maior facta ſponte veletur ad ſeculũ redire nõ poteſt.

QUam vi **Ca. XII.**
rum. et. ĩ. Utrũ ea que
g infra diſcretionis annos a
parentib⁹ monaſterio tradi/
ta: habitũ religionis indu/
ens: benedictionẽ accepit: τ
exiens poſtmodũ ſe cuidam
militi copulauit: ad mona/
ſteriũ redire cogat. ❡ Cõ. t.
h t. r. ꝙ cũ iuxta cõci. toleta. cẽ
i ſurã: monachũ aut paterna
k deuotio aut ppria profeſſio
faciat: quicquid horum fue
rit allegatum tenebit: reuer
tendi ad ſeculum aditu peni
tus interdicto. nõ em̃ videt
illa monaſtice profeſſionis a
ſe poſſe iugum excutere. cum
eã nõ conſtet euidenter con
tradixiſſe cũ bñdictionẽ ac/
ceperit: quã non niſi in etate
l diſcretiõis recipiũt q̃ velan/
tur: pſertiʒ ſi rati habitione
ſecuta: τ ſi eã quãdoq̃ ꝯtra
dixiſſe conſtiterit quod an/
m te geſtum fuerat roboratur.
n ❡ Nec obloquitur: quod ḋ
pre. n. leonis pape cõſtitutio
ne per cõtrarium ſenſum ſu/
mitur: vt puelle que coacte
parentum imperio virginita
tis habitum ſuſceperunt: ip
ſum poſſint ſine puaricatiõe
deſerere: cum de ea recte poſ
ſit intelligi: que in etate nu/
bili noſcitur conſtituta. tũc
em̃ quia liberũ habet arbi/
trium: in electione propoſiti
ſequi parentum nõ cogitur
voluntatem. Idem.

Ualet pfeſſio facta ſine ſuſceptione habitus religiõis. Capitulum. XIII.

a ❡ Remanere: pmittas: Sʒ ꝯ̃ videt. xix. q. iij. mãdamus: vbi dicit ꝙ ſi canonicus regularis ad monaſte/riũ trãſeat ad canonicã reducat τ in vituperiũ memoriale cucullã portet. ſed illud intellige qñ cã leuitatis vel vanitatis nõ petita licẽtia trãſit: hic qñ cauſa maioris religionis τ bono zelo. ĩ. e. licet. Bern̄.

SIgnifica. ❡ In pria ponit cõſultatio In ſcda reſponſio ibi: mãdam⁹ Ab. b ❡ A parentibus oblat⁹ ſi fuiſſet a parẽ/tib⁹ oblatus añ. xiiij. annũ exire ñ debuit: ſʒ poſt xiiij. annum ibi ſtare nõ cogit. ĩ. e. cũ ſimus. al's ſi nõ fuiſſet tra/ditus a parentibus quãdocũq̃ vellet poſſet exire: vt h innuit. c ❡ Si vero fuerit oblatus: maxime. Bern̄. d ❡ Intrauit: qr tũc retinet qḋ fecit. xx. q. j. illḋ. e ❡ Ratã ha/buerit qḋ intellige ſi expſſe ꝯſentiat: imo certe ẽt tacite ſi vltra illud tpus rema/neat. ĩ. de deſpõſa. impu. lr̃as: τ c. acceſſit: tñ cauſa maioris certitudinis in prin/cipio. xv. ãni ei⁹ voluntas reqrẽ/da eſt. xx. q. j. c. illḋ. τ ſic ſeruãt plures religioſi τ bene. Itẽ ẽ hic argu. ꝙ ea q̃ ab initio nõ valẽt tractu tẽporis cõualeſcũt. ſi. ĩ. ḋ deſpo. impu. de illis. ij. ſed dic valet. vt ex nunc: ſed non vt ex tunc. ff. de offi. pcõſu. obſeruare. in fi. f ❡ Ad aliam religionẽ. hoc ñ videt: qr ſi fecit pfeſſionẽ. ibi. ad aliã. poſtea minorẽ trãſire nõ põt. ar. ṡ. e. nõ eſt. Sʒ dic ad aliã eiuſdẽ religionis vel maioris.

QUam. ❡ Si impubes etiã inuit⁹ a parentib⁹ monaſterio tradit⁹ fact⁹ maior ſponte recipit habitũ pfeſſorũ ad ſeculũ amplius redire nõ põt. Uel aliter vt in rubro. In pma ponit cõſultatio. In ſcda re/ſponſio ibi: cõſultationi. Tertio ſoluit ꝯ̃riũ ibi: nec obloquit. Ab. g ❡ Diſcretionis annos. i. infra annos ad votũ vel matrimoniũ ꝯtrahendũ aptos: qui in puella. xij. in puero. xiiij. vt. xx. q. j. c. j. τ. ij. Nã ante dicũ/tur carere iudicio. ff. de iudi. cũ ptor. § nõ aũt: τ. iij. q. vij. § tria. in prin. τ dic iudicio. i. diſcretione. ſed q̃ ad beneficiũ reſtitutionis implorãdũ vſq̃ ad. xxv. annũ dr ẽẽ fragile τ infirmũ hmõi etatis cõſiliũ. ff. de min. l. j. h ❡ Toletani. xx. q. j. monachũ. i ❡ Deuotio: paterna deuotio qñq̃ facit monachum occaſionaliter. aliqñ em̃ filius obtẽperat voluntati paterne ex debito honeſtatis non neceſſitatis. xx. q. j. illud. τ. c. puelle. ſic τ in ma/trimonio intellige. ĩ. de deſpon. impu. c. j. alias nõ cogit fili⁹ ad hoc obtẽperare patri vt hic ĩ fi. τ in pdicto. ca. puelle: τ. ĩ. e. cum ſimus: qr res eſt voti nõ pcepti. xxxij. q. j. integritas τ expone aut p τ qr paťna deuotio facit mo/nachũ cũ ſequit ratihabitio filij τ eadẽ expoſitio fit. C. de ver. ſig. l. pe. vbi aut po/nit pro et. k ❡ Quicquid horũ. Ex h ver/bo videt ꝙ p ſe ſufficiat alterũ iſtoꝝ: ſed nõ eſt verũ: vnde ſic ĩtellige: paterna deuotio cũ rati/habitiõe filij ad ulti ſufficit ppa pfeſſio filij ſine pr̃is deuotione ſufficit. τ ita ſi ĩ/cipias a primo: vtrũq̃ neceſſarium ẽ. ſi a ſcḋo ſufficit ſcḋm tantũ ſi. ṡ. de reſcrip. olim. Bern̄. l ❡ Recipiũt. Sʒ q̃d ſi añ reciperent? Rñdeo nõ obſtat exire volẽti: qr ñ tenet pfeſſio ĩfra diſcretionis ãnos. xv. q. j. illud: τ. c. j. ṡ. e. ſignificatũ: τ. ĩ. e. cũ ſim⁹. ſic nec mr̃imoniũ niſi malicia ſuppleret etatẽ. ĩ. ḋ deſpõ. ĩpu. puberes: τ. c. a nobis: τ. c. vl. m ❡ Roborat: ar. ꝙ ea q̃ ab initio ñ tenẽt tractu tp̃is ꝯualeſcũt ſic. ṡ. e. ſignificatũ. τ. ĩ. ḋ deſpõ. ipu. de illis. j. q. ĩ. ꝯſtat. Dic ꝙ ex nũc ĩcipit valere τ ñ vt ex tũc. vt dixi. ṡ. e. ſignificatũ. n ❡ Nec obloq̃t: h rñdet tacite q̃ſtioni q̃ poſſet fieri p. c. illḋ puelle. xx. q. j. a ꝯ̃rio ſẽſu: vbi dr ꝙ puelle q̃ ſuſcipiunt habitũ ṽginitatis nõ coacte ĩpe/rio parentum: deſerere nõ poſſunt habitum ſuſceptũ. ergo ſi coacte fuiſſent a cõtrario ſenſu bñ poſſunt deſerere: at iſta fuit coacta ergo non dʒ cõpelli redire ad monaſteriũ: nõ obſtat illḋ. c. a ꝯtrario ſenſu inductũ. qr illud ĩtelligit ḋ adultis q̃ nõ poſſunt habitũ ſemel ſuſceptũ relinq̃re. τ h loq̃t ḋ ea q̃ adhuc erat ĩfra ãnos

diſcretionis: que facta adulta ꝓfeſſionem fecit nec contradicit. Vel ſi coacta fuit poſtea cōſenſit vnde exire nō poteſt. ⁊ eſt ſi. C. qđ me. cau. l. ij. ſ. đ his que vi me tuſue cauſa fiunt. ad audientiaꝫ.

P Orrectum nobis. ¶ Monachū facit ꝓfeſſio non habitus tm̄. Vel ſic vt in rubro. Cōis diuiſio. Secūda ibi. inquiſitioni. Ab. a ¶ Habitus. Hic euidenť apparet ꝙ habitus non facit monachum: ſed ſola ꝓfeſſio regularis. ſic. j. qui cle. vel vouen. cōſuluit: ⁊. ſ. e. ex pte. ⁊. ſ. e. vt clerici. Sꝫ contra videtur. xxvij. di. qđ inťrogaſti. ⁊. ſ. eo. vidua. ⁊. c. ſuper eo. So. illud verum eſt ꝙ habitus ſine ꝓfeſſiōe non facit monachum ſola em̄ ꝓfeſſio vera vel ꝓ ſūpta monachū facit ⁊ ſolēnizat votum. Dicas ꝗ ꝙ quicūq; facit ꝓfeſſionē in manu abbatis ſeu etiam alicui⁹ monachi. ⁊ vbicūq; dūmodo recipiatur eius ꝓfeſſio ab abbate ⁊ fratrib⁹ monachus eſt ⁊ ſolēnizatuꝫ ē votū illi⁹. j. qui cle. vl' vo. inſinuante. ⁊ ħ ⁊ illa. c. ꝙ iterogaſti: ⁊. c. vidua. intelligūť đ ꝓſūpta ꝓfeſſiōe. ex q̄ em̄ moranť inť alias moniales ⁊ gerunt ſe tanq̄ monachas. monache ſūt cēſende. xx. q. j. quē ꝓgenitores. ⁊ q̄ ab initio eo ꝓpoſito ⁊ eo animo intrauerūt vt monache eſſent tacite: ex q̄ nullā ꝓteſtationē fecerūt ⁊ multo tpe ibi fuerūt: ſaltē p annū i habitu ꝓfeſſoꝝ. j. eo. ex pte: vñ poſtea nō audiunť etiaꝫ ſi velint iurare ꝯtrariū. Illud. c. ſup eo. intelligiť đ illis q̄ habitū recipiēdo renūciauerūt ſeculo tacite vel expſſe: vt ibi diciť: ⁊. j. eo. ꝯſulti: ⁊. c. ſtatuim⁹. qđ in eodem caſu loqui videť cū illo. c. ꝯſulti. b ¶ Profeſſio: que ħ interceſſit ex eo qđ dicit. iūctis manib⁹ tibi ſe reddidit in monachū ⁊ i fratrē ſaltē tacite: licꝫ forte nō expreſſit formā ꝓfeſſionis quā habes. xx. q. j. vidua. ⁊ ꝑinde fuit ac ſi formā illā ſeruaſſet. Sed lr̄a ſequēs videť ꝯtradicere huic: vbi dicit talis vt fiat monach⁹ et reddat dño q̄ ꝓmiſit ⁊c̄. Sed tu expone fiat monach⁹ id ē ſtet ⁊ viuat vt monachus: vel itellige ꝙ votum fecit ſolūmodo vt fiat monachus tradēdo ſe in manus abbatis: vt. j. de vo. ⁊ vo. redē. per tuas: vbi fuit ſimilis ꝓmiſſio. ⁊ hoc ꝓbat littera illa ex quo a cōuertēdo votum emittitur: vt ſcꝫ fiat monachus. talis ergo qui ſic ꝓmiſit ⁊ vouit ꝙ intrabit religionē: cōpellēdus eſt vt fiat monachus: ⁊ reddat dño ꝓmiſſum ⁊ votū ſuū: ⁊ ſic plane ſonat lr̄a. ⁊ ita colligere hoc ꝙ qui ꝓmittit. ſe intraturꝫ aliquā religionē tenetur cōplere ꝓmiſſum ⁊ pōt ⁊ debet compelli. j. de vo. ⁊ vo. redēp. per tuas: qđ ꝑus dixi verius puto q̄ꝛ reddēdo ſe manib⁹ abbatis i monachū ⁊ fratreꝫ ſtatim fuit monachus.

Q Vam ſi. ¶ Cōis diuiſio. Secūda ibi. Diſcretioni. Ab. c ¶ Diſcretōis. dic de hoc vt dictum eſt. ſ. e. cuꝫ virū. d ¶ Ad annos diſcretionis. xiiij. ſcꝫ q̄ꝛ tunc liberum eſt ei ſtare ſi voluerit remanere vl' recedere ſi ei nō placet. xx. q. j. illud. ⁊. q. ij. ſi in qualibet. e ¶ Et bona paterna. qb⁹ priuari non potuit legitima iure nature ⁊ reliq̄ parte: mōaſterio cōpetente: que ipo ingreſſu cōperit xix. q. iij. ſi qua mulier. ala. que erit tertia illius partis que ſibi ab inteſtato debetur vel medietas ſm numerū filioꝝ. C. de inoffi. teſta. in auc̄. nouiſſima. f ¶ Proueniūt. ſ. đ teſta. raynucius ⁊. c. rainaldus. vbi de hoc.

P Orrectū nobis ex parte tua petitoriuꝫ ꝯtinebat ꝙ. J. canonicus acherōtinus infirmitate grauatus: votuꝫ vt fieret monachus ſe aſſerit emiſiſſe. vnde metuēs ne voto decederet non completo: iunctis manibus tibi ſe reddidit in monachum et in fratrem: et. j. ¶ Inquiſi. t. t. r. qđ cum monachū non ꝗ faciat habitus: ſed profeſſio regularis: ex quo a cōuertendo votum emittitur: ⁊ recipitur ab abbate tal' vt fiat monachus: ⁊ reddat domino q̄ promiſit: erit vtiq; compellendus. Celeſtinus. iij.

Si pater ſecum bonis ſuis ⁊ filio impubere obtulit monaſterio: filius fact⁹ maior exire poteſt religionem ⁊ legitimam a monaſterio petere.

Capitulum. XIIII.

Q Vam ſimus. et. j. Sane noſtris auribus eſt relatum ꝙ cum. b. miles ſe cum filio ꝺ ſuo diſcretionis annos nullaten⁹ attingente ad quoddam monaſterium cū bonis ſuis etiā ꝯtuliſſet: dictū filiū ſuū fecit habituꝫ ſuſcipe monachalē: ⁊. j. ¶ Diſ. t. t. r. ꝙ ſi dict⁹ puer ad ānos diſcretionis puenerit: ⁊ habitū retinere noluerit monachalē: ſi ad ħ iduci neq̄uerit: nō ē vllaten⁹ cōpellēd⁹: q̄ꝛ tūc liberꝫ e ſibi erit eū dimittere: ⁊ bona f paterna q̄ ipi ex ſucceſſiōe ꝓueniūt poſtulare. Inno. iij. epō ⁊. ca. carg.

Furioſ⁹ pſitēdo nō obligať niſi fact⁹ ſane mētꝭ ratū habuerit. XV

g S Icut tenor lr̄aꝝ. ⁊. j. ¶ Cōſul. v. t. r. ꝙ lꝫ iſta h duo inť ſe repugnātia videātur: vt q̄ſ. ꝙ. ſ. ſit extra ſe poſitus: ⁊ de pñti vita deſperet. Si tñ eo tpe q̄. p. ſacerdos la i tor pſitiū poſit⁹ extra mētem k aſſeriť. idut⁹ fuit habitu monachali: cū alienat⁹ nō ſentiat: ac p ħ nō valeat ꝯſentire: eū denūcietꝭ ab obſeruatiōe l mōaſtici ordinis abſolutū: niſi poſtq̄ mētꝭ ſue fact⁹ ē compos: ſpōtanea volūtate ꝓfeſſionem fecerit monachalē. Idē piſano archiepiſcopo.

S Icut tenor. ¶ Primo poniť deciſa cōſultatio. Scđo reſponſio. ibi. Cōſultationi. Ab. g ¶ Sicut. Caſus. ſacerdos iſte i infirmitate grauiſſima laborabat ita ꝙ extra ſe poſitus deſperabat đ vita pñti: ⁊ in tali articulo ꝯſtitutus indutus fuit habitu monachali ⁊ ad monaſterium deportatus. tandē conualuit ⁊ habitum dimiſit ⁊ de abbatis licentia monaſteriuꝫ dereliquit. Conſuluit ſacerdos dominuꝫ papā q̄d eſſet ei faciendum ⁊ ipe reſpōdit ſm qđ ſequiť in littera. h ¶ Repugnantia. vnde non videbatur audiendus. ſ. de ap. ſollicitudinem. xxiij. q. vij. qđ autē. ⁊. C. de libe. cau. cum precum. i ¶ Mentem. ſi autem integrum haberet iudiciuꝫ: licet grauiſſimā pateretur infirmitatem bene obligaretur ſi voueret. argu. inſti. qui non eſt permiſ. fa. teſt. §. preterea. tenetur autē hoc ꝓbare ſcꝫ ſe tunc temporis extra mentem fuiſſe. ſ. đ ſucceſ. ab inteſt. cuꝫ dilectus. ar. ꝯ. iij. q. ix. indicas. Lau. k ¶ Habitu monachali. ita ꝙ votum feciſſet quia ſolus habitus non facit monachum ſed profeſſio. ſ. eo. porrectum. ⁊. j. eo. ex parte. l ¶ Abſolutum. et ita

nullum eſt votum ſiue obligatio que fit mẽte alienata.

AD apoſtolicam. (ſic. xvij. q. j. gonſaldus. ℭ In prima pte ponitur duplex conſultatio deciſa. In ſecũda reſponſio ibi. queſtionibus. Primo reſpondet ad primã. Secundo ad ſecundã. ibi. Prohibendum. Et eſt caſus nõ. ⁊ quotidie allegatur. Ab. a ℭ Anni. vt. xvij. q. j. gonſaldus. quãdoꝗ tamen ſtatuitur biennium xix. q. ij. mõaſterijs. quãdoꝗ triennium. xviij. q. ij. ſi quis icognitus. quia diuerſa tpa ſtatuuntur videtur eſſe arbitrarium qḋ ſatis poteſt concedi. quia etiam ſtatim poſſet recipi ⁊ renũciare beneficio huius ꝓbationis. vt. j. eo. c. dicit̃. et. c. ſtatuimus. dici conſueuit ꝙ clericus ignotus et laicus notus ꝓbantur per bienniũ. ſed clericus notus per annũ laicus ignotuſ ꝑ trienniũ. ⁊ ſic intelligi ꝯſueuerũt c. predicta. Sed non credo ꝙ hodie ſeruetur illa diuerſitas imo quilibet ſtatim põt admitti vt dictum eſt. Bern. b ℭ Monaſterij. ergo alter altero inuito huic beneficio renunciare nõ põt qḋ eſt verũ. quia cõmuniter in fauorem vtriuſꝗ introductum fuit. et qḋ fauore alicuius itroductũ eſt in odiũ eius non debet retorqueri. C. d. e legi. qḋ fauore⁊ iure cõi potior eſt conditio ꝓhibentis: vt ar. C. de ſerui. ru. predi. ꝑ fundum. ⁊. ff. cõi diui. ſabin⁹ T. De cõi tñ conſenſu poteſt vterꝗ renũciare iuri ſuo vt hic dicit. cum ſit perſonale ⁊ ſingulare beneficiũ. s. de offi. dele. gratũ. C. de pac. ſi quis in ꝯſcribendo. ff. de mi. ſi iudex. ⁊. vij. q. j. ꝗ ꝑiculoſũ. ſec⁹ ſi eẽt cõmune beneficiũ ⁊ fauore oĩuz introductũ. s. de fo. cõpe. ſi diligenti: vbi de hoc: ⁊. iiij. q. iij. § item parentes.

Profeſſio nec fieri: nec recipi debet infra tps ꝓbatiõis ſʒ facta ⁊ recepta tenet. XVI

AD apoſtolicaʒ ſedẽ: et .j. Cuʒ monachũ fieri a ante vnius anni ꝓbationeʒ regularis inſtitutio interdicat: et. j. Queſtionib⁹. t. t. r. ꝙ licet tẽpus ꝓbatiõis a ſãctis patribus ſit indultũ nõ ſoluʒ in fauorẽ conuerſi. ſed b etiã monaſterij vt ⁊ ille aſperitates iſtius ⁊ iſtud mores illius valeat experiri. quod vtrũꝗ diligẽter eſt obſeruãdum ꝑſertim cum ab vtroꝗ ḋ reliquo certa noticia non habetur: ſi tamen ante tempus ꝓbationis regulariter ꝑfinitum: is qui conuerti deſiderat habitum recipit. ⁊ ꝓfeſſioneʒ emittit. abbate per ſe vel per alium ꝓfeſſionem recipiẽte monaſticã ⁊ monachalem habitum cõcedente. vterꝗ renũciare videt̃ ei qḋ pro ſe noſcitur introductuʒ. Ideoꝗ obligatur ꝑ ꝓfeſſionem emiſſã pariter ⁊ acceptã ad obſeruãtiam regularẽ. et vere monach⁹ eſt cẽſendus: quia multa fieri ꝓhibentur: c que ſi facta fuerint obtinent d firmitatem. ℭ Prohibẽdũ eſt abbatib⁹: ne paſſim añ tẽpus ꝓbationis quoſlibet ad ꝓfeſſionem recipiãt: ⁊ ſi contra formã preſcriptaʒ quoſlibet ĩdiſcrete receperĩt anim e aduerſione ſũt debita corrigendi: cum in ſubſidium fragilitatis humane ſpacium ꝓbationis ſit regulariter inſtitutum. Idem aconeñ. epõ.

Qui profeſſionem fecit licet in clauſtro nunꝗ permanſerit ſed in ſeculo ⁊ ſuis bonis vſus fuerit ad obſeruãtiã regularẽ cõpellit̃. Ca. XVII.

SIcut nobis fuit propoſitum: quidaʒ clericus cum egritudine nimia labo f raret: quaſi ḋ morte ſecurus ⁊ recuperãda ſanitate deſperans: habitum canonicoruʒ regularium petijt ⁊ accepit: ſed nec ad eccleſiam tranſijt: g nec bonis ſuis vti ceſſauit: videntibus ⁊ ſcientibus epiſcopo ⁊ canonicl eccleſie nazareñ. a quibus habitum ſuſceperat regularẽ: et. j. ℭ F. t. t. r. ꝙ ſi regularem habitũ ſe poſtulãte ſuſcepit: ⁊ ad obſuationem regulionis cano i nice ſua ſe profeſſione ligauit: ad reſumendum habitũ eccle. eſt diſt. cogendus: cuʒ k quo tanto tẽpore extra canonicã mãſit: nõ ĩ excuſationẽ eius ſed in maioris trãſgreſſionis augmẽtum merito valeat allegari. Idem priori ⁊ conuentui dimolienſi.

Poteſt religioſus zelo ſãctioris vite ad religioneʒ trãſire ſtrictiorem petita prius licẽtia ꝑlati ſui: licʒ nõ obtẽta etiam ſi primum monaſterium ſit priuilegiatum ꝙ ḋ illo ad aliud etiam artius trãſire non poſſit. Ca. XVIII.

c ℭ Obtinent firmitatem. vt. xvij. q. j. nos nouim⁹. ⁊ xxvij. di. ſi vir. ⁊. ij. q. vj. § biduũ. B. d ℭ Prohibẽdũ. qꝛ graue eſt inexꝑtos dei ſeruitio applicare. xix. q. iij. monaſterijs. C. de re mili. ꝯ publicã. lib. xij. ⁊. ff. de va. mu. ꝓror. § vlti. ⁊ tenet̃ qs de mala electiõe. argu. xxiij. di. tales. ff nau. caup. ſta. l. vlti. § ij. C. ḋ colle. illi. l. vna. lib. xj. vbi tenet̃ qs. coipõ ꝙ admiſit ignotum. e ℭ Corrigẽdi. arbitrio iudicis ex quo pena non adijcit̃. s. ḋ offi. delega. ḋ cauſis ff. de iu. deli. l. j. in fi.

SIcut no. ℭ Diuidit̃. quia ꝑmo ponit̃ conſultatio. Secundo rñſio ibi. Fraternitati. Ab. f ℭ De morte. ſecur⁹ ſi tñ ſane mentis fuit. al's nõ obligaret̃. s. eo. ſicut tenor. xvij. q. j. gonſaldus. xxxij. q. vij. c. neꝗ furioſus. ⁊. C. de trãſac. l. ſanũ mente. ſed querit̃ qualiter al's timor mortꝭ impedit monachari. s. qḋ me. cau. platum. et notat̃ hic. Rñ. monachatur ibi vt euadat mortẽ corpis. h nõ monachat̃ vt euadat mortẽ corporis. ſʒ poti⁹ mortem aĩe. Jo. g ℭ Bonis ſuis quõdam ſi tenuit monachatus. ſic. xxvij. q. j. ſi quis rapuerit. ⁊. j. q cleri. vl. vouen. c. vlti. h ℭ Et ſcientibus. vñ tenebãt eũ reuocare. j. e c. vlti. ſed ad bona ipſius ſi mortu⁹ eẽt ⁊ ipm nõ reuocauerunt aſpirare non deberẽt. qꝛ quẽ viuum ꝯtempſerũt non poſſun[t] mortuũ ſuum dicere. C. de lati. liber. tolle. l. vna. § ſeſcim⁹. ⁊. j. ḋ infan. ⁊ lang. expo. c. vno. B. i ℭ Su[b] ꝓfeſſione. al's ſol⁹ habit⁹ non facit eũ monachũ. s. ec[cle]. porrectũ. k ℭ Tanto tẽpore. nullus annoꝝ numer[us] ipm excuſat. xxxiij. q. v. ꝙ deo pari. imo tanto grauiu[s] delinquit. s. de conſue. c. vlti. ⁊. j. de ſymo. non ſatis.

ridiculum eſſet vt dicit lex meliorem eſſe furis conditionem ꝓpter continuationem furti. ff. de fur. inficiando. §. infans. Jo. Sed huic ſimile habes. s. de teſt. quia ingredientibus.

Licet. ¶ Hic eſt caſus nõ. ⁊ quotidie allegatur. Diuidit principaliter in duas partes. In p̃ma exordium exquo. Scdo factuʒ diffinit. ibi. Cum ergo. Prima facit quinq;. Naʒ primo ponit formã priuilegij. Secũdo ipius interp̃tationem ⁊ interpretationis cauſã. ibi. Quia tamen. Tertio illã fortificat ibi. Cũ etiaʒ. Quarto illam reaſſumendo ſpecificat. ibi Quocirca. Quinto ſpecificatõeʒ determinat. ibi. Illa. Ab. Si.

a ¶ Mõachis s. eo. non eſt.

b ¶ Canonicꝭ. xix. q. iij. ſtatuimus: et. c. mandamus. Bern.

c ¶ In ea vocatione. xxj. q. j. c. j. ⁊. q. ij. placuit. ⁊ vij. q. j. nõ oꝑtet

d ¶ Sub lege. xix. q. ij. due ſũt. Bern.

e ¶ Ex temeritate. aduerte qualiter interpretatur priuilegium iſtoꝝ. ſcilicet ꝙ nullus taliũ poſſit trãſire ad ſtrictioreʒ religionem: hoc eſt verum vt dicit temeritatis cauſa. ſic em̃ cuʒ prohibetur iuramentum temerarium tm̃ intelligitur prohibitum. xxij. q. j. ita ergo. Joh.

f ¶ Licentiã poſtulauerit. ſufficit ergo petere licentiam licʒ non obtineatur ſic. s. de arbi. cuʒ olim: et. s. de loca. et conduc. potuit. C. de iur. emphi. l. vlti. Ar. contra. s. de elec. cuʒ in veteri. ⁊ ad idem etiã poſſet induci circa prin. Sed q̃d ſi aliquis non petita licẽtia receſſerit ad ſtrictiorem vitam nũquid eſt reuocandus. Cõſueuit dici ꝙ non: dũmodo leuitatis cauſa nõ tranſeat vt hic in fi. innuitur: ſed obſtat. xix. q. ij. mandamus. ⁊ illud poteſt intelligi quando leuitatis cauſa tranſit. adhuc videtur contra. s. de eta. ⁊ quali. intelleximus vbi tranſiuit quidam ſine licentia ad aliud monaſterium nec idẽ punitus videtur. Sed qualiter põt

a Licet quibuſdam mo/ b nachis et canonicis: necnõ hoſpitalarijs ⁊ tẽplarijs a ſe. ap. ſit indultum: ne poſtq̃ aliquis ꝓfeſſus fuerit apud eos: ad alium locũ poſſit ipis inuitis artiotis etiaʒ religionis obtentu trãſire: vt vnuſquiſq; ſm Apoſtolũ c in ea vocatione ꝑmaneat i q̃ dinoſcit eẽ vocat⁹. ¶ Quia tamen vbi ſpiritus dei ẽ: ibi libertas. ⁊ q̃ dei ſpiritu agũ/ d tur: non ſunt ſub lege: q2 lex non eſt poſita iuſto: ea ratione videtur hoc illis fuiſſe cõ/ e ceſſum: ne quis ex temeritate vel leuitate in iacturã vel iniuriam ſui ordinis: ſub p̃textu maioris religionis ad alium ordineʒ tranſuolaret: ſicut frequenter a multis cõſtat eſſe p̃ſumptum: nõ quidem vt ei tranſeundi licẽtia denegetur. qui eam cum humilitate ac puritate duxerit poſtulandam: vt non ficte ſʒ vere ad frugem melioris vite valeat tranſmigrare. Talꝭ ergo poſtq̃ a p̃lato ſuo tranſ/ f eundi licentiaʒ poſtulauerit g ex lege priuata que publice h legi p̃iudicat abſolut⁹: libere poteſt ſanctioris vite propoſitum adimplere: non obſtante proterua indiſcreti cõtradictione prelati: quia pri/ i uilegium meretur amittere: q̃ cõceſſa ſibi abutitur poteſtate. ¶ Cũ etiã roman⁹ põ. qui ſupremã in eccleſia obtinet ptãtem. archiep̃is ⁊ epi/ k ſcopis cedendi licentiam ex iuſta cauſa petentib⁹ ſine difficultate ꝯcedat. ¶ Quocirca nouerint vniuerſi: quib⁹ hmõi priuilegiũ eſt ꝯceſſũ. ſe ad ꝯcedendã licentiã tranſeundi: taliter poſtulãtib⁹: de iure teneri: q2 ſicut ſubdit⁹ a p̃lato cũ humilitate ⁊ puritate debet trãſeũdi licentiã poſtulare: ne bonum obediẽtie ꝯtẽnere videat: ſic ꝑfecto p̃lat⁹ ſubdito ſine difficultate ⁊ prauitate q̃libet debet trãſeundi licẽtiã idulgere: ne videat ꝓpoſitũ ipedire diuinitus iſpiratũ. Si ꝟo ꝓbabiliter dubitet. vtrum q̃s velit ad ordinẽ artiorẽ aut laxiorem ex charitate an ex temeritate l trãſire: ſupiorꝭ ẽ iudiciũ req̃rẽdũ: ne forte angel⁹ ſathane m i lucis angelũ ſe trãſformet. ¶ Illa ſꝑ regula iuiolabilit̃ obſuata: vt null⁹ abſq; licentia ro. põ. p̃ſumat occaſiõe q̃cũq; deſerere p̃ſulatũ: qm̃ ſicut mai⁹ bonum minori bono preponitur: ita commu/ n nis vtilitas ſpeciali vtilitati prefertur: ⁊ in hoc caſu recte p̃ponitur doctrina ſilentio:

quis inuito prelato ſuo perſonam ſuam alienare cum rem alienare non poſſit. ⁊ maior ſit alienatio pſone q̃ʒ rei. xij. q. j. precipimus. ⁊. xvij. q. j. c. ij. cum forte cleric⁹ teneatur iuramento obedire. viij. q. j. ſciendũ. et. s. de maio. ⁊ obe. cum in eccleſijs. nec etiam poteſt peregrinari ſine licẽtia ſui epiſcopi: de conſe. diſ. v. non oportet: et ſepe propter obediẽtiam bonum intermittitur. xj. q. iij. quid ergo. cũ obediendum ſit vbicũq; non eſt contra p̃ceptum domini: vel dubium ſit ꝙ nõ contra p̃ceptum domini ſit. xxiij. q. j. quid culpat. i fi. ſed illð auctoritate canonis fit inſtinctu ſpiritusſancti. ⁊ ita non ꝯſtringitur ꝑ legem. xix. q. ij due. argu. j. de diuor. gaudemus.

g ¶ Ex lege priuata: q̃ eſt amor dei ſiue charitas de qua dicit habe charitateʒ et fac quicquid vis. de peni. diſ. ij. radicata. L.

h ¶ Abſolut⁹. ab hac vniuerſitate: excipit vxor carnaliter cognita impubes ⁊ ſeruus. j. de cõuer. coniug. quidã intrauit. xx. q. ij. c. j. et. ij. et liiij. diſt. ſi ſeru⁹. Item excipitur epiſcopus. j. eo. c. ver. illa ſemꝑ regula et curie aſtrictus. liij. di. legẽ. 2.Cc:J.11

i ¶ Meretur amittere. xj. q. iij. priuilegium. lxxiiij. di. vbi iſta. C. de iude. l. iij. et. l. iudeos.

k ¶ Ex iuſta cauſa. q̃ ſit iuſta cauſa et que non oſtendit. s. de renunci. niſi cum pridem.

l ¶ Superioris. ſi. xj. q. j. peruenit. j. de iurepa. null⁹ in auc. de ſanct. epiſco. § ſi a clero. colla. ix. Vin.

m ¶ In lucis. xxvi. q. v. nec mirꝝ. ⁊. xxix. q. j. § j. B.

n ¶ Vtilitas. ſimile. vij. q. j. ſcias. ⁊ in auc. de reſti. et ea que pa. § licʒ. coll. v. ⁊. s. de poſt. prela. c. iij. hoc intellige cuʒ per publicam non impeditur priuata. quia ordinata charitas incipit a ſe. xxiij. q. v. ſi non licet: et de peni. diſ. iij. qui vult. et. xix. q. ij. due. xiiij. diſt. qð ait. ff. de iudi. ſi longius. in fi. ff. ð preſcrip. ver. qui ſeruandarum. ſic non debet prelatus ſua negocia prepo/

Q

nere negocijs eccleſie.xij.q.iiij.quicunq3.de hoc etiam dicitur.ſ.de poſtu.prela.c.iij. a ¶Sollicitudo cõtemplationi.id ẽ vita actiua que in hoc caſu preponit contemplatiue. b ¶De rachele.rachel ſignificat vitam contẽplatiuam que eſt formoſa ſicut illa fuit. lia ſignificat vitam actiuã que fecũda eſt in ſobole. ⁊ ideo pfert pulchritudini rachelis .ſ.de e re nun .niſi cu3 pridem.Bern. c ¶Corde puro quia preſumitur pma facie ex ipſo facto qđ h3 ſpeciẽ boni.niſi pbetur contrarium ſ.de ſcru.c. vno ⁊.ſ. de pſump. dudũ. d ¶Nõ cõmunicat alienus.ſc3 a charitate de peni.diſ. j.§. item vt chriſtus ait. Bern.

Veniens ¶Prima pars ponit petitionẽ mulieris. Secunda prouidet ⁊ iudicẽ dat ibi. Nos ergo. Ab. e ¶Amittam. cognouiſſe ſi hoc veru3 fuit non fuit matrimonium quo ad deum. vnde ſi pbaretur ſeparentur .j.de eo qui. cogno. ꝯſã.vxo. ſue.ſuper eo.q̃s non ſepararent: vt eo.ti.de illo. f ¶Illicitũ iuramentũ: ⁊ ideo nõ ſeruandũ .ſic ſ.de iureiur.tua ij. S3 nũqđ aliqui poſſũt licite ſe abiurare ⁊ pmittere pperua3 continentiã? videt ꝙ ſic: q2 talia matrimonia ſãctiora ſũt aliíſ xxxiij.q.v.quod deo pari . Ad h dicunt quidã ꝙ modo nõ poſſũt ſe abiurare vt remaneãt in ſeculo niſi trãſeant ad religionem:arg.j.ti.proxi.ex parte. ij.ad fi. Jo.contrarium dixit ⁊ iſti non abiurauerãt ſe ppter perpetuã continentiam.ſed vt poſſent adulterari.⁊ ꝙ neuter illoꝝ alteꝝ accuſaret.talis abiuratio ꝓhibetur h.⁊.ſ.de iureiurã.tua.ij.imo ſine aliquo iuramẽto ſe poſſent obligare ad ppetuã cõtinentiã arg.ꝑdicti.c.ꝙ deo pari.nullũ eñ iuramẽtũ obſtat.qn alter crimẽ alteri⁹ denũciare ſaltẽ poſſit.ſ.de iureiurando. quemadmodũ.

a ſollicitudo ꝯtẽplationi: ⁊ labor q̃eti. Ad qđ vtiq3 deſignãdũ vnigenit⁹ dei fili⁹ ieſus b chriſt⁹ :nõ de rachele ſm carnẽ nat⁹ ẽ. ſ3 de lia. nec legit eũ ĩ domũ ſuã maria recepiſſe:ſ3 martha. vñ qñ pt eps ꝓdeſſe parit ⁊ pẽſſe: nõ debet cedẽdi licẽtiã poſtulare aut etiã obtinere. ¶Cũ g.r.monachus veſter ad frẽs ciſtercieñ.ordinis trãſmigrauerit vt ordini vrõ aliqñten⁹ derogaret: ſed vt apud eos vita3 duceret artiorem :mandam⁹ c qñten⁹ ſup eo qđ de corde puro ⁊ ꝯſciẽtia bona: ⁊ fide nõ ficta:feciſſe dinoſcitur: eum nullaten⁹ moleſtet:q2 chari d tas eſt fons ꝓprius cui non cõicat alien⁹. Idẽ ꝓpoſito ⁊ decano et ſcholaſtico demereñ.coloñ.dioce.

Coniuges religionẽ ꝓfitendo adinuicẽ dimittere pñt: aliter ſi ſe abiurãt ⁊ nõ cõtinẽt illicitũ eſt iuramentũ. Ca. XIX.

Veniens ad apo. ſ.g. mulier ſupplici nobis inſinuatione mõſtrauit:ꝙ cum matrimoniũ cũ.e.in facie eccl'ie ꝯtraxiſſet:⁊ diutius cohabitaſſet eidẽ :orta ẽ diſſenſio iter ipos ĩ tñ :vt ꝙ deinceps alter non req̃reret alterum. vterq3 corpaliter pſtitit iuramentũ.hanc vir ipe diuortij cauſã aſſignãs:ꝙ quãdã ipi e us mulieris amitta3 cognouiſſet añq̃3 eã duceret ĩ vxorem:qđ lic3 aſſererẽt q̃pluri mi:non fuit ſup h eccleſie facta fides. Cũ aũt poſtmodũ ad ſcđa vota ꝯuolaſſet: vterq3 ſcđo viro viã vniuerſe carnis ĩgreſſo priore ſuperſtite: dicta mulier ii fecit ĩ arto loco ad penitentiam agenda3 includi:poſtulans vt ei dignaremur impendere cõſiliu3 ſalutare. ¶Nos igitur at f tendentes:ꝙ illud fuit illicitum iuramentũ:mandamus quaten⁹ prefatũ virum mo. pre.compellatis :vt ea qua3 g ſuperduxit excluſa: prefata3 h mulierẽ recipiat:audituri p⁹ modum ſi quid fuerit queſtionis.Si vero ꝯtra matrimoniũ nihil fuerit oſtenſũ:⁊ vir ſeculo derelicto maluerit ad regularem vitam migrare: vos ei ſuper hoc licentiã tri i buatis: vt et illa poſſit ĩ ſuo ꝓpoſito permanere. Idem abbati de affligeñ. ⁊ magro r.⁊.g.canoni.traiecteñ.

Qui ad monaſterium cõuertitur ſumendo habitum nouitij poteſt infra tempus ꝓbationis redire ad ſeculũ niſi apparet eum vitam voluiſſe mutare omnino. Ca. XX.

Conſulti ſumus frequẽter a multis : vtrum is qui monaſterium ingreſſus k eſt habitum ſumendo nouitij: ſi ante ꝓfeſſionem emiſſam infra tempus probationis exire voluerit licite poſl ſit abſq3 apoſtaſie nota vel noxa:preſertim cum debita morum correctione ad ſeculum remeare. ¶Licet aute3 ſuper hoc ſenſerit diuerſi diuerſa: nos tamen credimus m diſtinguendum :vtrum is q̃ n cõuertitur ꝓpoſuerit abſolute vitam mutare : vt ſub habitu regulari oĩpotenti deo

g ¶Prefatum recipiat.ar.contra.j.đ diuor.ſignificaſti .ſed hic locũ habet. Nihil mihi tu vel ego tibi nil catilina cethego . xxxij.q.vj. p totum. ⁊.ſ. de iureiurã.tua .ij.et .j.de adult.c.penul.⁊ vlt. Jo.et ff.ſolu.ma. viro atq3 vxore.B. h ¶Audituri poſtmodũ.⁊ ita q̃ſtio reſtitutõis pcedere d3 .ſ.de reſti.ſpol.ex ꝑq̃ſtione.⁊.ſ.đ or. cog.ſup ſpoliatione. i ¶Poſſit ĩ ſuo ꝓpoſito .et cõpelleda etiã ĩ ꝓpoſito remanere ſi marit⁹ velet ratu3 habere vel obſeruare ꝓpoſitũ argu.j.ti.pxi.quidã intrauit.⁊ .xxxiij.q.v qđ deo. Jo.

Conſulti ¶Cõis diuiſio. Scđa ibi. Lic3. In qua diſtinguit duo mẽbra. Scđm ibi. Aut ſi. Ab. k ¶Nouitij .ſ. cauſa ꝓbatiõis habitus nouitiorũ d3 diſcerni ab habitu ꝓfeſſorũ .j.e.ſtatuimus. l ¶Vel noxa. nõ ꝟſũ. Noxia delictũ deliquẽs noxa vocat.qñ ꝙ tñ vnũ ponit ꝓ alio vt hic.vñ meli⁹ dixiſſet noxia.inſti.đ noxa circa princi.B. m ¶Diſtiguẽdũ diſtictio iſta videt hr̃e locum p decre.j.e.ſtatuim⁹.ex q̃ eñ ſimplicit aſſumit habitum nouitioꝝ libere añ annũ poteſt redire ad ſeculum. niſi euidẽter appareat contrariũ.vt ibi.Lau. n Ab/

decetero famulet̃: an cōditi
onaliter expiri obſeruantiā
regularē: vt ita demū ſi īfra
annū ſibi placuerit: ꝓfiteat̃
ordinis diſciplinā. ¶ Aut ſi
forte nō placuerit: moribus
emendat⁹ ad ſtatū reuertat̃
a priſtinū. In prio caſu dꝫ vt
regularit̃ viuat: ad laxiorē
ſaltē regulā ꝑtrāſire. In ſe
cūdo pōt ad ſeculū: nō tñ vt
b c viuat ſeculariter remeare.
At ergo. q̄ ſit ei⁹ intētio ple
ni⁹ agnoſcat̃ ꝓpoſitū ſuū in
d principio ꝓteſtet̃. Idem.

Qui infra annū ꝓbationis nō facta ꝓfeſſione redit ad ſeculū licite pōt ad ordines ⁊ beneficia ꝓmoueri.

Poſtulaſti. et Ca. XXI.
ī. Tertio q̄ſiuiſti. vtrū
e illi qui in annis minoribus
cōſtituti: nouitioꝝ habitum
ſuſceperūt: ⁊ īfra annū poſt
modū nō facta ꝓfeſſione ad
ſeculū ſunt reuerſi: ⁊ epis ſu
is h̄ ſcientib⁹ ad ſacros ordi
nes ſunt ꝓmoti: ſuſtineri de
beant in illis eccleſijs mini
ſtrare: in quibus ſunt ab eiſ
dē epis inſtituti. ¶ Nos. f.
t. t. r. ꝙ ꝓpter hoc non ſunt
ab eccl'ijs ip̄is amouendi. ſꝫ
in eis poſſūt libere miniſtra
re. Hono. iij. veneteñ. ep̄o.

Qui vltra annū portat habitū monachalē in monaſterio vbi ſunt habitus diſtincti cēſet̃ ꝓfeſſus. Ca. XXII.

Ex ꝑte tua fuit ꝓpoſitū
ꝙ nōnulli ſunt q̄ licet
plurib⁹ annis geſtauerūt ha
bitū monachalē: ꝓfeſſionē
tñ monaſticā nō fecerūt. vñ
cū ſuꝑ eo qd̄ habēt ꝓpriū: ⁊
alias irregulariter viuūt a
te vel ab alijs arguunt̃: non
erubeſcūt dicere ſe ad caren
tiā ꝓprij ⁊ cōtinētiā ac alias
regulares obſeruantias nō
f teneri. cū habit⁹ non faciat
monachū ſꝫ ꝓfeſſio regula
ris. et. ī. ¶ Ideoq;. f. t. man
dam⁹ quaten⁹ quoſlibet tibi
g lege dioceſana ſubiectos q̄
h p̄dicto modo terrā duabus
vijs ingredi non verent̃: vt
i poſtq̄ꝫ ꝑ annum geſtauerunt
habitū monachalem: regu
lam ſm formam ordinis ꝓfi
teant̃. ⁊ ſeruent ec. cen. com
pellas. Gregorius nonus

ſolute. ita ꝙ euidēter appareat. ī. e. c. pxi. a ¶ In p̄
mo caſu ſic intelligit̃. s̄. e. ſuꝑ eo. eo em̄ ipſo ꝙ abſolu
te religionē intrauit: licet nō fecerit ꝓfeſſionē intelligi
tur renūciaſſe ſeculo. cū nullā p̄miſerit ꝓteſtationē: vn
de vel ibi remanere debet vel ad laxiorē trāſire. vt di
ctū eſt in ca. ſuꝑ
eo. ar. ꝯ ī. eo. ſta
tuim⁹. vbi de h̄.
b ¶ Secularit̃
id eſt diſſolute.
ar. lxxxj. di. di
ctum. Berñ.
c ¶ Remeare.
nūquid licebat
tali ꝯhere matri
moniū ex q̄ licet
ei redire ad ſe
culū. Dicūt qui
dā ꝙ non cū ſit
ſimpliciter vo
uens. xvij. q. ij.
nos nouimus. ſi
āt ꝯxerit tenet. x
xvij. di. ſi vir. x
xvij. q. j. nuptia
rū. ⁊ ī. q̄ cleri. vl'
vouē rurſus. qd̄
non eſt verū. qꝛ
nec fuit expſſum
votū nec inten
dit cōtinere qui
tantum ſub con
ditione vouet.
Sicut nec obli
gat̃ qui ſub con
ditione cōtrahit
matrimoniū cō
ditione deficien
te. ī. de cōdi. ap
po. c. de illis.
d ¶ Proteſtet̃:
quid ſi nō ꝓteſte
tur nunquid ſu
mit̃ ꝓ religiōe?
videt̃ ꝙ ſic: qꝛ
ſumma eſt rō q̄
ꝓ religiōe facit. ff. de relig. ⁊ ſūp. fu. ſunt ꝑſone. Dixit
Io. ꝙ p̄ſumi debet ꝙ poti⁹ voluerit abſolute mutare
ſeculū q̄ꝫ cōditionaliter niſi ꝓteſtatio p̄cedat: ⁊ ſic eſt
hic ar. ꝙ ꝓteſtatio neceſſaria eſt. s̄. de his que vi me
tuſue cā fi. ꝑlatū. xxxj. q. ij. lotharius. vij. q. j. pōtifices
⁊. s̄. de elec. cumana: arg. ꝯ. s̄. de cōſti. cū. m. ⁊. s̄. de ap
pel. ſollicitudinē: vbi nō valet ꝓteſtatio q̄ ꝯtra illā fa
cit: ⁊ ita p̄ſumit̃ hic in dubio in ſecuriorē ꝑtē. qꝛ reli
gio ſecurior eſt. ī. de reg. iur. eſtote. ff. eo. ti. ſemꝑ in ob
ſcuris. Sicut cū dubitat̃ an aliq̄s ſit excōicat⁹ p̄ſumit̃
ip̄m excōmunicatū vt abſoluat̃ ſaltē ad cautelā ⁊ tūc
poſtea debet abſtinere ratione dubij ī. de cle. excō. mi.
illud: ⁊. ī. de ſen. ex. ꝑ tuas. Sꝫ cōtra videt̃ ex quo aſſu
mit habitum nouitij: nec facit ꝓfeſſionē nec renūciat
ſeculo expreſſe ꝙ nō intendit ſe obligare ſimpliciter. ī.
eo ſtatuimus. vbi de hoc dicit̃ niſi euidenter appeat ꝙ
tales ⁊c̄. qd̄ verū eſt. ⁊ ſic intellige iſtā decre. ſm illā.
Poſtulaſti. ¶ Cōmunis diuiſio. Scd̄a ꝑs ibi:
nos. Ab. Si. e ¶ Minoribus: hec queſtio nō
habet dubitationem: quia ſi erant infra. xiiij. annum
nō tenuit ingreſſus. ⁊ ita poſſunt libere exire. s̄. eo. ad
noſtrā: ſignificatū: ⁊. e. cū ſim⁹: ⁊. xx. q. ī. illud: Sed ta
men verbum iſtud dubium eſt: qꝛ pōteſt intelligi ꝙ fu
erunt infra. xiiij. annum: ⁊ ſic videt̃ queſtio ⁊ ꝙ fue
rint minores. xxv. ⁊ maiores. xiiij. s̄. de ꝓba. in p̄ſentia
⁊ tunc dicas ꝙ nō conſtabat euidenter ꝙ ſeculū vellēt
mutare qñ habi
tum ſuſceperūt
quare poſſūt re
dire ad priſtinū
ſtatū. ī. e. ſtatui
m⁹: ſi vis intelli
gere ꝙ eſſent. ī.
xiiij. annos: hec
potuit eſſe dubi
tatio: quia forte
erant doli capa
ces ⁊ ſic videba
tur ꝙ malicia
ſuppleret etatē
ſicut ī matrimo
nio carnali. ī. de
deſpon. impu. a
nobis: ⁊. ca. tue:
quia ⁊ poterant
ſe obligare dia
bolo ſic ⁊ deo. ī.
de delic. pue. pu
eris: Sꝫ papa
reſpondet ꝙ li
bere poſſunt mi
niſtrare in eccle
ſijs poſtea rece
ptis: ⁊ ſic nō ob
ligātur añ. xiiij.
annum. Hug.
vero dicebat ꝙ
bene obligatur
doli capax ⁊ te
nebat monacha
tus: quia pote
rat ſe obligare
diabolo. per. ca.
illud pueris: et
Inno. fuit in ea
dem opinione q̄
in decre. iſta re
ſpondet ꝙ ingreſſus tenuit. ſi malicia ſupplebat eta
tem: vt in antiqua decre. ptꝫ. ſꝫ hodie nō ꝓdeſt. Ber.
Ex parte tua. ¶ Cōmunis diuiſio. Scd̄a pars
ibi: ideoq;. Abbas Siculus. f ¶ Habitus. s̄.
e. porrectū: vbi de hoc: ⁊. ī. qui cleri. vel vouen. conſu
luit. Berñ. g ¶ Dioceſana. i. lege iuriſditionis. Nā
regulares nō ſubſunt ep̄o q̄ꝫtū ad legem dioceſanam.
xvj. q. j. cum ꝓ vtilitate: ſed lege iuriſditionis que dif
ferentia ſit inter legem dioceſanam: ⁊ legem iuriſditio
nis dicitur. s̄. de offi. or. dilectus. Berñ. h ¶ Duab⁹
vijs: ⁊ male: quia in vno eodemq; officio nō debet eſſe
diſpar profeſſio. vj. q. vij. noua actione: ⁊ ſic. s̄. de ele.
cum cauſaꝫ: ⁊ eſt ſi. quod dicit̃: vſquequo claudicatis
in duas partes. xlix. diſ. ca. vlti. ⁊ nemo poteſt duob⁹
dominis ſeruire: vt. xxvj. di. acutius. ⁊ de pe. diſ. j. §.
itē vt chriſtus ait. Itē arg. eſt ꝙ allegans ꝯtria nō eſt
audiendus. s̄. de ap. ſollicitudinē. xxiij. q. vij. ꝙ autem
⁊ ideo iſti nō fuerūt auditi. i ¶ Per annū: hoc ideo
dicit: quia ꝑ annum debet eſſe quis eſſe in ꝓbatiōe an
teq̄ꝫ fiat monachus. xvij. q. j. gonſaldus. ⁊. s̄. e. ad apo
ſtolicam: niſi renunciet illi beneficio: vt ibi dicitur. ⁊. ī.

c.xxi.ꝙ ergo poſt annū remanet in habitu monachali ⁊ nō reclamat: intelligiᷓ tunc ipſo facto tacite vouere: vnde poſtea exire nō pōt vt hic patet. imo cōpelliᷓ ex/ pſſe ꝓfiteri niſi ꝓteſtatio pceſſiſſet. ꝟ. qḋ me. cau. pla/ tū: ⁊ hic eſt pſumptio iuris ⁊ de iure: ita ꝙ nō admit/ tiᷓ ꝓbatio in cō trariū: qꝛ ex quo nulla ꝓteſtatio pceſſit. xxvij. di. qḋ interrogaſti. ꝟ.e. vidua. xx. q. j. quē ꝓgenito/ res. ſimiľ pſum/ ptio eſt. ꝟ. ḋ ſpō. ad id qḋ. ⁊. c. is qui. ⁊. ꝟ. de iude. c. vl. ⁊. liij. diſ. fraternitatem. ⁊ ꝙ dicit ꝑ annū poſſet ſuppleri maxime ſi intel/ ligaᷓ de habitu monachali ꝙ da ri ꝓfitentib⁹ cō ſueuit. vt. ꝟ. ca. xxi. alias locū habet qḋ. ḋꝛ de anno. vbi nō eſt diſtinctus habi/ t⁹ nouitiorū ab habitu profeſſo/ rum. Bern.

Infra ꝓbationis annū libe re quis redit ad ſeculū: niſi ꝓfeſſionem fecerit tacite vel exp̄ſſe vel appareat eū vitā mutare voluiſſe: hoc primo Et ad hoc vt dinoſcanᷓ no/ uitij a ꝓfeſſis dꝫ habitus ꝓ feſſorū benedici in locis vbi habitus nō eſt diſtinctus.

Statuim⁹ Ca. XXIII. nouitios in ꝓbatione poſitos: ante ſuſceptū religi a onis habitū qui dari ꝓfiten tib⁹ ꝯſueuit: vľ ante ꝓfeſſio nē emiſſam: ad priorē ſtatuꝫ redire poſſe libere infra an/ b nū. Niſi euidenter appareat ꝙ tales abſolute voluerint vitā mutare: ⁊ ī religiōe ꝑpe tuo dn̄o deſeruire: cū ꝗlibet renunciare valeat ei qḋ ꝓ ſe noſciᷓ introductū. Nihil omin⁹ ſtatuētes ad oēm am biguitatē penit⁹ amouēdā. Qḋ cū in ꝗbuſdā locis reli c gioſis nouicioꝝ habit⁹ non diſtinguaᷓ ab habitu ꝓfeſſo rū: ꝓfeſſionis tꝑe bn̄dicanᷓ veſtes ꝗ ꝓfitentib⁹ cōcedun tur: vt nouicioꝝ habit⁹ a ꝓ/ feſſoꝝ habitu diſcernatur.

Idē. Religioſi fugitiui an/ nuatim ſunt requirēdi ⁊ co/ gēdi vt ad monaſteriū reuer tantur. Ca. XXIIII.

Ne religioſi vagādi oc caſionē habentes: ſalutis ꝓ ꝓrie detrimentum incurrant

teſt ordinare eccľiam ꝑ iura ꝓxi. allegata: nec credo ił lā eſſe iuſtā cauſam expectandi: quia priuata vtilitas nō debet pferri cōmuni vtilitati. ꝟ.e. licet. ꝟ. de poſtu. pla. c. iij. idē credo ſeruandū ſi aliter ſponſus intret re ligionē ⁊ infra certū tꝑs ꝓfiteaᷓ. alioquin cōpelliᷓ re/ dire ad ſpōſam. qꝛ ⁊ ibi piculū ī minet fornicatio nis. ꝟ. de cōuer. coniuga. ex pu/ blico. Argu. ꝟ. vt lite non con/ te. quoniam fre/ quenter. §. j. ſa/ tis poſſet dici ꝙ epus nō poſſet il lū priuare vſ ad tꝑs ſtatutum ⁊ interim faciat deſeruiri in ec/ cleſia ꝑ aliū cui ꝓuideat de bo/ nis eccleſie. arg. ꝟ. de appel. per/ uenit. ij. ⁊. ꝟ. de cleri. nō reſi. ca. pe. ſecus in mu/ liere cui conſuli interim nō pōt. hoc equius vide tur fauore religi onis ſumma. n.

Statuimus. Duo ſunt dicta vt ptꝫ in ſumma rio. ſcōm ibi: nihilomin⁹. Scōm ſubdiuidiᷓ. pri/ mo ſtatuit. ſcḋo excipit ibi: niſi. tertio rn̄ſionem ſubdit ibi: qḋ cū. Ab. a Habitū: no. ꝙ eſt habit⁹ ꝓfeſſio nis qui votū habet annexū ⁊ eoipo ꝙ quis talē habi tū recipit monachus efficiᷓ ⁊ ꝑ talē habitū intrando religionē ſolēnizat votū q̄re poſtea reclamare nō pōt ex quo cepit cū alijs canere: ⁊ de tali habitu loquiᷓ hic ⁊ ſic pōt intelligi. ꝟ.e. vidua: ⁊. xxvij. diſ. qḋ interroga ſti: ⁊. xxvij. q. j. vidua. ⁊. xx. q. ꝟ. quē ꝓgenitores: ⁊ taľ habitus impedit: ⁊ dirimit matrimoniū. xxvij. q. j. c. j. Itē eſt habitus ꝓbationis ꝙ differt ab habitu ꝓfeſſo rū vt hic in fi. ḋꝛ. ⁊ talis habit⁹ nō obſtat quominus poſſit redire ad ſeculū. ꝟ. annū ante factā ꝓfeſſionē vt hic ḋꝛ. ⁊. ꝟ.e. cōſulti. niſi euidenter appareat ꝙ voluit ſeculū mutare: vt ſtatim diciᷓ. Sꝫ pone clericus ē in ꝓbatione: nūꝗd expectabit epiſcopus vſ ad tēpus ꝓbationis vt cōferat beneficiū: cū eccleſia vacare non debeat vltra ſex mēſes. ꝟ. ḋ cōceſ. pbē. nulla. dicit Jo. ꝙ ſi auctoritate epiſcopi receſſit videᷓ ei dediſſe licen/ tiā vſ ad tꝑs ꝓbationis: ſi vo ſine licentia receſſerit tūc poterit cū legitimo tꝑe elapſo priuare. vľ dicas ꝙ ſi euidenter appareat ꝙ voluit abſolute mutare ſeculū ſtatim pōt beneficiū illius eps ꝯferre. ſi vo nō ꝯſtet. ḋ hoc tunc videᷓ ꝙ epus teneaᷓ ipm expectare vſ ad tꝑs ꝓbationis cū habeat illud tꝑs a iure ille cōuerten dus. ꝟ.e. ad apoſtolicā: ⁊ dicit decretū ꝙ licentiam ab apoſtolo datā nemini auferre poſſumus. xxviij. diſ. de his. ſi iudex min⁹ tꝑs dederit quā ſit ſtatutum a lege ſuppleret a iure. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſiꝗs. qꝛ videᷓ iu/ ſta de cā abeſſe: vnde nō debet priuari. ꝟ. de cleri. non reſi. inter quattuor: ⁊. c. vl. verius tn̄ videᷓ ꝙ ſi epiſco pus non vult eum tantū expectare ⁊ eccleſia ꝓpter hu iuſmodi abſentiā damnum incurrat debet eū citare vt redeat: vel vt ꝓfiteaᷓ: ⁊ ſi ad terminū nō redierit po/

eſt ratio que ꝓ religione facit. ff. ḋ reli. ⁊ ſumpti. fu/ ne. ſunt pſone. B. b Niſi euidenter appareat ex hoc videᷓ ꝙ qui ſimpliciter intrat religionē dū tn̄ fa/ ciat ꝓfeſſionē: vel nō recipiat veſtes ꝗ ꝓfitentib⁹ cōce dunᷓ: licet nullā faciat ꝓteſtationē ꝙ ſemꝑ poſſit redi re ad priſtinū ſtatū infra annū: ⁊ ſic pſumiᷓ ꝙ cōditio naliter voluit experiri obſeruātiā regularē: niſi appa/ reat euidēter ꝙ ſeculū mutare voluerit. Sed qualiter apparet ꝙ hoc voluit? dico ꝙ ſi renūciauerit ſeculo ex pſſe: vel ſi aliud dicat vel faciat ꝑ qḋ volūtas ei⁹ ap/ pareat: vel ſi ſtatim recipiat veſtes ꝗ tm̄ danᷓ ꝓfiten/ tib⁹. Sꝫ ſi nihil dicat vel faciat nō apparet euidenter ꝙ voluerit mutare. ꝟ. qui cle. vel vouentes. cōſuluit op/ time facit ⁊ ſic pōt intelligi. ꝟ.e. cōſulti. ⁊ ſic nō pſumi tur ꝓ religione ſi voluerit redire ad priſtinū ſtatū: qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ ſit imemor ſue ſalutis. ꝟ. q. vij. ſanci/ mus: ⁊ ꝙ ei ſit credendū. Eſt argu. de rap. cū cā: ⁊ ita nō pſumiᷓ ꝓ religione vbi ſimpliciter intrauit ex quo vult ante annū exire. imo pſumim⁹ ꝙ conditionaliter habitū aſſumpſit ſic ergo debet apparere ꝙ voluerit ſeculū mutare: qḋ ptꝫ ex eo qḋ dicit: cū quilibet valeat renūciare ei qḋ ꝓ ſe ⁊c. ⁊ ex eo qḋ dicit. ꝟ. eo. ꝯſulti. in fi. ꝓpoſitū ſuū in principio ꝓteſteᷓ. ſ. ꝙ vult ſeculū mu tare hoc expreſſe dicendo in contrarium tamen cōſue/ uit ibi dici prout dixit ibi. Jo. etiam ⁊ ſic intelligimus illam ꝑm iſtam. Bernhardus.

c Habitus diſcernatur. ⁊ ſic patet ꝙ alius eſt ha/ bitus profeſſionis ⁊ alius habitus probationis ſiue nouitiorum vt dicitur. ꝟ. vt per hoc appareat qui ſint profeſſi ⁊ qui non. Bernhardus.

Ne religioſi. Diuiditur. Primo ponitur cō ſtitutionis cauſa. Secundo conſtitutio ſummi/ tur ibi: ſtatuimus. Que duo facit: Primo ꝓuidet cir/ ca eiectos ⁊ fugitiuos. Secundo circa inobedientes ibi. ſi vero. Abbas Siculus.

a ¶ Requiratur. ꝛ ita p̃latus tenetur de facto ſubdi/
ti niſi eum correxerit. s̃. de offi. ordi. irrefragabili. ꝛ. j̃.
de ſta. regu. cum ad monaſteriū. ad fi. ꝛ. xliij. di. ephe/
ſijs. b ¶ Concilij generalis qđ habes. j̃. ꝺ ſta. mona.
in ſingulis. c Qui ſcꝫ preſidentes vel abbates.
d ¶ Diſciplina
hoc eſt dicere i/
poſita eis peni/
tentia ſ̃m ꝙ re/
gula illius ordi/
nis requirit ꝛ p̃/
cipit. e ¶ Si
abſqꝫ ſcandalo.
nihil omnino cū
ſcandalo facien/
dum eſt. s̃. de tẽ.
or. ad aures. s̃.
de p̃ſcript. nihil
ꝓdeſt. ꝛ ve ho/
mini illi per quẽ
ſcandalū venit.
j̃. de no. ope. nū/
ci. cum ex iniun/
cto. Bern̄.
f ¶ Vite neceſ/
ſaria miniſtren/
tur. ꝛ quis mini
ſtrabit ei neceſ/
ſaria abbas pri/
oris monaſterij.
vel ſcđ̄ credo ꝙ
abbas p̃oris mo
naſterij. vt ſi ali
quid habeat de
ſuo prouideat ei
de illo. xvj. q. vj.
de lapſis. ꝛ etiaꝫ
ſi non habuiſſet
aliquid prouide
bit mõacho ſuo
tempore penitẽ/
tie. al's monaſte/
riū illud ſ̃m q̄re
grauaretur.

De ꝯuerſiõe
cõiugatorum

¶ Supra viſū ẽ
de regularibus
in genere. ſed qꝛ
cõiugati quādo
ꝙ intrāt mona/
ſteriū ꝛ dubita/
ri poſſet de eoꝝ
ingreſſu: idõ ad
clarioꝛẽ doctri/
nam auctor po/
ſuit ſpecialẽ ru/
bricā. De mate/
ria habeť. xxxiij
q. v. ꝛ. xxvij. q. ij. c. ſunt q̇. ꝛ. c. cū. ij. c. ſeq. ꝛ conuenit in
fra de rap. c. pe. Ab. Si.

ꝛ ſanguis eorum de prelato/
a rum manibus requiratur.
¶ Statuimus vt preſidẽtes
capitulis celebrādis ſ̃m ſta/
b tutum concilij generalis ſeu
patres abbates ſeu priores
fugitiuos ſuos et eiectos de
ordine ſuo requirant ſollici/
c te annuatim. Qui ſi ĩ mona
ſterijs ſuis recipi poſſūt: ſ̃m
ordineꝫ regularem abbates
ſeu priores eoruꝫ mo. p̃. p cẽ.
ec. compellātur: ad receptio
d nem ipſoꝝ ſalua ordinis di/
ſciplina. Qđ ſi hoc regulaꝛ
ordo non patitur. auctorita/
te noſtra ꝓuideant: vt apud
eadem monaſteria ĩ locis cõ
e petentib⁹: ſi abſqꝫ graui ſcã/
dalo fieri poterit: alioq̄n in
alijs religioſis domib⁹ eiuſ/
dem ordinis ad agẽdam ibi
f penitẽtiā talib⁹ vite neceſſa/
ria miniſtrentur. ¶ Si vero
hmõi fugitiuos vel eiectos
inobediẽtes ĩuenerint: eos
excõicent: ꝛ tādiu faciant ab
eccl'iaꝝ prelatis excõicatos
publice nunciari: donec ad
mandatū ipoꝝ humiliter re/
uertanť. De conuerſiõe ꝯiu
gatoꝝ. Alex. iij. vbergeñ.
epiſcopo. Si vir ꝺ vxoris li/
centia ꝓfiteť vxor ipa ſuſpe
cta nec continentiam vouet
nec religionem ingrediť epi
ſcopus vxori virū reſtituet.
Capitulū. I.

g P Reterea vtrū lai/
cus vxoratus: qui
p̃ſentib⁹ ſacerdo/
tibus et monachis ignoran/
te epiſcopo: de licentia et p/
miſſiõe vxoris mõaſteriū in/
greſſus ꝓfeſſionẽ fecit: vxo/
re ĩ ſeculari habitu remanẽ/
te nec trāſeũte ad religioneꝫ
aut ꝑpetuā ꝯtinẽtiā vouẽte
h ab epõ ſuo poſſit ad thoꝝ re
uocari vxoris: an illa cõpel/
lẽda ſit cõtinẽtiā obſeruare.
¶ Dicim⁹ ꝙ niſi vxor ad re/
i ligionẽ trāſierit: aut ꝑpetuo
k caſtitatẽ ſuare ꝓmiſerit: vir
põt ꝛ debet de mõaſterio re/
uocari. Idem ſalerni. archi/
epõ. Vñ matrimoniū ꝯſũma
tũ põt alter cõiugũ etiã alte
ro ĩuito religionẽ ĩgredi: ſꝫ
ſed remanens ĩ ſeculo poteſt
ad ſecunda vota tranſire.

Capitulum. II.

U Erũ poſt ꝯſenſū legiti
mū de p̃nti: licitū ẽ alteri al/
tero etiã repugnante eligere
l
m mõaſteriū. ſicut ſãcti q̄dã de
nuptijs vocati fuerũt: dũmõ
carnal' cõmixtio nõ ĩteruene
rit inť eos: et alť i remanẽti:
ſi cõmonit⁹ ꝯtinẽtiam ſuare
noluerit: licitũ ẽ ad ſcđa vo/
ta trāſire. ¶ Quia cũ nõ fu/
iſſent vna caro ſimul effecti:
ſatis põt vn⁹ ad deũ trāſire:
n ꝛ alter in ſeculo remanere.
I dẽ piſano archiepo. Qui
inuita vxore ꝓfeſſionem fe/
cit ꝛ ei poſtea reſtituitur nõ
cõpellitur mortua vxore ad
mõaſterium redire matrimo
nium tamen contrahere non
debet. Capitulum. III.

ficaſti. ꝛ. j̃. eo. ꝯiugat⁹. ſꝫ ꝯ. xxxiij. q. v. qui vxorẽ. xxvij.
q. ij. agathoſa. Solu. dicas ꝙ ſi talis eſť vxor q̄ nõ poſ
ſit eſſe in ſeculo ſine ſuſpitiõe fornicatiõis non ſufficit
ſola licẽtia vxoris. niſi ꝛ ipa ſimiliter cõuertať: quo ca
ſu hec decre. põt ĩtelligi: ꝛ om̄ia ſimilia. Si vero ſenex
ſufficit ſola licẽ
tia ĩteruenientẽ
auctẽ epi ꝛ ipſa
voueat: ꝛ rema/
neat ĩ ſecl'o. j̃. e.
cum ſis: ꝛ. c. ad
apl'icā. ꝛ. c. vxo/
rat⁹. ꝛ ĩ caſu iſto
ĩtellige illa iura
q̄ videť dicere ꝙ
alter ꝯiugũ põt
ad religionẽ trāſ
ire ꝺ ꝯſenſu vxo
ris ea ĩ ſecl'o re/
manẽte. Alij vo
lũt dicere ꝙ ſuf/
ficit vxoris licẽ/
tia. j̃. eo. ex ꝑte. ꝛ
c. ꝯſuluit. ꝛ h̄. c.
loq̄ť ꝺ licẽtia ex
torta: vel qꝛ fuit
iuris ignara. ſed
tene p̃muꝫ. Lã.
Iteꝫ ſignať cõ/
tru. j̃. e. veniens.
ſolu. illa fuit for/
nicata ꝛ ita ob/
ſtabat ei excep/
tio fornicatiõis.
ſic. xxvij. q. ij. a/
gathoſa. Bern̄.
i ¶ Trāſierit. cũ
ñ poſſit eẽ ĩ ſecl'o
ſine ſuſpitiõe tur
pitudinis. xxvij.
q. ij. ſcp̃ſit. et. c.
ſunt q̇ dicunt.
k ¶ Promiſerit
manẽdo ĩ domo
ꝓpria ſi ẽ ſenex.
j̃. e. cuꝫ ſis. ꝛ. c.
ad aplicā
U Erũ p⁹.
¶ Primo ponit
dictũ. Scđo ipi
us rationeꝫ. ibi.
Quia. Ab.
l ¶ Mõaſteriũ
xxvij. q. ij. deſpõ
ſatã. j̃. e. ex publi
co. ar. ꝯ. j̃. ꝛ ſpõ.
cõmiſſũ ibi ſolui
tur. Bern̄.
m ¶ Quidã ſã/
cti. ſicut beat⁹ Machari⁹ ꝛ Alexi⁹. xxvij. q. ij. §. ecce.
n ¶ Remanere. ꝛ cum alia ꝯhere. j̃. e. ex publico. ꝛ di/
cunt q̄dã ꝙ nihilomin⁹ remanet vinculũ p̃oris matri/
monij. ſꝫ prſus inefficax ꝑpť ingreſſum. ꝛ ſic habebit
duas vxores. ſꝫ nõ obeſt tale vinculũ. ar. de ꝯſe. di. iiij.
c. ij. ſed ꝯ eos facit. xxxj. q. j. quõ virginibus. ꝛ. j̃. de di/
uor. gaudem⁹. vñ p̃mi matrimonij vinculũ ſoluiť per
ingreſſũ religionis. in auc. de ſan. epi. §. ſi vero. ꝯſtãte

P Reterea. ¶ Iſtud ca. habet varios intel/
lect⁹. ſed h̄ intendit iuxta lr̃am vt in rubro.
Cõis diuiſio. Scđa ps ibi. Dicim⁹. Ab.
g ¶ Preterea ſupple q̄ſiuiſti. h ¶ Re/
uocari. ſicut pꝫ ꝙ nõ ſufficit vxoris licẽtia vt vir poſ/
ſit intrare monaſteriũ: ſic. j̃. e. ex ꝑte. j. xxxiij. q. v. noti/

Q adhuc matrimonio.col'.ix.
Uidā am. ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ps.ibi. Cōſul/rationi. Ab. a ¶ Intrauit. votū nō tenuit plene. te/nuit tñ q̄ ad ea q̄ erāt ī ei⁹ ptāte.ſ.nō exigere debitum carnis qd̄ in ipi⁹ fuit ptāte ſic.ī.eo.placet.vñ cōpellit ꝯtinere.ſʒ nō cōpellit ad mona/ſteriū redire. vt ī.eo. placet. ar. ꝯ.ī.eo. ex pte. et c.ꝯſuluit.vbi cōpellit ad mona/ſteriū redire.ſed ibi ſolutur.
b ¶ Nō tenet. id ē.nō debet ab eccl'ia compelli. ipſe tñ peccat ſi nō ꝑficit qd̄ vouit ex q̄ impedimentū ceſſauit. ar.xvij.q.ij.nos nouim⁹. Bern̄.
c ¶ Nō exige/re.ſic.ī.e.placet. I.Coꝛ.7. ſʒ hec rō non videt bona.ſic em̄ beata maria ꝯ/here nō debuit. cū ꝓpoſuit ſe nō exigere.xxvij.q. beata maria. et tñ legitie ꝯtra/xit vt ibi dicit. Rñ.imo bona ē hec rō: qꝛ p⁹ tale votū ꝯtrahe/re nō debuit ꝓ/pter ꝓnitatē quā habet exigēdi debitū. ⁊ qd̄ dr̄ de beata ma/ria.hoc fecit ex reuelatiōe diuina. Sʒ pone ꝙ ꝯtrahat qd̄ erit. Tā.dixit ꝙ tenet matrimoniū.qꝛ votū nō fuit ſolēne.ar.ꝯ.q̄ cleri.vl' vo.ruꝛſus. Alij dicūt ꝙ nō tenet matrimoniū.⁊ debēt ſepari.ī.eo.ex pte.⁊.c.conſuluit. ⁊ hoc veri⁹ videt: qꝛ q̄tū ad ꝯtinentiā ſeruandā ſatis ſolēnizauit ipm votū ꝑ ſuam ꝓfeſſionē. vel ſi vis dicere ꝙ matrimoniū teneat ipe tñ debitū ab vxoꝛe exige/re nō debet q̄ꝗ reddere debet exact⁹. qꝛ faceret ꝯ conſcientiā.ar.ſ.de reſti.ſpol.lr̄as.⁊.ꝯ.ḋ ſen.excō.inquiſiti/oni. Itē q̄rit veꝝ mulier poſſit intrare monaſteriū in caſu iſto īuito viro: hic pōt diſtingui.an ſit recōciliat⁹ ei ⁊ educt⁹ ḋ mōaſterio. ⁊ tūc nō pōt eo īuito intrare. ar.xxxiij.q.v.ꝙ deo pari.ſi vero ē recōciliat⁹ pt trāſi/re ad religionē eo inuito.xxvij.q.ij.agathoſa.⁊.xxxiij q.v.q̄ vxoꝛē. Sʒ videt ꝙ ñ obſtāte eo ꝙ ē recōciliat⁹. ⁊ ꝙ ipa poſſit ītrare religionē eo īuito. qꝛ ipe iā nō pt ab ea exigere debitū.⁊ ſicut ille ea īuita renūciauit ex/actioni debiti ꝯiugalis: ita ⁊ ipa eo īuito pōt renūciare ſeruituti quā habet in ipm. h̄ veꝝ ē q̄tum ad hmōi ſeruitutē. qꝛ ⁊ ipe debet ad mōaſteriū redire vbi fecit ꝓfeſſionē.ī.e.placet.q̄ ad alia tñ q̄ vir dʒ vxoꝛi.⁊ econuerſo ñ videt ꝙ viro īuito poſſit trāſire poſtq̄ illa eduxit eū ḋ mōaſterio.⁊ ei eſt recōciliat⁹. qꝛ nō ſolū tenēt ꝯiugati ad debitū carnale reddēdū.ſʒ ad mutuū auxi/liū.⁊ obſeqꝗū: qꝛ in quibuſdā matrimoniū eſt leg' ob

a Q Uidā intrauit mona/ſteriū inuita vxore: q̄ ipm repetēte: coact⁹ ē ad eā redire: ea moꝛtua queris an ipe cogat reūti ad monaſte/rium: an aliā poſſit ducere ī vxoꝛē? ¶ Cōſul.t.t.r. ꝙ vo/tū ñ tenuit: vñ rōne voti ad b mōaſteriū non tenet redire. vlteri⁹ ꝯ vo nō potuerit vxoꝛē c accipe: ꝓmiſit em̄ ſe nō exigere debitū: qd̄ ī ei⁹ ptāte erat: ⁊ ideo q̄ ad h̄ votū tenuit. nō reddere aūt nō erat ī ei⁹: ſed mulier ptāte. vñ apl's. Uir nō hʒ ptātem ſui coꝛpis: ſed mulier. I dē exonen̄.epo.

Uxoꝛat⁹ religionē ītrare nō pōt niſi etiā vxoꝛ īgrediat: vel niſi ſuſpecta nō ſit ⁊ cōti/nētiā ꝓmittat. Ca. IIII.

Q Uam ſis ꝑdit⁹ ſcīa lrāꝝ ignoꝛare nō debes ſctōꝝ pa/d trū ꝯſtōni eē ꝯtrariū. vt vir vxoꝛe ſua: aut vxoꝛ viro ei⁹ nō aſſumēte religionis habitū: debeat ad religionē trāſire: et.ī. ¶ Inde eſt ꝙ auctē apo. ꝓhibemus: ne ī epatu tuo viꝝ vl' vxoꝛē (niſi vterqꝫ ad religionem migrauerit) tranſire ꝑmittas. Uex ſi ita f vxoꝛ ſenex ē ⁊ ſterilis: ꝙ ſine ſuſpitione poſſit eſſe ī ſeculo g diſſimulare poteris: vt ea in ſeculo remanēte: ⁊ caſtitatē ꝓmittēte: ad religionē trāſeat vir eiuſdeꝫ. I dem ſtrigo/neñ.⁊ colonieñ. archiepis.

Cōiugatus non eſt oꝛdinandus ad ſacros oꝛdines niſi vxoꝛ continentiam ꝓmittat.

Q Capitulum. V.

Oniugat⁹: et.ī. Null⁹ h ꝯiugatoꝝ eſt ad ſacros oꝛdines ꝓmouēdus. ¶ Niſi ab i vxoꝛe ꝯtinētiā ꝓfitēte fuerit abſolutus. I dem eiſdem.

Uxoꝛatus in epm ꝓmoueri non pōt niſi vxoꝛ religioneꝫ ꝓfiteatur. Capitulū. VI.

S Ane ſi ꝯiugati ꝑſenſe/rint oꝛdinari: vxoꝛ voluntas ꝑus reqrenda ē: ⁊.ī.

Q ſequiū.xxvij.q.j.nuptiaꝝ. Bern̄.
Uam ſis. ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ibi. Inde eſt. vbi ex genere ꝑmiſſo inferet ſpeciē. Et ē vnū.c.de ꝓn/cipalioꝛib⁹ ti. Ab. d ¶ Cōſtitutōi.xxvij.q.ij.ſūt q̄ dicūt: ⁊.c.agathoſa.qꝛ agatho.⁊.c.ſcꝑſit nob.ī iſt ꝯſti/tutionibus dicit ꝙ cū vir ⁊ vxoꝛ poſtq̄ copulati/one coniugij vna caro effecti ſunt nō pōt alter ad religionē tranſire altero in ſeculo remanente.
e ¶ Sterilis ratione etatis. et non nature: quoniam multe ſūt ſteriles et iuue/nes que continere nō poſſūt nec volunt.
f ¶ Sine ſuſpitiōe.ſic.ī.eo.vxorat⁹: ⁊.c.ad apoſtolicam.
g ¶ Diſſimula/re.diſſimulatiōe appꝛobationis: qꝛ et tal' trāſit⁹ bene appꝛobat ſi conſentit mu/lier.ī.e.vxoꝛat⁹. ⁊.c.ad apoſtoli/cam.
Q Oniu. diuidit.qꝛ ꝓmo ponit dictū. Secundo exceptio. ibi. Niſi. Ab.
h ¶ Ad ſacros ex eo ꝙ ꝓhibet ꝙ ꝯiugat⁹ nō ꝓmoueat ad ſacros oꝛdines. dat ītelligi ꝙ poſſit ad minoꝛes: qꝛ qd̄ ḋ vno negat ḋ alio ꝯſequēs itellect⁹ ptꝫ.xxv.di.q̄lis.ſʒ nō ē veꝝ. qꝛ ꝯiugati ꝓmo/ueri nō debēt.ſ.de cle.coniug.diuerſis fallacijs imo ſi clerici ſūt ī minoꝛib⁹ oꝛdinib⁹ bn̄ficijs debēt ꝓuari eo. ti.c.j. i ¶ Cōtinētiā.ſʒ nunqd̄ ſufficit h̄: videt ꝙ ſic. xxxj.di.feriatim.⁊.lxxvij.di.eps bn̄dictionē q̄ potius ꝑdicit.ſʒ ibi exponit religionē.i.caſtitatē.ſic.ſ. ḋ cle. ꝯiuga.ſane qd̄ ꝯcedebat Ala. ſi vir remaneat ī ſeclo. Alij dicūt ꝙ oꝛdinari nō debet.niſi ad religionē ꝯuertat vterqꝫ.qd̄ dr̄ hic: ītelligo in eo caſu in q̄ eſt ſenex ⁊ ſterilis.ita ꝙ nulla ē ſuſpitio de vxoꝛis incōtinētia.et ſic ītelligit illa.ſane.de cle.ꝯiuga.nā q̄ ꝓmouet ad ſacros oꝛdines eoipo ītelligit ꝯtinentiā ꝓfiteri.⁊ ſi iuuenis eēt vxoꝛ ꝑſūptio eēt ꝯ vtrūqꝫ.ar.ſ.c.xxi.in fi.vñ non debet ꝓmoueri talis.niſi ambo tranſierint ad re/ligionē.ſec⁹ ſi ſit ſenex ⁊ ſine ſuſpitiōe.vel dicas vt di/xit Ala.ꝙ aliud ē in eo qui ꝓmouetur ad ſacros oꝛdi/nes remanēdo ī ſeculo: qꝛ ibi ſufficit ꝙ cōi ꝯſenſu con/tinentiā ꝓmittāt. vt dicunt iura pꝛimo inducta: quia etiaꝫ cōi cōſenſu ſine ſuſceptione oꝛdinū pn̄t cōtinētiā ꝓfiteri remanendo in ſeculo.xxxiij.q.v.qd̄ deo pari. et aliud eſt in his q̄ ꝯuertūt: qꝛ locum ibi habet qd̄ dicit ſ.c.xxi.⁊.ī.e.ad apoſtolicam.
Sane. Cōis diuiſio. Secunda ibi. Fraterniti.

¶ ℱ.v.auctoritate ap.ꝓhi/
a bem⁹ ne vxoratū p̄ſumatis ī
epm̄ ordinare:niſi vxor pri⁹
b ꝓfeſſa cōtinētiā:ſacrum ſibi
velamē īponat:⁊ religioſam
veſtem vel vitā aſſumat.

I dē brixieñ.epo. Spōſa de
p̄ſti nō cognita q̄ dicit ſe vel
le religionē ingredi cōpellit
infra certū tp̄s ꝓfiteri vl' ad
herere marito. Ca. VII.

EX publico inſtrumēto
nobis īnotuit:ꝙ cū ve
roneñ.ep̄s cām mr̄imonij: q̄
inter.A. viꝝ ⁊.M. mulierē
vertebat' ſuſcepiſſet t'minan
dā:iudiciali ſnīa mr̄imoniū
approbauit:⁊ eidē mulieri p̄
cepit vt ad virū rediēs:exhi
beret eidem ꝯiugalē affectū
qȯ cū renuerit: fuit vinculo
excōicationis aſtricta: ¶ Ce
terū q: licet a p̄fato viro de
ſpōſata fuit: adhuc tñ (ſicut
aſſerit) ab ip̄o ē ī cognita mā
dam⁹ q̄ten⁹ ſi p̄dict⁹ vir ip̄aꝫ
carnalit' nō cognouerit:⁊ ea
c dē ad religionē trāſire volu
d erit:recepta ab ea ſufficienti
cautione: q̄ꝙ vel ad religio/
nē trāſire: vel ad viꝝ ſuū re
e dire infra duoꝝ menſiū ſpa
ciū debeat: ipſam a ſentētia
qua tenet' abſoluas: ita ꝙ ſi
ad religionē trāſierit: vter/
f ꝙ reſtituat alteri qȯ ab eo
noſcit' recepiſſe: et.ī. ¶ Sa/
ne ꝙ dñs in euangelio dicit
nō licere viro niſi ob cauſam
fornicationis vxorē ſuā di/
mittere: intelligendū eſt ſ'm
interp̄tationē ſacri eloquij:
de his quoꝝ matrimonium
g carnali copula eſt ꝯſūmatū:
ſine qua cōfirmari nō pōt.

I dem priori ⁊ fratribus ſan
cti Johannis. Summa vt ſu
pra eo.c.cū ſis. Ca. VIII.

UXoratus ſine licentia
vxoris inter vos nul
h latenus recipiatur que inte
gre opinionis exiſtat: ita ꝙ
nulla marito ſuſpitio habea
tur eam ad ſecunda vota vel
i le migrare: vel ꝙ minus con
tinenter debeat viuere: que
ſi talis extiterit marito eius
in conſortio veſtro recepto:

Ab. Si. a ¶ Vxoratū.ſi de fraude nō ſit ſuſpectus
rōne vxoris:⁊ filioꝝ a p̄latura ⁊ ab adminiſtratiōe nō
repellit'.in quo caſu intelligit' hoc.xxxj.di.oino. ſecus
ſi ſuſpectus.q: ſepe p tales ſubſtātia eccl'iaſtica deperi
re ſolet.xxviij.di.de ſyracuſane.⁊.ſ̄.de cle.ꝯiug.diuer
ſis fallacijs.lxj.
di. cathinēſis.
b ¶ Sacrū ve
lamen.ſed qd ſi
eſſet vetula nun
qd ſufficit ſi ꝯti
nentiā ꝓfiteat'.
.ī.e.vxoratus. ⁊
.ī.e.ad apoſtoli/
cā.rñ.nō ſufficit
niſi cōuertat' et
eſt ſpeciale ī vxo
re epī alias ꝯdi
ceret.c. p̄cedēti.
EX publi.
¶ Prima
ps narrat factū
Scda ibi. Cete/
rū mulieri peté/
ti dat iudicem.
Tertio ſoluit ob
ſtaculum ibi.ſa/
ne. Ab. Si.
c ¶ Religionē
qd ſi veller rema
nere in domo p
pria. et ſeruare
religionē nō eſt
audiēda.ī.eo. et
pte.ij.ī ſi.q: ad
bonū.⁊ ad ma/
lū ſe poſſet ha/
bere.⁊ iō qȯ cer
tius eſt. tenēdū
eſt.ī.de ſpō.iuue
nis.⁊ de pe. di.
vij.§.j. Berñ.
d ¶ Sufficiēti
noīe ſufficientis
cautiōis intelligunt' pignora vel fideiuſſores.ff.mā.ſi
mādato.§.vl.ſatis putarē in caſu iſto dari cautionem
ad arbitriū iudicis.xxiiij.di.q̄ꝙ. e ¶ Infra duoꝝ
nūqd iſtud tp̄s eſt ordinariū: ⁊ regulare vt ſemp tm̄
tp̄s indulgeat' ⁊ nō min⁹:licet dicat' ȯ duob⁹ mēſib⁹?
credo ꝙ iſtud cōmitteret' arbitrio iudicis vtrum plus
vel min⁹ tp̄s indulgeat ad ꝓfitēdū : dicēti ſe velle eti
am intrare religionē ⁊ currit a tp̄e illo q̄ iudex ſtatuit
terminū:ſꝫ pone ꝙ elapſum eſt tp̄s ſtatutū nunqd ad
huc pōt intrare religionē? dico ꝙ ſic.ſemp añ carnalē
copulā iudex tñ debet p̄figere terminū p̄emptoriū in/
fra quē ꝓfiteat':vel cōuertat' ad virū. alioquin illā ex
cōmunicet:nec dabit ei tp̄s ꝓbationis ep̄us niſi mari
tus cōſentiat.de hoc dic vt.ſ̄.ti.xxi.ſtatuim⁹.
f ¶ Reſtituat:qȯ obtinet vbicunꝙ mr̄imoniū diſſol
uit' ex iuſta cā.ī.ꝯ do.poſt diuor.reſti.c.j.⁊.ī.de cōiug.
ſer.ꝓpoſuit.C.de ſpō.l.vl.C.de epi.⁊ cle.deo nobis.
g ¶ Cōſummatū.Sꝫ ꝯ videt' q: matrimoniū māda/
to dei ꝑficit'.xxvj.di.deinde opponit'.Sol'.eſt cōſum/
matio q̄ fit q̄ ad matrimonij eſſentiā q̄ fuit facta in pa
radiſo ab ip̄o dño p cōiūctionē animoꝝ que deſignat
conformitatē fidelis anime ad chriſtū vt ibi. ⁊ eſt que
dam cōſummatio quo ad ſacramentū chriſti ad eccle/
ſiā p incarnationē verbi dei in vtero virginali qȯ de/
ſignat' p illud matrimoniū: qȯ eſt carnali copula con
ſummatū: vt hic.⁊.ſ̄.de biga.debitū.xxvij.q.ij. in oī:
vel ſaltē quo ad hoc ꝙ impedire poſſit ꝓpoſitū religi/
onis. Lau.notauit hic Ala.ꝙ matrimoniū nō cōſum
matū ſortit' na/
turā ex conſtitu
tione eccleſie: iō
circa illud latiſſi
me pape pote/
ſtas. Vin. dixit
ꝙ papa p diſpē
ſationem poſſet
diſſoluere tale
mr̄imoniū. poſ/
ſet etiā ſtatuere
ꝙ p ſcōm matri
moniū rūperet'
primū. ſecus de Matth. 5
cōſummato qȯ et 19
ab ip̄o dño natu
rā ſuā ſortit': et
iō ſola interp̄ta
tio circa illud p
tinet ad papam
nō diſpenſatio:
vel cōtraria cō/
ſtitutio.ꝯ tñ ar.
.ī.de ſpō. duoꝝ.
ca. vl. Berñ.
UXorat⁹.
¶ Diuidi
tur pricipalit' ī
duas ptes. Pri
mo ꝓhibet p ho
ſpitalarios ſcti
Johānis vxora
tū recipi ſine vx
oris lnīa. Scdo
ꝓhibet p ip̄os
recipi mulieres
Scda ibi: null⁹
Pria ps ſubdi/
uidit' ſeu diſtin/
guit qualitatē vxoris lnīam dantis. Ab. h ¶ Reci
piat'. Sꝫ pone ꝙ de lnīa vxoris recipiat' ⁊ ꝓfeſſionem
faciat ſolēniter ⁊ habitū recipiat:ſed vxor nō ꝑmittit
cōtinentiā:nec ꝑmiſit trāſire ad religionē ſiue ſit ſe/
nex ſiue iuuenis.nunqd tenet monachat⁹ cū nō ſit ſer
uata forma h⁹.c.ſ̄.e.cū ſis:⁊.ī.e. ad apoſtolicā? Ego
credo ꝙ monachus ſit ⁊ votū ſolēnizauit oino quo ad
ſe:ita ꝙ nō poſſit exire monaſteriū.nec vxor pōt eū re
petere iure ſ'uitutis:q: renūciauit illi ſeruituti : dādo
ei lnīam.ep̄s tñ p officiū ſuū pōt virū de monaſterio
reuocare ⁊ reddere vxori ne illa incidat in fornicatio/
nē cū h̄ ad ip̄m ptineat ſi ſuſpecta ē.xciij.di .diaconi.
⁊ ita intelligūt' iura ȯ hac materia loquētia.ſꝫ ea mor
tua ꝯpellet' redire ad monaſterium.⁊ ſic intelligit' .ſ̄.
e.c.j.⁊.ī.e.ex pte ꝯſuluit:⁊.ſ̄.qȯ me.cau.c.j. ⁊ lꝫ dica
tur hic.⁊.ſ̄.e.cū ſis:⁊.ī.e.ad apoſtolicā:ꝙ alter cōiu/
gū nō recipiat' niſi alter trāſeat ad religionē: vl' ꝑmit
tat cōtinētiā.verū eſt hoc ꝙ nō debet recipi.nec etiam
ille debet trāſire.tñ ſi recipiat' p̄dicto mō tenet mona/
chat⁹ vt dictū eſt.q: multa fieri nō debēt facta tñ ma
nēt:de hoc no.ī.e.c.xxi.nec dicit' in aliqua iſtaꝝ decr.
ꝙ monachatus nō teneat:ſꝫ ꝙ ita fieri debeat. Berñ.
i ¶ Minus ꝯtinēter.ſic.ſ̄.e.cū ſis,⁊.ī.e.ad ap'l'icā.

a ¶ Et familia.ſi.xx.q.j.vidua.xxvij.q.j.mulieres. arg.ↄ.ea.cā.q.ij.ſcripſit. b ¶ Tonſorare.xxx.diſ.ſi mulier. c ¶ Ad habitandū.qꝛ hmōi duplicitas reprobatur.xviij.q.ij.diffinimus.⁊.xxxij.diſ.interdixit. xij.q.ij.cognouimus.Bern̄.

ipa publice in cōſpectu eccleſie ꝯtinētiā ꝓfeſſa: in domo a ꝓpria cū filijs ſuis ⁊ familia poterit ꝑmanere. ¶ Si aūt talis fuerit q̄ ſuſpitiōe nō careat: voto cōtinētie celebrato: a ſeculariū hoīm ſe ꝯuerſatione remoueat: ⁊ in loco religioſo vbi deo ſeruiat: ꝑpetuo cōmoret̄. ¶ Nullus b vrm mulierē aliquā tōſora c re: vel ad habitandū ſecū p̄ſumat aſſumere. ¶ Urbanꝰ iij.priori ſancte crucis.

Cōiugatus faciēs ꝓfeſſionē vxore cōſentiēte licet nunq̄ intrauit monaſteriū ſi mortua cōiuge cū alia cōtrahat nō valet matrimoniū ⁊ monaſteriū intrare cōpellit̄. Ca. IX

Ex pte abbatis ſancti Petri: ad audientiā nr̄am ꝑuenit: ꝙ cū .D. d in īfirmitate poſitꝰ: ꝯſentiēte vxore votū vouēs caſtitatis: monachalē habitū ſuſcepiſſet: poſtmodū liberatꝰ vxorē retinuit: ⁊ aliā ea defuncta ſibi temere copulauit. ¶ Quia vero licet p̄dictꝰ .D. vxore ſua remanēte in ſecu e lo: de iure ad religionē neq̄uerit ꝓficiſci: ea tn̄ ſublata d̄ medio: votū ſine ſalutꝭ ſue ꝑiculo n̄ potuit violare: mādamꝰ q̄tenꝰ ſi verū eſt qđ aſſerit̄ p̄dictū .D. ꝑ excōicationē ꝯpellas: vt muliere dimiſſa: ad ſuū monaſteriū reuertat̄: ſub regulari habitu de cetero dn̄o ſeruiturꝰ. ¶ Ale. tertius.

Profeſſus religionē vxore ſciente ⁊ diſſimulāte ea mortua ad ſeculū redire nō pōt. Ca. X.

Conſuluit.n. H. ſacerdos: f vtrū vir ad religionē trāſiens: ⁊ in ea ꝑ annū ⁊ ampliꝰ morā faciēs: vxore ſua poſt g q̄ȝ ad domū trāſierat regularē de pn̄ti vita ſublata: ſecularē habitū reſumere valeat: ⁊ aliā ducere ī vxorē: vel ſi ductā ei liceat retinere. ¶ Conſultationi hmōi talit̄ rn̄demꝰ: ꝙ p̄dictꝰ vir nec habitū pōt abijcere quē aſſūpſit: nec aliquā ſibi mr̄imonio copulare. Qđ ſi ꝯxerit: mr̄imoni h uȝ ipm decernimꝰ dirimēdū

Ex parte ¶ Profeſſus religionem de cōſenſu vxoris in ſeculo remanentis licet vxori fuerit reſtiturꝰ ea mortua ad monaſteriū redire cōpellit̄. Ita cōiter ſummat̄.tex. tn̄ iſte nihil dicit d̄ reſtitutiōe. ⁊ iđ aliter ſummarē ⁊ ſic vt in rubro Prima ps ponit querelā. Secūda dat iudicē ibi: qꝛ vero. ab. d ¶ Cōſentiente: ſed eſto ꝙ ſit iuuenis: nunq̄d vouet dādo licētiā. nā non pōt in ſeculo remanere. ſ.e.cū ſis. Lau. dixit ꝙ ſi ſcit ius vel ei dicat̄ intelligit̄ vouere alias nō. ⁊ dic ꝯſentiente ⁊ ꝓmittente intrare religionē. xx. vij.q.ij. agathoſa.ar. vel dic vt ī no.ſe.dꝛ Ala. e ¶ De iure ad religionē: colligit̄ h̄ ar. ꝙ vxoris licētia nō ſufficit ad h̄ vt ad monaſteriū poſſit trāſire vir eiꝰ ſi.ſ.e.ti.c.j.⁊.xxxiij.q.v. notificaſti: Sȝ cōtra videt̄.xxvij.q.ij.agathoſa:⁊.xxxiij.q.v.qui vxorē. Quidā dicūt ꝙ licētia vxoris n̄ ꝯſufficit niſi ⁊ ipſa cōuertat̄: ⁊.c.qui vxorē.loquit̄ de cōcilio: ⁊.c.agathoſa.exponit̄ ita ꝙ huic dicto ꝯcordat Alij dicūt ꝙ ſufficit licentia vxoris. ⁊ dando ei licentiā intelligit̄ ſolēnizare votū.ar.xxxij.di.ſeriatim.xxviij.d.diaconi: ⁊.ca. ſi qua vidua.⁊ hoc.c.⁊ ſimilia loquunt̄ de licentia extorta. Lā. ⁊ q̄dā alij dicūt ꝙ hoc intelligi debet ſm̄ diſtinctionē illius.c.ſ.e.cū ſis: ⁊.j.e.ad apoſtolicā. Sȝ hec diſtinctio nō videt̄ hic habere locū: qꝛ ſi fuit iuuenis nō ſufficiebat dare licētiā niſi ipa conuerteret̄ vt ibi dicit̄: vnde nō tenuit votū nec dȝ cōpelli redire ad monaſteriū: vt.ſ.e.quidā.ſi erat ſenex: bn̄ potuit trāſire de licencia vxoris: vt ea. iura dicunt ⁊ hic dicit ꝙ de iure tranſire non debuit. Hug.dicebat ꝙ illa decre.quidā intrauit nō tenebat: qꝛ bene dicebat illuȝ cōpelli ad monaſteriū redire: qꝛ votū tenuit. ⁊ hoc idē pōt dici ſm̄ eū de illa.j.e.placet.ꝓpe fi.vbi nō cogit̄ redire ad monaſteriū. ⁊ ſic ſtabit̄ huic. ⁊.j.e.c.xxi. h̄ ſatis videt̄.ſȝ dicat̄ ꝙ ex decre.illa q̄dā intrauit: tenet: ⁊ ille nō cōpellit̄ redire ad monaſteriū: qꝛ votū non fuit ſolēne: qꝛ inuita vxore hoc fecit: nec fecit ibi ꝓfeſſionē hic vero cōſentiente vxore ꝓfeſſionē fecit.j.c.xxi. ⁊ ſic omni modo quo potuit votū ſolēnizauit. vn̄ q̄uis non debuerit vir trāſire vxore ī ſeculo remanēte: tn̄ tenuit votum ⁊ monachus fuit: qꝛ mlt̄a fieri nō debēt facta tn̄ manēt. ſ.ti.xxi.ad apoſtolicā: vn̄ cōpellit̄ redire ad monaſteriū vxore mortua. Sed ꝯ dicere videt̄.ſ. ca.j.vbi mulier dedit licentiā viro ⁊ tn̄ de monaſterio reuocat̄ ⁊ reſtituit̄ vxori: niſi vxor caſtitatē ꝓmiſerit aut ad religionē trāſierit. ſed nō dꝛ ꝙ monachatꝰ n̄ tenuerit vn̄ mortua vxore cōpelli debuit ad monaſteriū redire ⁊ ita concordat cū iſta ⁊ hoc ꝓbatur.ſ.qđ me.cau.c.j.hug.dixit: ꝙ decre. illa nō tenet qꝛ conſentit marito: ⁊ debebat cōpelli ad caſtitatē: vel monaſteriū intrare ſi iuuenis eſſet: ⁊ ꝑterea n̄ dꝛ ibi ꝙ mulier poſſet reuocare maritū: ſed eps ex officio ſuo tn̄ cōpellit̄ redire ꝓpter ea que dixi.illa.j.e.placet: ibi ſimiliter nō fuit ſolēne votū qꝛ nō habuit lniam viri.vnde nec illa cōpellit̄ redire ad monaſteriū. Bern̄.

Conſuluit. ¶ Legit̄ p̄ncipaliter tribꝫ modis. Et ſm̄ primū intellectū.h.d. Si cōiuges ꝓfitētur religionē altero mortuo alter ad ſeculū redire non pōt. Et iſte intellectꝰ elicit̄ ex tex.intelligēdo ꝙ vxor etiā intrauit religionē. Legit̄ ⁊ ſcđo ꝙ ſolus maritus intrauit ⁊.h.intēdit. Profeſſus religionē de ꝯſenſu vxoris ī ſeculo remanētis ea mortua ad ſeculū redire nō pōt. Sic cōiter ſūmāt doc.ſȝ iſte tex.nō patit̄ aliquem iſtoꝝ intellectū. Et iđ ſūmo aliter ⁊ tertio ſm̄ intellectū veriorē ⁊ ſing.in materia ⁊ ſic vt in rubro. Cōis diuiſio.ſcđa ibi.cōſultationi. Ab. f ¶ Trāſiens: de cōſenſu vxoris q̄ ſenex erat vl̄ ꝓmiſit vitā mutare: xxvij. q.ij.agathoſa: vel ipe poſt mortē vxoris ratuȝ habuit qđ prius fecit ſi.ſ.qđ me.cau.ꝑlatū.B. g ¶ Trāſierat regularē: ipe maritꝰ: ⁊ ita idē eſt ī canonico regulari qđ in monacho cū parua ſit differentia inter eos xx.q.iij.p̄ſens clericus.j.de ſta.mona.ꝙ dei timorē. h ¶ Dirimēdū: ꝗ votū eiꝰ fuit ſolēne exq̄ ſeperat mr̄imoniū.j.q̄ cler.vl̄ vo.rurſus [illegible] ouro.qꝛ d̄ lnia vx

oris itrauit.ꝛ ita tenuit igreſſus.al's eẽt ꝯ.ꝭ.e.placet.i
C Ariſſimus. ¶ Cõis diuiſio.ſcõa ps ibi.(ſi.B. fraternitati.Ab. a ¶ Prebuiſſe cõſenſum:ar.ꝙ ſufficit alteri⁹ ꝯſenſus ad h̄ vt alr̄ poſſit itrare religiõnẽ: õ h̄ dic vt dictũ eſt.ſ.e.c.j.ꝛ ex eo ꝙ dicit ad tꝑus

erat ſi ad eũ ſtatũ deuenit:a q̄ incipe nõ potuit. ff. de iudi.ſi a me:ꝛ.l.ſi alter.ſec⁹ ẽ imrimonio.xxxiij.q.vij. illi q̄ ſani.ꝛ.c.neqꝫ furioſus.ꝭ.de eo q̄ cog.ꝯſang. vxo. ſue diſcretionẽ. h ¶ Nõ cogẽdã:ſꝫ nũq̄d tenet mrimonium ſi mulier iſta ꝯheret:dic vt dictũ .ſ.eo. qui

videt̃ ſi ſimpliciter lniam dediſſet ꝙ ſufficeret: ꝛ ex eo ꝙ dicit maxie:ſi vir ei⁹ ꝯtinẽtiã vouiſſꝫ qõ verũ eſt:qꝛ vir et vxor cõi cõſenſu pñt ꝯtinẽtiã vouere ꝑpetuo remanendo in domo ſua xxxiij.q.v.ꝙ õo patri.ꝛ ad tꝑus xxxiij.q.iiij.apoſtolus. Berñ. b ¶ Maxime. id eſt tm̃ ſm q̄ſdam. Berñ.

P Lacet. ¶ Cõis diuiſio. Scõa ps ibi:ſup q̄.Ab. c ¶ Vſqueqꝫ nun tenuerit:qꝛ remãſit obligata viro ad debitũ reddẽdũ.xxxiij.q.v.ſi dicat. d ¶ In ptãte ipius.ſic.ſ.e.q̄dã intrauit.B. e ¶ In ei⁹ ptãte nõ erat: ꝛ ſic auctoritate ꝓpa exire ñ poterat. q̄d ſi exiuiſſet õ facto nunq̄d eſſet cõpellẽda redire: videt̃ ꝙ nõ ꝑ id qõ õr in fi. f ¶ Tenuit ar. ꝙ ſnia ꝓ pte tenet.ꝛ ꝓ pte non tenet.ff.de re iudi.de vno q̄qꝫ. ff.de mino. etiã .§.j.ar.ꝯ. C.de repu.l.vna.ff.fami.her.l.in h̄ iudicio õ ꝯſe. diſ. ij.cõpim⁹.dic ꝙ ſi ſnia continet plures articlos ſiue plura capl'a id ẽ diuerſa.põt ꝓ pte valere ꝛ ꝑ pte nõ valere.ꝛ

Celeſtin⁹. iij. Cõiunx que cõtinẽtiã vouit tenet̃ reddere debitũ cõiugi licet ad tꝑs voto cõſenſerit. Ca. XI.

C Ariſſim⁹.et.ꝭ. ¶ Fraternitati veſtre mãdam⁹: q̄ten⁹ ſi inueneritis vxorem regis Sueuie graui infirmitate depſſam: ꝯtinẽtiã vouiſa ſe:ꝛ virũ ei⁹ ad tꝑs ꝑbuiſſe b cõſenſuꝫ:maxime ſi nõ idem vir ꝯtinẽtiã vouit ꝑpetuam eãdẽ viro cohabitare faciatis:ꝛ vtrũqꝫ inuicẽ maritali affectione tractare. I dẽ.

Si aliter cõiugũ altero ignorãte religionem ꝓfitet̃ ꝛ ꝓpter hoc de monaſterio educitur illo mortuo ad monaſteriũ redire nõ cogit̃.

P Lacet nobis:et.ꝭ. Ca. XII. Sollicitudo tua nos cõſuluit: vtrũ mulier q̄ credẽs mortuũ maritꝫ habitũ religionis aſſumpſit ꝛ eo reuerſo: de monaſterio educta fuit: poſt obitũ viri ſit ad regularẽ obſeruãtiam ꝯpellẽda. ¶ Sup q̄ rñdem⁹ c ꝙ licet votũ ei⁹ vſqueqꝫ nõ tenuerit: eaten⁹ tñ fuit obligatoriũ: q̄ten⁹ poterat obligare. ꝓmiſit em̃ intrãdo monaſteriũ: ſe nõ exacturã carnis d debitũ: qõ erat in ptãte e ipius. redire Xo ad ſeculũ: i ei⁹ ptãte nõ erat: ſꝫ in ptãte mariti. ꝛ iõ q̄tũ ad ipam te f nuit votũ: qõ poſt viri obitũ tenere nõ deſijt. cũ ad euꝫ g caſũ a q̄ poterat efficax hr̃e ꝑncipiũ ꝑueniſſe noſcat̃. Cõſulti⁹ itaqꝫ dicim⁹: ꝛ ei ꝯgruẽti⁹ ad ſalutẽ: vt ad monaſteriꝫ redeat: vbi bona ducta

intentione ꝓfeſſionẽ fecit: ꝛ habitũ religiõis accepit. Si Xo ad h̄ induci nõ poterit: h ipam iuitã credim⁹ nõ cogẽdã. I nno.iij. piſano archiepo Suma vt .ſ.eo .c. cum Apli ſis. Ca. XIII.

A D apli cã ſedẽ.ꝛ.ꝭ. Cũ aũt vir ꝛ vxor vna caro ſint ꝑ copulã coniugalẽ effecti: nec vna ps ꝯuerti poſſit ad dñm ꝛ altera in ſeculo remanere: ꝑfecto nõ ẽ alter cõiugũ recipiẽdus ad obſeruãtiã regularẽ ¶ Niſi reliquus ꝑpetuã ꝯtinẽtiã repromittat. ſꝫ ꝛ vitã dꝫ mutare: niſi forte ſit eius i etatis: vt ſine ſuſpitiõe in cõtinẽtie valeat in ſeculo remanere. I dẽ lugduñ. archiepo

Per religionis ꝓfeſſionem non ꝑ ꝓpoſitũ caſtitatis ſeruãde in ſeculo diſſoluũt̃ ſpõſalia õ ꝑſenti. Ca. XIIII.

E X parte tua eſt intimatũ: ꝙ cũ quedã mulier k velũ viduitatis corã duob⁹ abbatib⁹ aſſũpſiſſet: bñdictione ſolẽni cũ celebratiõe miſſe ac letania (ſic̃ debuit) accedẽte q̄dã nobilis ꝓponebat ſe pri⁹ mulierẽ ipam me l diantib⁹ internũcijs ꝑ Xba m de pñti: arra etiã interpoſita deſpõſaſſe: et.ꝭ. At illa ſe in illũ cõſenſiſſe confeſſa: dixit ꝙ audierat eũ eſſe lepra ꝑcuſ n ſum: ꝛ ob hoc eius fuerit abominata cõplexus.et.ꝭ. ¶ Nos aũt inq̄ſitiõi tue taliter rñdem⁹: ꝙ ꝛ ſi poſſit nõ incõſulte videri: ꝙ exq̄ mrimoniũ iter legitias pſonas ꝑ Xba de pñti ꝯhit̃: illis viuẽtib⁹ i nullo caſu poſſit diſ

dã intrauit: h̄ ñ fuit votũ ſolẽne qꝛ nec habuit licẽtiã viri. vñ nõ cõpellit̃ redire ad monaſteriuꝫ ſic.ſ.e.q̄dã.B. i A D apo. ¶ Iſtud. e.eſt ps.c.ad ad aplicã.ſ.ti. px. Prio ponit̃ dictum.ſcõo exceptio ibi: niſi.ab. i ¶ Vt ſine ſuſpitiõe: ſic.ſ. eo. cũ ſis. ꝛ.c. vxoratus. Berñ.

E X parte. ¶ Cõis diuiſio. ſcõa ibi. nos aũt: q̄ tria fac. prio ꝯ ſolutionẽ allegat: ſecũdo ſoluit ibi: noſ tñ. tertio ſolutionẽ determĩat ibi: porro.Ab. Si. k ¶ Viduitat̃ .i. velũ qõ dat̃ viduis. ar. xxvij. q.j. viduas q̄ꝫ: nec dicit h̄ ꝙ votuꝫ emiſerit. vñ poſtea diſtiguit̃ circa fi. nec dic̃ velũ ꝓfeſſiõis: lꝫ ei aſſumat hitũ: ſiue velũ religionis pſumit tñ ꝙ vouerit. ſꝫ ñ eſt ſufficiẽs pſũptio niſi deuoueat ſe alicui religioni: vt õr i fi. Lau. l ¶ Internũcijs: no. ꝙ mrimoniũ põt ꝯhi ꝑ nũcios inter abñtes vt h̄ vr̃. xxxij.q. ij.honorat̃.ff.de ſpõ.ſufficit.ꝛ .l. vl.ff.õ ritu nup. mulierẽ. berñ. m ¶ Arra: lꝫ arra poſſit apponi i ꝯctu mrimonij ñ rñ pena. C.de

ſic põt ꝓ pte cõfirmari: ꝛ ꝓ pte ĩfirmari. exẽpla patẽt ſ.de re. raynuti⁹ ꝛ.c. raynaldus: ꝛ.l. ꝑdicta etiã alias aut tota cõfirmat̃ aut tota caſſat̃ de cõſe.di.ij.cõperim⁹. g ¶ A q̄ poterat: ſic eꝫ ſoluit̃ iudiciũ qõ firmũ

ſpõ.l.vl.ff.de Xbo.obli. titia.ꝭ.de ſpõ. gẽma mulier. ꝛ hec arra poſt q̄ꝫ mulier intrauit mõaſteriũ põt repeti a viro ꝛ exigi.ſ.e.ex publico.C.de epiſ.ꝛ cle. deo nobis.olim nõ poterat vt ibi õr. n ¶ Cõplexus q̄rebat̃

vtrū veli ſuſceptio īpediret mrīmoniū inter eos.

a ¶ Ratū ꝯiugiū: q2 ꝯtumelia creatoris non ſoluit ius mrīmonij inter fideles lꝫ alter labaṫ i hereſim. q2 mrīmoniū ratū eſt iter eos. ſꝫ ſi duoꝝ ꝯiugū infideliū alter cōuertaṫ ad fidē: tunc cōtumelia creatoris ſoluit ius matrimonij ſm qđ dicitˀ. ſ. đ diuoꝛ. ǭſto.

b ¶ Omnē le/gē. xix. q. ij. due ſunt. ſ. de reg. lꝫ. ſ. de diuoꝛ. gau/demꝰ. c ¶ Sā ctis. ſ. e. verum xxvij. q. ij. ecce. §. itē beatus.

d ¶ Cauſa. fal/ſa em̄ demōſtra tio. vel cā lega/tū nō ꝑimit. C. đ fal. cau. adiec. le. l. ij. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. falſa de monſtratio. nec mēdaciū obligā tis impedit ob/ligationē. arg. ſ. eo. veniēs. ff. de pig. ac. l. j. ⁊. l. ſi rē alienā. nec vi ciat diſpenſatio nē. ſ. de cōſang. q2 circa. ⁊ ita nō cōſideraṫ q̄ fue/rat cā ipulſiua. arg. ſ. đ iureiu. queadmodū. §. vl. ar. ꝯ. ſ. de vo. ⁊ vot. redēp. ma gne. in fi. Nā i hmōi ſpūalibus etiā dolꝰ aduer/ſarij non viciat ꝯctū. ſ. de his q̄ vi metuſue cau. fi. c. cū dilecti. ⁊ ſ. e. dudū. ⁊ ca. accedēs. nec cō/ſideraṫ cā. vel in tētio cōtrahētis C. de condi. ob cau. da. ſi repe/tēdi. ⁊. ſ. de reg. vidua. xxvij. di. qđ interrogaſti. Can.

e ¶ In veli ſuſceptione. ſic. ſ. q̄ cle. vl' vouē. ꝯſuluit. xxxiij. q. v. ꝙ deo pari. tn̄ ſolus habitꝰ nō facit monachū. ſꝫ ꝓfeſ/ſio. ſ. ti. ꝓxi. poꝛrectū. niſi feraṫ ꝑ annū. ſ. de regu. ex ꝑte tua. vel niſi ſit habitꝰ ꝓfeſſionis q̄ daṫ ꝓfitentibꝫ ſ. ti. ꝓxi. ſtatuimꝰ. ⁊. c. vidua. ⁊. xx. q. j. quē ꝓgenito/res. Jo. ⁊ eſt h̄ ar. ꝙ ſuſceptio veli ſiue habitꝰ nō facit monachū.

f ¶ Pꝛopoſitū caſtitatiſ: bn̄ dicit ꝓpoſitū q2 ſi vere caſtitatiſ votū deuoueret alicui religioni ſcti Auguſtini vel bn̄dicti i ꝓpꝛia domo manēdo bn̄ ſolē/nizareṫ votū. xxvij. q. j. de viduis. ⁊. c. mulieres. xx. q. j. vidua. ſ. q̄ cle. vel vo. inſinuāte. vl' dic ꝙ talis religio

ſolui: vt viuēte reliq̄ alter ad ſcđa vota trāſmigret. etiā ſi a vnꝰ fideliū inter q̄s eſt ratū ꝯiugiū fieret hereticꝰ: ⁊ nol let ꝑmanere cū altero ſine cō tumelia creatoris: niſi forte ſecꝰ fieret ex reuelatiōe diui b na: q̄ ſupat oēm legē: ſicut a c q̄buſdā ſanctis legiṫ eſſe fa ctū. ¶ Nos tn̄ nolētes a p̄/deceſſoꝝ nr̄oꝝ veſtigijs de/clinare: q̄ rn̄dere cōſulti: aū/ǭ mrīmoniū ſit ꝑ carnalē co pulā ꝯſumnatū: licere alteri cōiugū reliquo incōſulto ad religionē trāſire: ita ꝙ reli/quus extūc legitime poterit alteri copulari: h̄ ipm̄ tibi cō ſulimꝰ obſeruādū in articu/d lo p̄notato: ǭuis falſa ſit cā ꝑ quā ad ſuſceptionē veli p̄/dicta mulier eſt inducta: cuꝫ ſine q̄libet tali cā idip̄m reli gionis obtētu facere potuiſ/ſet. ¶ Poꝛro lꝫ p̄dicta muli e er videaṫ in veli ſuſceptiōe religionis habitū aſſumpſiſ ſe: tn̄ velit in domo ꝓpꝛia re f manere q̄ſi ꝓpoſitū caſtita/tis in ſeculo ſeruatura nihi/lominꝰ cōſumādū eſt mrīmo g niū iā contractū: niſi ſe voto aſtrixerit ad obſuātiā regu larē: in q̄ caſu cōpelli pōt: vt relicto ſeculo: religionis ꝓ/poſitū exequaṫ. Idem rudi neñ. epo.

Maritꝰ factꝰ mona chus a cōiuge adulterata re uocari nō poteſt. Ca XV.

Conſtitutus in p̄ntia. n. H. ſua nobis ꝯfeſſione mōſtrauit: ꝙ in acolytatꝰ oꝛ dine ꝯſtitutꝰ: quādā puellā R. noīe in facie eccl'ie duxit vxoꝛē: quā cū carnaliter co/gnouiſſet: oꝛta diſcoꝛdia īter eū ⁊ amicos puelle: ip̄a fuit cuidā alij. v. noīe copulata: h ⁊ tu memoꝛatum. H. vſq3 ad gradū ſacerdotij oꝛdinaſti. Cū aūt eū ſua cōſcīa remoꝛ/deret: habitū oꝛdinis ciſter/cieñ. aſſumpſit. et. ſ. ¶ Jōq3 mādamꝰ q̄tenus ſi res ita ſe hꝫ: p̄dictā mulierē vt a dicto U. recedat cui ꝑ adulteriū ē ꝯiūcta: nec p̄dictū monachū inquietat quominꝰ regulare votū valeat adiplere: ꝑ cēſu i rā eccl'iaſticā cogere nō omit tas. Idē pictauienſi epō. ⁊ abbati đ boꝛlbard. pictauiē ſis dioceſ.

Uxoꝛ non poteſt repetere maritū de cuiꝰ licen tia religionē intrauit ſi poſt ingreſſum nō continuit licet ad cōſentiendum ſeu ad dan dam licentiam dolo fuit in ducta. Capitulū. XVI.

Ueniēs ad pꝛeſentiam noſtram. L. nobis in timauit: ꝙ cum olim intran di monaſterium pꝛopoſitum cōcepiſſet: pluribꝰ ſacerdoti bꝰ p̄ntibus apud vxoꝛē ſuaꝫ inſtitit: vt ſuper hoc ſuū im/ptireṫ aſſenſum: et. ſ. Ipſa demū tā ip̄ius ǭ multoꝛum

nō ſoluit ſpōſalia de p̄nti. ſicut nec diſſolueret ſi vir fie ret clericꝰ. xxvij. diſ. ſi vir. De vita heremitica dicunt q̄dā ꝙ ſoluit ſpōſalia de p̄nti. ar. xxvij. q. ij. §. ecce. alij dicūt ꝙ nō vn̄ ſi heremita cōtraheret mrīmoniū tene/ret. q2 pōt habere ꝓpꝛiū. xix. q. iij. §. ecōtra Jo. Sꝫ q̄d ſi in veritate le/ꝓſus fuiſſet. ſi ſit ſponſa de futu/ro ſoluunṫ ſpōſa lia ꝓpter lepꝛā. vn̄ nō tenenṫ ꝯ/here. ſ. đ iureiu. queadmodū. ſi eſſent ſpōſalia đ p̄nti bn̄ cōpelle/reṫ cōſummare matrimoniū ni/ſi vellet intrare religionem ſicut hic innuiṫ.

g ¶ Niſi voto id eſt ꝓfeſſione.

Conſti. ¶ Pꝛia. pars narrat fa/ctū. ſcđa dat iu/dicem ibi: īdq3. Ab.

h ¶ Ad g̃dum ſacerdotij. qđ bn̄ fieri potu it. cum illa vxoꝛ ſua publice fuit adultera: vnde amiſit ius quod habebat in eū. ſ. de diuoꝛ. ſignifi caſti. Itē ſi fuiſ/ſet vidua vel ab alio cognita ꝓ/moueri nō debu it. xxxiiij. di. cu/randū. ſi cuiꝰ.

i ¶ Cogere. ſed videṫ ꝙ taṫ co/actio ei obeſſe n̄ dꝫ q̄ minꝰ repe/tat virū q2 in fa cie eccl'ie nupſit tolerante eccl'ia quā diu ſaltē ap peat. An fuerat mrīmoniū iter illos. ar. ſ. de fri/gi. ⁊ malefi. frat nitatis. ſ. de di/uoꝛ. gaudemꝰ. ſi. Rn̄deo nō excuſaṫ ꝓpṫ h̄: imo magis puniri dꝫ: q2 taliter nupſit nulla ſn̄ia ſepatiōis p̄miſſa. vn̄ illa dꝫ ſe pari ab eo cui iūcta fuit ꝑ adulteriū: q2 viuēte viro pꝛi oꝛi alteri nō potuit copulari: lꝫ ꝑdiderit ius qđ habe/bat in illū. q2 manēt cōiuges etiā ſepati ꝓpṫ adulteri um. xxxij. q. vij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ſic obſtat ei exceptio foꝛnica tionis. ſ. e. c. ꝓxi. ⁊. xxvij. q. ij. agathoſa. alias ſi foꝛni/cata nō fuiſſet poſſet ip̄m repetere. vt in. c. agathoſa. niſi de cōſenſu illiꝰ ꝓmotꝰ fuiſſet vt ibi. xxxij. q. v. qui

Ueniens: ¶ Pꝛima narrat factum (vxoꝛem. Secūda dat iudicem ibi: quo circa. Ab.

aſtātium p̄cib⁹ fletib⁹q̄ꝫ de/
uicta: caput ei⁹ altari ſuppo/
a ſuit manu ſua: q̄ ea p̄n̄te ton
ſurat⁹ ibidē mōaſteriū adijt
b ꝛ finito ꝓbatiōis tp̄e ꝓfeſſi/
onē fecit ſolēnit̄ mōachalē.
illa xp̄o ī ſecl'o remanēs inho
neſtos amatores admiſit: et
.ī. ¶ Quo circa mādam⁹ q̄
ten⁹ ſi ita ē: p̄dictū. R. in mo
naſterio qd̄ intrauit pſeuera
re libere pmittat. lʒ. n. ī h̄ vi
c deat̄ nō modicū deliq̄ſſe: ꝙ
captioſe aſſeruit: ꝙ niſi ſibi
eadē mľier cōſentiret: tā ſibi
q̄ꝫ toti mūdo ſe īutilē redde/
ret: ꝛ cū p̄ſb̄ros exorauit ne
p̄dicte mulieri exponerēt: ꝙ
eā dē relinq̄re ſeculū opteret
ſi forte licētiā daret viro: ex
q̄ tn̄ eadem: caput viri altari
d ſponte ſuppoſuit: ꝛ poſtmo/
dū n̄ ꝯtinuit. ſup reuocatiōe
ip̄i⁹ nō ē aliq̄ten⁹ audiēda cū
ip̄i⁹ ītētio: exceptione poſſit
cōmiſſe fornicationis elidi:
maxīe cū an̄q̄ꝫ fuerit fornica
e ta ip̄m: nō duxerit repetēdū.
I dē. Uxor maritū ꝓfeſſum
repetere pōt nō obſtāte licē/
tia profitendi ab ea metu ex/
torta. Ca. XVII.
Accedēs ad p̄n̄tiā nr̄aʒ
J. mľier: ꝓpoſuit q̄ꝫ cū. v. vir
ei⁹ eā ſibi mr̄imonio copulaſ
ſet: volēs tādē idē vir habi/
tū aſſumere mōachalē: poſtu
labat humilit̄ ab eadē: vt tā
pio ꝓpoſito faueret ip̄ius. q̄
ꝓpt̄ multa xv̄bera ꝛ alia gra
uamina q̄ dict⁹ vir inferebat
eidē: ſeip̄am aſſerēs dimiſſu/
f rum: annuit votis ei⁹. Cūq̄ꝫ
idē ī domo defendere ciſter/
cieñ. ordinis religionis ha/
bitū aſſūpſiſſet: mulier in do
mo monialiū nullo ibi habi
tu religionis aſſūpto: vel vo
to conuerſionis emiſſo pmā
g ſit. ꝓceſſu vero tp̄is: cū ideʒ
vir ad ſeculum rediens reli/
gionis habitum reliquiſſet:
eadeʒ mulier ſe inſtanter ab
ipſo petijt reaſſumi: et. ī.
¶ Quo circa diſcre. v. man
damus: quatenus ſi res ita
ſe habet: dictuʒ virum vt eā
recipiat eiq̄ꝫ affectum exhi/
beat coniugalem: appellatio
ne remota cogatis. Innoc.
iij. epiſcopo. ꝛ decano. ꝛ the/
ſaurario linconieñſi. Uxor ꝓ
feſſi que dedit viro licētiā ꝓ
fitendi non cōpellit̄ ingredi
religionē ſi ꝯtinens ē ꝛ non
ſuſpecta. Capitulū. XVIII.

a ¶ Manu ſua. ꝛ ita iuri ſuo renūciauit. ar. s̄. de cō/
ſue. ex lr̄is. b ¶ Profeſſionē fecit. qd̄ facere non de/
buit ea in ſeculo remanēte. s̄. e. cū ſis. ꝛ. c. ad apl'icam.
ꝛ. s̄. eo. c. j. cū eſſet iuuenis: ſecus ſi ſenex. vt ibi dicit̄.
c ¶ Qꝫ captioſe. h̄ eſt ar. ꝙ licʒ dol⁹ interueniat ī ſpi/
ritualibus tenet
ꝯtract⁹. ī. eo. du/
dū. ꝛ. s̄. de his q̄
vi metuſue cau/
ſa fi. cuʒ dilecti.
vbi de h̄. aliud ſi
minis īducta fu
iſſet vt daret vi/
ro licentiā: talis
licētia nulla eſt.
xxxiij. q. v. notifi
caſti. ꝛ ideo p̄iu/
dicādū eſt huic
mulieri. qꝛ nō cō
tinuit: ſʒ ihone/
ſtos amatores
admiſſe: vt exp̄ſ
e dicit̄ in fi. al's
i ꝯtinuiſſet non
ꝓiudicaſſet ſibi
hoc qd̄ fecit ꝙ
ꝓmiſerit trāſi/
re ad religioneʒ
nec etiā ꝯtinētiā
ꝓmiſerit cuʒ eēt
iuuenis. s̄. e. ad
apl'icam. ꝛ. s̄. e.
ſ. Joh̄.
d ¶ Spōte ſup
poſuit. bene di/
cit ſponte: quia
etiā ſi vir inuita
muliere ītraſſet
religionē: licʒ ta
lis ingreſſus nul
lus fuerit. ī. e. c.
pxi. ſi tn̄ poſtea
fornicet̄ nō pōt
ip̄ſum repetere.
xvij. q. ij. aga/
thoſa. ī. d̄ diuor.
ſignificaſti. ſed
pone ꝙ vir nolit
excip̄e: qꝛ nemo
cogit̄ excipere ſicut nec compellit̄ agere. C. vt ne. inui.
age. vel accu. coga. l. j. ꝛ quilibet iuri ſuo pōt renūciare
. de regu. ad apl'icam. ꝛ. c. ſtatuim⁹. quid erit? Dicas
monaſteriū eo inuito pōt excip̄e. ꝛ euʒ defendere ne
mittat eum in peiorē ſtatum detrahi. ff. de lib. cau. l.
ꝛ. ij. licʒ em̄. primo non tenuerit: votum quātum ad
m vouentē tenuit. s̄. eo. q̄dam intrauit. ꝛ. c. placet. ꝛ
cito ip̄a fuit fornicata ſtatim pdidit ius exigendi: ꝗ
ſit liberat⁹ a ſeruitute mulieris: ſtatim monaſteriuʒ
habet plenū ius in eū. ꝛ ſic exceptio q̄ cōpetit viro ac/
quiſita eſt monaſterio cū res ad eū ſtatū puenit a quo
potuit habere p̄ncipium. s̄. eo. ti. pxi. placet. Sʒ q̄d ſi
iret ꝛ nollet excip̄e: qꝛ pōt ei remittere. s̄. de iureiur.
queadmodū. ī fi.? Credo ꝙ bn̄ pt illā recip̄e nō obſtāte
contradictione monaſterij. qꝛ votum ex toto non tenuit
decepta fuerit. nec ip̄a etiaʒ vouerit. ar. op. s̄. eo. c.
. niſi vir ꝓfeſſionē feciſſet poſtq̄ꝫ illa fuit fornicata:
c nō poſſet ep̄s eū de monaſterio educere nec eū cō/
pellere vt eā recip̄et ꝓpt̄ fornicationeʒ. Sed q̄d ſi vir
fornicet̄ in monaſterio cui mulier dedit licentiā: nūq̄d
ip̄m repetere pōt: nō. xxxiij. q. v. ꝙ deo pari: qꝛ perdi/
dit omne ius qd̄ habuit ī viro. qꝛ ꝓpter ꝯſequens deli
ctum nō renaſcit̄ ſeruit⁹ amiſſa. de ꝯſe. di. iiij. q̄ris. licʒ
ſec⁹ eēt ſi ambo
eſſent in ſeculo.
ꝛ ꝓpter fornica/
tionem alterius
ambo eēnt diui/
ſi. ī. de diuor. ex
lr̄is. ꝛ. s̄. d̄ iure/
iuran. tua. ꝛ hoc
ideo. qꝛ ius qd̄
monaſteriuʒ ha/
bet in ip̄o ꝓpter
ſuū delictū pde/
re nō pōt. Jo.
e ¶ Repetēdū
potuit q̄ p̄us eū
repetere. ꝛ ita ē
ar. ꝙ ſi q̄s igno/
rans ius illud. ſ.
ꝙ ſi dederit licē/
tiā viro teneat̄
relinq̄re ſeculuʒ:
iteꝝ pōt eum re
petere. ꝛ ſic ſub/
uenit̄ ignoranti
h̄ ius naturale.
Lau.
Accedēs
¶ Primo part̄
narratio. Scd̄o
iudic̄ datio. ibi
Quo circa. Ab.
f ¶ Votis. in/
uita ꝛ coacta vt
ptʒ p p̄miſſa ver
ba vn̄ votū viri
nō tenuit: qꝛ al/
ter inuito altero
vouere nō p̄t. s̄.
eo. q̄dā. xxvij. q.
ij. agathoſa. et
xxxiij. q. v. noti/
ficaſti. ꝛ. c. ſi di/
cat vbi idem ca
ſus ponitur.
g ¶ Proceſſu tp̄is. ſʒ videt̄ p ſpaciū ſequentis tp̄is
ꝛ patientiā ip̄ius mulieris ratificaſſe ingreſſum viri.
ar. ī. qui cle. vel vo. inſinuāte. cū vterq̄ꝫ poſt ingreſſum
tanto tp̄e tacuerit ꝛ patiētiā adhibuerit. nec videt̄ ꝙ
poſtea audiat̄: imo vir debet cōpelli redire ad monaſte
riū. ar. ī. de ſpō. ad id qd̄. ī. d̄ frigi. ꝛ malefi. c. j. ꝛ. j. q. j.
ꝯſtat. ſʒ h̄ nō eſt verū. imo cū ip̄a nō mutauerit ſeculū
nec ꝓmiſerit ꝯtinentiā ſemp adhuc ītelligit̄ diſſentire
qd̄ apparet ex eo ꝙ q̄ꝫcito exiuit eū repetijt. ꝛ ſic p pri/
mū: ꝛ vltimū colligit̄ ꝙ medio tp̄e non conſenſerit. ſic
xxviij. di. qꝛ ſunt culpe: ꝛ p̄cipue cuʒ p̄ſumatur ex hoc
ꝙ ſit iuuenis: ſiue ſit iuuenis ſiue vetula nunq̄ꝫ debet ī
trare ſine licētia vxoris: ſʒ ſeruat̄ qd̄ dicit̄. s̄. e. ad apl'i
cam. Sʒ nūq̄d iſte cū fuerit reddit⁹ vxori poterit exige
re debitū? Dicas ꝙ nō poterit exigere debitū: quia re/
nūciauit illi iuri qd̄ habebat in vxore intrando mona
ſteriū qd̄ fuit ī eius ptāte: ſed exactus reddere debet.
vt dixi. s̄. eo. q̄dam intrauit. de hac materia conſueuit

notari.xxvij.q.ij.agathoſa.⁊.xxxiij.q.v.q̃ vxorē.

Significauit. ¶Primo ponit mulieris q̃relā. Secūdo dat iudices.ibi.Quo circa. a ¶Suſpicio.⁊ ita videt̃ ꝙ ſi mulier iuuenis ſit nō ſufficit ꝙ continentiā ꝓmittat ad hoc vt maritus poſſit religionē itrare. niſi et ipā ſiliter mutauerit vitā .ſ.eo. ad apſicam.⁊.c. cuz ſis. ex eo eſt ꝙ dicit ſi ſuſpicio de ea haberi nō pōt nō debet cōpelli itelligo : ꝙ ſi,ſit ſuſpecta debet cōpelli religionē intrare ex q̄ ꝓmiſit ɔtinētiā cū veriſimile nō ſit ꝙ eā ſeruet ſi remāſerit i ſeclo ar.ſ.e.ex pte.in fi.lz nō intenderet ab initio religionē intrare. ⁊ arg.ad h̄.xxxiij. q.v. q̃ vxorē. q2 eoipſo ꝙ licētiā dedit viro. ⁊ ꝓmiſit ɔtinētiā intelligit̃ tacite ꝓmiſiſſe itrare religionē cū ſit iuuenis. ar.bo.ſ. eo.veniēs. verſus fi.⁊ q̄ ſine ɔditione vouent̃ ſine cōditiōe ſoluāt̃. xxxij.q.vi.c. vi. ⁊ dn̄s exigit oblatū qd non exegerat offerendū xxvij.q.j.nuptiarū.in fi. ⁊.xlv. di.ō iudeis.⁊ ſic cū teneat̃ ad cōtinētiā ꝑ ſuā ꝓmiſſionez tenet̃ ad id ſine q̄ eam ſuare nō pt̄. ar. ſ.de offi.dele. ꝓterea.⁊.c.prudētiā.ad fi.⁊ ſic in uita cōpellit̃ intrare religionez q2 fecit id ꝓpter qd cōpellitur ſicut qn̄qꝫ ex officio ſuo cōpellit̃ itrare monaſteriū.l.di.ſi ille.xxvij.q.j. ſi qs rapuerit.C.de adul.auc̄. nouo iure.⁊ auc̄.ſz hodie.ī.c. xxi.alij dicūt ꝙ vir ſibi debet reſtitui ex officio iudicꝭ ſ.e.c.j.qd ſatis pōt dici.vt no.ſ.eo.vxoratus.

Significauit nobis.A. mulier: ꝙ cū ipā.F.viro ſuo corā decano ſācti q̇riaci vices archiepi ſenoñ. in hac pte fungēte:licētiā ɔceſſerit religionē intrādi:ɔtinētie tn̄ voto eidē iniūcto :⁊ recepta fide ab ipā : ꝙ ꝑpetuo ɔtineret :idē decan⁹ poſt factā ꝓfeſſionē a viro p̄dicto i monaſterio in q̄ habitū aſſūpſerit monachalem: aſſeruit ipſā debere religionē itrare q̄ꝰꝙ id p̄mo nō exp̄ſſiſſet eidem:⁊ h̄ expſſo illi licentiaz nō dediſſet:et.ī. ¶Quo circa mādam⁹ q̄ten⁹ ſi ē ita :⁊ ē a talis etatis de q̄ ſuſpicio haberi nō poſſit:ipaz votū cōtinētie obſeruātē:intrare monaſteriū cōpelli nō ꝑmittatꝭ inuitam. Grego.nonus.

Adultera quā marit⁹ reconciliare nō vult ad agendum penitētiā in aliquo clauſtro collocat̃.Ca.XIX.

Gaudem⁹ in dn̄o: et.ī. ¶Mulieres vō que relicto maritali thoro: lapſu carnis b ceciderunt:ſi mariti eaꝝ a te diligēt̃ cōmoniti. eas ad frugem melioris vite conuerſas c noluerint recipe ꝓꝑt̃ deū: in clauſtris cū religioſis mulierib⁹ ſtudeas collocare:vt ꝑpetuā penitentiā ibi agant. Idē.I.moniali mōaſterij ō plauda.

Gaudem⁹. ¶Cōis diuiſio.Scōa ps ibi. Mulieres.Ab. b ¶Ceciderūt.⁊ ſūt ɔdēnate ꝑ ſententiā vel adulteriū eoꝝ publicum ⁊ notoriū ē ſecuta ſn̄ia vn̄ viri eas recipe nō cogūt̃.ī.ō diuor. ſignificaſti etiā ſi ſint emēdate vt h̄ dicit̃. Bern̄. c ¶In clauſtris.⁊ ita mulier de adulterio ɔdemnata :vel publice dephenſa detrudit̃ in monaſterio ad agendā ꝑpetuaz penitentiā ſi eam emendatam vir recipere noluerit.tamen infra bienniū poteſt eaz recipe ſi vult. ſi vero noluerit eam recipere.vel ſi prius moriat̃ q̄ꝫ eaz recipiat tunc tondeat̃ ⁊ habitū monachalē recipiat ibi ꝑpetuo moratura.vt expreſſe habet̃ i auc̄ .vt nulli iudi. li.ha. lo.ſer.§.ſi vero. qn̄ adulterij crimen coll̄.ix. vn̄ ſumpta fuit hec decre.⁊.C.ō adul.auc̄.ſz hodie. ⁊ cū rebus ſuis ne ſit oneroſa monaſterio vt i auc̄.illa.ſed hodie contin et̃ nō tamē ꝓpter hoc erit moacha.niſi amplius ꝓceſſum fuerit. et ſic qn̄qꝫ ꝓpter culpam ſuā aliquis cōpellit̃ intrare monaſterium .l. diſ.ſi ille.⁊.xvj. q.vi. de lapſis. xxvij.q.j.ſi quis rapuerit.⁊ idem videt̃ dicere decretuz.xxxij.q.j. de benedicto. et ij.q.j.in primis. verſus prin.⁊.xx. xiiij.di.fraternitatis .in fi. olim vero alia pena puniebant̃ adultere: q2 lapidabant̃ cōuicte de adulterio ſm̄ legem moſaycam. xxxij. q .v. hec imago. et.C. de adult̃. caſtitati: vbi legitimis penis ſubijcit̃. ſed hec pena nō imponit̃ cum non agit̃ crimialiter ſ.de pcu.tue.

Si ɔiuges ſe ad inuicē abſoluerūt ɔtinentiā ꝓmittēdo ⁊ vterqꝫ vel alter eorū religionē ꝓfitet̃ :alter alterx repetere nō pōt.Ca.XX

Nadū a.C. laico mota ɔ te quā vxorē ſuaz dicebat: materia q̄ſtionis .R. ſācte.M.incomeſ.diaco.cardi.dedim⁹auditorē. ¶Corā q̄ dict⁹.C.ɔq̄rendo ꝓpōnēs: ꝙ indebite recuſabas eidez (cui⁹vxor eras ꝑ ɔſenſū ō p̄ſenti:⁊ carnis copulam ſubſecuta)matrimonialit̃ adherere: te ſibi reſtitui poſtulauit. ¶Ad qd fuit reſponſū: ꝙ ipſe ꝓ anime ſue remedio pura ⁊ ſpontanea voluntate p̄ſentibus duobus religioſis ſacerdotibus:⁊ adhibitꝭ q̄nqꝫ teſtibus fide dignis: oī d iuri quod in te habuerat re e nūciauit:omnino reſignādo illud in manib⁹ alteri⁹ ex ſacerdotib⁹ ſupradictꝭ : qui in pſonaz ecclie reſignationem hmōi recipere ꝓcurauit:⁊ ꝙ idē.C.ſe caſtitatē ſeruaturū ꝓmiſit paupeꝝ hoſpitalis ō f ponte: obſequioſe deuouit: promittens voto ſolenni omnia et ſingula ſupradicta : et tribuēs tibi licentiā ad monaſterium trāſeundi:te verſauice ſiliter ꝓmittēte ac tribuēte illi licētiā: ⁊ ius qd̄libet reſignāte:ſicut h̄ oīa dicebāt̃ ꝑ publicū inſtrm̄ eſſe

Nadum. ¶In p̄ma ponit̃ facti ⁊ ꝓceſſus narratio. In ſc̄da diffinitio.ibi.Nos itaqꝫ.Primo ſubdiuidit̃ . primo ponitur datio auditoꝝ.Scōo actoris petitio.ibi.Coram quo. Tertio.ibi.Ad qd.rei reſponſio.Quarto.ibi:Uerum actoris replicatio.Quinto.ibi: Sed ad iſta.rei triplicatio.Ab. d ¶Renūciauit oīno. qd ei licuit etiā ſi nō tenuiſſet votū ex toto:q2 h̄ erat i ptāte ipius.ſ.eo. q̄dam.⁊.c.placet e ¶Si omnino .ſiſe oino habes. ſ.de reſcrip.cum contingat .ff.de fideiuſſo.l. grece.§ illud.vbi dicitur ꝙ fideiuſſor in duriorem cauſam non obligat̃ oīno. f ¶Obſequio ſe deuouit.⁊ ſic ſolenizauit votum de vouendo ſe religioni illius hoſpitalis vn̄ cōpelli debet vt relicto ſeculo ſuū exeq̄t̃ ꝓpoſitum

ſ.eo.ex pte.in fi. a ¶Calore iracundie.ſi hoc eſſet
verũ nõ teneret votũ: q2 icõſult9 calor calũnie vicio
caret.ij.q.iij.§.notandũ.ij.z.c.ſiqs irat9.tpe eñ furo
ris iuſtũ putat eſſe qd facit.xj.q.iij. illa pppoſitorũ. et
ira ſepe innocẽtes ad crimen inducit ea.cã z ea.q. ira
ſepe.z lubricum
lingue facile ad
cõſequẽtiã trahi
nõ debet. ff. ad
l.iul.ma.famoſi.
C.ſi quis impe.
male.l. vna. ar.
ꝯ.xvij.q.iiij.ſũt
qui opes. z hoc
verũ eſt niſi poſt
calorẽ iracũdie
cõſentiat. vt in.
c.ſi quis iratus.
z.s.de reg.ſicut
in fi. b ¶Sub
ſtantiã veritatis
hec erat ſatis bo/
na defenſio quia
nihil refert nar/
randi diuerſitas
vbi eadẽ dicunt
vt.j. de ver.ſig.
nihil obſtat. ſic
quolibet loquen
di genere forma
ta inſtitutio va/
let ſi modo p eã
liquebit volũta/
tis intentio .C.
de teſt.qm̃ indi/
gnũ.in prin. z ẽ
ar.p teſtib9 di/
uerſo mõ narrã/
tib9.dũ tñ i ſub
ſtantia facti nõ
diſcordent. viij.
q.j.in ſcripturis.
z de cõ.di. ij. qt
tidie.Bern.
c ¶Spes. no.
hic ar. immo q
ſi expreſſum eſt
q in hmõi ſpũa
libus dolus ad/
uerſarij nõ vici/
at cõtractũ ſic.s.de his que vi metuſue cau.fi.cũ dile/
cti.s.e.ex pte.z.c.veniẽs. alias ſi dolus dat cãz ꝯctui
nõ tenet ꝯctus.ff.de dolo.z eleganter.Sz quare in hu
iuſmodi ſpiritualibus:licet dolus alteri9 interueniat nõ
viciat talis cõtractus q2 talis dolus bon9 dolus eſt: z
bonus dolus nõ phibet.ff.de dol.l.j.dolus:calliditas
ad decipiendũ dicit.vt in pdicta.l. ſz p talẽ dolũ non
decipit nec ad malũ inducit.immo cõditionẽ ſuã facit
meliorẽ z iõ nõ viciat cõtractũ. d ¶Voluntarie. et
ſic licet ab initio deceptorie inductus fuiſſet exquo po
ſtea ſponte hoc fecit pxima cã turpitudinis ablata eẽ
videt ſi.j.de deſpõ.impu.d illis.in fi.z.C.qd me.cau.
l.ij.ff.de cõ.ob tur.cau.l.ſi ob turpem. e ¶Suſpitio
ne.vnde ꝯpelli debet vitam mutare .s.e .ſignificauit.
maxime cũ hoc pmiſerit vt pz ſupra. Bern.
Mulier. ¶Breue eſt z p alia verba põt ſumma/
ri vt in rubro.Et nõ diuidit.Ab. f ¶Remã/

pbata manu.B.notarij ſare
tiñ.ꝯfectũ. ¶Uerũ pnoiat9
C.ppoſuit q caſu amiſſo in
ſtrumẽto pfato: illud in pri/
ma pſona q prius erat i ter/
tia:inſertis pluribus in vno
aliter qz in alio fuit ab ipo
formatũ:z cũ tibi irat9 fuiſ/
ſet:ſicut verba z verbera in
a dicabãt:nõdũ calore iracun
die quieſcente: quidã ipſum
deceptorie allexerunt:ppo/
nẽtes eidẽ q in hoſpitali p/
dicto cibis ad libitũ poſſet
vti:ac ppriũ retinere: pfato
B.ſibi nihilomin9 pmittẽte
q nõ ſolũ ardorẽ:ſed etiã ap
petitũ libidinis extingueret
in eodẽ ppter qd qcqd i hac
pte feciſſe dinoſcit irat9: ſe/
duct9 pariter z illect9 z ſub
ſpe pmiſſionis ac ſub ea cõ/
ditiõe vel modo ſi poſſet cõ/
tinentiã obſeruare : aſſeruit
a ſe factũ. ¶Sz ad iſta rñde
bat ecõtra: q an tabellio in
tertia pſona inſtrumentum
cõficiat:vel in prima: dũmo
b do nõ mutet ſubſtãtia veri/
tatis:nihil intereſſe videt.
c Inſup qꝫuis aliqñ ſpes me/
morato.C.data fuiſſet : per
quã ad hoc ſe ppoſuit indu
ctũ:eo tñ tpe quo talia facta

fuerũt : pure ſimpliciter ac
d voluntarie p amore dei: z re
medio aĩe ſue id ſolũmodo
ad votuz: z ad alia ſupradi/
cta noſcit pceſſeſſe: ppt qd
a cõſortio ſeculariũ hoĩm de
bet diſcedere: vitãqz mutare
cũ ſe illi9 etatis eſſe pponat
e vt ſine ſuſpitione incõtinen/
f tie nõ valeat in ſeculo rema/
nere. ¶ Nos itaqz habito.
F.M.cõſilio:te ab impetitio
ne dicti.C.ſnĩaliter duxim9
abſoluendũ:ppetuũ illi ſup
hoc ſilentiũ imponentes.

Idem. Poſt ſniam diuortij
quo ad eorũ latã ob fornica/
tionem ſpiritualẽ mariti põt
vxor libere religionẽ itrare.

Mulier que Ca.XXI.
in fide remanſit : põt
nolente viro q ad infidelita
te reuertit. ppter quã ab eo
g fuerat iudicio ecclie ſepata:
ad religionẽ libere cõuola/
re.

De cõuerſione infideliũ

Celeſtinus tertius.
Sarracenus qui machinati
one chriſtiane mulieris ipſi
us maritum occidit ſi cum
ea matrimonium contraxit
ſeparatur : licet per eam ſit
reuerſus ad fidem.

Capitulũ.I.

ſit.viro trãſeunte ad infideles:puta ſarracenos vel iu
deos vel etiã hereticos. g ¶Iudicio ecclie.ergo a
cõtrario ſenſu videt q ſi nõ fuit iudicio ecclie ſepata
q eo inuito religionẽ intrare nõ poſſit.z ita aliud eſt
quando iudicio ecclie fuit ſepata ab illo.z aliud qñ nõ
fuit ſepata : ſed
ab illo ppria au
ctoritate receſſit
ſi.j.de diuor. de
illa.ſed ſi nollet
intrare religio/
nẽ compelli de/
bet ad ipm redi
re vtroqz caſu.
ſiue fuerit iudi/
cio eccleſie ab/
ſoluta ſiue non
.j.de diuor.quã/
to.in fi.nõ obſtã
te illa ſpirituali
fornicatione cũ
iam ſit emenda/
t9: z incipiat eẽ
qd nõ fuit.l. di.
ferrũ.ſec9 in car
nali fornicatiõe
ſiue iudicio eccle
ſie ſit ſepata ſi/
ue publice ſit for
nicata nõ tenet
illã recipere niſi
velit quãuis emẽ
datam.s.e. gau
dem9.z hec ſepa
tio fit tm q ad
mutuã ſeruiturẽ
q2 vinculũ ma/
trimonij nõ diſ/
ſoluit in hoc ca/
ſu:cũ alter fide/
liũ tranſit ad in
fidelitatẽ . vt in
c.pdicto: quãto
ſed q eſt rõ qua
re in fornicatiõe
carnali nõ cõpel
lit maritus reci
pere vxorẽ etiaz
emẽdatã: ſed in
ſpirituali cõpel
lit? Hec põt eſſe rõ.ſi marit9 cognoſceret vxorẽ poſt
carnalẽ fornicationẽ poſtea pmoueri nõ põt ea mor/
tua ppter defectũ ſacramẽti.z ſic piudicium ei fieret.
xxxiiij.di.ſi laici.z.c.ſi cui9 vxorẽ.ſed h nõ ꝯtingit in
fornicatione ſpũali q2 p penitentiã purgata eſt. Item
alia eſt rõ in fornicatione carnali aĩa z corpus polluit
ſz in ſpũali tm aĩa z in carnali fornicatione nõ tm fit
in aĩa qd diſpliceat marito ſed etiã in corpore qd non
fit in ſpirituali.z vir magis ſcandalizat ex eo q fit in
corpore z magis offendit qꝫ ex eo qd fit in aĩa z ita cã
maioris ſcandali illati viro fit vt poſt carnalẽ fornica
tionẽ nõ cõpellat. ſed poſt ſpũalem fornicationem cõ/
pellit niſi ad religionẽ trãſire voluerit.vt hic dicit.
De conuerſione infideliũ. Supra viſum fuit d
conuerſi.coniug.ad religionem:nunc ſubijcit de eoruz
conuerſione ad fidẽ. habet d hac materia.xxviij.q.j.
z.ij.z.xxxij.q.viij.c.vno.Abbas Siculus.

Laudabile Generali⁹ pōt ſic ſummari: Nō pōt quis illā habere in vxorē cui⁹ ma/ritū occidit machinatione ipſius mulieris: ſecus ſi ſine machinatione. Et eſt pulcher ⁊ quottidian⁹ caſus. Diuidit̃. Nā due ſunt ptes prīci/pales. Scđa ibi ad hoc: ⁊ queli/bet ſubdiuidit̃ ī conſultationē ⁊ rñſionē. vt ptꝫ ī tex. Ab. Si.

eidē h.d. Vel quo ad intellectū maxime iuxta glo. dic vt in rubro. Et eſt caſus notabilis. Primo ponit̃ con/ſultatio. Scđo rñſio ibi. cū aūt. Cōſultatio ꝟo duo fa/cit. primo ponit viri petitionē. ſcđo defenſionē mulie/ris ibi. ad qđ. rñſio vero pape q̃druplicē ꝑmittit cau/ſam. Ab. Si.

Laudabile. et .ĩ. Intrrogaſti ꝺ ſar/racenis qui dum ī captiuitate eēnt q̃rūdā chriſtianaꝝ: viros ea/rū inſidijs ⁊ machiātionib⁹ occiderunt: vtrū qꝛ poſtea p ipſas ad fidē chriſtianā ꝯuer/ſi ſunt: eas de iure poſſint ac/cipe in vxores: vel ſi duxerit cōiugiū teneat eorūdē. Hic a triburiēſis cōcilij regula cō/tēti ſum⁹: aſſerentis ꝙ ſi in mortē ipſorū malicioſe fuerit machinate: lꝫ eaꝝ ſtudio ad fidē acceſſerit: nec tñ eis ad/herere debēt: nec ſunt ſi ad/heſerint etiā tollerādi: cum b tale damnum tali lucro ec/cleſia cōpenſare non velit. ⁋ Ad hoc ſarraceni quidaꝫ in bello ſunt chriſtianos int̃ c feciſſe notati: ⁊ chriſtiani ſi/milit̃ ſarracenos. poſtea ve/ro ſarraceni ad fidē ꝯuerſi: vxores eoꝝ quos ī belli cer/tamine occiderūt: ſibi matri/monialiter copularunt: ⁊ id ipſum chriſtiani de ſarrace/nis mulierib⁹ cōuerſis ad fi/dē feciſſe noſcunt̃. q̃ poſtq̃ de priorū viroꝝ morte cōpe/rerint veritatē: diuortiū con/ſtāter expoſcunt. ⁋ In his igit̃ rñdem⁹: ꝙ cū tales non d ꝓcurauerint viroꝝ interitū defunctoꝝ: mr̃imoniū inter hmōi ꝑſonas licite pōt ꝯhi ⁊ taliter copulati diuortiū ne/queūt poſtulare. G reg. ix. argētinēſi epō.

Si aliter infi/deliū cōiugū venit ad fidem altero remanēte ī infidelita/tis errore cōis ꝓles aſſigna/tur cōuerſo. Ca. II.

Ex lr̃is tuis accepimus ꝙ q̃dā ꝺ iudaice cecita/tis errore ad chriſtū veꝝ lu/mē adduct⁹: vxore ſua in iu/daiſmo relicto in iudicio: po/ſtulauit inſtant̃ vt eoꝝ fili⁹ q̃driēnis aſſignaret̃ eidem: ad fidē catholicam quā ipſe e ſuſcepat ꝑducendus. ⁋ Ad qđ illa rñdit. ꝙ cū puer ad/huc infans exiſtat: ꝓpt̃ qđ magꝭ mat̃no īdiget ſolatio q̃ pat̃no: ſibiq꞉ añ ꝑtū one/roſus doloroſus ī ꝑtu poſt ꝑ/tū laborioſus fuiſſe noſcat̃: f ac ex h̃ legitīa ꝯiūctio marꝭ ⁊ femīe: magꝭ mr̃imoniū q̃ pr̃imoniū nūcupet̃: dict⁹ pu/er apđ eā dꝫ ꝯueniēti⁹ rema/nere: ⁊. ĩ. ⁋ Cū āt fili⁹ ī pr̃is g ptāte ꝯſiſtat: cui⁹ ſeq̃t̃ fami

a ⁋ Triburienſis cōcilij. qđ ha/bes. xxxj. q. j. ſi quis viuente: qꝛ eas non poſſunt habere ſi in mor/tē ipſoꝝ aliquid machinate fue/runt vt hic dicit idē eſt ſi fidē de/derūt vt. e. cā. ⁊ q. c. relatū. ĩ. de eo. qui dux. ī ma/tri. c. j. vel ſi de facto contraxit. vt. ĩ. eo. ſup hoc. ⁊. c. cū haberet. ita tñ ꝙ poſt fi/dē datā cogno/uit eandē vxorē vxore ſua viuen/te. alias ſola fi/des data nō im/petit matrimo/niū. ĩ. de eo qui duxe. ī mr̃i. quā pol. p adul. ca. vl. b ⁋ Tali lucro. ſic. xiiij. di. ꝙ ait. xxxiij. q. v. ſi dicat. ſi. j. q. j. nō eſt putan/da. ĩ. de vſur. ſup eo ꝟo. xxij. q. ij. ne q̃s arbitret̃. c ⁋ Et chriſtia/ni. ſimiliter pu/gnātes ꝓ patria ⁊ fide: ob quā patriā pater in filiū ⁊ fili⁹ in patrē in/ſurgere dꝫ. ff. ꝺ reli. ⁊ ſump. fu. minime. ⁊ marit⁹ ī vxo/rē. xxviij. q. j. vxor. in fi. xxiij. q. vl. legi ſyromaſteñ. d ⁋ Procurauerint. ex eo qđ hic dicit. ⁊. xxxj. q. j. ſi q̃s viuente. ĩ. de eo. q̃ dux. in ma. c. vlti. Ad h̃ vt matri/moniū impediat̃ duo exigunt̃. ſ. affectus cū opere ſub/ſecuto. ⁊ eſt. ſi. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. ij. in fi. hic em̃ tunc puniunt̃. cū cōcorditer ad hoc ꝓcedunt. xv. q. j. c. j. in fi. ⁊. c. ſi quis nō irat⁹. qñq꞉ punit̃ opus ſine affectu q̃ ad legē ꝓmotiōis. xv. q. j. ſi q̃s nō irat⁹. qñq꞉ affectus ſine ope. vt. j. q. j. q̃ ſtudet. ſ̃. de biga. nup. ibi tñ inter/uenit op⁹ nō cū effectu. q̃d ſ̃ ſi ratū habuerūt eos int̃/fectos eſſe: idē videret̃: qꝛ in maleficijs ratihabitio re/trotrahit̃ ⁊ mādato cōpat̃. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſed ⁊ ſi cū q̃s. ꝯ credo. ar. ĩ. de ſpō. cū apud. cū edictū de ma/trimonio cōtrahendo ſit ꝓhibitoriū vt ibi. Berñ.

Ex litteris ⁋ Si vxore in iudaiſmo relicta iu/deus ad fidē cōuertit̃ cōmunis ꝓles aſſignatur

e ⁋ Perducen/dus. iuſta fuit cā petitionis et honeſta. ⁊ ita ſū/mit̃ hic ar. ꝙ cā petitionis ſemꝑ inſerenda eſt in ipſa petitione ali/as repellit̃. ſ̃. ꝺ libel. ob. c. ij. et iij. vbi de h. ſꝫ no. ꝙ pater pōt petere filiū i po/teſtate ſua cōſti/tutū ꝑ interdi/ctū de liberis ex/hibendis ꝯ ma/trē ⁊ ꝯ quēlibet detinētē. mater tñ qñq꞉ hꝫ exce/ptionē ꝯ mari/tū. puta ſi eſt mi/nor triennio cuꝫ apud eā tūc de/beat educari. vl̃ etiā ſi iudicatuꝫ eſſet in ꝯriū. ff. de li. exhi. l. j. §. ſi ꝟo. ⁊ in alio caſu hꝫ exceptionē ob nequiciā pa/tris vt ſine dimi/nutione patrie ptāris apud eā fili⁹ moret̃. ff. e. de inde. §. etiā ſi maxime. circa h̃ diſtingue: aut fi/lius a nullo deti/net̃ aut ab aliq̃ ſi ab aliq̃ ⁊ tunc volens aut inui/tus. Prio caſu petere poſſuꝫ ꝑ officiū iudicꝭ. ff. de lib. exhi. l. iij. §. hoc aūt. Si ab aliquo volens detinet̃ pōt peti rei ven. ad/iecta cā de iure q̃ritū cognitioni ꝑ̄toria. ff. de rei ven. l. j. §. j. qđ ius ꝓprie romanoꝝ eſt. inſti. de pa po. §. j. In tertio caſu locū habet īterdictū de li. exhi. vt. ff. de li. exhi. l. j. j. rñ. ⁊. ff. ꝺ rei ven. l. j. §. j. No. ꝙ filius cō/ditionē patris vel matris ꝯuerſi ad fidē ſeq̃ dꝫ. xxviij. q. j. iudei. ⁊ in hoc caſu filius infans nō doli capax ſeq̃/tur meliorem conditionem: alias ſi doli capax eſſet nō deberet baptizari niſi ſponte. xxiij. q. v. ad fidem. xlv. diſ. de iudeis. quādoq꞉ tamē ſequit̃ deteriorē conditio/nē. ſ. matris ſi ſerua ſit. xxxij. q. iiij. c. vl. Berñ.

f ⁋ Legitima cōiūctio. mr̃imoniū dicit̃ legitima con/iunctio maris: ⁊ femine indiuiduam vite cōſuetudinē retinēs. xxvij. q. ij. §. j. inſti. de pa. po. in prin. ⁊ hec eſt ratio que cōſueuit aſſignari a doctoribus quare poti⁹ dicatur matrimonium q̃ patrimoniū illa cōiūctio. b. g ⁋ Poteſtate. pater em̃ dicit̃ habere filiū in ptāte ⁊

non mater.inſti de pa.po.§.vl.⁊.C.de adop.mulierē. vnde filius patris familiā ſequit̄ ⁊ nō matris. inſti.d le.ag.tu.§.j.vnde iſta verba fuerūt ſumpta.⁊ expone familiā.id eſt.agnationē.lꝫ al's hoc nomē familia mul tas habeat ſignificationes .ff.de ver.ſig. ꝓnunciatio .§.familie. ⁊ fa/ cit ad h̄.inſti.de pa.po. in fi.⁊.C de ver.ſig.l.vlt. non em̄ denoīat fili⁹ a cognatiōe matris: ſꝫ patr. ar.ff.ad mu.l.j. a ¶Inſidiēt. nō ꝙ mortuo pa tre pupillus edu cari non debet apud illas pſo/ nas q̄ ipius pu/ dicitie pn̄t inſi/ diari.ff. vbi pu. edu.de. vel mo. l.vlti.pretor em̄ decernere debet vt ſine vlla ſuſpi tione alat̄ part⁹ etiā contra volū tatē patris.ff.e. l.j. et extimabit ex affectu ſingu/ loꝝ quis magis ad ſuſpitionē et ſpem ſucceſſiōis ſit prior. C.e.l.ij verūtamen edu/ catio pupilli nul li magis cōmit/ tenda ē q̄ꝫ matri niſi vitricū ei in/ ducat .C.eo.l.j. Si vo.viuo pa/ tre q̄ſtio eſt apō quē educet̄ filius facto diuortio olim extimabat p̄tor quando apud prēꝫ ⁊ quāda apud matrē alatur .C.de diuor.l.vna. hodie diſtinguit̄ vt ſi pater cauſā diuortij p̄ſtitit tunc ali de/ bet apud matrē.ſi vo mater cauſā p̄ſtitit diuortij:tūc ali debet apud patrē.C.e.auc̄. ſi pater.⁊ hic ali debet apud patrē.quia mater p̄ſtat cauſā diuortij .j.d diuor. gaudemus.⁊.c.quāto.que nō ſequit̄ maritū conuerſū ad fidē quē ſequi debet.xiij.q.ij.vnaqueqꝫ. ⁊ quia inſi diaret vite ipius vt h̄ dicit̄.⁊ p iura predicta.

b ¶Poſt trienniuꝫ. filius minor triennio apud ma/ trē debet ali.maior triēnio apud patreꝫ. C.de pa.po. nec filiū.ar.C.d infan.expo.l.ij.⁊.j.e.c.vno. c ¶Ad infidelitatis errorē.hac de cauſa ſi eēt minor triennio: vel pater vellet eū ꝑducere ad fidē cū ſit i ei⁹ ptāte:pa tri debuit aſſignari in fauorē fidei chriſtiane. cū al's ſi eēt maior ⁊ ꝓclamet ſe velle fieri chriſtianū debeat de manib⁹ illoꝝ eripi.ar.j.de iudei.ſicut iudei. De voto ¶Supra viſū ē d quodā voto in ſpecie qd ſcꝫ emittit̄ p ingreſſū religionis vel p ſuſceptionē fidei:nūc ſubij/ cit de voto in genere ⁊ ipius voti redēptione.De ma/ teria habet̄.xxvij.q.j.p totū.⁊.xxxij.q.j.c.fi.Reperit̄ in.vj.⁊ in cle.de fi.inſtru.c.qd ſup.Ab.

D E peregrinationis. ¶Eps ex cā muta/ re pōt votū pegrinationis in aliud qd ſit deo magis acceptū.Vel ſūma generalius ſic vt in rubro. Et due ſunt ptes.Scda ibi.Reſpondem⁹.Ab.Si. d ¶De peregrinatiōis.ſupple queſiuiſti arbitrio.ar. de pene cōmuta.lxxxij.di.pſbyter.xxij.q.iiij. innocēs. de peni.di.j.medicina.xxxvj.q.j. d raptoribus.xlj.ti. non cogant̄.j.de maledic.c.ij.xij. q.ij. fraternitas Ar. cōtra . xvj. q.j. decime.⁊.c. de decimis.xxxij q.vl.c.vlt.Sol. cōmutatio pe ne adhibenda ē qn̄ ꝙ hac cōſidera/ tione p̄habita . vt illud qd vice cōmutat:ōis p̄/ ſtat̄ i tm̄ vel am pli⁹ ſit deo acce/ ptū.ſiliter h̄ i fi. ⁊.j.eo.ſcpture.⁊ eſt ar. ꝙ epi pn̄t diſpēſare i voto Lā. e ¶Cām cōmutatiōis. cā ſp ɔſiderari de/ bet quare fiat cō mutatio.argu.j. eo.magne. i fi.⁊ c.qd ſup his. f ¶Recōpēſa/ tio.i oī voto ſiue ɔſiſtat i faciēdo ſiue ſit ſolenne ſi ue ſit ſimplex p̄t hr̄e locū cōpēſa/ tio dūmodo an̄ votū fuerit libe/ re volūtat̄.h.d. ꝓpter articulos fidei quos vnuſ/ quiſqꝫ vouit in baptiſmo.q2 illud an̄ baptiſmū ē neceſſitatis. ſed i vo to cōtinētie ſecus eſt cui eque bonū vel maius inueni/ ri non pōt.ar.xxxij.q.vl.c.vl. ⁊ caſtitas ſola eſt q̄ po/ tens eſt deo aīas p̄ſentare in auc̄.de leno.§. ſancimus col.ij.⁊ que ſuaderi pōt impari nō pōt .xxvij.q.j.inte gritas.j.de ſta.mo.cū ad monaſteriū.

V Enientis. ¶Duo facit.Primo ponit formā vo ti.Scdo eius abſolutionē ⁊ mutationē.ibi.Nos aūt. Ab. g ¶In puerili.intellige ꝙ erat doli capax.ali/ oquin cōpenſatio q̄ ſequit̄ nō erat imponenda: vel for ſan i maiori etate ratū habuit.vn̄ tenebat̄ illud adim plere al's nō.xx.q.j.illud.⁊.ſ.de regula.ſignificatū.et c.ſicut.Lā. h ¶Diſpoſuit.ꝓcedēdo ad actū exteri/ orē:vt patet ex lr̄a ſequēti. vn̄ moraliter peccaſſet niſi cōpleuiſſet votum ſi cōmutatio non fuiſſet ſubſecuta. arg.xvij.q.j.qui bona. i ¶Socij fideles .ſed nūqd papa potuit illū abſoluere ab obligatione qua ſocio re nebatur? vtiqꝫ.ar.ix.q.iij.p principalē.C.d quadri.p ſcrip.bene a zenone. C.de pci.impe.offe.quotiens .nec erit dicēdus voti trāſgreſſor.j.e.nō ē.Ala. k ¶Fa/ cilitate.ar.ꝙ votum ex facilitate amiſſum obligat.ſit'e xvij.q.iiij.ſunt q opes.ar.j.ſ.de regu.ad noſtrā.xxij. q.iiij.vnuſquiſqꝫ.⁊.xxvij.q.j.nuptiaruꝫ.ſed hoc vt di ctum eſt poſtea ratum habuit factus maior.

liā ⁊ nō matris :⁊ i etate tali q̄s nō debet apud eas rema nere pſonas:de q̄b⁹ poſſit eē a ſuſpitio ꝙ ſaluti vel vite inſi b dient̄ illius :⁊ pueri poſt tri enniū apud patrē non ſuſpe/ ctum ali debeant et morari: materqꝫ pueri ſi eū remane/ re ɔtingeret apud eā :poſſet c illū adducere ad infidelitat̄ errorē:in fauorē maxīe fidei chriſtiane:rn̄dem⁹ p̄ri eūdeꝫ puerū aſſignandum. De voto et voti redēptiōe. Alex. iij.exonoñ.epo. Uota poſſūt elemoſynis redimi vel in ali/ ud cōmutari intercedente ſu perioris auctoritate et iuſta cauſa redimendi vel mutādi Capitulū.I

d D E pegrinationis votis:an elemoſy nis redimi poſſēt vel ꝓ neceſſitate i aliud com mutari:¶Rn̄dem⁹ ꝙ ab ei⁹ qui p̄ſidet pēdet arbitrio :vt ɔſideret diligēti⁹ q̄litatē pſo e ne:⁊ cām cōmutatiōis .ſ.an ex infirmitate ſeu affluentia diuitiarum:an alia cauſa ꝓ/ f babili pegrinatio :an recom penſatio melior fuerit:⁊ deo magis accepta:⁊ ſm hoc de bet exinde diſpenſare. Idē norwiceñ.epo. Cōmutat pa pa votum vltra marinum in his maxime q̄ in puerili eta te vouerunt.Capl'm.II.

V Enientis ad nos .R. ſua narratione accepi g mus:ꝙ in puerili etate cōſti h tutus: hieroſolymaꝫ diſpo/ ſuit ꝓficiſci:cuidam quoqꝫ q̄ ſepulchrū dominicū ꝓpoſue rat viſitare:fidē dedit :⁊ ſuā recepit ab eo :ꝙ ſibi inuicē i i via ſocij fideles exiſterent:⁊ .j. ¶Nos auteꝫ ipſum a vo k to:quod in etate tenera : fa/ cillitate poti⁹ q̄ꝫ ex arbitrio diſcretionis promiſit:abſol/ uimus:ita tamen ꝙ idem vo tum elemoſynis redimat . et iuxta conſiliuꝫ nr̄m toto vi/ te ſue tpe : vni pauperū chri ſti(dūmō ad hoc ſue faculta/

a ¶ Sufficiāt. nam poſſibilitas ſp ſubaudit. ſ. de iu/
reiurā. q̄relam. ⁊ c. breui. ar. iiij. di. erit aūt. ⁊. ff. ꝺ ſta.
liber. l. cū heredes. §. ſtichus. ⁊. xlvij. di. qꝺ ad nos. ſic
impoſſibile p̄ceptū non obligat. ff. q̄ ſen. ſine ap.
Litterarū ¶ Hoc. c. ꝯtinet nōbi (re. l. paul⁹,
lem ⁊ ſingu. deci
ſionē. Et pōt ſic
ſūmari. Simpli
citer proponens
religionē ingre/
di licȝ non ingre
diat non eſt re/
us voti. Uel ge
neralius ſic vt i
rubro. Prio po/
nit conſultatio.
Secundo reſpō
ſio. ibi. Tibi igi/
tur. Ab. Si.
b ¶ Proponēs
in aīo. nō tamen
animo obligan/
di. nec firmiter
hoc ꝓponendo
ſeu eligendo tūc
mortaliter pec/
caſſet ſi non im/
pleuiſſet ꝓpoſi/
tū. xvij. q. j. q̄ bo
na. ⁊. §. j. ⁊. ſ. e.
c. pxi. vbi dicit
diſpoſuit ꝓfici/
ſci. ⁊ iōo dicit. j.
ſi plus nō eſt in
voto proceſſum.
quia non dicit h̄
animo obligādi
vnde nō fuit mē
daciū. xxij. q. ij.
ꝙ ait. ⁊ nemo ſe
obligat niſi qui
animū habet ob
ligandi. ff. ꝺ act.
⁊ obli. l. obliga/
tionum. ar. ff. ſi
cer. pe. ſi ego.

a tes ſufficiāt) debeat ꝓuidere
Idē mgr̄o. a. ꝺ mādeforde.
Ex ſola ꝯceptiōe boni expli
cādi nō obligat q̄s ad bonū
ꝯceptū exequēdū. Ca. III.
Litterar̄ tuar̄: et. j. Cū
ex q̄dam minatiōe: ni/
mio fuiſſes mortꝪ pauore ꝑ/
territuſ: h̄ v̄ba ꝓtuliſti: non
b diu h̄ morabor: ꝓponēs i aīo
ꝙ religiōis habitū eſſes ali/
q̄ñ ſuſceptur⁹: et. j. ¶ Tibi
igit rn̄dem⁹: ꝙ ſi pl⁹ nō eſt i
voto ꝓceſſū: trāſgreſſor iudi
cari nō poterꝪ ſi nō impleas
c qꝺ dixiſti. Idē. Omne vo/
tū mutabile ē in votū religio
nis. Capitulū. IIII.
Scripture: et. j. Re⁹ fra
cti voti aliq̄ten⁹ nō habet: q̄
d tpale obſequiū i ꝑpetuā no/
ſcit religiōis obſeruātiā cō
mutare. Innoc. iij. ſtrigoñ.
archiep̄o. Executio voti vl
tramarini auc̄te pape pōt ex
cauſa differri. Ca. V.
Non ē voti dicēd⁹ trāſ/
e greſſor: qui qꝺ vouit auctori
f tate ſe. apo. diſtulit adimple
re ¶ Sane ſignificauit no/

c ¶ Qꝺ dixiſti. ar. ꝯ. xxij. q. v. iuramē
ti. Itē argumentū ꝙ ex nudo pacto nō orit actio licet
ſit ar. cōtra. xij. q. ij. q̄cunq̄ ſuffragio. ⁊. q. v. quia Io.
⁊. xxvij. q. j. hec vero. in fi. Lau.

Scripture ¶ Per ingreſſum religionis ſoluitur
votum religioni non conſonuȝ. h. d. Uel aliter vt
in rubro. Et eſt nō. deciſio intelligēdo ꝙ hoc fiat ſine
auctoritate ſupioris. Pro declaratione rex. pone caſuȝ
litteralē. Quidam vouerat viſitare ſepulchrū ſanctuȝ
demū intrauit religionē voto nō completo: dubitaba/
tur an iſte eſſet verus reus fracti voti. ⁊ reſpondet ꝙ
non per rationem que habetur in littera. Ab.
d ¶ Tēporale obſequiū. non em̄ eſt illi neceſſaria cer
ta delicti ſatiſfactio. cuius totum vite tēpus obediēte
impedit ſui conditoris. ꝺ peni. di. j. §. his auctoribus.
ſic nō frangit ꝓpoſitum qui illud in meli⁹ cōmutat. ſ.
de iureiur. ꝑuenit. ⁊ ita eſt ar. ꝙ intranti monaſteriuȝ
nō ē imponēda penitentia ꝓ peccato ante cōmiſſo. ſic
em̄ remittitur aſtulpho penitētia publica ſi monaſte/
rium voluerit igredi. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ hoc ꝓpt
continuationē penitētie ⁊ exercitij in quo ſemp debēt
eſſe monachi. ar. xvj. q. j. nos autē. ſi vero poſtq̄ mona
ſteriū ingreſſi fuerint delinquūt bene ſubijciūt penitē
tie ⁊ diſcipline abbatis ſm regulaȝ illius loci. ſ. de re/
gu. c. vlti. ⁊. j. de ſen. excō. cū illor̄.

Non eſt. ¶ Tria facit. Primo p̄mittit exordiū
Scdo ſubmittit narrationē. ibi. Sane. Tertio/
concluſionē. ibi.
Ideoq̄. Ab.

bis rex vngarie ꝙ cum in re
gni ꝑturbatione: conſilium
⁊ auxilium tuuȝ ſibi ſenſerit
hactenus profuiſſe: vtilitati
eius nō modicuȝ derogaret:
ſi hieroſolymaȝ (ſicut ex vo/
to teneris) regno pergeres i
pacato: et. j. ¶ Ideoq̄ man
damus: quatenus nō prius
iter arripias hieroſolymam
g adeundi: q̄ regnum ip̄m fu/
erit tranquillitate priſtine re
ſtitutum: vel ſuper hoc rece/
peris ab apo. ſe. mandatuȝ.
Idem Andree duci. Eccle/
ſia compellit heredem laicuȝ
per excōmunicationem ⁊ bo
norum ſubtractionem ad ex/
ecutionem voti vltramarini
ad qꝺ ſe obligauit ꝓ defun/
cto. Capitulum. VI.
h Licet vniūſis liber̄ ſit
arbitriū i vouēdo vſq̄ adeo
tn̄ ſolutio neceſſaria eſt poſt
votum: vt ſine ꝓprio ſalutis
diſpendio alicui non liceat
i reſilire. ¶ Accepim⁹ ſiq̄dez
ꝙ cū rex vngarie pater tuus
agēs in extremis votum qꝺ
vouerat dn̄o: hieroſolymita

e ¶ De auctori/
tate ſe. ap. ar. ꝙ
papa pōt diſpē/
ſare in voto. epi
ſcopi etiā. ſ. eo.
c. j. ſed cum vo/
ta ex neceſſitate
ſoluēda. xvij. q.
j. c. j. ⁊ de iure na
turali non vide/
tur ꝙ ibi habe/
at locum diſpen
ſatio: quia dictū
eſt vouete: ⁊ red
dite domino vo/
ta veſtra. j. e. ma
gne. ⁊. c. pxi. vñ
in his votis nō
diſpenſat ſed de
clarat. cū em̄ q̄s
vouet peregrina
ri: ſubintelligit
ſi commode fieri
poteſt. vt. ſ. de
iureiuran. quā/
to. vbi de hoc. et
de voto. ⁊ iura
mento dic vt ibi
ſicut nec frangit
votum qui illud
in melius cōmu
tat. ſ. c. pxi. ⁊ ꝺ
hoc dictuȝ. ſ. e.
c. j. f ¶ Adim/
plere. ſi iuſta cā
ſubeſt. ſ. eo. c. j.
al's non eſt ſecu/
rus quo ad deuȝ
cum quo papa diſpenſat niſi ſubſit cauſa diſpenſandi
ſicut nec dicit abſolutus qui cauſā excōmunicationis
ſupprimit. ſ. de offi. or. ex parte. ⁊. j. de ſentē. excō. cū ꝓ
cauſa. habebit tamen exceptionem quo ad eccleſiā ille
cum quo ſine cauſa diſpenſatum eſt. argu. ff. ꝺ fur. iter
omnes. §. pe. quo ad deuȝ ſibi allegatio nō valebit vbi
iudicabitur eo teſte quo iudice. ix. q. iij. alior̄ hominū.
⁊. xj. q. iij. audi. g ¶ Regnū ip̄m. ſic ergo papa pre/
fert vtilitatem priuatā cōmuni vtilitati contra id qꝺ
habes. ſ. ꝺ poſtu. c. iij. ⁊. vij. q. j. ſcias. ⁊. viij. q. j. i ſcptu
ris. ⁊. ſ. de regu. licȝ. non ſunt contraria: quia hic non
prefert ſed differt. ⁊ qꝺ differtur non aufertur. xxxij. q
ij. ancillam. de peni. di. vij. nemo.
Licet ¶ Primo ponit exordiū. Scdo. ibi. Acce
pim⁹. narrat factū. Tertio. ibi. Mandamus. cōcludit.
Quarto cōminat. ibi. Ne ſi on⁹. Ab. h ¶ Liber̄. ar/
bitriū. vñ dicit Aug⁹ q̄ nō cepit deliberet. q̄ egreſſa eſt
ꝑſeueret. xxvij. q. j. nuptiar̄. ⁊ ea ſūt i nr̄is officijs gra/
tiora. q̄ cū liceret ea nobis nō impēdere: cauſa tn̄ dile/
ctionis impendimus. xxxiij. q. j. iam nunc. i ¶ Re/
ſilire. in aliud tn̄ pot cōmutari de auctoritate ſupioris
⁊ iuſta de cauſa. vt. ſ. eo. c. j. ⁊. ij. ⁊. j. eo. c. magne.

nam ꝓuinciam in forti manu
humili corde viſitare:ſub in
terminatione maledictionis
a paterne: cõmiſerit tue fidei
exequendum: ⁊ tu aſſumpto
crucis ſignaculo:te id imple
turũ ſine dilatione qualibet
ꝓmiſiſti.et.ĩ. ¶ Mandam⁹
quatenus poſtpoſitis ceteriſ
ſollicitudinib⁹: vſqꝫ ad feſtũ
exaltationis ſancte crucis:
debitum accepte crucis exol
uens ꝓpoſitũ:iter arripias:⁊
humiliter ꝓſequaris. ¶ Ne
ſi onus tibi a patre iniũctuꝫ
b et a te ſponte ſuſceptũ occa/
ſione q̃libet detractaueris:
paterna te reddas ſucceſſio/
ne indignum: ⁊ hereditatis
emolumento priueris: cuiuſ
recuſauerꝭ onera ſupportare
ſciturus extunc anathematꝭ
te vinculo ſubiacere: ⁊ iure
c qđ tibi ſi dictus rex ſine ꝓle
decederet in regno vngarie
competebat:ordine genitu/
d re:priuandũ: ⁊ regnũ ipſum
ad minorem fratrem tuũ ap.
poſtpoſita deuoluẽdũ. ¶ Idẽ
Trecenſi ep̃o. Cõmutat pa/
pa votum vltramarinũ in vi
gilias oratiões ⁊ ieiunia tũc
maxime cuꝫ ceſſat cauſa que
induxit ad vouendũ:ita eti/
am ꝙ expenſe fiende in eun/
do:morando ⁊ redeundo in
tegraliter mittãt̃ in terre ſcẽ
ſubſidium. Ca. VII

MAgne deuotionis .et
ĩ.Cum treceñ. eccleſia ꝯtra
libertatẽ eccl̃iaſticã grauare
tur:nec per aliũ q̃ per cam/
panie comitem in vltramari
nis partibus ꝯſtitutũ:eideꝫ
eccleſie crederes poſſe defa/
cili ſubueniri:ad ipſum ꝓpo/
ſuiſti accedere:ac in ſignũ p/
egrinatiõis ⁊ deuotiõis ter/
re orientalis:crucẽ dñicã aſ/
ſumpſiſti.et.ĩ. Quãuis autẽ
audita morte ipſi⁹:intentio/
nẽ tuã ꝯſpiceres iam fruſtra
e tã:noluiſti tñ ſine ꝯcilio ap.
ſe.ad ꝓpria remeare:ſed ĩgreſ
ſus vrbẽ ĩtẽtiõis tue ꝓpoſitũ
ac ſtatũ treceñ.eccleſie nobiſ
humilit̃ exp̃ſſiſti.et. ĩ. ¶ Et
q̇dẽ tria p̃cipue duxim⁹ in h̃
f negocio attẽdẽda: q̇d liceat
ſm eq̇tatem:quid deceat ſm
honeſtatẽ: ⁊ q̇d expediat ſm
vtilitatẽ. Sane nõ videbat̃
g h circa votũ licitũ: vt venires
i cũ vox clamet ꝓphetica. Vo
uete ⁊ reddite dño deo vr̃o.
k l vt p̃mũ ad ꝯſiliũ: ſecũdũ ad
m imperium referatur. Sꝫ nec
decens videbatur cum ſit ſcri
ptum in euangelio: Nemo
mittens manum ad aratrum
n ⁊ reſpiciens retro: aptus eſt
regno dei ⁊c. Preterea ñ vi
debat̃ expedire: cũ ex abſo/
lutiõe tua ſcãdalũ poſſet lai
coꝝ mẽtib⁹ gñari: dicẽtium
vbi ẽ deus clericoꝝ. ⁊ h̃ exẽ/
plo credẽtiũ ſe ad voti obſ/
uantiã nõ teneri. Qđ enim
o agit̃ a p̃latis: facile trahit̃ a
ſubditis in exẽplũ: iuxta qđ
dñs inq̇t ad Moyſen ĩ leui/
tico: Si ſacerdos q̇ eſt vnct⁹
peccauerit: faciet delinque/
p re populum. Veruꝫ etatis vi
te ſeneſcentis defectus atqꝫ
canicies: que vix labores ⁊
dolores ſuos tolerare poſſũt
in contrarium allegabant: ⁊
eccleſie Treceñ. ſuſpiria: cui
vincl'o paſtoralis ſollicitudi
nis es ligat⁹: ſine cui⁹ aſſen/
ſu votũ p̃egrĩatiõiſ emittere

a ¶ Cõmiſerit fidei tue exequẽdũ.argu. ꝙ aliq̇s põt ieiunare ꝓ alio ⁊ votũ alteri⁹ adimplere. quia mortuus ſoluit votum ſuũ per ſupſtitẽ.arg.xiij.q.ij.aĩe defũctoꝝ.⁊.xxvj.q.vj.ſi aliq̇s fuerit. b ¶ Occaſiõe q̃libet.ſupple min⁹ idonea.qđ in gñali verbo ſubintelligit̃. argu. ſ̃. de elec.cãm q̃ .⁊.ſ̃. đ offi.dele.ex ꝑte. ij. ff. de ritu nup.q̃ſq̃.⁊ đ iureiur.veniẽs .et c.q̇ntauallis. c ¶ Si dictus rex:frat̃ ipſi⁹ ducis: ꝯtra quem dux ipſe ꝯuerterat aciẽ bellatorũ quã ꝯtra inimicos crucis dirigere ſimulauit d ¶ Priuãdũ dicit h̃ Inno. ꝙ q̇ non adimplet volũtatẽ defuncti ſit ei auferenda tota hereditas: ⁊ ideꝫ dicit canon.xj.q.j.ſilueſter.⁊ h̃ ꝯcordat legi antique C. de fideicõ .l. vl. in fi. tamen illud obſeruat̃ ĩ extraneo herede .ſꝫ licet filius inſtitutus hereſ non adimpleat volũtatẽ defuncti nõ ideo totuꝫ ꝑdit: ſed reſeruat̃ ei legitima. C. de fideicõ.auc̃.h̃ amplius.⁊ ſatis p̃t dici ꝙ lex in hoc caſu p̃iudicet canoni rõne eq̇tatis: vel h̃ auxit penam legis ob fauorẽ terre ſancte.vel meli⁹ dic ꝙ id qđ dicit lex de legitima reliquenda nõ põt hr̃e locũ in hui⁹modi dignitatibus cũ diuidi ñ poſſint q2 r̃gnũ vnicũ debꝫ eſſe. et ſi ꝯtingeret ꝙ taliter diminueret̃ cito deſtrueretur: ſed alie hereditates bñ diuidunt̃ int̃ heredes.ſed hic vn⁹ tm̃ debet eſſe rex.⁊ ideo dicit ꝙ totum regnum deuoluetur ad alium fratrem.

MAgne deuotionis. ¶ Diuiditur p̃ncipaliter in tres partes. Primo ponitur facti narratio. Secũdo allegat̃ pro ⁊ ꝯtra.ibi: Et quidem. Tertio diffinitio:ibi. Cum igitur. Abbas Sicu. e ¶ Noluiſti ſine ꝯſilio.⁊ bene quoniã nemo iuramentũ ſuum vel votũ debꝫ interpretari. ſ̃. de elec.venerabileꝫ et.ĩ. e. ex multa. niſi cert⁹ eẽt ꝙ nõ eſſet obligatus.arg.ĩ.đ ſen. excõ. inq̇ſitioni. Lan. f ¶ Liceat.hec tria ſꝑ ꝯſideranda ſunt.arg. xj. q.j.aliud.⁊.iiij. di. deniqꝫ. in fi. g ¶ Sane nõ hic ĩcipit oſtẽdere ꝙ votũ ſuum ꝑficere teneat̃. h ¶ Vt venires.non obſtante ꝙ cã voti ceſſat cũ etiaꝫ ſi ſine cã vouiſſet ni (Ps. 75.) hilomin⁹ teneretur.ſ̃.đ ꝯuer.cõiu.ex ꝑte. facili⁹ enĩ diſpẽſari poteſt ceſſante cã. vt dicit ĩ fi.cã ei (Luc. 9) nõ impedit niſi exp̃mat̃.C.đ cõdi. ob tur . cãmda.ſi repetendi. niſi a iure ſubintelligat̃.ff.đ u. do.ſtipulationẽ Johan. i ¶ Prophetica.ſ.dauid. k ¶ Primũ.ſ. vouete. B. l ¶ Secũdum ſcꝫ reddite. m ¶ Sꝫ nec decẽs videbat̃ .vt (Leuit. 4) venires ꝯ votũ. n ¶ Retro apoſtatãdo.ſi.ĩ.đ apoſta.q̇dã.naꝫ apoſtata dr̃ retro ſtãs.xxvj.q.vij.ñ obſuerꝭ.et iij.q.iiij. btũs.đ pe.di.ij. p̃nata o ¶ Agit̃ a p̃latꝭ.iuxta illud cõponit̃ orb regis ad exẽplum xj.q.iij. p̃cipue. nã p̃lati ſũt tãqꝫ ſignũ poſiti ad ſagittã.vñ ĩferiores vitã eoꝝ reſpiciũt ĩ.đ accu.q̃lit̃ ⁊ q̃n. p ¶ Verũ etatꝭ. h̃ allegabat ꝙ

a forſitā nō debueras. et. ī. Ipſum etiā votū qd̄ ex ſui forma ſanctū ⁊ honeſtū erat: ex pſona vouēt̄ min⁹ licitū videbat̄. Cū eni iuxta canonica inſtituta: cleric⁹ abſqꝫ ſui b epi licētia: pegrinari ñ debeiat: ⁊ eps nō min⁹: imo poti⁹ c ſe. ap. ſit aſtrict⁹: videri merito poterat ꝙ abſqꝫ gn̄ali vel ſpāli licētia votū pegrinationis: q̄ te tādiu abſentares emittere nō deberes. et. ī.

d Cū igit̄ in lege veteri in q̄ ñ min⁹ pceptū dn̄i obligabat q̄ꝫ votū hodie obliget in eccleſia: pmogenita q̄ dn̄o mādabant̄ offerri: q̄dā dn̄o redderent̄: vt pmogenita leuitarū. q̄dā redimerēt̄: vt aliarū tribuū. q̄dā cōmutarēt̄ i aliud: ſicut pmogenitū aſini: q̄ p oue cōmutabat̄. ex h attē e dentes ꝙ votū cōmutari poſſit i opus aliud pietat̄ ñ curantes ꝙ os loquentiū iniq̄ loq̄t̄: dū tñ nō recedamus a tramite veritat̄: de illi⁹ auctoritate ſecuri: q̄ cū audiſſet a diſcipul̄: Nōne ſcis q: phariſei audito h vbo ſcādaliza f ti ſūt. Rn̄dit. Sinite illos: ceci ſūt ⁊ duces cecoꝝ. tibi ꝓ te ⁊ famul̄ tuis licētiā ꝯcedimus votū pegrinatiōis talit̄ cōmutare: vt expēſas q̄s fueras g in eūdo morādo ⁊ redeundo factur⁹. alicui religioſo committas: i neceſſarios vſus ter h re illi⁹ ſine diminutiōe q̄libꝫ trāſferēdas. et. ī. Laborē etiam laborib⁹ recōpēſes: ſollicíti⁹ inſtādo vigilijs: deuoti⁹ vacās orōnib⁹: ⁊ in ieiunijs forti⁹ te exercēs. Ad hāc autē indulgētiā tibi faciēdam ſpālit̄ nos induxit ꝙ cū ꝓ libertate treceñ. eccl'ie p dictū comitē aſſeq̄ndā: pcipue votū pegrinatiōis emiſer̄: eo i ſublato ꝺ medio: q: ceſſauere cauſe: facili⁹ ceſſare potuit et effect⁹. I dē Cātua. archiepo.

Impedito ad tps exeq̄ votū vltramarinū ꝯcedit̄ dilatio: ppetuo vo īpedito īdicit̄ redēptio i eo qd̄ magl̄ expediat terre ſctē. Ca. VIII

Quod ſuper his. et. ī. Queſiuiſti ꝺ his q̄ ꝓ ſuccurſu terre ſcē: ſiḡ crucis aſſūpto: ꝓpt̄ infirmitatē vel pauptatē vel aliā iuſtā cām votū nō pn̄t vtilit̄ adiplere: cū ſine diſtictiōe recepiſſi mādat̄: vt eos q̄ ſignū cruc̄ aſſumptū abiecerūt: ad reſumptionē ipi⁹ ⁊ executionē voti cōpellas. ¶ Nos aūt inq̄ſitiōi. t. t. Rn̄. ꝙ debiles ⁊ inopes magl̄ illuc i defectū q̄ꝫ k ad ꝓfectū accedūt: cū iſti pu l gnare ñ poſſint: ⁊ illi mendicare cogāt̄. niſi forte ſint nobiles ⁊ magnates: q̄ ſuis ſecū expēſis bellatores adducāt vel artifices ⁊ agricole q̄ ꝺ laboribus ſuis ſibi poſſint acq̄rere neceſſaria: ⁊ terre ſbſidia miſtrare. q̄uis ñ multi taliū ꝓpt̄ breuitatē poſſeſſionū ⁊ paucitatē inhītātiū: ibi ſint oportūi. ¶ Vñ credim⁹ m diſtiguēdū: int̄ illos q̄ tpalē et eos q̄ ppetuā impedimēti cāꝫ credūt̄ hre. ꝙ pmis ē in n dulgēda dilatio: ſcdis aūt ē redēptio iniūgēda: ac rerum facultate pēſata: q̄s pn̄t aut q̄s facturi eēnt expēſas pſo o narū: pterea recōpēſato labore i ſubſidiū terre ſctē tranſ/

nō teneat̄ pficere votū. a ¶ Forſitan nō debueras maxie ad loca remota. arg. vij. q. j. pn̄tiū. ⁊ ff. ꝺ offi. p ſi. illud obſeruādū. vij. q. j. ſi q̄s in clero. ⁊ de ꝯſe. diſt. v. nō oportet. nec iſtud forſitan ē dubitatiuū. ſic. xxxiij q. ij. admonere. ꝫ. ꝺ ꝓcu. tue fraternitatis. Johan.

b ¶ Peregrinari. ꝺ ꝯſe. di. v. non oportet.

c ¶ Aſtrictus q: ſicut cleric⁹ ſine licētia epi ſui nō debet ab eccleſia abeſſe vel recedere ab ea/ dē. vij. q. j. pn̄tium. ⁊. ꝫ. ꝺ renū. admonet. ſic et eps ſine licentia pape. ꝫ. ꝺ traſlatio. int̄ corpalia

d ¶ Cū igit̄. h icipit oñdere ꝙ votū cōmutari poſſit.

e ¶ Cōmutari poſſit. cū igitur mādatum dn̄i ⁊ votū pari paſſu ambulēt. vt h dicit. ⁊ mādatum dn̄i pōt adipleri p aliud expoliēſ vt. xxij. q. iiij. inocēs. ꝗ ⁊ votū. ſic argumētat̄ h Inno. Jo.

Exo. 13. ⁊. 22. Nūe. 3. ⁊. 8. Deu. 15. Luci. 2. Leuiti. 25. Exod. 36.

f ¶ Sinite illos. vt. xj. q. iij. inter verba.

g ¶ Redeūdo. factur⁹ hec tria tpa ꝯſiderāt̄ cū aliq̄s ꝯdēnatur alij i expēſ fact̄ in ꝓſeq̄nda appellatiōe. ꝫ. de ap. rephēſibilis C. q̄ acu. ñ poſ. q̄ crimē. ſimile. ꝫ. ꝺ ꝯceſ. pbē. q: diuerſitatē. in fi.

Matth. 17.

h ¶ Sine diminutiōe. pt̄ illā diminutōnē q̄ fiet i pecūia trāſferēda. q: illa q̄ eā portabit ſuis expēſis nō militabit. ꝫ. ꝺ pſcꝑ. cum ex officij. ⁊ xij. q. ij. charitatem. vel intellige ꝙ h pecūia mitti debꝫ p aliquē religioſum q̄ alr̄s eſſet illuc itur⁹. Vin. i ¶ Ceſſauere cauſe. argu. ꝙ ceſſante cā ceſſat pulegiū. ꝫ. ꝺ. v. ſig. abbate. i fi. ⁊. xvj q. j. gn̄alit̄. ⁊. xxv. q. ij. §. vlti. ⁊ inſti. de auc. tu. ⁊ cu. §. fi. ⁊. C. de teſta. l. vlti. ⁊. ꝫ. de deci. ſuggeſtum. Johan. et. ꝫ. de renū. poſt tranſlationē. vbi de hoc. ꝫ. de iure iuran. ⁊ ſi chriſtus. in fi. Bern.

Quod ſuper ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda: ibi Nos autē. Que tria facit. Primo ponit generalem doctrinā Secundo duplicem diſtinctionem. Prima: ibi Unde credimus Secunda: ibi. Rurſus. Tertio ſoluit ꝯſultationem indeciſā ibi. De mulierib⁹ Abbas Sicu.

k ¶ Cum iſti. ſcilicꝫ debiles.

l ¶ Et illi. ſilicet inopes.

m ¶ Qui temporalem. eandē diſtinctionē facit lex in iudice vt ſi non poteſt intereſſe ppt̄ temporalem impotentiam expectandus eſt. ⁊ ſi habeat perpetuum impedimentum remouend⁹ eſt. ff. de va. mu. l. vlti. ⁊. ff. de iudi. ſi longius. argu. ad idem. ꝫ. ꝺ reſcꝑ. ſciſcitat⁹. Johan.

n ¶ Dilatio. expectandi eni ſūt quouſqꝫ cauſa ipedimēti ceſſauerit. ſimile. ī. de ſen. excō. decere ro. ⁊. c. q̄uis. in fi. idem eſt ſi per fortuitos caſus impediret̄ nihilomin⁹ cū pt adimplere tenet̄. ff ꝺ. v. ob. int̄ ſtipulātē. §. ſacrā. niſi certa res eēt ꝓmiſſa non i genere. C. ſi cer. peta. incēdiū. Jo.

o ¶ Recompēſato labore ieiunijs ⁊ orationibus. vt. ꝫ. c. proxi. circa fi. Lauren. Vel videt̄ ꝙ tm̄ mittere teneant̄ pro q̄to nollent ſuſtinere laborem hūc. ſꝫ vix pōt eſtimari. pma expoſitio melior eſt.

a ❡Circa pmos.ſ.q̇ p ſuccurſu terre ſctē votū emiſe
rūt. b ❡Circa ſecūdos.ſ.qbꝫ p ſatiſfactiõe ſuoꝝ
criminū laboꝛ pegrinatiõis ē iniūct⁹. c ❡Pouen
tiū.ſ.ſpõtē nō p pniā iniūctā. d ❡Quāuis ſit ha
bil' h̄ formaẗ ſcōa q̄o ſeq̄n .c.§.ſcōo q̄ſiuiſti e ❡Po
tens tū. vn̄ non
ſubeſt cā cur de/
beat imutare.a/
lias q̇ iniūxit vl'
q̇libet maioꝛ eo
eā poſſet imuta/
re iure cõi ſꝫ im/
mutationē hui⁹
modi penitentie
vr̄ hic reſeruare
ſibi.⁊ illis q̇bus
ſpāliẗ a ſede a/
poſtolica iniūgi
tur ⁊ eſt ſpāle.ī.
eo.c.pxi.Vin.
f ❡De mulie/
ribꝫ nō vouētibꝫ
ſcilicet.
g ❡Viros ſu
os.⁊ h̄ formauit
archiepūs tertiaꝫ
q̄onē.ī.c.pxi.§.
ꝙ autem.
h ❡Sequanẗ
q̇ de vxoꝝ licen/
tia vouerūt .vel
ex cauſa ꝯcedit
papa ꝙ viri poſ
ſūt vouere ſe itu
ros ī ſubſidium
terre ſctē inuitiſ
vxoꝛibꝫ.ī. c.pxi.
ver.in tanta q̄ꝫ.
i ❡Cetere vo.
ſcilicet vouenteſ

E
x multa ❡Quinqꝫ
ſunt dicta vt pa
tet i ſūmario cu
iuſlibet. Secun
da:ibi. Secun/
do. Tertiū: ibi.
Quod autem.
Quartum : ibi.
In tanta. Quin
tum:ibi. De cle/
ricis. Abbas ſi.
k ❡Expreſſā
ī.c.proxi.
l ❡Ad qualeſ
ſcilicet viros re/
ligioſos de qui/
bus fiebat men/
tio in.c. pxi.qꝺ
ſup.ſed illa clau
ſula remota fuit
q̄ poia erat ſub
illo ⁊.ī. ante .§.
illuꝫ :de mulieri
bus. m ❡Incumbit.ecce hic vnū mirabile .⁊ eſt
ius cõmune vt diſpenſet in voto cum debilibus ⁊ hu/

mittāt:exeq̄ntes p alios qꝺ
per ſe nequeunt adimplere.
❡Rurſus inẗ illos q̇ p de/
fenſiõe terre ſctē votū pegri/
natiõis emittūt:⁊ eos q̇b⁹ p
ſatiſfactiõe ſuoꝝum criminū:
iter pegrinatiõiſ iniūgiẗ:cre
a dim⁹ diſtinguēdū:ꝙ circa p̄
mos pluſ terre ſctē ſuccurſuſ
b et circa ſecūdos plus laboꝛ
itinerꝭ ſm̄ intētionē vouētis
vel penitētꝭ debꝫ attēdi. Vn̄
c ſi q̇s hoc mō vouētiū eſt in/
d utiľ ad pugnādū:q̄uiſ habi
lis ſit ad eūdū:meli⁹ ē redi/
mere votū q̄ꝫ expēſas ꝯſume
re.qꝺ ⁊ de penitēte q̇ ꝓpẗ de
bilitatē non põt iter iniūcte
pegrinationis implere ſane
valet intelligi:nō aūt de illo
q̇ q̄uis ſit impotēs ad bellā
e dū:potēs tū eſt ad eundū.et
f ī. ❡De mulierib⁹ aūt h̄ cre/
dimus obſeruādū vt q̄ rema
g nere noluerit:viros ſuos ſe/
i quanẗ. cetere vo (niſi forte
ſint diuites q̄ ſecū in ſuis ex
penſis poſſint ducere bella/
tores)votū redimāt qꝺ vo/
uerit. Idē eidē. Votū vltra/
marinū certꝭ caſib⁹ redimi ⁊
cõmutari pt n̄ tū p aliuꝫ q̄ꝫ p
papā: vel cū ip̄i⁹ ſpāli māda
to.h.d.vſqꝫ ad.§.ſcōo q̄ſiuit

E
x multa tue ſti.Ca.IX
ſollicitudis ꝓuidētia.
et.ī.Ex ꝯſultatiõe quā ad in
q̇ſitionē tuā ſup negocio cru
ce ſignatoꝝ olim edidim⁹:vi
am iueniſti ad alias q̄oneſ:⁊
et vtrū qꝺ in ea dꝛ: ius ꝯſti/
tuas gn̄ale:vt paſſim p̄latꝭ q̇
k buſlibet illos ſm̄ formā exp̄ſ
ſam abſoluere liceat:qui eo/
rum ſunt iuriſditiõi commiſ
ſi:ſollicite req̇ſiſti? Ad hoc
igitur reſpondemus.ꝙ in cō
ſultatione noſtra ius ediẗ:⁊
l ⁊ licet ad quales (ad quoſ ta
men ſpecialiẗ ſpectat eius ex
ecutio (nullaten⁹ explicaẗ:il
lis autem ſolūmodo ius hoc
m exequendū incumbit: qui ſu
per hoc mandatū receperint
a ſe.ap.ſpeciale. Sic ergo illi
eſt inq̇ſitioni reſponſuꝫ:qua
ꝯſequenẗ tua fra. requiſiuit
de quibus religioſis intelli/
gendū hoc eſſet:vtrum.ſ.ibi
n religioſi vocenẗ hi tm̄ qui re
ligionis habitum ſuſceperūt
quoꝝ plures idiote ſunt ⁊ iu
ris ignari? an epi? qui ſicut
o dignitate pꝛecellunt:ſic ⁊ re/
ligione debent alijs p̄emine
p re.nam ad neutros illius ex
ecutio iuris ſpectat : niſi per
apoſto.ſe.eis ſpecialiẗ dele/
getur. ❡Scōo q̄ſiuiſti: vtꝝ
qꝺ diciẗ ſi q̇s vouētiū eſt in/
utilis ad pugnādū:q̄uis ſit
habilis ad eūdū : meli⁹ ē vt
redimat votū q̄ꝫ ꝯſumat ex/
pēſas.gn̄aliẗ accipi debeat:
vt nobiles ⁊ magnates q̇ ſūt
ꝯſilio ſtrenui:⁊ multos ſecū
pn̄t trahere bellatoꝛeſ:an mi
noꝛes tm̄mō vbū hmōi com
p̄hēdat? Veruꝫ ſi ad ſup̄ioꝛa
oculum tue ꝯſideratiõis ex/
tendas:queſtioneꝫ iſtam in/
uenies ī ſerie ꝯſultatiõis no
ſtre ſolutaꝫ:vbi dicitur ꝙ de
biles ⁊ inopes magis in de/
fectum terre ſancte q̄ꝫ ad ei⁹
pꝛofectuꝫ accedunt ⁊c. Quā
uis poſſit aliter reſponderi:
ꝙ non ſunt inutiles ad pug/
nandum qui ⁊ ſi per ſe pug/
gnare non poſſunt maturita
q te tamen ꝯſilij adeſſe valent
pugnantib⁹:⁊ pſone defectū

iuſmodi.argu.ī.eo.c.j.⁊ tamen eius executio nō per/
mittitur alicui niſi cui papa ſpecialiẗ cõmittit. qꝺ ta/
men reſtringendū eſt circa votuꝫ huiuſmodi.ſcilicꝫ.p
ſuccurſu terre ſancte emiſſum:ergo cum hic papa ſibi
diſpenſationē reſeruet in alijs votis epiſcop⁹ diſpen/
ſationem indul/
get.ar.ī.eo.c.j.
.ī.de ſenten .ex/
cõ.nuper.
n ❡Religioſi
religioſi dicanẗ
non ſolum mo/
nachi ⁊ regula/
res ſed ⁊ clerici.
vt.j.q.j.nullus.
et .tiam laici di
cuntur religioſi
xxviij.di.ſi qua
vidua.
o ❡Religio/
ne.j.q. j.viliſſi/
mus. viij.q.j.q̄/
lis erit.
p ❡Ad neu/
tros.argu.gene
raliter dictū nul
li eſſe dictum.ī.
de offi.deleg .ex
parte.ij.argu.C
de pig. l. ij. Jo.
❡Secundo.
❡Habiles ad
eundū ſeu inha/
biles ad pugnā
dum ſi ſunt ſtrē
nui conſilio vel
milites bellato/
res poſſunt ſecū
ducere votū vl/
tramarinū non
redimūt.h. ſecū
do. Abbas. Si.
q ❡Tamē cõ
ſilij. idem dixit
lex in aduocatiſ
qui non min⁹ p
uidēt generi hu
mano q̄ꝫ ſi patri
am armis defen
derent.C.de ad
uo.diuer.iudi.l.
aduocati. ⁊ lex
dicit ꝙ omnibuſ
eque poſtlimiuꝫ
eſt non ſolū his
q̇ pugnare poſ/
ſūt: ſed oīb⁹ qui
eius nature ſunt
vt ꝯſilio vel au/
xilio vľ alijs mo
dis vſui eſſe poſ
ſūt. vt.ff.ꝺ cap.
et poſtli.rē.l.p⁹/
liminiū .§. vl.⁊
Cõſilio pollꝫ cui
vim natura negauit Et ē ſimile.ff.de vaca.mu.l.ij.§.
quem ita. ⁊ .§. ſequenti. ❡Quod autem. ❡Ex

ores non poſſunt ſequi viros vltramare niſi ⁊ ipſe vouerint.h.d.tertio.Abbas.Siculus. a ¶ Superius ponitur.ſ.c.proxi.in fi.⁊ hoc ſtatim ſequitur. ¶ In tāta. ¶ Viri ſine ↄſenſu vxorum emittere pn̄t votū vltra marinū.h.d.quarto.Ab.Si. b ¶ Viri p̄ter vxoꝝ ſpecialiſſim⁹ ca us eſt iſte ꝙ vir pōt emittere votum p̄ter licētiā vxoris ↄ̄ illa iura. xxxiij.q.v.ꝙ do et.xxvij.q.ij.ſi tu abſtines.⁊ ꝑ h̄ videt̄ ꝙ aliqđ votū ſit mai⁹ voto ↄtinētie nā ꝓpter ↄtinētiā etiam ad tp̄s nō liceret h̄ fieri.xxxiij.q.v.c.j.ſed ī voto abſtinētie ſecus vr̄ dū tam̄ ꝑ tale votū neutri fiat p̄iudiciū xxxiij.q.v.noluit itaqꝫ.Jo.

ne ille cōpellit̄ ad votū reddēdū ꝑ decre.p̄dictā porrectum.eadē rōne ⁊ illi ex q̄ votū ſuū emittit ⁊ recipitur ab abbate.arg.ſ.de regu.c.vl.niſi aliud rōnabile obſiſtat. g ¶ Reddas altiſſimo vota.ſic.ſ.e.magne cum hoc ſit preceptū vt ibi:q2 dn̄s exigit oblatū qđ nō exigeret offerendū.xxvij.q.j.nuptiarū.in fi.

ꝑ alioſ releuare.et.ī. ¶ Qđ a aūt ſupius ponit̄.mulieres que remanere noluerint ⁊c̄. de illis intelligēdū eſſe videtur: q̄ ſe ad pegrinatiōis ꝓpoſitū nullius voti vinculo aſtrinxerūt.et.ī. ¶ In tanta q̄ȝ neceſſitate ppl̄i chriſtiani:ne terre ſctē impediat̄ ſub b ſidiū:viri p̄ter vxorū aſſenſum hui⁹ pegrinatiōis ꝓpoſituȝ vouere libere valēt:⁊ qđ vouerint libere adimplere: vt aūt ↄſentiāt ſunt attenti⁹ cōmonēde. ¶ De cleric̄ ꝟo duxim⁹ rn̄dendū:ꝙ cū clericatus officiū eos reddat in c abiles ad pugnādū:niſi vel ↄſilio ſtrēnui vel officio p̄dicationis inſtructi:aut magd natuȝ ſint obſequio deputati:aut vſqꝫ adeo diuites fuerint ⁊ potētes:vt in expēſis ſuis aliquos ſecū ducere valeant bellatores:mag̃ ab eiſ expedit redēptioneȝ accipe: q̄ȝ ad votū illos cogere ꝓſequendū:ſi neceſſitas exigit vel vtilitaſ pſuadet.Hec aūt de vouētib⁹ dicim⁹:nō ꝺ hiſ e q̄b⁹ labor pegrinatiōis ī penitentia eſt iniūct⁹. Idem.

Qui vouit religioneȝ ingredi ſi voto nō cōpleto fiat ep̄ſ renūciare debet ⁊ votum implere.Ca.X

Per tuas nobis lr̄as intimaſti:te in gar opolitana eccleſia ſuſcipiēdi habitū regularem votū ſolēniter emiſiſſe:⁊ poſtea ꝓmiſiſſe in manib⁹ p̄lati eiuſdē eccleſie:te infra duos mēſes poſtq̄ȝ ad ap.ſe.rediſſes votū qđ emiſiſti impleturū.Cūqꝫ termino ip̄o trāſacto nō curaſſes qđ vouerat adimplere:tandē exiſtēs voti trāſgreſſor:vocatus fuiſti ad regimē eccleſie Geben̄.et ī. ¶ Nos igit̄.t.di.ↄſulim⁹ vt ſi tuā ſanare deſideras cōſciaȝ:r̄gimē r̄ſigneſ eccl'ie me g morate:ac reddas altiſſimo vota tua. Qđ ſi capitulū geben̄.eccleſie:te poſtmodū ca h nonice duxerit eligēdū:electionē recipe poter̄ de te factam. Hono.iij.hareſbey.⁊ bengad.ꝑpoſit̄

Prelat⁹ etiam ꝓfeſſus pōt votum vltra marinum emittere ⁊ in ſuos vſus vigeſimam ꝓuentuū eccleſie conuertere. Ca.XI.

Poſtulaſtis a nobiſ:an ꝓfeſſis ordinē regularem quoꝝ alter cruce ſignatus eſt:⁊ reliquus charactere crucis deſiderat īſigniri: i licet vigeſimā ꝓuentuū eccleſiarū veſtrarū deputatam ſuccurſui terre ſancte deferre vobiſcū.et.ī. ¶ Diſcretioni veſtre taliter reſpondem⁹ ꝙ ſi eccleſie veſtre per abſen k tiam vr̄am enormit̄ nō ledātur:⁊ vos vtiles fuerit̄ ter/

h ¶ Eligēdū et ſic patȝ qđ canonicus regularis pōt eligi ad regimē eccl'ie ſecularis.q2 h̄ geben.eccl'ia ſecularis ē alias q̄re diceret:Redde dn̄o vota tua. et de iure cōi ex q̄ dicit duxerit eligendum.⁊ ad idē facit.ī.ti.px. ꝙ dei timorem: vbi ꝺ h̄.tn̄ ibi ↄ̄ pōt ſumi arg.ꝙ n̄ ꝺ iure cōi vbi dicit ſicut ānuēduȝ duxim⁹ poſtulationi ⁊c̄.ſed tn̄ aliud vr̄ h̄.q2 eccleſia geben̄. cathedralis eſt. et ſunt ibi monachi regulares.et de iure cōi pn̄t eligi in ep̄os.x.viij.q.j.c.j.⁊ ſic nō ꝓbat̄ ꝑ hanc decre.ꝙ de iure cōi eligi pn̄t ad inferiores dignitates curā aiaꝝ habentes.⁊ iſte monachus fieri nō poterat exiſtente ep̄o niſi reſignaret ep̄atui cū eccl'ia geben̄. ſecularis eſſet.

Poſtula. ¶ Diuiditur. Primo ponitur ↄſultatio. Scđo rn̄ſio:ibi Diſcretioni. Et

¶ De clericis ¶ Clerici tanq̄ȝ inabiles ad pugnādū redimūt votū vltramarinū niſi in certis caſib⁹.h.quinto. Abbas.Sicu. c ¶ Inabiles ad pugnādū.clerici ꝓ pugnāre n̄ debēt.arma enī clericoꝝ ſunt lachryme.xxiij.q.viij.clerici.q̄ in q̄cūqꝫ.c.q̄cunqꝫ et.c.ↄuenior.licet nō min⁹ pugnet q̄ ↄſilio pugnat vt dictū ē in notula.idē dicit lex. d ¶ Obſequio deputati.q2 ex ꝺbito officij eos ſeq̄ tenerent̄.ī.de ſen.ex.int̄ alia. e ¶ In pn̄ia ē eſt iniūct⁹.vr̄ ꝙ ꝙ mutatio voti nō poſſit fieri ī his penitētijs imponēdis.arg.ↄ̄.lxxxij.di.p̄sbyter ſi fornicationē.

Per tuas. ¶ Cōiter ſūmat̄ vt in rubro.Pōt etiaȝ alit̄ intelligi ⁊ ſummari vt infra patebit.Cōis diuiſio.Scđa:ibi.Nos igit̄.Ab.Sicu. f ¶ Duos.ſi h̄ nō appoſuiſſet nihilomin⁹ tenebatur ſuſcipe habitū regl'arē ⁊ deberet ad h̄ cōpelli.cū ad h̄ voto ſolēni ſe aſtrinxerit.ſ.de ↄuer.ↄiu.ex pte.in fi. ſ.ꝺ regu.porrectū.Sȝ q̄d ſi p̄lat⁹ ⁊ frēs p̄dicti loci nollēt ipȝ poſtea recipe? tūc n̄ diceret̄ trāſgreſſor voti ſi ꝑ eū n̄ ſtetit īfra tp̄s ſtatutū.ſi.ī.ꝺ ſpō.ſic.ſȝ ipi pn̄t cōpelli vt eū recipiāt ex q̄ ꝓmiſerīt illū recipe.q2 q̄ rō/

ꝓ caſu p̄mitte qđ habetur ī glo.j.Ab.Si. i ¶ Vigeſimā.quā ſoluere tenebant̄ oēs tam clerici ſeculareſ q̄ȝ regulares ad ſubſidiū terre ſancte:ſm ꝙ fuerat cōſtitutū in cōcilio generali in decre.illa ad liberandam que non eſt in hac cōpilatiōe ſed q̄ erant cruce ſignati vel qui etiā vellent ſignari nō tenebant̄ ad hoc.imo ſibi poterāt retinere vt hic dicit. k ¶ Enormiter.et ita nō vult papa ꝓpt̄ ſuccurſū terre ſctē eccleſias iſtaſ enormit̄ aggrauare ī abſentia iſtoꝝ in q̄ caſu ceſſet p̄uilegiū.ſ.de deci.ſuggeſtū.⁊.ī.de.ꝟ.ſig.q̄d ꝑ nouale. et ſi nō pōt alteri ſubueniri q̄n alter ledat̄.cōmodius eſt neutꝝ iuuare q̄ȝ alterū ledere.xiiij.q.v.deniqꝫ.xxij

g re ſancte: verbo pariter ⁊ exē/
c plo: qd ↄſciētie veſtre duxi/
d mus relinqndū: dimiſſis p/
curatorib⁹ idoneis in eccle/
e ſijs vrīs: poteſt[is] ⁊ tenemini
votū pegrinatiōis implere:
et ſic pōt in vſus vros tranſi
re viceſima eccleſiarū vrarū
terre ſctē ſubſidio deputata.

De Statu monachoꝝ ⁊ canonicoꝝ regulariū. G reg. ix. archiepo neapoli. Dioceſan⁹ nō debet moleſtare monaſteria pter q̄ p cā correctionis nec eis oblata ſibi vendicare. Capitulum I

T Heodoſius. et. ſ.
Alicui monaſte/
rio nec tu nec pſby
teri tui pter diligē
f tie diſcipline aliqd moleſtie
g inferatis. Aut ſi qd illic
h p diuerſoꝝ deuotiōe acceſſe
rit: vobis vendicare eſtime/
tis. Cū monachis ibi ſer/
uientib⁹: debeat pficere qc/
qd a fidelib⁹ taliter offerri cō/
tingit.

Ex concilio Lateranen. Monachi nō debēt poni ſinguli p prochias: h pmo. Si p monachatu aliqd det[ur] recept⁹ a ſacris ordinib⁹ phibet[ur] ⁊ recipiens ab officio ſuſpendit[ur]: h ſecūdo. Monachus hñs peculiū ſine licentia abbatis ab altaris cōmunione remouet[ur] ⁊ ſic decedēs ſepultura ⁊ fratrū cōmunione priuat[ur]: hoc tertio. Si pecunia confert[ur] pro habendo aliquod officium in monaſterio: dans ⁊ recipiens deponuntur: hoc quarto. In prioratibus cōuentualib⁹ p electionē inſtituti nō ſunt remouendi ſine cauſa rationabili Et de cauſa rationabili tria ponit exempla. h. d. Ca. II

i Monachi nō precio re/
cipiant[ur] in monaſterio
k nec peculiū pmittant[ur] habe/
re: nec ſinguli p villas ⁊ op/
l pida per quaſcūq₃ prochia/
les ponant[ur] eccleſias: ſed in
maiori conuentu: aut cū ali
quibus fratrib⁹ maneāt: nec
ſoli inter ſeculares hoīes ſpi
ritualiū hoſtiū ↄflictum ex/
pectent: Salomone dicente:
m Ve ſoli: q₂ cū ceciderit: nō Eccſ.4
eſt qui ſubleuet eum. Si
quis autem exactus p ſua re
n demptione aliqd dederit ad
ſacros ordines non aſcēdat.
Is vero qui eum recipit offi
cij ſuſpēſiōe mulctet[ur]. Qui
vo peculiū habuerit niſi ab
abbate fuerit ei pro iniuncta
o admiſtratiōe pmiſſum: a cō/
munione remoueatur altar[is]

q.ij.pmū.ff.de ↄdi.inde.nam hec natura. Itē no. q h non prefert[ur] publica vtilitas priuate.arg.ad hoc.ſ.e. non eſt.⁊ eſt arg.ↄtra id.vij.q.j.ſcias.⁊.ſ. de poſtu. c.iij.vbi de hoc. a Verbo.ſ.pdicatiōis.q₂ licet ppt[er] officiū ſuū inhabiles ſint ad pugnādū: pñt tñ in alijs ſe vtilit[er] habere.ſ.e.de multa. b Exemplo.bone vite.ſ. q₂ verbo ⁊ exēplo dicimur pdicare.xliij.diſ.ſit rector. c Cōſcientie vrē.ecce qd relinquit[ur] aliqs ppꝛie ↄſcientie ſue.ſic.ſ.e.c.p xi.⁊.xxxiij.q.iiij vir cū ppꝛia.ſ. de renū. niſi cū pridem. in fi.et xxxiij.di.habuiſſe.⁊. iiij.diſ.de/ niq₃ ⁊.xv.q.viij c.j.⁊.ſ.de iure/ iurā.mulieri.q₂ de nemine pſumendū eſt q ſit īmemor ſue ſalutis.j.q.vij ſanccimus. d Procuratorib⁹.no. argu. q platus qñ ſe abſentat ab eccleſia iuſta de cā et d licētia ſuperioris dimittere debet pcuratorem in loco ſui q pcuret vtilitatē eccleſie. e Tenemini ſed qre dicit tenemini cū alter iſtoꝝ vodū fecerit votū: ſ₃ dicat tm̄ deſiderat inſigniri. ſed dic: q iſte licet votū adhuc nō emiſerit tñ iam in aīo ſuo plene deliberauerat ⁊ ppoſitū ſuū in hoc fixerat vnde ſine pctō ↄuenire nō poterat.xvij. q.j.q bona.ſic.ſ.e.c.ij.al's nō diceret[ur] trāſgreſſor. ſ.e. licet ↄuenire ſtaturā. De Statu monachorū ⁊ canonicorū regulariū. Supra viſum ē de ↄuer.ↄiuga. Item de voto: ſed q₂ ↄuerſi ad religionē vel vouētes ingredi efficiunt[ur] vt plurimū monachi vel canonici regulares: iō poſt rubꝛicas pcedētes ſubijcit iſta. Abbas Siculus.

T Heodoſius. Monaſteria ſūt exempta a lege dioceſana nō a lege iuriſditiōis. Sic cōit[er] ſūmat[ur]. Sed quia hec vocabula ſunt poti⁹ magiſtralia q̄ iuris: vt infra dicā. Iō ſpāli⁹ ſic ſūma vt ī rubꝛo. Et ponit duas phibitiōes. ⁊ tertio rationē ſubijcit. Scda: ibi. Aut. Tertia: ibi. Cū. Abbas. Sicu. f Diſcipline. h intellige cū monachi pplm nō hñt q₂ tūc ſolā diſciplinā debet.xvj.q.j. cū p vtilitate. niſi ſit honeſtū ſeruitiū debitū ex ↄſtitutiōe vel ↄſuetudīe. xviij.q.ij.ſeruiciū.⁊.j.q.iij.queſitū. ſi eni hñt pplm tūc monaſteria ſubſunt epō rōne populi q ad legē dioceſanā.arg.xviij.q.ij.eleutheri⁹.de h dictū eſt.ſ.d of. ordi.dilect⁹ fili⁹. g Inferat[ur]. niſi h ſolū qd canones iubent. xviij.q.ij.h tatū c.quā ſit ⁊.c. lūi noſo. h Acceſſerit. in vita qm̄ ī ī morte cā ſepulture aliqd reliqueret[ur]. inde epſ debet hr̄e canonicā portionē ſ.de ſepul.d hiſ et.c.cū ſup.⁊.ſ. de teſta.requiſiſti. niſi ↄ ſuetudo repugnet. i Monachi Habet plura dicta ideo cōiter nō ſūmat[ur] Sed cōpꝛehendendo ſubſtantiam pōt ſic ſūmari vt in rubꝛo. Et vt patet ī eo qnq₃ ſunt dicta. Scdm: ibi. Si quis. Tertiū: ibi Qui ꝯ o. Quartū: ibi. poꝛatus. Quītū: ibi. Priores. Ab. Sic. i Precio ſ. d ſymo. qm̄ ſymoniaca. k Peculiū. niſi p iūcta adminiſtratiōe. vt ſ.ſequitur. l Parrochiales. ⁊ ſic patet q monachi ſinguli ī pꝛochialibus eccleſijs eē nō debēt. ⁊ iſtd qdem ius cōmune eſt gō hic dicitur. ex diſpenſatiōe tñ videt[ur] q monach⁹ pōt pfici in pꝛochiali eccl'ia.xvj.q.j.ī pꝛochia.⁊.c.cū pvtilitate.⁊ c.doctos.⁊.c.ſi monach⁹.⁊.c.ſi qs mōch⁹. In collegiata vo eccleſia videt[ur] q de iure cōmuni poſſint eligi.ſ.e. qd dei timoꝛe₃.⁊ argu.ſ.ti.pxi.per tuas. Tan. m De ſoli.vij.q.j.illd.lxxxj.di. ī oīb₃. n Ad ſacros ordines. ⁊ īſup de monaſterio expellatur ſm q traditur ſ.de ſymo.quoniā ſymoniaca.vel deb₃ ſibi pecunia reſtitui ⁊ intret aliud monaſteriū.eo. ti.veniēs. o Admiſtratiōe pmiſſum.alias ppꝛium habere ñ poteſt.xij.q.j.nō dicatis.xxvij.q.j.monacho.xviij.q.j. et.ſ.eo.cū ad monaſteriū.arg.ↄtra.xxvij.q.j. de viduis.illud planū eſt q monach⁹ ppꝛium habere non poteſt: imo ⁊ ſi ſub ea ↄditione fieret monach⁹ vt habeat ppꝛium ↄditio frangitur ⁊ remanebit monachus. argu.ſ.de ↄdi.appo.quicunq₃.vbi tenet mr̄imoniū et

ꝯditio frangit. argu. ad hoc. ff. ſi vſufru. peta. l. j. §. ſ. ff. de vſu. ⁊ habi. ſed neqꝫ. ⁊. C. de inſti. ſub ꝯdi. repḣēdenda. argu. ꝯtra. manifeſtū. ſ. de ꝯdi. appo. c. vl. vbi dicitur ꝙ ſi ꝯditio que ſit ꝯtra ſubſtantiam mr̄imonij apponat in mr̄imonio mr̄imoniū nullū eſt. ſed hec cō ditio ꝺ ꝓprio retinendo eſt ꝯ ſb ſtātiā monachatus vt videt qꝛ dn̄s papa in eo diſpenſare n̄ poteſt ſicut nec in ꝯtinentia. ſ. e. cū ad monaſterium. in fi. ⁊ eſt argu. ad hoc. xxxij. q. ij. ſolet. In hac opiōne fuit Hugo. ⁊ idem credo ꝙ nō ſit monachus quia ꝓprietatis abdicatio et ꝯtinētia caſtitatis ſunt ꝺ ſubſtātia monachatus ſicut in mr̄imonio carnali. argu. ꝯtra. ſ. de ꝯuer. ꝯiuga. dudum. a ¶ Sepulturā. ſic. ſ. eo. cū ad monaſterium. ⁊. c. ſup quodam. ⁊ hoc idez locū habet in q̄libet quez ꝯſtat deceſſiſſe in mortali pctō. lxxxviij. diſtin. neqꝫ apud. xiij. q. ij. ꝓ obeuntibꝫ. et xxiij. q. v. placuit. b ¶ Nulli tradant. vt fiat ibi cuſtos vel ꝓcurator ibi cōſtituat. j. q. j. ſi q̄s eps. ⁊. q. iij. ſaluator. c ¶ Non mutent. hoc intelligitur de illis qui inſtituunt p ꝑpetuo per canonicam electionem capituli. ⁊ ꝯfirmationē ſuperioris iſti ſine certa cā remoueri n̄ debēt: qꝛ ſine culpa nemo ꝓuari debet iure ſuo. lvj. di. di. ſat ꝯuerſuz. ⁊. xvj. q. vl. inuentū. ⁊. ſ. ꝺ iudi. c. j. alij ꝑores q̄ p electionē canonicā nō creant ad volūtatem abbatū ſuoꝝ remouēt. ſ. e. cū ad monaſteriū. §. tales. ⁊ hmōi regularibꝫ nō ꝯfirmant ꝑorat. ſ. ꝺ cōfir. porrecta. Lan. d ¶ Dilapidatores. ꝓpter h̄ bn̄ remouētur. iij. q. ij. qꝛ ea q. ⁊. ſ. ꝺ ſymo. lꝫ heli. ⁊. c. p tuas. ⁊. ſ. ꝺ offi. dele. venerabil. ⁊ h̄ ſi ꝓbet: ⁊ ꝓpt incōtinētiā re

et qui in extremis cum peculio inuentus fuerit: ⁊ digne non penituerit: nec oblatio ꝓ eo fiat nec inter frēs accia piat ſepulturam. qꝺ etiam ꝺ vniuerſis religioſis ꝑcipim͛ obſeruari: abbas autem qui iſta diligent non cauerit: officij ſui iacturam ſe nouerit incurſurū. ¶ Prioratus q̄z ſeu obedientie: precij donab tione nulli tradant: alioq̄n dantes ⁊ accipientes a miniſterio fiant eccleſiaſtico alieni. ¶ Priores autez cum in eccleſijs ꝯuentualibꝫ per electionē capituloꝝ ſuoꝝ canonice fuerint inſtituti: niſi ꝓ manifeſta ⁊ rationabili cauc ſa non mutent: vt videlicet d ſi fuerint dilapidatores: ſi incontinent vixerint: aut tale aliquid egerint ꝓ quo amouendi merito videant: aut ſi etiam ꝓ neceſſitate maioris officij: de conſilio fratrū fuerint transferendi. ¶ Alexan. iij. abbatibꝫ ⁊ ꝯuentibꝫ Ciſterci. ordinis. Monet ciſtercienſes vt ſeruēt regulaz ſcḋm primeuā inſtitutionē. h. d. ꝑ mo ⁊ ſecūdo dicit ꝙ domus religioſa aggregata ciſterci. eorum mores ſeruare tenet.

Recolētes q̄lit Ca. III hec ſctā plātatio. et. ſ. ¶ Dolētes dicim͛: ꝙ ⁊ ſi nō ab oībꝫ neqꝫ in omibꝫ. a pleriſqꝫ tn̄ ⁊ in pluribꝫ: ab illa ſcā inſtitutiōe ꝺꝫ declinatū: intm̄ vt aliq̄ ex vob̄ patrie i

e ſtitutiōis obliti: ꝯ ordis vrī f regulaꝫ villas eccl'ias ⁊ alta g ria poſſidēt. fidelitates ⁊ ho h minia ſuſcipiūt: iuſticiarias i et tributarias tenent. et. ſ. k Joqꝫ ꝑcib͛ ⁊ monit exhortamur q̄ten͛ dom͛ ille q̄ a ꝑma ſui origine in ipō ordīe ſunt l fundate. ꝯſtitut termīs ſint ꝯtente. et. ſ. Si enī relict originalib͛ ordinis inſtitut: ad cōia volueritis alioꝝ monaſterioꝝ iura diuertere: oporm tebit vos cōmuni iure cenſeri. quia dignū eſt vt qui ſimilem cum alijs vitam ſuſcipiunt: ſimilē ſentiant in legib͛ diſciplinaz. ¶ Ceterū dom͛ ille: q̄ de alijs inſtitutiōibus ad veſtrū ordinem ſe trāſtulerint: veſtris oīno ſe ſatagant vſib͛ ꝯformare: ⁊ relict poſn ſeſſionib͛ vel etiam cōmutatis q̄s inſtitutio vr̄a nō recipit: ſic ſe in oībus religioni o veſtre coaptēt: vt queadmoduꝫ gaudēt ſe in ſocietatē ordinis ⁊ habit͛ idēptitatē aſſumptas: ſic etiaꝫ in pauptate ſeculariū rerū ſe letentur veſtris inſtitutiōb͛ ꝯformatas. ¶ Clemens. iij. Regularis canonicus q̄ n̄ reſignauit ꝓpriū: i morte nō dꝫ i cimiterio ſcpeliri. ⁊ ſi defacto ſepultus fuit inde dꝫ exhūari ſi ſine ſcādalo fieri pōt. Ca. IIII

Sup q̄dā canōico regl'ari: q̄ in articulo mortis ageſ: lꝫ a ꝑore ſuo cōmonit͛ p ꝓpriū qꝺ ꝯtra regulaꝫ latent

Rmouet abbas. xviij. q. ij. ſi quis abbas. Recolentes ¶ Diuidit in q̄ttuor ptes. Primo Ciſtercie. ordo ſcḋm antiq̄ tpa mltiplicit cōmēdat. Secūdo modernis tpib͛ ꝯſiderat repḣēdit. Tertio vt ciſtercien. ſuis terminis ſint ꝯtēti monet. Quarto ꝙ domus eis aggregata debeat ſe moribꝫ iſtis conformare inſtruūtur. Scḋa: ibi. Dolētes. Tertia ibi. Joqꝫ. Quarta: ibi. Ceterum Abbas Sicu. e ¶ Obliti. q̄ eam ſciuerunt. f ¶ Eccleſias. q̄s pn̄t hr̄e nigri monachi. g ¶ Altaria. j. q. iij. queſitum vbi ecclie vulgari vocabulo altaria nūcupant. ſꝫ h̄ reſtringit ad decimas ꝓpter verbū eccleſias h ¶ Dominia vaſallis feudum ab eiſdē tenētibus. i ¶ Juſticiarias. i. officia iudicum ſeculariū q̄ iuſticiarij in aliquibꝫ locis appellant. k ¶ Tributarias. i. officia colligentiū tributa: q̄ enī deſeruiunt deo talibꝫ ſe implicare non debent. xxj. q. iij. c. j. et. ij. l ¶ Conſtitut terminis. qꝛ quilibet debet eē cōtentus terminis ſuis. xiij. q. j. c. j. et. ſ. ꝺ ſepul. c. j m ¶ Cenſeri. quia per hoc priuilegio ſuo renūciare vident ex quo abutunt eo. xj. q. iij. priuilegium. ſi. ſ. de vita ⁊ hone. cleri. c. vlti. ⁊. ſ. de cle. ꝯiu. ex pte. qꝛ duplici iure cenſeri nō debent. xij. q. ij. cognouim͛. in fi. ⁊. ſ. de deci. cū in tua n ¶ Vel cōmutat datis villis ꝓ agris: quia villas hr̄e n̄ debēt. vt. ſ. dꝫ. o ¶ Coaptēt. ⁊ ita id qꝺ aggregat alij ipi͛ naturā imitari dꝫ. xvj. q. j. ⁊ tpis q̄litas. ⁊. c. ſe. ſ. ne ſe. va. c. j. vbi notat ꝺ hac vnione Super ¶ Cōis diuiſio. Scḋa: ibi. Inq̄ſitiōi: quā ꝓrogat: ibi. Hoc aūt. Ab. Sicu. p ¶ Propriū. qꝺ

habuerat noluit reſignare: et ſic diem clauſit extremum et fuit inter alios frēs tradi/tus ſepulture. et. ī. ¶ Inqͥſitioni. t. t. Rñ. ꝙ ille canoni/a cus non tm̄ fuit chriſtiana ſepultura ꝑuandus: verū eti/b am ſi ſine maximo ſcandalo c potuit fieri: de ipſa ꝓijci di/gnus eſt eccleſia. ¶ Hoc aūt d cū forte ꝯtigerit: in ſimilibꝰ eſt agendū. Inno. iij. A. plebano ſancti Sauini. Canonicus regularꝭ poteſt preſici eccleſie prochiali etiam ſeculari. ſed debet habere ſociuꝫ ſecuꝫ ſui ordinis ſi cōmode fieri poteſt. Ca. V

Quod dei timorē ꝓ oculis habeas: ex fructibꝰ tuis colligitur euidenť: cū opa q̄ facis teſtimoniū phibeāt veritati. ¶ Sane q̄ndam deſiderans ad frugem melioris vite trāſire: officiū plebani reſignāſ corā frībꝰ ſci victorꝭ bonoñ. e ꝓmiſſionē de tua ꝯuerſione feciſti: neqꝫ ꝓfeſſionē ſolen/nem emittens: neqꝫ habituꝫ religionis aſſumens: ſꝫ par/rochiani plebis eiuſdem at/tendentes te laudabiliť pre/fuiſſe a florentino ep̄o impe/f trauerūt: vt miſtrares ibidē hoc etiam. P. p̄ſbyter car/dinalis tūc ap. ſe. le. ꝓponiť ānuiſſe: qꝺ iaꝫ dicti prochiani a nobis ratum haberi ſupplicitť poſtularūt: p̄ſertim cū de licentia prioris ſancti Vi/ctoris: noſcarꝭ hactenus id feciſſe. ¶ Licet autem in La/g teraneñ. ꝯciľ. de monachis caueatur: ne ſinguli ꝑ villas et oppida: ꝑ quaſcūqꝫ parrochiales ponanť eccleſias ⁊c̄ qꝛ tñ iſtud de canonicis regularibus ſpāliter nō caueť: q̄ et ſi a ſanctoꝝ monachoꝝ cōſortiꝺ non putenť ſeiūcti: re/h gule tamen inſeruiūt laxiori i et per antiquos canones: etiam monachi poſſunt ad ec/k cleſiarū parrochialiuꝫ regi/men in p̄ſbyteros ordinari. ex quo debent p̄dicatiōis of/l ficiū (qꝺ ꝑuilegiatū eſt) ex/ercere: ſic annuendū duxi/muſ: poſtulaſtꝭ vt exercēſ plebani officiū: ſi cōmode fieri poterit vnū canōicū reglarē tecū hēas ad cautelā: cuiꝰ in

ꝯtra. cum talibꝫ non dignať dn̄s fieri ps calicꝭ coꝝ. xij q. j. clericus. ⁊. c. nolo. a ¶ Sepultura. ꝓ eo ꝙ in mortali peccato mortuꝰ ē. ſic. ŝ. e. monachi. §. qui vo et. ī. e. c. ij. ꝓ talibꝫ eni ſctā non orat eccleſia. xiij. q. ij. ꝓ obeūtibꝫ. ⁊. xxiij. q. v. placuit. Berñ. b ¶ Maxio ſcandalo. ꝓ quo vitādo multa fiunt ⁊ omittunť dūmō ſine peccato mortali poſſint fieri vel omitti. ī. ꝺ no. op. nū. cū ex iniūcto. c ¶ Proijci. ſi oſſa illius poſſunt diſcerni ab alijs. ŝ. ꝺ ſepul. ſacris. d ¶ In ſimilibus. ſic. ŝ. de reſcrip. inter ceteras. ⁊ ita de ſimilibꝫ ad ſimilia ꝓcedēdū eſt. ff. de legi. nō poſſunt. Berñ.

Quod dici. Diuiditur in tres ꝑtes Primo exordiū Secundo facti narratio ⁊ ſupplicatio. Tertio ſupplicatiōiſ admiſſio cū duplici motiuo. Secunda: ibi. Sane. Tertia: ibi. Licet. Ab. Si. e ¶ Promiſſionem. ex qua obligatus fuit ad obſeruantiaꝫ regularem ſeruandam licet non fecerit profeſſionē vnde poſſet compelli ex ſua ꝓuiſſione ſi nolet. ŝ. de regula. porrectum et. ŝ. titu proxi. per tuas. f ¶ Miniſtrares ibidē aliter non poterat ibi miſtrare niſi de licentia epiſcopi cum iam renūciaſſet officio plebanie q̄ztum in ſe fuit. ŝ. de renū. ꝙ in dubijs. tamen intelligo ꝙ renūciatio tenuit. g ¶ Concilio lateraneñ. ŝ. eo. monachi h ¶ Laxiori. alias eq̄parāť monachi ⁊ canonici regulares in multis. xx. q. iij. preſens clericus. ⁊. ī. ne cle. vel mona. ſuper ſpecula. ⁊. ŝ. de poſtula. ex parte. i ¶ Canones. xvj. q. j. doctos in parrochia. ⁊. lv. di. priſcis. k ¶ Regimen in p̄ſbyteros. vtrum monachi de iure cōmuni vel ex diſpenſatiōe poſſint ad regimen animarū aſſumi dubitari ꝯſueuit. Dicunt q̄dam ꝙ hodie poſſunt de iure cōi: olim tam̄ ex diſpenſatione. vt. lv. di. priſcis. Alij dicūt ꝙ nec hodie poſſunt niſi ex diſpenſatiōe cū lateran. ꝯciliū h̄ ꝓhibeat. ŝ. eo. c. ij. Satis pōt dici ꝙ olim monachi nō poterāt p̄fici eccleſijs niſi ex neceſſitate. vt. lv. di. priſciſ. hodie poſſūt etiam vtilitate ſuadēte ſed regulares vt dicit hic: licite pn̄t eligi ad regimē eccleſiarū vtilitatis cauſa: ⁊ de iure cōmuni vt videť. arg. ŝ. ti. pxi. per tuas. ſed in h̄ eſt differētia inter monachos ⁊ canonicos regulares ꝙ monachꝰ teneť habere ſocios ſecū ſui ordinis. ŝ. eo. ti. c. ij. ⁊. ī. de capel. mo. c. penul. ⁊ vlti. Sed regulares ad hoc nō tenenť niſi cōmode poſſint. vt hic diciť. ſed lr̄a ſeq̄ns ꝯtrarium inuit vbi dicit ſic ānuendu ⁊c̄. ⁊ hoc tutiꝰ ē dicendū. Preterea diciť hoc circa ꝑncipium ꝙ plebanus iſte ꝓmiſſionem fecerat ſolūmodo ꝺ ſua ꝯuerſiōe nec ꝓfeſſionem fecit nec habitū religionis aſſūpſit. et ita non fuerit canonicus regularis nec amplius ī voto fuit ꝓceſſum qꝺ paret per hanc litterā Quare ergo papa non mandat ꝙ votum ſuū domino reddat ne dicať voti tranſgreſſor ꝓpť qꝺ ſignatur ꝯtrarium. ŝ. ti. px. per tuas. vbi dic̄ papa ꝙ reſignet regimen eccľie geben. ⁊ r̄ddat domino vota ſua ⁊ poſtea ſi electus fuerit poterit electionem recipere de ſe factā. poteſt r̄nderi: ibi neceſſe habebat reſignare epiſcopatū. aliter non poterat fieri monachus aut regularꝭ canonicꝰ cū eccleſia geben. eſſet ſecularis ⁊ poſtmodū ſine aliqua diſpenſatiōe pōt eligi in ep̄m ſiue cathedralis eccleſia ſit regularis ſiue ſecularꝭ ꝓpter excellentiā ep̄alis dignitatꝭ ſicut clericuſ ſecularis pōt eligi in ep̄m ſiue eccleſia ſit ſecularꝭ ſiue regularꝭ. hic vero etiam ſi eſſet iam canonicꝰ regularꝭ nihilominꝰ poterit diſpenſatiue aſſumi in plebanū ergo multo fortius poterat ibi remanere de licētia ep̄i et ꝑoris diſpēſatiue. ſed ꝯ ꝓmiſſionē nō poterat diſpēſare cū renūciatio ſua nō tenuiſſet ſimpliciť. ⁊ iō diſpenſat papa cū ip̄o ꝓpť ꝓmiſſionem vt remaneat in offi. plebani ꝓpter maiꝰ bonū nō facta aliq̄ ꝓfeſſione: ⁊ ex hac ꝓmiſſiōe debet viuere regulariť tanq̄ꝫ ꝓfeſſus vt dicit in fi. Quidā tamē dicūt ꝙ fecerat ꝓfeſſionē ſꝫ ex lr̄a h̄ nō colligiť. ſꝫ in illa decre. ꝑ tuas nō petebať diſpēſatio: vt ibi remaneret tanq̄ꝫ monachꝰ. ſꝫ petebat ꝯſiliū q̄d ei faciēdū eſſet ſuꝑ voto qꝺ fecerat. Papa reſpondet ſi de iure ꝙ reddat dn̄o vota ſua. ⁊ ſic non ꝯtradicit huic ⁊ ſi idem fuiſſet petitum idem fuiſſet reſponſum. Berñ. l ¶ Priuilegiatū. in hoc eſt ꝑui/

legiatū officiū predicandi. qꝛ nemo debet p̄dicare niſi ei ſit cōmiſſum ab ep̄o loci: vel ab apoſtolica ſede. ꝫ. de here. excōicam⁹. §. quia vo. ⁊ illi qui per electionē ad hoc eligunt̄. a ❡ Et regularis. ſed nunqd tenetur regulā obſeruare ꝓpter illam ꝑmiſſionē. dico ꝙ ſic vt dixi. ꝫ. eo. c. i ꝑn ci. ⁊ ita patet ꝙ ꝑ ſolā ꝑmiſſionem obligat̄ qs ad obſeruantiā regularem. B.

nio. ſic. ꝫ. eo. monachi. ⁊ c. ſuper quodam. quia in mortali peccato deceſſit vt ibi dicitur. argu. ꝯtra. xxiij. q. vlti. quicunqꝫ. ſed illud intelligit̄ de penitente. ſed ad terrorem aliorū non orat pro eo eccleſia ſicut ꝯtingit de his qui moriunt̄ in torneamentis. ꝫ. de tornea. c. j. et ꝫ. de rapto. c. ij.

Q ❡ Nō poteſt congrue ſūmari ꝓpter multitudinē dictorū ſed cape diuiſionem pro ſumma Diuiditur enim ꝑncipalit̄ in qnqꝫ partes vt in rubro. Secūda: ibi. Prohibem⁹ Tertia: ibi. In oratorio. Quarta: ibi. In refectorio. Quinta: ibi. Tales. Et p̄mo ibi tractat đ officijs in genere. Secundo de clauſtrali priori ibi: Prior. Tertio đ abbate: ibi Abbas. Et confirmat̄ hec decr. in cle. ne i agro. eo. titu. Abbas Siculus.

b ❡ Propriū. ſic. ꝫ. eo. c. ij. et c. ſuper quodam

c ❡ Reſignet ꝫ. eo. monachi.

d ❡ Expellatur. vel poteſt mitti in artius monaſterium ne euagetur vt ſic peniteat ⁊ reſtituat illud. arg. xvj. q. vj. de lapſis. ⁊. xxvij. q. j. ſi quis rapuerit.

e ❡ In morte ſecus ſi in vita. quia tunc debet conuerti in vtilitatem eccleſie. ꝫ. de offi. ordi. ꝗto. ⁊. xviij. q. ij. abbates.

f ❡ In ſterqli

a his q̄ dei ſūt ⁊ reglar̄ obſuātie: tam ꝯſortio ꝙ̄ ſolatio ꝑfruaris. Idem abbati ⁊ cōuentui Sublaceñ. Primo tractat de veſtib⁹ monachoꝝ Scđo de abdicatione ꝓprietat̄. Tertio de ſilētio. Quarto de cibis. Quinto de officijs in genere ⁊ i ſpecie. Ca. VI

Cum ad monaſterium Sublaceñ. et. ꝫ. Firmit̄ inhibuim⁹: ne quis de cetero monachoꝝ lineis camiſeiſ vtereſ. et. ꝫ. ❡ Prohibem⁹ q̄ꝫ diſtricte in virtute obediētie ſub obteſtatione diuini iudicij: ne qs mo b nachoꝝ ꝓpriū aliq̄ mō poſſideat: ſed ſi qs aliqd habeat c ꝓprij: totum incontinēti reſignet. Si vo poſt hec ꝓprietatem aliquā fuerit deprehenſus h r̄e: reglari monitiōe p̄ d miſſa đ monaſterio expellat̄. nec recipiat̄ vlteri⁹ niſi pēiteat ſcꝫ monaſticā diſciplinā. Qđ ſi ꝓprietas apud quēꝗ e inuenta fuerit in morte ipſa cū eo in ſignum ꝑditionis f extra monaſteriū in ſterqlinio ſubterreſ: ſcꝫ ꝙ beatus Gregoriuſ narrat in dialogo ſe feciſſe: vñ ſi qcꝗ alicui fuerit ſpecialit̄ deſtinatū: nō p̄ſumat illud accipe. ſed abbati vel p̄ori vl' cellerario aſſignetur. ❡ In oratorio vo refectorio ⁊ dormitorio ꝯtinuum ſemper ſilētiū obſerueſ: in clauſtro quoqꝫ certis horis et locis ſcꝫ antiquā ꝯſuetudinē monaſterij laudabilite obſeruatā. ❡ In refecto g rio vo nullus oīno carne veſcat̄. Nec in qbuſdā ſolēnitatib⁹ (ſicut aliqñ fieri ꝯſueuit) ꝯuēt⁹ exeat cum abbate paucl̄ ibi relictl̄: vt extra refectoriū edāt carnes. cū illis dieb⁹ p̄cipue regular̄ diſciplina ſit ſtudioſi⁹ obſeruāda Sꝫ nec extra refectoriū: niſi in infirmatorio eſum carniū h credāt ſibi licere. ꝙ̄cꝫ ex indulgentia poſſit abbas int̄dū aliqs fratrū: nūc hoſ nūc illoſ (ꝓut neceſſitas poſtulauerit) aduocare: ip̄oſqꝫ ſecū in camera ſua meli⁹ ⁊ pleni⁹ exhibere. Porro debiles et infirmi q̄ minutiōe indigent vel aliq̄ medicina: nō ſeorſuꝫ in camerl̄ ſed oēs in infirmatorio q̄ neceſſaria fuerit ſibi tā in carnib⁹ ꝙ̄ in alijs recipiāt cōpetent̄. Qđ ſi qs eo i rū debilis fuerit: aut etiā delicat⁹: vt nō poſſit cōib⁹ cibiſ eſſe ꝯtent⁹: ſic ei ꝓuideat̄ ſine ſcādalo alioꝝ: vt ſi abbas vel p̄or voluerit i refectorio miſericordiā facere ſpecialeꝫ cibū aliquē cōpetētē nō añ illū: ſꝫ añ ſe faciat apportari: de q̄ ip̄e illi faciat pitātiā ꝓ ſuſtētati ōe nature. ❡ Tales aūt ad agēda officia monaſterij deputent̄: q̄ fideleſ fuerint ⁊ diſcreti. Nec alicui cō k mittat̄ aliq̄ obedientia ꝑpetuo poſſidēda: tanqꝫ in ſua ſibi vita loceſ: ſed cū oportue l rit amoueri: ſine ꝯtradictiōe q̄libet reuoceſ. ❡ Prior aūt p̄ ceteris poſt abbatē potēs ſit in ope ⁊ ſermōe: vt exēplo vite verboqꝫ doctrine: frēs ſuos ⁊ inſtruere poſſit in bono: ⁊ a malo etiaꝫ reuocare. zelū religiōis hñs ſcꝫ ꝯſciaꝫ: et delinqntes corripiat ⁊ caſtiget: obediētes foueat ⁊ cōfortet. ❡ Abbas vo (cui oēſ m i oīb⁹ reuerent̄ obediāt) qꝫto freqnti⁹ poterit: ſit cū frībus i ꝯuētu: vigilē curā ⁊ diligētē ſollicitudinē gerēs de oīb⁹: vt đ officio ſibi cōmiſſo dignā deo poſſit reddere rōnē. Qđ ſi p̄uaricator ordis

g ❡ Carne veſcatur. đ cō. di. v. carnem.

h ❡ Indulgētia. ſic ergo abbas poteſt diſpēſare in regla monachali ꝯtrū ad eſum carnium: vt hic. ⁊ argu. đ conſecra. diſtin. v. carnem. Iteꝫ in cella ſpeciali conſtituenda. xx q. vl. monachū. Item diſpenſat in ordine. ꝫ. đ eo qui fur. ordi. recepit. cuꝫ. h. Itē diſpenſat cuꝫ eo qui excōmunicatus ordines ſuſcepit. ꝫ. đ ſentē. excōmu. cum illorum. Io.

i ❡ Delicatus argu. ad hoc. xlj diſtinc. non cogantur. ff. ad. l. fla. de plagia. l. finali.

k ❡ Perpetuo. hoc verum eſt. quādo ñ eligitur canōice a capitulo: ſed abbas cōmittit ei adminiſtrationem. de hoc habes. ꝫ. e. c. ij.

l ❡ Amoueri. iſti etiam regulares canonice electi ex leuibus cauſis remouentur. ꝫ. de ſymo. ꝑ tuas.

m ❡ In omnibus. quia tota poteſtas monaſterij ad abbatē pertinet. xviij. q ij. nullum. etiam ſi durū eſſet mādatum ei parendum eſt. xxiij. q. j. c. quid culpatur.

a fuerit: aut ɔtēptoꝛ ſeu negligens aut remiſſus: pro certo ſe nouerit non ſolum ab officio deponēdũ: ſed τ alio modo ſm regulam caſtigandum. cuz offenſa non ſolum b ꝓpria verũetiaz aliena de ſuis manibus requiratur. Nec eſtimet abbas ꝙ ſup habenda ꝓprietate poſſit cũ aliquo c monacho diſpēſare. qꝛ abdicatio ꝓprietatꝭ: ſicut τ cuſtodia caſtitatis: adeo eſt anne ra regule monachali: vt contra eā nec ſummus pontifex poſſit licentiā indulgere.

Idem in cōcilio generali.

Primo ſtatuit de ɔcilijs regularium ꝓuincialibꝰ celebrandis ſingulis trienijs. Scdo moderat numeꝝ euectionū τ pſonaꝝ veniētiū. Tertio diſponit d̄ inſtructiōibꝰ τ pſidētibꝰ caplo. Quarto de tpe q̃ duret capitulū τ q̃d ibi fiet. Quinto qd̄ obſeruet qd̄ ibi fiet. Sexto d̄ caplo ſequenti. Septio d̄ cōi vita. Octauo d̄ viſitatoribꝰ eligendis τ tpm officio. Nono extēdit ſe ad canonicos reglares. Decio ꝓuidet ſup diſcordia viſitatoꝝ. Undecio hortat dioceſanos ad monaſterioꝝ reformationē. Duodecio pcipit ꝓteruos τ ſiles cōpeſci ab offēſis mōaſterioꝝ. Et h̄ diuiſio ſufficit ꝓ ſūmario. Ca. VII

In ſingulis regnis ſiue ꝓuīcijs: fiat de trienio d in triēniũ (ſaluo iure dioceſanoꝝ pōtificũ) cōe caplm abbatũ atq; ꝓoꝝ. abbates ꝓpꝛ e os nō hñtiũ: q̃ nō ɔſueuerũt tale caplm celebrare: ad qd̄ vniūſi ɔueniant ꝑpeditionē canonicā nō habentes apud f vnũ de monaſterijs ad h̄ aptum. Hoc adhibito moderamine: vt nullus eoꝝ pluſ q̃ ſex euictiones: τ octo pſonas adducat. Aduocent aũt in hmōi nouitatis ꝑmoꝛdijs: duos ciſter. oꝛdi. vicinos abbates ad pſtādũ ſibi cōſiliũ τ auxiliũ opoꝛtunuz: cũ ſint ī hmōi caplis celebrādis ex longa ɔſuetudine plenius infoꝛmati: q̃ abſq; ɔtradictiōe duos ſibi de ipſis aſſociēt q̃s viderint expedire: ac ipſi q̃ttuoꝛ pſint capitulo vniuerſo: ita ꝙ ex h̄ nullus eoꝝ ſibi auctē platiōis aſſumat: vñ cum expedierit: ꝓuida poſſit deliberatiōe mutari. Hmōi xo caplm aliq̃t certis diebꝰ ɔtinue iuxta morez ciſter. oꝛdi. celebret: in q̃ diligens habeat tractatꝰ de refoꝛmatiōe oꝛdis: τ obſuātia regulari. Et qd̄ ſtatu g tũ fuerit ill̄ q̃ttuoꝛ approbātibus: īuiolabilit obſuet omi h excuſatiōe τ ɔ̄dictione τ appellatiōe remotis. Prouiſo nihilominꝰ: vbi ſequēti termino debeat caplm celebrari. Et qui conuenerint vitā ducant cōem: τ faciant

a Negligēs: qm̄ ꝓ negligētia pōt remoueri. xviij. q. ij. ſiqs abbas. τ. lxxxj. di. dictũ. τ. lxxxvj. di. c. ſ. τ. xj. q. iij. placuit. τ. c. di. qm̄. τ. j. q. j. §. ecce cuz honoꝛis. τ C. de offi. pfe. oꝛi. ſi quos. ff. de cuſto. τ exhibi. re. carceri. τ. l. milites. qd̄ verũ eſt ſi ē magna negligētia. ff. de x̄bo. ſig. magna. Jo.

b De ſuis manibus: ſic. s̄. de offi. oꝛdi. irrefragabl̄i. vbi iuenies ɔcoꝛ. d̄ hoc

c Abdicatio ꝓprietatꝭ. τ ita habes hoc ꝙ papa in multis ꝑter articulos fidei diſpēſare nō pōt. ſ. vt monachus ꝓpꝛiũ habeat τ ī voto cōtinētie. Idez in ſcdo gradu ɔſanguinitatis. s̄. de reſti. ſpoli. lr̄as. Itē nec ɔ̄ aplm xxv. q. j. ſunt q̃dam. Itez nec ɔ̄ q̃ttuoꝛ ɔcilia. xv di. ſicut. qd̄ vſq; quaq; veꝝ nō ē. q̃niam papa diſpenſat s̄ multa ſtatuta quattuoꝛ ɔcilioꝝ: q̃uis cōcilia nō audeat reprobare. et ēn qd̄ h̄ dicit verum eſt ꝙ papa nō pōt ī his diſpenſare: qm̄ abdicatio ꝓprietatis τ cuſtodia caſtitatis ſūt de ſubſtātia monachatus. Vin. et Jo. dixerunt ꝙ papa nō pōt diſpēſare vt monachus habeat ꝓprium exiſtendo monachus: ſz de monacho pōt facere non monachuz. Alij dicūt ꝙ pōt diſpēſare ꝑpe plenitudinē ꝑtātis ꝙ monachꝰ habeat ꝓpꝛiũ: qm̄ pōt auferre ſbam rei: ar. C. de rei vxo. ac. l. j. in ꝑn. τ de nihilo pōt aliq̃d facere. iij. q. vj. h̄ q̃ppe. ar. de ɔſe. di. ij. reuera. τ exponũt qd̄ h̄ dic: nō pōt licētiā idulgere. i. nō ɔgruit ptāti illiꝰ. ſi. xxxj. q. v. ſi paulus. Puto veꝝ eē ꝙ papa in his duob; licētiā indulgere nō pōt: vt lr̄a iſta dicit. etiā ſi vellet. naz ɔ̄ votũ caſtitatꝭ diſpēſare nō pōt: qꝛ nullũ īuenit eque bonũ in q̃ poſſit cōmutatio fieri: qꝛ nihil eſt meliꝰ cōtinētia: qꝛ virginitas replet paradiſuz. xxxij. q. j. nuptie τ caſtitas ſola q̃ cũ fiducia pt deo aīas pñtare in aucͭ. d̄ leno. §. ſancimꝰ. col. ij. τ nullā cōmutationē pōt dare hō ꝓ aīa ſua cũ ſit pcioſioꝛ oībus rebꝰ. xxiij. q. iij. ſi habes. ar. xij. q. j. pcipimꝰ. Itē nō. ꝙ monachatio piudicat oībus votis. voto. ſ. peregrinationis. s̄. de vo. ſcripture. Itē piudicat etiā iuramēto. ī. de ſpon. cōmiſſum. Itē maioꝛ eſt q̃s penitētie īpoſitio. xxx. iiij. q. ij. admōere. Item piudicat mr̄imonio ante carnalē copulā. s̄. de ɔuer. cōiu. ex publico. τ. c. verũ. τ. c. ex parte. Bern̄.

In ſingu. Diuidit in duodeci ptes vt in rubꝛo. ſcda ibi: h̄ adhibito. tertia ibi: aduocet. quarta ibi: hmōi. quinta ibi τ quo. ſexta ibi: prouiſo. ſeptima ibi: τ qui. octaua ibi: oꝛdinent nona ibi: h̄ipm. decima ibi: ſi xo vndecia ibi: poꝛro. duodecia ibi: ad hoc. Abbas.

d Saluo iure dioceſanoꝝ: in viſitatiōibus ꝓcurationibꝰ τ coꝛrectiōibus. et ē ar. ꝙ ꝓſtatio neceſſaria eſt. ſi. ix. q. iij. ſaluo. et vij. q. j. pōtificeſ.

e Nō ɔſueuerũt. ꝑ h̄ videt ꝙ abbates exēpti teneāt venire ad tale caplm: qd̄ veꝝ eſt. ī. c. pxi. §. ſi xo. et §. ꝙ ſi abbas.

f Ad hoc aptum habita ratione diſtantie q̃ ad oēs. lxiij. diſ. cum longe.

g Illis q̃ttuoꝛ: q̃d iuriſ ſit qñ plures ſunt iudices τ in pari vel impari numero diſcoꝛdāt. dꝛ. s̄. de re iudi. c. vl. ſed iſti nō videt delegati ſed potiꝰ oꝛdiarij aucte huiꝰ ɔſtitutiōis a ſede aplica. vñ ſm h̄ ſi diſſentiũt in numero pari tenet ſnīa eoꝝ q̃ abſoluunt. ff. de re iudi. int pares. τ. s̄. de re iudi. c. vlt.

h Et appellatiōe remotis. inq̃ſitio iſta fit cā coꝛrectiōis: τ refoꝛmatiōis q̃re locũ nō habet appellatio. s̄. de ap. rephēſibilis. et c. cũ ſpāli. in fi. τ. s̄. de offi. oꝛ. irrefragabili. niſi foꝛſitā

modũ excederẽt vt ibi. vbi de h. nec etiã recuſare pñt. q2 cum eos elegerint eoꝛuꝫ perſonas appꝛobauerunt. iij. q. iiij. offeratur. ⁊. ē. de cã poſ. cum olim. niſi ex no ua cã ſupueniẽte. ē. ꝺ offi. dele. inſinuãte. q2 iuſta recu ſatio nulli ẽ denegãda. iij. q. v. q2 ſuſpecti. ⁊. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iu/ di. l. vlti. ar.

tñ ſi epõs vellet viſitare locũ. ipi ꝑponerent epõ: q2 vi/ deret ꝙ epõs h faceret malicioſe cã ĩpediẽdi eos: mona/ ſteria ꝓo exempta ſine aliq̃ diſtinctiõe viſitabũt. j. e. c. xxi. imo nõ obſtãte viſitatiõe epoꝝ ipi exercẽt officiuꝫ ſuũ vt dicit inferi⁹. j. e. c. §. poꝛro.

a ¶ Pꝛopoꝛtio nabilit. i. ꝑ nu/ mero pſonaꝝ et ſm facultateſ cu iuſlibet: ſicut in naui fit collatio ſm ꝓpoꝛtionẽ ⁊ eſtimationẽ re/ ruꝫ ff. ad. l. rho. de iac. l. ij. §. cuꝫ in eadem.

b ¶ Singulas abbatias. et ſic emptas. c. xx. §. ꝙ ſi abbas. ver. hec eadem.

c ¶ Vice nr̃a: tanq̃ delegatus auctẽ hui⁹ cõſti/ tutionis. ſi. ē. de offi. oꝛ. irrefraga bili. nunq̃d ꝑ h fit p̃iudiciũ epõ loci? videt ꝙ nõ ꝑ h qꝺ dicit in p̃nci. ſaluo iure. ⁊c. Vñ ſatis pt dici ꝙ iſti tũc de muꝫ corrigẽt cũ epõs eſt negligẽs q2 al's nulla viſi tatio vel corre/ ctio nccia ẽ. im/ mo grauarẽtur monaſteria ex eo ruꝫ acceſſu ⁊ ali oꝛũ iuriſditionẽ vſurparẽt cũ ſua iuriſditio epõ ñ ſuatur vñ oꝛdo epoꝝ ꝯfũdit. xj. q. j. ꝑuenit. vide etiã ꝙ ſi epõs eẽt negligẽs ꝙ p̃mo debeat admone/ ri: ar. ē. ꝺ of. oꝛ. q̃to. et. ix. q. iij. nũc ꝓo. ſꝫ veriuſ videt: ꝙ ſine ali qua admonitiõe poſſint viſitare. ⁊ q2 meli⁹ ſciũt h q̃ epi. nec epõ fit p̃iudiciũ: q2 ſi ĩueniãt aliquem amouẽdũ denũ/ ciãt epõ vt illuꝫ amoueat et ita ſaluo iure epi h officiũ exercent:

a ꝓpoꝛtianabiliter ſimul omẽs cõmunes expenſas: ita ꝙ ſi non omnes poterunt in eiſ/ dem: ſaltem plures ſimul in diuerſis domib⁹ cõmoꝛent. ¶ Oꝛdinent etiã in eodem capitulo religioſe ac circum/ b ſpecte perſone: que ſingulas abbatias eiuſdẽ regni ſeu ꝓ/ uincie: non ſolũ monachoꝛũ ſed etiã monialiũ ſm foꝛmaꝫ c ſibi pꝛefixam: vice noſtra ſtu deant viſitare: coꝛrigentes reformantes: que coꝛrectio/ nis et reformationis officio viderint indigere: ita ꝙ ſi re ctoꝛem loci cognouerint ab admĩſtratione penit⁹ amouẽ d duꝫ: denũncient epõ ꝓpꝛio: vt illum amouere pꝛocuret. Quod ſi non fecerit: viſita/ toꝛes hoc referant ad ap. ſe. examen. ¶ Hoc ipſum regu/ lares canonicos ſm oꝛdineꝫ ſuum: volumus ⁊ pꝛecipim⁹ obſeruare. ¶ Si vero in hac nouitate quicquã difficulta/ tis emerſerit: ꝙ per p̃dictas perſonas nequeat expedirĩ: ad ap. ſe. iudicium abſq3 ſcã/ dalo referatur: ceteris irre/ fragabiliter obſeruatis que concoꝛdi fuerint deliberati/ one pꝛouiſa. ¶ Poꝛro dioce ſani epiſcopi: monaſteria ſi/ bi ſubiecta ita ſtudeant refoꝛ mare: vt cum ad ea pꝛedicti e viſitatoꝛes acceſſerint plus in illis inueniant quod cõ/ mendatione: q̃ quod coꝛre/ ctione ſit dignum: attentiſſi/ me pꝛecauentes: ne per eos dicta monaſteria indebitis oneribus aggrauẽtur: q2 ſic volum⁹ ſupioꝛũ iura obſua/ f ri: vt inferioꝝ nolum⁹ ĩiuri/ as ſuſtinere. ¶ Ad hoc di/ ſtricte pꝛecipimus tam dioce ſanis epiſcopis q̃ perſonis que pꝛeerunt capitulis cele/ bꝛandis: vt per cenſuram ec cleſiaſticam appellatione re mota compeſcant aduoca/ tos: patronos: vicedños: re ctoꝛes: et conſules: magna/ tes ⁊ milites: ſeu quoſlibet alios: ne monaſteria pꝛeſu/ mant offendere in perſonis aut rebus: ⁊ ſi foꝛſitan offen/ derint: eos ad ſatiſfactioneꝫ compellere non omittant: vt liberius ⁊ quietius deo va/ leant famulari. Honoꝛius tertius abbatibus ⁊ mona/ chis ĩ lombardia ⁊ marchia teruiſiana conſtitutus.

Pꝛimo tractat de coꝛrectiõe monachoꝝ. Scđo de coꝛrecti one abbatũ. Tertio viſitato/ rũ. Quarto de ſecularib⁹ in monaſterijs bñficiatis. Quĩ to ꝯſtitutionẽ extẽdit ad mo niales. Ca. VIII.

Ea que pꝛo religionis honeſtate: ⁊. j. Poꝛro cum viſitatores ſcđm ſtatu/ tum generalis concilij: oꝛ/ dinati a generali abbatum capitulo ꝓceſſerint ad viſita tionis officium exequendũ: de ſtatu monaſterioꝛũ ⁊ ob/ ſeruantijs regularibus dili/ genter inquirant: ⁊ tã in ſpi/ ritualibus q̃ tempoꝛalibus coꝛrigant refoꝛment que vi/ derint coꝛrigenda: ita tamẽ ꝙ monachos delinquentes g per abbatẽ loci coꝛrigi faci/ ant: eiſq3 iniungi penitentiã ſalutarem iuxta beati Bene dicti regulaꝫ ⁊ apoſtolica in ſtituta. non ſm noꝛmam pꝛa/ ue ꝯſuetudinis: q̃ quaſi pꝛo lege in q̃buſdã eccleſijs ino leuit. Ipi etiã viſitatoꝛeſ mo nachos quos cõtumaces in/ uenerint et rebelles: iuxta h modum culpe vice noſtra re gulari cenſura ꝓcellãt: abſq3 i ꝑſonarũ delectu: nõ ꝑcendo

d ¶ Denũciẽt ꝓpꝛio ſic. j. c. pꝛoxi. §. ſi ꝓo.

e ¶ Acceſ ſerint viſitato/ res. hic patet ꝙ viſitatoꝛes iſti poſſunt viſitare etiã ſi epi nõ fue rint negligẽtes.

f ¶ Iniurias ſuſtinere. ne inde naſcat iiuria. vñ iura naſcunt. j. ꝺ accuſa. qualit et qñ. j. Cvñ vi me/ minerit. Berñ.

Ea que. ¶ Facit q̃nq3 vt ĩ rubꝛo. ſcđa ibi: ſi vero. tertia ibi: ſequẽ/ tes. q̃rta ibi. p̃ei mus. q̃nta ibi: hec aũt. ⁊ h ſuffi cit ꝓ ſummario. Ab.

g ¶ Loci coꝛrectio mona/ chi p̃mo loco ſpe ctat ad abbateꝫ ē. ꝺ offi. oꝛ. quã/ to. q̃ ſi negligẽs fuerit. deuoluit ptãs ad ſupioꝛẽ vt ibi. ⁊ al's pu/ niet de negligẽ/ tia vt ſequit. j. §. xxi.

h ¶ Modum culpe: vt in quo maioꝛ fuerit cul/ pa maioꝛ exerce atur vindicta. l. diſ. quia tua. et xxiiij. q. j. nõ au/ feram⁹. in ſi. ⁊ ſi ſtultus fuerit in culpa. ſapiẽs ſit in pena. xxxiiij. di. q2 ea. nec pe/ na ampli⁹ exten dat q̃ delictum fuerit reꝑtũ. ē. ꝺ his q̃ fi. a maio. par. ca. q̃ſiuit. et C. ꝺ pe. ſancim⁹.

i ¶ Perſonaꝝ delectu. ſic. ē. ꝺ iudi. nouit. ⁊. ē. de p̃bẽ. c. pe. ar. ꝯ. q2 plus punit qñq3 vn⁹ q̃ alt. xxiiij. q. j. q̃ ꝯtra

a rebellibus ob ſuam pertinaciam: vel potentiã amicoꝝ: b quin ouẽ morbidã eijciãt ab ouili ne inficiat oues ſanaſ. ¶ Si vero abbates in corrigendis iuxta viſitatorũ man c datũ ⁊ regularia inſtituta: ſe ipſis ſeu monachis inuẽti fuerint negligentes: ꝓclamentur ⁊ corripiant: ⁊ ita puniã d tur publice in capitulo gene e rali: ꝙ pena ipſoꝝ ſit alijs in exẽplũ. Quod ſi abbas non exemptꝰ: fuerit a viſitatoribꝰ nimis negligẽs ⁊ remiſſus inuentus: id loci dioceſano denũcient ſine mora: ⁊ per illũ detur ei fidelis ⁊ ꝓuidus coadiutor vſqꝫ ad caplm̄ generale. Si autẽ dilapidator inuentꝰ fuerit: vel al's merito amouẽdus per dioceſanum: poſtq̄ꝫ hoc ſibi a viſitatoribꝰ denunciatũ fuerit amoueať: f abſqꝫ iudicioꝝ ſtrepitu a regimine abbatie ac monaſterio: ꝓuideať interim adminiſtrator idoneus q̄ tpalitũ curam gerat: donec ipſi monaſterio fuerit de abbate ꝓuiſum. Quod ſi forſan ep̄us hoc adimplere noluerit: vel neglexerit: viſitatores vl' p̄ſidẽtes caplo generali defectum ep̄i ap. ſe. nõ differãt intimare: hec eadẽ circa exemptos abbates fieri p̄cipimꝰ: ꝑ viſitatores vel p̄ſidentes caplo generali depoſitione ipoꝝ ſe. apo. reſeruata: ita vt abbate q̄ amouendus videbiť interim ꝑ viſitatores vel in caplo p̄ſidẽtes ab admĩſtratione ſuſpẽſo: adminiſtrator idoneꝰ monaſterio deputeť.

Illoꝝ autẽ exceſſus: ⁊ alia q̄ viſa fuerit intimãda caplo p̄ſidẽtes nob' denũciẽt ꝑ fideles nũcios ⁊ prudẽtes: q̄buſ g de cõi ꝯtributiõe abbatũ iuxta cuiuſlibet facultatẽ ſufficienť miſtrenť expẽſe. ¶ Sequẽtes aũt viſitatores: ꝑquirant prioꝝ vitatoꝝ veſtigia h ligenť ⁊ eoꝝ negligentias ⁊ exceſſus referant ſequẽti capitulo generali: vt iuxta culpam publice debitum penaꝫ portẽt. Idẽ etiã de abbatibꝰ p̄ſidentibꝰ generali capitulo p̄cipimꝰ obſeruari. ¶ Precipimꝰ q̄qꝫ vt in nullo monaſterio ad p̄bendas recipiant decetero abbates: ⁊ mona i chi clericos ſeculares: nec hi qui iã recepti ſunt locuꝫ vel vocẽ in caplo dormitorio vel refectorio ſeu clauſtro ſibi vẽdicare cõtendant: ſeu monachoꝝ cetibꝰ iportune ſe p̄ſumant miſcere: ſ; beneficijs ſibi ꝯceſſis ꝯtẽti: ꝯuerſenť honeſte: opportuna obſeq̄a in monaſterijs fideliť impẽdẽtes: nihilqꝫ vltra in ſpũalibꝰ aut tpalibꝰ exigãt in ipis monaſterijs vel vſurpẽt. Si qui vero taliũ a viſitatoribꝰ inuẽti fuerint criminoſi ꝑ dioceſim in nõ exẽptis. ⁊ ꝑ viſitatores vel p̄ſidentes generali caplo in exẽptis: bñficijs priuenť eiſdem. ¶ Hec aũt oĩa etiam in monaſterijs q̄ non habent abbates ꝓprios: ſed priores: necnon in monaſterijs monialium quo ad articulos abbatiſſis ⁊ monialibus congruentes: precipimus obſeruari.

pacez. xl. di. homo chriſtianus. xj. q. iij. precipue. xxv. q. j. nulli. ⁊. C. de modo mulc. eos. in fi. hic ḡ non habꝫ locum diſtincti pſonarũ. cuꝫ oẽs ſunt equales: nec aliquis cẽſeť amodo nobilis vel potens: qꝛ iam non habet ꝓpriã voluntatẽ. xij. q. j. non dicatis. xx. q. iij. pñs. clericuſ. ⁊. xxvij. q. ij. ſcripſit. ⁊ iõ ſine delectu perſonaꝝ ſunt ꝓcellendi q̄ ibi delinquũt: ar. cñ ꝯ. ꝫ. e. c. cũ ad monaſterium.

a ¶ Rebellibꝫ qꝛ in cõtumac a ꝑſiſtẽtibus nos cõuenit eſſe ſeruos. ij. q. v. q̄ꝛo ꝫ. de poſtu. c. j. Si vero. ſcandalo ꝫ fieri nõ poſſet referatur ad aplice ſedis iudiciũ: arg. ꝫ. eo. c. xxi. ꝫ. ſi vo in hac nouitate.

b ¶ Ouẽ morbidã: qꝛ reſecande ſunt putride carnes. xxiiij. q. iij. reſecande. q̄a vna ouis morbida totũ gregem inficit. xlv. di. ſꝫ illud.

c ¶ Seipſis ſeu monachis: ꝓ mo eñ debet ſeipſos corrigere abbates demuꝫ monachos. xlij. diſ. §. j. et. xlvij. di. §. ncce. ſi. ff. ꝺ neg. ge. ſi pupilli. §. vlti. ⁊. ff. de pa. cum in eo. ff. de fideiuſ. tutor. ⁊ a quo dꝫ ſuos monachos ꝓhibere multoforciꝰ et ſeipſum. ff. ſi ſerui. ven. altiꝰ. nec poteſt alios corrigere cuꝫ tacitus reſpõdeat eadem que corrigit commiſiſſe. xxv. diſ. primũ. et. xxvj. diſ. vna tantum. quia ꝓmo debet eijcere trabem de oculo ſuo q̄ꝫ feſtucã de oculo fratris. iij. q. vij. §. porro. in fi. ⁊. j. q. j. multi.

d ¶ Publice in capitulo. quia publice deliquerant. ⁊ qꝛ admoniti fuerãt negligentes: arg. ij. q. j. ſi peccauerit.

e ¶ In exemplum: vt. ij. q. vij. quapropter. et C. ad. l. iuli. repetun. l. j. ⁊. ff. de pe. l. capitalium. §. famoſos. ff. depoſi. bona fides. j. reſpon. in fine.

f ¶ A iudiciorum ſtrepitu: quia de plano ⁊ ſine iudicioruꝫ ſtrepitu. ꝯ. de accuſa. olim. ⁊ hoc ideo: quia huiuſmodi regulares defacile remouenť a ſuis admiſtratiõibꝰ. ꝯ. ꝺ ſymo. ꝑ tuas. nõ eſt ordo iudi. vſq̄ꝫ q̄qꝫ ꝓuãdus in hmõi inquiſitiõibꝰ regulariũ. ꝯ. de ac. qualiť ⁊ quãdo. in fi. ⁊ i caſu iſto non eſt amplius querendũ de talibus cum iã cõſtet ꝑ inq̄ſitionem viſitatoꝝ. qꝛ de delicto vnius hominis ſepius nõ eſt querẽdum. ff. nau. ca. ſta. l. licet. in fi. Item habes hic ꝙ iudex poteſt de cauſa cognoſcere non tamen poteſt ſententiã ferre. ſi. in cauſa ep̄oꝝ. iij. q. vj. q̄uis ⁊. c. dudũ. ſed hoc ideo fit ne p̄iudiceť ep̄o dioceſano: et in hoc caſu ſaluũ ẽ ius eoꝝ. e. c. xx. in princi. Idem eſt etiã in exemptis quoꝝ depoſitio ſedi aplice reſuať vt infra diciť. Berñ.

g ¶ De cõi cõtributione. ſi. ff. ad. l. rho. ꝺ iac. l. nauis. in prin. ⁊. §. cũ aũt iactꝰ ⁊. l. j. ⁊. ij. in ꝓn.

h ¶ Et eoꝝ negligentias. ⁊ ſic aliq̄s poſt depoſitũ officiũ teneť reddere rõnẽ de hiſ q̄ male geſſit vel que adminiſtrauit. ſi curator teneť de ſua admĩſtratiõe: et cõueniť poſt depoſitũ officiũ. C. de trãſac. l. iij. ⁊ ſic etiã ingratus reipublice de lata negligẽtia teneť. ff. de admi. re. ad ci. ꝑti. ingratus.

i ¶ Clericos ſeculares: qꝛ in vno eodẽqꝫ officio diſpar non debet eſſe ꝓfeſſor. nec eſt arandus in boue ⁊ aſino. xvj. q. vij. in noua. ⁊. ꝫ. de elec. cũ cauſam. Berñ.

De Religioſis domib⁹ Supra viſuʒ ē de ſtatu religioſoꝝ ⁊ quib⁹ ſubijciant: nūc de eoꝝ domib⁹ ⁊ eccleſijs ꝗb⁹ ⁊ ſunt ſubiecte eſt videndū: ideo ⁊c. De materia habet. xj. q. j. ꝑ totū. xvj. q. vij. oēs baſilice. cū ſequenti. xviij. q. ij. quidā cū ſequēti. Abbas Sicu.

f. Vniendū: de hac vnione dic vt. s. ne ſe. va. c. j. g. Cuius eſt dioceſis: per hanc vnionem nō fit piu diciuʒ epo in cuius territorio eſt. Et ſic eſt arg. ꝙ papa nō intēdit iuri alteri⁹ derogare ꝑ ſuū ꝓuilegiū. s. ꝺ ꝯſue. cū oli. ⁊. s. ꝺ vſupal. ex tuaꝝ. ⁊. s. ꝺ offi. or. licʒ. ⁊ ff. ne ꝗd in loco publico. l. ij. §. ſi ꝗs a principe. ⁊ §. merito. et. s. ꝺ ma. ⁊ obe. cū inferior. qꝛ ſi vniuicuiꝗ̄ eporū ſua iuriſditio nō ſeruat. eccleſiaſtic⁹ ordo confundit. xj. q. j. ꝯuenit. ſi. s. de dona. inter dilectos. Bern.

Nunc aūt. Cōtinet vnū ꝯſtructū in ꝗ̄ approbat vnū modū cognoſcēdi ad quem epiſcopuʒ ꝑtinet cōſecratio ecclie et aliuʒ modū improbat ibi: non em. Abbas Si. a Dedicāda id ē conſecrāda. tūc em̄ appellat ecclia ſicut electus in cōſecratione nomen aſſumit epi. ſic monachus tūc dedicatur deo cū facit ꝓfeſſionem. xxvij. q. j. virginib⁹. ⁊. c. ſiꝗs ſacro. b Ad cui⁹ cōſignationez. Ex iſtis duob⁹. ſ. ꝙ dic: baptiʒauerit ⁊ ad cui⁹ cōſignationem ſub annua deuotiōe ꝯcurrerint apparebit: ad cui⁹ iuriſditionem debeat ꝑtinere. xvi. q. iij. licet in regulis. et. q. v. poſſeſſio territorij. Et hoc videt habere locum vbi limes certas prochias nō diſtinguit. Sed ſi limes diſtinct⁹ eēt nō videt eſſe dubitatio ꝗs eā cōſecraret. niſi alter ꝓſcripſiſſet populū. c Terminis diſtinctis: int ciuitates ꝑ ciues. x. di. lege. ⁊. iij. q. vj. hoc ꝗppe. vel terminis nouis: ſcʒ quoniam antiquis bene diffinit. arg. s. ꝺ parroch. ſup eo. ⁊. xvj. q. iij. int memoratos. ⁊. c. dilectio. d Locis. id eſt ꝓprietate locorū: quia ꝓprietas loci nō facit dioceſim. xvj. q. iij. licet. ⁊. q. ij. poſſeſſio. ⁊. c. ſiquis. epoꝝ. Eius ergo auctoritate cōſecrabit eccleſia qui populo hec duo ſacramenta ſub annua conſignatione cōtulit. Bern. e Vocet. ⁊ ſi ei queſtio moueat. interim in poſſeſſione defendit. viij. q. iiij. nonne. ⁊. s. vt li. pē. a memoria. ⁊. c. ſequen.

Quia. Primo ponit vnionē ⁊ eius cauſam: ſecundo ibi: ipſum aūt. vnā determinationē: cui⁹ ſubdit generalē determinationē. ibi: naʒ. Abbas Si.

De Religioſis domibus vt epiſcopo ſint ſubiecte.

Grego. Victori archiepiſcopo neapolitano.

Si dubitat i cuius dioceſi ſit baſilica ꝯſecrāda ille eps cōſecrabit qui prius i illo loco epalia exercebat. Ca. I

Nunc aūt ad baſilicam ꝗ̄ dedicanda eſt: debet diſquiri a cui⁹ ciuitatis eps anteꝗ̄ fundaret baptiʒauerit incolas: ⁊ ad cui⁹ ꝯſigna b tionē ſua annua deuotiōe cōcurrerint. c Non em̄ terminis hec aut locis ꝯuenit diffiniri: d ſed ille ad cōſecrationem vocet: e cui ꝑ hūc moduʒ quē ſcripſim⁹ conſtat debere ꝑmitti. Idem Agapito abbati. Nihil iurſ deperit epo i cuius dioceſi ſita ē eccleſia quā papa vnit eccleſie alterius dioceſis. Ca. II.

Quia monaſteriū qꝺ in fundo martiano ſituʒ eſt: hoſtilitate faciēte dꝫ deſolatū: illō tuo monaſterio cuʒ oīb⁹ reb⁹ ſuis vl ꝗ̄ ei cōpetūt f actiōib⁹ ꝓſpexim⁹ vniēduʒ: ⁊ ſ. Ipm aūt monaſteriū ſic tue nos ordinatiōi cōmiſiſſe cognoſcas: vt tn̄ iuriſditionē illic nō eps Surrētin⁹ i cuius ciuitate monaſteriū tuū g ē ſitū: ſ nucerin⁹ cui⁹ ē dioce. habeat. Naʒ ſic hui⁹ loci ordiatione diſponim⁹: vt tn̄ iura ſua ſingul epis iuiolata ſuem⁹. Ex decre. S. Eugenij pape. Epo ſubſūt oīa loca pia ⁊ ad ei⁹ ſollicitudinē debent ordinari ad vſum deſtinatum. Capitulum. III.

De xenodochijs ⁊ alijs ꝯſilibus locis: ꝑ ſollici h tudinē eporū in quorū dioceſi exiſtūt ad eaſdē vtilitates ꝗb⁹ ꝯſtituta ſunt ordinent. Urba. iij. Arimneſi epo. Locus auctoritate epiſcopi ad vſum hoſpitalitatis deputatus eſt religioſus ⁊ ad mundanos vſus redire non debet. Ca. IIII.

Ad hec: ⁊. ſ. Inquiſitiōi tue taliter reſpōdemus: ꝙ ſi locus ad hoſpitalitatis vſum ⁊ pauperum prouiſionem fuerit (ſicut mo i ris eſt) auc. pon. deſtinatus: cum ſit religioſus: nō debet k mūdanis vſibus deputari: ſicut de veſtib⁹ ⁊ ligneis vaſis: ⁊ alijs vtēſilib⁹ ad cultū religionis per pontificē deputatis: antiqua cōſuetudo indubitanter obſeruat: ⁊ venerabilium patrum edocent ſanctiones. Inno. iij. cōſtātinopolitano patriarche.

De xenodochijs lo cis ſupple ſtatuimus. h In quorū dioceſi: hic manifeſte patet ꝙ mōaſteria ⁊ alia loca religioſa ꝑtinēt ad epm loci ꝺ iure cōi. xvj. q. ij. ſiquis epoꝝ. et. q. vij. omnes baſilice. ⁊. xviij. q. ij. monaſteria niſi oſtēdāt. exemptionē. xviij. q. ij. abbatibus. s. ꝺ preſcrip. cū non liceat.

Ad hec. Primo ponit deciſa cōſultatio. ſcꝺo reſpōſio. ibi: inquiſitioni. Lau. i Auctoritate pōtificis. hoc iō dicit: qꝛ ꝓuatus locū nō facit ſacrū. ff. ꝺ re. di. i tm̄. §. ſacre. ff. ꝺ ſepul. vio. l. iij. §. ſiꝗs in ſepulchro. dolo malo. ⁊. §. ſiꝗs i ſepulchrū. k Mūdanis vſib⁹. Qꝺ em̄ ſemel deo dedicatū ē ad humanos vſus āpli⁹ redire nō dꝫ. xij. q. ij. nulli licʒ. ⁊. s. ꝺ re. ꝑmu. mācipia. ⁊. c. ſe. ⁊. s. ꝺ. ꝯſe. di. j. ligna. ⁊. c. veſtimēta. ⁊. xix. q. iij. ꝗ̄ ſel. ⁊. ff. ꝺ reli. ⁊ ſūp. fu. ſiꝗs ſepulchꝝ. §. j. ar. ꝯ liiij. di. ex antiꝗs. ⁊. c. freꝗns. Prima Rica vera eſt regularit. Cōtraria loquunt de ſeruis: qꝛ eoipo ꝙ ꝓmoti ſunt dn̄is eoꝝ ignoratib⁹ peccauerūt: ⁊ ideo in eo puniunt: qꝛ reuocant in ſeruitutē excepto ſacerdote diacono ⁊ ſubdiacono qui redimēt ſe. diacon⁹ dabit vicariū: vt in. c. ex antiꝗs: ⁊ ſubdiacon⁹ codē ꝓuilegio gaudet cum diacono. s. de ſer. non ordinan. miramur. ſecus ē in eccleſiaſticis poſſeſſionib⁹ que ſpirituales non ſunt: quia ⁊ille poſſunt alienari ſi expedit. xij. q. ij. ſine exceptione. ⁊. x. q. ij. §. hoc ius.

Locus religioſus debet reformari de religioſis duntaxat nõ ſecularibꝰ niſi in defectum religioſorũ Ca. V.

a Inter q̃ttuor: ⁊.ĩ. Quãdiu monaſteria ꝑ regl'ares remanere potuerĩt ordinata: nõ ſũt ad ſeculares clericos trãſferenda. ¶ Sed ſi regulares defuerint: ꝓpter eoꝝ defectũ in eis ſeculares clerici poterũt ordinari.

Idem abbati ⁊ fratribꝰ cripte ferrate. **Eccleſia ſita ĩ dioceſi epãli tenet' ſibi in epãlibus rñdere: niſi appareãt remiſſa legitime: ⁊ põt epũs remittendo epiſcopalia cẽſum ſibi retinere. Ca. VI.**

Conſtitutus in p̃ſentia noſtra epũs Albañ. in eccl'ia caſtri qđ pauli dicit': in qua iuſpatronatꝰ monaſte
b rio veſtro recognoſcebat: a
c vobis ius epãle petebat: qm̃ ſita erat in dioc. Albañ. ⁊ iõ
d de iure cõi ei tenebat' in epiſcopalibꝰ rñdere: ⁊.ĩ. ¶ Verum economꝰ veſter ꝓpoſuit ex aduerſo: ꝙ et ſi eccl'ia ſita
e eſſet in dioc̃. Albañ. ei tñ nõ tenebat' in aliq̃ rñdere: cum Dñicus Lauitanꝰ epſ: q̃ fuerat epũs Albañ. vniuerſas eccleſias ad vr̃m monaſteriũ
f ꝑtinẽtes in dioc. eius ſitas: ⁊ q̃cq̃d iur' tã in monaſterio vr̃o q̃ ĩ eis habebat: ĩ emphiteoſim ſub annua Octodeñ.
g vſualiũ pẽſione monaſterio veſtro cõceſſit: ita videlicet: vt liceret abbati ⁊ fratribꝰ a
h quocũq; vellẽt epo: tã ordinationẽ clericorũ q̃ cõſecrationem altarium in monaſterio ipſo: ⁊ predictis eccleſijs
i obtinere: in quibus etiã vobis tertiam mortuariorũ indulſit. ⁊. C. papa. pre. n. qđ
k ab eo factum fuerat confirmauit: verum ⁊ ſi eccleſia ipſa fuiſſet aliquando eccleſie Albañ. ſubiecta: monaſterium veſtrum nihilominus legitima ſe poterat p̃ſcriptiõe tueri: cum ꝑ. xl. an. ĩpam pacifice poſſediſſet. ¶ Ceterũ
l economꝰ epi: cõceſſionẽ epi Lauitani nõ tenere dicebat: vtpote cõtinẽtẽ ſymoniacã prauitatẽ. cũ enĩ tertiã mortuariorũ monaſterio ꝯceſſiſſet: ⁊ tã in ordinationibꝰ clericorũ q̃ altarium conſecrationibꝰ: indulſiſſet ei plenariam libertatẽ: nõ eſt dubiũ quin cũ ſpũalia hec exiſtãt:
m eoip̃o ꝙ ſuꝑ his recõpẽſationem certe pẽſionis accepit: cõmiſerit vitiũ ſymonie: vnde ꝯtracus hmõi nullã obtinet firmitatẽ. cõfirmatio aũt apo. ſe. fuerat ꝑ ſurreptionẽ obtẽta: cũ in eadem pẽſione nulla mẽtio habeatur: ⁊.ĩ. ¶ Cum autẽ nec inſolitũ ſit

Inter quattuor. ¶ Diſtinguit duo mẽbra: ſecũdum ꝓſequit'. ibi: ſed ſi. Ab. a ¶ Per regulares: in eccl'ia regulari nõ põt epũs ponere canonicos ſeculares: vt h̃ patet. ⁊. xix. q. iij. q̃ ſemel. ⁊. xviij. q. ij. ꝯuenit. ⁊. s̃. de re. ec. alie. vl' ñ. poſſeſſiões. s̃. d ſta. mo. ea q̃. ſz hoies diſtrictioris vite ſunt ibi ponẽdi: vel alterꝰ religionis. ĩ. ne cle. vel mo. relatũ. dũ tñ haberi poſſint: al's ponerent' ſeculares vt h̃ dr: qꝛ neceſſitas legem nõ habz. s̃. de cõſue. quãto. ⁊ ĩ. de reg. iu. qđ nõ eſt. ⁊ de ꝯſe. di. j. diſcipulos. ſicut. ⁊ de ſeculari eccl'ia põt fieri monaſteriũ. ĩ. de eccle. edi. ad audientiã. Berñ.

Conſtituit us. ¶ Primo facti ſeu cauſe narratio. ſecundo ipiꝰ diffinitio. ibi: cũ aũt. Prima ſubdiuidit' i tres ꝑtes. In p̃ma actoris petitio. ſecunda reorũ defenſio. ibi. verũ. tertia actorũ replicatio. ibi: ceterum. Abbas. b ¶ Recognoſcebat. i. cõfeſſus fuerat iuſpatronatus ad veſtrã eccl'iaz ꝑtinere. c ¶ Ius epãle. qđ ſit ius epãle ⁊ ĩ qbꝰ ꝯſiſtat. habes. s̃. d offi. ... cõquerente. ⁊ dilectus. d ¶ De iure cõi ... j. q. vij. omẽs baſilice. ⁊. xviij. q. ij. monaſteria s̃. e. d xenodochijs. e ¶ Albañ. forte diuerſis tꝑibꝰ ... l vno tẽpore potuit hr̃e per diſpenſationẽ dñi pape. ... j. q. j. relatio. f ¶ Pertinentes: ſed nõ pleno iu... tunc verbuz pertinere latiſſimã habet ſignificatio... m. ff. de verbo. ſi. verbũ ꝑtinere. g ¶ Penſione. ... eſt cenſu. h ¶ A quocũq;. hic videt' ꝙ epſ poſ... aliquã eccl'iaz eximere in totũ a iure epãli. ĩ. de cen... cũ venerabilis: arg. ꝙ nõ eſt verũ vt ibi nõ. ⁊ argu. ... h̃. s̃. de dona. paſtoralis. tñ epi poſſũt ꝯferre p̃uile... s̃. de his q̃ fi. a p̃la. ſine con. ca. quanto. ⁊. s̃. de re... li. cũ int'. ſed in p̃iudiciũ alioꝝ priuilegiũ ꝯferre nõ ... t vt videt': qꝛ ſolus princeps põt auferre vni ⁊ dare alteri. ix. q. iij. nũc vero. ⁊. c. ꝑ principalẽ. ⁊. C. de q̃dri. p̃ſcrip. bene a zenone. nam epũs rem vnius eccleſie alteri eccleſie dare non põt. s̃. de re. eccle. non alie. c. j. et epũs in p̃iudiciũ archidiaconi aliquẽ priuilegiare nõ poteſt. ĩ. de exceſ. p̃la. ad hec. argu. ad h̃. s̃. de his q̃ fi. a p̃la. ſi. con. ca. cũ apoſtolica. Jo. dixit ꝙ epũs bñ põt dare priuil'. vni eccl'ie in p̃iudiciũ alterius ⁊ inducebat. xvj. q. j. ſtatuimus. vbi dicit' ꝙ nullus p̃ter cõſcientiã epi debet dare decimas extra baptiſmalez eccl'iam. Idẽ argumẽtat' a ꝯrio ſenſu ꝙ de ꝯſenſu epi põt: ⁊ gratianus ſic argumẽtat' in ſe. §. Hug tñ dicit cõtra ꝙ h̃ non põt epſ. ⁊ intelligit c. ſtatuimꝰ. de decimis ad epm̃ ꝑtinẽtibus. Verius credo qđ dicis Hu. ꝙ epũs non poſſit dare res vnius eccl'ie cl'icis inuitis alteri eccl'ie ꝑ iura p̃miſſa niſi certa ⁊ rõnabil' cauſa oſtenderet': qꝛ licet princeps hoc poſſit: epiſcopi tamẽ hoc nõ poſſunt. i ¶ Vobis tertiã. ſm cõſuetudinẽ illius loci. s̃. de teſta. requiſiſti. k ¶ Cõfirmauit. ex certa ſciẽtia ſupple. l ¶ Economꝰ. in p̃n. fuit epũs Albañ. in cã vt dr in p̃n. poſtea creauit economum vt hic innuit'. m ¶ Recõpẽſationẽ. videt' ꝙ ſymoniacꝰ fuerit talis ꝯtrꝰ. ⁊ p̃cipue ſi pactũ interuenit: qꝛ tẽporale ꝓ ſpirituali dari nõ põt. s̃. de re. ꝑmu. ad queſtiões. ⁊ c. vlti. ſed ſine pacto eſt arg. ꝙ poſſit. s̃. vt eccle. benefi. c. vno. Quare ergo in dubio potiꝰ interp̃tat' ꝯtũ eſſe nõ ſymoniacũ. niſi qꝛ in dubio accipiendũ eſt id qđ vitio caret. ff. de leg. in ambigua. Dico ꝙ nõ cõmittit' hic aut in cõſil'ibus exemptionibꝰ ſymonia: qꝛ plus ꝑcipiebat epiſcopus tẽporalis cõmodi ab illa eccleſia q̃ erant iſti denarij: ⁊ ita potuit remittere totũ retẽtis ſibi octo denarijs: ⁊ iſtud nõ dicit' ꝑcipere ꝓpter aliquã recõpẽſationẽ: ſed potiꝰ in ſignum

nec nouũ: vt cum epĩ eccleſi/
a as cõceſſerint pijs locis:ali/
quid ſibi reſeruẽt in eis noĩe
b pẽſionis:nos quoq; cũ liber
tatis priuilegiũ vel ꝓtectio/
nis preſidiuz aliquibus ec/
cleſijs indulgem⁹:gratis ac/
cipiam⁹ cenſum gratis obla/
tum:ꝛ in lr̃is nr̃is ad ſucceſ/
ſorũ noſtroꝝ memoriã cẽſus
exprimam⁹ etiã quãtitatem:
auditis ꝓpoſitis:economuz
c mõaſterij vr̃i:economo eiuſ/
dem epĩ eccleſie noĩe in ſolu/
d e tionez pẽſiõis predicte iuxta
ratã que cõtingit eccleſiã p̃/
dictaz:ꝛ reſtitutionẽ ſubtra/
cte a.xl.an.ꝯm ratã eandẽ:ꝑ
diffinitiuã ſentẽtiã condẽna
mus:ꝛ eundẽ economũ vr̃m
ab impetitione economi eiuſ
f dem epĩ:ſuꝑ alijs reddidim⁹
abſolutum:perpetuũ illi ſilẽ
tium imponentes.

Idem abbati ꝛ ꝯuẽtui Far/
beñ. Ep̃s petẽs eccl̃iaz q̃ ad
tẽporalia et ſpũalia obtinet
in ſpiritualib⁹ eoipſo ꝙ pro/
bat eſſe in ſua dioce.ſi nõ ap
pareat exempta:ſed in tẽpo/
ralib⁹ ſuccũbit niſi aliter do/
ceat de iure ſuo. Ca. VII.

Cum venerabilis. F. M
g J. Sabiñ. ep̃s:eccl̃iam
ſancti Angeli de cauceia cuz
h ſuis pertinentijs ꝛ poſſeſſio/
nibus petijſſet: aſſerẽs eam
ad ſe tam in ſpũalibus q̃ in
tẽporalibus ꝑtinere:allega/
uit ante oĩa ius cõmune:q̃a
cũ cõſtituta ſit in dioce. Sa/
bineñ. ſub ip̃ius debebat cõ/
ſiſtere poteſtate. In tẽporali
bus quoq; ad ſe dictã eccle/
ſiam ꝑtinere nitebat̃ oſtẽde/
re ꝑ publicũ inſtrumẽtuz:in
quo ꝯtinebat̃ exp̃ſſe. J. Sa/
biñ. ep̃m. M. Farbeñ. abbati
ꝛ duab⁹ ꝑſonis p⁹ ip̃m dictã
eccleſiã cum ſuis pertinẽtijs
i locauiſſe pro annua quattu/
or ſolidorũ Papieñ. penſio/
ne. Sz ꝑs vr̃a ꝓpoſuit inſtru
mẽto p̃dicto nullã fidẽ peni/
tus adhibẽdã: ꝓpter ſuꝑline
arẽ ſcp̃turã ꝛ raſurã loco ſu/
k ſpecto factã:vbi videlz ãno/
tatio temporis recẽſet̃:ꝛ.j.
Quia igit̃ nob̃ ꝯſtitit ec/
l cleſiã ſupradictã ꝯſtitutã in
m dioc. Sabiñ. ep̃ale ius ĩ oĩb⁹
ſpũalib⁹ eidẽ ep̃o adiudica/
uim⁹ ĩ eadẽ:illis tm̃ except[is]:
q̃ ꝑ autẽtica ſcripta ei dino/
ſcũt̃ eẽ ſubtracta:ꝛ.j. Quia
vo inſtr̃m p̃dictũ ꝑ qd̃ ep̃us
eccl̃iaz intẽdebat q̃ ad tp̃alia
vẽdicare:ad faciẽdã ſuꝑ h̃ fi
dez ĩualidũ eſſe cognouim⁹:
n vtpote ꝓpter p̃dicta de iure
ſuſpectuz:vos ab impetitio/
ne ip̃i⁹ q̃ ad tp̃alia eiuſdẽ ec/

ſubiectionis.j.de cenſi.c.ij. Jo. a Aliq̃d:quod
poteſt:quia etiam patronus hoc facere poteſt.j.de iu
repa.preterea.ꝛ.j.de cenſi.cum venerabilis.ꝛ.xvj.q.
ij.viſis.ꝛ.s.de dona.paſtoralis. b Penſio nis.
id eſt.cẽſus. c Economo.ꝛ ita format̃ hec ſnĩa in
ꝑſonaz economi
epiſcopi ꝛ mona
ſterij.ꝛ in p̃nci/
pio fuit ep̃us in
cauſa vt patz in
p̃ncipio.c.ꝛ ſic ẽ
ꝯ ſniam. M. de
hac materia dic
vt dixi.s.d elec.
q̃relam.ſentẽtia
tñ mãdabit̃ exe/
cutioni in ꝑſonã
dñi.ff.d re.iud.
l.iiij.§.j.
d Pẽſionis
id eſt cenſus.
e Juxta ra/
taz.h̃ ideo dicit.
qꝛ pẽſio iſta pro
plurib⁹ eccleſijs
ſoluebat̃. Itẽ eſt
h̃ arg.ꝙ ſi q̃s ſte
terit vltra bien/
nium ꝙ nõ ſolue
rit canonẽ nõ ca
dit a iure ſuo:qꝛ
iſti cõdẽnantur
ad reſtitutionez
pẽſionis ſubtra
cte a.xl.annis ci
tra.ſed hoc ideo
cõtingit:qꝛ non
fuit actũ illo iu/
re.i.ad reuocati
onem rei emphi
teoticarie:imo
ſatis videt̃ actũ
ad hoc petendo
iura ep̃alia que
ep̃us cõceſſerat
monaſterio: ſed
nõ exp̃ſſe qd̃ pa
tet ex petitione
ep̃i. Vl̃ dic ꝙ ve
re priuari debu/
it monaſterium
iure ꝙ habebat
in p̃dicta ꝯceſſi/
one. Si vo ꝯtus ille fuiſſet emphiteotic⁹ ex eo ꝙ non
ſoluerit penſionẽ debito tp̃e.s.de loca.ꝛ cõdu.potuit.
ꝛ ſi actũ fuiſſet ad hoc:qꝛ ꝯm modũ agẽdi ꝛc̃.j.de ac/
cu.q̃lit̃ ꝛ q̃ñ.ij.ꝛ.j.de ſymo.licet heli.v.fi. Sz reuera h̃
nõ fuit ꝯtus emphiteotic⁹.in quo ꝯtu nõ trãſfert̃ do
miniũ directũ in emphiteotaz ſed vtile: ſed fuit cẽſua
lis ꝯtus:in quo directum ꝛ vtile dominiũ trãſiuit in
monaſteriũ.ꝛ hoc apparet ex illa lr̃a vbi dicit.ꝛ q̃cq̃d
iuris tam in monaſterio q̃ in eccleſijs in dioc.ei⁹ ſitis
ꝛc̃.vnde q̃tocũq; tp̃e ſteterit ꝙ cẽſũ nõ ſoluerit nõ ꝑ/
dit ꝓpter hoc res donatas.ſed cẽſum totius tp̃is tene
tur reſtituere.ꝛ bene fuit cenſus petit⁹ petẽdo ius ep̃a/
le vt patet in p̃nci.ꝛ ideo condẽnatũ fuit monaſteriuz
ad integrã pẽſionẽ.i.cenſuz toti⁹ tp̃is.ſ.xl.an.ſubtra/

ctum.nã ſub hac petitiõe peto ius ep̃ale.nõ ſolũ cõpre
hẽdit̃ ius ep̃ale qd̃ ipſo iure cõi debet̃:ſed ꝛ qd̃ ꝯſtitu
tum eſt pacto vel ꝯſuetudine.s.de p̃ſcrip.auditis.ar.
ꝛ vbicũq; ĩueneris in hac decre.pẽſionẽ expone.i.cen
ſum.ꝛ hec expoſitio ꝓbat̃ ꝑ illud qd̃ papa dicit:gra/
tis cẽſum accipi
mus.ꝛ vbi dicit
cẽſus exp̃mim⁹
quãtitatẽ.ꝛ ita
plana ẽ decre.b.
f Alijs red/
didim⁹ ep̃alib⁹.
ſcilz.ꝛ ita pẽſio
iſta cõprehẽde/
bat̃ in petitione
epiſcopi. Berñ.
Cum ve/
nerabi.
Sũt due par
tes. Prima fa/
ctum narrat.ſe/
cunda diffinit.
ibi:q̃a igit̃. Et
vtraq; ſubdiui/
dit̃ ꝑ ſe ptz. Ab.
g Eccleſiam
ſancti.hic videt̃
ꝙ ſi vna eccl̃ia
agat de ſubiecti
one alteri⁹ ꝙ nõ
ſit agendũ ꝯ ip
ſam eccl̃iam.ſed
poti⁹ cõtra ip̃az
eccl̃iam q̃ eſt in
poſſeſſione illi⁹.
s.de elec.quere
lam.ꝛ.xvj.q.iij.
int̃ memoratos.
ꝛ.s.de p̃ſcp̃.au/
dit[is].vbi d h̃.ff.
de li.exhi.l.vlt.
ff.de fur.l.vl.ij.
rñ.ꝛ.ff.ſi ſer.vẽ.
is cui⁹ familia.
arg.ꝯ.s.de ap.
ad audiẽtiam.ꝛ
s.vt lit.nõ ꝯte.
q̃m freq̃nt̃.§.ꝙ
ſi.xij.q.ij.q̃cũq;
militum.ꝛ.s.de
elec.q̃relã.ſz ibi
ꝯuenit̃ ſubditus
ſuo noĩe ꝛ nõ no
mine eccl̃ie. h Pertinẽtijs:petitio iſta nimis lar
ga videt̃.ſic.s.de reſti.ſpo.cũ ad ſedẽ.qꝛ vbũ ꝑtinere
late patet.ff.de vbo.ſig.verbũ ꝑtinere q̃d iuris ſit de
h̃ dictũ eſt.s.de li.obla.c.ij.ꝛ.s.de do.inter dilectos.
i Locauiſſe:ſed h̃ nõ ſufficit.s.de fi.inſtru.int̃ dile
ctos.ꝛ.C.loca.ad ꝓbationẽ. k Annotatio.i.ian/
nis dñi:idez eẽt in inditiõe in qua citi⁹ cõmp̃hẽdit̃ fal
ſitas.s.d fi.inſtru.int̃ dilectos. Jo. l In dioc. Sa
biñ.vnde iure cõi ad eũ ſpectabat.s.e.d xenodochijs.
ꝛ.xviij.q.ij.monaſteria.ꝛ.xvj.q.vij.oẽs baſilice.c.di.
cõtra morem. m Ep̃ale ius:hoc in multis cõſi/
ſtit.s.de offi.ordi.conq̃rẽte. n Propter p̃dicta
ſcz ꝓpter raſurã in loco ſuſpecto ꝛ lineare ſcripturaz.
ſic.s.de fi.inſtru.inter dilectos.ad hoc em̃ vt credat̃

inſtrumento oportet q sit de omni ſuſpitione.argu.ſ. de reſcrip.cum a deo.7.c.ad audiētiā.7.C.de edic.di. adri.tol.l.vlti. Sz qd ſi raſura repoſita fuerit de eadē manu:nō videt q obſtet.arg.j.de priuil.cū olim.C.de fi.iuſtru.compationes:ſi cōſtet:de eadem manu 7 in loco non ſuſpecto nō obeſt. Itē qd ſi raſura ſit in vno loco 7 tñ p alia q̄ poſita ſūt in inſtrumēto pbent bene ppoſituz:videt q ſufficit ad pbādū: arg. bonū.ſ.de re iudi.cum.i.et a.et.C.ſi ex fal. inſtru. l.iij.et h ſatis pōt pcedi. quia nō eſt pſū/ptio q i fraudē factum ſit:qa 7 ſine illa raſura cōſtabat. Itē h ipō q inſtrumētum falſatū fuit ſufficiebat ad i/ponendū ei ſilentiuz.ſ.de reſcp. cum olim.Ber.

Cum di. ¶ Primo inſtruit delega/tus qualit ſuper ſentētijs pnūci/et. In ſcdo 7 tertia qualit ſuper ſubiectione pnūciare debeat.ſe/cunda ibi:qd ſi. tertia ibi:ſilit. a ¶ Ratihabi/tioe:notare vult differentiā inter lras pcuratori/as 7 lras de rato.nam vbi quis ſimplicit cōſtituit p/curator.licet generaliter conſtituat:tñ tranſigere ſiue componere non poteſt:vt.ſ.de arbi.per tuas.7.C.de tranſac.l.trāſactionis.7 ſic intelligit.ff.de pcur.mandato.Sed ſi adijciat clauſula illa.7 qcquid aliud etiā ſuper hoc fecerit ratū habebit tunc poterit tranſigere ſiue cōponere:als nihil oparet illa adiectio.7 ſic vidētur differre iſta duo.ar.ff.iudi.ſol.l.iij.§.pcuratorē.ſimile habes.ſ.de offi.dele.coram.Vel dic q nō eſt differentia inter mandatū pcuratoriū 7 litteras de rato. mādatū pcuratoriū appellat hic lras de rato.7 ſic intellige.ſ.de offi.dele. coram.ſ.de tranſac.contingit. Ideo dicunt littere de rato.quia in mandato pcuratorio conſtituens ſemper adijcit in fi. q ratum habet quicquid pcurator fecerit ſuper cauſa illa ad quaz tus eſt.ff.de procu.l.ſi pcuratorē.7 cautio rati danda eſt quādo de mandato dubitatur.C.de procura.l. Bern. b ¶ Repromiſit:non em̄ potuit pter h renunciare priuilegio ſuo.ſ.de arbi.cum tpe.7 qr nō habuit aſſenſum fratrū ſuorum non obfuit.quia delictum perſone 7c.xvj.q.vj.ſi epiſcopū.7.ſ.d excep.cū venerabilis. c ¶ Preſcriptione tueri:hic de vna defenſione ſiue exceptione tranſit ad cōtrariā.argu.ſ. de preſcrip.auditis.ff.de excep.nemo.ſimiliter de vna actione tranſit ad contrariā.argu.ſ.de iudi.examinata.C.de inoffi.teſta.cōtra maiores.arg.z.ſ.de appel. ſollicitudinē.ff. de tribu.qd i heredez.§.eligere. C.de nō nu.pe. auc.qui z ppriā Sed qd ſi debuit pponere omnes exceptiones infra certum terminum non videtur q poſtea ſit audiēdus.ſ. d excep.paſtoralis.Et q in vna exceptione ſuccūbit volēs aliam ſtatim ppo/nere non audit: niſi h faciat infra terminū pfixum.inſti.de execu.tu.§.qui āūt. Dicas q ſi alicui cōperūt plures exceptiones que non ſunt cō/trarie in eo caſu ſi non proponit omnes.ſcz infra terminū poſtea nō audit.7 ſic itelligit.§.iſti.d execu.tu.§.q autez.niſi ſm tenorem illius decreta. paſtoral.Si autem ſunt con/trarie: puta qa primo dixit exemptum 7 ſuccūbit: poſtea pōt aliā pponere:puta pſcptionē:vt h:7.c.audit⁹.7.l.pdicta.cōtra maiores.cōtrariū tñ eſt in actionib⁹:qr tūc ab initio debet eligere:alias poſtea non audit volens aliā intētare zriā:vt in.l.pdi.q in heredē.§.eligere.

clesie duximus abſoluēdos.

Idem. **Monaſteriū ſubiectum eſt epō in cuius dioceſi ſitū eſt niſi pbet exēptuz:h.d.quo ad titulū.Ca.VIII.**

Cum dilectus filius:et j. Quia cauſa non poterat in noſtra preſentia terminari:cum nuncius monaſterij ſuper procuratione vel a ratihabitione litteras nō haberet:eam veſtro duximus examini cōmittendam:mandantes quatenus ſi conſtiterit abbatem ad ſe.apo.añq̄ epūs in eum ſuſpēſionis vel excōicationis:7 in monaſterium interdicti ſentētias tulerit legitime appellaſſe:vel monaſteriū a iuriſditiōe epi eiuſdē exemptū:eo nō obſtāte q abbas ab eo circūuent⁹ pter fratrū ſuoꝝ aſſenſum ei b obediētiam repromiſit(cum fraus 7 dol⁹ ei prōcinari nō debeant)iudicetis illas ſententias nō tenere. ¶ Quod ſi abbas in exemptionis pbatione defecerit:nec legiti/c ma ſe poterit preſcriptione tueri:licet probet ſe ante pdictas ſnias appellaſſe:nihilomin⁹ tñ monaſteriū indicet Aurieñ.ecclie ſbiacere:i cui⁹ dioceſi fundatū. ¶ Silit eo in pbatiōe appellatiōis deficiēte:ſi vob ɔſtiterit de exēptione vel legitima pſcriptione:tā abbatē q̄ monaſterium īpetitiōe epi abſoluatis.

Idem in concilio generali. **Nouā religionē nō licet ɔſtituere ſine auctoritate romani pōtificis:nec diuerſis monaſterijs pōt quis eē abbas vel monachus.Ca.IX.**

Ne nimia religionis diuerſitas:grauē i eccleſiā dei ɔfuſionē inducat:firmit phibem⁹:ne qs dcetero d nouā religionem inueniat: ſed quicunq ad religionem e conuerti voluerit:vnā de approbatis aſſumat. Silit qui voluerit religioſam domum de nouo fundare:regulam 7 inſtitutionē accipiat d approbatis. ¶ Illud etiā phibemus:ne qs i diuerſis monaſterijs locū monachi habere f preſumat: nec abbas vnus plurib⁹ monaſterijs pſidere.

Ne nimia reli. ¶ Habet plura dicta.ſed pncipalit pōt ſic ſūmari vt i rubro.Diuidit. Primo nouā religionē phibet in pſonis 7 locis. Scdo pluralitatē locoꝝ monachis 7 abbatib⁹.ibi:illud.Abbas. d ¶ Nouā religionē.nā nouū collegiū nō pōt ɔſtitui incōſulto pncipe.ff.d colle.illi.l.iij.ſic nec noua dignitas ſine auctre pape.ſ.d ɔſuetu.cū olim.7.xxij.di.c.j. e ¶ De approbatis:ſic q nouā dignitatē inſtituit i eccleſia:ɔſtituet eā ſm ɔſuetudinē aliaꝝ dignitatū.ſ.d ɔſue.cū olim.Silit noua ecclia dz regi ſm ɔſuetudinē aliaꝝ.j.de cenſi.ſu p eo. f ¶ Plurib⁹ monaſterijs:ſic pz q nullus pōt eſſe monachus vel abbas in plurib⁹ monaſterijs.ſic etiā d iure null⁹ pōt pfici i diuerſis eccleſijs ſecularib⁹.ſ.de pbē.d multa.nec ſil pbēdā 7 dignitatē habere.ſ.de conceſ.pbē.cū nris.7.c.lras.nec abbas cū fratrib⁹ poſſet diſpenſare:vt monachus haberet locū i diuerſis monaſterijs.ar.ſ.d.elec.ɔſtitut⁹.

De Capellis mona. Supra viſuȝ ē de religioſis. Itē ꝺ domib⁹ religioſoꝝ in genere: nũc aũt ſubijcit in ſpecie de domib⁹ religioſis ſeu capellis mona In eccle. ¶ Prio ponit dictũ. (choꝝ. Ab. ſcḋo ampliat. ibi: ita vt. Ab. a ¶ In eccl'ijſ. q̄ nō ꝑtinēt ad eos pleno iure. b ¶ Monachi ꝑ̄oni c ¶ Per monachũ. Hoc ius cōe vidꝫ: vt ſ̄. de ſta. mo. monachi. vbi ꝓhibent poni ꝑ ꝓchiaſ ſignāt ꝯ̄ria xvj. q. j. doctos. ꝛ. c. vos āt. ꝛ. c. ī ꝓchia So. qḋ h̄ dꝫ intellige de monacho clauſtrali: q̄ ñ ē a populo electus nec ab ep̄o īſtitut⁹. mōachi d̄bēt habere capellanuȝ q̄ miſtret ꝑplo ſacr̄mēta ab ep̄o inſtitutũ de ꝯſilio monachoꝝ̃: vt h̄ dicit: q̄ circũeat parrochiā cũ neceſſe fuerit: ꝙ monachi facere nō debēt. Ibi de illis q̄ ꝑ̄ficiun tur ꝓchialib⁹ eccleſijs ꝑ ep̄m. h̄ nō. ꝛ. h̄. c. loq̄t vbi eſt ꝯgregario monachoꝝ. d ¶ Ex ſolius epi: h̄ idē dicit: qꝛ monachi non poſſũt remouere eũ. ſed ſi delinq̄ret ꝑ ep̄m dꝫ remouere ordīe iudiciario: ꝛ ita excludũt mōachi quantuȝ ad hoc ſed ſi deberet de poni neceſſarũ

De Capellis monachoruȝ ꝛ aliorum religioſorum.

Urbanus tertius.

Ad curam monaſterio ſubiectam non monachi: ſed ſeculares clerici ꝑ̄ficiũtur ꝛ epiſcopis ſubſunt. Ca I.

a In eccleſijs vbi mo-
b nachi habitant: po-
c pulus per monachum non regatur: ſed capellanus qui populuȝ regat ab ep̄o per conſilium monachoꝝ̃ īſtituat̄. ¶ Ita
d vt ex ſolius ep̄i arbitrio: taȝ ordinatio eius q̄ depoſitio ꝛ tot⁹ vite pēdeat ꝯuerſatio

Inno. iij. archipreſbytero ꝛ clericis ſancte Cecilie.

Si eccl'ia nō cathedralis vēdicat ſibi ius in alia eccleſia: obtinebit ſolũ quo ad ea q̄ ꝓbabit ſibi deberi ꝑ̄ſcꝑtiōe vl' alio legitimo modo Ca. II.

Dilectus fili⁹. M. ſyndic⁹ eccleſie veſtre ab economo ſancti Laurētij de
e piſcinula: ī ſcrutinijs baptiſ-
f mate ꝛ capitulis: et ſimilib⁹ ſubiectionē poſtulās: poſſeſ-
g ſorium ꝛ petitorium intentabat. Cum eñ eccleſia ſancti Laurētij ſit in parrochia ve-
h ſtra ſita: debet de iure cōmuni eccl'ie vr̄e in ꝑ̄dictis oīb⁹ ſubiacere: qꝛ nec priuilegiuȝ
i exemptiōis habet: nec ꝑ̄ſcriptionē pro ſe poterat allegare: cũ illa eccleſia ſancte Cecilie ꝑ̄ſcripſiſſet: ſicut per teſtes dicebat legitime cōprobatũ. Pret̄ea cũ corā. C. papa pre. n. ſup ꝑ̄dict̄ int̄ vr̄aȝ
k ꝛ ꝑ̄dictā eccl'iam q̄ſtio verteret̄. M. ꝑ̄ſbyter eiuſdē eccleſie: fuit ſponte confeſſus: ꝙ eccleſie ſancte Cecilie ſcrutinium: et baptiſma debebat. Cũqꝫ ꝑs veſtra teſtes qui ſe illum diuerſis tꝑibus ad capitulũ vocaſſe: ip̄mqꝫ veniſſe aſſerebāt: in mediũ ꝓduxiſſet: eis iurare paratis: pre
l dict⁹ ꝑ̄ſbyter ſe vocatũ iuiſ-
m ſe ad capitulũ: eſt confeſſus: vñ ꝑ̄dict⁹ ꝑ̄. n. eccl'iā vr̄aȝ capitulo q̄ ſe ꝯq̄ſta fuerat ſpoliatā: ſaluo iure ꝓprietat̄ eccleſie ſancti Laurētij reueſtire
n curauit: ſic̄ ī ei⁹ lr̄is ꝯtinet̄.
o ꝑ hoc ꝙ ꝓprietatē q̄ ad ſcrutiniũ ꝛ baptiſma ꝛ poſſeſſionē q̄ ad capl'm vr̄ voluit ſindic⁹ ꝯprobare. ¶ Ad h̄ ſcti Laurētij econom⁹ ex aduſo rñdit ꝙ eccl'ia illa nullo medio ad romanā eccl'iaȝ ꝑtiebat. Cũ eñ monaſteriũ monialiũ fuerit. ꝛ generalit̄ ſeruet̄ in vr-
p be: vt nullũ monaſteriũ titu-

vi bono. rap. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. §. ſi fund⁹ de q̄ ꝛ ꝓ eadem re pñt iſti duo ſimul intētari ꝛ ab eadeȝ ꝑte vt h̄. ſ̄. ꝺ cā poſ. c. ij. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. c. cũ dilect⁹. vbi materia iſta expedit̄. ꝛ. c. paſtoral'. Itē ꝛ vnũ iudiciũ ſuffic̄ ad plures ſocietates. ff. ꝓ ſo. cũ duob⁹. §. ſi plures. al's incipit lex iſta ſub q̄ eſt iſte. §. ſi int̄ frēſ. arg. ff. fami. herciſ. heredes. §. de plurib⁹. ꝛ. §. ſe. ꝛ h̄ fit cā dirimēdaꝝ litiũ. ar. ff. ꝺ act. emp. nō eſt nouũ. ꝛ. ſ̄. de cauſa poſ. ad vltimũ. h ¶ De iure cōi. ſ̄. ti. ꝓxi. cōſtitutus. i ¶ Preſcꝑtionem: imo ꝛ ſi allegaſſet eā nō iuuaret̄ niſi allegaret eā ex alteri⁹ ꝑ̄ſona. ſ̄. de preſcꝑ. cũ ex officij. k ¶ Uerteret̄: ſup diuerſis articulis: ſcȝ petitorio q̄ſtũ ad ſcrutiniuȝ ꝛ baptiſma. et poſſeſſorio q̄ ad capl'm: vt ꝑtȝ ex ip̄a lr̄a ſed mō corā Innocētio agebat̄ poſſeſſorio ꝛ petitorio. ꝛ qꝛ non fuit mō ꝓbatũ ꝺ ꝓprietate q̄ ad capl'm abſoluit̄ eccl'ia ſcti Laurētij: q̄ ad capitulũ: vt in fi. dꝫ: cuȝ eccl'ia romana habuit ibi inſtitutionē et deſtitutionē. ꝛ eccleſia ſctē Cecilie illa ſolummō habebit poſtea q̄ ꝑ̄ſbyt̄ ꝯfeſſus fuit q̄ſtuȝ ad ꝓprietatē corā Celeſtino papa cũ in oīb⁹ alijs eccl'ia ſancti Laurētij ꝑtineat ad eccl'iaȝ romanā: vt in fi. patet.

Nunc ſũt alij ep̄i. xv. q. vij. felix. ꝛ. c. ſiq̄s tumid⁹. Dilectus filius. ¶ Summat̄ vt in rubro ſm cōem ꝛ veꝝ intellectũ. Et tria facit. ꝑ̄mo ponit petitionē actoris. ſcḋo defenſionē rei. tertio pape diffinitionem. ſcḋa ibi: ad h̄. tertia ibi. nos. Ab. e ¶ In ſcrutinijs: ſic. ſ̄. de ma. ꝛ obe. his q̄ ſcrutiniũ. h̄ ꝛ ibi appellant̄ catheciſmi ſiue exorciſmi q̄ fiũt baptiſandiſ ꝑ. xx. dies añ baptiſmũ: de q̄b⁹ legit̄ de ꝯſe. di. iiij. añ baptiſmũ. ꝛ. c. añ viginti. ꝛ. x. q. j. ꝯuenit. ꝛ ē vulgare romanoꝝ̃. alit̄ accipit̄ ſcrutiniũ. ſ̄. de ſcru. c. vno. ꝛ alit̄ accipit̄ in ꝯcil'. Lug. ſ̄. de elec. in electiōib⁹. ꝛ. c. qꝛ ꝓpter. f ¶ Capl'is. i. ſynodo ſiue cōuētu. vbi vitia corrigũt̄. g ¶ Et petitoriũ. Et ſic due actiōeſ ſil' in eodē libello pñt ꝓponi ſicut ꝛ de poſſeſſiōe ſoli interdicto vnde vi poſſum expiri: ꝛ de reb⁹ vi ablatis ad exhibēdũ vel

l ¶ Uocatũ: ꝑ h̄igit̄ ꝓbat̄ poſſeſſio obediētie: ꝙ aliquis vocat⁹ ad ſynodũ venit: arg. ſ̄. de his q̄ fi. a ma. par. capi. ex ore. argu. cōtra. ſ̄. de reſti. ſpo. cum olim. m ¶ Cōfeſſuſ: ꝛ ſic ꝯfeſſio ꝓcuratoris ꝑ̄iudicat dño. Iſte ꝑ̄ſbyt̄ ꝓcurator erat eccl'ie ſancti Laurentij. de h̄ nō. ſ̄. vt lit. nō cōte. c. j. ꝛ ſpōte dicit: q̄a ſec⁹ ſi coact⁹. j. de accu. ſi cōſtiterit. ꝛ ꝯfeſſio in vno iudicio facta coram Celeſtino. valet h̄ in alio corā Innocētio: vt ꝑtȝ Bern. n ¶ Curauit: eodē iure debuit ꝓnũciare diffinitiue ſup ꝑ̄dictis duob⁹ articulis. ſed noluit. Bern. o ¶ Scrutiniũ ꝛ baptiſma. in his duob⁹ obtinuit in oībus alijs ſuccubuit: vt infra ſequit̄. p ¶ Titulo id eſt plebi ſeculari. xviij. q. vlti. ꝯuenit. ꝛ. c. dudũ. S

nōne ſubijcit̃ ep̄o qui eſt ſecularis: ſed illud eſt vt di/ xit Din. ꝓpter excellentiā dignitat̃. imo verius vide/ tur vt Lan. dixit: ꝙ de iure cōi monachi poſſunt ſub/ eſſe titulo. id eſt. plebi ſeclari. xvj. q. j. alia. 7. c. eccleſia hꝫ. 7. c. legi. arg. lxiiij. diſt. a ſubdiacono. a ¶ Eco/ nomū. ſcti Lau/ rentij. h̃ formãt ſnīa in pſona ꝓ curatoꝛ ſiue eco nomi. nō tñ ipſe ꝯueniet vel ꝯue niet̃ actione iu/ dicati: niſi eſſet defenſoꝛ tm̄ vel datus in rem ſu am. ff. ð ꝓcura. plaucius. arg. ꝯ ꝙ in pſonaꝝ dñi ſ. de ꝓba. licet de hoc tradit̃. ſ. de elec. querelā. b ¶ Generet̃: et ita papa iudi cat ꝙ ei non ob/ ſit exceptio rei iudicate. ſi. ſ. de re iudi. c. ſuboꝛ/ ta. vñ bñ pſcri/ bit̃ ꝯ monaſteri um exēptū ſpa/ cio legitimo. xl. an. licet nō ꝯ pa pā. xvj. q. iiij. vo lumus. c ¶ Jn inſti/ tutiōe. h̃ parꝫ ꝙ in q̄buſdā iuribꝫ ep̄alibꝫ pōt pſcri bi. ita ꝙ nō ꝓpt̃ h̃ in alijs: 7 ita fallit regula illa ꝙ ꝑ ꝑte tota ſer uitus retinet̃. vt ff. de ſerui. ru. p̃/ di. vna eſt via: de hoc dicit̃. ſ. de pſcrip. audi/ tis. 7 hoc ideo ē qꝛ ius ep̄ale eſt genꝰ multas ha bens ſpēs ſub ſe quarū m̃lte enu merant̃. ſ. ð of. oꝛ. ꝯquerēte. 7. c dilectus.

lo ſit ſubiectum: incongruuꝫ videbat̃: vt regulares ſecu/ laribus ſupponant̃: p̱rete/ rea vſqꝫ hodie nos in ea in/ ſtitutionē 7 deſtitutionē libe ram exercemꝰ. et. ĩ. ¶ Nos a igitur auditis ꝓpoſitis: eco/ nomū ſancti Laurētij ſyndi/ co veſtro in baptiſmo 7 ſcru/ tinio ꝯdēnamus: ita vt per h̃ eccleſie romane nullum p̄iu/ b diciū generet̃: ſi quando foꝛ te ius ſuū duxerit ꝓſeq̄nduꝫ c Jn inſtitutione autem 7 de/ ſtitutione 7 capitulo: econo/ mū ipſum ab impetitiōe ſyn/ dici veſtri pꝛoꝛſus abſolui/ mus: ſyndico veſtro ſup hoc perpetuū ſilentium imponē/ tes. Hono. iij. ep̄o Venetēſi

Jn pꝛioꝛatibꝰ monachoꝝ nō poſſunt ſinguli monachi cō/ moꝛari etiam ſi ſuper hoc ha beant reſcriptū apoſtolicum niſi in illo fiat mentio de la/ teraneñ. concilio. Ca. III

Ex parte tua fuit ꝓpoſi/ tum. et. ĩ. Abbas 7 con uentua riuenſi. veneteñ. dio/ d ce. occaſiōe litterarū apo. ſe. e aſſerunt ſibi eſſe ꝯceſſum: vt in ſingulis ipſoꝝ p̄oꝛatibus ſinguli monachi cōmoꝛent̃: ſi pluribꝰ facultates nō ſup/ petūt eoꝛundē. ¶ Cum autē id obuiet lateraneñ. concil̃. f de quo nulla mentio eſt i lit teris antedictis. Fraterni. t. breuit̃ Vñ, ꝙ hmōi lr̃as ab

Ex parte ¶ Diuidit̃. Pꝛio ponit̃ ꝯſultatio. Scđo reſpō/ ſio: ibi. Cū aūt. Ab. Sic. d ¶ Lr̃arū: lr̃e iſte tales fuerūt. impetrauerūt monachi iſti lr̃as ad q̄ſdā iudi/ ces: ne ep̄s dioceſanꝰ cōpelleret eos plures monachos inſtituere in q̄buſdā p̄oꝛatibꝫ ſuis: vbi ſingl̃i monachi eē ꝯſueuerūt: cū pluribꝫ nō ſufficerēt facultates eoꝛun dem inq̄ſita p̄us v̄itate de facultatibꝫ p̄oꝛatu. occaſio/ ne taliū lr̃arū dicebāt ſm̄ ꝙ inferiꝰ ꝯtinet̃. e ¶ Aſſe rūt: 7 male. qꝛ lꝫ in eccleſijs illis nō poſſent eē plures monachi. nō tñ papa ꝯcederet ꝙ ſoli monachi i ſingul̃ p̄oꝛatibꝫ ſingl̃arit̃ ponerēt̃: qꝛ illud eēt ꝯ ꝯcil̃. lateraū.

ſ. de ſta. mo. c. ij. 7 eſt exp̄ſſum. ĩ. c. xxi. vñ lr̃e iſte ð cō/ ſciētia pape nō emanauerūt. Berñ. f ¶ De q̄ nul/ la mētio. Et ſic patet ꝙ ſi quis lr̃as impetrat ꝯ aliq̄d ius ſiue ꝯciliū: nō valet: niſi fiat mētio ð illo iure. ſ. ð reſcꝓ. nonnulli. 7. ſ. ð eta. 7 q̄li. eā te. g ¶ Occupa/ tionē: ſic. ĩ. ð ſen ten. excō. ſi ali/ q̄ñ. C. ð lib. cau, bemꝰ. idē eſſet ſi ꝑ impoꝛtunita/ tē petētis. C. de pe. bo. ſublat̃. l. j. li. x. arg. ſ. de reſcrip. ſi q̄ñ. h ¶ Nolumuſ tñ ſi vellet bene poſſet diſpēſare ꝯ ꝯciliū: qꝛ au/ ctoꝛ illiꝰ ꝯcilij in parē nō habuit ptātē. ſ. ð elec. inotuit. 7 papa papa maioꝛ ē ꝙ̄ ꝯciliū. ſ. ð elec. ſignificaſti. Ad audie ¶ Pꝛimo ponit trāſgreſſi/ onē ꝯcilij: quam ſecūdo mandat coꝛrigi: ibi. Jō/ qꝫ. Ab. Sicu. i ¶ Dioceſana id eſt. iuriſditio nis: de hac lege no. ſ. ð offi. oꝛd. dilectus. k ¶ Gñalis: h̃ vocat papa la terañ. ꝯciliū ge nerale qđ habet̃ ſ. ð ſta. mo. c. ij. ſed ꝯcilium Jn/ no. ſp ſic appel/ latur. l ¶ Eiſdē aſ/ ſociēt: 7 ita ep̄i cōpellere debent abbates. ne mo/ nachos ꝑ villas ſolos dimittant ſecꝰ in canonicis reglaribꝫ. ſi eli/ gerent̃ ad regi/ men aīarū. nā il li non cōpellunt̃

apo. ſe. non credimꝰ emanaſ g ſe. ꝙ ſi per occupationē foꝛſi h tan emanauerint: nolumꝰ ꝑ hoc derogari ꝯcilio ſupꝛadi/ cto. Idem Burdegaleñ. ar/ chiepiſcopo.

Oꝛdinarius cō pellit abbatem vt monachos a pꝛioꝛatibus reuocꝫ ad clau ſtrum vel eis ſocios adiun/ Ad audiē gat. Ca. IIII

Etiam noſtrā peruenit: i ꝙ nulli monachi lege tibi di oceſana ſubiecti: in quibuſ/ dam pꝛioꝛatibꝰ habitant ſoli k tarij: ꝯtra ſtatutū general̃ cō cilij. ¶ Jdeoqꝫ mandamꝰ q̄/ tenus ipſoꝝ abbates ſeu p̄o/ res: vt vel ipſos ad clauſtrū reuocent: facientes in ip̄is ec cleſijs deſeruiri per clericos ſeculares: vel alios mona/ l chos eiſdem aſſocient: cū q̄/ bus vitam poſſit ducere re/ gularem: monitiōe pꝛemiſſa per cenſuram eccleſiaſticā cō pellas.

De Jurepatrona/ tus.

Ex concilio medioma tricis. Si ꝓpter diſcoꝛdiam patronoꝝ eccleſia caret ad/ miniſtratiōe ceſſatur in eccle ſia a diuinis: tollūt̃ reliquie et oſtia claudunt̃ ſi aliter ſi/ ne ſcandalo eccleſie ꝓuideri non poteſt: hoc dicit cum. c. ſequenti. Capitulum I

Perlatum eſt. et. ĩ. Nobis viſum eſt ꝙ eccleſia inter he m redes patroni di/

alios ſecū hr̄e: niſi id cōmode facere poſſint. ſ. de ſta. mo. ꝙ dei timoꝛē. ſꝫ ibi ē collegiū: vñ idē vr̄ ð reglari/ bus. ſ. ꝙ nō deberēt eē ſoli in capellis. De Jure/ patronatꝰ. Supꝛa viſum ẽ ð pꝛebē. 7 digni. Jtē de reli. do. Jtē de capel. mo. ſed qꝛ ad iſtas fit inſtitutio nōnunq̄ ꝑ pñtationē p̄roni: 7 ſic poſſꝫ dubitari ð iure pa. 7 ð mō pñtādi: merito 7c. Ab. Sicu.

Perlatū eſt ¶ Duo fac̃ ꝯciliū. Pꝛio ꝓhibꝫ eccl̃iaꝫ int̃ p̄ronos diuidi. Scđo ponit q̄d facere debeat ep̄s: cū p̄roni nō oꝛdināt ec/ cleſiā. Scđa: ibi, Et ſi. Ab. m ¶ Diuidi ñ debeat: qꝛ

a uidi non debeat. Et ſi ſimultates inter eos ſurrexerint: ꝓpter quas ſacerdos ſuo ibi officio canonice fungi non poſſit: ſi aliter ꝓuideri non poterit: precipiatᷣ ab epiſcopo vt nullo modo ibi miſſa/
b rum ſolennia celebrentᷣ: donec ad ꝯcordiam redeant: et eccleſia ſacerdotem canonice habeat: que libere ſuū miniſteriū valeat exercere. Ex concilio Triburien̄. Summatum eſt in. c. proxi. Ca. II

QUecunqꝫ eccleſia. et. ī Si contingat ꝓ eccleſia diſſidere patronos: vt eā nolint ſub vno p̄ſbytero ꝓcurari ep̄s (ſi aliᷣ nō poterit ipi ꝯſulere) tollat inde reliquias: atqꝫ eiuſdem eccleſie claudat oſtia: vt ſacrum myſteriū nullus in ea celebret: anteq̄ vnū eligant p̄ſbyterū qui ſacroſancta ſit idoneus ꝓcurare. Ex concilio lateranen̄. Si patroni in p̄ſentādo diſcordāt preferᷣ preſentatus a maiori parte ſi ē idoneus: ⁊ ſi hoc ſine ſcandalo fieri nō pōt vl̄ patroni infra tempus debitum non p̄ſentant ep̄s ordinabit eccleſiaꝫ

QUoniam is q̄/ Ca. III
d buſdam locis fundatores eccleſiarum aut heredes eorum: poteſtate in qua eos
e eccleſia hucuſqꝫ ſuſtinuit abutuntur. ⁊ cum vna eccleſia vnius debeat eſſe rectoris: ꝓ ſua diſſenſione plurimos repreſentant. ¶ Preſenti decreto ſtatuim⁹: vt ſi forte in plures ꝑtes fundatoꝝ ſe vota diuiſerint: ille p̄ficiatᷣ ec/
f cleſie q̄ maiorib⁹ iuuatᷣ meritis: ⁊ plurimoꝝ eligitᷣ ⁊ approbatᷣ aſſenſu. Si autē hoc
g ſine ſcandalo eſſe nequerit:
h ordinet antiſtes eccleſiā: ſicut melius eam ſꝫm deum viderit ordinandā: ⁊ idipſum etiam faciat ſi de iure patronatus queſtio emerſerit intᷣ
i aliq̄s: ⁊ cui cōpetat infra q̄tuor mēſes non fuerit diffinitum. Ex eodem. Excōicantur patroni laici q̄ clericos inſtituūt ⁊ deſtituūt in eccleſijs etiam patronatꝭ vel bona ipſarū aliter admīſtrant et clerici q̄ inſtitutionē laicorū recipiūt cōione priuentᷣ.

PReterea q̄ꝛ is Ca. IIII tm̄ q̄rūdā laicoꝝ ꝓceſſit audacia: vt epoꝝ auc̄te ne
k glecta: clericos inſtituāt ī eccleſijs ⁊ remoueāt cū voluerint: poſſeſſionē q̄ꝫ atqꝫ alia
l eccleſiaſtica bona ꝓ ſua voluntate plerunqꝫ diſtribuant: ipſos anathemate decernimus feriendos. ¶ Clericus autem qui eccleſiam

ad mutabilitatē mūdanarū neceſſitatū eccleſia turbari nō debet. x. di. lege. ⁊. iij. q. vj. hoc quippe. ⁊. c. diſt. c. j. ī. eo. q̄rimoniā. Et nota ꝙ iuſp̄ronatus apud vnūquēqꝫ heredū eſt inſolidū quo ad omnē eius effectum ff. de bo. lib. ſi libert⁹. in fi. preter ſacerdotiſ p̄ſentationē que apud oēſ ita ꝙ apud nullum: vt hic patꝫ et. ī. c. xxi. ſicut electio. quia res ſimplex eſt ⁊ indiuiſibilis. ⁊ ſic ad quemlibet heredem inſoliduꝫ tranſit: etiam ſi ex diuerſis ⁊ inequalibꝫ partibꝫ ſint heredes. argu. ff. de ſer. vie. C. de relig. ſi ſepulchꝝ. ⁊. ff. e. l. ꝙ ſicut. ⁊. l. vſufructus. ⁊. ff. ad l. fal. l. j. §. ſi vſufructus. ⁊. ff. de vſufr. ⁊ ha. vſus quia incorꝑalia diuidi nō poſſūt Arg. vij. q. j. nihil. Quid ſi non ꝯueniāt poſſent ne paciſci adinuicem vt alteri⁹ vicibus p̄ſentarent? arg. ꝙ ſic. ff. de vſufru. q̄ri ens. ff. de ſerui. via. in fi. ff. cōi diui. l. cōi diui. §. ſi de vſufru.

a ¶ Simultates. id eſt. latentia odia ſiue diſcordie.

b ¶ Celebrentur. ſic. xvj. q. vij ꝯſiderādū. ⁊. c. ſi plures. ſed h̄ hodie ſeruari n̄ debet: ſi aliquo modo ſine ſcandalo poſſit eccleſia ordinari. ī. e. quoniam. Bern̄

QUecūqꝫ. reliquias: quidam dicunt ſicut melēdus: ꝙ hoc. c. non tenent: ⁊ illa ca. ſimiliᷣ nō tenent. xvj. q. vij. ꝯſiderādū. ⁊. c. ſi plures. ꝑ. c. ſeq̄n. quoniam. ⁊. c. eam te. niſi forſitan ex facto ep̄i magnū ſcādalū oriretur. tunc poſſet ſeruari hoc qđ hic diciᷣ ad tempus: ꝙ ſatis videtur Jo. fa. dicebat: tollat reliq̄as id eſt. non ponat. Ala. intelligit de reliquijs que ſunt ī capſis extra altare: qđ eſt verum: quia de illis que ſūt in altari non intelligiᷣ.

QUoniam ¶ Primo ponit abuſum patronoꝝ Scđo ꝯſtitutionē: ibi. Preſenti. Abbas Sicu.

d ¶ Fundatores. No. ꝙ ex fundatiōe eccleſie acquiritur iuſp̄ronatus vt hic. ⁊. xvj. q. vij. filijs. ⁊. ī. e. nob. ſed ex refectiōe vel reꝑatione non acquiriᷣ: vt dicebat Lau. arg. ff. ne quid in lo. pu. l. pretor. §. vicinales. ea videlicet ratione: quia qđ hūani iuris eſſe deſijt ſeruitutem non recipit. ff. cōi. p̄di. tā vrb. q̄ꝫ ruſt. l. caueri. qđ intelligo cum oīno non eſt deſtructū monaſterium vel eccleſia. ſed ſi funditus deſtructū ſit ⁊ đ cōſenſu ep̄i aliquiſ velit reedificare eccleſiam: credo ꝙ acq̄rat iuſ patronat⁹: quia ꝑinde ē ac ſi ab initio eccleſiam ꝯſtruxiſſet ī. de iude. ꝯſuluit. argu. Item q̄d ſi reedificata ē eccleſia de eadem materia nunq̄d prior patronus remaneat p̄ron⁹ videtᷣ ꝙ ſic: q̄ꝛ eadeꝫ eccleſia eccleſia intelligiᷣ. ff. de iudi. ꝓponebatᷣ. ⁊. vij. q. j denicꝫ. ⁊ argu. ff. de vſufru. ſi ī area. ⁊. ff. de ſer. vr. p̄di. ſeruitutes. §. ſi ſublatū et hec eccleſia loco prioris ſuccedit. vnde ea. intelligiᷣ. arg. ff. ſi quis cau. ſi eum. §. qui iniuriarū et. ff. ſi ex noxa. cau. l. ij. in fi. ff. đ vſufru. dn̄s. in p̄n. ff. đ fui. ru. p̄di. artilicinus. arg. ꝯ. q̄ꝛ deſinit eſſe p̄ron⁹ ⁊ obligatio ſemel extincta ⁊c̄. ff. de ſolu. q̄ res. §. aream. ⁊ đ ꝯſe. diſ. iiij. querl. qđ verius videtur.

e ¶ Abutūtᷣ: ⁊ ita ꝑdere debēt ꝑuilēgiū. xj. q. iij. ꝑuilegiū. ⁊. lxxiiij. di. vbi iſta didiciſti.

f ¶ Qui maioribꝫ: ſi. lxiij. di. ſi forte. Sꝫ nūq̄d requiriᷣ ꝙ maioris ſit meriti ⁊ ꝙ plures eū p̄n̄tēt? h̄ vr̄ velle hec lr̄a. ſꝫ vr̄ ſufficere ſi ſit idone⁹: dū tn̄ habeat maiorē ꝑtē lꝫ ali⁹ ſit melior. De hac materia dꝛ. ſ̄. đ elec. eccl̄ia vr̄a. ⁊. ſ̄. ff of. cuſto. c. ij.

g ¶ Sine ſcādalo: argu. ꝙ ꝓpᷣ ſcādalū ṙcediᷣ a iure. ſ̄. đ p̄bē. cū teneamur et. ī. đ no. op. nū. cū ex iniūcto. ⁊. ſ̄. đ tēpo. ordi. ad aures. vbi đ h̄.

h ¶ Ordiet: ponēdo ibi rectorē. ita ꝙ ipm̄ poſtea rep̄n̄tꝫ ſi voluerit. ar. ī. e. ſi ꝟo.

i ¶ Quatuor. ī. e. cū ꝓpᷣ ꝯ. ī. c. eā te. ibi ſoluiᷣ

PReterea ¶ Duo ſūt dicta. Scđm: ibi. Cleric⁹. Ab. Sic.

k ¶ Inſtituāt. xvj. q. vij. laici. ⁊. c. ꝑ laicoſ.

l ¶ Ec

cleſiaſtica.xvj.q.vij.decimas. a ¶ Per laicos.j.ō puil.cū ꝛ plātare. b ¶ Priuet.ꝛ ita nō eſt ipſo iure ſuſpenſus q̄ recipit eccleſiā a laico.ō ꝑ hoc intellige illos canones.xvj.q.vij.ſi q̄s deinceps cū alijs.c.ſeq̄n. que hoc dicere videntˀ. Item alia pena etiam imponitur ei qui per abuſum laicoꝝ conſentit ſue electioni:q2 fit ineligibilis.ſ̄. de elec. quiſq̄s.arg.ꝯ.j. c.cura.ꝙ.ſ.eccleſia poſſit haberi per laicū: ibi ſoluitur.

pñtare filiū vel nepotē ſeu quē vult:eo puari debet.h.d.aliter q̄ȝ in rubro:ꝛ vtraq̄ȝ lec.pōt ſuſtētari. Primo ponitˀ exceſſus. Scdo pena:ibi.eoſdē. Abbas Sicu. g ¶ Auocatias.i. iuſpr̄onatˀ qȯ q̄nq̄ȝ dr̄ aduocatio vtq̄ȝ.q̄nq̄ȝ vicedn̄atˀ vel cuſtodia ſiue guardia:vt.j.e. preterea. Itez dr̄ ius freq̄ntatiōis vel pceſſiōis.xvj q.vij. pie mentis.ꝛ.c.frigerius q̄nq̄ȝ gr̄a.xvj.q.ij.ſi q̄s epoꝝ.L.

Q[uod] āt. a ¶ Duo ſūt dicta. Scōȝ:ibi De cetero. Abbas. Sicu.

c ¶ Poſſidentis.ſic.j.e. paſtoralis.hoc intellige cū laicus preſentat:ſecˀ ſi eccleſiaſtica ꝑſona cui taliter variare nō licet.j.e.cū aūt.ſed epūſ punitur:vt in.c.paſtoralis:ꝛ ē ſi.qȯ dicitˀ.C.ō rei vē di.q̄tiēs.ſi.ſ̄.de pſcrip.ad aures et ita ille potior eſt in iure q̄ pōr poſſeſſionē fuerit adeptus.

d ¶ De pceſſionibˀ eccleſiarū ſic.j.c.illud.

e ¶ Si pſenſus:ꝛ ita ſi pſenſus epī acceſſerit:valet talˀ donatio vel pceſſio.j.c.illō.ꝛ.c. nullus. Sȝ q̄d intelligitˀ dare pr̄onˀ eccl̄iaȝ dare n̄ pt

a ꝑ laicos ſine p̄ꝛij epī aucte b receperit:cōtione puetˀ. ꝛ ſi ꝑ ſtiterit:a miſterio eccleſiaſtico ꝛ ordīe deponatˀ. Alexan.iij. eboracen̄. archiepo.

Si patronus laicus ſucceſſiue pſentat duos ꝛ ſecundus inſtituitˀ ab epo valet inſtitutio.h.d. Patronˀ nō poteſt clerico vel alteri eccleſie conferre eccleſiā patronatā vel alteri donare. Ca. V

Q[uod] aūt pſulis:ſi clericus idoneus ad vacantem eccleſiā pñtatˀ: nō fuerit ab epo dioceſano admiſſus: et poſtmodū alius idoneus pſentatˀ ꝛ inſtitutus ab epo: poſſeſſionē tenuerit corpalē: an primo clerico eccleſiā petente:debeat poſterior remoueri.vel poſterior priori preferri:dubiū nō eſt q̄n in caſu c iſto:melior ſit pditio poſſidentis:qm̄ anteq̄ȝ pñtatio ꝑ dioceſanū epm̄ approbetˀ:ratum nō eſt qȯ a pr̄ono fuerit inchoatum. ¶ De cetero tue pru.R.ꝙ ſi laici clericis vel d collegijs ō pceſſiōibˀ vel donatiōibˀ inſtr̄a pfecerint in hec v̄ba vel ſilia: pceſſi vel dedi eccl̄iā:ꝛ pñti charta fir e maui.ſi pſenſus epī nō acceſ f ſerit:nihil agi videtˀ:q2 p nō dato habetˀ:qȯ ab illo datˀ q̄ nō pōt de iure donare. Idem Exonen̄.epo.

Comparāſ vel emens iuſpatronatus eo ſpoliari debet. Ca. VI

g Q[uia] clerici q̄dā aduo h catias eccleſiarū comparāt: vel quocunq̄ȝ modo poſſunt acquirūt: vt poſtmodū eorū i filij vel nepotes ad eaſdē eccleſias pſententˀ:precipimuſ vt id artius inhibere pcureſ et eoſdem aduocatiōibˀ taliter acquiſitis appellatiōe pˀ k po.ſpoliando. Idem herforden̄.epo ꝛ abbati de forde.

Juſpatronatˀ pſiſtens in aliqua vniuerſitate tempaliuȝ tranſit cum ipſa vniuerſitate etiam ſi vniuerſitas tranſeat tm̄ quo ad vtile dn̄iū niſi iuſpatronatus ſpecifice ſit exce[ptum].

E[x] lr̄is. I. ptū. **Ca. VII**

Salabrienſis epī accepimus:ꝙ defuncta perſona eccleſie de laton.H. miles:q̄ villaȝ in qua eccleſia ſita eſt l a monaſterio de vinto ad firmam tenebat:ad eandem vacantem Hu. clericum predicto epiſcopo preſentauit:pˀ modum abbatiſſe p̄dicti mo m naſterij aliū pſentauit eidem

h ¶ Cōparāt. ꝑ ſe em̄: qȯ eſſe nō pōt cū ſit ſpirituali ānexū.j.e.ō iure. ſȝ cum vniuerſitate pōt obligari.j.e.c.pxi.et vendi.j.eo.c.cū ſeculū adinſtar fūdi dotaliſ ff.ō fun.do.l.j. ff.ō acq̄.re.do.l.q̄dā. i ¶ Filij: licet aliq̄s ſit patronˀ: ſe pñtare nō pōt.j.e.ꝑ noſtras. filios aūt ſatˀ credo ꝙ poſſit pñtare. ff.qȯ cuiuſq̄ȝ vni.l.illud.arg.ꝯ.j.eo. pſuluit.vbi de h. k ¶ Spoliando. Sȝ cui applicabitˀ:pt dici ꝙ eccl̄ie cui ꝑ huiuſmōi emptionē facta ē ſymoniaca iniuria. argu.j.ō ſymo.de h.ꝛ.xvij.q.iiij.ſi q̄s atr[...]o.ꝛ ſic eccl̄ia erit pr̄ona ſuipiˀ. Sed q̄d ſi ipā eadem eccl̄ia emiſſȝ iuſpr̄onatus a [...]tio pr̄ono.nunquid

q2 ad eū nō ꝑtinet imo ad epm̄. Lau.dixit ꝙ iuſpr̄onatus ſolūmodo intelligitˀ donare qȯ ſuū eſt:de pſenſu tamē epī.ſ̄.de dona.paſtoral.ne deluſoria itelligatˀ donatio.vt res potiˀ valeat q̄ȝ ꝑeat.ꝛ arg.ff.de leg.j. ſi domus.§.vl.ꝛ hoc pbatˀ ex eo ꝙ dicit: p non dato habetˀ ꝛ cetera. f ¶ Pro nō dato: ſic ē p nō dato habetˀ qȯ ab illo datˀ q̄ ō iure dare nō pōt.ff.ō acq̄.rerū do.traditio.ꝛ.C.ō pe.l.ij.ff.e.l.ij.§.vl.ꝛ.j.ō do.pˀ di.reſti.nup.ꝛ iudices tn̄ dare pñt.ꝛ.C. q̄ p ſua iur.l.vna.ꝛ.j.q.vij.daibertū.arg.ꝯ.j.e.cura.ꝛ meliˀ.c.pſultatiōibˀ.ſupple hic nec eſt i poſſeſſiōe vel q̄ſi.alˀs ſi eēt q̄ſi poſſeſſiōe nō vi:n̄ clā:n̄ pcario:nulla q̄one ſibi mora:q2 tūc ius acq̄ritˀ pñtato ꝛ obtinȝ.j.e.ex lr̄iſ ꝛ.c.pſultatiōibˀ.ſȝ iſti laici erāt in poſſeſſiōe ſaltē de facto: et niſi pſenſus epī acceſſerit non valet donatio:ꝛ ita concordat cū illa.j.e.cura.

Q[uia] clerici. ¶ Qui emit iuſpr̄onatˀ vt poſſit

amittit pr̄onˀ iuſpr̄onatˀ vt ſic remaneat apud ipām eccl̄iaȝ.arg.ꝙ nō.j.e.illud.q2 vēditio nō tenuit:q2 ſpirituale vel ſpūali ānexū vēdi nō pōt.j.ō ſymo.q̄relā.ꝛ.j.e.ō iur.ꝛ ſic remanebit penes pr̄onū reſtituta pecunia.arg.ꝯ.poſſet h̄ colligi:q2 hic dr̄:ꝙ emptor ſpolietˀ et nō venditor. vn̄ eo ipō ꝙ imponitˀ pena emptori et nō vēditori.videtˀ remanere penes ipm̄ pr̄onū iuſpr̄onatˀ:q2 ſi voluiſſet puari h̄ dixiſſet ſicut de alio vl̄ dic

E[x] litteris ¶ Hic ē nō. (qȯ pˀus dixi. Berū caſus.ꝛ q̄tidie allegatˀ. Diuiditur in duas ptes. Primo ponitur querela. Secundo dantur ſibi iudiceſ et inſtruuntˀ quomodo debeant diffinire:ibi. Mandamus. Abbas. Siculus. l ¶ Ad firmam: dicunt q̄dam ꝙ talē contractum celebrauerūt inter ſe ꝙ vtile dominium tranſiret in conductorem: ꝛ ſic in ipſum trāſiuit iuſpatronatˀ.ſecˀ i creditore.ſ̄.ō re iudi. cum berteldˀ. B. m ¶ Pñtauit.ſupple.ꝛ epſ eū recepit.

ad eccleſiam ſupraſcriptam: quo nolente p̄ſentatuꝫ ab ea a recipere apud cantuarieñ. archiep̄m grauem de ep̄o depoſuit queſtionē. et. j. ¶ Mandamus quatenus ſi vob̄ cōſtiterit: ꝙ prefato militi pre/ b ſcripta villa fuerit non excepto iurepatronat⁹ ad firmaꝫ c ꝯceſſa: vel anteꝗꝫ de iurepatronatus inter abbatiſſam ⁊ militem ꝯtrouerſia eſſet ſuborta: prefatus Hu. in p̄ſcripta eccleſia per ep̄m ad p̄ſentationē militis inſtitut⁹ fuiſſet: ei (dūmodo al's ſit idoneus) adiudicetis eccleſiā: ita ꝙ ſi abbatiſſa obtineat aduꝰſus militem: illi de tempalibus debeat reſpōdere. I dē Vintonieñ. epiſcopo. Si laicus clerico vel religioſo loco cōcedit eccleliam ſine conſenſu epiſcopi non obſtante tali cōceſſicne que non valet ad ip̄am eccleſiā cuꝫ vacauerit poterit p̄ntare ⁊ eā alteri eccleſie de conſenſu epiſcopi poterit concedere. hoc dicit cum. c. ſuggeſtum. ⁊. c. cum laici infra. eo Ca. VIII

Illud p̄tereundū nō duximus: ꝙ ſi laicus: epiſcopo d inconſulto eccleſiam non vacantem ꝯcedit religioſe domui: ⁊ poſtea cum vacauerit ad p̄ſentationē eiuſdem laici clericus ibi fuerit ꝑ dio. epiſcopū inſtitut⁹: prior ꝯceſſio ſcd̄am inſtitutionē quomin⁹ habeatur rata ⁊ firma: nō po e teſt aliquaten⁹ impedire: cū illa ꝯceſſio de iure nulli⁹ p̄t f eſſe momenti. tum quia de re non vacante facta eſt: tum qꝛ laic⁹ ſine auctoritate epiſco/ g pi nemini poteſt eccleſias da h re. ¶ Licꝫ religioſo loco iuſpatronatus ꝯferendi liberā habeat facultatē. Si v̄o iuſpatronatus vacante eccleſia i religioſo loco contulerit: ⁊ aliquis ſine p̄ſentatione fratrum eiuſdem loci: fuerit ī ipſa eccleſia inſtitutus: eius ſꝫ rigorem iuris eſt inſtitutio irritanda. Idem eidem. Inſtituti in eccleſijs patronat⁹

a ¶ Apud cantuarienſem: qui fecit primū remoueri et inſtitui p̄ſentatū per abbatiſſam. vnde orta fuit cōtentio inter eos. b ¶ Excepto. argu. ꝯceſſum videri qꝺ non eſt noiatim exceptum. j. de ſpon. cuꝫ apud. Item argu. ꝙ idem iuris eſt in toto ⁊ in parte. argu. ff. ꝺ offi. p̄ſe. vr. l. j. §. iij. ⁊. xij. q. ij. cognouimus. de h̄ tractat. s̄. de tranſla. inter corꝑalia. c ¶ Vel anteꝗꝫ argu. eſt h̄ a cōtrario ſenſu: ꝙ res litigioſa nō debet trāſferri ī aliā ꝑſonā li. pēden. xj. q. j. quia res. ⁊. xvj. q. iiij volum⁹. ⁊. s̄. vt li. pen. a memoria. ⁊ quaſi ꝑ totum. ⁊ ita videt̃ ꝙ ſi moueat̃ alicui queſtio ꝺ iurepatronat⁹. et interim vacet eccleſia: ꝙ nō poſſit p̄ſentare ante finem cauſe. Sed nō eſt verꝫ hoc ſ̄m quoſdaꝫ ꝑut dicitur. s̄. ꝺ in inte. reſti. cuꝫ veniſſent. īmo ſi quis eſt in quieta poſſeſſiōe preſentandi nō debet inde amoueri: vt dicūt quidam vſqꝫ ad finem cauſe. xvj. q. iiij. volumus. et. s̄. vt lite pen. a memoria. ⁊ ſufficit eſſe in poſſeſſione. j. eo. ꝯſultationibus ⁊ ſupplent hic maxime. Sed littera iſta manifeſte ꝯ̄dicit: ⁊ certe verius videtur: ꝙ eligere vel p̄ſentare quis non poſſit poſtꝗꝫ ei mouetur queſtio ſuꝑ ꝓprietate: vel ſi dicatur: ꝙ poſſit p̄ſentare lite mota. tamen preſentat⁹ non debet inſtitui pendēte ꝯtrouerſia ex qua pendet. s̄. de in inte. reſti. c. ij. ⁊ eſt arg. op. s̄. ꝺ elec. cumana. vbi clerici ⁊ capellani erant in quaſi poſſeſſione eligendi. ⁊ mota fuit eis queſtio ſuꝑ iure eligēdi vacāte eccleſia: ⁊ qui non ꝓbauerūt de iure ſuo non valuit eorꝫ vox: nec obſtant ꝯtraria que dicunt ꝙ lite pen. non eſt priuandus poſſeſſor ſua poſſeſſiōe: qꝛ ibi alia ratio eſt. Ibi enī oīa reſtituunt̃ ⁊ fructus poſt litem ꝯteſtatā. ſed hic non debent reſtitui fructus p̄ſentationis: quia canonice inſtitut⁹ non remouet̃ ſine culpa. ⁊ h̄ verius credo. ꝯtra tamen notauit Io. ſ. ꝙ pōt licite eligere qui eſt in quieta poſſeſſiōe. licet moueat̃ ei queſtio. s̄. de in inte. reſti. cum veniſſent. ⁊ ita ſi fuit iſte p̄ſentatus ante queſtionē motam obtinebit: quia ille credebat̃ patronus cum eſſet in poſſeſſiōe toti⁹ ville ⁊ ita credebat ſe eſſe patronū ⁊ bona fide: ſic. j. e. coſultationibꝫ. ⁊ ſi poſtea obtineat abbatiſſa in iurepatronatus: quia ꝓbabit ꝙ excepit iuſp̄ronatuſ. rn̄debit illi de tꝑalibꝫ. xvj. q. ij. fane. ⁊. j. de ꝑuil. cū ⁊ plantare. §. in eccleſijs. ⁊ hoc dicit hic in fi. Contra hoc tamē. s̄. de re iudi. cum bertoldus. ⁊. j. eo. ꝯſultatiōibꝫ. vbi dicit ſi tempore p̄ſentatiōis ſue iuſp̄ronatus eccleſie poſſidebat. ſed hic non erat in poſſeſſiōe iuriſp̄ronat⁹ licet poſſideret villā quia hoc nō colligitur ꝑ litterā ſed intellige ꝙ erat in poſſeſſione iuriſp̄ronat⁹. et ſic ceſſant contraria: ⁊ ſat⁊ bene colligit̃ ꝙ miles erat in poſ. iuriſpa ex eo ꝙ dicit in fi. ita ꝙ ſi abbatiſſa obtineat aduerſum militem: illi ꝺ tēporalib⁹ debeat rn̄dere. ex h̄ apparet ꝙ mileſ reus erat ⁊ abbatiſſa ꝯtra militē agebat: ⁊ ſic relinquit̃ ꝙ mileſ credebat̃ patron⁹: et ſic agebat vt patron⁹. vnde tenuit p̄ntatio ⁊ inſtitutio eo tꝑe facta quo quiete iuſp̄ronatus eccleſie poſſidebat. j. eo. ꝯſultationib⁹. ⁊. s̄. ꝺ elec. querelam. ⁊ ita lite mota nō debet p̄ntare: vel ſi p̄ſentat ſuſpēditur inſtitutio ī euentū ſentētie: vt dictum eſt.

Illud. ¶ Diuidit̃: qꝛ ponit duo dicta. Secundū ibi. Licet. Ab. Sicu. d ¶ Eccl'iaꝫ. q̇dā intelligūt ꝙ ꝑ hāc ꝯceſſionē laic⁹ iſte intēdebat dare eccleſiā q̇ ad ꝓꝑ̄etatē vel eccl'iaꝫ ī vſus ꝓꝑ̄os qꝺ facere nō poterat. s̄. ꝺ dona. paſtoral'. x. q. j. nouerint. ⁊. c. ſic q̇dam. cū ali⁹ eā poſſideret. ſecus ſi dediſſet iuſp̄ronatuſ etiā ſine ꝯſenſu ep̄i: vt dicūt: vt no. j. e. c. ī no. h̄ lr̄a inuit ⁊c̄. e ¶ Impedire. arg. ꝙ nō p̄ſtat impedimētū qꝺ ꝺ iure nō ſortit̃ effectū. arg. s̄. e. ꝙ aūt. s̄. ꝺ elec. bone. arg. ꝯ̄. s̄. ꝺ elec. ꝯſiderauim⁹. ⁊. c. audit⁊. ⁊. j. ꝺ ſpō. ad audiētiā. f ¶ De re nō vacāte: ⁊ ita patꝫ ꝙ eccleſia n̄ vacās ꝯferri n̄ pōt ꝑuate ꝑſone. vt. s̄. ꝺ dona. ꝯſultatiōib⁹. ſꝫ loco religioſa ꝺ auc̄te ep̄i eccl'ia nō vacās pōt ꝯcedi vt ī decre. ꝯſultatiōib⁹. g ¶ Nemini. i. nulli ꝑuate ꝑſone licet. h ¶ Religioſo: hec littera īnuit: ꝙ laic⁹ poſſit dare iuſp̄ronat⁹ loco religioſo ſine auc̄te ep̄i: ſꝫ eccl'iaꝫ nō. arg. xvj. q. vl. nemi regū ſꝫ n̄ credo. vn̄ ſupple h̄ ꝺ ꝯſenſu ep̄i: qꝛ ſiue ꝯcedat eccleſiā ſiue iuſp̄ronat⁹. neceſſaria ē auc̄tas ep̄i. s̄. eo. ꝙ aūt. ⁊. s̄. ꝺ dona. ꝯſultatiōib⁹. ⁊. j. e. null⁹. i ¶ Cōtulerit: ꝺ auc̄te ep̄i: vt dixi. Sꝫ nunq̇d laico pōt dari iuſp̄ronat⁹? Vin. dixit ꝙ ſic. arg. j. e. ex inſinuatiōe. ſꝫ ibi nō fuit donatio. ſꝫ frat̃ ceſſit fratri ius ſuū ſeu renūcia

per nouos patronos mutari
non poſſunt:nec viciſſitudi/
nes eccleſiarū per eos fieri.

Querimoniā. Ca.IX
et.ĩ.Abſurdū videtur
oīno:vt ad ſingulas patro/
noꝝ ſm humanā ↄditionem
a mutatiōes : eccleſiarū ordi/
b natiōes mutent. ¶ Et viciſ/
ſitudineſ eccleſiarū ab aduo
catis vel alijs p̄ſumāt. I dē
eboracēn.archiep̄o. Patro
nus eccleſiā clerico conferre
non poteſt:ꝛ ſi cōtulerit po/
teſt hoc non obſtante ad ec
cleſiam preſentare rectorem.

Cum laici ep̄iſ ne Ca.X
ſcientibus aut non con
ſentiētib⁹ eccleſias clericiſ cō
cedunt:in q̄bus habent iuſ/
c p̄ronat⁹:ꝛ poſtea pnīa ducti
alios ad eaſdē ep̄is rep̄ntāt:
et illi ad eoꝝ p̄ntationē in eiſ
dem eccleſijs ab ep̄is inſtitu
unt :eoꝝ debet inſtitutio ſta
re:q̄ aucte ſunt ep̄i inſtituti:
d ↄceſſiōe p̄ori(q̄ nulla ē)oīno
e euacuata. ¶ Nō enī licet lai
cis clericoſ in eccleſijs p̄ſum

ptione p̄pria ordinare. I dē
abbatibus prioribus ꝛ cleri
cis p archiepiſcopatū ebora
cēn.conſtitutis. Religioſi vē
dicare vel retinere non poſ
ſunt eccleſias ſibi conceſſas
a laicis ſine dioceſani cōſen
ſu niſi legitime p̄ſcripſerint
vel poſtea dioceſan⁹ conſen
ſerit. Ca XI

Cura paſtoralis. et.ĩ.Mandā⁹ q̄/
f tenus ex donatione laicoꝝ:
niſi auctoritas dioce.epiſco/
pi ꝛ ↄſenſus adſit:nullus ve
ſtrum aliquas ſibi eccleſias
vendicare preſumat : vel reti
g nere taliter acq̄ſitas: niſi le/
gitima fuerit p̄ſcriptione mu
nitus:aut dioceſani epiſcopi
h habuerit poſtea conſenſum.
¶ Cum enim laici non poſ/
i ſint in alios : niſi ius qđ ha/
bent transferre : huiuſmodi
conceſſiones irritas penituſ
eſſe cenſemus. I dem lingo/
nēn.epiſcopo. Si patroni ec
cleſie vacantis infra tempuſ
a iure conceſſum non preſen
tant epiſcopus ordinabit ec/

nit ei cōtū ad ſe ius p̄ntādi.ꝛ ita nō fuit donatio cum
ipſe inſolidū eēt p̄ron⁹:vt ibi dicit̃. ſed cū vniuerſita/
te bene pōt donari vel vendi ꝛ obligari.s̄.e.ex lr̄is.ꝛ
Querimoniā ¶ Habet duo (.ĩ.eo.cū ſeculū
dicta. Scđm:ibi. Et viciſſitudīes.Ab.Sicu.
a ¶ Mutatio
nes:licet patro/
ni mutent̃ ſucceſ
ſione vl' alio mo
do eccleſie ſtat⁹
ꝓpter hoc muta
ri non debet: cuꝫ
in ip̄oꝝ diſpoſi/
tiōe eccleſia non
ſit.ſed poti⁹ ep̄o
rum:nec p̄nt il/
lam extrahere đ
ſua p̄tāte.x.q.j.
ſic q̄dem.ꝛ.c.no
uerint.arg.ↄtra
xvj.q.vl.decer/
nimus.ꝛ.c.filijs
ſed h̄ habent tm̄
p̄tātē defendēdi
eccleſiā ꝛ denun
ciare ſacerdotis
exceſſus ep̄o:ſed
ſup rebus nullā
habēt poteſtatē
s̄.eo.preterea.
b ¶ Mutent̃
ſilr̃.x.di.lege .et
c.diſt.j.p̄ueīt.ꝛ
iij.q.vj.h̄ q̄ppe.
Cum lai. ¶ Sūma
tū eſt.s̄.e.c.illđ
Vel ſūma ſic vt
ī rubro. Primo
ponit̃ dictū. Se
cundo ratio :ibi
Nō eī.Ab.Sic
c ¶ Peniten/
tia ducti:ꝛ ita li
citū eſt penitere ↄtra factū ſuū venire.vt.s̄.đ elec.no
ſti.ꝛ.ij.q.vj.§.ſi q̄s libellos.xij.q.j.certe.ff.đ mino.ſi
minor.C.q̄ bo.ce.poſ.l.ij.ff.đ mu.ꝛ ho. vt ḡdatim .§.
ſꝫ ꝛ reprobari.ff.depoſi.l.j.§.ſi ꝓo depoſuero. ꝛ.s̄. de
depo.bona fides.ꝛ.ff.đ ac.emp.ꝛ ven.ſi ſterilis.§.vl.
arg.ↄ̄.s̄.de fil'.p̄ſby.veniēs.s̄.đ cle.ↄiu.diuerſis falla
cijs.ꝛ.xvij.q.iiij.ſūt q̄ opes.ĩ.đ deſpon.impu.đ ill'.j.ꝛ
iij.q.iij.offerat̃.Sol'.nō eſt locus pnīe niſi in caſibus:
puta ſi iuſta cauſa ſubeſt.xij.q.j.certe.lxiij.di.§. verū
vel ſi aliq̄d inopinatū emergat.xxij.q.ij.ne q̄s arbitre
tur.ꝛ in oīb⁊ delictis ꝛ maleficijs.arg.l.di. ponderet.
et.s̄.đ re.eccle.alie.vel nō.ſi q̄s p̄ſbyteroꝝ. vel in his
q̄ fauore ſui tm̄ ſunt introducta:q̄b⁊ renūciare pōt.vij
q.j.q̄ꝫ piculoſum.ꝛ in his q̄ recepta nō ſunt plene .ff.
đ iuriſdi.om.iudi.ſi ↄuenerit.Vin.ꝛ in caſu iſto vt h̄
patet.ꝛ.ĩ.e.cū autē.ꝛ.c.paſtoralis. d ¶ Que nul/
la ē:ſic.s̄.e.illud.ꝛ ita p̄ma electio q̄ nulla ē:nō impe/
dit ſecundā.s̄.de elec.bone.ꝛ.c.ↄgregato.ꝛ.s̄.de ap.
ↄſtitutis.arg.ↄtra.s̄.đ elec.auditis.vbi colligit̃ ꝙ ele
ctio q̄ nulla ē impediat ſecūdā:ſed illud ↄtra:ibi ſolui
tur. e ¶ Laicis:nec etiā clericis p̄ronis licet eccle
ſiā ordiare.vñ habes ſil'em caſum đ clericis ei qđ dici
tur hic de laicis.ĩ.eo.c.vlti.Ala.

Cura paſtoralis ¶ Tria facit. Primo ponit
dictū. Secūdo exceptionē: ibi. Niſi. Tertio ra
tionē ipſius:ibi.cū enī.Ab.Sicu. f ¶ Laicoꝝ:lai
ci enī eccleſias ↄferre nō p̄nt.xvj.q.vlti.ſi q̄s deinceps
et.c.ſi q̄s ep̄s.ſi quis clericus.per laicos.ꝛ.ĩ.đ priuile.
cū ꝛ plātare.nec
debent intereſſe
electiōib⁊.vt ibi
habeāt vocē in
eccl'ia collegiata
s̄.đ elec. maſſa/
na.ꝛ.c.ſacroſcā
g ¶ Legitima
id ē.q̄dragena/
ria q̄ ſola currit
ↄ̄ eccl'iaꝫ:vt.xvj
q.iij.§.pōt.ꝓ.q̄ſ
actiōeſ. Sꝫ obij
cit̃ ↄtra hoc.iſti
monachi vel cle
rici q̄ preſcp̄ſerīt
has eccl'ias aut
habuerūt bonā
fidem aut malā.
Si dices bonā:
h̄ nō potuit eſſe
niſi ig̃rabat iuſ:
ſed ig̃rātia iuris
nō ꝓdeſt ad vſu
capiendū.ff. de
vſuca. nunq̄ꝫ. et
q̄ ↄ̄ legū interdi
cta mercat̃ non
p̄ſcribit . C. de
agri.ꝛ cenſi.quē
admodū.li.xj.ꝛ
iſti ↄtra interdi
cta canonū rece
perūt eccleſias.
xvj.q.vij.ſi quiſ
deinceps.ſi quiſ
ep̄s.ſi quis cleri
cus.per laicos.
s̄.eo.p̄terea.ꝛ.c
qđ aūt.ꝛ.c.illud.ꝛ ita p̄ſcribere nō p̄nt. Si malā fidē
habuerūt nulla p̄ſcriptiōe iuuant̃.s̄.de p̄ſcp̄.vigilāti.
et.c.qm̄ oꝛ.ꝛ.xxxiiij.q.ij.ſi ꝟgo. Pōt dici ꝙ h̄ tollerat̃
huiuſmodi p̄ſcp̄tio ꝓpt̃ ſcādalū: qꝛ eccleſie non pote/
rāt reuocari ſine ſcādalo. Quidā dicūt ꝙ eoīp̄o ꝙ epi/
ſcopo ſciente ꝛ non ↄ̄dicēte poſſederūt intelligit̃ ep̄us
ↄſentire.ꝛ qđ ſequit̃: aut dio.habuit poſtea ↄſenſum:
ſupplent expreſſum.ꝛ tūc non eſt neceſſaria preſcp̄tio
cū habent ↄſenſum ep̄i.vel pōt dici ꝙ illi q̄ eccleſiaſ re
ceperūt de manu laicoꝝ:nō poſſent p̄ſcribere: qꝛ ↄ̄tra
iura recipiūt:ſed eoꝝ ſucceſſores p̄ſcribere p̄nt q̄ h̄ ig/
norant ꝛ bonā fidem habēt:ex q̄ inueniūt eccleſiam in
poſſeſſiōe:qꝛ qui in locū alteri⁹ ſuccedit iuſtā habet ig
norantie cauſam.ff.de reg.iur.q̄ in alteri⁹. h ¶ Cō/
ſenſum.arg. ꝙ rathabitio retrotrahit̃. xvj.q.j.c.vlt̃.
arg.ↄ̄.ff.de reg.iur.l.penul. i ¶ Niſi ius qđ: ne/
mo eī p̄t pl⁹ iuriſ in aliū trāſferre q̄ꝫ ipſe habeat. ff.de
reg.iur.nemo .ĩ. de do.poſt di.re.nup.ff.đ acq̄.re.do.
traditio.s̄.e.qđ aūt.in fi.liiij.di.abbati.arg. ↄ̄. ff .de
acq̄.re.do.nō eſt nouū.inſti.q̄ alie.nō licet .§. ecōtra.
C.de diſtrac.pig.q̄ꝫdiu.ꝛ.l. ſi ceſſante .ff. de vſufruc.
qđ noſtrū.ff.de acq̄.poſ.interdū.Sol'.p̄mū verum ē.
ꝛ iſta ↄtraria ſpecialia ſunt:nec etiā iſtud ius qđ h̄nt

ſcilicet iuſpr̄onatꝰ poſſunt ꝯferre ſine auctoꝛitate ep̄i vt dixi. ſ̄.eo.illud.⁊.ĩ.eo.nullus.
SI vero oꝛdinatio ¶ Primo ponitur queſtio. Scd̄o ſolutio:ibi.Fas.Tertio limitatio:ibi.Ita Abbas.Sicu. a ¶ Proꝛogaẗ:vltra q̄ttuoꝛ meſes ſ̄.eo.qm̄.⁊.ĩ.eo. cum ꝓpter.

nihil dedit in veritate:ſed ꝯceſſit fratri tm̄ liberā oꝛdinationē eccleſiarū:vt ipſe ſolus poſſet p̄ſentare. ⁊ eſt ſimile.ff.de ſerui.ſeruitutes.§.ſeruitus. f ¶ Reſtituant:qꝛ nō habuerūt canonicū ingreſſum, vnde debent expelli ſic.xvj.q.vlti.decernimus.

SEcleſias. Capitu. XII
SI vo oꝛdinatio alicuiꝰ eccleſie que ad tuam inſtitutionē ſpectat:⁊ pro ꝯtrouerſia laicoꝝ de iure patronatꝰ a inter ſe diſceptantiū ꝓrogatur. ¶ Fas tibi ſit ap.remota in eandem pſonam idone b am inſtituere ¶ Ita ꝙ rep̄ſentetur ab eo qui ius euicerit patronatus. Idez hoſpitalarijs. Si iuſpatronatus eccleſie deuenit ad exemptoſ per hoc ĩ nullo debet ledi iuſ epiſcopale. Ca.XIII

QUam ſeculū reliqueritis et.ĩ. ¶ Prohibemꝰ ne cum c ratione feudoꝝ emptoꝝ aliterue acq̄ſitoꝝ vel etiaꝫ alio modo:iuſpatronatꝰ in eccleſijs pꝛochialibꝰ acquiſierit⁊: d ep̄o ius pꝛochiale minuere pꝛeſumatis. Idem. Sine cō ſenſu patroni non poteſt q̄s eccleſiā occupare Ca.XIIII

EX inſinuatione. M.clerici accepimꝰ:ꝙ cum ei frater eius iuſpatronatꝰ: qd̄ in quibuſdā eccleſijs habe e bat liberaliẗ ꝯtuliſſet:eas q̄dem ſine ipſius aſſenſu occuparūt ⁊ detinent occupatas et.ĩ. ¶ Mandamus quatenus ſi eſt ita:earum detentores vt eaſdem pꝛedicto cleri f co reſtituant:per eum libere oꝛdinandas mo.pꝛe.compellas. Idem Adoſi.epiſcopo. Non poteſt patronus eccleſiam ſibi retinere vel etiaꝫ alteri concedere ꝓpꝛia auctoꝛitate. Ca.XV

COnſuluit nos.et.ĩ. Cum ſanctua g rium dei iure hereditario teneri non poſſit. ¶ Nō decet aliquatenus ſuſtineri: vt clerici eccleſias a parētibꝰ ſuis h fundatas: ꝓpꝛia auctoꝛitate detineant:aut laici filijs vel i aliquibꝰ laicis ꝯcedant eaſdem. Idem. Iuſpatronatus per ſe vendi non poteſt. Ca XVI

DE iure vo patronatus.et.ĩ. ¶ Mandamus quatenus ſi.R.illud comparauit: cum inconueni k ens ſit vendi iuſpatronatus l qd̄ eſt ſpirituali annexum:cō m tractum illum irrituꝫ eſſe decernas. Idem. Patronus non poteſt ſine epiſcopi vel pape conſenſu etiam loco religioſo conferre eccleſie decimaſ vel aliud ſpirituale. Ca. XVII

n NUllus laicus de o cimas aut eccleſiā aut p quicq̄d eccleſiaſtici iuris eſt ſine conceſſione ſui pontifici

b ¶ Rep̄ſentetur. ſed q̄d valet hec repꝛeſentatio: cuꝫ iaꝫ ſit inſtitutus ⁊ ius habeat .ꝓ hāc p̄ſentationē nullum ius acq̄riẗ huic: ſed p̄ſentatur:vt patronuſ ꝓ hoc ſit ĩ quaſi poſſeſſione ſui iuris:nec poſtea vexeẗ ꝺ facto .ĩ. e.c.ꝯſultatiōibꝰ

QUam ſecu ¶ Primo poniẗ exoꝛdium deciſum. Secundo ꝓhibitio:ibi Prohibemꝰ.ab c ¶ Emptoꝝ ſic ergo iuſpr̄onatus transfert̃ venditione cum vniuerſitate: et hoc verum eſt: niſi ſpālit̃ ſit exceptuꝫ. ſ̄ .eo.ex litteris.⁊ venditio feudi facta intelligiẗ de volūtate dn̄i :aliẗ nō valeret in ꝯſti. Frede.de feudiſ transfertur etiaꝫ ſucceſſiōe. ſ̄. e.qm̄ in q̄buſdā ⁊.c.j.⁊.ij.⁊.xvj q.vij.filijs. ⁊ ꝑmutatione.xvj. q.vl.nemini regum.⁊ alienatione vniuerſitatis vt hic: ⁊ donatiōe cum ꝯſenſu epiſcopi facta.ſ̄.eo.ꝙ autez.⁊.c.illud.⁊.ĩ.eo.nullus. Vn̄ verſus. Iurapatronatꝰ tranſire facit nouꝰ heres. Res ꝑmutata donatō venditio ꝗ. d ¶ Minuere:⁊ ita nihil plus iuris debent iſti religioſi habere q̄ illi a q̄bus ius habuerūt:⁊ ſic epiſcopus ius ſuū integrū habebit:quia ꝑmutationē talem eccleſie oꝛdinatio mutari non debet.ſ̄.eo.querimoniā.ſ̄.eo.cura.ſimile.ſ̄.de dona.inter dilectos.ſ̄.de relig.do.quia monaſterium.

EX inſinuatione. ¶ Primo narrat factū. Secundo dat iudices:ibi. Mandamꝰ. Abbas.Si e ¶ Contuliſſet:ſic ergo videẗ ꝙ laicus iuſpr̄onatus poſſit donare ꝓuato etiam ſine ꝯſenſu ep̄i : ſed ſupple qd̄ de ꝯſenſu ep̄i h̄ fecit. veriꝰ videẗ ꝙ hec nō erat vera donatio:qꝛ vterq̄ iſtoꝝ fratrū erat verꝰ pr̄onꝰ in ſolidū.ſ̄.e.c.j.⁊.ff.ꝺ ope.lib.ſi libtꝰ.in fi. qꝛ res ē indiuiſibilis.arg.ff.ſi ſer.ven.loci coꝛpꝰ.§.ſi fun.⁊ ideo

COnſulu ¶ Primo poniẗ ratio.Secūdo diſpoſitio: ibi. Non decet. Abbas.Sicu. g ¶ Hereditario:ſucceſſio hereditaria in eccleſia eſſe nō debet.viij.q.j.apoſtolica. ſ̄.de fil. p̄ſby. ex trāſmiſſa.⁊.c. ad extirpandas.
h ¶ Auctoꝛitate : ſecus ſi ad p̄ntationē parētum.qꝛ ipſe ſe rep̄ntare nō poſſꝫ .ĩ.eo.ꝑ tuas. vn̄ nō videẗ hic ꝓhiberi p̄ntatio filij:vn̄ ꝑmitti intelligiẗ:arg.ĩ.de ſpon.cū apud.
i ¶ Cōcedant aucte ꝓpꝛia idē intellige de clericis.ĩ.e.ti.c.vlti. ſed ep̄o p̄ntare pōt patronus filium: vt dictum eſt.ſ̄.qꝛ ſuffragium patris valet filio.ff.qd̄ cuiuſq̄.vniuerſi. illd̄ notandū. ſed ſi plures ſunt patroni:nūq̄d poſſunt vnū pꝛo ſe p̄ſentare? credo ꝙ ſic. arg.ſ̄ .de elec.cum in iure

DE iure.vendi.per ſe tm̄.ſed cū vniuerſitate bene poteſt vendi.ſ̄.e.cum ſeculū:⁊ etiam obligari.ſ̄.eo.ex litteris. l ¶ Annexū.ſ̄.de iudi.q̄to. m ¶ Irritum:ipſo iure.qꝛ ſpūale vel ſpūali annexū vendi nō pōt nec etiam redimi.ĩ.de ſymo.querelā.ff.ꝺ ꝯhen.emp.hāc legē.qꝛ res ſacra nō recipit eſtimationē.ff.ꝺ re.di.ſacra loca.in fi.ſi tn̄ res ſacra ab ignoꝛāte emaẗ ad intẽeſſe agiẗ ex ꝯtractu.ff. ꝺ ꝯhē.emp.l.iiij et inſti.e.ti.§.vl. Sꝫ q̄s habebit ius illud? nūq̄d ille q̄ vēdidit ꝑdet illud hoc ip̄o qd̄ vēdidit:ꝺ h̄ dixi.ſ̄.e. qꝛ clerici.

NUllus laicus. ¶ Habet duo dicta. Scd̄m:ibi. Et ſi q̄s. Ab.Sicu. n ¶ Decimas.ſ̄.de his q̄ fi.a p̄la.ſi.ꝯſen.capi.cū apoſtolica.
o ¶ Eccleſiā.ſ̄.e.ꝙ aūt.in fi.⁊ expone eccl̄iaꝫ.i.iuſpr̄onatꝰ:qꝛ donādo eccl̄iaꝫ qd̄ ſuū eſt donare videẗ c̄ ꝯſenſu ep̄i.ſ.iuſpr̄onatꝰ.ſ̄.ꝺ dona.paſtoꝛal' p ¶ Eccleſiaſtici:iuris.ſ.ſpūalis:qꝛ ſi eſſet tp̄ale ius ibi nulli

a monaſterijs vel canonicꝭ cō/ferat. ¶ Et ſi quis epus im/ꝓbitatis vel auaricie cauſa ꝯſentire voluerit: Ro.ponti/fici nūcietur: ꝛ qḋ offerendū b eſt tunc eius licentia offera/tur. Idem. Si quis epiſcopus in eccleſia alterius dio/ceſis eſt patronus preſentatus ab eo debet admitti ſi eſt idoneus. Ca. XVIII

SIgnificaſti et.ī. Si epi/ſcopi poſt ꝓmotionē ſuam p̄/ſentatiões pſonarū ad eccle/ſias a patronis earum ꝑ ec/cleſijs ſibi commiſſis adepti fuerint: perſone idonee q̄s c ad eas vacantes preſentaue/rint ſunt admittende. Idez abbati ſancti Alberti. Inſtitutus ad p̄ſentationē eius q̄ tunc iuſpatronatus eccleſie poſſidebat remoueri non debet: licet illud ius ab eo poſtmodū euincatur: ſecus ſi nō poſſidebat ſed tm̄ credebatꝰ eſſe patronus. Ca. XIX

COnſultatiōibus. et.ī. Si aliquis clericus ab ordinario iudice in eccleſia fuerit inſtitutus: ad p̄ſenta/d tionē illius q̄ eiuſdem crede/batur eſſe patronꝰ: ꝛ poſtea iuſp̄ronatꝰ aliꝰ euicerit in iu/dicio: inſtitutꝰ non debet ab e ip̄a ꝓpt̄ h̄ remoueri: ſi tp̄e p̄/ſentatiōis ſue ille q̄ eū p̄ñta/uit iuſp̄ronatꝰ eccl̄ie poſſide/bat: cū ex h̄ ei q̄ ḋ iure debet h̄re: nullū ſimpoſterū p̄iudici/f um generetꝰ. ¶ Si vo ñ poſ/ſidebat ſed tm̄ credebatꝰ eſſe p̄ronꝰ cū nō eſſet: poterit ab g eadē eccleſia remoueri. Idē Eboraceñ. archiep̄o. Ualꝫ ſecunda conceſſio eccleſie facta alteri eccleſie per ep̄ꝫ ꝛ patronū non obſtante p̄ori facta p patronū ſolū. Ca. XX

SUggeſtū eſt: ꝙ cū eccle/ſia q̄dam de aſſenſu dn̄i fundi auc̄te eboraceñ. archi/ep̄i eccleſie beati Petri ebo/ra. ꝯceſſe ꝛ aſſignate ſint in p̄bendā: canonici de nouo/burgo ꝯceſſionē illam irrita/re nitunꝰ occaſiōe donatiōiſ h quā ſibi aſſerūt p̄us factaꝫ. ¶ Uñ licet ī donatiōibꝰ ec/cleſiarū reqredꝰ ſit ꝛ expectā/dus p̄ronoꝝ ꝯſenſus: qꝛ tñ i eccl̄ie: niſi auc̄tas intuenerit pōtificaꝉ canōice ꝯcedi ñ poſ/ſūt: ſignificamꝰ ꝙ p̄or ꝯceſſio ſi cū aſſēſu p̄roni ꝛ auc̄te dio. ep̄i facta eſt: aut eiꝰ aſſenſus k fuerit poſtea ſubſecutꝰ: poſte/riori ꝯceſſiōi p̄ferꝰ: alioq̄n il/l la dꝫ p̄ferri q̄uiſ poſteriꝰ fctā q̄ ꝯſenſu dn̄i fūdi ꝛ ep̄i auc̄te m fulcitꝰ. Idē archiep̄is ꝛ ep̄iſ p āgliā ꝯſtitutꝭ. Ab officio ꝛ b̄n̄ficio remouetꝰ q̄ mōitꝰ ñ di/mittit eccl̄iaꝫ ſine cōſenſu ep̄i ſibi ꝯceſſaꝫ: h̄ dicit p̄mo. Laici ſpoliantes eccleſiam excō/municantur: hoc ſecundo. Capitulum XXI

auctoritatis reqritꝰ. i. dū tñ res ſit donantꝭ. Dicūt ta/men q̄dā ſicut Uin. ꝙ iuſp̄ronatꝰ pōt laicus donare loco religioſo: etiā ſine auc̄te ep̄i. ſ̄.e. illḋ. ſꝫ ꝯ̄ dixi ibi. a ¶ Conferat: ſi tñ ꝯtulerit ꝛ ſubſequatꝰ poſtea ꝯſen/ſus ep̄i bñ valet taꝉ donatio. xvj.q.j.c. vl. ꝛ.ī.e. ſugge/ſtū. ſ̄.e. cura paſtoraꝉ. ꝛ. ſ̄. eo. ꝙ aūt. in fi. b ¶ Offeratꝰ: niſi iuſta cā ſubſit q̄re ep̄s h̄ dene/gauit: qꝛ tūc papa nō ꝯcederet. nec ep̄m cōpelleret ad dādā licē/tiā. arg. lxiij. di. lr̄as. ꝛ. lxxxv. di. archidiaconū in fine.

SIgnifica. ¶ Sūmatꝰ vt in rubro. Sꝫ ꝭꝫ aliam lec. ñ refert an ſit p̄ronus in alia vel ī ꝓpria dioce. Tertio p̄t ꝭm aliā lec. intelligi ꝙ ñ p̄ronatus: ſꝫ mera preſentatio fuit conceſſa ep̄o. Ab. ſi. c ¶ P̄ñtaue/rint: ep̄is vꝉ alijſ inferioribꝫ p̄latꝭ in q̄rū prochijs eccl̄ie ſite ſūt. et clericū cuiuſcū/q̄ꝫ diocetꝰ p̄ñt p̄/ſentare. vt. xvj. q. ij. ſi q̄s ep̄orū. et ſic intelligit Hug. illud. c. et eſt p̄uilegiū ep̄i. vt dicit. ſꝫ lr̄a il/lud ñ dicit exp̄ſ/ſe: ſꝫ dicit ordiet q̄s deſiderat clericos ibi ponere et ſic eſt ꝯ̄ illud. lxxj. diſti. hortamur. ꝛ. c. clericoſ et. ſ̄. ḋ cle. ꝑegr. c. vltimo.

COnſulta. ¶ Due ſunt partes. Secunda: ibi. Si vo. Ab. Sicu. d ¶ Credebatꝰ: ꝛ erat in q̄ſi poſ/ſeſſiōe iuriſp̄ronatꝰ: qꝛ tūc tenet p̄ñtatio etiā ſi ī vitate ñ ſit p̄ronꝰ. ſ̄. ḋ elec. q̄relā. ꝛ. ſ̄. ḋ cā poſ. ꝛ ꝓp̄e. cum olim. ꝛ h̄. Itē eſt h̄ arg. qḋ plꝰ valꝫ qḋ ē in opīone q̄ꝫ qḋ ē in vitate. j.q.j. ſi q̄s a ſymōiacꝭ. ij.q. vij. §. tria. et §. verū. ī. q̄ fi. ſint legit. cū intꝰ. ꝛ. c. ꝑ tuas. ꝛ. ſ̄. ḋ biga. nuꝑ. ī fi. arg. ꝯ̄. xxix. q. ij. ſi q̄s. ꝛ. viij. di. vitate. ꝛ ita ſola poſſeſſiōe acq̄ritꝰ titulꝰ: lꝫ ille dn̄s nō ſit q̄ p̄ñtat: ſed h̄ facit bona fides. e ¶ Remoueri. qꝛ qḋ legitime factū eſt nō debet irritari: lꝫ ad eū caſuꝫ deueniat a q̄ incipe nō potuit. lv. di. p̄cepta. ff. ḋ iti. ac. p̄ua. l. ij. ꝛ. ff de poſtu. l. j. §. caſū. xxxij. q. vij. neq̄ꝫ furioſus. ꝛ qḋ rite et ꝭm leges factū eſt ex alio euētu reſuſcitari nō debet C. ḋ admi. tu. ſancimꝰ. ꝛ qḋ legitime factū eſt penā nō meretꝰ. C. ḋ adulterijs. l. grachꝰ. f ¶ Poſſidebat: bonafide vt di/xi. ꝛ nō vi. ar. C. p̄ſcꝑ. xxx. vel. xl. an. ſi q̄s emptionis. §. ſꝫ h̄. ꝛ. xvj q. iij. lꝫ ī reguꝉ. ſꝫ nūq̄d ille q̄ eſt in q̄ſi poſſeſſiōe p̄/ſentādi. ſi ei moueatꝰ queſtio ꝓ/prietatꝭ: poterit interī p̄ñtare an̄ ſn̄iaꝫ? dic ḋ h̄ vt dixi. ſ̄.e. ex lr̄is. ꝓpt̄ h̄ īn nullum fit p̄iudiciū vero p̄rono in poſterū: vt hic dicit Berñ. g ¶ Remoue/ri: qꝛ nō p̄ñtatꝰ a p̄rono. xvj. q. vij. decernimus. et ſic credulitas ſine poſſeſſione nō valet vel nō prodeſt.

SUggeſtū. ¶ Sūmatū eſt. ſ̄. ī. c. illḋ. Uel alitꝰ: ꝛ ſicvt ī rubro. Cōis diuiſio. Scḋa: ibi Uñ licꝫ. Ab. ſi. h ¶ Priꝰ facṫā: ſileꝫ caſū habes. ſ̄. de his q̄ fi. a p̄la. c. ꝯtinebatꝰ. i ¶ Auctoritas ep̄aꝉ. ſ̄. e. ꝙ autē. ꝛ. c. illud. ꝛ. c. nullus. et. ſ̄. ḋ dona. cōſultatiōibꝫ. ꝛ. ſ̄. e. c. cura. ꝛ h̄. ꝛ. c p̄terea. ꝛ. c. ſignificantibꝫ. k ¶ Subſecutus. arg. quod ab initio erat inualidum per ſubſequē/tem ꝯſenſum confirmatur ꝛ fit validum. ſ̄. e. cura. et xvj. q. j. c. vl. ſiꝉe. ſ̄. ḋ his q̄ fi. a p̄la. ſi. ꝯſen. ca. cū nos et. ſ̄. ḋ dona. paſtoraꝉ. ꝛ. ſ̄. e. cura. l ¶ Poſterius: arg. ꝙ lr̄e q̄ poſſent elidi ꝑ exceptionē nō p̄ſtāt impe/dimētū ſecūdis. q̄uis de p̄mis ñ faciāt mētionē. ſ̄. de confirma. bone. m ¶ Fulcitur. argu. ꝙ vbi plura faciunt pro aliquo q̄ꝫ contra obtinere debet. argu. xiij. diſtin. duo mala. ꝛ. c. nerui. C. de iur. ꝛ fac. ignoran. l. j. ꝛ. ſ̄. ḋ re iudi. cauſamq̄ꝫ. vbi ſunt argu. de hoc. argu. contra. xxij. q. j. mouet te.

Relatū. ¶ Sūt due partes. Scđa:ibi. Ad hoc. Ab. Sicu. a ¶ Recognitiōis.i.ꝯfeſſiōis in iure facte donatiōis vel ꝯceſſiōis ꝑus facte de re qua/cunq; qđ meliꝰ ē.⁊ ē vulgare āglicoꝝ. Ala. b ¶ Vēdicare.i.retinere. c ¶ Per oſtiū.vij.q.j.nō furem

Relatum eſt ꝙ nōnulli a occaſione laice recog/nitionis:non reqſita epiſco/pi audientia:beneficia eccleſiaſtica ſibi p̄ſumūt in parro b chijs veſtriſ vendicare. Qm̄ igitur huiuſmōi pſone nō in c trant per oſtium ſed aliunde d ꝯſcēdūt: ac per hoc indigni ſunt paſtoris noīe vel p̄rogatiua gaudere. mandamꝰ quatenus eos ſi cōmoniti predi/cta mīme reſignauerint:niſi epiſcopali ꝯceſſione fuerint moniti:ab officio reddatꝭ et bn̄ficio alienos.⁊.ī. ¶ Ad hoc quoniā quidam laici ec/cleſias poſſeſſiōibꝰ ſpoliant: vt ſic viros eccleſiaſticos fa/e ciant coraȝ ſeculari iudice li/tigare:vobis iniūgimus:vt id publice ſub intermīatiōe curetis anathematis ꝓhibere. Si qs aūt ꝓhibitiōis veſtre ꝯtemptoꝛ extiterit: eum f excōmunicationi ſubdatis.

et. xxiij.q.iiij. tres perſonas.⁊ j.q.j.oꝛdiatiōes d ¶ Indigni: intin ꝙ deponi debēt ⁊ excōicatiōi ſbijciēdi ſūt xvj.q.vij.ſi qs deiceps. ſiquis epūs.ſi quis clericus. hodie tn̄ imponit̄ pena p̄dictoꝝ canonū: ſȝ ſtat̄ ei qđ h̄ dꝛ et ſi qs ꝯſentiat electiōi đ ſe fac/te ꝑ abuſuȝ lai/coꝝ ieligibil̄ fit nec p̄t ꝓmoueri ſine diſpēſatiōe. s̄.đ elec.qſqs.

e ¶ Seculari: ſm̄ illā regulam actoꝛ foꝝ rei ſe/quat̄.s̄.đ fo.cō/pe. cū ſit gn̄ale. xj.q.j. experiētie. Sȝ nōne cōmittūt iſti ſacrilegium q taliſ̄ ſpoliant eccl'ias:ꝫ ſt̄ ꝑ eccl'iaȝ iudicādi.vt ꝓbat̄.s̄.đ fo.cōpe.ꝯqſtꝰ.⁊ arg.xij.q.ij.nulli.p̄dia liceat. ⁊ hōicide dicūt̄.xij.q.ij.q abſtulerit.ē ꝫ veꝝ ꝙ iſti malefactores ſb eccl'iaſtico iudice ſt̄ ꝯueniēdi ⁊ fauore eccl'ie ē h̄ introductū.s̄.đ fo.cōpe.cū ſit generale.⁊ ſm̄ illā regulā nō ꝯſeqret̄ intētionē ſuā.ſȝ pone ꝙ eccl'ia agat ꝯ eos corā iudice ſeculari:⁊ ipi laici volūt ꝯuenire eccl'iaȝ:qꝛ forte hec erat intētio ipoꝝ nunqd ſt̄ audiēdi? Dicaſ ꝙ n̄.ff.đ iudi.l.ij.§. ſȝ ſi agāt et alia etiā rōne:qꝛ q̄o ſpoliatiōis ꝑuilegiata ē vt eam intētās recōueniri n̄ poſſit niſi đ alia ſpoliatiōe.s̄.đ oꝛdi.cog.ſuꝑ ſpoliatiōe.⁊.s̄.đ iudi.ſignificauerūt.

f ¶ Subdatꝭ. Dic p̄tȝ ꝙ ſi qs ꝓhibeat̄ ſb pena anathematꝭ ſiue excōicatiōis:ſȝ qs ꝯfaciat n̄ eſt excōicatꝰ ſȝ dȝ excōicari. ſecꝰ vr̄ ſi dicat̄ ſb intmīatiōe anathe/matꝭ.ī.đ eo q fur.oꝛ.rece.c.j.vel ſi dicat̄ ſb excōicationis intpoſitiōe:qꝛ q ꝯfacit excōicatꝰ ē.lxiij.di.ſaloni/tane.⁊.s̄.đ loca ⁊ ꝯduc.c.j.qꝛ ꝑ illa v̄ba inuit̄:ꝙ excōmūicatiōis ſn̄ia lata ſit. Dic đ h̄ vt dꝛ.ī.đ ſymo. ſic.ij.

Cum te decet. ¶ Sūmat̄ vt ī rubꝛo. Sȝ ītelli ge đ p̄ronis eccl'iaſticꝭ ſm̄ verū intellectū.nā in laicꝭ ſufficiūt q̄ttuoꝛ mēſes.vt.ī.dicā. Abbas. Sicu.

g ¶ Sex mēſes ꝯ.s̄.e.qm̄.⁊.ī.c.cū ꝓpt̄. vbi dāt̄ tm̄ q̄ttuoꝛ mēſes.xvj.q.vij.ſi plures ꝯſiderādū.⁊.s̄.eo. q̄cūq;. Sol.cū eſt ꝯtētio đ electiōe int̄ p̄ronos tūc obtinet qđ dꝛ.s̄.e.qm̄.j. Rn̄.ſi aūt eccl'ia oꝛdiari n̄ poſ/ſit ſine nimio ſcādalo p̄ronoꝝ:tūc ſatꝭ poſſȝ dici ꝙ epſ tollat reliqas ⁊ claudat oſtia:⁊ ſic poſſumꝰ tenere de/creta.p̄dicta:ſi plures.⁊ ꝯſiderādū.qꝛ ꝓpt̄ magnum ſcandalū ea que ſine pctō moꝛtali poſſūt cōmitti qn̄q; omittimꝰ.ī.de no.ope.nū.cū ex iniūcto.al's ꝓpt̄ modicū ſcandalū non dimittat epſ eccleſiā oꝛdinare:vt di/cit̄ in.c.qm̄.tn̄ ꝯſueuit dici ꝙ non ſtat̄ hodie illis de/creta.ſed illi decreta.qm̄.vbi dicit̄ đ ſex mēſibꝫ. Si vo

Idem. Si queſtio iuriſpatronatus infra ſex menſes n̄ terminat̄ a tempoꝛe vacationis:libere poteſt epiſcopus ſine preſentatiōe ibideȝ inſtituere rectorē. C. XXII

Cum te decet.⁊.ī. Illaſ autem eccleſias: de quarum patronatu cōtrouerſia fuerit g ſi infra ſex menſes poſtq̄ vacauerint non fuerit contro/uerſia terminata: licitum ti/bi ſit de perſona idonea oꝛ/dinare.

Lucius. iij. Patronus iuſpatronatus ꝓpria auctoꝛitate alienare non poteſt nec ab eccleſia aliquid temporale exigere: niſi tempe fūdationis a dioceſano illud fuerit ſibi reſeruatum. Ca. XXIII

Preterea quo/h niam aduocati eccleſia i rū:ius aduocatiōis donatio k nis vel emptiōis titl'o alijſq; ꝓ ſua voluntate ꝯtractibꝰ ī l alioſ trāſferre p̄ſumūt:fodꝝ

eſt ꝯtentio inter aliqs de iurep̄ronatus.tūc epūs expectet vſq; ad ſex mēſes.⁊ tūc aucte ſua oꝛdi/net eccleſiā.ſi infra ſex mēſes pꝰ q̄ vacauerit illa queſtio diffinita non fuerit: vt h̄ dicit. ſaluo iure illius qui poſtea euicerit iuſp̄ro/natus in poſteꝝ. s̄.e.ſi vo.⁊.c.cōſultatiōibꝰ. ⁊ ꝯ eo.cum ꝓpter.ſȝ ſi non vult tātū expectare: poſt quattuoꝛ mēſes oꝛdinet eccleſiā s̄.e.quoniā.⁊ ꝯ eo.cum ꝓpter.qbus ſtandū eſt: vt dicit Laurē. qꝛ licȝ illa decreta.quoniā.p̄ceſ/ſit iſtā Inno.tn̄ ꝯcoꝛ.cuȝ illa decreta.qm̄. que ē lateran̄ concilij. Quidam tamē ita dicebāt ꝙ h̄ computant̄ ſex menſes a tempoꝛe vacationis.⁊ ita ꝯcoꝛdat.ꝯcil'.lateranen̄.s̄.de ꝯceſ.preben.nulla.⁊ illa:quoniā.⁊.c.cū ꝓpter.intelligunt̄ a tempoꝛe mote litis. ꝙ ſatis poteſt ꝯcedi:⁊ hoc ſatis innuit̄ per litterā illarū decreta. in quibus dicit̄ ſi queſtio emerſerit.⁊ hic dicit̄:poſtq̄ vacauerit.tamen epſ poteſt facere ꝙ iſtoꝝ magis placet Si vo ꝯtentio ſit inter epm̄ ⁊ patronū.puta epſ dicit p̄ſentatū indignū patronꝰ idoneū.tūc epſ ponat eco/nomū ibi pꝛo fructibꝰ ꝯſeruādis quouſq; fuerit expe/ditum. s̄. de offi. oꝛdi. cum nos. Credo potius ſtan/dum ei qđ dicit Lau.ſi epſ voluerit qđ dicit̄: a tempore mote litis non habet rationem:quia ſic poſſet vacare eccleſia quaſi per octo menſes:⁊ decreta.illa preceſ/ſit tempoꝛe illam:quoniam.s̄.eo.licet hec ſit poſterioꝛ in titulo:quia ambe ſunt eiuſdem auctoꝛis. Bern̄.

Preterea quoniam. ¶ Pꝛimo ponit duplex factum rep̄henſibile. Secundo contra ſecundū ſtatuit ⁊ penam imponit. Tertio ꝯtra pꝛimū decernit Secunda:ibi. Pꝛeſenti. Tertia:ibi. Contractus. Ab/bas Siculus. h ¶ Aduocati.id eſt:patroni. i ¶ Ius aduocationis.id eſt:iuſpatronatas:vel po/tius ius aduocationis.nam alij dicuntur patroni: et alij aduocati:vt.ī.eo.c.patet. k ¶ Emptionis:q̄/liter iuſpatronatus transferatur venditione ſeu alijs modis dictum eſt.s̄.eo.cum ſeculum. l ¶ Fodrum Fodrum eſt collecta quam imponebant iſti patroni eccleſijs:⁊ eſt vulgare lombardoꝝ.

a ¶ Regium: quod regi debetur ſiue tributum re/gi debitum.xj.q.j.ſi tributum.ꝛ.xxiij.q.viij.conue/nior. b ¶ Inſtitutos: ſtatui ergo poſſunt reddi/tus patrono vice tributi ſiue penſionis: vt hic patet.ꝛ.xxiij.q.vlti.tributum.ꝛ arg.xviij.q.ij.eleutherius. et hoc ante con/ſecrationē eccle/ſie ꝛ nō poſt: ar/gu. C.de dona. que ſub modo.l. perfecta.et.xvj.q.vlti.filijs.poſ/ſunt etiaȝ ſtatui vice beneficij: et ante ꝛ poſt.xvj.q.vj.illō.ꝛ.q.j.poſſeſſionis.ꝛ.q.iij.clerici.et.c.ſi epiſcop⁹.ampli/us vero habere non debent ꝙ re/periat̃ in iure p̃/miſſum.j.de pe. in quibuſdã.qđ ſi preſumpſerint puniãtur vt hic dicit.ꝛ.c.in qui/buſdaȝ.ſ.de ſta/tu mona.in ſin/gulis.in fi. c ¶ Huiuſmo di: de quib⁹ p̃/miſſuȝ eſt: ſciliȝ donationis: ven ditionis ꝛ alijs. ꝛ ſic patet ꝙ iuſ/patronatus ven di non poteſt.ſ. eo.quia clerici.ꝛ c.de iure.vel do/nari ſine conſen ſu epiſcopi.ſ.c. nullus.argu.cō/tra.ſ.eo.illō.ibi ſoluitur.

ita habes hic ꝙ qui prior eſt tempore potior eſt de iu/re.ſ.de maio.ꝛ obe.c.j.vbi de hoc.

Nobis fuit. ¶ Vt patet ex ſummario tria ſũt dicta.ſecũdũ ibi: ceterum ibi: pro fundatiōe. Et iſte tex.eſt de principalioribus. Abbas. h ¶ Dio/ceſani: alias nō pōt: de conſe.di.j.nemo.j.in auc̃.de mona.§.illō.colla.j. i ¶ Conſtruxe rit: ꝛ ita ex con/ſtructione acqui ritur iuſpatrona/tuſ.xvj.q.vij.fri gentius.ꝛ.c.pie mētis.ꝛ.c.filijs. k ¶ In cōuētu ali: pũetualis dr̃ exq̃ duo vel tres in collegio ſunt.ſ.de elec.c.j.ſed videt̃ ꝙ tres ad min⁹ debeãt eē. ff.de verbo.ſig.ne ratius.tñ i vno retinet̃ ius colle gij.ff.qđ cuiuſꝗ vniuer.ſicut.§.vlt. l ¶ Hone ſti⁹: imo neceſſe eſt ꝙ requirat̃: vt videt̃.ſ.de elec. cũ terra.ꝛ meli⁹ eo.ti.ſacroſãcta. q: poſſet excipe ꝯ ipm ſi nō eſſet idone⁹.etiã poſt cōfirmationeȝ ſi male v̄ſat̃.tenet̃ denunciare epo.xvj.q.vij.filijſ.ꝛ ar op.xviij.q.ij. abbatem. m ¶ De ſua iu/riſditione: nō vi det̃ ꝙ iſtud ſta/re poſſit: q: ſi in/telligas hoc ge/neralit̃ de quocunꝗ patrono.obſtat manifeſtũ cōtra/trium.ſ.de elec.ſacroſancta.ꝛ.c.maſſana.vbi habes ꝙ ius eligēdi nō cadit in laicũ in collegiata eccl'ia: nec valet aliqua cōſuetudo vt laicus interſit cũ clericis in electione p̃lati: ꝛ hic videt̃ ꝑmitti.qualiter ergo reſpō debim⁹. Pōt dici ſm quod notauit hic Lan. ꝙ hoc in telligi debet: cũ eccleſiaſtica ꝑſona ius patronat⁹: pu/ta abbas vel alia eccl'iaſtica ꝑſona: q: huiuſmodi per/ſone bene poſſunt intereſſe electiōi faciēde cũ clericis. exquo cōſueuerũt ibi intereſſe electioni faciēde.vel q̃a in fundatiōe reſeruauerũt ſibi iſtud ius de cōſenſu epi: ꝛ ſic de iuriſditione ſua intereſſe poſſunt: arg.xviij.q.ij.eleutheri⁹.ꝛ ſic non ꝯdicit: vt nō.in.c.ſacroſancta. Vel pōt h̃ intelligere generalit̃ etiã de laico. Vt expo ne de ſua iuriſditiōe ſibi ſpecialit̃ cōceſſa in ipſa funda tione quã cōceſſionē oſtēdere debet: argu.c.diſ.contra morē.ꝛ ab eo qui hoc cōcedere potuit: ſcȝ dñs papa: q: ep̃us non poſſet hoc cōcedere ſicut credo. Arg.ꝑdicte

a albergarias regium: ꝛ ſimi/lia tanꝗ̃ a proprijs ruſticis: ab eccleſijs extorquentes.

¶ Preſenti decreto ſtatui/mus: eos ſiue aduocati ſiue patroni: vel vice domini ſiue cuſtodes vel guardias habē tes: ſeu quocunꝗ alio nomi/ne cenſeantur: a grauamini/bus eccleſiarum ceſſare: ni/hilꝗ in ipſis preter ãtiquos ꝛ moderatos redditus a lo/b corum epiſcopis inſtitutos exigere: aut ſi aliud exegerĩt excōmunicationi ſubdãtur. c ¶ Contractus quoꝗ huiuſ/modi quos fecerint: vel faci/ent in futurum: vim aliquaȝ decernimus non habere.

Idem Norwiceñ. epo.

In pluribus ſucceſſiue pre/ſentatis a patrono laico epiſ copo datur ratificatio: ſed in preſentatis a perſona eccle ſiaſtica potior eſt primo pre/ſentatus. Ca. XXIIII.

Cum autem aduocatus: clericum idoneum epiſ copo preſentauerint: ꝛ poſtu lauerit poſtmoduȝ eo non re d futato alium eque idoneum in eadem eccleſia admitti: quis eorum alteri preferat̃: e iudicio epiſcopi credim⁹ re/linquendum: ſi laicus fuerit cui ius competit p̃ſentandi. ¶ Uerum ſi collegiuȝ vel ec f cleſiaſtica perſona preſenta/tionem haberet: qui prior eſt g tempore: iure potior eſſe vi/detur.

Clemens tertius.

Ex conſtitutione eccleſie fa cta de conſenſu epiſcopi ac/quiritur iuſpatronatus: hoc primo. Patronus non ele/git prelatum in conuentua/li eccleſia ſed in capella ſic: hoc ſecundo. Patrono de betur proceſſionis honor et alimētatur ab eccleſia ſi ver gat ad inopiam: hoc tertio. Capitulum. XXV.

Nobis fuit: ꝛ.j. Inqui ſitioni tue tale damus reſponſuȝ: ꝙ ſi quis eccleſiã h cũ aſſenſu dioceſani conſtru/i xit: ex eo iuſpatronatus ac/k quirit. ¶ Ceterum in conuē tuali eccleſia non electioni prelati faciende: ſed iam fa/l cte: honeſtius patroni poſtu m latur aſſenſus. niſi aliter de ſua iuriſditione obtineat: vt partes ſuas interponere de/beat electioni tractãde: ſec⁹

Cum aũt ¶ Laicus patronus vno p̃ ſentato pōt aliũ prenſentare: ſecus in patrono clerico. Vel ſpecialius vt in rubro. Et ſecũda pars ibi: verum. ꝛ eſt de prin/cipalioribus.c.tituli. Abbas. d ¶ Alium dando ſecundũ videtur recedere a priori ſicut ille qui plures conſtituit procuratores diuerſis temporibus.ff.de ꝓ/cura.ſi quis cũ procuratorio.§.vlti.ꝛ.ſ.de ꝓcura.nō iniuſte. e ¶ Judicio epiſcopi: ꝛ ſic locus eſt grati/ficationi.ff.loca.in naue.in fi.ſ.de offi.deleg.de cau/ſis. Arg.xxvj.q.vij.tempora.ff.de relig.l.vlti.ff.qui ſatiſda.cog.de die. Sed contra eſt.j.eo.c.in fi. C.de di li.quoniã plerũꝗ.ff.de fideicō.li.generaliter.§.quid ergo. Solu.cum dubitat̃ quis potior ſit in iure: locus eſt gratificationi.vel cum aliquis non poteſt ſubueni/re vtriꝗ.ff.ad ſille.l.ſi quis in graui.§.ſi cum omnes. f ¶ Perſona: quia clerici patroni pinguius ius ha/bent ꝙ laici: argu.xvj.q.ij.ſiquis epiſcoporũ.vel quia clerici variare non debent in penam eorum hoc ſtatu/tum eſt. Ala. g ¶ Tempore: ſic.j.eo.paſtoralis.et

decre.eleutheri⁹.⁊ ħ bene ꝓbať.xvj.q.j.hinc etiã vbi datũ fuit tale priuilegiũ ꝙ rex ſimul cũ monachis eli/gat abbatez.aliť vero patron⁹ in electione eſſe nõ de/bet.⁊ ſic vtroq; modo ceſſant p̃dicta cõtraria:cõſuetu do em̃ hic nõ ꝓdeſt. a ¶In capella.Sed nunq̇d inuito patrono poſſet fieri hec capella collegia/ta eccleſia cũ ſic amitteret preſen tationẽ:nõ vide tur. arg.ad hoc ff.ſi ſerui.ven.is cui⁹ familia.i fi. ff.d̃ vſu ⁊ habi. l. vlti.⁊.x.q.j.c. j.argu. cõtra.x. q.j.c. decretum. vbi ordinatio ec cleſie ꝑtinet ad ep̃m.⁊.c.nouerit ⁊.ff.de vſu ⁊ ha bi.l.vlti.in fi.ſa tis poſſet ꝯcedi: ꝙ poſſet in fauo rez eccleſie:⁊ ſic puniceť patron⁹ ſine culpa ſ; nõ ſine cã.s̃.vt lit. ñ ꝯte.qm̃.§.ſi ve ro.i fi.⁊. xxij.di. renouãtes.ĩ alijſ oĩb⁹ remanet pa tronus p̃terq; in electiõe p̃lati.in ipa em̃ fundatio ne ħ euenire poſ ſe p̃ronus ꝓſpi/cere debuit ⁊ ſi/bi cauere ꝑ ſupi/orez .ff.loca.c. ſi q̇s domuz.§ j.⁊ xxiij.diſ.in noie dñi.⁊.s̃.de elec. licet.Sed his non obſtantibus videť ꝙ inuito patro no capella in preiudiciũ patroni non poſſit fieri colle/giata eccľia:vt videť bñ ꝓbari.xvj.q.vij.monaſteriũ. ⁊.c.ſeq̃n.vbi diciť expſſe ꝙ ep̃s nõ põt auferre eccleſiã a diſpoſitiõe p̃roni:⁊ ita eo iuito collegiata fieri nõ p̃t ſicut eo innuito nõ põt ei auferre directe ius p̃ñtandi. xvj.q.vij.decernimus.⁊.j.eo.ti.cum dilectus.vbi de hoc:ergo nec indirecte.⁊ vbi aliq̇d vna via prohibeť: alia via nõ cõcediť.s̃.de ꝓcura.c.tue.cum ſuis cõcor. ibi poſitis. Item ⁊ alia ratione nõ debet fieri collegi/ata inuito patrono. Cuz em̃ eccleſia teneať prouidere patrono ſi ad inopiã vergat.ſi hoc fieret non poſſet ſi bi poſtea ꝓuidere ſicut ꝑus poterat: ergo ſua intereſt ne fiat collegiata:quod ꝓbatur.xvj.q.vij.quicũq; di/recte ergo non poteſt priuari iure preſentandi :vt di/ctum eſt.ergo nec indirecte faciendo eccleſiã collegia/tam:hoc credo verum ⁊ equum ⁊ honeſtũ :vt per hoc laici inuitentur ad conſtructionẽ eccleſiarum.ſicut per contrarium a prouiſione eccleſiarum reuocarentur:et ita patrono inuito capella non poteſt fieri collegiata. ſicut dominus rei non poteſt vſum rei ĩmutare.etiam in melius inuito vſufructuario:vt dicit.l.predicto.ff. de vſu ⁊ habi l.vlti.in fine.Sed dato ſm̃ dictum ali/cui⁹:ꝙ capella poſſit fieri collegiata eccleſia inũito pa/trono non perdit ꝓpterea ius p̃ſentandi rectorez. Si vero conſentiat vt poſſit fieri collegiata ſine ꝓteſtatio ne iuris ſui.in eo caſu dicerem electionem rector s ad collegium tm̃ pertinere.⁊ hoc etiã tẽpore fundatiõis fieri potuit:arg. s̃.e.p̃terea.ij.et xviij.q.ij.eleu/therius. vtroq; tñ caſu remanet patronus quan/tum ad alia.⁊ ħ c.⁊ alia iura que dicũt:ꝙ in eccle ſia collegiata pa tronus in electi/one eſſe non de/bet.intelligiť de illis eccleſijs q̃ ab intio de volũ tate patroni fa/cte ſunt collegia te.Berñ.

a tamẽ eſt ĩ capella:in qua vn⁹ preſbyter a patrono eligiť: et pro inſtitutione habenda loci ep̃o preſentatur. ¶Pro fundatione quoq; eccleſie: honor proceſſionis fundato ri ſeruať:⁊ ſi ad inopiã ver/b gat: ab eccleſia illi modeſte ſuccurriť: ſicut in ſacris eſt c canonib⁹ inſtitutuz. Inno. tertius rothomageñ archie/piſcopo.

Patronus eccleſie vacãtis q̇q; ſit clericus ad eã ſe p̃ſen tare non poteſt. Ca. XXVI

PEr noſtras poſtulaſtiſ litteras edoceri: vtruz clericus ad vacantẽ eccleſiã in qua ius obtinet patrona/tus:ſeip̃m (ſi eſt idone⁹) va/leat p̃ñtare? ¶Cũ igiť nul/d lus ſe ingerere debeat eccľia ſtice p̃lationis officijs:rñde/mus:ꝙ nullus ſe põt ad ꝑſo e natũ alicui⁹ eccľie p̃ſentare: quãtũcũq; idone⁹ ſit:⁊ q̇buſ cunq; ſtudijs ⁊ meritis adiu uet. Idem Cõuẽtreñ.ep̃o.

Si queſtio iuriſpatronatus non diffinitur infra quattu/or menſes epiſcopus ordina bit eccleſiam ſine preiudicio eorũdem. Ca. XXVII.

QUm proper diſcordias laicorũ:⁊.j.F.T.man damus quaten⁹ ſi de iurepa/tronat⁹ queſtio emerſerit in/ter aliquos:⁊ ab eo cui cõpe f tit infra quattuor mẽſes nõ fuerit diffinitũ:extũc eccľiaz ipſaz de perſona nõ differas idonea ordinare. ¶Ita ꝙ il li ex hoc nõ debeat in poſterꝝ ꝑiudiciũ generari:q̇ ius eui/cerit patronat⁹. Idez archi/dia.⁊ cãcellario Altiſiodo/reñ.

Legatus de latere eccle/ſiaz cui⁹ alia eccľia eſt patro/na collatiõi ſue reſeruare po teſt.licz nõ vacet ⁊ ꝯferre cũ vacat. ħ ꝑmo. Ex duob⁹ p̃ñta tis a patrono laico.põt ſupi or inſtituere ſecundum: hoc ſecundo. Ca. XXVIII.

QUm dilect⁹ filius:⁊.j. Cũ Hoſtieñ.epiſcopus tũc apud ſe.ap.le.archidia/cono Carnot.mandauerat:

b ¶Modeſte: habito reſpectu ad facultates ec cleſie ⁊ qualita/tez perſone.x.q. iij.c.vlti.⁊.ff.de vſufru.ſ; ⁊ ſi q̇d. .§.j.vnde ꝟſus. Patrono debeť honor.onus.vti litaſq;. Preſen/ti preſit. defen/dat.alať egen⁹. c ¶Canonib⁹. xvj.q.vij.q̇cũq; PEr no/ſtras. ¶Cõſultatio po niť ⁊ rñſio.ſc̃da pars ibi:cuz igi/tur. Abbas Si.

d ¶Ingerere.hoc ipſo tanq̃ ambitioſus debet re/pelli.viij.q.j.in ſcripturis.⁊.j.q.vj.ſicut his qui.ſimi le.C.de epiſ.⁊ cle.ſi q̃q̃.⁊.ff.de ꝓcura.que omnia.q² non ambitione:ſed labore vnumquẽq; ad honorẽ con uenit peruenire.C.de re mili.l.contra publicam.li.xij. ⁊.lxj.di.miramur.ad.fi.argu.contra.s̃.de elec.cuz in iure. e ¶Preſentare:q² differẽtia debet eſſe inť p̃/ſentatũ ⁊ p̃ñtantẽ:dantem ⁊ recipientẽ.s̃.de inſti.cuz ad noſtrã.⁊ inť baptiſatũ ⁊ baptiſantẽ.j.de bap.⁊ ei⁹ eſſe.debitũ.⁊.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his p̃tor.⁊.ff.d̃ offi.p̃to.l.vlti. Et hec ẽ ratio quare ꝑſona electa nõ vi detur cõputãda inter eligẽtes vt augeat numerꝝ eligẽ tiuz:q² a ſeipſo oriri non debet.xxiiij.q.j.didicimus.⁊ ⁊ intus ortus occidit.j.q.j.quibuſdam.

QUm propter. ¶Diuidiť:q² ꝑmo ponit dictũ. ſecũdo ꝓteſtationẽ ſubdit.ibi:itaq;. Abbas. f ¶Quattuor.s̃.eo.quoniam.arg. contra.s̃.eo.eaz te.ibi.ſoluitur. quod dicitur hoc ĩtellige per id qđ di/citur.s̃.eo.quoniam.⁊.c.eam te.

QUm dilectus. ¶Iſte tex.quo ad intellec.ha/bet duo dicta diuerſa:licet quo ad litteram am/bo commiſceantur.Diuiditur.nam primo ponitur pe titio.ſecundo diffinitio.ibi:nos igitur. Abbas Sicu.

vt eccleſiaſiã quam in archidia. ſuo primo vacare cõtingeret: donationi ſue ſeruaret: inhibens ne alicui cõferret eandem: de qua Hu. clerico diſpoſuerat prouidere: ⁊ eccl'ia de Berouilla ibi vacaſſet: idem archidia. contra mandatum eiuſdem legati ad ipſam. H. ſubdiaconum (a) preſentauit: cuius facto ab eodem legato caſſato: ipſe (b) prefato. H. conceſſit eccleſiam ſic vacantez: et. ĩ. ¶ Vacante vero quadam prebenda in eccleſia ſancti Martini Carnotẽſ dioceſis epiſcopus dictam eccleſiaz ad preſentationem archidia. M. clerico: prebendam vero prefato Hu. aſſignare curauit. vnde ipſe. M. ſupplicabat eandem ſibi eccleſiam confirmari: vtpote quam ad preſentationez archidiaconi veri patroni ſe dicebat adeptum: et ĩ. ¶ Nos igitur attendentes quod ⁊ ſi prefatus archidiaco. memoratum. H. tanq̃ (c) laicus ad illã eccleſiam preſentaſſet: quia tamen per dioceſanum admiſſus non fuit: ſed dictus. M. ab eodem archidia. preſentatus a dioceſano epiſcopo inſtitut⁹ iu(d)xta ſtatutum Alexandri pape: non primus ſed ſecũdus ius eſt aſſecutus in eccleſia memorata: et ſi archidiaco. prefatum. H. tanq̃ clericus preſentauit quoniam in eo quod tanq̃ clericus faciebat: ſuberat iuriſditioni legati: vnde poſtq̃ idem legatus donationem illius eccle(e)ſie ſibi decreuerat reſeruan(f)dam: ad eã tanq̃ clericus nõ (g) potuit quẽpiã pñtare: pſentionem ipſius minus canonice factam decernimus irritam: ⁊ ea non obſtante conceſſionem eiuſdem eccleſie factam prenomĩato. M. pronũciamus canonicam extitiſſe: adiudicantes eidem prefatã eccleſiam cuz fructib⁹ medio (h) tempore perceptis: ex ea plene ac pacifice poſſidendam: predicto. H. ſuper hoc perpetuum ſilentium imponendo.

Idem Elieñ. epiſcopo.

Si laicus patron⁹ duos ſucceſſiue preſentet. valet inſtitutio de ſecundo. non obſtante appellatione prius facta per patronũ. epiſcopus tñ q̃ malicioſe primũ repulit eidẽ in competenti beneficio ꝓuidere cõpellit. ⁊ in h̃ vltio eſt caſus ſingular. Ca. XXIX.

a ¶ Preſentauit: epõ dioceſano. ſed nõ fuit admiſſus: vt infra ſequit. b ¶ Eccl'iaz de Berouilla ſcz in qua legatus inſtituerat predictũ Hu. ſed dioc. epõs fecit ibi quãdã cõmutationẽ de cõſenſu ptiũ: pbẽda illa q̃ vacabat in eccl'ia ſancti Martini carnoteñ. debebat aſſigri. M. clerico: vñ Hu. renunciauit illi eccleſie de Berouilla quã habuit a legato: ⁊ epiſcopus ei contulit illam prebendam in eccleſia ſancti Martini quã debuit habere. M. ⁊ illam eccleſiã de Berouilla ſic vacantẽ ad pſentationez pdicti archidiaconi cõtulit. M. clerico: vnde orta fuit cõtentio inter iſtũ. M. et pdictũ Hu. quẽ primo pſentauit archidiacon⁹ cõtra mãdatum legati. c ¶ Laic⁹: ratiõe patrimonij. ⁊ papa argumẽtatur duob⁹ modiſ. ⁊ vtroq̃ modo ducit ille ad incõueniẽs. Primo ſic: ſi pſentat euz tanq̃ laicus melior ẽ ꝯditio poſſident. s. e. q̃ aũt. j. reſponſo. ſi tanq̃ clericus. ꝑ pñtatio ñ tenuit. q: erat interdicta ꝑ legatum. ⁊ ita ꝓ nõ dato habet. s. e. q̃ aũt. in fi. ꝑmi reſponſi. d ¶ Statutũ Alexãdri. s. e. q̃ aũt. j. rñſo. e ¶ Reſeruãdũ. Sz q̃d ſi exiret ꝓuinciã ⁊ vacaret? credo q̃ archidia. tũc illã poſſet cõferre. q: egrediẽdo ꝓuinciã finit legatio. s. de offi. lega. nouit. ⁊. c. vl. ſz ſi reſuaſſet donatiõi pape: tũc nõ credo q̃ poſſet illã ꝯferre: ſecus in negociis iam ceptis anteq̃ egrediatur ꝓuinciã. s. de offi. lega. c. vl. f ¶ Cleric⁹: ſecus ſi tanq̃ laic⁹: q: tũc poſſet nõ obſtãte reſeruatiõe legati. g ¶ Preſentare: ⁊ ita patet hic q̃ legat⁹ põt reſeruare ſue donationi primã vacaturã. ⁊ ſi cõtra fiat nõ valet. Sz videt q̃ talis ꝓhibitio nõ valeat. arg. s. de pben. dilect⁹. q: conceſſio de prima vacatura facta a legato nõ tenuit ibi. Sed non nõ eſt cõtra: q: hic nõ dedit ſed reſeruauit ſue donationi: ſed ibi dedit. Preterea iſtud videt fieri in fraudẽ canonis vñ nõ deberet valere. s. de cõceſ. pben. cõſtitutus. aliud eſt de epõ: q: nõ habet tãtã ptãtẽ ſicut legatus. vnde epiſcopus nõ poſſet ſibi reſeruare primã vacaturã cum talem poteſtatem non habeat: ĩmo ſi vacaret cum ad eum non pertineret conferre non poſſet. Item videtur q̃ liberam electionem poſſit legatus auferre capitulo: q: qua ratione poteſt reſeruare ſibi primam vacaturaz ⁊ ſecũdã ⁊ tertiã ⁊ ſic nõ eligerẽt. Dicas q̃ liberaz electionez nõ poteſt auferre. q: ſi ſic eſſet priuare eos in totũ quod nõ poſſet: licet tẽpore ſue legationis poſſet interdicere ⁊ reſuare ſibi electiões. Sz nũq̃d legat⁹ poſſet dare eccl'iam inuito prono laico? q̃ videt: q̃a plus iuris hz in cõceſſione plat⁹ q̃ in pſentatiõe patron⁹. s. de offi. lega. ⁊ ilectus. quia quilibet patron⁹ vndecũq̃ habeat patronatum ſubeſt legato quãtũ ad iuſpatronatus: id ẽ quãtũ ad cognitionẽ iuriſpatronatus: arg. s. de iudi. quanto. ſed h̃ videt ſpeciale in legato dñi pape: q: epiſcopus inuito patrono non poſſet eccleſiaz dare. xvj. q. vij. decernimus. Sed certe q̃uis patronus ſubſit legato quãtũ ad iuſpatronat⁹. i. quantum ad cognitionẽ iuriſpatronat⁹. non tamen videt q̃ ei poſſit auferre pſentationẽ prouenientẽ ratione patrimonij ſicut poſſet ꝓueniente ratione eccleſie. ⁊ hoc innuit hic: ⁊ ex hac diſtinctione. al's quare diſtingueret int pñtatũ a laico vl' cl'ico. Licet eñ papa cõcederet q̃ legat⁹ cõcederet eccl'ias ĩuitis pronis. nõ tñ ſequit q̃ ꝯceſſerit ĩuitis pronis hñtib⁹ iuſpronat⁹ rõne primonij: arg. ff. ne q̃d in lo. pub. l. j. §. ſi q̃s a pncipe. Quidã pferũt ꝑmũ dictũ: ſz iſtud maiori nitit eq̃tate vt patron⁹ rõne patrimonij q̃ dotauit eccl'iaz nõ ꝑuet iure ſuo: nec fiat ei hec ĩiuria. ⁊ ꝓpter h̃ ſubtraherent ⁊ ipſe ⁊ alij a fundatione eccl'iaꝝ: ⁊ hoc verũ eſt. h ¶ Perceptis: q: malefidei poſſeſſor fuit. ex q̃ pceſſit mandatũ: nec fuit per epm admiſſus: vt hic dicit. ⁊ ita nullam habet excuſationẽ. C. de rei vẽ. certũ. ĩmo ⁊ quos pcipere potuiſſet legitime inſtitut⁹: q: ẽ violent⁹ poſſeſſor. s. de reſti. ſpo. grauis. vbi de h̃. Berũ.

Paſtoralis officij: et .ĩ. Poſtulaſti edoceri: an cleric⁹ ad aliquã eccl'iaȝ a p̃rono laico p̃ſẽtat⁹: ſi dioceſanus ep̃us ip̃m nõ duxerit admittẽdũ: ex hm̃oi p̃ſẽtatione aliq̃d iur̃ aſſequat̃ ĩ illa:
a ꝛ ſi forte idẽ ad ſe. apo. appellauerit: ꝛ poſt appellationeȝ ab ip̃o interpoſitã: ideȝ p̃ronus aliũ curauerit p̃ſẽtare: ac ſcd̃m inſtituit ep̃s p̃ſẽtatum: idẽ ab ip̃a eccl'ia debeat amoueri. ¶ Nos igit̃ Alexã. pa. pe. veſtigijs inherẽtes: q̃ inter p̃ſẽtatos a clerico ꝛ lai
b co patronis diſtinguens int̃ p̃ſẽtatos a laico: cõditionẽ
c poſſidentis cẽſuit meliorem: dicimus ꝙ inſtitutio p̃ſẽta
d ti ſcd̃o loco a laico p̃rono robur obtinet firmitatis. Uerũtamẽ cõſtituimus: vt ep̃s
e qui p̃ſẽtatũ idoneũ malicioſe recuſauit admittere: ad p̄uidendũ eidẽ in cõpetẽti bñficio cõpellat̃: quaten⁹ puni
f atur in eo in quo ip̃m nõ eſt dubiuȝ deliq̃ſſe. Idem Aurieñ epiſcopo.

Si ad p̃ſentationeȝ rectoris ad tituluȝ eccl'ie aliq̃s fuerit ordinat⁹, patronus q̃ nõ cõſenſit ad ip̃ſam cum vacabit poterit p̃ſentare. Ca. XXX.

Poſtulaſti per ſe. apo. edoceri: vt cũ rectores prochialiũ eccl'iaꝝ quoſdã p̃ſentent ad ſuaꝝ eccl'iarũ titu
g los ordinãdos: vtruȝ electio taliũ ad ip̃ſos rectores pertineat vel etiã ad p̃ronos: ꝛ ſi in his patronorũ non eſt requirẽdus aſſenſus: vtrũ ius illis ſaluũ maneat eligẽdi: vt cũ ip̃as eccl'ias vacare ꝯtingerit: intitulati huiuſmodi nõ ſunt alijs p̃ferẽdi. ¶ Ad q̃d breuit̃ rñ. ꝙ p intitulationem hm̃oi nullũ patronis p̃iudiciuȝ generat̃: q̃n poſſint alios ad illas eccl'ias cũ vacauerint p̃ſentare: niſi de patronorũ ꝓceſſiſſet aſſenſu.

Gregorius non⁹ archiepiſcopo Eboraceñ.

Patron⁹ etiã cleric⁹ eccl'iaȝ vacantẽ ꝯferre nõ põt. ꝛ ſi cõtulit poteſt nihilominus ad illam p̃ſentare. Ca. XXXI.

Paſtoralis. ¶ In p̄ma ponit̃ cõſultatio. in ſecũdo rñſio: ibi. Nos. Et vtraq; ps ſubdiuidit̃: vt patet in tex. Ab. a ¶ Appellauerit: ſi l'is appellatio eſt. ſ. e. c. vlti. Sȝ nunq̃d tali appellatiõi erit deferendũ: videt̃ ꝙ ſic: q2 ex ſola p̃ſentatione facta a vero patrono acq̃rit̃ ius p̃ſentato. ita ꝙ ſi aliũ nõ p̃ſentauerit obtinere debet aduerſus aliũ inſtitutũ. ſ. d̃ re iud. cũ Bertoldus. ꝛ. xvj. q. vij. decernim⁹. ꝛ ita tenet appellatio cuȝ nullus ali⁹ ſit ad huc p̃ſentat⁹. Põt dici ꝙ appellatio ab initio tenet: ſed ſi p̃ron⁹ poſtea aliũ p̃ſentauerit. ꝛ ep̃us inſtituerit ip̃m iaȝ nõ obſtat appellatio: cũ ſit ei p̄miſſuȝ a iure variare. ſ. eo. ꝙ autem. ꝛ. c. cum autem. Epiſcopus vero punit̃: qui illum primũ preſentatũ nõ admiſit: vt hic dicit̃. ſed nõ ex vi appellationis: ſed q2 malicioſe ip̃m repulit.
b ¶ Diſtiguẽs. ſ. eo. cũ autem.
c ¶ Cẽſuit. ſ. eo. ꝙ autem.
d ¶ Robur: ecce vnã differentiã inter p̃ſentatos a laico: ꝛ int̃ p̃ſẽtatos a cl'ico: q2 laic⁹ variare p̃t: cleric⁹ non. ſ. e. cũ aũt. vñ videt̃ ꝙ ſi laic⁹ p̃ſẽtet indignũ nõ p̄dit ius eligẽdi. arg. ſ. de offi. ordi. cum vos. vbi de h̃. e ¶ Malicioſe: ſed q̃s ꝓbabit ꝙ malicioſe nõ admiſerit: ep̃us nõ: q2 ꝓ ip̃ſi⁹ fcõ p̃ſumit̃. ſ. de elec. bone. ij. ꝛ. ſ. de proba. poſt ceſſionẽ. Item nullo aliquid obijcẽte ip̃ſe poteſt eum repellere. ſ. de elec. venerabilẽ. ꝛ. c. cum nobis olim. Arg. xxviij. di. priuſq̃. ꝛ. xxxix. di. Petrus. ſed poti⁹ cõtrariũ eſt veruȝ: quia qui maliciã obijcit eam ꝓbare debet. ff. de ꝓba. quotiens. §. qui dolo. ꝛ. vj. q. ij. placuit. c. ſi tantã. Dicendũ eſt hic ꝙ ep̃us debet oſtendere ꝙ ille non ſit idoneus: q2 quilibet p̃ſumit̃ bonus niſi ꝓbet̃ malus. ſ. de ſcru. ab or. fa. c. vno. ꝛ. ſ. de p̃ſump. dudũ. alias p̃ſumit̃ malicia ep̃i. Arg. ff. de rei ven. is q̃ dolo. ꝛ fuit hoc nouuȝ ius ꝛ exquiſitũ vt epiſcopus ꝑpter dolũ ſuum teneat̃ ei ꝓuidere: argu. predicte. l. is qui dolo. ꝛ in hoc p̃iudicat ſucceſſori ſicut ſi ordinaret illuȝ ſine titulo. ſ. de preben. cũ ſ̃m apoſtolũ: ꝛ eſt ſile: qui eñ recuſat idoneum fideiuſſorẽ tenet̃ actiõe iniuriaꝝ. ff. q̃ ſatiſda. cog. ſi vo. in fi. ꝛ eo ip̃ſo ꝓbat̃ malicia: ꝙ eum repellit nulla examiatione facta de ip̃o. f ¶ In q̃: ſic ḡ punit̃ aliq̃s in eo in deliquit. ſ. de trãſla. p̄la. c. int̃ corp̃alia. ꝛ. ſ. de imu. eccle. c. vlti. xvij. q. iiij. frater ꝛ coep̃us.

Poſtulaſti. ¶ Aliter etiã põt ſummari. Nullũ p̃iudiciũ generat̃ patrono q̃ nõ cõſenſit p̃ſẽtationi facte p̄ rectorẽ de ordinãdo ad ti. eccleſie ſue. Primo cõſultatio. ſecundo rñſio. ibi: ad quod breuit̃. Abbas Sicu. g ¶ Utrũ electio: due ꝓponũtur hic q̃ſtiones. Una eſt ſi ſacerdos prochialis poſſit aliquẽ ordinandũ p̃ſẽtare ad tituluȝ eccl'ie ſue irreq̃ſito p̃rono. Scd̃a ſi vacãte eccl'ia ille ſic ĩtitulat⁹ ſit alij p̃ferẽdus quẽ p̃ronus p̃ſẽtauerit. Ad p̄mã q̃onẽ ñ videtur rñdere. Ad ſcd̃aȝ rñdet ꝙ ñ ſit p̃iudiciũ p̃rono q̃n poſſit p̃ſẽtare quẽ velit. Per h̃ põt dici ꝙ vtriq; q̃ſtioni rñſuȝ ẽ: vt ſic illi ĩtitulati maneãt ĩ eccl'ia. p̃ron⁹ tñ põt p̃ſẽtare queȝ velit: q̃ erit plat⁹ eccl'ie: et iſti intitulati ius nõ h̃nt in eccl'ia: q2 nec ſũt ibi vt collegiũ ſȝ ſimplicẽ ſuſtẽtationẽ h̃nt nec eoꝝ ꝯſenſus req̃rit̃ ĩ electiõe ſaacerdot̃: ſȝ ſolus p̃rn⁹ eliget. ꝛ ita nõ fit p̃iudiciũ p̃rono p̄ talẽ intitulationẽ q̃tũ ad p̃ſẽtationẽ cũ eo inuito poſſint intitulari. ſed ſi cõſentiret intitulationi: tũc fit ei p̃iudiciũ: quia poſtea tenet̃ illum preſentare: vt dicit in fine. Et quod hoc fieri poſſit inuito patrono. eſt argu. ſ. de fi. p̃ſby. ꝓpoſuit. et. vij. q. j. illud. aliud videt̃ in patrono ep̃o. xvj. q. v. ſiquis epiſcoporuȝ. Sed q̃d ſi preſente ꝛ non ꝯdicente patrono intitulat̃: videt̃ ꝯſentire: ex q̃ nõ ꝓteſtat̃ ius ſuũ. Arg. liiij. di. ſi ſeruus. ij. ff. de exerci. l. j. §. magiſtrũ. ff. ad muni. l. ij. ſed hoc nõ eſt verũ: quia non nocet ei taciturnitas. ſi ei inuito poſſunt fieri talia. Uel poſſit intelligi aliter quod dicit inferius: vt nullũ p̃ronis p̃iudiciũ generet̃. dixit Jo. non p̃iudicat̃ q̃n poſſint remoueri ab ip̃ſis p̃ronis poſt mortẽ ſacerdotis. Sed ꝯ videt̃ q2 ſucceſſor tenet̃ nihilomin⁹ illis ꝓuidere. ſ. de p̃ben. cum ſ̃m apoſtolum. ꝛ Hug. dicit: quia ad patronum videt̃ ſpectare non tantũ p̃ſentatio ſacerdotis: ſed aliorum clericorum. lxiij. di. principali. ꝛ. xviij. q. ij. eleutherius. ꝛ. xvj. q. ij. ſiquis epiſcoporum in auc. de ſan. epiſ. §. ſiquis oratorij domũ. coll. ix. dum tamẽ adſit cõſenſus p̄lati: argu. ſ. de fil. preſby. ꝓpoſuit. nam patroni iudiciuȝ multum eſt ſequendum qu

ita dilexit eccłiā: vt ei ſua ↄferret: ar. ff. de ↄfir. tuto. ſi pſon⁹. Cõtrariũ tñ notauit Joānes ĩ caplo principali ꝙ electio cłici nõ ptineat ad pſonũ: ſ3 ad plātũ: credo poti⁹ſtādũ vt h̃ notaꝛ vbi ſũt tm̃ duo ĩ eccłia. ſ. rector ꝛ cleric⁹: ꝙ pſon⁹ pñtet vtrũqꝫ cũ eccleſia nõ dicaꝛ col legiata: vt nõ. ſ. ð elec. c. ſ. ſ3 ĩ col legiata eccleſia nullũ pt pſtare.

Tráſmiſſe ad. ¶ Cõis diuiſio. Scđa pars ibi: Cõſultatiõi. Ab a ¶ Poſt appellationē: q̃ appellatio nõ tenuit cum nullũ ius haberet. cum ad ipm nõ ptineat ↄceſſio: ſed pſentatio: vt infra ſequiꝛ: q: ꝑ nõ dato habeꝛ ꝛc. ſ. eo. ꝙ aũt. in fi. ꝛ ita nõ intererat ei⁹ appellare: q: nõ ſolent audiri ꝛc. ij. q. vj. nõ ſolent. ſ. ð elec. cũ inter. ℞. et. ſ. ð his q̃ fi. a maio. par. ca. ex ore. b ¶ Ex vi. No ta ꝙ viz ꝛ ptāte quā hʒ pſon⁹: q: pſon⁹ ĩ eo ꝙ patron⁹ eccłiaꝫ donare nõ pt. ſ. e. qð autem. et. c. illð. ſ3 ſolā pñtationē: vt h̃ patꝫ. vñ nil aliud ſibi vēdicare debet. ſ. eo. cũ ſeculũ. ꝛ ita ↄceſſio iſta nulla fuit. vñ nõ pſtitit ĩpedimētũ ſcðe pñtationi. quā idē caplm poſtea fecit: ſic. ſ. eo. illud. ꝛ c. cũ laici. ꝛ eſt arg. h̃: ꝙ nõ pſtat impedimētũ qð ð iure nõ ſortiꝛ effectũ. Sed videꝛ ꝙ caplm Eboraceñ. faciēdo qð nõ licet cõcedēdo eccłiaꝫ puari debuit ptāte ſaltē ea vice pſentādi: q: dixit ſibi ius vt puniaꝛ in eo in quo deliqͭt. ſ. e. paſtoralis. ſ. de trāſla. quāta. ꝛ. ar. xvj. q. vi. placuit. ꝑpter h̃ nõ puniũꝛ: q: ꝛ ipſi idē correxerũt factũ ſuũ pſentādo ꝑut debebāt: nec eſt iſte caſus in quo puenꝛ ꝗs ptāte eligendi: q: cũ ſit illud pena non debet ĩponi niſi exꝑmaꝛ: ꝙ ſit ĩponēda. Preterea nõ peccauerũt eligēdo: q: nõ elegerũt ꝗ puniri nõ debent in eo in quo nõ peccauerũt. c ¶ Potioꝛē: ꝛ xe/ re potior eſt: q: nullũ ius habuit alteꝝ: vt dictum eſt.

De Cenſibus. Viſuꝫ eſt ſup de vno onere eccłiaꝝ: vt ē ius pſonat⁹: reſtabat merito videre ð alijs oneribus: ideo ſubijciꝛ hec rubꝛica. De hac materia habeꝛ x. q. ij. ꝛ. iiij. per totum.

Sancitũ eſt. ¶ Vario modo intelligiꝛ: ideo vario modo ſũmari põt. S3 inherēdo lr̃e cõiꝛ põt ſũmari vt ĩ rubꝛo. Et tria ſunt dicta. Secundũ ibi: ꝛ pſbyteri. Terciũ ibi. Et ſi. Abbas Si.

Tranſmiſſe ad nos tue littere continebant: ꝙ cum capitulũ Eboraceñ. eccleſiam de gamefoꝛde vacantem: in qua ius obtinent patronatus. R. clerico conceſſiſſent: ipſi poſtmodum. R. clericum tibi ad eandē eccle/ a ſiam preſentarũt: poſt appellationeꝫ ab eodem. R. ad ſe. apo interiectaꝫ: ꝛ. ĩ. ¶ Conſultationi tue reſpon. ꝙ cum b ex vi iuriſpatronatus: nõ cõceſſio ſed preſentatio pertineat ad patronũ preſentatũ: ſi ei aliquid non obſiſtat canonicum inſtituere in ipſa eccle c ſia poteris vtpote potioꝛem.

De Cenſibus: exactionib⁹ ꝛ procurationibus.

Ex concilio apud Guarmaciam.

Eccleſie fundande debet pro dote tribui manſus liber a quolibet ſeruitio tēpoꝛali ad eccleſiaſticũ tamē teneꝛ: ſed ſi aliquid ↄfertur eccleſie vltra manſum tenetur eccleſie ex eo ſoluere onera conſuē ta. Capitulum. I.

d Sancitũ eſt vt vni e cuiqꝫ eccłie vn⁹ mā ſus integer ꝛ abſqꝫ f vllo ſeruitio tribuatur. ¶ Et pſbyteri ĩ eis ↄſtituti: non de decimis neqꝫ de oblatiõib⁹ fideliũ: ñ de domibus neqꝫ de areis vł de hoꝛtꝭ iuxta eccłiaꝫ poſitis: neqꝫ de p̃dicto māſo aliqð ſuitiũ fa g ciāt preter eccłiaſticũ. ¶ Si aliqͥd ampli⁹ habuerit. inde h ſenioꝛib⁹ debitũ ſuitiũ ĩpen i dant. Augu. ſup epła ad romanos. *Solutio tributi arguit ſubiectionē. Ca. II.*

Omnis anima ſublimioꝛibus poteſtatib⁹ ſub k dita ſit: et. ĩ. Et vos ſubditi eſſe debetis. Ideo enĩ tribu l ta preſtatis: q: hec ē ꝓbatio ſubiectionis. Grego. Stephano cātoꝛi. *Nõ põt epus nouũ cenſum imponere monaſterio. Ca. III.*

Scientes: ꝛ. ĩ. Aſſeruit m p̃dict⁹ abbas pſbyterũ maſſe: nouas monaſterio ↄſuetudines velle imponere: et. ĩ. n Mādamus quaten⁹ ab ini

d ¶ Sancitũ. iſtud. c. habes. xxiij. q. vlti. ſancitum. e ¶ Māſus. manſus ðꝛ in vulgare italicoꝝ quātitas terre q̃ ſufficit duobus bobus in anno ad laborādum. f ¶ Vllo ſeruitio. Sed qđ dices: ſi manſus ille primo fuit tributari⁹ alterius eccłie: q: eccłia alia prochialis decimas idē pcipiebat? Ala. dixit: ꝙ māſus iſte in fauoꝛeꝫ eccłie a tributo liberatur: ſicut ſeru⁹ factus pſbyꝛ a ſeruitute liberaꝛ. ad hoc induxit. xxiij. q. vlti. ſm canonicā. alia āt p̃dia collata eccleſie. a tributo non liberanꝛ: vt h̃ in fi. q: res trāſit cũ onere ſuo. ſ. ð pigno. ex litteris. ꝛ de deci. cũ nõ ſit. ꝛ. C. ſine cen. vel reli. l. j. ij. ꝛ. iiij. ff. ð pigno. act. ſane. et l. ſe. §. ſi fundus. ꝛ. xxiij. q. vl. tributũ. ꝛ. xj. q. j. ſi tributũ. ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. l. iij. in fi. niſi foꝛſitā qđ ſpāle dicaꝛ ĩ dote eccłie: ar. ſ. de deci. nouũ gen⁹. Sed veri⁹ credo ꝙ māſus ille qui daꝛ eccłie etiaꝫ ĩ ipa fundatiõe: ſi p̃mo erat tributari⁹ vel ſoluebātur decime de ipſo eccłie prochiali: nõ ðꝫ eccłia ꝑpter h̃ de iure ſuo puari. xvj. q. j. eccłie antiqͭ⁹. xxiij. q. viij. tributũ. niſi foꝛtaſſis modicũ lederet: qð defacili pati poſſet. S3 ſi ex h̃ lederet nõ ðꝫ iure ſuo puari: q: tũc etiā puilegiũ pdiꝛ ꝑpter enoꝛme detrimētũ. ĩ. ð v bo. ſig. qđ p nouale: ꝛ bñ h̃ licitũ ē ꝙ tale ſuitiũ tributũ eccłiaſticũ appellari põt ad qð teneꝛ eccłia: vt infra ſequiꝛ. g ¶ Eccłiaſticũ: ecce ꝙ eccłia põt ſoluere tributũ eccłiaſticũ: ar. xviij. q. ij. ſeruitiũ. ꝛ. xij. q. ij. eccleſiarũ. ꝛ. xj. q. j. ſi tributũ. ꝛ. xxiij. q. vlti. tributũ. vt dictum eſt. h ¶ Senioꝛib⁹. i. dñis: ꝛ eſt arg. ꝙ res trāſit cũ onere ſuo. xvj. q. j. ſiqͥs laic⁹. ꝛ. c. di. c. ratiõis. B. i ¶ Seruitiũ. id eſt cenſum.

Omnis aīa: vos ſubditi. Hoc dictũ fuit laicis ſicut illud. xj. q. j. magnũ. ꝛ. ſ. de ma. ꝛ obe. ſolite. ꝛ põt extēdi ad clericus circa exterioꝛa. xxiij. q. vlti. tributũ. vel q: obedire debent plātis ſuis. xxiij. diſ. quāqꝫ. ſ. de elec. ſignificaſti. Vin. l ¶ Probatio. x. q. iij. illud. C. de epiſ. ꝛ cle. nulli.

Scientes: pſbyterũ. i. epiſcopuꝫ. xciij. di. legim⁹. ꝛ. xcv. di. ecce. ꝛ. xviij. q. ij. hoc tm̃. n ¶ Ab initio: ſic ergo ab initio põt imponi cenſus ab ipſo patrono de conſenſu epiſcopi. ſ. ti. pxi. preterea. ij. ꝛ. xviij. q. ij.

Ro. 14.

tio hoc non fuerit: etiā labētibus tēporibus aliquid nouiter nō permittas imponi.

Idez ꝯſtātinopolitano epō.

Cecus ⁊ pauper ad collectas non tenētur Ca. IIII.

a Licet multum: ⁊ .ī. Dixit quoqꝫ predictus cecus: ꝙ ad collectas inter alios pariter cōpellat̄: qđ fieri b non permittas: quia eū quē cecitas ſua grauat: inhumanum eſt nimis in collectione affligere: cui debuerat ex col c lectis ſi eſſet neceſſitas miſereri.

Paſcalis ſecundus comitiſſe Mathilde.

Petens cenſum debet rationem exprimere. Ca. V.

d Peruenit ad nos: et .ī. Inquiſitioni tue tali e ter reſpon. ꝙ cenſus ignorā f tie nec diuinis nec humanis legibus inuenitur: oportet quippe vt oīs cenſus: ad qđ ⁊ quando perſolui debeat ꝑſciat̄.

Ex conci. Lateraū.

Determinat conciliū numerum equorum quos ſecū ducere poſſunt prelati viſitantes: et prohibet eis tunc vti venationibus ⁊ ſumptuoſas epulas querere. hoc primo vſqꝫ ad ver. prohibemus. Et prelati non debent grauare ſubditos tallijs ⁊ exactionibus: permittitur tamē ex iuſta cauſa petere ab eis moderatum auxilium. h.d. vſqꝫ ad § Sanc. Ca. VI.

Cum apoſtolus ſe ac ſuos ꝓprijs manibus de g creuerit exhibendos: vt locum predicādi auferret pſeudo apoſtolis: ⁊ illis quibꝰ ꝑdicabat non exiſteret oneroſus. Graue nimis eſſe dinoſ h citur: ꝙ quidam prelatorum ita in ꝓcurationibꝰ graues exiſtant: vt interduꝫ eccleſiaſtica ornamenta ſubditi ex/

eleutherius .ī. eo. quāto. poſtea vero imponi non pōt: nec impoſitus augeri .ī. eo. ꝓhibemꝰ. ⁊ ita eſt hic arg. initium eſſe ſpectādū. C. de bo. que libe. cum oportet. in fi. ff. de pe. ſiquis § qui abortionis .j. q.ī. quibuſdā. C. cōia de vſuca. l.j. et vlti. de conſe. diſ.ī. placuit. ⁊ ff. cōmo. l.j. in fi. et vj. di. teſtamētū .ſ. de loca. ⁊ conduc. ꝓpter ſterilitatē § j. ⁊ ff. đ nego. geſ. ſed an vltro § j. ī fi. ff. de ꝟbo. obli. cōtinuus § cū ꝗs. ff. de ꝯtra. tute. ac. quid ergo § ſufficit. arg. contra .ſ. finem eſſe ſpectandū .ī. ꝙ fi. ſint legi. tāta. in auc. de nup. § qꝛ ꝟo. coll. iiij. xxij. q.ij. ꝙ ait. ff. qui ſatiſda. cogan. ſi anteqꝫ. de pe. di. iij. § j. in fi. vij. q.ī. ſuggeſtuꝫ. et .ſ. de renunc. c.ī. Ar. cōtra. ſcilicꝫ medium eſſe ſpectandū. vū illđ. Cū media ſemꝑ gaudebat ludebat forma. Maior enim medijs gratia rebus ineſt. .ſ. de teſti. cū ru. ⁊ xlv. di. diſciplina. ⁊ c. ſunt nanqꝫ. ⁊ .ſ. đ of. deleg. querēti. ⁊ q. xxiij. iiij. quidā cū bonoꝝ. in fi. ff. de pe. reſpiciēduꝫ. C. de cuſto. ⁊ exhibi. re. ſiꝗs. Ar. cōtra. ꝙ mediū nō ſit inſpiciēdū. C. de here. inſti. ſed ⁊ ſi § ſolemꝰ. Sol. medium ſpectādū eſt in diſſenſiōe opinionū: ⁊ opinio media magis eſt amplectēda .ſ. de offi. dele. querenti. ꝙ dicit̄ initiū eſſe ſpectandum: ⁊ finē eſſe ſpectandū. ſoluitur .ſ. de elec. dudum. vbi de hoc inuenies alias cōcordantias.

Licet multū: hec eſt pars illius .ſ. đ reſti. ſpo. licet. b Nō permittas. quid ad papaꝫ de iſto ceco: cū nō videat̄ eſſe de ſua iuriſditione: ſꝫ potiꝰ ad ſecularē: imo cū ſit miſerabilis perſona eius correctio ꝑtinet ad eccleſiā. lxxxvij. di. c.j. ⁊ .ij. ⁊ ratiōe peccati ſaltem ꝑtinet ad eccleſiā .ſ. de iudi. nouit. ⁊ arg. xj. q.j. relatū. Vin. c Miſereri: potius eſt miſerandum talibus qꝫ auferendū. C. ne no. vec. l.ī. qui em̄ morbo corporali laborāt a ꝑſonalibus muneribꝰ excuſantur. C. qui mor. excu. l.j. ⁊ .ij. lib. x. ſed priuilegium illud non extenditur ad filios. C. eo. l. vlti. ⁊ ſatis iſte affligitur nec debet amplius affligi .ſ. de cleri. egro. c.j. ⁊ vij. q.j. cum percuſſio. ⁊ iij. q.ix. indicas.

Peruenit. a Iſte eſt bonus tex. ⁊ habet ſubtilem materiam. Et hic intendit. Non debet̄ cēſus cuius cauſa ignorat̄. Vel ad idem ſic vt in rubro. Abbas. d Peruenit. Abbas Fraxiuoreñ. deꝑdatus fuit eccleſiā Carpeñ. occaſione cuiuſdā cenſus: quem abbas petebat ab eccleſia Carpeñ. dicebat archipreſbyter Carpeñ. ꝙ neſciebat cauſaꝫ quare ſoluere deberet illū cenſum queſiuit a papa quid iuris eſſet: ⁊ ipſe reſpondet ꝑut ſequitur in littera. Iſte due eccleſie ſunt in dioce. Mutiñ. ⁊ comitiſſa Mathilda fuit dña ⁊ ꝑrona ī vtraqꝫ eccleſia. e Ignorantie. id eſt cuius cauſa ignorat̄. ff. de fideiuſ. ſiquis poſtqꝫ. et. l. ſiꝗs ꝓ eo. ⁊ ff. qñ dies le. ce. hmōi legatū. Sed nunquid talis cēſus ſiue cōſimile ſeruitium poteſt acquiri tꝑe: videt̄ ꝙ non: ꝗa ſicut tempus non tollit obligationeꝫ. ff. de acti. ⁊ obli. obligationuꝫ § placet. ita nec inducit. C. de pac. ſi certis annis .ī. q.j. nullus epiſcopus. ad fi. ꝗſtionis. vbi de hoc x. q.iij. quia cognouimus. C. ne vxor ꝓ ma. l. vl. Arg. ꝯtra. xviij. q.ij. ſeruiciuꝫ. j. q.iij. queſituꝫ. ī fi. ff. de vſu. cuꝫ de in rem verſo. ff. de aqua plu. arcen. l. vlti. ff. ſi ſerui. ven. ſiquis diuturno. licet ius non probet̄: vt ibi dicitur. Sol. licꝫ ex tempore non acquirat̄ obligatio: tamen huiuſmodi ſeruitia ſiue ſeruitutes bene acquiruntur etiam ſi non habeant continuam cauſam. C. de ſerui. ⁊ aqua. l.ī. et ij. ⁊ ff. de aqua plu. ar. l. vlti. ⁊ de ſeruitijs tempore acquirendis loqui videtur. l. C. de agri. ⁊ cenſi. litibus. lib. xj. argu. xviij. q.ij. ſeruitiū. ⁊ ideo huiuſmodi ſeruitia acquiri poſſunt ſpatio. xl. annorū: ⁊ hoc intellige de his que ius cōmune poſſideri nō vetat. alia ꝟo que poſſideri nō poſſunt nō ꝑſcribunt̄ ſine titulo: vt dixi .ſ. de ꝑſcrip. ſi diligenti. qꝛ nec poſſeſſor in talibus defenderetur. Et ſiquis aliquid petat tale ſibi deberi ſufficit allegare cām in libello qꝫuis illam non ꝓbet dum tñ ꝓbet tempus: arg. ff. ſi ſer. ven. ſiquis diuturno: vt dixi .ſ. de cōſue. c. vlti. Alij dicūt ꝙ non eſt neceſſe aliquam cām exprimere: ſed hec littera in fi. contradicit ibi: ad quid ſolui debeat ꝑſciatur: ſed priori dicto concordat. iij. q.v. qđ ſuſpecti. f Diuinis. i. canonicis. iij. q.v. qđ. ſuſpecti. g Inuenitur. ſupple quod ſolui debeat ſine cauſa. ⁊ ideo qui petit cauſam alleget: vt dixit. Berñ.

Cum apoſtolus. Diuiſio ꝑꝫ ex ſummario. Et ꝑma ꝑs ſubdiuidi pōt in duas: vt ꝑꝫ in tex. Scđa ibi: ꝗcirca. Ab. g Exhibēdos. i. ꝓcurādos. xxviij. q.j. iā nūc. ī fi. xxj. q.ī. c.j. h Graues. i. oneroſi: qđ facere nō debent: imo ſi grauat̄ eccl'ia ſuis ex/

pēſis debet viſitare. x. q. iij. cauendū. ⁊. j. q. ij. placuit. a ¶ Cōſumat: vſqꝫ ad exinanitionē extreme virtut. x. q. iij. inter cetera. x. q. iij. cauēdū. j. q. ij. placuit b ¶ Archiepi: arg. ꝙ archieps debet viſitare ꝓuinciā ⁊ ꝓcurationes a ſubditis ſuffraganeorū ſuorū exigere. ſ. eo. ſopite.

j. ⁊. xxxij. q. vij. aplus. ⁊ de ap. ſcdo reqris. ¶ Sane. ¶ In effectu dr: ꝙ numer⁹ eqrū ſtatut⁹ in pn. c. nō dꝫ trahēdi ad augēdū numeꝝ als ſolitū. Ab. m ¶ Pratez: qꝛ qd ꝓuiſū ē ad leuamē: extēdi n̄ dꝫ ad grauamē. xl v. di. licet. ſ. d ap. cū ſpāli. ⁊. c. ſuggeſtū. ⁊. j. d pe. in qbuſdam. Lau.

c ¶ Epi. x. q. iij. inter cetera: ꝯ. vbi qꝛ: ꝙ. l. ſꝫ illud corrigit per iſtud. d ¶ Decani. i. archipſbyteri rurales. e ¶ Exiſtant. Quid ſi ſi plureſ ducāt: nunqd poterūt in ſupfluo ꝓhiberi? videt ꝙ ſic. ff. de aqua qri. ⁊ eſti. l. j. §. trebatius. ⁊. x. q. iij qꝛ cognouimus. lxiij. di. qꝛ p ambitiones. j. de exceſ. pla. cū ad qrūdam. pōt dici ꝙ pōt denegari in ſupfluis: ſed ſi ꝓpterea ſubditi excōicent tenet forte ſentētia: qꝛ ſentētia paſtoꝝ ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta timenda eſt. xj. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊ illa decre. cum ad quorundam: cōtinet ſpecialem indulgentiam vt qdaꝫ dicunt. Tan. f ¶ Canibus. j de cleri. vena. c. j. et. ij. ⁊. xxxiiij. di. quorūdam. ⁊ lxxxvj. di. Eſau ⁊. c. amputatis. g ¶ Que ſua. lxiij. di. noſce. et viij. q. j. ſunt in ecclesia. lxv. di. licet.

ponere cōpellant: ⁊ longi tē a poris victum breuis hora cōſumat. ¶ Quo circa ſtatui b mus: ꝙ archiepiſcopi parrochias viſitantes: pro diuerſitate prouinciarum ⁊ facultatibus eccleſiaruꝫ. xl. vel. l. c euectionis numerum epiſcopi autem. xx. vel. xxx. cardinales. xxv. nunꝙ excedant. archidiaconi vero. v. vl. vij. d decani conſtituti ſub epiſcopis duobus equis contenti e exiſtant: nec cum canibus f venatorijs ⁊ auibus proficiſcantur: ſed ita procedant vt g non que ſua ſunt ſed que Jeſu chriſti querere videantur. h nec ſumptuoſas epulas querant: ſed cum gratiarūactione recipiāt quod honeſte ac competenter illis fuerit miniſtratum ¶ Prohibemus etiam ne ſubditos ſuos tallijs ⁊ exactiōib⁹ epi grauare preſumant. ſuſtinemus autē pro multis neceſſitatibus: q aliquotiens ſuperueniūt: vt i ſi manifeſta ac rationabilis cauſa extiterit: cum charitate moderatuꝫ ab eis valeant auxiliuꝫ poſtulare. Cum eni dicat apls: Nō dn̄t filij theſauriſare parētib⁹: ſꝫ parētes

k filijs. multum longe a paterna pietate videtur: ſi prepoſiti ſubditis ſuis graues exiſtant: quos in cunctis neceſſitatibus paſtoris debēt more fouere. Archidiaconi ve l ro ſiue decani nullas exactiones ſiue tallias in preſbyteros ſeu clericos exercere preſumant. ¶ Sane quod de p̄dicto numero euectionis ſm tolerantiam dictum eſt: in illis locis poterit obſeruare: in quib⁹ ampliores ſunt redditus ⁊ eccleſiaſtice facultates. In pauperiorib⁹ autem locis tantam volumus tenere menſuram: vt ex acceſſu maioꝝ: minores merito non doleant ſe grauari. Nec ſub tali īdulgētia illi qui paucio rib⁹ equis vti ſolebant hac m tenus pluriū ſibi credāt poteſtatē indultā. ¶ Ex eodeꝫ

Nouus cenſus eccleſijs imponi non poteſt nec antiqu⁹ augeri. Ca. VII.

Prohibemus inſup ne ab abbatib⁹: epiſcopiſ n o vel alijs prelatis noui cēſus p imponantur eccleſijs nec veteres augeant: nec ptē redituū ſuis vſib⁹ approprīare preſumāt: ſed libertatē quaꝫ

Prohibe ¶ Primo ponit duplicē ꝓhibitionē quā iuſtificat. Secūdo ponit decretum: ibi: ſiqs vo. Et aduerte ꝙ iſte textus eſt de p̄ncipalioribus hui⁹ ti. Ab. n ¶ Noui. i. de nouo. cū ab initio īpoſiti nō fuerint. ſ. eo. ſciētes: ⁊ qui ab alijs ecclijs non ſoluunt. j. e. c. eccleſijs. o ¶ Cēſus: q īponit in ipſa fundatione puta vt in ſingulis annis ſoluat vnū cereū ſiue librā cere vl piperis: ſiue etiā certan quātitatē pecunie: puta. x. ſolidos vel minus vl etiā plus q teſtat ī ſignū ſubiectionis. ſ. e. c. ij. ⁊. iij. ⁊. ſ. d cā poſ. c. vl. Nō credo ꝙ poſſit augeri ab epo vel abbate: licet augeant poſſeſſiones: ſec⁹ in ꝓcuratiōe. j. eo. cꝫto. qꝛ ꝓcuratio non dr ꝓprie cēſus: ſꝫ pēſio videt ꝙ poſſit īponi ſiue augeri auc̄te epi

h ¶ Sumptuoſas. xxxv. diſ. eccleſie principes. iiij. di. deniqꝫ. ſed epiſcopi in cōtrarium faciunt. nā vix cautela diuerſorū coquoꝝ eos poteſt ſatiare. vn̄ dicit. l. ꝙ ex nimia ingurgitatione olet os. ff. d edil. edic. qui clauū. §. is cui. habeat ergo pauperem cibuꝫ. xlij. di. c. vlti. xxxv. di. eccleſie principes. xij. q. ij. gloria epiſcopi. Lau. i ¶ Rationabilis: ſi de hoc dubitet ſuperioris arbitrio determinet: arg. x. q. iij. quia cognouimus. xj. q. j. ſi cleric⁹. k ¶ Filijs. xvj. q. j. p̄dicator. ordine em̄ nature filius ſuccedit patri: ⁊ non econuerſo. ff. vnde li. ſcripto. §. non ſic parētibus. iſte tamen ordo plerunqꝫ turbatur. ff de inoffi. teſt. naꝫ etſi. vnde dixit dn̄s Bulgarus cum ſuus vnicus filius deceſſiſſet. Ordine turbato ſuccedis Bulgare nato. l ¶ Exactiōes: ad opus ſuū ſine mādato epi: vl ſupple niſi ī caſu p̄miſſo. nā q p̄mittūt in p̄fationib⁹ ī ſubditꝫ repetita intelligūt. ff. d vbo. ob. titia. §.

j. c. pxi. hoc intellige ſi iuſta cauſa ſubeſt alijs non. p ¶ Veteres. Nō. ergo cenſus nō eſſe augēdos ſiue imponēdos de nouo. C. de paſ. ꝓua. l. j. lib. xj. ⁊. ſ. de trāſac. decetero. arg. ff. d acq. re. do. loc⁹. ſ. de p̄bē. auaricie. vbi etiā de h tāgit. ⁊. C. de no. vec. l. j. ij. ⁊. iij. vbi dr ꝙ noua vecti. nō pn̄t īponi niſi a p̄ncipe. j. e. ſignificauit. ⁊. j. d ver. ſig. ſup qbuſdā. ⁊. xviij. q. ij. ſuitiū. ⁊. j q. j. nullus eps. grauamē. ī fi. C. de allu. l. vl. arg. ꝯ. ff. d fideicō. liber. l. generalit. §. ſiqs alienū. ff. de flumi. l. j. §. ripa. ff. q. ⁊ qui. ſi mortis. ⁊. j. e. cꝫto. Sol. ſi p vbertatē fructuū fiat incremētū. cū eorū ſit caſus fortuitus ⁊ dubi⁹. C. de vſu. ſi ea lege. ꝓpter h augeri nō dꝫ cenſus: ſed ſi accedat nouū prediū noua parrochia vl aliquid tale: iuſtam videt habere rationē eius: argu. ff. d vſufru. item ſi fundi. §. ſed ſi inſula. argu. contra. ſ. de vi. et honeſta. cleri. qm̄. vt ait. ⁊. j. eo. ti. quanto. Lan. q ¶ Preſumāt: vbi tm̄ cenſum habere dn̄t. ⁊ ē ar. ꝙ

epus fruct⁹ parrochialiū eccľiaꝝ ſiue etiā ꝑbendaꝝ ſibi retinere nō debet vltra modū ſibi ꝑmiſſum.x.q.iij. q: cognouim⁹.ē.vt eccle.bene.c.vno.argu.ad hoc.ē. de deci.qm̄.Ala. a ❡ Minoribus.xcv.di.eſto.ꝛ xxij.q.v.de forma.ꝛ ſi iura vnicuiqꝫ eccľie nō ſeruenť. eccľiaſtic⁹ ordo cōfundiť.xj.q.j. ꝑuenit.ꝛ.ij.q.vj qui ſe ſcit.

b ❡ Irritum: etiā ſi iurauerit hoc.j.eo grauis. ꝛ.c.ſignificauit.

P Reterea ❡ Ponit caſum generalē rōnē ſubdēs.ibi nō em̄.Abbas.

c ❡ Ignorāte ſecus ſi ſciente ꝛ iuſta cauſa ſubeſſet.pone exemplum.qn̄ volunt iſti ſacerdotes cōſtituere cēſuz: vt eorum cōſanguinei ſuccedāt poſt mortē illorum.j.eo cū cleri ci.

d ❡ Soluerit: ſupple ſunt puniēdi.j.eo.cū clerici.

e ❡ Siue:ꝑ ꝛ.

f ❡ Et eis defunctis: q: pēſio illa non ligabat ſucceſſorē ei⁹ ꝗ eccleſiā nō potuit cōſtituere cēſualem.vt dicit ħ in fine.ꝛ.ē.de traſact.decetero.vn̄ ſi petant monachi penſionem a ſucceſſore nō debet ſoluere.

g ❡ Potuerit. Hic eſt arg.bonum ꝙ cēſus de aucťe epi poſſit imponi de nouo ſiue etiā augeri: dic vt nō.ē.e.c. ꝑximo.Be rn̄.

ſibi maiores conſeruare deſi a derāt:minoribus ſuis bona voluntate conſeruent. ❡ Si b quis vero aliter fecerit :irritum qđ egerit habeať.

Alexā.iij.Vigoriē.epo.

Prelatus ſeu rector eccleſie nō pōt preſertim poſt mortē eccleſiā ſuam propria auctoritate conſtituere cenſualez.

Capitulum.VIII.

P Reterea illi qui epiſco c po ignorāte :auctoritate ſua pēſionem annuā de eccleſijs d quadam illuſione ſoluerint f ſiue receperint :eis defuncti in receptione penſionis non ſunt aliquatenus audiendi: ſi pōtificis aut alterius qui g de iure id facere potuerit:auctoritatē ꝛ aſſenſum ſuꝑ ħ nō interueniſſe ꝯſtiterit. ❡ Nō em̄ ſimplices ſacerdotes vel clerici poſſunt eccleſias quibus preſunt auctoritate ſua: ꝑſertim poſt deceſſū ſuū :efficere cēſuales. Idez Carnoteń.epo.

Eps eccľie de manu laici ꝑ ſe erepte non pōt ob ħ cēſum imponere.Ca.IX.

E Ccleſijs quas de nouo epiſcopi de manib⁹ laicorū eripiunt:ꝑter cathedra h ticum ꝛ iura oīa que alijs eccleſijs imponuntur:exactio i nem ꝓhibemus imponi.

Idem. Noua pedagia ſine cōſenſu principis imponēs cōione priuatur.Ca.X.

ꝑ decre.Lateraň.cōcilij.ē.e. ꝓhibem⁹.ꝛ.xvi ij. q.ij.ħ tm̄.arg.eſt ꝯ ħ ꝙ ꝯſuetudo aliaꝝ eccľiaꝝ ſeruari debꝫ. .j.eo.ſuꝑ eo.argu.ē.de cōſue cū olim.

I Nnouamus. ❡ Primo poniť ꝓhibitio.Scđo pena.ibi:ſiqs.Ab. k ❡ Innouam⁹:qđ iā ſtatutuz erat.xxiiij.q.iij. ꝑnaꝝ. l ❡ Regū.Reges em̄ ꝛ ꝑncipes tm̄ ptātez hn̄t noua pedagia ꝯſtituēdi. ff.đ publi.ꝛ vec. l.vectigalia.ꝛ.C ne no.ve.l.j.ij.ꝛ iij.alia oia pedagia interdicta itelligunť niſi ex ꝯſuetudine :cui⁹ nō extat memoria exiganť.j.de ℣bo.ſigni.ſuꝑ ꝗbuſdam.§.j.

m ❡ Careat. hec ē pena canonica : ſm leges exilio ꝑpetuo puniri debet.C.ne no no.ve.l.vlti.

k I Nnouamus :et.j.Nec qſqꝫ alicui nouas pedagiorū exactiōes:ſine aucťe ꝛ l ꝯſenſu regū ꝛ ꝑncipū ſtatuere aliquo modo preſumat. ❡ Siqs autem ꝯ hoc fecerit ꝛ commonitus nō deſtiterit m donec ſatiſfaciat : cōione careat chriſtiana. Idez Cātuariē.archiepo ꝛ ei⁹ ſuffraganeis.

Qui ꝑ colluſionē inſtituit eccleſiam cenſualem illa priuabiť.Ca.XI.

C Um clerici :et.j. Ad ħ q: clerici quidā cū religioſis n colluſione facta:citra auc.di o oce.epi eccleſias quas tenēt eis conſtituūt cenſuales :vt poſt deceſſum eorū eedem eccleſie per reꝑſentationez eorūdem religioſorū ad filios p vel nepotes clericorū ipſorū poſſint transferri. ❡ Precipim⁹ vt ſi qui inuenti fuerint facere talia : eos a ꝑſcriptis eccleſijs non differatis ap. poſtpo.remouere. Idem.

Si collectores grauant eccleſias priuari debent officio.Capitulū.XII.

C Um clerici. ❡ Primo ponit exceſſus. Scđo pena.ibi: ꝑcipimus.Ab.

n ❡ Colluſione: colluſio eſt inter reum et actorem occulta ꝛ illicita pactio:ꝑ quā alter i iudicio ſe ſuꝑari ꝑmittit:ſicť ē.eo.ꝑterea.

o ❡ Epi:maxime : ꝗa colluſio mala nō excuſaret aucťe epi:q: nec ipē nouū cenſuz ſiue pēſionez pt iponere.ē.e. ꝓhibem⁹.vbi de ħ:alr̄s iuſta ꝛ honeſta cā interueniēte videtur ꝙ poſſit :vt ibi dr̄.

p ❡ Nepotes. Hec ē cā quare iſta ꝯſtituebāt ꝛ

E A que de auaricie:ꝛ.j. Cū aūt ꝓpter beati Pe q tri viſitationē :denarioꝝ collectā ꝑ archidiaconat⁹ vr̄os fecerit:eccľias vľ parrochi r as nō grauetis. ❡ Quod ſi ſecus ꝑſumpſeritis :id quod s videmini habere auferetur a vobis. Lucius tertius.

E Ccleſijs quas. ❡ Breue ē.vel ꝑ alia ℣ba ſūma ſic vt in rubro. Et vt intelligas rō dubitādi fuit: q: ſicut tꝑe fundationis vel ꝑcepte libertatis pōt epus ſibi certū cēſum cōſtituere: vt in.c.cōſtitut⁹.ē.đ reli.do.ꝛ in.c.ꝑterea.ij.de iurepa.ita videbať ꝙ ſi capiebat eccleſiā de manib⁹ laici cuz eam quaſi de nouo duceret ad libertatē ꝙ in recōpenſatiōe bn̄ficij pōt imponere nouū cēſuz. Sed ꝯtrū decidiť: q: epus ad hoc tenebať ex officio ſuo ꝛ in neceſſitatib⁹ nemo liberalis exiſtit vt in.l.rē legatā.ff.de adimē.leg.Abbas.

h ❡ Alijs eccľijs:vt.x.q.iij.illud. i ❡ Prohibem⁹:

mala: ꝛ iō ei⁹ cauſatū ē malū.cui⁹ em̄ cauſatū ē malū: ipm quoqꝫ malū eſt.vn̄ puniūť vt ħ dr̄.Bern̄.

E A que. ❡ Primo poniť exceſſus.Scđo pena. ibi:qđ ſi.Ab. q ❡ Collectā:ꝑſtatio ꝗdā eſt quā anglici ſoluūt romane eccľie: ꝛ debet eſſe moderata vt certum ꝛ determiatū ꝗd deť.ff.de dā.in fec.ex dāni:argu. C.de iude.iudeos.Ala. r ❡ Grauetis.ſ.qm̄ ſub ſpecie tributoꝝ nō dūt illicite exactiōes fieri :vt ħ ptꝫ.ff. de offi.ꝑſi.illicitas.§.illicita. s ❡ Auferet:nedū ꝗri tis vſurpare qđ vr̄m nō ē.ꝑdatis qđ vobis cōpetere videbať.xiij.q.j.§.ij.circa fi.ꝗſtiōis.ꝛ.xxv.q.ij.ſic de

cet: q2 puilegiū meret admittere. xi. q. iij. puilegiū. B

S Ignificauit. ¶ Primo ponit caſum pplexum. Secūdo diſtinguēdo puidet. Secūdū mēbrum: ibi. Si vo. Ab. Sicu. a ¶ Epali aucte. qd videt ſufficere iuſta tñ de cā. ſ. eo. pterea. ſ. de pben. auaricie. arg. ī. de ec. edi. ad audiētiā

b ¶ Interdixit: ſed in h dubito cui poti⁹ debuit obtempera re: videt ꝙ epo xi. q. iij. q reſiſtit. ⁊. xxiij. q. i. qd culpat. Sed videt potius ꝙ ſuare debeat iuramentū. maxie cū habeat pbabilem cām: q2 pdeceſſor ſoluit: ⁊ ſic erunt monachi in qſi poſſeſſione: vñ nō debent puari vſq quo ɔſtet. ſ. vt lite penden. c. j. Lau. dixit: ꝙ potius ſeruare debet mādatū epi et lrā illa pſtat. argu. ad hoc vt phibitionē relaxet: ꝙ ſatis pōt ɔcedi: q2 ɔditio ſubintelligebat in iuramēto hec ſcilicet niſi rōnabile aliqd impediat: q q2 pſumptio eſt ɔ eos: et eo ꝙ ipm iurare fecerūt ad qd ñ fuerat cōpellendus. etiam ſi de iure ſolui debeat

c ¶ De nouo: ⁊ ita ab initio pt iponi. ſ. e. ſciētes ſ. d iurepa. ptērea. arg. ſ. vt ec. bñ. c. v no. ſed ex poſtfacto nō poteſt imponi cenſus: nec etiā p cōpoſitionē. ſ. de trāſac. decetero. Sz quē dicis cēſū nouū? Pōt dici nou⁹ q nō eſt impoſitus in fundatioe ipſi⁹ eccleſie. xviij. q. ij. eleutheri⁹. ⁊. ſ. de iurepa. pterea. vel q nō eſt pſtit⁹ tanto tpe ꝙ ad legitimā pſcptionē puenit: ſz multum refert vtrū qs alleget pſcriptionez q2 ea pbata obtinet. licz in vitate fuerit nou⁹: an vo cēſum ab initio ɔſtitutū: q2 tūc nō iuuat tpe niſi ɔſtet ꝙ legitime fuerit ɔſtitutus: vel pōt appellari nou⁹ q impoſit⁹ fuerit poſt lateraneñ. ɔciliū. ſ. e. phibem⁹. ⁊. ī. e. grauis. Lauren.

d ¶ Aucte epi: h euident apparet: ꝙ epi nouū cenſum nō pñt imponere ⁊ tu: ſupple verū eſt ſine rōnabili ⁊ iuſta cā. vt no. ſ. e. phibemus. dic vt ibi.

S Opite. ¶ Primo narrat factū. Scdo diffinit: ibi. Ea ppter. Ab. Sicu. e ¶ Procurator: ⁊ tam ɔſtitut⁹ erat ab vniuerſitatib⁹ plurib⁹: ſz pcurator proprie dr: q mādato dñi res ipſi⁹ tractat. ff. d pcu. l. j. nō eſt differētia in noib⁹ ſm canones: dū tñ ɔſtet ꝙ ei detur poteſtas agendi. ſ. de pcu. petitio: vbi de hoc. ⁊. i

Qui recipit iuramentū d nouo cenſu impoſito eccleſie p ſoluendo compellit iurantē abſoluere. Ca. XIII

S Ignificauit nobis. T. rector eccleſie de fulcig. ꝙ cū a monachis de caſtig. ad regimē ipſi⁹ eccleſie fuiſſet electus de ſoluēdo eis ãnuo cēſu trium marcharū: quas pdeceſſor eius ſoluerat preſtitit ſacramentū. poſtmodum eps dioce. ipſum cenſum monachis ſolueret: niſi priuſ cō

a ſtaret ꝙ epali auctoritare fuiſſet impoſit⁹: in periculū or

b dinis ſui interdixit. et. ī.

¶ Quo circa mandam⁹ qtenus ſi prefatū cenſum aucto

c ritate preſulis ⁊ non de nouo impoſitū fuiſſe ɔſtiterit: epiſcopo pcipias vt phitionem ſine dilatione relaxet.

¶ Si vo cenſus ſit de nouo

d impoſitus: ſine auctoritate epi hoc factū fuerit ſiue non eoſdē monachos vt clericuz a iuramēto abſoluant ap. re. compellas. I dem Raueñ. archiepo. Archieps viſitãs puinciā etiam a monaſterijs puincie pcurari debet. Ca. XIIII

S Opite. et. ī. Sane cū inter te ⁊ monaſteria bononie ſup pcurationibus qs ab eis exegeras con

trouſia vteret. et. ī. Abbas

e ſci pculi oium alioꝝ pcurator: ſicut ex lrīs qs portauit apparuit: ſup h diuti⁹ litigauit. et. ī. Sz tu pcurationes

f ipas in alijs monaſterijs tue puincie aſſerēs tibi ſine ɔtradictiōe pſtare: eas pdeceſſorib⁹ tuis in monaſterijs bonoñ. exhibitas p teſtes idoneoſ pbauiſti. Inde vtiqꝫ vi

g dim⁹ intētionē tuā iure cōi ⁊

h pdeceſſoꝝ tuoꝝ ɔſuetudine adiuuari. ¶ Ea ppter monaſteria ſupradicta ɔdemnaui

i mus: ad pcurationez ſm facultates eoꝝ tibi tuiſqꝫ ſucceſſorib⁹ exhibēdā. Clemēs iij. Patroni etiaz clerici nouum cēſum ecclie imponere nō pñt. nec veterez augere. ⁊ ſi ſup h iuramēta vel cautiones exigerūt cogūt abſolue re. Ca. XV

G Rauis admodū. et. ī. Eccleſiaſtice pſone: cū eccleſias vocare ɔtingit: non alit quēqꝫ ad ipſoꝝ regimen volunt vocare: niſi aut nouū cenſum ecclijs illis imponãt: aut veterē cō

k tra ɔſtitutionē ɔcilij lateraneñ. augmētēt: ad ipſius ſolutionē inſtituendā preſbyte

l m rū iuratoria vel fideiuſſoria cautiōe cogētes. et. ī. ¶ Diſ. ve. mādam⁹ qten⁹ qcūqꝫ ɔſti

auct. de ſan. epiſ. §. aliū aut. ⁊. §. ſi vo epi. coll. ix. et. j. q. iij. ſaluator. f ¶ In alijs: ergo ⁊ in monaſterijs bonoñ. q2 idem ius debet hre in his et in alijs. ſ. eo. eccleſijs. ī. e. ſup eo. q2 vna ⁊ eadem res diuerſo iure cenſeri non debet. xij. q. ij. cognouimus. ⁊. ſ. de deci. cum in tua. ⁊ ita eſt hic arg. ex eo ꝙ alij faciunt qui cenſentur eodem iure ⁊ ſub eodē dominio ⁊ tu facere obeſ: niſi oſtēdas ɔtrariuz. c. di. ɔtra morem.

g ¶ Iure cōmuni: ꝙ ſolū ſufficit: ⁊ h ius eſt. x. q. j. decernim⁹ epm. ⁊. c. placuit. nec obſtat qd dicitur. xviij. q. ij. luminoſo: q2 illud intelligit de exempto.

h ¶ Conſuetudine: ⁊ ſic dupli ci iure cenſetur. vnde fortius debuit p ipſo iudicari: cum vtrūqꝫ per ſe ſufficeret. C. de edic. diui adri. tol. l. fi.

i ¶ Facultates qd quidem ſemper ɔſiderãdum ſ. e. cū apl's. x. q. iij. cauēdū int cetera. ⁊ ī. c. vl. ī. e. qñto. ⁊. c. cū nup. ⁊ h intellige qñ cã correctiōis ⁊ viſitatiōis accedit. ī. e. cū nup. Sz ſi ex alia cã: puta p negocijs pprijs: tūc nō habebit pcurationē. arg. x. q. iij. relatū. ⁊. ī. e. ri. pcuratiōes. Berñ.

G Rauis admodū. ¶ Prima ps narrat factū Scda puider: ibi. Diſcretiōi. Abbas. Sicu.

k Cōcilij lateraneñ. ſ. e. phibem⁹. ⁊. c. pterea.

l ¶ Iuratoria: ꝙ poti⁹ piuriū qꝫ iuramētū pōt dici. ſ. d iureiu. ſicut nrīs. m ¶ Fideiuſſoria: hec fideiuſſio nō tenet cū ſit acceſſoria ei qd nō tenet ſic. C. de lc. nō dubiū. ſ. de fo. cōpe. ſi diligēti. ⁊. ſ. de re. pmu. c. vl. ſ. d fi. inſtru. inter dilectos. C. d ſacroſan. ec. ſancimus nemi. ff. d ɔdi. ſi cā auūculo. ī. d do. poſt diuor. re.

T

et ſi neceſſe. fallit hoc. ſ. de iureiu. debitores. ⁊. c. cū cōtingat. C. ſi aduer. ven. l. j. ff. q̄. mo. vſufr. amit. qd̄ tamen. j. R. a Cōſtitutiõis. arg. ɔſtitutiões ad futura tm̄ extēdi. ſ. de ɔſti. cognoſcētes. niſi dicat in eiſ ꝙ p̄terita reſpiciāt. ſ. de ɔſti. c. vlti. vbi de hoc. ⁊ de h̄ habes. lxxxij. di. c. ij. et. iij. in fi. ⁊ xxxij. q. iiij. dixit Sara.

b Abſolui: arg. ɔ. ſ. d̄ iureiu. tua nos. h̄ vo vnū tm̄ fuit iuramētū ⁊ temerariū: ibi vo duo ita ꝙ piuriū vitari nō poterat. et ideo ibi ab eccleſia remouent et dic abſolui. i. abſolutos nūciari. c Punientes: pena vo illoꝝ ꝗ̄ ɔ canōes veniūt. m'tiplex eſt put no. ſ. de elec. nihil ē. ſ. d̄ offi. ordi. ad rep̄mendā: ſ3 q̄lit puniunt in iſto caſu: pōt dici ꝙ eccleſia puabit ex eo ꝙ ſcienter poſt p̄hibitionē ɔtrū facit. Bern̄.

Quanto. Sūmatur vt in rubro ſm mag' cōem lect. Diuiditur. Primo recitat factū. Scḋo indulget: ⁊ indulgentiā moderat ibi. Indulgem⁹ Abbas. Sicu.

d Cētor: ſic ꝗ̄ patet: ꝙ ab initio de volūtate fundatoris pōt imponi cēſus. ſ. de iurepa. p̄terea. xviij. q. ij. eleutheri⁹. ⁊ arg. xvj. q. vlti. filijs. decernim⁹. e Teneat': ⁊ ita ſine cā ɔſtituta videt. vñ nō videt ꝙ teneat. ſ. e. puenit. ſ3 bñ ſeruāda ē hmōi liberalitas: arg. ſ. de dona. p tuas. C. de dona. ſi q̄s argētū. §. ſinaūt. Indulgem⁹. In hoc fuit indulgētia: q2 ɔſtituta fuit ſimplicit nulla certa q̃titate taxata p illa pcuratiõe. vñ ſimplicit tenebant pcurare frēs illos: q̄tcūꝗ̄ eſſent. arg. ſ. de p̄uile. quia circa. ⁊. ff. de ſerui. v2ba. p̄di. ſi ſeruit⁹. vbi verbū ſimplicit poſitū ḡnalit intelligēdū eſt: vt ibi. ⁊. xix. di. ſi romanoꝝ. ſed ex eo ꝙ nō determiat: debebat ɔueniens ſiue mediocris. ff. de auro ⁊ argē. lega. q̄ lancē. ff. de edil'. edic. ſciēdū. §. illud. ff. de lega. iij. nūmis. C. cōmunia de le. duob⁹. §. ſed ⁊ ſi q̄s. Solu. q2 ḡuabat eccleſia dabit tm̄ ad p̄mā mēſurā: ⁊ tot frēs pcurabunt mō q̄t ab initio ɔſueuert. Si vo q̃titas ɔſtituta fuiſſ3 p illa pcuratiõe. illa nō augeret etiā auctis facultatibus. arg. x. q. iij. relatū. ludibriū eni eſſ3 ſi qd̄ ſtatutu3 fuit ab initio. momēto q̄libet mutaret. arg. C. de boniſ que li. l. vl. §. vbi aūt puell'. nō eni3 qd̄ rite. ⁊ ſm leges ab initio actū eſt. ex alio euentu ſuſcitari debet. C. de admi. tu. ſancimus. g Excreuerint: q̄cūꝗ̄ mō. ſ. de ɔſti. cū M. Si vo paꝝ excreſcerent. nō augeret pcuratio nec modicu3 lucrum aufertur ɔductori: quia ⁊ modicū damnū ſuſtinet. ff. loca. ſi merces. §. vis maior. Eſt ergo euidens arg. ꝙ ſi excreſcant res debet pcuratio creſcere ſicut ecōuerſo diminuit pp̄t ſterilitatem ff. loca. ſi vno. et ſ. e. ti. pp̄t ſterilitatē. ɔtrioꝝ eni eadē eſt diſciplina. ff. d̄. v. obli. inter ſtipulantē. §. ſacrā rē. arg. ide3 meli⁹. inſti. d̄ his ꝗ̄ ſūt ſui v' alie. iu. in p̄n. argu. ɔ. C. d̄ allu. l. vl. C. d̄ fun. rei p̄uile. l. ij. li. xj. So. illa locū habent cū diligentia cultoꝝ res v' fruct⁹ augmētātur: h̄ cū dei p̄uiſiõe ⁊ fideliū oblatiõe res augm̄tat ſicut ɔtingit cū caſu fortuito res deteriorant merces remittit. Si vo vicio rei ſiue culpa coloni. puta q2 vinū acuit: vel ſi ſegetes herb̄ corrupte ſūt ɔductori obeſt. ff. loca. l. ex ɔducto. §. viciū rei. tū ſine culpa coloni dānū ɔtingēs nō obeſt colono. ſ. e. ti. pp̄ter ſterilitatē. Itē ē arg. op. ꝙ creſcētib⁹ facultatib⁹ eccl'ie creſcere d3 nūer⁹: etiā ſi ſit nūer⁹ canonicoꝝ ſtatut⁹. ſ. d̄ ɔſti. cū M. q̄ nō admittit hāc diſtictionem: vtrū facultates creſcūt puiſiõe dei: an diligētia hoīu3 q̄ etiā nec ī iſto caſu d3 admitti ſufficit eni ꝙ res augmētate ſūt. Laudue ſūt ptes p̄ncipales. Scḋa: ibi. Sane. Ab.

Quam inſtā. Diuidit: q2 h Quotidiana: q2 p re publica noctes ducit iſomnes. ī auẗ. vt iud. ſine quoq̄ ſuf. in p̄n. col. ij. ⁊ volūtari os labores appetim⁹ dicit impator: vt ꝗ̄te alijs p̄parem⁹. ī auẗ. vt dine iuſ. col. viij. in p̄n. i Nō credim⁹: q2 ro. ec. ñ ſol3 aliquē p̄uilegiare ɔ ſe. ar. C. d̄ ſa. ſā. ec. iubem⁹ nullā. arg. ſ. d̄ p̄ſcp̄t. cū ex officij. ⁊ ibi etiā

terit ɔtra ɔſtitutionē p̄dictam ſup eccleſijs: vel earum a cēſu: a tpe ɔſtitutiõis hui⁹ attentata in irritū reuocātes: p̄ſbyteros q̄s ſup his iuramēta illicita p̄ſtitiſſe noueritis: ɔgrua ſatiſfactione impoſita b faciatis abſolui: eos ꝗ̄ decetero ɔtra formā canonū ſup his venire p̄ſumpſerit canonice c punietes. Inno. iij. ab. et ɔuentui belliuile. **Qui tenet pcurare fratres alicui⁹ dom⁹ obligat ad pcurādu3 omnes: licet illoꝝ numerus nunc creuerit: ſed ſi ex hoc grauaret nimiū p iudicis officiū ſibi puidebit. C. XVI.**

d Quanto creatori. et. ī. Accepimus ꝙ ab ipſo domus veſtre p̄mordio d̄ fūdatoris volūtate pceſſit: vt fratrib⁹ ſancti Irenei pcurationē vnā annis ſingul' libe e ralit' exhiberet: cu3 nihil teneatis ab eis pp̄ter qd̄ huiuſmodi pcuratio ipſis debeat exhiberi: verū tūc pp̄t fratrū ⁊ ſeruientiū paucitatem: talis pcuratio nō grauabat: ſed nūc intm̄ excreuit numer⁹ eoꝝūdē ꝙ ad pcurationē vix q̃ttuor marche ſufficerēt: que p vna fieri ɔſue f uit. et. ī. Indulgem⁹ igit ne vltra p̄mā mēſurā in pcuratiõe ipſa ſitis vlteri⁹ p̄dictis fratrib⁹ obligati: ſed expenſis q̄ ɔſueuerūt ſufficere ſint ɔtenti: niſi facultates ec g cleſie intm̄ excreuerint: ꝙ ſine grauamie ampliato fratꝝ numero: ad ſoluēdū debitu3 pcuratiõis extēdi poſſit q̃titas expēſarū. I dē p̄micerio et clero mediola. **Oēs eccleſie niſi q̄ ad hoc p p̄uilegium ap̄licu3 ſint exempte pcurare tenent legatos ſedis ap̄lice ſeu etiā eius nūcios nec in hoc p̄ſcriptione iuuant. h. d. vſꝗ̄ ad. §. Sane. Ca. XVII.**

h Quam inſtātia veſtra q̃tidiana. et. ī. Poſtulationi ve. t. B̄ñ. ꝙ cū oēs eccl'ie legat' ⁊ nūcijs ſe. apo. pcuratiões impēdere teneant: ab earū p̄ſtatiõe nullā hr̄e volumus excuſatā: niſi forte p ſpe i ciale p̄uilegiū ſe. apo. qd̄ nō credim⁹ ſit exēpta: etiā ſi longiſſimo tpe pcuratiõis obſequiū nō impenderint: cu3 in talib⁹ p̄ſcriptio ſibi locū nequeat vēdicare: q2 nos a puiſione paſtoral' ſollicitudīs circa oēs eccl'ias nunꝙ oīno ceſſam⁹. Sane in his exigendis: eū modū ⁊ ordinem volum⁹ obſuari: vt nulla ec

dicit̄ q̧ i ꝓcuratiõe nõ currit p̄ſcriptio. Berñ. Sane
Tractata ↄ̃ mõ ꝓcuratiõis ipoꝝ legatoꝝ ⁊ nũcioꝝ
Ab. Sicu. a Pregrauari: illud ſp ẽ obſeruãdum
vt ẜm facultates eccl'iarũ ꝓcuratio exhibeat̄. x. q. iij.
inter cetera. ⁊. c. vl. ſ. e. cũ ap'ls. ⁊. e. cũ nup. ⁊. c. xxi. ſi
eni tenuis ẽ pa/
tria ex ordiario
auxilio iuuãda ẽ
C. no. vec. l. j.
imo a paupe nõ
debet exigere. j.
q. ij. placuit. q:
nec iudex exigit
ſportulas a pau
peribꝫ. in aut̄. de
mãda. pn. §. ſit
tibi q̄z. coll̄. iij.
nec etiaz tenuis
vite homies ſub
aduẽtu officiali/
um iniurijs affi
ci debẽt. ff. ↄ̃ of.
pſi. illicitas. §. ij
ſ. eo. ea. dabit̄ ei
legatis lac ad bi
bendũ: vt dicit
Jo. ne rubẽtib⁹
bucc. p̄dicẽt ie/
iunioꝝ doctrinã
xxxv. di. c. vj. die
et. c. eccleſie. nec
bibẽt vltra terti
am vicẽ. xliiij. di
ſtin. i illa palea.
qñ. ⁊ cõedẽt lar
dũ vel carnes cũ
aceto. C. de ero/
ga. mi. an. l. j. li.
xij. arg. ꝯ. xlj. di.
non cogant̄. cui
ſtatur. ⁊ in h̄ ca/
ſu eſſet eis dene/
gandũ: ſi vltra
vires peteret. ꝯ.
ↄ̃ exceſ. pla. cum
ad q̄rũdã. ff. de
aq̄ q̄ti. ⁊ eſti. l. j.
§. trebati⁹. ⁊. x.
q. iij. q: coguim⁹. ⁊. ſ. ↄ̃ offi. ordi. ↄq̄rẽte b Pro
curatiões. ꝯ. e. ꝓcuratiões. c Ab alijs: ceſſis ac/
tiõibꝫ ſibi a legato. arg. ff. ↄ̃ cẽſi. cũ poſſeſſor. vl' ↄditio
ne. ex h̄ canõe. arg. ff. ↄ̃ ↄdiex lege. l. vna. dabit ei lega
tus l'ras ſuas illi q̄ eũ ꝓcurauit: vt ab alijs recipiat: qḋ
vltra ptẽ ſuã expẽdit: ſic obſuat̄ ↄ̃ facto. arg. l. p̄dicte.
cũ poſſeſſor. d Req̄ſit⁹: et i ꝓuicia i q̄ ñ ẽ legat⁹ i
eũdo ⁊ redeũdo. ſ. ↄ̃ iureiu. ego. n. e Cõpellãt̄: qm̄
ꝑticulari exactio ⁊ ſolutio nõ modica: hꝫ incõmoda. ff
famil. herciſ. l. plane. arg. ꝯ. ff. ad. l. fal. lineã. ⁊. l. plau/
cius. ⁊. ff. ↄ̃ pac. l. ep'la. §. vl. ⁊. C. ↄ̃. pac. debitori.
Ex parte com. Vt intelligas incipias ſic ca
ſum l'ralẽ. Quidã vouerũt dare eccleſijs certos
ſextarios frumẽti: in illo loco repiunt̄ plures ſextarij
miores. ⁊ maiores. dubitabat̄ an ẜm miorẽ vel maio/
rẽ vota eſſent exoluẽda. ⁊ rñdet̄ vt in l'ra. Ab. Sicu.
f Vota: ab hyſpanis tpe cladis ꝓmiſſa. Lauren.
g Paruiſſimã: qḋ facere debẽt: qm̄ oẽs ad cõmu/
nem mẽſurã terre ſoluere debẽt. ff. de ↄtrahen. empti.

a ecleſia vel plat⁹ ſe indebite ꝑ/
grauari rõnabilit̄ ↄq̄rat̄. Si
vo ↄ̃ cõi collecta legatoꝝ et
nũcioꝝ nr̄oꝝ expẽſas duxe/
ritis faciẽdas: qḋ vob̄ nõ du
xim⁹ inhibendũ: ex h̄ nob̄ et
nr̄is nullũ ꝑiudiciũ volum⁹
generari: q̄ min⁹ poſſint a q̄/
b cũq̧ maluerint ꝓcuratiões
ſibi debitas poſtulare: ita q̧
ſi exactus vltra ſuam fuerit
c grauat⁹ facultatem: ſibi ab
alijs reſtauret̄. Nũcijs tam̄
in nr̄is neceſſarijs exhibẽdiſ
d pareat q̄cũq̧ fuerit req̄ſitus
ita q̧ in fraudez nihil penit⁹
attentet̄: nec p cões miſtros
ꝓcuratiõis obſequiuz ſi no/
e luerint recipe compellant̄.
Qui vo ↄtũacit̄ eiſ duxerit
reſiſtẽdũ: diſ. ſũt ec. cõpellẽ/
di. Idẽ zamoreñ. ⁊ ſalamãti
no epis. Si ad vnicã mẽſurã
ſolui ſolet q̧ debet ex voto
ad illã in poſterũ ſolui debe
bit. ſi vo ad diuerſas libera
bit̄ ſoluẽs etiã ad minorem.

Ex pte cõpo Ca. XVIII
Caſtellani archiepi fuit ꝓ
f poſitũ: q̧ cũ hi q̄ vota beati
Jacobi ↄtinue pſoluerũt: ad
ad cõem terre ſue mẽſurã: cũ
qua videlicet emũt ⁊ vẽdũt
ipſa ipſa pſoluerint hacten⁹
et pſoluãt: q̄dã q: longis tpi
bus ab eoꝝ ſolutione ceſſart
nũc q̄ndã menſurã exhibent
g paruiſſimaz ⁊ ignotam. ⁊. ſ.
Cũ ergo nõ ↄſtet ad quaz
mẽſurã anteceſſores eoꝝ p̄di
cta vota pſoluerint: credim⁹
diſtinguendũ: vtruz habita/
tores regionis ipſius: q̄ ea
continue pſoluerint ad vnã
et eandem menſuram huiuſ/
modi vota pſoluerint: an ad
h varias ⁊ diuerſas. In pri
mo enim caſu: ad eandem et
i illi ſoluere ſũt cogẽdi. In
ſecundo volentes ſoluere ad
minorez: non ſunt cogẽdi vt
ad maiorez pſoluant: quoni
am cum huiuſmodi vota gra
k tuita fuerint ab initio: beni/
gnius ſunt a viris eccleſiaſti
cis exigenda. ne tanq̄ ex/
actores videant̄ lucris tem/
poralibus inhiare. Idem ce
ſara. Auguſtẽ. epo. Eccleſie
tenentur epiſcopo in cuius
dioceſi ſũt rñdere ↄ̃ ꝓcurati
onib⁹ q̄rtarum decimaruz ⁊
alijs epalib⁹. Ca. XIX

Quam olim. et. ĩ. Quia

impatores. h Primo caſu. ſcilicet cum omnes
ad eandez menſuram ſoluũt: ⁊ ita q̧ maior pars fa/
cit illi ſeruare tenentur. c. diſtinctĩ. contra morem. ſ. ↄ̃
capel. mo. dilectus. ⁊. argu. ſ. eo. ſopite. Item argu. ẽ:
q̧ in dubijs ſeruanda eſt ↄſuetudo vicinorum. argu. ſ.
de conſuetu. cuz
olim. ⁊. ꝯ. eo. ſup
eo. ⁊. ſ. eo. eccle/
ſijs. ff. de lega. j.
ſi ſeruus pluriũ.
§. vlti. Item in
dubijs non ſeq̄/
mur qḋ maximũ
eſt: ſed qḋ mĩmũ
ff. de lega. iij. mũ
mis. ff. de regu.
iur. ſemper in ſti
pulationibꝫ. ar/
gu. tamẽ eſt hic:
q̧ mediocritas
eſt ſequenda de
hoc notantur ar
gu. plura. ſ. eo.
q̄to. in notula i
hoc.
i Cogendi:
ſupple. ſi ſoluen
tes plures ſint
non ſoluentibus
ſ. de his que fi/
unt a maio. par.
capi. c. vlti. ⁊. ſ.
de elec. dudum.
j. et. xix. diſtinc.
in canonicis. ff.
de pac. ⁊ ſuum
heredem. in fi.
vel etiam pares
dignitates pre/
cellentes. ſ. ↄ̃ te/
ſti. i noſtra. ⁊. ff.
de pac. maiorem
verius videtur
q̧ ſiue ſint plu/
res ſiue paucio/
res: ex quo nõ ap
paret de menſu/
ra anteceſſorum
ſequi debent menſuram ſoluentium. illam enim preſu/
mo fuiſſe inſtitutaz: ⁊ ad eos a ſuis maioribus perue/
niſſe. Vincen. k Ab initio: ſimile. ſ. de voto et
vo. redemp. licet. in prin. ideo pro eis bona fit interꝑ/
tatio: ne ipſorum munificentia erga eccleſias retarda/
retur. argu. C. de boniſ que libe. l. ij. alias dona pleni/
us ſunt interpretanda. ſ. de dona. cum dilectus. in fi/
ne. ne excogitata fraude aliquis poſſet obuiare ſue do/
nationi. xvj. q. ij. viſis. xvij. q. iiij. ſũt qui opes. C. ↄ̃ do
na. ſi quis argentum. §. vlti. Berñ.
Quam olim. Summatur. vt in rubro quo ad
titulum. Diuiditur. Primo diffinit. Secundo
ſoluit vnum obſtaculũ: ibi. Licet. Tertio aliud: ibi.
Abſonum. Et quia textus eſt aliquãtulum intricatuſ
ꝓpter nimiam diſcuſſionem facti. ſic pono caſuz. Epi/
ſcopus Auguſtaneñ. impetebat quendam abbatem
ratione duarum eccleſiarum poſſeſſarum ab eodem ab
bate petendo illarum vigore procurationem ⁊ alia iu/
ra epalia. Abbas vo ⁊ ↄuent⁹ opponebãt illas eccl'ias

nõ eſſe in dioce.illi⁹ epi. Itẽ ꝓducebat qđdã inſtrum/
tũ in q̃ ꝯtinebaẽ ꝙ eps illas eccleſias vel forte aliq̃ iu
ra in eis ꝯceſſerat abbati. ⁊ ꝯtra q̃dã inſtr̃a cõpoſitio
num producta per epiſcopum obijciebat ille abbas ꝙ
per metum regium ille compoſitiones emanauerant.
vel forte dicebat
inſtrumenta eſſe
falſa: papa vero
diffinit vt habeẽ
i lr̃a. ⁊ ẽ.c. ſatis
difficile. Ab. Si
a ¶ Per alia.
forte ꝑ teſtes.
b ¶ Inſtr̃is:
erġ ꝯtineẽ in ali
q̃ ſcꝑtura publi/
ca đ finibꝫ alicu/
ius ep̃at⁹ ei ſtan
dũ ẽ donec ꝓbe/
tur ꝯ̃rium. lꝫ illa
ſcꝑtura ꝓncipa/
liẽ facta ſit ob a/
liud arg. C. đ ꝯ̃/
hen. ⁊ cõmit. ſti.
optimã. C. đ iur.
delib. cũ aliq̃s. ⁊
s̃. de p̃ſump. illđ
et ꝑ libros anti/
q̃s ꝓbanẽ ꝯfines
ep̃at⁹. s̃. đ ꝓba.
cũ cãz. vbi de h̃.
et arg. s̃. đ ꝑro/
chijs ſuꝑ eo. i fi.
c ¶ Oĩum hoc
ius diuerſum eſt
qñq; eni đꝛ me/
dietas. x. q. j. an
tiq̃s. qñq; tertia
vt ea. cau. q. j. de
his. qñq; q̃rta
xvj. q. j. ꝯſtitu/
tũ. s̃. de p̃ſcꝑ. de
q̃rta ⁊ h̃. qñq; đꝛ
ꝙ nil debet hr̃e.
x. q. iij. c. j. Lau.
dixit: ꝙ. c. illa lo
quunẽ ſꝫ diuer/
ſa tempora. Epi
ſcopus debet ha

nobis fides facta fuit: ꝙ ec/
cleſie de luna ⁊ de beſ. in tua
ſunt dioce. ꝯſtitute: non ſolũ
a per alia: verũetiam ꝑ hoc ip/
b ſum ꝙ in inſtrumẽtis cõpoſi
tionũ ꝯtineẽ expreſſe. vt ab/
bas ſancti Johãnis prilatẽ.
tam de quarta decimarũ: q̃ꝙ
de ceteris ep̃alib⁹ tibi debe/
at rñdere: abbatẽ ipſum ad
integram ſolutionẽ quarte
c oĩum decimarũ: nullis factꝭ
d deductionib⁹: ⁊ ad preſtatio
nem ꝓcurationũ ⁊ alioꝝ epi
ſcopaliũ iuriũ in predictꝭ ec/
e cleſijs ꝯdemnam⁹. ¶ Licet
enim ex forma ſecũde cõpoſi
tionis: deductiões eſſent ali
que faciẽde: qꝛ tamẽ compo/
ſitionẽ idẽ abbas nullaten⁹
approbauit: ſed ſtuduit mul
tipliciter impugnare: ex ea ñ
f debuit beneficiũ ꝯſeq̃ cui re
g nunciaſſe tacite videbatur.
¶ Abſonũ erat preterea: vt
negaret illam eccleſiã in tua
dioce. ꝯſtitutã: ſuper qua in
h ſtrumẽta p̃deceſſoꝝ tui oſtẽ/
debat in iure monaſterio fu
i iſſe ꝯceſſa: ꝑ q̃ ep̃ale ius pete
bat expreſſe. Idem Spole/
tano ep̃o Soluẽdi ſunt cen/
ſus ad antiquã monetã in q̃

bere medietatem omnium reddituũ epiſcopalis eccl'ie
đ ꝑrochialibꝫ eccleſijſ tertiã. poſtea iſta tertia mutata
eſt in q̃rtã. xij. q. ij. q̃ttuoꝛ ꝯceſſo de redditibꝫ. demum
ſtatutũ fuit ꝙ nihil ꝑcipent niſi velint ſubire on⁹ fa
brice. x. q. iij. c. j. ⁊. c. vnio. hodie poti⁹ locũ hꝫ ꝯſuetu/
do ſicut diciẽ de quarta vel tertia vel medietate teſta/
mentoꝝ: ꝙ ibi ſeruaẽ ꝯſuetudo loci. s̃. de ſepul. certifi/
cari. Quid iuris ſit de decimis: đꝛ, s̃. de deci. cũ ꝯtin/
gat. cum in tua. ⁊. c. dudũ. d ¶ Deductiõibꝫ. h̃ con
tingit culpa abbatis qui reprobauit ꝯ̃tũ in eo fuit in/
ſtrumẽtũ: quo continebaẽ ꝙ deductiões fieri poterant
vt. j. ſequiẽ. e ¶ Licꝫ. reſponſio tacite queſtionis.
f ¶ Conſequi. no. ꝙ aliquis fructum ex eo conſeq̃ nõ
debet. qđ nititur reprobare. argu. xiij. q. ij. quã prepo/
ſterum. s̃. de teſti. preſentiũ qđ verũ eſt ſi vſq; ad ſen
tentiam ꝑſeuerauerit. ff. de inoffi. teſta. papinian⁹ ·§·
memiſſe. C. de his qui vt indig. alia eſt. Itẽ habes h̃
ꝙ inſtrumentũ qđ quis approbat pro ſe tenetur reci/

pere ꝯtra ſe. iiij. q. iij. §. ſi quis teſtibus. xix. di. ſi roma
noꝝ. C. đ re. cre. l. gñaliter. arg. ꝯtra. xxxvij. di. ſi quid
veri. ij. q. vij. ſi hereticus. g ¶ Tacite. C. de re. cre.
l. ſi quis iuſiurandũ. C. ad. l. corne. de fal. qui falſas. s̃
de his que fiunt a maio. par. ca. queſiuit. ⁊. c. ex ore.
vbi de hoc.
h ¶ Oſtende/
bat. erat eni ab/
bas ipſe ꝯtrari/
us ſibi ⁊ ideo ñ
erat audiendus
ſaltem in eadem
inſtantia iudicij
arg. s̃. de ap. ſol
licitudinẽ. i fi. ⁊
in inſtrumẽtꝭ iſtꝭ
ꝯtinebaẽ: ꝙ ep̃ſ
eccleſiã iſtam cõ
ceſſerat mona/
ſterio vel aliq̃d
iuris ꝯceſſerat i
eccleſia. vnde ꝑ
hoc apparebat
ꝙ eſſet in ei⁹ dio
ceſi.
i ¶ Petebat.
alias patebat et
melius.

inſtituti fuerint niſi ſit in al/
terius monete ſolutiõe p̃ſcri/
ptũ. Ca. XX.
Olim cau/ſam quã aduerſus cle
ricos plebis rupie ſuꝑ ſyno/
datico ꝓponebas: tuderti.
ep̃o ⁊ collegis ſuis cõmiſim⁹
terminãdã. corã q̃buſ ex par
te tua fuit ꝓpoſitum: ꝙ cum
ijdẽ clerici p̃deceſſorib⁹ tu/
is tres in feſto natiuitatꝭ et
tres in feſto reſurrectiõis do
mĩce: ꝓ ſynodatico ſoluerit
deñ. papieñ. nũc tm̃ tres lu/
cenſes ꝓ ſingulis denarijs
papienſib⁹ ꝑſoluebãt: cũ tñ
vnus denarius papieñ. vale
at ſex luceñ. vñ petebas eos
ad papieñ. ſolutionẽ com/
pelli: cum ⁊ ſi tu luceñ. ꝓmo
anno recepis: ſemper tamen
k ius tuũ poſtmodũ fueris ꝓ/
teſtat⁹. et. j. ¶ Cum igiẽ con
ſtet ꝙ papieñ. olim ꝓ ſyno/
datico ſoluebãẽ: ꝙ ex eo eti/
am ſequiẽ ꝙ luceñ. ſoluti ſũt
poſtmodũ pro eiſdem. cũ ex
dictis teſtium ⁊ ꝯfeſſione ad
l uocati alterius partis nõ re/
uocata poſtmodũ appareat
euidẽẽ: ꝙ tp̃e. L. p̃deceſſoꝝ
tui ꝓ ſinodatico papieñ. fuit
moneta ſoluta. ⁊ a tp̃e dicti

Olim cãz. ¶ Iſte ẽ ca
ſus nota. ⁊ mul/
tum allegabilis.
Primo narrat
factum. Secun/
do decidit expri
mendo motiua:
ibi. Cum igitur.
Abbas. Sicu.
k ¶ Proteſta
tus. hic ergo col
ligitur ꝙ non ꝓ
deſt proteſtatio
cum aliquis in
ꝯtrariũ facit ꝑ
id qđ dicitur in
fi. quia ſi preſcri
ptio completa fuiſſet clerici obtinuiſſent non obſtante
tale ꝓteſtatiõe. ſimile. s̃. de ꝯſti. cum. M. ⁊. s̃. de ap.
ſollicitudinẽ. ad fi. Berñ. l ¶ Reuocata. ⁊ ſic pa/
tet ꝙ ꝯfeſſio aduocati ſicut etiam ꝓpria ꝯfeſſio preiu/
dicat niſi fuerit reuocata. vt hic patet. ⁊. s̃. de appel.
cum cauſaꝫ. quedam tamen ꝯfeſſio reuocari põt quã/
docunq; ante ſententiã. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. erroꝛ fa
cti. ⁊. s̃. de ꝯfeſ. c. vl. ⁊ hoc intellige ſi probat quis ſe er
raſſe. ff. ad. l. acquiẽ. inde neracius ·§· vl. ff. de ꝯfeſ. non
fatetur qui erat. Sꝫ ſi ꝯfeſſio aduocati fuerit inconti/
nenti reuocata ſiue eadẽ die: quia tunc non videoꝛ eã
ratam habere: ex quo eadem die eaꝫ reuoco: ſufficit re
uocatio ſimplex. arg. decre. predicte cũ cauſamq;. alia
ratio eſt ibi: Sed videtur ꝙ ante li. ꝯteſta. poſſit indi
ſtincte erroꝛ reuocari. ff. de noxa. acti. l. electio ·§· pe. et
etiam poſt ſi nulla captio eſt aduerſarij. ff. de interro.
act. de etate ·§· vlti. qñq; etiam poſt ſñiam reuocaẽ er/
roꝛ ꝓbabilis. ff. qñ ac. de pe. eſt an. l. ij. alias eſt ·§· vl.

a L. nõ niſi trigintaſex an. ad plus tempus effluxerint: et ſit legitime cõprobatum: ꝙ tres luceñ. q̃ pro vno papiẽ. poſt mortẽ ipſi⁹. L. ſoluebantur. v. vel. vj. valebãt ex illiſ q̃ hodie ſunt in vſu: intelligentes ex hoc: ꝙ per monete declinationem acciderit: vt vſq; ad tp̃us tuũ lucen. dati fuerint pro ſynodatico: ſicut erant in vſu: ꝓcuratorẽ aduſe ptis noĩe clericoꝝ plebis p̃dicte tibi ad ſolutionẽ de b nar. papieñ. vel extimationẽ eorum ꝓ ſynodatico ꝑ diffinitiuã ſentẽtiã ꝯdemnam⁹. Idem priori ſancti Stephani. Ep̃s remittẽs eccleſie ſeruitia que ſibi debebat ⁊ ſtatuens ꝙ aliud ſeruitiũ nõ imponet ꝓcurationẽ non intelligit remiſiſſe. Ca. XXI

Cum venerabilis. F. n. Faueñ. ep̃s. et. j. Cognouim⁹ ꝙ prefat⁹ ep̃s ſpallas q̃s habet ab eadẽ eccleſia: tam ipſe q̃ predeceſſores ſui recipe ꝯſueuerãt: eccleſie p̃fate remiſit: ⁊ ſtatuit ꝙ aliud ei ſeruitiũ nõ imponeret ſibi ⁊ eccleſie ſue ãnuatim trium librarũ cereo pẽſiõis nomine reſeruato. Quia ḡ c viſitatiõi ãnexa ẽ ꝓcuratio: et ep̃s rõne ep̃alis iuriſditionis quã habz in ea: teneatur d cauſa correctiõis eccleſiã viſitare p̃fatam: nec intelligat quaſi nouũ imponi: qd̃ ab ip e ſa fundatiõe de cõi fuerat iure impoſitũ. Decernim⁹ ꝙ idẽ ep̃s cũ ad ip̃am eccl'iam cauſa correctiõis acceſſerit: f moderatã ab ea ꝓcurationẽ g accipiat bis in ãno: ſed nihil aliud preter penſionẽ ⁊ ꝓcurationes p̃ſcriptas ab eadẽ eccleſia exigere vel extorquere p̃ſumat. Idem cõpoſtellano archiep̃o. Eccleſie de nouo cõuerſe ĩ ꝓcuratiõib⁹ ⁊ alijs ſeruabũt ꝯſuetudinẽ vicinarum. Ca. XXII

Sup eo qd̃ fra. t. nos ꝯſulere voluit: vt quia fere tota ꝓuincia compoſtel. de nouo eſt ad iuriſditionẽ eccleſie tue ꝯuerſa: q̃liter tibi ꝓuinciã vel ꝑtem ꝓuincie viſitanti: obſeq̃ debeat ⁊ ſeruire: necnõ in ꝓcuratiõib⁹ ꝓuidere? Tibi duximus reſpondendũ: ꝙ il h lud obſeruare tenetur: qd̃ in vicinis ꝓuincijs obſeruatur. Idem in concilio generali.

in. l. j. Nec ob. qd̃ dicitur de triduo. C. de erro. aduo. l. iij. qꝛ ſic ibi ꝯtingit de facto ⁊ nõ ponit ius. Johan.
a Trigintaſex. ex hoc colligit ꝙ ſi lucenſes recepti fuiſſent ꝓ papieñ. xl. annis. ꝙ preſcriptum eſſet in ſolutiõe papieñ. ⁊ ſic ꝓſtatio non valuiſſet. vt dixi. s̃ in p̃ma notula. nam ſi quis vtit alia aqua quaz inter partes cõuenerit p̃ſcriptũ eſt in illa. ff. quẽ admo. ſui. amit. ſi q̃s alia. ⁊. l. ſi cõe ĩ. §. j. ⁊ ſi q̃s paucioribꝫ iuribuſ vtitur ꝓ pluribus p̃ſcriptuz eſt ꝓ pluribꝫ. ff. de ſer. vr. predi. vna eſt via. Contra de p̃ſcrip. auditis. Sed ꝯtra videt ꝙ nõ eſſet p̃ſcriptũ in papieñ. quia q̃ aliq̃d recipit loco alterius illud recipere videt. xxi di. in nouo. ⁊. xciiij. di. c. j. ⁊. s̃. d̃ p̃ſcrip. auditis. ff. de admi. tu. ita tñ. §. geſſiſſe. Item qui precio fruit ⁊ refrui videtur. ff. d̃ vſufr. quia q̃ precio. et penes eũ eſt peculiũ penes quẽ eſt preciũ. ff. de pecul. ſed ſi q̃s ſeruũ. Sed contrariũ eſt veruz vt patet per primas ꝯcor. Berñ.
b Vel extimationez. argu. ad queſtionẽ dominicalez. ꝙ ad antiquam monetam ⁊ menſurã antiquã facienda eſt ſolutio licet noua ſit melior. s̃. de iureiuran. q̃to. ⁊ eſt expreſſum. ĩ. eo. cum canonicis. argu. ff. ſi cer. peta. l. iij argu. ꝯtra. xxxij. q. iiij. quis ignoret. ⁊ argu. ff. de ꝯtra hen. emp. imꝑatoreſ. idem eſſz ſi moneta minor ſit modo in vſu quia ſoluere debet extimationẽ antique. vt h̃

Cum venerabilis. Prima pars decide narrat factũ. Secũda partis allegationẽ Tertia diffinitiõis motiuũ. Quarta diffinit. Secũda ibi. Cognouim⁹. Tertia: ibi. Quia. Quarta: ibi. Decernimus. Ab. Sicu. (patet.
c Procuratio. ꝯtra quã non currit p̃ſcriptio. s̃. e. cum inſtantia. ⁊. s̃. de p̃ſcrip. cuz ex officij.
d Correctiõis. hic patet ꝙ q̃buſcunq; gñalibꝫ verbis ep̃s eximat aliquam eccleſiã tamẽ ſemper retinet cathedraticũ ⁊ ꝓcurationẽ ⁊ viſitationem al's eni eſſet ꝯtrariũ qd̃ habes. xvj. q. ij. viſis. in fi. s̃. de dona. paſtoralis. nec ob. s̃. de reli. do. ꝯſtitut⁹. vbi videtur ꝙ generalit poſſit eximere. quia illud fuit cõfirmatũ auctoritate pape. ſicut enĩ ſubditus non poteſt a ſe eijcere ſiue eximere iuriſditionẽ ep̃alem. s̃. de fo. compe. ſi diligenti. s̃. de renũ. admonet. ſic ne prelatus ſuam iuriſditionẽ. ita nec patron⁹ q̃tũcunq; verb generalibꝫ vtatur aliqua iura tamen retinet in liberto C. de bo. li. l. iij. Johan.
e De cõmuni. ergo de communi iure ꝓcuratio peti poteſt s̃. e. ſopite. ⁊ ita non fuit remiſſa ꝓcuratio ꝑ verba illa aliud ſeruitium non imponeret. Et ita nota. argu. ꝙ in generali remiſſione non veniũt ea que ſpecialiter non remittũtur ſicut in obligatiõe generali. C. q̃ res pigno. obli. poſ. l. j. ff. d̃ pigno. oblig. B.
f Moderatam. s̃. eo. cum apoſtolus. ⁊. c. cum inſtãtia. B.
g Bis ĩ anno. hoc nouũ videtur. qꝛ ſemel ĩ anno ſufficit viſitare. s̃. de offi. archidi. mandamus. ⁊ hoc ſiue liqueat eſſe neceſſe ſiue non: vt videtur. x. q. j. decernim⁹ epiſcopum placuit. Vin. Sed non credo quia ſi certus eſt ꝙ eccleſia non indigeat viſitatione ñ debet eam viſitare. quia cauſa correctiõis viſitare debet vt hic dicit. ergo ceſſante cauſa ceſſabit effectus: ergo ꝙ dicit hic bis in anno intelligo ſi totiens opus fuerit. xviij. q. ij. viſitãdi. ⁊. c. ñ ſemel. ⁊. x. q. j. regẽda. ſolenniſ ꝓcuratio ſemel tm̃ in anno dari debet videlicet cum ep̃s ſolito ordine anteceſſoꝝ ſuoꝝ viſitat. ff. de offi. ꝓcon. obſeruare. alie dabunt non cum tanta ſolẽnitate. quia etiam dant hoſpitibꝫ. argu. s̃. de preben. d̃ monachis. vel forſitan impoſita fuit hec ſeruitus ab ipſa fundatiõe. argu. ex lr̃a illa. nec intelligit imponi q̃ſi nouũ qd̃ ab ipſa fundatiõe de cõmuni iure fuit impoſitũ. ⁊ cum eam nou viſitauerit. nihil recipiat. ĩ. eo. ꝓcuratiõeſ. x. q. j. re

Super eo. Primo ponit ꝯſultatio. Secũdo reſponſio ipſius. Secũda: ibi. Tibi. Abbas. Sicu. (lata. Berñ.
h In vicinis. No. ꝙ in ꝓcurationibꝫ faciendis ⁊ alijs ſeruitijs: ſi certum quid ſtatutum non ſit ꝯſuetudo vicinarũ eccleſiarũ eſt attendenda. s̃. eo. eccleſijs. ⁊. s̃. eo. ſopite. ⁊. s̃. de capel. mo.

Prelati tūc sūt ꝓcurādi cū ꝑsonaliter visitant: ⁊ debent tunc seruare conciliū latera-neñ. ⁊ p̄dicationi: correctioni ⁊ reformationi vacare: legati ⁊ nūcij apostolici ꝓ his diebus tantū ꝓ quibus moram trahunt ꝓcurari debēt: et contra hanc cōstitutionē exactum constituit duplica-

Procurationes. Ca. XXIII

a Procurationes que ratiōe vi-
b sitatiōis debent ep̄is vel archidiaconis vel quibuslibet alijs etiam apostolice se. legatis aut nūcijs: absq̈ manifesta ⁊ necessaria causa nulla-
c tenus exigant. nisi qñ ꝑsonalit officium visitationis impendūt: ⁊ tūc euectionū ⁊ ꝑsonarū mediocritatē obser-
d uent in lateraneñ. ꝯcilio diffinitā. hoc adhibito moderamine: circa legatos ⁊ nūcios apostolice se. vt cū oportuerit eos apud aliquē locū moram facere necessariā: ne locus ille ꝓpter illos nimiū aggrauet: ꝓcuratiōes recipiāt moderatas: ab alijs ecclesijs vel ꝑsonis: que nōdū fuerāt de suis ꝓcuratiōibꝰ aggrauate: ita ꝙ numerꝰ ꝓcurationū: numerū dierum: quibus huiusmodi morā fecerint nō excedat: ⁊ cum aliqua nō sufficeret ꝑ seipsam: due vel plures ꝯiūgant in vnā. ¶ Porro visitatiōis officiū exercen-
e tes: nō querāt que sua sunt: sed q̄ iesu christi: p̄dicationi et cohortatiōi: correctioni et reformationi vacādo: vt fructū referant qui non perit. ¶ Qui aūt ꝯtrauenire tētauerit: ⁊ qd̄ accepit reddat: ⁊ ecclesie quam taliter aggra-
f uauit tantundem impendat.

Hono. iij. detiro ⁊ iosaphat abbatibus. Ecclesia etiā ciuitatensis tenet ꝓcurare ep̄m visitātē q̄q̄ ip̄e nunq̄ ꝓcurauerit.

Ca. XXIIII

Venerabili frē nr̄o cenomaneñ. ep̄o accepimus cōquerente: ꝙ cū causa que int ipsum ex ꝑte vna: ⁊ abbatem et ꝯuentum de cultura ex altera: super ꝓcuratiōibꝰ q̄s ab eis petit: idem ep̄s noscitur agitari: vobis fuerit ab apo. se. cōmissa: dicti abbas ⁊ ꝯuētus ex eo frustrari intentionem eiusdem ep̄i moliuntur ꝙ eoꝝ monasteriū in ceno-
g manensi villa situm esse dinoscitur: ⁊ ipsi ꝓcurationē ha-
h ctenus non soluerunt. et. i. ¶ Discretioni ve. mandamꝰ
i quatenus nisi aliud rationabile ostenderint: vos eos ad exhibendū eam sicut ius dictauerit compellatis. Gregorius. ix. Qui iure metropolitico vel legationis visitat ꝓuinciam in ꝓuinciales que sibi ꝓcurationes denegant potest ferre sententiam

Ca. XXV

Cum nuper archiepiscopus beneuētanus beneuentanā prouinciam visitaret. et. i. ¶ Mandamus quatenus cum eun-
k dem archiepiscopū: siue au-
l ctoritate propria siue nostra: beneuentanam ꝓuinciam cō

c. ij. s. de ꝯsue. cū olim. ⁊ s. de elec. cū ecclesia vulterana. s. de cogna. spi. sup eo. arg. ꝯ. xij. di. illa. ⁊ c. illud. lxxvj. di. vtinā. de ꝯse. di. ij. q̄tidie. Prima ps vera ē. Contraria vo signata nō ꝯdicūt. q2 ibi vnusq̄sq̈ locus suā hz ꝯsuetudinē: sed h nō erat certū: q̄d statutū esset vel de ꝯsuetudie obtentū. ⁊ ita non obstant. Bern.

Procura. ¶ Primo ꝓhibet. Scdo docet: ibi. Porro. Tertio punit ibi. Qui autem. Abbas. Sicu.

a ¶ Visitationis. h iō forte dicit: q2 triplex est ꝓcuratio. Vna q̄ rōne visitationis debet: vt hic et. s. e. cū venerabilis. ⁊. i. e. cū nuꝑ. Alia rōne ꝯsuetudis. xviij. q. ij. seruitium. Tertia rōne pacti qd̄ appositū fuit in ipsa fundatiōe. s. ti. px. ꝑterea. ij. ⁊. c. qñ ⁊. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ⁊. s. e. q̄n to.

b ¶ Debent ep̄is. h iō dicit ad driaꝫ ꝓcurationū q̄ dāt rōne cēsus: vt albergarie. vt. s. ti. pxi. ꝑterea. b.

c ¶ Personaliter. vel etiā ꝑ alium cū ipse interesse nō possit ꝓpter latā ⁊ diffusam diocesim. s. de offi. ordi. int cetera: ⁊ ꝓcuratio exigi non debet: nisi cū visitat. s. e. cū venerabilis.

d ¶ Cōcilio. s. e. cum aplis. B.

e ¶ Nō q̄ sua sunt. lxiij. di. nosce. ⁊. viij. q. j. sunt in ecclesia. et. x. q. iij. quia coguimꝰ. ⁊. c. cauendū. ⁊. s. de renū. q̄dā.

f ¶ Impēdat. sic g q̄ grauat eccl'iam in ꝓcuratiōe punit in duplū. ⁊ q̄ grauat eā in exenijs punitur in q̄druplū. xviij. di. q̄m. ꝯ. i. de imu. eccle. q2 plerisq̈ ibi soluit

Venera. ¶ Pr̄io pōit q̄relā ep̄i. Scdo iudicū instructionē. Scda: ibi. Discretiōi. Abbas. Sicu.

g ¶ Villa. hec allegatio erat potiꝰ ꝯ monachos q̄z ꝓ eis: q2 si monasteriū situ erat ī dioc. cenomañ. siue ī ciuitate cenomañ. g iure cōi sberat ep̄o xvj. q. vl. oēs basilice. ⁊. xviij. q. ij. mōsteria. ⁊. s. de rel. do. de xenodochijs.

h ¶ Nō soluerūt. hec excusatio vel allegatio nō valebat q2 in ꝓcuratiōe q̄ rōne visitatiōis debet non currit p̄scriptio. s. de p̄sch. cū ex officij. s. eo. cum instantia. sicut nec ꝯ ip̄aꝫ visitationē. aliꝰ tñ p̄latꝰ posset p̄scribere vtrūq̈ ꝯ ep̄m: vt ibi dicit. sic et ꝯ ꝓcurationem q̄ debet legatis dn̄i pape. nō prescribit. s. e. cum instantia. Et iō dixi rōne visitatiōis. q2 in ꝓcuratiōe q̄ cōpetit rōne institutiōis siue ꝯsuetudinis bñ currit p̄scriptio. arg. xviij. q. ij. eleutherius et. c. seruitiū.

i ¶ Rōnabile puta ꝑuilegiū. s. e. cū instātia. vel si allegarēt prescriptionē noie alteriꝰ ⁊ ꝓbarēt. s. de p̄sch. cū ex officij. al's se tueri ñ pñt. vel nisi allegarēt tantā paupꝑtatē ꝙ ip̄i ꝓcurare nō possent. tūc eni suis sūptibꝰ dꝫ visitare. argu. x. q. iij. cauēdū ⁊. xxviij. q. j. iam nūc. de h dr̄. s. e. cū instancia.

Cum nu. ¶ Diuidit. Primo q̄relā decisā Scdo mādatū: ibi. Mādamus Tertio cōminat ibi. Alioq̄n. Ab

k ¶ Auctē ꝓpria qd̄ ei cōpetit de iure cōi. s. c. sopite. ⁊ h intellige cū ep̄s est negligēs. al's se intromittere ñ dꝫ. arg. ix. q. iij. cū simꝰ. ⁊. c. ꝯq̄stꝰ. In q̄bꝰ casibꝰ archiep̄s possit se intromittere auctē metropolitana de subdit⁊ suoꝝ suffraganeoꝝ. nota. s. de offi. ordi. pastoralis.

l ¶ Nostra. in q̄ casu pōt se intromittere qñcūq̈ auctē ꝑuilegij. ⁊ tūc pōt adiri tā ꝑ appellationē q̄z ꝑ simplicē querelā. qd̄ nō pōt in alio ca-

ſu.ſic.§.de offi.leg.ſic nõ ignoretis. a ¶ Viſitati/onis.alṡ nõ tenet.ſ.e.pcuratiões. b ¶ Faculta/tes q̃ ſemp in his ꝯſiderãde ſũt.ſ.e.ſopite.vbi de h.

Cum canonicis. ¶ Primo recitat factũ. Se cũdo ꝓuidet:ibi.Tibi dam⁹.Ab.Sicu.

c ¶ Annis.videtur ꝙ duo ſufficiãt quia pluralis elocutio duorum numero cõtenta eſt. iiij.q.iij.§.vbi numerus.ꝛ de ꝯſe.di.j.hoc quoqꝫ.ꝛ ſi poſt ãnos liber eſſe iuſſus ẽ poſt bienniũ lib erit ff.de mãumiſ.teſta.libertas §.vl.ꝛ ſi data fuerit ꝯditio in diebus ſi nihil adiiciat biduo conditionẽ impleri oportet.ff.de v.ſig.inter illam.i fi.imo exigit ꝙ legitimo tempore pſtita ſit: ad hoc vt futurum teneant niſi cauſa eſſet in euidẽſi.de hoc dicitur ſ.e.peruenit.

d ¶ Pecunie.que ab initio fuit ꝯſtituta.ꝛ nõ ad nouam q̃ maior eſt.Si enim moneta diminuta fuiſſet illã recipere nollent.ſ eo.cum olim.Cũ ergo minorẽ recipere nollẽt maiorem exigere ñ debent.ff.de dã.infec. qui bona.

tigerit viſitare: ꝓcuratiões a rõne viſitatiõis debitas iu/ b xta facultates eccleſiarũ veſtrarum exhibeatis eidem. ¶ Alioqñ ſñiaȝ quã ipſe rite tulerit inrebelles:ratã habebim⁹:ꝛ faciemus auctore dño inuiolabilit̃ obſeruari. Idem. Ad antiquã monetã vel ſi non eſt in vſu ad eius eſtimationẽ ſoluẽde ſunt pẽſiones antique. Ca.XXVI

Cum canonic̃ maioris ecclie q̃ndã ſũmã pecunie ꝓ penſiõe ecclie tue debi c tã aliq̃t ãnis pſoluer̃: ꝛ iidẽ ſummã illã ex integro d meliori moneta exigãt ſibi ſolui. ¶ Tibi dam⁹ nřis lřis i mãdat̃: vt canonicos illos d ſolutiõe ꝑoris pecunie: vel ſi e nõ ſit i vſu:eſtimatiõe pẽſionis antiq̃ facias manere cõtentos. Idẽ. Propter ꝑuatũ oratorium ꝓcuratio rõne viſitatiõis nõ debet̃. Capi. XXVII

Actoritate p̃ſentiũ inhibem⁹:ne q̃s ꝓ eo ꝙ i oratorijs q̃ in grangijs vřis habet̃ inſ̃dũ aliq̃ vřm celebrãt ꝓcuratiões:q̃ rõne viſitatiõis debent̃ a vobis exigere vel extorquere p̃ſumat. De Cõſecratiõe eccleſie vel altaris. Alexan.iij. Amoto altari vel lapide cõtinẽte ſigillũ recõſecrabit̃ altare nõ autẽ eccleſia. Ca.I

f g Ad hec ſi altare motũ fuerit: aut lapis̃ ille ſolũmõ ſuppoſit⁹ q̃ ſigillũ ꝯtinꝫ h i confractus aut etiam dimi/ k nutus:debꝫ denuo conſecrari. ¶ Propter hoc vo neq̃ q̃ꝫ reiterare ſuam ꝯſecrationem eccleſia conſueuit: licet l id quidam canones innuere videantur. Innocen.iij.tornac.epiſcopo. Diebus etiam non feſtis poſſunt eccleſie cõſecrari. Ca.II

Ua fra/ter.et.ĩ. Inquiſitioni tue taliter reſpondem⁹.ꝙ in dioce.tua licet tibi eccleſijs dedicationem impendere:tã diebus dominicis q̃ꝫ priuatis. Idez Nidroſieñ.epiſcopo. Habet duo dicta. et primo idẽ dicit qd̃.c.i.ſ.eo. Secundum dictum dicit q̃ oleum non conſecratum poteſt comiſceri oleo ꝯſecrato:ꝛ totũ ſit conſecratuȝ. Capi. III

Ad hec. ¶ Habet duo dicta. Secundũ: ibi. Propter hoc. Abbas. Sicu. g ¶ Altare.id eſt.menſa altaris. ſic exponitur. d ꝯſe.diſtinc.j.ſi motum.quãdoqꝫ tabula ꝯſecrata de loco ad locum mouetur.nec tamen deſecratur.de ꝯſe.di.j.ꝓcedimus qd̃ intelligo quando non eſt affixa.ꝛ ꝙ dicit motum.id ẽ. mutatum. q̃ ad formã: ita ꝙ formam amiſerit ꝑ diminutionẽ vel augmentum cũ hec ſit forma rei argu.x.q.ij.§.his.Idem ſi mẽſa altar̃ ſit enormiter fracta qꝛ ꝯſecrandum eſt altare.ſ.eo.qd̃ in dubijs.ꝛ.c. ligneis. Conſecratio altaris precipue intelligitur in ꝯiunctiõe mẽſe. ſcilicet lapidis ſuperioris ꝛ ſtructure inferioris.ꝛ ita ſi menſa fuerit remota vel aliquis de lapidibus tangẽs menſam ipſam: execratum eſt altare.ꝛ debet iterum conſecrari. ſed ſi aliquid adiatur altari nõ execratur:ſed ſacrum trahit ad ſe non ſacrum.ſ.eo.ꝙ in dubijs. h ¶ Sigillum quod in lapide fit in conſecratione.

§.ſi quiſq̃ꝫ.ꝛ.C.de ſol.l.penul. e ¶ In vſu. tunc eſtimationẽ illius antique ſoluãt.vt.ſ.e.olim.in fine. Sed nunq̃d poſſꝫ ſolui prima ſi inueniret̃: ſi nõ min⁹ valet:ſi vo minus valet:ꝛ non eſt in vſu non põt ſolui quia reproba moneta non liberat ſoluentẽ. ff. de pig. act.eleganter.§.qui reprobos.ſi.ff.ad velle.q̃buis.§.ſi ꝯuenerit.ff.qui ſatiſda.cogũ.quotiens.Berñ.

Actoritate viſitatiõis talis procuratio non preſtat̃.niſi quãdo pſonalit̃ viſitant locũ cauſa correctiõis.ſ.eo.pcuratiões.ſed in grangijs iſtis nulla fit viſitatio licet ibi qñqꝫ monachi celebrent.ſed ad caput accedit prelatus cauſa viſitatiõis:ꝛ ibi nõ conſueuerũt morari monachi.ſꝫ ꝯuerſi cauſa colẽdi agros ſuos:ꝛ ita cum nulla fiat viſitatio. nulla propter hoc ꝙ ibi aliquando celebrant debet preſtari ꝓcuratio.

De Conſecratione eccleſie vel altaris.

Viſum eſt de cenſibus:ſed quia in ꝯſecratione eccleſie ſolent dari imunitates ꝛ cenſus imponi. Ideo ꝛc. Abbas.Siculus.

i ¶ Diminutus.enormiter.ſ.eo.quod in dubijs.

k ¶ Conſecrari.ipſum altare ꝛ non eccleſia.alia enĩ eſt ꝯſecratio eccleſie ꝛ alia altaris.vt ſequit̃ in littera.

l ¶ Canones.d ꝯſe.di.j.ſi motũ.inuit̃ ibi ꝙ eccleſia debeat ꝯſecrari.dũ dicit ſi motum fuerit altare:denuo ꝯſecret̃ eccleſia ſed exponit̃ altare.id eſt.menſa ſiue tabula:eccleſia.i.altare qd̃ eſt dicere ſi mota fuerit tabula ꝯſecret̃ altare. Berñ.

Ua:quã ꝑuatis.d. libet ergo die pñt fieri ꝯſectiones eccleſiarũ vel altariũ. vgines etiã ꝓpt̃ neceſſitatẽ dieb⁹ priuat̃ velũ ſacrũ accipe pñt.xx.q.j.deuot̃.qꝛ neceſſitas legẽ ñ hꝫ de ꝯſe.di.j.ſicut.ꝛ.ſ.de ꝯſuetu.q̃to.ꝛ ſic mag̃ neceſſitas hoc inducit vt ibi dicit̃.ꝛ.ſ. de regu.iur. qd̃ nõ eſt ordines vo ſacri non ꝯferunt̃:niſi certis dieb⁹.ſ.d tẽpo.ordi.c.j.et.ij.lxxv.di.c.vl.et chryſma certo tempe ꝯficitur.de ꝯſe.di.iiij.oĩ tempe.qd̃ in ſupficie poti⁹ ꝯ̃dicit.ſed exponit̃ omni tempe.id eſt.omni anno ante paſcha certo die.ꝛ quia iſt̃ certis tempibus ꝯferunt̃: dubitauit:an idem eſſet de ꝯſecra.eccliarũ.Berñ.

Quod in dubijs. Si mota. ꝺ ꝯſe. di. j. ſi motū et. ſ. eo. c. j. b ¶ Conſecrari. de hac ꝯſecratione dic. vt. ſ. e. c. j. ꝑ qꝺ intellige qꝺ hic dicitur. c ¶ Conſecrato. ꝛ ita ſacrū tanꝗ digniuſ trahit ad ſe non ſacrū. xiij. q. ij. non eſtimemꝰ. ꝛ. ff. de rei ven. q ꝯferri. vt ī. e. lrās. ꝺ tē. oꝛdi. Itē vnica miſſa ī die per epm dici pōt. vt in. c. ꝯſuluiſti. ſ. ti. ꝑxi. ꝛ iſte ꝯſecrationes nō fiūt ſine miſſa. de q̄ tn̄ dic vt habes glo. nota. ī c. qꝺ ſicut. ꝺ elec. vbi diſputaṫ an celebꝛatio miſſe ſit ꝺ ſubā ꝯſecratiōis: vn̄ videbaṫ ꝙ plura altaria in eadē

religioſ. ſi. ff. de ſolu. ſi alieni. ff. de vſuca. eū qui edes. ſecus ſi vinū apponaṫ ſanguini. ſ. ti. ꝑxi. cum marthe. §. queſiuiſti. ꝟ. p̄terea. argu. ꝯtra ꝙ minꝰ dignum trahit ad ſe maius dignū. arg. ſ. de iurepa. ex lr̄is. ꝛ. c. cum ſecnlū. ꝛ argu. ſ. de offi. dele. ſup queſtionuz. §. ſi ꝟo duo ſūt. Itē arg. ꝙ in reficiēdis ſacris veſtibus filū non ſacrum ſiue pannꝰ nō ſacer pōt apponi. nec eſt opꝰ noua ꝯſecratiōe

P Ropoſu ¶ Primo ponit ꝯſultatio. Secundo rn̄ſio: ibi. Fraternitati Abbas. Sicu. d ¶ Recōciliari. no. qn̄ eccleſia debet ꝯſecrari vel recōciliari Primo ſi dubitaṫ an ſit ꝯſecrata. Idem de altari qꝺ ꝑpṫ dubium debet ꝯſecrari. de ꝯſe. diſ. j. eccleſie vel altaria. q2 nō dicitur iteratum qꝺ

Quod in dubijs. et. ſ. Altare ꝟo in q̄ tabula: cui ꝯſecratiōis bn̄dictio pontificali miſterio adhibe a tur: ſi mota vel enoꝛmiṫ fracta fuerit: debet non imeri b to ꝯſecrari. ¶ Nec negamuſ c q̄n oleū nō ꝯſecratū: ꝯſecrato poſſit oleo commiſceri. Idem compoſtel. archiepō. Reconciliaṫ eccleſia q̄ ꝓpter homicidia ꝛ vulnera hoīum ibidez ꝑpetrata polluta eſt.

P Ropoſuiſti Ca. IIII ꝙ venientibꝰ ad eccleſia ſancti Iacobi: ex diuerſiſ regiōibꝰ ꝑegrinis: ꝛ voletibus alijs ab alijs ꝑ ꝯtentiones ꝛ rixas: altariſ de nocte cuſtodiā vēdicare: homicidia ꝯtingūt fieri intꝰdum: ꝛ aliq̄n vulnera inferunṫ. et. ſ. ¶ Fr a. t. bꝛe. Rn̄. ꝙ manēte d eccleſia ꝛ altari: ipa recōcilitari poterit ꝑ aquā cū vino ꝛ cinere bn̄dictā. Idē. Plura altaria ſimul in eadē eccleſia cōſecrari pn̄t ꝛ idē in pluribus epiſcopis. Ca. V

Q Um ſis. et. ſ. Moueris e igiṫ ꝙ plura ī eccl'ia vna altaria: ꝛ plures epōs ſimul poteris ꝯſecrare. Idem.

Coꝛruēte tecto: parietibꝰ illeſis ꝛ mēſa altaris non enoꝛmiter fracta: nec altare: nec eccleſia cōſecraṫ. Ca. VI

L Igneis edificijſ eccl'ie f vr̄e caſu ꝯſūptꝭ: parietibus tn̄ illeſis: ac mēſa ꝑncipalis altarꝭ in ſua extremitate modicā paſſa fracturaz. et ſ. ¶ Inqui. t. t. dux. rn̄. ꝙ cū parietes in ſua integritate ꝑmanſerint: ꝛ tabula altaris mota vel enoꝛmiṫ leſa nō fuerit: ob cauſam ꝑdictā: nec eccleſia nec altare debꝫ denuo ꝯſecrari. Idez Senon̄. epō. Polluiṫ eccleſia vel cimiteriū ſi excōicatꝰ in ea ſepeliṫ.

C Onſuluiſti. et Ca. VII ſ. Cimiteria in q̄bꝰ excōicatoꝝ coꝛpa ſepeliri ꝯtingit: recōciliāda erūt aſperſio g ne aq̄ ſolēniṫ bn̄dicte: ſicut ī dedicatiōibꝰ eccleſiarū fieri ꝯſueuit. Hono. iij. regie vngarie. Qui fecit eccleſiā cōſecrari teneṫ eam dotare. Ca. VIII

C Um ſicut ex relatiōe capituli Oradien̄. nob inotuit: ꝙ eoꝝ fecerꝭ eccleſiā ꝯſecrari. et. ſ. ¶ Cum nō ſit eccl'ia: niſi ꝺ dote ꝑuiſum ei fuerit ꝯſecrāda: eo li h

eccl'ia ſimul ꝯſecrari n̄ poſſent. et idē eſt i epis. ſꝫ ꝯriū h̄ decidiṫ naz nihil obſtat q̄ minꝰ ī eadem miſſa ꝛ ī eodem loco poſſint plures epi ꝯſecrari vel plura altaria. Ab. Sicu. e ¶ Plura altaria. arg. ſ. baziano q̄ dixit: ꝙ ꝯſecrato maioꝛi altari oīa alia altaria eēnt ꝯſecrata ſi digito demōſtrenṫ. argu. ff. ꝺ acq. poſ. qꝺ meo. §. ſi per vēditoꝛē. C. de natu. libe. ſi q̄s hn̄s. ſic plures clerici pn̄t oꝛdinari. ſ. ꝺ tem. oꝛdi. ꝺ eo. ꝛ. lxxv. di. ꝙ a p̄rib9. et plures epōs pōt ꝯſecrare. modica fuit h̄ dubitatio: ſꝫ non credebat ꝙ licet plures clericos poſſet oꝛdinare ꝙ poſſet plura altaria vel epōſ cōſecrare. Bern̄.

L Igneis: ¶ Due ſūt ꝑtes ꝯſultatio ꝛ rn̄ſio. Scḋa: ibi Inq̄ſitiōi. Ab. f ¶ Parietib9

neſciṫ eſſe factū. de ꝯſe. di. j. ſolēnitates. j. ſic eſt de baptiſmo. ſ. de bapti. c. ij. ꝛ ſi. lxviij. di. p̄ſbyteri q̄s. ꝛ. §. fe. Itē ſi eccleſia eſt exuſta tota vel maioꝛ ps debꝫ iterū ꝯſecrari. de ꝯſe. di. j. eccleſijs ſemel. arg. ff. de ꝯtrahen. emp. domū. Si ꝟo tectū coꝛruerit ꝛ parietes illeſi remaneāt: vel etiam modicū de ipiſ parietib9 deſtructū fuerit: non debet ꝓpter hoc ꝯſecrari. ſ. eo. ligneis. Et ſi tota eccleſia ſimul deſtructa fuerit vel maioꝛ ps debet iterū ꝯſecrari ſi ſucceſſiue ſufficit aſꝑſio aq̄ bn̄dicte. de ꝯſe. di. j. de fabrica. Pro remotione altarꝭ vel fractura enoꝛmi nō recōſecreṫ eccleſia. vt. ſ. c. j. Pro ſanguinis effuſiōe ꝛ ꝑ adulterio debet tm̄ recōciliari vt h̄ ptꝫ. ꝛ. ſ. ꝺ adul. ſignificaſti. ꝛ arg. ſ. e. c. vl. argu. ꝯ. ꝺ ꝯſe. di. j. eccleſijs ſemel. ſꝫ illud intelligiṫ ſꝫ h̄ ꝙ ſanguinis effuſiōe vel ſemis pollutiōe n̄ ꝯſecraṫ. ꝑ quē debet fieri hec recōciliatio. diciṫ ſ. e. aqua.

C Um ſis. ¶ Rō dubitādi in iſto tex. fuit: nam vni ꝑſone nō pn̄t plures oꝛdines ſacri eadē die

q̄diu parietes integri ſūt nō eſt eccl'ia recōſecranda: q2 in parietib9 conſecraṫ eccl'ia ꝛ nō in tecto: aut ſi ſucceſſiue repati eēnt: ꝺ ꝯſe. di. j. ꝺ fabrica. ꝺ h̄ dictū eſt ſ. e. ꝑpoſuiſti. ꝛ ꝺ tabu. ſ. e. c. j. ꝛ q̄ ibi dicta ſūt h̄ poſſent dici.

C Onſuluiſti. Cimiteria: ſicut ꝯ eccleſia recōciliaṫ ita ꝛ cimiteriū: cū ſit ꝯſecratuz vt h̄ patet. ꝛ illa coꝛpa ſi diſcerni poterūt ſūt exhumāda ꝛ extra cimiteriū eijciēda. ſ. de ſepul. ſacris. ꝛ eadē gaudet imunitate eccleſia ꝛ cimiteriū. xvij. q. iiij. ſi q̄s ꝯtumax. ꝛ. c. ſe. ꝛ ita idē iuris ē in acceſſoꝛio qꝺ in ꝑncipali. ſ. ꝺ offi. dele. prudētiā. §. vl. cū ſuis ꝯcoꝛdātijs g ¶ Sicut in dedicatiōib9. ſ. e. ꝑpoſuiſti. ꝺ ꝯſe. diſ. j. ſi motū. ꝛ. c. ſeq̄nti.

C Um ſicut. ¶ Tene mēti. hūc caſum. In ꝑma facti narratio. In ſecūda exhoꝛtatio: ibi. Cū nō ſit. Ab. Sicu. h ¶ Cōſecranda. nec etiā fundāda: niſi ꝑus cōpetēs dos fuerit ei aſſigna. ꝺ ꝯſe. di. j. nemo. in autē. vt nullus fa. oꝛ. domū. §. j. coll. v. ꝛ in autē. vt deter. ſit nūe. cle. §. j. col. j.

beraliꝰ ad dotādū ꝑdictā ec/ cleſiā apire manꝰ munificen/ tie tue debes: quo ad hoc foꝛ tius tāꝙ ex debito iā tenerɫ.

Grego. ix. Aſtoꝛicen̄. epo.

Eccl'ia polluta per ſacerdotē ſimplicē recōciliari non pōt etiam ſi aqua fuerit per epiſ/ copum benedicta. Ca. IX.

Aqua ꝑ epm̄ bn̄dicta: eccl'iam recōciliari poſ ſe per aliū epm̄ non negamꝰ: ꝑ ſacerdotes ſimplices ħ fie/ ri decetero ꝓhibētes. ¶ Nō a obſtāte ꝯſuetudine ꝓuincie Bꝛacharen̄. (q̄ dicēda eſt po tius coꝛruptela) qꝛ licet ep̄s b cōmittere valeat q̄ iuriſditio nis exiſtūt: q̄ oꝛdinis ep̄alis ſunt: nō pōt inferioꝛis gradꝰ clericɫ demādare. ¶ Quod aūt mādātibꝰ ep̄is ſup recō/ ciliatiōe factū ē hactenꝰ ꝑ eoſ c dem: miſericoꝛdiɫ toleramꝰ.

Idem eidē. Eccl'ia etiā non conſecrata ſi polluiɫ reconci liandā eſt. Ca. X

Si eccl'ia non ꝯſecrata: d cuiuſcunqꝫ ſemine fuerit aut ſanguinis effuſione polluta: e aqua ꝓtinꝰ exoꝛcizata laueɫ: ne diuine laudis oꝛgana ſuſ/ pendanɫ. ¶ Eſt tn̄ ꝙcitius fieri poterit cōſecranda.

Vel ſi ħ omiſſuꝫ ſit in fundatione ſicut ħ. nō debet cō/ ſecrari eccl'ia. niſi dos ei priꝰ fuerit aſſignata: vt. xvj. q. vlti. pie mentis. j. q. ij. pla cuit ⁊ ħ. cū ad ħ ex debito teneaɫ fundatoꝛ vt dicit in fi. Sꝫ q̄ erit cōpetēs dos? Rn̄. ſi ſit monaſteriū: tunc dos debet eē tāta ꝙ ꝑſby/ ri: diaconi ⁊ ſub/ diaconi: cātoꝛeſ: ⁊ lectōꝛes poſſint ibi eſſe. ꝓut tra/ ditur in auc̄. vt deter. ſit nu. cle. §. j. Si vo alia eccl'ia collegiata dos ad minꝰ de/ bet eſſe ꝓ duobꝫ: arg. ſ. de fil. pſ/ by. ꝓpoſuiſti. vij q. j. illud. aut tri bus. de cōſe. diſ. j. ħ quoqꝫ. et ꝙ poſſit recipe hoſ pites ⁊ ep̄alia iu ra ꝑſoluere. ſ. de ꝑben. de mona/ nahis. ſ. de ſup. neg. ꝑla. c. ij. Sꝫ q̄d ſi ep̄us cōſe/ crat vel fundat eccl'iam non aſſi gnata dote. di/ cit Bazi. ⁊ bn̄: ꝙ ep̄s teneɫ dotare eccl'iam: ſicut teneɫ ꝓuidere illi quem oꝛdinat ſine titulo. ſ. de ꝑbē. c. ij. c. ep̄s. ⁊. c. cū ſm̄ apl'm. ⁊ ħ credo verū dūmō ſine leſio/ ne eccl'ie ſue hoc facere poſſit: al's nō niſi haberet ꝓpꝛi um. qꝛ delictū ꝑſone ⁊c̄. vt. xvj. q. vj. ſi epm̄. ſ. de ex/ cep. cū venerabili. ⁊ tunc fundatoꝛ dotabit eā ⁊ poſſit ad hoc cōpelli: arg. xvj. q. vl. pie mētis. arg. ad hoc. ff. de ritu nup. q̄ liberos. ⁊ heres fundatoꝛis ad ħ teneɫ i auc̄. de ec. ti. §. ſi aūt. ⁊. §. ſiq̄s edificationē. coll'. ix. B.

Aqua. ¶ Tria facit. Pꝛimo ponit dictū. dam/ nat cōſuetudinē cām reddēs. ⁊ ſubdit ꝑteriti to lerantiā. ſecūda ibi: nō obſtāte. tertia ibi: qđ aūt. Ab. a ¶ Cōſuetudine. nota ꝙ ꝙ cōſuetudo que eſt ꝯ iuris naturā nō ꝓdeſt. ⁊ cōtra illud ius nō pōt pꝛeſcribi. ſ. de cōſue. cū inter vos. ⁊. c. cū venerabilis. ⁊. c. quanto. ⁊. c. vl. vbi de ħ. b ¶ Juriſditionis. puta iudicare cognoſcere: de cauſis inſtituere: bn̄ficia ꝯferre. ⁊ oīa alia que aſſecutꝰ eſt ep̄us in cōfirmatione: argu. ſ. de elec. trāſmiſſam. hec oīa cōmittere pōt ⁊ delegare vni/ cuiqꝫ maioꝛi vel minoꝛi. Sed ea q̄ ſunt ep̄alis oꝛdinis demādare nō pōt inferioꝛibꝫ. puta clericos oꝛdinare: virgines cōſecrare: criſma conficere ⁊ cōſil'ia. que mi/ niſteriā cōſecratiōis deſiderāt. Sed que eſt ratio q̄re illa que ſunt iuriſditiōis poſſit cōmittere clericis infe/ rioꝛis gradus. ⁊ nō illa q̄ ſunt oꝛdinis demādare? hec pōt eſſe rō ꝙ iuriſditio ſola volūtate ⁊ verbo cōmittiɫ ſiue delegatꝰ fuerit ſiue oꝛdinariꝰ ⁊ reuocaɫ. ſ. de offi. dele. ſup q̄ſtionū. §. intētiōis. ⁊. §. poꝛro. ff. de iudi. iu/ dicium. ſed collatio ſacramētoꝝ nō cōferɫ ſola volūta/ te vel verbo. imo facto eſt opus: qꝛ neceſſaria eſt viſi/ bilis vnctio exterioꝛ: q̄ eſt ſignū interioꝛis vnctiōis in coꝛde. ſ. de ſa. vnc. c. vno. q̄ ꝑpetua eſt ⁊ amitti nō pōt. licet executio qn̄qꝫ ſuſpendaɫ. j. q. j. ꝙ quidē. ver. ſi foꝛ te militie ⁊c̄. ⁊ ita patet ꝙ nō poſſunt taliɫ demādari ſicut iuriſditio. vel reuocari ⁊ talia cōferri nō poſſunt niſi ab eis qui habēt ea per collationē. lxviij. di. pſby/ teri quos. ⁊ ſic recōciliatio talis nulla eſt. cū ſacerdo/ tes illi nō habuerūt poteſtatē illā ꝑ talē demādationē q̄ eſt oꝛdinis ep̄alis ſicut cōſecratio. ſed vnꝰ ep̄us alij ep̄o pōt ħ demādare. ⁊ ꝑ hmōi demandationē nihil ei cōmitti. cū ipſe ep̄us habeat ea q̄ miniſteriū conſecra/ tionis deſiderāt. ⁊ ei deeſt tm̄ auctoꝛitas. qꝛ in alienaꝫ meſſem falcē mit tere nō debet: ni ſi de volūtate et mandato illiꝰ cu ius eſt dioceſis. vj. q. iij. ſcꝑtū ē. c ¶ Toleramꝰ ſed videɫ ꝙ iſta ſola tolerātia nō ſufficiat ſibi niſi iterū reconciliet ꝑ epm̄: q̄a nulla fuit recōciliatio. ergo iterū debet recōciliari: ſicut ſi aliq̄s oꝛdinaɫ ab eo q̄ oꝛdinan di ꝑtātē non ha bebat iteꝝ dꝫ oꝛ dinari. lxviij. di. pſbyteri. ⁊ ꝫ. de pſby. nō bap. c. j. ⁊. iij. ſed dic ꝙ ꝑ talē tolerātiā ratā habet taleꝫ recōciliationē ⁊ incipit valere ex nūc: cuꝫ ꝑma nulla fuiſſet: ⁊ ita de nihilo facit aliq̄d. ſic. iij. q. vj. ħ q̄ppe. ⁊ de cōſe. di. ij. reuera. qꝛ pōt ꝑnceps mutare naturā rei. C. de rei vxo. act. l. vna. circa pꝛin. Bern̄.

Si eccleſia. ¶ Habet duo dicta que patēt in tex. Scđm ibi: Eſt tn̄. Ab. d ¶ Nō cōſecrata. Nō ꝙ dicit nō cōſecrata. ꝙ multo foꝛtiꝰ conſecrata. ſ. eo. ꝓ poſuiſti. ſic ⁊ cimiteriū ſi taliɫ polluaɫ reconciliari de/ bet: vt. ſ. e. cōſuluiſti. arg. ꝙ ſi aliq̄s excōicatꝰ vel pa/ ganꝰ ibi ſepeliɫ ſunt inde eiciēdi. nec in ea dꝫ celebꝛa/ ri an̄ eiectionem ⁊ aſꝑſionē aq̄ bn̄dicte: licet cōſecrata ꝑus nō fuerit ⁊ parietes ſūt radēdi. de cōſe. di. j. eccl'ia ⁊. c. vbi. ⁊. c. ſe. ⁊ ita eccl'ia nō cōſecrata gaudet eodem ꝑuilegio q̄ ⁊ cōſecrata: vt ħ patet. ⁊ ħ eſt expꝛeſſuꝫ. ꝫ. de imu. ec. c. pe. ⁊ ita ſi aliq̄s illuc ꝯfugerit dꝫ ab eccl'ia de fendi. ⁊ ħ iō: qꝛ locꝰ ille auc̄te ep̄i dedicatus eſt diuino cultui. ⁊ qđ ſemel deo dedicatuꝫ eſt ad ꝓphanos vſus redire nō dꝫ. xij. q. ij. nulli liceat. ⁊. ſ. de re. ꝑmu. mācı/ pia. ⁊ tn̄ grauiꝰ peccat q̄ ſic deliq̄t ꝙ in nō ꝯſecrata. ſic̄ magis peccat ⁊ grauiꝰ puniɫ q̄ in maioꝛē ꝑſonā ꝙ qui in minoꝛē. nā ex ꝑſona cōſideraɫ iiuria ⁊ crimē. inſti. de iniur. §. atrox. ꝫ. de ſen. excō. cū illoꝝ. ⁊ crimē augeɫ di/ gnitate ꝑpoſiti. ff. de re mili. oīe delictū. §. j. Sꝫ nun/ quid. ⁊ iſti violatoꝛes ſunt dicēdi ſacrilegi ſm̄ diſtin/ ctionē ſacrilegij? nō videɫ. xvij. q. iiij. ſacrilegiū. ſꝫ cre/ do ꝙ tm̄ ſacrilegi iudicādi ſūt. licꝫ locꝰ adhuc ꝯſecratꝰ nō ſit: arg. ſ. de fo. cōpe. conq̄ſtus. ⁊ qꝛ eodē pꝛiuilegio gaudet ac ſi eſſet cōſecrata. ꝫ. de imu. ec. c. pe. e ¶ La ueɫ: ſꝫ ꝑ quē dꝫ lauari: videɫ ꝙ ꝑ epm̄ tm̄. ſ. c. ꝓxi. In ħ caſu ſatɫ credo ꝙ ꝑ ſimplicē ſacerdotē poſſit lauari. qꝛ ſi intellexiſſet papa ꝙ per epiſcopū deberet lauari illud dixiſſet ſicut dixit in pꝛoxi. c. pꝛecedenti cū papa i vtroqꝫ. c. ſcribat eidē. ⁊ qꝛ dixit exoꝛcizata laueɫ: q̄ fit ꝑ ſimplicē ſacerdotē ⁊ nō cū aq̄ bn̄dicta cuꝫ vino ⁊ ci/ nere: cū qua recōciliaɫ eccl'ia cōſecrata. ſ. c. ꝓpoſuiſti. ⁊ arg. ad hoc. ſ. de tēpo. oꝛ. cū in diſtribuēdis. ⁊ ar. de cōſe. di. ij. c. fi. arg. tn̄ cōtra. ꝫ. de imu. ec. c. pe. Bern̄.

De Celebratione miſſa. Viſuȝ ē de ꝯſecratiõe eccľie vľ altar̄: ſȝ q̄ ī eccľia ꝯſecrata miſſe celebrãť. ⁊ alia diuia officia dicũť: iõ ſbiũgiť hec Rica. Ab. Preſbyter. Cõiter nõ ſũmať ꝑpť multitudinē dictoꝝ. Sed ſm vnũ intellectũ põt ſic ſũmari vt ī rubro. Primo precipit officiuȝ dici horis debitis ⁊ ex cã ꝑmittit anticipatiõeȝ. Scđo ſpecificat caſum q̄re ꝑmittit ſibi ãticipare ibi: deinde. Tertio cõcludit. ibi: ergo.
a Perſoluat ꝯſiliũ eſt vt ſimť dicat oẽs horaſ. ne ſupueniẽtibꝰ occupatiõibꝰ aliquã horã dimittat. et intelligiť h̄ de clericis pauperibꝰ quos ad opꝰ rurale oportet exire: vt i lr̃a patet: alˀs ſuo loco ⁊ tpe dicende ſũt ſingule hore.
b Cõpetẽtibꝰ ſignatis. ſ. cãpanis vľ alio ſigno ſ̄. de elec. in cauſis: et. ſ̄. de offi. cuſto. c. j. ⁊ .j. diſ. ius militare.
PS. 118 c A ſcholaribus. h̄ exaudio. cũ aliq̄ ſupueniẽte ncc̃itate ipe officiũ ſuũ ꝑficere ñ p̄t. vij. q. j. illiđ. ⁊ facit ad h̄. ſ̄. đ vi. ⁊ hone. cleri.
Ibidem. vt quiſq̄ꝫ.
d Rurale. Clericus eñ cui eccľia ñ ſuffic̄ ex artificio ſuo victũ ⁊ veſtitũ q̄rat. xcj. di. clericꝰ victũ. abſq̄ꝫ officij ſui detrimẽto. ⁊ .xxj. q. j. c. j. e Ieiunꝰ. de ꝯſe. di. ij. liquido. ⁊ de ꝯſe. di. j. ſacr̄a. ⁊ di. v. vt ieiuni. ⁊ c. vt epi. ⁊ .vij. q. j. nihil. Ber. f Succurrere. miſſaȝ celebrãdo vſq̄ꝫ ad ſtatutã horã vt h̄ dicit. i. nonã: de ꝯſe. diſ. j. ſolẽt. vľ vſq̄ꝫ ad tertiã qñq̄ꝫ. xliiij. di. nõ liceat. h̄ ī diebꝰ cõibus. g Septenariꝰ. ſunt ſeptē hore ſicut ſũt ſeptē dona ſpũſſancti. xxx. q. j. ꝑuenit ſeptē dies ſecli: ⁊ ſeptē etates quibꝰ cõpletis finieť mũdus. ſeptē petitiones in orõne dñica: ſeptē pſalmi penitẽtiales. Iteȝ ſeptē diaconi: ſicut ſeptē cãdelabra: xciij. di. diaconi q̄. Et itē ſeptē ſũt hore ad q̄s teneť ſacerdotes. de alijs nihil diĉ. vñ videť ꝙ nõ teneãť. ſȝ certe teneť: arg. ſ̄. đ ꝓben: cũ ſm apľm. xcj. di. c. j. ⁊ .ij. ⁊ .xcij. di. c. vl. Ber.
Quidam. Primo poniť exceſſus. ſecũdo ꝓuiſio. ibi: ideo. Ab. h Peculiares. i. ſpeciales

De celebratiõe miſſaꝝ ⁊ ſacramento euchariſtie ⁊ diuinis officijs.

Ex ꝯcilio Agateñ.

Preſbyter teneť horis debitis dicere horas canonicas: ꝑmittiť tñ ſibi ex cauſa dicere eas vſq̄ꝫ ad veſperas incluſiue. Ca. I.

Preſbyť mane matutinali officio expleto: pẽſuȝ ſeruitutis ſue: viceȝ primaȝ: tertiã: ſextã: nonã: veſperãq̄ꝫ ꝑſoluat. ita tñ vt horꝭ a cõpetẽtibꝰ b iuxta poſſibilitateȝ: aut a ſe: aut a ſcholaribꝰ c publice ꝯpleanť. Deinde pactis horis ⁊ infirmis viſitatꝭ: ſi voluerit exeat ad opꝰ d rurale ieiunꝰ: e vt iteꝝ neceſſitatibꝰ pegrinoꝝ ⁊ hoſpitũ: ſiue diuerſoꝝ cõmeãtiũ infirmoꝝ atq̄ꝫ defunctoꝝ f ſuccurrere poſſit vſq̄ꝫ ad ſtatutã horam: ꝓ tpis q̄litate. ꝓpheta dicẽte: Septies in die laudē g dixi tibi: q̄ ſeptenariꝰ numerus a nobis impleť. ſi matutini: p̄me: tertie: ſexte: none: veſpe ⁊ cõpletorij tpe: nr̃e ſeruitutis officia pſoluamꝰ: naȝ de nocturnis vigilijs: idē ipſe ꝓpheta ait: Media nocte ſurgebã ⁊c̄. Ergo his tpibus: laudes creatori nr̃o ſup iudicia ſue iuſticie referamꝰ.

Ex ꝯcilio Triburieñ.

Propter miſſam ſpecialem miſſa de feria dimittenda nõ eſt. Capitulum. II.

Quidam laicoꝝ habẽt in conſuetudine: vt ꝑ ſingulos dies audiãt euãgelium: in p̄ncipio erat verbũ: h et miſſas peculiares: hoc eſt de ſancta trinitate: ⁊ de ſancto Michaele. Ideo ſanciꝰ tuȝ eſt in eodem concilio: vt i vlteriꝰ hoc non fiat: niſi ſuo tpe: ⁊ niſi aliq̄s velit ꝓpter re k uerẽtiã ſcē trinitatis: nõ ꝓ alia deuotione audire. Sȝ ſi voluerit vt ſibi miſſe cãteň đ̄ eadē die miſſas audiãt: ꝓ ſalute viuoꝝ ⁊ etiã đfũctoꝝ.

Inno. iij. de Vigoreñ. epo.

Sufficit ſacerdoti ſemel ī die celebrare. Et excipit duos caſus: ſcȝ neceſſitatem ⁊ feſtuȝ natiuitatis. Ca. III.

Conſuluiſti: ⁊ .ĩ. Rñdemꝰ ꝙ excepto die nati l uitatꝭ dñice: niſi cã neceſſitatis ſuadeat: ſufficit ſacerdoti ſemel ī die vnã miſſaȝ ſolũmodo celebrare. Idem archiepo Bracharen̄. In miſſa cõmemoratiõis lȝ dicať ꝓpa p̄fatio: nõ tñ dr̄ hymnꝰ angelicꝰ nec ſymbolum. Ca. IIII.

de cõſecra. di. j. ⁊ hoc attẽdendũ eſt. Ala. i Nõ fiat. nõ q̄ malũ ſit audire tales miſſas: ſed malũ eſt ꝓpter tale dimittere canonice ſtatutas miſſas de die vt diciť in fi. ſ̄. xxj. di. deniq̄ꝫ. vbi ꝓhibeť minorꝭ bñdicere p̄ſente maiore ⁊ dare elemoſynã non eſt pctm̄: ſȝ dare ad iactãtiam maluȝ eſt. j. q. j. nõ eſt putãda. ⁊ c. vide quãtũ. et ita eſt arg. ꝙ aliq̄d ꝓhibeť nõ ꝓpter hoc ꝙ malum ſit: ſȝ ꝓpter id q̄đ ex eo ſequi põt. ſ̄. de iureiu. et ſi chriſtus. et xxij. q. j. in nouo ⁊ .xj. q. iij. nolite lxiij. di. §. verũ.
k Nõ ꝓ alia deuotiõe. q̄ſi melꝰ ſit miſſas iſtaſ audire: q̄ alias canonicaſ đ die. Berñ.
Conſuluiſti natiuitatis. die enim natiuitatis dñi plures miſſe celebranť. de ꝯſe. di. j. nocte ſancta. ⁊ celebrantur tres etiã miſſe ꝓpter myſteriuȝ. q̄m ꝑ illas tres miſſas repñtať triplex ſtatꝰ. ſ. ſtatꝰ ante legeȝ ſub lege ⁊ ſtatꝰ gr̃e. Illã q̄ cantať in nocte repſentat ſtatum illum q̄ fuit ante legē qñ oẽs erãt in tenebris vnde dr̄ ī miſſa illa prophetica. Populus gentiuȝ q̄ ambulabat in tenebris. Scđa q̄ diciť in aurora: rep̄ſentat tp̄us ſub lege in quo iã incipiebãt ex ꝑte ſcire chriſtũ: ſed nõ plene ꝓpter dicta legis ⁊ ꝓphetaꝝ. ⁊ ideo cantať inter diem noctē. ⁊ dicitur officiũ. Lux fulgebit hodie. Tertia diciť in die ꝑ quã deſignať tp̄s gr̃e. ſ. pñs. vñ dr̄ officiũ: Puer natꝰ eſt ⁊c̄. q̄đ potes intelligere his verſibꝰ. Tres in natali debẽt miſſe celebrari. Quarũ p̄ma ſacrã chriſti ſignat geniturã. Altera vẽturi deſignat gaudia chriſti. Tertia iã factũ q̄đ lex fore ſacra deſignat. l Neceſſitatis. Sed quã dicit neceſſitatē: Rñdeo ſi celebrauit de die ⁊ poſtea etiã moriať aliq̄s vel etiã cã honeſtatꝭ vel vtilitatis: vt ſi dicta miſſa de die ſupueniat aliqua magna pſona que velit miſſam audire: arg. ſ̄. eo. c. j. et ij. alias ĝ ſufficit ꝙ vnã miſſam celebrat quis in die. de cõſe: di. j. ſufficit. ⁊ .ĩ. eo. te referẽte. nec expreſſe ꝓhibeť q̄n pluref poſſint celebrari: ex eo ꝙ dicit ſufficit. vñ põt

vnā celebrare de die ⁊ aliā ꝓ defunctꝭ. ⁊ q̄tiēs celebrat totiēs ſumat corp⁹ chriſti ⁊ ſanguinē. ð ↄſe. di. ij. com/

Conſiliū. ¶ Cōis diuiſio. ſcḋa (ꝑim⁹. ⁊. c. trib⁹. ps ibi: inq̄ſitioni. Et in h̄ errāt multi ſacerdotes q̄ coiter i miſſa cōmemoratiōis maxie bt̄e Marie virginis dicūt: gloria. Abbas Si.

a ¶ Profeſtis id eſt priuatꝭ q̄ſi ꝓcul a feſto: b ¶ Angelic⁹. ſ. gloria i excelſis deo. c ¶ Symbolū. i. credo in vnum deum. d ¶ Prefatio. p̄fatio beate ꝟginis habet̄. lxx. di. ſanctoꝝ. reliquas habes de conſe. di. j. inuenimus.

Conſilium noſtrū: ⁊. ſ. Req̄ſiſti vtruʒ in dieb⁹ a ꝓfeſtis: in quib⁹ ad honoreʒ ſancti ſpūs: beate ꝟginis: et ſancte crucis miſſam celebra b re cōtingit: hymn⁹ angelic⁹: c d ſymbolū: ac p̄fatio ꝓpria debeat decātari: ⁊. ſ. ¶ Inquiſitiōi. T. T. R. ꝙ apud nos in diebus profeſtis: cuʒ miſſarum ſolennia in honorē beate virginis celebrant̄. neq̄ʒ hymn⁹ angelicus: neq̄ʒ ſymboluʒ decantat̄: licet in miſſa ꝓpria p̄fatio decantet̄: vt inter cōmemorationē ⁊ ſolennitatem differentia oſtenda e tur. vnde te deū laudam⁹: regularius dimittit̄ quā dicatur in laudib⁹ matutinis.

Idem cleric̄ ſancti. P. magaleñ. **Breue eſt. Ca. V.**

.e ¶ Regulari⁹ id ē regulare eſt vt dimittat̄ non vt dicat̄. ſil̄e. vij. q. j. §. cū aūt: ibi ēm cōpatiuū ponit̄ electiue: h̄ ponit̄ negatiue: ſic min⁹. i. nō. ff. de tributo. illō. B.

Ex parte. ¶ Breue eſt: ⁊ ſm Hoſti. determināt̄ q̄ttuor q̄ōnes. Nā p̄mo q̄rebat̄ an ſacerdos poſt ſacraméta ſūpta ꝑfundere debeat man⁹. ſcḋo cū q̄ liq̄re. tertio vtrū illā ꝑfuſionē debeat ſacerdos ſumere. quarto an poſt illā ſumptā debeat ſeu poſſit iteruʒ celebrare. Et in effectu rn̄det hic papa ad oēs q̄ōnes. Naʒ debet man⁹ primo ꝑfundere cū vino ⁊ vinū ꝑfuſionis ſumere niſi ſit celebratur⁹ aliā miſſam. ⁊ poſt ꝑfuſionē ſumptaʒ nō pōt aliā celebrare. Et intellige vt dixi in. c. cōſuluiſti. ſ. e. nā hoc ꝓcedit tā in feſto natiuitatꝭ dn̄i q̄ʒ alia neceſſitate. ⁊ ex hoc declarat̄ iſte tex. Ab. f ¶ Vino q̄rebat̄ quo ꝑfundere debet ſacerdos man⁹ ſuas: rn̄di t ꝙ vino. g ¶ Perfundere. manus. ſ. poſt ꝑcepti on em corporis ⁊ ſanguinis dn̄i. h ¶ Totum. bene dicit: q: vel totū recipiat vel nihil. de cōſe. di. ij. cōperimus. i ¶ Ne ſi forte. quia ſacramenta a ieiunis ſunt ꝑcipiēda. vij. q. j. nihil. ð cōſe. di. v. vt ieiuni. lxxv. di. qḋ a patribus. ⁊. ſ. de tpi. or. lr̄as. Ideo dicit forte

Ex pte veſtra: ⁊. ſ. Poſtul. v. T. R. ꝙ ſemꝑ ſa f g cerdos vino perfundere de h bet: poſtq̄ʒ totum accepit euchariſtie ſacramentū: niſi cū eodē die aliā miſſam debue i rit celebrare: ne ſi forte vinū perfuſionis accipet: celebrationē aliā impediret.

Idem. J. quondā archiepiſcopo Lugdun̄.

Si qua verba ſunt in canone miſſe que ab euangeliſtis dicta non fuerunt credere debemus ꝙ a chriſto apoſtoli. ⁊ ab apoſtolis eorum ſucceſſores acceperunt. ⁊. h. d. vſq̄ʒ ad. §. queſiuiſti. Ca. VI.

Cum marthe: ⁊. ſ. Queſiuiſti q̄ ſint forme verboꝝ quas ip̄e chriſtus exp̄ſſit: cū in corpus ⁊ ſanguineʒ ſuū panē ſubſtātiauit ⁊ vinū: illud in canone miſſe: quo eccleſia vtitur generalis adiecerit: qḋ nullus euāgeliſtarum legitur expreſſiſſe. Cum em̄ in euāgelio ſic legat̄. Accipiens calicē gratias agēs: benedixit ⁊ dedit diſcipulis ſuis dicens: Bibite ex h̄ omnes. hic eſt em̄ ſanguis meus noui teſtamenti. qui pro vobis ⁊ pro multis effundetur in remiſſionē peccatoꝝ. in canone miſſe: ꝑmo iſte: vi k delicet myſteriuʒ fidei ꝟbis ipis int̄poſit⁹ iuenit̄. vn̄ cuʒ l nō euāgeliſta chriſtū hoc dixiſſe teſtetur: mirarꝭ ꝙ aliq̄s aſſeuerare tentauerit: eū aliquid pl⁹ dixiſſe q̄ʒ aliq̄s euāgeliſtarū aſſeueret: Veruʒ ſi formaʒ ipſius canonis inſpicias diligenter: preter hoc de quo tua fraternitas req̄ſi m uit: alia duo videlʒ eleuatis oculis in celuʒ: ⁊ eterni teſtamenti: poteris in ipſo canone repire: que in textu euangelico non legu ntur. Sane n multa tam de verbis q̄ʒ de factis dominicis inuenimus ab euangeliſtis omiſſa: que apoſtoli vel ſuppleuiſſe verbo: vel facto exp̄ſſiſſe legūt̄.

q: quorūdam eſt opinio ꝙ quicq̄d admiſcet̄ ſanguini: ſanguis efficit̄: argu. ſ. ti. ꝓxi. qḋ in dubijs. ⁊ ſm illos qui perfuſionē acceperit ieiunus erit. ſed potius videtur dubitatiuū illud forte. ⁊ illa opinio hic euacuatur: ſed magis affirmatiue videtur poni quod conſuetudo interpretat̄. q̄a ſic obſeruatur: que eſt optima legum interpres ſ. de conſue. cuʒ dilectus. ſic ponitur. xxxiij. q. ij admonere. et. ſ. de procu. tue. et ſic eſt arg. ꝙ nō eſt ieiunus quis poſtq̄ʒ bibit: ſed poſt medicinam ſumptam videt̄ ꝙ nihilominus poſſit celebrare. q̄a medicina nō computat̄ inter alimenta. ff. de pe. l. nō om̄e qḋ bibit̄. Sed non eſt verum: quia ſi non debʒ poſt perfuſionē multomin⁹ poſt medicinam: quia in honore tanti ſacramenti prius ſumi debet corpus et ſanguis domini. de conſecra. diſ. ij. liquido. et. vij. q. j. nihil. ⁊ anteq̄ʒ cibus digeſtus ſit corpus chriſti ſumi non debet. de conſecra. diſ. ij. tribus. quod ſi conficeret ſacerdos poſt aliqueʒ cibum vel potuʒ ſumptum malefaceret tamē cōficit. de cōſecra. diſ. ij. liquido. Hug. dicit contra ſuper decre. illo. lxxv. diſ. qḋ a patribus. Math. 26

Cum marth. ¶ Tria ſunt dicta que patēt per §. ſecundum.: ibi. queſiuiſti. tertiuʒ ibi. tertio loco. Abbas. k ¶ Myſteriū. iſtud eſt verbū de quo queſiuit ſcilicet quis adiecit illud in canone miſſe. l ¶ Dixiſſe. arg. ij. q. v. conſuluiſti. ſ. de tranſla. inter corpalia. ſʒ h̄ cū rōne ē additū. xxxiij. q. ij. q̄s de⁹. ⁊. ſ. e. §. ex eodē. in fine. Bern̄. m ¶ Alia duo. ſ. eleuatis oculis in celum: ⁊ eterni teſtamenti prout ſequitur. n ¶ Multa. mlta em̄ ſeruat eccl'ia q̄ apl'is nō ſūt tradita: que tn̄ cū ſint longa conſuetudine approbata nō ſunt minoris auctis: vt. xj. di. eccl'iaſticarū. xij. di. illa.

a ¶ Beati⁹ eſt dare.xvj.q.j.pdicato2.q2 dādo pla/cet homo :accipiēdo diſplicet.vnde verſus.Tē po2ib⁹ noſtris qcūqꝫ placere laborat. Det capiat querat plu/rima pauca nihil. b ¶ Abo2tiuo.Paulus appellat ſeipm abo2tiuū.q2 ſicut vet⁹ abo2tiuus cū labo2e ꝛ an guſtia ꝛ attracti one ad lucem at/trahit.ita Pau/lus cū attractio ne venit ad fidē xxiij.q.iiij.diſpli cet.ꝛ.c.qs nos. c ¶ Sūt omiſ/ſa.naꝫ qd legib⁹ omiſſum eſt ſup/plendū eſt a iu/dice.ff.de teſti.q ſitū.ꝛ.ē.de elec. cum nobis.ꝛ do minus qñqꝫ di/minute dixit.xvj q.vij.ꝛ hoc dixi mus ꝛ ipſi⁹ facta ſupplemus ꝛ cō/traria ſuis fact facim⁹ ꝛ iuſte p vſum eccl'ie diu factuꝫ ad hoc vt iuſtuꝫ pſumi de/beat.de cōſe.di. ij.liquido.ꝛ ſuf/ficit ꝙ aliquid ſit diu ſeruatum ad h vt pſumi debeat vel apl'm vel aliū iuſtū au cto2eꝫ habuiſſe. xj.di.eccl'iaſtica rum.xij.di.illa. d ¶ Probabi/lius.nō.argu.ꝙ exquo qñqꝫ leua uit quod poſtea leuauerit. j.q.j. iudices.in fi.ꝛ ē arg.ex eo qd qs facere conſueuit. xxviij.di.q2 ſunt culpe.j.de pig.il lo vos.ff.d vſu. q ſemiſſes.j.rñſo ff.d vi.tri.ꝛ ole. leg.ex vſu.ff. de pecu.leg.dñs ſti cho.§.teſtamen/to.ff.d fun.iſtru. cuꝫ delanionis. §.aſinā.ꝛ.ff.de leg.j.ſi ſeru⁹ plu riuꝫ.§.ſi nume/rus nūmo2.ꝛ.ff ad mace.int.§. qd dicit. Jo. e ¶ Et eterni. hic oſtēdit qua/re adiectū fuit ꝛ eterni. Berñ.

Act.20 · 1.Cor.15 · Luc.22 · Matth.26 · Mar.14 · Joh.11. · Eſa.1.

Paulus eñ in actibus apo ſtolo2um ſic ait: Meminiſſe nos oportet verbi dñi Jeſu: a qui dixit: Beati⁹ eſt dare ꝙ̄ accipere. Hec nullus quattu o2 euangeliſtaruꝫ deſcripſit. nullus etiam ho2um expreſ/ſit qd Paulus d Chriſto ad Co2inthios ſcribēs ait: Ui/ſus eſt plus ꝙ̄ quingētis fra trib⁹ ſimul. Deinde viſus eſt Jaco. Nouiſſime aūt tanꝙ̄ b abo2tiuo viſus ē ꝛ mihi. Jpi etiam euangeliſte mutuo in/ter ſe ſuppleuiſſe legunt: que ab eo2uꝫ aliquo vel aliquib⁹ c ſunt omiſſa. vnde cum tres euangeliſte poſuerunt: hoc ē co2pus meum :ſolus Lucas adiecit qd p2o vobis trade/tur. ꝛ cum Matthe⁹ ꝛ Mar cus dicāt : p multis. Lucas dicit: p2o vobis. Mattheus autē: in remiſſionē peccato2 adiunxit. Ceterū ea que ad/duntur in canone miſſe: poſ/ſunt ex alijs locis euangelij comp2obari. Joannes enim ſuſcitationeꝫ Lazari deſcri/bens: Jeſum ſurſum oculos leuaſſe aſſerit ꝛ dixiſſe: Pa/ter grās ago tibi qm̄ audiſti me: ꝛ.ſ. Si tunc igit in celuꝫ oculos leuauit ad patrē: cuꝫ ad co2pus exanime aīaꝫ La/d zari reuocauit: pbabili⁹ eſſe videt : ꝙ tūc oculos leuaue/rit ad patrē in celū: cū paneꝫ ꝛ vinū in co2pus ꝛ ſanguinē pp2iū cōmutauit. Ceterū ſi/cut ſupius eſt exp̄ſſum: cū in textu euangelico: noui teſta/mēti ponat : hic interponit. e ꝛ etni. Nā vet⁹ teſtm̄ qd hyr co2 ꝛ vitulo2 fuit ſanguine: dedicatū tpalia pmittebat. nouū aūt qd ē chriſti ſangui/ne ꝯſecratū: pmittit eterna. ꝛ ideo teſtm̄ illud fuit vet⁹ ꝛ trāſito2iū. hoc aūt nouū ē et

eternū. vl' vt vtamur alia rō/ne. vñ nouū. i. vltimū eē de/ſcribit: inde eternū. i. ppetu um cōp2obat. nouiſſimū ete f nim hoīs teſtamētū: mo2te i/mobile pſeuerat: q2 teſtato2 obitu cōfirmatur. iuxta qd apl'us. Teſtamentū in mo2te g aſſerit ꝯfirmatū: alioqn non valet duꝫ vixerit q teſtatur. Preterea nō ſolum ſcriptu/ra: ſ etiā pmiſſio dicit teſta/mentuꝫ: iuxta qd apl'us ipſe ſcribit. Jdeo noui teſtamen ti mediato2 ē vt rep2omiſſio/nem accipiant: q vocati ſunt hereditatis etne. Sic ḡ ītelli gi debet qd in ipo canone re perit. Hic ē eñ ſanguis me⁹ noui ꝛ etni teſtamēti. i. noue ac eterne pmiſſiōis. ſ. ꝯfirma to2: ſic dñs rep2omittit. Qui h mādu cat (inqens) carnē me am: ꝛ ſanguinē meum bibit: habet vitā eternā. Ex eo aūt v̄bo d quo mouit. F. T. qſti onē: vicꝫ myſteriū fidei: mu/nimētū erro2is qdā trahere h putauerūt: dicētes: Jn ſacra mento altaris nō eſſe co2pis i chriſti ꝛ ſanguis veritateꝫ: ſ imaginē tm̄ ꝛ ſpēꝫ ꝛ figurā: p eo ꝙ ſcp̄tura interdū com memo2at: id qd in altari ſuſ/cipit eſſe ſacrm̄. ꝛ myſteriū ꝛ k exēplū. ſ tales ex eo laqueuꝫ erro2is incurrunt: ꝙ nec au/cto2itates ſcp̄ture ꝯuenient intelligūt: nec ſacra dei ſuſci piūt reuerent: ſi eñ: q2 figu/l m ra eſt ſacrm̄ altar: veritaſ eē negat. ḡ nec mo2s: nec reſur rectio chriſti (cū figura ſit) v̄itaſ ē credēda. ſiqdē mo2tē ꝛ reſurrectionē chriſti: ſilitu/dinē ꝛ imaginē eē apl's mani feſtat Chriſtus inqens. mo2 tuus eſt p2o delictis noſtriſ: ꝛ reſurrexit pp̄ter iuſtificati onē noſtrā. Apoſtolo2ū etiā

f ¶ Jmmobile pſeuerat. C. d ſacroſan. eccle. l. ſ. C. d te ſta. qm̄ idignū. xiij. q. ij. c. vl. g ¶ Nō valet. ambula to2ia eñ eſt volūtas defūcti vſqꝫ ad ſupmū vite exitū. ff. d adimē. le. l. iiij. ff. d do. int vi. ꝛ vxo. cuꝫ h ſtat⁹. §. pñiam. ꝛ. C. d codicil'. l. iij. ꝛ. C. q teſta. fa. poſ. ſicꝫ. vñ pt mutari teſtm̄ etiā ſi pactū int/uenit ne poſſit mutari. C. de pa ct. pactū qd do/tali: etiam ſi fue/rit p pncipē ꝯfir matū: ar. C. d te ſta. oīm. quia ne mo hāc legē ſibi dicere pōt: vt a po2i teſtamento ſibi recedere nō liceat. ff. d lega. iij. ſi quis. in pn. j. reſponſo. h ¶ Dicentes de cōſecra. di. ij. ego berengari⁹. i ¶ Sangui/nis. veritatē. de co2pe chriſti treſ ſunt opini. Vna dicit ꝙ illa ſub/ſtātia que p2ius fuit panis et vi/num poſtea fit co2p⁹ ꝛ ſanguis chriſti. de conſe. di. ij. panis in al tari. ꝛ. c. qa co2/pus. Secūda te net ꝙ ſubſtātia panis ꝛ vini de/ſinit eſſe. ꝛ tñ ac cidētia ipſo2 re/manēt ſcꝫ ſapo2 colo2 ꝛ pond⁹: ꝛ ſub illis acciden tibus eſt co2pus chriſti. ꝛ hoc ap/p2obatur. ē. de ſum. tri. ꝛ fi. ca/tho. c. j. Tertia dicit ꝙ remanet ſubſtātia panis ꝛ vini ꝛ in eodē loco ꝛ ſub eadeꝫ ſpecie eſt co2pus chriſti. Jo. k ¶ Exemplū de conſe. di. ij. nō opo2tet nos eñ. ꝛ. c. fo2te dicas. et. c. in qb⁹. ꝛ. c. ſemel mo2tu⁹ ē. l ¶ Sacrm̄ j. q. ſ. multiſecula riū. de ꝯſe. di. ij. ſacrificium. m ¶ Veritas. ſicut ipi heretici dicunt.

a ¶ Myſteriũ fidei. de cõſe. di. ij. forte dicas. ⁊.c. in quibus. ⁊.c. ſemel mortuus.. ⁊ hic oſtẽdit quare dicat myſteriũ. b ¶ Sacramentũ. i. ſacre rei ſignuꝫ. de cõſe. di. ij. ſicrificiu. c ¶ Secundũ eſt ſacramẽtuꝫ. de cõſe. di. ij. hoc eſt quod dicimus. ⁊.c. dupliciter.

tur p minima. i. nõ ita ꝙ inſepabilia ſint. ſ; talis ſepatio impoſſibilis vel difficilis videt̃ poſtq̃ bñ admixta ſũt. arg. ff. ð acq. re. do. adeo. §. cũ qs. ⁊ de ꝯſe. di. ij. cũ oẽ vſus finẽ. n ¶ Põt dici. hec eſt tertia opinio. o ¶ Trãſit. cõtra iſtos eſt: qꝛ ſi quis ſumpſerit hanc

d ¶ Sed pmũ. ſcꝫ forma panis ⁊ vini eſt ſacramẽtum gemine rei. i. corpis chriſti: ⁊ vnitatis et ita eſt figurans tantum.
e ¶ Secũdũ. i. corpus chriſti ẽ ſacramẽtũ. ſ. vnitatis: ⁊ ẽ res ſacramẽti. ſ. ſpecierum panis ⁊ vini. ⁊ ita ẽ ſignãs ⁊ ſignatũ.
f ¶ Tertiũ vo ſcꝫ vnitas ẽ res ſiue ſignatũ gemini ſacramẽti. id ẽ duoꝝ ſacramentoꝝ. pceden tiũ. i. corpis chriſti: qð eſt ſacramẽtũ vnitatis. ⁊ ſpecieꝝ panis et vini q̃ ſũt ſacrm corpis chriſti. et ita iſtud tertiuꝫ eſt tm̃ ſignatũ p illa duo ſacramẽta ſpecies panis ⁊ vini ⁊ corpus chriſti. primum vo eſt tm̃ ſacramentũ ſignãs. ſecundũ ẽ ſignãs ⁊ ſignatũ. tertiũ eſt ſignatũ tm̃.
g ¶ Credim⁹. cõcludit ex pmiſſis ſolutionẽ pncipal' qõnis. ⁊ de hac habet̃. xj. di. eccleſiaſticarũ.
¶ Queſiuiſti ¶ In ſacramento altaris aqua cũ vino tranſubſtãtiat̃ in ſanguinez. h. d. vſq; ad. §. tertio loco. Ab: h ¶ Illa duo ſacra q̃ fluxerunt de latere chriſti. ſ. aquã ⁊ ſanguinẽ. j. eo. in quadã.
¶ Veritas. i. caro ⁊ ſanguis.

2. princeps Petrus: ſic ĩ epl'a
ſua ſcribit. Chriſt⁹ paſſus eſt
p nobis relinquẽs vob exẽ/
plum vt ſequamini veſtigia
ei⁹. ſic ergo tam mors chriſti
q̃ ei⁹ reſurrectio: eſt exẽplũ:
vt ⁊ nos peccato mortui iu/
ſticie iam viuam⁹. Quare ſi
nõ fuit vitas: qꝛ fuit exẽplũ:
ẽ nec vere mortuus fuit chri
ſtus: nec vere a mortuis re/
ſurrexit: ẽ abſit a fideliũ cor/
dib⁹ error iſte. cuꝫ ꝓpheta de
ipſo teſtet̃. Or vere languo/
res nr̃os ipẽ tulit: ⁊ dolores
nr̃os ipſe portauit. Dicit̃ tñ
a myſteriuꝫ fidei. qm̃ aliud ibi
credit̃ q̃ cernat̃: ⁊ aliud cer/
nit̃ q̃ credat̃: cernit̃ ſpecies
panis ⁊ vini: ⁊ credit̃ vitas
carnis et ſanguĩs chriſti: ac
virt⁹ vnitat' ⁊ charitat'. ⁊.j.
Diſtiguẽduꝫ ẽ tñ ſubtilit̃ int̃
tria q̃ ſũt in h̃ ſacro diſcreta.
vicꝫ formã viſibilẽ. veritatẽ
corpis. ⁊ vtutẽ ſpũalẽ. forma
eſt panis ⁊ vini: veritas car/
nis ⁊ ſanguĩs: virt⁹ vnitatis
b ⁊ charitatis. Primũ ẽ ſacra/
c mẽtuꝫ ⁊ nõ res. ſcðm ẽ ſacrm
⁊ res. tertiũ ẽ res ⁊ nõ ſacrm.
d Sed pmum ẽ ſacrm gemine
e rei. ſecundũ eſt ſacrm vni⁹: ⁊
f alteri⁹ res exiſtit. tertiũ ẽ ge/
g mini ſacri. Credimus igit̃ ꝙ
formã vboꝝ: ſicut in canone
reperit̃: ⁊ a chriſto apl'i: ⁊ ab
ipĩs eoꝝ acceperint ſucceſſo/
res. ¶ Queſiuiſti etiã vtrũ
aq̃ cũ vino in ſanguinẽ ꝯuer
tat̃? ſup h̃ aũt opiniões apð
ſcholaſticos variant̃. Aliq̃/
bus em̃ videt̃. ꝙ cũ de latere
chriſti duo precipua fluxe/
rint ſacra. redẽptiõis in ſan/
guine. ac regeneratiõis ĩ aq̃.

h ĩ illa duo: vinũ ⁊ aq̃ q̃ cõmiſ/
cent̃ ĩ calice: diuĩa vtute mu
i tant̃: vt ĩ h̃ ſacro plene ſit vi
k tas ⁊ figura. Alij vo tenent:
l ꝙ aq̃ cũ vino trãſubſtantiat̃
in ſanguinẽ. cũ in vinũ trãſe
m at mixta vino. licꝫ phyſici ꝯ/
riuꝫ aſſeuerẽt: q̃ aquã a vino
p artificiũ poſſe aſſerũt ſepa/
n ri. Preterea põt dici. ꝙ aq̃ nõ
o trãſit in ſanguinẽ: ẽ remanet
p poris vini accidẽtib⁹ circũfu
ſa. ita ꝙ vini ſaporẽ aſſumit.
qð inde ꝯuincit̃: qꝛ ſi poſt ca
licis ꝯſecrationẽ: aliud vinũ
mittat̃ ĩ calicẽ. illud q̃dẽ nõ
trãſit in ſanguinẽ nec ſangui
ni cõmiſcet̃: ẽ accidẽtib⁹ po/
ris vini cõmixtũ: corpori qð
ſub eis latet vndiq; circũfũ/
dit̃: nõ madidãs circũfuſuꝫ.
ipa tñ accidẽtia vinũ appoſi/
tuꝫ videt̃ afficere: qꝛ ſi aq̃ fu
erit appoſita: vini ſaporẽ aſ/
ſumit. Cõtigit igit̃ accidẽtia
mutare ſubiectũ: ſicut ⁊ ſub/
iectũ ꝯtingit accidẽtia pmu/
tare. cedit q̃ppe natura mira
culo: ⁊ vtus ſupra ꝯſuetudi/
nẽ opat̃. Sꝫ nec incõueniẽs
credit̃ aut abſurduꝫ: ſi aq̃ in
corpe chriſti eẽ credat̃: cũ le/
q gat̃ de ipĩ⁹ corpe ꝓceſſiſſe: ⁊
j. Ex inter opiniones pdi/
r ctas: illa ꝓbabilior iudicat̃
s q̃ aſſerit aquã cũ vino in ſan
guinẽ trãſmutari: vt exp̃ſſi⁹
t eluceat ꝓprietas ſacramẽti.
v Nam cũ aq̃ multe: ſunt ppl'i
multi: iuxta qð alibi legit̃:
Beati q̃ ſeminãt ſup aq̃s. Iõ
vino aq̃ vnit̃: vt chriſto po/
pulus adunet̃. p hoc em̃ qð
x ſuſcepit ipẽ de nr̃o: ⁊ accepi/
mus ipĩ de ſuo: tam inſolubi
li nexu cõiungimur: vt q̃ eſt

aquam cum ſanguine: iã nõ erit ieiunus. ⁊ ita illa die non poterit cõficere. ſ.e. ex parte. ſed cõtra. de ꝯſe. di. ij. relatũ. ⁊. ſ.e. ti. conſuluiſti. et.c. ex parte.
p ¶ Prioris. licet logici dicãt ꝙ accidẽtia non poſſint pmutare ſubiectũ qð vexeſt ꝯ̃m naturaꝫ. ſꝫ hic natura cedit miraculo: vt littera dicit.
q ¶ Et infra. ſub hoc. ifra ponit̃ alia opinio que ponitur in antiqua compilatione que eſt. j. eo. ti. in quadã.
r ¶ Probabilior. nũquid hoc diffinit vt papa nobis ꝓhibens alias opiniones an vt doctor vt nõ ipo nat nobiſ neceſſitatẽ eius. ergo opinio eſt amplectenda: vt ſ. de fer. capellanus. ⁊ tamen nõ videtur aliquaꝫ reprobare. ſ. de reſti. ſpo. l'ras. Ioh. 19.
s ¶ Cum vino id ẽ vinũ aquaticum. non enim trãſeunt duo in ſanguinẽ: ſed vinũ qð aquã ſibi incorporauit. et ita expone aquã cuꝫ vino. i. cõpacitũ vel cõpoſitũ ex eis. hec expoſitio ẽ ꝯ̃m illã opinionẽ q̃ aſſerit ꝙ aq̃ cũ vino tranſſubſtãtiat̃ in ſanguinẽ. ⁊ illa ꝓbabilior eſt vt dicitur hic. Eſa. 32.

k ¶ Et figura. i. ſpecies panis ⁊ vini. l ¶ Trãſubſtãtiant̃. ita ꝙ deſinit ibi eẽ aq̃ ⁊ vinũ. m ¶ Phyſici. q̃ dicũt ꝙ aqua ⁊ vinũ nõ cõmiſce

t ¶ Eluceat: alias eluceſcat. Berñ. v ¶ Populi multi. de conſe. di. ij. cum omne. ⁊ di. iiij. proprie. x ¶ Suſcepit ipſe: de conſe. di. ij. in chriſto pater.

¶Tertio loco. ¶Oratio: que dicit in ſecreto in fe/ſto ſancti Leonis imutata eſt: q2 vbi dicebat: Annue nobis dñe vt aĩe famuli tui Leonis hec ꝓſit oblatio: hodie dicit. Ut interceſſione beati Leonis hec nobis ꝓſit oblatio. Et hec mutatio contingit. q2 ſancti nr̃is orõnib⁹ nõ indigent: ſ3 nos ſuis h̃. d. vſq3 ad finẽ Abbas Sicu.

a ¶Idẽ eſt: ratione: argu. vbi eadẽ rõ debet eẽ
Ioh. 17. ide3 ius. ff. ad. l. acq. illud. equi/tat. is eñ rõ ſi/milia iura pſua/dere videtur. C. ad. l. fal. l. vlti. ⁊ ſ. d ꝯfir. vti. cu3 dilecta. vbi d h̃.
b ¶Inueſtiget ſ3 q̃re papa po/nit hũc caſu3 in hãc dubitationẽ vtru3 habeat locum h̃ illa diſtinctio vel nõ cum Aug⁹. dicat ꝙ ñ ꝓ valde malis ꝓpitiatiõis ſunt. xiij. q. ij. tps. for/te iõ q̃a dubiũ ẽ q̃ mediocrit ma/li appellãtur. ſi. eñ illi tm̃ appellant mediocrit mali q̃ nõ deceſ/ſerũt in aliq̃ mortali peccato: ſed tm̃ in venialib⁹ peccatis: ſ3 hoc idẽ eſt ꝙ medio/criter boni. ſi au/tẽ appellat illos mediocriter ma/los q̃ deceſſerũt in aliq̃bus pctis mortalibus. non tñ valde magnis obſtat. xiij. q. ij. ꝓ obeuntib3. vbi dr ꝙ ꝓ nullo eſt orãdũ q̃ deceſſe/rit ĩ mortali pec/cato. Itẽ ſi pces valẽt ꝓ illis qui deceſſerũt ĩ mor/tali peccato: po/ne ꝙ aliq̃lit ele/moſyne ⁊ oratio/nes valeãt ad tolendã ꝑtẽ illi⁹ pene. ſm h̃ pñt tot orationes ⁊ elemoſyne fieri ꝙ pena tollat tota: ⁊ ita damnatus ſaluabit. Ad h̃ poſſet dici ꝙ mediocrit mali di/cuntur q̃ habẽt multa venialia. mediocrit boni q̃ pau/ca. Uel meli⁹ dicas: ꝙ mediocrit mali dicunt q̃ mor/talia cõmiſerũt peccata licet leuia. ⁊ in quib⁹ nõ ẽ ne/ceſſaria inſcriptio. ff. de accu. leuia. ⁊ in quib⁹ ꝓcura/

vnũ cũ p̃re: ꝑ ineffabilẽ vni/tatẽ fiat vnũ nobiſcũ ꝑ admirabilẽ vnionẽ: ac ꝑ hoc ipſo cõiter mediãte: cũ p̃re vnum efficimur. P̃r inq̃t ſctẽ ſerua eos q̃s dediſti mihi: vt ſint vnũ ſicut ⁊ nos: nõ ꝓ his rogo tm̃ ſed ꝓ eis qui credituri ſũt: ꝑ ꝟbũ eoꝝ ĩ me: vt ⁊ ipſi in nob̃ vnũ ſint ⁊ mund⁹ credat q2 tu me miſiſti. ¶Ter/tio loco. F. T. req̃ſiuit q̃re fuerit mutatũ ꝙ ĩ ſecreta beati Leonis ſm antiq̃ores codi/ces cõtinet: ſic vic3. Annue nob̃ dñe vt aĩe famuli tui Leonis hec ꝓſit oblatio. cu3 in modernis ſacramẽtarijs ha/beat: annue nob̃ q̃ſum⁹ dñe: vt interceſſiõe beati Leonis hec nob̃ ꝓſit oblatio? Super q̃ rñdem⁹. ꝙ cũ ſacre ſcriptu/re dicat auctas. ꝙ iniuriã facit martyri q̃ orat ꝓ martyre
a Idẽ eſt rõne ꝯſilij de ſanctis alijs ſentiẽdũ. q2 orõnib⁹ noſtris nõ indigẽt. ꝓ eo ꝙ cum ſint ꝑfecte btĩ: oĩa eis ad vo/ta ſuccedũt: ſ3 nos poti⁹ ora/tiõib⁹ eoꝝ indigem⁹: q̃s cu3 miſeri ſim⁹ vndiq3 mala [no/ſtra ꝑturbant: vnde quod in pleriſq3 orationib⁹ cõtinet: ꝓſit vel ꝓficiat huic ſancto vel illi talis oblatio ad glo/riã ⁊ honorẽ: ita debet intel/ligi: vt ad h̃ ꝓſit ꝙ magis ac magis a fidelibus glorificet in terris. licet pleriq3 repu/tent nõ indignũ ſanctoꝝ gloriam vſq3 ad iudiciũ augmẽ/tari. ⁊ ideo eccleſia3 interim

ſane poſſe augmẽtũ glorificatiõis eoꝝ optare. Uerũ vtrũ in hoc articulo locum habe/at illa diſtinctio: qua docet: ꝙ defunctoꝝ alij ſunt valde boni: alij ſũt valde mali: alij mediocriter boni: alij mediocriter mali. vnde ſuffragia q̃ fiunt a fidelibus in eccleſia ꝓ valde bonis: actiones ſũt gratiaru3. pro valde malis: conſolationes viuorum: ex/piationes ꝟo pro mediocrit bonis: ⁊ ꝓpitiatiões pro me/diocriter malis tua diſcretio
b inueſtiget. Idem rectorib⁹ romane frater.

Grauius peccat qui ſimulat conficere ⁊ non cõficit ꝙ ille q̃ cõficit in mortali. Ca. VII.

De homine: ⁊c. ſ. Que/ſiuiſti quid de incau/to preſbytero videatur: qui cum ſe ſciat in mortali crimine conſtitutum: miſſarum ſolennia: que non poteſt ꝓpter
d neceſſitatem quãlibet inter/mittere: ꝑt ſui facinoris cõ/ſcientiam dubitat celebrare: peractiſq3 ceteris circũſtan/tijs: miſſam celebrare ſe fin/
e git: et ſuppreſſis verbis qui/bus conficit corpus chriſti: panem ⁊ vinum tantũmodo pure ſumit: ita credẽs per id
f qđ ꝑtendit ꝓpſo ſatiſfacere: vt ꝑ hoc qđ intẽdit: deũ non
g debeat ꝓuocare. ¶Cũ ḡ falſa ſint abijcienda remedia: q̃
h i veris ſunt periculis grauio/ra: licet his q̃ ꝓ ſui crimĩs cõſciẽtia reputat ſe indignum:

to2 cõſtitui põt. ff. an ꝑ aliũ cãe ap. re. poſ. l. j. ⁊ ſm hoc dicas ꝙ ſi vn⁹ denari⁹ aliquãtã ꝑtem pene tollat ſiue q̃rtã ſiue tertiã. ſecũdus tollat tm̃. tm̃ dico in ꝓportio/ne: ſed nõ in quãtitate: ſm hoc etiã ſi tot⁹ mũdus effũ/deret: ſemꝑ aliqd remaneret. idẽ põt dici de indulgen/tijs q̃ fiunt in dedicationibus eccleſiarum.

De hoĩe. ¶Primo ponit q̃ſtio. Se/cũdo ſolutio. ibi cum g. Abbas.
c ¶Neceſſitate3 q2 forte dies feſtus iminet vel funus alicuius.
d ¶Quãlibet. id eſt aliquã3 q̃cũq3 illa ſit. xvj. q. j. mulier. et. j. q. vij. ſiq̃s oẽm.
e ¶Suppreſſis. i. tacitis. q̃a nõ dicit illa ꝟba quib⁹ conficitur corp⁹ chriſti.
f ¶Pretẽdit. id eſt fingit ſe celebrare. Berñ.
g ¶Falſa: q̃a ppl's vana ſimulatiõe nõ eſt fallẽdus. xxvij. diſ. ꝙ interrogaſti. ⁊ C. de lat. libe tol. l. j. §. ſed ⁊ q. Berñ.
h ¶Que veri ſunt pericul' grauiora. Jo. ſic exponit. i. manifeſtis periculis.
i ¶Grauiora. q. diceret: grauius eſt peccare occulte ꝙ manifeſte. xij. q. ij. certe xj. q. iij. ꝓcipu ſ. in h̃ eñ piculoſius ẽ: q2 occulte peccãs nõ h̃ q̃ eum corrigat alio aute3 reſpectu mag' peccat q̃ publice peccat ꝙ q̃ occulte: q2 ꝓſtat alijs exemplũ delinquẽdi vt in. d. c. ꝓcipu

q2 pctm̃ ſuũ tuet rõnib⁹. ⁊ ſic itelligit illđ. xxxij. q. iiij. nemo. ⁊. xiij. q. v. penale. Tan. intelligit vt iacet lra q̃m graui⁹ peccat ſacerdos crimĩnoſus qui ſimulat celebrare ⁊ nõ celebrat ꝙ ſi crimĩnoſus celebraret. q2 i ꝑmo caſu in plurib⁹ delinquit. deũ eñ offendit ⁊ ꝑximũ decipit. in ſecũdo caſu ſolũ deũ offendit: ⁊ iſte e bon⁹ intellect⁹: q2 talia remedia nullus debet inueni

qꝛ falſe ſunt ex eo ꝙ nõ cõficit: cũ videat cõficere. ⁊ iõ grauiora ſunt ꝙ̃ vera pericula peccatoris q̃ cõficit. et hoc innuit bene lr̃a ſequẽs. a ¶ Grauit. ſic pa tet ꝙ quicũqȝ eſt in mortali peccato celebrare non d ebet. vj. di. teſtamentũ. ⁊ de cõſe. di. ij. q̃tidie. ⁊. j. q. j. ſacerdotes ⁊. c. ſacroſancta. ⁊ ois tal' ſuſpẽſus eſt quo ad ſe. ſ̃. de coha. cleri. ⁊ muli. c. vlti. ſed nõ quo ad alios vt ibi: niſi ſit ſymoniac⁹ vl' notori⁹ fornicator: qm̃ illi ſuſpẽſi ſunt quo ad ſe ⁊ quo ad alios: vt. xxxij. di. §. verum nullus. ⁊. c. ꝓter h. ⁊. ſ̃. de ſymo. tãta. Sȝ nũquid talis ſacerdos põt celebrare ſi habeat contritionẽ cordis: qꝛ forſitan dum inſtat neceſſitas celebrãdi nõ põt habe cui cõfiteatur? Sat' pt dici ꝙ ſic: dũ tñ habeat ꝓpoſitũ ſatiſfaciẽdi. et illõ poſtea ꝗ̃cito pt cõfiteat': vt. ſ̃. de ſen. exco. decere. ro. ⁊. c. a nobis. ij. ⁊. c. quãuis. ⁊ xxvj. q. vj. q̃ recedunt. de cõſe. di. ij. quotidie.

a peccet grauiter ſi ingerat irreuerenter ad illud: grauius tamen videt' offendere: qui ſic fraudulenter illud ꝑſumpſerit ſimulare: cuȝ ille in ſolius miſericordis dei manuȝ incidat. iſte vero non ſolum deo cui non veretur illudere: ſed populo quem decipit: ſe aſtringat.

Idem Ferrarieñ. epo.

Hic improbat opinionẽ que habet ꝙ in ſacramento altaris aqua conuertatur in flegma: ⁊ probat chriſtum fuiſſe verum deum ⁊ verum hominẽ ⁊ ꝙ de ipſius latere exiuit vera aqua. Ca. VIII.

b In quadam noſtra decretali epiſtola: aſſeriſte legiſſe: illõ fuiſſe nephariũ opinari: qõ quidam dicere ꝑſumpſerunt: in ſacramento videlicet euchariſtie: aquaȝ in flegma conuerti. nam ⁊ de latere chriſti: non aquã ſ̃ humorem aquaticũ mentiũtur exiſſe: ⁊. ſ̃. ¶ Nos igitur ad tue ſupplicationis inſtantiã: c reſpondemus: ꝙ quidam dixerunt: ſed errauerunt: chriſtun non fuiſſe verum deuȝ: d ſed adoptiuum: vt miſeri arriani: alij chriſtum non fuiſſe verũ hoiem ſed fantaſticuȝ: vt impij manichei ¶ Sȝ aduerſus huiuſmodi hereſes: Joãnes apoſtolus in epiſtola ſua loquitur dicẽs: Tres e ſunt qui teſtimoniuȝ dant in celo: pater: verbũ: ⁊ ſpũſſanctus: ⁊ hi tres vnũ ſunt: per hoc intendens oſtendere: ꝙ chriſtus ſit verus de⁹: ⁊ tres ſunt q̃ teſtimoniũ dant in terra: ſpũs aqua ⁊ ſanguis. per hoc intẽdens oñdere: ꝙ chriſtus ſit verus hõ: naȝ ad eſſe f hoĩs: duo ꝑncipalit' exiguntur: videlicet corpus et aĩa: g ex quorũ cõiunctione verus homo ſubſiſtit. ꝑ hoc aũt ꝙ in articulo mortis: chriſtus inclinato capite tradidit ſpiritũ: de quo voce magna clamauerat Pat' in man⁹ tuas cõmẽdo ſpm̃ meũ. manifeſte ꝓbat' ꝙ ipſe ſpm̃ habebat: h nõ ſolũ flatũ vitalẽ: ſed aĩam rõnabilẽ: d̃ q̃ ꝑdixerat: Triſtis eſt aĩa mea vſqȝ ad mortem: ⁊ ꝑtãtẽ habeo ponendi aĩaȝ meã ⁊ iterũ ſumẽdi eam. ¶ Per hoc aũt ꝙ vn⁹ militũ lancea latus ei⁹ aperuit: ⁊ cõtinuo ſanguis exiuit ⁊ aqua ꝓbat' aperto ꝙ chriſtus verum corpus habebat. Nam de fantaſtico corpe: nec ſanguis nec aqua potuiſſet exire. vnde ille qui vidit teſtimoniuȝ perhibuit: ⁊ teſtimonium ei⁹ eſt verũ: qꝛ tres ſũt qui teſtimoniũ dãt in terra: ſpũs aqua ⁊ ſanguis. Quod vicȝ chriſt⁹ ſit ver⁹ hõ ex aĩa rõnali ⁊ humana carne ſubſiſtẽs: ꝓbat' ex eo: ꝙ ſpm̃ vitalem emiſit: ⁊ ꝟo corpe ꝓbatur: qm̃ ex eo ſanguis exiuit ⁊ aq̃: rõnalis quippe aĩa nõ poſſet viuificare niſi cori pus hũanuȝ: ex quib⁹ verus hõ ꝯſiſtit. Ceterum ſicut fuit verus ſpiritus ⁊ verus ſanguis: ita proculdubio vera aqua: cũ chriſtus ſit veritas et a veritate omnis fallacia

In qua. ¶ Primo ponit' q̃ſtio. Secũdo ſolutio: ibi Nos igr̃. Et ibi ꝑmo refert duos errores. Scdõ illos iꝓbat. ibi: ſȝ aduerſus. Tertio ibi: ꝑ hoc: reſpondet ꝑncipali q̃ſtioni ꝓbãs ꝙ de latere chriſti exiuit vera aqua Quarto ibi: cuȝ autẽ. dicit quare de latere chriſti exiuit ſanguis ⁊ aqua. Abbas.

b ¶ Noſtra. ſ̃. e. cũ marthe. ſȝ illa opinio remota ẽ mõ inde. c ¶ Rñdem⁹: ad qõnẽ magiſtri Hug. epi Ferrarieñ. q̃ opinionez ꝑdictã ſecut⁹ fuit. Dicebat em̃ Hug. ſi illa fuit vera aq̃ q̃ de latere chriſti exiuit nõ intelligebat qualit' ꝑ illã ꝓbat' ꝙ chriſt⁹ ſit ver⁹ hõ: nec intelligebat ſm hoc auctẽ illã Joã. apl̃i: nec glo. ibi poſitã. Tres ſunt q̃ teſtimoniũ dãt in tera. ſpũs. aq̃ ⁊ ſanguis: ⁊ hi tres vnũ ſũt. ⁊ glo. ſup illo loco ſic ſe hȝ ſpũs. i. hũana aĩa quaȝ emiſit in paſſiõe aqua ⁊ ſanguis q̃ effluxerũt de latere chriſti. ſed dato ꝙ illa aq̃ nõ fuiſſet aq̃ ſȝ aq̃tic⁹ humor humani corpis tam auctas apl̃i ꝗ̃ gl. intelligibilia ſibi videbãt': vñ q̃ſiuit a dño papa vt exponeret ſibi ꝑdictas auctes et glo. et ipſe reſpõ det.

d ¶ Arriani ⁊ bonoſiani. xxiiij q. iij. quidã. ver. bonoſiani. ſȝ arriani ſũt illi q̃ dixerũt filiũ nõ coeternũ pr̃i. xxiij q. iij. quidã. ver. arriani. de ſect. manicheorũ nõ habet'. xxiiij. q. iiij. quidã. ſȝ for te alibi. Her.

e ¶ Teſtimõi⁹ pater dedit teſtimoniuȝ deitati qñ dixit: hic. e. filius me⁹ dilect⁹ in quo mihi bene cõplacui. fili⁹ dedit teſtimonium deitat' quãdo in mõte trãſfigurat⁹ potẽtiã deitat' ⁊ ſpeciẽ eterne btitudĩs oñdit. ſpũs etiaȝ ſanctus dedit teſtimonium deitatis qñ ſup baptizatũ in ſpecie colũbe requieuit vel qñ ad iuocationeȝ noĩs chriſti corda credentiũ adimpleuit.

f ¶ Principalit'. ⁊ ita chriſt⁹ ẽ duo neutri generi. qꝛ ⁊ ẽ de⁹ ⁊ hõ. ſ̃. d here. cum chriſtus Lau.

g ¶ Cõiũctiõe. id ẽ ex qbꝫ cõiũctis inuiſibilit'.

h ¶ Vitalẽ. ſm ꝙ phyſici diuidũt ſpm̃ vitaleȝ ſcȝ aĩaȝ. Lau. i ¶ Hũanũ. cũ nõ poſſit habitare i ſicco: arg. xxxij. q. ij. Moyſes. nec corp⁹ hũanũ vegetari põt niſi ꝑ aĩaȝ. nã ſi aliqñ ſpũs malignus corpus mortui hominis ſubintret: vt. xxvj. q. v. nec mirum. non tamen illud viuificat. nec vnum cum illo efficitur: ſed

Math. 27
Luc. 22.
Mar. 15.
Math. 9
Joh. 19
1. Joh. 5
Joh. 14

illud mouet ad inſtar vẽti q̃ lar uam ſubintrat: ⁊
Joh.19 mouet ipſam.
a ¶ Dixiſſet: ſic ſ. de tranſla. in ẽ corpalia. ⁊. ſ. de deci. ad audien/ tiam. ⁊ eſt argu. non eſſe receden dũ defacili a for ma verborum. ſ. de ſpon. ex litte/ ris. ⁊. C. de libe. prete. l. iij. ff. de iure do. permit/ tendo. Et hoc ſi iuri cõſonat. al's ad iuriſperiti in terpretationẽ re currendum eſt.
Nume.20 ff. de vſufru. le. ſi aliq. argu. ſ. ð cõ ſue. ex litteris. ſ. de verbo. ſig. p̃/ terea. ⁊. ff. de le/ ga. iij. nõ aliter. Bern̄.
b ¶ Moyſes. ſic. ſ. de cõſe. di. ij. reuera. hic er/ go exigit exp̃ſſa ſimilitudo inter ea que ſũt in no/
Luce.22. uo teſtamento ⁊ ea q̃ ſunt in vete ri: alibi nõ exigi tur diuerſitas ne videamur iudai zare. ar. ſ. de ſa. vnct. c. vno. ver. verũtamen vn/ ctiões ⁊c. Lau.
c ¶ Illis. ſ. in frigiditate ⁊ ca/ liditate: ſiccita/ te ⁊ hũiditate q̃z cõueniẽtiã phyſi corum p̃priũ eſt
1.Joh.5 aſſignare.
Dolẽtes. ¶ Duo fa cit. Primo po/ nit clericoꝝ du/ plicez exceſſum. Scđo phibet. ibi: hec igr̃. Pri ma ſubdiuidit i duas prout duo ſũt exceſſus. Se cũda. ibi: ſunt ⁊ aliq. Ab. Sicu.
d ¶ Sincopa de cõſe. di. iiij. re tulerũt. vñ ꝟſus Sincopo de me dio tollit qđ epẽ

ſit penitus aliena: nam ſi nõ fuiſſet aqua: ſed flegma qđ ð latere ſaluatoris exiuit: ille q̃ vidit ⁊ teſtimoniũ phibuit pfecto non aquã ſed flegma a dixiſſet: nec in hoc verum re generationis ſacramentum fuiſſet oſtenſum cũ per ſacra mentũ baptiſmi nõ regenere mur ĩ flegmate ſ̃ ĩ aqua. Ne/ q̃ per hoc poſſet vero argu/ mẽto pbari q̃ in ſacramẽto euchariſtie admiſcẽda ſit aq̃ vino ſi de latere chriſti nõ aq̃ ſ̃ flegma cum ſanguine pflu/ xiſſet: ſed nec vera fuiſſet fi/ gura q̃ ſup hac re pceſſit ĩ ve b teri teſtamento qñ Moyſes ꝟga pcuſſit ſilicẽ ⁊ ex ea non flegma ſ̃ aqua emanauit Re ſtat igit vt q̃liſcũq̃ fuit illa aq̃ ſiue naturał ſiue miracu/ loſa ſiue de nouo dĩna virtu te creata ſiue de cõponentib⁹ ex pte aliq̃ reſoluta: pculdu bio vera fuit cuz naturaliter poſſit: ⁊ cõpoſitũ in cõponen tia ⁊ elemẽtatũ in elemẽta re ſolui: queadmodũ ver⁹ exti/ tit ſudor ĩpi⁹ ſicut gutte ſan/ guis decurrẽtł ĩ terrã. ¶ Cũ autẽ ad cõpoſitionẽ humani corpis q̃ttuor elemẽta ꝯcur/ rãt. vicz terra aq̃ aer ⁊ ignis. ⁊ ad vegetationẽ eiuſdẽ cor/ poris q̃ttuor hũores cõſiles c illis ꝯueniãt: vicz ſanguis co lera flegma ⁊ melancolia: vt ꝟitatẽ humani corpis exp̃ſſi us demõſtraret vnũ ex illis ⁊ vnũ ex iſtis Joã. exp̃ſſit il/ la q̃ poti⁹ ex illis ⁊ ex iſtis: q̃ magł myſterio ꝯgruebãt ex elemẽtis aquã ⁊ ex hũorib⁹ ſanguinẽ in q̃b⁹ duob⁹ duo maxĩe ſacr̃a redẽptiõis vicz ⁊ regenerationis elucent.

Idem in ꝯcilio generali.

Precepit prelatis et clericis in virtute obedientie. vt no cturnum officium ⁊ diurnuz ſtudioſe celebrent ⁊ deuote. Capitulum. IX.

Dolentes referimus q̃ nõ ſolũ q̃dã minores clerici verũetiam aliqui eccleſiaruz p̃lati circa cõmeſſationes ſu/ perfluas ⁊ fabulationes illi citas: vt de alijs taceam⁹ fe/ re medietatem noctis expen dunt: ⁊ ſomno reſiduũ relin/ quentes: vix ad diurnũ cõcẽ tum auium excitant: tranſ/ d currendo vndiq̃ ꝯtinua ſin/ copa matutinum. ¶ Sunt ⁊ alij qui miſſarũ ſolennia vix celebrant quater in anno. et qđ deterius eſt intereſſe con tẽnunt: ⁊ ſi quãdo dum hec celebrant interſint chori ſilẽ tiũ fugientes: intẽdũt exte/ rius collocutionibus laico/ rum: dumq̃ auditũ ad in/ debitos ſermones effundũt: aures intentas non porri/ gũt ad diuina. ¶ Hec igit ⁊ e ſimilia: ſub pena ſuſpenſio/ nis penitus inhibemus: di/ ſtricte precipientes in virtu/ f te obedientie: vt diuinũ offi/ cium nocturnũ pariter ⁊ di/ uturnum: quantũ eis dede/ rit deus ſtudioſe celebrẽt pa riter ⁊ deuote. Hono. iij.

Euchariſtia debet mũde ſer uari. ⁊ in ei⁹ eleuatiõe. et de/ latione populus debet ſe in clinare. ⁊ cum defertur ad in firmum debet ferri in decen ti habitu. ⁊ cuz lumine. tranſ greſſores vero grauiter ſunt puniendi. Ca. X.

Sane cuz olim: ⁊. ſ. Ne ppter incuriã ſacerdo/ tum: diuina indignatio gra/ uius exardeſcat: diſtricte p̃ci piendo mãdam⁹: quaten⁹ a ſacerdotibus euchariſtia in loco ſingulari mũdo ⁊ ſigna to ſemp: honorifice collata g deuote ac fideliter ꝯſeruet. ¶ Sacerdos ꝟo frequẽter doceat plebẽ ſuã: vt cũ in ce/ lebratione miſſaꝝ eleuat ho h ſtia ſalutarł: ſe reuerent ĩcli/ net. idẽ faciẽs cũ eã defert p̃ſ byter ad infirmũ. ¶ Quã ĩ decẽti habitu: ſuppoſito mũ do velamine ferat. ⁊ referat manifeſte ac honorifice ante

theſis auget. de iſtis figurł dr̃. ſ. de ꝟbo. ſig. for⁹.
e ¶ Sub pena. ⁊ ita nõ ẽ canon late ſnĩe: ſz poti⁹ deferẽde. ſ. ð iu/ repa. relatũ. vbi de h̃.
f ¶ Diui nũ officiũ. ad qđ etiã ſine iſto p̃ce pto tenet. ſ. eo. p̃ſbr. ⁊ ita q̃ ꝯ h̃ p̃ceptũ faciũt in obediẽtiã incur/ rũt: vñ videt q̃ ſint ſuis bñficijs p̃uãdi pp̃ter in/ obediẽtiã: ar. ſ. de ma. ⁊ obe. il/ lud. q2 pctm̃ pa/ ganitatis incur/ rit quiſquis ſedi ap. obedire ꝯtẽ/ nit. lxxxj. di. ſi q̃ ſunt p̃ſbyteri. et infidelis eẽ ꝯuin cit: etiã ſi fidelis eſſe videat. viij. q. j. ſciẽdũ. ſed h̃ eẽt vex: imo eſt q̃a multi punirẽ tur de inobediẽ/ tia q̃ eſt grauiſſi mũ pctm̃ vt p̃tz per iura p̃dicta. Sz dicas q̃ q̃ ca nonis inobediẽ/ tiaz incurrit cuz eo miti⁹ agit q̃z cũ eo q̃ iudicł i/ obediẽtiã incur/ rit: arg. ſ. de cle. excõ. mini. ſi ce/ lebrat. ⁊. ff. ð ar bi. celſus. Ber.
Sane cuz. ¶ Quattu/ or ſunt dicta v ptz in ſũmario. Scđm ibi: ſacer dos. Tertiũ ibi q̃. Quartũ ibi prelati. Abbas.
g ¶ Conſeruet ſub fidelib⁹ clau bus ne ſiniſtra man⁹ ad ea poſ ſit extẽdi. ſ. de cu ſto. eucha. c. j.
h ¶ Inclinet flexis genibus põt dicere iſt ꝟba. Salue lux mundi: verbum patris hoſtia v vera: viua car

deitas integra. ver⁹ homo: vel iſta. Tranſubſtantient res iſte in corpus & ſanguinē tuū dñe ad honorē & laudem noīs tui ad ꝯfeſſionē peccatoꝝ & ad ſalutem aīarum nr̄arū: vel orationē dñicam. verba iſta tranſubſtantient res iſte &c. debent dici añꝙ hoſtia eleuet an te illa vba. Hic eſt ſanguis me⁹. &c. poſtea nō debent dici: cū iaȝ ſint trāſubſtantiate in corpus et ſanguinē. B.

a ¶ Punire. ad arbitriū iudicis punient qui hoc nō ſeruauerūt cū pena certa hic nō ſtatuatur. ꝟ. de offi. de lega. de cauſis. & ff. de iure deli. l. j. in fi. vbicunqȝ eni pena nō ſtatuitur ad arbitrium iudic̄ imponitur.

Quam cre. ¶ Primo ponit mādatum Secundo ꝑmittit caſum ḡnalē. ibi. Mandam⁹

b ¶ Pro anniuerſarijs. āniuerſariū dr̄ ꝙ ꝓ defuncto fit āno reuoluto a die mortis ſue. ſȝ dr̄ hic āniuerſariuȝ officiū. ſ. qđ fit q̄tidie ꝓ defunct̄ qđ facere debēt ſacerdotes. quia aīe defunctorum ſoluunt aut orōnibꝫ & ſacrificijs ſacerdotū aut ꝑcibus ſctōꝝ aut ieiunijs & elemoſynis cognatoꝝ

pectus cum oī reuerentia et timore: ſemp lumine ꝓcedente: cum ſit candor lucis eterne: vt ex hoc apud oēs fides et deuotio augeat. ¶ Prelati aūt: huiuſmodi mandati

a grauit punire ſi differāt trāſgreſſores: ſi & ip ſi diuinam & noſtram volunt effugere vltionem. Idem vniuerſis eccleſiarū prelatis. In eccleſijs collegiatis debent celebrari due miſſe collegialiter. vna pro defunctis: alia ſm exigētiam diei vt ꝓfeſto ſi feſtum occurrit vel ꝓ feria ſi feria.

Quam creatura Ca. XI non habeat quid ꝓ meritis reſpōdeat creatori. et. ꝭ ¶ Mandam⁹ q̄tenus nullū in vos torporē negligentie obrepere ꝑmittatis: q̄minus

b et ꝓ anniuerſarijs defunctorū & ꝓ feſto vel feria ſm temporꝫ: ꝯgruentia miſſarū ſolēnia ꝯuentualit celebretis. Idem. In die cene dñi epūs tm̄ in ſua eccleſia debet miſſam celebrare & chryſma conficere. Ca. XII

Te refe rente. et. ꝭ. Cum cuilibet ſacerdoti quacunqȝ dignitate ꝑfulgeat: vnam ī die

c celebrare miſſaȝ ſufficiat: nā et valde eſt felix qui celebrat

d digne vnam. ¶ Frater. tue mandamus q̄tenus die cene

e dñi in eccleſia Sipontina, dūtaxat: in qua tenet chryſma ꝯficere: miſſarū ſtudeas ſolēnia celebrare. Idem archiepiſcopo ablaſeñ. In ſacrificio altaris plus de vino ꝙ̄ de aqua ponendū eſt. Ca. XIII

Pernitioſus in tuis ꝑtibus inoleuit abuſus videlicet ꝙ in maiori q̄titate de aqua ponitur in ſacrificio ꝙ̄ de vino. ¶ Cum ſm ra

f tionabilē ꝯſuetudineȝ eccl'ie generalis: plus in ipſo ſit de vino ꝙ̄ de aqua ponendum. ¶ Ideoqȝ fraternitati tue mādamus: q̄tenus id non facias: nec in tua ꝓuīcia fieri patiaris. Idem epō Brixieñ. Ab officio & bñficio deponit ꝓſbyter q̄ ſine aq̄ & igne vel ī pane fermētato vel vaſe ligneo ſacrificat. Ca. XIIII

Litteras tuas recepimus: ꝯtinentes ꝙ cuȝ ſuper exceſſibus presbyteri: eccleſie ſancte Brigide brixi

g eñ. inquireres: confeſſus eſt ꝙ cum quadam die hoſtiam et calicem non haberet: in

h pane fermentato. et cypho

nec chryſma in eccl'ia ſipōtina. ſȝ idē archiepus eedem die mane ꝺ ꝯſuetudie accedit ad garganicā eccleſiam vt recipiat ibi ꝑegrios ipi⁹ loci & ibi a clero & pplo ipſius loci celebrare cōpellit. vñ ſuꝑ h̄ implorauit ꝯciliū pape. & papa r̄ndit ꝙ tm̄ in eccl'ia ſipōtina in q̄ tenet chryſma ꝯficere debeat celebrare: & ſic ē arg. ꝙ miſſa ſit de ſubā ꝯfectiōis chryſmatis ſicut dici ꝯſueuit ꝙ ſit de ſubſtātia collationis ordinum arg. ꝟ. de trāſla. inꝫ corpalia. B

Pernitio ¶ Primo ponit abuſū quē ſcđo reprobat. Tertio fieri ꝓhibet. Scđa: ibi. Cū. Tertia: ibi. Ioqȝ. Ab. Si.

f ¶ Cōſuetudinē. no. ꝙ ꝯſuetudo attēdit in ſacramēto altaris ſic etiā ꝯſuetudo attendit ī baptiſmo. ꝺ ꝯſe. di ſtin. iiij. ꝺ trina. et ī ipa miſſa cōſuetudo metropolitane eccleſie et ī alijs diuinis officijs ab alijs eccleſijs ſue ꝓuīncie debet obſeruari. ꝺ ꝯſe. di. ij. inſtitutio. & xij. di. c. vlti. ſic & in mr̄imonio qñqȝ attēdit. ꝟ. ꝺ cog. ſpi. ſuꝑ eo. & ī ieiunio. ꝟ. ꝺ obſer. ieiu. c. ij. §. j. & ſic patet ḡnaleȝ eccleſie ꝯſuetudinē ab oib⁹ eſſe

xiij. q. ij. aie defunctoꝝ. & q̄ neſcim⁹ q̄bus: ꝓſunt ꝓ oibus hec ſunt faciēda. e. cā. & e. q. non eſtimem⁹. niſi ꝓ illis q̄s ꝯſtat ī mortali pctō deceſſiſſe. xxiij. q. v. placuit. Iſti eni negligentes erant in officijs mortuoꝝ. vnde mādat papa vt torporē negligētie abijciāt: & miſſarū ſolēnia celebrēt ꝓ āniuerſarijs defunctoꝝ ꝯuentualiter. & ꝓ feſto cū aduenerit & miſſaȝ de ferijs celebrēt qñ non eſt feſtū: ita ꝙ non dimittāt officiū mortuoꝝ & in ꝯuentu non ſinglarit cum paucis forſitan nolebāt plures miſſas dicere.

Te referēte. ¶ Ponit mādatū cui⁹ ꝑmittit cāȝ generalē: ibi. Fraternitati. Et pone caſum vt ī glo. fi. Abbas. Sicu.

c ¶ Sufficiat. de ꝯſe. diſt. j. ſufficit. & ꝟ. e. ꝯſuluiſti. niſi in natiuitate dñi: vt ibi dr̄

d ¶ Digne vnam & melius eſt celebrare illam ꝺ die ꝙ̄ aliam. ꝟ. eo. q̄dam.

e ¶ Sipontina. archieps ſipontiñ. in die cene dñi de antiq̄ ꝯſuetudine ꝯficere te

obſeruādā. c. di. ꝯ morē. & ſic ſaltē credam⁹ ꝙ hec conſuetudo a ſctis eccl'ie p̄rib⁹ fuit inſtituta. q̄ſdā eni conſuetudies ſolus vſus approbauit. xj. di. eccl'iaſticarū. et ita ſolo vſu antiq̄rū patrū ponit plus de vinō ꝙ̄ de aq̄. Et alia rō poſſet aſſigri vinū delectabili⁹ ē ad bibendū ꝙ̄ aq̄: & iō ponit plus de vino ꝙ̄ de aq̄. nam ſi plus poneret de aq̄ nō trāſiret ita ſuauit: & ne horrorē generaret. vñ poſſet ꝑiculū imminere. q: aq̄ malū ſtomachū facit: q̄re aq̄ miſceat cū vino. dicit. ꝟ. e. cū marthe. §. queſiuiſti. ad fi. ſicut dicit de ſanguine chriſti: quia ſub alia ſimilitudie ſanguinē chriſti bibis ne aliquis horror ſit. de ꝯſe. di. ij. panis. Berñ.

Litteras tuas. ¶ Primo ponit duos exceſſus pſbyteri. Secūdo alios duos: ibi. intellecto. Tertio puniri mādat: ibi. Cū igit. Ab. Sicu.

g ¶ Cōfeſſus. h̄ ꝓ ꝯuicto haberi debet. ꝟ. ꝺ ꝯfeſ. cū ſuꝑ. & C. eo. ti. l. vna.

h ¶ Fermētato. qđ q̄dē nō licet. quia

ſcriptū eſt nō in fermēto veteri ſed in azymis ſinceritatis ⁊c̄.vñ dixit Hu. ꝙ ſi ꝗs ꝯficeret ꝺ fermētato pane i eccl'ia occidētali.nihil fieret.ꝺ ꝯſe.di.ij.in ſacro.
a ¶ Ligneo qꝺ nō licet.ꝺ ꝯſe.di.ij.vaſa.ꝑpẽ h̄ tam̄ nō min⁹ ꝯficeret qꝛ olim i vaſis ligneis ꝯficiebāt ſacerdotes.ſꝫ ꝑpẽ decus eccl'ie Silueſter papa.viij. inſtituit vt vaſa argētea eēnt i eccleſia.vt de ꝯſe. di.j.vaſa.de ere aut aurichalco non fiat calix qꝛ ob vini ꝟtutem eruginē parit et vomitū ꝓuocat nec hodie ꝺ ligṫ vitro fieri dꝫ:de ꝯſe.di.j.vt calix.
b ¶ Iterās.ñ ſup his crimib⁹ ſup ꝗb⁹ inquiſitio facta fuit.ſꝫ ſup alijs.ꝟ.ꝺ accuſa. ꝺ his.ꝟ.ꝺ collu. c.vl. qꝛ crimina ſemel dimiſſa iterū in vltionē venire ñ patimur. xxiij.q.iiij.ſi illic.⁊ de delicto vni⁹ hoīs nō eſt ſepe q̄rēdum. ff. nau.cau.ſta.licꝫ.§.vl.
c ¶ Sine igne. qꝺ fieri nō dꝫ qꝛ legiṫ.Ignis ī altari meo ſꝑ ardebit⁊ ille ignis luxit ſb aq̄.lxx.ānis ꝗ extinct⁹ fuit antiocho vēdēte ſacerdotiū iaſoni.j.q.j.ſicut eunuch⁹.Itē nec ſine aq̄ ſacrificare potuit:ſꝫ vtrūqꝫ ī calice mixtū eē debuit :qꝛ vtrūqꝫ ꝺ latere ſaluatoris exiuit. ꝟ.e. in ꝗdā⁊ de ꝯſe. di.ij.c.j.et.ij.alios errores ꝺ iſto ſacro habes ꝺ ꝯſe.di ſtin.ij.cū oē crimē.
d ¶ Nimia deſipiētia.vñ ei ꝑcendū nō fuit.qꝛ ab alijs q̄rere poterat.xxxvij.di.§.iij et vl.⁊.xxxviij.di.ꝗ ea.ꝺ ꝯſe.di.ij.c.iij. De Baptiſmo. Viſo ꝺ ſacro euchariſtie ꝗ nihil ī ſacrificijs mai⁹ eē pōt.ꝺ ꝯſe.di.ij.nihil:merito ſb̄ijciṫ de baptiſmo qꝺ eſt ſacr̄m valde neceſſariū:ſine ꝗ nemo p̄t ſaluari.ꝟ.e. maiores.ꝺ ꝯſe.di.iiij.c.firmiſſime. Tractaṫ etiā ꝺ ei⁹ effectu.Producit eni tres effect⁹. Nā remittiṫ culpa. Itē vitaṫ dānatiōis ꝑiculū.⁊ apiṫ regnū celeſte.ꝟ.e.c. maiores.Vide glo.ꝺ ꝯſe.di.iiij.c.ij.Ab.Sicu.
S ᵛI quis.imerſerit.i.īmergēdo dixerit in noīe pa.et fi.⁊c̄.Ego baptizo. nunꝗd ꝓnomē ego ē de ſubſtātia hmōi?nō:qꝛ plenū generat ſenſum hec vox baptizo ſine h̄ ꝓnoīe ego.arg.ꝺ ꝯſe.diſt. iiij.retulerūt.vbi dꝛ ſi ꝗs ita dic̄:baptizo te ī noīe pa. et fi.⁊c̄.baptizat⁹ ē.qꝛ ex ꝗ baptizare intēdit ꝓnomē ibi ñ poniṫ.
e ¶ In noīe pr̄is.ꝺ ꝯſe.di iiij.ī ſynodo multi.arg.ꝯ.di.e.a ꝗdā.Soḷ.illa lr̄a ī noīe trinitatis intelligiṫ explicite.⁊ qꝺ ſequiṫ in noīe chriſti tātuꝫ diſpoſitū fuit illud ab aplis ex cā:vt in ꝑncipio baptizarēt in noīe chriſti.in ꝗ ꝟbo intelligiṫ vnctus inūgēs et ꝑ quē vngiṫ.i.pater filius ⁊ ſpūſſctūs:ſed hodie nō ſeruatur forma illa:tamen ſi aliquis ſic hodie baptizaretur ſub his verbis baptizatus eſſet:licet fieri nō de/

a ligneo miſſarū ſolēnia celebrare ꝑſumpſit.et.ꝟ. ¶ Intellecto iterū ꝙ ꝑdicta eccleſia:ꝑ maliciaꝫ dicti ꝑſbyteri multipliciṫ ledebaṫ:inquiſiti/
b onis officiū iterās:ex ei⁹ cō/
c feſſiōib⁹ inueniſti: ꝙ idem ſine igne ſacrificabat ⁊ aqua. ¶ Cū igitur vel ex apta ma/
d licia:vl' nimia deſipiētia peccaſſe ꝓbetur:mandam⁹ quatenus officio ⁊ beneficio ꝑpetuo ipſum priues. De Baptiſmo ⁊ eius effectu.

Alexander.iij. Licet puer ſit ter merſus in aqua in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti:ſi nō ſit dictum ego te baptizo in noīe patris ⁊c̄. non eſt baptizat⁹. Ca.I

SI quis puerum ter in aqua īmerſerit: in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpirituſſancti amen.et non dixerit ego baptizo te in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiri/
f tuſſancti:non eſt puer baptizatus.

Idem. Si probabiliter dubitatur an quis fuerit baptizatus poteſt baptizari forma hic expreſſa. Capi. II

g DE quibus dubium eſt: an baptizati fuerint: baptizantur his verbis premiſſis:ſi baptizatus es: non
h te rebaptizo:ſed ſi nondū baptizat⁹ es:ego te baptizo ⁊c̄

Innocentius.iij. Arelateñ. archiepiſcopo. Sacramentū baptiſmi vtiliter confertur paruulis licet non credant nec intelligant.⁊ remittitur eis peccatum originale.h.d. vſqꝫ ad.§.verum. Cap.III

i MAiores eccleſie cauſas preſertim articulos fi

beat.vt dixit Jo.in illo.c.a quodam.hec forma baptiſmi que hic traditur eſt illa quā ſeruat eccleſia ſeruanda eſt:⁊ qui omittit hanc formā nihil agit.ꝟ.ti.proxi. veniens.ſaluo eo ꝙ dicitur in noīe chriſti: quia illꝺ intelligiṫ implicite:qꝺ eſt in iſta explicite. Et hoc dicūt ꝗdā dicrū fuiſſe ex cā in ꝑmitiua eccl'ia.vt ampliaret nomē chriſti in illo tpe:qꝺ nomē hoīes abhorrebāt tunc:⁊ qꝺ tūc implicite dicebaṫ in nomīe chriſti.mō explicite dꝫ dici noib⁹ triū ꝑſonarū ex ꝑſſis vt dic̄ i hac decre.al's Nicolaus decepiſſꝫ illos ꝗb⁹ rñdit illos eē baptizatos ꝗ baptizati erāt ī noīe trinitatis vel in noīe chriſti tm̄ in primitiua eccl'ia.vt in actib⁹ aploꝝ legiṫ.vt dꝛ in.c. ꝑdicto a ꝗdam. vbi Hu.manifeſte cōprobat formā q̄ h̄ traditur oñdēdo cāꝫ q̄re in ꝑmitiua eccleſia tpe aploꝝ baptizabāt in hac forma ī noīe trinitat' ſiue ī noīe chriſti tm̄ ⁊ Nicolaus ī ſua rñſiōe q̄ꝫ fecit in.c.a ꝗdā retulit ſe ad tp̄s ꝑmitiue eccl'ie dixit Hug. ꝙ ꝺ hac forma q̄ h̄ tradiṫ nihil ē mutādū vel diminuēdū ſꝫ ꝙ notauit ꝺ ꝯſe.di.iiij.multi.B.
f ¶ Baptizat⁹.arg.ꝙ vbi aliꝗd deeſt ꝺ ſb̄ſtātia ei⁹ ꝙ exigiṫ adeſſe rei nihil actū ē.argu.j.q.vij. daibertū.arg.ꝟ.ꝺ ſacra.nō ite.c.j.⁊.c.vl.vbi ſupplentur q̄ omiſſa erāt ſꝫ illa vnctio nō ē ꝺ ſubſtātia ſacramenti.
g DE quib⁹ dubiū.ſic ꝺ ꝯſe.di.iiij.ſi nulla.⁊ di.j.ſolēnitates.⁊.c.eccl'ie vel altaria. idez et in ordine.lxviij.di.ꝑſbyteri ꝗs.⁊.§.ſe.
h ¶ Rebaptizo.dicūt ꝗdā ꝙ ſi ꝑ⁹ fuit baptizat⁹.eūdē characterē iterare nō eſt incōueniēs vt reitereṫ.arg.illi⁹.c. lxviij.diſt.preſbyter .qꝺ nihil facit.⁊ dicunt ſimile quia eadem poſſeſſio ex pluribus cauſis acquiriṫ.ff.de acꝗ. poſ.poſſideri.§.ſi ex plurib⁹.ſed hoc nō eſt verū. quia ſi ꝑmo baptizat⁹ fuit nihil ſecūdo addiṫ.ſed ad voceꝫ referṫ talis reiteratio ⁊ ē ſignū ſolūmō qꝺ ſit baptizatus.arg.ad h̄.lxviij.di.§.qꝛ ergo.verbi gr̄a h̄ dic̄ arg. C.ꝺ indi.vi.l.ij. vbi dꝛ ſecundā māumiſſionē nihil addere vel diminuere.Ala.
MAiores ¶ Diuidi tur decre.hec tota in duas ꝑtes . Primo ponit exordiū ꝓbans magnas queſtiōes maxime fidē tangētes referēdas eē ad papā.Scđa:ibi.Quibuſdā:ponit epl'am que q̄ttuor hꝫ ꝑtes ſicut q̄ttuor ſūt q̄ones.Secūda:ibi.Verū.Tertia:ibi . Sꝫ adhuc.Quarta :ibi. Itē queriṫ.Prima ſubdiuidiṫ.Primo poniṫ hereticorū obiectio duab⁹ auc̄tib⁹ munita. Scđa: ibi. Ad id aūt ſolutionē.Tertia:ibi. Ceterū auc̄tib⁹ rñdet. Abbas.Sicu.
i ¶ Cauſas.xvij.di.huic ſedi.⁊.xxiiij. q.

j. quotiens.
a ¶ Eũ. i. Pe
trũ. b ¶ Ne đ
ficiat. ex h̃ patet
Matth.16 ꝙ eccl'ia ñ ꝑt eẽ
nulla. xxiiij. q. j.
pudẽda. ĩ fi. vbi
Luc.22 Aug. h̃ ꝓbat ad
idẽ. xxi. diſt. §. j.
ad fi. in ver. ego
ꝓ te rogaui ⁊c.
c ¶ Charitas
opit. hec ẽ ꝓma
obiectio hereti/
coꝝ. ꝙ ſi ñ habu
erim⁹ charitatẽ
etiã ſi ſanguineȝ
nr̃m effunderi/
mus ⁊ nr̃am ſb/
1Co.5. ſtantiã totã de/
derimus paupi/
bus: mag' torm̃
Luc.7 ta ſũt q̃ȝ corona
victorie. j. q. j. vi
de q̃ſtũ boni. vñ
dr̃ charitas ẽ re
cta volũtas bo/
nis terrenis ac
pñtib⁹ ſp aduer
ſa. de pe. diſt. ij.
charitas.
d ¶ Circũciſio
ni. q ſupplebat
vicẽ baptiſmi in
puul' ꝗ erant de
ſtirpe Abrae in
alijs aũt ſupple
bat fides paren
tũ. đ ↄſe. di. iiij.
qđ apud. ⁊. c. ex
quo. e ¶ Cir/
cũcidimini. xx/
viij. q. j. ſic enim
circa fi. ꝑ vnã co
lũnã. v. ecce ego
Paulus ⁊c.
f ¶ Ex ꝓcep/
to. ĩ veteri teſta/
5. mento.
g ¶ Femie. ſȝ
circũciſio ad fe/
minas ñ ꝑtine/
bat: ſȝ offerebãt̃
xxviij. die ĩ tem
plũ. ⁊ ibi nomen
imponebat̃. vñ
baptiſm⁹ gene/
ralior eſt.
h ¶ Peribit
đ pplo. h̃ colligi
tur ꝙ ꝑ circũci/
ſionẽ ſaluabãt̃ ĩ
veteri teſtam̃to.
ſic đ ↄſe. di. iiij.
ꝙ apud. ⁊. c. ex/
q̃. Sȝ ↄ̃. de pe.
diſt. j. §. item vt

dei contingẽtes: ad Petri ſe
dem referendas: intelligit ꝙ
a eum querẽti dño: quem diſci
puli dicerent ipſum eſſe. Re
ſpõdiſſe notabit. Tu es chri
ſtus filius dei viui. ⁊ pro eo
b dñm exoraſſe: ne deficiat fi/
des eius. ¶ Quibuſdã igi/
tur queſtionib⁹: quas con/
tra catholicos heretici mo/
uerant: nos poſtulas reſpõ/
dere. Aſſerunt enim paruul'
inutiliter baptiſma cõferri:
qđ nitunt̃ ꝓbare. illud pri/
mo ⁊ precipue inducenteſ: ꝙ
cum ſm verbuȝ Jacobi apo
ſtoli dicentis in epiſtola ſua
c charitas operit multitudinẽ
peccatoꝝ. Et iuxta illđ teſti/
moniũ veritatis in euange/
lio de peccatrice que ipſi⁹ pe/
des lauerat ꝓhibet'. Dimiſ/
ſa ſunt ei peccata multa: qm̃
multũ dilexit. non niſi ꝑ cha
ritatem ⁊ in charitate crimi/
na dimittãt̃ puul'. ꝗ nec ſen/
tiunt nec ↄſentiũt. ⁊ charita/
tem non habent: que ſentien
tibus ⁊ ↄſentientib⁹ tm̃ in/
funditur: peccatũ non dimit
titur in baptiſmo. et. ĩ. Ad
id autem. t. Rñ. ꝙ cum bap/
d tiſma ſucceſſerit circũciſioni
¶ Abſit enĩ vt in illam dam
natam hereſim incidamus:
que perperam affirmabat le
gem cum euangelio: ⁊ circũ/
ciſionem cum baptiſmo ſer/
uandam: quoniã ſm Apo/
ſtolum dicẽtẽ ad galathas:
e Si circũcidimini chriſt⁹ ni/
hil vobis prodeſt. ¶ Cũ er/
go circumciſio tam adultis
f q̃ paruulis: ex precepto do/
mini conferretur: ne baptiſ/
mus qui ſuccedit loco ipſius
et generalior tamen exiſtit: ⁊
g tam viri q̃ femine baptizan
tur. minoris videatur effec/
tus: tam adultis q̃ȝ paruuliſ
eſt conferendus. Sicut enĩ
ſine diſtinctione qualibȝ mo
ſaica lex clamabat: Cu/
ius preputij caro circũciſa ñ
h fuerit: peribit đ populo ſuo:

ita nunc indiſtincte vox into
nat euãgelica: Niſi quis re/
natus fuerit ex aqua ⁊ ſpiri/
i tuſancto: non intrabit in re/
gnum dei. ab hac generalita
k te: nec ſexum nec etatem ex/
cludens. caute tamen notã/
dum eſt: q̃ntum plus baptiſ/
mus hodie conferat chriſtia
nis: q̃ȝ quondam iudeis cir/
cumciſio contuliſſet. dictum
eſt in fine predicte auctorita/
tis inducte de veteri lege: ꝑ/
ibit de populo ſuo. in euan/
gelica vo veritate ſubiunctũ
eſt: non intrabit regnuȝ dei.
l quoniam ⁊ ſi originalis cul/
pa remittebat̃ per circũciſio
nis myſterium: ⁊ donatiõis
periculum vitabat̃: non tam̃
pueniebatur ad regnũ celo/
rum: quod vſq; ad mortem
chriſti fuit omnibus obſe/
ratum: ſed per ſacramentuȝ
baptiſmi chriſti ſanguine ru
bricati: culpa remittit̃: vita/
tur periculum: ⁊ ad regnum
m celorum etiam peuenit̃: cuiuſ
ianuã chriſti ſanguis fideli/
n bus ſuis miſericorditer reſera
uit. Abſit enĩ vt vniuerſi par
uuli peãt: q̃rũ q̃tidie tãta mł'
titudo morit̃: qm̃ ⁊ ipſis mi/
ſericors de⁹ ꝗ neminem vult
pire: aliqđ remediũ ꝓcura/
uerit ad ſalutẽ. ¶ Ceterũ ex
o vi lr̃e ſatis patet: ꝓdictas au
ctoritates intelligendas eſſe
tm̃mõ đ adult': ꝗ hñt mł'titu
dinẽ pctõꝝ: cũ đ puul' ñ poſ/
ſit intelligi: ꝗ pctõ tm̃ origiã
li tenet̃. Silr ⁊ illa auctas ẽ
ſoluẽda: ꝗ crediderit ⁊ bapti
p zat⁹ fuerit ſalu⁹ erit ⁊c. cũ nõ
poſſint credere puuli ſȝ adul
q ti. ⁊ ob h̃ tota auctas h̃ itelli/
gẽda ẽ đ adult': ne ad alioſ ꝑ
ma: ⁊ ad alios ſcđa clauſula
r̃ferat̃. Quis nõnulli ↄcedãt
ꝙ puuli credãt: ñ ꝑ vſuȝ: ſȝ ꝑ
habitũ fidei quẽ ſuſcipiũt in
baptiſmo. ſicut ⁊ mł'ta alia
vba ſȝ cõeȝ vſũ loq̃ndi: ñ ad
r actũ ſȝ ad aptitudinẽ r̃ferũt̃
Illud vo qđ opponẽtes idu

chriſt⁹ ait. in fi.
vbi dr̃ ꝙ circũci
ſio data ẽ Abrae Joh.3.
ĩ ſignũ iuſticie ñ
ĩ cã iuſtificatiõiſ
ſȝ illđ intelligit̃
ꝗ ad ipm̃ Abra
am ꝗ iã iuſtifica
tus erat. ⁊ nõ q̃
ad alios: vel ex/
ponit̃ illa lr̃a et
ſupplet̃ ibi ſoluȝ
vel tm̃. Bern.
i ¶ Nõ intra/
bit. đ ↄſe. di. iiij.
firmiſſime. B. Gen.17
k ¶ Excludẽſ
ĩmo icludit qm̃
ſub noĩe maſcu/
lino dñ dixit: ni
ſi ꝗs renat⁹ fue/
rit ⁊c. femia cõ/
ꝓhẽdit̃. ff. de. v.
ſig. l. j. ⁊ đ pe. di
ſtin. j. ſi ꝗs cũ te
lo. l ¶ Cul/
pa r̃mittit̃. i. ori
ginale pctm̃ nõ
tñ penit⁹ adhuc
ẽ ſblatũ. ſȝ ma/
net in hoĩe ñ tñ
obeſt. đ ↄſe. diſt.
iiij. c. ij.
m ¶ Perueni
tur. de ↄſe. diſt.
iiij. ꝑ aquam.
n ¶ Reſera/
uit. đ ↄſe. di. iiij.
ꝓpe. o ¶ Au/
ctoritates. ſ. Ja
cobi. ſ. charitas
operit multitu/ IITim
dinẽ ⁊c. ⁊ illaȝ ĩ
euangelio đ pec
catrice. dimiſſa
ſunt ei ⁊c.
p ¶ Salu⁹ erit
ꝗ aũt nõ credi/
derit nec bapti/
zatus fuerit con
demnabitur.
q ¶ Tota au/ Mar.16
ctoritas vnifor/
mis enĩ debet eẽ
cuiuſlibet aucto
ritatis intellec/
tus. arg. xvj. q.
vij. ⁊ hoc dici/
mus. argu. con/
tra. iij. q. iiij. hi
qui.
r ¶ Ad apti/
tudinem. Sicut
et illud partici/
pium retinens.
quod ponitur in
deſcriptione ma

cñt fidē aut charitatē aliaſqꝫ ꝟtutes puul'vtpote ñ ꝯſentiē tib⁹ ñ infūdi. a pleriſqꝫ ñ ꝯce
a dit abſolute. ⁊ ꝓpter hoc int doctores theologos queſtio referat: alijs aſſerētib⁹ ꝑ virtutem baptiſmi paruulis q̄dem culpam remitti: ſed gratiam non ꝯferri: nōnullis dicentibus dimitti peccatuꝫ ⁊ virtutes infundi: habentib⁹ illaſ quo ad habitū non quo ad vſum: donec ꝑueniant ad etatem adultā. ¶ Uerū qui
b dam ex hac ſolutiōe inueniſſe ſe credunt viam ad alias queſtiōes: argumentātes ex eo: qꝺ dicimus paruulis in baptiſmate peccatū originale dimitti: qꝺ ⁊ adultis dormientib⁹ vel amentib⁹ peccatū ſi baptiſent ratione ſimili dimittat. cum enī neutri ſentiant tunc vel ꝯſentiāt: dicūt
c idem in ꝯſimilib⁹ iudicādū. Hic ꝟo dicimuſ diſtinguen
d dū ꝙ peccatū eſt duplex: originale. ſ. ⁊ actuale. originale qꝺ abſqꝫ ꝯſenſu ꝯtrahit: actuale qꝺ cōmittit cuꝫ ꝯſenſu
e Originale igit qꝺ ſine ꝯſenſu ꝯtrahit: ſine ꝯſenſu ꝑvim remittit ſacramēti. Actuale ꝟo ꝯſenſu ꝯtrahit: ſine ꝯſenſu minime relaxat. ¶ Sed adhuc querit: quare ñ ſaltē originale peccatū amētib⁹ ⁊ dormientibus in baptiſmo ſicut paruulis dimittat? ¶ Ad h̄ ē talit rñdendū. ꝙ dñs q̄ totum hoīem ſaluū fecit in ſab
f bato. opus impfectiōis non nouit. ⁊ ob hoc peccata non
g ex parte: ſed ex toto dimittit Preterea pena original' pec
h cati: eſt carētia viſionis dei. Actualis ꝟo pena peccati: ē gehenne ꝑpetue cruciat⁹. vnde ſi dimittet alicui primum altero nō dimiſſo: talis non
i caret viſione dei: ꝓpter originale dimiſſuꝫ. ⁊ cruciaret in gehenna ꝑpetuo: ꝓpter reatū criminis actualis. ſed hec
k tanq̄ incōpaſſibilia ſeſe minime patiūt immo ſibi mutuo aduerſant. ¶ Item querit vtrū dormientib⁹ ⁊ amētib⁹ ſacramenti ſaltē character ī baptiſmate imprimat: vt excitati a ſomno vel ab egritudine liberati: nō ſint denuo baptizandi? ¶ Sunt autem nōnulli: q̄ dicūt ꝙ ſacramēta

trimonij ad ad aptitudinem non ad actum refertur: que habetur. xxvij. q. ij. §. j. matrimonium eſt ꝯiuncio maris ⁊ femine indiuiduā vite ꝯſuetudineꝫ retinens: intellige q̄uis nō retineat quo ad actū: tamen q̄ ad aptitudinē retinet. ſicut ꝯſueuit dici de iuſticia. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. iuſticia. ſcdm ꝙ iuſticia ē i creata.
a ¶ Abſolute i. indifferenter ¶ Uerū ¶ Originale pctm qꝺ ſine ꝯſenſu ꝯhit remittit in baptiſmo etiā nō conſentiēti. vt puul' ſec⁹ de actuali: qꝛ ſicut nō committit ſine ꝯſenſu: ita nō relaxatur. h. d. vſqꝫ ad §. ſꝫ adhuc. Ab bas. Sicu.
b ¶ Ex hac ſolutiōe. ⁊ ita orit queſtio ex ſolutione. ſic. s. ꝺ vo. ex multa.
c ¶ In ꝯſimilib. arg. ꝙ ꝺ ſilibus ſile iudiciū debet eſſe. s. de reſcrip. inter ceteraſ. ⁊. s. ꝺ trāſla. int corpalia. et. s. ꝺ re iudi. ī cauſis. ⁊. ff. ꝺ legi. nō pnt. ⁊. C. de leg. l. vl. ⁊. s. ꝺ ꝯfirma. vti. cū dilecta. quia vbi eadē ratio ⁊ idē ius. vt ibi. ⁊. s. ti. ꝓxi. cuꝫ marthe. §. fi.
d ¶ Duplex. ꝺ ꝯſe. di. iiij. nō ex quo.
e ¶ Sine ꝯſenſu priū. ſ. ꝺ reg. iur. oīs res. ſi. ꝺ ꝯſe. di. iiij. fili⁹ dei. ¶ Sed adhuc. ¶ Licet in baptiſmo dimittat originale pctm puul' q̄ tñ ꝯſentire nō pñt: in adultis tñ amētib⁹ vel dormiētib⁹ q̄ nō ꝯſentiunt baptiſmo nō dimittit actuale. ⁊ idē nec etiā originale. h. d. Scda ps: ibi. Ad h̄. Ab. Sicu.
f ¶ Impfectiōis. duplicitat' enī deus aſpernator eſt. xxij. q. v q̄ peierare pat⁹ ē. §. ex his oīb⁹. ꝟ. ſed ſicut.
g ¶ Ex pte. ꝺ ꝯſe. di. iiij. regnāte. ⁊ de pe. di. iij. ſunt plures Et ē ar. ꝙ ſi. Aliq̄ſ excōicat⁹ ē pluribus excōicatiōib⁹. ſi abſoluat oīno ē abſolut⁹. ſed ē arg. ꝯ. ſ. ꝺ ſen. excō. cuꝫ ꝓ cā. ij. q. iij. §. ꝑuaricator. ꝟ. ſi crimia plura. Itē arg. ꝙ nihil reputat actū dū aliq̄d ſup eſt ad agēdū. vij. q j. nihil. xxxviij. di. i. q̄ ipis. C. ad ſilt. l. vl. ⁊ arg. ꝙ ſnīa ñ dꝫ ꝓ pte valere ⁊ ꝓ pte ñ valere. ff. fami. herciſ. in h̄ iudicio. Itē ñ valꝫ ꝓ pte aliq̄d fieri niſi id totū fiat. ff. ꝺ ꝓcu. ī cauſe. ff. ꝓ derelicto. l. iij. ff. ꝺ trāſac. cū hi. ſic nec liberat pignus: licet de parte debiti ſit ſatiſfactū. C. de diſtra. pig. q̄diu. ⁊ qui aliquid debet facere faciendo ꝓ parte non liberat. ff. de verbo. obli. in executionib⁹.

§. penulti. ⁊ impietas eſt ab eo qui iuſtus eſt dimidiam ſperare veniam. vt in ꝑallegato. §. ſunt plures.
h ¶ Carētia viſiōis. Paruuli enī qui ſine baptiſmo decedunt: in tenebris manent. de ꝯſe. di. iiij. nulla preter. ⁊ pena illa mitiſſima eſt oīum. de ꝯſe. di. iiij. regenerāte. ⁊ tñ ſempiterno igne puniunt. di. e. firmiſſime. Sed mitiſ dicitur pena illa carentia viſiōis reſpectu aliaruꝫ ſed mors perpetua dicitur. xxx. q. j. ad limia. B
i ¶ Propt originale. Sꝫ nōne ꝓpter actuale debet carētia viſiōis dei adulto? Quid ergo expedit hic origiale dimitti cū et' ſi dimittat. tamen debet carētia viſionis dei ob aliud. ſ. actuale. nā ⁊ vbi aliquid debetur ex pluribuſ cauſis. vna rmiſſa: alia petitio rſtat. vnde qui repudiauit ſucceſſionem per vnde liberi admittit ad ſucceſſionē per vnde cognati. ff. de ſuc. edi. l. j. §. ſed et videndū. ⁊ argu. ff. de ſer. vr. ꝑdio. ſi dom⁹. argu. pro ⁊ ꝯtra. s. de cau. poſ. paſtoralis. ⁊. s. de iudi. examiata. Sed poteſt dici ꝙ hec ratio ſupficialis eſt: ⁊ prima verior eſt: qꝛ deus opus impfectiōis non nouit: quia in baptiſmo oīa crimina dimittunt. de ꝯſe. di. iiij. regenerante: vel diuerſifica. ꝓ actuali reuera debet: non ſolum carentia viſionis dei. ſed ⁊ maior pena: ⁊ ita non directe. ſed ꝓ originali debetur tm̄ carentia viſiōis dei directe. ⁊ ſic non ꝓdeſt dimiſſio originalis peccati cum poſtea actuale ſupuenit tanq̄ maius de quo non penituit. quia q̄ peccat in vno factus eſt oīum reus. ſ. de regu. iur. defleat. Sed paruuli nullum peccatuꝫ habent actuale. ⁊ ideo non eſt ſimile de amentib⁹ ⁊ dormientib⁹ qui originali et actuali grauant. ⁊ ideo etiam originale non tollit. quia non ꝓdeſſet nec debet ꝓbari quo probato nō ꝓdeſt. C. de ꝓba. ad ꝓbationē. ⁊. s. de offi. dele. cum cōtingat in illa glo. que incipit: nota ꝙ non debet ⁊c. B
k ¶ Incōpaſſibilia. argu. ꝙ eadem res non operat ꝯtrarios effectus. lvij. di. ſi quis in egritudine ꝑſumitur enī ibi ꝙ peccata nō ſint dimiſſa ei qui timore egritudinis baptizat que ꝑſumptio nō tollit ꝑ baptiſmū: cum baptiſmus ipſam inducat: vnde non operat hos

a que ꝑ ſe ſortiunt̃ effectū: vt baptiſm⁹ ⁊ ordo ceteraq; ſimilia: non ſolū dormientib⁹ et amentib⁹: ſed inuitis ⁊ cō
b tradicentib⁹: ⁊ ſi nō ꝗtuz ad rem ꝗtū tñ ad characterem ꝯferunt̃. cū nō paruuli ſoluz
c ꝗ non ꝯſentiūt: ſed ficti: qui ꝗuis nō ore: corde tñ diſſentiunt: recipiēt ſacramentuz. ¶ Sed opponit̃ talib⁹ ꝙ ꝗ fuiſſent inuiti ⁊ reluctantes imerſi: ſaltem rōne ſacramenti ad iuriſditionē eccleſiaſticam ptinerēt. vnde ad ſeruādam regulā fidei chriſtiane: forent rōnabilit̃ cōpellendi. verum. id eſt. religioni chri-
d ſtiane ꝯtrariū: vt ſemp inuitus ⁊ penitus ꝯtradicēs: ad recipiendā ⁊ ſeruandā chriſtianitatē aliquis cōpellat̃. ¶ Propt̃ qḋ int̃ inuitū ⁊ iuitū: coactū ⁊ coactū: alij nō abſurde diſtiguūt ꝙ is ꝗ terrorib⁹ atq; ſupplicijs violēt̃ attrahit̃: ⁊ ne detrimtū icurrat: baptiſmi ſuſcipit ſacramentū: talis ſicut ⁊ is ꝗ ficte ad baptiſmū accedit: characterē ſuſcipit chriſtianitatis
e impſſum. ⁊ ipſe tanq; ꝯditionalit̃ volēs: lz abſolute non velit cogendus eſt ad obſeruantiā fidei chriſtiane: i quo caſu debet intelligi decretuz
f ꝯcilij toletani. vbi dicit̃: ꝙ ꝗ iam pridem ad chriſtianitatē coacti ſunt: ſicut factū eſt tēporibus religioſiſſimi pncipis Siſibuti: quare iā ꝯſtat eos ſacramētis diniſ aſſociatos: ⁊ baptiſmi gratiā ſuſcepiſſe: ⁊ chryſmate vnctos eē ⁊ corpiſ dñi extitiſſe pticipeſ. oportet etiā vt fidem quā neceſſitate ſuſceperūt tenere cogant̃. ne nomen dñi blaſphemetur: ⁊ fides quā ſuſcepert vilis ac ꝯtēptibil̃: habeat̃. Ille vo ꝗ nunq; ꝯſentit: ſed penit⁹ ꝯtradicit: nec rem nec characterez ſuſcipit ſacramē
g ti. quia plus eſt expreſſe contradicere q; minime conſentire. ſicut nec ille notaz alicuius reatus incurrit: qui contradicens penitus ⁊ reclamans thurificare idolis cogitur violenter. ¶ Dormientes autem ⁊ amentes: ſi priuſ q; amentiam incurrerent aut dormirent: in ꝯtradictione pſiſterent: q2 in eis intelligit̃ ꝯtradictiōis ꝓpoſitū per
h durare. ſi ſic fuerint imerſi:

ꝯtrarios effectus. ſic eadē res non parit obligationez et liberationē. ff. de ſolu. qui hoiem. §. vlti. ¶ Item. ¶ N. d. vſq; ad finē. Amentes vel dormiētes baptizati ſi ante demenciā vel dormitionē baptizari volebant characterē ſuſcipiūt al's ſecus. coacti vo cātiue ſuſcipiunt. Primo ponit̃ queſtio. In ſecūda: ibi. Sūt aūt: ꝗrundā opiniones. In tertia: ibi. Sz opponit̃: illi queſtioni opponit In ꝗrta: ibi. Propt̃ qḋ: opinioniſ veritatē exprimit. In quinta: ibi. Dormiēteſ. pncipalit̃ queſtionē ſoluit. Ab. Sic.

a ¶ Per ſe ſortiunt̃. id eſt. abſq; ꝯſenſu accipientis. Lau.

b ¶ Ad rem. id eſt. ꝗtū ad ſolutionē peccatorum. Bern.

c ¶ Sed ficti. vt. j. q. j. ſicut ficti. ⁊ de ꝯſe. diſ. iiij. ſolet ꝗri. B.

d ¶ Contrarium. arg. ꝙ ad fidem nullus debet cōpelli inuitus. ſed ſicut libera voluntate perijt ita libero arbitrio ꝯuertatur. xlv. di. de iudeis. ⁊. c. qui ſincera. ⁊. xxiij. q. v. ad fidem. argu. ꝯ. xxiij. q. vj. vbi dr̃ ꝙ Paulus coactus venit ad fidem: ſz illud diuino iudicio fuit factū cui⁹ facta ad ꝯſeꝗntiā trahi non debēt ſpeciale in ipſo fuit. vel ita: Paulus pſeꝗbat̃ fideles ⁊ int̃ ipſa flagella mutat⁹ fuit: ⁊ fact⁹ volēs. xxiij. q. iiij. diſplicet. ꝟ. qualiter Paulus ⁊c̃. e ¶ Conditionaliter volens. ⁊ ſic coacta volūtas: volūtas eſt. xv. q. j. merito ꝗrit̃. Et ita coactio ꝯditionalis nō impedit ſacramentū baptiſmi. vt hic patet. ſicut non impedit ſacramētū ordinis. lxxiiij. di. vbi iſta. xlv. di. de iudeis. neq; ſacramētū mr̃imonij. xxij. q. iiij. inter cetera. ⁊. ĩ. de ſponſa. veniēs. talia eni iuramēta ſine interitu ſalutis eterne poſſunt ſeruari. ſ̃. de iureiu. ſi vero. ⁊. c. cū ꝯtingat. impedit tñ mr̃imoniū ſpūale. ſ̃. qḋ met⁹ cau. perlatum. ſed ibi fuit iuſtus met⁹ mortis. ſ. qui cadit i ꝯſtantē virum. in pdictis vo ꝯcor. non fuit metus qui caderet in ꝯſtantē virū. ſed coactio quedam ꝯditionalis que non impedit mr̃imoniū ſpūale ſiue carnale q2 idem eſſet in vtroq;. Sed nunꝗd ille qui ꝯditionali coactione recipit ordinem tenetur ꝯtinere. bene videt̃ ꝙ ſic q2. coacta volūtaſ ē volūtaſ. xv. q. j. merito. maxie ſi dicat̃: ꝙ votū eſt ānexū ordini. xxviij. di. diaconi et. lxxxiiij. di. cum in pterito. Satis videt̃ ꝙ ꝯtinere compellat̃. quia licet ꝗdāmodo inuit⁹ ordinē ſuſceperit volens tñ fuit. vnde ratiōe illius indirecte volūtatis cogit̃ ꝯtinere. Jo. dixit ꝙ ñ cogit̃. q2 integritas corpis res ē voti ⁊ non pcepti. xxxij. q. j. integritaſ. ⁊. ſ̃. qḋ me. cau. platuz. nam ꝯtinētia ñ eſt niſi voluntaria. xxxj. di. ante trienniū. ⁊ argu. xx. q. iij. preſens clericus. et ſic ordinatus ñ habet puilegiuz clerici. ſi tñ vult vti eo poteſt: ſecus dicit in baptiſmo: quia illud eſt ſacramētum neceſſitatis ſimilit̃ non valz teſtamētū ei⁹ ꝗ inuitus teſtatuſ eſt vel ſi teſteſ teneantur inuiti. ff. de teſta. ꝗ teſtamēto. §. vlti.

f ¶ Toletani. xlv. di. de iudeiſ cuius verba ſūt hec. g ¶ Pl⁹ eſt. ſic. ĩ. ḋ ſymo. ſicut. ⁊. ĩ. de homi. Petruſ. ⁊. j. q. iiij. q2 pſulat⁹ arg. ⁊. ff. de arb. nō cogendū. i fi. et. C. de fi. fa. l. j. li. x. ſimile eſt in pſonis ꝯiunctis ꝗ agere pñt ſine mādato. ſ̃. ḋ reſcrip. nōnlli. ⁊. c. ex parte. ff. de ꝓcura. pomponius ad fi. Sed ꝯtra mandatū non pñt. ff. e. ſed ⁊ he pſone.

h ¶ Perdurare. ſi. ĩ. de ſen. excō. a nobis. nā ſp durare pſumit̃ volūtas niſi ꝓbet̃ mutata. ſ̃. de his que vi metuſue cā fi. platum. ff. de ꝓba. eum qui. ⁊. ff. de le. ij. l. lucius. in fi. Sed quid ſi ꝗs ab infantia fuit amens nunꝗd ꝓdeſt ei ſi baptizet̃: arg. ꝙ ſic. ff. de le. ij. cū pat̃. §. ſurdo. quia pinde habetur ac ſi nunc ſit infans. q2 nullo peccato grauat̃ niſi originali. ij. q. ix. indicas. Sed ꝗre amens vel dormiēs non recipit ſacramentū baptiſmi. ⁊ ille qui coactione abſoluta cogitur cum in baptiſmo non reꝗrit̃ intentio baptizati: ſed baptizantis. j. q. j. ſicut ficti. ⁊ de ꝯſe. di. iiij. ſolet. Hec queſtio quā mouet hic Jo. ſoluit̃ per lr̃am: q2 amens ⁊ dormiens ꝗ ante cathecumini fuerūt recipiūt bñ ſacr̃m. qui vo ſemp inuiti fuerūt ⁊ ꝯdixerūt non recipiūt: vñ adhuc pſumunt̃ inuiti ⁊ nemo inuit⁹ ad fidem compellit̃ vt dicit̃ i. c. ſicut ficti. ⁊. c. ſolet. nō ꝯdicūt quia illi ore

exp̄mūt.licet corde diſſentiāt.⁊ iō ſacr̄m recipiunt q: eccleſia dare intendit.ſed tale ſacr̄m non ꝓdeſt ad remiſſionē pctōꝝ niſi cū fictio illa receſſerit.ꝺ ꝯſe.di.iiij tūc valere. a ¶ Nō ſuſcipiūt.ſ3 qd ſi excitati ſom no ratū habeat:nō ꝓdeſt.q: nihil recipit.⁊ iō non eſt qō ratū habeat.

l ¶ Verbum.j.q.j.detrahe.vbi de hoc.iſta duo neceſſaria ſunt in baptiſmo aque:ſecus in baptiſmo ſanguinis vel flamis:de ꝯſe.di.iiij.baptiſmi vicem.qō dicit verbum.ſic intellige.ſi quis baptizat ⁊ nō dicit in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti:non eſt baptizatus.q: nec elemētū nec verbum tm̄ ſufficiunt:vel verbum id eſt.filiū. q.d. ſi quis baptizat et non addit in noīe filij:non eſt baptizat⁹.ꝺ cōſe.di.iiij.in ſynodo.vel verbū.id eſt.forma.q.d.ſi nō ſeruet̄ forma que tradit̄ .ū.e.c.j .⁊ hic nō eſt baptiſm⁹. m ¶ Elementum .ſ. aqua. et ſic non eſt baptiſmus ſine aq̄. n ¶ Veritas ait.de ꝯſe.diſti.iiij.ꝑpꝛie. o ¶ De elemēto.de ꝯſe.di .iiij c.j.⁊.j.q.j.c.firmiſſime. Hic eī exp̄mitur forma baptiſmi que ſi obſeruata non fuerit non eſt baptiſmus. de hoc dictū eſt.ū.e.c.j p ¶ Veruncꝫ ſc3 aq̄ ⁊ verbum

ſ3 iterū baptizetur.Bern̄. b ¶ Tales .ſ. cathecuminos. c ¶ Obſiſterē ſi.ꝺ ꝯſe.diſt.iiij. grē a m e. ff. ad ſc.cō.ma.ſi fili⁹. et.ff.ꝺ acq̄.her̄. l.vj.§.ſi his.B

Debitum ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda:ibi.Rūdemus.Ab. Sic. d ¶ Diſcretio ſicut int̄ p̄ntatū et p̄ntātē. ū. de iurepa.p tuas.⁊ int̄ dātē ⁊ recipiētē.ū.ꝺ inſti. c.vl.q: nemo ozi ri d3 a ſeipō.xx/ iiij .q.j.didicimus. pt tū apō ſemetip̄m emāci pari.ff.ꝺ adop. ſi ꝯſul.

Math.28. e ¶ A Johāne.ꝺ ꝯſe.di.iiij. p aquā.⁊.c.ca thecuminū. f ¶ Talis.ſ.iudeus ille.Bern̄. g ¶ Euolaſſ3 ꝺ pe.di .vij.c.vlti.ꝟ. ſi null⁹ expectet qn̄ peccare non poterit. h ¶ Veritas ait.j.q.j. firmiſſime.

Joh.1. i ¶ In carnali.ſicut alia ē ſiliitudo int̄ carnalē ⁊ ſpūalē gn̄ationē vt ſicvir n̄ pōt ſibi filiū legitimū carnalez qrere .cui⁹ vxoz mat̄ non ſit:ita nec ſpūalē quin vxoz eiuſdē cōmat̄ ſit parērib⁹ illius.xxx.q.iiij. ſi qs vnus.⁊.j.ꝺ cog.ſpi.Martinus bertaz. Lau.

Ibidem.3

a characterē non ſuſcipiūt ſacramenti:ſecus autem ſi pri⁹ cathecumini extitiſſent:⁊ habuiſſent ꝓpoſitū baptizandi b vn̄ tales in neceſſitatꝭ articulo:ꝯſueuit eccleſia baptizare.Tunc ergo characterē ſacramētalꝭ imp̄mit opatio:cuz obicē voluntatꝭ ꝯtrarie non c inuenit obſiſtentē. Idē Meteñ.epō. **Nemo pōt ſeipſum baptizare etiā inſtāte neceſſitatiſ articulo.Ca.IIII**

Debitū et.ſ.Sane intimaſti ꝙ q̄dā iude⁹ in mortis articulo ꝯſtitut⁹:cū int̄ iudeos tm̄ exiſteret in aq̄ ſeipſum īmerſit:dicēdo:ego me baptizo in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūſ ſancti amē.et.ſ. Rn̄dem⁹ ꝙ int̄ baptizantē ⁊ baptiza d tū debet eſſe diſcretio : ſicut ex verbis dn̄i colligit̄ dicentis apoſtolis:Baptizate oēſ gentes in noīe p̄ris ⁊ filij et ſpūſſcti. memoꝛat⁹ iude⁹ eſt denuo ab alio baptizādus: vt oñdat̄ ꝙ ali⁹ ē q̄ baptizatur:⁊ ali⁹ q̄ baptizat. Ad qō etiā deſignādū.ꝙ ip̄e chriſt⁹ e nō a ſeipō:ſed a Johāne vo f luit baptizari : q̄uis ſi talis cōtinuo deceſſiſſ3:ad patriā g ꝓtin⁹ euolaſſet ꝓpt̄ ſacramēti fidē:⁊ nō ꝓpt̄ fidei ſacramētū. In baptiſmo quippe illa ſpūalis gn̄atio celebꝛat̄ : de h q̄ ꝟitas ait:Opoꝛtet vos naſci denuo : quia niſi quis renatus fuerit ex aq̄ ⁊ ſpūſctō: non intrabit in regnū celoꝝ i Sicut ergo in carnali generatiōe qua ꝑles ex viro ⁊ femina naſcitur : alius eſt qui carnalit̄ gignit:⁊ aliuſ q̄ carnaliter gignit̄:ſic in ſacramētali generatiōe qua ſoboles ex aq̄ ⁊ ſpūſctō renaſcit̄ : alius debet eſſe q̄ ſpūalit̄ generet:⁊ alius q̄ ſpūalit̄ generetur.Sane cū coꝛpus exteriuſ ſiue cū coꝛ interius baptizat̄ opoꝛtet vt vtrobiqꝫ p̄rnitas et filiatio valeat inueniri:q̄bus baptizans ⁊ baptizatuſ k adinuicē referant̄. Idē moroſteñ epō. **Ubi deeſt verbū vel elemētū aque non eſt baptiſmi ſacramētū.C.V**

Non vt apponeres. et ſ.Poſtulaſti vtrum paruuli ſint ꝑ chriſtianis habendi : q̄s in articl̄o moꝛtꝭ ꝯſtitutoſ ꝓpter aque penuriā ⁊ abſentiam ſacerdotis: aliq̄rū ſimplicitas in caput ac pect⁹ ac inter ſcapulaſ ꝑ baptiſmo ſaliue ꝯſperſiōe liniuit? ¶ Reſpondem⁹ ꝙ cū in baptiſmo l duo ſemp: videlicet verbū ⁊ m elemētū neceſſario req̄rant̄ n iuxta qō de ꝟbo veritas ait Eūtes ī mūdū vniūſum : p̄dicate euāgeliū oī creature: et baptizate oēs gētes. In nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. o Eadēqꝫ dicat ꝺ elemēto: niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpūſctō:non intrabit in regnum celoꝝ:dubitare non debes illos verū non habere baptiſ p mū:in q̄bus nō ſolū vtrūqꝫ p̄dictoꝝ:ſed eoꝝ alterum eſt omiſſum. In ꝯcilio generali **Baptizatos a latinis greci rebaptizare n̄ debēt. Ca.VI**

Licet grecos dieb⁹ nr̄iſ ad obedientiā ſedis a q poſtolice reuertētes : fouere ac honorare velim⁹ : mores

Licz gre ¶ Premittit exoꝛdium et duplicem narrat grecoꝛum exceſſum.Secundo id fieri ꝓhibet. Tertio penā imponit.Secunda:ibi. Volentes. Tertia : ibi.Si q̄s.Ab. q ¶ Reuertētes . de iure enī eccleſie grecoꝛū ſubiecta eſt romane eccleſie.xx iiij.q.j.rogam⁹.

De Preſbytero nō baptizato.

Viſo de baptiſmo quia aliqui ſepe pꝛomouentur non baptizati ad oꝛdines de quibus dubitari poterat vtrum eſſent vere oꝛdinati:vel an deberent baptizari.merito poſt rubꝛicam p̄cedentem ſubijcitur iſta.Abbas.Sicu.

k ¶ Referant̄.natura enī coꝛrelatiuoꝝ eſt ꝙ ſimul nō patiunt̄ ſe in eodē ſubiecto.ar/

Non vt appo. ¶ Cōmuniſ (gu.xxxv.q.j.Lau diuiſio.Secunda pars:ibi.Rn̄dem⁹.Ab.Sic.

ac ritus eoꝝ inq̄tū cum dn̄o poſſumꝰ ſuſtinēdo: in his tn̄ illis deferre n̄ volumꝰ nec debemꝰ: que ꝑiculuꝫ generant aīarū: ⁊ eccl̄iaſtice derogant honeſtati. Poſtq̄ eni greco rū eccl̄ia cū q̄buſdā cōplicibus ⁊ fautoribꝰ ſuis: ab obe diētia ſedis apl̄ice ſe ſubtraxerūt: intm̄ greci cepert̄ abominari latinos: ꝙ int̄ alia q̄ in derogationē eoꝝ impie cō mittebāt: ſi qn̄ ſacerdotes latini: ſuꝑ eoꝝ celebraſſent altaria: nō ꝑuſ ipi ſacrificabāt in ipis: q̄ ea tanq̄ ꝑ h̄ inq̄nata lauiſſent. baptizatos etiā a latinis: ipi greci rebaptizare auſu temerario p̄ſumebāt et adhuc ſicut accepimꝰ q̄dā h̄ agere n̄ verent̄. Volentes igit̄ tm̄ ſcādalū ab eccleſia dei amouere: ſacro ſuadē te ꝯcilio diſtricte p̄cipimus: vt talia decetero nō p̄ſumāt: ꝯformātes ſe tanq̄ filij obedientie ſacroſctē romane eccleſie mr̄i ſue: vt ſit vnū ouile ⁊ vnꝰ paſtor. Si q̄s aūt tale q̄d p̄ſumpſerit: excōicatiōis mucrone ꝑcuſſuſ: ab oī officio ⁊ bn̄ficio eccl̄iaſtico deponat̄. De Preſbytero nō baptizato. Ex ꝯcilio apud cōpenō. Si nō baptizatus ordinat̄ ordis characterē nō recipit. Capitulū. I

a Si q̄s p̄ſbyt̄ ordiatus: deph̄ēderit ſe non eſſe baptizatū baptizet̄. ⁊ iterum b ordinet̄. Inno. iij. epo cremoneñ. Omiſſio baptiſmi n̄ nocet credenti ꝓbabiliter ſe eē baptizatū. Ca. II

Apoſtolicā ſedē ꝯſulere decreuiſti. et. ī. Inq̄ſi. t. t. Rn̄. p̄ſbyterū quē ſine vnda baptiſmatis: extremū diem clauſiſſe ſignificaſti: quia in ſancte matris eccl̄ie fide: et chriſti noīs ꝯfeſſione ꝑſe c uerauerit: ab origiali peccato ſolutum: ⁊ celeſtis patrie gaudiū eſſe adeptū aſſerimꝰ incunctant̄. Lege ſuꝑ. viij. li d brum Aug. d̄ ciui. dei vbi inter cetera legitur. baptiſmꝰ inuiſibilit̄ miniſtrat̄: quem non ꝯtemptꝰ religionis: ſed terminus neceſſitatꝭ exclu e dit. Libꝝ etiā beati Ambroſij de obitu valentiniani idē aſſerētꝭ reuolue. Sopitꝭ igitur queſtionibꝰ doctoꝝ patrum: ſententiā teneas ⁊ ī eccleſia tua: iugeſ preces hoſtiaſq̄ deo offerri iubeas ꝓ p̄ſbytero memorato. Inno. iij ferrarieñ. epo. Nō baptizatus ordinari non pōt ⁊ ſi de facto ordinet̄ non recipit ordinis characterem licet crederetur baptizatus. Ca. III

Veniēs ad apo. ſe. I. lator p̄. nob̄ expoſuit ꝙ cū ad gradū ſacerdotij aſcēdiſſꝫ: cōperit tādē ꝙ n̄ fuerit f ſc̄m formā euāgelij baptizatꝰ vn̄ nos eū rite fecimꝰ baptizari. Cūq̄ ſuꝑ ordībꝰ fuiſſet diutiꝰ diſputatū: q̄daꝫ in eā declinauerūt ſn̄iaꝫ: vt cuꝫ g baptiſmꝰ ſit fundamētū oīuꝫ ſacr̄oꝝ: ⁊ an̄ ſuſceptionē baptiſmi n̄ ſuſcipiat̄ aliud ſacr̄m h qm̄ vbi fūdamentū nō ē ſuꝑedificari n̄ pōt. Porro econtra videri poſſꝫ. Nā cū q̄s n̄ i k ſolū ꝑ ſacr̄ꝫ fidei: ſꝫ ꝑ fidē etiam ſacr̄i: efficiat̄ ꝓculdubio mēbꝝ chriſti: ⁊ q̄ chriſtū hꝫ ꝑ

SIquis. Breue eſt vel per alia verba ſū ma ſic vt in rubro. Et hoc ſūmat. c. ſi. ī. eo. Abbas. Sicu. a Ordinatus defacto quia qui de iure ordinatus nō eſt preſbyter non eſt cenſendus. vt. j. q. j. ſi q̄s ꝯfugerit. ⁊. c. ſi quis ꝑ ignorantiā. b Ordinet̄. Ex hoc patet ꝙ nullū ordinē recepit. ī. eo. veniens. q2 baptiſmus ē ianua oīum ſacr̄oꝝ. xxxij. di. ꝯ. verū. ⁊. ī. c. veniēs. ſi ergo p̄mo ordinē ſuſcepiſſet iterum nō eſſet ordinandus. j. q. j. q̄d q̄dam. Bern̄.

Apoſto. Primo ponit̄ deciſa cōſultatio. Scd̄o r̄nſio: ibi. Inq̄ſitioni. Ab. Sicu c Ab origināli. ⁊ etiam ab actuali pctō. de ꝯſe. di. iiij. cathecuminū. ſed contra. d̄ ꝯſe. di. iiij firmiſſime. ⁊. j. q. j. firmiſſime. in quibus dicit̄ ꝙ ſine baptiſmo nullꝰ ſaluat̄. q̄d verū eſt de eo q̄ pōt baptizari ⁊ non baptizat̄. iſte ꝟo credebat ſe baptizatū. ⁊ ī fide illa ſaluat̄ ⁊ iſte nō ꝯtempſit. Et ē triplex baptiſmꝰ. ſ. flumīs flamis ⁊ ſanguinis. hic aūt baptiſmo flaminis inuiſibili baptizatus fuit ꝑ fidem quam habuit de baptiſmo. ſimile. ſ̄. ti. proxi. debitum. d Auguſtini. ꝓut habes d̄ ꝯſe. diſ. iiij. baptiſmi viceꝫ. ⁊. c. cathecuminū. et c. nō dubito al̄s non dubium. e Ambroſij legit̄ beatū Ambroſiū dixiſſe de Valētiniano q̄ dū ꝓperaret ad baptiſmum in itinere deceſſit vētrē meum doleo: quia quem regn̄aturꝰ eraꝫ ꝑdidi ille tn̄ grām quā popoſcerat n̄ amiſit. Lau. Sic ſ̄ ptꝫ ꝙ iſte ꝑ ſolā fidē quā habebat d̄ baptiſmo ſaluꝰ eſt. Iſte credebat ſe ſacerdotē fuiſſe: ſꝫ nō erat ī veritate. ſ̄. e. c. pxi. ī. e. c. pxi. nunq̄d ꝯficiebat: n̄ in ꝟitate ſꝫ q̄ ad ſe bn̄ ꝯficiebat: ⁊ q̄ ad alios q̄ h̄ credebant ⁊ tanq̄ verū ſacr̄m ꝯficeret ſibi ⁊ recipientibꝫ ab ipſo credo ꝙ ꝓficiebat. De hac materia d̄r. ſ̄. d̄ electi. dudum. ij.

Veniens. Pro ſūma accipe. c. j. ſ̄ e. Vel ad idē ſic vt in rubro. Primo ponit de baptiſmo tradito ei q̄ nō fuerat rite baptizatus. Scd̄o: ibi. Cūq̄ circa ordinē allegat ꝓ ⁊ ꝯ. Tertia: ibi. Quia ꝟo diffinit. Ab. Si f Euāgelij. Ite ꝑ mūdū vniuerſū baptizate oēs gētes ī noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpirituſſcti: quā habes. ſ̄. ti. pxi. n̄ vt apponeret̄. ⁊ c. debitū. d̄ ꝯſe. diſt. iiij. ꝓprie. g Oium ſacramētoꝝ. xxxij di. ꝯ. verū. B. h Supedificari. j. q. j. cum Paulus. i Per ſacramentum fidei. ī cuius perceptione gratia confertur. ſecus in ſacramento matrimonij quod eſt etiam apud infideles. ī. d̄ diuor. gaudemus. ⁊. xxvj. di. deinde opponitur. ⁊. ſ̄. de tranſac. c. q̄to. k Sed per fidem. quam q̄s habet de ipſo ſacramento. licet ipſum ſacramentum non habeat ſed credat ſe habere. ſ̄. eo. c. pxi. ⁊. ſ̄. ti. pxi. debituꝫ. ⁊ ita talis baptiſmus dicit̄ baptiſmus flaminis: ideꝫ eſt i baptiſmo ſanguinis. per quem ſaluati ſunt inocentes.

fidē etiā ſi baptiſmū n̄ habe at. habet vtiqꝫ fundamentū preter qđ aliud poni nō poteſt: qđ eſt chriſtꝰ ieſus. Superedificare poſſe videt̄: ſicut ſalutifera opera. ſic ⁊ quelibet eccleſiaſtica ſacramēta: cum illud non ſit generalit̄ ᵃᵇverum neqꝫ de nouis neqꝫ đ veteribꝰ ſacramētis: ꝙ baptiſmꝰ ſit fundamētū illoꝝ: quᶜniam ⁊ ſacramētū ɔiugij: et ᵈeuchariſtie: a non baptiſatis recipi poteſt. Preterea ſacramentū ordinis non ſoluꝫ pontificalis: ſed ſacerdotal' etiam ⁊ leuitici: ex inſtitutione ſua preceſſit baptiſmū: ꝑ ᵉqđ forſitan videtur ꝙ ante baptiſmū huiuſmodi ordīes poſſent rite ɔferri: maxime his qui baptizati credunt̄.

ᶠ¶ Quia vero ī ɔcilio apud compēdiū: legitur ɔſtitutū: ꝙ ſi quis in preſbyterū ordinatus: deprehenderit ſe non eſſe baptizatū: baptizetur: ⁊ iterum ordinetur: nos circa latoreꝫ preſentiū: in hoc dubitabili caſu: qđ tutius eſt ſequentes: mandamꝰ quatenꝰ ipſum per ſingulos ordines ᵍvſqꝫ ad ſacrdotiū ꝓmouere ꝓcures: ⁊ ꝑmittas eum ī ſaʰcerdotio miniſtrare. quia nō ⁱintelligit̄ iteratum: qđ amᵏbigitur eſſe factum: nec male de ſacramento ſentitur: cū illud non religionis ɔtempˡtus: ſed articulus neceſſitatis excludit. ⁊ certe de illo q̄ natus de chriſtianis parentibus: ⁊ inter chriſtianos eſt fideliter ɔuerſatꝰ: tam violenter preſumit̄ ꝙ fuerit baptizatus: vt hec ꝑſumptio ꝓ certitudine ſit habenda: donec euidentiſſimis forſitan argu ᵐmentis: ɔtrariuꝫ ꝓbaretur.

De Cuſtodia euchariſtie chryſmatis ⁊ alioꝝ ſacramētoꝝ. Inno. iij. in ɔcilio generali.

Euchariſtia ⁊ chryſma debēt fideliter ſub clauibus cuſtodiri ⁊ contra facientes ſunt puniendi. Capitulum. I

ⁿStatuimꝰ vt ī cūctꝭ eccleſijs: chryſma et euchariſtia ſb fideli cuſtodia clauibus adhibitis ɔſeruentur. ¶ Ne poſſit ad illa temeraria manꝰ extendi ad aliq̄ horribilia vel nepharia exercenda. ¶ Si vero is ad quem ſpectat cuſtodia: ea incaute reliquerit: tribus menſibꝰ ab officio ſuſpendat̄: ⁊ ſi per eius incuriā aliq̄d nephandū inᵒde ɔtigerit: grauiori ſubiaceat vltioni. Idem in eodem.

Supellectilia in eccleſijs poni non debent niſi neceſſitas vrgeat. h. d. ꝑmo. Eccleſie debent ſua vaſa ⁊ veſtimēta mūde tenere: hoc ſecūdo. Ca. II

Reliqui nolumꝰ incorrectum: ꝙ q̄dā clerici ᵖeccleſias ſic exponūt ſupellectilibꝰ ꝓprijs ⁊ etiam alienis vt potius domꝰ laice: q̄ꝫ dei baſilice videant̄. non ɔſide/

a ¶ De nouis. i. de ſacramētis noui teſtamenti.
b ¶ De veteribꝫ. i. đ ſacris veterꝭ teſtamenti.
c ¶ Cōiugij. ſ. đ diuor. gaudemꝰ. ⁊. c. q̄to. ⁊. xxvj. di. deinde. d ¶ A nō baptizatꝭ. ſ. baptiſmo fluminis ſed baptiſmo flamis baptizatꝭ: cū illi q̄ ad grāꝫ baptizati intelligantur ⁊ accipe poſſūt ſacrm̄ euchariſtie.
e ¶ Videt̄. ſꝫ n̄ ē verū ꝙ ɔferatur. vt infra patet. ſed allegādo dicit hoc.
1. Cor. 3
f ¶ In ɔcilio apud cōpendiū ſ. eo. c. j. ⁊ h̄ ponit queſtiōis ſolutionē ꝑ ɔciliū apud compendium celebratum.
g ¶ Vſqꝫ incluſiue ꝑ hoc qđ ſequitur.
h ¶ Miniſtrare. ſed obijcit̄ ille credebat ſe baptizatū. ⁊ ſic habebat ſacrm̄ fidei ergo fuit ordinatꝰ. arg. ſ. e. c. pxi. ⁊. ſ. eo. c. q̄re. ergo ordinatur cum ꝑ hoc fiat iniuria ſacramento. j. q. j. ꝙ q̄dam. hec obiectio nō valet: q2 licet q̄s habeat ſacrm̄ ꝑ fidē q̄ꝫ cito incipit ſcire ſe non h̄re ſacramentū baptiſmi et ɔtemnit reciperē ſtatiꝫ amittit ſacramentuꝫ fidei: vn̄ iterum ordinat̄ q2 certꝰ eſt ꝙ non receperat ordīes an̄ baptiſmū. Sed que forma ſeruabitur circa iſtū ſi oīno certū eſſꝫ ꝙ nō fuit baptizatus tunc communis forma ſeruabitur quā habes. ſ. ti. pxi. n̄ vt apponēs. ſꝫ ſi illđ dubiū h̄ret̄ ſuabit̄ forma illa. ſ. ti. proxi. c. j. i ¶ Intelligitur iteratū. ſic de ɔſe. diſtinc. j. ſolennitates. k ¶ Male: tacita reſponſio. videturq. d. licet dicamꝰ iſtū baptizandū: nō ideo male ſentimus de ſacramēto baptiſmi. quia ſi aliq̄s in articulo mortis velit baptizari. nec eſt qui velit eum baptizare. ꝓpter hoc non minꝰ erit saluus. ſ. ti. pxi. de/ bitum. de ɔſe. di. iiij. cathecuminū. cum illud non religionis ɔtemptus ſed neceſſitatis articulus impediuit l ¶ Neceſſitatis vel ignorātie facti que excuſat. ſ. c. proxi. m ¶ Contrariū ꝓbaretur. No. violentā preſumptionē admittere ꝓbationē in ɔtrariū. xxxv. q. iij ex ordinaria. ⁊. xxvij. q. j. nec aliqua. ſ. de ꝓba. ꝓpoſuiſti. ⁊. c. cauſam mr̄imonij. B.

De Cuſtodia euchariſtie. In precedentibꝫ ti. viſuꝫ eſt q̄lit̄ euchariſtia cōſecrat̄ iđ merito ſubijcit đ ipiꝰ cuſtodia. Et q2 ī baptiſmate vtimur chryſmate. vt in c. j. đ ſacra vnctione. ⁊. ſ. viſuꝫ ē đ baptiſmo ideo addit̄ h̄ đ cuſtodia chryſmatꝭ ⁊ gn̄alit̄ de cuſtodia oīuꝫ alioruꝫ ſacroꝝ. Ab. Si

Statui ¶ Primo ſtatuit. Scđo rōeꝫ ſūmittit. Tertio addit penā. Secunda: ibi. Ne poſſit. Tertia: ibi. Si vo. Abbas. Sicu.
n ¶ Fideli cuſtodia: ſi. ſ. đ cele. miſ. ſane. ⁊ ꝑ laicos ad infirmos nō dꝫ deferri euchariſtie ſacramētū: ſꝫ p̄ſbyter h̄ facere dꝫ đ ɔſe. di. ij. ꝑuenit vel ꝑ diaconū ſi neceſſe eſt. xciij. di. p̄n̄te. ⁊. c. diaconos. ſꝫ formā q̄ tradit̄. ſ. đ cele. miſ. ſane. §. ſacerdos vo.
o ¶ Grauiori arg. ꝙ ꝓpt̄ culpā tenet̄ q̄s ad oīa illa q̄ ſequūtur ex illa culpa xxxj. q. ij. de neptis. ⁊. j. q. j. placuit. arg. ɔtra. xv. q. j. inebriauerunt Loth. ff. de fur. verum. Itē arg. ꝙ q̄ occaſionē damni dat damnū dediſſe videtur. l. di. ſepe. ff. ad. l. acquil. q̄ occidit. §. in hac. Et hec pena erit ad arbitrium iudicis ex quo non determinat̄. ſ. de offi. delega. de cauſis.

Relinqui. ¶ Recitat duos exceſſuſ: contra quoſ Secundo prouidet. Secunda: ibi. Quia vero. Abbas. Sicu. p ¶ Eccleſias: in eccleſijs tām pt

⁊ debet iudiciũ eccleſiaſticũ exerceri. ij. q. ij. ꝑceptũ. ſ; nõ ſecularia. ī. de imuni. eccle. c. j. a ❡ Veſtimẽta: veſtimẽta eccleſie honeſta ⁊ mũda debẽt eſſe. de cõſe. di. j. veſtimẽta. b ❡ In ꝓphanis. i. priuatorũ veſtibus. Et ita eſt argu. ꝙ clerici debẽt incedere ornati veſtibꝰ. dũ tñ nõ ad iactãtiã. xxj. q. iiij. oĩs iactantia: qꝛ diſſolutos ⁊ fractos veſtibꝰ nõ recipimꝰ. xlj. di. parſimoniaꝫ. ⁊ incõpoſitio corporis qualitateꝫ indicat mentis: vt dicit̃ ea. di. §. vlti. in fi. nec tñ ꝓhibitas portare debẽt. ſ. ꝺ vi. ⁊ honeſta. cleri. clerici.

De reliquijs ⁊ veneratiõe ſanctorum. Viſo de cuſto. eucha. ⁊ chrẏſ. ⁊ veneratiõe ſanctoꝝ ſacramẽtorũ: merito ſubijcitur Rica de reliquijs ⁊ veneratiõe ſctõꝝ. Ab.

Adiuimꝰ. ❡ Primo narrat factũ qđ audiuit. ſcđo illud improbat. ibi: cũ vix. tertio illud ꝓhibet ibi: illũ ergo. Ab.

c ❡ Cũ vix. q. d. nõ ĩ omĩ caſu: qꝛ tunc nõ orat eccl'ia ꝓ eo. cum ebrietas fuerit mortale peccatũ vtputa aſſidua: de cõſe. di. v. nullus. ⁊ xxv. di. §. j. al's ea demũ. ⁊ xxxv. di. ep̃s. ſecus cum ebrietas fuerit veniale pctm̃. xxv. diſ. §. al's. ver. quotiens.

d ❡ In ebrietatibꝰ: in ebrietate eñ non potuit demereri. xv. q. j. ſane. ⁊. c. ſi cõcupiſcẽtia: ita nec meritũ augeri: argu. hic. ⁊ xxij. q. iiij. vnuſquiſq̃.

e ❡ Miracula: qm̃ miracula fiũt qñq̃ ꝑ malos. j. q. j. teneamꝰ. iõ nõ debet venerari ꝓ ſctõ quiſq̃s miracula facit: niſi ab eccl'ia romana ꝓus fuerit ꝑ teſtes legitimos approbatꝰ: vt h̃ dicit: ⁊. ī. c. xxi. ⁊. ſ. de teſti. venerabili. vbi teſtes ſuꝑ vita de miraculis recipiunt̃: qꝛ

rantes ꝙ dñs nõ ſinebat: vt vas trãſferret̃ per tẽplũ: ſũt ⁊ alij q̃ nõ ſolũ eccleſias non dimittũt incultas: verũetiaꝫ
a vaſa miniſterij ⁊ veſtimenta miniſtroꝝ: ac pallas altaris necnõ ip̃a corꝑalia tam imũda relinquũt: ꝙ interdũ aliquibꝰ ſunt horrori. ❡ Quia xpo zelus nos cõ. domꝰ dei. firmiter ꝓhibemus ne hmõi ſuppellectilia in eccleſijs admittant̃: niſi ꝓpter hoſtiles incurſus: aut incẽdia repẽtina: ſeu alias neceſſitates vrgentes: ad eas oporteat hꝛi refugiuꝫ: ſic tñ vt neceſſitate ceſſante: res in loca priſtina reportẽtur. Precimꝰ quoq̃ vt oratoria vaſa corꝑalia et veſtimenta predicta: munda ⁊ nitida conſeruent̃. Nimis eñ videt̃ abſurdũ: in ſacris ſordes negligere: que dedecerẽt etiam in ꝓphanis.
b

De reliquijs et veneratione ſanctoꝝ. Alexan. iij.

Sine pape licentia non licet aliqueꝫ venerari pro ſancto. Caplm̃. I.

Audiuimꝰ ꝙ quidaꝫ inter vos diabolica fraude decepti: hoĩeꝫ quẽdã in potatione ⁊ ebrietate occiſuꝫ: quaſi ſanctũ (more infideliũ) venerant̃.
c ❡ Cũ vix ꝑ talibus
d in ebrietatibꝰ perẽptis: eccleſia ꝑmittat orare: dicit enim apl's: Ebrioſi regnũ dei non poſſidebũt. ❡ Illũ ḡ non ꝑ̃ſumatis decetero colere: cuꝫ
e etiã ſi ꝑ eũ miracula fierent: nõ liceret vobis ip̃m pro ſancto abſq̃ au. romane eccleſie venerari. Inno. iij. in concilio generali. **Sanctoruꝫ reliquie vendi non poſſunt vel paſſim oſtendi nõ debent ne circa illas populus decipi poſſit. Capitulũ. II**

Cum ex eo ꝙ quidã ſanctorum reliquias expo-
f nunt venales: ⁊ eas paſſim oſtẽdũt: chriſtiane religioni detractũ ſit ſepiꝰ: ne in poſterum detrahat̃. ❡ Preſenti decreto ſtatuimꝰ: vt antiq̃ reliquie ãmodo extra capſam nullatenꝰ oñdãt̃: nec exponant̃ venales: iuẽtas aũt de nouo nemo publice venerari
g ꝑ̃ſumat: niſi prius auẽte ro. põtificis fuerint approbate. ❡ Prelati nõ ꝑmittãt eos q̃ ad eoꝝ eccl'ias cã veneratio-nis accedũt: varijs figmẽtis aut falſis documẽtis decipi: ſicut in pleriſq̃ locis occaſione queſtꝰ fieri conſueuit.

De obſeruatiõe ieiuniorum. Inno. iij. clericis ſancti Petri. magol. Vigilia occurrẽs in dñica ieiunari debet ĩ ſabbato. et ieiunanda eſt vigilia Matthie. Ca. I.

Ex parte veſtra q̃ſitum fuit: vtrũ ſi natiuitatem dñi: vel aſſumptionẽ beate Marie: vel feſtiuitatẽ alicuius apl'oꝝ: in ſcđa feria ꝯtin-
h gerit euenire: die ſabbati ꝓ̃cedẽtẽ vigilia: debeat ieiuna

quẽ ip̃a reprobat reprobãdus eſt ⁊ quẽ approbat approbandus eſt. xxiiij. q. j. hec eſt fides. ⁊. c. quoniã vetus. ⁊. q. ij. ſane profertur.

Cum ex eo. ❡ Ponit duplicẽ exceſſuꝫ quẽ ꝓhibet diſtinguẽdo int̃ veteres ⁊ nouas reliq̃as ibi: pñti. tertio fraudes ꝑ ꝑ̃latos ꝓhiberi ꝑcipit ibi ꝑ̃lati. Abbas.

f ❡ Venales: ꝙ eſſe nõ dꝫ: q̃a reliq̃e ſanctoruꝫ martyrũ vel ipſi martyres vendi nõ pñt. C. de ſacroſan. eccle. nemo. qꝛ res ſacra nõ recipit eſtimationẽ. ff. de re. diui. ſacra loca. §. vlti. ⁊ iõ nõ põt vẽdi. qꝛ vẽditio ſine ꝑcio nõ ꝯſiſtit. inſti. ꝺ emp. ⁊ vẽdi. §. ꝑciũ. et ff. e. l. ij. §. ſine ꝑcio. ⁊ ſpũalia vẽdi non pñt. nec ſpũalibꝰ annexa. ī. ꝺ ſymo. q̃relã. ſ. de iurepa. ꝺ iure. imo q̃ ſpũalia vendit capitale crimẽ cum ſymonia cõmittit. j. q. j. q̃ ſtudet. ideoq̃ reliq̃e ſacre vendi ꝓhibent̃: vt infra ſequit̃.

g ❡ Auẽte: vt ſ. e. c. xxi. receptis teſtibꝰ ſuꝑ vita ⁊ miraculis illiꝰ. ſ. de teſti. venerabili.

De obſeruatione ieiunioꝝ. Viſo de venera. ſctõrũ: qꝛ ꝓpter eoꝝ veneratiõnẽ ⁊ deuotionẽ ſũt ĩdicta ieiunia ab eccleſia. merito ⁊c̃. Abbas Si.

Ex par. ❡ Cõis diuiſio. ſcđa ps ibi: ad quod. Abbas.

h ❡ Die ſabbati. ſi. ī. de v̾bo. ſigni. q̃ſiuit. ſic videt̃ ꝙ dies ſabbati debeat ſeruitutẽ diei lune. Sꝫ ꝯtra. dies dñicus q̃ eſt mediꝰ impedire debet illã ſ̾uiturẽ. nã locꝰ ſacer interueniẽſ ĩpedit illã ſ̾uitutẽ. ff. ꝺ ſerui. ſeruitutes. §. ſaniẽ. ⁊ mediũ ꝑdiũ qđ nõ fuit ĩ ſ̾uitute: ĩpedit ſ̾uitutẽ. ff. de ſer. ruſti. ꝑdi. qui ſella. §. ĩ ruſticis. ſed iſtud nõ ẽ ſeruitꝰ: imo ẽ debitũ q̃dã: vnde cũ nõ poſſit ſolui

vna die debet ſolui alia:arg.lxxvj.di.ieiuniū.ver.⁊ h̄ ſciendū eſt.ſic.s̄.de do.⁊ contu.cum dilecti.ff.de arbi. celſus.§.j.q2 ad duo tenet̄.ſ.ieiunare vigiliā apl'i:⁊ ieiunare.vn̄ n̄ p̄t ieiunare vigiliā ob reuerētiā diei dn̄ice ieiunet die ſabbati:arg.p̄di.leg.⁊.ff.de vſu.debitor.

dalum genereuur.imo tanq̄ cōtēptores legum puniendi ſunt qui cōtra faciunt.xj.di.in his:ſi tamen periculum contigerit non eſt ſeruanda:vt hic dicit inferius:quia vtilius etiam ſcandalum naſci permittitur: q̄ veritas relinquat̄.j.de reg.iur.qui ſcandalizauerit

rij:et vtrum in vigilia beati
Matthie apoſtoli:ſit ieiuni/
um iniūgendū? ¶ Ad quod
bre.reſpon.q̄ die ſabbati:fe
ſtiuitates prelibatas ſecūde
ferie p̄cedētis:⁊ beati Mat/
thie apoſtoli debet vigilia ie
iunari. Idem Bracharenſi
archiep̄o. Nō capit ꝯgruā ſummationē ⁊ textus in ſe ſatis clarus eſt.⁊ multa ſūt dicta que patēt p.§.Ca.II.

Conſiliū noſtrum:et.j.
Con.tue.t.r. Q̄ō oīm
a apl'orū vigilie ſunt in obſer/
uatione ieiunij celebrande.
Preter vigilias apl'orū Phi
lippi ⁊ Jacobi :⁊ bt̄i Joānis
euāgeliſte:qm̄ ip̄orū ſolenni/
b tas īfra ſolēnitatē paſchalē:
iſti⁹ aūt infra natalē dn̄i cele
brat̄. ¶ Jeiuniū etiā apud
nos in aduētu domini agit̄.
¶ Sctōrū q̄q̄ vigilie q̄rū feſti
uitates oportet ſcd̄a feria ce/
c lebrari:ī p̄cedēti ſūt ſabbato
ieiunande. ¶ De feſtiuitate
v̄o bt̄i Bartholomei apl'i:d̄
cui⁹ celebratiōe dubietas ori
tur apud quoſdam:reſpōde/
d mus q̄ in hoc conſuetudinē
tue regionis obſerues:et.j.
¶ Cū aūt queſieris:que ſit
illis penitētia iniungēda:q̄
diebus quadrageſimalibus
tp̄e quo tante famis inedia
ingruebat:q̄ magna p̄s po/
puli p̄pter inopiā annone pe/
riret: carnes comedere ſunt
coacti: Rn̄dem⁹ q̄ ī tali arti/
e culo illos nō credim⁹ puniē/
dos:p̄ces tn̄ dn̄o p illis ⁊ cū
ill' effūdas:ne ip̄is aliq̄ten⁹

f imputet̄:quia bonarū men/
tium eſt ibi timere culpam:
vbi culpa minime reperit̄.
¶ Item de illis qui p̄pter de/
g bilitatem in ſabbato carnes
ſumunt:q̄ð in partibus tuis
nullatenus fieri conſueuit:
cū hoc ab alijs moleſte fera/
tur:⁊ oriatur inde illis occa
ſio detrahēdi. ¶ Reſponde/
h mus q̄ ſup hoc cōſuetudinē
tue regionis facias obſerua/
ri:ſic tn̄ q̄ð debilibus ⁊ infir
mis:ſup h̄ periculū nō emer/
gat. ¶ Preterea ⁊ ill' q̄ in q̄/
drageſima vel alijs ieiunijs
ſolēnib⁹ infirmant̄:⁊ petūt ſi
i bi eſū carniū indulgeri: Re
ſpondemus q̄ cū nō ſubiace
k at legi neceſſitas :deſideriū
infirmorū cū vrgens neceſſi/
tas exigit:ſupportare potes
l ⁊ debes: vt mai⁹ periculū in
eis euitet̄. Hono.iij. Pra/
geñ.ep̄o. Si feſtū natiuitatis occurrit ſexta feria licitū eſt carnes comedere exceptis pfeſſis ⁊ vouētibus.Ca.III.

Explicari per ſedem apo
ſtolicā poſtulaſti:⁊.j.
m Reſpodemus:q̄ illi qui nec
voto nec regulari obſeruan/
tia ſunt aſtricti:in ſexta feria
ſi feſtum natiuitatis domi/
nica die ipſo venirere conti/
gerit.carnibus p̄pter feſti ex
cellentiam veſci poſſunt:ſm̄
n conſuetudinē eccleſie gene/
ralis. Nec tamen hi rep̄hen/
dendi ſunt: qui ob deuotio/
o nem voluerint abſtinere.

De purificatione poſt ptū.

Inno.iij. Armacañ.ep̄o.

Conſiliū apoſtolorū qui oīm dixit nihil excipit niſi tres vigilias q̄ ſequunt̄:ergo in oībus alijs eſt ieiunandū niſi cōtraria ſit vt ī.§.pxi.ex quo excipit tantū d̄ iſtis ergo de omibus alijs intelligēdū eſt:q̄a doli clauſula nō refertur ad ea de quibus ſpecialit̄ cautū eſt.ff.de verbo.obli.doli clauſula nō obſtantib⁹ verſib⁹ illis. Petrus ⁊ Andreas Paulus cū Simone Judas. Vt ieiunemus nos admonet atq̄ Mattheus.
b ¶ Paſchalē inter quā nullū ieiunium neceſſitatis eſt.lxxvj.diſ.non aūt.niſi rogationes ⁊ vigilia pētecoſtes de cōſe.di.iij.rogationes.
c ¶ In p̄cedēti ſabbato.s̄.c.pxi.⁊.j.de v̄bo.ſigni.q̄ſiuit.
d ¶ Conſuetudinē:arg.cōſuetudinē cuiuſcunq̄ regionis ſeruandā.xij.di.illa.s̄.d̄ ſepul.certificari.lxxvj.diſtin.vtinam.j.e.c.§.item
e ¶ Puniēdos et ſic neceſſitas excuſat q̄ legem nō habet.de cō/ſe.di.j.ſicut.⁊.j.eo.c.§.vlti.
f ¶ Bonarū.v.di.ad eius.in fi.tamen p̄pter ambiguum duplicitatis pote[...]libus penitentia imponi.xxiij.q.v.excōmunica[...].xxxiij.q.ij.in lectum.
g ¶ In ſabbato: q[...]ſabbato comedi non debent.de conſecra.di.iij.ſab[...]⁊ argu.xij.di.illa.
h ¶ Conſuetudinem a qua re[...] non debet ſine magna cauſa cū ex hoc ſcā/

i ¶ Indulgeri.nō ex debito ſed:ex humanitate
k ¶ Neceſſitas de ꝯſe.di.j.ſicut.⁊.j.de reg.iu.q̄ð nō eſt.
l ¶ De mai⁹ periculū.ſ.mortꝭ ſicut oli.p mittebat̄ dare libellū repudii vt mai⁹ p̄iculū vitaret̄:vt.xxxiij.q.ij.ſi q̄ð verius.

Explica. ¶ Cōis diuiſio:ſcd̄a pars ibi:rn̄dem⁹.Abſ
m ¶ Nec voto q̄ ſi voto tenet̄ n̄ debēt comedere carnes:q2 q̄ ſine cōditiōe vouent̄ ſine conditione ſoluant̄.xxxij.q.vlt.c.vlt.q2 ex q̄ ī voto emiſſo nihil exceperīt:generalit̄ tenent̄:arg.j.de p̄uil.q̄a circa.⁊.ff.d̄ ſer.vr.pre.ſi fuit⁹.
n ¶ Cōſuetudinē:q̄ p lege ſeruari dz.xj.di.in his reb.⁊.xij.diſtin.diuturni.et ſic cōſuetudo eccl'ie general' fūda ē tanq̄ lex.s̄.de cele.miſ.p̄niciosus.
o ¶ Voluerint imo magis laudādi ſunt:q2 ea ſūt ī noſtris officijs gratiora:q̄ cū licz nobis nō ip̄ēdere: gr̄a tn̄ dilectiōis imp̄ēdimus.xxviij.q.j.iā nunc:q2 maioris gr̄e ē offerre q̄ð non debes q̄ reddere q̄ð teneris.xxiij.q.v.q̄ſitit.al's eſt ſub illo.c.tūc ſaluabit̄:q2 nemo in neſſitatibus liberalis exiſtit.ff.de adimē.le.l.rē legatā.⁊.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.ſi quis pro vxore.Berñ.

De purificatione poſt partum. Supra viſū ē de ieiunijs indictis ob reuerētiā ſctōrū ſequit̄ merito videre de purificatione poſt partū que ſunt indicta ob

venerentiam eccleſiarum. Abbas Sicu.

Veniens. ¶ Primo ponitur deciſa cōſultatio. ſcōo dubij fortificatio. ibi: licet. tertio ſolutio. ibi: q2. quarto pmiſſio. ibi: ſi tñ. Ab. a ¶ Certi dies. ſ. p maſculo. xl. dies. p femina. lxxx. di. v. §. j. ⁊ iō ad lraȝ h fiebat. q2 reputabant imunde vſq; ad illud tēpus.

b ¶ Intrare voluerit: phiberi nō debent ne pena eis vertat in culpā. v. di. ſi mulier. et. c. ad ei⁹ vo. ⁊. vij. q. j. cū pcuſſio.

c ¶ Ex veneratione: de ꝯſe. di. ij. quotidie. ⁊ q2 bonaꝝ mentiuȝ ē ⁊c. ſ. ti. pxi. cōſiliū. §. ij. ⁊. v. di. ad eius vero cōcubitum.

Mulier poſt partū ſtatī pōt ingredi eccleſiā nec tenet abſtinere p aliquos dies ſm legem moſaycam. Ca. I.

Veniēſ: ⁊. j. ¶ Licet ſm legeȝ moſaycaȝ certi dies determinati fuiſſent: qb⁹ mulieres poſt ptuȝ a templi ceſſarent ingreſſu. ¶ Quia tñ lex p moyſeȝ data ē: grā ⁊ vitas p ieſuȝ xp̄m facta ē. ¶ Inq̄. t. t. r. q; poſtq̄ vmbra leg̃ euanuit: ⁊ illuxit vitas euangelij: ſi mulieres poſt plē emiſſam: acture grās eccliaȝ ītrare voluerit: nulla pinde pcti mole grauātur: nec eccliaꝝ ē ei adit⁹ denegādus: ne pena illis ꝯuerti videat ī culpā. ¶ Si tñ ex veneratiōe voluerit aliq̄diu abſtinere: deuotionē eaꝝ nō credim⁹ iprobādā.

De eccleſijs edificādis vl' reparādis.

Ex cōcilio Magūtineñ.

Habētes bñficiū in ecclīa tenēt cōtribuere ad ipſi⁹ repaȝtionem. Ca. I.

Quicunq; ecclīaſticuȝ bñficiuȝ hñt: oīno adiuuēt ad tecta ecclīe reſtaurāda: vl' ipſas ecclīas emēdādas. Ex ꝯcilio Lateranñ.

Leproſi permitti debēt ſine pīudicio antiquaꝝ parrochiarū habere ecclīam ꝓpriaȝ ⁊ p̄ſbyteꝝ nec tenetur ſoluere ſoluere decimas de hortis vel nutrimentis animalium. Ca. II.

Cum dicat aplus: et. j. Cōſtituim⁹: vt vbicūq; tot ſimul leproſi ſub cōi vita fuerint ꝯgregati: q; ecclīam cū cimiterio ſibi ꝯſtituere: ⁊ ꝓprio gaudere valeāt p̄ſbytero: ſine ꝯtradictione aliqua pmittant habere. ¶ Caueant tñ vt iniurioſi veteribus eccleſijs de iure parrochiali nequaq̄ exiſtāt: qđ eñ eis pietate ꝯcedit: ad alioꝝ iniuriam nolumus redundare. ¶ Statuim⁹ ēt vt de hortis: ⁊ nutrimētis aīaliū ſuoꝝ: decimas tribuere nō cogant.

Alex. iij. Ebora. archiepō.

Propter nimiaȝ diſtantiam eccleſie poteſt noua eccleſia in ipſius parrochia edificari ⁊ certa portio de antiqua ſi deputari. Ca. III.

Ad audientiam noſtrā noueri s perueniſſe: q; villa que dicitur. h. tantum perhibetur ab eccleſia parrochiali diſtare: vt tēpore hyemali cum pluuie inundant: nō poſſint prochiani ſine magna difficultate ipam adire: vñ nō valēt ꝯgruo tpe ecclīaſtic̃ officijs inteſſe. ¶ Quia igitur dicta eccleſia ita dicitur redditibus abundare: q; preter illi⁹ ville puentus:

De eccleſijs edifi. vel reparandis.

Supra viſuȝ eſt de ecclīarū ꝯſecratione. ſed q2 eccleſie cōſecrate quandoq; ruunt ⁊ ſic reparatiōe indigent: quandoq; vero ex neceſſitate de nouo edificari dñt: merito ſubijcit Rica d eccleſijs edificādis vl' reparādis. Vl' cōtinua magis ad pxima ſic. Supra viſum eſt in rubricis p̄cedentibus de veneratione ecclīarū et ſanctoꝝ: ſed q2 ad decus ecclīe ptinet reparare eam vel nouiter edificare: ideo ſubijcitur hec rubrica. Abbas Sicu.

Quicūq; ad tect. Nā vbi ē emolumētū ibi debet eſſe onus: q2 non eſt ferēdus is q̄ lucruȝ amplectit: onus aūt ſubire recuſat. C. de cadu. tol. l. §. pro ſecūdo. in fi. ⁊. §. ne autem. ver. ſi nec talis. ſicut ad quem ſpectat onus et emolumentuȝ. C. de fur. manifeſtiſſimi. §. penul. in fi. ſic. ſ. de his que fi. a maio. par. ca. c. vlti. ⁊. j. eo. de his. Nam ⁊ ipſe fructuarius tenetur ad ſartatecta. C. de de vſufruc. eū ad quē. ⁊. ff. e. l. v. vſufruc. legato. ſ. rñſo. in fi. ⁊. §. hactenus. alias eſt lex. ⁊ hoc intelligo cū q̄rta ad hoc deputata non ſufficit. de qua habes. x. q. iij. vnio. alias ſi ſufficeret non teneretur.

Cum dicat apoſtolus. ¶ Due ſūt partes. ſecūda ibi: ſtatuimus. Prima ſubdiuiditur. Secunda ibi: caueant. Ab. e ¶ Tot. ſed q̄t ſufficiūt: forte. x. vt. x. q. iij. vnio. vel etiam pauciores dūmodo velint eccleſiam dotare. de cōſe. di. j. nemo.

f ¶ Veterib⁹ Veteres eñ eccleſie pter nouas ledi non debēt. xvj. q. j. q̄cūq;. ecclīe tñ d decimis modicum dānū pñt ſuſtinere. j. c. pxi.

g ¶ Alioꝝ iiuriam: arg. nulli⁹ inopiaȝ releuari cū alteri⁹ iactura xxij. q. ij. ꝓmū. ⁊ ff. de ꝯdi. ide. nā h. ar. xiiij. q. v. d niq; . argu. C. de emē. li. nec au⁹. q2 ⁊ ſi princeps ꝯcedit alicui edificari ī loco publico: h intelligit facere ſine dāno alteri⁹. ff. ne qđ ī lo. publi. l. §. ſi q̄s a p̄ncipe. ⁊. ff ad treb. ſȝ cū ab herede. ff. d admi. tu. ipuberi. ⁊. j. e. ad audiētiā. Sic eñ iterptāda ſūt beneficia p̄ncipis vt nō iīcipiāt eē iniq̄. ff. d vul. ⁊ pup. ſ. ex facto. ff. de p̄to. ſtip. l. paulus ff. ex q̄. cau. ma. l. ſciēdū. ſ. d vſu pal. ex tuaꝝ. ⁊. ſ de of. ordi. licet.

h ¶ Nutrimentis: d oībus aūt alijs ſoluēt decimaſ exq̄ diſt̃tm phibēt: q2 qđ d vno phibet de alio conceſſum intelligit. xxv. di. qualis. niſi religioneȝ aliquoꝝ aſſumerent: tunc gauderent eoꝝ priuilegio. ſ. de ſta. mona. recolentes. in fine. ⁊ arg. ſ. de decimis, ex parte. Ioan.

Ad audientiam ¶ Primo ponit facti narrationem. ſcōo puiſionē. ibi: quia igit. que p̄mo pūidet quādo rector cōſentit. ſecundo quando diſſentit. ibi: Si vo. Ab. i ¶ Magna difficultate: h eſt iuſta cā ꝯſtituēdi ecclīaȝ ī alteri⁹ prochia ⁊ in ei⁹ pīudiciū. ⁊ ita difficultas aliqđ pmittit qđ alias phibet. ſi. lxiij. di. cū lōge. ⁊. xciij. di. c. iſta. ⁊. ff. de iudi. ſi locus. ff. de arbi. ſi cū dies. §. ſi arbit. ⁊. C in q̄. cau. habenti tu. do.

tu.l.ꝓpter late.⁊.l.cū ob augmentū.ſit.ſ.de reſcrip. nōnulli.ſ.de elec.nihil eſt.§.vlti.⁊.vij.q.j.vt tp̄is q̄li tas.§.j. a ¶ Conuenſeter: al's nō ꝑmitteret.xvj.q. j.quicū ꝙ eccleſie.ꝺ decimis.ſ.c.pxi.xij.q.ij.bone rei. b ¶ Rectoris: Rectoris p̄ſentatio ē neceſſaria: q2 ille ē ei ſubiect⁹: ar. xxiij.di.qn̄.l.di. ĩ capite.⁊ qꝺ ip/ſum tãgit appro bare ꝺʒ.ſ.ꝺ tēp. oꝛ.⁊ archiep̄us. C.de auc.p̄ſtan. l.vlti.⁊.xvj.q.j. ſtatuim⁹.⁊.ſ.de offi.archi.quia. in fi. Sʒ q̄re pn̄/tatio nō ſpectat p̄ncipalit̄ ad pa tronuʒ: vt.ſ.de iurepa.ꝑ totuʒ? Pōt dici qꝺ iꝺo ſpectat ad maio reʒ eccl'iaʒ: q2 in ei⁹ p̄iudiciū fun datur alia ĩ ipi⁹ ꝑrochia: vn̄ q̄ſi q̄dã cōpēſatione pn̄tat cū aſſenſu patroni: ⁊ h̄ ꝓui dit papa forte ꝺ conſenſu p̄roni. Vel pōt dici ꝙ p̄ron⁹ tm̄ eliget ⁊ pn̄tabit electū rectori maioris eccl'ie qui illū po ſtea ep̄o pn̄tabit ar.xxiij.diſ.qn̄. ſʒ p̄mū veri⁹ vi/det̄. Sʒ q̄d ſi pa tronus nō ꝯcor/dat cū illo recto re? niſi iuſtã cãʒ ꝯditionis oñdat non nocet. Vel

a miniſter illi⁹ ꝯuenient̄ valet ſubſtētationē h̄re. mandam⁹ q̄ten⁹ ſi res ita ſe hʒ: eccl'iam ibi edifices: ⁊ ĩ ea ſacerdotē ſublato ap.ob.ad pn̄tationē b rectoris eccl'ie maioris: cū ca nonico fundatoris aſſenſu ĩ/ſtituas: ⁊ ad ſuſtētationē ſuã c eiuſdē ville obuētiões eccl'i/aſticas ꝑceptuꝝ: ꝓuidens tñ d vt cōpetēs ĩ ea honoꝛ ꝓ facul tate loci eccl'ie matrici ꝺueſ: qꝺ q̄dē fieri poſſe videt̄: cuʒ e eiuſdem ville dn̄s.xx.acras terre frugifere velit ad vſus ſacerdotis ꝯferre. ¶ Si vo ꝑſona mr̄icis eccl'ie: virū ido f neū pn̄tare diſtulerit.vl' op⁹ illud voluerit ĩpedire: tu ni/hilomin⁹ facias idē opus ad ꝑfectionē deduci: ⁊ virū bo/nū ap.ceſ.diffugio: inſtitue/re nō omittas. Idez Lexo/nien̄.ep̄o. Rectores eccleſi/aruʒ poſſunt compelli vt de redditib⁹ q̄ ſupſunt teneant̄ ꝯferre ad ꝯſtructionē ſeu re/parationē eccleſie. Ca.IIII.

De his q̄ parrochiales eccleſias habēt: duxi/mus rn̄dēduʒ: ꝙ ad reꝑatio/g neʒ ⁊ inſtitutionē eccl'iaꝝ co/gi debēt: cū op⁹ fuerit: de bo nis q̄ ſūt ipi⁹ eccl'ie: ſi eis ſup h ſit ꝯferre: vt eorum exemplo ceteri inuitentur.

Urbanus tertius. Secl'aris eccl'ia ſine p̄iudicio clericoꝝ ad ſtatū regularem pōt reꝑari. Et colligo ꝙ rei q̄ nōdū eſt: p̄uilegiū nō confer tur. Caplm.V.

Ad audiētiã nr̄am ꝑue nit: ꝙ tu in eccl'ia ꝺ q̄ in ep̄m vocat⁹ fuiſti: regl'ares cano/nicos deſideras ordĩare: in/de ſiquidem eſt ꝙ hoc deuo/tioni tue auctoritate apoſto/i lica indulgemus: ſi tibi epiſ/copus dioceſanus conſenſe/rit in hac parte: verum ſi cle/rici ſeculares in ea adhuc ſu/pereſſe noſcūt̄: volum⁹ eis k dum vixerint ibi vel alibi ne ceſſaria prouideri. ¶ Licet aūt nobis inſtãtius ſupplica res: vt eccl'ie p̄dicte ꝯfirma/tiōis p̄uilegiū facerem⁹. tibi nō poſſum⁹ ꝺ iure deferre: cū nulli canonici adhuc ibideʒ

e ¶ Acras: menſua terre eſt.⁊ eſt vulgare angloꝛuʒ. f ¶ Diſtulerit: ⁊ patronus cum eo. g ¶ Mode/randum ad arbitriuʒ epiſcopi. Bern̄.

De his.cogi debent. Si parteʒ fabrice recipiãt: argu.x.q.j.decernim⁹.⁊.q.iij.vnio.imo certe et ſine illa ſi poſſūt vt colligit̄.ſ.de his q̄ fi.a.maio. par.ca.c.vlti.et arg.xij.q.ij.pō tifices.⁊.ſ.de te ſti.cū in officijs. ⁊.ſ.e.c.j.vbi ꝺh̄ i ¶ Exēplo q̄ aliu m mutat ad aliq̄d faciēdū in ſe debet habere qꝺ p̄dicat.xxvj. di.vna tantuʒ.⁊ xxv.di.primū.⁊ ff.de.neg.geſt.ſi pupilli.§.vlti.⁊ ff.de fideiuſ.tu/toꝛ.ff.ſi ſer.ven. altius.⁊.lxj.diſ. miramur.xlij.di ſtin.§.j.⁊.xlviij di.§.neceſſe.

Ad audi. Diuidi/tur in duas ꝑtes ſcꝺa ibi licʒ aūt. Ab. k ¶ In/dulgemus. Sed q̄d valet iſta in/dulgētia cū hoc nō poſſit ſine li/cētia dioceſani. q2 ⁊ hoc idē po/terat ſi tantū li/centiaʒ epiſcopi habuiſſet? quan tum ad hoc pa/ruʒ valet: niſi q2 epiſcopus citius mouebit̄ ad conſentiendū.⁊ ſi non cō ſentiret facilius cōpelleretur: arg.ſ.de iurepatro.nul/lus.ſed in h̄ ꝓdeſt: q2 hoc facere poterit clericis inuit̄ dūmodo eque ibi vel alibi ꝓuideat eis: alias eis ĩuitis h̄ facere nō poſſet. ſil'is indulgentia eſt.ſ.de vſupal.ex tuarum.⁊ eſt opti.argu.ꝙ papa non intendit alicui fa cere p̄iudiciū ꝑ ſuū p̄uilegiū. de h̄ nō.plura: ar.ſ.e.cū dicat. l ¶ Ibi: ſed hoc videtur contra ius: quia ho mines diuerſe profeſſionis in eodem officio non debēt aſſociari.xvj.q.vlti.in noua.⁊.ſ.de elec.cum cauſam: arg.ſ.de poſtu.c.j.in fine. In p̄ſētē iſti⁹ ep̄i erit an ve lit eis ꝓuidere ibi vel alibi. ſed honeſti⁹ eſt vt eis alibi prouideat: argu.eſt hic ꝙ aliquis punitur ſine culpa. quod eſſe non debet.lvj.diſ.ſatis peruerſum.⁊.xv.q. vlti.inuentum. Et hic quidem regulare eſt. ſed hoc fa/cit papa ex ſpeciali indulgentia: vt remoueantur fauo/re religionis. et eſt ſumma ratio que pro religione fa/cit. ff.de reli.et ſumpti.fune.ſunt perſone. propter quã multa fiunt que alias non fierent.j.de apoſto.c.ij.⁊.ſ. de fil'.preſbyte.c.j. m ¶ Non poſſumus. Sic er go patet ꝙ rei que non eſt non datur priuilegium. non enim ante ratio querēda eſt ꝙ̄ perſona.ff.de iure

dic ꝙ ambo ſunt patroni ⁊ ambo debēt ſil't eligere: q2 ꝺ bonis vtriuſ ꝙ dotat̄ eccl'ia ⁊ p̄ſbyterū pn̄tabūt ar/chiep̄o. c ¶ Obuētiones: ⁊ ita videt̄ ꝙ debeat ha bere decimas illius ville. Sed ꝯ.xvj.q.j.q̄cun ꝙ.⁊.c. eccl'ie non ſunt ꝯꝛia: ſed papa hoc fecit ex plenitudine poteſtatis ⁊ h̄ ideo: q2 p̄ter ꝓuent⁹ illi⁹ ville rectoꝛ ma ioris eccl'ie poterat cōpetent̄ ſuſtentari: vt.ſ.dicit̄: ſed ep̄s h̄ facere nō poſſet niſi de cōſenſu rectoris maioris eccl'ie: q2 non pōt iura illi⁹ eccleſie dare alteri.ſ.de re. ec.nō alie.c.j.⁊ argu.xvj.q.j.cōſtitutū.⁊.§.ſicut duo. Gratianus tñ ꝯdicere videt̄ vt colligit̄ ex illo.§.ſicut duo a cōtrio ſenſu p̄cedentiū capituloꝛū: licet poſſet di ci ꝙ pape nō intellexit de decimis p̄dialib⁹: ſed de ob/uentionib⁹ alijs.ſ.oblationibus: ⁊ de ꝑſonalib⁹ deci/mis q̄ dant̄ dieb⁹ q̄bus accedūt ad eccl'iam ⁊ ex moꝛ/tuarijs ⁊ cōſil'ibus: q2 de iure cōi ꝑceptio decimarum ꝑtinet ad parrochialē eccleſiã.ſ.de deci.cum in tua.⁊. ſi papa de illis intellexiſſet bene expreſſiſſet: argu.ſ. de deci.ad audientiã.ſicut expreſſit de obuentionibus expreſſiſſet de decimis: arg.cōtra.j.de verbo.ſig.cū in/ter vos. d ¶ Honoꝛ.ſ.vt aliq̄d annuatim in ſignū ſubiectionis preſtet̄: argu.ſ.de cenſi.omnis anima.

codi. quidā referūt. &. ff. cōia predi. l. j. & ſ. de deſpon. impu. ad diſſoluendū. ſic reſcriptū non daf ad lites q̄ nōdum ſunt. ſ. de reſcrip. c. vlti. vbi plures cōcor. ſunt ad hoc: Arg. cōtra. ff. de ſer. vr. pdi. ſi ſeruit⁹. §. futuro. Solue. illud cōtrariū cū ſuis cōcor. & dic q̄ futuro edificio non poteſt ſeruit⁹ cōſtitui vt ſtatim ſit ſeruit⁹. q2 nō eſt cui ſeruiat. Sed aliqs poteſt obligari ad eam cōſtituendā cū fuerit edificiū: arg. ff. famili. hercif. heredes. §. an ea ſtipulatio.

Tua nos. ¶ Prima pars ponit dubium epiſcopi. Sc̄dō ſecūdo tollit ibi: fraternitati. Ab.

a ¶ Non alienādis. ſi. xxviij. di. de ſyracuſane. x. q. vlti. c. vlti. & ſ. de re. eccle. nō alie. vt ſuper. ſic & rex i ſua coronatione iurat regni ſui iura illibata cōſeruare. ſ. de iureiurā. intellecto.

b ¶ Deſtitui videretur. trepidauit vbi ñ fuit timor. i h̄ facto videbaf preiudicium fieri eccleſie ſue q2 prochiani illi veniebāt forte ad eccl'iā ſuā.

c ¶ Iuramēti. iuramētū eñ nō extēdebatur ad hūc caſuȝ licet illi eſſent prochiani ſui. exquo populus īdigebat. argu. ſ. de cōſti. cū. M. & ſ. eo. ad audientiā. j. nec poterat illō ſeruari iuramentum ſine periculo animaꝝ ꝓpter carentiā ſacerdotuȝ. vnde ſi ꝓpter epi negligentiā aliq̄ periret īputaref ipſi. xxvj. q. vj. ſi pſbyter. & c. ſe.

d ¶ Indigenti. ecce cauſa quare noua pōt cōſtitui eccleſia in p̄iudicium etiā alteri⁹. ſic. ſ. eo. c. iij. xvj. q. j. pcipim⁹. & q. vij. eccl'ias.

De immunitate eccleſiarum. Cōtinuaf hec rubrica ad p̄cedētia hoc ordine ſm̄ Gof. & Jo. an. Viſo de eccl'ijs edificat' & reparatis: q2 ipa cū ſuo ambitu & cimiterio & ſuis rebus grauari nō debet oneribus quibus res laicorum premunf: ideo recte poſt precedentē rubricam ſubijcif iſta. vbi de iſtorum immunitate tractatur.

e ¶ In domib⁹: ſtatuimus ſupple.

f ¶ Miſſus: id eſt executor vl' officialis vulgare eſt italie.

g ¶ Placitum. & ita placita ſecularia non ſunt in eccleſia tractanda ſed eccleſiaſtica ſic. ij. q. ij. vlt. c. vlti.

h ¶ Hoſpitiū C. ō epiſco. & cle. l. j. in fi. q̄ quaſi debituȝ non debent habere. ſed charitatiuū hoſpitiū petere poſſunt a clericl' ad quod tenenf. xlij di. §. j. & ſ. ō ſu. neg. prela. ſicut. & ſ. de prebē. de monachis.

existāt: qb⁹ p̄uilegiū p̄cedaf

Celeſtinus tertius.

Nō obſtāte iuramento de rebus eccleſie non alienandis poteſt epiſcopus propter indigentiam nouam eccleſiam edificare. Ca. VI.

Tua nos duxit: et. j. Preterea q2 occaſiōe a iuramenti qd̄ de rebus eccleſie non alienandis te aſſeris p̄ſtitiſſe. in locis tui ep̄atus in q̄bus populi habitantes: oratorijs egere videnf: ne p̄textu nouaꝝ eccleſiarū commiſſa tibi eccleſia b deſtitui videref: eccl'ias formidas erigere. ¶ F. T. mādam⁹ quaten⁹ c illius iuramēti occaſione nullaten⁹ p̄termittas: q̄n d populo indigēti ſup baſilicarum inſtitutiōe: ſtudeas ſalubriter p̄uidere.

De īmunitate eccleſiaꝝ cimiterij & reruȝ ad eas pertinentium.

Ex ſynodo Joānis pape.

In domib⁹ eccleſiarū nō debet iudex laic⁹ iudicare nec hoſpitium querere Ca. I.

Ut in domib⁹ eccleſiaꝝ neq̄ e miſſus: neq̄ f comes vel iudex publicus: vel miniſter q̄ſi p cōſuetudine g placitū vel hoſpitiuȝ h vēdicent: ſed in publicis locis domos cōſtituant in quibus placitum teneāt: & etiaȝ hoſpitenf.

Greg. Agnello Terraconeñ. epiſcopo.

Tempore magne neceſſitatſ non debet aliquis excuſari a murorum ſeu ciuitatis cuſtodia. Capl'm II.

Peruenit: & j. Fraternitas tua nullū: p nr̄e i vl' eccleſie ſue nomen: aut alio k mō excuſari a muroꝝ vigilijſ l patiaf: ſ; oēs ad h̄ generalif cōpellāf. ¶ Quaten⁹ cūctis m vigilātib⁹: melius valeat ciuitatis cuſtodia p̄curari.

Idē Vitali defenſori ſardi.

Ruſticus aſtrictus ad culturam agroruȝ eccleſie non poteſt illam deſerere. Ca. III.

Iudicatū eſt: & j. Dictū eſt nob̄ q̄ ruſtici n eccl'ie rura ei⁹ deſerētes: in p̄uatoꝝ poſſeſſiōib⁹ culturā exhibeant: qd̄ expiētia tua fieri nō p̄mittat.

Ex p̄cilio Latera.

Laici collectas imponentes clericis vel eccleſijs ſeu iuriſditionē eoꝝ vſurpātes ſi moniti nō deſiſtūt ſunt excōicati cum ſuis fautorib⁹: pōt tñ ep̄s cū clero eis i neceſſitate p̄bere ſubſidia. Ca. IIII.

Non minus: & j. In diuerſis mūdi partibus: cōſules ciuitatū & rectores: necnō & alij q̄ poteſtatē habere videnf: tot onera frequenter imponunt eccl'ijs: vt deterioris conditionis factum ſub eis ſacerdotium videatur: q̄ ſub pharaone fuerit:

i ¶ Nullū de hoībus eccleſie.

k ¶ Modo. i. ſub hoc pretextu excuſari: q̄ ſit homo eccleſie noſtre vel ſue.

l ¶ Omnes niſi ſint ſenes: vt eo pretextu excuſentur. C. de decu. l. vlti. lib. xij. & xij. q. ij. eccleſiarum. ſeruos ſ. ſed hoc ē ſpāle.

m ¶ Vigilantibus viciſſim et ſucceſſiue: vl' etiam ſi periculum iminet: quia expedit reipublica plures habere defenſores. ff. de no. oper. nuncia. nam reipublice. Vincen.

Peruenit ¶ Hoc c. multos habet intellectus. ideo p multos non ſummatur: ſ; ſm̄ q̄ intelligo. h. d. vt i rubro. Primo ponit dictū. Secundo rationem ipſi⁹ ibi. Quatenus. Abbas.

Iudicatum. ¶ Hoc. c. cōiter nō ſummatur: ſed generaliter poteſt ſic ſummari vt in rubro. Et nō diuidif. Ab.

n ¶ Ruſtici: de illis intellige q̄ glebe ſunt aſtricti: vt recedere nō poſſint. C. de agri. & cen. cū ſatl' omnino. li. xj. de q̄bus habes. ſ. de iude. multoꝝ. §. j.

Non minus. ¶ Prima ps narrat & aggrauat horridā oppſſionē eccl'ie quā faciebāt ptātes ſeculares. ſcd̄a ibi: quocirca. p̄uidet. Et hec tria facit.

ſcḋo ponit caſū pmiſſuȝ.tertio penā cōminatā iponit. Ab. a ℭ Nō habebat:⁊ ideo min⁹ peccau it.vnde apl'us: Miſericordiā merui :qꝛ ignorās feci.viij.di.cō/ ſuetudo :ſed iſti excuſatione hāc habere non poſſunt. b ℭ Subactis.i.redactis. c ℭ Angarijs:angarie dicunt̄ pſonalia obſequia pprijs ſumptib⁹ pſtita: Perangarie vbi pſona ſeruit ſum ptib⁹ alienis ſub tributo :argu.ꝙ ſacerdotes ⁊ cle/ rici debēt eē im/ munes ab omni exactione ſecula/ ri.xxiij.q. vlt.cō uenior.⁊.§.quiſ ⁊.C.ḋ ſacroſan. eccle.l.ad inſtru ctiones.⁊.l.pla/ cet.⁊.xj.q.j.ſi tri butū. ⁊.xvj.q.j. .§.nouarū.⁊.xj. q.j.ſacerdotib⁹. argu.ꝭ.xxiij.q. viij.tributum.⁊ xj.q.j.magnū.ꝭ de cen.c.j.in fi. C.de epiſ.⁊ cle. de his.ff.de pu. bli.⁊ vec.impa/ tores.Sol'.q vſi bus eccl'iaſticis deputāt̄ quo ad fundationē eccle ſiarum ⁊ cimite/ rium ⁊ domos ⁊ hortos iuxta po ſitos īmunia de/ bent eſſe ab om/ ni exactiōe.cete/ ra autē trāſeunt cuȝ ſuo onere ad eccleſiā:argu.ꝭ. de cenſi.c.j. vbi de hoc. d ℭ Tantā ne ceſſitatē:⁊ ita ex arbitrio epiſco/ pi depēdet inſpi cere hanc neceſſi tatē:tñ aliqd cōferre nō debet niſi ſup h roman⁹ pon/ tifex pus cōſulatur.ꝭ.eo.aduerſus.⁊.reſponſo.in fine. e ℭ Releuādas:cōferre em̄ debēt ſicut ⁊ alij poſſeſ/ ſores ad iter faciēdū vel pontē edificādū:vel pōtē faci endū vel reficiēdū.in auc.ḋ eccle.ti.§.ad h.coll'.ix.C. ḋ ſacroſan.ec.ad iſtructiōes. f ℭ Cōmoniti:admoni tio em̄ ſemp pcedere debet vindictā.xvj.q.ij.indigne. ⁊ niſi ſe correxerint poſt admonitionē ſunt ipo iure ex cōicati vt h dicit.⁊ fautores ipſoꝝ ⁊ ſucceſſores ipoꝝ: ſi nō ſatiſfecerint infra mēſeȝ.ꝭ.e.aduerſus.§.vl.Ber.

Trenoꝝ.i

a qui legis diuine noticiā nō habebat. Ille qdē oīb⁹ alijs b ſeruituti ſubactis : ſacerdo/ tes ⁊ poſſeſſi ōes eoꝝ in pſti/ na libertate dimiſit:⁊ eis ali moniā de publico admiſtra/ uit.iſti vero onera ſua ferre vniūſa:īponūt ecclijs :et tot c angarijs eis affligūt : vt eis qḋ Hieremias deplorat cōpe tere videat̄: Princepſ puici arū facta eſt ſub tributo.ſiue qdē foſſata ſiue expeditiōes ſeu alia qlibet ſibi arbitrent̄ agēda:ḋ bonis eccl'iaꝝ ⁊ cle/ ricorū:⁊ paupeꝝ chriſti vſib⁹ deputatis:volunt ferre:cun cta cōpleri :iuriſditionē etiā ⁊ auctoritatē platoꝝ ita eua/ cuāt:vt nihil poteſtatl eis in ſuis videat̄ hominib⁹ remā/ ſiſſe. ℭ Quocirca ſub ana/ thematis diſtrictiōe fieri de cetero talia prohibem⁹ :niſi d epus ⁊ cler⁹:tantā neceſſita/ tem vel vtilitatē aſpexerint: e vt abſq; vlla exactione ad re leuandas cōmunes vtilita/ tes vel neceſſitates : vbi lai/ corū non ſuppetunt faculta/ tes:ſubſidia per ecclias exti mēt ɔferēda.Si aūt cōſules aut alij decetero:iſta commi/ f ſerint:⁊ commoniti deſiſtere noluerint :tam ipſi ꝙ̄ fauto/ res eorum excōmunicationi ſe nouerint ſubiacere.nec cō munioni reddātur:donec ſa tiſfactioneȝ fecerint compe/ tentem.

Lucius tertius.

Cauſe ſanguinis in eccleſia vel cimiterijs agitari non de bent.Caplm.V.

g Cum eccleſia dei ſcḋm euāgelicā veritatē:do mus orōnis eſſe debeat:non ſpelūca latronū aut ſanguis forū. ℭ Seculares iudices: h cauſas vbi de ſanguis effuſi one ⁊ corpali pena agit̄:ī ec/ i cleſijs vl' cimiterijs agitare: k ſub inſ̄miatiōe anathemat' phibem⁹ : abſurdū em̄ eſt ⁊ crudele:ibi iudiciū ſanguis l exerceri :vbi ē tutela refugij ɔſtituta.

Inno.iij.illuſtri re gi ſcotie.

Malefactor fugi ens ad eccleſiam īmunitate gaudet:niſi ī duob⁹ caſib⁹: ſeru⁹ ḋo reſtituit̄ dño ḋ ip/ ſius īpunitate iurāti.Ca.VI

Inter alia:⁊.ꝭ. Tuis q/ ſtionib⁹.R.iuxta ſacro m rū ſtatutacanonū:⁊ traditi/ n ones legum ciuiliū :ita duxi mus diſtinguēdū:ꝙ fugiēs ad eccleſiaȝ:aut liber aut ſer uus exiſtit :ſi liber quātum/ cunq; grauia maleficia per/ petrauerit:nō eſt violent̄ ab o eccleſia extrahēd⁹ :nec inde damnari debet ad mortē vel

tio.alibi habes ḋ reuerentia diei vl' dei ī quo cāe etiā ex cōſenſu ptiū tractari nō pñt.xv.q.iiij.c.j.C.de fe.oēs. ⁊ melius.ꝭ.de fer.c.vlti. h ℭ Effuſione:maxie qa nec alie ciuiles cauſe.ꝭ.e.c.j.ſecus de eccl'iaſticis.ij.q. ij.preceptū.⁊ arg.ꝭ.de ap.qua fronte.Quid ꝭ ſi alteri parti vel vtriq; eſſet interdictus ingreſſus eccle/ ſie? Reſpondeo nihilominus poſ ſunt intrare.qa interdictum nō extēdit ad hūc caſum:arg.ꝙ eti am poſt votū vl' iuramētū de car ne nō comedēda comedere dꝫ vt ſe purget ſi eſſet ſuſpect⁹.xxx.di. c. vlti.argu.ꝭ.ḋ conſti.cum. M. et.ꝭ.ti.proxi.c. vlti.vl' tunc cau/ ſe tractantur ex/ tra eccleſiam vt illic ſeruetur in/ terdictum :quia nihilominus va let iudicium:nec eſt preceptuȝ ita ꝙ non poſſit ali bi tractari ꝙ̄ in eccleſia:ſꝫ de ho neſtate dictum ē vt pꝑter loci re/ uerentiam forte magis caueant a periurijs ⁊ mē dacijs. i ℭ Cimiterijs: que eodem puile gio gaudent cuȝ eccleſijs. xvij.q. iiij .quiſquis :et c.id cōſtituim⁹. ⁊.ꝭ.de conſe.ec. vel alta.ɔſuiſti. k ℭ Anathe/ matis: nō credo ꝙ ipſo iure ſint excōicati.ſꝫ poſt admonitionem ſunt excōicandi.ꝭ.e.nō minus.Bern. l ℭ Tutela:ſic ɔfugiens ad eccleſiaȝ tutus debet eſſe quia tutela refugij:vt hic dicit :et.ꝭ.c.proxi.⁊.xvij.q. iiij.diffiniuit.Bern.

g ℭ Cum eccleſia.ℭ Diuit̄:nā in pn.⁊ in fine po/ nit̄ duplex ɔſtitutiōis cā.in medio ponit̄ ɔſtitu tio.ſecūda ibi:ſeculares.Ab. g ℭ Cū eccl'ia.hic ꝭ pꝑter reuerētiā loci nō tractant̄ cāe ſeculariū ī eccl'ia. ꝭ.eo.c.j.ſic ⁊ alibi expellunt̄ de eccl'ia.ij.q.vij.accuſa/

Inter alia.ℭ Cōiter ſūmat̄ vt ī rubro.Ego vo lati⁹ ⁊ nō:ſūmo ſic.Reus crimis ad eccl'iā fugiēs nō eſt violent̄ ab ea extrahēdus :nec dꝫ ampli⁹ ptextu crimis cōmiſſi dānari ad mortē vl' ad aliā penā corpa lē:tñ alit̄ legitime puniendus.Fallit in duob⁹ caſib⁹ h expſſis.h.d.pmo. Seru⁹ fugiēs ad eccl'iaȝ timore dñi ſui eſt dño de ei⁹ īpunitate iurāti reſtituēd⁹.h.d.ſcḋo Duo ſūt dicta.ſcḋm ibi:ſi vo. Abbas. m ℭ Canonū xvij.q.iiij.diffiniuit :conſtituit reum ad eccl'iam.⁊.c. metuētes. n ℭ Legum.C.de his q ad eccl'iaȝ ɔfu.l. pſenti. o ℭ Extrahēdus:etiā iude⁹ dūmō abſit ſi/

a ad penam:ſed rectores eccleſiarum ſibi obtinere debent mēbra z vitam.ſuper hoc tamen qd inique fecit:eſt alias b legitime puniēdus.z hoc ve c rum eſt: niſi publicus latro d fuerit :vel nocturnus depopulator agroruz:qui dum itinera frequentata vel publicas ſtratas obſidet aggreſſionis inſidijs:ab eccl'ia extrahi pōt ipunitate non preſtita e ſm canonicas ſanctiones. ¶ Si vo ſeru⁹ fuerit q̄ cōfugerit ad eccl'iaz:poſtq̄ de impunitate ſua dñs ei⁹ clericis iuramentū preſtit :ad ſeruiti f um dñi ſui redire compellit etiam inuit⁹:alioquin a dño poterit occupari.

Idem in cōcilio generali.

Ciuitatibus preſidētes et eccleſias collectantes pter formam concilij generalis ſunt excōicādi niſi ſatiſfecerint infra menſem: z ſnie ab eis late ſunt nulle :que pene trāſeūt ad ſucceſſores z eos ſequūt officio depoſito. Ca VII.

Aduerſus cōſules z rectores ciuitatū vl' alios: q eccl'ias z eccl'iaſticoſ viros talijs ſeu collect' z exactionib⁹ alijs aggrauare nitūt: volens imunitati eccleſiaſti g ce Lateraň. ɔciliū puidere: pſūptionē hmōi ſub anathematis diſtrictione phibuit: trāſgreſſores z fautores eo h rum excōicatiōi ſubiacere pcepit: donec ſatiſfactionē impenderint cōpetentē. Veruz ſi quando forte epiſcopus ſimul cum clericis:tantam neceſſitatez z vtilitatē pſpexerint:vt abſq vlla coactione ad releuandas vtilitates vl' neceſſitates communes: vbi laicorū non ſuppetunt facultates :ſubſidia duxerit p eccleſias conferenda: predicti laici humiliter z deuote recipiant cum gratiarūactione. i Propter imprudētiā tñ qrūdam:roman⁹ pōtifex pri⁹ cōſulat:cui⁹ itereſt cōib⁹ vtilitatib⁹ puidere. ¶ Quia vo nec ſic quorundā malicia cōtra dei eccleſiaz conquieuit: adijcimus vt conſtitutiones et ſententie: q a talib⁹ vel de k ipoz mādato fuerint pmulgate :īanes z irrite habeāt: l nullo vnq tēpore valiture. ¶ Ceter q2 fraus z dol⁹ alicui patrocinari nō debēt:nullus vario decipiat errore:vt m infra tpus regimis ſuſtineat anathema:quatenus poſt illud non ſit ad ſatiſfactionis debitum compellendus: nam z ipſum qui ſatiſfecerit

mulatio.C.de his qui ad eccle.confu.l.j. a ¶ Ad penā omni genere penarū interim ſunt ſecuri.xvij.q.iiij.id cōſtituimus. b ¶ Puniēdus: pecunialiter dūtaxat vel alia ſatiſfactione pter penā corpalē.xvij.q.iiij.reum.z.c.id cōſtituim⁹. c ¶ Latro:vt.xvij.q.iiij.ſicut antiq̄tus.lex tñ plureſ pſonas excipit.i auc.de man.pn.·§·q ſi delinquētes.coll'.iij.ver.nec.vbi homicide:adulteri et raptores ṽginuz extrahunt ab eccleſia: ſm q iſti de quib⁹ h dicit ſed decre.tantū duas pſonas extrahit:vt h z ca nō expſſe pſtat'i munitatē raptórib ṽginū.xxxvj q.j.d raptorib. z ſic in caſu iſto derogat illi auc. pſta iura oibus alijs imunitatē pſtat niſi i caſu.j.e c.vl.publicoſ.n. latrones cuilibet impune occidere licet z ſine pctō. xxiij.q.v.cū hō. z.C.qñ li.vnicuiq ſi.iudi.ſe vindi.l.j.z tales famoſi latrones capti in furto:i furca ſuſpēdunt.ff. de pe.capitaliū. ·§· famoſos. ſed ſi famoſus non eſt tūc iubet caſtigari:ſz nec vitam nec mēbruz perdit.C.de ſer. fug.auc.ſed nouo.Vincen. d ¶ Depopulator.De iſtis duobus habeſ.C.qñ li.vnicuiq.l.j.cui⁹ vba hec ſūt.z.l.ij. e ¶ Canōicas ſignatas in prin.decre. f ¶ Cōpellitur.xvij.q.iiij.metuentes.z.c.id conſtituimus.z.C.de his qui ad eccle. confu.ſi ſeruus.

Aduerſus conſules. ¶ Jo.an.ſpecifice non ſummat:ſed pro ſūmario dicit ſic.Generale concilium repetit Lateraň.ſ.eo.non min⁹ addens quandam puiſionem in verſi.propter.z penam in ver.quia vero.Sed.d.Antho.ſummat ſic vt in rubro Sed certe hoc ſummarium non euacuat radicitus intellect.c. Vnde ego dico q iſtud.c.habet principaliter tria dicta.Nam primo repetit concilium Lateraň.ſ.eo.non minus.z quandam determinationem annectit.ſecūda ibi.Quia vero.penam illius concilij auget.Tertia ibi: Ceter.penā illi⁹ cōcilij determiat z extedit ad ſucceſſores.Et hec diuiſio ſufficit p ſummario. Et ad maiorē declarationem pro nouicijs ſummo ſic. Clerici non debent neceſſicatibus ſeu vtilitatibus ciuitatum ſeu aliorum locorum etiam vbi laicorum non ſuppetunt facultates ſubuenire niſi prius romanus pontifex cōſulat: hoc primo. Sententie z cōſtitutiōes edite a laicis collectātib⁹ eccleſiā ſunt ipo iure irrite nec vllo tempore ɔualeſcunt :hoc ſecūdo. Rectores excōicati ob grauamina premiſſa remanent excōmunicati etiam poſt depoſitum officium :nihilominns excōmunicati ſūt ſucceſſores niſi ſatiſfecerint infra menſem:hoc tertio. Abbas Si. g ¶ Lateraň. concilium.ſ.eo. non minus.cui⁹ verba hic inferi⁹ ponunt. Bern. h ¶ Excōmunicatiōi.ſcz poſt admonitionem. ſ.eo.nō minus. i ¶ Propter iprudētiā ab h loco vſq ad finez addit pdicto cōci. Lateraň. k ¶ Mādato. ſic.ſ.de pcu.cōſulti l ¶ Tempore valiture.ſic ḡ pt3 q ſnia tpe excōicationis lata nulla eſt.j.de here.excōicam⁹. ·§· credētes.nec etiā cōualeſcere pōt vt h pt3:immo z ſi detegat poſt ſniam:q2 aliqs fuerit publice excōicat⁹ retractat ſnia.ſ.de re iudi.ad pbādū.q2 hec exceptio in qlibet pte lit.pōt opponi.ſ.de excep.exceptionē:imo nec priuilegia ipoz valēt.iij.q.iiij.nullus. m ¶ Infra tps z ita eſt hic argu.quod iudex poſt officium depoſitum cōuenire pōt z h ideo:q2 cōuenit de maleficio quod cōmiſit in ipſo officio ſecus ſi cōueniret ex cōtractu.nam admiſtratores ciuitatū z tutores z curatores cōueniuntur poſt depoſitū officium ex contactu quē fecerunt noīe ciuitatis vel pupilli.ff.de adm.re.ad ci.ptī.curatores.·§· in eū.z.C.de admi.tu.cū qdā.ff.d euic.illd·§· j.ſed ex maleficio cōuenit depoſito officio.j.q.j.iubemus.z.l.ſequē.ad fi.qſtionis.z eſt illa lex.C.ad.l.iul. repe.iubem⁹.tñ pcurator negociorū bñ ɔuenit depoſito officio.ff.de procura.pcurator qui pro euictione.

a ¶ Succeſſorē: ⁊ ita delictū predeceſſoris ꝓiudicat ſucceſſori: ſed hoc nō eſt verū: imo eſt ꝓpriū delictum exquo ipm nō purgat q꞉ conſentit. ⁊ ſic incipit eſſe ꝓprium delictū vn̄ punit̄ eadē pena cū ꝑdeceſſore: ſi. ꝟ. vt lit. nō ꝯte. c. j. in fi. Preterea cū iſte general' ſucceſſor habet̄ vnde ſi ſuccedit in vitium eadē ſententia ligat̄. ff. ꝺ di/uer. ⁊ rēp. ꝑſcꝑ. cū heres. ⁊ vitia a maiorib⁹ ꝯtracta ꝑdurāt. C. ꝺ acq. poſ. vitia. ff ꝺ acqui. poſ. pōponius. §. j. ⁊ facta actor' ſucceſſio damnat̄. heredis. j. q. j. cito turpē. tn̄ iſte ſucceſſor prius cōicauit ei in crimine: ſtatim fuit ex cōicat⁹ poſt admonitionez. ꝟ. de ſen. excō. nuper. ⁊. c. ſi cōcubine. ſed cuꝫ ille iudex nō excōicat̄ exꝑſſo noīe quare ſtatim nō trāſit ad ſucceſſorez. ꝟ. de offi. dele. qm̄ abbas. ⁊. ꝟ. de offi. or. paſtoral'. Reſpon. hoc ꝓuenit ex delicto: vn̄ nō deſcēdit ſtati ad alios. xxiij. q. ij. ſi habes. ſed datur tp̄s infra qd̄ purget illud vitium quo elapſo niſi hoc fecerit. ꝑſumit̄ cōſentire. j. q. j. conſtat. quia exquo ſuccedit in honore debet ſuccedere in onere: vt dicit in fine. Bern̄.

a recuſauerit: ⁊ ſucceſſorē ipi⁹: niſi ſatiſfecerit infra menſeꝫ: manere decernim⁹ eccl'iaſtica cēſura ꝯcluſuꝫ: donec ſatiſfecerit cōpetent̄. cū ſuccedat in onere: q̄ in honore ſubſtituit̄. Idem in eodem.

Prelati plus debito a' ſubditis extorquentes ꝑtextu ꝓcurationis vel alteri⁹ ſeruitij impēſi legato vel alteri illud reſtituēt ⁊ tm̄dem paupibus erogabunt. Ca. VIII.

Quia plerique prelati: vt ꝓcuratione aut ſeruitiuꝫ aliqd̄ impēdant legato: vel alij: plus extorquent a ſubditis q̄ſ ſoluant: ⁊ in eorum damnis lucra ſectātes: querūt ꝑdā poti⁹ q̄ꝫ ſubſidium: in ſubiect' id decetero fieri ꝓhibem⁹. ¶ Quod ſi q̄s forte ꝑſūpſerit: et ſic extorta b reſtituat: ⁊ tm̄dē cogat̄ pauperibus elargiri. ¶ Supior aūt cui fuerit q̄rela depoſita: ſi negligēs fuerit in hmōi executiōe ſtatuti: canonice ſubiaceat vltioni.

Grego. iij. Aſtoricen̄. epo.

Eccleſia non conſecrata in q̄ diuina officia celebrant̄ gaudet īmunitate. Ca. IX.

Eccleſie in qua diuina c myſteria celebrantur. licet adhuc non extitit conſecrata: nullo iure priuilegiuꝫ d īmunitat' adimit̄. ¶ Quia e obſequijs diuinis dedicata: nullius eſt temerarijs auſibus prophananda.

Idem Colleta ⁊ Cōpoſtellano archiepiſcopis.

Qui ſub ſpe immunitatis in eccleſijs vel cimiterijs delinquunt immunitate non gaudent Capitulum. X.

Immunitatē eccleſiaſticam: ⁊. ꝟ. Nonnulli impunitatē ſuoꝝ exceſſuū ꝑ def fenſionē eccl'ie obtinere ſperantes: homicidia ⁊ mutilationes mēbrorū in ipis eccleſijs vl' eaꝝ cimiterijs cōmittere nō verent̄: q̄ niſi ꝑ eccleſiā ad quā fugerit crederēt ſe defendi: nullaten⁹ fuerāt cōmiſ g ſuri: ⁊. ꝟ. ¶ Cū in eo in q̄ delinquit puniri quis debeat. h et fruſtra legis auxilium inuocat: qui cōmittit in legeꝫ: mandamus quatenus publice nūciet' : tales nō debere gaudere īmunitat' ꝓuilegio

ſionis: vnde poſſit puniri in quadrupluꝫ. xlvij. di. quoniam quidē. in fi. ⁊. j. q. vij. ſancimus. ⁊. xxiij. q. j. militare. quod optime dicit hic. quia tanq̄ꝫ calumniator et concuſſor tales puniri debent: ſed in hoc. c. procurationes punit illos pena dupli in caſu iſto non ita excedit crimen concuſſionis: quia a nullo exigit vltra q̄ꝫ ſoluat: ſed facta coaceruatiōe pl⁹ recipit. Sufficit ergo iſtis vt recipiant quod vltra dederunt et ille in penam ſui tm̄dē ſoluat paupib⁹. ſi. ꝟ. ꝺ iudeis. ad liberādā.

Eccleſie in qua. ¶ Primo ponit̄ dictum. ſcd̄o rō dicti ibi. q꞉. Ab. c ¶ Celebrant̄ ex hoc videt̄ q ſi adhuc ibi nō ſūt diuina officia celebrata. nonduꝫ gaudeat priuilegio illaꝝ ī quib⁹ celebrantur diuina: quia nonduꝫ plene dedicata videt̄ diuinis obſequijs vnde ſacrilegium ibi nō diceret̄ cōmitti: nec dꝫ aſpgi ꝓpter h. q꞉ nulluꝫ diuinū officiū fuit ibi celebratū: aſpgi tn̄ dꝫ ſi aliq̄d turpe ibi factū ē an̄q̄ꝫ ibi celebraret̄. ꝟ. de cōſe. eccle. vel alta. c. vlti. d ¶ Adimit̄. ſic ꝑ pꝫ q eccl'ia n̄ ꝯſecta eodē gaudet ꝓuilegio q̄. ⁊ ꝯſecta rōne diuini officij. q̄ ad ꝓuilegiū īmunitatis. vn̄ ſi cuiuſ cū in ſemie vel ſanguie fuerit polluta dꝫ aq̄ exorcizata lauari an̄q̄ꝫ celebret̄ in ea. ꝟ. de cōſe. ec. vl' al. c. vl. ⁊ de cōſe. di. j. eccl'ia. ⁊ cōfugiētes ad ipm ꝓuilegiuꝫ īmunitatis ac ſi cōſecrata eſſent habebūt. ꝟ. eo. inter alia. cū ſuis cōcor. e ¶ Obſequijs diuinis. q̄cquid em̄ dn̄o conſecrat̄. ſanctū ſanctorū erit dn̄o. xij. q. ij. nulli licet. vnde ad vſus ꝓphanos ⁊ ad humanos redire nō debet. ꝟ. de re. permu. mancipia. ⁊. ꝟ. de re. do. c. ad hec.

Quia pleriq꞉. ¶ Primo ꝓhibet. ſecūdo penā imponit contrafacienti. ibi. Quid ſi. tertio ſuperiori negligenti penā cōminatur. ibi: ſuperior autem. Abbas. b ¶ Pauperibus. ꝟ. de cenſi. procurationes. Contra in fine. vbi dicitur q illud dari debet eccleſie a qua illud accepit ⁊ hic datur pauperibus. Solu. hic ignoratur quantum quilibet contuliſſet. et ideo iubetur dari pauperibus: vt dixit Joā. Sed hec ſolutio non eſt vera: quia ſicut reſtituit ſic extorta vltra q̄ꝫ debuit: ita poteſt eiſdem a quibus recepit tantumdem dare et ita non eſt verum: quia dicit Joan. q ignorat̄ quātum quilibet contuliſſet. quia inde poteſt fieri ſcriptura. ⁊ quilibet ſcit quātū dedit. vnde dicas q illud. c. procurationes. loquitur in alio caſu. ſcilicet cum ꝑlatus viſitat eccleſiam ſibi ſubiectā. ſi tunc exigit plures procuratiōes q̄ꝫ ſint dies quibus ibi moratur: grauius excedit q̄ꝫ in preſenti ca ſu. ⁊ plus grauat eccleſiaꝫ. ⁊ dicitur tunc committere crimen cocuſ/

Immunitatē. ¶ Diuidit̄: q꞉ ꝑmo ponit̄ dictū. Scd̄o ratio dicti. ibi: cum in eo. Ab. f ¶ Sperantes. nemo em̄ ſub ſpe venie peccare debet. ꝟ. de cle. excō. mi. illud. ⁊ de cōſe. di. iiij q̄n̄ quis. q꞉ facilitas venie incētiuū tribuit delinquēdi. xxiij. q. iiij. ē iniuſta. ⁊ ꝟ. de vi. ⁊ hone. cleri. vt clericorū. g ¶ Delinq̄t. ſic ꝟ. de tēpo. or. lr̄as. ⁊. ꝟ. de iurepa. paſtoral'. cū ſuis concordātijs. h ¶ Fruſtra legis. ꝟ. de vſu. quia fruſtra. ꝟ. de ſen. excō. in audientia. ff. de mino. auxilium. in fine.

a ❡ Quo faciũt indignos.⁊ merito q2 nõ iure ad ſupplicandũ debet admitti vbi cõmittere ſacrilegiũ nõ expauit.xvij.q.iiij.frater ⁊ coeps.⁊.c.ſe. vñ h̄ ſumptum fuit.idẽ dicit lex quõ illis ꝗ in eccl'ia ſcelus ſtuduerunt ꝑpetrare ꝑmittim⁹ aliqđ auxiliũ ex terminis eccl'iaſticis inuenire.in auc. vt li. ma.et ⁊ auie.§. q2 ꝟo. col'.viij.⁊ ẽ h̄ ꝯ. Hu. ꝗ dicit ſup illo.c. frater.et coepus qđ ⁊ iſti debẽt hr̃e imunitatis ꝓuilegiũ ſi ꝯfugerint ad eccleſiã:⁊ niſi ſatiſfecerit nõ admittunt:poſtea ad ſupplicãduʒ h̄ ẽ etiã orãdũ in eccleſia ⁊ ꝓ eo eſt .s.e.int̃ alia:vbi tm̃ due ꝑſone excipiunt̃.xvij.q.iiij.ſicut antiq̃t⁹ vbi canõ tm̃ publicũ latronẽ excipit:⁊ ita h̄ ꝯ. dicit ꝑdictis iuribus ꝓximis:⁊ Hu.dicas ꝙ nõ ꝯtradicũt:q2 illa decre.inter:⁊ oĩa illa iura ꝗ illud dicũt intelligunt̃ qñ ꝯfugiẽtes ad eccleſiam nõ deliquerũt ĩ eccl'ia vel cimiterijs ſed alibi:vñ eccl'ia ꝓſtat tũc eis imunitatem. Et Hu.male dixit ꝙ iſti non habebant imunitatẽ ab eccleſia:q2 reddiderũt ſe ĩdignos ei⁹ preſidio: ⁊ ſi fuerint ſtulti in culpa ſint ſapientes in pena.xxxviij.di.ꝗ ea.Sʒ q̃re publicus latro ⁊ depopulator poti⁹ extrahunt̃ ab eccleſia ꝙ̃ alius malefactor ꝗ forte deterior ẽ:q2 plurimũ ĩtereſt illos puniri ꝙ̃ alios malefactores cũ plurib⁹ excitia cogitẽt ꝙ̃ alij.xxiij.q.iiij eſt iuſta. **Ne clerici vel monachi.** Supra viſum eſt de his q̃ clericis cõpetunt. nunc aũt de ꝓhibitis eſt vidẽdũ.ſm doc. Vel ꝯtinuat̃ ad ti.ꝓxi.ꝑce.ſic. Quia ſupra tractatũ ẽ đ imunitate ec.⁊ clericoꝝ:ne forte ob hãc imunitatẽ clerici ⁊ monachi ſuꝑbirent ⁊ arbitrarent̃ ſibi oĩa licere:merito ſubijcit̃ hec rubrica per quã oſtẽdit̃ m̃ nõ debẽt ſe imiſcere ſecl'arib⁹ negocijs. Ab.

Multa. b ❡ Pauca.vt eoꝝ exemplo oĩa ſimilia caueant̃ ⁊ exempli cauſa pauca ſunt exprimẽda.xxv.diſ.§.criminis appellatio.xxiij.q.v.de liguribus.⁊.ff.ad.l.acquil.ita vulneratus.§.vlti.ſic qđ vni dicit̃:omnib⁹ intelligit̃ eſſe dictum.lx.di.miramur.⁊ de peni.di.j.nunc aũt. c ❡ Appetit.xxxij.q.iiij.origo. d ❡ Munera.xiiij.q.iiij.clerici.⁊.c.ꝗcunqʒ.xj.q.iij.nõ lʒ:⁊.xl.iij.di. qm̃ quidem. e ❡ Dare.xiiij.q.v.nõ ſane. f ❡ Cõducere ad peccandũ ꝙ nõ licʒ.xxij.q.iiij.ſi ad peccatũ:vel ꝓ ſeculari q̃ſtu ꝓhibito clericis:quia nec ꝑ ſe nec ꝑ alium licʒ.lxxxviij.di.negociatorẽ:⁊.c.fornicari. g ❡ Lites.xj q.j.te q̃deʒ:et q2 criminib⁹ materiã creare noſcũtur.C.de iudi.ꝓperandũ.in ꝑn. h ❡ Rixas.xlvj di.§.j.⁊ in alijs ꝑ totum. i ❡ Secularib⁹ .s.đ poſtu.clerici. k ❡ Orphanoꝝ.lxxxviij.di.c.ſ.⁊ in alijs pluribus.c. l ❡ Cõductores ſi tn̄ conductori ſuccedũt:bñ pñt in ꝯductione remanere.ff.de decuri.l.decurio.ar. m ❡ Procuratores in negocijs ſeculari/bus:ſʒ ꝓ eccl'iaſticis ⁊ pñt ĩ auc. đ ſã.epi.§.aliũ.coll.ix.⁊.xxj.q.iij.credo:⁊.c.cyprian⁹.⁊.ſ.c.ꝓx. n ❡ Joculatorem.xlvj.di.clericum ſcurrilẽ. o ❡ Aleas.xxxv.di.c.ſ.⁊ vl.et in auc.đ ſã.epi.§.interdicim⁹.col.ix.⁊.s.đ vi.⁊ ho.cle.clerici. p ❡ Ornamentũ incõueniẽs.xxj.q.iiij.c.j.⁊.ij ⁊.s.de vi.⁊ ho.cle.clerici. q ❡ In delicijs.xxxv.di.eccl'ie ꝑncipes. r ❡ Pondera.s.de emp.⁊ ven.vt menſure. s ❡ Aplos.paulũ ſcilʒ.xxj.q.j.c.j.ĩ fi. t ❡ Canes.ĩ.de cleri.ve.c.j.⁊ ij.⁊.lxxxvj.di.ꝗ venatorib⁹.⁊.c.eſau.⁊.c. an putatis. v ❡ Nemo militãſ.xxj.q.iij.c.ſ.ij.⁊.iij.⁊.ſ.e.ſʒ nec.B.

Sacerdotibus. ❡ Si clerici miniſtri vel ꝓcuratores laicoꝝ deꝑhendunt̃ in fraude: non debet eis in eccleſia ſubueniri.h.đ. Vel ſũma ſic vt in rubro. Primo ponit ꝓhibitionẽ. Scđo penã tranſgrediẽtiũ ibi.Qđ ſi.Ab. x ❡ Procuratores.ſic.s.c.ꝓxi.ſacris em̃ dei ſacerdotes vacare oportet aſſidue.xxxj.diſ.ſacerdotibus.⁊.ff.de ar.non diſtinguemus.§ iij. y ❡ Ab eccleſia ſubueniri.quia ſe fecerunt indignos veniẽdo ꝯ ipi⁹ ꝓhibitionẽ admĩſtratõeʒ ſecularẽ recipiẽdo: ⁊ fruſtra legis implorat auxiliũ qui cõmittit ĩ legem.ſic.s.ti.ꝓxi.c.vlti.⁊ ex hac lr̃a ſumũt q̃dam arg. ꝙ laicus auctoritate huius canonis poſſit clericuʒ occaſione adminiſtrationis capere ceſſante ꝓuilegio clericali.qđ eſt falſũ:q2 ꝓhibiti ſũt laici clericos auocare

a quo faciũt ſe indignos. **Ne clerici vel mõachi ſecularib⁹ negocijs ſe ĩmiſceãt.** **E**x cõcilio maguntino. **Enumerat ꝯciliũ multa ſecularia negocia a q̃b⁹ iubet clericos ⁊ monachos abſtinere. Ca.I.**

b Multa ſunt negocia ſecularia đ ꝗbus pauca ꝑſtringamus: ad ꝗ ꝑtinet oĩs carnalis ꝯcupiſcẽtia c ꝗcꝗd plus iuſto appetit hõ: d turpe lucrũ eſt.munera iniu e ſta accipere: vel etiaʒ dare ꝓ f aliꝗ ſeculari queſtu:ꝑcio ali g quẽ ꝯducere: ꝯtẽtiões vel li h tes vel rixas amare: ĩ placi i dis ſecl'arib⁹ diſputare(exce k pta defenſiõe orphanoꝝ aut l viduarũ)ꝯductores ſecula m riũ rerũ aut ꝓcuratores eſſe n turpis lucri vel facti:eẽ ioculatorẽ:vel iocũ ſecularẽ dili o gere:aleas amare:ornamen p tũ ĩcõueniẽs ꝓpoſito ſuo ꝗ q rere:in delicijs viuere velle: r gulã ⁊ ebrietatẽ ſeq̃: põdera iniuſta vel mẽſuras hr̃e: negociũ iniuſtũ exercere. Nec tñ iuſtũ negociũ ẽ ꝯdicẽduʒ ꝑpt̃ neceſſitates diu̾ſas:q2 s legim⁹ ſãctos apl'os negociatos fuiſſe:⁊ in regula beati bñdicti ꝑcipit̃:ꝓuideri per ꝗꝝ man⁹ negocia monaſterij t ꝓcurẽt̃. Canes ⁊ aues ſequi ad venãdũ:⁊ oĩb⁹ ꝗbuſlibet cauſis ſuꝑfluis ĩtereſſe: ecce ⁊ alia ⁊ his ſĩl'ia miniſtris altaris dñi:necnõ et mõachis oĩno contradicim⁹:đ ꝗb⁹ ait v apl's. Nemo militãs deo:implicat ſe negocijs ſecularib⁹. 2.Timo.2

Eugenius papa luce epõ. **Clerici nõ debẽt eẽ miniſtri vel ꝓcuratores laicoꝝ: ꝙ ſi ꝯtrafecerint ⁊ deꝑhẽdãt̃ in fraude nõ ſubuenitur eis ab eccleſia. Capitulum. II.**

Sacerdotibus et clericis tuis denũcies publice ne miniſtri laicoꝝ fiant nec x in rebus eorum ꝓcuratores exiſtãt. ❡ Quod ſi poſtmodum facere ꝑſumpſerint et occaſione ipius adminiſtrationis ꝓpter pecuniariã cauſam deꝑhendantur in fraude indignum ẽ eis ab eccl'ia y ſubueniri per quos ꝯſtat in eccleſia ſcandalũ generari.

Alex.iij.in concilio turoñ. **Religioſi ꝓfeſſi exeũtes ad**

Act.20.

audiēdas leges vel phyſicā niſi īfra duos mēſes ad clauſtrum redeant excōmunicati ſunt: ⁊ in nulla cauſa patrocinari poſſūt: ⁊ in choro ⁊ in capitulo ⁊ ceteris erunt vltimi et ſine diſpēſatione pape nō ꝓmouent̄. Ca. III.

NOn magnope antiq̄ hoſtis inuidia. et. j. ¶ Jnde nimirū ē ꝙ in angelū lucis ſe more ſolito tranſ
a figurās: ſub obtētu lāguentiū fratꝝ ꝯſulēdi corꝑibus ⁊ eccl'iaſtica negocia fidelib⁹ ꝑtractādi: regulares q̊ſdā ad legendas leges: ⁊ ꝯfectiões phyſicales ponderandas: ꝺ clauſtrꝭ ſuis educit: vñ ne occaſione ſcīe: ſpūales viri mūdanis rurſus actiōib⁹ inuoluant̄: ſtatuim⁹ vt nulli oīno poſt votū religionis poſt factā ⁊ in aliquo loco religioſo ꝓfeſſionē ad phyſicam legeſue mūdanas legēdas ꝑmittant̄ exire. ¶ Si vero exie
b rint: ⁊ ad clauſtrū ſuū infra duoꝝ mēſiū ſpaciū nō redierint: ſicut excōicati ab omnibus euitētur. ⁊ ī nulla cauſa ſi patrimoniū ꝑſtare voluerint audiātur. Reuerſi aūt: in choro capitulo menſa et ceteris vltimi fratrū exiſtāt.
c et niſi forte ex miſericordia ſe. ap. totius ſpem ꝓmotionis amittant. Idem in cōcilio laterañ.

Clericus generalis ꝓcurator vel iuſticiarius principis ſecularis deponēdus ē: ⁊ ſi religioſus ē grauius punieꝫ. Ca. IIII.

d SEd nec ꝓcuratiões villarū: aut iuriſditiones etiaꝫ ſeculares: ſub aliquib⁹ principibus ⁊ ſecularib⁹ viris: vt iuſticiarius eoꝝ fiat: clericoꝝ quiſꝗ̄ exercere ꝑſumat. ¶ Si quis autē aduerſus hec venire tentauerit: (quia cōtra doctrinā apoſto
e li dicētꝭ. Nemo militās deo implicet ſe ſecularibus negocijs: ſeculariter agit ab eccleſiaſtico fiat miſterio alien⁹: pro eo ꝙ officio clericali neglecto fluctib⁹ ſeculi: vt poteſtatib⁹ placeat ſe iniungit:
f diſtricti⁹ aūt decernim⁹ puniendum: ſi religioſoꝝ quiſꝗ̄ aliq̄d ꝑdictorū auſus fuerit attentare. Idem cantuari. archiepō.

Cleric⁹ iudiciū ſāguinis exercēs ab officio et beneficio deponit̄: hoc ꝑmo Excōicatus eſt hñs officiū ꝑpoſiti ſecularis ſi monitus nō deſiſtat. Ca. V.

CLericis in ſacris ordinibus conſtitutis: ex conci
g lio toletano iudiciū ſanguinis agitare non licet. Unde ꝓhibemus: ne aut ꝑ ſe truncationes membroꝝ faciant:
h aut iudicent inferendas. qꝺ ſi quis tale quid fecerit honore priuetur ⁊ loco. ¶ Ju

a diuinis officijs. xxj. q. iij. cyprianus. ⁊. lxxxviij. di. c. vlti. vñ ſi ꝯtrafecerit nō debet ex delicto ꝓprio cōmodū reportare. ar. xvj. q. j. legi. ⁊. ff. de do. inter vi. ⁊ vx. l. iij. §. j. ⁊. ff. de re. iur. nō fraudant̄. §. nemo. ff. de fur. itaqꝫ fullo. §. ſed nemo. ⁊ vñ ſūt puniēdi ꝑuilegiū habere non debent xxiiij. q. j. didicimus: itelligo ergo ꝙ tali clerico non ſubuenit̄ ab eccleſia poſtꝗ̄ legitime admonitus ē: vt h̄ dicit in ꝑn. cum pro h̄ delicto cōmonitus. tertio ab eccleſia ſit alienus ſi nō deſiſtat ar. j. de ſen. excō. in audiētia: vel verius nō debet ei eccleſia ſubuenire in fraude commiſſa in adminiſtratione nec pecunia. nec alio auxilio cū al's eccleſia teneat̄ clericos defendere ab oppreſſiōib⁹ laicoꝝ.

NOn mag. ¶ Diuidit̄ ī tres ꝑtes. Jn prima ponit factum reꝑhenſibile. Secūdo id fieri ꝓhibet ibi. Jnde. Tertia q̄drupli cem penā impo nit. ibi. Si vero. Ab. a ¶ Ob tentu. ar. ꝙ ꝑtextu ſine cōpenſatione boni malū nō ē faciēdū. j. q. j. nō eſt putāda xiiij. q. v. forte. ⁊ xxvij. q. ij. ſi tu abſtines: et. j. de vſu. ſup eo. xxxij. q. iiij. ſic ſactius xxij. q. ij. ꝑmū ne q̄s arbitret̄. ar. ꝯ. xj. q. iij. ꝙ ꝑdeceſſor. xxxiij. q. v. tūc ſaluabit̄. ꝯ. de iureiur. ꝑuenit. Sol'. multiplex eſt rocōpēſatio. qñqꝫ eñ recōpēſat̄ min⁹ malū vt mai⁹ euitet̄: ⁊ h̄ cōpēſatio penit⁹ inhibet̄. xiiij. di. ꝙ ait: niſi forte in vna ⁊ eadē ꝑſona. xiij. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. xxxij. q. ij. ſi qꝺ verius: qñqꝫ malū cōpēſat̄ ꝓpter ſequelā alicui⁹ boni vt cū q̄s cōmittit furtū vel rapinā vt paſcat pauperes vel ſubtrahit debitum vxori cauſa ꝯtinentie vel facit ꝯ votū vel ꝯ matrimoniū vt aliq̄ efficiat̄ chriſtiana. omnis talis cōpēſatio inhibet̄ vt in ꝑmis ꝯcor. et xxx. q. j. noſce. xxxiij. q. v. ſi dicat. xxxij. q. iiij. ſic nō ſūt. qñqꝫ compenſat̄ damnū corꝑale ꝓpter bonū ſpūale. ⁊ hec compenſatio ꝓhibet̄. lv. di. ſi euāgelica. quandoqꝫ cōpenſat̄ damnū corꝑale ꝓpter bonū corꝑale: vt cum femīa amittit florē virginitatis: vt ei recōpēſet̄ in fructu ſobolis. h̄ non reprobat̄ ſed laudat̄. vt. xxxiij. q. v. tūc ſaluabit̄. qñqꝫ relaxatio iuris eccleſiaſtici recōpenſat̄ ꝑ acq̄ſitionē aliquoꝝ. ⁊ h̄ ſimiliter admittit̄ xxxiij. q. iiij. ipa pietas. ꝟ. itē ſi iquiūt donatiſte qñqꝫ illicita cōmunio alicui⁹ recōpēſat̄ ꝑ acq̄ſitionē pluriū. ij. q. j. multi. xj. q. iij. anteceſſor. ꝙ predeceſſor. vel pōt dici ꝙ ꝑmuꝫ veꝝ eſt ſcōm ſic exponit̄: ſub cōpenſatione boni malū nō ē faciēdū. i. illud qꝺ eſt ꝺ genere mali ꝙ al's eēt malū niſi canonis auctē excuſaret̄ vt pꝫ ꝑ ꝯria ſignata. b ¶ Jnfra duorum verba iſta habebis. j. e. c. vlti. vbi de hoc. c ¶ Diſcdia. nō ꝙ abbates vl' epi cū talib⁹ diſpēſare nō pñt. ar. ꝯ. j. de ſen. ex. cū illoꝝ. in fi. ſꝫ h̄ ad terrorē alioꝝ ⁊ cautelā ſtatutū fuit vl' q̄ ad dignitates h̄ intelligit̄ Berñ.

SEd nec. Johan. ¶ Cōmunit̄ ſūmatur vt in rubro: ſꝫ ego intelligo tex. in pena excōicationis et nō depoſitionis vt. j. dicā. Diuiditur. Nā ꝑmo ponit ꝓhibitionē. Scōꝺo penā tranſgredientiū. ibi. Si quis aūt. Ab. d ¶ Villarū. xvj. q. j. de preſentium. xxj. q. iij. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊. ꝯ. eo. c. j. ij. ⁊ iij. cum cōcordantijs ibi poſitis. e ¶ Nemo. ꝯ. e. c. j. ⁊. xxj. q. iij. c. j. ij. ⁊. iij. f ¶ Diſtrictius. ar. ꝙ dignitas ꝑſone aggrauat peccatuꝫ. xxxv. q. ij. q̄ viderit. ꝯ. ꝺ iureiur. cum quidā: vbi de hoc. ⁊. xl. di. homo chriſtianus. ⁊. xxv. q. j. nulli fas.

CLericis. ¶ Sunt duo dicta vt in rubro. Scōꝫ ibi. Jubem⁹. Ab. g ¶ Toletano. xxiij. q. vlti. his a q̄bus. j. eo. ſniaꝫ. j. de rap. in archiepatu. ⁊. xxiiij. q. iij. illud ſane. h ¶ Judicent. ꝑ ſe q̄dē iudicare nō debe

bem⁹ etiã ſub in termĩatiõe
anathemat⁊:ne q̃s ſacerdos
habeat officiũ vicecomitis
a aut p̃poſiti ſecularis. Si q̃s
aũt ꝯ h̃ venire p̃ſumpſerit: ⁊
cõmonit⁹ emẽdare noluerit:
b excõicationi ſubiaceat. Idẽ
lundoñ. epo. Nõ lz clericis
vel monachis lucri cã nego/
ciari: hoc p̃io. Monachi ne
queunt noĩe ꝑprio ꝯductas
poſſeſſiones habere: h̃ ſcdo.
Laicis nõ dz ecclia titulo cõ
ductiõis ꝯcedi. hoc tertio.

S Ecũdũ ĩſtitu Ca. VI.
ta p̃deceſſoꝝ nroꝝ: ſub
intermĩatione anathematis
ꝓhibem⁹: ne mõachi vel cle
c rici cã lucri negociẽt. ¶ Et
ne mõachi a clericis vl' laicꝭ
d ſuo noĩe firmas habeant.
e ¶ Neq; laici ecclias ad fir/
mã teneãt. Idẽ eidẽ. Mona
chi incorrigibiles de mona/
ſterio expellant: ⁊ reforma/
bit mõaſteriũ de frib⁹ alte/
ri⁹ ordĩs ſi de mõachis eiuſ/
dẽ ordĩs reformari nõ põt.

R Elatũ eſt ꝙ Ca. VII.
mõachi d. h. ſeculariẽ
viuũt: ⁊ alios exẽplo ſuo cor
rũpũt. ¶ Jdq; mã. q̃ten⁹ eoſ
ad obſeruãtiã regule ap. re.
f ꝯpellas: vel ſi tibi reſtiterit
g auſu temerario: eis electis:
frẽs alteri⁹ ordĩs (ſi non põt
p̃ſcriptũ mõaſteriũ in ſuo or
h dine reformari) in illud ĩdu
i cas: vt labores impioꝝ iuſti
edãt: ⁊ illi tãdẽ rubore ꝑfuſi
ad ſui ordinis obſeruãtiã re
uertant. Inno. iij. e ſtul'. epi
ſcopo. Clerici in ſacris cõpel
lendi ſunt ꝑ bñficiorũ ſubtra
ctionẽ vt deſiſtãt a tabellio/
natus exercitio. Ca. VIII.

S Icut te accepim⁹ referẽ
te. et. ĩ. F. T. mandam⁹
k q̃ten⁹ clericis in ſacris ordi/
nib⁹ cõſtitutis: tabellionat⁹
officiũ ꝑ beneficiorũ ſubtra/
ctionẽ ap. poſtpo. ĩterdicas.
Idẽ in cõcilio generali. Cle
ricus: nec dictare: nec ꝓferre
ſñiam ſãguinis dz: nec q̃cq̃
aliud exercere: ꝑ qd̃ ad vin/
dictã ſanguinis tendat: vel
purgatiõi vulgari opẽ p̃ſta/
re nõ debet. Ca. IX.

l S Ententiam ſanguinis
nullus clericus dictet:
aut proferat: ſed nec ſangui/
nis vindictam exerceat: aut
vbi exerceatur interſit. Si/
quis autem huiuſmodi occa
ſione ſtatuti. eccleſijs vel ec
cleſiaſticis ꝑſonis aliquod
p̃ſũpſerit inferre diſpendiũ:
ꝑ cenſurã ec. compeſcatur.
¶ Nec quiſq̃ clericus lr̃as
dictet aut ſcribet: ꝓ vindicta
ſanguinis deſtinãdas: vnde

platus aut clericus q̃cũq;. q̃ hz iuriſditionẽ vel ip̃emet
inferre vel cõſiliũ dare aut ſñiam dictare nec etiã iter
eſſe. ĩ. e. ſñiam qꝛ efficeret irregularis ⁊ deponeret. ĩ. de
excel. p̃la. ex lr̃is: ⁊ hic. dz ꝙ platus hñs iuriſditionem
tpalẽ cõmittere generaliẽ alicui laico: vt faciat de oĩbꝫ
malefactoribus
vindictã iuxta
illud: homicidaſ
⁊ maleficos nõ
patiaris viuere
xxiij. q. v. rex dz
ſi homicidiũ. q̃
malos homici/
das. qm̃ multa
licẽt in genere q̃
nõ licẽt in ſpẽ.
s̃. de offi. ordi. ſi
ſacerdoſ. viij. q.
j. q̃d aũt. de co.
di. ij. nõ ꝓhibe/
at. ſi ex mãdato
generali aliq̃s ĩ
terficiat nõ im/
putaret ei. xxiij.
q. v. d occidẽdiſ
ar. ⁊. q. viij. hor
tatu. ⁊. c. oĩ tio
re. ſz q̃d ſi ad eũ
ſi appellaret q̃
delegauit: iterũ
deleget alij. qꝛ ꝑ
ſe h̃ facere nõ de
bet: vt hic dicit
⁊. xxiij. q. vl. his
a q̃bꝫ ĩ. e. ſñiam.
a ¶ Prepoſiti
ſecularis. s̃. e. c.
ꝓxi. ⁊. s̃. de vi.
⁊ ho. cle. clerici.
b ¶ Excõicati
oni: ⁊ ſic videt
ꝙ ſit canon late
ſñie. s̃. ti. ꝓxi. c.
nõ minus.
S Ecundũ.
¶ Tria ſũt
dicta ⁊ ꝑtes pa
tent. Ab. Si.
c ¶ Cã lucri: ſz
cã neceſſitatis:
pñt. s̃. e. c. j. ad
finẽ. d ¶ Fir/
mas: qꝛ ſuſpitionẽ hz cupiditatis ⁊ q̃ſi negociatio eſt.
ar. s̃. e. c. j. h̃ intellige ſuo noĩe vt hic dicit: ſed noĩe mo
naſterij cã neceſſitatis licitũ eſt. s̃. e. c. j. in fine.
e ¶ Neq; laici: nullã diſpoſitionẽ de rebꝫ ecclaſticis
laici habere debẽt. s̃. de eta. ⁊ q̃li. ex rõne. q̃b⁹ obſequẽ
di manet neceſſitas nõ auctoritas ĩperãdi. xvj. q. vij.
nõ placuit. ⁊. c. ſe. ⁊. s̃. de cõſti. ec. vbi de hoc. ⁊. s̃. d re
R Elatũ. ¶ Primo exceſſus. (bus ec. nõ alie. c. fi.
Scdo corrigi mãdat ibi: ideoq;. Ab. Si.
f ¶ Remota. maxime qꝛ idẽ etiã ſi nõ apponat: qꝛ in
hmoi correctionibꝫ nõ admittit appellatio. s̃. de ap. re
p̃henſibilis. ⁊. c. cũ ſpeciali: in fi. ⁊. c. ad nr̃am. Berñ.
g ¶ Eis electis: in penã illoꝝ ep̃us. n. illud auctorita
te ſua. facere poſſet: arg. xvj. q. vj. de lapſis. xviij. q. ij.
abbates: ſz ſi nõ delinqunt eos expellere nõ põt. xvj.

q. vl. inuentũ. lvj. di. ſatis ꝑuerſum. nec etiã artiorẽ re
gulã põt eis imponere: arg. xxxij. q. j. integritas. s̃. de
ec. edi. ad audiẽtiã. ij. Itẽ dz hic ꝙ vniuerſitas delinq̃
re põt: ar. xxv. q. ij. ita nos: ⁊. vij. q. j. ſicut vir. ⁊. ff. qd̃
me. cã. metũ. §. animaduertendũ. h ¶ Inducas: ſed
qualiẽ ibi erũt
refert qualiter ĩ
troducant: ⁊ q̃/
liter illi expulſi
ſint: an in ꝑpe/
tuũ an ad tp̃us
donec illi corri/
gant ⁊ reuertãt
arg. ĩ. de diuor.
gaudem⁹. C. de
pe. l. ſeru⁹: ⁊. lx/
xxj. di. dictũ: ⁊
hic in fi. dicit.
i ¶ Impiorũ
xxiij. q. vij. q̃cũ/
q;. ⁊. c. ſe.
S Icut. cleri
cis ĩ ſacris
ſed quare iſti ꝓ
hibentur exer/
cere officium ta
bellionat⁹ dum
tñ abſtineãt a ſe
uis ſcripturis ſi
ue ſentẽtijs: Di
cas ꝙ iſti paſſiꝫ
vtebant officio
ĩlo in oĩbus cau
ſis in quocunq;
foro. vt habet ĩ
integra. vel ve/
rior eſt illa rõ.
officiũ illud ex/
traneũ eſt ab of
ficio clericoꝝ ſal
tẽ in ordine ſa/
cro. xx. q. iij. eos
qꝛ genus nego/
ciatiõis eſt etiã
abſtinẽdo a cri/
minalib⁹ maxi/
me ſi cõpetẽtia
beneficia habẽt
ar. s̃. d poſt. c. j.
ſz nũq̃d in cã ec
cleſiaſtica ſiue
ſpũali corã ec/
cleſiaſtico iudice poſſunt eſſe tabelliones: videt ꝙ nõ
quia ſimpliciter prohibentur. vnde generaliter intelli
gendum eſt. arg. xix. diſt. ſi romanorum. ⁊. ĩ. de priuil.
quia circa. ff. de ſer. vr. pre. ſi ſeruitus. arg. contra. s̃. d
ꝓba. quoniã. xxvij. q. ij. multorũ. Berñ.
S Ententiam ſanguinis. ¶ Habet multa di/
cta: ideo commode ſummari nõ poteſt. Sed ge/
neraliter poteſt ſic ſummari. Clericis prohibẽtur om/
nia illa ex quibus ſequitur vl' ſequi poteſt vite amiſſio
vel ſanguinis effuſio hoc dicit. Vel ſpecialius ſic vt
in rubro. Et habet quattuor dicta principalia. Secũ
dũ ibi. nec quiſq̃. Tertium ibi. nullus. Quartum ibi.
nec quiſq̃ purgationi. Abbas Siculus.
l ¶ Sanguinis. epiſcopi non poſſunt ſentẽtias ſan/
guinis ferre. ĩ. de excel. prela. ex litteris. ⁊. s̃. eo. cleri/

a in curijs principū hec ſollicitudo nō clericis: ſ3 laicis cōmittaꝛ. ¶ Nullus q̄3 clericus ruptarijs vel baliſtarijs aut hmōi viris ſanguinū p̄ponaꝛ: nec vllā chirugie artē ſubdiacon⁹ diacon⁹ vl̓ ſa-
b cerdos exerceat: q̄ aduſtionē vl̓ īciſionē īducit. ¶ Nec q̄ſq̄3 purgationi aq̄ feruētis vel frigide: ſeu ferri cādetis ritu3 cuiuſlibet bn̄dictionis aut cōſecrationis īpēdat: ſaluis nihilomin⁹ ꝓhibitionib⁹ ō monomachijs ſiue duellis ante ꝓmulgat̄. h Ono. tertius.

Cōſtitutio turoneñ. cōcilij puniēs religioſos audientes leges vl̓ phyſicā eſt canon late ſn̄ie: ꝛ incidentes in illā debent ꝑ ordinarios puniri: hoc primo Scd̄o extendit dictā cōſtitutionē ad habētes dignitates: ꝛ ꝑſonat⁹: ꝛ ad p̄ſbyteros. Ca. X.

Sup ſpecula: et. j. ¶ Cōtra religioſas ꝑſonas ō clauſtris exeuntes ad audiē-
c dū leges vl̓ phyſicā. A. p̄deceſſor noſter olim ſtatuit in cōci. turoñ. vt niſi infra duo-
d rū mēſiū ſpaciū ad clauſtrū redierint: ſicut excōmunicati ab omnib⁹ euidenꝛ. ꝛ ī nulla cauſa (ſi patrociniū p̄ſta-
e re voluerint audianꝛ) reuerſi aūt in choro menſa caplo: ꝛ ceter̄: vltimi fratrū exiſtāt et niſi forte ex miſericordia
f ſe. ap. toti⁹ ſpē ꝓmotiōis amittant. ¶ Uerū q2 nōnulli ex talib⁹ ꝓpꝛ quorūdā opiniones diuſas: excuſatiōis aliq̄d aſſumebant. ¶ Nos
g volētes: vt decetero ip̄o facto ſn̄iam excōicatiōis incurrāt diſtricte p̄cipiendo mandam⁹ q̄ten⁹ tā a dioceſaīs: ꝛ caplis ip̄oꝝ: q̄3 a ceter̄ epīs in quorū dioceſib⁹ hmōi ſtu-
h dēt: tales excōicati: ꝛ p̄dict̄ penis obnoxij publice nūciētur. ¶ Quia xō theologie ſtudiū cupim⁹ āpliari. vt dilatato ſui tētorij loco: funiculos ſuos faciat lōgiores: vt ſit fides catholica circūcīcta
i muro īexpugnabili bellatoꝝ q̄b⁹ reſiſſere valeat aſcēdētib⁹ ex adūſo: ad archidiaconos decanos plebāos p̄poſitos cātores ꝛ alios clericos
k ꝑſonat⁹ hn̄tes: nec nō p̄ſby-
l m teros (niſi ab his īfra ſpaciū

cis vbi de hoc. nec dare cōſilum nec intereſſe nec dictare nec ſcribere ſententiam vt hic dicit. ꝛ. xxiij. q. iiij. illud. ſed alijs debent vices ſuas committere vt dictū eſt. s. e. cleric̄. ꝛ ar. p̄dicti decre. illud. ꝛ. ij. q. vij. ſicut. licet ſm leges non poſſit delegare niſi cum iudex neceſſariā habeat cām ꝓficiſcēdi. ff. de offi. ei⁹ cui mā. eſt iuriſdi. l. j. ſed ſi intereſt tm̄. nūq̄d ꝓpter hoc efficiꝛ irregularis vt ꝓpꝛ hoc deponat? n̄ videꝛ ꝙ debeat deponi. ſ3 alias debet puniri: q2 interfuit ꝯ p̄ceptū hui⁹ canonis a ¶ Principium. s. e. clericis. ꝛ. capi. ſed nec. Bern̄.

b ¶ Aduſtionē ex hoc videꝛ ꝙ eccl̓ia penā aduſtionis infligere nō d3 ꝛ ſic eſt cōtra illud. j. ō fal. ad audiētiā: vbi dꝛ ꝙ nota cum ferro cādēti imponiꝛ in fronte: ſ3 illud intelligitur ita ꝙ ad effuſionē ſanguinis nō ꝓcedat.

Sup ſpecula. Super. ¶ Pars h⁹ j. de magiſtris ſup ſpecula. Diuidiꝛ in quinq̄3 ꝑtes. Primo poniꝛ deciſu3 exordiū. Scd̄o ibi: ꝯ relatio turoñ. cōcilij. Tertia ibi: verū. opiniones varias circa illud. Quarta ibi: nos deꝛminatio Quīta ibi: q2 vero cōſtitutionē extēdit. Ab. c ¶ Phyſicam C. ō epi. ꝛ cle. reperita: ꝛ. l. ꝑabolani. d ¶ Mēſiū: a tp̄e ſcie hmōi ꝯſtitutiōis ſiue publicatiōis ꝯnumerandū ꝛ niſi deſtiterint ip̄o iure ſn̄iam excōmunicationis incurrūt. vt. j. ſequiꝛ xba iſta q̄ hic ponūꝛ vſq̄3 ibi veꝝ q2: ſūt turoñ. ꝯcilij. s. e. nō magno. e ¶ Audianꝛ: tā q̄3 ip̄o iure excōicati alias etiā monachi ꝛ canonici regulares ab aduocatione repellunꝛ. s. de poſtu. c. ij. et xvj. q. j. alia ē. c. placuit. c. mōachi. ꝛ. c. ō pn̄tiū: ꝛ. xv. q. ij. c. j. in fi. niſi ꝓ vtilitate eccl̓ie ſue abbate nihilomin⁹ imperrāte: vt in p̄dicto. c. monachi. f ¶ Amittant dic vt. s. e. c. nō magno. g ¶ Facto: ſic ipſo facto negam⁹ deū. xxij. q. v. c. cauete: ꝛ ip̄o facto amittit quis priuilegiū ſuū. ſic. j. de vit. ꝛ ho. cleri. c. vl. vbi plures cōcor. de hoc. h ¶ Predictis penis ſc3 ꝙ ꝓmoueri nō pn̄t ſine diſpēſatione aplice ſedis ꝛ alijs ſupius poſitis. i ¶ Bellatoꝝ. i. p̄dicatoꝝ q̄ pn̄t hereticis reſiſtere auctoritate diuine ſcripture: q̄ ꝯ nos ſurgūt ꝛ ex

aduerſo impugnāt nos quos p̄lati eccl̓iarū de ſua dioceſi expellere tenenꝛ intātū ꝙ ſi negligētes extiterint ab adminiſtratione remoueanꝛ. j. de here. excōmunicamus: in fi. k ¶ Preſbyteros: ad oēs p̄dictas ꝑſonas pena iſta extendiꝛ etiā ſi hmōi p̄ſonatus curam aīarū nō habeat quia idē iudiciū eſt ō ꝑſonatib⁹ curā aīarū nō habentib⁹: ſicuti de bn̄ficijs curā aīaꝝ habētib⁹ annexam. s. de elec. dudū: ꝛ ꝙ habentes curā aīaꝝ teneꝛ: p3 q2 q̄ ad curā aīarū eligitur d3 primo ꝓmoueri ad ordinē ſacerdotij al̓s ſit ip̄o ea iure ꝑuat⁹. s. de p̄bē. extirpande. §. q̄ vero: ꝛ in ꝓpria ꝑſona deſeruire niſi in duob⁹ caſib⁹ vt ibi dꝛ. et idē iudiciū de ꝑſonatib⁹: ꝛ ō habentib⁹ curam aīarū eſt habendū vt in p̄dicta decre. dudū. ꝛ. s. ō p̄bē. de multa maior. em̄ rō eſt de habentib⁹ curā animarum q̄3 de ꝑſonatib⁹ nō habētib⁹ curā aīarū. Credo ꝙ nullus archidiaconus decan⁹ pleban⁹ p̄poſit⁹ cātor: ꝛ nulli q̄ hn̄t ꝑſonat⁹: ꝛ q̄ habēt curā aīarū poſſint audire leges vel phyſicā p̄ter penā iſti⁹ cōſtitutionis nulla facta diſtinctione exq̄ tales ſunt niſi aliā interp̄tationē ſuꝑ h̄ viderem: q2 papa nullā adhibuit interp̄tationem & nec nos adhibere debem⁹. ij. q. v. ꝯſuluiſti. ꝛ. s. de tranſla. inter corꝑalia ſufficit. n. ꝙ ita ſcriptū eſt: vt. vj. q. iij. ſcriptū eſt in lege. ꝛ. ff. q̄. ꝛ a q̄. ma. li. l. ꝓſpexit.

l ¶ Ab his. ſ. legib⁹ vel phyſica: de q̄bus p̄miſſum eſt s. m ¶ Spaciū p̄ſcriptū duoꝝ mēſiū cōnumerādorū a tp̄e publicationis hui⁹ cōſtitutiōis q2 ante publicationē nemo teneꝛ. s. de cōſti. c. ij. ex quo em̄ conſtitutio publice ꝓmulgata eſt ꝛ publicata. quilibet tenetur ad ei⁹ obſeruantiā poſt duos mēſes in auc. vt fac. noue cōſti. circa prin. coll̓. v. xvj. di. quod dicitis. s. de poſt. c. j. ſed ante nō: arg. xxxij. q. iiij. dixit ſara. lxxxij. di. ꝓ- poſuiſti: ſed cum iſta conſtitutio ſit iam diu publicata nullus habet excuſationem. Sed nūquid epi poſſunt tales abſoluere? credo ꝙ ſic. q2 conditor hui⁹ ꝯſtitutionis nō retinuit ſibi abſolutionē ꝛ iō alijs relicta vꝛ. j. de ſen. ex. nuꝑ. j. de fal. dura. ꝛ. s. ō p̄bē. de multa in fi.

a ¶ Extendi. ſcilicet ꝑmiſſas penas de quib⁹ ſupe/rius facta eſt mentio. ſcilicet ꝙ ſint excōicati ⁊ ī nulla cauſa patrociniū ꝑſtantes audiant: ⁊ ita videt ꝙ iſti ſpem ꝓmotionis amittūt niſi cum eis ꝑ ſedem apoſtolicā fuerit diſpēſatū: ſic dicit. ſ. de monachis: q2 h ꝓ/nomē h oſtēdit oēs penas ſupra dictas: ſ3 h non credo ꝙ iſti ꝓpt hoc ſine diſpen/ſatione domini pape ꝓmoueri non poſſint ⁊ ꝙ dicit hoc extendi ⁊c. reſpicit tm̄ quod dixit. ſ. excōmunicati: ⁊ ꝙ in nulla cauſa eorum patrociniū admittatur: quia ſi hoc voluiſſet hoc dixiſſet de iſtis quod dixit d illis. argu. ſ. de trāſ/lati. inter corporalia. ſ. de deci. ad audientiam: ⁊ pene non ſunt ampliande ſine odia: ſed potius reſtringēde de peni. di. j. pene. ff. de li. ⁊ poſthu. cum quidam. ff. de here. inſti. l. j. §. vlti. ⁊ illa clauſula: niſi forte ex miſeri/cordia ⁊c. reſpi/cit tm̄ precedentia: ⁊ non ſubſe/quentia. argu. ſ. de appell. inquiſitioni: tutius ē dicere ꝙ incurrat omnes penas predictas cum littera hoc expreſſe dicat dum dicit: hoc extēdi ⁊c. ⁊. ſ. dū di/cit ꝑdictis penis obnoxij. Berū.

preſcriptum deſtiterint) hoc a extendi volumus ⁊ manda/mus: ⁊ appellatiōe poſtpoſi/ta firmiter obſeruari.

Explicit liber Tertius. Incipit Quartus.

Tituloꝝ quarti libri Decretaliū ſingulorūqꝫ capituloꝝ eorūdē iuxta debitum ipſorum ordinē accōmoda ⁊ diſtincta annotatio.

Spōſalibus ⁊ matrimonijs. Titulus I.

Capitula

I De frācia
II Preterea. j.
III Iuuenis
IIII Ad audiētiā
V De illis
VI De muliere
VII Ex lrīs. j.
VIII Sponſam
IX Ex parte
X Ex lrīs. ij.
XI Non eſt
XII Preterea. ij
XIII Veniēs. j.
XIIII Cū locum
XV Veniēs. ij.
XVI Cōmiſſum
XVII Requiſiuit.
XVIII Cū ī aplīca.
XIX In pn̄tia.
XX Inter opa
XXI Ad id
XXII Sicut
XXIII Cū apud
XXIIII Dilectus
XXV Tue
XXVI Tua
XXVII Cū in tua
XXVIII Cōſultatiōi.
XXIX Sēma
XXX Is qui
XXXI Si inter
XXXII Adoleſcens

De deſpōſatiōe impuberꝫ. Titulus II

Capitula

I Tua
II Ubi non eſt.
III Puberes
IIII Litteras
V Acceſſit
VI Continebat
VII De illis. j.
VIII A nobis
IX De illis. ij.
X Atteſtatōes
XI Ex lrīs
XII Duo
XIII Ad diſſoluē.
XIIII Tue

Clamdeſtina deſponſa/tione. Titulus. III.

Capitula

I Si quis
II Qd nobis
III Cū ībibitio

Spōſa duoꝝ. Ti. IIII.

Capitula

I Duobus
II Accepiſti
III Licet
De IIII Tua
V Duas

Cōditiōib⁹ appoſitꝫ ī de ſpōſatione vel in alijs contractibus Titulus. V.

Capitula

I Quicūqꝫ
II Cum ſit
III De illis
IIII Verum
V Sup eo
VI Per tuas
VII Si ꝯditiōes

Qui clerici vel vouētes matrimonium contrahere poſſunt. Titulus. VI.

Capitula

I De diacono
II Ex lrāꝝ
III Meminim⁹
IIII Conſuluit
V Veniens
VI Rurſus
VII Inſinuante

Eo ꝗ duxit in matrimo/niū quā polluit ꝑ adulte/rium. Titulus. VII.

Capitula

I Propoſituꝫ
II Significa.
III Sup hoc
IIII Ex lrāꝝ
V Cū haberet
VI Significaſti
VII Veniens
VIII Si quis

De Coniugio leproſorum. Titulus VIII

Capitula

I Peruenit
II Quoniam
III Litteras

Cōiugio ſuoꝝ. Ti. IX.

Capitula

I Dignū eſt
II Propoſuit
III Licet
IIII An noſtrā

Natis ex libero ventre. Titulus X

Caplm vnicū

Indecens

Cognatiōe ſpiritali. Titulus XI

Capitula

I Utrum autē
II Si vir
III Sup eo
IIII Martinus
V Contracto

VI Ueniens
VII Tua nos
VIII Ex lr̄is

De cognatõe legal. Ti. XII
Capl'm vnicũ
Si qua.

Eo q̃ cognouit conſãguineã vxoris ſue vel ſponſe. Titulus XIII.
Capitula
I Si quis
II Ueniens. j.
III De illo
IIII Trãſmiſſe
V Sup eo
VI Diſcretionẽ
VII Fraternitati
VIII Ex lr̄is
IX Ueniens. ij.
De X Tue
XI Jordane

Cõſãguinitate ⁊ affinitã te. Titulus. XIIII.
Capitula
I Ex litteris
II Sup eo
III Nõ dilectio
IIII De infideli.
V Nõ ſup
VI Quia circa
VII Tua nos
VIII Nõ debet
IX Uir qui

Frigidis ⁊ maleficiat ⁊ ĩpotẽtia coeũdi. Ti. XV.
Capitula
I Accepiſti
II Nõ ſedem
III Ex lr̄is
IIII Cõſultatiõi
V Laudabilez
VI Fraternita.
VII Littere

Matrimonio ↄtẽcto ↄ̃ interdictũ eccl'ie. Ti. XVI
Capitula
I Littere
II Ex lr̄is
III De muliere

Qui filij ſint legitimi. Titulus XVII
Capitula
I Cõqueſtus
II Cũ inter
III Trãſmiſſe
De IIII Cauſam. j.
V Lator
VI Tanta
VII Cauſam. ij.
VIII Perlatum
IX Nõ nobis
X Referente
XI Peruenit
XII Per tuas
XIII Per vene.
XIIII Ex tenore
XV Gaudem⁹

Qui matrimoniũ accuſare pñt vel ↄ̃ illud teſtificari. Titulus. XVIII
Capitula
I Perlatum
II A nobis
III Uidetur
IIII Inſup
V Significãte
VI Cũ in tua

Diuortijs. Ti. XIX.
Capitula
I Si qua
II Queſiuit
III Porro
IIII Significaſti
V Ex litteris
VI De illa
VII Quãto
VIII Gaudem⁹
IX Deus qui

De donationib⁹ inter virũ ⁊ vxorem ⁊ de dote poſt diuortiũ reſtituẽda. Ti. XX
Capitula
I Mulieres
II Significa.
III De prudẽtia
IIII Plerũq;
V Et ſi neceſſe
VI Nuper
VII Per vr̄as
VIII Donatio

Scđis nuptijs. Ti. XXI
Capitula
I Capellanuz
II Dominus
III Uir autem
IIII Sup illa
V Cum ſcḋm

Finis Quarti.

De ſponſalibus. Supra p̄cedẽti libro viſũ eſt de actib⁹ ⁊ geſtis ſpectãtibus ad clericos merito nũc reſtat videre de ſpectãtibus ad laicos. Et hec Rica habet duas partes. In prima dicit de ſpõſalibus. In ſecunda de matrimonijs. Abbas Siculus.

De ſpõſalib⁹ ⁊ matrimonijs.

Ex concilio triburienſi. Matrimoniũ ↄſenſu ↄ̃trahitur nec ĩualidat̃ ſi ↄſuetudo patrie nõ ſeruet̃. Capl'm. I.

De frã. Diuiditur. Primo ponit caſum. Scđo diffinit. ibi: Diffiniuit. Ab. Si.
a Lege. i. ↄſuetudine. b Legib⁹. i. ↄſuetudinib⁹. c Frãcoꝝ quam putabat eẽ de ſubſtãtia matrimonij. ar. xxx. q. v. alit̃ vbi videt̃ ꝙ ma-

De francia q̃dã: nobilẽ mulierem ð ſaxonia lege ſaxonũ duxit in vxorẽ. verũ: qꝛ nõ hiſdem b vtũt̃ legib⁹ ſaxones ⁊ francigene: cauſat⁹ ẽ ꝙ eã nõ ſua c id ẽ: frãcoꝝ lege deſponſauerat. d dimiſſaq; illa: aliaz ſupduxit. Diffiniuit ſup h̄ ſãcta ſynodus: vt ille trãſgreſſor e euangelice leg̃ ſubijciat̃ pn̄ie: ⁊ a ſcđa ↄiuge ſepet̃ ⁊ ad priorẽ redire cogat̃. Innocẽ. iij. exoñ. ep̄o. Sponſalia de futuro diſſolu[illegible]

trimoniũ omiſſis ſolẽnitatib⁹ nõ valeat: ſ3 nõ eſt veꝝ: qꝛ illa q̃ dicunt̃ in. c. aliter. potius ad ſolẽnitates referunt̃: que tñ̄ ſeruãde ſunt: ſed q̃uis non ſeruentur tenet matrimoniũ: quia ſolus conſenſus facit matrimoniũ. xxvij. q. ij. ſufficiat. d Dimiſſaq; . qđ facere nõ debuit auctoritate ſua. vt. xxxiij. q. ij. ſeculares xxxv. q. vj. mulieꝝ. etiã ſi impedimẽtũ manifeſtum ſubeſſet. ↄ̃. ð diuoꝛ. porro.
e Euangelice legis. qua dicitur nullus dimittat vxorẽ ſuam excepta cauſa fornicationis xxxij. q. j. dixit dñs. ↄ̃. ex pte.

Preterea. ¶ Primo iubet moneri. Scđo diffi/nit ibi: ſi aũt. Ab. a ¶ Sine cõditione. ꝑ hoc videtᷣ ꝙ ſolui nõ poſſit. qꝛ que ſine cõditione ꝓmittun tur ſine ꝯditione ſoluunt̃. xxxij. q. vi. c. vl. ⁊. xxij. q. iiij. inter cetera. b ¶ Inducendi: ⁊ etiã cõpellendi ſi iu/raſſent. ꝭ. e. ex lit teris. ꝓpter pe/riculũ iuramẽti ar. cõtra. ꝭ. e. req̃ſiuit. ſꝫ illud ſol/uit ibi. ſꝫ cõtra videt̃. ꝭ. e. c. vl. c ¶ Noluerint id ẽ abſolute re/ſtiterint. d ¶ Deteriꝰ. ſ. adulterium cum ſecũda: vel ꝙ eã forte ĩterficeret. e ¶ Odio: quia qđ q̃s nõ diligit facile cõtemnit xx. q. iij. preſens clericus. ⁊. xxxj. q. ij. §. j. Ber. f ¶ Societatẽ ff. ꝓ ſo. l. verꝫ. §. vl. ⁊. l. actiõe. §. diximus. Ber. g ¶ Interpoſi tione fidei ſiue ꝑ iuramẽtũ etiam qꝛ equipollent. ꝟ. de fideiuſ. ꝑue nit. ⁊. xxij. q. v. iuramenti. h ¶ Tolerari h̃ ideo dicit qꝛ ex quo nõ eſt ꝓceſ/ſuꝫ ad matrimo niũ ꝯ̃ria volun/tate accedente poſſunt ſe inui/cem abſoluere vt videt̃. qꝛ oĩs res ꝑ quaſcunq̃ cauſas naſcit̃ ⁊c. ꝭ. de re. iur. oĩs res. ⁊. ff. de re. iur. nihil tã na turale: qꝛ in tali caſu fide p̃ſtita ſiue iuramento ſub in telligenda eſt conditio. ſ. ſi in eadẽ volũtate ꝑmãſerit ar. ꝟ. de iureiurã. quẽadmodũ. ⁊. xxij. q. ij. ne q̃s arbi/tret̃. hec fuit opi. T. dicẽtis. ꝙ hec decre. ꝯtinebat ius cõe. Hu. dicebat. ⁊ bñ ꝙ loquit̃ de cõꝑatiua ꝑmiſſiõe vt. ꝭ. qui cle. vel vo. c. veniens: qđ ⁊ mihi videt̃: ⁊ loqui tur diſpẽſatiue: ⁊ hoc apte indicãt iſta verba. hoc poſ ſit in patiẽtia tolerari ne deterius inde ꝯtingat. nam multa ꝑ patiẽtiã toleramꝰ ⁊c. ꝟ. đ p̃ben. cũ iam dudũ alias de iure mero debẽt cõpelli vt fidẽ ſiue iuramẽtũ ſeruarẽt: đ hoc dicit̃. ꝭ. e. ex l̃ris. ij. Bern.

Iuuenis qui. ¶ Si maioꝛ ſeptẽnio. cũ ꝓxima ſeptẽnio in q̃ malicia ſupplet etatẽ ſpõſalia ꝯ̃hit. Ex his orit̃ iuſticia publice honeſtatis: maxime ſi cõ/miſceri tẽtauerint. Ita cõiter ſummat̃. ſed in veritate ſummariũ nõ colligit̃ ex l̃ra vt patebit clariꝰ ex. ꝭ. dicẽ dis: ſꝫ inherẽdo l̃re põt ſic ſummari vt in rubꝛo. Diui/dit̃. Prio narrat factũ ⁊ caſum dubiũ. Scđo duplici rõne diffinit ibi: qꝛ igit̃. Ab. Si. i ¶ Dubia. ſic ꝯ̃pꝫ ꝙ in dubijs. ſemꝑ certiꝰ eſt tenẽdũ: de pe. di. vij. ca. ij. §. itẽ. ſi vbi ðꝛ. tene certũ ⁊ dimitte incertũ: ⁊. ꝭ. de ho mi. ad audiẽtiã. ⁊. xiiij. di. ſicut. ⁊ in re dubia certa nõ

ſponſi ſe diſſoluunt: etiam ſi fuerint iurata. Ca. II.

Preterea hi qui de ma/ a trimonio ꝯtrahẽdo pure ⁊ ſi ne oĩ cõditiõe fidem dederũt cõmonẽdi ſunt: ⁊ modis om b nibꝰ inducẽdi: vt p̃ſtitã fidẽ obſeruent. ¶ Si aũt ſe ad in c uicẽ admittere noluerint ne d forte deteriꝰ ide ꝯtingat: vt e talẽ. ſ. ducat quã odio habet f videt̃ ꝙ ad inſtar eoꝝ q̃ ſoci g etatẽ interpoſitione fidei ꝯ̃/hunt: ⁊ poſtea eandẽ ſibi re mittũt: hoc poſſit in patiẽtia h tolerari. Eugenius papa.

Si maioꝛ ſeptennio duxit in vxorẽ minorẽ ſeptẽnio: ⁊ eã traduxit ad domum: orit̃ ex tali ꝯtractu publice honeſta tis iuſticia. Ca. III.

Iuuenis qui puellã nõ/dũ ſeptẽnem duxit: q̃/uis etas repugnaret: ex hũa na tñ fragilitate foꝛſan tẽta/nit qđ cõplere nõ potuit. i ¶ Quia igit̃ ĩ his q̃ dubia ſunt: qđ certiꝰ eſtimamꝰ tene nere debemꝰ: tũ ꝓpter hone k ſtatẽ eccl'ie: qꝛ ipa ꝯiũx ipiꝰ fuiſſe dicit̃. tũ ꝓpter p̃dictã dubitationẽ. Mãdamꝰ qua tenꝰ cõſobꝛinã ipius puelle quã poſtmodum duxit diui l das ab eodem. Alex. iij. pa pieñ. epiſcopo.

Ex ſponſali/bus contractis cũ cõſangui nea orit̃ publice honeſtatis iuſticia. Ca. IIII.

Ad audiẽtiã noſtri apo ſtolatus ꝑuenit: ꝙ cũ. H. papieñ. ciuis: filiã ſuã cui dã filioꝝ. l. vellet dare vxo/m rẽ iurauit: ꝙ ſi ille hr̃e eã ca/ſu aliq̃ interueniẽte nõ poſ/ſet: alteri filio quẽ de alia vx oꝛe genuerat eãdẽ matrimo/nio copularet. ꝯtractis aũt a filio prioꝛe ſpõſalibꝰ: q̃dã cõſanguinitatẽ inter eos eſſe iuramẽtis ĩterpoſitis firma/uerũt: Iõq̃ p̃fatꝰ. H. eandẽ dare alteri filio nitit̃: vt iu/rauit. ¶ Sꝫ qm̃ ſcriptũ eſt. n ꝙ ſpõſam fratris frater hr̃e o nõ põt. mandamꝰ quatenus

pбt ferri ſnĩa. xj. q. iij. graue. ⁊. xxiiij. di. habuiſſe. ⁊. xx/x. q. vlt. §. vl. ⁊ inſti. de re. di. §. illud. queſitũ. inſti. de ac. §. curare. qñq̃ tñ cũ obſcura ſunt iura ꝑtium certa fert̃ ſnĩa. ꝟ. de fi. inſtru. inter dilectos: in fi. ſꝫ nõ ðꝛ du bia res ibi qꝛ actoꝛ nõ ꝓbauit clare: ⁊ ita ꝓ poſſeſſoꝛe iudicari ðꝫ: ſꝫ q̃ re dicit in his q̃ dubia ſunt: qꝛ ſi ex toto ante ſe/ptẽniũ ducta fu it: ⁊ poſt. vij. an nos nõ cõſenſit vel ante receſſit res eſt nõ dubia ſꝫ certa: qꝛ non impedit̃ matri/moniũ cũ ꝯſan/guinea etiã cum matre. ꝭ. ti. ꝓxi. l̃ras acceſſit: ſi poſt ſeptimũ an nũ ꝯſenſit ſpõſa lia tenuerunt: et ita nõ eſt res du bia. ꝭ. e. ſponſam. ⁊. ꝭ. ti. ꝓxi. cõti/nebat̃. §. ſi vero Sol. ſic ĩtellige puella iſta poſt. vij. annos nõ cõ ſenſit vel nõ cõ/ſtabat de ꝯſenſu qꝛ ſtatim receſ/ſit ab eo vľ moꝛ tua eſt. verũtñ: qꝛ tẽtauit foꝛſi/tã qđ ꝯplere nõ potuit p̃ſumitur ꝙ erat doli ca/pax ſiue qꝛ ma/licia ſupplebat etatẽ q̃ ad ſpõſa lia: ſicut ſupplet malicia q̃ ad matrimoniũ. ꝭ. ti. ꝓxi. de illis. ⁊. c. vlt. vñ ꝓpter h̃ dubiũ qꝛ h̃ plene nõ ꝯſtabat tñ etiã ꝓpter ho neſtatẽ eccl'ie nõ põt hr̃e cõſobꝛinã illiꝰ. ꝭ. c. ꝓxi. ar. ali as nõ videt̃ ꝙ poſſet ſtare illa l̃ra ſi diceremꝰ ꝙ poſt. vij. annos cõſenſit vt dixit. T. qꝛ ſic nõ eſſet res dubia k ¶ Cõiũx. i. ſpõſa. l ¶ Diuidas. ar. ꝯ̃. xxxv. q. iij. ex tra oꝛdiãria. So. ibi: extra naturalia eã polluit: ⁊ nõ maritali affectu. hic ꝟo tẽtauit in naturalibꝰ: ⁊ in ma ritali affectu.

Ad audiẽtiã ¶ Prio narrat fa ctũ. Scđo decidit ibi: ſed quoniã. Abbas Si. m ¶ Quod ſi ille: hec cõditio nulla fuit. qꝛ ex qua de/ſponſat̃ vni fratrũ aliꝰ eã habere nõ põt. xxvij. q. ij. ſi q̃s vxorẽ. ⁊. c. ſe. niſi forte ante ſeptenniũ ꝯtracta eẽnt ſponſalia. ꝭ. ti. ꝓxi. l̃ras: ⁊. c. acceſſit: ⁊. c. duo pueri. ceſ ſante eo qđ dicit̃. ꝟ. ti. ꝓxi. xxvij. q. ij. ſi ſi q̃s deſpõſa/uerit. n ¶ Spõſam fratris. xxvj. di. §. Iohãnes. xx/vij. q. ij. ſi q̃s deſpõſauerit: ar. ꝯ̃. viij. q. j. olim. ⁊. ꝭ. đ di uoꝛ. c. vl. So. illud myſticũ fuit ⁊ obtinuit in fratre ſi ne ſobole defuncto. hodie ſecus. o ¶ Habere nõ po teſt: ſed videt̃ ꝙ hec ratio nulla fuerit: qꝛ inter eos nul lũ obligatoꝛiũ vinculum de iure fuit contractum. con ſanguinitate impediente quia impoſſibilium nulla eſt obligatio: inſti. de inuti. ſtipu. §. ſi impoſſibilis. ex. ff. que ſen. ſine ap. reſcin. paulus. Sꝫ impoſſibile ẽ id qđ

a eũ: ſuũ ĩplere ꝓpoſitũ nõ ꝑ/mittas: ſʒ vt pñiam agat ꝺ illicito iuramẽto: monitiõe p̃/ b miſſa ec. diſtrictione: cõpel/las. Idem panormitano ar/chiep̃o. Si ſponſus de futu/ro añ copulam ad remota ſe trãſfert: ſponſa libere cũ alio ꝯhit: ſi tñ ꝑ eã ſtetit quomi/n⁹ matrimoniũ ꝑficeret ſibi penitẽtia imponit. Ca. V.

DE illis aũt q̃ p̃ſtito iu/ramẽto: ꝓmittũt ſe aliquas mulieres ducturos: et poſtea eis in cognitis dimit c tũt t̃rã: ſe ad ꝑtes alias trãſ ferẽtes: Hoc tibi volum⁹ d ĩnoteſcere. ꝙ liberũ erit mu lierib⁹ ĩpis ſi nõ ampli⁹ in facto eſt ꝓceſſum: ad alia ſe vota trãſferre: recepta tñ de ꝑ/ e iurio penitẽtia: ſi ꝑ eas ſte/tit quomin⁹ fuerit matrimo niũ cõſummatũ. Idẽ paduano ep̃o. Nõ oĩs violẽtia impedit cõtractũ matrimonij.

DE muliere q̃ Ca. VI. eſt inuita tradita viro f τ detenta: cũ inter vim τ vim ſit differentia: vtrum poſtea g cõſenſus interceſſerit: certũ nobis nihil poſtea exp̃ſſiſti nihil certũ ĩde tibi poſſum⁹ reſpondere. Idẽ cantuarienſi archiep̃o. Si aliqui apti ad matrimoniũ cõtrahunt ꝑ verba obſcura cõmunem verborũ intellectũ ſequi tenent.

EX litteris Ca. VII. et. ĩ. De hoc autem qꝺ conſuluiſti: quid debeat obſeruari quãdo inter aliquos ſponſalia contrahunt: nec ĩtelligit alter quod alter ꝓponit. Reſpondem⁹ ꝙ inſpiciendũ eſt iudici: ſi matrimoniũ cõtracturi ad id facien/ h dum ſint idonei; ſcientia: et i etate: quo cognito: ſi alt̃ nõ k l intellexerit qꝺ alter propo/ m ſuit: ad communem verbi intelligẽtiã recurratur: τ cogatur vterqꝫ verba ꝓlata in eo ſenſu retinere: quem ſolent recte intelligentibus gene/rare. Idẽ vigilieñ. ep̃o.

ꝯ bonos mores eſt. ff. de condi. inſti. filiuſfamilias. τ. xxij. q. ij. faciat homo. τ ei⁹ qꝺ eẽ nõ p̃ot nulla ẽ ꝓmiſ/ſio. inſti. de inuti. ſtip. §. j. τ ar. opi. in decre. Greg. s̃. ꝺ pac. c. vl. ergo hic nulla ſpõſalia fuerũt q̃ ſunt ꝓmiſſio futurarũ nuptiarũ. xxx. q. v. nr̃ates. ff. de ſpõ. l. j. g̃ nulla fuerũt p̃dicta ſponſalia. g̃ nõ p̃ſtãt impedimentũ q̃minus illa poſſit ꝯhere cũ alio fratre. ĩ. ti. xxi. lr̃as: τ. c. acceſſit. Sed ꝯ matrimoniũ plerũqꝫ attẽdit cõ/ſiderato facto ñ iure. s̃. de biga. nup: τ. C. de adul. eũ qui. plus eĩ in talib⁹ cõſi/derat̃ qñqꝫ opi/nio q̃ꝫ veritas. ĩ. q̃ fi. ſint legi. cũ inter. Jo. Quid ergo rñdes? p̃ot dici ꝙ publice honeſtatis iuſticia impedit: vt s̃. c. xxi. τ. xxv/ij. q. ij. ſi q̃s de/ſpõſauerit. B. a Propoſitũ quo illicitũ fuit τ iõ nõ ſeruãdũ xxij. q. iiij. in malis. b Com/pellas. ar. ꝙ q̃s compelli p̃ot ad ſatiſfaciendũ de q̃libet crimine. xxiiij. q. iij. itaqꝫ τ. vj. q. j. illi qui τ. xxij. q. j. p̃di/candũ: τ ad eccleſiã ꝑtinet decernere de quolibet pec/catorꝫ corripere quẽlibet chriſtianũ. s̃. de iudi. nouit.

DE illis Cõis diuiſio. Scꝺa ꝑs ibi: hoc tibi. Ab. Si. c Trãſferẽtes: vnde nõ tenent̃ ſed ĩp̃m vagabundũ. ff. de ope. li. qꝺ niſi fiat. §. ex ꝓuin/cia: τ ſi c deſponſa intelligũt q̃dã illud. c. xxxiiij. q. ij. ſi q̃s. Sʒ nõ eſt verũ ĩmo de vxore iã cognita. d Liberũ erit: poſt tres annos ſc̃m leges. C. de repu. l. ij. et h̃ intel lige de ſponſa. de futuro de qua h̃ loquit̃: ſec⁹ in ſponſa de p̃nti. ĩ. e. in p̃ntia. τ. ĩ. de ſecũ. nup. dñs noſter e Si ꝑ eas ſteterit vñ in culpa fuerũt. quare impo/nit̃ eis pñia: ſʒ ſi ꝑ eas ſtetit q̃re dat eccl̃ia lñiam ꝯhẽ d'i? Rñdeo ne decteri⁹ ĩde ꝯtingat. ſ. ꝑiculũ fornicationis. ſi. ĩ. q̃ cle. vel vo. veniẽs: ſʒ ſi ꝑ eas nõ ſteterit q̃minus matrimoniũ ꝯpleuiſſent non ĩputaret̃ eis ꝑiuriũ. ĩ. e. ſicut ſi h̃ certũ eſſet Si ṽo dubiũ eſſet ꝓpt̃ tale dubium imponit̃ eis pñia ſaltẽ ad cautelã. Habes g̃ vnuʒ caſum in q̃ ſpõſalia de futuro ſoluũt̃. Aliũ habes. s̃. de iureiur. quẽadmodũ. Itẽ ſi ꝯhit cũ aliqua ꝑ verba de p̃nti. ĩ. e. ſi inter virũ. τ. ĩ. de ſponſa. duo. c. j. Berñ.

DE muliere Cõiter nõ ſummat̃ quo ad titu/lũ: ſed quo ad lr̃am ſic. incerto q̃ſito nõ p̃ot dari certa rñſio. Sʒ quo ad ti. p̃ot ſũmari. vt ĩ rubro. Ab. f Inter vim τ vim: hoc iõ dicit quia duplex ẽ vis

ſiue metus q̃ cadit in conſtantẽ viꝝ: τ ille metus excuſat niſi poſtea cõſentiret. ĩ. ti. xxi. de illis. ij. τ alius metus vanus ſiue vis τ illa vis nõ excuſat. ĩ. e. veniẽs: τ c. cõſultationi: τ. s̃: de his q̃ vi metuſue cã fi. cũ dilecti τ. ff. de re iudi. ſi q̃s ab alio: τ. ff. qꝺ metus cã. l. intelligi. ij. Berñ. g Certũ: qꝛ neſciuit q̃ violẽtia fuit illata vñ certũ nõ potuit dare reſponſum xj. q. iij. graue. τ xxx. q. vl. §. vl. τ s̃. e. iuuenis: vñ dicit lex vt con/gruũ poſſis ha/bere rñſum inſere pacti exẽplũ C. de trãſac. vt rñſũ. poterat tñ ſi voluiſſet rñdere diſtinguẽdo ĩter vim τ vim. vt. ĩ. e. veniẽs: τ c. ꝯſultationi. ſi de eo q̃ renũci. ep̃a. c. j. Berñ.

EX litte. Diuiditur: quia primo ponit̃ ꝯſultatio Scꝺo rñſio ibi: rñdem⁹. Ab. h Sciẽtia. ſ. diſcretione. Nã furioſus cõtra/here nõ p̃ot: qꝛ nõ habet ꝯſenſũ xxxij. q. vij. neqꝫ furioſus: τ. ĩ. eo. dilect⁹. niſi ꝑ interualla diluci/da laboraret. vij q. j. q̃ꝫuis triſte. iij. q. ix. indicas. i Etate. xij. an/norũ in muliere: τ. xiiij. annoꝝ in viro. ĩ. ti. xxi. atteſtationes: τ. c. continebat̃: vel cũ malicia ſupplet etatẽ. ĩ. ti. xxi. de illis. ij. τ. c. vl. k Intellexerit. i. ſi dicat ſe nõ intellexiſſe ſiue ꝑ ſe ſiue per interp̃tem. ff. de ver/bo. obli. l. j. in fine. cũ tñ ꝯtrariũ p̃ſumat̃ cũ ſint eiuſdẽ vulgar. l Propoſuit: Nota ſc̃m canones ſi actor tm̃ dolũ adhibet intelligenda ſunt ṽba: τ reus intelli/git q̃ nõ adhibet dolũ. xxij. q. v. §. itẽ obijcit̃. τ. c. qua/cũqꝫ. Si vero reus tm̃: tũc ſc̃m ꝙ actor intelligit. xxij. q. v. §. ex his: τ. c. q̃cunqꝫ: τ. q. ij. ne q̃s. ſi g̃ vterqꝫ dolum adhibet locũ habet ꝙ hic dicit̃ vt verba ꝓlata in ſuo ꝓprio ſenſu intelligant̃. Et ſic eſt ar. ꝙ nõ eſt recedendũ a ſignificatione verboꝝ niſi cũ cõſtet teſtatorẽ aliud voluiſſe. ff. de leg. iij. nõ aliter. τ. ĩ. de ver. ſig. in/telligentia. arg. ꝺ cõſe. di. iiij. retulerũt. τ. ff. q̃ τ a qui. ma. l. ꝑſpexit. qꝛ nõ ex opinionibus ſinguloꝝ. ſed cõi vſu noĩa ſunt intelligenda. ff. de ſuppel. leg. l. labeo. et s̃. de deci. ad audientiã. arg. ꝯ. C. de ver. ſigni. cũ qui/dã. τ de cõſecra. di. ij. in calice. Berñ. m Intelli/gentiã. hm̃oi ambiguitas verboꝝ quãdoqꝫ incidit in iudicijs. qñqꝫ in cõtractib⁹. In iudicijs circa lit̃ exordium plus credit̃ actori q̃ꝫ reo. ff. de verbo. obli. inter ſtipulantẽ. §. j. poſtea in cõfeſſionibus vrgeri debet cõ

Inter ſponſam ⁊ conſanguineos ſponſi oritur impedimentum publice honeſtatis impediens ⁊ dirimens matrimonium inter eos cõtrahendum. Ca. VIII.

a Sponſam alterius (maxime ſi eſt nubili etati ꝓxima) nullus cõſanguineorũ aliquãdo ſibi poteſt matrimonio copulare. Idem abbatibus Sancti Eadmũdi ⁊ demer.

Si vir ⁊ mulier inuicẽ ꝓmittunt ꝙ ab eo tẽpore ſe pro cõiugibus habebunt contractum eſt matrimoniũ de pñ̃ſenti. Ca. IX.

Ex parte. c. mulieris nobis intimatũ eſt: ꝙ andreas iuramẽtum pñ̃ſtitit: ꝙ b eam ab eo tẽpore ꝓ coniuge teneret: ⁊ ei ſicut vxori ſue fidem ſeruaret. Ipſa quoqꝫ eidem andree iurauit ſe illum ꝓ marito habiturã: ⁊ fidẽ ei tanq̃ viro ꝓprio ſeruaturaꝫ quo facto pñ̃nominatus. a. re c liquit eandem. Quia igitur nemini licet vxorẽ ſuam d ſine manifeſta cã fornicationis dimittere: ⁊ tunc eã ſibi recõciliare debet: aut ipa vi e uente continere: Mandam⁹ quatenus eundem: vt ſupinducta dimiſſa: ad vxorem ſuam redeat: ⁊ eam maritali affectione pertractet: monitione pñ̃miſſa per eccleſiaſticam f cenſuram cogatis. Idem pictauieñ. epiſcopo.

Qui iurauit cũ aliqua contrahere ſi non ſubeſt impedimẽtũ per cenſuram eccleſiaſticam contrahere cõpellit̃. Ca. X.

Ex litter̃ ſiluani epiſcopi accepimus: ꝙ cum duo nobiles viri ſui epiſcopatus Hu. S. de monſtra: ⁊ B. filios ⁊ filias impubeſcẽtes haberent: inter ſe conuenerũt ꝙ eos ad inuicem matrimonijs copularẽt: ⁊ hoc g tã patres q̃ꝫ filij ſub iuramẽto ſe ꝓmiſere facturos: ĩter quos ſiq̃dẽ. H. filiaꝫ alteri⁹ conſentiente patre ſe iurauit ducere in vxorẽ: quo volẽte ad alia vota migrare: eũ eṗs cõpellere voluit: vt qđ iurauerat adimpleret: et. j. Quia igitur pñ̃dicto. H. periculoſum eſt contra ſuum iuramentũ venire. f. t. mãdam⁹ quaten⁹ ſi hoc tibi ꝯſtite-

fidens vt certũ cõfiteat̃ alioquin id accipiet̃ quod magis expedit aduerſario ſuo. ff. de cõfeſ. certũ. ff. de interro. acti. de etate. §. nihil. in cõtractib⁹ ⁊ pactis diſtinguit̃. aut certũ eſt ꝙ cõſenſerũt ⁊ tũc valet qđ agitur aut ꝙ nõ cõſenſerunt ⁊ tũc nõ valet qđ agit̃. ff. de cõtrahẽ. emp. ⁊ vẽ. in vẽditionibus. ⁊. xxx. q. ij. vbi. aut dubitatur q̃d ſenſerit ⁊ tunc ſubdiſtingue. q⁊ aut valet intellect⁹ ſm vnã ptẽ aut ſm vtranqꝫ. ſi ſm vnã ptẽ cõmodius eſt id accipi vt res de qua agit̃ magis valeat q̃ꝫ peat. ff. de re. iur. quotiens idẽ ſmo. et ff. de verbo. obli. l. quotiens. ⁊ ſ. đ ſi. inſtru. inter dilectos. ⁊. j. de ver. ſig. abbate. ſi ſm vtrãqꝫ tunc id ꝙ veriſimilius eſt accipiendũ eſt. ff. de ver. obli. eũ qui kalẽdis. ⁊ ꝙ qñ qꝫ cõſueuit accidere. xxviij. di. đ ſyracuſane. vel cõtra eũ fit int̃p̃tatio q̃ pactuꝫ appoſuit q̃ debuit legere. i. pactũ apti⁹ apponere. ff. đ pac. veterib⁹. placet. et ſm ꝓmiſſorẽ fit interp̃tatio q⁊ liberũ fuit ſtipulatori ṽba late cõcipere. ff. đ ṽbo. obli. quicq̃d. Bern.

Sponſam. nubili. illud maxime ponit̃ ꝓprie cõparatiue q⁊ ex quo habet. vij. annos. tenent ſponſalia. ⁊ ita nullus cõſanguineoꝝ põt eã habere. j. ti. ꝓxi. litteras acceſſit. ergo multoforti⁹ impedit cũ eſt ꝓxima nubili etati. Idẽ videt̃ ſi eſt ꝓxima ſeptẽnio ⁊ do

Ex parte. Primo (li capax. ſ. e. iuuenis. B. ponit caſum narratũ. Scđo diffiniendũ cõmittit ibi. q⁊ igit̃. ⁊ eſt caſus no. vt. j. patebit. Ab. Si.

Pro cõiuge teneret. ⁊ ſic cõtractũ fuit matrimoniũ inter eos. Sꝫ nunq̃d p iſta verba tm̃ cõtrahit̃ matrimoniũ. Iuro ꝙ decetero habebo te ꝓ legitima coniuge ⁊ ecõuerſo ⁊c̃. nõ videt̃? q⁊ iſta ṽba tm̃ futurum ꝯs reſpicere vident̃. Hec queſtio ponit̃. xxx. q. v. §. ſi ſ diuinis. Et dicit Io. ꝙ ẽ matrimoniũ ſm ꝙ ex illa nouella ſatis patet. ⁊ h̃ videt̃ Hug. aliter intelligere iſta verba. ſ. ꝙ poſt matrimoniũ cõtractũ de pñ̃ſenti accidãt illa verba vt notauit ibi. ar. ꝯ. ſ. e. de illis. B.

Eandẽ. ſupple ⁊ cũ alia cõtraxit. d Manifeſta ꝓbata. ſ. ⁊ ſñia ſubſecuta: quia alias ñ licet dimittere. xxxiij. q. ij. ſeculares. ⁊. §. in h̃. ⁊. xxxv. q. vj. multoꝝ. ⁊. j. de diuor. porro. e Cõtinere. q⁊ non poteſt cum alia cõtrahere. xxxij. q. j. dixit. ⁊ ſi cũ alia poſtea fornicaret̃ cõpelleret̃ redire ad ipam nõ obſtante ſñia. j. de diuor. ex litteris. f Cogatis. ⁊ ſupinductã ſi nollet ab ea recedere vel ſi impedimẽtũ pñ̃ſtaret poſſet excõmunicari. j. e. veniens. in fine. Bern.

Ex litte. Primo ponit caſuꝫ narratũ. Scđo cõmittit ipius diffinitionẽ ibi. q⁊ igit̃. Abbas.

g Tam patres. ſi. xxxj. q. iij. ſi q̃ parentes Sꝫ videtur ꝙ iſtud iuramẽtuꝫ nõ valeat. ⁊ ſit anceps piuriuꝫ cũ ſit de facto alteri⁹. ff. re. amo. marcellus. §. j. ff. de in li. iurã. videam⁹. ⁊ arg. ad hoc. ff. de ṽ. obli. ſtipulatio iſta. q⁊ vt ibi dicit q̃ alienũ factuꝫ ꝓmittit nõ obligat̃. tñ hic factũ ſuũ poti⁹ ꝓmiſerunt vt ꝓcurarẽt bona fide ꝙ filij cõtraherẽt. vt. e. l. et m. l. in illa ſtipulatione. Bern.

h Sub iuramento. iſti erant impuberes. vnde nõ tenuit iuramentũ. xxij. q. v. paruuli. ⁊. c. pueri. ⁊. iiij. q. iij. c. j. ſed illa intelligunt̃ cũ ad teſtimoniũ ꝑhibendũ inducunt̃. ſed alias ſi ſint doli capaces bene tenet iuramentũ. j. de delic. pue. pueris. hic poſuit Lau. talem queſtionẽ. Aliquis iurauit accipere in vxorem vnã de filiabus titij. ⁊ poſtmodũ dormiuit cũ vna illarũ querit̃ an pñ̃ciſe debeat cõpelli eam ducere cũ aliã ducere nõ poſſet? arg. ꝙ ſic. ff. de cõtrahẽ. emp. ſi in emptione. §. ſi emptio. ⁊ ff. de ſolu. ſtichum aut panphilũ. ⁊ ipe ſe ad hoc artauit. ff. ſi quis cau. l. ij. §. vl. xv. q. j. ſi quis inſanies. immo. videt̃ ꝙ ſtatim ſit matrimoniũ. j. de condi. appo. de illis. ⁊. j. e. is qui. arg. cõtra. ff. de ritu nup. generali. ⁊. ff. ſi quis cau. ſꝫ ⁊ ſi. §. queſitũ. ⁊. ff. de vſufru. quotiens. Quidã dixerunt eũ nõ cõpellendũ. q⁊ inuite nuptie ⁊c̃. xxxj. q. ij. §. j. ⁊. c. j. ⁊. ſ. e. preterea. Sed cõtrarium eſt verum ꝙ debeat compelli? ſed videt̃ ꝙ nõ ſit compellendus eã recipere. q⁊ in veritate nec ſponſalia pñ̃ceſſerũt nec matrimoniũ. q⁊ cum dixit volo accipere

vnā de filiabus titij nulla cū aliqua illarū ſpōſalia cō
tracta ſunt: qꝛ in ꝑſonā certā cōſentire debuit ⁊ incer/
ta ſpōſalia nō ſunt ſponſalia. ar. xxx. q. v. nr̄ates. Ar.
ff. de teſta. tute. l. duo ſunt titij. Et ſi dico exheredo
vnū ꝺ filijs meis cū plures habeā nullus eſt exhereda
tus. ff. de libe. et
poſthu. noīatim
⁊ certꝰ debet eē
heres alias non
valet teſtamētū
ff. de here. inſti.
in tpūs. §. quo/
tiens: ⁊. ff. ꝺ ma
nu. teſta. cum ex
pluribꝰ. Dic ꝙ
non cōpellit̄ ex
vi ſponſalioꝝ: ſꝫ
ꝑpter iuramētū
forte debet com
pelli. lꝫ ad illam
recipiendā nō ſe
obligauit dire/
cte niſi deterius
inde cōtingeret
vt no. ſ̄. co. ꝑte/
rea: ⁊ .ī. in glo. q̄
īcipit: ar. ꝯtͥū.
a ¶ Eū mone/
as: ⁊ ſi nō acqui
euerit. ar. ꝙ ad/
monitio ſemper
debet precedere
vindictā. xij. q.
ij. indigne: ⁊ .ī.
de ſen. excō. ſa/
cro. b ¶ Com
pellas: ar. ꝯ .ī. c

a rit eū moneas: ⁊ ſi nō acqui
b euerit monitis: ec. cen. cōpel
c las: vt ipam (niſi rōnabilis
cā obſtiterit) in vxorē recipi
at: ⁊ maritali affectione per/
tractet. Idem archiepīs: ⁊
alijs p̄latis ꝑ angliā cōſtitu/
tis. Per cenſurā eccleſiaſti/
cā pater cōpellit̄ reſtituere
filio eiꝰ vxorē quā iniuſte de
tinuit vel detinet. Ca. XI.

Non eſt vobis ſicut ar/
bitramur incognitū: q̄
liter rex anglorū: pro diſcor/
dia que inter ipm ⁊ filios ſu
d os eſt ſuborta: vxores eorū
detineat: et. ī. ¶ Nos itaqꝫ
attendētes: iuſtū ⁊ honeſtū
eſſe: vt viri ſuas petāt vxo/
res: mādamꝰ quatenꝰ eūdē
regē ad eas reſtituēdas ſolli
cite moneatis: ⁊ ſi iuxta com
monitionē veſtrā. filijs ſuis

requiſiuit: hoc cōſueuit intelligi pluribꝰ modis: qꝺ hic
ꝺꝛ de rigore intelligit̄: ibi ꝺ miſericordia: ne deteriꝰ in
de cōtingat. ar. ſ̄. e. ꝑterea: vel cōditionaliter ſunt co/
gēdi: vt ꝺ nolētibꝰ fiant volētes: ſꝫ nō finaliter. xxiij.
q. vj. vides: ſed neutra ſolutio videtur ſufficere: qꝛ iſte
mortaliter peccat veniēdo cōtra iuramētū: ꝫ pōt com
pelli finaliter. xxiiij. q. iij. tam ſacerdotes: ⁊. c. ecce cri/
mina. Sꝫ quō pōt iſte excōicari qꝛ nōdū venit ꝯ iura/
mentū? Pōt dici ꝙ ille ꝗ iurauit de iure cōi cōpelli de
bet vt iuramētū ſuet: licet nōdū ſit trāſgreſſus: quia
poſt trāſgreſſionē cōtrahēdo cū alia ꝑ verba de p̄nti
nō poſſet vlteriꝰ cōpelli cū iam fortius vinculū ſupue
nerit ⁊ eccl̄ia nō ſolū peccata cōmiſſa punire dꝫ vt di/
cunt iura p̄dicta. ſed etiā cōmittenda ꝓhibere vt ſi vi
deat aliquē vicinū p̄cipitio vel paratū ad peccādū. x/
ciij. di. diaconi. xxiij. q. iiij. ipa pietas. ⁊ .xxij. q. v. hoc
videt̄: alioquin cōſentire videt̄: lxxxiij. di. quaſi ꝑ totū
⁊ ſic debet eccl̄ia excōicare ⁊ facere qꝺ pōt. qꝛ excōica/
tio eſt medicinalis. ij. q. j. multi. ⁊. xxiiij. q. iij. corripiā/
tur. ⁊. c. notandū: ⁊ hoc ſolū bn̄ agit̄ vt vita hoim̄ cor
rigat̄. xxiij. q. v. ꝓdeſt hoc quidem ius cōe eſt. caſus tn̄
pōt eſſe vbi nō cōpellit̄ finaliter ex cauſa: vt in. c. reqſi
uit. ī. e. ⁊ cauſa reddit̄ in lr̄a ipius. c. reqſiuit: ⁊. ſ̄. ſeo. ꝑ
terea. ex cauſa quādoqꝫ detrahit̄ ſeueritati: vt. l. di. vt
cōſtituerent̄ vel poteſt exponi lr̄a ipius. c. requiſiuit: po
tius monenda q̄ꝫ cogenda. i. prius monenda ⁊ poſtea
cogenda: niſi acquieſcat: ⁊ ita nō contradicit iſto mo/
do: immo concordat cū iſta tamen ſi contrahat cū alia
tenet cōtractus ⁊ abſoluet̄ nec cōpellit̄ finaliter. B.
c ¶ Rationabilis cauſa: puta cōſanguinitas vel af/
finitas vel aliquod aliud ꝑpetuum impedimentum.

Non eſt vobis. ¶ Primo narrat factū. Secū
do ꝓuidet ibi: nos itaqꝫ. Abbas Siculus.
d ¶ Vxores: poſſunt em̄ filij regis petere vxores ſu
as ꝑ interdictū de libe. exhi. immo de vxore exhibēda
ff. de libe. exhi.
immo. ⁊. C. eo.
ti. ad inſtar. ⁊.
C. de nup. ſi inui
ta. Et h̄ habet
locum cum inui
ta detinetur vx/
or ſicut hic. Si
vero volens de/
tinetur tunc per
officium iudicis
vel epiſcopi loci
cū em̄ volens de
tinetur filius nō
datur interdi
ctum de libe. ex
hi. niſi inter du
os qui dicunt ſe
eſſe patres vel
dominos ⁊ con
trouerſia eſſet
ff. de lib. exhi. l.
vlti. Bern̄.
e ¶ Prouinci
arum: ſic ergo
pro debito vni
us tota prouin
cia interdicitur
vt. ſ̄. de offi. d
le. ſane. ij. Ber
f ¶ Donec i
fuerint. ergo

vxores ſuas infra certum ter
minum nō reſtituerit: extūc
e in quacunqꝫ prouinciarum
veſtrarū detinentur vel trāſ
f feruntur: donec ibi fuerint:
nulla diuina officia (preter
g baptiſmum paruulorū ⁊ pe
h nitentias morientiū) celebre
tis: nec ꝑmittatis aliquate/
nus celebrari. Idē epiſcopo
ſancte agathe. Dictum vniꝰ
aſſerentis impedimētum im
pedit matrimonium contra
hendum non iuratum.

Preterea de Ca. XII
muliere que a viro im
petitur: cuius conſanguine/
us cum ea ſe deliquiſſe pro
i ponit: ſed hoc publice confi
teri recuſat: propter metum
et potentiam mulieris:
¶ Taliter reſpondemus: vt
matrimonium ipſum fieri:

detur ꝙ poſtq̄ꝫ inde receſſerint poſſint celebrare. ar
de poſtu. imperator. C. ex qui. cau. infa. irro. ſi ſeuer
or. Ar. contra. C. e. ti. ad tempus. Dico ꝙ hic eſt ſu
penſio iuris ⁊ cum temporis diffinitione: ⁊ ideo tem
pore elapſo non indiget abſolutione. ⁊ ita illis rece
tibꝰ celebrabūt. ſi. lxxxj. diſ. ſi qui ſunt p̄ſbyteri. V
Sꝫ nunquid tunc poſſunt celebrare ſubmiſſa voce
ianuis clauſis? nō: niſi eſſent priuilegiati. ī. de priu
quod quibuſdam. vel niſi eſſet epiſcopus. ī. ꝺ priuil
ꝙ nonnullis. ⁊ ſingulariter in conuētualibus eccle
bini ⁊ bini poſſunt dicere horas ſuas vt legere vi
tur potius q̄ꝫ cantare. ī. de pe. ⁊ re. quod in te. Ber
g ¶ Baptiſmum paruulorum. iſta duo ſacrame
ſemper excipiunt̄ de quolibet interdicto quia ſunt
cramenta neceſſitatis. .ī. q. j. §. ſed notandum eſt. e
ecce ſi clericus. ⁊ melius. xxxij. di. §. verū. vnde et
in neceſſitate poſſunt recipi ab heretico. xxiiij. q.
quem forte. ſecus de alijs. xxiiij. q. j. cepit. Bern̄.
h ¶ Morientium. ⁊ p̄ter cōmunionem que viat
appellatur. ī. de pe. ⁊ remiſ. qꝺ in te. ⁊ etiā ſuſcipie
bo ſignū crucis ⁊ peregrinis penitentia conceditur
in. c. quod in te. Bernhardus.

Preterea. ¶ Primo ponitur conſultatio. S
do reſponſio ibi: taliter. Abbas Siculus.
i ¶ Publice confiteri: q̄d ſi publice cōfitet̄? dupli
ne nō debet ei credi. Prio quia vnius ꝯfeſſio in al
facto nulla eſt. iiij. q. iij. §. item in criminali: verſi.
vnius teſtimoniū: et. ſ̄. de teſti. veniēs. j. Scdo q
pitudinē ſuā cōfitet̄. ſ̄. ꝺ dona. iter dilectos. xiiij
nō ſane: ⁊. ī. de eo ꝗ dux. in matri. c. j. ſꝫ ꝯſanguin

a niſi iuramentum interueniſ
ſet diſtricte ꝓhibeas: ne de/
terius inde ꝯtingat. Idem
ꝓcuratori ⁊ canon. forā. **Si
mulier inuita cum aliquo cō
trahat nec in eum poſtea con
ſentit. tenet matrimonium: ſi
alteri poſtea nubit Ca. XIII**
Veniēs ad apo.ſe. ma/
riota. ſupplici inſinu/
atione monſtrauit. ꝙ quedā
adoleſcentē adamauit intā/
tum: ꝙ vterqꝫ de matrimo/
nio ꝯtrahendo: ſub triū pſo/
naꝝ teſtimonio p̄ſtiterit iu/
ramentum: qd parentes mu
lieris ipius ignorātes: eam
b inuitam ⁊ reclamantē ī vxo/
rem alij tradiderunt: quē ita
exhorruit: ꝙ ſe ab eo nullo
c modo cognoſci ꝑmiſit. Cūqꝫ
publice fateret: ꝙ a priori vi
ro cognita eſſet: atqꝫ iurata
epiſcopus forañ. cognito: ꝙ
d proxima inter eos eſſet linea
ꝯſāguinitat ipos abinuicē
e ſeparauit. Ceterum cuꝫ cau/
f ſa ipa tractaretur. ⁊ viro cui
tradita fuerat a parentibus
conſentire nolente: ⁊ ipe ali/
am in vxorem traduxit: ⁊ il/
la cuidam. t. nomine publi/
g ce in ꝯſpectu eccleſie nupſit.
Tandem cum de illo filium
genuiſſet: pater ipſi⁹. t. ei op
poſuit ꝙ filium ſuum nō po/
tuit ī virum habere: eo ꝙ ab
alio qui defunctus eſt: prius
deſpōſata fuiſſet: ⁊. ī. Mā
damus quatenus ſi inuene/
ritis ꝙ predicta mulier a pri
ori viro iudicio eccleſie fue/
rit ſeparata: ⁊ ab eodem. t. ſi
ne contradictione eccleſie in
vxorem traducta: ⁊ ille cui a
parentibus fuit copulata de
h preſenti vita deceſſit: predi/
ctum. t. moni. premiſſa com/
pellat: vt prefatam mario/
i tam recipiat ⁊ ſtudeat mari/
tali affectione tractare: alio/
quin eum ⁊ ſuperinductam:
k ⁊ patrem eius (ſi huic rei re/
ſtiterit) excōmunicationi ſub/
datis. Idem papieñ. epo.
**Si timetur inferri violentia
puelle de cuius matrimonio
agitur: debet iudex ſibi ꝓui
dere locū tutū ⁊ honeſtū do
nec cā termineť. Ca. XIIII.**
l Cum locum non habe/
at conſenſus vbi met⁹
vel coactio intercedit: neceſ/
ſe eſt: vt vbi aſſenſus cuiuſqꝫ
requiritur: coactionis mate
ria repellatur. Matrimo/
m nium autē ſolo conſenſu cō
n trahitur: ⁊ vbi de ipſo queri
o tur plena debet ſecuritate il/
le gaudere: cuius eſt anim⁹
p indagandus ne per timorē
dicat ſibi placere quod odit
et ſequatur exitus qui de in/
q uitis ſolet nuptijs proueni/
re. Quocirca mandam⁹:
quatenus puellam de cuius
matrimonio queſtio ventila
r tur: in domo in qua nihil eā
timere oporteat: facias ho/
s neſte teneri: donec predicta
cauſa terminata fuerit. ⁊ ſen
tentia ſine cōtradictione cu/
iuſqꝫ valeat executioni man
dari. Idem.
**Sponſalia d̄ futuro ſi ſecuta
eſt copula nō ſoluūť ꝑ ſpon**

relare teneť. xxxv. q. iij. ſi aūt homo. a Niſi iura
mentū. ⁊ ita ſi iuramentū interuenit nō debet mrimo
niū ꝓhiberi ꝓpter ꝯfeſſionē illius ſecretam: niſi aliter
ꝓbareť: nam ſi legitima affinitas ꝓbaretur: impedire
tur matrimoniū non obſtāte iuramēto illo qd habuit
cōditionē anne/
xam: ſcꝫ niſi iu/
ſta cauſa ꝓhibe/
ar. ſ. de iureiur.
quemadmodum
imo iā cōtractuꝫ
ſepareť. ī. de eo
q̄ cogno. cōſan.
vxo. ſue. de illo.
Si vero iuramē
tū nō īteruenīſ/
ſet ad teſtimoni
um vni⁹ ſiue ad
famā impediret
mrimoniū ꝯhē/
dum. ſ. de teſti.
ſup eo. ij. §. j. ⁊ ī.
d ꝯſā. ⁊ affini. ſu
per eo. ⁊ hic.
Veniens
Sūma
tur cōiter vt in
rubro. Et ſcdm
hūc intellectum
eēt h caſus apt⁹
ꝙ matrimoniuꝫ
metu ꝯtractum
eēt ipo iure nul/
lū. Hoc tñ clare
nō colligitur ex
lra vt. ī. patebit.
Primo narrat
factum. Secun
do diffinitioneꝫ
committit. ibi:
Mādam⁹. Ab.
b Reclamā/
tē. ergo non fuit
mrimoniū. xxxj.
q. ij. c. ſ. ⁊. ij. ⁊. ī.
eo. c. xxi.
c Cognoſci ꝑ
miſit qd ſi feciſ/
ſet ampli⁹ recla/
mare nō poſſet.
ī. de eo q̄ dux. in
ma. quā pol. per
adulť. c. ij. ⁊ ī. q̄
ma. accu. poſ. i/
ſup. d Inť
eos ſcꝫ ipaꝫ mu/
lierē ⁊ ꝑmuꝫ vi/
rū. e Sepa
rauit. xxxv. q. ij
nullaꝫ ꝓgeniem
cōtradicimus.
Tractareť. cū ſcdo vel potius cum primo. Berū.
g Nupſit. qd fieri nō debuit lite pēdēte vt ar. ī. de
ſpon. duoꝝ. tua fraternitas. h Deceſſit. maxie q2
lē eēt ſi viueret: q2 ſi inuita tradita ei fuit nulluꝫ fuit
matrimoniū. ī. c. xxi. i Recipiat. ſ ꝓpter ſolum
ſcādalū nō ſepaꝫ mrimoniū: q2 iudiciū ecclie nō expe/

ceauit. ī. e. cū in aplica. ⁊ ī. de matri. ꝯtrac. ꝯ interdic.
eccle. c. j. ⁊. ij. ⁊ ē h argumētū ꝙ nō p̄ſtat impedimen/
tū qd de iure nō ſortiť effectū. ſ. de iurepa. illud: cum
ſuis ꝯcor. k Reſtiterit. oēs īpedientes iuriſditio
nem iudicis pūt excōicari. ſ. de offi. deleg. c. j. ⁊. ſ. de
teſti. tatris. B.
Cum lo.
a Primo
ponit regulam.
Scdo infert ge/
nus. Tertio ſpe/
ciē. ibi. matrimo
nium: ⁊ ibi: quo
circa. Et ē tex.
multū allegabi/
lis. Ab. Si.
l Metus: q̄
poſſit cadere in/
conſtantē viꝝ. ī.
c. xxi. ⁊. c. cōſul/
tationi: ī fi. ⁊. ff.
qd me. cā. metū.
minor tñ metus
mag⁹ excuſat fe/
minam q̄ virū.
ar. xxxij. q. vj. in
dignanť: ⁊ ar. ī.
de homi. ſic dig/
num. j. reſpōſo.
m Solo con
ſenſu. xxvij. q. ij.
ſufficiat: et ita
oia q̄ dicūť. xxx.
q. v. aliter: ⁊. c.
noſtrates: refe/
runť tm̄ ad ſolē/
nitatem.
n De ipo. ſcꝫ
conſenſu. B.
o Plena de/
bet. ille vel illa q̄
in alium vel ali/
am cōſentire de
bet. p In/
dagandus. id ē.
inquirendus ad
conſentiendum.
q Proueni/
re. quia qd quis
non diligit faci/
le cōtemnit. xx.
q. iij. preſens: et
ſ. eo. preterea. j.
⁊. ī. eo. requiſiuit
⁊. xxi. q. ij. §. j.
r Nihil time
re. eſt ergo h ar.
ꝙ ad officiuꝫ iu/
dicis pertinet lo
cum ſecurū aſſig
nare ptib⁹ et ho
neſtum. iij. q. ix. hortamur. ⁊. xxxiij. q. ij. ſiue: ⁊. ff. d ar/
bi. ſi cum dies. §. arbiter. alioqn pōt appellari ſi reqſi/
tus iudex h nō fecerit. ſ. vt li. nō ꝯte. accedens. ij. ⁊. ſ.
de appel. ex parte. j. s Donec. id eſt. quouſqꝫ con/
ſter de matrimonio iſtius puelle inter eos qui illā pe/
tunt ⁊ cui ipſa ꝯſenſerit ſic ſtabit quaſi ī ſeqſtro in lo/

co tuto. iſta puella timebat ſibi inferri violentiã a qui/buſdã nobilibus ciuib⁹ papieñ. ⁊ ido ne rapeꝛ ab illis ponitur in loco ſecuro poſtq̃ cõſtiterit cui cõſenſerit tra

Veniẽs ad. ℭ Primo ponit (deꝛ ei vt in fi. caſum. Scdo diffiniendũ cõmittit. ibi. Ideoq̃.

Ab. a ℭ Rece perit: vt ↄcubi/nã. b ℭ Pre/ſtitit: poſt ꝓlem ſuſceptam: et ſic ſponſalia ꝺ futu ro cõtracta fue/runt: vñ ſi poſt/ea anteq̃ cõtra/heret cũ alia il/lam cognouit in ductũ fuit m̃ri/moniũ pſumptũ ↄ quã pſũptiões ꝓbatio in ↄtra/riũ nõ admittitur .ſ. eo. is qui. ⁊ .ſ. de condi. appo. de illis. Berñ. c ℭ Pernocta/uerit. pnoctare totã nocte ſigni ficat. ff. de ỽbo. ſig. vrbana .§. p noctare: ſic. ſ. de accu. ſi ↄſtiterit. d ℭ Cognoue/rit. qꝺ ſi ita eſt: matrimoniũ eſt inter eos: vt dixi. Quis nõ crede/bat tali tacito cõſenſu ↄtrahe/re veluti ſi qs ſe filiũfamilias exi ſtimauerit cũ ſit paterfamilias po/terit acq̃rere he/reditatem. ff. de cõdi. ⁊ demon. multũ intereſt. e ℭ In viꝛ cõ/ſtante. quia tũc nullũ fuit matri moniũ .ſ. e. cõſul tationi. q2 liber/tatẽ debet hr̃e q̃ cõſentit. ſ. c. xxi. Quis met⁹ excuſet ⁊ qs nõ. dictũ eſt ſ. de his q̃ vi metuſue cã fiũt: cũ dilectus: ⁊. c. abbas. f ℭ Ut vxori. q2 forti⁹ vinculũ ſupueniẽs preiudicat pmo. ſ. de ſpõ. duo. c. j. ſicut m̃rimoniũ adoptioni. ff. de ritu nup. nõ ſolũ .§. ij. ⁊ ẽ hic ar. ꝙ lꝫ culpa mea incide rim in metũ: nihilomin⁹ excuſoꝛ ꝓpter metũ. ar. ff. qꝺ me. cauſa. nec timoꝛẽ: cũ. l. ſe. ar. ↄ. ff. e. ſi mulier. B.

ſalia de pñti: al's tenẽt ſpõſa lia de pñti niſi p metũ qui po tuiſſet cadere in conſtantem ↄtracta ſint. Ca. XV.

Veniẽs ad nos Su. ſua nobis relatiõe mõſtra/uit: ꝙ in domo ſua mulierez a quãdã recepit de q̃ ꝓlem ha buit: ⁊ cui fidẽ corã plurib⁹ b pſtitit: ꝙ eã duceret in vxo/rem. Interim autẽ cuꝫ apud c domum vicini ſui pnoctaue/rit: eius filia nocte illa ſecuꝫ concubuit: qs pater puelle ſi mul ĩ vno lecto ĩueniẽs: ipm eam p verba de pſenti deſpõ ſare coegit. ℭ Ideoq̃ man/damus quatenus ſi inuene/ris: ꝙ pmã poſt fidem pſti/d tam cognouerit: ipm cuꝫ ea facias remanere: alioquin ſe cunde (niſi metu coactus: q̃ e poſſet in virum conſtantem cadere eam deſponſauerit) f adherere facias vt vxori.

Idem exoñ. epiſcopo. Qui iurauit cum aliqua cõtrahe/re ſi vult religionem ingredi debet pmo cõtrahere vt iu/ramentum ſeruet: ⁊ ante co/pulam monaſterium ingredi poterit. Capitulũ. XVI.

Commiſſũ: et. ſ. Signi/ficauit nobis fra. tua: ꝙ quidã cuidam mulieri de

contrahẽdo matrimonio fi/dem dedit: ⁊ ſe cum ea infra biennium: p verba de preſen ti contracturum pſtito iura/mento firmauit: nunc autez g priuata lege ductus: ad fru/gem melioꝛis vite ſuſpirat ⁊ h .ſ. ℭ Fra. t. t. r. ꝙ tutius eſt ei religione iuramenti ſerua ta: prius contrahere: ⁊ poſt/ea ſi elegerit ad religionem migrare: ſi tamen poſt deſpõ ſationem: copula non dino/ſcitur interueniſſe carnalis.

Lucius. iij. rapuleñ. epo. Qui iurauit cũ aliq̃ ↄtrahe/re moneri poti⁹ debet q̃ cõ/pelli vt cõtrahat. Ca. XVII.

Requiſiuit a nobis tua fraternitas: q̃ cenſura mulier cõpelli debeat que iu riſiurãdi religione neglecta nubere renuit. cui ſe nuptu/ram interpoſito iuramento firmauit: et. ſ. ℭ Ad quod i b. r. ꝙ cuꝫ libera debeant eẽ matrimonia: monenda ẽ po tius q̃ cogenda: cum coacti ones difficiles ſoleant exit⁹ frequenter habere. Urba/nus tertius. Litis penden/tia ſuper matrimonio nõ im pedit ſecũdũ matrimonium contrahi ſi pmuꝫ erat nul lum. Capitulum. XVIII.

Commiſſum. ℭ Cõis diuiſio. Scða pars ibi: Fraternitati. Ab. g ℭ Lege. xix. q. ij. due ſũt. ⁊. ſ. de regula. licꝫ: ⁊. ſ. de renunci. niſi cũ pridẽ .§. ſed dices. h ℭ Tuti⁹. ſꝫ ↄ videꝛ: q2 dr̃ q̃ ſe dat nuptui bñ facit: q̃ ſe nõ dat nuptui meli⁹ facit. vt. xxviij. q. ſ. nupti arũ: ⁊ vtrũq̃ expedit: ſꝫ vnũ plus: alteꝝ min⁹. xxviij. q. j. ſic eñ neq̃. ver. ideo. ⁊ ſic tutius eẽt nõ cõtrahere ſaltem ꝓpter ꝓnitatem exigendi poſtea debitũ nõ cõ/

tradicit: q2 hoc faciẽdo põt vtrũq̃ ſeruare ⁊ iuramen tũ ⁊ ꝓpoſitũ ſuum: ⁊ ideo dicit tuti⁹: vel dic tuti⁹ ſal/tem q̃ ad opinionẽ ne ꝺ facto dicaꝛ iſte venire ↄ iura/mentũ: pterea nõ videꝛ infringere iuramẽtũ q̃ illud in meli⁹ cõmutat. ſ. de iureiur. puenit. ſ. de vo. ⁊ vo. re/demp. ſcpture: ⁊ ſic ille intrando religionem ſuat iuramẽtũ: ⁊ ita tuti⁹ ẽ nõ ↄhere ⁊ qui bona agũt ſi melioꝛa deli/berata nõ faci/unt ceciderũt in conſpectu dei. xvij. q. ſ. q̃ bona. ⁊ ſi cõtrahatur vi/deꝛ facere ↄ con ſcientiam: ⁊ ſic peccat. ſ nõ eſt tuti⁹. xxviij. q. j. .§. ex hiſ. Sꝫ di cas: iſte nullum votũ emiſit ſed ad votum ſuſpi/rat. vñ nõ debet dici voti tranſ/greſſoꝛ etiam ſi nõ iret religio/nẽ ſi ampli⁹ nõ ꝓceſſit. ſ. ꝺ vo. ⁊ vo. redẽp. lr̃a/turã: ⁊ ñ facit ↄ ꝓpoſitũ ſuũ: q2 lꝫ gerat i coꝛde ỽginitatẽ ↄſen/tire pt i m̃rimo/niũ. xxvij. q. ij. btã maria. Pot ſ ſuare vtrũq̃ vt dixi ſi vult tñ ſine pctõ põt in/trare religionẽ: ⁊ nõ ↄhere. B.

Requiſi. ℭ Sũma tur vt i rubꝛo in herẽdo lr̃e: ſꝫ in tellige vt. ſ. diceꝛ Due ſunt ptes. conſultatio ⁊ re/ſpõſio. Secũda ibi: Ad qꝺ. Ab. i ℭ Cum libera. ſ. e. cuꝫ locũ: ⁊ ar. ſ. de ꝓcu. accedens: ⁊. ſ. eo. preterea. j. ⁊. xxxj. q. ij. §. j ⁊. c. ſ. ⁊. iij. xx. q. iij. pſens. Sed nũquid erit min⁹ libe/ra ſi compellatur ex poſtfacto ad quod iureiurando ſe aſtrinxerit? Uidetur ꝙ nõ: quia nec inuit⁹ creſcere ad oꝛdines dicitur qui propter iam ſuſceptum beneficium ad oꝛdines vrgetur. lx. di. inouamus: ⁊. ſ. de eta. ⁊ q̃/li. c. ſ. ⁊. c. queris. cum ſponte ſuſceperit beneficiũ: ⁊ nõ dicitur inuitus qui propter voluntariam ꝓmiſſionem vrgetur ad ꝓmiſſi ſolutionem. xij. q. ij. quicũq̃. ij. Itẽ ꝓpter delictum pcedens quãdoq̃ quis compellitur ad m̃rimoniũ .ſ. de eo q̃ duxit in ma. quã pol. per adulte. c. j. ⁊ ita videtur ꝙ iſta compellẽda ſit. ſimile. ſ. eo. ex litteris: ar. xxij. q. iiij. inter cetera. Sed littera iſta cõ/tradicit poti⁹ monẽda q̃ cogenda: ſꝫ poti⁹ expone mo/

nenda.i.prius monēda ⁊ poſtea cogēda ꝓpter iura/ mētū ſuū:ſimilis expoſitio.xxiij.q.iiij.non inuenit in fi. Dic ſup hoc vt dixi.ſ.e.ex lr̄is. Bern̄.

Q Uam in apoſtolica. ¶ Primo ↄſultatio. Secūdo reſponſio ibi:cōſultationi. Abbas Si.

a ¶ Sugeſta. Nūquid debuit ei credi ꝛ nō: abſq̄ lr̄is iudicis. viij.q.v.c.vl.ſimile. viij.q.iiij. nōne.C.de mā. principi.l. vna. Quare ergo excuſat mulier:cū lite pēdēte nihil debeat innouari vt.ſ.vt lit.pen. c.j. Ideo excuſatur. quia oēſ ita credebāt ⁊ verius q2 nullū erat matrimoniū cū prima. Ber.

b ¶ Neſciā: et iō videt̄ q̄ marito priuari nō debuit mortua prima etiā ſi fuiſſet matrimoniū cū prima.j.de eo q̄ dux. in ma. quā pol.p adul .c.j. ⁊. xvij.q.ij. nos nouim⁹:in fi.

c ¶ Impoſita viro penitētia: Sȝ quare impoit̄ viro pnīa cū nullū fuerit matrimoniū ꝓmuȝ iō q2 lite pēdente cōtraxit cum ſcđa in cōtēptū eccleſie.j.de matri.cōtrac.ↄtra interdic.ec.c.j.ij.⁊. iij.

Q Uam in apl'ica.et.j. Intellexim⁹ q̄ cū iter villicū de.n.⁊ vxorē ei⁹ mr̄imonij queſtio tractaret̄: añ publicationē teſtiū:villicus reuerſus eſt ad ꝓpria:publice iter ſe ⁊ vxorem ſuā ꝓpoſuit ſn̄iam diuortij iudicio eccl'ie
a ꝓmulgatā:⁊ ſic falſitate ſug
b geſta quādā aliā facti neſciā ſibi copulare p̄ſūpſit. Poſtmodū vō ſup prioris matrimonij queſtiōe lr̄is impetratis: delegati iudices ſn̄iam diuortij ꝓtulerunt. Verū q2 villicū ⁊ mulierē quā ſupinduxit:pēdēte lite prioris vxoris:inuicē aſſeris ↄſenſiſſe
c ¶ Conſul.t.t.r. q̄ impoſita viro penitētia cōpetēti: ⁊ in
d fra pn̄ie tp̄s carnali cōmertio interdicto: poſtmodū in
e maritali copula poterūt remanere. Q le.iij.ceſar auguſta.ep̄o. Vxori ñ certificata de morte viri ↄtrahere nō pōt: q̄uis ignoret quid ſit de marito qui lōgo tp̄e abfuit. Ca.XIX.

d ¶ Cōmertio:interim. Sȝ quare ponit̄ hic mulier in debito ſuo? pōt dici: q̄ ip̄a ex poſtfacto cōſenſit vt p̄ſumit̄: q2 poſtea cā tractata fuit vel punit̄ vir in exigendo ſed nō in reddēdo ſi exigat̄ debitū ab vxore:ſi.j.de ſen.excō.inquiſitioni:⁊.j.de ſecū.nup.dn̄s. Si vero illa ſciuiſſet puniret̄ vt dixi.j.de matri.ↄtrac.cōtra int̄dic.eccle.c.ij.⁊.iij. e ¶ Remanere:ſic pȝ q̄ ſi aliq̄s habens vxorē licet ea viuēte ⁊ etiā pēdente cōtrahat cū alia:ſoluto primo matrimonio tenet ſcđm. ſed hoc locū hȝ cū primū matrimoniū fuit nullū vt hic.ſ.e.veniēs: ⁊ etiam ſciente ſecunda vxore:⁊ q̄ dicit.ſ. facti neſciā. dicas maxīe: q2 nō p̄ſtat īpedimētū qđ de iure nō ſortit̄ effectū vt hic:⁊.ſ.de iurepa.illud.⁊.c.cū laici.cū ſuis cōcor.⁊.j.de deſpō.impu.lr̄as.⁊.c.acceſſit:⁊ tunc primo apparet p ſn̄iam q̄ nullū fuit primū matrimoniū:ſi.j.de fri.⁊ male.fraternitatis:in fi.ar.ↄ.ſ. e.ad audientiā:⁊.ſ.đ biga.nup. Si vero cōtrahat cū ſcđa ignorāte prima vxore cū qua đ iure tenuit matrimoniū tūc nullū eſt matrimoniū cū ſcđa ſȝ mortua prima pōt remanere cū ſcđa ſi ip̄a voluerit:⁊ vir cōpellit̄ eā recipere ꝓpter dolū ſuū.j.de eo q̄ dux.in matri. quā pol.p adul.c.j.⁊ ſi poſt mortē prioris ſcienter ↄſentiat

in illū tūc primo inducit̄ matrimoniū.j.de eo q̄ dux.in ma.veniēs.⁊.c.ſignificauit.j.đ cōiug.ſer.ꝓpoſuit: Si vero ſcienter cōtraxit cū illo tunc nullū eſt matrimoniū nec eſſe pōt etiā poſt mortem prioris.j.de eo qui dux.in ma.quā pol.p adul.ex tuarū:⁊.c.cū haberet.

I N p̄ſen. ¶ Primo cōſultatio. Secūdo reſponſio. ibi: cōſultationi Ab.Si.

I N pn̄tia nr̄a quiſiuiſti: q̄d agendū ſit de mulierib⁹ q viros ſuos cā captiuitatis vel pegrinatiōis abſentes: vltra ſeptēniū p̄ſtolate fuerīt:nec certificari pn̄t de vita vel de morte ip̄oꝝ:lȝ ſup h̄ ſollicitudinē adhibuerīt diligentē:⁊ ꝓ iuuenili etate ſeu fragilitate carnis nequeunt continere: petētes alijs mr̄imonio copulari. ¶ Con
f ſul.ḡ.t.t.r.q̄ quātocūq̄ an
g noꝝ nūero ita remaneāt: viuentib⁹ viris ſuis nō pn̄t ad alioꝝ cōſortiū canonice ↄuolare:nec auctoritate eccleſie
h pmittas ↄ̄here: donec certū nūciū recipiāt de morte virorū. I dē Contractus matrimonij cū peccatrice volēte ſe corrigere ꝓficit ad remiſſionē peccatoꝝ. Ca.XX.

I Nter op̄a charitatiſ nō minimū eſt errantē ab
i erroris ſui ſemita reuocare.
k et.j ¶ Statuimus vt omnibus qui publicas mulieres de lupanari extraxerint: et

f ¶ Quātocūq̄ ar.ↄ.ff.đ diuor. vxoreſ.vbi đr q̄ p quinquēnium debet expectari: Solu. lex illa ⁊ ↄſimiles ñ tenēt p auc. C. de repu.l. hodie.

g ¶ Viris:vbi tn̄ veriſimiliter p̄ſumit̄ de morte ſi mulier nubat excuſat̄ ⁊ viro reuerſo: niſi ſpōte redeat ad virū ſtatim pena merito ſunt notāde. xxxiiij. q.ij.cū p bellicā Si vō matrimonio ↄ̄cto dubitāt de morte:nō exigāt debitum ſed reddāt: ⁊ ſi poſtea certificate fuerint de vita ſtatī recedāt.j. de ſecū. nup. dominus.

h ¶ Donec certū nūciū:ſic.j. đ ſecū.nup.dn̄s.⁊ .C.de repu.auc.hodie.⁊ in auc.vt liceat matri.⁊ auie .§. q̄ aūt.col.viij. Sȝ pone q̄ fuit aliq̄s in exercitu ſaracenoꝝ vel etiā in alijs nec eſt reuerſus nec pōt certificari mulier de morte p magiſtrū militū vel p alium tūc mittat ad locū ſi pōt:vel ad vicina loca vt inq̄rat ſi pōt alias expectet q̄ȝdiu certificata fuerit de morte: vt pȝ hic ⁊ p iura p̄dicta. Bern̄.

I Nter opera. ¶ Licitū ⁊ pium opus eſt cū meretrice cōtrahere.h.d.vel ſic vt in rubro. Duo facit. Primo ponit caſum ſtatuti. Scđo ſtatutū ibi:ſtatuim⁹. Ab.Si. i ¶ Reuocare:h̄ eſt vnū gen⁹ elemoſynaꝝ.x v.di.tria ſunt genera:⁊ h̄ q̄ȝtū in te eſt.xliij. di.epheſijs:⁊ prīo a te:alias inordinata eſſet talis elemoſyna:vñ dicit Aug. Qui vult dare elemoſynam a ſe debet incipere.vñ ſcriptū eſt: Miſerere anime tue placēs deo:de pe.di.iij.§.ſed ſi vba:in.c.q̄ vult. ſine hac elemoſyna nulla valet ad vitā. Ad hoc eī p̄cipue tenētur p̄lati.xxiij.q.iiij.ita plane.hoc tn̄ crimen meretrici ſub diſſimulatione ptranſit eccleſia. k ¶ Publicas nulla neceſſitas eas excuſat.ff.de ritu nup. palā.§. nō eſt.xxxij.q.v.ita ne.ar.j.de pe.⁊ remiſ.cū infirmitas. in fi.quas etiā vilitas vite indignas facit legū obſeruatione.C.de adul.l.q̄ adulteriū.in fi. Et dicit̄ mere/

a duxerint in vxores: qđ agũt in remiſſionẽ ꝓficiat pecca/ toꝝ. Idẽ. **Matrimoniũ per viin cõtractũ cohabitatione ſpõtanea cõualeſcit. c. XXI.**

AD id qđ ꝑ tuas lr̃as i/ ti maſti: de quadã par rochiana tua: quã ſuus vitri cus cuidã theutonico matri monialit̃ copulauit. ¶. T.
b rñ. ꝙ ꝗuis vndecim annos habẽs ab initio ĩuita fuiſſet ei tradita ⁊ renitẽs: tñ quia
c poſtmodũ ꝑ annũ ⁊ dimidiũ ſibi cohabitãs cõſenſiſſe vi/ det̃: ad ip̃m eſt cogẽda redi/ re nec decetero recipiẽdi ſũt teſtes: ſi quos memorata mu lier ad ꝓbãdũ ꝙ nõ cõſenſe/ rit in eũdẽ: noĩauerit ꝓducẽ dos: cũ mora tãti tp̃is: hm̃õi ꝓbationẽ excludit. ¶ Man dam⁹ igit̃ vt ꝓpter hoc non omittas: quo min⁹ vtrũq; cõ pellas ad alterũ maritali af fectione tractadũ: niſi forte vellent ad religionẽ pariter cõuolare: penitẽtia eis iniũ/ cta ꝓ eo ꝙ ad alienos ⁊ illici
d tos cõcubitus vterq; tranſi/ uit. Inno. iij. fernatiñ. ep̃o. **Sponſalia de futuro etiã iu rata ſoluunt̃ ꝑ ſecũda ſpõſa lia de p̃ſenti nõ aũt ꝑ ſecun/ da de futuro. Ca. XXII.**

SIcut ex litteris tue fra. accepim⁹: cũ Lau. par/ rochian⁹ tu⁹. P. mulierẽ ſe ducturũ ĩ cõiugẽ ĩ man⁹ p̃ris
e eiuſdẽ. p. iurãtꝫ ꝙ eã ſibi tra deret in vxorẽ: ꝓprio firma/ uit iuramẽto: nec ꝑ virũ ſtete
f rit: ſed ꝑ mulierẽ poti⁹ quo min⁹ inter eos matrimonia/ lis ſolennitaſ ſit ſecuta: quat tuor poſtmodum vel quinq;
g annis elapſis idẽ. L. E. mu lierẽ per verba de p̃ſenti vt ei⁹ cõſanguinei aſſerunt de/ ſpõſauit: et. ĩ. ¶ Poſtulat. t. t. r. ꝙ ſi tibi cõſtiterit ꝙ idẽ L. p. ꝑ v̄ba de futuro. E. v̄o deſponſauerit ꝑ verba de p̃/ ſenti impoſita ei penitentia cõpetẽti: q2 primã fidẽ irri/ tã fecit: niſi forſan ĩ iuramẽ to ſuo certũ terminũ ĩfra quẽ dictã. P. duceret in vxorẽ p̃
h fixit: nec ꝑ eũ ſtetit quin ad ſtatutũ t̃minũ matrimoniũ ꝯfirmauerit mr̃imoniũ ſcđo loco cõtractũ legitimũ iudi/
i ces: ⁊ ad illud ſeruandũ cõ/ pellas eũd ẽ. ¶ Quod ſi for te ꝑ verba de futuro ſpõſalia cũ vtraq; cõtraxit: iuramen/ tũ primũ ſicut licite factũ eſt ip̃m ſeruare cõpellas: de ſe/ cũdo ei penitentiam iniun/ ctu rus. ¶ Quod ſi de his
k nõ conſtat ad plenum: tam diu adhuc cognoſcas de cau ſa: donec ſuper his ſufficien ter inſtruaris.
Idem arelateñ. epiſcopo. **Mutus ⁊ ſurdus ⁊ oẽs qui**

trix que multoꝝ libidini patet. xxxiiij. di. vidua. vel q̃ rũ publice venalis eſt turpitudo. xxxij. q. iiij. meretri/ ces. a ¶ In vxores. xxxij. q. j. nõ eſt culpandus. ar. ꝯ. ea cã. q. j. c. j. Sol̃. ꝯriũ loquit̃ de illa que meretrica/ ri nõ deſinit. ⁊ illa nõ eſt retinẽda ne patron⁹ turpitu/ dinis videat̃ h̃ de ea que cõtine re libent̃ vellet ſi inueniret. qui eã ducere vellet in vxorẽ. Ber.

AD id. ¶ Quoti/ die allegat̃ iſte tex. In p̃ia ꝑte ponit̃ ꝑs facti. In ſcđa rñſio. cuꝫ reliq̃ facto. ibi: talit̃. Ter/ tio decidit ip̃m factũ ibi. mãda/ mus. Ab. Si.
b ¶ Vndecim annos. ⁊ ſic ĩfra duodecim ãnos põt eſſe vxor. ⁊ h̃ ſi malicia ſup/ plet etatem. ĩ. ti. ꝓxi. de illis. ij. ⁊ c. vl. c ¶ Di/ midiũ: ⁊ ita per paciẽtiã ſequen tis tẽporis ꝓxi/ ma cã ſublata ẽ ꝑ cõſenſum ſeq̃n tẽ. ſic. ĩ. ti. ꝓxi. đ illis. ij. Et ĩ. de eo. q̇ dux. in ma. quã pol. ꝑ adul. ſignificauit. ⁊. ĩ. q̇ ma. accu. poſ. inſuꝑ ⁊ eoip̃o ꝙ ĩ domũ viri tra ducta pacienter ꝑfecit etatem ⁊ ampli⁹ p̃ſumit̃ cõſenſiſſe. ff. đ ri tu nup. minorẽ ꝯ quã p̃ſumptio nẽ ꝓbatio in ꝯ/ riũ nõ admittit̃. ĩ. e. is qui. ⁊. ĩ. đ cõdi. appo. de il lis ⁊ p̃cipue q2 hec nõ poſſet ꝓ bare ſe virginẽ ſi vir dicat ꝙ eã cognouit ꝑ aſpectum corporis cũ iã ſit corrupta: vt dicit in fine. Itẽ eſt hic argumẽtũ ad multa de tacito ꝯſenſu. ĩ. q. ĩ. cõſtat. l. di. p̃ſbyteros. Et. ff. de libe. exhi. l. vl. vnde v̄ſus. Effuge cũ poteris ne cõſenſiſſe poteris. d ¶ Trãſiuit. vnde neuter põt obijcere alteri adulterium q2 paria delicta mutua cõpenſatione tollunt̃. ĩ. de adul. c. pe. ⁊ vlti. ff. ſol. ma. viro atq; vxore. ⁊. xxxij. q. vj. nihil. Berñ.

SIcut. ¶ Communis diuiſio. Scđa ibi: poſtulatio/ ni tue reſpondemus. Et continet tria dicta. Se/ cũdũ ibi: qđ ſi forte. Tertiũ ibi: qđ ſi de his. Ab. Si.
e. ¶ Iurantis. hic videt̃ ꝓmitti factũ alteri⁹ ⁊ qđ al/ teri poſſit ſtipulatio fieri. Sed cõtra inſti. inuti. ſtipu. §. alteri. ⁊. ff. de v̄bo. obli. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ⁊. l. ſtipulatione. ⁊ ſi puella nollet illi nubere. Nõ dicit̃ pater ꝑiurus dũmodo ꝑ patrẽ nõ ſtet. q2 hoc ſolũ in/ telligit̃ iurare ſe facturũ ⁊ curaturum vt illa cõtrahat cum illo ſi pote/ rit: alias eſſet ꝑ iurus. de hoc di citur. s̃. e. ex. lit/ teris. ij. Ber.
f ¶ Per mulie rem. vnde non fuit ei imputan dum ſi hoc verũ fuit. argu. s̃. de offi. ordi. paſto/ ralis. ⁊. lxvij. di. quod ad nos. ⁊ s̃. eo. de illis im mo pro comple ta habenda eſt conditio. ff. de cõdi. ⁊ demon. iure ciuili. Ber.
g ¶ Annis nõ tenebatur ſpon ſus tamdiu ex/ pectare niſi vel/ let. C. de ſpon. l. ij. niſi cauſa ſub eſſet. ff. eo. l. pe/ nul. Sed hoc ve rum eſt ſi termi nus fuiſſet ap/ poſitus vt. ĩ. ſe/ quitur vbi iura mentum inter/ uenit. Berñ.
h ¶ Ad ſtatu tum. Sed vide/ tur ꝙ etiam ni/ hilominus poſt terminũ teneat̃. arg. s̃. de do. et contu. cum dile/ cti. ff. de arbi. l. celſus. §. j. Sed aliud eſt in ma/ trimonio q2 res ipſa non capit tantam dilatio/ nem propter pe riculum fornica tionis. s̃. vt lit. nõ conteſt. quo/ niam. §. j. ⁊ vbi terminus apponitur vltra terminum nõ tenetur ad cõtrahendum: alias nihil operaret̃ ap/ poſitio termini vbi terminus non apponitur: ei nocet qui vltimo eſt in mora. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. il/ lud ſciendum. ⁊ quia nulla eſt contracta obligatio de p̃ſenti. ſed in cõtrarijs obligatio eſt pura ⁊ de p̃ſenti: quare obligatio non tollitur propter lapſum terminũ ſed ſolutione eius quod debet̃. argu. ff. de acti. ⁊ obli. l. obligationũ. ij. §. placet. ⁊ ita iſta ſunt diſſimilia.
i ¶ Seruandum cõpellas. s̃. e. ex litteris. ij. ar. ꝯ. s̃. de. req̇ſiuit. dic vt dixi. s̃. e. ti. ex lr̃is. ij. k ¶ Tãdiu ſic. s̃. de. ꝓbati. cauſam matrimonij. ⁊. ĩ. de conſang. et

affi.ex lr̄is.ꝛ.xxx.q.v.iudicātē. Et ita ē h̄ ar.ꝙ in cau ſa mr̄imoniali.ſecūdo indicanť teſtes ſup eodē articu lo poſt publicationē vt ī p̄dictis capl̄is.

Q Am apud ❡ Primo poniť deciſū exordium. Scđo cōſultatio, ibi: Sane. Tertio reſpōſio.ibi: Ad qō. Que tria fa/ cit. Primo pōit duas rōnes. Se cūdo rn̄det .ibi: Videť . Tertio ſoluit obſtaculū ibi: Cū qō. Ab.

a ❡ Surdus.q̄ pſus nō audit: q2 de alio non ē dubiū q̄n p̄t po/ ſtulare.ff.de po/ ſtu .l.j.§. pp̄ter caſū .ſic ꝙ ſurd⁹ ꝛ mut⁹ pn̄t ↄhe/ re mr̄imoniū.ff. de iure do. mut⁹ ꝛ.j̄. eo.tue. Que fuit ꝙ dubitatio hmōi q̄ſtiōis? il/ la potuit eſſe du bitatio .q2 certa forma eſt exp̄ſſa ad ↄtrahēdū .j̄. eo.ſi inter.ꝛ .j̄.ď ſpōſa. duo licet. Et quia iſti nō pn̄t ſeruare illaꝫ dubitať q̄d iurꝭ ꝛ q̄ꝫtū ad eccle/ ſiā verba ſūt ne/ ceſſaria .j̄. eo.ti. tue. vnde altero ſubtracto nō vi/ debať matrimoniū.ar.j̄.q.j.detrahe.ſed non eſt ita: q2 ſolus cōſenſus ſufficit vt h̄ dicit.ꝛ.xxvij.q.ij. ſufficiat. Vn̄ ſi nō pōt exprimi p verba: exprimať p nutum vel ſignū.vt h̄ p3 in fi.ꝛ.j̄.e.tue.

b ❡ Prohibitorium. q2 certe p̄ſone phibenť vt hic patet.ꝛ.xxx.q.iiij. q̄ ſpi ritualē.vnde oēs admittunť q̄ non exp̄ſſe phibenť.ff. de pcu.mut⁹.ſi.ff.de teſti.l.j.aliter accipiť phibitoriū ff.de no.op.nun.pretor.§.hoc em̄ interdictum.

c ❡ Prohibeť.ar.id qō non phibeť conceſſum videť arg ↄtra.ff.de col.illi.l.iij.ꝛ.ij.q.v.conſuluiſti. de hoc tradiť.s̄.de tranſla.inter corporalia.

Surdi et muti non prohibentur matrimonium contrahere: quia solus consensus sufficit. Ca. XXIII. [rubric partly on this page:] nō phibeť matrimoniū con trahere poſſunt. Ca XXIII.

Q Am apud ſedem apo. et.j̄. ❡ Sane ↄſuluiſti a nos vtrum mutus ꝛ ſurdus alicui poſſint matrimoniali/ ter copulari? ❡ Ad qō .t.r. b ꝙ cum phibitoriū ſit edictū de matrimonio contrahēdo c vt quicunq̄ꝫ non prohibetur p conſequentiam admittať: et ſufficiat ad matrimonium ſolus conſenſus illoꝝ de q̄ꝝ quarūq̄ꝫ coniunctionib⁹ agi tur. ❡ Videtur ꝙ ſi talis ve lit contrahere: ſibi nō poſſit vel debeat denegari. ❡ Cuꝫ quod verbis non poteſt ſig/ nis valeat declarare. Idem vercel. epiſcopo.

Furioſus matrimoniū contrahere nō poteſt. Capitulum. XXIIII

D Ilectus filius.r. ppo ſuit ꝙ filiam ſuaꝫ cui/ d dam matrimonialiter copu/ lauit,et.j̄. ❡ Cum autem ea dem mulier cum ipſo viro q̄ e continuo furore laborat mo/ rari non poſſit: ꝛ propter ali enationem furoris legitim⁹ non potuerit interuenire cō/ ſenſus: mandamus quaten⁹ ſi rem noueris ita eſſe prefa/ tas perſonas cures ab inui/ cem ſepare. Idem brieň. epi ſcopo.

Solo conſenſu legiti mo cōtrahitur matrimoniuꝫ ſed verba requiruntur quo ad pbationem. ꝛ itellige vel alia ſigna equipollentia. Ca pitulum. XXV.

T Ue frater: et. j̄. Poſtu laſti vtruꝫ ex ſolis verbis ꝛ ex quibus matrimonium cō trahať? ❡ Nos igiť inqui. t.t.r. matrimonium in veri/ tate contrahitur per legiti/ f mū viri ꝛ mulieris conſenſū ſed neceſſaria ſunt quātū ad g eccleſiā verba conſenſuꝫ ex/

D Ilectus filius ❡ Primo deciſe narrat factū Scđo cauſas inſerendo rn̄det. ibi. Cum aūt. Ab.

d ❡ Copulauit.ignorās ꝙ ille eēt furioſus. e ❡ Fu/ rore.ſi tpe cōtracti matrimonij taliter laborabat non fuit mr̄imoniū.xxxij.q.vij.neq̄ꝫ furioſus. ſi.s̄.ď regu. ſicut.ſi tn̄ tpe ſane mētis ↄtraxit: durat vt in.c. neq̄ꝫ: q2 etiā retinet dignitatē.ff.de ſta.ho.qui furere.ꝛ.ff.ď ſpon.q̄ furem.ꝛ retinet filios in ptāte.ff.de his qui ſui vel ali.iu.ſunt.l.patre furioſo. Sꝫ quō potuit h̄ eſſe. q2 ſi q̄n mulier iſta contraxit laborabat illa furore ſtulta fuit.ſed h̄ nō eſt veriſimile ꝙ aliq̄ cū tali ↄheret. ſed ſi tunc nō laborabat furore tenuit matrimoniū. vn̄ adue niente furore nō diſſoluiť. ergo nō debēt iſti ſepari: q2 initiū ↄſiderādū ē.vt.xxxij.q.vij.hic q̄.ꝛ.c.neq̄ꝫ. Pōt dici ꝙ ille tpe ↄtractus erat furioſus.ꝛ pater iſte ꝛ fi/ lia ignorabant illū furioſum. Sepe em̄ furioſi ſunt cō/ ſtituti in conſpectu vmbrate quietis.ff.de acq.poſ.qō meo.§.ſi furioſo.nec tamē ſūt mentis ſane l3 videāť: ꝛ ſi tūc mulier iſta cū eo ↄtraxit: nō tenuit matrimoniū. ꝛ ſi h̄ pbauerit ſepabuntur. Et qui tali furioſo tradit poſſeſſionē nō trāſfert eam in ipm: nec adipiſciť poſſeſ ſionem: ſed tradēs eam pdit. ſufficit em̄ ſi exiſtimat ſe transferre .ff. de acq̄.poſ.qō meo .§.ſi furioſo. Qn̄ ꝙ tn̄ furioſus p dilucida īterual la redit ad ſanā mētē: ꝛ tūc ſi cō trahat tenet.ar. vij.q.j.q̄ꝫuis . et iij.q.ix.indicas. ꝛ.ff. de offi. p̄ſi. diu⁹.ꝛ.C.de cu/ ra.furio.l. penť. Sꝫ pone ꝙ mu/ lier ↄhat cuꝫ fu/ rioſo ſi ↄſentiat in euꝫ poſtq̄ꝫ re/ uerſus eſt ad ſa/ nā mētē nūq̄d ē mr̄imoniū? vide tur ꝙ ſic.j̄. de eo qui dux . in ma. quā pol.p adul. c.j.ꝛ.c.veniēs.ꝛ .j̄.de ↄiu. ſer.p/ poſuit. Jo.dixit ꝙ nō ē mr̄imo/ niū: q2 ibi ñ fuit ↄſenſuſ. xxx.q.ij vbi nō eſt.ff. de v̄.ob.l.j. veꝝ eſt qō dixit Joh̄.ſi referas te ad p̄/ mū ↄſenſū. Tā. dixit ꝙ ē mr̄imoniū qō intellige nō extūc vt referas te ad primū ſed vt exnūc ex nouo ↄſenſu. Bern̄.

T Ue frater. ❡ Poſt legitimum ↄſenſū ↄhitur mr̄imoniū inť eos q̄ tn̄ loqui pn̄t debet cōſenſus v̄bis exp̄mi.h.d. Vel aliter ſm̄ intelle.quem.j̄.tenebo. vt in rubro. Primo ponit q̄ſtionē. Scđo ei⁹ ſolutionē quaꝫ pbat exemplis. Scđa ibi: Nos igiť. Ab.

f ❡ Con/ ſenſū.xxvij.q.ij.ſufficiat.s̄.e.cū ad locū.

g ❡ Ver/ ba.l3 em̄ ſolo ↄſenſu ↄtrahať matrimoniū ſine v̄bis: vt in mutis.s̄.e. cū apud.tn̄ in his qui loqui pn̄t non ↄtrahiť ſine verbis p q̄ exprimať ↄſenſus que ad hoc īuēta ſūt.xxij.q.ij.is aūt q̄. vel p aliqō aliud puta ipo facto p qō intelligunť ↄſentire contraheref matrimo/ niū: ſicut dicit lex de fideicō. ꝙ nutu relinqui poſſit: dū tamen poſſit loqui.C.de fideicom.l.ꝛ in epl̄a .ff.de le. iij.nutu. Si tamen parentes contrahant p filijs p̄ſen/ tibus ꝛ ſciētibus : ſufficit nutu eoꝝ taciturnitas.xxxij q.ij.honoranť.ff.de ſpon.ſed que patris. Et ideꝫ cre/ do ſi p alios contrahať ſubſequēte annuli ſubarratiōe vt nō .j̄.ti .pxi.c.vlti. in p̄ma notula. Et ī mutis ſol⁹ conſenſus non ſufficit: īmo ſigna neceſſaria ſunt con/ ſenſum exprimentia. Et ita hoc idem faciunt ſigna in mutis qō verba in loquentibus.s̄.eo. cum apud. Et hoc ītelligo : cum matrimoniū cōtrahitur ſolis verbis exprimentibus conſenſum mutuū de preſenti.ꝛ hoc ex preſſe apparet ex forma cōſultationis dū dicit: vtrum ex ſolis verbis.ꝛ ad hoc reſpōdet : ſecus in mr̄imonio p̄ſumpto: vbi ipo facto preſumptiue contrahitur ma/

a pꝛimētia de pn̄ti. Naʒ ſurdi ⁊ muti poſſunt ꝯtrahere matrimoniū per conſenſum mu-
b tuū ſine verbis ⁊ pueri ante
c annos legitimos p̄ verba ſo-
d la non ꝯtrahūt cū intelligāt̄ minime conſentire. Idem

Si alter cōtrahentiū vtitur verbis dubijs animo decipiendi mulierē: ⁊ eam poſtmodum cognoſcit carnaliter iudicatur ꝓ matrimonio in foro iudiciali ſecus in penitentiali. Capitulū. XXVI.

Tua nos duxit. F. conſulēdos: ⁊. j. Cōſequē-
e ter q̄ſiuiſti cum quādā mulierem q̄dam aliter inducere nequiſſet: vt ſibi cōmiſceret̄ carnaliter niſi deſpōſaſſet eādem: nulla ſolēnitate adhibita vel alicuius p̄ſentia dixit illi: te iohānes deſponſat cum ip̄e iohānes nō vocaret̄ ſʒ vinxit ſe vocari iohēʒ: non credēs eſſe ꝯiugiū: eo ꝙ ip̄e nō vocaret̄ hoc noīe nec haberet ꝓpoſitū contrahendi:
f ſed copulā tm̄ exequēdi carnalē: vtrum inter p̄dictos ſit matrimoniū celebratū: cum mulier ꝯſenſerit in eundē: ⁊ ille diſſenſerit: et diſſentiat: nec aliud aliq̄d egerit quam ſuperꝰ ē exp̄ſſū: niſi ꝙ cognouerit eādē. ¶ Sup q̄. t. r. ꝙ cū p̄fatus vir p̄dictam deſpōſauerit mulierē: in ꝓpꝛia p̄ſona ⁊ ſub noīe alieno: quo vocari tunc ſe vinxit: ⁊ inter eos ſit carnalis copula ſub-
g ſecuta: videt̄ forte ꝓ ꝯiugio p̄ſumendū niſi tu nobis expꝛeſſe ſcripſiſſes ꝙ ille nō ꝓpoſuit nec ꝯſenſit illam duce-
h re in vxoreʒ: ꝙ qualiter tibi ꝯſtiterit nō videmꝰ. ¶ Nos autem quid iuris ſit reſcribētes dicimꝰ: ꝙ ſi res ita ſe habuerit videlicet ꝙ ille eā nō ꝓpoſuit ducere in vxorē: nec vnq̄ꝫ conſenſit in p̄dictam p̄ſonam: non debet ex illo facto coniugū iudicari: cuʒ in eo nec ſubſtātia coniugalis
i contractus: nec forma contrahendi coniugiū valeat inueniri: quoniā ex altera parte dolus ſolūmodo affuit et
k defuit omnino conſenſus: ſine q̄ cetera nequeunt fedus perficere coniugale. Idem epiſcopo beluacen̄.

Ad denūciationem vnius honeſti viri qui defert conſanguinitatem ⁊ de fama vel ſcandalo docet impeditur matrimoniū cōtrahēdū. Ca. XXVII.

Cum ī tua dioceſi: ⁊. j. Sane quia contingit īterdum ꝙ aliquibus volētibus matrimoniū cōtrahere:
l bānis vt tuis ṽbis vtamur. in eccleſijs editis: ac nullo

trimoniū. j. e. is q̄. ⁊ ſm ꝙ nō. j. ti. ꝓxi. c. vlti. ⁊. ſ. de re iudi. tenoꝛ. a ¶ Nam. ⁊ iſtud nam reſpicit qd̓ dixit ſ. p̄ legitimū viri ⁊ mulieris ꝯſenſum: q2 nutus ꝯtrahit p̄ ꝯſenſū. b ¶ Sine ṽbis. ſʒ nō ſignis vel nutibus. ſ. e. cū apud. c ¶ Verba. ergo p̄tʒ ꝙ duo ſūt neceſſaria ad iſtud sacr̄m ſcʒ verba ⁊ ſigna vel ꝯſenſus altero ſubtracto nō eſt matrimonium ſicut dr̄ de baptiſmo. j. q. j. detrahe. d ¶ Nō cōtrahunt: q2 nō pn̄t reddere debituʒ. j. de frigi. ⁊ maleſi. qd̓ ſedem. et ꝯſenſum non habent vt hic dicit quia etas illa ignoꝛat q̄d videat C. d̓ fal. mo. l. j.

Tua nos ¶ Generaliter ſummari ſic p̄t. Nō ē matrimoniū vbi alter ꝯtrahentiuʒ nō cōſentit. h. d. Sed hoc ſūmariū nullā dubitationē habet: id̓o ſpecialius ſūmo ſic vt ī rubꝛo ſm verū ⁊ cōem intellectū. Pꝛimo ponit̄ cōſultatio Scd̓o reſpōſio. ibi. Sup q̄. Secunda vero ē duplex. Pꝛima q̄ ad forū iudicialem. Scd̓a quo ad penitētialem ibi. Noſ āt. Ab. e ¶ Mulierez. Si iſte deſpōſauit iſtā mulierē q̄buſcū q̄ꝫ verbis vſus fuerit potiꝰ cōſiderandū eſt q̄d fuerit factuʒ q̄ꝫ quid dictum. ar. ſ. de appel. ad audientiaʒ. ⁊. j. de ver. ſig. in his. C. plus va. qd̓ agi. ſi quis. Itē ſimulatio ſiue dolus non impedit matrimoniū ſp̄uale. xxvij. di. qd̓ interrogaſti. ergo nec carnale. Sed hec nō ꝓcedunt: q2 ſimulate nuptie non ſūt nuptie. ff. de ri. nupti. ſimulate. ⁊ pꝛopter rōnem que inferius reddit̄. Sed pone ꝙ aliquis ꝓteſtet̄ corā pluribꝰ ꝙ oīa q̄ dicit vel faciet non faciet animo contrahendi matrimoniū. et poſtea publice dicat cōſentio in te: nūquid eſt hic matrimoniuʒ vel nō? In caſu iſto dico ꝙ eccleſia iudicare debet ꝓ matrimonio q2 recurrendū eſt ad cōmunē verboꝛum intelligentiā. ſ. eo. ex litteris. j. talia enim verba non poſſunt ſeruire ſue intentioni. Pꝛeterea ſi pꝛobet ꝙ illa verba pꝛoteſtatꝰ fuit pꝛimo: potuit poſtea recedere ab illa volūtate ⁊ conſentire in illā: ⁊ hoc videt̄ per illud qd̓ poſtea publice facit. ⁊ ſi dicat qd̓ adhuc tempoꝛe ꝯtractus erat in eadem voluntate. nō creditur ei: quia cōtra eū debet fieri interpꝛetatio qui dolum adhibet: vt dictuʒ ē. ſ. eo. ex lr̄is. j. Io. f ¶ Copulā ſubſecuta. per hoc videt̄ cōſenſiſſe. j. eo. is qui. ⁊. j. d̓ ꝯdi. appo. de illis. ⁊. c. per tuas. g ¶ Foꝛte quibuſdā non recte intelligentibus eſt dubiū: ſed recte intelligentibus non ē dubium. h ¶ Qualit̄ cōſtiterit. imo bene potuit cōſtare: quia vir ille hoc ei cōfitebat̄ quia ſʒ dicimur ſcire ꝙ ab alijs audiuimus. xxij. q. v. hoc videt̄. vel quia ille hoc ei confeſſus fuit in penitētiali iudicio in quo cuilibet eſt credendum. vt. j. de homi. ſignificaſti. quia ſoli ſibi fit p̄iudiciuʒ: vnde non eſt veriſimile ꝙ ſit īmemoꝛ ſue ſalutis. j. q. vij. ſancimus. ſʒ in iudicio ꝓ tribunali non crederetur ei in pꝛeiudiciū alteriꝰ. i ¶ Nec foꝛma nō ꝙ adeſſe matrimonij duo ſūt neceſſaria ſcilicet ſubſtantia et foꝛma: ſicut ad eſſe hominis. ꝓ ſubſtātia eſt ibi conſenſus ⁊ pꝛo foꝛma verba ad expꝛimendum conſenſum deputata. quā foꝛmam habes. j. eo. ſi inter. j. de ſpon. du. licet pꝛeter. ⁊ quia hic defuit ſubſtātia ⁊ foꝛma nullum fuit matrimonium. Idē eſſet ⁊ ſi alterum deeſſet. ſ. e. cū apud ⁊. c. tue. ⁊. j. de frigi. ⁊ maleſi. quod ſedem. ⁊ matrimonium q̄ꝫuis duo exigat res tamen ſimplex eſt ⁊ indiuidua. xxvij. q. ij. §. j. ⁊ in matrimonio pꝛeſumpto ipſum factum habetur ꝓ ſubſtātia per qd̓ p̄ſumitur ſufficiēs conſenſus. j. eo. is qui. k ¶ Sine quo. ſ. eo. cum locum. ⁊. xxvij. q. ij. ſufficiat. Bern̄.

Cum in tua. ¶ Cōis diuiſio. Scd̓a pars ibi. Ad qd̓. Ab. l ¶ Bannis. id ē denūciationibꝰ. ⁊ hodie ꝯſuetudo iſta reducta eſt ad ius cōe. j. d̓ clamdeſti.

ↄtradictore publice cōparē/
a te:licȝ fama priuatū impedi/
mentū deferat parētele:cum
ex ꝑte ↄtrahentiū iuramēta
maioꝝ ꝺ ſua ꝓpinquitate:vt
ſuſpitiōis tollatꝰ materia:of
feruntꝰ:quid tibi ſit faciēduȝ
in caſibus hmōi queſiuiſti?
b ¶ Ad qꝺ taliter rñ. ꝙ ſi ꝑſo
na grauis cui fides ſit adhi/
bēda:tibi denūciet: ꝙ hi qui
ſūt mrĩmonio copulādi:ſe ꝓ
c pinq̄tate ↄtingāt: ꝛ de fama
d vel ſcādalo doceat: aut etiā
e ꝑ teipm̄ poſſis certificari de
plano nō ſolū debes iuramē
ta parentū ſpōte oblate non
recipe:verūetiā eos q̄ ſic cō/
trahere nitūtꝰ ſi moniti indu
ci neq̄uerit cōpellere:vt a ta
li ↄtractu deſiſtāt: vl' contra
f famā hmōi ſm tue diſcretio/
nis arbitriū iuramenta exhi
beāt ꝓpinquoꝝ:alioq̄n ſi ꝑ/
ſona denūciās non extiterit
talis vt diximꝰ. ꝛ ꝺ fama vel
de ſcādalo nō poterit edoce/
re:ad deſiſtendū monere po
teris non cōpellere ↄhētes.

Honoriꝰ. iij. epo berguen̄. Mulieri q̄ negat ſe ī matri/
moniū ↄſenſiſſe nō creditur
marito ꝓbāte ↄtrariū:ſecus
ſi ꝓbat ſe ↄſenſiſſe ꝑ metum
qui pōt cadere in cōſtantem.

Caplm̄. XXVIII.

Conſultationi tue. bre.
reſpondemuſ: ꝙ mulieres q̄
veniūt ad valuas eccleſie be
nedicende cum ſponſis ꝛ ibi
reclamātes:affirmāt ſe nūq̄
in eorum matrimoniū cōſen/
ſiſſe:audire ſponſis legitime
probantibus ↄtrarium non
oportet: cuȝ legitimis ꝛ ido/
neis teſtibus non debeat il/
g larum ſimplex aſſertio ꝑua/
lere. ¶ Sane illis que bene/
nedictiōe accepta mox a ſpō
h ſis aufugiūt ante carnis co/
pulam ſubſecutam: aſſeren/
tes ſe nunq̄ in illos veraci/
ter conſenſiſſe:ſed metu illa/
to compulſas verba ꝓtuliſſe
conſenſus: licȝ animo diſſen
tirent:non ſtatim eſt audien
tia deneganda: ſed de illato
i metu eſt cum diligentia inq̄/
rendum: ꝛ ſi talis metus in/
ueniatur illatus qui potuit
k cadere in conſtātem virum:
erunt nō īmerito audiende.

Gregorius nonus. In ma/
trimonijs ꝛ ſponſalibus de/
bet eſſe libertas vnde in eis
promiſſio pene non obligat.

Capitulum. XXIX

Gemma mulier nobꝭ ex/
poſuit ꝙ cum. t. filia eiꝰ cum
c. contraxit matrimoniū. b.
de alferio ea occaſione: ꝙ in
ter. P. filium ſuuȝ ꝛ ꝑdictā
l puellam infra ſeptenniū con
ſtitutos ſponſalia contracta

deſpon. cum inhibitio. a ¶ Licet priuatū. ꝛ ſic ē fa/
ma aliquid: qꝺ ꝺꝛ occultū ſiue priuatū. ſ̄. de coha. cle.
a muli. tua. ꝛ ideo dicitꝰ fama priuatū impedimentuȝ:
qꝛ ꝑ famā ſolā non ↄſtat de impedimento niſi alia ꝓ/
batio adſit: vt in. c. tua. ſed ſi fama hic erat ꝺ ↄſāgui/
nitate q̄re ñ intꝰ/
dicitꝰ mrĩmoniū
vt. ĩ. ꝺ ↄſāg. ꝛ af.
ſup eo. qꝺ ſignatꝰ
ꝓ ↄrio: ſȝ ñ ē ↄ/
riū. qꝛ h nō ↄſta
bat ꝺ fama vt. ĩ.
ꝺꝛ:ſed denūciatꝰ
fama vl' ꝑuatū i/
pedimētū defere
bat: vñ ꝑmo dȝ
inq̄ri de fama. ↄ/
riū intelligitꝰ qñ
ↄſtabat ꝺ fama.
b ¶ Perſona
ꝗuis. imo ꝛ tur/
pis ꝑſona videtꝰ
admitti ad īpe/
diēdum. ſ̄. e. pre
terea. ſed illꝺ ob
tinet cum impe/
dimentuȝ oritꝰ a
ꝑſona denūcian
te cōſanguinita/
tem q̄ tenetꝰ reue
lare impedimen
tum ↄſāguineo
xxxv. q. iij. ſi au/
tem hō. Eſt ꝗ h
arg. ꝙ criminoſi
nō admittuntur
ad denunciatio/
nem criminum.
arg. xxxv. q. vj.
epõs in ſynodo. ꝛ
ſ̄. de teſti. cogē.
ꝑterea. §. j. de h.
nō. ij. q. j. ſi pec/
cauerit.
c ¶ De fama. ꝗ
fama ꝓbari pōt
ſ̄. de teſti. tā lit
teris. ꝛ. c. cū cau
ſam. ĩ. ar. ↄ. ĩ. de
accu. inq̄ſitiōis.
in fi. Itē ſola de
nūciatio nō im/
pedit matrimo/
niū niſi adſit fa/
ma: ꝛ ita ſola fama impedit matrimoniū. ĩ. de ↄſang. ꝛ
affi. ſup eo. ꝛ vnꝰ teſtis. ſ̄. de teſti. ſup eo. ij. ſȝ iſte denū
cians nō teſtificabatꝰ. d ¶ Scādalo. Nō ꝙ ꝓpter
ſcādalū impeditꝰ matrimoniū vt hic patȝ. ſic. ĩ. de cog.
ſpi. ſup eo. in fi. ꝛ ita habes ꝙ ſcādalū ſiue cōſuetudo
reddit aliq̄s inhabiles ad ↄtrahendū ſm ꝙ nō. in illa
decre. ſup eo. e ¶ De plano. ſūmaria cognitio ſufficit
hic. ſic. ĩ. ꝺ accu. ſicut olim. ꝛ. c. olim. ſic eodē mō videtꝰ
ꝙ iudex poſſit inq̄rere de fama alicuiꝰ de plano ꝛ ſine
iudicioꝝ ſtrepitu: multiplex em̄ clamor famā inducit:
ita vt p̄latum moueat ad inquirendū. ĩ. de accu. q̄liter
ꝛ qñ. ij. f ¶ Famā. Nō hic ꝙ ſi ꝓbes famā ↄtra ali/
quē ꝙ pōt ꝓbari ↄtrarium ad tollendā famam. ꝛ ita ſi

ꝓbaſti aliquem eſſe male fame: ipē pōt ꝓbare ſe eē bo
ne fame. ij. q. v. p̄ſbyter. ꝛ. c. ſi mala. ĩ. de accu. inquiſiti/
onis. in fi.
Conſultationi. ¶ Duos caſus
determinat. Secūda. ibi: Sane. Ab. g ¶ Aſ/
ſertio. Aſſertioni illaꝝ non ē credēdū: ſed potius teſti
bus q̄ iurati ꝓ/
bauerūt ↄtrariū
ergo ſi vellent ꝓ
bare ↄtrariū vi/
detur ꝙ ſint au/
diende. ſed non
videtꝰ ꝙ poſſent
hoc ꝓbare cum
ſit negatiua ſcȝ
ꝙ nunq̄ conſen
ſerunt. ſ̄. ꝺ elec.
bone memorie.
imo poſſent pro
bando metuȝ vt
dicit in fi.
h ¶ Añ carna/
lem copulā. ſecꝰ
ſi poſt: quia tūc
cōſenſiſſe viden/
tur: ita ꝙ poſt/
ea in cōtrarium
reclamātes non
audiantꝰ. ſ̄. e. ad
id qꝺ: ꝛ. ĩ. q̄ ma.
accu. poſ. inſup.
i ¶ Cū diligen/
tia. Nō ꝙ dicit
cū diligentia: qꝛ
vbi maius peri/
culū vertitꝰ cau/
tius ꝛ diligenti/
us agenduȝ eſt.
vij. q. ij. c. vlti. ꝛ
circa maiora ma
ius ꝑiculū vritꝰ.
xlij. di. q̄ſcamꝰ.
ff. ad carbo. l. j.
§. ſi q̄s. §. iij. et
ar. lxj. diſ. mira/
mur. vnde cauſe
matrimoniales
nō ſūt cōmitten
de niſ iuris peri
tis: et q̄ p̄tātem
habeāt iudicādi
ĩ. de conſang. ꝛ
affi. ex lr̄is. in fi.
k ¶ Incōſtan/
tem. ſic. ſ̄. eo. ve/
niens. ij. ꝛ talis metus ↄtinet mortis periculū aut cor
poris cruciatū. C. de trāſac. interpoſita. ſ̄. de his q̄ vi
metuſue cauſa fi. cū dilecti. ꝛ. c. ꝑlatuȝ. xxxj. q. ij. lotha/
rius. ꝛ ea cauſa. q. ij. ſi verum. al's vanus timor non ex
cuſat. ff. qꝺ me. cā. metū aūt. ij. ff. de re iudi. ſi quis ab
alio.
Gemma. ¶ Duo facit. In prima po/
nit mulieris querelā. In ſcꝺa dat iudicē. ibi. Cū
itaq̄. Ab. l ¶ Infra ſeptēniū. vñ nō tenuerūt ſpō/
ſalia. ĩ. ti. px. lr̄as acceſſit. ꝛ. ſ̄. ꝺ reſti. ſpo. ex ꝑte. ꝗ nec
pena etiā ſi licita fuiſſet al's ñ tenuit: qꝛ ſi ꝑncipale nō
tenuit: nec acceſſorium. ſ̄. de re iudi. cum inter. C. de le
gi. non dubium. cum ſuis cōcor. ſed ſi poſt. vij. an. forte
cōſenſerūt ꝛ tenuerūt ſponſalia: pena tñ nō tenuit. B.

fuerunt penam ſoluendam
a parte que cōtrauenirer : in
ſtipulatione appoſitā ab ipa
nititur extorquere. ¶ Cum
a itaqꝫ libera matrimonia eſſe
b debeant: et ideo talis ſtipu/
latio propter pene interpoſi/
tionem ſit merito improban
da:mandamus quatenus ſi
eſt ita eundem.b. vt ab extor
ſione predicte pene deſiſtat
eccle. cenſura compellas.

Idē epiſcopo cenomaneñ.

Spōſalia de futuro trāſeūt
in matrimoniū per carnalez
copulam ſubſecutam ſed nō
per niſuz carnalis copule tā
tū:hoc dicit cū.c.fi.infra eo.

Capitulum. XXX.

IS qui fidem dedit .m.
mulieri ſup matrimonio con
trahēdo carnali copula ſub/
ſecuta ⁊ ſi in facie eccleſie du
cat aliā et cognoſcat. ¶ Ad
c primam redire tenetur:quia
licz preſumptum primū ma/
d trimonium videatur:contra
preſumptionez tamen hmōi
non eſt ꝓbatio admittenda.
Ex q̄ ſequit̄ qꝺ nec veruz nec
aliquod cenſetur matrimoni
um quod ꝺ facto eſt poſtmo/
dum ſubſecutum. Idem.

Sponſalia de preſenti nō ſol
uuntur per ſequēs matrimo
nium etiā carnali copula cō
ſūmatuz.ſed ſponſalia de fu
turo etiā iurata ſoluunt̄ p ſe
quētia de p̄ſenti. Ca. XXXI.

SI inter virum ⁊ mulie/
rem legitimus conſen/
ſus interueniat de preſenti:
ita ꝙ vnus alterum mutuo
conſenſu verbis cōſuetis ex/
e preſſo recipiat vtroqꝫ dicen/
te:ego te in meam accipio :⁊
ego te accipiam in meum vel
f alia verba conſenſum expri/
g mentia ꝺ p̄ſenti:ſiue ſit iura
mentum interpoſitū ſiue nō:
h non licet alteri ad alia vota
tranſire:qꝺ ſi fecerit ſm ma/
trimonium de facto contra/
ctum:etiam ſi ſit carnalis co
i pula ſubſecuta ſepari debet:
⁊ primū in ſua firmitate ma/

a ¶ Libera debeāt. ab oī coactiōe. ſ.e. cū locum. ⁊.c.
requiſiuit. ⁊ etiā a pena pecuniaria: vt hic patet.
b ¶ Stipulatio. ſtipulatio pene in ſpōſalib⁹ appoſi/
ta nō tenet ꝓpter rōnez que ei reddit̄ in lr̄a:ſed arras
datas ꝓ ſponſalibus ꝯficiēdis amittit q̄ reſilit ſine iu
ſta cā. C. de ſpō.
l.vl. ⁊.ff. de ver.
ob.titia .vn̄ hec
decre. ſūpta fuit
C. de inuti. ſti. l.
ij. ⁊ h. Sz videt̄
ꝙ idē ſit in arra
qꝺ dicit̄ ꝺ pena
q2 eadē eſt ratio
vtrobiqꝫ ꝙ eadē
debet eſſe ꝓhibi
tio: ⁊ idē ius. ſ.
de cōfir. cū dile/
cta. cū alijs con/
cor. ibi poſitis. ⁊
ſ. de tranſla. in/
ter corporalia. ſz
ſecus ē ſi ſm le/
ges. vt dicit. l. p̄
dicta. ꝺ ſpō. i. C.
IS qui ſi. ¶ Primo
ponit thema ex
quo tacite dicit̄
q̄ſtio. Secūdo il
lam ſoluit ⁊ rati
onē ſūmittit. ibi
Ad p̄mā. Ab.
c ¶ Tenet̄. ſic
ſ.e. veniēs. ⁊.j.
ꝺ ꝯdi. appo. ꝺ il
lis .⁊.c. p tuas.
d ¶ Contra p̄/
ſumptionē. Nō
circa hmōi p̄ſū/
ptiones : p̄ſum/
ptio alia eſt iurꝭ
⁊ canonis ſiue le
gis: alia hoīs: alia nature:alia facti. Preſūptio iuris
⁊ canonis ſiue legis ſiue iuris: ſiue ꝺ iure qꝺ idem eſt:
nō recipit ꝓbationē in ꝯtriū: vt lex p̄ſumit mulierē do
tem ſtipulatā ſibi reddi:q̄ nō eſt ſtipulata. ⁊ ſi q̄s vel/
let ꝓbare ꝯtrariū:non audit̄. C. de rei vxo. act. l. j. §. j.
Idem ē in arrogato q̄ ſp ītelligit̄ ſtipulat⁹ quartā pꝛtē
de bonis arrogatoris ſi emācipet̄. ff. ꝺ adop. ſi arroga
tor. ⁊ de tali loquit̄ hic. Et ita p̄ſūptū dicit̄ iſtud mr̄i/
moniū ſimilis p̄ſūptio eſt. xj. q. j. ſi qui clericoꝝ. ⁊. j. q̄
ma. accu. poſ. inſuper. ⁊. ſ. e. ad id qꝺ. ⁊. liiij. diſ. frater
nitatē. ⁊. j. de iude. c. vlti. qꝺ loquit̄ in eodez caſu cū. c.
fraternitatē. Preſumptio hoīs eſt cū p̄ſumit̄ ꝯ aliquē
hominē ꝓpt̄ malā famā. ꝯ hanc p̄ſumptionē:bene ad
mittit̄ ꝓbatio in ꝯtrariū. ſ.e. cū in tua. ⁊. ij. q. v. p̄ſby/
ter. ⁊.c. ſi mala fama. j. de pur. cano. cum. p. ⁊. ff. quod
me. cā:non ē veriſimile. Preſūptio nature ē. vt cū ex/
heredo filiū meū: p̄ſumit̄ ꝯ me ꝙ iniuſte exheredaue/
rim eū: ⁊ h̄ ꝓpter naturā. ⁊ ideo heredes mei ꝓbare te
nent̄ ꝙ iuſte exheredauerim eū. C. de inoffi. teſta. auc̄.
nō liceat parēti. Preſūptio facti alia p̄cedētꝭ circa fu/
tura vt ſi ſemel calūniat⁹ es ꝯ me: ⁊ iteꝝ velis me accu
ſare:p̄ſumit̄ mō te velle iteꝝ calūniari. ff. ꝺ accu. ſi cui
. §. hiſdē. iij. q. x. placuit. ⁊.c. ſi accuſatoꝝ. ⁊. ſ. ꝺ p̄ſum.
mādata. ⁊.c. ſcribā eis. Preſūptio facti ſubſequētꝭ cir
ca p̄terita ē vt ſi aliqui fuerint accuſati de crimine ad/
ulterij qꝺ depellebāt p̄textu ꝓximitatis ſi poſtea ī ma/
trimoniū ſe ꝯiūxerint: manifeſte p̄ſumit̄ facin⁹ in quo
accuſati fuerūt. C. ꝺ adul. ſi q̄ adulterij. ff. ad macedo.
itē ſi fili⁹. alr̄s incipit:ſz iulian⁹. §. interdū. circa fi. ⁊ in
auc̄. vt nulli iu/
di. §. ſi q̄s vero.
colla. ix. Eſt et
alia p̄ſūptio iu/
ris tm̄ vt ſi vir
diu cohabitauit
vxori:p̄ſumitur
ab eo cognita.
xxxij. q. j. dixit
dn̄s. ⁊. xxvij. q.
j. nec aliq̄. ⁊ con
tra hāc p̄ſūptio
nem ꝓbatio ad/
mittit̄. ſ. ꝺ ꝓba.
ꝓpoſuiſti. et. ff.
de ꝓba. ſic cyro/
graphū. ſed hic
non fuit ſuba et
forma cōiugalis
cōtract⁹ de q̄ dr
ſ. eo. tua. vnde
nō ē mr̄imoniū.
Satis dr hic fu/
iſſe ſubſtantia ⁊
forma. q2 conſen
ſus ⁊ forma fuit
hic:licz p verba
da de futuro q̄ p
carnalem copu/
lam ſubſequentē
fiūt de p̄ſenti p̄/
ſumptiue. ſed p
carnalem copu/
lam ſubſequētez
p̄ſumitur cōſen/
ſus per verba p̄/
cedētia deſigna
tur forma licz il
la ab initio fuerint de futuro.

SI inter virum. ¶ Duo ſunt dicta. Scđm. ibi:
Verū. Ab. e ¶ Dicente. ꝙ altero loquente tm̄
nō eſt mr̄imoniū: q2 nō loquēs ſuū ꝯſenſū non exp̄mit
ar. xxx. q. ij. c. j. Item ar. ꝙ q̄ tacet nō ꝯſentit: q2 verba
ſūt neceſſaria ꝯſenſū exp̄mentia. ſ.e. tue. ſi. ff. de ꝓcu.
filiuſfa. §. inuitū. ⁊ ſi cōſenſum exp̄mat alter aliquo ſi/
gno vel nutu. lz nihil exp̄mat ore: ſatis videt̄ idē. Ar.
ꝯ ꝙ nō ſit mr̄imoniū: q2 ſtipulatio nō ꝯhit̄ niſi vtroqꝫ
loquēte etiā ſi ānuat ſine verbis. ff. ꝺ ver. ob. l. j. in p̄n.
⁊. §. ſe. ſi q̄s ita. ꝙ idē in matrimonio. ar. iſti⁹ lr̄e vtro/
qꝫ dicēte:muti tn̄ ſine iſta forma ꝯhere pn̄t: dū tn̄ ꝯſen
ſū exp̄māt ſignis. ſ.e. cū apꝺ. ⁊. ff. ꝺ iure do. mut⁹. ar.
ꝺ tutel. muto. ⁊ illa ſigna eq̄pollēt huic forme: ⁊ ita nō
refert dūmō ꝯſenſus exp̄mat̄ etiā ī loquēte ſubſecuta
ſubarratione p īmiſſionē annuli. nam multe ꝓpter ve/
recundiā annuūt potius q̄ꝫ loquāt̄: maxime p̄ſentibus
parentibus. xxxij. q. ij. honorātur. f ¶ Alia verba.
ſ. eo. ex pte. ⁊. xxx. q. v. §. ſi q̄s diuinis. g ¶ Iura/
mentū. ⁊ ita iuramentū eſt de ſubſtantia matrimonij.
h ¶ Ad alia vota. ad religionē tn̄ bn̄ poſſet ante car/
nalem copulā tranſire. ſ. de ꝯuer. cōiu. ex publico.
i ¶ Separi. quia fortius vinculum ſupuenit. ⁊ ſic ſol
uuntur ſpōſalia non obſtante iuramento. Sic ⁊ votū

nere. ¶ Uerū ſi inter ipſos acceſſit tantummodo ꝓmiſſio de futuro: vtroq; dicente alteri: ego te recipiam in meam et ego te in meum: ſiue verba ſimilia: ſi alius mulierem illam per verba de preſenti deſponſauerit: etiam ſi inter ipſam et primum iuramentū interuenerit ſicut diximus de futuro huiuſmodi deſponſationis intuitu ſecūdum matrimoniū nō poterit ſeperari: ſed eis eſt de violatione fidei penitentia iniungenda. Idem. Niſus ad copulā nō facit ſponſalia de futuro trāſire in matrimoniū.

Adoleſcēs ca. XXXII. q̄ deſpoſatā ſibi p verba de futuro licet ſepe nixus fuerit carnaliter nō cognoſcens cū alia poſtmodū per a verba de p̄ſenti cōtraxit: nō primā. ¶ Cū qua nec fuit verū matrimoniū: ex forma cō b tractus nec p̄ſumptū: cū co c nat⁹ nō habuiſſet effectū: ſed ſecūdā debet habere vxorē.

De deſpōſatione impuberū.

Hono. euſebio epiſcopo. Pater ꝓ filio impubere ſpōſalia cōtrahit pro pubere vero non niſi conſentiat.

Capitulum. I.

Tua fra. requiſiuit de filio adulto: quē pater matrimoniū vult cōtrahere ſi ſine volūtate adulti filij facere pōt. Ad qđ dicim⁹ d ſi aliquo mō nō cōſentit fili⁹ fieri nō poſſe. ¶ Pōt aūt filiū nōdū adultū volūtas cuius diſcerni nō pōt pater cui vult matrimonio tradere. ¶ Et poſtq̄ filius puenerit e ad pfectā etatem omnino debet ad hoc implere. Nicolaus papa. Impuberes ambo vel alter niſi pro bono pacis cōiungi nō debēt. Ca. II.

f Ubi nō eſt conſenſus: & ī. Diſtricti⁹ inhibem⁹ ne aliqui quorum vterq; vel g alter ad etatē legib⁹ vel canonibus determinatā nō p h uenerit cōiungant. ¶ Niſi forte aliqua vrgentiſſima neceſſitate interueniēte. ¶ Ut i pote ꝓ bono pacis talis cōiūctio toleret. Iſidorus. Puberes ſūt quo ad matrimoniū qui ex habitu corpis cōcipe & generare poſſunt.

Puberes a pu Ca. III. be ſunt vocati. i. a pudentia corporis nuncupati: quia hec loca primo lanuginem ducunt. ¶ Quidam ta

ſimplex ſoluit ſuperueniente matrimonio. xxvij. di. ſi vir & xxvij. q. j. nuptiarū Et min⁹ punit ꝓpter bonū matrimonij ſubſequētis. vt. c. ſi vir. Bern.

Adoleſcens. ¶ Ponit dictā cauſam inſerens ibi: cū qua Ab. a ¶ De p̄ſenti cōtraxit. & ſic ſoluta fuerūt priora ſponſalia. ſ. c. xxi. & ī. ō ſpō. duo. duobus. et ſic remanebit cū ſecunda & aget pniam de fide mentita vt dicit c. duobus. Ber. b ¶ Nec p̄ſumptū. vex nō fuit qz ibi nō fuit cōſenſus de p̄nti: p̄ſumptū nō fuit qz nō fuit carnalis copula ſubſecuta. De p̄ſumpto matrimonio habes. ſ. e. is q̄ ſ. de re iudi. tenor. vbi de hoc. & xxvij. q. ij. ſi qs vxorem. c ¶ Conat⁹. nota q̄ conat⁹ ſiue volūtas ſine effectu nō nocet: vt hic p̄z. & de pe. di. j. §. hec autē verba. & §. cogitationis penā. & ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut. §. ſi voluntate. & xvij. q. iiij. ſi qs ſuadente. & ff. qđ q̄ſq; iur. l. j. in fi. & eū cōdēnatū accipe debem⁹ tm̄ qui iure cōdēnatus eſt ita vt ſnia teneat. Et ſi nulla ē ſnia nō dicit cōdemnatus. ff. de re iudi. ſi ſe. §. cōdemnatū. Itē arg. q̄ verba cū effectu ſunt accipiēda. ſ. de cle. nō reſi. relatū. & ff. ne quis eū qui in ius vocari exi. l. pe. §. docere. arg. cōtra. q̄ voluntas ſiue conatus delinquentis puniri debeat q̄uis ſine effectu. ſ. ō biga. nuper. & c. vl. & l. lj. di. ſi quis poſt acceptū. & de pe. di. j. ſi quis nō dicam. ſi quis cū telo. & quattuor. §. ſe. & ff. de extraor. cri. l. j. & C. ſi quacūq; p̄di. po. l. j. in p̄n. ſ. e. iuuenis. De deſponſatione impuberū. ¶ Supra viſum eſt de ſponſalibus in genere. nūc de eis ſummittit in ſpē. ſ. de illis que contrahunt p impuberes. Uel aliter & ſic Quia ad ſponſalia cōtrahenda certa etas determinata eſt a iure. ideo ſubijcit iſta rubrica in qua tractat de etate habili ad ſpōſalia ideo &c. De materia vide. xxx. q. ij. & facit. xx. q. j. c. j. & repetit in vj. Abbas.

Tua fraternitas ¶ Habet tria dicta. ſecūdū ibi: poteſt. tertiū ibi: & poſtq̄. Abbas. Siculus. d ¶ Cōſentit. ſi coactione paterna ductus cōſentiret in aliquā: quā alias nō eſſet ducturus: eā voluiſſe videtur & eſt matrimoniū. ff. de ri. nup. ſi patre. cogi tn̄ nō debet. ff. e. nō cogit. & C. de nup. nec filiū. nec pōt eū compellere inuitū. ff. de ſpon. filiofamilias. qz inuite nuptie difficiles exitus cōſueuerunt habere. ſ. ti. xxi. req̄ſiuit. & xxxj. q. ij. §. j ſecus videt de filia ſm leges nā illa cōtradicere nō pōt niſi pater dederit ei turpē vel morib⁹ ſuis indignum. ff. de ſpon. ſed que patris: ſec⁹ tn̄ ſm canones. ſ. titu. xxi. cum locū. et xxvij. q. ij. ſufficiat. Bern̄. e ¶ Debet. debito honeſtatis nō neceſſitatis. ſ. de teſti. c. j.

Ubi non. ¶ Primo ponit dictum. ſecūdo excipit ibi niſi. Tertio exēplificat ibi: vt pote. Ab. Si. f ¶ Conſenſus verus vel p̄ſūptus. Bern̄. g ¶ Canonibus. Etas ad matrimoniū cōtrahendum tam ſm leges q̄ ſm canones eſt. xij. an. in femina. ff. de ritu nup. minorem. & ī. eo. cōtinebatur. in viro. xiiij. an. ī. eo. atteſtationes q̄tum ad ſponſalia etas. vij. annorum. ff. de ſponſali. & in ſponſalibus. ī. eo. litterras. acceſſit. & c. duo. Bernhardus. h ¶ Coniungantur. matrimonialiter. quia conſentire non poſſunt. ī. de fri. & male. quod ſedem. vel intellige q̄tum ad ſponſalia & ideo prohibentur: quia ſepe mutant poſtea voluntatem vnde preterea oritur diſcordia inter ipſos & diuertentes conſanguineis copulantur. vt. ſ. ti. xxi. iuuenis. quod eſſe non poteſt. ſ. ti. xxi. ſponſam. Bern̄. i ¶ Pacis. Nota pro bono pacis admittendum qđ alias prohibetur. iij. q. vj. hoc quippe. Unde verſus. Pax vt ſeruetur moderamen iuris habetur.

Puberes a pube. ¶ Primo narrat dictum. Secundo refert vnam opinionem ibi: quidam. Tertio aliud dictum ibi: certum: Quarto aliud ibi: et puerpere. Abbas Siculus.

mē ex annis pubertatē exiſti- a mant: id ē eū eſſe puberē. q̇ xiiij. annos īpleuerit: ꝗuis b tardiſſime pubeſcat. ¶ Certū aūt eſt eū puberē eſſe q̇ ex habitu corporis pubertateȝ c oſtendit ⁊ generare iā pōt.

¶ Et puerpere ſunt que ī annis puerilibus pariunt.

Alex. iij. herfordeñ. ep̄o.

Ex ſponſalibus cōtractis cū minore ſeptēnio nō orit̃ impedimētū publice honeſtatis: ſecus ſi cū maiore vel minore cōſentiēte poſt ſeptēniū affinitas ſequens diſſoluit ſpōſalia p̄cedētia de futuro.

Litteras tue Ca. IIII. fraternitatis accepimꝰ ex quarū tenore ꝑpēdimꝰ: ꝙ cū quidā eſſet ꝑfecte etatis quandā puellā in cunabilis deſponſauit: ꝓcedente vero tp̄e matrē puelle cognouit: ⁊ eā in vxorē accepit: et. j. ¶ Cōſul. t. t. r. ꝙ ſi p̄fatꝰ vir matrē puelle antequā ſeptimū annū cōpleſſet in vxorē d accepit: matrimoniū nō diſſoluas cū deſponſatiōes huiuſmodi nulle ſunt: que ī cunabilis fiūt. Uerū ſi poſtꝗ̄ puella ſeptimū annū cōpleuit: p̄dictꝰ vir matrē eiꝰ acce- e pit vxorē: cū ſpōſalia extunc f placere conſueuerint inter eos ſententiam diuortij non differas promulgare: nec ip- g ſum filiam ſeu matrem habere permittas. Idem eboracen. epiſcopo. Spōſalia nulla ex defectu cōſenſus nō creant publice honeſtatis iuſticiam: ſponſalia vero aliqua ſic licet legitimo modo fuerint diſſoluta. Ca. V.

Accessit ad preſentiam noſtram. et. j: F. t. mā- damus quatenus ſi tibi conſtiterit ꝙ puella nō eſſet ſeptennis quando ab Hu. deſponſata fuit et poſtea in eū h nō conſenſerit: et ꝙ idē Hu. ab huiuſmodi deſponſatio- i ne ꝑ te fuerit abſolutus: matrimonium inter eundē Gu. ⁊ matrem puelle celebratum precipias inuiolabiliter ob- k ſeruari: ⁊ eorum prolem denuncies eſſe legitimaȝ: quia deſponſationes ⁊ matrimonia ante ſeptem annos fieri non poſſunt: ſi conſenſus po- l ſtea non accedit. ¶ Sane ſi m prefata puella ante deſponſationem ſeptimum annum conpleuerat. licet predictus vir a deſponſatione ipſius n puelle ipſo iure fuerit abſolutus: cum ea in eum conſen

a ¶ Puberem. xiiij. an. xx. q. j. illud. ⁊. ſ. de regu. ad noſtrā. b ¶ Tardiſſime. quid ſi iſte q̇ iam cōpleuit. xiiij. annos talis appareat ꝙ nullo modo poſſit generare ⁊ ꝯtrahat nūꝗd tenet matrimoniū? Dicūt quidā ꝙ tenet matrimoniū. cōtrariū credo: qꝛ nec eſt pubes vt. j. dicit̃. nec in eo reperiūt̃ tria bona matrimonij q̄ ſūt. fides. ꝓles. ⁊ ſacramētū. xxvij. q. ij. oē itaqꝫ iſte nō eſt talis q̇ poſſit habere ꝓlē qḋ etiā ſatis patet ꝑ litterā ſequētē. ar. ꝯtra. j. eo. de ill'. c ¶ Oſtēdit generare. ergo pubertas ex vigore naturali non ex annoꝝ numero cōprobat̃: qḋ verū eſt quo ad matrimoniū cōtrahēdū: vt dixi et. j. ḋ. e. ill'. ij. ⁊. c. vl. vbi malicia ſupplet etatē. ex quibꝫ etiā ꝓbat̃ ꝙ matrimoniuȝ cōſiderat̃ ex pubertate tm̄ ⁊ nō ex annoꝝ numero quo ad tutelā. vel curā etas annoꝝ tm̄ cōſiderat̃. C. qñ tu. vel cur. eſſe de. indecoꝝ. iſti. q̇. mo. finit̃ tu. in prin. ſed quo ad matrimoniū bñ inſpicit̃ mulier. ⁊ etiam vir: an ſint apti ad matrimoniū. xxvij. q. j. nec aliq̄. et. de ꝓba. ꝓpoſu- iſti. ⁊. c. cauſam matrimonij.

Litteras. ¶ Qui deſponſauit minorē ſeptēnio cū eiꝰ matre cōtrahere pōt: ſecus ſi tp̄e ſpōſaliorū erat maior: vel ſi tūc fuit minor eadē volūtate ꝑmanente facta ſit maior. qꝛ ſi cū matre cōtrahit ⁊ eam cognoſcit nec matrē habebit nec filiā. h. d. Uel generalius ſic vt in rubro. Cōis diuiſio. Scḋa ibi: cōſultationi Ab. Si. d ¶ Diſſoluas. ar. ꝙ ſpōſalia cōtracta ḋ facto nō inducūt publice honeſtatis iuſticiā. ar. ꝯ. ſ. tit. ꝓxi. ad audiētiā. vbi de hoc. ⁊. c. iuuenis. e ¶ Extūc. ſ. poſt. vij. annos. xxx. q. ij. c. vl. f ¶ Placere cōſueuerint. ⁊ ſi placuerint ſola ratihabitione cōfirmāt̃ lȝ ab initio nulla fuiſſent ⁊ intelligunt̃ ratū habere. niſi exp̄ſſe ꝯtradixerint etate legitima adueniēte: vt hic colligit̃. ſed intelligo ꝙ ſpōſalia debeāt placere cū ſimul cohabitāt. qꝛ tūc intelligunt̃ cōſentire ex quo nō ꝯdicūt. ff. de ritu nup. minorē. ſecꝰ credo ſi ſeorſum habitāt: qꝛ tūc nō intelligunt̃ cōſentiri niſi vel verbo vl̃ ip̄o facto: puta qꝛ vadit ad domū ſuaȝ vel dat aliqua munuſcula. ⁊ ꝯſimilia q̄ ſponſi facere cōſueuerūt. arg. ad h̃. j. c. ꝓxi. in prin. vbi dicit ⁊ poſtea in eū nō cōſenſerit. Itē argu. ad ea q̄ frequētiꝰ accidūt iura adaptari debēt. xxviij. di. ḋ ſyracuſane. ⁊. ſ. ḋ cle. ꝯiu. diuerſis fallacijs. C. de la. li. tol. l. vnica. §. ſȝ ⁊ ſi q̇s. ⁊. xiiij. q. v. deniqꝫ. Et iſti. ḋ re. diui. §. illḋ et. xix. q. ij. due ſunt. ⁊. ff. de ſerui. ru. p̄di. cū eſſent. §. ꝑ pluriū ff. de vſuca. l. iuſto. j. rñ. in fi. ff. de legi. nā ad ea ⁊. iij. q. v. accuſatores. īmo qñqꝫ ad ea q̄ nunꝗ̄ vel raro accidunt. ff. ſi ꝑs here. pe. l. antiqui xix. di. in canonicis. in fi. ff. de reg. iur. ea q̄ raro. de cōſe. diſ. iiij. ſanctū ē baptiſma in fi. C. de legi. here. ſi maior. ⁊. lj. di. q̇ in aliquo ver. q̇cunqꝫ. ff. de ſta. ho. nō ſunt. ⁊. l. ſe. So. regulariter obtinet. j. rubrica contraria caſualia ſunt q̄ negotijs nō coherēt. ff. de reg. iur. ea q̄ raro. g ¶ Filiā. quā hr̄e nō pōt ꝓpt̃ affinitatē ſuꝑuenientē. xxxv. q. iij. nec eā quaȝ. nec matrē: ꝓpt̃ publice honeſtatis iuſticiā: vt. j. ca. ꝓxi. ⁊. ſ. ti. ꝓxi. ad audientiā. ⁊. j. e. cōtinebat̃. §. vl. Berñ.

Accessit. ¶ Summatū eſt. ſ. c. ꝓxi. Uel ꝑ alia verba ſumma vt in rubro. Diſtinguit duo membra. Scḋm ibi. ſane. Abbas. h ¶ Conſenſerit. dic ſuꝑ hoc. vt. ſ. c. ꝓxi. i ¶ Abſolutꝰ maxime. hec abſolutio factū tm̄ reſpicit cū nulla fuiſſent ſpōſalia. ſ. ca. ꝓxi. Ber. k ¶ Prolem. qꝛ vbi matrimoniū legitimū eſt ⁊ filij legitimi erūt. xxxiiij. di. ſi q̇s viduā. ⁊. xxxij. q. iiij. dicat aliq̇s. ⁊ ſi matrimoniū reputat̃ legitimū licet nō ſit: filij tñ erūt legitimi. j. q̇ fi. ſint legi. cuȝ inter. hodie idē obtinet denūciatione p̄miſſa. j. de clandeſti. deſpon. cū inhibitio. l ¶ Accedit: tacite vel expreſſe vt dictū eſt. ſ. c. ꝓxi. m ¶ Ante deſponſationē. ipſius puelle. Ber. n ¶ Ipſo iure. hoc ideo dicit. qꝛ cū maior contrahit ſponſalia cum minore adue

a tire noluerit: inhoneſtum tamen videtur vt matrem habeat: cuius filia fuit ſibi deſponſata. Idē norwiceñ. epō

Si impubes deſpōſata ꝛ traducta petit licentiam pubes facta alteri nubendi non auditur ſi vir iurat ſe eam cognouiſſe: nec auditur ſi nōdū pubes ſed ꝓxima pubertati ꝓbetur cognita: hoc primo. Ex ſponſalibus cōtractis cū impubere maiore ſeptennio oritur publica honeſtas.

Capitulum. VI.

b Continebaꝑ in litteris tuis ꝙ cū quedam puella infra nubiles annos cuidaꝫ in vxorem tradita fuerit et ab ipſo traducta: hec ad nubiles annos ꝑueniens alij nubendi licentiam poſtulauit. aſſerens ſe in eundē nullatenus conſenſiſſe: et. ſ. ¶ Conſul. t. t. r. ꝙ cum in decretis habeatur expreſſum: ꝙ ſi vir dixerit: ꝙ vxorem ſuaꝫ cognouerit: ꝛ mulier negauerit: c viri ſtandum eſt veritati: ꝑfato viro qui dicit ſe mulierē ipam cognouiſſe: fides ē ad d hibenda: ſi id firmauerit iuramēto. Si autez fuerit etati e ꝓxima vt. xj. vl̄ circa. xij. annum ꝛ cuz ſuo aſſenſu deſpōſata ꝛ cognita ab eodem vif ro ſeparari non debet: ꝑſertim cum parētes eius ipaꝫ fuiſſe etatis legitime faterenꝫ. Si vō puella infra nubiles annos alicui deſpōſata fuerit: g nō licet alicui de cōſanguinitate ipſius cui deſpōſata fuerit eaꝫ ducere in vxorem: nec fas eſt eidem ſponſo de conſanguinitate ſponſe ſibi aliquam copulare. Idem barthonieñ. epo.

Si maiores ſeptēnio cōtrahunt ſponſalia: neuter ante pubertatē reſilire pt. h̄ pmo. Et ille q̄ primo f t pubes alteꝝ expectabit: h̄ ſcdō. Nō ſi tpe cōtractus alter erat pubes nō ille ſed alter fa ct⁹ pubes reſilire pōt.

De hoc tertio. Ca. VII.

h De illis qui infra ānos aptos matrimonijs ſponſalia contrahant ſiue vterqꝫ ſiue alter reclamet anteꝙ ad ānos matrimonijs aptos ꝑuenerit ꝛ poſtulēt ſeparari: i non ſunt vllatenus audiendi. ¶ Si vero alteruter iſtorum ad annos pubertatis ꝑuenerit: infra eoſdeꝫ annos k altero exiſtente cum ſponſa l lia cōtrahuntur: ſi is qui minoris etatis eſt cū ad annos illos ꝑuenerit reclamauerit: nec in alterum voluerit conm ſentire: iudicio eccleſie poterunt abinuicem ſeparari. ¶ Mulier autem que poſtꝙ

niente etate ſi minor noluerit conſentire in matrimoniū ab eccleſia debet abſolui: ꝛ qꝛ illa noluit cōſentire fuit abſolutus ab epo: nec intelligas ipo iure. id ē ſpōſalia nulla fuerūt ipo iure vt q̄dam dixerunt: qꝛ ipa nō cōſenſit in ſponſalib⁹: ſed hoc ſtare non pōt. qꝛ ſi hoc fuiſſet nō ſeparetur mrimonium ꝯtractū cuꝫ matre cū nulla fuiſſent ſpōſalia: vt patꝫ ꝑ ꝑn. c. vbi nō ſepantur. a ¶ Inhoneſtū qꝛ nullum de cōſanguinitate illius puelle poterit recipere i vxorem. ergo multo minus matrē. ꝫ. ti. ꝓxi. ad audiētiam. ꝛ. c. ſpōſaꝫ ꝛ. c. iuuenis. cum illa puella fuerit ſponſa illius vt ſ. in. c. ꝓxi. in fi. Continet ¶ Primo ponit conſultatio. Secūdo reſponſio. ibi: Conſultationi. Ab. b ¶ Contineba tur. in decre. xxxiij. q. j. ſi quis vxorem acceperit. §. j. c ¶ Viri ſtandum. arg. ꝯtra. xxvij. q. ij. qd̄ interrogaſti. ꝛ. xxxiij. q. ſ. red/ ſiſti. Solu. vbi vir ſe dicit cognouiſſe vxoreꝫ ꝛ iſta negat ſtatur verbo viri vt h̄. ꝛ. xxxiij. q. ſ. ſi qs vxorē recepit. ſꝫ c. requiſiſti intelligiꝫ quādo vterqꝫ confitetur ꝙ carnaliter iungi ꝑpter frigiditatem non poſſunt ꝛ vterqꝫ ſeptima manu ꝓpinquo ꝛ debet iurare ꝙ nō pñt carnaliter cōmiſceri. c. qd̄ interrogaſti. intelligiꝫ quādo marit⁹ non dicit ꝙ vxoreꝫ cognouerit vñ audiꝫ mulier. Preterea qd̄ dicit hic fides ē adhibēda viro ſi iurauerit. hoc intellige quādo mulier nō ꝓbat ſe virginē per aſpectum corporis: qꝛ tunc bene audiꝫ. ꝫ. de ꝓba. ꝓpoſuiſti. ꝛ. c. cauſam. d ¶ Iuramēto. ſed q̄re cōpelliꝫ iſte iurare cū ſit reus. vj. q. v. actor? Ideo cōpelliꝫ iurare ne hoc diceret in fraudē ꝛ in ꝑiudiciū mulieris. nec credere tenenꝫ ei mulier ſine iuramēto: ꝑcipue in cauſa mrimonij ꝑpter periculū aie. Lau. dixit ꝙ hoc ideo: qꝛ fundata videbaꝫ intentio mulieris: qꝛ traducta mulier fuerat minor. vnde ad tollēdā ꝑſūptionē illā debet iurare. ſecus eēt ſi mulier oīno nihil ꝓbaſſet vt. ꝫ. de iureiur. c. vlti. vbi de h̄. ſi. ſ. e. atteſtatiōes. Et ſic eſt ar. ꝙ in cauſis mrimonialib⁹ nō debet omitti iuramētū ne in fraudem aliq̄d tenteꝫ. ꝫ. d teſti. tuis q̄ſtiōib⁹. e ¶ Proxima. ſed qñ diciꝫ etati ꝓxima: pōt dici ꝙ cū diſtat a pubertate ꝑ ſex mēſes vel min⁹ ſ. e. atteſtatiōes. ꝛ. ff. ꝺ excu. tu. nō tm̄ et ſic ꝓxim⁹ pubertati furti obligatur. inſti. de ob. que ex delic. naſ. §. in ſūma. ꝛ itellige nihilomin⁹ ꝙ malicia ſupplebat etatē al's non eēt mrimoniū etiā poſt xij. annū vt dixi ꝫ. eo. puberes. f ¶ Preſertim. id ē. maxie et ꝙ parētes ꝯfitebātur illā legitime etat⁹: multū facꝫ ꝑ viro ꝛ ꝯ puellam. g ¶ Alicui. ꝺ ꝯſanguinitate. ſic. ꝫ. e. acceſſit. in fi. ꝫ. ti. ꝓxi. ad audiētiā ꝛ. c. iuuenis. ꝛ. c. ſponſā. De illis. ¶ Tria ſunt dicta vt pꝫ in rubro. Scōm. ibi: Si vō. Tertium ibi: mulier. h ¶ Annoſ. tres articuli ꝑtinenꝫ i hac decre. Primus ē de illis vſ qꝫ. Si vō. Scōs ē ibi: Si vo alter iſtoꝝ. Terti⁹ ibi. Mulier aūt Berñ. i ¶ Vllaten⁹ audiendi ꝑpꝫ fragilitateꝫ etat⁹. ꝛ eſt ar. ꝙ ipubes de eo qd̄ facit añ pubertatē reclamare nō valet. ar. xxviij. di. de his. ꝛ. xx. q. j. illud. ꝛ. ff. de neg. ge. pōponius. ꝛ ar. ad hoc. ff. de mino. deniqꝫ. §. j. Berñ. k ¶ Cū ſponſalia ꝯtrahunꝫ. i. altero exiſtēte infra annos pubertatis ſicut exiſtebat qñ ſpōſalia ꝯtrahebanꝫ ſi alter ꝑueniat ad etatē nō ē audiendus: ſi petat ſepari: ſed expectabit quouſqꝫ alter ad etatē ꝑuenerit. q̄dā dicebāt ꝙ alter coꝝ erat maior ꝛ alter minor qñ ſponſalia cōtrahebanꝫ. ſm h̄ nō differt a ſequēti vſu. Ala. l ¶ Minoris etatis. videꝫ ꝙ in optione illi⁹ q̄ vltimo ad etatē ꝑuenit ſit reclamare. ꝛ tu dic ꝙ idē iuris eſt de alio ꝙ pōt reclamare etiā ſi minor vellet cōſentire: aliter non differret a ſequenti verſu. m ¶ Iudicio eccleſie. ſic. ſ. c. ꝓxi. ꝛ ita pꝫ ꝙ

annos nubiles attingit ei q̄
nondū ad nos aptos matri/
a monijs venerat: nupſit: cuȝ
b in euȝ ſemel conſenſerit: am/
plius nō poterit diſſentire:
niſi ipē cui nupſit poſtꝗ̄ ad
legitimam etatem ꝑuenerit:
in eam ſuū negauerit preſta/
re conſenſum. I dem. Im/
puberes ſponſalia ꝯtrahen/
tes añ pubertatē ſeparí non
debēt: ſed poſt pubertatem
poſſunt ſi cōtradicunt ſpōſa
libus niſi copula carnalis ī/
teruenerit. Caplm. VIII.

A Nobiſ tua diſcretio re
quiſiuit vtrū his qui ī
c fra annos nubiles matrimo
nij nomine cōiunguntur vel
eoꝝ alteri: anteꝗ̄ ad annos
aptos matrimonio perueni/
ant: liceat a matrimonio tali
diſcedere. ¶ Ad qđ reſpon/
demus ꝙ pro eo ꝙ ante nu/
d biles annos cōiugalem con
ſenſum non habent vſqȝ ad
legitimam etatem expectare
e tenentur: et tunc aut confir/
metur matrimoniū: aut ſi ſi/
mul eſſe noluerint: ſeparenť
niſi carnis cōmixtio ante in
teruenerit: cū interdū illa tē
f pus anticipare ſoleat puber
tatis. I dem genueñ. archi/ g
epō. Minores apti ad matri
monium ex contractu matri
monij obliganť niſi violētia
intercedat. Capitulum. IX.

D E illis qui in minori
etate deſpōſātur: et. ĩ.
¶ Reſpondemus ꝙ ſi ita fu
erint etati ꝓximi ꝙ potuerĩt
h copula carnali coniungi mi/
noris etatiſ intuitu: ſeparari
non debent ſi vnus in alium
i viſus fuerit conſenſiſſe: cum
k in eis etatem ſuppleuiſſe ma/
licia videtur: ſed cuiuſcunqȝ
ſint etatꝫ ſe poſſunt per illa/
l tam violentiam excuſare: ni/
m ſi poſt violentiam conſenſus
accedat. U rbanus. iij. ce/
nomō. epō. Contract⁹ ante
pubertatem etiam cum niſu
carnalis copule no facit ma/
trimonium. Caplm. X.

ſponſalia diſſolui debent iudicio eccľie tm̄ niſi fortius vinculū ſuꝑueniat: puta mrimoniū cū alio vel votū ſolēne. tunc ipo iure ſoluta ſunt. ar. ſ̄. ti. ꝓxi. ſi inť. ⁊ ĩ. de ſpon. duo. c. j. Ar. ꝯ. ĩ. e. ex lr̄is. vbi ſoluūť ſpōſalia añꝗ̄ alter ꝑueniat ad etatē. ſed nō eſt cōtra: qꝛ ibi nō tenue/runt ſpōſalia vt ꝑȝ ex ſi. h ꝟo te/nuerūt. Itē ſi. ſ̄ ti. ꝓxi. ꝑterea. et c. requiſiuit. ibi ſimiliter ſoluūť ſponſalia ne de/terius inde ꝯtin gat: ⁊ ita ſponſa lia cōtrahētes ſi nolūt vterqȝ vel alter ꝑficere ma trimoniū nō ſūt cōpellēdi vt col ligiť ꝑ hec iura. Sed ꝯ ē expſſū ꝙ oīs ſunt com pellēdi ꝑ eccleſi/aſticā cenſurā. ſ̄ ti. ꝓxi. ex lr̄is. ij. et. c. ſicut. Quid ꝗ̄ reſpōdebis? di cas ꝙ illa decre. ex lr̄is. ij. ⁊. c. ſi/cut. loquunť qñ iuramentū inter uenit. lȝ illi etiaȝ eſſent impuberes ſed erāt doli ca/paces ita ꝙ te/nuit iuramētuȝ: vñ ꝓpť ꝑiculuȝ iuramēti cōpelli debēt ad ꝯhēdū ⁊ illa decre. req̄/ſiuit. reduciť ad illā ex lr̄is vt ibi plene dictū ē. et qđ dicit illa decre. ꝑterea: poti⁹ eſt diſpēſatio vt ſbi di/ctū eſt. ⁊ qꝛ vterqȝ diſſentiebat. ideo facili⁹ tollerať. h ꝗ̄ loquiť de ſpōſalib⁹ minoꝝ. Si ꝗ̄ iuramentū interue niat cōpellēdi ſūt ꝑficere matrimonium ſiue ſint ma/iores ſiue minores: dū tñ fuerint doli capaces: qꝛ etas illa plena eſt ꝑiurijs. ĩ. de delic. pue. pueris. Si ꝟo iura mentū nō interuenit in ſpōſalibus non ſūt inuiti com pellendi. quia inuite nuptie difficiles exitus conſueue/rūt hr̄e. ⁊ ita planū ē ex cauſa tñ cōpellūť vt dictū eſt ſ̄. de ſpō. ex lr̄is. ij. a ¶ Nupſit. i. ſpōſalia cōtraxit. qꝛ mr̄imoniū contrahere nō poterat. ſic. ĩ. c. ꝓxi.
b ¶ Semel ꝯſenſerit. ar. ꝙ ſemel ꝓbatū ē ampli⁹ nō poſſū reprobare. iij. q. iij. offerať. ⁊. viij. q. ij. dilectiſſi/mi. ⁊. xx. q. iij. cos q̄. xxij. q. v. horrēdus. ⁊. iiij. di. ī iſtis ⁊. ſ̄. de cā poſ. cū olim. ff. de nego. geſtis. pōponi⁹. j. et ff. de adul. ſi vxor. ī fi. ar. ꝯ. ff. đ mu. ⁊ ho. vt gradatim ꝯ. §. reprobari. Itē ar. ꝙ ꝯtract⁹ claudicat. ar. ſ̄. đ elec. noſti. ⁊. xxxij. q. v. ꝓpoſito. ⁊. q. ij. aliqñ. et. xxxiij. q. v. manifeſtū. xij. q. ij. ſi ꝗ̄ de reb⁹. ⁊ inſti. de auc. tu. §. j. et C. de ꝓcur. nō eo min⁹. ar. ꝯ. ff. de arbi. ſi cū dies. §. ſed ⁊ ſi. ⁊. l. ſed ſi interpellať. §. vlti. xxj. q. v. ſi quis cuiuſ/libet. ⁊. iiij. q. v. q̄ſquis. Solu. veꝝ ē ꝙ multi ꝯct⁹ clau dicant ⁊ ex vna parte pn̄t tenere ⁊ ex altera non vt ſi pupillus cōtrahat cuȝ minore ſiue tutoris auc̄te. inſti.

de auc. tu. §. j. ⁊. l. predicta. nō eo minus. ⁊. c. ſi qua de rebus. ſecus in matrimonio. quia illud vinculum non poteſt canſtare niſi ex duobus ꝯſenſibus. ſ̄. ti. ꝓxi. tua ⁊ quod dicit hic non obſtat. quia ille tenetur expecta/re non ratiōe matrimonij. ſed ratione ſue ꝓmiſſionis. vnde ſi cōtrahe/ret cuȝ alia tene ret: etiaȝſi iura mentum interue niſſet. ſ̄. ti. ꝓxi. ſi inter.

A Nobis. ¶ In effectu idē dicit iſte tex. qđ ꝑcedens niſi ꝙ addit de copula ⁊ cōſenſu tacito poſt aduētū pu/bertatꝫ. Primo ponitur queſtio. Secūdo ſolutio ibi: Talis. Ab. c ¶ Matrimo/nij nomīe. ſcȝ fu/turi. quia loquiť de ſponſalib⁹. ſ̄. c. ꝓxi. d ¶ Cō/ſenſum non ha/bent. quouſqȝ ꝑ/ueniant ad eta/tem legitimam. ſic etiam in vo/to. xx. q. j. firma. ĩ. đ fri. ⁊ ma. qđ ſedem. ſed pone ꝙ dicāt accipio te ī meum. ⁊ ego te in meā. inten/dentes etiā con/trahere matri/moniū. Rñ. ma/trimoniū nō cō/trahunt etate ꝓ hibente ſponſalia non contrahunt. quia nolunt. ff. de ſpon. queſitum. ar. ſ̄. de offi. dele. cū ſuper. ⁊. C. ſi quis alteri vel ſibi multum intereſt ſi in eadem voluntate ꝑ ſiſtant vſqȝ ad legitimā etateȝ: matrimoniū prius in/utile ratihabitione tacita vel expreſſa confirmať. ar. ĩ. c. proxi. ⁊. ff. de ſpō. queſitum. de ri. nup. minorē. Poſ/ſet tamen probabiliter dici ꝙ ſponſalia contrahūt iu/ris poteſtate. licȝ ea contrahere non intēdant. ĩ. eo. at/teſtationes. argu. ⁊. c. duo. Ala. e ¶ Tenentur. ſ̄. c. ꝓxi. ⁊. xx. q. j. illud. xxviij. di. de his. f ¶ Anticipa/re. ĩ. eo. c. ꝓxi. ⁊. c. vlti. ſ̄. eo. puberes.

D E illis ¶ Primo deciſa conſultatio. Secūdo reſponſio. ibi: Rñdem⁹. Ab. g ¶ Deſpōſanť ⁊ traducūtur in domum poſtea allegant minorem eta tem vel violētiā. h ¶ Copula carnali ꝯiungi. Hoc ſolum conſideratur vt poſſint coniugali vinculo ſocia/ri: ⁊ non numerus annorum. ſ̄. eo. puberes. i ¶ Con ſenſiſſe. quod facere poterunt: licȝ nōdum peruenerint ad etatem cū pubertas preueniſſet etatē. k ¶ Ma licia alibi appellatur prudentia. ĩ. eo. c. vlti. ſi. C. ſi mi/nor ſe. ma. dix. l. iij. l ¶ Excuſare. ſic. ſ̄. eo. ti. ꝓxi. veniens. ij. ⁊. c. conſultationi. m ¶ Conſenſus. ex/preſſus vel ꝓ̄ſumptus vt ſi patienter cohabitet illi ta/lis violentia tranſit in cōſenſum. ſ̄. ti. ꝓxi. ad id qđ. ⁊

.ſ.q cle.vel voue.inſinuate. C.qđ me.cā.l.ij.vel ſi car
nalis copula ſubſequat .ſ.de eo q dux.in ma.quā pol.
p adul.ſignificauit.7.ſ.q ma.accu.poſ.inſup. Bern.

Atteſtationes. Cōis diuiſio. Scda ps ibi:
cōſultationi. Ab. a Niſus fuiſſet.7 ita cona
tus nō piudicat
cū ñ habuit effe
ctū.ſ.ti. pxi.c.
vl.vbi de h. B.
b Euaſiſſe.
cui credit in hoc
q ɔtra ſe cōfite
bat.xiiij. q.ij.§.
j.7 .ff. de inter.
acti.de etate.§.
j.alias ſtaret v/
bo viri.vt.ſ.eo.
continebat.put
ibi dicit. Bern.
c Per teſtes
qđ facere nō po/
terit nō obſtāte
publicatiōe alio
rū teſtiū cū iſte
ſit ali⁹ articulus
de teſti. fraterni
tatis.7.c.rā lris
7.c. cām.ij. 7.c.
ex tenore.7.c.ſe/
ries. d Cir/
ca finē.forte per
ſex mēſes. ff. de
excu.tu. nō tm̄.
ij.ff.đ mu.7 ho.
ad rē publicā .7
ſ. e. cōtinebat.
ar.ɔ.xx.q.j.illđ
h intellige ſi iu/
uenis iſte tūc eſ/
ſet viri potēs.q
malicia pueni
etatē qnq .ſ.e.
c.pxi.alias non
tenet matrimo/
niū etiā ſi cōple
uiſſet . xiiij .an .
vt.ſ.e. puberes
dictum eſt.B.
e Ab ipo iu/
ramēto.ſed qua
re exigit iuramē
tū cū ipe ſit re⁹
vj.q.vlti.actor.
Ideo defert ei
iuramētū q p̄/
ſumptio erat p
muliere.q cōſta
bat q cum ipa
ɔtrerat.7 q aſpi
rauerat ad car/
nalē copulā. vñ
ex hoc erat p̄ſū/
ptio ɔ illum.ſic.
ſ.eo.cōtinebat.
dic vt ibi.Quan
do debeat iuramētū deferri reo vel actori quare illud
ſ.de iureiur.c.vl.Et iđ iurat q poterat eſſe poſt.xiiij.

Atteſtatiōes ſuper cā
mrimonij:qlter.h. iu/
uenē.7.g.mulierē vertit ac/
cepim⁹ 7 ipis inſpectis no/
bis innotuit q p̄dict⁹ iuue/
nis nōdū duodecimū annū
attigerat:cū priuatā.G.acce
a pit vxorē: 7 lz niſus fuiſſet:
ſicut vterq ɔfeſſus eſt ipā
corrūpe: mulier tñ credit ſe
b xginē euaſiſſe: ver ipe añq
ad ānū.xiiij. pueniſſet :a me
morata muliere receſſit quē
cū.xvij.annos habeat eadē
p viro ſibi vēdicare cōtēdit
et.ſ.Cōſul.t.t.r. q ſi mulier
c p idoneos teſtes pbare neq
uerit:qđ poſt.xiiij. ānū eta/
d tis ſue vel circa finē.xiiij.an
ni p̄dict⁹ iuuenis cōſenſiſſet
e in eā ab ipo iuramēto rece/
pto:q poſtq ad legitimam
etatē puenit ipam hr̄e nō cō
ſenſit vxorē:ab impeditione
mulieris eū poteſt et debes
abſoluere 7 ad alia vota vtri
q dare lniam trāſeūdi.

Idem piſano archiepo. Si
maior inuit⁹ ɔtrit ſponſalia
cū minore nō tenet ipm ex/
pectare donec veniat ad eta
tē adultā. Ca.XI.

Ex lrīs.t.fra.accepim⁹:
q puella qdā anno.xij. iura
f ta fuit 7 deſpōſata cuidā pu
ero.ix.vel.x.annor:7 tpe p
g cedēte de volūtate parentū
potius q de ſua:ſicut aſſerit
ad domū pr̄is pueri addu/
cta vbi nolēs 7 inuita minis
h paretū impulſa morā fecit p
annū 7 ampli⁹:7 tandē inde
recedēs ad domū ppriā eſt
regreſſa. et.ſ. Cum aūt di
ct⁹ puer nōdū ad.xiiij. annū
puenerit:nec ad eandē car/
i naliter acceſſum habuit diſ.
t.t.r. q ſi puella cōmonita vt
donec cōpleat idē puer annū
xiiij.expectet:nō duxerit ex/
pectādū ei ſm ea q ppoſita
ſūt accipiēdi aliū virū liberā
k tribuas facultatē. Alex.iij.

Spōſalia ɔcta cū minore ſep/
tēnio p cohabitationē mutu
am poſt ſeptēniū ɔualeſcūt
7 idūcūt publice honeſtatis
iuſticiā:ſoluunt tñ p matri
moniū de p̄ſenti. Ca XII.

Duo pueri Gu.7 guliel
l ma mrimonialiter ſūt
cōiūcti puero. vj. puella ve/
m ro.vij.annū agēte:q ſimul p
tres annos māſerūt:tūc pat
puelle ſubtrahēs eā ſponſo
ipam alteri.W.noīe copula
uit cū q p.vij.annos qete p/
māſit:ipe vero tūc reliqt eā
dē:q credebat eā aliū virū
hr̄e.Guliel.ſ. cui prius fue/
rat deſpōſata:prior aūt ſpon
ſus ad annos diſcretiōis p/
ueniēs:a p̄de.tuo cōtraben/
di cū alia licētiā impetrauit
q quādā noīe.S. cōſobrinā
n prioris in vxorē accepit:7 cū
ea p aliqđ tpus exiſtens: eā
vt ipſe fatet carnaliter non
cognouit:licet illa ſe ab eo
cognitā aſſeueret.cū aūt pa
ter memorate.Gu.eam vidiſ
ſet a ſcđo viro relictā p̄noīa
tū Gu.cui prius eā deſpōſa/
uerat:cōpulit vt.S. neptem
ſuam omnino dimitteret: 7
ad Gu.ſuam deſpōſatam re/
o diret: qui poſtmodum per/
biennium cohabitauit eidē.
Quia igit qđ tibi facien/
dū ſit poſtulas edoceri. B.
R.q impediente puerili eta
p te mrimoniū inter Gu.7 gu.

an.ɔſenſiſſent ē illā 7 timore iuramēti ɔfitebit xitatē.
Ex litteris. Cōis diuiſio . Scda ibi.cū aūt.
Ab.Si. f Deſpōſata.ea nō cōſentiente.
g Potius.electiue 7 non comparatiue. Bern.
h Per annum.ſi hoc feciſſet ſponte ſic tenuiſſent
ſponſalia ex pa/
tientia cōſequen
tis tpis.ſ. titu.
pxi.ad id quod
7 ſic non fuiſſet
iſta mulier audi
ta quouſq alter
pueniſſet ad eta
tē.ſ.e.de illis.ſ.
i Carnaliter
quod ſi feciſſet
ſtatim p̄ſumeret
cōſenſiſſe.ſ.de eo
qui dux.in ma/
tri.quā pol .per
adul . ſignifica/
uit.Bern.
k Tribuas.
arg. cōtra .ſ.e.
de illis.j.7.ca.a
nobis.So.illud
ver eſt qđ certū
eſt: q ſponſalia
tenuerūt:hic nō
tenuerūt.7 ideo
dat ei licētia cū
alio contrahen
di.Bern.
Duo pue.
Primo
narrat factum.
Scđo reſpōdet
ibi:q igit. Ab.
l Matrimo/
nialiter.i.vt ma
trimonialiter tū
gerent etate ad
ueniēte:ſed ſpō/
ſalia cōtrahen/
do.Bern.
m Per tres
annos.7 ita te/
nuerūt ſpōſalia
ratihabitione ſe
qnti.ſ.e.ex lrīs
7 q patri in ſpō
ſalibus non con
tradicit conſen/
tire videtur .ff.
de ſpon.ſed que
patris. Ber.
n In vxo/
rem.quam habe
re non potuit .
ſ.titu.pxi.ſpon
ſam.Bern.
o Rediret.
redit ille pater
ad id quod dam
nerat.xxvj.q.v.
nec mirum.Bernhardus.
p Matrimonium.ſed ſponſalia fuerunt tūc iuris

potestate: qꝛ ſi nō valet vt ago: valeat vt ĩvalere pōt. Jn tendebāt.n.obligari adinuicē: ⁊ iō interp̃tatio fieri debet vt res poti⁹ valeat ꝙ̃ pereat.ſ̃.de fi.inſtru.inter dilectos.§.ceterū.vt dictū eſt.ſ̃.e.a nobis.⁊ h̃ ptꝫ p ſequētia.ar.cōtra.ff.de actio.⁊ obli.obligationū.§.verboꝝ obligatio.

nō fuit ⁊ lꝫ idē poſtꝙ̃ illa nupſit alij potuerit aliā ducere in vxorē.tñ qꝛ dictā.S.duxit cōſobꝛinā mulieris eiuſdē ſiue eā cognouerit: ſiue nō: nō dꝫ tñ cū eadē.S.ꝑpter a publice honeſtatis iuſticiaꝫ remanere nec ad p̃mā hr̃e re b greſſum: qꝛ alteri fuit legitime copulata.et.ĩ.Cum vero c vir caput ſit mulieris.⁊ gu. d dicat ſe nō cognouiſſe prius s.ſupꝛadictā: aliā ſi voluerit poterit ducere ĩ vxorē.⁊.S. viro legitimo copulari.poſt ſepationē vo ꝑ vitando populi ſcādalo: vtriꝙ̃ ad tp̃us eſt pnia iniūgēda.Si vo legitime cōſtaret ip̃am.S.ab e eo ſiue poſt ſiue antea cognitā extitiſſe: neutri viuēte al f tero dabit̃ licētia cōtrahēdi g Remanebit ꝗ Gu.cū.M.impoſita ipſi.M.ad tp̃s pnia cōpetenti: ꝗ ꝑ ſua opinione ſola gulielmā iudicio ecclie

a ¶ Honeſtatis iuſticiā que impedit etiam matrimoniū ↄ̃hendū ⁊ dirimit iā cōtractū. quare ille gulielm⁹ ñ pōt hr̃e aliquā de cōſanguinitate guliel.ſ̃.ti.ꝑxi.ad audiētiā.⁊.c.iuuenis.⁊.c.ſponſam.⁊.

1.Cor. 11 ſ̃.e.acceſſit.in fine.⁊.c.lr̃as. Jn quibuſdā tñ ſublata eſt publice honeſtatis iuſticia vt ĩ ſobole ſuſcepta ex ſecundis nuptijs ⁊ ĩ ſecūdo ⁊ tertio genere affinitatis.ĩ.de cōſang.⁊ affi. nō debet. Berñ. b ¶ Legitime id eſt ꝑ mr̃imoniū qd̓ tanꝙ̃ foꝛtius vinculū ſoluit ſponſalia.ſ̃.ti.ꝑxi.ſi inter.⁊ .ĩ.de ſpō.duo.c.j.alias nō cōtraxit legitime.qꝛ ñ debuit frangere fidē de qua debet agere pniam. vt.c. ſi inter. c ¶ Caput ſic.xxxiij.q.v.cū caput.vnde ſibi potius credit̃ ꝙ̃ vxoꝛi.ſ̃.e. cōtinebat̃. ⁊. xxxiij.q.j. ſi quis acceperit. d ¶ Dicat.ſatis fuit de facili credēdū. qꝛ nihil iuris acq̃rebat̃ alterutri.qꝛ ſiue cognouerit ſiue nō eā habere nō pōt.vt.ſ̃.e.ptꝫ.Sec⁹ ſi coit⁹ faceret ad ꝓbationē obligationis.vt.ſ̃.de ꝓba.ꝓpoſuiſti ⁊.ĩ.de fri.⁊ male.c.j. e ¶ Siue antea.hoc eſt poſtꝙ̃ fuerit cōpulſus redire ad gulielmā ſiue ante cōpulſionē ſiue poſt cognouit ſtephanā. f ¶ Dabit̃.ſed quare hoc cū inter gulielmū ⁊ gulielmā nō fuit matrimoniū pōt dici ꝙ ꝑpter ſcandalū vt innuit lr̃a p̃cedens: vel potius ꝑpter delictū vtriuſꝙ̃ ꝑpter ſponſalia que p̃ceſſerant inter eos.⁊ ſic oꝛta erat publice honeſtatis iuſticia vnde nō poterāt gu.⁊ ſtephana vlteri⁹ carnaliter cōiūgi.⁊ ideo ꝓhibent̃: qꝛ ex certa ſcia cōtraxerūt ⁊ carnaliter cōiūcti fuerūt: tñ ſi cōtrahūt matrimoniū tenebit.ĩ.de ma.cōtrac.cōtra interdic. eccle.c.j. g ¶ Cuꝫ.M.niſi voluerit eū repellere p̃textu adulterij. h ¶ Requiſito.No.ꝙ ſine iudicio ecclie nullus debet dimittere vxorē ſuā cū hec ſit pena que nulli eſt inferenda: niſi per iudicem.xxxiij.q. ij.ſeculares.⁊.§.ĩ hoc.c.⁊.xxxv.q.vj.multoꝛū.quātumcūꝙ̃ etiam impedimentū ſit manifeſtū.ĩ.de diuoꝛ.poꝛro.tunc circa coitū diſtingue.ĩ.de ſen.ex.inquiſitioni. Berñ

Ad diſſoluendū. ¶ Tria facit. Primo factum narrat. Secundo interloquit̃ ibi: interloquēdo. Tertio ꝓhibet ⁊ decernit ibi: ne vero. Abbas Si. i ¶ Accuſatione.hoc intellige ita quidā. Jo.nomine cōtraxit cū quadā puella infra ſeptēniū cōſtituta tandem ex ꝑte puelle accuſabat̃ matrimoniū ꝑpter cōſanguinitatē ⁊ dū vellent ꝓducere teſtes ad ꝓbandā cōſanguinitatē cōtra illos accuſatores exceptiōes ꝓpoſite fuerunt ex parte viri vt ab accuſatione repellerēt̃: ſuper hoc ꝓnunciauit papa ſm ꝙ in litera ſequit̃. B.

h nō requiſito dimiſit. Inno. iij.c.⁊.p.quondā filijs male bꝛance. Accuſari nō pōt matrimoniū qd̓ nō eſt vt ſi cum minoꝛi ſeptēnio ſit cōtractū denunciari tñ pōt impedimētū ne contrahat̃ impoſterū.

Ad diſſoluē Ca.XIII.

Ad dum qd̓ factum fuerat i int̃.J.⁊.S.⁊.ĩ. accuſatione ꝓ puella ſup cōſanguinitate ꝓpoſita.p̃fat⁹.J.multas exceptiones ꝓpoſuit ꝑ quas nitebat̃ vos ab accuſatione multipliciter remouere: ⁊.ĩ. ¶ Jnterloquēdo ꝓnūciauimꝰ inter iuuenē ⁊ puellā.nec k matrimonium nec ſponſalia fuiſſe contracta: cum conſtet puellam nōdū ad ſeptenniū ꝑueniſſe. Quocirca nec accuſatio locū habebat: cuꝫ nō l eſſet quod poſſet legitime ac m cuſari.denūciari tñ poterat cōſanguinitas vt interdiceret̃ matrimoniū cōtrahēdū.

k ¶ Matrimoniū.ſi.ſ̃.d̓ reſti.ſpo.ex parte.nec ↄ̃ſenſit poſt.vij.an.qꝛ ſi poſt cōſenſiſſet tenuiſſent ſponſalia niſi conſanguinitas ĩpediret.ſ̃.e.lr̃as.acceſſit.ſi ſ̃.de iudi.examinata ſic iſti inepta ꝓpoſuerūt accuſationē manifeſte.⁊ iō ſtatim dicunt̃ repelli vt ibi dicit̃.vnde adhuc poſſūt ꝓponere aptam ſcꝫ denūciare. l ¶ Accuſari. bñ dicit.qꝛ pꝛio dꝫ exiſtere in rerū natura id de quo agit̃.nec ante iuris rō quā ꝑſona querenda eſt.ff.de iure codicil.quidā referūt.§.j.ſic ⁊ collegio qd̓ nōdū eſt nō dat̃ priuilegiū.ſ̃.de eccle.edifi.ad audientiā.ij.nec reſcp̃tū dat̃ ad lites futuras.ſ̃.de reſcrip.c.vl.nec pōt dici veꝝ qd̓ nūꝙ̃ fuit.de pe.di.ij.in fi.nec dicit̃ moꝛtuū qd̓ nondū vixit.xxxij.q.ij.qd̓ nō.vbi d̓ hoc.⁊.ĩ.de homi. ſicut extuarū.⁊ teſtm̄ qd̓ nōdū eſt rūpi nō pōt. ff.de ri.nup.teſta.Nā ⁊ ſi ſub ↄditiōe.ar.ff.d̓ edil.edic.bouē.§.vl.ſic aq̄ ꝗ nōdū apparet nō pōt ↄſtitui fuit⁹ aq̄duct⁹.ff.ſi ſer.ven.l.vl.⁊ ei qd̓ nōdū natū eſt nō p̃ſcribit̃.C.de an.excep.l.j.§.nemo.⁊.ff.quēadmodū.ſer.amit.ſi quis alia.vbi dicit̃ ꝙ ꝙ̃diu paries nō eſt ſeruitus nō acquirit̃ alias admittit̃.ar.ↄ̃.qꝛ edificio qd̓ nōdū eſt p̃ſcribitur.ff.de ſerui.vr.p̃di.ſi ſeruitus.§.futuro.⁊.ff.de ſer.ru.p̃di.labeo.⁊ vſuris futuris p̃ſcribit̃.C.d̓ vſur.eos.⁊ ar.ſ̃.de cōſue.cū olim.So.verū eſt ꝙ rei ꝗ nōdum eſt nō pōt ſeruitus cōſtitui.vt dicūt pꝛime cōcoꝛ.pōt tamē obligatio acquiri de ip̃a cōſtituenda cū res fuerit in rerū natura.⁊ ſic intelligunt̃ cōtraria. m ¶ Denūciari.⁊ ita denūciari pōt crimen nōdū commiſſum.xciij.di.diaconi.ff.de dā.infec.l.ij.immo vnus ſolus pōt impedire matrimoniū.ſ̃.ti.ꝑxi.p̃terea.ij.⁊ valet denunciatio in pꝛin.Nā ſtatim dicunt̃ maleficii poſſeſſoꝛes.ar.C.de rei ven.ſi fundū.⁊ in matrimonio cōtrahendo id qd̓ certius eſt tenendū ē.ff.de ritu nup.adoptiu⁹.§.j.in fi.⁊.ſ̃.ti.ꝑxi.iuuenis. ad hāc denunciationē nō admittit̃ niſi ſit grauis ⁊ honeſta ꝑſo

na.§.ti.xxi.cũ in tua. ḋlibet tene ad hãc denũciatio nē.j.de cog.ſpi.tua nos.⁊ etiã admittunť ꝗ denũciãt famã.§.ti.xxi.cũ in tua.⁊ de auditu.xxij.q.v.hoc vi deť ſine aliqua admonitione pmiſſa ꝙ nõ fit i aliis de nũciationib⁹.ij.q.j.ſi peccauerit.⁊.§. de iudi. nouit.⁊ eſt ius cõe qḋ ꝗlibet teneť ⁊ poteſt denũciare.j. de clãde. deſpõ. cũ inhibitio.

ſtorē recta loqui timuiſſe. quid aliud eſt dicere ꝙ terga tacendo pbuiſſe vel ibi veſtimēta ſacerdotis.ꝗd aliud ꝙ recta opera ⁊c.vbi de hoc.ff.de le.de quibus.⁊.§.ď regu.c.pe.arg.op.⁊ ſi fiat a patre pſumunť ſponſalia vt.c.noſtrates.ſed inter ſponſos pſumiť matrimoniũ vt hic in fi. niſi cõſuetudo in cõtrariũ eſſet.arg. §.de pſũp. illo.

a ¶ Saluis exceptionibus. ſic ptз ꝙ cũ variať modus agendi poſſunt opponi exceptiões omiſſe in primo iudicio:ſic.§.ď teſti. veniens.ij.vnde non ob.§.de except. paſtoralis. Jo.ſed que fuerũt hmõi exceptiones?põt eē ꝙ excipiebat vir ꝙ accuſatores erãt criminoſi vľ male fame. vel forſan dicebat ꝙ admonitio nõ pceſſerat. ſз i iſto caſu nõ eſt neceſſe admonitionē pcedere Vel forte dicebat nõ ſũt admittendi. ad accuſandũ tãꝗ ſuſpecti: qꝛ tpe cõtractus nihil dixerũt ⁊ erant pñtes qñ denunciatũ fuerat matrimoniũ ꝯhendũ.j.ꝗ ma.accu. poſ.cũ in tua.

Ad denũciationem ergo legitime pbandã terminũ aſſi a gnamus ſaluis exceptionibus nõ ſolum ppoſitis ſed etiã pponēdis. ¶ Ne vero ꝗcꝙ in puellã interim atten b teť:aucto.ap.interdicim⁹ne in negocio de nouo pcedať vlterius: donec vel a denunciatione ceſſeť:vel ea pbata ordine iudiciario pcedať. Qḋ ſi contra interdictũ noſtrum in piudiciũ ipſius ali c ꝗd fuerit attentatũ:id irritũ eſſe decernimus ⁊ virib⁹ omnino carere. Idem epõ.abbateñ. **Si quis p verba de pñ ſenti contrahit cũ ĩpubere ĩ qua etatem malicia non ſupplet intelligiť non matrimoniũ ſed ſponſalia contraxiſſe etiã ſi ſubarratio ĩterceſſerit Ca.XIIII.**

Ue nobis exhibite littere cõtinebãt ꝙ ꝗdã filiã ſuã circiter. xij.annos habentē cuidã no d bili deſponſauit: ꝗ ſubarrauit eandã cõſenſu mutuo accedēte.et.j. ¶ Quia vo nobis cõſtare nõ potuit:cuius etatis eſſet puella:cũ eidē vi ro extitit deſponſata cũ dica e tur ꝙ circiter.xij. annos habebat vtrũ ne prudētia tunc in illa ſuppleret etatē. Rñdē f m⁹ ꝙ ſi puella nubilis non erat etatis cũ ſepefatus vir deſpõſauit eãdē ⁊ etatē in ea g prudētia nõ ſupplebat: pcul dubio inter eos nõ cõiugiũ ſed ſpõſalia cõtracta fuerũt: ꝙuis ab ipo viro eadē fue h rit ſubarrata. **De clamdeſtina deſponſatione.** Ex cõcilio arelateñ. **Pro clãdeſtino matrimonio non pſumiť ſed illud alleganti incumbit onus probandi. Ca.I.**

Si quiſ clam deſpõſauerit aliquam ⁊ mulier vel vir negat huiuſmodi de i ſponſationez. ¶ Uiro incũbat probatio. Alexander iij.beluacenenſi epiſcopo. **Qui matrimonium clamdeſtine contraxerũt altero negante vľ vtroꝙ non apparē**

e ¶ Circiter ſic. §.e.cõtinebať.⁊ c.atteſtationes. Ad modicã ꝙtitatē refertur hec dictio circiter ⁊ cõſimiles. ff. de ver.ſig.hec adiectio. Berñ.

f ¶ Nubilis. No. nubiľ etas in viro eſt. xiiij. an.ĩ femina. xij. vt dixi.§.e. vbi ⁊ ita ſi non fuit talis nõ fuit matrimoniuз inter eos ſed ſpõſalia tm̃ niſi malicia ſuppleret etateз vt.j.ſequiť.

g ¶ Prudētia id eſt carnaľ cõcupiſcentia. ar. xxxij. q.j.nõ i ſola alibi appellať malicia.§.e.ď illis.ij. ſic etiã in delictis doli capacitas ſupplet etatē.j.de delic. pu.pueris.⁊ inſti.de obli. ꝗ ex delic.naſ.§.in ſũma.circa fi.⁊.ff.

b ¶ Interdicim⁹.ita ꝙ ſi p extorſionē vel violentiã ꝗcꝙ fieret in piudicium puelle ſiue in iudicio ſiue extra nõ piudicareť ei. c ¶ Irritũ.quo ad iudiciũ qḋ moueť in piudiciũ ipius ſi.§. de pben. inter cetera.ſecus eſſet ſi clauſula illa nõ apponať licet mãdat papa aliquid fieri.§.de pbē.dilect⁹.j.⁊.c. dilectus.ij. Sз quid ſi cõtraherēt matrimoniũ ꝯ interdictũ pape nunꝗd irritabiť matrimoniũ? Dico ꝙ nõ ſed ſepabunť ad tpus.§.de ſpõ.cũ in apľica.ꝗuſꝙ cognoſcať de impedimēto.j.de ma.ꝯc.cõ.interdic.ecc. ex litteris.de muliere.nã forti⁹ eſt matrimoniõ ꝙ īterdictũ

Ue nobis. ¶ Primo queſtio. Secũdo diſtinguens rñſio ibi.quia vero. Ab.Si. (pape.

d ¶ Subarrauit.ſic.xxvij.q.ij.ſiꝗs vxorē.⁊.c.ſe. Et hec ſubarratio fit quãdocũꝙ p immiſſionē annuli iuxta illud. Annulo ſuo ſubarrauit me. qñꝙ p dationē aliarũ rerũ vel alioꝝ inſigniũ.⁊ qñꝙ fit talis ſubarratio interueniēte cõſenſu expſſo vt hic.qñꝙ etiã nõ interueniēte ſed ſiue interueniat ſiue nõ dũmõ cõſtet de ſubarratione pſumiť matrimonium donec pbeť ꝯtrariũ ar.xxx.q.v.noſtrates.⁊.c.femine.⁊.xxvij.di. ꝙ interrogaſti.⁊.§.de ſpõ.is qui.qꝛ nihil intereſt an facto an verbo quis declaret voluntatē ſuã.xliij. di.c.j.ibi pa

ad.l.acꝗ.ſз ⁊ ſi quecũꝙ.§.j.C.ſi mi.ſe ma.dix.l.iij.ſi. lxxvij.di.monachus nouiti⁹.⁊.C.de his ꝗ ve.eta. impe.l.ij. h ¶ Subarrata.⁊ ita collige ꝙ p ſubarrationē cõtrahiť matrimoniũ verũ vel pſumptũ vt dixi in prin.niſi etas repugnet vt hic ptз.⁊ eſt hic arg.manifeſtũ ꝙ ſi minor in cõtrahendo vtať verbis ptinentibus ad matrimonium contrahendũ cõtrahit ſponſalia. De clamdeſtina deſpõ. ¶ Quia mrimonia ⁊ ſpõſalia qñꝙ ꝯtrahunť palã qñꝙ clãdeſtine iõ poſt generales Rũcas pcedētes ſubijcit iſtã Rũcã ſpãlem de clã.deſpõ. Nã qñꝙ puelle ſubducunť ad cõtrahendũ clã parētib⁹.⁊ qꝛ de tali matrimonio poſſet dubitari iõ ⁊c.De materia vide.xxx.q.v.⁊.iij.q.iiij.c. cõſanguineoꝝ.Non reperiť alibi. Ab.Si.

Si quis. ¶ Hoc dicit ẜm cõem intellectũ Et ꝗ aſſerit.mrimoniũ incumbit pbatio. Vel ſic vt in rubro. Primo thema. Scḋa determinatio ibi.viro. Ab. i ¶ Uiro incumbit pbatio.quia caput eſt mulieris.xxxij.q.vj.nõ mechaberis.xxxiij.q.v.cũ caput.⁊.q.j.ſi quis vxorem h.d.R. Ex hac littera innuiť ꝙ ſiue vir neget deſpõſationē ſiue mulier ſemper viro incumbit pbatio. Sed hoc non videť quia negantis factũ nulla eſt pbatio.

xj.q.v.actor.§.vl.r.ſ.de elec.bone.j.r ei q dicit non q negat incūbit pbatio.ff.de pba.ei q dixit Ala.q viro incūbit pbatio vbi ipſe negat clādeſtine ductā eſſe vxorē: qr potiꝰ negat ius ꝗ factū.r q ius negat pbare debet.ff.de pba.ab ea pte.ſed ille intel.non placet: qr exꝗ publice cōfitet factū corā eccl'ia approbat matrimoniū.j.c.pxi. Dixit. T.q legitur ſm q dixit gratianus. xxxij.q.vij.§. ſed illud. Ambroſij.vt vir dicat hic a virtute vel a virilitate: qr ſtat p matrimonio r nō a ſexu.r mulier a mollice mentis. Et dic viro.i. q ſtat p matrimonio.vel dicas.q c.legit cū reduplicatione lr̄e h mō.ſi qs clā deſponſauerit aliquā r mulier negat deſpōſationē viro incūbit pbatio et ſi vir negat deſpōſationē mulieri incūbit pbatio.r iō nō reſumpſit expſſe: qr idē iudiciū eſt de muliere qd de viro ſic. xxxij. q. vij. apl'us.r hoc verū eſt. r ſic ſeruat ſi vir.negat matrimoniū mulieri incūbit pbatio

de legitima exīde pbatiōe ſimul cohabitare ab eccl'ia nō cōpellunt: r ſi illud publicauerit tāꝗ in cōſpectu eccl'ie factū cōprobabit niſi rōnabilis cā ſubſit que ipediat.

Quod nobis: et Ca. II. §.Si matrimonia occulte ꝫhunt qd exinde legitia pbatio nō appareat bi q ea ꝫhūt ab eccl'ia nō ſunt ali a qren'cōpellendi. Verū ſi pſone ꝫhentiū h voluerint b publicare:niſi rōnabil' cā p pediat:ab eccl'ia recipienda c ſūt r cōprobāda tāꝗ a pricipio in eccl'ie cōſpectu ꝫcta. Inno.iij.i cōcilio generali. Cū matrimonia ſūt ꝫhenda debēt p pſbyteros in eccl'ia edicta pponi aſſignato termīo īfra quē q voluerit īpedire īpedimētū opponat: et ſi pbabilis cōiectura fuerit de īpedimēto interdicat matrimonium donec de hoc cognoſcat: hoc prio vſꝗ ad.§.

Quod nobis. De matrimonio (r ecouerſo.) occulto nō iudicat eccl'ia approbat tn̄ illud publicare volētes. Et habet duo dicta. Scdm ibi: verū. h.Vel ſic r clariꝰ lr̄e inherēdo vt in rubro. Ab.Si.
a Cōpellendi.ſi alter vel vterꝗ negauerit ſe ꝫxiſſe nō debēt cōpelli vt ſimul maneāt exquo non pbat qr eccleſia nō iudicat de occultis.xxxij.diſ.erubeſcant.r. xxxij.q.v.chriſtiana.r hic.immo potiꝰ ſunt abinuicē ſepandi qr cōtubernia vel ſtupra pſumunt.xxxv.q.v. ca.j.B. b Rōnabilis cauſa.puta ꝫſanguinitas. xxxij.q.v.horrendus.xxxv.q.iij.cōtradicimus.vel affinitas vel aliud.j.de eo.q cog.cōſang.vxo.ſue.ſup eo.
c A principio.arg.q ab initio nō valebat tractu tēporis cōualeſcit.ſ.de elec.q ſicut.§.ſi aūt.arg.ꝫtra ſ.de elec.dudū.j.vbi de hoc.ſ.de cenſi.ſcientes.Sed hoc in principio valebat quo ad deū licet non quo ad eccleſiā. Sz nūc prio declarat: ſic.j.de frig.r male. fraternitatis.in fi.ſi.ff.ſi ſerui.ven.ſicut aūt.§.ſed ſi qritur.ff.de acqui.re.do.adeo.§.cum quis in fine.

Cam inhibitio. Habet multa dicta.r cōphendendo oīa ſic ſummari pōt vt in rubro. Et diuiſio ptz p.§.licet poſſit alijs modis diuidi. Abbas.
d Reuocata p illā cōſtitutionē.j.de cōſang. nō dz.
e Predeceſſor.ſ.e.c.pxi.r.xxx.q.v.c.j. Bern̄.

f Clādeſtina.dicit clādeſtinū matrimoniū tribꝰ modis vno modo cū nō habent teſtes.ſ.e.c.pxi. Scdo cū nō fit cū ſolēnitate.xxx.q.v.aliter. Tertio dicit clādeſtinū qd fit ꝫ tenorē huiꝰ conſtitutionis: videlicet nō pmiſſa denūciatione.tenet tn̄ quo ad eccleſiā. ſed filij nati ide detecto impedimēto illegitimi erūt.vt.j. ſequit. Ber.
g Locoꝝ.j.q ma.accu.poſ.cū in tua. et.ſ. de ſpon. cū in tua.
h Voluerit. qſi publicū crimē videt: qr qui libet admittit: immo quibet tenet ſaltē denūciare.j.de cog.ſpi. tua.r.ſ.de ſpō. cū in tua.vbi etiam hoc ꝫſanguinei tn̄ potiꝰ admittuntur ꝗ extranei.xxxv.q.vj.c.j.Sed pone matrimoniū contractum nulla pmiſſa tali denunciatione aliquibus pſentibꝰ quando contrahitur r ſcientibꝰ impedimentum r nihil obijcientibus nunquid iſti debēt admitti poſtea ad accuſanduz vel ad teſtificādum cōtra illud matrimoniuz in vita vel etiā poſt mortem? videtur q non: quia qui ſciuit certiorari non debuit.ff.de ac. emp. et ven.l.j.in fine.quia denunciatio nō fit niſi pter ignorantes. Item licet contrahentes non fuerint in culpa tamen ſcientes impedimentum fuerunt in dolo r dolus pponderat culpe.ff.ad.l.acquil. Item mela.i nō. r ex quo factum eſt publice: non admittit ꝫtradictor. viij.q.j.licet.quare iſti quibus videntibus r ſcientibꝰ impedimentum matrimonium contractum eſt: nō debent amplius admitti: quia nō vident carere ſuſpitionem.qui ergo debeant admitti poſt denūciationem dicitur.j.qui ma.accuſa.poſ.vel non.cū in tua. poſt mortem etiam admittit accuſatio pter bona.j.qui fi.ſint le.cauſam.C.ne de ſtat.defunc.ꝗuis.Bern̄.
i Probabilis cōiectura.no.q pbabilis cauſa impedit matrimonium contrahēdum.ſ.de ſpon.pterea. r.c.cū in tua.r.j.de cōſangui.r affi.ſuper eo.

Cam ibibitio copule cōiugalis ſit ī vltis tribꝰ gradi d bꝰ reuocata: eā ī alijs volu e mꝰ diſtricte ſeruari. Vn̄ pdeceſſoꝝ nr̄oꝝ veſtigijs inherē f do clādeſtina ꝫiugia penitꝰ inhibemꝰ phibentes:etiam ne qs ſacerdos talibꝰ intereſſe pſumat. Quare ſpālē q g rūdā locoꝝ cōſuetudinē ad alia generaliter proganda ſtatuimꝰ: vt cuz matrimonia fuerint cōtrahēda in eccl'ijs p pſbyteros publice pponātur: cōpetēti termino pfinito h vt infra illū q voluerit r valuerit legitimū īpedimētum opponat r ipi pſbyteri nihilominꝰ īueſtigēt: vtrū aliqd īpedimentū obſiſtat. Cū aūt i apparuerit pbabil' cōiectura ꝫ copulā ꝫhendā: cōtractꝰ interdicat expſſe donec qd fieri debeat ſup eo māifeſtis ꝯſtiterit documēt'. Si k quis vero hmōi clādeſtina

Si quis. Si in gradu phibito matrimonium clādeſtine vel cōtra interdictum de quo.ſ.cōtractum fuerit etiā p ignorātes de impedimēto nati ex illo matrimonio ſunt illegitimi. Idem eſt ſi ambo parentes ſciunt impedimentum matrimonij. licet in conſpectu eccleſie contrahant.hoc dicit vſꝗ ad.§. ſane. Abbas Siculus. k Clamdeſtina ſcz nō pmiſſa denunciatione.vt dictum eſt.ſ.Bern̄.

a ¶ Interdicta. poſt cauſam probabilem allegatam nec finitam. b ¶ De tali. ſcʒ clamdeſtina vel interdicta. c ¶ Si ambo parẽtes .. ⁊ ideo non ꝓdeſt opinio eccleſie ſi ambo parẽtes ſciant impedimẽtũ qn ſint filij illegitimi. Sʒ qd ſi vnꝰ ſcit ⁊ alter neſcit: dixit Berñ. ⁊ Lau. ꝙ quãtũ ad ſcienteʒ ſunt illegitimi: quãtũ ad ignorantem legitimi. ar. C. ꝺ inceſt. nup. qui ꝯ. qꝺ nõ credo. imo legitimi ſunt. ꝯ. qui ſi. ſint legiti. ex tenore. monſtrũ em̃ eẽt ſi aliqs eẽt ꝑtim legitimꝰ ⁊ partim illegitimꝰ ſicut ꝙ aliqs eẽt partim ſeruꝰ ⁊ ꝑtim liber. ff. ꝺ ſta. li. ſi duobus. ⁊ hoc innuit cuʒ dicit ambo parentes. Sane. ¶ Sacerdos q̃ ꝯtẽpſerit ꝓhibere matrimonia iterdicta ⁊ quilibet clericus etiã regularis q̃ interfuit ꝑ trienniũ a bñficio ſuſpẽdit. ⁊ ſi culpa exegerit etiã grauiꝰ puniunt. ipi etiã contrahẽtes ꝯ h. c. etiã al's licite puniendi ſũt. ⁊ idẽ in calũnioſe denũciãtibꝰ. h. ꝺ. vſq ad fi. Ab. d ¶ Tales. ſcʒ poſt allegatũ impedimentũ. e ¶ Penitẽtia. Nõ ꝙ puniunt ꝯhentes. ⁊ tamẽ nullũ ſubeſt impedimẽtũ. ſed illud ideo fit: qꝛ ꝯhũt ꝯ interdictũ eccleſie vnde puniunt nõ ꝓpter impedimẽtũ. ſed qꝛ mandatũ eccleſie cõtẽnunt. ꝯ. de ma. ꝯtrac. ꝯ inĩdi. ec. c. ꝯ. mandatum em̃ iudicis contẽni non debet vt ibi. ⁊. ff. ne quid in lo. pub. l. vlti. ⁊ ita eſt arg. ꝙ iudex poteſt punire illum qui venire ad eius citationẽ contemnit. ff. ſi quis in ius vo. non ierit. l. ij. etiam ſi ius non habeat actor. f ¶ Malicioſe. qui em̃ calumnioſe denunciat punitur vt hic dicit. ⁊ hec ẽ pena arbitrio iudicis cõmittit ꝫ. de offi. dele. de cauſis. tamen clericus qui calũnioſe denũciat ab officio ⁊ beneficio ſuſpendetur. ꝯ. de calũ. c. ij. De ſponſa duorum. Supra viſum eſt ꝺ duobus ſpeciebꝰ ſponſaliũ. ſ. manifeſtis ⁊ clãdeſtinis. ſed quia quãdoꝗ quis contrahit ſucceſſiue bina ſponſalia cum diuerſis mulieribus vel ecõtra mulier cuʒ diuerſis viris ⁊ poſſet dubitari que ꝑualeant, ideo poſt ꝑcedentes ſubijcit iſtam. Abbas Siculus.

a interdicta coniugia inire ꝑſũpſerit in gradu prohibito b etiã ignoraot ſoboles de tali ꝯiunctiõe ſuſcepta: ꝓrſus illegitima cẽſeat: de parẽtũ ignorãtia nullum habitura ſubſidiũ cum illi taliter contrahẽdo non exptes ſciẽtie: vel ſaltẽ affectores ignorantie videant. Pari modo ꝓ c les illegitima cenſeat: ſi ambo parẽtes impedimẽtũ ſciẽtes legitimũ ꝑter omne interdictũ etiã in conſpectu eccleſie cõtrahere ꝑſumpſerunt. ¶ Sane ſi ꝓchialis ſacer d dos tales coniũctiones prohibere ꝯtempſerit: aut quilibet etiam regularis qui eis ꝑſumpſerit intereſſe: ꝑ triennium ab officio grauius puniendus ſuſpendatur ſi culpe qualitas poſtulauerit. ſʒ his qui taliter ꝑſumpſerint etiam in gradu conceſſo co e pulari: condigna penitentia iniungatur. Si quis autem ad impediendam legitimaʒ f copulam malicioſũ impedimentum obiecerit: canonicam non effugiet vltionem.

De ſponſa duorum. Auguſtinus de fide pactiõis et cõſenſus. Contrahens ſucceſſiue per verba de preſenti cũ duabꝰ tenetur adherere prime. Si autem primo ꝯtraxit per verba ꝺ futuro: ſcꝺo per verba de pñti adherebit ſecunde. Capitulum. I.

Duobus. ¶ Habet h. c. ꝑ palea. xxvij. q. ij. c. duobꝰ. Et ſm̃ Hoſti. ⁊ bñ iſtud. c. idẽ dicit in effectu. c. ꝑe. ⁊. c. ſicut. ꝫ. de ſpon. Due ſunt ptes. Scꝺa ibi: Eſt auteʒ. Et ſcꝺa ſubdiuidit. Scꝺa ibi: fides. Ab. g ¶ Pactionis ⁊ cõſenſus: h ẽ dicere. vna eſt fides deſponſationis de futuro. ⁊ altera cõſenſus de ꝑſenti. h ¶ Nõ debet. tñ ſi duxerit tenet et agat pniaʒ de fide mẽtita vt hic dr. ꝫ. de ſpõ. ſi int. i ſi. forſitan triũ annoꝝ. xxvij. diſ. ſi vir. i ¶ Sacramentũ. ꝺ iſto ſacro habes. ꝫ. de biga. debituʒ qꝺ diſſolui non debet ꝑ ſpõſalia q̃ ſũt minꝰ vinculũ. ar. ff. de fideiuſ. ſi debitori. k ¶ Priori vxori. non obſtante aliq̃ ꝯſuetudine in ꝯrio ꝯ. e. c. vl. l ¶ Eſt aũt. exponit quod dixerat in ꝑncipio. m ¶ Si ꝑmiſerit. ſi de fornicario coitu intelligas cõditio turpis ẽ. ⁊ ideo pro non adiecta debet hre. ꝯ. ti. ꝑxi. ⁊. c. vl. vñ ſi poſt ea rem ſecum habuerit ſtatim eſt mrĩmoniuʒ. ꝯ. ti. ꝑxi. ꝺ illis. ⁊. c. ꝑ tuas. ſi de legitimo intelligas multofortius tenet mrĩmoniũ ſi coitꝰ ſubſequat. potiꝰ em̃ videt hortatio. i. ꝙ ꝑmittat ei rem ſecũ habere. ſi. ff. de ru. muto. Ala. Lã. dixit ꝙ iſtud ſi nõ tenet cõditionalit ſʒ cauſatiue: qꝛ in oĩ mrĩmonio hec cã ſcʒ carnalis copula debet ĩteruenire: ſaltẽ q̃ ad ꝓpoſitum xxvij. q. ij. §. cũ ꝫ. ver. beata maria. Et expone ſi ꝑmiſerit. i. qꝛ ꝑmiſerit. ſilr. ꝫ. ꝺ elec. ſignificaſti. in ver. ſi diligis me. Lau. dixit ꝙ ꝑ h qꝺ dic ſi ꝑmiſerit ⁊c̃. notat ꝯditionalẽ fidẽ pactiõis ꝑ h qꝺ ſequit vel etiã ꝓ ꝯſenſu notat ſimplicẽ ⁊ abſolutã fidẽ pactiõis: vel ꝑ verũ ꝙ notat cõditio: vel põt dici ꝙ hoc notat ꝙ fides pactionis. i. ſponſalia ſub conditione contracta duobus modis tranſit in fidẽ cõſenſus. id eſt i matrimoniũ de ꝑſenti ſcʒ ꝑ carnalem copulã vel per cõſenſũ de ꝑſenti vt. ꝯ. ti. ꝑxi. de illis. ⁊. c. ꝑ tuas. n ¶ Stringit. forte ꝑ annuli imiſſionem. xxx. q. v. femine. Cum em̃ ſtringit manum ſignum dilectionis eſt: vel forte alludit conſuetudini alicuius loci. Berñ.

Duobus modis dicitur fides pactiõis et conſenſus. Si g aliquis alicui mulieri fidem fecerit pactionis h non debet aliaʒ ducere: ſi aliam duxerit penitentiã debet agere ꝺ fide mẽtita: maneat tñ cuʒ illa quã duxit. Nõ em̃ i reſcindi debet tm̃ ſacrm̃. Si autẽ fecerit fidẽ ꝯſenſus: nõ licet ei aliã ducere: ſi aũt duxerit: dimittet ipam ⁊ adhe k rebit priori. ¶ Eſt aũt fides l pactionis: quãdo aliquis ꝑmittit alicui fidem: ꝙ eã ducet: ſi ꝑmiſerit eum rem ſecũ m habere vel etiam ꝓ cõſenſu. ¶ Fides autem cõſenſus eſt n quando nõ ſtringit manuʒ: corde tñ ⁊ ore ꝯſentit ducere ⁊ mutuo ſe concedunt vnus alij: ⁊ mutuo ſe ſuſcipiunt.

Ex brocardo libro. xxx. Ponit pniaʒ illius q̃ alteriꝰ ſponſã de pñti ſibi accepit i vxorem nec vnꝗ in vxorẽ eã habere põt. Caplm̃. II.

Acceptiſti. ¶ Alteri deſpōſatā ducēs ī vxorē et cognoſcēs nūq̄ in vxorē eā habere pōt.h.d. fm vnū intellectū. Sȝ clari⁹ hoc habet̃ in.c.fi.ꝭ. de eo. qui duxit in matrimoniū. Uel iuxta lrām ſūma ſic vt ī rubro. Ab. a ¶ Deſponſatā. ꝑ verba de pſenti.vt.ſ. c.xxi. b ¶ Nū q̄ tibi pōt.ar.ꝙ ab initio nō valet tractu tpis ñ ꝯualeſcit ſic.ſ.ꝺ elec. auditis. et c.dudū.ꝛ ar.xvj q.iij.§.pt.ver.ꝙ ſi ꝓuatus.ꝛ.ff.ꝺ re.iu.l.pe.ar. cō tra.ſ.ti.xxi.c.ij ꝛ.ſ.de elec.ꝙ ſicut. c ¶ Carinā.vulgare ē ita licoꝝ:ꝛ dicit̃ carina a carentia hoīuȝ: vel etiam cibarioꝝ. naȝ in illis.xl.dieb⁹ includunt̃ in aliq̄ loco ſecreto iux̄ eccleſiā vbi non habēt conſortiū hoīuȝ.

mēto q̄ ꝓbato ſepant̃ ex toto lata ſentētia diuortij iter eos.ꝭ.de matri.cōtrac.con.interdi.ec. de muliere. ꝛ ſic intelligit̃.c.ꝯdicimus.c.vides.ꝛ.l.nō dubiū.ꝛ ſic intellige qꝺ dicit hic.ꝛ.c.ad diſſoluendū. quo nō ꝓbato remanebūt ſimul. Si vero cā ꝓhibitiōis fuerit tpalis: puta tēpus in q̄ matrimoniū ꝓhibetur cōtrahi ꝓpter reuerētiā dieꝝ vel conſenſus de futuro cū alio: tunc nō deberēt ſepari ſed penitētia eis debet imponi: q꞉ ꝯ interdictum eccleſie h̄ fecerunt ꝭ.de ma.cōtrac. ꝯtra. inter.ec.c. ij.tñ ne mandatum iudicis contēptibile videatur ſi vult poteſt eos ad tēpus ſeparare. ꝛ ſic itelligit̃.c. nō oportet.ꝛ.ꝭ.de ma.cōtrac. ꝯ interdi. ec.c.ꝭ.interdictū em̄ eccl'ie non eſt tāte efficatie vt ſeparetur matrimonium contra illud cōtractuȝ: niſi ſubſit cauſa ꝑpetua: tamē penitētia debet ſꝑ imponi ſiue cauſa ſit ꝑpetua ſiue non: ꝓpter cōtemptū eccl'ie vt patet ꝑ iura pdicta.ꝭ.de ma.contrac. ꝯ interdi. ec.ꝑ totum.ꝛ.ſ. ti.xxi.c.ij.

a Acceptiſti illā ī vxorē tibi quā alter ſibi deſpōtā habuerat: dimitte illā: q꞉ b nūq̄ pōt tibi fieri legitima: c ꝛ.xl. dies ī pane ꝛ aq̄ qꝺ carinā vocāt cū.vij. ſequētib⁹ ānis peniteas. Alex.iij.ſalerni.archiepō. Spōſalia ꝺ pñti nō ſoluūt̃ ꝑ ſequēs matrimoniū etiā carnali copula ꝯſūmatum. Ca.III.

d Licet pter ſolituȝ:et.ꝭ. ¶ Coſul.t.t.r.ꝙ ſi inter viꝝ ꝛ mulierē legitim⁹ cōſenſus interueniat de pñti: ita q̄deȝ ꝙ vnus alterū in ſuo mutuo ꝯſenſu xbis cōſuetis expſſe recipiat: vtroq̄ dicente: ego te accipio in meam: ꝛ ego accipio te in meū: ſiue ſit iuramentū interpoſitū ſiue non: nō licet mulieri alij nubere. ¶ Et ſi nupſerit etiam ſi carnalis copula ſit ſecuta ab eo ſeparari debet: ꝛ vt ad pmū redeat.ec. diſtric. compelli. ¶ Quāuis aliter a q̄buſdā pdeceſſoribus nr̄is ſit aliq̄ñ e iudicatum. Idem genueñ. archiepō. Ei qui appellat in cauſa matrimoniali iterdici debet: ne aliud matrimoniū cōtrahat lite pendente: et ſi contraxerit debet ſeparari. Capitulum.IIII.

Ua fraternitas nos cōſuluit: ꝛ.ꝭ. De his xo q̄ corā te ſup deſpōſatiōe facta ꝑ cōſenſum mutuū de pñti ꝯtrouerſiā mouēt ꝛ appellatione pendente quam ante ſñiam vel cognitionem cauſe ad ſe. ap. interponnunt: accipiunt al's vxores. ¶ Hoc arbitramur agendū: vt ſi āmodo in f tali caſu duxerint appellādū eis in eccleſia publice īterdicas ne ante deciſionem cauſe aliud cōtrahant matrimonium. ¶ Et ſi contra interdictum eccleſie publice factum venire pſumpſerit: matrimonium tam pſumptuoſe ꝯctū g poteris irritare. Inno.mu. epō. Qui duas ꝑ verba de pſenti deſpōſat: pmā ī deſpōſatā habebit in vxorē etiā ſi prius ſcꝺam cognouerit nec valet cōtraria ꝯſuetudo. ꝛ h̄ multū additur ad c. licet ſupra eodem. Caplm.V.

Uas dudum: ꝛ.ꝭ. De cōſuetudie q̄ diu ī mutineñ. obtinuit ciuitate: vtꝝ ſi quis iuraret aliquā ductu rum: ꝛ citra carnis copulam deſponſaſſet ſi conſequenter deſponſaſſet aliam et etiam h cognouiſſet pmo cognita ad iudicaret viro: non que prius extitit deſponſata: et.ꝭ. i ¶ Iſte vero turpis ſit pars q̄ ſuo non congruit vniuerſo ꝛ eccleſia mutineñ. tenere de-

Licet. ¶ Sūmat̃ vt in rubro. ſed clari⁹ h̄ habet̃ i.c.fi. ꝛ pe.ſ.ꝺ ſpō. Primo ponit̃ deciſa ꝯſultatio. Scꝺa reſpōſio. ibi: Cōſultationi. Tertio alteri⁹ dubij ſolutio. ibi Et ſi nup. Quarto obſtaculi remotio. ibi: Quis. Ab. d ¶ Preter. qꝺ dꝛ hic. habuiſti. ſ. de ſpō. ſi iter. e ¶ Judicatū. conſuetudo fuit olim imutiñ. ciuitate: ſȝ illa correcta ē.ꝭ.eo.c.vlti. Berñ.

Ua fra. ¶ Diuidit̃. Primo thema. Scꝺo pcipit fieri interdictū ibi: hoc arbitramur. Tertio dicit. q̄d iuris videt̃. ibi: Et ſi ꝯ. Ab. f ¶ Ante deciſionē appellatione em̄ pēdente nihil innouari debet.ij.q.vj.§.appellatione. et.ff.nihil inno. ap.pen.l.j. g ¶ Poteris irritare. ſi.ſ.de deſpō.impu.ad diſſoluedū in fi. Ex q̄bus colligit̃ ꝙ mr̄imoniū ꝯ interdictū eccl'ie cōtractū ſit oīno dirimēdū.ꝛ.xxxv q.iij.cōtradicim⁹.ꝛ.xxxiij.q.iiij. nō oportet.ij.ꝛ.x.di. vides.ꝛ.C.de legi.non dubiū.ꝛ.xxv.q.ij.imperiali.et C.q̄ ꝑ ſua iuriſ.l.vna.ar.ꝯ.ꝭ.de ma. ꝯtrac. ꝯtra inter. ec.c.ꝭ.ij.ꝛ.iij. Sol't.cū mr̄imoniū iterdicit̃ ab eccl'ia aut cauſa ꝓhibitiōis eſt ꝑpetua aut tpalis. Si eſt ꝑpetua ſepant̃ a cohabitatiōe quouſq̄ cognoſcat̃ de impedi-

Uas. ¶ Diuidit̃ ī duas ptes. In pma cōſultatio. In ſecūda rñſio ibi: Ne xo. Ab. h ¶ Cognouiſſet. videbat̃ ꝙ ſecūdus ideo eēt potior: q꞉ illi tradita eēt poſſeſſio ſicut ē in vēditiōe ꝛ donatiōe. C.de rei vē. quotiēs. ꝛ in matrimonio ſpirituali.ſ.de iurepa.ꝙ aūt.ꝛ.c. paſtoralis ꝛ in obligatione pignoris.ff. qui po.in pig.ha.potior ſed non eſt ita. imo qui potior eſt tēpore potior eſt iure.ſ.de ma.ꝛ obe.c.j. quia iam contractus pfectus eſt per ſolum cōſenſum licȝ cum ſecūdo ꝓceſſum ſit ad carnalem copulā q̄ mr̄imoniū nō facit ſine ꝯſenſu: vt.ꝭ.ꝺꝛ ſi.ſ.ꝺ iurepa.cū aūt.ꝛ.ff.loca.i opis.lȝ h̄ circa mr̄imoniū nō ſtet ꝯſuetudini: al's tñ ſeruat̃ ꝯſuetudo vt q̄ legitim⁹ ē ad mr̄imoniū cōſuetudo facit illegitimū.ꝭ.de cog.ſpi.ſup eo. i ¶ Turpis. ſic.viij.di.q̄ ꝯ mores. et xj.di.nolite.ꝛ.xij.di.c.ꝭ.ſ.de pſcrip.cum non liceat.

beat humiliter et ſeruare. q̃
a beati petri ſedē τ ſuā metro/
polim ſeq̃ viderit τ docere: i
matrimonijs decetero ꝯhen
dis illud te volum⁹ obſerua
re: vt poſtq̃ꝫ inter legitimas
ꝑſonas cōſenſus legitim⁹ in
teruenerit de pn̄ti q̄ ſufficit
ī talib⁹ iuxta canonicas ſan
b ctiones: et ſi ſolus defuerit
cetera etiā cū ip̄o coitu cele/
brata fruſtrāt̃: ſi ꝑſone iūcte
legitime cū alijs poſtea de fa
cto ꝯhant prius q̄ꝫ de iure fa
ctū fuerat nō poterit irrita/
ri. De cōditionib⁹ appoſitis
in deſponſatione vel in alijs
cōtractib⁹. Ex ꝯcilio aphri
cano. Defectus turpis cōdi/
tionis in cōtractu matrimo
nij appoſite nō vitiat matri/
moniū ſed vitiat̃. Ca. I.

Q Uicūq̄ꝫ ſub cōdi
tionis noīe ali/
quā deſponſaue/
rit: τ eā relinq̄re
c voluerit. Dicim⁹ q̄ꝫ fran/
gat̃ cōditio. τ deſpōſatio ir/
refragabiliter teneat̃. Gre
go. epo. ſpoletano. Seruus
manumiſſus ea cōditione vt
fiat monach⁹ τ monaſterio
ſeruiat: alias in ſeruitutē re
deat: τ ſi hoc acceptato mo/
nachus factus fit manumit/
tentis volūtatē cogit̃ obſer/
uare. Ca. II.
Q Uam ſit ꝓ
priū. et. j. h. pŝbyter cō
questus eſt diaconē quēdaꝫ
manumiſiſſe duo mācipia ſb
d hac cōditione vt monachi fi
e erent τ in eo monaſterio vbi
ip̄e fuerat ꝑmanerēt: adijci/
ens. vt ſi quis cōtrafaceret.
f ſeruituti iterū ſubderet̃: at/
q̄ꝫ vnū ex his hac cōditione
deſpecta mōaſteriū deſeruiſ/
ſe τ ſe inter clericos ſociaſſe.
Tu ergo ſi ita eſſe reper̃:
ſic te exhibe: vt nec illi mōa/
ſterium deſerendi ſit facul/
tas: τ manumittentis volun
tas non valeat p̄teriri.

Alexander. iij. panormita/
no archiep̄o. Qui iurauit
aliq̄ꝫ in vxorē accipe ſi centū
ſibi donauerit ſi centū nō da
tis recipe n̄ tenet̃ niſi poſtea
pure cōſenſerit vel eā cogno
uerit. Ca. III.

D E illis.
et. j. Si v̄o aliq̄s ſub
g hmōi verbis iuramentū ali
cui mulieri p̄ſtitit: ego te in
h vxorē accipiā ſi tm̄ mihi do/
naueris: Reus piurij nō
habebitur: ſi eam nolentem
ſibi ſoluere quod ſibi dari
petijt: non acceperit in vxo
i rem: niſi conſenſus d̓ preſen
k ti: aut carnalis ſit inter eos
commixtio ſubſecuta.

Idem. Res donata eccleſie
ſub modo ſtatim eſt eccleſie
nec reuocatur modo non ſer
uato: niſi hoc in contractu ſit
expreſſum Ca. IIII.

a Beati petri ſedē τ ſuā metropolim. Hec verba
ſunt. xj. di. nolite. τ. xij. di. c. vl. τ. ſ. de poſtu. p̄la. c. j.
b Et ſi ſolus. Solus ꝯſenſus facit matrimoniū. ſ.
d̓ ſpo. cū locū. τ. xxvij. q. ij. ſufficiat. De conditioni
bus appoſitis. Quia q̄n̄q̄ꝫ ſpōſalia ꝯhunt̃ pure
de q̄b⁹ viſum eſt
ſ. q̄n̄q̄ꝫ ſub cōdi
tione merito de
his poſt p̄cedē/
tia ſummittit.
Abbas Sicu.
Q Uicū
q̄ꝫ. Pri
mo ponitur the/
ma ex quo reſul/
tat tacita q̄ſtio.
Scd̓o rn̄ſio ibi:
dicimus. Ab.
c Frangat̃. i
tellige h̓. c. de cō
ditione turpi q̄
tn̄ nō ſit ꝯ natu
rā matrimonij.
vt. j. e. c. vl. ꝑ qd̓
intellige h̓. c. vt
puta. ſi furtū fe/
cerit: ſi hoīem in
terfecerit: talis
cōditio nō impe
dit matrimoniū
imo ꝓ nō adie/
cta dꝫ haberi. h̓.
vt. j. e. c. vl. vbi d̓
Q Uam ſit.
Perti/
net ad ſecūdā ꝑ
tē rubrice. Diui/
dit̃. Primo po/
nit̃ thema. ſcd̓o
rn̄ſio ibi: tu er/
go. Ab. Si.
d Hac cōdi/
tione. ar. ꝯ. j. q.
ij. q̄ꝫpio. τ. ſ. de
pac. pactiones.
Dixerūt quidā
q̄ꝫ libertas ē res
ſp̄ūalis: τ iō po
teſt venire in cō
mutationē cum
alio ſp̄ūali. arg.
ſ. de ſer. nō or.
nullus. vel dic q̄ꝫ
n̄ ꝯdicūt q2 mo/
nachatus hic nō dat̃ ſub ꝯditione: ſed libertas dat̃ ſi
voluerint monachi: al̓s nō erunt iſti liberi nec poſſent
ad h̓ cōpelli. xxxij. q. j. integritas. e Vbi ip̄e fue/
rat. Pōt intelligi q̄ꝫ ip̄e fuerit cleric⁹ vel patron⁹. xx.
q. iij. pn̄s. τ nō monachus. qm̄ monach⁹ libertatē do/
nare nō pōt: cū nihil habeat. liiij. di. abbati. nec ſeruū
ꝓpriū pōt hr̃e. xij. q. j. nō dicatis. niſi hoc feciſſet ī ip̄o
ingreſſu: vel q̄ꝫ dicit vbi ip̄e fuerat. ſ. ip̄e pŝbyter. τ ſic
planū eſt. f Seruituti iterū. ſic ḡ videt̃ q̄ꝫ in ſerui
tutē redigi poſſunt ſi inde exierint exq̄ hac conditiōe
liberi facti ſunt. ar. ſ. de ſer. nō or. de famulis. τ. c. nul
lus. C. de epiſ. τ cle. auc̃. ſi ſeru⁹. qd̓ q̄dā cōcedūt. Lau.
τ Tan. dixerūt q̄ꝫ hec verba nō fuerūt efficatia ad re/
uocandā libertatē τ ſic remanebit liber τ iudicis offi/
cio cōpelli dꝫ iuſſa teſtatoris adimplere. ff. de ma. teſt.
meuia. τ. l. imperatores. τ lr̃a. c. coadiuuat ad hoc. ſ. ve
nec illi deſerendi τc̃. Alia rō videt̃ fuiſſe quare iſte nō
reuocat̃ in ſerui
tutē q2 iſte q̄ꝫci/
to acceptauit cō
ditionem: fuit li
ber τ monach⁹
τ ſic monacha/
tū vlteri⁹ deſere
re nō potuit: eti
am ſi vellet redi
re in ſeruitutem
immo papa cuꝫ
ip̄o diſpēſare nō
poſſet vt mona/
chus nō eſſet. ſ.
de ſta. mo. cū ad
monaſteriū. in fi
ne. vn̄ dicit̃. j. ſic
te exhibe vt nec
illi deſerēdi mo
naſterium ſit fa
cultas. ex q̄. n. ſe
mel fuit mona/
chus ſemꝑ erit
monachus. Et
iō cōditio appo
ſita nec pōt re/
uocare illū ī ſer/
uitutē ſꝫ cōpelli
debet vt in mo/
naſterio perſeue
ret: ſec⁹ circa ali
os cōtract⁹ q̄ re
uocari poſſūt ſi
pactum ſiue mo
dus appoſitus
nō fuet̃. j. c. pxi.
τ ſecus in his q̄
ꝓmouēt̃ ad cle/
ricatū. ſ. de ſer.
nō or. de famu/
lis. ſꝫ. c. nullus.
D E illis.
Primo
ponit̃ thema. ſe
cūda determia/
tio ibi: re⁹. Ab.
g Hmōi ver
bis ſtatim cōdi/
tiōe adiecta: ali
as ex interuallo
admitti nō debet. C. de dona. q̄ ſub mo. fiūt. l. ꝑfecta.
h Si tm̄. talis cōditio licita eſt in ſpōſalib⁹ vt hic
ptꝫ. τ hoc ſi patri meo placuerit. j. e. ti. ſuꝑ eo. τ. c. ꝑ tu
as. ſi tn̄ in modū pene adijciat̃: vt ſi tecū nō contrahā
dabo centū nō valet. ſ. de ſpō. gēma. τ. C. de ſpō. l. vl.
τ. ff. de verbo. obli. titia. τ. C. de inuti. ſti. l. ij. i Cō
ſenſus de p̄ſenti. tunc em̄ recedit a cōditione appoſita
τ ſimpliciter intelligit̃ cōſentire. ſi. ſ. de deſpon. ipu. d̓
illis in fi. k Carnalis. τ ꝑ h̓ receſſiſſe videt̃ a cōdi
tione. j. e. ꝑ tuas. τ ſic eſt matrimoniū p̄ſumptū ꝯ qd̓
nō admittit̃ ꝓbatio. ſ. de ſpon. is qui. τ ſic duob⁹ mo/
dis recedit a conditione. j. e. c. ſuper eo. Bern̄.

a Verũ cũ alicui eccleſie poſſeſſio quelibet in/ b terpoſita cõditiõe donaṫ: a donatore donũ poſtea reuo cari nõ põt. ¶ Niſi forte tali ſit cõditiõe collatũ: ꝙ ea ceſ c ſante debeat reuocari.

Urbanus tertius. Cõtrahẽtes matrimoniũ ſub cõditiõe nõ improbata nõ cõpelliṫ matrimoniũ cõſummare ante cõditionis euentum.

Sane eo vero Ca. V. qđ poſtulaſti vtrũ ille qui in quandam mulierem d conſenſit: ſi pater eius ſuum preſtaret aſſenſum: ſit ad cõſumandum matrimonium compellendus? ¶ Reſpondem⁹ ꝙ cum conſenſus liber e dici non poſſit: qui in alieno arbitrio reſeruatur: ac conditionem ipſam canonica nõ f improbent inſtituta: niſi voluntas patris poſtmodum ĩtercedat: nequaꝙ̃ cogẽdus eſt ad matrimonium cõtra/ g bendũ. ¶ Nã licet alexãder

Verum. ¶ Eſt tex. multũ no. ⁊ multũ allegaṫ. ⁊ ſm intellectũ veriorẽ. h. d. vt in rubro. Prĩo po/ niṫ dictũ. Scđo exceptio ibi: niſi. Ab. a ¶ Quelibet id eſt aliqua de quibuſlibet. ſic. xv. q. j. mulier. et. j. q. vij. ſi quis omnẽ. b ¶ Cõditione donaṫ. ſi aliquis do net aliqđ p̃diũ eccleſie ſub ali/ qua cõditione: pura vt illud re/ ſtituatur titio ſi cõſul factus fue rit vel conſimili ſtatim tenet do/ natio vel qđ re/ ſtituaṫ eidẽ qui donauit vel he/ redib⁹ ſuis do/ nũ reuocari nõ põt niſi cõditio/ ne adueniẽte: ſic x. q. iij. põtifices in fi. quilibet ei in traditiõe ſue rei põt appone/ re pactũ legib⁹ non improbatũ. ff. de pac. in traditionib⁹. ⁊. C. de cõtrahen. emp. l. iij. ĩ fi. ⁊ ſic donatio ſtatim tenet: licet poſſit ꝑ cõditionem reſolui ſicut venditio. ſ. de pig. illo vos. ⁊. ff. de in di/ em adiec. l. ij. ſed huic intellectui cõtradicit verbũ qđ eſt in fi. c. ea ceſſante. vnde expone interpoſita conditi one. id eſt modo vel pacto. Unde nota differẽtiã inter donationẽ ſub cõditione ⁊ donationẽ ſub modo. Do/ natio em̃ ſub cõditione facta nõ tenet: niſi adueniẽte cõditione ſiue ea impleta. ff. de cõdi. ⁊ demõ. q̃ heredi. §. vl. ⁊. l. qui ſub cõditione. ſic ⁊ venditio. ff. de ꝯtra/ hen. emp. hec venditio. ff. de leg. iij. ſi tibi legatũ. ff. lo ca. inſulã. §. vl. ar. ĩ. e. ſup eo. ⁊. c. ꝑ tuas. ⁊ de tali nõ in telligitur hec decre. Donatio ſub modo ſtatim tenet ⁊ nõ reuocaṫ q̃diu modus ſeruaṫ: modo illo nõ extante põt reuocari ꝓut dictũ eſt ab initio: ſi hoc dictũ ſit: vt reuoceṫ: ſi modus nõ ſerueṫ. vt dicit in fi. ⁊. C. đ dona. q̃ ſub mo. l. j. ⁊. ij. ⁊ de tali donatione loquiṫ decre. iſta Et huic donationi concor. qđ dicit ea ceſſante debeat reuocari: ſic ḡ expone cõditione. i. modo vľ pacto. hec expoſitio ꝓbaṫ. ff. de manu. teſta. l. meuia. ⁊ ſic fit: do/ no tibi hoc vt ſingulis annis hoc facias vel conſimile aliqđ: ſiue vt alimẽta mihi p̃ſtes. alioquin reuoceṫ do natio. Donatio ſub cõditione ſic fit: dono tibi vel lego ſi hoc feceris. vnde verſus Scito ꝙ vt modus eſt: ſi cõditio q: cauſa. Bernhardus.

c ¶ Debeat reuocari. Sic ergo patet ꝙ lex in donati one dicta ſeruari debet alias reuocatur. C. de condi. ob cau. da. dictam legem. ⁊. l. ſi vt. ⁊. C. de reuo. do. l. j. et. C. de do. que ſub mo. l. j. et. ij. argu. contra. C. de reſcin. ven. ea conditione. Sed ibi non fuit dictum vt venditio non valeret ſi non ſatiſfecerit rei publice. vn de ibi agitur tantum ad inter eſſe: vt fiat quod conue nerit. vt. ff. de manu. teſta. l. meuia. ⁊ ex hoc videtur ꝙ res tali modo donata. ſ. vt non alienetur: alienari non poſſit ꝙ ſi fiat reuocabitur. Sed pone cauſam ne ceſſitatis alienãdi ĩminere: puta debitũ vel redẽptio/ nẽ: captiuoꝝ nũqđ poterit res iſta alienari: vel alia q̃ ſic tradita eſt: ne alieneṫ alias reuoceṫ? videṫ ꝙ ſic: q: talis cõditio ne liceat alienare rem meã: reprobaṫ a iu re. ff. de pac. l. pe. ⁊ caſus iſti excipiunṫ a iure. x. q. ij. §. h ius. ar. ꝯ expſſum eſt ꝙ alienari nõ põt exquo ꝓhi/ betur a donatore in auc. de alie. ⁊ emphi. ĩ. §. ſanctiſſi mas. col. ix. C. de re alie. vel nõ alie. l. vl. ⁊. C. đ pac. in ter emp. ⁊ vẽdi. l. vl. T. ⁊ alij quidã dicũt ꝙ in tali ca ſu res tali modo ſine cõditione donata eccleſie ne alie/ neṫ: bñ põt alienari dũmodo alias poſſeſſiones nõ ha beat eccl'ia qm̃ ſi alias haberet: ñ poſſet alienari ꝓ pter inhibitionẽ teſtatoꝝ ſiue do natoris: in q̃ ca ſu dicant intelli/ gendum. d. auc. §. ſanctiſſimas. col. ix. quia vt di cit canon ꝓ ca/ ptiuoꝝ redem/ ptione res eccle/ ſie alienanṫ. xij. q. ij. aurum. Alij dicunt ꝙ verius videṫ ꝙ res tali modo donata ne alienetur aliena ri non poteſt eti am pro redem/ ptione captiuorum vt dicit. d. auc. §. ſanctiſſimas. quia non inuenitur expreſſum contrarium in eo caſu: ergo illi ſtabimus. ⁊. c. aurum nõ loquiṫ de talibus re bus ſed de vaſis tm̃ loqui videtur. Berñ.

Saper eo ¶ Qui ꝑ verba de p̃ſenti cum mulie/ re contrahit ſub ꝯditione ſi pater conſentiret niſi pater cõſentiat ad matrimonium nõ eſt cogendus. h. d. Uel generalius ſic vt in rubro. Communis diuiſio. Secũda ibi: reſpondemus. Et ibi. Primo ſoluit. Se cũdo remouet obſtaculũ ibi: nã licet. Abbas Si.

d ¶ Si pater. ſic. ĩ. eo. c. pxi. ſic ergo matrimonium contrahitur ſub conditione. ſicut ⁊ emptio vel alij con tractus. ff. de contrahen. emptio. hec venditio. nec ob. ff. de regu. iur. actus legitimi. actus enim illi nõ ſunt cõtractus ſed quaſi cõtractus. Berñ.

e ¶ Alieno arbitrio. vbi ſubſtãtia cõtractus cõferṫ in arbitrio expſſe pſone nõ valet cõtract⁹ niſi ille arbitre tur. C. de contrahen. emp. ſup rebus. ſ; teſtamẽtũ in al terius voluntate expreſſe cõmiſſum nõ valet. vt ſi ita dicã. inſtituo te heredem ſi titius voluerit. ff. de here. inſti. ſi quis ſempronium. et. ff. de condi. ⁊ demonſtra. nonnunꝙ̃. ſic nec legatum expreſſe commiſſum in alte rius voluntate vt ipſe det. Sed vt arbitretur bene. ff. de lega. ij. l. j. Sed pone. iſte ſignauit hoc patri abſen ti ſed anteꝙ̃ pater conſentiat mutat voluntatem: ⁊ di cit ꝙ nullo modo vult illam ea ſciente etiam ſi pater conſentiret: pater hoc ignorãs conſentit: nunquid eſt matrimonium inter eos? videtur ꝙ ſic. ff. mãda. ſi ma daſſem. ⁊. ſ. de reſcrip. ex parte. ⁊. ſ. de procura. man dato. Dico ꝙ exquo pater conſenſit compelli debet vt illam recipiat. argu. ſ. de deſpon. impu. de illis. in fi. non eſt tamen matrimonium inter illos. vnde ſi cõtra hant eum alia tenebit: quia non dicitur conſenſus ni/ ſi ſit tempore quo pater conſenſit. quia nec dicitur ha/ bere talem poteſtatem niſi cui conceſſa durat. argu. ff. quod cuiuſcꝫ vniuer. Item eorum. §. ꝙ ſi actor. quia. vbi de eſt legitimus conſenſus non eſt matrimonium Berñ. f ¶ Non improbent. argu. contra. ſ. e. c. ſ. ibi loquitur de conditione inhoneſta que tamen non eſt contra ſubſtantiam matrimonij. ĩ. e. c. vl. Jo.

g ¶ Alexander. ſ. de illis. Bernhardus.

papa responderit: ꝙ sponsalia interposita conditiōe cōtracta ipā non impleta: si cō a sensus ð presenti intercedat vel carnalis copula subsequatur: dissolui non debent b ſ firmiter obſuari: neq̄ꝫ est nr̄e diffinitiōi aduersū: cum hmōi ꝯsensus nō sit de pn̄ti habēdus: lꝫ ꝑ verba de pn̄ti euidētius exꝑmat̄: q̄ in alieno arbitrio non habito: sed habendo cōsistit. Inno. iij. masicañ. epō.

Qui sub honesta ꝯditione spōsalia ꝯbit ꝛ añ cōditiōis euētū desponsatā cognoscit a ꝯditiōe recedit. Caplm. VI.

Per tuas lr̄as intimasti ꝙ cum q̄dam mulier. p. noīe eū postularet in virum: asserens inter se mutuū de p̄senti ꝯsensū īteruenisse: ꝛ carnalem copulā accessisse: vir ipe ꝗuis ꝯtracta spōsalia: ꝛ c carnis copulaꝫ nō negaret: asserebat tn̄ se illā in vxorē ducere nō teneri. qꝛ spōsalia īter ipos sub hac fuerūt cōditione ꝯcta: si pater ei⁹ ꝛ patru⁹ spōsalibus ꝯsentirēt: sed ipi ꝗcito nouerunt: ꝛ sponso cōtradixerunt ꝛ sponse. Uerū mulier replicabat ꝙ licet fides prestita fuerit ab vtroqꝫ sub cōditione prescripta: nō tamen sibi fuerat a patre viri vel patruo aliquando contradictum: ꝛ ante tempus cōtradictionis expressum a testibus: ꝛ post dicebat inter se carnalem copulam accessisse: et. ī. Cōsul. t. t. rn̄dem⁹ ꝙ cum liquido cōstet ꝙ post cōtracta sponsalia carnalis d est inter copula subsecuta: ꝓ e matrimonio est presumēdū: quia videtur a cōditione opposita recessisse. Nam et si ꝓbatuꝫ sit ꝙ postq̄ pater ꝛ pa f truus viri contradixere spōsalibus: idē vir mulierem illam carnali coniūctione cognouerit: non est tamē aliquo g modo probatum: ꝙ anteq̄ ipse cognouisset eandem pater eius et patruus contradicere curauissent. Gregorius nonus.

Si in contractu matrimonij apponit̄ cōditio turpis vl̄ impossibilis habetur ꝓ non adiecta nisi sit ꝯ substantiā matrimonij: quia tunc vitiat contractum.

a Cōsensus de pn̄ti. sic. s̄. e. de illis. ꝛ. ī. c. pxi.

b Nequaq̄. sic ħ facit ꝯditio apposita q̄ suspendit ꝯtractum vsqꝫ ad tp̄s ꝯditionis extātis vt dictum est s̄. eo. verum.

Per tuas. Cōmunis diuisio. Secunda pars ibi: Cōsultationi. Abbas Si.

c Non negaret. sed cōfitebatur se illam pluries diuersis tēporibus cognouisse post spōsalia contracta ex tali confessione proceditur ꝯtra ipsum: quia non ꝓbauit cōtradictionē ante carnalem copulā.

d Subsecuta pluries. ꝛ diuersis tēporib⁹ al's non videret̄ bene sententiatum cum probatum fuerit per testes viri ꝙ post ꝯtradictionē patris eā cognouit. si. s̄. ð fi. instru. cū Jo. ad fi. ꝛ. s̄. de ꝓba. in pn̄tia. et ita dubia probatio non sufficit.

e Presumendū. sed q̄re p̄sumit̄ istū recessisse a ꝯditione: qꝛ nō est p̄sumēdū aliquē recedere a iure suo. s̄. de renū. sup ħ. cum p̄cedens consensus durare intelligat̄. argu. s̄. de bap. maiores. in fi. ꝛ ex eo ꝙ primo ꝛ vltimo ꝯdixit presumit̄ ꝙ medio tp̄e nō cōsensit. xxviij. dist. quia sunt culpe. ꝛ. s̄. de cele. mis. cum marthe. ver. si tunc igit̄ in celum. ꝛ. ī. q. ī. iudices. in fi. ꝛ p̄cedens volūtas ꝓbatur ꝑ sequentē. xxxiiij. q. j. cum ꝑ bellicā. Preterea si pēdente cōditione res tradatur ꝛ postea nō existat cōditio res tradita repetit̄. ff. ð condi. inde. sub cōditiōe. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. qð si. Preterea cōditionalis cōsensus nullus ē añ cōditiōeꝫ extātē. ff. ð ver. sig. cedere diē. Si ergo nullus p̄cessit ꝯsensus solus coitus mr̄imoniū nō facit. s̄. ti. px. c. vl. Dicas ꝗ ꝙ cōsensus p̄cessit de futuro vt ptꝫ in fi. ꝗuis per verba de p̄senti expressit. s̄. c. pxi. ꝛ ita carnalis copula subsecuta inducit matrimonium p̄sumptuꝫ. s̄. de spon. is q̄. ꝛ. s̄. e. de illis. ꝛ. s̄. c. pxi. ꝛ fauore matrimonij inducta est hec p̄sumptio. quia ꝑ carnalem copulā ipo facto videtur cōsensum exprimere de p̄senti ꝛ a cōditione recedere. sic ꝑ puram conditionem receditur a conditionali. ff. de ꝯtrahen. emp. sed celsus. §. vl. Sed quid si ante coitum ꝓtestetur se nolle ꝓpter hoc recedere a conditione: nec illud ꝓdest. s̄. de ꝯsti. cum. M. ꝛ. s̄. de appel. sollicitudinem. Item quid si dicam contraho tecum: si te virginē inuenero? videtur ꝙ sit matrimonium. s̄. eo. c. j. ꝛ. ī. c. proxi. ꝛ. xxxij. q. ij. solet. quia nec talis error dirimit matrimoniuꝫ. xxviij. q. ij. §. j. ſꝫ nec dirimit emptionē. ff. de ꝯtrahen. emp. aliodn. §. j. Dico ꝙ tal' cōditio non impedit mr̄imoniū. Item quid si cōtraho cum aliqua sub conditione. deinde cum alia pure: tenet matrimonium. Sꝫ pone ꝙ postea existat conditio: videtur ꝙ teneat primum: quia perinde videtur ac si a p̄ncipio pure contraxisset. ff. qui po. ī pig. ha. potior. argu. ī. de fri. fraternitat̄. in fi. sed secus ē in matrimonio: quia non trahitur retro vbi ab initio non fuit: ꝗtuꝫ tamen ad filios legitimandos retro trahi videtur. ī. qui fi. sint legi. tanta. Item quid si cōtrahatur matrimonium sub conditione que omnino extitura ē? videtur idem ac si pure cōtraxisset. ff. de condi. inde. ꝙ si. ꝛ scðꝫ hoc est matrimonium anteq̄ existat conditio. sed ꝙ non est ibi matrimonium sed expectatur euentus conditionis et tunc primo erit. ꝛ si medio tempore contraheret cuꝫ alia teneret matrimonium: licꝫ videatur ꝙ ex futuro euentu pendeat an sit matrimonium vt dixit Joħ. per decre. ī. de fri. fraternitatis.

f Sponsalibus. ergo si cōtradixissent ante carnalē copulam coitus nihil postea operaretur. quia nihil est ibi purum vel conditionale quod confirmet vel ducat adesse talis coitus. s̄. ti. px. c. vlti. in fi. argu. s̄. de confir. examinata. Bern.

g Probatuꝫ. Nota ꝙ contra eum fit interpretatio qui testes produxit cum expresse nō probant id ad quod inducūtur sed obscure. sic. s̄. de proba. in presentia. ꝛ quia per confessionem vtriusqꝫ cōstabat pluries ꝙ post sponsalia contracta carnalis copula fuit subsecuta: ꝛ ideo quia non expresse constat per testes ꝙ contradictio patris precessit copulam fit interpretatio ꝓ matrimonio presumpto cum iam esse fundata intētio mulieris.

Si cōditiones. ¶ Notabile.c.⁊ multum allegabile. Diuidit̄.quia sunt due ptes. In pma tractat̄ de conditione turpi que eſt cōtra ſubſtantiā matrimonij. In ſecunda de turpi vel impoſſibili.ibi: Licet. Ab. a ¶ Contra ſubſtantiā coniugij quod dicit̄ hic ſumptū fuit de illo canone.xxxij.q.ij.ſolet.⁊.c.aliquādo. Nota ꝙ quidam conditiones apponi poſſunt i matrimonio licite que a iure admittuntur: puta ſi cētū mihi dederis ſi patri meo placuerit.vt.ſ.e.de illis.ſup eo.per tuas: hmōi em̄ conditiones honeſte ſūt nec ſūt cōtra ſubſtātiaꝫ matrimonij: qꝛ poteſt eſſe cuꝫ illis et ſine illis. vnde non ꝓbat hoc eē quod ab hoc cōtingit abeſſe.ſ.de trāſla.īter corporalia. Eſt ⁊ alia cōditio honeſta que eſt de ſubſtātia mrīmonij vt cuꝫ chriſtian⁹ dicat iudee vel heretice: cōtraho tecuꝫ ſi vis fieri chriſtiana ſine iſta non teneret matrimoniū.xxviij.q.j.nō oportet. Sunt ⁊ alie conditiones inhoneſte ⁊ turpes de quibus hic fit mentio.⁊ illarum quedam ſunt contra ſubſtātiam matrimonij ita vt illis appoſitis nō tenet matrimoniū de quibus hic habes in prin.⁊.c.pdictis ſolet aliquādo. Sunt ⁊ alie inhoneſte turpes aut impoſſibiles vt ſi dicat̄: cōtraho tecum ſi furtum feceris: ſi homicidiū feceris.iſte em̄ ſunt turpes. Idem eſt ſi ſit impoſſibilis vt ſi dico cōtraho tecum ſi dederis mihi imperium: ſi digito celum tegeris.ff.de iniu.ru.teſta.l.cum in ſecūdo.hmōi conditiones non ſunt contra ſubſtantiam matrimonij.⁊ de talibus intelligit̄ qđ dicit̄ in fi.ſi turpes aut impoſſibiles: ⁊ ideo ſi apponant̄ ꝓ non adiectis haberi debent vt dicit in fi.⁊.ſ.e.c.ſ.qđ de hmōi conditionib⁹ intelligit̄ ⁊ matrimoniū tenet. ⁊ ſic videtur ꝙ omnis cōditio que eſt cōtra naturā cōtractus ipm impediat ſi apponatur. Et hec eſt ratio cū tria debeāt eſſe bona mrīmonij ſaltē quo ad ꝓpoſitū.ſcꝫ fides ꝓles ⁊ ſacramētū.xxvij.q.ij.oīne itaqꝫ.ꝑ illas tres cōditiōes extinguūt̄ illa tria bona q̄ in qlibet mrīmonio neceſſario requirunt̄: alit̄ nō erit mrīmonīū: vt hic ptꝫ. Sed ꝯ videt̄.x.q.j.c.ij.vbi tenet ꝯct⁹ non obſtāte ꝯditiōe ꝯ naturā ꝯtract⁹. Et ar.ꝯ.xxviij di.diaconi.vbi tenet ordinatio: lꝫ dicat ſe velle habere vxorē qđ ē ꝯ ordinis ſubam. Itē qđ ſi dicat ꝓfiteor talem religionē ita ꝙ poſſim ꝓpꝛiū hr̄e ⁊ vti mrīmonio? videt̄ ꝙ tenet monach⁹.ī.ti.ꝑxi.inſinuāte.nō credo ꝙ teneat monachat⁹ ſꝫ hac ꝯditiōe: quia illa ē ꝯ ſubam monachat⁹.ſ.ꝺ ſtatu.mo.cū ad monaſteriū.ī fi.⁊ ar.ſ.de ꝯuer.coīu.dudū. Hec fuit opi.Hu.quā īuenies,

Capitulum.VII.

Si conditiōes ꝯ ſubſtā a tiā ꝯiugij inſerant̄: puta ſi alter dicat alteri: contra ho tecum ſi generationem ꝓlis euites: vel donec inueniam aliam honore vel faculta tib⁹ digniorē: aut ſi ꝓ queſtu adulterādam ꝛte tradas: mr̄imonialis contract⁹ quātūcunqꝫ ſit fauorabilis caret effectu. ¶ Licet alie conditiones appoſite in matrimo b nio: ſi turpes aut impoſſibi c les fuerint: debeant ꝓpter fauorem eius pro non adiectis haberi. Qui clerici vel vouentes matrimoniū contrahere poſſunt. Alex.iij. remeñ.archiepiſcopo.

Diaconus vel ſubdiaconus matrimoniū cōtrahere non poſſunt: ⁊ ſi cōtraxerint etiā ſi ſint facti irregulares debēt ſeparari. Caplm I.

De diacono qui in ſabbato ſācto aliud diaconem vul b nerauit: ⁊ vxorē e accepit hoc.t.pru.rñ. ꝙ ſi cōtrito et humiliato corde ad eccleſiam redire voluerit: dimiſſa illa quā accepit in vxo f rem: et abſolutione obtenta iniūcta ſibi penitētia ꝺ vtroꝗ exceſſu poſt eam peractaꝫ g diſpenſatiue poter̄ ei diaconatus officium reddere: et ſi perfecte vite ⁊ conuerſationis fuerit: eum in pr̄ſbyteruꝫ ordinare. ¶ Subdiaconum autem ſiue hominē interfece h rit ſiue non: matrimonium non poſſe cōtrahere ſacrorū

xix.q.vlti.nūc aūt.alij ꝯdicūt. b ¶ Impoſſibiles.ſi.ſ.de pac.c.vl.ſic ⁊ in teſtamēto turpis ꝯditio ꝓ non adiecta habet̄.C.de inſti.⁊ ſubſti.rephēdēda.⁊.ff.de cōdi.inſti.qđā.⁊.C.de his q̄ pe.no.relin.l.vna.in fi.⁊ ff.de le.j.turpia.ff.de vſu ⁊ ha.ſed neqꝫ.ſic turpis ſiue impoſſibilis ſtipulatio etiam in alijs tractatib⁹ ñ obligat.ff.de v.ob.generalit̄.et l.ſe.⁊.ff.de ac.⁊ obli.nō ſolū.in ſti.ꝺ inuti.ſti.§.impoſſibilis. c ¶ Propt̄ ei⁹ fauorē.ſic ꝙ matrimoniū res fauorabilis eſt.vñ ꝓpt̄ ipi⁹ fauorē pater et mater ī ipſi⁹ ꝓrogatiua ad teſtimonium admittūt̄: qui ī alijs ꝯctibus repellunt̄.ī.q̄ ma.accu.poſ.videt̄.ī fi.et plura alia ſpecialia ibi obſeruāt̄: vt nō.ſ.vt lit.nō ꝯte.c.ſ. Qui cle. vel vouentes. Supra viſū de vno īpedimēto ꝯ ſubam mrīmonij: nūc reſtat videre de alijs impedimēt̄.ꝙ ⁊c. Ab. Sicul⁹. De diacono. ¶ Habet duo dicta. Scđꝫ ibi Subdiaconū. Ab. d ¶ Vxorē.accepit ꝺ facto.qꝛ ñ potuit ꝺ iure.xxxij.di.erubeſcāt.⁊.c.placuit. e ¶ Cōtrito ⁊ humiliato.al's nō ē recipiēd⁹.qꝛ venia nō dat̄ niſi correctis.xxiiij.q.ij.legat̄.nec pōt gaudere ſe correctū niſi ꝑus doleat ſe fuiſſe ꝑuerſū.xxiij.q.vij.quēadmodū. Et dixit: lex delicti em̄ veniā penitētib⁹ indulgemus.C.de here.manicheos.⁊.C.de ſum.tri.⁊ fi.catho.l.vlti.⁊ de pe.di.j.neminē.⁊ ꝺ ꝯſe.di.iiij.oīs q̄.⁊ dixit Salomō: Qui abſcōdit peccata ſua nō videbit lumē ineternū. f ¶ Abſolutōe obtēta.non dicit a quo.vnde videtur ꝙ a papa tm̄.xvij.q.iiij.ſi qs ſuadente.⁊ ꝑcipue ꝓpter atrocitatē facti. vnde etiā ſi eēt monachus abbas ipm abſoluere nō poſſet.ī.de ſen.ex.cum illoꝝ: vel forte ex iſta indulgētia ſpeciali ipm potuit abſoluere qđ verū ē vt ptꝫ in antiqua. g ¶ Diſpēſatiue.⁊ ita epi pñt etiā diſpenſare cū clericis ꝯſtitutis in ſacris ordinib⁹ ſi cōtrahant de facto.ſic.ſ.de cle.coiu.ſane.ij.ar.ꝯ.ſ.de biga.nup.ſꝫ illud intelligit̄ de illo q̄ in ſeculari habitu vnā habuit de iure vxorem et in ſacro contraxit cum illo tanꝙ cum bigamo non poteſt diſpenſari.ar.cōtra.ī.c.ꝑxi.ſolu.vt ibi. Bern. h ¶ Interfecerit.putabat enim forte iſte archiepiſcopus ꝓpter homicidium qđ degradari debeat ⁊ ꝙ amiſiſſet ordinēꝫ: qđ non eſt verū.quia character ī anima impreſſus non tollit̄.vt.j.q.j.ꝙ quidam.vnde nō pōt cōtrahere ꝓpter delictum non eſt alicui ſubueniendū.ff.qui.ex cau.ma.ſed ⁊ ſi per ꝑtorem.§.actio.nec ſtulti melioris cōditionis debent eſſe q̄ periti.ff.ꝙ vi aut clam ſeruus.nemo em̄ delinquendo fit melior.ff.ad.le

a canonuȝ cẽſura demonſtrat.
Idem cenomañ. epõ. Sub/
diaconus matrimoniũ ꝯtra/
here nõ põt Caplm. II.

Ex lr̃aꝝ tuaꝝ tenoꝛe ac/
cepim⁹: ꝙ latoꝛ p̃ſentiũ
in ſubdiaconatus officio cõ/
ſtitutus quandã ſibi in cõiu
gium copulauit: quã eundẽ
b P. nomine abiurare feciſti.
Super quo pru. tue in do
mino cõmendamus mandã/
tes: quatenus ſi ad monaſti
cum oꝛdinem tranſire volue
rit: ꝛ tibi poſt laudabilẽ con
uerſationem ipius viſuȝ fue
rit eum ad maioꝛes oꝛdines
ꝓmoueri concedas: ꝙ ſi ad
religionem ſe transferre no/
c luerit: eum neq̄ʒ in ſubdiaco
natu miniſtrare neq̄ʒ ad vlte
rioꝛes ꝑmittas oꝛdines pꝛo/
d moueri: in minoꝛibus tamẽ
oꝛdinibus poterit miniſtra/
re. Idnm vigoꝛieñ. epõ.
Votum ſolẽne impedit ꝛ di/
rimit matrimoniũ poſt ꝯtra
ctum: votũ ſimplex tm̃ impe
dit cõtrahendum: ſȝ nõ diri/
mit poſt cõtractũ. Ca. III.

e Meminimus: ꝛ. ĩ. Rñ.
ꝙ ſi quiſq̄ʒ qui ſe reli/
gioni deuouit ꝛ habitu ſuſce
f pto ꝓfeſſioneȝ fecit: poſtmo
dũ ſibi aliquã copulauerit:
eſt cogendus ab ea recedere
ꝛ ad eccleſiam cui ſe contulit
ſine contradictione trãſire.
g Verum ſi nec habituȝ ſu/
ſcepit nec ꝓfeſſionem: ſed vo
tũ ſolũmodo fecit ꝛ ſe ad re/
h ligionem tranſiturum ꝓmi/
ſit: lȝ poſtea matrimoniũ cõ
traxerit non eſt cogẽdus ad
religionem tranſire et matri
moniale votum reſcindere.
Idem luceñ. epiſcopo.
Suſceptio habit⁹ ꝓfeſſoꝝ ex
tra religionem a nõ habente
ptãteȝ incoꝛpoꝛãdi religioni
impedit in dubio matrimo/
niũ cõtrahẽdũ: ſȝ nõ dirimit
contractũ. Ca. IIII.

Conſuluit nos. t. f. quid
faciendum ſit de nobili mu/
liere que veſtibus p̃cioſis ab
i iectis mutauit habitum ꝛ de
k manu p̃ſbyteri velamen aſſũ
l pſit. ſed nõ renũciauit ꝓprijs
nec intrauit clauſtrũ: nec in
manu alicuius epĩ. abbatis
m vel abbatiſſe aut ſuꝑ altare
ꝓfeſſa ẽ: vel obediẽtiã ꝓmi/
ſit. poſtmodũ vero elapſo an
no abiecto religiõis habitu
cuidaȝ nobili nupſit. Cõ.
t. t. rñ. ꝙ ſicut ſimplex votuȝ
matrimoniũ impedit cõtra/
n hẽdẽdũ: ꝛ ñ dirimit iã ꝯctũ:
o ita habitus ſine ꝓfeſſiõe ſu/

fal. p̃cia. ꝛ. xvj. q. j. legi. ſic malefidei poſſeſſoꝛ nõ debet
eſſe melioꝛis cõditionis q̄ʒ bonefidei. ff. de peti. her. ſi
a patre. §. ſi pꝛedo. a Canonũ. xxxij. di. ſi quis eo
rũ. ꝛ. c. ꝺ illo. ꝛ. c. j. ꝛ. lxxxiiij. di. cũ ĩ p̃terito. B.
Ex litterarũ. Cõis diuiſio ꝯſultatio ꝛ reſpõ
ſio. Secũda ibi:
Suꝑ quo. Ab.
b Abiurare.
ar. ꝯ. s̃. ꝺ co. cle.
ꝛ mu. clericos. il
lud ĩtelligẽdũ ẽ
vbi ſuſpitio ha/
bet̃ de piurio vt
ſepe faciũt inter
ſe concubinarij
tũc nõ exigit̃ iu/
ramẽtũ vt ibi ſa
tis colligit̃ vel il
lud circa ꝯtuber
niũ hoc in diuoꝛ
tio cuiuſcunq̄ʒ
mr̃imonij. xxxv.
q. vj. ab iſto die.
c In ſubdia/
conatu miſtrare
arg. contra. s̃. c.
xxi. vbi diſpẽſa/
tur cũ eo q̇ ĩ plu
rib⁹ deliq̇rat q̄ʒ
iſte. Que fuit g̊
ratio. placuit h̊
dño pape vt ma
ioꝛem gr̃aȝ face/
ret illi q̄ʒ iſti. Il
la potuit eẽ rõ.
qꝛ nõ videbatur
vere penitens ꝛ
pꝛeſumptio erat
cõtra ipm ꝺ ſua
incõtinẽtia ꝛ cũ
talibus nõ ẽ di/
ſpẽſãdũ dũ ꝓ re
uerſiõis ſpe pꝛa
ue actionis deſi/
deria cõcipe nõ
foꝛmidãt. l. di. c.
j. ꝛ. c. vt cõſtitue
ret̃. ꝛ ideo papa
pꝛohibet ne cum
ipo diſpenſet cũ
al's ſuo iure di/
ſpẽſare poſſet. vt. s̃. c. xxi. ſed ſi ĩtrare voluerit religio/
nẽ: tũc fauoꝛe religiõis poterit circa oꝛdinẽ diſpẽſare
ſic. j. de apoſta. c. ij. vel de ꝯſilio loquit̃ cum de iure ſuo
epš poſſet diſpẽſare cũ ipo vt. s̃. c. xxi. ꝛ. s̃. de cleri. cõ
iu. ſane. Berñ. d In minoꝛibus. ſi. l. di. placuit. ꝛ
xv. q. viij. ſi quis p̃ſbyter. Berñ.
Meminimus. In p̃ma pte ponit̃ deciſa ꝯſul
tatio. In ſcꝺa diſtingues rñſio. Scꝺm mẽbꝛũ ibi: Ve
rũ. Ab. e Meminim⁹. caſus. Aliq̇s ꝓmiſit trãſi/
re ad religionẽ ꝛ habitũ religionis ſuſcepit. poſtea cõ/
traxit mr̃imoniũ: querit̃ quid iuris. ꝛ rñdeo ꝓut ſequi
tur in lr̃a. f Profeſſionẽ. que etiã ſola facit mona
chum. s̃. ꝺ regu. poꝛrectũ: vnde in ſeculo remanere nõ
debuit nec cõtrahere matrimoniuȝ: imo cõpelli debet
redire ad monaſteriũ. s̃. de regu. ſicut vt hic dicit̃. ar.
xxvij. di. quod interrogaſti. ꝛ. xxvij. q. j. quaſi ꝑ totũ.

g Nec habitũ. maxime. qꝛ ſolus habitus non facit
monachũ. ſed ꝓfeſſio regularis. s̃. ꝺ regu. poꝛrectũ. ni
ſi geſtaret habituȝ monachalẽ cuȝ alijs per annũ: tũc
p̃ſumitur ꝓfeſſionem feciſſe vt poſtea ei exire nõ liceat
s̃. de regu. ex parte. ꝛ. c. vidua. h Tranſituruȝ ꝓ/
miſit. Et ita vo
tum fuit ſimplex
tm̃ qꝺ per foꝛti⁹
vinculũ tollitur
j. e. rurſus. xxvij
di. ſi vir. ꝛ. xxvij
q. ij. Nos noui/
m⁹. equaliter tũ
cum ſolẽni obli/
gat apud deum
vt dic̃ illa decre.
rurſus. vbi de h̊
dicetur.
Conſu. Suſce/
ptio habitus ſi/
ne ꝓfeſſione non
dirimit mr̃imo/
nium contractũ
ſed contrahẽdũ
ĩpedit. h. d. Sȝ
hec ſummatio ẽ
nimis generalis
vnde ſcꝺm intel
lectum quem te/
neo ſũmo ſic vt
ĩ rubꝛo. Primo
ponitur conſul/
tatio. Secundo
reſponſio ibi: Cõ
ſultationi. Ab.
i Mutauit
habitũ. nulla fa
cta pꝛofeſſione
ſeu voto. vñ non
ĩpeditur matri/
monium. xvij. q
ij. gonſaldus. et
s̃. eo. c. xxi. B.
k Velamen.
ſcilȝ ꝓbationis
qui diſtinct⁹ eſſe
debet ab habitu
pꝛofeſſoꝛum. s̃.
de regu. c. penul.
qui non dirimit
matrimonium iam contractum. s̃. c. xxi. ꝛ. j. e. rurſus.
l Non renunciauit. per hec que hic enumerantur
patet ꝙ non aſſumpſit religionem nec habuit pꝛopoſi
tum mutãdi ſeculum. vnde libere exire potuit infra an
num ꝛ etiaȝ anno completo. s̃. de regu. c. penul. vbi di
citur ꝙ euidenter debet apparere ſi ſeculũ mutare vo/
luerit: ꝛ ita ſigna mutationis euidenter debent appa/
rere ad hoc vt aliquis cenſeatur monachus al's exire
poterit infra annum ꝛ anno finito. xx. q. j. illud.
m Super altare. vide qualiter quis poteſt pꝛofite/
ri in manu epiſcopi. xxvij. q. j. viduitat̃. ꝛ ĩ manu etiã
monachi. j. eo. inſinuãte. ꝛ coꝛam ſacerdote per ipſius
benedictionem. xxvij. q. j. ſciendum. ꝛ. xx. q. j. vidua. et
ſuper altare vt hic dicit. n Non dirimit. xxvij.
di. §. hinc diſtinguendũ. ꝛ. c. ſi vir. ꝛ. j. eo. rurſus. ꝛ. s̃.
de regu. poꝛrectum. o Suſceptus. ſed videtur ꝙ

ſcept⁹ ne ɔ̄hat̃ impedit: ſ3 cõ/
tractũ neq̃ꝙ̃ diſſoluit. Idẽ.

**Votũ caſtitatis de p̄nti ipe/
dit matrimoniũ ɔ̄henduꝫ:
eccl'ia tñ ex cauſa matrimo
niĩ ɔ̄hi q̃ñq3 ꝑmittit. Ca. V.**

VEniens ad p̄ñtiã nr̃am
M. heremita ꝓpoſuit
a ꝙ. J. mulier cuidaꝫ viro ab/
b ſenti fide data ſe nupturã ꝓ
miſit: ſed poſtmodũ audiẽs
c plura de ſeueritate ip̄i⁹ ei no
luit copulari: cũ itaq3 time/
ret ne illi nubere cogeret̃ in
d manibus ſuis votum conti/
nentie ꝓmiſit: non tamen lo
cum aut veſtem mutauit quo
audito: vir aliam ſibi copu/
lauit. ¶ Nos itaq3 attendẽ/
tes tutius eſſe vt prefata mu
lier poſt fidem ⁊ votum ſim/
pliciter oblatum matrimo/
e nium cõtrahat ꝙ̃ fornicatio/
nis reatuꝫ incurrat: manda
mus q̃tenus ſi plus nõ ꝓceſ
f ſit ſibi de fide mentita ⁊ vo/
to violato congruam ſatiſſa
ctionẽ indicas. et ei cui vult
nubendi in domino licentiã
g tribuere non poſtponas.

Celeſtinus tertius. **Votũ
ſimplex impedit ſponſalia d̄
futuro: non autẽ dirimit ma
trimoniũ ſequẽs: ſecus ĩ vo
to ſolẽni. Capitulũ. VI.**

RUrſus quidam votuꝫ
h caſtitatis emittens iu
rauit ſe quãdã ductuꝝ poſt/
ea in vxorem. ¶ Vñ a. f. tua
requiſiti arbitramur ꝙ cum
i ſimplex votum apud deum
non minus obliget ꝙ̃ ſolen/
ne ꝓ eo ꝙ iurauit temere pe/
nitentiam agat. Et votũ qd̄

coiꝑo ꝙ ſuſcepit habitum ⁊ velamen votũ ſuũ ſolẽni/
zauerit: ita vt ad monaſteriũ redire cogatur. ar. s̄. d̄ re
gu. vidua. xxvij. diſ. qd̄ interrogaſti. Lr̃a iſti⁹. c. ſatis
ſoluit cõtraria illa. hic cõſtabat ꝙ abſolute habitũ nõ
mutauit: ibi vͦo eo aĩo ⁊ ꝓpoſito habitũ ⁊ velamen ſu
ſceperunt vt mo
nache eẽnt vnde
poſtea nõ audi/
unt̃ etiã ſi cõtra
riũ vellent iura/
re. Berñ.

VEniens. ¶ Sũmat̃ vt in
rubro inherẽdo
lr̃e. Primo nar/
rat caſũ ꝓmiſſa
cauſa. Scd̄o po
nit mãdatũ. ibi.
Nos itaq3. Ab.
a ¶ Abſenti.
ar. ꝙ mr̃imoniũ
ĩter abſentes ɔ̄/
hi põt. xxxij. q. ij
honorãt. ⁊. xxx.
q. v. nec illud. et
s̄. de cõuer. ɔiu.
ex ꝑte. ij. ⁊ eodeꝫ
mõ ſpõſalia vt h̄
⁊. ff. de ſpõ. l. iiij
⁊. v. Berñ.
b ¶ Promiſit.
ꝑ interpoſitã ꝑ/
ſonã q̃ mãdatuꝫ
habebat ad hoc
al's nihil eſt.
c ¶ De ſeuerita
te. timor iſte vanus erat. vnde nõ excuſat̃ quo min⁹ de
beat cõpelli matrimoniũ cõtrahendũ ꝓpter fidem da
tam ſi ille cũ alia non cõtraxiſſet non obſtãte voto ſim
plici. ar. s̄. de ſpon. ex litteris. ij. prima em̃ fides ſerua
ri debet. s̄. de ſpon. ſicut. niſi fortius vinculum ſuꝑue/
niat. vt. s̄. de ſpon. ſi inter. d ¶ Continẽtie votum.
mulier iſta vouit continentiaꝫ: nec mutauit locum nec
veſtẽ: nec etiã fecit ꝓfeſſionem: ⁊ tamẽ poſt votũ con/
tinentie de p̄ſenti cõtrahere poteſt. ⁊ ita ẽ ar. op. ꝙ vo/
tũ non ſolẽnizatur ꝑ votũ cõtinentie tm̃. de hoc dicit̃
. j. c. pxi. e ¶ Fornicationis. ar. min⁹ malũ tolleran
dũ vt mai⁹ euitet̃. xxxiij. q. ij. ſi qd̄ veri⁹. xxvi. q. ij. hi
qui. xxij. q. j. conſidera. ⁊. iiij. diſ. deniq3. f ¶ Voto
violato. id ẽ violãdo. ſi. ff. d̄ iureiur. admonẽdi. in ver
bo abſolut⁹. id ẽ. abſoluẽdus. vel dic violato animi de/
ſtinatione: q2 petebat ſibi dari licentiã cõtrahẽdi nec
intelligo ꝙ imponat̃ penitẽtia niſi ſb̄ ea cõditiõe ſi cõ
traxerit vel imponet̃ poſtꝙ̃ cõtraxerit. vel etiã de vo/
luntate mutata agit̃ pñia. ar. xvij. q. iiij. ſũt q̇ opes.
g ¶ Nõ poſtponas. ſed q̃liter dat̃ huic licentia cõtra
hendi ɔ̄ votũ cõtinentie l3 ſit ſimplex cum apud deuꝫ
equaliter obliget cũ ſolẽni. j. c. pxi. ḡ debuit cõpelli vt
ſeruet votũ ſicut fit de ſponſalib⁹. s̄. de ſpon. ex lr̃is. ij.
Dicas ꝙ non dat hic eccl'ia licẽtiã ɔtrahendi directe:
ſed eſt h̄ q̇dã cõꝑatiua ꝑmiſſio ne deteri⁹ inde ɔtingat
vt ex lr̃a patꝫ. ⁊ q2 in ꝑturbatione animi votũ emiſit
ar. xvij. q. ij. gonſaldus. vñ dat̃ ei licẽtia cõtrahendi:
al's nõ daret̃. nã votũ ɔtinentie ſeruandũ eſt etiã a cõ
iugatis. xxxiij. q. v. quod deo pari.

RUrſus. ¶ Votũ ſolẽne dirimit mr̃imoniũ cõ/
tractũ ſcꝫ ſequẽs. ſimplex vͦo impedit: ſ3 nõ diri
mit. Vel aliter vt in rubro. Primo ponit̃ q̃ſtio. Scd̄o
diſtinguens ſolutio. ibi: Vnde. Et ſcd̄m membrũ. ibi:
Qd̄ ſi. Ab. h ¶ Caſtitatis. ſimpliciter. s̄. e. c. pxi.
i ¶ Apud deũ. ergo videt̃ equaliter obſeruanduꝫ vt
ſolẽne qd̄ falſũ ẽ. q2 ſolẽne ſeruat̃ poſt ɔtractũ matri/
moniũ. j. c. pxi.
iſtud vero non.
xxvij. di. ſi vir. ⁊
hic dicas ꝙ ab
initio ſunt equa
liter obſeruanda
et vtrũq3 intm̃
obligat ꝙ q̇ con
trauenit peccat
mortalit̃. Et dic
nõ minus. i. non
minori tp̄e. quia
vtrunq3 in ꝑpe/
tuum obligat. et
vtriuſq3 fractio
ẽ mortale pecca
tum. l3 vnus mi
nus peccet alio
qd̄ patet ex mi/
nori pñia. xxvij.
di. ſi vir. ⁊. xxvij
q. j. virginib⁹. et
c. deuotã. Vel h̄
cõtingit ꝓpter
adiunctũ. ſ. ꝓpt̃
bonũ matrimo/
nij. ar. xxvij. q. j.
nuptiaꝝ. ⁊ eſt ſi/
mile qd̄ dicit̃ in/
ter ſimplicem lo
quelã ⁊ iuramẽ/
tũ non facit deus differẽtiã. xxij. q. v. iuramẽti. ⁊ col/
lige ex h̄ qd̄ h̄ dicit̃ votũ ex ſui natura nõ dirimere ma
trimoniũ: ſ3 cõſtitutio facta ſuꝑ voto. Quia fit h̄ men/
tio de voto ſimplici ⁊ ſolẽni: vide q̇d ſit vtrũq3 votũ.
Solẽne eſt qd̄ fit interueniente aliq̃ iſtaꝝ ſolẽnitatuꝫ
videlꝫ ꝑ ſuſceptionem ſacri ordinis. xxviij. di. diaconi.
⁊. lxxxiiij. di. cũ ĩ p̄terito. Itẽ per ſuſceptionẽ ſacre ve
ſtis que tm̃ ꝓfitentibus dari debet. s̄. de regu. ſtatui/
mus. ⁊ maxime ſi cum alijs incipiat cantare ⁊ oblatio
nem facere in eccleſia. xxvij. q. j. vidua. ⁊. s̄. de regu. vi
dua. ⁊. xxvij. di. qd̄ interrogaſti. Tertio modo cũ per
ꝓfeſſionem deuouet ſe alicui religioni in manu abbat̃
vel abbatiſſe vel etiam in manu monachi. s̄. de regu.
ſtatuimus. ⁊. s̄. e. cõſuluit. ⁊. j. e. c. pxi. p̄ſentib⁹ teſtib⁹
ꝑ quos poſſit ꝓbari ꝓfeſſio ſi ille negaret: ⁊ ne hoc ne/
gari poſſit fiat inde publica ſcriptura. xxvij. q. j. om̃es
femine. in qua ſcriptura ꝓfiteatur ſe velle religioſe vi/
uere. xx. q. j. vidua. ⁊ tale votum impedit matrimoniũ
cõtrahendũ ⁊̄ dirimit iã ɔtractũ. xxvij. q. j. c. j. ⁊ ꝑ to/
tum vſq3 ad. c. nuptiarũ: al's autẽ votũ continentie fa
ctum ꝙ̃uis coram multis dicit̃ ſimplex quaſi non ve/
ſtitum ſiue inſtitutum aliqua ſolẽnitate. ⁊ tale votum
impedit matrimoniũ contrahendum: ſed non dirimit
iam contractũ. q. d. non debet cõtrahere poſt tale vo/
tum. tamẽ ſi cõtrahat tenet. s̄. e. conſuluit. ⁊. c. veniẽs
⁊. xxvij. q. j. nuptiarũ. cum ſe. c. ⁊ poſt hoc votum con/
tinentie cum quis dicit: voueo continentiaꝫ dat eccl'ia
licentiã contrahendi. s̄. eo. c. pxi. Hec opi. hodie qua/
ſi cõmunis eſt in hac opi. fuit gratian⁹. xxvij. di. § vl.
⁊. c. vlti. Hug. vero dixit ꝙ votum continentie ꝑpetue
inter omnia vota impedit ⁊ dirimit matrimoniũ iam

cōtractū: ⁊ in nullo caſu eſt matrimoniū poſt votū ꝑpetue cōtinētie quo ad deū: ⁊ ſi poſtea cōtrahat de ſolo facto ɔhit ⁊ mortaliter peccat ⁊ hoc dicit eſſe verū ſi votū cōtinētie ꝓꝑe teneat. Proprie dr votū cōtinētie cū dico: voueo ꝑpetuā cōtinētiā. Improprie cū dr voueo ſiue ꝓmitto q poſt annuꝫ ſiue poſt morteꝫ vxoris mee vouebo ꝑpetuā cōtinentiam quod eſt dicere votum de pñti ⁊ de futuro. Et dicit Hug. q ſolēnitates pmiſſe nō ſunt de ſubſtātia voti ſed ſigna ⁊ ꝓbationes voti ſi votū reuocet ī dubiū. Jo. dixit q ſi aliquis corā tota eccl'ie dicat voueo ꝑpetuam cōtinentiam nō ſolēnizat votū niſi aliqd de pmiſſis interueniat. vnde ſi poſtea cōtrahat tenet matrimoniū Hug. do ɔvt pꝫ Sꝫ certe qđ dicit Hug. magis videt tutū lꝫ em̄ aliquis nō efficiatur monachus bene pōt ſe obligare ad cōtinētiā ꝑpetuā ꝑ votum ſicut pōt ſe obligare ad alia vota: qꝛ votū cōtinentie excedit oīa alia vota vñ nō poſſet cōmutari in maius bonū. arg. xxxij. q. j. nuptie. vnde ⁊ ſi cōiugati cōtinentiā ꝓmittāt eā ſeruare tenēt. xxxiij. q. v. qđ deo pari. Hug. ɔdicit alex. ſ. ca. ꝓxi. cui poti9 ſtandū eſt. a ¶ Obſeruare q ſi prius iuraſſet ⁊ poſtea votū ſimplex emiſiſſet: tene qđ dicit. ſ. đ ſpon. cōmiſſū. b ¶ Videt. qꝛ remanebit cū illa. ſ. e. cōſuluit.

Inſinuante ¶ Primo ponit factū. ſcđo diffiniēdū cōmittit ibi: nos igit. Ab. Si. c ¶ Supplicatū cōtra illa iura. Nā a principe non eſt petēda vxor. xxxvj. q. ij. nullus. ⁊ penā deportationis meret. C. ſi nup. ex reſcrip. pe. l. j. ⁊ qꝛ debēt eſſe libera matrimonia. ſ. de ſpon. gemma. d ¶ Qđ in manib9. ⁊ ita ſolēnizauit votū cōtinentie tradēdo ſe ordini ſancti Augiſtini in manibus illius monachi vt. j. pꝫ. ⁊ habitū ꝓfeſſorum ſuſcipiendo. e ¶ Vt in domo ꝓpria. ꝗ non erat monacha exquo poteſt ꝓprium retinere. ar. ſ. de ſta. mona. cum ad monaſterium in fi. cū talis cōditio ſit contra ſubſtantiam monachatus. ſ. de condi. ap. c. fi. ⁊. xxxij. q. ij. ſolet. ⁊ arg. ff. de ac. ⁊ ob. non ſolū.

a deo fecit ſtudeat obſeruare. ¶ Qđ ſi poſtq̄ hmōi pſtitit iuramētū: ad nuptias ꝓprio motu cōuolaſſet: cū votū ſimplex matrimoniū impediat ɔtrahendū: nō tñ dirimat iā cōtractū: nihil ambiguitatꝭ b queſtio tua cōtinere videt.

Inno. iij. liboñ. ⁊ lubiceñ. epiſcopis. Votū ſolenne impedit ⁊ dirimit matrimoniū poſt cōtractum. Ca. VII.

Inſinuante .J. nobili muliere nr̄o eſt aplatui reſeratū q a qbuſdā curialib9 fuit regi. legioneñ. ꝓ ipi9 c copula ſupplicatū qđ cū ad cōſanguineoꝝ ei9 noticiā ꝑueniſſet: vt maritū acciperet ei ſub obteſtatione regia ſuggeſſerunt. ipſa vero q tunc nollet nubere ꝓteſtās cōſilium accepit ab eis q votum d emitteret caſtitatis: qđ ī manib9 cuiuſdā de fratrib9 ſancti Auguſti. fecit: eo adiecto e tenore: vt in domo ꝓpria cū omni ſubſtātia ſua remaneret. Sane in eiuſdē ordinis habitu biennio poſt pmāſit. licet id ſe in vitā feciſſe aſſe f rat: ⁊ coactā nō tam metu regio q̄ parentum. et. j. Tandem attēdens q inuita votum emiſerit: eo dimiſſo: de parentū conſilio. p. Michaeli publice fuit matrimonialiter copulata: de quo quattuor ſuſtulit filios tempore procedente: et. j. ¶ Nos igitur attendentes q in emiſſione voti quod preceſſit: nul g la vel modica coactio affuiſ h ſet: quam patientia et perſeuerantia ſequētis temporis penitus profugauit: ⁊ q ſequens cōiunctio potius iniqua fuit ⁊ violenter extorta: mandam9 quatenus ſi pmiſſis veritas ſuffragat: prefatam mulierē ad male dimiſſuꝫ religionis habitum reſumendum: ⁊ ſeruādum quod vouit: monere ⁊ inducere ꝓcuretis: ⁊ ſi opus fuerit per cenſuram eccleſiaſticam coercere.

De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium.

Alexā. tertius. abbati ſancti Albani. Si quis viuente vxore contrahit cum ſecūda hoc ignorante: prima mortua ad ſui petitionem non ſeperabitur a ſecunda. Capitulum. I.

argu. contra. x. q. j. ſic quidem. ⁊. ſ. de condi. ap. c. j. talis em̄ conditio. eſt contra ſubſtantiam monachatus vnde ea retenta impedit monachatum. Quidam tamen dicunt q ea adiecta tenet monachat9 ⁊ ꝑ nō adiecta haberi debet. arg. huius littere. de hoc dixi. ſ. de condi. ap. c. vlt. verba iſta in domo propria cum omni etiam ſua ſubſtantia ſic expone id eſt cum vſufructu ſue ſbſtantie olim ante monachatum vt de vſufructu illarum rerū victum ⁊ veſtitum haberet in vita ſua: quicquid ei ſuper eſt debet eſſe ⁊ eſt monaſterij: ⁊ ſi quid deeſt ei ſuppletur a monaſterio. ſimilis enim expoſitio habetur. xxvij. q. j. ſi quis rapuerit ⁊ ſic iſta erit monacha ⁊ poteſt remanere in domo quondā ſua cum vſu rerum quas cōtulit monaſterio: ſic. xxvij. queſti. j. de viduis. Berñ. f ¶ Metu regio: argu. q imperium regium non ſufficit ad iſtum metum. argu. C. quod metus cauſa. ad inuidiā. argu. contra. C. eo. l. penulti. et. xxiij. q. viij. conuenior. Similiter imperium parentum non ſufficit. ff. de ritu nup. ſi patre xxxij. q. vij. omnes cauſationes. Bernhardus. g ¶ Vel modica coactio: No. q leuis metus non excuſat in voto vt hic: ⁊. ſ. quod metus cauſa. cum dilecti. Sed in electione leuis metus ſufficit. j. q. vj. ſiqs. autem. ſimiliter in matrimonio vt videt: qꝛ plena debet ſecuritate gaudere. vt. ſ. de ſpon. cum locum. ff. de ri. nup. ſi patre. tamē talis debet eſſe qui poſſit cadere in conſtantē virum. ſ. de ſpon. veniēs. ij. ⁊. c. cōſultationi. Berñ. h ¶ Patiētia: No. q rōne tēporis euaneſcit exceptio: quia ꝓſumitur conſentire. j. q. j. cōſtat ſ. de ſpon. ad id qđ. j. de fri. c. j. C. quod me. cauſa. l. ij. ff. de condi. ob tur. cauſam ſi ob turpem. ff. đ ritu nup. ſi patre. De eo qui duxit in matrimonium. ¶ Supra viſum eſt de quibuſdam impedimentis matrimonij ſcꝫ ordinis ⁊ voti: nunc ſubijcit de alio impedimento quod. ſ. cauſatur ex adulterio vel machinatione in mortem coniugis. Abbas. Si.

Propoſitū eſt nobis: ꝙ vir quidā vxorē habēs: ſibi aliā hmōi rei inſciam copulauit: ſȝ prima mortua nitit̃ diſcedere a ſecūda et.ī. Licet aūt in canonib⁹ habeat̃: vt nullus copulet matrimonio quā pri⁹ polluerat adulterio: ⁊ illā maxime: cui fidem dederat: vxore ſua viuēte: vel que machinata eſt in mortē vxoris: qꝛ tñ pfata mulier erat inſcia ꝙ ille aliā haberet vxorē viuentē: nec dignū eſt vt pdictus vir: q̃ ſciēter cōtra canones venerat: lucrum de ſuo dolo reportet. Conſul. t. t. r. rñ. ꝙ niſi mulier diuortium petat: ad petitionē viri nō ſūt aliq̃ten⁹ ſepandi. Idē abbati de fontib⁹. Si viuēte pria vxore: et non cognita quis contraxit cum ſecunda ſcienter ⁊ eam cognoſceret: etiā mortua prima ſecundam habere non poteſt: ſecus ſi prima erat nō legitima vxor.

Significauit nobis. O. andegauēſis. Ca. II. et.ī. Mādam⁹ quaten⁹ ſi cōſtiterit: ꝙ eidē: O. tāta vis illata fuerit: ꝙ nō ſpōte ī primā cōſenſerit: nec poſt pſtitū iuramētū ipam carnalit̃ cognouerit. ppter hoc nō dimittas q̃n ad aliā quam poſtea in vxorē accepit: reuertendi liberā tribuas facultatē. Alioquin ſibi: ne ad ſecundam reuertatur: ſub interminatione anathematis inhibens: des ei licentiam ducendi aliam in vxorem. Idem baraneñ. epiſcopo. Non poteſt quis cum illa cōtrahere: quam vxore viuente cognouit ſi machinata fuit in mortem vxoris.

Super hoc Ca. III. quod queſiuiſti: an liceat alicui cum ea contrahere matrimonium: quam vxore ſua viuente ſibi de facto: matrimonio copulauit. T. r. ꝙ ſi adultera eſt in mortē vxoris aliq̃d machinata: ſi/

Propoſitū. Cōmunis diuiſio: Scda ibi. licet autē. Abbas. a Inſciā: hoc excuſat mulierē ab adulterio: qꝛ ignorans non cōmittit adulteriū. xxxiiij. q. ij. ī lectū. ⁊ ff. de adul. l. vl. alioquin ſi fuiſſet cōſcia nō poſſet poſtea cū eo remanere. ī. eo. cū haberet. imo plus pdeſt qꝛ filij ꝺ tali matrimonio legitimi ſunt cēſendi pter bonā fidē vxoris ī. q̃ fi. ſint legi. ex tenore. ⁊ c. cū inter. ⁊ tñ nō fuit matrimoniū inter eos etiam poſt mortē prime vxoris. licet enī iſta crederet eū liberū: ligatus tñ erat ⁊ in primo cōſenſu q̃ nullus fuit intelligit̃ pdurare: ſicut nec matrimoniū cōtrahit̃ cū ſeruo licet credat̃ liber. alꝰs non cōtractura etiā ſi poſtea manumitteretur eo ignorante: quia poſt manumiſſionē factā manēdo cū eo approbare ſemp intelligit̃ primū conſenſum q̃ errone⁹ fuit ⁊ nō aliū. Vñ matrimonium non pcedit: arg. ꝯ. ff. de offi. pcōſul. obſeruare. §. vl. immo videt̃ expſſum. ff. de iure do. pculus. prius dictū verū eſt. tñ ſi mulier vult cōpellit̃ ipam ducere ppter dolū ⁊ fraudē ipius: vt in fi. dicit. Bern.
b In canonib⁹. xxxj. q. ī. c. ī. ⁊ ī. e. ex tuaꝝ. cū hēret. ⁊ c. vl. in fi. c Fidē dederat: vel ſi de facto eā duxit. ī. eo. cū haberet. ⁊ ſupple ⁊ eam cognouit viuēte ſua vxore alias nō impediret̃ cōtrahere cū ea. ī. eo. c. l. vl.
d Machinata. xxxj. q. j. ſiqs viuēte. ī. eo. ſup hoc
e De ſuo dolo. ꝫ. de reſcrip. ſedes ap̄lica. ⁊. xxx. q. j. dictū. f Niſi mulier: ⁊ ita compellit̃ vir remanere cū ea ſi voluerit: ppter culpā ⁊ dolū ipi⁹ viri: ſȝ nō ecōuerſo. ſimile. ī. de adul. c. ij. ⁊ ita eſt hic. arg. ꝙ ꝯctus. p pte tenet: ⁊ pro pte nō. ꝫ. de deſpon. impu. de illis. ff. man. pōt. C. de reſcin. ven. l. ij. ⁊ inſti. de auc. tu. circa pn. ff. loca. ſic emptio. §. īterdū. ⁊ ff. de ac. emp. ⁊ ven. iulianus. §. ſiqs a pupillo. xxix. q. ij. ſiqs ingenu⁹. xxxij. q. v. pposito. ⁊ xxxij. q. ij. aliqñ. ⁊ xxvij. q. ij. §. j. ⁊ xxj. q. ij. c. j. ⁊. ij. ſi tñ ꝯheret cū alia teneret matrimoniū. ī. e. veniēs.

Significauit. In prima pte deciſa ꝯſultatio. In ſcda ibi: mādam⁹ diſtinguēs cōmiſſio: ⁊ ſecūdū mēbrū. ibi: alioquin. Abbas. Si.
g Significauit. Iſte. O. coact⁹ fuit quādā deſponſare in vxorē pſtito iuramēto: poſtea ꝺo cōtraxit cum alia ſpontanea volūtate cōſcia hui⁹ facti. pria petit illū in virū corā eboraceñ. archiepo. q̃ eū cōpulit recedere a ſecūda pſtito iuramēto: donec lis eſſet iudicio eccl'ie terminata inter ipm ⁊ primā lite pendente mortua eſt pria. dubitabat iſte. O. an deberet redire ad ſecundā quā ſponte duxerat in vxorem. reſpondet papa put ſeq̃t. h Tāta vis. q̃ poſſet cadere ī cōſtantē virū. ꝫ. de ſpon. veniēs. ij. ⁊. c. cōſultationi. ſimile. ꝫ. qꝺ me. cā. platū. ⁊. c. cū dilecti. arg. ꝯ. xv. q. j. merito querit̃. ⁊. ꝫ. de iureiur. ſi ꝺo. Iuramentuȝ iſtud poterat ſeruari ſine interitu aīe ꝫ debuit ſeruari vt ibi dr̃. ⁊ hec nō habēt hic locū: qꝛ matrimonia libera debēt eſſe ⁊ nō coacta. ꝫ. de ſpon. cū locū. ⁊ c. pterea. requiſiuit. gēma. i Cognouerit ꝙ ſi fecit anteq̃ cōtraheret cū ſecūda ꝯſenſiſſet videt̃ vñ amplius ſecundā habere non poſſet. ꝫ. de ſpon. ad id qꝺ. ⁊ ꝫ. de deſpō. ipu. de illis. ⁊ ī. ꝺ his q̃ ma. ac. poſ. in ſup. ⁊ eſt arg. ꝙ ratihabitio retrotrahit̃. ſi'e. ꝫ. de regu. ſignificatū. ad fi. ⁊ q. ī. cōſtat. lxiij. di. ſalonitane. de cōiu. ſer. pponuit. ⁊. ꝫ. qꝺ me. cā. platū. k Ne ad ſecūdam: cōſciam hui⁹ facti. alias enī bene poſſet eam habere. ꝫ. c. pxi.
l Reuertat̃: ar. eſt hic: ꝙ ab initio nō valet tractu tpis nō cōualeſcit. licet pueniat ad eū caſum a quo potuit habere initiū. inſti. de leg. §. an ſeruo. ij. q. j. in primis. circa prin. inſti. q̃ teſta. face. poſ. §. vl. xxxvj. q. ij. c. vl. arg. ꝯ. xxx. q. ī. ad limina. ff. de ſerui. vt pomum. xxxiiij. q. ij. in lectū. Prima rubrica locū habet qñ ppetuū ſubeſt impedimētū cōtrariū adaptant̃: ad hāc regulā multa impediūt faciēdū que iā factū nō dirimūt qꝛ qꝺ ab initio legitime factū eſt ex ſupueniēti delicto nō mutat̃. ff. de itine. actuqꝫ. priua. nec enī niſi lege vl' canone illud exprimat̃: vt ptȝ p cōtraria qꝺ ppetuo phibet̃ fieri. quolibet caſu ſupueniente phibitio durat:

Super hoc. (vt in primis cōcor: ⁊ ī. c. pxi. Premittit queſtionē cui rñdet ibi: taliter. Ab.
m Copulauit: ⁊ eā viuēte ſua vxore cognouit alias nō phiberet̃. ī. e. c. vl. ⁊ ea ſciente ꝙ haberet vxorē. ſecus ſi ignoraret. ꝫ. eo. c. j. ⁊. ij. ⁊ ī. eo. ti. ex tuarū. ⁊ ca. cum haberet. n Machinata. xxxj. q. j. ſiquis viuente. ⁊. ꝫ. e. c. j. ⁊ intellige cum effectu: vt dicit. c. ſiqs

viuente.qd dicit:machinata.quia verba cū effectu ſūt accipienda.ſ̄.de cle.non reſi.relatū.⁊.ſ̄.de ſpon.c.vl. de peni.di.j.§.hec autē verba.⁊.ff.qd quiſq3 iuris.l.j. §.h̄ autē.⁊ ar.ſ̄.e.c.vlti.Quidā dicūt ꝙ ſufficit cona/ tus ſine effectu ⁊ ſufficit ꝙ ita ſcriptuz eſt.ff.q ⁊ a qui bus ꝓſpexit. et vj.q.iij.ſcriptuz eſt.qd nō eſt ve/ rum.ſ̄.e.c.l.vlti. Quid ſi aliquis interficit aliquē i bello nō eo ꝓpo ſito ꝙ velit vxo/ rem eius ſumere nunqd poteſt il/ lam ducere i vxo rem? Dicaſ ꝙ ſic ſ̄.de ꝯuer. in fi. laudabilem.

a Fidē dedit xxxj.q.j. relatū. ⁊.ſ̄.eo.ſignifica/ ſti.Bern̄.

Ex litte. Cōmunis di/ uiſio. Secunda ibi: Super quo Ab. b Dep/ hēſam.id eſt cō/ uictam .ſola em̄ dephenſio nō ſuf ficeret ad hoc vt ſeparetur.ij.q.j. c.ij.⁊.iij.licꝫ ſuf/ ficiat ad īfamiaꝫ ff.de ritu nupti. palam.§.vlti.

c Aliam ſup induxit .in vxo/ rem.que fuit cō/ ſcia ꝙ aliam ha bebat vxorē:al's non noceret .ſ̄. eo.c.j.⁊.ſ̄.eo.ve/ niēs. d Se/ parare.ſ̄.e.c.ſigni/ ficaſti. xxxj.q.j. relatum.

e Aliam .pote/ rit.acta peniten tia.ar.ſ̄.de ſpō. cum in apoſtoli/ ca.vel etiaꝫ par te penitentie ſi timetur de incō/ tinentia. xxxiij . q.ij.in adoleſcē/ tia. Bern̄.

a ue fidē dedit ſiue nō ꝙ ea de functa hanc eēt ductur⁹: ſm canones ab ei⁹cōſortio ꝓhi/ bef: ⁊ h̄ ꝓhibitio ꝑpetuo eſt ſeruāda. Clemens tertius

Qui viuēte vxore etiā ab eo ſepata q̄ ad thorū ſcdam con ſciam ducit vxorē ꝑma mor/ tua ſepabif a ſcda: ſꝫ cū alia ꝯtrahere poterit. Ca. IIII

Ex lrāꝝ tuaꝝ inſinuatio ne accepimus: ꝙ.t. vxo b rē ſuā in adulterio dephen/ ſam: ō tui anteceſſoris aſſen/ ſu abiecit: q̄ poſtmodū acce/ pit habitū monachalē: ſꝫ di/ ctus.t. anteq̄ꝫ illa decederet c aliam ſupinduxit: et plures ſuſcepit filios ex eadē: et.ſ̄. ſ̄.t. igif .r. ꝙ illos debes ab d inuicē ſeparare: idē Vo vir: indicta ei de adulterio pnīa: e aliaꝫ ducere poterit ī vxorē.

Idem Qui viuēte vxore le gitima cū ſcda cōtrahit adul tera: etiā prima mortua ſepa rabif a ſecūda: etiā ſi longo tēpore cohabitauit et filios ex ea ſuſcepit. Ca. V.

Cum haberet vxorē le/ gitimā A.nomie. J.la/ tor pſentium: cum. M.adul/ teriū ꝑpetrauit. Cūq̄ꝫ ſuper/ hoc fuiſſet in ius vocat⁹: ab iurauit adulteraꝫ: ⁊ poſtmo dum iuramēto cōtempto: vi uente legitima cum ea matri moniū ꝯtrahere: ⁊ ipi diu co habitare p̄ſumpſit: demū p̄/ dicta. A. de pn̄ti luce ſubtra/ cta: memorat⁹. J. cū adulte/ ra per decēniū eſt moratus: de qua decē filios ꝓcreauit. Tale ergo damus cōſul. f. reſponſum: vt ſeparentur omnino: ⁊ eis iniuncta peni f tentia: perpetua continentia indicatur: preſertim cum in dies ſuos ambo ꝓceſſerint: ⁊ tamdiu publice in adulte/ rio ⁊ piurio ex certa ſcientia ꝑdurantes: eccleſiam in gra ui ſcandalo perturbauerint. g Noſti em̄ ꝙ leo papa ſtatuit vt nullus ducat in matrimo nium quā adulterio polluit. h ⁊ ꝙ hic plus ꝓceſſum fuit q̄ꝫ ſi fides preſtita dumtaxat fu iſſet adultere: vt defuncta le gitima eam duceret in vxo/ i rem: cuꝫ eadē etiā ꝑma viuē/ te quaſi matrimonialiter me che mechus adherere p̄ſum pſit: et ſacramētum ſuum te/ mere violare: qd vtiq̄ꝫ cōnu/ bium: vbi etiam nulla inter/ k ceſſit religio iuramenti: tam Grego.papa: q̄ triburiē. ſy/ nodus deteſtatur: et vtrūq̄ꝫ hoc modo coniunctuꝫ prece pit publice penitētie ſubijci: ac ꝑpetuo ſine vlla ſpe coniu gij ꝑmanere. Nec aliqd eiſ/ dem.j.⁊.m.adminiculū affe/ rūt vt ſimul maneāt: ꝙ decē nio cohabitauerit adinuicē ac decē filios ſuſceperint: cū m multiplicitas ꝓlis ita ſuſce pte magis eoꝝ crimē exagge ret: ⁊ diuturnitas tpis pecca n tū non minuat ſed augmen/ o tet. Sollicitudinis tn̄ tue in tererit: vt vterq̄ꝫ liberis ſuis p ſm ꝙ eis ſuppetunt faculta/

tur in littera: ꝙ iſti plus peccauerūt q̄ꝫ alij vnde plus puniunf: ⁊ q2 ſenes videbanf. g Leo papa. xxxj q.j.c.j. h Et ꝙ h̄ plus .ſic.ſ̄.eo.c.vl. Sꝫ videf ꝙ caſus iſte non ſit alius ab alijs duob⁹ de quib⁹ habes ſ̄.eo.ſup h̄. q2 ſi ducit illā: fidē dat illi. ⁊ ita idem ē du/ cere eam ſic ō fa cto ꝙ fidē dare. ſatis pōt dici ꝙ iſte caſus non ē diuerſus ab illis ⁊ h̄ non ō: ꝙ ſit alius oino : ſꝫ ꝙ plus eſt hic q̄ꝫ ſi fides tm̄ detur: q2 h̄ ꝑmo interue nit fides ī deſpō ſatione tali ō fa/ cto: ⁊ poſtea eaꝫ ducit. ſed verius eſt ꝙ ē tertius: et bn̄ differt ab alijs: q2 h̄ eſt fi/ des de p̄ſenti cō trahendo cuꝫ ea q̄tenus pōt. Sꝫ in alio caſu ē tm̄ fides de futuro. ⁊ ē ſimilis diffe/ rentia: ſicut inē ſponſalia ⁊ mrī/ moniū.ar.ſ̄.c.vl/ ti. ⁊ plus ē h̄ q̄ꝫ fidē dare: vt hic ōr. ⁊ pl⁹ peccat.

i Cū eadē.ſcꝫ vxore k Iu ramēti.iuramē/ tū iſtud qd fecit iſte vt ei vlteri⁹ non adhereret: nō ſufficit ꝙ eā h̄re nō poſſit: q2 idē eēt ſi eā ab/ iuraſſet: cuꝫ ali/ ud ſubſit impe/ dimētū: vt patꝫ ꝑ hāc lrāꝫ vnde ſupple maxime.

l Tā Grego. ꝙ triburiēn̄.xx/ xj.q.j. relatum. ⁊.c.ſequen.

m Multipli citas. qñq̄ꝫ tn̄ fa uor filioꝝ diſpē/ ſationē inducit. xxxv.q.viij.ō ḡ/ dib⁹.⁊.ff. ō ritu nup.q ī ꝓuincia al's incipit diu⁹.

Cum ha. Primo ponitur conſultatio. Secundo reſpōſio. ibi: Tale. Ab. f Perpetua cōtinentia. hoc fit propter cauſas que hic ponunf: ⁊ quia ambo ꝓceſſerāt in dies ſuos: tamen ſi timeretur de incontinentia ipoꝝ. puta ſi eſſent iuue/ nes: daretur eis licentia cōtrahendi. xxxiij. q.ij. in ado leſcentia.⁊.c.vlti. Sed cōtra videtur.ſ̄.c.xxi. vbi da tur licentia cōtrahendi in ſimili caſu. ſed ratio reddi/

n Non minuat.ſ̄.de ſymo.non ſatis: ⁊.c.ſe.⁊.ſ̄.de ꝯſue.c.vl. o Intererit. apō quē debeāt de morari filij facto diuortio. habes. C. de diuor. fac.l.vna.⁊ apō talē cōmorari debēt q̄ eoꝝ vite vel ſāguini nō inſidief ſ̄.de ꝯuerſi.in fi.c.vlti. vbi de h̄. p Scdm facul/ tates. h̄ ē regulare ꝙ ſm facultates alimēta miniſtref ff.de li.agno.ſi qs a liberis.j.ꝛ ñſo.⁊.§. ſi qs ex his. et

385

tes neceſſaria ſubminiſtrēt.

Inno.iij. ep̄o ſpoletano.
Si q̄s mortua vxore ꝯhit cū ea quā viuente vxore ſine fi/dei datiōe cognouerat tenet matrimoniū dūmō in mortē defūcte neuter fuerit machi/natus. Caplm̄. VI.

SIgnificaſti nobis ꝙ cū P.ciuis ſpoletanus: quan/dam mulierē duxiſſet legiti/me ī vxorē: ea relicta: cuidaʒ
a meretrici adheſit: ⁊.ī. Verū cū vxor ip̄iꝰ eēt viā vniuerſe carnis ingreſſa: meretricem cui adheſerat deſponſauit.
¶ Nos igit̄ inqui.t.t.r. ꝙ niſi alter eoꝝ ī mortē vxoris
b defuncti fuerit machinatꝰ:
c vel ea viuente ſibi fidē dede rit ꝯ mr̄imonio ꝯtrahēdo: le gitimū iudices mr̄imonium ſupradictum: excōmunicato
d munus abſolutiōis (ſi petie/rit) iuxta formaʒ eccleſie im/penſurus. Idem meſſañ. ca pitulo. Si q̄s viuente prima ſcd̄am huiꝰ rei inſciā duxerit vxorē mortua prima licite re manet cū ſcd̄a nouo cōſenſu interueniēte. Caplm̄. VII.

VEniēs ad p̄ſentiā no/ſtrā.g. laicꝰ humili in ſinuatione monſtrauit: ꝙ cū in ciuitate lemoniceñ. quan/dam ſibi matrimonialiter co pulaſſet: ab ea recedens meſſanam aduenit: vbi.M.mu/
e lierem inſciam ꝙ aliaʒ habe ret vxorē: ſibi ſolēniter copu lauit. veꝝ cū eidē penitentia fuiſſet iniūcta vt ad legitimā rediret vxorē: ⁊ ip̄e ꝓpt̄ hoc in ſuam patriā rediiſſet: vxo rem ſuam inueniens carnis debita pſoluiſſe: ad meſſanā rediit ciuitateʒ: ⁊ ſupradicte M. tanꝙ legitime cohabita uit vxori: ⁊.ī. ¶ Licʒ auteʒ viuente vxore legitima: p̄di/ctam.M. ſibi copulare neq̄/uerit in vxorē: quia tñ vxore defuncta vtpote a lege ip̄ius
f ſolutus. In eandē.M. ꝯ no uo potuit matrimonialit̄ cō/ſentire dūmodo nō p̄ſtiterit
f fidē adultere: vel machinatꝰ fuerit ī mortē vxoris manda mus q̄tenꝰ ſi ē ita: eidē.G. vt ſupradicte.M. affectu adhe reat ꝯiugali: licētiā ꝯcedat̄.

Grego.ix. fratri.R. Cōtra hens cū ſcd̄a viuente prima quā tñ nō cognouit nec ante ꝯtractū nec poſt mortua pri ma pōt ꝯtrahere cuʒ ſecūda.
Capitulum. VIII.

SI q̄s vxore viuēte: fide data ꝓmiſit aliā ſe ducturū: vel cū ip̄a de facto ꝯtraxit: ſi nec añ nec poſt: legitima eiꝰ
h ſupſtite. cognouit eādeʒ: q̄ꝫ/uis vtriꝗ ipſoꝝ ꝓ eo ꝙ in h̄ grauiter deliquerit: ſit pnīa

C. de alē. libe. ſi cōpetenti. ⁊.l. vlti. ſic ⁊ ꝓcuratio exhi/beri debet ſm̄ facultates ecclie. ſ̄. de cenſi. ſopite. ⁊.c. cū nup. Et nota ꝙ filius minor triēnio ali debet apō matrē. maior triēnio apud patrē. C. ꝯ pa. po. nec filiū ⁊. ſ̄. de cōuer. in fi. c. vlti. ⁊ ar. ff. de libe. agno. ſi quis a liberis ·§· nō tm̄

Illud ſcias ꝙ ſicut parentes alere debēt filios. ꝭ. di. ius naturale ſic ⁊ filii paren/tes ſi egeāt: vt ī l. p̄dicta: ſi q̄s a liberis. in p̄n. et ·§· ſi impubes. ⁊ C. de alē. li. l. j. et ii. ⁊. xxx. di. c. j. ⁊ xxii. q. iiii. int̄ cetera. tñ recuſare p̄t pater alere filium iuſta ꝯ cauſa: ſi forte eū ac/cuſauit: vt ī. l. p̄/dicta. ſi quis a liberis ·§· ſi q̄s ex his. in fi. vbi autem pater ⁊ filiꝰ egent: mater cō/pellit̄ eos alere: vt. e. l ·§· vtrum ⁊. l. penul. ⁊ C. ꝯ alen. lib. auten. quēadmodū. ⁊ ī auten. vt li. ma. et auie ·§· illud. Si auteʒ mater alit filium dum pater abundat: pōt petere expē/ſas: ſi h̄ fuerit ꝓteſtata. ff. de ne/go. geſt. nēſennius. poſt triēniū tamē. ſed hec q̄ dicta ſunt ſubintelligūt̄ ꝯ legitimis: vñ ſignant̄ ꝯtraria in autē. qui. mo. na. effi. le ·§· vlti. ⁊. C. de inceſ. nup. autē. ex complexu. et C. ꝯ na. lib. aut̄. licʒ patri. et ·ī· q̄ fi. ſint legi. ꝑ venerabilē. in fi. Sʒ illa ꝯria intelligunt̄ de rigore iuris ciuilis. qꝺ videt̄ inductum in deteſtationem criminis. hoc intelligit̄ de benignitate canonica que vigorem ſumit a iure naturali. nam educatio filiorum de iure naturali eſt. j. di. ius naturale. ⁊ ex inſtin/ctu nature ꝓcedit. vnde ius iſtud prefert̄ ciuili: tñ filii non ſuccedēt in bonis patris ⁊ illegitimi ſūt. ſ̄. de clā/deſti. deſpon. cum inhibitio ·§· j.

SIgnificaſti. ¶ Cōis diuiſio. Secūda pars ibi. Nos igit̄. Ab. a ¶ Adheſit. ⁊ q2 eā nō dimittebat fuit excōicatus: ⁊ ideo dicit in fi. ſi petierit abſolu/tionē ip̄m abſoluas. b ¶ Machinatus. xxxi. q. j. ſi quis viuente. ⁊. ſ̄. eo. ſup h̄. c ¶ Fidē dederit. xxxi. q. j. relatū. ⁊. ī. eo. c. vlti. Idē eſt ſi de facto eā in vxorē ducat. ſ̄. c. pxi. ⁊ hoc veꝝ ē cū mulier iſta ſcit illū aliā h̄re: al's non noceret q̄ minꝰ poſt mortē vxoris poſſet ſecū remanere. ſ̄. eo. c. j. ⁊. ī. c. pxi. d ¶ Si petierit. imo videt̄ ꝙ cōpelli debet. ar. xxii. q. j. p̄dicandum. et xciii. di. diaconi. Sʒ q̄liter p̄t cō/pelli cuʒ iam ſit excōicatꝰ h̄ mō vt alii cōpellāt̄ ne ei cōicent. ī. ꝯ vſu. poſt miſerabilē. Alii dicunt ꝙ nō eſt abſoluēdus niſi petat vt iſta lr̄a ſatis innuit: q2 impeni/tēti nō datur re/miſſio. xxiiii. q. ii. legat̄. ⁊. xxiii. q. vii. quēadmodū. ſed hec nō ē cōtrarietas: q2 vtrūꝗ fieri pōt vt ille indirecte cōpellat̄. ⁊ ſic petet abſolui ⁊ ſa/tiſfaciet.

VEniens ¶ Ponit caſum quē decidēdum cōmittit. ibi: Licet autē. Ab.
e ¶ Inſciā. ſi h̄ fuit verū legitie pōtit remanere cū illo: ſile. ſ̄. eo. c. j. f ¶ De nouo. vt ſic teneat matrimoniū vt ex nūc ſi illa vo/luerit in eū ꝯſentire: al's nō com/pelleret̄ ſed vir. ſ̄. e. c. j. ſic ⁊ trāſactio dolo alterius tm̄ inita ab eo reuocari non pōt. C. de tranſ/ac. tranſactione: ſimile. ff. de offi. ꝓcō. obſeruare. ·§· vlti. ſic. ff. de lega. iii. l. j ·§· j.
g ¶ Fidē adultere. h̄ ideo dicit: q2 ⁊ ſi illa hoc ſciuiſ/ſet ⁊ ꝙ haberet aliā vxorē adultera diceret̄: vñ nō poſſet eſſe cū illo ꝓpter fidem datā: ⁊ q2 etiā plus fuit hic: q2 in vxorem eā duxit. ſ̄. eo. cum haberet. ſed quia fuit ignorans adulterium non cōmiſit. xxxiiii. q. ii. in lectū

SI quis vxore. ¶ Ponit duo mēbra. Secundū ibi: Ceteꝝ. Ab. (ff. de adulte. l. pe. h ¶ Cog/nouit. eādē. ſic patet ꝙ ſola fides data vel tm̄ de facto ꝯtrahere nō impedit matrimoniū vxore defūcta: niſi ad carnalē copulā ſit ꝓceſſum. ⁊ ſic intellige omnia il/la iura: que dicūt ꝙ nullꝰ ducat ī mr̄imoniū cui dedit fidē de ea ducēda poſt mortē vxoris: vel cū q̄ cōtraxit de facto. ⁊ ita eſt ar. ꝙ volūtas ſiue factum niſi fuerit

iniūgenda: nō eſt tñ matrimoniū quod cū ea cōtraxit poſt vxoris obitū dirimēdū ¶ Ceterū tolerari nō debet ſi prius vel poſtea dū vixerit vxor ipius illā adulterio polluiſſet.

De cōiugio leproſorū. Alex. iij. cātua. archiepo.

Lepra ſupueniēs non diſſoluit matrimonium nec matrimonij effectū: ideo ad inuicē maritali affectione rōſūcti ſe tractare debent aut ad ppetuā cōtinentiā vouēdam induci. Ca. I.

a Peruenit ad nos: ꝙ cū hi qui lepre morbū incurrunt de ꝯſuetudine generali a cōmunione hoīm ſe parentur: nec vxores viros nec viri vxores taliter egrotantes ſequunt. ¶ Cū igi b tur cum vir ⁊ vxor vna caro c ſint nō debet alter ſine alte d ro eſſe diuti⁹. mādam⁹ quatenus ⁊ vxores viros ⁊ viri vxores qui lepre morbū in e currūt ſequant: ⁊ eis cōiu f gali affectiōe miniſtrēt ſollicitis exhortationib⁹ inducere nō poſtponas. Si vo ad hᷓ induci nō poterunt: eis arti⁹ iniūgas: vt vterqꝫ altero viuēte ꝯtinētiā ſuet. Quō ſi mādatū tuū ſuare ꝯtēpſerit vinculo excōicatiōis aſtringas. X de baroñ.

Coniuges ꝓpter leprā ſeparādi nō ſūt a cōiugio: ⁊ ꝯtrahere poſſūt matrimoniū: ⁊ inuicē ſibi reddere debitū tenent. Ca. II.

g Quoniā nemini lȝ excepta cā fornicatiōis vxorem dimittere. cōſtat ꝙ ſiue h mulier lepra percuſſa fuerit: i ſeu alia graui infirmitate detenta: nō eſt a viro ꝓpterea ſepanda vel etiā dimittēda ¶ Leproſi aūt ſi ꝯtinere nō lūt: ⁊ aliquā que ſibi nubere k velit inuenerint: liberū ē eis ad matrimoniū cōuolare. ¶ Quō ſi virū ſiue vxorē leproſuȝ fieri cōtigerit: ⁊ infirmus a ſano carnale debituȝ l exigat: generali ꝑcepto apoſtoli: qđ exigit eſt ſoluendū

Math. 19
Mar. 10

ſubſecut⁹ effect⁹ nō nocet: qꝛ nō obfuit conat⁹ vbi iniuria nō habuit effectū. ꝫ. de ſpon. c. vl. vbi de hoc. ⁊ ar. xxxv. q. iij. exordinaria. ⁊ ff. qđ qſqꝫ iuris. l. j. infi. ar. ꝯ. xxxij. q. v. q viderit. ⁊ ꝫ. ꝺ biga. nup. ⁊ c. vl. ⁊ lj. di. ſi qs poſt acceptū. ⁊ ꝺ pe. di. j. ſi qs cū telo. ꝫ. de ſpō. iuuenis. ⁊ idem intellige ꝺ eo vł ea q̄ machinata eſt in mortē alterius. ſ. cū effectu. vt. xxxj. q. j. ſiquis viuente. alias ſolus conatus nō impediret: ar. iſtius. c. qꝛ eadē rō videtur vtrobiqꝫ.

De cōiugio leproſorum. Viſo de quibuſdā impedimētis matrimonij: qꝛ morb⁹ lepre diſſoluit ſponſalia de futuro: ⁊ pōt dubitari nunqđ impediat cōtrahendū vel dirimat cōtractū: iō ⁊c̄. Abbas.

Peruenit. ¶ Primo narras caſū Scđo diffinendū cōmittit ibi: quoniā. Abbas a ¶ De cōſuetudine: q̄ eſt iure canonico approbata. ꝫ. de eccle. edi. cū dicat: qꝛ vt ibi patet cuȝ alijs habitare nō debēt ⁊ etiā de iure veteris teſtamēti. xxxiij. q. ij. hoc ipm. ſed in hoc ꝙ viri ſani nō ſequūt vxores vel ecōuerſo mala erat cōſuetudo: vt. ꝯ. ſequit. ⁊. ꝯ. c. pxi. b ¶ Vna caro: hoc expoſitū eſt. ꝫ. ꝺ bigamis debitū. c ¶ Sine altero. xxxiij. q. ij. ſiquis neceſſitate. ⁊. xxxij. q. v. ſi vxorem. d ¶ Diutius. hic nō determinat quātū extendat iſtud diutius. ⁊ iō in arbitrio boni viri cōſiſtit. ꝫ. de offi. dele. de cauſis. ⁊. ff. de iure deli. ait ꝑtor. ꝑmittunt tamē mariti qñqꝫ ab vxoribus recedere ⁊ abeſſe ꝑ multa tēpora in fauorem tamen terre ſancte. ꝫ. de vo. ex multa. ad finem. Diutius quādoqꝫ extendit vſqꝫ ad bienniū. ff. loca cū dñi horreorū. quādoqꝫ vſqꝫ ad quinquēniū. ff. de ſepara. l. j. §. qđ dicit. e ¶ Sequāt: No. ꝙ vir tenet ſequi vxorē ſicut ecōuerſo cū nō ad imparia iudicent. xxxij. q. j. ſi quis vxorē. in fi. ⁊ hoc cū ex iuſta cā recedit vxor. alias retineat eā maritali poteſtate. xxxiij. q. v. cū caput. et. q. manifeſtū. ⁊. c. noluit. ⁊ mulier ſemꝑ tenet ſequi virū ex quacūqꝫ cauſa. xiij. q. ij. vnaqueqꝫ. niſi ipam trahere vellet ad infidelitatē. ꝯ. de diuor. queſiuit. vel niſi efficiat vagabūdus. xxxiij. q. ij. ſi quis ineuitabili neceſſitate. arg. ff. de ope. liber. qđ niſi in fine. Berñ. ¶ Miniſtrent. Nunqđ in eodē lecto ⁊ domo morari debēt: nō debēt ad lectū cōtinue cōpelli: ſed ſufficit lepro ꝙ ſuo debito nō fraudet. Sȝ quare nō cōpellūt ꝑciſe. xxxiij. q. v. c. ij. Reſpondeo forte iō: ne leproſi nimis improbi efficiant in exactione ſui iuris. tamē ſi ſani oīno recuſarēt bene cōpellerent. ſed primo exhortādi ſunt: vt hic dicit vt in fi. ptȝ. ⁊. ꝯ. c. pxi. in fi. nā illud nō pōt referri ad cōtinentiā que ſuaderi pōt. imperari vero minime. xxxij. q. j. integritas. ⁊ vnā ſolā cām excipit domin⁹. ꝯ. c. pxi. ⁊. xxxij. q. vij. oēs cauſationes. Berñ.

Quoniā. ¶ Sunt tria dicta. Secūdū ibi: leproſi Tertium ibi: qđ ſi. Abbas. g ¶ Cauſa fornicatiōis. xxxij. q. j. dixit domin⁹: ⁊. q. vij. apoſtolus. ⁊. c. oēs. cauſationes. h ¶ Lepra. ſic ꝓpter leprā alt alterū dimittere nō poteſt. ꝫ. c. pxi. ⁊. ꝫ. de iureiur. quēadmodū. ſed ſpōſa ꝺ futuro dimitti pōt ꝓpter leprā ſupuenientē: vt ibi ⁊. c. primo. i ¶ Graui infirmitate. xxxij. q. vij. hi qui ſani. ⁊. q. v. ſi vxorē qs. ſimile. ꝫ. de cle. egro c. j. ij. iij. ⁊ vl. ⁊. ff. de tu. ⁊ cu. nec ille. ⁊. vij. q. j. pontifices. ar. ꝯ. de cle. egrotā. tua. ſed ibi ſoluit. k ¶ Liberū cū nō ſit eis ꝓhibitū: qꝛ edictū de matrimonio ꝓhibitoriū eſt. ꝫ. de ſpon. cū apud. l ¶ Generali ꝑcepto No. ꝙ generaliter dicit: generaliter eſt intelligenduȝ de cōſe. di. iiij. vt oſtenderet. ⁊. ff. ꝺ ꝓcu. ꝓcurator cui. xij. q. j. dilectiſſimis. ff. mā. creditor. §. lucius. imo etiā indefinita generaliter intelligit. xix. di. ſi romanoꝝ. ⁊ xxiij. q. v. ſi nō licet. ⁊. ꝯ. de priui. qꝛ circa. ff. ꝺ ſerui. vr. ꝑdio. ſi ſeruit⁹. ⁊. ff. de acceptila. plurib⁹ Ar. cōtra ꝙ indefinita nō eqpollet vniuerſali. ꝫ. de deci. ad audiētiā. ff. de lega. iij. nō aliter. de cōſe. di. ij. liquido. Item cōtra ꝙ generale verbū reſtringit. ij. q. ij. oēs leges. ⁊ di. j. omnes leges. ⁊. ꝯ. de ſen. excō. ſi vero. §. ſi vo. ⁊. ff. ad. l. acquil. ſcientiā. §. qui. ff. de pig. ac. obligati. Sol. verbū generale intelligendū eſt generaliter ꝓut hic dꝛ ⁊ in primis cōcor. niſi cōſtet contrahentē vel teſtatorem aliter intellexiſſe de quibuſdā. C. de trāſac. age cū geminiano: vel niſi ſenſus nō patiatur: vt in vlti. concor. ⁊ quod dicit indefinita equipollet vniuerſali. illud regulariter obtinet in iure ſi lege vel canone non determinat. xxxj. ꝙ ſi dormierit. Berñ.

a ¶Exceptio: ⁊ iõ nos ex cõſenſu noſtro recipere nõ debem⁹. ij. q. v. conſuluiſti. lv. diſ. ſi euangelica. ⁊. lxj. di. miramur. vij. q. j. ſcripſit. ⁊. xxxj. q. j. ꝙ ſi dormierit. et. ſ. de trāſla. inter corporalia. argu. cōtra. de cōſe. di. ij. liquido. Bernhardus.

um exigit ⁊ vxor debitū a viro petit eodē tēpore dño eſt potius obediendū. Dicūt quidā ꝙ potius eſt obediendū dño: niſi periculū fornicationis timeat: vel magnū p̄iudiciū fiat vxori. ſed poti⁹ videt ꝙ vxori prius reddat debitū cū ꝑ hoc nullū p̄iudiciū vel ſaltē modicū fiat dño ꝑpt morā modici tēporis: niſi forte dñs in auxilium perſone peteret ſeruū ſuū. Quid ſi dñs vellet vendere ſeruū ſuum alicui q̄ vellet eū ducere ad extraneas ptes forte in greciā? dixit. Ala. ꝙ pōt. ⁊ vxor tenet eū ſequi verius videt vt alij dicūt: ꝙ talis venditio ꝓhibēda eſt: arg. C. cōia vtri. iur. poſſeſſionū. arg. liiij. di. fraternitatē. ⁊. ar. j. de iude. c. vl. intereſt ei reipub. ne qs re ſua male vtat inſti. de his qui ſui vel alie. iur. ſunt. §. pe. ⁊. ff. e. ti. ſi. dñs. B.

Litteras ¶Cōis diuiſio. Scđa ps ibi: rñdemus. b ¶Cogi non debet: ſic ſ. §. prox ꝙ lepra ſupueniens ſoluit ſponſalia de futuro. ⁊ eadē rōne que libet alia enormis deformitas vt. ſ. de iureiur. quēadmodū. ſecus in matrimonio de p̄ſenti: vt patet ex ꝓximis c. ſ. e. ⁊. c. quēadmodū. Itē arg. ꝙ ea que de nouo emergūt auxilio indigent. ff. de inter. act. de etate. §. ex cauſa ⁊. ſ. de offi. dele. inſinuante. ⁊. ff. ad velle. ſi mulier in iure.

De coniugio ſeruorum.

Uiſum eſt. ſ. de impedimēto lepre an ⁊ qñ impediat vel dirimat matrimonium: ſequit nunc Bar. 3. videre de impedimēto cōditionis ſeruilis.

Dignū ¶Primo ponit dictū ⁊ ei⁹ rōnē. Scđo quādā dubitationē ſoluit: ibi debita. c ¶In chriſto ieſu. i. in fide chriſti ſuſcipienda. d ¶A ſacramentis que ſuſcipientis cauſa cōferunt: vt baptiſm⁹: cōfirmatio: ſacramētū euchariſtie: viaticū penitentia. ab iſtis ſacramētis nullus fidelis debet excludi: immo tenet ea recipere. j. de pe. ⁊ remiſ. omnis vtriuſqꝫ. Sic a mr̄imonio nullus debet excludi: qꝛ edictū de mr̄imonio ꝓhibitoriū eſt. ſ. de ſpō. cū apud. ſecus de alijs ſacramentis vt ordo. qui rōne alioꝝ datur: qm̄ nullus ſeru⁹ debet ordinari p̄ter domini voluntatē. ſ. de ſer. nō ordi. cōſuluit. ⁊ ꝑ totū ti. nullus illegitime natus. ſ. de fi. pſbr. c. j. ⁊ ꝑ totū: vt hoc ꝓbat. j. q. j. §. ſi ergo ſacramēta. ⁊. §. ecce ſi clericus. e ¶Remouendus: in autē. ð monachis. §. hic nobis ſūt. col. j. f ¶Inter ſeruos: nec etiā inter liberū et ancillā ſi contrahere voluerint ſcienter. xxix. q. ij. ſi qs ingenuus. c. j. c. xxi. g ¶Diſſoluenda: cōiunx em̄ a cōiuge ſeperari nō debet. C. cōmunia vtriuſqꝫ iur. poſſeſſionū. ptus tñ penes dominū ancille remanet. ff. de ſta. ho. l. ⁊ ſeruoꝝ. h ¶Seruitia: ergo ſi dñs ſeruiti

cui p̄cepto nulla in hoc caſu a exceptio inuenit. Urbanus. iij. epo florentino.

Sponſalia de futuro p̄ciſe nō cōpellunt ad cōtrahēdū matrimoniū cum leproſo lepra poſt ſpōſalia ſupueniente. Ca. III.

Litteras et. j. Quia poſtulaſti vtrū ſi poſt ſpōſalia de futuro īter legitimas pſonas cōtracta: anteꝗ̄ a viro mulier traducat: alter eorum lepre morbū incurrat: alius ad cōſumandā copulā maritalem cōpelli debeat? ¶Reſpōdemus: b ꝙ ad eā accipiendā cogi non debet: cū nōdū inter eos matrimoniū fuerit conſūmatū. De cōiugio ſeruoꝝ.

Hadrian⁹ papa ſancte burgenſi archiepō. Seruus cōtradicēte domino matrimoniū ꝯtrahere pōt: ſed ꝓpter hoc nō liberat a ſeruitijs domino debitis. Ca. I.

c Dignū eſt. ⁊. j. Sane iuxta verbum aplī: ſicut in chriſto ieſu neqꝫ liber d neqꝫ ſeruus eſt a ſacramētis e eccleſie remouēdus: ita nec f inter ſeruos matrimonia debēt vllaten⁹ ꝓhiberi: ⁊ ſi cōtradicētib⁹ dominis ⁊ inuitis cōtracta fuerint: nulla ra g tione ſunt ꝑpter hoc diſſoluēda. ¶Debita tñ ⁊ cōſueta h ſeruitia: nō debēt min⁹ ꝓpriis dominis exhiberi. Alexander tertius p̄poſito ⁊ priori mortarieſi.

Separat matrimoniū qñ liber ignorāter cū ancilla ꝯtraxit niſi poſtea h' ſciēs illā cognouit Ca. II.

Propoſuit nobis. M. mulier ꝙ cū vir ei⁹ cū ea diutius pmāſiſſet: notā ei vilis cōditionis obiecit: aſſe i rens eā eſſe ancillā quā liberā eſſe credebat cū eā duxit in vxorem. et. j. ¶Mandamus quatenus ſi conſtiterit ꝙ idem vir p̄fatam mulierē k poſtꝗ̄ iſtā audiuit eſſe ancillam: carnaliter cognouit: ipſum monitione p̄miſſa cōpellas: vt eam ſicut vxorem maritali affectione pertractet. ¶Si vero aliter fuerit: ⁊ ſententiam diuortij ꝓferre contingat: mulieri pecuniā quā

Propoſuit. ¶Primo ponit factū. Scđo diffinitionis cōmiſſio: ibi mādam⁹ Et ibi diſtinguit. ⁊ ſecundū mēbrum ibi: Si vero. i ¶Liberā eē credebat: ⁊ ſic nullū fuit matrimoniū ſi erat ancilla quā credebat liberā. xxix. q. ij. ꝑ totū. error em̄ cōditionis impedit matrimoniū. xxix. q. ij. §. his ita. k ¶Audiuit: ſupple ⁊ credidit. nō em̄ cuilibet referēti credere tenet: arg. xxiij. q. iiij. ꝗ̄ magnū. ⁊. ff. qđ cū fal. tu. l. ij. titubās em̄ ꝓ ignorāte habēdus eſt. C. ð cōdi. indebi. l. vl. ff. de libe. ho. exhi. l. iij. §. is q. ar. j. de ſecūdis nup. dñs. ⁊. xxxiiij. q. ij. cū ꝑ bellicā. arg. j. xxij. q. iiij. innocens. ⁊. ff. de peti. he. Itē veniūt. §. cū anteꝗ̄ ptes. Dic ꝙ ſi iſte habet cōſciētiā ſeruitutis ex ꝓbabili cā ⁊ diſcreta: tūc p̄iudicat ſibi ſi carnaliter cognoſcat. ſi ex leui ⁊ temeraria cui credi nō debet: nō videt ꝙ ei p̄iudicet: arg. j. de ſen. excō. inquiſitioni. ⁊. j. eo. c. vlti. Sꝫ pone ꝙ iſte mouet ei litē cōditionis ipa petit ꝙ lite pē. reddat ei debitū lite pen. iure ſuo priuari nō debeat. ſ. vt lit. pen. c. j. ⁊. ij. ⁊. xvj. q. iiij. volum⁹. viij. q. iiij. nōne. Nūquid ecclia debet ei p̄cipere vt debitū reddat: qđ videt ꝑ iura p̄dicta? Dicūt quidā ꝙ bñ tenet reddere debitū ad mādatū eccleſie: ſed ipē nō debet exigere nec ſibi fit p̄iudiciū. L. dixit ꝙ nō dꝫ exigere nec exigēti reddere: qꝛ ei fieret p̄iudiciū: qđ videt ꝑ

iſtā lrām innuere. ⁊ ſi cōpellat̄ nō reddat: qꝛ ſi eā co/ gnoſcit vxoris affectu fit ei p̄iudiciū ſi habeat cōſciam ex eā ꝓbabili ⁊ diſcreta. ⁊ ſic ſtatim eſſet matrimoniū. ſi fornicario affectu peccaret mortaliter: qđ facere non debet: immo poti⁹ pati debet excōicationem. ſ. de re. ſpo. lrās. ⁊ hoc dixit ar. illi⁹ de/ cre. inquiſitiōi. Sꝫ ſatis videt̄ ꝙ poſſit reddere ad mandatū ec/ cleſie vt ex pri/ mo cōſenſu ei cō iungat̄ ꝙdiu cō ſtet ꝑ ſententiā de impedimēto conditionis ⁊ h̄ vbi nō cert⁹. li/ cet aliquas inde habeat p̄ſumpti ones: ſec⁹ ſi ſci/ ret ꝑ certo. Et qđ dicit lrā iſta poſtꝙ audiuit il lā ancillā cogno uit eandē: intel/ lige ante litem motā ⁊ ſine mā/ dato eccl'ie. tūc em̄ intelligit̄ cō ſentire nō obſtā te illo impedimē to. ⁊ ita ſecus vi det̄ ſi ad māda/ tū eccleſie eā co/ gnoſcat.

a ¶ Pro dote. id eſt vice dotis nō em̄ fuit dos ſi fuit ancilla. ff. de iure do. ſi mu lier. §. vlti. alias l. proculus. B.

a p̄fato viro ꝓ dote conceſſit reſtitui faciatis. ¶ Urbanus iij. arimineñ. epō. Si conſue tudo eſt in loco ꝙ partus cō ditionē patris ſequat̄: nat⁹ ex libero ⁊ ancilla liber eſt: ⁊ vt liber matrimoniū cōtra hit. Ca. III.

Licet: et j. Sane ſup eo qđ fuit ꝓpoſitū: an mulier poſſit di uortiū poſtulare: ꝓ eo ꝙ vir cū quo ſue cōditiōis ignara cōtraxit: ſeru⁹ monaſterij ꝓ ponat̄: cū ecōtra idē vir pa/ b trē ſuū cui⁹ cōditionē ſcḋm le/ ges ꝓuincie ſeq̄ret̄: tꝑe mor tis ꝓ libero ſe geſſiſſe: ⁊ iam c de elapſo decēnio: nec p̄ſis nec ſuo noīe ſe ſtat⁹ cōtrouſi am paſſuꝫ ꝯſtāter affirmet: ¶ Videt̄ nobis rōne tꝑis: ⁊ d fauore libertatis: ꝓ pte viri ſecuri⁹ iudicādū. Inno. iij. b. epō. Si liber cōtraxit cuꝫ ancilla ignorāter: ⁊ ex q̄ ſci/ uit nō conſenſit: ſeparat̄ ma trimoniū: ⁊ cū alia cōtrahe re poterit. Ca. IIII.

Ad noſtrā noueris au/ dientiā ꝑueniſſe: ꝙ. B. p̄ſby ter cardi. apo. ſe. le. r. militē e a muliere q̄dā ꝓpter cōditio nis ſepauit errorē. ¶ Jōꝙ mādam⁹ q̄ten⁹ ſi ꝯſtiterit ꝙ miles ignorāter cōtraxit cū ancilla. ita ꝙ poſtꝙ intelle/ f xit ꝯditionē ipius: nec facto nec vbo cōſenſerit in eandē ꝓpt̄ qđ ꝑ car. eūdē ab ei⁹ fue rit ꝯſortio ſepat⁹: cōtrahēdi cū alia liberā ipi cōcedas au ctoritate aplica facultatē.

De natis ex libero vētre.

Gre. non⁹. Natus ex libe ra vel liberta liber eſt. Ca. I.

g Indecēs eē credim⁹ vt ꝓgeniti ex liber ta ſiue libera filij ad ſeruitiū retrahāt̄. ¶ Propterea tibi p̄cipim⁹: vt ſi documēta nulla ſint ab h eccl'ie pte: q̄ documētis hmōi debeant obuiare: ab ei⁹ mo/ leſtia ſine aliqua retractatio ne cōpeſcas eādē. durū ē em̄ vt ſi alij ꝑ mercede liberta/ i k tes tribuūt: ab eccl'ia a qua tueri debēt: reuocentur.

ter. ⁊ de cōſe. di. iiij. cū ꝑ puulis. In his q̄ loq̄ poſſunt neceſſaria ſunt verba. ff. de le. iij. nutu. ſicut in ſoluēdo mr̄imonio req̄rit̄ expſſus cōſenſus. ff. de ri. nup. in eo. p̄terea prior cōſenſus nō facit mr̄imoniū: qꝛ nullus fu it. ſꝫ nou⁹ req̄rit̄. ſ. de eo q̄ dux. in ma. quā pol. veniēs ⁊. c. j. ⁊ ita vide tur antiqu⁹ ꝯdu rare niſi nou⁹ ex primat̄: ſic̄ ſ. de bap. maiores in fi. ff. de ꝑca. ſꝫ ſi manente. ff. de arbi. ſi cū di/ es. in p̄n. ⁊. l. la/ beo. §. penul. et ff. de vbo. ob. l. j. §. adijcit. Di/ cas ꝙ de facto tūc ꝯhit̄ matri/ moniū q̄n aliq̄ v ba p̄ceſſerūt ad ſpōſalia vel ma trimoniū. lꝫ tūc nō haberēt effe/ ctū. poſtea vero ipō facto ꝯhit̄ mr̄imoniū ſiue ſponſalia. ſ. de deſpō. impu. lit/ teras acceſſit. ⁊ ff. de ſpō. ſꝫ q̄ pa tris. ⁊ tale mr̄i/ moniū p̄ſumptū appellat̄. ſ. de/ ſpō. is q̄. ſꝫ pone ꝙ aliq̄s ꝯxit cū ancilla ignoran/ ter ⁊ dn̄s poſtea illā etiā manu/ mittat viro igno rāte nūq̄d ē mr̄i moniū? Dico ꝙ nō: qꝛ adhuc cō miſcet̄ ei ex prio ri ꝯſenſu q̄ nullus fuit: ar. C. ad vell'. ꝙuis. ⁊. l. ſi muli/ er. ij. ff. de mi. l. iij. §. ſcio. Itē ſi dn̄s ancille tanꝙ libe/ rā eā alicui tradat in vxorē q̄ liber ē eoipo intelligit̄ ei dediſſe libertatē. in autē. de nup. §. ſi vo ab initio. col. iiij. Sꝫ pone libera ꝯxit cū eo quē credebat liberꝫ. po/ ſtea ſciuit illū eē ſeruū. nihilomin⁹ vult eſſe cū eo. ſꝫ il le nō vult remanere. Dixit Jo. ꝙ nō eſt matrimoniuꝫ. tn̄ illa dꝫ cōpelli ex q̄ vult cū eo eſſe: ſi. ſ. de eo q̄ dux. i ma. quā pol. ꝑ adul. c. j. Jo. qđ verū credo.

Licet. ¶ Primo ponit factū. Scḋo determinationem. ibi. videt̄. Abbas. b ¶ Scḋm legē ꝓuincie: innuit aliter eſſe de iure cōi: qđ eſt verū. C. de rei ven. ꝓtū. ff. de ſta. ho. l. ⁊ ſeruoꝝ. ⁊. ſ. de ſer. nō ordi. c. vl. vbi de h̄. c ¶ Decennio: ſufficit tn̄ quinq̄ueniū. C. ne de ſta. de/ func. ſi pater. ⁊. l. j. ſed hic ita cōtingit de facto. d ¶ Fauore libertatis. fauore em̄ libertatis multa ꝯ rigorē iuris ſtatuta ſunt. ff. de fideicō. lib. generaliter. §. ſi quis ſeruo. C. cōia de manumiſ. l. j. ſ. de ꝓba. ex lr̄is. ⁊. ſ. de re iudi. c. vl. xij. q. ij. cū redemptor. Bern̄.

Ad noſtram. ¶ Sunt due ptes. Secunda ibi: ideoꝙ. Abbas. e ¶ Cōditionis: ſepauit: quod bene potuit. ſ. eo. ꝓpoſuit. ⁊. xxix. q. ij. ſiquis ingenu⁹ qꝛ errantis nullus cōſenſus eſt. e. cā. q. j. §. is ita. ⁊. ff. de iuriſdi. om. iudi. ſi ꝑ errorē. ⁊. C. de iur. ⁊ fac. igno. nō idcirco. f ¶ Nec facto. puta carnaliter cognoſcē do eā poſtꝙ intellexit illā eē ancillā. ſ. e. ꝓpoſuit. xx/ ix. q. ij. ſi quis ingenuus. ſ. de cōdi. ap. de illis. ⁊. ſ. de ſpon. is qui. ⁊ ita ipō facto matrimoniū cōtrahit̄ ſicut ⁊ vbo. xxxij. q. ij. honorat̄. ⁊. ff. đ ſpō. ſꝫ q̄. Itē pꝫ h̄. qꝛ mr̄imoniū ꝙ nullū ē tractu tꝑis cōfirmat̄: ſic. ſ. đ de/ ſpō. ipu. lrās acceſſit. ⁊. ſ. e. ꝓpoſuit. ff. de ri. nup. ſiq̄s Sꝫ ꝯ videt̄ ꝙ vba neceſſaria ſint. ſ. de ſpō. tue. ⁊. c. ſi i

De natis ex libero ventre. Quia error cōditiōis fuilis ipedit mr̄imoniū: ⁊ ex h̄ ſepe dubitari cōtingit verum nat⁹ ex libero vētre ſit iudicādus ſeru⁹ vł liber iō ⁊c.

Indecēs. ¶ Primo ponit̄ generale dictum ex q̄ caſu diffiniri mādat: ibi. p̄terea. Abbas. g ¶ Ex liberta: fallit tn̄ in caſibꝫ. xv. q. vl. cū multe. Itē in alio. ſ. de iude. ita q̄rūdā. Ber. h ¶ Hmōi documētis: q̄ dicebat mulier iſta ſe habe re de manumiſſiōe mr̄is ſue ſiue de ſua q̄dā inſtra que forte oñdit pape qb⁹ inſtr̄is ſtabit̄ niſi ex pte eccl'ie ꝯ/ ria inſtr̄a oñdant̄. ⁊ ſic eſt ar. ꝙ iſtrumētū ꝑ aliud in ſtrumētū pōt reprobari. ⁊ ꝑ alias etiā ꝓbatiōes pote rit eccl'ia reprobari hmōi documēta. i ¶ Ab eccl'ia lxxxvij. di. libertos. k ¶ A qua tueri. arg. ꝙ non.

De cognatione ſpirituali.

Alex.iij.ſalernitano archiepo. Filij duorū cōpatrū ꝑ quorū neutrū deuentum eſt ad cōpaternitatē licite cōtrahunt: niſi conſuetudo repugnet: ſepant̄ aūt ſi per eoꝝ alterum vel vtrūqꝫ cōpaternitas eſt cōtracta. hoc dicit cū c.ſuper eo.infra eo. Ca.I.

a Utrū aūt filij ante vel poſt cōpat̄nitatem geniti: poſſint adinuicē copulari: canones ſm̄ diuerſorū locoꝝ cōſuetudines cōtrarij inueniunt̄. ¶ Et licet primꝰ canō exinde editꝰ: natos poſt cōpaternitatē adinuicē copulari ꝓhibeat: ⁊ al b ter tñ canō poſteriꝰ editꝰ: primū videt̄ corrigere: ꝑ quem ſtatuit̄: vt ſiue ante ſiue poſt cōpaternitatē geniti ſunt: ſimul poſſunt cōiūgi: excepta illa ꝑſona dūtaxat: ꝑ quam ad cōpaternitatē venitur. ¶ Uñ nobis videt̄: vt ſm̄ poſteriorē canonem debeat c obſuari. ¶ Niſi cōſuetudo eccl'ie: q̄ ſcādalū generet aliter ſe hr̄e noſcat̄. Idē eidē. Compaternitas ſcienter vel ignoranter inter cōiuges ſuperueniēs cōiugiū nō diſſoluit. Capitulū .II.

Si vir vel mulier ſciēter vl' ignorāter filiū ſuū ď ſacro fonte ſuſcepit: an ꝓpt̄ h ſepari debeāt. ¶ Cōſul.t. d t.r. ꝙ q̄uis generalit̄ ſit inſtitutū vt debeāt ſepari: q̄dā e tñ hūaniꝰ ſentientes: alit̄ ſtatuerunt. Jō nobꝭ videt̄: qd̄ ſiue ex ignorātia ſiue ex malicia id fecerit: nō ſūt ab inui f cē ſepandi: nec alt̄ alteri debitū dꝫ ſubtrahere: niſi ad ꝯtinētiā ſuādā poſſint īduci: qꝛ ſi ex ig̃rātia id factū eſt g eos ig̃rātia excuſare videt̄. ſi ex malicia: eis ſua fraus h nō dꝫ patrocinari vel dolꝰ. Idē vigileñ. epō. Filij duorū cōpatrū ꝑ q̄rū neutꝝ deuētū ē ad cōpaternitatē licite īuicē cōtrahūt matrimonium ſi tñ ſubeſt ꝯſuetudo īpediēs ⁊ dirimēs talia matrimonia ſeruāda ē loci ꝯſuetudo. ca.III.

Super eo qd̄ a nobꝭ tua frat̄nitas req̄ſiuit: de duoꝝ cōpatrū filijs ¶ Rñdemꝰ ꝙ ſi tales filij fu i erint ꝑ q̄rū alteꝝ vel vtrūqꝫ parētes ad ꝯpat̄nitatē venerūt: eos ꝯiūgi nll'a rōe ſuſtineas. ⁊ ꝯiūctos pōtificali au k ctē ñ differas ſepare. ¶ Ceterū ſi ꝑ neutꝝ eoꝝ ad cōpat̄nitatē vētū fuerit ď his te volu l mꝰ ꝯſuetudinē tue metropo

debeo id facere a quo teneor alium ꝓhibere: ⁊ q̄ me defendere tenet̄: me nō dꝫ impugnare. ff. ſi ſer. ven. l. altius. ff. de cōdi. inde. frater a fratre. ⁊ .xxvj. di. vna tm̄. ⁊ xxv. di. c. vl. ⁊ .xj. q. j. ſilueſter. ff. ď fideiuſ. tutor. ⁊ .xlij. di. §. j. ff. de admi. tu. quotiens. §. ij. ff. ď nego. geſ. ſi pupilli. §. videamꝰ ſecus in marito q̄ alios ab vxore prohibere dꝫ: ⁊ ar. iij. q. vj. q̄ꝫ/nis. ſo. i. ꝑmiſſo generali ſuppletur niſi ſit tale factū qd̄ ſibi ſoli ex officio cūpetebat.

De cognatione ſpirituali.

Viſo de pluribꝰ īpedimentis matrimonij ſubmittit de impedimēto cognationis tā ſpūalis q̄ꝫ legalis ⁊ carnal' ⁊ qꝛ ſpūalis cognatio īter alia eſt dignior: iō ꝑmittit de ea. ab. Utrū ¶ Primo dubitatio. Scd̄o duoꝝ canonū cōtrarioꝝ īductio ibi: ⁊ lꝫ. Tertio poſterioris approbatio: ibi. vñ Quarto exceptio ibi. niſi. Ab. a ¶ Filij. ſcꝫ duorū cōpatrū. b ¶ Poſterius primus canō eſt xxx. q. iij. poſt ſuſceptū. ⁊ dꝫ eē paſchalis primi licet ī quibuſdā libris dicat̄ paſchalis ſecundi. canō poſterius editus e ſt. e. cā ⁊. q. e. ſup q̄bus qui corrigit primū: vt hic dicit. ſꝫ canō ille ita pōt legi ꝙ teneat ꝓut ibi exponit̄. ſꝫ Alex. aliter illū intellexit vt hic patet. c ¶ Niſi cōſuetudo: q̄ ſcandalū. Hu. dicit ꝙ Alex. male dixit hic: qꝛ innuit hic ꝙ legitime cōiūcti debeāt ſepari qd̄ eſſe nō debet: ꝓpter aliquā conſuetudinē vel ſcādalū qꝛ a deo ſunt cōiūcti: Et q̄s deus cōiūxit hō nō ſepet. xxxiij. q. ij. q̄s deꝰ ⁊c̄. ar. ꝓ eo. ſ. de ſpō. du. c. vl. vbi nō ſtat̄ cōſuetudini ſꝫ potiꝰ iuri ar. ꝯ. ꝙ cōſuetudo ꝑſonas legitimas ad ꝯhendū reddit illegittimas. j. eo. ſup eo. ⁊. ſ. de cle. cōiu. cū olim. ⁊ ar. xxxij. di. placuit. Sol. pōt dici ꝙ h locū hꝫ in matrimonio ꝯhendo: vt ꝓpter ſcādalū impediat̄ matrimoniū qd̄ alias legitimū eſt. ſꝫ nō dirimit̄ iā cōtractū ꝓpter ſcādalū ⁊ h ſatis patꝫ ex cōſultatione: ⁊ nō dicit h Alex. ꝙ cōiūcti ſepent̄ lꝫ rñdet ꝙ cōiūgi nō debent ſi ſcādalū eſt. nā multa fieri ꝓhibent̄ facta tñ manēt. ſ. de iureiur. quēadmodū. ⁊. ſ. de regu. ad aplicā. ⁊. xxx. q. v. §. ſꝫ obijcit̄. ⁊. xv. q. j. §. vl. Vel dic ꝙ ꝓpt̄ ſcādalū derogatur iuri: vt ꝓpter ſcādalū ſepent̄: lꝫ de iure nō deberēt ſepari: vt. j. e. ſup eo. ſꝫ prius verius videt̄: qꝛ ꝓpter ſcādalū mrīmoniū ꝙ deo auctore in paradiſo inſtitutū fuit ꝑ eccl'iam diſſolui nō dꝫ. xxvj. diſ. deinde opponit̄ et ita remanet ꝯria illa decre. ſup eo. ſꝫ intellige h ꝓut ibi dicitur. Bern.

Si vir vel ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ibi: cōſultationi. Et ibi prio recitat canonū antiquorū ꝯtrarietatē. Scd̄o alteram ꝑtē approbat: ⁊ rōnē addit ibi: ideoqꝫ. Bern. d ¶ Inſtitutū xxx. q. j. c. j. ⁊. ij. e ¶ Statuerūt xxx. q. j. dictū de eo ad limina. f ¶ Debitū ſubtrahere: ſed nunq̄d pōt exigere? pōt dici ꝙ ille q̄ h fecit ignoranter pōt reddere ⁊ exigere: qꝛ nō peccauit. q̄ vero ſcienter ſatis videret̄ ꝙ nō deberet exigere ſed reddere tenet̄: tñ nō inuenimꝰ ꝓhibitū in h caſu ꝙ nō exigat: ꝗ nec nos ꝓhibeamꝰ. g ¶ Ignorātia ꝓbabili. alias nō excuſaret̄ a peccato. ſ. de eo q̄ renūc. epi. c. j. in fi. ⁊. j. de cle. excom. mi. aplice. ⁊ arg. hic: ꝙ ignorātia excuſat: vt ibidē. et j. q. iiij. §. vltimo. ⁊. viij. di. cōſuetudo. h ¶ Patrocinari. ſ. de eo qui dux. in ma. c. j. ⁊. j. de collu. audiuimꝰ xxx. q. j. dictum et. ſ. de reſcrip. ſedes apoſtolica.

Super eo. ¶ Summatū eſt. ſ. c. j. Sꝫ ſpecialius attingendo mētē. c. h. intendit vt in rubro. ſm̄ intel. magis cōem. Primo ponit̄ queſtio. Scd̄a ibi: rñdemus. diſtinguēs rñſio. ⁊ ſecūdū mēbrū ibi: ceterum Abbas. i ¶ Alterū vel vtrūqꝫ. ſ. e. c. j. ⁊. xxx. q. iij. ſup quibus. k ¶ Separe: qꝛ ꝯtra canones ꝯiuncti ſunt vnde ſepandi ſunt. x. di. vides. ⁊. C. de le. ⁊ ſe. cō. nō dubium. ⁊. xxxv. q. iij. cōtradicimꝰ. l

litane eccl'ie: vel aliaꝝ circū/ poſitaꝝ inq̄rere: ⁊ diligentiꝰ a imitari. ita ꝙ ſi eiuſdē eccl'ie ꝯſuetudo habeat: int̄ eos nō ſuſtinere ꝯiugiū fieri: nec factum firmitatꝭ robur hr̄e. tu ſiꝉ mō in eccl'ia tibi cōmiſſa ꝯiugiū hmōi fieri non ꝑmittas: ⁊ ſi q̄s totalit̄ ꝯiūctos īueneris. iux̄ earūdeꝫ eccl'iaꝝ ꝯſuetudinē: ipſos ſepari ab īuicē nō dimittas. Uerꝫ ſi de cōſuetudine habeat̄: vt alia ꝯiugia ꝑmittat̄: id ī eccleſia b tua diſſimulare poterꝭ: ita ꝙ c nec ꝯ̄dicere: nec tuū videarꝭ ꝓ̄ſtare aſſenſū: q2 ſicut graue d ē antiquā ꝯſuetudinē circū/adiacētiū eccl'iaꝝ ſup his cōtēnere: ſic q̄ꝫ grauiꝰ videt̄. ſi ꝓ̄pt̄ eas hmōi ꝯiugijs tuū īdulges aſſenſū: cū poſſet ſic ī e exēplū aſſumi. Clemēs. iij.

Inter patrē baptiſati ⁊ vxorē leuantis prius ab eo cognitam cōtrahitur cōpaternitas efficax ad matrimoniuꝫ dirimendū. Caplm. IIII.

MArtinꝰ Bertā duxit vxorē. tebergā ſibi copulauit lotharius: qui berte ⁊ martini filium de ſacro fonte ſuſcepit. L. xo ⁊. B. ſublatis de medio. M. cū. T. p̄fata ꝯtraxit. Nos aūt ꝯſul. t. t. duximus rn̄. ꝙ cum ſcōꝫ verbuꝫ domini. vir ⁊ mulier f efficiant̄ per cōnubiū vna caro: liquidū eſt tebergam nō poſſe matrimonialiter copulari martino: qui compater g eius fuerat: cum quo vna ca i ro teberga noſcitur extitiſſe.

Idem. Compaternitas per cathecismum cōtracta impedit matrimoniū contrahendum: ſꝫ cōtractū nō dirimit. Capitulum. V.

politane. ſic. xij. di. de his. Sed ꝯtra ꝙ conſuetudo romane eccl'ie potiꝰ ſit ſequēda. de cō. di. iiij. de trina. xj. di. quis neſciat. in fi. ꝯtraria itellige de forma ſacramētoꝝ ſeruanda quā q̄libet tenet̄ ſeruare ⁊ credere ꝑut tenet romana eccl'ia. ī. de here. ab abolendā. j. rn̄ſo. Item eſt ar. ꝙ ꝑ̄us recurrendū eſt ad ꝯſuetudinē metropolitane eccleſie q̄ꝫ aliarum ad q̄ꝝ ꝯſuetudinem recurrendū eſt. s̄. de cēſi. ſup eo demū ad romanā. ar. ff. ꝺ le. de q̄bus. vel potius ad ius ſcriptum ꝑ̄mo.

a Cōſuetudo. ⁊ intellige de tali cōſuetudine q̄ ſcādalum generet niſi fuerit obſeruata. s̄. eo. c. j in fi. ⁊ ſurgit cōſuetudo iſta ex q̄dam affinitate ꝯ̄cta ex cōpaternitate vniꝰ filio rū: vt etiā alij cōiūgi non poſſint ꝑut olim obſeruabat̄ ſm intellectū Alex. vt. s̄ eo. c. j. ⁊. xxx. q. iij. poſt ſuſceptū licꝫ illud īmutatū fuerit vt oēs poſſint ꝯiūgi p̄ter illas ꝑſonas q̄bus mediātibꝰ cōpaternitas ꝯ̄cta fuerit. xxx. q. iij. ſup q̄bus. ⁊. s̄. eo. c. j. et ſic ſi ſcandalū magnū ſit in aliquo loco ꝙ tales ꝯiungant̄ vel remaneāt ꝯiuncti: adhuc ꝓpter ſcandalū ſeruabit̄: ibi illud ius nō obſtante cōſtitutione q̄ emanauit poſtea in contrariū. vnde forte ſiꝉ modo pōt dici ſi in aliquo loco eſſet magnū ſcandalū ⁊ horror: ꝙ aliqui ꝯtraherent in q̄nto gradu illud nō tolleraret̄ conſtitutione illa. ī. de conſang. ⁊ affini. non debet: quia ꝓpter ſcandalū multa etiā contra ius omittunt̄: ergo multo/fortius vbi alia ratio ſubeſſe videtur. ⁊ ita hic: ⁊. s̄. e. c. j. in fi. Scandalū impedit matrimoniū ⁊ dirimit: et eſt ſimile: quia cōſuetudo facit aliquem illegitimū ad eligendū. s̄. de cle. cōiug. cū olim. In ꝓhibitione talis matrimonij nullū ē peccatū. ergo ſi ſcandalū eſt ꝙ cōiungant̄ ꝓpter ſcandalū ꝓhibēdi ſunt. ar. ī. ꝺ no. ope. nūci. cum ex iniūcto. ſed ſi nulla ꝓhibitio vnq̄ꝫ fuiſſet inter tales ꝑſonas ꝯtractū m̄rimoniū nō deberet diſſolui propter ſcandalū: q2 talis diſſolutio ſine peccato mortali fieri nō poſſet. ar. p̄dicte decre. cū ex iniuncto. Quidā tn̄ volūt intelligere v̄ſi. iſtū ita ꝙ ſi eiuſdeꝫ eccleſie ⁊c̄. de ꝑ̄mis ꝑſonis de q̄bus ꝑ̄miſit in prin. c. q2 inter eas de q̄bus ſcd̄o dr̄: licitū eſt matrimoniū: vt. s̄. eo. c. j. nec de tali matrimonio dicit Alex. ꝙ ſit diſſimulandū. ne in exemplū trahat̄: cū eccleſia talia m̄rimonia approbet: ſꝫ veriꝰ credo ꝑ̄mū dictū: verūtn̄ ſi ꝯſuetudo habet vt poſtq̄ꝫ ꝯ̄cta ſūt tollerent̄ poterit iſte diſſimulare: ita ꝙ nec ꝯſentiat nec ꝯ̄dicere videat̄: ꝓpter rōneꝫ q̄ infra ſequit̄. b Diſſimulare. talis diſſimulatio loco approbatiōis tacite habet̄ merito cum nullū ſubſit impedimētū. c Nec ꝯ̄dicere. Nō q̄ tacet neq̄ꝫ ꝯſentit neq̄ꝫ negat. ff. de regu. ju. q̄ tacet. Qn̄q̄ꝫ tn̄ taciturnitas habet̄ ꝓ ꝯſenſu. liiij. diſ. ſi ſeruus. s̄. de ꝓ̄ſump. nōne: ⁊ aliq̄n ꝓ ꝯtradictione de cōſe. di. iiij. cuꝫ ꝓ paruulis. ff. ꝺ ꝑcu. filiuſfa. §. inuitū. lxv. diſ. ſi forte.

d Circūadiacentiū. ⁊ ita vicinorū locoꝝ nō ē ꝯtēnenda ꝯſuetudo: imo ſeruāda: ne ſi ꝯ̄riū fieret ſumeret̄ inde exemplū: q2 cuꝫ illa cōſuetudo ſatis ſit honeſta n̄ debet iſte videri auctor vt alij recedāt ab illa cōſuetudine et ita taceāt ſi ſine ſcā dalo id ſuſtineāt. e Aſſumi. ab alijs q̄ talia cōiugia non contrahunt ꝺ cōſuetudine.

Gene. 2
Matth. 19
1. Cor. 6
Ephe. 5

MArtinꝰ. Duo facit. Primo ponit queſtionem. Secūdo eius ſolutionē. ibi: Nos autem. Ab.

f Per connubiū. i. ꝑ carnalē copulā. xxvij. q. ij. agathoſa. g Eiꝰ ſcꝫ lotharij. h Una caro. xxx. q. iiij. ſciſcitat̄. ⁊. c. ſi quis vnus. i Cū quo. ſcꝫ lothario. Nō ꝙ poſt matrimoniū carnali copula conſūmatū in q̄ intellige q̄d dicit̄ hic: ſi alter ꝯiugū ſuſcipit filiū alterius de ſacro fonte ambo coniuges compatres efficiuntur parentibus infantis: ⁊ ita vir ſuſcipiendo filium alterius ꝺ ſacro fonte vxor mediante viro cōmater efficitur parentibus infantis ⁊ mater ſpiritualis efficitur illius ⁊ ecōuerſo. xxx. q. iiij. ſciſcitat̄. ⁊. c. ſi quis vnus. Si vero cōpaternitas matrimonium preceſſit ſiue carnaleꝫ copulam. puta ſuſcepiſti filium berte ⁊ martini de ſacro fonte: ⁊ poſtea contraxiſti cum teberga: ⁊ eam cognouiſti vel licꝫ cōtraxiſti. nōdum tamē carnaliter illā cognouiſti: q̄uis illam poſtea cognoſcas: vxor tua non efficitur cōmater parentibꝰ illius infantis: q2 nōdū eras effectus vna caro cū ea: quia ꝑ vnionē carnis ſequētem cōpaternitatē nō tranſit ad vnionē ſpūs p̄cedētē matrimonium. vn̄ te mortuo ⁊ mortua vxore martini q̄ꝝ filium anteq̄ꝫ haberes tebergam de ſacro fonte leuaueras. martinus poterit habere tebergā in vxorē. xxx. q. iiij. qui ſpiritualē. ⁊. c. poſt obitum. ⁊ ſic teberga pōt habere duos cōpatres vnū poſt aliū. vn̄ nō v̄ſus. Que mihi vel cuius: mea natuꝫ fonte leuauit. Nec mea cōmater fieri mea non valet vxor. Si qua mee natū non ex me fonte leuauit. Hanc poſt fata mee non inde vetabor habere. Sic q̄uādoq̄ꝫ facto ſuo alter coniugū ſolēnizat votū alteriꝰ: puta vir qui volēte vxore ordinē ſuſcepit. xxviij. di. quia ſunt.

Contracto matrimonio inter. P. et A. vxorem ſuã: quidã conſanguinei eiuſdez a. contra matrimoniũ obie/ a cerunt: ꝙ eadem in primo ſa crati ſalis pabulo: filiũ quõ/ b dam concubine ipius. p. te/ nuit: et. ĩ ¶ Uerũ ſi conſta/ ret vera eſſe q̃ diximꝰ: nõ ĩdo tamen contractuz matrimo/ c niũ ſolueret: que res vix cõ/ trahendo matrimonio impe dimentũ afferret. ¶ Ideoq; mandamus: quatenus p̃fa/ to. p. auctorita nr̃a iniungas vt memoratã. a. ſicut vxorez maritali affectione ptractet: ⁊ carnale debitũ ab ea licen/ ter exigat ⁊ pſoluat: ſiue ipſã ante matrimoniũ contractũ cuz. p. ſiue poſtea conſtiterit hoc egiſſe: dũ tamen ſi ĩ frau dem hoc fecerit cauſa matri/ monij ſeparandi: penitẽtiaz p p̃ſumptione accipiat: mr̃i/ monio ĩ ſua firmitate durã/ te. Innocẽ. iij. epiſcopo ⁊ ar chidiacono linconien̄.

Inter patrem baptiſati et leuantem ſeu tenẽtẽ baptiſatũ contrahiť cognatio ſpũalis valida ad impediẽdum ⁊ di/ rimendum matrimoniũ poſt contractum. Capl̃m. VI.

Ueniẽs ad aplicã ſedẽ. C. ãglicꝰ: ⁊. ĩ ¶ Mã damꝰ q̃tenꝰ ſi ꝯſtiterit. H. mu d lierẽ p̃dicti viri filiũ d̃ ſacro e fõte leuaſſe añq; eã deſpõſaſ ſet vxorẽ: vos inť eos diuor/ tiũ ap. poſt. celebretis. Idẽ magro. S. canonico herfor/ den̄.

Si filij duoꝝ cõpatrũ p quoꝝ alteꝝ deuentum eſt ad cõpaternitatẽ matrimoniuz cõtrahãt ſeparãť ⁊ tempore ꝯtus ſciẽtes ĩpedimẽtũ illd̃ denũciare tenenť. Ca. VII.

Ua nos duxit diſcre/ tio cõſulẽdos: an natꝰ an cõpaternitatez: filiã cõpa tris ſui vel cõmatris ſibi poſ ſit mr̃imonialiť copulare: et ſi ꝯtraxit: an debeãt ſeparí: ⁊ an cõſcij talis mr̃imonij te neanť illud ĩ publico accuſa re. ¶ Sup quo reſpõdemꝰ ꝙ g huiuſmodi pſone nõ poſſũt matrimoniũ contrahere: ⁊ ſi cõtraxerint: pñt abinuicẽ ſe/ parari. ⁊ q̃ ꝯtractũ ſciuerint h debent eccleſie illud nuncia/ re. Gregorius nonus.

Inter baptiſatũ ⁊ filiũ bapti ſantis oriť cognatio ſpũalis impediens et dirimens ma

Contracto. ¶ Duo facit. Primo ponit caſuz. Secũdo. ibi: Dex. diffiniendũ cõmittit: ⁊ in cõ mittit: ⁊ in cõmiſſione p̃ma exprimit diffinitiõis cau/ ſam vſq; ibi: Ideoq;. Ab. a ¶ Sacrati ſalis. de cõ ſe. di. iiij. ſal celeſtis. b ¶ Cõcubine. quidaz dicũt ꝙ ille filiꝰ tñ erat filius concubine ipius. p. de alio viro dicentes ꝙ cõpaternitas cõ trahiť p illud ſa cramẽtũ ſacrati ſalis: ſʒ ſm hoc nulla fuiſſet que ſtio. c ¶ Dix ꝯtrahendo. ex h̃ videť ꝙ p illa q̃ p̃cedunt baptiſ/ ma nõ ꝯtrahať compaternitas. ar. xxxij. di. §. ve rum. in fi. vbi d̃r ꝙ baptiſmꝰ ẽ ia/ nua oiũ ſacra/ mẽtoꝝ. Itẽ ppť cathecíſmũ non fit aliq̃s apťꝰ cõ/ trahere mr̃imo/ niũ. xxviij. q. j. ca ue. Itẽ ſi decede ret ſine baptiſ/ mo non p̃deſſet ei cathecíſmꝰ q̃n ppetuo dãnareť de ꝯſe. di. iiij. fir miſſime. ⁊. c. nul la. ⁊ ſic ẽ adhuc mẽbrũ diaboli. ergo nõ põt eſſe ſpũalis filꝰ. ar. ꝯtra ꝙ ꝯtrahať cõpaternitas p cathecíſmũ. xxx. q. j. c. j. vbi. dici/ tur ꝙ a p̃mo pa/ bulo ſacrati ſa/ lis vſq; ad cõfir mationẽ ꝯtrahi/ tur compaterni/ tas. e. cauſa. q. iiij. ſi quis vnꝰ. de ꝯſe. di. iiij. in cathecíſ mo. nã ⁊ chriſtiana d̃r poſtq; eſt cathezizata. xxviij. q. j. caue. Hug. dixit ſup illo. c. puenit. xxx. q. j. ꝙ ſicut ſe ptem ſunt dona ſpũſſancti: ⁊ ita ſeptẽ dona baptiſmi. ⁊ p quodlibet illoꝝ ꝯtrahiť cõpaternitas: ita ꝙ impe/ dit ⁊ dirimit mr̃imoniũ. Primũ eſt collatio ſacrati ſa lis. de cõſe. di. iiij. ex hinc. Scd̃m auriũ ⁊ nariũ linitio cũ ſputo. di. e. poſtea tãgunť. Tertiũ in fronte ⁊ in pe ctore crucis ſignatio. diſt. e. poſtea ſignatur. Quartum olei ſacri punctio. diſ. ea. deinde. Quintuz ablutio ba/ ptiſmi diſ. ea. venit. Sextũ ĩ v̾tice chryſmatis punctio a ſacerdate diſ. ea. poſtq; aſcẽdit. Septimũ confirma tio chryſmatis in frõte p epm̃ di. ea. pſbyteri. Et illi q̃ ſequũť Hug. dicunt ꝙ ille filius nõ fuit filꝰ Petri: ſʒ tm̃ cõcubine. ⁊ dicunt hãc decre. nõ tenere: dato ꝙ fue rit filius Petri. Alij dicũt ꝙ p tria ſacramẽta tm̃ con trahiť cõpaternitas. ſcʒ p cathecíſmũ. baptiſmũ. ⁊ cõ firmationẽ. de ꝯſe. di. iiij. in cathecíſmo. xxx. q. iiij. ſi q̃s

vnꝰ. ⁊ hec mulier nõ tenuit illũ filiũ ad totũ cathecíſ/ mũ: ſed tm̃ ad imiſſionẽ ſalis: qd̃ ſatis apparet p hãc lr̃am. Alij dicunt ꝙ licʒ cõpaternitas contrahať p ca/ thecíſmũ: p illã nõ tñ dirimiť mr̃imoniũ ꝯtractũ. pue innuiť p hãc lr̃am tali rõne. qꝛ baptiſmus ẽ ianua oĩm ſacramẽtoꝝ: vt dictũ ẽ in. §. ve/ rũ. xxxij. di. ⁊. ſ. d̃ pſby. nõ bap. c. j. ⁊. iij. ergo ſi ianua nõ ẽ apta nullũ ſacramen/ tũ recipiť. Item alia rõne: qꝛ añ baptiſmũ nõ eſt filꝰ eccl̃ie: qꝛ ſi/ ne eo nullꝰ ſalua tur vt dictũ eſt. & ſi nõ eſt filꝰ ec cleſie nõ eſt filꝰ ſpũalis. ⁊ ſi non ẽ filius ſpũalis: nulla p eũ ẽ cog natio ꝯtracta: & ꝓpter h̃ non de/ bet mr̃imonium ſeparí. Sʒ certe cõtra iſtos q̃ di/ cunt ꝙ etiã p ca thecíſmũ nõ di/ rimať mr̃imoni/ um manifeſte fa ciunt illa duo. ſi q̃s vnꝰ. ⁊. c. i ca/ thecíſmo. qꝛ ibi equiparanť iſta tria cathecíſmuſ baptiſmꝰ ⁊ ꝯfir/ matio. vnde cre/ do ꝙ ſi q̃s tene/ at aliquẽ in toto cathecíſmo in q̃ vnꝰ patrinus de bet eſſe ꝙ ille ſit compater effectꝰ parentibꝰ infan tis: ſed hec mu/ lier non tenuit il lum filium infan tem niſi in p̃mo pabulo ſacrati ſalis. nec exp̃ſſe dicit lit tera ꝙ fuerit filius. P. ⁊ ideo dico ꝙ cathecíſmus im/ pedit ⁊ dirimit matrimoniũ. ſcʒ iam contractũ vt di/ cunt quidã. L. dixit ꝙ cõpaternitas p cathecíſmũ cõ/ tracta inualida eſt ad matrimoniũ dirimẽdũ ꝙ ſatis poſſet tolerari ratione p̃dicta: vt dixit. L.

Ueniens. d ¶ De ſacro fonte. idem ſi tenuiſ/ ſet eum in cathecíſmo vel in confirmatione: vt ſ. c. proximo dictum eſt. e ¶ Anteq;. bene dicit an teq;: quia ſi poſt contractum matrimoniũ hoc feciſſet non ſeparareť matrimonium contractum. ſ. eo. ſi vir. ⁊. xxx. q. j. ad lumina. dictum de eo.

Ua nos. ¶ Sunt due partes. In prima tri/ membris conſultatio. In ſecunda cuiq; reſpon/ ſio. ibi: Super que. Ab. f ¶ Filiam ſpiritualem p qum compaternitas eſt contracta. ſ. eo. c. j. ⁊. c. ſuper eo. in prin. g ¶ Poſſunt. id eſt debent de iure. ſ. eo. c. j. et. c. ſup eo. in prin. h ¶ Nũciare. Nota ar.

ꝙ denũciatio criminũ ad oẽs ſpectat ⁊ nõ tm̃ ad pla/
tos. Jtẽ pſone ille q̃ ſciuerũt cõtrahi matrimoniũ nõ
admittunt ad accuſationẽ matrimonij aut etiã ad te/
ſtificationẽ. ſ. qui ma. accu. poſ. cũ in tua. nõ tñ repelliũ
tur a denunciatione: vt hic ptʒ. ⁊ tñ hic cõſequit idẽ p
denũciationẽ in hoc caſu qḋ p accuſationẽ. nõ eñ poteſt penitere ille cui denũciat tale crimen niſi remota vxore. xx/
iiij. q. vj. ſi res. argu. Jtem alia via excludit et alia admittitur. ſic. ſ. de iureiur. queadmodũ. ſ. de deſpon. impu be. ad diſſoluen/ dũ. arg. ꝯ. ſ. de procu. tue. vbi ꝺ hoc. Bern.

Ex litte. ¶ Diuiditur. in duas partes. Jn pria iudicium cõſultatio. Jn ſcḋa mãdatũ: ibi. mãdamus. Abbas.

a ¶ Baptiſauit: ⁊ ita fuit filius ſpiritualis ipius ſa/
cerdotis. xxx. q. ſ. oẽs quos. vbi de hoc: ⁊. c. nõ debet. ⁊
q. iiij. ſiquis vnꝰ: arg. ḡ ⁊ filia illiꝰ effecta eſt ſoror ſpi/
ritualis viri ac ſi ipm ſacerdos de ſacro fonte leuaſſet:
qꝛ tunc illã habere in vxorẽ nõ poſſet: qꝛ ea mediãte cõ
paternitas eſſet cõtracta. ſ. e. c. j. ⁊. c. ſup eo. ⁊. xxx. q.
iij. ſup quibꝰ. ergo multo fortiꝰ cũ ſit pater ſpiritualis
illius. Sʒ quid mouit iſtũ officialẽ ad ſententiandũ ꝓ
matrimonio. hec potuit eſſe cauſa: qꝛ edictũ de matri/
monio ꝓhibitoriũ eſt. ſ. de ſpon. cũ apud. ſed hoc non
inueniebat ꝓhibitũ exp̄ſſis verbis de his qui bapti/
ſant ꝙ filij eorumcum talibus non poſſent contrahere
ſed licet expreſſe non eſſet ꝓhibitum. ſatis videbatur
eſſe prohibitum ex quo pater eſt ipius ſpiritualis: quia
in eo quod minus eſt ꝓhibitio inuenitur. ſcʒ in filio il
liꝰ q̃ aliã ꝺ ſacro fonte leuauit. Simile eſt qḋ dicit Vr
banus. nulla rõne ꝓhibitũ inuenit ꝙ vir ⁊ vxor ſimul
nõ ppſſint filiũ alterius de ſacro fonte ſuſcipere. xxx.
q. iiij. qḋ aũt. hoc eſt verũ verbis exp̄ſſis. Sʒ in gene/
re ꝓhibitũ eſt dũ ꝓhibet ꝙ plures ſimul nõ ſuſcipiãt
puerũ de ſacro fonte. de cõſe. di. iiij. nõ plures. ⁊ qꝛ ꝓ/
hibet cõmiſceri filie ſpũali: vt. c. p̃dicto nõ dʒ. Sed nũ
quid filius ſacerdotis poteſt ꝯtrahere cũ filia illiꝰ quã
recipit ad penitẽtiã? videt ꝙ nõ: qꝛ ⁊ illa filia ſpiritua
lis eſt. ſicut illa quã baptiſat. xxx. q. j. omnes quos. ſed
nõ eſt ita: qꝛ nõ cõtrahit tanta affinitas in penitẽtia
ſicut in baptiſmo: qꝛ p penitẽtiã nõ efficiunt filij ſacer
dotis affines filijs eoꝝ quibꝰ penitẽtiã iniũgunt: nec
vſq̃ȝ inuenit ꝓhibitũ directe vel indirecte: ergo
intelligit eſſe cõceſſum. ſ. de ſpon. cũ apud.
De cognatione legali: Viſo de cognatione ſpi/
rituali merito ſubijcit de legali. Et vide ad materiam
huiꝰ ti. tex. cũ glo. xxx. q. iij. c. j. ⁊ i. c. p adoptionẽ. Et
dic ꝙ adoptio legalis eſt quedã ꝓpinquitas p quã ef/
ficit quis filius vel nepos vel deinceps ſeu frater vel
affinis qui nõ eſt naturam imitans. l. adoptiones. ff

trimoniũ inter eos contrahendũ. h. dicit. Ca. VIII.

Ex lr̃is veſtris accepimus: ꝙ cũ martha mulier corã officiali cãtuarieñ. Alanũ peteret in virũ: ⁊ ſe affidatã ab eo ac carnaliter cognitã p teſtes idoneos ꝓbauiſſet: dictoꝝ tandẽ teſtiũ depoſitionibus publicatis: idẽ. A. excipiẽdo ꝓpoſuit: ꝙ eã habere nõ poterat in vxorẽ: p eo ꝙ ipm pater mulieris eiuſdẽ q̃ ſacerdos extitit a baptiſauit. Sed cũ idẽ officialis exceptione hmõi non admiſſa: diffinitiuaȝ tulerit ſnĩam ꝯtra ipm: ⁊ idẽ ad ſe. apo. appellauit: ¶ Mandamꝰ q̃tenꝰ ſi eſt ita: eũdẽ. A. ſup hoc ab impetitione mulieris abſoluatis ipius: eidez mulieri ppetuũ ſilẽtiũ imponẽtes.

De cognatiõe legali.

Nicolaus ad cõſulta bulgarorũ. Inter adoptatũ ⁊ filiũ adoptãtis nõ põt durãte adoptiõe ꝯſiſtere matrimoniũ. Ca. I.

Si qua per adoptionẽ mihi ſoror eſſe ceperit: q̃ b diu durat adoptio inter me et ipſam: nuptie cõſiſtere non poſſunt.

De eo qui cognouit conſanguineã vxoris ſue vel ſpõſe.

de adoptionibus. Abbas Siculus.

Si qua: ¶ Vdiu. xxx. q. iij. ita diligere. er/
go ea finita cũ ea poſſum cõtrahere. inſti. ꝺ
nup. §. ſed ⁊ ſiqua. Jtẽ arg. hic ꝙ cã ceſſan
te ceſſat effectus. ſ. de renũci. poſt trãſlatio
nẽ. ſ. de iureiur. ⁊ ſi chriſtus. ad ſi. ⁊. lxj. di. §. his omnibꝰ. ff. de ritu nup. p adoptionẽ. Nota ad intelligentiã huiꝰ decre. ꝙ cognatio quedã eſt ſpiritualis. de qua dicit. ſ. ti. xxi. Quedã etiã legalis de qua hic dicit. Legalis cognatio fit duobꝫ modis vel p adoptionẽ vel p arrogationẽ. Dicimur aũt arrogare illũ qui ſui iuris eſt. ⁊ p arrogationẽ tranſit in noſtrã poteſtatẽ. ⁊ fit arrogatio principis auctoritate. Ad
optio aũt p quẽlibet magiſtratũ. inſti. de adop. §. ij. ⁊
iij. nec trãſit in ptãtẽ adoptantis. C. de adopti. l. vlti.
⁊ inſti. eo. ti. ſed hodie. ſed remanet in ptãte ſui patris
Et tã arrogati q̃ adoptati dicunt filij adoptiui ſiue
fratres: ⁊ inter fratres adoptiuos ſiue naturales ⁊ le/
gitimos ipedit matrimoniũ q̃diu durat adoptio: vt
hic: ⁊. ff. de rita nup. p adoptionẽ. ⁊. xxx. q. iij. ita dili/
gere. Sʒ inter aſcendẽtes ⁊ deſcendentes. id eſt inter
adoptantẽ ⁊ adoptatũ ſemp impedit matrimoniũ. ff.
de ritu nup. adoptiuus. licet ſoluat adoptio. ff. eo. tit.
quin etiã. Jtẽ poſſet dici ꝙ filius adoptatus poſſit co
pulari filie adoptantis cũ adoptatus nõ tranſeat in
poteſtatẽ adoptantis. inſti. de adopti. §. ij. ſic etiã po/
teſt dici ꝙ filius illegitimꝰ poteſt copulari filie adopti
ue: qꝛ illegitimus nõ eſt in ptãte patris: inſti. de nup.
§. vl. Jllegitimꝰ nõ põt copulari filie ſpũali. Alij di/
cũt ꝙ adoptatꝰ nõ põt copulari filie adoptantis: qꝛ li
cet adoptatus nõ tranſeat in poteſtatem adoptantis
acquirunt tamẽ ei quedã iura p adoptionẽ que diſſol
uunt p emancipationẽ. C. de adop. l. penul. §. fin autẽ
⁊ hoc idẽ videt p decre. iſtã. que indiſtincte loquit de
adoptione: nõ diſtinguẽdo inter arrogatũ ⁊ adopta
tũ. ⁊ hoc impedimentũ deſinit p emãcipationẽ alter/
utrius. ff. de adopti. in omni. ff. de ritu nup. p adopti/
onẽ. Sed nunq̃d filij adoptiui poſſunt cõtrahere in/
ter ſe? Dici poteſt ꝙ ſic: qꝛ nõ inuenit ꝓhibitũ. Jtẽ q̃d
ſi adoptiuus durãte adoptione cõtrahat cũ legitima
Dicunt quidã ꝙ nõ diſſoluit matrimoniũ cũ illud im/
pedimentũ ſit tẽporale. Hu. dicit ꝙ nõ eſt matrimoni
um. nec obſtat ꝙ temporale ſit impedimẽtũ: ⁊ inducit
ſimile. hodie nõ poſſum cõtrahere cum illa que habet
virum. tamen cras potero mortuo viro ſuo ⁊ hec de/
cre. facit pro. h. De eo qui cognouit cõſangui
neam vxoris ſue. Viſo de cog. ſpi. ⁊ leg. de car
nali videndum reſtat. Sʒ qꝛ ex copula habita cũ con
ſanguinea vxoris orit affinitatis cognatio de qua po

terat dubitari vtrū dirimeret vel impediret matrimoniū: idõ ſubijcit hec rubꝛica. Et virtus totius tituli ↄſiſtit in hoc ꝙ affinitas cõtracta ex copula cū cõſanguinea vxoꝛis nõ dirimit matrimoniū pꝛius cõtractū: ſʒ ſoluit ſponſalia de futuro. Itē pꝛiuat facultatē cõtrahendi matrimoniū ⁊ exactione debiti in actiõe habita vt patebit in ꝓſecutione ri. Abbas.

SI quis ❡ Pꝛimo ponit thema: ex q̃ triplex elicit q̃ſtio. Scḋo ſoluit: ibi. nec filiā. Abbas Sicu.
a ❡ Filiaſtra. xxxij. q. vij. q̃dā ⁊.c. q̄ doꝛmierit. ⁊.c. ſiq̄s viduaʒ
b ❡ Scienter: ſecus ſi ignoꝛanter. xxxiiij. q. ſi. in lectum. Ber.
c ❡ Petere: exactus tñ reddere tenet. ī.e. titu. trãſmiſſe. nõ obſtante affinitate inique ex poſtfacto cõtracta. ⁊ ſine culpa pꝛiuari iure ſuo nemo debet. ī.e. diſcretionē. ⁊.c. vl. ⁊. ca. tue.
d ❡ Nec ille. poſt moꝛtem vxoꝛis.
e ❡ Copulare ꝓpter inceſtum. xxxij. q. vij. qui doꝛmierit. ⁊ ī.e. ex lr̄is. tamen ſi ↄtraheret tenet matrimoniuʒ ⁊ etiā ſi eſſent iuuenes diſpenſaret cū eis. xxxiij. q. ij. in adoleſcētia. Bernā.

Ex cõci. apud metiā. Affinitas ſupueniēs poſt matrimoniū ↄtractū nõ ſoluit matrimoniū ſed exactionē debiti impetit ⁊ crimē īceſtus inhabilitat q̄ ad matrimoniū cõtrahendum. Ca. I.

SI q̄s cuʒ filiaſtra
a ſua ſcienter foꝛni
b catus fuerit: nec
c a matre debitū petere: ❡ Nec filiā vnq̄ʒ habere põt vxoꝛem: nec filiaſtra:
d nec ille vllo vnq̄ʒ tēpoꝛe alij
e ſe poterūt matrimonio copulare. Alexan. iij. pictauiē. epiſcopo. Affinitas ſupueniens etiā p illicitū coitum diſſoluit ſponſalia de futuro ſʒ nõ matrimoniū: ⁊ inceſtuoſus contrahere nõ poteſt.

VEniens ad Ca. II.
nos p̄ſentiū latoꝛ. et
f ī ❡ Inquiſi. t. t. r. ꝙ ſi matrē ſpõſe ſue cognouit: ſi ſpõ
g ſe nunq̄ carnaliter adheſit:
h īponēda eſt ei penitētia paulo maioꝛ q̄ʒ pꝛo adulterio. q̄
i pacta vel pte īpius: poterit
k ex diſpenſatione cū alia matrimoniū cõtrahere. ❡ Ce
l terū ſi ſponſam cognouit an
m teq̄ʒ matrē vel poſt: nūq̄ʒ eaʒ
n vel aliam poteſt accipere in vxoꝛem. Idem. Non ſeperat matrimoniū ad dictum vnius aſſerentis affinitatem inter cõiuges p̄ceſſiſſe.

DE illo qui vxo Ca. III.
rem fratris anteq̄ ei matrimonio iungeret: ſe ꝑpoſuit cognouiſſe: ❡ Reſpõdem⁹: ꝙ niſi hoc publicū et notoꝛiū fuerit: aut idoneis
o teſtib⁹ cõpꝛobatū: p̄dictum matrimonium occaſione illa tūm impetere nõ permittas. Celeſtinus tertius. Inceſtuoſus matrimoniū cõtrahere nõ debet: ſed ſi cõtrahit tenet: ⁊ tūc tenet reddere: ſed nõ poteſt debitum exigere ⁊ nõ minus tenet vxoꝛi neceſſaria adminiſtrare. Ca. IIII.

TRanſmiſſe nobis tue littere demõſtrarūt: ꝙ c. vxoꝛe ſua defūcta: filiā ei⁹ pꝛiuignā videlicet ꝓpꝛiā copula carnali cognouit. poſtmodū aliā accipiens in vxorem: cū p̄uigna publice tanq̄ canis ad vomitū rediens
p illicitam rem cõmittere non expauit. ❡ Quia vero ſup his cõſiliū requiſiſti: p̄ſenti pagina reſpondemus: ꝙ legitime vxoꝛi cohabitans: et neceſſaria ſubminiſtrās: nõ cognoſcat eam q̄ʒdiu vixerit
q niſi ab ea fuerit requiſit⁹: ⁊ tunc ad ipſam non ſine graui coꝛdis doloꝛe accedat. q̄

tria puniri debet. ꝓpter honeſtatis iuſticiā. ꝓpter adulteriū ⁊ inceſtū. etiā qm̄ ꝑpetrauit cognoſcēdo affinē pꝛimi generis ⁊ pꝛimi gradus. i ❡ Vel pte: ar. ꝙ ſufficit aliquid inchoare ſi nõ ſit cõpletū. ſ̄. de elec. cū incunctis. §. inferioꝛa. k ❡ Ex diſpēſatione: inceſtuoſi eñ contrahere non debent: ⁊ ideo diſpenſat cū eo: q2 iuuenis erat. alias ſine peccato ↄtrahere nõ poſſet. xxxiij. q. ij. in adoleſcētia. tñ ſi cõtraheret citra aliquā diſpenſationem teneret matrimonium.
l ❡ Cognouit: anteq̄ʒ matrem vnde ſtatim fuit matrimoniū p̄ſūptū. ſ̄. ḋ ſpõ. is qui. ⁊. ſ̄. ḋ cõ. di. ap. ḋ illis. vnde matrē vlteri⁹ habere non poſſet: etiā ſi nõ eēt cognita. ⁊ h̄ idē eſſet etiā ſi nunq̄ʒ ↄgnouiſſet ipſam. ſ̄. de ſpon. ſponſam. Ber
m ❡ Eaʒ. ſ. matrē vt dictū eſt. Vel dic eā id eſt ſponſam ſuam. ⁊ ſm̄ hoc nõ tenet. ī.e. diſcretionē. ⁊.c. vl.
n ❡ Aliā: poſt moꝛtē iſtius: q2 exquo eam cognouit anteq̄ʒ matrē nõ diſſoluit matrimoniū. licet poſtea cognouerit matrē. ī.e. diſcretionē: ⁊.c. penul. ⁊ vlti. ſed ea moꝛtua cum alia ꝓpter inceſtū ↄtrahere nõ

VEniens ❡ Pꝛio ponit deciſa ↄſultatio. Secūdo diſtinguens reſponſio: ibi. inquiſitioni. ⁊ ſecūdū mēbꝛū ibi: ceterū. Ab. f ❡ Matrē ſponſe: de futuro. vnde affinitate ſupueniente illā in vxoꝛē habere nõ poterit ſolutis ſponſalib⁹. ī. de cõſang. ⁊ affini. c. ij. ⁊ ī. eo. ex lr̄is. g ❡ Adheſit: poſtq̄ʒ cognouit matrē. h ❡ Paulo maioꝛ q̄ʒ p adulterio. quare maioꝛ penitentia imponit q̄ʒ pꝛo adulterio. cū tm̄ publice honeſtatis iuſticiā violauerit cū illa eſſet tm̄ ſponſa ḋ futuro? Dicas ꝙ nõ ſolū violauit publice honeſtatis iuſticiā: ſed adulteriū cõmiſit cū matre ſponſe ſue q̄ nupta erat patri ſuo vt patet in antiqua. alias ſi mater ſponſe nõ eſſet cõiugata non puniret plus: nec etiā tm̄ vnde iſte multū plus debet puniri q̄ʒ p adulterio ꝓpt

DE illo ❡ Pꝛio ponit ↄſultatio. Scḋo rñſio: ibi rñdem⁹. Abbas. (dʒ. ī. eo. trãſmiſſe in fi.
o ❡ Occaſione: q2 ↄfeſſio illa ſola nõ p̄iudicat. etiā ſi rumoꝛ vicinie ↄſentiret. ī.e. ſup eo. ſec⁹ eſſet in mr̄imonio ↄhēdo. ſ̄. de ſpõ. p̄terea. ij. ⁊ ī. ti. xxi. c. ij.

TRanſmiſſe ❡ Pꝛimo cõſultatio. Scḋo rñſio ibi q2 vo. Ab. p Illicitā rē: inceſtui adulteriū adiūgēdo legitie. ⁊ ſic ptʒ ꝙ inceſt⁹ nõ īpedit q̄ min⁹ matrimoniū ſit legitimū. lʒ ↄhere nõ debeat. ſicut votum ſimplex. ſ̄. q̄ cle. vl̄ voue. rurſus. talia ei crimia īpediūt mr̄imoniū ↄhēdū. ſʒ nõ dirimūt iā ↄcrū niſi ī trib⁹ caſib⁹. ſi machinat⁹ fuerit in moꝛtē alteri⁹. ſi dedit fideʒ adultere. ſi duxit eā ḋ facto. ſ̄. de eo. q̄ dux. ī matri. cū hr̄et. ⁊.c. ſup h̄. q ❡ Fuerit reqſit⁹: ⁊ ſic ītellige. ſ̄. e.

etiã ꝓ īceſtu ⁊ adulterio: do
nec cũ ea ꝑmãſerit: iuxta mo
deramẽ tui arbitrij peniten/
tiã agẽs: poſtmodũ ſi ſupui/
a xerit ei ꝑpetuo ſine ſpe cõiu/
gij ꝑmanebit. Idẽ. Nõ ſepa
rat matrimoniũ ad cõfeſſio/
nẽ ↄiugũ q̃ dicũt affinitatem
ꝓceſſiſſe: etiam ſi rumor vici/
nie cõſentiat. Ca. V.

Super eo qđ poſtulas:
vtꝝ ↄiugatꝰ: q̃ añ ↄtractum
mrimoniũ: vxoris ſue ↄſãg/
uineã carnali cõmixtiõe cog
nouit: cũ id fateat̄ vterq̃: et
aliq̃ ꝑs vicinie hoc acclama/
re dicat̄: ſit ab vxore ſua iudi
cio eccl'ie ſeparãdus? ℭ T.
b fra. rñdemꝰ: ꝙ ꝓpter eoꝝ cõ/
feſſionem tm̃: vel rumorẽ vi/
cini e: ſepari nõ debẽt: cum ⁊
q̃nq̃ nõnulli inter ſe contra
matrimoniũ velint collude/
re: ⁊ ad confeſſionẽ inceſtus
facile ꝓſilirẽt: ſi ſuo iudicio
c crederẽt ꝑ iudiciũ eccl'ie con
d currendũ. rumor aũt vicinie
non adeo eſt iudicandꝰ vali/
dus: ꝙ niſi rõnabiles ⁊ fide
digne ꝓbationes accedant:
poſſit h̄ cõtractũ matrimo/
nium irritari. Inno. iij. pre/
poſito Magdeburgeñ.

Affinitas ſuꝑueniẽs nõ diſ
ſoluit ſpõſalia ꝺ p̄ñti Ca. VI

Diſcretione tuam: ⁊. j.
Sane ex ꝑte tua fuit ꝓ
poſitum: ꝙ q̃dam cum muli/
ere quadam legitima per ver
ba de p̄ſenti contraxit: quaꝫ
poſtmodum a ſe incognitam
e cuidam cõſanguineo ſuo tra
didit in quãtũ potuit renitẽ/
tem. Ille vero cum ipã lꝫ in/
uita matrimonij ſolẽnia cele
brauit: ſed mulier q̃cito fuit
reddita libertati: aufugit ab
eo: ⁊ ſe priori viro reſtitui po
ſtulauit. ℭ Nos igit̄ inq̃ſi.
t. t. r. ꝙ ⁊ viro ꝓ tam turpi fa
cinore grauis eſt penitentia
iniungenda. ⁊ mulier ꝓpter
f publicam honeſtateꝫ eſt mo
nenda ſollicite: vt nec primũ
repetat: cuius conſanguineꝰ
licꝫ eam inuitam cognouit:
nec redeat ad ſecundum: cui
g non poteſt ꝓpter reatum ad
ulterij cõmiſceri: ſed inconti
nentia maneat: donec prior
fuerit viam vniuerſe carnis
ingreſſus. ℭ Quod ſi forſi/
tan ad id induci nequiuerit:
vir prior cogatur redire ad
ipſam: et maritali eam affe/
ctione tractare: cum adulte/
rium ei non poſſit obijcere:
qui eam adulterandam tra/
h didit p̄ſertim inuitã. ℭ Nã
i et ſi ſcđm euangelicã verita/ Math. 19
k tem nũq̃ niſi ꝓpter fornica/ Mar. 10
tionis cauſã aut vir vxorem Luc. 16
aut vxor poſſit dimittere vi/
rũ. nõ tñ ſemꝑ ꝓpter cãm eã/
dem: vl' vxor virũ: vel vir di
mittere põt vxorẽ: cuꝫ poſſit

c. ſ. a ℭ Cõiugũ. xxxij. q. vij. ſi qs viduã. ⁊. xxxv. q. iij
de inceſtis. ſ. eo. veniens. ⁊ ſ. de peni. ⁊ remiſ. c. ij. vbi
Super eo. ℭ Primo ponit q̃ſtionem (de hoc.
Secũdo ſolutionẽ. ibi: Tue. ⁊ eſt caſus multũ alle
gabilis ⁊ notabilis. Ab. b ℭ Confeſſionem. Sꝫ vi
detur ꝙ confeſſi
oni ſtandum ſit:
quia confeſſus ī
iure pro iudica/
to habetur. C.
ne confeſ. l. vna
⁊. ff. eo. ti. l. ſ. ⁊. l.
certũ. ⁊. ſ. ꝺ cẽ/
ſi. olim cauſam.
Dicas ꝙ in caſu
iſto non ſtat̄ cõ/
feſſioni ↄtra ma
trimoniũ ꝓpter
rõnem que h̄ in
littera redditur
Et ratio ẽ: quia
contra ſe quiſq̃
teſtificari poteſt
ꝓ ſe vero mini/
me. xiiij. q. ij. §. j
⁊. ff. de inter. ac.
de etate. §. j. p̄te
rea iſte nõ confi
tet̄ cõtra ſe imo
ꝓ ſe. vnde de iu/
re cõmuni nõ ꝓ/
deſt ei talis ↄfeſ
ſio. naꝫ iſte petit
ſepari ab vxore:
qꝛ dicit ſe cogno
uiſſe eius ↄſang
uineam. ſi confi/
teretur aliqđ cõ
tra hoc propter
qđ ei ꝑiudicare/
tur tũc videtur
ſtandũ ſue ↄfeſſi
oni. ſed vt dixi
ſpeciale ẽ in ma/
trimonio vbi nõ
credit̄ viro vel
vxori in preiudi
ciũ cõiugis. ſꝫ ſi
ↄfiteatur ꝓ ma/
trimonio cõtra/
hendo bene ſta/
tur cõfeſſioni. pu
ta ſi petam ali/
quã in vxorem.
ſꝫ ipã cõfiteatur
matrimoniuꝫ preiudicatur ei: licꝫ ipã nollet me habe
re: quia modo directe ↄfitet̄ ꝯ ſe ſecus in ↄfeſſione que
fit q̃ꝫtũ ad thori ſeparationẽ: ꝓpter adulteriũ ibi ſtatur
cõfeſſioni. ſ. ꝺ diuor. ex litteris. ar. ꝯ. xxxv. q. vj. ſi duo.
Sol. ibi cõfitent̄ cõſanguinitatẽ eſſe inter eos ⁊ fama
publica cõfeſſioni cõiugũ ↄſentit: ⁊ tunc ſtatur fame ⁊
cõfeſſioni. ſed h̄ tm̃ eſt rumor ⁊ aliud eſt fama ⁊ aliud
rumor: vt h̄ videt̄. c ℭ Cõcurrendũ. qđ faciẽdũ nõ
ẽ ꝓpter rõnem h̄ exp̄ſſaꝫ. imo ex colludio puniri debẽt
ij. q. iij. ſi quẽq̃. ⁊. ſ. de collu. c. j. ij. ⁊. iij. d ℭ Rumor.
ar. cõtra. ſ. de p̄ſumpti. illud. ⁊. c. iij. vt dixi. aliud ẽ ru
mor q̃ꝫ fama. ⁊ illa decre. tertio loquit̄ de mrimonio cõ
trahendo qđ ad ſolã famã impedit̄. ſ. ti. ꝓxi. ſup eo.
Diſcretionem. ℭ Cõmunis diuiſio. Secunda
ibi. Super quo. Et in prima dicit mulierem ad
continentiã inducendaꝫ. Secũda. ibi: Qđ ſi. dicit qđ
iuris ſi ad hoc non poteſt induci. Tertio ſoluit tria ob
ſtacula. Ab.
e ℭ Tradidit. ⁊
ideo ñ p̄t illi op/
ponere adulteri
um. argu. xxxij.
q. v. §. j. ⁊. c. j. et
iiij. nec adulteri/
um dicitur h̄ cõ/
miſiſſe: vt ibi di/
citur: quia nõ cõ
ſenſit. ⁊ hoc pa/
tet ex eo ꝙ q̃ci/
to potuit aufu/
git: vt ſequitur
argu. j. q. ſ. cõſtat
ſecus eſſet ſi oc/
caſionem adulte
rãdi ei dediſſet:
quia nihilominꝰ
imputaretur ei:
argu. xxvij. q. ij.
agathoſa. ⁊. c. ſi
tu abſtines. ſ. de
diuor. ſignifica/
ſti. ff. ſolu. ma. cũ
mulier. ff. de ad/
ul. l. ij. §. j. Sed
cõtra videt̄ p. c.
predictum: ſi tu
abſtines. ⁊ arg.
xxxij. q. iiij. nabu
chodonoſor. ⁊ ī
auten. vt li. ma/
tri. et auie. §. qꝛ
vero plurimos.
in fine. coll'. viij.
vir eñ debet eẽ
mulieri auctor
colendi bonos
mores. ff. de ad/
ulte. ſi vxor. §. ſi
iudex. ⁊. xxxij. q.
xj. indignatur.
alioquin eſſet de
trahende a viri
poteſtate. C. de
epiſ. audien. ſi le
nones.
f ℭ Publicam
honeſtatem. id ẽ
affinitatem que ſic inique contrahitur.
g ℭ Reatum adulterij. quia primus eſt maritus il
lius ⁊ non ſecundus. Et eſt hoc notabile ꝙ adulteriũ
cõmittitur cum ſponſa nondum cognita a viro. vnde
ſi al's commiſiſſet adulterium: poſſet accuſari a ſponſo
ff. de adulte. miles. §. querebatur. ſ. de iureiuran. quẽ/
admodũ. qꝛ iniuria facta eſt ei. ff. de iniur. itẽ apud. §.
ſponſum. h ℭ Preſertim. id eſt tm̃. quia in talibꝰ
que ſine peccato mortali cõmitti non poſſunt manda/
tum non obligat. xxxij. q. v. ita ne. et. ſ. quod me. cau.
ſacris. i ℭ Et ſi. reſponſio videtur tacite q̃ſtionis.
k ℭ Fornicationis. xxxij. q. vij. omnes cauſationes.

a exceptiõe vł replicatiõe legi
b tima impediri. Sʒ nec affini
tas q̃ poſt ꝯtractuʒ legitime
mr̃imoniũ int̃ virũ et vxorẽ
c iniq̃ ꝯtrahit̃: ei debet officere q̃ hmõi iniq̃tatis ꝑticeps
nõ exiſtit: cũ ſuo iure non de
d beat ſine ſua culpa priuari.
e Q̃uꝗ̃ a q̃dã p̃deceſſore nr̃o di
cat̃: in ſili caſu fuiſſe diſtictũ
vtrũ inceſt⁹ vel adulteriũ ma
nifeſtum fuerit an occultuʒ:
alijs aſſerentib⁹ int̃ gradum
ꝓximũ z remotũ eſſe potius
diſtinguẽduʒ. Idem biſun
tineñ. archiepõ. Copula car
nalis habita cuʒ puella. vij.
annoꝝ dirimit matrimoniuʒ
poſtea ꝯtractũ cũ conſangui
nea. Capłm. VII.

Fraternitati tue: z. j.
¶ Diuortij ſñiaʒ approbam⁹
quã in eũ canonice ꝓmulga
ſti: q̃ illã ſibi poſtea copula
re p̃ſũpſit: cui⁹ antea ſororeʒ
f adhuc ſeptẽnẽ ꝯtract ł ſpõſa
g lib⁹ extraordinaria libidine
noſcit̃ polluiſſe. Idẽ epõ
gerũdineñ. Affinitas cauſa
ta ex copula illicita rumpit
ſpõſalia p̃cedentia z ꝑuat fa
cultate ꝯtrhendi matrimoniũ
Capitulum. VIII.

Ex lris. f. t. accepim⁹: q
g. lator earum matreʒ puelle
quã infra nubiles annos de
h ſpõſauerit in vxorẽ: carnalit̃
i ſepe cognouit z poſt carnali cõ
mixtiõe puellã tractauit ad
ultã: z. j. ¶ Nos aũt eidẽ vi
k ro pniaʒ iniũgi fecim⁹ ꝓ pec
cato. ꝯſul. t. rñdẽtes q eis ab
l inuicẽ ſepat̃: mulier alteri vi
ro ñ nubat ſi poſtꝗ̃ nouit vi
ri z mr̃is delictũ ei ñ erubuit
cõmiſceri. vir etiã z mr̃ mulie
m ris: nũꝗ̃ debẽt ad alias nu
ptias ꝯuolare: ſʒ ſp ꝯtinentiã
ſuare tenet̃: z enorme deſle
re delictũ. q̃d ꝓ nefanda libi
dine ꝯtraxerũt: p̃ſertim ſi cir
n ca pſonas hmõi de lapſu car
nis minime timeat̃. Idem
archiepiſcopo madeburgẽ.
Idem quo ad titulũ dicit q̃d
decre. ſupra pxi. Ca. IX.

Ueniens ad apo. ſe. E.
laic⁹ nobis ꝓpoſuit: q
o cũ tpe iſãtie ſue quãdã puel
lã ſe ductuꝝ iurauerit ĩ vxorẽ
q̃cito ad legitimã ꝑueniſſet
etatẽ: pr̃ puelle ꝯfederatiõe
hmõi fideiuſſorũ obligatiõe
p hincinde firmata: cũ ĩ ꝓpria
domo recepit z nutriuit inſi
mul cũ puella: deinde ex ꝯuẽ
ſatione diuturna: ſorori pu
q elle carnaliter ſe ꝯiũxit: tan
dem amicoꝝ ſuorũ deuictus
r inſtantia: quaʒ iurauerat in
vxorem accepit z nuptijs ce
lebratis: q̃n ſe illi opportuni
tas ingerebat: cognoſcebat
s vtranꝗ̃. Reꝝ lʒ in p̃ñtia tua
ſup h fuerit accuſat⁹. ꝯuinci
tñ non potuit: nec ſuum vo
t luit confiteri delictum. nunc
aũt reuerſus ad cor penitẽs
d cõmiſſis: ſalutis ſue ꝯſiliũ
req̃rit impendi. ¶ Cuʒ igit̃

a ¶ Exceptione. puta q ipe tradidit eam inuitã. vel quia idẽ ſimiliter fornicat⁹ eſt. j. d e adulte. c. penul. z vlti. z. xxxij. q. vj. nihil. b ¶ Nec affinitas. h reprobatur illorum opinio qui dicebant q per fornicarium coitũ non contrahitur affinitas. z. j. eo. c. penul. z vlti. arg. xxxv. q. iij. nec eã. ar. ꝯ. ff. d gradi. nõ facile. §. ſciendũ. z §. affines. ſʒ illa nõ obſtãt. c ¶ Officere. arg. q̃d legitime factũ eſt nõ irritat̃. lʒ deueniat ad eũ caſum a quo nõ potuit habere principium. ff. de iti. ne. actuq̃ pri. ñ em. ff. de poſtu. l. j. §. caſũ. z. xxx q. j. ad limina. argu. contra. ff. de iudi. ſi a me. d ¶ Sine culpa. hoc generale eſt. ſimile. j. eo. c. vlti. ſi qua cõtraria ſunt caſualia fũt. e ¶ A p̃deceſſore. ſcilicet alexãdro: ſed illa decre. remota eſt de hac cõpilatione.

Fraterni. ¶ Legitur duobus modis z ſm vnum intellectũ h. d. Ex ſpõſalibus ꝯtractis cũ puella que nõdũ compleuit ſeptẽniũ interueniente copule attemptatu orit̃ publica honeſtas impediens matrimoniũ contrahẽdũ cũ conſanguinea. h. d. Scõm vero aliũ intellectum. h. intẽdit vt in rubro. Cõmunis diuiſio. Secũda ibi: Diuortij. Abbas. f ¶ Contractis ſponſalib⁹. z ſic maritali affectu cũ eſſet ſponſa ipius eam polluit: ſic. ſ. de ſpon. iuuenis. z ita non eſt cõtrarium. xxv. q. iij. extraordinaria. g ¶ Extraordinaria. id eſt extra naturalia cum nondũ eſſet idonea.

Ex litteris. ¶ Cõmunis diuiſio. Secũda pars ibi. Nos autẽ. Ab. h ¶ In vxorem. futurã. i ¶ Carnali cõmixtione. poſt contractam affinitatẽ. vnde illã in vxorẽ habere nõ poterat. k ¶ Penitẽtiam. pro inceſtu: ſed maior debet imponi q̃ ꝓ adulterio: quia inceſtus vincit adulteriũ. xxxij. q. vij. adulterij. z. ſ. eo. c. ij. l ¶ Separatis. ſi ita eſſe conſtiterit alś fiat quod dicit̃. j. c. pxi. Et nota q affinitas ſupueniens ſponſalibus de futuro rumpit ea. ſ. e. c. ij. z. j. tit. proxi. c. j. z. ij. ſecus in matrimonio. ſ. eo. diſcretionẽ. z. j. eo. c. penul. z vlt. xxxiij. q. ij. ĩ lectum. m ¶ Nunꝗ̃ debent. inceſtuoſi contrahere non debent propter enormitateʒ delicti: vt dictũ eſt ſ. eo. c. ij. n ¶ De lapſu carnis. ſi timeretur de hoc diſpẽſaretur cum eis. ſ. eo. c. j. z. xxxij. q. ij. in adoleſcẽtia.

Ueniens. ¶ Prima pars narrat factum. Secunda reſpõdet. ibi: Cum igitur. Abbas Si. o ¶ Infantie. Infantia dr̃ añ ſeptenniũ. C. de iur. delib. ſi infãti. ſed tales iurare non debẽt nec tenet iuramẽtuʒ eorũ cum ipſi nõ intelligant. xxij. q. v. paruuli. nã z furtũ nõ cadit in infantẽ. ff. de fur. impuberem. ſec⁹ poſt infãtiaʒ ſi ſit doli capax. vt ibi z. j. de delic. pue. pueris. ſed h poti⁹ videt̃ ſumi ꝓ etate puerili p⁹ ſeptimuʒ annũ. p ¶ Firmata obligatio. que interuenit ĩ mr̃imonio nõ recepit pene adiectionẽ. ſ. de ſpõ. gẽma. z. C. e. ti. l. vlti. z. C. de inuti. ſtipu. libera. z. ff. de ver. obli. titia. z licʒ alienũ factũ in mr̃imonio ꝓmittat̃: tñ promittens non tenet̃ ad aliud niſi vt det operã quã põt. ff. de verbo. obli. ſti. iſta. z. l. titia. in p̃n. q ¶ Carnaliter. z ideo affinitate interueniẽte illã quã deſpõſauerat hr̃e nõ potuit de iure: nec illã eãdẽ quã cognouit. ſ. eo. fraternitati. z. ſ. de ſpõ. ſpõſã. r ¶ In vxorẽ. de facto: quia de iure nõ potuit eo ſibi via p̃cludente. s ¶ Utranꝗ̃. addens iniq̃tatẽ iniq̃tati. ſi. ſ. eo. tranſmiſſe. t ¶ Cõfiteri. tñ talis confeſſio non ꝓfuiſſet ve

mrimoniũ ſepararet̃ in facie eccleſie ↄtractũ. niſi alit̃ ꝓbaretur. ſ. eo. ſuper eo. a ¶ A malo. ſ. de vi. et ho. cle. cum ab oi. b ¶ Conſulas. Hoc intellige eẽ dictũ in iudicio anime vt ad neutrã accedat. ⁊ ſi ꝓpterea excõicet̃: ſuſtineat poti⁹ excõicationẽ ꝙ̃ veniat cotra ↄſciam. i. de ſen. excõ. inqſiti/oni. ⁊. ſ. ꝺ reſti. ſpo. lr̃as. ſed in iudicio eccleſie ꝑcipiet̃ vt ei debitum reddat. ⁊ ita aliud eſt iudiciũ eccleſie: et aliud iudicium anime. ſ. de of. ordi. ſi ſacerdos ſed ↄ̃triũ videt̃. ſ. c. xxi. non eſt ↄtrariũ. q2 queritur qd de iure ſit ibi faciendũ. Et rñdetur ꝙ ſi ...a eſt ſeperent̃. ...vo ↄſulit̃ in iu...cio aĩe qd ſit faciendũ cum fa...um eſſet occul... ⁊ ſic nõ ↄtra/...cit. ⁊ illa clau...la ſi res ita ſe ...bet debet ibi ...ppleri. ſic̃ erat antiqua com/...latione.

¶ Te fra. ¶ Cõmu/...s diuiſio. Se/...nda pars: ibi. ...os igit̃. Ab. ¶ Honeſta/...n. i. affinitatẽ ...o. diſcretionẽ ...ile. i. c. xxi. ¶ Soluere: nõ exigere. i. ...xi. ⁊. ſ. e. c. j. ...ile. i. ꝺ ſentẽ. ...ↄ. inqſitioni. ¶ Affinitas ...diſcretionez ...c. xxi. ¶ Ordane ¶ Diuidit̃ ...ꝑma pte po...r mulier ꝑe...o. In ſecũda ...e cõmiſſio: Ea ꝓpter. ...bas. Sicu. ¶ Carnaliter ...nita: ⁊ ſic ſtatim fuit mrimoniũ malicia ſupplen/...atem. ſ. de deſpon. impu. a nobis. ⁊. c. viti. ¶ Sine ꝓpria culpa. null⁹ ſine culpa ſua iure ſuo ...t ꝑuari. ſi. ſ. eo. diſcretionẽ. lvj. di. ſatis puerſum ...q. vlti. inuentũ. arg. ↄtra. ſ. vt li. non ↄteſta. quo/...n freqnter. §. ſi vo. i. ſi. ⁊. i. de ꝑuil̃. antiqua. ↄtra.

a non tm̃ a malo: ſed ab oĩ ſpẽ mali: ꝑcipiat apl̃s abſtinere mandam⁹ q̃tenus ꝑdicto. E ꝓ hmõi enormitatꝭ exceſſu: iniũcta penitẽtia cõpetenti: b ↄſulas ei: monẽs illũ ſalubriter ⁊ inducẽſ: vt decetero abſtineat ab vtraqꝫ. Idem archiepo Strigonieñ. Affinitas ſupueniens nõ diſſoluit matrimoniũ. Ca. X

Ue fraternitatꝭ deuotio poſtulauit: vtrũ is q̃ cum ſorore legitime ↄiugis fornicat̃: cũ vxore poſſit poſtmodũ cõmorari: ⁊ exigere debitum ac ſoluere requiſitus. ¶ Nos igitur rñdem⁹: ꝙ vxor vt a cõmixtiõe viri abſti/c neat ꝓpt̃ publicã honeſtatez et incõtinẽtia maneat: donec vir viã vniũſe carnis ingreſſus fuerit: diligẽti⁹ ẽ monenda. Qð ſi forte cõmonitioni recuſans talis fuerit: vt de lapſu timeat̃ ipſi⁹: vir ei⁹ poterit ⁊ debebit cũ dei timore d debitũ ei ſoluere ↄiugale: cũ e affinitas poſt mrimoniũ ini que ↄtracta: illi nocere non debeat: q̃ iniqtatꝭ ꝑticeps ñ exiſtit. Grego. ix. epo pictauieñ. Sũmatuz eſt. ſ. c. xxi.

Ordane mulie/ Ca. XI ris petitio ↄtinebat: ꝙ I. laicus cũ ipſa q̃ nõdũ decimũ etatis ſue annũ cõpleuerat: ꝑ vba de futuro ↄtraxit: ⁊ ea infra eiuſdẽ ãni ſpa f ciũ carnalit̃ cognita: mrẽm ipſius ſibi mrimonialit̃ copulare: ⁊ ad dãnate cõmixtiõis amplex⁹ ꝓcedere nõ expauit et. i. Quare ꝑfata. I. ſupplicauit: vt cũ carnis ſtimulꝰ reſiſtere neq̃at: ſibi ne iure ſuo g ſine ſua ꝓpria culpa fraudet̃ ꝓuidere ſalubriter dignaremur. ¶ Ea ꝓpt̃ mãdam⁹ q̃tenus: ſi res ita ſe hꝫ: vtrũqꝫ ipſoꝝ ad vouẽdã ꝑpetuã ↄtinẽtiã attẽte moneas ⁊ inducas et ſi ad eã induci neq̃uerint: memoratũ. I. iniũcta ei ꝑmi/h tus ꝓ cõmiſſo inceſtu penitentia cõpetẽti: vt eidẽ cohabitet ⁊ ↄiugale debituz red/i dat exact⁹: eccl̃iaſtica cen. cõpellas. De Cõſanguinitate et affinitate. Alex. iij. caſſineñ. abbati. Separat̃ matrimoniũ ↄ̃ctũ inter affines primi generꝭ ⁊ q̃rti grad⁹. Ca. I

Ex litteris tuis accepimus: ꝙ cũ q̃dam ſecreto quan k dam viduam ſubarraſſet: ⁊ carnalit̃ cognouiſſet. et. i. Tandez cum vir paratus eſſet eam in conſpectu eccleſie ſubarrare: ſurrexert̃ duo ꝓponentes ꝙ iſte qui eã ſubarrare volebat. priorẽ vi/l rum quarto gradu ↄſanguinitatis attingit: vnus autez ita ſe audiuiſſe iurauit: alius m noluit id iuramento firmare et. i. Nunc queſtio prima re/n uixit: ⁊ iurauerũt duo coraz archiꝑſbytero plumbarole: o ꝙ primus vir fuit ſupſtiti q̃n to ↄſanguinitatꝭ gradu coniunctus. ¶ Quo circa mandam⁹ q̃ten⁹ vtranqꝫ partem ante tuã ꝑſentiaz ↄuoces. et p facias teſtes coraz te iurare.

xxij. di. renouãtes. ſed ibi cauſa ſubeſt quare puniunt̃ ſine culpa. h ¶ Penitẽtia: ⁊ maior debet imponi ꝙ̃ ꝓ adulterio. ſ. eo. c. ij. quia inceſtus vincit adulterium. xxxij. q. vij. adulterij. i ¶ Exactus: ſed exigere ipſe nõ debet. ſi. ſ. eo. c. j. ⁊. c. trãſmimiſſe. ⁊ p⁹ mortem vxoris iſte ↄ̃here non debꝫ. ſ. eo. c. ij. ⁊. c. ex litteris.

De Cõſanguinitate ⁊ affinitate.

Viſo de cognatiõe ſpũali ⁊ legali ⁊ ꝺ ꝓximitate q̃dam q̃ cõtrahit̃ ex copula cuz ↄſanguinea vxoꝛ: merito reſtat videre de cognatiõe carnali que ↄſiſtit in cõſanguinitate et affinitate: ideo poſt rubricas ꝑcedentes ſubijcitur iſta. Ab. Si

¶ Ex litte ¶ Sũt tres ꝑtes. In ꝑma caſus narratio In ſecũda rñſio. ibi Quo circa. In tertia iudicũ inſtructio: ibi. Ceterũ. Ab. Sicu. k ¶ Subarraſſet. ſi. ſ. ꝺ deſpon. impu. c. vlti. vbi de hoc. B l ¶ Quarto g̃du ↄſanguinitatio. vñ mulier illũ hr̃e ñ poterat cũ eſſet ei affinis in primo genere affinitatꝭ ⁊ i q̃rto g̃du. xxxv. q. v. porro. m ¶ Iuramẽto: ⁊ ſic mrimoniũ ↄtraxerunt publice ⁊ in facie eccleſie. n ¶ Corã archiꝑſbytero: forte ad hoc delegato vel de loci ↄſuctudine q̃ tribuit iuriſditionẽ. ſ. ꝺ offi. archi. c. vl. et. C. ꝺ emã. lib. l. j. ⁊ vl. o ¶ Quinto ↄſanguinitatis g̃du. ꝑmi dixerũt de q̃rto nõ nocet: q2 aliud iudicium fuit illud: nec fuit aliq̃d ꝓbatũ. p ¶ Corã te iuraret: ſꝫ q̃re p⁹ publicationẽ iterũ inducũt teſtes ↄ̃ illud. in autẽ. ꝺ teſti. §. illud. coll̃. vij. ⁊. ſ. ꝺ teſti. frater/

nitatis? Dicũt quidã ꝙ hoc eſt ſpeciale in mr̃imonio Vel dicas ꝙ nõ iurãt iterum: qꝛ iſti erãt accuſatores. vñ neceſſe habebãt teſtes ꝓducere. ⁊ nulli teſtes inducti fuerũt in cã iſta. ⁊ h̄ no. arg. ꝙ in cã mr̃imoniali iterũ recipiunt teſtes poſt publicationẽ. arg. ad h̄. s̄. de ſpon. ſicut. in fi. et. s̄. ꝺ ꝯiug. ſer. c. vl. ⁊. s̄. de proba. cãm mr̃imonij. ſed h̄ nõ bñ colligitur hic. a ❡ Maiores illi dicunt oĩ exceptiõe maiores q̄ repelli nõ pñt aliq̄ exceptione. b ❡ Quarto g̃du: ſed q̄re dicit papa ꝙ separẽt ſi ſunt in q̄rto g̃du: vir iſte ⁊ maritus p̄mortuus nõne idem eſſet ſi eſſet in quinto vel vlteriori ſm illa tp̄a? Dic ꝙ diſpẽſatiue tolerabat̃ i q̄nto ⁊ vlteriori ſi ignorãter ꝯ̄xerũt. xxxv q. viij. de gradibus. ⁊ ideo dicit ꝙ separẽt in q̄rto nõ ⁊ in q̄nto vel vlteriori. c ❡ Vt canones. xxxv. q. iij. §. eq̄lit̃. nullũ de ꝓpinq̄s. in fi. d ❡ A ꝯſanguineis vxoris. Iſtud dicit ſi cõtraxiſti ſpõſalia ſiue mr̃imoniũ cũ aliq̄. mortua illa nullã poteris poſtea ducere in vxorem de ꝯſanguinitate illius: ⁊ ecõuerſo illa ſponſa vel vxor tua te mortuo nullũ poterit hr̃e de ꝯſanguinitate tua de ſpõ. ſpõſam. ſic g̃ mulier iſta nõ poterat illũ hr̃e q̄ fuerat p̄ori viro ſuo in q̄rto g̃du ſiue in q̄nto vel vlterioribꝰ ꝯiũctꝰ ſm antiq̄ iura. hodie vltra q̄rtũ nõ impedit̃. j. e. nõ debet. e ❡ Ptãtem No. ꝙ duo exigunt̃ ad cogñſcẽdũ ⁊ iudicãdũ ꝺ cã mr̃imoniali. ſ. ſciẽtia canonũ ⁊ ꝙ hꝫ iuriſditionẽ ordinariam vel delegatã. arg. xxj. di. §. j. et arg. ꝙ cã nõ ẽ delegãda niſi perito ⁊ exercitato. arg. ij. q. ij. c. vlti. de pe. di. vj. c. j. in p̄n. ⁊. C. de iudi. certi. Itẽ habes h̄ arg. ꝙ de cã mr̃imoniali nõ põt in arbitriũ cõpromitti. ⁊ expreſſum ẽ ꝺ trãſac. c. vl. ⁊. s̄. ꝺ reſti. in inte. c. penul. in fi. ⁊ arg. ff. de arbi. nõ diſtinguemꝰ. §. iulianꝰ. ⁊. §. ſequen. ⁊ põt eſſe rõ. arbitriũ enĩ nõ ꝯſtringit niſi metu pene. C. ꝺ arbi. l. j. ⁊ pena nõ debet apponi in mr̃imonio. s̄. ꝺ ſpõ. gẽma. cũ libera debeãt eſſe: ⁊ ne alia via fiat ꝙ alia via ꝓhibet̃. s̄. ꝺ ꝓcu. tue. cũ ſuis ꝯcor. vel

et. j̄. Inq̄ſita ṽo diligentius veritate: ſi ꝑ teſtes circũſpe a ctos oĩ exceptiõe maiores: ĩuenerĩ: ꝙ primꝰ vir ſupſtitez b q̄rto gradu ꝯſanguinitatĩ attingit: non differas diuortij ſniãm ꝓmulgare. eque enim c (vt canones dicũt) abſtinen d dũ eſt a ꝯſanguineis vxoris vt ꝓprijs. ❡ Ceterũ tu ij prudentiaz volumꝰ non latere: ꝙ nõ ſũt cauſe mr̃imona tractãde ꝑ quoſlibet: ſed ꝑ iudi e ces diſcretos q̄ ptãtez habeant iudicãdi: ⁊ ſtatuta canonũ nõ ignorẽt. Vrbanꝰ. iij. burdegaleñ. archiep̄o. Affinitas ſupueniẽs de q̄ ſaltem conſtat ꝑ famã ſoluit ſpõſalia de futuro. Ca. II

Sup eo ꝙ iuuenẽ aſſerĩ f g puellã q̄ndã nõdũ nubilẽ fide intꝑpoſita deſpõſaſſe: q̄ iã facta nubilis eũ repetit: ⁊ ille excipit dicẽs ſe nõ debere eã ducere: ꝓ eo ꝙ poſtq̄ puellã affidauit eandẽ: carnaliter ꝓpinquã ipſius cognouit h ❡ Inq̄ſi. t. t. Rñ. ꝙ ſi mani i feſtũ eſt iuuenem cognouiſſe ꝓpinquã predicte puelle: vel k ſi non eſt manifeſtũ: fama tñ loci hoc habet. cum eſſet ſpõſa tñmodo de futuro: idem ab eiuſ impetitione debet abſolui. Celeſtinus. iij. Si diſpenſat̃ cũ aliq̄ vt poſſit contrahere in certo gradu alias ꝓhibito req̄rit̃ vt vterq̄ cõtrahentiñ toto gradu diſtet

Quod a ſtipite. Ca. III

Quod dilectio. et. j̄. Queſiui l ſti: vtrũ is q̄ a ſtipite per deſcendentẽ lineam ſexto vel ſeptimo gradu diſtat: poſſit ei que ex altera parte per lineã m deſcendentẽ ab eodem ſtipite: ſecundo vel tertio gradu diſtat: mr̃imonialit̃ copl̃ari: n ꝓpter indulgentiã apoſtolice ſedis legati: qua ꝑmiſſum eſt hoĩbus terre illius in ſexto gradu ꝯiungi? ❡ Qꝺ videtur poſſe fieri ſm regulam: q̄ dicit̃: quoto gradu quis di o ſtat a ſtipite: ⁊ a q̄libet ꝑ aliã lineam deſcendentiũ ab eodem. cum tamen de ꝯſuetudine terre: ſi q̄ndo tal' caſus p emerſerit incole ꝓpter proximiorem gradum ꝯiunctos ſepararẽt: ⁊ impediant copulari volentes. ❡ Nos itaq̄ reſpondemus: ꝙ indulgentia q illa ſic ẽ intelligẽda: ꝙ vterq̄ ꝯiũgendoꝝ diſtat a ſtipite ſexto gradu. Si ṽo alter ſexto vl' ſeptimo gradu diſtat a ſti

quia mr̃imoniũ deo auctore fuit ꝯſtitutũ. j. ti. pxi. c. vlti. ⁊ ita nõ poteſt diſſolui quo ad eccleſiã niſi ꝑ illũ qui habet auc̃tem cum iuriſditiõe quã non habet arbiter. Super eo ❡ Cõmunis diuiſio. Scꝺa: ibi. Inq̄ſitioni. Abbas. Sicu. f ❡ Nondum: nubilem legitima tamen fuit ad ſponſalia. g ❡ Fide. id eſt. iuramẽto ex quo mulier fortius ius queſiuit petendi illum. argu. s̄. de ſpon. preterea. h ❡ Manifeſtum. ita ꝙ notoriũ. ij. q. j. de manifeſta. i ❡ Cognouiſſe: ſi cognoui ꝓpinquã illius ſoluta fuerãt ſponſalia. s̄. ti. pxi. c. ij. ⁊. c. ex lr̃is. k ❡ Fama: nota ꝙ fama impedit mr̃imonium ꝯ̄hendum. s̄. de ſpon. cum in tua et plus facit fama hic q̄ꝫ dictũ vnius vbi iuramentũ interuenit. s̄. de ſpon. p̄terea. alias dictuz vnius ſicut et fama impedi mr̃imoniũ ꝯ̄hen dũ. s̄. de teſti. ſuper eo. §. j. Quod di ❡ Prima ponit caſuz. Secundo allegat et ꝯtra: ibi. Q videt̃. Tertio reſpõdet: ibi. Nos itaq̄. Ab. Sic l ❡ Stipite ſtipes appella cõmunis parens a q̄ plures deſcẽderũt: ſicut yſaac fuit ſtipes Eſau et Iacob. ⁊ ſtipes ñ facit g̃dũ. ꝺ h̄ ſtipite habes. j. e. c. vl. m ❡ Deſcẽdẽtẽ: h̄ g̃ habes duas lineas deſcẽdẽtes. ſic. j. e. c. vl. ⁊ iſte due linee deſcẽdentes vnã faciũt trãſuerſalẽ. n ❡ Indulgẽtiã: que auc̃te ſpeciali dñi pape facta fuit. al's nõ tenuiſſet: c ſolus papa in tali facto diſpẽſat. j. eo. qꝛ circa. ⁊. s̄. ꝺ trãſla. c. vl. o ❡ Quolibet: hãc regulã habes. j. ec c. vlti. ⁊ intellige vſq̄ ad lineã eq̄litatĩ: qꝛ in ſeq̄ntib gradus abijcit̃. p ❡ Proximiorẽ. i. ꝓpt̃ eũ qui e in g̃du pximiori a ſtipite. q ❡ Vterq̄ ꝯiũgẽdoꝝ arg. ꝯ. ff. ꝺ ꝯſti. p̄nci. l. vl. ⁊. s̄. ꝺ dona. c. cũ dilectꝰ. i ſ et. j̄. de. ṽ. ſig. olim. ⁊. j̄. c. vl. Sol'. bñficiũ p̄ncipis lati ſime interp̄tandũ eſt ab alijs: ſed ab eo a q̄ indultũ e vel eius auc̃te põt interp̄tari ꝓut ei placet. ff. ꝺ leg. l io arg. j̄. ꝺ ſen. excõ. int̃ alia: ⁊ rõ lr̃e interp̄tat̃ indulgentiã: qꝛ ſic obſeruabat̃ ꝺ ꝯſuetudie vt vterq̄ eſſet in

xto gradu a ſtipite:al's ſcādalū erat:vt.ꝭ.e.c.vl.ꝛ loqꝰ/
tur ꝺ iure cōi:ſed hodie nō habet locū talis indulgen
tia.ꝭ.e.nō debet. a ❡ Nō debēt: qꝛ q̄ꝫto remotio/
res ſunt a ſtipite tāto minoꝛ memoꝛia ꝯſanguinitatis
habeꝫ qꝺ h̄ ꝯſiderabaꝫ.xxxv.q.iij. de ꝯſanguinitate.

ſolet aliqñ.ꝭ.de ꝯdi.ap.c.vlti. Rñdeo ſi hoc pactū ex
pꝛimaꝫ in ipſo ꝯtractu :nec inter eos nec inter chꝛiſtia
nos eſſet mr̄imoniū:ſed nō copulanꝫ eo pacto:licet po
ſtea obijciant vxoꝛes de facto : eſt ergo mr̄imoniū inꝫ
eos ſed non ratum.ꝭ.de diuoꝛ q̄ꝫto.

pite:alter aūt ſecūdo vel ter/
a tio:ꝯiungi non debent. vn/
de in hac parte ꝯſultius du/
b ximus multitudini ꝛ obſer/
uate ꝯſuetudini differendū:
quā aliud in diſſentionem ꝛ
ſcandalū populi ſtatuenduꝫ
c q̄daꝫ adhibita nouitate. In
no.iij.archiepō ꝛ capitulo ti
roneñ. Infideles coniūcti in
gradu ꝓhibito lege canoni
ca poſt baptiſmū non ſepan
tur Ca.IIII

De infide/
d libus ad fidē ꝯuerſis:
vtrū ſi ante ꝯuerſionē ſuam
ſ̄m legis veterꝭ inſtituta cir
e ca gradus ꝯſanguinitatis a
canone denotatos cōiuncti
fuerint:ſepari debeant poſt
baptiſmū. ❡ Conſul.t.duxi
mus rñdendū: ꝙ mr̄imoniū
ſic ꝯtractum non eſt poſt ba
ptiſmi lauacrū ſepandū: cuꝫ
f a iudeis dñs requiſitꝰ ſi lice
ret vxoꝛem ex quacūqꝫ cauſa
dimittere? ipſis reſpondit:
Quos deꝰ ꝯiunxit homo nō
g ſeparet.per hoc īuenſ eſſe
mr̄imoniū inter eos. Idem
roſſaneñ.archiepō. Conſan
guinei mariti cum cōſangui
neis vxoꝛis licite contrahūt
hoc pꝛimo. In gradibꝰ ꝓhi
bitis nō pñt matrimonia cō
trahi etiam ſi hoc habeat cō
ſuetudo:hoc ſecundo. Ca.V

Quod ſup his.et.ꝭ.Su
per eo igiꝫ: ꝙ pater et
filius:cū matre ꝛ filia.ꝛ duo
cognati cū duabꝰ cognatis:
auūculus ꝛ nepos cū duabꝰ
ſoꝛoꝛibꝰ : ꝯtrahūt mr̄imonia
taliter:tibi duximꝰ rñdendū
ꝙ licet oēs ꝯſanguinei viri :
ſint affines vxoꝛis :ꝛ oēs cō
ſanguinei vxoꝛis ſint viri af
fines:inter ꝯſanguineos ta/
men vxoꝛis ꝛ viri: ex eoꝛun/
dem.ſ. viri ꝛ vxoꝛis ꝯiugio
nulla pꝛoꝛſus affinitas eſt cō
tracta: ꝓpter quam inter eos
h mr̄imoniū debeat impediri.
❡ Ne autem infra gradus
ꝓhibitos mr̄imoniū ꝯtraha
tur:debes publice inhibere.
et ꝑſūptoꝛes eccleſiaſtica di/
i ſtrictione punire: non obſtā
te ꝯſuetudine : que dicenda
eſt potius coꝛruptela. Ideꝫ
Nō valet diſpēſatio obtēta
a papa ſup matrimonio īter
cōſanguineos ꝯcto ſi ſibi cā
falſa ſit expꝛſſa:niſi poſtea eā
papa cōfirmaret. Ca.VI

Quia circa .et.ꝭ. Poꝛ/
ro de nobili viro .N.
p cuius diſpenſatiōe indul/
gentia.ſ.remanendi cum ea:
k q̄ ipm q̄nto ꝯſanguinitatis
l gradu ꝯtingit:a a ſe.apo.ob
tinēda falſa nob̄ cā fuerat al
legata:ꝓleſ videlꝫ. ❡ Cū tñ

et.c. in copulati
one. b ❡ Obſ̄
uate ꝯſuetudini
No.ꝙ antiq̄ cō
ſuetudo que ta/
men non ſit a iu
re repꝛobata ſer
uanda eſt ꝛ ꝑci/
pue ꝓpter ſcāda
lum.ix.q.iij.con
queſtus . ꝛ mos
fideliſſime vetu
ſtatis ſeruandꝰ
eſt.C.de teſta.te
ſtamēta.ꝛ.ff.de
pub.ꝛ vect.lici/
tatio.§. earum.
et.ꝭ.de ꝯſue.cū
dilectus.ꝛ ī mr̄i
monio ſeruaꝫ cō
ſuetudo.ꝭ.de co
gna.ſpi. c.j.ī fi.
et.c.ſup eo. Itē
arg .ꝓ ſcandalo
vitando.ꝭ.de re
gu.c.vlti .ꝛ.ꝭ.de
no.ope.nū. cum
ex ī niūcto.

❡ Nouitate
no .nouitateſ vi
ſcādaſ.ꝭ.ꝺ ꝯſue.
um ꝯſuetudīs
t.xj.diſtinc. qs
neſciat.

De infide
❡ Cōmu/
nis diuiſio. Se/
cūda:ibi. Cōſul/
tationi. Ab. Si
❡ Conuerſiſ
ſupple q̄ſiuiſtis.
❡ A canone
xxv.q.ij.c.j.et
.et.c.ꝯtradici/
mus . ꝛ in alijs
ibidem .ꝛ. q. v.
d ſedem.

❡ Dñs reqſitꝰ.xxvj.di.deinde opponiꝫ. g ❡ Eſ
t mr̄imoniū inter eos:ſi mr̄imoniū eſt inꝫ iudeos ibi
ē indiuidua ꝯiūctio.xxvij.q.ij.§.j.ſed ipſi ſepanꝫ da
to libello repudij.xxxiiij.q.ij.non ſatiſ.ergo nō eſt ma
trimoniū inter eos:ſed hoc non fit ſine peccato.ꝭ.ꝺ di/
uoꝛ.gaudemus. Item alter infideliū ſi ꝯuertaꝫ ad re/
ligionē reliquo nolente illi cohabitare ſine ꝯtumelia
creatoꝛis ſoluiꝫ mr̄imoniū.ꝭ.de diuoꝛ. gaudemꝰ. in fi.
et.c.q̄ꝫto.ergo non eſt inter eos indiuidua ꝯiunctio.
et ſic non eſt mr̄imoniū:ſed pōt exponi indiuidua. id
eſt.apta non diuidi.vel intellige illam deſcriptionē de
mr̄imonio rato ꝛ ꝯſūmato:qꝺ eſt tm̄ inꝫ fideles. Iteꝫ
alia ratiōe nō eſt mr̄imoniū inter eos. Ipſi enī ꝯtra/
hunt eo ꝓpoſito vt cum voluerint ſepenꝫ dato libello
repudij.ſed h̄ eſt ꝯtra ſubſtantiā mr̄imonij.xxxij.q.ij.

Quod ſu
❡ Sunt
duo dicta. Se/
cundū: ibi. Ne
aūt. Ab. Sicu.
h ❡ Impedi/
ri:affinitas eniꝫ
ꝯtracta inter cō
ſanguineos viri
et vxoꝛem ipſiuſ
non trāſit ad cō
ſanguineos vxo
ris nec ecōuerſo
vñ pñt legitime
copulari.

i ❡ Nō obſtā
te ꝯſuetudīe:er/
go ꝯſuetudo nō
excuſat in mr̄i/
monio.ꝭ.ꝺ ſpō.
du.c.vl.argu.ꝯ.
ꝭ.de cog.ſpi.c.j
et.c.ſup eo.xxx/
ij.q.iij.obijciūꝫ
ſed ꝯſuetudo q̄n
doqꝫ ꝓpꝫ ſcāda
lū legitimas ꝑ/
ſonas ad ꝯhen/
dū facit illegiti/
mas ꝛ ſic loquū
tur ille decre.ꝭ.
de cog. ſpi.ꝛ. c.
obijciunꝫ. nō cō
tradicit : qꝛ qñ
moſ ille erat.cri
men nō erat cō/
trahere cuꝫ illis
ꝑſonis:ſed mo/
do eſt:ſꝫ ꝯſuetu
do q̄ꝫtūlibet lō/
ga nō poteſt ꝑſo
nas illegitimas
ad ꝯhendū legi
timas facere:ꝓ/
ut h̄ intelligitur
nulla ꝯſuetudo
poſſet facere ma
trimonia inter ꝯſanguineos licita:īmo qñ plus ſimul
eſſent tanto grauiꝰ peccant.ꝭ.e.non debet.ſed ecōuer/
ſo bene.vt in.c.ſup eo.vbicūqꝫ ꝯſuetudo rōnabilis eſt
et poteſt ſeruari ſine moꝛtali peccato :ꝛ ſine ſcandalo
iuri ꝑiudicat:exemplū habeſ.ꝭ.e.qꝺ dilectio.ꝛ.ꝭ.ꝺ co
gna.ſpi.ſup eo.

Quia circa. ❡ Scdm veꝝ ꝛ
cōeꝫ intellectū ſummaꝫ vt in rubꝛo. Pꝛimo reci
tat diſpēſationē ꝛ eā tacite dānat. Scda:ibi. Cū tñ:to
lerat diſpēſationē ex cā. Ab. k ❡ In q̄nto:hodie nō
ē neceſſe ī iſto ḡdu aliq̄ idulgētia.ꝭ.e.ñ dꝫ. l ❡ Apl'i
ca. No.ꝙ ſolus papa pōt diſpēſare circa ḡdꝰ ꝯſangui
nitatꝭ ꝛ ñ legatꝰ.ꝭ.ꝺ trāſac.c.vl.ꝛ.xxxv.q.iij.q̄dā lex
et.c.ſcripſit.ꝛ argu.ꝯtra.ꝭ.eo. qꝺ dilectio. ibi ſoluiꝫ.
m ❡ Falſa cā. No.ꝙ falſa cā allegata ñ viciat diſpē
ſationē:ſic ꝛ falſa cā nō ipedit religionē.ꝭ.ꝺ ꝯuer.cō.

ante diſpenſationem obtentam: vnica filia quam habebat: viam fuerit vniuerſe carnis ingreſſa: prout tua conſultatio continebat: diſſimulare poteris vt remaneant in copula ſic contracta: cum ex ſeꝑatione (ſicut aſſeris) graue videas ſcandalum iminere.

Idem. Teſtes qui de conſanguinitate deponunt computationem debent a ſtipite vel germine incipere. Capi. VII

Ua nos duxit frat. conſulẽdos. vtrũ illoꝛum ſufficiat teſtimoniuꝫ ad matrimoniũ dirimenduꝫ qui ꝯſanguinitatis gradus ab auunculo ⁊ nepote: videlicet fratris filio vel ſoꝛoꝛis inceperint cõputare: ¶ Noſ igitur inquiſitioni tue talit' reſpondemus ꝙ cum coniu/ a gium multum fauoꝛis obtineat. teſtes qui ad diuoꝛtiuꝫ celebꝛandum pꝛoducti: conſanguinitatis gradus computant: a ſtipite debent inci/ b pere. id eſt. a parentibus vel germanis: ⁊ ſic per oꝛdinem diſtinguere gradus: nomini/ c bus ꝓpꝛijs: vel equipollentibus indicijs deſignando ꝑſonas: pꝛeſertim cum ſepius teſtimoniũ perhibeant de auditu. qḋ quia minus eſt validuꝫ: ⁊ non eſt in articulo huiuſmodi nimiũ laxanda facultas: cum qua ratione cõputationem inciperent a ſecunda: eadem ab vlterioꝛibꝰ inchoarent.

Idem in concilio generali. In ſecũdo ⁊ tertio affinitatis genere tollit' pꝛohibitio que olim erat in matrimonio contrahendo: ſimiliter tollitur pꝛohibitio ḋ ſobole ſuſcepta ex ſecundis nuptijs que olim non poterat contrahere cuꝫ cognatione pꝛioꝛis viri ⁊ pꝛohibitio coniugij vltra quartum conſanguinitatꝭ ⁊ affinitatꝭ gradum non extenditur. Capi. VIII

Non debet repꝛehenſibile iudicari. ſi ſꝫ d varietatem tempoꝛum ſtatuta quandoqꝫ varientur humana: pꝛeſertim cum vꝛgens neceſſitas: vel euidens vtilitas id expoſcit. quoniam ipſe deus ex his que in veteri teſtamento ſtatuerat: nõnul/ e la mutauit in nouo. ¶ Cum ergo ꝓhibitiones de coniu/ f gio: in ſecundo ⁊ tertio affi/

ex parte. ij. ⁊ falſa demõſtratio non perimit legatum. C. de fal. cau. adiec. lega. l. ij. ⁊ ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. l. falſa demonſtratio. ⁊ l. cum tale. §. falſam. inſti. de leg. §. huic pꝛoxima. ⁊ §. longe. ⁊ ff. de leg. j. ſi ſic. §. j. Item cauſa ſemel ꝓbata ſiue vera ſiue falſa conceſſum ex illa cauſa non reuocatur. inſti. q. et ex quibꝰ cauſ' mãumit. nõ poſ. §. ſemel. Sꝫ cõtra videt' ꝙ iſti ex tali diſpenſatiõe nõ ſũt ſecuri: qꝛ tacita veritate ⁊ falſo ſuggeſto. diſpenſatio eſt obtenta. vnde non debet valere. ſ. de reſcrip. ſuper litteris. ⁊ expꝛeſſum videtur. j. ḋ ſen. excõ. cum ꝓ cauſa. vbi ḋ hoc. ſic et ĩ voto. ⁊ ſ. de fi. inſtru. qḋ ſuper. et. ij. q. iij. §. notandũ. argu. eſt ĩ hoc ꝙ dicit diſſimulare: ꝙ falſa cauſa non viciat diſpẽſationẽ. Item habes hic ꝙ ꝓles ẽ cã diſpenſandi in gradu ꝓhibito: ſic. xxxv. q. viij. c. j. ⁊ ff. de ritu nup. qui in pꝛouincia. non credo ꝙ valuiſſet iſta diſpenſatio ſic obtenta: niſi hoc ḋcre. poſtea emanaſſet: ⁊ ita ex iſta diſſimulatione ex cauſa q̃ hic ſubijcitur licite poterant ſimul eſſe. al's non eſſent tuti.

Ta nos. ¶ Cõmunis diuiſio. Secunda: ibi. Nos igitur. Abbas. Sicu. a ¶ Multũ fauoꝛis. ſ. de ꝯdi. ap. c. vlti. j. qui ma. accu. poſ. videtur. b ¶ Vel germanis: ⁊ ita non eſt neceſſe incipere a ſtipite ſed ſufficit a fratrib'. ſ. de teſti. ſeries. ⁊ c. licet in ſñ. ⁊. xxxv. q. v. c. j. ⁊ j. de diuoꝛ. poꝛro. ad fi. ſic ergo patet ꝙ oẽs gradus ⁊ ꝑſone ſunt deſignãde. xxxv q. vj. de parentela. ſ. de teſti. licet. c ¶ Equipollẽtibus: nõ refert an ꝓpꝛio noĩe vel ꝑ circũlocutionẽ expꝛeſſam aliquid expꝛimatur qḋ equipolleat ꝓpꝛio nomini. ſ. de teſti. licet. ⁊ ff. ſi cer. peta. certum.

Non debet. ¶ Allegatur quotidie iſte tex. qui eſt ſingularis in materia ſua. Diuidit'. Nã pꝛimo excuſat coꝛrectionẽ iuris antiqui. Secũdo: ibi. Cũ ergo. excuſationẽ declarans in duobꝰ illud tollit. Tertio reſtringit reſtrictiõis cauſam reddens: ibi. Pꝛohibitio. Quarto ꝓhibitionẽ reſtrictam foꝛtificans ꝯſtirutiões ꝯtrarias tollit ⁊ cauſas reddit: ibi. Cum ergo. Abbas. Sicu. d ¶ Tempoꝝ. xxij. diſ. ſciendũ. iij. di. erit autem. xxxij. q. iiij. quis ignoꝛet. ⁊ c. obijciunt'. et. xxiij. q. viij. occidit. ⁊ ſ. de tranſac. c. vlti. ⁊ j. ḋ ſen. excõ. ſuper eo. e ¶ Mutauit. de pe. di. j. nouit deꝰ xxij. q. iiij. incõmutabilis. f ¶ In ſecundo ⁊ tertio: vt melius ĩtelligas hanc litteraꝫ: videas quid ſit ꝑmũ genus affinitatis quid ſecũdum ⁊ tertiũ genus. pꝛimũ ſecũdum ⁊ tertium inuenire debes per hanc regulã. Perſona adita perſone per carnis copulaꝫ mutat genus ⁊ non gradum. genus dico attinentie verbi gr̃a. Ego et frater meꝰ ſumus ꝯſanguinei in pꝛimo gradu ꝯſanguinitatꝭ: frater meus ducit vxoꝛem illa ẽ perſona addita perſone per carnis copulam. illa mutat genus attinentie. id eſt alio genere attinẽtie attinet mihi q̃ꝫ frat' meus. quia ille eſt mihi ꝯſanguineus et illa eſt affinis ſed non mutat gradum: quia ſicut frater ẽ mihi cõſanguineus in pꝛimo gradu: ſic et illa mediãte fratre meo eſt mihi affinis in ꝑmo gradu ꝑme affinitatꝭ ergo ſi vis habere pꝛimũ genus affinitatꝭ: adde ꝑ carnis copulam alicui de tua ꝯſanguinitate aliquam ꝑſonam ⁊ illa perſona eſt affinis oib' ꝯſanguineiſ viri ſui in pꝛimo genere affinitatꝭ: ⁊ hoc genus tm̃ hodie ꝓhibitionẽ habet. vnde moꝛtuo viro illius mulieris putã fratre tuo. illa non poteſt habere aliquem de ꝯſanguinitate viri ſui: ergo patet ꝙ oẽs ꝯſanguinei ⁊ ꝯſanguinee vxoꝛis mee ſunt mihi affines in pꝛimo genere affinitatꝭ. Si vis habere ſecũdũ genꝰ affinitatis: adde perſonam ꝑ carnis copulaꝫ ꝑmo generi hoc modo: vxoꝛ fratris mei eſt mihi in pꝛimo genere affinitatꝭ: moꝛtuo fratre meo. adde illi alium virum: ⁊ ille erit mihi affinis ⁊ in ſecũdo genere affinitatꝭ. ⁊ ille ſm antiqua iura moꝛtua illa ñ poterat accipere aliquã de ꝯſanguinitate pꝛioꝛis mariti vſqꝫ ad quartuꝫ gradum. ⁊ de iſto ſecundo genere habes. xxxv. q. iij. de ꝓpinquis: ſꝫ hodie non ꝓhibet': vt ibi dicit'. Si vis habere tertiũ ge/

nitatꝭ genere minime ꝯtrahen
a do: ⁊ ꝺ ſobole ſuſcepta ex ſe-
cūdis nuptijs cognationi vi
ri nō copulādā ꝓoris: ⁊ diffi
cultatē freqn̄t inducāt: ⁊ ali
qn̄ piculū pariāt aīarū: cum
ceſſante ꝓhibitiōe ceſſet effe
ctus. ꝯſtitutiōis ſup h̄ editaſ
b ſacri approbatione ꝯcilij re-
uocātes: pn̄ti ꝯſtitutiōe de-
c cernim⁹: vt ſic ꝯtrahētes de-
cetero libere copulentur.
¶ Prohibitio qꝫ copule cō
iugalꝭ: q̄rtū ꝯſanguītatꝭ ⁊ af
finitatꝭ gradū decetero n̄ ex-
cedat: qm̄ in vlteriorib⁹ gra
dib⁹: iam nō pōt abſqꝫ graui
diſpēdio: hmōi ꝓhibitio ge-
neralit̄ obſuari. Quatnari
us ꝟo nūer⁹ bn̄ ꝯgruit ꝓhi-
bitiōi ꝯiugij corpalꝭ: ꝺ q̄ dicit
Apl's: ꝙ vir n̄ hꝫ ptātem ſui
corpis ſꝫ mulier: neqꝫ mulier
hꝫ ptātē ſui corpis ſꝫ vir: qꝛ
d q̄ttuor ſūt hūores ī corpe: q̄
ꝯſtāt ex q̄ttuor elemētꝭ. ¶ Cū
ḡ iā vſqꝫ ad q̄rtū gradū ꝓhi
bitio ꝯiugalꝭ copule ſit reſtri
cta: eā ita volum⁹ eē ppetuā
nō obſtātib⁹ ꝯſtitutiōib⁹ ſup
h̄ dudū editꝭ vel ab alijs vel
a nob: vt ſi q̄s ꝯtra ꝓhibi-
tionē hmōi p̄ſūpſerit copula
e ri: nulla longinq̄tate defen-
dat ānoꝝ: cū diuturnitas tē
poꝝ n̄ minuit pctm̄ ſꝫ auget:
tātoqꝫ ſūt grauiora crimina:
f q̄to diuti⁹ infelicē aīaꝫ deti-
nent alligatam. Grego. ix.

Diſtans a ſtipite q̄rto gradu vel citeriori cuꝫ diſtāte q̄nto vel vlteriori ꝯhere pōt. h. d.

g Vir q̄ a cū glo. Ca. IX
ſtipite q̄rto gradu: et
mulier q̄ ex alio latere diſtat
h q̄nto: ſm regulā approbataꝫ
i q̄ dicit: q̄to gradu remotior
differt a ſtipite: ⁊ a quolibet

nus: adde pſonā pſone p carnis copulā ſcdo generi. ⁊ ſic habes tertiū gen⁹: ꝟbi grā. Seius fuit marit⁹ relicte fratris tue mortua illa relicta: maritus eius q̄ eſt tibi in ſecūdo genere accipit aliā illa ē tibi in tertio genere: ⁊ illa olim mortuo viro ſuo nō poterat copulari alicui ꝺ ꝯſanguinitate tua cū illa eēt tibi ⁊ conſanguineis fr̄is tui ī tertio genere vſqꝫ ad ſecundū ḡdū. ꝺ h̄ genere habeſ. xxxv. q. iij. porro. ⁊ p̄mū gen⁹ ꝯhit̄ tātū ex vna pte. ſecūdū ⁊ tertiū genuſ qn̄qꝫ ex vna pte ⁊ in p̄dictis exēplis: qn̄qꝫ ex vtraqꝫ pte. vt ī vxorib⁹ duorum fratrū q̄ ſūt int̄ ſe in ſecūdo genere ex vtraqꝫ pte appoſitū altero fr̄e mortuo. ſi illa copl'at̄ alteri: ille erit ī tertio genere vxori alteri⁹ fr̄is. Primuꝫ gen⁹ ꝺr: qꝛ p̄mo emanat de ꝯſanguinitate: vel qꝛ vna pſona mediāte ꝯhitur. Secūdū ꝺr qꝛ ſecundo loco emanat poſt p̄mū. vel qꝛ duab⁹ pſonis mediātib⁹ ꝯhitur. Tertiū: qꝛ in tertio loco: vel qꝛ trib⁹ pſonis mediātib⁹ emanat. ſic intellige qꝺ h̄ ꝺr. Sꝫ nunq̄d publica honeſtas ē ſblata? videt̄ ꝙ n̄: qꝛ ꝺ ea nihil dixit. Sꝫ ꝯ videt̄ p. c. xxxv. q. iij. porro. vbi ꝓhibet̄ ſecūdū genus et p̄ter iſtud impedimētū eſt ibi publica honeſtas: vt ī vxorib⁹ duoꝝ fratrū ſiue ꝯſobrinoꝝ: ſed ſm gen⁹ remotū ē. ḡ illa publica honeſtas. Pōt dici ꝙ vbi publica honeſtas ſimul incidit ī eūdē caſū cū ſecūdo vel tertio genere: vt ī vxorib⁹ duoꝝ fratrum ſiue ꝯſobrinoꝝ: vno ſblato tollit̄ ⁊ aliud p hāc ꝯſtitutionē. q̄tiēs eniꝫ vitiū ex vna etiā radice naſcit̄ ꝯſequēs ē vt vna lege tollat̄. C. ꝺ nup. l. vl. in fi. ⁊ ff. ꝺ iureiu. duob⁹. §. colonus. ⁊ ff. ar. fur. ce. l. ſi colon⁹. arg. ⁊ alia publica honeſtas: vt ſoboles ſuſcepta ex ſecūdis nuptijs n̄ copulanda cog̃tiōi viri p̄oris ſblata ē vt ſtatim dicit ſeq̄ns lr̄a. al's ꝟo publica honeſtas adhuc ē. s̄. de deſpō. impu. duo pueri. a ¶ Secūdis nuptijs: h̄ ita intellige frat̄ me⁹ hꝫ vxorē eo mortuo relicta ei⁹ ꝯhebat cuꝫ ſcdo. ſoboles nata ꝺ illis ſecūdis nuptijs n̄ poterat olī copulari alicui ꝺ ꝯſanguītate p̄oris mariti. ⁊ h̄ ꝓpter publice honeſtatꝭ iuſticiā: q̄ hodie ſblata ē in h̄ caſu. ī alio caſu adhuc durat vt dixi ī ſpōſa ꝺ futuro: qꝛ ī mr̄imonijs nō q̄d liceat: ſed quid honeſtū eſt ꝯſiderat̄. ff. de ri. nup. ſemp. ⁊ ideo frater impedit̄ ſumere ſpōſam fratris ꝓpter publicā honeſtatē: quia ſcriptuꝫ ē: Spōſam fratris frater habere non poteſt. s̄. de ſpon. ad audientiā. ⁊ arg. ad hoc. ff. de adop. qui ī adoptiōe. Io. dicit ꝙ publica honeſtas in oībus eſt ſublata: niſi in

ſponſa de futuro. ego intelligo eſſe tm̄ ſublatā in caſib⁹ oīb⁹ q̄ hic ponunt̄ ⁊ non in alijs. b ¶ Reuocātes. Grego. tn̄ dicit: qui diſſoluit hec genera affinitatꝭ negat verbū dei in eternū manere. xxxv. q. x. fratnitatis vltra mediū ꝟſus fi. q̄liter ergo. Innocēti⁹ diſſoluit h̄ intellige ſine cā et ab alio q̄ꝫ a ſucceſſore. Grego. c ¶ Decetero libere: ſic ḡ videtur ꝙ mr̄imonium illoꝝ q̄ ante ꝯſtitutionē iſtā ꝯtraxerat in q̄nto vel in ſexto ḡdu nō ꝯfirmet̄ h̄ qꝛ ꝯſtitutiones mr̄imonij n̄ trahunt̄ ad p̄terita mr̄imonia. xxxv. q. iij. de inceſtis et. xxxi. di. ante trienniū. ⁊ ḡnalit̄ ꝯſtitutiōes non trahunt̄ ad p̄terita. niſi h̄ ibi dicat̄. s̄. de ꝯſti. c. vl. Sed pone ꝙ p⁹ iſtā ꝯſtōnem publicatā ſimul ſteterūt ſciēter. Dico ꝙ hocipſo intelligunt̄ ratū hr̄e mr̄imonium arg. s̄. de ꝯiug. ſer. ꝓpoſuit. ⁊. s̄. de deſpō. impu. lr̄aſ acceſſit. ⁊. ff ꝺ ri. nup. ſi q̄s ī ſenatorio. qꝛ ⁊ ſi p̄m⁹ ꝯſenſus null⁹ fuit poſtea pōt ꝯfirmari. in autē. ꝺ nup. §. ſi ꝟo ab initio. coll'. iiij. Sꝫ videt̄ ꝙ verba neceſſaria ſint. s̄. de ſpon. tue. ⁊. xxix. q. ij. ſi q̄s ingenuus. ⁊ nou⁹ ꝯſenſus req̄rit̄. s̄. de eo q̄ dux. in ma. c. veniēs. niſi exp̄ſſe ꝯſentiāt antiquus ꝯſenſus videt̄ pdurare q̄ nullus fuit. ff. de p̄ca. ſꝫ ſi manente. ff. de arbi. ſi cū dies. in p̄n. ⁊. l. labeo. §. pe. ff. de. ꝟ. obliga. l. j. §. cū adijcit. Io. dicit ꝙ p mr̄imonio ſtandū eſt: ex q̄ ex certa ſciētia poſt publicatā ꝯſtitutionē ſimul ſteterūt. ipſo eī facto mr̄imoniū inducit̄ ſaltē preſumptū. Bern̄. d ¶ Humores. de q̄b⁹ habes. s̄. de cele. miſ. in q̄dā. in fi. e ¶ Nulla longinquitate: ⁊ ita nulla p̄ſcriptio currit ꝯ mr̄imoniū ſicut olim currebat. ſic ⁊ ꝯtra votum nulla currit p̄ſcriptio. xxxiij. q. v. ꝙ deo pari. ⁊. s̄. de regu. ſicut nobis. in fi. f ¶ Infelicē. ſic. s̄. de ꝯſue. c. vl. ⁊. c. q̄to. ⁊. j. ꝺ ſymo. non ſatis. ⁊. c. ſeq̄n.

g Vir qui quarto. idē eſſet ſi tertio vel ſecūdo ſm regulā ſeq̄nteꝫ: quia nihil attinet ei qui ē ex alia linea in q̄nto. licet magis appropinquet cōi parenti. h ¶ Approbatā: No. ꝙ regula a mgr̄is tradita appbat̄ hic a iure: ⁊ ſic p iure ſeruabim⁹ regulā iſtā. arg. s̄. eo. ꝙ dilectio. i ¶ Remotior: ſi vis ſcire in quo gradu alique due pſone diuerſarū linearū ſibi attineant: recurre ad cōem ſtipitē ſiue parētē a q̄ deſcēdert et deſcēde eq̄lit̄ cōputādo p ābas lineas q̄uſqꝫ alt̄ illarū p̄mo occurrat: ⁊ ſi ābo ſimul occurrāt: erūt ī eodem ḡdu p̄mo ſecūdo tertio vel q̄rto: ⁊ iſte pſone q̄ eq̄lit̄ deſcendūt nō dicunt̄ diſtare a ḡdu: ſꝫ poti⁹ ſunt in ḡdu

equali deſcendēti a cōi ſtipite eq̄lit. ꝛ ſi ſunt infra q̄rtum gradū nō pñt mrimonialit ꝯiugi. Sed ſi vna pꝛimo occurrit quā altera: deſcēde ꝑ lineā alterius vſq ad illā: ꝛ ſemp poſt illū gradū in q̄ occurrit pꝛima pſona: addit gradus ꝓ numero pſonarū: ꝛ ſic habebis q̄to gradu vna diſtat ab altera: et iſte pſone nō dicunt eſſe in g̃du: ſed diſtāt g̃du: ſicut iſte pſone de qb hic dicit: cū vna diſtet q̄rto g̃du ꝛ alia q̄nto a cōi parēte qḋ planū ē videre. ꝛ q̄to gradu remotioꝛ pſona diſtat a communi parēte toto diſtat a q̄libꝫ alio deſcēdēte ꝑ aliā lineā: verbi grā. Cōis parēs iſtoꝝ fuit petrus eius filij fuerunt Martinuſ et Berta. q̄ ſunt i ꝑmo gradu. ð Martino deſcēdit Jo. de Berta ex alia pte natus fuit Robertuſ: q̄ Jo. et Ro. ſunt in ſecūdo g̃du eq̄lit deſcēdētes a Petro. de Johāne natuſ ē Stephanus. de Roberto eſt Albertus nat⁹: qui ſūt in tertio gradu ꝛ eq̄lit deſcēdunt a Petro. tertio gradu. ſ. de Stephno nat⁹ ē vir iſte: de q̄ hic querit. de Alberto nat⁹ ē Ticius: q̄ eſt in q̄rto gradu cū viro iſto eq̄liter diſtātes a Petro. Pꝛimo loco occurrit tibi vir iſte q̄ quarto gradu diſtat a Petro. ꝛ ſic ē vltima pſona i ꝯſanguinitate Petri ex vna linea: ꝛ Titius ex alia linea. de Titio nata ē hec mulier de q̄ h̄ querit. ꝛ diſtat q̄nto gradu a Petro: ꝛ ſic exiuit iam ꝯſanguinitatēꝫ Petri: ergo eodē gra diſtat a q̄libet alio deſcēdēti per aliā lineā. ꝛ ſic diſtat q̄nto gradu a Martino. Johanne. Stephano. ꝛ ab iſto viro videlicet filio Stephani ideoq recte pōt illū hr̄e in virū ꝛ quēlibet deſcēdētēꝫ a Petro ꝑ aliā lineā poſſet accipe: cū oēſ ille pſone hu ic ſint in q̄nto gradu: hoc in arboꝛe meli⁹ videt.

De frigidis ꝛ maleficiatis. Viſo de pluribꝫ impedimētis mrimonij: qꝛ frigiditaſ ē maleficiū: ꝛ generalit impotētia coeūdi ſunt impedimēta mrimonij ideo ꝛc. Abbas. Sicu.

Accepiſti ¶ Diuidit quia habet tria dicta. Secūdū: ibi. Jlla āt. Tertiū: ibi. Si āt. Ab a ¶ Judiciū. ſ. ꝙ vterq iuret ſeptima manu ꝓpinquoꝝ. xxxiij. q. j. c. ij. b ¶ Diiudicer. Nō. ꝯtrarij operis euidētia mēdaciū ꝯuinci. ſ. de pſump. litteras. arg. ſ. de malo. et obe. legebat. ꝛ. xxij. q. v. cauete. c ¶ Reparē: no. ꝙ ſentētia ꝯtra mrimoniuꝫ lata non tranſit in rem iudicatāꝫ cum appareat ex p⁹ facto eccleſiā fuiſſe deceptā: ſic. ſ. ð re iudi. latoꝛ ꝯſanguinei. ꝛ. j̄. eo. fraternitat. quare pꝛioꝛa etiā mrimonia reſtaurāt eti am muliere ꝯdicente ſi fraudia dis fuerit ꝯſcia. ff. de adul. ſi vxoꝛ. §. iudex. ꝛ. §. vltimo. vt dixit Ala. Si vo conſcia fraudis non fuerit poterit repellere eū ſi voluerit ꝑtextu ad ulterij. arg. xxxij q. j. de bn̄dicto. et. q. vj. nihil. ſꝫ nō credo ꝙ hoc obſtet q̄n mrimonia pꝛioꝛa debeant reſtaurari. j̄. eo laudabilem et. c. fraternitatē. Jtem arg. ꝯtra. xxxij. q. j. ſi per ſoꝛtiarias. ſꝫ ibi ſepant ꝑpt maleficiū non ꝑpt frigiditatem. d ¶ Miſſum: ſimile. ſ. de regu. c. ij. ꝛ expone miſſum. id ē. vicarium qui fūgitur vice epiſcopi. ſ. ð inſti. c. ij e ¶ Affirmas ꝙ eam cognouiſti. f ¶ Caput. ſ. de deſpō. impu. ꝯtinebatur. xxxiij. q. j. ſi q̄s accepit. ꝛ h̄ intellige niſi ipa velit ſe ꝓbare vgīnē ꝑ aſpectū coꝛpis. ſ. ð ꝓba. ꝓpoſuiſti. ꝛ. c. cāꝫ mrimonij. g ¶ Tacuit: ꝫ videt ꝙ p⁹ ānū ꝛ dimidiū reclamare ñ poterit: Sꝫ ꝯ videt C. ð repu. i cauſ vbi dꝛ ꝙ vſq ad duos annos poterit reclamare. imo vſq ad triēniū. in autē. ð nup. §. ꝑ occaſionē. coll. iiij. et. j̄. eo laudabilē. qḋ dꝛ in iſtis duabꝫ vltimis ꝯcoꝛ. tenendū eſt: ꝛ nō tenet qḋ hic dꝛ de āno ꝛ dimidio. ꝛ eſt arg. ad pſcriptionē. ſi q̄s taceat vſq ad cōpletā pſcriptionē. qꝛ geſta taciturnitate firmauit. C. de his q̄ a ñ do. ma. l. vlti. h ¶ Pꝛobari: h̄ iō dicit: qꝛ nō ſtandū eoꝝ ꝯfeſſioni ꝯ mrimoniū: ꝛ ſi vterq ꝯfiteat non videt credendū ne i fraudē h̄ diceret. ſ. de eo qui cog. ꝯſang. vxo. ſue. ſup eo. niſi qḋ aſſerūt ꝓbauerint ſeptima manu ꝓpinq̄rū. xxxij. q. j. c. ij. ſed ꝓ mrimonio bene credit eis. ſ. de clā. deſpō. c. ij. ꝛ qḋ dicit nō credit eis ꝯtra mrimoniū. verū eſt q̄tū ad h̄ vt ꝯhēdi facultatē acqrant. ſed ſi vellent in ꝯtinētia manere credit ¶ Quod ſedem. ap (eiſ. xxxiij. q. v. ꝙ deo partus. ſ. de deſpon. impu. a nobis. arg. eo. ti. puberes. vbi de hoc. k ¶ Jmpotētes: hac rōne videt ꝙ ſenes qui naturali caloꝛe defecerūt ꝯtrahere ñ pñt:

per aliā lineā deſcēdentiū ex eodem: licite pñt mrimonialiter copulari. **De frigidis ꝛ maleficiatꝭ ꝛ impotentia coeūdi.** Ex brocardico libꝛo. xx. **Cōmuniter nō ſum mat ꝓpter varietatē intellectuū ꝛ eſt difficilis decre. in intellectu. Capitulum. I**

Accepiſti mulierē et ꝑ aliqḋ tp̄s habuiſti: ꝑ menſem aut ꝑ tres: aut ꝑ ānū: ꝛ nūc ꝑmū dixiſti te eſſe frigide nature: ita vt nō potuiſſes coire cū illa: nec cum aliq̄ alia. ſi illa q̄ vxoꝛ tua eē debuit eadē affirmat q̄ tu di a cis: ꝛ ꝓbari pōt ꝑ verū iudiciū ita eē vt dicitꝭ: ſepari poteſtꝭ. ea tñ rōne: vt ſi tu poſt b aliā accepis: reuſ piurij diiudicerꝭ. ꝛ iterū poſt pactā pe c nitētiā ꝑoꝛa cōnubia reparē debebis. ¶ Jlla aūt ſi pꝛioꝛ poſt ānū aut dimidiū ad ep̄ꝫ d aut ei⁹ miſſum ꝓclamauerit dicēs: ꝙ nō cognuiſſes eā: tu e aūt ꝯtrariū affirmaſ: tibi cre f dendū eſt: eo ꝙ caput mulieris es: qꝛ ſi ꝓclamare voluit g cur tādiu tacuit. cito enī ꝛ in paruo tp̄e ſcire potuit: ſi ſecū coire potuiſſes: ¶ Si aūt ſtatim in ipſa nouitate poſt mēſem aut duos: ad ep̄m aut ei⁹ miſſum ꝓclamauerit dicenſ: volo eſſe mat: volo filios ꝓcreare: ꝛ ideo maritū accepi: ſed vir quem accepi frigide nature ē: ꝛ nō pōt illa facere h ꝓpter que illū accepi. ſi ꝓbari pōt ꝑ rectū iudiciuꝫ ſepari poteſtꝭ. ꝛ illa ſi vult nubat in dn̄o. Alex. iij. ambianē. ep̄o **Jmpotēſ ad copulā eſt impotens ad ꝯhēdū matrimoniū ſiue ſit impedimētū etatꝭ ſiue nature. Ca. II**

i Quod ſedē. et. j̄. Sicut puer q̄ nō pōt reddere debitū: nō k eſt apt⁹ ꝯiugio. ſic q̄ impotentes ſunt: mīme apti ad ꝯtrahenda matrimonia reputantur. Idem. **Naturale impedimentum ad coitum inſeparabile arte medicoꝛum matrimoniū impedit. C. III**

Ex litteris tuis accepimus: ꝙ quidam ſedecim an

ſed ɔtrariũ eſt verũ. C. de nup. ſancim⁹. xxvij. q. j. nuptiarũ. quia in ſenib⁹ dicit̃ eſſe legis obſequiũ ⁊ hũanitatis ſolaciũ: vt ibi. ⁊. xxxj. q. j. aperiãt. qđ ſi dormierit: ſed hic nõ loquit̃ de tali impotẽtia: ſed de eo qui ſectus eſt ⁊ qui ꝑpetuo impotẽs eſt: ſed ſenes aliqñ aliq̃ bñficio mouent̃.

Ex litte. ¶ Cõis diuiſio ɔſultatio: et reſponſio. Secunda: ibi. Reſpondem⁹. Ab.

a ¶ Cõtraxit. id eſt. ɔtraxiſſe apparuit vel in veritate ɔtraxit ex eo ꝙ ɔtra naturã vim ei forſan intulit: q꞉ arta fuit. vñ nullo modo ſibi potuit cõmiſceri vnde magis inhabilis reddita fuit. ⁊ ſic non fuit mr̃imoniũ. ſ. eo. fraternitatis. ſi eni non loqueretur de impedimẽto ꝓcedente mr̃imoniũ ſtare nõ poſſet: qđ dicit̃ in fi. xxxij. q. j. dixit. ⁊. q. v. ſi vxorem. ⁊. ĩ. de ɔiug. lepro. c. j. et. ij.

b ¶ A natura quia erat arta: vt dixi.

c ¶ Medicoꝝ. ſ. eo. fraternitatis. ⁊ ita nõ fuit mr̃imoniũ. ⁊ intellige qđ dicit: non poterit adiuuari ope medicoꝝ ſine ꝑiculo corꝑali: al's non deberet ſepari. imo modicã violentiã debet ſuſtinere: vt argu. ſ. eo. fraternitatꝫ. ⁊ ſi talis non fuit non habuit ꝓpoſitũ reddendi mr̃imonij debitũ exacta vel exigendi. ⁊ ſic nullũ mr̃imoniũ. xxxij. q. ij. ſolet. ⁊. c. aliqñ. ⁊. ĩ. de ɔdi. ap. c. vlti. ⁊ ſm leges eſſet in cauſa redibitiõis. ff. de edil. edic. queritur. §. mulierẽ. arg. ɔtra. ſ. c. xxi.

noꝝ: q̃ndã annoꝝ tredecim duxit vxorẽ: q̃ cũ debitũ red-a dere nõ poſſet: mulier tã graue infirmitatẽ ɔtraxit: vt oĩno viro ſit facta inutilꝫ: ⁊ inſtrumẽtũ ei⁹ impeditũ: ita ꝙ vir ei cõmiſceri ñ põt. ¶ Reſpõdem⁹ igit̃ ꝙ ſi viciũ illõ b mulier a natura ɔtraxit: nec c ope medicoꝝ poterit adiuuari: viro aliã acciplẽdi liberã tribuas facultatẽ. Luci⁹. iij.

Cõtrahẽs ſciẽter cũ impotẽti ad copulã ab ea nõ ſepat̃.

Conſultationi Ca. IIII tue q̃ nos ɔſuluiſti: vtꝝ femĩe clauſe: impotẽtes commiſceri marib⁹: mr̃imonium poſſint ɔhere? ⁊ ſi ɔtraxerit an debeat reſcindi? ¶ T. re d ſpondemus: ꝙ licet incredibile videatur ꝙ aliquis cuꝫ talibus ɔtrahat mr̃imoniũ: ro. tamen eccleſie. ɔſueuit in e ɔſimilibus iudicare: vt q̃s tanq̃ vxores habere nõ poſſunt: habeãt vt ſorores. Celeſtinus. iij. Si de impotentia cocundi cõſtet ſtatim matrimonium ſeparatur: alias cohabitabunt coniuges per trienniũ. ⁊ ſi cuꝫ ſeptima manu propinquoꝝ iurant ꝙ dederunt operaꝫ carnali copule ⁊ non potuerunt coniun

Conſultationi. ¶ Diuidit̃: quia primo ponit̃ ɔſultatio. Secũdo reſponſio: ibi. Taliter. Ab.

d ¶ Incredibile: quia ɔditionẽ corpis ſui ſciens nõ ɔtraheret de leui. Ala. e ¶ Judicare: ergo ⁊ nos ſic iudicare debem⁹. ĩ. de re iudi. in cauſis. C. de le. et ɔſti. prin. l. vlti. qđ verum eſt: vbi ipſa ſic precepit iudicandũ. arg. xj. q. iij. nolite. al's bene permittit̃ aliter fieri. xj. di. quis neſciat. ſed hic non precepit eius conſuetudinẽ eſſe ſeruandã: ſed potius ɔſiliũ eſt. tamẽ intellige qđ h̃ dr̃ ſm dcre. ſ. e. fraternitatꝫ. vt dixi. ĩ. c. xx.

Laudabilẽ. ¶ Cõmunit̃ ſummat̃ vt in rubro: ſed ego aliter intelligo vt dicã infra. Diuidit̃ in duas partes. Prima loquit̃ qñ vnus ɔiugũ dicit mr̃imoniũ ɔſũmatum ⁊ alter diffitet̃. Secũda: ibi. Si autem: qñ vterqꝫ fatet̃ mr̃imoniũ non eſſe ɔſũmatũ. Et prima ps ſubdiuidit̃. Nam prima loquit̃ qñ ſimul eſſe nõ ɔſentiunt. Secunda qñ ɔſentiũt: ibi. Qđ ſi. Ab. Sic

f ¶ Celebrati: ⁊ a pe cohabitatiõis nec ſufficit cohabitare niſi debet operã carnali operi. xxxiij. q. j. requiſiſti.

g ¶ Frigiditas: qđ hic dicit̃ de frigido: ⁊ idẽ intelligo de maleficiato: vt vſqꝫ ad trienniũ expectet maxime quia magis ſperandũ eſt ꝙ impedimẽtũ remoueri poſſit: qđ ñ ꝓceſſit a naturalibus. Lau.

h ¶ Prius ꝓbari. arg. ꝙ ſi ꝑ̃us ꝓbari poſſit impedimẽtũ: nõ expectabũt per trienniũ. ſ. eo. c. xxi. Si ṽo manifeſte non ɔſtet tunc cohabitent ſimul per trienniũ ɔtinuũ in q̃ debent dare operam carnali operi: vt hic: ⁊ arg. ſ. eo. c. vl. i autẽ. de nup. §. p occaſionez. coll. iiij.

i ¶ Greg. xxxiij. q. j. ꝙ autem

gi ſtatim ſeparantur. Ca. V

Laudabilem. et. ſ. Requiſiſti q̃ntum tempus indulgẽdum ſit naturaliter frigidis: ad experientiam compule nuptialis. et. ſ. ¶ Nos ṽo in preſenti conſultatione f ſentimus: vt a tempore celeg brati coniugij. ſi frigiditas h prius probari non poſſet: cohabitent per triennium: quo elapſo: ſi nec tunc cohabitare voluerint: ⁊ iuxta decre. k Grego. mulier per iuſtum iudicium õ viro ꝓbare potuerit: ꝙ cum ea coire non poſſit: accipiat alium: ſi autem l ille aliã accepit: ſeparentur. m ¶ Qđ ſi ambo ɔſentiant ſimul eſſe: vir eam ⁊ ſi non vt vxorem ſaltẽ habeat vt ſororem. ¶ Si aũt ꝙ nunq̃ ſe inuicem cognouerint: ambo fan tent̃: ſeptima manu ꝓpinq̃ꝝ vel vicinoꝝ bone fame (ſi ꝓpinq̃ defuerint) tactꝫ ſacro o ſctis euãgelijs: vterqꝫ iureiurando dicat: ꝙ nunq̃ per carnis copulam vna caro efecti fuiſſent. ⁊ tunc videtur ꝙ mulier valeat ad ſecũdas nuptias conuolare. Uerum p ſi ille aliã duxerit. tũc hi q̃ iurauerãt: rei piurij teneant̃: ⁊ pacta pñia: cogãt̃ ad cõnu

k ¶ Juſtum iudicium. id eſt. per teſtes vel aſpectuꝫ corporis. argu. ĩ. de proba. ꝓpoſuiſti. ⁊. ſ. eo c. vlti.

l ¶ Separentur: ꝓpter naturalẽ frigiditatẽ. ſecus ſi ꝓpter maleficiũ. xxxiij. q. j. ſi per ſortiarias.

m ¶ Quod ſi ambo: vel ſolummodo mulier. ille eniꝫ qui ſcienter contraxit non videtur ꝙ poſſit ɔtradicere. argu. ĩ. de eo qui du. in ma. c. j. ff. de le. cõ. l. ij. Uel dicas ⁊ verius: quia neceſſe vt ambo conſentiant: ſufficit ꝙ ita ſcptũ eſt: ⁊ ſi ꝑ quã durũ eſt. ff. q̃ ⁊ a q̃b⁹ manu. li. l. pſpexit. ⁊. vj. iij. ſcptũ eſt. q꞉ cũ nullũ ſit mr̃imoniũ nõ tenet̃ al̃ alteri. n ¶ Septĩa mãu: ſ. ſ. e. c. vl. ⁊. xxxiij. q. j. req̃ſiſti. o ¶ Uterqꝫ iureiurãdo vterqꝫ vir ⁊ mulier iurare debent ꝙ fide bona dederũt opam copule carnali ꝑ trieniũ: nec vna caro effici potuerũt. ꝓpinq̃ iurabũt ꝙ credũt eos verũ iuraſſe: arg. ſ. õ pur. ca. q̃tiẽs. p ¶ Hi q. ſ. vir ⁊ vxor ⁊ ñ alij

a bia priora redire. Anno. lij. altiſiodorē. epō.

Propter artationes mulieris ſi apparet ꝙ preter diuinū miraculum abſq3 periculo corporali habilis reddi non poteſt ſeparatur matrimoniū: reītegratur tamen ſi poſtea appareat eccleſiam fuiſſe deceptam

Fraternitatis Ca. VI

Fraternitatis tue litteras recepimus ꝯtinentes: ꝙ. M. mulier cuidam viro mrīmonialr̄ nupſit: cum quo per multos annos morata: non potuit carnaliter ab ipſo cognoſci. Licet autem per archipſbyterū tuū ſuper hoc fuiſſes edoct⁹ tu tamen volens habere certitudinē pleniorē: quaſdam b matronas ſue prochie ꝓuidas ⁊ honeſtas ad tuam p̄c ſentiam euocaſti: diſtricte illis iniūgēs ſub periculo animarū: vt mulierē ipſam prudenter inſpicerent: ⁊ ꝑquirerent diligenter: vtrum idonea eſſet ad viriles amplex⁹ que tandem in fide ſua tibi aſſeruere conſtanter: ꝙ eadē d nunꝙ poterat eſſe mater aut e ꝯiunx: tā ꝗ cui naturale deerat inſtrumentū. vnde inr̄ ipſam ⁊ virum diuortium celebraſti: mulierem inducens vt ad religionem aliquam ſe transferret: perpetuam continentiam ſeruatura: ⁊ viro licentiam tribuiſti vt vxorem duceret: quia pater fieri cupiebat. Cōtigit aūt poſtea f ꝙ mulier inuenit q̄ ſeras huiuſmodi reſerauit. ⁊ abijtiēs continentiam quam promiſit. H. latori preſentiū ſuper nupſit. ¶ Quāuis igitur ſemiplene nobis expreſſeris: q̄ modo dicta mulier ſe ꝓmiſerit continentiā ſeruaturam. vtrum videlicet ſimplici verbo: an voto ſolenni. vtrumve ad religionē tranſierit vt promiſit: an contra ꝓmiſſionem ſuam in domo remanſerit: ⁊ qualiter ſeras illas fecerit reſerari: vtrum videlicet artificio medici: an concubitu viri: ſeu alio quolibet modo. Nos tamen perſpicaciter attendentes ꝙ impedimentum illud non erat perg petuum: ꝙ preter diuinū miraculum per opus humanū h abſq3 corporali periculo potuit remoueri: ſententiam di i uortij per errorem licet ꝓbabilem nouimus eſſe prolatā cum pateat expoſtfacto ꝙ ip k ſa cognoſcibilis erat illi: cu l ius ſimili commiſcetur: ⁊ idō inter ipſam ⁊ primum virum dicimus matrimoniū extitiſſe: quare inter eam ⁊ prefatū H. matrimoniū non eſſe cē/

cōpurgatores. ſi bonafide iurauerunt. a ¶ Redire: cū ꝓpt̄ frigiditatē ſepāt̄. ſec⁹ ſi ꝓ maleficiū. xxxiij. q. j Frater ¶ Prio pōit q̄o (ſi ꝑ ſortiariaſ. vbi ō h̄ Scdo diſtiguēſ ſolutio: ibi. Quiſ. Tertio īfert ad alias duas queſtiōeſ: ibi. Pro h̄. Ab. Sic. b ¶ Matronas: talibus credenduz eſt ſi honeſte ſint ⁊ perite in arte illa. ff. de ven. inſpi. l. j. in p̄n. ⁊. s̄. ō ꝓba. ꝓpoſuiſti. et. c. cauſam. ⁊. j̄. c. ꝓxi. oculus eī obſtetricum in talib⁹ ſepe fallit̄ xxvij. q. j. nec aliqua. ⁊ in hoc caſu n̄ requirit̄ iuramentū ꝓpinq̄rū ſicut in frigiditate. vt. s̄. c. ꝓximo. c ¶ Diſtricte. ꝑ iuramētū h̄ n̄ eſt remittendū iuramentū iſt⁹ teſtib⁹ ne aliq̄d in fraudez mrīmonij dicerent. s̄. ō eo qui cog. ꝯſang. vxo. ſu. ſuꝑ eo. ⁊. j̄. c. ꝓxi. d ¶ Poterat eſſe. ſ3 q̄lit̄ hoc potuit ꝓbari cū ſit negatiua: ſic potuit ꝓbari dicēdo ꝙ h̄ mulier caret mēbro apto ad copulā carnalē: q̄lit̄ negatiua ꝓbatur. s̄. de electi. bone dictum eſt. Bern̄. e ¶ Deerat. nota ꝙ non dicit̄ eſſe qȯ inutile ē s̄. de tranſla. int̄ corpalia. ⁊. ff. ꝙ cuiuſq3 vniuer. l. j. §. ⁊ quidem. nec dicitur habere actionem qui habet inutilem. ff. de dolo nā his. ⁊. s̄. de reſti. ſpo. oli nobis. arg. s̄. de ſol̄. c. penul. f ¶ Inuenit. nō dicit ꝙ ꝑ medicū vel aliū. g ¶ Diuinū miraculū. argu. ꝙ nullū maleficiū eſt ꝑpetuū: cū poſſit remoueri p̄ter diuinū miraculū. ſaltē ꝑ illū qui ipſum induxit. qꝛ q̄cq̄d ligat̄ diſſolubile ē. in autē. de nup. §. nuptias. coll̄. iiij. ⁊ ſm̄ h̄ nō tenꝫ illud. c. ſi ꝑ ſortiarias. xxxiij. q. j. vt q̄dam dicūt. Poteſt dici ꝙ aliud eſt cum allegat̄ impotentia ex parte mulieris vt hic. aliud vbi ex ꝑte viri allegatur maleficiū. vt in. c. ſi ꝑ ſortiarias. ⁊. j̄. e. c. ꝓxi. ⁊ hic allegata fuit falſa cauſa vt poſtea apparuit vnde poſtea debet reſtitui viro. arg. s̄. de re iudi. lator et. c. ꝯſanguinei. ad hāc cauſam refertur hec ratio attendentes ꝙ impedimentū ⁊c̄. Vel poteſt dici ꝙ maleficium eſt ꝑpetuū. ex quo eni mulier cohabitauit viro per trienniū ⁊ dederūt operam copule carnali. nec potuerīt cōmiſceri p̄ſumit̄ ꝑpetuū impedimentū ⁊ poſſūt ſepari ⁊ alteri nubere. vt in. c. ſi ꝑ ſortiarias. quia poteſt aliq̄s maleficiat⁹ eſſe cū vna et non cū alia ⁊ hoc intelligo de maleficio qȯ p̄ceſſit mrīmoniū. naꝫ poſt mrīmoniū ꝯtractū ſi ſuꝑueniat impedimentū nō debēt ſepari. xxxij. q. vij. hi qui ſani. et. q. v. ſi vxorez. ſi ꝟo poſt ſeparationē eam cognoſceret mrīmonium debet reintegrari. vt h̄ patꝫ qꝛ impedimētū non erat perpetuum. h ¶ Corporali periculo. vbi ꝟo graue ꝑiculū timeret̄ nō eſt matrimoniū. ſ3 vbi leui periculo poteſt remoueri debet illud pati. j̄. e. c. §. ꝑ h̄ a ꝯtrio ſenſu. i ¶ Per errorem. ꝓpter queꝫ excuſat̄ iudex. j̄. de ſen. excō. ſacro ⁊ intellige ꝙ error iſte interuenit in aſpectu corꝑis in q̄ matrone decepte fuerūt. quia man⁹ et oculus obſtetricū ſepe fallit̄. s̄. de ꝓba. cauſā mrīmonij. ⁊. xxvij. q. j. nec aliq̄ et ſic patꝫ ꝙ ſententia ꝑ erroreꝫ lata a q̄ nō ē appellatū reuocat̄ ſi error ꝓbabilis poſtea detegat̄. j̄. de pur. vul. ſignificātib⁹. ⁊. ff. de ꝯdi. ſine cauſa. l. ij. Item habes hic ꝙ ſnīa per errorem lata ꝯtra mrīmoniū nō tranſit in rem iudicatā q̄ minus poſſit reuocari: quandocunq3 apparuerit eccleſiā deceptā fuiſſe vt hic patet. ⁊. s̄. de re iudi. lator. ⁊. c. ꝯſanguinei. ⁊. j̄. e. c. ꝓxi. ⁊ s̄. e. c. j. ⁊. c. ꝓxi. k ¶ Erat illi. ſcilicet primo viro a quo fuerat ſepata. l ¶ Simili. ſic. xxxiij. q. j. requiſiti. ⁊ inuit̄ hic ex eo qȯ in fine huius. c. dicitur: ꝙ ſic prior vir non poſſit eam cognoſcere ſine graui periculo ꝙ non ſit reddēda primo viro. licet expoſtfacto per ꝯſuetudinē ſecūdi viri reddita ſit apta priori qȯ bene pōt ꝯcedi. qꝛ nō fuit mrīmoniū inter eos. vt dixerunt

Din. Jo. ⁊ Tan. a ¶ Remaneat. q2 ſi ingreſſa fuit ⁊ ꝓfeſſa: ſtatī ſolutū fuit mr̄imoniū ſi qđ fuit int̄ eos. ſ̄. de cōuer. cōiu. ex publico. Sec⁹ ſi ingreſſa fuit cā ꝓbationis. q2 ſi iſta tūc ad ſeculū rediret cōpelliſ̄ redire ad virū ꝑorē. b ¶ Alioq̄n. i. ſi nō trāſiuit cū effectu. c ¶ Se voto ſolēni. ſ. ⁊ tūc debȝ cōpelli votū ſuare. ⁊ ꝑ h̄ intelligiſ̄ fornicata cū ſcđo. cū ipa ꝯhere ñ potuit poſt votū ſolēne.

d ¶ Fornicario. q2 ſi legitie ꝯxiſſet cū altero illđ ei obijci nō poſſet: nec ꝑtextu talis fornicationis poſſet repelli a viro: ar. ꝭ. e. đ diuor. gaudemus. imo videſ̄ ꝙ nullaȝ fornicationē ei obijcere poſſet nullā em̄ īiuriaȝ fecit nec intēdebat facere viro. q2 fornicata fuit tanq̄ ſoluta. xv. q. j. illud. ff. locati. ſi ignorās q̄s. naȝ adulteriū ñ cōmittiſ̄ ſine dolo. xxxiiij. q. ij. in lectū. ff. de adul. l. pe. Iteȝ ſi aliq̄ ſinē ſepati ꝑ ſentētiā eccl'ie. ⁊ p⁹ alter eorū forniceſ̄ minorē iniuriam cōmittit ⁊ mi⁹ peccat. xxxij q. vij. queadmoduȝ. Preterea ꝑ ꝑmā fornicationeȝ nō fuit apta viro ſuo. ſȝ forte nec ꝑ multas alias. ſ; illā ſolam pōt ei oppponere cū reddita fuerit apta ꝑmo viro q̄ poſtea ſecuta eſt. q2 tūc ꝑmū leditur ius matrimonij: arg. ſ̄. de dona. apl'ice. Pōt dici ꝙ ſicut ex futuro euētu apparet retro fuiſſe mr̄imoniū: vt đ2 in fine. ſic ex futuro euētu apparet retro fuiſſe factā iniuriā ꝑori viro. ff. de capti. ⁊ poſtli. reuer. ī bello. §. j. ⁊. ff. ad macedo. l. j. §. j. Sȝ q̄d ſi poſt ꝑmū coitū cū ſecūdo ꝑor petit eā? Dico ꝙ eſt ei reddēda. ⁊ ſi nō īuenerit eā aptā ē reſtituēda ſcđo. ⁊ ſic etiā poſt ſcđm vel tertiū coitū ſecūdi. ⁊ ſic in infinitū vt dixit Jo. Tan. dixit. ꝙ vſq; ad tertiā vicē tm̄ ⁊ nō vltra debet reſtitui ꝑmo. imo remanere debet cum ſcđo. qm̄ due tm̄ ſn̄ie poſt ꝑmā ſunt ferēde: q2 tertio appellare nō licet. ij. q. vj. ſi q̄s in q̄cūq;. ⁊. ſ̄. đ appel. ſua nobis. Bern̄. e ¶ Preſumi. ſi. xxxiij. q. ij. cū ꝑ bellicā. ⁊. ꝭ. đ diuor. gaudem⁹. f ¶ Ammodo. ſ. veritate reuelata ꝙ fuerat vxor ꝑmi. g ¶ Solutā. arg. a cōtrario ſenſu ſumpto ex illo verbo. ſ̄. eo. c. j. ibi abſq; corpali periculo ⁊c. ⁊ eſt arg. validū a cōtrario ſenſu. ſ̄. de his que fi. a prela. cū apoſtolica. in fine. ⁊. ſ̄. de reg. cum virū. h ¶ Idonea ꝓhiberi. ⁊ certe non. i ¶ Similiter reſume: per hec noueris q̄ſtionē illā eſſe ſolutā qua q̄ritur. vtꝝ illa q̄ viro cui ⁊c.

k ¶ Debeat. q. d. nō debet. h̄ intelliget tn̄ ſm diſtinctionē ꝑmiſſam an ſit graue periculum ſi reddaſ̄ apta vel non. Din. l ¶ De talibus ſi. ſ̄. de in integ. reſti. cum veniſſent. m ¶ Nō eſt facile. q2 neſciſ̄ an ſit apta viro primo. ⁊ hoc aliquo iure ꝑpēdi non pōt. ſed poti⁹ ꝑ experientiā facti. ſi'ke. ſ̄. de dona. apoſtolice. cū ſuis cōcordātijs. n ¶ Ex futuro ſic. ff. de re. du. q̄dam. ⁊. ff. ſi certe. ꝓinde. ⁊. ff. q̄ po. in pig. habe. potior. ff. ad macedo. l. j. §. j. nec intellige ꝙ mr̄imoniū retrotrahaſ̄: ſed h̄ iđ dicit: q2 in dubio ē an ſit mr̄imoniū cū ꝑmo nec itelligas ꝙ tūc primo incipiat eſſe mr̄imoniū cū ꝑmo cū icipiat eē apta ſibi: ſȝ tūc ꝑmo declaraſ̄ fuiſſe matrimoniū ſi. ff. ſi ſer. ven. ſi curi. §. ſed ſi q̄riſ̄ ⁊. ff. de acq̄r. re. do. adeo. §. cū q̄s. in fi. ⁊. xxxiij. q. j. requiſiſti. ff. teſt. fa. poſ. l. heredes palam. §. j. Bern̄.

ſem⁹: eoſq; ꝑcipim⁹ abinuicē ſepari. ⁊ ſi ꝑdicta mulier ad religionē trāſiuit: ſicut aſſerit: ꝓmiſiſſe: ꝓm⁹ vir q̄ nō co
a gnouit eā dē: cū ea remaneat cuȝ q̄ poſtmodū eccl'ie auctē
b ꝯxit: alioq̄n ea dimiſſa debȝ ad illā redire cū qua ꝑmo cō
c traxit. niſi ſe voto mulier illa ꝯſtrinxerit ad ꝯtinētiā obſeruādā: vt intelligaſ̄ ꝑ hoc cū ꝑfato gu. fornicata fuiſſe:
d vel niſi ſe fornicario mō aliȷ̄ viro miſcuerit: vt ꝑm⁹ vir ꝑtextu fornicatiōis: ei⁹ velit cōſortiū declinare. nā ſi tm̄ ſimplici ṽbo ſe ꝓmiſit ꝯtinētiā ſuaturā: ⁊ poſtea ī cōſpectu eccl'ie nupſit memorato gu. q̄diu articulus iſte dubita
e bilis erat: ꝑſumi nō debet ꝙ
f fornicaret cuȝ illo: ſ; āmodo nō debet cū illo aliq̄ten⁹ remanere. ¶ Per hec aūt: q̄ō
g nem illā noueris eſſe ſolutaȝ qua q̄rit: vtꝝ ea q̄ adeo arta eſt: vt nulli poſſit carnaliter cōmiſceri: niſi ꝑ inciſionē aut alio ſibi mō violētia inferaſ̄ nō ſolūmodo leuis ſ; forte tā grauis: vt ex ea mortis ꝑiculum timeaſ̄: ad matrimoniū
h ꝯtrahēdū dȝ idonea ꝓhibe
i ri. Silr̄ illa q̄ viro cui nupſerat adeo arta eſt: vt nunq̄ ab eo valeat deflorari: ſi ab eo ſit per iudiciuȝ eccleſie ſeparara: nubat altera cui arta non ſit: ⁊ per frequentē vſuȝ ſecundi: reddatur etiam apta primo: vtruȝ ad eum redi
k re debeat cū q̄ ꝑus fedus in
l ierat cōiugale? de talib⁹ aūt
m non eſt facile iudicandū: cuȝ
n finale iudicium pendeat ex futuro.

Honorius tertius.

Si vxor dicit virum cui cohabitauit per triennium nō habere potētiā coeundi: eis hoc iurantibus cum ſeptima manu ꝓpinquoruȝ matrimomonium ſeparatur. Ca. VII.

Litere veſtre nob̄ exhibite cōtinebāt: ꝙ cum cām matrimonij q̄ inter. M. mulierē ⁊. A. eius virū vertiſ̄: vobis fuiſſet ab. J. papa ꝑdeceſſore nr̄o cōmiſſa: dicta M. ꝓpoſuit ꝙ cuȝ octo annis elapſis: dicto. A. fuiſſet matrimonialiſ̄ copulata: et diu
o cohabitaſſet eidem: adhuc integra permanebat: eo ꝙ ꝑdictus vir eius nō habebat potētiā coeundi: quare petebat diuortium celebrari. predictus vero. A. fatebatur: ꝙ illam nunq̄ cognouerat: tamen ſe habere potentiam

Litere. ¶ Legiſ̄ trib⁹ modis. Primo ꝙ loquatur in maleficiato: ⁊ ſm hūc intellectū ſūmo ſic. Si vir maleficiat⁹ nunq̄ potuit cognoſcere vxorē cui ꝑ triēniū cohabitauit ipis cū ſeptima ꝓpinquoꝝ manu h̄ iurātib⁹ mr̄imoniū ſepaſ̄. h. d. Scđo mō legiſ̄ ſic: ꝙ nō loquaſ̄ in maleficiato: ſȝ in frigido vt tenuit Inno. cui⁹ lec. cōiter nō recipiſ̄: ſed tn̄ in ſe vera eſt. ⁊ dicendum vt habuiſti in. c. laudabileȝ. ſ̄. e. Tertio mō legiſ̄ inherēdo verbis lr̄e generaliſ̄ cū vxor dicit virū nō habere potentiā ſecum coeundi: nec exꝑmit ex qua cauſa ⁊ ſic facit ad tertiaȝ ꝑtem rubrice. ⁊. h. d. vt in rubro. Primo conſultatio. ſecundo rn̄ſio. ibi: quocirca. Ab. o ¶ Adhuc integra. ⁊ intellige ꝙ viripotēs erat hec q̄ virū pati poterat: licet eſſet virgo: diciſ̄ viripotēs. ff.

a cognoſcẽdi alias aſſerebat. b Uos vero ne id cõfiterent̃ in fraudẽ: a matrõis bone opi/c nionis fidedignis ac expertis in ope nuptiali: dictã feciſtꝭ inſpici mulierẽ: q̃ ꝑhibuerũt teſtimoniũ ipſam adhuc virginem ꝑmanere: poſtmoduꝫ ꝑ pſb'rm de cui⁹ ꝑrochia vir extitit: feciſtis inq̃ri: vtruꝫ ipſe aliquã cognouiſſet: nec ꝑ inquiſitionẽ ipſaꝫ vobis ↄſtare potuit aliquã eẽ carnalit̃ cognitã ab eodẽ. Muliere autẽ req̃rente diuortiũ: ⁊ dicẽte ꝙ mr̃ eſſe volebat ⁊ filios ꝓcreare. ꝓponente vero viro ꝙ paratus erat ſtare cõſilio eccleſie: iniunxiſtis eiſdem: vt age/d rẽt pniaꝫ d̾ cõmiſſis: ⁊ ſic forte placeret deo qui matrimo/e nij fuit inſtitutor ⁊ auctor: vt opus m̃rimonij ↄſũmarẽt. q̃ poſt plures termios ad vr̃aꝫ reuerſi pñtiã: ↄſona voce dixerũt: ꝙ nõ poterãt carnalit̃ cõmiſceri. ¶ Quocirca mãdam⁹ quaten⁹ ſi ita eſt ⁊ conſtiterit vobis prefatũ virum ⁊ mulierem infra predictos f octo annos per continuũ trienniuꝫ inſimul habitaſſe: ip/g ſis cum ſeptima ꝓpinquoruꝫ manu: firmantibus iuramẽto ſe cõmiſceri carnaliter nequiuiſſe: proferatis diuortij ſententiam inter eos.

De matrimonio cõtracto cõtra interdictum eccleſie.

Alex. iij. Paduañ. epõ.

Matrimoniuꝫ ↄtra interdictum eccl'ie vel iudicis ↄtctuꝫ ꝓpter h' ſolũ nõ dirimit̃: imponit̃ tñ pnia ſic ↄhẽtib⁹: ⁊ ſepant̃ donec cognoſcat̃ de cauſa interdicti. Ca. I.

Litteere quas nob' tua frat̃nitas deſtinauit: expꝛſſe declarant: ꝙ cũ quidam ſororẽ ſuã iam nubileꝫ: h cuidã ſe daturũ vxorẽ: ea pñ/i te ⁊ conſentiẽte pſtito iuramento firmaſſent: ⁊ illa non k poſt multos dies: dona et munera viri ſm̃ morem terre l ſpõte ſuſcipiẽs: ipm̃ tã꜔ ꝓpꝛium virꝝ ſepe ãplexata fuiſſet. m tãdẽ mortuo fr̃e: a ꝓpꝛo viri n ſui fr̃e ſe d̾ſpõſari ꝑmiſit. ⁊ ꝙ ab illo cognita fuiſſet: mẽda o cit̃ aſſeuerat. Cũ꜔ ei ꝓhibuiſſet publice: ne cui illoꝝ vel alicui ſe copularet. ipſa ſpre/p tis monitis tuis: alij nubere non expauit. demũ cum mulieri precepiſſes: vt ad domũ matris rediret: ipſa noſtram audientiam appellauit: ⁊. ĩ. ¶ Mandamus quatenus ſi eſt ita: prefatam mulierez ne q mandatum tuum cõtẽptibilem videat̃ ad domũ matris redire cõpellas: ⁊ impoſita

de verbo. ſig. mulieris. in pñ. a ¶ Cognoſcẽdi alias. ⁊ ita allegabat iſte maleficiũ quãtũ ad iſtã ⁊ nõ q̃ꝫtũ ad alias: ⁊ nõ frigiditateꝫ. qꝛ ſi q̃s eſt frigidus quo ad vnã: quo ad oẽs eſt frigidus cũ impedimentũ a natura ꝓcedat: arg. s̃. eo. ex lr̃is. ſecus in maleficiato: vt dictuꝫ eſt. s̃. c. px. vnde poſt꜔ ↄſtiterit de maleficiato poſt triẽniũ debẽt ſeparari ⁊ ad alia vota trãſire. xxxiij. q. j. ſi ꝑ ſortiarias. ſec⁹ in frigido: vt. s̃. eo. c. j. ⁊ c. laudabileꝫ. ⁊ xxxiij. q. j. requiſiſti. b ¶ In fraudẽ cõfeſſioi cõiugũ cõtra m̃rimoniũ nõ eſt credendũ ꝓpter colluſionẽ quaꝫ multi facerent. s̃. de eo qui cog. cõſan. vxo. ſue. ſuper eo. c ¶ Fidedignis s̃. e. c. pxi. vbi d̾ hoc. d ¶ De cõmiſſis. qꝛ infirmitaſ corꝑalis frequẽter prouenit ex peccato: ⁊ ſic cã ceſſante forte ceſſabit effectus. ĩ. de pe. ⁊ re. cũ infirmitas. e ¶ Inſtitutor ſimile. xxxij. diſ. deinde opponit̃ ⁊ arg. s̃. ti. pxi. de inf. delibus. ⁊ xxxij. q. ij. §. his ita. ⁊ quidam dicunt ꝙ his v'bis fuit iſtitutũ matrimoniuꝫ. Hoc nũc os ex oſſib⁹ meis ⁊c. ſed illa verba ꝓlata ſũt ad Adam: vt. s̃ de biga. debitũ. vñ videt̃ verius ꝙ ꝑ illa verba. Creſcite ⁊ multiplicamini ab ipſo dño ꝓlata. f ¶ Cõtinuũ triẽniũ. q̃ eñ ſepant̃ ꝓpter frigiditatẽ naturalẽ ꝑ trienniũ cõtinuũ debẽt cohabitare ſimul ⁊ dare operã carnali operi. s̃. eo. laudabilẽ. et in auc̃ de nup. §. ꝑ occaſionẽ. coll̃. iiij. Idẽ tp̄s dico dãdum maleficiato: ⁊ multo forti⁹ cũ ſit accidẽtale illud impedimẽtũ. Berñ. g ¶ Septima manu. ſed q̃re req̃runt̃ iuramẽta ꝓpinquoꝝ cũ ſufficere debeat iuramẽtũ viri ⁊ mulierꝭ cũ iuramẽto illarũ q̃ illã virgineꝫ aſſeuerãt: vt. s̃. de ꝓba. ꝓpoſuiſti. ⁊ c. cãm m̃rimonij. vel etiã iuramẽta ꝓpinquorũ ſufficiũt: cũ vter꜔ id cõfitet̃. xxxiij. q. j. req̃ſiſti. ſꝫ h' vter꜔ ↄfitebat̃. ſed h' ideo qꝛ ſepe fallit̃ ⁊ man⁹ ⁊ oculus obſtetricum. xxv. q. q. j.

nec aliqua. iõ iuramẽta ꝓpinq̃ꝝ req̃runt̃. oĩs eñ cautelã q̃ adhiberi põt in talib⁹ eſt adhibẽda ꝓpt̃ periculũ aĩe. ⁊ iõ circa maiora cauti⁹ eſt agendũ: argu. vij. q. ij. c. vlti. ⁊. xlij. di. q̃ſcam⁹. ⁊ ff. ad carb. l. j. §. ij. ⁊. lxj. di. miramur. tñ ſi alteꝝ omitteret̃ nihilomin⁹ valeret ſnĩa: vt c. reſq̃ſiſti. ⁊ c. ꝑ poſuiſti. ⁊ c. cãꝫ m̃rimonij.

De matrimo. contracto.

¶ Quia interdictuꝫ eccleſie ſuꝑ m̃rimonio ↄhendo q̃n꜔ ipedit ipm̃ m̃rimoniũ: q̃n꜔ ipedit ⁊ dirimit: ideo poſt multa ipedimẽta ſupra tractata auctor ſubijcit hanc Ricaꝫ. Et vide ad materiã hui⁹ Rice: q' nõ. glo. s̃. de ſpõ. duorũ. in. c. tua. Abbas.

Litte. ¶ Se due ꝑtes. In prima facti narratio. in ſc̃da rñſio ibi: mãdamus. Abbas. h ¶ Daturꝝ. in vxoreꝫ futurã. ſ. cũ ſpõſalia tãtũ cõtraherẽtur. i ¶ Preſente ⁊ ↄſentiẽte expꝛſſe. ⁊ hoc agebat̃ ꝙ mediante fratre tan꜔ ꝑ ꝓcuratorẽ ſpõſalia cõtraherent̃ q' fieri põt. ff. de ſpõ. l. vl. al's ſi ꝑ frẽꝫ tm̃ ↄherẽt ñ valerẽt. niſi ipa poſtea ↄſentiret: ſꝫ frat̃ tm̃ ad h' obligat̃ vt ſororẽ inducat vt illo matrimoniu m contrahat. ff. de v'bo. obli. in illa ſtipulatione. l. quotiẽs q̃s ⁊ c. aliũ. k ¶ Dona ⁊ munera. differentia eſt inter donũ ⁊ mun⁹. ff. de v'bo. ſig. inter donũ. l ¶ Tã꜔ virũ. ſpe futuri m̃rimonij nõ rei pñtis. ⁊ ita nõ eſt m̃rimoniũ. ⁊ h' patet ꝑ fi. ⁊ h' ipſo etiã ſi ea abſente ↄcta fuiſſent ſpõſalia cõſentire videt̃ ipo facto. m ¶ Viri. i. ſpõſi. ſic. xxxvij. q. ij. genuit. n ¶ Permiſit. ⁊ male q' facere nõ debuit. s̃. de ſpon. ad audientiã. ⁊ c. ſponſaꝫ. o ¶ Prohibuiſſes. ⁊ bene. s̃. de ſpon. duo. tua. ⁊ c. ſequenti. p ¶ Alij. ſ. tertio. q ¶ Mandatum. nota ꝙ remittit̃ cauſa ad eũ a quo appellatum: vel qꝛ non tenuit appellatio. vel quia ipſa non fuit ꝓſecuta ſuam appellationẽ: ⁊ epiſcopus factũ ſignificauit pa/

pe.vnde mandat ei vt ſi eſt ita ipſam cõpellat redire ad domũ matris.quia ipſa contẽpſit mandatũ eccleſie a tertio viro ꝓpterea nõ ſeparabit.ꝛ eſt hic argu.ꝙ mandatũ iudicis non eſt contẽnenduꝫ.xxxiiij.diſ.c.j. argu.viij.q.j.ſciendum.xj.q.iij.ſi aũt vobis.ꝛ.c.quã/do ergo.et.ff.ne quid in lo.pub. l.vlti.ꝛ punire contẽptores:vt hic patet.ꝛ.ĩ.c.xx.ꝛ.l.predicta ꝛ ar.ff.ſiqs ius di.nõ ob.l.vna. alias deluſoriuꝫ videret edictum iudicis.ff.de re iudi.l.contuma/cia.§.cõtumax.

a Exceſſu. ſcꝫ de fide viola/ta prioris ſpõſi.ꝛ quia deſponſa/ri ſe ꝑmiſit a fratre ſponſi.ꝛ quia mandatũ eccle/ſie cõtẽpſit.ꝛ ſic patꝫ ꝙ iudex pt punire contuma/cem vt dictũ eſt.

Ex litteris can. Sũmatuꝫ eſt ſ.c.xx.Vel al's ſic vt in rubro. In primo nar/rat factum.in ſecunda illud diffi/niendũ cõmittit ibi:mandamus. Abbas Sicu.

b Abſentẽ. que poſtea ꝯſen/ſit.al's nõ tenuiſ/ſent ſpõſalia.et ita inter abſen/tes contrahũtur ſponſalia ꝛ ma/trimoniuꝫ.ff.de ſpõ.l.vl.ꝛ.xxxij q.ij.honorant.

c In terminatiõe.cõminatio tã/tũ fuit non ſnia: ar.ꝯ.ĩ.de eo qui fur.or.re.c.j.ꝛ.ſ de loca.c.j.

d Prohibuit qð facere debuit ſ.c.xx.ꝛ.ĩ.c.xxi.Bern.

a ſibi de tanto exceſſu pnĩa cõdigna:poſtꝗ in dono materna per menſeꝫ ſteterit:ad tertium reuerti permittas.

Idem Vigorẽ.ꝛ Baroñ. epiſcopis.

Sponſalia de futuro cũ vna etiã ꝯtra interdictuꝫ eccleſie contracta nõ habẽt dirimere matrimoniuꝫ poſtea contra/ctum cum alia. Ca. II.

Ex lrĩs cãtuarienſis ar/chiepĩ ad nos ꝑuenit: ꝙ cũ.H.de ſancto Leodega/ b rio.M.filiã ſuã abſentẽ:cui/daꝫ.R.noĩe deſpõſaſſet:ꝛ.ĩ. Poſtea orta ſuſpitiõe ꝙ pfatus.R.ad alia deſideraret vota trãſire:ad examen fue/rit dicti archiepĩ cã plata.ꝗ c ſub anathematis intermina/ d tione ꝓhibuit:ne anꝗ de p̃/ſcp̃to negocio plene ꝯſtaret. vir ad ſcða vota trãſiret.ꝰ ip/ſe p̃ſcripta ꝓhibitione ꝯtem/pta:filiã gu.in facie eccl'ie ſi/bi ſolẽnit copulauit vxorẽ:ꝛ ĩ.Cũ archiepꝰ vellet de mrĩ/monio primo cognoſcere:di/cta.M.appellationis vocem emiſit.cuiꝰ appellatiõi archi/epus deferẽs:eidẽ ſub excõi/ e catiõis interminatiõe diſtri/ctius interdixit:ne cui nube/ f ret donec cã ipa finẽ debituꝫ ſortiret.ipa tñ ð remedio ap/pellatiõis cõfiſa cuidam alij gu.noĩe nupſit:ꝛ.ĩ. Mã/damus qͣtenus ſi nihil cõſti/terit qð impediat preter conſenſum de futuro:qui inter prefatos.R.et.M.aſſeritur preceſſiſſe.ſecunda matrimo/nia inuiolabiliter obſeruan/da ſublato ap.obſtaculo iu/dicetis.licet eñ contra interdictum eccleſie ad ſecunda vota tranſire non debuerit. non eſt tamen conueniens: g vt ob id ſolum:ſacramentuꝫ coniugij diſſoluat.alia tamẽ penientia eis debebit ĩponi. quia contra ꝓhibitioneꝫ ec/cleſie hoc fecerunt.

Idem Paduano epo.

Si hi ꝗ dicebant ꝯſangui/nei ꝯxerũt ꝯ p̃ceptũ iudicis debẽt ſeparari donec de cã co/gnoſcatur. Ca. III.

De muliere:et.ĩ. Illos autẽ qui pro cõſangui/nitate prohibentur coniun/ h gi.ꝛ poſt contra interdictuꝫ eccleſie ſe receperint:excõi/ i cationi debes ſubijcere:do/ k nec tãdiu ſeparentur:quo/uſꝗ legitime cognoſcatur: vtrũ eoruꝫ matrimoniũ poſ/ſit ꝛ debeat iure ſtare.

Qui filij ſint legitimi.

Alexander.iij.

Naturalis ex ſoluto genitꝰ ꝛ ſoluta legitimat ꝑ ſubſeqns parentũ cõiugiũ etiã quo ad hereditatem. Ca. I

Conqueſtus eſt no/bis.H.ꝙ cum quã/dam mulierem in vxorem acceperit. R.patruus mulieris ipſam exheredare conatur.eo ꝙ ante deſponſationeꝫ matris

e Diſtrictiꝰ interdixerit. Nota ꝙ licet iudex deferat appellationi nihilominus nihil poteſt interdicere.ne faciã id ꝓpter quod appel/laui.vel quod ex eo ſequit:nec mirum cum ſit ordina/rius poteſt etiã ſtatuere terminũ appellanti.ſ.de ap/pel.ſepe contingit.de cauſa tamen inuito appellante poſtꝗ detulit appellationi cognoſcere non poſſet.qͣ iam remiſit eam ad ſuperiorem.ij.q.j.nomen.ꝛ.ſ.de offi.delega.licet.

f Donec cauſa ipſa:hic fertur ſententia ipſa ſub conditione.lxiij.diſ.ſalonitane.v.q.j.quidam.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadente.ꝛ.ſ.de appella. preterea.arg.contra.ij.q.vj.biduũ.ſententia excõmu/nicationis bene poteꝛ ferri ſub conditione:vt in.c.p̃/terea.alie vero ſententie non de/bent ferri ſub cõditione:late ta/men tenẽt:vt in l.predicta bidu/um.

g Ob id.ſic patet ꝙ interdi/ctum eccleſie nõ diſſoluit matri/moniuꝫ:vt.ſ.c.xxi.quia nõ eſt ꝑpetuũ impedi/mentum:vt dixi ſ.de ſpon.duo. tua:ſed peniten/tia debꝫ ei impo/ni.qͣ mãdatum eccleſie cõtẽpſit. ſ.c.xxi.Berñ.

De mulie/re.contra interdictum qð facere non debu/it:vt.ſ.c.xxi.et de ſponſa.duo. tua.vbi de hoc. xxxiij.q.iiij.non oportet.

i Donec ſepa/rentur:hec ſentẽ/tia ẽ ad tp̃s.vñ ex tp̃e tollit ſine omni aliqua ab/ſolutione:vt hic videt:arg.ſ.de ſpon.non eſt vo/biſ.ꝛ.lxxxj.di.ſi ꝗ ſũt.ſꝫ tutiꝰ eſt ꝙ etiã poſt ſepa/rtioneꝫ abſoluãt ſaltẽ ad cautelã licet videant ex/cõicati tñ dum ſimul manent.

k Quouſꝗ. ar.ꝯ.ſ.de ſpon. du.tua.in fi.ſed ibi loqͣt qͣlit illð ꝛ ea que in h ti/tulo dicunt intel/ligũt circa hmõi ſeparationẽ.Ber.

Qui filij ſint legitimi. Supra viſum eſt de mul/tis impedimẽtis matrimonij:ſed quia ſepe filij naſcũt ex matrimonio ꝯcto ꝯ impedimẽta eccleſie.ꝛ dubitari põt an ꝛ qñ filij ſint legitimi:iõ ꝛc̃.De materia habet xxvj.di.deinde.xxxiiij.di.viduã.xv.q.vj.ñ nup.xxxij.q.iij.dicat.xxv.q.vij.c.fi.Ab.

Conqueſtꝰ. Primo ponit ipetrãtꝰ qͣre/la.ſcðo cauſe cõmiſſio.ibi:ideoꝗ.Abbas.

a ¶ Acceperit in vxorẽ. ⁊ ſic legitimata fuit ꝑ ſubſequens matrimoniũ. ī. eo. tanta. b ¶ Legitimã. inſti. de nup. §. vlti. in auc. qui. mo. na. effi. le. ⁊ ſui. §. ſancitum. coll. vj. ⁊ ī. e. tãta. ⁊. xxx. q. v. nullũ. c ¶ Hac occaſione. q2 ex quo ꝓnunciata fuerit legitima ceſſabit occaſio iſta. vnde ſi ꝓpter hoc vel lex eam moleſtare põt ⁊ dʒ ab eccleſia excõicari: cũ cã mrĩmonij ad eccl'iam ſpectet. ⁊ ꝑ ꝯſeq̃ns legitimatio que eſt acceſſoria: argu. ꝯ. ī. eo. cãm. q̄ nõ eſt contra. ibi ꝑncipalit᷑ cõmittit᷑ cã ſup qõne ſpoliatiõis. q̄ ad papã nõ ꝑtinet inter eos qui nõ ſunt ſue iuriſditionis: ſed ad iudicẽ ſecularēʒ vt ibi ꝑtʒ. ⁊. viij diſ. quo iure. hic xo ꝑncipalit᷑ cõmittebat᷑ cã filiationis q̄ ad eccleſiam ꝑtinet. ⁊ ea detminata determiat᷑: ꝑ cõſeq̃ns cã inq̇etatiõis q̄ fiebat huic mulieri eo ꝙ illegitima dicebatur. ⁊ ita ceſſante illa cã patet ꝙ iniuſta eſſet vlterius inq̇etatio ex illa cã. vñ papa ratione ſaltẽ peccati p̃t ſe intromittere. ſ. de iudi. nouit. ⁊ argu. ⁊. ij. q. j. ſi peccauerit. vel papa habebat hic vtrãq3 iuriſditionẽ: argu. ſ. de appel. ſi duobus. ⁊ ita nulla eſt oppoſitio.

¶ Cum inter. ¶ Primo ponit cauſam diffinitionis. Secundo diffinit. ibi: ideoq3. Abbas Si. d ¶ Publice. ſ. denũciatiõe p̄miſſa in eccleſia publice. al's hodie dicit᷑ clãdeſtinũ. ſ. de clã. deſpon. cum inhibitio. e ¶ Sine contradictione. ſi quis cõtrahat nõ premiſſa denũciatione: vel ea premiſſa contingat matrimoniũ ex iuſta cauſa interdici. ⁊ non obſtãte cõtradictione cõtrahat. ſi poſtea impedimentum probetur filij medio tꝑe nati illegitimi erunt. ⁊ ideo publice dicit. hic ⁊ ſine cõtradictione: et hoc totũ habes in illa conſtitutione cum inhibitio. f ¶ Concepti fuerant. ſic ergo tempus conceptionis ſpectandũ eſt cum de cõmodo alicuius tractatur. ff. de ſta. ho. Paulus. ⁊ quotiẽs de cõmodo alicuius tractat᷑ pro iam nato habetur. ff. eo. qui in vtero eſt. ff. de ſena. emancipatũ. ⁊. ſiq̇s ꝯcept⁹ ſit ⁊c̃. ⁊ inſti. de ingenu. §. ex cõtrario. Argu. cõtra. xv. q. viij. cum multe. ⁊ de cõſe. di. iiij. firmiſſime. arg. ꝯ. ff. de decur. l. ij. §. in filijs. ⁊. §. ſe. pro p̄ma parte facit. xxvj. q. iiij. igitur. in fine. Solu. quod primo dicit᷑: verum eſt ꝓpter fauorẽ filiorum ⁊ libertatis. quãdoq3 tñ cõſiderat᷑ odiũ paternũ: vt in. c. cum multe. cõtrarium illud igit᷑ locũ habet: vt varietas fatorũ adaptetur diuerſitati horarum. g ¶ Sententiã. ꝓ iam nato habetur cũ ante ſententiã ſit cõceptus: vt dictuʒ eſt: ar. ꝯ. C. de lib. cau. l. vlt. ſed illi q̇ naſcantur poſt lit. cõte. cõditiõe matris vtuntur. h ¶ Nutriant᷑. xxx. di. di. ſiquis reliq̄rit. ī. di. ius naturale. ī. de infa. expo. c. vno. q̄liter filij alendi ſunt. dicit᷑. ſ. de cõuer. infi. c. vlt. ⁊. ſ. de eo q̇ dux. in ma. cũ haberet. ſed q̇d ſi moueat᷑ q̄ſtio alicui puero vel infanti ꝙ nõ ſit filius illius cuius dicitur: iudex ſũmatim cognoſcere debet. et alatur rebus interim forſitan alienis. C. de car. edi. l. vlti. ⁊. ff. de car. l. iij. §. cãe cognitio. Lau.

¶ Trãſmiſſ. ¶ Primo ponit᷑ cõſultatio ſcdo rñſio. ibi: cõſultationi. Ab. i ¶ A vicinia multũ valet ĩtalibus fama vicinie. ſ. d p̄ſump. illud. ⁊. ſ. de ꝓba. ꝑ tuas. iij. q. iiij. §. item ſepe. xxxv. q. vj. ſi duo. k ¶ Spurius. i. nõ legitimus vel naturalis. quia forte ſuſceperat eũ de alia muliere vel añ mrĩmoniũ vl' durãte mrĩmonio. ⁊ ita ſpuri⁹. l ¶ Negabãt. talis negatio p̄ſũptionẽ inducit cõtra illũ: ſʒ p̄iudiciũ nõ generabat. q2 licet aliquis negetur filius nihilominus de officioſo teſtamento agere poteſt. ff. de inoffi. teſtamẽ. ſi inſtituta. §. j. ſicut econuerſo. licet appelletur filius non tamen ſuccedit cum alijs ſi probatur ꝙ non ſit filius. C. de teſta. neq3 profeſſio. ⁊. C. de here. inſti. ſi pat᷑. ⁊. C. de ꝓba. nõ nudis. m ¶ Mota. ſed quis ꝓuocauit hic ad iudiciuʒ planum eſt. quia filij legitimi ꝓcurauerunt: vt patet ꝑ litterã. ſ. vbi dicit quibus paternam hereditatem petentibus. ⁊ ex eo quod dicit noluit ſtare iuri fuit excõicatus. ipſe em̃ hereditatem poſſidebat vel parteʒ. vnde iſti petebant illam dicẽtes ipſuʒ non fuiſſe legitimũ. Sed quõ iſti poterãt agere cũ parẽtes iſtorũ viuerẽt: vt videtur ex eo ꝙ dicit ſtandũ eſt verbo viri ⁊ mulieris. q2 de hereditate viuẽtis agi vel paciſci non põt. de pac. l. vl. nec dicitur hereditas niſi mortuo eo cuius fuit. ff. de here. vl' ac. ven. l. j. Dicũt quidã ꝙ illi erant facti monachi vel

ſue nata fuerit: licet poſtea pater mulieris p̄fate matreʒ
a ipſi⁹ accepit ĩ vxorẽ. ¶ Iõq3
b mãdam⁹ q̄ten⁹ ſi eſt ita: eã legitimã iudicetis: p̄dicto. R. inhibentes: ne dicte mulieri
c hac occaſione ſup hereditate paterna moleſtiã inferat vel grauamen. Si aũt cõtra hoc venire p̄ſumpſerit: cõtra euʒ ſeueritate eccl'iaſtica ꝓcedatis. Idem.

Sepato matrimonio in facie eccl'ie ꝯcto: filij geniti vel cõcepti ante ſentẽtiã ſunt legitimi. Ca. II.

Cum int᷑. I. veterẽ. ⁊. T. mulierẽ diuortij ſniam canonice ſit ꝓlata: filij eoruʒ nõ debẽt exinde ſuſtinere iacturã cũ parẽtes eorũ publice
d
e ſine cõtradictiõne eccl'ie: int᷑ ſe cõtraxiſſe noſcant᷑. ¶ Iõq3 ſancim⁹: vt filij eoꝝ q̇s ante diuortiũ habuerunt: ⁊ qui
f concepti fuerant ante latam
g ſniam: nõ min⁹ habeant᷑ legitimi: ⁊ ꝙ in bona paterna hereditario iure ſuccedãt: ⁊ de
h parẽtũ facultatib⁹ nutriant᷑

Idem Rothomagẽ. archiepiſcopo.

Statur verbo viri et mulieris qui negant aliquem filiũ niſi indicijs ⁊ teſtibus probetur contrarium. Ca. III.

Tranſmiſſe nobis tue litere cõtinebant: ꝙ cuʒ N. vſq3 ad iuuentuteʒ quendam pueruʒ nutriuiſſet: vxore ſua. M. tunc non deſpoſata ſibi cohabitante: poſtmodum ipſam legitime deſpõſauit: ⁊ filios ſuſtulit ex eadem: quibus paternam hereditatem petentibus: predictus iuuenis contradicit: gerens ſe filiuʒ ⁊ heredẽ. Quis
i a vicinia q̄ ip̄m filiũ eoꝝ eſſe
k credebat ſpuri⁹ diceret᷑. p̄dicti No. N. ⁊ vxor ei⁹ p̄fatũ iuuenẽ ſpurium ſuũ aut legiti
l mum filium eſſe negabant: ſed dicebant ꝙ eum pietatis intuitu nutriuiſſent. Cũ aũt
m queſtio coram te mota eſſet: ⁊ predictus iuuenis pro eo ꝙ iuri ſtare nolebat. vinculo ſit excõicatiõis aſtrictus. ¶ Cõſul. t. rñdem⁹. ꝙ in tali caſu ſtandũ eſt verbo viri ⁊

forſitã pr̃ cõceſſerat eis hereditatẽ totã retẽtis aliqb⁹
fructib⁹ ꝑ victu ſuo ⁊ vxoris. Ul' põt dici ꝙ iſti iã mor
tui erant. ⁊ qđ dicit̃ ſtãdũ eſt verbo viri ⁊ mulieris. ſ.
quo dicebãt illũ publice filiũ ſuũ nõ eſſe dũ viuebant:
arg. ṡ. de ꝓba. ꝑ tuas. ⁊ merito ſtatur verbo illorũ: qꝛ
nõ eſt veriſil'e ꝙ
pr̃na pietas con
tra illũ mota fu/
iſſet ſi fili⁹ fuit./
ṡ. de pſũp. affer.
te. C. de adop. l.
pe. §. ii ⁊o. ⁊. C.
de inoffi. teſta. ſi
mater. xxiiij. q.
iij. ea vindicta.
circa pnci. ⁊ nul
lus affect⁹ vicit
paternũ. C. đ cu
ra. fu. l. vl. §. j. et
affectio cãm ſuſ/
pitiõis remouet
ff. de ri. nup. nõ
ſolum. j. de vno.
⁊ ideo eis etiam
credit̃. qꝛ iſte nũ
ꝗ fuit in poſſeſſi
one filiatiõis. qꝛ
vicinie fama h̃
habebat. qꝛ ĩ ta/
lib⁹ credit̃ cũ ver
bo viri ⁊ mulie/
ris: arg. ṡ. de p̃/
ſũp. illđ. ⁊. xxxv.
q. vj. ſi duo.
a ❡ Indicijs.
ꝑ indicia em̃ fit
ꝓbatio. C. de rei
ven. indicia. l. cũ
ſuꝑ. ⁊. C. de fi. in
ſtru. l. j. ⁊. ṡ. đ ꝓ
ba. ꝑ tuas. ⁊. C. fami. her. l. in ipi⁹. ⁊. C. de pac. pactũ.
qđ ex quo negat̃ fili⁹: cũ non ſit in poſſeſſione filiatio/
nis. eũo portet ꝓbare. ff. de ꝓba. l. j. ⁊. ij. ⁊ vlti. ⁊ vide
rent̃ ſufficere hmõi indicia ſi ꝓbet ꝙ illi tenebãt eum
pro filio ⁊ illi eos ꝑ parentib⁹. ⁊ maxime ſi fama vici/
nie cõſentiret. vt dicit decre. per tuas. ⁊ qꝛ natus eſt đ
illorũ matrimonio: qꝛ his filius eſt quez nuptie demõ
ſtrant. ff. de in ius vo. quia mater. ⁊ dicit lex ꝙ debet
ꝓbare ſe filium. ſi negatur filius a patre: vt. ff. de li/
be. ⁊ poſthu. l. ſi poſthum⁹. §. vlti. ⁊. ff. de his qui ſui
vel alie. iu. ſunt. nepotes. §. filium: argu. alias eſt lex.
b ❡ Et teſtibus. quibus probãtur indicia: quia res
iſta vere ꝓbari non poteſt niſi ꝑ indicia exteriora vt
dictum eſt. ⁊ hic eſt argu. ꝙ ſtatur pſumptioni. ſ. dicto
patris ⁊ matris donec ꝓbet̃ contrariũ. j. q. j. ſiquis a
ſymoniacis. ⁊ ꝙ pſumptio cõtrariã admittat ꝓbatio/
nem. ṡ. de pſump. qꝛ veriſimile nõ eſt. ⁊. ṡ. de renũ. ſu/
per. hoc. ⁊. ff. ꝙ metus cau. non eſt. argu. cõtra. ſ. qꝛ p̃/
ſumptio pſumptiõe reſcindit̃. xj. q. iij abſit. ⁊. xxxiiij.
di. quorũdam. ⁊. ṡ. de preſump. cuz in iuuentute. ⁊. C.
de epiſ. ⁊ cle. eum qui. ff. de in integ. reſti. diuus. fortio
ri pſumptioni ſtatur ſemꝑ. de hac materia dicitur. ṡ.
de ſpon. is qui.

a mulieris: niſi cert' indicijs ⁊
b teſtib⁹ tibi ꝯſtiterit eẽ filium
iuuenẽ memoratũ. Idez Ex/
onieñ. Winconiẽ. epis. ⁊ ab/
bati Herfordeñ.

Illegitima ꝓles eſt quã vi/
ro viuente vxor ex adulterio
ꝯcepit: ſiue cũ adulterio ſiue
cum viro moratur. Ca. IIII.

Cauſam q: ⁊. j. Si cõſti/
terit ꝙ Agatha de ane
c lina muliere tꝑe Alani viri
ſui: ipa cũ eo tanq̃ cum viro
d ſuo morante: vl'. R. pr̃e dicte
agathe ipaz. A. adhuc habẽ
e te vix publice tenẽte nata fu
it: eã nõ fuiſſe legitimã eiuſ/
dem. R. filiã iudicet': q̇a nõ
f potuit eẽ vxor q̃ viri ſui tho/
g rum maculãs: alij dũ ille vi/
ueret copulari pſumpſit.
Idez Exonieñ. epo. et abba
ti Herfor. Queſtio natiuita
tis oppoſita petẽti heredita
tem coram iudice ſeculari eſt
ad eccleſiaſticum iudicẽ trãſ

Cauſam que ❡ Pone caſum ꝑut ponit glo. in
c. cauſam q. j. eo. c ❡ Muliere. ⁊ de. R. pro/
ut ſequit̃ in alia cla. Sed quare querit̃ mõ de natiuita
te Agathe. vtrũ nata ſit de legitimo matrimonio vel
nõ? iõ. qꝛ de hereditate pr̃is ipſi⁹ Agathe q̃ ſucceſſit ſi
bi in hereditatẽ agebat̃ inter. R. filium Agathe. ⁊. F.
auũculũ magnũ ipi⁹. R. q̇. F. fuit frater pr̃is Agathe
⁊ iſte. F. ſpoliauit iſtũ. R. hereditate aui ſui: vt. j. e. cau
ſam q̃. iſte due cãm q̃. ⁊ illa. ṡ. de do. ⁊ ꝯtu. cãm q̃. ⁊. ṡ.
de offi. dele. cãm
que. loquunt̃ de
eodẽ facto. ⁊ oli
hec ⁊ ille due. ſ.
erãt vna decre.
in hoc titu.
d ❡ Tꝑe Alani
vñ poſt mortem
Alani ſi. R. ꝯxiſ
ſet cũ cũ Aneli/
na legitiari non
poſſet per conſe
quẽs mr̃imoniũ
j. eo. tanta.
e ❡ Tenente
tanq̃ vxorem.
f ❡ Viri ſui. ſ.
Alani.
g ❡ Alij. ſ. R.
pr̃i Agathe ſciẽ
ti ꝙ illa habe/
bat aliũ virum
ſciꝫ Alanũ. vn/
de nõ poſſet eſſe
vxor illi⁹ etiam
poſt. mortẽ Ala
ni viri. qꝛ plus ẽ
eã ducere de fa/
cto q̃ fidẽ dare.
ṡ. de eo q̇ dux. in
ma. cũ haberet.
ſecus ſi ignoraſ/
ſet illã hr̃e aliuz
vix ex quo bona
fide ⁊ publice cõ
traxiſſet cum illa. filij ſic ſuſcepti iudicarentur legitimi
j. eo. ex tenore. et cũ ea poſt mortem mariti remanere
poſſet. ṡ. de eo q̇ du. in ma. c. j. ⁊. c. veniens.

mittenda. Caplm. V.

Lator preſentiuz. R. et
j. Cum autem idẽ. R.
H. coram ſeculari iudice ſuꝑ
hereditate aui eiuſdẽ. R. pa/
tris dicti. H. traxiſſet in cau/
ſam: ille ſibi preſumpſit obij/
cere: ꝙ pater eius nõ fuit de
legitimo matrimonio nat⁹:
⁊ ideo de hereditate aui ſui
h nihil poſſit iure ſucceſſorio
vendicare. tandem cum ſu/
i per queſtione natiuitatis co
ram Noruiceñ epiſcopo tra/
ctatum fuiſſet: ad noſtrã ex/
k titit audientiã appellatum:
⁊. j. ❡ Ideoq̃ mandamus:
quatenus cauſaz ſuper que/
ſtione natiuitat' patris eiuſ/
l dem. R. infra duos menſes
ſubla. appellatiõis obſtacu/
lo terminet'. Si vero infra du
os menſes pfat⁹. H. nõ pote
m rit ꝓbare legitĩe qđ obiecit:
extũc ſeculari dño: ſub cui⁹
iudicio de hereditate cã ver/

Lator. ❡ Iſte eſt tex. multuz nõ. ⁊ allegabilis.
ſunt due ꝑtes. In pma appellat' q̃ſtio. In ſcđa
cãe cõmiſſio. ibi: ideoq̃. h ❡ Iure ſucceſſorio. qđ ve
ruz eſt ſi eſſet naturalis ex quo alia ꝓles ei legitima ſu
pererat: al's em̃ filius naturalis ſuccedit patri ab inte/
ſtato in duab⁹ vncijs. C. de na. li. auc̃. liceat patri. ⁊ in
auc̃. q̇. mo. na. effi. legi. §. ſiq̇s aũt. coll'. vj. de quo loq̇/
tur. C. e. ti. l. nec igit̃: al's illegitimi in nihilũ ſuccedũt.
i ❡ Natiuitatis. q̃ ad iudiciuz eccl'ie tm̃ ꝑtinet. j. eo.
cãm q̃. ⁊. ṡ. eo. c. j. ⁊ tanq̃ piudicialis. pmo debet ter/
minari anteq̃ intentet̃ qđ hereditatis. ṡ. de ordi. cog.
tuã. Ber. k ❡ Appellatũ ex ꝑte ipſi⁹. i. pſequẽcis
appellationẽ altera ꝑte eã nõ ꝓſeq̃nte. l ❡ Infra du
os. Nõ ꝙ termin⁹ cert⁹ ſtatui põt a ſuꝑiore volẽti age
re poſt quez nõ audit̃ iuſta cã ceſſante. ṡ. de clã. deſpo.
cũ inhibitio. ⁊. j. q̇ ma. ac. poſ. cũ ĩ tua. ⁊. C. đ ĩge. ⁊ ma.
l. diffamari. nec iſtđ tꝑs ꝓrogari pt: pter ꝯſenſũ priũ
ṡ. đ of. dele. de cauſis. m ❡ Legitĩe ꝓbare. Sꝫ videt̃
ꝙ iſte potius debeat ꝓbare patrẽ ſuũ legitimũ. qꝛ pſu
mitur adulterium niſi probetur matrimoniuz: vt. xxx.
q. v. aliter. ſed ibi agitur contra clam cõiunctos. vnde
preſumit̃ potius adulterium. hic pater ipſius. R. erat
in poſſeſſione filiatiõis. qꝛ habebatur pro filio ⁊ poſſi/
debat bona paterna ⁊ natus fuerat đ ea que credebat̃

vxoꝛ:eo moꝛtuo. R. iſte cepit totā hereditatē poſſide/ re. a ¶ Nō dimittat:ſed videt̄ ꝙ iudex ſecularis poſſit cognoſcere de q̄ſtiōe natiuitatis. C. de iudi. quo/ ties. ꝛ. C. ꝺ oꝛ. iudi. l. adite. q̄re ꝗ nō ꝓceſſit iudex iſte? Dic ꝙ cum cā iſta ſit mere ſpūalis ꝑncipaliter ſpectat ad eccl'iam. s. de oꝛdi. cog. tuā. vnde ſecularis iudex nō incident̄ nec alio mō pōt de ea cognoſcere. ꝫ. eo. cām. nec de annexo ſpūali. s ꝺ iudi. q̄to. B.

titur intimet̄: vt ꝓ qōne na/ a tiuitatꝭ nō dimittat q̄n cām ſup hereditate audiat ꝛ decl dat. **Idem Exoneñ. epō.**

Naturales legitimant̄ p ſubquens parentū coniugium: ſpurij vero non. Ca. VI.

Tanta ē vis mr̄imonij: vt q̄ antea ſunt geniti. b poſt ꝯctū mr̄imoniū legitimi habeant̄. ¶ Si aūt vir viuē c te vxoꝛe ſua aliā cognouerit: d ꝛ ex ea ꝓlē ſuſcepit licet poſt moꝛtē vxoꝛꝭ eādē duxerit: nihilomin⁹ ſpuri⁹ erit fili⁹ ꝛ ab e hereditate repellēdus ꝑſertim ſi in moꝛtē vxoris ꝑoris alterut̄ eoꝝ aliq̄d fuerit machinatus. **Idem London. ꝛ Vigoꝛ. epis.** **De cā ciuili inter laicos non cognoſcit eccleſia: cognoſcit tñ an q̄s ſit de legitimo matrimonio natus. Caplm. VII.**

Tanta ē. ¶ Famoſum eſt ꝛ quotidie allegatur in vtroqꝫ foꝛo. Et inherēdo verbiſ littere. h. d. i ſũma vt in rubꝛo. Sūt due ptes. ſcōa ibi: ſi autē. Abbas Sicu. b ¶ Legitimi. Ecce quāta eſt vis matrimonij vt illegitimos faciat legitimos. inſti. de nup. §. vlti. in auc̄. quō na. effici. ſui. §. ſi q̄s igit̄ dotalia. coll. vij. ꝛ. C. de na. lib. cū q̄s. inſti. de here. q̄ ab inteſt. defe. §. necnō. ꝛ. s. e. c. j. Sed nunq̄d dices tales legitimos quo ad oꝛdines ꝛ honoꝛes? videt̄ ꝙ non: q̄a nō ſunt nati de legitimo matrimonio. s. de elec. cuꝫ in cūctꝭ. ꝛ arg. xxx. q. v. q̄lis. Sed credo ꝙ legitimi ſūt q̄ ad oīa. q2 mr̄imoniū oīa ꝓcedētia purgat. ꝛ ſic ꝓxima ſine cā ꝓcedens turpitudinis ſublata eſt. ſi. C. qꝺ me. cā. l. ij. ff. de ꝯdi. ob tur. cām. ſi ob turpē. c ¶ Aliā. ſ. cōſcientiā adulterij. s. e. cām q̄. ſec⁹ ſi igonāter. arg. s. eo. cū inter. arg. ꝫ. eo. ex tenoꝛe. s. de eo q̄ dux. in ma. c. j. ꝯtrariū videt̄. ſ. ꝙ talis nō ſit legitim⁹. q2 h nō diſtigui tur. ſed ꝑmū verius eſt. Berñ. d ¶ Licet poſt moꝛtem: argu. ꝙ licet res deueniat ad eū caſum a quo incipere potuit nō tñ valet: arg. ꝯ. s. de ꝯuer. cōiu. placet vbi de h. Itē arg. ꝙ ab initio nō tenuit tractu tp̄is nō valere. xxvj. q. iij. §. pōt. ver. ꝙ ſi priuat⁹. arg. ꝯ hic in prin. e ¶ Repellēdus. Nō ꝙ quidā filij legitimi dicunt̄ tm̄ vt adoptiui ſiue arrogati. de quib⁹ habes. s. de cog. leg. c. vno. Alij dicūt̄ legitimi ꝛ naturales. vt nati ex legitimo matrimonio vero vel putatiuo ſiue ab īitio ſiue poſt facto iſti ſuccedūt parētib⁹ ſuis. s. e. cū inter. ꝛ. ꝫ. e. ex tenoꝛe. ꝛ. s. eo. cū. c. j. C. de leg. here. ꝑ totū. Alij dicūt naturales ꝛ nō legitimi: vt nati ex cōcubinis domo. iſti ſuccedūt in duab⁹ vntijs ab inteſtato. C. ꝺ na. lib. auc̄. licet patri. Alij dicunt̄ ſpurij vt nati ex adulterio vl' q̄ vulgo cōcepti. ff. ꝺ ſta. ho. vulgo. ꝛ iſti in nullo ſuccedūt nec inſtitui pñt a p̄re: vt in ꝑdicta auc̄. licet patri. ꝛ. xxxij. q. iiij. dicat aliquis. nec alij debent de bonis p̄ris. C. de inceſ. nup. auc̄. ex cōplexu. ar. ꝫ. s. de eo q̄ dux. i ma. cū haberet. ibi ſoluit̄. Berñ.

Cauſam. ¶ Pꝛimo ponit̄ cōmiſſio. ſecundo ei⁹ foꝛma ꝛ limitatio. ibi: verū. Ab. f ¶ Cauſam Nō oꝛdinē huius facti. Radulphus de quo habes. s. eo. cām q̄. ꝛ. ff. iſte de quo habes h fuerunt fratres. R. iſte ſuſcepit Agathā de Anelina muliere vxoꝛe Alani Agatha iſta de legitimo mr̄imonio ſuſcepit iſtuꝫ R. ꝺ q̄ habes h. ꝛ ſic. R. fuit au⁹ iſti⁹. R. Radulphus iſte. ſ. au⁹ iuit vltra mare ꝛ dimiſit iſtū. R ꝛ agathā mr̄em ipi⁹ ꝛ filiā ipſius Radulphi in poſſeſſioneomnium bonoꝛum ipſius audito ꝙ Radulphuſ moꝛtu⁹ eēt vltra mare. iſte. ff. ſtatī ſpoliauit ipꝫ. R. poſſeſſiōe oīm bonorum Radulphi aui ſui i q̄ꝝ poſſeſſione remāſit q̄n iuit vltra mare. quia dicebat Agathā neptem ſuā mr̄em ipi⁹. R nō fuiſſe natā ꝺ de legitīo matrimonio: vt. s. eo. cāꝫ. ꝛ ſic nec ipa nec. R. nec ei⁹ fili⁹ debebat ſuccedere. R. frī eiuſdē. ff. ſꝫ ipe. ff. vñ iſte. R. ſic ſpoliat⁹ ff. auūculo ſuo īpetrauit l̄ras ſup reſtōne ſua iſtꝭ epis Londoñ. ꝛ Vigoꝛieñ. ꝛ Exoneñ. ſub hac foꝛma. vt ante ingreſſum ꝑncipalis cauſe deberēt cognoſcere ſuper eo ꝙ mater ipi⁹. R. dicebat̄ de nō legitimo matrimonio nata. ita tñ vt ante ꝑncipalis cauſe ingreſſuꝫ deberent ei reſtituere hereditatē aui ſui. ſed q2 rex turbat⁹ ꝛ mot⁹ fuit ꝙ papa iudiciū poſſeſſoꝛiū cōmiſerat illis: reuocāuit iudiciū iſtud de reſtitutione qꝺ ptinet ad regem. ꝛ mandat vt ꝓcedāt ſup qōne natiuitatꝭ ipſius Agathe ꝓut patet in l̄ra. poſtea ꝟo q2 iſti epi foꝛſitan nō ꝓcedebāt: iſte īpetrauit eādē cām cōmitti epis Exonieñ. Vigoꝛiē. ꝛ eidē Londoñ. ꝛ q2. ff. habebat epm Londoñ. ſuſpectū fecit illū remoueri ꝛ loco illi⁹ ſubſtitui abbatē Herfoꝛdeñ. vt. s. de offi. dele. cām q̄. ꝛ. s. e. cām. ꝛ ſic hēs h totā ꝯtinētiā iſtaꝝ decre. ꝛ hec decre. deberet ꝑcedere in ti. iſto aliā. g ¶ Ad regē. ꝛ ſic ptꝫ ꝙ iuriſditio ſpūal' tpal' diſtincta eſt ꝛ diuiſa. de ꝯſe. di. iij. celebꝛitatē. i fi. ꝛ i auc̄. ꝺ fide inſtru. cau. circa ꝑn. ꝑ vnā colūnā. ꝛ ſic papa nō hꝫ vtrāqꝫ iuriſditionē: ar. s e. latoꝛ. ꝛ. xxiij. q. v. regū. ꝛ. viij. di. q̄ iure. ꝛ. xxxiij. q. ij. int̄ hec. in fi. ꝛ. xxiij. q. iiij. q̄ſitū. arg. ꝙ papa intromittit ſe de hereditate: arg. cōtra. s. eo. c. j. ꝛ. xx. q. iij. preſens. in fi. xv. q. vj. alius. ꝛ. xxiiij. q. j. loquit̄. Hug. dixit ꝙ impatoꝛ a ſolo deo habet ptātē in tēpoꝛalib⁹. papa ꝟo in ſpūalib⁹. ꝛ ſic diuiſa eſt iuriſditio. prius enim fuit imperatoꝛ q̄ coꝛonā reciperet a papa ꝛ gladium ab altari. xciij. di. legim⁹. q2 ante fuit impiū q̄ apoſtolatus. Sed Ala. ꝛ Lan. dixerūt ꝙ imperatoꝛ licet impe/

f Cauſam q̄ int̄. R. ꝛ. F. ſup eo ꝙ mat̄ dicti. R. dicit̄ non fuiſſe de legitimo mr̄imonio nata: agitari dinoſcit̄: vob cōmiſim⁹ terminandā. ¶ Verū q2 l̄ris nr̄is inſeri fecim⁹. vt ſepefato. R. poſſeſſionē oīm quoꝝ poſſeſſoꝛ extitit: q̄n auus ſuus ꝓficiſcēdi hieroſolymā iter arripuit: ante ꝑncipalis cauſe ingreſſum faceretis reſtitui: ſi eadem poſſeſſione fuiſſet per violentiam ſpoliatus. Nos g attendentes ꝙ ad regem pertinet: non ad eccleſiam: de talibus poſſeſſionibus iudicare: ne videamur iuri regis angloꝛum detrahere: qui ipſarum iudicium ad ſe aſſerit pertinere. F. V. mādamus: quatenus regi poſſeſſionum iudicium relinquentes: de cauſa pꝛincipali: vicꝫ: vtrum

rium a ſolo deo dicaṫ ꝓceſſiſſe. executionē gladij temporalis recepit ab eccleſia. Eccleſia enim eſt vnuȝ corpus: ergo vnum ſolum caput debet habere. Idem deus vtroqꝫ gladio vſus eſt: vt nō. de iudi. nouit. hic ad de quod ibi dicitur. Item Moyſes vtrunqꝫ gladium habuit cuiꝰ ſucceſſor eſt papa. Preterea papa ipſum confirmat ⁊ conſecrat ⁊ coronat ⁊ eū deponit. ſ̄. de elec. venerabileȝ. ⁊. xv. q. vj. alius. hoc vltimum verius credo.

a ❡ Mater ſcilicet Agatha.

b ❡ Incōgruum. quia crimīa morte extinguūtur. C. ſi re. vel ac. mor. fue. l. j. ij. ⁊. iij. xxiij. diſ. quorundam. et xxiij. q. ij. admonere. Et ideo pꝰ mortem nullus accuſari pōt niſi in tribus caſibus: vt ꝺ hereſi xxiiij. q. ij. ſane ꝓferṫ. ⁊ forte in crimine leſe maieſtatis propter bona ⁊ filios. argu. vj. q. j. §. verum. ver. ſiquis cum militibus. ⁊ hac ratione bonorum queritur de delictis aliquoruȝ poſt mortem ſcilicet vtrū Agatha fuit nata de legitio matrimonio. dicebatur enim nata de Anelina ⁊ Radulpho. ⁊ modo queritur vtruȝ inter eos fuerit legitimum matrimonium. ſic. ſ̄. eo. lator. ⁊ de ſtatu alicuius quandoqꝫ queritur propter bona. C. de lib. cau. principaliter. ⁊. C. ne de ſta. defunct. l. q̄zuis. Bern̄.

c ❡ Genitricis. id eſt matrimonium de quo nata eſt Agatha genitrix prefati. R. vt dixi: ⁊ non de matrimonio de quo natus fuit. R. qꝛ non agitur de illo. B.

aMater predicti. R. de legitimo ſit matrimonio nata: plenius cognoſcatis. ⁊ cauſam bhuiuſmodi terminet᷑. licet incongruum videaṫ vt matricmoniū genitricis prefati. R. impetaṫ: quod ea viuēte nō fuit vt dicitur impetitum.

Idem epiſcopo ⁊ archidia. Uicentino.

Si mulier per iudiciuȝ eccleſie ſeparata a primo viuente illo contrahit cum ſecundo: legitima erit proles quaȝ ex illo ſuſcepit. Ca. VIII.

PErlatum eſt ad audiētiam noſtraȝ: ꝙ cū. H. ad partes conſtantinopoli. tranſiſſet. ⁊ ibi moraȝ per decennium ⁊ amplius faciens: ad. j. vxorem ſuam non rediens: ipſa apud bon. me. vicētinum epiſcopum aduerſus eum querelam depoſuit: ⁊ ꝙ eum nō poſſet diutiꝰ expectare nihilominꝰ allegauit. epiſcopus vero ſicut vir prouiddus ⁊ diſcretus: parentibus viri mandauit: vt ꝓ eo mitterent: ⁊ ipſuȝ ad propria reuocarent. Cunqꝫ elapſo longi temporis ſpatio vir non remearet ad ꝓpria: epiſcopus in conſpectu eccleſie auditis rationibus mulieris inter eeos ſnīam diuortij ꝓmulgauit: ⁊ mulieri vt altū duceret facultateȝ indulſit. ❡ Ideoqꝫ mandamus quatenus ſi conſtiterit ꝙ epiſcopus inter eos ſententiam diuortij tulerit. ⁊ filios quos ſuſtulit de alio ad cuius copulaȝ auctoritate predicti epiſcopi migrauit: legitimos iudicetis. eos hac occaſione ab hereditate non patientes excludi.

Idem Beluaceñ epiſcopo.

Filij nati ex matrimonio clādeſtino per eccleſiam approbato ſunt legitimi. Ca. IX.

QUod nobis: et. ī. Si fqui autem de clamdeſtino matrimonio poſtmodum ab eccleſia comprobagto: generati fuerint: eos legitimos iudices filios et heredes.

Celeſtinus tertius Eboraceñ. archiepiſcopo.

Si ſcientes inter ſe īpedimētuȝ matrimoniū ꝯhant: illegitima eſt ꝓles eorū. Ca. X.

hREferente nobis: et. ī. ❡ F. t. t. r. ꝙ publice honeſtatis iuſticia ꝓhibente

ꝯtre. qm̄. §. porro. §. ſeq̄nti. cui hodie ſtādū videṫ. Sed vtrū eṗs bn̄ vel male ꝓceſſerit nō q̄rebaṫ. ſed tm̄ vtrū filij nati ꝺ alio viro cū quo aucte eṗi ꝯxit legitimi eēnt ⁊ rn̄deṫ ꝙ ſic ⁊ nō aliud. arg. ff. ſi q̇d i frau. pa. l. j. §. ſi q̇d in fraudē. ⁊ qꝛ de illo q̄ſitū nō fuit rn̄ſuȝ nō extitit. ſi. ſ̄. de elec. innotuit. ad finē. ⁊ ideo filij iſti legitimi erunt. quia auctoritate eccleſie ⁊ publice contraxit. ſ̄. eo. c. ij. Bern̄.

QUod no. ❡ Summatur vt in rubro inherēdo littere. ſȝ infra clarius patebit verus intellectus. Abbas Sicu.

f ❡ De clādeſtino. quot modis matrimoniuȝ dicatur clādeſtinū diciṫ. ſ̄. de clā. deſpon. cum inhibitio.

g ❡ Fuerint. poſt approbatū matrimoniū ab eccleſia ſeruata ſolennitate que tradiṫ. ſ̄. de clā. deſpon. cum inhibitio. quia legitimi erūt etiā ſi poſtea matrimoniuȝ ſepareṫ iuſta de cā: ſecus ſi an̄ approbationē generati fuerūt ꝺ clādeſtino mr̄imonio ab ecclīa nō approbato vel non ſeruata forma predicta contraxerūt. quia filij non excuſantur ſi contra matrimonium aliquid poſtea probetur: vt in predicta cōſtitutione cum inhibitio. tales ergo filij ſcilicet de clamdeſtino matrimonio ante ꝓbationem eccleſie nati poſt approbationem legitimi erunt. xxij. q. xiiij. dicit aliquis. ⁊. ſ̄. eo. tanta. arg. ſi poſtea cōtra matrimoniū aliq̇d nō ꝓbeṫ. de quibꝰ hoc intelligiṫ. ſ̄. de clā. deſpō. c. ij. cuius pars hec eſt. ⁊. ſ̄. eo. tanta. Bern̄.

PErlatum eſt. ❡ Sūt due partes. In ꝑma facti narratio. In ſcd̄a cōmiſſio. ibi: ideoqꝫ. Ab.

d ❡ Parentibꝰ ⁊ amicis. ſimiliṫ mittere debuit. ff. ex qui. ca. ma. in integ. reſti. l. ergo. ⁊ edictū publice ꝓponi debet. ſ̄. de do. ⁊ contu. cauſam que. ⁊. c. vlti. ſed in iſto caſu non eſt taliter ꝓcedendum niſi ſe per contumaciam abſentaſſet. ſ̄. vt lit. non cōteſt. quoniā. §. porro. ⁊. §. ſeq̄nti. Ber.

e ❡ Promulgauit. ꝓbato impedimēto ꝑpetuo. Sed nunq̇d eṗs iſte legitie ꝓceſſit lite nō cōteſt. arg. ꝙ ſic. ī. ti. px. c. j. ⁊ illud factū videṫ h̄ ex neceſſitate ne ius mulieris periret. Sȝ ꝯ. ſ̄. vt lite

REferente. ❡ Sūmaṫ vt ī rubro. Uel ſpecialiꝰ ſic. Nati ex matrimonio contracto contra publice honeſtatis iuſticiam illegitimi ſunt ⁊ ab hereditate parentum excludendi. Et tene menti hunc caſum: q̇a ſepe per ignorantiam accidit. Primo ponitur conſultatio. Secundo reſponſio. ibi: fraternitati. Abbas.

h ❡ Referente. caſuȝ. pone ꝑ illā. ſ̄. de deſpō. impu. c. duo pueri. ſic quidā cōtraxit ſpōſalia de futuro cum quadam tandē illa mutata voluntate cōtraxit per verba de preſenti cum alio. et ſic ſoluta fuerunt ſponſalia

priora.ille ꝟo ꝗ ſpōſalia cū ea cōtraxerat matrimoniū cū quadā cōſanguinea illi⁹ ex certa ſciētia vtriuſqȝ cōtraxit.de tali matrimonio nati ſunt filij.querebaẗ an eſſent legitimi?⁊ reſpōdeẗ ꝙ non.qꝛ publice honeſtatis iuſticia impediēte nō potuit eſſe matrimoniū inter eos.nec ignorantia excuſat eos. qꝛ parētes ſcienter cōtraxerunt: nec diſpēſatio eccleſie fuit ſecuta.

a ❡ Separi. ſic:patet ꝙ impedimenū iſtud ꝑpetuū eſt ex quo īpedit ⁊ dirimit matrimoniū iaȝ cōtractuȝ.ſic.ſ. de ſpon.ad audientiam.⁊.c.iuuenis.

b ❡ Permiſſionem .i.eccleſia nō approbāte tale matrimonium vel ꝑmiſſionē.i. diſpenſationeȝ. quia poſtea eccleſia cū eis nō diſpenſauit.per diſpenſationē eccleſie approbaẗ matrimoniuȝ cauſa filiorū.ſ.de conſan.⁊ affi.qꝛ circa.ī.eo.per venerabileȝ.⁊.xxxv.q.viij.c.j.

c ❡ Ignorantiaȝ.paterna eīn ignorantia vtriuſqȝ vel alteri⁹ tm̄ excuſat filios ſiue legitimat eos.ī.eo.ex tenore. et.ſ.eo.c.ij. Item ſubſeqñs matrimoniū .ſ. eo.tāta.⁊.c.j.Itē legitimatio.ꝑncipis.ī.e.ꝑ venerabilem.hodie ꝟo pr̄na ignorātia nō excuſat filios omiſſa illa ſolēnitate.ſ.de clāde.deſpē.cū inhibitio.Bern.

Peruenit. ❡ Primo poniẗ mulieris ꝗrela ſup qua daẗ iudex.Scđo inſtruiẗ ſup mō decidēdi. Ab. d ❡ Si eſt ita:arg.ↄ.ſ.e.cām ꝗ.ibi mādaẗ inquiri de mr̄imonio poſt mortē cōiugū.ħ aūt videẗ denegari.Ala.dicit ꝙ ħ lapſum erat quinquēniū a morte cōiugū.ibi nō.arg.ff.de ſta.defunc.l.j.⁊.ij.⁊.C.eo.ti.ſi is ꝗ.⁊ ꝑ totū.vel ħ mater dicebaẗ nata de nō legitimo mr̄imonio īpediēte ſtatu.vñ poſt mortē queri nō debet ſed ħ eſt diuinare.vñ dicimus exꝗ cōſtat matrimoniū in facie eccľie ↄctū ⁊ bona fide filij legitimi ſūt vt ħ.⁊ iō dicit.ſi eſt ita ꝙ legitime ↄctū ſit.⁊ hec mulier ꝓbare dȝ.⁊ ſic intelligiẗ qđ dꝛ:ſed ibi nō ↄſtabat đ mr̄imonio.qꝛ dicebaẗ ꝙ Agatha nata fuit eo tꝑe quo Anſelina mr̄ ei⁹ habebat aliū viꝝ.⁊ ħ aduerſari⁹ ꝓbare debebat:vt.ſ.eo.cām ꝗ.⁊ ħ nō negaẗ qn alia pars poſſit ꝓbare ↄ̄riū ſi voluerit.vnde ſi nihil ꝓbat eo ipſo

matrimoniū inẗ eos cōtrahi nō potuit:⁊ ↄtractū debuit. a ſeparari:ac ꝑ hoc cū filij nec ꝑ b eccľie ꝑmiſſionē:nec ꝑ pater- c nam ignorātiā excuſenẗ:ad ſucceſſionē bonoꝝ paternoꝝ nō videnẗ aliquaten⁹ admittendi. Idem.

Ad docendū ꝓleȝ illegitimā nō ſufficit ꝓbare impedimētum matrimonij ſi fuit in facie eccľie cōtractū. Ca. XI.

PEruenit ſane ad nos ex inſinuatione. L. vidue:ꝙ cum inter. S. patrem ſuum.⁊. A. matrē illius :matrimoniuȝ fuiſſet legitime celebratum:⁊ ꝗdiu vixerunt quiete permāſerūt:poſt illorum deceſſum quidam aſſerētes eaȝ de nō legitimo matrimonio fuiſſe ſuſceptaȝ:a paterna hereditate tanꝗ illegitimam amouere conantur. ❡ Mandamus itaqȝ quate- d nus ſi eſt ita :dictaȝ viduam legitimam nuncietis.

Innocentius tertius.

Statur dicto teſtium qui ꝓbant aliquem legitimum licet fama vicinie ⁊ tractatus parentum habeat contrarium. Capitulum. XII.

PEr tuas litteras intimaſti :ꝙ. R. ex muliere quam ſcḋm opinionē maioris ꝑtis vicinie ī ↄcubinā habebat: ꝓle ſuſcepta :quādaȝ poſt ⁊ aliā ea defuncta duxit in vxorē:⁊ ea de qua ꝓlē ſuſceperat:virū ſibi aliū copulauit. ꝓceſſu ꝟo tꝑis idē. R. in p̄ntia multoꝝ firmauit ꝓprio iuramēto:ꝙ eam quā habere viſus fuerat cōcubinā:pri- f us affidauerat in vxorē ꝗ̄ ex g ea filiū genuiſſet.⁊ poſtea cū ageret ī extremis:eū quē ex ea ſuſcepat:in teſtamento heredē inſtituēs:legitimū filiū appellauit.cū aūt tue inꝗſiti- h oni fuiſſet cōmiſſum :an fili⁹ ſic ſuſceptus:legitimus eſſet heres ipſius. R.⁊ ad ei⁹ patrimoniū admittēdus.tu p̄ter id qđ ex quadā decretali bone memo. Alex.pape predeceſſo.no.ſtandum eſſe ſuper hoc verbo viri ⁊ mulieris credebas :receptis teſtibus a filio eiuſdem. R.pro- i ductis quibus legitime comprobauit predictum. R. matrem ſuā in capella ſcti Ser-

ꝙ parētes iſti⁹ in facie eccľie cōtraxerūt.⁊ approbante eccľia ſimul fuerūt vſqȝ ad mortē:p̄ſumiẗ legitimū matrimoniū inẗ eos.quare filij legitimi ſunt habēdi quouſqȝ ↄ̄riū oſtēdaẗ.aliud cōtrariū forti⁹ ſignaẗ.ſ.eo.lator.⁊.ſ.de ordi.cog.tuā.ibi ille qui opponit aduerſus legitie natū.debet ħ ꝓbare.hic ↄ qđ videẗ iniquum. Pōt dici ꝙ ħ nō cōſtabat de mr̄imonio parentū iſti⁹ vidue nec erat cōmunis opinio ꝙ illi fuiſſent legitime cōiūcti.⁊ iō mulier debet ꝓbare narrationē ſuā. vñ dicit papa.ſi eſt ita arg.ad ꝑ̄dicta.ī.c.ꝑx. B.

PEr tuas ❡ In prima poniẗ ↄſultatio.in ſcđa rñſio ibi:nos aūt. Ab.

e ❡ Affidauerat.i.fidē dederat ꝙ eam ducere in vxorem.

f ❡ Ex ea.quā affidauerat. B.

g ❡ Filiū appellauit eo ipſo ꝙ ꝗs filiū naturalē in extrema volūtate nominat filiū ⁊ heredem inſtituit:intelligitur eum legitimaſſe. C.de natu.libe. auc.item ſiquis. Et hoc intellige ſi alias legitimos non habet. auc.qui.mo.na.effici.legiti.§.ſi vero non habens.colla. vj. Item ſi pater offerat filium naturalē impatori.⁊ fiat curialis legitim⁹ erit.in auc.ꝗ.mo.na.effi.ſui.§.ſiqs igiẗ.colľ.vij. Itē ſi nullo alio filio exiſtēte ipē fili⁹ naturalis patre defūcto offerat ſeipm̄ curie legitim⁹ efficiẗ.in auc.eo.ti.§.j.⁊.§.ſi quis igitur. Item ſi pater filiū naturalē in publico inſtrumento vel cum inſcriptione teſtiū eum nominauit filium.nec adiecit naturalem legitimus eſt.in auc.vt lice.ma.et auie.§.ad hoc.colla.viij. Item eſt hic arg. ꝙ ſola noīatione aliquis acquirit ius.xxxij.q.iiij.dicat aliquis.⁊.arg.ſ.de.preſump.illud.⁊.ſ.de proba.per tuas.inſti.de adop.§.vlti.⁊.ff.de proba.l.vlti.argu.cōtra.ij.q.j.multi.in fi.xxvij.q.ij.inuenta.xxij.q.iiij.forte.C.de ꝓba.neqȝ.⁊.l.non epiſtolis.⁊.C.de lib. cau.l.iubemus.de hnc dictum fuit.ſ.eo.tranſmiſſe.

g ❡ Cōmiſſum.i.a iudice ſeculari cauſa filiationis fuit huic remiſſa:arg.ſ.eo.lator.vel forte a papa fuit ei cōmiſſa. h ❡ Ex quadam decre.ſ.eo.tranſmiſſe.

i ❡ Cōprobauit.ſic videẗ ꝙ aliꝗs poſſit ꝓbare ſe filiū

alicuius. ꝫ. de fi. preſby. Michael. de hoc dicit̃. ꝫ. eo. tranſmiſſe. a ❡ Affidaſſe. ſupple anteq̃ ipm ſuſcepiſſet ex ea. vnde poſtea per carnalē copulā ſubſeq̄ntē fuit mr̃imoniū p̄ſumptū inductū. ꝯtra quā p̄ſumptionē nō admittit̃ ꝓbatio in ꝯtrariū. ꝫ. de ſpon. is q̄. al's ſi ſimplicit̃ ꝓbaſſet ꝙ eā affidaſſet non determinando tp̄s inſufficiēs fuiſſet tal' ꝓbatio. ꝫ. de ꝓba. in p̄ñtia. ꝫ. ꝺ ꝯdi. ap. ꝑ tuas. b ❡ Agitur. C plus va. qꝺ agi. ꝑ totū in rubro et in nigro. c ❡ Ipſo facto. ſicut ipſo facto negat̃ matrimoniū. ſic ⁊ ipo facto renūciatur mr̃imonio ſpūali. ſiue ꝑuilegio clericali. ꝫ. ꝺ vi. et ho. cle. c. vlti. ſic ope ꝯ̄tio vel facto negamus chriſtū. xxij. q. vi. cauete. ⁊. xj. q. iij. exiſtimāt. et ſic p̄ſumit̃ ꝙ a p̄mo odio receſſit. xxxiij. q. j. redꝺiſti. ⁊. q. ij. c. j. d ❡ In caſu diſſimili. nam ibi parētes teſtificabant̃ ꝯ̄ illum q̄ dicebat ſe eoꝝ filiū: hic ꝓ ꝓ ipſo filio. ⁊ ita mltū ꝓdeſt filio dictū parētū. ff. ꝺ ꝓba. etiā. ⁊. ff. ꝺ libe. agno. l. j. §. iulian⁹. ⁊. ꝫ ꝺ p̄ ſump. afferte. et C. de rei vxo. ac. l. vna. §. ſi liceat. ⁊. ff. de ꝓba. l. vlti. ff. ad carbo. l. j. §. ſiquis. ⁊. l. qꝺ labeo. Jo.

enī ꝙ legitimat aliquē in ſpūalib ꝑ ꝯſeq̄ntiā ⁊ in tp̄alib. put ipſe papa argumētat̃ hic. ꝑpter h̄ tñ ꝙ legitimat aliquē in ſpūalib nō ꝓbat̃ ꝙ habeat iuriſdictionē in tp̄alib⁹. legitimare enī ꝑtinet ad volūtariā iuriſdictionē. ff. de offi. ꝓcō. l. ij. Itē q2 ad papā nihil ſpectat ꝺ tp̄alibus. ꝫ. e. cām q̄. ⁊. c. lator. ⁊. ꝫ. de iudi. nouit. niſi in caſib⁹. ꝫ. ꝺ fo. cō pe. licet. ⁊. c. ex tenore. vt ibi dr̃ et ſicvidet̃ ꝙ papa q̄ ad tp̄alia legitimare ñ poſſit vbi ñ hꝫ tp̄alem iuriſdictionē. Ad h̄ dixit Jo. ꝙ dñs papa nō hꝫ ptātē legitimādi in tp̄alib⁹ ſed eoipſo ꝙ legitimat aliquē q̄ ad ſpūalia. et ꝑ ꝯſeq̄ns legitimat eū q̄ ad tp̄alia q̄ ſunt minus dig. ⁊ ſic legitimat ꝑ ꝯſequentiam: ſed nō directe. ſepe enī ꝑmittit̃ aliq̄d indirecte qꝺ nō ꝑmittitur directe. arg. iiij. q. iij. §. ſerui. j. Rñ. ⁊. ff ꝺ aucto. tuto. l. j Jo. adheſit allegatiōi quam ponit hic p̄mo dñs papa. Sꝫ ꝯ̄triꝫ credo. ſ. ꝙ dñs papa non poſſit legitimare aliquē q̄ntū ad hoc vt ſuccedat ī hereditate tāq̄ legitim⁹ heres q̄ ñ ſit. Dico ꝺ ſua iuriſdictione tp̄ali. ſic enī eſſet mittere falcem in meſſē alienā ⁊ vſurpare alienā iuriſdictionē qꝺ eſſe nō dꝫ. ꝫ. de iudi. nouit. ⁊. vj. q. iij. ſcp̄tū eſt. ⁊ ꝑuare aliquem iure ſuccedēdi. vnde credo ꝙ non poſſit legitimare niſi q̄ ad actus ſpūales. tamen quidam legitimationē extendūt ad honores ſeculares vt per hoc intelligat̃ eſſe legitimatus vt poſſit eē iudex ⁊ habere huiuſmodi honores tp̄ales quos al's habere non poſſet. ⁊ in hac ſententia fuerūt Lau. Vin. et Tan.

a gij affidaſſe: eum ipſius. R. heredem eſſe legitimū iudicaſti. ❡ Nos autem attendētes ꝙ plus eſt qꝺ in veritate b agitur q̄ꝫ qꝺ ſimulate concipitur: licet dictus. R. cuꝫ ea dimiſſa quā vt concubinam habuerat: ad alia vota tranc ſiuerit: videat̃ ipſo facto matrimoniū qꝺ inter eos celebꝛatum fuerat denegaſſe. q2 tamē deſponſatio per teſtes legitimos compꝛobata: eos mr̃imonialit̃ fuiſſe ꝯiunctos oſtendi: ſiue deſponſatio ipſa fuerit de p̄ſenti: vt ꝯſenſū legitimū per verba de p̄ſenti expꝛeſſum copula mr̃imonij inter eos fuerit celebꝛata: ſiue ꝑ verba de futuro carnali copula ſubſecuta: non tā ded cretali dicti p̄deceſ. no. que ī caſu diſſimili loquitur quam inductis ꝓbatiōib⁹ innitentes te ꝓceſſiſſe legitime reſpondem⁹: ſententiā tuā auctoꝛitate apoſtolica ꝯfirmantes. ❡ Idem nobili viro Hu. montiſ peſſulani. **In terriſ eccleſie papa poteſt libere illegitimos legitimare: in terriſ vo alienis non: niſi ex cauſiſ multum arduis: vel niſi ī ſpiritualibus tunc tamen indirecte ⁊ per q̄ndam conſequētiaꝫ intelligit̃ legitimare etiam quo ad tempalia. h̄ tamē vltimū non eſt ſine ſcrupulo**

Per venerabilē. C. XIII

e Per venerabilē fra. n. Arelateñ. archiepiſcopū: tua nobis humilitas ſupplicauit: vt filios tuos legitiatiōis dignaremur titulo dcoꝛare: quatenus eiſ q̄ minus tibi ſuccederent naturaliuꝫ obiectio non noceret. ❡ Qꝺ autem ſuper hoc apof ſtolica ſedes plenam habeat poteſtateꝫ: ex illo videtur: ꝙ diuerſis cauſis inſpectis: cū quibuſdam minus legitime g genitis non naturalib⁹ tm̄ ſꝫ h adulterinis etiam diſpenſauit. ſic ad actus ſpirituales il los legitimāſ: vt poſſint ī epiſcopos ꝓmoueri: ex quo veriſimilius creditur ⁊ ꝓbabili⁹ reputatur: vt eoſ ad actus legitimare valeat ſeculares: i pꝛeſertim ſi pꝛeter romanos k pontifices inter homines ſuperioꝛem alium non cognoſcant: qui legitimandi habeat poteſtatem. quia cum maioꝛ in ſpiritualib⁹ tam ꝓuidētia q̄ auctoꝛitaſ ⁊ idonei

Per venerabilē. ❡ Difficile ⁊ multū famoſum c. et poſt. Ab. Jo. an. ſūmat ſic. Papa non legitimat in tp̄alib aliene iuriſditiōi ſubiectos. h. d. Ego vo latius ſic ſūmo ſm intell'. qui mihi plus placet vt ī rubro. Diuidit̃ p̄ncipalit̃ in duas ptes. In pꝛima petitio. In ſecūda rñſio: ibi. Qꝺ aūt. Scꝺo ſubdiuidit̃ in q̄ttuoꝛ. In pꝛima ꝓbat q̄nq rōnibus ꝙ diſpēſationē petitam facere poteſt. In ſecūda: ibi. Videbat̃. ponit ſimilitudinē quā inducebat petitoꝛ: quā q̄nq rōnibuſ impꝛobat. In tertia: ibi. Rōnib: ꝓbat auctoꝛitate veteris teſtamēti ⁊ noui ꝙ vbiq terrarū certis ex cauſ inter chꝛiſtianoſ pōt ſe de tp̄alib intromittere. In q̄rta: ibi. Licet petitionē exaudire noluit: quia oīs lex ꝯ̄dicebat. Abbas. Sicu. e ❡ Archiepm. nūc olim fuit ſedes ep̄alis. vt. viij. q. iij. artaldus. ⁊ fuit ſuffraganeus narboneñ. vt ibi. f ❡ Habeat ptātē. ex eo

g ❡ Non naturalib. Naturales large oēs appellant̃ pꝛeter adoptiuos ⁊ ſpūales. xxx. q. iij. §. j. plerūq enī illi tm̄ qui ex liberis ꝯcubinis naſcuntur. vt hic. ⁊. xxxij. q. iiij. liberi Berñ. h ❡ Adulterinis. vtpura filij pꝛeſbyterorum qui cum fornicant̃: adulterant̃ cum ſint q̄ſi mariti eccleſiarū. vt. lvj. di. cenomancēſem. B. i ❡ Pꝛeſertim. id eſt. maxime. ſm Jo. ſm alios pꝛeſertim. i. tātū. k ❡ Superioꝛē. papa enī ſup omēs eſt. xcvj. di. duo ſunt. ⁊. ix. q. iij. cuncta. ⁊. ꝫ. de ma. ⁊ obe. ſolite.

Bb

a ¶ Requirat. ſupple ꝗtuʒ ad tꝑalia. b ¶ In minori. xcv. di. illud. xvj. q. ij. c. j. ꝛ. ē. de deci. ex parte et econuerſo cui interdicit minꝰ ꝛ maius interdictū eē vi detur. ỹ. de ſen. exco. cū illoꝝ. ꝛ. lxxiiij. di. geſta. ꝛ. ff. de ſer. expor. error. §. cui. ð. ff. de inter. ꝛ rele. le. relegato/ rū. §. ſolet. B.

c ¶ A patria ptāte. liiij. diſ. ſi ſeruꝰ. ꝛ in autē. ꝯſtit. que di. li. a pa. po. §. palam coll. vj. Bern.

d ¶ Ordina/ ret. liiij. di. ſi ſer/ uus. abſente. ꝛ. c ex antiquis. B.

e ¶ Beati Pe tri. dicebat Jo. maxie. ſed tu dic tantū vt dixi. ē. qꝛ quo ad forum ſeculare nō pōt legitimare: niſi pͥnceps ei pmit/ teret. in ſeruo ſci enter ordinato ſecus eſt. ſed ip/ ſe tenet dño ſa/ tiſfacere. vt hic dicitur. Bern.

f ¶ Per ſniaʒ cui ſtādum erat donec in ꝯtrū ꝓ barct. ē. ð re iu/ di. ſicut. ꝛ. ē. de renū. in pñtia. lʒ iniq. ff. ð iuſti. ꝛ iur. l. penul. §. j. et. ff. de reg. iur. res iudicata. L.

g ¶ Sepaſti. qð facere nō de/ buit etiam ſi cā eſſet manifeſta. ỹ. ð diuo:. porro cū talis ſepatio ſit pena q̄ nō de ber inferri niſi ꝑ iudicē. xxxiij. q. ij. §. i hoc. Bern.

h ¶ Nō ſerua tū: iudiciarium. vt. ij. q. vj. §. dif finitiua. ꝛ argu. ē. de pba. qm̄. ꝛ ē. ð elec. dudum et. ē. vt li. ñ ꝯte ſta. accedēs. ar/ gu. ꝯ. ē. vt li. nō ꝯteſta. c. j. ꝛ. c. qm̄. §. j. vbi dicit ꝙ ordo iudiciariꝰ nō vſqꝫq̄ qꝛ ſeruat in cauſis mrimonialibꝫ. ſed hic caſſata fuit ꝓpter hoc ſententia. Jlla ꝯtraria intelligunt q̄n/ do altera pars eſt abſens ꝑ ꝯtumaciam. tunc eñi or/ do iuris non ſeruatur per oīa. imo teſtes recipiunt li. non ꝯteſta. ꝛ fertur ſententia ꝓpter periculum forni/ catiōis. vt in. c. quoniā. ſed vbi altera pars non eſt ab ſens vtraqꝫ pars. debet ordo iuris ſeruari. alias non valet ſententia. vt hic ꝛ dic caſſata. id eſt. caſſa ꝛ irri/ ta nunciata. vt. c. accedens. ē. vt lite non ꝯteſta. B.

a tas requirat. qð ī maiori cō/ ceditur: licitum eſſe videtur b et in minori: ꝑ ſimile quoqꝫ id videtur poſſe ꝓbari: cum eoipſo ꝙ aliquis ad apicem epālis dignitatꝭ attollit: ex/ c imit a patria poteſtate. Pre terea etiā ſi ſimplex epſ ſcie/ ter ſeruū alteriꝰ in preſbyte/ d rum ordinaret: licet ordina/ tor ſatiſfacere dño teneret: ordinatus tamen iugum eua deret ſeruitutꝭ. videret ſiqui dem monſtruoſum vt qui le/ gitimus ad ſpūales fieret ac tiones: circa ſeculares actuſ illegitimꝰ remaneret. vnde cum in ſpūalibus diſpenſet: ꝯſequent intelligit in tem/ poralibꝰ diſpenſatū. Jd au/ e tē in patrimonio beati Pe/ tri libere poteſt apoſt. ſe. effi cere: in quo ꝛ ſūmi pontificꝭ auctoritatē exercet. ꝛ ſummi pͥncipis exequit poteſtatē.

¶ Uidebat autem ex eo tra here maiorem audaciā poſtu landi: ꝙ cum rex francoꝝ. J reginam dimiſerit. ꝛ ex alia poſtmodū ſuperducta puer ſuſcepit ꝛ puellam. ꝛ tu ſimi/ liter excluſa legitima ſupdu/ xeris aliam ex qua filios ſu/ ſcepiſti: ſicut cum filijs regiſ eiuſdem. ſic cum tuis crede/ batur ð benignitate apo. ſe. diſpenſandū. Uerum ſi veri/ tas diligenter inſpicit: non res ſimilis ſed valde diſſimi lis īuenit: nā rex ipſe a regi na per Remeñ. archiepiſco/ pum apoſtolice ſedis legatū f fuit per ſententiā ſepatus. tu Uo vxorem tuam a te temeri/ g tate ꝓpria ſepaſti. ipſe quoqꝫ priuſqꝫ ad eum ꝓhibitio de non ꝯtrahendo cum altera perueniſſet: aliam ſuperdu/ xit: ex qua prolem geminam noſcitur ſuſcepiſſe. ſed tu cō/ temptum eccleſie aliam ſu/ perinducere attentaſti. Pre terea rex ipſe contra mrimo/ niū: impedimentū affinitatꝭ obiecit. ꝛ coram prefato ar/ chiepiſcopo teſtes induxit. cuius ſententia quia caſſata fuit: ſolūmodo ꝓpter iudicia h rium ordinem non ſeruatum nos poſt reſtitutionē regine alios cognitores duximꝰ de/ putandos: tu Uo vxori tue nihil qð diuortiuʒ induceret obieciſti: cum ꝛ ſi fides tho/ i ri ſit vnū de tribus bonis cō iugij: non tamen ipſius vio/ k latio coniugale vinculuʒ vio laſſet. De filijs ergo eiuſdem regis vtrum legitimi vel ille gitimi fuerint: ꝗdiu pendet queſtio affinitatis obiecte: l poteſt non immerito dubita m ri. Nam ſi affinitas fuerit cō probata: predictam reginaʒ non eſſe regis coniugem ap/ parebit. ꝛ per conſeqns alia videbitur ſibi legitime copu lata. ꝛ filios ei legitimos pe/ periſſe. Jnſuper cum rex ſu/ periorem in temporalibꝰ mi/ n nime recognoſcat: ſine iuris alterius leſione in eo ſe iuriſ

i ¶ De tribus bonis. Nota ꝙ tria ſunt bona matri/ monij. vt hic dicit. ſcilicet. fides: proles: ꝛ ſacramentū. xxvij. q. ij. omne itaqꝫ. xxxij. q. j. non enī in ſola. Fideſ quia nullū adul terium dicit fi/ des thori ꝯiuga lis. vt. c. nō enī. Proles. id ē. ip/ ſe deus. Sacra/ mentū. quia nul lum debet eſſe di uortiū. vt. c. om/ ne vbi alterum iſtoꝝ non ſerua/ tur. frangit lex mrimonij. Jſte non fuauit iſta tria. ſ. fidem qꝛ cum alia adulte rium commiſit. Sed rex francie non fecit hoc ꝓ/ pter ſententiam et ꝗuis fides ñ ſeruetur mrimo niū tamē durat. vt hic dicitur.

k ¶ Uiolaſſʒ. id eſt. diſſoluiſſʒ quia in nullo ca ſu ſoluitur mrī/ mo niū fidelium poſt carnalē co/ pulam niſi in ca ſibus. ỹ. ð diuor. gaudemus.

l ¶ Dubitari. et ſic ex futuro euentu pendet an ſint iudican/ di legitimi. arg. ē. de frigi. ꝛ ma leficia. c. frater/ nitatis. in fine. Sed certe ꝯtra rium videt ſi fʒ mrimoniū ꝯtra ctum fuit aucto/ ritate eccleſie ex vi ſententie late et tolleratum fu it lite pendente ſup pmo: filij le/ gitimi erunt. ē. eo. perlatum. et c. cū int. ꝛ. c. re/ ferēte. arg. ꝛ ita ſine aliq̄ diſpēſatiōe legitimi erūt. B.

m ¶ Cōpro/ bata: maxie qꝛ ꝛ ſi ñ fuerit cōprobata ꝛ reſtituat viro nihilominꝰ ꝓles legitia erit nata ex ſcða vxore quam aucte ecclie recepit pꝰ ſniaʒ latā vt dixi i ꝓxia notula. ſʒ ñ eſt verū. qꝛ ſnia ñ tenuit ꝓpt ordinē nō ſeruatū. ꝛ iō neceſſaria eēt diſpēſatio ſi ñ pbaret affinitas. B.

n ¶ Recognoſcat. ð facto. ð iure tñ ſubeſt romano impio. vij. q. j. in apibꝫ. de hoc dicit. ē. de elec. ꝑ vene/

a ditioni noſtre ſubijcere po/
tuit. in quo videretur aliqui
bus: ꝙ per ſeipſum nō tanꝙ̄
b pater cū filijs: ſed tanꝙ̄ pn
ceps cum ſubditis potuit di
ſpenſare. tu autem noſceris
alijs ſubiacere. et. ſ. ¶ Rati
onibus igitur his inducti:
c regi gratiam fecimus requi/
ſiti: cauſam tam ex veteri ꝙ̄
ex nouo teſtamento trahen/
tes: ꝙ non ſolum in eccleſie
d patrimonio (ſuper quo ple/
nam in temporalib⁹ gerimuſ
poteſtatem) verumetiam in
e alijs regionibus: certis cau/
ſis inſpectis temporalem iu/
riſditionē caſualiter exerce/
mus. non ꝙ alieno iuri pre/
iudicare velimus. ſed quia
ſicut in deutero. cōtinet. Si
difficile ⁊ ambiguū apud te
f iudicium eſſe ꝓſpexeris. int
ſanguinē ⁊ ſanguinem: cau/
ſam ⁊ cauſam. lepraꝫ ⁊ leprā
g ⁊ iudiciū intra portaſ viderꝰ
h variari: venies ad ſacerdo/
tes leuitici generis: ⁊ ad iu/
dicem qui fuerit illo tempo/
re: qui iudicabūt tibi iudicij
veritatem. ⁊ facies quecūꝙ
dixerit que preſunt loco quē
elegerit dominuſ. ſequeriſꝙ
eorum ſententiā. Qui auteꝫ
ſuperbierit nolens obedire
ſacerdotis imperio: qui eo
tempore miſtrat domīo deo
tuo. decreto iudicis moriet.
i Sane cum deuteronomiuꝫ:
k lex ſecunda interpretetur: ex
vi vocabuli comprobatur vt
qđ ibi decernitur: in nouo te
ſtamento debet obſeruari.
Locus enī quē elegit domi/
nus apoſtoli. ſe. eſſe cogno/
ſcitur. cum enī Petr⁹ vrbeꝫ
fugiēs exiuiſſet volēs eū do
min⁹ a locū quē elegerat re/
uocare: interrogatus ab eo:
Dñe ꝙ̄ vadis. Rñdit venio

romā iteꝝ crucifigi: qđ intel
ligēs ꝓ ſe dictū: ad locū ipm
l ptin⁹ ē reuſus. Sūt autē ſa/
cerdotes leuitici generis fra
tres noſtri qui nobis iure le
uitico in executiōe ſacerdo/
talis officij coadiutores exi/
ſtūt. Is vero ſup eos ſacer/
dos ſiue iudex exiſtit. cui
dñs inquit Petro. Quodcūꝙ
ligaueris ſup terraꝫ erit liga
tū ⁊ in celis. Eius vicarius:
qui eſt ſacerdos ī eternū ſm
ordinem melchiſedech: cōſti/
tutus a deo iudex viuoꝝ et
mortuoꝝ. Tria quippe diſti/
guit iudicia. Primū int ſan
m guinē ⁊ ſanguinē. p qđ crimi
n nale intelligit ⁊ ciuile. Vlti/
mū int leprā ⁊ leprā. p qđ ec/
o cleſiaſticū ⁊ crimiale notat.
Medium int cām ⁊ cām: qđ
ad vtrūꝙ refert. tam eccle/
ſiaſticū ꝙ̄ ciuile: in qb⁹ cum
aliqđ fuerit difficile vel am/
biguū ad iudicium eſt ſedis
apoſto. recurrēdū: cuius ſen
tentiā qui ſupbiēs cōtempſe/
p rit obſeruare more precipit.
id eſt. p excōicatiōis ſnīaꝫ ve
q lut mortu⁹ a cōione fideliū ſe
pari. Paul⁹ etiā vt plenitu/
dinē ptātꝰ exponeret: ad co/
rinthios ſcribēs ait. Neſcitꝰ
qm̄ angelos iudicabitꝰ ꝙ̄ to/
magꝰ ſecularia? ¶ Licet igi/
tur cū filijs ſepedicti regꝰ (đ
qb⁹ an fuerit legitimi ab ini
tio dubitat) duxerim⁹ diſpē
ſādū: qꝛ tñ tā lex moſaica ꝙ̄
r canōica: ſobolē ſuſceptam ex
s adulterio deteſtat: Teſtāte
t dño: ꝙ māꝫeres ⁊ ſpurij vſꝙ
in decimā gñationē in eccl'iā
v nō intrabūt. canone vo ve/
tāte tales ad ſacros ordines
ꝓmoueri: ſeclarib⁹ qꝫ legib⁹
nō ſolū repellētib⁹ eos a ſuc
ceſſiōe paterna: ſꝫ negātib⁹
x ipſis etiā alimta: petitiōi tue

rabilem. a ¶ Potuit. ff. de iuriſdi. om. iudi. ē receptū. b ¶ Tanꝙ̄ pnceps. No. ꝙ facit aliqđ ñ tāꝙ̄ rex. vt. ſ. de ele. ꝙ ſicut. §. penul. ⁊. c. cū inter canonicos. ⁊. xxiij. q. iiij. ſi eccleſia. in fi. ⁊. ff. đ adop. ſi cōſul. §. j. ⁊. ff. ꝙ cuiuſꝙ vniuer. item eoꝝ. §. j. ⁊ ita rex erit h actor ⁊ iudex ꝓprij facti. ⁊ lꝫ forte rex h facere poſſit. melius tñ facit. ſi abſtinet a talib⁹. ff. đ of. pcō. ne qcꝙ̄. ne videat pſtare auctēꝫ ſuo ꝓprio facto. vt. ſ. đ inſti. c. vl. ⁊. ſ. đ iurepa. p nrāſ Jo. c ¶ Regi grāꝫ. qꝛ ñ potuit rex legitiare filiū ſuū. lꝫ poſſet alienū. vl' qꝛ licꝫ eū poſſꝫ legitiare vt ſubditū. ſ. vt ſuccederꝫ alij nō tñ vt ſuccederet ſibi. arg. viij. q. j. in ſcripturꝰ. ⁊ xxiij. q. j. didicimus. imo videt ꝙ ipo iure legitimi erāt: cū nati fuiſſent de mrīmonio auctē eccleſie cōtco. ſꝫ nō ē ita. vt. ſ. dictū eſt i nouula. maxime. d ¶ Patrimonio. illos tm̄ đ pr̄imonio ſuo legitiare pt vt dictū eſt. ſ. e ¶ Certꝰ cauſis. ſ. cum requirimur ⁊ h pbatur auctē deutero. ſ. cū variarū eſt int iudices ſiue ambiguū. tūc recurrit ad iudiciū eccleſie. vt. j. ſequit. ⁊ licet ex certis cauſis nō iō eſt ordinari⁹ ꝙ̄ ad tpalia. ſ. đ offi. ordi. paſtoralis. j. Rñ. ſed caſualit vt dicit lra. ſ. de fo. compe. licet. ⁊. c. ex tenore. ⁊. c. ex pte. ⁊ ita ē h arg. đ iuriſditiōe diſtincta. ſ. e. cām ꝙ̄. vbi đ h. ⁊. ſ. đ iudi. nouit. et ſ. đ ap. ſi duob⁹ Berñ.

f ¶ Inter ſanguinē. hec verba exponunt inferius. g ¶ Videris variari. inter iudices ſiue ſapientes. h ¶ Venies ad ſacerdotes. argu. ꝙ ex defectu iudicis ſecularis recurritur ad eccleſiaſticū. ſ. de fo. cōpe. licet. ⁊. xxiij. q. v. admiſtratores. Berñ i ¶ Sane. hic incipit papa exponere auctoritatē deutero. k ¶ Ex vi vocabuli. interpretatur enī noua lex antiquā. l ¶ Reuerſus Ipſe Petr⁹. et ibi poſtmodum martyriū ſuſtinuit. ij. q. vij. beati Petrus et Paulus. Matth. 16. m ¶ Et ſanguinē. hec ē expoſitio ei⁹ qđ p miſit i auctē deuteronomij. n ¶ Ciuile. h ē ſeculare iudiciū o ¶ Crimiale. eccleſiaſticū ſm canones. p ¶ Precipit xj. q. iij. abſit. B q ¶ Mortu⁹. xj. q. iij. nihil. et c. ſic debet. ⁊. xxiij. q. iij. corripiantur. r ¶ Canonica lvj. diſtin. c. j. et ſ. de fil. preſby. c. j. ⁊. xv. q. viij. cum multe. s ¶ Deteſtat. niſi cum eis fuerit diſpenſatum lvj. diſtinc. ceno manenſem. t ¶ Manzeres. de his dictum eſt. ſ. de renuncia. niſi cum pri dem. §. perſone. Berñ. 1. Cor. 6. v ¶ Canone. ſ. de elec. cum i cunctis. x ¶ Etiaꝫ alimenta. C. de na. libe. auten. licet patri. ⁊. C. đ inceſtu. nup. autē. ex complexu. arguū. cōtra. ſ. đ eo qui dux. in ma. cum haberet. ſo lu. ibi. Deut. 23

Ex tenore. ❡ Sunt due partes. In prima iudicium ↄsultatio. In secūda responsio ⁊ eius ratio: ibi. Intelligētes. Abbas. Sicu. a ❡ Restitui postularet. tanq̄ tutrix. C. qñ mu. tu. offi. fun. l. ij. ⁊ auten. matri. olim si mat curā vel tutelā filioꝝ subire volebat oportebat eā iurare ꝙ non trāsiret ad secūdas nuptias. ↄ̄o die ꝟo remittit illud iuramētuꝫ q̄ȝ veniebant ↄ̄. sed renūciāt bñficio velleiani. i. autē. vt sine ꝓhi. ma. tu. ge. §. q̄ȝ ꝟo mīā. coll. vij. ⁊ ṗdicta auten. matri. ⁊ si ↄ̄ferit statim expellit a tutela. C e. ti. auten. sacramentuꝫ. ⁊. s̄. de ap. ex pte. vbi ð hoc. Berñ. b ❡ Ignaraꝫ ſ ignorātia fac ꝙ filij sunt legitimi cēsendi. al's nō eēnt legitimi. et. s̄. e. referēte. vbi de hoc. B. c ❡ Legitimū ex h̄ patet ꝙ sufficit bona fides alterius parentis. vt filij dicātur legitimi. ⁊ si nascant lite mora legitimi sunt licet postea separent. vel si ante sniam sit ↄcept⁹ s̄. e. cū int circa hmōi sciētiā vel ignorātiā. renēdū est. vt dr. s̄. de clāde. despō. sa. cū inhibitio. sed nunqd idem esset si aliqs crederet liber cū esset seru⁹. vt filius eius ꝑpter opinionem eccl'ie iudicet liber ⁊ legitim⁹ q̄ ad ordinē ↄ̄non. vt. C. sol. ma. l. iij. arg. ↄ̄. ff. sol. ma. si cum dote. §. vlti. Gaudem⁹. ↄiūctiōib⁹. s. paganoꝝ siue iudeoꝝ ad fidē postea ↄuersoꝝ. vt. s̄. ð ↄsang. ⁊ affi. ð infidelib⁹. ⁊. ĩ. ð diuor. gaudem⁹. cuius ps hec ē. Berñ. c ❡ Opinionē. talis opinio ñ legitimat sed pstat occasionē legitimādi. arg. s̄. e. c. pxi. et. c. p venerabilē. ⁊. ff. ð ri. nup. q̄ in ꝓuincia. Sꝫ nūqd ē mrīmoniū int tales. videt ꝙ sic. xxvj. di. deinde. et. s̄. ð ↄsang. ⁊ affi. ð infidelib⁹ Solutionē collige. ĩ. ð diuor. gaudem⁹. cui⁹ hec ē ps ⁊ dcisa vr añ illū. §. q̄ āt ⁊c̄ vt ṗcedet sermo ð ↄiūct⁹. cū secūdis post diuortiū factū adhuc viuētib⁹ repudiat in qb⁹ nō est mrīmoniū. vt ibi dicitur. filij tñ eoꝝ reputant ab ecclesia legitimi vtilitate publica suadēte. vt alij facili⁹ ↄuertant sed si intelligat de filijs illoꝝ de qb⁹ dicit in ṗn. illi⁹. c.

non duximus annuendum. Idem. H. et. R. canonic beneuentanis. Si coniugatus viuente prima in facie ecclesie contrahit cum secunda h̄ ignorante legitima erit eorū proles. Ca. XIIII

Ex tenore litterarū vestrarū nobis innotuit: ꝙ cuꝫ. G. vidua: hereditatem quondam R. mariti sui sibi ⁊ pupillo fi-a lio suo restitui postularet: ps aduersa petitionē eius nitebatur excludere pro eo ꝙ. R maritum ipsius vidue ð adulterio genitum asserebat. et ĩ ❡ Intelligentes ꝙ pater predicti. R. matrem ipsius ĩ b facie ecclesie ignaram: ꝙ ipse aliam sibi mrīmonialit copulasset: duxerit in vxorem. et dum ipsa coniunx ipsi⁹ legitima putaretur: dictuꝫ. R suscepit ex eadem: in fauoreꝫ prolis potius declinamus: c memoratū. R. legitimū reputantes. Idem episcopo tib. Proles infideliū qui postea conuertunt legitima est etiā si parentes sunt in gradu ꝓhibito lege canonica. C. XV

Gaudemus. et. ĩ. Ceterum prolem de infideli-d um ↄiunctionibus natam q̄ secundo tertio vel vlteriore e gradu ſm opinionem illoꝝ matrimoniali contraxerunt affectu: post fidem receptam vtilitate publica suadente legitimam volumus reputari. Qui matrimoniuꝫ accusare possunt vel contra illud testificari. Alexander. iij. Parisieñ. episcopo. Cum agitur de federe matrimonij reo absente contumaciter possunt super impedimēto matrimonij recipi testes: dūmodo sint legitimi. ⁊ ad dicta eoruꝫ fertur sententia. Capitulum. I

Relatum est: ꝙ cuꝫ pater cuiusdaꝫ puelle eam cuidaꝫ ciui parisieñ. nuptui tradidisset. maritus post f aliquot annos quibus cum vxore permansit: ꝑpter homicidium qđ cōmisit: de ciui-g tate timore mort exiuit: nūc aūt dicit posse ꝓbari: ꝙ pater puelle eū ð sacro fonte leuauit: sed lr̄is tuis quesitus nōdū potuit inueniri: lꝫ q̄nquēniū sit trāsactū. et. ĩ. Ceterū ↄsul. t. t. Rñ. ꝙ si mani-h i festū est qđ asseritur: aut le-k gitimi accusatores ⁊ testes appareant: postq̄ iuuenis fue-

gaudemus. tunc planū est. quia inter illos est mrīmoniū. vt ibi patet. ⁊ sic decidit ante. §. quia ꝟo. qđ poti⁹ credo. ⁊ filij talium legitimi sunt. Qui matrimoniū accusare possunt. Viso ð matrimonijs ⁊ de impediment eoꝝ: merito sequit videre de sepatiōibus ⁊ diuortijs: sed q̄ȝ ad diuortia ↄuenit accusatiōib⁹ ⁊ testimonijs ṗcederibus: ideo tractaturus auctor de diuortijs ṗmisit istā rubricā: qui mrīmoniū accusare pñt ⁊ ↄ̄ ipm testificari. Ab. Relatum. ❡ Cōmūis diuisio. Secunda: ibi. Ceterum Abbas. Sicu. f ❡ Aliqt annos. sed de quot ānis intelligis. pt dici ꝙ ð duobus. q̄ȝ pluralis locutio duoꝝ numero ↄtenta est iij. q. iij. ꝟ. vbi numer⁹. ff. ð. ꝟ. sig. inter illā. in fi. ⁊. ff. de manu. te. libertas. §. vlti. ⁊. ff. de testi. vbi numerus. g ❡ Exiuit. nōne illa eū sed tenebat. qđ videtur. xiij. q. ij. vna q̄q̄. ⁊. xxxiij. q. ij. si qs ineuitabili. Et pt dici ꝙ tenebat. q̄ȝ ibi remanere non poterat iusta ð cā nisi forte vagabūdus discurreret. q̄ȝ tūc ñ posset ipm seq̄. arg. ð ope. li. qđ nisi. §. ex ꝓuincia. Berñ. h ❡ Manifestū. ita ꝙ notoriū. al's nō bñ seq̄ret aut legitimi ⁊c̄. q̄ȝ qđ manifestū est ꝓbat. xj. q. iij. eoꝝ qui. in fi. i ❡ Legitimi. ſm qđ tradit ĩ. e. c. cū i tua. B k ❡ Testes. ergo altera pte absente. ⁊ nō ꝑ ↄtumaciam testes recipiunt li. nō ↄtest. Et snia fert. vt dicit. Nā ordo iur in casu isto nō est vsq̄q̄q̄ seruādus. s̄. vt li. nō ↄtest. c. j. Sꝫ ↄ̄. s̄. vt li. nō ↄtest. qm̄. §. ij. cum iste nō sit absens ꝑ ↄtumaciā vt ibi. posset dici. ꝙ cuꝫ iste ꝑpt culpā suā absens fuerit nec posset inueniri illa culpa loco ↄtumacie habet: vt ↄ̄ eū ṗcedat nec debeat mulieri obesse q̄ in culpa nō fuit. iniquū est enim aliū alteri⁹ odio ṗgrauari. C. ð inoffi. testa. si qs suo. ad fi. nec ꝑpt h̄ ius mulier debet pire. maxie cū habeat legitimos testes ⁊ accusatores. ⁊ tāto tpe fuerit expectat⁹. ⁊ cū diligētia req̄sit⁹. vñ ṗcedi potuit ↄ̄ illum

et illa decre. qm̄: nō ꝯtradicit ſi tu bn̄ videaſ illā. quia ibi dicit̄ cū ſine culpa ſit abſens ⁊ nō malicioſa voluntate. hic ꝗ culpa ⁊ malicia faciētib[us] ē abſens. ſed p̄ſumptio in hoc videt̄ ꝯtra mulierē. ꝙ eo p̄nte tāto tpe tacuit ſed p̄ſumptio tollit̄. ſi teſtes ⁊ accuſatores legitimi ſunt. ꝓut dicit̄. ī. e. cuz i tua. Quidā dicūt qꝺ corrigit̄ ꝑ illam decre. qm̄. ⁊ ei ſtandū eſt. Jtez ſic ꝯ videt̄. ſ. ti. ꝓxi. ꝑlatum. ſed ibi nō agitur an ſnīa tenuerit vel nō ſed an filij legitimi eſſent. B

N Nobis. ❡ Jn prima ꝑte ponit̄ q̄ſtio. Jn ſcꝺa reſpōſio: ibi. Ad h̄. Ab. a ❡ Accuſatiōz. licz lr̄a iſta videat̄ intelligēda ꝺ accuſatore tam̄ ꝺ teſte poti⁹ intelligit̄. de vtroqꝫ tn̄ eſt verū. ꝺ accuſatore habem⁹. ij. q. vi. ꝑſcꝓta. qꝺ eſt ꝺ teſte veruz ſimilit̄ teſtib[us] ei et nō teſtionijs eſt credēdū. iij. q. ix. teſtes. ⁊. ſ. ꝺ coha. cle. ⁊ mulie. tua nos. ⁊ ꝙ debeat intelligi de teſte colligit̄ ex illa littera niſi q̄tū ad p̄ſumptionē ⁊c. quia ſnīa ad dicta teſtiū ꝓfert̄ nō ad dicta accuſatoris.

rit cū oī diligētia req̄ſit⁹: etiam ſi nequerit inueniri: teſtes recipe poterꝭ: ⁊ fine canonico iudicium terminare.

Clemēs. iij. **Accuſatio ⁊ teſtimoniū in cā matrimoniali ꝑſonaliter ⁊ nō ꝑ litteras fieri debent. Ca. II**

Nobis eſt q̄ſitū: vtrū aliq̄ a ſuꝑ accuſatiōe mr̄imonij nihil voce ꝓpria depromentes: debeāt ꝑ ſolā chartule ꝯſcriptionē admitti. ❡ Ad h̄ reſpondem⁹: ꝙ in talibus niſi b q̄tū ad p̄ſumptionē: nullius momēti ē ꝯſcriptio q̄ ad ſententiā ꝓferendā: niſi alia legitima admīcula ſuffragent̄.

Clemēs papa Florentino epo. **Jn cā matrimoniali ſuꝑ cōſanguinitate ⁊ ꝯctu teſtificari p̄nt cōſanguinei ⁊ parētes. Ca. III**

Videt̄ nob̄. et. ī. Qꝺ parētes frēs et cognati vtriuſqꝫ ſexus in teſtificatiōe ſuoꝝ ad mr̄imoniū ꝯiūgendū vel dirimēdū c admittant̄: tam antiq̄ ꝯſue d tudine q̄z legib⁹ approbatur

b ❡ Ad p̄ſumptionē. No. ꝙ p̄ſumptio nō ꝓbat niſi ſit violēta. xxxij. q. j. dixit. ⁊. ij. q. j. p̄mo. ⁊ h̄ eſt regulare. ff. de teſti. l. iij. §. idē diu⁹. ⁊. iij. q. ix. teſtes. ⁊. ſ. ꝺ coha. cle. ⁊ mu. tua. tamē preſumptio coadiuuat ſi adſint alia ſuffragia. ſ. de ſucce. ab inteſta. cuz dilect⁹. ⁊ ſ. de teſti. p̄terea. ⁊. ſ. de p̄ſump. illud. ⁊. c. iij. ⁊ ꝓpter p̄ſumptionē defert̄ iuramētū: qn̄qꝫ actori qn̄qꝫ reo. vt ſ. de iureiurā. c. vi. hic vͦ ꝯ mr̄imoniū nō defert̄ iuramentū. ſ. de eo q̄ cog. ꝯſang. vxo. ſue. ſuꝑ eo. Bern̄.

Videtur nobis. ❡ Tria facit. Prima ponit dictū. Scꝺa: ibi. Jdeo. ipſi⁹ rōnes. Tertia: ibi. Qꝺ vͦ. ſoluit ꝯriū qꝺdā. Et incipe ſic ponere caſum. Titius petebat q̄ndā in vxorē ⁊ ad ꝓbādū ꝯctū inducebat parentes ſuos. Jpſa vͦ mulier ꝯuenta excipiebat de ꝯſanguinitate: ad quā ꝓbandā inducebat ſuos ꝯſanguineos: querebat̄ an iſti eſſent admittēdi. ⁊ reſpondet̄ vt in littera. Ab. Sicu. c ❡ Antiqua cōſuetudine. No. ꝙ antiq̄ ꝯſuetudo ꝓ lege ſeruāda ē. xj di. in his. ⁊. xij. diſt. diuturni. ⁊. ix. q. iij. conqueſtus ⁊ mos fideliſſime vetuſtatis ſeruandus eſt. C. de teſtam̄ teſtamenta. ⁊ hec ꝯſuetudo ſeruatur quo ad parentes tamen in mr̄imonio ꝯiūgendo fallit cum alter eſt ſuperior nobilitate. potentia vel diuitijs. parentes inferiores non admittunt̄ pro mr̄imonio ꝯiūgendo. ſ. de teſti. ſuper eo. quia ſuſpectum eſt tunc teſtimoniū illoꝝ ſed hec decre. non videtur loqui in eo caſu. vt dicit̄. ī.

d ❡ Legibus. id eſt. canonibus. ſic. xxxj. di. nicena. et loquit̄ de illis canonib⁹. xxxv. q. vj. c. j. ⁊. ij. et ſic tam de ꝯſuetudine approbata q̄z ſm canōes admittunt̄. Si vis intelligere ꝺ legib[us] ciuilib[us]. dicas ꝙ ad ꝓbandum ꝙ mr̄imoniū ꝯtrahi poſſit non obſtante ꝯſanguinitate. vl' ad dirimēdū mr̄imonium ꝓpter ꝯſanguinitatē eſt argumentādū ꝙ parentes ⁊ ꝯſanguinei ſunt admittendi. q2 melius ſciunt ſuam ꝓximitatē q̄z extranei. C. de in inte. reſti. mi. de tutela. ⁊. C. ꝺ libe. cā. ſi filiū. et ff. ꝺ ꝓba. etiā. et ꝙ alij p̄ferant̄ ē arg. ff. ꝺ adul. ſi maritus.

e ❡ Genealogiā. hec ē rō q̄re hmōi ꝑſone admittant̄ ⁊ alijs p̄ferant̄. xxxv. q. vj. c. j. ⁊. ij. B.

❡ Jdeo enī maxime parētes et ſi defuerint parentes ꝓximiores admittunt̄: qm̄ vnuſ e quiſqꝫ ſuā genealogiā cū teſtib⁹ ⁊ chartꝭ: tū etiā ex recitatione maioꝝ ſcire laborat. q̄ enī meli⁹ recipi debēt q̄z illi f q̄ meli⁹ ſciūt ⁊ q̄rū ē intereſſe: ita vt ſi nō interfuerint ⁊ conſenſum nō adhibuerint. ſm g leges nullū fiat mr̄imoniuz. h ❡ Qꝺ vͦo legit̄ pater nō recipiat̄ in cā filij: nec fili⁹ ī cā p̄ris: in crimīalib⁹ cauſ ⁊ cōtractib⁹ verū eſt: in mr̄imoi nio vͦo ꝯiūgēdo ⁊ diſiūgendo: ex ipſius ꝯiugij p̄rogatik ua. ⁊ q2 fauorabilis res eſt: ꝯgrue admittunt̄.

Idem. **Jnuita deſpōſata poſtea ſpōte cognita ꝯ matrimoniū nō auditur. Ca. IIII**

Inſuꝑ adiecisti: ꝙ aliq̄s cuz q̄dam inubili puella cōtraxit: que tandem etatis metas attingens: ab illo pluries cognita contra mr̄imoniū ꝓclamauit: aſſerens ſe ſemper ab initio diſſenſiſſe: qꝺ ꝑ teſtes

f ❡ Sciūt cōſanguinitatē. ſ. ⁊ ꝑ h̄ videt̄ ꝙ n̄ loq̄t̄ ꝺ teſtionio ferēdo ꝓ ipō ꝯſenſu. q2 ſi extne⁹ intereſſet eque bn̄ ſciret ſicut pr̄ ⁊ mr̄ an ꝯſenſiſſet tūc adinuicez. ſz lr̄a ſeq̄ns bn̄ innuit ꝺ ipō ꝯſenſu. g ❡ Nullū. xxx. q. v. alit̄. ⁊. ff. ꝺ ri. nup. l. ij. h ❡ Nō recipiat̄. iiij. q. iij. §. Jtē teſtꝭ idone⁹. ⁊. ff. ꝺ teſti. idone⁹. i ❡ Coniūgēdo. ex h̄ videt̄ ꝙ ad ꝓbādū mr̄imoniū eſſe ꝯctū admittāt̄ parentes. ⁊ inducit̄ ad h̄ a plurib[us]. ſi. ſ. ꝺ teſti. ſuꝑ eo. ſz non loquit̄ in eo caſu. ſz ꝙ dicit in ꝯiūgendo. intellige ſi diceret̄ ꝙ eēnt ꝯſanguinei. q̄ ꝯhere volūt vel fama eſſꝫ ꝺ h̄. pater ⁊ mater ⁊ ꝯſanguinei admittunt̄ ad ꝓbandū ꝯſanguinitatē. ſ. de ſpon. cū in tua. intellige loq̄ hanc decre. qn̄ ꝓpter ꝯſanguinitatē tm̄ dicit̄ ꝙ nō p̄nt ꝯiūgi. ⁊ qn̄ ꝓpter ꝯſanguinitatē debent ſeꝑari. ⁊ h̄ etiam ſatis colligit̄ ex rubri. ꝯſueuit tn̄ induci. ꝙ pr̄ ⁊ mater admittunt̄ ad ꝓbandum ad ipſum ꝯtractuz matrimonij. qꝺ verum eſt ſm diſtinctionē illius decretalis ſuper eo. Bern̄. k ❡ Fauorabilis. ſ. de con. ap. c. vi. vbi de hoc. ⁊ argu. ff. de regu. iur. in ambiguis. ⁊. ſ. de appel. directe. in fi. Bern̄.

Inſuper adieciſti. ❡ Jn prima parte ponit̄ ꝯſultatio. Jn ſecunda reſponſio: ibi. Jn hoc. Abbas. Siculus.

g ꝓbat fama ⁊ ↄuerſatiõe pre/
claroſ. ¶ Jn h̄ itaq; caſu ſen
tim⁹: qḋ aduerſus mr̄imoni/
um audiri nõ debet: q̄ añ co/
gnitionē ſui legitimũ annuȝ
c attingēs: cũ potuit minime re/
clamauit. ſicut enī añ legiti/
mũ ↄſenſum (q̇ in duodeci/
d mo āno ſpectaṫ) potuit diſ/
ſentire: ſic poſtq̄ȝ legitimo tē
pore accedēte: ſemel etiā co/
e pule carnali ↄſenſit: ex rati/
habitiõe ſibi ſup h̄ ſilētiũ nõ
ambigiṫ indixiſſe. Inno. iij
archiepõ p̄poſito ⁊ p̄ori ſctē
Marie de albaneñ. genueñ.

Repelliṫ accuſans matrimo niũ ꝓpter queſtum. Ca. V

Significāte. M. ḋ canu/
la: nr̄o ē apoſtolatui de
claratũ: ꝙ cũ. R. duxiſſet le/
gitime in vxorē. S. maṫ ipi⁹
niſa ē mr̄imoniũ accuſare: vt
ab eo pecuniā extorq̄ret. ⁊ li
cet intellectui ſuo praua non
poſſint opera rñdere: nihilo
minus vult habere pecuniā
vt ab accuſatione deſiſtat.
f ¶ Cuȝ igiṫ non ſit malicijs
hominũ indulgendũ: māda
mus q̄ten⁹ ſi ē ita: ipſam ab
g accuſatiõe mr̄imonij repellē
tes: eidem ſuper hoc ſilentiũ
imponatis. Idem. **Repelli/ tur ab accuſatiõe matrimo/ nij qui denũciatiõis tempore tacuit: niſi denũciationeȝ ꝓ/ babiliter ignorauit: vel iuret de nouo didiciſſe: ⁊ ꝙ nõ ob ĳcit illam malicioſe. Ca. VI**

Quum in tua dioceſi. ⁊. ī.
Si v̄o poſt contractuȝ
mr̄imoniũ aliquis appareat
accuſator: cũ non ꝓdierit in
publicum quando banna ẜȝ
h ↄſuetudinē in eccleſijs ede/
bantur. vtrum vox ſue debe
at accuſatiõis admitti: meri/
to queri poteſt? ¶ Super q̇
ſic duximus diſtinguenduȝ:
ꝙ ſi tempore denũciatiõis p̄
miſſe: his qui iam ↄiunctos
impetit extra dioceſim exiſte
i bat. vel al's d̄nũciatio nõ po
tuit ad eius noticiam perue/
nire vtputa ſi nimie īfirmita
k tatis feruore laborans: ſane
mentis patiebaṫ exilium: vl'
l in annis tam teneris conſti/
tutus: ꝙ ad comp̄henſioneȝ
talium eius etas ſufficere nõ
valebat: ſeu alia cauſa legiti
ma fuerit impeditus: eius ac
cuſatio debȝ audiri. ¶ Alio
quin cum rationabiliter pre/
ſumatur: ꝙ denunciationem
m publice factam: idem exiſtēſ
in ipſa dioceſi minime igno/
rauit: tanq̄ȝ ſuſpectus eſt ꝓ/
n culdubio repellēduſ. ¶ Niſi

a ¶ Probat. i. ꝓbare intendit iuxta illud. eſt mihi ꝓ facto ſepe qḋ eē p̄t. Lau. b ¶ Fama. tales eniȝ de bent teſtes eſſe ſine oī ſuſpitiõe infamie. ij. q. vij. teſtes c ¶ Cum potuit. ſi enī ſemp̄ inuita detenta fuiſſet. et verbo ⁊ facto ↄdixiſſet. audireṫ qñcũq; poſtea. argu. xvj. q. iij. prima. ſed ex tp̄e p̄ſumi tur ↄtra iſtā ſic ſ̄. de ſpon. ad id qḋ. ⁊ arg. j. q. j. ↄſtat d ¶ Anno. xij. in mulie/ re. ff. de ri. nup. minorem. ⁊. xiiij in viro. ſ̄. ḋ de/ ſpon. impu. atte ſtatiões. e ¶ Carnali co pule. ex quo eniȝ carnali copl'e cõ ſenſit. oīs violen ta ſublata intel/ ligiṫ ⁊ mr̄imoni um tenet. ſ̄. ḋ de ſpon. impu. ḋ il/ lis. ſ̄. ḋ eo q̇ du. in mr̄i. quā pol. c. ij. ⁊. ſ̄ de ſpõ. veniēs. ⁊ ita ra/ tihabitio ↄfir/ mat ſiue validũ facit qḋ ab ini/ tio non valebat ſ̄. de reg. cũ viȝ

Significā ¶ Jn p̄ma p̄te poniṫ facti narratio. Jn ſe/ cũda cauſe com miſſio: ibi. Cum Ab. Sicu.

f ¶ Malicijs ff. de rei ven. in fundo. ⁊. ff. ḋ ar bi. ita demuȝ. ⁊ ſ̄. de reſcrip. ſe/ des apl'ica. qñq; tñ audiṫ q̇ nõ fa cit. niſi vt noce/ at. vt dixit. L. arg. inducit. C. de nat. lib. autē. licet. ſicut ⁊ prior penitētia ficta non ꝓdeſt. ⁊ tamen aufert vſum ſequentis. de pe. di. iij. in ſalicibꝫ. g ¶ Repellentes. No. ꝙ repelliṫ accuſa/ tor ꝓpter turpem queſtum. ſi. ij. q. j. ꝓhibenṫ. Jtem re pellitur ſi infra tempus ſtatutũ non accuſauerit. ī. e. c. ꝓxi. niſi iuſta de cā. vt ibi. ⁊ eſt arg. ꝙ ſymonia cõmit ti poſſit in mr̄imonio cum ſit ſpũale. Sed ↄtradici cõ ſueuit. ꝙ ibi gratia nõ ↄferṫ.

Quum in tua. ¶ Primo poniṫ queſtio. Secũdo diſtinguēs ſolutio: ibi. Super quo. Et ſecũduȝ membrũ: ibi. Alioq̄n. Tertio excipit: ibi. Niſi. Ab.

h ¶ Cõſuetudinē. Hec ↄſuetudo ↄſona fuit iuri. vn de hodie ꝓ iure cõi ſtatuiṫ. q̄ omiſſa ſi poſtea ipedimē tũ appareat filij ñ erũt legitimi. ſ̄. ḋ clā. ḋſpõ. cũ inhi/ bitio. ⁊ ſi. ſ̄. ḋ ſpõ. cũ in tua. q̄ eſt pars iſtius ⁊ ei con/ tinuatur in integra. i ¶ Non potuit. q; erat in re/ motis partibus. ſi. xvij. q. ij. ſi quis incognitus. k ¶ Feruore. xv. q. j. illa. ⁊. xvij. q. j. gonſaldus. ⁊. ſ̄. de regu. ſicut tenor. Berñ. l ¶ Jn annis. ſed quo/ modo poteſt hoc eſſe. ꝙ iſte in talibus annis denũcia/ tionem factam non comprehendat. ⁊ ad impedimen/ tum ↄtrahendũ abilis videatur quia videtur ꝙ impedimentum debeat ſcire tem pore ↄtracti ma trimonij? ſed po teſt eſſe ꝙ tunc neſciebat: nec j ſufficiebat etas ad hoc. ſicut nec ad comp̄henſio/ nem denũciatio nis ⁊ tamen po ſtea potuit ſcire impedimentum vt infra ſequiṫ. tamen tempore denunciationis eius etas ſuffice re non valebat. quia etas illa ne ſcit quid videat C. de fal. mo. l. j et arg. ſ̄. ḋ ſpõ. tue fraternitat̄. m ¶ Publice et ideo null⁹ po/ teſt ignorare. xv diſtinc. qḋ dici/ tis. ⁊. xij. q. ij. q̇r humanis. ⁊. ſ̄. ḋ poſtu. c. j. argu. lxxxij. diſtin. ꝓ/ poſuiſti. Berñ. n ¶ Repellen dus. ⁊ ita qui in fra tempus con/ ſtitutum non ꝓ ponit ius ſuum poſtea repelliṫ⁊ ab accuſationeȝ a teſtimonio. ar gu. ſ̄. de clāde. deſponſa. cũ in/ hibitio a contra rio. ⁊. C. de ingenu. diffamari. ⁊. ſ̄. de proba. licet. Sȝ nunq̇d admittunṫ ad denũciandũ? videtur ꝙ ſic. cum et iuramentũ ei non obſtaret. ſ̄. de iureiuran. quem/ admodum. ⁊ argu. ſ̄. de cog. ſpi. tua. Dicas ꝙ non eſt admittend⁹ cum ſit ſuſpectus vt hic dicit. ⁊ ſuſpecte perſone remoueanṫ a denũciatiõe ſicut ab accuſatiõe. ī. de accuſa. cũ dilect⁹ fili⁹. ⁊. ſ̄. de ſymo. cum in tua. nam cui vna via aliquid ꝓhibetur. alia via ad idem ñ debet admitti. ſ̄. de ꝓcura. tue. cum ſuis ↄcor. ibi poſi/ tis. ⁊ ita taciturnitas nocet accuſare volenti. niſi for/ te tacuit. quia non habuit tunc ꝓbationē. ij. q. vij. ple/ riq;. ⁊ ideo dixi forte. ꝙ licet tunc non haberet teſtes. ipſemet potuit īpedire mr̄imoniũ ↄhendũ. vñ ñ ꝓdeſt ꝙ ꝓpter h̄ tacuit. ſ̄. de ſponſa. p̄terea. ⁊. ſ̄. de teſti. ſu/ per eo. ⁊ ſola fama impedit mr̄imoniũ. ſ̄. de ↄſang. et affi. c. ij. taciturnitas v̄o ipoꝝ ↄhētiũ nõ p̄iudicat eis

arg. ſ. de reſti. ſpo. ex ꝯqueſtiõe. ⁊ ſ. ꝺ clãde. deſpon. cũ inhibitio. ⁊ j. de ſen. excõ. inquiſitiõi. a ¶ Iuramento. ſic. ſ. de reſti. ſpõliatoꝝ. ⁊ ſ. ꝺ excep. paſtoral. Itẽ no. hic ꝙ plus valet iuramẽtũ vni⁹ ꝙ̃ ꝓſumptio iuris quia ꝑ iſtud iuramentũ eliditur iuris ꝓſumptio. xxxv q. iij. extraordinaria. Bern.

b ¶ Excluderet. hic habes ꝙ aliqs admittit̃ ad accuſandum cuius auctor repellitur. ſecus ẽ in teſtib. ſ. ꝺ teſti. l3. ⁊ j. ꝺ her. raẗnitat. arg. Sed que ẽ ratio diuerſitat. ? dic ꝙ aliud ẽ in accuſatore ⁊ aliud in teſte. modicũ ꝓiudicium fit. ſi accuſator admittit̃ cui⁹ auctor repellit̃ ꝓpt̃ culpã ꝓpriã ⁊ iſte culpabil̃ n̄ exiſtit ⁊ ad dictũ accuſatoris nolla fit cõdẽnatio niſi adſint legitimi teſtes: ſed ad dictum teſtis qs cõdemnatur. ⁊ iõ debent eſſe tales auctores vt ipſorum dicta ſufficerent ad hoc vt illi admittant̃ q̇ cauſam habuer̃t ab eis. arg. C. ꝺ acq. poſ. vicia. ſ3 nunqd ſtatĩ elapſo termino obſtabit talis taciturnitas? vr̃ ꝙ ĩ ꝯtinẽti niſi ĩfra terminũ accuſet xxxij. q. ij. mulier. arg. ſ. ꝺ of. dele. cũ olĩ. ff. dele. ij. cu3 q̇dã. ĩ fi. ⁊ ff. ad mace. ſi fili⁹. ar. ꝯ. xx. q. ij. puella. vbi vſq3 ad ãnũ ⁊ diẽ tutores ⁊ parẽtes puelle q ſacrũ velamẽ aſſũpſit. ꝯdicere pñt vltra nõ vt ibi vl̃ ſaltẽ vſq3 ad decẽ dies. ff. de ꝯſti. pecu. ꝓmiſſoꝝ. ⁊ C. quõ ⁊ qñ iudi. ab eo. Io. dixit ꝙ taciturnitas iſta cu3 q̇dã temperamẽto intelligi debet. arg. ff. de ſolu. qð dicim⁹. ⁊ ff ex qui. cau. ma. ab hoſtib. §. vl. ⁊ bñ facit ad h̃. ſ. ꝺ loca. c. penl̃. et vl. Ego credo ꝙ ꝙ̃diu res ẽ ĩtegra. ꝙ p̃t ⁊ d3 admitti. ꝯtracto ꝟo mr̃imonio de pñti nõ videt̃ audiendus tanq̃3 ſuſpect⁹ ſi potuit infra tp̄s ꝓcedere ⁊ denũciare impedimentũ. De Diuortijs ¶ Cõtinua vt in p̄cedẽti. Vel põt ſic ꝯtinuari. Supra viſum eſt q̃liter mr̃imonia ꝯiũgant̃ ⁊ q̃lit̃ accuſent̃: merito reſtat videre q̃liter diuidant̃. Et ſcias ꝙ diuortiũ fit dupliciẗ. Primo q̊ ad ſubſtãtiã vinculi mr̃imonialis. vt qñ ſepat̃ mr̃imoniũ ꝓpt̃ impedimẽtũ ꝑpetuũ. Qñq3 fit q̊ ad thoꝝ ⁊ mutuã ſeruitutẽ vel ꝓpt̃ adulteriũ cõiugum. Abbas. Siculus.

a ꝓprio frmauerit iuramento: ꝙ poſtea didicerit ea q̃ obiecerit: ⁊ ad h̃ ex malicia nõ ꝓcedat. quia tunc etia3 ſi didiciſſet ab illis qui denũciationis tempore ſiluerũt: claudi non debet eiſdem aditus accuſandi. quoniã ⁊ ſi ab impetitiõe hmõi: culpa de ſilẽtio b tali ꝯtracta illos excluderet iſte tñ amoueri nequiret: cũ culpabilis nõ exiſtat. De Diuortijs. Ex ꝯcilio apud vuarmaciã. Homicidiũ neceſſariũ non priuat ſpe cõiugij ſed machinatio in morte3 cõiugis ſic. Capitulum. I

SI q̃ mulier ĩ mortem mariti ſui cu3 alijs ꝯſiliata eſt. ⁊ ipſe aliquem illoꝝ ſe defendendo occiderit: poteſt ipſe poſt mortẽ vxoris ſi voluerit aliam ducere: ipſa c autem inſidiatrix: penitẽtie abſq3 ſpe ꝯiugij ſtet ſubiecta Alexan. iij. Cõiuges ꝓpter alterius crimen non ſepant̃ niſi ſpiritualiter fornicent̃. et tunc durat coniugium eis etiam ſeparatiſ. Ca. II

QUeſiuit a nobis. et. j. Nos itaq3. t. Rñdem⁹ ꝙ mu d lier ꝓ furto vel alio crimine viri ſui niſi fidei ſue religionem corrũpere velit: ab eo ſeparari non debet. ¶ Verũ ſi ꝯiugem ſuam ad infidelitat. maleficium traxerit: a viro poterit ſepari: ita ꝙ ei nube e re alij nõ licebit. q2 licet ſepa f rent̃: ſemꝑ tñ ꝯiuges erunt. g ¶ In viris q3 pñtis ſnĩe forma ſeruetur. Idem ambieñ. epõ. Vir non poteſt dimittere vxorem ſine iudicio eccleſie etiam ꝓpter impedimentum parentele notoriũ: hoc dicit primo. Si fama refert impedimentũ coniugij etia3 nemine opponẽte: epiſcop⁹ ex officio ſuo poteſt de eo inquirere. Si ꝟo impedimentum eſt notoriũ poteſt epiſcopus ex officio ſuo matrimoniũ ſeparare: hoc ſecundo.

POrro de com Ca. III te pontini qui. B. vxorem ſuam abſq3 iudicio eccleſie dimiſit: quia eam cognatam fuiſſe vxoris defuncte proponit: prudentia tua cognoſcat: ꝙ ſi etiã parẽtela h eẽt publica ⁊ notoria: abſq3

SI qua voluerit. quia ꝙ̃tũ ad h̃ q̃ min⁹ ꝯhere poſſit p⁹ mortẽ vxor. cũ tale homicidiũ directe n̄ fuerit volũtariũ ñ impedit: ⁊ homicidiũ ñ impedit mr̃imoniũ ꝯhẽdũ niſi ĩ caſib. xxxiij q. ij. interfectores. ⁊ c. admonere. ⁊ j. de pe. et re. c. ij. niſi ſint iuuenes vt. c. interfectores. ⁊ e. cã. in. c adoleſcentia. ⁊ tunc diſpẽſatiue c ¶ Inſidiatrix. licet mulier iſta non fuit ꝯſecuta effectu3: nihilomin⁹ punit̃ q̊ ad. l. ꝯiugij. et eſt arg. ꝙ conatus ſine effectu punit̃. ſi. lj. di. ſi quis poſt. ⁊ de pe. di. j. ſi qs cu3 telo. ⁊ ſ. de biga. nup. ⁊ c. vl. et argu. ꝯ. ſ. de ſpon. c. vl. cũ ſuis ꝯcor. ibi poſitis. vbi de hoc. tamen ſi ꝯheret teneret.

QUeſiuit ¶ Sunt tria dicta. Secundũ: ibi. Veꝝ Tertiũ: ibi. In viris. Ab. Sic. d ¶ Vel alio crimine. ꝓ nullo crimine põt vir dimittere vxorẽ vel vxor virũ vl̃ ꝓ aliq̃ qð ei contingat. xxij. q. j. in ꝯiugio. ⁊ q. v ſi quis vxorẽ. p̄cepit. p̄ceptum. et. q. vij. omnes cauſationes niſi ꝓ crimĩe fornicationis. vt in. c. p̄dict. vel ꝓ ſpũali fornicatiõe. xxviij. q. j. idolatria. ⁊ hoc etiam ſi viro ſuo mortem machinetur. ſ. c. ꝓxi. ⁊ ſi talis turpis ꝯditio in mr̃imonio apponat̃ ſi furtum feceris. ꝓ non adiecta habetur. ſ. de ꝯdi. appo. c. vlti. e ¶ Non licebit. cum mr̃imoniũ eoꝝ ſit ratum ⁊ ꝯſũmatũ. ſecus eſt de mr̃imonio infideliũ. j. e. ꝙ̃to. ⁊ c. gaudemus. f ¶ Coniuges erunt qð vinculũ ꝯiugij ſemel habitum nunq̃3 amittit̃ viuẽtib ꝯiugib etiam ſepatis. xxvij. q. vij. c. ij. et. iij. ſicut nec baptiſma vel ordo. j. q. j. ꝙ quidam. ꝟ. cum videamus. g ¶ In viris. quia vir ⁊ vxor non ad imparia iudicantur. xxxij. q. j. ſi quis vxorem. ⁊ q. v. precepit. ⁊ q. vij. apoſtolus. Lau.

POrro ¶ Sũt duo dicta. Scd3: ibi. Preterea. Ab. Sicu. h ¶ Notoria. argu. ꝙ ĩ notorijs ſeruãd⁹ ẽ ordo iur. arg. xj. q. iij. eoꝝ. ⁊ xxiiij. q. j. pudẽda. ĩ fi. ⁊ iij. q. v. q2 ſuſpecti. ar. ꝯ. ij. q. j. ꝺ mãifeſta ⁊ j. ꝺ accu. euidẽtia. ⁊ ſ. ꝺ iuriu. ad nr̃a3. iij. ⁊ ff. ad. l. acq. ꝓide. ĩ fi. Sol. q̊ ad ſnĩa3 ſꝑ ſuãd⁹ ẽ ordo iur. ꝙ̃tũ

a iudicio eccleſie ab ea ſepari non potuit: quare ipſum ad b eam recipiendā: que petit reſtitutionē ipſius diſtricte cōpellas: quā ſi recipe noluerit c eū ⁊ ſupinductā vinculo excōicatiōis aſtringas. ¶ Preterea de. M. qui cognatā ſuā duxit vxorem: rn̄demus: ꝙ non apparentibꝰ accuſatoribus: ⁊ parētela māifeſta ſeu d publica exiſtēte: qd credibile nō eſt: niſi eſſent in primo e gradu vel ſecūdo: tui officij f intereſt m̄rimonia illa adhibita grauitate: diſſoluere q̄ illicite ꝯtracta noſcuntur.

Repellit̄ vxor petens reſtitutionē mariti: ſi notorie fornicata ē ⁊ maritus ꝯtinuit.

Significaſti Ca. IIII ꝙ q̄dam vxore ſua ſine iudicio eccleſie dimiſſa: pro eo ꝙ ſuggeſtum ſibi fuerat: ipſam inceſtum cū quodam ꝯſanguineo ſuo commiſiſſe vinculo fuit ꝓpt̄ hoc excōicatiōis aſtrictus: verū mulier nō ꝯtinuit: ſed ſobolem de alio viro ſuſcepit. nec minus poſtulat viro reſtitui aſſerens et ab ipſo iniuſte di g miſſam. ⁊ eūdem ſibi materiam adulterādi ōdiſſe. ¶ Cō h ſul. t. t. Bn̄. qd ſi notoriū eſt mulierē ipſam adulteriū commiſiſſe: ad eā recipiēdā pre i fatus vir cogi nō debet: niſi ꝯſtaret ipm̄ cū alia adulterium cōmiſiſſe.

Idem. Matrimoniū ſepat̄ ꝓpter adulterium mulieris: ⁊ ſi vir poſtea fornicet̄ reintegrat̄. Ca. V

Ex l'ris tuis accepimus ꝙ. G. q̄ndam duxit vxorem: qui paucis tp̄ibus fuere ꝯcordes: ꝓponebat enī idē G. ꝙ illam ꝑ violentiā ſibi illatam: metu etiā mediāte duxiſſet. et. ꝯ. Tandē vir vxorē ſuam ſuper crimine fornicationis in iure ꝯuenit: que neſcitur quo ducta ſpiritu: cepit publice ꝯfiteri: qd cum vir negaret ei in neceſſarijs k ꝓuidere: crimen compulſa ē incurrere memoratū. cūq; l diligentius a te fuiſſet admonita: ne ad ſuggeſtionē alicuius illud tam turpe ꝯtra ſe ꝓponeret: ipſa id manifeſtiꝰ aſſerebat. Sane tu ꝯuocato capitulo tuo: cum ex eorundem conſilio vtriq; priuatim continentiam iniūxeris obſeruandam. ita ꝙ caſte viue

ad alia non. a ¶ Separi. xxxij. q. ij. ſeclares. xxxv q. vj. multoꝝ. Et e ratio q̄re q2 ſn̄ia diuorcij pena eſt. et pena nō eſt inferēda niſi ꝑ iudicem. xxxiij. q. ij. §. in hoc. ⁊ C. vt nemo ius ſi. di. ꝑ totum. ⁊ C. de iudeis. nullus. b ¶ Petit reſtitutionem. reſtitutio enim faciēda ē. ʒ. ō of. ſi. dele. cā m m̄rimonij. ⁊. ʒ. de reſti. ſpo. ex ꝯqueſtione. ⁊. ʒ. vt li. non ꝯteſta. accedens. ij. in fi. arg. ꝯtra. ʒ. ō reſti. ſpo. l'ras. vbi dicit ꝙ ſi ꝓbationes incōtinēti ſunt parate non eſt faciēda reſtitutio ergo multominꝰ ē faciēda vbi notoriū eſt impedimētū vt hic. dic ꝙ faciēda ē preterq̄ ad carnalē copulā vt intelligas iſtā decre. ſm illam. c ¶ Supinductā. ſic. ʒ. ō ſpō. vicīſ ō ¶ Seu publica. ⁊ ſi manifeſta ñ eſſet vł publica. dūmō fama eēt ꝙ eēnt ꝯſanguinei in gradu prohibito ex officio ſuo poſſʒ eps inquirere ⁊ cōpellere vt quicunq; veritatē ſciret ꝓhibeat teſtimoniū. xxxv. q. vj. eps in ſynodo. ⁊. ʒ. de teſti. cog. preterea. ⁊. ʒ. ō offi. ordi. c. j. ⁊. ij. q. j. deuſ ops. imo q̄libet tenet̄ denūciare eccleſie. ʒ. de cog. ſpi. tua. e ¶ Vel ſecūdo. ⁊ ita videt̄ ꝙ ꝯſanguinitas vltra ſecūdū gradum non poſſet eſſe notoria. ſed fama eſſe publica poteſt. xxxv. q. vj. ſi duo. f ¶ Intereſt. i. ad eccleſiam

Significaſti. ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ps (ptinet ibi. Cōſultationi. Ab. g ¶ Materiā. qd videtur q2 ipſe dedit ei materiā adulterādi quare ſibi imputet vir. arg. xxvij. q. ij. ſi tu abſtines. ⁊. ff. de mino. cū mādato. ff. ſolu. ma. ſi mulier. qd mgr̄ Jo. fauentinus ꝯcedebat. q2 q̄ occaſionē dāni dat dānū dediſſe videt̄. l. di. ſtudeat ſepe. ⁊. ff. ad. l. acq̄l. q̄ occidit. §. i hac et. ꝯ. de dam. da. c. vlti. in fi. ⁊ arg. ad hoc. ʒ. de eo. qui cog. ꝯſang. vxo. ſue. ſup eo. ⁊. c. diſcretionē. ſʒ ꝯtrariū eſt verum quia mulier ad hoc nulla ꝯditiōe debet adduci. xxxij. q. v. ita ne. nec eſt ignoſcendū ei que pretextu paupertatis turpiſſimā vitam ducit. ff. de ritu nup. palam. §. non eſt nec obſtat ſi replicaret etiam illa. ff. de adul. l. j. §. ſi publico. niſi eam inuitam tradidiſſet adulterandū tunc non poſſet ei obijcere adulteriū. vt in decre. diſcretionē. Sʒ pone ꝙ mulier receſſit a viro auctoritate ꝓpria. ⁊ nihilominꝰ petit reſtitui: videtur ꝙ non ſit audienda. quia ipſa non fuit eiecta: ſed ipſa ſe eiecit. dicas ꝙ eſt audiēda. quia eo ipſo ꝙ rediēs non admittitur ſpoliata intelligit̄. ff. de acqui. poſ. clam poſſidere. §. vlti. ⁊. l. ſi id qd. §. vlti. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſiue autem. Sʒ nunq̄d poteſt petere a viro expenſas q̄s fecit poſtq̄ ipſa receſſit ab ipſo non credo cum maritus ipſam non expulerit. ſʒ ſi eam reuertentē non admittat poſtea tenetur. h ¶ Si notorium. quid ſi occultum ⁊ in modum exceptiōis obijciat ei illud adulteriū petenti reſtitutionē? dico ꝙ non audit̄ quouſq; fuerit reſtituta. ʒ. de reſti. ſpo. Itē cum quis. ⁊. c. ij et. iij. ⁊. c. in litteris. ſecus i petitorio. xxvij. q. ij. agathoſa. i ¶ Niſi ꝯſtaret. ita ꝙ eēt notorium adulterium viri: al's ipſam oporteret ꝓius ꝓbare adulterium viri. ⁊ ſic crimina mutua pari cōpēſatiōe tollunt̄. xxxij. vj. nihil. ⁊. ꝯ. de adul. c. penul. ⁊ vlti. ff. ſolu. ma. viro. xxv. di. primū. ⁊. xxvj. di. vna tm̄. ⁊. vj. q. j. qui crimen. ff. de eo ꝑ quē fa. erit. l. vl. §. ſed ⁊ ſi. ⁊. ff de adul. ſi vxor. §. iudex. arg. ꝯ. ff. de dol. excep. apud celſum. §. marcellus. hoc ꝯtrariū ſoluit̄. ʒ. de excep. di

Ex litteris. Hic eſt bonus caſus ⁊ (lecti. multū allegabilis. Et due ſunt partes. Secūda ibi. Unde. Abbas. Sicu. k ¶ Compulſa. non ideo tamen excuſanda eſt. q2 nō eſt ignoſcendū ei que pretextu paupertatis turpiter degit. ff. de ri. nup. palam. §. ñ ē. ⁊ potiꝰ debuit oīa mala pati q̄ malo ꝯſentire. xxxij. q. v. ita ne. arg. ꝯtra. C. de pat. qui fi. di. l. vlti. ⁊. C. de inoffi. teſta. autē. ſed ſi poſt. ⁊. xxvij. q. ij. ſi tu abſtines l ¶ Admonita. Sed nunq̄d debuit iudex hoc feciſſe cum hocipſum factum reſpicere videatur. Sʒ pone de hoc ꝙ de ꝯſilio alicuius hoc dixiſſet nunq̄d poterit reuocare hm̄oi ꝯfeſſionem cum in tali facto non poſſit dici ignorans? poteſt dici ꝙ ſic: cum hc cauſa quaſi cri

a rent abinuicē ſegregati. me/morat⁹. A. furtim cū alia ſpō ſalia ⁊ nuptias temere cele/brauit. verū cū factū inqui/rere laborares: ſupradictus A. ſeriā rei explicās ⁊ expo/nens: ad audiētiā nr̄ā dici/tur appellaſſe. ¶ Ān. F. T. mādam⁹ quatenus ſi res ita pceſſit: ptaxatū virū ad legi b timā vxorē redire cōpellas.

Urban⁹. iij. Florētino epo

Si vxor a viro lapſo in here ſim ꝓpria auctoritate diuer/tit ad eū reuerſum redire cō pellitur: ſecus ſi per iudici/um eccleſie ab eo fuiſſet ſepa rata. Capitulum VI.

De illa que viro ſuo la/bente in hereſim: ipi⁹ cōſortiū ſine iudicio eccleſie declinauit. videtur nobis q mulier (maxime ſi ea intētio ne diſceſſit vt lapſus in here/ c ſim tedio pariter ⁊ cōfuſione affect⁹ ſe ab errore ſuo cōuer teret) ei cū reuerſus fuerit ē d reddenda: que etiā ſi reuerti noluerit cōpellat̄. ¶ Si vo iudicio eccl'ie ab eo receſſit: ad repiendū eū nullaten⁹ di/ e cimus cōpellendam.

Inno. iij. Ferrarieñ. epo.

Vinculū ꝯiugale nō diſſolui tur altero ꝯiugū fideliū ī he reſim lapſo. Sz ſi vn⁹ infide/liū ꝯiugū cōuertat̄ ad fidē ⁊ alter nolit ſibi cohabitare vl' non ſine blaſphemia vel ſine peccato mortali ſoluit̄ cōiu/gium ⁊ conuerſus contrahe re poterit. Ca. VII.

Quanto te nouimus in canonico iure pitū: ⁊. ĩ. Sa ne tua. F. intimauit: q alte/ro coiugū ad hereſim trāſeū/te. q̃ relinquit̄ ad ſcđa vota deſiderat ꝯuolare. qđ vtrū poſſit fieri: p tuas nos duxi/ſti lr̄as conſulēdos? ¶ Nos f igit̄. cō. t. rn̄dētes diſtingui/ g mus: licet q̃dā p̄deceſſor nr̄ ſenſiſſe aliter videat̄: aut ex duob⁹ infidelib⁹ alter ad fi/dem catholicā cōuertat̄. vel ex duob⁹ fidelib⁹ alter laba/tur in hereſim. vel decidat ī gētilitatꝭ errorē. Si em̄ alter infidelliū ꝯiugum ad fidē ca/tholicā cōuertat̄. altero vel nullo mō vel nō ſine blaſphe mia diuini noīs: vel vt eū p/trahat ad mortale peccatū ei cohabitare volēte: q̃ relinq̃/tur ad ſcđa ſi voluerit vota trāſibit. ⁊ in hoc caſu intelli/

minalis ſit vel mixta. ſ. de pen. tue. cõfeſſio em̄ in crimine nõ p̄iudicat niſi pſeueret. ff. de q̃ſtio. l. j. §. diuus. ⁊ §. ſi quis vltro: ſed illa lex loquit̄ de confeſſione que extorquet̄ p tormentū. Lau. dicit q pōt reuocari: ſed ſi fiat ex deliberatione ⁊ nō ex calore iracundie. nō videt̄ q reuo cari poſſit. q2 nō poſſet pbare errorē. a ¶ Inuicem ſegregati. Ex h̄ videt̄ q ſnīa diuortij lata fuit cum de cõſilio capituli: hoc videatur feciſſe que ſine cõcilo capituli ferri nō deber. xv. q. vij. epiſcopus nullius. et lxxxvj. di. ſiquid vero. Et eſt notandū q delictū ſupueniēs rei iudicate p̄iudicat ei pro quo lata ē ſententia. qđ vex eſt etiam ſi iuraſſent ſe vlteri⁹ nō repetituros: ar. ſ. de iureiur. tua nos. b ¶ Redire cō pellas. q2 nō cōtinuit fm̄ q ei fuit iniūctū. ⁊ ido eā recipe cōpellitur. ſ. c. proxi. et xxxij. q. vj. nihil. ſed ſnīa lata fuit hic vt videt̄ ppter adulteriū. Nunqđ poterat vir eā ſibi recōciliare inuitā? et videt̄ q ſic: arg. C. de le. qđ fauore. innocens em̄ nō priuat̄ ſeruitute quā habz in eo qui peccauit. C. de adul. auc̄. ſed hodie. vnde vir pt̄ etiā illā adulterā ſibi recōciliare ſi vult. ff. de cōuer. cōiug. gaudem⁹. ⁊ ar. ff. de excep. rei iudi. euident̄. pena em̄ nō pſtat emunitatē. ff. de interdi. ⁊ rele. l. relegatorū. §. vl. preterea vir ſolūmodo fuit abſolutus a ſeruitute quā ipſa prius habebat in ipm̄ ⁊ nō ecōuerſo. vnde adhuc remāſit ſalua viro ſeruit⁹ quā habuit in muliere. cū tm̄ ipſa fuerit cōdēnata: arg. ſ. de cōuer. ꝯiug. quidam intrauit. ⁊. xxvij. q. ij. qui dormierit. Itē ſi h̄ verū eſſet q nō poſſet. ſic daret̄ mulierib⁹ occaſio delinquēdi vt a viris ſeparent̄: ſic. ſ. de conſue. ex parte. vnde reprobata fuit illa conſuetudo. ĩ. eo. quāto. in fi. ⁊. ff. de reg. iu. nō fraudat̄. ⁊ arg. xxxiij. q. v. hec imago: argu. ꝯ q nō poſſit. q2 ſnīa ſtatim eſt p muliere: argu. vj. q. iiij. quod ſemel. ſepe em̄ cōdemnatus ex ſententia cōmodum ſentit: vt in duobus reis debendi condēnatis ff. de re iudi. paulus. ij. Dicas q vir bene poteſt illā ſibi reconciliare inuitam: vt Lauren. dixit. Hug. dixit q ſi vxor publice ſit fornicata ante iudicium eccleſie poteſt illam ſibi reconciliare etiam inuitam. nec poſſit intrare religionem eo inuito: ſed poſtq̄ ſententia diuortij auctoritate eccleſie lata eſt. neuter tenetur alteri ⁊ vterq; altero inuito monaſterium intrare poteſt. quia vterq; in ſeparatiōe ceſſit iuri ſuo: arg. vij. q. j. q̄ periculoſum eſt nec vir poterit vxorem inuitam reconciliare. Sz hec decre. videtur contra ſententiam Hug. vnde ſtandū eſt prout dicit Laurē. vnde nō. hic q delictū ſuperueniens rei iudicate preiudicat ſententie: vt ſentētia non obſtante reuertat̄ in idem. ĩ. de adulte. c. vlti. vbi đ hoc: argu. contra. quia ea que legitie facta ſunt ex ſuperuenienti enim delicto nō retractant̄. ff. de iti. actuq; p̄ua. nec em̄. Bern.

De illa q̃. ¶ Sunt due partes. Secunda ibi: ſi vo. Ab. c ¶ Confuſione: affectus ad ſiītudinē cōtumacis q̃ poſſeſſione p̄uatur: vt tedio affect⁹ veniat reſponſur⁹. ſ. vt lite non cōteſt. quoniam. §. in alijs. C. de p̄ſcrip. xxx. vel. xl. an. ſiquis emptionis. §. ſed ⁊ ſi q̃s nō. per vim. d ¶ Reddenda. ⁊ merito: quia per penitentiam eſt ſanatus. xxxij. q. j. quod autem requiſiſti. ⁊ etiam eſt compellenda. e ¶ Cōpellendā. in alio caſu ꝯpellit̄. ⁊ ſic eſt aliud an̄ iudiciū eccl'ie. ⁊ aliđ poſt eandē diuerſitatē dixit Hug. in carnali fornicatione: vt dr̄. ſ. c. pxi. ſed ꝯ. ĩ. c. px. in fi. vbi de hoc. ⁊ pōt dici q ei ſtādū eſt: vt in vtroq; caſu ꝯpellat̄ redire ad vir. niſi cū iudicio eccl'ie ſepata voluerit religionē intrare. ſ. de cōuer. cōiug. c. vlti. Bern.

Quanto te. ¶ Cōis diuiſio. ſecūda ibi: nos igitur. que diſtinguit: ⁊ ſecundū membrum pſequitur. ibi: ſi vo. rōnē diuerſitatis ponens ibi: nam. obſtaculū ſoluēs. ibi: nec. ſūmittens duplicem ſolutiōis effectū. ibi: p hāc. Ab. f ¶ Diſtinguim⁹. hāc diſtinctionē ponit Gratianus. xxviij. q. ij. §. hinc diſtinguēdū. g ¶ Predeceſſor. ſ. Celeſtin⁹ dictū cui⁹ habuiſti olim in decre. ſ. de cōuer. infide. laudabilē. ⁊ male dixit Ce/

a gimus quod ait apl'ſ. Si infidelis diſcedit diſcedat. frater enim vel ſoror non eſt ſeruituti ſubiectus in huiuſmo b di: ⁊ canonem etiam in quo c dicit: Contumelia creatoris ſoluit ius matrimonij circa d eum qui relinquitur. ❡ Si vero alter fidelium coniugū vel labat in hereſim vel trāſeat ad gentilitatis errorem: non credimus ꝙ in hoc caſu is qui relinquitur viuente altero poſſit ad ſecundas nuptias conuolare: licet in hoc e caſu maior appareat contumelia creator[is]. ❡ Nam ⁊ ſi mr̃imonium verū inter infideles exiſtat: non tamen eſt f ratum. inter fideles autem verum ⁊ ratum exiſtit: q2 ſacramentū fidei qđ ſemel eſt g admiſſum nunꝗ̄ amittit: ſed ratum efficit cōiugij ſacramētum: vt ipſum in coniugibꝰ illo durante ꝑduret. ❡ Nec obſtat qđ a quibuſdā forſan obijcit: ꝙ fidelis relictus n̄ h debeat iure ſuo ſine culpa i ꝓuari: cū in multis caſibus hoc contingat: vt ſi alter cō k iugū incidat. ꝑ hanc em̄ reſponſionē q̄rūdā malicie obuiat: q̄ in odiū coniugū vel quādo ſibi inuicem diſplicerēt: ſi eas poſſent in tali caſu l dimittere ſimularent hereſim: vt ab ipſa nubentibus coniugibꝰ reſilirent. ❡ Per hanc ipſam reſpōſionem illa ſoluit qđ qua q̄rit: vtrū ad eum qui ab hereſi vel infidelitate reuertit: is q̄ ꝑmanſit m in fide redire cogatur.

Idem Tiberiadeñ. epo.

Pagani iuncti in gradu prohibito lege canonica tantū cōuerſi ad fidem nō ſeparantur: hoc primo. Si paganus prius plures vxores habebat: poſt fidem ſuſceptam adherebit prime: hoc ſecundo. Et ſi repudiata vxore cū ſecunda cōtraxerit etiā poſt baptiſmū dimittet ſecundā et adherebit prime repudiate: etiam ſi repudiata cū alio contraxiſſet: ſecus ſi fornicata fuiſſet. Ca. VIII.

Gaudemus in domino: ⁊ .j. Utrū pagani vxo n res accipientes in ſecundo vel tertio vel vlteriore gradu ſibi coniunctas: ſic coniūcti debeant poſt conuerſionē ſuam inſimul remanere: vel abinuicem ſeparari: edoceri: per ſcriptum apoſtolicum poſtulaſti? Super quo taliť rñdemus. ꝙ cum ſacramentum coniugij apud fideles ⁊ o infideles exiſtat. quēadmodum oſtēdit apl'us dicēs: Si quis frater infidelem habet vxorē. ⁊ hec conſentit habitare cum eo: nō illam dimittat. ⁊ in premiſſis gradibus a paganis quo ad eos mr̃i p moniū licite ſit ꝯtctū: q̄ ꝯſtō q nibꝰ canonic[is] nō artanť. q̄d em̄ ad nos (ſm aplm eūdē) de his q̄ foris ſunt iudicare: i fauorē pſertī chriſtiane religionis: ⁊ fidei a cuiꝰ ꝑceptione ꝑ vxores ſe deſeri timentes viri pn̄t facile reuocari: fideles hmōi mr̃imonij aliť copulati libere pn̄t et licite

lestinus. a ❡ Ait apoſtolus. xxviij. q. j. ſi infidelis. b ❡ Canonē. xxviij. q. ij. ſi infidelis. c ❡ Contumelia. iuxta illud. Deſere ſpernentē vel blaſphemare volentē. Uel te credentē: ſcelus ad mortale trahentē. Nam ſunt abſꝗ̄ mora: ſic vincula rupta priora. Uin. d ❡ Qui relinquiť. ſ. qui cōuertitur circa eū q̄ relinquit. q2 non pōt claudicare matrimoniū. ſed potiꝰ dixit de eo qui relinquiť. q2 ille ſolus pōt ꝯhere ſine peccato. ille qui relinquit trāſeūtē ad fidē peccat. ⁊ ſola cōtumelia creatoris ſoluitur ⁊ non ꝑ eccl'iam ⁊ ſtatim ſoluiť ꝗ̄cito nō vult cohabitare ſm modū qui tradiť .j. c. xxi. ad fi. ⁊ ꝑuenit ad noticiā alteriꝰ. tñ dz adhibere teſtes ꝙ illa nō vult ei cohabitare ne impediať poſtea cōtrahens. ſi autē anteꝗ̄ cōtrahat cum alia cōuertatur ad fidē vir ipāz recipere tenetur .j. c. xx. §. pe. ⁊ videť nouū matrimoniū vt diceretur. e ❡ Caſu maior magis enim delinquunt fideles apoſtatando ꝗ̄ infideles in infidelitate remanēdo. xxxiij. q. iiij. in eo fornicator. et nemo reſpiciens retro aptus eſt regno dei. ff. de vo. magne. ſi. de peni. di. iiij. ſi refugientes. ſic magis delinquit qui interruptā iterū litem deſerit. ꝗ̄ q̄ ſemel acceptā derelinq̄t. in auc. de liti. §. edicta. in fi. coll. viij. C. quomodo ⁊ quādo iudex. auc. qui ſemel. f ❡ Ratū. q2 poteſt diſſolui vt hic. xxviij. q. ij. §. itē illđ. g ❡ Nūꝗ̄ amittiť. xxxij. q. vij. c. j. ⁊. ij. ⁊ .j. q. j. qđ quidā. h ❡ Sine culpa. nemo ſine culpa iure ſuo priuari debet. xvj. q. vlti. inuentū. lvj. di. ſatis peruerſum. ⁊. ff. de eo qui cog. conſan. vxo. ſue. diſcretionem. ⁊. c. vlti. ⁊. ff. de conſti. c. ij. ſed ſi cauſa ſubeſt priuatur quis quandoꝗ̄ iure ſuo. ff. vt lite non conteſt. quoniā. §. ij. et .j. de priuile. antiqua. ⁊. xxij. diſ. renouantes. et hic ſubeſt cauſa que ſubijcitur inferius. i ❡ Multis caſibus. in q̄bus quis priuatur iure ſuo. xiiij. q. vj. cōperimꝰ. ⁊. liiij. di. freq̄ns. xxxiiij. di. ſi cuiꝰ. xvj. q. vij. decernimus. lxx. diſ. neminem. xviij. q. ij. diffinimus. ff. de cleri. egro. tua. k ❡ Incidať. xxxij. q. vij. illi. l ❡ Simularēt hereſim. hec eſt cauſa quare priuatur quis iure ſuo ſine culpa ſiľ. xxxij. q. j. dixit dñs. m ❡ Redire cogatur. et reuera cogi debet. niſi velit religionem intrare. cū i iudicio eccleſie ſeparati fuerint. ff. đ ꝯuer. ꝯiu. c. vlti. Lau. dixit eā nō cogēdā rediř ad eū. cū di. illiꝰ decre. ff. e. đ illa. ſz veriꝰ ē ꝙ indiſtincte dz cōpelli. niſi cū vult itrare religionē ſm illam decre. ff. de ꝯuer. ꝯiu. c. vlti.

Gaude. ❡ Hoc. c ꝑncipaliť habet tria dicta. ⁊ ſecūdū dictū ibi: q2 ſo. tertiū ibi: q̄ aūt. Abbas. n ❡ In ſcđo. nō ꝓhibito: q2 ſcđs gradꝰ erat ꝓhibitus: ſz nō oīs. iſte em̄ erāt ꝑſone ꝓhibite in lege mr̃. nouerca. ſoror. nept[is]. amita. matertera. vxor patrui. ⁊ vxor fratris. filia ⁊ ꝓuigna. đ h̄ đr. ff. đ reſti. ſpo. lr̃as. o ❡ Exiſtat. xxvj. di. deinde. ⁊. ff. de ꝯſan. ⁊ affi. de infidelibꝰ. p ❡ Cōſtitutiōibꝰ. q̄ n̄ artāt niſi illos q̄ ſubſūt eccl'ie directe. ſ. ſz bn̄ cōpellūť .j. đ vſu. poſt miſabilē. ⁊. c. ꝗ̄to. ⁊ .j. de iude. ⁊ ſi iudeos. q ❡ Quid em̄. ij. q. j. multi. interpoſi/

a remanere cōiūcti: cū ꝑ ſacr̄m baptiſmi nō ſoluant̄ ꝯiugia. b ħ crimīa dimittāt̄. ¶ Quia ꝟo pagani circa plures inſimul feminas affectū diuidūt ꝯiugalē: vtꝛ poſt ꝯuerſionē c oēs vl̄ quā ex oībus retinere valeāt nō īmerito dubitat̄: ꝛ d ī. Uerū abſonū ħ videt̄: ꝛ inimicū fidei chꝛiſtiane: cuꝫ ab e initio vna coſta in vnam feminā ſic cōuerſa. ꝛ ſcriptura diuina teſtet̄: ꝙ ꝓ ħ relinqͥt hō prēm ꝛ mr̄eꝫ ꝛ adherebit f vxoꝛi ſue ꝛ erūt duo in carne vna: nō dixit tres vel plures ſed duo: nec dixit adherebit vxoꝛib⁹: ħ vxoꝛi: ꝛ. ī. Nec illi g vnꝗ̄ licuit inſil̄ plures vxo h res habere: niſi cui fuit diuina reuelatiōe ꝯceſſuꝫ: ꝗ mos qn̄qꝫ interdū etiā fas cenſet̄ i ꝑ quā ſic Jacob a mēdacio: k Iſraelite a furto: et Sāpſon l ab hōicidio: ꝛ ſic pr̄iarche ꝛ alij viri iuſti ꝗ plures legūt̄ ſil̄ habuiſſe vxoꝛes: ab adulterio excuſant̄. Sane veridica hec ſn̄ia ꝓbat̄ etiā ꝺ teſtimonio ꝟitat̄: teſtāt̄ in euāgelio. Quicūqꝫ dimiſerit vxoꝛē ſuā ob foꝛnicationē: ꝛ aliam duxerit mechat̄. Si ħ vxoꝛe dimiſſa duci alia de iure nō pōt: foꝛti⁹ ꝛ ipā retenta. ꝑ m qꝺ euident̄ appet: pluralita n tem in vtroqꝫ ſexu (cū nō ad īparia iudicēt̄) circa mr̄imoniū repꝛobādā. ¶ Qui aūt ſm ritū ſuū legitimā repudiauit vxoꝛē. cū tale repudiuꝫ o ꝟitas in euangelio repꝛobauerit: nunꝗ̄ ea viuente licite poterit aliā etiā ad fidē chꝛiſti ꝯuerſus habere: niſi poſt conuerſionē ipſi⁹ illa renuat cohabitare. cū ipſo aut etiaꝫ p ſi cōſentiat: nō tn̄ abſqꝫ cōtumelia creatoꝛis vel vt euꝫ ꝑ q trahat ad moꝛtale peccatū ī quo caſu reſtitutionē petētī: ꝗuis de iiuſta ſpoliatiōe cō r ſtaret. reſtitutio negaret̄: ꝗa s ſm aplm̄ frater aut ſoꝛoꝛ nō eſt in hmōi ſubiect⁹ ſuituti. Quia ſi ꝯūſuꝫ ad fidē ꝛ illa ꝯuerſa ſequat̄: anꝗ̄ ꝓpt̄ cās ṗdictas legitimaꝫ ille ducat t vxoꝛē: eā recipe cōpellet̄: ꝗ̄uis ꝗ̄qꝫ ſm euāgelicaꝫ ꝟitatem: ꝗ duxerit dimiſſam me v chat̄. nō tn̄ dimiſſoꝛ poterit obijcere foꝛnicationē dimiſſe ꝓ eo ꝙ nupſit alij poſt repudium: niſi alias fuerit foꝛnicata.

Idez Liuonieñ. epō ꝛ eis ꝗ cum ipſo ſunt fratribus.

Nō licet relictam fratris in vxoꝛē accipe ꝛ ꝺ facto ducta ſeparanda ē niſi aliter eccleſia diſpenſet. Ca. IX

tio eſt. a ¶ Ramanere ꝯiūcti. ſ. de ꝯſan. de infidelibus. b ¶ Dimittant̄. xxvj. di. deinde. c ¶ Vel quā: ad iſtā qōnez nō rn̄det directe ſed indirecte. ſatis rn̄det̄ ꝙ ṗma ſit vxoꝛ ex eo ꝙ dicit pluralitatē ex vtroqꝫ ſexu repꝛobandā in fi. iſti⁹. §. d ¶ Abſonū: ħ oſtēdit ꝙ vnā tm̄ debeat habere.

e ¶ Una. ſ. ꝺ biga. debitum. f ¶ Duo. ħ pluralis numer⁹ ponit̄ ad excluſionez maioꝛis pluralis: ar. ꝯ. xxxi. q. j. ꝙ ſi doꝛmierint. qn̄qꝫ ponit̄ ad excluſionē minoꝛis numeri: vt cū dicit̄ vn⁹ nō ſtet cōtra aliuꝫ: ſed in oꝛe duoꝝ ſtet om̄e verbū: vt. ſ. de teſti. licet. in fine. g ¶ Vxoꝛes. vn̄ etiaꝫ lex plura cōiugia ꝓhibet iudeis. C. de iude. nemo iudeoꝝ. in fi. ꝛ C. de inceſt. nupt. l. ij. C. de dona. ante nup. ea que. h ¶ Diuina. nō ħ ſunt ſufficientes excuſatiōes ꝗs habes. xxxij. q. iiij. dixit ſara. ꝛ. c. obijciunt̄. ſꝫ illud fuit ante legez. ꝛ talis mos fuit diuinit⁹ inſpiratus. i ¶ Mēdacio. xxij. q. ij. itez. §. ponitur. k ¶ Furto. xiiij q. v. dixit dn̄s. l ¶ Homicidio xxiij. q. v. ſi non licet. circa finē. ꝛ q. viij. occidit.

m ¶ Pluralitatē: hic innuit ſolutionē ꝗ̄ſtionis quaſi diceret pꝛima tm̄ eſt vxoꝛ: vt dixi. ſ. n ¶ Nō ad imparia. i. quo ad mutuā ſuitutē ꝛ debitū carnis ꝛ fidem ſeruandā. xxxij. ꝺ. j. ſiꝗs vxoꝛē. ꝛ. q. v. ṗcepit. al̄s pene famula vxoꝛ ē. xxxiij. q. v. hec imago. o ¶ In euāgelio. dicēdo excepta cā foꝛnicatiōis vxoꝛē nō eſſe dimittēdam. xxxij. q. j. dixit dn̄s in euangelio. ꝛ. q. vij. apl̄us. ꝛ. c. oēs cauſationes. ꝛ. xxviij. q. ij. ſi infidelis. p ¶ Abſqꝫ ꝯtumelia. ſ. c. pxi. q ¶ In quo caſu in ꝗlibet em̄ caſu ṗmiſſoꝝ triū. r ¶ Negaret̄: ħ habes caſuꝫ in quo denegat̄ reſtō ꝗ̄uis ꝯſtet de iiuſta ſpoliatione. aliū habes. ſ. eo. ſignificaſti. Itē vbi excipit̄ de alia ſpoliatiōe. ſ. de oꝛ. cog. ſup ſpoliatiōe. Itē vbi timet̄ de ſeuitia viri. xxxiij. q. ij. ſiue de cōiugij. ꝛ. ſ. ꝺ reſti. ſpo. ex tranſmiſſa. ꝛ. c. litteras. vbi de hoc. ꝛ. xxxij.

q. j. de bn̄dicto. s ¶ Aplm̄. xxviij. q. j. ſi infidelis. t ¶ Cōpellet̄ur: ex hoc videtur ꝙ contumelia creatoꝛis non ſoluit ius matrimonij ipſo iure. alias ſi ſolutū fuiſſet ius matrimonij: non compellerctur eam recipere. Jo. dicit: ꝙ ipſo iure ſolutum eſt matrimonium cōtumelia creatoꝛ̄ ea nolente viro cohabitare: vt ſ. eo. c. pꝛoxi. licet matrimoniū ſit ſolutuꝫ. tamē reſtituitur quaſi iure poſtliminij: arg. xxxiiij. q. ij. Math. 19 cuꝫ ꝑ bellicā. ſicut heretico reuerſo reſtituunt̄ alia bona. C. de here. auc̄. de neſtoꝛianis. ꝛ licet nō ſit matrimonium int̄ eos. tn̄ eā recipe cōpellitur ex ꝯſequētia poꝛis mr̄imonij in fauoꝛeꝫ fidei. Alij dicūt ꝙ matrimonium ipſo iure non ſoluit̄: I. Coꝛ. 7 ſꝫ ius matrimonij ſoluitur. ius petendi debitū. ꝛ hoc ſatis videtur dicere littera ſ. c. pxi. ibi: ꝯtumelia creatoꝛis Math. 19 Luc. 10 ſoluit ius matrimonij. ꝛ tūc pꝛimo vere ſoluitur mr̄imoniū qn̄ cōtrahit cum ſecūda ꝛ nō ante: qꝛ ſi ex eſſet toto ſolutū. nō cōpelleret̄ eam recipere. Et eſt argu. ad hoc qꝺ dicit ī fi. ꝙ pōt ei obijcere foꝛnicationem. ꝗa ſi ex toto ꝛ oīno ſolutū eſſet mr̄imoniuꝫ nō poſſet ei obijcere foꝛnicationē ṗcedētē. ſ. ꝺ iureiur. queadmodū. Sꝫ nūꝗd poſſet etiā intrare religionē ea inuita anteꝗ̄ ꝯtrahat cum alia? Dico ꝙ ſic. cū iudicio eccl̄ie fuit a viro ſepata: arg. ſ. de ꝯuer. cōiug. c. vl. i fi. v ¶ Poterit obijcere: quia intelligit̄ legitime ꝯxiſſe. que auctoꝛitate legis contraxit. xxiij. q. iiij. ꝗ peccat. et arg. ſ. de frigi. fraternitat̄. circa fi. ꝛ ff. de acqui. poſ. iuſte poſſidet. Sed illud querit̄: qualiter poſſet ei obijcere foꝛnicationē ante baptimū cōmiſſam: cum omne peccatū ꝛ ſequela peccati in baptiſmo deleat̄. xxvj. di. deinde. xxxij. q. j. qꝺ aūt. cū dona baptiſmi ſint ſine omni luctu: de conſe. di. iiij. c. ij. ꝛ. c. ſine pn̄ia. Dicas ꝙ omne crimē tollit̄ in baptiſmo quo ad deum ꝛ qꝺcūqꝫ ꝛ qualitercunqꝫ cōtraxit ante vel adulterando ſeu foꝛnicando: ſed quaten⁹ illa foꝛnicatio reſpiciebat virum

DEus q̄ eccl'iaȝ ſuā: τ.ĩ. ❡ Quia diſpar eſt rit⁹ in Liuonieñ. eccl'ia de nouo ad fidē catholicā ꝯuerſoꝝ a no/
ſtro: ꝓpter infirmitateȝ gētis
a eiuſdē ꝯcedim⁹: vt mr̄imoni/
is ꝯtractis cū relictis fratrū
vtanť: ſi tñ fratrib⁹ deceden
b tib⁹ ſine ꝓle vt ſemen defun
cti iuxta legē moſaicā ſuſci/
tarēt: cū talib⁹ ꝯtraxerūt: ne
tales ſibi decetero poſtq̄ ad
fidē venerit copulēt ꝓhibē/
tes. De donatiōib⁹ inter vi/
ruȝ τ vxorē: τ ꝺ dote poſt di
uortium reſtituenda.

EX concilio habito apud Uuormaciam.

Separato licite matrimonio dos reſtituenda eſt. Ca. I.

c MUlieres cū ꝓ ali
qua licita cā a ꝓ
prijs virꝭ fuerit
d ſepate: dotē totā
p̄cipim⁹ ſibi reddi.

URban⁹. iij. decano cātori τ capl'o Lexoñ. Soluto ma/
trimonio cogiť vir doteȝ re
ſtituere: et bona diuidere q̄
cōiter eis obuenerūt. Ca. II.

SIgnificauit. P. mulier q̄ cū. H. quē loco viri te
e nebat: diuortio inť eos ſolē/
niť celebrato: dotē ſuā illici/
te detinet τ reddere ꝯdicit:
poſſeſſiones etiam que ipſis
dū ſimul viuerēt cuiuſcunq̄
ꝯct⁹ titulo cōiť obuenerunt:
f ea ꝓ̄ſus excluſa: ſibi nitiť vē
dicare. ❡ Jdēq̄ madam⁹ q̄te/
g nus ſi ita ē: τ nō eſt aliud qđ
obſiſtet: ip̄m ad reſtōnē do/
h tis: τ diuiſionē eoruȝ q̄ olim
cōiter habuerūt: diſt. ec. cō/
pellatis. Clemens. iij.

Delegatus ad cām matrimo
nij ſi ferat ſententiā diuortij
pronunciare debet dotem re
ſtitui. Capitulum. III.

DE prudentia veſtra mi
ramur: q̄ cum vobis
cauſam matrimonij que ver/
tebatur. H. et. M. cōmiſiſſe/
mus terminandam: et vos
conſanguinitatem inter eos
inuenientes: ſententiā diuor
tij tuliſſetꝭ: de dote ꝟo quā a
i viro mulier repetebat: q̄cq̄
ſtatuere diſtuliſtꝭ. ❡ Quia
igiť vos qui de matrimonio

nō tolliť in baptiſmo: q: illud crimē nō tā virū q̄ vxo
rem cōmaculat. xxxij. q. j. in cōiugio. τ ſic ius qđ cōpe
tebat viro ex ſola fornicatione remanet ei ſaluuȝ. τ ſic
pōt excipe ꝯ illā. ſic etiā ꝑ pniam tolliť crimen qđ mu
lier ꝯxit fornicādo quo ad deū. τ tñ poſt quātācunq̄
pniam pōt mari
tus illā accuſare
xxxiij. q. ij. admo
nere. nec eā etiā
recipere cōpelliť
poſt pniam. s. ꝺ
ꝯuer. cōiu. gau/
demus. iniquuȝ
em̄ eſſet q̄ bap/
tiſmus tolleret
beneficiū alicui
cōpetēs ſicut in
libertate. delictū
em̄ qđ ꝯmiſit q̄s
in ſe per liberta/
tem tolliť: ſed de
lictum quod cō/
miſit in alio non
tolliť. ff. ꝺ his q̄
no. infa. l. pe. et
l. athletas. §. pō
ponius. Uel ex/
pone qđ diciť. ni
ſi al's fuerit for/
nicata. ſ. alias. i.
in alio tpe poſt
baptiſmum. ſed
prius verius ē.
Joan.
DEus qui. ❡ Ponit
diſpenſationem
eccleſie cū nouiť
cōuerſis ad fidē
vt vtanť matri/
monio cum reli/
ctis fratrū ꝯcto
ſm legem moſai
cam. Uel ſūma
aliť ſic vt in ru/
bro. Abbas. a ❡ Concedim⁹: ꝓpter nouitatē fidei
diſpēſať circa gradus ꝓhibitos. ſic. xxxv. q. iij. quedā.
τ. c. qđ ſcripſi. s. de ꝯſan. τ affi. de infidelib⁹. ſi. s. qui
fi. ſint le. c. vl. ſed poſt fidem receptā cōtrahere nō de/
bent: vt dicit in fi. b ❡ Ut ſemen defuncti. hac de
cā tantū olim conceſſum fuit vt frater vxorē fratris ſu
meret in vxorē. viij. q. j. olim. alias nō.
De dona. inter virū τ vxo. ❡ Quia diuortio fa/
cto dos repeti ſolet τ cōtēdiť plerūq̄ ꝺ donatiōe facta
cōſtāte mr̄imonio. iō ſubijciť iſta rubrica in q̄ tractať
tam de donatioe facta inť virū τ vxorē q̄ de dote poſt
diuortium reſtituēda. Abbas. Sicu.
MUlieres. licita. puta cōſanguinitas vel
alia legitima τ ignoranť ꝯ̄xerint. tūc reſti/
tui dȝ q̄cquid alť ab altero habuit. s. de cō
iug. ſer. ꝓpoſuit. q: nullū fuit matrimoniū: al's ſi ſcien
ter cōtraxiſſent. ꝑdere debēt q̄cquid alter alteri dede/
rit τ fiſco applicať. niſi errore aut minori etate excuſen/
tur. C. de inceſt. nup. q̄ ꝯ. arg. ꝯ. ĩ. e. τ ſi neceſſe. vbi ꝺ h.
d ❡ Totā: ſi totā reddere pōt: al's in q̄ꝫtū facere pōt.
C. de rei vxo. ac. l. vna. §. cū aūt. τ. ff. de re iudi. nō tm̄.
niſi dolo diminuerit ſuā ſubſtātiā vt in eodē. §. cū aūt.
τ ſi ꝑuenerit ad pinguiorē fortunā totū reſtituet vt ibi
dem. s. de ſolu. Odoardus. τ ſi marit⁹ paciſcať vt to/
tū reſtituat: tale pactum non valet cuȝ ſit cōtra bonos
mores. ff. ſol. ma. alia cā. §. j. ſi tñ ſoluerit repetere nō
pōt. ff. ꝺ ꝯdi. inde. nā τ ſi marit⁹. Sȝ nūq̄d fruct⁹ reſti
tui debēt? qđ vi/
deť. ff. de reg. iu.
in ꝯdēnatiōe: ſȝ
nō reſtituūť niſi
illi q̄ ante matri/
monium obuene
rūt. q: illi ipſo iu
re augēt dotē. ſȝ
poſt mr̄imoniuȝ
obueniētes non
augēt dotē τ nō
reſtituūť: ſed fi/
unt mariti ꝓpť
onera mr̄imonij
ſupportāda. ff. ꝺ
iure do. dotꝭ fru
ctus. τ. ĩ. de vſu.
ſalubriť. τ expen
ſe neceſſarie mi/
nuunt dotem ip/
ſo iure. vtiles ve
ro nō ſed petunť
actiōe mandati
vel neg. ge. volū/
tarie expēſe per/
mittunť abradi
ſine leſione prio/
ris ſtat⁹. C. ꝺ rei
vxo. ac. l. vna. §.
ſileat. τ. ff. de im
pen. in re. dota.
fac. l. j. τ. l. qđ di/
ciť. τ h veruȝ eſt
cuȝ ſit ſepatio q̄
ad fedus matri/
monij. ſecus ſi q̄
ad thoruȝ ꝓpter
adulteriū. ĩ. e. ple
rūq̄. vbi ꝺ hoc.
SIgnificauit. ❡ Primo ponit duplicem mulie/
ris querelam. Scđo cauſe cognitionem. ibi: ideo/
q̄. Abbas. e ❡ Celebrato: ex licita cauſa. s. c. pxi.
f ❡ Uendicare. id eſt retinere. g ❡ Non eſt ali/
ud: puta pactum vel conſuetudo. quod reſtitui non de
beat. ĩ. eo. c. vlti. ff. ad exhiben. in hac actione. §. ibidē.
τ. C. de pac. conuē. l. ex morte. vel ſi propter adulteriū
quo ad mutuā ſeruitutem diuortiū ſit factum. ĩ. eo ple/
runq̄. vel ſi ſententia late eſſet ſuper hoc a qua nō eēt
appellatum. ij. q. vj. §. diffinitiua. ff. famil'. hercis. cum
putarem. Uin. h ❡ Diuiſioneȝ: hoc intelligitur de
his que cōiter empta fuerūt de bonis ꝓprijs vxoris et
viri. τ hoc conſtat. alias em̄ p̄ſumunť oīa eſſe de bonis
mariti. ff. de dona. inter vi. τ vxo. quint⁹ mutius. τ. C.
eo. ti. etiā. τ ē ſil'e quicq̄d p̄latus eccleſie acq̄rit totū in/
tuitu eccleſie acq̄ſitū videť niſi appareat cōtrariū. xij.
q. iiij. ſacerdotes. τ. s. de pecu. cle. c. j. τ. ij. arg. τ. xij. q.
j. ſint manifeſte. Bern.
DE prudentia. ❡ Duo facit. Primo ponit de/
legatorū reprehenſibile factū. Scđo illud emen/
dari p̄cipit. ibi: q: igr̄. Et ē caſus mľtū allegabil'. Ab.
i ❡ Repetebat: ſed q̄ actiōe agebat mulier pro dote

ſua: actione de dote nõ: qꝛ nullũ fuit mr̃imoniũ. ꝫ nul/
la dos. ff. de iure do. l. iij. ⁊ ſic agit cõditiõe ſine cã. ff. ꝺ
cõdi. ſine cã. l. vlti. ⁊ C. de cõdi. ob cau. da. l. j. qꝛ cã ſe/
cuta nõ fuit ꝓpter quã dos dabaꝛ. olim recipiebat mu
lier dotẽ ãnua bina trina die: hodie vo illico reſtituũꝛ
ĩmobilia. mobilia
vſqꝫ ad annum.
C. ꝺ rei vx. ac. l.
vna. §. cum aũt.
a ¶ Incidẽs
acceſſorie: bene
dicit acceſſorie:
qꝛ ſi nõ eſt mr̃i/
moniũ neqꝫ dos
ff. ꝺ iure do. l. iij.
⁊ ſic accedit ma/
trimõio dos. vn
de et dos pro/
miſſa ꝑ vim. vel
metũ nõ tenet. ff
ꝙ me. cã. ſi muli/
er. §. ſi dos. ſicut
nec matrimoniũ
s̃. ꝺ ſpõ. veniẽs.
ij. ⁊ c. cũ locũ. et
c. cõſultationi. ⁊
ſic q̃ cognouit de
p̃ncipali. cognoſcere debet ꝺ acceſſorio: vt hic dicit. s̃.
de offi. dele. p̃terea. ⁊ c. prudẽtiã. §. ſexta. in fi. ⁊ c. ſuſ/
pitionis. ff. de iuriſ. om. iu. l. ij. etiã ſi al's cognoſcere nõ
poſſet. incidẽter tñ poſſet. C. de iudi. quotiẽs. ⁊ C. vbi
⁊ apud quos. l. vlti. s̃. de in integ. reſt. c. pe. ⁊ ſic cã do
tis ad iudicẽ eccl'iaſticũ ſpectat. s̃. e. c. j. ⁊ ij. ⁊ h̃ vbi iu/
dex eccl'iaſticꝰ de matrimonio cognoſcit. Si vo ꝯſtan
te agat mulier de dote. qꝛ forte maritꝰ labiꝛ facultati/
bus vel diſſipat bona ſua: vl' qꝛ mortuꝰ eſt: tunc cã illa
agi debet corã iudice ſeculari: qꝛ modo cauſa dotis p̃n
cipalis eſt. C. de iure do. vbi. ⁊ l. ſe. ⁊ ff. de iure do. mu
tus. §. j. ⁊ l. quẽadmodũ. §. j. al's. cõſtãte matrimonio
dos peti nõ põt. C. ſi conſtan. ma. dos ſoluta non ſit. l.
vna. ⁊ ſic qui cognouit de principali cognoſcere debet
de acceſſorio etiã lata ſententia ſuper p̃ncipali vt h̃ in/
nuit. ⁊ s̃. e. c. ij. Sed nunq̃d ꝓcedẽt iſti auctoritate p̃/
mi mãdati? nõ videꝛ: qꝛ functi ſũt ſemel officio ſuo ſiue
bñ ſiue male. s̃. ꝺ offi. dele in litteris. ⁊ c. ſignificaſti. ⁊
ff. de re iudi. iudex. ꝓcedent em̃ ex iſto ſecũdo manda/
to. eccleſia em̃ fauore dotis ſuper ipſam cãm delegat.
q̃a publice vtile eſt mulieres dotes ſaluas habere pro/
pter quas nubere poſſint. ff. de iure do. l. ij. ⁊ ff. ſo. ma.
ma. l. j. ⁊ etiã papa ſimpliciꝛ cãz dotis cõmittit ſm cõ/
ſuetudinẽ eccl'ie. j̃. eo. c. pe. ſed hic petebat mulier dotẽ
ſibi reſtitui tanq̃ꝫ acceſſoriũ p̃ncipali q̃ſtioni. ⁊ ideo de
buerũt ꝓnũciare ſuꝑ dote. vnde videꝛ q ꝺ aucte p̃mi
reſcripti ꝓcedere pñt: ſed meliꝰ eſt dicere ꝙ aucte iſta/
rum lr̃arũ ꝓcedãt: qꝛ functi ſunt officio ſuo ſuꝑ p̃nci/
pali. vñ cũ tunc nihil dixerint ſuꝑ acceſſorio vlterius
nõ iudicẽt. qꝛ ꝑ p̃mas lr̃as ꝓcedere pñt ſuꝑ acceſſorio.
b ¶ Sicut canonicũ. hoc eſt ſi nihil obſiſtat. qꝺ im/
pediat. ⁊ ſi totũ reſtituere poſſit habita ratione ne ege
at: vt dixi. s̃. c. j. ⁊ ij.

Pleruncꝫ. Iudicio eccl'ie al's nõ licet. etiã ſi no
ta eſſet fornicatio. s̃. ti. pxi. c. porro. vt ibi diciꝛ.
⁊ c ex lr̃is. d ¶ Propria volũtate: reſume ob hoc
cauſaz fornicatiõis al's nõ noceret. e ¶ Nec recon
ciliata. ad qꝺ cõpelli nõ põt etiã poſt penitentiã. s̃. de
cõuer. ꝯiug. gaudemꝰ. xxxij. q. ij. admonere. ſed ſi recõ
ciliata fuerit: poſtea illã fornicationẽ obijcere nõ pote/

principaliter cognouiſtis: et
a de dote (q̃ eſt cã incidẽs) ac/
ceſſorie cognoſcere valuiſt[i]:
⁊ ſn̄ialiꝛ diffinire. mãdamus
q̃tenꝰ p̃dictũ. H. mo. p̃. coga/
tis: vt p̃dicte. M. totã dotez
b (ſicut canonicũ fuerit) reſti/
tuere nõ moreꝛ.

Clemens. iij.

Mulier propter adulterium
a viro ſeparata perdit do/
tem. Capitulum. IIII.

Pleruncꝫ: et. j̃. Si mu/
lier ob cauſam fornica
c tionis iudicio eccleſie aut ꝓ
pria voluntate a viro receſſe
e rit. nec reconciliata poſtea
f ſit eidem: dotem vel dotali/
g tium repetere non valebit.

Inno. tertius Compoſtel.
archiepiſcopo: ⁊ vniuerſis
epiſcopis in regno Legioñ.
conſtitutis.

Cogitur mulier ex officio iu
dicis donata ſibi a viro pro/
pter nuptias ꝑ cõſeruatione
illiciti matrimonij relaxare:
ſi talis donatio p̃ſtet impedi
mentũ diſſolutioni talis ma/
trimonij. Ca. V.

rit. qꝛ ei remiſit hoc ꝙ ei licet ſm euãgelicã veritatẽ. s̃.
de iureiu. quẽadmodũ. ⁊. xxxij. q. j. qꝺ aũt. ⁊ c. nõ erit.
⁊ qꝛ mores illiꝰ iã cõprobauit. ff. de adul. ſi vxor. ĩ fi. ⁊
xxxij. q. horrẽdus. niſi poſtea fornicerꝛ. f ¶ Dotali
tium. i. donationẽ ꝓpter nuptias: ſed hec expoſitio nõ
videꝛ bona: quia
donatio propter
nuptias debꝫ re
dire ad virũ ſi/
cut dos ad muli
rem. j̃. e. c. vlti. in
fi. ⁊ nõ poſſet re/
petere dotalitiũ
etiã al's poſt ſe/
parationẽ. ſꝫ p̃t
h̃ itelligi cũ mu/
lier lucraꝛ dona
tionẽ vel ꝑtẽ ex
pacto. j̃. e. c. vlt. ⁊
ſic illã donatio/
nez quã ex pacto
habuiſſet ꝑdere
debet. Vl' appel
laꝛ h̃ dotalitium
res pharaferna/
leſ ad q̃x reſtitu
tionẽ teneꝛ ma/
ritus. C. de pact. ꝯuen. l. vl. ⁊ l. hac lege. g ¶ Non
valebit. Sed pone ſententiã latã eſſe quo ad thori ſepa
tionẽ ꝓpter fornicationẽ. ⁊ ſic amiſit dotẽ mulier. De/
mum ꝓbaꝛ ꝯſanguinitas inter eos. ⁊ ꝓnũciaꝛ matri/
moniũ nullũ fuiſſe inꝛ eos. mulier repetit dotẽ tãq̃ꝫ nõ
cõmiſerit adulteriũ. q̃riꝛ an poſſit repetere cuz effectu.
qꝺ poſſit ꝓba. qꝛ ex futuro euẽtu. ptꝫ ꝙ nõ fuit mr̃imo
niũ. ⁊ ſi nõ fuit mr̃imnoiũ nõ fuit adulteriũ. s̃. ꝺ frigi.
⁊ male. fraꝛnitatis. in fi. ⁊ vitate manifeſta nõ obſtat
res iudicata. j̃. de pur. vul. c. ij. ⁊. viij. di. vitate. ⁊ ff. de
ꝯdi. ſine cã. ſi fullo. ⁊ l. auũculo. ff. de re iudi. l. j. ⁊ ff. ꝺ
vſufruc. leg. l. vxori. ij. ex quo em̃ nullũ fuit mr̃imoniuz
nulla fuit dos. C. de cõdi. ob cau. da. l. j. Itẽ ex noua cã
tolliꝛ p̃ma ſn̄ia. s̃. ti. pxi. ex lr̃is. ⁊ argu. j̃. e. c. pxi. ergo
quicq̃d datũ fuit noĩe dotis põt repeti: qꝛ patet nullũ
fuiſſe adulteriũ. ⁊ ſic eccl'ia decepta fuit in illa ſn̄ia. er/
go reuocari debet. s̃. ꝺ frigi. ⁊ male. fraternitatis. Itẽ
ꝑ ſcꝺam ſententiã tolliꝛ prima. s̃. de re iudi. inter mo/
naſteriũ. ⁊ c. ſeq. Sed ꝯ. res iudicata ꝓ vitate accipiꝛ.
ff. de re iudi. res iudicata. ⁊ ff. fa. her. cũ putarem: ⁊ ex
ſn̄ia ius factũ eſt inter ꝑtes. s̃. de re iudi. cũ inꝛ vos. et
ff. de libe. agno. ſiue. in p̃n. ⁊ ſcꝺa ſn̄ia contra res p̃us
iudicatas. a q̃bus appellatũ nõ fuit nulla ẽ. ij. q. vj. §.
diffinitiua. Preterea: adulteria ſicut ⁊ alia crimĩa ſm
intẽtionẽ iudicanꝛ ⁊ ex corde ꝓcedunt. xv. q. vj. §. j. et
xxxiiij. q. ij. in lectũ. ⁊ de pe. di. j. ſicut tribus. ff. de fur.
q̃ iniurie. ⁊ j̃. de ſen. excõ. cũ volũtate: ⁊ iniurie ex affe/
ctu mẽtis fit. xv. q. j. illud ꝑque: ⁊ negari nõ põt. quin
mulier iſta ex affectu mẽtis iniuriã faceret ei quẽ ꝓ ve/
ro marito tenebat. ⁊ ita dolũ cõmiſit ſine quo nõ cõmi
ſit adulteriũ. ff. ad. l. iul. de adul. l. pe. In ꝯriũ ꝓ prima
ꝑte allegari põt illud: quid obfuit iniuria vbi conatus
nõ habuit effectũ. s̃. de ſpon. adoleſcẽs: vbi de h̃. Su/
per hoc dicũt quidã vt. T. ꝙ mulier iſta dotẽ ſiue do/
talitiũ ſuũ repetere põt. Alij dicũt vt Lau. ꝙ nõ eſt vl
teriꝰ audiẽda. licet modo appareat ꝙ nõ fuerit matri/
moniũ. qꝛ nihilominꝰ puniri debet ꝓpter intentionez
cũ ope ſubſecuto. fecit em̃ qꝺ potuit. s̃. ꝺ biga. nuꝑ. ⁊ c
vlti. ⁊ ff. de adul. ſi vxor. §. j. ⁊ arg. huiꝰ. c. ⁊ eo ipſo ꝙ
vxor ꝯdẽnata eſt de adulterio. vir dꝫ habere aũ nupti/

AT ſi neceſſe ſit: et. ī. Quia vo caſtra quedaꝫ: que rex Legioñ. filie re a gis caſtel. in dotē tradidiſſe b ꝓponiť: ita vt ſi eam aliqua occaſione relinqueret: ipa cederent in ius eiꝰ: impedimētuꝫ ꝓſtare videnť huiꝰ copule diſſoluēde. Cū caſtra ip c ſa nō tam ob turpē: ꝙ ob nullam cām ſint data: vtpute cū inť eos mrimoniū ñ exiſtat: ⁊ ideo nec dos nec donatio ꝓpter nuptias. Ne aūt ad d cōmodū ei cedat qđ dꝫ in penam eiꝰ potiꝰ retorqri. caſtra e ipa reſtitui volumꝰ: ⁊ ad id puellā ꝑ excōicatiōis ſnīam coartari. Idem archidiacono ſancti Andree ꝺ Scotia.

Vſufructuarius donās ſine cōſenſu dñi rē ꝓpam vxori ꝓpter nuptias nō trāſfert ī eā plus iuris ꝙ ipſe habebat. Idē de eo ꝙ ſub cōditiōe adimēte hꝫ reꝫ in hereditatē vel in feudum. Ca. VI.

NUp a nobis tua diſcretio reqſiuit: ſi aliq̄ terra data fuerit alicui: nō in hereditatē vel feudū: ſꝫ tm̄ q̄ad f vixerit poſſidēda: ⁊ ipe poſt g modū tertiā ꝑtē vxori ſue in h dotē ꝯceſſerit: vtꝝ eo defuncto ꝑfatā dotē vxor dū vixerit hēe debeat ⁊ tenere: cū ec i cłia dotes ꝓtegere teneať viduaꝝ? Poſtulaſti ꝑterea: ſi q̄ terra data fuerit alicui ⁊ heredi quē ꝺ vxore legitima ꝓcrearet ī hereditatē vl' feudum. ⁊ ipe vxori ſue q̄dā ꝑte ipiꝰ in dotē ꝯceſſa: deceſſerit poſtmodū ſine ꝓle: an mlier dotē eādē de iure poſſet hēe? Nos aūt cō. t. t. r. ꝙ cū re k gulariť nullꝰ plus iurꝭ trāſferre poſſit: ꝙ̄ꝫ eum ꝯſtet hēe. vir cui terrā ꝑdicto mō ꝯcediť: non pōt vxori reliqre qđ l ei ñ licuit niſi quoad vixerit poſſidere. nec licet vxori ſue ꝑtē illius terre in donationē ꝓpter nuptias ex viri ꝯceſſione tenere: niſi donatiōi ille ad quē ſpectat dñiū illiꝰ terre m voluerit ꝯſentire. Quod aūt de ꝑma cōſultatiōe dici/

as donationē ⁊ dotē in auc. vt licet ma. ⁊ auie. §. ſi de adulterio. alias eſt ver. ſub illo. §. qui vero plurimas. colla. viij. ⁊ iſtud verius credo. principium enim debet cōſiderari in talibꝰ ⁊ nō exitus: vt ꝑ hoc ceterꝭ delinquendi audacia auferať: ſed ſi hoc eſſet falſum poſſit cōmitti ī ꝓbatione īpedimēti: ꝑma opinio magis benigna apparet: ſed nō eſt extēdēda licētia

AT ſi ne. Propť varietatē lec. nō ſolet ſūmari. Et ſm intellect. qui plꝰ mihi placet. h intendit vt in rubro. Diuidiť. nā ponit mādatuꝫ ꝑmiſſa triplici ipius cā: quarum ꝺſiſtit in facto: relique in iure: ſcda ibi: cum caſtra. tertia ibi ne aūt. Abbas. a In dotē. i. in donationem ꝓpter nuptias quā fecit maritꝰ vxori. ꝓut fecit iſte. ī. c. pxi. in fi. b Vt ſi eaꝫ. ſub tali forma ꝓhibeť ꝯhi matrimoniū. ff. ꝺ ver. ob. ſi ſtipulatio. ⁊ C. de inuti. ſti. libera. ⁊ ſ̄. ꝺ ſpōſa. gēma. vbi de hoc. ⁊ iſtud pactū perinde haberi dꝫ. ac ſi nō fuiſſet appoſitū. C. de cōdi. ob cau. da. l. j. pactū em̄ ꝯtra bonos mores nō valet. ff. ſolu. ma. alia. § j. ⁊ C. ꝺ pac. pacta q̄. ⁊ viij. di. q̄ ꝯtra mores. c Ob nullā. ff. de cōdi. ſi cau. auunculo. ⁊ C. de cō. ob cau. da. l. j. d In penā: ſi. xvj. q. j. legi. ⁊ ff. ꝺ neg. geſ. ſiue. ⁊ ex improbitate nemo cōſequiť actionē. ff. de fur. itaqꝫ fullo. e Reſtitui: ex hoc videť ꝙ ſi cōtra canones vel cōtra precepta legum vel conſtitutiones principuꝫ contrahiť mrimoniū. ſo. ma. licite repetiť quicqđ dotis noīe vl' donatiōis datū eſt: vt. ff. de cōdi. ſine cā auūculo. ⁊ ff. de ritu nupt. ſi ꝑfectus. ⁊ C. de cōdi. ob cau. da. l. j. Sed cōtra videť: q̄ em̄ ſcienter cōtra ꝑcepta legū vel cōſtitutiones ꝑncipū nuptias cōtrahūt: quicqđ alteri datū eſt debet ei auferri: ⁊ fiſco applicať. C. de inceſt. nup. qui cōtra. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. cū hic ſtatus. §. vlti. ⁊ inſti. de nup. §. vlti. ⁊ inſti. de nup. §. ſi aduerſus. Quidaꝫ dicunt ꝙ ſi ignorabant ſe eſſe conſanguineos tunc repetiť qđ datum eſt alias non. C. ſolu. ma. ſi quis ignorans. ⁊ l. ꝑdicta. C. de inceſt. nup. qui ꝯ. Iſtud ſatis videť: ſꝫ obuiat hoc exemplū. qꝛ iſti bene ſciebant ſe eſſe conſanguineos. nec hoc ignorare poterant ꝙ in tali gradu erant: argu. C. de liber. cau. ſi filium: ⁊ C. de in integ. reſti. mi. de tutela dixit Jo. ꝙ ſi aliqui ſciunt ſe eſſe cōſanguineos: ſed credunt ꝙ liceat ſibi inuicem contrahere matrimoniū. tunc cōpetit repetitio. ff. de adult. ſi adulterium. §. ſtuprum. ⁊ §. fratres. ⁊ §. inceſtuꝫ. ⁊ in eo caſu pōt intelligi qđ hic diciť. ſi autē ſciebant ſe nō poſſe contrahere. tunc nō repetunt qđ dederūt ſed fiſco applicatur. C. de ince. nup. auc. inceſt. et. l. qui contra. Tan. dixit ꝙ hec nō eſt excuſatio: quia iſti ſciebāt ſe eſſe tales ꝙ nō poterāt cōtrahere vt dictuꝫ eſt. vnde debebāt ꝑdere q̄cqđ hinc inde datum eſt. Et ꝓuidit h dominꝰ papa ꝓpť bonū pacꝭ: qꝛ niſi caſtra reſtituerenť nō poterat pax intereos reformari. Et alia rō eſt h nō poterat ſeruari pena ſtatuta. quia nō erat cui applicarenť bona illa. cū nullū habeāt illi regē ſuꝑiorē ſeu fiſcum vnde merito ⁊ iure reſtitui debuerunt illa caſtra ⁊ alia que data ſunt ne alter in lucro remaneat. vñ potius puniri debuit ſi ſuperiorem habuiſſet. ⁊ hoc ſatis colligitur per litterā ne ad comodum cedat ⁊c̄. ⁊ ſic ceſſant cōtraria. Tan. ⁊ quia rex aliť ab illa ꝯiunctiōe nō recedebat: vt dicit lr̄a illa nec ad cōmodum cedat. ⁊c̄. ⁊ ſic ceſſant contraria.

NUper a nobis. Diuidiť. Primo duplex qō ſcdo vtriuſqꝫ ſolutio. ibi: tertio quedam inſtructio. ibi: illud. Prima ⁊ ſcda pars ſubdiuidunť in duas: qua quelibet ponit queſtionem ⁊ ſolutionem vt patet in littera. Abbas. f Vixerit. ſimile. x. q. ij. h ius porrectum. §. ſi economus. C. de vſu ⁊ ha. ſi patri. g Tertiam: idem eſſet ſi totam. h In dotē. id eſt donationē. i Viduarum: tanqꝫ miſerabilium perſonaruꝫ. lxxxvij. diſ. §. j. ⁊ c. j. de hoc diciť. ſ̄. de foro compe. ex tenore. k Nullus. plus iuris: vt. j. q. vij. daibertum. ff. de reg. iur. nemo plus. ff. de acqui. re. do. traditio. ⁊ ſ̄. de iurepa. quod auteꝫ. in fi. ⁊ c. cura: argu. contra. ff. de vſufru. quod noſtrū nō eſt. ff. de acqui. re. do. non eſt nouum. contraria caſualia ſunt. l Quo aduixerit. ⁊ ſic habes ꝙ feudū pōt alienari ad tpus alias non pōt alienari. ſ̄. de feu. c. ij. vbi de h. m Cōſentire: ex q̄ alienatiōi ꝯſentit rē poſtea reuocare nō pōt. argu. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut re corꝑali. §. ſi volūtate: ⁊ §. ſed ſi ꝑmiſerit. ⁊ l. ſi debitor

·§·ſi in venditione. a ¶ Fauorabilem.lxxxvij.di. epiſcopꝰ.C.quando imperat. inter pu.⁊ vi.l.vna.et ſ̃.de foro compe.ex tenore.vbi de hoc. b ¶ Sanctiones.C.de dona.ante nup.l.j.⁊ vlti·§·ſanccmus.et dos ad vxorẽ ⁊ donatio ad virum.ſolu.ma.reuertit̃. niſi ex pacto lucret̃ .j.eo.c.vlti.

g ¶ Niſi cautionẽ.lex em̃ ꝓhibet fideiuſſorẽ dari ꝓ dote.C.ne fideiuſ.do.den.l.j.⁊.ij.ſed i alio caſu illð intelligit̃. h ¶ Et infra:ſed cũ ipẽ cautionẽ p̃ſtare nõ poſſet ad inſtãtiã ipſiꝰ dño pape hec reſcribere curauerunt. i ¶ Quã põt:iuratoriã.ſ.in auc̃.vt nulli liceat hr̃e loci cõſerua.

mus hꝰ rñdemꝰ etiaȝ de ſcða. nam licet eccl̃ia in cauſis vi-a duarũ ſe fauorabilez debeat exhibere:ꝯtra iuſticiã tñ nõ eſt eis fauor eccl̃iaſticꝰ concedẽdus. ¶ Illud xᵒ te nolumus ignorare:ꝙ vxor dare dicit̃ viro dotẽ.vir aũt vxori donationẽ facere propter b nuptias ſm legitimas ſanctiones. Idem archiep̃o et archidia.Henu.

Vir agẽs ꝓ dote nõ oĩno excludit̃ ex eo qð vergat ad inopiã nec p̃ciſe cogit̃ ſatiſdare vltra facultatẽ ꝓpriaȝ:ſed dos ſibi aſſignat̃ ſub cautione quã p̃ſtare põt.Et ſi ꝑ illã cautionẽ nõ eſſet ſufficienter ꝓuiſũ ꝯſũptioni dotis deponet̃ dos apð mercatorẽ.vt ð honeſto lucro vir ſuſtineat onera matrimonij. Ca.VII.

PEr veſtras litteras intimaſtis.ꝙ cum magiſtrum.R.ſup quadã ſumma pecunie ꝓ.M.paupere aucto c ritate noſtra curaueritis cõuenire:quã idem.M.pro dote vxoris ſue requirebat ab eo dictus.R.exceptionẽ opoſuit ꝯtra ipm̃:ꝙ vxorẽ ſuã d e a ſe repulerat:⁊ tacita veritate ſup hꝰ lr̃as ĩpetrauerat: qꝛ cũ ſup eadẽ dote alia vice corã vr̃e ciuitatis ꝯſulibꝰ q̃ſtio mota eſſet:ipĩ ꝓnunciaf uerũt:vt qm̃ idem.M.ad inopiaȝ vergere videbat̃:dos g illa non aſſignaret̃ eidẽ:niſi cautionẽ idoneã de ipſa non pitura p̃ſtaret.vñ vos ei vt de ſaluanda dote caueret:⁊ h vxorẽ ſuã recipet.p̃cepiſtl:⁊ j.Cũ g̃ ſatl poſſit ei modicũ credi dotis:cui creditum eſt corpus vxoris:mandamus q̃tenꝰ dotẽ aſſignari faciatis i eidẽ:ſub ea quã põt cautiõe p̃ſtare:vl' ſaltẽ alicui merca k tori cõmitti:vt de ꝑte hone l ſti lucri:dictꝰ vir onera poſſit matrimonij ſuſtentare:ne occaſione dotis detẽte:vxor a viro dimiſſa:ſeu vir qui dimiſit vxorem:adulterij reatum incurrat.

Gregorius nonus.

Hec dere.ſatis ſeipſam ſummat.Capl'm.VIII.

m DOnatio q̃ ꝯſtante matrimonio int̃ cõiuges

¶ Marito vergente ad inopiã pro dote ſatiſdatio põt peti. Ita ſũmat Ab.⁊ ſm hũc intellectum eſſet hꝰ caſus ſingularis q̃ nõ eſt alibi:ſed inherẽdo verbis lr̃e ſic põt ſũmari vt in rubro ſm intellectum quẽ teneo. Et eſt caſus notabilis:⁊ quotidianꝰ. Diuidit̃. naȝ in prima cõſultatio.in ſcða rñſio cũ mãdato ibi:cũ ergo.Prima ꝑs põit cauſe delegationez: actoris petitionem:rei exceptionẽ.⁊ iudicis interlocutiõez.Secunda ponit duas cauſas mandati alternatiui qð inter illas interſerit.Abbas. c Cõuenire. id eſt ad iudiciũ euocare ad petitionem.H. d ¶ Repulerat ⁊ ideo audiri nõ debuit niſi p̃mo ipaȝ reſtitueret.ſ̃.ð reſti.ſpo.ex ꝯq̃ſtione.⁊.ſ̃.de ordi.cog.ſup ſpoliatione.⁊.c.cũ dilectus. e ¶ Tacita ꝟitate.de ꝓceſſu negocij vt ſequit̃:ſic.ſ̃. de re iudi.int̃ monaſteriũ. f ¶ Ad inopiã:⁊ bona videbat̃ illa ꝓnũciatio.qꝛ ex q̃ maritꝰ incipiebat labi facultatibꝰ ð re ſua male vti.cogẽdus erat eã reſtituere. C.de iure do.vbi.⁊ in auc̃.de eq̃litate do·§·vl.col.vij. ĩmo etiã ſeq̃ſtrãda eſt.cũ p̃ſumit̃ vir eã diſſipaturꝰ.ff. ſo.ma.ſi cũ dotẽ·§·ſi ꝟo dotẽ.ſi g̃ tenet̃ eã reddere.ergo nõ põt eã repetere.ſ̃.ð iureiur.queadmodũ.qꝛ turpius eijcit̃ ⁊c̃.⁊ dolo petit q̃ reſtituere ſtatim debet.C. de re iudi.ĩ ꝯdẽnatiõe.in fi.Sꝫ hec nõ hñt locũ ĩ caſu iſto:vt hꝰ dicit̃.Cũ em̃ corpꝰ ſuũ vxor ei cõmiſerit multofortiꝰ ⁊ dotẽ ſibi cõmittere debet ſub ea quã põt cautione p̃ſtare vt ſequit̃.C.de pac.cõuen.hac lege.⁊ ẽ ſi. xij.q.j.p̃cipimꝰ.ĩmo vxor tenet̃ alere virũ ſuũ egentẽ de dote.ff de iure do.mutus·§·manente.Et p̃miſſa lõcũ hñt cũ maritꝰ ſuſpectꝰ ẽ de dilapidatione:qꝛ male verſat̃ in re ſua.⁊ nõ cum pauꝑtate laborat vt hꝰ faciebat:⁊ ita reſtituet̃ huic dos ꝓut hꝰ dicit̃ in fi.Lau.

·§·ſi vero crimẽ. coll'.ix.vbi dꝛ ꝙ ſi mulier accuſatur de crimie ꝓ q̃ debeat cuſtodiri.debet dare fideiuſſorẽ.ſi fideiuſſorem dare non poteſt iuratoriam cautionẽ preſtet:⁊ ſufficit C.de epiſ.⁊ cle. auc̃.generaliter. ⁊ in auc̃.ð litig. ·§·ad excludendas.vnde ſumptũ eſt hoc auc̃. generalit̃. colla. viij. k ¶ Honeſti lucri.non enim tenet̃ fenerari dotem.⁊ de vſuris alere vxorez:ar. C.de admi.tut. auc̃. nouiſſime: ſed cõuertat eaȝ in ſocietatez honeſtaȝ vel aliqð cõmertiũ:⁊ ex lucro honeſto eam alat:ar.ĩ auc̃.vt hi q̃ obligatas hr̃e ꝓhibent̃ res minoris·§·qm̃ ãt videmꝰ:coll'.vj. ibi tñ dꝛ ꝙ ſi minor nõ hꝫ vñ viuat:ſꝫ tm̃ pecuniã tunc curator cogit̃ fenerari. Lau. l ¶ Onera.ff.de iure do.ſi is q̃ ſtichuȝ·§·ibi dos.⁊.j.de vſur.ſalubriter.Tan.

DOnatio que. ¶ Prima ꝑs mõſtrat qñ ⁊ q̃liter donatio facta int̃ ꝯiuges valet vl' reuocãda intelligat̃.in ſcða docet an reddẽda ſit dos ⁊ donatio ꝓpter nuptiaſ ſoluto mr̃imonio.ſcða ibi:ſane. Et hec diuiſio ſufficit ꝓ ſũmario.Abbas. m ¶ Cõſtãte. Nõ ꝙ donatio inter virũ ⁊ vxorẽ moribꝰ ꝓhibita eſt.ne mutuo amore inuicẽ ſpolient̃ nõ obtẽperãdo donatiõibꝰ:ſed ꝓfuſa erga ſe facilitate vtẽtes. Maiores em̃ nr̃i hꝰ ꝓhibuerũt amorẽ honeſtũ ſolis animis exiſtimantes.⁊ ñe alter in pauꝑtatẽ incideret:⁊ alter ditior fieret:nec eẽt illis ſtudiũ filios educãdi.ff.ð do.int̃ vi.⁊ vx.l.j.ij. ⁊.iij.⁊ in auc̃.q̃.mo.na.effi.legi.⁊ ſui·§·illud quoq̧. ad finẽ.colla.vi.⁊ nulla eſt donatio vbi matrimoniuȝ tenet. Si vero matrimonium non tenet donatio de iuris rigore valet.Sed fas non eſt tales donationes eſſe ratas.ne melioris conditionis videantur delinquentes q̃ꝫ qui non deliquerunt contrahendo.ff.eo.l. iij·§·j.⁊.C.e.ſi ex voluntate.ſed int̃ ſponſum ⁊ ſpõſaȝ

tenet donatio.ff.e.inter eos.⁊.l.cū ħ ſtat⁹.§.ſiq̄s ſpō/ſam.tñ ſi donator in eadē volūtate vſq₃ ad ſup̄mū vi/te exitū ꝑdurauerit valet donatio. C.eo.l.j.⁊.iij.⁊ hic vbi dicit̄ niſi donatoris obitu cōfirmet̄. Et ſi donatio legitimū modū excedat ⁊ nō fuit inſinuata vſq₃ ad le/gitimū modum valebit ſi ꝑman ſit in ea volūta/te vſq₃ ad mortē C.eo.l.donatio/nes.

a ¶ Locuple/tior.donatio ex qua ħ contingit nulla eſt.ff.eo.l.iij.§.rñſo.⁊ ex eo qḋ dicit ꝙ ex q̄ alter locupletior et alter paupior a ɔtrio ſenſu da/tur itelligi ꝙ do natio teneat his ceſſantib⁹ qḋ ve ruʒ eſt. Si ḡ ma ritus nō fit pau pior tenet dona/rio: vt ſi marit⁹ ſit iſtitut⁹ heres et repudiet he/reditatē donati/onis cā: vt deſe/ratur vxori ſibi ſubſtitute. vel ſi repudiet legatū vt remaneat pe/nes vxorē onera tam ꝓ legato p̄/ſtando: vel ſi ro/gat⁹ eēt reſtitue

a dicit̄ eē facta: ex q̄ alter locu/pletior: ⁊ paupior alter effici tur: firmitatē non habet niſi donatoris obitu confirmet̄: q̄ptū penit⁹ euaneſcit ſi reuo/b cet̄ ab eo tacite vel exp̄ſſe. vl̄ c q̄ donatū accepit ꝑus debitū nature ꝑſoluat. ¶ Sane ſo/d luto mr̄imonio: ſicut dos ad mulierē: ſic ⁊ donatio ꝓpter nuptias redit ad virū. niſi ð cōſuetudine ſec⁹ obtineat. vl̄ ex pacto ð lucrāda dote ⁊ do natione ꝓpter nuptias qḋ eq̄le ſit cū hincinde ɔtrariū in/dicat̄. De ſecūdis nuptijs.

Alexander. iij.

Secunde nuptie non benedi cuntur ⁊ benedicens puniē/dus eſt. Caplm̄. I.

e Capellanū quē be/nedictionē cū ſcḋa ɔſtiterit celebraſſe ab officio benefi/cioq₃ ſuſpēſū: cū lr̄a⁊ tua⁊ te

re hereditatē vxori: nec detrahat q̄rtā cā donationis. tūc tenet donatio.ff.eo: ſi ſpōſus.§.ſi marit⁹.⁊.§.ſiq̄s vel ſi donauerit vxori rē alienā.ff.eo.ſed ⁊ ſi ɔſtante. Itē licet paupior fiat donator: ⁊ accipiēs nō fiat locu pletior. tenet donatio: vt ſi emerit inde vnguenta.ff.e. ꝙ autē.§.j. Itē valet qñq₃ donatio licet donator fiat pauperior: ⁊ accipiēs locupletior ſi in tp̄us finiti mr̄i/monij ſit collata: ſed añ tp̄s illud nō efficit̄ res dona/ta donatarij: ſed differt̄ in tp̄us quo mulier a lege viri ſoluta eſt.ff.eo.ſi cū vxori.§.vlt.⁊.l.q₂.⁊.l.ſi interim. Itē in alio caſu valet donatio. licet alter fiat paupior ⁊ alter ditior.ff.eo.ꝙ ſi vir. fit aūt donationis reuoca/tio q̄ten⁹ donator pauperior ⁊ accipiēs locupletior fa ctus eſt.ff.eo.ſi ſpōſus.§.vl. b ¶ Tacite vel exp̄ſſe. tacite aūt fit reuocatio ꝑ diuortiū niſi in diuortio vo/luerit donationē valere.ff.eo.ſed interim.§.ſi marit⁹. ⁊.l.cū ħ ſtat⁹.§.ſi diuortiū.⁊.C.e.l.a marito. Itē taci te fit reuocatio ſi pri⁹ q̄ libalitatē accepit deceſſerit q̄₃ is q̄ ɔtulit: vt in.l.p̄dicta a marito. Si ꝟo prius dece/dat is q̄ donauit nec reuocauit donationē: cōfirmatur morte per ſilētiū. C.eo.donationes.⁊.l.j.⁊.iij. ſi aūt ſi/mul moriant̄: puta naufragio vl̄ ruina: valet donatio. ff.eo.cuʒ ħ ſtatus.§.ſi ambo. Exp̄ſſe reuocat̄ donatio cū donator eā reuocat. C.eo.a marito. niſi peniteat eū reuocaſſe donationē vt ſup̄mū iudiciū ei⁹ ſiue volūta/tatē ſpectem⁹.ff.eo.cū ħ ſtat⁹.§.pnīa. Itē exp̄ſſe fit re uocatio ſi maritus ea q̄ donauit poſtea pignori dedit vel alij donauit vel alio mō alienauit. C.eo.ſi maritus

tuus.ſi.ſ̄.de ꝓcu.nō iniuſte. Et hec q̄ dicta ſūt de do/na.int̄ virū ⁊ vxo.inter parētes ⁊ liberos pene intelli/gi debēt: int̄ quos ꝓhibita eſt donatio cū vna ꝑſona in telligant̄. C.de impu.⁊ alijs ſubſti.l.vlt.⁊.xxxv.q.iij. §.hac aucte. niſi in caſib⁹. c ¶ Qui donatū: vt.C.e.l.a marito.⁊.ff.eo.cū ħ ſtat⁹.§.ſi ambo. et iſta ꝟba tacite vl̄ ex p̄ſſe vl̄ q̄ donatū accipit ⁊c̄. ſup̄/ta ſūt exiſtis du abus legibus.

d ¶ Sicut doſ. dos em̄ dat̄ vi/ro a m̄liere ⁊ do/natio dat̄ vxori a viro.ſ̄.e.nup. in fi. C.ð dona. añ nup.l.j.⁊ vlt. ⁊ iō redire debēt ad eos vt ħ ð₂.⁊ dos ⁊ donatio ꝓ pter nuptias de/bent eē equales hincinde. C.de pac.ɔuē.auc̄.eq̄ litas.⁊ ī auc̄.de equalitate do.§. hec igit̄.⁊.§.de/cetero.col.viij.⁊ ve⁊ eſt ꝙ iſta de bent redire ad mulierē ⁊ viruʒ. niſi ɔſuetudo ſit ī ɔ̄riū vt ð₂ ħ. vl̄ niſi pactū de do te vel donatiōe lucrāda: vel ꝑte

ſtimonio ad ſe. ap. nullaten⁹ deſtiare poſtponas. Luci⁹ iij. vniūſis chriſtianis ī capti uitate ſarraceno⁊ poſitis.

Dubitās de morte ɔiug̃ niſi ꝑus certificet̄ ɔhere nō d₂. ⁊ ſi nō ɔ̄xit reddat: ſ₃ ñ exigat debitū. Et ſi poſtmodū ſciat primam viuere dimittat ſecū dam. Caplm̄. II.

Dominꝰ ac redēptor nr̄ ⁊.j. Sane ſuper matri monijs: que quidā ex vobis nōdū habita obeuntis con/iugis certitudīe ɔtraxerūt: id vobis rñdem⁹: vt nullus ām̄ō ad ſcḋas nuptias mi/f grare p̄ſumat: donec ei ɔſtet ꝙ ab hac vita migrauerit cō/iunx ei⁹. ¶ Si ꝟo aliq̄s vel aliq̄: id hactenus non ſerua/uit: ⁊ de morte prioris ɔiug̃ adhuc ſibi exiſtimat dubitā/duʒ: ei q̄ ſibi nupſit debitum g non deneget poſtulanti: qḋ

ſit fctm̄ int̄ eoſ vt ħ dic̄.⁊.C.ð pac.ɔuē.ex morte.auc̄. eq̄litas.⁊ ī auc̄.ð eq̄.do.§.ħ igit̄. C.ð rei vx.ac.l.vna.§.illo ꝓculdubio.⁊ iſtō pactū debet eſſe eq̄le hincin/de ⁊ ſi nō ſit equale maior pars lucri ad minorē debet reduci: vt.l.p̄dictis ex morte.⁊ auc̄.equalitas.⁊.l.lege leonis. C.de pac ɔuē. De ſecundis nuptijs. Quia diuortio facto ſolent homines tranſire ad ſecun das nuptias: ideo viſo de diuortijs: merito ſubijcitur de ſecundis nuptijs. Et ſcias ꝙ nō ſolū quis bigam⁹ ⁊ trigamus: ſed etiam octogamus effici poteſt: vt di/cit tex.in.c.aperiant.xxxj.q.j. Abbas.

Capellanuʒ. cum ſecunda. ſecunde nuptie benedicende.j.eo.vir autem.⁊ ſecundam ac cipere ſ̄m veritatis rationem vere fornica/tio.eſt.xxxj.q.j.hac ratione. ſed illud intel/ligitur primo viuente.⁊ non debent benedici ſecunde nuptie ad exhortationem continentie. ſic ⁊ ſacerdos intereſſe non debet nuptijs clamdeſtine contractis.ſ̄. de clādeſti.matri.cum inhibitio.§.ſane. multominus debet illas benedicere.⁊ alia ratio eſt. q₂ ſacramentū iterari nō debet.j.eo.vir aūt. vbi hec ratio notat̄.

Dominus ac redemptor. ¶ Tria ſūt dicta. Scḋm ibi: Si vero. Tertium ibi: Quod. Ab.

f ¶ Ei conſtet.ſ̄.de ſponſa.in preſentia. vbi nota/tur quid iuris ſit de hac materia. C.de repu.auc̄.ho/die.⁊ in auten.vt li.ma.⁊ auie.§.quod autem.colla. viij. g ¶ Non deneget.⁊ ita propter dubium pre/ſumitur pro matrimonio quod fieri debet.ſ̄.de ſpon.

iuuenis. ⁊ argu. ſ. de ma. contrac. contra inter. ec. c. j. ⁊ ff. de regu. iur. in ambiguis. ⁊. ff. de iure do. ĩ ambiguis niſi quando dubitatur an contractum ſit matrimonium: quia clamdeſtinuʒ eſt: quo caſu potius preſumitur adulterium ꝙ̃ matrimoniũ. xxx. q. v. aliter. ⁊ argu. ſ. de clamdeſti. de ſpon. c. ij.

v. cõſuluiſti: ⁊. ſ. de tranſla. inter corporalia. ſoli ergo honeſtati ſue conſulat mulier: qꝛ ſtatim licʒ ex quo tẽpus non adijcitur: inſti. de ver. obli. §. pure. Berñ.
f ¶ Per licentiaʒ. que intelligitur interuenire eo ipſo quod non ꝓhibet. vt. xj. q. j. ſunt nõnulli. g ¶ Infamia. j. c. ꝓxĩo.

a a ſe tamen nouerit nullatenꝰ exigenduʒ. ¶ Quod ſi poſt hoc de prioris coniugis vita b conſtiterit: relictis adulterinis complexibus: ad priorẽ coniugem reuertatur. Urbanus. iij. vig. epiſcopo.

Si vnus ex coniugibus fuit alſ benedictus non debent coniuges de nouo benedici. Capitulum. III.

Vir autem ⁊ mulier ad bigamiam tranſiens: nõ de c bet a preſbytero benedici: qꝛ cum alia vice benedicti ſint: d eorum benedictio iterari nõ debet. Idem exoñ. epõ.

Mulier nubens infra annũ lugubrem infamiam non incurrit. Caplm. IIII.

Super illa queſtiõe qua queſitum eſt: an mulier poſſit ſine infamia nubere infra tempus luctus ſm leges diffinitũ? ¶ Reſpondemus ꝙ cum Apoſtolꝰ dicat: mulier viro ſuo mortuo: ſoluta eſt a e lege viri ſui: in domino nu f bat cui voluerit per licentiã ⁊ auctoritateʒ apoſtoli: eius g infamia aboletur. Inno. iij. P. nobili mulieri. Summatur vt precedẽs. Caplm. V.

Cum ſm Apoſtolũ: mulier mortuo viro ſuo ab eius ſit lege ſoluta: ⁊ nubẽdi h cui vult tm̃ in domĩo liberã habeat facultatem: nõ debet i legalis infamie ſuſtinere iacturã. q̃ lʒ poſt viri obitũ infra tp̃s luctus (ſcʒ vniꝰ anni ſpaciũ) nubat. ⁊ cõceſſa ſibi k tamẽ ab apoſtolo vtit ꝑtãte l cum in his preſertim ſeculares leges non dedignent ſacros canones imitari.

a ¶ Nullatenꝰ exigendum. hoc eſt propter conſcientiam dubiã ex probabili cauſa. ſi. j. de ſentẽ. excom. inquiſitioni. in fi.
b ¶ Adulterinis. hic intellige ſi poſtꝙ̃ intellexerit pro certo d̃ vita prioris mariti cuʒ ſc̃do nõ remaneat: qꝛ ſtatim eſt adulterium ⁊ nõ añ. xxxiiij. q. ij. cum ꝑ bellicam. ⁊ ẽ ar. ꝙ matrimoniuʒ ꝙ ab initio valuit tractu temporis infirmat. ff. d̃ iudi. ſi alter ⁊. l. ſi a me. ſʒ nõ fuit matrimoniũ ab initio in veritate. ſed nũc primo declarat matrimonium non fuiſſe ſicut ecõuerſo ⁊ ex futuro euentu apparet matrimoniũ ab initio fuiſſe. ſ. de frigidi. ⁊ malefici. fraterni

Vir. c ¶ Bñdici. ſ. e. c. j. vbi de (tatis. in fi. hoc. d ¶ Iterari. ſacramẽta em̃ iterari nõ debent. j. q. j. hanc regulã: ⁊. c. hi qui. ne fiat eis iniuria. j. q. j. qd̃ quidã. ⁊ de cõſe. di. iiij. oſtenditur. xxiij. q. vij. quemadmodũ. ⁊. C. ne ſan. bap. ite. l. j. ⁊. ij. videretur em̃ ꝙ ſacramentũ huiuſmodi non fuiſſet collatũ. vl ꝙ inefficax fuiſſet omnino. ⁊ ſic fieret iniuria ei. j. q. j. ſacramẽta tamẽ penitẽtie bene iteratur. de pe. diſ. iij. adhuc inſtant. fallit etiã ſm quoſdã in extrema vñctiõe. Quid em̃ impediret hac iterari. cũ nõ ſit ſacramentũ: ſed oratio ſup hoĩeʒ. j. q. j. manus: ⁊ ſolẽnis penitẽtia non iterat. l. di. ꝙuis. ⁊. c. in capite? gratia. tamẽ dicit ꝙ iterat ſm cõſuetudinẽ quorũdã: de pe. di. iij. §. ex ꝑſona. ⁊ benedictio iſta cuʒ aliquis ſc̃daʒ duxit virginẽ iterat ſm ꝯſuetudinẽ quorundã locoruʒ ⁊ hoc ſi papa ſciat talem cõſuetudinẽ: alſ non licet.

Super illa. ¶ Ponit q̃ſtionem cui reſpõde. ibi: Reſpondemꝰ. Ab. e ¶ Nubat in domino. ſ. c. ꝓxi. ergo cum apoſtolus nullũ tẽpus adijciat. nec nos adijcere debemus. xxxj. q. j. quod ſi dormierit: et. ij. q.

Cum ſe. ¶ Premiſſa rõne ponit dictum. Et ſoluit obſtaculuʒ. Ab. 1. Cor. 7.
h ¶ Cui vult. ſic. vij. q. j. ſicut alterius: ⁊. ſ. c. ꝓxi. i ¶ Legalis infamie. quã ĩfligit lex ei que nubit ĩfra annũ ne turbaret ſãguis. ⁊ de ꝓle dubitaretur. C. de repu. cõſenſu. §. ſi vero. ff. de his qui no. infa. l. liberorum. §. j. et no. ꝙ canones iſti non ſoluʒ talem mulierem liberant ab infamia: ſed om̃i pena quã exprimit lex. C. d̃ ſe. nup. l. j. ⁊ in auc. hiſdem penis et in auc. de reſti. ⁊ ea que pa. §. vlti. coll. iiij. nec debet dici infamis in foro ciuili. ex quo per eccleſiaʒ ⁊ licentiã apoſtoli remiſſa eſt. argu. ſ. qui fi. ſint legi. per venerabilẽ: ⁊. ij. q. iij. §. hinc colligitur. Quidaʒ tamẽ dicunt ꝙ ꝓpterea non euadit penam illam qua priuatur ante nuptiali donatione auc. predicte de reſti. ⁊ ea que pa. §. vlti. que virum ſuum ita velociter dehoneſtauit. vt appareat etiam eo viuente eam non caſte vixiſſe vt ibi dicit. ⁊ ideo perdere debet quicquid ex liberalitate viri ad eam potuit ꝑuenire. nec eccleſia in h̃ potuit penam illam tollere: quia quandã ingratitudinẽ videt mulier cõmiſiſſe: ar. ſ. de dona. ꝓpter eiꝰ: nec ẽ hoc cõtra apoſtolũ. ſ. de diuor. gaudemꝰ. k ¶ Ab apoſtolo. quã alicui auferre nõ poſſumꝰ. xxviij. diſ. de his. beneficiũ em̃ iuris nemini eſt auferendũ. v. di. ad eius vero. ff. de re iud. l. iiij. §. ſi quis cõdẽnatus. ⁊ beneficium principis latiſſime interp̃tandum eſt. ff. de cõſti. ꝓn. bñficiũ. ⁊ ſic ad oẽs mulieres hoc beneficiũ extendit. l ¶ Cũ ĩ his. ſcʒ mr̃imonijs ꝯtrahẽdis in q̃bus ſacre leges ſacros canones imitant. in auc. quo oportet epi. §. vlti. coll. j. ⁊ in auc. vel cle. apud ꝓprios epi. §. vlti. coll. vj. ⁊. ſ. de iudi. at ſi clerici. ⁊ in auc. de eccle. ti. circa princi. coll. ix. Ibidem. 7.

Finis Quarti Libri.

Annotatio Titulorum ⁊ Capitulorum

Tituloꝝ Quinti libꝛi decretaliū ſingulorūq; capitulorum eorundem iuxta debitum ipſoꝝ ordinem accōmodata ⁊ diſtincta annotio.

Accuſationib⁹: inq̄ſitionibus: ⁊ denunciationibus. Titulus I

Capitula

I	Si legimus
II	Si quis
III	Jlla
IIII	Omnipotēs
V	Nulli
VI	De his
VII	Repellanť
VIII	Accuſaſti
IX	Euidentia
X	Cum.p.
XI	Ex parte
XII	Si ꝯſtiterit
XIII	Meminim⁹
XIIII	Licet
XV	Ueniens
De XVI	Sup his
XVII	Qualiter.j.
XVIII	Cum dilecti
XIX	Cū opoꝛteat
XX	Cū dilectus
XXI	Inq̄ſitionis
XXII	Ad petitiōez
XXIII	Accedens
XXIIII	Qualiť.ij.
XXV	Sicut
XXVI	Olim
XXVII	Pꝛelatoꝛū

Caluniatoꝛib⁹. Ti.II

Capitula

I	Cū foꝛtius
II	Cū dilectus

Symonia: et ne aliq̄d ꝓ ſpiritalib⁹ exigatur vel ꝑmittať. Ti.III

Capitula

I	In oꝛdinan.
II	Qui aliū
III	Si dn̄s
IIII	Accuſatum
V	Quotiens
VI	Sicut.j.
VII	Tanta
VIII	Non ſatis
IX	Cū in eccl'ie
X	Cum ſit
XI	De hoc
XII	Cū eſſent
XIII	Inſinuatum
XIIII	Nemo
XV	Querelā
XVI	Ea que
XVII	Ex diligenti
XVIII	Et ſi q̄ſtiōes
XIX	Ueniens
XX	Ex tue
XXI	Ad nr̄am
XXII	De ſymonia.
XXIII	Mattheus
XXIIII	Ad aures
XXV	De regulari.
XXVI	Ex inſinua.
XXVII	Nobis
XXVIII	Dilectus.j.
XXIX	Suā nobis
XXX	Dilectus.ij.
XXXI	Licet
XXXII	Per tuas.j.
XXXIII	Sicut.ij.
XXXIIII	Tua nos
XXXV	Per tuas.ij.
XXXVI	Intantū
XXXVII	Per tuas.iij
XXXVIII	Conſulere
XXXIX	Sicut.iij.
XL	Quoniā
XLI	Audiuim⁹
XLII	Ad apl'icam
XLIII	Ne dei
XLIIII	Jacobus
XLV	Si quis
XLVI	Mādato

Ne p̄lati vices ſuas vel eccl'ias ſub annuo cēſu cōcedant. Ti.IIII.

Capitula

I	Pꝛeterea
II	Quoniā.j.
III	Quoniā.ij.
IIII	Querelā

De Magiſtris et ne aliquid exigať ꝓ licentia docēdi. Titulus V

Capitula

I	Quoniā
II	Pꝛohibeas
III	Quanto
IIII	Quia
V	Sup ſpecula

Judeis ⁊ ſaracenis ⁊ eoꝝ ſeruis. Ti.VI.

Capitula

I	Pꝛeſenti
II	Multoꝝ
III	Judei.j.
IIII	Quia ſup
V	Judei.ij.
VI	Ita
VII	Conſuluit
VIII	Ad hec
IX	Sicut
X	Quā ſit
XI	Significauit
XII	Q̄ꝺ olim
XIII	Et ſi iudeos
XIIII	Poſtulaſti
XV	In nōnullis
XVI	Cū ſit
XVII	Ad liberādā
XVIII	Ex ſpeciali
XIX	Nulli

Hereticis. Ti.VII

Capitula

I	Dubius
II	Qui alios
III	Firmiſſime
IIII	Fraťnitatis
V	Si quis
VI	In eos
VII	Cū chꝛiſtus
VIII	Sicut.j.
IX	Ad abolēdū
X	Uergentis
XI	Si adūſus
XII	Cū ex iniū.
XIII	Excōicam⁹.j
De XIIII	Sicut.ij.
XV	Excōicam⁹.ij
XVI	Abſolutos

Sciſmaticis Ti.VIII

Capitula

I	Quod a
II	Fraternitati

Apoſtatis ⁊ reiterātibus baptiſma. Ti.IX

Capitula

I	Pꝛeterea
II	Ex lr̄aꝝ
III	Tue
IIII	Quidā
V	A nobis
VI	Cōſultatiōi

His qui filios occiderūt Titulus X

Capitula

I	Ueniens

II Intelleximꝰ
III De īfantibꝰ

Infantibus ⁊ languidis expoſitis Ti.XI

Capitulū vnicū
Si a patre

Homicidio voluntario vel caſuali Ti.XII.

Capitula
I Si quis
II Interfeciſti
III Si pfodiens
IIII Cū iuramē.
V Si aliquis
VI Sicut.j.
VII Preſbyterū
VIII Cōtinebatur
IX Lator
X Suſcepimꝰ
XI De cetero
XII Ad audien.
XIII Dilectus
XIIII Ex lrīs.j.
XV Ex lrīs.ij.
XVI Significaſti
XVII Petrus
XVIII Significaſti
XIX Tua nos
XX Sicut.ij.
XXI Poſtulaſti
XXII Exhibita
XXIII Johannes
XXIIII Petitio
XXV Quidam

Torneamētis. Ti.XIII.

Capitula
I Felicis
II Ad audiētiā

Clericis pugnantibus in duello Ti.XIIII

Capitula
I Porro
II Heynricus

Sagittarijs Ti.XV

Capitulū vnicū
Artem illam

Adulterijs et ſtupro Titulus XVI

Capitula
I Si ſeduxerit
II Peruenit
III Si vir
IIII Maritis
V Significaſti
VI Intelleximꝰ
VII Tua

Raptoribus incendiarijs ⁊ violatoribus eccleſiarū Titulus XVII

Capitula
I De illis
II Super eo
III Excōicationi
IIII In archiepi.
V In litteris
VI Cum cauſa
VII Accedens

Furis Ti.XVIII

Capitula
I Qui furat
II Fures
III Si quis
IIII Qui cum
V Ex litteris

Vſuris Ti.XIX

Capitula
I Plures
II Quoniam
III Quia.j.
IIII Super eo
De V Cū tu
VI In ciuitate
VII Preterea
VIII Cōqueſtus
IX Tua nos
X Cōſuluit
XI Ꝑ pniciosū
XII Poſt miſe.
XIII Tuas
XIIII Quia.ij.
XV Cū in dioceſi
XVI Salubriter
XVII Michael
XVIII Quāto
XIX Nauiganti

Crimine falſi Ti.XX

Capitula
I Falſidicus
II Super eo
III Ad audiētiā
IIII Dura
V Licet
VI Ꝑ graui
VII Ad falſarioꝝ
VIII Accedens
IX Ex cōſciētia

Sortilegijs Ti.XXI

Capitula
I In tabulis
II Ex tuarum
III Eccleſia

Colluſione detegenda Titulus XXII

Capitula
I Scripta
II Crimina
III Audiuimus
IIII Intantum

Delictis puerorum Titulus. XXIII

Capitula
I Pueris
II Referente

Clerico venatore Titulus XXIIII

Capitula
I Epiſcopum
II Omnibus

Clerico ꝑcuſ. Ti.XXV

Capitula
I Si quis
II Preterea
III Preſentium
IIII Continentia

Maledicis. Ti.XXVI

Capitula
I Innotuit
II Statuimus

De Clerico excōicato: depoſito vel interdicto miniſtrāte. Ti.XXVII

Capitula
I Si quis.j.
II Si quis.ij.
III Clerici
IIII Latores
V Illud
VI Fraternitati
VII Poſtulaſtis
VIII Propoſuit
IX Apoſtolice
X Si celebrat

Clerico nō ordinato miniſtrante Ti.XXVIII

Capitula
I Si quis
II Ex litteris

Clerico p ſaltū pmoto Titulus XXIX

Capitulū vnicū
Tue littere

Eo ꝙ ordinē furtiue ſuſcepit. Ti.XXX

Capitula
I Veniens

II Cum.b.
III Innotuit
Exceſſib⁹ ꝑlatoꝝ ꝛ ſubdi-torum. Ti.XXXI
Capitula
I Peruenit
II Ad hec
III Ad aures
IIII Clerici
V Sane
VI Illud
VII Cū ad q̃rūdā
VIII Sicut
IX Q̄z ſit graue
X Ex litteris
XI Inť dilectos
De XII Accedentib⁹
XIII Dilectus
XIIII Dilecta
XV Grauem
XVI Nimis.j.
XVII Nimis .ij.
XVIII Tanta
Noui operis nūciatione. Titulus XXXII
Capitula
I Intellexim⁹
II Cū ex iniūc.
III Significāti.
IIII Is cui
Priuilegijs ꝛ exceſſibus ꝑuilegiatoꝝ. Ti.XXXIII
Capitula
I Epiſcopalia
II Sicut
III Cū ꝛ plātare
IIII Dilecti
V Ad hec
VI Si de terra
VII Porro
VIII Accepimus
IX Sane
X Patētibus
XI Tuarum
XII Cū olim.j.
XIII Ex parte.j.
XIIII Cū olim.ij.
XV Accedētib⁹
XVI Cū capella
XVII Ex ore
XVIII Ex parte.ij.
XIX Paſtoralis
XX Petiſtis
XXI Quoniam
XXII Quia circa
XXIII Antiqua
XXIIII Ut ꝑuilegia
XXV Q̄d nōnulľ
XXVI Quanto
XXVII Ex parte.iij.
XXVIII Sup ſpecula
XXIX Quia itētio.
XXX In his
XXXI Dudum
XXXII Quidam
XXXIII Cōſultatiōi
Purgatione canonica. Titulus XXXIIII
Capitula
I Nobilis
II Si quis.j.
III Moniales
IIII Si quis.ij.
V Quotiens
VI Nos inter
VII Cum.P.
VIII Ex tuarum
IX Conſtitutus
X Inť ſollicitu
XI Cū dilectus
XII Cū ī iuuētu.
XIII De teſtibus
XIIII Accedens
XV Cū dilectis
XVI Accepimus
De Purgatione vulgari Titulus XXXV
Capitula
I Cura
II Significāti.
III Dilecti
Iniurijs ꝛ dāno dato Titulus XXXVI
Capitula
I Si rixati
II Si quis.j.
III Si bos
IIII Si leſerit
V Si egreſſus
VI Si quis.ij.
VII Olim
VIII In noſtra
IX Si culpa
Penis Ti.XXXVII
Capitula
I Ea que
II Preſbyteri
III Licet
IIII Calūniam
V Q̄d ī dubijs
VI Tue diſcreti
VII Cōſtitutus
VIII Sup his
IX Suam
X Ad aures
XI Dilectus
XII In q̄buſdam
XIII Grauem
Penitētijs et remiſſionibus Ti.XXXVIII
Capitula
I Manifeſta
II Qui ꝑſbyte
III Significauit
IIII Q̄d autem
V Q̄d quidā
VI Licet
VII Queſitum
De VIII Deus
IX Officij
X Noua
XI Quodſin te
XII Omnis
XIII Cū īfirmitaſ
XIIII Cum ex eo
XV Noſtro
XVI Ne ꝑ dilati.
Sententia excōmunicationis. Ti.XXXIX
Capitula
I Sup eo.j.
II Monachi
III Si vero.j.
IIII Si vero.ij.
V Nō dubium
VI Mulieres
VII Porro
VIII Nulli
IX Parrochia.
X Ex tenore
XI De cetero
XII Ad hec
XIII Ea noſciť
XIIII Cū nō ab ho.
XV Cū deſidereſ
XVI Ueniens
XVII Peruenit
XVIII Significauit
XIX Tua nos
XX Ad eminen.
XXI A nobis.j.
XXII Cōqueſti
XXIII Perpēdim⁹
XXIIII Uniuerſitatľ
XXV In audiētia

XXVI	Q̃d de his
XXVII	Cũ ꝓ cauſa
XXVIII	A nobis. ij.
XXIX	Nuper
XXX	Q̃d ĩ dubijs
XXXI	Inter alia
XXXII	Cũ illoꝝ
XXXIII	De moniali.
XXXIIII	Si vere
XXXV	Ut fame
XXXVI	Cõtingit. j.
XXXVII	Relatum
XXXVIII	Sacris
XXXIX	Sicut
XL	Per tuas
XLI	Si aliq̃ñ
XLII	Officij
XLIII	Reſponſo
XLIIII	Inq̃ſitioni
XLV	Cõtingit. ij.
XLVI	In p̃ſentia
XLVII	Quante
XLVIII	Sacro
XLIX	Nouerit
L	Canonica
LI	Sup eo. ij.
LII	Generali
LIII	Graue
LIIII	Cũ volũtate
LV	Si cõcubine
LVI	Duobus
LVII	Permittimꝰ
LVIII	Quãuis
LIX	Si quẽ
LX	Pueris

De Verborum ſignificatiõe Titulus XL

Capitula

I	Innouate
II	Nam ⁊ rex
III	Nam ⁊ ego
IIII	Q̃d dicit̃
V	Joſeph
VI	Intelligẽtia
VII	Nihil
VIII	Propterea
IX	Quãnis
X	Forus
XI	Pactũ
XII	Jus dictũ
XIII	Cauſa
XIIII	Queſiuit
XV	In his
XVI	Olim
XVII	Cũ in ptibꝰ
XVIIII	Cũ tibi
XIX	Cũ clerici
XX	Querenti
XXI	Quid p no.
XXII	Venerabili
XXIII	Ex pte. j.
XXIIII	Cũ olim
XXV	Abbati
XXVI	Sup q̃buſdã
XXVII	Nouimus
XXVIII	Dilecto
XXIX	Cũ inter
XXX	Ex pte. ij.
XXXI	Ex parte. iij.
XXXII	Tua nobis
XXXIII	Trãſmiſſe

De Regulis iuris. Ti. LXI

Capitula

I	Omnis
II	Eſtote
III	Qui ſcãdal.
IIII	Q̃d nõ eſt
V	Q̃d latenter
VI	Cũ ĩ ꝯtẽpla.
VII	Que mľto.
VIII	Qui ex tim.
IX	Defleat
X	Quãuis
XI	Indignũ

Finis Quinti.

De accuſationibus. Duobꝰ modis põt cõtinuari. Primo ad p̃cedentia. Secũdo ad ſequẽtia. Primo ſic. Supra viſũ eſt de accuſationibus ciuilibꝰ ſequitur videre d̃ criminalibꝰ. Vel ſic ad ſequẽtia: Tractaturꝰ auctor in q̃nto de criminalibꝰ ⁊ penis eoꝝ: quia ſuper eis q̃nq꞉ ꝓcedit̃ ꝑ accuſationeꝫ: q̃nq꞉ ꝑ inq̃ſitionē: q̃nq꞉ ꝑ denũciationē. ido ⁊c̃. Abbas Siculꝰ.

De accuſatiõibꝰ: inq̃ſitiõibꝰ ⁊ denũciatiõibꝰ.

Felix pa. pa. De perſona accuſatoris prius querendũ eſt in iudicio. Capitu. I.

Si legitimus non fue/a rit accuſator: non fatigetur b accuſatus. Idem epiſcopis per galliam conſtitutis.

A denunciatione repellitur is qui nõ p̃monuit. Ca. II.

Si quis epiſcopus ab illis accuſatoribꝰ c qui recipiendi ſunt accuſatus d fuerit: poſtq̃ ab eis charitati/e

Si legitimus. Alit̃ ⁊ ſic põt ſũmari Ad petitionē illegitimi accuſatoris reꝰ nõ ē ad iudiciũ trahẽdꝰ h. d. Et nõ diuidit̃. Ab. a ¶ Legitimꝰ. ideo dicit. q2 ſi ſit crimĩoſus nõ põt aliũ accuſare. iij. q. vij. q̃ ſine: ⁊ c. poſtulatus: ⁊ qui trabem geſtat in oculo. feſtucā de oculo fratris nõ poteſt eruere. ea. cauſa et. q. ea. § tria. ver. porro. in fi. ⁊. j. q. j. multi: ⁊. vj. q. j. qui crimē. Qui em̄ alium accuſat: debet eſſe bone fame non ſuſpectus ꝑ iura p̃dicta. ſi em̄ ad denũciandũ viles perſone non admittunt̃ vt ſ̃. de ſpon. cũ in tua. multofortius nec ad accuſandũ. Item nec debẽt eſſe inimici. j̃. eo. cum oporteat. ⁊. c. cũ p. manconella: ⁊. c. meminimus. debet am̄ eſſe ſine crimine non inimicus. bone fame ⁊ opinionis qui alium accuſat. al's non eſt legitimꝰ accuſator. criminoſus em̄ criminoſum accuſare non poteſt aut etiam denũciare. b ¶ Fatigetur. ſʒ repellat̃ accuſator. ⁊ abſoluatur reꝰ ab obſ̃uatiõe iudicij. vj. q. vlt̃. c. vlti. § actor: niſi fuerit infamatꝰ tunc debet indici ei purgatio. ij. q. v. p̃ſbyter. ij. ⁊. j̃. de pur. cano. c. cũ. p. ⁊ hec decre. pertinet ad primam ꝑtē rubrice.

Si quis. c ¶ Accuſatoribus. id eſt denũciatoribus. d ¶ Accuſatus. id ē denunciatus. e ¶ Charitatiue: ar. ꝙ admonitio ſemꝑ eſt p̃mittẽda ante accuſationē ⁊ ante vindictā. xij. q. ij. indigne. et xvj. q. j. quidam monachi: ⁊. q. vij. oẽs decime. ⁊. xxiiij. q. iij. de illicita. ⁊. j̃. de ſen. excom. ſacro: cum agitur in modũ denũciationis ad pniaꝫ. tunc neceſſaria eſt admonitio ſ̃m euangelicam veritatē. ſ̃. de iudi. nouit. et ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊. j̃. de ſymo. lʒ hely. ⁊. j̃. e. cũ dilectꝰ. ij. in quo caſu loquit̃ hoc. c. ⁊ ita pertinet ad vltimam

ꝑtem rubrice. ⁊ vbi dicit accuſatoribꝰ expone. i. denū/ciatoribꝰ. Accuſatꝰ. id ē denūciatꝰ vt dictum eſt.
a ¶ Cōuentus. id ē monitus vt ſequens lr̄a indicat.
b ¶ Non olim. i. non ante admonitionē admittat̄ ad denunciādū. c ¶ Nūc. id ē poſt admonitionē debet admitti vt dictū eſt.

ſum accuſare poſſit. ij. q. vij. § in hoc: ⁊. C. de here. qm̄ ⁊. C. de inoffi. teſta. in arena. ar. ꝙ nullꝰ criminoſus re/putat̄ legitima ꝑſona ad accuſandū. vel ad denunciā/dum vt dixi. ſ. c. j. arg. C. de adul. qm̄. xxxij. q. vj. nihil iniquiꝰ. ⁊. C. de lib. ca. ſi filium. vel forſitan iſte eṗs ac/cuſabat̄ ꝺ crimine excepto. qꝛ et erat male fame. ij. q. j. ī ꝓmis. vñ admittebant̄ viles ꝑſone ꝯ euꝫ. Sꝫ dic ꝙ ſpeciale ē in eṗis ⁊ in odiū ipoꝝ ſtatutū. qꝛ debēt ſecū hr̄e honeſtas ꝑſonaſ. q̄ ꝓhibeāt teſtioniū ꝺ vita eoꝝ. ij. q. vij. cuꝫ paſtorſ. Et iō ſi prauos ⁊ viles habēt ſecū ſibi ī puteēt. alˀs vilis ꝑſona nō eſt au/dieda: vt dixi. ſ. eo. c. j. vel forte ſuꝑior ex officio ſuo poſſet tales repellere: vt dr̄ in ꝓn. c. ⁊ in ꝑcedēti notula.

IIla ꝑpo ¶ Illi debēt accuſare q̄ꝝ intereſt. alˀs accuſatio nulla ē. h. d. Vel ſic vt in rubꝛo. Et ꝑmo ponit̄ deciſū factū. Scḋo diſpoſitio ibi: Si vero.
d ¶ De monaſterio. Nō ꝙ nō debent admitti ad denūciāduꝫ. niſi illi q̄ꝝ intereſt vt monachi: vt h̄ aut etiā patroni. xvj. q. vl. filijs. aut etiam ꝓchiani. lxiij. di. vota ciuium. ⁊. vij. q. j. factꝰ ē.
e ¶ Dicere. i. accuſare. j. e. ex ꝑte ⁊. ij. q. iij. euphemiū. ſꝫ potiꝰ loquit̄ in modum inq̄ſitionis ſiue denūciatiōis in quo caſu tenent̄ ad denūciandū. vt. ij. q. vij. quapropter: ⁊ ar. ſ. de cog. ſpi. tua. ad h̄ em̄ q̄libet tenet̄ etiā ſi iuraſſet nō denūciare. ſ. de iureiur. quēadmodū.
f ¶ Quoꝝ intereſt. ſ. fratrū ſuoꝝ. lxxxvj. di. ſi quid.
g ¶ Cōdēnet. h̄ ſemꝑ debet continere diffinitiua ſnīa ꝯdēnationē vel abſolutionē: alˀs nō tenet. ij. q. vj. § diffinitiua: ⁊. xxiij. q. iiij. illud etiā vel eq̄pollens. j. de ver. ſig. in his. ⁊. ff. de arbi. q̄d tn̄ § ſi arbiter. ſic ⁊ ſnīa q̄ ſine certa quātitate ꝓfert̄ nulla eſt. nec in aliq̄ ꝑte actoꝝ h̄ reperit̄. C. de ſen. q̄ ſine cer. quan. ꝓfert̄. l.

a ue ꝯuētꝰ fuerit vt cām emendet: ⁊ eā corrigere noluerit: b nō olim: c ſed nūc ad ꝑmates cauſe eiꝰ canonice deferant̄. Grego. duci campanie.

Criminatio ꝑlati debet tractari coram illis q̄ꝝ intereſt.

IIla ꝑpoſitoꝝ Ca. III ⁊. j. Si vo aliq̄s eſt de d monaſterio ꝑdicti abbatiſ: q̄ e poſſit dicere qḋ ad culpā reatūq3 eiꝰ ꝑtineat: nos cuꝫ eis f q̄ꝝ īntereſt: cām diſtricte vo/g lumꝰ ꝑſcrutari. vt vl' ꝯdēnet vel abſoluat̄. Idē cōſtātie. Aug.

Qui ꝺ aliq̄ crimine accuſat̄ vel denūciat̄ interim ꝓmoueri nō pōt. Ca. IIII.

OMnipotēs deus: et. j. Valde graue eſt vt vir h de q̄ tāta ⁊ talia nūciant̄: cū i añ reqri ⁊ diſcuti debeāt honoret̄. Paſcalis papa.

Eṗs ꝑ exceptionē criminis illū ab accuſatiōe ſua repellere nō pōt quē ante a ſua familiaritate neglexit ſeparare.

NCapitulum. V.
Nulli epiſcopoꝝ ab ac/k cuſatione ſua repellere liceat: q̄s anteq̄ ſe ab eis impetendū cognoſceret: a ſua cōi l familiaritate neglexerit ſeparare. Ex ꝯcilio magūtino.

Abſolutꝰ de certo crimīe de eodē iteꝝ accuſari non poteſt.

DCapitulum. VI.
DE his crimibꝰ: de q̄bꝰ abſolutꝰ ē accuſatꝰ: nō ꝑt ac/m cuſatio replicari. Stephanꝰ papa.

Cohabitātes inimicis accuſati ab accuſatiōe repelluntur. Capl'm. VII.

REpellantur ab accuſa/n tione cohabitātes inimicis: quia infeſtatiōes blaſ/o phemie: affectio ſolet amicitie incitare. Ex brocardo. lib. xliiij.

Ponit penitentiam accuſatoris calūnioſi cuꝫ ſequitur inde mors vel membri debilitatio. Ca. VIII.

p ACcuſaſti aliquem: et ꝑ tuā accuſatōeꝫ occiſus

DE his. m ¶ Replicari. qꝛ ſi probato crimine iudex cū illo diſpēſauit ſi fuit tale crimē qḋ potuit diſpēſare. crimina ſemel dimiſſa iteꝝ in vltioneꝫ diuina clemētia venire non patit̄. de pe. di. iiij. diuina clementia ad fi. di. ⁊. xxiij. q. iiij. ſi illic. vbi de hoc: ⁊. ij. q. iij. § notādū. Si vo abſolutꝰ ē: qꝛ accuſatoꝛ nō ꝓbauit tutus eſt: qꝛ de delicto vnius hoīs ſepiꝰ q̄ri nō debet. ff. nau. cau. licet § vl. ⁊. xxxv. q. ix. veniā. ⁊ hoc verū eſt niſi in duobus caſibꝰ: puta ſi ſcḋs accuſatoꝛ primū doceat ꝑuaricatū fuiſſe. ff. de ꝑuari. l. iij. C. de accu. ſi q̄s homicidij. ⁊ de collu. c. j. Item ſi ſuū dolorē ꝓſequat̄ ignorās accuſationē. ab alio inſtitutā. ff. de accu. ſi cui § hiſdeꝫ. Et h̄ itellige cū actū ē in forma iudicij. Si autē pniāꝫ egiſſet occulte q̄ ad deū abſolutꝰ eſt. ſꝫ accuſatio ī iudicio faciēda nō ceſſat ꝑpt̄ h̄. xxxiij. q. ij. admonere. Vi.

REpellātur. ¶ Primo ponit ſtatutū. Scḋo ratione ibi: Quia. Ab. n ¶ Cohabitātes. non ſolū inimici. ſꝫ eis cohabitātes repellūt̄: qꝛ ex h̄ inimici ꝑſumūt̄. iiij. q. iij. § itē teſtes: ⁊. j. e. cū oporteat. C. de inoffi. teſta. liberi. xciij. di. ſi inimicus. ar. ꝯ. ff. ꝓ ſocio. nā ſociꝰ. Nā ſociꝰ ſocij mei nō eſt ſociꝰ meꝰ. ⁊. lxxxj. di. legit̄. ⁊ eſt ar. ex cohabitatiōe ꝑſumēdum ꝓ aliq̄ vel ꝯ aliquē. xviij. q. ij. diffinimꝰ: ⁊. ſ. e. nulli: ⁊. ſ. de offi. de leg. inſinuāte. iij. q. v. accuſatores. o ¶ Amicitie. iij. q. v. accuſatores. ꝑpt̄ amicitiā vel odiū humanū iudicium ſepe ꝑuertitur. xj. q. iij. quattuoꝛ.

OMnipotēs. h ¶ Nūciāt̄ ⁊ (pe. ⁊ vl. Tā. ſic ad vltimā ꝑtē tituli ꝑtinet cū etiā aliq̄s accuſat̄ aut denūciat̄ vel etiā inquirit̄ ꝯuata ē ſtatim eius opi. vt interim non debeat ꝓmoueri. lxxxj. di. tātis daniel. ⁊. ſ. de teſti. c. vlti. C. de ꝓcuratoribꝰ reum. ⁊. ff. de mu. ⁊ ho. l. reus. j. rn̄. niſi poſt annū: vt ea. l. reꝰ § eū.
i ¶ Honoret̄. id ē ad honorē ꝓmoueatur.

NUlli eṗoꝝum. k ¶ Repellere. Iudex tn̄ ex officio ſuo pōt repellere accuſatorē ſi non fuerit idoneus. ar. ij. q. vij. alieni: ⁊. c. ſi q̄ ſunt: ⁊. c. querēdū. ff. de poſtulan. quos ꝓhibet: ⁊. ſ. de excep. exceptionē: in fi. et. ff. de pe. here. l. vlti. l ¶ Familiaritate. non em̄ modo pōt reꝓbare etiā mores q̄s ꝑus ꝓbauit. ff de adulte. ſi vxoꝛ. in fi. ⁊. xxxij. q. v. horrendus: ⁊. ſ. de fi. ꝑſby. veniens. ff. de neg. ge. pōponius. Sꝫ cōtra. ij. q. vij. alieni. ⁊. iij. q. vl. § ſi q̄s ex familiaribꝰ. ⁊. C. qui accu. nō poſ. iniquū. imo videt̄ ꝙ criminoſus crimino/

ACcuſaſti. p ¶ Per tuā tm̄ accuſationē calūnioſam ⁊ non culpa ſua. nam ſi q̄s iuſte accuſet

criminoſum. ⁊ crimine ꝓbato interficiat̃ reus. ĩmu/ nis eſt accuſator. xxxiij. q. iiij. illud. ⁊ iudex ⁊ miniſter xxiij. q. v. homo qui malos: ⁊. c. iudex: ⁊. c. homicidas: ⁊. c. miles ĩ fi. a ¶ Niſi ꝑ pace. nõ teneť ꝓprie illud niſi: q꞉ ſi ꝓprie ſequereť ꝙ ꝑ pace poſſet q̃s accuſare aliũ iniuſte. qꝺ nõ eſt verũ. quaſi ſimile habes. ij. q. j. notũ. ſ꞉ ꝑ pace ſeruãda li/ citũ eſt accuſare vt boni q̇ete vi/ uant. xxiij. q. v. nõ fruſtra. alias accuſare mortale peccatũ eſt ſcꝫ calũnioſe. Ber. b ¶ Carina: vulgare eſt lombardorum. ⁊ diciť a carentia hoim: q꞉ tales recludũtur ſolitarij per xl. dies ad agendũ pniam. de q̃ pnia habes. l. di. in capite. B. c ¶ Debilitat⁹ id eſt mutilatus in membris. ¶ Euidẽtia. ſceleris. i. ſcelus qꝺ notoriũ eſt ꝑ operis euidẽtiam. ⁊ eſt vnus modus notorij: quẽ ⁊ alios habes. ſ. de coha. cle. ⁊ mulie. c. vlti. d ¶ Clamore id eſt nõ indiget aliquo ꝓponẽte accuſationẽ: q꞉ factũ ſe oſtendit. ar. ff. de in integ. reſti. l. j. in cõfeſſum em̃ nulle ſunt ꝑtes iudicis. ff. ad. l. acquil. ꝑinde. niſi quo ad ſnĩam tantũ. ⁊ que in iudi/ cio publicant̃. nõ requirũt accuſationẽ aut etiã ꝓbati/ onẽ. ff. ꝺ adul. l. ij. §. ſi publico: ⁊. C. ꝺ teſti. nullũ. ſic ĩ quocunq̄ notorio tm̃ ſentẽtia ſemꝑ eſt neceſſaria. B. ¶ Cum. p. ¶ Facit tria. Primo repellit vnũ accu ſatorẽ q꞉ laicus. Scꝺo repellit aliũ q꞉ inimicus Tertio repugnationẽ inducit. Scꝺa ibi: cunq̄. Ter/ tia ibi: ſed vtriq̄. Abbas. f ¶ Laicus. No. ꝙ laici in accuſationẽ vel teſtimoniũ clericoꝝ nõ ſunt admit/ tendi. ⁊ hoc regulare eſt. niſi ſuorũ vel ſuã iniuriã ꝓſe/ quant̃. iiij. q. vj. omnibus. nec tũc ad teſtimoniũ q꞉ in facto ſuo nemo teſtis idoneus eſt. ſ. de teſti. decetero: ⁊. ij. q. j. ꝓhibent̃: ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ omnibus. ⁊ hoc veꝝ eſt niſi in criminibus exceptis vt eſt crimẽ ſymonie he reſis ⁊ leſe maieſtatis. j. de ſymo. tanta. ⁊. ij. q. vij. ſacerdotes. ⁊. c. oues. xv. q. iij. ſane. C. ꝺ epi. ⁊ cle. ſi quẽq̄ ⁊ in his caſibꝫ ⁊ cõſimilibꝫ admittunt̃. ſi bono zelo ⁊ nõ ex odio ꝓcedãt. q꞉ tunc nec ad accuſandũ nec ad teſti/ ficandũ admittunt̃. j. de ſymo. licet hely. ⁊. c. ꝑ tuas. et. j. eo. meminim⁹. ⁊. c. cũ oporteat. Inimici in nullo ca/ ſu admittunt̃. laici em̃ bone fame admittunt̃ in hmõi exceptis criminibus. ſed ſi laici ſint male fame ⁊ viles ꝑſone. tunc diſtinguit̃. Si clericus ſuꝑ illo crimine ſit infamatus ⁊ male opinionis admittunt̃ laici ⁊ viles ꝑſone. Si vero ſit bone fame ⁊ opinionis nõ admittunt̃

a eſt: niſi ꝑ pace hoc feceris. b xl. dies in pane ⁊ aq̃ (qꝺ carina vocat̃) cũ ſeptẽ ſequẽtib⁹ annis peniteas. Si aũt ꝑ c tuã delaturã debilitat⁹ eſt ꝑ tres debes quadrageſimas penitere. Augu. ſuꝑ geneſi de morte abel. Suꝑ notorio ꝓcedit iudex nemine accu/ ſante. Ca. IX.

Euidẽtia d patrati ſceleris nõ in/ e diget clamore accuſatoris. Alex. iij. gait. electo. Laici vel inimici clericos accuſare nõ poſſunt. Ca. X.

Cum. P. manconella ꝑſbyter ex vna parte et bonus ꝑſbyter. ⁊. J. bonus f cocti laicus frater ei⁹ ex al/ tera in nr̃a eſſent ꝑñtia ꝯſti/ tuti eũdẽ. J. q꞉ laic⁹ erat in dicti. P. accuſationẽ ñ duxi mus admittendũ. ¶ Cũq̄ ꝑ fatus. B. eũdẽ. p. ſuꝑ crimiẽ ſymonie cõſtanti⁹ accuſaret g nos eũ q꞉ in teſtimoniũ illi⁹ cauſe adductus fuerat: ⁊ q꞉ ꝑdict⁹ J. frater ei⁹ ipm. P. corã te ꝑus accuſauerat. ab accuſatõe repulim⁹: ꝑſertim cũ frat̃. p. memoratũ. B. an/ tea de cã cõſilʼi accuſaſſet. vñ qm̃ vn⁹ poſt alterum ꝑdictũ P. inſtãti viciſſitudiẽ accu ſabãt neutrũ ad ei⁹ accuſati onẽ admiſim⁹: ¶ Sꝫ vtriq̄ ꝑſbytero de obiectis crimi/ h nibus purgationem duxim⁹ indicendam. Ideoq̄ manda mus quatenus vterq̄ illo/ i rum cum tribus ſacerdoti/ bus faciat ſe purgare.

Idem vigorieñ. epiſcopo. Monachus accuſare poteſt abbatẽ de bonis monaſterij expẽſas litis neceſſarias ha bebit. Ca. XI.

Ex par te tua. et. j. Prudẽtie tue. T. R. ꝙ monachi (niſi k alia rationabilis cauſa impe

vt hoc bene colligit̃. j. q. ij. in primis ad fi. ⁊. j. de ſymo. tanta. ⁊. c. ꝑ tuas: ⁊ hic exceptis cõſpiratoribꝫ ⁊ inimi cis: vt dixi. ⁊ excipit̃ ꝑticeps criminis. ſ. ꝺ teſti. veni ens. ⁊ teſtibꝫ vilibus ſine corporali tormento credi nõ debet. vt. ij. q. j. in primis. ad fi. Sꝫ accuſator nõ torq̃ tur. iiij. q. iij. §. ſi autẽ eã rei et ſic Jo. iſte quia laicus erat non admittit̃ cõtra clericũ. Sꝫ quare repellit̃ cũ accuſaret illũ ꝺ ſy/ monia q̃ eſt cri/ men exceptũ. et q꞉ etiã erat infamatus vt ꝑꝫ ex eo ꝙ indicit̃ purgatio illi? Rñ. q꞉ erãt inimici: qꝺ bene colligit̃ ꝓpt̃ mutuas ac/ cuſatiões ⁊ offi/ cia ꝑmixta. vt ꝑꝫ ex ipa lr̃a. g ¶ Illius cauſe ſcꝫ iohannis fratris laici. B. iſte em̃ Jo. ꝑus accuſauerat forte ipm. P. corã epo: ⁊: B. fratrẽ ſuũ induxit in teſtem. vt hic videtur. ⁊ ideo ipe re pellit̃ tanq̄ ini/ micus. j. eo. me/ minimus. h ¶ Purgationem: quia vterq̄ fuerat infamatus. j. de ſymo. de hoc: ⁊. c. inſinuatũ: alias nõ eſſet indicẽda purgatio. xv. q. v. de crimine. i ¶ Cũ tribꝫ: arbitrarius em̃ eſt numerus purgatorũ ſm arbitriũ ꝑſidentis ⁊ qualitatẽ in/ famationis. ar. ij. q. v. omnibus. ꝑſbyter ſi. j. de purg. ca. inter ſollicitudines. Nũq̇d epus põt diminuere ꝺ hoc numero exquo ꝑfigit̃ a papa exquo ẽ arbitrari⁹? Dicas ꝙ ñ poſtq̄ papa ſtatuit. arg. ſ. de offi. deleg. ꝺ cauſis. §. vlti. Quid ſi nõ põt hr̃e cõpurgatores? Di/ ſtingue: ſi hoc cõtingat ex eo ꝙ eſt taliter infamatus. tunc puniri debet tanq̄ cõuictus. j. de ſymo. inſinuatũ ⁊. j. ꝺ purg. ca. cũ. P. que ẽ ꝑs hui⁹. Si vero nõ poteſt habere: q꞉ eſt aduena. poteſt credi ſuo iuramento ceſ/ ſante ꝓbatione. arg. ſ. de iureiur. c. vl. ⁊. ff. de his qui no. infa. furti accipe. §. q̇ iuſſu. ꝟ. ſꝫ ⁊ ſi iure. in auc̃. vt nulli liceat habere loci ſeruatorẽ. §. ſi ꝟo crimẽ. col. ix. C. ꝺ cuſto. ⁊ exhi. re. autẽ. nouo iure. Quid ſi habet bonos laicos admittunt̃. arg. ij. q. j. in primis. Vin. ¶ Ex parte. ¶ Tres ſunt ꝑtes. ſcꝺa ibi: licet. ter/ tia ibi: q̇bus. Abbas. k ¶ Alia rõnabilis: puta ꝙ eſſent excõicati. ſ. de excep. exceptionẽ. vel ſi eẽnt inimici vel cõſpiratores. j. e. meminim⁹: ⁊. j. de ſymo. ꝑ tuas. ⁊. j. eo. cũ oporteat. ⁊ in caſu. j. eo. veniẽs: vt dixi ſ. e. c. j. ſꝫ ꝓ eo ꝙ obediẽtiã ꝓmiſit nõ repellit̃ ab ei⁹ ac cuſatione. in hoc em̃ ꝙ malus eſt non tenetur obedire ei. immo potius tenetur illum denunciare ſiue accuſa/ re cum eorum interſit. ſ. eo. illa. ⁊. xj. q. iij. non ſemper et capi. iulianus. argu. ſ. de maio. ⁊ obedic̃. dilecti. in

diat) eo qđ de obediētia et ſubiectionis abbatis eſſe noſcunt᷑: ab ei⁹ accuſatiōe ſint a nullatenus repellēdi. ¶ Licet alios accuſare nō poſſint ¶ Quib⁹ ſi quidē cū ꝓpriū nō habeāt: de reb⁹ monaſte b rij expenſe debēt neceſſarie: donec cā debitū finē accipiat miniſtrari. Idē.

Preſbyter ebrioſus miſſaꝫ celebrās nō p̄miſſa digeſtiōe eccleſia priuari debet. Ca. XII.

c SI cōſtiterit. ꝙ. D. eccleſia nō ꝑpetuo ꝯceſſa: ſꝫ d ad tp̄us fuerit cōmendata: ⁊ e de vinolētia ⁊ ꝙ in taberna f ꝑnoctauerit: ita ꝙ altera die g nulla p̄miſſa dormitione miſſam cātaſſet: et. ꝉ. Si de hoc rōnabiliter cōuictus fuerit ī h iudicio ante ep̄m ſuū: ſiue ac i cuſat⁹: vel ad rōnē poſit⁹ ſine coactiōe fuerit ꝯfeſſus: ei ſuꝑ eadē eccl'ia ꝑpetuū ſilentiū imponatis: ip̄m ab impetitione. B. deſiſtere cōpellentes. ¶ Ceterū ſi eidē fuit eccleſia canonice cōceſſa ⁊ tradita: ⁊ poſtea de crimie aliq̄ k nō fuit cōuict⁹ ꝓpter qđ đ iu l re debeat ſpoliari: vel poſt appellationē: ſicut aliqñ allegauit: eccl'ia illa fuerit ſpo m liat⁹: ip̄am ei faciatiꝭ reſtitui ⁊ in pace dimitti. Idem.

Inimic⁹ etiā a volūtaria exceptione repellit᷑. Ca. XIII.

MEminimus tibi mandaſſe: vt. C. abbatiſſe: cuius electionem cōfirmauimus: munus benedictionis impendere ꝓcurares: n Sed quia. M. pro altera parte a te ad noſtram audientiam appellauit: proponēs ꝙ o de ſymonia accuſaret eandē mandatum noſtrum diſtuliſti effectui mācipare. ¶ Qr vero te nō decet in hac parte ap. eiuſdē. M. deferre: cū idē p illi⁹ manifeſtus fuerit inimi

ſi. ⁊. ij. q. vij. quapropt᷑. x. q. ij. ep̄us. xvij. q. iiij. queſti. ⁊ qr vtilitatē eccl'ie ꝓcurāt debent eis expenſe ab eccleſia miniſtrari vt hic dicit. ⁊. ꝉ. eo. olim. ⁊ ip̄e abbas debet habere expenſas vt ſe defendat vſqꝫ ad fi. cauſe. ff. de inoffi. teſta. ſi inſtituta. ar. a ¶ Licet alios. alios vero accuſare nō poſſunt. niſi interſit monaſterij. de licētia tñ abbatis. xvj. q. j. monachi cū mortui ſint mūdo ea. cā. q. ꝉ. placuit. ⁊ nō tm̄ humanis vocibꝫ ſꝫ diuinis mortui ſūt. ij. q. vij. placuit funeſta ē eorū vox vt ibi dꝫ id eſt ſemꝑ flere debent ⁊ triſtes eſſe. xvj. q. j. placuit. denunciare aūt poſſunt ad pniām quēlibet chriſtianū quia cuilibet dictū videt᷑. ſi peccauerit ī te ⁊c̄. nulla facta exceptiōe. maxime ſi dicit᷑ eſſe p̄ceptū. arg. ſ̄. đ iureiur. quēadmodū. Sꝫ ꝯ videt dicere p̄dictū. ca. placuit. vbi dꝫ ꝙ monaſteriū exire non debet monach⁹ ſꝫ tanqꝫ mortu⁹ ibi eſſe. Sꝫ pone monachus eſt in ſcholis de licētia abbatis. nūquid pōt accuſare vel aliter agere? Rñderi pōt. ſi ei⁹ intereſt qr eo ipſo ꝙ monachus de licētia abbatis eſt ī ſcholis ꝑ cōſequēs omnia ei cōceſſa intelligunt᷑. ſine quibꝫ ibi cōmode nō poſſit viuere. arg. ſ̄. de offi. dele. p̄terea c. prudentiā. §. vj. ⁊. c. ſuſpitionis. tñ ꝓ alienis debitis intercedere nō poſſet vt ꝑ hoc monaſteriū obligaret. cū h̄ nō intellexerit abbas. ar. ſ̄. de fideiuſ. qđ qbuſdā ⁊. ſ̄. đ ſolu. ſi quorūdā niſi qꝫtū ꝑtinet ad ꝓpriā neceſſitatē. ⁊ h̄ ſi abbas ei cōcedat. b ¶ Expenſe neceſſarie. arg. aduerſariū aduerſario cōpellendū in expēſis ꝓuidere cōtra ſe. arg. ff. de inoffi. teſta. ſi inſtituta. §. iij. C. de carb. edi. l. vl. C. de or. cog. l. vl. §. j. ver. nā ſi tales. ⁊ iſte expēſe neceſſarie tm̄ erunt ſine quibus cauſa explicari nō pōt. đ expenſis ſatis habes. ſ̄. de do. ⁊ cō (tu. c. finem.

SI conſtiterit. ¶ Poteſt multipliciter intelligi. Et vt cōueniat oibus lr̄is: ſic ſummari pōt vt in rubro. Diuidit᷑. nā primo ſtatuit: iudicē qñ cōtra actorē ꝓnunciandū ſit. Scđo quando cōtra reū ibi: ceterū. Abbas. c ¶ Si cōſtiterit: caſus. Sacerdos iſte petebat eccleſiam ſibi reſtitui. q̄ dicebat ſe iniuſte ſpoliatū fuiſſe. Dicebat᷑ in cōtrariū ꝙ non erat audiendus. quia fuerat ſpoliatus. cū nō intitulatā ſed cōmendatā habebat tm̄ eccl'iam. Itē ꝙ quaſi ebrius ī taberna ꝑnoctauerat. nulla dormitione facta illa nocte. in ſequēti die mane miſſam celebrauit ipſe: ⁊ ideo iuſte priuatus fuit ꝑ iudicē ſuū. cōrā quo ſuꝑ his fuerat accuſatus. ⁊ ip̄e hec oīa negabat dicēs ꝙ canonice in ea fuerat inſtitut⁹ ⁊ iniuſte ſpoliat⁹ ⁊ poſt appellationē mādat papa primo inquiri de p̄miſſis que ſi vera ſunt imponat᷑ ei ſilentium ſuꝑ ip̄a eccleſia. Si vero ip̄am habuerit canonice ⁊ nō fuerit cōuictus de crimine vel poſt appellationē fuerit ſpoliat⁹ reſtituat᷑ ei eccl'ia. d ¶ Cōmēdata ſic. ſ̄. de elec. dudū. ⁊. xxj. q. j. q̄ plures. cōmēdare em̄ eſt idē ꝙ deponere. ff. de poſi. lucius ſempronio. ⁊. ſ̄. de depoſi. c. j. Qui em̄ deponit rem penes aliū. poſſeſſionē intelligitur retinere. ff. depo. licet. ⁊ qñ cūqꝫ vult pōt depoſitū ſiue rem cōmēdatā reuocare. ſ̄. de depo. bonafides. §. j. vbi de h̄. ⁊. ff. de poſi. l. j. §. pe. ⁊ ita licite huic p̄ſbytero potuit auferri eccl'ia cū ip̄e ñ poſſideret ⁊ ſic nō fuit ſpoliat⁹. e ¶ In taberna. lxiiij. di. nō oportet. f ¶ Pernoctauerit: ꝑnoctare noctē totā ſignificat. ff. de verbo. ſig. vrbana. §. ꝑnoctare. ⁊. ſ̄. de ſpon. veniēs ij. g ¶ Dormitione. vñ nō videt᷑ ieiun⁹ ꝓpter indigeſtionē ſꝫ praſus celebraſſe. qđ fieri nō dꝫ. de cōſe. di. ꝉ. ſacra. ⁊ de conſe. di. ij. liquido. h ¶ Ante ep̄m. ſ̄. de cōfeſ. cū ſuꝑ. ⁊ pn̄te aduerſario. ff. de cōfeſ. certū. §. ij. ḡ ſi corā alio nō ſuo iudice nō noceret talis cōfeſſio. ſ̄. de iudi. at ſi clerici. i ¶ Sine coactione. talis confeſſio ſic ꝑ actionē extorta nō p̄iudicat. xxxj. q. ij. lotharius. xv. q. vj. c. j. C. quorū appel. nō re. l. ij. ⁊. ij. q. vj. §. ſūt quorū. ver. nullus homicidarū. k ¶ Cōuict⁹. vñ p̄uari nō debuit ſine culpa. lvj. di. ſatis ꝑuerſuꝫ: ⁊. xvj. q. vij. inuētū. l ¶ Poſt appellationē. qđ em̄ poſt appellationē legitie interpoſitā fit: dꝫ in irritū reuocari. ſ̄. de offi. dele. ſuꝑ queſtionū. in fi. ⁊. ſ̄. de appel. bone. m ¶ Reſtitui cū fructibꝫ ꝑceptis. ſ̄. de reſti. ſpo. gra (uis vbi de h̄.

MEminimus. ¶ Primo ponit mādatū nō executū ⁊ ei⁹ cām. Scđo cām ꝓbat illud exeq̄ mādat ibi: qr vero. Abbas. n ¶ Pro altera pte. i. ꝓ ſeipſo ex aduerſo. o ¶ Accuſaret ſꝫ nō videt᷑ ꝙ locū haberet adhuc accuſatio. cū nōdū habuiſſet plenū ius. ſꝫ poti⁹ debuiſſet excipere ꝯ eā ꝙ poſſet cōcedi ſꝫ qr repellit᷑ ab/obtēto pōt admitti accuſatio. de hoc dicit᷑. ꝉ. e. ſuꝑ his. p ¶ Inimicus. ergo ſi non fuiſſet manifeſtus inimicus deferendum fuit appellationi. quia tunc cū crimen ſymonie exceptū ſit eā pote/

rit accuſare. vt plene dictũ eſt de hoc. ſ. e. cum. P.
a ¶ Tulerit teſtimoniũ. ⁊ forſan ſup eadẽ cã vel alia cõſimili alio ipſam accuſante ⁊ ob hoc ſolũ pſumeret inimicus. ſi. ſ. eo. cũ. P. ⁊ ſi. iiij. q. iij. §. itẽ in criminali in prin. vbi de hoc. Bern.

Licet. ¶ Ante iſcptionẽ põt accuſator ſine pena deſiſtere ⁊ ſi ad terminũ non venerit ei ſilẽtiũ imponit̃ hoc d. Uel aliter ⁊ ſic vt in rubro. Et ſm̃ hoc ſummarium iſte tex. eſt no. Diuidit̃ naz primo narrat factũ. Scdo ibi: nos igitur. duo diffinit. ⁊ tertiũ committit. ſcdm ibi: qꝛ vero. tertiũ ibi. ne aũt. Abbas Sicu.
b ¶ Queſiuim⁹ Sz quare papa pueſiuit ab iſtis vtrũ vellent aliqđ pponere contra ipm: ſi ei accuſator nõ cõpareret in termino pfixo. ampli⁹ nõ audit̃ niſi pbet iuſtã abſẽte cãm iiij. q. v. quiſqs. ⁊. C. q̃ accu. non poſ. ſi ea. ⁊. ſ. de fi. inſtru. accepim⁹: rñ. non ſtatim debet iudex abſoluere pſentẽ. licet accuſator ſit abſens qꝛ põt eſſe ꝙ habeat iuſtã cãm abſentie. vt. ſ. vt lit. nõ cõteſt. qm̃. Judex habere debet rõnẽ viarũ ⁊ tpis ⁊ alteri⁹ etiã impedimẽti. ff. de vacu. mune. tp̃s ff. q̃ ex cau. ma. ſi cui. §. j. ff. de dam. infec. ſi finita. §. ſi forte. ff. de iudi. ſi ptor. in fi. ⁊. ſ. de re iudi. cũ bertold⁹ Et ideo papa iſtos requiſiuit. qꝛ forte nõ credebat ꝙ iuſta cã impediti taceret: arg. ij. q. vij. plerıqꝫ. ⁊ no. ꝙ licet abſenti reſtituat̃ accuſatio ſua. ff. qui. ex cau. ma. ſi cui. §. j. tñ minor nõ reſtituit̃ ad accuſandũ. ff. de mino. auxiliũ. vel ideo nõ imponit̃ ſilentiũ accuſatori. qꝛ accuſator prius monendus eſt vt pcedat. C. qui accu. nõ poſ. qui crimen: ⁊ iõ iſti reqſiti fuerũt ſi vellent aliqđ pponere. qꝛ ſi requiſit⁹ accuſator nõ pcedat amodo nõ audit̃ vt hic ptꝫ ⁊ p iura pdicta: ſꝫ videt̃ ꝙ iſti

a cus. ⁊ ↄtra eã teſtimoniũ tulerit: mãdam⁹ quaten⁹ cũ inde fueris reqſit⁹: pfate abbatiſſe mun⁹ bñdictionis non differas impꝛtiri. Inno. iij. archiepõ biſũtino. Dicẽs ſe aliquẽ accuſaturũ corã iudice ante inſcriptionẽ põt ſine pena deſiſtere ⁊ nõ accuſare ſed ei deſiſtenti ſilẽtiũ imponit̃ ppetuũ. Ca. XIIII.

Licet in beato Petro et. j. Sane cũ ex lrĩs. B. decani ſancti ſtephani. ⁊ T. J. ⁊. M. canonicoꝝ eccleſie biſũtine ad apo. ſe. audiẽtiã pueniſſet te varia crimĩa cõmiſiſſe: ac ab eis fuiſſes p eaſdẽ lrãs ſup piurio crimie ſymonie ⁊ inceſt⁹ delat⁹ Clemẽs papa pdeceſſor nr̃ ſeruata iudiciaria grauitate tibi certũ t̃minũ aſſignauit q̃ rñſur⁹ obiectis ap. te. ↄſpectui pñtares. Cũ aũt iuxta tenorẽ citatiõis ad ſe. apo. acceſſiſſes nec vllus apperet: q̃ te ita impeteret de pdictis: ne aliqđ de cõtingẽtib⁹ omittere videremur: ab. J. ⁊. M. archid. in nr̃a pñtia ↄſtitutis b qſiuim⁹ diligẽter ſi qđ ſup pmiſſis aduerſus te pro ſe vel alijs pponere vellẽt: ⁊ quod ſcripſerãt legitie demõſtrarẽt: ipi aũt: ꝙ nõ pposito accuſandi hec ſcripſerãt: rñderũt. Sꝫ qꝛ ſup qbuſdã incorrigibilis videbaris: qđã de te ap. ſe. duxerãt intimãda: ſꝫ nunci⁹ q̃ p lrĩs acceſſerat impetrãdis: mãdati formã c exceſſit. ¶ Nos igit̃ dictis canonicis ſup pdictis ſilẽtiũ d duxim⁹ ĩponẽdũ: ne te decetero eis ſup his accuſare liceat vel etiã infamare. Quia vo pdicti canonici citra vin e culũ ĩſcriptiõis deſiſtere voluerũt eis d iuris pmiſſione id nõ duxim⁹ imputãdum. ¶ Ne aũt in abſolutiõe tue min⁹ canonice pcedere videamur q̃uis poti⁹ ĩ odore bone opiniõis coepoꝝ nr̃oꝝ q̃ f eoꝝ infamia delectemur cabilonẽ. epõ ⁊ abbati d firmitate inqſitionẽ fame tue dux im⁹ cõmittẽdã. Idẽ ſctẽ burgenſi archiepõ. Ad pſequẽdã accuſationẽ criminalẽ nõ admittit̃ pcurator. lꝫ poſſet allegare cãm abſentie ſeu alias exceptiones nõ tãgentes crimen ppoſitũ: ⁊ q̃ iurauit ſtare mandato alicui⁹ nõ admittit̃ ad accuſandum illũ ſi vtute iuramẽti ſibi fuit iniũctũ vt nõ accuſaret. Ca. XV.

Ueniẽs ad ſe. ap. a prageñ. canonic⁹ ↄ̃ Prageñ. epm inter aliã ppoſuit corã nobis: ꝙ cũ eſſet fili⁹ ſacerdotis ĩ eccl'iaz fuerat prageñ. intruſus: ⁊ ↄtra eiuſdẽ eccl'ie priuilegiũ homagium duci boemie pſtitiſſet ſic ſubijciẽs prageñ. eccl'iam ſerui-

debuerũt puniri in expenſis qꝛ fecerunt illũ citari ad curiã malicioſe arg. pdicte. l. qui crimen. ⁊. ff. de iudi. cũ quẽ temere. ſed excuſant̃ pter nũciũ qui formam mãdati exceſſit. vnde nõ tenebant̃ Jdẽ videbat̃ dicẽdum vbi etiã de crimine agit̃ ciuiliter. ff. d iure fiſ. l. ij. §. ſenatus: ſꝫ in negotijs ciuilib⁹ aliter pcedit̃ cõtra abſentẽ actorem. C. de iudi. pperandũ. Jo. de hoc dictũ eſt ſ. de dolo ꝑut.
c ¶ Exceſſit. ⁊ iõ nõ valuit nec pıudicat eis. ex q̃ nõ habẽt ratũ ſ. de offi. dele. cũ olim: ⁊. ſ. de reſcrip. cũ dilecta. d ¶ Decetero. ſ. e. de his iiij. q. v. ca. j. ⁊. v. q. v. illi q̃. C. q̃ accu. nõ poſ. ſi ea. ff. ad turpil. q̃ deſtitit. niſi iterato crimẽ committeret: ar. vj. q. j. imitare: nã exceptio rei iudi. nõ obſtat. niſi de pteritis cõmiſſis. ff. de excep. rei iud. ſi rẽ meã. ⁊. l. ſe. ⁊. C. ad exhi. neqꝫ. l. nõ ignorabit: ⁊ ſ. d excep. c. pe.
e ¶ Jnſcriptionis. ⁊ qꝛ ante inſcriptionẽ deſtiterũt eis nõ imputat̃ qꝛ nemo cõpellit̃ accuſare. ij. q. iij. ſi quẽ ⁊. c. ſi quis irat⁹ poſt libelli obiationẽ ſine pena deſiſtere licet. ff. ad turpil. queſitum. ff. de in ius vo. libertus tñ ille qui infamauit tenet̃ iniuriarũ ff. de iniur. item apud. §. ſi quis libello in ciuilib⁹ tñ actionib⁹ bene cõpellit̃ agere poſt libellũ oblatũ reo inſtante. C. quõ et qñ iu. auc. ſi q̃ ſemel. Jo. f ¶ Delectemur. ar. ꝙ pſtãtius eſt priuilegiũ bone fame q̃z male opinionis. arg. j. de purga. cano. cum in iuuentute. Bern.

Ueniens. ¶ Qui iurat aliquem nõ accuſare repellit̃ ab eius accuſatione. h. d. Sed qꝛ hoc. ca. ad aliud ſolet allegari. ⁊ in hoc eſt valde vulgatũ: iõ aliter ſummo ⁊ ſic vt in rubro. Diuidit̃: nam prima ps narrat factum. ſecũda pnunciationem: citationem et purgationem. Scdo ibi: cũ igit̃. Abbas. Siculus.

a ℭ Criminali habes ergo hic expreſſe. ꝙ in cauſa criminali nõ interuenit ꝓcurator: nec ad agendū nec ad defendēdū. v.q.iij.ī criminalib9.ꝛ.iij.q.ix. abſens.ff. de publi.iudi.l.pe.§.j.ꝛ hoc eſt generale Fallit tñ i caſib9 in crimine iniuriarū: vt.iij.q.ix.§.niſi.ꝛ.C.de iniur.l.vl. ſed ad excuſandum vel excipiendū admittit ꝓcurator vt hic.ꝛ.xxiij.q.v.reos: ꝛ.ſ. de do.'cum dilecti. Itē cū agit de crimine nõ criminaliter internit ꝓcurator.ſ. de ꝓcurato.tue: ꝛ.j.c.xxi.in fine Itē in leuib9 criminib9.ff.de accuſa.leuia: arg. Itē ſi crimē nõ excedit penā relegationis.ff.an ꝑ aliū cauſa ap. expoſ.l.j. Itē in crimine ſuſpecti tuto.ff.de pcu. nõ ſolū.§.vl. itē cū quis accuſat aliū de ingratitudine.ff.d pcura.ſed hē pſone .§.j.itē in actione populari int uenit ꝓcurator ad agēdū ꝓ priuato dāno. ff.de ꝓcura.l.ī popularib9: ſed ꝓ publico nõ interuenit ꝓcurator ad agendū ſed ad defendendū .ff. de popul.ac.qui populari. itē dominus defendit ſeruū in crimine ff.de accu. ſi cui .§.pe. Delendus dixit ꝙ ex parte rei poſt lit. cõteſt. ſemꝑ poteſt ꝓcurator interuenire.v.q.iij.reos: ſed illud loquit in ꝓcuratore ad allegandas cauſas abſentie.q2 rei publice vtile eſt abſentes a quibuſcūq3 defendi: ꝛ quēlibet ꝓ eo verba facientē audiri.ff. de ꝓcura. ſeruum quoq3.§.publice.ꝛ hic iſti admittunt ad excuſandū: ꝛ ſic intelligit.xxiij.q.v.reos. b ℭ Tale mandatū: qđ de iure fieri potuit.ſ.c.xxi. c ℭ Silentiū: No.ꝙ qui iurauit ſe nõ accuſaturū aliquē ampli9 nõ audit cõtra illū.ſ.de iureiur.queadmodū. ꝛ maxime vbi primo calūnioſe accuſauerit vt hic.q2 pſumit poſtea ꝙ malo animo moueat: vnde nõ eſt vlterius audiendus: arg.iij.q.x.placuit.vel etiā ſi ſimpliciter remiſit accuſationē.xxiij.q.iiij.ſi illic: ꝛ de pe.di.iiij.diuina.ꝛ eoipſo ꝙ quis dixit ſe nolle accuſare illum.amplius non audit.ff.de adul.ſi maritus.ij.§.ſi negauerit. Sed nunquid talis poteſt ipm denunciare nõ obſtante iuramento quod videt ꝑ decre.pdictā queadmodū

tuti: ꝛ.j. Unde pdictū epm ad feſtū reſurrectionis dñice pemptorie nos meminiſſe citauiſſe. Idē vero ad ſuā excuſationē viarū diſcrimina cõſecrationē chryſmatis īminentē ꝛ ꝙ fili9 boemie principis eſſet p ipm baptizandus tūc tpis ꝑ nūcios ꝛ lr̃as allegauit. Licet aūt excuſationes hmõi ſicut erāt friuolas eſtimātes ipm reputauimus cõtumacē: nec ꝓcuratores ei9 in cā poſſem9 recipe a criminali: eis tñ ꝯceſſim9 auditores vt ſi poſſent illū aliquaten9 excuſarēt. Cūq3 pdictus. A. coraz eis repetijſſet obiecta: fuit ex aduerſo rñſum ꝙ cū olim ſup h ad magdeburgeñ. archiepm lr̃e fuerāt impetrate: idē. A. in obiectoꝝ ſe vidēs ꝓbatione deficere ad pedes ei9 ſe humiliter ꝓſternēs veniā poſtulauit: ꝛ ꝙ aduerſus eū calūnioſe ꝓceſſerat ē cõfeſſus. Ceterū cū ſuper hoc mandato ſtare eiuſdem archiepiſcopi iurauiſſet: ipſe pcepit eidē ſub debito pſtiti iuramēti: vt cõtra eundem epiſcopū decetero ꝓponere talia non auderet. ℭ Cū igitur nobis ex ipſius. A. confeſſione conſtaret ipſum iuramētum huiuſmodi preſtitiſſe ac recepiſſe b tale mandatum ſuper impe c titione dicti epiſcopi ſilentium ei duximus imponēdū: d propter contumaciam tamē eidem epiſcopo citationem ꝛ purgationem propter infamiam indicentes. Idem priori ſancti Fridiani ꝛ magiſtro. B. canonico piſano.

Denunciator criminis non ſe inſcribit quia ad correctionem tendit: accuſator vero ſcribit quia intendit ad penam: excipiens vero inſcribit ad penam extraordinariam ſi per exceptionem deijcitur ab obtento: alias ſecus hoc primo. ſecundo dicit ꝙ dum diſcutitur de crimine ꝑ modū exceptiõis põt iteruenire ꝓcurator Ca. XVI.

SUp his d qb9 nos ꝯſulere voluiſtis. Inq̄. A. e breuit rñdem9: ꝙ trib9 modis valet crimē opponi: denūciādo: excipiēdo ꝛ accuſādo. ℭ Qñ crimē in modum denūciatiõis opponit nõ ē iſcriptio neceſſaria: ſz cū ī mo

quod nõ eſt verū cū primo calūniatus fuerit.q2 calūnioſe denunciās nõ audit immo ponit de calūnia.j.c.xxi.c.ij. Sz nunqd ali9 põt illū accuſare de crimine d quo abſolutus eſt de hoc dic vt.ſ.de his: ꝛ ꝙ nõ habes.ij.q.j.ꝓhibent. Jo. d ℭ Propter cõtumaciam Sic ptz ꝙ ſemꝑ debet qs venire ad iudicē ſiue iuſte ſiue iniuſte vocet alias punit vt cõtumax vt hic ptz: ꝛ .ff. ne quis eū q̄ in ius vocā.vi eximat.l.ante pe.§. item ſi quis .ff. d iudi. ſol.ſi re9 quod verum eſt cum dubitat.an citatio teneat. ſ.de ap.ſi duobus: ꝛ.e.cum parati: ꝛ .ff.de iudi.ſi quis ex aliena. Sed ſi euidens eſt ꝙ citatio nõ tenet. nõ tenet venire citatus puta ſi citetur aliquis tēpore feriato: argu. v.q.ij. ca.j. ꝛ eſt expſſum.ſ. de fe.c.vlt.ff.de fer.l.j. niſi eſſet iuſta cā vt ibidē dicitur: puta res peritura vel ratione criminis vel niſi pietas vel neceſſitas h ſuadeat. quandoq3 non valet ratione perſone vocate. vt. iiij. q. iij .§. liberti. quandoq3 ratione loci inhoneſti.ff. de arbi.ſi cum dies.§.ſi arbiter. vel eſſet nimis remotus forte ire non tenetur ſi conſtaret ꝙ in litteris non contineretur illa clauſula non obſtante conſtitutione de duabus dietis.ſ.de reſcrip.nõnulli.ſi euidēs ſit ipſum nõ eſſe iudicem.qui citat.ſ.de offi.delega.ex litteris .vel ſi ordinarius citat illum qui non eſt de ſua iuriſditione.nec ratione crimis ſeu contractus.ſ.de foro cõpe. ca.vlti.vbicunq3 dubitatur de iuriſditione.debet quis ire ꝛ allegare priuilegium ſuum: alias tanq̄ cõtumax poteſt puniri.vt hic patet. Jo.

SUper his ℭ Diuiditur in duas partes principales. Secunda: ibi. licet. Et prima ſubdiuidit: quia primo ponit modos tres opponendi crimen. Secundo illos proſequitur ibi: quando. Abbas Sicu. e ℭ Tribus modis: Quartum modum habes ſcilicet per inquiſitionem.j.eo.inquiſitionis: ꝛ capi. qualiter et quando.et.j.de ſymo.licet exceptis notorijs: vt in.capi.licet. Et lex etiam dicit ꝙ quattuor ſunt ge

a dū accuſatōis oportet inſcri
bi: qm̄ ad depoſitionez inſti/
tuit̄ accuſatio: ſ; ad correcti/
b onē eſt denūciatio facienda.
Cū aūt excipiēdo fuerit cri/
mē obiectū diſtiguēdū ē q̄re
opponat̄ ⁊ qn̄. Si aūt obijci/
c d tur vt ab accuſatiōe ⁊ teſtifi/
catiōe aliq̄s repellat̄. nō ē in
ſcribi neceſſe. ſ; cū opponitur
vt q̄s a ꝓmotiōe officij vl̄ bn̄
ficij excludat̄. Si aū ꝯfirma
tionē obijcit̄: nō cogit̄ q̄ſq; i
ſcribere: q2 crimē h̄ mō ꝓba/
e tū īpedit ꝓmouēdū: ſed non
f g deijcit iā ꝓmotū. Poſt ꝯfir
mationē xo cū. ſ. ordināduſ
fuerit aliq̄s aut etiā ꝯſecrā/
dus: q2 etiā ab obtinēdo re/
pellit ⁊ deijcit ab obtēto: ad
h extraordinariā penā ſ̄m ar/
bitriū iudicis diſcreti citra
vinculū inſcriptiōis eſt exci/
i piēs aſtringēd⁹: ſi defecerit
in ꝓbādo: ꝓ eo q̄ crimīe ſic
ꝓbato ꝑdit q̄ ꝑ electionē et
ꝯfirmationē ei fuerat acq̄ſi/
tū: ſ; ob h̄ ꝑus habita n̄ amit
tit. Licet em̄ agat̄ de cri/
mine non eſt tn̄ hmōi q̄ſtio
k l crimīalis. Vn̄ ꝑ ꝓcuratorez
pōt rite tractari. Idē Xcel.
ep̄o ⁊ abbati de tileto.

Generales inq̄ſitores ſi non
ſeruauerūt debitū inq̄ſitiōis
ordinē prudenter ⁊ caute ſe
corrigere debēt: h̄ primo. Se
cūdo ponit formaz iuramēti
quā inquiſitores exigunt ab
inquiſitis. Ca. XVII.

Qualiter ⁊ quādo: ⁊. ī.
Si circa nouarien. epiſcopū
debitum inquiſitionis ordi/
nem obſeruaſtis di. veſtram
in dn̄o cōmendamus. Si ve/
ro q̄libet occaſione ꝑtermiſi/
ſtis eūdē adhuc ip̄m tempo/
m re oportuno volumus obſer
n uari. ne inde naſcantur in/
iurie: vnde iura naſcuntur.
Ideoq; mandamus quate/
nus ad conſcientie vr̄e iudi/
ciū recurrētes: ſi ꝯtra p̄ſcri/
ptū ordinē tā q̄ hoīes exceſ/
ſiſtis: nō pudeat vos errorē
o vr̄m corrigere. q̄ poſiti eſtis
vt alioꝝ corrigatis errores.
quoniā apud iudicem diſtri
ctū: in q̄ menſura mēſi fueri/
tis remetiet̄ vobis. Ita vide
licet vt inuenietis occaſionē
aliquē ꝯgruentē: ꝑ quam ne
veſtra vileſcat auctoritas:
quāto cautius ⁊ prudēti⁹ po
teritis ſuperſedeatis ad pre/
ſens: qm̄ ex his q̄ iordinate

nera cognitionum. quis aut agitur de capitali crimi/
ne. aut de fama: aut de pecuniaria re. aut de honori/
bus vel muneribus agendis. ff. de var. ⁊ extraor. cog.
l. pe. B. a Oportet inſcribi. ſic. ī. de ſymo. lic; he/
ly. niſi in caſib⁹. primo in crimīe abigeat⁹. C. de abige.
l. vna. Item ī le/
uib⁹ et ꝑuis cri/
minib⁹. ar. ff. de
accu. leuia. Itez
in his q̄ appari
tores referūt. C.
de accuſa. ea qui
dem. Itē in cri/
mine apoſtaſie.
C. ꝺ apoſta. apo
ſtataꝝ. Itē cum
accuſator chriſti
anus q̄ cōtraxit
cū iudea vel ecō
uerſo. C. de iude.
ne quis. Inſcri/
bere eſt obligare
ſe ad eandē pe/
nā ſi nō ꝓbaue/
rit q̄ re⁹ debuit
pati. ſi ꝓbaſſet
ip̄e accuſator. vt
ij. q. viij. q̄ſquis.
⁊. c. qui crimē.
b Denuncia/
tio. p̄cedēte legi/
tima admoniti/
one. al's repellit̄
ī. eo. cū dilectus
niſi in caſib⁹. ī. e.
inq̄ſitōis. j. R̄n.
c Teſtificati/
one. ſ̄. eo. de or/
di. cog. cum dile
ctus: ⁊. ſ̄. de te/
ſti. ſuꝑ eo. ī. c. te/
ſtimoniū. ⁊. ſ̄. ꝺ
excep. deniq;.
d Accuſatio/
ne. p̄t accuſator
repelli obiecto ſi
bi maiori crimīe
pari vel etiā mi
nori in modū ex
ceptionis: quia criminioſus criminoſum accuſare non
debet: vt dixi. ſ̄. eo. c. j. ⁊. c. nulli: et. ij. q. vij. ſi q̄s: ⁊. c.
querendū: ſ; ab excipiendo non repellit̄ quis propter
crimen. ſeu propter excōmunicationē. ſ̄. de excep. cum
inter: ⁊. c. dilecti filij. q2 cuilibet ſeruat̄ legitima defen
ſio vt ibi dr. e Impedit ꝓmouēdū. ⁊ obſtat etiā
in dignitatib⁹ poſtmodū acquirēdis. ſ̄. de elec. ſuꝑ eo.
⁊ ar. ij. q. ī. ꝓhibēt̄. ⁊. ſ̄. eo. oīpotens. f Nō deijcit.
id ē. ꝓpter hoc nō priuat̄ alijs dignitatib⁹ ſeu bn̄ficijs
q2 nō agebat̄ ad hoc. ſ̄. de or. cog. cū dilectus. ff. de li.
agno. l. ī. in fi. S; ſi ex tali ꝓbatiōe grauata ſit ei⁹ opi/
nio nō ꝓmouebit̄. ſ̄. de teſti. teſtimoniū: ⁊. lxxxi. di. tā/
tis daniel: ⁊. ſ̄. eo. omnipotens: niſi ſe purgaret.
g Poſt ꝯfirmationē. tūc em̄ ſpūale vinculū ē ꝯtra/
ctum. ſ̄. de trāſla. inter corꝑalia. h Arbitriū. h̄
generale eſt q̄ vbi certa pena exp̄ſſa non eſt in iure. ar
bitrio iudicis relinquit̄. ſ̄. de offi. deleg. de cauſis. ff. ꝺ
ꝺ iure deli. l. ī. in fi. ⁊ a tali pena impoſita p̄t appellari

ſecus a pena expreſſa in iure. ff. de ver. ſigni. l. antepe.
Sic ⁊ vbi ius expreſſum non eſt ſ̄m equitatē eſt ꝓce/
dendū. ſ̄. de tranſla. c. vl. i Aſtringendus. l; em̄
nō inſcribat obligabit ſe ad extraordinariā penā ad ar
bitrium iudicis. vt hic patet. ⁊ arbitrium iudic; equū
eē deber. vn̄ ſi ex
cederet reducē/
da eēt illa pena
ad arbitriū bo/
ni viri. ſ̄. ꝺ iure/
iur. q̄ntauallis:
⁊. c. veniens. ad
fi. k Crimi/
nalis. et tn̄ req̄/
rit̄ in tali cā pre
ſentia pluriū epi
ſcopoꝝ ac ſi eēt
criminalis. xxiij
di. illud. ⁊. iij. q.
vj. h̄ q̄ppe. ⁊ in
hac cā teſtes cō/
pellēdos: credo
de hoc dixi. ſ̄. ꝺ
teſt. cog. c. p. ī fi.
glo. l Per
ꝓcuratorē. ſic. ſ̄
de ꝓcura. tue. ſ;
vbi ꝺ crimīe agi
tur. criminaliter
nō īteruenit ꝓ/
curator. ſ̄. eo. c.
xxi. vbi de hoc.
Qualiter
Diuidi
tur vt patet ī ru
bro. Secunda
ibi: Formam ve/
ro. Prima ſub/
diuiditur. Nam
in princi. ⁊ in fi.
cōmendat ⁊ con
firmat inquiſito
res ſi bene pro/
ceſſerunt. in me
dio vero ſcilicet
in verſi. ſi vero.
inſtruit ſi male
ꝓceſſerunt. Ab/
bas Siculus.
m Obſeruari. argu. q̄ iudex qui male iudicauit. nō
dicitur fructus officio ſuo. ſed iterum debet procedere
⁊ bene iudicare. argu. ff. de arbi. dicere autem. §. ſed ſi
de pluribus. argu. contra. quia ſiue bene ſiue male ſen
tentiam dixit vlterius ſe intromittere nō poteſt. ff. de
arbi. quia arbiter. ff. de re iudi. iudex: ⁊. ſ̄. ꝺ offi. dele.
in litteris. ſecus in caſu iſto: quia iſti erant generales
legati ad inquirendum. vnde poterant mutare ſi er/
raſſent. ⁊ nondum tulerāt etiā ſententiā: ſ; errauerūt.
in proceſſu. n Naſcantur iniurie. C. vnde vi me
minerint. ⁊. xxj. q. ī. ꝑuenit: ⁊. ſ̄. de reſcrip. nōnulli. B.
o Corrigere. Nota q̄ iudex pōt corrigere errorem
ſuum ſi male interlocutus ſit vt h̄ patet. ⁊. ſ̄. de ap. cū
ceſſante. ⁊. ī. de ſen. excom. ſacro. ff. de re iudi. qꝺ iuſſit
⁊ eccl'ia cū errat mutat ſentētiā. ſ̄. de frigi. ⁊ male. fra
ternitatis. ⁊. xxxv. q. ix. §. is ita: ⁊. c. ſnīa;: ⁊. c. q̄ue. et
xxij. q. iiij. magne. ⁊ teſtis p̄t corrigere ſuū errorē. ſ̄. ꝺ
teſti. cog. p̄terea. ſi. ſ̄. ꝺ vſupal. niſi. ⁊ dicit ip̄ator: Nō

212

a ſűt acta : nõ pñt ordinabiliꝶ
agi. Si ꝟo pſcriptū ordinez
cuſtodiſtis : oĩ gr̃a ⁊ timore
poſtpoſitis deū ſolū haben/
b tes p̄ oculis via regia ĩcedē/
c tes ſine pſonaꝝ acceptiõe in
negocio ꝓcedatꝭ. ¶ Formā
ꝟo iuramēti : quā a clericis
nouarieñ. ſup inq̃ſitiõe faci/
enda in h̃ negocio recepiſtis
d ĩ ſiĺib⁹ volum⁹ obſeruari : vt
videlicet iurent clerici ꝙ ſup
his q̃ ſciűt vel credűt eſſe in
ſua eccĺia reformāda tā ĩ ca/
e pite q̃ꝙ in mēbris exceptꝭ oc/
f cultis criminib⁹ merā ⁊ ple/
nā dicant inq̃ſitorib⁹ verita/
tem. **I**dē archiepō arelatē/
ſi ⁊ vallis magne abbati.

Si is cõtra quē inquiriꝶ iu/
rauit reſpõdere tm̄ ad inter
rogata: poſt ɔfeſſionē audiꝶ
volens ꝓbare excuſatiões q̃
ɔfeſſionem nõ perimunt ſed
exponunt: ſecus ſi iurauerit
plenam ⁊ meram veritatez.

g **Q** dicere. Caplm̄. XVIII.

QUam dilecti filij ciſterci.
abbas ⁊. p. ⁊. r. monachi fon
tis frigidi. ap. ſe. le. ad eccle/
ſiam agathanē. acceſſiſſent:
vt in ea legatiõis officiū ex/
ercerēt: quia de agathaneñ.
h epō p frequentez clamorem
multa ſibi fuerant inſinuata
ſiniſtra : voluerunt deſcēde/
re ac videre ſi clamorem ope
cõpleuiſſet: ⁊. ĩ. ¶ Quia ꝟo
nob̃ ñ ɔſtitit ſb̃ q̃ forma epſ
cū canonicꝭ agatheñ. corā di
ctis legatꝭ p̃ſtiterit iuramen
tū: vtꝝ videlꝫ ita iurauerit.
i vt ſup ſtatu eccleſie plenaz ⁊
k merā diceret ꝟitatē an vt ad
inquiſita veraciter rñderet.
¶ Mādam⁹ q̃ten⁹ eiſdē lega
tis ex pte nr̃a mādetꝭ vt ſb̃ q̃
forma iuramētū p̃ſtiterit: ſtu
deāt fideliꝶ ĩtimare : ⁊ ſi ꝺm
l reſpõſionem eoꝝ ſb̃ ſcd̃a for/
ma iurauit: aut ip̃e ſufficiēꝶ
ꝓbauerit ſe ſb̃ illa forma iu/
raſſe: aut p depoſitiões teſti/
um q̃s ꝓduxit aut etiā alioꝝ
cū depoſitiões ille nõ fuerit
publicate nec ꝓductiõi teſti/
um renűciare curauerit : qm̄
ꝺm eādē nõ tenereꝶ ex debi/
to iuramēti niſi ad inquiſita
ſolūmodo reſpõdere vos ex/
cuſationes ſuas audire cure
tis: ⁊ ſi eas ꝓbauerit cuz ex/
cuſationes huiuſmodi ɔfeſ/
ſiones non perimāt ſꝫ expo/
nāt q̃ tales ſűt: vt ad bonū ⁊
m malum valeāt retorqueri: et
n id̃o iudicari debēt ex cā euz
ſub ap. ob. abſoluatis. Cum
⁊ ſi repertus ſit culpabilis ĩ
quibuſdā ex labore tamen ⁊
pudore punitus quos pro/
pter hāc cauſam incurrit hu
iuſmodi leuis culpa leuiꝶ ei
valeat indulgeri. Quia ſi ex
o cuſatiões illas ſup dilapida
tiõe naufragio ⁊ ſymonia ꝓ/

em̄ erubeſcim⁹ ſi q̃d meli⁹ horum que prius ipſi dixi/
mus adinueniam⁹ cõpetentē prioribus imponere cor/
rectionē ne ab alijs corrigi expectemus. in auč. ꝺ nup.
circa prin. p vnam colūnam. colꝶ. iiij. a ¶ Ordina/
biliter. xiiij. q. v. neqꝫ ſi agris. ⁊. c. forte. ⁊. j. q. j. nõ ē pu
tāda. b ¶ Via
regia. hoc eſt a
iuſticia non de/
clinantes.
c ¶ Perſonarū
acceptiõe. ſic. ſ̃.
de iudi. nouit: et
ſ̃. ꝺ ſta. regu. ea
que. d ¶ In
ſiĺibus. vt. ſ̃. de
trāſla. inꝶ corpa
lia: ⁊. ſ̃. ꝺ re iu/
di. ĩ cauſis: ⁊. ff.
de leg. l. nõ pñt.
e ¶ Exceptis
occultis. qꝛ ſup
his inq̃ſitio fieri
nõ debet. ſꝫ ſup
illis tm̄ ꝺ q̃bus
infamia p̃ceſſit.
j. eo. inq̃ſitionis
. §. j. ⁊. c. q̃liter:
⁊ ſi teſtes de oc/
cultis dicāt non
puniűꝶ rei. vt. c.
inq̃ſitiõis. qꝛ ſu
per his nõ iura/
uerűt. f ¶ Ple
nā. cuꝫ iurāt ꝺm
hāc formā ſec⁹ ſi
iurāt rñdere ad
interrogata tm̄
j. c. pxi. Berñ.
QUam di.
¶ Primo
poniꝶ legatoruꝫ
inq̃ſitio. In ſe/
cūda. ibi: Quia
eorū dubiū ꝓpꝶ
qđ facta fuit cõ/
miſſio. Tertia.
ibi: Mādam⁹.
cõmiſſionis for/
ma bimembris.
Ab. g ¶ Cū di
lecti. Caſus. ab/
bas ciſtercieñ.
et. p. et. r. legati
erāt ap. ſe. cū au
diuiſſent per fre
quentē clamorē multa ſiniſtra ꝺ epiſcopo agatheñ. vo
lētes inq̃rere veritatē: acceſſerunt ad eccĺiaz agatheñ.
receperűt iuramēta epi ⁊ canonicoꝝ: ⁊ ĩ illa inq̃ſitiõe
ɔfeſſus fuit epſ ꝙ cõmiſerat ſymoniā dilapidatiõez: ⁊
ꝙ habuerat res naufragij epſ: timēs illas ɔfeſſiones:
voluit ſe excuſare poſtea ɔtra illas: dicēs ꝙ iurauerat
rñdere tm̄ ad inꝶrogata. legati dicebant ꝙ ſb̃ alia for/
ma iurauit. ſ. ꝙ plenā ⁊ merā diceret veritatē. ⁊ quia
tűc ſe nõ excuſauit: poſtea nõ debebat audiri. vñ nego
ciū illud delatū eſt ad papā. ⁊ ꝙ iurauit rñdere tm̄ ad
interrogata apud ſe. ap. quoſdā teſtes ꝓduxit. ſed qꝛ
nõ ɔſtitit pape ſub q̃ forma iurauit. cū depoſitiões ille
nõ fuerit publicate. nec ip̃e renűciauerat teſtib⁹ ꝓdu/
cēdis. mādat papa ſup h̃ inq̃ri ab illis inq̃ſitorib⁹ ſub
q̃ forma iurauit ⁊ ſi ꝺm illoꝝ inq̃ſitoꝝ rñſionē cõſtite/
rit ꝙ iurauit ſub ſcd̃a forma. aut ſi epſ ille h̃ ꝓbauit p
depoſitiões teſtiū q̃s ꝓduxit: aut etiā alioꝝ. qꝛ ꝺm illā
formā ñ tenebaꝶ
rñdere niſi ad ĩ/
ꝶrogata admit/
tāt excuſationes
epi ſup ɔfeſſioni
bus ſuis: qꝛ ex/
cuſatiões ille ex
ponēt illas ɔfeſ/
ſiões q̃s ſi ꝓba/
uerit abſoluāt il
lū. ſi ꝟo excuſati
ones ñ ꝓbauerit
vel ſi iurauerit
plenā ⁊ merā ve
ritatē dicere re/
moueant illū ab
eccĺia agatheñ.
non obſtātib⁹ illꝭ
excuſationib⁹.
h ¶ Clamorē. ij
q. j. de⁹ oĩpotēs.
⁊. j. e. q̃liꝶ ⁊ qñ.
⁊. lxxxvj. diſt. ſi
q̃d. i ¶ Plenā
ſcꝫ ꝙ nullū veꝝ
tacere debet. iij.
q. ix. hortamur.
k ¶ Merā. ſ. a
falſitate. ij. q. iij
nullā: ⁊. iij. q. ix.
pura. ⁊ h̃ idē de/
bēt facere teſtes
vt nõ. ſ̃. ꝺ teſti.
fraꝶnitatis. ⁊. c.
lꝫ. ⁊. ſ̃. c. px. ĩ fi.
l ¶ Rñſionē eo
rū. ſi. ſ̃. de ele. cū
dilect⁹. creditur
g̃ iſtis ſi ɔfiteāꝶ
ꝙ iurauit. vt ad
inq̃ſita rñderet:
ſꝫ ſi ɔ̃riū dixerit
poterit ꝓbare ɔ̃
dictū illoꝝ: vt h̃
ptꝫ: ⁊. ſ̃. de teſti.
cū a nob̃. qꝛ non
crediꝶ iudici ĩ p̃
iudiciū alterius
niſi q̃ten⁹ ɔſtat p
legitiā documen
ta. ſ̃. ꝺ ꝓba. qm̄ ſꝫ cõtra. ſ̃. ꝺ ele. cum dilecti. ſed ibi de
neceſſitate ſtaꝶ dicto illoꝝ. qꝛ illa inq̃ſitio p alios ꝓba
ri ñ poterat: qꝛ ſoli inꝶrogati fuerűt ꝓut h̃ inferi⁹ diceꝶ
m ¶ Valeāt retorq̃ri. vñ ĩ humaniorē ptē ſűt ĩtelligē
de ſiue ĩterp̃tāde. j. ꝺ re. iur. eſtote. ⁊ ꝺ trāſac. c. vl. ff. ꝺ
reg. iu. ſp ĩ dubijs. ⁊. ff. de re. du. q̃tiēs. ij. T. n ¶ Ex
cā. cā em̄ ſp ɔſiderāda ē ex q̃ cā aliq̃d ſit factū. ⁊ etiaꝫ
tēp⁹. ſ̃. de trāſac. c. vl. ⁊. v. q. v. nõ oĩs. ⁊. j. de ver. ſig.
intelligētia: ⁊. xxiij. q. viij. occidit: ⁊. ff. ꝺ fur. verū. B.
o ¶ Dilapidatiõe. epſ iſte ꝓpter formā iuramēti tria
ɔfeſſ⁹ ē ɔ̃ ſe. ſymoniā. dilapidationē. ⁊ ꝙ habuerat res
naufragij. ⁊ ɔ̃ iſta admittunꝶ eius excuſatiões. potuit

a bare nequerit: aut ſub p̄ſa forma iurauerit cū ſcd̄m eandē nec veritatē tacere nec admiſcere debuerit falſitatem: vos nō obſtātib⁹ excuſationib⁹ q̄s de nouo ꝓpoſuit cū i ꝯfeſſionib⁹ ſuis nullā oīno d̓ illis fecerit mētionē q̄uis firmit̄ aſſeruerit qd̓ plures ex illis legatis p̄dictis expo-
b ſuit cū hoc ꝑ ſe ꝓbare nō poſſet tanq̄ q̄ ſolus examinabatur ab illis eū ab admīſtratione agathen̄. ecc̄l'ie remouere curetis. Idē archiep̄o terracon̄. ⁊ abbati ſancte marie de populeto ⁊ archidi. barchinon̄.

De v̓itate criminū nō inquirit̄ niſi prius cōſtet de infamia ⁊ tunc nō inimici vel piuri ſed idonei viri ad ꝓſequēdū inquiſitionē ⁊ teſtimoniū admittunt̄. ⁊ nō ꝓbato crimine indicit̄ infamatis purgatio. Ca. XIX.

Cum oporteat ep̄m. et. j. Sane venientib⁹ ad apo. ſe. S. ⁊. M. canonicis vicen̄. ⁊ multa enormia ꝯtra vicen̄. ep̄m ꝓponētib⁹ corā nobis: q̄ illa nō debeam⁹ ſub diſſimulatione trāſire vobis inquiſitionē illoꝝ duximus cōmittendā. Verū dict⁹ epiſcopus anteq̄ ad ip̄m noſtra citatio perueniſſet ad p̄ſentiam noſtram accedēs ꝓpoſuit quod illi qui enormia de ipſo ſuggeſſerāt typo malicie potius q̄ iuſticie zelo ducti nobis huiuſmodi intimarūt cum ipſi eius ſint ini-
c mici manifeſti ⁊ cū eius ho-
d ſtibus conuerſentur. conſanguineoſq̄ ſuos ad complices intendant ad teſtificandum producere contra ip-
e ſum qui ad denunciandum ſeu teſtificādum admitti nō debent: vtpote iuramenti p̄ſtiti trāſgreſſores ⁊ alijs criminibus irretiti: et. j. Mādamus vestre. M. quod niſi ſuper p̄-
f dictis famam ipſius leſam eſſe noueritis: vos ad inquiſitionē illoꝝ nō ſubito ꝓcedatis. Qd̓ ſi ad inq̄ſitionē fuerit ꝓcedēdū: p̄dictus vel alios q̄s ip̄ius eſſe ꝯſtite-
g rit inimicos nec ad ꝓſequēdā inquiſitionē nec ad phibendū teſtimoniū ꝯtra ip̄m

ſe excuſare de dilapidatione interrogat⁹ vtrū alienaſſet bona eccleſie. vel vtrū obligaſſet eccleſiam. r̄ndit ꝙ ſic ꝓpter formā iuramēti. ꝯtra iſtā cōfeſſionē bene poterat ſe excuſare. ſ. ꝙ debitū imminebat. nec aliunde ſoluere poterat. x. q. ij. h' ius: ⁊ ita ſi ꝓpter hāc cām alienauit. vl' obligauit eccleſiam. nō peccauit: ⁊ ſic iudicari debet cōfeſſio ſua ex cauſa que bona ⁊ licita fuit. et ad malū ⁊ ad bonū poterat ſe habere. vel aliter etiā ſi alienauit etiā cōtra vtilitatem eccl'ie ⁊ ip̄e poſtea reddidit eccleſiā indēnem ſufficere videbatur. ſ. de elec. ꝙ ſicut. vbi de hoc ſed illud nō ſufficit vt ibi no. vnde prima excuſatio verior eſt interrogatus fuit an habuerit res naufragij. r̄ndit ꝙ ſic. vnde videbat̄ ꝓpterea excōmunicat⁹. j. de rap. excōicatiōi ⁊ nihilominus furtū cōmittit. ff. de acq̄. re. do. [...] rōne. §. vl. in [...]i. ꝓpt̄ hoc erat puniēdus. Nec cōfeſſio poterat [...]e habere ad bonū vt. ſ. recolligeret res naufragij. vt ſaluas faceret ⁊ reſtitueret illis q̄ paſſi fuerāt naufragiū. ⁊ h' ꝓbare volebat cū intētio ſua fuiſſet honeſta. q̄ ad alios ꝑueniſſent. q̄ n̄ reſtituiſſent illas. ſed ſi illas habuiſſet. vt ſibi retineret: h' malū erat Interrogatus etiā fuerat: vtrum ordinaſſet aliquē ꝑ ſymoniā Reſpondit ꝙ ſic ꝯ hoc ſe excuſare volebat. q̄ aliq̄s ordinauit ꝑ ſymonia eo ignorāte. ſ; ex poſtfacto hoc ſciuit puta p̄ntator recepat pecuniā vt aliquem faceret ordinari. j. de ſymo. ex tue. in hoc nō peccauit. vel potes ponere exēplū. j. de ſymo. ſicut. Ber. a Pria forma: q̄ fuit. ꝙ merā ⁊ plenā diceret veritatem ⁊ nūc nō ꝓſunt ille excuſationes q̄ tūc ſe debuit excuſare ꝑ [...]t ſequit̄. Bern̄. b Poſſet. ⁊ ſi veꝝ fuiſſet. ꝙ illas [e]xpoſuiſſet corā illis nō valet. cū eas ꝓbare nō poſſet. [d]eficit ḡ ſibi non ius. Sed probatio iuris. xxxij. q. v. [c]hriſtiana: ⁊. ff. de te. tute. duo ſunt titij: ⁊. ff. de re. du. [ſi] fuerit legatū. ff. de adi. leg. l. iij. §. ſi duob⁹: ⁊. ff. de he[re]. inſti. in tēp. §. j. ⁊ eſt ſimile. ſ. de elec. bone. j. ⁊ ē ar. teſtis q̄ eſt ſingularis in dicto ſuo nō ꝓbat. vt dicit decre. bone. j. ⁊. ſ. de ꝓba. licet. Bern̄.

Cum oporteat. In prima ꝑte ponit̄ denūciatio ep̄i ⁊ inq̄ſitorū datio. In ſcd̓a ibi: verū: cōparitio ⁊ allegatio ep̄i cōtra denūciantes ⁊ teſtes. In tertia ibi: diſcretioni: inquiſitorū triplex īſtructio. Scd̓a ibi. qd̓ ſi. Tertia ibi: ⁊ ſi nihil. c Hoſtib⁹ cōuerſent̄. vn̄ ſunt repellēdi. q̄ ꝯuerſant̄ cū inimicis. ⁊ ſunt ipſi inimici de hoc dicit̄. ſ. e. c. j. ar. ad hoc. C. de in offi. teſta. liberi: ⁊. ſ. e. repellant̄ ⁊ arg. ff. de offi. p̄fec. vrb. l. j. §. cū patronus: ⁊. iij. q. v. c. iij. ar. ꝯtra. ff. ꝓ ſo. nā ſocius. lxxxj. diſ. legit̄. ⁊. iij. q. v. c. iij. ⁊ eſt ar. hic contra aliquem ex inhoneſta cōuerſatione. Berhardus d Cōſanguineos qui in cauſa criminali non admittunt̄ vt cōſueuit notari. iij q. v. c. j. Bern̄ e Ad denunciandū. Sed nūquid criminoſi ⁊ infames repellunt̄ a denūciando nō videt̄: q̄ quilibet tenetur ad h'. ij. q. vij. q̄ propter. ⁊. ſ. de cog. ſpi. tua Itē hereticus admittit̄. xxiiij. q. j. q̄ſ quis: ⁊ viles ꝑſone admittunt̄ ſ. de ſpon. p̄terea ⁊ qualecūq̄ teſtiōniū videt̄ ſufficere. xxij. q. v. hoc videt̄: S; ꝯ videt̄ q̄ tm̄ honeſte ꝑſone admittūtur. xxxv. q. vj. ep̄us in ſynodo: ⁊. ſ. de teſti. cog. p̄terea. ⁊. ſ. de ſpon. cū in tua: ⁊ ad populares actiones: nō admittunt̄ ꝑſone nō integri ſtatus. ff. de pupil. ac. l. popularis. Credo ꝙ honeſte ꝑſone tm̄ debeant admitti ad denūciandū ꝓut hic. j. dicit̄. Io. dixit ꝙ infamis ꝑſona admittit̄ dū tn̄ nō ſit criminoſa ⁊ irregularis. ſed hoc nō credo de in fami. de hoc nota. ij. q. j. ſi peccauerit: ⁊. ſ. de ſpon. cū in tua. ⁊. j. c. ꝓxi. ⁊. iij. q. v. c. ij. Bern̄. f Ipſius: hoc ideo dicit q̄ nō eſt ꝓcedendū ad inquiſitionē cōtra aliquē niſi cōtra infamatū. j. e. inquiſitionis. ⁊. c. qualiter: vbi de hac materia aptius explicat̄. g Inimicos: patet hic ꝙ inimici nec ad ꝓſequendā inquiſitionē vel teſtimonium admittunt̄ vel ad adnūciandū ſiue accuſandū. vt. ſ. eo. c. j. ⁊. j. c. ꝓxi. ſed nō determinat̄ quales inimicitie repellant hic ab inquiſitione vel teſtimonio ⁊ videt̄ ꝙ capitales ⁊ cōſpirationes tantū. j. de ſymo. ꝑ tuas. j. ⁊. j. c. ꝓxi. inſti. de excu. tu. §. item ſi inimicitias: ⁊. ff. de gr. l. licet: q̄ nō quilibet inimicus repellit̄: ſed ille tan-

s epm̄ admittatis ſed p̱ viros idoneos. ſup̱ his q̄ geſta ſūt inq̄ratis diligēti⁹ veritatē. ❡Et ſi nihil graue ꝓbatum fuerit ꝯ ip̄m vos purgatio/ b nē canonicā indicatis eidē.

Idē. A denūciatione repel liť publicus ꝯcubinari⁹ ex cōīcatus ⁊ cōſpirator. ⁊ is q̄ nō p̄monuit. Ca. XX

QUm dilect⁹ filius. et. ī. Si vob̄ cōſtiterit p̄di/ ctos q̄rū noīe ſunt exceſſus hmōi de ep̄o nūciati publi/ c ce ꝯcubīarios tūc fuiſſe ꝓpť q̄ꝺ in eos fuit excōīcationis ſnīa p̄mulgata vľ p̄fatū ep̄m de iā dictꝫ exceſſib⁹ nō fuiſſe d p̄monitū ab eiſdē vel ipſos e cōſpiraſſe ī eū a denūciatiōe repellatꝫ eoſdē. Alioq̄n au/ diatis q̄ fuerūt hincīde ꝓpo ſita. ❡Eidem ep̄o aucťe nr̄a nihilomin⁹ ꝓhibētes. ne ſu/ p̱ his ſup̱ q̄b⁹ ad audientiā nr̄am fuerit legitīe appella/ tū: p̄fatos clericos indebite f grauare p̄ſumat: donec cā ſu p̱radicta iuxta formā mādati nr̄i fuerit terminata. Idē ep̄o gebenēſi.

Crimē ꝓbatū p̱ modū inquiſitionis regulariter pena ordinaria non puniť: ſꝫ ſi īpedit ordinis executionē fit depoſitio ſicut ī accuſatiōe: ⁊ ſi īpedit tm̄ beneficij retētionē fit priuatio a beneficio nec poterit iudex hāc penā moderare. c. XXI.

INquiſitionis negociū quā de ep̄o ⁊ canonicis valētinē. vobis cōmiſim⁹ ter minandā. et. ī. Secūdo que ſiſtis: quid vobis ſit ſtatuendū: ſi cōtra quēpiam p̱ inquiſitionē ꝓbatū fuerit tale crimen ꝙ deponeret accuſatū criminaliť ⁊ cōuictū. ❡In q̄ q̄dē duxim⁹ diſtinguēdū: vtrū ſit tale crimē q̄ꝺ ordīs executionē ſuſcepti aut retētionem beneficij: etiā poſt p̱ actā pnīam īpediret: puta ſi g homicidiū cōmiſiſſet vel ad/ ept⁹ eēt ordinē aut bn̄ficiū vi h cio ſymoīe q̄ caſu erit ſicī ī ac

tū q̄ nimia familiaritate cōiunct⁹ eſt. ff. de verbo. ſig. late. §. amicos. Itē ꝓpter leues inimicitias nō extin/ guiť legatū. ff. de adi. le. l. iij. in fine: ſed cōtra videť ꝙ ꝓpter leues etiā repellanť. qꝛ ꝓpter ciuilē cōtrouerſiā repelliť quis ab accuſatione. ſ. de teſti. ſpo. itē cū q̄s. Ille dicunť graues inimicitie q̄ ſunt de ſtatu hominis. vel de bonis ei⁹. iij. q. vi. ⁊ ar. opti. ſ. de dona. ꝓpter ei⁹ ingratitudinem ⁊. C. de reuoca. dc na. l. vi. ⁊. ff. de excuſa. tu. ꝓ/ pter litē. So. arbitrio iudicis relinquiť: que ini/ micitie repellāt in talib⁹: arg. in auč. de teſti. §. ſi vero dicať. coll. vij. ⁊. ſ. e. ſuper his: ⁊. ſ. de offi. dele. de cauſis. Et dicit lex. ꝙ nō ſemp̱ repellitur teſtis ꝓpter inimicitias. ſed iudex eſtimabit an ei ſit credendū vel nō. ff. de queſti. l. j. §. p̄terea inimicoꝝ. et. §. q̄ſtioni. Io. a ❡Per viros idoneos: ex hoc videť ſi ille q̄ impetrauit inquiſitionē remot⁹ ſit ꝓpter aliquam cām. ꝙ alter poſſit ꝓſeq̄ eādē inquiſitionē: ar. ff. de inoffi. teſta. poſthumus. §. j. nō em̄ refert. p̱ quē p̄ces ſint oblate. C. de p̄/ ci. imper. offe. l. j. ⁊. l. vniuerſis. nec refert vndecūqꝫ crimina claruerint. xxiiij. q. iij. ecce. Item qꝛ iudex hic ex officio ſuo ꝓcedit vnde ꝓpter inhabilitatē agentis nō impediť ei⁹ officiū q̄ꝺ poſſet ꝯcedi forte vbi ex officio ꝓcedit: ſed aliter nō audireť: ſed veri⁹ videť. vt dixit Io. ꝙ nō poſſit. qꝛ papa lr̄as nō dediſſet ad petitionē illius ſi talē ſe dixiſſet: ⁊ eadē rō etiā delegatū mouere debet. ſ. de reſcrip. ſup̱ lr̄is: in fi. Tan. dixit. ꝙ bene poterat iudex ꝓcedere Io. meli⁹ dicit. vt mihi videť ⁊ ꝙ hic ꝓcedere poſſunt. nō ex vi primarū lr̄arū ſed ſecundarū. b ❡Indicatis. ⁊ ita leuia pōt leuiter indulgere. ſ. c. ꝓxi. ⁊. ff. de pe. l. reſpiciendū. in prin.

QUm dilectus. ❡Primo inſtruit iudicē ſuper declinatorijs ⁊ eis deficientib⁹ ſup̱ principali. Scd̄o inhibitionē fieri mādat ibi: eidem. Abbas.

c ❡Cōcubinarios. Sed iſti ꝓſequebanť ſuā in iuriā vel ſuoꝝ: quare nō admittunť ad denūciandū cum admitterenť ad accuſandū q̄ꝫtūcunqꝫ criminoſi ſint. iiij. q. vj. oībus. Rn̄. nō ꝓſequebanť iniuriā ꝓpriam. vnde cum eſſent publice cōcubinarij nō erāt admittendi ad aliorū peccata denūcianda. cū ſuſpenſi etiā ſint. xxxij. diſt. §. verum. ſed viles ꝑſone non admittunť ad denunciandum: vt ſepius dictum eſt: ſic. ſ. eo. c. j. ⁊. ſ. de ſpon. cū tua. d ❡Premonitū: q̄ em̄ non admonuit repelliť a denunciatione. ſ. e. c. ij. ⁊. ī. eo. qualiter. §. ad corrigendos: ⁊. ī. de ſymo. licet. hely. e ❡Conſpiraſſe. Iſti nullatenus ſunt admittendi. ī. de ſymo. p̱ tuas ⁊. ſ. de re iudi. cū. J. ⁊. A. f ❡Supradicta. qꝛ tunc p̄ſumiť ꝙ ex odio ꝓcederet ⁊ merito poſſent eū recuſare tāqꝫ ſuſpectū. ar. ſ. de ap. ꝓpoſuit. ⁊. c. ad hoc. ⁊. c. ſicut.

INquiſiti. ❡Si crimē in modū inquiſitionis ꝓbatū īpedit etiā poſt p̱actam penitentiam ordinis executionē vel beneficij retentionem puniť quis ſicut in accuſationis iudicio: alias pena erit arbitraria. h. dicit ſm̄ cōmunē ſummationē vſqꝫ ad. §. tertie. ſed cō/ prehendēdo mētem littere. ⁊ veram lec. ſic ſummo vt in rubro vſqꝫ ad. §. tertie. Et iſte eſt ver⁹ intellectus hui⁹ c. nō bene declaratus p̱ſcribentes. Diuidiť. qꝛ in prima cōſultatio. in ſcd̄a rn̄ſio ibi: in q̄. Abbas. g ❡Homicidiū. Hic ꝯfirmať q̄ꝺ dici ꝯſueuit. ꝙ ī nullo occulto crimine īpediť executio poſt p̱actā p̱niam p̄terqꝫ in homicidio: ⁊ h̄ idē ꝓbať de tēp. ordi. q̄ſitū ⁊ in ſymonia de hoc notari cōſueuit. l. di. de his. Bern̄. h ❡In accuſationis. videť ꝙ in caſib⁹ iſtis denūci/ ans debeat ſe obligare ad penā taliōis cū eq̄ puniāť. ac ſi accuſareť. ſ. e. ſup̱ his. ar. ſꝫ nō credo ꝙ ſe debeat obligare ad penā taliōis ſꝫ ad extraordinariā penā ſicut excipiēs. ſ. e. ti. ſup̱ his. Itē nec videť h̄ hr̄e locū ad/ monitio. qꝛ nō pōt ſe corrigere retēto bn̄ficio ſi q̄s vellet denūciare in his caſib⁹ ꝯ. ī. de ſymo. lꝫ hely. vbi ad/ monitio ꝓbata fuit Itē idē eſt ſi quis p̱ ſymoniā ade/ ptus eſt beneficiū ſicut et ordinem vt hic dicit ſignať contra. ī. de ſymo. dilectus. ij. vbi dicitur ꝙ ſi in modū accuſationis conuinciť quis de ſymonia. deponiť. Si in modum inquiſitionis conuincitur remoueť ab illis eccleſijs. ⁊ in artioribus ponitur ad peragendum pe/ nitentiam. ī. de ſymo. de regularibus: ⁊ hic puniunť. ſicut ſi directe accuſarentur. Quod dicit ita procedēdū eſſe ſicut in accuſationis iudicio poteſt dici verū eſſe q̄ꝫtum ad hoc vt priuenť officio ⁊ beneficio. nō tn̄ q̄ꝫ/ tū ad depoſitionē qꝛ depoſitio nō eſt effect⁹ inq̄ſitiōis ſed ꝓuatio adminiſtrationis vel bn̄ficij. ī. e. q̄liter. ī. de

...mo. p tuas. j. vñ illud nõ notat oĩmodã ſiĺitudinem. ... nullꝰ debet puniri certa pena niſi ad hoc actũ ſit. ſ. ...e or. cog. cũ dilectꝰ. ⁊ ſm formã iudicij formari debet ...nia. j. de ſymo. lʒ ⁊ h̃ intellige qđ hic dr̃ de ſecularibꝰ ...trraria loquũtur de regularibꝰ circa q̃s ſeruat̃ qđ h̃ ...r. j. de ſymo. qm̃ ...ſymoniaca. vel ...oſſet dici ꝙ eti...m p inq̃ſitiões ...eponũt̃ ſecula/...es ꝓpter enor/...mitatẽ criminis. ...t hec lr̃a velle ...idet. ſ. de do. ...cõtu. veritat̃: ...bi deponit̃ epꝯ ...n modũ inq̃ſiti...nis. cui ꝓbatũ ...uit homicidiuʒ ...n modũ denun...tiatiõis. de regu...laribus fiat put ...r in illa ꝯſtõne ...bi dicet̃ đ hoc. ...Bern̄.

...a ¶ Aliodn. i. ...alind crimen. ...b iſtis duobus ...t ꝓbatũ in mo...dũ inq̃ſitiõis qđ ...nõ ĩpediat ordi...nis executionẽ: ...etiaʒ poſt pactã ...niaʒ: tunc ꝓce/...dat iudex ſcđm ...ꝙđ ſibi videbit̃ ...ed nõ in officio ...vel bñficio cũ in ...alijs duobꝰ caſi/...bus nõ puniant̃ ...n plus vt dixit ...Jo. in ꝓxi. notu ...a. regulares tñ ...plati bene remo...uerent̃ q̃ ꝓ mo/...dicis cauſis re/...mouẽtur ab ad/...miniſtratiõe. j. đ ...ſymo. p tuaſ. B. ...Tertie ¶ Cõ/...tra nõ infamatũ ...ſup veritate cri/...minũ inq̃ri non ...debet: etiam ſi li...bellꝰ famoſus ꝯ ...ẽũ oblatꝰ fuerit

cuſatiõis iudicio ꝓcedẽduʒ a aliodn ſm pſone merita ⁊ q̃/litatẽ exceſſus penã poterit iudicãt̃ diſcretio moderari. ¶ Tertie dubitatiõis articulus ꝯtinebat vtꝝ cũ duo vel plures iurati affirmant ali/quẽ crimẽ aliqđ eiſdẽ videtibus cõmiſiſſe de q̃ aliq̃ infa/mia nõ laborat. aliquam illi penã infligere debeat̃ ⁊ vtꝝ ad petiões q̃rũdã q̃ſdã cedulas vob occulte tradẽtiũ in/famatiões epi cõtinentes ſit ad iq̃ſitionẽ eoꝝ: q̃ ĩ ipis ꝯtinẽt̃ cedul̃ ꝓcedẽduʒ ⁊ an fides eoꝝ dict̃ debeat adhiberi q̃ poſt iuramẽtũ ĩterroga/b ti ſecreto vtꝝ ſint eoꝝ đ qbꝰ inq̃rit̃ inimici rñdẽt: ꝙ non diligũt illos vel directe ini/micos ſe aſſerũt eorũdẽ: aut etiã añ iuramẽtũ id publice ꝯfitẽt̃. nullas tñ ĩimicitiarũ cauſas ꝓbabiles oſtẽdẽtes. ¶ Ad h̃ rñdemꝰ nullũ eẽ ꝓ crimĩe: ſup q̃ aliq̃ nõ laborat infamia ſeu clamoſa inſinuatio non ꝓceſſerit ꝓpter dicta hmõi puniẽdum. Quinimo ſup h̃ depoſitiões ꝯ eũ recipi nõ debere: cum inq̃ſitio fieri c debeat ſolũmodo ſup illis đ qbꝰ clamores aliq̃ p̃ceſſerũt: nec ad petitionẽ eoꝝ q̃ libel/d lũ infamationis porrigũt in occulto ꝓcedendũ eſt ad in/q̃ſitionẽ ſup ꝯtẽtis ibidẽ criminibꝰ faciendã: aut etiã aduerſus eos ꝯtra q̃s fit inqui/ſitio: fides adhibẽda ẽ dict̃ eoꝝ qui poſt iuramẽtum vel ante tacite vl' expreſſe inimi e cos ſe aſſerunt eorũdem niſi ante iuramentũ in fraudẽ id f facere p̃ſumantur. ¶ Queuiſti etiam quid ſtatui debe/at ſi nihil p certã ſcientiã: ſʒ tm̃ p famã ⁊ eoꝝ qui fuerint inquiſiti credulitatẽ iurataʒ contingerit inueniri ⁊ vtruʒ aliquis ſup eo crimine reputari debeat infamatus: de q̃ c ipſum duo vel tres vel etiaʒ plures dixerint infamatuʒ: licʒ de ipõ nihil ſiniſtri in publico audiatur. ¶ Ad quod eſt noſtra reſponſio ꝙ ꝓpter famam et deponentium credulitatem duntaxat nõ erit g ad depoſitionis ſententiam procedendum: ſed infamato canonica poterit indici pur/gatio ſcđm arbitrium iudi/h cãtis: qui propter dicta pau/corum eum infamatum reputare non debet: cuius apud bonos ⁊ graues leſa opinio non exiſtit. I pem epiſcopo/⁊ decano ſaluatenen̄.

Si is de cuius crimine in iudicio conſtat petit reſtitutionem propter iudiciorum or/dinem non ſeruatum: non ẽ audiendus: ſed eum tãꝗ notorium criminoſum debet ſuperior de nouo priuare Capitulum. XXII

...n ſecreto: nec ſup p̃ncipali credit̃ teſti q̃ iuratus dicit ...e illiꝰ ꝯ quẽ inq̃rit̃ inimicũ: idẽ ſi h̃ dixit añ iuramẽtũ ...niſi p̃ſumat̃ h̃ dixiſſe ĩ fraudẽ. h. d. vſq; ad. §. q̃ſiuiſti. Primo ponit tres q̃ſtiones. Scđo ſoluit. ibi: Ad hec. Et põt ſubdiuidi p̃ma ps: ſiĺiter ſcđa: ſm tres q̃ſtiões ...totidẽ rõnes ad eaſdẽ. Ab. b ¶ Secreto. exemplo ...anielis: ar. ad h̃. C. de teſti. nullũ: ⁊ ſi. ſ. de elect. quia ...ꝓpt̃. Et ẽ exp̃ſſum: ꝙ ſigillatim ſũt teſtes examinãdi. ...de teſti. venerabili. Bern̄. c ¶ Solũmodo. ſup il/...ls. Ex h̃ habes ꝙ de occultis nõ ẽ inq̃rendũ nec ſup ...lis iurat̃. ſ. eo. q̃liter. vñ ſi dicãti teſtes ſup his nõ valẽt talia dicta vtpote nõ iurati. vt. ſ. de teſti. ca. de te/ſtibꝰ. q2 ad h̃ nõ inducũt̃: ſi. ff. de iureiur. ſi duo. §. iteʒ iulianꝰ. fama q̃ alicuiꝰ p̃us leſa debet eẽ. ſ. e. cũ opor/teat: ⁊. j. eo. q̃liter. Bern̄. d ¶ In occulto. imo tales ſũt puniẽdi. v. q. j. q̃dã: ⁊ deteriores ſũt tales quã illi qui ſubſtãtias ⁊ p̃dia alioꝝ diri/piũt. vj. q. j. deteriores: ⁊. c. ex merito: ⁊ illõ detra hẽtẽ ſecreto ꝓxi mo ſuo: hũc pſe/quebar. xxiij. q. iiij. nimiũ ſũt: ⁊ c. q̃ peccat. B. e ¶ Aſſerũt. iu/dex cm̃ debet interrogare teſtẽ. ſit inimicꝰ alteri ꝑti. vt. iiij. q. iij. §. in criminali. ver. item teſtiũ: q2 inimici teſtes eẽ nõ debẽt. ſ. e. cũ oporteat vbi de hoc. Sʒ nunq̃d debet inq̃ri an al's ſit crimino/ſus. de h̃ nõ. de teſti. cũ cãʒ. B. f ¶ Preſumãt̃. q2 forte nollent ferre teſtioniũ. ⁊ idõ añ iuramentũ dicunt ſe eſſe inimicos illoꝝ. q̃d ſi pꝰ iuramẽ/tũ dicat ſe eẽ criminoſũ. vel al's inimicuʒ credet̃ ei: certe nõ. imo remouebit̃ ſicẽ or dinãdꝰ q̃ ꝯfitet̃ crimẽ ĩ ſcrutinio ſ. de eta. et q̃li. queris. Bern̄. Queſiuiſti. ¶ Nõ punit̃ q̃s de crimie de quo non ꝯſtat niſi p famaʒ ⁊ teſtium credulitatẽ: et p dicta paucoꝝ nõ debet q̃s apđ iudicẽ infamatus reputari. h. d. vſ ꝗ ad finẽ. Diuidit̃. Nam p̃mo format duas q̃ſtiones. Scđo ſoluit. ibi: Ad qđ. Ab. g ¶ Depoſitionis. id ẽ remotionis ab officio beneficio. h ¶ Dicta paucoꝝ. Nõ ꝙ dicta paucoꝝ nõ infamãt ſiue nõ inducunt fa/mã. vnde p̃latus ꝓpter hoc non mouebit̃ ad inquirẽ/dũ. fama em̃ debet eſſe p villã ſiue parrochiã. ad h̃ vt fiat inquiſitio. j. e. qualiter: ⁊. ij. q. j. deus oĩpotẽs. Sʒ quot appellabis. paucos vt non dicatur infamatus. Pauci dicuntur. xl. j. de cle. ex. mini. latores. ⁊. xxiij. mi lia dicũt̃ pauci. xlv. di. diſciplina. credo ꝙ maior pars vicinie requiratur: q2 fama loci requirit̃ non fama ali/

quoꝝ.ſ.de ꝑſūp.illud.ꝛ.ſ.de ꝯſang.c.ij.vt ex h̄ ſcāda lū genereť.ꝛ hoc innuiť bñ.ī.eo.qualiter. Jo.

AD petitionē. ¶ Si qua inquiſitio per papā ſpecialiter delegeť: legatus etiā de latere ſe ď ea intromittere nō poteſt. Jta cōmuniter ſūmatur. Sed licꝫ ſūmatio iſta ſit vera generaliter itellecta: nō tñ videť ꝯgruere huic lr̃e vt infra dicā. ideo ſūmo ſic vt ī rubro Et ē caſus valde nō. ſm hunc intellectū: ꝛ indubie ꝓcedit intelligendo ꝙ nō poniť hic aliqua ſpecialitas ī papa. Diuiditur in duas ꝑtes. Jn ꝑma facti narratio. Jn ſcđa diffinitio. ibi: Cum igitur. Ab.

a ¶ Nec reclamāte. Per h̄ videbať receſſiſſe a beneficio lr̃aꝝ ꝯſentiendo inquiſitioni legati tacite renūciando ſ.de offi. deleg. gratum. ꝛ.ſ.de ap. ſollicitudinē de arbi. ſed ſi in ſeruū: in fi. cū.l. ſe.ꝛ.l.ſi qs rem. C. cōia vtriuſqꝫ iudi.l.ij.ꝛ.C. de de his q̄ a ñ dño ma.l.vl.ī fi. Sꝫ ꝯ videť qꝛ nō cōſentit in iudicē qui petit inducias. vel cauſā abſentie allegat corā ipo.ſ. vt lit. nō ꝯteſta.c.j.et c.accedēs.ij.vel qui poſtulat ſibi edi genus actiōis.ff.de iudi.nō videť. Et p̄terea legatus generalis nō pōt ſe intromittere generaliter ď cauſa ſpecialiter alteri cōmiſſa.ſ.ď offi.lega.ſtuduiſti.vñ nō valuit qđ fecit iſte legatꝰ q̄re caſſať electus auctoritate ipius.ꝛ ē h̄ ar.ꝙ q̄ tacet nō ꝯſentit.ff.de ſer.vr.p̄di.inuitū:ꝛ.ff.de ꝓcu.filiuſfamias.§.inuitū: ar. cōtra iiij.di.ſi ſeruus:ꝛ.xxvij.di.diaconus.ꝛ.xxviij.di.diaconi. Jo. b ¶ Facta fides. Nō ꝙ ꝓbatiōes facte corā eo q̄ nō eſt iudex. faciūt fidē in alio iudicio. vt h̄ ptꝫ ij.q.j.in ꝑmis:ꝛ.iij.q.vj.hoc quippe: ꝛ.ſ.de teſti.c.p̄ſentata.cōtra illud.ſ.de iudi. at ſi clerici. Jtē habes hic ꝙ ſentētia q̄ nulla ē ipo iure rata pōt haberi a ꝑncipe vt hic ptꝫ.ꝛ in.c.p̄dictis. ſꝫ hoc ꝓpter plenitudinē ptātis: qꝛ ipe mutat ſubſtātiā rei. C.de rei vx.actio l.vna.in ꝑn.al's talis ſnia nulla erat Jo. vel dic ꝙ nō ꝓpter acta q̄ habita ſūt corā legato voluit ipm papa manere ꝑuatū: qꝛ nulla erāt: ſed pape fuit facta fides de talibꝰ ꝓpter q̄ ſniaꝫ legati voluit ratam habere vt hec lr̃a inuit. Berñ. c ¶ Et ſi reſtituēdus. Hic eñ de iure fuerat reſtituēdus ꝓpter iudiciariū ordinē nō ſeruatū: ſꝫ papa de officio ſue ptātis voluit eū manere ꝑuatum et forte ꝓpť ſcādalū reſtitutio q̄nqꝫ differť. vt dici conſueuit. iij.q.vj.h̄ quippe: ꝛ vt factum legati palliaret. ꝯtrarium tñ ſignať.ſ. eo. q̄liter: dicit papa ꝙ ordo iuris q̄ ſeruatꝰ nō fuit corrigať. Jo.

d ¶ Nō ſeruatū. Nō ꝙ ī inquiſitionibus ſeruandus ē ordo iurꝭ ī.e.q̄liter.§.debet. ſicut in alijs iudicijs ordinarijs. ſed h̄ eſt verum circa ſeculares ſecꝰ ī regularibꝰ. vbi nō vſqꝫ quaqꝫ ſeruať. ī. eo. q̄liter. ī fi. qꝛ de plano et ſine ſtrepitu iudiciorū debet cuꝫ eis ꝓcedi. ī. eo. c. pe. ſꝫ hic pcēm fuit in alio ordine. ſ. ī iudice qui cognoſcere non debuit. ſ. de offi. deleg. ſtuduiſti. Berñ.

e ¶ Prouidimus. de plenitudine ptātis: ſed non de iure. B.

f ¶ Jnordinate id eſt per euꝫ ad quem nō ſpectabat cum dictus H. nō cōſenſerit in legatum. g ¶ Per ꝯſequentiā. ſic ergo ſnia lata cōtra vnum p̄iudicat alij cōſocio ꝓpter connexitatem negocioꝝ. ſi. lxxxj. di: tantis: ꝛ. iij. q. vj. hoc q̄ppe: ꝛ ſi. lix. di. ordinatos: ꝛ. vij. q. j. p̄ſentiū. ar. ſ. ď appel. vna ſi. ſ. de ꝓba. ꝑ tuas. vbi ꝑ primū p̄ſumiť conſequens. ar. contra. ſ. ď p̄ben. dilecto. h ¶ Amouimꝰ. quaſi q̄dā breui manu. ſi. ſ. de cauſa poſ. cū eccleſia: ꝛ. ff. de iure do. licet. §. quotiēs. eo ꝑus citato. al's non ꝓcederetur cōtra abſentem. Berñ.

AD petitionem galteri quondā corb. abbatis R. et. P. canonicis nouiomē. a nobis dudū correctiōe cōmiſſa: ꝛ.ī. Verū dilectꝰ filius. H. ſancte marie in porticu: diaco. cardi. tūc ap̄lice ſe a dis legatꝰ dicto. H. p̄ñte nec reclamāte ſup ſtatu monaſterij cepit inquirere diligenter ꝛ cū inquiſitiōe finita eū pariſius euocaſſet ꝓpoſiturum ꝯ inquiſitioē eandē ſi q̄d rationabiliter duceret ꝓponēdū: idē p̄ſentiā eius adiens allegauit ꝙ in monaſterij correctiōe ꝓcedere nō valebat: q̄ p̄dictis iudicibꝰ ꝑus fuerat aucte nr̃a cōmiſſa ꝛ cardinalem ipm ex iuſtis cauſis ſe aſſerens habere ſuſpectū vocē ad nos appellatiōis emiſit: quē cardi. inſpectis q̄ ꝓbata fuerant ꝯtra eū: amouit a regimīe abbatie dādo fratribꝰ eiuſdē loci liberā facultatem aliū eligendi q̄ priorē de argētolio elegerūt cōcorditer ī abbatēꝫ: ꝛ.ī. Cū igiť nobis b de talibus fuerit facta fides ꝓpter q̄ p̄fatus. H. erat meri c to amouendus: ꝛ ſi reſtituēdus foret ꝓpter iudiciariuꝫ d e ordinē nō ſeruatū: ipm ꝓuidimꝰ manere priuatū regimine abbatie ſupradictū ꝑorē: quē ꝓ eo ꝙ p̄fato. H. ꝓpť iu f ris ordinē nō ſeruatū inordinate remoto ītelleximus ob g eādē cauſā ꝑ ꝯſequētiā minꝰ legitime ſubſtitutum ꝑ ſniaꝫ amouētes: quē qꝛ nō ꝓpter ꝑſone vitiū vel ſcientie defectum: ſꝫ ꝓpter iuris ſolēnita h tem p̄termiſſaꝫ amouimus. ipm poſtmodū reſtituimꝰ in abbatē. ¶ dē.

Agēti poſſeſſorio adipiſcēde in b̄ñficialibus nō obſtat exceptio criminis niſi de eo ſit infamatꝰ: ꝛ infamato accuſatore nō ꝓbāte vel nō apparente indiciť purgatio in q̄ ſi defecerit punitur vt ꝯuictus. Ca. XXIII

ACcedens ad p̄ñtiā noſtrā. H. nepos quōdā M. ſubdia. noſtri ſua nobis cōqueſtione mōſtrauit: ꝙ cū idē. M. apud ſe. ap. viā vniuerſe carnis īgreſſus fuiſſet p̄bendā quā decedēs habuerat in eccleſia cremonē. ei duximꝰ ꝯferendā: ꝛ.ī. ¶ Mandamus quatenus niſi p̄fatꝰ H. ſuper obiectis eideꝫ ī modum exceptionis criminibꝰ videlicet periurio et homici i dio publice fuerit infamatꝰ cōceſſionem noſtram ſibi factam executioni mandetis.

ACcedens. ¶ Exceptio criminū poſſeſſionem p̄lati non retardat niſi fuerit ď his publice infamatus. Sic cōiter ſūmať. ſed hic ego ſūmo ſic vt in rubro. Et ſunt due ꝑtes. Jn ꝑma narrat factū. Secūdo ſub certa forma diffiniendū cōmittit. ibi: Mādamꝰ. Berñ. i ¶ Publice. hic videť ꝙ ſi aliqua exceptio obijciatur electo. ꝙ differēda ſit donec electꝰ admiſſus

¶ Deinde ſi legitimus accuſator apparuerit: audiatis q̄ fuerit hic ide ꝓpoſita: ⁊ ſi p̄dicta crimīa vel eoꝝ aliqđ legitime ꝓbatum fuerit cõtra eum ipſi ſuper eadem prebēda ſilentium imponatis. Si vero ꝯtra eum legitimꝰ nō apparuerit accuſator: ⁊ ipſe ſup predictis criminibꝰ dinoſcit̄ reſperſus infamia purgatio/ a nem ei canonicaꝫ indicatis ī qua ſi defecerit: imponat̄ ei ſilentiū. Si aūt p̄ſtiterit contradictores: ab eius moleſtia cõpeſcētes: eos qui eum nixi b ſunt impedire in expenſis legitimis ꝯdemnetis. Idem ī ꝯcilio generali. Superior cõtra ſubditū maxime prelatū de his tm̄ inquiret ſuper quibus preceſſit infamia. Et tūc vocabit eum ⁊ tradet ſibi capitula ⁊ noīa ⁊ teſtium dicta publicabit. ⁊ ipſiꝰ legitimas exceptiões admittet ⁊ probato graui crimine eū ab adminiſtratione remouebit. In regularibus vero prelatꝭ ad vnguem ſeruandus non eſt hic

Qualiter ordo. Ca XXIIII

Qualiter ⁊ quando debeat c prelatus procedere ad inquirendū ⁊ puniendū ſubditoꝝ exceſſus: ex auctoritatibꝰ veteris ⁊ noui teſtamenti colligitur euident̄: ex quibus poſtea ꝓceſſerūt canonice ſan/

fuerit, niſi ipſe ſit de ea publice infamatꝰ. arg. ſ. đ ap. ꝯſtitutis. in fine. C. de fal. l. ij. ⁊ C. de edic. diui adri. tol. l. ij. arg. ꝯ. ſ. eo. ops. lxxxj. di. tantis. ⁊ C. de ꝓcu. reū. Sol. ſed in electo ſi obijciat̄ exceptio: ſtatim ē audienda anteq̄ꝫ ꝯfirmet̄. ſed hic alia ratio eſt: quia iam fuerat inſtitutus ꝑ dn̄m papā nec deerat ſibi niſi ſola poſſeſſio. vnde mitti debꝫ in poſſeſſionē: niſi eſſet publice ī/famatꝰ: ꝓpt̄ qđ differt̄: ⁊ quia etiam ſi iam eſſꝫ in poſſeſſiōe ꝓpter tantam infamiā ⁊ ſcandalum deberet ſuſpendi vſqꝫ ad purgationē. ij. q v. preſbyter. ⁊ c ſi mala fama. ſꝫ vbi non eſt infamatus: nō debet differri executio ſecus in his qui adhuc nō habēt plenū ius.

a ¶ Indicatꝭ vt infamis purgetur. Bern̄.

b ¶ In expenſis: qui enī exceptionē opponit fundata intentiōe actoris ⁊ eam non ꝓbat: punit̄ in expenſ̄ vt hic. ⁊ ſ. de do. ⁊ ꝯtu. finem vbi de hoc. ⁊ ſ. de ma. et obe. c. vlti. quia malicioſe eam videt̄ opponere. B.

Qualiter ¶ Quattuor habet partes. In p̄ma dicit qn̄ eſt fienda inq̄ſitio. In ſecūda dicit q̄lit̄ In tertia ꝯtra quē. Quarta: ibi. Nunc tn̄: ⁊ ꝑ ſe patꝫ qđ intendat. Et q̄ꝫq̄ꝫ in hac ſūmatiōe modica videat̄ agi differētia inter p̄latos ⁊ ſubditos ꝯtra q̄s inquiritur in veritate tamen fienda eſt vt patet ī littera ⁊ infra ſubijciam. Abbas. Sicu. c ¶ Ad inq̄rendum: videamus q̄liter ⁊ qn̄ prelatus ꝓcedere debeat ad inq̄ſitionē faciendā: ⁊ quali pena ſit puniendus qui conuincit̄ in modū inq̄ſitiōis. Tūc aūt debet p̄latꝰ ꝓcedere ad inq̄rendū: cū famā ⁊ freq̄ntem clamoreꝫ intelligit de exceſſibꝰ alicuiꝰ ſeu etiā aliq̄rū. ꝓut patet ex tenore iſtiꝰ ꝯſtitutiōis: ita q̄ ſi infamatꝰ nō a maliuolis et inimicis ſed a bonis ⁊ diſcretis vt hic dic. ⁊ ꝭ. đ purga. ca. cū in iuuētute. ⁊ xj. q. iij. in cunctꝭ: ⁊ tūc diſtingue: quia aut ꝓcedit ex officio ſuo aut aliq̄ poſtulante inquiſitionē. Si ex officio ſuo: tunc prelatꝰ cum aliquibus de canonicis ſuis debet deſcendere ad locum. ij. q. j. deus omnipotēs. ⁊ lxxxvj. di. ſi quid. quia ibi poteſt meliꝰ inquiri. xxiiij. q. j. pudēda ⁊ xxiij. di. illud. ⁊ ſ. đ elec. poſtq̄ꝫ. ⁊ xxxiij. q. j. paratus. v. cum ꝓculdubio: qui ī eodē populo creuerat ⁊c̄. ⁊ recipe iuramēta prelati: ⁊ clericoꝝ ſup ſtatu eccleſie. cum eccleſia eſt infamata vel etiam cum p̄latus. vt. ſ. eo. cum dilecti: ſm̄ illam formam. ſ. eo. qualit̄ § formam: ⁊ ſic recipiat dicta illorum. ⁊ ille ꝯtra queꝫ fit inquiſitio debet eſſe p̄ſens ⁊ omnes contra quos proceditur niſi per ꝯtumaciam ſe abſentent. ⁊ ea que obijciuntur. ⁊ nomīa teſtiū ſunt illi exponenda. vt ꝭ. eo. c. § debet. ⁊ v. q. ij. ſi primates. Item ſi ille contra quem fit inquiſitio. habꝫ iudicem ſuſpectum: poteſt illum recuſare. vt. ſ. de ap. cū

ſpeciali. ⁊ ꝭ. eo. c. v. non ex odij fomite: vel q̄ iudex ſit criminoſus. argu. iij. q. vij. iudicet. ⁊ xxv. diſtin. c. vlt̄. et. xxxvj. diſtin. vna tantū. ⁊ contra teſtes excipere poteſt vt in § debet: ⁊ noīa ⁊ dicta. ⁊ depoſitiões teſtiuꝫ ſunt publicāda: vt ille poſſit ſe defendere ꝭ. eo. olim. et ꝭ. eo. c § dꝫ. et ſi teſtes dicant ſup his đ quibꝰ infamia non preceſſit non valēt ſ. eo. inquiſitionis § j. Crimīe vero ſic probato ſi prelatus eſt: debet remoueri ab admīſtratiōe ſꝫ q̄ villicus a villicatione remouetur. vt ꝭ. dicit̄. Alij vero puniuntur ſm̄ arbitriū iudicis: ſm̄ perſone meritum. ⁊ qualitatem exceſſus: niſi tale crimen probatū fuerit q̄ poſt penitentiam peractam impediat ordinis executionem. vt homicidiū: ⁊ ſymonia tunc ꝓcedendū eſt ac ſi in modum accuſatiōis directe probatum fuiſſet crimen. vt. ſ. eo. inquiſitionis. j. Ren̄. et ibi dicit̄ qualiter puniuntur de homicidio. habes. ſ. de tempo. ordi. c. vlti. de pena regularium ꝓpter ſymoniam cōmiſſam ab eis dic vt ꝭ. de ſymo. dilectꝰ. ij. ⁊ c. quoniam ſymoniaca. vbi dicit̄ qualiter ꝯtra eos ꝓcedatur. Si vero ꝓbatuꝫ non fuerit. ⁊ mala fama ꝑdurat purgationē indicat iudex infamato ſm̄ qualitatē perſone: ⁊ q̄ꝫtitatem infamie. in qua ſi defecerit puniatur ꝭ. de ſymo. de hoc. ⁊ c. inſinuatū. ⁊ ꝭ. de pur. ca. cuꝫ. P Si vero infamatꝰ ꝯtumax fuerit ⁊ non compareat iudex nihilominus contra eū teſtes recipiat lite non ꝯteſta. et cum puniat. vt. ſ. vt lite non ꝯteſta. quoniam § ſūt ⁊ alij. ⁊ ꝭ. eo. c. debet. Quales teſtes recipi debeant. dictum eſt. ſ. eo. cum oporteat. Quales debeant eſſe q̄ recipiunt̄ in ſymonia ꝯtra regulares. dicit̄ ꝭ. de ſymo. per tuas. Si vero procedat iudex ad petitionē alicuius ꝓcurantis inquiſitionē ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus. ad locum accedat ſi poteſt. ⁊ vocet illum contra quem procedere debet ⁊ tunc recipiat teſtes quos ille ꝓducet qui impetrauit inquiſitionē. tamen ſi ille negaret infamiam preceſſiſſe. cognoſcet primo iudex vtruꝫ ſit infamatus ⁊ poſtea ꝓcedet ſuper his que denūciata ſunt. alias non ꝓcedet niſi primo ꝯſtet qđ infamatus ſit. ſ. eo. cum oporteat. ⁊ c. qualiter. ⁊ ſi actor probet illum eſſe infamatum. reus poteſt ꝓbare q̄ ſit bone fame. argu ꝭ. de pur. ca. cum in iuuentute. cum potiꝰ ſit priuilegiū bone fame q̄ꝫ infamie. arg. ſ. eo. licet. in fi. Si vero crimen probet̄. puniatur. vt. ſ. dictum eſt. ſi autem non ꝓbauit. puniri debet qui impetrauit inq̄ſitionē. vt ꝭ. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊ ita idem eſt q̄ꝫtum ad penam. quando ꝓcedit̄ ad petitionē alicuius ꝓſequentis inq̄ſitionem. ſicut quando ꝓceditur ꝑ officium iudicꝭ ad famam vel clamorē. ⁊ cum ꝓceditur ad denūciationeꝫ alicuius ꝓſeq̄ntis inq̄ſitionē non credo neceſſariā ad/

monitionē.qꝛ non agitur ad penitētiā.in q̄ caſu neceſ
ſaria eſt admonitio ſm̄ formā euāgelij. ſed in p̄dictis
duobꝫ caſibꝫ agiṫ ad penā vt p̄dictū eſt.⁊ aliter forma
tur petitio denūciatiōis.cū agiṫ ad penā.⁊ aliter cum
denūciaṫ ad penitentiā.quia tunc agiṫ ad penitentiā
ꝑagendā.nō ad
penam imponē/
dā oiffīcij vel be
neficij ⁊ ſic intel
ligiṫ finis illius
glo. que incipit
ſic.ī.de ſymo. li/
cet hely.de hoc.
no. in glo.p̄di.
Itē nunqđ reus
poſſit petere a
iudice vt reinq̄/
reret ꝯtra illū q̄
impetrauit inq̄/
ſitionē ſicut ꝯti/
git in alijs iudi/
cijs.vbi admit/
titur recōuentio
ſ.de mutu.peti.
ꝑ totū Dicaſ qđ
non: qꝛ inq̄ſitio
iudiciſ officio ex
pediṫ nō iure ac
tionis. ſic nec re
denūciatio aut
reaccuſatio. qꝛ
tūc p̄ſumiṫ ꝙ ex
odio hoc fiat.vt
ſ.e.cū.P.⁊.iij.
h.v.c.ij.⁊ nō re
latione criminiſ
ſed īnocētia reꝰ
purgaṫ.ff.ð pu.
iu.is.qui. Itē te
ſtes cōpelli pn̄t
ad ꝓbandū inq̄
ſitionē.ſ.de te/
ſti.cog.ſuꝑ his.
licet in iudicijs
ordiarijs cōpel/
li nō debeāt ī cri
minibꝫ.ſi q̄ p̄nci
paliṫ vel incidē
ter obijcianṫ.vt
eo.ti.dilectoruz.
vbi de hoc. dic
vt ibi nota. in fi
ne notule. Item
et illud pōt face
re prelatꝰ. cū in
famia ꝯtra ali/
quem ad ipſū ꝑ/
uenit.vt p̄figat
terminū volenti
bus accuſare.vt ſi aliq̄s apparuerit accuſator audiat
illū.⁊ ꝓcedat legitime in accuſatiōe.ſ.c.ꝑxi.⁊.xv.q.
v.c.j.ī.de purga.ca.c.ex tuarū. Si āt nō apparuerit.
tūc pōt ꝓcedere ad inq̄rendū.vt.ſ.diciṫ.vel indicere
purgationē.in qua ſi defecerit.puniaṫ.vt.ſ.c.ꝑxi.ſed
meliꝰ eſt ꝙ inq̄rat.qꝛ ꝑiculoſum eſt accuſare.qꝛ de fa/
cili nullus accuſaret. Quid ſi aliq̄s alterius dioceſ.vel
de alia parrochia hoc tacito impetret inq̄ſitionez vel

a ctiones:ſicut olim aperte di/
ſtiximꝰ:⁊ nūc ſacri approba
tione concilij ꝯfirmamus.
¶ Legitur enī in euangelio
qđ villicus ille qui diffama/
tus erat apud dn̄m ſuū:qua/
ſi diſſipaſſet bona ipſius. au
diuit ab illo: qđ hoc audio
b de te? redde rōnez villicatio
nis tue:iam enī non poteris
ampliꝰ villicare. Et in Gene
ſi dn̄s ait:Deſcendaz ⁊ vide
bo vtrum clamorē qui venit
ad me ope compleuerint. Ex
quibus auctoritatibꝰ mani/
feſte ꝓbaṫ qđ non ſolū cum
ſubditus verūetiā cum p̄la/
c tus excedit:ſi ꝑ clamorem et
famā ad aures ſupioris ꝑue/
d nerit:non q̄dem a maliuolis
et maledicis: ſed a ꝓuidis ⁊
honeſtis non ſemel tm̄: ſed
ſepe qđ clamor īnuit ⁊ diffa/
matio manifeſtat:debet corā
eccleſie ſenioribꝰ veritatē di
ligentiꝰ ꝑſcrutari:vt ſi rei po
poſcerit qualitas canonica
diſtrictio culpaz feriat delin
quentis:non tanꝙ idē ſit au
ctor ⁊ idē iudex: ſed q̄ſi de/
nunciante fama vel deferen/
te clamore officij ſui debituz
exequaṫ. Licet autez hoc ſit
obſeruandū in ſubditis:dili
gentius eſt obſeruandū in p̄
latis qui q̄ſi ſignū ſunt poſi/
ti ad ſagittā. Et quia nō poſ/
ſunt oībus cumplacere:cum
ex officio ſuo teneanṫ non ſo
lum arguere:ſed etiam incre
pare qn̄ etiam interdū ſuſpē/
dere:nōnunꝙ vo ligare:fre
quenter odiū multorū incur
runt ⁊ inſidias patiunṫ. Et
ideo ſancti patres ꝓuide ſta
tuerūt vt accuſatio prelatoꝝ
e non facile admittaṫ:ne ꝯcuſ
ſis colūnis corruat edificiū
niſi diligens adhibeaṫ cau/
tela per quam non ſolum fal
ſe:ſed etiam maligne crimīa
tioni ianua p̄cludaṫ. Veruz
ita voluerunt ꝓuidere prela
tis ne crimīarenṫ iniuſte: vt
tamen cauerent ne delinque
rent inſolenṫ:contra morbū
vtrūqꝫ inueniētes medicinā
congruam:videlicꝫ vt crimi
nalis accuſatio que ad di/
minutionē capitis.id eſt.de/
gradationē intenditur: niſi
f legitima precedat inſcriptio
nullatenꝰ admittaṫ. Sed cū
ſuper exceſſibꝰ ſuis q̄ſꝙ fue/
rit infamatꝰ vt iaz clamor aſ
cendat qui diutius ſine ſcā/
dalo diſſimulari nō poſſit vł
ſine periculo tolerari: abſqꝫ
dubitationis ſcrupulo ad in
quirendū ⁊ puniendū eiꝰ ex/
ceſſus non ex odij fomite ſed
charitatis ꝓcedaṫ affectu. q̄
tenꝰ ſi fuerit grauis exceſſus
et ſi nō degradeṫ ab ordine
ab admīſtratiōe amoueatur
oīno.qđ eſt ſm̄ ſnīam euāge
licā a villicatiōe villicū amo
ueri: q̄ n̄ pōt villicatiōis ſue
dignā reddere rōnē. ¶ De/
g bet igiṫ eſſe pn̄s is ꝯtra quē
facienda eſt inquiſitio niſi ſe
per ꝯtumaciaz abſentauerit:

denūciet:nunq̄d debet audiri?cum ipſiuſ non interſit.
p̄ſumiṫ ꝙ non charitatiue denūciet.vel impetret inq̄ſi
ſitionē.vnde credo illū repellendū.argu.ſ. de teſti.ex
parte. A.in verbo illo tacito. ꝙ miles fuerit ⁊c̄. B.
a ¶ Diſtiximꝰ:ī ꝑte deciſa ab illa decre. ſ.e. qualiṫ.
cuius vba h̄ po/
nunṫ vſqꝫ ad.§.
debet. Bern̄.
b ¶ Redde ra
tionē. Sed qua
liter debet ratio
nem reddere p̄/
latus admīſtra/
tiōis ſue? prela/
tus enī debꝫ red
dere rationē ſue
adminiſtratiōiſ
tanꝙ tutor. C.ð
iudi.l.ij.qꝛ com
paraṫ tutori. ⁊
ꝓcurator eſt nō
dn̄ſ. ſ.ð dōa. c.
ij.⁊.xij. q.j.c.ij.
poteſt dici ꝙ ſta
retur ſuo iuram̄
to. ſi aliter non
poteſt reddere
rationem.argu.
C.de dona. l.pe
nul.⁊.C.vn̄ vi.ſi
quando. ij.q. j.
in primis .ver.
glorioſus vo. et
ſ.de his que vi
metuſue cauſa fi
unt.c.vl. Bern̄.
c ¶ Et famaz
argu.famā nihil
per ſe probare.
xxxv. q. vj. ſi
duo.ſ.de eo qui
cog.ꝯſang.vxo.
ſue.ſuper eo.ar/
gu.ꝯtra.ſ.ð p̄/
ſūp.c.illud.⁊.ſ
de ꝯſang.⁊ affi.
c.ij.et. iiij.q.iij.
.§.item ſepe.
d ¶ A maliuo
lis.xj.q.iij.ī cun
ctis. ſi hoc ꝯſta
ret:ꝙ a talibꝫ eſ
ſet orta aliaſ diſ
ficile eſt ꝓbare
famā ortā eſſe a
talibꝫ: cuz fama
ab īcerto aucto/
re ꝓcedat.de cō
ſe.di.iiij. ſanctū
eſt.vnde ſatis poteſt dici ꝙ inducēda eſt purgatio vn̄
cunqꝫ ꝓcedat infamia:ſaltē ꝓpter ſcandalū.arg.ī. de
pur.ca.accedēs. B. e ¶ Cōcuſſis.colūnis. xij.q.ij
gł'ia epi. ⁊.ij.q. vij.accuſatio.j. f ¶ Precedat:in/
ſcriptio:ſic.ſ.eo.ſuꝑ his.⁊.ī.de ſymo.licet hely.
g ¶ Cōtra quē.ex hoc.§. colligiṫ manifeſte ꝙ ordo
iuris ſeruādus eſt in inq̄ſitiōe faciēda.ſ.e.ad petitio/
nem.ſed hoc verum eſt circa ſeculareſ.circa regulares

non eſt vſqꝫquaqꝫ ſeruādus. vt dicit in fi. a ¶ Forma: ſic. j. de ſymo. licet. forma iſta triplex eſt: cum ꝓcedi/tur accuſando denūciando ⁊ inqrendo. vt ſi agatur in modū accuſatiōis: ⁊ probetur crimen: deponat̃ re⁹ qꝛ hic eēt effectus accuſatiōis. vt. ſ. dicit in verbo: vt criminalis accuſatio: que ad diminutionē capitis. id eſt. degradationem intenditur cum agit̃ per inqſitionem alia pena imponitur: vt dictum eſt in illa notula magna. ibi: crimine vo ꝓbato. vnde videtur ſcilicet per hāc litteram: ꝙ ſi ꝑ inquiſitionē ꝓbet̃ ſymonia vel homicidiū qđ non deponat̃: qꝛ ad hoc non eſt actum. ſ. de ordi. cog. cum dilect⁹ arg. ꝯtra. ſ. eo. inqſitionis. j. reſponſo. vbi de h̃ et. ſ. de do. ⁊ cōtuma. veritatis dic vt ibi: cū vero ꝓcedit̃ ꝑ denunciationē niſi in ꝑdictis duob⁹ caſib⁹ ad penitētiam agitur per agendā: tunc ꝑdictis duobus caſibus etiā punitur ſicut cum agitur per accuſationē vel inqſitionē. vt dicto c. veritatis. ſed cum agitur per denūciationem tunc in ꝑdictis caſibus non eſt neceſſaria admonitio. ſ. eo. cum dilect⁹. ij. In alijs vo caſib⁹ cū agitur per inqſitionem vel accuſationē: punit̃ ad arbitriū iudicis. arg. ſ. eo. inquiſitionis. j. Rn̄. in fi. ⁊. j. eo. c. vlti. ⁊ argu. j. ti. pxi. c. vlti. Denūciatio vo regularit̃ fit ad penitētiā ꝑagendam. et eius effectus ſiue finis eſt penitētie impoſitio ⁊ tūc neceſſaria eſt charitatiua admonitio. vt hic dic̃. ⁊. ſ. eo. cū dilectus. ⁊. c. ij. al's repellit̃ denūciator vt ibi dicitur. b ¶ Facilius. j. de ſymo. per tuas. circa finē. notare potes hic arg. ꝙ dignior eſt cetus clericorū q̄ꝫ cetus monachorū. vt. xvj. q. j. legi. Bern̄.

Sicut olim. ¶ Diuiditur in tres partes. In prima prouidet de ꝓuinciali concilio ⁊ de agendis in illo. In ſecunda de teſtibus ſynodalibus ⁊ eorum officijs. In tertia de pena hoc non ſeruantiū. ⁊ tacite inſerit de ep̄alibus ſynodis. Secunda: ibi. Ut autem. Tertia: ibi. Quiſquis. Abbas. Sicu. c ¶ Inſtitutum. xviij. diſtin. quoniam quidem. d ¶ Celebrare ſic abbates ⁊ ꝓores non habentes abbates. de triennio in triennium celebrant capitula ſua. ſ. de ſtatu regula. in ſingulis. e ¶ Statuant iſti erunt quaſi teſtes ſynodaleſ ſic. ſ. de teſti. cogen. preterea. ſi. xxxv. q. vj. epus in ſynodo. ⁊ debent eſſe de eodem epiſcopatu honeſti ⁊ diſcreti. quia tales melius poſſunt inueſtigare veritatem q̄ꝫ extranei argu. ſ. de teſti. veniēs. ij. i fine. et. xxxv. q. vj. c. j et. ij. ſ. qui ma. accuſa. poſ. videtur ⁊ iſti appellantur viſitatoreſ qui debēt circuire totam parrochiam de villa in villam. vt lxxx. diſtin. non debere. vnde h̃ ſumptum videt̃ et illi ꝓcurabuntur ꝑ parrochias ad quas accedunt quia ſuis ſtipendijs h̃ facere non debent ſ. de pſcrip. cuz ex officij. ⁊. xxviij. q. j. iam nunc in fi. ⁊. xij. q. ij. charitatem. ⁊ officium ſuum nō debet eis eſſe dānoſum. argu. iiij q. iij. §. venturiſ argū. contra ꝙ epiſcopus debeat eos procurare habes. ſ. de offi. ordina. inter cetera. ⁊. xxiij. q. j. militare. Prioribus ꝯcordantijs credo ſtandum moderatos tamen ſumptus petent. f ¶ Ulla iuriſditione. ſi iſti non habent iuriſditionem ergo non poſſunt aliquos cogere vel citare. vt veniant vel reſpondeant immo poſſunt eis dicere. ingreſſus es vt aduena. nunquid vt iudices nos. iij. q. vj leges. Item videtur qđ debeant eſſe iurati. xxxv. q. vj. epiſcopus in ſynodo. ſꝫ ſufficit ꝙ vel honeſte perſone. quibus merito ſit credēdum ſuper his que referunt in concilio ꝓuinciali. Itē

et exponēda ſunt ei illa capitula de quibus fuerit inqrēdum: vt facultatē habeat defendendi ſeipſuz. ⁊ non ſolū dicta: ſed etiā noīa ipſa teſtium ſunt ei: vt quid ⁊ a quo ſit dictū appareat publicanda: necnon exceptiōes ⁊ replicatiōes legitime admittēde: ne per ſuppreſſionē nominū infamandi: ꝑ exceptionū vo excluſionē deponēdi falſum audacia ꝓbeat̃. ¶ Ad corrigēdos itaqꝫ ſubditoruz exceſſus tanto diligētius debet prelat⁹ aſſurgere: q̃to dānabilius eorū offenſas deſereret incorrectas. Cōtra q̄s vt de notorijs exceſſib⁹ taceatur ⁊ ſi tribus modis poſſit ꝓcedi ꝑ accuſationē videlicet: denūciationē: ⁊ inqſitionem ipſorū. tamen vt diligēs adhibeatur oībus cautela: ne forte per leue compendiū ad graue diſpendiū veniat̃ ſicut accuſationē legitiā debet precedere inſcriptio: ſic ⁊ denūciationem charitatiua monitio: ⁊ inqſitionē clamoſa inſinuatio preuenire. illo ſemper adhibito moderamine: vt iuxta formā iudicij ſen a tentie quoqꝫ forma dictetur ¶ Hunc tamen ordinē ꝯtra regulares pſonas non credimus vſqꝫquaqꝫ ſeruandum. b que cum cauſa requirit facilius: ⁊ liberius a ſuis poſſūt adminiſtratiōibuſ amoueri.

Idem in eodem. Metropolitani ad correctionē exceſſuum ⁊ reformationē morum ſingulis annis facere debēt ꝓuinciale concilium in quo ſtatuere debent perſonaſ idoneas per ſingulaſ dioce. que ſollicite inueſtigent ⁊ in ſequenti concilio referant corrigenda. ⁊ epiſcopi debent facere ſynodos epiſcopales ſingulis annis ⁊ publicare agitata ī ꝓuinciali concilio et hec negligentes ab executione officij ſuſpenduntur.

Capitulum XXV

Sicut olim a ſanctis pa/
c tribus noſcitur inſtitutum: metropolitani ſingulis annis cum ſuis ſuffraganeis prouincialia non omit/
d tant concilia celebrare: in q̄bus de corrigendis exceſſib⁹ et morib⁹ reformādis ꝑſertim in clero: diligentem habeāt cum dei timore tractatum canonicas regulas: maxime q̄ ſtatute ſunt in hoc generali concilio relegentes vt eas faciant obſeruari debitam penam tranſgreſſorib⁹ infligendo. ¶ Ut autem id valeat efficatius adimpleri: per ſin/
e gulas dioce. ſtatuant perſonas idoneas: prouidas videlicet ⁊ honeſtas: que per totū annū ſimplicit̃: ⁊ d̄ plano
f abſqꝫ vlla iuriſditione ſollici

te inueſtigent: que correctione vel reformatiōe ſunt digne. ⁊ ea fideliter pferant ad metropolitanū ⁊ ſuffraganeos: ⁊ alios in ꝯcilio ſubſeq̄nti: vt ſuper his ⁊ alijs prout vtilitati: ⁊ honeſtati ꝯgruerit ꝓuida deliberatiōe ꝓcedant. ⁊ q̄ ſtatuerint faciant obſeruari: publicaturi ea in ep̄alib⁹ ſynodis annuatim p ſingulas dioceſes celebrandis. ¶ Quiſquis autē hoc ſalutare ſtatutum neglexerit adimplere a ſui executiōe officij ſuſpendat᷑. Grego. ix. archiepō ⁊ priori ſancte Marie rothomageñ. Sententie excōicationū. ſuſpenſionum vel interdicti late poſt denūciationem per abbatem denunciatū vel alium pro ipſo in monachos renūciantes vł adherentes eiſdem relaxantur. ſpoliati reſtituunt᷑. ⁊ iuramenta de tacenda veritate relaxantur. dicta teſtium denūciato tradunt᷑. ⁊ expenſe de bonis monaſterij monachis denūciantib⁹ miniſtrātur. ꝓpter hoc tamen ab obedientia abbatis non eximuntur ſine tamen litis p̄iudicio.

Olim. J. A. Ca. XXVI et. P. ordīs Ciſtercienſis. et. ſ. ¶ Ne igit᷑ reformatio monaſterij valeat re a tardari: mandam⁹ q̄tenus relaxatis excōicationū ſeu ſuſpenſionū ſentētijs ſi q̄s idē abbas protulerit vel per q̄ſcunq; iudices ꝓmulgari fecit b poſt inceptum negocium c in eos ⁊ adherentes in eiſdē ac eis reſtitutis: quos idem abbas negocio pendente cōtra iuſticiam ſpoliauit: in ne d gocio de plano ⁊ abſq; iudiciorꝫ ſtrepitu procedentes: cum talibus maxime in hoc caſu non deceat dei ſeruos inuolui: inquiratis que circa pſonas ⁊ obſeruantias regulares videritis inquirenda: corrigentes ⁊ reformantes: tam in capite q̄ in membris que correctionis ⁊ reformationis officio noueritis indi/

quare primo denunciatur hoc metropolitano q̄ȝ epiſcopo. cum primo deberet denunciari epiſcopo q̄ȝ archidiacono. xxv. diſtinct. perlectis. demum ſi epiſcopus eſſet negligens archiepiſcopo. ix. q. iij. cum ſimus et. c. conqueſtus. ⁊ per hoc eccleſiaſticus ordo confunditur. ſi ſua iuriſditio epiſcopo ñ ſeruatur. xj. q. j. peruenit. in fine Dicas ꝙ iſti inquiſitores ſolaȝ famam referunt metropolitano. ſm quod intelligunt ⁊ inquirūt ſine aliqua iuriſditione vt per alios ad denunciationem ipſorum poſſit viſitare prouinciam. quia ex hoc apparet epiſcopus negligens. tamē ſi epiſcopus vellet corrigere illos exceſſus non perderet ſuam iuriſditioneȝ: niſi tunc deum cur negligenſ apparet. ix. q. iij. cum ſimus. §. vltimo et eoipſo quod hec referuntur metropolitano apparet q̄ð multa ſunt apud eoſ epiſcopos que egent correctione. xviij. diſtinc. peruenit. vnde videtur eſſe diminuta iuriſditio metropolitanoꝝ in hoc q̄ð olim poterant deſcendere: ⁊ inquirere an epiſcopi eſſent negligentes: non vt ſtatim inq̄rerent de crimīb⁹ niſi poſtq̄ȝ ꝯſtaret ð negligentia. ſic poteſt intelligi. s̄. de cenſi. ſopite. ⁊. c. romana. ⁊. s̄. de preſcrip. cuȝ ex officij. Hodie v̄o nō poſſunt: niſi primo eis per alios referatur. ſm q̄ð hic īnuitur: alias ſupflua ⁊ oneroſa fuiſſet iſta ꝯſtitutio: ⁊ iſtiſ inquiſitorib⁹ minus credit᷑ q̄ȝ alijs officialib⁹: q̄r alijs creditur q̄ȝdiu ꝯtrarium probetur. iiij. q. iiij. §. aliqñ. ff. ð offi. prefec. vr. l. j. §. quies. s̄. de appel. cum parati argu. ff. de re. eorum qui ſub tuto. vel cura. l. magis. §. illud. ff. de cuſto. ⁊ exhi. reo. l. diuus. hoc ideo: q̄r iſti famam ſolam referunt nec ſunt iurati: ſed illi iurati ſunt et famam non referūt: ſed ipſum factum: ⁊ iſti inquiſitores non debent omittere officium ſuum: q̄ȝuis prelati inquirant: ⁊ corrigant: ⁊ reforment vt referant metropolitano an oporteat ipſum ſupplere negligentiaȝ epiſcopoꝝ: alias neſciret: ⁊ ita non impediretur eoruȝ inquiſitio propter factum epiſcopoꝝ.

Olim. ¶ Partes patent. Secunda: ibi. Si v̄o. Tertia: ibi. Predictis. Abbas. Sicu. a ¶ Relaxatis: vt ſi oportuerit poſſint ferre teſtimoniū in negocio inq̄ſitiōis: cum per eos melius q̄ȝ per alios poſſit inquiri veritas. s̄. de teſti. veniens. dum tamen ex alia cauſa repelli non poſſunt. j̄. de ſymo. per tuas. ⁊. s̄. de re iudi. cum. J. et. A. b ¶ Poſt inceptum negocium. No. ꝙ lite pendente non eſt aliquid innouandū s̄. vt lite pen. a memoria. ⁊ per totum. ⁊. s̄. de iurepa. ex litteris: arg. xvj. q. iiij. volumus. Item ē argu. ꝙ cauſa cepta inter prelatum ⁊ ſubditum ſuſpēſa eſt iuriſditio prelati. ac ſi eſſet appellatum ab eo. s̄. eo. cum dilect⁹. ij. et totum iudicium ſuum ad maiorē delatum eſt iudicem. vnde facit iniuriam iudici ſub quo eorū cōmune negocium pendet arg. ij. q. j. nom̄. Et iudex totum debet reuocare. ſi q̄d faciat in eis vt hic videtur cum ex odio videatur ꝓcedere negocio cepto. argu. contra. viij. q. iiij. nōne. vbi dicit. ꝙ vſq; ad finem cauſe nō poſſūt recedere a ſua iuriſditione vt ibi dicit. argu. xv. q vlti. c. vlti. in fi. et obedientiam exhibere vt dicitur. ⁊ ſi non faciant per iudicem compellant᷑. vt infra dicitur. ver. prouiſo ⁊c̄. Ipſe autem compellere eos non debet ſi tamen iudices in hoc eſſent negligentes: ipſemet prelatus poteſt excōicare ſi ñ obedirent vel alias excederēt. argu. s̄. de offi. ordi. ſignificauit. ⁊. s̄. de offi. dele. prudentiam. §. ſexta. ī fi. alias ſolueretur obedientia q̄ð eſſe non debet: ex eo q̄ð dicit infra contra iuſticiaȝ ſpoliauit. videtur a cōtrario ꝙ ſi iuſta cauſa ſubſit ꝙ eos puniri poſſit ꝙ credo. Honeſtum tamen eſſet ſi per iudices hoc fieret et q̄ð dicit relaxatis ⁊ cetera. premiſit cauſa ne reformatio monaſterij retardetur vt poſſint ferre teſtimoniū. s̄. de teſti. veniens. c ¶ Adherentes. argu. ꝙ ideȝ iuris eſt in acceſſorio q̄ð in p̄ncipali. vt. s̄. de offi. dele. c. prudentiā. ver. fi. vbi de hoc ⁊ ſublato principali et acceſſoriū ⁊ que adherent religioſis religioſa ſunt. ff. de rei vendi. que religioſ᷑. d ¶ Iudicioꝝ ſic. s̄. de ſta. monacho. c. ea que. ⁊ ita ordo iudiciarius non videtur vſq;quaq; ſeruandus circa regulares. vt. s̄. eo. qualiter. ij. in fi. quia de facili remouentur ab adminiſtrationib⁹. vt ibi. ⁊. j̄. de ſymo. per tuas. j. quaſi ſummaria cognitio videtur ſufficere: ex eo q̄ð dicit de plano. Sed in alijs non de plano. Sed magis iudice ſedente ꝓ tribunali. ij. q. iij. §. p̄uaricator. ver. abolitio.

et.xij.q.iij.§.ſpaciū.ꝟ.a iudice.ꝛ māifeſt⁊ ꝓbatiōib⁹.v q.vj.epiphaniū.C.ꝺ ꝓba.l.vl. a ℭ De tacēda veritate. Nocipſo ſuſpect⁹ erat abbas ꝛ talia iuramēta ñ tenent.ꝭ.de teſti.ꝯſtitutis.j.ꝛ merito talia iuramēta relaxanda ſunt vt veritas reuelet.ſi.ꝭ. de teſti. cogē. c.vlti.ꝛ ſine peccato ſeruari non poſſunt quia celare ꝟitatē mortale eſt peccatū. xj.q.iij. quiſqs. et.ꝭ.de cri.fal.c.j expedit eni peccata nocentium nota eſſe.ff.ꝺ iu reiuran. eum q. .§.j. b ℭ Copiam faciatis.ꝭ eo.qualiter.§.debet. Et eſt h̄ notabile ꝯtra quoſdam qui non faciunt copiam dictoꝝ ꝛ ſupprimunt teſtiū nomina a quib⁹ iuſte poſſet appellari licet dicatur ꝙ non vſqꝫq̄ꝫ ſeruari debet ordo iuris tamen ī hoc bene ſeruari debet.

c ℭ De bonis. ꝭ.eo. ex pte.vbi de hoc.Berñ.

vt ſapiens ſit in pena qui ſtultus fuit in culpa.xxxviij diſtin.qui ea. Et quos dei timor a malo non reuocat ꝛc.ꝭ.de elec.cum in cunctis.ꝛ.ꝭ. de vi.ꝛ hone. cleri. vt clericoꝝ moreſ.ꝛ neceſſe ē vt ferro abſcidat ꝛc.lxxxij.diſtin.plurimos.Berñ. h ℭ Vendendi.No.ꝙ licet aliquis denunciet ſiue accuſetur vt ſuſpectus de dilapidatione non debet ſtatim remoueri.ꝭ.de ſymo. licet. ſed interdici debet eidez omne genus alienandi: vt hic patet.ꝛ.ꝭ.de offi. dele.venerabili. vbi de hoc. imo ei dabitur interim coadiutor ſine cuiuſ conſilio nihil faciet ſi ſuſpectuſ eſt vt ibi dicitur.Berñ.

a gere. Iuramentis ſi qua de tacenda veritate abbas extorſerit relaxat⁊: ꝓuiſo vt ne gocio ipſo pēdēte: p̄fati monachi eidē abbati obediant et intendāt:ita tamē ꝙ per h̄ ꝓſecutio negocij non valeat impediri. ℭ Si ꝟo teſtes cōtra eūdē abbatē ꝓducti fue b rint: dictoꝝ ipſoꝝ ei copiam dari faciatis. ℭ Predictis aūt monachis expenſas factas ꝓpter hoc: ꝛ tribus vel quattuor iſtis vel alijs quos idoneos ad dictum negociū ꝓſequendū duxeritis aſſumendos: faciatis de bonis eiuſdem monaſterij faciēdaſ expenſas ad ꝓſecutionē ipſius negocij neceſſarij: computatis ſi qua ꝓpter hoc rece c perunt de bonis monaſterij cum ꝓprium non habeant miniſtrari: contradictores ꝛc.

Idem epō ciſter. de alde. et de Salem.abbatib⁹. Contra ꝓlatum denūciatū de dilapidatiōe fit cōmiſſio ſuper veritate inquirēda ꝛ pendente negocio debet ſibi interdici poteſtas alienandi. Capi.

Prelatorum exXXVII ceſſus.et.ꝭ.Sane dilecti filij.C.ꝛ quattuor alij canonici Friſingeñ.denūciando monſtrarunt quod Friſingeñ. epiſcopus bona ſui epiſcopatus: quem vt dicūt fuit minus canonice aſſecutus adeo grauiter dilapidat d et ꝯſumit: ꝙ niſi celeriter adhibeatur remediū: epiſcopatus idem per eum ad irreparabile diſſolutiōis obprobrium deducetur. nec ſolūmodo rerum: verūetiā fame ſue e ꝓdigus ꝛ ſalutis: vitam ducit enormiter diſſolutā. et.ꝭ. Diſ.ve.mandamus quaten⁹ f pſonaliter accedentes ad locum: inquiratis ſollicite veritatem: ꝛ eam fideliter conſcribentes: ſub ſigillis veſtriſ nobis tranſmittat⁊ incluſaꝫ. ℭ Eidem epiſcopo terminū aſſignanteſ: quo noſtro ſe cō g ſpectui repreſentet: pro meri tis recepturus. ℭ Poteſta h te vendendi dandi infeudādi ſeu q̄modolibet alienandi bona ipſius eccleſie: interim eidem penitus interdicta.

P ℭ Relato. Contra prelatum infamatum de dilapidatione inquiritur de veritate et interim interdicitur ſibi omne genus alienādi hoc dicit. Poteſt etiam aliter iuxta litterā ſūmari ꝛ ſic vt in rubro. Diuidit. Nam in prima ponitur epiſcopi denunciatio. In ſecunda ipſius cōmiſſio: ibi. Diſcretioni. Que duo facit. Primo mandat inquiſitionem fieri ꝛ remitti. Secundo inquiſitiōis terminū aſſignari ꝛ alienationē interdici: ibi. Poteſtate. Abbaſ Sicu. d ℭ Adhibeatur remedium.ſi quia niſi iuſticia conat⁹ cupiditat⁊ reprimeret ius litigatoꝝ extingueretur.ꝭ.in.ꝓn.in ꝯſtitutiōe Gregorij. e ℭ Prodigus.ſi.in predicta ꝯſtitutiōe. f ℭ Perſonaliter In caſu iſto inquiſitores non poſſent alijs cōmittere vices ſuas de hoc habes.ꝭ. de offi.dele.c.vlti.§.ij.

g ℭ Pro meritis recepturus .vt pena docente agnoſcat qualiter ipſe exceſſerat in p̄miſſis.ſi. xxvij.q.j. ſi homo eēs.ꝛ.c.ſi cuſtos.ꝛ.ꝭ.de offi.lega. niſi ſpeciaſ.

De Calumniatoribus.

Grego. antemio. ſubdi. ꝛ col. Subdiaconus calūnioſe accuſans diaconū ſubdiaconatu priuat ꝛ publice verberibus caſtigatur ꝛ in exilium mittitur. Capitulum I

Quam fortius puniēda ſint crimina que īſontib⁹ (ma k xime ſacratis hominibus) inferuntur: ꝙ ſitiſ l culpabiles: qui in cauſa Io. m diac.reſediſtis: attendite vt

De Calūniatorib⁹. Supra viſum eſt de accuſatorib⁹ ꝛ de latorib⁹ criminū. Verūtamen qꝛ iſti quādoqꝫ calumniantur: iō ꝺ his ſb̄dit. Abbas.Siculus.

Quam fortius. ℭ Facit duo. Primo ponit ꝛ aggrauat culpam iudicis. Secūdo ponit calumniatoris penam: ibi. Quia. Abbas. Sicu.

i ℭ Inſontib⁹ xxiij.q.v. ſi ñ licet.ꝛ.xvij.q.iiij. ſicut qui. k ℭ Maxime ſacrat⁊. arg. ꝙ ex pſōna aggrauat iniuria.inſti.de iniurijs.§.atrox ff.de iniurijs.l.ꝓtor.ꝛ.ꝭ.de ſen.excō. cuꝫ illoꝝ. Et qui ꝓpoſito ſuo man⁹ intulerit capite punit ꝛ auget crimē dignitate ꝓpoſiti.ff. ꝺ re mili.oē delictū.§.j.ꝛ ius publicū offēdit.j.di. ius publicū. Vñ q̄ ledūt ſacerdoteſ tāq̄ ꝓ publico crimie pūiūt.ij.q.j.in p̄miſ.circa fi. l ℭ Culpabiles ergo iudex qui non punit deficientē in accuſatione peccat ꝛ culpam contrahit cum puniri debeat pena talionis.ij.q.iij.c.j.et.ij.et.iij.hec decre. competenti⁹ poneretur in precedenti titulo.ſicut erat in antiqua compilatione. m ℭ Reſediſtis .vt iudices.

dices. a ¶ Priuari. ſʒ vr̄ h̄ ꝯ̄ ius factū eē exq̄ eī ſtatim non fuit de calūnia ꝯdemnat⁹: nō debet poſtea cōdemnari: niſi ꝯ̄ eum iterū inſcribat. C. de calū. l. j. Poteſt dici qḋ ſpeciale eſt ⁊ factū ꝑncipis ad ꝯſeq̄ntiam trahi nō dʒ. inſti. de iure natu. §. plane. vel forte iudices ꝯdēnarī eū ſed penam non impoſuerūt. Ul veri⁹ videt̄ qḋ cā exēpli h̄ factū ſit: ne alij ide ſumāt exēplū ⁊ p̄terea negligētia iudiciū nō debʒ ei ꝓdeſſe vt remaneat calūnia impunita.

b ¶ Uerberibus. in ſupplemētū pene. v. q. vj. quia iuxta.

c ¶ In exiliū. quā penā ecclia ipōit. l. di. acceděſ. ar. lxxiij. di. ī ſynodo ⁊. xxvij q. iij. attēdēdū.

Cum di. ¶ In prima denūciatio ⁊ cauſe cōmiſſio. In ſecūda ꝓceſſus examiatio: ⁊ abſolutio denūciati. In tertia pena calūnioſe denūciāt. Secūda: ibi. Cū autem. Tertia: ibi. Uob is. Abbas

d ¶ Nūciaſſʒ Cū ad denūciatiōnē alicu⁹ papa cōmittit inq̄ſitionē: non ꝓcedit iudex niſi denūcians ꝓbet legitimā admonitionē ꝓceſſiſſe. ſ̄. ti. ꝓxi. licet helyę

e ¶ Calūniandi. Sic patet ꝙ ſi denūcians non ꝓbat qḋ intendit: calūniari p̄ſumit̄ ſicut in accuſatore. ij. q. iij. qui nō ꝓbauerit. C. ꝺ aduo. diuer. iudi. l. j. Sed qualit̄ ꝓbabit ꝙ non calumnioſe denūciauit? videtur ꝙ ꝑ iuramētū ſuū ꝓbari poſſet vt hic colligit̄. arg. ſ̄. de teſti. ꝑn̄tiū. et. ſ̄. de excep. paſtoral̄. Et improprie hic dicit̄ calumnia: quia calūniatur punit̄ ſimilitudine ſupplici. ij. q. viij. quiſq̄s. ⁊. c. qui crimen. ⁊. ſ̄. ti. ꝓxi. ſup his. ⁊. c. q̄liter. ij. Pena ergo illius q̄ denūciat ſi non ꝓbat erit ſuſpenſio officij ⁊ bn̄ficij. vt hic patet donec ſe purgauerit ⁊ hmōi purgatio p̄ſtabit̄ ad arbitriū iudicis ex quo hic non determiat̄. ſ̄. de offi. dele. de cauſis. ⁊ preterea cum purgatiōes hodie arbitrarie ſint. ſ̄. ti. ꝓxi. inq̄ſitiōis. in fi. f ¶ Simili pena. hec etiam eſt cauſa quare puniunt̄ vt alij non ſumāt inde exemplū infamandi prelatos ſuos ⁊ ita pena vnius eſt metus al-terius. ij. q. vij. quapropt̄. ff. de penis. l. capitaliū. §. famoſi. ſ̄. de offi. ordi. irrefragabili. Ber.

hilarium criminatorē ipſius nulla ex diffinitiōe vr̄a pena ꝯueniens caſtigaret. et. ſ̄. Quia ergo tante neq̄cie malum ſine digna non debet vltione tranſire: iubem⁹ eundē H. prius ſubdiaconat⁹ (quo a indignus fungit̄) priuari of b ficio: ⁊ verberib⁹ publice ca c ſtigatum: in exiliū deportari

Inno. iij. camoreñ. ſegobiē. et abuleñ. epiſcopis. **Denūciator in ꝓbatiōe criminum deficiens ab officio ⁊ beneficio ſuſpendit̄ donec innocētiam ſuam purget. Ca. II**

Cum dilect⁹ filius mgr̄ ſcholarū paleſtin⁹: ad ſe. apo. acceſſiſſet: ⁊ de ſuo d epō exceſſus varios nūciaſſet: examiatiōnē cōmiſim⁹ exceſſuū obiector̄. et. ſ̄. Cū autem ꝓceſſum negocij examinauerim⁹ diligent̄: nec intelligere potuerim⁹ ꝓbatū eſſe ſufficient̄ aliqḋ de p̄dictis: eundem epiſcopū abſoluendū decernimus ab obiectis. ¶ Uobis mandanteſ: q̄ten⁹ memoratū mgr̄m ſcholarum donec purgauerit canonice ſuam innocentiā. ſcilicet qḋ e non calūniādi animo ad huiuſmodi crimia ꝓponēda ꝓceſſit: ab officio ⁊ bn̄ficio ſu- f ſpendatis: vt ceteri ſimili pena perterriti: ad infamiā ſuorum facile non ꝓſiliant prelatorum. **De ſymonia ⁊ ne aliquid pro ſpūalibus exigatur vel ꝓmittatur.** Grego. generali ſynodo preſidens. **Epiſcop⁹ ꝓ ordine ab eo cōferendo vel miniſtri vel notarij nihil tēporale exigere debent. Capitulum I**

In ordinando. et. ſ̄. Sicut non debʒ epi g ſcopus manū nō im h ponit: ita nec miniſter vl̄ notarius in ordinatiōe eius vo i cem vel calamum vendere. ¶ Pro ordinatione igit̄: vl̄ k vſu pallij ſeu chartiſ atq̧ paſtellis cum qui ordinatur: oīno aliquid dare ꝓhibemus

Ex concilio Maguntineñ. **Deponendus eſt qui per pecuniam aliquem eiecit de eccleſia ſua ſe poſtea intruden** l **do. Ca II**

Qui aliuʒ in eccleſia ordinatuʒ per pecuniam expulerit: eamq̧ taliter vendicauerit omnimo de deponatur. Deodatus papa. **Quilibet catholicus admittitur ad accuſanduʒ ꝺ crimine ſymonie. Ca. III**

Si dominus ⁊ magiſter omniū qui ſine peccato

De Symonia. Supra viſum eſt de accuſatorib⁹ et calūniatorib⁹: nunc reſtat videre de his crimib⁹ ex quibus poſſunt accuſari: ſed quia int̄ cetera ſymonia obtinet primum locū quia cetera reſpectu hui⁹ ꝓ nihilo reputant̄ j. q. vl. c. fi. ideo tractaturus auctor de crimibus p̄miſit de ſymonia. De materia habet̄. j. q. j. in ſumma. Bb.

Si In ordinando. ¶ Duo ſt̄ dicta. ſecundū: ibi. Pro ordinatiōe. Ab.

g ¶ Imponit hoc ſumptū fuit ex illo canone. j. q. ij. ſicut epm.

h ¶ Miniſter i. archidiaconus q̄ examinat ꝓmouēdos. ſ̄. ꝺ offi. archidi. ad hoc. circa fi.

i ¶ Uendere. verbum vendere non ꝯtinet g̃tuitum ꝯtractū quia venditio n̄ procedit ſine p̄cio. ff. ꝺ ꝯtrahē. emp. l. ij. §. ſine precio. ⁊. C. eo. ti. emp. fides. in ſti. eo. ti. §. preciũ. Sʒ q̄re notarius non poteſt vendere operas ſuas vl̄ chartam: cum de ſuo nemo beneficiuʒ facere compellatur. x. q. ij. precarie? Dicunt quidam ꝙ hoc obtinet vbi notarius percipit ſalariū de publico. Lauren. dicit ꝙ etiam ſi nihil ꝑcipiat de publico nihil poteſt recipere pro tali ſcriptura: quia ſymoniā cōmitteret ⁊ eſt ſpeciale in odium ſymonie: ne fraus poſſet ꝓcurari. ex pacto enī nihil accipere debet: ſed ſi gratis ⁊ ſponte aliquid offerat̄: ⁊ iaʒ ſine omni intentiōe ab initio ad hoc acceſſit non credo ꝙ peccaret notarius laicus. arg. ſ̄. eo cum ſit romana. ⁊ eſt expreſſum. j. q. ij. ſicut epiſcopū. k ¶ Paſtellis. j. q. iij. ſi quis obiecerit. ne in fraudem aliquid fiat non obſtante aliqua ꝯſuetudine. j. q. j. emendari.

Qui alium. (et. ſ̄. eo. Jacobus. Uincentius. expulerit. dupliciter enī peccat in dando pecuniam ⁊ quia locum viuentis occupat. arg. ſ̄. eo. nemo. et vij. q. j. eū. ⁊. ſ̄. ꝺ ꝯceſ. p̄ben. c. j. Bern.

Si domin⁹ ¶ Due ſūt partes. Secūda: ibi. Nō

a fuit: accuſandi licentiaz vni b dedit. et. ĩ. ¶ Non igit̄ quilibet catholicus eſt reſpuendus: ſed vt veritatē aſſerat: ad ꝓpalandā ſymoniacā rabiem: magnis eſt precibꝰ exhortandus. Idē. Symoniacus pendente accuſatiōe ab admīſtratione diuinoꝝ ꝓhibetur. Ca. IIII

Accuſatū ſymoniacuz neceſſe habuimꝰ ꝓhibere: ne miſſa e rū ſolēnia celebraret: donec q̄d eēt veriꝰ ꝯſtitiſſet. Idez Idē dicit ꝙ ꝑcedēs niſi ꝙ illud. c. loquit̄ in accuſatione iſtud in inq̄ſitiōe ⁊ illud loq̄tur de ſymoniaco in genere iſtud declarat ď ordine. Ca. V

f Quotiēs. et. ĩ. Peruenit ad noſ ꝙ p ſymoniacā hereſim fuer̄ ordiatꝰ: ꝓpterea neceſſe habuimꝰ te ꝓhibere: ne miſſarum ſolennia celebrare debuiſſes: donec quid ſit verius diſcerneremus. Lucius papa.

Symoniacꝰ ē deponēdꝰ. Ca VI

g Sicut ſymoniaca peſtis ſui magnitudine alios h morbos vincit: ita ſine dila i tione mox vt eius ſigna per k aliquam perſonam claruerit de eccleſia dei debet eliminari atq̧ repelli. Deodatus. Symoniacū accuſare poteſt ſeruus meretrix ⁊ criminoſi. Ca. VII

Tanta eſt labes huius criminiſ: ꝙ etiam ſerui aduerſus dominos: ⁊ quilibet criminoſi ad l mittuntur ad accuſationem. m ¶ Item omnis peccator miſſam cantare poteſt preter ſymoniacum: quē quilibet (vt ab ordine male accepto remoueatur) accuſare poteſt: n vel etiam meretrix. Alexā. iij. in concilio. Turoneū. Symoniacum eſt precium recipere pro ingreſſu religioniſ: pro prioratibus vel capellis concedendis: pro prelatis inſtituendis: pro concedenda

igitur. Ab. Sicu. a ¶ Vni. ſ. iudeo ſceleratiſſimo cum dixit. Si eni male locutꝰ ſum ⁊c̄. ij. q. vij. §. ecce. b ¶ Non igitur. arg. hic a minori. quaſi diceret. ſi iudeus qui malus eſt admittit̄ ad teſtimoniū ꝯtra dn̄m multofortius catholicus admittit̄ vt veritatē aſſerat ꝯ ſymōiacā prauitatē. ſi. arg. s̄. de elec. cū in cūctis. in ṗn. B. c ¶ Catholicꝰ arg. ꝙ q̄libet catholicus admittit̄ ad teſtioniū ꝯ ſymōiacū nulla diſtinctiōe facta. arg. ĩ. eo. tāta. dic vt. s̄. ď accu. cū. P. ḡ a cōtrario ſenſu hereticus vel pagan⁹ nō admittit̄ qď eſt veruz. d ¶ Exhortādus. ſi. lxxix. di. ſi q̄s papa. ex ea ꝙ dicit exhortādus ē. arg. ꝙ teſtes in crimialibus nō cōpellūt̄ s̄. de teſti. cogē. dilectorum. vbi de hoc. Bern̄. Accuſatū ſolēnia Capitulū h̄ ⁊ ſequēs intellige ď eo q̄ erat publice infamatꝰ. al's n̄ deberet ſuſpēdi. ij. q. v. ṗſbyt̄. et c. ſi mala. ſz nonne erāt iſti ſuſpēſi ipſo iure: q̄re ſuſpēdūt̄. ĩ. e. tāta. ⁊. xxxij. di. §. verū. ⁊ j. q. j. q̄buſdā. ⁊. c. repiūt̄. Rn̄detur de facto ſuſpēdūt̄ cū ip̄o iure ſint ſuſpēſi. Symoniacꝰ eni in ordie q̄tūcūq̧ ſit occultꝰ: eſt ip̄o iure ſuſpēſus: nec poteſt miſſaz cātare. ĩ. e. tāta. qm̄ ip̄m characterē hz vicioſuz in q̄ caſu loquunt̄ hec duo capitula. vn̄ cū eēnt iſti ſup h̄ infamati. merito ipſo facto ďbuer̄t ſuſpēdi. Si vo occultū eēt licet ſit ſuſpēſus corā ſe ſicut q̄libet ī pctō mortali ꝯſtitutꝰ. s̄. ď coha. cle. ⁊ mu. c. vl. ⁊. j. q. j. ſacerdotes. n̄ tn̄ q̄ ad alios ē ſuſpēſus. ar. ĩ. e. mattheꝰ. ⁊. c. ex tue. B Quotiēs. ꝑuenit p famā. ſ. ⁊ iō ď h̄ voluit inq̄rere: q2 ṗlatoꝝ ē inq̄rere ď exceſſib9 ſubditoꝝ. s̄. ď offi. ordi. c. j. ĩ. ď collu. crimīa. xj. q. iij. precipue. aliodn̄ Sicut. vincit (eis imputat̄. xliij. di. epheſijs. B q2 r̄ſpectu eiꝰ cetera cria ꝓ nihilo reputāt̄. j. q. vl. c. vl. ⁊ arg. ĩ. c. xxi. arg. ꝯ. xxxij. q. vij. q̄d ī oīb9. ſed ibi ſoluit̄ qď dicit ibi: grauiꝰ. i. cōius. ⁊. s̄ ď accu. inq̄ſitionis. vbi eq̄pant̄ homicidiū ⁊ ſymonia quo ad penaz. horribilius eſt tamen homicidiū cū quo nunq̧ diſpēſatur. l. di. miror. h ¶ Sine dilatiōe. j. q. j. quiſq̄s ⁊. c. repiūt̄. xxiij. q. iiij. ſi ea. xxxv. q. ix. loci. i ¶ Per aliquam perſonam. que de iure admitti debeat. vt. s̄. dixi de accuſa. c. j. et. c. cum. P. ⁊. c. com oporteat. k ¶ Claruerint. xxiij. q. iij. c. ecce. Tanta eſt. ¶ Duas habz partes ſicut duas reddit rationes. Secūda: ibi. Item oīs. Abbas. Sicu. l ¶ Ad accuſationē. ſi accuſatus fuerit infamatꝰ. de hoc dictum eſt. s̄. de accuſa. cum. P. ⁊. c. j. m ¶ Omnis peccator non preciſus ab eccleſia per ſniam canonis vel iudicis tolleratus ⁊ penitens. ⁊ ſic non eſt obiectio de excommunicatis ⁊ ſuſpenſis vt notorij fornicarij. xxxij. di. nullꝰ. nec de ſuſpenſis quo ad ſe. Nam quilibet ꝯſtitutus ī mortali peccato ſuſpenſus eſt q̄ ad ſe. s̄. de cohabita. cleri. ⁊ mulie. c. vlti. ⁊. j. q. j. ſacerdotes. ſacroſancta. ⁊ ſic omnes alij poſſunt cātare miſſam preter ſymoniacū: vel qď dicit omnis peccator poteſt cantare miſſaz. poteſt referri ad facilitatem etiam diſpenſandi. quaſi diceret: facilius diſpenſat̄ cū omnibus alijs criminoſis preter homicidiū q̧ cū ſymoniaco vel h̄ dictum eſt in deteſtationē criminis: vel ſic dato ꝙ omnis peccator poſſit celebrare: ſymoniacus tamē non poteſt ꝯſiderato initio. quia ſymoniacus in ipſo ſui initio cōmiſſiōis ſuſpenſus eſt. vt. j. q. j. repiuntur. ⁊ intus ortus occidit. ⁊ in ipſa ſui radice viciatus. j. q. j. quibuſdā. Sic ex eo tempore quo ſymonie crimen cōmittit damnatꝰ eſt: vnde poſtea celebrare non poteſt: etiam poſt pactam penitentiā niſi diſpenſet̄ cum eo qď non ꝯtingit in alijs criminib9. ⁊ ita plana eſt littera iſta ꝯſiderato initio cuiuſcūq̧ peccatoris. ſic. C. ad. l. iul̄. maieſta. quiſquis. vo. donationes. ⁊ quarūlibet poſtremo alienatiōes ex oī tempore ⁊c̄. ⁊ ita ſymoniacus celebrare non poteſt niſi cum eo diſpenſet̄. Quis poſſit diſpenſare dictum eſt. s̄. de renun. c. poſt tranſlationē. nec poteſt agere penitentiā niſi renūciet beneficio ⁊ executioni. s̄. de accuſa. inquiſitionis. Poſtq̧ vo renunciauerit ⁊ penitētiam egerit: poterit cum eo diſpenſari ſi placuerit ſuperiori. ⁊ ſic licite poterit poſtea exercere officium. argu. ff. de preca. certe. §. iul̄. quia iam poſſidet ex noua conceſſione. argu. ĩ. eo. ex inſinuatione. vt. ff. de euict. ſi ſeruus. §. j. in fi. n ¶ Etiam meretrix. que alias non eſt admittenda ad accuſationem vel ab teſtimonium propter vilitatem eius. vt. C. de adulte. qui adulterium. ⁊. ff. de teſti. l. iij. §. l. iulia. Eadē ratione nec ad aliud legitimū actum. Bern̄.

ſepultura: ꝑ chryſmate: ꝑ oleo ſctō. ꝑ bn̄dictiōib⁹ nubentiū vel alijs ſacramentiſ. nec valet ꝯſuetudo in ꝯtrariū hoc dicit cum ſequenti.

NOn ſatis. et Ca. VIII

ī. Prohibem⁹ igiť ne ab his q̄ ad religionē tranſire volunt: aliq̄ pecunia req̄ratur. Nec priorat⁹ vel capellanie q̄libet monachoꝝ aut clericoꝝ ānua diſtractiōe vēdanť: nec ab eo cui regimen ipſarū cōmittiť: ꝓ earū commiſſione vllū preciū exigať. Qū quiſq̄s ꝯtra hoc decretū attētare p̄ſumpſerit: tam ille qui dederit q̄ꝫ ille q̄ receperit vel ꝯſentit: partē ſecū ſymonie nō dubitet habiturū. ¶Pro ſepultura q̄ꝫ ⁊ chryſmatis ⁊ olei receptiōe: nulla cuiuſq̄ꝫ precij exactio attentetur: nec ſub obtētu cuiuſq̄ꝫ ꝯſuetudinis: reatū ſuū quis tueať. quia diuturnitas temporis non diminuit peccata ſed auget. Ex concilio Lateran. ſ̄ Sūmatū eſt. s̄. in. c.

QUm in ꝑcedēti. Ca. IX

eccleſie corpe. et. ī. Horribile nimis ē: ꝙ in q̄buſdā eccleſijs locū venalitas ꝓhibetur habere: ita vt ꝓ ep̄is vel abbatib⁹ ſeu q̄buſcū q̄ꝫ ꝑſonis eccl'iaſtic' ponēdis: in ſedē ſiue introducēdis p̄ſbyteris in eccleſiam: necnon et ꝓ ſepulturis: ⁊ exequijſ mortuoꝝ: ⁊ benedictiōibus nubentium: ſeu alijs ſacramentiſ aliq̄d req̄rať. Putant autem plures ex hoc licere: q2 legem mortis de longa inualuiſſe ꝯſuetudine arbitranť: nō attendētes ꝙ tanto grauiora ſunt crimina: q̄ꝫto diutius infelicē aīaꝫ tenuerūt alligatā. ¶Ne igiť hec decetero fiant: vel ꝓ ꝑſonis eccl'iaſticis deducēdis in ſedē: vel ſacerdotib⁹ inſtituēdis: aut ſepeliēdis mortuis: ſeu bn̄dicendis nubētib⁹: ſeu alijs ſacramentis ꝯferendis ſeu collatis aliquid exigať: diſtrictius ꝓhibem⁹. Si q̄s autē ꝯtra hoc venire p̄ſumpſerit: portionē cuꝫ giezi ſe nouerit habiturū. Idē vigilien. ep̄o

QUm ſit Breue ē. Ca. X

romana. et. ī. Conſul. t. t. Rn̄. ꝙ nihil ꝓ eccleſiarum ꝯſecratione potes vel debeſ preter ꝓcurationeꝫ exigere.

Idē toletano archiepiſcopo

Cōuict⁹ de ſymonia deponēdus ē: Ideꝫ in famato qui ſe purgare non poteſt. Ca. XI

DE h̄ aūt ꝙ ep̄s exoniē. archidia. bn̄ficiuꝫ cuidā clerico an̄ electionē ſuam ꝑoratū d̄r ꝓmiſiſſe: vt vterq̄ꝫ ꝯſentiret eidē: tue prudentie rn̄dem⁹: ꝙ ſi māifeſtū ē eūdē archidi. ⁊ clericū: ob cauſaꝫ

NOn ſatis. ¶Diuidiť. Nam primo ponit ꝯcilium triplex ꝓhibitū diuiſim trāſgreſſores huius et ꝯſenſores dicēſ ſymoniacos. Secūdo ꝯiūctim ponit aliam triplicem ꝓhibitionē damnās ꝯtrariā ꝯſuetudinē ⁊ cauſam reddit. Secūda: ibi. Pro ſepultura. Abbas. Sicu.

a ¶Req̄rať. aliq̄ pacto. ī. eo. veniēs. ⁊. c. tua. nos. tamē ſi ſpōte ſine aliq̄ ꝯditione ⁊ pura intentiōe aliquid dare voluerit n̄ ꝓhibetur. c. tua nos. ī. e. ſꝫ ſi monaſteriū eſſꝫ ita tenue ꝙ n̄ poſſet ſufficere. arg. eſt ꝙ tunc poſſet exigere h̄ mō. frať ſcias ꝙ nos non poſſum⁹ tibi ꝓuidere ſi vis intrare porta tecū vn̄ viuere poſſis vt. j. q. ij. ſi q̄s ꝓpter hoc. In ſymonia eni ⁊ vſura amor lucri ꝓhibeť. xiiij. q. iiij ſi q̄s oblit⁹. Vi.

b ¶Priorat⁹ j. q. j. ſi q̄s ep̄s. et. q. iij. ſaluator et. s̄. de ſta. reg. c. ij.

c ¶Pro ſepultura. q̄t modis dicať ſepultura dictū eſt. s̄ de ſepul. c. vl. B

d ¶Diuturnitas. ſi. ī. c. pxi. ⁊ s̄. d̄ ꝯſue. q̄ꝫto. ⁊ c. vl. ad idē. j. q. iij. c. vl. diuťnitas tp̄is pctm̄ n̄ excuſat. xxiiij. q. j. ſciſma. ⁊. j. q. j null⁹ ep̄ſ ꝗuamē ff. d̄ ac. ⁊ ob. obligationem. §. j. arg. ꝯ. vbicunq̄ꝫ habet locū p̄ſcriptio. xxxij. q. iiij obijciunť. Sol'. de h̄ dictū eſt. s̄. de ꝯſue. c. vl. ⁊. s̄. de tempo. ordi. c. ij. Bern̄.

QUm in eccleſie. Diuidiť. Primo ponit factū horribile ⁊ excuſatione ꝯſuetudis improbat. Scd̄o illā reprobat q2 ſymoniacā: ibi. Ne igiť. Ab. Sicu.

e ¶Introducēdis. j. q. iij. ſi q̄s obiecerit.

f ¶Bn̄dictiōib⁹ nubētiū. ſic. ī. e. ſuā. ꝓ bn̄dictiōib⁹ nubentiū aliq̄d accipi ꝓhibetur: quia ꝑ eas gratia ꝯferť: licet ꝓ mr̄imonio aliq̄d dare vel recipe non eſt peccatū. j. q. j. quicq̄d. ⁊. xxxij. q. ij. honoranť. quia licet ſit ſacramentū per ipſum tamen gratia non ꝯfertur. xxvij. q. j. nuptiarum. xxxij q. ij. connubia. vnde eſt argu. ꝙ non idem iuris eſt in acceſſorio qd̄ in p̄ncipali an pro exequijs mortuorum licituꝫ ſit recipere: dicitur. ī. eo. ti. ſuam. Ala.

g ¶Conſuetudie. videť ꝙ talis ꝯſuetudo non ſit reprobanda vt pro receptiōe canonica vel introductione perſone in eccleſiam aliquid recipiať. in autē. d̄ ſanctiſſi. epiſ. colla. ix. §. pro ꝯſuetudinib⁹. dum tam̄ non detur ex pacto aut exigatur ſed ſponte ex p⁹ facto offeratur. et eſt opti. arg. j. q. ij. ſicut epiſcopum. ⁊. xviij. diſtin. d̄ eulogijſ et. ī. eo dilectus. ſed hic requirebatur ex ꝯſuetudine qd̄ eſt penitus reprobandū. ī. eo. Iaco. B.

h ¶Infeliceꝫ s̄. de ꝯſuctu. c. vlti. vbi de hoc. et male adinuēte cōſuetudines nullo tempe cōfirmantur. in autē. vt nulli iudi. §. j. colla. ix.

i ¶Giezi. qui primo in veteri teſtamento ſymoniam inuenit vnde fuit lepra percuſſus. j. q. j. qui ſtudet. ⁊. c. cito turpem. ſymoniaci dicunť a ſymone mago. 4.

QUm ſit. procurationem. Hāc procurationem recipit epiſcopus ſꝫ non pro aliquo ſacramēto quia hoc eſſet ſymoniacum. vt. j. q. j. ſtatuimus. ſed potius pro labore: immo nec pro labore. ſed iſta ꝓcuratio permiſſa eſt a iure: ſicut ⁊ alie ꝓcurationes que fiunt ratione viſitationis. vnde nullam ſymoniam cōmittit: quia qui peccat legis auctoritate non peccat. xxiij. q. iiij. qui peccat. et iſta procuratio preſtari debet ſm̄ facultates eccleſie. ſicut ⁊ alie. s̄. de cen. ſopite. ⁊. cum nuper. Immo ſi eccleſia procurare non poſſet epiſcopū: ipſe ſuis ſumptibus ꝯſecrabit eccleſiā. x. q. iij. cauēdū. ⁊. j. q. ij. placuit arg. in autē. d̄ mā. ꝑn. §. ſit tibi. Bern̄.

DE hoc autem. Due ſūt ptes. Scd̄a: ibi. Regē aūt. Ab.

k ¶Māifeſtū. i. notorium. als

ſecus. xj. q. iij. eorum ꝗ accuſant. ⁊. iij. q. v. qꝛ ſuſpecti.
a ¶ Recepiſſe. maxime. arg. ſ. de cōfeſ. c. ij. ⁊. j. e. no/
bis. b ¶ In iure: alꝰ cōfeſſio extra iudiciū nō p̄iu/
dicat. de hoc nō. ſ. de cōfeſ. c. vl. Itē arg. hic ꝙ nō mi/
tius agit̄ cū cōfeſſo ꝗꝫ cū cōuicto. ij. q. j. nos. ſ. de con/
feſ. cū ſup. ⁊. ff. ꝺ
cōfeſ. l. j. arg. ꝯ. l.
diſ. p̄ſbyterꝝ. xij.
q. j. nō dicatis. ⁊
arg. l. di. ſiqͥs p̄/
poſtera. ij. q. j. in
primis. in prin.
Sol. cū ſpōte cō
feſſo mitiꝰ agit̄.
ſꝫ nō ꝑcit̄ ſponte
cōfeſſo in iure ti/
more ꝓbationū:
nō em̄ eſt benefi
cium qͦ fit ex ne
ceſſitate. ff. de ri.
nupt. l. ꝓxime. ſꝫ
ea ſūt in nr̄is of/
ficijs gratiora: ꝗ
cū impēdere nō
teneamur cā tn̄
liberalitatis im/
p̄endimꝰ. xxviij.
q. j. iam nūc. er/
go qui īuitꝰ ꝯfi/
tetur. non remu/
neratur.
c ¶ Deponēdi.
hec eſt pena ſy/
moniacorum. ſic
ſ. de cōfeſ. cū ſu/
per. cū agit̄ in modum accuſationis: imo idem videt̄
ſi agat̄ in modū inquiſitionis. ſ. de accuſa. inqͥſitiōis.
j. rn̄ſo. d ¶ Manifeſtū eſt. nō tn̄ notoriū quoniā
tunc ſecus: vt patet. ſ. e. c. vbi ponit̄ manifeſtū ꝓ no/
torio. Alia lr̄a habet non notoriū. e ¶ Purgatio
ꝓpter infamiā. j. eo. inſinuatū. ſ. de accuſa. cum. P.
f ¶ Et principes. hic rex ⁊ princeps ius habebāt in
electiōe tanꝗꝫ patroni quorum aſſenſus debet requiri.
ſ. de elec. ſacroſancta. ⁊ ita videlicet ꝙ ſi non preſtitiſ/
ſent ꝯſenſum: nō cōfirmabit̄ electio: ⁊ ſic ius habebāt.
vnde nec ante nec poſt electionē licitum fuit redimere
cōſenſum illorū. viij. q. iij. talia. ⁊. j. q. iij. ſiquis p̄ben/
das. ⁊. j. q. j. eos. ⁊. j. e. mattheus. g ¶ Reſtituāt: qꝛ
ſine periculo eā retinere nō poſſunt: vt hic patet: ⁊ cuꝫ
pena dupli debent reſtituere illā. in auc̄. de ſan. epiſ. in
ſcd̄a colūna. §. ſi ꝟo laicus. ⁊. §. ſi aūt ſecularis. col. ix.
⁊. j. eo. audiuimus. ⁊. ſ. de īmu. ec. qꝛ pleriqꝫ. Vic. nō.
ꝙ eccl̄ie reſtitui debet cui facta fuit iniuria argu. xvij.
q. iiij. ſiqͥs in atrio. ⁊. xxvij. q. j. ſiqͥs rapuerit. ⁊ in auc̄.
de ſanc. epiſ. §. ſiqͥs aūt. in ſecūda colūna. ⁊ eccl̄ia pōt
vendicare illā pecuniā. in auc̄. eo. ti. §. ſi vero laicus. et
§. ſed neqꝫ xenodochiū: arg. ꝯ. j. eo. veniens. vbi reſti/
tuit̄ ei qͦ dedit. Ala. dixit ꝙ in decre. veniens reſtitu/
ta fuit ei ꝗ dedit ꝺ miſericordia. ⁊ h̄ ꝙ hic dicit eſt ius
cōe. Tu dicas alit̄: illa veniens loquit̄ de monacho ꝗ
pecuniā dedit ꝓ ſua receptione: ⁊ illud eſt ius ⁊ h̄ ſili/
ter. Si ergo aliqͥs det pecuniā monaſterio vt recipiat̄
ſymonia cōmittit̄. j. e. qm̄ ſymoniaca. ei ꝫ ꝗ dedit debet
reſtitui pecuniā tā īdigne a mōachis accepta vt cū ea
in aliud monaſteriū intret: ne ſit oneroſus ſcd̄o mona
ſterio: arg. xvj. q. vj. de lapſis. ⁊. xxvij. q. j. ſiquis rapu/
erit. ⁊ vbicūqꝫ ſine monaſterio ſiue eccleſie ſeculari pe

a illā ꝓmiſſa recepiſſe: aut ex/
b inde ꝯfeſſi fuerūt in iure: vel
legitime ꝯuicti: ab altaris mi/
c niſterio ſunt ꝑpetuo deponē
d di. Si ꝟo id manifeſtum eſt:
nec tn̄ inde ꝯuicti vel cōfeſſi
fuerint: ſed tm̄ publica labo/
e rāt īfamia: eis canonica pur
gatio dꝫ indici: in qua ſi defe
cerint: tāꝗꝫ auctores tāti ſūt
ſceleris puniendi. ¶ Regeꝫ
f autē ⁊ principes eius debes
inducere: vt ſi qua receperit
a prefato ep̄o vt electioni p̄/
ſtarent aſſenſum: eccleſie Ex/
g onieñ. ſine diminutione re/
ſtituāt: cum ea ſine graui ſue
ſalutis periculo retinere nō
poſſint.

Idem Eboraceñ. archiep̄o.

Symoniacū eſt ꝓ temporali obſequio beneficiū eccleſia/ſticum promittere Ca. XII.

Cum eſſent in noſtra p̄/ſentia conſtituti. R. clericus: ⁊ nobilis vir. A. quia idem. A. moram diutius fa/cere non poterat: ꝑ ſe in cau/ſa illa ſufficientem conſtitu/it reſpōſalē. ¶ Cunqꝫ ab ore p̄fati. R. ītellexerimꝰ: ꝙ me/
h moratus miles ꝓmiſerat ei dare eccl̄iā: ſi quoddā negocium eiuſdē in nr̄a poſſet preſentia ꝓmouere: ac p̄ hoc ꝓ/miſſionē ipam ꝯtinere ſymoniacā prauitatē: eidē. R. ſup
i eadem eccleſia ſilentiū duximus imponendum.

Idem Ciſtreneñ. ep̄o.

Notorius ſymoniacus in beneficio ab illo deponit̄. Idē in infamato qui ſe purgare non poteſt. Ca. XIII.

cunia taliter. ⁊ accepta fuerit prout dicit decre. veniēs
reſtituēda eſt pecunia ei qui dedit. Nec eccl̄ia vel mo/
naſteriū debet cū tali fraude eſſe in lucro cuꝫ ipſi lucri
vel monachi in hoc ita cōiter delinquūt: cū ipſi clerici
de hoc ſint puniendi. ⁊ ex eodem facto penam ⁊ premi
um conſequi nō
debeant: vt. ff. ꝺ
ne. ge. ſine here/
ditaria. ⁊ ex hoc
contingeret viā
fraudibus aperi
ri qͦ eſſe nō dꝫ.
xciij. diſ. ꝑuenit.
ij. xxxv. q. ix. lo/
ci. in fi. ⁊ tale lu/
crum eccleſia nō
debꝫ habere. nec
poſſent clerici vl̄
monachi penite/
re niſi reſtitue/
rent qͦ ſymonia
ce receperūt. vel
poſſet dici ꝙ ſi
clerici ſeculares
ſic cōiter delin/
quūt eccl̄ie: ſic ꝺ
bet applicari: et
clerici ſunt oēs
ab eccleſia remo
uēdi. Cuꝫ ꝟo pe/
cunia dat̄ alicui
puta prelato ſo/
li vel alij cuicun/
qꝫ ita ꝙ eccleſia
non ſit in culpa:
tunc locum habet quod prius dicitur ꝙ ille qui pecu/
niam receperit debet illam reſtituere eccleſie. in cuius
ignominiā data fuit. nec debꝫ ei reſtitui qui dedit. ⁊ p̄
cipue ſi ſit ſecularis. in quo caſu intelligunt̄ auctentice
p̄dicte. de regulari poſſet dici ꝙ ⁊ tunc non debet ei re
ſtitui ſimpliciter: ſed aſſignāda eſt ſecūdo monaſterio
ad quod trāſit: vt eo viuente habeat vſum illius: arg.
predictorū capitulorū de lapſis. ſiquis rapuerit. ⁊ hoc
cum eccleſia fuit in culpa. Bern̄.

Cum eſſent. ¶ Primo ponit deciſe ꝯtrouerſiā ⁊ ꝓcuratoris dationē. ſecūdo diffinitionē ⁊ eius
cām. ibi cunqꝫ. Abbas. h ¶ Promiſerat. hec pro/
miſſio ſiue pactio illicita fuerat. ⁊ ſymoniaca. ſ. ꝺ pac.
c. vlti. ⁊. j. eo. tua. ⁊. j. q. ij. ꝗꝫpio. vnde miles per talem
ꝓmiſſionē nō obligat̄. quare ipſi. R. imponit̄ ſilentiuꝫ
Si vero ſine aliqua pactiōe ꝓmouiſſet negociū illius.
vel alias ſeruiuiſſet eidem. bene poterat eū remunera/
re: ſiue p̄ſentando ipſum ad aliquod benficiū: ſiue etiā
alio modo: argu. lxj. di. quid proderit. imo etiam natu
ralit̄ erat ei obligatꝰ. ff. de peti. here. ſed ⁊ ſi lege. §. cō/
ſuluit. ⁊ arg. xij. q. ij. hec huius placiti. Pōt ergo licite
ꝗlibet ſeruire ep̄o vel alij ſpe future remuneratiōis. nec
ſymonia cōmittit̄ in tali ſpe. cū ſine oī pactione vel cō/
ditiōe ſeruiat. dūmō p̄ncipalit̄ hac intētiōe nō ſeruiat
nec ep̄us directe ꝓ h̄ ſeruitio ei ꝓuidere in bn̄ficio intē
dat. qꝛ ſic eſſet munus ab officio ⁊ obſeqͦ. j. q. j. ordina
tiones. ⁊. c. ſūt nōnulli. alꝰ niſi ſperaret inde remune/
rationē quare ſeruiret ei cū ex debito ei nō teneat̄: imo
ꝗ dignꝰ eſt pōt ſperare ep̄atū ⁊ alios honores. lix. diſ.
ſi officia. lxxiij. di. ꝯſuluit. i ¶ Silētiū. ⁊ bn̄. qꝛ ſi ec
cleſiā tali mō adeptꝰ fuiſſet eā renūciare teneret̄: vt. j.
q. j. ſiqͥs neqꝫ. ⁊ in aſpera pena vel pn̄ia ſemꝑ eē vt ibi:

Inſinuatū eſt ꝙ in eccleſijs tui epātus: plurimi clerici ꝑ ſymoniā hr̄e dicunt a ingreſſuꝫ: ⁊ infamia inde reſperſi. ¶ Unde mādam⁹ q̄tenus ſi q̄ fuerint: quos in p̄di b ctis eccleſijs publicū ⁊ notorium eſt ſymoniace intraſſe: eos amoueas ab eccleſijs taliť acq̄ſitꝭ. Illis aūt q̄rū crimē nō ē publicū ⁊ notoriū: ſi publica laborāt infamia: cū q̄r c ta vl' ſexta manu ſui ordinis purgationē indicas: ĩ qua ſi defecerit beneficijs hmōi ec d cl'iaruꝫ ꝑpetuo p̄ues eoſdeꝫ.

Idem. **Symoniacū eſt p̄cio vel fauore celare peccatorez: vel recōciliare nō penitentē: vel digne penitētē a recōciliatione remouere. Ca. XIIII.**

Nemo p̄ſbrōꝝ xennium e vel emolumentū q̄dlibet tēpale: imo ſpūale detrimētū: a q̄cūq; publice peccāte accipiat: vt epō vl' miſtris f ei⁹ peccatū illis celet. nec pro g reſpectu cuiuſq; ꝑſone cōſanguinitatꝭ aut familiaritatꝭ: h alienis cōicās peccatis: hoc epō innoteſcere detractet. ¶ Nec queq̄ꝫ penitētē vl' minus digne penitētē: grā vl' fauore ad recōciliationē addu i cat: ⁊ teſtimoniū recōciliationis ferat eidem. vel quocūq; liuore digne penitentem a reconciliatione remoueat: k quia ſymoniacū eſt vtrunq;.

Idem Uigorień. epiſcopo ⁊ priori de Acra.

Eccleſia emi vel redemi non poteſt: hoc dicit quo ad litteram. Ca. XV.

Querelam monachorū de acra recepimus: ꝙ cum ipſi quoddā manerium cum pertinentijs ſuis ⁊ eccleſiam Degeneń. a monachis de cardomo ſub annuo cēſu xv. libraruꝫ fuiſſent adepti: ⁊ inde cartham ab ipſis monachis habuiſſent: prior eo l rum capitulo inconſulto: p̄ſcriptū maneriū ⁊ carthā monachis de cardomo accepta pecunia reſignauit. ¶ Unde quia prefati monachi de acra ſe cōquerunť ĩiuſte grauatos: mandamus quaten⁹ partibus conuocatis: preſcri m ptam cauſam concordia vel vel iudicio terminetis. ſcituri ꝙ ſicut emi non potuit: ita nec redimi eccleſia memorata. Si vero monachi d̄ cardomo legitime citati: ad veſtrā p̄ñtiā accedere ⁊ iudicio veſtro ſtare cōtēpſerit: vosipſos monachos de acra

quā etiā agere ñ poſſet ea recēta. s̄. de ac. inq̄ſitiōis. b.

Inſinuatum. ¶ Primo ponit papa narrationem ſibi factā: contra quā ſcd̄o ꝓuideri mandat. ibi: vnde. Ab. a ¶ Ingreſſum. vnde fures ſūt ⁊ latrones: q2 non intrāt ꝑ hoſtiū. s̄. de iurepa. relatum. ⁊ xxiij. q. iiij. tres ꝑſonas. ⁊. j. q. j. ordinatiōes. vij. q. j. non furem. b ¶ Notoriū. dr̄ trib⁹ modis notorium. s̄. de coha. cle. et mu. c. vl. ⁊ iō nulla ꝓbatio eſt neceſſaria. s̄. de accuſa. euidētia. ⁊. ij. q. j. de manifeſta. c ¶ Sexta manu. argu. ꝯ. ij. q. v. p̄ſbyter. ſi. ⁊. c ſi mala. ⁊. c. omnib⁹. Sol. regulare ē ꝙ ipē epſ debet ſe purgare cū. xij. p̄ſbyteris p̄ſbyter cū q̄nq; diacon⁹ cū trib⁹. vñ verſus. Pontificē pariū manuſ expurgat duodena. Quita ſacerdotem: leuitaꝫ tertia pena. Maior maiori. minor eſt adhibenda minori. Q̄nq; tñ ſūt pauciores: vt. s̄. de accuſa. cū. P. ij. q. v. oib⁹. Q̄nq; plures. j̄. de pur. ca. inter ſollicitudines. hodie vero numer⁹ ꝯpurgatorū arbitrarius eſt ſc̄m arbitriuꝫ iudicis. s̄. ti. px. inq̄ſitiōis in fi. d ¶ Priues. nota ꝙ deficiens in purgatione punitur vt hic patet. ⁊. s̄. e. de h̄. ⁊. j̄. de pur. ca. cū. P. ſed purgatio indiciť ꝓpter ꝓbabilem p̄ſumptionē ortā ex fama. ḡ videť ꝙ ex ꝓbabili p̄ſumptione poſſit diffnitiua ſentētia ferri qd̄ nō ē verum. Sed iſta ꝓbabilis p̄ſumptio trāſit ad violentaꝫ ex eo ꝙ nō habet teſtes ſue honeſtatis. Berñ.

Nemo. ¶ Sunt due partes p̄ncipales. ſecunda ibi: nec queq̄ꝫ. Abbas. e ¶ Quodlibet. i. aliquod de quibuſlibet: ſi. xv. q. j. mulier. ⁊. s̄. de cōdi. appo. verū. ⁊. j. q. vij. ſiq̄s oēm. in p̄mo ver. f ¶ Celet nō ꝙ ſymoniā cōmittit qui ꝓ aliquo tp̄ali celat peccatum alicui⁹ qd̄ corrigere vel denūciare teneť epō ſicut ſymoniacū ē aliq̄d recipe vt q̄ ordinādus ē nō ordineť vel vt electiōi q̄s nō ꝯſentiat. j. q. j. §. q̄ aūt. ⁊. c. ſe. ad fi. qōnis. Et ē h̄ arg. ꝙ celare ē aliq̄d facere. ſi. xxxvj. di. ſiq̄s vult. ar. ꝯ. ff. d̄ p̄ſcp̄. v̄. ſolēt. ⁊. ff. d̄ ꝯdi. ob tur.

cau. l. iij. §. vl. Sol. illa nō tāgūt iſtā materiā. h̄ loq̄ť de iudicio qd̄ fit ad penitētiā ad qd̄ teneť quilibet: vñ nihil poteſt quis ꝓpter hoc accipere eum ſit ſpirituale illud de iudicio. quod fit ad furē capiendū vel ſeruū fugitiuū: ꝓ q̄ pōt recipi merces laboris. B. g ¶ Cōſanguinitatis: ḡ videť ꝙ cōſanguinitas ſymoniaꝫ inducat: q2 non refert an iniuſt⁹ cordis amor an ſordide p̄ces interueniat. j. q. j. ſiquis neq;. h ¶ Cōicans. lxxviij. di. q̄d eſt lxxxvj. di. c. iij. i ¶ Recōciliationis. ꝓ recōciliatiōe vel abſolutione p̄ciū exigi nō dꝫ. j̄. eo. ad aures. k ¶ Utrunq; ſcꝫ digne penitētem vl' min⁹ digne grā vl' fauore adducere ad cōciliatiōeꝫ. aliq̄ digne penitentem remoue a recōciliatione aliq̄ liuore. vtrūq; .n. iſtoruꝫ ſymoniacum eſt ⁊ ita reſpicit iſtos duos modos tm̄. ⁊ qd̄ p̄mo dixit ſymoniacū eſt. ſiliť vt diciť ibi: vel pōt reſpicere oia p̄cedentia: vt iſta duo vltima quaſi ꝓ vno reputeť et qd̄ p̄mo dixit celet. ⁊ innoteſcere detractet quaſi ideꝫ ſunt. ⁊ ſic illud vtrūq; pōt reſpiecre illa ſic cōiūcta. Berñ.

Querelam. ¶ Primo ponit q̄relā monachorū. ſcd̄o cōmittit cām inſtruēdo iudicē in p̄ncipali. ibi: vnde q2. Ab. l ¶ Incōſulto. vnde nō valet reſignatio. xij. q. ij. ſine exceptione. s̄. de emp. ⁊. ven. cum dilecti. m ¶ Concordia. v. q. ij. ſi primates. ⁊. s̄. de trāſac. c. vlti. vbi plures cōcordātias inuenies de hoc. n ¶ Nō potuit. q2 nullū ſpūale vel ſpirituali annexū pōt vēdi vel emi. s̄. de iurepa. de iure. s̄. de pac. cū pridem. ⁊. c. vlti. ⁊. s̄. de tranſac. ſuꝑ eo. ⁊. xvj. q. vij. decimas. ḡ nec redemi. Sed hec ratio nō videť habere locum. q2 eccl'ia vel ſpūali annexū pōt vendi cū vniuerſitate obligari. s̄. de iurepa. ex lr̄is. ⁊. c. cū ſeculū. Sed maneriuꝫ fuit: vt videť principale in q̄ erat eccl'ia ⁊ ita potuit redemi tanq̄ꝫ acceſſoriū. Dicas ꝙ manerium cū ꝑtinētijs ſuis ⁊ eccl'ia fuerunt monachis cōceſſa ita ꝙ neutruꝫ fuit acceſſoriū alteri. ⁊ hoc colligiť bene ex lr̄a

vt ibi dicit in prin. quoddã maneriũ cũ ptinẽtijs ſuis ⁊ eccleſiã ⁊ ita eccleſia nõ fuit ptinẽs manerij: q2 ſepa/ ta fuit a ptinentijs. ⁊ ita redẽptio q̄ꝫtum ad eccleſiam nulla fuit ipõ iure. Sꝫ hec ratio nõ habet locũ in ma nerio qđ bene põt vẽdi ⁊ redemi. ⁊ ita hac via nõ pñt reuocare maneri um. Qualiter er/ go agẽt pro ma/ nerio? Dicas ꝙ contractus ſiue redemptio quo ad maneriũ nul lus fuit ipſo iure ex alia cauſa. q̄a hoc factum fuit irrequiſito capi/ tulo: ſimile. s̄. de empt. ⁊ ven. cuꝫ dilecti. ⁊. xij. q. ij ſine exceptione. ⁊ hac eadem ra/ tione non tenuit redemptio eccle ſie. ⁊ ita etiam ſi eccleſia fuiſſet ac ceſſoria ad ma/ nerium idẽ eẽt.

a ¶ In poſſeſ ſionem. cauſa rei ſeruũde. ſi lis nõ fuerit conteſta/ ta. s̄. vt lite non conteſt. quoniã. §. in alijs. ⁊ lis conteſtata eſſet ⁊ non liqueret đ cauſa adiudica/ tur eis poſſeſſio ſalua queſtione proprietatis ab/ ſentibꝰ. s̄. de do. ⁊ contu. ꝑut vbi de hoc. quã poſ/ ſeſſioneꝫ debent eis defendere iu dices: vt dicit in fine. cum rema/ neant adhuc iudices de illa re vſqꝫ ad diffinitiuaꝫ ſen/ tentiam. s̄. de teſti. ex parte. A. vbi de hoc.

a in poſſeſſionẽ eorum: de qui/ bus cõtrouerſia vertitur in/ ducatis: nec permittatis eos exinde abſqꝫ ordine iudicia/ rio moleſtari. Idem.

Pro chryſmate ab eccleſijs pecunia exigi non debet etiã ſi hoc habeat conſuetudo.

Capitulum. XVI.

EA que de auaricia: ⁊. ĩ. Audiuimus ꝙ nummos pro
b chryſmate ab eccleſijs extor/ queritis: quos nunc cathedra ticum: aliquando paſchaleꝫ preſtationem: interdum epiſ
c copalem conſuetudinem ap/ pellatis. ¶ Qui a vero hoc ſymoniacum eſſe cognoſcitꝰ: mandamus quatenus prete/
d xtu alicuius conſuetudinis: vel prelationis: preſcriptos denarios nullatenus exiga/ tis. ¶ Pro certo ſcituri: ꝙ ſi hoc preſumpſeritis: pericu
e lum ordinis ⁊ dignitatis po teritis non immerito formi/ dare. Idem.

Pro habendis ſpiritualibꝰ homagium facere ſymonia/ cum eſt. Ca. XVII.

EX diligenti tua relati/ one innotuit ꝙ. M. cant. ar/ chidiaco. te induxit vt ei ho/ magium faceres: ⁊ fidelita/ tem preſtares: ita ꝙ ipſe tibi beneficium eccleſiaſticuꝫ an nis ſingulis exhiberet. Un/
f de quoniam huiuſmodi ob/
g ligatio illicita: contra tua ſa lutis: necnon ⁊ ſue profectuꝫ exiſtit: abſolui a nobis inſtã tius poſtulaſti: adijciens ꝙ
h ab eo deinceps nihil omni/ no de beneficio accipies con ſtituto. ¶ Quocirca nos tu am petionem honeſtam ⁊ fa/ uorabilem attendentes: te a prefati archidia. homagio ⁊ fidelitate (preſertiꝫ cum hec
i k taliter preſtita diuinis ⁊ hu/ manis legibus contraire no
l ſcãtur) abſoluimus: ita ꝙ ab
m epiſcopo vel ſacerdote diſ/ creto: penitentiam inde con/ dignam recipias. Uerum ne aliqua propter hoc nota vel
n infamia poſſis reſpergi: ab/ ſolutionis noſtre litteras ti/ bi duximus indulgendas: quibus contra latrantium morſus: tutus ⁊ premunitus exiſtas: ⁊ quas i teſtimonio

EA que. ¶ Primo factũ reprehenſibile narratꝰ: qđ ſcđo fieri ꝓhibet. ibi: q2 vo. tertio penã cõmi natꝰ. ibi pro certo. Ab. b ¶ Chryſmate: ꝑ chryſmate nũmos accipe nõ ꝯcedit: imo ſymoniacũ ẽ: vt. j. q. iij. c. vlti. ⁊. ĩ. e. itm̃. ⁊. s̄. eo. nõ ſatis. ⁊. c. cũ in eccleſie. ⁊. ĩ. e. ad nr̃aꝫ. c ¶ Appellat: ſilis variatio nois hẽt. ĩ. e. in tãtũ. Sed bona denominatio non excuſat malũ: q̄a quodcunqꝫ nomen imponas ſymonia eſt ſicut in vſu/ ra. xiiij. q. iij. pleriqꝫ. ⁊. c. eſca. Bern̄. d ¶ Conſue/ tudinis: conſuetudo iſta quantũcunqꝫ longa non excu ſat malã: imo magis excuſat. s̄. eo. nõ ſatis. ⁊. c. cũ ec/ cleſie. ⁊. s̄. de conſue. c. vlti. contra ea que in veteri te/ ſtamento prohibito ſunt. ⁊ in ſui natura mala vt ven/ dera ſacramẽta. j. q. j. qui ſtudet. ⁊. c. ſicut eunuchus ſecus de illa conſuetudine que inducta eſt contra ius poſitiuũ. s̄. de conſuetu. c. vlti. vbi de hoc. e ¶ Or dinis: ſcilicet depoſitionem: quia pena ſymoniacorum eſt depoſitio: vt. s̄. eo. de hoc. ⁊. c. inſinuatum. et. s̄. de accuſa. inquiſitionis. j. reſponſo. Bern̄.

EX diligenti tua. ¶ In prima parte ponitur ſupplicantis narratio: p etitio ⁊ oblatio. In ſe/ cunda petitionis exauditio cum determiuatione. ⁊ lit/ terarum datio. ibi: quocirca. Abbas. f ¶ Obliga/ tio. obligatõ iſta turpis fuit et il/ cita. ⁊ ideo neqꝫ de iure neqꝫ de facto ligat. s̄. de pact. c. vlti. ⁊ eſt illud munus ab obſequio indebi to impenſo. vn/ de ſymoniam in/ ducit. j. q. j. ſunt nonnulli. pro ſpi ritualibꝰ homa/ gium exigi non debet. ĩ. de regu. iur. c. vlti.

g ¶ Salutis. iuramentũ iſtud vergit in diſpen diuꝫ ſalutis eter ne. q2 preſtitum eſt pro re ſpũali pro eccleſiaſtico beneficio. ſ. vnde non põt ſeruari. s̄. de con. c. ſi. et s̄. de iuriur. ſi ve ro. et. s̄. qđ me. cau. cũ dilecti. ⁊ xxij. q. iiij. ſi ali/ quid. Ala.

h ¶ Nihil oĩ/ no: alſ certe pe/ nitẽtiã agere nõ poſſet. s̄. đ accu. inquiſitionis. q2 venia non datur niſi correcto. xx/ iiij. q. ij. legatur. xxiij. q. vij. quẽ/ admodũ. ſed pe/ nitere. nõ poteſt niſi renunciet illud beneficium: vt dixi in predicta de/ cre. inquiſitionis. i ¶ Diuinis. id eſt canonicis. ſic exponitur. iij. q. v. q2 ſuſpecti. ⁊. j. q. ij. q̄ꝫpio. ⁊. q. iij. ſi q̄s abiecerit. ⁊. c. ſaluator. vel proprie quia hoc eſt con/ tra vetus ⁊ nouum teſtamentũ. j. q. j. qui ſtudet.

k ¶ Humanis. C. de epiſ. ⁊ cle. ſi queqꝫ. ⁊ in auc. de ſan. epiſ. circa ꝓn. §. ſꝫ neqꝫ. coll. ix. no. ꝙ ꝙ crimẽ ſymo nie grauiſſimuꝫ reputatur. ex quo diuinis ⁊ canonicis ⁊ humanis legibus condẽnatꝰ: arg. j. q. vlti. c. vl. Ber.
l ¶ Abſoluimus. ipſo iure tñ abſolutus erat. vñ ex/ pone abſoluimus. i. abſolutũ oſtendimus. ⁊ potius fa/ ctum reſpicit talis abſolutio. Tan. m ¶ Diſcreto. nota verbum iſtud ꝙ diſcretus penitentiariꝰ eſt querẽ dus. qui ſciat ſoluere ac ligare. de peni. di. vj. q̄ vult. pe tita ⁊ obtenta licentia prius ꝓprij ſacerdotis: alſ non dꝫ fieri. ĩ. de pe. ⁊ remiſ. oĩs. §. j. B. n ¶ Infamia: ſymoniaci eñ infames ſũt. j. q. iij. c. vl. Et hec ẽ talꝰ in/ famia ꝙ niſi cũ eo diſpẽſetꝰ ꝑ ꝓncipẽ ad aliqđ eccl'iaſti/ cum beneficium admitti non debet quo ad deum acta penitentia tollitur: argu. ij. q. iij. §. hinc colligitur.

a indulgētie noſtre valeas de monſtrare.

Idez Strigoneñ. archiepõ. Ordinatio vel ꝯſecratio non cenſent̄ ſymoniaca licet ordi natori aliquid donatum fue rit non ex pacto. Ca. XVIII.

Et ſi q̃ſtiones tuas de feruore religionis ad nos ꝓferri nullatenus igno remus: non tamen tibi eſt in his vltra q̃ȝ oporteat dubitā dum: cum leges humane di/ b cant: ꝙ quidam tenui religi/ c one: ſacramēta neceſſeria et legitima exhibere cōtēnunt. tenuem religionem vocātes d q̃ in talibus heſitat: vbi non eſt aliquatenus heſitanduȝ. In hoc itaq̧ ꝙ. P. preſ/ byter car. apo. ſe. le. ꝑ electi/ one tua: vt palliū tibi trade/ ret ad partes illas acceſſit: ⁊ frater tu⁹ ei⁹ ꝑſciens neceſſi/ tatē: ei equū vnū te ignoran/ te trāſmiſit: q̄m ꝑ mare veni/ ens: nullas aut paucas ſecū eq̃taturas adduxit: te nullo mō timere oportet. Cū in e accipiēdis vł dādis muneri/ bus: tria ſūt maxime attēdē/ da. pſone. ſ. dātis ⁊ accipiēt̄ q̃litas. quātitas muneris. ⁊ donationis tp̄us. q̃litas pſo narum vt a quo ⁊ cui: videli cet an a paupe diuiti: vel ecō uerſo: ſiue a diuite locupleti datum fuerit: extimatio mu/ nerꝭ: ⁊ donatiōis tp̄s: ſi ma/ gni vł mīorꝭ p̄cij res data ex iſtat: ⁊ an inſtāti nccitate ſeu alio tpe ꝯferat̄. Si ḡ p̄di/ dictoꝝ car. ⁊ fr̄is tui pſonā ⁊ q̄litatē penſam⁹: nō fuit ma/ gnuȝ ab eodē fratre tuo car. f equū vnū trāſmitti. q̄m etiā g ioculatori nō petenti: vir tan h tus ⁊ tam abūdans forte do naret: veꝝ ſi tpis nccitatē ꝑ/ i pēdimus: nō alia intētiōe cō k ſtat factuȝ fuiſſe: q̃ȝ vt cardi/ nali ſubueniret̄ in articulo p̄notato: ⁊. ſ. Quod autē l ſcriptū eſt: Beatus qui excu tit manus ſuas ab omni mu/ nere: de illis donis dictum eſt: Que accipiēt̄ aīm allice re vel puertere ſolēt: q̄m ſi ip ſa etiā pſona electi offerat or diātori vel ꝯſecratori ſuo ele ctuariū: vel de vino: ſiue de m alijs hmōi q̃ modici p̄cij fue/ rūt. ex q̃ volūtatē recipiēt̄ in clinare vel mouere nō debe/ ant: nō tñ ec. ro. īterp̄tari cō/ ſueuit accipiētē in his delin/ quere vel donantē. Idem.

Abbas ⁊ maioris de cōuētu ſi ꝑ receptiōe monachi rece perūt pecuniam ex pacto ab officio ⁊ bñficio ſuſpēdunt̄: et taliter recepto pecunia re ſtituit̄: ⁊ in aliud monaſteri um transfertur. Ca. XIX.

Veniens ad nos. F. pſ/ byt̄ ꝓpoſuit ꝙ abbas

a Demōſtrare. al's nō crederet̄ ſecū fuiſſe diſpēſatū. niſi oſtenderet indulgentiā. ſ. de ſciſma. c. ij. Bern.

Et ſi queſtiones Diuidit̄. In p̄ma ꝑte a q̃rētis ꝯſciētiā a puritate cōmēdat. ⁊ ſcrupuloſā curio ſitatē rep̄hēdit. In ſcd̄a ibi: In h̄ itaq̧. factū narrat diſtinguēdo: ſol/ uit ⁊ cōcludit ſol uendo: ſcd̄m ibi: Cum in. tertium ibi: Si ḡ. In ter tia p̄ncipali: ibi: Qd̄ autē. rñdet auctꝰ: ex q̃ dubi/ tatio iſurgebat.

b Religiōe. In lege dr̄ ꝙ q̄/ dam ſubtili re/ uerētia retēti: vt nec veꝝ iuramē/ tuȝ p̄ſtare velit. C. de fi. inſtru. l. vl. ad fi. q̄nq̧ dr̄ verecundia vł ti miditas. ff. d cō/ ſti. pe. illō. i fi. ff. de ꝯdi. inſti. que ſub cōditione.

c Neceſſaria heretici etiā etiā veritatē nolūt iu rare. vnde eoipo tanq̃ȝ heretici re putant̄. ſ. de he/ re. excōicam⁹. §. ſi qui vero.

d Heſitat. ſi. xxiiij. q. ij. ſa/ ne ꝙ ſup. in p̄n. ⁊. ſ. de reſcript. cū ꝯtingat. B.

e Muneri/ bus. aliud ē mu/ nus: ⁊ aliud eſt donū. ff. de vbo. ſig. inter donuȝ. Muneribꝰ dan/ dis attēdas q̄t/ tuor iſta. Quis dās: q̄ſue petēs: q̃ res: q̄ cā petē/ di. Lau. Cōſide/ rari debet q̄d of/ feratur. xix. diſ. q̄le. ij. xlix. diſ. c. penul. ⁊ vlti. a quo etiā: arg. iij. q. vij. in grauibus. ⁊ ꝑ quo. j. q. j. dictum eſt. ij. Item ad quod offerat̄: de con ſecra. di. ij. ⁊ dixit. qua intentione. viij. q. j. in ſcripturꝭ quantum. xvj. q. j. ananias. ⁊ hic conſideratur quāti/ tas ex pſona dantis ⁊ recipiētis. vnde Seneca. Qui/ dam cinicus petijt a roge Antigono talentum: reſpon dit rex: ꝙ plus ē q̃ȝ cinic⁹ petere debeat. ⁊ ſic fuit repul ſus. petijt denarium cinicus. reſpondit rex. ꝙ minus eſſet q̃ȝ deceret regem dare: ⁊ ita turpiſſimam cauilla/ tionem inuenit qua neutrum daret cum poſſet dare ta lentum tanq̃ȝ rex: ⁊ denariū tāq̧ cinico. f Equū. quandoq̧ tamen. vj. ſolidi ſymoniam inducunt. ſ. e. ex tue. g Non petenti. ⁊ ideo gratius. vnde Se/ neca. Non gratis accipitur munus quod petēti dona/ tur. Unde illud apoſtoli: Beati⁹ eſt dare q̃ȝ accipere. xvj. q. j. predicator. qui enim donat alium ſibi natura/ liter obligat. ff. de peti. here. ſed ⁊ ſi. §. conſuluit. ⁊ ille cui donat exhibere reuentiam donatori cōpellit̄ ⁊ obe/ dire. viij. q. ij. il/ lud quidam. vn/ de verſus. Gra/ tius eſt donū qd̄ veniat ante pre/ ces. Uin.

h Donaret. quod de iure fie/ ri non debet. qa qd̄ ioculatoribꝰ donatur: arti ne q̄ſſime donatur. lxxxvj. di. dona/ re.

i Intētiōe. h̄ interp̄tat̄ pa/ pa intentionem alterius ꝑtis ꝑ exteriora alit̄ nō poſſet diuiare de intentiōe alieni cordis. q: nec eti am paulus licet ſpiritu dei plen⁹ fuerit potuit di/ uiare. xxij. q. ij. beat⁹. ⁊. ſ. vt ec. bene. vt nr̄m. et ff. ad. l. acq̄. ſi pu tator. in fi. et qd̄ dicit hic.

k Factū fuiſ ſe. i. pſumit̄. ⁊ eſt arg. ꝙ ꝑ exterio/ rā pſumit̄ de in/ teriorꝭ⁹. ſ. de ꝑ ſump. c. ij. ⁊. iij. ⁊ ita videt̄ ꝑ lr̄am iſtam a ꝯtrio ꝙ ſi alia intentione equum cardina/ li dediſſet alias nō daturus niſi vt poſſet facili⁹ expediri negoci/ um fratris licet eo ignorante ꝑ/ iudicaſſet ei. j. q. v. preſentiū. ni/ ſi in odiū ei⁹ h̄ feciſſet. ſ. e. nobis. vel niſi eo ꝓhibente h̄ feciſſet. ſ. e. ſicut. ⁊ recurrēdū eſt in talib⁹ ad intentionē ⁊ ex intētione iſta cōſiderant̄ ⁊ in incertis locus eſt cō iecturis: ⁊ nō in his q̄ certa ſūt. ff. d vbo. ob. ꝯtinu⁹. §. cū ita. in fi. cuȝ eñ res certa eſt ſec⁹ fit. ff. loca. ſed ad/ des. §. j. Berñ. l Qui excutit. j. q. j. ſūt nōnulli. m Precij. que videlicet ad magnā quātitē nō ꝑ/ ducant̄. ff. de oſti. pcō. ſolent. in fi. ⁊. ff. de offi. pſi. ple/ biſcito. i his eñ iterp̄tat̄ eccl'ia ſymoniā nō cōmitti: q: nō eſt veriſil'e ꝙ ꝓpter hmōi modica aliq̄s moueret̄ ad aliqd̄ iniquū faciendū. Berñ

Veniens Prima ps ponit q̄relā pſb̄ri. ſecun da dat iudicē cui tria mādat. ibi: Qm. Abbas.

a De cõſuetudine: in hoc nõ valet cõſuetudo.ſ.eo. iacobus.⁊.j.q.iiij.c.vlti.⁊ talis cõſuetudo dicẽda ẽ potius corruptela.ſ.eo.ſicut ꝑ certo. b Reſtituendam: argu.ſ.ſ.eo.de hoc vbi habes q̃d iuris ſit ſuper tali reſtitutione faciẽda. c Indigne: ſymoniace. ſi.ſ.e.tua.⁊.ſ.de pac.c.vlti.Ber. d Maiores quorũ cõſilio abbas regit̃: argu. r.q.ij.epus habeat.vnde grauius puniunt̃: q̃a fuerunt actores facti q̃ debebant hoc ꝓhibere: ar.ſ.de cleri.ex.mi. latores.rriij.q.iiij.qui alioꝝ.ſi.ſ.eo.dilect⁹.vbi de hoc. e Suſpẽdẽs de pena iſtoꝝ regulariũ qui ꝑ ſymoniã recipiunt̃ et qui recipiunt habes.ſ.eo.quoniam.Bern̄. f Precipias ex eo ꝙ dicit p̃cipias: apparet ꝙ monachus fuit: alias nõ p̃ciperet: ſed videt̃ ꝙ non deberet eſſe monach⁹: q2 iſtõ eſſet ꝯtra ſubſtãtiaȝ monachat⁹: arg.ſ.de cõ.ap.c.vlt.in tex.⁊ in glo.q̃ incipit qđ dicit̃ ad fi.Ber. Ex tue. Primo ponit̃ ꝯſultatio. ſecũdo reſpõſio. ibi: vnde.Ab. g Sex.ſol. nõ ꝙ quantitas muneris diuerſitatem iuris non inducit.riiij.q.vlti.c.vlti.⁊.ſ.q.j.iudices.et.c.placuit.et.q.iij.ſi q̃s p̃bendas.ſicut in vſura.quicq̃d ſorti accedit vſura eſt.riiij.q.iij. pleriq3.⁊ ca eſca.al's eſt ſub.c.pleriq3.ſ.de vſur.cõſuluit.arg.ꝯtra.ſ.eo.⁊ ſi q̃ſtiones Sol.intentio cõſiderãda eſt.furtum em̄ ſine affectu furandi nõ cõmittitur. riiij.q.vlti.c.vlti.ſic etiam eſt in ſymonia vt dictuȝ ẽ. ſ.eo.⁊ ſi queſtiones.Bern̄. h Secreto.ij.q.j. ſi peccauerit.⁊.vj.q.ij.ſi tantum.⁊.ſ.de tempo.ordi. ex tuarum.⁊.c.vlti.⁊.ſ.eo.mattheus.alias prohiberi nõ poteſt: vt dicũt iura p̃dicta.⁊ hic. Sed cõtra arg. ꝙ coherceri poſſit.ſ.de tempo.ordi.ad aures.vbi dicitur ꝙ contra voluntatem prelatorum ſuorum ſubdi ti promoueri non debent.ergo eadem ratione debent abſtinere. Illud loquitur de regularibus qui contra obedientiã ſui prelati ꝓmoueri non debẽt: nec habẽt titulum ratione cuius promoueri debeant.hic loquitur de executione ordinis iam ſuſcepti: a qua ſine manifeſta cauſa aliquis remoueri non debet.

⁊ fratres ſcti.R.noluerũt eũ in monachũ recipe: q̃uſq3 rrr.ſolidos dare couenerit: cõuẽtione aũt facta ſequenti die eũ monaſticũ habitũ induerũt: ⁊ ijdẽ monachi.rrr. ſolidos.abbas vo.r.⁊ familia.rij.ꝑ paſtu (aſſerentes h̄ a eſſe ꝺ ꝯſuetudĩe monaſterij) poſtularũt. Q̃m̄ ĝ factuȝ hmõi pnitioſum videt̃: mandamus q̃ten⁹ ſi ita eẽ ĩuene ris: abbateȝ ⁊ monachos ad b reſtituẽdam pecuniaȝ p̃fato c ſ.tã indigne acceptã: cõpel d las: ⁊ abbatẽ ⁊ maiores pſonas monaſterij ꝑ tãte prauitatis exceſſu: ab officij execu e f tiõe ſuſpẽdẽs: p̃cipias dicto ſ.vt in alio monaſterio: in habitu monaſtico dño ſtude at deſeruire. Idem.

Si ordinãdus p̄ñtatori ſuo aliq̃d dedit ex pacto ſymoniacum eſt nõ tñ deponit̃ ſi eſt occultum. Ca.XX.

Ex tue fraternitat' lr̃is: ⁊ ex ꝯfeſſione ſacerdotis p̄ſentiũ lator' accepim⁹: ꝙ cũ ad ſacerdotij ordinẽ nõ aliter voluiſſet eum ei⁹ archi g di.p̄ñtare: niſi ſex ſol.ſolue rit eidẽ: ⁊ ſic ordinẽ ipſuȝ per eũ p̄ſentat⁹ accepit. Unde tibi ſic duxim⁹ rñdẽdũ: vt ſi hoc nõ eſt publicũ h̄ ſecretũ: h eũdẽ ſacerdotẽ ſecreto cõuenias: monis ſine vlla coactione perpẽſius.⁊ inducẽs vt ordinem alicuius religionis aſſumat: ⁊ perpetuo ab officio abſtineat: quod illicite acquiſiuit: alioquin non erit tutum: cum ſit ſecretus exceſſus ipſum inuitum ab eodeȝ i officio cohercere: cui tamẽ ſe k cretam penitentiã ſm̄ ꝙ tibi viſum fuerit iniungere non poſtponas. Idem.

Breue ẽ nec põt breui⁹ ſummari. Ca.XXI.

Ad nr̃aȝ: ⁊.ſ.Di.v.mãdam⁹ q̃ten⁹ ꝑ miſterio l eccliaſtico exercendo: ſiue ꝑ vicarijs aſſignandis: ſeu pro chryſmate: nullaten⁹ pecuniam exigatis. Lucius.iij.

Cũ ſymoniace ordinato q̃ ſymoniacus non eſt diſpenſari poteſt. Ca.XXII.

De ſymoniace ordinatis: certũ tibi nõ poſſum⁹ dare rñſum.niſi pleni⁹ cognoſcam⁹ qualit̃ fuerint ordinati.cũ q̃dã licet ſm̄ quãdã ſpeciem ſymonie: vtpote ipſis ignorãtib⁹ ſymoniace ordinat̃: p̄ñt (q2 ſymoniaci non m ſũt) ĩ ſuis ordib⁹ remanere. Idem.

Si ꝯtradicẽs electo ꝑ pecunia de voluntate electi tradita a cõtradictiõe ceſſat elect⁹ poſtea cõfirmatus eſt ſymoniac⁹ ⁊ bñficio renũciare tenetur. Ca.XXIII.

Mattheus cardinalis ſecreta nob inſinuatione monſtrauit.ꝙ cũ fuiſſes

i Cohercere argu.ꝙ ſymoniacus non eſt ipſo iure ſuſpẽſus: argu.contra.ſ.eo.tanta.et.j.q.j.reperiũtur.de hoc dictum eſt.ſ.eo.accuſatũ. k Penitentiam: Arg.contra.rriij.q.ij.legatur.et.rriij.q vij.quemadmodum.et argu.ſ.de accuſa.inquiſitionis.et.ſ.eo.mattheus.in fi. Solu. penitentia quantum ad vitam eternã dari ſibi non poteſt: niſi recedat a pctõ vt dicunt iura p̃dicta: ⁊ ꝺ peniten.diſ.iij.penitentes.⁊ di.v.falſas.tamen danda eſt ei ne indureſcat ĩ peccato ſuo.ſ.de penitẽ.⁊ re.ꝙ quidam.⁊ rc.diſ.ſi quis contriſtatus ar.quia forſitan timore penitẽtie citius renunciabit ad qđ tenetur.j.q.j.ſi quis neq3.Ber. l Ad nrã̄m eccleſiaſtico.ſ.eo.non ſatis.cum in eccleſie ea que.et.ſ.e.in tantuȝ.in quibus habes plene de his que hic ꝓhibentur. m De ſymoniace.remanere diſpenſatiue.quia de iure renũciare tenentur poſtq3 hoc ſciuerint: vt j.q.v.preſentium.⁊.ſ eo.de regularibus.⁊.c.ex inſinuatiõe.⁊.c.nob.⁊.ſ.de elec.c.pe. Et etiã poſt liberã reſigtionẽ põt eps cũ talib) diſpẽſare: vt ĩ eiſdẽ ecclijs recipiant̃: vt dicit.c.p̄ñtiũ.⁊.ſ.e.ex inſinuatiõe. Cũ illis vo qui ſymoniã cõmiſerũt: vl' eis ſciẽtib) ẽ cõmiſſa epi diſpẽſare nõpñt ſ3 ſolus papa.ſ.e.nob.in fi.de h̄ plene nõ.ſ.de renun.poſt tranſlationem.Bern̄. Mattheus Cõis diuiſio.ſcđa ps ibi: q2 igit̃.

ad eccleſie tue regimē de vo/
a luntate maioris partis fra/
b trum electus: paucis tibi cō/
tradicentibus: quidam ami/
cus tuus de cōſcientia tua et
volūtate turbata: ei qui ma/
giſter diſcordie videbatur: cer
te quātitatis mun⁹ exoluit:
ꝛ ſic cōtradictio conquieuit.
nūc aūt dubitas: ꝙ non ſis a
labe ſymonie ꝓrſus īmunis:
donec in adminiſtratiōe vo/
luerꝭ remanere. ¶ Quia igi
tur cōſiliū requiſiſti: q̄d tibi
ſit faciendū: rn̄dem⁹ ꝙ mul/
c tum tibi cōſulis: ſi admīſtra/
d e tionē celerit ac ſponte dimit
tas. Illius Xbi memor exi/
ſtens. Nil ꝓdeſt hoī ſi vni/
uerſum mundum lucret: aīe
Xo ſue detrimentū patiat.

Idem. Pro abſoluēdo ex/
cōīcatum precium aliqđ exi/
gi non debet. Ca. XXIIII.

Ad aures nr̄as puenīſ/
ſe noueris: ꝙ cum. C.
de Seneuilla: ꝓpter pecuniā
quā debebat: vinculo fuiſſet
excōīcationis aſtrictus: cre/
ditoribus ſatiſfecit: ſed excōī
catoribus. x. lib. pro abſolu/
tione querētibus: nō valuit
f abſolutionis beneficiū obti
nere. ¶ Qm̄ igit indignū ē:
ꝛ eccliaſtice rōni ꝯtrariū: vt
abſolutionis beneficiū redi/
matur. di. v. mandam⁹. qua/
tenus ſi pꝛefatus. C. debituȝ
ſoluit: ipm gratis facias ab/
ſolui: ſi excōīcatores id nō fe
cerint reqſiti. Clemēs. iij.

Monachi p ſymoniā recep/
ti ſi ſūt ſymoniaci ad artiora
moneſteria trāfferunt: alias
poſt renūciationē vel in eiſdē
vel in alijs monaſterijs eiuſ/
dem ordinis poterunt collo
cari. Caplm. XXV.

De regularibus cano/
nicis ſeu monachis
nos cōſulere voluiſtis: qui p
ſymoniā īgreſſū ipis ſcietib⁹
habuerūt. ¶ Aū cū ſup hoc
g auctes mlte repiant expſſe:
n̄ aliđ ꝙ ſtatutū ē: rn̄dem⁹ vt
h locū quē talit adepti ſūt oīno
i dimittant: ꝛ ſolitudines ſeu
alia monaſteria diſtrictiora
adeāt. i q̄b⁹ tā execrabilē ex/
ceſſuȝ ſine intermiſſiōe deplo/
k rēt. Si aūt ignorātib⁹ illꝭ pe/
cunia data fuerit: cogas eos
l ad renūciādum loco eidē: ꝛ
m poſtmoduȝ inidipm reduce:
ſi ibi abſq3 ſcādalo potuerit
remanere: vel in alio q̄ ſit de
ordine ipſo: ad ſeruiēdū deo
poteris collocare. Idem.

Si q̄s canonicatui renūciās
ad quē p ſymoniā ignorāter

Ab. a ¶ Maioris. vn̄ valere debebat electio ſua nō obſtante alioꝝ cōtradictione niſi aliquod rōnabile op poneret. ſ̄. de his q̄ fi. a ma. p. ca. cū in cunctis. de hoc nō. ſ̄. de elec. eccl'ia veſtra. ij. b ¶ Paucis: licet pau ci eſſent: poterāt tn̄ ſe opponere: q2 forte erāt cōtēpti. ſ̄. de elec. qđ ſi/cut. ꝛ. c. venera/bilem. ve aliā ex/ceptiōeȝ poterāt opponere electo forte ꝙ erat ma/rit⁹ corrupte: ꝛ ita ius habebāt ꝯdicēdi vnde ni hil eis dare de/buit. ꝛ q2 eo ſcīē/te ꝛ nō ꝯdicente pecunia data eſt ſymoniac⁹ eſt nō obſtāte volunta te turbata ſiue coacta. q2 volun tas turbata ſiue coacta volūtas eſt. ſ̄. de elec. cuȝ inter. R. niſi ex toto eſſet mente alienat⁹. xv. q. j. merito. ꝛ ei ē im putādū. xiiij. di. qđ ait. q2 maloꝝ mores īfirmitas animi non excu/ſat. C. ſi aduer. delic. l. j. Si ꝓ p hibuiſſet: ꝯſcito ħ intellexerit nō imputaret ei. ī. e. ſicut. ꝛ eſt ar. ꝙ turbata volun/tas: volūtas eſt ſicut coacta. ſ̄. đ elec. cū int. R. c ¶ Cōſulis: ħ iđo dicit. q2 etiā peccatū occultū erat: vn̄ illū expſ ſe nō poterat ꝓ/hibere niſi ꝯſulē do. ſ̄. de tempo. or. ex tuarū. ꝛ. c. vl. ꝛ. ſ̄. e. ex tue. vbi de hoc. ꝛ licet dicat ꝯſulis neceſſitatē tn̄ importat ſi vult ſaluari: q2 niſi renunciet ſaluari nō pōt: vt dixi ſ̄. e. ex tue. in fi. ꝛ ħ idē dicit lr̄a in fi. ꝛ illud eſt ſalubre ſeu ſalutare cōſiliū. d ¶ Celerit. i. incōtinēti. q2 q̄to rē ampli⁹ ꝯtractat: tāto graui⁹ peccat. ſ̄. e. cū i eccl'ie. ſicut fur q̄ ſemp eſt in mora. ff. de cōdi. fur. in re furti/uaȝ. §. j. ꝛ. l. vl. Berā. e ¶ Spōte. j. q. j. ſiq̄s neq3. B.

Ad aures. ¶ Primo ponitur querela. ſecundo iudicis datio. ibi: quoniā. Abbas. f ¶ Abſo lutionis. beneficiū abſolutionis cum ſit eccleſiaſticum miniſterium ꝛ ſpirituale nihil eſt exigendum pro ipſo pꝛeſtando. ſ̄. e. ad noſtraȝ. ꝛ. c. nemo. ꝛ. c. cum in eccle/ſie. ꝛ ideo qui preciuȝ pro ipſo recipit ſymoniacus eſt. j. q. iij. non ſolum. ꝛ. c. queſitum. Sed illud poteſt du/bitari: vtrum ſi dediſſet aliquid pro abſolutione ſymo niam cōmittat ꝛ pōt dici ꝙ nō: q2 iiuſte abſolutio dene gat ſibi exq̄ ſatiſfecit: cū vexationē ſuā redimat. ī. eo. di lectus. vbi de hoc. vnde poſſet ab eo legitime appella/ri cum graue īmineat aīe piculū: arg. ſ̄. de appel. vt de bitus. Nihil ḡ directe iudici ꝓ abſolutiōe dari debet. ſecus ſi aduerſa/rius ꝓpter illius cōtumaciā fecit ſūpt⁹. q2 illos ſol uere debet anq̄ȝ abſoluat. ſ̄. vt li te nō cōteſt. qm̄. §. in alijs. ꝛ idē credo ſi ꝓpter ħ iudex feciſſet ſū/ptus ꝓpter ꝯtu/macia excōīcati illos refundere dȝ anq̄ȝ abſolua tur: q2 nō dātur intuitu abſoluti onis: ar. ī. de ſen. ex. ſacro: vt puta cū iudex ꝓcedit ex officio ſuo. ſ̄. de ap. cū ſpecia/li. ſed ſi iniuſte il luȝ excōīcaſſet ſi ne oī difficultate abſolui dȝ abſq3 grauamine. ī. de ſen. excō. ſacro. Berū.

De regu. ¶ Primo ponit cōſultatio ſcđo rn̄ſio. ibi: vnde. Abbas. g ¶ Auctes. j. q. j. ſiq̄s neq3. et c. q ſtudet. et in multis. c. eiuſdē q̄onis ꝛ p totaȝ illā cauſam. h ¶ Talit. ſ. ſy/moniace. i ¶ Dimittant. nūq̄d licet ſymo niaco dimittere eccl'iaȝ ſine lnia ſupioris: arg. ꝙ nō. ſ̄. de renū. ni ſi cū pdem. §. j. ꝛ. c. poſt trāſlationē. §. rurſus. ſȝ illa lo/quunt tm̄ in epo circa regulares: tene qđ dr. ī. e. qm̄. de alijs vo dic ꝙ epi nō pn̄t renūciare in manib platorū ſine lnia dn̄i pape: inferiores renūciāt in manib⁹ pla/torū ſuorū: arg. ſ̄. de renū. admonet. q̄ ſi nollent recipe reſignationē nihilomin⁹ cedāt: q2 nō dimittit pctm̄ ni ſi reſtituat ablatū. xiiij. q. vj. ſi res. q2 furtiuū eſt bn̄fi/ciū. j. q. j. ordiationes. ꝛ ſemp eſt in mora ſicut fur. ff. de cōdi. fur. in re. §. j. ꝛ. l. vl. k ¶ Ignorātib. iſti nō ſunt ſymoniaci licet ſymoniace ꝓmoti: vt. ſ̄. e. đ ſymo/niace. ꝛ iđ pn̄t in ſuis ordib remanere. ꝛ poſt renūcia/tionē ſeu reſignationē ad bn̄ficia reſtitui diſpenſatiue vt ibi dr. ꝛ ħ idē dicit Tan. l ¶ Ad renūciādū: q2 ali ter agere penitentiam nō pōt: de pe. di. v. falſas. arg. ſ̄. đ renū. niſi cū pdē. §. j. m ¶ In idipm. ī. e. qm̄. B.

aſſumptus fuerat poſtea de nouo aſſumat̃ ad illū nō pōt ex ꝓ̄ma receptione ſibi aliq̄d vēdicare. Ca. XXVI.

Ex inſinuatiōe tua nob
a innotuit. ꝙ pr̄ tuus interue
b niēte pecunia: olim tibi ꝑbē
de beneficiū acq̄ſiuit. Cunq̄
ad annos diſcretiōis ꝑueni
ens: accepiſſes dn̄ice crucis
ſignū: dictā ꝑbēdā in manu
c ꝓpoſiti ⁊ fratrum libere reſi
gnaſti. Sed ijdē tibi cōpatiē
tes. de nouo te in ſuū canoni
d cum elegerunt: ta videlʒ ꝙ ꝑ
electionē iſtā: poſtremum lo
cum in choro ⁊ in alijs obti
e neres: ⁊. ī. Rn̄. vt indul
gentia quā fratres tui miſe
corditer tibi feciſſe noſcūtur
f cōtentꝰ exiſtens: rōne prime
receptionis nihil audeas in
ipſa eccleſia vendicare.

Clemens tertius.

Electio ſymoniaca eſt caſſanda ſi ꝓpter h̄ electoribus ꝓmiſſa fuit pecunia q̄uis electus ignoret: niſi hoc factuʒ fuerit ī fraudē electi. h. ꝓmo. Cū electo reprobato ꝑ vitiū ſymonie non diſpenſat epiſcopus. C. XXVII.

Nobis fuit ex ꝑte tua ī
timatū. ꝙ cū quattuor
eſſent a capitulo conſtituti:
qui debebant quendam eli
gere in plebanum: amici eiꝰ
d cuius electione ſpes habe
batur: vni: vel omnibus eli
gentiuʒ promiſerunt ſe pecu
g niam ſoluturos: eo tn̄ igno
rante qui huiuſmodi promiſ
h ſione interueniente poſtmo
dum eſt electꝰ: ⁊. ī. Quia
igitur ſuper hoc conſulere
nos voluiſti: conſulta. t. bre.
Rn̄. ꝙ niſi cōſtaret illos qui
promiſſum tale fecerunt per
fraudem in diſpendium illiꝰ
qui eligendus erat id malici
i oſe ibi feciſſe: q̄uis ipſe tem
pore ꝓmiſſionis cōſciꝰ nō fu
erit: eiꝰ tn̄ electio tanq̄ ſymo
niaca prauitate ꝑ̄ſumpta: eſt
k penitus reprobanda: et. ī.
Ad vltimuʒ quod in fine
conſultationis tue inueni
mus: hoc duximus reſpōdē
l dum. ꝙ aliquis in eccleſie cu
iuſlibet ꝑlatū electꝰ: ⁊ vt di
ctum eſt ꝑ prauitatē ſymoni
acam reprobatꝰ: ab epō ſuo
m diſpēſationē aliquaʒ obtine
re de iure non poteſt. Idem
Liuoñ. epō ⁊ priori de pon
te fracto. **Qui dat prelato pecuniam ne ipm̄ in iure ſuo de facto moleſtet illam repetit ſi prelatus promiſſa non ſeruat. Ca. XXVIII.**

Ex inſinuatione. Alit̃ ⁊ ſic pōt ſūmari. Renūciās. bn̄ficio ſimplici ad qđ ꝑ ſymoniā eo ig̃rāte fuerat aſſumptꝰ pōt ex diſpēſatione in ea vacatione denuo ad illud aſſumi. nihil tn̄ ex prima receptione ſibi vēdicabit. Cōis diuiſio. ſecūda ibi: reſpōdemꝰ. Ab.
a Interueniente pecunia. ex pacto. ſ̄. eo. de h̄ qđ eſſe nō debet ī eo. tua. j. q. ij. quāpio. ⁊. ſ̄. de pac. c. vlti.
b Tibi ignorāti. alit̃ capl̃m vel epſ cū eo diſpēſare nō potuiſſet. ī. c. ꝓxi. in fi.
c Reſignaſti poſtq̄ intellexit ſymoniā fuiſſe cōmiſſam: q2 ad h̄ tenebat̃. c. ꝓxi. ⁊ ſic factū alterius ei ꝑiudicat. ⁊ ſic punit̃ ſine culpa qđ eſt ꝯ illud generale: rem q̄ culpa caret. ⁊c̃. ſ̄. đ cōſti. c. ij. ſed h̄ ē ſpāle ī caſu ī odium ſymoniacoꝝ q2 ſi nō punirentur nimis freq̄ntaret̃ illđ crimē
d Elegerūt diſpēſatiue. ⁊ ita habes h̄ argu. ꝙ capl̃m diſpenſat cū ſymoniaco: ſʒ ꝑt dici ꝙ capl̃m nō diſpēſat: ſed ipm̄ eligit ꝑ diſpēſationem epi: nā epſ de ꝯſilio capl̃i cum talibꝰ diſpēſat. j. q. v. ꝯſentiuʒ. ⁊. ſ̄. de elec. c. pe. obſuata diſtintiōe. ibi circa ꝑlationes: arg. ī. c. ꝓxi. in fi. ⁊. ſ̄. de iudi. atſi clerici. ⁊. j. q. vlti. c. vlti. ⁊. j. q. j. ergra ſymoniacos: cōtraria intelligūtur. quando ipſimet ſymoniam cōmittunt ve. conſentiunt: ſed iſte ſymoniacꝰ nō fuit. ſ̄. e. de ſymoniace. ⁊ ideo non fuit indignus miſericordia: q̄a alieno vitio laborauit. C. de natu. li. legē. ⁊ ideo ꝓpter vitium alienum diſpenſat̃ cum eo.
e Indulgentia. Ex hoc nō. ꝙ capitulum diſpenſauit cum iſto: ſed pōt intelligi vt dictum eſt in proxi. nō. ⁊ expone indulgentia. i. gratia. quia non tenebantur eum eligere niſi vellent ⁊ ita gratiam fecerunt ei.
f Prime. ſi. ff. de pac. do. inter ſocerū. in fi. ff. de ſta. ho. l. liber hō. C. de remiſ. pig. l. vlti. in fi. ⁊. ſ̄. đ renū. cū inter. P. ⁊ ita habes hic ꝙ actio ſemel extincta amplius nō reuiuiſcit: de conſe. di. iiij. queris. ff. de ſol. q̄ res. §. areā. ⁊. C. de remiſ. pig. cū ex cā: arg. ſ̄. de ap. cū ceſſante. Bern̄.

Nobis. Due ſunt ꝑtes ꝑ̄ncipales. ſcđa ibi: ad vltimū. Ab.
g Tn̄ ignorāte. nec ratū poſtmodū h̄n̄te: q2 tūc ei noceret. ī. e. ſicut. Ala.
h Interueniēte: innuit̃ ex hac lr̄a: ꝙ licet pecunia ꝓmiſſa vl̄ data interueniat ſi ꝓpter hoc ad eum eligendum non fuerūt moti queʒ al̄s electuri erāt nō ꝓpter h̄ ē electio vitioſa: arg. C. ſi ex fal. īſtru. l. iij. ⁊. ſ̄. de re iudi. cū. J. ⁊. A. et j. q. vj. §. vlt. ſed verius eſt ꝙ ſymonia cōmiſſa ē q2 cōſtat ꝓmiſſionē interueniſſe ante electionem qualiſcūq̄ fuerit intētio eligētiū: nulla promiſſio vl̄ pactio debuit tūc interuenire: argu. c. di. nouit. qđ habet̃ ibi pro palea. et. j. q. j. placuit. Tan.
i Feciſſe. no. ꝙ malijs hoīm nō eſt indulgendum. ſic. ī. e. ſicut ⁊. ſ̄. qui ma. accuſa. poſ. ſignificante. ⁊. ſ̄. de reſcrip. ſuper lr̄is. et. c. ſedes apl̃ica. ⁊. ff. đ rei vē. in fundo e⁊ alterius odio alius pregrauari non debet. C. de inof. teſta. ſiq̄s in ſuo.
k Reprobāda. ⁊ ita alienuʒ factū alij obeſt. ſic alienuʒ factū impedit vſucapionem bonefidei poſſeſſoris. C. de vſuca. pro emp. l. j. licet em̄ iſte non peccauerit. electio tamen vitioſa eſt ꝓpter eligentes. Idem eſt cū peccāt electores in forma. licet electus nō ſit in culpa. ſ̄. de elec. cumana. ⁊. c. eccl̃ia veſtra. ⁊ q̄uis ignorauerit iſte de illa ſymonia: epſ hac vice cū illo nō pōt diſpēſare. ſecus in ſimplici beneficio poſt liberā reſignationē. ſ̄. de elec. c. pe.
l Cuiuſlibet. i. alicuius. ſi. ſ̄. eo. ti. nemo. in princi.
m Diſpenſationem. poteſt hoc intelligi quando electus ſymoniam cōmiſit: vl̄ alius eo ſciente ⁊ ratum habente. vnde epus cum tali diſpenſare non pōt. quia ergo tales nulla miſericordia eſt adhibenda. j. q. j. erga ſymoniacos. ⁊. ſ̄. de iudi. at ſi clerici. vt ſic differat caſus iſte a precedenti: cum eo qui ſymoniam committit ſolus papa diſpenſare pōt cum ignorantibus diſpenſant epi: vt dicit̃. ſ̄. e. de ſymoniace. ⁊ plenius. ſ̄. de renū. poſt trāſlationem. vel

intellige.§.iſtū.ī eodē caſu cū ꝑn.⁊ ꝑma qđ fuit quid iuris eſſet ſup electione taliter facta vt ponit̄ in ꝑn.vl timo adiecerit ſi talē electionem cōtingeret reprobari. vtrū epus poſſet cū eo diſpēſare vt iterū eligeret̄ ⁊ ad eandē plationē.⁊ rn̄det ꝙ nō ⁊ intellige ꝙ nō pōt illa vice:q2 hoc q̄reba tur vt dixi.ſ. ī ꝑn.j.rn̄ .i fi.et h̄ videt̄ velle il la littera :vt di crum eſt p prauitatē ſymoniacā ⁊c̄.⁊ ſic refert ſe ad primū caſum ſcʒ qn̄ eo ignorāte ſymonia commiſſa fuit. Ber.

Dilectus. ¶ Inherendo lr̄e ſūmat̄ vt in rubro fm̄ vnū intellectuʒ. Vl' generalit̄ ſʒ aliuʒ intellectū. Dans pecuniam alicui ne in iure ſuo de facto moleſtet̄:pōt illā repetere.h.di.Diuidit̄.Jn prima querela.in ſcđa dat iudiceʒ.ibi: ideoqʒ. Abbas. a ¶ Accepit. cū indebite ⁊ iniuſte recepit.j.q. j.nullus eps.nō ex eo ꝙ ꝑcipit̄ ei reſtituere qđ accepit ei q̄ dedit īnuit̄ nō eſſe turpitudinē ex pte dant̄ ius ſuum redimere volētis:ar.j.de magiſ.ꝓhibeas:⁊ argu.j.q.iij.q̄ſitū.⁊.j.de vſur.c.j.⁊.ſ.de feu.inſinuati one.Dicas ꝙ ius ſuuʒ nulli redimere licet in re ſpūali vbi ille q̄ petit ius habʒ in re illa:q2 ſymoniā cōmitteret:vt.ſ.e.mattheus.ſed abere debet p ſupiorē:argu. ſ.eo.ad aures.Sed cū illo q̄ vexat nullū ius habet niſi q2 illū vexat de facto malicioſe.⁊ iniuſte dicunt q̄dā ꝙ nullo mō pōt redimere:ſed veri⁹ ⁊ equi⁹ videt̄ ꝙ cū iīuſte vexat̄ ꝙ poſſit redimere ſuā vexatiōeʒ ſine pctō: iuxta illud apl'i:Redimētes tps q̄m dies mali ſunt.⁊ h̄ eſt arg.ꝯtrariū tn̄ arg.eſt.xvj.q.vij.decimas:vbi dicit̄ ꝙ epi decimas redimere nō debent a pplo.⁊ tn̄ pplus nō habet ius retinēdi.Sol'.ꝓhibet̄ ibi ꝙ epi decimas nō redimāt a ruſticis.ne alij inde ſumāt exemplū ⁊ ne ꝓpterea credāt ſe habere ius in decimis.vn̄ cōpellant ruſticos.⁊ ita intelligit̄.c.decimas.ſed nō cōmitteret epus ſymoniā ſi qn̄qʒ redimeret decimas. Idē dicēdū eſt de bn̄ficio vel officio iniuſte interdicto:⁊ excōicatione iniuſtā.ſ.ꝙ nō cōmittit ſymoniā qui dat p ſua reſtitutione officij vel bn̄ficij vel abſolutione excōicationis vel interdicti:ſed ille q̄ recipit ſymoniā cōmittit: q̄ dat nullū ius acq̄rit:ſed dat vt ius acq̄ſitū retineat vl' redimat:qđ licitū eſt:arg.i.q.iij.q̄ſitū eſt.⁊.j.de vſur. c.j.Si vo.iuſte ſit ſuſpēſus vl' excōicat⁹:ſi pciū dat vt reſtituat̄ vel abſoluat̄ :ſymonia ex vtraqʒ pte cōmittitur.ſ.e.nemo.j.q.j.nullus eps.⁊.§.pcedē.⁊.ſ.eo.ad

Dilect⁹ fili⁹.R.ꝓpoſit⁹ nobis expoſuit:ꝙ cuʒ Eboraceñ.archidi.eū mult̄ grauaminib⁹ afficere nō ceſſaret:ꝓmiſit ei certā q̄titatē pecunie ſe daturū:vt ab ipi⁹ deſiſteret leſione.verū dict⁹ archi.poſt receptionē pecunie:ſup dignitatib⁹ ⁊ beneficijs ſuis ab eius moleſtia nō quienit.¶ Ideoqʒ di.v.mādamus : quatenus ſi res ita ſe habet : archidi.reſtituere a b qđ accepit:ſi eū cōtra ꝓmiſſionem ſuā veniſſe cōſtiterit: compellatis.

Inno.iij.abbati de iugo dei ⁊ priori de Sill'.

Pro bn̄dictionibus nubentium ⁊ exequijs mortuoꝝ nihil exigi debet.Ca.XXIX.

Sicam nob prochiani de villa Franca q̄rimoniā deſtinarūt:ꝙ capellan⁹ eorū c ꝓ exequijs mortuoꝝ ⁊ bn̄di d ctionib⁹ nubētiū :min⁹licite pecuniā ab eis exigit ⁊ extorquet:⁊.ſ. ¶ Di.v.mādam⁹ quatenus dictuʒ capellanū: vt a tanta p̄ſumptione deſiſtat:⁊ etiā p exceſſu ſatiſfaci e at competent̄ moneatis:ſibi ſi obedire noluerit:penā canonicam infligentes.

Idem Cātuarieñ.archiepō.

Si p accuſationē conſtat monachū ſymoniace fuiſſe receptum : receptus ⁊ recipiens deponent̄.Si vo per inq̄ſitionem recept⁹ in arti⁹ monaſteriū detrudit̄.recipiēti vero et maioribus pena condigna imponitur.⁊ interim ab executione ordinū ſacroꝝ ſuſpendunt̄.Ca.XXX.

Dilect⁹ fili⁹.A.nūcius tu⁹ p pte tua ꝓpoſuit ꝙ cū Cā.dioceſim viſitās:in monaſterijs ⁊ religioſis loc̄ pullulaſſe repereris ſymoniacam prauitateʒ:ita ꝙ in eis multi precio ſunt recepti:qui

aures.⁊.j.q.iij.nō ſolum. b ¶ Promiſſionē.ſʒ videtur ꝙ ſi ꝯ ꝓmiſſionē nō veniſſet ꝙ nō cōpelleret̄ reſtituere qđ talit̄ recepit qđ nō eſt verū.vn̄ ſupple maxie q2 ſi cōſtiterit ꝙ iniuſte accepit cōpelleret̄ ad reſtituendū ⁊ crimie ꝯcuſſionis puniret̄.C.de cōdi.ob.tur.cau. qđ euitandi crimen vo cōcuſſionis eſt cū q̄s minatur alicui niſi ita vel ita faciat vt.xxiij.q.j.militare.⁊.ff.de concuſ.l.j.⁊.ij.ꝑte rea.nō dimittit̄ peccatū niſi reſtituat̄ ablatuʒ. xiiij.q.vj.ſi res. ⁊ de pe.di.v.falſas.et qđ poſſit repetere eſt arg. xiiij.q.v.non ſane. Itē argu.ex hac lr̄a ꝙ nō ſeruanti fidē.fides nō eſt ſeruanda, ſic.ſ.de iureiur. ꝑuenit :argu.ꝯ. xxiij.q.v.qđ ꝓ pari.Bern̄. Sicam no. ¶ Primo ponit̄ q̄rela. ſecundo iudic̄ datio.ſcđa ibi :diſcretioni.Ab. c ¶ Pro exequijs.ſed nūq̄d licituʒ eſt ſacerdoti recipe p exequijs?dico ꝙ ſic ſi ei ſumpt⁹ deſunt.j.q.j.iudices.⁊ tn̄ gratis dʒ celebrare ſicut teſtis qui recipit ſumptus.iiij.q.iij.venturis.⁊ epiſcopus recipit ꝓcurationē pro conſecratione eccl'ie. ſ.e.cū ſit romana.⁊ iudex gratis iudicat.⁊ tn̄ recipit ſumptus.ff.de offi.preſi.plebiſcito.⁊.ſ.de vi.⁊ hone. cū ab omni.nec eſt incōueniēs ꝙ clericus locet operas ſuas cū nō habeat vn̄ viuat.xcj.di.c.j.⁊.ij. Sʒ ſacerdos qui ex officio ſuo ad hoc tenetur.⁊ qui habet victuʒ ſuuʒ: ſuis ſumptibus tenetur ſpiritualia miniſtrare:de conſe.di.j.ſufficit.Si tn̄ conſuetudo eſt ꝙ aliq̄d detur in obſequijs mortuorū ⁊ cōſil'ibus.licet ſacerdoti non detur actio ad hoc petenduʒ.tn̄ pōt cogi pplus ad obſeruandā honeſtā cōſuetudinē.j.eo.ad apl'icam. cōſuetudo eīm attendit̄ in recipiendis munerib⁹ circa ſpūalia:arg.j.q.iij.q̄ſitū.⁊.lxiij.diſ.agathoſa.ix.q.iij. conq̄ſtus.⁊ in auc.de ſan.epiſ.§.p cōſuetudinib⁹.col. ix.Jo. d ¶ Nubentiū.q̄ ſacramēta ſunt.vnde nō reiterant̄.ſ.de ſecun.nup.c.j.⁊.ij.ſic.ſ.eo.cum in eccleſie.vbi de hoc. e ¶ Competent̄:reſtituēdo ablata.xiiij.q.vj.ſi res.⁊ ita ſi ſatiſfacere vult ⁊ ſe emendare non punit̄.vnde non videt̄ ſymoniā cōmiſiſſe directe.qđ ſi eſſet deponeret̄:ſ.eo.de hoc.⁊.c.inſinuatū. ſi non deſtiterit.punietur canonica pena.quia poterit ab eccleſia remoueri.ideo noluit papa euʒ punire ſi ſe correxerit quaſi cum eo diſpenſando.

Dilectus.¶ Diuiditur.nam in prima ponit̄ cōſultatio.in ſcđa diſtinguēs rn̄ſio.ibi:nos.in ter

potius grat[is] recipi debuiſ/
ſent:imo etiam ad religiõis
a obſuãtiã inuitari. Dubitãs
b igit[ur] an:q[uia] multitudo repit[ur]
in cã:ſeueritati ſit aliq̃d de/
trahẽdũ: ¶ Nos inq̃ſitioni
t.t. R̃ñ. q[uod] ſi aduerſus eos q̃
labe fuerint hmõi maculati:
accuſatio corã te fuerit cano
nice inſtituta: poſtq̃ crimen
ordine fuerit iudiciario pate
c factũ: tam in dantes q̃ in re
d cipiẽtes canonice ſeueritat[is]
exerceas vltionẽ. Q̃d ſi de h[oc]
tibi p ſolam inq̃ſitionẽ cõſti/
terit:eos q̃ p ſymoniacã pra
uitatẽ in locis talibꝰ ſunt re/
e cepti:ab illiſ amotos ad agẽ
dam penitentiã ad monaſte/
ria dirigas artiora : abbati/
bus aut abbatiſſis prioribuſ
f prelatis q̃buſlibet:⁊ officia/
libus earũdẽ:iniũgas peni/
tentiã cõpetẽtẽ. ⁊ donec illã
pegerint:eos a ſacroꝝ ordi/
g num executione ſuſpendas.
¶ Iniũgẽſ epis tuis:vt hãc
formã p ſuas dioce. ſtudeant
obſuare. ¶ Illud tñ gratã/
ter recipi poterit:q̃d fuerit ſi
h/i ne taxatiõe gratis oblatum.

Idẽ priori ſcti Victoris. ma
giſtris. J. bonoñ. et. L. mo/
diceñ. canonic[is]. Abbas cõ te
ſtes q̃ depoſuerũt cõ eũ de ſy
monia in iudicio inq̃ſitiõis
excipe põt q[uod] ſũt inimici ⁊ cõ
ſpiratores. alſ vero exceptiõeſ
criminũ opponere nõ poteſt

Licet heli Ca. XXXI
ſummꝰ ſacerdos in ſe
bonꝰ exiſteret:q[uia] tñ filioꝝ ex
ceſſus efficatit[er] nõ corripuit.
et in ſe parit[er]:⁊ in ipſis aĩad/
k uerſioniſ diuine vindictã ex
l/m cepit: dũ filijs eiꝰ in bello p/
emptis: ipſe de ſella corruẽs
n fractis ceruicibꝰ expirauit.
Ad corrigẽdos igit[ur] ſubdito
rũ exceſſus : tãto diligẽtius
debet p̃latus aſſurgere:q̃to
o dãnabiliꝰ eoꝝ offenſas deſe/
reret incorrectaſ. cõtra q̃s (vt
p de notorijs exceſſibus tacea
tur) ⁊ ſi tribus modis proce
di poſſit. per accuſationez vi
delicet. denũciationem. ⁊ in/
quiſitionem ipſoꝝ. vt tamen
in omnibus diligens adhi/
beatur cautela: ſicut accuſa/

tia mãdat:ibi. Iniũgens. In q̃rta inſtruit:ibi. Illud tamen. Ab. Sicu. a ¶ Inuitari. ex hoc videt[ur] q[uod] i talib[us] nõ põt intuenire pecunia vbi q̃s eſt inuitãdus. s̃. de pac. c. vlti. ⁊ . j̃. e. tua. ⁊. j. q. ij. q̃ꝑto. ad hoc enim vt ad fidẽ aliq̃s cõuertat[ur] bñ põt dari pecunia. xxiij. q. iiij. c. penl. ⁊. q. vij. q[uod] autẽ. xlv. di. q̃ ſincerã ⁊ ſb tali cõditiõe poſ/ ſumꝰ aliquã du/ cere in vxorem. xxviij. q. j. caue. et duriori pẽſio/ ne poſſuz aliquẽ onerare vt cõuer tat[ur] ad fidem. xx iij. q. vj. iam vero Taliſ eni cõditio bona eſt. Berñ. b ¶ Multitu do. ꝓpter multi/ tudinẽ detrahẽ/ dũ eſt ſeueritati l. di. vt cõſtituere tur. ⁊. xliiij. diſt. comeſſatiões. et xxiij. d. iiij. non põt. ⁊. s̃. de tem po. ordi. c. ij. vbi de hoc. c ¶ Dantes. arg. q[uod] rõne cõne xitatis ſñia lata cõ dãtẽ p̃iudicat recipiẽti. argu. lxxxj. di. tantis daniel. iij. q. vj. hoc quippe. lix. di. ordinatos. et s̃. de ac. ad peti/ tionẽ. arg. cõ. j̃. d̃ adul. ſignificaſti et. ij. q. v. inter/ rogatũ. dixit Io han. q[uod] tũc p̃iu/ dicat qñ ſunt p̃ſentes ⁊ ſciant cauſam agi:aliter non. ff. de re iudi. ſepe. s̃. de re iudi. c. penul. dic vt dixit Vi cen. et Tan. q[uod] p̃iudicat qñ tam accipiẽtes q̃ dãtes de hoc accuſant[ur] ⁊ cõuincunt[ur] alſ nõ. ff. de adul. denũciaſſe. §. querit[ur]. niſi q̃ ad p̃ſumptionẽ. vt ſi ob h[oc] eſſet orta in famia. indiceret[ur] purgatio. arg. illius decre. ſignificaſti Berñ. d ¶ Seueritatis. ſ. depoſitiõis. s̃. eo. de h[oc] inſinuatũ. ⁊. c. inq̃ſitiõis. e ¶ Amotos. hic patet q[uod] cõuictus de crimine ſymonie in modũ inq̃ſitiõis non deponitur. ſed tm̃ remouet[ur] ab admĩſtratiõe ſiue bñfi/ cio ſicut in alijs crimibꝰ fit. vt. s̃. de ac. qualit[er]. ⁊. c. di/ dilecti. ⁊. s̃. eo. de regula. cõtrariũ tamẽ habes. s̃. d̃ ac/ cu. inq̃ſitionis. vbi de hoc. hodie videt[ur] ſtandũ illi cõ/ ſtitutioni. j̃. eo qm̃. circa regulares ſymoniacos. f ¶ Officialib[us]. ſic. s̃. e. veniens. Sz quare tm̃ prela/ ti ⁊ officiales puniunt[ur]. ⁊ non totum caplm cum oẽſ in hoc delinquerint. ⁊ oẽs de caplo intelligunt[ur] ſcire que ſciunt eorum maiores vel admĩſtratores. vt. ff. ad mu nicipa. l. municipeſ. poteſt dici q[uod] ideo prelati ⁊ officia les puniunt[ur] q[uia] eoꝝ cõſilio ⁊ auc̃te oĩa fiunt. x. q. ij. eps C. d̃ ap. iudicib[us]. ⁊. l. qm̃. vbi officiales puniunt[ur]. q[uia] nõ reſtiterũt iudicib[us] ꝑperam ꝓcedentibꝰ. ⁊ arg. ij. q. vij.

quapropt[er]. Sed nunq̃d collegiũ ipſum poterit accuſa/ ri aut inquiri de crimine ipſius: videt[ur] q[uod] ſic. xij. q. ij. q̃ manumittit[ur]. ⁊. s̃. eo. veniens. nã vniuerſitas cõuenit[ur] rõne metus. ff. q̃d me. cau. metũ. §. ij. eccleſia eni delin quere põt. vij. q. j. ſicut. Sed cõ videt[ur] q[uod] vniuerſitas ñ poteſt excõicari excõicari. vt ar/ gu. xxiiij. q. iij. ſi habes. j̃. de ſen. excõ. romana. et c. vlti. nec doluz cõmittere poteſt ff. de dolo. ſi ex dolo. §. ſed an. nec vniuerſitas dicit[ur] aliq̃d poſſi dere. ff. de acq̃. poſ. l. j. §. penul. Item vniuerſi/ tas per actorem vel ꝓcuratorem ſyndicũ dz ſe de fẽdere: ſz ĩ crimi ne ñ intuenit ꝓ curator. v. q. iij. ĩ crimĩalibꝰ. ⁊. s̃ d̃ ac. veniẽs. Io han. dixit q[uod] vni uerſitas nõ po/ teſt accuſari vel puniri. ſed maio res de vniuerſi/ tate vt hic dicit[ur] et. s̃. e. veniens. Tan. dixit ⁊ be/ ne q[uod] licz vniuer ſitas ſiue collegi um nõ poſſit ac/ cuſari: poteſt tñ inquiſitio fieri d̃ exceſſibus colle/ gij ⁊ canõice pu niri poſſunt. ſed illi plus q̃s ma/ gis delicti cauſa eſſe cõſtiterit. j̃. de cle. excõ. mini. latores. ⁊ hic. ⁊. s̃. eo. veniens. ⁊. xliiij. di. comeſſatiões. ⁊. xxv. q. ij. ita nos. et. ff. de cõdi. ⁊ demõ. municipibꝰ. g ¶ Suſpẽdas. ſed nonne ſunt ipſo iure ſuſpenſi? ſic. d̃ hoc dictum eſt s̃. eo. accuſatũ. acta vero penitẽtia reſtituunt[ur] executioni auctoritate pape. Berñ. h ¶ Taxatiõe. h[oc] iõ dicit. quia taxatio eſt quedã venditio. ff. de iur. do. plerũq̃. §. ſint autem. ⁊ quaſi quedam pactio videtur. i ¶ Gratis. j̃. e. tua. ſi. xviij. di. de eulogijs. Berñ.

1. Regſ. 4.

Licet ¶ Diuidit[ur] i tres partes. In prima ponit exordium. In ſecũda narrationẽ ⁊ factum ⁊ or/ dinem ꝓceſſus ⁊ allegat ꝓ ⁊ cõtra. In tertia interloq̃ tur. Secũda: ibi. Cum igitur. Tertia: ibi. Ne vero. Et clarius declarat[ur] h[oc]. c. p. c. ſequẽs. q̃d venit ad declara/ tionẽ huiꝰ. Ab. Sicu. k ¶ Excepit. i. recepit. ſic xxiij. q. v. non eſt noſtrũ. s̃. vt li. non cõteſta. qm̃. §. pe/ nul. l ¶ Filijs. ſ. ophni et phinees. m ¶ In bel lo. q̃d habuerũt filij iſrael cum philiſteis. n ¶ Expi rauit. xxxvij. di. legant. o ¶ Dãnabiliꝰ. lxxxj. diſ. dictum eſt. ⁊. s̃. de offi. ordi. irrefragabili. p ¶ No/ torijs. in notorijs non eſt neceſſariꝰ accuſator vel teſt[is] vel inq̃ſitio vel denũciatio. s̃. de accu. euidẽtia. ⁊. ij. q.

tionẽ legitima ꝑcedere debꝫ
a inſcriptio:ſic ⁊ denunciatio/
nẽ charitatiua correctio:⁊ in/
quiſitionẽ clamoſa debet in/
ſinuatio ꝑuenire. Deſcendã
b inquit dñs ⁊ videbo vtrum
clamorẽ q̃ venit ad me: ope/
re compleuerit.tũc enim cla/
mor ꝑuenit ad ꝑlatũ:cũ ꝑ pu
blicã famaꝫ: aut inſinuatio/
nem frequentẽ: ſubditoꝝ ſi/
bi referunt exceſſus. ⁊ tunc
debet deſcendere ⁊ videre.i.
mittere ⁊ inquirere:vtruꝫ cla/
morẽ qui venit veritas comi
tetur. Nam iuxta canonicas
c ſanctiões:ſi q̃d d̃ q̃cũq; cleri
co ad aures ꝑlati ꝑuenerit:
qđ eum iuſte poſſit offende/
re:nõ facile credere: nec ad
vindictã eum res accendere
debet incognita:ſed corã ec/
cleſie ſenioribꝰ diligenter eſt
veritas ꝑſcrutãda. vt ſi rei
popoſcerit q̃litas: canonica
diſtrictio culpã feriat delin/
quẽtis. nõ tanq̃ ſit idem ac/
d cuſator ⁊ iudex.ſed q̃ſi fama
deferẽte: vel denũciante cla/
more:ſui officij debitũ exeq̃/
tur. eo ſemꝑ adhibito mode/
e ramine: vt iuxta iudicij for/
mam:ſñie q̃ꝫ forma dictetur
Cũ igit d̃ abbate põpoſia
no ea nobꝭ freq̃nt inſinuata
fuiſſent:q̃ ab honeſtate regu
lari nimiũ diſſonabãt.mona
chis ad pñtiã nr̃aꝫ accedẽti/
bus q̃dã ex ipſis:nobꝭ ipſum
de ſymonia ꝑiurio dilapida/
f tione ac inſufficiẽtia detule/
rũt. Cõtra q̃s cũ ideꝫ abbas
exciperet: q̃ dñũciatiõꝫ hmõi
fraterna correctio ſcḋm regu/
g lam euãgelicã nõ ꝑceſſerat:
et ijdẽ ꝯſtant aſſererẽt: q̃ cor
rectionẽ hmõi ꝑmiſiſſent: li/
cet ad ꝓbandũ hꝫ: duoꝝ mo/
nachoꝝ iuramẽta fuiſſent ex
hibita: qr tñ ſuꝑ hꝫ ipſi nõ d̃iuꝫ
ꝯtẽdere deſiſtebãt. Nos vt ꝑ
diximꝰ freq̃ntibꝰ clamoribꝰ
h excitati:ex officio nr̃o volui/
mus inquirere de ꝑmiſſis.oẽs
monachos q̃ vel cuꝫ ipſo vel
ꝯtra ipſum acceſſerãt:iuramẽ
i ti vinculo aſtrigẽtes: vt de ꝓ
poſitis plenã quã ſcirẽt expo
nerẽt veritatẽ.q̃rũ depoſitio
nes in ſcriptis redacte: cum
publicate fuiſſent: ſuꝑ illis
ceperũt multipliciter diſputa/
re. Quia vero tũ ex aſſertione
monachoꝝ tũ ex ipſiꝰ abba/
tis ꝯfeſſiõe cognouimꝰ: q̃ ideꝫ
nõ modicã ſũmã pecunie re/
lictã a ꝑdeceſſore ſuo expẽde
rat: ⁊ in alia ſũma maiori mo
naſteriũ obligarat. nos eum
k q̃ſi de dilapidatiõe ſuſpectũ
ab admĩſtratiõe abbatie du/
ximꝰ ſuſpẽdẽdũ: ⁊ qr ſymo/
nia multis modis ꝯtra ipſuꝫ
abbatẽ videbat eſſe ꝓbata:
ipe ꝯ teſtes mĺtas exceptiões
oppoſuit ſuꝑ q̃bꝰ fuit mĺtipli
cit diſputatũ: alijs aſſerẽtibꝰ
ĩ crimĩe ſymõie: ſic ĩ crĩe leſe

Gene. 18
Jone. 1

j.de manifeſta.⁊.c.ſcelus.ſic.ſ. de ac.qualit.ij.nec eſt purgatio indicẽda.ſ.de pur.ca.cum dilectis. Lan.
a Inſcriptio.ex hoc patet q̃ vbi agitur in modũ accuſatiõis non debet ꝑcedere admonitio.ad q̃d eniꝫ fieret admonitio cum etiam poſt penitentiã poſſet ac/
cuſari ⁊ deponi
ſi eſſet ꝯuictꝰ.ar
gu. xxxiij.q.ij.
admonere. ⁊.
xxv.di. primum
Sed vbi de cri/
mine ciuilit agi/
tur ad penitẽti/
am ꝑcedere de/
bet admonitio.
et ſic loquunt il/
la decre.ij.q.vij
accuſatio.⁊.c.ſe
quen.⁊.ſ.d ac/
cu.c.ij. Itẽ vbi
agit ad penã ex
coicatiõis ꝑce/
dere debet ad/
monitio. xvj.q.
vij.oẽs decime.
xvij.q.iiij. de ꝑ/
ſbyteroꝝ. xij.q.
ij.indigne.⁊.ſ.d
ſen. excõ. ſacro.
ſed in pecunia/
rijs cauſis nõ ẽ
neceſſaria admo
nitio.licet ſit lar/
gu.ꝯ.C.de pig.
debitores.ſed il
lud intelligit ex
honeſtate. ⁊ ſic
poſſent intelligi
ꝑdicta capitula
ij.q.vij. accuſa/
tio.⁊.c.ſe. Sed
cũ agit in modũ
inquiſitiõis nõ eſt
neceſſaria admo
nitio:ſed ſufficit
ſola fama vel cla
mor vt hic patꝫ
Johan.
b Deſcendã
ij.q.j. deus ops.
c Sanctio/
nes.lxxxvj.di.ſi
q̃d vo.
d Iudex. nõ
eni pot quis eſſe
accuſator ⁊ iu/
dex ſimul vel accuſator ⁊ teſtis.ij.q.j.in ꝑmis.⁊.c. mĺ
ti.⁊.iiij.q.iiij.c.j.et.ij.niſi in cã denũciatiõis.xj.q.iij.
ꝑcipue.⁊.ſ.de teſti.in oĩ negocio.⁊ idẽ videt in cauſa
mr̃imonij.xxxv.q.vj.eps in ſynodo. ſed ille talis accu
ſator ſiue teſtis non ſufficit niſi teſtes inducant. Jo.
e Formã.ſic.ſ.de accu.qualiter.⁊ſus fi.⁊ ibi expo
ſitum eſt ⁊ ita iudex ſemꝑ ſcḋm finem ad queꝫ quis agit
formabit ſñiaꝫ: hoc eſt depoſitiõis in accuſatiõe remo
tionis ab admĩſtratiõe in inquiſitiõe penitẽtie ꝑagen
de in denũciatiõe.ſ.de ordi.cog.cũ dilectꝰ.⁊. ſ.d ex/
cep.c.j.⁊.ſ.de accu.ſuꝑ his.⁊.ff. de nego.geſt. pom/
ponius.§.in negocijs in fi.ff.cõmu.diui.vt fundus.ar
gu.ꝯ.ſ.de ꝯceſ.ꝑbẽ.ex ꝑte.vbi iudex aliter ſententiat
q̃ꝫ allegaret.ſ.de accu.inquiſitiõis.j. Ren.ibi ſoluit. Itẽ
ꝯ.ff.de edil.edic.bouẽ.§.aliq̃n.ibi dicit.q̃ licet ſit ac/
tum q̃ꝫto minoris iudex tñ pot ꝯdẽnare ac ſi eſſet actuꝫ
redibitoria. B.
f Detulerũt
i.denũciauerũt vt
ſequentia ꝓbãt
ibi. g Euã
gelicã.ſ.d iudi.
nouit.⁊.ij.q.j.ſi
peccauerit.
h Ex officio
nr̃o q̃ ꝑlatꝰ debꝫ
purgare ꝓuinci/
am.ſ.de offi.or
di.c.j.⁊.ſ.d ac/
cu.qualiter.ij.et
xxxv.q.vj.epus
in ſynodo ⁊.ſ.d
accu.ſicut olim.
ff. de offi.ꝑſi.l.
iij.ff. de ſuſpec.
tuto l.iij.§. ꝑte/
rea. Et no.q̃ di
cit q̃ illi q̃ vene/
rãt ad denũciã/
dũ inquiſitionẽ te
ſtes admiſſi ſũt
ſic.ſ. de elec. in
cauſis.⁊.ſ.d re
nũcia.poſt trãſ/
latione. arg.ꝯ.
ſ.d accu. cũ. P
et.ſ.de elec.ĩno
tuit.ad fi. ſed hꝫ
nõ nocꝫ. qr in il
la cũ. P.repellũ
tur ꝓpt inimici
tias: ⁊ mutuas
accuſatiões hic
ſecus: qr hꝫ non
erant inimici de
nũciatores: ali/
as nõ admitte/
rent.vñ pñt ꝓhi
bere teſtimoniũ
ĩ inquiſitiõe qr ex
q̃ admittunt ad
vnũ ⁊ ad aliud.
Vincen.
i Propoſi/
tis.ſ. crimĩbꝰ ꝑ/
dictis de quibus
denũciatus fue/
rat: ⁊ clamor ad papã ꝑuenerat:plenam ⁊ merã debẽt
dicere veritatẽ.ſ.de accu.qualit.j.§.forma. Berñ.
k De dilapidatiõe. Qui eni denũciat de dilapida
tione ſuſpectꝰ.interim dũ cognoſcit de dilapidatione
debet interdici ei oẽ genꝰ alienatiõis ⁊ ſi merito eſt de
dilapidatiõe ſuſpectꝰ dãdus eſt ei coadiutor: ſine cuiꝰ
ꝯſilio nihil faciat de his que ꝑtinent etiam ad admi/
niſtrationẽ tꝑalẽ.ſ.de accu.c.vl.⁊.ſ.de offi.dele. ve/
nerabilis. vbi plene habes qualit ꝓcedat in cauſa hu
iuſmodi. Hoc tamẽ ſcias q̃ talis q̃ remouet ob dolum
infamis efficit: ſecus ſi ob culpam. C. de ſuſpec. tu. l.

vlti. Itē quid ſi alia crimina non ꝓbarent̄ ꝯtra iſtum abbatē. nunqͥd ſi vellet reddere eccleſiā indēnē: remaneret in admiſtratione abbatie? videt̄ ꝙ ſic. s̄. de re. eccle. nō alie. ſi quis ꝑſbyteroꝝ. ⁊. s̄. de electi. ꝙ ſicut. vbi hec queſtio expedit̄. dic vt ibi. Bern̄. a ¶ Indifferent̄. videt̄ ꝙ hec duo crimina parificent̄ q̄ntuꝫ ad accuſationeꝫ ⁊ teſtimoniū. xv. q. iij. ſane. Iteꝫ quia ſymonia ē mai⁹ crimen q̄ꝫ heres̄. j. q. j. eos et infamis effici tur. vt. j. q. iij. ſi quis ꝑbendas. imo maius ē oībus alijs criminibꝫ. ī. c. ꝓxi. ⁊. j. q. vlti. in. c. vlti. ſed in hereſi qͥlibet admittit̄. ergo multofortius in ſymonia quilibet admittet̄. s̄. eo. tanta. lxxix. diſtin. ſi quiſ papa. ⁊. C. de epiſ. et cleri. ſi quēq̄ꝫ. ⁊ e hac materia dicitur plene. s̄. de accuſa. cum P. Bern̄.
b ¶ Alia pena q̄ꝛ in crimie leſe maieſtatis capite qͥs punit̄. vj. q. j. §. verū. ꝟ. ſi quis cū. Itē iura p̄rnoꝝ ſepulchoꝝ adimunt̄. ff. ꝺ ſuiſ et leg. here. l. j. §. interdum. Item non ſunt lugēdi. ff. de reli. ⁊ ſump. fu. mime. que pena non ſpectat ad ſymoniacū. ſed deponit̄ cū nota infamie. j. q. j. reperiuntur. ⁊ ea. cā. q. iij. c. vlti. ⁊. C. ꝺ epiſ. ⁊ cle. ſi quēq̄ꝫ. Vi.
c ¶ Diſtinguēdū. hoc ideo dicit. quia ꝑ teſtes crimina ꝓbant̄ ⁊ non ꝑ accuſatores. vnde non oēs qui admittunt̄ ad accuſandū. debent admitti ad teſtificādū s̄. de teſti. decetero. d ¶ Probandas. ſ. ꝯſpirationes ⁊ inimicitias capitales. ī. c. ꝓxi. vbi hec exponunt̄
e ¶ Que ꝓbate. id eſt. quibus ꝓbatis. ī. c. ꝓxi. al's n̄ habēt verbū. ſi. vij. q. j. qualiter ⁊ illud euāgelij. illi ſaciati ceſſet murmuratio eoꝝ. f ¶ Videret̄. ī fi. huius. c. remote ſunt ille exceptiōes. ſ. ꝯſpiratiōes ⁊ inimicitie: furtum ⁊ adulteriū ⁊c̄. vt in. c. ſeq̄n. Bern̄.

Per tuas. ¶ Diuidit̄ in duas partes ꝑncipaleſ In prima ꝯſultatio. In ſecūda rn̄ſio: ibi. Noueris. Et hec ſecūda pars ſubdiuidit̄ in q̄ttuor. Naꝫ ꝑmo diſtinguit circa qͣnq̄ꝫ. Secūdo coaptat illa qͣnq̄ꝫ ꝓpoſita repetens factū ⁊ declarās interlocutoriā precedentis decre. Tertio trāſeūdo ꝯcludit. Quarto recitat ceſſionem. Secūda: ibi. Hec oīa. Tertia: ibi. Taleſ Quarta: ibi. Vnde. Abbas. Sicu. g ¶ Per tuas Caſus. in precedēti decre. dicit̄ ꝙ abbas pompoſian⁹ plures exceptiones oppoſuit ꝯtra teſtes inductos contra ipſum ſuper crimine ſymonie ⁊ papa quaſdā admiſit quaſdā ꝟo non. vnde videbat̄ ꝙ teſtes crimiōſi admitterent̄ in crimine ſymonie. Queſitū fuit a papa. q̄liter decretalis illa eſſet intelligēda. Rn̄det papa dicens ꝙ illā decre. licet heli: edidit. ad cui⁹ intelligentiam ſic diſtinguit. Primo circa modū agēdi vtrū agat̄ de crimīe ſymonie crimīalit̄ aut ciuilit̄: ⁊ ſi ciuilit̄ agatur vtrū de rigore aut eq̄tate. Secūdo diſtinguit circa ꝑſonam ꝯtra quā ꝓcedit̄ vtꝝ ſit regularis an ſeclar̄. ⁊ ſi ſit regularis: vtrū ſit inferioris grad⁹ aut excellentioris dignitat̄. et an ille idem ſit bone opinionis vel male fame. ⁊ vtrū etiā poſſit puniri de facili an ſine ſcandalo non poſſit ꝯdēnari. Tertio diſtinguit circa ꝑſonas teſtium. Vtrū ſint honeſti vel crimīoſi vel emendati de crimine: an adhuc ꝑſeuerēt in ipſo. ⁊ an ipſi teſtificent̄ ex charitate vel odio. Quarto que crimina obijciant̄ teſtibus vtrū eadem vl' minora: an paria vel maiora. Quinto an adſint alia adminicula q̄ adiuuent teſtes. Recollige illos qͣnq̄ꝫ modos q̄ntū ad alteram partē. Si ergo agat̄ ciuilit̄ de crimīe ſymonie ſ̄m eq̄tatē. ⁊ ꝑſona ꝯ quā agat̄ ſit regularis ⁊ inferioris gradus ⁊ male fame: ⁊ de facili poſſit puniri: ⁊ adſint alia adminicula vt ꝯtingit in abbate pompoſiano q̄ ē ꝑſona regl'ar̄ ⁊ grauit̄ infamat⁹ ⁊ q̄ de facili potuit remoueri: ꝯ talē ꝑſonā ſ̄m Lau. teſtes q̄ emēdati ſunt de crimīe. vel ſ̄m alios q̄ ad huc in crimīe ꝑſeuerāt cū alijs admīculiſ: vtputa furti: adulterij: que ſunt mīora crimīa. ⁊ qui ex charitate deponūt ⁊ hn̄t alia admīcula admittunt̄ in crimīe ſymonie ꝓpt̄ crimīs enormitatē. ⁊ teſtes tales admiſſi fuerūt ꝯ illū abbatē pompoſianū non obſtantibꝫ exceptiōibꝫ furti ⁊ adulterij. al's ꝟo exceptiones. id eſt. ꝯſpiratiōes ⁊ inimicitias capitales papa ꝓbandas admiſit: quia eis ꝓbatis patet ꝙ ex odio teſtificant̄: ⁊ ſic debet intelligi decre. ꝑmiſſa licet heli: q̄ntū ad teſtiū receptionē ꝯ ſymoniacā prauitatem: quia ille abbas grauiter infamat⁹: denūciabat̄ ſimplicit̄ ſ̄m equitateꝫ vt remoueret̄ ſolūmodo ab abbatie adminiſtratione ⁊ de facili poterat remoueri: vnde ipſe non expectata ſententia ceſſit. ergo intellige a ꝯtrario ſi perſona ꝯtra quā taliter agitur de ſymonia non ſit talis: tales teſtes nullo modo admittunt̄.
h ¶ Ad abolendam. quam habebas olim eo. ti. in ſecunda compilatione. i ¶ Prauitate. preterea ideꝫ videretur de alio crimine excepto vt hic diſtinguitur circa modū agendi. Bern̄. k ¶ Simplicit̄. i. ī modum denūciationis ⁊ inquiſitionis. Bern̄.

a maieſtat̄: oēs īdifferēt̄ tā infames q̄ꝫ crimīoſos: nō ſolū ad accuſandū ſed etiā ad teſtificādū admittēdos: cū inſtar publici crimīs: ⁊ leſe maieſtat̄ ꝓcedat accuſatio ſymonie. alijs ecōtrario rn̄dētibus: ꝙ licet hec duo crimina q̄ntū ad accuſationeꝫ q̄ſi paria iudicent̄: differūt tam in b multis. cū alia pena ꝓ vno: et alia ꝓ altero inferat̄. ⁊ inter ꝑſonas accuſatoꝝ ⁊ teſti c um ſit vtiq̄ꝫ diſtinguēdū. cū nō ꝑ accuſatores: ſed teſtes crimīa cōprobent̄. ¶ Nexo vel īnocētie puritas confuſa ſuccūberet: vel ſymonie prauitas effugeret īpunita: nos eq̄tate pēſata: illas dūtaxat d exceptiōes oppoſitas ꝓban e das admiſim⁹: q̄ ꝓbate non de zelo iuſticie: ſed de mali f gnitat̄ fomite ꝓcedere viderent̄. Idē. Hoc c. eſt glo. ꝓcedēt̄. c. nā tendit ad declarationē illi⁹ an ⁊ qn̄ teſteſ criminoſi admittant̄ in crimine ſymonie. ⁊ ī effectu ideꝫ dicit qͦd ꝓcedēſ. Ca. XXXII

g Per tuas lr̄as nob̄ intimaſti: te dubitare ſup q̄dam ep'la decretali: quā nos aſſeris edidiſſe: de teſtib⁹ admittendis ꝯtra ſymoniacā prauitatē: ¶ Nouer̄ igit̄ ꝙ noſ illam ep'lam q̄ ſic incipit. Q̄ꝫ h uis ad abolēdā. nequaq̄ꝫ edidim⁹: ſed aliā que ſic incipit: licet heli: nos edidiſſe fatemur: ad cuius intelligentiaꝫ credimuſ diſtinguendū. vtꝝ is contra quem agitur de ſy i moniaca prauitate denuncie k tur ſimpliciter: aut criminaliter accuſetur. ⁊ vtrum agatur ſ̄m iuris rigorem: an ſ̄m temperantiaꝫ equitatis. Itē vtrum ipſe ſit regularis qui iam renunciauerit mundo:

an secularis qui adhuc ī mūdo existit: ⁊ an iferioris gra a dus: an excellentioris sit dignitatis. Ad hec vtrū ante fuiſſet clare opinionis ⁊ bo b ne fame: an grauiter infamatus: ⁊ valde ſuſpect⁹ ⁊ vtrū c de facili poſſit puniri: an ſine ſcandalo nequeat ꝯdemnari. Preterea vtruz teſtes ſint hōeſti: an crimioſi: ⁊ an ſint emendati de crimine: an adhuc in crimine ꝑſeuerent Rurſus ſi crimina ſint eadē d e vel minora: an paria vel maiora. vtrūue teſtes ex zelo iu f ſticie: an ex malignitatꝭ fomite depoſuiſſe credant. Deniqꝫ vtrum ad prauitatē ſymoniacā detegendā: ſola dicta teſtium inducāt: an alia g etiam adminicula ſuffragentur. ¶ Hec oīa ſunt ad intel h ligentiā illi⁹ ep̄le diſtinguēda. Ille q̄dem pompoſian⁹ abbas q̄ iam p̄de renūciauit mūdo: erat de ſymonia piu i rio dilapidatiōe ac inſufficiētia grauit infamatus. Cūqꝫ p monachos q̄ iurauerāt ꝓhibere teſtimoniuz veritati: ſymonia multis modis videretur eſſe ꝓbata: ipſe ꝯtra teſtes multas exceptiōes oppo k ſuit: ꝯſpiratiōes videlicz: inimicitias capitales: furtuz et adulteriū: vt eos a teſtimonio remoueret. Nos vo (ne innocentie puritas ꝯfuſa ſuccūberet: vl' ſymonie prauitas effugeret impunita) illas dūtaxat exceptiōes ꝓbādas admiſim⁹: q̄b⁹ forte ꝓbatꝭ: teſtes nō zelo iuſticie ſed malignitatis fomite ꝓceſſiſſe cōſtaret: vt ꝯſpiratiōes ⁊ inimi l citias capitales: ceteras aūt m exceptiōes vt furti ⁊ adulterij: ꝓpt immanitatē heret ſymoniace: ad cui⁹ cōpationez n cetera crimia q̄ſi ꝓ nihilo reputāt: duxim⁹ repellendas. o qm̄ ⁊ ſi ꝓbate: fidē teſtiū debilitarēt ī aliq̄: nō tn̄ euacua

e ¶ Excellentioris. puta eps regularis cū quo non eſt taliter ꝓcedendū ꝓpter maius ſcandalū. Sed q̄re hoc dicit cum in iudicijs non debeat attendi dignitas alterius. iij. q. ix. c. vlti. ⁊ equalitas ſeruāda eſt in iudicijs. C. de ꝓxi. ſacro. ſcri. i ſacris. li. xij. Rn̄deo hoc iō dicit ꝓpter maius ſcandalum ⁊ reuerentiam ordinis excellentioris. ⁊ abſurdū videret ſi taliter remoueret ep̄us ſicut abbas. ⁊ n̄ ita de facili ꝓceditur ꝯ maiorez ſicut ꝯ miorem. arg. ſ. de accu. qualiter ⁊ qn̄. ij et vbi mai⁹ ſcandalū ſeu piculū vertit cauti⁹ eſt agendū. xlij. diſ. quieſcam⁹. vij. q. ij. c. vl. ⁊ ff. ad carbo. l. j. §. ij. et alit puniunt maiores alit minores. xxiij. q. j. q̄ ꝯ pace. ⁊. xlv. di. cū beat⁹. Jo. b ¶ Infamatus. ſi. ij. q. j. in primis. Bern̄. c ¶ Sine ſcādalo. vt ex h facilius admittantur vel repellantur. arg. xxiij. q. iiij. non poteſt. d ¶ Vel minora. h ideo dicit. q: ſi ſint eadem crimia vtputa ſymonia eadē de qua agit nō admittit quia ſocius nō admittit. ſ. de teſti. veniēs. e ¶ An paria. hoc ideo forte dicit. q: licet repelli oīno nō poſſint cum ſint emēdati: q̄to maiora crimina eis obijciūtur: tanto minor fides eis adhibet. f ¶ Fomite. h dicit ꝓpter inimicos capitales ⁊ ꝯſpiratores q̄ nō debent admitti. vt. j. dicit. Bern̄. g ¶ Adminicula. quia ſine alijs admīculis ⁊ ꝑſumptōib⁹ viles teſtes in crimine ſymonie non ſunt audiēdi. quia vilib⁹ ſine tormentis credi non debet. iiij. q. ii. §. ſi ea rei. ⁊. ij. q. j. in primis. ⁊ quia a tormētis nō eſt incipiendū. ff. de queſti. l. j. ⁊ j. de reg. iur. cū in ꝯtemplatiōe. Tan. h ¶ Diſtinguēda. hec eſt intentio p̄cedentiū diſtinctionū aut eni agitur crimialit aut ciuilit. Si crimialiter ⁊ tunc teſtes crimioſi etiā in exceptis crimib⁹ cōtra neminē audiunt: ſiue accuſatus ſit bone fame ſiue male. Si vo agitur ciuiliter tunc ꝯtra ſecularē prelatum non ſunt audiēdi vel admittēdi crimioſi teſtes niſi ſint emendati de crimine: ⁊ tunc admittunt de eqtate nō de rigore: nec etiā tunc audiunt niſi adſint alia adminicula. ſed ꝯtra regulares prelatos infamatos inferioris gradus admittunt crimioſi ſi ciuilit agitur de equitate: ſed non de rigore ⁊ cum alijs admiculis ⁊ h intellige in teſtibus. ad accuſandū vo bene admittūt infames ꝯtra illum qui ē male fame. vt. ſ. e. tāta. Jo.

i ¶ Inſufficientia. ꝓpter inſufficiētiā remouet prelatus ab adminiſtratiōe. ſ. de eta. et q̄li. c. vlti. ⁊ xviij. q. ij. ſi quis. Ab. k ¶ Conſpiratiōes. ꝯſpiratio eni grauiſſimū crimē eſt. ita q mereat deponi. xj. q. j. ꝯiurationū. ⁊. c. ꝯſpirationū. ⁊ ibi in ſubuerſionē ſtat⁹ alterius ꝯſpirant. vnde tanqꝫ inimici repellendi ſunt et eis ꝯſentientes vt capitulis p̄dictis. ⁊. ſ. de re iudi. cū. J. et. A. l ¶ Capitales ꝓpter alias vo nō remouet q̄s a teſtimonio. iiij. q. iij. §. item in criminali. ibi tamē non determinat de qua inimicitia. ⁊. ff. de arbi. licet. inſti. de excu. tuto. §. inimicitie. ⁊ leuis offēſa non adimit legatum. ff. d adimen. leg. l. iij. in fi. ſed mior fides eis adhibet. in autē. de teſti. §. ſi vo quis dicat coll. vij. C. d teſti. auc. ſi dicat. Tamen ſi inimici ⁊ ꝯſpiratores redeant in amicitiam poſt recōciliationē videt q͛ poſſint admitti. quia ⁊ legatum p capitales inimicitias. vel alias grauiſſimas infueniētes adimit. ſed ſi redeant in amicitiā reintegrat legatū. ff. de adimen. leg. l. iij. in fi. ⁊. l. ſequen. ita tamen q non in eo negocio vel cauſa pro qua ꝯſpirauerūt ⁊ recōciliatio non ſit recēs arg. iij. q. v. accuſatores. m ¶ Adulterij. ⁊ ſic opponebant minora crimia. Sed nunq̄d piurus admitteretur. dicendū eſt q non q̄tūcunqꝫ ſit emendat⁹ q: qui ſemel eſt. periurus ad iuramentū amplius nō audit. xxij. q. v. paruuli. ⁊. ſ. de p̄ſump. litteras. ij. q. vij. non poteſt. quia p̄ſumit q iterū deieraret. arg. ff. de accu. ſi cui. §. hiſdem. ⁊. vj. q. j. quicunqꝫ. ⁊ eſt exp̄ſum. ſ. de teſti. teſtionīū. Bern̄. n ¶ Pro nihilo. vt. j. q. vlti. c. vlti. ⁊. ſ. eo. tanta. Bern̄. o ¶ Debilitarent. ⁊ ita teſtis qui fuerit crimioſus licet ſit emēdatus non facit plenam ꝓbationē niſi adſint alia adminicula. criminoſus enim ſemper habet caput vulneratum. j. q. j. ventum. quia ⁊ ſi peniteat. quedam tamen irregularitas manet que non aboletur per penitentiā l. diſtinc. illud. j. q. vij. ſi quis omnem. ⁊. ij. q. iij. §. hinc colligitur. Lauren. debilitarent dicta talium teſtium ſi hec probarent: ſed hec non probantur quia alia adminicula aderant alias ſi nulla fuiſſent adminicula: non ſufficerent dicta eorum. ⁊ eſt argu. q nō debet q̄s admitti ad ꝓbandum quo probato non prodeſt. C. de ꝓba. ad ꝓbationē. ſi. ſ. d offi. dele. cum ꝯtingat.

a rent ex toto: alijs admĩculis b ſuffragãtibꝰ: p̄ſertim cum te c ſtes de crimĩe fuerint emẽda d e ti. ¶ Tales igiť ꝯtra talẽ ta f liter duximꝰ admittẽdos: nõ ſm rigorẽ iuris: ſed ſm temperantiã equitatꝭ: cũ agereť non crimĩaliť vt deponereť g ab ordine: ſed ciuiliť vt ab h adminiſtratiõe amoueretur tanq̃ imeritus ꝛ damnoſus. i Et vtiq̃ tales p̄lati ex leuioribus cauſis poſſunt ab ad k miniſtratiõibus amoueri: ſicut quorundã religioſoꝝ approbata ꝯſuetudo depoſcit. ¶ Unde p̄redictus abbas: non expectata ſentẽtia: quaſi l male conſcius ſibi ceſſit.

Idem abbati iemblaceñ.

Non imputatur electo cõfirmato ſi eo ꝓhibente pro ipſius confirmatiõe pecunia data fuit. Capitulũ. XXXIII

a ¶ Ex toto. cuȝ iam eſſent emẽdati de crimĩe. ꝛ dic p̄ſertim. i. tantũ. non enĩ crederẽ teſteȝ infamẽ eſſe admittẽdũ ꝯtra infamatũ niſi alia indicia p̄cederẽt: cũ a tormentis nõ ſit incipiẽdũ. ĩ. de regu. iur. cũ in ꝯtemplatiõe. nec tales admittunť ſine queſtiõe. ij. q. j. in p̄mis. ad fi. et. v. q. v. illi q̇. Lau. b ¶ Preſertiȝ id eſt: tm̄. ſm alios teneť ꝓprie. c ¶ Emẽdati ſi enĩ teſtis emẽdatus eſt ꝺ crimĩe: admitti debet ſi ciuiliť agitur vt hic patet. et arg. l. di. quia tua. ꝛ. c. dño ſcõ et h̄ verũ intellige ſi cum ex illo crimĩe nõ comiteť infamia. ꝛ niſi in crimĩe ꝑiurij q̇ etiã ſi ſit emẽdatꝰ nõ admittiť. ſ. de teſti. teſtĩonium. ſed ſi crimĩaliť agiť nõ admittiť etiã ſi ſit emẽdatus vt in decre. teſtioniũ. ꝛ. vj. q. j. q̇ crimẽ. Itẽ ex hoc videť ꝙ ſi teſtꝭ cui obijciť crimẽ vt repellať ſi vult ꝓbare ſe emẽdatũ ꝙ debeat audiri cũ iam non ſit criminoſus. ſ. de excep. deniq̃. vbi de hoc. ꝛ arg. iij. q. vij. q̇ ſine. d ¶ Talem. ſ. regulareȝ inferioris gradus et male opinionis q̇ de facili põt puniri: qualis fuit abbas iſte. ꝛ reſpicit ſcd̄am diſtinctionẽ. ſ. ꝟ. Itẽ vtrum ipſe regularis ꝛc̄. ꝓ altera p̄te tm̄. e ¶ Taliť. ſ. ciuiliter. cũ agiť in modũ inq̇ſitiõis ſm tem̄pantiã eq̇tatis ꝓut ſequiť in lr̄a. ꝛ reſpicit p̄mã diſtinctionẽ. ſ. circa p̄n. ꝟ. vtrũ is ꝛc̄. Et ita tales teſtes ꝯ talem p̄latũ admittunť cũ ciuiliť agiť ſm eq̇tatẽ: ergo a ꝯtrio ſenſu colligiť ꝙ ſi agať crimĩaliť aut etiã ciuiliť ſm rigorẽ ꝯtra regularẽ ꝛ infamatũ vt dictũ eſt: nõ admittunť tales teſtes q̇ nõ ſunt emẽdati etiã cũ alijs adminiculis ĩ crimĩe excepto: ꝛ multominꝰ ſi agiť ꝯ ſecularẽ etiã ciuiliť ꝛ ſm eq̇tatẽ. q2 tuc taleſ teſtes nõ admittũtur. ꝛ ſic maius eſt p̄uilegiũ clericoꝝ q̃ monachoꝝ: q2 in eodem mõ agẽdi alij teſtes admittunť ꝯ clericos ꝛ alij ꝯtra monachos. arg. vj. q. j. lege. ꝛ. c. alia eſt cauſa. Et. xciij. di. a ſubdiacono. Sȝ arg. ꝯ. ij. q. j. in primis. vbi indiſtincte dicit nõ diſtinguẽdo inter regularem ꝛ ſecularẽ: ſed illud loquiť in accuſatiõe. ꝛ ſic patȝ ꝙ ſi agatur crimĩaliť ꝯtra ſecularẽ aut etiã regularem infamatũ de crimĩe ſymonie: ſiue de crimĩe excepto: tm̄ honeſti teſtes admittũť: ꝛ ſufficit ſi ſint emẽdati ꝛ hoc ꝺ eq̇tate. videť tñ ꝑ decre. Grego. ꝙ ꝺ iure ꝛ nõ ꝺ eq̇tate admittẽdi ſunt teſtes emẽdati etiã ſine alijs adminiculis: cum agitur ciuiliť de crimĩe ſine aliqua diſtinctiõe. ſ. de teſti. teſtĩoniũ ergo in ſymonia multo fortius cũ ſit crimen exceptũ: quoniã in alijs ſunt admittẽdi teſtes emẽdati niſi in ꝑiurio: vel niſi eos infamia comiteť: vt ibi diciť. niſi tu velleſ eaȝ reducere ad equitatẽ ſm iſtã. Sed ꝯtra potius videť. vt. ſ. ipſa reducatur ad illam tanq̃ ad poſteriorẽ. ff. de le. non eſt nouũ. ꝛ ſic non habent locũ p̄miſſe diſtinctiões. Ultima pars prime diſtinctiõiſ tolliť. ſ. vtrũ agatur ſm iuris rigorẽ ꝛc̄. ꝛ ſic remanet vtrũ agatur crimĩaliť an ciuiliť. vt ſi ciuiliť: admittũť teſtes emẽdati ſm tenorẽ illius decre. predicte. Secũda diſtinctio tollitur ex toto. ſcilicet vtrum ipſe ſit regularis ꝛc̄. ꝛ illa diſtinctio que fit circa ꝑſonas teſtium remanet. Ergo hoc remanet inq̇rendũ vtrũ agatur crĩmaliť vel ciuiliter de crimine. Et vtrũ teſtes ſint honeſti quibus crimĩa obijci non poſſunt vt illi tm̄ admittanť ſi crimĩaliter agitur aut fuerint crimĩoſi ꝛ emẽdati: vt ſi agitur de crimine ciuiliter: illi bene admitti poſſunt ſm decre. predictaȝ. et ſic difficultas huius decretaliſ parum valet. vł dic ꝙ illa decre. teſtimoniũ intelligitur cum agiť ciuiliter ꝛ de crimine non excepto. ꝛ tũc de iure cõmuni tm̄ teſtes emendati ꝺ crimine recipiũtur. hoc intelligitur cuȝ agitur ꝺ crimine excepto ſymonie. ſ. ciuiliter. ꝛ tunc recipiuntur teſtes viles ꝛ infames ꝯtra infamatos de equitate ꝛ non de rigore. qualis fuit iſte abbas ꝯtra quẽ tales teſtes recepti fuerũt de equitate tm̄. cũ alijs adminiculis. vt hic patet. arg. opti. ſ. de teſti. c. vlti. Et hoc dixit Tan. et Jo. Lau. ꝯtra. vt. ſ. in notu. cum iam eẽnt ꝛc̄. ꝛ iſtud preſertim ſm Jo. et Tan. ponitur compatiue. Laurẽ. exponit p̄ſertim. id eſt tantũ. ꝛ ſic vtraq̃ decre. remanet in ſuo loco. ꝛ hoc ĩnuũt iſta verba. tales ꝯtra taleȝ taliter duximꝰ ꝛc̄. ꝛ dic tales. ſcilicet viles. ꝛ crimĩoſoſ ꝯtra talem infamatũ ꝛ regulareȝ taliter: ſcilicet ciuiliter. ꝛ de equitate non de rigore. B. f ¶ Admittẽdos. verba iſta ſic expone ſm Lau. tales ſcilicet teſtes emendatos de crimine furti adulterij. ꝛ ꝯſimiliũ criminũ. qui ex charitate teſtificanť ſine alijs adminiculł ſm Lauren. vel ſi non ſunt emendati admittunť cum alijs adminiculis. vt dicitur in fi. glo. ſm alios. ꝛ reſpicit diſtinctionẽ. ſ. ꝟ. preterea. et. ꝟ. vtrũ ne teſtes ꝓ altera parte. ꝛ ſequẽtẽ. ꝟ. deniq̃. g ¶ Ciuiliter. quo caſu admittunť mulieres. ſ. de teſti. quoniã. ꝛ. c. tam litteris. Berñ. h ¶ Amoucreť. ſm euangelicã veritatem. ſ. de accu. qualiter. i ¶ Leuioribꝫ. ſic. ſ. de accuſa. qualiter. in fi. quia non ita pingue ius habent regulares ſicut ſeculares. argu. ſ. de ſtatu mona. ad monaſteriũ. argu. eo. ti. c. ij. in fi. vel potius quia ñ eſt tantũ ſcandalũ pro remotione regularis ſicut ſecularis. ꝛ hoc eſt de ꝯſuetudine approbata. vt dicit. in fi. c. k ¶ Amoueri. vbi quis remoueť ꝓpter fraudem infamis eſt ſecus ſi propter ſimplicitatem. ff. de ſuſpe. tuto. l. iij. §. qui ob ſegniciem. ꝛ. C. eo. titu. l. vlti. niſi ſit patronꝰ. inſti. de ſuſpec. tuto. in prin. Si ꝟo ñ exprimatur an per fraudem vel per ſimplicitatẽ aliq̇s amoueatur: non eſt infamiſ. ff. eo. he enim cauſe. Uin. l ¶ Ceſſit. ꝛ ita qui timore ꝓbationis ceſſit. non habebit aliq̇d priuilegium. argu. xxiiij. diſtinc. c. vlti. Sȝ nunquid iudex debet deſiſtere ab inquiſitione propter ipſius ceſſionẽ. argu. ꝙ non. ff. de iudi. ſi quis poſtea. Argu. contra. ff. de ſuſpec. tuto. l. poſt finitam. q2 nec dolum facit qui rem deſerit vt litem effugiat. ff. ꝺ alie. mu. iu. cau. fac. l. item ſi res. §. j. ꝛ qui diffidit de iure ſuo licite cedit liti. ſ. de poſtula. prela. bone. ꝛ iam finem inquiſitionis ꝯſecuti ſunt inquiſitores. quare nõ debent amplius procedere inquiſitores: niſi vt habeant ratam ceſſionem. ſic. ſ. de elec. dudum. in fine. B.

Sicut tuis ¶ In ꝑma ponit ꝯſultatio. In ſecũda rñſio: ibi. Quis. In tertia ꝑte ponit quedã determiatio: ibi. Illos. Ab. Sicu. a ¶ Canonicam. Hic habes expſſe ꝙ electio põt fieri de aliena eccleſia de h nõ. ſ. de elec. cũ inter canonicos. b ¶ Ad colonienſem.

Sicut tuis litteris intimaſti: cum in Iemblacen. eccleſia fueris monachꝰ fuiſti tandem ꝓmotus ad regimen eccleſie floreñ. verum abbate Iemblaceñ. poſt ſublato de medio: ipſa que prius te filiũ habuerat: in patrem a per electionẽ canonicã te vocauit: ⁊ quia paſtore carebat leodieñ. eccleſia cathedralis b ad colonieñ. eccleſiã q̄ tua ẽ metropolis ꝓficiſcẽs: ipſius auctoritate ⁊ Iemblaceñ. eccleſia interim miniſtraſti. Ceterũ poſtq̄ꝫ in leodieñ. eccleſia fuit eꝑs inſtitutꝰ: is a te req̄ſitus: electionez de te factam noluit ꝯfirmare. Verũ cũ hec fieri ꝓ extorq̄nda pecunia cõperiſſes: ſub intermi c natione anathematꝭ vetuiſti ne ꝓ facto hmõi aliq̄ pecunia offerret: ſed quidã ꝺ fratribus te incõſulto ⁊ ignorãte: ꝯtra excõicatiõis a te facte ſnĩam veniẽtes: ꝓmiſerũt d pecuniã ⁊ etiam exoluerunt. et ſic ab epõ inuitatus inſtitutionẽ ab eo accepiſti libere: queẽadmodũ poſtulabas. et. j. ¶ Quãuis autẽ ẜm ſa e crorꝫ canonũ inſtituta puuli q̄ cupiditate parẽtũ eccleſias per pecuniã ſunt adepti: eas dimittere teneanẜ. quia tamen longe diuerſum eſt non f prebere ꝯſenſuz: ⁊ expreſſum aliquid ꝓhibere taliter du g ximus rñdendũ. q̄m ex eo ꝙ ꝯtra ꝓhibitionẽ ⁊ volũtatez tuam a qua poſtmodũ mĩme receſſiſti: aliquis te penitus ignorante ꝓmiſit pecuniã et exoluit (preſertim cuz is nul h la ſit tibi ꝯſanguinitate ꝯiũctus) nihil debet tibi ad penam vel culpam (ſicut credi i k mꝰ) imputari: niſi poſtea cõſenſeris: pecuniã ſoluẽdo ꝓmiſſam: aut reddẽdo ſolutã. alioq̄n ꝯtingeret ꝙ alicuius l factum inſidias inimico pa m rantis: ei dãnoſum exiſteret cui penitus diſpliceret: ⁊ ſic aliquis de fraude ſua cõmo n dum reportaret. ¶ Illos autem qui dederũt pecuniã vel etiam receperũt: in tm̃ ꝯſtat eſſe culpabiles: ꝙ ſi exceſſus eorꝫ eſſet eccleſie manifeſtus o (que non iudicat ꝺ occultꝭ) pena eſſent canonica feriẽdi

Idem decano beluaceñ. Si clericus cũ pacto confert eccleſie bona ſua vt in ipſa recipiaẜ in canonicuz ⁊ illa ſibi retineat ꝓ prebenda. ſymonia cõmittiẜ ſecus ſi hoc fiat ſine pacto. Ca. XXXIIII

Sed q̄re hoc nõ e capitulũ eccłie cathedralis potuit eius electionẽ ꝯfirmare ⁊ ei dare licentiã miniſtrãdi. arg. ꝙ ñ. lxxj. di. fraternitatem. xxiiij. di. ꝑſbyteri. ſed verum eſt ꝙ vacante eccleſia capitulũ poteſt huiꝰ modi electiones ꝯfirmare. ſ. de maio. et ob. cum olim. vbi de hoc ſed hoc poteſt eẽ de ꝯſuetudĩe metropolis eccleſie ꝙ ad metropolitanũ accedant. c ¶ Anathematis. Argu. ꝙ abbas ꝯfirmatꝰ poſſit excõicare qꝺ verũ eſt ⁊ prior etiã. ſ. ꝺ ma. et obe. cũ in eccleſijs. ⁊ hec fuit ſnĩa excõicationis ⁊ nõ cõmiatio vt ſeq̄ntia ꝓbant. ⁊ ſic ẽ arg. ꝙ ꝑ talia verba ꝓhibeo ſub intminatione anathematis ſub excõicatiõe feraẜ ſnĩa. arg. ad hoc ſ. de locato. c. j. et. j. de eo q̄ fur. ordi. rece. c. j. Sz dicas ꝙ excõicatio nõ fuit facta ſub hac forma ꝟborꝫ: ſꝫ expſſe excõicauit q̄ ꝯtra facerẽt ſub hac forma. q̄cũq̄ꝫ ſoluerit aliq̄d illũ excõico et ita ſub intermiatiõe excõicatiõis facte ſub ꝯditione lata fuit hec ſnĩa. ⁊ ſnĩa excõicatiõis ſub ꝯditiõe pt ferri. ⁊ q̄ ꝯtra facit ẽ excõicatꝰ. j. de ſen. excõ. a nobis. ⁊. ſ. de ap. ꝑterea. ⁊ papa refert hic factũ ꝑ iſtã formã. vnde ſi dicaẜ ſub intermiatiõe vel ſub pena excõicatiõis ꝑcipio nõ eſt excõicatꝰ q̄ ꝯtra facit. ⁊ ſic eſt excõicatio tm̃ ⁊ h ꝓbaẜ. ſ. de iurepa. relatũ. §. j. ⁊. ſ. ne cleri. vel mona. clericis. ⁊ ſic intellige oĩa illa iura. lxiij. di. ſalonitane. ⁊ ꝑdictas decre. ſ. de loca. c. j. ⁊. j. de eo q̄ fur. ordi. rece. c. j. ⁊ alia ꝯſimilia. de h etiã dr. j. de ſagit. c. vno. Berñ. d ¶ Exoluerũt. forte bono zelo: ſꝫ ñ ẜz ſcientiã ⁊ ita errauerũt. H. e ¶ Canonũ. j. q. v. ꝑſentiũ. ſ. e. de regula. ⁊. c. ex inſinuatiõe. f ¶ Prebere. quia ſepe qui tacet ꝯſentire videẜ. liiij. di. ſi ſeruꝰ ſciente. C. de nup. ſi vt ꝓponis. ⁊ ſic iſte abbas ꝯſenſiſſe ꝑſumereẜ ſi poſtq̄ꝫ intellexerit nõ ꝯtradixiſſet ſicut ecõuerſo videẜ ꝯtradicere q̄ expſſe non ꝯſentit. de ꝯſe. di. iiij. cum ꝓ paruulis. ff. de ꝓcura. filiuſfamilias. §. inuitꝰ. ff. de ſerui. vrba. ꝑdi. inuitũ. ſ. de bap. maiores. ꝓ. fi. arg. ꝯ. ff. de regu. iur. q̄ tacet. Vin.

g ¶ Quoniaz ꝓ qꝺ. ſic ecõuerſo: quia ponit ꝓ ꝙ. iij. q. v. qꝺ ſuſpecti.

h ¶ Conſanguinitate. ſ. de eta. ⁊ q̄li. tuam.

i ¶ Imputari dixit Vin. ꝙ h intelligiẜ cũ aliquis iam eſt electus ⁊ eo ignorãte ⁊ reclamante daẜ pecunia cõfirmatori. Si ãt nondũ eſſet electus: licet eo reclamante dareẜ pecunia electoribus obeſſet electo quia ꝑ pecuniam eligiẜ niſi dantes hoc facerent in odiũ eiꝰ vt h. ⁊. ſ. e. nob.

k ¶ Cõſenſerꝭ nam ſi ꝯſenſiſſet ſymoniã cõmiſiſſet. qꝛ ꝯſentire ẽ q̄ñcũq̄ꝫ ꝯſentire et añ ⁊ poſt. j. q. j. eos. in fi. ⁊. q. iij. ſi q̄s ꝑbẽdas et. c. ſi q̄s obiecerit qꝛ ĩ maleficijs ratihabitio retrotrahiẜ ⁊ mãdato comparaẜ ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. quotiens. et. ſ. ꝺ reſti. ſpo. cum ad ſedem. ĩ fi. ⁊. ij. q. j. notũ. ⁊ ita ẜm canones poſſũ hr̃e ratũ qꝺ ñ meo noĩe geſtũ eſt. ix. q. ij. lugduñ. ⁊ ẜm leges. ff. de nego. geſt. ſi pupilli. §. itẽ queriẜ. Quidã dicũt vt Tan. ꝙ aliq̄s poteſt hr̃e ratum. ſed ſymoniam non cõmittit q̄ꝫuis grauiẜ peccet. arg. j. c. xxi. ⁊ in hoc ꝙ dicit pecuniã ſoluẽdo põt eſſe arg. ꝙ non ſit ſymoniacꝰ ꝑ ſolam ratihabitionẽ.

l ¶ Parantis. ſic. ff. ſi quis cau. l. ij. §. vl.

m ¶ Dãnoſum. qꝺ eẽt iniquũ. cũ pctã tm̃ tenere ſuos auctores debeant. C. de penis. ſancimus. et ſ. de his que fi. a ma. par. ca. queſiuit. ⁊ non debuit alius alterius odio ꝑgrauari. ff. de inoffi. teſta. ſi q̄s ſuo.

n ¶ Reportaret. qꝺ eſſe non debet. ĩmo quandoq̄ꝫ punitur in eo in quo deliquit. ſ. de iurepa. paſtoralis. et. ſ. de ĩmunita. eccle. c. vlti. Berñ.

o ¶ De occultis. xxxij. diſtinc. erubeſcant. vj. q. j. ſi omnia. ⁊. xxxij. q. v. chriſtiana. ⁊. j. c. proxi. Berñ.

Ta nos. ¶ Sunt due partes. In prima ↄſultatio. In secūda rn̄ſio: ibi. Deuotioni tue. Que diſtinguēdo ꝓſequit̄ duo mēbra: Secūdū: ibi. Si ꝟo cuius determiatione ſūmittit: ibi. Licet. Ab. Sicu.
a ¶ Pacto. j. q. ij. q̄ꝑpio. ꝛ. ſ. de pac. c. vl. b ¶ Cōuencio. ꝛ modus etiam. ſ. vt eccl. bene. c. vno. B.

q. iij. c. j. ꝛ argu. j. de vſuris. ↄſuluit. Lan. dicit ꝙ ſola pactio facit aliquem ſymoniacū. argu. huius decre. et ſ. vt eccle. benefi. vt noſtrū. Jo.

Per tuas. ¶ Cōmunis diuiſio. Scda: ibi. Nos igitur. Abbas. Sicu. g ¶ Quorūdam. quibus credere non debuit. xxxiij. di. habuiſſe. argu. lxxxvj. diſ. ſi qd vero. argu. ↄtra ꝙ illud dicimur ſcire qd ab alijs audiuimus. xxij q. v. hoc videtur Bern̄.

c ¶ Rogans. No. ꝙ alijs pt rogare vt in canonicū admittatur: de hmōi precibus nō. ſ. de eta. ꝛ quali. tuā. Bern̄.

d ¶ Conſentiant. id ē. ſine aliqua pactiōe vel mala intentione Dic enī patet ꝙ eo tpe quo quis recipit̄ pōt aliquid offerre ceſſante oī ↄditiōe et pacto: ſed ꝯvidetur ꝙ nō liceat tempe receptionis. arg. j. q. j emēdari. ne qd gratis fieri debꝫ ꝓ precio fieri videat̄. ꝛ ſic videatur habere ſpeciem mali a q̄ etiā abſtinēdū eſt. ſ. eo. audiuim⁹. ſ. de vi. ꝛ ho. cleri. cum ab omni. et eſt arg. ad hoc. j. q. ij. q̄ꝑpio. in fi. vbi dicitur ac poſtmodum ꝛc. Sed verum eſt vt hic dicitur ꝙ tempore ingreſſus poteſt dari aliquid ꝛ licituꝫ eſt dum tamen ceſſꝫ pactio ꝛ cōditio vt hic dicitur j. ſ. de ꝓba.

Ta nos duxit diſcretio ↄſulēdos. et. j. ¶ Deuotioni. t. t. Rn̄. ꝙ ſi qs clericus cum ↄditione vel pacto
a largiat̄ aut offerat bona ſua vt illa poſtmodū ꝓ prebēda retineat: ꝛ in canonicum admittat̄: hmōi oblatio vel receptio fieri non poterit ſine vicio ſymonie. cum in talib⁹
b oīs pactio aut ↄuentio ceſſare debeat: iuxta canonicas ſanctiōes. ¶ Si ꝟo pure ac ſine pacto ex ↄditione quali
c bet offerat: rogans humilit̄ vt in canonicū admittat̄: et bona ſua retinere ſibi liceat ꝓ prebenda: ꝛ clerici eiuſdē
d eccleſie pure ↄſentiāt: hmōi receptio fieri potuit abſq ſcrupulo ſymoniace prauitatis. ¶ Licet autem talit̄ duximus rn̄dendū: quia nobis
e datū eſt de manifeſtis tantūmodo iudicare. ſi tamen is q̄ talem donationē facit ea intentiōe ducat̄: vt ꝑ temporalia bona que offert: ſpūalia valeat adipiſci: ꝛ clerici qui eum in fratrē admittūt: non eſſent eum niſi cōmoda temporalia ꝑciperēt admiſſuri: ſine dubio tā ille q̄ iſti apud diſtrictum iudicem (q̄ ſcrutator eſt cordium: ꝛ cognitor ſe
f cretoꝝ) culpabiles iudicant̄

Idem priori Cantuarieñ.

Non debet quis ordinem recipere ab eo quē credit ſymoniacū ſed miniſtrare poteſt ĩ illis quos prius ab iſto recepit. Ca. XXXV

Per tuas litteras intimaſti: ꝙ cum. B. in quadam domo carthuſieñ. ordis ſuſcepiſſet habitum monachalē: a diocе. epiſcopo fuit in ſubdiaconū ordinatus: ſed poſtmodū
g didicit ex relatione quorundam: qd epiſcopus multotiens cōmiſerat vicium ſymonie: propter qd idem monachuſ in ſuſcepto formidat ordine miniſtrare: nolēs ab eo dem epiſcopo ad ſuperiores ordīes ꝓmoueri. et. j. ¶ Nos igitur reſpondemus: vt ideꝫ in ordine ſic ſuſcepto ſecure
h miniſtret: ſed contra ↄſcientiam ad ſuperiores ordines non aſcendat: ne forte edificet ad gehennam: licet ex eo ꝙ ↄſcientiam nimis habuerit ſcrupuloſam: in difficultatem huiuſmodi ſit collapſus: quam vtiq non euadet niſi deponat erroreꝫ. Idem Cantuarieñ. archiepo.

Pro chryſmate vel inueſtitura eccleſiarū nil exigi debet. nec excuſat ↄſuetudo vel nomīs variatio. Ca. XXXVI

h ¶ Diſtret. cum non conſtet ei illum ſymoniacum eſſe alias ſi ſciret illuꝫ ſymoniacū ſtultus eſſet: qꝛ ſymoniacus non habꝫ executionem. vt. ſ. eo. tanta. vnde eam dare nō poteſt. Preterea dixit Jo. ꝙ licet quis cōmittat ſymoniam: nō perdit eo ipſo executionē: niſi ſit ſymoniacus in ordine. Alij dicūt ↄtrariū ꝙ omīs ſymoniacus ipſo iure ſuſpenſuſ eſt. vt. j. q. j. repe riuntur. ꝛ. c. quibuſdam. Illud videtur verū qd ſiue ordinem ſiue beneficiū adeptus eſt per ſymoniam: impedit ordinis executionem etiam poſt peractā penitentiam. ſ. de accuſa. inquiſitionis. ij. reſponſo. Preterea ſi

c. in preſentia. ꝛ. ſ. de ſucceſſio. ab inteſta. cum dilect⁹ et. ſ. eo. dilectus. ij. in fi. nec ideo minus donatio gratuita dicit̄. arg. ff. manda. ſi remunerādi. arg. j. q. j. iudices. xviij. di. de eulogijs. ꝛ arg. ff. de offi. ꝓcon. ſolēt. §. vlti. ꝛ. ſ. eo. dilectus. ij. in fi. alias dare ſiue ante ſiue poſt ſymonia eſt. j. q. j. eos. in fi. Sed caueat ille q̄ recipit ꝛ qui dat: ne ſub ſpecie talium munerum fraus cōmittat̄. j. q. j. ſi quis neq. ꝛ infra ſequit̄. Johan.

e ¶ De manifeſtis. ſ. c. xxi. in fi. f ¶ Culpabileſ non dicit ſymoniaci. ad parem tamen penam tenent̄ ꝓpter intentionē cum opere ſubſecuto. ſ. de biga. nuper. vnde iſti ſymoniaci non dicunt̄ q̄tum ad eccleſiā niſi velis dicere ꝙ ſola intentio facit hoīem ſymoniacum. arg. j. q. j. qui ſtudet. ꝛ. c. reperiunt̄. ꝛ. j. q. iij. nō ſolum. ſicut ſola ſpes lucri facit hoīem vſurariū. xiiij.

iſte neſcit pro vero illum eſſe ſymoniacum quare papa non dicit ei expreſſe ꝙ recipiat ordines ab eodem vt auferat ab eo errorem ſuum videtur ꝙ ei laqueum inijciat quod eſſe non debet. xxvij. q. j. c. vlti. Solu. papa non debet ei dicere ꝙ recipiat ordines ab ipſo ſi habet ſuper hoc conſcientiam leſam. nec papa eius conſcientiam poſſet mutare niſi ipſemet eam mutaret: quia vis animo fieri non poteſt. xxxij. q. v. §. j. ꝛ. c. j. ꝛ ij. vnde dicit papa conſulendo potius q̄ precipiendo: vt contra conſcientiā non promoueatur ab illo epiſcopo niſi primo illam deponat: quia qui facit contra conſcientiam edificat ad gehennam. xxviij. q. j. §. ex his: et. ſ. de reſtitu. ſpolia. litteras. ꝛ. ſ. de preſcrip. quoniam omne. Sed nuquid poteſt aliquis recipere ordīes ab eo: queꝫ ſcit ſymoniacū in ordine? dico ꝙ nō. ꝛ reci

piendo ordines ab eo non recipit executionē: cum or/
dinator non habeat executionē. ſ. eo. tanta. ⁊. j. q. j. re
periunt. ⁊ potius debet pati excōicationē ꝙ̃ recipere
ordines ab ipſo. ĩ. de ſen. excō. inquiſitiōi. argu. Si vo
aliquis ignoranter etiam recipiat ordines a tali ſy/
moniaco: in or/
dine non reci/
pit executionem
niſi cum eo diſ/
pēſet. j. q. j. ſi ꝗſ
a ſymoniacis. et
ſ. de ordi. ab eo
ꝗ renū. epiſ. c. j.
et. ij. quia ſi eam
non habēt: alijs
eam dare ñ poſ/
ſunt. j. q. j. c. j. et
c. qui ꝑfectionē.
et. q. vij. daiber/
tum. Bern̄.

In tantū ¶ Proui/
det circa duo.
Scōa: ibi. Pra
uam. Et prima
ſubdiuidit. Nã
ꝑma narrat fa/
ctum. Secunda
corrigi mãdat ⁊
puniri: ibi. Cum
vo. Abbas. Si.
a ¶ Chryſma/
te. ſic. ſ. e. ea q̃.
vbi habes ſimi/
lem variationez
noīs. Pro chryſ
mate vo vl' oleo
nihil ē accipien/
dū. ſ. eo. non ſa/
tis. ⁊ qui ꝯ̃ fece/
rit pena canoni/
ca punit̃. vt hic
dicit: que eſt pe/
na depoſitionis
cum nota infa/
mie. j. q. iij. c. vl.
Bern̄.
b ¶ Anticipãt
excogitata frau
de de tēpe ad
tempus. Bern̄.
c ¶ Variant.
taliſ variatio no
minis nō ꝓdeſt. q2 qōcūq3 nomē imponãt: ſymoniam
cōmittūt ſicut in vſura. xiiij. q. iij. plerica3. ſic eni faci/
unt vſurarij: nūc appellãt lucrū: nūc emolumētū q̃n/
doq3 penã in fraudē. arg. ff. ſi cer. pe. lecta ē ſic. C. de
libe. cau. iubem⁹. Bern̄. d ¶ Qui prius. emptor
eni prius tenet̃ offerre preciū ꝙ̃ venditor ei rem tra/
dat. ff. ð ac: emp. ⁊ ven. iulian⁹. §. offerri. Sz ſi neuter
hz fidē alteri: ꝑciū ⁊ res deponat̃ apud ſeq̃ſtrū. ff. de
ſol. ſi ſolitur⁹. Jo. e ¶ Grat' ſit. gr̃a. j. q. j. c. j.
f ¶ Culpa. arg. ꝙ delictū ſubditoꝝ imputat̃ ꝑlato.
ſic. ſ. ð offi. ordi. irrefragabili. vbi ð h. B. g ¶ Con

In tantū peccat' exigē/
tib⁹ corda q̃rūdã ſymo/
niaca prauitas depravauit.
et. ĩ. ¶ Sane ꝑuenit ad au/
dientiã noſtrã. ꝙ cū olim q̃/
a dam ſuffraganei tui ꝓ chryſ
mate certam ꝯſueuerãt acci/
pere pecunie ꝙ̃titatē: nō me
tuētes penã canonicã: ⁊ cor/
rectionē tuam eludere cupi/
entes: tempus faciēde ſolu/
b tionis anticipãt: recipientes
in media q̃dragesima: qō re
cipere ꝯſueuere poſt paſcha.
et vt cauſam recipiēdi diſſi/
c mulent nomē denarioꝝ vari
ant: denarios q̃s prius chryſ
males: ſecūdo paſchales di/
cebant: ꝯſuetudinē medie q̃/
draſime nuncupantes. et. ĩ.
¶ Cū vo expreſſius exꝑmat
d venditiōis ſpēm: q̃ prius re/
cipit preciū ꝙ̃ rem ꝯferat ꝑ/
e cioſam: ⁊ gratis ſit gratia cō
ferēda: mandam⁹ quatenus
taliter exceſſus corrigas: ſu/
pradictos ſuffraganeos tuos
et officiales eoꝝ a tam illici/
ta exactiōe cōpeſcēs: ꝙ alio/
f rū culpa tibi ob tuã negligē
tiam non imputet̃ ad penã.
g ¶ Prauã illã ꝯſuetudinē ð
tuã ꝓuincia ſtudeas abolere
h: ꝑ quã ꝓ eccleſiaruz inueſti/
tura: archidiaconi marchaz
argenti: minores vo decani
vaccam albam ſibi dari po/
ſtulant: vel certam ſolui pe/
cunie ꝙ̃titatē. Idem. Ordi

ſuetudinē. in talib⁹ eni nō excuſat ꝯſuetudo. ſz potius
accuſat. ſ. e. nō ſat'. ⁊. c. cū in eccleſie. q2 male ꝯſuetu/
dines tꝑe nō ꝯfirmant̃. in auc̃. vt nulli iudi. §. j. col. ix
Bern̄. h ¶ Inueſtitura. ꝓ q̃ nihil ē dãdū. ſ. e. cuz
ĩ eccl'ie. nec ꝓ aliq̃ ſacro ſpūali. vt ibi ð2. nec paſtū nec
paſtellū q̃s da/
re debet. j. q. iij.
ſi q̃s ꝑbēdas. B

natus in ſubdiaconū q̃ prius
ꝑñtatori ſuo ꝓmiſit ꝙ nil ab
eo peteret: in ſuſcepto miſtra
re. vel ad ſuꝑiores ordīes aſ
cendere ſine diſpēſatiōe non
poteſt. etiaz ſi peccare nō cre
diderit. Ca. XXXVII
Per tuas nob lr̃as inti/
maſti. ꝙ cum. D. lator ꝑñtiū
vellet in ſubdiaconū ordina
ri: ⁊ certū titulū nō haberet:
quēdã ꝑſbyterū exorauit vt
ipſum ad eccleſie ſue titulum
ꝑñtaret: qō cū ille facere re/
cuſaret: ipſe illi firmit̃ repro
miſit: ꝙ nunꝙ̃ ſi ꝑñtaret eun
dem in eccleſia ſua: aliquam
peteret portionē. ⁊ ſic ad ꝑ/
ſentationē eius extitit ordi/
natus. nec ſe in hoc egiſſe ali
i qō illicitum intellexit. et. ĩ.
¶ Nos inq̃ſi. t. t. Rñ. ꝙ niſi
k cū eo fuerit miſericordit̃ di/
ſpenſatū: nec ad ſuꝑiores aſ/
cendere: nec in ſuſcepto de/
l bet ordine miſtrare. Idem.
Symonia eſt dare pecuniaz
pro vicariatu vel pro alia ad
miniſtratiōe rerum ſpiritua
lium. ſeu eccleſiaſticaruz ha
benda. ⁊ dantes ⁊ recipiētes
ab illa eccleſia ſunt eijciendi
Conſule Ca. XXXVIII
re. et. ĩ. Quicūq3 vice/
dominatū vel aliam eccleſia
m ſticaruz rerum admīſtratio/
nem ꝑ pecuniã obtinere vo/
luerint: tã emētes ꝙ̃ vēdētes
cū Symōe ꝑcellunt̃: ⁊ ab il/

Per tuas ¶ Due ſūt
ꝑtes: ꝯſultatio ⁊
rñſio. Scōa: ibi
Nos. Ab. Sic.
i ¶ Intellexit
ꝑpt̃ h̄ non excu/
ſat̃: vt bñ ſeq̃n/
tia notãt. q2 po/
tuit ꝯſulere peri
tiores. xxxvij. di
ſtin. §. vl. ff. de
iur. ⁊ fac. ig. l. re
gula. §. ſed iuris
Bern̄.
k ¶ Diſpēſa/
tū. ſic. ĩ. eo. c. pe.
vbi etiã imponi
tur pena ordina
tori: ꝑñtatori: et
ꝑñtato. ⁊ ita di/
ſpēſari pōt cū ſy
moniaco in ordi
ne. Arg. ꝯ̃. j. q. j
erga ſymonia/
cos. ⁊. c. ſi quis
neq3. ſed illa ca/
pitula loquūt̃ in
dignitate. ⁊ non
negat̃ q̃n poſſit
cū talib⁹ diſpen
ſari. ſz nulla mi/
ſericordia ē ad/
hibēda in digni
tate ſeruãda q̃n
oporteat eos re/
nūciare. q2 peni
tentiã ordine vl'
beneficio retēto
agere nō ꝑñt. j.
q. vij. req̃rit'. et
ſ. de accu. inq̃ſi/
tionis. j. Rñ. q̃s
poſſit cū talibus
diſpenſare dictū
eſt. ſ. e. de ſymo/
niace. ⁊ melius.
ſ. de renū. poſt
tranſlationē. de pena iſtoꝝ dicit̃. ĩ. eo. c. penul. ⁊ q̃s cuz
talib⁹ poſſit diſpēſare. l ¶ Miniſtrare. triplici de
cauſa. tum quia fuit hic mun⁹ a lingua. j. q. j. ſunt nō/
nulli. tum quia nulla ꝯditio debet interuenire. vt. ſ. e.
tua. ⁊. ſ. de pac. c. vl. ⁊. j. q. ij. ꝙ̃pio. tum quia ꝑ ſurre/
ptionē voluit ordinē adipiſci. arg. xxiiij. di. qñ. ⁊. ſ. de
elec. cum dilecti. Jo.
Conſulere. ¶ Nō eget ſūmario q2 breuis. ſed
ꝑ alia verba pōt ſūmari vt in rubro. Nec diuidi
tur. Abbas. Sicu. m ¶ Admiſtrationē. qō h̄ di/
citur intellige ꝑ id qō habes. j. q. iij. ſaluator. circa me

diuꝫ capituli. vbi habes ꝙ nulla admiſtratio eccl'iaſti/ca pōt vēdi vel emi ꝑpoſitura economi officiū vicedo/minat⁹: aduocatia ſiue caſtaldionat⁹ ⁊ iudicatura aut quelibet admiſtratio. ⁊. c. ſiquis ep̄us in ꝑnci. cauſe.

a ¶ Voluerūt: arg. ꝙ ſola volūtas facit hoīem ſymoniacuꝫ. j. q. j. qui ſtudet. Sꝫ h̄ nō credo ꝙ ſola voluntas facit homīnē ſymoniacū dūmodo ꝯtenta ſit ſuis terminis. j. eo. c. vlti. licet al's peccet: vt ibi. Sed h̄ non fuit ꝯtenta ſuis finibus: imo ꝓceſſuꝫ fuit ad actū. ⁊ h̄ notat̃ ꝑ hoc qꝺ dicit taꝫ emētes q̄ꝫ vendētes. vel ad ſtudia emēdi ꝓceſſerūt q̄ꝫtum in eis fuit: vnde tanq̄ꝫ ſymoniaci iudicādi ſunt. j. q. j. qui ſtudet. ⁊ ſic itellige qꝺ dicit in fine voluerunt.

la eccleſia in cui⁹ cōtumeliaꝫ a dare pecuniā ⁊ accipere voluerunt: iuſte excludunt̃.

Idem in ꝯcilio generali.

Symoniacū eſt aliq̄d exigere ꝓ cōſecratione ep̄oꝝ ⁊ bn̄dictionib⁹ abbatū ⁊ ordinationib⁹ clericorū nec excuſat conſuetudo. Ca. XXXIX.

SIcut ꝓ certo didicim⁹ in pleriſq̄ꝫ loc̄ a pleriſq̄ꝫ ꝑſonis: quaſi colūbas in templo vendētib⁹: fiunt exactiones ⁊ extorſiōes turpes ⁊ praue: pro ꝯſecrationibus ep̄orū: benedictionib⁹ abbatum: ⁊ ordinib⁹ clericoꝝ: eſt q̄ꝫ taxatū q̄ꝫtū ſit iſti vel illi: quantūue alteri vel alij ꝑſoluendum: ⁊ ad cumulū dānationis maioris: quidā cupiditatē ⁊ prauitatē hmōi nitū b tur defendere: ꝑ ꝯſuetudinē longo tꝑe obſeruatā. ¶ Tātuꝫ igit̃ abolere volētes abuſuꝫ: ꝯſuetudinē huiuſcemodi (q̄ magis dicēda eſt corruptela) penit⁹ reprobam⁹: firmiter ſtatuētes: vt ꝓ his ſiue ꝯferēdis ſiue collatis: nemo aliq̄d quocūq̄ꝫ p̄textu exigere aut extorq̄re p̄ſumat. alioquin ⁊ qui recepit: ⁊ qui dederit huiuſmodi preciuꝫ om c nino damnatū: cum giezi: et ſymone condenet̃.

SIcut pro. ¶ Primo narrat exceſſum ⁊ ipſius excuſationē. ſecundo excuſationē reprobat ⁊ exceſſuꝫ ꝓhibet et penam adijcit. ibi: tātū. Abbas Sicu.

b ¶ Per conſuetudinem: fingunt em̄ tales ꝙ in conſecratione aliq̄d licite petitur non pro conſecratione ſed ꝓ conſuetudine: argu. lxiij. diſ. quia ſancta. ⁊. c. agathoſa. ⁊. j. q. iij. q̄ſituꝫ. ⁊ in auc̄. de ſanc. epiſ. §. ꝓ cōſuetudinib⁹. coll̄. ix. ſed h̄ nō eſt verū: nec excuſat cōſuetudo in hmōi ſpūalib⁹ vedēdis: imo magis accuſat. s̄. e. nō ſatis. ⁊. c. cū i eccl'ie. vbi talia reprobātur. Jo.

c ¶ Giezier ſymone. Giezite dicunt̃ a giezi ſeruo Eliſei. q̄ primo in veteri teſtamēto vendidit grāꝫ ſanitatis Naaman principi aſſyriorū: vnde venditores ſpūaliū ꝓprie dicunt̃ giezite. Symoniaci dicunt̃ a ſymone mago q̄ poſtea in nouo teſtamēto voluit emere grām ſpūſſancti. j. q. j. qui ſtudet. ⁊. c. cito turpem.

Quoniam ſymo. ¶ Sūt q̄ttuor ꝑtes. Primo ꝓuidet circa futura. Scd̄o circa p̄terita. ibi: de his. Tertio ꝓrogat. ibi hoc etiā. Quarto publicationē fieri mādat. ibi: verum. Ab.

d ¶ Paupertatis: p̄textu em̄ paupꝫtatis nō debet quis opari peccatū mortale: ſed poti⁹ quelibet mala pati. xxxij. q. v. ita ne. et s̄. de his q̄ vi metuſue cā fi. ſacris. nec eo p̄textu ignoſcēdū eſt illis. ff. de rit. nup. palā. §. nō eſt. Poſſet dici: ꝙ ſi ita paupes ſūt: ꝙ nō aliquē pn̄t ibi al's aliq̄ modo recipe: q2 nō haberēt ibi victū ſub hac forma poſſent recipi: nō habemus q̄d dem⁹ tibi ꝓ victu niſi tu portes tecuꝫ: vn̄ viuas: dum tn̄ h̄ nō dicat̃ in fraudem ⁊ ſine aliq̄ pacto: arg. j. q. ij ſiq̄s ꝑpt̃ h̄. Jo. ſed tut⁹ ē vt nullo caſu talit̃ aliquis vel aliq̄ recipiatur. Bern̄.

Idem in eodem.

Religioſi p̄cio recepti: vna cū recipiētib⁹ de monaſterio expellunt̃: ⁊ in artiorib⁹ monaſterijs ad agendā penitentiam detrudunt̃. Sed recepti ante iſtud ꝯciliū ponebātur: ſicut recepti ī alijs locis eiuſdē ordinis: niſi multitudo ſit in cauſa: ita tn̄ ꝙ renūcient prime receptioni et de nouo recipiunt̃. Ca. XXXX.

QUoniaꝫ ſymoniaca labes adeo pleraſq̄ꝫ moniales infecit: vt vix aliq̄s ſine p̄cio recipiāt in ſorores: d paupertatis p̄textu volētes hmōi vitiū palliare. ne id de cetero fiat penit⁹ ꝓhibem⁹: ſtatuētes: vt q̄cūq̄ꝫ decetero talē cōmiſerint prauitatē: tā recipiētes q̄ꝫ recepta: ſiue ſit ſubdita ſiue p̄lata: ſine ſpe reſtitutiōis de ſuo monaſterio e expellat̃: in locū artioris re f gule: ad agēdū ꝑpetuā penitentiā retrudēda. ¶ De his aūt q̄ ante hoc ſynodale ſtatutū talit̃ ſunt recepte: ita duximus ꝓuidendū: vt remote de monaſterijs q̄ ꝑperā ſunt ingreſſe: in alijs locis eiuſdē ordinis collocent̃: qꝺ ſi for g te ꝓpter nimiā multitudineꝫ alibi nequerit cōmode collocari: ne dānabilit̃ in ſeculo ⁊ ſat̄ itelligūt̃ depoſiti. nā ext̃ clauſtrū morari n̄ dn̄t: ne dānabilit̃ euagēt̃. vt. j. or: ⁊ arg. s̄. ꝺ regula. ⁊ trāſeun. c. vlti. Sed nūq̄d reſtituit̃ ei pecunia? pōt dici ꝙ ſic. s̄. eo. veniēs. de hoc dictū eſt. s̄. eo. de h̄. Quid ſi nō iuenīunt̃ artiora monaſteria? nihilomin⁹ mutabūt ea. argu. lxxxj. di. valet. vel ſi viſum fuerit renunciabūt locis ſuis. Et denuo reſtituent̃ in illis diſpenſatiue: ꝓut ſequitur infra de alijs qui ante ſtatutum ſunt recepti: vt perpetuam penitentiam ibi agant.

e ¶ Expellat̃: videt̃ intelligendū cū diſtictiōe illi⁹ decre. s̄. e. dilectus. vt ſi directe actū ſit ꝯ tales i modū accuſatiōis ꝙ deponat̃. Si i modū inq̄ſitiōis fiat ꝙ h̄ dicit̃: ſic diſtinguit illa decre. dilect⁹. Itē arg. ꝯ. s̄. de accu. inq̄ſitionis: vbi deponit̃ ſymoniac⁹ in modū inq̄ſitionis. Credo ꝙ hodie ſtandū ſit huic ꝯſtitutioni circa regulares ſymoniacos vt pena iſta ſolummō imponat̃ q̄litercunq̄ꝫ ꝯſtet ꝺ crimine: vt in artiori monaſterio ad agendā ꝑpetuam penitentiā detrudat̃ ſine ordīs ſui executione: cū al's pniaꝫ agere nō pn̄t. j. q. vij. reqrit̄. ar. s̄. ꝺ accu. iq̄ſitiōis.

f ¶ Perpetuā ſic. j. q. j. reperiūtur. ⁊. c. ſiquis neq̄ꝫ. ſic heretici cū redierint ad agendam penitētiam in perpetuū carcerem detruduntur. j. de hereti. c. penulti. quia ⁊ ſymonia dicitur hereſis. vj. q. j. ſed licet. Bern̄.

g ¶ Multitudinem: vt ꝓpter hoc detrahat̃ ſeueritati: ſic. j. de cleri.

excō.mi.latores.ꝛ.s̄.de tēpo.oꝛdi.c.ij.B. a ¶ Per ignoꝛātiā:ſic.s̄.de loca.c.j.ſic.lxxxij.di.ꝓpoſuiſti.
Adiuuimus. ¶ Sunt tres ꝑtes ꝑncipales.in ꝑma narrat factū.in ſecunda inhibitionē.facit ibi:cuigiť.in tertia puniri mandat.ibi:qđ ſiqͣs.Ab.

dicit̄:vt Jo dixit:ꝙ laici abutunť ꝯſuetudinibꝫ:q̄ illis pietatis cā ꝑmiſſe ſunt:vt cū ꝑmittiť eis pn̄tare clericum ipſi volūt euʒ inſtituere:vel cū ipi reqͥrunť:vt cōſentiāt.ipſi volūt eligere:de qͣbꝰ habes.s̄.de iurepa.c.ꝑterea.ꝛ in pluribꝫ alijs qđ nō credo:ſʒ vt ħ ꝑus dictū eſt.Bern̄.

euagenť:recipianť in eiſdeʒ
monaſterijs diſpēſatiue đ no
uo:mutatꝭ ꝑoꝛibꝰ locis:ꝛ in
ferioꝛibꝰ aſſignatis. ¶ Hoc
etiā circa monachos:vł ali
os regulares decernimꝰ ob
ſeruādū. ¶ Uerꝝ ne ꝑ ſimpli
a citatē vel ignoꝛātiā ſe valeāt
excuſare ꝑcipimus:vt dioc̄.
epi ſingulis annis ħ faciāt ꝑ
ſuas dioc̄.publicari. Idem
in eodē. Epiſcopi nil exige
re debēt:vt ꝑmittāt in eccle
ſijs ſibi ſubiectis clericos in
ſtitui monachos ꝓfiteri:vel
moꝛtuos ſepeliri:alioqͣn ex
acta reſtituentur duplicata.

Adiui Ca.XXXVI.
mus de qͣbuſdā epis:
ꝙ decedētibꝰ ecclˀiaꝝ rectoꝛi
bus ipas interdicto ſubijci
unt:nec patiunť alios ī eiſdē
inſtitui:donec ipis certa ſū
b ma pecunie ꝑſoluať.Prete
rea cuʒ miles:aut clericꝰ do
mum religiōis ingrediť:vel
apud religioſos eligit ſepul
turam:etiam ſi nihil loco re
ligioſo reliquerit:difficulta
tes ingerunt ꝛ malicias:do
nec aliqui muneris:manus
ꝯtingat eoꝝ. ¶ Cū igiť non
c ſolū a malo:ſʒ ab omi ſpecie
mali ſit ſˀm aplˀm abſtinēdū:
exactiōes hmōi penitꝰ inhi
bemus. ¶ Qđ ſiqͣs trāſgreſ
d ſoꝛ extiterit:exacta duplica
ta reſtituat:ī vtilitatē locoꝝ
in quoꝝ fuerint ſoluta diſpē
diū:fideliť ꝯuertēda. Ideʒ
in eodem. Sacramēta ſunt li
bere ꝯferēda:cogit tn̄ oꝛdīa
riꝰ laicos obſeruare laudabi
les ꝯſuetudīes.C.XXXVII

Ad aplˀicā audiētiā fre
quēti relatiōe ꝑuenit:
ꝙ qͣdā clerici ꝓ exeqͥis moꝛ
tuoꝝ ꝛ bn̄dictiōibꝰ nubētiū:
ꝛ ſiliˀbꝰ pecuniā exigūt ꝛ ex
toꝛquēt:ꝛ ſi foꝛte eoꝝ cupidi
tati nō fuerit ſatiſfactū:impe
dimenta ficticia fraudulenť
oppoꝰnūt.ecōtra vo qͣdā lai
ci laudabilē cōſuetudinē er
ga ſanctā ecclˀiaʒ pia deuoti
one fideliū introductam:ex
fermēto heretice pꝛauitatis
nitūť infrīgere:ſb ꝑtextu ca
e nonice pietatis. ¶ Quapꝛo
pter ſuꝑ his pꝛauas exactio
nes fieri ꝓhibemꝰ.ꝛ pias cō
ſuetudines ꝑcipimꝰ obſerua
f ri:ſtatuētes:vt libere ꝯferā
tur ecclˀiaſtica ſacrā:ſʒ ꝑ epm̄
loci veritate ꝯgnita:cōpeſcā
g tur qͥ malicioſe nitunť lauda
bilē ꝯſuetudinē īmutare.
Hono.iij.vniuerſis abbati
bus ꝛ fratribꝰ ciſter.oꝛdi.
Pꝛohibet abbates ciſterciē
ſiū ſolēniter inſtallari ꝛ po
nit foꝛmā obediētie quā pꝛe
ſtāt ſuis epis.C.XXXVIII.
h Ne dei ecclˀiaʒ:ꝛ.j.iſtal
i lationis ſolēnitates ī
electis abbatibꝰ oꝛdinis vr̄i
fieri ꝓhibētes. ¶ Adijcimꝰ:
vt archiepi ꝛ epi:ea ſint foꝛ
k ma ꝓfeſſionis ꝯtēti:que ab
oꝛigine veſtri oꝛdinis noſciť
inſtituta.que talis eſt. Ego
frater abbas ciſtercien̄.oꝛdi
nis:ſubiectionē ꝛ reuerētiā
ꝛ obediētiā a ſanctis patri
bus cōſtitutā:ſˀm regulā ſan
cti Benedici tibi dn̄e epiſco
l pe tuiſqȝ ſucceſſoꝛibꝰ canoni
m ce ſubſtituendis:ꝛ ſancte ſe.
n apo.ſaluo oꝛdine meo:perpe
tuo me exhibiturum pꝛomit
to. Grego.ix.pꝛioꝛi ſancte
T.eſculano.

b ¶ Perſoluať
nunqͣd talis dici
tur ſymoniacꝰ qͥ
ſic ſoluit pecuni
am:videť ꝙ nō:
qͣ redimit ius
ſuū:vt.s̄.e.dile
ctꝰ.vbi plene de
ħ:ſicut licitū eſt
alicui coꝛrūpere
accuſatoꝛē ſuuʒ:
vt.ij.q.iij.§.no
tandum.Joan.
c ¶ Specie:ar.
j.q.j.emēdari.ꝛ
s̄.de vi.ꝛ.hone.
cleri.cū ab omi.
d ¶ Duplicata:
ſic.s̄.đ cēſi.ꝓcu
ratiōes.ī fi.ꝛ.s̄.
de īmu.ec.qꝛ ple
riqȝ.ꝛ in auc̄.de
ſanc.epiſ.in ſcđa
colūna.§.ſi vo
laicꝰ.coll.ix.B.

Ad apo. ¶ Pꝛimo
ponit clericoꝝ ꝛ
laicoꝝ exceſſuʒ.
ſcđo ꝯ vtrūqȝ ꝓ
uidet.ibi:qͣpꝛo
pter.Abbas.
e ¶ Pietatis:
ꝑtextu pietatꝭ:n̄
eſt īpietatꝭ com
mittenda.j.q.j.
non eſt putāda.
ꝛ.xiiij.q.v.neqȝ
enim ſi agris.et
xxx.q.j.noſſe.
f ¶ Cōferanť:
1.Theſſa.5 ſacramēta eīn ec
cleſiaſtica gratꝭ
ſine aliqua exa
ctione ſunt cōfe
rēda.s̄.eo.cū in
ecclˀie.c.ea que.
g ¶ Laudabi
leʒ.ſˀ laudabilis
ꝯſuetudo ſeruan
da eſt:cuiꝰ trāſ
greſſoꝛ:vt iuris
punitur.xj.di.in
his.et videť ex
hac lr̄a:ꝙ clerici
licet nil petere
poſſint ꝓ talibꝰ
ſacramētis ſi cō

Ne dei ec. ¶ Due ſūt
partes.ſcđa ibi:
adijcimus.Ab.
h ¶ Ne dei:ca
ſus.Abbates ciſ
terti.oꝛdinis cō
ſueuerāt dare ar
chidia.palafre
nuʒ in ſua inſtal
latiōe:vel aliqđ
eqͥpollēs:qđ hic
ꝓhibuit Hono
rius abbatibꝫ ciſ
tercien̄.ne dece
tero.taliť inſtal
lenť:ſed obediē
tiam faciāt ſuis
epis ꝓut diciť in
littera.
i ¶ Solēnita
tes:iſtallare ab
bates:ꝛ abbatiſ
ſas in ſede pone
re ꝑtinet ad offi
ciū archidia.s̄.
đ offi.archi.c.vt
nr̄m.ꝛ talˀ inſtal
latiōis ſolēnitaſ
nō reqͥriť in ab
batibꝫ oꝛdis ciſ
terci.vt ħ patet.
k ¶ Pꝛofeſſio
nis:q̄ ꝯfitenť ſe
pꝛeſtaturos ſuis
epis ſubiectionē
ꝛc̄.q̄ ſequunť.ſic
ꝛ archiepi debēt
eē ꝯtēti foꝛma ꝓ
feſſiōis a canoni
bus ꝯſtituta.s̄.
de ma.ꝛ obe.di
lecti.q̄ et papa
ꝯtētꝰ ē:vt ibi dꝛ.
l ¶ Succeſſoꝛi
bus:ꝛ ita poſtqͣ
fecit obediētiā ꝑ
deſſoꝛibꝫ:ampli
us eā facere ſuc
ceſſoꝛibꝫ cōpelli
nō dʒ:vt.s̄.đ iu
reiur.veritatis.
ꝛ idē in vaſallo:
vt diciť ibi.
m ¶ Canonice:
alˀs nō tenereť:
puta ſi eēt intru

ſuetudo laudabilis ſuꝑ his ſeruari cōſueuit:ꝙ ꝑ ſupioꝛē cogi poſſunt officio iudicis imploꝛato ad illā ſuādam q̄ ex pietate introducta ē.Uel pōt intelligi qđ ħ

ſus ſine ꝯſenſu clericoꝛū.xij.q.ij.alienatiōes.Bern̄.
n ¶ Oꝛdine.nā ꝯ regulā obedire nō tenenť vt ħ dicitur:in his q̄ ꝯ regulā:vł q̄ illicita ſunt.nullus obedire

teneť. xj. q. j. iij. ſiqs ep̄us. nõ ſemꝑ ſi dñs Julian⁹: ſed bonũ qđ agiť: qñqꝫ ꝓpter obediẽtiã intermittiť. xj. q. iij. q̇d ğ. ⁊ ẽ ſiƚe huic loco. ŝ. de iureiur. ego ẽm̃. Bern. ⁊. c. inſinuatũ. ⁊ iõ mioꝛ pena ĩponiť: ꝓpť affectũ cum oꝑe ſubſecuto. ŝ. ꝺ biga. nuꝑ. ⁊. c. vl. ⁊ ħ intellige ſi cri mẽ ſic occultũ. ſi ꝟo eẽt manifeſtũ ſemꝑ eẽnt ſuſpẽſi. ⁊ ſi accuſarenť ⁊ ꝯuincerenť: deponerenť ex tali ꝓmiſſio ne vel iuramẽto. 𝔅. c ¶ Diſpẽſationẽ: ſic. ŝ. e. ꝑ tu/ as nobis.

Jacobus ¶ Pretextu ꝯſuetudinis nõ ꝺꝫ exigi pꝛãdiũ a canonico ꝺ nouo recepto. h. d. Vel aliť ⁊ ſic vt ĩ rubꝛo. Diu idiť. nã p̄ma ps ponit q̃relã. ſc̄o dat iudicẽ. ibi: q̇circa. Ab. a ¶ Tali ꝯſuetudine: que non excuſat: ſic. ŝ. e. veniens: ĩmo potius ſymoniã inducit: qꝛ ꝓ paſtu vľ paſtello exigi aliq̇d nõ debet ꝓ huiuſmodi ſpiritualib⁹. ŝ. e. c. j. ⁊. j. q. iij. ſiq̇s p̄/ bendas. nõ obſtante aliqua cõſuetudine: vt ibi ⁊. ŝ. eo. in pluribus capl'is. 𝔅.

Si quis: iuramentũ: pactum tale ſiue iuramentũ turpe eſt. ⁊ iõ nullã obligationeꝫ inducit. ŝ. de pac. c. vlt. ⁊. ff. ꝺ ver. obli. generaliť. ⁊ qꝛ ꝑpetuã habet cãm ꝓhibitiõis nulla eſt obligatio. ff. eo. ſi ſtipuler. vt id. Et ita habes: ꝙ ſi p̄ncipale non tenet: nec iuramentuꝫ ſuꝑ hoc factũ. ſi. ŝ. de foꝛo cõpe. ſi diligenti. in fi. C. de legi. nõ dubium: arg. ŝ. de iureiurã. debitores. ⁊ licet talis obligatio nõ tenuerit. puniť ordĩatoꝛ a colla. ordinũ: vt in eo puniať in q̇ peccauit. ŝ. ꝺ iurepa. paſtoraľ. cũ ſuis ſiƚibꝫ. b ¶ Per triẽniũ: ⁊ ita ſymoniaci iudicanť. nec tñ deponuť: niſi qꝛ ad tp̄us ſuſpẽdunť: ſed ħ foꝛte iõ eſt. qꝛ nihil dať vel recipiť ꝓ oꝛdĩatiõe vel p̄ñtatiõe: qꝛ ſymonia eſt ſtudioſa volũtas emẽdi vľ vẽdẽdi ſp̃ũalia: arg. j. q. j. q̇ ſtudet. ſꝫ emptio vel vẽditio ſine p̄cio nõ ꝯſiſtit: inſti. ꝺ empt. ⁊ vẽdi. §. p̄ciũ aũt. ⁊. ff. e. l. ij. §. ſine. ſꝫ ħ nullũ p̄ciũ datũ ẽ. Sꝫ ꝯ̃ iſte remiſit ius qđ ſibi cõpeteret ex tali p̄ñtatiõe ꝯ̃ p̄ſentatoꝛẽ vel oꝛdiatoꝛẽ q̇ tenebať ſibi ad ꝓuiſionẽ. ŝ. de p̄bẽ. cũ ẜm apl'm. ſꝫ idẽ eſt remittere qđ dare. ŝ. de teſti. veniẽs. j. ⁊. ff. de calũ. q̇n etiã. ⁊ ita dñt deponi: ħ nihil remittiť: qꝛ nihil adhuc debeť: ſed renũciať iuri qđ ĩ futuꝝ poſſet acq̇ri ſi p̄ñteť debito mõ: ſed in ꝯ̃ꝛijs remittiť qđ in p̄ñti debeť. ſed ⁊ ſi ħ fieret talis remiſſio deponereť tã dãs q̃ꝫ recipiẽs ſi ꝯuincereť. ŝ. e. de ħ.

Recepto in canonicũ debeť prebenda ⁊ redditus. cõſuetudine nõ obſtãte ꝙ non ſeruauerit prauã ꝯſuetudinem de aliquo tẽpoꝛali dando ipſis canonicis. Ca. XXXIX.

Jacobus canonic⁹ eſculan⁹ expoſuit: ꝙ cũ ipſe in eccleſia Apꝛutiñ. ſit receptus in canonicum ⁊ in fratrem: canonici eiuſdem eccleſie partem ꝓuentuum: ac prebendam ſibi aſſignare recuſant: quandã cõſuetudinem pretendentes: ꝙ pꝛandiũ habere debeãt a canonico recepto de nouo. ¶ Quocirca mãdam⁹ quaten⁹ ſi eſt ita: dictos canonicos: vt tali: ꝯſuetudine non obſtãte: ſibi ſicut vni ex alijs: in ꝓuentibus et prebẽda ꝓuideant ap. re. cõpellas. Idem.

Qui oꝛdinauit aliquem ſub promiſſione de non petendo ab ipſo prouiſionem per triennium a collatione. preſentatoꝛ vero ab executione oꝛdinum etiam per triennium ſuſpẽſi ſunt. oꝛdinatus vero ab oꝛdine perpetuo ſit ſuſpẽſus et ſolum per ſedem apoſtolicã cum eis diſpenſatur. Capitulum. XL.

Si quis oꝛdinauerit ſeu ad oꝛdinẽ p̄ñtauerit aliquẽ ꝓmiſſionẽ vel iuramentum ab illo recipiens: ꝙ ſuꝑ ꝓuiſione ſua non inquietet eundẽ: oꝛdinatoꝛ a collatione: p̄ſentatoꝛ ꝟo ab executi/
b one oꝛdinũ ꝑ triẽniũ: ⁊ oꝛdĩatus ab oꝛdĩe ſic ſuſcepto: do
c nec diſpẽſationẽ ſuꝑ hoc per
d ſedẽ apo. obtinere meruerit:
e ꝓuerint ſe ſuſpẽſos. Idem.

Habet duo dicta. ⁊ ſc̄dm ibi et ad reſignationes. ⁊ ꝓpter breuitatẽ ⁊ varietate lecturarũ aliter nõ ſũmať. Ca. XLI.

Mandato nr̃o recepto vt cũ monachis q̇ per ſymoniã dato aliq̇: locũ ĩ monaſterijs ſũt adepti: ẜm ꝯſtitutionẽ generaľ ꝯcilij diſpẽſares: ⁊. j. ¶ Cõſul. t. bꝛeuiť rñdẽtes: dicim⁹ mãdatũ apl'i
f cum etiã ad abbates extẽdi. ¶ Et ad reſignatiões ſp̃ũalium ⁊ tp̄aliũ: q̇ nullo pacto: ẜ
g affectu animi p̄cedẽte: vtrimqꝫ taliť acq̇runť: in quo caſu delinquẽtibus ſufficit ꝑ ſolã penitẽtiã ſuo ſatiſfacere creatoꝛi: eos ꝓ ſymonia huiuſmodi nõ teneri.

Ne p̄lati vices ſuas vel eccleſias ſuas ſub annuo cenſu concedant.

d ¶ Per ſedẽ apl'icã. Hic pꝫ ꝙ cũ ſymoniaco ſcienť in oꝛdĩe ſolus papa diſpenſat: idẽ intelligo ĩ dignitate ⁊ bñficio: vt dixi. ŝ. e. de ſymoniace. et ŝ. ꝺ renũ. p⁹ trãſlationem. e ¶ Suſpẽſos ip̄o iure. Mandato ꝯcilij. ŝ. eo. q̄m. f ¶ Ad abbateſ mãdatũ fuit alicui: vt diſpẽſareꝫ cũ mõachis q̇ ꝑ ſymoniaꝫ monaſteriũ ſũt ĩgreſſi nulla mẽtiõe habita de abbatibꝫ ⁊ tñ ħ extẽdiť ad abbates: et ita hẽs ħ ar. ꝙ bñficiũ p̄ncipis largiſſime interp̄tãdũ ẽ. j. ꝺ ver. ſig. olim. ⁊. ff. ꝺ ꝯſti. p̄n. bñficiũ. ⁊. ŝ. de dona. cũ dilectus. ĩ fi. arg. q̇a ĩ bñficijs vt ibi ꝺꝛ plena ẽ interp̄tatio faciẽda. Itẽ ar. cui ꝯcedi tur min⁹ ⁊ mai⁹ ꝯceſſuꝫ videť: vt xvj. q. ij. viſis. ſꝫ potius ꝯ̃ꝛiũ dici ꝯſueuit. ŝ. ꝺ de/ ci. ex ꝑte. ſic qđ de monachis ꝺꝛ ad regl'ares extẽdiť. ŝ. ꝺ poſtu. ex ꝑte. b. g ¶ Animi: q̇ ſola volũtas ſiue affect⁹ aĩ ñ facit aliquẽ ſymoniacũ. licet aliť peccet: vt dixi. ŝ. e. ꝯſulere. ⁊ ẽ ſiƚe. ŝ. e. tua. ad fi. ⁊ ſiƚe. j. ꝺ vſur. in ciuitate. ſed ſec⁹ videť in vſura vbi ſola ſpes vſurarij: vſurã inducere videť: vt. xiiij. q. iij. c. j. ⁊. j. de vſu. ꝯſuluit. Itẽ habes ħ ꝙ affect⁹ ſiue volũtas puniť: ⁊ merito: qꝛ nõ ambitiõe ſed laboꝛe ad honoꝛeꝫ ꝯuenit ꝑuenire. C. de re mili. ꝯ̃ publicã. lib. xij. ⁊ lxj. di. miramur. ĩ fi. ⁊ talib⁹ honoꝛ ẽ auferẽdus. viij. q. j. in ſcp̄turꝭ. ⁊. j. q. vj. ſicut his. ⁊ ħ. ⁊ hec ambitio ſola pñia purgatur ſiue renũciatiõe: ⁊ hmõi leuis ſymonia põt leuiť indulgeri: ſic. lxviij. di. ſicut. ⁊. ŝ. de accu. cuꝫ dilectus. ⁊ ita collige: ꝙ aliq̇s ꝓmoueť cũ moꝛtali. nec deponiť: nec ꝺꝛ ꝓpꝛie ſymonia talis affect⁹ animi. 𝔅.

Ne prelati vices ſuas vel eccleſias. Supꝛa viſum eſt de ſymonia in genere: nunc ſubmittit de quadã ipſi⁹ ſpecie. ſ. ne p̄lati vices ſuas. Abbas Sicu.

P Reterea. ℂ Primo ponit exceſſum: quem ſecundo punit. ibi: preſenti. Abbas Sicu. a ℂ Decani. id eſt archipſbyteri rurales: qui ſpiritualē habēt iuriſditionē. l. di. in capi. ſic appellant. ſ. de cenſi. cū aplus. et ſ. de offi. archidia. ad hoc §. vlti. Bern. vſ. §. q de arbitris. ff. de iuriſdi. om. iudi. et q̄r. ſed ab vniuerſitate eligēdus ē. et tūc lex dat ei iuriſditionē ordinariā: arg. lxiij. di. ſi in plebibꝫ. in auc. de defen. ciui. §. nos igit. Si tñ ↄſuetudo eſt: q epus det ordinariā admittēda eſt: ita tamē vt ꝑpetuo inſtituat: et non ſub cenſu certo: arg. C. de emā. l. j. L.

b ℂ Quātitate data epo pro ſua iuriſditiōe quā emūt iſti decani qđ nō lȝ: vt h pȝ ſed ecōuerſo eps ſi cōmittat vices ſuas alicui: pt et debet ei ↄſtituere ſalariū de camera ſua: cū ille ad h nō teneat: arg. xij. q. ij. charitatē. et c. quicunqꝫ. ij. Itē eſt h arg. q plebani ſiue archipſbyteri nō habēt iuriſditionē: et h ſatꝭ videt: niſi habeant ex cōſuetudine. j. de exceſ. ꝓla. ad h argu. ↄ. ſ. ꝺ offi. ordi. cū ab ecclīarū. vbi de hoc: et hec decre. et ſequēs ptinet ad ꝑmā ptē tituli: et expone vices. i. iuriſditiones: vñ ↄſueuit dici cōmitto tibi vices meas. i. iuriſditionē meā. c ℂ Cōferēdi: vt in eo puniat ī quo peccauit. ſic ſ. ti. pxi. c. pe. et ſ. de elec. cū in cunctis. et c. nihil eſt. j. q. j. ſicꝫ epi. et ſ. ꝺ tēpo. ordi. litteras. et ī pluribus alijs caplīs ibi: et q̄ recipit officio ſuo ꝑuabit: ſic ꝗ pȝ: q iuriſditio vēdi nō pōt. j. c. pxi. et xxj. q. ij. ꝑcipimꝰ. argu. cōtra. j. eo. c. vlti. nō eſt contra. quia ibi nō loquit de iuriſditione: ſed de fructibus q̄ ↄcedunt ad firmā. Bern.

Alex. iij. ī cōcilio Lateraū.
Qui dat pecuniā: vt epalē vel ſpūalē iuriſditionē exerceat officio ſuo ꝑuat. et ſic cōferēs illud ampliꝰ ↄferre nō poterit et canonice puniet h̄ ꝺ. cū ſeqnti. Ca. I

P Reterea qm̄ quidam tales in q̄buſdā ptibꝰ ſub ꝑcio a ſtatuūt q̄ decani vocant. Et b ꝑ certa pecunie q̄titate: epalem iuriſditionem exercent. ℂ Preſenti decreto ſtatuimus: vt q̄ decetero h ꝓſūpſe c rit: officio ſuo ꝑuet: et eps cōferendi hoc officiū: poteſtatem amittat.

Idem in ↄcilio Turoneñ.
Sūmatū eſt. ſ. c. pxi. Ca. II.

Q Uoniā in quibuſdam ptibꝰ: decani quidā vł archipſbyteri: ad agēdas vices epoꝝ ſeu archidiaconoruꝫ: et terminādas cauſas ec d cleſiaſticas: ſub annuo ꝑcio e ſtatuunt: qđ ad ſacerdotum grauamē: et ſubuerſionē iudicioꝝ nō eſt dubiū redūdare. id vlterius fieri ꝓhibemus. ℂ Qđ ſiqs decetero fecerit: remoueat a clero. eps aūt q̄ hoc ſuſtinuerit: et eccleſiaſticā iuriſditionē ſua patit diſſimulatione puerti: diſtricti f one canonica ꝑcellat. Idē

Regimē ecclie ſub annuo cēſu cōmitti non debet. Ca. III

Q Uoniam enormis quedam ↄſuetudo: in quibuſdam locis: contra ſanctorum patruꝫ inſtitutiones inualuit: vt ſub annuo precio ſacerdotes ad eccleſiaruꝫ re g gimen ſtatuantur. ℂ Ne id h fiat: modis omnibus prohi i bemus. ℂ Quia dum ſacerdotiū ſub hm̄oi mercede venale diſponit: ad eterne retributionis ꝑmiū: cōſideratio nō habet.

Idem Exoñ. epo.
Fructus eccliarū ſub annuo cēſu ↄcedi poſſunt. Ca. IIII.

Q Uerelaꝫ magiſtri H. recepimꝰ: q cū eccl'iaꝫ ꝺ cephala. a S. pſona eiuſdē ad annuū cenſum tenendā: ꝑ ſeptēniū ſuſcepiſſet: ipe anteq̄ eā ꝑ vnꝰ anni ſpaciū te nuiſſet: auferre ꝓſumpſit: q̄ k q̄ preſtita fide firmauerit: q l vſqꝫ ad ſtatutū terminū nullam ei exinde moleſtiam: vel grauamē inferret. ℂ Ideoqꝫ mādamꝰ q̄tenꝰ ſi ↄſtiterit ita eē: eū diſtricte ↄpellas: vt ꝑfatā eccl'iam: dicto Hu. reſtituat: et vſqꝫ ad terminū ↄſtitutū (ſm̄ q int ſe ↄuenerit) ipſum eandem permittat pacifice poſſidere.

f ℂ Percellat vt dictū eſt. ſ. e. c. pxi. quandoqꝫ tñ deponit. lxxxi diſ. dictum. qñqꝫ 𝔬o ad tps ſuſpēditur. j. q. j. quicqđ. et. xxj. q. iij. ꝑcipimꝰ epi pſbyteri argu. Ber.

Q Uoniā. ℂ Primo narrat ↄſuetudinem: quā ſcđo ꝓhibet. ibi: ne. id: tertio cām reddit. ibi: q̄r dum. Ab. g ℂ Statuant: tāq̄ ꝓlati q̄r ſymoniacū eſt ſi ꝑ ꝑcio eccl'iaꝝ regimen cōmittat. j. q. iij. ſaluator. ſȝ ſi iuſta cā abſens eſſet: vel al's intēdere eps nō poſſet: ↄſtituere pōt ſibi vicariuꝫ cui de ſuo ꝓuideat: vt dixi. ſ. eo. c. j. et talis vicarius habebit curam aīaꝝ delegataꝫ. ſ. de offi. vica. c. vlt. Lau. h ℂ Prohibemus. xxj. q. ij. ꝑcipimꝰ. et j. q. iij. ſiqs datoꝝ. i ℂ Sacerdotium. i. ꝓlatura. et pertinet ad ſecūdā ptē tituli. vel eccl'ias. i. ꝓlatiōes que ꝑcio dari nō dñt: nec eē debēt cēſuales: ſȝ eccl'ia bñ poſſet cōſtitui ab initio cēſualis. ſ. ꝺ cēſi. ſciētes. et c. ꝓhibemꝰ.

Q Uoniam. ℂ Diuidit: q̄r ꝑmo ponit exceſſum quē expſſa cauſa finaliter ꝓhibet. ſcđo penā addit. ibi: qđ ſiqs. Abbas. d ℂ Precio: qđ non licet. ſ. c. pxi. imo ſymoniacū eſt. et ne ſubditi hac occaſione vltra debitum aggrauēt: argu. xxiij. q. j. militare. et vbicunqꝫ eps aliqđ gratis facere debet rōne officij: ſi aliqđ exigat ſymoniā cōmittere videt. maxīe cū iuriſditio ſit ſpūalis vt. j. q. iij. ex multis. et c. vēdē tes. et c. nō ſolū. Lan. e ℂ Statuunt: nunqđ eps pōt dare ordinariū iudicē: nō. ſed tm̄ ꝑnceps vł lex: argu. ij. q.

Q Uerelam magiſtri. ℂ Primo ponit conductoris querelam. Secundo dat ei iudicem. ibi: ideoqꝫ. Abbas. k ℂ Preſtita: ſi eñ contra fidem: vel iuramentum nulla veniſſet neceſſitate compulſus. priuari poterat eccleſia. ſ. de iureiu. querelam. et ſ. de fideiuſ. peruenit. l ℂ Terminū. Sed pone q interim moriat. S. perſona eccleſie q̄ locauit: nunqđ ſucceſſor teneat ſtare ↄtractui: pōt dici ſi noīe eccl'ie ꝑ vtilitate eccl'ie ↄtraxiſſet: et pecunia inde recepta in vtilitateꝫ eccl'ie cōuerſa fuiſſet teneret ſucceſſor ſtare ↄctui. ſ. de ſol. c. j. xij. q. ij. c. hec huiꝰ placiti. et c. deniqꝫ ſuffragio. et x. q. ij. h ius. §. et is creditor. et ſ. ꝺ depo. c. j. xxxv. diſ.

eccleſie princeps. in fi. Si vero nõ ꝑ vtilitate eccleſie: ſ3 vt ipſe tanq̃ ꝓlatus ꝑciperet reddit⁹ ad firmam: ſucceſſor ſtare nõ tenet̃. ſ. de ꝑca. c. ij. q: vltra tp̃us ſuum eccl'iaz locare nõ potuit: ⁊ ſi ſoluit aliq̇d vltra ſibi ĩputet: q: hoc ꝓuidere debuit. ff. loca. ſiquis domũ. §. j.

a ¶ Eccl'iam: hec decre. videt̃ ꝯtraria rubrice. ⁊. ſ. c. ꝓx. vbi eccleſia ſub annuo cenſu ꝯcedi ꝓhibet̃: ⁊ h' ꝑmittit̃. vnde nõ facit ad titulũ iſtũ. ſolue ꝑ hãc diſtinctionez. Eccl'ia multis modis dicit̃. q̇a dicit̃ eccleſia malignãtiuz: vñ pſalmiſta. In eccleſiã malignantiũ nõ introibo. ⁊ dicit̃ eccl'ia collectio fideliũ: de cõſe. diſ. j. eccl'ia. ⁊ dicit̃ eccl'ia murorũ ambitus: đ cõſe. di. j. de fabrica. ⁊ dicit̃ eccl'ia corpus chriſti. j. q. j. in eccleſia. ⁊ xxvj. q. ij. ſed illud. ⁊ dicit̃ etiaz eccleſia ꝓlatura ipſius eccleſie: vt ſ. c. ꝓxi. Itẽ dicit̃ eccl'ia ipe obuẽtionis eccleſiaſtice ꝓueniẽtes occaſiõe eccleſie: vt h'. ⁊ in hac ſignificatione eccleſia cõcedit̃ ad firmã ſub annuo cenſu reddẽdo qđ licet: q: nullũ ſpũale locatur. ⁊ ita nõ ꝯtradicit. c. ꝓxi. neq3 rubrice. Sed quare ponit̃ in titulo iſto melius poneret̃. ſ. de iureiu. vbi ſimilis decre. ponit̃ querelã? Sed ideo ponit̃ ne videretur ꝓhibita talis locatio eo q̇ ſimplicit̃ videt̃ ꝓhiberi: q̇ eccl'eſia ſub annuo cenſu nõ ꝯcedat̃ in titulo iſto. Sed quare poti⁹ ꝓhibet̃ iuriſditio ſub annuo cenſu cõcedi? Rñ. q̇ illi q̇ iudicãt nihil debẽt accipe. in auc̃. vt iudi. ſine quo. ſuffra. coll'. ij. cũ ex officio ſuo ad hoc teneant̃ ⁊ ex adminiſtratione cum ep̃atus ad hoc eis ſint deputati. ſed hic locant̃ ipſi fructus qui etiã alias poſſunt vendi ⁊ diſtrahi.

De magiſtris. ¶ Supra viſum eſt q̃liter ſpũalia ꝓcio ꝯcedi nõ debẽt: nunc ſummittit de q̇buſdã habẽtibus inſtar ſpiritualiũ: vt de magiſtris ⁊ licẽtia docendi: vt in nigro. Abbas Sicu.

Q Voniam. ¶ Diuidit̃ in tres ptes. In ꝓma ꝓuideri mãdat de magiſtro. In ſcđa factum repꝛehẽſibile inhibet. Tertio penã imponit reddẽs cauſam. ſecũda ibi: ꝓ licẽtia. tertia ibi: qui autem. Abbas. b ¶ Vnãquãq3: vt xxxvij. di. de quibuſdã. j. eo. quia. c ¶ Magiſtro: nomen hoc dicit̃ a monẽdo ſiue a mõſtrãdo. ff. de ver. ſigni. quibus. d ¶ Beneficiũ: ſic. ſ. eo. quia. debet ergo doctor habere beneficium ſui laboris: ſic ⁊ tutor dat alimenta ꝓceptorib⁹ pupilli: quoniã nõ tm̃ preeſt

De magiſtris: ⁊ ne aliq̇d exigat̃ ꝓ licẽtia docẽdi.

Ex cõcilio lateranẽ.

Eccl'ia cathedralis ꝓuidere debet magiſtro de bñficio q̇ clericos eiuſdẽ eccl'ie ⁊ alios paupes gratis doceat: ⁊ vendens licentiaz docendi: aut interdicens idoneũ ad docẽdum bñficio ꝓuat̃. Ca. I.

Q Voniam eccleſia dei ſicut pia mat̃ ꝓuidere tenetur: ne paupib⁹ q̇ parẽtũ opib⁹ iuuari nõ poſſũt: legẽdi ⁊ ꝓficiendi opportunia tas ſubtrahat̃: ꝑ vnãquãq3 b c cathedralẽ eccl'iaz: magiſtro q̇ cleros eiuſdez ⁊ ſcholares paupes: gratis doceat: cõd petẽs aliqđ bñficiũ prebeatur: ⁊. j. ¶ Pro licentia vero e docendi nullus ꝓciũ exigat: f vel ſub obtentu alicui⁹ ꝯſuetudinis ab eis quos docent aliquid querat: nec docere g quenq̃ (qui ſit idoneus) petita licentia illis interdicat. ¶ Qui aũt ꝯtra hoc venire ꝓſumpſerit: ab eccleſiaſtico fiat bñficio alien⁹. dignũ q̇ppe videt̃: vt ĩ eccleſia fruct⁹ h ſui laboris non habeat: q̇ cupiditate animi: dũ vẽdit docẽdi licẽtiã: eccleſiaſticũ ꝓfecum nitit̃ impedire. Alex. iij. Vitoneñ. epiſcopo.

Pro licẽtia docẽdi nihil exequi debet vel ꝓmitti: ⁊ exactuz reſtitui ⁊ ꝓmiſſuz remitti debet ⁊ negligẽte inferiore ꝓlato ad magiſtrũ ꝯſtituẽdũ ſupplebit h' ſuperior. Ca. II.

P Rohibeas ne in parrochia tua ꝓ lnĩa docẽdi i exigat̃ aliq̇d: aut etiã ꝓmittat̃. Si q̇d vero poſtea ſolutũ k fuerit vl' ꝓmiſſũ: remiti ꝓmiſſum facias: ⁊ reſtitui ap. ceſ. ſolutũ: ſciens qđ ſcriptũ eſt: l Grat' accepiſtis: grat' date. ¶ Sane ſiq̇s diſtulerit ma/

reb⁹ ſed morib⁹. ff. de admi. tu. cũ plures. §. cũ tutor. ⁊ bñficiũ ei cõſtitui debet ſm dignitatẽ ⁊ ſcientiã ſuã ſicut aduocatis. ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. in honorarijs. arg. ſ. de ꝓbẽ. de multa. Vin. e ¶ Exigat: qđ ſi exactũ fuerit reſtituat̃. j. c. ꝓxi. quia gratis eſt danda docẽdi licentia cuz donũ dei ſit. j. c. ꝓxi. Ber. f ¶ Cõſuetudinis q̃ſi ſymoniacũ reputat̃ h': q: ꝯſuetudo h' nõ h3 locum: ſicut nec in ſacramẽt' eccl'iaſticis. ſ. de ſymo. cũ in eccl'ie. ⁊ in plurib⁹ alijs ca. Berñ. g ¶ Idoneus. nõ q̇ ei q̇ idoneus ẽ nõ eſt deneganda lnĩa docendi: q: ꝑ ꝯſequẽs denegat doctrinam ignorãtib⁹: vt dicit̃ ĩ fi. q. ... diſpenſare alijs tenet̃: arg. xvj. q. j. reuertimi. S' ſi ñ ẽ idone⁹ pot iuſte denegari: q̇a maloꝝ doctorũ doctrina mala ẽ j. q. vij. ꝯueniẽtibus. ⁊ imperit⁹ matheſeos riſui patebit. xxxvij. di. q̇ đ mẽſa. qui alios docet ab alijſ tũc edoceri nõ dz: in auc̃. đ ſanc. epiſ. §. dam⁹ coll'. ix. pena vero hui⁹ ẽ ꝓuatio eccl'iaſtici bñficij: vt h' dic̃. B. h ¶ Sui labor': furorẽ ⁊ pietatẽ ex eodẽ fcõ vẽdicare ñ l3: vt h'. ⁊. xvij. q. iiij. miror. ⁊. c. frater ⁊ coep̃us. ⁊. ff. de mio. auxiliũ.

P Rohibeas. ¶ Sunt duo dicta. ſecũdũ ibi: ſane. Abbas. i ¶ Promittat̃: ex hoc videt̃ q̇ turpitudo ex vtraq3 pte verſat̃ tanq̃ in ſpiritualib⁹: vt. j. q. j. quos conſtiterit. Quid eſt ergo quod dicit: ſolutum reſtitui cuum impari cauſa turpitudinis potior ſit cõditio poſſidentis. ff. de condi. ob tur. cau. l. iij. ⁊. l. ſi ob turpem cauſam. Dixit Vincen. q̇ ſubuenitur huic non in fauorem ſui ſed in odiũ exigentis. Simile ſ. de ſymo. veniens. ſed qualiter illud intelligatur: dictum fuit eo. ti. de hoc. Vel poteſt dici q̇ qui ſoluit licet nihil dare debuerit: quia tamen quaſi coactus redimit ius ſuũ: non tamen delinquit. vnde ſibi potius reſtitui debet q̃ remanere penes illum qui plus peccauit: vt. j. q. iij. ſiquis dator. k ¶ Remitti: hoc bene notabile eſt q̇ auctoritate huius canonis non ſoluz haber quis exceptionẽ. ſed etiam liberationis conditionem. ſil'e. ff. de nego. ge. ſiquis mãdato. ff. de cõtrahẽ. emp. pactũ. ff. de lib. leg. ei cui fũdũ. ⁊. ff. de ꝯdi. cã da. cã nõ ſecuta. q̇ ſe. ff. de cõdi. ſine cã. q̇ ſine cã. ff. qđ me. cã. metũ. §. ſ3 qđ ꝓtor. ⁊. ſ. đ iureiu. ex adminiſtratiõis. j. de vſur. tua. vel qđ dicit remitti: intellige de facto qm̃ turpes ꝓmiſſiões nulle ſunt. ſ. de pac. c. vl. ff. de vbo. obli. generalit̃. l ¶ Accepiſtis. j. q. iij. ſiquis ep̃s. ⁊

giſtros ĩ locis cõſuet' inſtitu
a ere: tibi liceat ap. poſ. ibi ali
orũ inſtructiõi p̄ficere viros
prouidos: honeſtos ⁊ diſcre
tos. Idẽ. Pro licẽtia docẽ
di pecũia exigi nõ debꝫ: etiã
ſi h̄ habeat ↄſuetudo. Ca. III

QUanto gallicana ec
cleſia: ⁊. j. dignos eſſe
animaduerſione cenſemꝰ qui
nomen magiſtri ſcholarum:
et dignitatem aſſumunt: ⁊ ſi
ne certo precio eccleſiaſticis
viris docendi alios licentiã
non impendunt. Cum autez
b hec praua conſuetudo a cupi
ditatis radice proceſſerit: et
decorem admodũ eccleſiaſti
ce honeſtatis cõfundat: mã
damus quatenus conſuedi
ne ipſa de veſtris ecleſijs ex
tirpata: ſub anathematis in
terminatiõe hoc inhibere cu
retis. diſtricte precipientes:
c vt quicunqꝫ viri idonei ⁊ lit
terati voluerint regere ſtu
dia litterarũ: ſine moleſtia ⁊
exactione qualibet: ſcholas
d regere p̄mittant. Si q̄ vo
hmõi p̄hibitiõis vel p̄cepti
extiterint trãſgreſſores: eos
e officijs ⁊ dignitatibꝰ ſpoliet'
Inno. iij. in ↄcilio generali.
In q̄libet cathedrali eccl'ia
vel alia in facultatibꝰ ſuffici
enti dꝫ a p̄lato vel capl'o vnꝰ
magiſter eligi: cui redditus
vniꝰ p̄bẽde debẽt aſſignari.
in metropolitana vo eccl'ia
etiã eligi dꝫ theologꝰ. ⁊ ſi ad
grãmaticũ ⁊ theologũ nõ ſuf
ficit. p̄uideat ipſa theologo
ex redditibꝰ ſue eccl'ie ⁊ grã
matico faciat p̄uideri in aliq̃
eccl'iaꝝ ſue ciuitatꝭ vl
dioce. Ca IIII

QUia nõ nullis p̄pt' iopiã: ⁊ legẽdi ſtu
diũ: ⁊ oportunitas p̄ficiendi
f ſbtrahit'. ĩ Lateran. ↄci. pia
g fuit ↄſtõne p̄uiſũ: vt p vnãq̃
qꝫ cathedralẽ eccl'iaꝫ: magi
ſtro q̃ eiuſdeꝫ eccl'ie clericos
h alioſqꝫ ſcholares pauperes
gratis inſtrueret: aliqđ cõpe
tens bñficiũ p̄beret': q̃ ⁊ do
centis releuaret' neceſſitas ⁊
via pateret diſcẽtibꝰ ad do
ctrinã. Uerũ qm̃ in mult'
i eccl'ijs id minime obſeruat':
nos p̄dictũ roborãtes ſtatu
tum: adijcimꝰ vt nõ ſolũ in q̃
libet cathedrali eccl'ia: ſ etiã
in alijs quarũ ſufficere pote
runt facultates: ↄſtituat' ma
giſter idoneꝰ a p̄lato cuꝫ ca
pitulo ſeu maiori ⁊ ſaniori p
te capl'i eligẽdus: q̃ clericos
eccl'iaꝝ ip̄arũ gratis in grã
matica facultate: ac alias in
ſtruat' iuxta poſſe. Sane me
tropolis eccleſia: theologuꝫ
nihilominus habeat qui ſa
cerdotes ⁊ alios in ſacra pa
gina doceat: ⁊ in his p̄ſertim
informet: q̃ ad curaꝫ aĩarum
ſpectare noſcuntur. Aſſigne

c. res eccleſie. a Liceat negligẽtiã ſubditorũ ep̄s
ſupplere debet. ix. q. iij. cũ ſimus. ⁊. ſ. de conceſ. p̄ben.
nulla. ſ. đ ſupplẽ. neg. p̄la. ſicut nob. ⁊. c. dilecto. Ala.
QUanto gallica. Primo ponit factũ dãna
bile. Secũdo penã apponit. ibi: ſi qui vo. Ab.
b A cupidi
tatis: q̃ eſt radix
oĩm maloꝝ. xlvij
di. bonorũ. B.
c Idonei: ſic
ſ. e. c. j. huiuſmo
di autẽ magiſtri
p̄muꝫ moribus:
demum facũdia
excellere debent.
C. de p̄feſ. magi
ſtros. li. x. bonaꝫ
em̃ ↄuerſationẽ
debet habere te
ſteꝫ doctrie. lxiij
di. valẽtinianꝰ.
d Permittã
tur: q̃d ſi vult re
gere in ſua pſo
na: nec licentiat
aliũ: nũq̃d debꝫ
cõpelli? argu. ꝙ
nõ. xciij. di. illđ.
credo ꝙ nihilo
minus tenet' da
re alijs licentiã.
e Officijs:
ſic. ſ. e. c. j. Ber.
QUia nõ. Primo
ponit antiquum
conſiliũ qđ ſcđo
ĩnouat ⁊ ſupplet
ibi: verum. Ab.
f Subtrahi
tur: q2 non hꝫ a
quo diſcãt. vnde
hñt excuſationẽ
alias nõ. xxxvij.
diſ. §. vlti. ⁊. ff. đ
iur. ⁊ facti igno.
l. regula. §. j. ff. đ
bo. poſ. ĩ bonoꝝ
⁊ q2 q̃dã expẽſaſ
ñ hñt vñ ſtatuit'
vt bñficia habe
ant p̄ut ſeq̃t'. B.
g In lateran
nen. ſ. eo. c. j.
h Paupes:
ſed nũq̃d a diuitibꝫ põt petere collectã? videtur ꝙ nõ.
q2 ſi vult dici philoſophus p̄ijciat pecuniam exemplo
Socrat'. xij. q. ij. Socrates. al's eſt ſub illo. c. gr'ia epiſ
copi. Itẽ ſciẽtia donuꝫ dei eſt: ergo vendi non põt. j.
q. iij. nõ ſolũ. Itẽ p̄feſſores iuris licite recipiunt pecu
niam: ſed nõ licite petunt. ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. j.
§. eſt quidẽ. Poteſt dici ꝙ iſte cui cõpetens beneficiũ
conſtitutũ eſt a diuitibus põt petere collectã. ⁊ hoc nõ
prohibet' ex iſta littera: ſed a clericis eiuſdem eccleſie
⁊ pauperibꝰ nihil exigere debet ſed gratis docere: q̃a
propter illos ſtatuitur beneficium ⁊ non propter diui
tes. Sed ſi ex honeſtate gratis oĩbꝫ fuiret honeſte face
ret ⁊ laudãdus eſſet: al's đ iuitibꝫ grat' laborẽ ſuũ im
pẽdere nõ tenet'. Si vo bñficiũ nullũ ſup h̄ ↄſtitutũ ẽ
ſicẽ Bonoñ. doctoribꝰ licite exigũt collectã: q2 ſuis ſũpti
bus h̄ facere nõ cogunt'. ſ. đ p̄ſcꝫ. cũ ex officij. xij. q. ij.
charitatẽ. ⁊. c. q̃cũqꝫ. ⁊. c. eccl'iaſtic'. ⁊. xxviij. q. j. iã nũc
ĩ ſi. ſicut iuriſpe
ritus ↄſiliũ vẽde
re põt. xiiij. q. v.
non ſane. nec ob
ſtat ſi dicas ꝙ
gratis debet do
cere: q2 nihilom
nus p̄t petere la
boris ſui merce
dem: ſicut teſtis
q̃ gratis teſtifica
tur licite petit
ſumptꝰ. iiij. q. iij
§. vẽturis. ⁊. ſ.
đ ſymo. cũ ſit ro
mana. et iudex
petit ſumptꝰ qui
gratis debet iu
dicare. ſ. de vi. ⁊
hone. cleri. cũ ab
om̃i. licite ſ põt
petere collectam
cui bñficiũ cõſti
tutũ nõ eſt. Io.
i Obſeruat'.
vñ inſtaurandũ
eſt: ⁊ p̄curãdum
vt fiat: vt. viij.
di. que contra.
k Prebẽde:
q̃d ſi non vacat
aliqua p̄bẽda: ex
pectet' q̃uſqꝫ va
cet. nuq̃d canoni
ci tenent' aliũ eli
gere vt numerꝰ
ſit plenꝰ: cũ ille
magiſter non ſit
canonicꝰ? videt'
ꝙ ſic. ſ. de inſti.
cũ in eccl'ia. ff. đ
decu. l. generalit'
§. penul. ⁊ ſi ca
nonici ad tp̄us
iuſta đ cã retine
ãt fructꝰ p̄bẽde:
nihilominꝰ elige
re debẽt: al's cur
reret tp̄us: ſ: vt
eccle. bñfi. vt no
ſtrũ maxĩe ſi numerꝰ certꝰ ẽ ⁊ iuratꝰ. Sed hoc nõ vide
tur: q2 iſte electꝰ nihil p̄cipet ſꝫ ſpũalia ſine tp̄alibꝫ diu
eſſe nõ pñt: ſicut nec aĩa ſine corpe. j. q. iij. ſiq̃s obiece
rit. ⁊ dic ꝙ canonici eligere nõ debẽt aliũ aucte huiꝰ cõ
cilij: nec dicunt' facere ↄtra numerũ vel iuramẽtũ: nec
currit eis tp̄us ad eligẽdũ bñficio huiꝰ cõſtitutiõis q̃ꝫ
diu fuit ibi magiſter q̃ doceat ⁊ p̄cipiat illud benefici
um: quia nec dicit' bñficiuꝫ illud vacare niſi ab eo tp̄e
quo magiſter ibi nõ fuerit: ſecꝰ dico cũ ex cauſa retine
rẽt' p̄uẽtus ad tp̄s: q2 tunc currit tp̄s: vt in p̄dicta de
creta. vt noſtruꝫ: q2 tunc electus modicũ tẽpus poteſt
expectare. Itẽ nunq̃d aliq̃s magiſter poſſet eligi in ca

tur autem cuilibet magiſtro/ h rum a capitulo: vniꝰ p̄bende a ꝓuētꝰ: ⁊ p theologo a metro politano tātūdē: nō q̄ð ꝓpter hoc efficiatꝛ canonicꝰ: ſ3 tam/ diu redditꝰ ip̄os ꝑcipiat: q̄ꝫ/ diu ꝑſtiterit i docēdo. Q̄ð ſi forte de duobꝰ magiſtris ec/ cleſia metrpolis grauetꝛ: the ologo iuxta modū p̄dictū ip ſa ꝓuideat: grāmatico vo in alia ecclia ſue ciuitatꝫ ſiue di oceſis: q̄ ſufficere valeat faci at ꝓuideri. Honorius. iij.

Prelati: et capl'a ad ſtudia theologie ſcholares dociles tranſmittere tenentꝛ. q̄ in ab ſentia redditꝰ p̄bendaꝝ ſuaꝝ ⁊ bn̄ficiorū p quinquēniū inte graliter ꝑcipiēt. ⁊ ſi ꝓprij red ditus ad ſuſtētationē ſtudij eis nō ſufficiūt. debet p̄latus cum capitulo eis prouidere. magiſtri vo donec docuerīt integre percipiūt fructꝰ bene ficiorum ſuorum. Ca. V.

Super ſpecula: ⁊ .j. Uo/ lumꝰ ⁊ mādamꝰ: vt ſta/ b tutū in concilio generali de magiſtris theologis: p ſingu las metropoles ſtatuendis c īuiolabiliꝛ obſeruetꝛ. ¶ Sta d tuētes: vt qꝛ ſup hoc ꝓpter ra ritatē magiſtroꝝ ſe poſſent forſitā aliqui excuſare: ab ec cleſiarum p̄latis ⁊ capitulis ad theologice ꝓfeſſiōis ſtu/ e diū aliq̄ docibiles deſtinētꝛ: q̄ cū docti fuerīt in dei eccle/ ſia: velut ſplēdor fulgeāt fir/ mamēti. ex q̄bus poſtmodū copia poſſit haberi doctoꝝ: q̄ velut ſtelle i ꝑpetuas eter/ nitates māſuri: ad iuſticiam valeāt plurimos erudire. q̄/ bus ſi ꝓprij ꝓuētꝰ eccl'iaſtici f nō ſufficiūt: p̄dicti neccia ſub/ miniſtrēt: docētes vo in the ologica facultate: dū in ſcho lis docuerīt: ⁊ ſtudētes i ip̄a g integre p annos q̄nqꝫ ꝑcipi/ i ant ꝺ licētia ſe. apo. ꝓuētꝰ p̄/ bēdaꝝ ⁊ bn̄ficioꝝ ſuoꝝ non obſtāte aliq̄ ꝯria ꝯſuetudine k vel ſtatuto cū denario frau/ dari nō debeāt: in vinea dn̄i opantes.

nonicū ſub illa cōditione: vt doceret? nō credo: qꝛ ceſſa re debet oīs cōditio: ſed ſi vacāte aliqua p̄bēda ſtatue rēt q̄ illud onus eſſet annexū illi prebēde: nō credo q̄ tunc eſſet ſymonia: argu. ſ. de p̄bē. ſignificatū. imo ſa/ tis licitū. Bern̄. a ¶ Prouētus: non tn̄ ꝑcipient quotidianas di/ ſtributiones que tm̄ reſidētibꝰ da re ꝯſueuerūt: ſ. de p̄bē. licet. H. Super ſpe ¶ Primo ponit ſtatutum antiquū: qð ſecū do addēdo cor/ roborat: ibi: ſta/ tuētes. Abbas. b ¶ In ꝯcilio generali. ſ.c. ꝓ/ xi. Bern̄. c ¶ Obſeruetꝛ nec tn̄ ſeruatꝛ: et ita nullus ē fru/ ctus illiꝰ ſtatuti ⁊ aliorum. d ¶ Propter raritatē. qui nō habēt a quo diſ/ cant bene habēt excuſationē: al's nō. xxxvij. diſ. §. vlti. ⁊ .ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. re/ gula. §. j. ⁊ .ff. de bo. poſ. l. i bono/ rum. ⁊ qꝛ quidā expēſas non ha/ bent: vnde ſta/ tuitꝛ q̄ beneficia habeāt ꝓut ſeqꝛ. e ¶ Docibiles. id eſt habiles ad docendū: ⁊ iſti a capitulis p̄nt eli gi vt mittantꝛ vt poſtmodū doce/ ant: et ſi ꝓpria bn̄ficia illis non ſufficiāt: ꝺ boniſ capituli ſupple/ antꝛ prout ſequi/ tur: ſ3 vt q̄d etiā mēbranus occu/ pant. xix. di. ſi romanoꝝ. cum iſtius cōſtitutionis quo ad hunc articulum nullus ſit effectus ſicut nec prece/ dentis. leges enim iſte impoſite ſunt verbis ⁊ non re/ bus: cum potius contrarium ſit veruꝫ. C. cōmunia de lega. l. ij. in fine. Sed nunq̄d qui docibiles ſunt poſ/ ſunt petere: vt ſuppleatur: quod eis deſit? arg. q̄ ſic ex hac conſtitutione. Bern̄. f ¶ Predicti. ſcilicet pre/ lati ⁊ capituli. ex hoc eſt argu. q̄ poſſunt ad hoc com/ pelli. g ¶ Integre: non tamen percipient quotidi anas diſtributiones: que tm̄ reſidentibus dari cōſue/ uerunt. ſ. de preben. licet. vbi de hoc. h ¶ Annos. nunq̄d determiatio iſta determiat oīa p̄cedētia? nō vi/ detur q̄ primis aliquod tempus adijciatur: ſed docen tibus ⁊ alijs qui a capitulis non eligentur: ⁊ quia illi maius tempus requirunt ad hoc vt doceant q̄ ſatis videtur ex hoc. §. quia hic non fit mentio de illis. Sed ꝯ. ſ. de appel. inquiſitiōi. ar. in fi. qꝛ hec determiatio i fi. ponitꝛ: vt ibi dr̄. i ¶ De licētia. ſ. generali ꝯceſſa au/ ctoritate huiꝰ ꝯſtitutiōis. vn̄ nō eſt neceſſe aliā indul/ gētiaꝫ ipetrare: ſic. lxxx. di. nō de bere et. xvj. q. j. cunctis. et. c. di. qm̄. ⁊ .ſ. ꝺ tranſ la. inꝛ corpalia. ⁊ .ff. ꝺ ꝯdi. inſti. q̄ ſub ꝯditiōe. §. vlti. ſed executio ſola ipetrari dꝫ ſi capitula hec n̄ ſufficiāt: q̄a pa/ rum valeret eſſe iura in ciuitate niſi eſſet q̄ ea exe quatur. ff. de ori. iur. l. ij. §. pꝰ ori/ ginem. Bern̄. k ¶ De nario. id eſt p̄mio. imo q̄ venit extremꝰ diſpenſatore vo cante. tantūdem recipit q̄ꝫtū qui venerat ante: ar gu. ſ. de ꝯſti. cū omnes. Joan.

De iudeis. ſaracenis ⁊ oeꝝ ſeruis.

¶ X ꝯcil'. Math.

Si ſeruꝰ a iudeo em/ ptꝰ cā mercimonij factꝰ ē vel fieri deſiderat chriſtianus ꝓ xij. ſolidis redimitꝛ. Ca. I.

Preſenti ꝯcilio ſan ccimus: vt nullum chriſtianū manci/ l pium iudeo ſerui/ m at: ſ3 datꝫ. xij. ſolidis: ꝓ quo libet bono: mācipio ip̄m qui cunqꝫ chriſtianoꝝ ſeu ad in/ n genuitatē ſeu ad ſeruitium licētiā habeat redimēdi: ⁊ ſi chriſtianus fieri deſiderat: ⁊

De iudeis et ſaracenis. Supra viſum ē de his q̄ ſpūſan ctum ꝑ ſymoniā vēdēdo blaſphe mant: ꝯſequēter ſummittit ꝺ his qui deū dehono rant male colen/ do: vt ſunt iudei ⁊ ſaraceni: ⁊ de his auctor tra/ ctaturꝰ ſummit/ tit etiā de coꝝ ſuis. Et aduer/ te: quia ſerui di/ cuntꝛ ſtricto mo/ do carētes liber tate: ſed largo modo etiam ſeruientes pro mercede: vt famuli dicuntꝛ etiam ſerui a ſeruiendo: ⁊ de vtriſqꝫ tra/ ctatur in hoc ti. Abbas Sicu.

Preſenti ꝯcilio. ¶ Primo ponit ꝗſtōnē de baptiſato vł baptiſari volēte. ſcd̄o eiꝰ cāꝫ. ibi: quia. Ab. l ¶ Seruiat: nec cū iudeis chriſtiani morentꝛ. xxviij. q. j. iudei. ⁊ .c. ſepe. ⁊ .c. nullꝰ. ſ3 in agro vbi cū iudeo nō moratꝛ: bn̄ pōt ſuire. ſ.c. xx. m ¶ Datꝫ: ſic. ſ.c. xxi. vbi ꝺ h3: ⁊ intellige h.c. ſm̄ illō ꝺ mācipio empto cā mercimonij: al's nullo precio dato eripitꝛ i libtatē: vł ſi venalis īfra tres m̄ fuerit expoſitꝰ vt ibi. B. n ¶ Seruitiū: nō tn̄ erit ſeruꝰ illiꝰ: ſ3 reſti tuet ei precium ⁊ erit oīno oīno liberatus: arg. inſti. de noxa. ac. §. dn̄s. vł ſi nō pt hr̄e ſtatim p̄ciū ſuiat ei tm̄

ꝙ ſeruitiũ cõpẽſet cũ ꝓcio: ⁊ poſtea erat liber quo vult. C.ꝺ cap. ⁊ poſtlimi. reuer. l. vlti. xxxvj. q. j. de raptori/bus. Quid ſi plures emptores ſimul ↄcurrãt loc⁹ erat gratificationi. ſ. de iurepa. cuȝ autẽ. ff. ad ſille. ſiqꝫ in graui. §. ſed cũ oẽs. Quid ſi nullus emptor appareat: nihilomin⁹ erit liber ⁊ õſtiatim q̃rat ꝓciuȝ. ff. de manumiſ. l. iiij. §. ſuis aũt. aut ꝑ pecunia opas ꝓſtet vt dicit̃ i. l. ꝓdicta. C.ꝺ cap. l. vlti. ſ. v. an. vt ibi dicit̃.

a ❡ Fiat: put dictũ eſt. ⁊ ꝭ. eo. c. vlti.

b ❡ Blaſphe/mũ i. iudeũ blaſphemantẽ chri/ſtuȝ: ar. ꝭ. e. cũ ſit.

Maltorũ. ❡ Diuidit̃ q꞉ duo ſũt dicta ſcꝺm ibi: hi ꝺo. Ab. c ❡ Li/bertas. liiij. diſ. mancipia.

d ❡ Sint liberi. nõ originari/os ſiue aſcripti/tios liberos eſſe C. de agri. ⁊ cenſi. l. diffinimus. lib. xj. ergo nõ repellunt̃ a legiti/mis actibꝫ. arg. ff. de teſti. l. j. C. de poſtu. l. vlti. qꝺ verum eſt. tñ ad ordines non admittũt̃ niſi de licẽtia dñoꝝ. liiij di. ſiqꝫ obligat⁹ ⁊ c. admittunt̃: arg. ꝯ. di. ca. ſi ſeruus. ſed ibi nihilominus tenet̃ ſeruire dño. Ala. e ❡ Adheſerũt: argu. ꝙ ex tpe ſeruitus acq̃rit̃ ⁊ ſeruitia conſueta ꝓſtari de/bent. xviij. q. ij. ſeruitiũ. ff. de aqua plu. arcẽ. l. j. §. ſicut. ff. ſi ſer. ven. ſiquis diuturno. C. de ſer. l. j. ⁊ ij. arg. contra. j. q. j. nullus epſ. de hoc dictũ eſt. ſ. de ↄſue. c. vl. ſ.ꝺ cenſi. ꝓuenit. Et ita habes ꝟ ꝙ ex tpe aliqꝫ efficit̃ origiari⁹. ſ. xxx. annoꝝ. C. de agri. ⁊ cẽſi. litibꝫ. cũ ſaꝛ. li. xj. ar. ꝯ. C.ꝺ pſcꝑ. q̃ ꝓ libertate ⁊ ñ ꝯ libtatẽ opponitur. l. vlti. f ❡ Debẽtes. i. obligati ⁊ aſtricti ad co/lenda rura. Berñ. g ❡ De his. ſ. originarijs vl' colonis. h ❡ Retinere: forte in domo ad ſeruiẽdũ ſi/bi qꝺ eſſe nõ debet: vt dicit in prin. c. ⁊ ſ. eo. c. j. ꝭ. e. iu/dei ſiue. i ❡ Imputet. ſ. iudeus q̃ trãſtulit colonũ ad aliũ locũ vel ad aliud ſeruitiũ imputet ſibi: q꞉ hoc ipſo amiſit ius colonariũ qꝺ habebat in colono: ⁊ colonus liber erit ab illo iure: ſic ⁊ in colono liberi hoĩs: vt ſi dñs velit vẽdere fundum ⁊ transferre colonũ ad aliũ locũ nõ põt eo inuito. C.ꝺ agri. ⁊ cenſi. ſiqꝫ ꝓdiũ. li. xj. vel ſi velit diuidere aliquẽ agnationẽ colonoꝛuȝ vel affinitatẽ trãſferendo eos ad aliã colonariã reintegrãdi ſunt. C. cõia vtriuſqꝫ iu. poſſeſſionũ. ⁊ C.ꝺ agri. ⁊ cenſi. diffinimus. lib. xj. ⁊ ſic iudeus ſibi imputet. k ❡ Dominij. ſcꝫ qꝺ habuit in gleba quo ab ea recedere non poterat. dñs eñ ꝑſone nõ fuit: quia liber homo eſt: vt. ſ. eo. c. l ❡ Seueritate: argu. ꝙ iuris ſeueritas ſiue rigoꝛ ſeruãdus eſt ſed ꝟ eſt in odiũ illoꝝ iudeoꝝ. b.

a nõ ꝑmittit̃: idẽ fiat: q꞉ nefas b eſt quẽ chriſt⁹ redemit: blaſ/phemũ chriſti: ĩ ſeruitut' vinculis detinere. Grego. epiſcopo. Luceñ.

Jude⁹ chriſtianũ in ſeruũ habere nõ põt: in aſcripticium vero poteſt. Ca. II.

Maltoꝛuȝ ad nos: ⁊ ꝭ. nulli iuꝺo liceat chriſtianũ mãcipiũ ĩ ſuo dñio retinere: ꝟ ſi q̃ apud eos ĩueni/c untur: libertas eis ſeruetur. ❡ Ubi ꝺo q̃ in poſſeſſioĩb⁹ eoruȝ ſũt: licet legũ diſtrictiõe d ſint liberi: tñ q꞉ colẽdis ter/e ris eoꝝ diuti⁹ adheſerũt: vt/f pote conditiõe loci debẽtes: ad colẽda rura remaneãt: cõſuetas pẽſiões ꝓdictis viris ꝓbẽtes. Cũcta etiã q̃ de colonis vel origiarijs iura ꝓcipiunt pagãt: ⁊ nihil eis ex ꝟ oneri' ĩdicat̃. Qꝺ ſi qſqꝫ iude/g oꝛũ aliquẽ de his: vl' ad aliũ transferre locũ: vel ad aliud h obſequiũ retinere voluerit: i ipſe ſibi imputet: q̃ ius colo/k nariũ: ⁊ ius dominij: ſibi iu/l m ris ſeueritate dãnauit. Idem Jeñ. epiſcopo.

Judei antiquas ſynagogas retinere poſſunt. nouã erigere nõ poſſunt. Ca. III.

n Iudei de ciuitate: ⁊ ꝭ. Sicut legalis diffinitio iudeos nouas non patit̃ erigere ſynagogas: ita eos ſi o ne inq̃etudĩe veteres hr̃e ꝑmittit. Alex. iij. In die veneris ſancta non licet iudeis tenere oſtia vl' feneſtras ap/tas. Ca. IIII.

Quia ſup his: ⁊ ꝭ. generalit̃ interdicas: vt iudei hoſtia vel feneſtras in die pa/p raſcheues apertas non habeant: ſed clauſas teneant tota die. Idem ex concilio lateraũ. Excõicari debẽt chriſtiani q̃ ĩ domo ſeruiũt iude/is vel ſaracenis ſiue paga/nis. ⁊ ꝓncipes ſeculares excõicari debẽt q̃ iudeos baptiſatos ſuis bonis ſpoliare ꝓſumunt. Ca. V.

q Iudei ſiue ſaraceni: neqꝫ ſub alẽdoꝝ pueroꝝ ſuoꝝ r obtẽtu: nec ꝓ ſeruitio vl' alia q̃libet cauſa: chriſtiana mãci/s pia in domib⁹ ſuis ꝑmittant̃ habere. excõicentur autem

m ❡ Qui dãnauit. i. abſtulit ſibi ius colonariũ ipſo facto: vel ex pone dãnauit. i. fecit id ꝓpt̃ qꝺ dãnat̃ ⁊ aufert̃ eis ius colonariuȝ: vl' ipſe colon⁹ ſibi ĩputet q̃ nõ vult agere ꝯ iudeũ q̃ trãſtulit ipm̃: ſꝫ ꝓmũ veri⁹ q̃tuȝ ad alterã parteȝ diſiũcte vt ſi vel let retinere chri/ſtianũ colonũ ſecũ in domo illud nõ ẽ ꝑmittẽduȝ: ĩmo excõicandi ſũt ꝭ. e. iude. j. rñſo. ⁊ c. ad ꝟ. vbi reddit̃ cã q̃re. b.

n Iudei: le/galis. C. de iude. l. vl. Berñ. o ❡ Permittit et ſi corruerit de nouo poſſunt il/las reedificare ĩ ꝓſtinũ ſtatũ: nõ tñ vt ampliores faciãt ꝭ. e. ↄſuluit argu. ff. de no. ope. nunci. l. j. §. opuſ nouũ. ⁊ §. ſiqꝫ edificiũ. B

Quia ſuper. ❡ Paraſcheue ẽ dies veneris: qa iudei in die veneris ſolẽt parare eſcas ꝓ die ſabbati. Et dr̃ paraſcheue ab apparatu ciboꝝ vel eſcarũ. Abbas. p ❡ Nõ habeant: cõſueuerũt eñ tũc deri/dere chriſtianos in cõtumeliã creatoꝛis ꝭ. eo. in nõnul/lis. cũ eñ fidẽ nr̃am cõtẽnãt nec ritus ſuos eis ꝑmitti mus. C. de iude. iudeos. vñ in publicũ exire nõ debẽt ꝭ. Iudei ❡ Duo ſunt dicta. (eo. i nõnullis. Ber. ſecundũ. ibi: ſiqui. Ab. q ❡ Siue ſaraceni: ⁊ ita cũ ſaraceno moꝛari nõ licet. ſicut nec cũ iudeo: niſi aliqꝫ ſpũalis vellet ire vt eis ꝓdicaret qꝺ licet: vt ꝭ. e. qꝫ ſit. ⁊ ſic intellige. xj. q. iij. ad menſam. r ❡ Serui/tio. ſ. eo. c. j. ⁊ ij. s ❡ Permittant̃. Sꝫ q̃d ad nos ꝺ his q̃ foꝛis ſunt: vt. ij. q. j. multi. ⁊ xlv. di. qui ſincera. Sol'. de his qui foꝛis ſunt nõ iudicat eccleſia: vt penã ſpũalem infligat: in caſibus tñ iudicat de eis: quia re/pellit iudeos a cõmunione chriſtianoꝛũ. xxviij. q. j. ſe/pe. ne ab eis coꝛrumpãtur: vt ibi. ⁊ ꝭ. eo. ad hoc. ⁊ hic repellit enim eos a legitimis actibus. ij. q. vij. alieni. et ab officijs publicis. liiij. diſ. nulla officia. et ꝭ. eo. cuȝ ſit. ⁊ c. penul. ⁊ ne poſſint emere chriſtiana mancipia.

qui cum eis pſūpſerint habi
tare: ⁊.j. ¶ Si q̄ p̄terea deo
inſpirāte ad fidē ſe ꝯūterint
a chriſtianā: a poſſeſſiōibꝰ ſu/
is nullatenꝰ excludāť: cū me
lioris cōditionis ad fidē cō/
uerſos eē oporteat: quā añq̄
fidē ſuſceperint habebanť.
Si aūt ſecꝰ fuerit factū: prin
cipibus ſeu poteſtatibꝰ eorū/
dem locorum iniūgimꝰ ſb pe
b na excōicationis: vt portio/
nē hereditatis ſue ⁊ bonorū
c ſuoꝝ ex ītegro eis faciāt ex/
hiberi. I dē ī eodē. Chriſtia
ni deferētes ſaracenis mer/
ces ꝓhibitas: vel ī ipoꝝ ma
nibꝰ nauigantes excōicandi
ſūt: ⁊ rebꝰ eoꝝ ꝑuādi: ⁊ effici
Iunť capiētiū ſui. C. VI
Ita quorundā animos
occupauit ſeua cupiditas: vt
d q̄ gloriāť nomine chriſtiano
e ſaracenis arma ferrū et lig/
namina deferant galearū: et
pares aut etiā ſupiores ī ma
licia fiāt illis: dū ad impug/
nādos chriſtianoſ: arma eis
f ⁊ neceſſaria ſubminiſtrant.
Sūt etiā q̄ ꝓ cupiditate ſua:
in galeis ⁊ piraticis ſarace/
noꝝ nauibꝰ: regimen ⁊ curā
gubernationis exerceant.
¶ Tales igiť ab eccl'iaſtica
comunione p̄ciſos: ⁊ excōica
g tioni ſubiectos: reꝝ ſuarū ꝑ
p̄ncipes catholicos ⁊ ꝯſules
h ciuitatū ꝑuatiōe mulctari: ⁊
i capiētiū fieri ſeruos cēſemꝰ.
Precipimꝰ etiā vt ꝑ eccl'ias
maritimaꝝ vrbiū: crebra ⁊ ſo
k lēnis in eos excōicatio ꝓfe/
rať. I dē. Judei veteres ſy/
nagogas in priorē ſtatū re/
formare pñt de nouo erigere
Cnō pñt. Ca. VII
Onſuluit: ⁊.j. Judeos
ð nouo ꝯſtruere ſynagogas
vbi nō habuerūt pati nō de/
l bes. ¶ Veꝝ ſi antiq̄ corrue/
rint vel ruinā mināť: vt eas
m reedificēt: pōt eq̄nimiter to/
n lerari: nō aūt vt eas exaltēt:
aut ampliores: aut p̄cioſio/
res faciāt q̄̄ antea fuiſſe no/
ſcunť: q̄ vtiq̄ʒ hoc ꝓ magno
debēt habere: q̄ in veteribꝰ
ſynagogis ⁊ ſuis obſeruan/
tijs toleranť. I dē. In fami/
liari ſeruitio iudeoꝝ chriſti/

·j·c. vlti. ⁊. liiij. di. fraternitatē. Item non ꝑmittit eos
facere nouas ſynagogas. j. eo. conſuluit. Itē q̄ in die
bus lamentationū non exeant in publicū. ſ. eo. c. xxi.
⁊. j. eo. in nōnullis. Item q̄ ſoluant decimas de terris
quas colūt. ſ. de decimis de terris. ⁊ ne chriſtiana mā
cipia circūcidāt
liiij. diſt. nulla.
ne ex teſtamēto
chriſtiani aliq̄d
capiant: et ille
chriſtianꝰ eſt ex/
cōmunicandus:
etiā poſt mortē
xxiiij. q. ij. ſane
ꝓfertur: ⁊ exce/
dentes verberi/
bus ſubijciūť. j.
de rapto. ī archi
epiſcopatu. h̄ er
go eccleſia excō/
municat tm̄ il/
los chriſtianos
qui cum eis ha/
bitare p̄ſumunt
quādoq̄ʒ tñ indi
recte excōmuni/
cat eos: q2 excō/
municat chriſti/
anos ne cum eis
aliq̄ð cōmertiū
habeat. j. ð vſur.
poſt miſerabilē
⁊. j. eo. ⁊ ſi. in fi.
et. c. poſtulaſti.
R. a ¶ A poſ
ſeſſionibus. niſi
fuerint cōꝑate ð
vſuris q̄s tenen
tur vēdere: ⁊ pe
cuniā reſtituere.
·j· de vſur. cū tu.
b ¶ Excōicatio
nis. ar. q̄ iudex
ſecularis cōpelli
pōt ad iuſticiā
ſeruandam. xxiij. q. v. adminiſtratores. ⁊ hoc videť fa
cere rōne fidei q̄ intromittit ſe de hereditate: al's non
debet. ſ. q̄ fi. ſint legi. cauſā. ſed illud ītellige in q̄cūq̄ʒ
caſu: vbi iudex ſecularis negligens ē facere iuſticiā q̄
eccl'ia ſe intromittere debet ⁊ cōpellere ipm̄. xxiij. q. v.
adminiſtratores. ⁊. q. ij. dñs: ⁊. j. de maledi. c. ij. B.
c ¶ Ex integro. p̄ter ſeruos q̄ eos ꝑuenerint in fide.
C. de epiſ. ⁊ cleri. deo nobis. §. is ita. Ala.
Ita quorūdā. ¶ Primo ponit duplicem chri/
ſtianoꝝ exceſſum. Scðo tripliciter punit. ibi: Tales.
Ab. d ¶ Qui gloriant. ſiľe. xviij. q. ij. ꝑniciosam. et
lxxxvj. di. tāta. e ¶ Ferrū. vt. j. eo. ad liberādā. vbi h̄
totū habes qð hic dr: de q̄bꝰ h̄ habeť ad hoſtes tranſ/
ferri nō debet. C. q̄ res expor. non debēt. l. ij. ⁊ illi ſunt
decapitādi: vt ibi. ⁊. C. ð cōmer. mercatores. ff. ð pub.
⁊ vecti. contē. ferro. ſi em̄ non habent ferrū. nec arma.
nam cauſatū perimit cauſa ꝑempta ſuū. ⁊ appellatiōe
armoꝝ intelligūť fuſtes ⁊ lapides. ff. de ver. ſig. armo/
rū appellatio. Lau. f ¶ Subminiſtrāt. ar. clericū
ꝓ homicida haberi q̄ pugnātibꝰ arma miniſtrat: dū/
modo ibi fiāt homicidia. arg. l. di. ſi q̄s viduā. xxiiij. q
vlti. c. vl. j. de homi. ſicut dignū. §. illi etiā. ⁊. §. hi q̄ʒ.

g ¶ Subiectos. ⁊ ſic ipō iure ſūt excōicati. j. e. q̄ olim
h ¶ Priuatiōe. hic potuit papa facere ꝯ laicos rōne
crimis cōmiſſi. i ¶ Seruos. Nō ſeruitutē ð iure na/
turali inductā. xxv. di. ſexto die. Itē de iure gētiū. di. ſ.
ius gentiū. Itē de iure canonico. xv. q. vlti. cū multe.
⁊ h̄ ⁊. j. eo. ad li/
berādā. Vin.
k ¶ Excōica/
tio. ⁊ tñ iſti ipō
iure ſūt excōica/
ti: ⁊ ſic excōica/
tus pōt iteꝝ ex/
cōmunicari. iij.
q. iiij. engeltru/
dā. ⁊ ar. xj. q. iij.
excellētiſſimus.
xij. q. ij. ð viro. ⁊
lxxxvij. diſ. eos.
q̄. ⁊ qui ī ſordibꝰ
eſt adhuc ſorde/
ſcat. xlvij. diſt.
quātūlibet. ī fi.
arg. ꝯ. ij. q. ſ. mul
ti. q2 de his que
foris ſunt: nihil
ad nos. xxiiij. q.
j. c. ſ. ij. et. iij. et
iiij. ⁊. ſ. de iudi.
cū non ab hoīe.
Itē q̄ ē ex eccle/
ſiā nō pōt eē ma
gis ex eccleſiā.
xj. q. iij. oīs chri
ſtianꝰ. Itē arg.
ꝯ. ð. ff. ver. obli.
qui bis. Idem
M. dixit q̄ ex/
cōmunicatꝰ am/
pliꝰ excōicari nō
pōt: ſʒ denūcia/
ri pōt excōicatꝰ
⁊ ſic ītelligit oīa
iura: vbi ſepius
videť aliq̄s excō
municari. ⁊ ſic ī/
telligit h̄. ſed tu dicas qð excōicatꝰ pōt iteꝝ excōicari.
Et ſūt duo effectꝰ excōicationis vt dicūt quidā. Pri/
mus effectꝰ eſt eijciēdi ex eccleſiā. Scðs eſt detinendi
ex: ſicut q̄ ē ligatꝰ vno vinculo: pōt iteꝝ ligari. nō ē du
bium q̄n excōicatus poſſit adhuc excōicari: ſicut qui ē
in vno peccato pōt aliud cōmittere: ⁊ ſic plus puniť.
⁊ ſic pōt pluries excōicari: ⁊ mag' ex h̄ puniet: ⁊ ſcða
excōicatio tunc p̄mo incipit habere ſuū effectū cū ab/
ſoluiť a prima: ⁊ tñ p̄ma abſolutio nō habuit ſuū effe/
ctum ꝓpter ſecundā excōmunicationē. ⁊ ita finaliter
nos ꝓdeſt prima abſolutio: niſi cum abſolutus fuerit
a ſecūda. de hoc dixi. ſ. de offi. ordi. ex ꝑte. ⁊. j. ð ſentē.
Onſuluit. ¶ Due (excō. cū ꝓ cauſa. Bern.
ſūt ꝑtes. Scða. ibi: Verum. Ab. l ¶ Antiq̄
Cōſtātinꝰ impator cōtulit libertatē eccleſijs ⁊ iudeos
ſeruituti ſubiecit: poſtea vo Julianꝰ impator apoſtata
dedit licētiā iudeis nouas ꝯſtruere ſynagogaſ: vt legi
tur ī cronicis. m ¶ Reedificēt. ſic. ſ. eo. iudei. C. de
iude. l. vl. q2 aliud ē tueri qð poſitū ē: ⁊ aliud nouū fa/
cere. ff. de vſufru. vſufructuariꝰ nouū. n ¶ Exaltēt.
nō em̄ licet cuilibet poſſeſſori trāſformare poſſeſſionē:
puta vſufructuario. ff. de vſufructu. equiſſimum. §. ſed

A et colores. Bernardus.
AD hec oībus. ¶ Primo ꝓhibet. Secūdo ꝓhibitionis cauſā reddit. ibi: Quū. Abbas. a ¶ Aſſidue. ſic. ṡ. eo. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. iudei. ſj. ⁊ eſt arg. ex eo ꝙ dicit: aſſidue. ꝙ interpolatim poſſunt ſeruire. qđ intellige ſm tenorē illius. c. ṡ. eo. multorum. §. j. ſed ī domibꝰ nllo modo ꝑut infra ſequit. ⁊ in p̄di. cōcor. xxviij. q. j. iudeorum ſepe. et infra eo. ⁊ ſi iudeos. b ¶ In domibus. et ita videtur ꝙ ex͂ domum iudeorum poſſint eadē ꝓhibitio eſt. j. eo. ⁊ ſi. c ¶ Concordant. xxiij. q. viij. diſpar. ⁊ in hitu etiaʒ differre debent a chriſtianis: vt poſſint meliꝰ euitari. j. eo. in nonnullis.
d ¶ Simpliciū qꝛ innocens credit oī verbo. xxij. iiij. innocēs. ſilr xxviij. q. j. c. ſepe
SIcut iu. ¶ Diuidit: qꝛ cōtinet multa dicta que patēt. Ab. e ¶ Inuitos. hoc iđo dicit: quia nullus ad fidē cogēdus eſt. xxiij. q. v. ad fidem. ⁊. xlv. di. de iudeis. quia ſi ſimpliciter ⁊ abſolute cōpellant non recipiēt characterē: ſed ſi cōditionaliter cōpellant bene recipiunt ⁊ cōpellendi ſunt: vt fidem ſic ſuſceptam obſeruent: vt. ṡ. de bap. maiores. §. item querit. xlv. di. de iudeis. ⁊. ff. de ritu nup. ſi pater C. eo. ti. nullis. Bern. f ¶ Habere. ꝓbatio eiꝰ ꝙ nullus compelli debet ad fideʒ: qꝛ fides ex neceſſitate eſſe non debet. xlv. di. quid autē. ⁊. c. q̄ ſincera. ⁊. xxiij. q. v ad fidem. g ¶ Poteſtatis. nulli eñ premiſſum eſt occidere vel penam infligere niſi cui ex officio ꝑmittit xxiij. q. v. q̄ malos. ⁊. c. miles. ⁊. c. cū miſter. ⁊ pena nō eſt inferenda niſi ꝑ iudicem. xxxiij. q. ij. §. item. h̄ capi. Bern. h ¶ Bonas. ſecus ſi malas ne deludāt chriſtianis p̄tendentibꝰ ſigna lamentatiōis ⁊ nō ꝓſūpant in ꝯtumeliā creatoris. j. eo. in nōnullis. ⁊ ne annuatim ſimulatā ſpeciē crucis exurāt. C. eo. iudeos. ſed ſuas feſtiuitates more ſolito celebrēt. xlv. di. qui ſincera. vt h̄

ani eſſe nō debēt. Ca. VIII

AD h̄ omibꝰ chriſtianis
q̄ ſūt in iuriſditiōe nr̄a
penitꝰ iterdicatꝰ: ⁊ ſi neceſſe
fuerit diſtrictione eccl'iaſtica
cōpellatis: ne iudeorū ſerui/
a tio ſe aſſidue ꝓ aliq̄ mercede
exponāt. qđ etiaʒ obſtetrici/
bus ⁊ nutricibꝰ eoꝝ ꝓhibe/
re curetis: ne infantes iude/
b orū ī eorūdē domibꝰ nutrire
p̄ſumāt. ¶ Quū iudeoꝝ mo
c res ⁊ nr̄i ī nullo ꝯcordant: ⁊
ipi defacili ob ꝯtinuā cōuer/
ſationē: ⁊ aſſiduā familiari/
tatem ad ſuā ſupſtitioneʒ: et
d ꝑfidiā ſimpliciū animos in/
clinarēt. Clemēs tertius.

Iudei inuiti nō ſūt baptiſandi: nec ad hoc cogēdi: nec ſine iudicio puniēdi: aut rebꝰ ſuis ſpoliandi vel ī ſuis feſtiuitatibꝰ moleſtādi: nec ipoꝝ cimiteria violāda: aut eoruʒ corpa exhumāda. Ca. IX.

SIcut iudei: et. j. Sta/
e tuimꝰ vt nullꝰ inuitos
vl nolētes iudeos: ad baptiſ
mū venire compellat. ¶ Si
q̄s autē ad chriſtianos cā fi/
dei ꝯfugerit: poſtq̄ volūtas
eiꝰ fuerit patefacta: chriſtia/
nus abſqꝫ calūnia efficiat.
f q̄ppe chriſti fidē hr̄e non cre
dit: q̄ ad chriſtianoꝝ baptiſ
mū nō ſpōtaneꝰ ſed inuitꝰ co
git ꝑuehire. ¶ Nullꝰ etiam
chriſtianꝰ eorū quēlibet ſine
g iudicio ꝑtene ptātis: vl occi
dere: vel vulnerare: vl ſuas
pecunias auferre preſumat:
h aut bonas q̄s hactenꝰ habu
erint ꝯſuetudiēs imutare: p̄
ſertim ī feſtiuitatū ſuaꝝ cele
bratiōe q̄ſqꝫ fuſtibꝰ vel lapi/
dibꝰ eos nullatenꝰ ꝑturbet.
neqꝫ aliq̄s ab eis coacta ſer/
uitia exigat: niſi q̄ ipſi tpe p̄/
terito facere ꝯſueuerūt ¶ Ad
h̄ maloꝝ hoīʒ prauitati ⁊ aua
ricie obuiantes: decernimꝰ:
i vt nemo cimiteriū iudeoruʒ
mutilare: aut inuadere aude
k at: ſiue obtētu pecunie corpa
l hūana effodere. ¶ Si quis
aūt hmōi decreti tenore co/
gnito (qđ abſit) ꝯtire p̄ſūpſe
rit: honoris ⁊ officij ſui ꝑiculū
m patiat: aut excōicatiōis ſnia
plectat. niſi p̄ſūptionē ſuā di
gna ſatiſfactione correxerit.

Idē. Ponit duas īdulgētias illoꝝ q̄ paganis p̄dicant.

QUā ſit laudabile ⁊ X
c. j. Tuis frat ep̄e pe/
titiōibꝰ annuētes: tibi tuiſqꝫ
ſocijs: cū ad p̄dicādā chriſti
fidē paganis exibitis: apo.
auctē ꝯcedimꝰ: vt vobis his
cibis cū modeſtia ⁊ grarūac
n tiōe ſuata tēporū q̄litate iu/
o xta canonicas ſanctiōes vti

dicit. C. e. ti. nemo. Bern. i ¶ Cimiteriū. Ar. cōtra ff. de ſepul. vio. ſepulchra. Sol. ſepulchra hoſtiū religioſa nō ſūt: vt ibi dr. nec illud nō infringens incidit in edictū. iudei vo nō reputant hoſtes. xxiij. q. viij. diſpar. licʒ ſint hoſtes fidei nr̄e. j. eo. ⁊ ſi iudeos. k ¶ Pecunie. q̄ in ſepulchris ponēda nō ē. ar. ff. de reli. ⁊ ſūp. fu. ſi qs impediat. §. funerꝫ cā. ⁊. xiij. q. ij. nō eſtimemꝰ. circa mediū. Tan. l ¶ Effodere. qđ qui fecerit ſepulchri violati tenet. ff. de ſepul. vio. l. iij. §. ſi qs. ⁊ ſm q̄ſdā hec actio īfamat. ff. ſepu. vio. l. j. Alij dicūt ꝙ nō infamat cuʒ ſit actio ī factū: ⁊ ī. l. illa impropie ponit actio. Ala. m ¶ Excōicationis. ⁊ ita videt in optiōe iudicis ꝙ iſtorū ꝓ pena īponat ſi nō ſatiſfecerit: et ſi iſte vult ſatiſfacere non punit. Silr xxxv. di. eps aut p̄ſbr. ⁊. xlvij. di. c. j. ⁊. xcij. diſt. c. vlti. ita ē arg. ꝙ ꝓ q̄libet peccato nō debet eps in aliquē fulmiare vel excōicare vl deponere.
QUā ſit. ¶ Duo ſunt dicta. Scđa pars ibi: Inſup. Ab. n ¶ Qualitate: vt abſtineāt his diebꝰ: ⁊ in tēporibꝫ qbꝰ a carne ē abſtinēdū ſm canones. iiij. di. deniqꝫ ⁊ de conſe. diſt. iij. de eſu carniuʒ. ⁊. c. ſabbato. de qbꝰ canonibꝰ hic fit mētio o ¶ Uti liceat. aliter enim non poſſent illos lucrari. et ſic licet eis loqui ⁊ comedere cum eis exemplo domini. xxiij. q. iiij. īfideles ⁊. xj. q. iij. ad mēſā. dūmodo. ⁊ alijs nō coinquināt. Ar. ꝯ. xxviij. q. j. nullꝰ. ⁊. c. oēs. Sol. ꝯtria intelligūt de iudeis qui diſcernūt cibos h̄. ⁊. c. ad mēſā. ⁊. c. infideles. de paganis ītelligit. Sʒ q̄re potiꝰ vitamꝰ ꝯuiuiū iudeorū q̄ʒ paganoꝝ? rō illa ē: qꝛ illi. ſ. iudei diſcernūt cibos nr̄os. vñ nō debemꝰ cibis eoꝝ vti: ne videamur inferiores illis: vt dicit p̄ce. c. omes. pagani vo non diſcernūt cibos: ſed hodie ⁊ iſti ⁊ illi diſcernūt. vñ nō debemꝰ comedere apud eos: nec ipi apđ nos. lʒ h̄ ñ ꝯtineat ī ꝟbis edicti: vt ptʒ h̄. ⁊. c. ad mēſā. ſed ꝯtrū ad ſniaʒ

liceat: qui vobis ab ipis in
a fidelibꝰ apponũt. Inſuꝑ in
dulgemꝰ: vt q̃cũq; religioſi
ſeu clerici idonei: ad annũci
andũ gẽtibꝰ euãgelicã vita
b tẽ: req̃ſita ⁊ habita ꝑlatoꝝ
ſuoꝝ lĩia: tibi voluerint ad
herere: id abſq; contradicti/
one qualibet liberã exequẽ
di habeant aucto. apo. facul
tatem. Idem.

Pro redimẽdis captiuis lꝫ
ire alexãdriã. iurãtibꝰ ꝙ ni
hil deferẽt auxilij ſeu ſubſi/
dij extra redẽptiõis articulũ
portãs vel mittẽs etiã poſt
treugas merces ꝓhibitas ex
cõicatꝰ ẽ: ⁊ pacis appellatio
ne nõ veniunt treuge.

Capitulũ. XI.

SIgnificauit nobis. T.
F. quõ aliq̃ ciuiũ tuoꝝ
in alexãdriã valeãt ꝓficiſci:
ꝓ recuperãdis cõciuibꝰ ſuis
q̃ illic in captiuitate tenent̃:
h arbitramur licite poſſe fie
ri: dũmõ nihil in mercibꝰ ſu/
is: vel alio mõ ſecũ illuc de/
ferãt: vñ poſſet ſaracenis ex
cepto redemptiõis articulo
c aliqđ cõmodũ aut ſubſidiuꝫ
ꝓuenire qđ etiã corã te ꝑus
d iuramẽto firmabunt. ¶ Illi
q̃ꝫ q̃ poſt treugã in trãſmari
nis ꝑtibꝰ facta: cũ cõmercio
alexãdriã adiuerint: ſi detu
lerint merces ꝓhibitas cã
e lucrãdi: excõicatiõis vincu/
lũ nõ euadũt. ſicut nec illi q̃
in ꝑſonis ꝓprijs nõ euntes
f merces eis ꝑ nũcios deſtina
rũt. ¶ Ad vltimũ illos q̃ iu
rauerũt ſe ãpliꝰ in terrã ſara
cenoꝝ cũ mercibꝰ nõ ituros
niſi pax eſſet int̃ chriſtianos
g ⁊ ipos: ⁊ poſt treugã factã
venerũt illuc: cõditio illa de
pace aut treuga habẽda: ab
h excõicatiõis vinculo nõ ab
ſoluit. Idẽ.

Excõicati ſunt
q̃ cũ ſaracenis tẽpore guerre
aliqđ habẽt cõmerciũ: vl' eis
preſtant ſubſidium.

Capitulum. XII.

QUod olim ꝑceptũ fuit
et. j. Sane lꝫ h fuerit
i in cõcilio lateranẽ. diſtricte ĩ
hibitũ: nos tñ oẽs illos ex/
k cõicationi ſupponimꝰ: q̃ iam
amplius cũ ſaracenis merci
moniũ habuerũt: vel ꝑ ſe vl'
ꝑ alios: nauibꝰ ſeu quocũq;
l alio ingenio eis aliq̃ reꝝ ſub
ſidia ſeu cõſilia q̃diu inter
nos ⁊ illos guerra durauer/
rit duxerĩt impẽdẽda. ¶ Q.
igit̃ diſcretiõi mãdamꝰ: q̃te
nꝰ nec ꝑ vos nec ꝑ vr̃as na/
ues: nec alio q̃cũq; mõ aut ĩ
genio: eis mercimonia ꝯſi/
lia vel alia ſubſidia trãſmitta
tis: ne ſi aliq̃ ĩ ſua malicia in
durati: ſecꝰ agere ꝓſũpſerint
nõ ſolũ ipo iure incidãt in ex
m cõicationẽ illã: verũetiã irã
dei viuẽtis incurrãt. Inno.
iij. archiepõ ſenoñ. ⁊ epõ pa
riſieñ.

Iudei nutrices vl' ſer
uientes chriſtianos habere
nõ debẽt cõtrafaciẽtibꝰ ĩter
dicit̃ chriſtianoꝝ cõmerci
um.

Ca XIII

ET ſi iu/
deos (quos ꝓpria cul/
pa ſubmiſit ꝑpetue ſuituti)

eos vitare debemꝰ. ff. de pe. here. itẽ veniũt. §. ait ſena
tꝰ. Sꝫ q̃re potiꝰ vitamꝰ cõuiuiũ q̃ colloquiũ. ideo lo/
quimur eis vt eos poſſimus lucrari: qđ al's facere nõ
poſſemꝰ: vt. i. c. ĩfideles. a ¶ Apponũt: q̃cũq; ſꝫ ap
ponũt vti poſſunt niſi dictũ fuerit ꝙ ſit idolis imola/
tũ: vt. j. q̃. iiij. §.
vlti. ⁊. xxvj. q. ij.
ſi ð area. tunc ei
ſanctiꝰ eſt mori
fame q̃ idolati/
cis veſci. xxxij. q̃
ſtione. iiij. ſicut
ſanctius. Ber.
b ¶ Habita: qꝛ
nullus põt ꝑdi/
care niſi ex offi/
cio ſibi cõmiſſo:
vel niſi habeat
auctoritatem a
ſuo ꝑlato. j. ð he
re. cũ ex iniũcto.
⁊. c. excõicam.
§. quia vo. nec
ſufficit petere li
centiã niſi ſit ob
tenta: vt hic patꝫ
⁊ ſimile de cõſe.
di. v. nõ oportet
xj. q. iij. q̃d ergo
xix. q. ij. due. ar.
cõtra. s̃. de regu
la. licet. ⁊. s̃. de
arbi. cũ olim.
SIgnifica.
¶ Habet
tria dicta: vt pa
tet in ſummario
Scdm ibi: illi q̃
q;. Tertiuꝫ ibi:
ad vltimũ. Ab.
c ¶ Cõmodũ:
ſm qđ dicit̃. s̃.
eo. ita quorũdã
vbi de hoc. ⁊. j. e.
ad liberandã. ni
hil ergo ĩ merci/
bus portandũ eſt
niſi illud vñ poſ
ſint redimere ca
ptiuos: vt hic di
cit. Sed quid ſi
nõ poſſunt redi/
mere captiuos:
niſi portent eis
arma vel ferruꝫ
nunq̃d hoc face
re poſſunt ſine
pena excõmuni/
cationis? argu.
ꝙ ſic: ex eo ꝙ di
cit: excepto redẽptionis articulo. ſed nõ credo: niſi pri/
mo requirat̃ auctoritas pape: ne aliquid fraudis fiat.
d ¶ Iuramẽto: ſed nõne ſufficit pena excõicationis?
põt dici ꝙ hoc exigit̃ a ſuſpecto. arg. xxviij. di. de ſyra/
cuſane. ⁊. x. q. vi. c. vi. qm̃ eoꝝ ruine debẽt occurrere ꝑ/
lati. xciij. di. diaconi. ⁊. xxij. q. v. h videt̃ ⁊ ad maiorẽ
cautelã exigit̃ iuramẽtũ etiã a q̃cũq;. Lau. e ¶ Ex/
cõicatiõis. de q̃ habes. s̃. e. ita q̃rũdã. ⁊ iõ qꝛ lꝫ treuga
ſit facta non tñ pax ꝑpetua: vt. j. §. ꝓxio. vñ ꝓhibitio
nõ intelligit̃ ꝓpterea relaxata de mercibus ꝓhibitis.
f ¶ Per nũcios ſic. j. c. xxi. q̃ ꝑ aliũ facit: ꝑ ſe facere
videt̃: vt hic ⁊. j. ð ſen. excõ. mulieres. xlvj. di. ſicut nõ
ſuo. ff. de admi.
tuto. ita tamen.
§. geſſiſſe. Ber.
g ¶ Poſt treu
gã. treuga eſt ſe
curitas ꝑſonis
⁊ rebus ad tp̃s cõ
ceſſa. s̃. de treu.
ca. j. ⁊ qui facit
treugã nõ facit
pacẽ nec deſiſtit
a guerra niſi ad
tp̃us: qꝛ q̃ diſtu/
lit nõ in totũ de
ſtitit. ij. q. iij. §.
notandũ. ⁊. ff. ð
iu. deſtitiſſe.
h ¶ Nõ abſol/
uit: nec etiã a ꝑ
iurio: qꝛ lꝫ treu/
ga ſit facta non
tñ pax: ⁊ ita nõ
exiſtit conditio.
vñ incidit in ſen
tẽtiã excõicatio
nis ⁊ in ꝑ iuriũ:
⁊ ſic treuga non
eſt pax. Ber.
QUod olĩ
¶ Prio ex
cõicat. Secũdo
hortat̃ illos q̃bus
ſcribit illi: De/
ſtre igit̃. Abbas
i ¶ In latera/
nẽ. s̃. e. ita quo/
rundã. Berñ.
k ¶ Supponi
mus. ⁊ iã ſuppo
ſiti erãt ꝑ alex.
i cõcilio lateranẽ.
ita q̃rũdã: ⁊ ſic
eſt canõ late ſen
tẽtie: vt patꝫ ĩ fi.
⁊ ita videt̃ ꝙ q̃
ꝯfaciunt duplici
excõmunicatiõe
ſunt ligati. Sꝫ
quis abſoluet ta
les: poteſt dici
ꝙ epiſcopi ipoꝝ
quia ex quo pa/
pa ſibi hoc non
retinuit alijs in
dulſiſſe videt̃. j.
de ſentẽ. excõ. nuꝑ. qꝛ ſibi reſeruaſſet ſi hoc nõ inten/
debat. s̃. de ꝓben. graue. in fi. ⁊. j. de cri. fal. dura. in fi.
l ¶ Subſidia. s̃. e. ita. ⁊. j. e. ad liberãdã. ⁊. C. q̃ res
expor. nõ poſ. ꝑ totũ. ⁊. C. que res ven. nõ poſſit ꝑ to/
tũ. m ¶ Irã dei: ratũ habẽtis ꝙ ab eccleſia iuſte fa/
ctum eſt. xxiiij. q. j. quodcunq;. Berñ.
ET ſi iu. ¶ Prio ponit exordiũ. Scdo facti nar

rationē. Tertio ꝓhibet. Quarto penā imponi mādat Scđa ibi: accepimꝰ. Tertia ibi: ꝓhibemꝰ. Quarta ibi ſi vero. Abbas. a ❡ Ingrati: ſi em̄ iudei iſti ingra/ti ſunt poſſunt priuari gratia ſibi cōceſſa. ṡ. de do. ca. vlti. ⁊. xij. q. ij. octaua diſcuſſio. ⁊. C. de reuo. do. l. vl.

b ❡ Pro gra/tia. ṡ. de fideiuſ. ꝑuenit. ⁊. ṡ. đ re nū. ſane.
c ❡ De familia ritate: nimia fa miliaritas parit cōtēptū. ⁊. ff. de offi. ꝓcō. ne q̄c/q̄ȝ. §. circa. lxxx/vj. di. qñ. ⁊. ff. đ offi. ꝑ. obſeruā/dū. d ❡ Mus in pera: vt. xiij. q. j. §. ij. verſus fi.
e ❡ Nutrices: qđ eſſe nō debet ṡ. e. iudei. ⁊. ca. ad hoc. Bern̄.
f ❡ Effundere credebāt forſan corpꝰ chriſti de ſcendere in ſto/machū: ⁊ incor/ꝑari qđ eſt fal/ſum: de cōſe. di. ij. tribꝰ gradibꝫ nō eſt iſte panis cibus em̄ anime eſt di. ea credere Lau.
g ❡ Patiunť: ar. ꝙ q̄ pōt ꝓhi/bere ⁊ nō ꝓhi/bet ſibi imputať lxxxvj. di. ca. iij. ·j̄· de re. iu. c. pe. ⁊. j̄. ti. xxi. c. ij. ⁊ xxiij. q. viij. ꝑte/rea. argu. ⁊ ·j̄· de ſen. excō. quante ꝑſumptionis.
h ❡ Libere. i. eccleſie. non em̄ erit heres filius ancille cū filio libere. xxij. q. iiij dicat aliq̄s. B.
i ❡ Ancille. i. agar que ſignifi cat ſynogogam Libera. i. Sara que ſignificat ec cleſiā: De agar ancilla ſare de/ſcenderūt iſti q̄ debēt eſſe ſerui illoꝝ q̄ deſcēde/rūt a ſara. in q̄/bus eccl'ia fun data eſt. Ber.

pietas chriſtiana receptet: ⁊ ſubſtineat cohabitationē a illoꝝ: ingrati tñ nobis eē nō debēt: vt reddāt chriſtianis b c ꝓ grā cōtumeliā: ⁊ de fami/liaritate cōtēptū. q̄ tanq̄ȝ mi ſericorditer in nr̄am familia ritatē admiſſi: nobis illā re/tributionē impendūt: quam d iuxta vulgare ꝓūbiū: mus in pera: ſerpens in gremio: ⁊ ignis in ſinu: ſuis cōſueue/runt hoſpitibus exhibere.

❡ Accepimꝰ aūt ꝙ iudei fa ciūt chriſtianas filioꝝ ſuoꝝ e nutrices. ⁊ qđ nō tm̄ dicere ſed etiā nefandū eſt cogita/re: cū ī die reſurrectiōis dñi/ce: illas recipe corpus ⁊ ſan/guinē ieſu chriſti ꝯtingit: ꝑ triduū anteq̄ȝ eos lactēt: lac f effundere faciūt in latrinā. Alia inſuꝑ ꝯ̄ fidē catholicā deteſtabilia ⁊ īaudita cōmit tūt: ꝓpter q̄ fidelibꝰ ē veren dū: ne diuinā indignationē g incurrāt: cū eos ꝑpetrare pa tiunť īdigne: q̄ fidei nr̄e cō/fuſionē inducūt. ⁊. j̄. ❡ In/hibemꝰ ḡ diſtricte: ne decete ro nutrices vel ſeruiētes ha h beāt chriſtianos: ne filij libe i re: filijs famulenť ancille: ſȝ tanq̄ȝ ſerui a dño reprobati: in cuiꝰ mortē nequiter ꝯiura rūt: ſe ſaltē ꝑ effectū opis re cognoſcant ſeruos illoꝝ: q̄s chriſti mors liberos: ⁊ illos ſeruos effecit. ⁊. j̄. ❡ Si vo nutrices ⁊ ſeruiētes nō dimi k ſerint chriſtianos: ſub excōi cationis pena inhibeatis di ſtricte oībus chriſtianis: ne cū eis cōmerciū aliqđ aude/ant exercere. Idē. Iudeꝰ q̄ ꝑcuſſerit clericū tꝑaliter pu/

k ❡ Sub excōicationis pena: immo excōicari poſſunt ſi cōicent eis poſtea. j̄. đ vſur. poſt mi

ſerabilem. ⁊. j̄. c. xxi. ⁊ ſic indirecte iudicat eccleſia de iudeis ⁊ de hoc dixi. ṡ. e. ita ⁊. c. iudei. Bern̄.

Poſtulaſti. ❡ Cōis diuiſio. ſcđa ibi: ad qđ. Ab. l ❡ Pena pecuniaria ad arbitriū iudicis. ṡ. de offi. lega. de cauſis. qꝛ ſpirituali pena ip̄m punire non

niť: ⁊ ſi de facto puniri non pōt īterdiciť ſibi chriſtiano rū cōmerciū donec ſatiſfece/rit iniuriā paſſo. Ca. XIIII.

Poſtulaſti q̄liť ꝯ̄ iudeū ꝓcedere debeas: q̄ ma nꝰ inlecit ī quēdā clericū vio lētas? ❡ Ad qđ breuiť rñ/demꝰ ꝙ ſi dictꝰ iudeꝰ tue iu l riſditionis exiſtit: ip̄m pena pecuniaria punias: vel alia m ſm̄ ꝙ ꝯuenit tꝑali faciēs le/ſo ſatiſfactionē ꝯgruā exhi/beri. alioq̄n eiꝰ dñm moneaſ ⁊ inducas: vt paſſo iniuriā ⁊ eccl'ie ab eo ſatiſfieri faciat ꝯpetēter: ꝙ ſi dñs eiꝰ neglex n erit adīplere. tu chriſtianis oībꝰ ꝑ cēſu. eccle. inťdicas: ne cū ip̄o iudeo añq̄ ſatiſfa/ciat: ꝓſumāt cōmercia exer/cere. Idē ī cōcilio generali.

Iudei ⁊ ſaraceni vtriuſq̄ ſex us debēt ī terris chriſtianoꝝ vti habitu ꝑ quē a chriſtianiſ diſcernāť: ⁊ in die paſſionis dñi nō debēt ī publicū ꝓgre di: nec in cōtumeliā creato/ris ꝓſilire. Ca. XV.

In nōnullis ꝓuincijs: a chriſtianis iudeos ſeu ſara/o cenos habitꝰ diſtinguit diū ſitas: ſȝ in q̄buſdā ſic quedā īoleuit ꝯfuſio: vt nulla dr̄ia diſcernāť. Vñ ꝯtingit inter p dū: ꝙ ꝑ errorē chriſtiani: iu/deoꝝ ſeu ſaracenoꝝ: ⁊ iudei ſeu ſaraceni chriſtianoꝝ mu/lieribus cōmiſcenť. Ne igiť q tā dānate cōmixtiōis exceſ/ſus: ꝑ velamē hmōi vlterio/ris excuſationis poſſint hr̄e diffugiū: ſtatuimus vt tales vtriuſq̄ ſexꝰ: ī oī chriſtiano rū ꝓuincia: ⁊ oī tꝑe: q̄litate habitꝰ publice ab alijs ꝑpl'is

pōt cū ſit extra eccleſiā. qꝛ nihil ad nos de his q̄ foris ſunt. ij. q. j. multi. qñ eccle ſia poſſit punire iudeos dictū eſt ṡ. c. ita. ⁊. c. in/dei. m ❡ Le/ſo ſatiſfactionē: hoc regulare eſt vt ſemꝑ añ abſo lutionē ſatiſfaci at leſo. et j̄. de ſentē. ex porro. ꝑrochianos cō/queſti. ⁊ in pluri bꝰ alijs. c. ⁊ ec/cleſie ſatiſfacere dȝ cui fuit facta iniuria in ꝑſonā eiꝰ miniſtri: vt. iij. q. j. nulli. in fi. ⁊. ij. q. vij. ac/cuſatio.
n ❡ Chriſtia/nis: ⁊ ita indire cte excōicanť iu dei: de hoc dic vt dictū eſt. ṡ. e. ita quorundā.
❡ In nōnul ❡ Tria ſūt dicta. ſcđm ibi: in diebꝰ. tertiuȝ ibi: illđ aūt. ab.
o ❡ Diſtinguit ſic ꝑ habitū de/bēt diſtigui no/uitij a profeſſis. ṡ. de ſta. regula. c. penul. ⁊ mere/trix a matrona j̄. de ſentē. excō. in audientia. ⁊. ff. de iniur. item apud. §. ſi q̄s vir/gines ⁊ maſculi a feminis ꝑ cri/nes ⁊ veſteſ. xxx. di. ſi qua femina ſic ⁊ liber diſtin guiť a ſeruo per pileū. C. đ lati. lib. tol. l. j. §. ſȝ ⁊ q̄ pileati. Io.
p ❡ Errorē: q̄ ſi igrāter cōmiſ ceať xp̄ianus iu de dūmō nō ſit

craſſa ſiue affectata igrātia: excuſať ī eo ꝙ iudea: ar. xxxiij. q. ij. ī lectū. ⁊. j̄. de cle. ex apl'ice. q ❡ Cōmixtio

nis: q2 nec mr̄imoniū int̄ iudeū ⁊ chriſtianā eē poteſt. xviij. q. j. caue. B. a ¶ Prodeant. ſ. e. q2. b ¶ Il ludere. ſic reddūt nob ꝓ gr̄a ꝯtumeliā ⁊ cōtēptū: ⁊. ſ. eo. ⁊ ſi iudeos. c ¶ Aiaduerſionis. ſcȝ pecuniaria pe na vľ alia tēporali ꝓut viſū fuerit iudici. ſ. c. xxi. B. d ¶ Blaſphe/ mare. ſ. e. c. j. ⁊. c. xxi. Bern.

Q Cum ſit. ¶ Prima pars ponit que/ ſtionem īnouās olim inhibitam prohibet cauſas reddit. Secūdo punit preponen tem. Tertio pre/ poſitum. Quar/ to prorogat. Se cūda. ibi. Si q̄s Tertia. ibi: Of/ ficiali. Quarta. ibi: Hoc idem. Ab. e ¶ Blaſ phemus chriſti. id ē iudeus blaſ phemās chriſtū ſ. eo. c. j. f ¶ Toletanū. liiij. di. nulla. ⁊. ꝯ. eo. ex ſpeciali. g ¶ Prouinci ale conciliū. ſ. d accu. ſicut olim. h ¶ Paupeꝝ. ſic ergo pauperi bus reſtituiť qd iniuſte extortum eſt: vt. ſ. de im/ mu. eccle. q2. Si vero officium li/ citum eſt: tunc ſi vellet poſſet da/ re pauperib⁹ qd iniuſte extortum eſt. xiiij. q. v. non ſane. Sed cōtra videtur ꝙ reſti/ tuendum ſit illis a quibus eſt ex/ tortum ⁊ nō pau perib⁹ ꝯ. d homi. ſicut dignum. §. eos. ⁊. ꝯ. de vſu. cum tu. ⁊. ſ. d iu reiurā. eam te. et ſ. de deci. tua. ij. xviij. di. qm̄. hoc ideo fit in hoc ca ſu: quia neſciť a q̄bus extortū ſit maior pena po/ niť. in ſe. c. illis q̄ merces ꝓhitas portas ad ſara/ cenos. Jo.

A D liberandam. ¶ Due ſunt partes. Secunda ibi: Et talibus. Abbas.

distinguãť. ¶ In dieb⁹ aūt lamētatiōis dn̄ice paſſiōis: ī
a publicū minime ꝓdeant: eo ꝙ nōnulli ex ipſis: talib⁹ diebus (ſicut accepim⁹) ⁊ ornati⁹ nō erubeſcūt incedere: ac chriſtianis qui ſacratiſſime paſſiōis memoriā exhibētes
b lamētatiōis ſigna p̄tēdūt: illudere nō formidāt. ¶ Illō aūt diſtrictiſſime inhibem⁹: ne ī ꝯtumeliā creatoris ꝓſilire p̄ſumāt. Et qm̄ illius diſſimulare nō debem⁹ opprobriū q̄ ꝓbra nr̄a deleuit: p̄cipim⁹ p̄ſūptores hm̄ōi p ꝑncipes ſe
c culares ꝯdigne aiaduerſionis adiectiōe cōpeſci: ne cru
d cifixū ꝓ nob aliq̄tenus plaſphemare p̄ſumāt. ¶ Idem in eodē. Prepones iudeū vel paganum publicis officijs ꝑ ꝯciliū ꝓuinciale corripit: ⁊ ꝓpoſito denegať chriſtianorū cōmertiū donec depoſuerit officiū: ⁊ ī vſus chriſtianorū paupeꝝ reſtituet inde q̄ſita ſ̄m epi ꝓuidētiā. ca. XVI

e Q Cum ſit nimis abſurdū vt blaſphem⁹ chriſti in
f chriſtianos vim ꝑtātis exerceat: qd ſup ꝑ toletanū cōciliū ꝓuide ſtatuit: nos ꝓpter trāſgreſſoꝝ audaciā ī hoc generali ꝯcilio īnouam⁹: ꝓhibētes ne iudei publicis officijs p̄ferāť. qm̄ ſb tali p̄textu chriſtianis plurimū ſūt infeſti. ¶ Si q̄s aūt eis officiuȝ
g tale cōmiſerit p ꝓuinciale cōciliū: qd ſingulis ānis p̄cipimus celebrari. monitione p̄miſſa diſtrictiōe q̄ ꝯuenit cōpeſcatur. ¶ Officiali vero hm̄ōi tādiu chriſtianorū cōmunio ī cōmercijs ⁊ alijs de
h negeť: donec ī vſas paupeꝝ chriſtianoꝝ ſ̄m ꝓuidentiam dioc. epi ꝯūtať q̄cq̄d fuerit a chriſtianis adept⁹: occaſione officij ſic ſuſcepti. ⁊ officiū cū pudore dimittat. qd irreuerēter aſſūpſit. ¶ Hoc ideȝ extēdim⁹ ad paganos. ¶ dē
i eodē. Cōciliū generale repetit ꝯcilium lateraň. ſupra eo. ita ⁊ addit penā ſatiſfactionis tp̄e abſolutionis impēdendā. Ca. XVII.

A D liberādā terrā ſāctā
i ⁊ ꝯ. Excōicam⁹ p̄terea ⁊ anathematizam⁹ illos falſos ⁊ īpios chriſtianos: qui ꝯ ipm chriſtū ⁊ ꝑplm chriſtianū ſaracenis arma ferrū ⁊ lignamina deferunt galearū. eos etiā q̄ galeas eis vendūt vel naues: quiq ī piratic ſaracenoꝝ nauib⁹ curā gubernationis exercēt: vel machinis aut q̄buſlibet alijs aliqd eis impēdūt ꝯciliū vel auxiliū ī diſpēdiū ťre ſancte. ipoſq re
k rū ſuaꝝ ꝑuatiōe mulctari: et capiētiū ſuos fore cēſem⁹. p̄cipiētes vt p oēs vrbes maritimas: diebus dn̄icis ⁊ feſtiuis hm̄ōi ſn̄ia publice innoueť. ¶ Et talib⁹ gremiū non apiať eccľie: niſi totuȝ qd ex
l ꝯmercio tā dānato pceperīt ⁊ tātūdē d ſuo ī ſubſidiū ťre ſācte trāſmiſerint: vt eq̄ iudi
m cio in q̄ deliq̄rint puniant. ꝙ ſi forte ſoluēdo nō fuerint
n ſic aľs reat⁹ taliū caſtigeť: ꝙ
o ī pena ipoꝝ alijs interdicať audacia ſimilia p̄ſumendi.

G rego. ix. Aſtoricē. ⁊ lucē. epi. Judei vel pagani publicis officijs p̄ficiēdi nō ſūt. ⁊ ſi eis regalia iura vendāť.

i ¶ Excōmunicamus. anathematizam⁹. ſicut. ſ. eo. ita. ⁊. c. ꝙ olim. k ¶ Priuatione. hoc totū habes. ſ. eo. ita. l ¶ Cōmercio. totū q̄ lucrū qd ad eos peruenit ex hoc cōmecio debent dare in ſubſidium terre ſancte in cui⁹ detrimentū hoc fecerūt. Et ē ſimile crimini vſuraruȝ in quo quicq̄d ſorti accidit vſura eſt. vnde totum debet reſtitui. ꝯ. de vſu. conſuluit. et xiiij. q. iij. putāt. ⁊. c. ſequē. imo videtur ꝙ maius: quia iſti videntur fidem chriſtianam impugnare. vnde plus puniuntur: q2 tantūdem pro pena dare coguntur ī ſubſidium terre ſancte. et nemo dubitat grauius eſſe cōmiſſuȝ qd eſt grauius vindicatum. xxiiij. q. j. non afferamus: ⁊ in auten. vt fra. fi. colľ. ix. in fine. vbi dicit in delicto enim equali proximas eis imminere penas iuſtum putamus. m ¶ Deliquerint. ſic. ſ. de immu. eccle. c. vlti. d iurepa. paſtoralis. ⁊. ſ. de tempo. ordi. litteras. et. ſ. de foro compe. nullus. ſimile. xij. q. vij. de viro. ⁊. xvij. q. iiij. frater ⁊ coepiſcopus. n ¶ Sic aľs. quia poterunt ſubijci verberibus loco pene. xiiij. q. vj. ſi res. ⁊ xij. q. ij. fraternitas. et. v. q. vj. quia iuxta. o ¶ Interdicatur. ſic ergo pena vnius eſt metus alterius. vt ij. q. vij. quapropter. et. ſ. de offi. ordi. irrefragabili. et. ſ. de trāſlati. c. j. in fi. ⁊. ſ. de ſta. regula. ea que. ſ. de calumni. c. ij. ff. de penis. l. capitalium. §. famoſos. ff. depoſi. bona fides. j. rū. in fi.

ad ea colligenda ꝑficiẽdus eſt chꝛiſtian⁹ non ſuſpectus.

Capitulũ.XVIII.

EX ſpāli quē erga illu/ ſtrē regē poꝛtugalie gerim⁹ charitatꝭ affectu: ⁊.ī. Mā dam⁹ q̃ten⁹ regē ip̄m ſollici/ te inducatis: ne ī officijs pu blicis iudeos chꝛiſtianis ꝑfi a ciat: ſicut ī generali ꝯcilio cō tinet: ⁊ ſi foꝛte reddit⁹ ſuos iudeis vendiderit vel paga/ nis: chꝛiſtianũ tũc deputet: de grauaminib⁹ inferendis b clericiſ ⁊ ecclijs nō ſuſpectũ: ꝑ quem iudei ſiue ſaraceni ſi ne chꝛiſtianoꝝ iniuria: iura regalia ꝯſequant. Idem.

Se ſumat: ⁊ tria facit: ponit dictũ: mercatoꝛi ꝓuidet: ꝓui ſionē determinat. Ca.XIX

NUlli iudeo, baptizatũ vel baptiſari volentez c emere liceat: vel in ſuo ſerui/ tio retinere. Nō ſi quem d nōdũ ad fidē ꝯuerſũ cā mer/ cimonij emerit: ⁊ poſtmodũ factus ſit vel fieri deſideret e chꝛiſtian⁹: datis ꝓ eo.xij.ſo/ lidis: ab illi⁹ ſeruitio ꝓtinus ſubtrahat. Si autē infra f tres mēſes ip̄m venalez non expoſuerit: vl' ad ſibi ſeruiē/ dũ emerit eundem: nec ip̄e vēdere: nec alius audeat cō/ parare: ſʒ nullo dato ꝑcio ꝓ/ ducatur ad p̄mia libertatis.

EX ſpeciali. In p̄ma ꝑte ponit culpa regis ⁊ excuſatio. In ſc̄da ꝯ vtrūqȝ ꝓuidet. ibi: Mā/ dam⁹. Ab. a Cōcilio. ſ. eo. cũ ſit. ⁊. liiij. di nulla. b Non ſuſpectuʒ. q̄ fideliter ⁊ ſine fraude officium ſuũ exequat: ne ꝑ h̄ fraus fiat chꝛiſtianis clericis aut eccleſijs q̄lis fuit ioſeph: de q̄ ha/ bes. xxij. q̄ď ait. q̄ fuit diſpēſatoꝛ pharaonis. B.

NUlli. c Seruitio. ſ. eo. c. j. et c. iudei. ij. immo q̄ʒcito voluntas ip̄i⁹ fuerit pate/ facta q̄ velit fie/ ri chꝛiſtian⁹ ī li/ bertatez modis oĩb⁹ vēdicet. liiij di. fraternitatē. niſi emptus ſit cauſa mercimo/ nij: vt ibi dr: ⁊ h̄ inferi⁹. Bern. d Mercimonij. in q̄ caſu nō fraudabit ex to/ to iude⁹ ſiue pa/ gan⁹ dũmodo ī/ fra tres menſes illũ venalē expo nat: vt. c. frater/ nitatē. Bern. e Solidis. ſʒ de q̄ moneta da/ bunt? reſpōdet: de illa q̄ ē in vſu in loco illo: ar. ff de le. iij. nũmis. ff. de leg. j. ſi ſer/ uus pluriũ. §. ſi numer⁹. q̄d ſi nō ſit q̄ ſoluat illos xij. ſolidos? de h̄ dictũ ē. ſ. eo. c. j. f Tres men/ ſes. eo ip̄o q̄ nō expoſuit ip̄m in/ fra tres menſes venalez ꝑſumit: q̄ nō cauſa mer/ cimonij emerit: ſed ad ſeruiendũ ſibi: vñ nullo ꝑcio dato ꝓducet ad p̄/ miũ libertatis: nec admitteret ꝓbatio incōtrariũ cuʒ hic ſit ꝑſumptio iuris ex qua ius ſtatuit: vt. liiij. di. fra ternitatem. q̄ď. c. intellige. ꝑ illud: ⁊ iſtud eſt q̄ſi gloſa et expoſitio illi⁹ ſi ꝑſumptio eſt. ſ. de ſpon. is qui. vbi habes ꝑſumptionē iuris: ⁊ ſi alius eum cōparet: talis emptio nō valeret ⁊ nihilominus erit liber nllo ꝑcio da to ſi ſcienter emit illum. ſi ignoꝛāter agat ad ꝑciũ ſiue ad intereſſe ꝯtra iudeũ qui ip̄m decepit. ff. de ꝯtrahē. emp. liberi hoīs. argu. ⁊ nota q̄ fauoꝛ fidei priuat ali/ quē ſeruo ſuo: vt hic ꝑtʒ. Itē priuat aliquē filio ſuo. ſ. de cōuer. in fi. c. vlti. Item priuat aliquē vxoꝛe ſua. ſ. de diuoꝛ. gaudem⁹. ⁊. xxviij. q. j. ſi infidelis. De hereticis. Viſum eſt de his q̄ nō baptiſati deuʒ blaſphe/ mant male colēdo merito vidēdũ ē de illis q̄ iā bapti/ ſati incidunt in hereſim. Abbas.

De hereticis. Stephan⁹ papa oĩbus ep̄is. Infidelis eſt q̄ nō habet certitudinē fidei ⁊ infideli nō ē credēdũ ī ꝓiudiciũ alteri⁹. Caplm̄.I.

g DUbius ī fide: infidelis eſt. Nec eis i oĩno credēdũ eſt qui fidē veritatis ignoꝛat. Leo papa. Errare in fide ꝯuincit q̄ alios errā/ tes cũ pōt ab erroꝛe nō reuocat. Caplm̄.II.

QUi alios cũ pōt ab er/ k roꝛe nō reuocat: ſeip̄m erra/ re demōſtrat. Auguſtinus de fide catholica. Heretic⁹ ꝑſeuerās eternaliter dānat cui nec ꝓdeſt baptiſm⁹: nec elemoſyna vel martyriũ vel aliud quodcunqȝ bonũ q̄ ad hoc vt cōſequatur vitā eter/ nam. Caplm̄.III.

FIrmiſſime tene: ⁊ nul/ laten⁹ dubites: omnē hereti l cum vel ſciſmaticuʒ cum dia bolo et angelis eius eterni ignis incēdio participā dũ: niſi ante finem vite catholi/ ce fuerit incoꝛpoꝛatus ⁊ rein tegratus eccl'ie. Et poſt pau/ ca. Omni homini q̄ eccl'ie catholice non tenet vnitatē: neqȝ baptiſm⁹: neqȝ elemoſy na quātũlibet copioſa neqȝ

DUbius. De fide eīm nullus debet dubitare: ſed firmiter credere articulos fidei. ſ. de ſũ. trinita. c. j. in princi. aliter ſaluus eſſe non poterit: vt in pſal. Quicũqȝ vult ſaluus eſſe ⁊c. xxiiij. diſ. qñ ep̄s. ⁊. xxiiij. q. j. a ꝑte. nullus eīm titubare debet ī fide. vt ibi dicit. h In fide. Etiam in tenui articulo. C. ď hereti. l. ij. in fi. ſic ex leui offenſa re uocat libert⁹ in ſeruitutē. C. de liber. ⁊ eoꝝ libe. ſi manumiſſuſ. ⁊ h̄ quo ad articuloſ fidei q̄ cōtinent in ſymbolo. Cre/ do in deuʒ. qui/ bus ꝑ fideʒ ſola adhibēda eſt cre dulitas: q: fides eſt de re nō viſa de pe. di. iiij. ī de mo. C. de ſũ. tri. l. vlti. nō ꝑ ſigna ſed ꝑ fidem veri tas eſt colenda: de conſe. diſ. iiij. venit ſacerdos. Lau. i Credendũ. eſt ꝯ du/ bius in fide teſtꝭ eſſe nō pōt. xxij q. iiij. ip̄a pietas.

QUi alioſ k Non reuocat: cuʒ pōt ff. ad. l. aql'. ſcie tiā. lxxxiij. di. er/ roꝛ. ⁊ argu. ſ. ti. xx. ⁊ ſi iudeos ⁊ ij. q. vij. neglige re: ſed nũq̄d iſtō ꝑtinet ad oēs? Rñ. ď crimīe iā cōmiſſo ſoli ꝑla/ ti tenent coꝛripe. xxiij. q. iiij. duo iſta. ⁊. c. ita plane. a peccato aũt cōmittēdo q̄libet tenet aliũ coꝛripe occul/ te. ſ. eo. cũ ex iniũcto. vbi de h̄. ⁊ ar. xxiij. q. iiij. ip̄a pie/ tas. xxij. q. v. h̄ videt. ⁊. xciij. di. diaconi. ⁊. ſ. de cog/ na. ſpi. tua. ⁊. ij. q. vij. quapropter. ſed iſte due vltime cōcoꝛdantie intelligunt in denũciatione. Lā.

FIrmiſſime. Due ſunt ꝑtes. Sc̄da ibi: Omi homini. Ab. l Hereticũ. heretic⁹ multis modis dicit. Ille dicit heretic⁹ q̄ ꝑuertit ſacra eccleſie: vt ſy/ moniac⁹. j. q. j. eos qui ꝑ pecuniā: vt. vj. q. j. §. ſed licʒ. Item ille q̄ ſcindit ſe ab vnitate eccl'ie. vij. q. j. deniqȝ. Item omnis excōmunicatus. iiij. q. j. q̄ autē hi. Item qui errat in expoſitione ſacre ſcripture. xxiiij. q. iij. he/ reſis. Item qui cōfingit nouam ſectam vel conficta

ſequiť.xxiiij.q.iij.hereticus. Itē qui aliter ſentit ꝺ articulis fidei ꝙ roma.eccl'ia.xxiiij.q.j.hec eſt fides.⁊.c qm̄.vel ꝗ male ſentiunt ꝺ ſacramētis ecclie.j.e.ad abolendā.in prin.Lan. a ℭ Mors. vnde aplus. Et ſi tradidero corpus meū vt ardeā: charitatē aūt nō habeā : nihil mihi ꝓdeſt.de pe. di. iij.circa fi.c.liqs de cōſe.di.iiij.ſoler. ⁊ .j.q.j. vide quantum bonū. Bernhardus. b ℭ Ad ſalutē eternā.ſ. valentē ad bona tpalia ꝓmerēda.ar. xxij.q.ij. ſi quelibet in fi.⁊ ad miti⁹ ſuppliciū ſubeundū:de pe.di. iiij.ad fi .§.poſt etiā. Bern̄. FRaterni. ℭ Cōis diuiſio. Scda ibi: Cū celeſtin⁹. Abbas Siculus. c ℭ Pelagius. Iſti duo dānati erant in ſynodo epheſino de hereſi . dubitabat patriarcha antiochenus an ſcripta ipoꝝ eſſent recipienda. ⁊ diciť ꝙ nō: qꝛ exq̄ cōdēnat⁹ eſt auctor ⁊ ſcripta illi⁹ admitti nō debēt.vt.iij.q.iiij. ca. null⁹.et xvj. diſ.canones. ꝙ̄uis aliqua vtilia ſint ibi:arg.ꝭ.de teſti.licet arg.tamē qꝺ rōne etiā bone ſnīe recipi poſſent.j.q.j.dn̄s declarauit. xxxvij. diſ. ſi quid veri.ſicut ⁊ noticia legis abrogate neceſſaria ē di.vij.moyſes.⁊ papa etiā argumentať ex.l.theodoſiana abrogata.ꝭ.de iudi.nouit.ſed verū eſt ꝙ ſcripta iſtoꝝ nō valēt:etiā ſi alias bona ſint: nec ſunt recipiēda.j.eo.excōicam⁹ .§.credētes.arg.ad hoc.xcvj.di.bene quidē.tn̄ rōne bone ſnīe ſcripta Origenis approbata fuerūt.xvj.q.vij.⁊ hoc dixim⁹.qui dānat⁹ fuit poſt mortē.xxiiij.q.ij.ſane ꝓferť.⁊ ſi approbarenť valerēt alias nō:arg.ꝭ.de ſum.tri.c.ij.in fi. Itē arg.ꝙ deſtructo principali deſtruiť acceſſoriū.ſicut in.c. p̄dicto: et hoc diximus. Bern̄.

a mors ꝑ noīe chriſti ſuſcepta b ꝓficere poterit ad ſalutem.

Greg.ix.anaſtaſio antioc̄.

Dānato auctore dānāť eius ſcripture:⁊ libri ⁊ opera.

FRaternitatꝭ Ca.IIII. tue:⁊.j. ℭ Cū celeſti c n⁹ atqꝫ atqꝫ pelagi⁹ in epheſina ſynodo ſint dānati:quō poterūt illa capitula recipi: quorū damnanť auctores.

Ex cōcilio aphricano.

Epus inſtituēs heredē hereticū cōſanguineū: vel extraneū vl' paganū etiā poſt mortem excōmunicat⁹ nūciať.

Capitulum.V.

d SI qs ep̄s heredes inſtituerit extraneos a conſanguinitate ſua: vel hereticos etiā cōſanguineos : aut e paganos ꝓtulerit: ſaltē poſt mortē ei anathema dicať:atqꝫ ei⁹ nomē īter dei ſacerdotes nullo mō reciteť. Ex eodē. Loquiť de eadē materia cū p̄cedēti:⁊ extendiť ꝙ ibi dictū fuit de ep̄is:ad p̄ſbyteros:⁊ alios clericos.

SI quis ℭ Legiť duobus. Sed ẜm communem ⁊ veriorē intellectū hoc.d.vt in rubro. Et vt faciat ad titulū pōt intelligi ꝙ ex hoc p̄ſumať hereticus. Abbas Si. d ℭ Si quis ep̄us:ſic ordina iſtā lr̄am Si qs epiſcopus inſtituerit hereticos heredes extraneos a cōſanguinitate ſua :vel etiā inſtituerit conſanguineos hereticos heredes aut paganos ꝓtulerit ſaltē poſt mortē ⁊c̄. Et ſic repete illā dictionē hereticos: ⁊ ita nullus debet inſtituere hereticū ſiue ſit cōſanguineus ſiue nō: vt hic pater. ⁊.j.c.pxi.ep̄s Ergo inſtituat ecclesiā ex quo nō habet cōſanguineos catholicos. xij.q.ij.epiſcopus.qui filios.⁊.ca. eo. cognouimus .et in auten.vt cum de appella.cog.§.dicimus .⁊.§.ſiqs. colla.viij.quia iſti heretici iam non dicunť filij vel cōſanguinei.vnde dicitur ī lege . ſi frater tuus ⁊ amicus tu⁹ ⁊ vxor tua de p̄uare voluerint veritatē:ſit manus tua ſuper illos.xxiij.q. viij. legi.⁊ . vxor eſt expellenda.xxv. iij. q.j. vxor . in fine.hoc intelli ge niſi penitue rint iſti cōſanguinei. delicti eīn veniam penitentibus non negamus.C.e. manicheos. Bern̄. e ℭ Paganos: et ita idem iuris eſt in paganis:quod de hereticis. Et idem eſt de omnibus qui catholici nō ſunt.j.c. pximo. Bern̄. f ℭ Poſt mortem:ſic.xxiiij.q. ij. ſane ꝓfertur. ⁊ argu .C. eo.l. manicheos . argu.contra .quia crimina morte extinguuntur.xxiij.diſt. quorundam.xxiiij .q.ij. ca. j. et crimen cum pena ſit extinctū.C.ſi reus vel actor . mort. fuerit .l . ij. hoc tamen ſpeciale eſt in crimine hereſis in criminis deteſtationem: vt poſt mortem poſſit accuſari ⁊ excōmunicari:⁊ ne eccleſia oret ꝑ eo : quia non fuit accuſatus in vita. Bernhardus.

Capitulum.VI.

g IN eos qui catholici nō ſunt :etiam ſi cōſanguinei fuerint:epiſcopi vel pre h ſbyteri nihil cōferāt: deniqꝫ hoc qꝺ de epiſcopis ⁊ p̄ſbyi teris dictum eſt: debet de reliquis clericis exaudiri.

Alex.iij.remeñ. archiep̄o.

Chriſtus fuit verus deus: ⁊ verus homo:ſentiens oppoſitū hereticus eſt: ⁊ excōmunicatus. Ca.VII.

CUm chriſtus ꝑfect⁹ deus:et ꝑfectus ſit homo k mādam⁹ quatenus ſub anathemate interdicas:ne quis decetero audeat dicere: chriſtū nō eſſe aliquid ẜm ꝙ hō: qꝛ ſicut chriſtus verus eſt deus:ita ver⁹ eſt hō ex aīa rōnali ⁊ humana carne ſubſiſtēs. Ex cōcilio lateraū.

Heretici ⁊ receptores ⁊ fautores eoꝝ excōicati ſunt ⁊ decedētes in hoc peccato in cimiterio eccleſie ſepeliri non debent nec ꝑ eis orari.

Capitulum.VIII

IN eos:etiam ſi conſanguinei.dic vt.ꝭ.ca. pxi. h ℭ Nihil conferant:non diſtinguitur in morte vel in vita:ergo nec nos diſtinguimus : quia nihil capere poſſunt ex teſtamento.j.eo excōmunicamus .§. credentes.cauſa pietatis forte poſſet eis dare ne perirent fame.lxxxvj.diſ.paſce fame. quia adhuc poſſunt conuerti ad fidem:quia de nemine deſperandum eſt: de peniten.diſtin.vij.nemo.⁊.xxxij.q.ij.ancillā. ⁊ argu.etiam ad hoc.xlij.diſtinc.quieſcamus. et.xj.q .iij. quoniam multos. Bernhardus. i ℭ De reliquis.in hoc omnes pares ſunt argu.xvj. q.j.predicator.in prin.xxiiij.q.ij.ſane ꝓfertur. Bern̄. CUm chriſtus:ſub anathemate . quicunqꝫ ergo contrarium dixit eſt excommunicatus: quia hoc dicere hereticum eſt:et heretici omnes ſunt excommunicati.j.eo.ad abolendam.⁊ ca.excommunicamus .et ꝙ chriſtus verus ſit homo:ex humana carne ſubſiſtēs habes.ꝭ.de ſum.trinita.capi.j. et eſt articulus fidei noſtre de quo habetur in predicta conſtitutione: ⁊ de

a Sicut ait beat⁹ Leo: et
j. Quia in ꝑtib⁹ tolo/
ſanis hereticoꝝ q̇s alij gaza
ros alij patarenos: ⁊ alij ali/
is noīb⁹ vocāt: inualuit dā/
b nāda ꝑuerſitas: eos ⁊ defen
ſores ⁊ receptores eoꝝ ana/
themati decernim⁹ ſubiace/
re. ⁊ ſub anathemate ꝓhibe
m⁹: ne q̇s eos ī domo vel in
terra ſua tenere vel fouere:
aut negociationē cũ eis ex/
ercere ꝑſumat. Si aũt ī hoc
pctō deceſſerit: neqꝫ ſub ꝑui/
c legiorũ nr̃oꝝ q̇buſcũqꝫ īdul/
torũ obtētu: neqꝫ ſub alia q̄/
d cũqꝫ occaſione oblatio ꝓ eo
fiat: aut inter chriſtianos ac
cipiat ſepulturā. Luci⁹. iij.

Heretic⁹ male ſentiẽs: vl' ma
le docẽs de ſacramẽtis eccle
ſie excõicat⁹ eſt: ⁊ cõuict⁹ ni
ſi ſe correxerit ⁊ errorẽ abiu/
rauerit: ſi cleric⁹ eſt degrade
tur: ⁊ curie ſeculari tradat̃:
ꝑ quā etiā puniet̃. eadẽ etiā
eſt pena ſuſpecti de hereſi ſi
ſe nõ correxerint ⁊ relapſis
oĩo audiẽtia denegat̃. ſecu/
lares principes q̇ iurare no
lũt de eccl'ia ꝯ hereticos de/
fendẽda excõicant̃: ⁊ terre
eoꝝ ſupponũt̃ interdicto. ci
uitates vero ipoꝝ reſiſtẽtes
aliaꝝ cõmercio ⁊ epāli digni
tate priuant̃: exẽpti ꝟo ſub
ſunt ordinarijs ſuꝑ his q̄ ꝯ
hereticos inſtituũt̃. Ca. IX.

Ad abolendam: et. j.
Uniuerſos q̇ de ſacro
corꝑis ⁊ ſanguinis dñi nr̃i ie
ſu chriſti: vel de baptiſmate:
ſeu de peccatoꝝ cõfeſſiõe: ma
trimonio: vel reliq̇s eccl'ia/
ſticis ſacramẽtis: aliter ſenti
re aut docere ñ metuũt: quā
ſacroſancta ro. ec. ꝑdicat et
e obſeruat. ⁊ generaliter quoſ
cũqꝫ eadẽ ro. ec. vel ſinguli
epi ꝑ dio. ſuas: cũ cõſilio cle
f ricoꝝ: vel clerici ip̄i ſede va/
cante cũ cõſilio ſi oportuerit
vicinoꝝ epoꝝ hereticos iu/
dicauerint: vinculo ꝑpetui
anathemat innodam⁹. et. j.
Pñti nihilomin⁹ ordinatio
ne ſancim⁹: vt q̇cũqꝫ manife
g ſte fuerint in hereſi dep̄hẽſi
ſi cleric⁹ eſt: vel cuiuſlibet re
ligiõis obũbratione fuſcat⁹
h toti⁹ eccl'iaſtici ordinis ꝑro/
gatiua nudet̃: ⁊ ſic oĩ officio
⁊ bñficio ſpoliat⁹ eccl'iaſtico
ſeculari relinquat̃ arbitrio
i ptātis: aīaduerſione debita
puniẽdus: niſi ꝯtinuo poſt
dep̄hẽſionẽ erroris: ad fidei
k catholice vnitatẽ ſpõte recur
l rere: ⁊ errorẽ ſuũ ad arbitri/
um epi regiõis publice ꝯſen
ſerit abiurare: ⁊ ſatiſfactio/
m nẽ cõgruā exhibere. laic⁹ āt
niſi (ꝓut dictũ eſt) abiurata
hereſi: ⁊ ſatiſfactione exhibi

alijs quos ſcire debet quilibet chriſtianus: tenet̃ ꝑ fidē: arg. ad hoc. ꝺ cõſe. di. iiij. ante. xx. ⁊ c. baptizādos ⁊ c. prima. ad illos articulos ꝺ quib⁹ tractat̃ in illa cõſtitutione firmiter credim⁹: oẽs indiſtincte tenent̃ tā clerici qꝫ laici. Sed clerici magis q̇ legẽ ꝑſcrutabiliter ſcire tenent̃. xx/xviij. di. oẽs pſallentes. xxiiij. di. qñ epus. Quilibet ſ3 tenet̃ credere ſm ꝙ catholica tenet eccleſia: ⁊ hoc ſufficit in talib⁹ articulis dũmõ nihil in contrariũ ſentiat. j. eo. ad abolendā. Ber.

Sicut leo. xxiij. q. v. res oẽs. b De/fenſores. j. e. excõmunicam⁹. § credentes. ⁊. lxxix. di. ſi quis papa. arg. c Obtẽtu. ſic ergo rõne delicti ꝑdit̃ priuilegiũ. j. c. ꝓxi. in fine. q2 priuilegiũ nõ extenditur ad illicitũ caſum: nec tuetur aliquẽ in malo. j. de ſentẽ. excõ. nulli. ⁊ omni priuilegio ceſſante mali puniẽdi ſũt C. vbi ꝺ cri. agi. opor. auten. qua in ꝓuincia. B.

d Oblatio: quia cõſtat eum deceſſiſſe in mortali peccato. xx/iij. q. v. placuit. ⁊ eſt ſimile. j. de vſur. q2 in oĩb⁹.

Ad abolen/dā: obſer/uat. ſil'e. xxiiij. q. iij. hereſis. hoc ſ3 qꝺ romana eccleſia ſuat ⁊ mādat ab alijs obſeruari generaliter eſt obſeruandũ. xj. di. quis neſciat. quicunqꝫ ergo male ſentit ꝺ ſacramentis eccl'ie hereticus eſt habendus vt hic ptz. f Se de vacante: habes hic arg. ꝙ vacante eccleſia iuriſdi/tio remanet penes capitulũ: arg. lxv. di. c. vlt. xxiij. di. in nomine domini. vij. q. j. pontifices. De hac materia plene dictũ eſt. ſ. de ma. ⁊ obe. c. his q̄. ⁊ c. cum olim. g Dep̄henſi: facti euidẽtia. puta q2 publice ꝑdicāt hereſim. ar. ff. ꝺ ritu nup. palā. § vl. vl' legitiā ꝓbatiõe puta ꝑ teſtes vel ex ſua cõfeſſione. h Prerogati/ua: arg. ꝙ clericus depoſitus nõ habet priuilegiũ cle/ricale: ⁊ hoc cõcedit Ala. arg. liiij. di. ex antiquis in fi. qꝺ nõ eſt verũ: q2 tenet̃ viuere clericaliter qꝫuis ſit de/poſitus. vñ ſi voc faciat adhuc gaudet priuilegio clericali. xxxj. diſ. dictũ. Et hoc dixit Hu. Si vero incor/rigibilis eſſet: tũc nõ ſolũ ꝑderet priuilegiũ clericale. verũ etiũ ſeculari curie traderet̃. ſ. de iudi. cũ non ab homine. ſ3 in caſu iſto ꝑdit omne priuilegiũ niſi reuertat̃ vt ſequit̃.

i Relinquat̃ tribus em̃ caſib⁹ relinquit̃ aliq̇s curie ſeculari ſtatim poſt depoſitionē in crimine hereſis: vt hic: ⁊ j. c. excõmunicamus. Itẽ in crimie falſi. j. ꝺ cri. fal. ad falſarioꝝ. ⁊ in alio cũ ꝓpt̃ calũniā vel cõtumeliā quā cõtulit epo ſuo aliq̇s depoſitus eſt. xj. q. j. ſiq̇s ſacerdotũ. alias aũt licet cleric⁹ ſit de/poſit⁹ nõ tradit̃ ſtatim curie ſeculari: imo adhuc tenet̃ viuere clericaliter: ⁊ eccleſia eũ tuebit̃ et gaudet priuilegio clericali: vt dictũ eſt in ꝓxi. notula. Si ꝟo ſit incorrigibilis poſtea traditur: ſm ꝙ dicit̃. ſ. de iudi. cũ ñ ab homine. Qualiter debeat tradi dicit̃. j. de ver. ſig. nouim⁹. Qualit̃ puniri debeant heretici dicit̃. j. eo. excõicamus. k Recurrere Sz videt̃ ꝙ etiam cõpelli debeat ſeruare fidem xlv. di. de iudeis poſtqꝫ eſt cõdẽ/natus hereticus nõ cõpellit̃: ſed ſi vult ſpõte redire debet recipi abiurato errore. xxiiij. q. iij. dicit apoſtolus: ⁊ in ꝑpetuũ carcerẽ ad agendam penitentiā intrudi. j. eo. c. penul. Berñ.

l Arbitriũ epi: ar. ꝯ. j. q. vij. ſi quis eps. illud olim obtinuit vt in cõcilio tm̃ reciperet̃: ſed hodie ſufficit quod hic dicit. Tan. m Laicus: laici em̃ ꝑ eccleſiam cõdemnandi ſunt de hereſi: ſed iudex ſecularis illos punire debet: nec traditur laicus curie ſeculari: Sed clericus ſolummodo. j. de verbo. ſigni. nouimus quia laicus ſemper eſt de foro ſeculari. ſed in caſu iſto ſententia debet ferri per eccleſiam: executio fit ſolum/modo ꝑ iudicem ſecularem. Qualiter tales puniri de/beant dicetur. j. eo. excõmunicamus. Berñ.

ta: cõfeſtim ad fidẽ cõfugerit orthodoxã: ſecularis iudicis arbitrio relinq̃t: debitã receptur⁹ ꝓ q̃litate facinoris vltionẽ: et. ĩ. ❡ Qui vero inuenti fuerint ſola ſuſpitione notabiles: niſi ad arbitriũ epĩ: iuxta cõſiderationẽ ſuſpitionis q̃litatẽq꜄ ꝑſone: ꝓpriã innocẽtiã cõgrua purgatiõe mõſtrauerint: ſil'i ſentẽtie ſubiacebunt illos q̃ȝ q̃ poſt abiurationẽ p̃fati erroris: vel poſtq̃ȝ ſe (vt diximus) ꝓprij antiſtitis examinatiõe purgauerit: deꝓhẽſi fuerĩt ĩ abiuratã hereſim recidiſſe: ſeculari iudicio ſine vlla pe/ a nit⁹ audiẽtia decernim⁹ reliquẽdos. et. ĩ. ❡ Statuimus ĩſuꝑ: vt comites barones rectores ꝛ cõſules ciuitatũ: et alioꝝ locoꝝ iuxta cõmonitionẽ b epoꝝ p̃ſtito corꝑalit' iuramẽto ꝓmittãt: ꝙ fidelit' ꝛ efficacit': cũ ab eis fuerĩt req̃ſiti: eccl'iam ꝯ hereticos ꝛ eorũ cõplices adiuuabũt bona fide: iuxta officiũ: ꝛ poſſe ſuum. Si vero id obſuare noluc erĩt: honore quẽ obtinẽt ſpolient': ꝛ ad alios nullatenus aſſumãt'. eis nihilomin⁹ ex d cõicatione ligãdis: ꝛ terris ipoꝝ interdicto eccl'ie ſupponẽdis. ❡ Ciuitas aũt q̃ his inſtitutis duxerit reſiſtẽdũ: vel ꝯ cõmonitionẽ epĩ punire neglexerit reſiſtẽtes: aliarũ careat cõmercio ciuitatũ e ꝛ epãli ſe nouerit dignitate priuãdã: ꝛ. ĩ. ❡ Si q̃ vero fuerint q̃ a lege dioceſane iuriſ ditionis exempti: ſoli ſubiaceant ſe. apo. ꝑtãti: nihilominus ĩ his q̃ ſunt ꝯ hereticos inſtituta epoꝝ ſubeant iudiciũ: ꝛ eis in hac ꝑte tãq̃ȝ a ſe. f apo. delegatis: nõ obſtãtib⁹ libertatis ſue priuilegijs obſequant'. Inno. iij. Bona hereticoꝝ cõfiſcant': ꝛ in terris eccleſie applicant' fiſco eccleſie: in terris imperij iudicis ſecularis fiſco: ꝛ ꝓcedit etiã ſi catholicos habent filios. Ca. X.

Vergentis in ſeniũ ſeculi corruptelam: et. ĩ. ❡ In terris vero tꝑali noſtre iuriſditioni ſubiectis: bona hereticorũ ſtatuimus publicari: ꝛ in g alijs idẽ p̃cipim⁹ fieri ꝑ poteſtates ꝛ principes ſeculares: qđ ad id exequẽdum ſi forte negligẽtes extiterint. ꝑ cen. eccle. ap. re. cõpelli volum⁹ ꝛ mandam⁹: vt nec ad eos bona eoꝝ vlteri⁹ reuertant': niſi eis ad cor reuerẽtib⁹ ꝛ ab negantib⁹ hereticoꝝ h cõſortiũ miſereri aliq̃s voluerit: vt tꝑalis ſaltẽ pena corripiat: quẽ ſpiritualis nõ cor i rigit diſciplina. Cũ em̃ ſm legitimas ſanctiões: reis leſe maieſtatis punitis capite k bona cõfiſcent' eoꝝ: filijs ſuis vita ſolummodo ex miſericordia cõſuata: quãto magis qui ab errantes in fide domini: dei filiũ ieſum offendũt: a capite nr̃o qđ ẽ chriſt⁹ eccl'iaſtica debẽt diſtrictiõe p̃cidi. ꝛ bonis tꝑalib⁹ ſpolia l ri cũ lõge ſit graui⁹: eternã

a ❡ Audientia: ſimilẽ. xxiij. di. in noĩe domini. Sȝ ſi volũt redire nõne debent audiri ꝛ recipi: quia eccleſia nõ claudit gremiũ volẽtib⁹ redire ad ipãm. C. de ſum. trini. inter claras. circa fi. ꝛ delicti veniã penitẽtibus nõ negamus dicit imꝑator. C. e. ti. manicheos. ꝛ de peni. di. iij. adhuc inſtãt: videt' ꝙ debeant recipi: q2 dñs non vult mortem pctõris ꝛc. xxvj. q. vj. cognouimus. ſed vt cõuertat' ꝛ in carcerẽ ꝑpetuũ detrudatur. ĩ. e. ca. penul. ſȝ audientia denegat' quo ad bona etiam ſi alias vellet ſe defendere. xñ lr̃a iſta ꝯtra dicit. Tan. Hodie ſeruandũ eſt ꝓut tradit'. ĩ. eo. c. penul. §. ſi q̃.
b ❡ Iuramẽto hoc idẽ dicit'. ĩ. eo. excõicam⁹. §. moneant'. Ber.
c ❡ Honore: q2 hoc ipſo cõtra eccleſiã eſſe videt'. vnde dignitate debent priuari. xxiij. q. j. qui cõtra pacẽ. ꝛ ſimile. xxxij. q. v. p̃ceptum.
d ❡ Ligandis: ſimile. ĩ. eo. excõicamus. §. moneant'.
e ❡ Epãli: ꝓpter delictũ ſuũ ſimile. xxv. q. ij. ita nos. Bern.
f ❡ Delegatis: auctoritate generali hui⁹ decre. ſimile. ſ. de offi. ordi. irrefragabili. §. ceterũ. ꝛ ſic rõne delicti ꝑdũt priuilegiũ q2 ꝑuilegiũ nõ dat cãm delinquendi. C. de priuil. ſchola. l. ij li. xij. nec ꝑmittas nocentes aliquib⁹ ꝑuilegijs vti: vt in auten. de mã. ꝑn. §. ꝙ ſi delinquẽtes. ꝛ. ſ. c. ꝓxi. ſic ꝛ remiſſio peccatoꝝ nõ dat lniam delinquẽdi. j. q. vij. exigãt conſueuit hic allegari ꝙ rõne delicti ꝑdit' priuilegiũ: qđ nõ eſt verũ: q2 ſi aliqui exempti ſunt ꝛ delinquãt nõ ꝑdunt priuilegiũ ꝓpter hoc: ſȝ puniri debent. Nec dicuntur ꝓpprie recidere in iuriſdictionẽ epoꝝ: q2 nõ cognoſcunt epĩ iure ordinario: ſed auctoritate ſibi delegata: vt hic ꝑtȝ. ꝛ. ſ. de offi. ordi. irrefragabili ꝛ ꝑinde ẽ ac ſi ipẽ papa cognoſceret vel ſpecialiter alijs delegaret. ꝑ abuſum em̃ vel ꝑ negligentiã ꝑdit' priuilegiũ. ĩ. de ꝑuile. accedentib⁹. ꝛ. c. ſi de terra. ꝛ. xj. q. iij. priuilegiũ. de hoc dicit'. ĩ. de priui. ex tuarũ.
❡ Vergẽtis ❡ Diuiditur: nã primo p̃mittit deciſuȝ exordiũ. Scđo ponit ſtatutũ đ publicatione qđ ꝓbat ꝑ argumẽtũ a maiori. Tertio ſoluit obſtaculũ. Scđa ibi: in terris. Tertia ibi nec. Abbas.
g ❡ Precipim⁹ qđ facere põt papa rõne peccati. ſ. de iudi. nouit ꝛ põt eos dignitate priuare: vt. ſ. ꝓxi. §. ſtatuim⁹. ꝛ ꝓpter al's iniquitates põt etiã papa remouere eos a dignitate. xv. q. vj. alius. ꝛ imperiũ ipſe trãſtulit de loco ad locũ ꝓpterea: qe nõ defendebant eccl'iam. ſ. de elec. venerabilẽ. vt ibi notat' ꝛ iudex ſecular' põt excõicari ſi negligat facere iuſticiã. xxiij. q. v. adminiſtratores. ꝛ hic exp̃ſſe dicit'. ꝛ. ſ. c. ꝓxi. §. pe. ꝛ. ĩ. de maledi. c. ſecundo.
h ❡ Miſereri: de ſola ergo miſericordia reſtituunt' bona: vt hic dicit'. ꝛ etiaȝ epiſcopatus: vt xxiij. q. iiij. ipſa pietas. ver. item ſi inquiũt. in fi. ꝛ. q. vij. ꝙ autẽ. ꝛ. j. q. vij. cõuenientibus. Bern.
i ❡ Diſciplina: ſ. de elec. cũ in cũctis. lxxxij. di. plurimos. in fi. ꝛ. C. de de emẽ. ꝓpin. l. vna. ꝛ ar. l. di. vt cõſtitueret'. Bern.
k ❡ Cõfiſcent': qđ dicit hic habes. vj. q. j. §. verũ. ver. ſi q̃s cũ militi. ꝛ. C. ad. l. iulia. ma. q̃ſq꜄. l ❡ Graui⁹ xvij. q. iiij. ſicut q̃ eccl'iam. ꝛ. xxiij. q. v. ſi apud. ꝛ qui in religionẽ diuinã cõmittit: in oĩm fert' iniuriã ꝛ publi/

cũ crimẽ cõmittit.C.e.ti.manicheos vñ grauiꝰ eſt.
a ¶ Exheredatio:hic expſſe habes:ꝙ bona heretico
rũ cõfiſcant̃:ſiue habeãt filios ſiue nõ . nec catholicis
filijs hereticoꝝ aliqͥd relinquẽdũ eſt:vt hic dicit̃:ſed
ꝯ dicit.l.C.e.ti.manicheos.ꝛ .l. cognouimꝰ.ꝛ aut̃. de
neſtorianis. vbi
dicit̃ ꝙ filij ca/
tholici ꝓpter h̃
hereditate pat̃/
na nõ priuant̃.
ſtat̃ ei hodie hu
ic decre. in odiũ
criminis: ſicut i
crimine leſe ma/
ieſtatis vbi filij
puniunt̃ quo ad
bona vt hic di/
cit:ꝛ. vj .q.j.§.
verũ:ver.ſiquis
cũ militibꝫ.mul/
toꝛfoꝛtius ĩ iſto
crimine : vt hic
dicit̃.ꝛ hoc ẽ ex/
pſſum in cõſtitu
tione Frederici
hac edictali:que
olim erat in qn/
ta cõpilatiõe eo.
ti.ꝛ in alio caſu
etiã filij ꝓ deli/
cto parentũ pu/
niũt̃ tpaliter vſ/
ꝙ ad quartã ge
nerationẽ ſm ꝙ
habes .ĩ. de pe.
in qͥbuſdã . ꝛ in
hac opiniõe fue/
runt Jo.ꝛ Lau.
b ¶ Canonicas
xv .q. viij . cum
multe.ꝛ.ĩ.q.iiij.
.§.item peccato
iſraelitarũ.et.ſ.
de fi. pſbyteroꝝ
ꝑ totum.
S J aduer.
¶ Pꝛio po
nit deciſum exoꝛ
diũ.Secũdo ꝓ/
hibitionẽ. Ter/
tio penã. Scđa
ibi:quia Tertia
ibi:Qđ ſi.Ab.
c ¶ Qđ ſpecia/
liter hoc ſũptũ
eſt ex illo cano/

ꝗ tpalem ledere maieſtatẽ.
¶ Nec hmõi ſeueritatis cen
a ſurã:oꝛthodoxoꝛũ exhereda
tio filioꝝ quaſi cuiuſdã miſe
rationis ꝑtextu dꝫ vllatenꝰ
impedire:cũ in multis caſi/
bꝰ etiã ſm diuinũ iudiciũ:fi
lij ꝓ patribꝰ tpaliter punian
b tur: ꝛ iuxta canonicas ſan/
ctiones qñqꝫ ferat̃ vltio:nõ
ſolũ in auctoꝛes ſcelerũ :ſed
etiã ĩ ꝓgeniẽ dãnatoꝝ. I dẽ.
Aduocati vel notarij hereti
cis vel eoꝝ defenſoꝛibꝰ fauen
tes:aut ſub eis litigãtibꝰ pa
trocinãtes ꝛ ꝓ eis iſtrã ſcri
bentes : infames ſunt : ꝛ ab
illo officio ſuſpenſi. Ca.XI.
S J aduerſus nos terra
cõſurgeret:ꝛ.ĩ ¶ Qꝛ
c plus timeri ſolet qđ ſpãliter
iniũgit̃:ꝗ ꝙ generaliter im
peratur.vobis aduocatis ꝛ
d ſcriniarijs firmiter inhibe/
mꝰ:ne hereticis credẽtibus
fautoꝛibꝰ vel defenſoꝛibꝰ eo
e rũdẽ:in aliquo pſtetis auxi/
liũ cõſiliũ vel fauoꝛẽ.nec eis
in cauſis vel ĩ factis:vel ali/
quibus litigãtibꝰ ſub eoꝛuꝫ
examine: vr̃m patrociniũ ꝑ
beatis:ꝛ ꝓ ipis publica in/
ſtrumenta vel ſcripta facere
nullatenꝰ attẽtis. ¶ Qđ ſi
ꝯ pſũpſeritis:ab officio vr̃o
ſuſpẽſos:ppetue vos decer/
f nimꝰ infamie ſubiacere.
I dẽ vniuerſis chꝛiſtifideli/
bꝰ tã in vrbe meteñ.ꝗ in eiꝰ

dioc.ꝯſtitut̃. Laici nõ ꝑdi/
cẽt:nec occulta cõuẽticula fa
ciãt nec ſacerdotes rephen
dãt.Ca. XII.
Q Uam ex
iniũcto:et.ĩ.Licet aũt
deſideriũ intelligẽdi diuĩas
ſcꝑturas:ꝛ ſm eas ſtudium
adhoꝛtãdi:rephẽdẽdũ ñ ſit
ſꝫ potiꝰ cõmẽdãdũ:ĩ eo tñ ap
parẽt qđã laici merito argu/
g endi:ꝙ occulta ꝯuẽticula ce
lebrãt : officiũ ꝑdicationis
xp̃i ſibi vſurpant: ſacerdotũ
h ſimplicitatẽ eludũt:ꝛ eoꝝ cõ
ſoꝛtiũ aſpnãt̃:q̃ talibꝰ nõ ĩhe
i rẽt. ¶ Deꝰ eñi lux xp̃a q̃ oẽm
hoĩem veniẽtẽ ĩ hũc mũdũ il
lumiat:intm̃ odit opa tene/
braꝝ:vt aplõs ſuos ĩ mũdũ
vniũſũ ꝑdicaturos euãgeliũ
oĩ creature miſſurꝰ: eis ꝑce
pit apte dicẽs. Qđ dico vob
k ĩ tenebris:dicite ĩ lucẽ:ꝛ qđ
ĩ aure audit̃ ſup tecta ꝑdica
l te:et.ĩ ¶ Sicꝫ eñi multa ſunt
mẽbꝛa coꝛpis:oĩa xp̃o nõ eũ
dẽ actũ habẽt:ita mlti ſũt oꝛ
m dies ĩ eccl'ia.ſꝫ nõ oẽs idẽ ha
n bẽt officiũ:qꝛ ſm aplm:alioſ
dñs dedit aplõs:alioſ ꝓphe
tas:alios aũt doctoꝛes ꝛc.
o Cũ igit̃ doctoꝝ oꝛdo ſit q̃ſi ꝑ
cipuꝰ ĩ eccl'ia:nõ dꝫ ſibi qͥſqꝫ
idifferent̃ ꝑdicatiõis officiũ
vſurpare. Nã ſm aplm.quõ
ꝑdicabũt niſi mittãt̃? Et xp̃i
p tas ipa ꝑcepit aplis. Roga/
te dñm meſſis vt mittat opa
q rios ĩ meſſeꝫ ſuã Qđ ſi foꝛte

puniunt̃.ĩ.eo.c.penul.vnde nõ admittunt̃ ad aliquã
defenſionẽ:cũ ipoꝝ bona debeant cõfiſcari:ſicut alioꝝ
hereticoꝝ:immo licite eis auferunt̃ ſua: vt. viij. diſt.
quo iure.xxiij.q. v.nõ vos.ꝛ.q.vij.c.j.ij.ꝛ.iij.ſed me/
lius eſt ſi auctoꝛitate iudicis h̃ fiat.xxiij.q.iij.ſex ſunt
ꝛ.C.de pig.l.iij.
f ¶ Infamie: ꝛ
ita papa põt in
famiã. irrogare
quo ad foꝛũ ciui
le:qꝛ tollere eam
põt:arg.ſ.q̃ fi.
ſint legi.ꝑ vene/
rabilẽ.ar.ꝯ.ij.q.
iiij.§.hinc colli/
git̃.So.hoc ve
rũ de infamia fa
cti non iuris.
Q Uam ex i
¶ Pꝛimo
ponit triplicẽ re
phenſionẽ laico/
rũ:quã ſecundo
pſequit̃. pꝛimo
ꝑmã ibi.Deꝰ.ſe/
cũdo ſcđam ibi
ſicut eñ . tertio
tertiã ibi . licet.
Abbas.Sicu.
g ¶ Cõuenticu
la.ſicut cõſpira/
toꝛes.xj.q.j.cõ/
ſpirationũ . lxx/
ix. di. ſi quis pa
pa Iſti eñ ꝯſpi
rãt ꝯ deũ: vnde
foꝛtius ſunt pu/
niendi ꝗ ſi ꝯſpi
rarent ꝯ hoiem
ſ.e. vgẽtis . ad
finẽ. h ¶ Sim
plicitatem:ꝛ ma
le.xxxviij. di.ſe/
dulo.Bern̄.
i ¶ Deus eñ:
hic incipit im/
pꝛobare factum
iſtoꝛum.
k ¶ In lucem
hec eſt impꝛoba
tio contra occul
ta conuenticula.
l ¶ Sicut eñi:
hic impꝛobat ꝙ
aſſumebant offi
cium ꝑdicandi.

ne.xxiij.di.ꝗꝗ.ea eñ q̃ notabiliter fiunt niſi ſpeciali
ter notent̃ vident̃ neglecta.ff.de iniur.item apud labe
onẽ.§.ait ꝑtoꝛ.ar.ſ.de cõfir.vti.bone.ꝛ.ſ.de do.c.ij.
d ¶ Scriniarijs.i.tabellionibꝫ.ſic.xxv.q.ij.vniuerſa
e ¶ Auxiliũ:cũ ſint excõicati .ĩ.e.excõmunicamꝰ.j.§.
credẽtes.ꝛ.ſ.e.ſicut.Sꝫ videt̃ ſaltẽ ſi cõueniat̃ ꝙ nõ
ſit auxiliũ denegandũ:aut etiã iuſta ſnĩa.ſ.de excep.
cũ inter.ꝛ in pluribꝫ ca.ibidẽ.hoc poteſt habere locuꝫ
infra annũ.poſtꝗ vero cõſtiterit eos eſſe tales anno
elapſo inter hereticos cõputant̃:niſi infra annũ ſe coꝛ
rexerint.ĩ.e.excõicamus.j.§.credentes . ꝛ ſic heretici

m ¶ Nõ oẽs.immo ſingula officia ſingulis debẽt eẽ
cõmiſſa.lxxxix.di.ſingula. n ¶ Alios.ſic.ĩ.c.pxi.
ſicut.ꝛ.xvj.q.j.adijcimus.qꝛ nullus audet ꝑdicare ni
ſi ſacerdos:vt ibi dicit̃:ꝛ.ĩ.eo.excõicamus.§. quia xp̃o
vel niſi eſſet miſſus:vt ibi.xxiij.q.iiij.diſplicet:arg.ibi
miſſus eſt:vt qualia ꝛc. o ¶ Pꝛecipuus:ꝛ priuil.
ſ.de ſtatu.regula.ꝙ dei timoꝛem.
p ¶ Rogate.xxj.di.in nouo:ergo qꝛ iſti nõ erãt miſ/
ſi:nec ſacerdotes ꝑdicare nõ debebant.
q ¶ Foꝛte:hic opponit: quia poſſet ei opponi: ab
glio:ꝛ ita ſtatim reſpondet.

a ¶Non ſufficit. bene dicit. q2 ⁊ ſi mortyres etiã ali/
qua mãdant fieri ſtatim nõ ſũt faciẽda : ſed añ ẽ vt ſci
amus illos impetrare a deo q̃ poſtulant. l. di. ſi qs pre/
poſtera. ⁊. xlij. di. q̇ſcam⁹. ar. Bern̄. b ¶Miracu
li. nec iſtud ſtatim credẽdũ ẽ. q2 q̃nq3 miracula fiũt p
maloſ. j. q. j. tene
amus. c ¶Vir
gam. õ ↄſe. diſ. ij
reuera. d ¶Li
cet aũt: h impro
bat q deludebãt
ſimplicitatez ſa/
cerdotũ. Bern̄.
e ¶Labia ſacer
dotis. xliij. di. ſit
rector. et. xj. q. j.
ſacerdotibus.
f ¶Cuſtod iũt.
id eſt cuſtodire
debent.
g ¶Exquirũt.
ſubditi. ſ. a ſcho
laſticis. xxxviij.
di. ſedulo. Bern̄
h ¶Lege moy/
ſaica. nec quiſq3
rñdet ad obiecti
onẽ quã poſſent
facere iſti hereti
ci. i ¶Aſina
vt. ij. q. vij. ſecu/
ti ſunt. §. itẽ cuz
balaam.
k ¶Tenet. ad
correctionẽ q̇li/
bet tenet: ſicut h
dicit. ⁊ h intelli/
ge õ occulta cor/
rectiõe ſiue rep/
hẽſione. ar. xxiij
q. v. non putes.
vt h dicit: ſ3 ma/
nifeſte corripe p
tinet ad p̃latos:
vel ad illos qui
habẽt aliquã po
teſtatez in aliq̃s
xxiij. q. iiij. duo
iſta. ⁊. c. forte. pa
ter eñ filiuz põt
corripe: ⁊ p̃lat⁹
ſubditũ ⁊ occul/
te et manifeſte.
vñ ap̃ls argue.
obſecra: increpa
vt. xlv. diſ. c. j. et
viij. q. j. q autẽ.
ſ3 fili⁹ nõ poteſt
publice rephen/
dere ſiue corripe
re patrẽ: nec ſub
ditus p̃latũ: vt h ſequit in lr̃a. ⁊. xxj. di. nolite. erube/
ſcit enim lex. filios caſtigaturos parentes. in auten. de
nup. §. ſed q ſancitũ eſt. coll. iiij. ⁊ſus fi. p vnaz colla.
hec eſt canonica correctio ſm euangelicã veritatẽ : vt
occulta ad oẽs: manifeſta ad p̃latos vel alios aliquam
p̃tãtem habẽtes ptineãt: vt hic diſtinguit. ⁊ ſic põt in/
telligi. ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊ ẽ ad hoc. xxij. q. v. hoc vi/
detur. Ad denũciationẽ vero euãgelicã que exigit ad
monitionẽ ⁊ pbationẽ: vt. xlv. di. ſed illud. ver. neq3 il
lud. ⁊. ſ. õ teſti. in omi negocio. ⁊. ij. q. j. ſi peccauerit.
q̃ fit ad penitentiã: videt q q̇libet teneat: ar. ij. q. vij.
quapropter. ſ. õ
cogua. ſpiri. tua
dũmodo pſona
ſit honeſta ⁊ bo/
ne fame: q2 viles
pſone nõ admit
tunt ad denũci/
dum. ſ. õ ſpon.
cum in tua. vbi
de hoc. l ¶Fa
tue. lv. di. ſi euan
gelica.
m ¶Supponit
vt. ij. q. vij. nos
ſi incõpetenter.
n ¶Premiſ/
ſum verbum ſci/
licet quis ex vo/
bis me arguet õ
peccato.
o ¶Inutilis.
ſi eñ prelatus i/
utilis aut negli/
gẽs fuerit remo/
uendus eſt. ſ. de
offi. cuſto. c. j. lx/
xxj. di. dictum. ⁊
. j. c. proxi. in fi.
⁊. xviij. q. ij. ſi q̇s
abbas. ⁊. C. õ of/
fi. prefect. ori. ſi
quos.
p ¶Ordinate
denunciando vl
accuſando ſcd̃m
quod traditur. ſ.
de accuſa. quali/
ter. ſ. de ſymo. li
cet. ⁊ eſt argu. iu
ris ordinem eſſe
ſeruandũ.
q ¶Tam inſti
tutio. ad quez p/
tinet inſtitutio ⁊
deſtitutio. ſ. de
capel. mona. c. j.
⁊. c. ij. de priuil.
cum ⁊ plantare.
. §. in eccleſijs. et
examinatio per/
tinet ad eum ad
quem manus im
poſitio ſpectat.
ſ. de elect. vene/
rabilem. et. c. ni/
hil. ⁊ cum nobis
olim. inſtitutio eñ ad epiſcopũ pertinet. xvj. q. vij. nul
lus. Bern̄.

q̇s argute rñdeat q2 tales inui
ſibilit̃ mittũt̃ a deo : ⁊ ſi nõ i
uiſibilit̃ mittãt̃ ab hoĩe: cuz
inuiſibilis miſſio mlt̃o ſit dig
nior q̃ viſibilis: ⁊ diuĩa lon
ge ſit melior q̃ hũana. Põt
rõnabilit̃ rñderi: q cũ interi/
a or illa miſſio ſit occulta. non
ſufficit cuiq3 nude tm̃ aſſere/
re: q ipẽ ſit miſſus a deo cuz
h q̇libet heretic⁹ aſſeueret: ſ3
oportet q aſtruat illã inuiſibi
b lẽ miſſionẽ p opatiões mira/
culi: vel ſc̃pture teſtimoniuz
ſpãle. Vñ cũ dñs vellet mit/
tere moyſen i egyptũ ad fili/
os iſrl̃: vt crederẽt ei q mit/
teret̃ ab ip̃o: dedit ei ſignuz
c vt cõuerteret virgã in colu/
brã: ⁊ virgã itez reformaret.
Jo. hes q̃3 bap. ſpãle ſue miſ/
ſionis teſtimoniũ ptulit de
ſcr̃ptura dicẽs: Ego vox cla/
mãtis i deſerto: dirigite viã
dñi. ſic ait Eſaias pp̃ha: ⁊. j.
d Licz aũt ſcĩa ſit valde neceſ/
ſaria ſacerdotib⁹ ad doctri/
nã: q2 iuxta vbũ pp̃heticuz:
e Labia ſacerdotis cuſtodiũt
f ſciaz. ⁊ legẽ exq̇rũt ex ore ei⁹
g nõ ẽ tñ ſimplicib⁹ ſacerdoti/
bus etiã ſcholaſticl̃ detrahẽ
dũ: cũ in eis ſacerdotale offi
ciũ debeat honorari: ppt̃ qd̃
h in lege p̃cepit. Dijs ñ detra/
hes. ſacerdotes itelligẽs: q̃
ppt̃ excellẽtiã ordinis: ⁊ of/
ficij dignitatẽ: deoz noĩe nũ
cupant̃: ⁊. j. Nec q̇ſq3 ſue p/
ſũptiõis audaciã illo defen/
i dat exẽplo: q aſina legit̃ re/
phẽdiſſe pp̃haz: vel qd̃ dñs
ait: Quis ex vob arguet me
de peccato: cuz aliud ſit fra/
trẽ i ſe peccãtẽ occulte corri/
k pere. qd̃ q̇ſq3 tenet̃ efficere
ſm regulã euãgelicã. in q̃ ca
ſu ſane põt intelligi q balaã
fuit corrept⁹ ab aſina. et ali/
ud ẽ fratrẽ ſuũ delinquẽtẽ re
phẽdere manifeſte: qd̃ vtiq3
nlli licet ſm euangelicã veri
l tatẽ. nã q̃ etiã dicit fratri fa/ Matth. 18
tue: reus erit gehẽne ignis.
Rurſus aliud ẽ qd̃ p̃lat⁹ ſpõ
te õ ſua ↄfiſus inocẽtia: ſub
m dito ſe accuſatiõi ſupponit: Matth. 5.
n in q̃ caſu p̃miſſũ dñi vbũ de/
bet itelligi. ⁊ aliud ẽ q ſubdi
tus nõ tã aĩo rephendẽdi q̃
detrahẽdi exurgit temerari⁹
i p̃latũ. cũ ei poti⁹ icũbat ne
ceſſitas obſequẽdi. Quod ſi
forte neceſſitas poſtularet:
o vt ſacerdos tãq̃ inutilis ⁊ in/
dign⁹ a cura gregl̃ debeat re
p moueri: agẽdum ẽ ordinate
q apd̃ ep̃m ad cui⁹ officiũ tã in
ſtitutio q̃ deſtitutio ſacerdo
tũ noſcit̃ ptinere. Idẽ i ↄci.
generali. Excõicati ſũt oẽs
heretici q̇buſcũq3 nomib⁹ no
minẽt̃ h. d. vſq3 ad. §. dãna/
ti. Caplm. XIII.

Excõmunicamuſ itaq3 ⁊
anathematizam⁹ omnẽ here
ſim extollentem ſe aduerſus
hanc ſanctam orthodoxam
r ⁊ catholicã fidem: quã ſupe
rius expoſuim⁹: ↄdemnãtes
hereticos vniuerſos q̇buſcũ
q3 nomib⁹ cenſeant̃. facies
q̇dem diuerſas habentes: ſ3
caudas adinuicẽ colligatas
q2 de vanitate ↄueniunt i id
t ip̃m. ¶Dãnati vo p̃ntib⁹ ſe/

Excõmunicam⁹. ¶Habet
multa dicta: ⁊ poteſt ſummari ſcd̃m varietatem
dictorum per partes: que patent per. §. Abbas.
r ¶Superius. ſ. de ſum. trini. c. j. ⁊. ij. ¶Dãnati ſc3
de hereſi. ¶Dãnati de hereſi per ſecularem iudicem

a cularib⁹ ptātib⁹: aut eoꝝ ba/
b liuis relinquāt̃: aīaduersio/
ne debita puniendi. clericis
c ꝑus a suis ordinib⁹ degrada
tis: ita ꝙ bona hmōi dānato
d rū si laici fuerit ꝯfiscēt̃. si vo
clerici applicent̃ ecclesijs a q̄
e bus stipendia receperunt.
¶ Qui aūt inuēti fuerint so
f la suspitione notabiles: nisi
g iuxta ꝯsiderationē suspitio/
nis q̄litatēq; psone ꝓpriam
innocētiā cōgrua purgatiōe
mōstrauerint: anathematis
gladio feriant̃. ꝛ vsq; ad sa/
tisfactionē cōdignā ab oīb⁹
euitent̃: ita ꝙ si p annum in
excōicatiōe pstiterint: extūc
h velut heretici ꝯdemnentur.
¶ Moneāt̃ autē ꝛ inducāt̃
ꝛ si necesse fuerit p cēsurā ec/
clesiasticā cōpellantur seculi
ptātes q̄buscūq; fungantur
officijs: vt sicut reputari cu/
piūt et haberi fideles: ita p
defensiōe fidei pstēt publice
iuramentū: ꝙ de terr̄ sue iu
risditiōis subiect̄: vniūsos
hereticos: ab ecclia denota/
tos: bona fide ꝙ virib⁹ exter
minare studebūt: ita ꝙ āmo
do quādocunq; q̄s fuerit in
ptātē: siue ppetuā siue tēpo
ralē assūptus: hoc teneat̃ ca
i pitulū iuramēto firmare. Si
vero dñs tēporalis: requisitus
ꝛ monit⁹ ab ecclia: suam ter/
k rā purgare neglexerit ab he
retica feditate: p metropoli/
tanū et ceteros cōprouincia
les epos: excōmunicationis
vinculo innodet̃: ꝛ si satisfa
cere ꝯtempserit infra annū:
significet̃ hoc sūmo pontifi/
ci: vt extunc ipē: vasallos ab
l eius fidelitate denunciet ab
solutos: et terraꝫ exponat ca
tholicis occupandā: qui eaꝫ
exterminatis heretic̄: absq;
vlla ꝯdictiōe possideāt: ꝛ in
fidei puritate ꝯseruent: sal/
m uo iure domini ꝑncipalis:
dūmodo sup hoc ipē nulluꝫ
prestat obstaculū: nec aliq̄d
impedimētū opponat. eadeꝫ
nihilomin⁹ lege seruata cir/
ca eos q̄ nō habēt dominos
ꝑncipales. ¶ Catholici vo
q̄ cruc̄ assūpto charactere:
ad hereticorū exterminiū se
n accinxerint: illa gaudeāt in/
dulgentia: illoq; sancto pri/
uilegio sint muniti: q̄ accedē
tibus i terre sancte subsidiū
cōcedunt̃. ¶ Credentes ꝑte
o rea: receptatores: defēsores:

puniūt̃. Et bona laicoꝝ hereticoꝝ ꝯfiscant̃: ꝛ clericoꝝ bona applicāt̃ ecclesijs: vbi bñficiati erāt. h̄ dicit vsq; ad ·§· q̄ autē. Ab. a ¶ Potestatib⁹ .sic.ꝭ.de ver. sig. nouim⁹. tñ si voluerint redire in ppetuū carcerē tenent̃.ꝭ.eo.excōicam⁹. b ¶ Relinquāt̃. q̄liter hoc intelligitur. dicit̃. ꝭ. eo. ad abolendā Bern̄. c ¶ Degradat̄ ꝭ.c. pxi. ꝛ c. pe. d ¶ Confiscent̃. de hoc dictuꝫ est ꝭ.eo.vergētis. e ¶ Stipēdia. si plura stipēdia habuerint inter ecclesias diuidātur p rata. ꝭ. de testa. relatum. ¶ Qui auteꝫ ¶ Suspectus: d heresi se nō purgans ad arbitrium supioris excōmunicatur et existens p annū in excōmunicatione vt hereticus damnatur. h. d. vsq; ad ·§· moneantur. Abbas. f ¶ Suspitiōe. id ē presumptione. Et nota ꝙ sola suspicio siue psumptio purgagationē inducit q̄d si non fiat punitur: vt hic ptꝫ ar. ꝭ. d coha. cle. ꝛ muli. tua nos. ꝛ itellige ꝙ sit pbabilis presumptio siue suspitio al's non indiceretur purgatio. et sic non obstat. ij q.j. primo. ꝛ ita hic respicitur infamia. g ¶ Suspitionis. hic semp est attēdendum vt s̄m qualitatē infamie ꝛ psone indicat̃ purgatio. ij. q.v. omnib⁹. ꝛ.ꝭ. de pur. cano. inter. h ¶ Condēnēt̃. videt̃ h̄ ꝙ aliquis sit cōdēnand⁹ de heresi: licꝫ non videat̃ violenta psumptio ꝯ ipm. ar.ꝯ.ꝭ. de psum. lr̄as. ibi dicit: ꝙ licꝫ sit vehemēs psumptio nō vult papa illum ꝯdemnare de tam graui crimine hec violētissima ē psumptio cum primo pbabilis fuerit ꝑpter infamiā ꝛ quia noluit se purgare fuit excōicatus: ꝛ quia p annum stetit in excōicatiōe p cōuicto habet̃. xj. q. iij. rursus. ꝛ c. quicūq;. secus in alijs criminibus: quia si bona alicuius cōtumacis ꝑpter crimen annotata sunt. si ꝭ. non venit bona deuoluūtur ad fiscum: sꝫ quo ad crimē nō obest q̄n post annū possit pbare innocētiā suā. ff. de req. reis. l. ann⁹. Sꝫ q̄d est q̄d dicit: ꝙ statim est ꝯdēnādus cū sepius ē admonēdus: vt redeat. j. q. vij. ꝯuenietib⁹? R̄n. nō ꝯdicit: q2 lꝫ sit ꝯdēnādus monendus ē vt redeat. vt. xxiij. q.j. que dom⁹. in fi. vbi dicit̃

ꝙ post ē vitādus. hoc est verū in h̄ ꝙ nō fuit ei secreta nr̄e fidei exponēda. xliij. di. in mādaris: vt impugnet nos vt ibi: nec itelligas ꝙ si p alio crimie seu cōtumacia steterit p annū i excōicatione ꝙ habēdus sit hereticus: sꝫ tm̄ excōicat̃ p suspitionē heresis. ¶ Moneantur. ¶ Potestates seculares ppetui vel tpales iurare tenentur vniuersos hereticos ab ecclia dānatos p viribus exterminare: et tpalis dñs non purgans terram suā hereticis excōmunicat̃: et si pstiterit in excōmunicatiōe p annū nūciat̃ pape: q̄ fideles eius ab iuramento absoluet: ꝛ eius terra fidelib⁹ exponet saluo iure principalis dominij: nisi ꝛ ipē sit i culpa. h. d. vsq; ad ·§· catholici. Ab. i ¶ Firmare. sic ꝭ. eo. ad abolendam ·§· statuim⁹ ꝛ non solum hoc iurare tenet̃: sed iurare debet ꝙ ipē idem catholicus sit in auten. de iureiuran. q̄d presta. ab his q̄ admi. sus. circa prin. colla. ij. k ¶ Neglexerit iudex qui negligit facere iusticiam excōmunicatur. xxiij. q. v. administratores ꝛ facit litem suā ea. causa. ꝛ. q. ij. dominus. ꝛ. iij. q. vij. qui sine. arg. ꝛ in auten. vt diffe. iu. ·§· penul. ꝛ vlti. coll. ix. ꝛ. ij. q. vij. sicut. l ¶ Absolutos. ꝭ. eo. c. vlti. ꝛ ita papa pōt ꝑpter heresim deponere oēs tam laicos q̄ȝ clericos a dignitatib⁹ suis: vt ꝭ. eo. ad abolendā ·§· statuim⁹. ꝛ. ꝭ. e. vergēt̄. vbi d h̄. m ¶ Domini. ar. ꝙ ꝑpter delictū vni⁹ ali⁹ puniri nō debet qm̄ pena debet tenere suos auctores. ꝭ. d his q̄ fi. a ma. pte ca. q̄siuit. C. de pe. sancim⁹. ꝛ iniquū ē aliquē alteri⁹ odio ꝑgrauari. C. d inoffi. testa. si q̄s i suo. ar. ꝯ. ꝭ. e. vergēt̄. ¶ Catholici. ¶ Cruce signati ad exterminationē hereticoꝝ gaudēt ꝑuilegio ꝯcesso cruce signat⁹ i subsidiū t̄re sācte. h. d. vsq; ad ·§· credētes Ab. n ¶ Accinxerit. ar. ꝙ auc̄te ecclie bellū fieri pt̄ xxiij. q. viij. igit̃ hortatu. xv. q. vj. aucteꝫ. lxiij. di. adrianus. q̄d veꝝ ē ꝯ inimicos fidei: ꝛ ꝯ illos q̄ ecclesiā impugnāt. ¶ Credētes. ¶ Ponit̃ pena credentiū recēptoꝝ ꝛ defendētiū hereticos. Primo laicoꝝ. Secūdo clericorū vsq; ad ·§· quia. Ab. o ¶ Receptatores et

ꝛ fautores hereticoꝝ: excõi/
cationi decernim⁹ ſubiacere
firmiter ſtatuẽtes: vt poſtq̃
quis taliũ fuerit excõicatiõe
notat⁹: ſi ſatiſfacere ↄtẽpſe/
rit ĩfra annũ: extũc ipo iure
ſit fact⁹ infamis: nec ad pu/
blica officia ſeu conſilia: nec
ad eligẽdos aliq̃s ad hmõi:
nec ad teſtimoniũ admittat
a ſit etiã inteſtabilis: vt nec te
ſtãdi liberã habeat faculta/
tẽ: nec ad hereditatis ſucceſ
ſionem accedat. Nullus p̃t'a
ipi ſup q̃cũq; negocio: ſꝫ ip̃e
alijs rñdere cogatur. Q̃d ſi
forte iudex extiterit: ei⁹ ſnĩa
nullã obtineat firmitatem:
nec cauſe aliq̃ ad ei⁹ audien
tiã pferant. Si fuerit aduo/
cat⁹: nullaten⁹ eius patroci/
niũ admittat. ſi tabellio: in
ſtrumẽta cõfecta p ip̃m nulli
us ſint momẽti. ſꝫ cũ auctore
b dãnato dãnent. ꝛ in ſil'ibus
idẽ p̃cipim⁹ obſuari. Si ṽo
cleric⁹ fuerit: ab oĩ officio et
beneficio deponat: vt in q̃
c maior eſt culpa: grauior ex/
erceat vindicta. Si q̃ aũt ta
les: poſtq̃ ab eccl'ia fuerint
denotati: euitare ↄtẽpſerint
excõicatiõis ſnĩa vſq; ad ſa/
d tiſſactionẽ idoneã pcellant.
Sane clerici non exhibeant
hmõi peſtilentib⁹ eccl'iaſtica
ſacramẽta: nec eos chriſtia/
ne p̃ſumãt tradere ſepulture
nec elemoſynas aut oblatio
nes eoꝝ pcipiãt. alioq̃n ſuo

priuent officio: ad q̃d nũq̃
reſtituant abſq; indulto ſe/
e dis apl'ice ſpãli. ſil'r q̃libet re
gularis. q̃bus etiã h̃ infliga
f tur: vt eoꝝ priuilegia in illa
dioceſi nõ ſeruẽt: in q̃ tales
exceſſus p̃ſũpſerint ppetra/
re. ¶ Quia ṽo nõnulli ſub
ſpecie pietatis: ṽtutẽ ei⁹ (iu
xta q̃d apl's ait) abnegãtes:
auctoritatẽ ſibi vẽdicãt p̃di
cãdi. cũ idẽ apl's dicat. Quõ
g p̃dicabũt: niſi mittãt? Oẽs
q̃ phibiti vl' nõ miſſi p̃ter au
ctoritatẽ ab apo. ſe. vl' catho
lico ep̃o loci ſuſcepta: publi/
ce vl' p̃uatim p̃dicatiõis offi
ciũ vſurpare p̃ſũpſerint: ex/
cõicatiõis vinculo innodẽt
h ꝛ niſi q̃ citi⁹ reſipuerit: alia
competenti pena plectant.
Adijcim⁹ inſup vt q̃libet ar
chiep̃s vel ep̃s: p ſe aut p ar
chidiaconum ſuũ: aut alias
honeſtas idoneaſq; pſonas.
bis aut ſaltẽ ſemel ĩ anno p
priã prochiã in q̃ fama fue/
rit hereticos habitare circũ
eat: ꝛ ibi tres aut plures bo
ni teſtimonij viros: vel etiã
i ſi expedire videbit: totã vi/
ciniã iurare cõpellat: q̃ ſi q̃s
ibidẽ hereticos ſciuerit: vel
aliq̃s occulta cõuẽticula cele
brantes: ſeu a cõmuni con/
uerſatione fidelium vita et
k moribus deſidẽtes: eos epi/
l ſcopo ſtudeat indicare. Ip̃e
aũt epiſcopus ad p̃ntiã ſuã
cõuocet accuſatos: q̃ niſi ſe

defenſores ſine quib⁹ heretici manere diu nõ poſſunt.
arg. ff. de offi. p̃ſi. cõgruit. ff. de recep. l. j. vnde merito
iſti ſunt puniendi. immo graui⁹ delinquũt qui aliorũ
errores defendũt ꝛ acrius puniri debẽt. xxiiij. q. iij. q̃
alioꝝ. ꝛ iõ ſimili pena cuꝫ hereticis puniunt. xj. q. iij.
qui conſentit: in
fine. ꝛ. j. eo. c. pe/
nul. et. C. de his
qui latro. occul.
l. j. etiaꝫ ſi eſſent
conſanguinei.
Argu. xxvij. q.
j. de filia. et. s.
e. ſi quis epiſco
pus vbi de hoc.
Bernhardus
a ¶ Sit etiã in
teſtabilis. iſti ei
vt hic ptꝫ a quo
libet actu legiti
mo repellũt: nec
donare: nec ven
dere: nec cõtra/
here poſſunt. p/
ut hec oĩa tra/
duntur. C. e. ma
nicheos. Bern/
hardus.
b ¶ Damnent
ſic. s. e. fraterni/
tatis. vbi de h̃.
ſimile. s. de te/
ſti. licet. ſic etiã
ſcriptura vl' ſen
tẽtia publice ex
cõicari nõ valet
s. de re iudi. ad
pbandã. ꝛ. s. d̃
excep. exceptio/
nẽ. nec reſcriptũ
s. de reſcrip. di/
lect⁹. j. ꝛ h̃ ẽ q̃d
ſequit. idẽ in ſi/
milib⁹ p̃cipim⁹
obſeruari. tñ de
reſcripto ĩpetra
to ab excõicato
ſecus eſt: q2 re/
ſcriptũ nõ ſumit
auctoritatẽ ab ĩ
petrante: ſꝫ a cõ
cedente de quo
dic: vt. s. de ex/
cep. pia in notu
la. ſed mirũ lib.
vj. Bernñ.
c ¶ Exercea
tur. vt. l. di. q2 tua. hic habes arg. q̃ q̃ in maiori digni
tate eſt plus punit. ꝛ ita circũſtãtie aggrauãt vindi/
ctã arg. xxxij. q. v. q̃ viderit. ꝛ. xxv. q. j. nulli fas. ꝛ. xl.
di. homo chriſtian⁹. Crimẽ em̃ auget p dignitatẽ. ff. d̃
re mili. omne delictũ. §. j. xix. di. nulli. ꝛ qui magn⁹ ſi/
ne cõpatione creatus fuit ſine venia dãnat⁹ eſt: de pe.
di. ij. §. principiũ em̃. ꝛ. s. de iureiur. cũ quidã. ibi hoc
ſoluit. Bernñ. d ¶ Pcellant: q2 q̃ pticipat excõica
to ſcienter ꝛ ſe nõ corrigit excõicandus eſt. j. de ſen. ex
cõi. q̃ in dubijs. xj. q. iij. q̃ cõmunicat. e ¶ Apo. ſpe/
ciali. hic reſeruat ſibi papa abſolutionẽ ſiue reſtitutio/
nẽ taliũ q̃ p hoc alijs phibuiſſe videt. Si. s. de p̃bẽ. d̃
multa. in fi. ꝛ. c. graue. in fi. ꝛ ſic econuerſo: ex quo ſibi
nõ reſeruat: alijs indulgere videt. j. de ſen. exco. nup. ꝛ
ẽ ab h̃ ar. q̃ ep̃i diſpẽſare p̃nt vbi papa nõ ſuat ſibi di
ſpẽſationẽ. Qua
re q̃ papa ſibi
ſpãlit' reſuauit
talẽ reſtitutionẽ
niſi vt alijs phi
beret? ꝛ lꝫ ep̃us
ipꝫ reſtituere ad
officiũ ſuũ non
poſſit: tñ recõci
liare põt ip̃m ec
cleſie. s. e. ad ab
olẽdã. §. j. vbi d̃
h̃. f ¶ Priui/
legia p̃textu p̃ui 2. Timo. 5.
legioꝝ pticipa/
re excõicat' non Ro. 10
p̃nt. j. d̃ ſẽ. excõ.
nulli. ꝛ i h̃ caſu
p̃nt ab ep̃o loci
tãq; a delegato
a papa puniri.
s. e. ad abolẽdã
in fi. vbi de hoc.
Quia vero.
¶ Null⁹ debet
ſibi officiũ p̃di/
cãdi aſſumere:
niſi ſibi a iure
vel a ſe. apo. vel
a dioceſano ep̃o
licẽtia cõcedat:
alias excõicat.
et niſi reſipuerit
alia pena impo
nit. h. d. vſq; ad
§. adijcim⁹. ab.
g ¶ Niſi mit/
tant. s. e. c. pxi.
vbi de hoc Ala.
h ¶ Alia ↄpe/
tenti: put viſum
fuerit ſupiori. s.
de offi. delega.
de cauſis.
Adijcimus.
¶ Archiep̃i et
ep̃i ĩferioꝝ ſuoꝝ
puincias ꝛ dio/
ceſes ſuſpectas
habentes de he
reſi ſaltẽ ſemel ĩ
ãno p ſe vl' p ali
os idoneos viſitẽt. q̃ etiã debẽt ſi h̃ expedire videbit
exigere iuramẽtũ ab illis d̃ vicinia ad reuelãdos here
ticos ꝛ occulta ↄuẽticula celebrãtes: q̃s reuelatos re/
lapſos canonice punire ꝛ renitẽtes iurare vt heretici
ↄdẽnẽt. h. d. vſq; ad. §. volum⁹. Ab. i ¶ Totã vici/
niã. arg. q̃ vniuerſitas põt p̃ſtare iuramentũ calũnie
ſic. xxxv. q. vj. ep̃s ĩ ſynodo. ſic. s. de accu. ſicut olim.
k ¶ Morib⁹. hec oĩa ſuſpitõeꝫ ĩducũt. xlj. di. quiſq̃s.
lxxxvj. di. ĩferiorũ. xxiij. q. viij. p̃terea. ff. ad. l. acq̃. ſcia.
ff. de his q̃ no. infa. q̃d q̃. §. j. l ¶ Indicare. ij. q. vij.

quapropꝪ.ꝛ ar.xxij.q.j.ſi quis ꝑ capillū. a ¶ Pur‑gauerit.no.deficiente in purgatione puniendū.ſ. de ſymo.de hoc.ꝛ.c.inſinuatū. b ¶ Relapſi.iſti magis puniendi ſunt.deterioꝛ nāqꝫ dolus ei⁹ cognoſcitꝛ ꝙ in‑terruptā iterū litē deſeruit ꝙꝫ ꝙ ſemel ceptā de reliquit in autē.de litig.

·§·edicta.in fine. col.viij.Bern̄. c ¶ Iurare. ꝑ iuramētū dꝫ ꝗs purgare cōſciaꝫ ſuā de hereſi. de cōſe.di.ij.ego.be rengari⁹. ꝛ.j.q. vij.ꝗtiens. vn̄ ſi iurare non vult ꝑ ꝯdemnato dꝫ haberi ſicut ꝙ ꝺ calūnia iurare n̄ vult.actoꝛ cadit a cā.ꝛ re⁹ ꝑ ꝯdē nato habetꝛ.ſ.ꝺ iur. calū.c. vl.ꝛ C.e.ti. cū iudi‑ces·§·ꝙ ſi actoꝛ ꝛ eſt ſimilis illi ꝙ neqꝫ defendit neqꝫ exhibet et ꝯdēnatꝛ vt cōtu‑max.ff.de noxa. ꝗtiens·§· in ptā te.Tenui.n. reli gione iuramēta etiam neceſſaria cōtēnūt.ſ.de ſy mo.ꝛ ſi qōnes.ꝛ C.de fi. inſtru.l. vl.Bern̄.

Volumus.

¶ Ep̄us negli‑gēs in hereſi pſe quēda a dignita te ep̄ali eſt remo uendus. ꝛ alius idoneus eſt ſur‑rogandus .h.d. vſqꝫ ad fi. Ab‑bas Siculus.

d ¶ Indicijs: no.ꝙ ꝑ indicia ꝓbatꝛ crimē. ſ.

a ab obiecto reatu purgaue‑rint: vel ſi poſt purgationeꝫ b exhibitā: ī priſtinā fuerit re‑lapſi ꝑfidiā canonice puniā‑tur. Si ꝗ vero ex eis iuramē‑ti religionē obſtinatiōe dā‑c nabili reſpuētes: iurare foꝛ‑te noluerint: ex hoc ipo tāqꝫ heretici reputentꝛ. ¶ Volu‑m⁹ igitꝛ ꝛ mādam⁹: ꝛ in vir‑tute obediētie diſ.p̄cl. vt ad hec efficaciter exequēda: ep̄i ꝑ dioce.ſuas diligēter inui‑gilēt: ſi canonicā velint effu‑gere vltionē. Si ꝗs.n. ep̄us ſup expurgādo de ſua dioce ſi heretice prauitatis fermē‑to: negligēs fuerit vel remiſ‑d ſus: cū id certis indicijs ap‑paruerit: et ab ep̄ali officio deponatꝛ. ꝛ in locū ipi⁹ alitꝛ ſubſtituatꝛ idone⁹: ꝙ velit et poſſit hereticam confundere prauitatē. Greg.ix.archi‑ep̄o mediolan̄. Laici cuiuſ‑cūqꝫ ꝓfeſſiōis ſunt p̄dicare nō debēt. Ca.XIIII.

Sicut in vno coꝛpe.et.ꝭ. Cū igitꝛ nōnulli laici p̄‑dicare p̄ſumāt: ꝛ verendū ni e mis exiſtat: ne vicia ſub ſpē ꝟtutū ſubintrēt: nos atten‑dētes ꝙ doctoꝝ oꝛdo ē in ec cleſia dei ꝗſi p̄cipuus: māda f m⁹ ꝗten⁹ cū alios dn̄s ap̄lꝯs

dederit: alios ꝓphas: alios ꝟo doctoꝛes: intꝛdicas laicꝭ vniūſis cuiuſcūqꝫ oꝛdinis cē‑ſeantꝛ: vſurpare officiū p̄di‑cādi. Idē. Si in hereſi dep̄‑henſi nolūt redire ad fidē de trudēdi ſūt in ꝑpetuo carce‑re ad pn̄iam pagēdā ꝛ credē‑tes erroꝛib⁹ hereticoꝝ here‑tici ſunt. Ca.XV.

Excōicam⁹ ꝛ anathema‑tizam⁹ vniuerſos hereticos catharos: patharenos: pau‑peres de lugduno: paſſagi‑nos: ioſephitos: arnaldi‑ſtas: ſpheroniſtas: ꝛ alios ꝗ‑buſcūqꝫ noīb⁹ cēſeantꝛ: faci‑es ꝗdā hn̄tes diūſas: ſꝫ cau‑das adinuicē colligatas. qꝛ g de vanitate ꝯuenītūt ī idipm̄ ¶ Dānati ꝟo ꝑ eccl̄iā ſecula‑h ri iudicio relinquātꝛ: aīadū‑ſione debita puniēdi: clericꝭ prius a ſuis oꝛdinib⁹ degra‑i datis. ¶ Si ꝗ aūt de p̄dictꝭ k poſtqꝫ fuerint dep̄henſi redi‑re voluerint: ad agēdā cōdi‑gnā pn̄iam: in ꝑpetuo carce‑re detrudantur. ¶ Creden‑tes autē eoꝝ erroꝛibus: he‑reticos ſimiliter iudicam⁹. Idem. Liberantꝛ ab omni obligatiōe ꝗ hereticis tene‑bātꝛ aſtricti. Ca.XVI.

l Abſolutos ſe nouerint

Excōmunicamus. ¶ Hoc.c.vſqꝫ ad·§· Si ꝗ aūt.habetꝛ in.c.excōmunicamus.ſ.e.ti.in prin. Unde ſumma ꝛ declara put ibi fuit dictū. Sed ·§· ſi qui autē ſummari poteſt vſqꝫ ad finē vt in rubꝛo. Et habet totū.c.quattuoꝛ dicta. Scōm ibi: dānati. Ter‑tium ibi: ſi qui. Quartū ibi: cre‑dentes. Abbas. g ¶ Conueniūt ſ.eo.excōmuni‑cam⁹. qꝛ ad eun‑dem finem ten‑dunt.ſcꝫ decepti‑onis. Bern̄. h ¶ Puniendi ꝛ h̄ totū habes ſ.e.excōicamus ſed qualiter iſti heretici puniri debēt ſm̄ leges poſtqꝫ ꝑ eccliaꝫ ſunt cōdēnati. vt hic dicitꝛ vlti‑mo ſupplicio pu‑niuntꝛ ꝑ iudices ſeculares cum di‑ſtinctione. vt vi‑detur: vt docen‑tes vltimo ſup‑plicio. addiſcen‑tes ꝟo .x. libꝛis auri.vt.C.eo.ti. quicunqꝫ ad fi. Sed contra.C. de mathe. culpa vbi dicitꝛ culpa ſimilis eſt tam prohibita diſce‑re qꝫ docere non eſt contra. quia l.quicunqꝫ intel‑ligitur de illis ꝗ nondum didice‑runt. ſed cauſa addiſcendi ad hereticos acceſ‑ſerunt. ſi autem. ad actum perue‑niſſent ſimili pe‑na punirentur. vt docentes ſm̄ l.illam culpa. Bernhardus. i ¶ Si qui autē. ab h̄ loco vſqꝫ ad fi.additum eſt.aliud totū habes.ſ. eo.ex‑cōmunicamus.ꝛ.c.ad abolendā·§·j.ꝛ.ij. Bern̄.

k ¶ Dep̄henſi publice.ita ꝙ notoꝛiū vel etiā cōdem‑nati. Si vero poſtea redire voluerint recipiendi ſunt quia eccleſia nō claudit gremium redeuntibus ad ip‑ſam. C.de ſum.trini.inter claras.circa fi.ꝛ delicti ve‑niam penitentibus damus. C.eo.titu. manicheos. ita tamen vt in perpetuum carcerem permaneant. vt hic patet. Sic ꝛ Symoniaci in monaſterio ſub perhenni pena detrudantur.j.q.j.reperiuntur.ꝛ.ſ.ꝺ ſymo.quo‑niam.quia ꝛ ipſi heretici cēſentur.j.q.j.eos.qui .ꝛ.vj.

c.c·§·xx.ibi.ꝙ ſicꝰ ꝛc.ꝛ.ij.q.viij.ſciāt.ꝛ.xxxij.q.j.di‑xit dn̄s.ꝛ.ꝭ.de priui.cū olim.j.ꝛ.C.de rei ven.indicia. Itē habes hic ꝙ ꝓpter negligētiā remouetꝛ ꝑlat⁹.ar. ſ.c.xxi.in fine.ꝛ.j.q.j·§·ecce cū. Bern̄.

Sicut. Sub ſpecie ꝟtutū.ſ.e.c.xxi·§·qꝛ vero.xlj. di.ſepe vicia.qꝛ p̄textu pietatis non eſt impietas comittenda.xxx.q.j.noſce.ꝛ ita nullus pōt p̄dicare ni ſi mittatꝛ. vnde dn̄s ait diſcipulis ſuis. Euntes p̄dica‑te euangeliū oī creature.ꝛ iubente dn̄o in toto oꝛbe di ſperſi ſunt.xxj.di.ī nouo.vn̄ Eſaias. Ecce ego mitte me.viij.q.j.in ſcripturis.ꝛ.xvj.q.j·§·hoc idē. arg .ff. ꝺ tu.ꝛ cu.vbi ꝛ.l.ꝓtoꝛ. f ¶ Ap̄los.ſic.ſ.e.cū ex iniū‑cto. Nec vniuerſitas alia poterat rōne ſubſiſtere niſi hmōi magn⁹ eā differētē oꝛdo fuaret.lxxxix. di.ad h̄ Laici ꝗ cuiuſcūqꝫ oꝛdinis ſint vel meriti p̄dicādi offꝭ eiꝯ nō debent aſſumere. Ber.

Abſolutos.ipo iure ex quo (q.j·§·ſꝫ licet. Ber. manifeſte lapſi ſunt.ſi.xv.q.vj.iuratos nos ſan‑ctoꝝ.ꝛ eſt arg.ꝙ papa pōt abſoluere laicum a iuramē‑to fidelitatis.arg.p̄dictoꝝ.ca.quia ad ipſum ſpectat

interp̄tatio iuramēti.ē.de elec.venerabilē. a ¶ Pacto. ergo ſi ſub pena aliquis tenet̄ eis aliquid ſoluere certa die lȝ non ſoluat non incidit in penam. ⁊ eodem modo ſi per iuramentū:qđ eſt ver.quia in illa obligatione ⁊ iuramento tacite ſubintelligat̄ ſi talis ꝑmanſerit cui cōicare liceat.xxij.q.ij.ne q̄s arbitret̄.ff.đ ſolu.cū q̄s.j.rū. ē. de iureiuran. queadmoduȝ. ⁊ ē.e.excōicamus .§.credētes. De ſciſmaticis. Quia ſciſmatici incidunt in hereſim diuidēdo ſe ab vnitate eccleſie ⁊ ꝯſtituēdo ſibi ſacerdotes et reliq̄s clericos. xxiiij. q.j. loq̄t. et iō ſubijcit̄ iſta rubrica.Ab. Quod a pre. ¶ Ponit q̄ttuoꝛ dicta q̄ patēt p.§.Ab. b ¶ Octauiano. h octauian⁹ fili⁹ iohīs maledicti vocat⁹ fuit victoꝛ. et vixit annis.ix. ⁊ menſib⁹.vij.eo moꝛtuo ſucceſſit ei guido iſte q̄ vocatus eſt Paſcalis.iſti duo ſciſmatici fuerūt q̄rū facta h dānātur. c ¶ Irritas.vt.ix.q.j.oꝛ/

a debito fidelitat̄ dn̄ij ⁊ totius obſequij:q̄cūq; lapſiſ manifeſte ī hereſim: aliq̄ pacto q̄cūq; firmitate vallato tenebāt̄ aſtricti. De ſciſmaticis. Ex ꝯcilio lateran̄. Irrite ſūt oꝛdinatiōes bn̄ficioꝝ collatiōes ⁊ eccl'iaſticaꝝ rerum alienatiōes p ſciſmaticos facte:⁊ a dignitate ⁊ oꝛdine ſuſpēdūt̄ q̄ ſciſma tenere iurāt

Quod a p̄deceſ. I nr̄o:et.ſ. ¶ Oꝛdinatiōes ab octauiano ⁊ guidone b hereſiarchis factas. ⁊ ab c oꝛdinat̄ ab eis irritas eē cēſem⁹ adijciētes vt q̄ dignitates eccl'iaſticas ſeu bn̄ficia p dictos ſciſmaticos acceperit d careāt īpetrat̄. ¶ Alienationes q̄ȝ q̄ p eoſdem ſciſmaticos ſeu p laicos facte ſūt de e reb⁹ eccl'iaſticis oī careāt firmitate ⁊ ad eccl'ias ſine omni onere reūtant̄. ¶ Si q̄s aūt ꝯtre p̄ſūpſerit excōicatiōi ſe nouerit ſubiacere. ¶ Illos vo q̄ ſpōte iuramētū đ tenē/

dinationes. ⁊ h intellige qđ dicit irritas q̄tū ad executionē niſi cū eis fuerit diſpēſatuȝ.ſ.c.xxi.vel niſi oꝛdinat⁹ ꝓbaret ſe neſciuiſſe illū fuiſſe ſciſmaticū q̄ oꝛdinauit.vt.ix.q.ſ.oꝛdinationes.ſic.j.q.j.ſi q̄s a ſymoniacis:qꝛ tūc diſpēſat̄ cū eis:qꝛ ꝯferūt ſacra dūmodo in foꝛma eccl'ie.ſȝ non executionē :qꝛ eam nō habent. d ¶ Alienatiōes.ſic.xij.q.ij.alienationes. e ¶ Firmitate.qꝛ dū eccl'ia habet paſtoꝛē hereticū vel ſciſmaticū vacare intelligit̄.ē.de p̄ſcri.c.j.vnde nō valent q̄ a tali p̄lato fiūt ī p̄iudiciū eccl'ie.xij.q.ij.ſi qua de reb⁹ Sȝ pone q̄ talis p̄lat⁹ acq̄ſiuit⁹ aliq̄ eccl'ie videt̄ ſimiliter q̄ nō teneat:cōmodū eīn cū incōmodo cōpenſari debet.ff.de ntg.ge.ſi negocia.Credo tn̄ q̄ illud ī fauoꝛem eccl'ie introductū ē q̄ ſi acq̄rit teneat nec ceſſabit̄. qꝛ qđ fauoꝛe alicui⁹ introductū ē nō ꝯuenit in ei⁹ leſionem retoꝛq̄ri.C.de leg.quod fauoꝛe.⁊.ff. de mino.ſi iu Fraternitati. ¶ In p̄ma ponit̄ (dex.Din. deciſa cōſultatio. In ſcđa rn̄ſio.ibi: Prioꝛē.Ab. f ¶ Diſpēſatū.Nō q̄ nō ſufficit ad ꝓbādū diſpēſationē cū aliq̄ factā q̄ tali oꝛdinat⁹ ē q̄ ſciebat eū indignū:⁊ q̄ cū eo poterat diſpēſare.ē. de cle.cōiu. diuerſis fallacijs.⁊.lj.di.q̄ in aliq̄.ī fi.lxxxſ.di.quicūq;.ī fi.vbi deponit̄ ꝯcubinari⁹ oꝛdinat⁹ ab eo qui ſecū poterat di/

ſpēſare. Exigit̄ q̄ vt intēdat diſpenſare q̄ expꝛ̄ſſa cā p̄ſumit̄.l.di.clerico iaciēte.xvj.q.j.cū p vtilitate.lv.di. p̄ꝛiſcis.poterit aūt ꝓbari diſpēſatio p teſtes.vel ſi occultū ē peccatū ꝯfiteat̄ epō ī ſacreto ⁊ petat diſpēſationē ⁊ obtineat lr̄as ſup h. Si vo publicū fuerit crimē ⁊ publice diſpenſatū ē poſtea accuſari non poterit.ē.đ fi. p̄ſbr. ex tua.⁊.ē.đ accu.đ his. Si vero diſpenſet̄ ī occulto adhuc pōt accuſari. qꝛ etiā poſt pniaȝ pōt q̄s accuſari. xxxiij .q.ij. admonere.Din. g ¶ Ptātem. al's niſi haberet ptātem nil eſſet actū.ē. de ꝯſue. ad nr̄am.⁊.C.ſi a non compe.iu. l.vlti.⁊ hoc foꝛte ideo dicit. qꝛ ipſe quidem ſciſmaticus conuerſus ad vnitatem eccl'ie et recept⁹ in oꝛdine ſuo cū oꝛdinato a ſe diſpenſare nō poſſet.ſicut nec epiſcopus ſymoniacus cum oꝛdinato a ſe diſpenſare non pōt .ſ.q.v.p̄ſentium.ibi: non epō .q.d. ſi pecunia eſſet data epō:ipe ū poſſet diſpenſare cū eo qui dedit. et

do ſciſmate p̄ſtiterūt a ſacr̄ oꝛdinib⁹ ⁊ dignitatib⁹ decernimus manere ſuſpenſos. Inno.iij.biſuntin̄.archiepō Oꝛdinat⁹ a ſciſmatico ab officio eſt repellēdus niſi ꝓbet ſecū diſpēſatū p habentē poteſtatē. Caplm̄.II. Fraternitati tue: ⁊.ſ. ¶ Prioꝛē quē a ſciſmatico aſſeris oꝛdinatuȝ. ab officio poteris repellere incunctanter niſi legitime ꝓbauerit ſe f cum fuiſſe miſericoꝛditer diſpenſatum ⁊ ab ea perſona q̄ g ſuper hoc poteſtatem habuerit diſpenſandi. De apoſtatis ⁊ reiterātibus baptiſma. Alexan.tertius. Clericus q̄ dimiſſo habitu ⁊ tonſura immiſceat ſe enoꝛmitatibus p̄dit p̄riuilegium canonis: ſi quis ſuadente: vnde eum deprehendentes non incidunt in canonē ſcȝ excōicationeȝ. Capitulum.I. Preterea clerici q̄ relicto oꝛdīe clericali et hitu ſuo in

quia hic papa non retinet ſibi diſpēſationē: alijs permittere videt̄.ſi eīn ipſe tm̄ diſpenſare poſſet ſibi hoc reſeruaſſet.vt.ē.ti.xxi.excōmunicamus .§.ſane.ſȝ potius credo q̄ ſolus papa poſſit diſpenſare cū eo qui ſcienter oꝛdinem a ſciſmatico recepit.argu.ē.de elec. qꝛ diligentia.ſicut papa ſolus diſpenſat cuȝ eo qui ī apoſtaſia oꝛdinem recepit.ſ.ti.pꝛoxi.c.vlti.⁊ hoc ſatis innuitur ex eo q̄ dicit ab ea p̄ſona q̄ poteſtateȝ ⁊c. Ioh. tamē dicit q̄ epiſcop⁹ diſpenſat. cum ſciſmatico.arg. l.di.vt cōſtitueretur. De apoſtatis ⁊ reiterantibus baptiſma. Quia heretici ⁊ ſciſmatici incidūt in apoſtaſiaȝ.ideo cōgruo oꝛdine ſubijcitur iſta rubrica. Et quoniam reiterātes baptiſmum videntur apoſtatare dū recedunt a pꝛioꝛi baptiſmate.ideo ſubdit đ reiterantibus baptiſmum. Et aduerte: quia ſecunda decretalis facit tm̄ ad ſecundam partem rubꝛice. alie vero faciunt ad pꝛimam partem. Abbas Si. Preterea. ¶ Nō ſunmatur per Io. an.et foꝛte pꝛopter bꝛeuitatem ⁊ varietateȝ lect. Sed domi.An.ſic ſummat. Cleric⁹ ſine habitu et tonſura depꝛehenſus in crimine nō gaudet pꝛiuilegio clericali. Sed certe hec ſummatio eſt nimis generalis et contra multos canones.et ma/

ꝓxime contra .c.ſi iudex laicꝰ.de ſen.ex.lib.vj.⁊ ꝯ.c cõ tingit.⁊.c.in audiẽtia.ĩ.de ſen.ex. vñ aliter ſũmo. Et ꝓmo ſm vnũ intellectũ ſic. Per cenſurã eccłiaſticã nõ liberant̃ clerici a manibus laicoꝝ ſi ſine habitu ⁊ tonſura ſũt dephenſi ſi ꝓus ſe habebãt ꝑ oĩa vt laici.h.d. Vel ſic ſm aliũ intellectũ .vt in rubꝛo. Et nõ recipit ꝯgruã diuiſionem. Ab.

a ❡ Apoſtaſia ẽ autem triplex apoſtaſia.ſ. ꝑfidie. qñ ꝗs recedit a fide .ij.q. vij. nõ põt. Inobediẽtie qñ ꝗs tranſgredit̃ ꝑceptum.ꝫ. de ma. ⁊ ob.ſi ꝗs venerit.⁊.c.illud. Irregularitatis cũ quis recedit ab oꝛdĩe ſuo ſiue ſũ ꝓte religiõis. vt hic.⁊.l.di.c.vlt̃. ⁊ dꝛ apoſtata.i. retroſtans.xxvj q.vl.c.vl.⁊.c.nõ obſeruet̃.⁊ apoſtata teſtis eſſe vel aliũ accuſare nõ põt .iij.q. iiij.ſi ꝗs a ſuo.⁊ c.beatus.Vin.

b ❡ Liberari. ar.ꝯ.ĩ.ꝺ ſen. ex. ſi ꝟo aliꝗs.illꝺ intelligit̃ quando clericꝰ lꝫ tõſurã non poꝛtat alˀs clericalit̃ ſe habet.iſti ꝟo tanꝗ̃ laici ꝑ oĩa ſe habebãt.vel ſic:nõ denegat̃ hoc quin capientes tales ſint excõicati. ſed eccłia non ꝑcipit illos liberari.ſic.ꝫ.ne cle.vł mo.c.ij. Si vero tertio eſſent admoniti ⁊ ſe non coꝛrexerint nullo priuilegio poſtea gauderẽt.ĩ.de ſen.ex. in audientia. ⁊.c. contingit.⁊ ſi de talibus vis intelligere qꝺ h̃ dic̃ pla/(num eſt.

a apoſtaſia tãꝗ̃ laici ꝯuerſantur ſi ĩ criminibꝰ cõꝑhenſi teneant̃ ꝑ cenſurã eccłiaſticaꝫ b nõ ꝑcipimꝰ liberari. Idem abbati ſancte Genofeue.

Si crimẽ acholyti ꝗ rebaptizãti ꝑbuit miniſteriũ ẽ occultũ ꝓmoueri põt: ſi publicuꝫ nõ:niſi cũ eo religionẽ intrãti diſpenſetur. Ca. II.

Ex lr̃aꝝ tuarũ tenoꝛe ꝑpendimꝰ ꝙ ꝗdã egritu c dine longa cõfectus inſano ſoꝛtilegarũ mulierũ credens cõſilio vt ſanaret̃ ꝑ iteratio d nẽ fecit iniuriã baptiſmatis ſacramento:⁊.ĩ. ❡ Quia ergo tua nos duxit pꝛudentia cõſulendos ꝗliter puniri de e f beat acholytꝰ quẽ minoꝛ etaſ g ⁊ intentio fraterne ſalut̃ excuſare videtur .Di.T.ꝑſentibus litteris.R. ꝙ ad ſuperioꝛes oꝛdines ꝓmoueri (ſi h publicũ ẽ qꝺ ꝓponit̃) nõ valebit:niſi ad religionẽ trãſi i re voluerit. vt fauoꝛe religi/

Ex litterarũ. ❡ Cõis diuiſio. Secũda ps.ibi. Quia ꝫ. Ab. c ❡ In ſano.⁊ vere inſano.de ꝯſe.di.iiij.qui bis.l.ĩ.di.qui in aliꝗ.xxiiij q.j.§.his auctoꝛitatibꝰ. d ❡ Iniuriã.qꝺ fieri non debet.ĩ.q.j.ꝙ quidã.de ꝯſe.di.iiij. oſtẽdit̃.⁊.xxiiij.q.ĩ. §.his auctoꝛitatibꝰ.ſꝫ quid ẽ facere iniuriã ſacro? Dixit Vin.aĩe infligit̃ ꝗdũ imago ſiue pictura vel charaeter.vñ ſi alia imago ſupponeretur illa pꝛima pictura obfuſcaret̃.⁊ ita videt̃ obfuſcari pꝛimũ ſacramentũ.

e ❡ Acholytus.ſupple qui miniſterium ſuũ pꝛeſtitit rei nefande. f ❡ Minoꝛ etas.argu.ꝙ etati minoꝛi ſubuenitur.de conſe.diſ.iiij.eos.⁊.c. qui bis:⁊.xv.q.ĩ. §.vt itaꝗ.in fi.⁊.ff.de mi.auxilium.§.in delictis. ibi niſi quatenus miſeratio ⁊c̃.arg.ff.eo.ſi ex cauſa.§.nũc videnduꝫ.ſed illud verũ eſt ꝙ minoꝛ etas non excuſat in totum.ſed miſeratiõe ẽtatis mitius punit̃ .ff.eo.auxilium.§.in delictis.⁊.ĩ.de delic.pue. pueris. vbi de h̃. g ❡ Intentio.vnde facile abſtergit̃ hec culpa ꝓpter fraternam pietatem.xxij.q.ij.ſi quelibet. h ❡ Non valebit.nam delicti manifeſtatio diſpenſationem ꝓhibet ꝓpter ſcandalũ qꝺ nõ eſt in occulto.ĩmo poſt actã penitentiã ⁊ in ſuſceptis remanere.⁊ ad alios ꝓmoueri põt pꝛeter reos homicidij.ꝫ.de tem.oꝛdi.c.vlti. i ❡ Religionis.ex hoc videtur ꝙ ingreſſus religiõis nõ tollit irregularitatẽ ex quo ſine diſpenſatione ꝓmoueri non põt. Arg .cõtra ꝫ.de fi.ꝑſby.c.ĩ. ⁊.lvj.di.c.ĩ. ⁊ in autẽ.ꝺ mo.ĩ ꝑn. colla .j.vbi dꝛ ꝙ igreſſꝰ religiõis oẽꝫ tollit irregularitatem :tollit etiam ingratitudinem.xix.q.vl. non liceat. Sol̃. irregularitas illa que conſurgit ex ꝓpꝛio delicto non tollitur per ingreſſum religionis .ſed fauoꝛe religionis cũ eo diſpenſat̃.vt hic ⁊ ĩ. de eo ꝗ furt. oꝛ. re.c.ĩ. cuꝫ ꝟo nõ ſurgit ex delicto ꝓpꝛio.vt.ĩ.ꝺ pur.ca.accedẽs. tunc per ingreſſũ religionis tollit̃ illa irregularitas ita ꝙ ſine diſpenſatõe põt ad oꝛdĩes ꝓmoueri vt in ꝯrijs: ſed nõ ad dignitatem ſine diſpẽſatione.ĩ.de pe.in quibuſdam.ꝫ:de fi.ꝑſby.c.j.quidaꝫ dicunt ꝙ in neutro caſu tollit̃.ſed refert̃ tm̃ ad facilitatem diſpẽſandi. Berñ.

onis ipiꝰ:circa eũ valeat diſpẽſari. Si ꝟo occultũ eſt: ꝓmoueri poterit:⁊ exceſſũ ſuũ dignis pn̄ie fructibꝰ expiare Inno.iij.

Infamatus ꝺ apoſtaſia cõpellitur ſe purgare. Capitulum .III.

Tue fraternitati:⁊.ĩ. ❡ Super ſecundo articulo: inqui.T.duximus reſpõdẽdum:ꝙ clerici qui ſũt ꝺ apoſtaſie crimine infamati . qui k videlicet abiecerunt habitũ clericalem:non ſunt in ſecu l lari habitu tolerãdi :ſed per diſtrictionem eccleſiaſticam coercendi : donec deficiente ꝓbatione:ad infamiam abolendam purgationem canonicam curauerint exhibere. Idem in cõcilio generali.

Baptizati alterius ſecte vel fidei ritus dimittere cõpelluntur. Caplm. IIII.

Quidã ſicut accepimꝰ qui ad ſacri vndam baptiſmatis voluntarie acceſſerũt

Tue. ❡ Primo ponit̃ decisa cõſultatio. Secundo reſponſio.ibi: Sup ſecũdo. k ❡ Habitũ clericalẽ.qui habitũ clericalẽ abijcit niſi trina monitione ꝑmiſſa etiaꝫ ipm̃ reſumat ꝑdit pꝛiuilegium clericale.ĩ.de ſen.excõ. in audientia. ⁊.c.contingit.ij. l ❡ Tolerandi. Sed quare nõ ſũt tolerandi in habitu ſeculari.cum liceat illis qui ſũt in minoꝛibus oꝛdinibus vxoꝛem recipere ⁊ cum ea moꝛari.ꝫ.de cleri.coniu.c.j.xxxij.diſ.ſi qui vero.c.lectoꝛes. ⁊.c.ſeriatim.apoſtata em̃ excõmunicatꝰ non eſt vt ceſſet omnis obiectio. Intellige qꝺ hic dꝛ ꝺ eo ꝗ infamatus eſt in oꝛdine ſacro vel in aliqua ꝓfeſſione cui non licet vltra ad ſeculum redire.vnde tolerandi non ſunt in habitu ſeculari.ſed per cenſurã eccleſiaſticam compellendi niſi ſe purgauerint accuſatoꝛe deficiente redire ad oꝛdinem vel religionem.ar.ꝫ. de reg.c.pe.⁊.xx. q.iij.eos qui ſemel.ĩmo incarcerari poſſunt.ĩ.eo.c.j.ne dãnabiliter euagentur de alijs inferioꝛibꝰ oꝛdinibꝰ cõſtitutis intelligi non poſſet:quia poſſunt renũciare in totum oꝛdini clericali.ꝫ.de vi. ⁊ hone.cleri.c.vl.⁊.ꝫ. de cle.cõiu. Iohẽs.⁊.c.penul.⁊.vlti. Berñ.

Quidam. ❡ Primo ponit iudeoꝝ baptizatoꝝ ꝓceſſũ ꝯ quẽ. Scꝺo ꝓuidet.ibi: Statuimꝰ. Ab.

a ¶ Vt nouo. iſtud non tenet ↄſecutiue ſed ironice h̄ dicit. q2 non induūt nouū hoīem ex quo reliquias prioris homis retinēt. b ¶ Duabus vijs. niſi qñq; ratione officij. iij. q. vij. §. tria. in fi. & s̄. de p̄ſump. lr̄as. & ff. de rei ven. inter officiū. ſed illud ignorauit q̄ p̄ſtaret patrocinium in re ſua.

q̄rūdā. ſic cleric⁹ p̄t vxorē ſuā ligare. xxxiij. q. ij. placuit vt ſic pena docēte hūiliter debeat obedire. s̄. d ele. cū i cūct. & xxvij. q. j. ſi hō eſſes. i ¶ Reſipiſcāt. tūc cū venia poſſit recipi: q2 eccl'ia ñ claudit gremiū redeuntib⁹ C. de ſū. tri. int claras. i fi. & ē ar. j. q. vij. ſi quis oēm.

c ¶ Lana. xvj. q. vij. in noua. et s̄. de elec. cū cauſam. & nemo debet claudicare i duas ptes. xlix. diſ. c. vl. & nemo pōt duob⁹ dñis ſeruire. xxvj. diſ. acutius. & s̄. de cleri. cōiu. diuerſis fallacijs. nemo autē fili⁹ dei et diaboli ſimul eſſe pōt. de peni. diſt. j. §. item. vt xp̄s ait. nec duobus dñis ſeruire vt ibi. d ¶ Voluntatis. ſicut em̄ libero arbitrio homo obediens ſerpēti perijt ſic ſe gr̄a dei vocāte ꝓpe mēt ↄuerſione ſaluetur. ſed tñ ſi condicionali conditione coacti fidem ſuſcipiunt eam ſeruare coguntur. xlv di. de iudeis. & c j. & ij. & xxiij. q. v. ad fidē. vt h̄. e ¶ Retroire. q2 q̄ poſuerit manū ad aratruȝ et reſpexerit retro nō ē apt⁹ regno dei. s̄. d voto magne. ſic. xij. q. j. ſcim⁹. in fi. d pe. di. iiij. ſi refugientes. ver. ſi. di.

N Nobis. ¶ Cōis diuiſio. Scd̄a ibi: Ad qd̄. Ab.
f ¶ Minis. cōminādo diuinuȝ iudicium. ij. q. j. ſi peccauerit. xiiij. q. vlti. ſi res. xxvij. q. j. c. vlti. & s̄. de tempo. ordinan. c. vlti. g ¶ Blandicijs. blandicijs enim & non aſperitatibus ad fidem eſt aliq̄s īuitād⁹. xlv. di. qui ſincera. imo & p̄mijs qñq; xxiij. q. iiij. debet homo. tñ ſi iſti apoſtate ꝑ hmōi nō ꝓficiūt fiat qd̄ h̄ dr̄ qd̄ ītelligo d his q̄ ſūt in ſacris ordinib⁹ aut in aliq̄ ꝓfeſſione. vt. s̄. e. tue. h ¶ Reſeruetur. ſicut reſeruat vita d miſcd̄ia filijs eoꝝ q̄ crimē leſe maieſtatꝭ cōmittūt. vj. q. j. §. veꝝ. ꝟ. ſi. C. ad. l. iul. ma. ſi q̄s cū militib⁹. vt vitā ſibi penā exiſtimēt. lxxiiij. di.

veterē hoīem oīno nō exuūt
a vt nouo ꝑfecti⁹ induāt. cum
prioris ritus reliq̄as retinē/
tes: chriſtiane religionis de/
corē tali cōmixtiōe ↄfundāt.
Cum aūt maledictus ſit ho/
b mo: q̄ terraȝ duabus vijs in/
gredit. & indui veſte non de
c beat: lino lanaq; contexta.
¶ Statuimus vt per prela/
tos eccleſiārum talis obſer/
uantia veteris ritus omni/
mode compeſcatur. vt quos
d chriſtiane religiō i libere vo/
luntatis arbitrium obtulit:
ſalutifere coactiōis neceſſitas
in eius obſeruatione conſer/
uet. cum minus malū exiſtat
viam dñi non agnoſcere. q̄
e poſt agnitam retroire.

Hono. iij. archiepiſcopo tu/
roneñ. Apoſtate incarcera/
ri & affligi pñt vt habitū re/
aſſumant. Caplm. V.

A Nob expetijt tua. F.
edoceri: quid d apoſtatis ſit
agendum cuȝ in cuſtodie de/
f g tinent: qui minis vel blādi/
cijs nullaten⁹ poſſunt indu/
ci vt abiectū habituȝ reaſſu/
mant? ¶ Ad qd̄ tibi breuit
R. q̄ tales ſi volueris pote/
ris ſub graui cuſtodia carce/
rare. Ita q̄ ſolūmō vita ſibi
h miſera reſeruet. donec a ſue
i ꝑſumptionis nequicia reſipi
ſcant. Idem archiepiſcopo
lugduñ. Monachus in apo
ſtaſia ordinatus nō pōt ſine
diſpenſatiōe pape i ſuſcepto
ordine miniſtrare Ca. VI

C Onſultatiōi. T. B. R.
q̄ monachus: aliquem
ſacrum ordinem in apoſtaſia
recipiens: quātūlibet ſuo fu
erit recōciliatus abbati: & re
k ceperit penitentiā: abſq; di/
ſpēſatione ro. pōti. miniſtra/
re nō poterit in ordine ſic ſu/
ſcepto.

De his q̄ filios occi/
derunt. Alex. iij. tornacē.
epō. Mulier occidens ſpon
te filiū debet ꝑpetuo in mo/
naſterio penitere ſi tñ time/
tur de in cōtinētia dat vl ſal
tem nō denegat ſibi licentia
nubendi. Capitulum. I.

V Eniens ad nos
M. mlier lachry
mabili nobis cō
feſſione monſtra
uit q̄ cū de q̄dam filiū genu/
iſſet. et ille ſibi ſepe turgido
vultu īpropaſſet q̄ fili⁹ ei⁹ ñ
l eſſet. ipa iracūdie calore du/
m cta eundeȝ filium interfecit:
&c. ¶ Mandam⁹ quatenus
eam labores inducere vt ad
aliqd̄ monaſteriū tranſeat i
quo peccata ſua ꝑpetua peni
tentia deploret. ſi aūt repug/
nante carnis fragilitate ad
hoc induci noluerit. ei licen/
tiam in domino nubēdi tri/
buas: quia tutius nobis vi/
det vt in dño nubat vni ſoli
n q̄ inhoneſte multos admit/
tat. Luci⁹. iij. pariſieñ. epo
Mulier occidēs filiū ꝓpter
hoc a viro ſeparī non debet:

C Onſul. k ¶ Diſpēſatiōe. ro. pōti. hic q̄ papa reſeruat ſibi diſpēſationē. ſic. s̄. de here. excōicam⁹. §. ſane. ſic. s̄. de fi. preſby. c. pe. & vl. Itē ſi iterata vnctione fuerit maculatus. j. q. vlti. c. ſaluberrimū. i fi. Itē qui rebaptizati ſunt de cōſe. diſ. iiij. q̄bis. & c. eos q̄s. Itē & q̄ i ſubuerſionē fidei ordinationē recipiūt ab hereticis. j. q. vij. ↄueniētib⁹. i fi. in q̄b⁹ caſibus ſol⁹ papa pōt diſpēſare. tñ ſi ad aliaȝ religionem trāſiſſet: & ordinē ibi ſuſcepiſſet ſine diſpēſatiōe poſſet i ſuſcepto ordine miniſtrare. s̄. de tē. or. ex pte. q2 ordinem nō ſuſcepiſſet in apoſtaſia. B.

De his q̄ filios occiderūt. In q̄tuor primis titulis viſū eſt de his q̄ peccant p̄ncipaliter in deum ↄſequēter reſtat videre d his qui peccāt in hominez & in deū etiā vt d cōmittētib⁹ homicidiū. ſed q2 int homicidioꝝ genera homicidiū filioꝝ ē grauius ideo p̄mo de his (p̄mittit.

V Eniens. ¶ Loquit iſta decre. in foro aie. Et due ſūt ptes: conſultatio & rñſponſio. Scd̄a. ibi: Mādamus. Ab. l ¶ Iracūdie calore. xj. q. iij. ira ſepe. & c. cū apud. m ¶ Interfecit. ſic. j. c. xxi. de pena iſtius habes. C. eo. ti. l. vna. ſm canones non ita puniunt. q2 deus non vult mortem peccatoris: ſed vt ↄuertat &c. xxvj. q. vj. agnouimus. & xxiij. q. vlti. his a quibus. de hac pena ſm canones dr̄. j. eo. c. vlti. n ¶ Multos ſi. xxxj. q. j. quō virginib⁹. & ſi. s̄. qui cle. vel vo. venieſ

ſed alia pnīa ſibi imponitur

Capitulum.II.

Intelleximꝰ ꝙ.M.mulier filiā paruam furore accēſa diabolico iugulauit. ꝓpt̄ qđ dñs terre maritum eius a ipſam compulit abiurare. Quia ꝟo illā alios habere filios intimaſti: mandamus q̄tenus ita ſup hoc ꝓuideas ꝙ ſui ſceleris penā luat: ⁊ ſaluti eius ac filioꝝ ꝑ tuam ꝓuidētiā conſulat̄: ⁊ nō ob b ſtante iuramento qđ a viro dictus dñs ꝓponit̄ extorſiſſe: eam ſicut expedire vider̄ eidē viro reſtituaſ: ita ꝙ filios ſuos libere poſſit ⁊ pacifice gubernare. Idem.

Se ſumat ponens pnīaȝ parentū circa quos pueri reperiunt̄ oppreſſi. Ca.III.

De infantibꝰ aūt q̄ mortui repiunt̄ cum pr̄e et mr̄e. ⁊ non apparet vtꝝ a pr̄e vel a matre oppreſſus ſit ipē vel ſuffocatꝰ vel ꝓpria morte defunctꝰ. nō debēt inde ſecuri eſſe parentes nec etiā ſine c pena: ſed tamen cōſideratio debet eſſe pietatis. vbi non d voluntas: ſed euentus mortis cauſa fuerit ſi autem eos non latet ipos interfectores eſſe ſcire debēt ſe grauiter deliquiſſe. quidam autem penitentiam trium annoꝝ iudicant eſſe debere quorū vnuȝ peragāt in pane et aqua.

De infantibus et languidis expoſitis. Gregoriꝰ nonꝰ. Infans expoſitꝰ a patre vel alio eo conſentiente vel ratū habente hoc ipo a patria poteſtate liberatur: idem in ſeruo ⁊ liberto qui ob predictā cauſam liberantur a dominica poteſtate. ⁊ idem iuris eſt in predictis languidis cuiuſcunqȝ etatis ſic expoſitis vel ſi eis alimenta denegantur. hi tamē qui predictis alimēta pſtiterint nullū ius in eis acquirunt. Caplm.I.

f Si a patre ſiue alio ſciente ipſo aut ratū habente. relegato g pietatis officio infans expoſitꝰ extitit h ipo h a ptāte fuit patria liberatꝰ. nā ⁊ h̄ caſu in ingenuitatē libertꝰ ⁊ ſeruꝰ in libertatē eri/

ſi autē non eſſet pſumptio de ipius incontinentia non daretur ſibi licentia cōtrahendi propter crimen ſuum xxxiij.q.ij.in adoleſcentia. Intelleximus. ¶ Non ſūmat̄ ⁊ loquit̄ in foro anime: ⁊ vt dixi in pceden.c.Ab. a ¶ Abiurare. ⁊ male: quia quos deus coniunxit homo nō ſepet. xxxiij.q.ij.c.ij. ⁊ ob hanc cauſam eam maritus dimittere non poſſet. xxxij.q.ij.dcqd. ⁊.q.vij. oēs cauſatiōes. B. b ¶ Iuramento. tale iuramentū illicitū fuit. ſ̄ de iureiurā. tua nos. tñ i hoc nō multū peccauit. quia compulſus hoc fecit. ſed potius debuit quelibet mala pati q̄ȝ malo conſentire. xxxij.q.v. ita ne. vnde iurare non debuit quia ſine periculo ſalutis eterne ſeruare non potuit iuramentū. maritꝰ tñ aget̄ cū ea propter filios quos debet nutrire. De infan. c ¶ Pena. ſȝ ſi nō ꝯſtat eos interfectoſ a patre vel matre: ſȝ euētus fuit cā mortis nō debet eis penitētia imponi. qꝛ non peccauerunt lȝ hoc nō conſtet: tñ ad cautelā tutius eſt ꝙ inde penitētiā agāt quia forſitan minorē diligentiā illis adhibuerūt. arg. xxiij.q.v.excōicatoꝝ. ⁊.xxxiiij.q.ij.in lectuȝ mariti. qꝛ bonaꝝ mentiū eſt ibi culpā timere vbi culpa nō ē. ſ̄. đ obſer.ieiu.conſiliū.§.ij. ⁊.v.di.ad eius vero. ⁊.ī.de pe. ⁊ remiſ.q̄ſitum. ⁊ ar.ſ̄.de ſpon.iuuenis. ⁊ hoc ſ̄m diſcretionē pietatis. vt hic dicit ad arbitriū imponētis. vt in.c.queſitum. Si vero ſponte hoc fecerūt: tūc grauiſſima penitētia debet eis imponi aliquātuluȝ maior q̄ȝ ꝓ alio homicidio: quia magis peccare videntur ꝓprium filium occidendo. arg.ī.de homi.cum iuramento. ⁊.de peni.di.j.§.aut facta. ⁊ ſ̄m leges fortiori pena puniuntur. C.eo.ti.l.vna. ⁊.ff.ad.l.pompei.de paricidijs.l.j.ſi non caſu ſed culpa graui pcedente tūc penitentia.vij.vel.v.annorū eſt eis imponenda.ar.l.diſ.ſi qua femina.ſi quis ſponte. ⁊.ī.đ peni. ⁊ remiſ.queſitū. Si ꝟo leuis culpa pceſſet poſſet iponi penitentia triū annorum vt hic dicit. Si autē nulla pceſſit culpa ve negligentia de iure in nullo ſunt puniendi. arg.ī.de homici.ex litteris.j. ſed ad cautelam vt dictum eſt debet imponi ꝓpter ambiguum duplicitatis conſiderat̄ omnibus circūſtantijs. de peni.di.v.conſideret. ⁊.ī.de peni. ⁊ remiſ.is qui. Tan. d ¶ Euentꝰ.l.di.ſtudeat.

De infantibus et lāguidis expoſitis. Quia exponentes infantes ⁊ languidos eos quaſi occidunt ideo poſt rubricam ⁊c̄. Ab. Si a pa. Sciente ipo ſi. liiij.diſ.ſi ſeruus ſciēte. ⁊. ſ̄ đ his que fi.a prela.ſi. conſen.ca.c.ij. ⁊ ita eſt hic arg. ꝙ qui tacet conſentire videtur. vt lxv.di.ſi forte. ⁊ xxvij.diſ.diaconus. vbi de hoc. f ¶ Ratum habēte. rati em̄ habitio in maleficijs retrotrahit̄ ⁊ mandato comparatur. ff.de vi ⁊ vi ar.l.j.§.ſed ⁊ ſi cum qđs: ⁊.ſ̄ de reſti.ſpo.cuȝ ad ſedem.in fi. ⁊ generaliter dicit lex ꝙ omnis ratihabitio retrotrahit̄. C.ad maceđ.l.ſi filiuſfa. Bern̄. g ¶ Pietat̄ officio ⁊ reuera relegato. qꝛ debuerūt viſcera eius cōmoueri ſup filio ſuo. ſ̄.de preſump.afferte. et paternꝰ affectus oēm vincit affectum. C. đ cura. fu.l.vl. h ¶ Liberatꝰ. de iſtis expoſitis habes. lxxxvij.di.c.vl. ⁊ intelligas illud ſ̄m iſtud. Nō ergo ſup hoc aut exponit̄ infans ſciēte patre vel dño ſeu patrono. aut ignorante ſi ſciente ⁊ non ꝯtradicente vel ratū habente expoſitus ſit filij ſic expoſiti ſui iuris exiſtant liberti in ingenuitatem ſerui in libertatē eripiant̄. ⁊ multomagis ſi ipēmet ipm expoſuit. quia nec dicere ſuum poſtea poterit qui pereuntē contempſit. C.eo.ti.l.ij. ⁊.iij. tenor quaꝝ hic cōphenditur. ſi em̄ ipm alere non poterat euȝ in xenonem mittere debuit. vł aliter quo poterat adiurare. C.de lati.liber.tol.l.vna.§.ſed ſcimus. ⁊ videtur ꝙ tanq̄ȝ homicide dānent̄. vt.lxxxvij.diſ.c.vl. ⁊.ff.de li.agno.necare. vnde expoſiti ſanguinolenti dicunt̄. C.eo.in rubrica. ſi ꝟo ignorāte vel inuito nō piudicat ei qn poſſit illū repetere. ſed reſtituet expēſas niſi a fure vendicet̄. C.e.l.j. ⁊ hic in ꝓn. vbi dicit ſciēte eo. aut ratū habēte. ergo ſi ignorāte vel ꝯtradicēte nō nocet patri vel dño. c.illud. ſi expoſitꝰ itelligit Hug. qñ infans expoſitus eſt ab alio q̄ȝ a patre vel dño vt tūc poſſit repeti poſt ꝯteſtationē publice factā infra decē dies. vt

ſibi dicit. ⁊ hoc.c. nõ cõtradicit. Bern. a ❡ Langui/dis. idẽ iuris eſt circa p̃dictas pſonas cuiuſcũq etatis ſint: ſi languide fuerint ſiue alimenta eis impie negent vt tam filij ſui iuris efficiant q̃ ſerui ⁊ liberti in libertatẽ ⁊ igenuitatẽ eripiant qui habẽt hos ꝓ dereli ct⁹ ꝺ.ff. ꝓ reli.l. vl.⁊.C.de la. li. tol.l.vna.§. ſed ſcim⁹.nec ad eorũ bona vlteri⁹ aſpirabũt.vt.§. ſed ſcimus.ſic et abbas debet recolligere monachum ſuũ ne dãnabiliter euaget ne pereat. ſ̃. de relig.⁊ trãſ. ad reli.c.vlti. qꝺ ſi nõ fecerit ⁊ ille in ſeculo remanens aliqua acq̃rat ⁊ ſic moriat monaſteriu3 qꝺ neglexerit illum ab ipius bonis maneat ſegregatũ.ar.p̃dicti.§. ⁊ eſt hic arg. ad hoc q crederem ſi monaſteriũ ipſum expulit. vel etiã ſi redire voluit ſalua ordis diſciplina ⁊ non fuit admiſſus qꝛ ſic impie alimẽta negauit. B. b ❡ Vẽdicare imo liberi erunt ⁊ ſibi acq̃runt. vt.C.e.ti.l.vlti. §.ſcimus. circa medium.

De homicidio voluntario ❡ Viſo de homicidio in ſpecie merito ſubijcit rubricã generalẽ de homicidio. ⁊ qꝛ homicidium quoddã eſt neceſſariũ: quoddã volũtariũ. vt.ĩ.e. ſicut dignum. ideo ſubijcit de vtroq. Abbas. Siculus.

miterijs delinquũt vt ibi liberent nõ defendunt ibidẽ ſ̃. de immu. eccle. c. vl. ⁊ ita iſte euellet ab altari ſi cõfugerit illuc. B.

Interfeciſti. ❡ Due ſũt ptes Scða ibi: ſi aũt. Ab. e ❡ Latronẽ. nõ intelligas de publico nocturno de populatore agroꝝ. qꝛ licitũ eſt occidere illũ. C. qñ li. vni ſi. iu. l. j. ⁊. ij. ſed nõ clericis. f ❡ Ad imaginem. xxxiij. q. v. hec imago vnde facies hoīs que facta eſt ad imaginẽ celeſtis pulchritudinis minime maculetur C. de pe. ſi quis in metallũ. B. g ❡ Lanea veſte. i. cilitio. l. di. in capite. Ber. h ❡ Ab eſcis. iiij. di. deniq. i ❡ A thoro. q̃tũ in ipo eſt vt nõ exigat. ſ3 reddat exactus. xxxiij. q. iiij. c. vlt. ⁊ q. v. ſi dicat. ſic. ĩ. de ſen. excõ. i/quiſitioni. B. k ❡ Gladio. h phibet oĩ penitẽti. xxxiij. q. ij. j. admonere. ⁊ ꝺ pe. di. v. falſas. ⁊. c. dolẽdũ ibi: dꝛ q ab oĩbus illicitis eſt abſtinendũ. nõ q militare ſit malum xxiij. q. j. militare. ſ3 ꝓpter pnĩtatẽ peccãdi ꝓhibent penitentes. l ❡ Ceruiſia. de anglia fuit vbi fuit ceruiſia.

pit q ⁊ de p̃dictis cuiuſcũ a q etatis languidis ſi expoſiti fuerint. vel ſi alicui eorũ alimenta impie negari cõtigerit eſt dicẽdũ. ſane q̃ hos ſuſcipiũt: nõ pñt ꝓpter hoc b in eoꝝ pſonis ius aliqꝺ vendicare. De homicidio volũtario vel caſuali. In exo.

Homicida ſi incorrigibilis de bet deponi ⁊ tradi curie ſeculari vt moriat. Ca. I.

c SI quis p induſtriam occiderit pximũ ſuũ: ⁊ p inſidi d as: ab altari meo euelles eum vt moriat. Ex penitentiali romano.

Ponit pniam occidẽtis latronẽ cũ ſe poterat aliter liberare. ſi vo aliter ſe liberare nõ poterat: nõ tenet agere pniam niſi ad cautelam.

INterfeciſti fu Ca. II. e rem aut latronẽ: vbi cõ phendi poterit abſq occiſi f one: qꝛ ad imaginẽ dei creat⁹ eſt. xl. dies nõ intres eccle g ſiã: ⁊ lanea veſte ĩdutus: ab eſcis ⁊ potibus q̃ interdicti i k ſunt: ⁊ a thoro gladio ⁊ eq̃tatu illos ſupradictos dies abſtineas: In t̃tia aũt ⁊ q̃nta feria ⁊ ſabbato: aliquo genere leguminũ vel oleribus pomis et paruis piſciculis l cum mediocri ceruiſia vtere m tpate. ❡ Si aũt ſine odij meditatione: te tuaq liberãdo hmõi diaboli mẽbꝛa interfeciſti. ſm indulgentiã dico ꝓ pter imaginẽ dei: ſi aliquid n ieiunare volueris: bonũ eſt tibi: ⁊ elymoſinã fac largiter o Si pſbyter eadẽ fecerit: non deponat tñ q̃diu viuit penitẽtiã agat. Aug. ſup Exodo

Non occidit fur diurnus ſine culpa: ſed nocturnus ſic. Capitulum. III.

p SI perfodiens inuent⁹ fuerit fur: ⁊ percuſſus mortuus fuerit: nõ eſt illi homicidium imputãdũ. ❡ Si autẽ oꝛiat ſol ſup eum: reus q erit. ❡ Intelligit ergo nõ ptinere ad eũ homicidium: ſi fur nocturn⁹ occidat. ſi aũt diurn⁹: ad homicidiũ ptinere. Hoc eſt enim quod ait: ſi oꝛiet ſuper eum ſol ⁊c. quia poterat diſcernere: q ad furandũ nõ occidẽdũ veniſſet: ⁊ ideo nõ debet occidi. Hoc etiam in antiquis legibus r ſecularibus: quibus iſta eſt Exo. 22

SI quis ❡ Non põt cõgrue ſummari ꝓpt breuitatẽ ⁊ lec. varietatẽ. ſed ſm intellectũ glo. h. d. Homicida ex ꝓpoſito nõ gaudet immunitatibus eccliaſticis. h. d. Sed iſte intellect⁹ nõ ꝓcedit de iure. vt in. c. fi. de immu. eccle. vt infra dicã. immo poti⁹ debebat in illo ti. collocari. iõ ad aliũ intellectũ. ſic ſummari põt. Homicida ex ꝓpoſito debet opponi ab altaris miniſterio. Vel ſic vt in rubꝛo. Poſſet ⁊ alit ſũmari. vt. ĩ. patebit. Ab. c ❡ Induſtriã. ſec⁹ ſi caſu. ar. xv. q. j. ſicq nõ iratus ⁊ ĩ. in pluribꝫ. c. d ❡ Per inſidias. ſi. xxiiij. di. §. ꝺ his iſte q̃ p aggreſſiõis inſidias occidit: ab ecclia imunitatẽ nõ h3. de tali loquit hic ne public⁹ latro. ſ̃. de imu. eccle. inter alia. ⁊. C. qñ li. vni ſine iudi. ſe vin. l. j. ⁊. ij. ⁊. xvij. q. iiij. ſicut antiq̃t⁹. Itẽ q̃ ea ſpe in ecclia vel ci/

ſia. m ❡ Tpate. i. ñ vltra t̃tiã vicẽ vt i illa palea. xliiij. di. qñ pſbyteri. n ❡ Bonum ſaltẽ ad cautelã. qꝛ bonarũ mẽtiũ ⁊c. ſ̃. de obſer. ieiu. cõſiliũ. §. ij. ⁊. v. di. ad ei⁹. o ❡ Nõ deponat. qꝛ nõ dꝛ directe homicidiũ feciſſe tñ irregularis vt credo fact⁹ eſt. qꝛ poti⁹ debuit dimittere ſua q̃ ipm interficere. ĩ. e. ſuſcepim⁹. ſ3 diſpẽſat cũ eo vt bñficiũ habeat ex miſericordia ſine ordĩs executione. ar. xxviij. di. pſbyterũ. vel intellige vt dꝛ. ĩ. e. ſicut in glo. q̃ incipit not. in fi. qñ nõ potuit euitare.

SI perfodiens ❡ Prio ponũt ṽba exo. Scða ṽba aug. exponẽtis ſcða ibi: intelligit. Abbas. p ❡ Si pfodiẽs. de nocte. ſ. p id qꝺ ſequit. Ber. q ❡ Intelligit. hucuſq ſunt verba exodi poſtea ſunt verba auguſtini exponẽtis p̃dictã auctoritatẽ. Ber. r ❡ Secularibus. ff. ad. l. acql. itaq. §. lex. ⁊. ff. ad. l. coꝛ. de ſicca furẽ. S3 pone q me vult interficere nunquid poſſum eũ p̃uenire? dicũt quidã q ſic. arg. C. ad l. coꝛ. de ſicca. l. ij. ⁊. iij. ⁊. l. iiij. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iure. vt vim

⁊.l.p̄dicta ita q̄ in p̄ꝛ.In. S3 pone q̄ ꝑcuſſit me ⁊ receſ ſit: nūquid poſſum eū inſequi vt ꝑcutiā? Hug. dixit q̄ nō q2 ſic iniuriā vellet vlciſci. ⁊ nō repellere eā q̄ð non licet. xlvj. di. ſeditionarios. q2 illud incōtinēti ⁊ ſine in teruallo l3 vim vi repellere. j̄. de ſen. ex. ſi vero. j. ⁊. j̄. c. e. ſignificaſti. ij.

ritas nō cōtrahit niſi actu homo interficiat iam ani matus. j̄. e. ſicut. ⁊. xxxij. q. ij. q̄ð vero. q2 nō videt ho micidiū feciſſe. vt ibi dicit. ⁊. §. ſe. vnde ſi qs ꝑcuſſerit mulierē. ⁊ abortū fecerit. ſi informatū erat cōceptū pu nit pecunia. vt. ea. cā. ⁊. q. moyſes. vñ talis dicit homi cida occaſiona liter alias cōdi tionalit. lxxxvj. di. paſce fame. ⁊ lxxxvij. di. ſi ex poſitus. ⁊. C. de infan. expo. l. vl. ⁊. ff. ð li. agn. ne care. lv. ſi quis abſciderit.

vbi ð hoc. Ber.

a ¶ Antiquioꝛ q̄m a lege diui na oīs ſciā ſum pſit exoꝛdiū. xx xvij. diſt. §. hinc etiā. ⁊ ita primo fuit lex diuina q̄ ſecularis. Ber.

b ¶ Telo. armo rū noīe fuſtes ⁊ lapides intelli gunt. ff. de fur. ſi pignoꝛe. §. furē. ⁊ ferrū ⁊ omne q̄ð arcu ⁊ manu mittit. inſti. de publi. iudi. §. itē lex coꝛnelia.

c ¶ Plus eſt. ⁊ ita videt q̄ lice at ſe vindicare. C. q̄ñ l3 vnicui. ſe vin. l. j. ⁊. j. di. ius naturale.

a antiquioꝛ īuenit īpune .ſ. oc cidi nocturnū furē quoquo b modo: diurnū āt ſi ſe telo de c femderit. iam eñ plus eſt q̄ fur. Hiero. Sub generali pollicitatione ſeu ꝓmiſſione etiā iurata nō venit illicitū.

Matth. 14 Quum iura/ Ca. IIII. mento pollicit⁹ eſt He ro des ſaltatrici dare q̄d cun d q̄ poſtulaſſet ab eo. Si ob e iuſiurandū feciſſe ſe dicat: ſi f patris matriſue interitū po g ſtulaſſet: facturus eēt an nō quod ergo in ſuis repudia h turus fuit: ꝯtemnere debuit in propheta. Ex concilio guarmacieñ. Homicida eſt qui facit vel dat ſoꝛtilegia vel venena ſterilitatis.

Capitulū. V.

Si aliquis cauſa explē de libidinis vel odij meditatione homini aut mu lieri aliquid fecerit vl' ad po tandū dederit vt non poſſit generare aut cōcipere vel na i ſci ſoboles vt homicida tene tur. Alex. iij. epo exonieñ. In pnīa imponenda iudex

debet attendere circūſtātias ex quibus auget vel minuit delictū hoc. d. vſq̄ ad. §. illi aūt qui. Ca. VI.

Sicut dignū: ⁊. j̄. Sane cū vir diſcret⁹ exiſtas k plenius noſti q̄ in exceſſib⁹ l ſingulorū non ſolum quanti m tas ⁊ q̄litas delicti ſ3 etas n ſcientia ſexus atq̄ conditio o p q delinquentis ſunt attenden da ⁊ non ſolū ſm p̄dicta ſed ſm locū ⁊ tēpus quo delictū cōmittit vnicuiq̄ penitētia debet indici cū idē exceſſus r magis ſit in vno q̄ i alio pu nien dus. Illi aūt qui ani s mo occidendi feriēdi aut ca piendi illū ſanctū ⁊ reueren dū virū quōdā cātuariē. ar chiepm citra manuū iniecti t onē ſe fatent veniſſe. ſi de il v la captione moꝛs ei⁹ ſecuta fuiſſet pari pnīa vel fere pa ri exiſterēt puniendi. Il li etiā qui nō vt ferirēt: l3 vt ꝑcuſſoꝛib⁹ opē ferrēt ſi foꝛte p alioꝛū violentiam impedi rent: paulo minoꝛi debēt pe na mulctari: q2 cū ſcriptum

Sicut. ¶ Premit te p̄ itellectu hu ius. ca. q̄ papa mandauit epo exonieñ. quate nus abſolueret oēs occiſoꝛes be ati thome ⁊ ali os qui fuerāt ei⁹ moꝛte culpabiles Epiſcopus ꝓ cōmiſſarius re perit varios va rijs culpis aſtri ctos. vñ dubita uit de penitētia iniungenda tpe abſolutionis. ⁊ ob hoc cōſuluit papā qui ſibi rñ dit vt habet in lrā Et aliter nō ſūmat. Jo. an. ꝓpter plixitatē littere: ſed pōt ſummari ſic de .§. in. §. vt in ru bro ⁊ in glo. ſuo loco videbis.

Quum iu. ¶ Jura mentū generale nō extendit vt quis teneat ab homicidiū. h. d. Vel ſic vt in ru bꝛo. Abbas.

d ¶ Si ob iuſ. verba ſunt hie ro. exponētis p̄ dicta verba.

e ¶ Feciſſe ho micidium. ſ.

f ¶ Facturus eſſet. certe nō debuit facere q2 in gene rali ſermone ſiue ꝓmiſſione multa excipiunt. ff. de ſer. ſi cui. q2 oīa illicita intelligunt excepta. de hoc habes plura arg. ſ̄. de iureiur. quēadmodū. ⁊ ea etiā nō veni unt. q2 ſpecialiter non dediſſet. ff. de pigno. l. obligati one. vnde herodes nō fuit obligatus ſuo iuramēto vt daret caput. Johānis mulieri ſaltanti p illa verba ge neralia q̄d cunq̄ poſtulaſſet ⁊c. q2 ſi ſpecialiter petijſ ſet nō dediſſet. ⁊ ideo tale iuramentū ip̄m excuſauit.

g ¶ An nō. q. d. nō. immo et ſi feciſſet in ſuis nō ideo debuiſſet facere in alijs. nā in ꝓprijs ſeuitia culpanda in alienis cohercēda eſt. ff. ſo. ma. ſi cōſtāte. §. ſi mari tus. nō eñ ad minoꝛē diligentiā tenet in rebus alie nis q̄ in ſuis. C. manda. in re manda. inſti. q̄ mo. re. cō. ob. §. ad is q̄. ff. cōmo. ſi vt certo. ⁊ bonafides abeē p̄ſumitur ſi rebus tuis exn̄tibus saluis res depoſitas amiſiſti. ſ̄. de depo. bonafides.

h ¶ Debuit. j. di. hu manū genus. l. di. ponderet. ij. q. j. pꝛimo ſemp.

Si aliquis. vt homicida q̄tū ad penā legalē. ff. de pe. ſi aliquid. §. qui aboꝛtionis. ⁊. ff. ad. l. coꝛneli. de ſic. ſi mulierē. ⁊ q̄tū ad penā ſpiritualē. ſed non eſt irregularis ac ſi hoīem interfeciſſet. Illa eñ irregula

Abbas. k ¶ Noſti. ſi. xj. di. c. vl. l ¶ Quātitas an ſit enoꝛme vel mediocre adulteriū vel inceſtus. Ber. m ¶ Qualitas. an ſit occultū an manifeſtum. Berñ. n ¶ Etas. xv. q. j. illud p eque. o ¶ Scia. an ſit di ſcret⁹ vel nō ſane mentis. iij. q. ix. indicas. vel minus diſcretus. p ¶ Sexus. xxxij. q. vj. indignat. Berñ. q ¶ Cōditio. xxij. q. v. qui cōpulſus. ⁊ de pe. diſ. j. §. aut facta. hec que hic tangunt. ⁊ alia expreſſe habent de pe. di. vj. conſideret. ⁊. j̄. de pe. ⁊ re. is qui. Berñ. r ¶ Puniendus. xxxij. q. v. qui viderit. ſ̄. de here. ex cōmunicam⁹. §. credentes. in fi. ⁊. ſ̄. de iureiur. cū qui dā. vbi de h̄. ¶ Illi autē qui. ¶ Socians homicidā aīo occidēdi l3 nō apponat manum: ſi tñ ex ſua cauſa moꝛs ſecuta eſt tenet fere pari pena cū homicida. h. d. vſq̄ ad. §. illi etiā. s ¶ Occidendi. ex coꝛde eñ ꝑce dunt homicidia ⁊ adulteria. xxiij. q. viij. occidit. xv. q. vj. c. j. ad fi. t ¶ Veniſſe. l. di. ſtudeat. Berñ. v ¶ Moꝛs. No. q̄ volūtas punit licet non ꝑceſſerit ad effectū ⁊ ita ꝓpter ꝓpoſitū puniunt. cōſenſerunt et coopando. xvij. q. iiij. oēs. ideo q̄ puniendi ſunt ea pe na vt ibi dicit. ¶ Illi etiam qui nō. ¶ Qui ſociat homicidā tm̄ aīo ꝓhibendi ne impediat: tenet paulo

a ſit: q̄ potuit hoīez liberare a
morte ⁊ nō liberauit: eū occi
dit: ꝯſtat ab homicidij reatu
īmunes nō eē: q̄ occiſoribus
b opē ꝯ alios p̄ſtare venerunt
c nec caret ſcrupulo ſocietatis
d occulte: q̄ manifeſto facinori
nō deſinit obuiare. ¶ Qui
e vo ſe aſſerūt aīm regis inflā
maſſe ad odiū: vnde homici
diū fuit ſecutū dure ⁊ aſpere
ſed nō ita ſeuere ſūt puniēdi
niſi forte regē ipm̄ ad illud
homicidiū ſuis ſuggeſtiōib⁹
f ꝓuocaſſent. ¶ Hi q̄z nō ſūt
a culpa liberi nec a pena de
bent eē īmunes: q̄ lz fuerint
illi⁹ machinatiōis ignari. tñ
g eis q̄s ſiccarios eē ſciebāt in
h ſarcinis cuſtodiēdis miniſte
riū p̄buerūt. ¶ Eos inſup q̄
dicūt illi⁹ ſācti viri ⁊ ſuoꝝ
poſt mortē ei⁹ ſpolia occupaſ
ſe: ſi nihil aliud ī tāto facino
re cōmiſerunt a pena mortis
i ei⁹ arbitramur eſſe īmunes.
Sed q̄ occuparāt eis q̄ꝝ fue
k l rūt tenēt̄ ītegrū reſtituere ſi
habēt in facultatib⁹ vñ poſ
ſint ea reddere: et ipſis ex h̄
moderata ē pnīa iniūgenda.

quia lz quedā ex his q̄ occu
pauerūt fateant̄ ſe paupib⁹
m erogaſſe: non tamen aliena
cum ipa potuiſſent eis quoꝝ
fuerint reſtituere vel debue
runt pauperibus erogare.
¶ Illis p̄terea q̄ ſola excō
municatoꝝ ꝑticipatiōe ſe re
os eſſe cognoſcūt ꝯſiderata
n tpis mora quo in eadem ne
quitia perdurarunt ⁊ inqui
o p ſito ſi eis timore vel affectōe
cōmunicauerint ſcienter vel
q ignoranter eſt ei pnīa indicē
da. ¶ Clericos autem quos
conſtat armatos interfuiſſe
r tanto facinori ⁊ illos qui cō
ſilium dederunt vt ſanctus
vir caperetur ꝑpetuo non ſo
lum ab altaris miniſterio de
ponēdos eſſe cenſemus. ſed
etiā qd̄ ī eccleſijs nullo vnq̄
tempore lectiones legant vl̄
reſponſoria ī choro ſeꝑatim
cantēt: ſed ī pſalmis apd̄ de
um de cōmiſſo ſatagāt veniā
impetrare. inſuper in diſtri
cto clauſtro monachorū vel
canonicorum regularium ſi
fieri poteſt ſunt recludendi
ita q̄ vſq̄ ad ſeptennium vel

minori pena. h. d. vſq̄ ad § q̄ vero. a ¶ Potuit. vñ
tenet̄ ſi nō ꝓhibuit. lxxxiij. di. § j. ⁊ c. error. ⁊ ſ. d̄ he
re. c. ij. al's culpa caret. ſi ꝓhibere non potuit. ff. de re.
iu. culpa caret. b ¶ Opē. xxiij. q. vlti. ſi quattuor.
c ¶ Scrupulo. ſ. de teſti. c. ꝯſtitutus. j. d ¶ Oc
culte. lxxxvj. di. faciētẽ. ¶ Qui vero. ¶ Inci
tans aliū ad ho micidiū mitius punit̄ q̄ homici
da. ſecus autē ſi incitauit ad cer tum homicidiuz
nam eo ſecuto te net̄ vt homicida h. d. vſq̄ ad §.
hi q̄z. e ¶ In flāmaſſe. de per ſuaſu tenet̄ q̄s. ff
ad. l. acquil. itez ſi obſtetrix. § j. lxxxvj. di. tanta
ff. de ſer. cor. l. j. § vlti. Bern̄.
f ¶ Prouocaſ ſent. forte alias nō factuꝝ. vnde
eque tenēt̄. quia dolo ad h̄ indu xerunt regem q̄
al's forte non fe ciſſet. vt. ff. de do lo. ⁊ eleganter.
¶ Hi quoq̄z
¶ Cuſtodientes ſarcinas occidē tium ſciētes eos
eſſe ſiccarios nō ſūt imunes a pe na homicidij. h.
d. vſq̄ ad § eos inſup. Abbas.
g ¶ Siccarios ſiccarij dicunt̄ a ſicca qd̄ ſignifi
cat ferrū ſiue cul trum. inſti. de pub. iudi. § ſiccarij. ⁊ ſiccarij etiam pñt
dici q̄ armis vite alicuius inſidiant̄. de pe. di. j. § ſi q̄s
cū telo. vñ tenēt̄. l. cornelia de ſiccarijs. C. ad. l. cor. de
ſic. l. ij. Bern̄. h ¶ Miniſteriū. vñ quodāmodo cō
ſentire videbant̄. ¶ Eos. ¶ Occupās bona occiſi nō
ꝑ hoc tenet̄ de homicidio. ⁊ nō ſufficit occupāti q̄ ero
get illa paupibus cum potuerit reſtituere eis quoꝝ cō
ſtat fuiſſe. h. d. vſq̄ ad § illis p̄terea. Ab. i ¶ Im
munes. quia pena ſuos tm̄ debet tenere auctores. C. d̄
pe. ſancim⁹. ⁊ ſ. de his q̄ fi. a ma. p. ca. queſiuit. B.
k ¶ Reſtituere. q2 nō dimittit̄ peccatū niſi reſtituat̄
ablatū. ſic reſtitui p̄t. vt h̄ dicit. et. xiiij. q. vj. ſi res. xij.
q. ij. in legibus. de pe. diſ. v. falſas. l ¶ Si habent.
al's inanis ē actio. ff. d̄ dol. nā is. ⁊ ſ. de reſti. ſpo. olim
nobis. ij. ſic. j. de vſur. cū tu. ⁊ j. de fur. itaq̄ fullo. arg.
ꝯ. xij. q. ij. fraternitas. ff. q̄ bo. ce. poſſ. ꝑ totū. ⁊ C. e. ti.
l. j. Sol. h̄ regulare ē q̄ ſi nō hñt nō tenent̄ poſtea. tñ
actio nō tollit̄ cū effectu. īmo ſi ꝑueniāt ad pinguiorē
fortunā reddere tenent̄. ſ. de ſolu. odoardus. ff. d̄ ceſ.
bo. his qui bonis. arg. xxvj. q. vj. is qui. ⁊ j. de ſen. ex

com. q̄uis. in fi. ⁊ c. de cetero. in fi. niſi ꝑ eo iam ſuſti
nuiſſet penas corꝑales. vt. xxiiij. q. vj. ſi res. ar. xij. q.
ij. fraternitas. nō em̄ cōſurget triplex tribulatio. xxiij.
q. v. q̄d ergo. ff. de in ius vo. l. vl. ⁊ ſ. de iudi. at ſi cle
rici. in fi. m ¶ Nō tñ aliena. q2 nō remittit̄ debitū
ſed auget̄ ſi alij ſoluat̄ qd̄ alij ex debito ē ſoluēdū
ſ. de iureiur. ea te. et. ſ. de deci. tua. ij. ⁊ j. q. j. nō
eſt putanda. xc. diſt. oblationes. xiiij. q. v. c. j. ij. et
iij. et. c. elemoſy na. et. c. neq̄. et C. de ſo. inuito. ⁊
hoc intellige ſi il los quoꝝ fuerāt poterāt inuenire
al's ſufficit. īmo tenēt̄ paupibus erogare ⁊ nihilo
minus ē talibus pena imponēda vt h̄ dicit ꝓpter
peccatū qd̄ ipſi ꝯtraxerūt ꝯtra ctando res alie
nas inuitis do minis. ¶ Illis
¶ Participan tes iterfectorib⁹ in excōicatione
diuerſimode pu niunt̄ iux̄ modū participationis
h. d. vſq̄ ad § clericos. Ab.
n ¶ Mora. q2 ī hoc magis gra uant̄. q2 lōgo tē
pore talib⁹ ꝑtici pauerūt. ſ. de ſp mo. nō ſatis. ⁊ ī
c. cū in eccl'ie.
o ¶ Timore. h̄ min⁹ punient̄. lz
ideo dicit: q2 ſi timore ꝑticipauerunt in totū nō abſoluant̄. q2 potius debebāt oīa mala pa
ti q̄ malo ꝯſentire. xxxij. q. v. ita ne. ſz ſi eēnt violēter
attracti abſolute non punirent̄. vt h̄ parꝫ. ⁊ ſ. qd̄ me.
cā ſacris. p ¶ Affectione. ex h̄ magis puniūt̄. q̄dā
ſunt tñ ꝑſone q̄ ſine pena pñt excōicatis ꝑticipare. xj.
q. iij. qm̄ multos. ⁊ j. de ſen. excō. inter alia. q ¶ Ig
noranter. in h̄ caſu non tenēt̄ ſi ignorabant illos talia
ꝑpetraſſe. q2 ſi ignoras illū excōicatū eſſe non peccas
illi ꝑticipando: niſi illa ignorātia craſſa fuerit ⁊ ſupi
na. ſ. de eo qui renun. epi. c. j. et. j. d̄ cleri. excom. mini.
c. penul. Bern̄. ¶ Clericos. ¶ In iſto § vſq̄ ad fi.
ponitur penitētia clericoꝝ preſtātium predicte morti
auxilium cōſilium vel fauorē. h. d. Ab. r ¶ Conſiliū
Nota q̄ homicidiū cōmittitur facto cōſilio p̄cepto et
defenſione. l. di. ſi quis viduā. ⁊ xxiij. q. vlti. c. vlti. ⁊ j.
de cle. pu. ī du. c. ij. ⁊ j. e. ſignificaſti. ij. Et ſic diſtingue
circa hanc materiā aut cōmittit̄ homicidiū voluntate
aut caſu: aut neceſſitate. Si voluntate qd̄ fit trib⁹ mo
dis. facto: p̄cepto: ⁊ conſilio. vt. c. p̄dic. ſi quis viduā.

ꝛ lingua ſiue adhoꝛtatione. ſ.eo.§.qui vero. ꝛ ſ.ꝺ pe. qꝺ i dubijs ꝛ de pe.di.j.periculoſe. In quocūqꝫ iſtoꝝ caſuū qs cōmittit homicidiū: nō ſolū non debet ꝓmoueri.ſed imperpetuū debet deponi.vt hic dicit. ꝛ.c.ſi quis viduā:ꝛ etiā ſi paganū iterficiat irregularis efficit ſiue ſaracenū l.di.clericum. et e.di. his clericꝫ. ꝛ ſ.e.c.pe.ꝛ cum tali nūqꝫ diſpenſat.l.di.miroꝛ.ꝛ ſi etiā ſit occultū miniſtrare i ſuo oꝛdine non pōt cum oēs alij poſſint.ſ. de te. oꝛ. c.vlt.iuxta illud ñ edificabis mihi tēpluꝫ:qꝛ vir ſanguinū es.ſ.q. vij.ſi quis oēm. Si vo caſu ꝯmittit homicidium aut dabat operā rei licite aut ñ.Si dabat operam rei licite et adhibuit diligētiā quā potuit ꝛ debuit in nullo iputat ſibi ac ſi nō feciſſet.ſ.e.ex lris.ij.ꝛ.c.ſignificaſti.ſ.ꝛ.c.dilectus.l.diſ.ſi duo fratres.ꝛ.c.hi ꝗ in ꝑn.ꝛ.c. ſepe. ad fi.ꝛ.ſ.e.c.vlt. niſi ſcandalū gſue eēt vel tanta laboꝛaret infamia ꝙ purgatio eēt indicēda.ſ.e.ex lris.j. Si vo nec adhibuit diligentiā quā debuit:iputat ei ꝓpt negligētiā ꝗ culpe annumerari videt:in h ita ꝙ nec ꝓmouet ad oꝛdines ſupioꝛes:nec vtit oꝛdine iā ſuſcepto.ſ.e.c.ꝑꝛ.ꝛ.c.ad audientiā.niſi cū eo ꝑ dnm papā fuerit diſpenſatū .l.di.clerico iaciēte.ꝛ.ſ.e.tua nos.Si vero dabat opaꝫ illicite rei ſiue adhibuit diligētiā ſiue nō:ſemꝑ imputat.l.di. clerico.ꝛ ſi quis volūtate.ꝛ.ſ.e.ꝯtinebat. et.c.dilectꝰ. in fi.ꝛ ar.xv.q.j.§.vt itaqꝫ.ff.de re.iu.culpa ē.Si vo neceſſitate ſub ꝗ ꝯtinet qꝺ ꝑmo dixi ꝺ defenſione. aut neceſſitas illa fuit euitabilis aut ineuitabilis.ſi euitabilis imputat ita ꝙ ad ſupioꝛes oꝛdines nō pōt ꝓmoueri.ſed in ſuſceptis de miſcdia tolerat.l.di. de his clericis.ſi fuerit ineuitabilis ſine oī diſpēſatiōe pōt i oꝛdine ſuſcepto miniſtrare.l.di.qꝛ te.qꝺ itelligit de ineuitabili neceſſitate.vtputa clericꝰ habebat gladiū i manu ſua ad defenſionē paganoꝝ. paganꝰ irruit in eum ita ꝙ clericꝰ nullo modo potuit euitare.ꝛ iſte paganꝰ moꝛtuꝰ eſt cū gladio quē clericꝰ tenebat ꝑter ꝓpoſituꝫ ipius clerici.ar.ſ.e.latoꝛ.in ꝗ pōt intelligi.ſ.e.c.ij.ſed ad ſupioꝛes nō aſcēdet ſine diſpenſatiōe. vt dixit Jo. ſed Hug.dixit ꝯtra.ar.ſ.e.latoꝛ.ſed Jo.intelligit illā latoꝛ.ꝺ diſpenſatione. a ¶ Quinquenniū.hec ē amplectenda tanqꝫ benignioꝛ in quā oēs conuenerint.ff. de arbi.diem ꝓferre.§.ſi plures.Berñ.

a quinquēniū debeāt ab eccleſiaꝝ itroitu cohercerí. Idē.

Homicidiū caſuale imputat ei ꝗ dabat operā rei licite: ſi nō adhibuit diligentiā quaꝫ debuit.Caplm.VII.

PResbyteꝝ ꝗ quedā puerū intuitu diſcipline ꝑcuſſit ī capite cū poſt paucos dies b expiraſſet tam ab oī altaris c miniſterio debes ꝑpetuo remouere qꝫ officio ſacerdotali deponere ſi ex ipā ꝑcuſſione d interijt vel aliā infirmitatē incurrerit de ꝗ noſcit expiraſſe. Idē cuſentio archiep.

Homicidiū caſuale iputat ei ꝗ dabat operā rei illicite:vel etiā licite ſm aliū itellectū ſi non adhibuit oēm diligētiā quā debuit. Ca.VIII.

COntinebat in litteris tuis ꝙ cū diaconꝰ pſentium latoꝛ ꝛ ꝗdam alij clerici a vineis ecclie ope ꝯſumato redirēt leuiādi laboꝛis gratia e quendā ludum imitati viatoꝝ baculos ſuos ſtudebat iacere indirectum ꝛ alter alterius fuſtem ferire cuius ludi ſolet eſſe conditio.vt ꝗ alterius baculum ꝑcuteret qſi victoꝛ ꝓ equo alio vteretur. ſed pfati clerici equitādi licētia non vtentes ſola erāt iactione ꝯtenti. Quidam aūt f laicus cum baculum eiuſdē diaconi ꝑcuſſiſſet incautus ī eū eqtaturꝰ inſilijt:ꝛ ſic a falce illiꝰ diaconi ꝗ erat accinctus moꝛtale vulnꝰ accepit de ꝗ pꝰ dies .viij. expirauit. ¶ Ideoqꝫ mādamꝰ qtenus eundem diaconum ſine licētia ro.pon. ad ſuperioꝛē g gradum non aſcendere vel diaconatus officio nullo vnqꝫ tempoꝛe miniſtrare ꝑmittas ſed eum diſpenſatiue miniſtrare in ſubdiaconatus officio patiaris. Idem exoñ.epo.

Homicidium caſuale nō imputatur ei qui nō fuit in culpa.Capitulum.IX.

PResbyterū ¶ A ſacerdotio deponit percutiens cā diſcipline ſi modū excedat ꝛ moꝛs inde ſe quat.h.ꝺ.Vel generaliꝰ ſic vt in rubꝛo.Ab. b ¶ Expiraſſet.ꝛ ita ceſſit fines diſcipline vnde in culpa fuit ff.ad.l.acquil.ꝑceptoꝛis leuis eñ caſtigatio mgris ꝑmiſſa ē.ff.e. ſꝫ et ſi.§.vl.ꝛ.l. ſe.et xxiij.q.v.c.j.circa fi.ꝛ ſ. de ſen. excō. cū volūtate.ꝛ.c.j.argu. ꝯ xv.q.j.ſi qs non iratus.ſꝫ ibi dicit qꝫtū ad graꝫ innocens ē. ſed nō qꝫtū ad.l.ꝓmotionis.ꝛ ita nō ꝯtradicit: qꝛ iſte qꝫtū ad gratiā innocēs erit ꝗ voluntatē reqrit ñ opꝰ. vt ibi. c ¶ Debes .ff. ad.l.coꝛ.de ſic.l. iiij.Berñ. d ¶ Aliā infirmitatē.vñ moꝛtuus fuerit.l.di. ſtudeat.qꝛ occaſionē dedit.ſ. c. decetero. ꝛ ē ar. ꝙ ita punit qui cauſā cauſe preſtat. ſicut et qui ꝑmā cām preſtat.ſ.e. decetero ar. ꝯ.ff. ſi qdru. pau.feci.di.l.vl. ſed illud locum habet cū als cōtra naturaꝫ monet.ſꝫ nūquid ſi poſt qꝫ cōualuit recidiuauit tenet magiſter ꝛ ita .nā ſꝑ cā ſuffuit.de pe.di.ij.ſi qs ſemel.ꝛ ſ.e.ad audientiam

COntinebatur.¶ Cōis (ſaltē ꝓpt dubiū. diuiſio.Scđa ps ibi: Ideoqꝫ.Ab. e ¶ Ludū iſte ludus clericꝫ nō ꝯgruebat.ꝛ ideo ſi ludendo fecit fuit i aliquātula culpa.ff.ad.l.acquil.nā ludus. f ¶ Eiuſdē diaconi. in h ſiliter fuit clericꝰ i culpa ꝙ ludū miſcuit cum laico.ar.ij.q.vij.laicos.xxiij.di. his igit.in ꝑn.cū ludus ꝑniciosus nō debeat eē ipunitꝰ.ff de fur.in furti actiōe.§.cū eo. g ¶ Pōtificis.ſ.c.ꝑꝛ. ꝯ ibi libere ꝓmouet ad oꝛdines ſupioꝛes: h nō ſine licētia pape.ꝛ idē caſus videt.Quid ḡ fines fecit eē diuerſos. Sol. h dabat opaꝫ illicite rei ludēdo cū laico qꝺ nō licet.vel ſi etiā licitū fuiſſet nō adhibuit diligētiā quā debuit.qꝛ cū ſciret ludi ꝯſuetudinē nō remouit falcē a ſe.vñ fuit in culpa qre ꝓmoueri ad ſupioꝛes oꝛdines nō debet ſine licentia pape.vt h dicit.ꝛ in.c.ſe. ludebat cū clerico ꝛ licito ludo.ꝛ ꝺ illo cutello nō ſperabat aliqꝺ moꝛtale.ꝛ ſi ille potius geſſit ſe ꝓjciēdo aliū ad terrā:ꝛ ſic nō fuit i culpa.ſic.xij.q.iiij. int cetera.i fi.ſꝫ ille ꝗ i ipm ꝓiecit fuit in culpa.ar.ff.ſi qdrupau.fe.di.l.j.§.cū arietes.Jo. vero itelligit ſequēs.c. ſiliter de diſpēſatiōe ꝛ cū eo diſpēſauit. ſed h reſeruauit ſibi diſpenſationē.ꝛ nō negat qn cū eo diſpenſet. ſed ex lrā hoc nō colligitur.Vel poſſet dici ꝙ quadā

Lator pñtiū. P. cleri/cus nobis ꝓpoſuit ꝙ cū quadā die caſu cū qdam
a clerico luderet: ɔtigit ꝙ ille
b ꝓiecit iſtū ad terrā cui⁹ cul/tellus quē ad lat⁹ ſuū habe/bat in alterū incidit & fortui to caſu occubuit vulnerat⁹. Ideoqꝫ mā. qten⁹ ſi ita res ſe habuit. & alia iuſta cā non
c ipedit p̄dictū. p. libere ꝑmit tas ad ſacros ordines ꝓmo ueri. Idē abbati ſci bñdicti de vebia. Is ex cui⁹ opa illi cita ſequit̄ homicidiū irre/gularis efficit̄. Ca. X.

Suſcepim⁹ lrās tuas ꝑ quas cognouim⁹ ꝙ cū lator pñtiū in cuſtodia cuiuſdam dom⁹ cū altero fratre mane/ret: ingrediētes de nocte qui dā latrones ad eos turpiter ipſos in ꝑſonis affligere et denūdare veſtimētis ꝓprijs p̄ſūpſerūt: in quos iſti reſū/
d ptis virib⁹ inſurgētes: liga
e uerunt illos & detinere vſqꝫ ad noticiā capituli voluerūt Cū aūt iſte rē ad tuā audien tiā platur⁹: ligatos eos ī fra tris ſui cuſtodia dimiſiſſet: & fures ſe ſoluere niterent̄ fra
f ter illos ne ipſe ab eis interi meret̄ occidit. Vex qm̄ expediebat poti⁹ poſt tuni/cā relinqre palliū & rerū ſu/
g ſtinere iacturā: quā ꝑ cōſer/uādis vilib⁹ reb⁹ & trāſito/rijs tā acriter ī alios exarde ſcere abſtineat iſte humilit̄ ab altaris miniſterio & vter
h qꝫ peccatū ſuū ad arbitrium tuum ſtudeat expiare. cōſtat eñ eos contra manſuetudi/
i nē eccl'iaſticā ex vtriuſqꝫ ope interemptos. Idem luceñ. epo. Dans cauſam homici/dio irregularis eſt. Ca. XI.

De cetero noueris ꝙ di aconus qui homici/
k dio cauſam dediſſe videt̄: nō videt̄ ad ſacerdotium ꝓ mouēdus. Clemēs terti⁹. Homicidiū caſuale imputat̄ ei qui dedit operaꝫ rei licite ſi non adhibuit diligentiam quam debuit. Ca. XII.

Ad audientiā apoſtola tus noſtri ꝑuenit ꝙ cū qdā pſbyter volēs corrige/
l re quedā de familia ſua cin/gulo quo cingi ſolebat ipm̄ verberare tētaſſet: cōtigit ꝙ cultellus de vagina q̄ cingu lo adherebat elapſus eū in dorſo aliquātulū vulnerauit poſtmodū vo cū ille vulne/rat⁹ aliqꝫdiu vixiſſet & ꝯua/luiſſet a vulnere alia grauio ri vt d̄r infirmitate ꝑcuſſus viā ē vniūſe carnis igreſſus. Quia vo vtrū occaſione vulner̄ deceſſiſſet dubiū ha bet̄. t. di. dux. re. ꝙ cū ī du/
m bijs ſemitā debeam⁹ eligere tutiorē: te ꝯuenit iniūgere p̄

ineuitabili etiā neceſſitate hoc cōtingit qd nō impedit ꝓmouēdū. vt dictū eſt. ſ. e. ſicut dignū. in penul. no. ſꝫ idē videt̄ in. c. ꝑxi. ſed ibi ludebat cū laico. vt dictū ē qd nō licet clericis in. c. ſequēti. cum clerico. Lator. Cōmunis diuiſio. Conſultatio & rñſio. Scda ibi ideo/qꝫ. Abbas. a Luderet. lꝫ eñ qñqꝫ ludere. ſic Iſaac. xxxij. q. iiij. recurrat. luſit etiā ioſeph cū fratrib⁹ ſuis xxij. q. ij. qd ait ioſeph. & ſic lu/dus iſte licit⁹ fu it. & qꝛ cū cleri/co vt dixi ī ꝑxi. ca. b Terrā & ſic paſſus ē tm̄ & nihil fecit illi vñ huic nō ē im putandū. d hac materia dictū ē ſ. e. ſicut. Ber. c Libere. de iure cōi vt dicūt qdā qd ſatis vi/det̄ alij dicūt li/bere ꝑ diſpēſati onē pape ſcꝫ vt dicit̄. ſ. c. ꝑxi. Suſcepi. Homici/diū imputat̄ ei q fuit ī culpa. h. d. aliter ꝙ in ru bro. Cōis diui/ſio. Scda pars ibi. verū. Ab. d Ligauerūt. ī hoc exceſſerūt fines licite defen ſiōis cū poſſent alit̄ euadere. vn de homicidium ſubſecutū impu tet̄ vtriqꝫ. qꝛ lꝫ cleric⁹ latronem capere poſſit vt res ſuas recupe ret. arg. xiiij. q. vj. ſi res. & ſ. de depo. c. j. iſti tñ ad hoc ꝓ cedere nō debuerūt cū res ſuas ſaluas haberēt. cleric⁹ vo ſua defendendo nō debet armis reſiſtere. nec aliquē ꝓpter res interficere. ar. xxiij. q. viij. c. j. & c. cōuenior. & arg. xxxvj. di. ſi qs vult. ar. ɔ. ſ. e. c. ij. laicus vo pōt res ſu/as & patriā armis tueri. & ꝑuenire hoſtē. ar. C. vnde vi l. j. & xxiij. q. ij. dñs. ſed clericus cū armis pugnare nō debet etiā cōtra ſaracenos. ſ. de vo. ex multa. & l. diſ. clericū qui paganū. e Detinere. immo videtur ꝙ licitū erat occidere cū eſſent nocturni latrones. ſ. e. ſi ꝑfodiēs. ſꝫ nō eſt verū. vt. ff. ad. l. cor. de ſicca. furem. f Interimeret̄. qꝛ tuti⁹ eſt añ eps occurrere ꝙ poſt cām vulneratā remediū querere. C. in q. cau. in inte. re

ſti. nō eſt nece. l. vlti. in fi. & C. qñ liceat vnicui. ſe vi. l. j. ſed h nō fuit licitū ei. imo poti⁹ debuit fugere dū ſol uere ſe nitebāt̄. ſicut dñs fugit in egyptū cū ab herode ad interficiendū quereret̄. xxiij. q. iij. §. j. g Iactu rā. xxiij. q. iij. §. j. & dicit apl's. nō vos defendētes ſꝫ da te locū ire. ea. cā & q. j. §. j. ſꝫ ma gis fraudē pati/mini. ea. cā. q. e. niſi bella. Ber. h Arbitriū. & ita eſt ar. ꝙ pe nitentie arbitra rie ſunt. xxvj. q. vij. tpe penitudi nis. i Vtri uſqꝫ ope. alter fa cto iſte ope. ſ. li/gando. ſ. eo. ſi/cut. §. ij. & ita eſt ar. ꝙ ita punit̄ qui cām p̄ſtat ſi cut ipe faciens. ar. ſ. eo. pſbyte/rū. & ɔ. eo. c. ꝑxi. k De cetero. dediſſe for te cōſilio p̄cepto vel ope. l. di. ſi/qs viduā. & ſ. e. ſicut. §. ij. & §. vl ti. vel ſuggeſtiōe vt. c. ſicut. §. qui vo. & ſ. e. c. ꝑxi. in fi. & eſt arg. ꝙ q cām dāni dat dānū dediſſe vi/det̄. l. di. ſtudeat & ff. ad. l. acql. q occidit. §. pe. et ff. ad. l. corne. de ſicca. nihil. & ɔ. d iniurijs. c. vl. ma xime cū ꝓpin/quā cauſam de/dit. ſecus videt̄ in remota ar. ff. loca. q domū ha bebat ī fi. & ɔ. e. ti. exhibita. Idē videt̄ in remota ſi animo nocen/di h faciat vl' mi nori diligentia. ſ. e. pſbyterū. in fi. C. ad. l. corne. de ſic. ſi qs necandi. Bern. Ad audientiam. Cōis diuiſio. ſcda ibi: qꝛ ve ro. Ab. l De familia. qd bñ lꝫ leuiter etiā ſi ſit cle ric⁹. ɔ. de ſen. ex. cū volūtate qꝛ ius emēdatiōis cōceſſe nemo trāſgredi dꝫ. C. de emē. ꝓpin. l. vna. in fi. ſꝫ iſte indiſtricte correxit. ar. ɔ. ſ. e. lator. iſte non adhibuit diligentiā remouēdo cultellū ille nō tenebat̄ ad h qꝛ nec ꝑ ſe aliqd fecit ſꝫ ſibi factū fuit. m In dubijs ſic. ſ. d ſpō. iuuenis. & ɔ. e. ſignificaſti. ij. & c. pe. ɔ. d cle. excō. miſtrā. illud. q tene certū & dimitte icertū. de pe. di. vij. ſi quis poſitus in fi. ff. de re. iu. in ambiguis. et in re dubia certa nō pōt ferri ſnīa. xj. q. iij. gue. & xxx.

q.vl.§.vl.in eo em̄ facto q̄ꝺ finitū eſt nō eſt locus con lecturis.ff.ꝺe verbo.ob.cōtinu⁹.§.cū ita.in fi.vn̄ qn̄/ q̄ꝫ ꝓpter ambiguum.ꝺuplicitatis imponit̄ pn̄ia.ſ̄.ꝺe his qui fi.oc.c.vl. a ¶ In minoribus. ꝺiſpenſatiue tamen.ſ̄.eo.cōtinebatur.Bern̄.

nit̄ innocēs ꝓpter ſcādalū.ſ̄.ꝺe cle.egro. tua.⁊.ſ̄.ꝺe ꝑbe.cū teneamur. h ¶ Vel tāta.⁊ ita aliꝺ ē iſamia q̄ ſcandalū.plus importat graue ſcādalū q̄ infamia q: infamia tollit̄ ꝑ purgationem vt hic.ſed vbi graue ſcādalū eſt,nō inducit̄ purgatio.vt hic pt3.ar.ꝫ.ſ̄. ꝺe

Dilectus ¶ Cōis ꝺiuiſio ſcꝺa pars ibi:iꝺeoq̄ꝫ. Ab. b ¶ Freno q̄ꝺ ꝺe leui frāgi nō creꝺebat als in culpa eſſet.arg. ꝫ.e. ſignificaſti. j.⁊.ff.aꝺ.l.acql. iꝺē iuris.§.j. vl̄ ſi ꝓpter imperitiā ſuā equ⁹ taliter laſciuiſſet. in ſti.aꝺ.l. acql.§. impetu quoq̄ꝫ. c ¶ Volūtate. ⁊ iō nō imputat̄ qm̄ volūtas ⁊ ꝓpoſitū ꝺiſtiguūt maleficiū .ff. ꝺe fur.q̄ iniurie. et ꝫ.ꝺe ſen.ex.cum volūtate.aꝺ cor em̄ reſpicit ꝺeuſ vt.xxiiij. q.v. ſi q̄ꝺ inueniſti .⁊. xv.q.vj.ca.j.aꝺ fi.Lan. ꝺ ¶ Nec actu. q̄ tn̄ ſolus nō ſufficit vt reꝺꝺat hoīem irregularē:niſi aꝺſit volūtas vel culpa. l.ꝺi.hi q̄.⁊ꝫ.e.c. xxi.niſi ſcanꝺalū aliuꝺ inducerét vt ibi:i ꝓmouēꝺo tn̄ ſecus ē q: ſolo actu reꝺꝺit irregularis xv.q.j.c. vl. ꝺe hac tn̄ materia ꝺ3.ſ̄.e.ſicut. e ¶ Illicite rei q̄ꝺ ſi eſſet imputaret̄ . vt plene ꝺictū eſt in.c.ſicut.Bern̄.

Ex litte. ¶ Primo ponit̄ cōſultatio ſcꝺo pape inꝺagatio: ibi: nos. tio ꝺeciſio ibi: aꝺ te. f ¶ Circūſpexiſſet.⁊ ſic ꝺiligentiā aꝺhibuit ꝺāꝺo operā

ſbytero memorato vt ī ſacrī orꝺinib⁹ nō miniſtret ⁊ eiꝺē iniūcta pn̄ia ꝯgruēti ſibi po a teris ꝯceꝺere vt in minorib⁹ orꝺinib⁹ ſit ꝯtēt⁹.Si vo ille ex alia īfirmitate obierit poterit ſicut erat ſolit⁹ ꝺiuīa officia miniſtrare. Inno.iij. ep̄o lugꝺ.Homiciꝺiū caſuale nō imputat̄ ei q̄ ꝺeꝺit operā rei licite nec fuit in culpa.

Dilectus fi. Ca.XIII. a capellanus ꝓpoſuit q̄ cū quaꝺā corpis moleſtia grauaret̄:vt comeꝺēꝺi appetitū aliqnātulum excitaret. equū quē nutriebat aſcēꝺit q̄ cū bn̄ nō peret habenis. ſ3 ꝑter ſeſſoris arbitriū ſaltib⁹ laſciuiret:ip̄e vt ei⁹ refrena b ret impetū freno vim ītulit. equūq̄ꝫ calcarib⁹ ſtimulauit cūq̄ꝫ fracto freno equ⁹ ꝓpo arbitrio relict⁹ curreret feſtināt̄.q̄ꝺā mulier veniens ex oblīq īfātulū baiulās obuiauit.in quā equ⁹ irruēs ꝓcul abiecto ſeſſore puerū ꝑꝺictū opp̄ſſit.¶ Iōq̄ꝫ mā. q̄.ſi eſt c ita cū iꝺē capellan⁹ nec volūtate nec actu homiciꝺiū ppetrauit nec ꝺeꝺit opam illici ꝺ e te rei:nō īpeꝺias q̄min⁹ ꝺiuina poſſit officia celebrare. Iꝺē meten̄.ep̄o. Summat̄ vt ſupra c.xxi.Ca.XIIII.

Ex lr̄is.t.f. accepim⁹ q̄ cū.h.p̄ſb̄r fenū vellet ꝺ curru ꝺeponere. ptica ſupi⁹ allegatā ꝓiecit in t̄rā. ⁊ cu3 feno inſiſteret ꝺeponēꝺo puerū quēꝺā iuxta currū repit ſemiuiuū in q̄ ꝑter moꝺicu3 liuoris:in frōte nihil inueniri potuit leſiōis.¶ Nos aūt ab eoꝺē q̄ſiuim⁹ ſacerꝺote: f ſi ꝑuſq̄ꝫ iaceret pticā circūſpexiſſet ſollicite.an aliq̄ꝺ eſſet circa currū q̄ q̄ꝺ ꝺiligent̄ circūſpexit aſſeruit ſ3 q̄ viꝺiſſet aliquem ꝺenegauit. ¶ Aꝺ te igit̄ remittētes eū ꝺē.māꝺam⁹ q̄ten⁹ ſi res ita ſe h3 niſi circa eūꝺem graue g ſcāꝺalū ſit exortū vel tanta laboret infamia q̄ꝺ ꝺeficiēte accuſatore oportet eiꝺē canonicā purgationē inꝺici ip̄m libere ꝑmittas exeq̄ officiū ſacerꝺotis. Iꝺē biſunt.archiep̄o.Summat̄ etiā vt.ſ̄. eo.ꝺilectus. Ca.XV.

Ex lr̄is.t.f. accepim⁹ q̄ q̄ꝺā monach⁹ aꝺ ꝺeponēꝺā ꝺ cāpanili cāpanā ſb̄t uiēs q̄ꝺꝺā lignū corruit ip̄o mouēte q̄nꝺā puerū opp̄ſſit i ⁊ occiꝺit.¶ Quo circa mā. q̄.ſi monach⁹ ip̄e rē neceſſariā agebat ⁊ vtilē ⁊ ī loco ꝑ k quē aliquē trāſire nō creꝺeret vel ibiꝺē exiſtere. vl̄ etiā illuꝺ ꝺe ꝯſuetuꝺīe venire qn̄ lignū ꝺinoſcit̄ mouiſſe ſatis l poterit: ꝑtim ī monaſterio aꝺ altiores orꝺines ꝓmoueri. Iꝺē ep̄o paꝺuano. Summat̄.vt.ſ̄.e.ꝺilectus.

Significaſti Ca.XVI. nobis q̄ cū.f. clericus eq̄taret : equ⁹ cui inſiꝺebat tā ſe q̄ ip̄m ꝓiecit ī aquā.vn̄ cleric⁹ ip̄m grauit̄ calcarib⁹ ſtimulauit.equ⁹ vo cū exiſteret bucca ꝺur⁹ ꝑter volūtatē ſeſſoris rapt⁹ in curſu3 mulierē quanꝺam obuiā habuit m quā ex in ꝓulſo peꝺibus interfecit.Cūq̄ꝫ nos ab eoꝺem clerico feciſſem⁹ inquiri.vtꝝ n equi viciū prius ſciuiſſet illuꝺ aſſeruit ſe ignoraſſe.

coh. cle. et mu. tua.vbi ꝓpt̄ ſcāꝺalū . inꝺicitur purgatio nō eſt. ꝫ. q: purgatio aꝺ vtrunq̄ꝫ refert̄.Bern̄.

Ex litte. ¶ Diuiꝺe vt.ſ̄.e.c.ꝺilect⁹ Abbas. Sicu. i ¶ Si monachus.ſi .i. q:.nārem neceſſaria3 agebat ⁊ vtilē.ꝫ. e.c.vl. Bern̄ k ¶ Trāſire nō creꝺeret . vel ſi creꝺebat aliquē trāſire vel ibi aliquē eē. ⁊ an̄ caſum clamauit caue caue.ꝫ.e.c.vl. ⁊.l.ꝺi.ſi ꝺuo .et ff. aꝺ .l. acql .ſi putator. ⁊ inſti. eo.§. ſi putator vbi ponit̄ tenor verborū que hic ſunt.alias imputaret̄ .l. ꝺi. ſepe in prin.q: nō aꝺhibuit ꝺiligētiā quā ꝺebuit.ſ̄.e. aꝺ auꝺientiā. l ¶ Preſertim. iꝺ ē maxie. qm̄ alibi poſſet ſine ꝺiſpenſatiōe. q: ſibi imputari n̄ ꝺ3 q̄ fortuitos caſus q̄ ꝓuiꝺeri nō pn̄t nō ꝓuiꝺit.ꝫ.e.c. vlt.B.

Significa ¶ Cōis ꝺiuiſio.Scꝺa ibi: iꝺeoq̄ꝫ.Abbas. m ¶ Improuiſo.⁊ ſic nō affuit occiꝺenꝺi volūtas. n ¶ Sciuiſſet.q: ſi ſciret nō fuiſſet abſq̄ꝫ culpa:cu3 ſciret ſe non ſufficere aꝺ ei⁹ retētionē ff.aꝺ.l.acql. iꝺē iuris.§.j.cū affectare q̄ſq̄ꝫ nō ꝺebeat in q̄ intelligit vel intelligere ꝺ3 infirmitatē ſuam alijs ꝑiculoſam futurā.vt ibi ꝺ3.inſti.e.§.ipetu q̄ꝫ.v.

licite rei.vn̄ nō īputat̄.vt.l.ꝺi.ſi ꝺuo. g ¶ Scāꝺalū. nota ꝫ q̄ ſolū ſcāꝺalū reꝺꝺit hoīem irregularē ſiue pu

a ¶ Jdeoq̃ mā. qua. ſi ita eſt
b ad cautelā iniūgas eidē pe/
c nitētiā cōpetētē: q̄ pacta nō
īpedias q̄ min⁹ in ſuſceptis
miniſtret ordinib⁹. ⁊ ad ma
iores valeat ꝓmoueri.

Idē. Nō cēſeť homicida is quo ꝓhibente ⁊ cām nō dante a ꝯſanguineis homicidiū cōmittiť. Ca. XVII.

PEtr⁹ diacon⁹ ⁊ mona/
chus ſancti iohānis ď
pña ſua nobis inſinuatione
mōſtrauit ꝙ cū ipm quōdā
ſeculari habitu in ecclia de
rigelo bñficiū obtinētē: ab/
bas illi⁹ ecclie eodē bñficio
ſpoliaſſet: cognati et amici
ei⁹ irati plurimū ⁊ ꝯmoti no
cte q̄dā in domo diaconi cō/
uenerūt ⁊ cena facta dicebāt
ꝙ vindictā volebāt ſumme
re de abbate: inhibiti aūt ex
p̄ſſe ab eodē diacono: ne ab
batē occiderēt aut aliq̄d ſi/
bi facerēt: vñ ordinis ſui diſ
crimē incurrerēt. ⁊ aīe detri
mētū. nihilomin⁹ irruerunt
in eū ⁊ plagis īpoſitis abie/
runt ſemiuiuo relicto: q̄ poſt
dies aliq̄s expirauit. et. j.

¶ Quocirca mā. q̄. ſi p̄miſ/
d ſa noueris v̄itate ſubnixa ſe
pedicto diacono nō ſolū in
diaconat⁹ officio miſtrare: ſ
etiā ad ordinē p̄ſbyteratus
aſcendere ſi aliud canonicū
nō obſtiterit: liberā ꝯcedas
auc. ap. facultatē: p̄ſertim: ſi
e ſup hoc nō, fuerit reſpſus in
famia cū ei nō debeat iputa/
f ri qď ꝯ ꝓhibitionē ei⁹ exp̄ſ/
g ſam eo cām vel occaſionē nō
dante auſu ſacrilego fuit ab
ip̄i⁹ cōſanguineis attētatū.

Idē abbati ſancte trinitatꝫ de meldēberg. Jrregularis cēſeť q̄ aliū letaliter ꝑcuſſit: lꝫ ab alijs fuerit extinct⁹: idē ſi non appeteret an letaliter ſi etiā ꝑcuſſus ab alijs obijt ⁊ nō appet ex cui⁹ vulnere deceſſerit. idē ſi ꝑcuſſerit nō letaliter ſi animū occidēdi habuit ⁊ ex alioꝝ vulnerib⁹ expirauit. Ca. XVIII.

SJgnificaſti nobis: ꝙ
cū q̄dā maleficus ingreſſus
eccleſiā euchariſtiam cum al
tarium ornamentis ⁊ libris
eccleſiaſticis extra eccleſiaꝫ
aſportaſſet. l. p̄ſbyter eccle/
ſie canonicus regularis: p̄fa
tum iniquitatis filium foſſo
rio arrepto ꝑcuſſit: ſed ſi ad
mortem fuit ictus huiuſmo/
di: tu ⁊ ipſe penitus ignora
tis: quē parrochiani viden/
tes ornamenta eccleſie aſpor
tantem: arreptis gladijs et
fuſtibus: in eodem loco pro
tin⁹ occiderūt. ⁊. j. ¶ Nos
in p̄miſſo caſu credimus di/
ſtinguendum. vtrū conſtare
poſſit ꝙ p̄fatus ſacerdos nō
inflixit percuſſionē letalē: ď
q̄ ſi alioꝝ non fuiſſent vulne
ra ſubſecuta: ꝑcuſſus mini/
me interijſſet: ⁊ ſi ꝑcuſſor vo
h luntatē nō habuerit occiden
i di: neq̃ ip̄ius ſtudio cōſilio
k vel mandato ꝓceſſerint alij
contra illū. ¶ Et quidem ſi
hoc ita ſe habet: qď forſan
ex eo poſſet oſtendi: ſi certa
apparuiſſet ꝑcuſſio ab eodē
inflicta: tam modica ⁊ tā le/
uis in ea pte corpis. in qua
quis de leui ꝑcuti non ſolet
ad mortē: vt peritoꝝ iudicio
medicoꝝ talis ꝑcuſſio aſſere
reť nō fuiſſe letalis: cum de
l ceteris credēdū ſi ip̄i: q̄ non
accuſať vel denūciať ab ali
q̄. ſꝫ ꝑ ſe ip̄m cōſiliū appetit
ſalutare poſt pniam ad cau/
telā iniūctā: in ſacerdotali
poterit officio miſtrare: ma/
xime religionis accedēte fa/
uore: cū ſit canonic⁹ regula

ſꝫ ⁊ ſi. ⁊. ſ̄. e. dilect⁹. ar. hic. n. leuiſſima culpa facit ho/
minē irregularē. ſ̄. e. cōtinebať. Ber. a ¶ Si ē ita
ſꝫ q̄liter coſtabit ď hoc q: forſitan ſolus erat? Ob defe
ctū ꝓbatiōis ꝑ iuramētū ꝓpriū faciet fidē: q: ſolū deū
habet vltorē. C. de reb. cre. l. ij. ⁊ p̄cipue cū cōſcia alicu
ius queriť. ſtať
iuramēto ip̄ius
j. de ſen. ex. ſi vo
ij. ⁊. ſ̄. de teſti.
pñtiū. ⁊. ſ̄. de ex
cep. paſtoralis.
⁊. ſ̄. qui ma. ac/
cu. poſ. cū i tua.
⁊. xxxj. q. ij. ſi ve
rū eſſe ⁊ p̄cipue
ſi eſt bone fame
vt. ff. de re. mili.
nō oēs. §. a bar/
baris. ⁊ ſup hoc
poterit adiūge/
re cōpurgatores
ꝓpter excellētiā
ordinis. j. ď pur.
cano. ex tuarum
Quia circa ma/
iora cautius eſt
agēdū. vij. q. vl.
c. vl. ⁊. ff. de car.
edic. l. j. §. ij. et
xlij. di. q̄eſcam⁹
b ¶ Ad caute/
lā. j. e. ſignifica/
ſti. ꝓpter ambi/
guū duplicitatꝫ
xxiij. q. v. excōi/
catorum. Sicut
ad cautelā qñq̃
aliq̄s abſoluiť. j.
de ſen. ex. vene/
rabili. ⁊. ſ̄. ď ap
pel. ad pñtiā. ⁊
ſ̄. de teſti. veni/
ens. ij. in fi. B.
c ¶ Cōpetētē.
arbitrio ſuꝑio/
ris. ⁊ leuis dꝫ eē
cū in culpa non
fuerit. Berñ.
PEtrus.
¶ Primo
facti narratio.
Scdo ꝓuiſio.
ſcda ibi: quocir/
ca. Abbas. Si.
d ¶ Nouerꝫ v̄i
tate. ⁊ q̄liter po
terit ei de h̄ con/
ſtare. dic vt dixi
ſ̄. e. c. ꝓxi. ⁊ ſi in
famatus eſſet ſe
expurget. j. de
purga. cano. ex
tua. niſi graue
ſcādalū eēt. ſ̄. e.
ex lr̄is. ⁊. j. c. ꝓx.
ar. b. e ¶ Pre
ſertim. i. tm̄ q: ſi

eēt infamat⁹ dꝫ ſe expurgare. vt dixi. Ber. f ¶ Con/
tra ꝓhibitionē. ſic. ⁊. ſ̄. de ſymo. ſicut. ij. imo etiā ſi nō
ꝓhibuiſſet. dūmō tñ nō dediſſet cōſiliū non teneť. j. q.
iiij. q: p̄ſulat⁹ vbi eſt ſimilis caſus. Nec de voluntate
dꝫ aliq̄s ſe purgare. arg. cōtra in p̄cedēti. c. q: p̄ſulat⁹
ibi: ꝙ abſq̃ ſua
volūtate. ⁊. j. ca.
ꝓxi. C. de fi. in/
ſtru. l. vlti. C. de
his qui ad eccle.
cōfu. pñti. circa
prin. qď videť
poti⁹ cōſentire.
q: ſi eo audien/
te ⁊ nō cōtradi/
cente ⁊ tacente
talia dicebāt cō
ſentire p̄ſumeť
vnde imputareť
ei. Vin.
g ¶ Occaſio/
nē. no intelligas
iſtud ita large:
ne ſit ꝯ. xxiij. q.
v. cū homo. ⁊. c.
de occidendis.
Sꝫ de cā vel oc
caſiōe ꝓpinqua
arg. ſ̄. eo. ad au
dietiā. ⁊. c. dece/
tero. q: in veri/
tate ꝓpter eū fu
it occiſus. Ber.
SJgnifica
¶ Diuidiť.
in prima poniť
cōſultatio. in ſe/
cunda rñſio di/
ſtiguēs ibi: nos.
primū mēbrū ꝓ
ſequiť ibi: ⁊ q̄dē
ſcōm ibi: ꝙ ſi.
Abbas. Sicu.
h ¶ Habuerit.
arg. ꝙ volūtas
imputať in ho/
micidio. licet ex
ſuo vulnere mor
tuus nō fuerit:
arg. j. q. iiij. q:
p̄ſulatus.
i ¶ Studio. i.
ſuggeſtione vel
ad hortatiōe. ſ̄.
eo. ſicut. §. q̄ vo
ca. j. ď exceſ. p̄la.
ex lr̄is. Berñ.
k ¶ Manda/
to. ce hoc dictuꝫ
eſt. ſ̄. ſicut.
l ¶ Credenduꝫ
ſit arg. ꝙ in iu/
dicio anime cui/
libet eſt creden/
dū. q: nō eſt ve/
riſimile ꝙ ſit im
memor ſue ſalu/

tis.j.q.vij.ſancimus. a ¶ Qḋ ſi diſcerni.ea.di.potu it lex.ff.ad.l.acql.itē mela.§.ſed ſi plures.vnde h̄ ſum ptū fuit.ſed in hoc eſt diuerſitas.ꝗ ſi vnꝰ pmo pcuſſit ⁊ alter poſtea occiderit.Primꝰ nō tenet̄ de vulnerato.ſecūdus tenet̄ tanꝙ̄ de occiſo.ff.eo.huic ſcripture.§.j.⁊.l.itē mela.§.celſus.ſecꝰ ſm canones.vt hic.⁊.xxiij.q.vl ti.c.vl. Bern̄.
b ¶ Dubio.in dubio em̄ viā debemꝰ eligere ma gis tutiorē.vt h̄ dicit̄.⁊.ĵ.de re.iu.c.ij.⁊.ĵ.eo.ca.pe.⁊.s̄.e.ad au dictiā.vbi de h̄.
c ¶ Repellere.ĵ.ḋ ſen.ex.ſi vo j.di.ius natura le.ff.de vi et vi ar.l.j.§.vim vi ff.ad.l.acql.ſciē tiā.§.qui cū aliter.
d ¶ Tutele.C.vn̄ vi.l.j.⁊.ĵ.de ſen.ex.vt fame.§.vl.tn̄ ſi defendēs ex ꝓpoſito non excedat modū nō tenet̄.xxiij.q.iij.nō in ferenda.⁊.ff.ad l.acql.ſi ex pla gis.§.taberna rius nec dicit̄ ex cōicatus q̇ excedendo modū nō ex ꝓpoſito rep cutit clericū.ar.s̄.de reſti.ſpo.olim.j.in fine.⁊.ĵ.de ſen.ex.ꝑpēdimꝰ.arg.ↄ̄ ꝙ nō liceat vim vi repellere.xlvj.di.ſeditionarios xxiij.q.j.§.j.et c.j.⁊.q.iij.§.j.⁊ s̄.e.c.ſuſcepimꝰ ⁊.xxiij.q.iiij.inter querelas.et C.de epiſ.⁊ cle. ſi qs in hoc genus Ad h̄ dicas qḋ vim vi repellere lꝫ. vt hic dicit.⁊ incōcor.pmis tn̄ quedā cōſiderāda ſūt in repulſione tali vt in cōtinēti fiat:⁊ nō ex interuallo ff.de vi.⁊ vi ar.idē eſt.§.cū igit̄ qui.⁊.ĵ.de ſen.ex.ſi vero.Itē cauſa defenſionis ⁊ nō vlciſcēdi.vt.ff.ad.l.acquil.ſciam.§.vl.⁊.xxiij.q.j.quid culpat̄.⁊ cū moderamine inculpate tutele.tn̄ ſiquis modū excedat ⁊ nō ex ꝓpoſito nō tenet̄ vt dictū eſt in p̄dictis cōcor. Ala.et Io.diſtinguunt an fiat vis pſone an rebus.Si pſone tunc anteꝙ̄ ſit vis illata repellenda eſt.⁊ ſi aliqs vim factā repellat potius p̄ſumi debeat ꝙ defendendi non vlciſcendi cauſa hoc fiat.dūmodo in ipo negocio fiat ff.ad.l.acql.ſi ex plagis.§.tabernarius.⁊ hoc ſi pmꝰ pcuſſor denuo volebat.pcutere.alioquin ſi nolebat ipſum repcutere ⁊ alter pcuſſit potiꝰ dicit̄ eſſe vindicta ꝙ̄ repulſio iniurie ⁊ hoc equū videt̄.ſeruat̄ em̄ moderamen ſi illud tm̄ fiat q̇ omiſſo violentia repelli nō poſſet.Si ergo violentū interficis.ſic ꝙ periculū mortis ab eo vitare nō poteris euꝫ ſine pena interficis.ff.ad.l.acquil.l.iiij.C.ad.l.cor.de ſic.l.ij.⁊.iij.arg.s̄.e.c.ij.Si aūt vis infert̄ rebus licitū eſt repellere illatam vim incōtinenti ⁊ inferendā vel ꝙ̄citius ſciuerit ⁊ poterit collectis amicis.ff.ḋ acqr.poſ.ꝙ meo.§.vlti.⁊.l.clam poſſidere.§.qui ad nūdinas.⁊.s̄.de reſti.ſpo.olim.iniuriā vo iam illatā pſone ex interuallo repellere non licet qꝛ ſic eſſet vindicta.⁊ ita intelligunt̄ ↄtraria h̄ ſignata. Bern̄.

ris:⁊ ſine omni ſcādalo poſſit ſacerdotale officium celebrare.
a ¶ Qḋ ſi diſcerni non poſſit:ex cuiꝰ ictu pcuſſus in
b terijt:in hoc dubio tanꝙ̄ homicida dꝫ haberi ſacerdos ⁊ ſi forte homicida non ſit:a ſacerdotali officio abſtinere debet:cū in hoc caſu ceſſare ſit tutiꝰ ꝙ̄ temerare celebrare:ꝑ eo ꝙ in altero nullū:in reliquo vo magnū periculū timeat̄:⁊.ĵ.Si vo quemadmodū ꝓhibet̄ ſacerdos iſte prius ab illo pcuſſus ſacrilego:mox eū cū ligone in capi
c te repcuſſit:ꝙ̄uis vim vi repellere oēs leges ⁊ oīa iura pmittāt.qꝛ tn̄ id debet fieri
d cū moderamine īculpate tutele:nō ad ſummēdā vindictā ſꝫ ad iniuriā ꝓpulſandā nō videt̄ idē ſacerdos a pena homicidij penitꝰ excuſari:tū rōne inſtrī cū quo ipē pcuſſit:qḋ cū graue ſit nō ſolet leuē plagā inferre.tū rōne ptis in qua fuit ille pcuſſus:in qua de modico ictu:qs letaliter ſolet ledi. Idez.

Religioſus chirurgiā exercēs ſi ex ea mors ſequit̄ irregularis eſt etiā ſi ſit peritꝰ ⁊ diligēs ⁊ hoc fecerit cā pietatis.ſed cū eo poſt ſatiſfactionem miſericorditer diſpenſari poteſt hoc dicit vſqꝫ ad §.ad vltimū. Ca.XIX.

Tua nos duxit fraternitas cōſulēdos.et.ĵ. ¶ Queſiuiſti qḋ ſit de quodam monacho ſentiendum qui credens ſe quādam mulierem a gutturis tumore curare vt chirurgicus cum ferro tumorem illum aperuit.⁊ cum tumor aliquantulum reſidiſſet ipe mulieri p̄cepit ne ſe vento exponeret vllo modo.ne forte ventꝰ ſubintrās gutturis aperitionem ſibi cauſam mortis inferret.ſed mulier eius mandato cōtempto dū meſſes colligeret vento ſe expoſuit incaute.⁊ ſic ꝑ aperitionem gutturis ſanguis multus effluxit ⁊ mulier diem vltimum ſic finiuit vtrum videlicet cū p̄dictus monachus ſit ſacerdos liceat ei ſacerdotale officium exercere. ¶ Nos igit̄.F.T.re.ꝙ licet ipſe monachꝰ multū deliquerit officium alienum vſurpando qḋ ſibi mi
e nime cōgruebat:ſi tn̄ cā pietatis ⁊ nō cupiditatis id egerit:⁊ pitꝰ erat ī exercitio chirurgie oēmqꝫ ſtuduit quā de
f buit diligentiā adhibere:et nō ex eo ꝙ ꝑ culpam mulieris contra conſilium eius accidit:adeo reprobandus ꝙ
g nō poſt ſatiſfactionē condig

Tua nos. ¶ Diuidit̄ quia duo ſunt q̄ ſita. Secunduꝫ ibi:ad vltimum Et quelibet ps poteſt ſubdiuidi in cōſultationeꝫ ⁊ reſponſionem que patent in littera. Abbas.
e ¶ Congruebat.s̄.ne cleri.vel mo.c.iij.⁊.c.ſniam ſāguinis.vn̄ in culpa fuit̄ alienū officium vſurpādo.ff.de reg.iur.culpa ē.
f ¶ Diligētiam qꝛ ſi ꝑ imperitiā accidiſſet ei imputaret̄.inſti.ad.l.acquil.§.imperitia qꝫ.ſed euētꝰ mortalitatis nō iputat̄ medico.ff.ḋ offi.pſi.illicitas.§.ſicuti.ptextu eniꝫ humane fragilitatis delictum decipientis in periculo hominis innoxiū eſſe nō debet.vt ibi dicit̄.ſi.s̄.de eta.⁊ qua.ad aures.vnde verſus.Non eſt in medico ſemꝑ releuetur vt eger.
g ¶ Poſt ſatiſfactionem. Ex hoc patet ꝙ fuit in culpa.⁊ ex eo quod ſequit̄ miſericorditer alienum officium vſurpando.⁊ ſic quādoqꝫ imputat̄ alicui aliquod delictum.ea tamen que ſequnt̄ ex eo non imputātur xv.q.j.inebriauerunt loth.Culpa enim mulieris huic imputari non debet que contingit contra conſiliū ipſius.ſimile.l.di.ſepe.Bernhardus.

a ¶ Alioqn.i.ſi nõ erat perit⁹: ⁊ ſi nõ adhibuiſſet di/
ligentiam quã debuit: aut ex cupiditate fecit. Berñ.
¶ Ad vltimum. ¶ Qui iudici ſeculari dedit inter
ſignia furis a quo fuit vulnerat⁹ irregularis non ẽ lʒ
ille poſtmodũ occidaꝛ.h.d.Ab. b ¶ Tradidit.ſʒ vi/
deꝛ ꝙ ille ſchola
ris potius tace/
re debuiſſet.xxij.
q.ij.ne qs. Itẽ
nõne dictum ei⁹
eſt occaſio mor/
tis illius.xxiij.q
v.vnũ ſolũ.i fi.
⁊.ij.de exceſ.pla.
ex lris. Item ꝓ/
mouendus abſti
nere debet ab oĩ
eo per qđ poſſit
ad effuſionẽ ſãg
guinis ꝑuenire.
l.di.clericũ qui.
Item iſte q̃ſi te/
ſtis induct⁹ fuit
qđ non licet cle/
rico ĩ cauſa ſãg/
uinis.xj.q.j.teſti
monium.⁊.ͦ.ne
cleri.vł mo.ſen/
tentiaʒ. Ad hoc
dico ꝙ non fuit
inductus tanq̃
teſtis. q: nec ad
pñtiaʒ iudicis
acceſſit quod fit
in criminalib⁹. ĩ
autẽ. de teſti.§.
quoniaʒ.in fine.
colla.vij. Cuʒ er
go iſte nec facto
nec precepto nec
cõſilio nec defen
ſione nec lingua
nec adhortatio/
ne homicidiũ fe
cerit non debet
ab ordinib⁹ im/
pediri. quibus
modis homicidi
um cõmittitur ⁊
imputatur.vt di
ctum eſt.ͦ.eo.ſi
cut dignum.⁊ p̃/
terea iſte ſeipſuʒ
occidit.
c ¶ Puniendũ
tamen per iſtud
non fuit cõuict⁹
de furto.non eñ
eoipo eſt fur qui
animo furandi
domum intrauit
ff.de fur.vulga/
ris.§.ꝗ furtum.
S Icut. ¶ Cõmuniſ
diuiſio. conſul/
tatio ⁊ reſpõſio.

nã: cuʒ eo miſericorditer agi
poſſit vt diuina valeat cele/
a brare. alioqn inꝛdicẽda ẽ ei
ſacerdotalis ordinis execu/
tio de rigore. ¶ Ad vltimũ
fuit ex pte tua ꝓpoſitũ ꝙ q̃/
dam ſcholaris metuẽs ne la
trones ĩ hoſpicio ſuo eẽnt ð
ſtrato ꝯſurgens repperit ibi
furẽ q̃ nõ ſolũ ipm̃ ſcholarẽ
ꝓſtrauit ad terrã: ſʒ pene ad
mortẽ vulnerauit eundeʒ: et
.j. Mane itaqꝫ ſcholareſ la/
tronẽ q̃ſiuerũt eũdẽ quẽ vul
neratũ inuentũ ptãti vincen
tie tradiderũt: corã q̃ ꝯſtan/
ter negauit qđ p̃miſſa mini/
me ꝑpetrauit. vñ p̃fat⁹ ptãs
ad eũdẽ ſcholarẽ nũcios de/
ſtinauit vt exponeret ſi q̃ ſci
ret de fure p̃dicto vel trade/
ret interſigna q̃ cultrũ quem
ipſi latroni abſtulerat ⁊ ſotu/
lares ab eodẽ in ipſi⁹ domo
dimiſſos q̃s abſtraxerat ne
pedũ ſtrepit⁹ audireꝛ: nun/
b cijs tradidit memoratis ſup
eodẽ facto ſe nihil amplius
intromittens. Ptãs igitur
receptis talibus ĩterſignis
latroneʒ ipm̃ apparitoribus
c ſuis tradidit puniendũ q̃ ſi/
bi amputauerunt virilia et
oculos eruerunt. latro vero
ira ⁊ dolore cõmot⁹: nec po/
tum ſumpſit nec cibum: ⁊ ſic
de medio eſt ſublat⁹. vñ per
noſtrum oraculum poſtulas
edoceri vtrũ p̃fatus ſchola/
ris ad ſacros valeat ordĩes
ꝓmoueri. ¶ Nos igiꝛ inq̃.
t.t.r. ꝙ ſi prefatus ſcholaris
dignis meritis adiuuaꝛ: ꝓ/
pter p̃ſcriptum euentũ a ſu/
ſceptione ſacroꝝ ordinũ nul
latenus eſt arcendus. I dem
priori ⁊ fratrib⁹ cartuſie.

Qui dat cauſam abortioni homicida eſt ſi cõceptũ erat viuificatũ animal rationale aũs ſecus. Capitulũ. XX.

S Icut ex litteraꝝ veſtra
rum tenore accepimuſ:
cum q̃dam p̃ſbyter veſtri or
dinis qui prius fuerat niger
monachus quandaʒ mulie/
rem pregnantem cũ qua con
traxerat conſuetudinẽ inho
neſtam ⁊ que aſſerebat ſe cõ/
cepiſſe ex eo per zonam arri/
puerit quaſi ludens ipſa per
hoc ſic ſe aſſeruit eſſe leſaʒ ꝙ
occaſione huiuſmodi aborti
uit propter quod idem p̃ſby
ter ꝓborũ virorum vſus cõ
ſilio ſeipm̃ duxit ab altaris
miniſterio ſequeſtrandum:
et.j. ¶ Nos vero deuotioni
veſtre inſinuatione preſenti/
d um.r. ꝙ ſi nondũ erat viuifi
catus conceptus miniſtrare
poterit alioquin debet ab al
tris officio abſtinere. I deʒ
S. epiſcopo.

Non imputatur clerico ciuiliter iuſticiam petenti de laico ſi iudex in laicum exercet vindictam ſanguinis. Capitulũ. XXI.

P Oſtulaſti: et.j. Que/
ſiuiſti preterea vtrum
contra quoſdam contempta
excõmunicationis ſententia
debitas eccleſijs decimas ſb
trahentes tibi regiam implo
rare liceat poteſtatem: cum
ad ſolutionem ipſarum vix
abſqꝫ ſanguinis effuſiõe va
leant coartari. ¶ Ad quod
reſpon. ꝙ ſi de te huiuſmodi
querimoniam ſimpliciter de
e ponente rex cui ad honoruʒ
laudem vindictam vero ma
lorum gladius eſt cõmiſſus:
in eoſdem rebelles traditaʒ
ſibi exercuerit poteſtatem eo
rum erit duricie aut malicie
f imputandum. H onori⁹ ter/
tius epiſcopo eboraceñ.

Homicidiũ caſuale nõ imputatur ei qui non occidit nec

Secunda ibi: Nos vero. Abbas. d ¶ Viuificat⁹.
ſic.xxxij.q.ij.quod vero.⁊.c.moyſes.qđ ꝑ vtraqꝫ par/
te poteſt induci.argu.cõtra.ij.q.v. cõſuluiſti.⁊.ͦ.eo.
ſi aliquis.c.illud conſuluiſti.intelligitur quãdo puer/
periũ iã erat animatũ.⁊.c.moyſes.⁊.c. illud.ͦ.e.ſi qs
exponitur iſtud.
et.c.quod intelli
gitur quãdo nõ
dum habet ani/
mam. Siliter di
ſtinguit lex.ff.ð
pe. ſi aliqđ.§.q̃
abortionis.tñ lʒ
non teneaꝛ.l.ca/
nonica. vt h̃ prʒ
nec lege moſai/
ca.tamẽ teneꝛ.l.
cor. de ſic.ff. ad
le. cor. de ſic. ſi
mulierẽ ⁊ etiã.l.
acquił. vt.ff. ad
l.acqł.ſi ſeru⁹.§.
ſi mulier.de eo q̃
ꝓcurat venena
ſterilitatꝭ. dictũ
eſt.ͦ.eo.ſi quis.
vbi etiam ð hoc
Berñ.
P Oſtula. ¶ Conſul/
tatio ⁊ reſpõſio.
Scđa. ibi: Ad
quod. Abbas.
e ¶ Bonorum
laudẽ.ͦ.de ma/
io. ⁊ obe.ſolite.
Berñ.
f ¶ Imputan/
dũ. Nota ꝙ cle/
ric⁹ põt agere ci
uiliter ꝯ laicũ co
ram ſuo iudice ð
crimine ad h̃ vt
ſit ĩ ꝑpetuũ car/
cerem vel vt pu/
niatur pecunia/
liter.xxxiij.q.v.
non nos.ad fi.⁊
argu.ͦ.de iude.
ita quorundam
⁊ ſi iudex ſecula/
ris per talem q̃/
relam durius pu
niat. quia ille
non vult aliter
obedire iudici.
vt hic dicit non
imputatur cleri/
co. xxxiij.q. iij.
maximianus. et
q.v.non vos.ad
fi.et.c. relegan/
tes. ad fi.ff. de
bo.li.qui cũ ma/
ior.§.j.ver.ſi ta/
men.⁊ arg.ff.de
euic. ſi per ipſu/

dētiā.⁊ ar.ſ.e.c.tua nos.⁊ abſit vt ea q̄ ꝓpt̄ bonū facim⁹ nob imputet̄ ſi p̄ter volūtatē nr̄aꝫ cuiq̄ malū cōtingat.xxiij.q.v.de occidēdis.alioq̄n paul⁹ ī effuſiōe ſāguinis ſuū crimen agnoſceret vt ibi dꝛ qd̄ nephas eēt dicere vt ibi.ar.ↄ.xxiij.q.v.c.ij.⁊.c.vnū ſolū.ī fi.de pe. di.j.ꝑiculoſe.⁊.ī. de excoſ. p̄la. ex lr̄is.hodie dicēdū vt habet̄ ī.c. ij.eo. ti.li.vj. vt p̄mittitur ꝓſtatio. Abbas.

Exhibita. In p̄ma ꝑte ponitur petitio In ſcd̄a exauditio. ibi: Quocirca. Abbas.

a In puerili. vñ bn̄ficio talis etatꝭ excuſat⁹ videt̄.de ↄſe. di.iiij eos. ⁊.ī.de ſē. ex. c.ſ.q² illa etas ignorat q̄d videt. C.de fal.mo.l.j.ī fi.ff.q̄ ⁊ a q̄. pupill⁹. b Ludens. qd̄ ei licebat: quia luſit ⁊ Iſaac vt dictuꝫ eſt.ſ.e. lator. et pueris ꝑmiſſum ē ludere.j.q.j.§. ecce qñ.erat tamen doli capax. qd̄ patꝫ ex eo qd̄ dicit̄ non aīo ledendi al's nihil eſſet. quia talis furioſo cōparat̄ xv.q.j. illud. et ff.de acqui.poſ.l. j.§.j. doli capax dꝛ qui eſt ꝓxim⁹ pubertati.vt.ff. de re.iu. pupillū c Non aīo.ex hoc ꝓbat̄ ꝙ erat doli capax: nec tamen in culpa ꝓpter hoc eē videtur. q² nec voluntate nec actu homicidiuꝫ perpetrauit.ſ.e.dilectus.⁊.c. ſignificaſti.j. q² volūtas in maleficijs ſpectat̄ nō exit⁹. ff.ad.l.cor.de ſic.diu⁹.⁊.C.eo.ti.l.j.⁊.ī.de ſen.excō.cū volūtate.ſm tñ legem ꝓmotionis videt̄ ꝙ op⁹ potius ſpectet̄ nō exit⁹.xv.q.j.ſi qs nō irat⁹. d Proiecit. in h̄ videt̄ culpa.nā ludus noxi⁹ ī culpa ē.ff.ad.l.acq. nā ludus.⁊.ar.ſ.de pſū.c.j. e Corruēs.ipe puer q̄ fugiebat ꝓpter timorē illi⁹.vñ culpam cōmiſiſſe videt̄ ex eo ꝙ dedit occaſionē q̄re dānū dediſſe videt̄.vt.ff.

fuit in culpa etiā ſi ad cautelam veniā poſtulauerit. Capitulum. XXII.

Exhibita nobi ſ. J. cleri a ci ↄfeſſio patefecit ꝙ cum in puerili eēt ↄſtitut⁹ etate. cuꝫ b q̄buſdam coetaneis ſuis ludens ⁊ inſeques vnū ex illis c lapidē poſt eū nō aīo ledēdi d ſꝫ timorē incutiēdi ꝓiecit. q̄ lꝫ ex ꝓiecto lapide ꝑcuſſus nō fuerit neq̄ tact⁹: ad aliuꝫ e tñ lapidem corruēs et caput offendēs: tum ꝓpter imperitiā medicantis: tū ꝓpter patris incuriā q̄ laborib⁹ ⁊ ſudorib⁹ ipm expoſuit expirauit. q² ꝟo dict⁹ cleric⁹ vt mitigaret dolor patrꝭ defuncti. veniā ſup hoc poſtulauit ab ipo. tu eū a ſacroꝝ ordinū ſuſceptiōe repellis: cū q̄ idē defuncti pr̄ ī extremis laborās tibi ⁊ pſbro cui ſuā apuit cōſciētiā: ↄfeſſus fuerit ⁊ pſtito firmauerit iuramēto. nihil ipm ī morte filij ſui (ꝑut ſibi cōſtiterit) cōmiſiſſe. q̄re f idē cleric⁹ poſtulauit a nob: vt cū de illi⁹ obitu leſā nō habeat cōſciētiaꝫ: dignaremur g agere miſericordit̄ cū eodē. Quocirca mandam⁹ q̄tenus ſi ↄſtiterit ita eē: ipſum ꝓpter h̄ a receptione ſacroꝝ ordinū non repellas. Idem epō ⁊ caplo venetē.

Homicidiū caſuale nō imputat̄ ei q̄ dedit operā rei licite nec fuit in culpa. Ca. XXIII.

Iohānes ſacerdos humili nobis inſinuatiōe monſtrauit: q̄ cuꝫ pulſaret cāpa h nas vt ſigno dato cōueniret ppl's fidelium ad diuina: cadens tyntinabulum ꝑcuſſit quēdā pueꝝ coraꝫ eo: q̄ cum vulnus eēt mortale deceſſit. Nos igit̄ attēdētes ꝙ dicto ſacerdoti q̄ dabat operā i rei licite: nihil potuit imputari k ſi caſus oēs fortuitos nō ꝓuidit. di. v. māda. q̄ten⁹ ſi ↄſtiterit ita eē: dictū ſacerdotē ſacerdotale officiū ex l equi ꝑmittatis. Idē. p. preſbytero.

Cleric⁹ pugnando etiā ↄ inimicos fidei catholice. ſi quēq̄ ꝑcuſſit ⁊ de interfectione ipm remordet ↄſcia a miniſterio altaris abſtinere debet. Ca. XXIIII.

Petitio tua nobis exhibita ↄtinebat: ꝙ cuꝫ inimici dñice crucis: ac blaſphemi noīs chriſtiani: caſtrū q̄ddā ī q̄ morabarꝭ grauit̄ inuaſiſſent: exeūtib⁹ inde habitatorib⁹ tam clericis q̄ laicis ↄ eos: adinuicē cōfligentibus hincinde occiſi q̄plurimi extiterunt: vñ cum ꝓ eo ꝙ aliquos ꝑcuſſiſti irregularitatē metuas incurriſſe. Mādam⁹: q̄ten⁹ ſi de īterfectiōe cuiuſq̄ in illo conflictu tua m ↄſcia te remordet: a miſterio altaris abſtineaſ reuerēter: n cuꝫ ſit ↄſultius in hmōi dubio abſtinere q̄ temere celebrare. Grego. ix.

Idem dicit qd̄. c. Johānes. ſ. e. ⁊ tñ ponit diuerſitatem in facto. Capitulum XXV.

ad.l.acq̄l.q̄ occidit.§.pe.ſ.e.de cetero.⁊.c.pſbꝛm.ſed excuſat̄ ꝓpter imperitiā medicātis.⁊ ꝓpt̄ incuriā patris.ar.ſ.e.tua.⁊ ꝓpter etatē: q² cauſa multū fuit remota. Bern. f Poſtulauit. ꝑ h̄ videbat̄ culpabilis.ſꝫ non ē veꝝ: q² h̄ fec̄ ex benignitate ⁊ hūilitate. vñ ep̄s n̄ debuit ip̄m ꝓpt̄ h̄ repellere.maxie cū pr̄ defūcti h̄ iuraſſet.⁊ q² ea ſūt in nr̄is officijs ḡtiora q̄ cuꝫ liceret nob nō ipēdere. cā tñ dilectionis ipendim⁹.xxviij q.j.iam nūc. g Miſericorditer.arg. ꝙ hec decre.ptineat: diſpēſationē. ſꝫ nō credo. naꝫ q̄cq̄d fac̄ eccl'ia totū ē miſcōia ⁊ ꝟitas quia vbi iuſticia obfuat̄ miſcōia adhibet̄.xlv. di. diſciplia. qd̄ ptꝫ ex rñſi. Bern.

Iohānes. Pria ꝑs narrat factum. Secūda diffinit ibi: Nos. Ab. h Signo.j. di. ius militare. ſ.de offi.cuſto.c. j.⁊ij. i Licite rei.ſ.e.ex lr̄is ⁊.ī.eo.c.vl. k Fortuitoſ.ī. e.c.vl. vbi de h̄. l Permittatis. de iure cōi. Abſit em̄ ꝙ ea q̄ ꝓpt̄ bonuꝫ facimus nob iputēt̄ ſi ꝓpt̄ volūtatē nr̄aꝫ alicui q̄cq̄ mali contingat. xxiij.q.v.de occidēdis. B.

Petitio. Cōis diuiſio. Scd̄a ibi: Mādamus. Ab. m Remordet ſꝫ ꝙ aliquē inſ̄fecerīs. lꝫ em̄ clerici alios poſſint hortari ad pugnā ī iuſto bello ↄ hoſtes q̄le fuit iſtd.vt.xxiij.q.vl.igit̄ hortatu oī tpe vt pdē.⁊.q.ij.dñs.⁊.lxiij.di. adrian⁹. ī ꝓpa ꝑſona pugnare nō pñt.vt.xxiij.q.vl. q̄cūq̄.⁊.c. clerici.⁊.l.di.clericū q̄.⁊.c.de his cleric̄. q² eoꝝ officiū reddit eos inabiles ad pugnādū.vt.ſ.de vo. ex multa ad fi. n Dubio.ſic.ſ.e.ſignificaſti.⁊.c.ad audiētiā.vbi de h̄.ſic.ī.de cle.excō.illo. Et ſācti⁹ ē in hac vita.

dn̄o ſb īferiori hitu ſfamulari q̄ꝫ alta īdebite appetēdo
ꝺānabilit̄ miſtrare.l.di.ꝺ his ī fi.ꝛ.ꝫ̄.de tē.oꝛ.ad au/
Quidā licite rei.ſic.ꝫ̄.e.c.ex lr̄is. vbi ſilis (res.
caſus ponit̄.ꝛ.ꝫ̄.e.Johes. a ¶ Premonit̄.
dicendo caue.caue.l.di.ſi duo.vn̄ ſi in curia illi⁹ moꝛ/
tuus eſt huic qui ipm̄ monuit nō imputat̄.l.di. ſe pe.ad finem.
b ¶ Poſſunt: foꝛtuitos.n. caſus nullū homi/nū cōſilium p̄ui dere pōt.ff.ꝺ ad mi.re.ad ci.pti. l.ij.§.ſi eo tpe q̄ re nemini ſūt im putādi.ff. qui ꝛ a qui. ma.li. nō ſi.iulian⁹. caſus em̄ foꝛtuiti non īputāt̄: niſi cul/pa quis incidat in caſum vel pa/cto vel moꝛa p̄/cedentibꝫ caſum ꝫ̄. de cōmo .ca. vno.ꝛ de depo. bonafides. vbi de hoc.qꝛ nemo tenet̄ diuinare. ꝫ̄.vt eccleſi. bn̄ vt nr̄m.ff. ad.l. acquil. ſi puta/toꝛ.ꝛ .ff. māda. ſi fideiuſſoꝛ.§. ſi cum debitoꝛ. et Paulus ſpū dei plenus diuinare nō potuit .xxij. q.ij.beatus.
De torneamē tis.¶ Viſo de homicidio in ge nere ꝛ in ſpecie videndū reſtat ꝺ quibuſdā acti b⁹ p quos lꝫ non ſemp qn̄qꝫ tn̄ de uenit̄ ad homi/cidiū .iō ſubijcit hāc rubricā ꝛ duas ſequētes. Abbas

latoꝛem.C.qn̄ impe.inter pu.ꝛ vi.l.vna.ꝛ.lxxx.di.epi
nō in caſtellis. Ar.cōtra.xliiij.di.nulli liceat.xiij.q.vi.
ca.vi.ꝛ.ff.de ſena.qui indign⁹.ff.de ſer.expoꝛ.cui pa/
cto.xxxij.q.vij.aplus in fi.ꝛ.xxiiij.q.j.miramur.ꝛ.ꝫ̄.
de deci.ex pte. Solutio. Generale eſt q̄ꝫ cui licet mai⁹
ꝛ minus.niſi ab illo minoꝛe phi beat̄.ex cā ne vi lipendatur ho/ noꝛ pſone.vt pa tet per primas cōcoꝛdātias.hic vero alia ratio eſt vt potius cō/ſulatur viuis q̄ꝫ defunctis vt alij terreant̄ ꝛ abſti neant a talibus cum viderint il/los ſepeliri in cā pis. quia vilis ſepultura illis defunctis nō no cet.ꝫ̄. de ſepul. ſacris. xiij.q.ij. anime defuncto/rum. ſic intelli/gitur.ꝫ̄.ꝺ rapto. c.ij. Bern̄.
HD audien tiā. Faciē di.ergo ad ani/mum recurren/dum eſt. ꝛ quia iſte moꝛtuus fu/erat ad locum torneamenti de negabatur ei ſe/pultura.ꝛ male. quia non lude/bat in toꝛneamē to ſed caſu ſub equo moꝛtuus ē nec ex ea cauſa acceſſerat. Sed alia vt dicit lit/tera. voluntas. em̄ ꝛ ppoſitum diſtinguunt ma leficium.vt .ff.ꝺ

QUidam vt aſſeris ad edificationē ecclīe in adiutoꝛiū a p̄ſbytero euoca/t⁹:ruēs cū laqueari:qꝺ ideꝫ p̄ſbr̄ ſoluere nitebat̄: hac oc caſione reb⁹ ē hūanis exem/pt⁹:ꝛ.ſ. Attēdens igit̄ q̄ꝫ ſa cerdos ipē dabat operā lici te rei ſtuduit etiā quā debu/it diligētiā adhibere: circū/ſtātib⁹ q̄b⁹ piculū īminebat a ita tēpeſtiue ꝛ alta voce p̄mo nitis:qꝺ ꝛ intelligere ꝛ fuge re potuerunt. Jnq.t.r. q̄ꝫ ob hāc cām: vl̄ qꝛ oēs caſus foꝛ b tuitos q̄ p̄uideri nō pn̄t: foꝛ ſitan nō puidit:non debet q̄ ad officiū vel bn̄ficiū īpedi/ri. De toꝛneamētis. Ex cō/cilio lateraneñ. Toꝛneamen ta fieri nō debēt ꝛ vulnerato in eis cōcedit̄ pn̄ia ſꝫ ſi moꝛ/rit̄ denegat̄ ei ſepultura ec/cleſiaſtica: ſi acceſſit aīo pu/gnādi: ſꝫ ſi acceſſit alia cā vt puta vt debita ſibi exigeret h.d.cū.c.ſe. Ca.I.

FElicis memoꝛie i nocētij ꝛ eugenij p̄deceſſoꝝ nr̄oꝛuꝫ veſtigijs inheren tes: deteſtabiles illas nūdi/nas vel ferias q̄s vulgo toꝛ neamēta vocāt: in q̄b⁹ mili/tes ex cōdicto ꝯuenire ſolēt c ꝛ ad oſtentationē viriū ſua d rū ꝛ audacie temere ꝯgredi vn̄ moꝛtes hoim̄ ꝛ aīarū pe e ricula ſepe ꝓueniūt: fieri p hibem⁹. Qꝺ ſiqs eoꝝ ibi moꝛtu⁹ fuerit: q̄uis ei poſcē f ti pn̄ia nō neget̄ eccl̄iaſtica g tn̄ careat ſepultura. Alex. iij.anateñ.epo. Jdē dicit qꝺ in ſupioꝛi.c. Ca.II.

AD audientiā nr̄am no ueris p̄uenifſe: q̄ꝫ cum quidā ad locū deputatū toꝛ neamētis cā requirendi de/bita acceſſiſſet. et.ſ. Nos at tendentes q̄ꝫ his tm̄ eccl̄ia/ſtica ſepultura debeat inter/dici.q̄ ad toꝛneamēta aīo id faciendi tm̄ accedētes dece/dūt: ibidē.f.t. mādam⁹ q̄te/n⁹ ſi tibi cōſtiterit q̄ꝫ ad p̄di ctū toꝛneamētū nō aīo ludē/di ſed pcipiendi credita p̄ue h n iſſet. licet ibi foꝛtuito caſu i obierit coꝛpus ei⁹ diſpēſatio ne eccl̄iaſtice tradi facias ſe k pulture: maxime ſi dn̄icum coꝛpus ſuſceperit ꝛ ſacri olei fuerit vnctione punctus.

De clericis pugnantibus in duello. Alex. tertius.
Clericus iniens duellum ſi ue obtulerit ſiue ſuſceperit

FElicis. ¶ Primo phibet. ſecūdo penam im ponit. ſcḋa ibi: quod ſi. Abbas.
c ¶ Oſtentationē.ſm leges tn̄ licet aliquid a facere ad oſtētationē viriū vt.ff.ꝺ alea. ſolēt alias nō lꝫ.vt.l.ſe.nec hmōi tenet̄.l. acqlia.ff.ad.l.ac ql.q̄ actione.§.ſiqs. d ¶ Temere. ꝛ iō talis ludus tā q̄ꝫ noxius phibet̄ hic.ꝛ.ff.ad.l.acql.nam ludus.
e ¶ Proueniūt.arg.aliquid phiberi ꝓpter cōſequēs xxij.q.j.in nouo.ꝛ.ꝫ̄.de iureiur.ꝛ ſi chriſtus. ꝛ de cōſe cra.di.iij.p̄uenit.bern̄. f ¶ Non neget̄.nec etiā via/ticū.xxvj.q.vj.ſiquis de coꝛpe.l.di.penitentes.qꝛ ꝛ p penitentiā viaticū intelligit̄ qꝺ decedētib⁹ penitenti/b⁹ nō negat̄ ſ.de pe.ꝛ remiſ.qꝺ in te. g ¶ Sepultu/ra.ſi.ſ.de rap.c.ij.ꝛ ſic cōcedit̄ qꝺ eſt maius ꝛ qꝺ mi/nus eſt phibet̄.arg.lxxxviij.di.epus gubernationem. ff.de ritu nup.oꝛatione.ꝛ.ſ.q.ſ.ſi qui epi.ꝛ. xxxiij.q.ij.

fur.qui iniurie.ꝛ.ſ.de ſen.excō.cum volūtate.ꝛ ad ani mum recurrendum eſt.xxij.q.ij.is aūt.ꝛ.ca.homines. in fi.ꝛ ideo nō debet ei denegari ſepultura.vt dicit in fine. h ¶ Caſu.qm̄ p̄uidere nō potuit.ꝫ̄.ti.pxi.Jo/hannes.ꝛ.c.vlti.vnde ſibi nō debet obeſſe.xxiij.q.v. de occidendis. Bern̄. i ¶ Diſpenſatione.nō intelli/gas q̄ꝫ diſpenſetur cūm iſto vt ſepeliatur in cimiterio eccleſie: ſed ex diſpenſatione ſm quam eccl̄ia diſpoſuit vbi coꝛpa chriſtianoꝛū ſepeliant̄ i cimiterijs.qm̄ olim in campis ſepeliebant̄.ff.de ſepul.vio.l.iij.§. diuus. k ¶ Maxime.quia idem eſt etiam ſi hec duo ſacra/menta non recepiſſet dummodo penitentiam recepe/rit ꝛ iſte illa tria percepit. vt patet in integra. B.
De clericis pugnantibus in duello. Rŭca
Viſum eſt.ꝫ̄. de toꝛneamentis vbi plures pugnant nunc ſubijcit de duello vbi dumtaxat duo pugnant. Abbas Siculus.

Porro ſi. ¶ Diuidit q2 i n prima ponit exceſſus punitio. In ſcda diſpenſatio. ibi: ſed quãtũcũq3. Ab bas. a ¶ Oblatũ: ſuſceperit. nec offert nec oblatũ ſuſcipere debuit aliquo modo. q2 hoc ꝓhibitũ eſt. ij. q. v. monomachiã 7. j. de purg. vul. p totũ. ſ3 potiꝰ dʒ oĩa mala pati q̃ huic malo vel alij cõſentire xxxij. q. v. ita ne. q2 facere debemus qd fieri dʒ de iure. xxij. q. ij. faciat homo. b ¶ Deponendus. q2 hmõi pugiles homicide exiſtunt. ſ. c. pxi. vnde cũ ad hoc acceſſerit nõ poteſt qs ꝓmoueri lj. di. ſi qs poſt. nec diſpenſat cũ tali ſi mors vel membroꝝ mutilatio fuerit ſubſecuta. j. ca. pxi. alias põt cũ tali eps diſpenſare. vt. j. ſequit. Henricus. ¶ Pria ps narrat factum. Scda prouidet ibi: q2 igit. Ab. c ¶ Prauã: et reprobatã. j. de pur. vul. p totũ 7. ij. q. v. monomachiã. q2 deum tẽtare vident. d ¶ Homicide vere: q̃tũ ad ꝓpoſitũ vel occaſionaliter vel vere q̃nq3 vt hic pater 7 ſnĩa lata p talẽ ꝓbationẽ nõ trãſit in rem iudicatã. j. d pu. vul. c. ij. Bern̄. e ¶ Facto: iſtis quattuor modis ſiue lingua ſiue

themate. xxx. di. p totũ. an ab hoĩe. 7 tunc videt q ſit excõicatꝰ. vt in. c. ſalonitane. ar. ad hoc. ff. de arbi. celſus. 7. l. ſi cũ dies. §. vl. ff. de ꝯhen. emp. l. ſi qs ſciens. vt ſic mitius agat cũ lege q̃ cũ miniſtro legis. Dicas q ſi iudex dicat ꝓcipio ſub pena excõicationis. ſiue ꝓcipio ſub intminatione excõicationis ſiue anathemat ſiue ſub excõicatiõe h facias: nõ ẽ excõicatꝰ. ꝯriũ facies ſ3 excõicãdus. 7 c. illud ſalonitane. 7. ſ. de loca. c. j. 7. j. de eo qui fur. or. rece. c. j. 7 oĩa ꝯſilia intelligunt: cũ ſubꝰ cõditione excõicatio lata fuit. ſic excõico q̃cunq3 furtiue ad ordines acceſſerit et tũc ꝯriũ facies eſt excõicatꝰ. de h dixi. ſ. de ſymo. ſicut. ij. B.

a deponendus eſt. poterit tñ epus cũ eo diſpẽſare ſi mors vel mutilatio mẽbri nõ ſit inde ſecuta. Ca. I.

Porro ſi clericus alicui ſpõte duellum obtulerit vel oblatũ ſuſceperit ſiue victor ſiue victus fuerit ð rigore iu-

b ris eſt merito deponẽdus. ¶ Sed quantũcũq3 eiꝰ in h grauis ſit 7 enormis exceſſus euadere põt depoſitiõis ſentẽtiã ſi cũ ipo ſuus epus duxerit miſericorditer diſpẽſandũ: dũmodo ex ipo duello homicidiũ vel membrorũ diminutio nõ fuerit ſubſecuta. Celeſtinus tertius.

Irregularis eſt clericus nõ ſolũ ſi ipe interficit p ſe: ſed etiã ſi pugil ab eo datus aduerſarium occidat: nec excuſat cõſuetudo: poterit tñ cũ eo circa beneficiũ habendũ diſpenſari. Ca. II.

Henricꝰ pſbyter nobis humiliter itimauit q cũ laicũ quendã ſup furto in ſeculari placito ꝯueniſſet: q2 teſtes ſui defecerũt. pugilem

c ſm prauã terre cõſuetudinẽ introduxit q̃ reũ vſq3 adeo ictibus vulnerauit q coactꝰ eſt expirare. ¶ Quia igitur ſup hoc nos cõſulere voluiſti: ambiguitatẽ tuã rñſione hmõi remouemꝰ q tales pu-

d giles homicide veri exiſtunt. Nec ꝓdictus ſacerdos licet nõ ipſe ſed alius ꝓ eo in duello pugnauit: debet i ſacris ordinibus miniſtrare. ſicut tradunt ſacroꝝ canonũ inſti-

e tuta. Homicidiũ aũt tam facto q̃ ꝓcepto ſiue ꝯſilioꝰ: aut defenſione non eſt dubiũ ꝑpetrari. poterit tamen cũ eo

f circa habendum beneficium miſericorditer diſpenſari.

De ſagittarijs. Innocentiꝰ tertius. Excõmunicandus eſt ſagittarius 7 baliſtarius cõtra chriſtianos. Ca. I.

Artem illã mortiferam 7 odibilem baliſtariorum 7 ſagittariorum adũ ſus chriſtianoſ 7 catholicos

g exerceri de cetero ſub anathemate prohibemus.

De adulterijs et ſtupro

In exodo. Stuprans virginem tenetur eam dotare et ducere in vxorem: et ſi non vult cum ea contrahere vltra dotem corporaliter caſtigabitur. hoc dicit cũ c. ſeqn. Capitulum. I.

Si ſeduxerit qs virginem nondum deſponſatam dormie-

h ritq3 cum ea dota-

i bit eam et habebit vxorem. Si vero pater virginis dare noluerit reddet pecuniã:

De adulterio et ſtupro. ¶ Supra viſum ẽ de homicidio 7 de quibuſdam artibꝰ ex quibꝫ ꝓuenit homicidium quãdoq3: ſed quia ſm ordinem decalogi id legis antique cõtinentis decẽ ꝓcepta poſt homicidium ſequitur adulterium ſeu mechia: vt pʒ ibi: Nõ occides: nõ mechaberis. ideo poſt homicidiũ ſubmittit hic de adulterio. ſed quia nomine mechie omnis illicitus coitus continet ideo ſubijcit de ſtupro. xxxij. q. iiij. meretrices. Exo.

adhortatione cõmittit directũ homicidiũ. ð hoc dicit. ſ. de homi. ſicut. f ¶ Beneficiũ. l. di. ſtudeat. xxviij. di. pſbyterũ. ſ. ne cogat in cleri obꝓbriũ mendicare xxiij. di. diaconi. ibi mẽdicat infelix clericus 7c̃.

De ſagittarijs ¶ Cõtinuata ẽ. ſ. ð torneamẽt. ab. Artem. chriſtianos ſecꝰ de ſaracenis: a ꝯrio ſenſu. 7 intellige de bello iniuſto. ar. ſ. de iureiu. ſicut. iij. ſi ꝯſtiterit. q̃m ſi iuſtũ eẽt licitũ eẽt pugnare. xxiij. q. ij. dñs. 7. q. vl. vt pridẽ. g ¶ Sub anathemate. videt q ſit canõ late ſnĩe. ar. lxiij. di. ſalonitane. 7. j. de eo q fur. or. rece. c. j. ſed ſecus eſt. nã multũ intereſt an a lege aliqd ꝓhibeat ſub ana-

Si ſe duxerit. ¶ Hoc. c. 7 ſeques ponũt penã ſtuprãtis virginẽ. iõq3 vtrunq3 ſummat vt in rubro. Abbas. h ¶ Dotabit eã. i. donationem ꝓpter nuptias aſſignabit ei vel ꝓprie ponimꝰ. q2 dabit pecuniam mulieri quã retinebat ſibi ꝓ dote qd fieri põt. ff. ð dona. inter vi. 7 vxo. ſiqs vxori. C. de dote cauta. non nu. l. ij. 7 ſi cũ ea etiã nõ ꝯhat nihilominꝰ habebit illã pecuniã vt ſequit in lr̃a. Si vo añ matrimoniũ donet ei tenebit donatio. ff. de publi. cũ ſpõſus. ſi in tps matrimonij porrigat donatio nõ tenet. C. de do. int. vi. 7 vxo. q ſponſe. ſ. e. c. vl. vbi de hoc. i ¶ Vxorem. ſi

pater eam dare ſibi voluerit ⁊ ipa in eum conſenſit :et etiam ſi ipe eam accipe voluerit al's punief .j.c.pxi.
a ¶ Juxta modū.ꝗ eſtimabiť iuxta facultates illius ⁊ dignitatē puelle. C. de epi.au.l.pe.C. de rei vx. act. autē.ſed ꝗuis.et.ff.de iure do.ſiue generalis.xxx.q.v nulluȝ. hec olim fuit pena i exodo hodie alia ſcd̄m leges vt nota .j. c.proxi.

ſepius cōmiſſa grauius puniri. C.ꝺ epi.audi .l.iij.⁊.ff de re mili.l.iij.§.ſi tyronibus.⁊.ff.de pe.l.iij.xxv.q.ij. Mita nos.⁊.ar.xxxv.q.iij.extraordinaria.
l ¶ Ex ſuſpitiōe violenta.ſi.xxxij.q.j. dixit domin⁹.ex temeraria eīm non licet de qua intelligitur.ij.q.j.primo ſemp.

Peruenit b ¶ Plectēdus.ſ. vt relegef.vel ſi vilis pſona fuerit verberef. inſti. de publi. iudi .§. ij. ſi auteȝ p vim h̄ fecerit capite plectetur .inſti.e. ſi autem.
c ¶ Stuprauit Stuprum pprie cōmittif i vgine xxxvj.q.j.§.j.
d ¶ Vxorē habeat.ſi ipa ⁊ pater voluerit.ſ.c. proximo.Bern.
e ¶ Caſtigat⁹. ſm ꝙ viſum fuerit iudici . aliter ſm leges vt dictū ē.
f ¶ Excōicat⁹.ꝗ ad cōmunionē ſacroꝝ.quſq; viſū fuerit ſupiori. finaliter tñ nō compelleť eā recipe.ſȝ qꝛ illā decepit ad tēpus punieť.
Si vir. g ¶ Diſtigui tur. Scd̄ȝ mem brū.ibi:Qđ ſi.
g ¶ Deliquiſſe. adulterādo cum alio.
h ¶ Re⁹ erit. xxxij. q.j. ſi ꝗs vxorē.qꝛ patron⁹ ē turpitudinis ꝗ crimē celat vxoris.xxxij.q.j.c.j.⁊.ſ. de iureiur. quēadmodū.⁊ C.ꝺ adul.l.ij. vel crimē lenocinij cōmittit ⁊ niſi denūciet eā ad pniaȝ mortaliť peccat.ij.q.j.ſi peccauerit. et ſ.ꝺ iureiu.quēadmodū.B.
i ¶ Debet.debito honeſtatꝭ.⁊ ñ neceſſitatꝭ qꝛ etiā p⁹ pniaȝ poſſet eā accuſare ꝺ adulterio.xxxiij.ij.admonere.
k ¶ Sed nō ſepe. imo videtur ꝙ nō ſolum ſemel ſed ſeptuageſieſſepties. de peni.di.iij.ad h̄ inſtant.ſ.de iureiur.quēadmodū. ad fi.Quare ergo dicit:ſed nō ſepe.dico ꝙ ſi mulier delinquat ſepius.maritus ſemp pōt ei parcere ſi vult et eam poſt pniaȝ recipe ſm euangelicā doctrinā .ſed eccleſia non intercedet p ea.ex quo aliquotiēs ei pepcit. ⁊ ideo dicit hic nō ſepe.ne ecclia videaſ ei dare licētiā peccādi.⁊ ad terrorē diciť etiaȝ hoc. Item ar. delicta

a iuxta modnm dotis quam virgines accipe cōſueuerūt.

Grego.ſipoñ.epiſcopo.
Sūmatum eſt ſ.c.pximo.

Capitulum.II.

Peruenit ad nos : ꝙ felix quādā vginē ſtupro decepit.qđ ſi vex ē:ꝗuis eēt dele b ge pena plectēd⁹:nos aliqͭenus legꝭ duriciē molliētes: h̄ mō diſponim⁹ : vt aut quam c ſtuprauit: vxoreȝ hēat: aut ſi renuēdū putauerit corpaliť f caſtigat⁹excōicatuſq; in monaſterio i ꝗ agat pniaȝ retrudaſ.ꝺ ꝗ nllā ſit egrediēdi ſine pcepto licētia. Ex ꝯcilio arelateñ. Maritus retinens adulteram ꝯiugem non peracta penitentia: particeps ē delicti : ſecus ſi egit penitentiam non tñ debet eā ſepe recipere. Caplm.III.

g Si vir ſciēs vxorē ſuā de liqſſe:ꝗ nō egerit pniaȝ: ħ pmanet i fornicatiōe:⁊ vixerit h cū illa:re⁹ erit ⁊ eius pcti pticeps. ¶ Qđ ſi mulier dimiſſa egerit pniaȝ:⁊ voluerit ad i k vix ſuū reūti :debet ſȝ ñ ſepe recipe peccatricē. Ex ꝯcilio pariſieñ Marit⁹ ppter ſuſpitionē pōt accuſare vxoreȝ de adulterio ⁊ i accuſando pfer

Mtur ceteris. Ca.IIII.

l Aritꝭ etiā ex ſuſpitione vxores accuſare pmiſſū ē: m ⁊ ipi pl⁹ ceterꝭ ꝺ adulterio:⁊ accuſare pñt ⁊ defendere.

Alexander .iij. Ad ſolam mulieris ꝯfeſſionē aſſerētis ſe cōmiſiſſe adulterium cum ſacerdote nō debet ſacerdos puniri ſed ſibi infamato pōt indici purgatio quam ſi preſtiterit abſoluiť :deficiēs vo ſuſpēdiť ab officio. V

Significaſti nob̄ quendam pſbyterum cum alteri⁹ ꝯiuge ītra eccl'iaȝ dormiuiſſe ꝗ ſe ⁊ illum cuidā ſacerdoti hmōi delictuȝ ꝯfeſſos fuiſſe publice tibi detexit . ⁊ h̄ ipm idē ſacerdos nomē adulteri n celās:i pñtia tua dixit.ſup ꝗ ꝗđ fieri debeat:cū negāte ad ultero:mulier i ꝯfeſſione pſiſtat:ꝯſiliū reqſiſti: ¶ Ideoq; mādam⁹ꝗten⁹ ꝯdignā pniaȝ o pfate iponēs adultere eccleſiā p aſpſionē aq̄ bñdicte re p cōciliare pcures.pdicto aūt ſacerdoti.ne ꝫ aplm infirmorū corda mala fama ipi⁹ pcu q tiaſ:⁊ ne vitupeť miſteriū noſtrū:nec; ſecuriores pſbri exñtes i pctīm:licēti⁹ plabāſ tur:cū vicinis.v.pſbris: ꝗs ſe nolle peierare cōguerꝭ: iu r xta arbitriū tuū purgatiōeȝ indicas : quem ſi purgare ſe poterit in officio ſuo miſtra/

m ¶ Ceteris. xxxij .q.j. publico . vel intellige quod dicit plus ceteris. quia maritus infra ſexaginta dies pōt accuſare vxoreȝ iure mariti ſine metu calumnie. poſtea vero non niſi iure extranei.C. de adulť. iure mariti . ſed hoc hodie non videtur habere locum .ſ. de pcuru.tue.
Significa. n ¶ Sacerdoti de adulterio infamato induciť purgatio: quam ſi preſtiterit i officio dimittitur: al's ab ipo ſuſpēditur.Sic communiter ſummatur.ſed iſta ſummatio non continet in ſe dubitationem.vnde ſūmo ſic vt in rubro.Secūda ps ibi:Ideoq;.Abbas Siculus. 1.Cor.8
n ¶ Celans . et bene .ſ. de offi. ordi. ſi ſacerdos et.ff.de queſti.l. j.§.qui queſtionem
o ¶ Imponēs.ar. ꝙ licȝ aliq̄ duo ſint cōnexa ꝗuis ꝯſtet de vno nō tñ de aliꝭs.ij.q.v.interrogatū.ff.ad.l.iul.de adul.denūciaſſe.§.querif.⁊.ff.de lib.cā.duobus.⁊.l.liberis.§.ſi duo ar.ꝯtra.ſ.de offi.de le.pterea.⁊.c.prudentiā.ad fi.
p ¶ Reconciliare.quis debeat recōciliare eccleſiam ⁊ qualiter.diciť.ſ.de cōſe.eccle. vel al.aq̄.
q ¶ Ne vitupeť.ſic.ij.q.v.ſi mala fama.
r ¶ Arbitriū.⁊ ſic huiuſmodi cōpurgationes arbitrarie ſunt.ij.q.v.oib⁹ vobis.⁊.j.ꝺ pur.ca.ex tuaꝝ.ſed quare cōpelliť iſte ad purgationē ppter ꝯfeſſionē mulieris ꝯtra illud.C.de adul.⁊ ſi crimine: cum nō infameť apud bonos. nā leues ſūt ꝗ mala credūt ꝗ pbari nō pñt.xj.q.iij. i cūctꝭ. Dicas ꝙ iſte infamat⁹ erat de muliere illa:al's nō indiceref illi purgatio ppter dictū illius.quia etiam dicta paucoꝝ nō infamāt.ſ.ꝺ accu.inquiſitiōis ad fi. Lau.

a ❡ Aliođn. Nõ deficientẽ in purgatiõe puniri. s. ď ſymo. de hoc. ⁊ c. inſinuatũ. ⁊ j. de pur. ca. cum. p.

Intelleximus. ❡ Mulier petens reſtitutionẽ mariti repellit̃ p exceptionez adulterij manifeſti: niſi ⁊ ipẽ vir adulterat⁹ fuerit et ꝓbet̃. hoc dicit. Vel ſũma ſic genera/lius vt in rubro. Diuiditur. Pri/mo facti narra/tio. Scđo iudic/datio ibi: Quo circa. Abbas.

b ❡ Sponta/nea. l3 mulier de domo viri ſui ſpõte recedat. ſi tamẽ volens re/dire nõ fuerit ad miſſa intelligit̃ ſpoliata. ff. ď ac/qui. poſſeſ. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. in ſti. de interdi. §. quin etiã. ⁊ ideo audienda eſt.

c ❡ Fornicat⁹. ⁊ ad hoc teſtes i duxit ad q̃s re/probãdos mari/tus alios indu/xit. vt. j. ſequit̃.

d ❡ Euidẽtiã. puta quia publi ce fuit fornicata vel filiũ inde ha bet teſtẽ. xxviij. diſ. priuſq̃. ⁊. s. de diuor. ſignifi/caſti. ⁊. s. de ac/cu. euidentia. et s. de coha. cleri. ⁊ muli. c. vl. et. j. c. xxi. Bern.

e ❡ Cõfeſſionẽ. factam in iure. ⁊ s. de cohabi. clerico. ⁊ muli. c. vlti. ⁊ ſponte. q2 ſi com/pulſa nõ obeſſet. xxxj. q. ij. lotharius. ⁊ ſic cõfeſſio ſola ſufficit ad thori ſepationẽ. vt hic ⁊. s. ď diuor. ex lr̃is.

f ❡ Ceſſante. eo em̃ ꝓbato dolus dolo compenſabit̃: vt hic ſequit̃. ⁊. j. c. xxi. ⁊. s. de diuor. ſignificaſti. B.

g ❡ Compenſatione. ſic. ff. ſo. ma. viro atq3 vxore. ff. de copen. ſi ambo. ff. de do. ſi dolo malo. ⁊. s. de excep. cũ eccl̃iaſtice. ⁊. xxxij. q. vj. nihil. arg. contra. ff. de doli exce. apud celſũ. §. marcellus. Qualiter cõtrariũ illud ſit intelligenduz. dicit̃. s. de exce. dilecti. vir em̃ vxori obijcere adulterium non põt. ſi ipẽ eſt in ſimili delicto vt hic patet. Itẽ ſi eam tradidit adulterandã. s. ď eo qui cog. cõſang. vxo. ſue. diſcretionẽ. Item violẽter fu erit oppreſſa. ff. ad. l. iuli. de adul. vim paſſa. Itẽ ſi ig/noranter cognita fuiſſet ab alio quẽ crederet virũ ſuũ fraudulenter. arg. xxiiij. q. ij. in lectum. Item ſi credẽs virum abſentẽ mortuum eſſe alij nupſerit. xxxiiij. q. ij. cum per bellicã. Item ſi poſt adulterium reconciliaue rit eam ſibi. s. de iureiurã. quẽadmoduz. ⁊. xxij. q. iiij ſi illic.

h ❡ Alioquin. id eſt ſi conſtiterit de adulte/rio mulieris ⁊ non viri.

---

a re pmittas: aliođn ab officio ſuo ipm̃ ſuſpendere nõ poſt/ponas.

Anno. iij. turon̄. ar/chiepõ. Coniunx coniugem ď adulterio impetere nõ põt. ſi ⁊ ipẽ adulterium cõmiſiſſe conuincat̃. Capl̃m. VI.

Intelleximus ꝙ cuz. s. laicus. b. vxorẽ ſuam a maritali cõſortio depuliſſet: dioceſanus eorũ audiẽs eã/dem cum quodam adultero fornicari: eam ⁊ illũ vinculo excõicationis aſtrinxit. q̃ tã dem adulteriũ abiurãs: ab ſolutione recepta coram epi ſcopo memorato predictũ vi rum ſibi reſtitui poſtulauit: at ille obijciens ei adulteriũ et ꝙ ab ipõ non expulſa ſed b ſpontanea receſſiſſet: reſtitu tionem ſui ꝓpoſuit minime faciẽdã. qđ mulier inficiãs: replicauit in ipſuz: ꝙ fuerat c fornicatus: ⁊. j. ❡ Quo cir/ca mandam⁹: quatenus niſi d tibi cõſtiterit: vel p euiden/e tiam rei: vel p confeſſionẽ le/gitimam mulieris ꝙ adulte/rata fuiſſet: adulterij etiaz ꝙ vir dicit̃ cõmiſiſſe ꝓbatione f ceſſante ipm̃ recipere cõpel/g las eandẽ: qđ ſi predicto mo do de mulieris fornicatione cõſtiterit. niſi teſtes p quos viri adulterium eſt ꝓbatum fuerint reprobati. cum matri monij ius in vtroq3 leſum cõ ſiſtat et paria delicta mutua compenſatione tollant̃. ni/hilominus eum cogas vt eã recipiat et maritali affectiõe h ptractet. aliođn mulieri ſilẽ tiũ imponere nõ poſtponaſ.

Idem epiſcopo ambianeñ. Non debet ſepari matrimo/nium quo ad thorum ꝓpter adulterium quãdo ambo cõ iuges fuerunt adulterati. Capitulum. VII.

Tua fraternitas requi ſiuit: vtrũ aliquo denegante vxori ſue in adulterio depĥẽ ſe debitum coniugale ſi poſt modum ipẽ cuz alia ppetret adulteriũ manifeſte cogi de beat vt eãdem maritali affe ctione ptractet. ❡ Sup quo t. r. ꝙ cũ paria crimina com/penſatiõe mutua deleãt̃ vir i hmõi fornicationis obtentu ſue vxoris nequit cõſortium

---

Tua fraternitas. ❡ Adulteria ɜiugũ mutua cõpenſatione tolluntur. hoc dicit. Vel ſic: Non põt maritus cõſortium vel cohabitationẽ vxoris decli nare ꝓpter adulterium. ſi ⁊ ipẽ fuit adulteratus. Vel tertio ſic vt in rubro. Secũda pars ibi ſup quo. Ab.

i ❡ Fornicatio nis. In hoc fuit dubitatio an de/lictum ſupueni/ens rei iudicate de iure vel facto afferat p̃iudiciũ et videtur ꝙ ſic vt h̄ patz. Et ex hac decre. vide/tur ꝙ eoipſo ꝙ alter cõiugũ for nicatur reliqu⁹ poſſit ei debituz denegare. Qđ ve rum eſt ſi publi/ce fornicetur: et ſi poſtmoduz al/ter publice forni cetur: alter recu/peret ſeruitutem amiſſam ex deli/cto alterius vt h̄ patet. s. de di/uor. ex litteris. ⁊ ſic paria delicta mutua compen/ſatione tollũtur vt. s. c. xxi. ⁊ ita ſolo facto lic3 nõ ſit lata ſentẽtia de adulterio: ad ulteriũ priuat iu re petendi debi/tum. nec alter ei tenetur reddere debitum. q2 vbi nulla petitio nul la mora. ff. ď ver. obli. ſi pupillus. et ſi tunc reddit debitum ſibi p̃iudicat vt eam poſtea accuſare nõ poſ/ſit. xxxij. q. j. c. j. ij. iij. ⁊. iiij. ff. ď adul. ſi vxor. §. vlti. ſed ſi ad mandatũ eccl̃ie reddat debitũ: tunc non videtur obſtare quin poſſit poſtea eam accuſare de adulterio. arg. s. de reſti. ſpo. litteras. §. penul. ⁊ lic3 vxori adul/tere vir debitũ reddere non teneatur. expellere ea3 de ſua domo auctoritate ꝓpria non debet: etia3. ſi ſit no/torium crimen eius. s. de diuor. porro. arg. Sed cõtra riũ puto ꝙ poſſit ea3 repellere a ſe ex quo notoriũ ẽ cri men ſuuz: priuata eſt iure qđ habebat in viro. s. ď di/uor. ſignificaſti. ⁊ dotem ſuam amiſit. s. de dona. inter vi. ⁊ vxo. plerũq3. Hu. dixit: ꝙ nunq̃3 adulterium pri/uat aliquem iure petendi debitum: ſed tm̃ ſentẽtia ec/cleſie. vnde pendente lite tenetur debitũ reddere alter alteri. arg. s. vt li. pen. laudabilem. ⁊. viij. q. iiij. nõne. xv. q. vlti. c. vlti. xxxiij. q. ij. ſeculares: quia pena nõ eſt inferenda niſi p iudicem. xxxiij. q. ij. §. in hoc. ſed hoc intelligo quãdo crimen non eſt notorium. qđ patet p cõcor. Item vt dixi ex hac decre. habetur ꝙ ꝓpter ſu/perueniens delictum renaſcat̃ ſeruitus amiſſa etia3 ſi ſentẽtia lata ſit ꝓpter adulteriũ. ff. ď adul. l. adulteriũ

declinare. De Raptoribus: incendiarijs ꝛ violatoꝛib⁹ eccleſiarū. Ex concilio Meldeñ. Raptoꝛ ab illo epō punitur in cuius dioceſi rapinam cōmiſit ꝛ iudex domicilij ſuffragat̄. Capitulum I

De illis aūt ꝗ de loco ad locū iter faciūt ꝛ ibi rapinas et depdatiōes ꝑagunt. Placuit vt ab illi
a us loci ꝓlato excōicent̄. nec ante ex parrochia illa exeāt ꝙ digne que ꝑpetrarūt emendent. quoꝝ excōicatio ꝓꝛio epiſcopo ſignificāda ē ne eoſ recipiat anteꝗ illuc redeant vbi rapinam fecerint: ꝛ oīa plene emendent. Eugenius iij. Manifeſtus raptoꝛ vel eccleſie violatoꝛ ſi reſtituit vel de reſtituēdo cauet in vita et in moꝛte ad penitentiā ꝛ ad ſepulturam admittit̄. ſi vo noluit cauere cum poſſet ꝛ ī moꝛte non poteſt. clerici eiuſ ſepulture intereſſe nō debēt. et clerici intereſſentes vel iniungentes penitētiaꝫ contra hanc diſpoſitioneꝫ deponūt̄ ab officio ꝛ beneficio. Ca. II

Super eo vo. et. ī. Statuim⁹ vt quicūqꝫ ex hiſ ꝗ violent̄ ſurrexerint in rapinam: ſiue eccleſiarū violationes: manifeſte fuerit dephenſus: niſi prius ablata reſtitu
b at: ſi poterit: vel emēdādi firmā ꝛ plenā ſecuritatē fecerit penitētie bñficiū ei penitus
c denegetur. Si vo vſqꝫ ad obitū in ꝯtumacia ſua durauerit: ꝛ in extremis poſit⁹ remediū penitētie humilit̄ po
d ſtulauerit: ſi emēdationē vel emēdādi ſecuritatē ꝑſtiterit ei penitētia ꝛ ſepultura eccle

§.de iureiu.tua.ij.ꝛ.§.de diuoꝛ.ex litteris. nam iniuria remiſſa renaſcit̄ ex dlicto. xv.q.vij.c.j.ð pe.di.ij.·§·ex pſona. In ꝗbuſdā libris eſt verbū illud in ſecnti·§·hac aucte.ꝛ ſentētia a qua non eſt appellatū reuocatur.§.de fri.ꝛ maleſi.fraternitat.j.de pur.vul.c. ij. Johā. dixit ꝙ ſentētia ñ retractatur ꝓpter delictū ſupueniēs arg.ff.de iti.ac. priua. nec enim quia actio ſemel extincta ampli⁹ nō renaſcit̄.ð cōſe.di.iij. queris ff.de ſolu. ꝗ res ·§·aream. nec ꝑ textu noui auxilij retractat̄ ſententia. §. de re iudi. int̄ monaſteriū. vnde cuꝫ ſeruitus ſit ſublata non fit iniuria alteri ꝑ foꝛnicationē alterius. xxxij. q.vij. quēadmodū. ſꝫ ſi ſentētia nō ſit lata: tunc renaſcitur.ꝛ iura ꝑdicta intelligenda ſunt ꝙ iudex ex officio ſuo eoſ adinuicē reſtituat. qð ꝑus dictū eſt allegādo verius credo. ſ. ꝙ illa poſſit petere virū nō obſtāte ſnīa. quia vir illi ſententie renūciauit adulterādo poſt ſententiā. De hoc dictum eſt in.c.ex litteris.§.de diuoꝛ. Berñ.

De Raptoribus. Quia inter cetera ꝑcepta decalogi ſcribit̄. Non occides. non mechaberis. nō furtum facies ꝛc. Sic poſt mechiā ſequit̄ ꝓhitio furti: merito ſubdit de furto. Sed qꝛ rapina partim ſe habet ad mechiā cum.ſ. rapit̄ mulier. partim ſe habet ad furtum cum cōmittit̄ in alijs rebus: merito interſerit hāc rubricā de raptoꝛib⁹. ꝛ quia freqnter cōmittunt̄ in ħ delicto incendia ꝛ violatiōes eccleſiarū: ideo de his ſubijcit in eadem rubꝛica. Abbas. Sicu.

De illis. Sūmat̄ vt in rubꝛo. Vel ſic plenius. Ratione rapine ſoꝛtit̄ quis foꝝ nō ſui iudicis ꝛ ab eo poterit puniri ꝓpꝛio iudice ſuffragante. Primo ponit̄ exceſſus. Secūdo pena: ibi Placuit. Abbas. Sicu. a Excōicent̄. quia rōne delicti facti ſunt de foꝛo illius ꝛ ibi poſſunt ꝯueniri vt.iij. q.vj.c.j.et.vj.q.iij.placuit.ij.ꝛ.§.ð fo.cōpe.poſtulaſti.ꝛ.c.vlti.vbi de hoc.ꝛ.C.vbi de cri.agi. o poꝛ. aut̄.qua in ꝓuincia. Dicebāt ꝗdam ꝙ vbi quis crimē cōmittit ibi debet ꝯueniri. ſed cauſa termiabit̄ ꝑ ſuuꝫ iudicē.arg.ff.de cuſto.ꝛ exhi.re.de militib⁹: ſed ħ non eſt verū imo iudex illius loci vbi delinquit poteſt clericum ꝯdemnare. ſentētia tamen executioni mādabit̄ ꝑ epiſcopū ꝓpꝛiū.§.de fo.compe.poſtulaſti. niſi velit iudici illius deferre vt ipſum remittat ad illum ꝯdemnādū: ſicut dicitur de metropolitano ꝙ poteſt abſoluere excōicatum a ſuo epiſcopo niſi velit ei deferre.j.ð ſen. excō. per tuas. Nec dicitur ferre ſentētiā in alienū ſubditum ſed in ſuū ratione criminis. vt dicunt pꝛime cōcoꝛdantie. ꝛ hec ſentētia bene ꝓbatur per hanc decre. quia etiam debent redire illuc: vbi delinquūt. ꝛ eſt argu. ad hoc. in aut̄. vt nulli iudi.·§·ſi ꝗs vo. coll̄. ix. ꝗ de hoc optime dicit et ꝯcoꝛdat cum hac decre. tamē ſi crimen facile fuerit poteſt de illo cognoſcere ſuus iudex. Si vo graue fuerit crimen remittit̄ vbi deliquit. ff. de re mili. deſertoꝛem. in ꝑn. ab hac tamen generalitate excipit̄ quilibet ſuperioꝛ ꝗ vbicūqꝫ crimen cōmittit ñ poteſt iudicari niſi a papa ſi agatur ad depoſitionem. Quid ſi crimē eſt tale ꝙ non inducat depoſitionem. Dicit Hug. ꝙ poteſt iudicari a ſuo maioꝛi ꝛ nō ab inferioꝛi ſi crimen committat ī ſua parrochia. Sed ſi archiepiſcopus committat tale crimen ī parrochia alterius archiepiſcopi. vel epiſcopi ſuffraganei alterius archiepi. dixit Hugo. ꝙ poſſit tunc iudicari ab illo archiepō vel epō. arg. ad ħ. xcvj. di. duo vbi Ambꝛoſius ratione criminis cōmiſſi in ſua parrochia excōicauit impatoꝛē. qð alias non auderet.

Super eo. Quattuoꝛ ſunt partes. Scda: ibi. Si vo. Tertia: ibi. Qui autem. Quarta: ibi. Qð ii. Pꝛima tractat de ſatiſfactiōe in vita vel in moꝛte. Secūda de ſatiſfactiōe in moꝛte. Tertia de volente ſatiſfacere in moꝛte ſed non valente. Quarta ð pena imponēda trāſgreſſoꝛib⁹. Ab. b Poterit. bene dixit ſi poterit. quia inanis eſt actio ꝛc. ff. de dolo. nam is.ꝛ.§.de reſti.ſpo.olim.ij.ꝛ.§.de ſolu. odoardus.§. de homici. ſicut dignū.ꝛ.j.de vſur.cum tu.ꝛ.xxiij.q.vj ſi res.ꝛ impoſſibiliū nulla eſt obligatio. ff. de reg.iur. impoſſibiliū.ꝛ.xxiij.q.iij.nabuchodonoſoꝛ. c De negetur. arg. ꝯtra. quia ſi aliquis penitentiā petat de aliquib⁹ crimib⁹ ꝛ non de ꝗbuſdā. penitētia tamen nō eſt ei denegāda.j.de pe.ꝛ remiſ. qð ꝗdam.ꝛ.xxvj.q. vj.cognouim⁹.ꝛ de peni.di.iij.·§·vl. arg. ꝯtra.xxiij. q.ij.legatur.ꝛ de pe.di.iij.ſunt plures. Quidam dicūt ꝙ hoc ſtatutum fuit ad terroꝛem vt denegetur penitētia de omnib⁹ niſi de illo ſatiſfaciat. quia talis penitentia non eſt fructuoſa. Alij dicunt ꝙ melius videtur ꝙ ſuper illo crimine tm̄ denegabit̄ penitētia ſed ſup alijs imponetur. ꝛ licet non ſit fructuoſa quo ad vitam eternam valebit ad mitius ſuppliciū ſubeundū. de pe. diſ. iij.·§·vlti.c.vlt. d Emēdationē.xiiij.q.vj.ſi res xvij.q.iiij.ſi quis clericus.ꝛ.xxiij.q.vlti.ſi quis mem/

brox.z.c.peſſimã.z.de pe.di.v.falſas. a ❡ Pro/deſſe.hoc q̃ʒtũ ad penã tp̃alez que p pctõ debet. Du/plex eni pena p quolibet pctõ debet eterna z tp̃alis.z hec eterna ſola cordis ɔtritiõe remittit.de pe.diſ.j.in p̃n.z.xxvj.q.vj.cognouim⁹.z tp̃alis que exteriori ſa/tiſfactiõe remit/titur que ſatiſfa/ctio ſi in hac vi/ta non fuerit cõ/pleta in purga/torio complet. argu.xxiij.q.v. q̃d ergo.z ita ſo/lẽnitas peniten/tie parum pdeſt q̃ ad penam pur/gatorij. valebit tamẽ quo ad vi/tam eternam ſi de peccato ɔtri/tus fuerit.
b ❡ Viaticuʒ qd oĩbus peni/tentibus eſt dan/dum. ſ. de pe.et remiſ.qd in te.z xvj.q.vj.ſi quis de corpe.l.di.pe/nitentes.
c ❡ Dare. hoc referas ad p̃mã partẽ.c. de illis q̃ nec in vita nec in morte ſatiſfa/cere volũt z poſ/ſunt.iſtis dene/ganda eſt peni/tentia in fine et alia ſacramenta eccleſiaſtica cuʒ in mortali dece/dãt.eo ſalua qd dixi primo cum perũt in vita pe/nitentiã de aliis criminib⁹.z ob/lationes talium nõ ſunt accipiẽ/de.ſ. de vſur. q2 in oib⁹.z. xvij.q iiij.miror.xc.di. c.ij.z.xxxiii q.ij latorem. Bern.
d ❡ Sepultu/re.hoc referas ad vltimã partem.c.de illis qui in mor/te penitent ſed ſatiſfacere non poſſunt.iſtis ergo dene/gatur ſepultura.id eſt.clerici non debent intereſſe.ſed cimiterium eis non denegat ad terrorẽ potius aliorũ vt alij cum poſſint ſatiſfaciant timore hmõi pene. ſed eis non nocet.ſic.ſ̃.de tornea.c.j.vbi de hoc. z argu. ꝙ cui ɔceditur qd eſt maius:non ɔcedit qd eſt minus vt ibi dictum eſt.Bern.

Excõicationi ❡ Due ſunt partes put duo ſũt dicta.Secũda:ibi.Illi etiam.Ab. e ❡ Ho/neſtis.vt.xxiiij.q.iij.ſi qs romipetas.ſ̃.de treu.et pa. c.ij. f ❡ Regulã fidei.illã.ſ.diliges pximũ tuũ ſi/cut teipm.de pe.di.ij.charitas.z.j.di. hũanũ genus.

ſiaſtica ɔcedãt. ❡ Qui aũt in ſanitate: obſtinata mẽte ñ penituerit vel emẽdauerit:et in morte ſecuritatẽ preſtare nequerit:ſolẽnitas penitẽtie
a parum pdeſſe videt (ſicut credimus)ſed de peccato cõ
b trito viaticum non negetur. ita tamen vt nullus clerico/ruʒ ſepulture illius interſit: nec eius elemoſynaʒ p̃ſumat accipe. ❡ Qd ſi qui p̃ſbyte/rox vel clericox: contra hoc in vita vel morte penitẽtias
c d dare:aut ſepulture intereſſe vel eorum elemoſynas acci/pere attentauerint:ſeu hui⁹/modi rapine participes inuẽ/ti fuerit: ordinis ſui damnũ irrecupabiliter patiant:z ec/cleſiaſtico beneficio careant.

Ex concilio Lateraũ. **Excõicari debent qui capiũt vl' ſpoliant fideles ex iuſta cau/ſa nauigãtes.hoc dicit p̃mo. Excõicati ſũt ſpoliãtes nau/fragiũ patientes niſi ablata reſtituant.h̃ ſecũdo. Ca. III**

Excõicationi ſubdant: qui romanos aut alios chriſtianos: p negociatione
e vel aliis honeſtis cauſis na/uigio vectoſ:aut capere: aut rebus ſuis ſpoliare p̃ſumũt. ❡ Illi etiam qui chriſtianoſ naufragium patientes(qui/
f bus ẽm regulam fidei auxi/lio eſſe tenent)damnata cu/piditate ſpoliant rebus ſuiſ: niſi ablata reddiderint:excõ
g municationi ſe nouerint ſub iacere.

Alexan.iij.panormi taneũ. archiepõ. **Ex princi/pis delegatione poſſunt pre/lati de raptu z aliis crimini/bus iudicare. penam tamen ſanguinis infligere non poſ/ſunt. Ca. IIII**

M archi/epiſcopatu tuo:qñq3 ſa/raceni mulieres chriſtianas
h et pueros rapiunt:z eis ab/uti p̃ſumũt.z quoſdam etiaʒ interdum occidere non verẽ/tur.cum autem exceſſus hu/iuſmodi rex ſicilie tibi z aliiſ
i epis cõmiſerit puniendos. ❡ Conſul.t.t.Rñ. ꝙ tales ĩ iuriſditiõe tua exiſtentes:pe/
k cuniaria poterl pena mulcta/
l re:z etiam flagellis afficere: ea moderatiõe adhibita: ꝙ flagella in vindictam ſangui/nis tranſire mĩme videant. ❡ Si vo ita fuerit grauis ex/ceſſus:ꝙ mortem vel detrun/cationẽ mebrox debeant ſu/
m ſtinere: vindictam reſerues regie poteſtati. Idem clare/mon:epiſcopo. **Incendiari⁹ eccleſie in morte penitens et abſolutus in cimiterio ſepe/litur.z heredes compellũt. ad ſatiſfaciendum.**

Capitulum V

et.l.di.põderet. g ❡ Subiacere.z ſic q̃ ɔ̃ h̃ faciũt ſunt ipõ iure excõicati z tenent infra ãnũ in q̃druplũ. C.de fur.in eũ.ff.de incẽ.rui.nau.l.j.z furtũ iſti cõmit/tũt.ff.de acq̃.re.do.q̃ rõne.§.vl. Nec fiſcus etiam ſibi aliq̃d vẽdicet in calamitate alteri⁹. C.de naufra.l.j.li. xj.cõit tñ dãnũ nauis reſarciet. ff.de incen. rui. nau.l.ratis.
g ❡ Subiace/re.poſt admoni/tionẽ vel poſtq̃ fuerit i mora cuʒ p̃nt reſtituere et non reſtituunt.
M archi. ❡ Cõis di/uiſio.Scõa: ibi Cõſultatiõi:que diſtinguit. z ſe/cũdũ mẽbx pſe/quit:ibi. Si vo Abbas.Sicu.
h ❡ Abuti. p/pter illud viciũ ira dei venit i fi/lios diffidẽtie.ſ. de exceſ.pla.cleri/ci.ſic.lvj. diſt.ſi gẽs ãglox. q2 ñ ſic hoĩes fecit de/us vt ſe illo vte/rent mõ. xxxij. q. vij. flagitia. Berij.
i ❡ Cõmiſerit. puniẽdos.dele/gare põt p̃nceps plat eccliax ca/ſa crialeſ:vbi cã ſanguis nõ ſeqt vt h.xxiij.q.viij ſepe. Iudiceſ vo i cauſis vbi etiã pena ſanguis in/fert clerici ɔſti/tui nõ debẽt .ſ. ne cle.vl' mona. ſed nec.z.c.cleri/cis.z.c.ſniam.
k ❡ Poteris. cõmutãdo penã ſtatutã q̃ eſt pe/na capitl. ff. ad l.cor.ɗ ſicca.l.iij.§.pe.z.C.ɗ adul.cũ vir. C.ɗ rap.vo. l.j.z i autẽ.vt nõ lux.ɔ̃ nat.coll'.vj. Qd iudex vnã pe/nã in aliã mutare poſſit.ẽ ad h̃ arg.ff.ɗ his q̃ no. ĩfa. q̃d g̃.§.pena.z.C.eo.ti.z ſi ſeuerior. Bern. l ❡ Fla/gellis.xiiij.q.vj.c.j.xij.q.ij.fratnitaſ. z.v.q.v.illi. q̃. ita ꝙ flagella ad ſanguinẽ nõ pcedãt.xxiij.q.vlti.is a q̃b⁹.z.c.ſeq̃n.Bern. m ❡ Reſerues.cũ ſis delega/tus.Si vo habes iuriſditionẽ tp̃alẽ: demãdes eã ali/cui cui h̃ cõpetat qd lʒ ẽm canõeſ.xxiij.q.iiij.illud. ſed nõ ẽm leges niſi qñ pficiſcit.ff.ɗ of.pcõ.ſolẽt: z.ff.de of.ei⁹ cui mã.ẽ iuriſdi.l.j.oĩa vo.hodie cõmitti pñt p̃t vltimũ ſuppliciũ aut mẽbri abſciſionẽ.i auc.ɗ coll'.§. ad h̃ adhibem⁹.coll'.ix. Lau.

In litteris tuis ꝯtinebat̃ ꝙ cũ .M. mult[is] fuiſſ[et] criminibus irretitꝰ: ꝗ eccle- a ſiarũ incendiũ diabolo inſtigante cõmiſerat tãdẽ in egritudine ꝯſtitutꝰ: accepta penitẽtia: de cõmiſſis ꝑ manũ ca- b pellani ſui fuit a ſnĩa anathematis abſolutꝰ: ſed moriẽs eccleſiaſticã ſepulturã habere nequit. ¶ Quapropt̃: ſi ita res ſe habet: mãdamꝰ vt corpus eiuſdẽ ap. ceſ. facias ĩ ci- c d miterio ſepeliri: ⁊ heredes eius moneas ⁊ cõpellas: vt his qbꝰ ille ꝑ incendium vel alio mõ dãna ꝯtra iuſticiaz irro- e gauerat: iuxta facultates ſuas ꝯdigne ſatiſfaciãt: vt ſic a f pctõ valeat liberari. Lucius iij. Burgieñ. epõ.

Raptꝰ nõ dr̃ vbi volẽs ꝓ matrimonio abducit̃. raptor tñ cuz rapta matrimoniũ cõtrahere põt. et poſt cõſũmationem matrimonij alter ſine cõſenſu alterius religionẽ ingredi ñ poteſt. h. d. cũ. c. ſeqñti. Ca. VI

g Cum cã que int̃. E. militem ⁊ vxorem eius vertitur. et. ĩ. ¶ Rñdemꝰ: ꝙ cũ h ibi raptus dicatur admitti: vbi nil ante de nuptijs agit̃: iſte raptor dici nõ debet: cuz habuerit mulier[is] aſſenſuz: ⁊ prius eam deſpõſauerit ꝙ̃ co- i gnouerit. licet parẽtes reclamarent a qbus eam dicit̃ rapuiſſe. ¶ Preterea cuz poſt mr̃imoniũ carnis cõmixtiõe ꝑfectum (teſte aplõ) vxor ſui corporis poteſtatẽ non habe- k at ſed maritꝰ: ⁊ econuerſo: ſi ꝓceſſiſſe mr̃imoniũ: vel ex ꝓbationibꝰ viri: vel ex mulie- l ris ꝯfeſſiõe claruerit: pꝰ mr̃imoniũ: ſine aſſenſu viri non potuit ipa monaſteriũ ingredi: aut alit̃ ꝯtinentiã ꝓfiteri ¶ Non ergo ꝓ eo ꝙ pꝰ mr̃imoniũ ꝯſummatũ: rapta per vim in monaſterio fuerit: viri poterit ꝯſortiũ declinare: maxime ſi probari nequeat: virum vt mulier ꝓfiteret̃ cõ- m tinentiã aſſenſiſſe. Inno. iij. epiſcopo Satoñ.

Rapta poteſt matrimonium contrahere cum raptore vbi datur libera facultas in contrahendo. Ca. VII

Accedens ad apoſtolicã ſedem. et ĩ. Rapta puella legitime cõ- n trahet cũ raptore: ſi ꝑor diſſẽ

In litteris tuis. ¶ Cõis diuiſio. Scda ps: ibi. Quapropt̃. Abbas. Sicu. a ¶ Diabolo inſtigante. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadente. b ¶ Anathematis: qd bñ potuit ĩ extrema neceſſitate. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadente: ⁊. xxvj. q. vj. pſbyter. incõſulto. d ꝯſe. di. iiij. ſcđm eſt. alias abſolui ñ potuiſſet niſi a ſolo papa. Incẽdiarij eni poſtꝙ̃ ſũt ab eccleſia publicati ab alio abſolui nõ pñt. ĩ. de ſen. excõ. tua nos Incẽdiarij ⁊ effractores eccleſiarũ ſũt ipſo iure excõicati: vt hic colligit̃. vt. ĩ. de ſen. excõ. ꝯqueſti. ꝑut ibi notari ꝯſueuit. Berñ. c ¶ Sepeliri. arg. ĩ. ẽ. c. ſuper eo. ſed ibi denegatur ſepultura ad terrorẽ alioꝝ nec poterat ſatiſfacere. hic poterat ſatiſfacere d ¶ Heredes hic habes ꝙ heredes tenent̃ ꝓ delicto defuncti. Sup ħ dicas. vt dixi. ẽ. de ſepul. c. vlti. que ponit ſimilez caſum et idem quaſi dicit̃ in vtraqꝫ. e ¶ Facultates defuncti. ſ. vltra vires hereditatis nõ tenentur ſi fecerint inuentariũ. C. de iur. delib. ſcimus. §. ſinañt: ⁊. §. ſeqñti. f ¶ Liberari. arg. ĩ. xxv. di. qualis. Sol. a venialibꝰ ⁊ a tpali ſatiſfactiõe liberat̃ quis in alio ſeculo ſed a pena eterna nunꝙ̃ vt ibi.

Cum cauſa. ¶ Diuidit̃. Nam in ꝑma parte ponitur deciſa ꝯſultatio. Scdo rñſio: ibi. Rñdemꝰ Que rñſio tria facit. Nam ꝑmo rñdet de rapto cũ redditiõe cauſe. Scda: ibi. Preterea. d ingreſſu ⁊ cauſaz reddit. Tertia de vtroqꝫ ꝯcludit: ibi. Non ergo. Ab. g ¶ Cum cauſa. Caſus. Quidam volebat ꝯtrahere cum quadã parentes eam ſibi dare nolebãt. tandem d ꝯſenſu puelle eam rapuit ⁊ cum ea ꝯtraxit ⁊ carnalit̃ eaz cognouit: demũ illa monaſteriũ intrauit: vñ miles illam tanꝙ̃ vxorem petebat: quia ſine licẽtia ſua monaſteriũ poſt carnalem copulã intrare non potuit. dicebat mulier: ꝙ non tenebat̃ ei tanꝙ̃ viro adherere. qr eam rapuit: ⁊ raptor cum rapta non poteſt ꝯtrahere. Ad hoc reſpondet papa ꝙ non fuit rapta cum ipſa ꝯſenſerit ⁊ poſt mr̃imoniũ ꝯſũmatũ religionẽ intrare non potuit viro inuito. licet rapta fuerit. quare ſi hoc

ꝯſtiterit debet ei reſtitui. h ¶ Admitti. ſm leges etiam in ſponſa ꝓpria raptus cõmittit̃. C. de rap. vir. l. vna ad mediũ. ſed canon ꝑiudicat vt hic. ⁊. xxvij. q. ij. §. j. ⁊. c. lex illa. qualitercũqꝫ aliqua ſit rapta bñ poteſt ꝯtrahere cum raptore. ſi prior diſſenſio tranſeat poſtmodum ĩ cõſenſum. ĩ. c. proxi. ⁊. xxxvj. q. ij. tria. ſed raptus non eſt vbi puella conſentit. vt hic patet. i ¶ Reclamarent: talis reclamatio non impedit mr̃imonium quia ſolo conſenſu ꝯtrahitur. xxvij. q. ij. ſufficiat k ¶ Sed maritus. ẽ. de conuerſi ꝯiuga. quidaz intrauit. T. l ¶ Confeſſione: ergo credit̃ mulieris ꝯfeſſioni in ꝑiudicium mr̃imonij ſpiritualis qd nõ fit in carnali. ẽ. de eo qui cogno. cõſang. vxo. ſue. ſuper eo. Sz aliud eſt in mr̃imonio carnali ⁊ aliud ĩ ſpũali. In mr̃imonio carnali ñ ſtatur ꝯfeſſioni viri ⁊ vxoris ſi ꝯtra mr̃imoniũ confiteantur: qr ſepe adinuicem colluderent et ſe pararentur. vt dicit ꝑdicta decreta. ſuper eo. Sed in ſpirituali matrimonio ſi aliqua de qua conſtat ꝙ fuerit primo vxor ante ingreſſum monaſterij poſtea confiteatur in iudicio ꝙ ante ingreſſum cognita fuerit a viro: debet ſibi reſtitui: qr eo inuito monaſteriũ intrare non potuit vt hic dicit. ĩmo ſi aliter confiteret̃ ſaluari non poſſet niſi ad viruz rediret. Non eſt enim credendũ ꝙ illa ſit ĩmemor ſue ſalutis. j. q. vij. ſancimus. argu. ad hoc. ẽ. de homi. ſignificaſti. ij. vnde reddenda eſt viro ſuo vbicunqꝫ cõfitetur vir ⁊ vxor. Ad diſſolutionẽ mr̃imonij carnalis non creditur illis niſi ſaltem adſit fama publica. xxxv q. vj. ſi duo. ſed vbi confitentur ad diſſolutionẽ mutue ſeruitutis propter adulterium bene creditur eis. ẽ. ti. proxi. c. penul. ⁊. ẽ. de diuor. ex litteris. Vincentius. m ¶ Aſſenſiſſe. arg. ꝙ ſolus ꝯſenſus ſufficit ad hoc vt alter ꝯiugum poſſit monaſteriũ ingredi. xxvij. q. ij. agathoſa. vbi de hoc. ⁊. c. ſi quis. ⁊. xxxiij. q. v. qui vxorem. De hoc dictum eſt ſatiſ. ẽ. de conuerſio. coniugato. in. c. vxoratꝰ. ⁊. c. ſequen.

Accedẽs. Cũ raptore ſꝫ ãtiqs canões ⁊ ſꝫ leges: ñ

poterat raptor ꝯhere cum rapta.xxxvj.q.ij.de puellis et.c.ſi autē.⁊.c.placuit.⁊.C.de raptu virgi.l.vna.§.ſi naũt.hodie ſecus vt hic.⁊.xxxvj.q.ij.deniq;.⁊.c.tria.Bern. a ¶Conſenſum.ſ.de ſpõ.ad id qḋ.et ſ.de deſpon.impu.de illis.arg.C.qḋ me.cã.l.ij.ff.de ꝯdi.ob tur.cau.ſi ob turpem.

tius ſe ipſe interficit q̃ me aggredit̃.arg.ff.ſi q̃drupes paupe.fe.dica.l.j.§.cũ arietes.⁊ arg.ſ.de homi.c.laſtor. Qui cum fu. ¶Breue eſt ⁊ vario modo intelligit̃. Et põt ſũmari ſm vnũ intellectũ vt in rubro. Et poteſt alit̃ ſũmari:vt.j.patebit ex varietate intellectum.Ab.Sicu.

De Furtis

Cõtinuata ē iſta rubrica.ſ.in p̃xi.ti.dic vt ibi. Abbas.Sicu.

Exo.xi. Qui fu ratur. homi nem.i.liberũ:q2 ſi furatur ſeruũ hac pena non tenet̃.ff.ad.l.fal.ḋ plag.l.vlti.ſed ſm canones hec pena non imponitur.ſ.ti.p̃xi.in archiep̃atu.xxxiij.q.ij.inter hec.Tan. Fures nõ eſſe orandũ q2 in mortali eos ꝯceſſiſſe ꝯſtat.xxiij.q.v.placuit. d ¶Diacono.in neceſſitate etiam laico.de ꝯſe.di.iiij.ſanctũ eſt de pe.di.j.quem penitet.v̾ſus fi.et diſt.vj.c.j.circa princi. e ¶Cõmunionem.i.euchariſtiam.ſ.l.di.penitentes.⁊ ſepulturam etiam ex quo ꝯfeſſi ſunt.xiij.q.vlti.c.vl.

a ſic traſeat poſtmodũ in ꝯſenſu m.⁊ qḋ añ diſplicuit:tandem incipiat complacere:dũmodo ad ꝯtrahenduꝫ legitime ſint perſone. De Furtis. Breue eſt ⁊ nõ ſummatur. Capitulum.I

b Qui furat̃ hominē et vendiderit:cõuictus:morte moriatur. Ex ꝯcilio triburiē. Furibus ⁊ latronibꝰ in peccato obeuntibus ſacramēta eccleſiaſtica deneganda ſunt ſecus ſi ī morte eos penituit

Fures ⁊ latrones Ca.II ſi in furãdo ⁊ dep̃dando occidunt̃:viſum eſt p̃ eis c non eſſe orãdũ.Sed ſi comp̃henſi aut vulnerati:preſbyte d ro vel diacono ꝯfeſſi fuerint e cõmunionē eis non negamꝰ Ex penitētiali theodori. Cõmittens furtum ex neceſſitate non multuꝫ vrgēte peccat.ſed nõ grauiter.vnde imponenda eſt leuis penitētia

Si quis p̃pter ne Ca.III ceſſitatē famis aut nuditatis furatus fuerit cibaf ria:veſtem vel pecus:peniteat hebdomadaſ tres.⁊ ſi reddiderit:non cogatur ieiuna

re. Hierony.ſuper parab. Nõ indicãſ furē p̃pter lucrũ qḋ ab eo conſequit̃ reus pec

Qui cũ cati eſt.Ca.IIII g fure partit̃:occidit ani h ma ſuã.nõ fur ſolũ:ſꝫ ille reus tenet̃:qui furti ꝯſciꝰ q̃rē i k te poſſeſſore ñ indicat. Alexan.iij.cremoneñ.epõ. Fur occultꝰ poteſt poſt reſtitutionē ⁊ penitentiã ad ſacros ordines p̃moueri Ca.V

Ex litteris tuis ĩnotuit. q.B.calicem quendaꝫ in eccleſia minus caute dimiſſum rapiens:longo tempore detinere preſumpſit.et.j. Mãdal mus quatenus ſi ſponte confeſſus fuerit:⁊ exinde eccle m ſie cuius calix fuerat ſatiſfecerit:nec eſt ſuper hoc nota n vel infamia manifeſta reſper o ſus:poſt peractam penitentip am:aut congruaꝫ partem penitentie(dũmodo alias idoneum ipſum eſſe cognoſcas) ad ſacros ordines non dubiq tes promouere. De Uſuris. Alexander.iij.in concilio Turoneñ. Uſura eſt lucrifacere fructus rei pignorate:fallit in caſu hic excepto. Capitulum. I

riet ate intellectum.Ab.Sicu. g ¶Partit̃:p̃ ꝯſenſum etiã accipiendo vel occultãdo.tales ei tenent̃ de furto.inſti.de obliga.q̃ ex delic.naſ.§.ſi v̾o ope. h ¶Nõ fur:hec ſt̃ v̾ba Hieronymi exponentꝰ p̄cedētia verba Salomonis. i ¶Poſſeſſore.i.dño vel quocunq; cuiꝰ intereſt.ff.de.v̾.ſig.interdũ. k ¶Indicat.et ita habes hic q̃ qs tenet̃ indicare furē.ff.ḋ recepta.l.j.et.ij.C.de fur.ciuile eſt.argu.ff.de iure fiſci.ex quibuſdã.§.diuus.C.ad.l.cornel.ḋ fal.maiorē.C.ḋ his q̃ ad eccle.ꝯfu.p̃nti:⁊.§.q̃ ſi in fundo.arg.ꝯ.ff.de p̄ſcrip.v̾.nõ ſolet.ff.de ꝯdi.ob tur.cau.l.iiij.§.vlti.vbi nõ peccat ſi aliqḋ accipiat vt iudicet.ſecꝰ v̾o ſm canones:vt hic patet:q2 ꝯſentire videtur:vnde

Si quis propter. ¶Breue eſt nec recipit congruam ſũmationē maxime p̃pter varietatē intellectuũ.Sũmari tamē poteſt ſic ſm cõem intellectũ vt in rubro.Abbas.Sicu. f ¶Peniteat. Ex eo enī q̃ penitētia imponit̃:colligit̃.q̃ modica fuerit neceſſitas.Si enī magna fuiſſet:nõ imponeret̃ penitētia.argu.ꝯ.de ꝯſe.di.v.diſcipulos:quia in neceſſitate omĩa ſunt cõia.arg.xlij.di.c.j.⁊.xij.q.j.c.ij.xxiij.q.vij.q̃ aũt.⁊.xlvij.di.ſicut hi.debuit enī credere dñm p̄miſſurũ.inſti.de obli.que ex delicto naſcũt̃.§.placuit.modica penitētia imponit̃:q2 modicũ peccauit.Sed quare non excuſat̃ mulier a fornicatiõe p̃pter neceſſitatē famis.ff.de ritu nup.palaꝫ.§.nõ eſt.ſicut a furto?Rñ.neceſſitatē res facta ē cõis.quã furatur.ſꝫ i fornicatione non eſt ita:imo potius debet quelibet mala pati q̃ malo ꝯſentire.vt.xxxij.q.v.ita ne. Item quare excuſor ab homicidio ſi ex neceſſitate me defendẽdo aliquē occido ⁊ nõ a fornicatione?Rñ.nõ interficio:imo po

dicit q̃ vterq; reus eſt. Ex litteris. ¶Cõis diuiſio.Scḋa:ibi.Mãdamus.Abbas.Sicu. l ¶Spõte.arg.q̃ mitiꝰ agit̃ cũ ſpõte ꝯfeſſo q̃ cũ ꝯuicto.l.di.p̄ſbyterũ.xij.q.j.non dicatis. m ¶Satiſfecerit.aliter penitere non põt dũmõ poſſit ſatiſfacere.xiiij.q.vj.c.j.⁊.ſ.de homici.ſicut.§.eos.⁊.j.ti.p̃xi.cum tu. n ¶Infamia:facti q̃ grauat opinionē.ff.de obſeq.a libe.p̄ſtãdis.l.ij.⁊ a p̃motiõe repellit.lxxxj.di.tantis daniel.⁊.xxxiij.diſt.laici.⁊.ſ.de ac.op̃s. o ¶Poſt pactã:q2 iam incipit eſſe qḋ non fuit.l.di.ferrũ.⁊.c.cũ exaudiero. p ¶Penitētie.ſ.ḋ tẽpo.ordi.ex lr̃arũ. q ¶Promouere.etiã ḋ iure cõi:cũ pctm̃ ſit occultũ.ſ.ḋ tẽpo.ordi.c.vl.⁊ p̄cipue ſm illos q̃ dicũt q̃ pctm̃ occultum nõ reddit hoiem irregularē ſm alios q̃ dicũt ꝯtrariũ:loq̃tur.c.iſtud de diſpẽſatiõe. De Uſuris. Quia vſurã exercēs rapinã ⁊ q̃dãmõ cõmittit furtũ.xiiij.q.iiij.ſi qs vſurã.⁊ ſubiacet reſtitu

tioni ſicut furtū cōmittēs ſeu rapinā: vt in.c.cū tu.§.e. id eo cōpeteti ordine ſūmittit ꝺ vſuris. Ab.

Plures clericoꝝ. ¶ Si creditor ꝑcipit ſortē ex fructib⁹ pignoris deductis expēſis tenet̃ pignus reſtituere debitori: ⁊ vnū caſum excipit. h.d. Vel ſūma aliter et ſic vt ī rubro. Diuidit̃ in tres ꝑtes. nam ꝓmo ꝓhibet clericis vſurā gñalit̃ ⁊ ñ noīatim certam ſpēz. Scd'a: ibi. Qđ ſi: penā addit. In tertia a ꝑdicta ſpē vnū caſū excipit: ibi. Niſi. Ab.

a ¶ Cōcilij. ſcʒ turon̄. cuius ē h̄ capitulū.

b ¶ In clero: maxime qꝛ idem eſt de laicis.

c ¶ Aliud genus: multa eniʒ ſūt genera vſurarū. arg. xiiij. q iij. c. j. ij. et. iij.

d ¶ Expenſ: deducēde ſūt expenſe: ⁊ qđ ſup eſt et fruct⁹. ff. ſolu. ma. fructuſ ff. de peti. here. ſi a dnō. in fi. et xij. q. ij. vobis: ⁊ C. de fruc. ⁊ li. expē. l. j. ⁊ ipſo iure ꝑ fruct⁹ ꝑceptos liberat̃ pignus. C. de diſtrac. pigno. l. j. ⁊. C. ꝺ pig. ac. l. j. ⁊. ij. fruct⁹ eni ſemꝑ cōputant̃ in ſortē. §. c. pxi. et. c. ꝯqueſt⁹: et h̄ expēſe iſte nō debēt eſſe ſuperflue: arg. ff. de rei ven. in fundo: ⁊ ille tm̄ ſūt deducende q̄ in ipam rē neceſſarie facte ſūt. ⁊ ꝑ fructib⁹ colligendis. C. de pig. in ſū. Pōt ergo rē retinere donec deducat expēſas: ſed q̄d: ſi reſtituit rem nōdū deductis expēſis: petat ꝑ ꝯditionez indebiti. ff. de impē. re. do. fac. l. qđ dicit̃. §. ſi dos: vel ꝑ ꝯriā actionē pignoraticiam. ff. de pig. ac. ſi neceſſarias.

e ¶ Poſt hmōi maxie qm̄ idē erat ante. xiiij. q. iiij. ſi q̄s oblit⁹: ⁊. §. eo. cū tu.

f ¶ Bñficiū: h̄ ita pōt intelligi puta laicus aliq̄s iniuſte detinet poſſeſſionē aliquā que fuerat clerico in bñficiū aſſignata: licitū eſt clerico de mãu laici taliter eam redimere vt eccleſia vel ipſe cleric⁹ fructuſ taliter ꝑceptos retineat. nec eſt vſura cum tm̄ ſuū recipiat: quia ſic forte poſſeſſio ad eccleſiā reuerteret̃ hoc modo: quia forte al's nō poterat recupari. ⁊ idem eſt ſi eſſet feudū eccleſie: quia fructus eccleſie: non cōputabit in ſortem. §. e. ꝯqueſt⁹: ſed eccleſia interim ſeruitia a vaſallo recipe non debet. ꝫ. de feudis. c. j. idem intelligo de laico ꝙ hoc modo ſibi licet redimere poſſeſſionē de manu iniuſti detētoris. alienā tñ̄ poſſeſſionē taliter retinere non poſſet: quia fructus illi non ſunt ſui. vnde ſi illos retineret vſura eēt.

Plures clericoꝝ. et
a §. Generał concilij decreuit auctas: vt nullus ꝯſtitut⁹
b c in clero: vel hoc vel aliud genus vſure exercere ꝑſumat. Et ſi quis alicui⁹ poſſeſſionē data pecunia: ſub hac ſpecie vel ꝯditione in pign⁹ accepe
d rit: ſi ſortem ſuā: deductis expenſis de fructibus iam ꝑceꝑit: abſolute poſſeſſionez reſtituat debitori. Si aūt aliquid minus habet: eo receꝑto: poſſeſſio libere ad dñiū
e reuertat̃. ¶ Qđ ſi poſt huiuſmodi ꝯſtitutum: in clero quiſq̄ꝫ extiterit: qui deteſtandis vſuraruʒ lucris inſiſtat: eccleſiaſtici officij periculum patiat̃. ¶ Niſi forte eccleſie
f beneficiū fuerit: qđ redimendū ei hoc modo de manu laici videatur. ¶ Idem cantuarieñ. archiepiſcopo ⁊ ei⁹ ſuffraga. Idem in effectu dicit cum precedenti. c. ſed addit tacite idem eſſe in laicis. naʒ in precedenti. c. tm̄ fuit facta mentio de clericis. Capi. II

Quoniam non ſolū viris eccleſiaſtic̄: ſed etiam quibuſlibet alijs ꝑiculoſum eſt vſurarū lucris intendere: auctoritate ꝑñtiū duximus iniūgenduʒ: vt eos qui
g de poſſeſſionib⁹ vel arborib⁹ quas tenere ī pignore noſcūtur: ſortem deductis expenſ receperīt: ad eadē pignora reſtituēda: ſine vſurarū exactione: eccleſiaſtica diſtrictione compellas. ¶ Idem in ꝯcilio lateraneñ. Māifeſti vſurarij ad cōionē altaris: eccleſiaſticam ſepulturā ⁊ oblationem offererēdā admitti ñ poſſūt: et clerici contra hoc faciētes puniunt̃. Ca. III

Quia in oīb⁹ fere locis: ita crimen vſurarū inualuit: vt
h multi alijs negocijs ꝑtermiſſis: quaſi licite vſuras exerceant: ⁊ q̄liter vtriuſq̄ꝫ teſtamenti pagina ꝯdemnent̃: ne quaq̄ꝫ attendant. ¶ Ideoq̄ꝫ ꝯſtituim⁹: ꝙ vſurarij manifeſti: nec ad cōionē admittant̃ altaris: nec chriſtianā (ſi in h̄
i pctō deceſſerint) accipiāt ſe
k pulturā. ſed nec oblatiōeſ eorū q̄ſq̄ꝫ accipiat. ¶ Qui aūt accepit: vel chriſtiane tradiderit ſepulture: ⁊ q̄ accepit
l reddere cōpellat̃ ⁊ donec ad arbitrium epī ſui ſatiſfaciat: ab officij ſui maneat executione ſuſpēſus. ¶ Idē panormitano archiepō. Nō licʒ inducere quē ad exercēdū vſuraſ

g Idem eſſet de clerico ſi poſſeſſionē eccleſie que non fuit ſibi ꝑ beneficio aſſignata taliter in pignus reciper. niſi de licentia eccleſie hoc faceret. q̄ſi ꝑcipiēdo eos noīe eccl'ie.

Quoniaʒ arboribus ſie. ꝫ. c. pxi. ⁊. §. eo ꝯqueſtus: et ꝫ. de emp. ⁊ vē. ad nr̄aʒ: ⁊. ꝫ. de pig. cum ꝓ. C. de pig. ac. l. j. ⁊. ij. C. ꝺ pac. pig. l. j et vl. ⁊. ff. ꝺ pig. ac. l. ſi ꝯuenerit.

Quia ī oī ¶ Iſte textus eſt multum allegabilis ⁊ mł'ta iura faciunt mentionē ꝺ iſto ꝯcilio lateranē. Et tria fac̄ Primo ponit factuʒ dānabile ꝑ ꝯſtitutiōis cauſam. Secūdo tripliciter punit vſurarios manifeſtos. Tertio punit dupliciť clericos tranſgreſſores. Secunda ibi. Ideoq̄ꝫ Tertia: ibi. Qui aūt

h ¶ Multi. ꝑ pterea. qꝛ multi ſūt ñ excuſant̃. ij. q. j. multi. in fi. ⁊ etiaʒ ſi oēs homies eſſent vſurarij. ſi. xxxij. q. vij. flagitia. cum in veteri teſtamento ⁊ nouo ꝓhibite ſunt vſure. §. c. pxi. imo etiam iure ciuili vſure ꝓhibite ſunt. vnde nullo iure peti poſſunt in auc̄. de eccle. ti. in prin. colł. ix. licet nō obſtetur: quia ibi dicit Iuſtinian⁹ ſe q̄ttuor ſynodos generales obſeruare: ſed nicena ſynodus eſt vna de q̄ttuor ꝑncipalib⁹ que ita obſeruari debent ſicut q̄ttuor euāgelia. xv. di. ſicut ⁊ ī nicena ſynodo ꝓhibent̃ vſure xlvij. di. qm̄ multi.

i ¶ Accipiāt ſepulturā. idē eſt ꝺ q̄libet quē ꝯſtat deceſſiſſe ī mortali. xiij. q. ij. ꝑ obeūtib⁹. xxiij. q. v. placuit. xxj. q. iij. Cyprian⁹. ⁊. ꝫ. ꝺ ſta. regu. monachi cū ſiłib⁹.

k ¶ Oblatiōes. ſic. xc. di. oblatiōes. ⁊. xvij. q. iiij. miror. ꝫ. ꝺ rap. ſup eo. ad fi. ⁊ nihilomin⁹ excōicādi ſt̄ ſi ñ ſatiſfaciūt. §. e. ꝑterea. ⁊. ꝫ. ꝺ iureiu. debitores. ⁊. c. ſe.

l ¶ Reddere. ſʒ cui debet

etiam pro pio ope. Ca. IIII

SUp eo vero. et. ĩ. ¶ Reſpõdem⁹ ꝙ cũ vſuraruꝫ crimẽ vtriuſqꝫ. T. pagina de a teſteť: ſuper hoc diſpẽſationem aliquã poſſe fieri nõ videm⁹. qꝛ cum ſcriptura ſacra b ꝓhibeat: ꝓ alteri⁹ vita mentiri: multomagꝭ ꝓhibendus eſt q̃s: ne etiã ꝓ redimẽda vita captiui: vſurarũ crimĩe inuoluať. Idem Salernitano archiepõ. Vſurarij qui ſũt ſoluẽdo coguntˀ ꝑ penas lateraneñ. concilij vſuras reſtituere: etiã q̃s ante cõcilium receperũt: ⁊ facultatib⁹ non extantib⁹: debẽt poſſeſſioni empte ex pecunia fenebri vẽdi ⁊ debẽtib⁹ recipe ſatiſfieri

QVm tu manifeſtos vſurarios: iuxta Ca. V c decretũ nr̃m qd̓ nuꝑ in concilio ꝓmulgatũ eſt: cõione altarꝭ ⁊ eccl'iaſtica p̱cepis ſe d e pultura ꝑuãdos: donec reddãt qd̓ tã praue recepãt. q̇dã f eoꝝ (ad excuſandas excuſatiões ĩ pctĩs) impudẽť affirmãt. illas dũtaxat vſuras reſtituẽdas: q̃ ſũt p⁹ inťdictuꝫ nr̃m recepte. et. ĩ. ¶ Sup hiſ g fra. t. Rñ. ꝙ ſiue ante ſiue p⁹ inťdictũ nr̃m vſuras extorſe h rint: cogẽdi ſunt ꝑ penã quã ſtatuim⁹ in ꝯcilio: eas his a q̇b⁹ extorſerũt vel eoꝝ here i dibus reſtituere: vel hiſ non ſupſtitib⁹: paupib⁹ erogare dũmõ in facultatib⁹ habeãt vñ ipſis poſſint eas reſtituere: cũ iuxta verbũ btĩ Auguſtini: nõ remittaťˀ pctm̃: niſi k reſtituaťˀ ablatũ. Illi aũt qui l nõ hñt in facultatib⁹ vñ vſuras valeãt reſtituere. non debent vlla pena mulctari: cuꝫ m eos nota pauptatis euidenť excuſet. Poſſeſſiões ṽo q̃ de vſuris cõparate ſunt: debent n vẽdi: ⁊ iparũ p̃cia his a q̇b⁹ vſure ſunt extorte: reſtitui. vt ſic nõ ſolũ a pena: ſꝫ etiaꝫ a peccato poſſint qd̓ ꝑ vſurarum extorſionẽ incurrerãt liberari. Idẽ Benueñ. archiepõ. Vendens rem plus ꝙ valeat qꝛ ſolutionem differt peccat niſi dubium ſit an tpe ſolutiõis erit valor rei variatus ⁊ vẽditor non erat vẽditurus tpe q̃ vẽdidit. Ca. VI

reſtitui⁹ danti⁹ non videtur. xvĩj. q. iiij. ſunt qui. xij. q. ij. nulli liceat. Ala. dixit ꝙ epõ loci: ſed potius credo ꝙ illi qui dedit ⁊ ille poſtea reſtituat ei a quo recepit. arg. ĩ. e. cũ tu. ⁊. ſ̃. de homi. ſicˀ dignũ. §. eos. **S**Uper eo. ¶ Põt itelligi dupliciť. Primo ĩ mutuante. Secũdo in recipiẽte vſuras. Et ꝭm primũ intellectũ. h. d. Etiã ꝓ opere pio nõ licet vſuras recipe qñ ꝑ receptioneꝫ dať cã vſure comittende. h. d. Vel ſic ⁊ clari⁹ vt in rubro. Et iſta lectura colligiť ex deciſa. Diuidiť. Nam p̃mo ponitur deciſa ꝯſultatio. Scdõ reſponſio: ibi. Reſpondem⁹: ⁊ reſponſionẽ ꝓbat ꝑ argumẽtum a maiori. Ab. Si a ¶ Diſpenſationẽ. arg. ꝙ p̄textu boni malũ fieri nõ debet j. q. j. nõ eſt putãda. xxxiij. q. v ſi dicat. ⁊. xiiij. q. v. c. j. ij. ⁊. iij. et. c. neqꝫ. arg. ꝯ xxviij. q. j. non oportet. dic vt plene dictum eſt ſ̃. ne cle. vł mona. nõ magno. ĩ magna notula. b ¶ Mentiri xxij. q. ij. ne quiſ arbitreť: ibi d̓ h̃ **Q**Vm tu. ¶ Diuidiť Nam in p̃ma poniť ꝯſultatio tres articulos ꝯtinens q̇rũ duo ſunt deciſi. Scdõ ordinate ad illos rñdet: ibi Sup his. Ab. Sicu. c ¶ Decretũ. ſ. e. qꝛ in oĩbuſ d ¶ Priuãdos. ⁊ ita canon ille. qꝛ in oĩb; non ẽ late ſniẽ ſed ferẽde. B. e ¶ Donec. ꝭ ꝯ̃cito reſtituunt ſunt ipõ iure reſtituti cõioni. arg. lxxxj. di. ſi q̇ ſunt. tñ poſt ſatiſfactionẽ relaxãdũ eſt interdictũ. f ¶ Ad excuſandas. hec verba ſunt Auguſtini q̃ habes. xvj. q j. p̃dicator. g ¶ Siue poſt. arg. ꝙ ꝯſtitutio retrotrahiť. ⁊ h̃ ideo dicit: qꝛ crimẽ iſtud ante illã ꝯſtitutionẽ ꝓhibitũ erat vtroqꝫ teſtõ. ſ. c. ꝑxi. h̃ enĩ diuinũ fuit p̃ceptũ. xiiij. q. iiij. qm̃ multi. qñ ꝯſtitutio retrotrahať dictũ fuit. ſ. de ꝯſti. c. vlti. h ¶ Per penã ſtatutã. ſ. e. quia ⁊ etiã ꝑ excõicationẽ. ĩ. e. p̃terea. Sꝫ q̃re fit mẽtio in oĩb; cõmiſſiõib; de pena illius canonis qꝛ et nõ de excõicatiõe. Rñdeo qꝛ ab illa ſemꝑ incipiendũ eſt tanq̃ a mio̾i ⁊ poſtea infligẽda ẽ maior ſi hoc meruit ꝓteruitas ꝯtumacꝭ. ſ. vt li. nõ ꝯteſta. c. qm̃. in fi. i ¶ Nõ ſupſtitib;. Sꝫ pone ꝙ ille cui debet reſtitui vſura longe ſit abſens. nunq̇d teneť vſurari⁹ mittere ad eũ vſuras⁹ teneť q̇dẽ: ſed ſumptib; illi⁹ abſentꝭ arg. ff. de ope. li. ope enĩ. Si aũt ſump⁹ itinerꝭ rei ſũmã excedãt det paupib;. arg. hui⁹. c. ⁊. ij. q. vj. anteriorũ. Et h̃ intellige ſi vſurari⁹ nouit vbi habitet: qꝛ ſi ignoret nõ teneť inq̇rẽdo vagari. arg. ff. de ope. li. ꝙ niſi in fi. ⁊ q̃uſqꝫ p̃t fieri reſtitutio illi q̇ ſoluit nunq̃ illa pecunia debet dari paupibus. ſ. de homi. ſicut dignuꝫ. §. eos. ⁊. ſ. de iure iu. cã te. k ¶ Reſtituať xiiij. q. vj. c. j. l ¶ In facultatib;. ⁊ lꝫ amiſerit vſuras nihilomin⁹ tñ tenẽtur ꝓpť morã q̃ illis nocere dꝫ vñ oĩa refundere debẽt ſi alias facere pñt. arg. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. rectiſſime. ff. de leg. j. cum res legata. ſed ſi nihil hñt liberãtur ex toto vt h̃. Si tam̃ ad pinguiorẽ fortunaꝫ ꝑuenerit teneť vt prius. ſ. d̓ ſolu. odoard⁹. ⁊. ff de ceſ. bo. ſi debitoris. arg. xxvj. q. vj. ſi q̇s d̓ corpore. ⁊. c. de his ṽo. ⁊ inſolidum. nec habeť rõ ne egeat. licet alias dicat lex ꝙ qui bonis cedit non ꝯueniť poſtea: niſi inq̃ztũ facere põt. ff. de ceſ. bo. is q̇. Ala. m ¶ Euidenť. ſi enĩ credať hr̃e ṽberib; veritas eruať. v. q. v. illi q̇. xiiij. q. vj. c. j. vel iuret ſe nõ hr̃e vñ reddat ꝙ poti⁹ videť qꝛ nõ debet vlla pena puniri vt h̃ dicit: qꝛ inanis ẽ actio ⁊c̃. ff. d̓ dolo. nã is. ⁊. ſ̃. de reſti. ſpo. olim. n ¶ Vẽdi. Ex h̃ videť ꝙ ad quẽcũqꝫ ꝑueniat res empta d̓ pecunia vſuraria teneť illã reſtituere: licet enĩ res empte ex tali pecunia ꝑuenerãt ad filios vel ꝯſanguineoſ vſurarioꝝ ⁊ nihilomin⁹ venduntˀ vt hic dicit. qꝛ res illa ſuccedit loco alterius pecunie. ff. de le. ij. impator. ĩ fi. et. ff. de leg. iij. fideicõmiſſa. §. ſi rem ſuam. ⁊. ſ̃. vt lite penden. eccle. vbi de hoc qd̓ verum eſt vbi ex cauſa lucratiua res peruenit ad ipſum. Si ṽo ex alia cauſa puta quia emit ignoranť: ſecus eſſet forte. ⁊ ſpeciale ẽ hoc in re empta ex pecunia fenebri: alias regulare ꝙ in re empta ex pecunia tua non noĩe tuo nihil iuris habes. C. de rei ven. ſi ea pecunia. ⁊. C. de ꝓba. ad ꝓbationẽ. ⁊. ff. de fur. qui vas. in fi. alium caſum habes. C. de rei ven. ſi vt ꝓponis. tertiũ. C. arbi. tute. l. iij. ⁊. ſ̃. de pecu. cle. inquirendũ. Ala.

In ciuitate ❡ Scḋm cōem intellectū ſūmaṫ vt in rubro. Cōis diuiſio. Scḋa pars: ibi. Licz. Ab bas. Sicu. a ❡ Comparāt. nō decepti in iuſto p̄cio. ſed ſcienter plus emerūt ꝓpter dilationē ſolutiōis ſi enī decepti eſſent q2 darent vltra p̄cıū iuſtū non haberet ſpēm vſure q2 licet ꝯtrahentib9 ſeſe adinuicem decipere. ff. de mino. i cauſe. §. in p̄cio vſq3 ad dimidiū iuſti precij. ſ. de emp. ⁊ ven. c. cū dilecti ⁊ c. penl'. C. de reſcin. vē. l. ij. Ala.

b ❡ Non valent. imo videṫ q2 tm̄ valeat: reſ enī tm̄ valet q̄n tum vendi poteſt. ff. ad trebellia. l. j. §. ſi heres. ⁊. ff. ad. l. fal. querebaṫ. et ff. de fur. ſi quis vxori. §. vl. ⁊. ff. de dona. cauſa mor. l. mortis cā. §. vlti. ⁊. ff. ad l. rho. de iac. l. ij. §. portio. precia enī rerum nō ex affectu ſinguloꝝ ſed cōiter eſtimantur. ff. ad. l. fal. precia. argu. ꝯtra. ff. man. cū ſeruus. ſed h̄ non fuit emptio facta eſtimatiōe cōi. B.

c ❡ Ex forma. ſi. ſ. de pig. illo vos. ⁊ ita forma contractus inſpici debet ad hoc vt vſurarius cenſeaṫ: q2 omne eſſe eſt ex forma. ſed non eſt ſemꝑ verum in caſu iſto. vt. ī. dicitur. Bern̄. d ❡ Uſurarū. arg. ꝯtra. ī. eo. ꝯſuluit. ibi ſoluiṫ. Bern̄. e ❡ Venditores. iſti venditores ꝓpter dubiū excuſanṫ a peccato. alias nō venditurī. ī. e. c. vlti. in fi. vnde ꝓpter dubiū excuſanṫ a peccato vſurarū: ⁊ expone peccatū. ſ. vſurarū. ī. e. c. vlti. ⁊ ẜm illam intellige iſtam: licet enī ex forma non ſit ꝯtractus vſurari9: pōt tamen fieri in fraudē vſurarum vnde eque teneṫ. arg. ſ. de pigno. illo vos. ⁊ qḋcunq3 nomē imponas vſura eſt. xiiij. q. iij. c. j. et. ij.

f ❡ Niſi dubiū. ī. e. c. vlti. vbi de hoc: i tali dubio potius eſſet abſtinēdū q2 q̄nq3 dicunt aliqui ſe dubitare vbi nō eſt dubitādū ⁊ ecōuerſo: ⁊ tutior via ē eligēda. ī. ḋ cle. excō. mi. illud. vñ dicit ſaluti ſue bene ꝯſulerēt ⁊c. q2 piculū eſt in his. Bern̄. g ❡ Occultari. q2 ſecretoꝝ de9 cognitor ē. xxxij. di. erubeſcāt. ⁊. ij. q. v. cōſuluiſti. quē nō latet peccati q̄litas neq3 peccātis affectus. xxiij. q. iij. deus quib9. Lan

P Reterea ❡ Due ſūt ptes. Scḋa: ibi. Si laici Ab. Sicu. h ❡ Interdicas. xiiij. q. iij. ⁊. q. iiij ꝑ totū. ⁊. xlvij. di. qm̄ multi. i ❡ Suſpēdas. Taliſ enī repelliṫ ab obtento vt hic dicit. ⁊. xiiij. q. iiij. ſi qs oblit9. ⁊. c. qm̄ multi. ⁊ repelliṫ ab obtinēdo: multo fortius. ī. de exceſ. pla. inṫ dilectoſ. Sz nunqd eps pōt cū tali diſpēſare. Dico q2 ſic poſt ſatiſfactionē ⁊ penitentiam q2 hoc non ꝓhibeṫ. ⁊ hoc ꝓbatur ꝑ hanc decre. in antiqua dicebaṫ q2 ad pn̄tiā pape tales mittantur. vñ collige q2 epi cū talibus miſicordiṫ agere pn̄t. De hac materia tradiṫ. ſ. de iudi. at ſi clerici. k ❡ Excōicatiōis. ꝓmo inflicta pena illius ꝯſtitutiōis. ſ. eo. qui in omnibus

I N ciuitate tua dicis ſe pe ꝯtingere: q2 cū q̄dam piper ſeu cynamomū ſeu al's a merces cōparāt: que tūc vl b tra q̄nq3 libras non valent: et ꝓmittūt ſe illis a quib9 illas merces accipiunt: ſex libras ſtatuto termino ſolituros ❡ Licet autem ꝯtract9 c hmōi ex tali forma non poſ d ſit cenſeri noīe vſurarū: nihi e lomin9 tamē venditores pec f catū incurrunt: niſi dubium ſit merces illas plus minuſue ſolutionis tempe valituras. ⁊ ideo ciues tui: ſaluti ſue bene ꝯſulerent: ſi a tali ꝯtractu ceſſarent. cum cogitationes hominū oīpotenti g deo nequeūt occultari. I dē

Uſurarius monitus nō deſiſtens ſi clericuſ eſt ab officio et beneficio ſuſpendiṫ ſi laicus excōicaṫ. Ca. VII

P Reterea parrochianis h tuis vſuras recipere interdicas: qui ſi parere ꝯtempſerit ſi clerici ſint: eos ab officio i beneficioq3 ſuſpēdas ❡ Si laici: vſq3 ad dignā ſatiſfacti k onem: ipſos vinculo excōicationis aſtringas. I dē abbati ⁊ fratrib9 ſancti Lauren.

Fructus rei pignorate computari debent in ſortem. ⁊ excipit vnū caſum Ca. VIII

C Onqueſtus eſt nobis C. clericus. et. ī ❡ Diſcre. ve. mandam9 quaten9 ſi terram ipſam titulo pigno ris detineretis: ⁊ de fructibus l eius ſortem recepiſtis: predictam terram clerico memorato reddatis ❡ Niſi terra ip m ſa de feudo ſit monaſterij veſtri. I dem epiſcopo placentino.

Heres vſurarij filius vl' extraneus vſuras extortas per defunctum reſtituere cōpellitur. Capitulum. IX

C Onque ❡ Primo ponit deciſam q̄ſtionem. Secundo puiſionē: ibi Diſcretiōi. Tertio exceptionem ibi. Niſi. Ab. ſi. l ❡ Recepiſtis deductis etiam expenſis. vt. ſ. c. j. et. ij. vbi ḋ h̄ m ❡ De feudo In iſto caſu fructus n̄ cōputantur in ſortem. interim tamē non debent ſeruitiuz recipere a vaſallo: nec eſt vſura ſic. ſ. de feudis. c. j. in q̄ caſu pōt intelligi. ſ. eo. c. j. ſed ibi illḋ exponitur: dic vt ibi. Habeṫ ergo vnū caſum in q̄ non cōmittitur vſura vltra ſortem recipiendo. vt. ſ. e. c. j. ⁊ h̄ fauore eccleſie. Itez ⁊ in alio. ī. e. ſalubriter. alias etiam poſſet attentari q2 vſure poſſunt peti etiam ẜm canones. vt cum vendo tibi prediuum ⁊ trado ⁊ percipis fructus. nec ſoluis mihi preciū ad terminū. arg. C. ḋ vſu. l. ij. q2 hmōi vſure: n̄ q̄ſi vſure: ſ3 q̄ſi intereſſe petūṫ. arg. xiiij. q. iiij. qm̄ multi. ibi ad queſtum. ⁊. c. ſi quis oblitus: ibi aliqua incrementa. ⁊ ff. pro ſocio. ſocium qui. damna vo ⁊ intereſſe ẜm canones peti poſſunt. xij. q. ij. ſi quis ḋ clericꝭ. ⁊. ſ. ḋ fo. compe. dilecti. ⁊. ſ. de fideiuſ. peruenit. ⁊. c. ꝯſtitutis. et arg. ff. de eo qḋ certo. lo. l. ij. §. vlti. ⁊ maxime in cōtractibus bonefidei: vbi vſure veniūt ex mora. ff. de vſu. mora. §. in bone. ⁊. ff. de pericu. ⁊ cōmo. rei ven. l. vlti. ⁊. C. de ac. emp. ⁊ ven. fructus. quia nec diciṫ vſura ſed potius intereſſe: quia non dicit recipe vltra ſortem: ⁊ qḋ dicit q̄cq̄d ſorti accedit vſura ē: illud pōt intelligi i mutuo: vel vbi aliq̄d excogitaṫ in fraudē vſurarū. Illud nō. q2 duo ſūt ꝯctus q̄ ḋ ſui natura volūt eē ḡtuiti vt mutuū ⁊ cōmodatū. Mutuū eī niſi ſit gratuitū ſtatim vſura ē. vñ illud mutuū dātes: nihil inde ſperātes. ī. e. ꝯſuluit. Itē cōmodatū ſi nō ſit ḡtuituz et pecunia recipiaṫ ꝑ re cōmodata deſinit eē cōmodatū in locationē trāſire videṫ nō tn̄ ē vſura. Itē ſi vendo tibi fūdū iuſto p̄cio ea lege vt q̄ncūq3 tibi ſoluero p̄ciū qḋ mihi das fūd9 ad me reuertaṫ. C. ḋ pac. inṫ emp. et vē. l. ij. i caſu iſto lucraṫ fruct9: al's ſi modicū eēt p̄ciuz pſumiṫ ꝯct9 i fraudē vſurarū. ſ. ḋ emp. ⁊ vē. ad nr̄am et p̄cipue ſi emptor ꝯſueuit exercere vſuras. ſ. ḋ pig. illo vos. Itē vbi pecūia daṫ ad pōpā poſſū inde recipe

mercedē q: nō ē mutuū: ſ poti⁹ cōmodatū ſiue locatio ff. cōmo. ſi mihi. §. ñ pt. ⁊. l. ſeqn. Itē vbi aliqd appōitˀ noīe pene: dum tñ non in fraudē vſurarū. xij. q. ij. fraternitas. tñ in oīb⁹ predictis caſib⁹ non dicunt vſure ſ d potius intereſſe videntur. Lau.

cipere ex tali ſpe. arg. j. q. ij. ꝙpio. imo naturalit debitor eſt illi obligatus ad antidota. ff. de peti. here. ſed ſi lege. §. ↄſuluit. ⁊. ſ. de teſta. cum in officijs. Ala.
d ¶ In lege. xiiij. q. iij. c. ij. et. iij. B. e ¶ Male agere. arg. ↄtra. ſ. eo. in ciuitate. illud intelligit ꝙtū ad iudicium eccleſie. ⁊ pōt excuſari illud ꝓpt dubiū iſtud ꝺ iu dicio anime vt hic patet: ⁊ ita non eſt ↄtra ibi quo ad formam ↄtractus vſurarij non dicūtur. ſed iſti ꝓpter intentionem quaꝫ habuerūt iudicandi ſunt in iudicio anime male agere ⁊ inducendi ſunt ſed ñ compellendi vt ſic recepta reſtituāt. nec tanꝙ vſurarij puniendi ſunt: ſed reuera quo ad deum vſurarij videntur: quia reſtituere tenent ſic accepta. Et hic habes manifeſte ꝙ intentio facit hominē vſurarium intellige cum effectu. ſic et expectatio. xiiij. q. iij. c. j. et q. iiij. ſi quis clericus. Bern.

Tua nos ¶ Coīſ diuiſio. Secunda ibi. Tue igit. ab
a ¶ Cogendi. tenent filij ꝑ parentib⁹ ꝑ hereditaria portiōe: et illi ad quos bona vſurarioꝝ ꝑuenerūt vt h dicitur. ⁊. ff. de regu. iur. ex q pſona. Sed pone ꝙ alter heredū efficiat non ſoluendo ante reſtitutionē vſurarū nunqd alter cōuenit inſolidū? non videt. ff. de fideiuſſo. int eoſ. §. cū inter. arg. ↄtra. ff. cōmo. ſi mihi. §. heres. ⁊ ff. ꝺ fideiuſſo. inter fideiuſſores. ff. de fideiuſ. tu. l. ſi fideiuſſores. Satis poteſt dici ꝙ inſolidū cōueniri poſſunt: q: oīa bona defuncti erant illi obligata. arg. ſ. eo. cum tu. ⁊ pci pue cū ſuccedit in crimen: heredis eni ſuccedētis in viciū par fortuna habēda eſt. C. de fructi. et li. expen. l. ij. et etiam heredis ignorātia defuncti viciū non excludit. ff. de diuer. tēpo. pſcp. cū heres. Si g heres ſuccedat i bonis defūcti ſiue heres idē crimē cōmittat ſiue non: ſemper tenet reſtituere vſuras quas defunctus extorſit in ꝙtum ſe extendit illius hereditas vt hic patet: ⁊ ecōuerſo heres poteſt repetere vſuras extortas a patre. j. e. Michael

Tua nos duxit frat. cōſulendos: qd ſit de vſurarioꝝ filijs obſeruandū: q eis in crimine vſurarū defūctis ſuccedunt: aut de extraneis ad quos bona vſurariorum aſſert ꝺuoluta? ¶ Tue igitur queſtioni litteris preſentibus rñdem⁹. ꝙ filij ad reſtituēdas vſuras ea ſūt di a ſtrictione cogendi: qua parētes ſui ſi viuerent cogerent. idipſum etiam ↄtra heredes extraneos credimus exercēdum. Urbanus. iij. Mutuans ea mente vt vltra ſortē aliquid recipiat tenet in foro anime ad illud reſtituēdū ſi ex hoc aliquid ↄſecutus ē: idem in non dante parabolā iuramenti niſi aliquid inde recipiat: ⁊ idem in vendente rem plus ꝙ valeat quia differt ſolutionē. Ca. X

Conſuluit nos tua deuotio: an ille in iudicio animarū qſi vſurarius debeat iudicari: qui non al's mutuo traditur⁹ eſt: eo ꝓpoſito mutuam pecuniā credit: vt licet oī ↄuentiōe ceſſante: pl⁹ tamen ſorte recipiat? ⁊ vtrū eo dem reatu criminis inuoluatur: q vt vulgo dicit: nō alit b pabolam iuramenti ↄcedit: donec (ꝙuis ſine exactione) emolumentū aliqꝺ inde pcipiat? ⁊ an negociator pena ↄſimili debeat ↄdemnari: q merces ſuas longe maiori ꝑcio diſtrahit: ſi ad ſolutionē faciendā ꝓlixioris temporiſ dilatio ꝓroget: ꝙ ſi ei incontinenti pretium pſoluatur? ¶ Uerum quia quid in his caſibus tenendū ſit: ex euangelio luce manifeſte cognoſcitur: ī quo dicit. Date mu c tuum: nihil inde ſperantes. hmōi homines pro intentiōe lucri quam habent (cum oīs vſura ⁊ ſupabūdantia ꝓhi d beatur in lege) iudicādi ſūt e male agere. ⁊ ad ea que taliter ſunt accepta reſtituēda: in animarū iudicio efficacit inducendi. Inno. iij. prelatis in regno francie conſtitutis. Manifeſtus vſurarius appellans ad ſubterfugiendum reſtitutionem audiendus non eſt. Ca. XI

Quam pernicioſum. et j. Madam⁹ qtenus manifeſtos vſurarios: maxime qs vſuris publice renūciaſſe cōſtiterit: cum aliquis eos ↄuenerit de vſuris: nullius permittat appellatiōis ſubter f fugio ſe tueri. Idē narboñ. archiepō. Per ſubtractionē cōionis chriſtianoꝝ ⁊ per ꝑncipes ſeclares cogēdi ſūt iudei ad vſuras reſtituēdas. Ca. XII

Poſt miſerabilē. et. j. Iudeos ad remittēdas chriſtianis vſuras g ꝑ ꝑncipes ⁊ ptātes cōpelli ꝑ

Quam. ¶ Cōmunis diuiſio. Secunda: ibi. Mādamus. Ab. Si
f ¶ Se tueri. idem eſt in quolibet crimie manifeſto. ſ. de appel. cum ſit romana. alias iniuſte grauaret ñ ē appellatio deneganda: ſic mlt totiēs ↄdemnaretur iniuſte qui foret abſoluēdus. ſ. de excep. cum inter. ⁊ ita intellige de his qui appellāt exiſtēdo in crimine ⁊ hoc ↄſtat. quia non exprimit iuſtam cauſam appellandi alias non audiretur ante ſententiā appellās ſ. de appel. vt debitus honor.

Conſuluit. ¶ In prima ponit ↄſultatio tria ↄtinens. In ſecūda ſimul ad oīa rñdet: ibi. Uerum. Ab. Sicu. b ¶ Concedit. ff. qꝺ me. cau. l. vl. §. ſi venerator. c ¶ Sperantes. ſupple cauſa mutui in ſpe lucri ꝑncipaliter poſita. ſecūdario tamē aliquid ſperare non puto malum vt ⁊ ipſe ſeruiat illi. argu. lxj. di. quid proderit. ⁊. lix. di. ſi officia. nec etiā re

Poſt. ¶ Ponit duplicem ꝓuiſionē ↄtra iudeos vſurarios. Secūda: ibi. Donec. Ab. Sicu.
g ¶ Principes. quoꝝ legibus in tpalib⁹ ſubijciunt iudei. viij. di. quo iure. ⁊. C. de iude. iudei. quia ſi ad nos veniunt ꝓteguntur. ſ. de iude. ſicut. ⁊. C. de iude. nullus. pari ratione alios ↄtra eos ꝓtegamus. arg. ſ.

cid imꝰ ſecl'ares. ¶ Et donec eis remiſerit: ab vniũſis chriſtifidelibꝰ: tã ĩ mercimonijs ꝗ̃ ĩ alijs ꝑ excõicatiõis ſñiaʒ
a eis iubemꝰ cõionẽ oĩmodam
b denegari. Idem Mutinenſi epõ. Nõ obſtãte iuramẽto ð nõ repetẽdis vſurꝭ ꝑ debitorem pſtito põt iudex ex officio ſuo vſurarium ad reſtituendas vſuras compellere. Capitulum. XIII.

Quas dudũ recepimus qõnes: ꝙ q̃dã vſurarij eos qbꝰ dãt pecuniã ad vſuram: pſtare faciũt iuramẽtũ: ꝙ vſuras nõ repetẽt: ⁊ ſuper his q̃s ſoluerint nullã moueant qõnẽ. ¶ Nos igiť rñdemus: vt vſurarios ipõs mo. pre. ꝑ cen. ec. ap. re. cõpellas: añ vſuraꝝ ſolutionẽ ab earũ
c d exactiõe deſiſtere: vel reſtituere ipãs poſtq̃ꝫ fuerint ꝑſolute, ne de dolo ⁊ fraude ꝯtin-

de mu. pe. ꝑ totũ. maxime in his in q̃bꝰ legẽ ſuã offendunt. ẜ. eo. ꝯſuluit. ⁊. xiiij. q. iiij. q̃m. ⁊. c. vlti. Vincen. a ¶ Cõionẽ: ſic. ĩ. e. q̃to. b ¶ Denegari. Nõ eſt dubiũ q̃n pena corꝑali puniant iudei ꝑ eccl'iaʒ ⁊ etiã pecuniaria. xxviij. q. j. ſepe. in fi. xvij. q. iiij. cõſtituit. ita tñ ꝙ vſq; in vindictã ſanguinis nõ ꝓcedãt. ẜ. e. de rap. in archiepãtu. Sʒ ꝯ̃ q̃a nihil ad nos de his q̃ foris ſũt. ij q. j. multi. ⁊. ẜ. ð diuor. gaudemꝰ So. qð dicit ibi nihil ad nos ⁊c̃. illð intelligit inquãtũ offendũt. ſed inq̃ꝫtũ hoĩeʒ offendũt ſecꝰ eſt: Vl' põt intelligi illud de directa cohertione quaʒ in eos nõ exercemus: ſecꝰ de indirecta vt hic: ⁊ ẜ. ð deci. c. ð terris. cuʒ etiã ꝓpť delictũ efficiunť de foro nr̃o. ẜ. ð iudi. nouit. ⁊. ẜ. de fo. cõpe. cũ ſit generale. ⁊. vj. q iij. placuit. ⁊. ẜ. ð rap. c. j. ⁊ de hoc dictũ eſt. ẜ. ð iude. ita q̃zũdã. b.

Quas du ¶ Vſurarius q̃ fecit debitorẽ iurare de ſoluẽdis vel de nõ repetendis vſuris eccl'iaſtica cenſura cõpelliť ab exactione deſiſtere: ⁊ exactos reſtituere. h. d. Vel aliter ſic vt in rubro. Cõis diuiſio. ſcða ibi: nos. Abbas. c ¶ Deſiſtere. relaxato prius ſacramẽto. ẜ. de iureiurã. ex administrationis. ⁊ hãc relaxationẽ põt petere qui iurauit: cũ huic petitioni nõ renũciauerit: vt. ẜ. de renũ. cũ inter. P. ⁊. ẜ. qð me. cau. ad audientiaʒ. imo ⁊ ſi iurauit non petere abſolutionẽ põt illud denunciare. ẜ. de iureiur. quẽadmodũ. Et licet ob priuatũ cõmodũ denunciet non tñ repelliť ab ea: quia proderit vſurario cũ penituerit: argu. viij. q. j. ſunt in eccl'ia. d ¶ Vel reſtituere: ſic. ẜ. de iureiurã. debitores. ⁊. ẜ. de emp. et vendi. ad noſtram.

Quia. ¶ Primo ſtatutũ cuius cauſam pmittit. ibi: ſtatuimus. Abbas. e ¶ In legẽ. eandẽ. ſcʒ. ff. qð me. cau. iſti quidẽ. ⁊. ẜ. ð appel. an ſit. ⁊. c. cõſtitutis. ⁊. C. de iur. deli. ſcimus. ẜ. ſi vero poſtq̃ꝫ. arg. ꝯ̃. ẜ. de ap. dilectis filijs. vbi decanꝰ qui nõ detulit appellationi audiť appellãs in eodẽ negocio. ⁊ idẽ videť ſi in aliã delinquat. ff. de ri. nup. filio patroni. §. j. vbi patronus qui cõtra vnã legẽ venit. beneficiũ alterius amiſit. ff. de mino. l. auxiliũ. in fi. vbi minor delinquẽs beneficiũ reſtitutiõnis amittit. Vin. ⁊ Jo. reliquerũt hoc diſputationi vtrũ delinquens contra legem vnam aliarũ perdat beneficiũ. Ego non credo ꝙ ꝓpterea ꝑdat beneficiũ alterius. q: ſic puniret in eo in quo non deliquit. ſufficit ergo ꝙ amittit legis beneficiũ quã cõ

gat eos cõmodũ reportare.

Idem.

Non audiť vſurarius repetens vſuras niſi prius reſtituat extortas. Ca. XIIII.

Quia fruſtra legis auxilium inuocat qui cõ
e mittit in legem. ¶ Statuimus vt ſi quis vſurarius a nobiſ litteras impetrauerit: ſuper reſtituẽdis vſuris: vel fructibus cõputandis in ſor
f tem. niſi prius ipſe reſtituerit vſuras quas ab alijs noſciť recepiſſe: auctoritate litterarum ipſaruʒ nullatenus audiatur.

Idem Altiſiodorenſi epõ.

Conuictus de vſuraria prauitate per famam et alia argumenta poteſt manifeſtari vſurarius et tanq̃ꝫ manifeſtus vſurarius compeſci ſecunduʒ diſpoſitionem Lateran. conci lij. Ca. XV.

tempſit vt dicũt prime cõcordantie. ⁊ illa lex auxilium loquiť in crimie vbi nõ reſtituiť mĩor: nec illa filio patroni obſtare videť. f ¶ Reſtituerit. nunq̃d ſufficit cautio de reſtituendo? Reſpõdeo ꝙ non: argu. ẜ. ð. re iudi. cũ aliquibus. ff. ð pig. ac. quod ſi non ſoluerit niſi forte magna cauſa interuerit. argu. ff. de re iudi. l. iiij. §. ait p̃tor. puta ſi non ſit ſoluẽdo: tunc ſufficit preſtare cautionẽ ꝙ ipſe reſtituet ⁊ audiri debʒ vt poſtea alij reſtituat: ar. ẜ. de reſti. ſpoli. oli. ij. ⁊. ẜ. ð ſol. odoardus. et. ff. de ceſ. bo. l. ſi debitoris. vel ſi ille cui debeť ꝯſentiat: quia ſatiſfactum intelligiť. ff. de pig. acti. ſi rem. §. oĩs. arg. ẜ. de re iudi. qð ad cõſultationẽ. Itẽ q̃d ſi nullus agit ꝯ̃ iſtũ ꝓ vſuris. Dixit Jo. et Tan. ꝙ facta denũciatiõe in publico: ſi nullꝰ apparet qui petit: debet iſte audiri ꝑ lr̃as: ſicut facit q̃ rem ĩuenit alienam ad euadendum penã furti denũciat publice vt cuiꝰ eſt res veniat. ff. de fur. falſus. §. q̃ alienũ. hoc nõ credo ſufficere. non eñ excuſať vſurariꝰ ſi nullus repetat ab eo vel ſi denũciet: ĩmo teneť vſurã reſtituere ſaltẽ paupibus ſi nullus apparet cui reſtituat: aliter non liberať a peccato: vt. ẜ. e. cũ tu. vnde cũ nõ ſit adhuc emẽdatꝰ: ſi in crimine ꝑſeueret retinẽdo alienũ: nõ eſt audiẽdus. ⁊ h̃ patʒ per lr̃am iſtã: q: niſi reſtituerit vel adhuc reſtituat cũ effectu. ergo bñficiũ legis habere nõ dʒ cũ adhuc ꝯ̃ illã in crimine ꝑſeueret. vnde põt ei dici: Eĩce primo trabem de oculo tuo q̃ꝫ feſtucaʒ de oculo fratris tui. j. q. j. multi. ⁊. iij. q. vij. §. porro. in fine. ⁊ ita iudex nõ ꝓcedat ꝑ lr̃as tales: niſi poſtq̃ꝫ cõſtiterit ꝙ plene purgatꝰ fuerit. ⁊ hoc intellige cũ eſt manifeſtus vſurariꝰ: alias iudex nõ denegaret ei audientiaʒ. ⁊ ſic iudex ex officio ſuo põt euʒ repellere exemplo dñi. iij. q. vij. qui ſine. c. poſtulatꝰ. ⁊. ẜ. de excep. exceptionẽ. ſi. ⁊. ĩ. c. ꝓxi. ⁊. ẜ. e. q̃ꝫ pernitioſum: argu. idẽ erat ſi nõ ſit manifeſtus vſuriꝰ. ⁊ reꝰ excipiat qð nõ dʒ audiri. cũ eodẽ reatu criminis inuoluať ꝓbatione recepta: nõ audiať niſi reſtituat vt dixi. Item q̃d ſi aliq̃s cõtendat in iure cũ ipõ impetrãte ⁊ appelleť ante cauſam: nunq̃d expedieť ante cauſam appellationis: argu. eſt hic ꝙ ſic: ex eo ꝙ dicit niſi priꝰ reſtituerit ⁊c̃. ſi vſurariꝰ impetrator appellet nõ audirẽ illũ interim ꝑ litteras illas. Itẽ habes hic ꝙ lr̃e que ab initio non valent poſtea cõualeſcũt. ẜ. de fo. cõpe. licet verum ⁊ ex tenore. ⁊ hoc veruʒ eſt quando ab initio nõ ſunt nulle ipſo iure. Bern.

Quam in ¶ Manifeſti vſurarij etiã nullo accu/ſante poſſunt cõpelli per penã Lateranẽ.cõcilij. h.d. Vel aliť ꝛ ſic vt in rubro. Nõ ſm verũ intellectũ c.nam primũ ſummariuꝫ Jo.an.parũ habet dubium. Scḋa ps ibi:fraternitati. Abbas. a ¶ Potentũ: vñ excõicari poſſent ſi preſtent impedimentum volentibus age/re cõtra illos.ś. de offi.dele.c.j. ꝛ.xj.q.iij. iiuſtũ b ¶ Manife/ſtos:ſi intelligať manifeſtos.i.no torios.nõ ẽ op⁹ alijs:argu.ś.de accuſa.euidẽtia. ś.de iureiur.ad noſtraꝫ.ꝛ.ij.q.j. ỏ manifeſta. Si aũt loquiť ỏ ma nifeſtis nõ noto rijs ſm hoc eui/dens ꝓbatio re/quiriť ſm iuris ordinẽ.xi.q.iij. eorũ.in fi. Ad h poſſet dici ꝙ illd notoriũ non ha/bet facti ꝑſeuerã tiam. vnde aliq̃ requirunť argu/mẽta. Vel dic ꝙ ſolẽnis fama do/cet ipos eſſe vſu/rarios.ꝛ ideo ꝑ famaꝫ ꝛ alia ar/gumẽta puniũť: q̃a ſola fama nõ ſufficit ad cõdẽ/nationem:argu. xxxv.q.vj.ſi duo.ꝛ.iij.q.iij.§.iteꝫ ſepe fit.ꝛ.ś.de iure/iurã.ex lr̃is. c ¶ Poteris.ex officio tuo:vt dixi. ś.eo.c.ꝓxi.licet nullus appareat accuſator.

Quam in dioceſi tua ſint q̃plurimi vſurarij: de quibus minime dubitať q̃n ſint vſurarij manifeſti: con/a tra quos propter timoreꝫ po tentum qui tuẽtur eoſdem: nullus accuſator apparet: nec ijdem ſunt per ſententiã cõdemnati.f.t.t.r.ꝙ licet cõ/tra eos non appareat accuſa/tor:ſi tamen alijs argumen/tis illos conſtiterit eſſe vſu/b rarios manifeſtos:in eos pe nam in Lateranẽ.concilio cõ tra vſurarios editam libere c poteris exercere. Idem.

Maritus recipiens pignus pro dote promiſſa non tene/tur fructus in ſortem compu tare. Capitulũ. XVI.

Salubriter: et.ĩ. Sane generũ ad fructus poſ/ſeſſionum: que ſibi a ſocero ſunt ꝓnumerata dote pigno d ri obligate: computãdos in ſortem non credimus cõpel/lendum. ¶ Cum frequẽter dotis fructus: non ſufficiãt e ad onera matrimonij ſuppor/tanda.

Salubriter. ¶ Maritus fructus rei dotalis vel obligate pro dote non teneť in ſortem cõputare. h.d. Vel aliter ꝛ melius vt in rubro. Et eſt caſus ſin/gularis ꝛ alibi non ꝓbať. Primo ponit dictum. Se/cundo eius cauſam aſſignat.ibi:cum frequenter. Ab. d ¶ In ſortem.hic eſt caſus in quo fructus nõ cõpu tantur in ſortem: alios habes notatos.ś.eo.conque/ſtus. e ¶ Onera.hoc ideo dicit:q2 fruct⁹ dotis ce/dunt lucro marito ꝓpter onera matrimonij.C.de iur. do.pro oneribus.ad hoc aũt vt maritus lucreť fruct⁹ rei dotalis:requiriť vt ſuſtineat onera matrimonij.ff. de do.excep.l.pater.in prin. Item oportet ꝙ poſſeſſio rei dotalis tradita ſit.ff.ſo.ma.de diuiſiõe.fructus ve ro ꝑcepti ante matrimoniũ reſtituunť mulieri:nec ce/dunt lucro marito.ff.ỏ vſur.videamus.§.antepenul. Siliter fructus ꝛ fetus pecudũ dotaliũ lucrať marit⁹ ff.de iu.do.plerunq̃.§.ſi ſerui. Idem eſt in fundo cer/tifodino vel argentifodino.ff.ſo.ma.diuortio.§.ſi vir. in fundo.ſecus tñ eſt in fetu ancillarũ dotaliũ qui non cedit lucro ipſi marito.ff.de iure do.l.plerũq̃.§.ſi ſer/ui. Item ſecus eſt in lapidifodinis vbi lapis non rena ſcitur.ꝛ in arboribus non cedẽdis.ff.ſo.ma.diuortio. §.ſi fundũ.ꝛ duob⁹.§.ſe. Itẽ fallit hic illa regula cum eſt emolumẽtũ:eius diciť eſſe periculum.licet ad illos ſpectet emolumentũ rei dotalis:nõ tñ rei periculuꝫ vel euictionis vel deteriorationis.ff.de iur.do.plerũq̃ in prin.ꝛ.§.j.ꝛ.C.eo.ti.l.j.tñ cũ diſtinctiõe an res date in dotẽ ſint eſti/mate vel non vt ibi diſtinguiť:ſꝫ hoc eſt verũ niſi res dotalis con/ſiſtat in numero pondere vel mẽ/ſura:naꝫ pericu/lum talium ſpe/ctat ad virũ.ff. de iur.do.res in dotem. Jo.

Idem epo Bononienſi.

Repetẽs vſuras non audiť niſi reſtituat extortas per ſe vel per aliũ a quocunq̃ cau ſam habeat. Ca. XVII.

Michael laicus ſuã no bis querimoniã deſti nauit: ꝙ.M.ꝛ q̃dã alij Bo/nonienẽ.ciues:multa extorſe runt ab eo:ꝛ a patre ſuo.cu/f ius heres extitit:nomiẽ vſu/rarum:ꝛ.ĩ ¶ Attẽtius pro/uiſur⁹:ne auctoritate noſtra in negocio ꝓcedas eodẽ:niſi dictus cõquerẽs reſtituerit: g vel adhuc reſtituat ſi quas h aliquando ipſe vel pater ei⁹ extorſit vſuras. Idem in cõ/cilio generali.

Etiã iudei compellendi ſunt ad reſti/tuendas vſuras extortas a chriſtianis ꝛ ad ſoluẽdas de cimas vel obligatiões ỏ eoꝝ poſſeſſionibus. Ca. XVIII.

Michael. ¶ Primo ponit part⁹ q̃re/lam. Scḋo clau ſulam quã ſtilus curie apponit in lr̃is q̃ impetran tur ad recuperã das vſuras. Ab f ¶ Extitit:al's non tenereť.niſi eẽt heres.ś.eo. tua nos. g ¶ Adhuc:h expoſitũ eſt.eo. q2 fruſtra. h ¶ Pater.h habes ꝙ fili⁹ te/netur ex delicto patris:ſic.ś.eo. tua nos.et agit ex facto pr̃is vt h patet.ꝛ ſic re/petitio vſuraruꝫ datur heredi et cõtra heredẽ vt hic patet:cũ em̃ iſte agat ex ꝑſona pa/tris ipm teneť defendere.ff.de regu.iur.ex qua ꝑſona. ꝛ.ff.de ꝓcur.ſeruũ q̃q̃.§.pe.alias denegať ei actio vt diciť ibi. Sed pone ꝙ iſte nõ agat ex preſona patris: nunq̃d obeſt ei ſi excipiať cõtra ipm ꝙ pater:vel auus receperũt vſuras:videť ꝙ ſic:q2 vſure repetunť ab he rede ꝛ a quocunq̃ etiaꝫ extraneo.ś.eo tua.imo heres teneť ex delicto defuncti:ꝛ ſi nihil ꝑuenerit ad ipſum ſm canonem.ś.de rap.in litteris.ꝛ.ś.de ſepul.c.vlti. vbi de hoc.ꝛ.xvj.q.vj.ſi epm.in fi.xj.q.ij.epiſcop⁹.q̃ filios.ergo ſi agi põt multofortius excipi.ꝛ hoc conce dit Jo.q2 heres nõ cõuenit hic ex maleficio:ſed poti⁹ ex quaſi cõtractu ratione indebiti ſolu.inſti de obli.q̃ ex quaſi contractu.§.is cui quis per errorẽ.ꝛ ꝙ poſſit ſic excipi de facto patris eo agente.ſatis probať ꝑ hãc litterã. Sed ſi non feciſſet iſte mentionẽ in litteris de pr̃e.nunq̃d eo agente ex facto ſuo põt excipi contra ip ſuꝫ ꝙ pater fuerit vſurarius nec reſtituerit vſuras:vi detur ꝙ non:quia per tales litteras non põt agere de facto patris:ergo nec excipi põt contra ipm:alias ini/quum videť:argu.cõtra.ś.eo.tua.ſed illa loquiť in or dinario:imo alia ratione videtur ꝙ poſſit excipi:quia in vitium ſucceſſit patri:vt.ś.eo.tua.ꝛ ſic culpã alie/nam fecit ſuã retinẽdo ſcienť alienũ:ꝑ anteq̃ aliũ im/petat debet eſſe illo crimine purgat⁹ vt dictũ eſt.ś.eo.

q2 fruſtra. ſatis videt q no poſſit excipi: arg. hui9. c. ex qrimonia z cōmiſſione. nunq clauſula illa ponit in lris: niſi qn de pre fit mentio in lris: ſicut h factū fuit: Sed ita videt q poſſit excipi. tenet em reſtituere vſuras quas pater extorſit cū ei ſuccedat in bonis qd potius credo: ſ3 nū quid repelli pōt ab agendo q nomine alieno recipit vſuras? videtur q ſic: argu. xlvj. di. ſicut nō ſuo. ſed hoc non videtur. quia nihil in ſuam vtilitatem verſum eſt: nec ſm iſtuz ageretur ad vſuras repetendas: imo contra illuz qui habuit illam vtilitatem.

Quanto. Judei. qui extorquent graues vſuras a chriſtianis: vl ō poſſeſſionib9 decimas vel oblationes ſolitas pcipi per eccleſias eis nō ſoluūt priuant chriſtianorum cōmunione. h. d. Vel ſic vt in rubro. Duo ſunt dicta: ſcōm ibi: hac eadem. Primum dictuz facit tria. primo ponit cauſaz ſtatuti. ſecundo ſtatutum. ibi: volētes. tertio prouidet contra grauamen ſuſpicatum. ibi: pncipibus.

a Jmmoderataſue q moderatas videt p mittere a cōtrario ſenſu. xxv. diſtin. qualis. ff. ō iudi. cuz pretor. qd nō eſt verū. ſ. eo. poſt miſerabilē. z ita ceſſat hic arg. a ōrio ſenſu. C. de epiſ. z cle. cōuenticulā. z graues vſure dicunt q excedūt legitimū modū. l. ſtatutū. C. de vſu. eos. b Cōmercijs. ſic. ſ. e. poſt miſerabilē. c Deueniſſent: z ita res trāſit cū ſuo onere. ſ. de deci. cum ſit. z. ſ. de pig. ex litteris. z. xvj. q. j. ſiquis laicus. ff. de pigno. actio. ſi conuenerit. §. ſi fundus. Bern.

Nauiganti. Tria dicta eſſe patent. ſecūduz ibi: ille quoq. tertiū. ibi: ratione dubij. Abbas. d Periculum. q2 iſte recipiebat in ſe periculū videbat quaſi quadā cōpenſatiōe licite aliquid vltra ſortem recipere poſſe: quia periculuz pecunie mutate pertinebat ad debitorem cum ſua facta fuiſſet. ſed nihilominus eſt vſurarius: cum excedat naturam mutui: vt dictum eſt. ſ. eo. conqueſtus. quia ſi nullum periculum ſecutum fuit et aliquid vltra ſortem recepit: illud fuit vſura: quia cum ſit hincinde mutuuz nihil inde ſperare debet iuxta illud: Date mutuuz nihil deſperantes. ſ. eo. conſuluit. et xiiij. q. iij. per totum. et nulla cōpenſatio ſiue diſpenſatio admitti debet vt vſura exigatur. ſ. eo. ſuper eo. ergo ſiue reincipiat in ſe periculū ſiue nō nihil vltra ſortem recipere debet.

e Dubitat. q ſi certuz eēt q tpe ſolutiōis pl9 valerēt vſurari9 eſt cēſendus. ſ. eo. i ciuitate: ar. j. c. pxi. z ita pter dubiū excuſat: q2 tā emptor q venditor eqlit cōmodū z incōmodū ex dilatione expectat. et ē ſi. C. de ſol. l. pe. Jtē ar. ē h q dubia in meliorē p tē interptari debēt. j. de reg. iur. c. ij. q2 pmptiores debem9 eſſe ad abſoluēdū q ad pdēnādū. ſ. ō pba. ex lris. ff ō ac. z ob. l. arrian9. S3 ō videt q poti9 i tali dubio abſtinēdum eēt a talib pctibus pp piculū: ar. j. ō cle. ex. mi. illō. Qnq em aliq fingūt ſe dubitare vbi dubitatio nō eſt tn relinquēdi ſūt in talib pſcie ſue. Jtē arg. q rōne dubij aliqd pmittit qd al's nō l3. xiiij. q. ij. nō eſtimem9 ff. ō vē. inſpi. l. j. §. j. ff. ō iudi. ſiqs ex aliena. C. ō vſur. ſi ea lege. z ratione huius dubij excuſat: vt in. §. ſe. f Nō fuerat: al's n excuſat: q2 ſi tūc fuerat vēditur9 p minori z ex certa ſcia plus recipiat alio termīo vſura eſt. z ſic intellige. ſ. e. in ciuitate vt ibi etiā dixi. B.

De Crimine falſi. Quia inter cetera precepta legl diuine cōtinet. nō furtū facies: nō faſum teſtimonium dices. z. ſ. viſū eſt de furto z vſura q ē ſpēs furti: iō annectit ō crimīe falſi. De maria hr i decre. i. c. memoria.

Quāto amplius chriſtiana religio ab exactione cōpeſcit vſurarum: tanto grauius ſuper his iudeoruz perfidia inſoleſcit: ita q breui tpe chriſtianorū exhauriūt facultates. Volentes igit in hac pte pſpicere chriſtianis: ne a iudeis īmanit aggrauet: ſynodali decreto ſtatuim9: vt ſi decetero quocūq ptextu: iudei a chriſtia-
a nis graues immoderataſue vſuras extorſerit: chriſtianorum eis pticipiū ſubtrahat: donec de īmoderato grauamine ſatiſfecerint cōpetent: vn chriſtiani (ſi op9 fuerit) p cē. ec. ap. poſ. cōpellāt ab eo-
b rum commercijs abſtinere. Principib9 aūt īiūgim9: vt pter hec nō ſint chriſtianis infeſti: ſ poti9 a tāto grauamine ſtudeāt cohibere iudeos. Hac eadez pena iudeos decreuim9 cōpellēdos: ad ſatiſfaciendū eccleſijs pro decimis z oblatiōib9 debit quas a chriſtianis de dominbus z poſſeſſionib9 alijs pcipere pſueuerāt: anteq ad iu-
c deos quocunq titulo deueniſſent: vt ſic eccleſie conſeruent indēnes.

Grego. ix. fratri. R.
Vſurarius eſt qui a debitore recipit aliquid vltra ſortem etiam ſi ſuſcipiat in ſe periculum. hoc dicit primo. Non eſt vſurarius emptor rei minus iuſto precio. ſi tunc veri ſimiliter dubitetur an tempore ſolutionis plus vel min9 ſit res valitura. h. ſecundo. Propter dubiū excuſatur is qui ex eo quod differt ſolutionem precij ſi vendit rē plus q valeat ſi non erat eā alias vēditur9. h. tertio. Ca. XIX.

Nauigāti vl eūti ad nūdinas: certā mutuans pecunie qtitatē: eo q ſuſci-
d pit in ſe piculū: receptur9 aliquid vltra ſortem: vſurariuſ eſt cenſendus. Jlle quoq qui dat. x. ſolidos. vt alio tēpore totidem ſibi grani vini vel olei mēſure reddātur: q licet tunc plus valeāt: vtruz plus vel min9 ſolutiōis tempore fuerit valiture: veriſili-
e ter dubitat: nō debet ex hoc vſurari9 reputari. Rōne hui9 dubij etiā excuſat: q pānos: granū: vinū. oleum vel al's merces vendit: vt amplius q tūc valeāt i certo termino recipiat p eiſdē. ſi tn ea tē-
f pore contractus non fuerat vendituruſ.

De Crimine falſi.
Auguſtin9. Teſtis falſidicus tres ledit. deū. iudicē. z partē. z falſus ē nō ſolū qui mendaciū dicit. ſed etiā q veritatem occultat. Ca. I

xix.di.⁊.xj.q.iij.quiſquis.iiij.q.iij.qui falſo.Abbas.

F Alſidicus. Due ſūt ptes.ſcda ibi:vterqꝫ. a Obnoxius.i.obligat⁹. b Judici.qui eū extraordinarie punire pōt cauſa durāte.C.de teſti.nullū.ſed cā finita pōt accuſari.l.cor.ꝺ fal.ff.ad.l.cor.ꝺ fal.l.j.⁊ etiaꝫ.l.cor.ꝺ ſicca.ff.ad l.cor.de ſic.l.j.ꝗ.rū.⁊.§.j.Punit̄ eꝯ falſus teſtis ⁊ ſi conat⁹ nō habuit effectū:ſnia tñ p falſum teſtimoniuꝫ vl' dicta inſtrā. facta retractari debent falſitate reperta vſqꝫ ad.xx. ānoſ ꝫ.de excep.cum venerabilis.nec eſt mādāda executiōi:ſi h obijciat̄ ꝫ.c.pxi.vbi de h.⁊ nulla eſt fm qſdam:qꝛ ex ea nō daꝫ exceptio.ff.de excep.ꝗ agnit'.dñs Azo dicebat qꝫ ē aliq̄ ſed nō daꝫ ex ea exceptio cū effectu.ff.ꝺ re iudi. diuus.qſcqꝫ eꝯ ꝯſtet de falſitate habeꝫ interim p ſnia.ꝫ.de fi.inſtru.accepimus. vbi de hoc.

tor.arg.cōtra.de offi.dele.paſtoralis.⁊ ibi ſoluit̄ hoc vbi plene habes qñ fieri debeat executio vel qñ non.⁊ ꝫ.de re iudi.decetero. g Nō obſerues.⁊ ſi p errorez p talē ſententiā ſolutū eſt pōt reuocari.C.ſi ex fal.inſtru.l.j.⁊.ij.⁊.ff.de excep.l.ꝗ agnitis.

a F Alſidic⁹ teſtis tribus modis eſt obnoxi⁹.pmū deo cuius pñtiā cōtēnit. b inde iudici quē mētiēdo fallit:poſtremo inocēti:quē falc ſo teſtimonio ledit. Uterd qꝫ reus ē:⁊ ꝗ veritatē occultal:⁊ ꝗ mēdaciū dicit:qꝛ ⁊ ille pdeſſe nō vult:⁊ iſte nocere deſiderat. Luci⁹.iij.Vigorieñ.epo.

Sentētia lata p falſas litteras non debet executioni mādari.Ca.II.

e S Uper eo qꝫ ſniam auctē lrārū falſaꝝ latā noluif ſti executioni mādare.t.pru. cōmēdam⁹. Mādātes vt quotiēs aliq̄ ſcripta ſub noīe nr̄o deſtinata redarguēda videris falſitatis: nullam eis adhibeas fideꝫ:⁊ quod p ipg ſas mandatū fuerit non obſerues.ſed eū qui pſentauerit:retineri facias diligent̄. Urbanus tertius.

Clericus falſans ſigillū principis deponit̄. Jtem ei character impmit̄.⁊ in exilium mittitur.Ca.III.

A D audientiā nr̄am te ſignificante puenit:qꝫ cū quoſdā clericos qui falſauerunt ſigillū regis francorum:carcerali cuſtodie mancipaueris:⁊.ī. F.t.t.r.vt eis nec nec mēbꝝ auferri nec penā infligi facias corꝑalez: h per quā periculū mortis poſſint incurrere: ſed eis a ſuis i ordinibus degradatis:in ſik num maleficij characterē aliquā imprimi facias:quo int̄ alios cognoſcant̄:⁊ puinciam ipām eos abiurare cōpellens abire pmittas. Innocētius tertius.

Exiſtēs ī curia lrās aplicas non recipiat niſi de manib⁹ pape vel officialiū ab ipo deputatoꝝ:pſona tñ ſolennes per nūcios recipe poterunt de manib⁹ tamē pdictoꝝ:cōtrafaciens ſi laicus eſt excōicationi ſubiacet:ſi cleric⁹ ab officio deponit̄.h dicit vſqꝫ ad.§.adijcientes.Ca.IIII.

D Ura ſepe mandata:et ī. Statuimus ⁊ ſub excōicationis pena:⁊ ſuſpēſiōis ordinis ⁊ bñficij diſtrictius inhibem⁹:ne ꝗs apud ſe.apo.litteras noſtras niſi a nobis vel de manib⁹ illoꝝ recipiat:qui de mādato nr̄o ad illud ſunt officiū deputati.Si vo pſona tāte auctoritat' extiterit:vt ipām deceat l p nūciū lrās noſtras recipe: nūciū ad cācellariā noſtram m vel ad noſipos mittat idoneum:per quem litteras ap.iuxta formā preſcriptam recipiat. Si quis autem in hac parte mandati noſtri tranſgreſſor extiterit:ſi laic⁹ fuerit

A D audi. Cōis diuiſio.ſecūda ibi: fratenitati.Ab. h Mortis. Hāc penā eccl'ia nō imponit.xxiij q.vlt.hos a quibus.⁊.c.ſepe.et ꝫ.ne cle.vel mo. ſniaꝫ ſanguinis. i Degradat' ſic.ꝫ.de iudi.cū non ab homine. Sed cōtra videtur.ī.eo.falſariorum.vbi tradit̄ ſeculari ptāti puniēdus:ſꝫ illud ſpāle eſt in falſarijs lrāruꝫ dñi pape vbi ſtatim tradūtur ſeclari ptāti. k Characterē:ar.ī.ꝫ. de rap.in archiepatu.⁊.ꝫ.ne clerī.vl' mo.ſniam. So.charact̄ iſte nō ita pfūde dꝫ infligi vt ſanguinē eliciat:ſꝫ cut' ſupficies deformet̄ ī ſignū maleficij.et h pꝑter odiū criminis:qꝛ facies hoīs ad iſtar celeſtis pulchritudinis facta fedari nō dꝫ.C. ꝺ pe.ſiqs in metallū.ſꝫ illa pena al's infligi nō dꝫ a iudice eccl'iaſtico:qꝛ piculū iminet ī ipā infligēda.⁊ hmōi aduſtio cleric' ē phibita.ꝫ.ne cle.vl' mo.ſententiam.

c Ledit.qꝛ in trib⁹ offendit triplex pena ei debet̄.pmo qꝛ deū offēdit ſeptēnis pnia ſibi iniūgit̄ p piurio.vj.q.j. ꝗcūqꝫ.qꝛ iudicē deluſit infamabitur.xxij.q.v.qſqs ꝯuict⁹.⁊ vberib⁹ caſtigabit̄. v.q.v.illi ꝗ. vel extraordiarie puniet̄ vt dictū eſt in pxima notula.⁊ qꝛ pximū ledit iuxta modū leſiōis puniet̄:arg.iij.q.ix.nihilomin⁹.licet ibi nō loquat̄ de tali pena. d Reus.de h habes.ix.q.iij.quiſqs.

S Uper Primo cōmendat eū cui ſcribit de preterito.ſecūdo inſtruit eū de futuro.ibi:mandantes. Ab. e Falſarū.hic dicebat Lau.qꝫ ſine tpis pfinitione ſemp retractāda eſt ſentētia de facto.qꝛ ipo iure nulla ē.qꝛ defect⁹ eſt in iuriſditiōe.qꝛ falſe lrē nullā attribuūt iuriſditionē:ſed vbi al's ageret ꝺ falſo retractat̄ vſqꝫ ad.xx.an.vt dixi.ꝫ.c.pxi. f Executiōi. ⁊ ita pꝫ qꝫ executor ſubſiſtere dꝫ vel ſuſtinere:ſi obijcitur qꝫ ſnia lata ſit p falſas lrās:ſic.ff.de iudi.ſi pre/

D Ura ſepe Prima pars punit nō recipiētes lrās de manib⁹ pape vel officialiū.Scda punit non deſtruētes lrās falſas.ibi:adijcientes.Abbas. l Per nunciū.ſpecialit̄ cū mādato ad hoc deſtinatum.ꝫ.de reſcrip.nōnulli.Jo. m Idoneū:arg. qꝫ nō valet lrē p excōicatū impetrate.al's eꝯ per quācunqꝫ perſonā:etiam ſi per ſeruum impetrētur valēt. C.de pci.impe.offe.vniuerſis.qd forte poſſet intelligi cū pnceps ex certa ſcia ei ꝯceſſit lrās:ar.ff.de bo.poſ. ſeru⁹.inſtrumētū eꝯ ſuſpectū eſt ex pſona:arg.ꝫ.ꝺ reſcp.ad audiētiā.⁊.ff.de eden.ſiqs.ſimilit̄ nō valet reſcriptum ab heretico impetratū.C.ꝺ ſum.tri.l.ij.Jo.

a excōicatiōi ſubiaceat: ſi clericus: officij ⁊ bñficij ſuſpēſiōe dānet': ⁊ .ī. ¶ Adijciētes ſtatuimꝰ vt generalē excōicationis ſniam ꝓmulgetis: quā p ſingulas parrochias faciab tis frequentiꝰ innouari: ꝙ ſi qͣs falſas lr̃as ſe hr̄e cognoc ſcit: infra .xx. dies lr̃as illas d e aut deſtruat: aut reſignet: ſi penā excōicationis voluerit f euadere (quam niſi forſan in g mortis articulo) ſine ſpeciali mādato noſtro a quoq; no h lumus relaxari: nec etiā ſi p̄ſumpta fuerit ꝯtra hoc abſolutio: qͣcūq; habeat firmitat̄.

Idem archiepiſcopo ⁊ canonicis Mediolañ.

Ponit nouē modos falſandi litteras papales. Ca. V.

Licet ad regimen: ⁊ .ī. i Vt aūt varietates falſitatis circa noſtras lr̃as dep̄hendere valeatis: eas vobis p̄ſentibꝰ lr̃is duximus exprimendas. ¶ Prima ſpecies falſitatis hec eſt: vt falſa bul k la falſis litteris apponatur. ¶ Scōa vt: filū de vera bulla extrahat' ex toto: ⁊ poſt aliud filū īmiſſum falſis litteris inferat'. ¶ Tertia vt filum ab ea pte in q̄ charta plicat' inciſū: cū vera bulla falſis lr̃is īmutat' ſub eadē plicatura: cū filo ſil'is canapis reſtauratū. ¶ Quarta cū a ſupiori pte bulle: altera ps fili ſub plūbo reſcindit': ⁊ per idē filū lr̃is falſis inſerta reducit' infra plumbū. ¶ Quīta cū lr̃is bullat̄ ⁊ redditis: in l eis aliqͣd p raſurā tenuē īmutat'. ¶ Sexta cū ſcp̄tura lr̃arū qbꝰ fuerat appoſita vera bulla: cū aqua vl' vino vl'iter abolita ſeu deleta: eadē charta cū calce ⁊ alijs iuxta ꝯſuetū artificiū dealbata: de nouo reſcribit'. ¶ Septima cū charte cui fuerat appoſita vera bulla: totalit' abolite vel abraſe: alia ſubtiliſſima charta eiuſdē quātitat̄ ſcp̄ta cū tenaciſſimo glutino ꝯiūgit'. ¶ Eos etiā a crimīe falſitat̄ nō reputamꝰ īmunes: q ꝯ cōſtōnē nr̃ā ſcient' lr̃as: nō de nr̃a vel bullatoris nr̄i manu recipiūt. ¶ Illos qͣꝫ q accedētes ad bullam: falſas lr̃as

a ¶ Subiaceat: ex hoc videt' ꝙ qui ꝯ facit ſit ipo iure excōicatꝰ: ſed nō credo ꝙ ſit excōicatꝰ ipſo iure: qͣ nec ſeruat' hoc: imo indifferent' videmꝰ ꝙ qlibet p nuncium litteras impetret ⁊ h̄ papa ſcit ⁊ tollerat: nec aliquem repellit niſi eſſet excōicatꝰ. ſed hoc intelligit' cū lr̄e d manibꝫ dñi pape vl' bullatoris tm̄ ſunt recipiēde: qꝛ al's falſe ſunt. ī. c. xxi. ⁊ ille q lr̃as recipit ē excōicatus vt hic dicit. ¶ Adijciētes. ¶ Per excōicationis penā ꝓuidet ꝯ nō reſignātes nec deſtruentes lr̃as falſas. ī. xx. dies. ⁊ abſolutio pape reſeruatur ⁊ ꝯ factū ñ tenet. h. d. Ab.

b ¶ Innouari: vt. ſ. de iude. ita quorūdā. in fi. vbi de hoc.

c ¶ Dies in qbus deliberet ſuper lr̃is. ſic. iij. q iij. offerat'. ⁊ ī. de cle. ex. mi. illud. ⁊ ff. ex qbꝰ cau. ma. l. ab hoſtibꝰ. §. vlti.

d ¶ Deſtruat: ſi. v. q. j. quidā. l. ſiqs famoſum.

e ¶ Reſignet. tali q pōt ꝓdeſſe ⁊ nō obeſſe. arg. xxij. q. v. h̄ videt'

f ¶ Euadere. ſi ſup h̄ lata ē p dioceſanū vt h̄ p̄cipit': tñ aliā ſententiā dñi pape ſiue canonis incurrit. ī. e. ad falſariorū. Quid ſi aliqs ſimplex vtit' lr̃is talibꝰ ignorant'? nō excuſat'. qꝛ ꝑ alios debet h̄ inqrere: arg. xxxvij. di. §. vlt. Quid ſi falſitas fuit ita latēs ꝙ nō potuit videri etiā a perito? Rñ. ꝙ ſi fecerit diligētiā quā potuit p ſe ⁊ p alios nō credo ipm teneri. alioqn nō excuſat': arg. ſ. d homi. c. Ioannes. ⁊ c. vlt. ⁊ in alijs pluribꝰ. c. ⁊. l. diſ. ſi duo. Bern.

g ¶ Articulo mortis. Caſus iſte ſemp excipit'. xvij. q. iiij. ſiqs ſuadēte. ī. de ſen. excō. a nob. et ſ. de offi. or. paſtoralis.

h ¶ Relaxari: arg. exꝙ papa ſibi aliqd ſpālit' reſeruat: alijs denegat facultatem diſponēdi aliqd ſup illo: ſed vbi abſolutionē nō reſeruat alijs intelligit' eſſe ꝯceſſum. ī. de ſen. excō. nuper.

i Licet. falſitatis. Circa hm̄ōi vitiū falſitat̄ nota ꝙ hos modos q h̄ exp̄munt' ſūt alij caſus falſitatis. Ex dicto em̄ vel tacito dicunt' lr̃e falſe. ſ. de reſcrip. ſup lr̃is. ⁊ in tali falſo diſtinguit' ꝓut ibi dr. ⁊ ꝓ tali falſo nō punit' niſi qꝛ nō habet cōmodū lr̃arū: ⁊ ē arg. ad idem. ff. de fal. ſiqs obrepſerit. Itē charta dicitur falſa ſcripto: vt cū ſcriptū eſt in ea oēs canonicos fuiſſe p̄ſentes q nō fuerūt oēs p̄ſentes ⁊ talis vt falſarius punit': vt. ſ. de his que fi. a p̄la. ſine ꝯſen. capi quāto. ⁊ ab officio ⁊ bñficicio talis ſuſpēdit'. ſ. de teſti. cū lr̃is. Itē dicit' charta falſa: ſi appareat raſa vel mutata in loco ſuſpecto. ī. de p̄uil. cū olim. ⁊. ſ. d fide inſtru. inter dilectos. ⁊. ſ. de reli. do. cū venerabilis. imo qui lr̃as iudicū tali modo falſat puniri dꝫ in bñficio ſuo. ſ. de reſcrip. olim. de hac raſura dicit'. ī. e. §. quinta. Itē p̄ſumit' falſum reſcp̄tum: licet forſitā nō ſit ita ꝙ p ipſū ꝓcedat': ſi habet in ſe vitium latinitatis. ſ. de reſcrip. ad audientiā. Itē ſi inſtrumētū ſuſpectū inducit' ⁊ ei nō īponit' fides dicit' falſū. C. d de ꝓba. iubemꝰ. Itē dicūt' lr̄e falſe ſi epus appellat' filius. Vel ſi papa vni loquit' in plurali. ī. eo. c. xxi. Itē dicitur falſum ſi eſt impetratū ſine mādato. ſ. de reſcp̄. nōnulli. Itē alios nouē modos falſitatis: habes hic expreſſos: et quicūq; tali modo vel alio quocūq; lr̃as dñi pape falſauerit vel vſus fuerit illis ſcient' excōicatꝰ eſt: vt. ī. e. ad falſariorū. ⁊ dꝫ tradi curie ſeculari cōuictꝰ ⁊ degratꝰ. vt ibi dicit': in alijs aūt falſitatibus predictis licet puniri debeant nō ſunt ipſo iure excōicati: nec curie ſeculari tradendi: niſi forte epus dioceſanus generalē tulerit excōicationē: ſicut Honoriꝰ fecit q excōicauit oēs illos qui falſū inſtrumentū fecerūt vel fieri fecerūt: vel q teſtimoniū falſum tulerit vel ꝓcurauerit fieri: vel qui ignē appoſuerit.

k ¶ Apponat'. apponēs ſm leges aq̄ ⁊ igne interdicit'. ff. ad. l. cor. de fal. l. vl.

l ¶ Tenuē. Quicūq; radit vel īmutat reſcriptū dñi pape ſibi aſſignatū excōicatus eſt ⁊ falſarius vt dixi in ꝓxima notula. ⁊ in hoc nullā diſtinctionē adhibeo: licet ſit arg. ꝯtra. ſ. de fide inſtru. ex lr̃is. qꝛ intelligo illā raſurā factā p illū q litteras ipſas ſcripſit ⁊ nō per illū q vtebat' illis. Si vo lr̄e clauſe eſſent: nō nocet raſura in quocūq; loco fuerit qꝛ non eſt p̄ſūptio ꝯ impetrantē. In alijs aūt litteris vel inſtrumētis pōt diſtingui. vtrū ſint raſure in loco ſuſpecto. vt tunc obſit. ſ. de reli. do. cū venerabilis. vl' nō ſuſpecto vbi nulla vis eſt: ⁊ tūc nō obeſt: arg. illius decre. ſ. de fide inſtru. ex lr̃is. ⁊ c. cū venerabilis. ⁊ h̄ intelligit' qñ raſura eſt in loco ſuſpecto: ⁊ ſic nō ꝯdicit.

ſ.eo.c.vlti.que intelligit qñ raſura nō eſt in loco etiā ſuſpecto.⁊ modica eſt raſura.ſ.paucarum litterarum.
a ¶ Scripture.qꝛ per cōparationē lr̃arū ꝓbat falſitas.C.de fi.inſtru.l.cōparatiōes.⁊ ſtilo dicrādi fit cōparatio:vt hic dicit.in alijs aūt lr̃is non attendit talis cōparatio.
b ¶ Charte.Et in hoc eſt alia cōparatio notanda ſcȝ ꝙ raſura charte:quātūcū ꝗ ſit ſubtilit raſa ſiue inciſa.ſi alit diſcerni non poſſit:eleuari dȝ ad ſolē.⁊ interponi debet inter ſolē ⁊ oculos.et ſtatiȝ apparebit raſura illa.

Quaȝ graui pena. ¶ Primo ponit admirationem. Scōo ibi:cū ſcire in tribꝰ q̄ ſunt de ſtilo curie informat:⁊ primo reducit ad ꝓpoſitū. Tertio ibi:ꝓpter qd̄:generaliter cōcludit.
c ¶ Dictamīe:ſ.c.pxi.i fi.B.
d ¶ In plurali.in his ergo pt̄ depr̄hendi falſitas ⁊ defacili:qꝛ facile eſt videre qualit appellet epm̄ vl' iferiores ⁊ cui loquitur in plurali.ſm̄ antiqua tp̄a hoc nō ſeruabat.Greg.em̄ loquebat vni in plurali.⁊ deſſe qñ ꝗ ſingularit:qñ ꝗ pluralit.ſ.de p̄ſcrip.nihil.xxiij.di.cōis filius.⁊.xcix.di.ecce.ſed hoc faciebat ex magna hūilitate:⁊ tunc erat talis cōſuetudo:ſed illa immutata eſt:alij epiſcopi appellant ſuos ſubditos frēs vel ſocios.viij.q.j.q̄d aūt.⁊.x.q.iij.cauēdū.⁊.j.ō excel.p̄la.c.j.
e ¶ Tam in bulla:vt.j.c.px.B.

Ad falſariorū.¶ Primo ponit falſantes lr̃as pape ꝑ ſe vel ꝑ aliū.Scōo punit vtētes lr̃is falſis ibi:qui vo.Abbas.
f ¶ Examinēt.qd̄ ſi nō fecerint in dolo eſſe vident.ſine dolo em̄ falſum nō committit.C.ad.l.cor.de fal.nec exēplū ⁊ affectores ignorantie dici poſſunt.ſ.declāde.deſpō.cū inhibitio.vnde talis ignorātia craſſa ⁊ ſupina pōt dici.j.de cle.exmi.apl'ice.
g Dixerint.pōt ſuppleri ꝙ nō ꝓbauerint:qꝛ q̄ ignorantiā allegat eā ꝓbare tenet.ſ.de elec.innotuit.maxīe cū h̄ inq̄rere teneāt aucte huiꝰ cōſtitutiōis:al's ſi ꝓbaret ſe diligēriā quā potuit ⁊ debuit adhibuiſſe:nō eēt ei imputāduȝ:vt dixi ſ.eo.dura.qꝛ iuſta ignorātia excuſat euȝ.qꝛ non videt teneri:niſi poſtq̄ ſcit.h.ſ.eo.dura.⁊.j.e.c.pxi.Ex quo em̄ inq̄ſiuit a ꝓitioribꝰ nō eſt ei imputādum:xxvij.di.§.vlt.ff.iur.⁊ fac.igno.l.regula.§.j.in fi.fecit em̄ quod potuit.⁊.xliij.diſ.epheſijs.⁊ diuiare nō tenebat.ſic.j.de excel.p̄la.int di lectos.vbi excuſat ignorantia.
h ¶ Falſarios de q̄bꝰ habuiſti.ſ.i.c.pxi.vt ibi dixi.oēs em̄ taȝ ꝑncipales q̄ fautores ſūt ipō iure excōicati vt h̄ patet.
i ¶ Depr̄heſi.⁊ crimialit ꝯuicti:ibi enim vt dicit lex indagatio fiat acerrima vbi pena eſt grauiſſima.C.ad.l.cor.de fal.l.maiorē.⁊ vbi ciuilit agitur mitiꝰ eſt agēdum.C.e.l.pe.
k ¶ Tradant qualit tradi debeāt:habes.j.de ver.ſig.nouimꝰ.in tribꝰ em̄ caſibus tradit aliq̄s ſtatī poſt degradationē curie ſeculari vt hic.⁊ eſt vnus vt dixi.ſ.de here.ad abolēdā.xj.q.j.ſiq̄s ſacerdotū.
l ¶ Legitimas.pena em̄ falſi in libero hoīe eſt deportatio ⁊ oīm bonoꝝ publicatio in ſeruo vltinum ſupplicium.ſic diſtinguit lex.ff.ad.l.cor.de fal.l.j.§.vlti.⁊.C.eo.titu.vbi falſi.⁊ ibi vltimo ſupplicio punitur crimen falſi.Et hoc eſt veruȝ de his

caute ꝓijciūt:vt de vera bulla cuȝ alijs ſigillent.Sed he due ſpecies falſitatis nō pn̄t facile cōprehēdi:niſi vl' i mō
a dictamīs:vel' in forma ſcp̄tu
b re vel q̄litate charte falſitas cognoſcat.¶ In ceter' autē diligēs indagator falſitateȝ poterit intueri:vel in adiunctiōe filorū:vel in collatione bulle:vel motiōe vl' obtuſione:p̄ſertim ſi bulla nō ſit eq̄lis:ſ alicubi magis tumida:⁊ alibi magis depreſſa.

Idem Attinaceñ.epo.

Falſe ſunt littere papales in q̄bus eps vocat filiꝰ vel inferior frater vel vni ſcribit in plurali.Ca.VI.

Quaȝ graui pene ſubiaceat:⁊.j.Nos vo lr̃as q̄ tibi ſub nr̃o noīe pn̄tate fuerint:diligētiꝰ intuētes:in eis tam
c in ꝯtinētia:q̄ i dictamīe deprehēdimꝰ falſitatē.ac i hoc fuimus admirati:qꝛ tu tales lr̃as a nob̄ credideras emanaſſe.¶ Cum ſcire debeas apo.ſe ꝯſuetudinē i ſuis lr̃is hāc tenere:vt p̄triarchas:archiep̄os:ep̄os:frēs:ceteros aūt reges:p̄ncipes vel alios cuiuſcūꝗ ordīs filios:in noſtris lr̃is appellemꝰ.⁊ cū vni tm̄ ꝑſone nr̄e lr̄e diriguntur:
d nunq̄ ei loq̄mur in plurali:vt vos ſiue vr̄.et his ſil'ia in ip̄is lr̃is apponamꝰ.In falſiſ aūt lr̃is tibi pn̄tatis:i ſalutatiōe dilecto i chriſto filio vocabar':cū in lr̃is q̄s aliqñ tibi trāſmiſimꝰ:te videre poteris a nob̄ frēȝ venerabilē appellatū.¶ Propt qd̄ ſic lit
e teras ap.ſtudeas intueri:tā in bulla filo ⁊ charta:q̄ i ſtilo:ꝙ veras ꝓ falſis:vel falſas ꝓ veris lr̃is:modo aliq̄ nō admittas.

Idem.

Qui ꝑ ſe vel ꝑ alios litteras pape falſant excōicati ſunt cū ſuis fautoribꝰ ⁊ clerici officijs ⁊ bn̄ficijs p̄uati ſūt ⁊ degradādi ⁊ tradēdi curie ſeculari ꝑ quā laicꝰ legitime punit.Qui vo falſis litteris vtit ſi clericꝰ eſt officio ⁊ beneficio priuat ſi laicus excōicatus eſt.h d.Ca.VII.

Ad falſariorum confundendam maliciā:⁊.j.De cōmuni fratrū noſtroruȝ conſilio duximus ſtatuēdū:vt qui litteris noſtris vti voluerīt:eas primo diligenter
f examinent.quoniā ſi falſis
g lr̃is ſe vſos dixerint ignorāter eorū ſera penitētia euitare nequibit penas inferiꝰ an
h notatas.Nos em̄ oēs falſarios lr̃arū nr̃aruȝ:qui per ſe vel alios vitiū falſitatis exercent:cū fautoribꝰ ⁊ defenſoribꝰ ſuis:anathematis vinculo decernimꝰ innodatos:ſtatuētes vt clerici q̄ falſarij
i fuerint dep̄hēſi:oībꝰ officijs ⁊ bn̄ficijs eccl'iaſticis ꝑpetuo ſint priuati:ita ꝙ q̄ per ſe falſitatis vitium exercuerint:poſtq̄ ꝑ eccl'iaſticū iudicē fuerint degradati:ſeculari ptā
k ti tradant:ſm̄ ꝯſtōnes legitimas puniēdi:ꝑ quā ⁊ laici q̄ fuerint ō falſiate ꝯuicti:legitime puniant.¶ Qui vo

qui falſant reſcriptum principis de quibus hic intelli/ gitur. qui vero falſant litteras aliorum aliter puni/ untur: ſed leuius. ī. eo. ad audientiam. ⁊ hec pena im/ ponitˀ illis qui per ſe vel per alios vitium falſitatis ex ercent: vt patet per iſtum litterā vbi loquitˀ de his qui litteris falſis ab alijs impetratis vtunt.

a ¶ Noſtro. i. q̄ lr̄is falſis vtū/ tur p alios impe tratˀ ſub noīe no ſtro: ⁊ iſte minꝰ puniunt ꝙ illi q̄ p ſe hoc faciunt vel p alios vt pa tet p hāc lr̄aʒ et ſupiorē. C. ad. l. cor. de fal. maio/ rem.

b ¶ In iſtis. ſ. quibꝰ h̄ dicitˀ q̄ vtunt lr̄is p ali/ os impetratis.

c ¶ In illis. ſ. q̄ p ſe h̄ pcurāt de qbus pmiſit Vel dic ī iſtis. i. laicis. in illis. i. clericis. Bern̄.

d ¶ Negligē/ tia. hec tn̄ qn̄ꝙ dolo cōparatˀ: cū ſcʒ diſſoluta eſt craſſa ⁊ ſupina. ff. mā. ſi fideiuſ/ ſor.

Accedēs. ¶ Primo ponit deciſaʒ cō q̄ſtionē. ſcd̄o p/ uiſionē. ibi: fra/ ternitati. Ab.

e ¶ Nō debe/ at. Nō ꝙ nō p̄/ ſumunt lr̄e falſe q̄ ſunt de ſimpli ci iuſticia. ⁊ q̄ de

a ſub noīe nr̄o lr̄is falſis vtun tur: ſi clerici fuerint officijs ⁊ beneficijs eccleſiaſticis ſpo lient: ſi laici tamdiu maneāt excōicationi ſubiecti: donec ſatiſfaciant cōpetēter. ita tn̄ b c vt ī iſtis ⁊ ī illis malicia gra d uius ꝙ negligentia puniatˀ: qd̄ ⁊ de his q̄ falſas lr̄as im/ petrāt ſtatuimꝰ obſeruādū. Idem.

Nō p̄ſumitˀ q̄s falſare litte ras de ſimplici iuſticia nec punitˀ ſi hoc cōperto deſtite/ rit illis vti. Ca. VIII.

Accedēs: ⁊. ſ. F. T. mā damꝰ quatenꝰ ſi lr̄e apo. in q̄ bus falſitas fuerit dephenſa de ſimplici iuſticia formā ha e beant (cū p̄ſumi non debeat ꝙ p talibus lr̄is que poſſūt facile obtineri: fraudē q̄s cō/ miſerit falſitatˀ) nec litteris f vſus eſt poſtꝙ eas falſas eē cognouit: tui ei officiū bn̄fi/ ciūꝙ reſtituēs: ip̄m ſup hoc vlterꝰ nō moleſtes. Idem.

Propter paucaꝝ litteraꝝ ra ſurā ī loco nō ſuſpecto reſcꝑ/ tū nō pbatˀ falſuʒ. Ca. IX

Ex cōſcīetia: ⁊. ſ. ¶ Ve/ rum lr̄as ipſas que re/ dargute fuerant falſitatis: diligentius intuentes: nul/ lum in eis falſitatis ſignum vel ſuſpitionis inuenimus: g niſi paucarū lr̄arū raſuras: h q̄ nequaꝙ ſapiētis animū in dubitationeʒ vertere debue/ rūt. vnde ſi vob ꝯſtiterit p̄di ctū. R. obligaſſe ſe ſub peri/ i culo cauſe: ꝙ lr̄as illas fal/ ſas eſſe pbaret (cuʒ quilibet k ad renunciādū iuri ſuo libe/ ram habeat facultatem) ipſi l R. ſupdicta eccl'ia ſiletiū im/ ponatis.

De Sortilegijs.

Ex penitētiali Theodori.

Sortilegia p furtis inueni/ endis vel diuinationibꝰ faci endis phibent ⁊ ꝯfaciētibꝰ pena imponitur. Ca. I.

In tabulis vel codi/ cibus aut alijs ſor/ m te furta non ſunt re quirenda: nec diui/ nationes aliquas in aliqui/ bus q̄s obſeruare preſumat. ¶ Qui aūt ꝯtrafecerit: qua n draginta dies peniteat.

Alexander tertius Gran/ den̄. patriarche.

Preſbyter qui per inſpectio nē aſtrolabij furta reqrit ad

facili pn̄t haberi ſicut nō p̄ſumitˀ ꝙ in re modica dolo ſe agatˀ. ff. de do. ſi oleum. §. vl. cū. l. ſe. vnde ſiq̄s ſug/ geſſit falſum in lr̄is q̄ ſunt de ſimplici iuſticia non ſta/ tim p̄ſumēde ſunt falſe niſi pbetˀ: ꝙ ex certa ſcīētia fal/ ſum ſuggeſſit: q: qui dicit ꝙ falſum ex certa ſcīētia ſug geſſit: dolū allegat. ſed dolus ex pſpicuis indicijs pba ri debet. C. de do. dolū. ſi tn̄ alter vult pbare ignoran/ tiam auditˀ. Sed qualitˀ eā pbabit? Dico ꝙ p iuramē/ tū. ſ. de ſen. excō. ſi vo. ij. ⁊. xxxiiij. q. ij. in lectū. Sed po ne ꝙ falſum affirmet circa rē pp̄iā cuiꝰ noticiā habu it: p̄ſumitˀ pmo ꝯ ip̄m: q: nō p̄ſumitˀ q̄s ignorare factū pp̄ie rei. C de reſcin. ven. quiſquis. qd̄ eſt verū: ſed il/ lam p̄ſumptionē elidit h̄ p̄ſumptio: q: nō p̄ſumitˀ dolū cōmiſiſſe circa lr̄as que defacili habentˀ vt hic dicitˀ: et ſic vna p̄ſūptio elidit aliā circa idē factū. ff. de in inte. reſti. diuus. ⁊. ī. de p̄ſump. lr̄as. argu. ꝯ. ī. de e elec. cū inter. R. f Vſus eſt: ſi. ſ. de exceſ. pla. inter. arg. ꝯ. ī. c. pxi. vbi nō excuſatˀ q̄ vſus ē falſis lr̄is ignoran/ ter. Sed illud intelligendū eſt de his q̄ nō ſunt de ſim

plici iuſticia que non poſſunt haberi defacili. vnde il/ la preſumptio eos condēnat. hic excuſatˀ a contraria p̄ ſūptiōe: q: in lr̄is de ſimplici iuſticia nō ē p̄ſumptio cō tra impetrantē. vnde per ignorantiā excuſatˀ ſi ſtatim deſiſtat qn̄ ſcit eas falſas. Jo an.

Ex cōſcīa. ¶ Primo diffin ⁊ obiectuʒ dubiū: ſcd̄o obij cīētē puniri mā/ dat. ibi: verum. Abbas Sicu.

g ¶ Raſuras. nō ī narratiōe fa cti: q: ex h̄ nulla ſuſpitio eēt. ī. d̄ fi. inſtru. ex lr̄is. nec p talem raſu rā facta fuit am/ biguitas in noīe ī. de fi. inſtru. in ter dilectos. cō/ tra habes ꝙ ra/ ſura inducit ſuſ/ pitionē. ī. de re/ li. do. cū venera/ bilis. ⁊. ſ. d̄ p̄ſutˀ. cuʒ olim. ij. ⁊. ī. eo. licet. §. qnta. vbi de hac mate ria. h ¶ Sapi entˀ. modica ſuſ/ pitio nō dʒ ſapi/ entis aīm imuta re. ī. de ſymo. et ſi qōnes. ⁊. j. q. j. iudices. Jo.

i ¶ Cauſe. qd̄ fi eri pōt. ī. d̄ elec. cū dilecti. vbi de h̄ in fi. ⁊ ſub pe/ na ordīs ⁊ bn̄fi/ cij pōt ſe aliq̄s obligare. j. q. vij q̄tiēs. ⁊ de cōſe. di. ij. ego beren/ garius. Bern̄.

k ¶ Renūcian dum. ī. de reg. iur. ad apl'icā. ⁊. ī. de fo. cōpe. dilecti. et c. ſi diligēti. ⁊. C. de pac. ſiq̄s in cōſcribēdo. ⁊ de epiſ. ⁊ cle. ſiq̄s in cōſcribendo. l ¶ Imponatis: Sʒ nūqd̄ pp̄terea ē eccl'ia illa aduerſario aſſignāda? Rn̄deo nō niſi pbet pmo ſe h̄re ius in illa. ī. de reſcꝑ. olim. in fi.

De Sortilegijs. Quia ſortilegia cōtinēt ī ſe falſita teʒ: merito de his ſubijcitˀ. Et vide p hac materia glo. optimā. xxvj. q. ij. in ſumma. Abbas Sicu.

In tabulis. ¶ Primo ponit phibitionē. ſe/ cūdo ponit penā trāſgreſſoribꝰ. ibi: q̄ aūt. Ab. m ¶ Sorte: ſic electio p ſortē n̄ ē facīēda. ſ. e. c. vl. ar. ꝯ. xxvj. q. ij. ſors. ⁊. c. hi q̄. q: lʒ ſors ī ſui natā n̄ ſit mala: tn̄ phibetˀ ne ppˀ aſſiduitatē labātˀ in idolatriā ſic ē ī iuramēto. xxij. q. ſ. ꝯſidera. ⁊ h̄. c. hi q̄. lo quitˀ d̄ ꝯpatiua pmiſſiōe: ibi potiꝰ pmittūtˀ ſortes ꝙ ad demonia ꝯſulēda ꝯcurrāt. ſic pp̄ter diuinatiōes futu/ ras ſortes phibentˀ vt h̄ ptʒ: ⁊. xxvj. q. ij. illud. ⁊. q. v. c. ſortes. ⁊. c. ꝯuenit. qn̄ꝙ tn̄ pmittitˀ p ſortē aliquid fi eri: vt dʒ. ſ. e. c. vl. n ¶ Quadraginta dies. ſi laicꝰ

fuerit a cōione ecctie pri uet. ſi vo cleric⁹ officio ⁊ bñ fi
cio pōt ꝑuari. xxvj. q. v. nō oportet. ⁊ duob⁹. c. ſe. ⁊ ar.
ↄ. ĩ. c. xxi. arg. ↄ. ĩ. eo. c. vlti. vbi nō puniunť.
E Xtuarium. ℂ Cōiter ſūmať vt in rubro. ⁊ ĩ ve
ritate hec ſūmatio nō eſt indiſtincte vera: quia
acri⁹ pōt puniri.
Primo ponit cō
ſultatio. ſecundo
rñſio. ibi: veruȝ.
Ab. a ℂ Sim
plicitate: q? bo
no zelo h̃ fecit:
aliquātulū excu
ſať: arg. ſ. ꝺ apo
ſta. c. ij. ⁊ q? per
ſimplicitatē hoc
fecit dignus fuit
miſericordia. nā
ſimplicitati par
cēdū eſt. ſ. ꝺ re.
ꝑmu. c. cum vni
uerſorum. vbi de
hoc. Bern̄.
b ℂ Viſum ē.
⁊ ita tpus peni
tētie arbitrariuȝ
eſt. xxvj. q. vij. tē
pora penitudis.
ſed minorē peni
tentiā anno non
poſſet imponere
exquo papa ſibi
annū pfixit: ſed
ſupra eſt ad arbi
trium epi.
c ℂ Liberꝝ. hoc
intellige dictum
ex diſpēſatione.
nā de iure cōmu
ni debuit remanere ꝑuat⁹: ⁊ epus de iure ↄtra illū ꝓ
ceſſit. xxvj. q. v. nō oportet. ⁊. c. ſiqͣ epus. ⁊. c. aliquā
ti. ſed q? bono zelo ꝑ ſimplicitatē deliqͭ. papa mādat
ipm reſtitui. ⁊ eps aucte ſua cū iſto potuit ſi voluiſſet
diſpēſare: cū in caſu iſto ei h̃ nō ſit ꝓhibitū: ⁊ diſpēſet
etiā in maioribus. l. di. pſbyteros. ⁊. ſ. de iudi. at ſi cle
rici. vbi de hoc. Bern̄.
E Ccleſia ℂ In pᵐa ponit electio. In ſcḋa ele
ctionis ꝓſecutio: examiatio ⁊ rephēſio. In tertia gra
tioſa ↄfirmatio: ⁊ ſortis ꝓhibitio. ſcḋa ibi: ꝓcuratori
bus. Tertia ibi: electionē. Ab. d ℂ Ptātem. Si. ha
bes. ſ. de elec. cuȝ in iure. Dicūt tñ quidā ꝙ idē eſſet ſi
aliqua forma nō fuiſſet expſſa ꝙ poſſent vnū de ſe eli
gere: vt dicit ī. c. cū in iure. qḋ nō credo: q? vbi ſimpli
citer dať ptās eligēdi trib⁹ nulla forma adiecta: ita ha
bent ptātē eligēdi oēs ꝙ vn⁹ vel duo ſine tertio elige
gere nō poſſunt. vñ ſi duo eligāt tertiū nō valet qḋ fa
ciūt: q? hāc ptātē nō habēt. Si ille eligat ſe cū alijs ñ
valet: q? nemo ſeipm eligere pōt. ſ. de inſti. cū ad no
ſtram: q? ali⁹ debet eſſe elect⁹ ⁊ alij eligētes vt ibi ꝺ?:
ſicut eſt inter baptizantē ⁊ baptizatū. ſ. de baptiſ. de
bitū. ⁊. ſ. de iurepa. ꝑ vr̃as. xxiiij. q. j. didicim⁹. ⁊. ff. ꝺ
tu. ⁊ cu. da. ab his. l. ꝑtor. ⁊. ff. de teſt. tu. ex ſentētia. ff.
ad trebel. ille a quo. §. tēpeſtiuū. q? duplici officio fun
gi non pōt: vt ibidē dicit. ſicut ſi tres iudices vel arbi
tri ſint dati ſimpliciter ſine illa clauſula: ꝙ ſi non oēs.
⁊c̃. duo ſine tertio ꝓcedere non poſſunt. quia poteſtas
iudicādi ita data eſt oibus ꝙ duo ſine tertio: vel alter

tēpus ſuſpendiť ab altaris miniſterio. Caplm. II.

E X tuaꝝ tenore lr̃arū ac
cepim⁹ ꝙ. A. pſbr cū q̄
dā infami ad ꝑuatū locū ac
ceſſit: nō ea intētiōe vt inuo
caret demoniū: ß vt īſpectiōe
aſtrolabij: furtū cuiuſdam ec
cleſie poſſet recupari. ℂ Ue
a ruȝ licȝ h̃ ex bono zelo ⁊ ſim
plicitate ſe feciſſe ꝓpōat: id tñ
grauiſſimū fuit ⁊ nō modicā
inde maculaȝ peccati ↄxit: ⁊
ĩ. mādam⁹ quaten⁹ talē ei ꝑ
expiatiōe illi⁹ delicti pnīam
imponas: ꝙ ꝑ annū ⁊ ampli⁹
b ſi tibi viſuȝ fuerit eū ab alta
ris miniſterio ꝑcipias abſti
c nere: ⁊ ex tūc liberꝝ ſit ei exer
cere officiū ſacerdotis.

H ono. iij. caplo Luceñ.

Nō ſolū electio ꝑ ſortes fieri nō d?: ſed etiā electiōes com promiſſarioꝝ ꝑ ſortes aſſumi nō debent. Ca. III.

ſine altero ꝓcedere non pōt. ſ. de officio deleg. c. vno
delegatoꝝ. c. cauſam matrimonij. de hoc etiā dixi in. c.
cum in iure. ſed cum dať aliquib⁹ poteſtas eligēdi de
ſe vel alijs: ſi volunt aliquē eligere de ſe tunc poteſtas
eligēdi remanet penes illos tm̄ ⁊ eis ſolis data intelli
gitur: ſicut quā
do cōmittiť cau
ſa cū illa clauſu
la ꝙ ſi non oēs.
⁊c̃. ſed ſi ſimpli
citer dať aliqͥb?
ptās eligēdi tūc
non poſſunt ali
quē eligere de ſe
ſicut eſt iudicib?
vt dictū eſt: ⁊ ꝑ
ſona electa nul
lō modo debȝ cō
putari inter eli
gentes: vt ꝓbať
ſ. de elec. cuma
na. ⁊ ideo dicit h̃
ꝙ eis licebat ſm
traditaȝ ⁊c̃. ⁊ h̃
argu. non valet.
Capitulū pōt ali
queȝ eligere vnū
de ſe: ſed iſti qui
bus data eſt ſim
pliciter eligendi
ptās fūgūť vice
capitli. ergo poſ
ſunt eligere vnū
de ſe. Capitulus
enim eligit iure
cōi ſiue ordina
rio: ſed iſti non
eligunt iure cōi:
ſed poteſtate ſi
bi cōceſſa per capitulū. Bern̄. e ℂ Examinato. ⁊
merito: ad quē em̄ ꝑtinet cōfirmatio ⁊ examinatio ꝓ
ceſſus ⁊ ꝑſone. ſ. de elec. nihil eſt. ⁊. c. cū nobis. ⁊. c. ve
nerabilē. ⁊. ſ. de tranſla. c. vlti. ſ. de here. c. cū ex iniū
cto. in fi. f ℂ Ad gratiā. Hoc ideo dicit: q? de iure
debuit caſſari ſed ipm de gratia ↄfirmauit. g ℂ In
electionibus: per hoc ꝙ dicit in electionib⁹: videť ꝙ in
alijs vſuȝ ſortis non reprobet: Agu. xxv. diſ. qualis. ⁊
ff. de iudi. cuȝ pretor. ff. de teſti. ex eo. ⁊. xv. q. iij. de cri
mine. Preterea in mult? caſib⁹ vſuȝ ſort? admittim⁹.
ff. de iudi. ſed cum ambo. ff. fa. herciſ. ſi qui ſunt. C cō
mu. dele. ſi duob⁹. circa prin. Sed quare ꝓhibeť vſus
talis in electiōib⁹. nōne Matthias ſorte electus fuit?
xxj. di. cleros. in prin. ⁊ ſors nō eſt aliquid mali. xxvj.
q. ij. ſors. Dicas ꝙ licet Matthias: ⁊ Ionas ſorte ele
cti fuiſſent: nō tñ eoꝝ exemplo eligendus eſt alíqͣ per
ſortē: vt. xxvj. q. ij. nō ſtatim. ⁊. c. nō exemplo. q? illud
factū fuit diuina inſpiratiōe. ſic. xiiij. q. v. dixit. Quod
autē dicit ſors non eſt aliquid mali. verum eſt cōſide
rata in ſe. ſed ex cauſa ꝓhibeť: vt dixi. ſ. eo. c. j. ⁊ pte
rea h̃ nō fuit ſeruata forma cōcilij. ſ. de elec. q? ꝓpter.
vt videť. ꝓpter diſſenſiones vero ⁊ lites dirimendas
ſors admittiť circa iudicia vt dicūt ꝑdicte leges: in q̄
caſu pōt intelligi. c. illud ſors. ſed in electiōib⁹ licet ibi
ſit diſcordia non licet ꝑ iura ꝑdicta. A.

E Ccleſia vr̃a epo deſtitu
ta: vos cōuenientes in
vnū: vt de futuri tractaretis
electione pontificis: vnū ele
giſtis ex vobis per ſortē. qui
tres auctoritate veſtra ele
git: per quos vice omnium
Lucañ. ꝓuidereť eccleſie de
paſtore: quoꝝ duo tertiū: ma
giſtrū. R. ſ. elegerūt: qḋ exp̄ſ
ſe licebat eiſdē ſm traditā a
d vobis omnibus poteſtateȝ.
ℂ Procuratorib⁹ igiť vr̃is
ſup his ī noſtra p̄ſentia ↄſti
e tutis: nos tali examinato ꝓ
ceſſu: licet nota non careat:
quinīmo multa rep̄henſione
ſit dignū: ꝙ ſors in talib⁹ in
teruenit: ⁊. ĩ. ℂ Electionem
f celebratā de ipo: ad grām cō
firmationis admittimus: ſor
g tis vſum in electionib⁹ per
petua ꝓhibitione damnan
tes.

De Colluſione detegenda.

De Colluſione. ℂ Quia in colluſiōe ineſt falſitas:
ideo ſubijciť hec rubrica de colluſione. De materia ru
brice reſpectu quo colludens ꝑuaricať habeť. ij. q. iij.

·§·fi.facit tex.in.c.ij.in fi.de pcura.li.vj.z in clemen. conſtitutionem·§·ſane.de elec. Et colluſio eſt inter actorem z reum latens z fraudulenta ꝯuentio: vt voluit glo.in.c.iij.i.eo.in.v.colluſione. z vide glo. ij.q. iij ·§· notandum. Et dicitur colludens falſum committere: qꝛ aliud agit et aliud ſimulat.

Scripta fra. ve. re. Si accuſator ab accuſatiōe deſiſtat dz iudex inquirere an p colluſionē hoc fecit Ita ſūmat cōit ſed ego ſic ſūmo rem videlicet vt in rubro. Primo ponit factū. Secundo decidit queſtionem circa factum: ibi Quia. Abbas. Siculus.

a Quod hi. argu. qꝛ plures accuſatores poſſunt admitti cōtra vnum ſuper eodem crimine. ſ. de accuſa. licet. z ij. q.j. in primis. et plures procuratores admittuntur. de teſti.ſ.inſuper. hic enim admiſſi fuerunt plures accuſatores. z in. c. in primis. qd fieri non deberet. immo iudex debet eligere magis idoneum. ff. de accu. ſi plures. b Qualitas. de amicitia letatur z non de modo illo quo in amicitiam cōuenerunt z ideo pcepit inquiri d colluſiōe. vnde dixit Jo. quidam ſapiens fantaſma. Deus nō eſt remūerator nominū ſed aduerbiorū: h eſt dicere: nō remunerat deus bonū qd fit: ſed qd bene fit. vnde nō remunerat iudeos q crucifixerūt chriſtū: licet mors chriſti bona fuerit. quia ppter hoc de penis inferni nos redemit: z ideo nō remunerauit eos quia nō bene fecerūt. deꝰ enī cor interrogat z nos manū.xiiij.q.v.ſi qdem inueniſti nec ꝯſiderat que fiunt ſed quo aīo fiūt.xv.q. vj.c.j.in fi. c Diſſimulare.i.c.pxi.z.c.penul.z vlti.p hoc enī ꝯſentire videtur.arg.xliij.di.epheſijs. in fi.z.lxxxiij.di.error.z.ſ.de here.c.ij. d Grām.arg. qꝛ n̄ liceat recedere a lite.vn̄ nō. qꝛ tria ſunt genera cauſarū.ſ.ciuilis.crimialis.z ſpūalis. Dupliciter enī pōt quis a lite recedere p grām z p trāſactionē. In cauſa ciuili qñcunqꝫ pōt quis a lite recedere p grām z trāſactionem ſine aliqua pena vel nota: niſi in actione famoſa ī qua nō licet trāſigere: ſine iudicis aucte als notat infamia.ff.de his q no.infa.furti.§.pactꝰ. In cā vo criminali ante inchoatā litem licitū eſt deſiſtere p grām ff.ad turpil.l.mulier.z.l.queſitū.poſt inchoatā litem non licet ſine iudicis aucte z ſine ꝯſenſu rei ſi fuit ſuppoſitus tormēto.C.de abo.l.iij.vel ſi ex hoc remaneret infamatus.vt arg.v.q.j.quidam. z ſi deſtiterit: incidit in turpillianū ſi publicū crimē intendit.C.ad turpil.l.j.z fideiuſſor punit in qntitate pmiſſa: z accuſator notat infamia z extraordinarie p motu iudicis punitur.ff.e.l.ij.ff.de cuſto.z exhi.re.l.iiij.z.ff.de pua.l.iij in fi.z.l.ſi is.ſi vo puatū: extraordinarie punit.ff.ad turpil.ſi qs repetere.in fi. Pro motu iudicis ſm canones crimen qſi publicuz cenſet.vn̄ p tranſactionē ſeu grāz a lite recedere non licz: argu.hic.z.i.c.proxi.z.c. vlti. Qd ſi fecerint inter ſe gratiā vel aliquā colluſionez iterū inquiretur de crimine vt h patet.z.i.c.pxi. et vlti. iudex tn̄ ſi in crimine illo poſſet diſpēſare preſtare poteſt auctem ſi voluerint inter ſe gratiam facere. argu.v.q.ij.ſi primates. z.xc.di. c.j.z.c. ſtudēdū In cā ſpūali bene licz a cauſa recedere p grāz p trāſactionē vo n̄ vt pprie intelligas tranſactionem.ſ.de re.pmu.c. vlti.ſ.de tranſac. ſup eo.

Gregorius vniuerſis epiſcopis de corin. **Accuſatore deſiſtente ab accuſatiōe poteſt iudex ex officio ſuo inquirere ſuper crimine illato. Capitulum I**

Scripta.f.v.relegētes: agnouimus qꝛ a hi qui ꝯtra Adrianū epm aliqua dixerāt: modo cum eodem in amicitiam ꝯueniſſent.et.i. Quia vo b nunciati facinoris qualitas nos vehement impellit: vt c ea que audiuimꝰ diſſimulare nullatenꝰ debeamꝰ: pſertim cum accuſatores z accuſatuz d inter ſe feciſſe grām indicaueritis: hoc neceſſe eſt ſubtilius pſcutari: ne forte non ex e charitate: ſed ex pmio eoruz ſit ꝯcordia cōpata. Idem.

Deſiſtente accuſatore z accuſato iudex pſequitur. Ca.II

f Crimina ſemel audita. Grego. indiſcuſſa nullo g modo pteribat. etiam ſi accuſatus cum accuſatore in gratiam redijſſet. Alex.iij.noruicen.epo. **Colludens in cā beneficiali priuari debet beneficio Ca.III**

Audiuimus vſqꝫ adeo clericorum maliciā excreuiſſe: vt in h terdum inter ſe colluſione factum: ſup beneficijs que poſſident: ſe ſuſtinēt ab alijs moleſtari. z poſtea vt queſtioni cedatur: z ijdem clerici qui bñficia quiete poſſideāt: qſi noīe trāſactiōis ſoluūt: alijs i de ipſis beneficijs annuā penſionem: vt poſt mortem eorū in beneficijs illis: ſuper quibus eſt colluſio facta: ius ſibi valeant vendicare. Unde

In cauſa vero criminali vel matrimoniali neqꝫ per tranſactionem neqꝫ per gratiam ſeu compoſitionem licet diſcedere.ſ.de tranſactio. c. vlti. Ergo ſi aliqui gratiam faciant inter ſe in debito modo iudicis eſt inquirere vt hic patet per totum. C. de generali ab.indulgentia. z.l.ij. vbi autem ex iuſta cauſa vult diſcedere iudex debet indulgere abolitionem. ij.q.iij ſi quem penituerit. z ·§· preuaricator. C. de aboli.l.j.et.ij. In cauſa mixta: puta cum agitur ad thori ſeparationē poteſt qñ vult diſcedere.ar.ſ.de diuor.ex lrīs quia non ſolum ſepties ſed etiā ſeptuagies zc.ſ.d iureiu.quēadmodū. Ala. e Charitate. ſi eī ex charitate hoc facerent accuſatores poſſent tolerari: ſed ex premio non vt hic dicit.z.i.c.pxi. Bern̄.

Crimina. Grego. Gregoriꝰ iſte ſecūdus fuit vl tertius forte. z loquit d primo. g Preteribat. quia vndecunqꝫ crimina clarauerint puniēda ſūt. xxiij.q.iij.ecce.z.ſ.c.proxi.z.lxxxvj.di.ſi quid.z.ij.q.iij ·§· notandū.

Audiuimus. Beneficio ſuo priuatur qui per colluſionem illud conſtituit cenſuale. h. d. Uel generalius z ſic vt in rubro. Primo refert colluſionem. Secundo illum priuari mādat: ibi. Unde. Abbas Siculus. h Colluſione. colluſio ē int actorem z reum latens z fraudulenta cōuentio. Colludium eniz non debet remanere impunitū ij.q.iij.ſi quem penituerit. i Penſionem. hec penſio conſtitui non poteſt ſine auctoritate epiſcopi. vnde vitam eius qui ſoluit non excedat. etiam ſi p colluſionem facta non fuerit. ſ. de tranſac. decetero. z eſt ſimile. ſ. de pac. cum clerici. Bern̄.

a ¶ Spoliare.p talez collusionẽ preiudiciũ fit huic epo: quia sic ꝑcludit via super ordinatiõe ecclesie sue. vt hic dicit. vnde non tenet eo absente facta etiam si sententia lata fuisset.ff. de re iudi. de vno quoqꝫ.τ.ff. de collu. cum non iusto.τ.l.vlti. vnde merito spoliãdi sũt illis ecclesijs ꝑpter dolũ τ fraudem taliter ꝑpetratã. dolus tamen talis impunitus remanere non debꝫ ne malicia sit illis lucrosa.ff. de dol. l.j.in ꝑn.τ.l. nec ex dolo. nec est equũ quenqꝫ suum dolũ releuare.ff. ꝓ socio. verum.§.tps.τ.ff. de regu. iur. nõ fraudant. in fi. xvj.q.j. legi. τ ex eo ꝙ delinqrẽt non debet ee meliorís ꝯditionis ff. de dona.inter vi.τ vxo.l.iij.§.ij.τ.ff. de fur. itaqꝫ fullo.§.sed nemo. ff. qđ vi aut clam.l.seru⁹

Iᴛ tantũ ¶ Iterũ ꝯ illũ inquirit de crimine qui per collusionem fuit absolutus. Vel sic vt in rubro. Diuidit. Nam primo ponit cõmissam inqsitionem relatã collusionẽ τ ipsi⁹ exitum. Secundo ponit bimẽbrem cõmissionẽ. Secũda: ibi. Discretioni. Ab. Sic.

tibi mãdamus: q̃tenus si qs clericos tue iurisditiõis per collusion̄ huiusmodi: fraude⁹ legitime tibi ꝯstiterit cõmisisse: eos beneficijs sup q̃bus collusum fuerit: nõ diffe
a ras perpetuo spoliare: qꝛ satis esset indignũ: si fraus et dolus que in p̄iudiciũ tui iuris τ aliorꝝ nitunt cõmittere in eorum non redũdarẽt incõmodũ τ iacturã. Grego. ix. Bareñ. archiepo τ fratri Joseph monacho flor. Absolutio de criminib⁹ illatis per collusionẽ facta nõ impedit facultatẽ iterum accusandi τ inqrendi de illis criminibus Ca. IIII

Iᴛ tñ clamor qui ascendit ꝯtra acherontinũ archiepm inualescit
b ꝙ dissimulare ipsum vlteri⁹
c sine scandalo non valemus:
d nec sine piculo tolerare.et.ĩ. Licet aũt se. ap. freqntibus clamorib⁹ excitata inqsitionẽ in q̃rundã excessuũ suorũ
e duxerit cõmittẽdã: ꝓpt tergiuersatiões tñ ipsi⁹ (vt dicit) eodẽ cũ inqsitorib⁹ τ examia
f torib⁹ colludẽte: necnõ corruptis testib⁹ τ inqsitoribus ac examiatorib⁹ supradictis

non solum p̄dicti excessus remanserũt hacten⁹ incorrecti verũetiam peiora prioribus cõmittere non expauit. et. ĩ. Dis. ve. mandam⁹ quatenus si ɔ hmõi collusione ac corruptiõe ꝯstiterit: ex integro super premissis τ alijs: aliodn
g super nouis dũtaxat inq̃ratꝭ que videritis inquirenda.

De Delictis puerorꝝ. Grego. ix. Impuberes preter vitium carnis delinquere possunt: puniunt tamen mitius q̃ꝫ adulti. Capitulum I

h Ueris grandiuſculis peccatũ nolunt attribuere quidaꝫ nisi ab annis. xiiij
i cũ pubescere ceperit. Qđ merito crederem⁹: si nulla essent peccata: nisi que mẽbris
k genitalib⁹ admittunt? Quis ꝟo audeat affirmare: furta: mendacia τ periuria non esse peccata? At his plena ẽ pue
l rilis etas: Quis in eis nõ ita vt in maiorib⁹ punienda videat. Alex. iij. Ermoneñ. epo. Puer non debet ita seuere puniri sicut maior. nec pater ex delicto filij impuberis tenetur. Capitulum II

efficitur.ff.e.si is qui.§.vlti.ff. de preua.l.ij. Ad similitudinẽ istorum videtur ꝙ iste esset puniẽdus: licet nõ dicatur p̄uaricator seu calũniator ꝓprie: quia non licꝫ taliter corrumpe iudicem aut etiã testes. s. eo.c. ꝓxi. Si de hoc ꝯstiterit tam ille q̃ꝫ examiatores siue inqsitores τ testes puniri possent officio iudicis extraordinaria pena: tamen non dicit ꝙ puniat sed iterũ inquirat de his et alijs vt in fine puniat. H.

g ¶ Nouis. bene dicit sup nouis quia de delicto vnius hominis sepius queri nõ debꝫ.ff.nau. cau.sta.licet i fi. et.s. de accu. de his.τ.c. licet. qꝛ crimina semel dimissa iterũ in vltionem venire ñ patimur. xxiij.q iiij. si illic.τ de pe.di. iiij. diuina clemẽtia.τ. iij q.j.§. ꝓhibẽtur et.§.ab alio delatum.

De Delictis puerorum.

Supra visum ẽ de quibusdã delictis: verum qꝛ dubitatur an talibus pueril etas implicet: merito annectit hec rubrica. De materia habet. xv.q. j.ꝑ totũ.τ.iiij.q iij.c. j.τ. xxij.q. vj.c. paruuli.cũ

b ¶ Dissimulare.sic.s.e.c.j. c ¶ Scandalo.tũc vere debet prelatus inqrere de excessib⁹ subditorꝝ: cuꝫ ꝑ famã que scandalũ generat ad ipsum puenerit. s. ɔ accu. qualit.τ. lxxxvj. di. si quid. d ¶ Periculo. q̃ꝫtũ ad exemplũ: qꝛ qđ agit a prelatis facile trahit a subditis in exemplũ. s. de voto. magne.τ.xj.q.iij. pcipue. vel quo ad dilapidationẽ si in hoc laborat. Berñ e ¶ Tergiuersatiões. Tergiuersari est in vniuersum ab accusatiõe desistere. vt.ij.q.iij.§. notandũ. vnde pt exponi tergiuersatiões.i. versutias siue calliditates. ɔ quibus induxit inqsitores vt desisterẽt ab inqsitione. f ¶ Colludente. De colludio puniri debet pena legibus ꝯstituta.ij.q.iij.si quem penituerit. τ nihilomin⁹ inquiret iterũ de crimib⁹ illis vt hic dicit.τ.s.eo. c.j. Omnes eni calũniosi pro qualitate cõmissi crimis extra ordinem puniunt.ff. ad turpil.l.τ in p̄uatis. vt si p̄uatum sit crimen officio iudicis culpa eius coercet. ff.e. si quis.§.vlti.ff. de preua.l.ij. Si ꝟo publicũ infamis

¶ Pueris. ¶ Ponit dictum: qđ secũdo reprobat: ibi. Qđ merito. Ab. Si. h ¶ Grandiusculis.i. doli capacib⁹. videlicet. vij. an. tales eni τ mentiri τ verum dicere τ ꝯfiteri τ negare possunt vt dicit Aug⁹. in epl'a ad Renatũ epm: vt habetur in glo. Augu. sup.c. de ꝯse. di. iiij. paruuli. i ¶ Pubescere. añ eni pubertatẽ que in ãno. xiiij. solet euenire nõ p̄sumit de q̃ꝫ: nisi etiã malicia suppleat etatẽ. s. ɔ despõ. impu. ɔ illis.τ.c. vl. k ¶ Pctã nõ ee. q̃si diceret null⁹. cũ iuramẽtũ pupilli valeat. ff. ɔ li. cau.l.vl. ꝙ pt deierare. Itẽ pt cõmittere furtũ cuꝫ ẽ doli capax.ff. ɔ fur. ipuberẽ. arg. ꝯ.ff. ɔ iureiu. q̃ iurasse. Sꝫ ibi ñ fuit doli capax. Tenet ꝙ tales pueri ex delictꝭ. C. si aduer. delic.l.j.τ.C. ɔ pe. impũitas. argu. ꝯ. ɔ ꝯse. di. iiij. eos.τ.C. ɔ fal. mo.l.j.τ.ff. ɔ edil. edic. cũ aũt.§. excipit. Sꝫ h intellige: cũ nõ sũt doli capaces: vel q̃ ad miorẽ penã. l ¶ Non. ita. sic ꝙ rõne

etatis mitius agik.ff.de mino.auxiliū.§.etiam.⁊.l.ſi ex cauſa iudicati. Item nota ꝙ omne delictum cadit in puerum poſtꝗ̄ eſt doli capax preter delictū carnis ff.ad ſyll'.l.j.§.impuberes.⁊.l.excipiūk.arg.ↄtra .ꝭ. c.proxi.ſed ibi ſoluitur.

nam pecuniariā exigat.arg.ↄtra.ꝭ.de penis.licet.ſed illud ibi etiam ſoluitur. De Clerico venatore Supra viſum eſt de quibuſdā delictis tam clericoꝝ ꝗ̄ laicoꝝ: nunc ſubmittit de quibuſdā delictis clericoꝛuꝫ tm̄.ſ.de clerico venatore. De materia habetur.lxxxvj.di.in.c.ꝗ vēatori.cū.v.c.ſeqn̄.et.xxxiiij.di.c.j.in p̄n.Ab.Sic.

Referēte. ¶ Impubes percutiens alium non debet puniri pena pecuniaria ſm conſuetudinē terre. Nec obſtat ħ ꝙ poteſt erigi a patre.h.d. Vel ſic Pater ex delicto filij impuber' ñ tenek. Vel tertio vt in rubro. Primo ponitur appellantis querela. Secundo iudic' datio:ibi Vnde.Ab.Si. a ¶ Requirebat.vnde dictuſ .D.ad ſedē apoſtolicā appellauit. b ¶ Inultum.xv.q.j.illō ſed illud intellige de eo qui nō ē doli capax vnde expone inultum.id eſt nō ꝑfecte vltuꝫ.vt.ꝭ c.pxi. ff.de mino.auxiliū.§.j. et.l.ſi ex cauſa.§.ij.⁊.C.ō pe. impunitas. C.ſi aduer.delic.l.j.

REferente nobis. H. intelleximus ꝙ cum. M. filius eius decēnis cum alijſ pueris ſagitaret: quidā nepos eiuſdem. H. ſagitta percuſſus interijt: qō idem fili⁹ eiuſ:cum inter alios luderet fortuito caſu dicik pegiſſe: ꝑ pter qō abbas ſancti Remigij:a prefato. H. ſm ↄſuetudinē illiuſ terre.c. ſolidos in a ſtanti⁹ reqrebat.et.ꝭ. ¶ Unde qm̄ in pueris relinqui ſo b let inultū: qō i alijs ꝓuectioris etatis humane leges dicunt ſeuerius coꝛrigendum. mandam⁹ q̄tenus ſi ↄſtiterit filium predicti. H. infra c xiiij. etatis ſue annum eundem exceſſum cōmiſiſſe: memoꝛatū abbatem moneas et compellas: vt ab eodem. H. predictos.c.ſolidos ꝓpter illam ↄſuetudinē non exigat: nec ab ip̄o pro tpali pena reqrat. De Clerico venatore. Ex concilio Aurelianeñ.

Clerico prohibetur venatio ⁊ contrafacieti pena imponitur hoc dicit cum ſe. Capi. I

EPiſcopum preſbyterum aut diaconū: canes aut accipitres aut huiuſ modi ad venandum habere d non licet. ¶ Quod ſi quiſ ta e lium pſonarum: in hac voluptate ſepius detentus fuerit ſi epiſcopus eſt: tribus menſibus a cōmunione: ſi preſbyter: duobus: ſi diaconus ab f omni officio ſuſpēdak. Ex eodem. Summatuꝫ eſt ſupra c.proximo. Ca. II

g **O**Mnibus ſeruis dei: venationes ⁊ ſiluaticas fatigationes cum canibus: ⁊ accipitres aut falcones habere interdicimus. De Clerico percuſſore. Ex concilio Agatheñ. Clericus ſepe alium percutiens ⁊ monituſ nō deſiſtens deponendus eſt. Capitulum I

EPiſcopuꝫ In ꝓma ponik ꝓhibitio. In ſecunda pena: ibi. Qꝫ ſi quis.Ab. Sicu d ¶ Nō lꝫ.ꝭ. ne cle.vel mo.c. j.xxxiiij.di.q̄rūdam.lxxxvj.diſ. an putatis.⁊.ꝭ. de cen.an ap̄ls. et.ꝭ.c.pxi. e ¶ Voluptate.ergo videk ꝙ cā neceſſitat' vł recreatiōis licitū ſit ꝙ poſſꝫ cōcedi alijs cleric' excepto ep̄o cui oīno nō licꝫ.xxxiiij.di.c.j.dummodo clamoroſam venationeꝫ euitent. lxxvj. di.an putatis.⁊ non ſepius vt ħ dicit: ne in ↄſuetudinem perducatur. Quedam enim venatio dicitur oppreſſiua

et.ij.⁊.ff.de dam.infec.damni.§.ſi pupillus.⁊.xxj.q.j ſi quis cuiuſlibet. verūtamen non punik: ſed vnde hoc ꝙ non punitur ꝓpter talem exceſſum: non dicit ꝙ nō punitur ſm iura. maxime cum daret operaꝫ illicite rei et eſſet.x.annoꝝ. Sꝫ dicit ꝙ ꝓpter illam ↄſuetudineꝫ pecuniam illam ꝓ tpali pena non exigat ſi erat infra xiiij. annos. cum ille puer nihil habeat ⁊ pater ꝓ filio non eſt ↄueniēdus. C.ne fi.pro pa.l.j.nec dn̄s pro ſeruo.ff.de pecu.licet.§.ex furtiua. maxime ratione etat' et quia delictum extra venit non ex animo: licet in culpa fuerit: ⁊ ideo noxam non cōmiſit: vnde habet in integrum reſtitutionē ſi voluerit. C.ſi aduer. deli.l.j. et pater eius noīe petere poſſet ſi pecuniaria pena eſſet ſibi impoſita.ff.de mino.pater pro filio.j. Reñ. Irregularis tamen fuit effectus ⁊ pena ſpūali debet puniri ſiue canonica: ⁊ ex eo ꝙ dicit ꝓ tpali pena: mitius tamen agitur cum eo ꝓpter etatem.ꝭ.c.pxi. c ¶ xiiij. annū. Et hoc videtur ꝙ ſi fuiſſet ſupra.xiiij.an.ꝙ abbas illam penaꝫ poſſet exigere forte: quia habebat ibi tpalem iuriſditionē. Et poteſt ſumi arg. ex ħ ꝙ ab ep̄o habente regalia a p̄ncipe pro regalibus illis appellandū ſit ad dn̄m papam ⁊ non ad p̄ncipem qō verum eſt: niſi ↄſuetudo aut p̄nilegiū ↄtrarium inducat ꝭ.de appel.romana.§.debet.vel forte abbas hoc habuit ex ↄſuetudine iam preſcripta vt ꝓ homicidio pe

hominū.⁊ hec oīno illicita ē.vj.di.§.is ita. Et ē adulatoria que fit ꝑ verba: ⁊ hec eſt illicita. lxxxvj.di.venatorib⁹.⁊.xlvj.di.ſunt nōnulli.⁊.vj.q.j.ſunt plurimi. Et ē arenaria que fit in arena ⁊ mala.iij.q.vij.§.tria. Saltuoſa ⁊ clamoroſa licita eſt laicis de qua dicitur in.c.an putatis. Sꝫ clericis oīno non licet talis venatio ſed quieta vt dictū eſt cauſa neceſſitatis vel recreatiōis: Ep̄o p̄ſbytero diacono vel ſubdiacono ꝗ cū diacono eodem gaudet p̄uilegio.vt.ꝭ.ō ſer.non ordi. miramur. ex toto ꝓhibetur: quia de illis fit hic tm̄ ꝓhibitio. f ¶ Officio. plus punitur hic minoꝛ ꝗ̄ maioꝛ qō ē ↄ illud.xl.di.hō chriſtian⁹.⁊.xix.di.nulli. Solu. plus punik hic ep̄s ⁊ p̄ſbyter ꝗ̄ diacon⁹. maioꝛ eni reputak in ep̄o iſta pena vel p̄ſbytero ꝗ̄ ſuſpēſio ab oī officio i diacono ꝓpk mai⁹ ſcādalū ⁊ mag' imputak illa pena ep̄o vel p̄ſbytero ꝗ̄ ſuſpēſio a bñficio i diacono vel ſubdiacono. ex pſona eni ↄſiderak iniuria: inſti. de iniur.§.atrox. ſic ⁊ pena ex perſona iudicak parua (vel magna. Berñ.

g **O**Mnibus ſeruis. id eſt. clericis qui ſpecialiter dicuntur ſerui dei qui in ſortem dn̄i ad eius obſequiū ſpālik ſūt aſſūpti.ꝭ.de p̄ben.cū ſꝫ apl'm.⁊.xxj.di.cleros ⁊ clericos. De Clerico percuſſore. ¶ Cōtinuata ē ħ rubrica in p̄cedēti. De materia hēk.xlv.di.⁊.j.q.vij.c.ſi ꝗs oēꝫ.⁊.lxxxvj.di.in.§.ſimiliter.⁊.c.ſeqn̄.⁊.§.pe.⁊.c.ñ liceat.Ab

Si quis in aliq̄ gradu ſacro percuſſoꝛ extiterit: coꝛripiatur a crimine. ⁊ ſi b non emēdauerit: deponatur

Grego. carentineñ. epiſcopo. Duobus menſibus a miſſarū adminiſtratiōe ſuſpendit̄ epiſcopus qui crudeliter aliquem fuſtigari facit. Ca. II

Preterea qm̄ mulierem ꝓpt̄ delictū ſuū: ꝯtra c oꝛdinē ſacerdotij: cedi crudelit̄ fuſtibꝰ ꝯputaſti. Quā d licet ex inde (cū poſt octo mēſes deceſſerit) mīme arbitramur fuiſſe defunctā: tamen quia ad oꝛdinem tuū noluiſti e habere reſpectū: duobꝰ te menſibus ab adminiſtratione miſſarū ſtatuimꝰ abſtinere.

Alexan. iij. Luceñ. epiſcopo. Non punit̄ clericus vt homicida ſi fuit ipſe in conflictu pro parte violentiam repellentiū licet ibi aliq̄ moꝛtui ſint ⁊ ipſe lapides ꝓiecit ex quo nullū ipſe percuſſit. Ca. III

Preſentium laroꝛ in quodā ꝯflictu aſſerit ſe fuiſſe: ꝓ parte tamen f illoꝝ q̄ violentiā repellebāt. g in q̄ lapides ipſe ꝓiecit: ſed aliquē non ꝑcuſſit. Quē nos (quia per alios illic aliq̄ dicunt̄ occiſi) a celebratione miſſarū: per bienniū precipi h mus abſtinere. Mādamꝰ itaq̄: vt ſi alia non impedierint: decurſu huiuſmodi tempoꝛis ſpacio: ad ſuam officij executionem eum admittas

Celeſtinus. iij. Clericus q̄ fuit in conflictu vbi aliq̄ fuerunt occiſi ſine eius facto vel conſilio de iure cōmuni pꝛomoueri poteſt Ca. IIII

Continētia litterarū. et ī. Cum. P. accholytꝰ cum q̄ i buſdam ad reſiſtendū pꝛedonibus arma ſumpſiſſet: in cōflictu illo: treſ fuerūt ab alijſ vulnerati ad moꝛtem: ita tak men ꝙ illa homicidia: neq̄ facto eiꝰ: neq̄ ꝯſilio ꝑpetrata fuerunt. et. ī. Conſul. t. t. Rñ. ꝙ cum ꝓdictū accholytum ad frugem melioꝛiſ vite tranſiuiſſe dicatiſ: poterat ip l ſe ad ſubdiaconatꝰ oꝛdinē ꝓmoueri: ⁊ altaris miniſteriū exercere. De Maledicis.

Clemens. iij. Maledicēs pape puniendus eſt. vt alij deinceps deterreantur. Capitulum I

a Si quis. Extiterit. tales ei ꝑcuſſoꝛes eē nō debent. xlv. di. c. j. ⁊. c. epm̄. vbi iſti in ſacro oꝛdine ꝯſtituti ꝑcuſſoꝛes eſſe ꝓhibent̄ ⁊ q̄ſi per totum. ⁊. lxxxvj. di. non licet. ⁊ in auc. de ſanctiſ. epi. §. ſed neq̄. coll̄. ix. quā habes. C. ꝺ epiſ. et cleri. auc. ſed neq̄.

b Emēdauerit. ergo ſi ſe emēdauerit: nō ꝺponit̄. ſic. xxxv di. c. j. ⁊ eſt arg. ꝙ non q̄ōlibet moꝛtale ſemel cōmiſſum ſufficit ad dānationem. arg. e. diſt. c. j. et vlti. ⁊ intellige de eo q̄ in vſu habuit ꝑcutere in ludo noxio qui nō caret culpa. ff. ad. l. acquil̄. nā ludus. alioq̄n crimē ꝑcuſſionis ſemel cōmiſſum nō ſufficit ad depoſitionē. vt hic patet ita tñ ꝙ ex tali ꝑcuſſiōe non ꝓcedatur ad enoꝛmē leſionē: q2 ſic deponeret̄. lv. diſtinc. ſi euāgelica. et. ī. c. xx. ar.

Preterea. Sūmatur vt in rubꝛo. Vel ſic. Nō pōt epſ grauē vbeꝝ penā imponere. Et pꝛimo ponit epi ſeuiciā. Secundo: ibi. Quā licꝫ. excuſat illū a moꝛte. Tertio illum punit: ibi. Quia. Ab. Sic.

c Crudelit̄. qꝺ facere nō debuit ſed moderate. argu. ſ. de rap. in archiepātu. ⁊. xlv. di. cū beatꝰ. ⁊. ff. ad l. acq̄l. ꝓceptoꝛis. ⁊ ī. de ſen. excō. cum volūtate. ⁊. xxiij q. v. c. j. ꝟſus fi. B.

d Poſt octo. ex tp̄is ꝓlixitate ꝓſumit̄ ꝙ nō ex illa ꝑcuſſiōe defuncta ſit ⁊ ecōuerſo ex tp̄is bꝛeuitate ꝯ̄rariū pꝛeſumit̄. l. di. ſi qua femina. ſi enim occaſionē moꝛtis dediſſet in ꝑpetuū deberet abſtinere. ſ. ꝺ homici. decetero. ⁊. l. di. ſtudeat. Et h̄ eſt ꝯ̄ Bar. qui dixit in. c. ſtudeat. illuꝫ ꝓ̄ſbyterū non teneri de occiſo: ſed ꝺ vulnerato ſi de caſu interijt. ⁊ caſus ex ꝑcuſſiōe ꝓceſſit. ff. ad. l. acq̄l̄. q̄ occidit. §. vlti. B.

e Duobꝫ. ſ. ti. xxi. c. j. ſi eni ꝑcuteret vt ꝑ h̄ timeri vellet ab officio ſuo debet repelli. xlv. di. epm̄. B.

Preſentiū. Duobꝫ annis a miſſarū celebratiōe ſuſpendit̄ pꝛeſbyt̄ q̄ aſſociat repellētes violentiā in ꝯflictu vbi aliqui moꝛtui ſunt ⁊ lapides ꝓiecit licet nullum ꝑcuſſerit. h. d. iuxta litteram. Vel pōt ſummari vt in rubꝛo. Pꝛimo narrat factum. Secunda: ibi. Quem nos. tēpaliter punit. Tertio poſt tempus admittit: ibi. Mandamus. Abbas. Siculus.

f Repellebant. ideo rei licite operam dediſſe videtur: quia licitum eſt ſe defendere. ī. de ſen. excō. ex tenoꝛe. ⁊ violentiam repellere. xxiij. q. iij. foꝛtitudo. ⁊. c. ſi quis inferēda ſed vlciſci non licet. xlvj. di. ſeditionarios. ꝺ hoc dixi. ſ. de homici. ſignificaſti.

g Pꝛoiecit. vnde dubiū videri poterat an fuiſſet in culpa an non. ꝯtra. argu. xxiij. q. vlti. c. vlti. l. di. ſi q̄s viduam. ⁊. ſ. de cleri. pug. in duel. c. vlti. ſed iſte aliquem non ꝑcuſſit. vt. ſ. dicit et hoc ꝯſtabat. Intellige alias ſi dubiū eſſet repelleret̄ vt dicūt ꝯtraria pꝛedicta. arg. ad hoc ff. de teſtam̄. tu. duo ſunt. ⁊. ff. de mā. te. cū ex pluribꝰ xxiiij. di. qñ et. c. nullus. ⁊. ij. q. v. omnibꝫ. B.

h Abſtinere. ad cautelā ſaltem vt ⁊ clerici tales ꝯflictꝰ euitent. ⁊ eſt argu. ꝙ aliquis puniatur ex alteriꝰ facto vel culpa.

Continē. Hoc. c. legitur duobus modis ſicut. c. ꝓcedēs. Vno modo ꝙ diſpenſatiue iſte poſſit ꝓmoueri. Alio modo ꝙ de iure cōi ⁊ ſm̄ hunc intellectū qui mihi plus placet. h. d. vt in rubꝛo. Cōis diuiſio. Secūda: ibi. Conſultatiōi. Ab. Sicu.

i Ad reſiſtendū. qꝺ licet. ſ. e. c. xxi. vbi de hoc. cū ſuis ꝯcoꝛdātijſ.

k Neq̄ facto. ſic. l. di. ſi quis viduam. ⁊. ſ. de cle. pug. in duel. c. vlti.

l Ad ſubdiaconatꝰ. ⁊ non vltra. licet ergo diſpenſet̄ cum iſto i ſubdiaconatu nō tamē poterit ꝓmoueri ad ſuꝑioꝛes oꝛdines Iſte eni fuit in culpa aſſumēdo arma qꝺ ei nō licuit. xvj. q. iij. poꝛro. ⁊. xxiij. q. vlti. c. q̄cunq̄. nam lachꝛyme ⁊ orōnes ſunt arma clericoꝝ. xxiij. q. viij. ꝯuenioꝛ. etiam ꝯ̄ hoſtes. ſ. de voto. ex multa. vnde punit̄ quia ſine diſpenſatiōe nō ꝓmouet̄ etiā fauoꝛe religionis cum eo facilius diſpenſat̄. ſ. de apoſta. c. ij.

De Maledicis. Quia alia ꝑcuſſio fit puta manu alia lingua cum maledici ⁊ detractoꝛes quodāmodo ꝑcutiunt: et ſupꝛa viſum eſt de ꝑcutientibꝫ manu merito ſubdit de ꝑcutientibꝫ lingua. Abbas. Sicu.

Innotuit. ¶ Primo ponit culpā. Scđo illam puniri mādat. Tertio ponit cauſam. Secūda: ibi. Ipſum. Tertia: ibi. Et pena. Abbas. Si. a ¶ In depoſitionē. ⁊ male quia ꝑncipi nemo maledicere debet. xxij. q. j. paratus. ⁊ nō ſoluꝫ ꝑncipi detrahi non debet: imo nec fribus. vj. q. j. ſūma. ⁊ detrahentem ſecreto ꝓximo ſuo hūc pſeqbar. xxiij. q. iiij. mīmū. ⁊ c. ꝗ peccat. ⁊ de pe. di. j homicidioꝝ. argu. ꝭ. de exceſ. ꝑla. ꝙ ſit graue. b ¶ A temeritate. i. ꝑtinacia. xj. q. iij. ſi ꝗs ſacerdotū. arg. ꝭ. qđ eni ex temeritate ſiue calore iracūdie fit veniam meret. ij. q. iij. §. notādū. et §. ſi ꝗs iratus. C. de iureiu. l. ij. Et dicit impator. ſi ꝗs putauerit nr̄a neia laceſſenda. ſi ħ ex leuitate ꝯtemnēdū eſt. ſi ab inſania miſeratione dignū: ſi ab iniuria remittēdum C. ſi quis impe. maledi. l. vna. xxiij. q. iiij. inter querelas. ⁊ C. đ epiſ. ⁊ cleri. ſi ꝗs in ħ. Quare ergo mādat papa ꝙ cōpeſcat ꝯ iura ꝑdicta ſꝫ papa nō mādat ħ puniri ꝓpriam iniuriā rōne pſone ſed quatenꝰ ꝯtingit romanā eccleſiā. quā etiam iniuriaꝫ remittere non poſſet. lxiij. di. ſalonitane. in quo caſu loquit. xxiij. q. iiij. guiliſarius. ⁊. c. ſi is qui. Vel pōt dici ꝙ aliꝗs bene poteſt punire iniuriā ſibi factam a ſubdito ſuo. maxime cū nullū habeat ſupioꝛē vt hic. ⁊ arg. xlv. di. ⁊ ꝗ emēdat. ⁊ ꝑdicta iura loquunt de benignitate ſeu de māſuetudine: qꝛ nullus tenet remittere iniuriā ſine ſatiſfactiōe niſi velit: ſed rancoꝛē. ſic de pe. di. v. c. vlti. ⁊ xxiij. q. iiij. ſi illic. xe. di. ſi ꝗs ꝯtriſtatꝰ. c ¶ Terrorem. ſic eni pena vnius debet eſſe metus alteriꝰ. ij. q. vij. qua ꝓpt. ⁊. ꝭ. de iude. ad liberādā vbi de hoc. ⁊. ꝭ.

Statuimꝰ ¶ Primo ponit penā (de calū. c. ij. eccleſiaſtici iudicis. Scđo ſecularis: ibi. Per temporalē. Abbas. Sicu. d ¶ Blaſphemiā. Qui blaſphemiā dicit in deū ſiue in ſpm̄ſctm̄ neqꝫ in ħ ſeculo neqꝫ in futuro remittit ei. xxv. di. qualꝛ. ſupple niſi penituerit. ⁊ longe grauiꝰ eſt eternā ꝙ tꝑalē ledere maieſtatē. ꝭ. de here. vergentꝛ. Sed ꝗ ꝯ tꝑalē maieſtatē delinquit punit. ꝭ. eo. c. ꝓxi. ⁊ vj. q. j. §. verū. C. ad. l. iul. maie. l. ſi quis cū militibꝫ. ergo multofoꝛtiꝰ iſti puniendi ſunt ⁊ grauiꝰ. quia maioꝛa delicta maioꝛibꝫ penis ſunt puniēda ⁊ in delicto equali decet ꝓximas eē penas. in auc. vt fra. fil. coll. ix. ꝟſus fi. ⁊ qꝛ hic eſt grauius ꝙ in. c. ꝓxi. punit grauiꝰ quia grauiꝰ cōmiſſum intelligit. xxiij. q. j. non afferamus. in fi. ſm leges vltimo ſupplicio punit. in auc. vt non lux. con. na. coll. vj. §. j. ſed ſꝫ canones olim laicus excōicabat clericus deponebat. xxij. q. ij. ſi quis per capillum. e ¶ Ingreſſurus. quia ꝗ peccat in deuꝫ peccat in eius eccleſiam ⁊ ecōuerſo vn̄ priuat eiꝰ ingreſſu. ſic. xij. q. ij. đ viro. ⁊ xvij q. iiij. frater. nec debet eis pena remitti qui i deum peccāt. lxiij. di. ſalonitane. ⁊ xxiij. q. iiij. ſi is qui. f ¶ Facultates. ſic. ꝭ. đ voto. c. ij. B. g ¶ Cōmutet argu. de cōmutatiōe pene. lxxxij diſt. preſbyter. ⁊ xxij. q. iiij. innocens. de hoc di. xi. ꝭ. de voto. c. j Bern. h ¶ Poteſtatem. arg. ꝙ vna iuriſditio ꝑ aliā iuuat. x. di. quoniam idem. ⁊ xcvj. di. cum ad verum. ⁊ xvij. di. nec licuit. ꝭ. de offi. oꝛdi. quoniā in pleriſqꝫ. in fi. i ¶ Contra eū. i. ꝯtrā: ⁊ ita habes ħ ꝙ ſi iudex ſecularꝛ negligit facere iuſticiā pōt cōpelli ꝑ eccleſiā. xxiij. q. v. adminiſtratoꝛes. ⁊ xcvj. di. cū ad verū. k ¶ Monete. Idem eſſet ſi ħ nō fuiſſet adiectū vt de moneta que in vſu habet ſoluat ſm ꝯſuetudinē loci. ff. de lega. j. ſi ſeruus §. ſi nūerꝰ. ⁊. ff. de leg. iij. l. nūmis. ⁊. ff. de fun. inſtruc. cum delaniōis §. aſinā. Bern.

Innotuit nobis. et. ī Quia nobis ꝑ litteras retuliſti: ꝙ cum J. clericus: multꝛ coram aſtantibꝰ: verba quedā a in depoſitionē officij ⁊ bn̄ficij b noſtri ꝓtulit: ¶ Ipſum a temeritate ſua cōpeſcas. ¶ Et c pena illius alijs terroꝛē incuciat: ne decetero ꝯtra ro. ec. in talia verba ꝓrūpāt. Grego. ix.

Hic ponit pena blaſphemantis deū vel aliquem ſanctū ⁊ maxīe virgineꝫ glorioſiſſimā. Ca. II

Statuimus vt ſi ꝗs ꝯtra deum vel alquē ſctōꝝ ſuoꝝ (et maxīe beatā virginē) linguā d in blaſphemiā publice relaxare ꝑſumpſerit: ꝑ epm̄ ſuuꝫ pene ſubdat inferiꝰ ānotate videlicet in ſeptē diebꝰ dn̄icꝛ ꝑ foꝛibꝰ eccleſie in māifeſto: dū agūt miſſarum ſolennia: blaſphemꝰ exiſtēs: vltimo illoꝝ die dn̄ico: palliū ⁊ calciamenta nō habeat: ligatꝰ coꝛrigia circa collum: ſeptemqꝫ precedentibꝰ ſextis ferijs in pane ⁊ aqua ieiunet: eccleſiā e nullatenꝰ ingreſſurꝰ. Quolibet quoqꝫ predictoꝝ dierū tres ſi poterit: alioqn duos reficiat paupes ſiue vnū. Et ſi nec ad hoc eius ſuppetant f facultates: id in penam aliā g cōmutet. cui etiā ſi rēnuerit recipere ac pagere penitentiam ſupꝛadictā: eccleſie intꝛdicatur ingreſſus: ⁊ in obitu eccleſiaſtica careat ſepultura. h ¶ Per tempalem ꝑterea poteſtateꝫ coactione (ſi neceſſe i fuerit) epi dioc. adhibita cōtra eum: blaſphemus ſi diues fuerit: ꝗdraginta ſolidorum: alioqn triginta ſiue viginti: ⁊ ſi ad id non ſufficiat: k ꝗnqꝫ ſolidoꝝ vſualis monete pena mulctet: nullam in ħ miſericoꝛdiā habiturus. qđ etiam inter alia cōmunitatū ſtatuta ponat.

De Clerico excōicato depoſito vel interdicto miniſtrante. Ex canone apoſtoloꝝ. **Clericus depoſitus celebrans excōicat. Capitulum I**

Si quis epiſcopus l pſbyꝛ vel diaconꝰ m depoſitus iuſte ꝑ certis crimibꝰ: auſus fuerit

De Clerico excōicato. Supꝛa viſum ē đ varijs delictis ꝓpter que intꝛdū clerici ſuſpendunt ⁊ interdū deponunt ⁊ interdū excōicant: ſed qꝛ qn̄qꝫ clerici depoſiti excōicati vel ſuſpenſi celebꝛāt ⁊ ingerūt ſe diuinis ſicut ꝑus: ⁊ poſſet dubitari de pena eis inferenda ex hoc nouo d̄licto ideo. ⁊c. De materia habet. xj. q. iij c. placuit. ⁊ i. c. pe. l. di. accedēs. Abbas. Sicu.

Si quis. Diaconꝰ idē eſt đ oībꝫ alijs. ꝭ. c. ꝓxi. ⁊. xj. q. iij. eps. m ¶ Iuſte. idem eſſꝫ ſi iniuſte. niſi ꝑus reſtitutꝰ fuiſſet. xj. q. iij. eps. dūmodo ſnīa nō ſit lata ꝯtra oꝛdinem

ſuris.q₂ tūc nulla ē ſnīa.ij.q.vij.§.diffinitiua.ſ.vt li. nō ꝯteſt.accedēs.j. a ¶ Ab eccleſia.arg.ı̄.ij.q.v q̄ de cauſa.ſed ibi diſpēſatū fuit.lxiij.di.ſalonitane.

SI quis ¶ In pͥma ponit penam. In ſecūda aggrauat:ibi.Qđ ſi.Abbas Sicu. b ¶ Degradatus. a ſuo epiſcopo.adiūct⁹ ſibi alijs epis in degradatiōe preſbyteri.xv.q.vij felix.⁊.c.ſi autẽ Sed pone degdatum celebrare nunqd ꝯficit? videtur ꝙ ſic.q₂ ordinē non amiſit.xx.q.iij.eos qui.j.q.j.ꝙ quidam.⁊ de ꝯſe.diſtin.iiij.oſtenditur.xxij.q.vij.licite.arg.ꝯtra.l.di.accedens.xj.q.iij.epiſcopus.lxxxj.di.dictum xxiij.q.vlti.clerici.liiij.diſti.c.ij. R.dixit ꝙ talis non ꝯficit: potuit eniʒ eccleſia ei auferre illam poteſtatem quā cōtulit. Quis non poſſet character auferri.ſicut nec inſignia militi. Lauren.Ala.et Tan.dicūt ⁊ melius ꝙ bene ꝯficit depoſit⁹ ſicut hereticus..arg.j.q.j.neq₃.⁊.c.ꝙ qdam.nec papa potuit auferre illam virtutē ⁊ hoc verum credo.vñ talis excōicat̃: vt.ı̄.dicit̃:q₂ facit rem ſibi ꝓhibitā. c ¶ Preſumpſerit:quaſi in officio ſuo:vt prius qđ nō licet.xj.q.iij ſi qs ep̄s in ꝯcilio:⁊.xxviij.di.p̄ſbyterū.in modū eniʒ priuati ſuffragij poteſt dicere horas ſuas:qđ etiā poteſt laicus:arg.bo.ı̄.de pe.⁊ re.ꝙ in te. d ¶ Excōmunicatū:ipſo iure.xj.q.iij.cū excōicato ⁊ intellige đ minori. e ¶ Obſuādū eſt:vt talib⁹ nullus cōicet. alias ſimilit̃ ſunt excōicati minori excōicatiōe.xj.q.iij excōicatos.⁊ niſi deſtiterint ſunt excōicādi.ı̄.de ſen.ex com.ꝙ in dubijs.§.ij.⁊.ı̄.eo.ſi celebrat:in fi. f ¶ Judicio:vbi enī eccleſia ꝑ ſe ꝓficere nō poteſt: īuocāduʒ eſt auxiliū ſeculare vt hic dicit.ſ.de offi.ordi.c.j.⁊.c. qm̄ in pleriſq₃.in fi.⁊.xvij.di.nec licuit.xj.q.j.petim⁹ et ita vtraq₃ ꝑtās ꝑ alterā iuuari debet.ſ.ti.xxi.c.ij. vbi de hoc.⁊ poteſt per eccleſiā compelli vt ibi dicit̃.

CLerici. Moniti ꝗ videt̃ ꝙ ſi emendare ſe volunt non deponent̃:ſed hoc ītellige dictū diſpēſatiue:⁊ ita non ꝯtradicit.ı̄.c.xxi.⁊ alia.c. ſequentia. Et ſic patet ꝙ quicūq₃ celebrat excōicatus vel ab officio ſuſpenſus priuari debet de iure officio ⁊ beneficio et deponi etiam.Sed nunqd ep̄s poteſt cum talibus diſpenſare ſiue legatus de latere dñi pape miſſus? Arğu.ꝙ legatus poſſit:quia vicem gerit delegantiſ:⁊ abſoluit excōicatos:quorum abſolutio ſedi apo.reſeruat̃ ſ.de offi.leg.ꝙ tranſlationē:⁊.ı̄.de ſen.excō.Quis: et c.ad eminentiā.Dicas ergo ꝙ nec epiſcopus nec etiam ſynodus in hoc diſpenſare poteſt.xj.q.iij. ſi quis epiſcopus damnat̃ et.c.ſequen .argu.ı̄.de eo q fur.ordi. rece.c.j.et ij.q.v.qua đ cā. nec etiam legatus. licet poſſit abſoluere excōicatos:⁊ ſic ſolus papa hic diſpenſat. ⁊ hoc hodie expreſſum eſt in duab⁹ decre. Innocen.iiij. ſ. de ſen.⁊ re iudi. cū eterni:⁊.ı̄.đ ſen. excō.cum medicinal̃.li.vj.Sed poteſt queri vtꝝ idem ſit in depoſito vt ſolus papa ipſum reſtituat. Hug.dicit ꝙ ſolus papa h̄ poteſt:⁊ probatur.vij.q.j.ſi qs preſbyter: tamē cum diſtinctiōe ſi epiſcopus ipſum depoſuit tātum cū alijs epiſcopis a ſacerdotio poteſt euʒ recipere in inferioribus ordinibus et ſic de alijs ordinibus. argu. xv.q.viij. quia admiſerit:⁊.c.ſi quis preſbyter.Si ꝟo depoſitus eſt ab omnib⁹ ordinibus.ſolus papa ipſum reſtituit. Sed ꝯtra.argu.habes.xj.q.iij.epiſcopus:ibi dicitur ꝙ in ſecūda ſynodo īnocens inueniat̃:non poteſt eſſe qđ fuerat. niſi gradus premiſſos recipiat de manu epiſcopi:ſed illud intelligit̃ cum iniuſte depoſit⁹ fuit:puta per falſos teſteſ vel falſa inſtrumēta.vnde dicit̃ ibi: ſi innocens inueniatur:ſed vbi iuſte pro crimine depoſitus eſt ſol⁹ papa tales reſtituit.

LAtores. ¶ In prima narratio ⁊ deciſa ſupplicatio. In ſecūda:ibi.Fraternitati tue.cōmiſſio diſtinguens.Secundū membꝝ:ibi.Si ꝟo.Abbas Sicu. h ¶ Deponas:ecce pena illoꝝ qui excōicati ſuſpenſi vel interdicti diuina officia celebrant:vt dictum eſt.ſ c.proxi. i ¶ Multitudinē:hic ergo non parcitur multitudini.argu.ꝯtra.l.diſt.vt ꝯſtitueret̃.⁊.xliiij diſtinc.cōmeſſatiōes.ix.q.j.ordinationes. ⁊.ſ. de tempo.ordi.c.ij.vbi de hoc:⁊.xxiij.q.iiij.nō pōt:⁊.c. ipſa pietas.j.q.vij.qtiens.Sed iſta ꝯtraria locū hñt vbi ſcandalū timet̃:⁊ multoꝝ ſtrages iacet ſi ſeruetur rigor:alias ſi non ꝯtemnat̃ diſciplina eccleſie in popul̃: ſed vt patienter ſuſtineāt.tunc ferienda eſt multitudo xxiij.q.iiij.non poteſt:in fi.⁊ de pe.di.vj.c.j.in fi. Itē

attractare miniſteriū ſibi du a dum cōmiſſum:hic ab eccleſia abſcindat̃. Ex concilio anthiocen̄. **Degradat⁹ vel ſuſpenſus celebrās. ⁊ monituſ non deſiſtens excōicat̃: ⁊ ſi nec ſic deſiſtat:ꝑ ſeclarē poteſtatē ad requiſitionē eccleſie exilio damnat̃ Ca. II**

SI quis p̄ſbyter aut ali⁹ b clericus fuerit degradatus: aut ab officio ꝓ certis criminibus ſuſpenſus:⁊ ipſe ꝑ cōtemptū ⁊ ſuꝑbiā:aliquid de miniſterio ſibi int̃dicto agere c p̄ſūpſerit:⁊ poſtea ab epiſcopo ſuo corrept⁹ in incepta p̄ſumptiōe perdurauerit: modis oībus excōicet̃: ⁊ qcunq₃ cum eo cōicauerit: ſimi d liter ſe ſciat eſſe excōicatū.Similit̃ de clericis laicis vel fe e minis excōicat⁹ obſeruāduʒ eſt. ¶ Qđ ſi aliquis iſta oīa ꝯtempſerit:⁊ ep̄s mīme emē f dare potuerit:regis iudicio ad requiſitioneʒ eccleſie exilio damnet̃. Alexander.iij Londonen̄.epiſcopo. **Interdictus ⁊ excōicatus celebrāſ monitus non deſiſtenſ deponitur. Ca. III**

CLerici autem ſi qui a ſuis aut etiam de mādato romani pōtificis ab alienis epiſcopis interdicti vel excōicati:ante abſolutionē dīna officia ce g lebrauerint: niſi moniti ſine dilatione redierīt: perpetue depoſitionis ſententiā ꝓ auſu tante temeritatiſ incurrāt Idem toleta.archiepiſcopo **Excōmunicati vel interdicti celebrantes deponi debent. niſi propter multitudineʒ mitigetur pena. Ca. IIII**

LAtores preſentiū nob̄ intimarūt:ꝙ tam ipſi q̄ multi alij: poſtq̄ interdicti vel excōmunicati fuerint: diuina preſumpſerint officia celebrare.et.ı̄. ¶ Frater.t. mandamus quatenus ſi qdragīta ſolūmodo vel pauciores ī his deliquiſſe cōſtiterit: om- h nes in perpetuū ab officio ſacerdotali deponas. ¶ Si ve i ro multitudinem magnam ī

habes hic ꝙ vltra. xl. dicunt multi: ſic. s. de teſti. cuꝫ cauſam. Et ſm has decreta. interp̄ramur illam. s. de reſcrip. ſedes: ⁊. ff. de teſti. l. j. in fi. Aliqñ etiam duo dicunt multi: inſti. de iur. pſona. in fi. arg. Aliqñ etiã xxiij. milia pauci dicunt. xlv. di. diſciplina. xxiij. q. iiij. ꝙ autē. Multa igitur ⁊ pauca i reſpectu dicunt.

a ¶ Magis: hi eni magꝭ peccant: ⁊ ideo magis puniēdi ſūt lxxxvj. di. c. j. ⁊. c. di. tanta. ⁊. xxiiij. q. iij. q̄ aliorꝫ et in quo maior eſt culpa maior debꝫ exerceri vindicta. s. de her. excōicamꝰ. §. credentes: vbi de hꝰ plures inuenies ꝯcordantias.

b ¶ Ab officio et etiam a beneficio: qꝛ vbi vnū ꝓpter alterum vtrobiqꝫ tm̄. lxxxj. distinc. cos. Quid ſi epiſcopus dicat. ſuſpēdo te a beneficio nunqd poteſt celebrare? ita quidez ſi ſuſpendit ipſum tm̄ a beneficio. Itē poterit ne beneficium acqrere? ita: quia non intelligitur illum beneficio ſuſpēdiſſe niſi quo ad ſe niſi ſpecialiter feratur ſentētia: vt remoueat ab officio. tunc enim beneficiū ſequela eſt: ⁊ ideo remouetur ab illo. vt. s. de appella. paſtoralis. argu. predicti. c. eos. ⁊. c. precedentis niſi ſpāliter ei ꝯſeruaretur. xviij. di. preſbyterū. ⁊. l. di. c. ſtudeat. ⁊. c. accedens. Quid ſi epiſcopus ita dicat: ſuſpendo te officio vel beneficio: nunquid debeo abſtinere ab vtroqꝫ? ita credo ſaltem ꝓpter dubium: argu. j. eo. c. xxi. C. de verbo. ſig. cum quidam: ⁊ de ꝯſe. di. ij. in calice: argu. ff. de re. du. ſi is qui ducēta. §. cum ita: argu. ꝙ neutro ſuſpenſus eſt ꝓpter dubium. ff. de teſta. tu. duo ſunt: ⁊. ff. de mãumiſ. teſta. cum ex pluribus. c ¶ Scōm diſcretionē: et ita penitētia arbitraria eſt. xxvj. q. vij. tempora penitudiniſ. ⁊ fit hec diſpēſatio auctoritate dñi pape: quia per ſe non poſſet: vt dictum eſt in xxi. c.

Illud. ¶ Excōicatus celebrans deponendꝰ eſt niſi cum eo miſericodit diſpenſetur. h. d. Sꝫ ſm hoc nihil afferret iſtud. c. de nouo: ideo ſummo aliter vt aliquid afferat. ⁊ ſic vt in rubro. Et eſt caſus notabilis. Diuiditur. Nam in prima ponit hildeſemeñ. epiſcopi tanſitū. In ſecūda: ibi: Unde. ponit mandatuꝫ delegato factum ⁊ eius executionē. In tertia: ibi. Ipſe. comparitionē epiſcopi ⁊ recognitionē ⁊ excuſationem. In quarta: ibi. Licet. excuſatio impugnat. In qnta: ibi. Cum eo. pene remiſſionē. Abbas Siculus.

hoc peccaſſe cognoueris: eos a q̄s magis cauſam delicti eſſe ꝯſtiterit: perpetua depoſitione ꝯdemnes. ⁊ alios qui nō b tantū deliquerint: ab officio ad tempus ſuſpendas: ⁊ oī c bus penitentiã ſm diſcretionem tibi a deo datam iniungas. Inno. iij. Herbipoleñ. capitulo.

Si habens noticiã excōicationis per ſolam famam celebrat: debet de rigore deponi: licet cum eo poſſit miſericordit diſpēſari. Ca. V.

Illud dñs in beato Petro. et. j. ¶ Venerabilis f. M. quondam hildeſemeñ. eps licentia non ſolum nō obtenta: ſed nec etiã poſtulata: eccleſia hildeſemeñ. relicta: Herbipoleñ. eccleſiam d occupauit. et. j. ¶ Vñ Magdeburgeñ. epo dedimus in mandatis: vt (cum factū ipſum non poſſet in partibus e illis nō eſſe notoriū) niſi di f ctus epus infra. xx. dies ab Herbipoleñ. eccleſie adminiſtratione ceſſaret: eum excōicatum publice nūciaret. qð idem magdeburgeñ. ſtuduit adimplere. et. j. Ipſe vero eps in noſtra poſtmodū preſentia ꝯſtitutus: ⁊ ſi ſuū recognoſceret ⁊ ꝯfiteretur exceſ g ſum: ⁊ non iudiciuꝫ ſed miſericordiam poſtularet: hoc tamen inter alia in ſua excuſatione propoſuit: ꝙ cum dictus magdeburgeñ. non eſſet ordinarius iudex eius: non crediderat ꝙ monitiōe non premiſſa: auctoritate delegata poſſet ꝓcedere ꝯtra ipſuꝫ aut ſententiã in eum aliquã ꝓmulgare. Unde cuꝫ nec ante factum monitorias: nec pꝰ litteras ab eo aliquas accepiſſet: peccare non credidit h ſi diuina officia q̄tumcunqꝫ ſolenniter celebrauit: preſertim cum ei non niſi per famã de ſnīa ꝯtra eum ꝓlata con i ſtaret. et. j. ¶ Licꝫ aūt ī hꝰ nō videat oīno culpabilꝭ extitiſ k ſe: qꝛ tñ in dubijs via ē eligē

d ¶ Illud. et. j. ð iſto epo habes. s. ð trãſla. ꝯtra: et c. licet. ⁊. s. de maio. et obe. illud. e ¶ Notorium: hoc erat tale factum: qð exhibebat ſe oculis omnium vnde non poterat non eſſe notoriū ſi tranſiuit ad eccleſiam illam: ſꝫ vtrum licite poterat vel illicite hoc non erat notorium ſaltem q̄ ad alios: qꝛ potuit eſſe ꝙ habuit licentiam trãſeundi a domino papa per litteras ſuas: arg. lxxvj. diſtin. dilectionis. vnde in meliorem partem debemus hꝰ interpretari. j. ð regu. iur. c. ij. qꝛ papa potuit de hoc obliuiſci: qꝛ ipſum quãdoqꝫ fallit obliuio. xxiij. diſtin. preterea. ⁊ omniū habere memoriam potius eſt diuinitatis q̄ꝫ hũanitatis. C. ð vete. iu. enuclean. l. ij. §. ſi qd. Contrarium eſt verꝫ quia ex quo papa hoc diffitet. ei incumbit probatio: ꝙ de ipſius licentia tranſiſſet. c. diſtinct. contra morem. xciij. di. illud.

f ¶ Viginti dies: ſic. s. de falſa. dura. g ¶ Miſericordiam: ſic. s. de tranſla. inter corpalia. ℣. fi.

h ¶ Officia: in hoc deliquit. quia nec excōicatꝰ nec ſuſpenſus publice vel priuatim celebrare debet: nec ſacramenta alia dare. xxviij. diſtin. preſbyterum: ſꝫ alia officia preter miſſam poteſt occulte dicere non officiãdo ſed quaſi priuata perſona. j. de pe. ⁊ re. ꝙ in te. ⁊. xj. q. iij. ſi quiſ epiſcopus damnat. ⁊. c. ſeq. i ¶ In hoc ſcilicet quia non ꝯſtabat ei niſi per famam de illa excōicatione: ſed fama per ſe non probat. iij. q. iij. §. itēꝫ in criminali. ver. item ſepe. argu. ꝯtra. s. de ꝯſangui. ⁊ affi. ſuper eo: vbi ad ſolam famam mr̄imoniū ꝯtrahēdum impeditur. ergo iſte ꝓpter famã debuit abſtinere. j. de ſen. excō. cum deſideres. §. j. ſed nō in tantū culpabilis fuit q̄ꝫtū ſi hꝰ ꝓ certo ſciuiſſet: ⁊ ideo dicit: licꝫ in hꝰ videat oīno culpabilis extitiſſe: ſed dicta paucorꝫ ad hꝰ nō ſufficerēt qꝛ nō faciūt famam. s. de accuſa. inquiſitiōis. nec tenebat credere licꝫ dicerent ei ab aliqb' xj. q. iij. non ſolum: ⁊. c. in cūctis. ⁊. xxiij. q. iiij. q̄ꝫ magnū. ⁊. ff. ꝙ cū falſo tuto. l. ij. ⁊. iij. niſi fama ſuper hoc perueniſſet ad eum: prout ſequitur. argu. contra. ff. de adminiſtra. tuto. quidam decedens. §. ex quo. ⁊. C. de rei vendi. ſi fundum. ⁊. s. de reſcrip. cum contingat.

k ¶ In dubijſ. ſic. s. ð ſpō. iuuēis. ⁊ ð homi. ſignifi/

caſti.ꝗ.⁊.c.pe.⁊
c.ad audiētiam.
vbi ď h̄.arg. xv/
iij.q.j. q̄d culpa
tur.in fi.
a ¶ Venie.ſb
ſpe venie nullus
debet peccare.ď
ꝯſe.di.iiij.qñ qſ
argu.ꝯ ī. ď ſen.
excō.ſi vere.
b ¶ Vitari.
In h̄ q̄ſi patiť i
alio.ſ. in nō vi/
tare agit. qđ eſt
in ei⁹ ptāte.⁊ iō
in vno peccat:in
altero nō peccat
qñq̄ tñ nō mul/
tū differūt age/
re ⁊ pati poſſe.
xvj.q.j.ſi cupis
c ¶ Canon. xj
q.iij. ſi q̄s epus
dānati.⁊.c. ſe.⁊
ī.c.xv.ſ̄.e.lato
res hāc miſeri/
cordiā ſolus pa/
pa pōt facere.ſ̄
e.clerici.

Fraterni ¶ Primo
deciſa ꝯſultatio
Scđo rñſio: ibi
Preſbyteroſ.ab
d ¶ Spoliare
imo poſſet eoſ p
petuo deponere
ſ̄.e. latores. di/
ſpēſare tñ cū eis
nō pōt vt dictū
eſt.ſ̄.eo.clerici.
Bern̄.
Poſtula.
¶ Primo deci/
ſa ꝯſultatio.Se
cūdo rñſio: ibi.
Cōſultatiōi:q̄ ſb
diuidit. vt patz
in tex.⁊ p.§.ab.
e ¶ Nō debe/
at.xj. q.iij. cum
excōicato.
f ¶ Retinere
imo ſi p⁹ alia be
neficia habebāt
eis ſūt puādi.ſ̄.
de eta.⁊ q̄li.or.
cum bone.
g ¶ Diſpēſa/
tū.non dicit a q̄
ī videť relicta
ptās diſpēſandi
epis.argu ī. de
ſen.excō. nuper

da tutior:⁊ ſi de lata in eum
ſentētia dubitaret:debuerat
tamen potius abſtinere q̄ ſa
cramenta eccleſiaſtica ptra/
ctare. Illud autē qđ ſub ſpe
a venie dīna ſibi fecit: poſtq̄
ſe a nobiſ excōicatū nouerat
celebrari:⁊ cōtoni fideliū in
geſſit ſe:potius contra eum
facere credimuſ q̄ pro eo.cū
ſub fiducia penitētie non de
buerat deliquiſſe: ⁊ excōica/
to:non vitare multomagis:
b q̄ non vitari piculoſum exi/
ſtat.non vitare ſiqdem (cum
in eo ſit excōicatus) ſine deli
cto non poteſt:ſed cū ex alijſ
pendeat: ſine ſuo delicto po
terit non vitari.et.ī. ¶ Cuz
eo miſericordiā facientes:pe
c nam quam canon his q̄ poſt
excōicationē diuina p̄ſump/
ſerint officia celebrare: vel ſe
celebrationi ingeſſerint diui
nox:ei non duximus inſligē
dam. Idem Biſuntineñ.ar/
chiepiſcopo. Excōicatus ce/
lebrans a beneficio deponiť

Fraternitati tue Ca. VI
et.ī. ¶ Preſbyteros
autem ⁊ alios clericos q̄ pro
ſuis exceſſib⁹ a te nexib⁹ ana
thēatꝭ canōice inodati:p̄ſūp
ſerunt vel p̄ſumūt officia ce/
lebrare diuina:rōnabiliť po
terꝭ oib⁹ bñficijs eccleſiaſti/
d cis ſpoliare. Idem decano ⁊
pori Colonień. Collatio bñ/
ficij excōicato facta non te
net:⁊ ſcienter talibus confe/
rens a beneficiox collatione
ſuſpendiť. Celebrans in lo/
co interdicto: ſi eſt cleric⁹ ſe/
cularis beneficijs priuať: ſi
monachus in arti⁹ monaſte/
riū detrudiť. Ca. VII

Poſtulaſtis p ſe. apoſt.
edoceri.et.ī. ¶ Con.v. Rñ.
e q̄ cum excōicatꝭ cōicari non
debeat:⁊ clericꝭ excōicatiōiſ
vinculo inodatis:eccleſiaſti
ca bñficia ꝯferri non poſſūt:
f nec illi valent ea retinere lici
te:niſi forſitā cum eis fuerit
g miſericordiť diſpenſatuz: cū
h ea non fuerint canonice ꝯſe/
cuti. ¶ Illi vo qui ſcient il/
la bñficia talib⁹ ꝯtulerūt:tā
i diu debent a bñficiox colla/
tione ſuſpendi: donec ſup h̄
k veniā ꝯſequi mereanť vt pu
niant in hoc in q̄ delinq̄re p̄
ſumpſerūt. ¶ Queſiuiſtꝭ p̄/
terea qualiter puniri debeāt
clerici monachi vꝭ moniales
eccleſiarū ꝯuētualiuz:q̄ poſt
latam interdictī ſñiam: in lo
cis ſuppoſitꝭ interdicto pre/
ſumpſerūt hacten⁹: ⁊ adhuc
etiam non vereanť diuina of/
l ficia celebrare: q̄uis ppť h̄
ſint excōicatiōis vinculo in/
nodati? ¶ Ad hoc breuiter
rñdemus.q̄ clerici q̄ talia p̄/
ſumpſerūt:ſunt eccleſiaſticiſ
m bñficijs ſpoliandi. monachi
n vo vel moniales:in artiori/
bus monaſterijs ad pagen/
dam penitentiā detrudendi.
Idem decano ⁊ ſubdiacono
pictauień.⁊ mgr̄o. P. cano.
petragoricen̄. Ualet collatio
beneficij ei facta qui prius
fuit excōicat⁹:ſed abſolutus
tempore collatiōiſ. Ca. VIII

Propoſuit coram nobiſ
magr̄. P. cleric⁹ epi/
ſcopi tuſculaneñ. q̄. S. ſctē
Marie in porticu diac. car/
di.in partib⁹ illis apo. ſe.le/
gationis fungēte officio: q̄/
dam de lemonice ei humiliť
ſupplicarūt:vt eorum eccle/
ſiam que debito fraudabať
clericox ſeruitio ordinaret:
pro ſe ac magiſtro eodem p̄/
ces ſpecialiter porrigentes.
Ipſe vo lemonicen̄. ciuitatē
ingreſſus:canonicos monu
it vt illos reciperent in ſoci/
os ⁊ in fratres:maxime cum
prebende.v.vel.iiij. ab vlti/
ma ipſius eccleſie ordinatio/
ne vacaſſet: quibus poſt pe/
titas ⁊ ꝯceſſas deliberatiōiſ
inducias:non curantib⁹ re/
ſpondere: de p̄benda lemo/
niceñ.car. predictus eoſdem
clericos inueſtiuit.et.ī. ¶ Cuz
autem dictus magiſter ⁊ le/

dic vt.ſ̄. e.cleri/
ci. h ¶ Cano
nice. ſed ſi ñ ſūt
illa canonice cō
ſecūti pdere de/
bent illa.ſic.ſ̄.ď
eta.⁊ q̄li.cū bo/
ne..cū eſſent ex/
cōicati indigni
erant ⁊ inabiles
ad aliqua bene/
ficia ꝑcipienda.
quia taleſ nec eli
gē nec eligi poſ/
ſunt.ſ̄. de elect.
cum inter. R.ſ̄.
de ꝯſue.cum di/
lectus nec impe
trare litteras.ſ̄
de reſcrip .dile/
ctus.j.
i ¶ A collati
one. vt puniať
in quo deliquit.
ſ̄.de tempo. or.
ex litteris.imo ⁊
a perceptione p
prij bñficij ſuſpē
datur :quia ſciē
ter indigno be/
neficiū contulit.
ſ̄.de elec.nihil ē
Bern̄.
k ¶ Mereanť
pe ſuū ſupiorez.
l ¶ Celebra/
re. ppť qđ ſuſpē
ſi ſūt ⁊ irregula
res.vt no.ī. ď ex
ceſ.pla. c.vl.vñ
poſſent deponi.
ſ̄.eo.latores.
m ¶ Spoliā/
di. nec audiť ſi
dicat q̄ ſit iniu/
ſte excōicat⁹.ar/
gu.ſ̄.e.illud.ſic
etiam non audi
tur cui opus no
uū nūciatur nec
obtemperat. ff.
de no.ope.nū.l.
l.j.§. in operis.
n ¶ Artioribꝫ
ſ̄.de ſymo.de re
gularibꝫ.⁊.c.q̄/
niam ſymoniaca
Propo. ¶ Primo
narrat rem ⁊ col
latiōes vtriuſq̄
partis.Secun/
do diffinit: ibi.
Quia. Abbas.
Siculus.

moceñ. penitẽtiariꝰ in noſtra
fuiſſent ꝑſentia conſtituti: ⁊
acta iudicij īſpici fecerimꝰ di
ligẽter. ꝑ penitentiarij teſtes
intelleximꝰ: ꝙ Lemoniceñ.
epũs pluribꝰ annis añq̃ idez
magiſter inueſtitꝰ fuerit: cle/
ricos ⁊ burgeñ. caſtri lemo/
ceñ. ⁊ eundem. P. noīatim
(quẽ eorũ dicebãt cõſiliariũ
⁊ fautorẽ) vinculo excõicati/
onis aſtrixit. Per teſtes ve/
ro magiſtri. P. ꝓbaẽ: ꝙ ⁊ ſi
dictꝰ epũs: in burgeñ. ⁊ eorũ
fautores tam clericos q̃ lai.
cos lemoniceñ. excõicatiõis
ſentẽtiã ꝓtuliſſet: eos tñ per
tres annos abſoluit añq̃ di/
ctus magiſter fuerit inueſti/
tus: ⁊. ĩ. ⁊ qꝛ idẽ epũs dicto
magiſtro excõicauit poſtea ī
eccl'ia ⁊ ī mẽſa: ⁊. ĩ. ¶ Quia
vero ſepedictũ magiſtrũ ĩue/
a ſtiture ſue tꝑe: a prefato epõ
extitiſſe excõicatum dictꝰ pe/
nitentiariꝰ (ſicut obtulerat)
non ꝓbauit: cum ex aduerſo
b c de abſolutiõe ⁊ cõione dicti
epĩ fuerit facta fides: qđ per
dicum legatuz de memorato

magiſtro factũ eſt: ꝑ diffini/
tiuã ſnĩam duximꝰ approbã/
dum. Gregoriꝰ. viij. cano/
nicis Pragenſibus.

Suſpenſus vel excõmunica tus ignoranter celebrando: nulla indiget diſpenſatione reſpectu irregularitatis. al's ſecus. Capl'm. IX.

d Apoſtolice ſedis. et. ĩ.
¶ Veruz quia tempo
re ſuſpenſionis ignari cele/
braſtis] diuina: vos reddit
e ignorantia probabilis excu/
ſatos. ¶ Ceterũ ſi forte igno
rantia craſſa ⁊ ſupina aut er/
ronea fuerit. propter quod
diſpenſationis gratia egea/
tis: eam vobis de benignita
f te apo. indulgemus.

Idem.

Excõicatus minori celebrãs nõ eſt irregularis ſed peccat ⁊ poteſt eligere. ⁊ ea que ſũt iuriſditionis exercere: licet non eligi. ⁊ ſi ꝯfert ſacramenta licet peccet. tñ collatio te net ⁊ ſuũ habz effectũ. Ca. X

SI celebrat minori excõi
catione ligatꝰ: licet gra

a ¶ Tẽpore. Tẽpꝰ ergo inueſtiture cõſiderari debet
vtrũ tũc fuerit excõicatꝰ vel nõ. ś. e. c. ꝓx. ⁊. ś. de eta.
⁊ quali. cũ bone. ſicut imperratione reſcripti tẽpus da
te cõſiderãdũ eſt: an tunc fuerit excõicatꝰ. ś. de reſcꝑ.
dilectꝰ. ĩ. quia ſi poſtea excõiceẽ non perdiẽ reſcriptuz.
ſed ſuſpẽdiẽ q̃/
diu abſoluaẽ. ſic
intelligiẽ. ś. de
offi. dele. prudẽ/
tiam. §. ſexta. ſic
⁊ tẽpus electio/
nis cõſideraẽ an
tunc ſit idoneus
ś. de elec. dudũ.
ĩ. vbi habes ſili/
ter ꝙ initiuz ſpe
ctanduz eſt. B.
b ¶ De abſolu
tione. ⁊ ſic ꝓba/
uit ille penitẽtia
rius ꝙ magiſter
P. fuit excõica/
tus. ⁊ ipẽ. P. ꝓ/
bauit poſtea ꝙ
fuit abſolutꝰ an/
te ſuã inſtitutio/
nez. Et ita colli
giẽ hic ꝙ fuit ex
cõicatꝰ: ꝑſumiẽ
ꝙ adhuc ſit ex/
cõicatus niſi ꝓ/
bauerit ſe abſo/
lutũ ꝓut ipẽ. P.
fec. Et ita ꝗcũq̃
abſoluiẽ ſaltẽ ad
cautelã ſemꝑ ob
tineat lr̃as abſo/
lutionis: ⁊ ita cũ
aliquis dicit ali
quez excõicatũ:
⁊ ille dicit ſe nõ
eſſe excõicatum:
vtriuſq̃ teſtes
ſunt admittẽdi
in tali dubio. ar.
ĩ de ſen. excõ. ꝑ
tuas. ⁊. ś de teſti. cũ tu. ⁊. ś. de offi. dele. cũ ꝯtingat. ſic
ś. de ꝑſcꝑ. illud. ⁊. c. auditis. c ¶ Cõione. hec nõ fu/
it ſufficiẽs rõ ad ꝓbãdũ abſolutionẽ. ĩ. de ſen. excõ. cuz
deſideres: ſed ẽ ꝑſũptio q̃dã. xj. q. iij. q̃ꝺ epi. xciij. di. ſi
inimicꝰ: ar. ꝯ. ĩ. de ſen. ex. in pñtia. ⁊. ĩ. de ꝑuil'. cũ olim.

APoſtolice. ¶ Qui ꝓbabiliẽ ignorat ſe ſuſpẽ/
ſum ⁊ celebrat nõ efficiẽ irregularis: ſecꝰ ſi nõ ꝓ
babiliẽ. h. d. Vel ſic vt in rubro. Scđa ps ibi: ceterũ.
Ab. d ¶ Apoſtolice. hec decre. eſt ps illiꝰ. ś. de ex/
cep. apl'ice. e ¶ Probabilis. ſi ḡ ꝓbabilis ignorã/
tia tñ excuſat ⁊ nõ craſſa ⁊ ſupina vt hic patet: ſic. ś.
de cogna. ſpi. ſi vir. vnde dixit apl'us. Miſericordiaz
merui. qꝛ ignorans feci. viij. di. cõſuetudo. ⁊ induci diſ
penſationẽ. ś. de or. ab epiſ. qui renun. c. j. ⁊. ij. vbi de
hoc. ⁊. j. q. ĩ. ſi qui a ſymoniacis. ſed hic non eſt aliqua
diſpenſatio neceſſaria: quia neſciebãt ſe ſuſpenſos. vn
de nõ peccauerũt. Itẽ habes hic ꝙ abſens ⁊ ignorãs
poteſt excõmunicari ⁊ ſuſpendi. vt. ij. q. j. de manife/
ſta. ⁊. ś. de appel. cum ſit romana. in fi. ⁊ q̃diu igno/
rat ſe excõmunicatũ non peccat celebrando vt hic pa/
tet. Idem ergo erit ſi litteras obtinuerit pro beneficio

vel alio negocio. poſſet etiã interim eligi ab ipĩs q̃ hoc
ignorant. ⁊ ſic in iſto caſu ſuſpendiẽ effectus excõicati/
onis: vt q̃uis ſit excõicatus nõ tamen obeſt argu. op.
de cõſe. di. iiij. c. ij. ⁊ inſti. de excep. §. preterea. ⁊ argu.
ś. de appel. dilectis filijs. vbi ſuſpendiẽ interdictũ. ſic
⁊ ſententia abſo
lutionis ſuſpẽdi
tur. ij. q. v. quan
to: arg. contra.
ś. de ap. paſtora
lis. vbi excõica/
tio ſtatim trahit
ſecuz executionẽ
⁊. ff. ſi cer. pe. eiꝰ
qui. vbi dicit. ſta
tus ſui ignarꝰ:
credo ꝙ quicq̃d
facit anteq̃ ſci/
at ſe excõicatum
non imputeẽ ei.
tñ poſtq̃ noue/
rit ſe excõicatuz
debet abſtinere:
alias nõ audieẽ
ꝑ tales lr̃as niſi
poſt abſolutionẽ
non credo ꝙ ele/
ctio de ipõ facta
teneat: licz igno
ret ſe excõicatũ
vl' ſuſpẽſuz. Itẽ
quid ſi talis mo
riaẽ anteq̃ ſciat
liber erit quo ad
deum. ⁊ excõica/
tor debet eũ ab/
ſoluere poſt mor
tem. Itez nũq̃d
ille qui ſciẽs illũ
excõicatũ ſi par/
ticipat illi excõi/
catꝰ erit? credo
ꝙ ſic. Itez quid
ſi abſens excõi/
caẽ ꝑ epiſtolam
qñ dicemꝰ illum
excõcatũ: vtrũ quãdo ſcribiẽ vl' quãdo recipit epl'am:
põt hic diſtingui vt ſi excõicator voluit ꝙ ſtatim eſſet
excõicatus: tũc ſtatim erit excõicatus: ſed non obeſt ei
donec ſciat vt dictũ eſt: argu. iiij. q. v. c. j. vbi dicit. ex/
quo lr̃as accepiſſe cõſtiterit. ⁊. ff. mãdati. ſi mãdaſſez.
alias tunc demũ erit excõicatus cuz recepit lr̃as. Sic
diſtinguit lex in ſeruo manumiſſo per lr̃as. ff. de acq̃.
poſ. qui abſenti. ⁊. l. ſi quis vi. §. j. ⁊ ideo non imputa/
tur ſentẽtia ignoranti: quia nulla ſnĩa ligat niſi effica/
citer poſtq̃ ſciẽ. ij. q. vj. biduũ. nec aliqua conſtitutio.
lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. ⁊. ff. de decre. ab ordi. fa. l. vlt. Et
ſic excõicatio non ſemꝑ trahat ſecum ſuã executionẽ. ⁊
ſi ꝓferaẽ ſub conditione. ś. de ap. ꝑterea. ij. ⁊ hec vera
ſunt cũ ꝓbabilis eſt ignorãtia. ſecus ſi craſſa ⁊ ſupina:
arg. ś. eo. illud. ibi eñ craſſa videbaẽ ignorãtia: cuz ꝑ
famã ſciret ſe excõicatũ. f ¶ Indulgemus. in quo
caſu nullus aliꝰ põt indulgere: vt dixi. ś. e. clerici.

SI celebrat. ¶ Hec decre. quo ad materiã ſuam
eſt celebrior ⁊ famoſior qualibet alia. nam infini/
ta iura ſunt loquentia de excõmunicatiõe maiori que
inferẽ ab hoie: vt in. c. ſi quem. de ſentẽtia excõcatiõis

ſed de minori que infert a iure: vt in.c.nuper.de ſnīa excōicationis ſunt iura pauciſſima.ꝛ apte nō ꝓuidentia ſicut hoc.c.pōt ſic diuidi. Primo tractat de validitate geſtorū circa ſpūalia per excōicatum excōicatione minori. Sc̄do ibi: ſi tamen. tractat de his que gerunt ad cōmodū eius paſſiue. Tertio tractat de geſtis ab eo actiue in alio ſacramētando ibi. peccat autem. Vltio quādā limitationē ſūmittit. ibi: dūmodo. Abbas.

a ¶ Peccet.ſ. hoc autē punietꝛ ad arbitriuꝫ ſui ꝑlati: cum certa pena hic nō ſtatuat: argu.ſ.de offi.dele.de cauſis.et.xxvj.q.vij.tempora.

a uiter peccet: nulli⁹ tñ notam
b c irregularitatis incurrit: nec
eligerere ꝓhibet: vel ea que
d ratione iuriſditionis ſibi cōpetunt exercere. ¶ Si tamē
e ſcienter talis electus fuerit:
eius electio eſt irritanda: ꝓ
eo qꝫ ad ſuſceptionem eorum
eligitur: a quorum perceptione
f a ſanctis patribus eſt
g priuatus. ¶ Peccat autem
conferendo eccleſiaſtica ſacramenta. ſed ab eo collato:
h virtutis non carent effectu:
cum non videatur a collatione: ſed participatione ſacramentorum (que in ſola
conſiſtit perceptione) remo
i tus. ¶ Dummodo non in
cōtēptū eccleſiaſtice diſcipline: videlicꝫ ↄtra ꝓhibitionē
ſuperioris: cōioni excōicatorū

eius electio eſt irritanpa pro eo qꝫ eligit ad ſuſpenſionem eorū.i.ſacramentorū a quibus eſt priuatus a ſanctis patribus. quicunqꝫ em̄ eligit ea ſuſcipe tenetur.ꝛ quilibet fidelis.ſ.de pe.ꝛ remiſ.omnis vtriuſqꝫ.ꝛ quia illis priuat⁹ eſt non pōt eligi ad ea: etiā ſi penitentiaꝫ egiſſet de peccato: niſi prius abſoluat ab illa ſuſpēſione que inflicta eſt per canones.xj.q.iij. excōicatos.et.c.cū excōicato.qꝫ non eſt de alijs crimino ſis qui ꝑ penitentiā reſtituti ſunt ad ꝑceptionē ſacramētorū a quorū ꝑceptione priuati erant a ppt peccatum. Bern.

b ¶ Irregularitatis. quia propterea nō impediret ab aliqua ꝓmotione eo abſoluto. ſecus ſi maiori ſentētia ſit ligatus tūc debet deponi niſi cum eo fuerit diſpenſatū.ſ.eo.latores.poſtulaſtis.ꝛ quaſi per totuꝫ. hic ergo determinat quod olim dubitabat. ſcꝫ vtrum talis irregularitatē cōtraheret?

c ¶ Nec eligere. Sed cō.ſ.de elec.cū inter. R.ꝛ.ſ.de conſue.cuꝫ dilectus. vbi dicit qꝫ ſuſpenſus nec eligere nec eligi pōt.ſ.de cōceſ preben. quia diuerſitatem. hic vero dicit qꝫ talis ſuſpenſus eligere pōt licet non eligi: ſed illa ꝛ oīa conſimilia.vt.ſ.eo.c.ij.intelligunt de ſuſpēſis ab hoīe: illi em̄ eligere nō poſſūt: irregularitatē incurrūt diuina officia ꝑſumenda.ſ.e.latores.ſ.de eta.ꝛ quali.cum bone. hic vero loquitur de excōicatis ſiue ſuſpēſis a canone ꝓpter ſolā participationē: qꝛ ſm canones qui ꝑticipat cū excōicatis excōicatus eſt ſiue ſuſpēſus a ſacramētis eccleſie que ſuſpēſio ſiue excōicatio appellat minor excōicatio.vt.iij.q.iiij.engeltrudam. ſed eadē pena eſt in ſuſpēſo ab homine ꝛ a canone alias qꝫ ꝑ participationeꝫ: qꝛ vtroqꝫ caſu priuatus eſt cōmunione ſacramētorum ꝛ diuinis officijs.ſ.de re iudi.cum eterni.ꝛ.ſ.de ſen.excō.cū medicinalis.ꝛ qui ſuſpēſus celebrat eſt irregularis vt ibi dicitur. Que eſt ergo ratio qꝫ in vno eligere poſſunt in altero non? Pōt dici qꝫ ideo: qꝛ plus cōtēpſit qui fecit cōtra legē aīatam qꝫ qui fecit cōtra legē mortuā: quia contēnendo iudicis ꝓceptum quod eſt factū legis auctoritate.ꝛ ipſam legem offendit.ꝛ ideo plus punit.ꝛ ideo dicit qꝫ mitius agit cū lege qꝫ cuꝫ miniſtro legis. arg.ff.de arbi.l.celſus.ꝛ vox viua magis timēda ē qꝫ vox mortua ꝛ ei potius credi debet. in auc.de inſtru.caut.ꝛ fi.§.ſi vero aliquid.coll.vj.ꝛ ita in caſu hmōi capli non eſt irregularis qui celebrat. ſuſpēſus autēꝫ ab hoīe ꝛ a canone. ſi celebrat eſt irregularis in ↄſti. Innocen.iiij.ſ.de ſen.ꝛ re iudi.cū eterni.ꝛ.ſ.de ſen.excō.cum medicinalis.lib.vj. Sed que eſt ratio qꝫ ſuſpenſi per participationē excōicatorū poſſunt eligere: alij ſuſpenſi non poſſunt? Ratio eſt: quia ſuſpenſi ꝑ participationē non ſunt ſunt ſuſpenſi vl' interdicti a diuinis officijs: ſed priuati ſunt cōmunione ſacramētorū ꝑ canones.ꝛ etiā ꝓpter peccatū ſicut ꝛ alij in mortali conſtituti non ſunt excluſi ab electionē.ſ.de elec.illa.ꝛ iō poſſunt eligere. Nec ſunt irregulares ſi celebrant vt h dicitur. Et eadem ratiōe debent poſſe eligi cum non ſint ſuſpenſi a diuinis. ratio reddit i littera: vbi dicit

d ¶ Iuriſditionis. minor ergo excōicatio nō repellit a iudicio nec ab agēdo: ſed ab illis tm̄ ꝓhibet que ꝑtinent ad officiū. Idem dico in ſuſpenſo ab homine niſi ſit ſuſpēſus tam ab officio qꝫ a iuriſditione. tūc priuatus eſt ſpirituali ꝛ temporali iuriſditionē.ſi.ſ.de elec.tranſmiſſam. vbi electus ꝛ confirmatus poteſt facere ea que ſunt iuriſditiōis ꝛ non ordinis.

e ¶ Scienter. ſed quid ſi electores eligant aliquē excōicatū minori excoicatione quē ipſi ignorant excōicatū. nunquid valet electio? argu. eſt qꝫ ſic: ex eo qꝫ dicit ſcienter. ſed nō credo: quia ignorātia eorū non facit eum habilē.ſ.de elec.innotuit.ꝛ cauſa ꝓhibitiōis hic ſignata nihilominus remanet. vnde ſupple maxime vel poti⁹ quod dicit ſcienter referas ad ipm excōicatū minori excōicatione: puta quia ſciēter participauit excōicatis. Sed nūquid priuati ſunt iure eligēdi qui talē ſciēter eligunt? argu. qꝫ ſic.ſ.de elec.cū in cunctis.ꝛ.c.ſcriptū. in fine.

f ¶ Patribus.xj.q.iij.excōicatos.ꝛ.cum excōicato.iij.q.iiij.engeltrudam.

g ¶ Priuatus. hec eſt cauſa prohibitionis: quia cum ſit priuatus ſacramētis ad ea eligi non poteſt.ꝛ eſt ſimile illi qui nō eſt capax. nō poteſt ex teſtamēto aliqd ꝑcipere: argu.ff.de proba.qui teſtamentum.ꝛ.ff.de iure fiſci. non intelligitur.§.ſi quis palam.ꝛ.l.ita fidei. hoc enim eſſet circūuenire legem vt ibi dicitur. Et ſic eſt argu: qꝫ ſi aliquis prohibetur vna via non eſt admittendus ad id alia via.ſ.de procura.tue.cum ſuis concordan.

h ¶ Non carent. bene dicit: quia ſacramenta a quocunqꝫ licet a crimino ſo recipienda ſunt nō valent.xv.q.vlt.c.vlt. dum tamen tolleretur.xxviij.di.conſulendum.ꝛ.ſ.de coha.cleri.ꝛ mu.c.veſtra. quia licet ſit ſuſpenſus a perceptione ſacramentoruꝫ. non tamen quo ad collationem vt hic dicit: quia licet ſit ſuſpēſus quo ad ſe. non tamen quo ad alios: argu.ſ.de coha.cleri.ꝛ mu.c.fi. quia excōmunicati etiam conferunt ordines.ſ.de ordi.ab epi.qui renun.epiſ.c.ij. licet non conferant executionem: ſed iſti participantes conferunt executionem: ꝛ ideo dicit virtutis non carent effectu. quicunqꝫ enim habent executionem eam conferre poſſunt.ꝛ ſic eſt argu. qꝫ excōicatio non tranſit in tertiam perſonam. Bern.

i ¶ Dūmodo. hec determiatio dūmodo reſpicit quod dicit nō videtur amotus a collatione ꝛc̄. quaſi diceret ſi ex contēptu ꝛ contra ꝓhibitionē ſuperioris ingerit ſe cōioni excōicatorū. hoc ipſo intelligit remotus a collatiōe ſacramentoꝝ ꝓpter ſuā pertinaciā ꝛ cōtemptū: arg.ſ.e.

a pertinacit̄ ſe ingeſſerit: ī quo caſu eſt anathemate feriēd⁹.

De clerico non ordinato miniſtrante.

Hormiſda papa.

Cleric⁹ miniſtrās in pertinē tibus ad ordinē quē nō hab3 deponēdus eſt ⁊ ampli⁹ non ordinandus. Ca. I.

b Si q̄s baptizauerit aut aliqd̄ diuinū officiū exercuerit: nō ordinat⁹: ꝓpter temeritatē abijciat̄ de eccleſia: ⁊ nunq̄ ordinet̄.

Urban⁹. iij. Regionē. epo.

Diacon⁹ miſſam celebrās ad ſacerdotiū non ꝓmouet̄ ⁊ a diaconatu ſuſpēdit̄ ad tp̄us ſed in beneficio poterit ad tē pus diſpenſari. Ca. II.

Ex lr̄is. T. F. innotuit nobis ꝙ. J. diaconus: c cū nō impoſuiſſes ei manū: miſſarū celebrationē vſurpa d re p̄ſūpſit: ⁊. ī. ¶ Cō. t. r. ꝙ ad ſacerdotꝫ officiū nō pote e rit ꝓmoueri: a diaconatu q̄ꝫ biennio vel triēnio: ꝓ tua maneat ꝓuiſione ſuſpēſus. f De bn̄ficio aūt miſericorditer agatur cum eo: ne ſuſten g tatiōe ꝓuat⁹: ad ſeculi negocia reuertat̄. Ut aūt ſecuri⁹ h ei poſſis hāc miſericordiā facere: de agēda pnīa diligent̄ circa eū curā nō deſinas ex i hibere. ſalubri⁹ aūt ſibi abſqꝫ dubio ꝓuidebit: ſi ad regularē vitā ſe duxerit trāſſerēdū.

De Clerico per ſaltum promoto.

Inno. iij. Bonoñ. epo.

Qui ignoranter per ſaltum de ſubdiaconatu fit presbyter: poſt penitentiam in diaconum ordinatur: et poſtea poteſt ſecū in ſacerdotio diſpenſari. Caplm. I.

Ue lr̄e ꝯtinebant: ꝙ ſicut ex relatiōe q̄rūdū recepas: ꝙ P. p̄ſbr: diaconatus ordine ꝑtermiſſo: ſe fecit ad ſacerdotij ordinē ꝓmoueri. Ip̄e tibi quoqꝫ ſecreto cō k feſſus eſt: ſe pro certo neſcire ſi res taliter ſe haberet. Sed ex q̄ boni viri hoc aſſerebāt: inter quos fuerat conuerſatus. credebat aſſertioni eorum: eo ꝙ tempore quo ordines inferiores ſuſcepat in l fra annos diſcretiōis fuerat

---

c. ij. ⁊ ita ex ꝓpria culpa incipit eſſe ſuſpēſus: ſicut qui nō eſt excoicatus ex contēptu eſt excōicat⁹. xj. q. iij. §. cū ꝗ. in fi. ⁊. xxiiij. q. iij. notandū. in fi. ⁊. ī. de ſen. excō. per tuas. ⁊ eſt arg. opti. ad hoc. ī. de exceſ. p̄la. c. vlt. de illo excōicato qui violauit interdictū hoc ipſe ſuſpenſus fuit. et ideo alios excōicare vel ſuſpēdere nō potuit vt ibi dicitur. vnde tāqꝫ ſuſpēſus cōferēdo eccl'iaſtica beneficia nō cōfert effectū virtutis ſacrorū. ſ. executionē ordinis q̄ eſt effect⁹ ordīs: licet cōferat characterē ſi in forma eccleſie cōferat̄ ꝓterqꝫ in baptiſmo: quia a q̄cunqꝫ det̄ in forma eccl'ie ꝑficit ad ſalutē quo ad oēm ſuū effectū. ſ̄. de ſum. tri. c. j. ad fi. q̄a illud eſt ſacramētū neceſſitatis: qd̄ nō cōtingit in alijs ſacramētis. ſ̄. d̄ cōſue. quanto. ⁊ ita ꝓpter cōtemptum ſuperioris debet excōicari vt h̄ dicit̄. Quidam hoc intelligunt cū ſuperior in p̄cepto facto participātib⁹ excōicato h̄ interdicit. ſuſpēdēdo eos ſi cōtrafecerint: ſed de hoc nemo dubitat. Vel poſſet dici ꝙ tūc primo remotus eſt a collatione cū fuerit excōicatus ꝓpter ꝯtēptum. ⁊ ſic planū eſt. a ¶ Pertinacit̄. quaſi ex cōtēptu ⁊ ſtudioſe participat: vnde ꝓpter hoc ē anathemate puniēdus. ſic. ī. de ſen. excō. quod in dubijs.

De clerico non ordi. mini. Supra viſum eſt de ordinatis celebratib⁹ poſt officiū interdictū: nūc merito ſubnectit̄ de non ordinatis miniſtrantibus ordine non collato. Abbas Sicu.

Si quis baptizauerit. Intellige ac ſi et ordinat⁹. ⁊ ei liceret ex officio: tūc punitur prout hic dicit̄. ſecus ſi in neceſſitate: quia tunc licitum eſt cuilibet. xxx. q. j. ad limina. ⁊. xciij. di. diacones. etiam ab heretico poteſt recipi baptiſmus tēpore neceſſitatis. de conſe. di. iiij. a quodā: dūmodo in forma eccleſie. xxiiij. q. j. ſi quē forte. ⁊. ſ̄. de ſum. trini. c. j. §. ſacramentum.

Ex litteris. ¶ Cōmunis diuiſio. ſecunda pars ibi: conſultationi. Abbas. c ¶ Manum. de qua habes. ſ̄. de ſacra. non iteran. c. presbyter. vbi de hoc. ⁊. xxiij. di. p̄ſbyter. cū que ſi omiſſa fuerit nō eſt ordo reiterādus: ſed ſtatuto tp̄e etiā ſupplēdū: vt dicit̄ i decre. p̄dicta. p̄ſbr. ſed h̄ nec ordinē nec man⁹ impoſitionē recipit ꝓut ſequit̄: vt dic̄ ad ſacerdotis officiū ⁊c. d ¶ Preſūpſit. bn̄ dicit vſurpare. q2 nō ꝯfecit: cū ꝟtutem illam nō haberet: quia ſolus ille cōficit qui rite fuerit ordinatus. ſ̄. de ſum. trini. c. j. §. vna. ar. ad hoc. lxviij. diſ. presbyteri. et j. q. vij. daibertum. ⁊. ſ̄. de iurepa. ꝙ autem. in fi. ⁊ de conſe. diſ. j. c. j. in fine. ſecus in depoſito: vt. ſ̄. in ti. ꝓxi. ⁊. c. ſiquis dictum eſt.

e ¶ Promoueri. ſine diſpenſatione. ⁊ ſic punitur in eo in quo deliquit: vt. ſ̄. d̄ imu. eccle. c. vlt. cū ſuis concor. ⁊. ff. de fur. l. qui vas. §. qui furē. Bern̄.

f ¶ De beneficio. ſic. l. diſ. ſtudeat. xxviij. diſ. presbyterum.

g ¶ Negocia. quia hoc redundaret in opprobrium clericoꝝ: cum ipſe clericaliter viuere teneatur. ſicut depoſit⁹. lxxxj. di. dictū. ⁊ arg. xciij. diſ. diaconi. ibi: mendicat infelix ⁊c. ⁊ ne cogat̄ in cleri opprobriū mēdicare. ſ̄. de renū. ad ſupplicationē ⁊c. h ¶ Miſericordiā. vt ip̄e poſſit ad diaconatū redire poſt tp̄s ſtatutū. ⁊ ad bn̄ficiū ſi digne penituerit. S3 nunq̄d ep̄s poſſet diſpēſare cū eo vt ſaltē ad ſacerdotiū ꝓmoueret̄ poſt pniaꝫ: nō credo: q2 papa h̄ ei ꝓhibere videt̄ h̄: ſ3 dic ꝙ pōt: q2 papa h̄ exp̄ſſe nō ꝓhibet. i ¶ Salubri⁹: vt. ſ̄. de ſymo. matthe⁹. in fine.

De clerico per ſaltum promoto. Quia interdū nō ordinati miſtrāt: interdū ꝑpoſtere ⁊ ꝑ ſaltū ꝓmouent̄: merito d̄ his ſubdit. De materia plene habet̄. lij. di. ſollicitudo. ⁊ ibi opti. glo. Abbas.

Ue littere. ¶ Cōmunis diuiſio. ſecūda ps ibi: mandam⁹. Abbas. k ¶ Neſcire. Et ſic craſſa ⁊ ſupina fuit ignorancia: ⁊ id̄ ip̄m non excuſat. ſ̄. de or. ab epi. q̄ renū. c. j. ſ̄. de cle. excō. mi. c. pe. l ¶ Diſcretiōis. infra annos diſcretiōis bn̄ recipit q̄s ſacros ordīes licet cōferre nō debeant. ⁊ q̄ ordinauerit puniri debet ⁊ ordinato interdicēda ē executio vſqꝫ ad etatē legitimā. ſ̄. d̄ tēp. or. vl' nō.

ꝯſtitut⁹: ⁊. ĩ. ¶ Mādam⁹ q̄/ te⁹ ꝯdignā pniāȝ ꝓ hmōi ne
a gligētia iniūgas eidē: q̄ pacta qꝛ nō intelligit iteratū qđ fa
ctū eſſe neſcit: ipm in diaco/ nuȝ ordinare ꝓcures: ⁊ ſic ð
b miſericordia eundē miſtrare ꝑmittas in ordine ſacerdotal.

De eo q̄ ordinē furtiue ſuſcepit. Alex. iij. Lincoñ. epo.

Qui furtiue recipit ordineȝ ſi ꝯtra hoc faciētes lata erat excōicatio ſine diſpenſatiōe pape in ſic ſuſcepto miniſtrare vel ad ſuperiorē aſcēdere non pōt: ſed ſi excōicatio lata non erat eps ⁊ abbas pōterūt diſpenſare. h. d. cū duobus ſequentibus. Ca. I.

Veniens ad nos P. nobis expo/
c ſuit: ſe furtiue or dineȝ diaco. ſuſ/ cepiſſe. ¶ Unde. f. t. r. ꝙ ſi
d nō fuit a te: vel ab aliquo ar/ chidiaconorū vel prelatoruȝ tuorum: ſub anathematis in/ terminatione prohibitus: tu ipſe in promotione ipſius ad ſacerdotale officium: condi/ gna ſatiſfactione impoſita. (niſi alia impediant) pro ar/
e bitrio tuo diſpēſes. ¶ Si ve ro interminatio anathemat^l ſuper hoc facta eſt: moneas euȝ vt in aliquo monaſterio ſeu canonica habitum ſuſci/ piat regularem. cui exquo in habitu illo aliquāto tēpore fu erit laudabiliter ꝯuerſatus:
g poteris miſericorditer ꝓui/ dere: alioquin nulla ratione cōcedimus eū ad ſacerdota/ lem ordinem ꝓmoueri.

Celeſtinus tertius.

Summatum eſt ſupra. c. pxi mo. Caplm. II.

Tam. H. lator pñtiuȝ: ſi/ cut nobis ſua queſtiōe mōſtrauit: ad tuā ordinatio/ nis cā pñtiā acceſſiſſet: iuxta cōſuetudinē pⁱrie ſibi q̄ttuor
h minores ordines ꝯtuliſti: q̄b⁹ nō ꝯtēt⁹ ſubdiaconatū teme rario auſu recepit. ¶ Quia vero idē clericus: in hoc fa cto multum acceſſit. Man/ damus quatenus euȝ in mi/ noribus dūtaxat ordinibus
i celebrare ꝑmittas. Si vero

eſt cōpos mētis. licet ſec⁹ ſit in mrimonio carnali. niſi malicia ſuppleat etate. ſ. de ſpō. impu. de illis. ⁊. c. vl. ⁊ ſic nō eſt ſemꝑ ſimilitudo inter carnale matrimoniū ⁊ ſpūale. Sed nunq̄d iſti taliter ordinati tenenī cōti/ nere cū venerint ad legitimā etatē: argu. ꝙ nō. qꝛ ꝯtinētia res eſt vo/ ti ⁊ non ꝑcepti. xxxij. q. j. integri tas. nō credo ꝙ poſſit ꝯtrahere. maxime ſi dicat ꝙ ordo habeat votū cōtinentie annexū: ſic ergo cōpellit cōtinere et ita facit ordo qđ votuȝ facere nō poſſet: qꝛ i ta li etate nō tenet votū. ſ. de regu. ad noſtrā. ⁊. c. ſi/ gnificatū. cū ſu/ is ſilibus. ſȝ eꝗ/ us videt ꝙ ꝯhe re poſſet ſi ꝯdi/ cat añ. xiiij. an. ſed qđ prius di/ xi verū eſt: quia ſtatim anteꝗ̄ or diaret debuit cō tradicere. ⁊ nul/ lo modo cōſenti re. ⁊ ſi ſimplici/ ter coact⁹ ordi/ narius fuiſſet nō recepiſſet chara/ cterē. ſ. de bap. maiores. §. vlti. verſus fi.

a ¶ Iteratū. de conſe. di. j. ec/ cleſie. ⁊. c. ſolēni/ tates. ⁊ de cōſe: di. iiij. placuit.

b ¶ Miniſtra/ re. i caſu iſto eps ſuo iure diſpēſar pōt: vt ſatl colligit ex hac lrā. ſic. lij. di. ſollicitudo. ⁊. ſ. ð ſacra. nō iterā. paſtoral. Sȝ q̄d ſi nullū minorē ordinē habuit ⁊ ꝓmoueat ad ſacerdotiū vel ad aliū ordinē ſacrū nūq̄d recipit ordinē? Lau. di/ xit ꝙ nō. qꝛ ſi laic⁹ ordinet i ſacꝝ ordinē nihil recipit: ar. xl. di. ſicut. vbi dr. ſicut viri ⁊ mulierl ꝯiūctio vnū facit corp⁹: ita clericat⁹ ⁊ ſacerdotiū vnū faciūt ordi/ nem: ſed ſi aliquā de miōri habeat recipit ſacrū. Vin. dicit cōtra. ꝙ bene recipit q̄s ſacrū ordinē: etiā ſi nul/ lum habeat de minoribus preter epiſcopalē quem ne/ mo recipere pōt niſi ſit ſalteȝ ſacerdos: arg. ĩ. de excel. pla.. ex lrīs. ibi: cū igit pontificale officiuȝ ſiue altaris ⁊c. ⁊ iſtud verius videtur. Sed quid ſi ordinatur in epiſcopū ꝑtermiſſo diaconatu vl ſubdiaconatu: epiſco pus eſt eſt: dū tñ fuerit ſacerdos. ſed illū ordinē quem nō habuit aliis conferre nō potuit: arg. j. q. j. gr̄a. ⁊. c. vetū. ⁊. q. vij. daibertū. de ꝯſe. di. iiij. quomodo.

De eo qui fur. or. ſuſcepit. Interdū etiā reperi/ untur aliqui non ſolū qui per ſaltum: vt. ſ. qui furtiue ordines recipiūt. i. qui ſine ordinatinatio ne ⁊ licentia ſupioris. ⁊ ſine examinatiōe: qꝛ ingerūt ſe cū multitu/ dine ordinādorum ignorāte ordinatore: merito de hiis ſubdit. Ad materiam faciunt. c. ſalonitane. lxiij. di. ⁊. ix. q. ij. Lugduneñ. Abbas Si.

Veniens. ¶ Prima pars narrat factum. ſecunda ibi: vnde ponitur reſponſio diſtin/ guens. ⁊ ſecūda ſubdiuiditur. ter tia ibi: ſi vo. Ab

c ¶ Furtiue furtiue promoue tur qui citra cō/ ſcientiaȝ ſui epiſ copi ⁊ ſine exa/ minatione ꝓmo uetur. lxiij. di. ex tra conſcientiaȝ ⁊. xxiij. di. qñ.

d ¶ Archidia/ conorum: argu. ꝙ archidiacon⁹ pōt excōicare et ꝙ habet iuriſdi/ tioneȝ. ſ. de ele. dudum. ij. et. ſ. de offi. ordi. cum ab eccleſiaꝝ. vbi de hoc.

e ¶ Diſpenſes. hic eſt opti. arg. ꝙ epi nō poſſūt diſpenſare cum illis qui excōica cati diuinū offi/ cium exercere ꝑ/ ſumunt. ⁊. ĩ. e. c. vlt. vbi dicit idē ꝙ eoipſo ꝙ dicit tuipſe ꝓ tuo ar/ bitrio diſpenſes ſi excōicatio la/ ta nō fuerit intel ligit ꝓhibere cū lata fuerit: qꝛ ſic excōicat⁹ recipit ordinē: arg. xxv di. q̄lis. qđ ē ve/ rū. ſic. ĩ. de ſen. ex. cū illoꝝ. de h dictū ē. ſ. de cle. ex. mi. clerici. Papa Inno. q̄rt⁹ tñ dicit ꝙ iſte nō erat excōi/ cat⁹. ⁊ tñ ꝓpter interminationē excōicatiōis ſolus pa pa hic diſpēſat.

f ¶ Si vo interminatio: arg. ꝙ ſi iudex dicat. precipio ſub interminatiōe anathematis ꝙ cōtrafaciens ſit excōicatus. ſic. ſ. de loca. c. j. qđ nō eſt verum. Expone ergo verba illa et intellige: vt dixi ſ. de ſymo. ſicut tuis. ⁊ intranſitiue intellige iſta ver/ ba: interminatio anathematis. i. intermiātio que fuit anathema ſub conditione facta: vt exponitur in decre. ſicut. ⁊ ita nlla ꝯrietas vl dubitatio ē.

g ¶ Miſericor dit. nō tuo iure: ſȝ ð aucte pape vt ſedt: aliqn tulla rō/ ne ꝯcedim⁹. ⁊. ĩ. e. vlt. Itē ē h ar. ꝙ ingreſſus religiōis nō tollit irregularitatem. ĩ. eo. c. vlti. de hoc dixi. ſ. de

Tam. H. lator. ¶ Primo narrat (apoſta. c. ij. factū: cui ſecūdo reſpondendo diſtinguit: ibi: qꝛ vero. Abbas.

h ¶ Minores. Hic ĝ habes expſſuȝ ꝙ omnes minores ordines vna die conferri poſſunt. ar gu. ad hoc. ſ. de tempo. or. c. j. vbi indefinite loqt ð h.

i ¶ Permittas. hāc ꝑmiſſionē itellige ſm tenorē. ſ. e c. pxi. ⁊. ĩ. c. pxi. ſi excōicatio lata fuit vl non fuit. quia

tūc nō pōt. al's ſuo iure poterit. a ¶ Si voluerit. ĩ. de ſen. excō. cū illorū. tñ ſi excōicat⁹ ex certa ſcia ordinem recepiſſet: nō poſſet: vt ibi dicit.

Annotuit. ¶ Cōis diuiſio. ſecūda ps ibi: cōſultationi. Ab. b ¶ Ordines. ſ. ſacros. q̄ ſimul eodē die cōferri nō debent. ſ. de tēpo. or. lr̄as. et c. dilect⁹. ad duos ṽo miores vl' etiā quattuor pt aliqs ꝓmoueri. ſ. c. pxi. ſed idez eſſet ſi de minoribus. ſi ꝓhibitio excōicationis facta fuiſſet de minorib⁹: licet poſſit cōferre minores. q2 ſi nō vult aliquā ꝓmouere ad duos miores vel plures nō cōpellit: imo de iure interſticia etiam tēporū ſuanda ſunt. lxxvij. di. ſingulis.
c ¶ Nō debēt imo d rigore ſūt deponendi. ĩ. de ſen. excō. cū illorum. q2 ꝯ ſniam excōicatiōis recipiūt ordines: arg. ſ. de cle. ex. mi. latores.
d ¶ Licētia: ſic ſ. eo. c. j. ſed ad ſacerdotiuz per hāc licentiā non poterit diſpēſare cū de ſuſcept[?] ordinibus: h' dicat ⁊ eſt argu. ꝙ ingreſſus religionis nō tollit irregularitatē. ſ. eo. c. j. ⁊. j. q. vij. ſiquis omnem.

domū religionis intrauerit: ⁊ vita ⁊ mores ei⁹ exegerint:
a abbas ſi voluerit in alijs poterit ordinibus diſpenſare.

Idem. Sūmatum eſt ſupra c. primo.

Annotuit nob̄ ꝙ. H. clericus: ⁊ alij duo de dioceſi tua: ad. H. quondam ſegunt. epm̄ vt ordines reciperent ab eo: acceſſerūt. Cūq3 ab eodē epo ſub excōicatiōiſ ſnia fuiſſet inhibitū: ne q̄s ſe
b ad duos ordies ſuſcipiēdos ingereret: ꝑdicti cl'ici: nihilomin⁹ ſubdiaconat⁹ ⁊ diacotus ordinez clā deſtine ſuſceperūt: ⁊. ĩ. ¶ Con. t. t. r. ꝙ ordinati ĩ ſuſcept[?] ordib⁹: d iu-
c ris rigore mīſtrare nō debēt. Uerūtñ ſi ad religionem aliquā voluerit ſe trāſferre: ⁊ ꝑacta pnīa ꝑ arbitrio tuo eis iniūcte ibidē laudabilit' fuerint ꝯuerſati: ꝓceſſu tpis cū
d eis poteris de nr̄a lnīa diſpēſare: vt poſtmodū ſuſceptoꝝ ordinū executioni letent'.

De exceſſib⁹ ꝑlatoꝝ ⁊ ſubditorum. Alex. iij. Monet ꝑlatos abſtinere a grauaminibus ſubditoꝝ. ⁊ aliq̄ enumerat ⁊ gemīatā penā imponit ꝯfaciētib⁹. Ca. I.

Eruenit ad audiētiam noſtram: ⁊. ĩ. ¶ Cum autez preſbyteros q̄ſi filios ⁊ fratres benigne ac fraterna debeat[?]
e charitate fouere. ¶ Mandamus quatenus in eos talli-
f as ⁊ exactiones indebitas:
g exercere nullatenus preſumatis: nec decetero irrationabiliter grauetis: vel inhoneſte tractetis eoſdem: aut ſi
h ne iudicio capituli ſuſpēſos: vel eorū eccleſias interdicto
i ſubijcere attentetis: neq3 duas eccl'ias quaruz vnā ſufficere videbitis: ꝑmittatis illos tenere. nec aliquē excōi-
k care ſine ordine iudiciario ꝑſumatis. ¶ Sci turi pro certo. ꝙ ſi hmōi rumores de vobis iterum ad aures noſtras ꝑuenerint: pro tantis exceſ-
l ceſſib⁹ vos taliter puniem⁹:
m ꝙ timore pene veſtre: ceteri a ſimilibus abſtinebunt.

Idem cant. archiepo.

Nō pōt eps ſine cauſa eccleſiam alteri ſubiectaz ab illi⁹ ſubiectione et obſequio liberare. Capl'm. II.

Ad hec qm̄ eps plures eccl'ias: a ꝯſuetudie ⁊ obſequio archidiaconorum liberas cōſtituit ⁊ ĩmunes: ꝑ
n qō reddit⁹ diminuit eorūdē. ¶ Mandamus quaten⁹ factuz epiſcopi ſuper hoc corrigas et emendes: ⁊ ita ꝓuideas: ꝙ prefat[?] archidiaconis

ĩ auc. de. col. §. ⁊ h' q̄q3. coll' ix. niſi ex magna ⁊ ꝯui cā. xvj. q. j. §. nouellarū. ⁊. ſ. d cēſi. cūapl'os. h ¶ Capl'i: ſic. ſ. de his q̄ fi. a ma. p. ca. q̄ſiuit. ⁊ ita eps ſniaz excōicatiōis ſiue ſuſpēſiōis ſine capl'i cōſenſu ferre nō debet arg. xv. q. vij. eps nullius. cū hec pena maior ſit ĩ eccleſia. xxiiij. q. iij. corripiant'. ideo merito req̄rit cōſenſuz capituli.
i ¶ Nec duas ecclias: quarum vna nō depēdeat ex altera. ſ. d eta. ⁊ q̄li. eaz te. vel niſi ſint ita paupes ꝙ ꝓpriū neq̄ant ſuſtētare rectorez: vt ibidē. et. x. q. iij. vnio. vel vnā habeat intitulatā. aliā cōmēdataz. xxj. q. j. q̄ ples:
k ¶ Judiciario ⁊ ita habes h' ꝙ ordo iudiciari⁹ ſuari dz in ſnia excōicatiōis ſiue ſuſpēſiōis: vt. ij. q. j. nemo. argu. ij. q. j. de⁹ oipotens. ⁊. ſ. de ap. repꝛehenſibilis. ⁊ ſeruat' ⁊ attēdit' ordo iſte ſi legitima admonitio fiat vl' ſi nō fiat ꝑ vnū mēſez igreſſuz eccl'ie ſibi nouerit interdictū ĩ. de ſen. excō. ſacro. ⁊. c. cū medicinalis. lata tñ tenet. xj. q. iij. ſi eps forte.
l ¶ Puniem⁹. extraordinarie. ĩ auc. de ſanc. epi. §. oībus autez. coll. ix.
m ¶ Ceteri a ſimilib⁹: ſic. ſ. de male. c. j. ⁊. ſ. de iude. ad liberandam. ⁊. ſ. d of. or. irrefragabili. ⁊. ij. q. vij. q̄propt'. B.

De Exceſſib⁹ prelatorum.

Supra viſuz eſt de varijs exceſſib⁹ ſubditoꝝ: ſed ne ꝑlati ſubditorū ſuperbirēt ſubijcit de eoꝝ exceſſib⁹. Uel aliter ⁊ melius. ſ. viſum eſt generalit' de varijs exceſſib⁹ tam ꝑlatorū q̄ ſubditorū: nūc ſubijcit rubricā ſpecialē de prelatorum exceſſibus. Abbas.

Deuenit. ¶ Due ſunt ptes. ſcōa ibi: ſcituri. Abbas. e ¶ Charitate. xvj. q. j. ꝑdicator. ſ. de cenſi. cū apl'us. xviij. q. ij. hoc tātum. xciiij. di. dictū. f ¶ Exactiones: ſic ſ. de imu. ec. aduerſus. g ¶ Preſumatis. debēt em̄ ſeruare man⁹ ſuas innoxias deo ⁊ legi ⁊ principi. nulluꝰq3 ꝯtingere lucrū. ĩ auc. de mā. prin. §. ſ. coll'. iij. ⁊. C. de ſuꝑindict[?]. l. vna. li. x. ff. de dā. infec. ex dāni. ſ. rū. ⁊

Ad hec. ¶ Epiſcopi ecclias archidiaconis ſubiectas ab eis liberare nō poſſūt. h. d. Ul' generali⁹ ſic: vt ĩ rubro. ſcōa ps ibi: mādam⁹. Ab. n ¶ Diminuit ⁊ male. q2 nō dñt epi ius ſuū alicui diminuere citra ei⁹ ꝯſenſuz. C. d iur. reip. l. ſ. lib. xj. ⁊. C. de emā. l. nec au⁹. ⁊. ſ. de ec. edi. ad audiētiā. ij. ⁊. C. de cōi agro deſerto q̄cūq3. ĩ fi. li. xj. ⁊ ē arg. ꝙ eps in alteri⁹ ꝑiudiciū nō pt dare ꝑuilegiū: arg. ix. q. iij. ꝯq̄ſtus. ⁊. c. ꝑ principalē. nūc ṽo Lau. Sz q̄d ſi mortu⁹ ſit archidiacon⁹ nūq̄d eps cū capl'o pōt ꝑiudicare futuro archidiacono in aliqb⁹ obſequijs: liberādo clericos vel ſubtrahendo iuri archidiaconat⁹? Uin. dixit ꝙ ſic: arg. ad h'. xvj. q.

iij.c.vl.ꝙ parū facit.⁊.xvj.q.j.§.ſic duo.⁊.c.ſtatuim⁹
⁊ ð ↄſe.di.j.oẽs.⁊.j.e.ſicut.⁊.arg.ſ.de ↄſti.cū acceſſiſ
ſent.vbi ex toto ſuppͣſſa fuit dignitas: arg.ↄ.ſ.ne ſe.
va.ꝑ totū.⁊.ſ.de ↄſti.c.pe.⁊.c.cū acceſſiſſent.vbi de
ħ.qđ veri⁹ videt. a Cõſuetudines: arg. ꝙ iuriſdi/
tio archidiaconi
pori⁹ ex ↄſuetu/
dic q̃ ex iure iu/
uatur.ſ.de elec.
dudū.ij.§.tãdẽ.
arg.ſ.de of.ar/
chidi.c.vl.ar.ↄ.
j.e.cū ſatis.vbi
de ħ.Jtẽ arg.ꝙ
ſeruitiū ex ↄſue/
tudine p̃ſtitū pe
ti põt.xj.diſ.ca/
tholica.⁊.xviij.
q.ij.ſuitiū.de ħ
plene dicit.ſ.de
cõſue.c.vlt.⁊.ſ.
de cẽſi.ꝑuenit.⁊
intellige qđ ħ di
cit de cõſuetudi/
ne pſcripta.

A D aureſ ℭ Archi/
diaconi ecclĩas
ſibi ſubiectas ad
ſuū vſuȝ retinere
nõ pñt.h.d. Vł
generali⁹ ⁊ ſic vt
i rubro. Prima
ps narrat factū
ſcđa ꝓuidet ibi:
mãdam⁹.Ab.
b ℭ Jntrudere
vt ad op⁹ ſuū il/
las retineant qđ
facere nõ pñt: ſȝ
ſi cã cuſtodie ħ
facerẽt ħ liceret.
lxiij.di.ſi i plebi
bus.et ſ.de ap.
bone.⁊ſi etiã ad
eos ꝑtineat inſti
tutio.nõ ſibi de/
bẽt illas retine/
re.ſed alios in/
ſtituere: vt inter
datẽ ⁊ recipiẽtẽ
ſit differẽtia.ſ.
de inſti.c.vl.nec
credat ꝙ ipe poſ
ſit oib⁹ ſufficere.ſ.de offi.archipſby.c.vlti. c ℭ Or
dinãs ad eorū pſentationẽ.niſi alit ſe habeat cõſuetu/
do. d ℭ Punire aliqua extraordinaria pena.
C Lerici.ℭ Diuidit: q2 duo ſũt dicta.ſcđm ibi:
ſi laici.Ab. e ℭ Naturã.xxxij.q.vij.flagi/
tia.⁊.C.de adul.cū vir. f ℭ Diffidẽtie.i.de quoꝝ
ſalute diffidẽdū eſt.Ala. g ℭ Quinqȝ.ſ.ſodomam
⁊ gomorrã: ſeboim: ſegor ⁊ oleale.quarū due perierũt
ex vicinitate.tres ex ꝓprio delicto.de pe.di.j.ſȝ ⁊ ↄti/
nuo.ħ loquit de ciuitatibꝫ ħ enumeratis. h ℭ Sub/
dant.⁊ capite puniri debẽt ſm leges in auc.vt nõ lu/
xu.contra natu.circa fi.coll.vj.

a cõſuetudines q̃s p̃ſbri in ec/
cleſijs ſuoꝝ archidiaconatu/
um debẽt: plenarie ↄſeruẽt.
⁊ illis debitã reuerẽtiã exhi/
beãt ⁊ honorẽ. Jdem Exo/
nieñ.epo. Habẽs ſubiectõnẽ
ſeu collationẽ bñficij illud ꝑ
vſu retinere non põt: ſeu ſuo
A ſibi conferre. Ca.III.
D aures nr̃as ꝑuenit.
ꝙ q̃dã archidiaconi tui: ſe ĩ
ecclĩas q̃ in ſuis archidiaco/
natib⁹ vacãt: auctẽ ꝓpria in
b intrudere nõ verentur: et.j.
ℭ Mãm⁹ q̃tenus eos q̃ tali
modo ecclĩas occupãt: vł oc
cupatas detinẽt: ad eaſdẽ di
mittẽdas cenſura ecclĩaſtica
compellas.⁊ eaſdẽ eccleſias
c de pſonis idoneis ordinãs:
p̃fatos archidiaconos ꝑ tã/
ta p̃ſumptiõe: debita cures
d aĩaduerſione punire. Jdem
in concilio Lateraň.
Cõtra naturã ſi incõtinẽtes
ſi ſunt clerici deponunt: ⁊ in
monaſterio detrudunt: ſi lai
C ci excõicant. Ca.IIII.
Lerici:⁊.j. ℭ Quicū/
e qȝ illa incõtinẽtia q̃ ↄtra na/
turã eſt (ꝓpter quã ira dei ve
f g nit ĩ filios diffidẽtie: ⁊ q̃nqȝ
ciuitates igne ↄſumpſit) de/
p̃hẽſi fuerĩt laborare: ſi cle/
rici fuerint: deijciant a clero
vel ad agendã penitentiã in
monaſterijs detrudantur.
h ℭ Si laici: excõicationi ſub/

S Ane ℭ Si a ꝓuilegiatis aliq̃d petit ↄtra tenorẽ
priuilegij licite denegatur.h.d. Vel ſic vt in ru/
bro. Abbas. i ℭ Obediẽtiã.⁊ ſic nõ loquit capl'm
illud de exemptis. Ois em̃ iuriſditio tam in monaſte/
ris q̃ in alijs ꝑtinet ad epm niſi exempti ſint.ix.q.iij.
c.ij. et.xciij.diſ.
nulla.⁊ in epiſcꝯ
porum poteſtate
abbates eſſe de/
bent.xviij.q.ij.
abbates.loquit
ergo hic non de
libertate exemp/
tionis plene.ſed
de alia libertate
conceſſa iſti or/
dini.ꝙ nihil ab
eis exigatur p̃e
ter debitam obe
dientiã.⁊ intelli
go in iſta debita
obediẽtia ꝙ epiſ
cop⁹ poſſit illos
viſitare ⁊ corri/
gere corrigẽda.
⁊ cõfirmationeȝ
abbatis habere.
ſed nullū tempo
rale debet perci/
pere vt hic vide
tur.licet nõ ple/
ne ↄſtet de liber
tate cõceſſa: ſed
obſeruabit ꝑut
continetur in li/
bertatis priuile/
gio iſtis conceſ/
ſo.
k ℭ Denegare
auctoritate hu/
ius canonis: ar.
x q.ij.quia co/
gnouimus: ſic.j.
c.ij.⁊ excõicatio
contra hoc lata
non tenet: vt ibi
dicitur.et.j.e.ad
quorũdam.

I Llud eti
am de.
ℭ Ponit penaȝ
vicariorum qui
ad vẽdicandas
prelaturas ſe ex
igunt contra prelatos.h.d. Vel aliter et vt in rubro.
Abbas. l ℭ Falſo.⁊ ita etiã quaſi falſarij ⁊ periu/
ri puniri poſſunt.q̃ cõtra iuramentū venitũt.vñ tanq̃
indigni ꝓuãdi ſũt.ſ.ð iureiur.q̃relã.⁊ pſonis vilibꝫ ⁊
indignis bñficia ſũt denegãda ⁊ ſubtrahẽda.j.e.inter.
m ℭ Cõuicti.al's puniri nõ dñt.ij.q.j.nos in quenqȝ.⁊
c.iudex.⁊.ſ.ð ma.⁊ obe.int q̃ttuor.⁊.ſ.ð ↄſti.ecclĩa.
n ℭ Eodẽ epatu: ſi.j.de de priuile.tuarum.
Q Uam ad.ℭ Sentẽtia excõicatiõis lata ↄ ſubdi
tum denegãtem ꝓcurationẽ exactã vltra numeꝝ ↄcilij
Lateraň.nõ tenet.h.d. Vel generali⁹ ſic vt in rubro.
ſcđa ps ibi: ĩoq̃z.Ab. o ℭ Cõcilio.ſ.ð cẽſi.cū apl's.

dant: ⁊ a cetu fideliū fiãt pe
nit⁹ alieni. Jdem.
Subdit⁹ nõ tenet parere ſu/
periori aliq̃d exigẽti vł p̃cipi
enti ↄ tenorem ſui priuilegij.
S Ane ſi epi aliq̃d Ca.V.
ab abbatib⁹.p̃ter debi/
i tam obediẽtiã: ↄ libertatẽ or
dinis: a p̃re.nr̃is ⁊ a nobis
indultã: exigũt: libeꝝ ſit ab/
batibus auctoritate apo.qđ
k petitur denegare.
Jdem Norwiceñ.epo.
Vicariuſ ecclie vſurpãs ſibi
ipi⁹ ecclie pſonat⁹ ↄ p̃ſtitū iu
ramẽtū ad officij ſui executi/
onẽ admitti nõ debȝ. Ca.VI
I Llud etiã ð vicarijs: q̃
pſonis fide ⁊ ſacramẽto
obligati ſũt du ximꝰ ſtatuen/
l dū.ꝙ ſi pſonatū ſibi falſo aſ/
ſumẽtes: ↄ pſonas ſe erexe/
rint: ⁊ ſup ħ in iure ↄfeſſi fue
m n rint vel ↄuicti: decetero ĩ eo/
dẽ epatu: ad officij ſui execu/
tionẽ nullaten⁹ admitant.
C lemens tertius.
Excõicatio lata ↄ ſubditum:
q2 non paret ↄ priuilegiū ſi/
bi a ſuperiori conceſſum non
tenet. Ca.VII.
Q Uam ad quorũdaȝ: ⁊.j.
ℭ Jdeoqȝ.di.v.ap.au
ctorita.ↄcedim⁹: vt ſi ecclĩaꝝ
p̃lati numeꝝ euectiõis ⁊ pſo
o narū in Lateraneñ.ↄcilio cõ
ſtitutū: cū ecclĩas viſitãt: ex/
cedere forſitan p̃ſumpſerint:

Coloſ.3.
Gene.19

⁊ illis ꝓcuratione̅ exegerit: a liberũ ſit vob̃ aucte apo. denegare. ⁊ ſi ꝓpter hoc ĩ eccl'iaſ vr̃as vel clericos: aliquã ſententiã ꝓmulgauerint. ipſam b decernimus non tenere.

Celeſtin⁹. iij. Fauſtino ep̃o

Prelatus inferior citra epiſcopum non põt ſuam eccleſiam vel ſibi ſubiectam alteri vnire ſine ep̃i conſenſu: etiaʒ metropolitani auctoritate interueniente. Ca. VIII.

SIcut vnire epiſcopat⁹ atꝙ poteſtati obijcere aliene: ad ſummũ pontificeʒ c ptinere dinoſcit̃: ita ep̃i ē eccleſiarũ ſue dioce. vnio ⁊ ſubiectio earundē. ¶ Cuʒ itaꝙ prior Brandeñ. monaſteriuʒ d ſuum quod eſt in tua dioce. ⁊ ꝺ tuo debet ordinari cõſenſu: monaſterio ꝺ accato tuo e aſſenſu minime req̃ſito: ſubiecerit ſiue vnierit: qꝺ fecit te f inconſulto: tibi liceat aucte noſtra (ſicut iuſtũ fuerit) infirmare. ¶ Nõ obſtãte aſſenſu vel confirmatiõe quã metropolitan⁹ interpoſuiſſe ꝓponit̃: cũ in dioceſi ſui ſuffraganei abſꝙ ipſi⁹ aſſenſu non debeat aliq̃d ꝯ ꝯſtitutiones g canonicas attentare. nos q̊ꝙ id decernimus irritãdũ.

Inno. iij. archip̃ſbytero ſancti Andree de pal.

Suſpēdi debet clericus qui de ſuo crimine publice gloriatur. Caplm. IX.

QUã ſit graue crimē in clericis cuʒ malefecerit gloriari: null⁹ ſane mētis ignorat. ¶ Accepim⁹ ſane ꝙ cũ. r. de Serieñ. P. filiã ſuã cuidaʒ. J. noı̃e tradiderit in vxorē. P. diacon⁹ nõ erubuh it publice ꝯfiteri: ſe mulierē p̃dictã carnalit̃ cognouiſſe. vñ factũ eſt. ꝙ vir ad ꝓpria eã remitteret: cui fuerat matrimonialiter copulata. ¶ Ideoꝙ mandamus. quatenus ſi tibi conſtiterit de premiſſis. ap. ceſ. prefatum clericum ab officio ⁊ beneficio ſuſpendere non poſtponas: compellens virum: vt vxorem ſuam

a ¶ Aucte apo. ſp̃ali. idē tñ poſſet iure cõi: vt videt̃ icut ſigna rebus in eis impreſſa ꝓpria aucte deponã. C. vt nemo pri. titu. reſu. impo. l. j. ⁊. ij. ⁊ meli⁹. ff. ꝺ aq̃ quoti. ⁊ eſti. l. j. §. trebati⁹. ⁊. §. iteʒ querit̃. ⁊. x. q. iij. qꝛ cognouim⁹. ⁊. ſ. eo. ſane. ⁊ ꝙ ep̃s iniuſte abſtulit in q̃druplũ reſtituat xviij. di. q̄m. ĩ fi. arg. C. ad. l. iul. repetet. l. j. ⁊ in auc̃. vt litigã. in extor. li. iu. §. ⁊ h̃ quoꝙ. coll̃. ix.

b ¶ Nõ tenere argu. ꝯ. xj. q. iij. c. j. et. ij. et. ff. de no. ope. nũ. l. j. in p̃n. Sol. ꝙ h̃ dicit̃ veꝝ ē. qꝛ ſententia talis non tenet auctoritate priuilegij iſtis ꝯceſſi ſuꝑ hoc. ⁊ in h̃ exēpti ſũt a iuriſditiõe epiſcoporũ. vñ ſnia lata ꝯ priuilegium pape nulla ē tanꝙ a non ſuo iudice lata. ⁊ temerariũ ē⁊ indignum ſua aucte p̃ſumere qꝺ alicui ſpecialit̃ ē cõceſſum. j. de ꝑuil̃. ſane. ⁊ ita inquãtum iſti exempti ſunt ſeruãda ſũt ſua priuilegia. j. ti. ij. cũ capella. ⁊ ſic ĩtellige. ſ. e. ſane: alias ꝓ ſi ꝑuilegiũ tale nũ haberēt ⁊ ep̃us p̃dictũ numeruʒ excederet. vel al's vltra tenorē ꝯcilij eos grauaret. licite pñt denegare. de iure. x. q. iij. qꝛ cognouim⁹. ⁊ aucte cõcilij Lateraň. cũ ap'ls. tñ ſi excõicaret eoſdē. tũc teneret excõicatio. licʒ ip̃e malefaceret. ⁊ ip̃i poſſent agere ꝯ ep̃m ad intereſſe. qꝛ iiuſte illos excõicauit. j. de ſen. excõ. ſacro. Alij dicũt ꝙ h̃ eſt ius cõe ſʒ h̃ nõ credo.

SIcut. ¶ Abbas ſubiectus ep̃o monaſteriũ ſuum alteri ſubijcere vel vnire nõ põt ſine cõſenſu dioceſani etiã cũ cõſenſu metropolitani. h. d. Vel generalius ſic vt in rubro. Et eſt caſus allegabilis. Diuidit̃. nã primo ponit quãdã cõſuetudinē. ſcꝺo narrat factũ qꝺ informari mãdat. ibi. cum itaꝙ. tertio ſoluit obſtaculum. ibi: nõ obſtãte. Abbas. c ¶ Pertinere: Nõ ꝙ quedã ſibi intãtũ ſedes apo. reſeruauit q̃ ab alijs impune p̃ſumi non pñt. xvij. di. huic. ſolus papa reſtituit depoſitos ep̃os. ij. q. vj. ideo. ⁊ deponit eoſdē. iij. q. vj. accuſat⁹. Quis dudũ. ⁊. ſ. de trãſla. inter corpalia. diuidit epiſcopatũ ĩ duos. xvj. q. j. p̃cipim⁹. §. ſicut duo in vnũ: vt hic. ⁊. xvj. q. j. tp̃is qualitas eximit ep̃os et abbates. xvj. q. j. frater noſter. ꝓbat ſcripta aliorũ. et concilia. ſ. de ſum. tri. c. ij. in fi. ⁊. xvj. di. ſancta romana. ⁊. xvij. di. regula. ⁊. ij. q. vj. ideo. articulos fidei ſoluit. xxiiij. q. j. quotiēs. q̄m ver⁹. ⁊ cũ dubitat̃ de aliquo articulo. ſ. de hereti. cum chriſtus. ſynodũ facit generalem: vt. xvij. di. c. j. ij. ⁊. iij. transfert ſedem epiſcopalem de loco ad locum. vij. q. j. ⁊ temporis qualitas. mutat epiſcopos. vij. q. j. mutationes. ⁊. ſ. de tranſla. per totum. appellat nullus ab ipſo. ix. q. iij. cuncta. vnde verſus. Reſtituit papa. ſol⁹ deponit ⁊ ipſe. Diuidit ac vnit. eximit atꝙ probat Articulos ſoluit ſynodumꝙ facit generalem. Transfert ⁊ mutat. appellat nullus ab ipſo.

d ¶ In tua dioce. vnde ipſo iure ad curam ipſius pertinet et poteſtatem. ſ. ꝺ preſcripti. cum nõ liceat. ⁊. xviij q. ij. abbates. et c. ſe. ⁊. c. j. ⁊. ſ. ꝺ religi. do. de xenodochijs. niſi ſint exēpta. xvj. q. ij. c. j. vbi priuilegium exemptionis oſtēdatur. c. di. contra morem.

e ¶ Requiſito. quod fieri nõ debet in alienationib⁹. xvij. q. iiij. in venditionib⁹. xij. q. ij. abbatibus. Berñ

¶ Auctoritate nr̃a. naʒ aucte ſua facere non poſſet vt videt̃. maxie ſi aliud monaſteriũ ſit ſubiectũ alij: qꝛ nõ poſſet eſſe iudex in cã ſua. C. ne q̃s in cã ſua ius ſi. di. l. vna. ſi aũt vtrũꝙ eſſet de ſua iuriſditione. ſatis credo ꝙ ſua aucte h̃ facere poſſet: arg. hui⁹. c. qꝛ. vt h̃ dicit ſine ſuo ꝯſenſu fieri nõ debuit. g ¶ Attētare: arg. ex h̃ ꝙ archiepiſcopus non eſt iudex ordinari⁹ totius ꝓuincie. Archiepiſcopus enim omniũ epiſcoporuʒ ſue dioceſis eſt ordinarius. ſed non ſubditorum. ſuorum epiſcoporum. ſ. de offi. ordi. paſtoralis. niſi in caſibus ibi notatis: alias em̄ niſi in caſibus illis nihil poteſt diſponere in dioceſi ſuffraganei vt dicunt conſtitutiones. ꝺ quibus hic fit mentio. ix. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. archiep̃us. ⁊ duobus. c. ſe. ⁊. ſ. de offi. ordi. romana. Berñ.

QUam ſit. ¶ Cleric⁹ qui de crimine publice gloriatur ꝓpter quod ſcandalum ſecutuʒ eſt: ab officio ⁊ beneficio ſuſpendit̃. h. d. Et ꝑ hoc cõmune ſummariũ nimis reſtringit̃ ſenſus littere. qꝛ videt̃ expoſcere ſcãdalũ qꝺ videt̃ ꝯ p̃n. c. ⁊ ideo ſimplicit̃ põt ſic ſũmari vt in rubro. Scꝺa ps ibi: ideoꝙ. Ab. h ¶ Publice confiteri. Arg. ꝙ ꝯfeſſio extra ius facta preiudicat: quia non refert vndecunꝙ crimina claruerint vt puniantur. xxiiij. q. iij. ecce crimina. ſimile. ff. de admi. tuto. pater. §. vlti. al's ē. §. ſub. l. q̃dã decedens. §. vlti.

a recipiat. eiq3 ſicut iuſtū ē officium exhibeat maritale.

Idē epō Hipponeñ. ꝛ abbati de Toleto viſitatorib⁹ lombardie.

Clericus auctoritatez vel cōſiliuz directe vl' indirecte homicidio preſtās. irregularis efficitur. Ca. X.

Ex lr̄is vr̄is accepimus: ꝙ cū ad Albiganēſē eccleſiā: vna cum piſano archiepō tunc epō Vercellē. acceſſiſſetis viſitatiōis officiū impleturi: Albiganē. epus: inť cetera q̄ ꝓpoſita fuerāt ꝯtra ipm̄: ore ꝓprio eſt ꝯfeſſus: ꝙ cū q̄dā in villa q̄dā ad ei⁹ iuriſditionē ſpectātē: īfamaretur d̄ furto: ꝛ idē illud īficia-
b reť oīno: offerēs ꝙ cādētis ferri iudicio ſe purgaret: et vt ſuſpēdio puniret ſi deficeret ī eodē: dict⁹ epūs req̄ſiuit a iudice q̄d ſup h̄ videreť eidez. ꝛ cū iudex r̄ndiſſet: vt fieret ſicut fur ip̄e dixerat: ferrum cādēs in ipſi⁹ p̄ntia epi ē allatū: qđ cū accepiſſet fur ille: ꝯbuſtus eſt: vñ iudex pauefact⁹ q̄d ſibi ſup hoc vide-
c tur: ꝯſuluit epm̄ memoratū. Qui r̄ndit ꝙ ſi fur ſic euaderet: maluz eſſet. q̄z ꝙ affirmet
d ſe verbis talib⁹ vſum fuiſſe: audit̄ quāt⁹ eſt clamor ꝓpli: oēs dicūt malū eſt ſi ſic euaſerit impunit⁹: ꝛ ſic epus ꝛ iudex villā ipſam cū multitudine ſunt egreſſi: in quorum p̄ſentia predictus fur eſt ſuſpenſus: ꝓpter qđ ipm̄ cū lr̄is vr̄is ad ſe. apo. deſtinaſt̄. ß idē nihil ſup his ꝓpoſuit coram nob: nec lr̄as vr̄as vidimus: licet idē ſe nobis illas aſſerat p̄ntaſſe. q̄nimo cū dictus archiep̄s ad ſe. ap. acceſſit: q̄ nobis hm̄oi rei ſeriem plenarie indicauit: idē epus
e a nr̄a diſceſſit p̄ntia: ꝛ
f perq̄ſitus n̄ potuit īueniri. Nos aūt: q2 idē ep̄s nō ſolū in iudicio candentis ferri: verū etiā in furis ſuſpēdio grauiter
g noſcit deliq̄ſſe: cū his nō tm̄ auctem p̄ſtiterit: vex etiā
h p̄ntiā corpalē exhiburit: ipm̄
i indignuz altaris miniſterio reputamus. Cum igitur pontificale officium ſine altaris miniſterio non valeat adimpleri: mandamus quatenus
k vt epiſcopatui cedat moneatis eundem: altoquin ipſum ab Albagineñ. eccleſia amouentes: faciatis eidem p electionem canonicam de perſona idonea prouideri.

Idem archiepiſcopo. ꝛ maioris monaſterij ꝛ ſancti Juli. abbatibus Turoñ.

Collatio beneficij facta indigno occulta caſſari debet: ꝛ conferens ſecundo ante caſſationem prime collationis priuari debet ea vice poteſtate conferendi. Ca. XI.

qualitercūq3 īnotuerit tutori. ꝙ ſi tutor: ſtatim piculū ad ipm̄ ptinet: vt ibi dī. ſi. xxij. q. v. h̄ videť. Sz ꝯ. ǝ. de iudi. at ſi clerici. ꝛ nemo ſine accuſatore dānari dz. xxiij. q. iiij. ſicq̄s ptātē. ꝛ. ff. de mu. ꝛ hono. reſcripto. §. ſicq̄s. qđ verū eſt. vñ iſte nō deponiť: ſed ſuſpēdiť. ꝛ ex illa ꝯfeſſione nō puniť niſi occaſionaliť. ſed ꝓpter ſcandalū ꝛ infamiā ortā inť mulierē ꝛ virū. q̄ ꝓpter h̄ eā expulit ſuſpēdiť: al's nō fuiſſet ſuſpenſus ꝓpter talē ꝯfeſſioem: q̄ñ q̄s punire poſſit ſine accuſatore. nō. ǝ. vt ec. bñ. ſine dimi. cōfe. vt nr̄m. ꝛ de ꝯfeſſiōib⁹. ꝛ i aliis caſib⁹ no. ǝ. de ꝯfeſ. c. vlti.

a Officiū. i. debituz carnale ꝛ alia conſueta.

Ex litte. Epus cui⁹ aucte homicidiū cōmiſſuz ē a miſterio altarl ꝛ officio pontificali: ꝛ epat⁹ adminiſtratiōe deponiť. h. d. Vel ſic: epus p̄ſtans cām̄ directe vel indirecte homicidio cōmittēdo eo cōmiſſo p̄uari dz officio pōtificali ꝛ ſacerdotali. ꝛ adminiſtratione epat⁹ remoueri. Vel tertio et breuius vt in rubro. Prima ps narrat factū. ſecundo diffiniendo cōmittit. ibi: nos aūt. Abbas

b Cādentl. hec purgatio ꝓhibita eſt. ǝ. ne cle. vl' mo. ſniaz. et. ꝯ. d̄ pur. vul. p totū. vnde h̄ ſolo ꝙ in hoc conſenſit. fuit puniendus.

c Conſuluit. nō ꝓhibeť hic quin epi poſſint dare conſiliū principib⁹ in criminib⁹. xxiij. q. vlti. peſſimaz in fi. nam cleric⁹ pōt dare cōſiliū: ita cōſiliū in genere dicēdo fures taliť puniēdi ſūt: ar. v. q. vj. delatori. dū tñ potius opa conſulentis q̄z ſuggerentis fungať. ꝛ. ff. de q̄ſtio. l. j. §. q̄ q̄ſtionē: Itē licite poſſunt clerici q̄relam iudicib⁹ deferre de furib⁹ ciuiliter: arg. xxiij. q. v. nō vos. ꝛ. ǝ. de homi. poſtulaſti. ꝛ licet aliq̄s reſpōdeat de facto furis extra iudiciū. licet ille fur puniať non imputať illi. ǝ. de homi. tua. hic eīn expreſſit fines conſilij dicendo malū eſt ſi fur ſic euadat. ꝛ preſens fuit in ſuſpēdio.

d Talib⁹ verbis. que ſequunť audit̄.

e A noſtra diſceſſit. vnde pinde eſt ac ſi nō veniſſet. ǝ de iudi. c. j. ꝛ. xj. q. iij. certū eſt. aut etiam ſi latitaret poſt colūnas. ff. ex qui. cau. in poſ. eatur. fulcinius. §. illud ſciendū ꝛ. ǝ. vt lit. nō cōteſt. quoniaz §. i.

f Perquiſitus. Nō ꝙ ſufficit abſentez requiri licet peremptoriū ad ei⁹ noticiam non ꝑuenerit. ǝ. de do. ꝛ contu. cauſam que. c. vlt. ꝛ. ǝ. ß cleri. non reſi. ex tue. C. de iudi. ꝑperandus. §. ꝛ ſi q̄dē. ff. de euic. ſi ho. ꝛ. l. ſi dictuz. §. ſi p̄nte. et. ff. loca. itez q̄riť. §. exercitu: ar. ꝯ. ǝ vt li. nō ꝯte. qm̄ ij. et. ff. q̄ ſen. §. ſine appel. reſci. l. j. §. cum ex eo. nō eīn ſtatim cōtumax videť qui vocem preconis nō exaudit. ff. d̄ in integ. reſti. minor. l. pe. q̄ incipit diuus. ꝛ. C. quō ꝛ q̄ñ iudex. ea q̄. et. iij. q. ix. caueant. ſ3 certe ibi nō tenuit ſentētia: quia ibi reus nō fuit citat⁹ Jo. hic eīn citatus venit ad p̄ceptum inquiſitorū ꝛ contumaciť receſſit: ꝛ adhuc papa mandat vt moneať.

g No citur deliquiſſe. relatione iudicū quibus crediť. xviij di. de ꝯcilijs. donec ꝓbeť ꝯtrariū. ǝ. de teſti. cum a nobis.

h Corporalē. vnde incidit in illā cōſtitutionez. ǝ. ne cleri. vel mo. ſententiā. ꝛ auctoritatē preſtando ꝛ preſentiā. vñ merito deponi debuit: quia fuit homicida. ǝ. de homi. ſignificaſti. ij. ꝛ. ǝ. de cle. pug in duello. c. ij. l. diſ. ſiquis viduā. q2 nō refert an facto vel cōſilio ſeu auctoritate fiat homicidium vt ibi dicitur.

i Miſterio: arg. ꝙ nō pōt quis eſſe ep̄s niſi primo fuerit ſacerdos: de h̄ dixi. ǝ. de cle. p ſal. pmo. c. vno.

k Cedat. Cum ꝓpter culpam ſuam factus ſit irregularis: alias enim ſi eſſet impotens daretur ei coadiutor. vij. q. j. q̄uis triſte. Vin.

Inter dilectos filioſ. B et. P. canonicos pictauien̄. ſup ſuccētoria pictauē. ecclīe q̄ſtiōe ſuborta: vtroq̄ aſſerēte ſuccentoriā ipſam ſe ꝑ pictauen̄. cantorē: ad quez eius donatio ꝑtinebat canonice aſſecutum. et. ī. ¶ Nos igitur atteſtatiōib⁹ vtriuſq̄ partis inſpectis: inuenimus eſſe ꝓbatū: eundē. P. publi a cum aleatorē eſſe: ac vſurarium manifeſtum: vtpote qui b vndecim denarios ꝓ. xij: mutuauerat in ludo. vn̄ licet ad palliandū tante p̄ſumptiōis exceſſum: ꝓpoſuerit q̄ h̄ fecerit iuxta ɔſuetudinē gallicorum clericoꝝ: q̄ fere vniuerſi clerici mutuāt ſic freq̄nter: ⁊ ludūt. nos tn̄ q̄ ex officij nr̄i debito peſtes hmōi extirpa c re ꝓponim⁹: atq̄ ludos voluptuoſos (occaſiōe q̄rū ſub q̄ dā curialitatꝭ imagīe ad diſ d ſolutiōis materiaz deuenit) penit⁹ improbam⁹: excuſatiōnē p̄dictā: que ꝑ prauā conſuetudinē (q̄ corruptela dicēda ē) palliat: friuolā reputātes: cū in illis magꝭ plectibi e lis ſit offenſa: ꝑ q̄s ad excuſandas excuſatiōes in culpiſ f delinq̄ndi auctas vſurpat. qȯ circa eūdē. P. de ſuccentoria factū eſſe dinoſcit: ꝓpt indignitatē ⁊ vilitatē ipſius duxim⁹ irritādū. cuz ꝑſonis g vilib⁹ ⁊ indignis: porte dignitatꝭ patere n̄ debeāt: iuxh ta legitīas ſanctiōeſ. ¶ Preterea ɔtra p̄fatū. B. fuit manifeſte ꝑ teſtes ꝓbatū. q̄ de ɔſcīa iudicū: vltīa clauſula inſerta nō fuerat in lr̄is eorū i dem: ſicut in ipoꝝ depoſitionib⁹ exp̄mit euidenter. et. ī. Vn̄ ꝑs altera ꝓponebat q̄ cū p̄dict⁹. B. ſcient vſus fuerit lr̄is ſic falſatꝭ: debeat tanq̄ falſari⁹ oīno repelli. verum nos attēdētes. q̄ ⁊ ſi ɔſtaret q̄ dicta clauſula lr̄is illis fuiſſet appoſita: p̄ter ɔſciaz iudicū p̄dictoꝝ: q̄ tn̄ fides facta nob̄ nō fuit: q̄ dict⁹. B. il k lā clauſulam appoſuerit: vel ꝓcurauerit vt ab alio poneret: vel etiā q̄ ſciēt vſus fuerit lr̄is ſic falſatis: ab hmōi falſitatꝭ obiectu eūdē duximus abſoluēdū: maxīe cum poſtq̄ ſibi h̄ obiectū fuit: pretermiſerit vti eis. et. ī. Cum igit ꝑ depoſitiōes duoꝝ teſtium nobiſ ɔſtiterit: q̄ ɔceſſio P. facta p̄ceſſerit: q̄q̄ ꝓpt indignitatē eiuſdē meruit re l ꝓbari: ɔceſſionē poſtmoduz m B. factā: irritā decernimus

Inter. ¶ Ab obtinēda dignitate repellit vſurarius ⁊ publicus aleator. h. d. Vel ſic vt in rubro. Diuidit. Nam primo narrat deciſe factū. Secūdo diffinit: ibi. Nos igit: q̄ ſubdiuidit. Naz prima diffinit de. P. Secūda de. B. Tertia de cantore. Scḋa: ibi. Preterea. Tertia: ibi: Quia vo Abbas Sicu.

a ¶ Aleatorē qȯ hodie ꝓhibetur. ſ. ḋ vi. ⁊ hone. cle. clerici. tn̄ videt q̄ ꝓpt h̄ non dz ꝑuari iure ſuo ſi veller ſe corrigere. xxxv. di. c. j. idē videt de vſura. xlvij. di. c. j. Sz aliud eſt in obtēto aliud ī obtinēdo ꝓpter vſurā indiſtincte repellit ab obtinēdo. lxvij. di. de Petro et hic. ſed ī obtēto bn̄ficio poteſt ep̄s facere grāz ſi ſe libent corrigat. de iure tam̄ pōt deponi. xiiij q. iiij. ſi q̄s obliтus. ⁊. c. q̄m mlti. Bern̄.

b ¶ Vndecim ꝓ. xij. hec vſura cētēſimā excedit q̄m illa in anno ſorti adeq̄t. C. ḋ vſuris. eos. ff. ḋ ɔdi. inde. ſi non ſortē. hec vſura. vna die poſſz excedere ſortem.

c ¶ Voluptuoſos ɔuiuij tn̄ cā ludere licet. ff. ḋ aleato. qȯ in cōuiuio.

d ¶ Deuenit. eſt ḡ ludus noxius cū affectu in culpa. ff. ad. l. acq̄l. nā lud⁹. e ¶ Excuſandas. hec verba poſita ſunt. xvj. q. j. p̄dicator. et ſ. de ɔſue. q̄to. f ¶ Auctas vſurpat. q̄ pctm̄ ſuuz defendit aucte ſeu ɔſuetudīe magis peccat: ⁊ iō magiſ puniri debz. xxxiij. q. iiij. nemo. ⁊ hoc. ⁊ de peni. di. vj. c. j. in fi. Bern̄. g ¶ Dignitatꝭ. arg. q̄ ſuccētoria ē dignitas. h ¶ Sanctiōes. C. de dig. neq̄ famoſis li. xij. C. de infam. l. vna. li. x. ſi. ſ. de iureiu. querelam. i ¶ Depoſitiōib. vt. ſ. de elec. cū dilect⁹. nō ḡ q̄ iudex de eo qȯ fit corā eo pōt ī teſtē duci. B. k ¶ Vel ꝓcurauerit. ſi. ſ. de reſti. ſpo. cū ad ſedē. in fi. licet eniz iſte obtinuerit litteras ⁊ vſus fuerit eis: non tn̄ p̄ſumitur q̄ eas falſauerit: ſicut nec ibi p̄ſumit vi deieciſſe: licet ipſe poſſideret ⁊ aduerſarij ꝓbaſſent ſe expulſos: dolus eni non ex p̄ſumptiōib ſed ex ꝑſpicuis indicijs ꝓbari debet. C. de do. dolū. vnde qui dolū allegat dolum ꝓbare tenet. ff. de ꝓba. quotiēs. §. qui dolo. Sz ɔ arg. habes. ſ. de cri. fal. ad falſarioꝝ. vbi dr̄ q̄ poſtq̄ litteris falſis vſus fuerit: non poterit p̄tendere excuſationē ⁊ hic vſus eſt falſis litteris: nec tamen ex hoc punitur. Solu. illud ſpāle eſt in litteris dn̄i pape q̄ prius diligēter examinande ſunt. nec pēa illa ad lr̄as alioꝝ p̄latoꝝ extēdit: imo ⁊ aliud ſpeciale eſt in illis qȯ non in alijs: q̄ ibi traditur curie ſeculari ſtatiz ſz alij non tradunt.

l ¶ Poſtmodum. vnde non valuit prima nō caſſata. ſic. ſ. de ɔceſ. preben. ad electiōz. i fi. Sz q̄d ſi p̄ma nulla fuiſſet ipſo iure puta quia perſona fuit indigna et ſcienter electa nunq̄d valuiſſet ſcḋa? Videt q̄ ſic. ſ. de elec. bone. j. ⁊. ſ. de appella. ɔſtituтis. et. ſ. ḋ iurepa. illud. ⁊. c. cū laici. ſed ɔtrariū ē verum q̄ nō valet ſecūda: q̄ ipſo iure priuatus fuit eligenti poteſtate illa vice vnde ſecūda nō valet. ſ. de elec. cum in cunctis. et. c. cum vintonien̄. ⁊. c. ſcp̄tuz in fi. ſ. de ſup. negli. prela. licet et. c. vlti. ſed. c. illa: illȯ. ⁊. c. cū laici ɔtradicere vident: quia ibi ab eadem perſona facta fuit prima ɔceſſio ⁊ ſecunda: et tamen tenuit ſecūda. Sed ibi illa ɔceſſio prima facta fuit de re non vacāte. quare nulla. p̄terea laicis variare licet: ſed non clericis. ſed hic nō fuit priuatus ipſo iure quia non fuit notoriū primā nō tenuiſſe. ⁊ ideo priuatur per ſnīam: quia forte ignorauit ipſum talem fuiſſe ⁊ non licuit ei variare. Bern̄. m ¶ Irritam ergo fuit hec ſecūda electio irrita ipſo iure: vt videt ꝑ hanc litteram qȯ eſt verum quia prima nō caſſata. ſecunda. non potuit nec debuit attentari: etiaz ſi prima ipſo iure nulla fuiſſet vt dictum eſt in ꝓxi. no. q̄ functus erat officio ſuo eligendo illum. P. ⁊ ſic ſuccentoria non vacabat: vnde iſte. B. electus fuit ad dignitatem non vacantem quare nulla fuit electio. arg. ɔtra. ff. de verbo. obli. ſi dari ſtipuler vbi pendente prima ſtipulatione que elidi poterat: tenet ſecūda ſtipulatio

ſed valde ſunt iſta diſſimilia. Itē ſignat̃ ɔtrariū huic verbo irritā. ſ. de elec. ɔſiderauim⁹. ⁊ c. auditis: ⁊ ibi vtraq; caſſat̃. hic vo diuerſus ē caſus: ibi facte fuerūt electiōes a diuerſis partib⁹: hic ab vna ⁊ eadem pſo/ na que variare nō potuit: vt dictū eſt. a ¶In q̃ ſic. ſ. de tempo. ordi. lr̃as. ⁊ ſ. de iurepa. paſto ralis. ⁊ ſ. de cle. excō. mi. poſtu/ laſtis. b ¶Hac vice tm̄. ſ. de elec. cū in cūctis. ⁊ c. cū vintonien. vñ ſi iſtoꝝ electio q̄bꝰ ſcribit̃ non ha/ beret effectū: ſta tim poſſꝫ iſte eli gere. Bern̄.

ACceden. ¶Abba/ tes ꝯ mrimonijs cognoſcere ⁊ pu blicas pnīas in iūgere ⁊ lr̃as in dulgentiarū cō/ cedere nō poſſūt niſi eis compe/ tat de iure ſpāli h. d. Vel ſic ⁊ ge neralius vt i ru/ bro. Primo po/ nit epoꝝ quere/ lam: cui ſecūdo ꝓuidet: ibi. Vo lentes. Ab. Si. c ¶Nō ɔten/ ti. cū quilibet ſu is finib⁹ ɔtentuſ eſſe debeat: nec terminos patrū trāſgredi debe/ at. ſ. de ſepul. c. j. ⁊ ix. q. ij. c. j. ⁊ c. ſeqn̄. ad idem eque pn̄t induci xiij. q. j. c. j. ⁊ ſ. de ſta. mona. re/ colentes. d ¶Dignita/ tis. que enume/ rant̃. lxviij. diſt. q̃uis corepis. ⁊

et inanē. ¶Quia vo cantor adeo inhoneſtū ſe habuit in hoc facto: vt prima dona/ tione non reprobata: ſecun/ dam facere attētauit: ⁊ dig/ nū ſit: vt in eo quis puniat̃ a in quo viſus eſt deliq̄ſſe: i h̄ eius duxim⁹ varietatꝭ incon ſtantiā puniendā: vt ɔceden b di ſuccentoriā ipſam hac vi/ ce nullaꝫ habeat facultateꝫ. pſentiū vobis aucte mādan tes ɔcedim⁹ q̄ten⁹ eandē au ctoritate nr̃a ſuffulti: pſone idonee aſſignetis. Idem in ɔcilio generali.

Cognoſcere de cauſa matrimoniali. Iteꝫ penitētias publicas ⁊ indul gentias cōcedere ſpectat ad dignitatē epalem. Unde in/ ferior prelatus de his ſe in/ tromittere non debet niſi eis cōpetat de iure ſpeciali. Ca. XII

ACcedētib⁹ ad nos de diuerſis mūdi ptib⁹ epoꝝ querelis: intellexim⁹ graues ⁊ grādes q̄rūdā ab/ batū exceſſus: qui ſuis fini c bus non ɔtenti: man⁹ ad ea d que ſunt epalis dignitatꝭ ex tendunt: de cauſis mrimo/ nialib⁹ cognoſcēdo: iniūgen e do publicas penitētias: ɔce dendo etiam indulgentiarū litteras: ⁊ ſimilia pſumendo vnde ɔtingit interdū ꝙ vile ſcit epalis auctoritas apud

c. corepi. ⁊ ſic videtur per hanc ɔſtitutionē ꝙ cogni/ tio cauſarū mrimonialiū ad epm̄ de iure cōi ſpectet. arg. xxxv. q. vj. multoꝝ. arg. ɔtra. ſ. de ɔſang. ⁊ affi. ex lr̃is. Dicas ꝙ alij prelati q̄ cognoſcūt de cauſ mri/ monialib⁹: ſiue ſint abbates ſiue alij: faciūt ex ɔſuetu/ dine preſcripta ſiue ſpeciali ɔceſſiōe ſm ꝙ hic in fi. di cit. arg. ſ. de preſcꝑ. auditis. alias de iure cōi ad ſoluꝫ epm̄ hoc ſpecrat vt hic patet. ⁊ l. diſt. in capite. ⁊ ſ. ꝯ offi. ordi. c. j. Bern̄. e ¶Publicas penitētias. hoc ad ſolum epm̄ pertinet. l. di. in capite. f ¶Legiti/ ma puta ɔſuetudo pſcripta que dat iuriſditionē. ſ. de offi. archi. c. vlti. ⁊ ſ. de pſcrip. auditis. ſ. de fo. cōpe. cum contingat. ſ. de offi. ordi. irrefragabili.

DIlectus: ¶Primo ponit̃ querela preſbyteri: cui ſecūdo ꝓuidet expreſſa cauſa: ibi. Quia igit̃ Abbas Sicu. g ¶Reuelare. ad hoc cogi nō pote rat: quia ſm leges nemo pōt compelli ad furem indicā dum. ff. de pſcrip. ver. ſolent. ⁊ ff. de ɔdi. ob tur. cau. ideꝫ. §. ſi tibi. ar gu. ſ. de fur. qui cum fure. ſed ibi ſoluitur ſed alia ratione nō debu it compelli: q꞉ q̄ pctōrem in peni tētia ɔfeſſuꝫ pu blicat: p mūduꝫ compellit̃ pegri nari: vt dicit de cre. de peni. diſt. vj. ſacerdos. ho die vero deponi debet ⁊ in mona ſteriū detrudi. ſ. de pe. ⁊ re. ois. Sꝫ nūq̄d ille ſa/ cerdos fuit ſu/ ſpenſus: quia n̄ faciebat qō alte rū pcipiebat̃? vi detur ꝙ ſic. xj. q iij. ſententia. ſed non videt̃ dupli ci de cauſa: quia ipſe non ſciebat furtum illud vt homo ⁊ de tali pōt intelligi con trariū ſignatum ſ. de fur. qui cuꝫ fure. ſed vt deus ſ. de offi. ordi. ſi ſacerdos. ⁊ in h̄ maior erat ipſis rectorib⁹. argu. xciij. di. c. vlti. ⁊ xciiij. di. c. j. q꞉ dei legatōne fū gitur: ergo ipſū interdicere vel excōicare nō po terāt. ſ. de ma/ io. et obe. cū infe rior. ⁊. xxj. diſt. inferior. Iteꝫ q꞉ iſta ſnīa ɔtine/ bat intolerabilē

multos. ¶Volentes igit̃ in his: ⁊ epoꝝ dignitati: ⁊ ab/ batum ꝓuidere ſaluti: pn̄ti decreto firmiter ꝓhibemus ne quis abbatū ad talia ſe p̄ ſumat extendere: ſi ꝓpriū vo luerit piculū euitare: niſi for ſan quiſq; eoꝝ ſpāli ɔceſſiōe f vel alia legitima cā ſup hu/ iuſmodi valeat ſe tueri. Ho. iij. P. ti. ſancte pruden/ tiane pſbytero cardi.

Ad re/ uelandū peccatorē ſiue pec/ catū in penitentia confeſſum ſacerdos compelli non pōt.

DIlectus fili⁹ Ca. XIII Johānes pſbyter ex/ poſuit: ɔquerēdo ꝙ rectoreſ fraternitatꝭ vrbis: ipſum ad reuelandū fures: ⁊ qō ſuper quodam furto ſibi tanq̄ ſa/ cerdoti fuerat reuelatuꝫ: vel ad ſatiſfaciendū exinde dā/ nū paſſo artare nitēteſ: in eū niſi alteꝝ premiſſoꝝ efficeret tulerunt ſententiā interdicti ¶Quia igitur pniciosum eſſet predictuꝫ pſbyterū ſibi g taliter credita reuelare ac co h gi ad id qō non rapuit exol/ uendum: diſ. t. mandam⁹ q̄te nus prefatos rectores coraꝫ te ɔueniens: iniūgas eiſdeꝫ vt a memorati preſbyteri gra uamine penituſ conquieſcāt Idem preposito. R. et. J. ar chidia. Sueſſen̄. Priuati ho

errorem: vnde non tenuit. ſ. de ſen. excō. p tuas. vñ pa/ pa non dicit ꝙ abſoluat̃: ſed ꝙ illi deſiſtāt a grauami/ ne qō de facto inferebant. ⁊ q꞉ iniquū erat: vt teneat̃ reddere qō non rapuit: ⁊ ita q̄ntum ad vtranq; partē diſiūcte nō valuit interdictū vel q꞉ ſub ɔditiōe tulerāt nō tenuit in̄dictū ⁊ ipſe ſacerdos pēdēte ɔditiōe con queſt⁹ fuit pape: pinde fuit ac ſi appellaſſet: vñ ſuſpen ſum fuit in̄dictū. ſ. de ap. dilectis. ij. ⁊ papa mandat ipſum vlterius non moleſtari. ſic excōicatio ſub ɔditi ne ſuſpēdit̃ p appellationē. ſ. de appel. ꝓterea. ij. B. h ¶Qō non rapuit. niſi illud a raptore ſcienſ ſuſce/ piſſet: tunc eniꝫ compelleret̃: quia tenetur illud reſti/ tuere cum ſuccedit in vitiū. ſ. ꝯ reſti. ſpo. ſepe. ⁊ ſ. de

mines regulariter nequeūt conſtituere collegium ⁊ habere ſigna collegij niſi eiſ aliter concedatur. Ca. XIIII

Dilecta in chriſto filia abbatiſſa Jotreñ. nob̄ inſinuare curauit: ꝙ cum p̄ſbyteri ⁊ clerici Jotreñ. eccleſie meldeñ. dioce. non ꝯſueuerūt ꝓpriū habere ſigillum a nec ſint vnū corpus: ita ꝙ capitulū appellaret̄: nihilominus ꝯtra voluntatē ipſiꝰ (q̄ ipſoꝝ caput eſt ⁊ patrona) ſigillum habere ꝯtendūt. et. j̄ Diſ. ve. mandamꝰ quatenus ſi vobis ꝯſtiterit ita eſſe dictis preſbyteris ⁊ clericis b auctoritate noſtra inhibeatiſ expreſſe: ne preſumant: vel d̄ nouo fabricare ſigillum: vel vti eo ſi forte nouiter fuerit fabricatum. Idē ſancti Auberti archi. abbati de annona ⁊ prepoſito cameraceñ.

Qui contra iuramentum negat p̄latū dñm ſuū vel coraꝫ iudice ſeculari de ipſo conqritur vel ipſum inuadit deponi debet. Ca. XV

Grauem ⁊ dolorē nō vacuam. et. j̄ Diſ. ve. mandac quatenꝰ ſi vobis ꝯſtiterit archidia. ſemel ⁊ ſecundo ꝯtra d fidem homagij p̄ſtiti: ac debitam reuerentiā: ep̄m ſuum e ſuū eſſe dñm negaſſe: vel in f foro ſeculari depoſuiſſe contra euꝫ ſuper rebus ſpiritualibus queſtionē: aut tam inuaſoribus epiſcopi ⁊ ſociorum eiꝰ: q̄ꝫ fratri eius: vel cōplicibus ſuis: cauſam vel g conſiliuꝫ prebuiſſe: ipſuꝫ tan h q̄ꝫ membrum putridum: ab ambianeñ. eccleſia perpetuo

iudi. quia. D. ⁊. ff. de iureiu. ſi duo. §. idem iulianus. ⁊ ff. de ꝯdi. fur. l. ij. ⁊. l. ex furtiua. ⁊. C. de fur. l. ij. ⁊. l. ciuile eſt. Berñ.

Dilecta. Non poſſunt ſubditi ſingulares in p̄iudiciū prelati erigere ſigna collegij. h. d. Vel ſic vt i rubro. Prima pars ponit q̄relam. Secūda dat iudices: ibi. Diſcretiōi. Ab.

a Corpꝰ. nō ꝙ qui nō ſunt d̄ vno collegio vel etiam de vna ſocietate: nō dicūt̄ vnū corpꝰ: vt h̄ patet: quia clerici iſti erāt clerici Jotreñ eccleſie deſuiētes ibidem: q2 nō dicūtur facere collegiū ſed ſunt ibi bñficiati: lꝫ oēs ſubeſſent abbatiſſe: vñ nō ſunt vnū collegiū ſiue vnū corpus: nec pñt ꝯſtituere vnū ꝓcuratorem ſiue actoreꝫ ꝓ aliq̄ cauſa. ff. qd̄ cuiuſqꝫ vniuerſi. l. j. §. j. Illi ꝗ ſoli faciunt vnū corpꝰ q̄ ſūt in vno collegio. vel ſocietate. vt l. p̄dicta. Unde no. ꝙ corpꝰ multiſ modiſ dicit̄ oēs eñi fideles pñt appellari vnū corpus ſiue vna eccleſia ꝑ fidē ⁊ charitatem ſiue ꝑfectionē grē. ſ. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. c. ij. cuius caput eſt chriſtuſ. iij. q. iiij. engeltrudā. ita ꝙ alter alterius onera portet. l. di. ponderet. Itē collegiū ſiue vniuerſitas dicit̄ vnū corpꝰ: cuius p̄latus dicit̄ caput ſ. de his q̄ fi. a p̄la. ſi. ꝯſen. ca. nouit. ⁊ tale corpus p̄t habere ſigillū. ſ. de ap. ſignificauit. ⁊. lxxiij. di. in noīe in fi. ⁊ actorē ⁊ arcam cōmunē: vt. ff. qd̄ cuiuſqꝫ vniuerſi. l. j. ſed cū iſti clerici taliť non fuerit vnū corpus ſigillū cōem habere nō debebāt: vt h̄ patet. Itē vnuꝫ dicit̄ corpꝰ qd̄ vno claudit̄ ſpū: vt hō: lignū: animal: Aliud dicit̄ corpus qd̄ habet ꝑtes integrales ſeu coherentes: vt domꝰ. Aliud qd̄ habet parteſ diſtātes vt grex: populus: collegiū. ff. d̄ vſuca. l. rerū mixtura. Si eñi petiſti in iudicio corpus qd̄ habet ꝑtes integrales vt domū ⁊ ſuccubuiſti: ſi poſtea petas aliq̄d de domo: puta cemēta vel lignū: puta cū fuerit diſſolutum a domo: ñ obſtat exceptio rei iudicate. ff. d̄ excep. rei iudi. ſi q̄s cū totū. §. itē ſi q̄s fūdū. Si v̄o petas totū corpꝰ qd̄ hꝫ ꝑteſ diſtātes: puta gregē ⁊ ſuccubuiſti: ſi poſtea petas aliqd̄ caput de grege qd̄ fuit ibi: obſtat exceptio ſi v̄o non erat ibi non obſtat. ff. de excep. rei iudi. ſi cū argentū. §. j. Iteꝫ ep̄s cū capitulo ſuo facit vnū corpꝰ cuius ipſe eſt caput: ſed cum clero ciuitatis vel dioceſ non dicit̄ facere vnū corpus. ſ. de teſta. requiſiſti. §. ſecus. ⁊ . j. v̄bo. ſig. cū clericiſ. Sic abbatiſſa iſta cū clericis eccleſie Jotreñ. licet ipſa ſit caput non facit vnū corpus. b Inhibeatis. ſed q̄re ꝓhibet̄ iſtis hr̄e ſigillum cum quilibet poſſit habere ſigillū: ratio quare iam reddita eſt ſuperiꝰ: quia cum iſti non eēnt vnū corpus volebant facere ſigillū cōe tanq̄ꝫ eſſent vnum corpus ſiue collegiū: ⁊ ꝑ hoc videbat̄ fieri p̄iudicium abbatiſſe: cui ſuberant quaſi ꝙ ꝑ ſe forte expedirēt negocia: que ſub ipſa vel auctoritate ipſius tractari debebāt. q2 ⁊ h̄ premiſſo aliud attētarēt in p̄iudicium monaſterij: ſed ſi q̄libet rector ꝑ ſe vel cum collegio ſuo vellet hr̄e ſigillū nō ꝓhiberetur.

Grauem. Primo deciſe narrat factū: qd̄ ſb̄ tripli ci diſiūctiua puniri mādat: ibi: Diſcretiōi. Ab.

c Archidiaconū ambianē. S. d Homagij. homagiū h̄ appellat fidelitatē ⁊ obedientiam quā ratione archidiaconatꝰ p̄ſtitit ep̄o qd̄ licꝫ. xxiij. di. q̄ꝫq̄ꝫ. ſ. d̄ iureiuran. nullus aliaſ nō habet licꝫ exigere homagiuꝫ. j̄. de reg. iur. indignū. ⁊. ſ. d̄ ſymo. ex diligēti. ⁊ ſic iſte archidiaconꝰ fidelitatē ⁊ debitam reuerentiā violauit multipliciť ꝓut ſequit̄ merito ergo punitꝰ fuit. e Negaſſe. ipſo facto veniēdo ꝯ̄ fidelitatē ⁊ debitā obediētiā: dādo ꝯſilium inuaſori ep̄i ⁊ fratri eiuſdē archidiaconi ꝯtra ipſum ep̄m: q2 traxit ipſum ad iudicem ſecularem: ⁊ ibi forte publice ipſum dñm ſuū eſſe negauit: ⁊ ita ſemel ⁊ ſecūdo vēit contra fidem: vnde puniri debuit. f Depoſuiſſe argu. eſt hic manifeſtū ꝙ ſola ꝯuentio ſufficiat ad hoc vt cadat a iure ſuo: licet non fuerit litem ꝯteſtatus: de hoc dictuꝫ eſt. ſ. de fo. compe. ſi diligēti. ſed forte hoc eſt quia deliquit ꝯtra dñm ſuū: vnde fortius puniri debet. argu. ff. de re. mi. omne delictum. j. Rñ. §. j. q2 omnis ꝯtumacia aduerſus preſidem capite puniēda eſt: vt ibi d2 vñ iſte oī officio ⁊ bñficio p̄uat̄. g Cōſilium. ſi dedit ꝯſiliū ꝯ̄ dñm ſuū: cui fidelitatē ſuaꝫ debet ſeruare: venit ꝯ̄ fidē ꝓmiſſaꝫ ⁊ iuramētū fidelitatiſ. ſ. d̄ iureiu. ego. N. et. c. querelaꝫ. vñ indignꝰ eſt bñficio qd̄ habet ab eo. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ ideo priuari debet beneficio. argu. xcvj. di. ſi impator. ⁊. ſ. de poſtul̄. c. vlti. ſic enim iſte ingratus fuit contra epiſcopū ſuū a quo beneficium habuit: quare ipſo priuari debuit. ſ. de dona. propter eius ingratitudinē. C. de reuocā. dona. l. vlti. Berñ. h Putridum. ergo abijciendū eſt ab ouili: ne inficiat ſanas oues. ſ. de ſtatu mona. ea que. j. Rñ. in fi. ⁊. xlv. diſtinc. ſed illud. ⁊. xxiiij. q. iij. reſecande. Ex tribus cauſis archidiaconus iſte reddidit ſe indignum. Primo quia negauit epiſcopū ſuum dominum eſſe. Secundo quia traxit illum ad iudicium ſeculare. Tertio quia dedit cauſam ſiue conſili

a abſcindatis: bñficia ſua faci
entes perſonis idoneis: per
illos ad quos donatio perti
net aſſignari. Gregori⁹. ix.
vniuerſis eccleſiarũ prelat᷒.

Ponit. xv. grauamina illa/
ta religioſis a quibus preci
pit prelatos abſtinere. Ca. XVI

b Nimiſ iniqua. ⁊. ĩ.
Cum religioſi viri ab/
negantes ſalubriter ſemetip
ſos elegerint: in paupertate
chriſto pauperi ad placitum
famulari: tanq̃ nihil haben
tes ⁊ oĩa poſſidẽtes: non de
ſunt pleriq; tam eccleſiarum
prelati q̃ alij: q̄ ceca cupidi/
tate ſeducti: proprie auidi/
tate ſubtrahi reputantes: q̄c
quid p̃dictis fideliũ pietas
elargitur: q̄tem ipſoꝝ mul/
tiplicit̃ inquietãt. Uolũt
nanq; ꝯtra regulã a ſe. apo.
approbatã: ⁊ ſui ordĩs inſti/
tuta: ipſis inuitis eoꝝ ꝯfeſſi
ones audire: ac eis iniũgere
penitẽtias: ⁊ euchariſtiã ex/
hibere: nec volũt vt corpus
chriſti in eoꝝ oratorijs reſer/
uetur: ⁊ fratres ipſoꝝ defun
ctos: apud eccleſias ſuas cõ
pellũt ſepeliri: ⁊ eoꝝ exeq̄as
celebrari: ⁊ ſi q̄s decedentiũ
fratrũ alibi q̃ in ſuis eccle/
ſijs eligat ſepulturaʒ: funus
primo ad eccleſias ſuas de/
ferri cogunt: vt oblatio ſuis
vſibus cedat: nec ſuſtinẽtes
eos habere campanã vel ci/
miteriũ bñdictum: certis tñ
tpib⁹ ꝑmittũt ipſos celebra/
re diuina. Uolũt q̄ʒ in domi
bus eoꝝ certũ numerũ fratꝝ
ſacerdotũ clericoꝝ ⁊ laicorũ
necnon cereoꝝ lampadaruʒ
et ornamentoꝝ ꝓ voluntate
ſua taxare: ac reſiduũ cereo/
rũ qñ nouiter apponunt̃: ex/
igũt ab eiſdẽ nec ꝑmittũt q̄
noui ſacerdoteſ eoꝝ: alibi q̃
in eccleſijs ſuis celebrẽt pri/
mas miſſas. eos nihilomin⁹
compellẽtes vt in q̄tidianis
miſſis: quas in ſuis locis et
altaribus celebrãt: oblatio/
nes ad opus eoꝝ recipiãt et
reſeruent. quicq̄d etiam eis
dum celebrãt miſſarũ ſolen/
nia intra domoꝝ ſuaruʒ am/
c bitũ pia fideliũ deuotiõe do
natur: ab ipſis extorq̄re ob/
latiõis noĩe ꝯtendẽtes. q̄ eiſ
d dem taʒ in ornament᷒ altar᷒
q̃ in libris eccleſiaſtic᷒ abſo
lute ꝯferat̃: vendicãt perpe/
ram iuri ſuo. Quocircã
mandam⁹ q̄tenus vniuerſi ⁊
ſinguli a p̃notatis grauami/
nibus deſiſtat᷒: ſubditos ve
ſtros ab hmõi artius cõpe/
ſcendo. Idẽ vniuerſis eccle
ſiarũ prelatiſ.

Ponit. xij grauamina p̃dicatoꝝ ⁊ minoꝝ.
a quibus p̃cipit platos abſti
nere. Ca. XVII

Nimis praua. et. ĩ. Cum q̄/
daʒ viri religioſi: vtputa fra
tres p̃dicatores ⁊ miores: q̄/
rũ ordinem ⁊ regulã ſe. apo.
noſcit̃ approbaſſe: in artiſſi/
ma pauptate chriſto paupe/
ri famulent̃: pleriq; prelati ⁊
e alij. eos ad ſynodos ſuas co
gunt accedere: ac ſuis ꝯſtitu
tionib⁹ ſubiacere. nec his cõ
tenti: capitula ⁊ ſcrutinia in
locis fratrũ ꝓ his corrigen/
dis facturos ſe comiant̃: fi/
f delitatẽ iuramẽto firmatã ab
eoꝝ miniſtris ⁊ cuſtodibus
exigentes: eis q̄ʒ vt tam ex/
tra ciuitates q̃ intra cuʒ eis
ꝓceſſionalit̃ veniant: ex leui
cauſa mãdãtes: excõicatiõis
ſententiã fulminãt in bñfac/
tores ipſoꝝ: ⁊ idipſum fra/
tribus cõminãtes. eos de lo
cis in quibus dño famulant̃
ſatagũt amouere: niſi eiſ obe
diant in oĩbus ſupradictis:
ad hoc ne fratres ad honora
biliores ciuitateſ ⁊ villaſ vbi
religioſe ac honeſte valeant
cõmorari: a populis deuote
vocati accedere audeãt inhi
bentes. tã in accedẽtes fra/
tres: q̃ in receptatores eorũ
p̃ſumũt excõicatiõis ſenten/
tiam ꝓmulgare. ab eis etiaʒ
g de hortoꝝ fructib⁹ decimas

am contra dñm
ſuũ: ⁊ ſic venit ꝯ̃
fidelitatem.
a Abſcinda
tis. ⁊ ita ꝑ ſniaʒ
ꝑdit bñficia nõ
ipſo iure: ſic qui
trahit aliũ inuẽ
tuʒ examẽ ꝑdit
cãm ꝑ ſniam nõ
ipſo iure prout
no. ſ̃. de fo. com
pe. ſi diligẽti. in
glo. ſed nunq̄d.
Bern̄.

Nimis. Due ſũt
partes. Prima
narrat grauami
na. Scđa: ibi.
Quocirca: man
dat abſtinere.
Abbas Sicu.
b Nimis ini
qua. in. c. iſto re
p̃hendit̃ auari/
cia ſiue p̃latorũ
auiditas: quam
exercẽt ꝯ̃ viros
religioſos q̄ oĩa
renũciauerũt ꝓ
pter deũ in plu/
ribus: vt in lit/
tera patet.
c Donat̃. ħ
nullo mõ debẽt
p̃lati eccleſiarũ
ſibi vſurpare qđ
pia deuotiõe fi/
deliũ ꝯfert̃ reli/
gioſis in vita. ſ̃
de ſepul. de his.
et. ſ̃. de ſta. mo/
na. c. j. ⁊ ħ ſoluʒ
debẽt ibi hr̃e q̄
canones ꝑmit/
tũt. xviij. q. ij. ħ
tñ q̃ ſit lumĩo/
ſo. d In
ornamẽtis. đ hiſ
eñi relict⁹ ⁊ alijſ
q̄ ad diuũ cultũ
ꝑtinẽt nihil ꝑci
pere debẽt: q̃uiſ
de alijs reb⁹ reli
ctis in teſtamen
to: pñt ꝑcipe ſu
am ptẽ. ſ̃. de te/
ſtam. c. vlti. ⁊ iđ
ab his p̃cipue et
ab alijs graua/
minib⁹ debẽt hu
militer abſtine/
re cum oĩa dimi
ſerint ꝓpter de/
um ⁊ elegerint
in pauꝑtate do/
mino deſeruire.
ĩ. c. xxi. in p̃n.

Nimis. Due ſũt
partes vt in p̃/
cedenti. Secun
da: ibi. Quocir/
ca. Abbas Si.
e Ad ſyno/
dos. oẽs eñi reli
gioſi qui popu/
lum non habent
ad ſynodũ ire ñ
tenent̃. arg. ĩ. de
priuile. ex ore. in
fi. ⁊ . xviij. q. ij.
§. vlti. ⁊ . xviij.
di. in illa palea.
ep̄s: que eſt ꝯci
lij turoñ. eſt. đ ħ
dictum eſt. ſ̃. de
offi. ordi. c. dile/
ctus.
f Iuramen
to. ab alijs enim
miniſtris ſiue re
ctorib⁹ eccleſia/
rum quibus ani
marũ cura com/
miſſa eſt: hoc re
quiritur. xxiij.
diſtinc. q̃q̃. et
ſ̃. de iureiuran.
nullus: ab huiuſ
modi fratres p̃/
dicatores ⁊ mi/
nores ſunt exem
pti. Et illud vi/
detur intelligi đ
perpetuis recto/
ribuſ: ſed iſti nõ
ſunt perpetui.
imo quaſi annu
atim mutantur.
g Fructibuſ
de his enim nul
las religioſi de/
cimas ſoluere te
nentur. ſ̃. de de
ci. ex parte. ⁊ le/
proſi etiam licet
non ſint profeſſi
de hortis deci/
mas non ſoluũt
ſ̃. de eccle. edi.
cum dicat apo/
ſtolus. de hortis
ergo ⁊ de domi/
bus decimaſ nul
li religioſi ſolue
re debent.

a ¶ Domibꝫ. Iudei eni de domibꝫ ⁊ alijs poſſeſſionibus ſi quas colant decimas ſoluãt. ſ. de deci. de terris et. ſ. de vſuris. q̃to. b ¶ A p̄notatis. in oībꝫ eniz ſupradictis p̄dicatores ⁊ minores fratres exempti ſũt nec poſſunt compelli ad aliqua ſupradicta facienda.

necnõ ꝺ habitaculis fratruz a (ſicut de iudeoꝝ domibꝰ) cõtendunt redditꝰ extorquere aſſerẽdo ꝙ niſi fratres morarent ibidem: ab alijs habitatoribꝰ ꝓuentus aliqui ſoluerent. ⁊ vt ipſos ſue ſubdant totaliter ditioni: eiſdẽ miniſtros ⁊ cuſtodes volunt p̄ficere p ſue arbitrio voluntatis. ¶ Quocirca mandamꝰ b quatenꝰ vniuerſi ⁊ ſinguli: a p̄notatis grauaminibꝰ deſiſtatis: ſubditos veſtros ab huiuſmodi artius cõpeſcẽdo

Idem archiep̄o bracharen̄.

Non ſeruans interdictũ: ſuſpenſus eſt ab officio ⁊ bñficio ⁊ omni iuriſditione. Ca. XVIII

Tanta eſt clauis Petri. et. j. Ad cõfuſionẽ. P. epiſcopi q̊ndam collubrien̄. non poteſt ĩ memoriaz non venire: q̃tum in c nos ⁊ eccleſiam romanã ded liq̃rit: deſpexerit Petri claues: ⁊ eccleſiaſticã leſerit poteſtatẽ: cum non ſolum interdicti ſñiam (quam ſeruaret ab initio) temere violauit: verũetiã induxit alios: ĩmo e compulit non ſeruare: ⁊ q̊s inducere monitis: ⁊ flectere minis ac terroribꝰ ad violãdam interdicti ſententiam: nulla potuit ratiõe poſt atroces iniurias amiſſionẽ bonorũ: ſpoliationẽ parentũ: dignitatibus p̄bendis ⁊ bñficijs ſpolians: coegit miſerabilit̃ exulare: ea ſuis in hac parte fautoribꝰ non abſq; p̄ſumptione temeraria ꝯferẽdo: que oĩa idem ep̄s in nr̃a ⁊ fratrũ nr̃oꝝ p̄ñtia publice recognouit. ¶ Licet aũt memoratus ep̄s: in manibꝰ nr̃is ſpontanea ceſſerit volũtate: volentes tamẽ vt hi qui huiuſmodi ſñiam interdicti non ſunt vetiti temeritate ꝓpria violare: ac recipe dignitates prebendas ac bñficia alioꝝ: qui abſq; culpa ⁊ ſine cauſa rõnabili eis fuerant ſpoliati: ſeueritatem effugiãt canonice vltionis. ne facti ꝑuerſitas trã f ſeat preſumptoribꝰ in exemplum: auctoritate dei omnipotentis: omnem inſtitutionem deſtitutionẽ collationẽ prebendarum beneficioꝝ ac dignitatum: preſumptas per eundem epiſcopũ: ⁊ excõicationis ſeu int̃dicti ſentẽtias: in quoſcunq; hac occaſione prolatas: ab eo: poſt interdicti violationem eiuſdem: de g cernimus irritas ⁊ inanes. ¶ Quia vero vbi magꝭ ex

Tanta ẽ. ¶ Violãs interdictũ iuriſditione ⁊ clauiũ p̄tãte ſe priuat. h. d. Vel aliter et ſic vt ĩ rubro. Prima ponit et agg̃uat culpas epiſcopi. Scd̓a ibi. Licet autez recitat ceſſionez ipſius ⁊ culpas alioꝝ fautorum et irritos decernit actꝰ poſt int̃dicti ſñiam violatam. Tertia: ibi. Quia vero: punit fautores q̃ bñficia receperũt ⁊ qui interdictum violarũt: et qui illud ſeruantes oppreſſerunt: ⁊ eos citari mãdat ad curiam. Ab. Sic. c ¶ Romanã vnde magis puniendus fuit ꝙ deliquit in p̄ncipem ⁊ ſine reſtitutione damnandus. xxj. diſt. in tm̃. imo culpam offenſam quam in deũ ⁊ romanam eccleſiã cõmiſit: remittere non poſſet. xxiij q. iiij. ſi is qui. et lxiij. di. ſalonitane. d ¶ Petri claues. de quibꝫ habes. xxj. di. in nouo. vnde habet poteſtatẽ ligandi ⁊ ſoluẽdi. xxiiij. q j. q̊dcunq;. Iſte eni ꝯtempſit Petri claues violando ſententiã interdicti tam per ſe q̃ per alios quos ad h̓ compulit: ⁊ tunc ſuſpenſus fuit violando interdictum vt dicit̃. j. Bern̄. e ¶ Non ſeruare. ꝓpter hoc non excuſant̃ cum pro nulla pena tẽꝑali debuerãt interdicti ſententiã violare. xxxij. q. v. ita ne. licet culpã eorum attenuet. ſ. q̊d metus cauſa. ſacris. argu. Bern̄. f ¶ In exemplum. vt per hoc etiam fiat ceteris int̃dictio delinquẽdi. ij. q. vij. quaꝓpt̃. ſ. eo. c. j. ⁊. ſ. de iudeis. ad liberandã. in fi. quia facilitas venie incentiuum tribuit delinq̃ndi. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. Bern̄. g ¶ Inanes. No. ꝙ q̃ nõ ſeruat ſententiã interdicti beneficia vel dignitates ꝯferre non poteſt tanq̃ ſuſpẽſus. ſ. de ꝯceſ. preben. quia diuerſitatẽ. ⁊ hic patet manifeſte. Item nec talis poteſt aliquem excõicare. cum q̃tum ad ſacramenta eccleſie excõicatus reputet̃. qꝛ ex eo ꝙ dicit irritas patet. ꝙ inſtitutiões ⁊ excõicationis ſentẽtie nulle fuerũt. xxiiij. q. j. audiuimus. tamen Io. dicit ibi. ꝙ ſuſpenſus tm̃ ab officio põt excõicare ſed hoc nõ videt̃. quia cum ipſe ſit officio priuatꝰ alium priuare non poteſt. vt hic videtur. qꝛ ſi ſentẽtia talis tenuiſſet: illos abſoluiſſet. vt in ſententijs excõicatiõis fieri ꝯſueuit: ſed hic ſentẽtias illas decernit irritas ⁊ inanes. argu. ꝯtra. ſ. de cleri. excõ. mini. ſi celebrat. ſed h̓ longe magis exceſſit q̃ ibi. ⁊ eſt diuerſus caſus: ibi loquit̃ de ſuſpenſione canonis ꝑ ꝑticipationem. hic ꝺ ſuſpẽſione hoĩs. Itez collatio p̄dictorum nulla fuit. quia illi quibus collatio facta fuit non ſeruauerũt interdictuz. nec excõicari conferri poſſunt multofortius. ſ. de cleri. excõ. mini. poſtulaſtis. §. ij. et. ſ. de eta. ⁊ q̃li. cũ bone. Quidam dicunt ꝙ h̓ plus fuit ꝓceſſũ ſcꝫ ꝙ executores qui poſuerũt int̃dictum. excõicauerunt violatores interdicti. ⁊ ſic recte dicit irritas ⁊ inanes. ſed ex littera huius decre. nõ colligitur hoc. ſic etiã excõicati fuerũt violatores int̃dicti ſ. de cleri. excõ. mini. poſtulaſtis. §. ij. de inſtitutiõibꝰ et deſtitutiõibꝫ nulla dubitatio ẽ. qꝛ ſine culpa ⁊ abſq; ordine iuris fuerũt deſtituti ⁊ ita ſi nulla fuit deſtitutio nulla fuit inſtitutio. iij. q. vj. hoc quippe. ⁊. ſ. ꝺ accu. ad petitionẽ. ⁊. j. de pur. ca. c. pe. ⁊ ita dubitatio tm̃ remanet circa ſentẽtias excõicatiõis ⁊ interdicti. ⁊ de illis idem credo vt dictum eſt. ex eo enim ꝙ tm̃ exceſſit. vt patet in prin. decre. ſuſpenſus fuit a iuriſditione ꝯtemnẽdo. eni claues eccleſie amiſit poteſtatẽ clauiuz ſicut qui non eſt ligatus ex ꝯtemptu ligatur. xj. q. iij. §. cũ ergo. ⁊. xxiiij. q. iij. notandũ. in fi. locus eni interdicitur ꝓpter hoĩes ⁊ ita hoĩes ſunt interdicti ⁊ ſuſpẽſi ⁊ non locus: quia cum locus ſit res inaĩata: nec ſuſpendi. nec int̃dici poteſt: ⁊ ita non dicit̃ interdico locum talem. hoc eſt dicere. interdico hoĩes illius loci: ⁊

a ceditur:ibi eſt ſeueri⁹ vindi/candū. Mandam⁹ q̃ten⁹ omnibus:q̊s p̃dictus ep̃us: in ſupradicta bñficia p̃bēdas ꝛ dignitates intruſerit: nō ſo/lum a bñficijs ipſis ꝑbendis et dignitatib⁹: verūetiaȝ ab alijs bñficijs (ſi q̃ obtinent) et eccleſijs pꝛoꝛſus amotis: tam p̃ſumptoꝛes eoſdem: q̃ꝫ oēs alios qui p̃fatū interdi/ctum dānabilit̃ violarūt: ſu/ſpēdas auc̃te ap. ab officio ꝛ b beneficio. Illos q̊ȝ: q̊s in ꝑ/ſonas: ꝛ res predictoꝝ canonicoꝝ p̃latoꝝ ꝛ clericoꝝ: manus temerarias ꝯſtiterit ex/tendiſſe: ad noſtrā venire cō pellas p̃ſentiā: ꝓ meritꝫ recepturos: inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio bꝛachij c ſecularis.

De Noui operis nūciatione.

Lucius: iij. paduano epiſcopo. Etiaȝ eccleſia edificata poſt nūciationem noui operis deſtruenda eſt expenſis conſtruentis h.d. cum ſequenti.

Capitulum I

Intelleximus ex litteris tuis: ꝙ cū cauſa que vertit̃ inter p̃oꝛem ſcti Cypꝛiani: ꝛ clericos d̃ rodigio: ſup capella que in p̃iudiciū baptiſmal̃ eccleſie de coſta: ab eiſdē cle/ricis eſt ꝯſtructa. f.t. delega/ta fuiſſet. et. ĩ. Quia vo: d ſicut leges nō dedignant̃ ſa/cros canones imitari. ita et ſacroꝝ ſtatuta canonū: p̃nci/e pum ꝯſtitutiōib⁹ adiuuant̃. Fra. t. mādam⁹ q̃tenus dili/genter ꝯſiderās. ꝙ poſt de/nūciationē noui operis: ſiue f iure ſiue ĩiuria aliq̊d ꝯſtrua/tur: legalib⁹ debet ꝯſtōibus g demoliri. ꝛ qꝛ nulla eccl̃ia in p̃iudiciū ē ꝯſtruēda: negoci/um ip̃m ſ̃m legum ꝛ canonū ſtatuta nō differas termiare

Inno. iij. Cant̃. archiep̃o.

Summat̃: vt. ſ̃. c. pxi. Ca. II

Cum ex iniūcto. et. ĩ. F. t. mādam⁹ q̃ten⁹ q̊cq̊d edificatū ē ĩ eccl̃ia d̃ lemech: poſt noui oꝑis nūciationeȝ: h expēſis tuis facias penitus

celebꝛātes ibidē. ꝛ ita celebꝛātes in loco interdicto: interdicti ſunt ꝛ ſuſpenſi ꝛ irregulares. ꝛ ita nec eligere nec eligi nec etiam poſtulari pñt. ſ̃. d̃ poſtu. ca. j. ꝛ. ſ̃. de elec. cum inter. R. ꝛ. ſ̃. de ꝯſue. cū dilectus. ſ̃. d̃ cle. excō. mi. ap̃lice. ꝛ ſic iſte ep̃s q̊ violauit interdictuȝ qd̃ ab ĩitio ceperat obſeruare ſuſpē ſus fuit ꝛ irregularis. vñ poſtea in alios ſñias ex cōicatiōis ſeu interdicti: aut ſu/ſpenſiōis ferre ñ potuit. ꝛ ſol⁹ papa cū talibꝫ diſ/penſare pōt. ſ̃. de re iudi. cum eterni. ꝛ. ĩ. d̃ ſen. excō. cū medicinalis. li. vj. arg. ꝯ. ſ. ꝙ nō ſit irregularꝫ vel ſuſpē ſus. ſ̃. d̃ cle. ex. mi. poſtulaſtis. §. vl. ꝛ hic: vbi dicit ſuſpendas oēſ. ꝛc̃. ſed iſtud ad factuȝ refert̃ cum etiā iam eſ/ſent ſuſpēſi vio/lando interdic/tuȝ. ſed q̊ cōicat aut etiā celebꝛat excōicatꝫ nō eſt ſuſpēſus ꝓpꝛie niſi a ꝑceptione ſacroꝝ aut irre/gularis licet alias ſit puniend⁹ dūmō nō in contemptuȝ ꝛ ꝯtra ꝓhibitiōes ſuperioꝛis. ſ̃. de cle. excō. mi. ſi cele/bꝛat. cuȝ hoc in iure nō inueniat̃ ſtatutū. ꝛ ideo nō debet extēdi hec pena. Berñ. a Vindicandū. qꝛ vbi maioꝛ ē culpa. maior ꝛ erceri debet vindicta. ſ̃. d̃ hereti. excōicam⁹. §. credēres vbi inuenies ꝯcoꝛdātias plures. de h̃ ſi. ſ̃. de eta. ꝛ q̃li. cū bone. b Bñficio. hec ē pena illoꝝ qui nō ſeruāt interdictū. ſ̃. de cle. excō. mi. poſtulaſtis. §. queſiuiſtꝫ. c Secularis: vt. ſ̃. de offi. oꝛdi. c. j. ꝛ. c. qm̃ in pleriſq̃ꝫ. in fi. ꝛ. ſ̃. de iudi. cū nō ab hoīe. vbi enī eccleſia amplius facere nō poteſt imploꝛare debet auxiliū ſeculare ꝛ cōpellere. et ecōuerſo. ſ̃. de male. c. ij. argu.

De Noui operis nūciatiōe. Supꝛa viſum eſt de exceſſibꝫ p̃latoꝝ in genere: nūc reſtat videre in ſpe/cie de exceſſu qui fit in edificādo. Abbas Siculus.

Intelleximus. Edificiū poſt nūciationeȝ noui operis demoliri debet expenſ̃ ꝯſtruentis. h.d. Vel aliter. ꝛ ſic vt in rubꝛo. In pꝛima conſultatio. In ſcd̃a rñſio. ibi. Quia vo. Ab. Sic. d Nō dedignant̃. ĩ auc̃. vt cle. apud ꝓpꝛios ep̃os ad fi. col. vj. ꝛ ĩ auc̃. de ec. ti. in p̃n. coll̃. ix. ꝛ. ij. q. iij. §. hinc colligit̃. e Adiuuant̃. ꝛ ita in cauſa eccle/ſiaſtica leges poſſum⁹ allegare vt etiam ſi canones deficiant poſſit iudicari ſ̃m leges. x. di. lege. ꝛ. c. ſi in ad/iutoꝛiū. xxxiij. q. ij. hiſtoꝛia. liiij. di. ex antiq̊s. arg. ꝯtra xxxiij. q. ij. inter hec. xxxij. q. iiij. nemo. Dicas ꝙ legibꝫ vtendū eſt in eccleſiaſticꝫ cauſis niſi canonibꝫ ꝯdicāt. qꝛ tunc nō. x. di. c. j. ꝛ hic in fi. dicit̃. ꝛ facit ad h̃. C. de no. co. compo. hec q̃ ibi. p̃terq̃ꝫ ſi iuriſ diuiſiōe aliq̃ adiuuet̃. ſ̃. de male. c. ij. vbi de h̃. f Iniuria. h̃ ſumptū eſt. ff. d̃ no. ope. nū. l. p̃toꝛ. §. ait pretoꝛ et. l. ij. ꝛ eſt ſimile in excōicatiōe q̃ tenet ſemꝑ ſiue iuſta ſiue ĩiuſta. xj. q. iij. ca. j. tanta eſt enī ta/ denūciatiōis vt ſi aliq̊d fiat p⁹ denūciationem ante remiſſionē vel ſatiſdationē de opere demoliēdo. etiā ſi ius habeat edificandi in totū debet demoliri. l. p̃di. p̃toꝛ. §. j. ꝛ hic. ꝛ. ĩ. c. pxi. ꝛ h̃ de/nūciatio facienda eſt in re pñti et in ipſo oꝑe. et non tm̃ dño. ſed illis qui ibi ſunt ff. e. de pupillo. §. nūciare. de h̃ dicit̃. ĩ. c. pxi. et h̃ ideo: quia nū/ciatio iſta nō in rē ē ꝛ nō in ꝑſo/nam. ff. de ope. no. nū. vnde cuicū q̃ꝫ fiat. tenet. ff. e. cuilibet. alibi facta quā in re nō tenȝ. ff. e. d̃ pupillo. §. ſi q̊s foꝛte. qd̃ pōt intelligi ꝙ nō tenebit quo ad h̃. vt nō teneatur demoliri opus factū. cū ius habeat edificādi. qd̃ fieret ſi eſſet facta in re. vt hic dicit. ꝛ no. ꝙ tot debēt eſſe denūciatiōes ꝛ tot remiſſiōes. quot ſunt loca in q̊b⁹ edificat̃. ff. co. ti. de pupillo. §. ſi in plurib⁹. Lauren. g In p̃iudiciū. hec eſt alia cā demoliēdi edificiuȝ in p̃iudiciū enī eccleſie parrochialis. alia fieri nō debȝ xvj. q. j. eccleſie. ꝛ. c. q̊cūq̃ꝫ. ꝛ. ſ̃. de eccle. edi. ad audientiam. j. niſi iuſta cauſa ſubſit vt ibi dicit̃. ꝛ tunc id fie/ri debet de auc̃te ep̃i.

Cum ex. Pꝛimo mādat opus demoliri ꝛ irritat quicq̊d ex illo ſecu/tum fuit. Scd̃o rep̃hendit archiep̃m qui non curauit ſcandalū ſubditoꝝ: ibi. Suꝑ eo. Tertio oꝛat eum vt parcat: ibi. Finis. Ab. Sicu. h Expēſis. ſed q̃/re ſuis expenſis debet deſtruere cū non fuit ei denūciatū nouū opus. quia abſens fuit vt h̃ ſequit̃. in lr̃a. imo ſufficit ꝙ p̃ſtet patientiā: vt monachi deſtruant. arg. ff. de alie. mu. iu. cau. fac. l. iij. §. item ſi ꝛ heres in pe/nam non ſuccedit. vnde ſufficit patientiā pꝛeſtare. ff. eo. l. penul. Sȝ dic ꝙ denūciatio fuit facta pꝛedeceſſo/ri vnde tenetur iſte ſicut ille: cum ei ſucceſſerit in vitiū ſ̃. de iudi. quia. v. ꝛ. ſ̃. de reſti. ſpo. ſepe. ꝛ hoc edictum

datur heredi ⁊ in heredem cũ in vitiũ ſuccedit. ⁊ etiã poſt annũ. ff. e. l. pretor. in fi. ſi. ſ. de teſti. ſignificauerit et ſic ſuis expenſis debet demoliri. ſ. c. xxi. ⁊ C. ea. l. vna. ſi vbo edificatũ ſit dño inuito. tũc ſufficit preſtare patientiã vel ſi ſeruus ſine iuſſu dñi hoc fecit. ff. qd vi aut clã ſi ali⁹ j. Rñ. ⁊ l. deniqꝫ. ·§· vlti.

ne etiaꝫ ſibi oblata. debet ꝓagere cauſaꝫ ſi poteſt vſqꝫ ad tres mẽſes ⁊ alter tenetur expectare: non obſtante cautione oblata. ſi nõ compleuerit cauſaꝫ vſqꝫ ad tres menſes iuſta cauſa impediẽte. caueat poſtea de opere demoliẽdo ⁊ edificet. C. e. l. de opis. qdam nõ habent ibi hãc rubricaꝫ ſed ẽ in ti. ð edi. xxi. ⁊ ſic intelligeꝫ. e. c. vl. et. c. xxi. q eni ſtatim vult docere. ð iure ſuo non teneꝫ recipere cautionẽ vt ibi. niſi p⁹ tres menſes: vt ibi dictum eſt.

a ¶ Cautũ ſit ff. e. l. j. ·§· i opis denegaꝫ huic actio qꝛ fecit ꝯ denũciationẽ ante remiſſionẽ.

b ¶ Nũciatũ denũciatio noui opis ad ea tm̃ ptinet. q ſolo ꝯiũ tinet. q ſolo cõiũcta ſũt vel in ſolo fiũt ñ ad alia ff. e. l. j. ·§· h autẽ edictũ. op⁹ autẽ nouũ facit q edificãdo vel detrahẽdo ꝓſtinã opis faciẽ imutat ff. e. l. j. ·§· op⁹ nouũ. nõ aũt ſi qs reficit antiquuꝫ ff. e. l. j. ·§· ſi quis edificiũ. ⁊ ſ. de iudeis ꝯſuluit. illud ꝓterea ſcias q q denũciat nouũ op⁹ ꝓmo iurare debet: q ñ calũnie cã denũciat. ff. e. de pupillo. ·§· q op⁹. et h iuramẽtũ auctore ꝓtore exigiꝫ anteqꝫ iuret vt ibi dꝛ. ⁊ qui ſimplici vbo nũciat hoc ipo ꝯſtituit ipm̃ q edificat poſſeſſorẽ. ſecus ſi p iactũ lapilli. ff. e. l. j. ·§· in opis. ⁊ l. de pupillo ·§· memiſſe. Et iõ meli⁹ ẽ h facere p lapillũ. ⁊ hec denũciatio locũ hꝫ. ſiue fiat ipſi dño ſiue ꝓcuratori ſeruo vel puero vel ipſi fabro q edificat. ff. e. de pupillo. ·§· nũciare. dũ tamẽ in pñte re. vt ibi dꝛ. vt dixi. ſ. c. xxi. Cõpetit aũt denũciatio nõ tm̃ dño: ſed etiã emphiteote ⁊ creditori. ff. e. in ꝓuĩciali ·§· vl. ⁊ ·§· ſi ego. ⁊ l. creditori ⁊ ſi edificeꝫ i publico. qlibꝫ ciuiſ admittiꝫ ad denũciandũ. vt. l. ꝓdicta. in ꝓuinciali ·§· vlti. Item cõpetit vſufructuario: ſed nõ ꝯ dñm. ita tamẽ q vſufructus non ſit deterior ff. de remiſ. l. j. ·§· ij. Itẽ ſeru⁹ nũciare nõ põt ſed ei ꝓt denũciari. ff. e. de pupillo ·§· j. niſi noĩe alteri⁹ nũciet. ff. qd vi aut clã. l. iij. Itẽ ſi anteqꝫ edificatũ eſſꝫ: aliqs ageret cum vicino: ne alti⁹ tolleret edes. nec res defendaꝫ hoc facere debet ꝓtor vt ille ꝓſtet cautionem nõ ꝓus edificare qꝫ vltro agat ius ſibi eſſe. ff. e. ſi ꝓus.

c ¶ Remiſſionẽ. Remiſſio qñqꝫ fit expſſe. ff. e. nõ ſolũ ·§· ſciẽdũ. ⁊ tacite. ſ. morte: vt ea. l. ·§· morte. Si aũt q denũciauit non vult remittere renũciationẽ cautio-

demoliri. eo non obſtante ſi a etiã abſens extiterꝫ. cũ cautũ ſit legitima ſanctiõe. vt ſi b is cui opus nouũ fuerat nũ c ciatũ ante remiſſioneꝫ edificauerit. deinde agere ceperit ius ſibi eſſe ita edificatũ habere: ſibi debeat actio denegari. reducẽs ꝓrſus in irritũ: qcqd de inſtituẽdis ibi canonicis ⁊ alijs ad ipſaꝫ eccleſiam ptinẽtib⁹: a te vel ꝓdeceſſore tuo cogſciꝫ ordiatũ. eoꝝ redditib⁹ ad ſtatum ꝓſtinũ reuocatis: qs ab obligatiõe ꝓſtiti iuramenti: ꝑ eo q ibidem inſtituti fuerũt. auctoritate nr̃a ꝑ te denũciari ꝑcipim⁹ abſolutos. cum enĩ d amodo non teneat ꝓncipale qcqd ex eo vel ob id ſecutuꝫ eſt: ſub ꝓmiſſa diſtrictiõe decernim⁹ irritãdũ. et. ĩ. ¶ Super eo qꝫ nõ ſufficim⁹ admirari: q cũ viri religioſi monachi cantuarieñ. qui oĩa dimiſerũt ꝓ chriſto: tot laboribus ⁊ ꝑiculis ꝑſonas ⁊ res ñ dubitauerint freqñꝫ expone e re. qd nõ feciſſent niſi cognoſcerẽt ꝓmiſſa reſpicere ĩ grauẽ cãtua. eccl'ie detrimẽtũ. tu ſaltẽ ꝓ vitãdo tam graui ſcãdalo ꝓximoꝝ: ab hmõi etiã tibi ꝓhibitꝫ nõ ceſſaſti. cũ ſacre ſcꝓture teſtionio: debueras didiciſſe. q licet oꝑa illa q ſine mortali pctõ omitti nõ poſſunt: nõ ſunt ꝓ vitando f ſcandalo dimittenda: nec ea debeant ꝓ ſcãdalo vitando cõmitti: q ſine mortali peccato cõmitti nõ poſſunt. ab his tamẽ que ſine mortali peccato cõmitti poſſunt: pariꝫ ⁊ di g mitti. ſit ꝓ ſcãdalo tollendo ceſſandũ. vt eis etiã ꝓ vitando ſcãdalo inſiſtẽdũ. Unde apl's ſi ſcandalizaꝫ frater. nõ comedã carnes ĩ eternũ. Et dñs in euãgelio ꝯ eos q ſcãdali ꝓſtãt materiã. Ue inqt hoĩ illi ꝑ quẽ ſcadaluꝫ venit h ⁊c. Et licet maioꝝ ſcãdalum ſit vitãdũ. vitãduꝫ eſt etiam ſcãdalũ puſilloꝝ: iuxta teſtimoniũ veritatꝫ. Qui ſcãdalizauerit inqt vnũ ð puſillis iſtꝫ q in me credũt ⁊c. ¶ Finis ğ his taliꝫ a te imponaꝫ q ꝓterite ꝯdictiõis rebellio ꝑ vtutẽ ſeqntꝫ obiẽ valeat expiari. Honorius. iij. In optione eſt nunciantis nouum

I.Cor.8.

Math.18.

Ibidem

d ¶ Pricipale. deſtructa eniꝫ re deſtruunꝫ priuilegia. arg. ĩ. de vbo. ſigni. abbate. in fi. ⁊. xvj. q. vij. ⁊ de h dixi-mus. ⁊. ſ. de fi. inſtru. inꝫ dilectos ·§· cum igiꝫ C. ð legi. nõ dubium. ff. ð colle. illi. l. iij. ⁊. xviij. q. ij. in nullo. ff. de reg. iur. nihil dolo. in fi. ð fide iuſ. fideiuſſor obligari.

e ¶ Non feciſſent. No. argu. pro monachis q ſemper ꝓſumuntur iuſtam litem mouere. cum ipſi ſua dimiſerint ꝓpter deũ. ſ. ti. proxi. nimis iniqua. in ꝓn. vnde non eſt preſumẽdum. q appetãt aliena. arg. xij. q j. expedit. ĩ fi. et eſt ſi. ix. q. iij. lugduneñ.

f ¶ Dimittẽda. No. q ꝑ aliquo ſcãdalo vitãdo nõ debet qs mortale pctm̃ committere: qꝛ vtili⁹ ſcãdalũ naſci ꝑmittiꝫ qꝫ veritas relinquaꝫ. ĩ. ð reg. iu. q ſcãdalizauerit. ⁊ illud ſinite illos. qꝛ ceci ſunt. xj. q. iij. inꝫ verba. ſ. de his q vi me. cã. c. ſacris. ⁊. xxxij. q. v. ita ne. ⁊. j. q. vij. ⁊ ſi illa. alias. ſi aliq̃ poſſint fieri vel omitti ſine mortali. detrahẽdũ eſt iuri vt hic dicit. ⁊ ſic poſſunt intelligi illa iura. l. diſtinc. vt ꝯſtitueretur. ⁊ omnia conſimilia. prout hic ſequitur in littera.

g ¶ Pro ſcandalo tollendo. ꝓpter qd detrahendum eſt quandoqꝫ ſeueritati. l. diſt. vt ꝯſtitueretur. ⁊ ius relaxatur ꝓpter ſcandalum ſiue multitudinem. ſ. de tempo. ordi. c. ij. vbi de hoc. ⁊ propꝫ ſcandalum etiam mr̃imoniũ impeditur. ſ. de ſpon. cum in tua. ⁊. ſ. de cogna. ſpiritua. ſuper eo. ſ. de cleri. coniuga. cum olim.

h ¶ Licet maiorum. id eſt. diuitum et potentum qui ſociam habent multitudinem. xxiij. q. iiij. non poteſt. Berñ.

266

Significantib⁹ ¶ In prima narrat factū appellatiōis remedio relatū. In secūda dat iudicez ibi. Ideoqꝫ. Abbas Sicu. a ¶ Incōtinēti. maxime qꝛ idem eſſet ſi vſqꝫ ad tres mēſes .ſ. c. ꝓxi. ⁊ C. e. l. vna. vt plene dictū eſt in. c. ꝓxi. ſed multofortius ſi hꝫ incōtinēti ꝓbare volebāt: qꝛ reſtitutio etiā differt ſi incōtinēti offerant ꝓbationes. ſ. de reſti. ſpo. lr̄as. ⁊. ff. vt in poſ. leg. ſi is a quo. in pn. et. ff. ad exhi. l. iij. §. ibidem. ſi. ſ. de or. cog. cū dilectus.

b ¶ Decreuit. et bene. quia nō obſtante cautione illa oblata tenebaṫ expectare vſqꝫ ad tres mēſes aduerſarios volentes ꝓbare de iure ſuo. ſ. c. ꝓxi. ⁊. C. e. l. vna ꝓut dictū eſt in c. ꝓxi. que determinaṫ ꝑ hāc decre. ſequen.

c ¶ Prouocauit. hꝫ omiſſo epiſcopo appellatū eſt ad metropolitanū ⁊ ideo .ꝯ. ſ. de ap. dilecti. ij. vbi hec materia plene expeditur.

Is cui opus. non obſtante. Sꝫ ꝯ videṫ. qꝛ ſi ille cui nouum opus denūciaṫ ſatiſdederit de opere demoliendo ſi apparuerit eū iniuſte edificaſſe. vł per eū non ſteterit: quo min⁹ ſatis dederit. licite poteſt edificare. ff. e. non ſolum. §. ſi cū poſſem. ⁊. §. ſciendū. ⁊. l. pretor. §. j. ⁊. §. hoc inṫdictū. ⁊. §. deinde. et. l. ſtipulatio. alias incipit de noui opis. §. j. ſed hec intelligenda ſunt ſm̄ hec que hic ⁊ in. c. ꝓxi. dicunṫ. et C. de edifi. priua. l. vl. vt ſi ſtatim vult ꝓbare ꝑiudicium ſuū vel vſqꝫ ad tres menſeſ audiṫ nō obſtante cautione que ſibi offerṫ: vt hic dicit. alias recepta cautione edificat vel ſtatim vel poſt tres menſes. ⁊ ſic intelligunṫ ꝯtraria. ⁊ ita eſt in optione denūciantꝭ an velit ſtatim docere de iure ſuo vel vſqꝫ ad tres mēſes: an ſtatim recipere cautionē ꝺ opere demoliēdo: ⁊ poſtea ꝓcedaṫ in opere. Alij dicunt ꝙ eſt in poteſtate illius qui edificat dare ſtatim cautionē vel expectare vt in continenti vel vſqꝫ ad tres mēſes ꝓbet: ſed ꝯtrarium verum eſt. vt hic patet. e ¶ Trium menſiū. hꝫ ſumptum eſt de illa. l. C. de edi. ꝑua. l. vlti. Bern̄.

Opus an infra tres menſes ꝺ ꝑiudicio ſuo debeat oſtendere: ⁊ interim ceſſeṫ ab opere an vo recepta cautiōe ꝺ opere demoliendo ſtatim edificari ꝑmittat. h. d. cū ſeq̄nti.

Significantib⁹ Ca. III canonicis ſancte Oportune innotuit nobis. ꝙ cum ſup eo ꝙ. M. ciuis pariſien̄. in quadā platea eccleſie ſue: eis ꝓhibentib⁹: in ſuū edificabat ꝑiudiciū ⁊ grauamen depoſuerūt corā officiali pariſien̄. archidi. queſtionē: eiſ a offerētib⁹ incōtinēti ꝓbare ꝑiudiciū ⁊ plateam ad ſuam eccleſiam ꝑtinere: ac petētibus vt non obſtante ꝙ dict⁹ M. cautionē demoliēdo opere offerebat: edificiū ꝓhiberet. Et quia idem officialis b interloquēdo decreuit: ꝓbationes eoꝝ admittēdas eſſe: ac ab opere interim quieſcēdum. ideꝫ. M. ad Senonen̄. c eccleſiā ꝓuocauit. Sed cum Senon̄. officialis: eadem interlocutoria reuocata: decreuerit ad opus ſub cautione de demoliēdo ipſo: non admiſſis eoꝝ ꝓbatiōib⁹ ꝓcedēdum: predicti canonici nr̄aꝫ audientiā appellarunt. et. ſ. ¶ Ideoqꝫ mandam⁹ quatenus ſi eſt ita: reuocato irritum quicq̄d poſt appellationem hmōi inueneritis attentatum ⁊c. Gregorius. ix. Summatū eſt. ſ. c. proximo.

Is cui opus no Ca. IIII uum te nūciaſſe ꝓponis non obſtante cautione q̄ offertur ab ipſo de ope deſtruēdo: ſi non iure edificatum c exiſtat: tenetur te per trium menſiū ſpaciū expectare: iuris tui preiudiciū ꝓbare volentem.

De Priuilegijs et exceſſibus priuilegiatoꝝ.

Leo papa. Epiſcopalis dignitas non debet tribui niſi locis inſignib⁹ ⁊ populoſis Capitulum I

Epiſcopalia gubernacula: nō niſi maioribus populis: ⁊ freq̄ntiorib⁹ ciuitatib⁹ preſidere oportꝫ: ne honor cui debent excellentiora cōmitti: g ſui numeroſitate vileſcat.

Gregorius. ix. P. ſubdiacono. Non obſtante priuilegio fori: poteſt laicus eccleſie malefactor ꝑ eccleſiaꝫ puniri. Ca. II

Sicut in iudicijs: laicoꝝ ꝑuilegia turbare nolum⁹: ita eiſ ꝑiudicā h tibus nobis: moderata volumus auctoritate reſiſtere. i Violentos itaqꝫ laicos coercere: non contra legem eſt agere: ſed legi facere ſubſidium. Alex. iij. i ꝯcil. Lateꝛ.

De Priuilegijs. Supra viſum eſt de exceſſibus prelatoꝝ: ſed quia qn̄qꝫ delinquūt ſubditi excedendo terminos ꝑuilegioꝝ ſuoꝝ ⁊ dubitari poſſet de intellectu ꝑuilegioꝝ: ideo hꝫ de priuilegijs ⁊ exceſſib⁹ eoꝝ poſuit. De materia tractaṫ. xxv. q. ij. ꝑ totum: facit qꝺ habeṫ. iij. di. ꝑuilegia. ix. q. iij. §. ſola. vſqꝫ ad fi. xj. q. iij. c. priuilegiū. xv. q. ij. c. qui ex humanis. Et repitur in. vj. et clemē. Abbas. Sicu.

Epiſcopalia. ¶ Maiores ciuitates dūtaxat ꝑuilegio ep̄atus ſunt honorande h. d. Vel aliṫ et ſic vt in rubro. Abbas Sicu.

f ¶ Maiorib⁹ lxxx. di. epi. vbi idem dicit. arg. ꝯtra. xciij. di. legimus. ibi ſi auctoritas queriṫ poſt mediū. c. in auc̄. de referēdarijs. §. j. ⁊. ij. ſed hoc intellige q̄ntū ad vulgi opinionē: quia vbicunqꝫ eſt nomen epi habet: vt in c. legimus. ⁊ ſic referas ad factū qꝺ hic dicit.

g ¶ Vileſcat. ſimile eſt ꝙ ſpōſa non eſt ſtatim tradenda. ne ſponſus habeat cauſa minus charā. xxvij. q. ij. inſtitutū. Bern̄.

Sicut ꝑiudicantib⁹. i. ꝑiudiciū facere volentibus eccleſie: quia etiam ſi peterer auxiliū eoꝝ nō ꝓpṫ hoc ꝑiudicareṫ eccleſie. ſ. de offi. ordi. c. j. Et ſic eſt argu. ꝙ eccleſia non vult ius alterius ſibi arrogare: qꝛ iuriſditio diſtincta eſſe debet. ſic. ſ. de iudi. nouit. vbi de hꝫ. ⁊. ſ. q̄ ſi. ſint legi. cām̄ q̄. ij. vbi de hꝫ. i ¶ Coercere. ſi aliq̄d ꝺ iure eccleſie ſibi vſurpare ꝑſumpſerint. ſ. de imu. ec. nō min⁹. ⁊. c. aduerſus. ſ. ꝺ fo. cōpe. cū ſit gn̄ale. ⁊ q̄ malos coercet miſter dn̄i ē. xxiij. q. v. q̄ malos. ⁊ miſteriū ꝑbet legi. vt. e. c. cā. ⁊. q. e. homicidas ⁊ hꝫ ad hꝫ eni facta ſūt iura vt mali puniank. vt. iiij. diſtin.

facte ſunt. per leges eñ nemo benefacere cogit̃ ſed ma le agere ꝓhibet̃.xxiij.q.v.ad fidē. Berñ.

Cum et ℭ Jo.an. diuidit totā decre. in tres ꝑ/tes. Nā in prima ponitt exordiū ⁊ q̄relā epoꝝ deciſam. ſcḋo ꝓuidet. tertio ꝓrogat ⁊ penaꝫ imponit.

net.xvj.q.ij.c.j.⁊.ſ.e.qm̄.⁊ ſic eccl'ie iſte eodē gaudere priuilegio quo ⁊ iſti priuilegiati: alias ꝟo ſi pleno iure ad eos nō ꝑtineāt ſuabit̃ qḋ h̄ dicit. ſed cū pleno iure iſte eccl'ie ꝑtinēt ad iſtos religioſos ex ꝓuilegio pape q̄s deponet p̄ſb̄ros? Pōt dici ꝙ illi ꝓmo vocabūt epm

ſcḋa ibi: eccl'ias. tertia ibi: qḋ au tem. Et ſcḋa ꝓn cipalis ſubdiui/ dit̃ in q̄nqꝫ que oia patēt ex ſū/ mario intellectu ⁊ iſta diuiſio eſt bona. Abbas.

a ℭ Exceden/ tes. vnde illa ꝑ/ dere debent.xj. q.iij.priuilegiū. lxxiiij.di.vbi.

b ℭ Decimas ſ ic.xvj.q.vij.de cimas.iiij.et.ſ. de iurepa. ꝙ aūt de cōſenſu epoꝝ pñt eccl'ias reci/ pere.ſ.de iure/ patro.cura.deci mas q̄s habent laici in feudū et nō al's pñt reci/ pere de cōſenſu epoꝝ.ſ.ḋ his q̄ fi.a pla.cū apl'i/ ca.in fi.decimaſ tñ de laboribus ſuis nō ſoluūt.ſ de deci.ex pte.

c ℭ Tpe.niſi pſcriptione mu niti fuerint: vel poſtea conſenſu epi habuerint. ſ.de iurepa.cu/ ra.

ℭ Ecōicatos ℭ Excōicati et inťdicti oino nō debent admitti ad diuina etiā ꝑ religioſos exem/ ptos. h.d. vſqꝫ ad.§. in eccleſijs

Religioſi etiā exēpti eccleſi/ as ⁊ decimas non debent a laicis recipere ſine conſenſu dioceſanoꝝ.h.d.vſqꝫ ad.§. excōicatos. Ca. III.

Cum ⁊ plātare ſacrā re/ ligionē ⁊ plātatā foue/ re: modis oībus debeamus: nuſq̄ꝫ hoc meli⁹ exeq̄mur q̄ꝫ ſi nutrire ea q̄ recta ſunt: et corrigere q̄ ꝓfectū virtut̃ im pediūt: cōmiſſa nobis aucte curemus. Fratrū autē ⁊ coe/ piſcopoꝝ nr̃oꝝ conq̄ſtiōe cō perim⁹: ꝙ frēs tēpli ⁊ hoſpi/ tal' ⁊ alij religioſi: indulta ſi a bi ab apo. ſe. ꝓuilegia excedē tes: contra epiſcopalē aucto ritatem multa p̄ſumunt: que ⁊ ſcandalū faciunt: et graue pariunt periculū aīarū: et.ſ. b ℭ Eccl'ias igit̃ ⁊ decimas ḋ manu laicoꝝ ſine conſenſu epoꝝ: taꝫ illos q̄ꝫ etiā quoſ/ cūqꝫ alios religioſos recipe/ re ꝓhibemus. dimiſſis quaſ/ c cunqꝫ ꝯ tenorē iſtū aliquo tē/ pore receperunt. ℭ Excōica/ d tos quoqꝫ nominatim inter/ e dictos: tā ab illis q̄ꝫ ab alijs omnib⁹: iuxta epiſcoporum ſententiā ſtatuim⁹ euitādos. ℭ In eccl'ijs ꝟo ſuis que ad f eos pleno iure nō ꝑtinēt: in/ ſtituendos preſbyteros epis repñtēt: vt eis ḋ plebis cura

rñdeant: ipis ꝟo ꝓ rebus tē poralib⁹ rōnē exhibeāt cōpe/ tentē. inſtitutos etiā incōſul tis epis nō audeāt remoue/ re. ℭ Quod ſi templarij vel hoſpitalarij ad eccl'iaꝫ vene/ g rint interdictā: nō niſi ſemel in anno ad eccl'iaſticū officiū admittant̃: nec tunc ibi ſepe liant̃ corpora defunctorum. ℭ De confratribus hoc ꝯſti tuimus: vt ſi non ſe predict̃ fratribus oīno reddiderint: ſed in ꝓprietatib⁹ ſuis oīmo/ do duxerint remanēdū. ꝓpt̃ h hoc ab epoꝝ ſuoꝝ ſnīa nul latenus eximant̃. ſed ꝑtāteꝫ ſuā in eos ſicut in alios par/ rochianos ſuos exerceant. cū ꝓ ſuis fuerīt exceſſib⁹ cor/ i rigēdi. ℭ Qḋ aūt de p̄dict̃ fratribus dictuꝫ eſt: ab alijs quoqꝫ religioſis qui p̄ſum/ ptione ſua epoꝝ ꝑcipiūt iu/ ra: ⁊ ꝯtra canonicas eoꝝ ſen k tētias: ⁊ tenorē ꝓuilegiorum nr̃oꝝ venire p̄ſumūt: ꝑcipi/ mus obſeruari. Si eñ cōtra inſtitutū hoc venerint: ⁊ ec/ cleſie in q̄b⁹ iſta p̄ſunpſerint ſubiaceāt interdicto: ⁊ quod egerint irritū habeat̃. Idez archiepis ad quos lit tere iſte ꝑuenerint.

Suis ꝓuilegijs ꝓuādus ē q̄ alienis derogat. Ca. IIII.

dioce. vt ꝑ eū ad iūctis ſibi alijs epis depoſitio fi at: ſicut faciūt in alijs ſacramen/ tis. et h̄ collige ſm tenorē ꝓuile/ gioꝝ: vt ſi ꝓmo debēt recipe ſa/ cramēta ab epo dioce. ſm ꝙ i pri uilegio ponit̃ vl' etiā a quocunqꝫ. ⁊ ſm h̄ vocabūt iſti priuilegiati q̄ſcūqꝫ epos vo/ luerint. al's poſ/ ſunt priuari offi cio ⁊ bñficio per abbateſ iuſta cā interueniēte: ſed deponere nō poſ ſunt cū ad offi/ ciuꝫ abbatū hoc ꝑ tineat.

ℭ Quod ſi templarij. ℭ Hoſpitalarij et tēplarij ſemel in anno celebrāt in eccl'ia poſita ī loco interdicto: ibi tñ nō ſepeliū tur corpa mor/ tuoꝝ.h.d.vſqꝫ ad.§. de confra/ trib⁹. Abbas.

g ℭ Semel in anno. de hoc ha bes.ſ.e.ꝓuilegia.§. illud hodie An et qñ poſ/ ſit celebrari i ec/ cleſia ſua in loco interdicto. vide bonuꝫ tex. in.c. fi. de ſen. excō.ī vj. in fi. ⁊ qḋ ibi nō. Ab.

Ab. d ℭ Excōicatos: quos vitare tenent̃ nō obſtā te aliquo priuilegio.ſ. de ſen. excom. nulli. ⁊ de iure cōi quilibet tenet̃.xj.q.iij. excōicatos. qḋ ius priuilegium nō tollit: vt in decre. p̄dicta nulli. e ℭ Noiatim. no minatim dicit̃ interdict⁹ ſiue excōicat⁹ quando ꝓprio nomine expreſſo aliquis interdicit̃ vel alijs circūſtan/ tijs. inſti. de exhere. lib.§. nominatim. Berñ.

ℭ In eccleſijs ℭ Religioſi etiā exēpti in eccl'ijs nō ꝑtinētib⁹ ad eos plen⁰ iure nō inſtituūt nec deſtituūt incōſultis epis: ſed rōnē exigunt in tpalib⁹ ab inſtitu/ tis. hoc dicit vſqꝫ ad.§. qḋ ſi. f ℭ Pleno iure. i. vtroqꝫ iure quo ad ſp̄ualia ⁊ tpalia.ſ.e.qm̄. Sed a cō trario videt̃ ꝙ ſi vtroqꝫ iure ꝑtineat ad illos ꝙ epus nihil poſſit attentare in illos qḋ verū eſt: ⁊ ita inſtitu/ tio ⁊ deſtitutio quo ad tpalia ⁊ ſp̄ualia ad ipſos perti

ℭ De cōfratrib⁹ ℭ Cōfra tres exēptoꝝ ſeu ipoꝝ oblati q̄ i totū nō ſe trāſtulerūt iudicari pñt ab ordinarijs locoꝝ.h.d.vſqꝫ ad fi. Ab. h ℭ Nullatenus eximant̃. ſic.ſ.eo. tuaꝝ.⁊.c.pe.⁊ h̄ ideo: q: per cōfraternitatē talē nō ſunt cōuerſi illoꝝ: nec oblati: ſed aliquā remiſſionē cōſequūt̃.ſ.e. vt ꝓuile gia. vnde dixit oino nō reddiderit. ⁊ ita remanēt ḋ iu/ riſditione epoꝝ. al's ꝓ trib⁹ vel quattuor denarijs poſ ſet quis eximi a iuriſditiōe ſui epi quod eſſet iniquū.ſ. eo. vt ꝓuilegia.§. h̄ aūt. i ℭ Priuilegioꝝ. ſic.ſ. eo. porro. in fi. ⁊ ideo nō debēt habere fructū illoꝝ exq̄ ea nō ſeruant.ſ.eo. tuaꝝ.⁊.c. petiſtis.⁊.c. vt ꝓuilegia.xj. q.iij. priuilegiū. ⁊ ita ꝑ abuſum ſiue ꝑ delictū ꝑdit̃ ꝓui legium quare ſubiacebūt ꝓpter hoc interdicto epoꝝ: vt in fi. ſequit̃. ſi.ſ. de herre. ad abolēdā. i fi. vbi de h̄.

Dilecti. ¶ In prima ponit querelam. in ſecũda ibi: pro certo. ꝓuidet. Abbas. a ¶ Nõ vul‐tis. vnde poſſunt conueniri: q̄ iuſticiã facere nolunt. xxiij. q. ij. dñs. ⁊ in auc̃. vt dif. iu. §. pe. ⁊ vlt. colla. ix. ⁊ xxiij. q. v. admiſtratores. ⁊ ſic iudex facit litẽ ſuã ꝓpt dolũ ſuũ ⁊ etiã ꝓpt alias cul‐pas: vt. ff. ð iu‐di. filiusfamilias b ¶ Contẽnen‐tes: argu. cõtra iudices qui ꝓba‐tiones diligẽter non attendunt. arg. xxx. q. v. iu‐dicantem. c ¶ Decurtabi‐mus. nõ ſunt em̃ ſua iura ſeruan‐da qui ius alie‐num violare nõ metuit. lxxiiij. di. vbi. ⁊ xxv. q. ij. ſic decet. ⁊ de mu. pe. c. ſ. ⁊. ij. ⁊ ar. xcv. diſ. eſto. ſubiectus. et qð quiſq; iur̄ in al‐terũ ſtatuit vti debet eodem. ꝫ. de conſti. cũ om‐nes. ⁊ eccleſiaſti‐cus ordo ꝯfũdit ſi cuilibet iuſ ſu‐um non ſeruat. xj. q. j. peruenit. inſpiciantur er‐go ꝑuilegia iſto‐rum. ⁊ ſm quod ibi continet ita obſeruetur. ꝭ. eo. porro. ⁊ ita tã͞q cõtẽptores ⁊ ne‐gligentes puni‐entur. Bern̄.

Dilecti filij fratres hoſ‐pitalis hieroſolymita‐ni: trãſmiſſa nobis ꝯqueſti‐one monſtrarunt. q͛ vos eis ð malefactorib⁹ ſuis iuſticiã a facere nõ vultis. ꝑuilegia ip‐b ſorũ reſpicere contẽnẽtes: et ĩ. ¶ Pro certo ſciat̄: q͛ nos c cõceſſa vobis priuilegia de‐curtabim⁹: cum eccle. ro. ſcri‐ptis autenticis obuiare mi‐nime timeatis. Idem Can‐tuarieñ. archiepo.

Etiam priuilegiati non poſ‐ſunt admittere excõmunica‐tos ad ſepulturam ⁊ ſi admi‐ſerint debent inde eos eijce‐re: ⁊ ſi non fecerint epiſcop⁹ ſupplebit. Ca. V.

Ad hec: et. ĩ. Mãdam⁹ quaten⁹ hoſpitalarijs precipias: vt ſi quos in excõ‐municatiõe defunctos: in ci‐d miterijs eccleſiarum ſepelie‐e rint: eos extra cimiteria eij‐ciant. quod ſi facere nolue‐rint: tu hoc de his quos in excõicatione defunctos eſſe conſtiterit exequaris. Idem abbati et monachis ſancti Andree ciſtercieñ. or‐dinis.

Contra priuilegiuz eccleſie ꝑſcribit̄ ſpatio. xxx. annoꝝ. hodie vero. xl. vt infra eo. ac‐

Ad hec. ¶ Etiam priuilegiati qui ſepeliunt mortu‐os excõmunica‐tos eos extumulare tenẽtur. hoc dicit. Vel ſic vt in ru‐bro. Abbas. d ¶ Sepelierint. ita cõmunicãdo eis in morte inciderunt in excõicationẽ. quia cui nõ com‐municam⁹ viuo: nõ cõmunicem⁹ ⁊ mortuo. xxiiij. q. ij. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊. ꝫ. de ſepul. ſacris. e ¶ Eijciant. ſi po‐tuerint diſcerni oſſa eorum ab oſſibus fideliuz: al's nõ. ꝫ. de ſepul. ſacris. ⁊ niſi forte tales fuerint qui petierũt abſolui ⁊ per eos non ſteterit quominus fuerint abſo‐luti: ⁊ quia poſt mortem ſunt abſoluendi. ꝭ. de ſenten. excõ. a nobis. ij. ⁊ factum ſuum iſti emendare tenent̄. ſi. lv. diſ. penitentes. alioquin archiepus hoc faciet in eorum opprobrium. Ala.

Si de terra. Annos. arg. contra. ꝫ. de ꝑſcrip. de quarta. xvj. q. iij. §. quas actiones. ⁊ eſt expreſſuz ꝭ. eo. accedentibus. vbi tantum. xl. annorum ſpatio ꝑ‐ditur priuilegium vbi de hoc. g ¶ Tempore. ſic pa‐tet q͛ priuilegiũ perdit̄ niſi quis vtat̄ eo. ꝭ. eo. accedẽti‐bus. ſic etiã leges ꝑ diſſuetudinẽ abrogant̄. ff. ð legi. ð quib⁹ multo fortius priuilegiũ: quia res de facili ad ſu‐am naturã reuertit̄. ff. de pac. ſi vnus. §. q͛ ſi nõ totuz. ſed ꝓpter h̄ quãtũ ad alios nõ perdit̄. h ¶ Renũ‐ciare. ſic. ꝭ. eo. ac‐cedentib⁹. et. ꝫ. de regu. ad apo‐ſtolicã. ⁊. c. ſtatu‐imus. ⁊. vij. q. j. ꝙ periculoſum. ⁊ remittentibus actiões ſuas nõ eſt vlteri⁹ regreſ‐ſus ad eas. ff. de edil. edic. l. que‐rit. §. ſi vẽditor. argu. cõtra. ꝫ. ð fo. compe. ſi dili‐genti. vbi plene de hoc tractat̄.

cedentibus. Ca. VI.

Si de terra quam habe‐tis in parrochia cano‐nicoruz de plautio. per. xxx. f annos eis decimas perſolui‐ſtis: eas ſibi decetero inte‐gre perſoluatis. Licet enim priuilegioruz ro. eccle. bene‐ficio fratribus ciſtercieñ. or‐dinis indultum fuerit: q͛ de laboribus ſuis nullas deci‐mas ꝓſoluere debeãt. de pri‐g uilegio tñ indulto: tanto tpe vob̄ detrahere voluiſtis: cuz h liberũ ſit vnicuiq; ſuo iuri re‐nunciare: eoq; modo nõ po‐teſtis vos in hac parte tueri. Idem Ambiañ. epo.

De ꝑuilegijs nõ ẽ iudicãdũ: niſi eorum tenore inſpecto: ⁊ ſm cõtinentiã eoꝝ ab oĩbus ſubditꝭ ſũt ſeruãda. Ca. VII

i Porro ꝙuis templarij et hoſpitalarij multa ſint libertatis prerogatiua donati: non dubitamus q̄n k aliam libertatem habeant in locis: in quibus anteꝙ; ꝑue‐niſſent ad eos: fuerant habi‐l tatores. quod totũ ex inſpe‐ctione priuilegioruz ſuorum plenius aduertere potes: et ſm qð inuener̄ ita obſ̄ues. Sic em̃ eos volumus priui‐m legiorum ſuorum ſeruare te‐

Porro. ¶ Priui‐legiorũ tenor in‐ſpiciẽdus ẽ ⁊ ſer‐uãdus. h. d. Vel aliť ⁊ ſic vt i ru‐bro. Et põt ex‐emplari tex. p. c. nup. ⁊. ꝫ. ð deci. Abbas Sicu. i ¶ Quis. i. q̄ in antiqua erat q̄m ⁊ meli⁹. ſiłe ꝫ. ð iureiur. quẽ admodũ. ibi ꝙ‐uis iterdũ ⁊c. vł ꝙuis. i. cũ. ſed ꝓ‐prie nõ videtur poſſe ſtare. k ¶ Libertatẽ ſupple quam in alijs. imo habẽt eandẽ in his ꝙ i alijs poſſeſſioni‐bus: hoc tñ dep‐hendit̄ ex eoruz priuilegio: vt in‐fra dic: ⁊ ita res ad eos deuoluta cenſet̄ eodẽ ꝑuilegio cũ alijs. ff. de vſu. cũ q̄dã. §. ſi de‐bitores. ⁊. ff. de iure fiſ. fiſcus. l ¶ Ex inſpectiõe. ⁊ ita inſpiciẽda ſunt ꝑuilegia. ad h̄ vt ſciat̄ q̄d ꝑtinea‐tur in eis. ꝭ. e. recepim⁹. ⁊. ꝫ. de fi. inſtru. accepim⁹. ⁊ in auc̃. de mãda. prin. §. ſic̄s añt. ⁊ eſt argu. q͛ iudex debꝫ facere copiã reſcripti ptib⁹ ad inſpiciendũ: nec ſufficit ſola recitatio reſcripti: q̄z falſitas poſſet ibi eſſe q̄ ex ſo‐la electiõe dep̄hẽdi nõ poſſet: ⁊ ex eo quod dicit ita ob‐ſ̄ues. No. nõ eſſe recedẽdũ a forma ꝟboꝝ. ꝫ. ð deci. ad audiẽtiã. ⁊. ꝫ. de trãſla. int̄ corpalia. ⁊. ff. de leg. iij. nõ aliť. Itẽ arg. fines mãdati diligent̄ ſeruãdos. ꝫ. de re‐ſcrip. cũ dilecta. Itẽ arg. nulli eẽ credẽdũ q̄ dicit ſe ha‐bere ꝑuilegiũ niſi illud oſtẽdat. ꝫ. de offi. dele. cũ in iu‐re. ⁊ arg ad hoc. xlij. di. q̄ſcam⁹. ⁊. c. di. ꝯ morẽ. ⁊. ꝭ. eo. cũ capella. Bern̄. m ¶ Tenorẽ. ſic. ꝫ. e. cũ ⁊ plãta‐re. in fi. ⁊. ꝭ. eo. petiſtis. ⁊ ita ꝑuilegiũ in ſua forma tm̄

ſeruari debet ⁊ non vltra extendi.alias priuilegiū nō defendet in alijs.Bern̄.

Recepimus. ¶ Solutio:cenſus nō ꝓbat quez exemptū niſi ex alio dep̄hendit :vt q2 ſoluit ad iudiciū ꝑcepte libertatis.h.d.Vel aliter.⁊ ſic vt in rubro.Primo ponit cōſultatio.ſecundo reſpōſio. ibi:ceteꝝ.Ab.

a ¶ Oēs.ſicut tēplariȷ̄ ⁊ hoſpitalariȷ̄ ⁊ ciſtercien̄.qui cenſuz nō ſoluunt rōne eccl'ie ſicut credo.

b ¶ Inſpiciēda.de hoc dictū eſt.ſ.c.pxi.

c ¶ Libertat' vbicunqꝫ inueneris hec verba in priuilegijs:ſtatī intelligas illos eſſe in toto exemptos a iuriſditione epōꝝ vt hic patet.]

d ¶ Protectionis.licet papa recipiat aliquos ſub ſua ꝓtectiōe nō ſunt ꝓpterea ſubtracti a iuriſditione epōꝝ.ī.eo.ex ꝑte.ij.⁊ ſic ꝑ cōfirmationez in forma cōi nō ꝑiudicat epō loci.ſ.de confir.vti.c.vlti.⁊ quaſi per totum.argu.ſ.de maio.⁊ obe.per tuas.argu.ꝯ.ſ.de cleri.peregri.c.vno.Quid ḡ valet talis ꝓtectio?certe parum:ſicut parum valet cōfirmatio in forma cōmuni.tamen aliqua reuerentia plus debetur illis q̄ꝫ alijs: argu.decre.pre/di.ꝑ tuas.⁊ forte citi⁹ papa mouetur pro eis cum iniuſte grauantur ad litteras concedendas.

Sane. ¶ Priuilegium nō extendit ad ꝑſonas in eo non expreſſas.h.d.Vel aliter.⁊ ſic vt in rubro.Et ſolet quotidie allegari.Abbas. e ¶ Temerarium. hoc ideo dicit.quia que per priuilegium conceduntur: non debent trahi ab alijs auctoritate propria in exemplum vt hic.xvj.q.j.hinc etiā.quia ꝑuilegia cōmunez legē nō faciunt.xvj.q.ij.nō exemplo.ſ.de ꝯceſ.prebē.conſtitutus.in fi.et.ff.ď conſtitu.princi.l.j.C.de legi.

norem:ꝙ eorum metas trāſgredi minime videant.

Idem.I.apo.ſe.le.

Per ſolutionem cenſus que fit romane eccleſie nō probatur exemptio a iuriſditione epiſcoporum.Ca.VIII

Recepim⁹ lr̄as quas de eccleſijs cenſualib⁹ direxiſti.Ceterū diligentiā tuam volumus nō latere:ꝙ ſicut non oēs qui ſpecialit' beati Petri iuris exiſtunt:annuatī apo.ſe.cēſum exoluūt.ita nō oēs cēſuales:ab epōꝝ ſubiectiōe habent īmunes. b Inſpicienda ſunt ergo eccleſiarū ꝑuilegia:⁊ ipſoꝝ tenor eſt diligentius attendēdus.vt ſi fuerit dep̄henſum:ꝙ eccleſia que cēſum ſoluit ſpecialit' beati Petri iur' exiſtat: c ⁊ ad indiciū ꝑcepte libertat' cēſus annu⁹ ꝯferatur :nō immerito poterit ſpāli ꝑrogatiua gaudere.Si vero ad iudi d cium percepte ꝓtectionis:cēſus ꝑſoluit.non ex hoc iuri dioc.epiſcopi aliquid videt' eſſe ſubtractum. Idē.

Priuilegium vni conceſſuz non poteſt ad alium extendi propter idētitatez rationis. Capitulum.IX.

Sane:⁊.ī. Temerariuz e eſt ⁊ indignū.aliquē ſibi ſua auctoritate ꝑ̄ſumere: f qꝺ romana eccle.alicui certa g rōne inſpecta:ſingularibus voluit beneficijs indulgere.

leges.in fi.⁊.xvij.q.j.petiſti.⁊ argu.c.diſ.contra morem.Arg.contra.quia quod vni perſone concedit ceteris denegari non debet.v.di.ad eius vero.⁊.iiij.diſ.deniqꝫ.non ſunt contra.quia loquunt' de cōmuni iure quod enim de iure cōmuni vni cōceditur omnibus cōceſſum intelligitur:ſecus ď iure ſpeciali ī quo caſu loquūt' prime cōcordātie.B.

f ¶ Certa ratione.Nō ꝙ priuilegiū non ē danduz niſi certa ratiōe inſpecta:vt ij.q.j .petiſti.et non ſubito:ſꝫ cū magna deliberatione.xxiij.di.cōmunis filius. et xvj.q.j. in parrochia.

g ¶ Singularibus.bn̄ficijs.i.priuilegijs q̄ ſingularia ſūt ⁊ priuata a lege cōi.iij.diſ.ꝑuilegia.Bern̄.

Patētib⁹ ¶ Due ſūt ꝑtes :cōſultatio ⁊ reſponſio.ſecūda ibi:reſpondemus. Et tenementi iſtuz tex. quia quotidie allegatur et eſt in vſu.Abbas.

h ¶ Non licet nec etiaz miſſas ibi celebrare:de conſe.diſ.j.vnicuiqꝫ.et.c.clericos.⁊.c.ſiq̄s.

i ¶ Potius.ꝑte argu.ꝙ exempti ſi excedant metas priuilegioꝛuz ſiue publice deliquerit ꝙ poſſint ab epiſcopiſ coherceri :arg.ī.eo.c.pxi.vbi de hoc :argu.opti.ſ.de ſtatu regu.c.recolētes.B.

Celeſtin⁹.iij.Abuleñ.epō.

In oratorijs ꝑuatis cāpane publice teneri nō poſſūt : etiam ꝑ religioſos.Ca.X.

Patētib⁹ lr̄is certificari deſideras:vtꝝ tēplarijs:hoſpitalarijs:⁊ alijs oratoria in domib⁹ ſuis habētibus:liceat campanas in eis ponere : publiceqꝫ pulſare.

¶ Reſpōdem⁹ aūt cōſul.t.ꝙ h i nō licet eis hoc agere:q̄n poti⁹ ꝑ te ꝑ cēſurā eccle.appel.re.cohercēdi ſunt:vt ita ſint k ſuo iure ꝯtenti:ꝙ iuſticiā nō impediant alioꝛum.

Inno.iij.archiepō.lugduñ.

In tota ꝓuīcia exhortatiōis officio ꝑuant' hoſpitalariȷ̄ q̄ mittūt ꝑ elemoſynis cruce falſo ſignatos:⁊ ſi miſſi ſunt laici excōicant' :ſi ſunt clerici ab officio ⁊ beneficio ſuſpenduntur:⁊ eadem ſuſpenſione puniunt' :qui ante reconciliationē impolluta eccleſia celebrant ⁊ ſuſpēſi per epōs exemptos abſolui nō poſſunt ⁊ fratres priuilegiatoꝛuz q̄ ad eos ſe oīno nō trāſferūt ꝑuilegiati non ſunt.Ca.XI.

Tuarum nos tenor edocuit litterarum :ꝙ fratres hoſpitalis ſancti Iohānis:laicos ⁊ illitteratos mittunt pro elemoſynis colligēdis:⁊.ī.Cum in quadam eccleſia baptiſmalis eis a p̄de l ceſſore tuo collata : quidam eoꝛum percutiens vicarium

k ¶ Non impediāt:arg.ꝙ papa ſic indulget priuilegiuz vt nō ledat ſiue impediat iuſticiā alioꝛū.ff.ne q̄d in loco publi.l.ij.§.ſi quis a principe.⁊.ſ.de vſupal.ex tuaruz.xj.q.iij.ſiquis non obediat.⁊.xxij.q.ij.primum.⁊.ff.de condi.indebi.nam hoc.⁊.ſ.de cōſue.cū olim.⁊.ſ.de eccle.edifi.ad audientiā.ij.Bern̄.

Tuarum. ¶ In prima ponitur querela ⁊ conſultatio.in ſecunda reſponſio.ibi:verū.Et ī prima ponunt' quattuor exceſſus iſtoꝛum hoſpitalarioꝝ.Abbas. l ¶ Collata.non pleno iure:vt infra parꝫ.

a ¶ Ad recōciliationē .p aquā benedictā cū vino ꝛ ci
nere ꝛ per epm tm̄ ꝛ non per ſimplicē ſacerdotē. ſ. de
conſe. eccle. vel alta. ꝓpoſuiſti. et. c. aqua. Sed nonne
ex ꝓuilegio ſaltē ſemel in anno poſſent ibi celebrare an
te recōciliationē: vt. ſ. eo. cū ꝛ plantare. §. qḋ ſi. ꝛ. ĩ. e.
vt ꝓuilegia? Di/
cas ꝙ ꝓuilegiū
nō extendit ad
hunc caſum ꝗ̃/
diu fuerit ſic ex/
ecrata: vt. ĩ. e. c.
ibi: donec recōci
liata fuerit ꝛc. ꝛ
quia hoc eſt in/
terdictū iuris et
nō hoīs qui cele
brat in tali eccle
ſia non eſt ſuſpē
ſus nec irregula
ris. hic tamē ec/
cleſia fuit inter/
dicta a iure ꝛ ab
hoīe: ꝛ ſic diuer/
ſa eſt hec pena:
argu. ſ. de cleri.
excō. mili. ſi cele
brat. et. c. poſtu/
laſtis. §. queſiui/
ſtis. Bern̄.
b ¶ Emanci/
pare. id eſt libe/
rare de poteſta/
te epiſcoporū. c ¶ Amittere. xj. q. iij. priuilegium.
d ¶ Signatos. per hoc patet ꝙ licet portet aliquis
habitum regularem non obligatur dūmodo conſtet ꝙ
non animo obligandi hoc faciat vt iſti faciebāt: quia
in tali caſu habitus non facit monachum. ſ. de regu.
porrectū. Argu. ĩ. ſ. eo. ti. ſtatuim⁹. Sed illud veruz
eſt cum conſtat ꝙ animo vouendi habitum recepit ꝓ/
feſſorum: nec obſtat. xxvij. diſ. ꝙ interrogaſti. et. ſ. de
regula. vidua. xx. q. j. quem progenitores: quia illa in/
telligebant olim quando ab initio factum erat ambi/
guum. ꝛ per hoc videtur ſolui queſtio de eo qui ſimu/
lando ſe monachum corrupit monialem: quia non eſt
compellendus ad monachatum. alias tamen punien/
dus eſt exilio etiam ſi iocoſe ſcemate monache vſus ē.
in auc. de ſanc. epiſ. §. vlti. coll. ix. e ¶ Exhortatio
nis. i. ꝑdicationis. f ¶ Beneficio. pnuiāt em̄ iſti
tanꝗ̃ falſarij. ſ. de cri. fal. c. ij. laici em̄ excōicant. e. ti.
ad falſariorū. g ¶ Priuilegij. bn̄ficio. ſic ꝫ videt ꝙ
ordinarius poſſit punire exemptos cum publice delin
quūt: qꝛ hic priuant officio ꝛ beneficio nuncij iſtorū et
ipſis interdicitur officium exhortationis ab ordina/
rio. ꝛ. ſ. de here. ad abolendā. in fi. ſed ibi dicit tanꝗ̃
a ſe. apoſto. delegatus. vnde nō videt ꝙ iure ſuo ꝛ ra
tione delicti ſortit quis forum. vj. q. iij. placuit. ꝛ. ſ. de
fo. compe. c. vlti. ꝛ. iij. q. vj. ibi cauſa agat. ꝛ. ſ. eo. cuz
ꝛ plantare. in fi. ꝛ. ſ. c. pxi. ꝛ ratiōe delicti perditur
priuilegiū vt hic dicit. ꝛ. xj. q. iij. priuilegium. Itē rea
tus omnez honorem excludit. C. vbi ſena. vel clariſſi. l.
j. ꝛ qua in prouincia quis deliquerit: illic iuri ſubia/
ceat omni priuilegio ceſſante. C. vbi de cri. agi opor.
auc. qua in ꝓuincia. nec em̄ pretextu ꝓuilegij flagitio/
rum creſcit auctoritas. C. de priuil. ſco. l. ij. lib. xij. ꝛ re
miſſio peccatoruz non dat licentiam delinquendi. ſ. q.
vij. exigūt. de pe. di. iij. ſane. ꝛ dicit imperator. non ꝑ/
mittas delinquētes aliquibus priuilegijs vti. in auc.

ſacerdotem: ipſam eccleſiam
ſanguinis effuſiōe fedaſſet:
a vſqꝫ ad reconciliationem di/
uina ibidem interdixiſti of/
ficia celebrari: ſed nihilomi/
nus ipſi in ea diuina officia
celebrarunt: alios vero pre/
ſbyteros ab officio ſuſpēſos:
per epiſcopos ſuos ijdem cū
ſint laici: ad diuina officia re
ſtituunt exequenda. Quoſ/
dam p̄terea qui cū vxoribus
ſuis in domib⁹ ꝓprijs cōmo/
rant: eo ꝙ eis de ſuis aliqḋ
b conferūt annuatim: ita emā/
cipare contendunt: vt aliqui
bus ſm legem terre: de ſibi
obiectis reſpondere minime
teneantur. ¶ Uerum quia
c priuilegium meretur amitte/
re qui premiſſa ſibi abutitur
poteſtate. F. T. mandamus
quaten⁹ ſi quos clericos aut
laicos: a dictis fratribus ꝓ
colligēdis elemoſynis cruce
d falſo ſignatos inueneris: his
a quib⁹ ipſos miſſos eſſe ꝯſti
terit: per totā prouinciā ſuā
e exhortationis officiuz inter/
dicas. Miſſos ſi laici fuerit:
excōmunicationis mucrone
percellas: ſi cleri. ab officio
f beneficioqꝫ ſuſpendas. nul/
g lo priuilegij prorſus bene/
ficio vel appellationis re/
medio preualente. Eos vero
quos ī predicta eccleſia lege
tibi dioceſana ſubiecta: poſt

de manda. princi. §. ꝙ ſi delinquentes. coll. iij. Sed cō
tra videt ꝙ ñ poſſint illos punire. xvj. q. j. frater noſter.
ꝛ. ſ. de ſupplen. negli. pla. ſicut nobis. ꝛ. ĩ. eo. cū capel/
la. ſi em̄ tales poſſent puniri vt alij. inutile eſſet eoruz
priuilegiū. Item proconſul non poteſt ſe intromittere
de cauſis fiſcali/
bus qui ē maior
omnib⁹ poſt ꝓn
cipem. ff. de offi.
procon. ſi in ali/
quem. §. ij. alias
eſt lex et incipit
nec ꝗ̃ꝗ̃. Vinc.
dixit ꝙ ordinari
us nō pōt inter/
dicere eorum ec/
cleſias quando
totaz terrā ſubij
cit generali in/
terdicto. Sz cō/
tra hoc eſt. ſ. de
conſue. cuz inter
vos. ꝛ. ĩ. de vbo.
ſigni. cuz in par/
tibus. Sed veri
us dicas ꝙ licet
non poſſit inter/
dicere illoruz ec
cleſias: ipi tamē
de iure cōmuni
tenētur ſeruare
interdictum ge/
nerale: vt dicunt iura duo proxima: alias poſſet illos
punire. ſ. c. proxi. cum publice delinquunt. Item pro
leuibus ꝛ minimis cauſis nō poſſunt epiſcopi ſe intro
mittere. nec excōmunicare eos: vel ſi aliquis illoꝝ eſſet
infamatus nō poteſt compelli vt ſe purget. Nā papa
nihil aliud eis cōceſſit: niſi ꝙ eos filios ſuos fecit: ſed
in alijs cum publice delinquūt non abſtulit eis iuriſdi
tionē: alias nihil aliud eſſet niſi dare materiaz delin/
quēdi: ꝛ ꝙ poſſint puniri qñ publice delinquūt ꝫ patz
ꝛ. ſ. c. pxi. ꝛ ꝫ idē dixit Tan. Alij dicūt ꝙ nullo mō p̄t
eos punire: ꝛ papa ſibi hoc reſeruauit: ꝛ ꝫ volunt ſic ꝓ/
bare. Papa bn̄ ſcit ꝙ tēplarij ꝛ hoſpitalarij ꝛ alij ex/
empti ſemꝑ ſunt in aliena parrochia. ꝛ ſcit ꝙ deliquūt
ꝛ dicit ꝙ non puniant vt per iura patet in contrariuz
allegata: ꝛ quia ſi aliqui dicunt curiales puniunt vbi
inueniunt: niſi in armata malicia: tunc cōueniunt ſub
magiſtro militū niſi habeant priuilegiū imperiale. C.
vbi quis de curiali vel coartali aliaue. ꝑdi. puni. l. ij. ꝛ
illuſtres nō puniunt niſi ſub iudicibus a principe ſpe/
cialiter deputat. C. vbi ſena. vel clariſſi. l. iij. circa me/
dium. Jo. diſtinxit ita. ſi priuilegiatus delinquit circa
rem non exemptam: vt in contractu vel maleficio occi/
dendo hoīem vel adulterādo: tale delictuz pōt punire
eps loci. qꝛ ꝛ ſi pſona ſit exempta: res tñ in quā delicit
non eſt exempta: ꝛ ita quaſi rōne rei in quaz delinquit
ſortitur quis forū ꝛc. ſ. de fo. compe. c. vlt. Si vero de
liquit circa rem exemptā puta male gerendo ſe in offi/
cio ſuo: vl alienādo res eccl'ie: tunc a ſolo papa punit:
qꝛ in his exēpt⁹ eſt: vbi em̄ factū eorū ꝑiudiciū affert
nō exemptis ibi bene punit eps eos. ſec⁹ ſi nō tāgit ꝛ ꝫ
ꝓbatur ſatis. ĩ. eo. cum capella. Si vo aliud ſpecialius
in priuilegijs ſuis inuenitur: illud ſeruetur. ſ. eo. por/
ro. Inno. papa ſtatuit ꝙ exempti ſubſit ordinarijs ra/
tione delicti ſiue cōtractus aut rōne rei: de qua cōtra
ipſos queſtio mouet ꝛ corā eis poſſunt cōueniri. ſed ſi

interdictū tuū diuīa celebra
a re coguouer: e adē pena ſuſ/
penſionis inuoluēs: in ea do
nec recōciliata fuerit: officia
nō ꝑmittas celebrari diuīa.
Preſbyteros etiaꝫ ſuſpēſos
ab ep̄is ſuis: et per p̄dictos
fratres ad officia ſua temere
reſtitutos: in eandē ſentētiā
b ſuſpēſionis reducas. Jllos
vero quos ad reſpōdendum
alijs ſm̄ legeꝫ terre ꝓ p̄miſſa
c cauſa aſſerūt nō teneri. nolu/
mus excuſari: q̄n eos ad rñ/
dendū ſub appel. impedimē/
to cōpellas. Idem abbati ⁊
ꝯtētui ſancti Petri eugub.

Cōuēta in inſtrumēto ꝑdito ꝓbari pñt ꝑ teſtes q̄ illō ple gerūt: ſi deponūt de tenore ⁊ ꝙ erat ſine vitio. Ca. XII.

Qam olim eſſem⁹ apud
perusiū ꝯſtituti: ⁊ tu fi/
d li abbas p̄uilegiū Lucij pa/
pe nobis pñtās: poſtulauerꝭ
īnouari: ꝓpter ꝯtradictioneꝫ
Eugubini ep̄i: aſſerētis: h̄ in
ſuū p̄iudiciū redūdare: non
fuit effectū mācipatum: ⁊. ī.
Te igit̄ ⁊ p̄fati ep̄i ꝓcurato
torib⁹ in noſtra pñtia ꝯſtitu/
tis. P. baſilice. xij. apl'oꝝ p̄ſ
bytero cardi. dedim⁹ in mā/
datis: vt ſuꝑ amiſſione ac te/
noꝛ p̄uilegioꝝ: teſtes recipe
ret quos duceres ꝓducēdos
q̄ fidelit̄ redegit in ſcriptis
depoſitiōes. x. teſtiū iurato/
rum: quoꝝ depoſitionib⁹ pu
blicatis: dicti ꝓcuratores
ad ꝓducēdos teſtes: ꝑ quos
inductos a parte aduerſa re/
pellerent: inducias poſtula/
rūt: quas ſub eo tenore illis
duxim⁹ ꝯcedēdas: vt apō ſe.
e apo. ꝓbarēt q̄ vellēt: vbi on⁹
ꝓbatiōis ꝑs altera ſubijſſet:
⁊. ī. Nos vero tam ꝑ de/
poſitiones teſtiū: q̄ꝫ aſſertio/
f nes quorūdā fratꝝ noſtroꝝ:
liquido cognoſcētes: talē di/
cti priuilegij fuiſſe tenorem:
ꝙ videlicet cenobiū veſtruꝫ
nullo mediante ad ro. eccle.
pertineret: ⁊ ꝙ nō liceret ali/
cui ep̄o eidē monaſterio ⁊ ei⁹
eccleſijs excōicationē indice
re: vt fratres illic dño ſuien
tes: ab oī ꝑtāte liberi: ro. ec.
libertatis gr̄a potirent̄: ⁊ ꝙ
g nulla in eis mētio dioce. ep̄i
habebat̄. Jllud etiā attēdē/
tes: ꝙ cū tu fili abbas tꝑe ce
leſtini p̄deceſſorꝭ nr̄i ad ip̄i⁹
pñtiā acceſſiſſes: ipſe inſpe/
ctis eccl'ie tue p̄uilegijs: te lꝫ
excōicat⁹ ab Eugubiñ. ep̄o
h dicererꝭ: tanq̄ꝫ nō ligatū ad/
miſit ad oſculū: qō preſumit̄
nō feciſſe: niſi monaſteriū ve
ſtrū coguiſſet ad ro. ec. ſp̄ali
ter ꝑtinere. decernim⁹ p̄uile/
i giū illud Lucij pape: qō ſine
rep̄henſione bulle: charte: vl'
lr̄e apparebat q̄n fuit nobis
oſtēſuꝫ: illius fuiſſe tenoris:
cui⁹ per depoſitiones teſtiū:
⁊ aſſertiones fratrū noſtroꝝ
noſcit̄ extitiſſe.
Idem Cathalaneñ. electo ⁊
abbati triū fontiū.

Innouatio p̄uilegij nouū ius non tribuit: ſed antiquum ꝯſeruat. h. d. quo ad titulū Ca. XIII

delictū cōmiſſum ſit in loco exempto ſiue ꝯctus init⁹:
aut res litigioſa ſit in loco exempto tūc non pñt cōue/
niri corā ordinarijs: vt dicit̄ in quadā cōſtitutiōe Jn/
nocētij quarti eodē titulo volētes. a Pena ſuſ/
penſionis. ſ. officij ⁊ bñficij. ⁊ pōt h̄ referri ad factū cū
de iure ſint ſuſ/
pēſi violādo te/
mere interdictū
ꝓut notat̄. ſ. de
exceſ. p̄la. c. vlti.
ī magno no. ſꝫ ſi
ſcient̄ celebrarꝫ
poſt interdictuꝫ
iuris. debēt ſuſ/
pēdi. ⁊ tūc ꝓp̄e
dꝛ ſuſpēdi. B.
b Reducas
i. oſtēdas illos
ab eis nō fuiſſe
ſolutos: hoc ē ſi/
cut de facto fue/
rūt abſoluti ita
ō facto reducas
illos in eandem
ſniam.
c Nolumus
excuſari. ſic. ſ. e.
cum p̄lātare. §.
pe. ⁊. ī. e. c. pe.
Qam oli Priuile
giū deꝑditū do/
cto de ꝑditiōe: ⁊
ei⁹ tenore per te
ſtes innouat̄. h.
d. Vel alit̄ et ſic
Priuilegiū ꝑdi/
tum de cui⁹ ꝟita
te ⁊ tenore ⁊ ꝑ/
ditiōe ꝯſtat ꝑ te
ſtes pōt īnoua/
ri. h. d. Et ē ca/
ſus nō. Jn p̄ma
ꝑte ponit̄ ꝓceſ/
ſus narratio. in
ſcōa diffinitio.
ibi. nos ꝟo. Po/
teſt etiam tertio
ſūmari: ⁊ ſic vt ī
rubro. Et nō eſt
alibi caſus ita
clarus. Abbas.
d Lucij: qō
poſtea fuit amiſ
ſum: vt. ī. ſequit̄.
e Onus. idō
em̄ iſti apud ſe/
dem apo. teſtes
ſuos ꝓducere de
bēt: qꝛ ꝑs altera
ſuos etiā ibi ꝓduxit: vt ſic hincinde ſeruet̄ equalitas.
f Fratrū: iſtis nō credit̄ tāq̄ꝫ teſtib⁹: cū iurati non
fuerit: qꝛ inducti nō fuerūt in teſte ſ: ſꝫ q̄a ipſi viderāt
p̄uilegiū credit eis papa tāq̄ꝫ fratrib⁹ ſuis ⁊ honeſtis
viris: ſed nō ꝓbationē: ſed p̄ſūptionē inducūt ⁊ coad/
iuuāt teſtes inductos. g Dioceſani: ⁊ ideo nullū
ius reſeruauit ipſi ep̄o in monaſterio illo exq̄ ꝟba ple/
ne exemptiōis ꝯtinebant̄ in p̄uilegio illo: vt. ſ. patet.
⁊ arg. ſ. eo. recepim⁹. h Ligatū: cū nō eēt iudex
ſu⁹. ſ. de ꝯſue. ad noſtrā. ⁊. ij. q. j. in p̄mis. ⁊ ſic ip̄o fa/
cto denūciauit ip̄m nō ligatū: ⁊ ſic ſnia a nō ſuo iudi/
ce lata ſeruari nō debet. ſ. de iudi. at ſi clerici. arg. ꝯ.
ī. de ſen. exco. cū
deſideres. §. j. et
c. vlti. ⁊. c. ſi ali/
q̄n. vbi de hoc.
i Sine rep̄/
heſiōe. h̄ eſt nō.
dignū. ꝙ ſi aliq̄s
vult ꝓbare amiſ
ſionē inſtrumen
ti oportet ꝙ plu
ra probet: vide/
licet tenorē īſtru
mēti. ⁊ preterea
ꝙ ſit ſine aliquo
quo vitio poſſet
argui falſitatis:
vt h̄ patet. ⁊ ar.
C. de fi. inſtru. l.
vlti. Sꝫ nunq̄d
legat⁹ p̄t ꝓbare
pari rōne amiſ/
ſionē inſtrumen
ti ſue legatiōis?
Dico ꝙ nō. ſ. ō
offi. dele. cū ī iu/
re. arg. C. ō mā.
p̄n. l. vna. qꝛ nō
eſt aliquis ibi ſu
perior corā q̄ fi/
eret ꝓbatio: al's
tamē ſi honeſt⁹
⁊ notus eſſet: po
teſt ⁊ debꝫ ei cre
di. ar. xcviij. diſ.
nobiliſſim⁹. Jtē
q̄nq̄ꝫ ſufficit ꝓ/
bare tm̄ amiſſio
nem inſtrumēti:
licet alia ꝓbent̄.
C. de ꝓba. ſi de
poſſeſſiōe. ſed h̄
eſt in odiū illi⁹ q̄
fuit inſtr̄m fura/
tus: al's nō ſuffi/
cit ꝓbare ſolam
amiſſionē: vt hic
ꝑꝫ. C. de teſti. te
ſtiū. in fi. Jtē ſi
inſtrumētū fuit
exhibitū in iudi
ciū. ⁊ ei fides eſt
īpoſita. ſi poſtea
ꝑdat̄ adhuc pōt
aduerſari⁹ īſtru
mētū reprobare
p̄ſtito iuramēto tñ ꝙ malicioſe h̄ nō opponat. C. de fi/
de inſtru. l. vl. Si q̄ras q̄liter ꝓbat̄ ꝑditio inſtrumēti?
Dic ꝙ ꝑ iuramētū illius q̄ ꝑdidit: arg. p̄di. l. ꝓxi. ſic et
amiſſio aliaꝝ rerū ꝓbat̄ ꝑ ſacramētū. C. vñ vi. ſi q̄n. ⁊
ſ. qō me. cau. c. vlti. ⁊. ij. q. j. in p̄mis. hac eadem rōne
videt̄: ꝙ ſi impetraſti lr̄as ad delegatos ⁊ eas amiſe/
ris. ſi ꝓbas amiſſionē: ⁊ tenorē lr̄aꝝ. ꝙ fuerit ſine aliq̄

falſitate ⁊ ſine vitio ſuſpitionis ꝑ legitimos teſtes qui diſcreti eſſent cognoſcere lr̃as. de vitio falſitat̄ poſſet dici ꝙ poſtea poſſunt ꝓcedere: arg. hu⁹ decre. Bern̄.

E X parte. ℂ Primo pōit appellatiū cōqueſtio: ꝓuilegiȷ̄ ꝓductio: ⁊ de ipſius innouatione deciſa petitio. In ſecūda ibi: nos aūt. ipſius innouatio ⁊ ꝯſtatio. Ab.

ſtātiā epi. h ℂ Diffinitiuā: h̄ iō dicit: q2 iā ꝓceſſū fue rat in cā ad plenū ꝑ iudices a qb⁹ fuit appellatu3: al's hec nō haberet locū. i ℂ Et monacho: nō ꝙ cā dele gat̄ monacho. ſ. ď fo. cōpe. ꝯqſt⁹. qꝺ ē ve2 exꝑſſo noīe monachat⁹: ꝗ tacito nō valeret: q2 ꝑ ſurreptionē eēnt obtēte: qm̄ monachi a ſtrepitu cārū remoti eſſe dn̄t. ſ. ď ſyndi. c vno. vn̄ oꝑʒet ꝙ i lr̄is fiat mētio ď monachatu. ſ. ď pſcꝑ. cu3 ordines. ⁊. ſ. de ꝯfir. vti. porrecta. ſilr̄ nec ꝓcurator eē pōt: etiā ꝑ vtilitate monaſteriȷ̄ ſine inia abbat̄. xvj. q. j. mōachi. ⁊. c. ď pn̄tiū. abbas tn̄ pōt eē ꝓcurator. ſ. ď cenſi. ſopite. ⁊. ſ. de trāſac. ꝯtigit. hodie nō cōmittit̄ cā a papa vel ab ei⁹ legat̄: niſi ꝑſonis in dignitate ꝯſtitut̄ vl̄ canonicis in cathedralib⁹ eccl'iȷ̄s vl̄ aliȷ̄s collegiȷ̄s venerabilib⁹: vt in decre. Inn. iiȷ̄. i ꝯci. lugdun̄. pn̄ti decreto ď reſcꝑ. nec dn̄t cōmitti: niſi in ciuitatib⁹ vl̄ alibi vbi poſſit hr̄i copia ꝑitorū: vt ibi ď2. k ℂ Quib⁹. S3 cū appellatū fuerit ab iſtis iudicib⁹ quō debēt ſe ampli⁹ intromittere. Dic ꝙ h̄ fuit ď volūtate ꝑtiū: al's nō cōpellerēt̄: et poterūt canonici appellatiōi renūciare ſic. ſ. de excep. ſi gnificauerūt: et q2 papa h̄ mandat: ⁊ q2 nō fuerunt ꝓſecuti appellationē: ꝑinde ē ac ſi nō appellaſſent.

a ℂ Nulla mētio. vnde videt̄ ꝙ littere nō valebant. ſ. de reſcrip. cū ordinē.
b ℂ Non erat ignar⁹. vn̄ nō videbāt̄ valere lr̄e cū ex certa ſcientia ꝓitas ſit ſupꝑeſſa: ⁊ talis ꝗ expreſſa litteras nō habuiſſet. ſ. de reſcrip. ſuper litteris. Vin.
c ℂ Specialit̄ pertinere: ⁊ ita ſentētie nō tenuerunt. tū q2 poſt appellationē. tū quia ſpecialit̄ ſedi apo. ſubiecte ſunt: ſic. ſ. c. xx. ſic. ſ. de religio. do. cū dilectus. vnde papa omittit alias ſententias tanꝙ nullas: vt. ſ. c. xxi.
d ℂ Innouādū ſi ꝯtradictū fuiſſet tali innouationi. papa nō ſtatim innouaſſet. ſ. c. xxi.
e ℂ Sed antiquu3 ius. Nota ergo ꝙ per innouationē nihil iuris acquirit̄: ſed antiquū reſeruatur: argu. xiȷ̄. di. preceptis. ⁊. ſ. ď cōfir. vti. vel inuti. dilecta. et. ſ. ro. q2 intētiōis.

E X parte abbatiſſe ac ſororū Iotren̄. eccl'ie extitit intimatum. ꝙ Melden̄. ep̄us cōmiſſionis occaſione cuiuſdā: per lr̄as ad iudices a delegatos obtētē: in ꝗ nulla mētio habebat̄ ď ipa2 ꝓuilegiȷ̄s: ꝗ illas ⁊ earum eccl'ias clerū ⁊ ꝓplm̄ Iotren̄. ad apo. ſe. nullo mediāte ſpectare de b clarāt: qꝛ̄ū ipē n̄ erat ignar⁹: eas īcepit grauit̄ moleſtare: obedientiā ab ip̄is ac clero: ⁊ ꝓplo Iotren̄. ſbiectionē oīmodā req̄rēdo: ⁊. ſ̄. Ve2 cu3 iudices ipas valde grauarēt ad apo. bn̄ficiū cōuolarūt: ⁊ ſ̄. Sed iudices apo. nō deferētes nec fragilitati ſexus cōpatiētes earū: in abbatiſſam excōicatiōis: ⁊ in cleru3 ⁊ in ꝓplm̄ Iotren̄. int̄dicti ſn̄ias ꝓtulerūt. Sane cum iam nūciȷ̄ Iotren̄. eccleſie predicta ⁊ alia in noſtra preſentia retuliſſent: priuilegiū nobis apoſtolicum oſtenderūt: per qꝺ eccl'iam Iotren̄. cōſtabat ad c ro. eccl'iam ſpecialit̄ ꝑtinere. ℂ Nos aūt eoſdē nūcios ꝓpter appel. ꝑdictā diuti⁹ detinētes: q2 tandē nullus apparuit idone⁹ reſpōſalis: ꝗ partem defenſaret aduerſa3: priuilegiū apo. ſe. eccl'ie Iotren̄ d ꝯceſſum duxim⁹ innouādū: ita tn̄ vt ꝑ innouationē ip̄i⁹: eidē eccl'ie non plus iuris ac creſcat: ꝙ̄ ꝑ ꝓuilegia ꝑdeceſſorū noſtroru3 obtinuit. cum e per h̄ non nouū ei ꝯcedere: ſ3 antiquū ius ꝯſuare velim⁹. I dem Columbrien̄. epo.

Eccleſia vtens duplici priuilegio exemptiōis: licet ſuccumbat ex vno: pōt nihilominus ex alio ſe iuuare ⁊ obtinere. nec tenetur exempt⁹ promittere obedientiam dioceſano. vigore tamē exemptionis non pōt ſine licētia dioceſani eccleſiam conſtruere in loco non exempto. ⁊ ſi exemptus de facto in loco non exempto conſtruit eccleſia3: cedit iuri epiſcopi. C. XIIII

Q Uam olim ꝓpter queſtiones quas aduſus priorem ⁊ canonicos monaſteriȷ̄ ſancte cruc̄ habebas: pro quibus ad audientiam no f ſtram fuerat appellatu3: moram feceris longiorem: quia pro parte altera nullus cōparuit rn̄ſalis: eiſdē certū ter g minū duximus prefigendū: in quo venirent vel mitterēt ſuper priuilegiȷ̄s omnibus ⁊ libertatibus: que a ro. pōti. vel ab. M. quōdam Columbrien̄. epiſcopo ſe habere dicebant: ⁊ ſup aliȷ̄s q̄ſtionib⁹ aduerſus eos a Colūbrien̄. h eccleſia intētatis: diffinitiuā ſentētiā recepturi: ⁊. ſ̄. Interim aute3 vtriꝗ parti liceret coram dilectis filiȷ̄s tuis: de alcobacia: ⁊ de ſerra abbati i bus: ⁊. F. monacho alcoba k cie quib⁹ cauſa prius fuerat delegata: ꝓponere ac probare ſi quid aliud proponen l dum duceret ac probandu3: ⁊. ſ̄. ℂ Iudices autem ſufficienter actum eſſe de cauſa credentes monaſterium ſan m cte crucis in expēſis quas ꝑ quadriēniu3 occaſiōe huius

Q Uam olī. ℂ Habet multa dicta. ſed quo ad titulum. h. d. vt in rubro. Prima ꝑs narrat factū. Scd̄a ponit diffinitionē. ibi: iudices. Tertia petitionē monaſteriȷ̄ cōtra ſentētiā. ibi: tandē. Quarta ponit ſentētiam pape: ⁊ primo interlocutoriā. ſcd̄o diffinitiuam. ibi: diſtinguētes. Abbas. f ℂ Appellatū: ex parte canonicorū. g ℂ Prefigēdū: ad. in

l ℂ Ac ꝓbādū: et h̄ additū erat in litteris: vt ſi de ꝑtiū ꝓcederet volūtate diffinitiuā ſn̄iam ꝓmulgarēt: vt ꝓbāt ſequētia. m ℂ In expēſis: quia ꝑs monaſteriȷ̄ nō fuit ꝓſecuta appellationē. vn̄ debuit condēnari in expēſis. ſ. de appel. ſepe. ⁊. c. reꝑhenſibilis. de hac materia dicit̄. de do

a modi negocij iuraueras te fe
ciſſe dānarunt: infirmantes
ſua ſnīa libertatē. quaꝫ dictꝰ
M. Colūbrieñ. epūs cōtule/
rat monaſterio ſancte cruc̄:
canonicorū aſſenſu ꝑ portari
b um regis extorto. Preterea
qꝛ idē. M. ꝓdeceſſor tuꝰ: fue/
rat canonicꝰ regular̄: ⁊ duo
milia Morabatinoꝝ q̄ acq̄ſi
erat: in epm iā ꝓmotꝰ mona
ſterio dederat memorato. ip/
c ſum ad reſtōnē eorū: iudices
condēnarunt. Inſuꝑ eccl'ias
oēs quas monaſteriū preter
epi Colūbrieñ. aſſenſū ꝓpria
auc̄te fundarat (qꝛ ꝑs ſancte
crucis nec ꝓſcriptiōe: nec de/
fenſiōe alia: nec ꝓbatiōibus
ꝯ ſe factis obſtiterat) iudica
rūt in ius Colūbrieñ. eccl'ie:
d cum fructibus medij tꝑis re
uocari: ⁊c. ¶ Tandem pro/
curator monaſterij: propoſu/
e it ſententiaꝫ non valere: nec
tenere. Quod ſi al's etiā ſen
tentia memorata teneret: q̄a
tñ monaſteriuꝫ fuit indefen/
ſum: nec exhibita fuerāt co/
ram eis: ꝓuilegia libertatis
f (ne delictū ꝑſone in dānū ec
cl'ie redūdaret) debebat ad
exhibitionē ꝓuilegioꝝ ſuoꝝ
admitti: qđ ſibi ꝯcedi de ſoli
ta benignitate ſedis apo. po
ſtulauit. Nos igr̄ attēdētes:
ꝙ eadeꝫ ꝓuilegia: nō ſolūmō
ꝓ libertate monaſterij facie/
bāt: ſ; exꝓmebāt ius nr̄m: et
eccle. ro. iuſticiā tuebant̄: ne
ī nos mōaſterij leſio redūda
ret: ad ꝓuilegia exhibēda ꝑ/
g tē eiꝰ: de grā duximꝰ admitē/
dā: ⁊c. ¶ Vi ſtiguētes itaq3
int̄ libtate: ꝑ ꝓdictū epm ec/
cl'ie ipſi ꝯceſſā: ⁊ libtatē quā
ei lōge añ tꝑs ipiꝰ epi apo. ſe.
indulſit. qꝛ nob̄ ꝯſtitit extor/
tum fuiſſe in epi cōceſſiōe ca/
nonicorū aſſenſuꝫ: ⁊ ꝯceſſio/
nis paginā in aliq̄t lineis ha
h i buiſſe raſuras: ⁊ ſubſcꝑtiōes
ſingulas fuiſſe ſingul' ſubſcri
bētiū manibꝰ adnotatas: ſcri
ptū aūt qđ nob̄ exhibitū fue
rat: nec raſura ꝓtendere: nec
eē varijs ſb̄ſcꝑtionū manibꝰ
variatū: ſ; ad ꝓmo vltimū ea
dem manu ꝯſcriptū: liberta/
tem ab ipo epo ꝯceſſaꝫ ꝑ ex/
k torſionē irritā decernimꝰ: et
inanē: ſuꝑ h̄ ſnīam delegato/
rū iudicū ꝯfirmātes. Quia
x̄o euident̄ agnouimꝰ ex pri
uilegijs: añdictos ꝓdeceſſo/
res nros: eccl'ie ſancte cruc̄
libertat̄ ꝓuilegiū indulſiſſe:
⁊ ꝙ ea ī poſſeſſiōe tādiu fue/
rat libtat̄: ꝙ alijs etiā ceſſā/
tibꝰ: ꝓſcꝓſiſſet libertatē: ei a
l ꝓdeceſ. nr̄is indultam auc̄te
apo. ꝯfirmamꝰ: tibi ſuꝑ h̄ ſi/
lētiū iponētes. Suꝑ h̄ aūt in
m nullo ſnīe delegatoꝝ iudicū
derogamꝰ: cū ipſi de hac nō
cognouerint libertate: et. c̄.
Cūq3 libertatē a ꝓdeceſſori/
nr̄is indultam: monaſterio
n confirmamus: ad ius profeſ
ſionis: quod eſt cōtrariū li/

lo. finem certa quantitate expreſſa: ⁊ taxatiōe ꝓmiſſa. a ¶ Iuraueras: ꝓbatio iſta expenſarū per iuramentum ſolum fit: vt hic patet. ⁊ C. de iudi. ſancimus. taxatione premiſſa: vt eadeꝫ. l. ⁊. iij. q. ij. offerat̄. ⁊. ſ. de ꝓcura. conſtitutis. ⁊. ſ. qđ me. cau. c. vlt. b ¶ Extorto: conſenſus ſeu confeſſio per metū extorta nō valet. xv. q. vj. c. j. ⁊. ij. ⁊. C. đ his que vi me. cau. fiunt. l. fij. ⁊. ſ. eo. ti. platū. ⁊. xxxj. q. ij. lotharíꝰ. b. c ¶ Reſtitutionem: qꝛ quicq̄d poſt ſuā cōſecrationē acquiſiuit epiſcopatui acq̄ſiuit: q̄re donare illa non potuit: qꝛ qui nihil habet nihi donare pōt. xiij. q. j. ſtatutū. liiij. di. abbati. ⁊. ſ. đ iurepa. ꝙ autē in fi. d ¶ Reuocari. Nō ꝙ eccl'ia ſine auctoritate epiſcopi edificari nō debet: etiā ſi ſit aliq̄s exemptus. de cōſe. di. j. nemo. ⁊. j. q. ij. placuit. ⁊ i auc̄. de eccle. tit. §. ſi q̄s autē. coll'. ix. qđ ſi fecerit epiſcopus eccleſiam ad ſuū dominiū reuocabit: vt hic patꝫ. niſi abbas illam preſcripſiſſet: vt. ſ. dicit. ⁊ xvj. q. ij. apl'icos. e ¶ Non tenere: forte dicebat ſententiā latam contra abſenteꝫ nō contumaceꝫ: vnde nulla erat: iij. q. ix. omnia. ⁊ ff. de re iudi. contra pupilluꝫ. ſed hoc nō erat veꝝ vt hic patet per finem. vbi cōfirmatur ſententia pro parte. f ¶ In damnū eccl'ie. xvj. q. vj. ſi epiſcopū. ⁊. ff. qñ ex fac. tuto. l. ob dolū vel culpā. g ¶ De grā duximꝰ. Et ſic beneficio reſtitutionis admiſſum fuit monaſteriū ad exhibenda priuilegia q̄ omiſerat. ſ. de in inte. reſti. auditis. ⁊ alijs pluribus capitulis: ſed in iure cōi nō admitteret̄ ꝓtextu illorū inſtrumētoꝝ. ⁊ ſibi imputet ꝙ omiſit illa. ſ. de re iudi. inter monaſteriū. ⁊. c. ſuborta. tñ ī cauſa appellationis bñ audiret̄ de iure cōi ad exhibitionem priuilegioꝝ. qꝛ tūc pñt induci noua inſtrumēta: ⁊ noua exceptio opponi. ſ. de fi. inſtru. cū Io. ⁊. C. ſen. reſci. nō poſ. l. ij. ⁊. C. de tempo. appel. ꝑ hāc. ⁊ h̄ nō fuit appellatū a ſentētia: qꝛ ſi appellatū fuiſſet: non fuiſſet admiſſum monaſteriū hac via. q̄ꝫdiu eñ cōpetit ordinariū auxiliū nō dat̄ extraordinariū. ff. đ mino. in cauſe. ij. in ꝓn. h ¶ Raſuras: i loco ſuſpecto: al's nō obeēt ſ. de fi. inſtru. ex lr̄is. ſ. đ religio. do. cum venerabilis. i ¶ Subſcriptiones: ex h̄ nō deberet eſſe ſuſpectū: qꝛ q̄t ſūt ſb̄ſcriptiones ſubſcribētiū tot diuerſitates ſcꝑturarū debēt eē. et diſſiſitudo dꝫ eē vt patet ipſo facto ꝑ ſubſcriptiones. vix eñ poſſent eē ſil'es. Qꝛ ſinguli ſubſcribere debeāt: ꝓbat̄. C. q̄ teſta. facere poſ. hac ꝯſultiſſima. ſꝫ reprobatum fuit h̄ iſtrumētū ex eo ꝙ habebat raſuras ī loco ſuſpecto. et ꝙ falſū videbat̄ qꝛ ſcriptū aliud fuit exhibitū qđ fuit eadeꝫ manu ꝯfectū ⁊ ꝯſcꝑtū. ⁊ iō non fuit illi inſtr̄o habita fides: ſic. ſ. de exceꝑ. cū venerabilis. k ¶ Irritam ⁊ inanē: ex h̄ patet: ꝙ licet ſententia ꝑ falſa inſtrumēta lata nulla ē. interim tamen q̄ꝫdiu nō cōſtet: de hoc habent̄ aliqua. ſ. đ fide inſtru. accepimus. vbi đ h̄. l ¶ Preſcripſiſſet: ſi allegaſſet preſcriptionem nomine romane eccleſie. ſ. de preſcripti. cum ex officij. m ¶ Cum ipſi de hac. ſed tantum de libertate ab epiſcopo conceſſa que non valuit: ⁊ ita patet ꝙ licet ſententia iudicis retractetur. non eſt preſumenduꝫ ꝓpterea contra ipſum. ꝙ aliquid fecerit fraudulenter niſi in cōtrariuꝫ ꝓbaret̄. ij. q. vj. hoc etiaꝫ placuit. n ¶ Ad ius profeſſionis. id eſt ad ius obedientie vel fidelitatis quod eſt contrarium libertati. ſ. de ſymo. ne dei.

a ¶ In ceteris.ſ.quo ad expenſas τ in reſtitutione marabanitoꝝ:τ in reſtitutione eccliaꝝ.τ ſic ſentẽtia p parte tenet.τ pro parte reuocat̃:ſic.ſ.de teſti.Rai/nutius.τ.c.Rainaldus.

Accedentibus.¶ Primo ponit̃ partiũ cõparitio τ actoꝝ narratio.ſecũdo iudicũ datio ſeu cauſe cõmiſſio. ibi: diſcretioni. Ab. b ¶ Per xl.an.τ ſic patet ꝙ ꝯtra puilegiũ pſcribit̃:arg.ȝ. xxv.q.ij.c.j.τ.ij. vbi dicit̃:ꝙ puilegia eccleſaꝝ et monaſterioꝝ cũctis tẽporib⁹ inuiolata pmaneant:ſed illud loquit̃ de alio puilegio:qđ potius ptinet ad libertatẽ:τ imunitatem eccliaruꝫ de generalib⁹ ſtatutis:qbus ecclia regit̃.τ illa intẽperata ſp erunt. Itẽ videt̃ ꝙ vnico actu pdat̃ puilegiũ.C.de pac. inter emp.τ vẽ. l.commiſſorie.τ C.de iure do.im l.ij.de h plene dictum eſt.ſ.de cõſti.cum acceſſiſſent. Preterea: ad hoc vt pdat̃ priuilegiũ ſufficit ꝙ p.xxx.an. nõ ſit vſus puilegio.ſ.e.ſi de terra.τ hic dicit de quadragita.Ad hoc dixerũt quidaꝫ ꝙ etiã vnico actu perdit̃ hoc priuilegium:ſed reſpõdet̃ de quadraginta:τ ibi de triginta.q2 ſic ð facto accidit:ſil̃e.ff.de peti.here.itẽ veniũt.§.aptãda.τ hoc pbare voluerũt.vnde audiẽdi erãt.ſ.ð reſti.ſpo. c.j.τ.ff.de pba.circa eum.τ ſic vnico actu perdit̃ priuilegiuꝫ.τ reddit res ad ius cõe.ſil̃e.ff.de pac.ſi vn⁹. §.ꝙ ſi non totũ.τ.ff.de adimẽ.lega.l.iiij.que cõtinuatur pcedenti.τ.xxxv.di.ab exordio.Ad hanc ſolutionem cõſueuit diſtingui priuilegiũ.aut datur ad agendum aut excipiendũ τc̃.quere hanc diſtinctionẽ de cõſtitu.cum acceſſiſſent.ſed hoc nõ credo:ꝙ hoc puilegium vnico actu tollat̃:argu.ad hoc.C.de excuſa.tuto. volũtarie.τ.C.de epiſ.τ cle.auc̃.preſbyteros.τ credo ſtandũ huic decretali.τ valebit priuilegium iſtud:niſi pbet̃ ꝙ quadraginta annis nõ ſunt vſi priuilegio ſoluendo decimas quiete.argu.opti.ſ.de pſcrip.cum nobis.τ ita pdit̃ puilegiũ eodẽ tpe quo τ pſcribit̃ ȝ ius cõe.vnde cõtinue debẽt iſti pbare pceptiõnẽ decimaꝝ quolibet anno:vt dicit lr̃a.vnde iſti ſi vellẽt pbare interruptionẽ.τ poſſent:admitterent̃ vel per retẽtioneꝫ decimarũ.vel etiã p lit.conteſta.factã.τ hoc indicant verba illa continue perceperint ſine lite.τ ita quod dicitur.ſ.eo.ſi de terra de.xx.an. non tenet:vt.ſ. de preſcript.ad ad audientiã.et c.illud.

c ¶ Renunciaſſe.tacite.ſ.eo.ſi de terra.vbi ð hoc.ſ.de his q̃ fiunt a ma.par. ca.ex ore.ſ.de offi.delega.gratuꝫ.Sꝫ nunqđ talis renunciatio poſſet ei obijci ab alijs quib decimas non ſoluunt:argu.ꝙ ſic ſ.de cõſti.cũ acceſſiſſent.ſ.de p ben.pro illoꝝ. ſed hoc non credo ꝙ pꝑter hoc pdãt puilegiũ q̃ ad alios:ſed de puilegio tm̃ detrahit.ſ.e.ſi de terra.

¶ Um ca. ¶ Ratiõe vni⁹ bñficij đ ille ſbiect⁹ q̃ rõne alteri⁹ ẽ exẽpt⁹. h.d.Vt aliter τ meli⁹ vt i rubro Et eſt tex.nõ.τ multũ allegabit̃ In pma pte ponit̃ q̃rela.i ſcda puiſio.ibi: quocirca.Abbas.

d. ¶ Inq̃ꝫtũ exempti:qđ colligit ex forma ipſius puilegij.ſ.e.porro.τ.c.recepim⁹.ex hac decre.ſoluit̃ qđ de abbate q̃ acq̃ſiuit puilegiũ:ꝙ monaſteriũ ſuum eſſet exemptũ cũ oib capellis.tpe ſuccedẽte acq̃ſiuit capellas quas cõtendit eodẽ puilegio retinere:epo loci ꝯtradicẽte.Et eſt diſtinguẽdũ p hanc decre.vtrũ acq̃rat nouas capellas poꝛib acceſſorias an q̃ habeãt ſe principalit̃ ab illis oĩno ſegregate.in primo caſu pticipant eodẽ priuilegio.in ſecũdo caſu non:argu.ff.de li.leg.l.vlt.§.gaio.ff.de lega.iij.vxori.j.rñ.τ.l.cũ qđ. in fi.Arg.cõtra.ff.de ver.ob.cũ ſtipulamur.huic decre.ȝ videt̃.xvj.q.j.frater noſter.τ.xij.q.ij.cognouimus.q2 vna τ eadẽ res non debet duplici iure cenſeri. τ.ſ.de deci.cum in tua.ſic em̃ videtur ꝙ iſti ſint partim liberi partim ſerui.quod eſt contra illud.ff.de ſta. li.ſi duobus.Sed nõ obſtãt:q2 quantũ ad capellã iſtã ſunt liberi ab epo:τ in his que ſpectãt ad ipam.in his

Accedentibus ...bertati:monaſteriũ decernimus nõ teneri:nõ derogãtes iudicib⁹ delegatis:qbus libertatꝫ puilegia nõ fuerãt pſentata.in ceteris aũt latã a pdictis iudicib⁹ ſentẽtiã pro Colũbꝛieñ.ecclia:ꝯfirmam⁹

Idem epiſcopo τ magiſtro H.Lemoniceñ.

Contra puilegia eccleſie minoꝛi ſpatio.xl.annoꝛum non preſcribitur.h.d.ſcd̃m verum intellectum.Ca.XV

Accedẽtibus ad pñtiaꝫ nr̃am:abbatꝫ τ cõuẽt⁹ Maugiaceñ.ex vna pte:τ tẽplarioꝛũ de Toceñ.ex altera pcuratoꝛib⁹:pcuratoꝛ monachoꝛũ ꝓpoſuit:ꝙ cũ decimas terraꝝ de Sarcole:diu quiete poſſederĩt:añꝙ ad tẽplarioꝝ dñium pueniſſent:τ poſtꝙ tẽplarij terras acquiſiere pdictas:decimas earũdẽ p.xl.an.τ ampli⁹ pacifice poſſediſſent.nũc eis ipa ſubtrahere non verentur:et.j. ¶ Di.v.mãdam⁹ q̃ten⁹ ſi abbas τ mõachi ſufficient̃ oſtẽderĩt:ꝙ a tẽplarijs decimas de terris pdictis per.xl.an. continue pceperint:ſine lite vos ad pſtationẽ ipaꝝ tẽplarios cõpellatꝫ.Cuꝫ em̃ tanto tpe ꝯtra indulta puilegia de c cimas ſoluerint:eis renunciaſſe tacite pſumũt̃.Qđ ſi in pbatione defecerint:ab ipoꝛuꝫ impetitiõe tẽplarios abſoluatis:ipis ſup hoc ſilẽtiũ ppetuũ imponẽtes.

Idem epo Lingoñ. Exemptus rõne certe rei vel certi loci.nõ cẽſet̃ exẽpt⁹ reſpectu alterius loci vl̃ rei.Ca.XVI.

Quum capella ducꝫ Burgũdie:gaudere dicatur hmõi puilegio:ꝙ nullus archieps vel eps in pſonas canonicoꝛũ eiuſdẽ capelle:ſuſpẽſiõis:vel excõicatiõis aut int̃dicti ſñias audeat pmulgare:q̃dã capelle ſupradicte canonici:q̃ pꝛochiales eccleſias a te tenẽt:occaſiõe puilegij ꝑlibati:in his etiã q̃rũ iuriſditio ad te ptinet:ita ſe dicũt exẽptos:vt q̃ꝫtũcũꝙ grauit̃ interdũ excedãt:tue coꝛrectiõi recuſant:τ ſñie ſubiacere. ¶ Quocirca mãdam⁹ d q̃ten⁹ inq̃ꝫtũ exẽpti ſũt:eiuſdeꝫ rõne capelle:aplicis puilegij deferas reuerent̃:ſed in quãtũ rõne pꝛochialiũ eccliaruꝫ vel al's:iuriſditionẽ tuã reſpicere dinoſcũt̃:officij tui debitũ in eoſdem libere pſequarꝫ.Idẽꝫ abbati τ fratribus Euaſiñ cenobij.

in quibus ſubſunt epiſcopo non ſunt exempti. ⁊ diuer ſo iure cenſent quo ad diuerſa non ad idē: ſicut poteſt habere quis plura domicilia. ṡ. de fo. compe . ex parte ⁊ quo ad vnum forū poteſt cenſeri vno iure: ⁊ quo ad aliud alio: ⁊ ſic tenet vtriq̄ȝ. ⁊ eſt ſimile. ṡ. de maio . et obe. ꝑ tuas . ⁊ ĩ. c. xx. ĩ fi. ⁊ ſic exemptus ſeu p̄uilegiatus pōt iudicari ab epiſcopo loci. ſed nō in his in quibus exemptus vel p̄uilegiatus eſt . niſi ꝑut dicit̄ . ṡ. eo. tuaꝝ. in fine.

Ex ore ſe. ¶ Abbas monaſterij exempti ꝓ membris nō exemptis ad ſynodum ep̄alez accedere et epiſcopo parere tenetur . h. d. Vel aliter et melius vt in rubro. Primo p̄mittit exordium. Secundo narrat factum ⁊ partium allegationes. ibi: Cum igit̄. Tertio diffinit. ibi: Nos igitur. Abbas.

a ¶ Rectiſſima. cuȝ ius faciat quo ad om̄es qui ſimiliter iudicare tenent̄. ṡ de re iudi. in cauſis. ⁊ ibo cū multa ꝓuidentia: et deliberatione eſt ꝓmulganda. xx. xv. q. ix. apoſtolice. ⁊ c. ſententiā in fi. b ¶ Nulli parcat. vbi ſcādalum nō timet̄ al's detrahere debet ſeueritati . l. di. vt conſtituéretur. ⁊ xliiij. di. cōmeſſationeſ. ⁊ xxiij. q. iiij. non pōt. ⁊ ṡ. de no. ope. nunci. cū ex iniuncto.

c ¶ Quod ſuuȝ eſt. ſic. ṡ. in conſtit̄. Gregorij. in p̄n. libri huius. ⁊ inſti. de iuſti. ⁊ iu. in p̄n. ⁊ ſūmū bonū eſt in reb⁹ iuſticiam colere. xij. q. ij. cum deuotiſſimam. d ¶ Ad ſynodū epiſcopalē. cuȝ iuſta cauſa

Per exemptionē ↄceſſā monaſterio: capelle ſibi ſubiecte n̄ cēſent̄ exēpte. Ca. XVII

Ex ore ſedētis ĩ throno ꝓcedit gladi⁹ bis acu a tus: q̄m ex ore ro. pō. rectiſſima debet exire ſn̄ia. q̄ ↄ̄ iuſti b ciam nulli parcat: ſȝ reddat c vnicuiq̄ȝ qd̄ ſuū ē. ¶ Cū igitur int̄ vos ⁊ vigorien. ep̄m ſup monaſterij vr̄i ſubiectōe ac libertate ↄtrouerſia x̄teret̄: mōaſterij vr̄i ꝓpoſuit ꝓcurator: ꝙ idē mōaſteriū ab ip̄a ſui fundatiōe: libeꝝ extitit ⁊ exemptū: ⁊ ad h̄ ꝓbādū p̄uilegia p̄deceſſoꝝ nroꝝ indu cēs: vnū ↄſtātini: ⁊ alteꝝ alexādri. necnō indulgētias cle. ⁊ cel. q̄ꝝ vſū ↄtinū a longis retro tp̄ib⁹ ꝑ depoſitiōes teſtiū oſtēdere nitebāt̄: ⁊. ĩ. Porro in p̄uilegio cōſtant. quoddaȝ ↄtineri ꝓſpicit̄: ꝑ qd̄ idē cenobiū videt̄ ad iuriſditionē ep̄i ꝑtinere. videlicet ꝙ abbas eiuſdē p̄mū locū poſt vigorien. p̄ſulē ſemꝑ obtineat. vn̄ cuȝ locum ip̄m obtinere nō poſſit ĩ generali ↄci. neq̄ȝ ĩ ꝓuinciali: q̄m abſonū eſſet: vt abbas primus poſt illū ſup illos ep̄os reſideret. relinquit̄ ꝗ ꝙ locū illū in ep̄ali ſynodo ītelligat̄ d h̄re: q̄re tenet̄ ad ſynodum ep̄alez accedere. ac ꝑ h̄ ip̄ius e ſtatuta recipe ac ſeruare. in p̄uilegioe x̄o alexādri pape quoddaȝ aliud ↄtinet̄. ꝑ qd̄ dioceſan⁹ ep̄s in eodē cenobio iuriſditionē ſuā: ⁊ ſi non in oībus: in q̄buſdā tn̄ retinuiſſe videt̄: cū in illo dicat̄ ꝙ vigorien. ep̄i ab eiuſdē loci fratrib⁹ aliquid iniuſte nō exigāt: ſed his tm̄ ↄtēti ꝑmaneāt: q̄ p̄deceſſores eoꝝ ante f ceſſorib⁹ ſuis ↄſtat rationabiliter impēdiſſe. vn̄ ↄſtat ꝙ abbates: ep̄is aliqua d̄ ſuis exhibere tenerent̄. ¶ Nos igitur his ⁊ alijs diligenter auditis: cum a neutra ꝑte ſit g ꝓbata p̄ſcriptio: ſententialiter diffinimus: ꝙ euaſen. cenobiū: liberum eſt in capite: tanq̄ȝ ab epiſcopali iuriſditione ꝓrſus exemptum: ⁊ ſoli ro. eccle. ſubiectuȝ: tutela tn̄ ip̄ius cantur̄. archiepiſcopo reſeruata. in membris auteȝ h que non ꝓbantur exempta: dioc̄. epiſcopo ipſuȝ ſubiacere decernim⁹: ꝓpter qd̄ abbas ad ſynodum eius debet accedere: primūq̄ȝ locuȝ poſt vigorien. epiſcopum obtinere: pro ipſis quoq̄ȝ membris non exemptis: idem abbas i tenet̄ vigorien. epiſcopo exhibere reuerentiā: obſequiū ⁊ honorem. quib⁹ vigorien. epiſcopus ſibi cōpetēter exhibitis: debet manere ↄtēt⁹. Idem auſonen. epiſcopo.

Receptus ſub protectiōe pape per hoc non cenſet̄ exemptus. Caplm. XVIII

Ex parte tua fuit q̄ſituȝ vtruȝ clerici ⁊ laici: qui litteras ꝓtectionis oſtēdunt: in quib⁹ ꝑſone ſue: expreſſo nomine: cum omnib⁹ rebus ſb̄ apoſtolica ꝓtectiōe conſiſte k re declarantur: a iuriſditiōe epiſcopi dioceſani ſint exempti? ¶ Nos autē. T. R. ꝙ ꝑ litteras huiuſmodi: ab epiſcoporum ſuoꝝ poteſtate mi l nime ſubtrahuntur. Idem eliden. ep̄o. Religioſi quib⁹

extiterit. xviij. di. epiſcopus. ij. e ¶ Recipe ac ſuare. xviij. di. decernim⁹. f ¶ Aliqua de ſuis. ar. ꝙ q̄n hec dictio: q̄. vł hec dictio: ſicuti. ponit̄ ĩ p̄uilegio ꝙ ꝑ h̄ ponit̄ aliquid. al's nihil eēt. ar. ĩ. de ver. ſi. c. abbate. ⁊ ĩ. eo. in his. ⁊ ff. de codi. ⁊ demo. q̄bus dieb⁹ . §. dn̄s. ff. de lega. ĩ. ſi ſeruus. § ſi ſeru⁹. ⁊ . §. qui quinq̄ȝ. ⁊ l. ſi ſit. §. j. et. C. de fal. cau. adiecta. l. ij. ar. cōtra ꝙ potius intelligitur ↄditionaliter. ff. d̄ ↄtrahē. emp. ſi quis fundum. ⁊ l. ſi debitor. in fi. Jo.

g ¶ Preſcriptio in his ſcȝ que ꝑ priuilegium nō erāt exempta in q̄b⁹ obtinet ep̄s vt. ĩ. ſeq̄t. ⁊ ſic ē ar. ꝙ abbas pōt p̄ſcribere ius cōmune ĩ capellis ↄtra ep̄m in his q̄ pōt poſſidere. ṡ. de p̄ſcrip. auditꝫ. h ¶ Que non ꝓbantur. ergo lȝ quis ꝓbet exēptionez capitis nō ideo ꝓbauit exemptionez mēbroꝝ. ar g. ṡ. c. pxi. arg. cōtra quia totum ⁊ ꝑs debet codeȝ iure cenſeri. xij. di. c. j et. ij. et. xij. q. ij. cognouim⁹. ⁊. ij. q. vij. ſi q̄s ep̄s. ⁊ ff. ꝓ derelicto. an ꝑs. i ¶ Tenetur. Et ſic eſt arg. ꝙ aliq̄s pōt eſſe vaſall⁹ multoꝝ. ſicut iſte abbas ſubeſt pape ⁊ ep̄o ꝓ capellis vt. ṡ. ca. px. ff. d̄ ope. lib. l. duoꝝ.

Ex parte k ¶ Declarāt̄. ṡ. eo. recepim⁹. ⁊ ṡ. d̄ maio. ⁊ obe. ꝑ tuas l ¶ Subtrahūtur. ſic ergo talis ꝓtectio inutilis ē. ſicut cōfirmatio ĩ forma cōmuni de q̄ dicit ṡ. de ↄceſ. p̄ben. q̄ȝ diuerſitatē. Ad q̄d ꝗ impetrant̄: q̄ȝ ſolet pl⁹ timeri qd̄ ſpecialiter pollicet̄ q̄ꝫ qd̄ generaliter imperat̄. ṡ.

a papa cōceſſū eſt vt eccl'ias eis ſubiectas poſſint in pro/prios vſus ꝯuertere non au/ctoritate ꝓpria ſʒ a dioceſa/no loci poſſeſſionem illaꝝ ec cleſiaꝝ recipere debēt: niſi in priuilegio aliud exprimatᷣ.

Capitulum. XIX.

Paſtoralis officij: et .ꝫ. Interrogaſti vtrum viri reli gioſi: quibus a ſe. apo. eſt in dultū vt eccleſias ſuas in ꝓ/prios vſus poſſint ꝯuertere decedētibꝰ pſonis: eaꝝ liceat auctoritate ꝓpa poſſeſſionē earundē intrare: vel ꝑ dioc. epm in ipa ſunt potiꝰ inducē di: ❡ Ad qđ rñ. niſi forte in indulgentia ſūmi pontificis a id cōtineatᷣ expſſuʒ: ſuo epo b c incōſulto: in poſſeſſionē ipa/rum: eis non eſt licitū introi d re: quia per indulgentiā hu/iuſmodi: epiſcopali iuri non credimus derogari. Idem. epiſcopo ⁊ capitulo tripol.

Si is ꝓpter cuius delictum poſitum eſt interdictuʒ illud non ſeruat: alij nihilominus ſeruare tenentur: ſecus ſi il le non ſeruat in cuius fauorē latum fuit Caplm. XX.

Petiſti per ſe. apo. edo/ceri: vtrum cum ꝓpter hoſpitalarios vel templari/os ciuitas vr̄a generali ſup/ponitur interdicto: eiſdem non ſeruantibus: vos illud teneamini obſeruare. ❡ Ad quod duximus reſponden/dū: qđ illoꝝ exceſſus: vobis nō pbet licētiā excedēdi. Sʒ ſi pfati hoſpitalarij vel tem/plarij: priuilegioꝝ ſuorum fines exceſſerint: violādo te mere interdictum qđ ꝑ eis fuerat promulgatum: ne vi/e deantur de aliorum fletu ri/dere: vos in penam pſumpti f onis eorum: ❡ diu ipſi viola uerint iterdictum: de noſtra g licentia celebretis. Idem.

Priuilegium conceſſam mo naſterio vt eius monachi ex cōmunicari nō poſſint intel/ligitᷣ de monachis exiſtenti/bus in monaſterio vel in ec/cleſijs ſibi ſubiectiſ vtroqꝫ iu/re. Capitulum. XXI.

Quoniam per confeſſio nem conſtat partis ad uerſe: quod nepheſinus eps ius epiſcopale pcipit ī eccle/ſia ſancti Baſilij đ flage. cre/dimus: ꝙ non obſtante illo capitulo priuilegij qđ mona ſterio eſt indultum: vt nullꝰ h epiſcopꝰ eccleſias vtroqꝫ iu/re illi ſubiectaſ: intᷣdicto ſup ponere: vel monachum ſeu clericum eiuſdeʒ monaſterij i ſynodare vel excōmunicare preſumat: pfatus epiſcopus poſſit interdicere dictā eccle ſiam: ⁊ excōmunicare mona/chū ſeu clericū veſtrū ad eiꝰ regimen deputatum: cum al terutrū đ iure fuerit faciēdū qm̄ illud caplm: eē intelligē dū videtᷣ de monachis aut k clericiſ ī ipo monaſterio pma nētibꝰ: vl' ad eccl'ias deſtina l tas vtroqꝫ iure ſibi ſbiectas Idem londoneñ. archiepi/ſcopo apo. ſe. legato.

Eps remittēs alicui eccleſie decimas epales indefinite: remiſiſſe videtᷣ nō ſolū pteri tas ſʒ ⁊ futuras. Ca. XXII.

Quia circa: ⁊ .ꝫ. Que/ſiuiſti vtrum monachi oim̄ ſanctorum: priuilegium

de here. ſi aduerſus. ⁊. xxiij. di. c. ꝙꝙ.

Paſtoralis ❡ Communis diuiſio. Secunda ibi. Ad qđ. a ❡ Cōtineatᷣ expſſū. arg. qđ ꝓuilegiū ſp intelligitᷣ ꝯceſſū ſine leſione alterius. ꝫ. đ offi. ordi. licʒ. ⁊. ꝫ. de vſupal. ex tuarū. ꝫ. de eccle. edi. cum dicat opſs: ⁊. c. ad audientiaʒ. ij. ⁊. C. de inoffi. teſta. ſi quando. arg. ꝫ. eo. patentibus. b ❡ Incōſulto. ſic licʒ lex conce/dat libertatē ſer uo vindicāti ne/cem dñi a iudice tñ danda ē. C. ꝓ qui. cau. ſer. acci pi. premi. liber. l. ꝫ. c ❡ In poſ/ſeſſionem. quam nunꝙ habuerūt ⁊ h ideo: qꝛ nemo ſua auctoritate rem ſuā accipere đbet. C. vñ vi. ſi quis in tantā. et xvj. q. vj. placuit et. C. de acquir. poſſeſ. impro. ff. de acqui. poſ. ſi ex ſtipulatione. ſecus ſi poſſeſſi/onem habuiſſet. ꝫ. de reſti. ſpoli. cum veniſſent. d ❡ Indulgen tiā. Si đ duabꝰ ſeruitutibus al/tera remittatur. alia remanet in ſuo ſtatu. ff. đ ſer ui. vrb. predi. ſi domus tua. ⁊. ꝫ. vſupal. ex tuaꝝ. ita hic. nec hmōi generali ꝯceſſio/ne ꝯceditᷣ ꝙ ſpe/cialiter nō fuiſ/ſet ꝯceſſurꝰ. ff. đ pecul. ꝗ peculij. ff. de pig. deniqꝫ ⁊. l. obligatione. ⁊. ꝫ. de elec. eccle ſia vr̄a. ibi neqꝫ em̄ ⁊c̄. C. de inof fi. teſta. ſi quādo Bern̄.

Petiſti s. ❡ Quādiu templa rij vel hoſpitala rij nō ſeruāt iter dictū ꝓ eis in lo co ꝓlatū alij ſer uare nō tenentᷣ. h. d. Vel ſic: et piguius vt i rubro. Et ſcđa ps. ibi: Ad quod. Ab. e ❡ Ridere. ſile. ꝫ. đ ſen. ex. ſi vere. ſi. dicit igator. Iudices iubemꝰ eſſe ſollicitos ne turpi colludio qratᷣ ex miſeriis precium gaudiorum. C. li. xij. in fi. libri. f ❡ Quādiu. ſic. vj. q. ij. ſi tm̄. ⁊. c. placuit. g ❡ Cele/bretis. Nō em̄ debēt alijs legem imponere quā ipi ne/gligūt obſeruare. ꝫ. de pbē. ꝓ illorū. nec tenetᷣ aliꝰ ſer/uare ꝓuilegium qđ ille ñ ſuat cui cōceſſū ē. ꝫ. đ ſen. ex. ī audiētia. ⁊ ꝗ ꝓuilegiū alte/riꝰ nō ſeruat eiꝰ ꝓuilegiū non eſt ſuādū. ꝫ. đ. ap. an ſit deferēduʒ ꝫ. de elec. bone. ⁊ qđ ab alijs exi gere debet: mul/toforiꝰ a ſeipo. ff đ neg. geſt. ſi pu pilli. §. vlti. ⁊. ff. đ admi. tu. ꝗtiēs. §. ſi tpali. et. ff. ſi ſer. vendi. l. al/tius. ⁊. ꝫ. đ nat. ex li. ven. c. vno.

Quoniaʒ per cō. h ❡ Vtroqꝫ iu/re ſcʒ i ſpūalibꝰ ⁊ tpalibꝰ. ꝫ. eo. cū ⁊ plātare. §. ī eccl'ijs. ⁊. xvj. q. ij. c. j. Illđ ītelli/gitᷣ cū traditᷣ ec/cleſia pleno iure vide qlitᷣ iterpta tur h vbū: vtro/qꝫ iure: cū tamē vtroqꝫ iure poſ/ſet eccl'ia aliqua mōaſterio eē ſub iecta. lʒ eps aliq̄ tpalia ibi recipi/et. ꝫ. de cenſi. cū venerabilis. i ❡ Synodare id ē. ad ſynoduʒ vocare. k ❡ Permanē/tibꝰ. ſilis iterpre tatio ē. xvj. q. ꝫ. generalitᷣ. ⁊ ſile ꝫ. de ver. ſigni. abbate. in fi. et ita. licʒ pſona ſit exempta: tñ rati one rei quā poſ/ſidet ñ exempte ē ſubiecta. ꝫ. eo. cuʒ capella. ⁊. c. ex ore. i fi. ⁊. ꝫ. đ maio. ⁊ obe. per tuas. l ❡ Vtroqꝫ iu/re. id ē i ſpūali/bus ⁊ tpalibus: vt ſupra patet. Bern̄.

Quia circa. ❡ Cōis diuiſio. Secunda ps. ibi:

ſup quo. Abbas. a ¶ Epalib⁹: de quib⁹ loquunt̄ canones. xij. q. ij. vobis ⁊ cōceſſo. b ¶ Canonicas ſanctiones: puta de cōſenſu ca. xij. q. ij. vobis ſine exceptione. ⁊ ſ. de his q̄ fi. a p̄la. ſine cōſenſu ca. cū nos. nec in enorme detrimētū facta fuerit: q2 ꝑ hoc poſſet reuocari. ſ. de dona. apoſtolice. c ¶ Indefinite arg. ꝙ indefinita e pollet vniuerſali. xix. di ſi romanorū. d ¶ Nihil excepit. ſic. ſ. de iurep. ex litteris. e ¶ Bn̄ficijs: ſimile. ſ. de dona. paſtoral. ⁊ c. cū dilecti. in fi. ⁊ ī. de ver. ſig. olim. ff. de cōſti. pn̄ .l. vl. f ¶ Sꝫ futuri: ar. ꝙ in priuilegijs ꝟbū generale ⁊ indefinite ꝓlatū ad futuꝝ extēdit̄. xij. q. ij. cognouim⁹ ⁊. ſ. de deci. ex ꝑte. ⁊. C. q̄ res pi. ob. poſ. l. vl. ff. de ſer. vr. pre. ſi ſeruit⁹: arg. cōtra. ſ. de cē. quāto. ⁊. ſ. de deci. cū in tua. ⁊. ſ. e. cū capella. ff. de ꝯhen. emp. in lege. et .l. rutilia polla. ff. ꝺ dam. infec. dāni. §. ſi is qui. Sꝫ h̄ iō ꝯ. dantē fit interp̄tatio: ne excogitata fraude ſue obuiet liberalitati. xvj. q. ij. c. j. C. ꝺ dona. ſi qs argētū. §. vl. ſecus vbi certa verba ponunt̄: in eo caſu nō extendit̄ ad alia: ſed ita ſeruādū eſt priuilegiū quaten⁹ tenor priuilegij ſe extēdit. ſ. e. porro. ⁊. c. recepim⁹. ſed vbi verbū generale ponit̄ ad oīa appellatiua extenditur. ſic. ſ. de deci. ex multiplici. Si autē eque pōt retorqueri ad ius cōe ſicut ad priuilegiū poti⁹ videt̄ interp̄tatio faciēda ſm ius q̄ ſm priuilegiū. ſ. de cōſue. cū dilectus. ⁊ vt nemini ſit oneroſa: arg. ſ. de teſti. cū tu. ⁊ vt nō ſit captioſa. ff. de regu. iur. quotiēs. ⁊ ꝯ illū potius interp̄tatio debet fieri q̄ potuit legē apti⁹ dicere. ff. de pac. veterib⁹. ⁊. ff. de ꝯhen. empti. labeo. ⁊ vt fiat ſm cōem modū loquēdi. ſ. de ſpō. ex lr̄is. nā ꝯſuetudo interp̄tat̄ vocē. ī. de ꝟ. ſig. abbate. ⁊ ſemꝑ in tutiorē ꝑtē fit interp̄tatio. ſ. de ſpō. iuuenis. ī. de re. iur. c. ij. ſi ei neutra eſſet tutior in benigniorem. ix. di. c. vl. ff. de re. du. cum in teſtamento. Johannes.

a p̄deceſſoris tui ſup epalib⁹ decimis retinēdis īdultū: extēdere valeāt ad poſſeſſiōes acq̄ſitas: ⁊ poſtmodū acq̄rēdas: ¶ Sup q̄ tale dam⁹ rn̄ſum: ꝙ ſi decimaꝝ illarū re-
b miſſio facta extitit: ſm canonicas ſanctiones: p̄deceſſor
c tu⁹ īdefinite decīas epales
d monaſterio remittēdo (cū nihil excepit ⁊ potuerit excepiſ-
e ſe: ac ī bn̄ficijs pleniſſima ſit interp̄tatio adhibenda: nec debeat vna eadēq3 ſuſtantia diu̓ſo iure cenſeri) ītellexiſſe videt̄ nō ſolū ꝺ decimis poſ-
f ſeſſionū illi⁹ tpis: ſꝫ futuri.

Idē in cōcilio gen̄. Ponit cōciliū: ordinē q̄ttuor patriarchaliū ſediū vſq3 ibi ſeruata: vbi ponit tria priuilegia ip̄aꝝ. primū: q2 dāt palliū. ſecundū: q2 an̄ ſe crucē deferri faciūt. p̄terq3 in caſib⁹ hic exceptis. tertiū: q2 ad ip̄os appellat̄ ⁊ in hoc ꝓſtat̄.

Antiqua Ca. XXIII.

Antiqua patriarchaliū ſediū p̄-
g uilegia renouantes: ſancta: vniuerſali ſynodo approbāte ſancim⁹: vt poſt ro. ec. (q̄ diſponēte dn̄o ſup oēs alias ordinarie ptāt̄ obtinet p̄ncipatū: vtpote mr̄ vniu̓ſorum chriſti fideliū ⁊ magiſtra) cō-
h ſtātinopolitana primū: alexandrina ſecūdū: anthiocena tertiū: hieroſolymitana q̄rtū locū obtineant. Seruata cuilibꝫ ꝓpria dignitate: ita ꝙ poſtq̄ antiſtites eaꝝ ro. pō. receperit palliū (qꝺ ē plenitudinis officij pōtificalis inſigne) p̄ſtito ſibi fidelitat̄
i ⁊ obedientie iuramēto: licēter ⁊ ipſi ſuis ſuffraganeis palliū largiant̄. recipientes
k pro ſe ꝓfeſſionē canonicā: ⁊ ꝓ ro. ec. ſpōſionē obediētie ab eiſdē. ¶ Dn̄ice ꝟo crucis vexillū an̄ ſe faciāt vbiq3 de-
l ferri: niſi in vrbe romana: ⁊ vbicūq3 ſumm⁹ pōtifex p̄ns extiterit: aut ei⁹ legat⁹ vtēs inſignijs ap̄lice dignitatis. ¶ In oīb⁹ aūt ꝓuīcijs eorū dē iuriſditioni ſubiectis: ad eos cū neceſſe fuerit ꝓuocet̄ ¶ Saluis appellationibus ad ſe. apo. int̄poſitis: q̄bus
m eſt ab oībus humiliter deferendum.

Idem in eodem. Priuilegium religioſis conceſſum vt poſſint ſepelire cōfratres ſuos tempore interdicti: intelligit̄ de illis cōfratrib⁹ q̄ licꝫ maneāt in ſeculo obtulerūt ſe tn̄ ordini mutato habitu ſeculari: vel de ill̄ q̄ bona ſua eis dederūt vſufructu retēto. h. prīo. priuilegiū religioſis cōceſſuꝫ q̄ eis

Antiqua. ¶ Diuidit̄ vt in rubro. ſcd̄a ibi. dn̄ice: tertia ibi: in oib⁹. quarta ibi: ſaluis. Abbas. g ¶ Renouātes. xij. di. renouātes. h ¶ Alexādrina. ſcd̄m. ſ. poſt ꝯſtātinopolitanā. ⁊ ꝯſtātinopolitana p̄mū poſt romanā. olim ꝟo alexandrina fuit p̄ma poſt romanā: vt. xxij. di. renouātes. ⁊ ſic ꝓuata fuit iure ſuo ſine culpa. qꝺ eſſe nō dꝫ regularit̄. ſ. de ꝯſti. ꝯgnoſcētes ⁊. ſ. ꝺ eo. q̄ cog. ꝯſang. vxo. ſue. diſcretionē. ⁊. c. vl. ⁊. xvj. q. vlti. inuētū. ⁊. lvj. di. ſatis ꝑuerſū. ſed h̄ tn̄ non fit ſine cā. ſ. vt lit. non ꝯteſt. qm̄. §. ij. qꝺ fit pluribus modis. vn̄ ꝟſus. Pauꝑtas odiū viciū fauor ſcel⁹ ⁊ ordo. Perſonas ſpoliāt ⁊ loca iure ſuo. vn̄ ꝓpt̄ pauꝑtatem vniūt̄ due eccl̄ie vt vn⁹ ſit ſacerdos vtriuſq3. x. q. iij. vnio. cum vtraq3 ꝯſueuit ſuū h̄re ꝓpriū. ꝓpt̄ odiū. vt. lx. x. diſ. neminē. x. vj. q. vij. decernim⁹. ꝓpt̄ vicium. vt. ſ. ꝺ cle. egrotãt. ꝓpt̄ fauorē vt hic. ⁊. xxij. di. renouātes. ⁊ ꝓpter vim ſeu fauorē ꝯſecratiōis xiij. q. vj. coperim⁹. qn̄q3 etiā fauore religionis. ſ. ꝺ eccle. edi. ad audientiā. ꝓpt̄ ſcelus etiā puniunt̄ illi q̄ nō peccauerūt. xxv. q. ij. ita nos. ꝓpt̄ ordinē priuat̄ dn̄s ſeruo ſuo. liiij. di. ex antiq̄s. ⁊. c. frequēs. qn̄q3 ꝓpter defectū ſacramēti. xxxiiij. di. ſi cui⁹. ⁊. c. lector. i ¶ Obediētie. ſic q̄ p̄triarche: ⁊ illi q̄ nullo medio ſubſunt dn̄o pape: iurāt ei fidelitatē ⁊ obediētiā: vt h̄ ꝯ2. ⁊. ſ. de iureiur. ego eṁ. ſic ⁊ ſuffraganei ſuo metropolitano obediētiā ⁊ reuerētiā p̄ſtare debēt ſm ꝙ iſti p̄ſtāt pape. ſ. de maio. ⁊ obe. c. dilecti. k ¶ Profeſſione. i. obedientiā ⁊ reuerētiā. ſ. de ſymo. ne dei eccl̄ia. ad quā non tenent̄ exēpti epō. dio. cū illud ſit ꝯriū libertati. ſ. eo. cū olim. ij. in fi. Bern̄. l ¶ Niſi in vrbe: arg. ꝙ minor nō poteſt exercere iuriſditione p̄ſente maiore. xxj. diſt. deniq3. ⁊. xcv. di. p̄ſbyter. ff. de offi. ꝓcō. l. vl. ⁊. ſ. de offi. leg. volentes. ar. ꝯtra. xcv. di. ecce. ⁊. xj. q. j. ꝑuenit. C. de do. ī hac ſacratiſſima. m ¶ Ab oib⁹. hoc

eſt priuilegiū apoſtolice ſedis: vt omiſſis oībus poſſi
appellari ad ipam: vt hic innuit. z. ij. q. vj. ad romanā
Sic etiā intelligit qḋ dicit: īpator φ hꝫ ſimilia priuile
gia cū romana eccleſia. in autē. de eccle. ti. in pri. coll.
ix. z. lxv. di. mos antiquus. Bern.

ſꝫ in eccl'ia intdicta celebrat de licētia pape. ṡ. e. peti
ſtis. in fi. nec tūc cōmittit cōtra interdictū. Sic aliqs
pōt p̄dicare. z loq excōicatis de his q̄ ptinēt ad corre
ctionē eoꝝ: nec incidit in excōicationem. j. de ſen. excō.
rñſo. z. c. cū volūtate. in prin. z ſemel tm̄ in anno: hoc

Et priui Diuidi
tur vt in rubro.
ſecūda ps ibi: il
lud. Abbas
a ¶ Intellecta
q̄ malicioſe p̄ui
legiū principis
interp̄tat: infa
mis efficit. C. de
legi. z cōſti. l. ij.
b ¶ Nō neget:
ex hoc loco ptꝫ:
φ tpe interdicti
denegat eccl'ia
ſtica ſepultura:
ex quo p priuile
giū iſtis cōcedit
ṡ. eo. cū plātare
§. q̄d ſi liber.
c ¶ Mutato
habitu ſeculari.
ita φ habit⁹ il
los diſtiguat ab
habitu ſeculari.
licet ex toto non
habeat habituꝫ
monachalē: ar.
xxxiij. q. v. quod
deo pari. z talis
largo mō eccl'ia
ſtica pſona cen
ſet. xxvij. q. j. vt
lex. et. xij. q. j.
duo. d ¶ Pro
duob⁹: q̄d ſi me
di etatē bonoꝝ
darent: nūq̄ dicē
di ſunt fratres?
nō: niſi maioreꝫ
ptē. arg. ff. de ꝯ
hen. emp. in mo
dicis. φ nō cre
do: etiā ſi darēt
totū: dū tm̄ non
ſe reddāt. qꝛ res
z nō pſona ſunt
acceſſorie. Ber.
e ¶ In anno.
Sic ptꝫ: φ in ec
cleſia interdicta
celebrat z cano
nice: qꝛ tunc de
ſpāli priuilegio
relaxatū eſt in
terdictum non
ſublatū. vn̄ ideꝫ
interdictū ma
net nō nouū cre
at. arg. ff. d p̄ca
rio. ſed ſi manēte. z. xxiij. q. j. achatius. z. xij. diſ. p̄ce
pt. Sꝫ vr̄ poti⁹ vt dixit Vin. φ intdictū nō relaxet:

venietib⁹ ad locū iterdictū ſemel in anno apiant eccl'ie vt celebrent ī eis diuia: itelligit φ vna oſla tm̄ eccleſia aperiat ī loco. Ca. XXIIII.

Ut p̄uilegia q̄ q̄buſdā religioſis ro. cōceſſit ec. pmaneāt incōcuſſa: q̄dā ī eiſdē duxim⁹ declarāda. ne
a min⁹ ſane itellecta: ptrahāt ad abuſū. ꝓpter quē poſſint merito reuocari: qꝛ p̄uilegiū meret amittere q̄ pmiſſa ſibi abutit ptāte. Sane q̄buſdā regularib⁹ apo. ſe. īdulſit vt his q̄ fratnitatē eoꝝ aſſūpſerint: ſi forſan eccl'ie ad q̄s ptinēt a diuīs officijs fuerit intdicte. ipoſq₃ mori ꝯtinge
b rit: ſepultura eccl'iaſtica non neget: niſi excōicati vl' noīatim fuerit intdicti. ſuos q₃ cōfratres q̄s eccl'iaꝝ prelati apud eccl'ias ſuas nō pmiſerit ſepeliri: niſi excōicati vel intdicti fuerint noīatim: ipi ad eccl'ias ſuas deferant tumulādos. Hoc āt de ill'ꝯfratrib⁹ itelligim⁹: vel q̄ adhuc manētes ī ſeculo eoꝝ ordini
c ſūt oblati: mutato hitu ſeculari: vel eis q̄ bona ſua dederāt int viuos: retēto ſibi q̄diu ī h̄ ſeculo vixerit vſufructu: q̄ tm̄ ſepeliant apd ipoꝝ regulariū vl' alioꝝ n̄ itdictaſ eccl'ias ī q̄b⁹ elegerit ſepulturā: ne ſi d q̄buſlibet ipoꝝ fratnitatē aſſumētib⁹ fuerit
d itellectū: ꝓ duob⁹ aut trib⁹ denarijs annuati ſibi collat diſſoluat piter z vileſcat eccleſiaſtica diſciplīa: certā tm̄ z ipi remiſſionē obtineāt ab apo. ſibi ſede ꝯceſſā. ¶ Illō etiā qḋ hmōi regularib⁹ ē indultuꝫ: vt ſi q̄ fratrū ſuoꝝ q̄ ab eis miſſi fuerit ad recipiēdas fratnitates ſiue collectas: ī quālibꝫ ciuitatū caſtellū vel vicū aduenerit: ſi forte loc⁹ ille a diuīs officijs ſit intdict⁹: ī eoꝝ iucūdo ad
e uētu: ſemel ī anno apiant eccleſie: vt excluſis excōicatis diuīa ibidē officia celebrēt: ſic itelligi volum⁹ φ ī eadeꝫ ciuitate: aut caſtro: aut villa vna tm̄ eccl'ia: eiuſdē ordīs fr̄ib⁹ ſemel (vt dictū ē) apia
f tur ī anno: qꝛ lꝫ pluralit dictū ſit qḋ ī eoꝝ iucūdo aduētu eccl'ie apiant. nō tm̄ ad eccleſias eiuſdē loci diuiſim: ſꝫ p̄dictoꝝ locoꝝ ꝯiūctim ſano referēdū eſt itellectu: ne ſi h̄ mō ſingulas eiuſdē loci viſitarēt eccl'ias nimiū vilipēdi ꝯtīgeret ſnīaꝫ intdicti. Qui vo ꝯ declaratiōes p̄dictas q̄cq₃ ſibi vſurpare p̄ſūpſerit graui ſubiaceāt vltiōi. Idē in eodē. Tpe generalis iterdicti ep̄i nō ꝓhibiti q̄ nō fuerūt culpabiles iterdicti clā celebrare pn̄t z hodie iſtud nō eſt p̄uilegiū epoꝝ: ſꝫ ius cōe vt in. c. fi. de ſnīa excō. in vj. Et ibi plene habet an z qn̄ z q̄liter poſſit celebrari tēpore interdicti. Ca. XXV.

Quod nōnullis eſt religioſis indultū: in fauorem pontificalis officij ad epos extēdētes: cōcedimus
g vt cū cōe terre interdictū fuerit: excōmunicatis z interdictis excluſis: poſſint q̄nq₃
h ianuis clauſis: ſupp̄ſſa voce: z nō pulſatis cāpanis: diuina celebrare officia. ¶ Niſi z h̄ ipm eis exp̄ſſe fuerit ī

eis lꝫ z non plu
ries: vt hic ptꝫ.
Sꝫ ſi p centum
ānos ſtetiſſēt φ
nō veniſſent ad
eccl'iam iſtā que
ſepe fuit interdi
cta: nūq̄d p̄ſcri
bit ꝯ illos: vide
tur φ ſic. ṡ. e. ac
cedētib9. vbi iſti
templarij pdūt
iſtud priuilegiū
qꝛ non ſunt vſi
iſto ſpacio. xl.
an. arg. ff. de nū
di. l. j. Sꝫ cōtra
credo i caſu iſto
qꝛ nō nocet eis.
Sꝫ nūq̄d de au
ctoritate epi poſ
ſet aliqs celebra
re in eccl'ia inter
dicta ab epo? vr̄
φ ſic eadē rōne.
de h̄ dixi. ṡ. de
ap. ad hec qm̄.
f ¶ Pluraliter
no. φ pluralꝫ lo
cutio nō ſemper
infert ſuos ſin
gulares. ſic. j.
di. oēs leges. ſic
ṡ. de ap. ſignifi
cauit. ṡ. de p̄bē.
cū iam dudū. ſic
ij. q. j. in primis
ibi alij accuſato
res. ff. de cōdi. z
demō. falſa §. ſi
qs legauerit. z
ff. de ſta. ho. ſum
ma. arg. ꝯ. ṡ. de
reſcrip. olim. de
h̄ plura ar. inue
nies. ṡ. de reſcp.
c. ij. Bern.
Quod. Diuidi
tur: qꝛ primo po
nit priuilegium.
Scdo ponit ex
ceptionē: ibi: ni
ſi. tertio d̄nūcia
tionē: ibi veruꝫ.
Abbas
g ¶ Cōe terre:
interp̄tationem
hui⁹ vbi habes
. j. de verbo. ſig.

cū in ptib⁹. h ¶ Q̄nq₃: p h̄ videt φ ſepi⁹ poſſint q̄ꝫ
ſemel in anno: vt ſit priuilegiū epoꝝ maius q̄ꝫ priuile

terdictum. ¶ Uerũ hoc illis a q̄ cauſã aliquã nõ pſtiterint īterdicto nec quicq̄ fraudis ingeſſerint: tale compendiũ b ad iniquũ diſpendium ptra/hentes. Honorius terti⁹ ar/chiepiſcopis ⁊ epiſcopis: in quorũ dio. monaſteria ⁊ pri/oratus cluniaceñ. monaſte/rio ſubiecta conſiſtunt.

Priuilegia non ſunt violan da etiã indirecte. Ca. XXVI

Quanto amplius: ⁊ .j. Sane dilecti filij ab/bas ⁊ conuentus cluniaceñ. graue nobis querimoniam obtulerunt: q̄ quidã veſtrũ ⁊ veſtrorũ officiales: cum in eos ⁊ ſui ordinis monachos non poſſunt excõmunicatio/nis ⁊ interdicti pferre ſentẽ tias: eo q̄ ſuper hoc apoſto/lice ſedis priuilegijs ſũt mu/niti: in eos qui molũt in mo lendinis: vel coquunt in fur nis eorum. quicq̄d venden/do ſeu emẽdo aut al's eis cõ/municant: ſententias pferũt memoratas: ⁊ ſic apoſtolico rum priuilegiorũ non vim ⁊ c poteſtatem: ſʒ ſola verba ſer uantes: dicti ordinis mona/d chos quodãmodo excõicãt: dum eis alios cõicare non ſi nunt. ex quo illud etiam eue nit incõueniẽs: vt ipi mona/chi q̃tũ ad hoc: iudicenť iu e dicio iudeorũ: ⁊ q̄ eis cõicãt f in p̄dictis: maiorẽ excõicati/onẽ incurrãt: quã etiã excõ/municatis cõmunicãdo fue/rint incurſuri. ¶ Uolentes igiť h̄ crebris ad nos clamo ribus iã plata: vlteri⁹ ſb diſ ſimulatõe trãſire: vobis vni uerſis ⁊ ſingulis mãdam⁹: q̄ g tenus hmõi ſentẽtias ĩ frau/dem priuilegiorꝫ noſtrorꝫ de cetero non feratis. quia ſi ſu per h̄ ad nos denuo clamor aſcenderit. non poterim⁹ cõ/niuentibus oculis ptranſire q̄n pmulgatores taliũ ſentẽ tiarꝫ: ſeueritate debita caſti/gemus. Idem. A. quõdam anglorum regine illuſtri.

Qui in habitu ⁊ tonſura et ceteris vt laici cõuerſanť de phenſi in maleficijs ſe p cle/ricis nõ defẽdũt. Ca. XXVII

glũ p̄cedẽtis. c. ſed diuerſa ſũt p̄uilegia epõꝝ ⁊ illorũ. hoc eĩ intelligiť de eccleſijs ſibi ſubiectis. ſʒ p̄cedẽtes in eccleſia vna tm̃ ſemel in anno celebrare pñt. ⁊ expo ne q̃ñq3. i. q̃ñcunq3. vel dic: q̄ cũ illud p̄uilegiũ genera le ſit ĩ parrochia alteri⁹ epi. poterit eps celebrare ſicut ĩ ſua: ſi ali⁹ eps h̄ pmiſerit. Sʒ nunq̄d canonici pñt intereſſe cuʒ epo? nõ: ita q̄ ce lebrẽt p̄ncipaliť cũ ipo more ſoli to: licʒ interſint vt audiant ſicut alij extranei qui nõ ſũt interdicti cuʒ ipi canonici nõ habent p̄uile giũ: ne p hoc vi leſcat rigor. ſ. c. pxi. vel põt ex/poni q̃ñq3. i. nõ ſemp. q2 ſi ex ta/li celebratiõe ori reť ſcãdalũ non deberẽt ſemp ce/lebrare ſʒ aliq̃ñ: ita q̄ nõ eẽt ſcã/dalũ. a ¶ Cau ſam. Hic dicunt q̄dã q̄ illi nõ de/linquerunt nec aliquã cauſã de/derũt vt ponere tur interdictuʒ: licʒ forte ĩ loco ĩ/terdicto ĩtereſſe nõ debeant diui nis cũ illis q̄ pri uilegiũ habent: tñ ex terrã illam bene pñt audire diuina et pcipe ſacramenta. Cre do q̄ nõ debeãt admitti ad aliq̄ officia vel ſacra: vt ipi p h̄ citius inducanť ad ſatiſfa/ciendũ ⁊ vt ſñia magis timeať: q2 q̄ ſuſpenſus vel in/terdictus eſt ĩ vna eccleſia: in omnib⁹ eſt interdict⁹ vel ſuſpenſus hoc expſſe diciť in tex. in glo. iij. q. v. q̄ſq̄s. ⁊ arg. bo. ad hoc. ĩ. de peni. ⁊ remiſ. q̄ in te. vbi de hoc nõ. in fi. Berñ. b ¶ Iniquũ. Nõ occaſionẽ iuris ad iniquũ diſpendiũ trahi nõ debere. C. de vſuca. p emp. eum q̄. ſic. ſ. de tranſla. inter corpalia. a ↄtrario ſenſu.

Quanto. ¶ Priuilegiati q̄ (⁊. xlv. di. licʒ. excõicari nõ poſſint ab ordinarijs nõ debent ex cõmunicari etiã indirecte. h. d. Uel generali⁹: ⁊ ſic vt in rubro. In pma q̃ſtio. In ſcda puiſio. ibi: Nolẽtes. c ¶ Sola v̾ba. ⁊ male certe: q2 ↄſiderãda ẽ mens po/tius q̃ verba. nã verba deſeruiũt intẽtioni ⁊ nõ ecõuer ſo. ĩ. de ver. ſig. ĩtelligẽtia. ⁊ ſ. q. ſ. marchion. ⁊. ff. d legi. ⁊ ſe. ↄſul. ſcire leges. ⁊ potior ẽ mens q̃ verbũ docẽtis ff. de ſuppel. le. l. labeo. in fi. ⁊ ar. ff. de fun. inſtru. l. cuʒ de lanionis. §. aſinã. in fi. ⁊ ĩ teſtamẽto ↄſiderať mens teſtãtis potius q̃ v̾ba. ff. de leg. j. l. pe. ⁊ in ↄtractibus poti⁹ ſuſcipiť volũtas q̃ v̾ba. C. q̄ res pigno. obli. nõ poſ. l. pe. ⁊ vlti. ⁊ nõ tm̃ verba edicti ſeruanda ſũt imo

ſentẽtia põti⁹. ff. legi. ⁊ ſe. ↄſul. ↄ legẽ hic nõ ſeruabãt. vim ⁊ ptãtez verborꝫ: vt videť: q2 indirecte videbãť excõicari: ex quo ſubtrahebãť cõio aliorꝫ: ſic iudei excõ municanť. ſ. de vſuris p⁹ miſerabilẽ. ⁊. c. quãto. ⁊. ſ. d iudeis. iudei. ⁊. c. ad hec. ⁊. c. ſi iudeos. in fi. ⁊ ſic indi/recte faciebãt ↄ priuilegia pape. vñ pcipiť q̄ de cetero h̄ nõ faci/ant: vbi aũt res dubia eẽt poti⁹ ſeruãda ſũt ver/ba edicti. ff. d ex erci. l. j. §. ſi is q̄. Et ẽ decre. iſta ↄ ciuitates que q̃ñq3 ↄſilia faci/unt ↄ eccleſiaſti/cas pſonas. ⁊ ſic violãt eccleſia/ſticam libertatẽ et tales ſñie non valebant nec ti/mẽde erãt: ſed q̄ ad factũ tm̃ re/ferť: q2 ↄ p̄uile/gia pape. ſ. d ex ceſ. pla. cum ad quorundam. d ¶ Quodãmo do. quaſi diceret nõ vere excõica/bant illos: ſʒ ſub trahebant alios ab eorꝫ cõione. ⁊ ĩdo excõicati vi/debanť: q2 excõ/municatio eſt a fraterna ſocieta/te ſeparatio. iij. q. iiij. engeltru/dã. ⁊ ſic quodã/modo excõmuni cabãt eos. B. e ¶ Iudeorꝫ. in hoc videť iudi/cari iudeorꝫ iudicio: quia cũ eccleſia excõicare iudeos nõ poſſit: q2 nihil ad nos d his q̄ foris ſunt. ij. q. ĩ. mul ti. q̃ñq3 excõicanť chriſtiani cõmunicãtes eis: vt. ſ. di ctũ eſt: iſti cũ nõ poſſent iſtos excõicare. pp̃ter priuile giũ excõicabant cõmunicantes eis. f ¶ Maiorem excõicationem. Qui eĩ pticipat excõicatis. excõica/tus eſt minori excõicatione. xj. q. iij. cũ excõicato. ⁊. ſ. de excep. a nobis. ſed iſti q̄ pticipant iſtis monachis in predictis: erãt excõicati excõicatione maiori: ⁊ ita maiorẽ excõicationẽ incurrebant quã al's pticipando excõicatis. g ¶ In fraudẽ. Et ſic ptʒ: q̄ ſi non pñt illos excõicare: nihil facere debẽt p q̄d ad idẽ redeant q2 ſi denegať eis vna via denegata ĩtelligiť: ⁊ alia. ſ. de pcura. tue. Sic q̄ iſti in fraudẽ priuilegiorꝫ nõ ſũt excõicandi: ſicut nec in fraudẽ canonis aliquid facien dũ eſt. ſ. de ↄceſ. pben. ↄſtitut⁹. nec in fraudẽ legis. ff. ad macedo. l. iiij. is aũt. ad fi. Uñ nõ q̄ q̃ttuor modis fit fraus legi ſiue canoni. Primo de pſona ad pſonaʒ: vt ſi vxor velit donare viro: vel ecõuerſo: cũ nõ poſſit ſ. de dona. inter virũ ⁊ vxo. c. vlti. ſupponit aliã pſo/nã cui donat non valet donatio. ff. de dona. inť virũ ⁊

Ex pte tua fuit ꝓpoſitũ
q nõnulli lr̃ati: qͥs nec
habit⁹ nec tõſura clericos ꝓ
fitent̃: in t̃ra tue iuriſditiõi
ſubiecta degẽtes: cũ dep̃hen
a dunt̃ in aliq̄b⁹ foriſfactis vt
iuriſditionẽ tuã eludãt: ⁊ de
bitã ꝓ delictis vltionẽ eua/
dãt. aſſumũt ſeu etiam reſu/
mũt tõſurã abiectã: ſeu habi
tũ clericalẽ: lꝫ añ ꝓ laicꝭ ab
oĩb⁹ haberẽt̃. ¶ Ne igit̃ tõ/
ſura vel habitu ſic reſũpto:
malicia foueat̃: ſi tuaꝫ iuriſ/
ditionẽ exerceas ĩ hmõi de/
linquẽtes: q̄ ſine tõſura ⁊ ha
b bitu ĩ delicto fuerĩt dep̃hẽſi
eq̄nimiter duxim⁹ tolerãdũ
c cũ maliciis hoĩm indulgeri
nõ debeat: ſꝫ poti⁹ obuiari.

Idẽ. Pariſi⁹ ⁊ ĩ locꝭ vicinis ius ciuile legi non debet.

Sup ſpe/ Ca. XXVIII
cula: ⁊. ĩ. ¶ Sane lꝫ ſã
d cta eccl'ia: legũ ſeculariũ nõ
reſpuat famulatũ: q̄ eq̄tatis
⁊ iuſticie veſtigia imitãt̃: qꝛ
tñ in frãcia ⁊ nõnullis ꝓuin
ciis: laici romanoꝝ impatoꝝ
e legib⁹ nõ vtunt̃: ⁊ occurrũt
raro eccl'iaſtice cauſe tales:
q̄ nõ pñt ſtatutis canonicis
expediri: vt pleni⁹ ſacre pa/
gine inſiſtat̃: ⁊. ĩ. ¶ Firmit̃
interdicim⁹ ⁊ diſtricti⁹ inhi/
bemus ne pariſi⁹ vel ĩ ciuita
f tibus ſeu aliis locꝭ vicinis:
q̄ſq̄ docere vel audire ius ci
uile p̃ſumat. ¶ Et qui cõtra
fecerit: non ſolum a cauſarũ
patrocinijs interim excluda
tur: verũetiam per ep̃m loci
excõicatiõis vinculo ĩnode/
tur. Idẽ epiſcopo baiocẽ.

Innouatio priuilegij ius nouum nõ inducit: ſed vetus cõſeruat. Capl'm. XXIX

Quia intentiõis nr̃e: et
.ĩ. Cum innouatio: nec ius
g nouũ ꝯferat: nec etiaꝫ tollat
vetus: te ĩ eo ſtatu eſſe volu/
mus: in q̄ tpe impetrate ĩno
uationis: dinoſcerꝭ extitiſſe.
Ceteꝝ nullũ p h̃ ĩtẽdim⁹ iuri
al's eidẽ monaſterio cõpetẽ/
ti: p̃iudicium generari. Idẽ

Priuilegiati vt vbiq̄ poſſint cũ altari viatico celebrare hoc poſſunt ſine licẽtia p̃latoꝝ. Capl'm. XXX.

vxo. hec rõ. §. non tm̃. xlvj. di. ſicut non ſuo. De re ad rem ꝓhibituꝫ ẽ: ne filiofamilias pecunia mutuet̃. ſi tamen aliq̄d in fraudẽ factũ fuerit: puta dediſti frumentũ vl' aliud ꝯſile q̄ vẽderet: vt pecuniã haberet fraus fit legi. ff. ad ſe. cõ. macc. ſed iulianus. §. mutui. al's icipit Itẽ ſi fili⁹. ⁊ l. iiij. §. j. ⁊ in vſura. xiiij. q. iij. plerïq̄. ⁊. j. q. j. ſũt nõnulli. De contractu ad cõtractũ: vtputa vxor non põt donare viro: vt dictuꝫ ẽ vult ei vendere: vt ſic hoc modo poſſit donare nõ valet. ff. de dona. int̃ virũ ⁊ vxo. ſi ſpõſus. §. circa. ſic. xvj. q. iij. ſi ſacerdotes. Itẽ de ꝯtractu ad ꝯctũ alio tñ mõ q̄. s̄. vt cũ mulier pro alio fideiubere ñ poſſit. p̃ncipaleꝫ ſe facit debitricẽ hoc nõ valet: qꝛ facit in fraudem legis. ff. ad ſena tuſcõ. vell'. q̄uis. §. ſi cum eſſem. Et ſic ptꝫ q qui facit ĩ fraudẽ legis ꝯ ipam legẽ videt̃ facere. ff. de legi. ꝯ legem. et. l. ſe. vñ tales ſnĩe in veritate nõ tenebãt. ⁊ h̃ ptꝫ: q papa nõ mãdauit eos abſolui.

Ex parte.

¶ Cõmuniter ſummat̃ vt in rubro. Sed qꝛ habet varios intellect⁹: põt etiã aliis modis ſũmari: ⁊ ſic. Sola aſſumptio vel reaſſumptio tõſure poſt delictũ cõmiſſum nõ facit delinquẽtẽ haberi ꝓ clerico. Vel tertio ⁊ ſic. Si poſt clericatũ aſſumptũ ĩmiſcuit ſe cleric⁹ enormitatib⁹ ⁊ diu in illis pſeuerauit dimiſſis habitu ⁊ tõſura ⁊ in delicto dep̃hendit̃ nõ poterit ſe defendere ꝓ clerico quo min⁹ puniat̃ p ſecularẽ iudicẽ. Et iſte ĩtellectus ẽ aliquãtulũ piculoſus: ſed põt ꝓcedere ſ̃m vnã opinionẽ: de q̄ in. c. ppendim⁹. de ſententia excõis. Et ibi plene dicã: an ſit vera attingẽdo opi. ⁊ materiam. Diuidit̃. In p̃ma em̃ pte ponit̃ q̄rela. In ſcõa ꝓuiſio. Scõa ibi: Ne igit̃. Ab. a ¶ Foriſfactis. i. maleficiis ſile verbũ habes. s̄. de p̃ſcrip. ad audientiam.
b ¶ In delicto fuerint dep̃henſi. Sꝫ videt̃ ꝯ: q licꝫ clerici in delictis fuerint dep̃henſi: nõ tñ capi vel detineri pñt ſine licẽtia p̃latoꝝ ſuoꝝ: nec puniri ꝓpter penam excõmunicatiõis. ĩ. de ſen. excõ. vt fame. Itẽ ꝯ videt̃. ĩ. de ſen. excõ. ſi vero. ⁊. c. in audientia. vbi cleric⁹ habet p̃uilegiũ: ⁊ ſi ſeculariter viuat. s̄. de vi. ⁊ hone. cleri. c. vlti. Dicas q nõ ꝯtradicũt illa: qꝛ loquũt̃ in eo caſu: cum certũ erat illos eſſe clericos vnde ſemp retinent priuilegiũ niſi poſt trinã admonitionẽ fuerint incorrigibiles vt dicit illa decre. in audiẽtia. h̃ aũt loq̄tur de his q̄ p oĩa tanq̄ laici in oĩbus ⁊ ab oĩbus habebant̃: vt h̃ dicit̃: ⁊ malicioſe aſſumebant tonſuram. vel ſi aliq̄n fuerant clerici: non conſtabat ⁊ ſic ip̃o facto priuilegio renũciauerũt clericali. ſic. s̄. de cleri. coniug. c. pe. vñ hic nulla poterat fieri admonitio: ideoq̄ de fraude vel de malicia ſua commodũ reportare nõ debẽt: nec incurrunt excõicationem q̄ tales puniunt: vt hic ptꝫ quia in delictis dep̃hendebant̃. vñ hoc ip̃o amittebant p̃uilegiũ. j. de ſen. excom. cum non ab homine. ⁊. c. ppendimus. Contraria intelligũtur quando contempto habitu incedunt vt laici nec deprehendũtur in delictis.
c ¶ Maliciis. ſile. ff. de rei vẽ. in fundo. s̄. de reſcrip. plerũq̄: ⁊. c. ſedes. ⁊. s̄. q̄ matri. accu. poſ. ſignificãte. B.

Super.

¶ Prio ponit ꝓhibitionis rationeꝫ. Scõo ꝓhibitionẽ. Tertio penam ꝯtra facientib⁹. Secũda ibi: Firmit̃. Tertia ibi: Et qui. Ab. d ¶ Non reſpuat. famulatũ. s̄. de no. ope. nũci. c. ĩ. ⁊. x. di. lege. ⁊. c. ſi in adiutorium.
e ¶ Non vtunt̃. cum tamẽ ab omnibus debeant obſeruari. C. de legi. leges. ⁊ leges ſacratiſſime. ⁊ licꝫ ab omnib⁹ de facto nõ ſeruent̃: quia non ſubſunt impatori: de iure tamen debent ſubeſſe: ⁊ p̃cipue iſti q̄bus ꝓhibent̃. xj. q. j. volumus. ⁊ domin⁹ totius mundi eſt. ff ad. l. rhod. de p̃cario. ⁊. vij. q. j. in apibus. f ¶ Locꝭ vicinis. ⁊ ita ratiõe vicinitatis ſentit q̄s cõmoduꝫ vel incõmodum: de pe. di. ĩ. ſed ⁊ cõtinuo. ⁊. xliiij. di. §. j. et ff. de ꝯtrahen. emp. q ſepe. §. vlti. ⁊. xvij. q. iiij. ſi quis contumax. ar. cõtra: quia lupanaria nõ infamãt caſtitatem. xxxij. q. v. tolerabilius.

Quia intentionis. g ¶ Nouũ. ſic ptꝫ q ĩnouatio p̃uilegij nihil noui ꝯfert. ſi. s̄. de ꝯfir. vti. vel inuti. cũ dilecta. ⁊. s̄. e. ex pte abbatiſſe. xij. di. p̃ceptꝭ: ſi. xxiiij. q. ĩ. achatius. ſic p ꝓtectioneꝫ non diminuit̃ ius ep̃i. s̄. e. ex pte tua: ſic ⁊ ꝯfirmatio ĩ forma cõmuni obtẽta. s̄. de conceſ. p̃ben. qꝛ diuerſitatẽ. Qñq̄ tñ p ꝯfirmationẽ aliquid iuris accreſcit: qꝛ tranſactio q̄ erat pſonalis p ꝯfirmationem fit realis ⁊ perpetua. vt. s̄. de

...nſac. veniens. et. ca. j. Bernhardus.

In his que. ¶ Primo ponit exordium ⁊ facti narrationē. ſcḋo ꝓuidet ⁊ rōnē reddit ibi: cū au/tem Abbas. a ¶ Ad cultū diuinū: ꝺ his que ad cul tū diuinū delinquūt in teſtamēto ipſius fauore nō de/trahit quarta. ſ̄. de teſta. c. vl. b ¶ Sine ꝑiu/dicio: ⁊ ita in ꝑ/iudiciū alterius nō dat priuile/giū graue: ſic. ſ̄. de vſurpal. ex tua rum. ſ̄. de eccle. edi. ad audiētiā ꝗ. ff. neqđ in lo/co pub. l. ij. §. ſi/ꝗs a principe. ⁊ ff. de admi. tut. impuberi. ⁊ C. de emanci. nec auus. ⁊ C. de ꝑ/ci. imper. offe. ꝗ tiens ⁊ ī. c. p̄xi. c ¶ Nimis ſtri cte: qđ eē nō de/bet: qꝛ principis priuilegiū latiſ/ſime interp̄tan/dū eſt. j. ꝺ verb. ſig. olim. ⁊ ff. de cōſti. p̄n. l. vl. ⁊ ij. q. iij. §. notan dū. in fi. nec ni/mis large inter/p̄tari debet. ſ̄. e. vt priuilegia ibi ap̄iant̄ eccl'ie. et illud verbū non ita large accipi/tur: vt ibi dicit̄. d ¶ Publicare vt nullus poſſit ſe ꝑ ignorantiā excuſare. ſ̄. ꝺ po ſtu. c. j. ⁊ xvj. di. ꝙ dicitis. ⁊ xij. q. ij. ꝗ ⁊ hūanis ff. de inſti. ſꝫ ⁊ ſi §. pſcribere. e ¶ Ex indul/gētia. Indulgē/tia em̄ ſemp dꝫ aliquid cōferre: vt hic ptꝫ: ⁊ C. de theſau. l. j. lib. x. ⁊ ff. ad muni. l. j. ⁊ ff. de leg. §. ſi qū. ⁊ ff. de vſu ⁊ habi. diuus. ⁊ poti⁹ labo randū eſt vt res valeat ꝙ̄ vt pereat. ſ̄. de fide inſtru. i ter dilectos. ⁊ ī. de verbo. ſig. abbate. ff. de re. du. quo/tiens. ⁊ ff. de acri. ⁊ obli. quotiēs ⁊ ff. de reg. iur. in ꝫ/henda. alias deluſoria eſſet indulgentia principis.

a In his que ad cultū di/uinū facere dinoſcunt̄ nō maligna ſed benigna eēt poti⁹ īterp̄tatio faciēda. Vñ mirari cōpellimur: ꝙ cū fra/trib⁹ p̄dicatorib⁹ ⁊ minori/b⁹ duxim⁹ indulgendū: vt vbicūꝙ fuerint. ſine parro/b chialis iuris p̄iudicio: cū al tari valeāt viatico celebrare c ꝗdā nimis ſtricte interp̄tan do indulgētiā noſtrā nitūt̄ aſſerere: ꝙ ꝑ eā p̄dicti frēs p̄ ter p̄latoꝝ aſſenſum facere h̄ non poſſint: ꝑpter qđ eos celebrare iuxta indulgentiā ap. nō pmittūt. Cū aūt eis ni hil cōferret memorata indul gētia: ſine qua id p̄latis an/nuētib⁹ liceret eiſdē. f. t. mā/dam⁹ q̄tenus interp̄tatione hmōi reprobata: dū tñ ab ali is q̄ iure parrochiali ꝓueni/unt ꝓſus abſtineāt: datam eis ſic lnīa celebrādi: aucto/d ritate nr̄a nō differas publi/care: ita ꝙ dicti fratres: ali/e quā ex indulgētia nr̄a videā tur in hoc gratiā cōſecuti.

Grego. ix. maioris eccl'ie ⁊ chriſtianitas decano ⁊ archi di. linco. Priuilegiū de deci mis noualiū nō ſoluēdis nō cōp̄hēdit decimas tpe priui/legij impetrati poſſeſſas ab alijs niſi de poſſeſſione alte ri⁹ in priuilegio fiat mentio.

Nuꝺū inter Ca. XXXI. priorē ⁊ cōuētū de bu teñ. ex pte vna: ⁊ prioriſſam ⁊ moniales decā peſſe ex alia ſup decimis lite mota: et. ī. ¶ De cōſilio fratrū nr̄oꝝ de cernim⁹: iuri p̄dictoꝝ p̄oris ⁊ cōuēr⁹ ſup decimis nouali f um: ī q̄rū erāt poſſeſſiōe tpe illo q̄ indulgētie apoſtolice īpetrate fuerūt: a pte altera de decimis noualiū nō ſoluē dis: nō debere ꝑ eas (nō fa/g ciētes de h̄ aliquā mētionē) p̄iudiciū generari. Idem. Cōfratres priuilegiatoꝝ ni/ſi ſe ad eos in totū trāſtule/rint ad ep̄alia iura tenent̄.

Quidā: ſi Ca. XXXII cut aſſeris: in priuile/giatoꝝ fraternitate recepti: nolūt tibi de iurib⁹ ep̄alib⁹ rn̄dere. ¶ Uerū ꝙ̄diu hmōi h fratres morā in domib⁹ ſuis fecerint: eos cōpellere pote/i ris ad dicta iura tibi ītegre pſoluēda. Idē arelateñ. ca/pitulo. Quo ad priuilegiū retētionis decime: ſemel no/uale ſemp eſt nouale.

Capitulū. XXXIII.

k Conſultationi veſtre. b. r. ꝙ terra de qua non extat memoria ꝙ aliquando culta fuiſſet: redacta per reli gioſos viros nouiter ad cul l turā: ꝑpetuo dꝫ quoad īmu

q̄re nō valēt: ſic. ſ̄. de teſti. cām q̄ in autē. ī me. li. non fieri ſa. iuſſi. §. ſi vo. col. viij. ⁊ ſ̄. vt lit. p̄e. c. vl. ſic p̄ui legiū obtentū tacita cōpoſitiōe nō valet. ſ̄. de deci. ex multiplici. ſed ſup illis de qb' nōdū fuerāt in poſſeſſio ne valebūt a ꝯrio ſenſu: vt ſic aliquē fructū habeat ex talib' indulgen/tijs. alias inuti/les eſſent: vt. ſ̄. c. p̄ximo. Ber. g ¶ Nō facien tes: vñ ꝑ ſurre/ptionē obtente fuerūt. ⁊ talē vi delicet q̄ ſi exp̄ſ ſa fuiſſet: eas nō habuiſſēt. ⁊ ma xime ſi lederet̄ p̄ or ⁊ ꝯuentus. ſ̄. de reſcrip. ſuper lr̄is. ī. ꝺ ver. ſig. ſi qđ ꝑ nouale. ⁊ ita indulgentia nō valet tacita ꝟitate. ſicut nec reſcriptū: vt in. c. ſup lr̄is. ſic et p̄uilegiū nō va/let niſi faciat mē tionē alteri⁹ p̄ui legij. ſ̄. de pſcꝑ. veniens. Et ſic ptꝫ ꝙ papa cōce dēdo idulgētiā ſeu p̄uilegiū nō intēdit aliū le/dere vt. ſ̄. c. p̄x. vbi de hoc inue nias cōcor. Quidam ¶ Cōmu/nis diuiſio. ſcḋa ps ibi. veꝝ. Ab. h ¶ Morā: et ita nō ſufficit ſo la receptio niſi ſequat̄ trāſlatio plena: ſic. xxj. q. ij. ſi ꝗs iā trāſla/t⁹. Sicut nō di/cit̄ ꝗs eſſe de nu mero militū pri/uſꝙ̄ ſit iter eos numerat⁹. ff. de mili. teſta. ex eo tpe. Et ſola ratio poſſeſſionis nō eſt idonea ad mune ra iniūgenda. ff. ad munici. libertus. §. ſola. ſic ⁊ miles cōmeatu accepto ſi remaneat in domo ſua nō habet pri uilegiū. ff. ex quib⁹ cau. maio. l. miles: arg. ꝯ. ff. de bo. poſ. ex teſta. mili. l. vna. in fi. vbi dicit̄ ꝙ priuilegiū mi litis habet qui nōdū ꝓuenit ad milites. i ¶ Perſol uenda: ſic. ſ̄. e. cum ⁊ plantare. §. pe. ſic. ſ̄. e. ex pte. et ſ̄. de maio. ⁊ obe. per tuas. Berñ.

Nuꝺum. ¶ In prima ponit facti narratio. in ſe cunda deciſio: ibi de cōſilio. Abbas Siculus. f ¶ Tempore illo. Si em̄ poſſidebant decimas illas iure ſuo tanꝙ̄ ſibi debitas: priuilegiū ſup his obtētū ſiue indulgentia nō valet: que abſorbet ius alteri⁹. C. de pci. impe. of. quotiēs. qꝛ cōtra ius eſt. C. e. ti. reſcri/pta. xxv. q. ij. reſcripta. ac ſi lite pēdēte fuiſſet īpetrata

Conſultationi. ¶ Primo ponit dictū. ſecun/do rōnē. ſcḋa ibi: cū alias. Abbas. k ¶ Non extat memoria. ī. de verbo. ſig. quid per nouale. l ¶ Perpetuo debet. Sic ḡ ptꝫ. ꝙ exquo fuit ſemel nouale ſemp erit nouale: ꝙ̄tum ad hoc ꝙ decime non

ſoluank de tali terra. Nec videbak forte dubitatio: ſi poſt longa tpa que ſufficerēt ad pſcriptionē canonicā dz talis terra dici nouale. vt poſtea cenſeretur iure cōi cū alijs vt decime poſtea ſoluerenk ꝙ hic determinak. Et eſt ar. ꝙ principiū cōſiderandū eſt. ſ. de cenſi. ſciē tes. ⁊. ſ. de elec. dudū. in quib ꝺ hoc. Irē arg. ꝙ exꝗ res ē ſemel ꝑuilegiata ſemꝑ erit ꝑuilegiata priuilegia em̄ ꝑpetua ſunt. xxv. q. ij. c. j. ⁊. ij. niſi ꝑdank: qꝛ illi q̄bus cōceſſa ſunt eis nō vtunk. ſ. e. accedentib⁹. ⁊ c. ſi de terra.

qui falſum tulit teſtimoniū ꝗ piurus eſt ⁊ in trib⁹ peccat. ſ. de cri. fal. c. j. i ¶ Ingenu⁹. ar. ꝙ ꝓpter crimē ꝑdit nomē dignitatis: ſicut ꝑ monachatū amittit ꝗs nobilitatē. xxvij. q. ij. ſcripſit. vnde priuilegio ingenui gaudere nō debet: ꝗ ingenui mores abijcit. ꝭ. de ſen. ex cō. in audiētia. ⁊. ſ. de vi. ⁊ ho. cleri. c. vl. ⁊. ſ. ꝺ cle. cōiug. c. pe. ⁊. ſ. de apoſt. c. j. ⁊. ſ. ne cle. vel mo. c. ij. expurgabit ergo ſe q̄ſi ſeruus ſiue libertinus ad arbitrium iudicis. ⁊ aliter ꝗ ingenu⁹.

a ¶ Indulgentiā: iſti em̄ habebāt priuilegiū ꝺ nō dandis decimis noualiū: vnde dubitabant: vtrū lapſu tpis redirēt illa noualia ad ius cōmune cum alijs terris. ꝙ ſi eſſet cōtingere poſſet ꝙ plus diſpēdij cōſequerēk ex illo nouali ꝗ̄ vtilitatis: puta per magnas expenſas quas facerēt in ſeducēdo terrā illā inutilem ad culturam.

De purgatione canonica.

¶ Supra viſuꝫ eſt de varijs delictis tā ꝑlatorū ꝗ̄ ſubditorū: verū qꝛ infamati ex delictis ꝗ cōuinci nō p̄nt debēt cōpelli ad ſe purgādū iō ſubijcik iſta rubrica. Ab.

nitatē de nō ſoluendis decimis noualiū iure cenſeri.

¶ Cū alias nōnūꝗ̄ cōtingeret: indulgētiā de noualib⁹: a plus eis diſpēdij ꝗ̄ vtilitatis afferre.

De purgatione canonica.

Ex ꝯcilio triburieñ. Infamatus fidedign⁹ ꝑ iuramētū ſe purgat: alias ſecus ⁊ cenſet nō idone⁹ enormiter peccans. Ca. I.

b Nobilis hō vel ingenuus: ſi in ſynodo accuſatus: crimē negauerit. ſi fi c delē eū eſſe ſciuerit d cū. xij. e in genuis ſe f expurget. ¶ Si āt antea g dep̄henſus fuerit ī fur h to: aut piurio: aut falſo teſtimonio: nō admittak ad iuſiurādū: ſꝫ ei (ſicut ꝗ i ingenuus nō eſt) purgatio indicak.

Ex cōci. agateñ. Infamat⁹ tertio monit⁹ ſe nō corrigēs vſꝗ ad purgationē ab officio ſuſpendit. Ca. II.

k Si quis p̄ſbr negligens vite ſue: prauis exēplis mala de ſe ſuſpicari ꝑmiſerit l ⁊ ꝑpl's ab ep̄o iuramēto ſeu m banno chriſtianitatis aſtrict⁹: infamiā ei⁹ patefecerit: certiꝗ accuſatores criminis

n ei⁹ defuerint: admoneak primo ſeorſum ab ep̄o: deinde ſub duob⁹ vel trib⁹ teſtib⁹. ⁊ o ſi nō emēdauerit: ep̄us eum publica increpatione admoneat. Si vo nec ſic ſe correx p erit: ab officio ſuſpendak: vſꝗ ad cōdignā ſatiſfactionē. ne ppl'us fideliū in eo ſcādalū patiak.

Ex cōcilio meldeñ. Etiā regulares purgāt ſe ꝺ delicto ſm regulā canōi cā. Ca. III.

Moniales q ſi libidinib⁹ in ſeruire accuſenk: ⁊ manifeſte detegi nō valuerint: erga regulā ſue opinionis malā famā: canonice purgare conank.

Ex eodē. Si delictū eſt ꝓbabile nō indicik purgatio: alias ſec⁹. h. d. ꝗ ad ti. IIII.

Si ꝗs ꝺ gradu eccl'iaſtico: raptorib⁹ alienarū s ſpōſarū ſe cōſenſorē vel inter t uētorē manifeſte ꝓdiderit: a v ꝓprio gradu repellak: ⁊ ſi verīſimilib⁹ exinde ſuſpitionib⁹ fuerit ꝓpulſat⁹: canonice ſe expurget.

Inno. papa. iij. aquilegien. patriarche: ⁊ mātu. ep̄o. Infamatus ꝯ quem crimen ꝓbari nō p̄ot debet ſe purgare iuramēto de veri-

S ¶ Suſpectus ꝗ tertio monit⁹ ſe nō corrigit cū poſſit: ab officio ſuſpēdik h. d. Vel ſic vt ī rubro. Abbas k ¶ Negligēs ꝗ negligit famā crudelis eſt. xij. q. j. nolo. et. xj. q. iij. nō ſunt. l ¶ Iuramēto. xxxv. q. vj. epiſcop⁹ in ſynodo ⁊. ſ. de teſti. co. p̄terea. Berñ. m ¶ Chriſtianitatis. i. ſub pena fidei ſue. Ber. n ¶ Admoneatur. ij. q. j. ſi peccauerit. o ¶ Emēdauerit negligētiā. ſ. reddēs ſe opib bonoꝝ actuū: vel ſic ſuſpitionē p̄uā depellat. p ¶ Suſpēdak Hic ē ordo ꝗlik

Nobilis ¶ Due ſunt ptes. ſcda ibi: ſi autē. b ¶ Ingenu⁹. Ingenu⁹ eſt ꝗ ſtatim vt naſcik liber eſt. inſti. de inge. in prin. ⁊ dicik hͨ ingenuus ꝗ alias nō eſt nobilis: vt differat ſic ab eo qđ dicit nobilis. c ¶ Fidelem. id eſt fide dignū ꝗ de facili nō deieraret. d ¶ Sciuerit: ipa ſynodus vel alias extra ſynodū iudex. e ¶ Xij. hͨ intellige ſi viſum fuerit iudici ꝙ tot habeat: qꝛ numerus cōpurgandoꝝ arbitrari⁹ eſt: ar. ꝭ. e. ex tuarū. ⁊. ij. q. v. oīb. f ¶ Expurget: intellige de eo ꝗ eſt infamat⁹. Berñ. g ¶ In furto. Qui em̄ cōdēnatus eſt vel pact⁹ de furto. infamis eſt. ff. de. his ꝗ no. infa. furti. §. pactus. ⁊. l. j. quare vlteri⁹ ad iuramentū nō admittik. h ¶ Periurio. Periurus nō admittik amplius ad iurandū: vt vj. q. j. quicūꝗ. xxij. q. v. puuli. qꝛ p̄ſumik ꝯ ipm ex antecedenti vita. arg. ij. q. j. in primis. ad fi. ff. de accu. ſi cui. ⁊. ff. de re mili. nō oēs. §. a barbaris. Idem eſt ꝺ eo

ꝓcedak ꝯ infamatū. nō em̄ incipiendū ē a ſuſpēſione: ſꝫ ordo capituli ē iſpiciēdus: ar. ij. q. ſ. nomē. ⁊. lxxiiij. di. honorat⁹. ⁊. xxiij. q. iiij. forte. hͨ ordo ſeruādus ē: vt plene dꝫ ꝭ. e. inter. Moniales. ¶ Poteſt ſic ſūmari ſm itellectū glo. Purgatio indicēda ē regularib ſm tenorē regule. h. d. Vel aliter ſm aliū intellectū vt in rubro. Et ꝗlibet intellect⁹ ē bon⁹ in ſe. nā regulares iudicāk nō ſolū ſm regulā: ſꝫ etiā ſm canones: vt i. c. fi. ꝺ ſtatu. regu. Ab. q ¶ Valuerint: ꝑ teſtes vl' ꝑ aſpectū corpis. xxvij. q. j. nec aliꝗ. r ¶ Erga regulā. i. ſm tenorē regule. Si quis de gradu s ¶ cōſenſorē. Qui em̄ conſentit qn̄ꝗ vt faciēs punik ꝭ. de ſen. excō. quātē. ⁊. xvij. q. iiij. oēs eccl'ie. ⁊. lxxxvj di. faciētis. al's culpā. ⁊ qui crimīa ꝗ corrigere p̄ōt: nō corrigit ip̄e cōmittit. xxiij. q. viij. p̄terea. t ¶ Prodiderit in iudicio timore ꝓbationis: al's ſi occulte cōfiterek ſacerdoti nō repellerek: dūmō eſſet occultū. ſ. ꝺ ſymo. ex tue. v ¶ Veriſimilib ſuſpicio temeraria ſem

p repellit.ij.q.j.τ primo.vj.q.ſ.oues.veriſimilis indu cit purgationē: vt hic violenta ſufficit ad ſniam.xxxij. Quotiens. ¶ Diuidit.nā primo (q.ſ.dixit dñs. narrat factū. Scdo purgationē indicit ibi.cōi. Tertio ponit purgationis formā:ibi.porro. Abbas

Nos inter. ¶ Cōis diuiſio.ſecūda ps ibi: cōſul/ tationi. Abbas. f ¶ Deficiētib⁹: vel etiā nul/ lis apparentib⁹ ex quo eīm infamat⁹ eſt apud bonos τ graues: τ ſi nullus appareat accuſator: cōpellēdus eſt ad purgationē.ij.q.v.ſi mala.τ.ī.eo.inter.Sʒ nunqd

a ¶ Accuſato/ res. Et ſic vide tur q plures poſ ſint ſimul accu/ ſare de eodē cri mine.ſ.ð collu. c.ſ.τ.ij.q.ſ.in pri mis.ſed hoc ita cōtingit ð facto ſed iudex debet eligere magis idoneū.ff.de ac/ cuſa. ſi plures: vel intellige ac/ cuſatores.i.dela tores vel denū/ ciatores.ſ.ð ac cu.cū oporteat. τ h ſatis videt: q ſi fuiſſent ac/ cuſatores: ſi non pbauerint puni ri debent pena talionis ad quā inſcribere debue rūt.ſ.ð ſymo.li/ cet hely.alit nō admittit accuſa tor: vt ibi. tñ de nunciās ſi nō p bat puniri dʒ ex traordinaria pe na ad arbitriū iudicis.ſ.de ca/ lū. c.ij. Bern.

b ¶ Sui ordi/ nis.ſ. epoꝝ. Et ita eſt ar. q epi/ ſcopalis digni/ tas ſit ordo. x/ xj.di.cleros. lx/ xxix.di. ad hec.

c ¶ Religioſo/ rū. No. q cō/ purgatores de/ bēt eſſe bone opi nionis.ita q nō ſit viſimile eos velle deierare: τ ab eccl'ia tolerēt ·ī.eo.cū.p.τ.ca. cōſtitut⁹.τ ꝗ ei⁹

tate cōpurgatores vo de cre dulitate. Ca.V.

Quotiēs tridētin⁹ eps de ſymonia impetit⁹ ſit: vos a latere nō credim⁹: ſʒ accuſa/ tores ſcriptū afferētes: teſtes ſm formā canonicā pduce/ re nequerūt.ſ. q eccleſiā ſan cti Petri: pſbyter.p.dederit p quattuor modijs frumēti. τ.ī. ¶ Cōi fratrū.n.conſilio b iudicam⁹: vt tertia manu ſui c ordinis: τ qrta abbatū τ re/ ligioſoꝝ ſacerdotū: de ſupra dicta ſymonia debeat ſe pur gare. ¶ Porro purgatiōis tenor erit hmōi: eps iurabit primū ſup ſancta dei euāge/ lia: q p eccl'ia ſancti Petri pſbro.p. dāda: nec ipe p ſe: d nec p ſubmiſſam pſonā: nec aliqs p eo ſe sciēte pciū rece pit.deīde purgatores ſuper ſancta dei euāgelia iurabūt: e q ipi credūt eū verū iuraſſe.

Alex. iij. Epus parrochia nū ſuū infamatū cōpellit ad ſe purgandū niſi ab eo legiti me appellauerit. Ca.VI.

Nos inter alios.et.ī. Quia nos .t.f. ꝯſule re voluit: vtrū epus parro/ chianū ſuū ad purgationem cogere poſſit: ¶ Cōſul.t.t.r. q ſi de aliquo crimine publi ca laborat infamia: accuſato f re τ teſtib⁹ deficientibus.ad purgationē ē p ipm epm cō/ pellendus.niſi forte ſup ipo ad ſeperiorē iudicē duxerit

g appellādū. Sāne ſi appella/ uerit ei⁹ parebit iudicio: ad cui⁹ examē cām voluerit per ap.trāſferre. Idē gaietañ. electo. Cōpurgatores debēt eſſe honeſti τ notum habere eū quē purgāt: nec debent a iudice vel alio ſpediri. et de ficiens in purgatione punit vt cōuictus. Ca.VII.

Cum.p.māconella pſby ter.et.ī. ¶ Purgato/ h res illi⁹ honeſtatis τ opinio nis eē volum⁹: q veriſimile ſit eos nolle amore vel odio ſeu obtentu pecunie deiera/ re. ¶ Ut ſūt idonee appare ant: neceſſe eſt vt ei⁹ quē pur gare debēt: vitā τ ꝯuerſatio nē agnoſcāt. ¶ Deficientez vo in purgatione: o ī officio i τ bñficio eccl'iaſtico priuare pcures. ¶ Precauens: q ſi qui: purgando in ſua nolue rint purgatiōe aſſiſtere: nul k lā eis maliuolētiā vel indig nationē oñdas: nec eos ipe dias: vel ab alijs quātū ī te eſt impedire pmittas. Luci us tertius. Abſolutio facta ſm purgationē vulgarē nō tenet.τ ea nō obſtāte pōt in dici de nouo purgatio τ ad mittit accuſatio. Ca.VIII.

Ex tuarū intelleximꝰ cō tinētia lraꝝ. q cū .h.p ſbyterū: q infamabat de ho micidio: a ſacerdotali offi/ l cio ſuſpēdiſſes: pdeceſſores tui lras tulit in mediū qbus

epus pōt dē quo libet crimine cō tra parrochia/ nū ſuū taliter p cedere: nō credo τ hoc intelligo in criminib⁹ que ſpecialit ptinēt ad eccl'iā puta ð hereſi.ſi.ſ. ð he re.excōicam⁹.§. adijcim⁹. vel de adulterio ſi con ſanguine⁹ tene/ at cōſanguineā τ vxorez alteri⁹ vel niſi habeat iuriſditionē tem poralē: alias nō videt q de quo/ libet crimine h poſſit: arg.ꝯ.ſ. de iudi nouit.

g ¶ Appellaue rit: dū tñ iuſtam habeat cauſam appellādi: puta q excedit modū epus in purgati one: vel alias eū grauat.ſ.de of/ fi.ordinarij.irre fragabili. τ.ca. licet alias non admittit appel/ latio: τ pcipue ī huiuſmodi cri mine vel īfamia ſ.de appel.cum ſit romana.in fi. τ.c.vt debitus.

Cum .p. ¶ Secun da ps ibi.vt āt. Tertia ibi: defi/ cientē. Quarta ibi pcauēs. Et eſt ps.c.cū.p.ſ. de accu. Abbas

h ¶ Opiniōis ſic.ſ.e. qtiēs. τ ·ī·c.ꝯſtitut⁹. τ ꝗ

cōuerſationē agnoſcāt.ī.eo.inter. d ¶ Submiſſam. Nō eīm licet mihi p aliū qđ p me nō licet.ī.q.vij.ſanci mus.ff.de admi.re.ad ci.pti.l.ij.τ.ff.ad ſenatuſcōſul. macedo.filiū habeo.τ ꝗ p aliū facit: p ſe ipm facere vi det.ī.de ſen.exco.mulieres.τ.ff.de admi. tuto. ita tñ ·§·geſſiſſe. e ¶ Credūt eū verū: ſic.ī. eo.c.vl. in fi. et ſ.de teſti.quoties.alias eīm ſubirēt anceps piuriū ſi p ciſe iurarent de alieno facto.ff.de in li.iurā.videamus ff.re.amo.l.marcellus. Qualiter iurare debeāt ꝗ pur/ gant dicit.ī.eo.c.vlti.in fine. Bern.

vitā ei⁹ pteritā τ modernā agnoſcāt.ī.e.int. i ¶ Pri uare Qui deficit in pbatione: p cōuicto ht τ punit tā q pbatū ſit crimē ſic.ſ.de ſymo.de hoc inſinuatū τ.ī. eo.inter. k ¶ Maliuolentiā arg.xcv.diſ.eſto ſubie ctus.lxxxvj.di.qñ.τ.ff.de offi.pſi.obſeruandū.

Ex tuarum intelleximus. ¶ Communis di/ uiſio. Secunda pars ibi: quia ergo. Abbas Si culus. l ¶ Suſpendiſſes: propter enormitatē de/ licti ſuſpendit ſtatim quis ab officio τ beneficio ·ī· eo. inter vbi de hoc dicitur. Bern.

apparuit eū iudicio aq̄ frigi
a de: ſuā innocētiā purgauiſſe
ꝛ epm ſuis eū lrīs abſoluiſſe
b ¶ Quia vō peregrina iudi
cia ſunt inhibita: purgatio/
nē quā pſtitit: ſufficere non
c putātes mādam⁹: quatenus
ſi accuſatores idonei nō ap/
paruerint: vt cū. vij. aut. v.
manu ſui ordinis (ſicut expe
dire cognoueris) p purgati/
onē canonicā innocētiā ſuā
oſtendat: ſibi iniūgas quam
cū pſtiterit: ſuſpenſionē ſine
difficultate relaxes: ꝛ eū te/
d ſtimonij boni viri annūciās
ab infamia homicidij nulli⁹
e cōtradictione vel ap. ob. ab
ſoluas. Idē. vintoñ. epo.

Sufficit q cōpurgator ſit to
lerat⁹ ab eccleſia bone fame
nec de crimine ſuſpect⁹: ꝯdē
natur. Ca. IX.

C Onſtitut⁹ in pñtia nr̄a
p. dia. ꝛ. ī. Preterea
illud nobis nō modicam ad
mirationē inducit: q purga
tionē oblatā recipe noluiſti:
f niſi prius cōmēdaſſes noīa
ſingulorū q dictū. p. purga/
re volebāt: ꝛ de nationibus
g ꝛ ceteris circūſtātijs pri⁹ in/
qreres diligēter: tanqz eſſes
ordinationes factur⁹: vtinā
h ſic diſcuteres ordinandos.
¶ Sane ī purgatiōib⁹ faciē
dis: cū ſatis ſit illis q p pur
gādo exhibēt: iuramētū ſm
ppriā ꝯſciam ꝛ opinionē: iu
rare q purgandus a crimīe
i ſit imunis. vl' q bonū exhi/
k buit iurametū. q ſi purgato
l res ab ecclīa tolerent᷑: ꝛ ſint
bone fame ī ſuis ordinib⁹ mi
m niſtrātes: nec ī iudicio p cri
mīe ꝯdēnati: pculdubio ſūt
abſqz vlli⁹ indagīe admittē
di. Inno. iij. ſenoñ. archi/
epo.

Propter magnitudinē
crimis īfamat⁹ ſuſpēdi pōt:
ne dū ab officio ſz etiā a bñfi
cio: donec ſe purgauerit: h
pīo. Et auget᷑ pter h nu
mer⁹ cōpurgatoꝝ: hoc ſcōo
ex cā īterdū poſt purgatiōez
pſtitā ſuſpendit᷑ qs ad tpus
hoc tertio. Et deficiēs ī pur
gatiōe punit᷑ vt ꝯuict⁹: hoc
qrto. Ca. X.

L Ater ſolli
citudines nr̄as: illa dz
eē pcipua: vt capiam⁹ vulpe
culas: ꝛ. ī. ¶ Licet g ecclīa
n ſtica ꝯſtō: tales ab officio tm̄
vſqz ad purgatiōez canonicā

a ¶ Purgauiſſe. hec purgatio eſt inhibita ſine ferri cādentis vel duelli: q2 tales deū tentare vident᷑. ī. titu. pxi. p totū. ꝛ. ij. q. v. mēnā ꝛ clerici tales purgationes bñdicere nō debent. ſ. ne cleri. vel mona. ſententiam. et ideo hoc p nō pſtita habet᷑. b ¶ Peregrina. i. extranea ꝛ reprobata aliter accipit᷑ iudiciū peregrinū p iudicio nō ſui iudicis. iij. q. vj. pegrina. ꝛ. c. ſe. c ¶ Nō putantes. Idē eſſet ſi corā iudice ſuo nō ſe purgaſſet. ī. e. c. pe. in fine. Unde nota reprobatā purgationē non facere fidē. ſimile. ff. de pig. ac. elegāter. §. q reprobos. ꝛ C. ne de ſtatu. de func. ſi pater tu⁹ ꝛ q iurat aliter ꝙ debeat: ex integro eſt iurandū. ff. ō iureiur. nō erit. §. diuus. Et eſt hic arg. q ſi aliqs vocetur ad extraordinariū iudicē. p h qd fit ibi: interrumpit᷑ pſcriptio. vt. l. pdicta ſi pater. Itē ar. q ſnīa q nulla ē non liberat aliquē. d ¶ Annūcians: ſic. ē. ij. q. v. hz h. de cō. di. ij. ego berēgarius ad fi. e ¶ Abſoluas: quātū in te eſt: q2 infamiā facti oino remouere ſoli⁹ dei eſt ar. ff. de obſe. ali. ꝛ li. pſtan. l. ij. Sz nūqd poſt cōpurgationē pōt accuſari? dicūt quidā: q ſi accuſatore pñte ſe purgabit. nō accuſabit eū poſtea ſicut in abſolutiōe: ſeu abolitione niſi i caſu. ff. ō puari. l. iij. ꝛ. ff. ō accu. ſi cui. ſec⁹ ſi nō accuſat⁹ purget᷑ niſi publice dictū eēt q qcūqz vellet ipm accuſare exiret īfra certū ſminū. ij. q. j. mlti. Lau. dixit: q poſt talē purgationē eodē crimine accuſari nō pōt: q2 iuſiurādū maiorē auctoritatē habet ꝙ res iudicata. ff. de iureiur. l. ij. Idez em p iuſiurādū cōſequimur: qd p ſnīam. ff. de iureiur. ſed. ꝛ ſi. §. ſi cū de hereditate. qm ptor iuſiurādū tuet᷑. ff. e. l. iij. §. j. ꝛ publica actio ſcz popularis conſumit᷑ p iuſiurādū: niſi p colluſionē ſit actū. ff. e. eū qui. §. in popularib⁹. ſolū em deū habet vltorē. C. de iureiur. l. ij. ꝛ penā a deo expectat. C. de arbi. autē. decernim⁹. ar. ꝯ. ff. de iureiur. ſi duo patroni. in fi. ſz ibi cōſtat ō piurio.

C Onſtitut⁹. ¶ In prima facti narratio ꝛ rephenſio. in ſecūda puiſio: ibi. Sane. f ¶ Cōmedaſſes. i. pbaſſes ꝛ examinaſſes pſonas ꝛ famā ipoꝝ arg. ij. q. ſ. multi. g ¶ Inqreres. Nimis examinatio vel indagatio qñqz vitanda eſt. ff. de noua. doli. mali. in fi. ff. mā. ſi fideiuſſor. §. j. ff. q. mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut in re copali. §. ſi debitori. xxxiij. di. fraternitatis ꝛ. ſ. ō do. c. j. ꝛ. xlv. di. ſunt nāqz. arg. cōtra. ff. ad. l. aequil. ita vulnerat⁹. in fi. Itē ſimilis inqſitio reprobatio. ſ. ō iu iudi. cū deputati. h ¶ Ordinādos: ergo ordinādi ita ſubtiliter ſunt examinādi: ꝛ inqrēdū eſt de natione in qua nati ſunt. ſ. an ſint de illa ō ceſi. ſ. de cleri. pegri. c. vl. ꝛ de natione. ſ. an legitime nati. ſ. ō fi. pſby. ca. j. an ſint bone fame: q2 ī nullo debet eoꝝ opinio vacillare. xxxij. di. laici. ꝛ an ſint criminoſi. xxiiij. di. c. vl. i ¶ Immunis. i. q illa crimina de qb⁹ īfamat⁹ fuit: nō ꝯmiſit ſic credūt ſic debet ſuppleri: alias hec forma reprobari videt᷑. ī. e. c. vl. k ¶ Iuramētū ſicut credūt: alr̄s temere iurarēt. l ¶ Tolerent᷑: ꝛ q ſint bone fame vt hic dicit. ī. c. pxi. ꝛ. ſ. eo. c. cū. p. ſz crimē ei obijci nō poteſt poſtqꝫ ab ecclīa tolerat᷑: vt a purgatione repellat᷑. ſecus eſt in illis teſtib⁹ q ad teſtimoniū inducunt᷑. ſ. de teſti. teſtimoniū cū ſuis cōcor. l ¶ Cōdēnati. Ex quo em cōdēnati ſunt de crimine: ꝛ factū eſt crimē notoriū nō tolerant᷑. ſ. ō coha. cleri. ꝛ mulie. c. vl. vñ tanqz criminoſi a iuramento repellēdi ſunt: vt. ſ. de teſti. teſtimoniū. Quid ſi in modū exceptiōis crimē fuerit pbatū cōpurgatorib⁹. nūqd poſſunt repelli eo ptextu: ſi ex eo infamati erant ſiue eoꝝ opinio grauata eſt: repellant᷑ vt in decre. pdic. teſtimoniū. ī fi. q2 debēt eē bone opiniōis: vt h dr̄.

L Ater ¶ Diuidit᷑ in quattuor ptes: vt patet in ſummario. ſecūda pars ibi: attendētes. tertia ibi purgatione. quarta ibi: quod ſi. Abbas.

m Cōſtitutio que dicit: q infamati deficiēte accuſatore admonitiōe pmiſſa ſi ſe nō corrigant ab officio ſuſpēdant᷑. ij. q. v. pſbyt. ſi. ſ. e. c. ij. Vñ no. qs ſit mod⁹ pcedēdi i purgatiōe idicēda. Siqs cleric⁹ apō iudicē ſit īfamat⁹: pfigat eps ſminū accuſare volētib⁹: ꝛ ſi aliqs cōparuerit audiat᷑. ij. q. v. oībus. ꝛ. xv. q. v. c. ſ. et

doceat ſuſpēdēdos: qꝛ tñ eū etiā a bñficio ꝓpt̃ īmanitatē criminis ſuſpēdiſti: nolumus īꝓbare. Nec illō etiā improbamꝰ: ꝙ lȝ ꝯ euȝ nullꝰ accuſatoꝛ legitimꝰ appareret ex officio tuo (tñ fama publica deferēte) voluiſti plenius inqrere ỽitatē. ℭAttēdentes aūt vulgatā infamiā graue ſcādalū: ⁊ vehemēt̃ ſuſpi-
a tionē ex teſtiū dictꝭ obortā: ꝗ ꝯ decanū facere videbāt̃: cū ꝓpter eoꝝ ꝗlibet ei eſſe purgatio indicēda ⁊ ꝑuātes
b iuſticiā: et mollietes rigorē: purgatiōeȝ ei. xiiij. manꝰ ſui ordinis duximꝰ indicendā. Ipm igit̃ ad te remittētes:
d vt ibi purget̃: vbi naſcit̃ infamatꝰ: mandamꝰ qtenꝰ accitis tecū nouenit̃. ⁊ pariſieñ. epīs: indictā ei purgationeȝ accipias. Ita tñ vt ꝗ ad eius purgatōeȝ ꝓceſſerit cōꝓbādā: ſint fide catholici: ⁊ vita ꝓbati: ꝗ ꝯuſatiōeȝ et vitam ipiꝰ nō tā moderno tpe noue-
e rint: ꝙ trāſacto. ℭPurgatiōe ỽo recepta: bñficiū ei reſtituere nō poſtponas. in pꝰnā aūt
f familiaritatꝭ illiꝰ quā cū hereticꝭ ſcienter habuiſſe dinoſcit̃: eum ab officio volumꝰ manere ſuſpēſū: donec ſcādalū ſopiat̃: ita tñ vt publice familiaritatē hereticoꝝ
g abiuret. Precipias inſup ei diſtricte vt ī ꝑdicta ⁊ alijs villis circūpoſitꝭ ꝓfiteat̃: ⁊ ꝑdicet fidē catholicā: ac ꝯfūdat ⁊ deteſtet̃ hereticā prauitatē ſic deinceps vitā ſuaȝ bonis adornās opibꝰ: vt īfamia cōuertat̃ ī bonā famā. ⁊ omne ſcādalū ⁊ ſuſpitio: ꝺ catholicoꝝ mētibꝰ deleat̃. ℭQꝺ ſi forſan ī purgatiōe defecerit: eū eccleſiaſtice diſcipline mucrone ꝑcellas. ⁊ ab officio ⁊ beneficio depoſitum: ad agēdam penitētiā in artū monaſteriū detrudere nō omittas

Idem abbati ſācti Dionyſij ⁊ ꝓſbytero ſancti Martini.

Breue eſt nec poteſt aliter ſūmari Capitulum. XI.

Cum dilectus: ⁊ .j. Illō autē vos attendere volumus et mandamus: vt tales ad purgationem admit-
h tantur ꝑſone: que vicine ſint et honeſte. Idem.

Si infamia ortū nō habet ex ꝓbabilibꝰ ꝯiecturis nō ē ꝺ neceſſitate indicēda purgatio. pōt tamē indici ad inſtantiā purgandi. Capitulum. XII.

ſi ꝯuincat̃ canonice puniat̃: vt ibi. Si nō appareat accuſatoꝛ: moneat ipm ſm ꝙ dꝛ. ſ. eo. c. ij. ⁊ ſi ſe nō corrigit: tūc ſuſpēdat̃: vt ibi dꝛ. ⁊. xxiij. q. iiij. forte. ⁊. lxxiiij di. honoratꝰ. ⁊ ſic ītelligit̃ qꝺ dicit hic: tales ab officio tm̄ ⁊c. ⁊ ſic ītelligit Io. illud. c. ij. q. v. pſbꝛ. tñ ſi mala fama illiꝰ crebreſcit. pōt epſ inquiſitionē ex officio ſuo ꝯ illū facere. ſ. ꝺ accuſa. ꝗliter ⁊ qñ. vbi plene dꝛ ꝺ inqſitione. et. lxxxvj. di. ſi qd ỽo. ⁊ ita cuȝ a ꝯtumacia incipit: taliter ꝓcedere debet platus: vt. ſ. e. c. ij. Qñqꝫ tñ ꝓpter enormitate delicti ⁊ ſcandalū ⁊ infamiā magnā inde ortā ſtatim pōt epſ ipm ſuſpēdere ab officio et bñficio vt ħ factum fuit. ij. q. v. ſup cauſa. ⁊ ſic pōt etiā ītelligi. c. illud: pſbr. ſi. ⁊ ħ innuit bñ lr̃a illiꝰ. Et Hugo ſic intelligit illud. Cū ỽo incipit epſ a crimīe ꝓcedere ꝯtra aliquē ſeruabit illud qꝺ dicit̃. ſ. de iudi. cū nō ab homine.
a ℭObortam. ar. ꝙ ille cui ꝓbatur crimen in modum exceptionis debeat ſe purgare ſi inde remaneat īfamatus: vñ nō poterat ꝓmoueri añ purgationē. ſ. ꝺ teſti. teſtimoniū. arg. lȝ em̄ exceptio nō infamat. ſ. de ordi. cog. cū dilectꝰ. in ſi. tñ ſigillat opinionē infamati ff. de doli excepti. apud celſū. §. aduerſus. ⁊ opinio ordinādi ī nullo vacillare debet. xxxiij. diſ. laici. ar. ſ. de excepti. deniqꝫ. b ℭMolliētes. Iudex em̄ debet habere miſcōdiaȝ ⁊ rigorē. xlv. di. diſciplina. et. c. ſūt nāqꝫ ⁊. c. vera. c ℭxiiij. manꝰ. hic excedit̃ numerꝰ cōpurgatoꝝ ꝓpter īmanitatē crimīs. Arbitrariꝰ em̄ eſt talis numerꝰ. ij. q. v. pſbꝛ. ſi. ⁊ diminuit̃ qñqꝫ in epō. ꝯ. e. cū in iuuētute. ad fi. ⁊ habito reſpectu ad crimīs enormitatē indicēda eſt purgatio qñqꝫ cū pluribꝰ qñqꝫ cū paucioribꝰ: ſm ꝙ viſū fuerit īponenti. Ordinaria purgatio ꝯſueuit notari ꝗbuſdā ỽſibus. Pontificē pariū manꝰ purget duodena: Quinta ſacerdotē: leuitā tertia pena. Maioꝛ maioꝛi: minoꝛ ē adhibēda minoꝛi. Quē plebs accuſat purgabit̃ in manifeſto. Quē choꝛꝰ: ante choꝝ ſua ſit purgatio pſto. Lau. d ℭNoſcit̃. ij. q. v. ſi peccauerit. ⁊. q. v. mēnā. xxxiij. di. illud. ⁊. ſ. de elec. poſtꝗ. xv. q. v. ꝺ crimīe. ⁊. C. vbi de cri. agi opoꝛ. aut̃. ꝗ in ꝓuincia. e ℭModerno. qꝛ debēt eē vicini ⁊ noti. ꝯ. c. ꝓxi. ⁊. ſ. e. ex tuaꝝ. ꝯſtitutus. ⁊. c. cū. p. f ℭFamiliaritatis. ex ꝗ orta fuit infamia ꝯ euȝ ſi. xxxiij. di. quorūdā. ⁊. ſ. ꝺ accu. nulli. ꝯ. e. cū ī iuuētute. Et ē ħ arg. ꝙ ꝑſumit̃ ꝯ aliquem vel ꝺ aliꝗ ex ſocietate.
g ℭAbiuret. Qui em̄ eſt infamatꝰ ꝺ ħ crimīe purgare ſe debet iux̄ ꝯſiderationem epi. ſ. de here. excōicamꝰ. §. ꝗ aūt. merito iſte debet abiurare familiaritatē ex ꝗ fuit infamatꝰ. In ꝗbuſdam em̄ caſibus tenet̃ ꝗs iurare ſe ſilia nō facturum. ſicut ꝗlibet abſoluendus. xj. q. iij. cū aliꝗs. et ꝯ. de ſen. excō. ex tenore. Itē incēdiarius. xxiij. q. vj. peſſimā. ⁊ hereticus ꝑut hic dꝛ. ⁊ ꝯ. q. vij. quotiēs. ⁊ ꝺ ꝯſe. diſ. ij. ego berengarius. ⁊ in quolibet nefando crimīe. xij. q. ij. de viro. Io. h ℭIn artum monaſteriū imo videt̃ quod depoſitus tradi debet curie ſeculari. ſ. de here. ad abolendā. §. j. ꝯ. rñ. ⁊. c. excōmunicamꝰ. §. dānati. Quare ergo iſte nō tradit̃ curie degradatꝰ cū deficiēs in purgatione ꝓ cōdēnato habeat̃? Rñdeo. ꝑſūptio em̄ iſta lȝ ſufficiēs ſit ad ꝑuationē officij ⁊ bñficij ⁊ etiā depoſitionē: non debet ꝓpterea tradi curie ſeculari: qꝛ directe ꝯdēnatꝰ nō ē: ſȝ ꝑſūptiue. ⁊ ꝯtraria loquunt̃ cū aliꝗs ꝯdēnatꝰ ē vere nō ꝑſūptiue. huic em̄ nō fuit ꝓbatū ꝙ ſit hereticꝰ verꝰ: ſȝ ꝙ habebat familiaritatē cū eis: vñ ꝓpter hmōi ꝑſūptiōes nō debuit taliter dānari. ar. ſ. de ꝑſūp. lr̃as. ⁊ dānati vere de hereſi ſi redire volunt ī ꝑpetuū carcerē detrudūt̃. ſ. de here. c. penul. §. penul.

Quibꝰ ī iure cōparat̃ ꝗ ad penā quodāmodo.

Cum dilectꝰ. i ℭEx ħ ꝑſumit̃ ꝙ eiꝰ vitam ⁊ cōuerſationem agnoſcant. ſ. de preſump. queſdā. et c. quāto. Non enim idoneus eſt qui factuȝ ignorat. ſ. de iura. calum. in pertractandis. k ℭHoneſte. et ſufficit ꝙ ab eccleſia tolerentur: nec ſint de crimine cōdemnati. ſ. eo. conſtitutus. Berñ.

Cum in iuuẽtute. ¶ Nõ ſemꝑ ꝓpter infamiã eſt indicenda purgatio: põt tamẽ quãdoq; indi/ci: etiam vbi non ẽ indicẽda ad inſtantiaꝫ purgandi. h. d. Vel aliter ⁊ melius vt ĩ rubꝛo. Et ẽ caſus nota. ſm iſtũ intellectũ. Diuidit. Pꝛima ps narrat factuꝫ ⁊ petitionẽ ꝓcuratoꝛis. Scd̃a petionẽ impꝛobat. Tertia petitiõeꝫ cũ quadã ꝓteſtatione admittit. Scd̃a. ibi. Vñ. Tertia. ibi: Ceterum. Ab.

gari ſine aliq̃bꝰ ſui oꝛdinis: ſi oẽs aliȷ ſũt inimici eiꝰ q̃ ſũt ſui oꝛdinis: ar. ij. q. v. ſi legitimi. ⁊ tũc cũ aliȷs inferioꝛis oꝛdinis p̃t ſe purgare: ⁊ etiã cũ laicꝭ ſi clerici deficerẽt. ex eadẽ cã: ar. ij. q. v. oĩbꝰ. ⁊ etiã cũ femis. arg. xviij. q. ij. ĩ decima. Ioh̃.

a ¶ Coꝛrigit. v q. v. non oſculatᷣ xxiij. q. v. nõ putes. b ¶ Ab illius. ſcilꝫ neptis ſue cũ q̃ dicebatᷣ doꝛmiuiſſe. s̃. de ꝓſũp. cũ in iuuẽtute. q̃ ẽ ps iſtiꝰ hec cõtinuatᷣ ad finẽ illiꝰ. Berñ. c ¶ Sequitur. qꝛ ꝓnioꝛ eſt ad malũ q̃ꝫ ad bonũ: oĩs etas ab adoleſcẽtia. xij. q. j. omnis. ⁊ humana natura facile ꝓlabitur ad delicta. ĩ autẽ. ꝺ mona. §. ſi quis circa fi. coll. j. d ¶ Vbi. i. poſt q̃ꝫ e ¶ Poſtulare. ſꝫ q̃liter potuit h̃ poſtulare cũ ei h̃ nõ fuerit iniũctũ ⁊ ꝓcuratoꝛ nõ poſſit deferre: iuramentũ niſi ſpecialit̃ ſit ei h̃ mãdatuꝫ. ff. de iureiur. iuſiurãdũ. §. vl. dñs nõ tenebatᷣ ratũ h̃re factũ ꝓcuratoꝛis. ſm ꝙ papa h̃ innuit: ex eo ꝙ dicit nõ iuris neceſſitate. Vel põt dici: ꝙ nõ excedit mãdatũ ſi facit qꝺ ẽ vicinũ mandato. s̃. de elec. in cauſis. ff. iudi. ſol. iã tñ. §. vlti. Vel dicas ꝙ ꝓcuratoꝛ ad h̃ mãdatũ habebat ꝓut ſatꝭ colligitᷣ ex ip̃a lr̃a. f ¶ Impoꝛtunitate. ſi. ꝺ pe. di. j. impoꝛtuna. C. de pe. bo. ſubla. l. j. li. x. g ¶ Tũc purgarẽt. Pꝛeſumitᷣ h̃ ꝙ ſuffraganei p̃tẽ ſui metropolitani foueãt q̃ ad ea q̃ ſpectant ad honoꝛẽ ip̃iꝰ vñ pñt recuſari ĩ factꝭ ip̃iꝰ. s̃. vt li. nõ ꝯteſt. accedens. h ¶ Nõ ſint. Notabile ẽ: ꝙ aliq̃s ꝑ ſeip̃m poſſit pur/

Cum ĩ iuuentute ſua: et. j. Quia vo patᷣ filiuꝫ a quẽ diligit coꝛrigit. nos q̃nquecclеſieñ. ep̃o ꝑ lr̃as nr̃as ad maioꝛẽ cautelã iniũximꝰ b vt ab illiꝰ familiaritate ceſſãdo: talit̃ ſe h̃ret: ꝙ ſiniſtra ꝺ ip̃o ſuſpicio nõ poſſit h̃ri: ſꝫ inimicꝰ hõ reſcp̃tũ lr̃aꝝ ſurripiẽs: apꝺ regẽ ⁊ regni magnates ip̃m nequiter publicauit: vt ſic deberet ampliꝰ infamari. ¶ Vñ nos tãtã emuloꝝ neq̃tiã attẽdẽtes: lꝫ pulſati fuerimꝰ multotiẽs ꝯ eũ: nũq̃ꝫ tñ adũſus ip̃ꝫ potuimꝰ cõmoueri: ſciẽtes ꝙ dictum c vniꝰ facile ſeq̃tᷣ multitudo: d vbi vo ideꝫ ep̃o ad ſtrigoñ. metropolim extitit poſtulatus: q̃dã q̃ ſuꝑ ip̃a poſtulatione aduerſabãtᷣ eidẽ: vt ꝓmotionẽ ip̃iꝰ faciliꝰ ĩpedirẽt illiꝰ criminationis carboneſ reaccẽdere ſũt moliti. Unde q̃dã ꝓcuratoꝛ ip̃iꝰ: de ꝯſilio amicoꝝ ſuoꝝ: q̃ ſuꝑ h̃ bonuꝫ zelũ habebãt: ſꝫ ñ ſm ſciaꝫ: e cepit cũ ĩſtãtia poſtulare: q̃tenꝰ eidẽ ep̃o purgatiõeꝫ canonicam faceremꝰ indici: vt ſuã ĩnocẽtiam demõſtraret. nos aũt poſtulatiõem h̃mõi minꝰ ꝓuidã reputãtes: ꝓcuratoꝛẽ ip̃m ab ea ſemꝑ voluimus reuocare: ⁊. j. ¶ Ceteꝝ qꝛ ꝓcuratoꝛ inſtabat: cõpulſi fuimꝰ nõ iuris neceſſitate: f ſꝫ ĩpoꝛtunitate petẽtꝭ: vt per nos ei purgatiõeꝫ canonicã cũ duobꝰ abbatibꝰ mandaremus indici: q̃uis fuerimꝰ ꝓteſtati: ꝙ ex alia cã talis petitio minus ꝓuide tũc fiebat: qꝛ ſtrigoñ. eccl̃ie ſuffraganei: vix eo tꝑe purgarent eũdẽ: q̃ ĩ facto poſtulationis ꝯdicebãt eidẽ: ⁊ ſuffraganei coloceñ. eccl̃ie: ip̃m minime g tũc purgarẽt: qꝛ int̃ eũ ⁊ coloceñ. archiep̃m de ſtrigoñ. metropoli ꝯtẽtio vtebatur. h Vñ cũ nõ ſint aliȷ põtifices ĩ vngaria: merito videbatᷣ ꝙ ꝑ ep̃os regni ſui nõ poſſet in illo articl̃o ſe purgare. ¶ dẽ Tironeñ. archiep̃o. Cõpurgatoꝛ iurat de credulitate.

De teſtibꝰ: ⁊. j. ca. XIII

Illi vo q̃ ad purgãdã alicuiꝰ infamiaꝫ inducũtᷣ: id ſolũ tenẽtᷣ iuramẽto firmare i ꝙ vitatẽ credũt eũ dicere: q̃ purgatᷣ. ¶ dẽ floꝛẽtiñ. ep̃o.

Infamatꝰ ſuꝑ defectu natalium nõ debet ꝓmoueri niſi pꝛius ſe purgaret. Ca. XIIII.

Accedens ad p̃ſentiam nr̃am. T. dioc̃. humili nobis inſinuatione monſtrauit: ꝙ cum a ſuis emulis diceretur: ꝙ eſſet filius ſacerdotis: tu eum nec ꝓmouere k voluiſti: nec ꝑmiſiſti ab alio ꝓmoueri. ¶ Quocirca mãdamus: q̃tenus ſi publice fuerit nota reſperſus: ⁊ de ip̃a tibi legitime ꝯſtare nõ pote/ l rit: purgatõe ab ip̃o recepta ip̃m non differas ꝓpter hoc ad ſacerdotis officium ꝓmo m uere: quia ⁊ ſi nõ ſit nota delicti: eſt tñ nota defectꝰ impediẽtis ad ſacros oꝛdines ꝓ/

De teſti. i ¶ Credũt. ſic. j. e. c. vl. ĩ fi. s̃. eo. q̃tiẽs. ⁊ s̃. de teſti. q̃tiẽs. al̃s anceps ſubirẽt periuriũ ad qꝺ nemo cõpellitur. ff. de in lit. iur. videamꝰ. et ff. re. amo. marcellꝰ. qꝺ eẽt ſi de facto alteriꝰ p̃ciſe iurarẽt: vt ibi ⁊ ſic iuratᷣ ꝺ credulitate in iuramẽto calũnie. C. de iura. calũ. l. ij. §. qꝺ obſeruari in fi. ſic ⁊ alibi: vbi fertᷣ teſtimoniũ de aditu. ff. ꝺ ꝓba. ſi arbiter. Accedẽs ¶ Pꝛimo ponitur ꝯq̃ſtio. Scd̃o ꝓuiſio ibi Quo circa. Ab. k ¶ Voluiſti. ſilꝫ. s̃. ꝺ teſti. ſuper eo. Et. s̃. de ſpõ. p̃terea. ff. de ritu nup. adoptiuus. §. ſeruiles. ĩ fi. l ¶ Purgatione. ⁊ quõ purgabit ſe ꝙ nõ ſit filiꝰ ſacerdotꝭ: qꝛ negatiua ꝓbari nõ p̃t directe: et p̃terea tale ẽ factũ qꝺ ꝓbari nõ p̃t. ff. ꝺ ꝯdi. ⁊ de mõ. l. luciꝰ. Rñdeo: h̃ indirecte ꝓbabit. ſ. ꝙ fuerit filiꝰ talꝭ laici ⁊ vxoꝛis eiuſdem quã ꝓ legitĩa tenebat: ⁊ h̃ notuꝫ ⁊ publicũ erat ⁊ ſic ꝓbabit ſe ñ fuiſſe filiũ ſacerdotis. Itẽ eo ip̃o ꝙ ꝓbat ſe filiũ vxoꝛis tue quaꝫ tu tenes ꝓ vxoꝛe ꝓbabit ſe filiũ tuum eſſe. argu. ff. de in ius vo. qꝛ mater. ⁊ ſic purgatᷣ aliq̃s non ſolũ a crimĩe: ſꝫ etiã ab irregularitate: vt patet hic. ⁊ laici etiam ſe purgãt. s̃. eo. nos inter. ⁊ etiã femine. s̃. eo. moniales. bñ poteſt etiã iurari ſuꝑ cõditiõe ꝑſone. ff. de iureiur. l. iij. §. j. m ¶ Delicti. qꝛ nõ eſt culpa eiꝰ q̃ gignitᷣ: ſed qui generat. lvj. di. naſci de adulterio.

mouēdū. I dē eugeñ. abba/
ti: ⁊ ſcholaſtico mutiñ.

Sup notorio crimine nō eſt indicēda purgatio ⁊ pēdente cā ſup criminib⁹ corā pape delegato purgatio ab ordinario ſuper eis recepta nō tenet. Ca. XV.

Cum dilectis filijs .h. pſbytero ⁊ .g. pcuratori
o. clerici. t. capellanum nr̄m
pceſſerim⁹ auditorē. idē pcu
rator pꝓpoſuit: ꝙ cū dict⁹ p/
ſbyter ſup inceſtus crimine
fuiſſet publice infamat⁹: con
ſtātieñ. eps ordinari⁹ iudex
ei purgationē indixit: q cuȝ
ſe purgare nequiſſet: ab ipo
a fuit ſuis eccl'ijs ſnīaliter de/
ſtitut⁹: q̄s ipe nihilomin⁹ de
tinuit p violētiā occupatas.
¶ Cūqȝ idē pſbyť: cuiuſdaȝ
cōſanguinei ſui vxorē publi
ce detineret: ad petitionē ple
bani de heniſo ⁊ quorūdam
alioꝝ clericoꝝ ꝯſtātieñ. dio.
iudicib⁹ dicimur lr̄as deſti/
naſſe: vt ſi dict⁹ pſbyter ſup
crimine adulterij ⁊ inceſtus
corā ipis ſe purgare nō poſ/
b ſet: ipm pena debita caſtiga
rēt. q cū cōſtitiſſet eiſdem: ꝙ
idē pſbr p eo ꝙ in purgatio
ne defecerat: ab epo memo/
rato fuerat ꝯdēnat⁹: ipm vt
c pote cōtumacē: pdictis eccle
ſijs p ſnīam priuauerūt. ma/
xime cū de inceſtu ⁊ adulte/
rij crimīe tanq̄ȝ de notorio li
q̄ret eiſdē. abbati ſancti gal/
li (ad quē illaꝝ eccl'iarū do/
natio ptinebat) ptātē liberā
cōcedētes: eccl'ias illas pſo/
nis alijs cōferēdi: q eas po/
ſtea ſupradicto. o. clerico aſ/
ſignauit. et. ſ. ¶ Dict⁹ vo. p
ſbyter inter cetera rn̄dit: ꝙ
pceſſus iudicū pdictoꝝ: de
bebat merito retractari: cū
lite nō ꝯteſtata pcedere pſū
pſerūt ꝯ eū: adijciēs ꝙ pur/
gationē indictā ab electo cō
ſtantieñ. curauerit exhibere
et. ſ. ¶ His igiť ⁊ alijs ple/
ni⁹ intellectis. lȝ lr̄e ille q ad
pdictos iudices ipetrate di
cunť: vel ipaꝝ tranſcriptū:
oſtēſe nō fuerit corā nobis:
qꝛ tñ ex tenore relatiōis ipo
rū: quā dict⁹ pcurator exhi
buit: ac ſi lr̄e ipe oſtenſe fuiſ
ſent: nobis ꝯſtitit euidēter:
d iudices ipos ptermiſſo iuris
ordine pceſſiſſe: tā pceſſum
eoꝝ q̄ȝ cōceſſionē eccl'iarū a
pdicto abbate de mādato ip
ſoꝝ factā: auctoritate apo.
retractam⁹: pſertim cū relati
e onis ipius ſeries: repugnā/
tia cōtineat ⁊ aduerſa. Diciť
eīn ꝙ crimē eiuſdē pſbyteri
vſqȝ adeo publicū fuerat et
notoriū: ꝙ nullus inficiatio
ni locus penit⁹ exiſtebat: vt
pote cui⁹ vniuerſe vicinie po
pulus teſtis erat ⁊ tñ ibidē p
mittiť: ꝙ eidē pſbytero ter/
minū pemptoriū pfixerunt.
in q (ſi poſſet) ſup infamia p
dictoꝝ criminū canonice ſe
purgaret: cū nimirū ſi crimē
f notoriū exiſtebat: ñ erat illi
g indicēda purgatio: ſȝ ī eū cō
dēnatiōis ſnīa pmulganda:
et. ſ. Si vero nullus apparu
erit legitim⁹ accuſator: ⁊ ip
h ſum inuenerit apud bonos
⁊ graues ſup pdictis crimi/
nib⁹ vel ipoꝝ altero infama
tū: purgationē ei canonicam
indicatis: nō obſtāte ꝙ corā
pdicto electo diciť ſe purgaſ

Cum dilectis. ¶ In prima pte poniť auditoris datio. In ſcōa actoris petitio. In tertia rei rn̄ſio. In quarta diffinitio. ſcōa ibi: cūqȝ idē. tertia ibi dictus vo. quarta ibi: his igiť. a ¶ Deſtitutus: q deficit in purgatione deponiť: vt. ſ. e. cū inter. ⁊. c. cū. p. ⁊. ſ. de ſymo. de h inſinuatum. ⁊ xxx. di. c. vl. ſed in caſu iſto non debuit puari ſȝ ſuſpendi ab officio: niſi tu velleſ exaperare crimē inceſtus criminí ſymoníe ⁊ hereſis. ſ. e. inter. in prin. Tñ papa nō improbat factū epi cōſtā. qꝛ ō hoc nō agebatur. Sȝ credo ꝙ bñ fecit epus: qꝛ pſumptiue cōuictus eſt ⁊ talis pſumptio trāſit in violentiam. b ¶ Pena: vt priuareť officijs ſuis: vt dictū ē ī priſtina notula. c ¶ Cōtumacē: ⁊ male vt patet p ſequētia: quia nō ſeruauerunt ordinē iuris: debebāt inquirere ad petitionē eorū: qꝛ impetrauerūt inquiſitionē vocato pſbytero vt haberēt facultatē ſe defendēdi. ſ. de accuſa. qualiter et qñ. §. debet. non obſtāte facto cōſtan. epi. cū de illo nihil eis commiſſum fuiſſet. ⁊ ſic ordo iuris in inquiſitione ſeruari debet pcipue circa clericos ſeculares. d ¶ Iuris ordine: ſi iuris ordo qui eſt de ſubſtātia iudicioꝝ non ſerueť: nihil agitur. ij. q. vj. §. diffinitiua. ali⁹ ordo q non eſt de ſubſtātia iudiciorū: lȝ nō ſerueť ſnīa tenet: niſi p appellationē reueleť. C. de ap. l. ſ. Io. Et hic habes: ꝙ caſſato pncipali caſſať acceſſoriū: vt. ſ. de no. ope. nū/

ci. cū ex iniūcto. ⁊. ſ. ō accuſa. ad petitionē. e ¶ Repugnātia: vnde nō ſunt audiendi. ſ. de ap. ſollicitudinē. ⁊. xxiij. q. vij. qō aūt. Et imputādū eſt illis q aliter retulerūt: cū poſſet relationē ſuā diligēti⁹ aduertiſſe. ſ. de fi. inſtru. imputari. ⁊. C. eo. ti. ſcripture. ⁊ iō pceſſus eoꝝ ⁊ qcqd occaſione illius pceſſus factū ē irritať .ſ. cōceſſio eccleſiarū: ſimile. ſ. de fi. inſtru. inter. B. f ¶ Notoriū: qualiter qd dicatur notoriū habes. ſ. de cohabita. cle. ⁊ muli. c. vl. g ¶ Indicēda qꝛ nec pbatione opus erat. ij. q. j. de manifeſta. ſ. de accu. euidētia citatio tñ facīēda eſt. xxiiij. q. iij. de illicita: ⁊. ij. q. j. de⁹ omnipotēs ⁊ ſnīa pferenda: vt h diciť: ⁊. ſ. de ap. cuȝ ſit romana. ca. de manifeſta. nec requiriť purgatio vt hic: qꝛ illa nō habet locū niſi cū factū dubiū eſt deficientib⁹ accuſatorib⁹ ⁊ teſtib⁹ vt ſ. ptȝ in multis ca. nec pbatio. vt. ij. q. j. de⁹ oipotēs. ⁊. c. ſcel⁹ de manifeſta. et ſic ptȝ ꝙ in notorijs q̄ȝtum ad ſnīam tātū aliq ſunt ptes iudicij. Qñqȝ tñ recipiūtur pbatiōes ex abundāti. ſ. de elec. bōe. j. xxiiij. q. j. pudēda. ī fi. ⁊. ff. ō manumiſ. cām. in pn. nihil eīn tā indubitatū eſt qō nō recipiat quādam ſollicitā dubitationē in autē. ō tabel. in medio. col. iiij. Berñ. h ¶ Apud bonos ⁊ gues. Nota qō dicit apō bonos ⁊ graues fuerit infamat⁹. p hoc videť ꝙ nō refert vndecūqȝ orta fuerit infamia: ex quo apud tales iā laborat: ſufficit

ad purgationē indicēdā.xxiiij.q.iij.ecce.ꝛ.ſ.e.acce/dens.arg.ꝯ.ſ.de accu.qualiter ꝛ qñ.ꝛ.xj.q.iij.in cūctis ij.q.v.oibus. Per hec iura ſecūdo inducta dicūt qui/dā ꝙ ſi infamia oꝛta ſit a vilib ꝛ emulis nō cōpellit ad purgationē. Alij dicūt ꝙ videt verius: ꝙ ex quo ali quis infamatus eſt apud bonos ꝛ graues: cōpelli debet ad purgationē ne apud illos incredibilis remaneat ꝑ iura pꝛimo inducta.ꝛ.ij.q.v.oib.ꝛ.c.qualiter ꝛ quādo nō contradicit. Bern.

a Ordinari cū cā illa delegatis iudicib commiſſa fuiſſet: et ſic eps nullam habeat iuriſditionem q̄tū ad cām ea pendēte veruz purgatio tanq̄ a non ſuo iudice idicta nō valet.ſ.de conſue.ad audiētiā cū ſuis cōcor.et ſ.de offi.leg.lz. Et ita purgatio minus iuſta nō facit fidē.ſ.eo.ex tuarū.nec etiā delegat ipſam tenet audire.qꝛ eo omiſſo acceſſit ad oꝛdinariū.ff.de arbi.ſed ꝛ ſi.§.vl.ꝛ.l.ſe.immo videt ꝙ talis cām ꝑdere debet.C.de aſſer.tol.l.j.§.vlti.et arg.ſ.de reſcrip.ex tenoꝛe.Bern.

ſe: cū iudicio pēdēte corā iudicib delegatis: nō debuerit ordinari purgationē indicere infamato.

Idē. Non ſufficit ꝑlato de criminibus īfamato iurare cū ſe purgat ꝙ ſit immunis ab illis criminib ſed iurare debet ꝙ poſt ſuā ꝓmotionē illa crimina nō cōmiſit. Ca. XVI.

b Accepim lr̄as quibus nob intimare curaſtis ꝙ aplico mādato ſup indicēda purgatione archiepō biſuntiñ. recepto: ipm citaſtis vt decuit: q̄ ad diē ꝑfixū cōparuit corā vobis iuramentū purgationis offerēs: ſub hac forma: videlicet ꝙ īmunis erat ab illis criminibus ſup q̄b ſe purgare debebat: et.j. Ipe vo ad p̄ntiā noſtrā accedēs: humiliter ſupplicauit: vt ſaltē ſup purgationem incōtinētie dignaremur tpare rigoꝛē: qꝛ nō deberet aſſerere: ꝙ a natiuitate c ſua nūq̄ paſſus fuerit lapſū carnis. Poꝛro cū ab eis nō credat exactū fuiſſe hmōi d iuramētū: poti forte ꝑſumim: ꝙ alia de cā volebat ſub ꝑſcripta forma iurare: videlicet ꝙ īmunis erat ab illis criminib de q̄bus fuerat infamat: tāq̄ dimiſſis ꝑ penitentiā iā eſſet īmunis ab illis: ſz h̄ iurare nō parue temeritatꝭ exiſteret: cū beatus iob dicat: etiā ſi ſimplex fue e ro h̄ ipm ig̃rat aīa mea.ꝛ.j. Ideoq̄ ꝑſcp̄tā purgatiōis formā: ſm quā idē archieps obtulit ſe purgare: reproba m. vtpote indiſcretā temerariā ꝛ ieptā. iniūgētes eidē vt ſi voluerit ꝛ potuerit ſm hāc formā ſe purgare: ſm ſanū itellectū quē ei duximus exp̄mēdū: videlz ꝙ illa cri f mia grauioꝛa.i.ſymoniā vē g ditionē iuſticie: atq̄ īcōtinē h tiā de quib īfamat extitit: i iuret ſe minime cōmiſiſſe: p q̄ k ad archiepālē ꝓmot eſt dignitatē: ꝛ cōpurgatores ſic iu

debet timere: qꝛ bonarū mētiū eſt ibi culpam timere: vbi etiā culpa nō eſt.ſ.de obſer.ieiu.cōſiliū.§.ij.ꝛ.v.di.ad ei vo: qꝛ ſi dixerim ꝙ peccatū nō habem: veritas in nobis non eſt.de peni.di.ij.ſi em̄ inquit: vbi ſunt verba Iob.cōtinētia hanc ſniam. Et ſepe dimiſſo peccato alicuius punitur ille poſt pctm̄ dimiſſum.de pe.di.j.ſi peccatū.ꝛ ſic iſte temerariā ꝛ dubiā purgationē volebat ſubire quaſi anceps ꝑiuriū.qd̄ fieri nō debet.ff.de i lit.iurā.videamus.ꝛ iō papa talem reprobat purgationē tanq̄ ieptā ꝛ dolo ſam.cōtra.ſ.e.cōſtit.huic ſtādū eſt.ꝛ expone ibi a crimine immunis.i.nō cōmiſit ila crimia de quib infamatus erat eps vt credūt ꝛ ita debent intelligi: vt ibi notatur ꝛ ſic pōt pſtare.B. Job.9.

f Grauioꝛa.ſcz ſymoniā: cuius cōpatiōe cetera crimina ꝓ nihilo reputant j.q.vlti.c.vlti.ꝛ ꝛ ita ſymonia inter grauioꝛa peccata reputat et homicidio quādoq̄ cōparat.ſ.de accu.inquiſitionis. g Vendi tionē iuſticie. Iuſticia em̄ vendi non debet.xiiij.q.v.nō ſane.ꝛ.xj.q.iij.nō licet.ꝛ.ſ.de vita ꝛ hone.cle.cuz ab omni ſpecie: ꝛ intantū reprobata eſt: ꝙ venalis etiam ſnia nulla eſt.ij.q.vj.§.venales.ita ꝙ nō eſt appellare neceſſe.C.qñ.ꝓuo.nō eſt neceſ.venales.ꝛ nō ſolū iuſticia.immo iuriſditio nō debet vendi.ſ.ne pla.vi.ſu.c.j.ꝛ.ij. h Extitit: ſup his tm̄: ꝛ ſup alijs debet ſe purgare nec inquiſitio nec receptio teſtiū ſuper alijs fieri debet: qd̄ ſi fiat nō valet.ſ.de accu.inquiſitionis.§.j.ꝛ.c.qualiter ꝛ qñ.ij.Ber. i Minime cōmiſiſſe. Nec eſt ergo debita forma purgādi ſine aliquo ſcrupulo duplicitatis: qꝛ ꝛ ſi egiſſet ſic de illo crimine penitētiā: adhuc infamia remaneret de facto. q̄ ꝑ penitentiā nō tollit.ij.q.iij.§.hinc colligit.ff.de obſe.a li.ꝛ li.ꝑſtan.l.ij.vnde purgatio dicta nō ſufficiebat directe: ergo debuit purgare ſm hanc formam.ſic ſ.eo.quotiens.Bernhardus.

k Poſtq̄: ergo de p̄terito ſe nō purgabit: qꝛ cum tēpoꝛe ſue ꝓmotionis non fuit infamatus: quoniam alias non debuit ꝓmoueri.lxxxj.di.tantis.et.ſ.de ac cuſa.omnipotens.ꝛ tali modo purgabitur: qꝛ approbauerunt mores ipius.vnde ipſum poſtea reprobare nō ꝑnt.viij.q.ij.dilectiſſimi.ꝛ.xxxij.q.v.hoꝛrēdus.ꝛ

Accepimus Quattuoꝛ ſunt ptes. In pꝛima iudicū cōſultatio ſup foꝛma purgationis quam purgandus offerebat. In ſcda ibi: ipe vero. purgādi ſupplicatio. In tertia ibi: poꝛro.ipius foꝛme reprobatio. In quarta ibi: ideoq̄.cōmiſſio cū expſſione debite foꝛme. Abbas. b Curaſtis: de iſto biſuntiñ.habuiſti: vt credo.ſ.de accu.licet ꝛ ibi cōmiſit papa inq̄ſitionē cōtra ipm: ꝛ eiſdē iudicib ſcribit hic. Bern.

c A natiuitate: imo opoꝛteret vel ſufficeret ꝙ poſt baptiſma illud viciū nō cōmiſerit: etiā ſi taliter ſe purgare deberet.xxv.di.c.vl.ſed hodie rigor illi canonis nō ſeruat: qꝛ defectus noſtri coꝛpoꝛis diſtrictionis illius nō patit manere cēſurā.xxxiiij.di.fraternitatis.ꝛ ſine vicio carnis pauci inueniunt.l.di.qꝛ tua.qꝛ difficile eſt cōtinere.xxxiij.q.v.q̄ ſitit. Quare dicit papa ꝙ nō credit ab eo taliter iuramētū exactū: qꝛ nec debuit vt patet.j. d Pꝛeſumim: arg.ꝙ ea q̄ dubia ſunt quo animo fiant in tutioꝛē ꝑtē facienda eſt interp̄tatio.j.de re.iu.c.ij.ff.eo.ti.ſemꝑ in dubijs.ꝛ.l.ea que vbū illud ꝙ erat immunis dubiū erat vt ptz.ꝛ iō papa interp̄tat illud in ſecurioꝛē ꝑtē: qꝛ ſic iurare factū eſſet vt ſequit. Ber. e Ignoꝛat aīa mea. Et iō ſemper

ſ. de iureiurã. quẽadmodũ. ff. de adulte. l. ſi vxor. ĩ fi. a ¶ Credunt. ſic. ſ. eo. quotiens. De purgatione vulgari. Quia duplex eſt purgatio. Quedam canonica: quia canon inuenit eã: de qua ſupra dictum eſt. Quedã vo eſt vulgaris: q vulgꝰ introduxit eã: ido loquitur videre õ ea

Abbas Ara. ¶ Due ſunt ptes huius c. conſultatio et reſpõſio. Scda ibi: Tue. Ab. b ¶ Aliqten⁹: tolerare. In nullo eñ caſu talis purgatio debet tolerari: nec obſtat q poſſet obijci de Golia qui pugnauit cũ Dauid. ij. q. v. monomachiã. q illud fuit factũ inſtinctu ſpũſſancti: ſicut Petrus excuſat: q geminũ fecit homicidiũ. xxiij. q. vlt. occidit. 7 patriarche excuſant ab adulterio. ſ. de diuor. gaudemus. Hec purgatio ab eccl'ia reprobat: cũ deum poti⁹ tẽtare videatur. ĩ. eo. c. vlt. 7 fabricante diabolo facta eſt vulgaris purgatio. ij. q. v. mennam. 7 c. ꝯſului ſti. vñ q in culpa non ẽ: punit. ĩ. c. pxi. nam q̃diu habet homo qd faciat non debet deũ tẽtare. xxij. q. ij. querit. cur ꝑriarche 7 athlete ſm leges nõ hñt locũ. C. õ gladia. l. vna. li. xi.

a rent: q credũt eũ vez iuraſſe. q facto vos illũ dimittatis in pace: alioqn 7c. De purgatione vulgari. Celeſtinꝰ tertius. Duella 7 alie purgationes vulgares ꝓhibite ſũt q p eas multotiẽs cõdẽnat abſoluẽdus 7 deꝰ tẽptari videt. h. d. totus ti. Caplm. I.

Ara ſuſcepti regiminis: 7. ĩ. Cũ. T. F. duxerit ſe. apo. ꝯſulẽdaz: vtz ſup eccl'iaz poſſeſſiõibus duella debeãt ſuſtineri. ¶ Tue duximus ſollicitudini reſpõdẽdũ. q in eo caſu vl' alijs etiã: b hoc nõ debes aliqtenꝰ tolerare. Inno. iij. ꝑori ſãcti ſergij polet. Sũmatum eſt. ſ. c. pximo. Caplm. II.

Ignificantibꝰ. A. laico 7 fratribꝰ eiꝰ: ad. M. nouerl audiẽtiã ꝑueniſſe: qõ cuz qdam eos ſup furti crimĩe accuſaret: cũ eo coacti ſũt inire duellũ: ĩ q alijs peccatꝭ ſuis ꝑpediẽtibꝰ ceciderũt, ꝓpt qõ p ꝯſules ſpoletanos: bonis fueũt ꝓprijs ſpoliati. nũc vo furtũ apõ alios ẽ inuentũ: 7 q ipi fuerint ĩnocẽtes: ẽ faciente dño reuelatũ. ¶ Aũ cõſulibus ipis dedimꝰ ĩ mãda c tis: vt ablata reſtituant vniuerſa. Hono. iij. Sũmatum eſt. ſ. c. i. Caplm. iij.

7 etiã ꝓpter delictũ aduerſarij. ſ. de diuor. ex lris. 7. ff de iureiur. admonendi. C. de trãſac. ſi ex falſis. Sic ergo nõ apparet q ſnĩa falſo lata nulla fuit auctoritatis nulli⁹ 7 reprobate ꝓbationis de vtroq iure: ergo debuit merito retractari. Jobes.

d Ilecti filij nouiter ĩ liuonia baptiſati: grauẽ ad nos querimoniam deſtinarunt: q fratres templariorũ: 7 alij q tpalem in eis poteſtatem exercent: ſi quando de aliquo alio crimine infirmantur: eos ferri cãdentis iudiciũ ſubire cõpellũt: qbꝰ ſi q exinde ſequat aduſtio: ciuilẽ penã infligũt. ¶ Cum igit hmõi iudiciuz ſit penitꝰ f iterdictũ: vtpote ĩ q deꝰ tẽtari videt: mãdamus q̃tenꝰ, dictos fratres: et alios: vt ab hmõi ꝯſuoz grauamĩe oĩno deſiſtant: p cẽ. ac. ap. remota cõpellas. De iniurijs 7 damno dato. In exodo. Propter eius breuitatẽ nõ ſũmatur. Caplm. I.

I rixati fuerĩt homines: 7 pcuſſerit alter p ximũ ſuũ lapide vl' pugno: 7 ille mortuꝰ nõ fuerit: ſi iacuerit ĩ lecto: q g pcuſſerit opas eiꝰ 7 ĩpẽſas in medicos reſtituat. In eo. Breue eſt: 7 ideo non ſũmat Capitulum. II.

I qs aperuerit ciſternã 7 foderit. 7 nõ operuerit eã: cecideritq bos vel aſinꝰ ĩ eã h dñs ciſterne reddet p̃ciũ iumẽtorũ: qõ aũt mortuũ ẽ ipius erit. Idẽ. Breue ẽ. 7 ido nõ ſũmmat. Caplm. III.

Dilecti. ¶ In pri pte ponit querela. In ſcda dat iudicẽ. ibi: Cum igitur. d ¶ Nouit. propter qõ cum eis miti⁹ ẽ agẽdum ĩ. de peni. et remiſ. is q. 7. ſ. de diuor. is q. q̃uſq fuerit ĩ firma radice plãtati. xxxv. q. iij. qõ ſcpſi e ¶ Indictuz. vt. ij. q. v. mẽnã. 7. c. cõſuluiſti. et ſ. ti. proximo. ex tuaz. 7. ſ. ne clerĩ. vel mo. ſnĩaz. 7. C. de gladia. l. vna. li. xi. f ¶ Tẽtari. qõ fieri non debet. iux illõ. Nõ tẽtabis dñm deuz tuũ 7c. xxij. q. ij. q̃ritur cur patriarche. 7. xxiij. q. vlti. ſi nulla. B. De iniurijs 7 damno dato. Supra õ varijs exceſſibꝰ dictũ ẽ tam prelatoz q̃ ſubditoz. Verũ q ex eis frequẽter iniurie 7 dãna inferũt. merito õ his ſubijcit Exod. 21

Ibidem

Abbas. I rixati. g ¶ Impẽſas. Opas aũt amiſſas 7 impenſas ĩ curatione preſtabit vt dicit: 7. ff.

Ignificantibꝰ. ¶ In pma ponit queſtio. In ſecũda ꝓuiſio. ibi. Dñ. Ab. c ¶ Reſtituãt. Sz qualiter h eſſe põt qõ retractet ſentẽtia a qua nõ fuit appellatũ: cũ iam trãſiuerit ĩ rem iudicatã: lz veritas aliter ſe habeat: 7 iã ex ipa ſentẽtia ius factũ eſt: q̃tuz ad litigantes. ſ. õ re iudi. cũ inter vos 7 p ea q poſtea emergũt: ſnĩa non retractat. ſ. de re iudi. inter monaſteriũ. 7. c. fi. 7 talis error detectꝰ ſententiã non retractat. ff. fa. herciſ. cũ putarẽ. 7. C. de cõdi. inde. l. ſ. Ad h dicas q ꝓpter ꝓbabilẽ errorẽ bñ retractat ſnĩa. ſ. de frigi. fraternitatis. xxxij. q. ſ. c. ij. ff. gñ ac. õ pecu. ẽ an. l. ij. al's eſt. §. pme. l. 7 incipit queſitũ. 7 plerũq veritate cõperta retractat ſentẽtia. ff. de ꝯdi. ſine cã. ſi fullo.

ſi qua. pau. fe. di. l. ex hac. 7. ff. de eiec. 7 effu. l. vlti. 7. ff ad. l. acquil. qua actione. in princi. Deformitatis autẽ ratio nõ habebitur: quia liberum corpus non recipit eſtimationez. vt in primis duabus legibus. 7. ff. ad. l. rhodi. de iac. l. ij. §. corporum. 7. ff. de eiec. 7 effu. l. j. §. ſed cum homo. tamen ſi liber homo perijt. l. ſolidoruz fit condemnatio. vt. §. ſed cum homo. illud fit pro pena. non pro eſtimatione.

I quis. h ¶ Reddet p̃ciũ ſi hoc fecit ĩ publico. Si vo in ꝓuato loco vbi ꝯſueuerũt fieri: nõ tenet. ff. ad. l. acquil. qui foueas. quia occaſionez damni dedit: tenetur. ff. ad. l. cor. nihil itereſt. 7. ff. ad. l. acqk. qui occiderit. §. penul. 7. ĩ. eo. c. vlti.

SJ bos alienus cornupe
ta eēt ab heri ⁊ nudiuſ/
a tertius: ⁊ nō cuſtodiuit eum
b dn̄s ſuus: reddet bouē ꝓ bo
ue: ⁊ cadauer integrum acci/
piet. Idem. Breue eſt ⁊ nō
ſummatur. Caplm̄. IIII

SJ leſerit quiſpiā agrū
vel vineā: et dimiſerit
iumentum ſuum vt depaſcat
c aliena: ꝓ dāno eſtimationez
reſtitueat. Idē. Breue eſt ⁊
nō ſummat. Caplm̄. V.

SJ egreſſus ignis cōpre
hēderit aceruos frugū
ſiue ſtantes ſegetes in agris
d reddet damnū qui ignē ſuc/
cenderit. Ex penitē. roma/
na. Breue eſt ⁊ quaſi idē cū
precedenti. Caplm̄. VI.

e SJ quis domuz vel areā
cuiuſq̄ incēderit volū/
tarie: ſublata et incēſa om̄ia
f reſtituat: ⁊ tres annos peni/
teat. Hono. iij. ep̄s bonon̄.
Secularis poteſtas q̄ cleri/
cum bāniuit cōdēnari debet
ꝑ iudicem eccleſiaſticum ſm̄
eſtimationez iniurie in expē
ſis ⁊ dānis. Caplm̄. VII.

OLim ſcribentib⁹ nobis
epiſcopo mutin̄. vt po/
teſtatem conſiliarios et po/
pulum ciuitat̄ florentin̄. ad
ſatiſfaciēdū de damnis ⁊ in/
iurijs irrogat̄ epiſcopo ⁊ ec
cleſijs feſulan̄. cen. eccle. co/
artaret: idem teſtes lite non
cōteſtata recepit. Quare
g nos eius ꝓceſſum penit⁹ re/
uocato: cōmune florentin̄. qꝛ
h bāniuerat epiſcopum feſula
nū. ꝯtra deū et eccleſiaſticaz
libertatē: ꝓpter iniuriā: bā/
ni expenſas ⁊ damna tali oc
i caſione ſecuta: taxatiōe a iu/
ramento p̄miſſa: in mille li/
k bris vſualis monete p̄dicto
ep̄o ſentētialiter duxim⁹ con
demnādū. Grego. nonus.
Statutū ſuꝑ damnis non re
petendis ad expenſas nō ex
tenditur. Caplm̄. VIII.

IN noſtra ⁊ fratrum no/
ſtroꝝ p̄ſentia ꝓpoſuiſt̄:
q̄ olim ciues brixien̄. pro re/
l ſtaurationib⁹ dānoꝝ illato/
rū adinuicē: q̄ ꝓpter multas
ciuiles diſcordias īcurrerāt
plurimū aggrauati: ſtatutū
editū de non petēdo vel reci
piendo in poſteꝝ reſtaurati/
ones hmōi: a cōmuni genera
liter approbarūt: ⁊ firmarūt
etiam iuramēto: et. j. Cuz
igit̄ aliud ſit dānoꝝ reſtau/
ratio q̄ȝ ſatiſfactio expenſaꝝ
⁊ ideo in iuramento exhibi/
to ſuꝑ damnoꝝ articulo: in/
telligi non debeat: q̄ factuz

SJ bos. a Cuſtodiuit: ſupple et alteri⁹ bouē
occiderit. vnde tenet̄: quia culpa ſiue negligentia
ipi⁹ damnū datum eſt qui debuit diligentiā adhibere
vt. j. c. vlti. b Reddet bouē: hoc intellige cū bos
ille qui damnū dedit aggreſſus eſt alium ⁊ occidit: ſed
ecōuerſo non te/
net̄. ff. ſi q̄. pau.
Exod. 21 fe. diſ. l. j. §. cum
arietes. ff. ad. l.
acquil̄. itaq̄ȝ. ſeu
cum dubiū ē q̄s
bos p̄mo aggreſ
ſus eſt. ff. ad. l.
acquil̄. ſcientiaz
§. cū ſtramēta.
Exo. 22 ⁊ ſi al̄s aīal tuū
mihi damnū de
dit: tu teneris. j.
eo. c. vlti. ver. q̄
ſi. ⁊. j. c. xxi. B.
SJ leſerit.
c Eſti/
Exo. 22 mationē. reſtitu/
et niſi dādo ani/
mal velis libera
re teip̄m. j. eo. c.
vlti. vltra enim
eſtimationē non
tenetur cōuent⁹
de paſtu pecoris
Ibidem et actione in fa/
ctum cōuenit̄. ff
de p̄ſcrip. ver. q̄
ſeruandarū. §. ſi
glans. ⁊ expelle/
re debet animal
qd̄ dānuz dedit:
⁊ tanq̄ȝ ſuum nō
includere illud:
cum dominus il
lius teneatur ad
damnū. ff. ad. l.
acquil̄. q̄nt⁹ mu/
ti⁹. §. pomponi/
us. Bern̄.
SJ egreſſ⁹.
d Reddet dā
num. ſi fuerit in
culpa dum appo
ſuit iſtū ignē nec
adhibuit diligē/
tiā quā debuit. ff. ad. l. acq̄l̄. q̄ occidit. §. in hac. ⁊. j. e. c.
vl. al̄s ſi nihil de ꝯtingētib⁹ omiſiſſet. n̄ tenet̄. j. eo. c. vl.
SJ quis domū. e Volūtarie. ſecus ſi cōtra
voluntatē dum tn̄ nihil de cōtingentib⁹ omiſerit
. j. eo. c. vlti. in fi. f Reſtituat. in quadruplū infra
annū: poſt annū in ſimplū. ff. de cen. l. j. ſed ſi negligen/
tia in ſimplū: ſed ſi dolo fecerit ſm̄ leges concremabi/
(tur. ff. eo. q̄ edes.
OLim. Diuidit̄: quia pri/
mo recitat ꝓceſſum delegati quē ſecūdo reuocat
⁊ cauſam diffinit. ibi: Quare. Hodie adde penaz ī cle.
j. de penis. Ab. g Reuocato. lite vero nō ꝯteſta/
ta non valet ꝓceſſus: vt hic patet: ⁊. s̄. vt lite nō cōte.
accedens. ⁊. s̄. de elec. dudum. ij. ⁊. s̄. de pur. ca. cuz di/
lectus. h Bāniuerat. tale bannū nullū fuit: quia
nullam habet iuriſditionē in ip̄m. laico em̄ non licet de
clerico legem dare. xcvj. diſ. bene quidem ⁊. xvj. q. vij.

non placuit. imo tanq̄ȝ ſacrilegus fuerat puniēdus ea/
dem cauſa ⁊. q. ea. ſi quis principiū. ⁊ quia in eo offen
dit eccleſiaſticā libertatem: ⁊ ꝓpter hanc iniuriam pu
nitur ad expenſas quas ꝓpter hoc fecit: ⁊ damna que
ꝑtulit tali occaſione: vt patet. i Taxatione. debet
iudex p̄mo taxa/
re de expenſis et
damnis in iudi/
cio petitis. iij. q.
iij. offerat̄. ver.
q̄ fieri. ⁊ poſtea
debet iurare: et
tali iuramento
ſtabit̄ tanq̄ȝ legi
time probationi
C. vnde vi. ſi qn̄
⁊. ij. q. j. in p̄mis
s̄. de his que vi
metuſue cau. fi/
unt. c. vlti. vbi d̄
hoc. Bern̄.
k Vſualis
monete. et ſi de
hac nō fuiſſet di
ctum: de illa tn̄
intelligeret̄. ff. d̄
lega. j. ſi ſeruus
pluriū. §. vlti. et
ff. de contrahen.
empti. imperato
res. et ſi plures
eēnt vſuales mo
nete videt̄ d̄ mi/
nori intelligēdū
ff. d̄ lega. iij. nū/
mis. ⁊. s̄. de cēſi.
IN ex parte.
IN noſtra
Qui iurat ſta
tatū ſuꝑ non re/
petendis dānis
hoc non obſtāte
expenſas repete
re poterit. h. d.
Vel ſicut in ru/
bro. Diuidit̄: qꝛ
in prima ꝑte po
nitur deciſa ꝯſul
tatio. In ſecūda
reſpōſio. ibi: Cū
igitur. Abbas.
l Damnorū. Nota ꝙ q̄ differētia eſt inter damnuz
⁊ expenſas: vt hic patet: ⁊. s̄. c. primo. ar. vnde iura/
mentū ſuꝑ vno factū nō extendit̄ ad aliud: cū ſint di/
uerſa: puta ſi ꝓpter diſcordiā dom⁹ aliqua deſtructa
fuerat poſſeſſio aliqua ſterilis remāſit. vel qꝛ negocia/
ri nō potuit: hmōi damna remiſſa ſunt ⁊ iuramēto fir/
mata. Quoddā em̄ damnū ſiue ītereſſe dicit̄ circa rē:
puta ſubtraxiſti inſtrumenta q̄bus poſſeſſio eccl̄ie fir/
mat̄ vel alterius teneris ad illud damnuz qd̄ ꝯtingit
ꝓpter abſentiā inſtrumentoꝝ. xij. q. ij. ſi quis de cleri/
cis. ⁊. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus. in p̄n. Quoddā
dicit̄ extra rem: puta debui tibi frumentū: ⁊ qꝛ nō de/
di ſuo tp̄e: familia tua fame perijt. illud damnū nō cō
ſequeris: ſed p̄cium frumenti vel vini. ff. eo. ſterilis. §.
cū ꝑ venditorem. expenſe dicūt̄ quas quis facit circa
ſumptus litis ⁊ circa aduocatos. C. d̄ iudi. ſancimus.

De iſtis expenſis mẽtio fit. ꝟ. vt lite non cõteſtata. q̃m ·§· in alijs. ⁊ ꝟ. de dolo finem. ⁊ conſimiles expenſe fuerunt hic quas faciebant eundo ⁊ redeundo: vel expendendo pecuniam ſuam: faciendo maiores expenſas ꝙ conſueuerunt ad iſtas expenſas iuramentum non extendit. tamen ſi itellexiſſet ꝺ huiuſmodi expẽſis ⁊ de his intẽderũt iurare: ⁊ hoc cõſtaret ⁊ ſuper his fieret interꝑtatio ſicut credo: ſed ħ ſimpliciter dictum fuit de damnis q̃re ad ea tm̃ reſtringit iuramentũ. ⁊ ſic ad aliud damnum: ⁊ aliud expenſe: ſicut dicit̃ aliud pena: ⁊ aliud mulcta: ⁊ aliud fraus: et aliud dolus. ff. de ꝟbo. ſigni. aliud fraus.

a ¶ Cõtribuat. ꝓ bono ꝯcordie vt ħ dicit. ſic fit contributio quãdo iactus mercium factus ẽ. ff ad. l. rhod. de iac. l. j. ⁊. ij. §. cum in eadem. et. l. amiſſe. Sic ergo in caſu iſto equum eſt fieri contributionez ꝓpter bonum pacis ⁊ concordie: ne forte hac occaſione concordia non ſeruetur.

putat̃. ꝟ. de pe. ⁊ remiſ q̃ſitu ʒ. vbi de hoc. e ¶ Ignoratia. ħ non excuſat ignorãtia a culpa ſi potuit ſcire ex facto ſuo ꝯtingere iacturã vel iniuriã: puta mihi licet ꝑcutere ꝑcutientez me ſi cum vellem eum ꝑcutere. aliũ ꝑcuſſi: imputat̃ mihi. ff. ad. l. acquil̃. ſciẽtiã ·§· penul. ⁊ ff. de iniur. euʒ q̃ ·§· ſi iniuria. ar. ꝯ. ff. e. ſi cũ ſuo. debuit ꝗ adhibuiſſe diligẽtiã i facto ſuo: vt dicit i fi. ⁊ ſic nõ imputaretur. Et illõ ſcias ꝙ iniuria fit aut re aut verbis. re quotiens man⁹ infert̃. verbis quotiẽs conuiciũ dicit̃. ff. de iniur. l. ꝟ. et. ꝟ. de re iudi. cuʒ te. et iniuria per diſſimulationẽ abolet̃. ff. e. non ſolũ ·§· j. Et illud ſcias ꝙ ꝯuentus ꝺ dãno dato ſi negauerit ⁊ ꝓbatũ fuerit ꝯdemnat̃ in duplum. ff. ad l. acquil̃. l. ij. ⁊. C eo. ti. ꝯ negãtẽ.

expenſarum fuerit cõprehenſum. mandamus quatenus iuramento non obſtãte predicto: auctoritate noſtra ꝓuideas: ꝙ dictum cõmune ꝓ bono concordie: ad expenſa a rum ſatiſfactionem cõtribuat iux̃ tue diſcretionis arbitriũ: a te ſicut expedierit moderandum. Idem. Habet plura dicta ⁊ ſe ſummat. Capitulum. IX.

b **S**I culpa tua datum eſt damnum: vel iniuria irrogata: ſeu alijs irrogãtibus opẽ c forte tuliſti: aut hec imperitia tua ſiue negligentia euenerũt: iure ſuper his ſatiſfa e cere oportet: nec ignorantia te excuſat: ſi ſcire debuiſti: ex facto tuo iniuriã veriſiliter poſſe cõtingere vel iacturã. qȯ ſi aĩalia tua nocuiſſe ꝓponas: nihilominus ad ſatiſfactionẽ tener̃: niſi ea dãdo paſſis damnũ: velis liberare teipm̃. qȯ tñ ad liberati f onem nõ ꝓficit: ſi fera aĩalia vel q̃ ꝯſueuerint nocere fuiſ g ſent: ⁊ quã debueras non curaſti diligentiam adhibere. h ¶ Sane: licʒ q̃ occaſionẽ dãni dat: damnum videatur dediſſe. ſecus eſt tamen in illo dicenduʒ: qui vt non accide i ret: de ꝯtingentibus nil omiſit. De penis. Ex concilio toletano. Totiẽs puniẽdus eſt criminoſus quotiens delictum iterat. Caplm̃. I.

SI culpa. Nota ꝙ ad hoc vt teneatur qui dãnuʒ dedit ſeu iniuriam irrogauit: neceſſe eſt culpam interuenire alioquin nõ tenetur. vnde infantes ⁊ furioſi nõ tenẽtur ſi damnum dederint: quia iudicium animi nõ habet. ff. ad. l. acquil̃. ſed ⁊ ſi. §. iniuriarum. ⁊ §. igitur et. xv. q. j. illud. impubes tamen doli capax tenetur: vt hic in. c. illud. ⁊ §. igitur. ⁊ ille non tenetur de culpa q̃ ad ſui defenſionem ⁊ incontinenti ⁊ eodeʒ modo damnum dedit. ff. eo. ſcientiam. §. qui cum aliter. ⁊ de leuiſſima culpa quis tenetur in caſu iſto. ff. e. l. ij. ⁊ ille excuſatur a culpa qui alterius impulſu vel violentia ventorum damnum dedit. ff. eo. quẽadmodum. §. ſi nauis. ⁊ ·§· item labeo. c ¶ Tuliſti. Nota ꝙ non ſolum qui damnũ dedit ſeu iniuriam irrogauit. ſed qui opem tulit tenet̃: puta ſi vnus tenuit ⁊ alius interemit ille qui tenuit quaſi cauſã mortis dedit: ideoqꝫ actiõe in factũ tenetur. ff. e. item mela. §. ſi alius. ⁊ §. item cum eodeʒ. ⁊ ff. de iniur. nõ ſolũ. in prin. ⁊ §. ſi mãdato. ſic et ope ⁊ conſilio furtũ cõmittit̃. inſti. de ob. que ex delic. naſ. ·§· ope. ⁊ homicidiũ ope. ⁊ conſilio cõmittitur. ꝟ. ꝺ homi. ſicut dignum. §. illi qui. ⁊ §. vlti. ⁊ §. hi qui. ⁊ ſi. ff. de adult. is cuius. §. vlt. d ¶ Imperitia. que annumerat̃ culpe. inſti. ad. l. acquil̃. §. imperitia. ⁊. ff. ꝺ reg. iur. imperitia. ⁊. ff. loca. ſi quis fundũ. §. celſus Idẽ intellige de negligentia ꝓut hic dicit: ergo ſiue culpa ſiue impitia vel negligentia damnum dederis: vel ſi iniuriam irrogaueris: vel dantibus opem dediſti: tener̃ etiã ſi negligẽtia tua aliqȯ minus bñ feciſti: ⁊ ob hoc dãnũ datũ ſit teneris. ff. ad. l. acquil̃. ſi ſeruus. ij. §. ſi ex plauſtro. ⁊ lege. q̃ occidit. §. i hac. et. negligẽtia imputat̃.

f ¶ Aĩalia tua. Sic ergo ſi q̃drupes tua ſiue animal dãnuʒ dedit: ad eſtimationẽ teneris: q: nõ cuſtodiuiſti aĩalia tua: tñ ſi velis dare animal ꝓ dãno liberare te potes: vt ħ dicit ⁊. ff. ſi qua. pau. fe. di. l. j. circa ꝓn. ⁊ inſti. eo. ti. in prin. vñ ſũpta fuerũt hec verba. ⁊ ħ habet locũ in his animalibus q̃ ꝯtra naturã mouent̃: vtpote ſi bos cornupeta ſolit⁹ fuit vel equ⁹ calcitroſus: vt dicit̃ in ꝑdictis. l. In feris aũt aĩalibus que naturali ſua feritate dãnũ dederũt: hoc nõ habet locũ: q: illud aĩal dando nõ liberaberis: q: non adhibuiſti diligentiã quã debuiſti. vt ħ. ꝟ. dicit. nihilomin⁹ tener̃ vt ħ dr̃ ſaltẽ directa actione vel vtili potius. Si ꝟo aufugit ⁊ nocuit: non põt dñs quondã ꝯueniri: q: deſinit dñs eſſe. vt. ff. e. l. j ·§· in beſtijs. ⁊ inſti. eo ·§· j. Fere beſtie ſunt vt vrſus ⁊ cerui: que ſunt aĩalia ſiue volatilia fera dicunt̃ in inſti. de re. di. §. fere. ⁊ in alijs. §. ſequẽtib⁹. Cũ eñ liber homo dãnũ dat. locũ habet actio. l. acquil̃. dũ ꝟo q̃drupes ſiue aĩal locũ habet actio de pauperie. cũ ꝟo ſeru⁹: tunc locũ habet actio noxalis: ⁊ tũc licitũ eſt ſeruũ dare ꝓ dãno dato. inſti. de noxa. circa ꝓn. g ¶ Nõ curaſti q: hmõi aĩalia non debẽt teneri in publico vbi publicum iter eſt. inſti. ſi q̃dru. pau. fe. di. §. ħ quoqꝫ. al's. §. ceter. ſi ꝟo teneant̃ in publico ⁊ dãnũ dederint: tenet̃ dñs i duplũ: ⁊ nihilomin⁹ actio de paupie locũ habet. q: plures actiões ꝯcurrũt penales in eadẽ re vna nõ tollit aliã. inſti. eo ·§· finali. h ¶ Occaſionẽ. ff. ad. l. acquil̃. qui occiderit. §. in hac. et. ꝟ. de homi. decetero. vbi de hoc. ꝟ. de teſti. ſicut in glo. que incipit ar. ꝙ vi. i ¶ Omiſit. Nota ꝙ non eſt imputandum ei qui de contingentibus nil omiſit. ff. a d. l. acquil̃. qui occidit. ·§· in hac. ⁊. l. qui foueas. et. l. ſi putator. ⁊. l. di. ſi duo. ⁊. ꝟ. de homici. c. vlti. ⁊ antepenul. Bern̄. De penis Supra viſum eſt de varijs exceſſib⁹ ꝓpter q̃s pene debent̃: merito ſubijcit̃ rubrica de penis.

Ea que frequēti p̄/
uaricatiōe iterāt̄:
frequenti ſentētia
cōdemnent̄. Ex
concilio triburienſi. Inter/
ficiens p̄ſbyter puniendus
eſt ⁊ pene ps ecclie cui p̄fuit
alia pars ꝓ eius anima di
ſtribuit̄. Ca. II.

b Preſbyteri īterfecti cō/
poſitio: ep̄o ad cuiꝰ parro/
chiam pertinet ſoluat̄: ita vt
c medietatem vtilitatibus ec/
d cleſie cui p̄fuit tribuat: alte/
ram in eius elemoſynam iu/
ſte diſpartiat. ¶ Quia nul/
lus eius heres ꝓximior vi/
e det̄: q̄ꝗ qui ipſū dn̄o ſociauit
Alexander tertius cātua/
rienſi archiepiſcopo.
Non debent p̄lati ꝓ crimino/
ſis ſuſtinēdis pecuniā exige
re nec etiā correctiōis cauſa
ex cupiditate penā pecunia/
riā imponere. Ca. III.

Licet iuxta ap̄lm: ⁊. ī.
Accepimus. ꝙ archi/
diaconi cōuentreñ. epiſcopa
tus: ꝓ corrigendis exceſſibꝰ
⁊ criminibꝰ puniendis: a cle
f g ricis ⁊ laicis penam pecuni/
ariam exigunt ꝓ annua ex/
actione: ꝑſonas quādoq̄ ſu/
ſpendūt: ecclīas interdicūt:
h a vicarijs denarios vt eos ī
eccleſijs cantare permittant
exigere non formidāt: ⁊ alia
agunt que canonum obuiāt
inſtitutis: ⁊ de radice cupidi
tatis ⁊ auaricie ꝓdire vidē/
tur: et. ī ¶ Mādamus qua/
tenꝰ archidiaconis predicti
epiſcopatus: hoc diſtrictius
interdicas. ſi autem contra/
uenire p̄ſumpſerint: eos ap.
ceſ. ec. cen. cōpellas. Idē in
cōcilio turoneñ. Victus cō/
demnatur victori preſenti in
expenſis etiam in cauſis pe/
cuniarijs. ⁊ vnum caſum ex
cipit. Capitulum. IIII.

Calumniam et audaciā
temere litigantium: cō
i demnando in expēſis: ⁊ alio
multiplici remedio: ſanctio
imperialis cōpeſcit. ¶ Quo
niam igitur ſacris inſtitutis
conſonare dinoſcitur: preci/
pimus vt decetero in cauſis
k pecuniarijs victus victori in
expenſis legitimis condem/
l netur: niſi ſententia ꝓ abſen
te feratur. Innocentiꝰ terti
us Nidroſieñ. archiep̄o.
Clericus cauſam ſeu operaʒ
prebens bello deponendus

Ea que. ¶ Pone exemplū in. c. pia. de ex/
cep. li. vj. vbi excōicatiōis exceptio pōt con
tra actorem pluries opponi. Et ibi dicit̄ ꝑ
quotiēs deficit in ꝓbādo totiens debet pu/
niri in expenſis. vt infra etiā ſubijciā. Ab. a ¶ Con/
demnentur. ſic
vj. q. j. imitare. ⁊
de pe. di. j. mēſu/
ram. ⁊ ita q̄tiēs
quis deliq̄rit to/
tiens puniri de/
bet. ſicut in con/
tractibus cōſue/
uit dici vt pena
ſoluta contractꝰ
maneat i ſua fir
mitate. ff. d traſ.
qui fidem: ſʒ eti/
am arbitrio q̄s
ſtāre non cogi/
tur pena ſoluta.
niſi id exp̄ſſe di/
catur. ff. d arbi.
ſi duo. in fi. Et
ſic eſt argu. quo/
tiens clericus in
delicto repertus
fuerit. totiēs exi
gatur ab eo pe/
na. arg. xxiij. di.
q̄ꝗ. in fi. ⁊. ff. d
ver. ob. ſi ſic ſti/
pulatus.
Preſby.
¶ Dicit qd̄ faci/
endum ſit de pe/
na quā ſoluit in
terfector p̄ſbyte
2. Timo. 4 ri. h. d. Vel ſic
vt in rubro. Pri
mo ponit vnum
dictuʒ. Scd̄o rō
ibi: Quia. Ab.
b ¶ Cōpoſitio.
hec compoſitio
per. l. lombardā
eſt ſexcētorū ſoli
dorū. xvij. q. iiij.
qui ſubdiaconū.
c ¶ Vtilitatibꝰ ecclīe. h̄ ideo. q2 ⁊ ſic ecclīe iniuria fa
cta fuit ⁊ in ſuum miniſtrum iuxta illud. qui vos tāgit
me tangit. ij. q. vij. accuſatio. ⁊ eſt argu. ꝙ penas pecu
niarias quas recipit epiſcopus nō lucratur ip̄e. ſed in
vtilitatē eccleſie cōuerti debent. vel diuidet illas. arg.
⁊. j. di. ius militare. ⁊. xvj. q. vj. c. j. d ¶ Cui. ſcʒ ecclīe
e ¶ Sociauit. baptizādo ⁊ ordinando illum.

Licet. ¶ Archidiaconi ⁊ alij p̄lati qui in crimi
nibus diſpenſare nō poſſunt: penaʒ pecuniariā
imponere nō poſſunt vbi a iure alia ſtatuit̄. Ita cōmu
niter ſūmatur. vel ſūma vt in rubro. Primo ponit̄ ar/
chidiaconoꝝ actꝰ rep̄hēſibilis. Scd̄o mādat illos in/
hiberi ⁊ cōpeſci. ibi: Mādamꝰ. Ab. f ¶ Laicis. ſʒ
q̄re a laicis: q2 forte ſūt de ſua iuriſditiōe tp̄ali: vel de
ꝯſuetudine hoc habēt. g ¶ Penaʒ pecuniariā. Ex
hac decre. videt̄ ꝙ ꝓ criminibꝰ pena pecuniaria exigi
non debet. cū papa hic eam ꝓhibeat. ar. xvj. q. vj. cog
nouimus. et. c. de lapſis. ⁊. c. ep̄o. et illud. j. q. j. nullus

ep̄s. ⁊. ſ. de ſymo. nemo. ⁊. lxxxiij. di. ſi quis ep̄s. ar. cō
tra. xxiij. q. v. ſi vos. Vnde nota ꝙ cum ius ſtatuit pe
nam pecuniariā infligendā. quicunq̄ cognoſcit de illo
crimine illam poteſt infligere. ff. de iudi. l. ij. §. vl. ⁊. ſ.
de rap. in archiep̄a. ⁊. xij. q. ij. cum deuotiſſimā. xviij.
di. quoniaʒ. ſi ve
ro ius ſolam pe/
nam ſpiritualeʒ
vel corporalē ſu
per crimine ſta/
tuit iudex. nec
debet nec poteſt
illā in aliā cōmu
tare. ſed ille tm̄
qui de illo crimi
ne pōt diſpenſa/
re. ⁊ cum d pena
criminis nihil d
iure cautuʒ ē an
pecuniariaʒ vel
aliaʒ infligat. iu
dic̄ arbitrio cō
mittitur. ſ. de of
fi. dele. de cauſis
cum iudex ſuper
crimine diſpēſa/
re poteſt. bn̄ pōt
infligere penam
pecuniariaʒ vel
aliam. ſed archi
diaconi iſti ſuꝑ
his criminibus
diſpēſare nō po
terant. vnde nō
debebāt penam
pecuniariam in/
fligere: ſed impo
nere ſpiritualeʒ
ſm ꝙ qualitas
criminis exige/
bat. ar. ſ. de iu/
di. at ſi clerici.
Hug. dicit ꝙ il/
la pena eſt infli/
genda q̄ magis
timeat̄. arg. xx/
iij. q. iiij. ea vin/
dicta. ⁊. q. v. ꝓ/
deſt. ⁊. ſ. vt lite
nō cōte. qm̄. in fi. Sed h̄ intellige habere locū cum iu/
dex talis eſt q̄ poſſit diſpenſare ⁊ cōmutare penas. ſʒ
iſti archidiaconi hoc nō pn̄t. Ala. h ¶ A vicarijs.
h̄ erat ſymoniacū. cum ordo ſit ſacramētū cui adheret
executio. ſi ergo vnū vendunt ⁊ reliquū. j. q. iij. ſi quis
obiecerit. ⁊. c. ſaluator.

Calūniā. ¶ Primo
legē recitat: quā ſecūdo approbat. ibi: Qm̄.
i ¶ Alio. ita vt p̄ter expēſas de calūnia puniat̄. C. de
calū. l. iij. et inſti. de pe. te. liti. §. aduerſus. q2 infamis
efficitur vt ibi dicitur de quibus legibus hic facit mē/
tionē. k ¶ Victori. victꝰ victori in expēſis ꝯdēna
ri debet ſi ꝑ calūniā ⁊ mala fide appareat eū mouiſſe
litē vt hic exp̄ſſe dicit lr̄a. in prin. ⁊ in autē. de iudi. §.
optet. coll̄. vj. ⁊. ff. de iudi. eū quem temere. Alij dicūt
ꝙ eo ip̄o ꝙ ſuccūbit preſumitur calūniari. vnde cōdē/
nari debet in expenſis. De hac materia plene dictum
eſt. ſ. de dolo ⁊ ꝯtu. finem. l ¶ Niſi ſentētia ꝓ ab/
ſente ſicut cauet̄. C. de iudi. ꝓperandum. §. ⁊ ſi quideʒ

Quod est. Ca. V.
Quod in dubijs: r.i. Quia vero tam ſacerdotes qui gubernāt naues ad pugnā: q̄ q̄ pſonaliter exercent ꝯflictū a r hi qui alios incidāt ad pugnandū: oēs enormiter peccant. de rigore canonico eos credim⁹ deponendos. Idē. lundonenſi epo. Cleric⁹ p magno ſcelere ab eo cōmiſſo deponi debet. r in monaſterio detrudi ad agendū penitentiā. Ca. VI.

De diſcretionis prudentiā. et. i. Ad illud qd a nobis tertio requiſiſti: qualiter clerici ī latrocinijs b vel alijs magnis ſceleribus dep̄henſi: puniri debeant? Rñdem⁹ q a ſuis ordinib⁹ degradati: detrudi debe c ant in artis monaſterijs ad penitentiā pagendā. Idez. abbati r fratrib⁹ Cripte ferrate. Si vterq; cōtrahentiū venit cōtra cōtractū vterq; pōt exigere penā adiuicē p miſſaz ex ꝯuentiōe. Ca. VII.

Conſtitut⁹ in pñtia noſtra. et. i. Licet aūt in inſtrō epi lauſtani exp̄ſſa fuerit certa pena: quā ps cōtractū nō ſeruās ſolueret obſeruanti: cū tamē vtraq; d ps veniſſe ꝯtra illum ex confeſſione ppria conuincat: Cum r pars veſtra ſubtraxerit epiſcopo penſionem r epiſcopus pcurationē exegerit ab eadem eccl'ia: ſicut econom⁹ pposuit memoratus: vtrāq; ptē ab ea reddi e mus abſolutā. Idem priori ſācti fridiani r magiſtro .b. canonico piſano. Si teſtis pter vacillationē incarceraī infamiā nō incurrit.

Super his d Ca. VIII. quib⁹ nos cōſulere voluiſti: r.i. Clericus aūt q̄ p f eo q variauerat r vacillauerat coram vobis: de mandato veſtro captus eſt: r detentus: g infamiam nō incurrit. Idem ſpoletano epiſcopo. Obligatus ad certā quātitatē certa die ſub pena ſoluēda ſi partem infra terminū ſoluit ad penam integram non tenetur. Ca. IX.

Suam ad nos rectores clericorum ſancti fortunati querimoniam tranſmiſerunt: q cum tibi eſſent in. xl. libris per quoddam arbitriū cōdēnati. eſſetq; pena: h xxx. librarū appoſita: niſi ea ſoluerēt ī termino cōſtituto tandem. xxiiij. libris in termino perſolutis: occaſione vij: reſiduarum p quaſdam

ibi dicit q victus pñs ſumpt⁹ ſuos de cōdēnatione de

Quod in dubijs. Incidāt ī bello iniuſto (ducat. arg. s. de homi. ſicut dignū. §. qui vero. r. ff. ad l. acquil. itē mela. §. itē cū eo. ſecus ſi eſſet iuſtū. qr tūc licitū eſt hortari. xxiij. q. vi. hortatu. r. c. igit. r. c. vt pridem r intereſſe bellis. e. cā. q. iij. maxi. man⁹. B.

Te diſ. Clerici In magnis criminibus dep̄henſi poſt depoſitionem detrudi debent in monaſteriū ad agenduz penitentiā. Et diuidit. prio ponit cōſultatio. ſecūdo reſponſio ibi: rñdem⁹. ab.

b Dep̄henſi. r couicti. ſola ei dep̄hēſio nō ſufficit. s. de iudi. cū non ab hoīe. vel intellige dep̄hēſi ita q factū ſit notoriū p euidentiā facti. tales. n. ſtatim cōdemnari pñt. C. de defen. ciui. l. defenſores. r ar. s. de coha. cle. r mu. c. vl. r. ij. q. i. de manifeſta. r talis dep̄henſio auctoritate ſui p̄lati fieri debet. ne vltra ſe extendat violentia q̄z exigerit defenſio clericorū. i. de ſen. excō. vt fame. al's capientes eſſent excōicati vt ibi.

c Monaſterijs. ſi. xvj. q. vj. de lapſis. r. l. di. ſi ille. r ſi īcorrigibiles fuerint p ſecularē iudicē poſtea dep̄hendant. s. de iudi. cū nō ab homine. Bernhardus.

Conſtitutus. Primo ponit diffinitionē. ſecūdo cām interſerit ibi: cum. Abbas. Siculus.

d Ex cōfeſſione. cōfeſſio eñ in iure facta p̄iudicat. s. de trāſac. p̄terea. ij. r. s. de cōfeſ. cū ſup. r. c. vl. vbi d hoc. r. C. e. l. vna. r. ff. e. l. j.

e Vtrāq;. ſed videt q epūs nō inciderit in penā. nā cū altera ps ei ſubtraxit penſionē. licite potuit petere pcurationē qr fidē nō ſeruanti fides nō eſt ſeruanda. s. de iureiu. puenit. ij. naz licitū eſt redire ad priorem actionem cū ex pte altera nō paret pacto. arg. s. de pac. cū pridē. de hoc dictū fuit. s. de elec. cū inter. r. Ecōtra videt q illi poti⁹ p̄iudicet qui vltimo incidit in penā. nā ſi vterq; eſt in mora ſemp vltima mora nocet. ff. de peri. r cōmo. rei ven. illud Reſpōdeo hic pp̄ter par delictū neuter incidit ī penā. ff. de re iu. cū par. r in delictis mutua fit cōpenſatio. s. d adul. c. pe. r vl. xxxij. q. vj. nihil. r. ff. ſol. ma. viro. Jo. cōpēſatio mutua fit. ff. de cōpē. ſi ambo. r. ff. de dolo. ſi duo hec decre. deciſa fuit in fi. hui⁹ decre. s. de reli. do. cōſtitutus. r p illam poteris intelligere iſtā. Berñ.

Super his variauerat r ideo nō fuerat ei credendū. iiij. q. iij. §. qui falſo. r. s. de eccle. bñ. vt noſtrum. B.

g Nō incurrit. qr genus pene p ſe nō infamat. niſi ſnīa p̄cedat. C. qui. ex cau. infa. irro. l. j. r. l. nullā. licet gratian⁹ aliter ſēſerit. iij. q. vij. §. tria. in fi. vincentius.

Suam ad Diuidit. In prima queſtio. in ſcda puiſio. ibi. qr igit. Abbas Sicu.

h Perſolut⁹ eo ipo q ſortē recipit pene renūciaſſe videt. ff. d eo qd cer. lo. l. vlti. in fine. r. ff. d lega. cōmiſ. poſt diem. Et ita videtur q eam vlterius petere nō poſſit. p hoc qd hic dicitur: niſi aliter conuenerit inter eos cū ſortem recepit. ſcilicet q ſors r pena peti poſſit arg. ff. de tranſact. qui fidem. C. de tranſac. cum pponas. ff. ſi quis cau. l. ij. §. rñ. r ſic videtur ex hac decre. q non cōmittat pena in totum cum effectu. licet ſors in totū ſoluta nō ſit. vnde habes contraria plura. ff. de ver. obli. ſtipulationū. §. ſi ſortē ſup hoc cōſuenit diſtingui. aut eñ illud qd pmittitur ſub pena cōſiſtit in dando aut in faciendo. ſi conſiſtit in dando in totū cōmittit pena. licet in pte ſit ſatiſſactū. ff. fami. her. heredes. §. in illa. in fi. r. ff. de verbo. obliga. ſtipulationum. §. ſi ſortem. r. l. in executione. §. item ſi ita. r. ff. de pig. ſed an vie. arg. Si vero conſiſtit in faciendo r illud qd pmiſſum eſt ſub pena. ſit indiuiduum. tunc idem eſt quod in primo caſu quia in totū cōmittit pena. ff. fami. her. heredes. §. an ea ſtipulatio. r. ff. de verbo. obliga. eadem. §. cato. in prin. ibi ab omnibus factum rc. r. l. in executionibus. §. ſecun/

noſtras litteras veritate tacita impetratas: obtinuiſti eos in p̄fatis. xxx. libris tibi ꝑ delegatū iudicē cōdemnari. ¶ Quia igiť te nō decet: a ītātū pontificalis modeſtie obliuiſci: vt inhoneſtis queſtib⁹ anhelādo: deſideres cū aliena iactura ditari. mādam⁹ quaten⁹. vij. librarum ſoluti b one cōtētus: ſuꝑ pena. xxx. librarū memoratos rectores decetero nō moleſtes. Idē.

Occidentes p̄latū priuanť bn̄ficijs ⁊ feudis q̄ habēt ab eccl'ia cui p̄erat p̄lat⁹ ille: nec eis vel heredibus reſtitueť. nec alia de nouo cōcedi debēt: ſ; hodie aucte ſunt ſiľes pene de q̄b⁹ in cle. ſi q̄s ſuadente. eo. ti. Ca. X.

AD aures nr̄i apl'atus ꝑuenit: ꝙ cū q̄dā parrochiani tui: auſu diabolico bone memorie. j. vicētinum ep̄m p̄deceſſorē tuū neq̄ter ꝑemiſſent: feuda: ⁊ bn̄ficia q̄ illi a vicētina eccl'ia obtinebāt: ip̄is ꝑ ſn̄iam fuerāt cū multa deliberatiōe ſublata. ¶ Quia igitur maiori ſunt aīaduerſiōe plectēdi: nos tā tibi q̄ ſucceſſorib⁹ tuis auct. ap. ꝓhibem⁹: ne ip̄is aut he c redib⁹ eorum bn̄ficia p̄dicta reſtituāť: ſeu de nouo eis alia q̄libet ꝯferanť. Idē.

Prorūpēs cōtra iudicē arbitrio ſuperioris puniť. Ca. XI.

DIlect⁹ filius elect⁹ ſancti. P. ad mōtes: ⁊. j. ¶ Ne iudicialis euaneſcat auctoritas: cū de litigatoris improbitate ꝯſtiterit: aduer d ſus aſſertionē iudicis temere ꝓrumpentis: iuxta ſuperioris arbitrium digna poterit animaduerſione puniri. Idem in concilio generali.

Patroni aduocati vel vicedomini vendicantes ſibi in eccleſijs plus q̄ iura ꝑmittant per cenſuram eccleſiaſticam compeſcunť: ⁊ ſi occidunt p̄latum vel clericum eccleſie ꝑ ſe vel per alios ꝑdūt quod habent ab eccleſia et eorū poſteri vſq; ad quartā generationē non admittunť ad clerū nec in religionibus ꝓficiunť. Ca. XII.

IN quibuſdā ꝓuincijs eccleſiarum patroni et aduocati ſeu vicedomini: ſe in intantam inſolentiā erexerunt: ꝙ nō ſolum cum vacātibus debet eccleſijs de paſtorib⁹ idoneis ꝓuideri. difficultates ingerunt ⁊ malicias. verū etiā de poſſeſſionib⁹ alijſq; bonis eccl'iaſticis ſua voluntate ordinare p̄ſumūt. ⁊ qđ (horrēdū eſt dicere) in necē p̄latorum ꝓrūpe nō formidāt. ¶ Cū igiť: qđ ad e defenſionis ſubſidiū ē inuētū: ad dep̄ſſionis diſpendiū nō debeat retorqueri: ꝓhibem⁹ expreſſe: ne patroni vel aduocati ſeu vicedomini ſuꝑ p̄miſſis: decetero pl⁹ vſur f pent q̄ repiať in iure ꝑmiſ/

da. Sed in primo caſu cū cōſiſtit in dādo dixit. M. ꝙ oppoſita exceptiōe repelleť a pena ꝓ rata ſalute ꝑtis arg. ff. ſi q̄s cau. ſi ſeru⁹. §. j. ⁊. ff. de verb. obli. l. ij. §. vl. ad fi. ⁊ arg. ff. de po. ſi duo heredes. ⁊. ff. de ver. ob. in executionib⁹. §. inſolidū. ⁊ hāc equitatē ſeruabit h̄ Inno. Nec eſt ſeruādus ille rigor vt in totū pena exigať q: nō debet quis cū aliena iactura ditari vt hic diciť. et xxij. q. ij. primū. ⁊. ff. de cōdi. indebi. nā hoc. q: nō intereſt illi⁹ penā recipe ꝓ ſoluta ſorte. ⁊ idō q: placuit equitatem p̄ferri ſtricto iuri. C. de iudi. placuit. vnde littere ſuper hoc impetrate nō valuerant. qđ patet ex eo quod dicit veritate tacita. Alij doctoreſ legum ſeruant illum rigorē. Si vero factum ſit diuiduū ꝓ parte tantum cōmitiť. ff. rē ra. ha. Si ꝓcurator. et arg. ff. de verb. obli. eadē. §. cato. ibi at ſi đ eo cautum ⁊c̄. S; cōtrarium videtur in. l. p̄dicta. ff. ſi quis cau. ſi ſeruus vbi committitur pena in totum. licet deť exceptio ꝓ alia parte ⁊ factum videť diuiduum. Sed dici cōſueuit ꝙ illud ē ſpeciale in iudicio. quia ⁊ ibi mora purgať. ff. ſi q̄s cau. ⁊ ſi poſt treſ. S; in penali ſtipulatiōe nō purgať. C. de cōtrahen. ⁊ cōmit. ſti. magnā. quia tēpus ibi interpellat. s̄. de loca. c. vl. a ¶ Modeſtie. obliuiſci. p̄ferenda eſt em̄ eſtimatiōis opinio pecuniario cōmodo. ff. de ſolu. cū ex plurib⁹ cauſis. ff. de vſur. in pecudū. §. vl. b ¶ Pena. videť ergo ex hoc ꝙ eccleſiaſtica ꝑſona nō poſſit exigere penā nec ab eo exigi arg. xij. q. ij. fraternitas. ar. ꝯ. s̄. eo. cōſtitutus. De hac materia dictū eſt. s̄. de arbi. dilecti filij.

AD aures. ¶ Diuidiť hec decre. Nā primo recitat penalē ſn̄iam. ſcđo aggrauat ibi: q: igiť. Abbas. c ¶ Reſtituanť. immo videť ꝙ maiori pena puniendi ſunt vt nō ſolū ea reſtituanť. ſed oīa alia bona ſua eccl'ie cui iniuria facta eſt tradāť ꝑpetuo. xvij. q. iiij. ſi quis deinceps. ⁊ anathematizenť. vt ibi diciť. licet ip̄o iure ſint excōicati. ea. cā. ⁊. q. e. ſiquis ſuadente Item alia pena ip̄oniť. j̄. e. c. px. ſc; in q̄buſdā. et ſi iterū aliq̄ ſuū ep̄m interficiant priuāť ep̄o. xxv. q. ij. ita nos.

DIlectus ¶ Qui iudici iniurianť ꝑ ſuꝑioris arbitrium puniri debēt h. d. Vel ſic vt in rubro. Ab. d ¶ Aſſertionē ar. ꝙ verbo iudicis eſt credēdū niſi cōtrariū ꝓbeť. vt hic diciť ar. s̄. de ꝓbatio. poſt ceſſionē. ar. ꝯ. s̄. de teſti. cū a nobis. ⁊. s̄. de ꝓba. qm̄ ꝯ falſam. cui ſtandū eſt. S; quod dicit hic: ꝙ puniri debet litigator. verū eſt cū tenere cōtradicit iudicis aſſertioni puta cū iudex h̄ qđ dicit oñdit ꝑ acta vel cū litigator nihil oñdit cōtra excōicationis ſn̄iam tūc puniať in ſū pribus. j̄. de ſen. excō. ſacro. arg. s̄. e. calūniā. vel alias ſm̄ arbitrium ſuꝑioris. vt hic dicit. ⁊. s̄. de offi. deleg. đ cauſis. Bern̄.

IN quibuſ ¶ Diuidiť. na primo recitat triplex patronorum đlictū. ſcđo ibi. cū igiť. ꝓuidet. ⁊ primo ꝯ p̄mū ⁊ ſcđo contra ſcđm vtrūq; ꝓhibēdo. ſcđo ibi. ſacri. ꝯ ſcđm illud prio puniendo in factorib⁹. ſcđo aggrauādo penā in poſteros ibi: ⁊ ne minus. Ab. e ¶ Defenſionis. patroni. em̄ eccleſiā defendere debēt. xvj. q. vl. filijs hāc defenſionem nō debēt extēdere ad grauamē. vt hic diť ſic. s̄. de ap. c. iij. ⁊. c. cū ſpāli. §. porro. ⁊. s̄. de iureiu. q̄to. ⁊. xxij. q. iiij. inter cetera. f ¶ Iure ꝑmiſſum. Permiſſum pa/

tronis eſt p̄ſentare rectorē ⁊ habere ius proceſſionis. ⁊ ſi ad inopiam vergat. ei ab eccl'ia ſuccurrit. ſ. de inrepa. nobis. et. xvj. q. vij. quicūq₃. ſic epiſcopus nō debet plus petere a ſubditis q̄₃ ſit ꝑmiſſum a iure. xviij. q. ij. hoc tm̄. ⁊. x. q. iij. quia cognouimus. ⁊. ſ. d cen. cū apl's. al's reſtitueret duplū. ſ. de imu. eccle. q₂ pleriq₃. et. ſ. de cen. ꝓcurationes in fi. a ¶ Preſumpſerint. niſi forte in caſu quē habes. j. de ſen. excom. ſi vo. cu₃ moderamine inculpate tutele al's non.

b ¶ Prorſus amittāt. ⁊ deuoluantur ad eccleſiam cui facta ē iniuria. xvij. q. iiij. ſi quis deinceps. ⁊. c. q̄ſquis vt dictū eſt. ſ. e. ad aures. et. xxvij. q. j. ſi quis rapuerit Sic ergo eccleſia nō habebit patronū. ſic et vaſall⁹ amittit feudū. vt hic patet ſi non ſeruat fidelitatem dn̄o. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ in libro de feudis. quēadmodū feudum amittaẗ. et xcvj. di. ſi imperator. ſi. ſ. de poſtu. c. vl. ſic ⁊ donatio reuocatur ꝓpẗ talē ingratitudinē ⁊ ꝓpter alias etia₃. ſ. de dona. c. vlti. vbi d hoc. C. d reuo. dona. l. vlti.

a ſū. ⁊ ſi ꝯ p̄ſūpſerit: ꝑ ſeueritatē canonicā diſtrictiſſime cōpeſcāẗ. ¶ Sacri nihilomin⁹ ꝯcilij approbatiōe ſtatuim⁹: q̄ten⁹ ſi patroni vel aduocati: aut feudatarij: ſeu vicedn̄i aut alij beneficiati alicui⁹ eccleſie: rectorē vel clericū aliū ipſius eccl'ie ꝑ ſe vel ꝑ alios occidere vel mutilare auſu nephādo p̄ſūpſerint: patroni iuſpatronatus: aduocati aduocātiā: feudatarij feudū vicedn̄i vicedominatū: ⁊ bn̄ b ficiati bn̄ficiū ꝓrſus amittāt ¶ Et ne min⁹ vindicte q̄₃ exceſſus memoria ꝓrogeẗ: nō ſolū de ꝓmiſſis nihil ꝓueni c at ad heredes: ſ₃ etiā vſq₃ ad q̄rtā generationē poſteritates taliū in clericoꝝ collegiū nullaten⁹ admittanẗ: neq₃ in domib⁹ regularib⁹ alicui⁹ d p̄latiōis aſſequāẗ honorem niſi cū eis fuerit miſericordi e ter diſpenſatū. Honori⁹. iij. p̄poſito archidia. ⁊. b. canonico ſueſien. Dn̄o excōicato manēte ſubditi fidelitatē nō debēt. ⁊ ſi lōgo tp̄e in ea ꝑſtiterit ⁊ monitus nō paruerit eccl'ie ab eius debito abſoluuntur. Caplm̄. XIII.

Raue̅ capl'i. lund. recepimus q̄ſtionē: q̄ cū comes regiſtren̄. ꝓ multis iniurijs quas irrogarat eiſdē: ꝑ iudiceſ a ſe. ap. dele. excōmunicatiōis vinculo fuerit innodatus: idē ꝑ duos annos ⁊ amplius ꝗ in excōmunicatiōe ꝑſiſtens: iuri parere ꝑtinaciter f renuit: claues eccleſie cōtem g nēdo. ¶ Lic₃ igiẗ huiuſmodi ꝑtinatia non careat ſcru h pulo heretice prauitatis: vo i lentes tamē nobilitati parcere comit' ſupradicti. diſ. ve. man. quatenus ſi comes ſupradictus poſt cōmonitionē veſtram non paruerit: pleno k iuri vos eccleſias in quibus ius aliquod habere dinoſcitur: ab eius debito abſoluētes: fideles ipſius q̄₃diu i excōmunicatione ꝑſtiterit: ab eius fidelitatis iuramēto de nūcietis penit⁹ abſolutos.

De penitentijs ⁊ remiſſionibus. Alexander papa.

Pro manifeſto peccato penitētia publica iponi debet. Capitulum. I.

Manifeſta peccata: n̄ ſūt occulta correctiōe purgāda. Ex cōcilio mag. Ponit penitentiā oc

f ¶ Claues. datas petro. xxij. di. c. j. ⁊. xxj. diſt. in nouo. ⁊ petro date ſunt eccleſie claues. xxiiij. q. j. quodcūq₃. ⁊ cuilibet eius ſucceſſori. ar. ſ. de tranſla. quāto. B. g ¶ Cōtemnēdo. ⁊ ſi al's ligatus nō fuiſſet. ex ꝯtēptu ligareẗ. xj. q. iij. §. cum ergo ſn̄ia. i fi. ⁊. xxiiij. q. iij. notādū nō em̄ debet contēni cū ſit medicinaẗ. ij. q. j. multi. Bern̄.

h ¶ Heretice prauitatis. hoc ideo dicit. q₂ qui ꝓpẗ ſuſpitionē₃ hereſis excōicaẗ ſi per annū ſteterit in excōicatione. poſtea tāq₃ hereticus habeẗ. ſ. de here. excōmunicam⁹. §. j. tn̄ ſi ꝓ contumacia excōmuniceẗ ſiue ꝑ annū ſiue ꝑ plures in excōmunicatione ſteterit nō habetur vt hereticus: ſed al's ꝯtra eū ꝓcediẗ. vt h dicit.

i ¶ Nobilitati Nota q̄ parciẗ nobilitati circa penas vt aliter puniaẗ nobilis q̄₃ ignobilis. xxiiij. q. j. qui ꝯtra pacem. ⁊. l. di. cōtumaces ⁊ in beneficijs etiā magis ꝓuidēdū eſt nobilitati. lxxxvj. diſ. nō ſatis. ver. Itē ſi ꝯſiderāda ē. Ar. ꝯtra q̄ eq̄ puniaẗ. ſ. de ſta. regu. ea q̄ vbi de hoc.

c ¶ Ad heredes. ⁊ deſcendentes ꝑ lineā directā vſq₃ ad quartā generationē vt hic dicit. quia vſq₃ ad quartam generationē extendiẗ conſanguinitas. ſ. de cōſā. non debet. ⁊ eſt ſpeciale hic q̄ filius puniatur hic ꝓ delicto p̄ris. ſicut in crimīe leſe maieſtat'. vj. q. j. §. verū. ver. ſi q̄s cū militib⁹ ⁊ in hereſi. ſ. de heret. vergētis. al's bona dānatoꝝ deuoluūẗ ad heredes. C. de bo. dā. autē. bona. d ¶ Prelatiōis. S₃ ꝯ videẗ cum ingreſſus religionis tollat irregularitatē. ſ. de fi. p̄ſby. c. j. et in autē. de mo. in p̄n. col. j. dic vt. ſ. de apoſta. c. ij. B. e ¶ Diſpēſatū. cū nō determineẗ a q̄ poſſit diſpenſari dicit Io. q̄ ep̄s pōt diſpēſare. ex q̄ papa ſpecialiter nō retinuit ſibi diſpenſationē. ar. j. de ſen. ex. nup. Honeſtum eēt q̄ null⁹ ep̄s ſine licētia pape diſpenſaret cum talib⁹. vt alij ſaltē timerent cū viderēt illos vſq₃ ad vltimā generationē puniri. Bern̄.

Rauem. ¶ Primo poniẗ q̄rela. Secundo ꝓ

k ¶ Eccleſias aliq̄d ius. forte iuſpatronat⁹ vel quicq̄d aliud poſſit ab eccleſia ꝑcipere: vt ſi eccleſia aliquo debito teneẗ eidē vt interim eccleſia ei reſpondere non teneaẗ. vt. ſ. de hereti. excōmunicamus. §. credēres. ⁊. c. vl. ⁊. xv. q. vj. nos ſanctoꝝ. ⁊ ip̄o iure abſoluti ſunt tales. ⁊ hic precipitur q̄ denuncieẗ ſolūmodo abſoluti. vt in fi. dicit. Et eſt arg. q̄ creſcente ꝯtumacia creſcere debet pena. ſ. vt lite nō ꝯteſt. qm̄. in fi. ⁊. ff. de pe. l. relegati. B.

De penitētijs ⁊ remiſſionib⁹. ¶ Supra viſum eſt de penis que imponūẗ in foro iudiciali: nunc cōpetenti ordine ſubnectiẗ de his que imponuntur in foro penitētiali: verū q₂ huiuſmodi pene ſeu penitētie quādoq₃ releuanẗ ꝑ indulgentias ſeu remiſſiones. Ideo ſubijcit de remiſſionibus. Abbas Sicul⁹.

Anifeſta. l ¶ Occulta. imo qui publice peccāt publice corripianẗ. ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊ de ꝯſe. di. ij. ego berengarius. in fi. ⁊ hoc ſiue ſine

grauia ſiue leuia. vt ſedetur ſcandalum. ſolēnis tamen penitentia clerico imponi non debet. nec etiam publica niſi depoſito. ar. l. di. alienū. ⁊. c. ꝯfirmādū. ꝯ. e. queſitum. vbi de hoc. ⁊. xxvj. q. vj. c. vl. Lau.

Q Ui preſbyterū. a ¶ Annoꝝ. argu. ꝯ. xxxiij. q. ij. ſ ipm. et. c. admonere. Solu. oꝛdinariū eſt ꝙ ꝓ moꝛtali crimine ſeptennis penitentia iniūgatur vt ibi. Sꝫ ꝓpter enoꝛmitatem maioꝛ. vt ſ Ala. ⁊ ſacerdoti imponit quādoq penitentia xij. an. xxx. q. ſ. non debent. b ¶ Canones. penitentiales. c ¶ Cingulo. deponit iſte a dignitate ſua vt clericꝰ ne arma vlteriꝰ ferat. ꝺ pe. diſt. v. falſas. et ⁊. xxxiij. q. ij. admonere. d ¶ Abſq ſpe. cōiugij. Quedaꝫ crimina impediunt matrimonium contrahēdū vt inceſtus. ſ. ꝺ eo qui cog. ꝯſā. vxo. ſue. c. ſ. ⁊. ij. ⁊. c. tranſmiſſe. i fi. xxxij. q. vij. ſi quis viduā. Itē raptoꝛ ſpōſe alterius. xxvij. q. ij ſtatutum. Item ſi quis vxoꝛem ſuam interficiat. xxxiij. q. ij. admonere. Item ſi quis baptizauerit filium ſuuꝫ vt ſeparetur ſic ab vxoꝛe. xxx. q. ſ. de eo. Item qui monialeꝫ ſcienter in matrimonio accepit. xvij. q. ſ. hi qui ⁊ in caſu preſenti. Nec impediunt ſed non dirimunt. alia ſunt que impediūt ⁊ dirimūt de qbꝰ habuiſti. ſ. de eo qui du. in ma. quā pol. cuꝫ haberet. ⁊ in alijs pluribꝰ. c. ibidē. Berñ.

S Ignificauit. ¶ Primo ponit petitio. Secundo ꝓuiſio. ibi: Qm. Ab. e ¶ Vrbe. id ē. roma. appellatione em̄ verbis roma intelligit. ff. de ver. ſig. vꝛbis. ⁊. l. qui incōtinentibus. Sicut cum dicitur apoſtolus paulum intelligimus anthonomaſtice. Berñ. f ¶ Viſum fuerit. ⁊ ſic penitētie arbitrarie ſunt. xxvj q. vij. tempoꝛa. de peni. di. ſ. menſuram. ⁊. ꝯ. eo. qſitum. g ¶ Miſericoꝛditer. ar. ꝓ miſericoꝛdia impendenda l. di. ponderet. xlv. diſ. licꝫ. ⁊. xxvj. q. vij. alligāt. Lau. h ¶ Pro libertate. hec eſt iuſta cauſa pugnādi. ſi modus ſeruetur. xxxiij. q. vlti. omni timoꝛe. ⁊. c. hoꝛtatu. i ¶ Deuotione. quis bona intētione fecerit modū tñ exceſſit. qꝺ patet ex eo ꝙ penitentia imponit. ar. xxiij. q. iiij. qui peccat. ⁊. ſ. de reſti. ſpoli. cuꝫ olim. ſ. in fi. k ¶ Retardentur. argu. mitius agenduꝫ cum aliquibus. ne a ſeruitio eccleſie retrahātur. argu. xij. q. ſ. certe. C. de pe. honoꝛ.

occidentis pſbꝛm. Ca. II.

Q Ui pſbyterum occiderit. xij. ānoꝝ penitētia ei ſm canones imponatur: ⁊ ꝯ. conuictus vſq ad vltimū tempus vite ſue: militie cingulo careat: ⁊ abſq ſpe coniugij maneat. Alexā. iij. mediolaneñ. archiepo et ſuffraganeis.

Conſideratis circūſtantijs arbitraria penitētia indicenda ē et q̄ modū exceſſit ſe defendendo. Ca. III

S Ignificauit nobis vir nobilis. p. ꝙ Friderico imperatori cuꝫ olim rediret ab vꝛbe: caſtrum veruice negauit: et. ꝯ. Unde contigit ꝙ. iiij. caſtris deſtructis: plꝰ ꝙ̄ duo milia domoꝝ deſtructa fuerunt: multi homines interfecti. ⁊ alia mala ibi cōmiſſa: que longum eſſet per ſingula enarrare. ¶ Quoniam igitur prefatus. p. deo exinde recōciliari deſiderat: mandamus quatenꝰ ipſi penitentiam: ſm ꝙ viſum fuerit miſericoꝛditer imponatꝭ. attendentes ꝙ pro libertate ſua ⁊ eccleſie deuotione hoc fecit: quare ī his: debetis talem diſcretionem habere: vt alij: et ipſe idem: pro auſteritate penitentie a ſeruitio eccleſia nullatenus retardentur: nec aliquod ſalutis periculum debeat foꝛmidare.

Idem archiepo cātuarieñ.

Indulgentie que conceduntur p prelatos non ſubditis non ꝓſunt niſi ꝓprij iudices hoc cōcedant. Caplm. IIII.

Q Uod autem conſuluiſti: vtrum remiſſiones que fiunt in dedicationibus eccleſiarum: aut conferentibus ad edificationem pontium: alijs pꝛoſint ꝙ̄ his qui remittētibꝰ ſubſunt. ¶ Hoc volumus tuam fraternitatē tenere. quod cum a non ſuo iudice ligari nullꝰ valeat vel abſolui: remiſſiōes pdictas pdeſſe illis tantūmodo arbitramur: quibus vt pſint:

Q Uod aūt. ¶ In prima ponit cōſulatio. In ſecunda reſponſio. ibi: Hic volumus. k ¶ In dedicationibꝰ. Hodie indulgentia que in conſecrationibus eccleſie fit: non debet excedere annuꝫ. ſiue fiat ab vno ſiue a pluribus epiſcopis in anniuerſario cōſecrationis. et in alijs caſibus vltra. xl. dies huiuſmodi indulgentie hodie nō excedunt. ꝯ. e. cuꝫ ex eo. §. vl. B. m ¶ A non ſuo iudice. ꝯ. eo. oīs. §. j. ſ. de iudi. at ſi clerici. ⁊. ſ. de conſue. ad noſtram. et. C. ſi a cōpe. iudi. l. ſ. nō poteſt exponi. i. a non ſuo iudice factas. Berñ. n ¶ Ut proſint. Quid valēt tales remiſſiōes vetus eſt que rela. adhuc tamen ſatꝭ dubia. Quidam dicūt ꝙ valent tm̄ quo ad deū non quo ad eccleſiaꝫ. quo ad deuꝫ. qm̄ ſi quis ſine moꝛtali decedat. non tamē acta cōdigna penitentia de peccatis penaꝫ purgatoꝛij minꝰ ſentiet pro modo remiſſionis ſibi facte ī in vita iſta. eccleſia tamē venienti ob hoc debitam ſatiſfactionem non relaxat. Alij dicunt ꝙ valent quo ad eccleſiam. ſed tunc tm̄ cū peccatum per contritionem vel per ſatiſfactionem ſufficienter punitum eſt. tunc em̄ qꝺ ex ſupabundanti eccleſia impoſuit quo ad deum ⁊ quo ad eccleſiam omnino per tales remiſſiones remittitur. Alij etiā dixerunt ꝙ omnino ꝓut dantur ꝓficiunt. ⁊ quo ad deuꝫ: ⁊ quo ad eccleſiam. ſed qui eas faciunt ſe onerant. tenent em̄ elemoſynis ſuis ⁊ oꝛationibꝰ eas ſupplere: alioquin grauiter in purgatoꝛio punientur. Alij dicunt: ꝙ valent tm̄ ad remiſſionem illius penitentie que negligenter eſt omiſſa. Sꝫ ex hoc. c. verius colligitur ꝙ qui iniungit penitentiā ſicut ſibi videtur imponit ⁊ concedit vt eaꝫ per has remiſſiones vel in totum vel in partē redimat qꝺ ſi fecerit vt hic dicit valent remiſſiones ad relaxationem iniuncte penitētie alioquin non. Hoc tamē verum eſt qꝺ licꝫ non valeant ad relaxationem iniuncte pnīe q̄ ad eccliam: valēt tñ ad minoꝛē penā peccati q̄ ad deum ſicut alia bona. Sic ꝗ ſi iudex iniūgit alicui ſeptennē penitētiā. ⁊ non ꝯcedit vt poſſit redimere licet ipe vel alius ꝓ eo generalē faciat remiſſionē ad pōtem vel ad aliū locū qui ponti confert ꝺ ſuo quātitatē penitētie ſibi ī iniūcte q̄ ad eccleſiā non diminuit. Ala. ⁊ hoc qꝺ dicit in hac lrā. intellige vex cū peccatum p

cōtritionē omnino dimiſſum eſt. Nā ꝑ omni peccato duplex pena debet̄: tꝑalis ⁊ eterna. de pe. di. j. ſi peccatū dauid. ⁊. c. ſicut primi. ſed ꝑ cōtritionē pena eterna dimittit̄ de pe. di. j. verbū dei. tꝑalis v̄o ſcʒ ꝑ ſatiſfactionē. vt in p̄dicto. c. ſi peccatū. Et ꝓ iſta pena qualiter cūq̄ʒ ſatiſfaciat eccl'ie dūmō non decipiat̄ eccl'ia. ſufficit ⁊ abſolutus eſt quem abſoluit ⁊ ligatus quē ligat. xxiiij. q. j. quodcūq̄ʒ. ſʒ impoſita alicui ſeptenni penitētia datis. vij. denarijs hʒ. vij. annos remiſſionis valituros ſibi p̄cepto iponentis ſibi penitētiā nūquid vltra ieiunare tenet̄? rn̄detur. ſi in veritate ſatiſfecerit eccleſie. non tenet̄ ex neceſſitate ieiunare ſed ex honeſtate ⁊ ſi cōtēnat peccat mortaliter ꝓ cōtemptu. dʒ .n. ſemꝑ dolere de peccato. de pe. di. iij. ꝑductior. qꝛ neſcit an dimiſſa ſint ei peccata. ar. s̄. de pur. ca. c. vl. ibi ⁊ ſi ſimplex fuero ⁊c̄. cū ſuis concor. ⁊ ſi cōmode pōt adequari pena cū p̄cedēti culpa ſaltē debet. ar. de pe. diſ. j. vide benignū. vnde ap'lus. ſicut exhibuiſtis mēbra veſtra ⁊c̄. xlvij. di. oēs hui⁹ ſeculi. ⁊ punire in ſe qđ deliquit. de pe. di. j. ſi peccatū. ⁊ de pe. di. iij. pnīa eſt.

a ꝓprij iudices ſpecialiter in/
b dulſerūt. Idē beluacen̄. epiſcopo. Nō eſt vere penitens q̄ peccādi aīm non deponit tn̄ recipit̄ ei⁹ cōfeſſio. Ca. V.

Quod q̄dā ad cōfeſſionē de criminibus veniunt: ⁊ q̄uis ꝯfiteri velint: ſe tn̄ aſſerūt abſtinere nō poſſe ❡ Cōſul. t.t.r. ꝙ eoꝝ cōfeſſionem recipe debes: ⁊ eis de criminib⁹ ꝯſiliū exhibere qꝛ
c licet nō ſit v̄a hmōi pnīa: ad
d mittēda eſt tn̄ eoꝝ ꝯfeſſio: ⁊ crebris ⁊ ſalubrib⁹ monitis pnīa indicenda. Idē tribu/riē. archiepō. Qui ex pnīa debet certa die in pane ⁊ aq̄ ieiunare pōt deficiente pane alijs cibarijs vti. Ca. VI.

Licet tā veterꝭ q̄ʒ noui te. pagina. ⁊. j. ❡ Si aūt illi q̄ aliq̄s dies ī pane ⁊ aq̄ ex iniūcta ſibi pnīa tenēt̄ ꝑagere: panē q̄ veſcāt̄ nō ha
e bēt: leguminib⁹: aut piſcib⁹ aut alijs cibarijs reficiant̄ ſi neceſſitas id expoſcat. ❡ Diſcretione tamen adhibita. ꝙ
f his nō ad delicias: ſed ad ſuſtentationem vtatur.

Clemens tertius. Sacerdoti greco ꝓcuranti vel ſtudioſe negligenti oppreſſionem filiorum non imponit̄ penitentia publica ſed debet abſtinere ab altaris officio. aliter in ſecreto agere penitētiam. ſed ſi delictū eſt publicum debet publice agere penitentiam. Caplm. VII.

Queſitum eſt: vtrum ſacerdotibus grecis q̄/
g bus legitimo matrimonio licet vti penitentia publica ſit imponenda: ſi eam ſibi poſtulent pro filijs oppreſſis iniungi? ❡ Huic igitur cōſul. t.t.r. ꝙ ſi ip̄is ꝓcurantibus
h vel ſtudioſe negligentibus: filij in lectꝭ reperiūt̄ opp̄ſſi: ab officio altarꝭ debēt ꝑpetuo abſtinere. ⁊ eis grauior
i q̄ʒ laicis: nō tn̄ publica (niſi

a ❡ Judices. i. ep̄i. qꝛ alij inferiores p̄lati hmōi remiſſiones facere nō poſſunt. s̄. de exceſ. p̄la. accedentibus Vel dic iudices. i. ꝓprij ſacerdotes cū iniungūt pnīas ſuis ꝓchianis. pn̄t eis cōcedere ꝙ tales remiſſiōes ſibi ꝓſint. ſi de bonis ſuis cōtulerint p̄dictis locis. ⁊ h̄ fauore penitētie. vt ſic diuerſis modis poſſint liberari a peccatis. b ❡ Indulſerūt. ar. ꝙ clericus ſine lnīa ep̄i ſui aliū iudicē etiā eccl'iaſticū eligere non pōt. j̄. e. oīs vtriuſq̄ʒ. §. j. ⁊. s̄. de fo. cōpe. ſignificaſti. vbi hoc ē (exp̄ſſum.

Quod. ❡ Nō eſt reſpuenda cōfeſſio nō valentis abſtinere a peccato ſed debet recipi ⁊ ſibi exhiberi ꝓuidū conſiliū. h. d. vel ſic vt in rubro. Primo ponit̄ cōſultatio. ſcđo rn̄ſio. ſecūda ibi: cōſultationi. Abbas. c ❡ Penitētia. talis pnīa nō eſt vera id eſt fructuoſa quo ad vitā eternā tn̄ valet ei quia ſentiet fructū ei⁹: cū đ alio crimine penitentiā egerit. đ ſpeni. di. iij. §. pe. ⁊ vl. ⁊ ideo talis cōfeſſio admitti debet. ꝓut hic dicit. Sʒ pone ꝙ nō peniteat de alijs. valebit ei penitentia? vtiq̄ʒ. nā oīa bona q̄ quiſq̄ʒ facit in vita illa. illa ꝓſunt ei ad vitā eternā ꝓmerendā vel ſaltem adminus ſuppliciū ſubeundū. de pe. di. iij. §. pe. ⁊ incipit ſiq̄s autē. Itē ad bonū tꝑale obtinendū. de pe. di. iij. cauendū. ⁊. xxij. q. ij. ſi quelibet culpa. aut ad hoc vt deus citius illuſtret cor ei⁹ ad verā penitētiā. de peni. di. v. falſas. L. d ❡ Admittenda. arg. ꝯ. xxiiij. q. ij. legat̄. xc. di. ſi quis ꝯtriſtat⁹. ⁊ certe ſi adhuc facit nō penitet. de pe. di. iij. penitētes. ⁊ deus nūq̄ʒ aliquē ſanauit quē nō oīno liberaret. diſt. ea. ſunt plures. Itē ar. ꝯ. xxvij. q. j. que chriſto. ⁊. c. deuotā. So. prima ꝯtria. ſ. legat̄. penitētes ſunt plures. intelligunt̄ de vera ⁊ fructuoſa pnīa. in. c. cōtriſtatus. cōpellit̄ quis recipere ſatiſfactionē illa duo. c. deuotā. q̄ chriſto intelligunt̄ nō de pnīa. ſed de fructu penitentie. i. euchariſtia. B.

Licet. ❡ Primo ponit dictū. ſecūdo ei⁹ determiatonē ibi: diſcretione. Abbas. e ❡ Leguminib⁹. arg. ꝙ ſi alicui eſt iniūctum vt in pane ieiunet ⁊ aqua. non debet aliud ſumere. qꝛ iā non ſtaret in finib⁹ penitentie. ⁊ hoc eſt verū niſi neceſſitas eū artaret. ar. lxxxij. di. p̄ſbyter. neceſſitas em̄ ſemꝑ intelligit̄ excepta q̄ legē nō hʒ. de cōſe. di. j. ſicut ⁊. j̄. de re. iur. ꝙ nō eſt. ⁊. s̄. đ cōſue. quāto. f ❡ Nō ad delitias ꝓhibet̄ em̄ ſepe nō cibus ſed abuſus. vt. xlj. diſt. ca. j. ij. ⁊. iij. ⁊ eſt ar. ad hoc. iiij. di. deniq̄ʒ. Bern̄.

Queſitum. ❡ Sacerdotes greci ꝓcurātes vel ſtudioſe negligentes opp̄ſſionē filioꝝ ſuoꝝ deponunt̄. ⁊ ſi eſt publicū publice puniunt̄. h. d. Vel ſic vt ī rubro. Primo ponit̄ qō. ſcđo rn̄ſio ibi: huic. Abbas. g ❡ Matrimonio ꝯcto. in laicali habitu. vel dū erāt in minorib⁹ ordinib⁹. s̄. de cle. cōiu. cū olim. h ❡ Negligentib⁹. negligētia. n. imputat̄. s̄. de iniu. ⁊ dam. ca. vl. qꝛ diſſoluta negligētia ꝓpe dolum eſt. ff. man. ſi fideiuſſor. j. rn̄. l. di. ſepe. ⁊ diſſoluta negligētia habet̄ ꝓ cōſciētia. ff. đ edili. edi. cū ſex. qualis eſt ignorantia iudeoꝝ q̄ nolūt intelligere vt bene agāt. j̄. q. iiij. §. vlti. ſic. xxxvij. di. ca. vl. Bern̄. i ❡ Niſi id in publicū. tunc em̄ ſacerdos publicā poteſt facere penitentiam. xxviij. diſt. p̄ſbyter. vbi de hoc. ⁊. xxx. diſ. ſiquis. preſbyter. ſed non ſolennem. de qua habes. l. diſt. in capite. de qua etiam intelliguntur illa. ca. l. diſt. confirmandum. illud alienum quam clerici facere non debēt ſed depoſitus ſolenniter publice penitere poteſt. de peni. diſt. vj. ſacerdos. et. xxx. q. j. ſiquis ſacerdos. de pe.

di.vi.ſacerdos. Itē arg. ꝯ id qđ dixi de publica peni/tētia.lxxxij.di.pſbyter. ſi.vbi dicit pſbyter publice pe nitere nō debet.ſed exponit publice.i.ſolēniter. Si au tē occultū eſt peccatū.nec publicā ſacerdos facere de/bet pniam.vt hic pz.ꝛ ſic poteſt intelligi illud.lxxxij. di.pſbyter ſi vt nō peniteat pu/blice cū peccatū eſt occultū. Sed i caſu iſto poſſet agere pniam eti ſolennē cū ſine ſpe reſtitutiōis ꝯ tali crimie pri uatus ſit.ꝫ.de tem.or.c.vlti.ꝗ multofortiꝰ pu/blicā: exquo cri/men venit ita in publicū. Ber.

a in publicum id veniat) peni tentia debet imponi. verū ſi b ex incuria ipoꝝ mortui inue niant i cunis: ꝛ illud fuerit c occultū: eis pnia ꝓ arbitrio penitētiarij imponat: ꝛ i ter rorē alioꝝ: ad tēpus abſtine ant a celebratione miſſarū. Inno.iij.liuoñ.epō.ꝛ eis q cū ipo ſunt fratribꝰ.

Sacerdos pniam arbitrari debet ſm quātitatē exceſſus penitētis cōtritionē ꝛ alias circūſtantias. Ca.VIII.

DEus q eccliam ſuā. et ꝓ. Ceterū cū pnia non tā ſm quātitatē exceſſus: ꝙ penitētis cōtritionē.ꝓ diſcre d ti ſacerdotis arbitriū ſit mo derāda.pēſata qualitate ꝑ/ſonarū ſup fornicatione ad/ulterio homicidio piurio et alijs criminibꝰ: cōſideratis e circūſtātijs oibꝰ: ꝛ pſertim f nouitate liuonieñ.eccl'ie: cō/petentē pniam delinquētibꝰ g imponatis: ꝓut ſaluti eoꝝ videritis expedire. Apli au tē veſtigijs inherētes dicen 1.Cor.3 tis: lac vobis potū dedi nō h eſcam: paulatim eos inſtrua i tis in fide: cōfeſſionis formā k l orationem dnicā: ꝛ ſymbolū illos ſollicite edocētes: inte rim tñ corporis ꝛ ſanguinis dñi ſacramētū: renatis fon m te baptiſmatis: cōſuetis fe n ſtiuitatibꝰ: ꝛ in mortis arti culo tribuatis. Idē ſancti lau.in lucina pſbytero car. apo.ſe.le. Audit mulieris cōfeſſio que ſibi partū alie/

a ¶ Penitētia debet. de hoc di/ctū eſt.ꝫ.de his q̄ fi.occi.ꝯ infan tibus. Berñ.
b ¶ Incuria. qđ prima facie pſumēdū eſt.ar. ꝫ.de pſump. af/ferre.vnde etiaꝫ dicit.l.ꝙ repen/tini caſus iniq/tas ꝑ cōiecturā paterne pietatꝰ emēdāda eſt.C. de inoffi.teſt.ſi mater.
c ¶ Arbitrio.xxvj.q. vij.tpa penitu/dinis.ꝛ.ꝫ.c.xxi.
d ¶ Arbitriuꝫ ꝫ.c.xxi.ꝯ peni. di.j.mēſurā. B.
e ¶ Circūſtan/tijs.ꝫ.eo.omnis arg.ꝙ circūſtā/tie agguāt pec/catū.ꝫ.de homi ci.ſicut dignū.ꝫ. reſpō.xl.diſt.hꝯ chriſtianꝰ.ꝯ pe. di.v.c.j.xxiij.q. viij.occidit. B.
f ¶ Nouitate. ꝓpter nouitatē detrahendū eſt iuri.vt.xxxv.q. iij.qđ ſcripſi.et ꝫ.ꝯ diuor.deꝰ q.

g ¶ Prout ſaluti.qꝛ hoc ſolū bene agit vt vita homi nū corrigat.xxiij.q.v.ꝓdeſt. h ¶ Paulatim.xij.di. nouit.qꝛ paulatim lupus cōmedit agnū. xiij.q. j.§.is ita vltra vnā columnā. i ¶ Confeſſionis formā.i.cō fiteor deo. k ¶ Orationē: dominicā.ſ.pater noſter. l ¶ Symbolū.ſ.credo in deū. m ¶ Cōſuetis.ꝫ.e.om nis vtriuſqꝫ.ꝛ ꝯ cōſe.di.ij.ſeculares. n ¶ Mortis

ꝫ.c.ꝙ in te.ꝛ.l.di.ex penitētibꝰ.ꝛ.ꝫ.de ſpon.nō eſt.
Officij. ¶ Primo ponit conſultatio.ſcđo rñſio. ibi qm. Abbas. o ¶ Suppoſuit.criminis ſup poſiti.ptus accuſatio nullo tpe claudit etiā poſt mor/tē.ff.ad.l.cor.de fal.qui falſam.licet alia crimina clau dant.C.e.quere lam.ꝛ.C.ſi reus vel ac.mor.fue. l.ij.ꝛ.xxiij.di.q/rundā. Et nota ꝙ hec accuſatio nō dat cuilibet ꝯ pplo.ſꝫ ꝓpiqs aut his quibꝰ ea res ptinet.ff.ad l. cor. lege corne lia.ij. Vin.

nū ſuppoſuit vel ꝓpriū ex adulterio ſuſcepit nec illud marito vult detegere.

Capitulum.IX.

Officij.et.ꝓ. Significa/ſti quandā mulierē in penitētia tibi fuiſſe cōfeſſam qđ timēs ne viri poſſeſſio de uolueret ad alios: quarun/dā herbarū ſuccum potauit ꝛ ſic venter eiꝰ intumuit: et inde grauidā ſe oſtendens: o ſibi partū ſuppoſuit alienū. timenſqꝫ maritum: non vult facinus ipſi detegere: qui ꝓ lem credit ſine dubitatione qualibet eſſe ſuam. ¶ Cū igit poſtulas edoceri: vtruꝫ ei hac fraude durante ſit pe nitentia iniungenda. reſpō/demus ꝙ ſicut mulieri: que ignorante marito de adulte rio ꝓlē ſuſcepit. ꝙuis id vi/ro ſuo timeat cōfiteri: nō eſt p penitentia deneganda: ita q nec illi debet penitentia de/negari: maxime ſi per alios r intelligas: alienos ad quos timeat poſſeſſionem viri de/uolui.ſꝫ ꝯpetens ſatiſfactio ꝑ diſcretū ſacerdotē ei debet iniungi. Idē valēt.ꝛ burg. epis: ꝛ abbati de. M. ciſter/cieñ.ordinis.

Abbatiſſa moniales bñdicere: ꝯfeſſiones audire ꝛ publice ꝓdicare nō poteſt. Ca.X.

Noua quedam noſtris ſunt auribus intima/ta.ꝙ abbatiſſe: moniales ꝓ prias benedicunt: ipſarum quoqꝫ cōfeſſiones in crimi/

p ¶ Denegāda hoc mirū eſt ꝙ durante ſuppoſi tione ꝑ quā frau dant cōſangui/nei debita ſucceſ ſione.hec mulier penitere pōt cō/tra illud.xiiij.q. vj.ſi res.ꝛ ꝯ pe. di.iij.penitētes. ſed ipa non pōt detegere ſuppo/ſitionē.qꝛ ei nō credit cōſtāte ꝑ ſumptione q̄ ha beret ex matri/monio ꝙ filiꝰ na tꝰ ſit ex nuptijs ff.de his qui ſui vel ali.iu.ſunt.q filiū.ꝛ etiā peri/culoſum eēt mu/lieri illud dete/gere. Lau.
q ¶ Pnia. hoc tñ ſcias ꝙ ꝙdiu eſt i mortali.nec deponit animū peccandi.nō va let ei talis pnia. xiiij.q.vj.ſi res. tñ ad penitētiā admitti dꝫ.ſꝫ eſt ei dicēdū ꝙ nō eſt ei fructuoſa q ad vitā eternā ꝫ.e.qđ qdā. de pe.di.iij.§.pe.ꝛ vl.ꝛ de pe.di.v. falſas. Io.
r ¶ Alienos. ad q̄s ab inteſta to deuolueret hereditas.ſi eñ aliq tales ſint ad quos ab inteſtato deuolueret exheredari nō debet. Sed po ne ꝙ tales nō ſunt adhuc tñ peccat impediēdo liberā teſtamēti factionē. C.ſiquis alium teſt.ꝓhi.l.j.ꝛ.ij.et ideo dicit maxime. Vincen.

Noua. ¶ Primo ponit exceſſus quos ſecundo ꝓhibet ibi: cū igit. Tertio cām reddit ibi: qꝛ li/

cet. Abbas. a ¶ Euāgeliū. in matutinis forte pote
rāt legere euāgeliū vñ etiā diaconiſſe appellanť. xxvij.
q. j. diaconiſſam. b ¶ Predicare. Mulier em̄ nec p̄/
dicare nec docere pōt q2 hoc officiū extraneū eſt a mu
lierib9. nec ſacra vaſa cōtingere. xxiij. di. ſacratas. ⁊. c.
mulier. ⁊. xxxiij.
q. v. mulierē. im
mo nec laici p̄di
care vel docere
debēt. ſ. d here.
cum ex iniūcto.
nec poſſunt vela
re moniales. xx.
q. ij. ſtatuimus.
nec abſoluere
eas. j. ti. pxi. de
monialibus. nec
iudicare. xxxiij.
q. v. mulierē. ni/
ſi forte aliq̄ nobi
lis ꝟ habeat ex
cōſuetudine. ſ.
de arbi. dilecti fi
lij. nec arbitriū i
ſe ſuſcipe vt ibi/
dē. ⁊. C. de arbi.
l. vl. nec pcura/
trix eſſe pōt in
iudicio. C. de p/
cu. ꝙ te abñte. ⁊
l. alienā. niſi for
te p patre mor/
boſo aut etate i/
pedito ageret.
ff. d pcu. femias
nec aduocare po
teſt i iudicio. iij.
q. vij. §. tria. et
generaliter viri
officiū mulierib9
eſt iterdictū. ff.
de re. iu. l. ij. Sʒ
nūqd abbatiſſa
pōt inſtituere vľ
ſuſpendere? de ꝟ
dictum eſt. ſ. de
ma. ⁊ obe. dile/
cta. Bern.
Q Uod in
¶ Quat/
tuor ſunt ptes p
ut quattuor ſunt
dicta. Scd̄a ibi
licet. tertia ibi.
⁊ in cōuentualib9. quarta ibi: recipientib9. Abbas.
c ¶ Denegeť tpe interdicti. j. ti. pxi. pmittim9.
d ¶ Cōcedim9. iſta em̄ duo ſacramēta ſiue tria ſemp
excipiunť in quolibet interdicto. ſ. baptiſma paruuloꝝ
⁊ penitētia morientiū. in quo intelligiť viaticum put
hic ptz. ⁊ dr viaticū quaſi a via. q2 ſunt in via receden
di de hac vita. Nec eſt iſtud ſacramentū neceſſitatis.
tñ cōcedēdū eſt decedentib9 etiā tpe interdicti. vt pa
ret hic. e ¶ Ex gratia. Si ex gratia cōcediť clericis
q̄ ſeruauerūt interdictū ergo videť ꝙ ius nō ſit cōe. ꝟ
nō cōpetit: niſi impetreť cū nemo ſit exemptus ab illa
generalitate interdicti: niſi q̄ p priuilegiū exemptus ē
Vel poteſt dici ꝙ p iſtud ius clerici canonicis regula
rib9 equipareņť. ſi. ſ. de priuil. ꝙ nōnullis. Jo.
f ¶ Audiri. patet ergo ꝙ cū excōicato nō licet ſtare
extra eccleſiā. cū etiā interdicto ꝓhibeať audire exte/
rius. Jo. g ¶ Penitētia. hoc eſt ſpāle in iſtis pſonis
vt ſine neceſſitate vel periculo mortis admittanť ad
penitentiā. Sʒ
hec eſt neceſſi/
tas q2 hoc eis
non cōcediť niſi
cū pficiſcunť. et
ita quaſi inuia
dicunť ſicut illi
quibus dať via/
ticū. Idē pōt di
ci ſi aliqui pfici/
ſcunť ad iuſtum
bellū. q2 ibi ē iu
ſta cauſa timo/
ris. Itē idē eſſet
ſi aliq̄ eſſent ex/
cōmunicati vt i
iuſto bello. quia
pñt abſolui a q̄/
cunq3 alio ꝙ̄ ab
excōicatore. ar.
j. e. pxi. decete/
ro. de cōſe. diſt.
iiij. ſanctū eſt ba
ptiſma. ⁊. xxxiij.
q. ij. c. in adole/
ſcētia. Sʒ quid
ſi in ciuitate in/
terdicta aliq̄ vel
lent ſatiſfacere.
nunquid in eis
relaxandū eſt in
terdictū? nō. q2
aliq̄ ſine culpa
ſua interdicunť.
ſ. de ſpon. nō eſt
vobis. ⁊ q2 ſic ri
goꝛ eccl'ie diſſol/
uereť. arg. ſ. de
priuileg. vt pri/
uilegia. Jo. T.
dixit ꝙ ſi aliqui
vellēt iurare ſta
re mādato eccle
ſie ꝙ eſſent ad/
mittendi. Sed
finis iſte videť
cōtradicere: q2
hic ſpecialiter ꝟ
cōcedit recipien
tibus ſignū crucis ⁊ peregrinis. ergo alijs intelligiť
ꝓhibere ſicut qd̄ de vno negať d alio cōcediť. xxv. di.
qualis. quod verius puto licet inuenias ꝯriū dictum.
O Mnis. ¶ Tria ſunt dicta pꝛicipalia. ſcd̄m ibi.
ſiquis tertiū ibi: ſacerdos. Abbas. h ¶ Diſcre/
tionis. i. cū eſt doli capax: q2 tūc pōt peccare. ſ. de de/
lic. pue. puerꝭ. C. ſi aduer. delic. l. j. ⁊. C. ſi minor ſe ma.
dix. l. iij. ar. de cōſe. di. iiij. eos. ⁊. C. de fal. mo. l. j.
i ¶ Omnia ſua peccata. alias nō eſſet fructuoſa pe/
nitentia vt dictū eſt. ſ. e. ꝙ quidā. vbi de hoc. non tñ
venialia. q2 illa tollunť p orationē dominicam vel per
aquam benedictam. de pe. di. iij. d quotidianis. di. vj.
qui vult. tamē ſi recolit cōfiteať illa.

a nib9 audiūt: ⁊ legētes euan
b geliū: p̄ſumūt publice p̄dica
re. ¶ Cū igiť id abſonū ſit:
pariter ⁊ abſurdū: mā. qua.
ne id decetero fiat: curet[] fir
miter inhibere. ¶ Quia li/
cet beatiſſima v̄go maria: di
gnior et excellentior fuerit
ap̄lis vniuerſis: nō tñ illi: ſʒ
iſtis dñs claues regni celoꝝ
cōmiſit. Idem. Tpe generalis interdicti cōcediť pnīa ⁊ viaticū morietib9. h. primo. Clerici q̄ ſeruarūt iterdictū poſſunt cū ſilentio in cimiterio ſepeliri. h. ſcd̄o. In cōuetualib9 eccleſijs clerici bini vel trini poſſunt horas ſubmiſſa voce dicere. h. tertio. Cruce ſignatis ⁊ pegrinis tēpore interdicti pnīa concedi pōt. hoc quarto. Ca. XI.

Q Uod in te: ⁊. j. In illo
v̄bo p qd̄ pniam mo/
rientib9 nō negam9: viaticū
etiā qd̄ vere penitētib9 exhi
beť: intelligi volum9: vt nec
ipm̄ decedētib9 deneget.
¶ Licet aūt p generale iter
c dictū deneget oibus tā vn/
ctio ꝙ̄ eccl'iaſtica ſepultura
d e ꝯcedim9 tñ ex gratia: vt cle
rici decedētes: q̄ tñ ſeruaue/
rint iterdictū: i cimiterio ec/
cleſie: ſine cāpanarū pulſati
one: ceſſantib9 ſolēnitatib9
oib9: cū ſilentio tumulenť.
¶ Et in cōuētualib9 eccl'ijs:
bini ⁊ bini: vel ſiľ tres: ho/
ras canonicas valeāt legere
nō cātare: ianuis clauſis: in
terdictis ⁊ excōicat[] excluſis
⁊ voce ita dimiſſa: ꝙ exteri9
f audiri nō poſſint. cū ⁊ regu
larib9 ꝟm priuilegiū ſe. apo.
ſit indultū. vt cū generale in
terdictū ťre fuerit: liceat eis
ianuis clauſis: excōicatis ⁊
inťdictis excluſis: nō pulſa/
tis cāpanis: ſuppſſa voce ce
lebrare diuia. ¶ Recipienti
b9 aūt ſignū crucis: nō nega
m9 q̄min9 eis ob reuerentiā
g crucifixi: pnīa cū poſtulaue
rint iniūgať. qd̄ ⁊ alijs pere
grinis pōt miſericorditer in
dulgeri. Idē in cōcilio gene
rali. Famoſum eſt ⁊ multū allegabile. ⁊. h. d. Quilibet doli capax teneť ſaltē ſemel in anno ꝯfiteri ꝓprio ſacerdoti vel de ei9 licentia alteri ⁊ euchariſtie ſacramentū ad min9 in paſcha recipere: ⁊ ſacerdos reuelans cōfeſſionē deponēdus eſt ⁊ in monaſterio ad agendā ppetuā penitētiā detrudēdus.

Ca. XII.

O Mnis vtriuſq3 ſexus
fidelis: poſtq̄ ad an/
h nos diſcretionis peruene/
i rit: omnia ſua ſolus peccata
ſaltem ſemel in anno fideli/

a ¶ Proprio ſacerdoti. niſi ille ſit imperit⁹ tunc de ipſius licentia vt hic dicit querat diſcretū. de pe. di. vj. placuit. Ber. b ¶ Ad min⁹ ī paſcha. de cōſecra. diſ. ij. ꝛ ſi nō frequētius. c ¶ Sepultura. h̄ eſt contra regulā illā cui cōicam⁹ viuo cōmunicare debem⁹ ꝛ mortuo. Fallit etiā ī alio caſu. xxiij. q. v. placuit. ꝛ. ſ̄. de ſta. mona. monachi. ꝛ. ſ̄. ð tornea. c. ſ. ꝛ. ſ̄. de vſuris. qꝛ in omnibus. ꝛ. ſ̄. ð rap. ſup eo. B. d ¶ Alieno ſacerdoti executionē habenti. hoc dico ꝓpter illos ſacerdotes ſiue ſeculares ſiue regulares q̄ nō habent ordinis executionē ſacerdotalis. vt ſunt illi qui nō ſunt pplo electi. vel q̄ ab epo pplo nō pficiunt. xvj. q. j. §. ecce in hoc ꝛ. §. ecce ſufficienter. Sed ecce ſi pdicatores ꝛ fratres minores vl̄ alij religioſi nō habentes pplm habēt pꝛiuilegiū vt alienos parrochianos poſſint recipere ad pniam. nūqd ſufficit priuilegiuꝫ vt parrochianū alterius poſſint recipere ad penitētiā: ſine lnia ꝓprij ſacerdotis. Dicas ꝙ nō ſufficit priuilegium ſine licētia ꝓprij ſacerdotis. priuilegiū. n. eqꝑat eos illis q̄ a populo ſunt electi. vel illis q̄ ab epis populo pficiunt. ꝛ dat eis ſolā executionē. ꝛ ita neceſſaria eſt adhuc licētia ꝓprij ſacerdotis. vt hic dicit. Si em̄ de duab⁹ ſeruitutib⁹ vna tollit. remanet altera. qḋ bene ꝓbat. ſ̄. ð vſupal. ex tuarū. ꝛ. ſ̄. de priuileg. paſtoralis. ff. de ſer. vr. pdio. ſi domus tua. ꝛ ideo dicit alieno ꝛ nō alij. Nec papa ꝑ talem indulgentiam intendit pꝛiudicare ꝓprio ſacerdoti. vt. c. pdi. ex tuarū. cū ſuis ſimilib⁹. ꝛ. ꝭ. ti. ꝑx. cū deſideres. in fi. ꝛ h̄ idē dixit Hugo. xvj. q. ſ. c. ſ. ꝛ in pdictis. §. B. e ¶ Obtineat. Quid ſi ille malicioſe recuſat. Arg. ꝙ pōt ire ad aliū. ſ̄. de reg. licet. vel vadat ad ei⁹ ſuperiorē ſi pōt vt illū cōpellat. vel ille dabit lniam. arg. ſ̄. de iurepa. nullus. arg. C. de tem. appel. l. vlti. §. vl. arg. ꝭ. e. c. vl. ad finē. Ber. f ¶ Vel ligare. ſ̄. e. ꝙ aūt. ix. q. ij. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. ſ̄. de parroc. nullus ꝛ eſt arg. ꝙ cleric⁹ ſine licentia ſui epi nō poteſt in nō ſuū iudicē conſentire. ſ̄. e. ꝙ autem. ꝛ. ſ̄. ð fo. cōpe. ſi diligēti. ꝛ. c. ſignificaſti. vbi de hoc ꝛ. ꝭ. e. c. vl. Bern̄. g ¶ Vinum ꝛ oleū. id eſt miſericordiā ꝛ diſciplinam. xlv. diſ. diſciplina. omnis qui ſunt nā ꝙ vera iuſticia. Bernhardus. h ¶ Circūſtantias ſic. ſ̄. e. de⁹ qui. ꝛ. ſ̄. de homici. ſicut in prici. ꝛ de peni. diſ. v. cōſideret. B. i ¶ Diuerſis experimentis. non tamē ſicut imperitus medicus. xxix. di. neceſſe. ſed diligenter experiat vires ipius qualem penitentiam poſſet portare arg. xxvj. q. vlti. alligant. ſic vt potius reddat rationem ð miſericordia ꝙ de crudelitate vt ibi. et. lxxxvj. di. nō ſatis vltra mediū ꝛ. xj. q. iij. nemo peritorum. Berhardus. Joh. 5. k ¶ Deponendum. olim etiaꝫ alia pena imponebatur de peniten. diſt. vj. ſacerdos hodie h̄ imponit. Bern̄.

a ter confiteat ꝓprio ſacerdoti: ꝛ iniūctā ſibi pniam ꝓpriis virib⁹ ſtudeat adimplere b ſuſcipiens reuerenter admi nus ī paſcha euchariſtie ſacramentū. niſi forte de ꝓprij ſacerdotis ꝯſilio: ob aliquā rōnabilem cām ad tp̄us ab hmōi pceptione duxerit abſtinēdū: alioquin ꝛ viuens ab ingreſſu eccl'ie arceat: et c moriēs chriſtiana careat ſepultura. Unde hoc ſalutare ſtatutū frequenter in eccl'ijs publicet. ne q̄ſq̄ ignorantie cecitate velamē excuſatiōis d aſſumat. ¶ Siquis aūt alieno ſacerdoti voluerit iuſta de cā: ſua cōfiteri peccata. li e centiā prius poſtulet ꝛ obtineat a ꝓprio ſacerdote: cum aliter ip̄e illū nō poſſit abſol f uere vl̄ ligare. ¶ Sacerdos aūt ſit diſcret⁹ ꝛ caut⁹: vt more periti medici: ſup infun g dat vinū ꝛ oleū vulneribus ſauciati: diligēter inq̄rens ꝛ h peccatoris circūſtantias: ꝛ peccati: q̄bus prudenter intelligat quale debeat ei pbere ꝯſiliū: ꝛ in hmōi remediū i adhibere: diuerſis expimentis vtendo ad ſaluādū egrotū. Caueat aūt omnino: ne verbo aut ſigno: aut alio q̄uis modo aliquaten⁹ ꝓdat peccatorē. ſed ſi prudentiori cōſilio indiguerit: illud abſꝗ vlla expreſſione perſone: caute requirat. qm̄ qui peccatū in penitentiali iudicio ſibi detectum p̄ſumpſerit reuelare: nō ſolū a ſacerdotali k officio deponendū decernimus: verum etiam ad agendum perpetuam penitentiā in artum monaſteriū detrudendum. Idem in eodem.

Medici vocati ad infirmos debent ante omnia inducere infirmum ad confeſſionem: nec quicꝗ̄ pſuadere pro ſalute corporis tendēs in animarum periculum.

Capitulū XIII

Cum infirmitas corporalis nonnunꝗ̄ ex peccato proueniat: dicente domino: languido quem ſanauerat. Uade et ampli⁹ n oli peccare: ne deterius aliquid tibi contingat: ¶ Preſenti decreto ſtatuimus: et diſtricte precipimus medicis corporum. vt cum eos ad infirmos vocari contingerit: ipſos ante omnia moneant et inducant: vt medicos aduocent animarum: vt poſtꝗ̄ fuerit infirmo de ſpirituali ſalute prouiſuꝫ: ad corporalis medicine remedium ſalubrius procedatur: cū cauſa ceſſante ceſſet effect⁹. ¶ Hoc q̄dem inter alia huic cauſam dedit edicto: ꝙ quidam in egritudinis lecto iacentes: cum eis a medicis ſuaderetur: vt de animarū ſalute diſponant: in deſperationis articulum incidunt. vnd facilius mortis periculū incurrūt

Cum infirmitas ¶ Diuiditur. Nam primo ponit vnam conſtitutionis cauſam. Secundo conſtitutionem. Tertio aliam cauſam. Quarto penam tranſgreſſionis. Quinto quandā prohibitionem. Secunda ibi: preſenti: tertia ibi: hoc quidem: Quarta ibi: ſi quis. Quinta ibi. ceterum. Abbas Siculus. l ¶ Cauſa ceſſante. ſ̄. de iureiuran. ꝛ ſi chriſtus. ad fi. et. ſ̄. de renun. poſt tranſlationem. vbi de hoc. Bernhardus.

a ¶ Arceatur. per ſententiam non ipō iure. qđ male vel nullo modo fuat. H.
b ¶ Precioſi/ or. xij. q. j. preci/ pimus. xxiiij. q. iij. ſi habes. C. đ ſacroſan. eccle. l. ſancim⁹. in fi. ꝛ ideo poti⁹ ꝛ pri⁹ ē conſulēdū ani me ꝙ corpori. quia vbi maius eſt periculuʒ cau tius eſt ꝓuiden/ duʒ. xlij. di. qui/ eſcamus. et. vij. q. vij. c. vlti. ꝛ. ff ad carbo. l. j. §. ij. Berñ.

Q Uam ex. ¶ Quat/ tuor ſunt partes ꝑncipales. Se/ cūda ibi: Formā Tercia ibi: Qui autem. Quarta ibi: Ad hec. ab.
c ¶ Lr̄as. ſic er go credeť litterꝫ epī ſi vere ſint. ſ̄. de ꝓba. poſt ceſſionem. et. xj. q. iij. cure. H.
d ¶ Propone/ re. quia in talib⁹ diligens inquiſi tio facienda eſt. xlij. diſ. quieſca/ mus. Berñ.
e ¶ In taber/ nis. ſi em̄ ibi pu blice deliquerit poſſunt a dioce/ ſano puniri. licʒ ſint exempti. ſ̄. de priuile. tuarū vbi de h. Berñ.
f ¶ Claues ec/ cleſie cōtemnun tur qđ eſſe nō de bet. ſi. ſ̄. ti. ꝓxi. c. vlti. de priuil. vt priuilegia.
.14. g ¶ A plurib⁹ quid ſi quilibet indulgeat annū nunqd valet hu iuſmodi idulgē/ tia contra ſtatu tum iſtud? vide/ tur ꝙ non. ſ̄. de exceſ. prela. cum ad quorūdam. ꝛ
or. 9 c. ſane. et. c. ꝓxi.

¶ Si qs aūt medicoꝝ hmōi nr̄e ꝯſtōnis: poſtꝙ ꝑ ꝑlatos locoꝝ fuerit publicata: trāſ/ greſſor extiterit: tādiu ab in
a greſſu eccleſie arceať: donec ꝑ trāſgreſſiōe hmōi ſatiſfece rit cōpetēter. ¶ Ceterū cum
b aīa ſit multo ꝑcioſior corpe: ſub interminatione anathe/ matis ꝓhibemus: ne qs me dicoꝝ ꝓ corporali ſalute ali/ qđ egroto ſuadeat: qđ in pe riculū aīe ꝯuertať. Idem in eodem. Elemoſynaꝝ queſto/ res ſine apoſtolicis vł dioce ſanoꝝ litteris admitti nō de bent: nec tunc ꝓponāt vltra id quod ī ipīs litterꝫ ꝯtinea/ tur. h̄ ꝓmo. Et debēt eſſe mo deſti ꝛ a locis ꝛ expenſis in cōgruis abſtinere. hoc ſcđo. In dedicatiōe baſilice vltra annū: ꝛ ī anniuerſario dedi/ cationis: ꝛ ī litteris indulgē tiarū cōceſſis ab alto ꝙ a pa pa vltra. xl. dies remiſſio ex cedere nō debet. h. d. vſqꝫ ad finem. Caplm. XIIII.

Q Uam ex ore: ꝛ. ꝉ. ¶ Ele moſynaꝝ qꝫ queſtores quoꝝ qdam ſe al's mentien/ do abuſiōes nōnullas ī ſua ꝑdicatione ꝓponunt: admit ti (niſi apl'icas vel dioceſani
c epī lr̄as veras exhibeāt) ꝓ/ hibemus: ꝛ tūc ꝑter id qđ in ipīs cōtinebiť: lr̄is nihil po
d pulo ꝓponere ꝑmittantur. ¶ Formā vero quā cōiter ta lib⁹ ap. ſe. indulget: duxim⁹ exprimendā: vt ſ̄m eā dioce ſani epī ſuas lr̄as modereť. Ea ſiquidē talis ē. qm̄ vt ait apl's. Oēs ſtabim⁹ añ tribu/ nal chriſti: recepturi ꝓut in corpe geſſimus: ſiue bonum fuerit ſiue maluʒ: optet nos diem meſſiōis extreme miſe/ ricordie opibus ꝑuenire: ac eternoꝝ intuitu ſeminare in terris: qđ reddente dn̄o cuʒ multiplicato fructu recolli/ gere debeam⁹ in celis. firmā ſpē fiduciāqꝫ rectā tenētes. Qm̄ q parce ſemiat: parce ꝛ

metet. ꝛ q ſeminat in bn̄dicti onibus: de bn̄dictiōib⁹ ꝛ me tet vitam eternaʒ. Cum igiť ad ſuſtentatione fratrum: et egenoꝝ ad tale ꝯfluentiū ho ſpitale: ꝓprie non ſuppetant facultates: vniuerſitatem ve ſtram monemus: ꝛ exhorta/ mur in domio: atqꝫ in remiſ/ ſionem vobis iniūgim⁹ pec/ catoꝝ: quaten⁹ de bonis vo bis a deo collatꝫ: pias elemo ſynas: ꝛ grata eis charitatꝫ ſubſidia erogetꝫ: vt ꝑ ſubuē/ tionem veſtram: ipoꝝ inopie conſulať. ꝛ vos per hec bo na ꝛ alia que domino inſpi/ rāte feceritis: ad eterna poſ/ ſitꝫ gaudia ꝑuenire. ¶ Qui autem ad querendas elemo/ ſynas deſtināť: modeſti ſint
e ꝛ diſcreti: nec ī tabernis aut in alijs locis incōgruis ho/ ſpitentur: nec inutiles faciāt aut ſumptuoſas expenſas: cauētes oīno ne falſe religio nis habitū geſtēt. ¶ Ad h̄: qꝛ ꝑ indiſcretas et ſupfluas indulgētias: qs qdā eccl'ia/ rū ꝑlati facere nō vereť: et
f claues eccl'ie ꝯtemnūť: ꝛ pe nitētialis ſatiſfactio enerua tur: decernim⁹: vt cū dedica tur baſilica: non extēdať in/ dulgētia vltra annū: ſiue ab
g vno ſolo ſiue a plurib⁹ epīs dediceť. ac deinde ī anniuer ſario dedicatōis tpe. xl. dies de iniūctꝫ penitētijs indulta remiſſio ñ excedat: ꝛ. ꝉ. Hūc quoqꝫ dieꝝ numeꝝ: indulgē tiaꝝ lr̄is ꝑcipimus modera/ ri que ꝓ quibuſlibet caſibus aliquotiens conceduntur: cum ro. pon. qui plenitudi/ nem obtinet poteſtatis: hoc in talibus moderamen con/ ſueuerit obſeruare. Hono/ rius tertius. Archiepiſco pus intra prouinciam ſuam poteſt ꝯcedere indulgētias ſ̄m formam ꝯcilij generalis. hoc dicit ꝛ loquiť de ca. ꝓce. in fi. Caplm. XV.

h N Oſtro. poſtulaſti certi/

Credo ꝙ teneat. licʒ ipi faciāt cō tra mandatum. iſtud. quia non adijcit hic qđ ſi ſecus fecerit de/ cernimus nō va lere ꝓut dicitur in illa decre. cuʒ ad quorundam. argu. ad hoc. ſ̄. de preben. inter cetera. vbi enim huiuſmodi clau/ ſula nō apponi/ tur in mandato licʒ fiat contra mandatū. tamē tenet qđ factum eſt. ſ̄. đ ꝑben. di lectus. ij. arg. cō tra. ꝉ. eo. c. proxi. ī fi. Hodie ꝑ. c. fi. co. ti. li. vj. di/ ſponitur ꝙ idul/ gentia conceſſa a ꝑlato vltra nu merum hic taxa tum eſt ipō iure nulla. ꝛ vide ibi glo. q diſputat nunquid extēdē do hunc numeꝝ corruat indulgē tias in totuʒ an vero teneat vſqꝫ ad facultatē cō/ ceſſam. ꝛ intelli git ꝙ vſqꝫ ad cō ceſſum numeruʒ concluſiue tenet ar. in regula vti le ꝑ inutile. li. vj ꝛ. l. ſancimus. C de dona.

N Oſtro. ¶ Diuidi tur. Primo po/ niť conſultatio. Scđo rn̄ſio. Se cūdo ibi. Nos igiť. Abbas.
h ¶ Poſtulaſti ꝙ ꝑ ꝓuinciam. Nō ꝙ archiepſ ꝑ totā ꝓuinciaʒ ſuā pōt facere re miſſiones ꝓut h̄ colligiť. ꝛ epſ in ſua dioceſi. lʒ ipe archiepſ ñ ſit iu dex ordinarius oīm đ ꝓuicia ſua ſ̄. de offi. or. pa/ ſtoral. ꝛ iuriſdi/ tionē ꝯtērioſam nō habet in ſua

puincia: niſi in cert? caſibus. vt dicitur ĩ decre. paſto/ralis. ſed volũtariam ſicut proconſul. cum vrbe egreſſus fuerit iuriſdictionem habet non cõtentioſam: ſed voluntariam. ff. de offi. pconſul. l. ij. ⁊ legatus poteſt ĩ ſua puincia facere remiſſiões: qꝛ ⁊ ſtatuta ppetua facere poteſt. s. de offi. le. c. vlti. et eſt hoc epiſcopo rũ et archiepoꝝ ſcꝫ facere remiſſiones. niſi ex ſpeciali conceſſione vł quia legitima cauſa competat alijs inferiorib⁹ platis. s. de exceſ. pla. accedentib⁹. et pͥuilegia poſſunt concedere epiſcopi et archiepiſcopi. s. ð his que fi. a pla. ſine ↄſẽ. ca. quãto. ⁊ argu. s. de iurepa. nullus.

a Non exce/das. s. e. c. xxi.

Ne pro di. Periculũ immineat. ſic propter periculum more datur abſolutio ſtatim. que alꝰ non daretur. j. ti. xxi. nup. in fi. ⁊. c. ſacro. ⁊. s. de offi. or. ad reprimendã. et ppter piculũ anime ſtatim infãs baptizat. v. diſ. baptizari. et de conſe. diſ. iiij. ne qδ abſit. ⁊ dilatio pp̄ter periculum tollit: ne interim aliqδ ↄtingat periculũ. de ↄſe. di. iiij. iudei. Et ẽ ar. ꝙ vbicunqꝫ piculũ timet: dilatio ſine mora vitãda eſt xxviij. di. de ſyracuſane. Jtẽ arg. ꝙ ſacerdos ſtatim debet currere ad infirmũ qñ vocat. qꝛ vitã adimit q̃ſquis morienti pniaꝫ denegauit. xxvj. q. vj. ſi pſbyter. ⁊. c. ſequẽ. ⁊ reus erit animarũ. vt ibi dr. c Permittim⁹. ſic ergo videt ꝙ epiſcopi vel alij inferiores plati exempti ante iſtam pmiſſionẽ non poterãt ſe ſubijcere alicui cõfeſſori ſine licẽtia ſui ſupioris. s. e. c. omnis vtriuſqꝫ. quia nullus clericus ſine licentia ſui epi põt eligere iudiciũ nõ ſui iudicis perſone vel rerum. s. de foro compe. ſi diligẽti ⁊. c. ſignificaſti. ⁊. iij. q. vj. non liceat. ergo multomin⁹ iudicium ante quod maius eſt. d Prouiduꝫ. qui ſciat ligare ac ſoluere. de peni. diſ. vj. qui vult. ⁊. s. eo. omnis. §. ſacerdos. ⁊ qui diligenter inueſtiget q̃litatẽ

ficari rñſo. vtꝙ p tuam puinciã poſſis cõcedere remiſſionis lr̃as generales. Nos igit. T. F. T. breuiter. R. ꝙ p puinciam tuam libere potes hmõi concedere lr̃as: ita tñ ꝙ ſtatutũ generalis concilij nõ ↄcedas. a Grego. ix.

Ep̃s ⁊ alij de q̃bus in littera poſſunt ſine licentia ſuperiorum ſibi eligere puidum cõfeſſorem. Caplm. XVI.

b Ne p dilatione penitentie: periculuꝫ immineat c animarũ. pmittimus epiſcopis ⁊ alijs ſuperioribus: nec non minoribus platis exemptis: vt etiam p̃ter ſui ſuperi d oris licentiã: puidum et diſcretũ ſibi poſſint eligere cõfeſſorem. De ſn̄ia excõicationis. Alexã. iij. ſenoneñ. archiepõ. Jmpubes q̃ clericũ percuſſit ab ep̃o abſolui p̃t: ⁊ qui ioco vel cauſa diſcipline percutit clericum etiam ſi ſit maior excõicat⁹ non eſt: q̃ vero ex odio ſic ⁊ per papaꝫ abſoluitur. Caplm. I.

Super eo vo ꝙ cõſiliũ poſtulaſti: et. j. Reſpondemus ꝙ ſi clerici infra puberes annos: ſe adinuicẽ e aut vn⁹ alterũ pcuſſerint: nõ ſũt ad ap. ſe. mittẽdi: qꝛ eos f etas excuſat. g Nec clerici

criminis ⁊ pſone. de peni. di. v. conſideret. Berñ. De ſententia excõicationis. Supra viſuꝫ eſt de penis que imponunt tam in foro contentioſo ꝙ penali. Verũtamen quia excõmunicatio eſt pena delicti cum fertur a iure. cum vero ab homĩe eſt pena ↄtumacie: merito poſt rubꝛicas p̄cedẽtes ſubijcit iſta

Ab. a/ per eo.

Tres ſũt partes. Secũda ibi Ne clerici. Tertia. ibi: Ceterũ. Abbas Si.

ſi ſũt plene etatis: ⁊ nõ odio vel inuidia: vel indignatiõe ſed leuitate iocoſa ſe adinuicem pcutere contingat: neqꝫ magiſter ſi ſcholarẽ clericuꝫ h intuitu diſcipline vel correctionis percuſſerit: quia nõ poteſt ĩ ipis iniectio manuũ i violenta notari. Cet ex ſi ex odio ijdem ſcholares vel ſeculares clerici ſeſe pcuſſerint: p ſua abſolutiõe debẽt ad ap̃licã ſedẽ venire. Jdẽ. Monachos ſe adinuicẽ percutientes abſoluit abbas. Jdẽ in canonicis regularib⁹. Et abbati diſcretione deficiente recurritur ad epiſcopum. Capitulum. II.

Monachi vero ⁊ cano/ k nici regulares: quocunqꝫ modo ſe in clauſtro percuſſerit: non ſunt ad apoſtolicam ſedem mittendi: ſed ſm̃ prouil dentiaꝫ ſui abbatis: diſcipline ſubdantur. et ſi diſcretio abbatis non ſufficit: ad eoꝝ correctionem eſt prouidẽtia dioceſani epiſcopi adhibenda. Jdem. Hoſtiarius qui clericum percuſſit non grauiter ab epiſcopo abſolui poteſt. hoc pmo. Officialis deliberare iniſtiens manũ in clericum per papaꝫ abſoluit. Bſcðo. Qui repellẽdo vim vi clericum percutit excõicat⁹

e Percuſſerint irato animo al's non inciderent in canoneꝫ prout ſequentia verba declarant et. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente.

f Excuſat. ñ ab excõmunicatiõe. ſed quo ad hoc ꝙ non ſunt mittendi ad curiam p abſolutione. vt. j. e. q̃uis et. c. vlti. Et ita eſt argu. ꝙ etas excuſat. de cõſe. di. iiij. eos. C. de fal. mo. l. j. in fi. et. xxxiij. q. ij. in adoleſcẽtia. ar. ↄtra. quia malorum mores infirmitas animi nõ excuſat. C. ſi aduer. delic. l. ij. et ff. de mi. auxiliũ. §. in delict?. B

g Nec clerici. ſupple ſunt excõmunicati qm̃ ſola temeritas ĩ hoc caſu reph̃editur ſiue violẽtia put ſequit. ⁊ ptꝫ ex illo canone. xvij. q. iiij. ſi q̃s ſuadẽte. h Diſcipline. vel ratione platiõis. Jdẽ eſt etiã de patre qui filiũ in minoribus ordinibus põt corripere ſine pena iſta vel de ppinquo. j. eo. ex tenore. ⁊. c. cum voluntate. vbi de h ar. de pe. di. j. §. aut facta. ⁊. xxiij. q. v. circũcelliones. B. i Violenta notari. hec eſt ratio quare non incidũt

Monachi. k Quocũqꝫ (in canonẽ. i. ſn̄iaꝫ. modo dũ tamen nõ enormiter vt in ep̃m aut in abbatem aut in clericũ ſecularem manus inijciãt violentas. j. e. cũ illoꝝ. l Sui abbatis. Si vo monachũ alteri⁹ monaſterij pcuſſerit p abbatẽ vtriuſqꝫ monaſterij dꝫ abſolui. j. e. cũ illoꝝ. ⁊. j. e. canonica. ſꝫ ſi monialis. monialẽ vel cõuerſam. vel conuerſum aut cleri/

nõ eſt. h. tertio. **Qui pcutit clericũ turpiter inuentũ cuꝫ ꝓpinqua excõicatꝰ nõ eſt. ſecus cũ remota. Et dicit̃ ꝓpinqua vt in littera. Ca. III.**

SI vero alicuius ꝑtãtis
hoſtiarius: ſub ꝑtextu
ſui officij malignatꝰ: clericũ
a leſerit ab epo ſuo põt abſol/
ui: niſi forte eundẽ clericum
b c grauiter vulnerauit. ¶ Offi
cialis ꝟo ꝑ iniectione ma/
nuũ ĩ clericũ: nõ põt ſine mã
dato ro. põ. abſolutionis bñ
d ficiũ ꝓmereri. qꝛ nulli laico
ſup clericũ tãta dat̃ auctori
tas: niſi forte turbã arcẽdo
irruẽtẽ: nõ ex deliberatione
e ſꝫ fortuito caſu clericũ ledat
f ſi ꝟo clericũ vim ſibi inferẽ/
tẽ: vi quis repellat vel ledat
non debet ꝓpter h̃ ad ſe. ap.
trãſmitti. ſi in continẽti vim
g vi repellat: cũ vim vi repelle
h re: oẽs leges oĩaqꝫ iura ꝑmit
tãt. ¶ Nec ille cõpellẽdus ẽ
ad ſe. ap. venire: qui in cleri/
i k cũ cũ vxore mr̃e ſorore vel fi
l lia ꝓpria turpiter inuentum
manꝰ iniecerit violentas.

¶ Ceterũ ſi in ſtupro vel ad
ulterio: qđ cõmittit cũ ea q̃
ip̃m ita ꝓxima cõſanguinita
m tis linea nõ cõtingit ceperit:
aut in eũ violẽtas manus in
iecerit: nõ erit a ſnĩa illiꝰ ex
cõmunicationis immunis.

Idẽ. **Qui pcutit clericum ignorãs ꝓbabiliter eũ clericũ excõicatꝰ nõ eſt: ignorantiã tñ ꝓbare debet per iuramẽtũ. ⁊ ſi hoc p̃ſtare recuſat ꝓ excõicato haberi dꝫ. IIII.**

SI vero aliq̃s in clericũ
nutrientẽ comã: manꝰ
iniecerit violẽtas. ꝓpter h̃
nõ debet apoſtolico p̃ñtari
cõſpectui: nec etiã excõicati
one notari. dũmodo. ip̃m eẽ
n clericum ignorauerit. Uel ſi
o hoc dubium fuerit: propria
manu dumtaxat p̃ſtiterit iu
ramentum: ꝙ eum eſſe cleri/
cum ignoraſſet. ¶ Ab illo
p autem ſi preſtare noluerit iu
ramentum. quia violentas
manꝰ cõſtat eũ ĩ clericũ ĩiecie
ciſſe. ſicut ab excõmunicato
donec de mãdato ſummi põ
tificis abſoluat̃ cõuenit ab/

cũ ꝑcuſſerit ꝑ epm abſoluat̃. ĩ. eo. de monialibus.

SI vero ¶ Quattuor ſunt ꝑtes. Scđa ibi: officialis. Tertia ibi: nec ille. Quarta ibi: ceterũ. Ab.

a ¶ Abſolui. ergo ẽ excõiatꝰ quare intelligendũ eſt đ eo qui animo ĩniuriandi hoc fecit. ⁊ hoc nota qđ dicit malignatꝰ. alioquin nõ eſſet excõicatus cũ canõ doloſos et violentos tm̃ teneat. vt. s̃. c. j. ⁊. xvij. q. iiij. ſiquis ſuadente. Ber. b ¶ Grauiter: vulnerauit. caſus iſte ſemꝑ excipit̃. ĩ. e. cũ illoꝝ. c ¶ Officialis. i. iudex vl' apparitor alicuꝰ ꝑtãtis vel pricipis. d ¶ Laico. ſuple etiã q̃ de mãdato ſui p̃lati: h̃ faceret. nihilominꝰ incidit in canonẽ. ĩ. e. vniuerſitatis. niſi clerici deliq̃rint. nec aliter poſſũt ad iudicium trahi. tũc đ mãdato p̃latoꝝ capi poſſunt. vt tradit̃. ĩ. e. vt fame. e ¶ Fortuito. tũc em̃ nõ imputat̃. qꝛ caſus fortuiti p̃uideri nõ pñt. s̃. de homi. iohãnes. ⁊. c. vl. ⁊. s̃. de cõmo. c. vno. ⁊. ff. de admi. re. ad ci. ꝑti. l. ij. § ſi eo tꝑe. ⁊ ff. de cuſ. ⁊ exhi. reo. nõ eſt. ⁊. l. milites. in fi. qꝛ nulla temeritas vel violẽtia in eo notari põt. ſed excuſat̃ rõne officij alias nõ excuſaret̃: quia debuit p̃uidere an ex facto ſuo poſſet iniuria irrogari. ar. s̃. de iniur. c. vl. B. f ¶ Inferentẽ: tunc em̃ excõicatus nõ eſt cũ licitũ ſit ſe defendere. ĩ. e. ex tenore. ſeruato moderamine inculpate tutele. s̃. de homi. ſignificaſti. ij. g ¶ Uim vi. ff. de iu. ⁊ iur. vt vim. ⁊. ff. ad. l. acquil. ſcientiã. § q̃ cuꝫ aliter. ⁊. s̃. de homi. ſignificaſti. vbi de h̃. h ¶ Oẽs leges. de hac materia loquẽtes ⁊ ita vniuerſalis reſtrĩgit̃. ſic. j. di. oẽs leges. ſic ⁊ in diffinitiua. s̃. de priuil. vt priuilegia. i ¶ Cũ vxore. idẽ eſt in ſponſa de pñti qꝛ ⁊ lex ꝑmittit illã accuſare iure mariti. ff. de adul. ſi vxor. § j. Ber. k ¶ Matre. nũquid noĩe matris intelligimꝰ omnes aſcendẽtes ſm. l. vr̃ ꝙ ſic. ff. de verb. ſig. appellatione. ⁊ noĩe filij omnes etiã deſcendentes. vt lex dicit. ff. e. liberoꝝ. ꝑ leges iſtas videt̃ ꝙ ſic. in caſu iſto nõ credo hoc extendendũ ad aſcendẽtes vel deſcendẽtes. cũ minor fiat iniuria. vnde nõ eſt extendenda licentia. s̃. de deci. c. tue. l ¶ Turpiter. huic enim parcit canon. qꝛ tam iuſtũ dolore cõpeſcere non poſſet C. ad. l. iul. de adul. grachꝰ. ⁊ lex ꝑmittit illum occidere ſic inuentum. ff. de adul. ꝙ ait lex. § ꝙ ait. alias ex interuallo nõ liceret. Berñ. m ¶ Nõ cõtingit. quia tunc nihil intereſt eiꝰ. ĩmo culpa eſt immiſcere ſe rei ad ſe nõ ꝑtinẽti. ff. de reg. iur. culpa. Berñ.

SI vero ¶ Tres ſunt partes. Scđa ibi: vl' ſi. Tertia ibi: ab illo. Abbas Sicu.

n ¶ Ignorauerit. ita ꝙ ignorãtia ꝓbabilis fuerit alias nõ excuſaret̃. s̃. đ cle. excõ. mi. apoſtolice. ⁊. s̃. de eo q̃ renũ. epiſ. c. j. et ij. Quid ſi tonſuram vidit ⁊ euꝫ clericum nõ credit reſpondeo incidit ĩ ſnĩam dũ tamen ille clericus ſit. Quid ſi ĩ veritate nõ erat clericus. lꝫ tonſuram deferret. ⁊ illum ꝑcuſſiſti credens illũ clericum ꝓpter cõſcientiã teneris. niſi poſtea certꝰ efficiaris. argu. xj. q. iij. quoniaꝫ multos ſm vnũ caſũ. Quid ſi crediderit ꝑcutere titiũ laicũ ⁊ in ꝑſona errans percuſſit martinuꝫ clericũ Ala. dixit. ꝙ ĩ ſnĩam icidit. qꝛ iniuriari voluit. ff. de iniur. eum qui. § ſi iniuria. et. s̃. de iniur. c. vl. Tan. dixit ꝙ nõ incidit in canonem qđ ꝓbat ꝑ hanc lr̃am. quia dicit hic. ſi ꝑcutiat clericũ quẽ credebat laicũ nõ eſt excõicatus. vt hic dicit. ſola. n. temeritas ⁊ violentia in hoc cõſiderat̃. ar. s̃. e. c. j. ⁊. ĩ. e. veniens. ⁊. ff. de iniur. illud. § vl. ⁊. l. ſe. iniuriã tñ fecit vt dicit ala. ⁊ ꝑ eadẽ iura potius credo opi. alani tutior ẽ. o ¶ Propria manu. ſoli ſacramẽto credit̃ quãdo de cõſcientia alicuiꝰ dubitat̃ vel querit̃. vt hic patet. xxxiij. q. ij. in lectũ. xxxj. q. ij. ſi verũ. ff. de re mili. nõ omnes. § a barbaris. xvj. q. iij. dilectio. ⁊. xxxv. q. iij. extraordinaria. ⁊. s̃. de excep. paſtoralis. arg. s̃. qđ me. cau. c. vl. cum ſuis ꝯcor. poſitis ibi. p ¶ Noluerit. hoc ip̃o ꝙ iurare non vult preſumptio eſt contra eum ꝙ tanq̃ excõmunicatus vitabitur. ſi. s̃. de here. excommunicamus. § qui vero cum conſtet. ꝙ violentas manus in illum iniecit. ſic enim pro conuicto habetur qui ſe non purgat. s̃. de ſymo. de hoc. ⁊. s̃. de pur. ca. cum. P. ⁊. c. inter. in fine. Item hic habes ꝙ licet clericus non ſeruet habitum ſuum adhuc retinet priuilegium ſuuꝫ. vnde contra. ĩ. eo. in audientia. hoc intellige ante trinam admonitionem. illud cum ſuis conſimilibus poſt. quia tunc perdit priuilegium. Bernhardus.

ſtineri. Idē. **Percutiēs cle**
ricū vel religioſum excōica/
tus eſt nec ab alio ꝙ̄ a papa
abſoluit̃ p̄terꝙ̄ in mortis ar
ticulo. Ca. V.
Non dubiū eſt: ꝙ hi q̄
violētas manus in clericos
vl̓ canonicos aut cuiuſlibet
a religionis cōuerſos iniiciūt
b ex cōſtitutione cōcilij ſnīam
excōicationis incurrūt: nec
c niſi in articulo mortis ſine
ro. pon. abſolutionis pn̄t be
neficiū impetrare. Idem.

Mulieres que inciderūt in
canonē ſiqs ſuadente abſol/
uunt̃ ab ep̄o. idē in pſonis q̄
nō ſunt ſui iuris vel delicati
de quibꝰ dubitabat̃ ꝙ non
poſſent cōmode accedere ad
curiā. ⁊ mādās clericū pcuti
excōicatꝰ eſt ſicut percutiēs.
Mulieres vel Ca. VI.
d alie pſone que ſui iu/
ris nō ſunt: ab ep̄o dioc̄. ab/
ſolui poſſunt: ſi manꝰ in cle/
ricū iniecerint violentas.
¶ De his vero qui magne
ſunt potentie: ⁊ ita delicati
e ꝙ laborē veniēdi ad ſe. apo.
nequeunt ſuſtinere: reſpon/
demus ꝙ ſtatus pſone pri⁹:
⁊ veritas negocij eſt intimā/
da ro. pon. ⁊ ſm̄ conſilium
eius tales erunt de commiſ
ſo ſcelere corrigendi. ¶ Illi
vero qui non per ſeipſos:
f ſed eorū auctoritate vel mā/
dato alij: alij violenter iniici
unt manus in clericos: ad
ſe. apo. ſunt mittēdi. cum is
committat vere: cuiꝰ aucto/
ritate vel mandato delictuʒ
committi ꝓbatur. Idem.

Excōmunicatus per iniecti
onem manuū in clericū licet
occultus abſoluit̃ per ſoluʒ
papam. Ca. VII.
g Porro ſi aliqui violen
tas manus in fratres
ſuos iniiciunt: ⁊ ducti peni/
tentia non conuicti. ſed pri/
uatim a te veniā poſtulant:
eos monere debes: ⁊ induce
re: vt his quos leſerunt con
h grue ſatiſfaciant: ⁊ apo. ſe.
conſpectui rep̄ſentent. cum
a te vel alio ſine ſpeciali mā/
dato. ro. ponti. abſolui non
poſſunt. Idem.

Non dubiū. Religioſis cōuerſos. ỹ. e. ex tenor. ex eo
ꝙ dicit religionis. videt̃ ꝙ ꝯuerſi ſeculariū eccle
ſiarū nō habeāt hoc priuilegiū. ar. xxvij. q. j. lex cōtinē
tie. Sed dicendū eſt ꝙ exquo tradiderunt ſe ⁊ ſua di/
uino obſequio ſiue in ſeculari eccl̓ia ſiue in regulari. iā
cenſent̃ eccl̓iaſti
ce pſone. ⁊ ex to
to trāſlati ſunt
in forū eccleſie.
vn̄ habēt emuni
tatē eccleſiaſticā
xvij. q. iij. quiſ/
quis. ⁊ dicit de/
cretū ꝙ tm̄ duo
ſunt genera chri
ſtianoꝝ. vnū qḋ
dedicatū eſt in
diuino obſequio
vt clerici ⁊ ꝯuer
ſi. aliud gen⁹ vt
laici. xij. q. j. duo
ſunt. Quidā tn̄
volunt dicere ꝯ.
ſed benigni⁹ eſt
dicere ꝙ ſic vt
eoꝝ gaudeāt pri
uilegio quoꝝ vi
tā ⁊ religionem
aſſumūt. vt. ſ. ḋ
ſta. mo. recolen/
tes. b ¶ Ex
cōſtitutione con
cilij. xvij. q. iiij.
ſiqs ſuadente. in
qua cōſtitutiōe
nulla fit mentio
de cōuerſis. ſʒ p
hoc. ⁊ ỹ. ex teno/
re extēdit̃ ad cō/
uerſos. ſic qḋ dr
de monachis ex
tendit̃ ad regu/
lares. ſ. de po/
ſtu. ex pte. ⁊ ita
p cōſequens ad
omnes cōuerſos. vt dictū eſt. ỹ. e. canonica. Bern̄.
c ¶ In articulo mortis. ⁊ in alijs caſibus qui haben
tur. ỹ. eo. ꝙ̄uis. vbi de hoc. Bernhardus.
Mulieres. ¶ Tria ſunt dicta. Scḋa ibi: de his
vero. tertiū ibi. illi vero Abbas. d ¶ Sui iu/
ris. vt ſunt ſerui. ſed hoc intellige ſm̄ diſtinctionē illi⁹
decre. ỹ. e. relatū. Ne intelligas hoc verbū ḋ filijſfami
lias qui dum ſunt in patria poteſtate non dicunt̃ ſui
iuris. quia tales debent ad curiam mitti: niſi ſint in/
fra pubertatem. ỹ. c. ꝙ̄uis. ⁊ c. vl. Bernhardus.
e ¶ Laborem veniendi. hoc referas ad arbitriū epi
ſcopi. ar. ff. de verb. obli. cōtinuus. §. cū ita. Et ſi vide
bit̃ epiſcopo qḋ laborem eundi nequeat ſuſtinere. ꝓpt̃
periculū more illum abſoluere poteſt recepta ſufficiē/
ti cautione. ꝙ parebit cōcilio ſiue reſponſo pape. arg.
optimum. ſ. ti. pri. c. vl. ⁊ ỹ. e. decetero. ⁊ c. ſacro. Si
vero periculum non timet̃ conſulat̃ papa anteꝙ̄ ab/
ſoluat̃. ⁊ hoc videt̃ dicere littera iſta. Bern̄.
f ¶ Auctoritate. vel mandato. ſic. ſ. de reſti. ſpo. cum
ad ſedem. ad finem. ⁊ ille dicit̃ facere q̄ p aliū facit. ff.
de admi. tu. ita tn̄. §. geſſiſſe. ⁊. xvj. q. vj. cōſuetudo in
fi. ⁊ ỹ. e. vt fame. §. vl. ⁊ C. de accu. nō iō. ⁊. ff. ad. l. ac/
quil. liber hō. in prin. ⁊. ff. de iuriſdi. om. iu. ſiqs id. §.
vl. ⁊ q̄ cām p̄buit vel opē tenet̃. ff. ḋ vi. bo. rap. l. iiij. §.
ſi cū ſeruā. ⁊. ſ. de homi. ſicut dignū. §. ij. ⁊. ſ. de iuiur.
c. vl. Sʒ videt̃ ꝙ ille q̄ mādato alteri⁹ hoc facit nō te/
neat̃ maxime ſi habeat in illo poteſtatē vel ei ſubiect⁹
ſit. arg. ff. de re.
iu. nō videt̃. ⁊ l.
p̄dicta. ff. ad. l.
acquil. liber ho/
mo. ij. Sed con
trariū verū eſt.
quia p̄ceptū in/
iuſtum fuit cui
nō debuit obedi
re. ſed deo poti⁹
ꝙ̄ homini. ỹ. e. re
latū. ⁊. xj. q. iij
iulianus nō ſem
per. ⁊. xxiij. q. j.
q̄d culpat̃. in fi.
et. ff. de vi ⁊ vi
ar. l. j. §. quotiēs
⁊. ỹ. eo. vniuerſi/
tatē. qꝛ nec illa
ptās data eſt lai
co ſup clericū. ſ.
eo. ſi vero. §. j. Sʒ
pone ꝙ manda/
uit. ſed ante ma
nuū iniectioneʒ
penituit q̄d erit
rn̄deo. nihilomi/
n⁹ in canonē in/
cidit niſi reuoca
uerit mandatū
ita ꝙ reuocatio
ad ipſum perue
nerit. arg. ff. mā.
ſi mandaſſeʒ. et
ff. ad macedo. ſi
tamen. ⁊ l. ſi fi/
lius. ⁊. ff. quod
iuſſu. l. j. rn̄ſo. j.
⁊. ſ. de pcu. mā/
dato. ⁊ c. ex inſi
nuatione. ⁊ ſ. de reſcri. ex pte. iij. Sed pone ꝙ manda/
tor ante iniectionē manuū moriat̃. tūc nō erit excom/
municat⁹. qꝛ mandatū morte extinguit̃. ff. man. inter
ceteras. §. j. ⁊. ſ. de offi. dele. relatū. ⁊. c. licet. ⁊ eccl̓ia
nō ligat ſub terra. ar. ỹ. eo. a nobis. ⁊. xxiiij. q. ij. legat̃.
ar. a cōtrario. Itē pone ꝙ nō mādat ſed ratū habet
ex poſtfacto. nunquid incidit in canonē. Quidam di/
cunt ꝙ ſic qm̄ ratihabitio locū habet in maleficijs. ff.
de vi ⁊ vi ar. l. j. §. quotiens. ff. de his qui no. infa. q̄d
ergo. arg. C. de ince. nup. l. iij. ⁊. ſ. de reſti. ſpo. cum ad
ſedē. in fi. ar. cōtra. ff. mā. ſi vero. §. ſi poſt. Nō credo ꝙ
in caſu iſto incidat in ſnīam. licet expoſt facto ratum
habeat cum hoc fecerit cauſa ſui ⁊ eius nomine. ſecus
ſi potui ꝓhibere ⁊ nō ꝓhibui. de hoc dicetur. ỹ. eo. quā
te preſumptionis. Bernhardus.
Porro ſi aliqui: qui nō ſunt fratres illoꝝ quos le/
ſerunt. quoniā ſi fratres eēnt ⁊ ſe adinuicē pcuſ/
ſiſſent abbas eos abſoluere pōt. ſ. e. monachi. ⁊ ỹ. eo.
cū illoꝝ. vel pōt intelligi de alijs ꝙ̄ de monachis. qḋ
veri⁹ videt̃ ⁊ loquit̃ ep̄o ſuos ⁊ alia lr̄a habet tuos. et
planior eſt littera. ⁊ ſic eſt in antiqua. Bern̄.
h ¶ Satiſfaciant. ar. ꝙ nō valet pn̄ia ſine ſatiſfactio

ne.ſ.de vſuris. cum tu. ⁊.xiiij.q.vj.ſi res.et.xxiiij.q.ij.legat.de peni.di.j.neminem.Bern̄.

N Ulli. a ¶ Vitare .ſ.de pꝛiui.cuʒ ⁊ plantare ⁊.c.vt pꝛiuilegia .ad hunc em̄ caſum pꝛiuilegiū non extenditur.Sed nunquid papa cõmunicando excõmunicato incidit in canonem. dic ꝙ non licet al's male faciat. de hoc dicitur.j.eo.ſi quãdo.quoniam pꝛinceps. legibus ſolutus ē.ff.de legi. pꝛinceps.⁊ .C.e.digna vox. ipſe em̄ ſolus interpꝛetatur leges.j.e. int̄ alia. vbi de hoc. Bern̄.

P Arroch b ¶ Mõachoſ ſed nunquid monachus poterit agere actione iniuriarum dic ꝙ non.ſed actio cõpetit mõaſterio ⁊ aget ſyndicus monaſterij ſicut actio iniuriaruʒ competit domio ſi iniuria ſit ſeruo etiã aget dominus ⁊ non ſeruus.inſti. de iniur.§ ſeruus autem . quid ſi remittit monachꝰ iniuriaʒ?nihil agit quin poſſit agere monaſteriuʒ. ſic licet filiusfamilias remittat iniuriam factaʒ ſibi.pater nihilominꝰ agere põt pꝛo iniuria filio irrogata.ff.ð pac.in pſona.imo ⁊ ſi iniuria fieret filio volenti pater agere poſſet.ff.ð iniurijs.l.j.§. vſqꝫ.monaſterium vero iniuriam factam mõacho poteſt remittere:ſecus in eccleſia ſeculari.quia non poſſet remittere iniuriam factam clerico. argu.xvij.q.iiij.quiſquis. Vin. c ¶ Conuerſos.ſic.j.eo.c.pxi.⁊.ſ.eo. non dubium.vbi de hoc. d ¶ Decreti.xvij.q.iiij.ſi qs ſuadente. e ¶ Satiſfaciant.ſed cui dabitur ſatiſfactio p lr̄am iſtã videt̄ ꝙ ipi mõacho vel cõuerſo leſo.vt dicit hec lr̄a. Sʒ ꝯ videt̄.xij.q.j.n̄ dicat̄.⁊.ff.p ſocio.l.ſi int̄ fratres.§.vl. De iniuria facta ſeruo.dic vt inſti. de iniu.§.ꝙ ſi vſufructꝰ.⁊.§.ſe.in mõacho ꝟo vel conuerſo q̄ ꝓpꝛiū nõ hꝫ ſatiſfactio dabit̄ monaſterio.⁊ qð dicit ħ leſis ſi dat̄ leſio ſatis dat̄ mõaſterio . qꝛ quicqd mõacho dat̄ mõaſterio acquirit̄.ſ. de ſta. mo.cum ad monaſteriū.clerico autē ſeculari debet dari q̄ leſus ē ſi clericꝰ inde decedat.dic vt.ſ. de pe.pſbꝛi. ⁊ ex iniuria plures oꝛiunt̄ actiões.ff.de iniu.l.j.§.vl.ſʒ corã q̄ eſtimabit̄ hec iniuria? reſpõdent qdaʒ ꝙ corã iudice percuſſoꝛis.in ſi.de iniur.§.ſed poſtea.⁊ ſic interdū in foro ſeculari Vin.dixit.ꝙ rõne acceſſionis eſtimabitur coꝛam iudice eccl'iaſtico.ſicut ð in dote.ar.ſ. de ꝯiuſer.ꝓpoſuit.i ſi.⁊.ſ.de dote .pꝰ diuoꝛ.reſti.c.j.ij.⁊.iij ſʒ ħ itellige cū q̄rela excõicatiõis defert̄ ad eccl'iaſticū iudicē:tunc eſtimabitur iniuria corã ipo. qꝛ alit̄ non abſoluit̄.vt ħ ð.Si ꝟo clericꝰ ſimpliciter vult ꝯq̄ri de iniuria ſibi irrogata:ſatis videt̄ ꝙ debeat ſequi foꝝ rei.papa tn̄ q̄tidie dat lr̄as clericꝭ ꝯ laicos nomine etiã ſuo.et ð hoc.xj.q.iij.c.vl.Bern̄.

Etiã pꝛiuilegiati tenent̄ vitare excõicatū ⁊ p iniectiõeʒ manuū in clericum excõicati ſunt. Caplm̄. VIII

N Ulli ſe pñt pꝛiuilegio ap.ſe.tueri: q̄ minꝰ excõmu/
a nicatos vitare debeãt: ⁊ pꝛo violenta manuū iniectione i clericos:ſicut excõicati vitari. I dem epis ⁊ alijs p̄latis per galliam conſtitutis.

Percutiēs monachū vel cõuerſū religioſum debet denūciari excõicatus ⁊ vitari donec fuerit per papam abſolutus. Caplm̄ IX.

P Arrochianos vr̄os.ſi
b c qui in monachos vel cõuerſos p̄fati oꝛdinis: violentas manus iniecerint.ſub ap.re.
d ſm tenoꝛē generalis decreti excõitatos pu. nūciet̄ : ipoſqꝫ faciatis ſicut excõicatos artiꝰ euitari:donec leſis con
e grue ſatiſfaciãt:⁊ cū lr̄is veſtris ap.ſe.ꝯſpectui repn̄tēt. I dem genueñ.archiepo.

Ponit̄ foꝛma p̄cepti qð ſub virtute iuramēti fieri debet illi q̄ ꝓ violenta manuū iniectione in clericū excõicatus abſoluitur. Caplm̄ X.

E X tenoꝛe litteraꝝ tuaꝝ nobis innotuit: ꝙ.B. canonicus in quendam ſubdiaconum manꝰ iniecit violentas:ei.j. ¶ Mandamus itaqꝫ quatenꝰ recepto ab eo
f iuramēto:ꝙ tuo debeat mãdato parere:ipſū vice noſtra a ſentētia qua tenetur abſoluas.ſibiqꝫ in virtute iuramē
g ti pꝛecipias:ne decetero i clericum monachum vel alicuius religionis cõuerſum manus inijciat violētas . niſi ſe
h i defendendo:aut de mandato ſuoꝛum fecerit pꝛelatoꝛuʒ.
k vel niſi ſuper eum pꝛelationis miniſterium aut magiſterium habeat:aut cum ipo in
l eadem eccleſia ſociꝰ eſſe noſcatur. I dē cenomaneñ.epiſcopo.

Excommunicatum pꝛo percuſſione clerici abſoluit epiſcopus ſi ſine periculo papam adire nequit : debet tamen ſibi mãdare quod adeat papam impedimento ceſſante. Caplm̄ XI.

D E cetero noueris:ꝙ ſi quis pꝛo violenta manuum iniectione in clericuʒ eſt vinculo excõmunicatiõis

E X teno. ¶ Pꝛimo ponit̄ foꝛma pꝛecepti. Secūdo delicti coꝛrectio.Scða ibi:Mãdamus Ab. f ¶ Debeat. qui ſic iurat nõ ē aſtrictꝰ niſi ad iuſtū mandatū.ar.ſ. de elec. cãʒ q̄.⁊.ſ.ð iureiur.veniēs. ⁊.c.qñtauallis.⁊.ff.ꝓ ſocio. ſi ſocietatē.⁊.ff.ð ope. li.ſi libertus . et idem eſt ſic iurare ac ſi iuraret ſtare mandatis eccleſie ⁊ illa eſt recta foꝛma.⁊.ſ de appel.ad hoc ⁊ p hoc iuramentū hoc tm̄ pꝛecipere põt:put hic ſequitur in lr̄a . ⁊ ꝙ ſatiſfaciat leſo.ſ.c.pꝛoxi.⁊.j.e.ea noſcitur.Bern̄. g ¶ Ne de cetero.ſic.j.eo.graue. h ¶ Defendendo ſ.eo.ſi vero.j.Bern̄. i ¶ Mandato ſuoꝛum . dum tamen mandatum ſit iuſtum. vel ſaltem ſi dubitetur. xxiij.q.j.quid culpatur.in ſi.ſi autē ſit iniuſtum nõ eſt obediendum.xj.q.iij.non em̄.⁊.c.iulianus. ſi dominꝰ exemplum.de mandato habes .j.e.vniuerſitatis. et.c. vt fame.§.j.al's non excuſatur .ſ.eo.mulieres. ⁊.j.eo. vniuerſitatis.Bern̄. k ¶ Pꝛelationis. idem eſt ſi habeat officium in eccleſia ratiõe cuius coꝛrigere põt inferioꝛes clericos vel magiſterium.vt hic ⁊.j.e.cū voluntate.vbi de hoc. ⁊.ſ.eo.c.j.Bern̄. l ¶ Socius. hoc dictum eſt pꝛopter aſſiduam conuerſationē. vnde pꝛeſumitur ꝙ facilius manus inijciãt i ſeipos:quãdoqꝫ veniunt ad verba ⁊ ſic ad factum ⁊ rõne p̄ſumptionis non pꝛecipitur de ſocio.ſic pꝛopter p̄ſumptionem iuramentū quandoqꝫ nõ indicitur clericis.ſ. de cohabi.cle.⁊ mu.clericos.⁊.ſ.de p̄ſūp.lr̄as. Bern̄.

D E cetero ¶ Due ſūt ptes.Scða ibi:Sʒ.Ab.

a ¶ Iuſtas excuſatiões. Nota φ in omni edicto itel/ligitur rationabilis excuſatio. vt hic patet. quãtũcũqȝ preciſe ſcribatur exceptiones legitime excipiunt. vt. ȝ. de offi. dele. ex parte. ij. ȝ. de reſcrip. ſi quando. In quibus caſibus quis ab itinere excuſetur. habes. ꝭ. e. ꝙuis et in littera ⁊ in gloſa. Bern̄.

b ¶ Licet a dioceſano. nunqd et pſbytero? reſpõdeo i ſumma neceſſitate licȝ. ar. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadente. ⁊. ȝ. e. non dubiuȝ. al's non niſi hoc faceret de mandato epiſcopi. xxvj. q. vj. c. vlti. qȝ epiſcopus hanc abſolutionem bene poteſt cõmittere ȝ. de offi. ordi. c. vlti. Bern̄.

c ¶ Iuramẽto vt dictũ eſt. ȝ. e. c. pxi. ſi. ꝭ. eo. ꝙnis. in fi.

d ¶ Suſceptu/rus. nõ dicit abſoluendus. quia iam erat abſolutus. quia obligatio ſemel extincta nõ reuiuiſcit de conſe. diſ. iiij. queris. ⁊. xxiij. q. iiij. ſi illic. de pe. di. iiij. diuina clementia. ff. de ſolu. q res. §. areã. C. de remiſ. pig. cum ex cã. Quidã dicũt φ oportunitate recepta recidunt in excõmunicatiõeȝ ar. xxvj. q. vj. q recedũt. ⁊. c. đ his vero. ⁊. C. đ his qui bo. ce. poſ. l. penul. ⁊. ȝ. de ſolu. c. penul. quod non placet. libertas em̄ ꝙuis indebite obtenta non retractatur. C. ſi aduer. liber. l. j. et. ij. quod ſi non fecerit tãꝙ periurus habebitur. ⁊ poſſet compelli vt iuramẽtum ſeruet. argu. ȝ. de iudi. nouit. Bern̄.

Ad hec. Hec decre. erat de reſcrip. f ¶ Alijs. imo pmo loco remittiꝭ abſolutio ſuo excõicatori ȝ. de reſcrip. ab excõicato. ⁊ hoc cum ſnia lata eſt ↄtra formã ↄcilij vt ibi dr. qđ habes. ꝭ. e. ſacro. Et eſt ar. φ ſemp reſcriptũ debet eſſe obtentũ ſm ſtilũ romane curie. al's ſuſpectũ habeꝭ. ȝ. de cri. fal. ꝙgraui. in fi. Itez eſt ar. ex eo φ fieri ↄſueuit. xxviij. di. de ſyracuſane. ⁊. ȝ. de cle. ↄiu. diuerſis. ⁊. ff. ad ſena. conſul. mace. l. iij. ⁊. l. itẽ ſi filius. §. qđ dicit. g ¶ Sufficienti. cũ quis eſt excõicatus p iniectione manuũ in clericos ſola cautio

aſtrictus ſi habẽs capitales
a inimicitias vel al's iuſtas ex
cuſationes: quibus ab itine
re rationabiliter excuſetur.
ita φ ſine periculo ap. ſe. ne/
queat cõſpectui preſentare:
b c licȝ dioc. epiſcopo recepto iu
ramento: ſm morẽ eccleſie ſi
bi abſolutionis gratiam im/
partiri. ¶ Sed eſt illi ſub iu
ramenti debito iniungendũ
vt ꝙcitius oportunitatẽ ha/
buerit: ro. pon. adeat mãda/
d tum apoſtolicũ ſuſceptur⁹.

Urba. iij. ſenoneñ. archiepiſcopo Cum papa abſolutionem excõmunicati delegat: mandat recipi cautionem de parendo mandatis eccleſie. Capitulum. XII.

e Ad hec cuȝ inter parro/
chianos tuos: et. ꝭ. ¶ Ro.
ecc. abſolutionem ſententie
delegatorũ iudicũ: nequaꝙ
f cõſueuit alijs delegare: niſi
in litteris cõmiſſionis conti
g neat expſſe: de ſufficiẽti cau/
tione pſtanda ab his q ſolui
debent: qđ iudicio eccl'ie de/
beãt obedire. Clemẽs. iij.

Excõicatus p canonẽ ſi quis ſuadẽte: ſi diues vel pauper p papã abſoluẽdus ẽ vel ei⁹ legatũ. fallit i muliere: ſene: infirmo vł mutilato qui per epm abſolui pñt. Ca. XIII

iuratoria ſufficit. ȝ. eo. ex tenore. ⁊ ꝭ. e. cum deſideres. Cum vo p cõtumacia vel crimine manifeſto ſufficiẽs debet cautio pſtari. ꝭ. ti. pxi. ex pte. vbi de hoc. ſic etiã cũ data ẽ poſſeſſio cã rei ſeruande. ȝ. de ſeque. ¶ A noſcitur. ¶ Primo (ad hoc in fi. Bern̄.

E A noſcitur: ⁊. ꝭ. ¶ Cõ
ſul. t. t. duximus reſpõ/
h dendum. φ mulieres: ſenes:
i ⁊ valitudinarij: ſeu membro
rum deſtitutiõibus impedi/
ti. licȝ ad apo. ſe. non veniãt
ab epiſcopis valeant fideliũ
cõmuniõi reſtitui: ſatiſfacto
k iuxta facultates his: quib⁹
per eos cõſtiterit iniurias ir
rogatas. ¶ Alios autem ſi/
l ue pauperes ſiue diuites ſe.
m apo. vel legato eius vt bene/
ficium abſolutiõis obtineãt
neceſſe eſt pſentari. ¶ Si ve
ro infirmitatꝭ tẽpore timore
mortis: beneficiũ fuerit ab/
ſolutionis indultũ: iuramen
to preſtito iniungaꝭ eiſdem:
vt poſtꝙ ſanitati fuerint re/
ſtituti: ad ro. ec. vel eius le/
gatũ accedãt: mãdatũ ap. ſu
n per talib⁹ recepturi. Idem.

Ante denũciatiõeȝ vitãdus ẽ excõicat⁹ p violẽtia manuũ iniectiõe i clericos niſi ſit occult⁹. hoc pmo. Interficiẽs clericũ q ↄtẽpto clericali habitu ſe enormitatib⁹ imiſcuit excõicatus nõ eſt: hoc ſecundo. Capitulum. XIIII.

Q Am nõ ab homie: et. ꝭ.
Cõſul. t. t. r. φ a cõione illi⁹ q
p ſacrilega manuũ iniectiõe
in clericũ: ⁊ i edictũ excõmu
o nicatiõis incidit: lȝ denũci/

exceptiões ponit Scdo regulam ibi: Alios. Tertio quãdã determinationeȝ. ibi: Si vo. Ab.

h ¶ Mulieres ȝ. eo. mulieres. ⁊ ꝭ. eo. ꝙuis. vbi multe tales pſone excipiuntur.

i ¶ Ualitudinarij. iſti pp̄ter infirmitateȝ abſoluũꝭ. ita tñ φ ſi cõualerint ſedem apoſtolicaȝ viſitabunt mandatũ apoſtolicũ recepturi. ȝ. e. de cecero. ⁊ ꝭ. e. qđ đ his. ⁊. c. ꝙuis in fi. ⁊ h in fi.

k ¶ Iuxta facultates h ſemp intelligendũ eſt ſm φ ſatiſfacere põt ſatiſfaciat. φ ſi non põt in penam aliã põt ↄmutari. ar. ȝ. đ maleđ. c. ij. vł expectet ꝙdiu facere poſſit cautione recepta. ȝ. đ ſolu. ca. pe. vbi đ hoc. naȝ inanis eſt actio quã excludit inopia debitoris. ȝ. de reſti. ſpo. olim. ij. ff đ dolo. l. nã is.

l ¶ Pauperes. ꝭ. eo. qđ de his. ⁊. c. ꝙuis ↄtra. Sol. ibi loquiꝭ de his qui tanta paupertate laborant qđ ad curiam ire nõ poſſunt. hic đ his qui poſſũt ire lȝ paupes ſint. m ¶ Legato ꝭ. e. ad eminentiaȝ. ⁊. c. ꝙuis. qđ ex officio legatiõis lȝ. ȝ. de offi. le. c. φ traſlationem. alij vero legati qui de latere pape nõ mittũtur ſeruent ſm quod dicit. ȝ. de offi. leg. c. pe.

n ¶ Recepturi. ȝ. eo. decetero. vbi de hoc. Bern̄.

Q Am non. ¶ Duo ſũt dicta. Scđm ibi: In articulo. Ab. o ¶ Denũciat⁹. nõ ſit. ⁊ ſic ꝙcito ſcio aliquẽ excõicatuȝ ſtatim debeo ipm vitare ꝙuis nõ ſit denũciat⁹ niſi ſol⁹ h ſciã. vt h dicit. ⁊. vij. q. ij. ſi tantũ. ⁊. c. placuit. arg. ij. q. vij. pleriqȝ. qui em̄ ſcit certiori nõ debuit. ff. de acc. em. ⁊ ven. l. j. in fi. ⁊. xciij. di. ſi inimic⁹. qȝ excõicatio executionẽ ſecum trahit. ȝ. de appel. paſtoral'. ⁊ denũciatio ñ fit niſi ppꝭ ignorãtes.

atus non ſit: debes abſtinere: niſi forte id tibi ſoli pateret: ī q̄ caſu ip̄m p̄uatim tantũmodo euitabis: q̄diu ab eccl'ia toleratᷣ. vt ſaltē verecũdie rubore ſuffuſus: p latenti exceſſu ſatiſfacere compellatᷣ. ¶In articulo vo ſecũde q̄ſtionis reſpondem⁹ ꝙ occiſores clericoꝝ aut p̄ſbyteroꝝ: q̄ a ɔtēpto clericali habitu: tirannidi ꝛ enormitati ſe inuerecunde īmiſcent: in odium clericalis exceſſus: ꝛ terrorē atq; correctiõeꝫ ſimiliũ: b canone late ſn̄ie minime cohercētᷣ: iniungatur tñ eis penitētia cõpetẽs. aliq̄ntulũ c aſperior ꝙ ſi in laicos talia cõmiſiſſent. Idem.

Infamato de excõicatiõe cõmunicandũ nõ niſi ſe purget vel ad cautelaꝫ abſoluatur.

Capitulum. XV.

Q Um deſideres: ꝛc. ī. Fuit autem prime queſtionis tenor huiuſmodi: vtruꝫ alicui excõmunicato qui mandato eccleſie ſtare iurauit: ꝛ ante d abſolutionē ep̄s ei cõmunionem reddidit: ſit cõmunicādum ab alijs: et an epiſcop⁹ id facere debeat: ¶Cui queſtioni. T. R. ꝙ cuꝫ cautio iuratoria: quā hodie q̄ excõica e cati ſũt p̄ſtāt: poti⁹ ad cautelam ex cõſuetudine eccleſie: quā rigore canonuꝫ ſit inducta neq; momẽti tam validi reputetᷣ: ꝙ niſi abſolutiõis beneficium ſubſequatᷣ: ille q̄ excõicatur debeat cõioni aliorũ reſtitui: p̄ſertim cũ ex eo iuramento abſolutionē ɔſecutus nõ ſit. ꝛ ɔſtat eũ excõmunicatũ fuiſſe: ꝛ verꝫ ſit abſolutum nõ eſſe. nec ep̄s nec alij debēt cõicare eidem: niſi fuerit ſm formā eccleſie poſt f iuramentũ p̄ſtitũ abſolutus quia q̄ cum excõicato ſciẽter cõicauerit. excõicationis pe g nā ɔhit cũ eodeꝫ. ¶Scđe q̄ſtioni hũc finē duxim⁹ impo h nendũ: ꝙ ſi publica fama eſt aliquē verberaſſe clericum. nec ep̄s nec ali⁹ cõicare ſibi debet: niſi ad arbitriũ ep̄i ꝺ i h̄ ſe purgauerit: vel ad cautelam abſolutionis beneficiũ cõſequatur. ¶Tertio loco tua diſcretio req̄ſiuit. ſi clericus verberatus: ep̄o mediante cum ſuo verberatore cõpoſuerit: ꝛ ille reconciliatus ſibi fuerit: an p hoc is debeat ad aliorum cõmunionem admitti: Sup quo tibi breuiter reſpondemus. ꝙ lꝫ ille q̄ violentas manus iniecit: ei quem leſit ſatiſfeciſſe taliter k videatur. eccl'ie tamen quaꝫ offendit ex h̄ non ſatiſfeciſſe l dinoſcitᷣ. ꝛ niſi forma eccl'ie

de⁹ enĩ ligat ꝛ nõ homo. xj. q. iij. nemo ɔtēnat. Jo. fa/uē. ɔtradixit ꝛ male. ꝙ ante denũciationē nõ eſt vitā/dus. a ¶Cõtēpto clericali. ppter h̄ ſolũ non ꝑdũt p̄uilegiũ. ſ̄. e. ſi vo. alids niſi poſt trinā admonitionē ī̄. eo. in audiētia. ꝛ. c. ɔtingit. ij. ꝛ. ſ̄. de apo. c. j. b ¶Minime cohercentᷣ. ſic. ī̄. eo. ꝑpendim⁹. ꝛ ſ̄. ꝺ apoſ. c. j. ar. ɔ̄. ī̄. e. in audientia. ꝛ. c. ɔtingit. ij. vbi expectatᷣ admonitio. hoc intelligitᷣ de his q̄ non ſunt ɔtēti arma portare. ſꝫ ſeuis enormitatib⁹ ſe īmiſcent. vt hic ptꝫ. ꝛ. ſ̄. de apoſ. c. j. ꝛ. ī̄. e. ꝑpēdim⁹. Cõtraria intelliguntᷣ de his q̄ talitᷣ nõ excedunt lꝫ portent arma. vnde illi vſq; ad trinā admonitionem gaudeāt priuilegio ſuo vt ibi dicitᷣ. ſi. ſ̄. de vi. et hone. cle. c. vl. c ¶Aſperior. Nota ꝙ ex ꝑſona augetᷣ crimē xl. di. homo. ff. ꝺ re mili. omne delictũ. §. j. de pe. di. j. §. aut facta ꝛ. ſ̄. ti. pxi. queſitum. Bern̄. Q Uam. Q ¶Uñ abſolutionē cõmunicandũ non eſt excõicato licꝫ iurauerint parere mandatis eccleſie vel compoſuerit cum offenſo. h. d. Vel ſic vt ī rubro. Quattuor ſũt dicta. Secundũ. ibi: Cui q̄ſtioni. Tertiuꝫ ibi: Scđe q̄ſtioni. Quartũ. ibi: Tertio loco. Ab. d ¶Cõmunionē reddidit ꝛ male. quia cũ ip̄e debeat alios ꝓhibere ip̄e hoc facere nõ debet. ff. ſi ſer. ven. l. altius. ſ̄. de na. ex li. ven. c. vnico. vbi de hoc in auten. vt dif. iudi. §. hec autem oīa. in fi. col. ix. ꝛ. xvj. q. j. in canonibus. e ¶Ad cautelā. vt poſt abſolutionē timore iuramenti ſimilia ꝑtimeſcat. xxiij. q. vlti. peſſimā. et ſic iuramentũ nõ eſt de ſubſtātia abſolutiõis. vt infra dicā. Itē ar. ꝙ aliquid faciēdũ eſt ad cautelā futuroꝝ xxiij. di. in noīe domini. ꝛ. ſ̄. de elec. licet. ꝛ. lxiij. di. cuꝫ adrianus. ꝛ exempla p̄ſentia nos p̄cauere faciũt in futurũ. lxxxij. di. plurimos. ad fi. ꝛ. ff. loco. ſi quis domũ. §. j. Bern̄. f ¶Preſtitũ. ſm qđ dictũ eſt. ſ̄. e. ex tenore. ſꝫ forma eccl'ie obſuari generalitᷣ debet nec omittitur niſi. ex cā. ī̄. e. ſup eo. ſꝫ ſi iuramentũ omittatᷣ tñ tenet abſolutio. Bern̄. g ¶Cõtrahit. niſi in caſib⁹ qui ɔtinentᷣ in his vſibus. Nec anathema quidē ſoluũt ne poſſint obeſſe. Vtile lex hũile. res ignorata neceſſe vtile ppᷣ vtilitatē meā ꝛ ne ille cõmodum habeat poſſũ cõicare ex cõicato. ī̄. e. ſi vere. Itē ppᷣ vtilitatē excõicati poſſũ ei cõicare in his q̄ ptinent ad ei⁹ ſalutē. ī̄. e. reſponſo: ꝛ. c. cũ volũtate. in p̄n. ꝛ. xj. q. iij. anteceſſor. ꝛ. ſe. et. c. cum excõicato. Lex ppᷣ eādem legē q̄ eſt viro ꝛ vxori vxor põt cõicare viro. xj. q. iij. qm̄ multoſ et. ī̄. e. inter alia. Humile. ſicut ē ī filijs ſeruis ancillis mercenarijs vt in pxi. cõcor. Ignorata vt hic ex eo ꝙ dicit ſciēter. ꝛ ī. c. qm̄. ꝛ. ſ̄. de homici. ſicut. §. illi p̄terea. ita ꝙ ignorantia non ſit craſſa. ſ̄. de cle. ex. mi. apl'ice. et xij. q. ij. q̄ ꝛ humanis. Neceſſe ī. c. qm̄ multos. ꝛ. ī̄. eo. intᷣ. Tan. h ¶Si publica fama. Nõ ꝙ ſi fama ē aliquē eſſe excõicatũ vitandus eſt. ſi. ſ̄. de cle. excõ. mi. c. illud. ꝛ ita fama facit ꝓbationē ꝛ fama impedit matrimoniũ ɔhēdũ. ſ̄. de cõſan. ꝛ affi. c. ſup eo. i ¶Ad cautelā. ī̄. e. venerabili. ꝛ ſ̄. ꝺ appel. ad p̄ſentiā. ꝛ ꝺ ɔſe. di. iiij. ſi nl'la. ar. vt ſic fama tollatᷣ. k ¶Quā offendit. quā ille dimittere ñ potuit. xxiij. q. iiij. ſi is q̄. ꝛ. lxiij. di. ſalonitane. ꝛ ē arg. ꝙ hec iniuria nõ ſolũ fit iniuriato: ſꝫ toti ordini clericali. ī̄. e. ɔtingit. ſi. ſ̄. ꝺ fo. cõpe. ſi diligēti. vñ iſte nõ potuit paciſci ſup iniuria q̄tenus eccl'iaꝫ contingebat niſi forma eccl'ie fuerit obſeruata vt hic dicit. l ¶Niſi forma eccl'ie. vt ſcꝫ iuramēto p̄ſtito. ꝙ ſtabit mandato eccleſie abſoluatᷣ. vt. ſ̄. e. c. ij. rñ. ī fi. ꝛ. ſ̄. e. ex tenore. ꝛ. c. ꝺ cetero. Sꝫ q̄d ſi iuramēto omiſſo fuerit abſolut⁹. ar. ē h̄ ꝙ nõ teneat abſolutio. ꝛ h̄ q̄dā ɔcedunt. Sed hoc nõ credo. q꞉ iuramentũ nõ eſt ꝺ ſubſtātia abſolutiõis.

ſed recipiť potius ad cautelā ne decetero talia p̄ſumāt vt.ē.eo.c.in princi.ꝛ aliqui abſoluūtur ſine iuramen/to.qḋ non fieret ſi eſſet de ſubſtantia.ſ.e. ſup eo.ꝛ.ſ.e. a nobis.in fi.ꝛ ſic tenet abſolutio licꝫ non debeat ſine iuramēto abſolu .quia libertas vbicūq̧ obtēta fuerit nō reuocať.C.ſi aduer.li.l.ſ.ꝛ.ij. ꝛ ſic lꝫ cōpoſue/rit neceſſaria eſt abſolutio . ſecus eſt in cautiōe facta ꝓpter nouū op⁹ nunciātiv bi non eſt opus vt poſt cautionem remittat.ff. ď remiſ.l. j.§.j. ibi plane.ꝛ qḋ dicit niſi forma ꝛc.in telligendum eſt principaliter de abſolutione cuꝫ iuramento q̄ ta/men q̄tū ad ve/ritatem eadē eſt cuꝫ illa que fit ſi ne iuramento.ſꝫ forma eccleſie generaliter debet obſeruari nec de bet omitti niſi ex cauſa.ſ.e. ſup eo.ſed ſi iuramē tum omittať ni/hilominus tenet abſolutio.

V Eniens. ¶ In pri ma ponitur con/queſtio. In ſcḋa ꝓuiſio.ibi: Ideo q̧.Abbas.

a ¶ Celebratio nē. ex hoc preſu miť q̧ bono ze/lo ꝛ non animo iniuriādi man⁹ in euꝫ appoſuit ſola em̄ temeri/tas et violentia notať.ſ.e.c.ſ.ꝛ.xvij.q.iiij.ſi quis ſuadente. Et ita ptꝫ q̧ ſacerdos turbantē officiū diuinū ſine pena excōmunicationis poteſt expellere de eccleſia.ꝛ quilibet alius ratione officij qḋ obtinet in eccleſia ꝛ etiā ſeniores de ipa eccleſia.ſ.eo.cū voluntate.§.ij.vbi notatur in qui/bus caſibus excōmunicatus nō eſt q̄ manus mittit in clericū. b ¶ Ex h̄ ipm.i.ex hac tali ꝛ leui caſtigatōe nō incidit i canonē.ꝛ maxie quā i ꝓpria pſona voluit exercere.ar.ſ.e.vniuerſitatis.ff.locat.itē qriť.§.iulia/nus.ff.ad.l.acquil.ſed ꝛ ſi q̄cunq̧.§.vlti.

P Eruenit. ¶ Legiť multꝫ modis . ſed ſm cōem lec.h.d.vt in rubro. Et ē tex.ſin.ſm hanc lec. Ab. c ¶ Arbitrio. Ala.dixit q̧ iſta decre.ꝑtinet ſpecialē indulgentiā.alij dicūt q̧ ius cōe ꝑtinet.ad qḋ ergo po ſita eēt.xix.di.ſi romanoꝝ.vt officeret poti⁹ q̄ꝓdeſſet ꝛ in errorē duceret q̧ ꝑtineat ius cōe eſt.ar.ē.de ꝑſti. Gre.in ꝓh.libri.ꝛ ſic ꝑ h̄ licitū ē epis tales abſoluere ꝓ modica iniuria ꝛ leui irrogata.ꝛ hmōi leuis iniuria pōt leuiter emēdari.ē.de accu.cū dilecti.j.q̄ etiaꝫ non infamat.ē.de re iu.cū te.vnde ſatꝫ pn̄t epi bn̄ficio hu ius decre.abſoluere.tales ex generali ꝯceſſione .vel di cas.vt Ala.qḋ eſt ſecuri⁹.Bern̄.

q̄ ꝓ abſolutiōe taliū itrodu/cta ē obſerueť: nō ē excōican dū eidē. Idem. Sacerdos eijciēs regularē de eccl'ia offi cia diuina turbātē excōicat⁹ nō eſt. Caplm. XVI.

V Enienſ ad ap.ſe. J. lator pn̄tiū:ſua nob̄ aſſertio/ne mōſtrauit.q̧ cū matutina officia celebraret:q̄dam mo/nialis eccl'iaꝫ ingrediēs : cū alio clerico ludēdo:impedi/mētū p̄ſtabat:quo min⁹ deo diuinū poſſet obſequiū exhi bere. vn̄ memorat⁹ ſacerdos cōmot⁹:vt liberi⁹ poſſet cir/a ca diuinoꝝ celebratiōeꝫ va/care: manib⁹ in eā appoſitꝫ: vt extra eccl'iaꝫ poneret cum nollet exire:i trahēdo ipam coegit eādē extra eccl'iaꝫ re/ſidere. ſꝫ tu illū ꝓpť h̄ tanq̄ excōicatū euitaſti . ꝛ facꝫ ab alijs euitari. Ideoq̧ mā . q̄/te.ſi res ita ſe hꝫ:euꝫ decete/b ro nō euites. cū ex h̄ ipm ex/cōicatuꝫ nullaten⁹ videam⁹. Idē. Excōicati ꝓ leui ma/nuū iniectiōe i clericū pn̄t ꝑ epm abſolui. Ca. XVII.

P Eruenit ad nos: et.ſ. De his abſoluēdis : q̄ clericis non enormē ſed mo/dicam et leuem iniuriā irro/c garunt:tue fraternitatꝫ arbi trio duximus cōmittendum Idem. Clericus qui ſciēter ꝛ ſponte ꝑticipat excōmuni cato in diuinis officiis excō municatus eſt maiori et tm̄ abſoluendus per papam.

S Capitulum. XVIII. Ignificauit nobis : et .ſ. Uerum clericos qui ſciē/ter ꝛ ſponte ꝑticipauerūt ex cōmunicatꝫ a nobis : ꝛ ipos d in officijs receperunt: eadeꝫ excōmunicationis ſententia cum ipis non dubitamus in uolui.quos etiam pro bene/ficio abſolutionis habendo ad nos volumus:cum litte/raꝝ tuarum inſinuatione re mitti. Idem. Excōmunica/tus per iniectionem manuū in clericuꝫ vel incendiarius poſt publicationē a ſolo pa/pa abſoluiť. Caplm. XIX.

T Ua nos duxit frater/nitas conſulendos: et .ſ. ¶ Fraternitati tue taliter reſpondemus:q̧ cum nō ſo/e lum qui in clericos temera/rias man⁹ iniiciunt:ſed etiā f incendiarij : ex quo ſunt per g eccleſie ſententiam publica/ti :pro abſolutionis benefi/tio ad apo. ſe. ſunt mittēdi.

S Ignifica. ¶ Cōicās i diuinis excōica/tis ꝑ papam:qr diuina celebrat excōicat⁹ ē excō municatiōe ma/iori:ꝛ ꝑ ſolū pa/pā abſoluēdus. h.d.ſm vnū itel lectum. Uel ſm aliū. vt i rubro. Ab. d ¶ Ea/dem.ſ.q̄ ad ꝑua tionē ſacramen/toꝝ.ꝛ ſic intelli/gitur.xj.q.iij.ex cōicatos.ꝛ.c.ſe. vl' forte hi fuerūt excōicati cū om nib⁹ ꝑticipātib⁹ eis .xj.q.iij. ex cellētiſſim⁹.ſ.eo. qḋ in dubijs . in ſi. ꝛ ita expone. ea.ſnia ſcꝫ maio ri. vel iſti ꝑtici/pauerūt excōica tis in eodem cri mine crimioſis. ꝛ ita eadeꝫ ſnia cū illis ligātur. vnde remitti de bēt ad ſuū excō/municatorē ab/ſoluēdi.ſ.e.nup. ꝛ.c. ſi cōcubine. ꝛ h̄ veri⁹ credo. Bern̄.

T Ua nos ¶ Primo poniť deciſio ꝯſultatio nis. Secūdo re/ſpōſio.ibi: Fra/ternitati. Ab.

e ¶ Temerari/as:largi⁹ ē h̄ itelligēdū q̄ ſi violētas dixiſſet. Quedā em̄ man⁹ dicunť temerarie ſꝫ nō violente.ſ.e.ꝯtingit. f ¶ Incēdiarij. Incēdiarij em̄ excōicādi ſūt .xxiij.q. vlt.peſſimā.ꝛ ſm leges igni traduntur.ff.de incē.rui. naufra.q̄ edes.vt capite puniunť.ff.de pe.l. capitaliū .§.nōnū q̄.cū diſtinctione illius.§.nonnū q̄.Ber. g ¶ Publicati.ergo videť ex h̄ q̧ ipo facto ſint excō/municati.al's nō videť q̧ haberet locuꝫ publicatio .et ſic ē ar.ꝯ.xxiij.q.vl.peſſimā .vbi pcipiūt excōicati.vn̄ qdā reſtringūt h̄ ad incēdiarios eccl'iaꝝ ꝛ religioſoꝝ locoꝝ.ſ.e.ꝯqſti.ꝛ.xi.q.iij.canonica .ꝛ.xvij.q.iiij. oēs eccleſie.vnde poſt publicationē a papa tm̄ ſunt abſol/uendi.ꝛ hoc in odium eoꝝ ſtatutū fuit hic ad terroreꝫ alioꝝ:ſic q̄nq̧ ꝓuanť aliq̄ eccl'iaſta ſepultura ad ter/rorē alioꝝ.ē.de torne.c.j.ꝛ .ē.de rap .ſup eo.ſed quia hoc nō diſtinguiť de omnib⁹ intelligas. Tamen nō cre do q̧ oēs incēdiarij generaliter ipo iure ſūt excōicati

Idem. Legati de latere ab/ ſoluere poſſunt excōicatos ꝑ iniectione manuū in clericos. Ca XX.

Ad eminētiā ſedis apoſtolice: et .j. Sicut ex parte tua noſtris eſt aurib⁹ intimatū: tibi extitit dubiū vtrum abſolutionis benefi/ciū aſſequanť: qui ꝑ iniectione manuum in clericos: vľ alias religioſas ꝑſonas: ex/cōicationē incurrerūt: ⁊ a le/ a gatis cardinalib⁹ q̄ a latere romani pōtificis deſtinanť b ꝑ tꝑe abſoluunť: cū ijdē le/gati mādatū ſuꝑ hoc nō oſtē dāt expͤſſum. ❡ Suꝑ quo id a te volum⁹ obſuari: vt eos habeas abſqꝫ oī heſitatiōis ſcrupulo abſolutos quos cō ſtiterit a talibus beneficium abſolutionis adeptos.

Idem. Generalis excōmu/nicatio non ligat niſi ſubdi/tos ꝓferentis. Ca. XXI.

Nobis fuit ex parte tua queſitum: vtrum: c ſi quis ita ꝓnūciauerit: quiſ quis furtum fecerit excōmu nicat⁹ ſit: hec generalis clauſula ad ipſius excommunicatoris ſubditos referať: an generaliter extendatur ad omnes qui non ſunt de iuriſditione illius? ❡ Ad quod d dicimus: ꝙ hec ſententia nō e niſi ſubditi obligantur: niſi forte plus cōtulerit maior et largior auctoritas delegātꝭ.

Idē. Qui cū effractiōe ſpoliāt eccleſias excommunicati ſunt: ⁊ per papam tantum poſt denunciationem abſol uunť Ca. XXII.

Conqueſti ſunt nobis regiñ. canonici. ꝙ. J. de malafrena. ⁊ eius ſequa/ces: quaſdā eccleſias regiñ. epiſcopatus violenter cōfre gerūt: eaſqꝫ ſpoliare minime dubitarunt. ❡ Quoniam igiť grauia ſunt: nec clauſis debent oculis ꝑteriri: man/dam⁹ q̄ten⁹ ſi eſt ita: memo/ f ratos ſacrilegos excōicatos

nſſi de incendiarijs ecclīarū cū de alijs nō inueniā. Et ꝑ hāc decre. nō ꝓbať ꝙ ipō iure ſint excōmunicati ſed illis primo excōicatis ab epīs ſubſecuta publicatione ac denūciatione papa ꝑ hanc decre. reſeruat ſibi eoꝝ abſolutionē ad terrorē vt dixi. alias epī poſſent abſol uere oēs icēdia/rios. ſ. e. nuꝑ.

Ad emi. ❡ Primo poniť dubitatio Scđo dubitationis deciſio. ſecūda ibi: ſuper quo. Abbas. a ❡ A latere. q̄ dicanť miſſi a latere domini pa/pe. habes .s̄. de offi. leg. c. pe. et vlti. ⁊ in conſti. inno. iiij. e. ti. of/ficij noſtri. b ❡ Pro tꝑe. i. poſtqꝫ egreſſus eſt vrbē quouſqꝫ reuerſus eſt ꝫ iu riſditionez non habeať. niſi i ea ꝓuincia que ſi/bi decreta ē. ff. ꝺ de offi. ꝓ cōſul. l. j. ⁊ vl. ⁊ hoc ex officio legatio/nis: licet eis q̄ſ/uis de hoc non habeāt ſpeciale mandatū vt hic dicit. s̄. de offi. lega. ꝙ trāſlati/onē. ⁊ ſ. e. q̄uis. ⁊ s̄. e. ea noſciť de alijs qui non ſunt miſſi de la/tere pape an poſſint tales abſoluere. habes. vt. s̄. de of fi. deleg. c. pe. ⁊ vlti. Berñ.

Nobis. ❡ Primo poniť queſtio. Scđo ſolutio ibi: ad qđ. Abbas. c ❡ Quiſquis furtū. hac forma verboꝝ omnes noīatim intelliguntť excōicati q̄ furtū cōmittūt tanq̄ expreſſis ꝓprijs noībus. ff. ꝺ condi. ⁊ demō. nominatim. ⁊ inſti. de exhere. libe. §. maſcu/los. Berñ. d ❡ Non niſi ſubditi. Sed cōtra videť qꝛ rōne delicti efficiť quis de iuriſditione illius q̄ tulit ſnīam. vj. q. ij. placuit. ⁊. iij. q. vj. ibi cauſa. C. vbi ꝺ cri. agi oꝑ. autē. qua in ꝓuin. ⁊. s̄. de priui. ex tuarū. vbi ꝺ hoc ergo vniuerſi liganť cū q̄ꝫtum ad hoc ſint ei⁹ ſub/diti. Rñdeo ſi generaliter intellexit quiſquis furtū fe/cerit vbicunqꝫ clauſula iſta nō referť niſi ad ſubditos vt hic dicit quoniā extra parrochiā ſuā nullā habet iu riſditionē. vnde illa ſnīa nō extendiť vltra terminos ſue iuriſditionis. ff. de iuriſdi. om. iu. l. vlt. ⁊. s̄. de offi. lega. nouit. Comprehendit ergo tātū ſubditos ſuos ēt delinquentes in eius parrochia cū ex hoc ipſi ſubditi ſint. Nam ratione delicti ſortiť quis forum. s̄. de foro compe. c. vl. ⁊ in ꝑdicta concor. Nam ⁊ ꝑſes ꝓuincie aduerſos extraneos homines habet imperium cū ma/lum cōmiſerit. ff. de offi. ꝑſi. l. iij. nec diſtinguiť vnde ſint. vt ibi. Sed videť ꝙ per talem ſententiam nō ſint ligati alij de alia ꝓuincia cum ipſi ignorent talem ſen tentiam licet ibi. delinquant ⁊ efficianť de foro illius. vt ꝑ hoc illos poſſit punire. ſententia. n. nō ligat igno/rantes. ⁊ ꝑcipue illos quibus publicata nō eſt. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. xvj. di. quod dicitis. dicas ꝙ bene ſunt excōmunicati: qꝛ icidunt in factuꝫ damnatum ⁊ q̄/cūqꝫ facit factū iam ꝑ ſententiā excōmunicatio/nis damnatū iu dicať excōmuni/catus quaſi a canone. ar. xxiiij. q. j. c. ſ. ij. ⁊. iij. ⁊ ꝓpter delictum ibi cōmiſſum in/telliguntť eſſe de parrochia ſua. ⁊ ſic excommuni/cati ſunt nec ex/cuſanť eo ꝙ di/cunt ſe ignoraſſe ſententiam. quia ipī cū rem illici/tā ⁊ ꝓhibitā fa/ciant ſtatim ſūt in culpa ⁊ potuerunt querere de hoc. Quid ſi moriať vel tranſfe/ratur. ad illā ec/cleſiam qui tulit aliam ſententiā nūq̄d tenet poſt mortem vľ receſ ſum. vt qui con/trafaciēt ſint ex cōmūicati? videtur ꝙ ſic. qꝛ ſcri pta epōrum anathematiꝫant etiam poſt mortem ⁊ facere poſſunt decretum. ita vt qui cōtrafacit puniť. iij. q. iiij. nullus. ⁊. s̄. de ma. ⁊ obe. c. ij. ⁊. s̄. de offi. leg. c. vl. Ar. cōtra dicit lex ꝙ interdictū nō durat vltra iuriſditionē interdicentis. ff. de pe. l. vl ti. Dici poteſt ꝙ inťdictū ſiue ſententia excōmunica/tionis ſimpliciter lata nō durat vltra tempus ꝑferen/tis: niſi ſucceſſor eam cōfirmet ⁊ ratā habeat. Sed cū diffiniendo ſtatutum ſiue decretū aliquod facit. ligat etiam poſt receſſum. quia ſtatuta talia perpetua ſunt s̄. de offi. lega. ca. vlti. ⁊. ff. de offi. prefec. vr. l. j. §. vl ti. C. de poſt. l. j. niſi expreſſum per ſucceſſorem reuocetur. Bernhardus. e ❡ Niſi forte plus. arg. ꝙ ſen tentia que nulla eſt poteſt rata haberi. et erit aliqua ij. q. j. in primis. Bernhardus.

Conqueſti ſunt. ❡ Primo ponitur querela. Secundo iudicum datio. ſecunda ibi: quoniam igitur. Abbas Siculus. f ❡ Excommunicatos nuncietis. ergo videtur ex hoc ꝙ ipſo iure ſint excom/municati huiuſmodi ſacrilegi. quod verum eſſe de huiuſmodi violatoribus et fractoribus eccleſiarum ſiue incendiarijs. xj. q. iij. canonica. ⁊. xvij. q. iiij. omnes eccleſie de quibus intelliguntur illa duo capi. Alij vero non ſunt excommunicati ipſo iure ſed excōmunicandi vt dictum eſt. s̄. e. tua. Hug. tamen dicit ꝙ illa. c. nō

ſunt late ſententie. ſed hec decre. cōtrarium oſtendit. ⁊ ita etiam ſeruat̄. ſed Hug. intellexit. c. illa nō de effractoribꝰ eccl'iarū. ſʒ de his qui aliunde aliqua rapiunt p̄ter effractionem. Bernhardus.
a ❡ Repſentent. ex quo. n. incendiarij vel effractores eccleſiarū publice denūciati ſūt nō poſſunt abſolui niſi a papa ſed ante dū ſi ſatiſfacere volunt qꝛ cōditor canonis ante denunciationē eoꝝ nō retinuit ſibi eoꝝ abſolutionē. ſ. e. nu p. ⁊ h̄ ad terrorē oīm ſtatutū fuit ꝓpter enormitatē exceſſus ſ. e. tua. Ber.

P Erpēdi. Legit̄ varijs modis. ſed generalit̄ ſic ſūmari pōt vt in rubro. Prio ponit̄ conſultatio. ſecūdo rñſio ibi fraternitati tue.
b ❡ Nō ꝓpulſando: nam vim vi repellere licet ſ. e. ſi vero. §. ij. ⁊ ſ. de homi. ſignificaſti. vbi d̄ hoc.
c ❡ Abſolutionē. ſic. ſ. e. cū nō ab hoīe ⁊ ſ. d̄ apoſta. c. j. ī. e. in audiētia ſ. ſʒ illud ſolutū eſt. ſ. eo. cū non ab homine.
d ❡ Cogant̄. ſʒ ſ videt̄ clericus nō pōt renūciare priuilegio ſuo ī. e. cōtingit. ⁊ ſ. de fo. cope. ſi diligenti. dic q manendo clericus nō pōt renūciare vt in cōtrarijs. ſed apoſtatādo ab habitu ſuo poſt trinā admonitionē vel immiſcendo ſe enormitatibꝰ priuilegiū amittit: vt hic ptz. ⁊ ſ. e. cū nō ab hoīe. ⁊ ī. e. in audientiā ⁊ c. cōtingit. ipo em̄ facto ſe priuāt talia faciendo. ſ. d̄ vi. ⁊ hone. cleri. c. vl. ⁊ ſ. de cle. cōiu. c. pe. arg. Bern̄.
e ❡ Cōpetentē. paulo maiorē q̄ ſi in laicos talia cōmiſiſſent. ſ. e. cū nō ab hoīe. in fi. ſed quare imponit̄ ei penitētia. qꝛ q̄ auctoritate iudicis malos interficit miniſter dei eſt. xxiij. q. v. miles. ⁊ c. qui malos ſatis poteſt dici qd ad cautelā imponit̄ pnīa ſi comes ille habeat ptātem hoc faciēdi: alias ſecus eſt vt hic. ⁊ in. c. cū nō ab homine. in fine. Bern̄.

U Niuerſitatis. ❡ Abbas qui facit p aliū monachū verberari ipē ⁊ verberās ſunt excōicati. ⁊ nō abſoluunt̄ niſi a papa. Vel generaliꝰ vt in rubro. In prima ponit̄ cōſultatio. in ſcda rñſio ibi: Nobis. Ab.
f ❡ Subeſt. Ideo dicit maxime. qꝛ idē eſt etiā ſi cauſa ſubeſſet vt infra ſequit̄. ſed hoc executor nō cōſiderat q̄ exequi debet ſiue ſnīa ſit iuſta ſiue iniuſta. ſ. de offi. de le. paſtoralis. §. qꝛ vero. Bern̄.
g ❡ Perſona. ſic. v. q. v. illi q̄. ar. ſ. lxxxvj. diſ. nō liceat. ⁊. C. d̄ epi. ⁊ cle. aūt. ſʒ neq3. Sol. aliud eſt in epo ⁊ ſpāle q̄ ſuis manibꝰ nullum pcutere debet cui ſanctitas ignoſcendi gloriā derelict. C. de epi. ⁊ cle. ſi quis in hoc. ſed abbas hoc facere pōt vt hic. ⁊ xlv. di. cū beatꝰ.
h ❡ Fieri iubeat moderate. ita q nō excedat debitā correctionē alias pōt appellari ab ipſo. ſ. de offi. ordi. irrefragabili ⁊ puniri etiā debet. ſ. de appel. d̄ ho ore ⁊ incideret in canonē. qꝛ leuis ⁊ moderata caſtigatio pmiſſa eſt. ī. e cū volūtate. §. ij. vbi de hoc.
i ❡ Subeſſet. licet iuſta cā ſubſit qui aliter q̄ debeat facit nō excuſat̄. ī. e. ſacro. ⁊ ſic neq3 in facto neq3 i modo facti debet eſſe peccatū ſic. ſ. de reſti. ſpo. piſanis. ar. ſ. q potius cā facti q̄ ipm factū cōſiderari debet. xxiij. q. vl. occidit. ⁊ ſ. de accu. cū dilecti. j. ff. de fur. verū. nec refert vndecūq3 crimīa claruerit vt corrigant̄. xxiij. q. iij. ecce.
k ❡ Nequaq̄ euadūt: etiā ſi monachus cōſentiret. ī. e. cōtingit. ar. ſ. ī. eo. vt fame. vbi clerici p laicos capiunt̄. Nō eſt cōtra. qꝛ in alio caſu diuerſo loquit̄. ibi de clerico qui aliter capi ⁊ corrigi nō poteſt niſi de mandato platorum capiat̄ ⁊ ad iudicium adducatur. Bernhardus.

I N audientia. Clericus qui a plato. tertio monitus arma militaria nō deponit perdit omne priuilegium clericale. hoc dicit. Vel generalius vt in rubro. Prio ponit̄ ꝯſultatio. Scdo rñſio ibi. ad hec. ab.

---

nūcietis ⁊ faciatis ſicut excōicatos artiꝰ euitari: donec paſſis iniuriā: ꝯgrue ſatiſfaciant. ⁊ dāna p eis data reſartiant. Et cuʒ lr̄is vr̄is rei veritatē cōtinētibꝰ: ap. ſe. cō
a ſpectui repn̄tent. I dem. Percutiēs vel etiā interficiens clericū ſe dimiſſo clericali habitu ſeuis ⁊ enormitatibꝰ immiſcentē nō tenet̄ ire p abſolutione ad ſe. ap.

P Erpendi Ca. XXIII. mꝰ ex lr̄is tuis: q quidā ſe filiū regis falſo noīare p̄ſūpſit: ⁊ armis acceptis ſeditionem fecit ⁊ guerrā. a. B. comite iuſſus eſt fuſtigari: q̄ poſtea eiꝰ mādato traditꝰ patibulo expirauit. et. ī. ❡ F. t. duximꝰ rñdendū: q ſi memoratus ſacerdos tali mō exceſſit: ⁊ nō p pulſando
b ſʒ inferēdo iniuriā fuit occiſus: nō videt̄ nobis q interfectores eiꝰ: ꝓpt̄ hoc ad ob
c tinēdā abſolutionē apo. ſe.
d adire cogant̄. tu xo qui merita pſonarū bene noſti: pe
e nitētiā eis cōpetētē iniūgas. I dē. Iudex eccl'iaſticus faciēs pcuti clericū p laicū etiam cauſa diſcipline excōmunicatꝰ eſt ipſe ⁊ verberans ⁊ p ſolutiōe tenent̄ ire ad papam. Ca. XXIIII.

U Niūſitatis veſtre cōſultationē accepimꝰ: q̄ nos req̄ſiſtis: vtrū laicꝰ incidat in excōicationis edictū: qui ad iuſſionē abbatis in cuiꝰ ſeruitio cōmorat̄: in clericū monachū aut cōuerſuʒ temerarias manꝰ p̄ſumit iniȷcere
f maxīe vbi cā nō ſubeſt: ꝓpt̄ quam debeat verberari. ❡ Nobis aūt videt̄: q niſi cā regularis diſcipline h̄ fa
g ciat: abbas in ꝓpria pſona: vel ſi neceſſitas vrget p cle
h ricū vel monachū fieri iubeat: tā q̄ tales verberari p̄cepit: q̄ illi q̄ verberant̄ (etiā
i ſi cā ſubeſſet) excōicationis ſnīam: donec ad apo. ſe. ve
k niant nequaq̄ euadūt. I dē. Clericus vt laicus incedēs tertio monitus nō reſipiſcēs pdit priuilegiū clericale.

I N audiētia Ca. XXV. noſtra talis fuit ex parte tua propoſita conſultatio vtrum clerici qui arma militaria: relicto habitu clericali: geſtare nullatenus erubeſcunt: ſi eis fuerit iniuria corporalis illata vel ſe a captione redemerint: illa clericorum debeāt immunitate gaudere: qua pro temeraria manuum iniectione facta in clericum: excōmunicatus quis ipo iure notat̄. ❡ Ad hec tibi breuiter reſpodemꝰ: q cū

a ¶ Fruſtra eccleſie. ſ. de immu. eccle. c. vlti. ⁊ ſ. ne cleri. vel mo. c. ij. ⁊ xvij. q. iiij. frater. ſ. de vſu. quia fruſtra. ⁊ ff. de mi. auxilium. in fi. ⁊ ff. qḋ me. cauſa. iſti q̄dem. b ¶ Lex. ff. ḋ iniu. item apud. §. ſi quis virgines. c ¶ Iniuriarū. non em̄ iniuriat̄ matrimonio q̄ ipſuȝ ignorauit C. de adul. ſi ea. ſic nec militie aut etiā clericali qui militiā ignorat. ff. ḋ loc. ſi ignorans. ſ. eo. ſi ꝟo aliq̄s. Quid ſi pcuſſi laicum credens ⁊ volēs pcutere clericuȝ nunq̄d incidi in canonem? argu. ꝙ ſic. ſ. ḋ biga. nup. ⁊ c. vlti. ff. ad. l. acqui. ſcientiam. §. ij. ar. cōtra. ff. ad. l. cor. de ſic. l. j. §. diu⁹ vbi iudicat̄ fm ꝙ fit et non fm ꝙ faciens intendit. ff. de iniur. ſi cum ſeruo. ⁊ l. pce. in fi. ſȝ in veritate non eſt excōmunicatus. lȝ de iniuria teneatur. d ¶ Meretricali. ⁊ ſic pdit priuilegiū. ff ḋ ritu nup. ſenatoris filia. e ¶ Tertio. ſi. ſ de vi. ⁊ ho. cleri. c. vlti. ⁊ ĩ. eo. cōtingit. ar. cōtra ſ. de apoſta. c. j. ⁊ ſ. e. perpendimus. ⁊ ſ. e. cum non ab homine ſed ibi ſoluitur. Item ar. contra ſ. ne cle. vł mo. c. j. Solu. ibi nō loquitur de tali captione. ſed de illis qui dep̄henduntur in adminiſtratione. nec fit ibi mētio de manu iniurioſa. ⁊ eccleſia non defendit illos qui in fraudē deprehendunt̄ quominus teneantur. ⁊ ſic tangit hoc.

a fruſtra eccleſie imploret auxilium qui cōmittit in ipſam. b ⁊ lex ſecularium principum huic reſponſo. ſatis efficax afferat argumentū: qua manifeſte cautum habetur: matronam cuius pudicitia attē c tata fuerit: non poſſe iniuri d arum agere: ſi in veſte meretricali fuerit deprehenſa. huiuſmodi clerici a p̄latis ſuis e tertio cōmoti: militaria noluerint arma deponere: ḋ priuilegio clericorum ſubſidiū aliquod habere nō debent. Idem. Excōicatus ꝑpter iniectionē manuū in clericū impeditus ire ad curiaȝ pōt ab inferiore abſolui ſȝ impedimēto ceſſante tenet̄ curiā viſitare ſuſceptur⁹ mādatuȝ ap̄licum. Capl'm. XXVI.

Quod de his: et. ĩ. f. t. duximus reſpōdendū ꝙ is qui aſſerit ſe in canonē late ſentētie incidiſſe: nō aliter ꝙ̄ per ſe. ap. vel eius legatum abſolutionis pōt beneficium obtinere. ¶ Niſi forte f in mortis articulo: vel paupertate: aut infirmitate: vel ſenectute tanta grauaretur: ꝙ ad ec. ro. laborē ſubire nō valeat veniendi. vel ab hoc: alio impedimento canonico retrahat̄. ¶ Ceteruȝ ab his in forma ſacramēti exigi conſueuit: vt reſumptis viribus ⁊ oportunitate conceſſa: ro. eccle. in ꝓpria perſona debe g ant viſitare. Innocē. iij. archiepō decano et precentori lugduneñ. Ligatus plurib⁹ excōicationibus licȝ ex eodē facto obtinens abſolutiōem expreſſa vna cauſa ſeu excōmunicatione nō habet̄ ꝓ abſoluto q̄ ad aliā. Ca. XXVII

Cum ꝓ cauſa q̄ inter. g. ⁊ f. cabiloneñ. eccl'ie archidiaconos vertebat̄: eis cōceſſerimus auditorē. ꝓcurator. g. allegauit. ꝙ cum archidiaconus in ſuccētorē in cōmuni dormitorio man⁹ iniecīſſet temere violentas. et eum traxiſſet verberando ꝑ clauſtruȝ: tu frater archiepe eum ob violētā manuū iniectionem: ⁊ violationē īmunitatis eccleſie: feciſti excōmunicatū publice nūciari: ⁊ ĩ. ¶ Diſ. v. man. quatenus ſi vobis conſtiterit dictum. F. h archidia. ob duplicē cauſam excōmunicatū fuiſſe: ⁊ exp̄ſſiſſe tm̄ alteraȝ in litteris q̄s ſuper abſolutione ſua impe i trauit: ipm tanꝙ̄ excōmunicatum ſatiſfacere eccleſie ſue ꝑ altera monitione premiſſa cogatis. Idē abbati ſancti

narrat caſū. Scḋa dat iudicē ibi. Diſcretioni. Ab. h ¶ Ob duplicem cauſā: ſcȝ. quia manus violētas iniecit in fratrē. ⁊ quia īmunitatē eccleſie violauit. et ſic colligitur hic argu. ꝙ ſacrilegi qui īmunitateȝ eccleſie violant ſunt excōmunicati ⁊ ita idem eſſet ſi laicū verberaſſet in clauſtro. arg. xvij. q. iiij. oēs. Dic ꝙ ĩcidit in minoreȝ excōmunicationē. quia ꝑuatus ē cōmunione eccleſie ex eo ꝙ īmunitatē eccl'ie violauit. xvij. q. iiij. ſi q̄s domū. ⁊ q̄ non fatiſfecerit poſt tertiam admonitōeȝ maiori excōmunicationi notabitur vt ibi dicitur. et ita non ſunt oēs ſacrilegi excōicati ipo iure maiori excōicatione. qꝛ iſte non ſatiſfaciebat fuit excōmunicatus a ſuo p̄lato. et ita ob duplicē cauſam nodat⁹ fuit maiori ſnīa. vt ĩ. dicit. ⁊ illḋ. c. omnes reſtringitur ad ſuū caſuȝ ad violatores eccleſiarū. vt dixi ſ. eo. tua. ⁊ c. cōqueſti. vel forte lata erat ſententia vt quicunꝗ violaret īmunitatē eccleſie eēt excōmunicat⁹. i ¶ Tanꝙ̄ excōmunicatum. iſtud tanꝙ̄ exp̄ſſiuū eſt veritat̄ vt dictum eſt. ex hoc patȝ ꝙ ſi aliquis plurib⁹ de cauſis fuit excōicat⁹. ⁊ vnā exp̄ſſit in abſolutiōe ⁊ aliā tacuit. adhuc remanet excōicat⁹. ar. ſ. de offi. or. ex pte. ibi etiā tangit̄ de h̄: qꝛ ꝑ ſurreptionē abſolutio ē obtenta. ĩ. eo. officij. Quot em̄ ſūt excōicatiōes tot debēt eſſe abſolutiōes ſicut quot ſūt accuſatiōes tot ⁊ abſolutiones. ij. q. iij. §. notandum. ver. ſi plura. ⁊ de pen. di. v. c. ĩ. vbi ḋr ꝙ de oībus erit indulgētia peteda. ſicut ⁊ ī denūciatiōe noui opis quot fiūt denūciatiōes tot erūt remiſſiones. ff de no. ope. nun. de pupillo. §. ſi ex plurib⁹. ſic ⁊ in libertate ſi ꝑ obreptionē obtenta fuerit nō valet lȝ ſit fauorabilis. ff. de fideicō. li. cū ꝟo. §. ſubuentū. ecōtra videt̄ ꝙ nō ſit excōicat⁹. qꝛ libertas ſemel data cōpetit ſiue ex iuſta ſiue ex iniuſta cauſa data ſit nō reuocat̄. inſti. qui. ex cau. ma. non poſ. §. ſemel. ⁊ ſ. de ꝑſan. qꝛ circa.

Quod. ¶ Enumerat q̄dā impedimenta ꝑpter q̄ excōicati ꝑpter iniectionē manuū in clericos abſoluūt̄ ab epō: ita tñ vt ceſſante impedimēto viſitēt papā. h. d. Vel ſic vt ī rubro. Et p̄mo ponit regulam. Scḋo caſus exceptos. Tertio quādā determinatiōeȝ ſubmittit. Scḋa ibi. Niſi. Tertia ibi: Ceterū. Ab. f ¶ Pauptate. ſi. ĩ. e. ꝙ̄uis. ĩ. ſ. e. ea noſcit̄. ſed ibi ſoluit̄. g ¶ Viſitare. ſic. ſ. eo. de cetero. ⁊ c. ea noſcit̄

Cum. ¶ Excōicatus ex pluribus cauſis ſi in abſolutione oēs nō exp̄ſſit nō habet̄ ꝓ abſoluto. h. d. Vel ſic vt in rubro. Prima ps (⁊ ĩ. eo. ꝙ̄uis. ī fi.

andree. Excōmunicato decedenti in excōicatione quātūcūq; ɔtritus deceſſerit nō eſt cōmunicandū ante abſolutionem: nec ꝓ eo orandū: licʒ ſit quo ad deū abſolut⁹. Sʒ ſi conſtat eccleſie de ɔtritiōe p̄cedēti abſoluet̃ etiam poſt mortē ab eo a quo viuus fuerat abſoluendus. ꝛ heredes ei⁹ cōpellunt̃ p eccleſiā ad ſatiſfaciēdū ꝓ eo. ca. XXVIII

A Nobis eſt ſepe queſitum: vtrū ſi aliquis excōmunicatus: in quo indicia fuerint penitentie manifeſta nec per eum ſteterit quominus recōciliaret̃ eccleſiaſtice vnitati: nō ſuſcepto bn̄ficio abſolutionis deceſſerit: pro abſoluto ab ecclīa ſit habendus: ꝛ vtrū ꝓ tali: recipiēda
a ſit elemoſyna: ꝛ a fidelib⁹ ſit orandū? ꝛ. ȷ̄. ¶ Nos igit̃ cōſul. t. breuiter re. ꝙ iudiciuʒ
b dei veritati que nō fallit nec
c fallit̃ ſemp innitit̃. iudiciuʒ
d autem eccleſie nōnunꝙ opinionem ſequitur: quā ꝛ fallere ſepe contingit ꝛ falli. propter quod cōtingit interdū: vt qui legatus eſt apud deū: apud eccleſiam ſit ſolutus. ꝛ qui liber ē apud deum: eccleſiaſtica ſit ſententia innodatus. Vinculuʒ ergo quo peccatoꝛ ligatus eſt apud deuʒ: in culpe remiſſione diſſoluitur. illud autēʒ quo ligatus eſt apud eccleſiaʒ: cum ſentē
e tia remittit̃ relaxatur. qđ in
f ſuſcitatiōe Lazari p̄mo euāgelicus manifeſtat: quē p̄us dominus ſuſcitauit: ꝛ apl'is p̄cepit poſtmoduʒ ſoluere ſuſcitatū. ¶ Vnde quātūcūq; ſe ꝗs: iuramento p̄ſtito ꝙ eccleſie mādato pareret: humilitate curauerit: quātūcūq; pnīe ſigna p̄ceſſerint. ſi tamē mortē p̄uentus: abſolutiōis
g non potuerit beneficiū obtinere: ꝙuis abſolutus apud deū fuiſſe credat̃: nondū tn̄ habendus eſt apud ecclīam abſolutus. ¶ Pōt tn̄ et debet ei ecclīe beneficio ſubueniri. vt ſi de ipſius viuentis pnīa: p euidentia ſigna cōſtiterit: defuncto etiam abſolutionis bn̄ficiū impendatur. ¶ Nec obſtat ꝙ ecclīe legit̃ attributa ptās ligandi atq;
h ſoluendi hoīes ſuper terraʒ. tanꝙ non poſſit ſoluere et ligare ſub terra ſepultoſ. ꝛ qđ

ar. ſ. de couer. cōiu. ex p̄te. ꝛ. ff. de ma. vin. iuſta. §. j. ꝛ l. ſi pater. §. j. Itē ſi ꝗs p dolū eſt liberatus. tenet liberatio. ſed agit̃ de dolo. ff. de dolo ſi ſeru⁹. ꝛ. l. ſe. Item pignus liberat̃ nō obſtante dolo. ff. đ pig. ac. ſi rem. §. oīs. Solu. ſi dicat̃ ꝙ ſemel excōicat⁹ amplı⁹ excōicatione durāte excōmunicari ñ poſſit: tūc tenet abſolutio: lʒ alias cauſas nō exp̄ſſerit: ſi expreſſerit illaʒ cauſā ꝓ q̄ p̄mo fuit excōicatus. ſed h̄ nō ē verū. Si aūt dicat̃ ꝙ excōicat⁹ poſſet iterū excōicari qđ verū ē: refert an exp̄ſſa ſit cā abſolutionis an nō. ſi nō ē exp̄ſſa ſʒ indeterminate abſoluit̃ tunc ab oīb⁹ eſt abſolut⁹. ſʒ ſi vna cauſa tm̄ fuit exp̄ſſa tūc abſolutio nō extendit̃ ad ea q̄ non fuerūt expreſſa. arg. ff. de accep. plurib⁹. C. de ꝓcura. marit⁹. vel diſtinguit̃ an p ignorantiā omiſerit an ſcienter. ar. ſ. de reſcrip. ſup lr̄is. ita dixit Io. Sʒ ego in hoc caſu non admitto illā diſtinctionē. Alij dicunt illū abſolutū indiſtincte ſed cogit̃ redire ad curiā ꝛ ſatiſfacere iniuriato Lau. dixit ꝙ ſi aliꝗs ē excōicatus ꝓpter plures cauſas: ſʒ vnica tm̄ ſnīa ꝙuis aliꝗs cauſas taceat. dū abſoluit̃ abſolutus ē. ſʒ debet cōpelli ſatiſfacere ꝓ alia iniuriā paſſo. ꝛ ſ'm hoc iſtud tanꝙ eſt ſiſitudinarū. Si vero plurib⁹ ꝛ diuerſis excōicatiōibus ſit ligat⁹ ex cauſis diuerſis: ſi aliꝗs ſupprimit nō ē abſolut⁹ ſed remanet excōicat⁹ ꝓ alijs. ꝛ ſ'm h̄ iſtud tanꝙ eſt expreſſiuū veritatis. Ego credo ꝙ qualitercūq; ſit aliquis excōicatus ſiue vna ſnīa ſiue plurib⁹ ſentētijs ex plurib⁹ ꝛ diuerſis cauſis ꝗ vere vult abſolui omneʒ cauſā ꝓ qua vel ꝓ quib⁹ fuit excōicatus debet exp̄mere in abſolutiōe ſua. qꝛ ꝓ vnaquaq; ſola fuit excōicat⁹ ꝛ vna ſnīa ſufficit ad excōicationē: ꝛ ſic vna ſnīa abſolutionis ſufficit ad plures excōicatōes: dūmodo exprimant̃ oēs cauſe prioris excōicationis. al's nō tenet abſolutio p ſurreptionē obtenta. vt bene colligit̃ ȷ̄. e. offi/ licet quidā dicāt ꝙ Inno. nō rn̄dit ad hoc. in. c. officij ꝛ p̄miſſas ſolutiōes nō multū approbo. Bern.

A Nobis. ¶ Excōicatus in q̄ apparuerūt euidētia ſigna contritionis abſoluitur poſt mortem ab eo a quo viuus fuerat abſoluēdus ꝛ ad ſatiſfaciendū ꝓ eo cōpellunt̃ heredes. Vel ſic vt ī rubro. Due ſūt p̄tes p̄ncipales. In p̄ma ponit̃ bimembris q̄ſtio. In ſcđa ſolutio ibi: Nos igit̃. Scđa ſubdiuidit̃ in. vij. p̄tes. Primo diſtinguitur duplex vinculū peccatoris. Secundo ex diſtinctione ſolutiōeʒ q̄ſtionis infert ibi: Vnde quācūq;. Tertio ꝓuiſionem annectit ibi: Pōt. Quarto ſoluit duo obſtātia. ibi: Nec obſtat. Quinto Joh. xi. ſubnectit quādā determinatiōeʒ ibi: Vt aūt. Sexto tractat đ forma abſolutiōis. ibi: Abſolutiōis Septimo de ſatiſfactiōe ꝛ compulſiōe heredis ibi: Heredes. Ab.
a ¶ A fidelibus ſit orādum: ꝛ eſt dicēdum ꝙ non niſi p̄us fuerit abſolutus. ȷ̄. e. ſacris.
b ¶ Nec fallit̃ xxiij. q. iij. deus q̄b⁹. de cōſe. diſ. ij. panem.
c ¶ Iudicium autē eccleſie. Iudiciuʒ eīm ecclīe diuinum debet imitari iudiciuʒ inquātū pōt. xj. q. iij. tūc v'a eſt.
d ¶ Opinionē ſequit̃. ꝛ ideo ſepe fallit̃. ſ. de re iu. latoꝛ. ꝛ. c. cōſanguinei. ꝛ. ſ. đ fri. fraternitatis. ꝛ. xxiij. q. iij. ſi quis nō recto. ꝛ cū de errore ɔſtiterit reuocat̃ qđ factū ē vt p̄mis trib⁹ ɔcordātijs. ꝛ. xxxv. q. ix. §. his ita.
e ¶ Relaxat̃. hic ſurgit rō q̄re ꝗs pōt abſolui ab excōicatione poſt mortē: ꝛ nō baptizari poſt mortē. qꝛ ſnīa ecclīe ligat corp⁹ ꝛ etiā aīam. ꝛ lʒ ſit iniuſta aufert ſepulturā. baptiſmus vero character eſt anime. vnde poſt mortē nō eſt ꝙ valeat baptizari. ar. xxxij. q. vij. licite. Vin.
f ¶ Lazari. xj. q. iij. tunc vera eſt.
g Non potuerit. ſi talis ī extremis poſitus habuiſſet copiam ſacerdotis ab eo potuiſſet abſolui. ſ. e. non dubiū. et. c. qđ de his. ꝛ. ȷ̄. eo. ꝙuis. ſed ex quo iam mortuus eſt nō poteſt abſolui: niſi per papam vel eius legatum vel a quo debuit viuus abſolui. Nunquid a laico poteſt abſolui in articulo mortis? ar. ꝙ ſic. de peni. diſt. j. quem penitet. de conſe. di. iiij. ſanctuʒ eſt. vbi laicus abſoluit per extremā neceſſitatem quem ep̄s abſoluere debuit. l. di. in capite. Lau.
h ¶ Sup terraʒ. xxxiij. q. j. qđ

rūq3. a ¶Nō cōteptus religionis hec verba habes de cōſe.di.iiij.baptiſmi.Din. b ¶Mortuos.puta in hereſi.xxiiij.q.ij.ſane pferk no. ꝙ ſi agat̃ ꝯ pſonā vel de pſona tm̄ poſt mortē queri nō debet: qꝛ crimina morte extinguunt̃.xxiij.di.quorundam.C.ſi re.vel ac. mor.fue.l.j.ꝛ.ij. niſi in hereſi .vt ca. ſanc. et hic. Si vo agit̃ ꝑpt̃ bona vel ꝯ pſonaꝫ ꝛ bona poſt mortē agi pōt. C.ſi pen. appel. mors iteruene. l.Quiſ.ꝛ ſic poſt mortem agit̃ de matrimonia ꝑpter bona.ꝫ.qui fi.ſint legi. cām que. c ¶Rigorem.xlv.di.diſciplina ꝛ.c. ſūt namq3. ꝛ.ꝫ. de pur.cano.inter. d ¶Ceteris indulgemꝰ id eſt indultū eſſe oſtēdimꝰ qꝛ cū eos abſoluere poſſet viuos iure cōi: ita etiā abſoluere poſſunt poſt mortem ex cā ꝑmiſſa.i.ſi de ipoꝝ pnīa ꝑ euidētia ſigna cōſtiterit. e ¶Forma ſeruet̃.ſ3 forma nō pōt ſeruari ex toto: qꝛ hic nō pōt ammodo iurare et tñ abſoluit ꝛ ſic eſt ar.qd ſacramētū non eſt de ſubſtātia abſolutionis vt dixi. ꝫ.e.cū deſideres in fi. Sed nunquid heredes cōpellendi ſunt ad iurandū anteq3 abſoluāt̃? ſatis credo ꝙ poſſent cōpelli: ſed ſi nollēt ꝑpterea nō differret̃ abſolutio: ſ3 poſtea indiſtincte cōpellūt̃ ſatiſfacere iniuriā paſſo vel alias facere qd ille viuꝰ debuit ꝛ voluit: ſed nunqd exhumabit̃ corpus ſi ſepultū fuit in cimiterio eccleſie? nō credo ꝙ dbeat exhumari ſi alibi ſepultū fuerit: tūc debet exhumari ꝛ abſolui quo ad eccl'iam: cū iam ſit q̄ ad deū abſolutus.ar.xj.q.iij.tūc vera.ꝛ poſtea in cimiterio ſepeliri. f ¶Heredes quoq3. hic habes expſſe ꝙ heredes tenent̃ ex delicto defuncti licet ad eos nihil ꝑuenerit.ꝫ.de rapto.in l'ris.ꝛ.ꝫ.de ſepul.c.vlti. vbi de hoc: qꝛ cū iſte penituerit ꝛ cōtritus fuerit: q̄tū in ſe fuit ſatiſfecit: ꝛ ꝑ eū nō ſtetit: vñ heredes ad q̄s bonaꝝ ꝑuenerint ipius cōpellēdi ſunt ſatiſfacere ꝑ ipo.

legit̃: nō cōicet̃ mortuo: cui nō eſt cōicatū ꝛ viuo: cū ꝛ ſi cōicatū nō fuerit: cōicandū a tñ illi fuiſſet: quē nō ꝯtēptꝰ religiōis: ſed neceſſitatis articulus impediuit: Et incertis caſibꝰ a canonibꝰ denota b tis: ligaſſe legat̃ eccl'ia mortuos ꝛ ſoluiſſe. ¶At aūt in vno pariter ꝛ eodē negocio: c ꝛ ſeruemꝰ rigorē. ꝛ māſuetudinē oñdamꝰ: ſtatuimꝰ vt illius mortui abſolutio: a ſe. ap. reqrat̃: q̄ cū viueret ab ea fuerat abſoluēdus. alioꝝ aūt abſolutionem: ex ꝑmiſſa d cā ceteris indulgemꝰ: a quibꝰ dū viuerēt fuerāt abſoluē e di. ¶Abſolutiōis aūt forma ſeruet̃: vt fiat cū pnīali pſalmo: ꝛ tā orōne dñica: q̄ f alia cōſueta. ¶Heredes q3 ipius ad ſatiſfaciēdū ꝑ ipo ſi monitione ꝑmiſſa noluerint. per diſ.ec. cōpellant̃.

¶ de Uratiſlauieñ. epo.

Detinēs clericū in cuſtodia vel vinculis ſine leſione excōicatꝰ eſt.h. primo. Cōicās excōmunicato ſcienter in crimine excōicatus eſt ꝛ niſi difficultas īpediat abſolui debet ab excōicatore cū iuramēto. Cōicās vero extra crimē recōciliari pōt ꝑ ſimplicē ſacerdotē ſine iuramento.h. d. vſq3 ad fi. Ca. XXIX.

ꝛ ſic intellige illud.c.ꝫ.de ſepul.c.vl.ꝛ.ꝫ.ꝺ rap.i l'ris. Nuper. ¶In prima pte ponit̃ conſultatio. In ſcd'a rñſio ibi: nos. Et vtraq3 pōt ſubdiuidi vt patet in tex. Abbas. g ¶Corporalis leſio. hic ſola violentia attendit̃.ſi.ꝫ.e.ꝯtingit. nec refert an aliquis in cōpedibꝰ an parietibꝰ teneat̃ ff.ex q.cau. ma. ſuccurrit.in fi. Berñ. h ¶Cōſiliū impēdendo. qd aliter nō erat facturus ar.ff.de his q̄ no.infa .l.j. in fi.ꝛ.ꝫ.de homi. ſicut .§. q̄ vero. nō refert.n.an d bono malū vel de malo deteriorem fecerit.ff.de ſer.cor.l.j §.qui igit̃.alias nō tenet̃ quis dē cōſilio niſi ille aliter nō fuiſſet facturus.ff.mā.ſi remunerādi .§. ſi tibi.in fi.vel niſi ſit fraudulentū.ff.de reg.iur. cōſilij. Lau. i ¶Comedēdo tunc in iſtis caſibus nō cōicat illi in crimine: ſ3 extra: vnde ꝑpt̃ hoc nō eſt ligatꝰ eadē ſnīa cū illo quare ſi ꝯ ipm in accuſationem proſileret excipere poterit cōtra illū nec habebit locū replicatio cōionis.ꝫ. de excep.a nobis. Berñ. k ¶Cōicet criminī.pone caſū ꝑ illā decre.ꝫ.e. ſignificauit. vel ꝑ illā.ꝫ.e.ſi cōcubine.Berñ.

Nuper a nobis tua diſcretio requiſiuit: q̄d de illis laicis ſit faciendū: q̄ clericos ſine leſione tñ in cuſtodia detinent publica vel priuata: vel etiā detrudunt in vincula? ¶Et vtrum qui nominatim excōicatis ſcienter cōicant: abſolui ab excōicatione poſſint ꝑ cōfeſſionē3 a ſimplici ſacerdote? vel epi ſeu archiepi ſit ab eis abſolutio expetenda? ¶Nos igit̃ inquiſitioni tue ex ord. R. ꝙ in primo cōſultationis articulo: nō credimus laicos penam excōmunicationis eua g dere: Quis ꝑ eoꝝ factū corpalis leſio nō fuerit ſubſecuta: citra quā violentia ſepiꝰ circa clericos nequit̃ perpetrat̃. In ſcd'a vero queſtione credimꝰ diſtinguēdū: an is qui noīatim excōicato: cōmunicat: ſcienter in crimine h cōicet criminoſo: ei conſiliū impendendo auxiliū vel fauorem: aut alias in oratione vel oſculo: aut orando ſecu3 i aut etiam comedēdo. ¶In primo quidē articulo: cū talis cōicet criminī: ꝛ pticipet k criminoſo: ac per hoc ratione damnati criminis: videatur in eū delinquere q̄ damnauit: ab eo vel eiꝰ ſuperio l re: merito delicti tunc erit

l ¶Tūc erit abſolutio. colligit̃ hic ꝙ ſi ego excōmunico parrochianum meum ꝑpter crimen ꝛ parrochianus alterius ei communicat fauorem impartiendo in delicto ſuo: in me videt̃ relinquere. Et eadem ſententia ligatur ꝛ nō ſententia canonis: quia tunc a ſuo epiſcopo vel etiam proprio ſacerdote abſolueretur: vt.ꝫ. ſequitur. Et ſic iſte propter delictum ligatur ſententia mea: ꝛ a me debet abſolui et cum iuramento. vt.ꝫ. dicit. et eſt ſi.ꝫ.eo.a nobis.j.vbi large appellatur ſubditus. ratione delicti. Sed queri poteſt cum excommunicationis ſententia extendatur ad alienum parrochianum quare non extendatur ſimiliter indulgentia vel remiſſio: vt.ꝫ. de peniten. et remiſ. ꝙ autem.

a abſolutio requirenda: cū fa/
cientē ⁊ conſentientē par pe/
na cōſtringat. ¶ In ſcđo vo
caſu: a ſuo epō vel a ꝓprio
ſacerdote poterit abſolutio/
nis bñficium obtinere ꝗuis
em̄ ⁊ tūc nō iudicis: ſed iuris
ſnīa: excōicato excōicās ſit li
gatus: qꝛ tñ cōditoꝛ canonis
eius abſolutionē ſibi ſpecia
b liter nō retinuit: eoipſo con/
ceſſiſſe videt̃ facultatē alijs
relaxandi. is aūt qui iuxta
pꝛimū modū: excōicato cōi/
cat: cū iuramēto debet abſol
ui q̄ vo iuxta ſcđm modū: re
cōciliari poterit ſine iurato/
ria cautiōe. ¶ Uex ſi diffici/
c le ſit ex aliq̄ iuſta cā ꝙ ad ip/
ſum excōicatoꝛē abſoluēdus
accedat: cōcedim⁹ indulgen
do: vt p̄ſtita iuxta formā ec/
cleſie cautione: ꝙ excōicato/
d ris mādato parebit: a ſuo ab
e ſoluat̃ epō vel ꝓprio ſacer/
dote. Idē ſtrigoñ. archiepō

Iuramentū excōicati de ſtā/
do mādatis ecclie nō hȝ vim
abſolutionis: hoc p̄mo. Ex/
cōicato nullus cōmunicare
tenet̃ p̄ter pſonas exceptas
alias cōmunicans excōmuni
cato incurrit minorem. Et ē
excōicandus maioꝛi: niſi ille
eſſet excōicatus cū pticipib⁹
qꝛ tūc eſſet excōicatus maio
ri. Ca. XXX.

Quod in dubijs: et. ī.
Reſpondemus ꝙ ex/
cōicato: licet (ꝙ ſtet mādato
ecclie) iuramēto firmauerit
f cōmunicari nō debet: donec
p eccl'iam fuerit abſolut⁹. ali
oquin poſt iuramētū: nō eēt
abſolutio neceſſaria. ¶ Nul
lus aūt ſcienter noīatim ex/
cōicato cōmunicare tenet̃:
niſi quedā pſone que p illud
grego. pape capitulū: quoni
g am multos: ſpecialiter excu/
ſantur. ¶ Illi autem qui no
minatim excōmunicatis pre
ſumptuoſe participant: p̄ter
pſonas dicto canone anno/
h tatas: niſi ab eoꝝ participa
i tione cōmoniti forte deſtite/
rint: excōmunicationis vin/
k culo ſunt innodādi. ſec⁹ aūt

Uin. dixit ꝙ vtrobiq3 aīe cōſulit̃: ⁊ iō indulgentijs il/
lud obtinet vt diuti⁹ affligat̃ q̄s ꝑ peccatis ⁊ ſimiliter
in excōicatione vt diutius affligat̃: nec excōicatio eſt
moꝛtalis: ſȝ medicinalis. ij. q. j. multi. ⁊. xxiiij. q. iij. coꝛ
ripiant̃. Uel dic aliā rōnē indulgētia nō tranſit ad ali
enū parrochia/
nū qꝛ epē in cū
nullā habet iuriſ
ditionē vñ ſua i/
dulgentia vel re
miſſio nō pōt il/
lū ſoluere qꝛ ipē
nō ligauit qꝛ q̄
non pōt ligare
nō pōt abſolue/
re ⁊ econuerſo.
xxj. diſ. inferioꝛ.
⁊. ix. q. ij. c. j. ⁊.
ſ̄. de pe. ⁊ re. om
nis vtriuſq3. ſed
in ſnīa excōicati
onis ſecus ē. qꝛ
ille ꝓpter deli/
ctū ſiue rōne de/
licti efficit̃ de fo
ro excōicātis. ſ̄.
de fo. cōpe. c. vl.
vnde ꝓpter hoc
pōt illū ligare ⁊
abſoluere ⁊ ille
incidit ꝓpter de
lictū in ſuā ſen/
tentiā. ⁊ ſic liga
tus eſt ab eo. vñ
ab eo dȝ abſolui
⁊ qđ ꝓuiſum fu/
it ad penā trahi
nō debet ad gra
tiā. ſ̄. de trāſla.
inter coꝛpalia.
ſed etiā mirū vi
detur q̄liter ſnīa
excōicationis li
get illos de qb⁹
nō fuit dictū vel cogitatū: ⁊ res iudicata ſolū illis no/
cet ꝯ quos iudicat̃. ſ̄. de fi. inſtru. inter dilectos. ⁊. ca.
pe. ⁊. ff. de excep. rei iudi. cum querit̃. ⁊. l. rei iudicate.
nec ex poſtfacto pōt augeri obligatio. ff. de dam. infec.
dāni. §. ſi is q̄. ⁊ ex q̄ poſt ſnīam aliq̄d accidit noua in/
terpellatione opus eſt. ff. de iudi. nō pōt. Itē incōueni
ens eſt ꝙ aliq̄s excōicet̃ q̄ nō eſt admonit⁹ nec citatus
ī. e. ſacro. Itē ſm hoc talis ſnīa nō differt a canone la
te ſnīe cū tñ hec ſnīa nō ſit generalis: ſȝ tm̄ vnā pſonā
cōp̄hēdit. Io. dixit ꝙ hec diſtinctio q̄ fit hic in lr̄a ha
bet locū in eo caſu cū ſub hac foꝛma fit excōicatio ex
cōico te cū oībꝫ cōicantibꝫ tibi: vt tūc diſtinguat̃ ibi q̄/
liter ei cōicet: vt. ī. e. c. xxi. ad fi. ⁊ ſic nō obſtāt p̄miſſa
Sed hoc nō credo: īmo credo illū eſſe excōicatū eadē
ſnīa ex eo ꝙ i crimīe inuoluit̃. qꝛ incidit in factū quaſi
damnatū ⁊ ſnīa trāſit ad eū p talē pticipationē. ī. e. ſi
cōcubine. ⁊ eſt ſi. de immu. eccle. aduerſus. vbi ſuccedit
in viciū ⁊ hic accedit ad crimē. ẜ eadem lepꝛa qua ille
punit̃ ⁊ iſte etiā accedens teneri debet. arg. j. q. j. cito
turpē ſicut p participationē ſolā ī locutiōe ꝯtrahit̃ ex/
cōicatio minoꝛ: ita p cōionē in crimīe cōtrahit̃ maioꝛ
excōicatio: qꝛ tunc plus deliquit. vnde nō eſt neceſſe vt
noua ꝯ tales ſnīa ꝓcedat q̄ alieno facinoꝛi ſuā cōionē
cōmiſcent. xxiiij. q. j. c. ī. ij. ⁊. iij. a ¶ Facientē ⁊ con/
ſentientē. hec eſt ꝓbatio ꝙ eadē ſnīa inuoluat̃: ſic. ī. e.
quāte. xvij. q. iiij. oēs. ⁊. ſ̄. de offi. deleg. c. j. b ¶ Nō
retinuit. ſimilit̃ p̄toꝛ magiſtratib⁹ q̄dā cōmittit. ſ. cau
tionē ⁊ i poſſeſſionē ex p̄io decre. mittere ex cā dāni i
fecti. ff. de dā. in
fec. dies cautio/
ni. ſed miſſionē
ex ſcđo decreto
ſibi reſeruauit.
ff. de iuriſdi. om.
iudi. iubere. ⁊ eſt
hic ar. epōs poſ
ſe diſpēſare vbi
ſpāliter diſpēſa/
tio nō eſt inhibi
ta. ar. ſ̄. de ſpō.
cū apud. ⁊. xvj.
q. j. ſunt nōnulli
⁊ cōceſſum vide
tur qđ nō eſt ꝓ/
hibitū. ff. ex q̄.
cau. maio. l. nec
nō. §. ꝙ eis. B.
c ¶ Iuſta cā.
ſic. ī. eo ſacro. ⁊ ſi
ſ̄. ti. xxi. c. vl.
d ¶ Mandato
ſic. ſ̄. e. decetero
⁊. ī. eo. ꝗuis.
e ¶ Sacerdote
ſic ergo ſimplex
ſacerdos poteſt
abſoluere. xxvij.
q. vj. c. vl. ſic ⁊ li
gare. ij. q. j. ne/
mo. Bern.
Quod in ¶ Tria
ſunt dicta. ſecū/
dum ibi: nullus
aūt. tertiū ibi. il
li aūt. Abbas.
f ¶ Donec per
eccleſiā. ſi. ſ̄. e. cū deſideres. ⁊ a nobis. nec etiā p p̄la
tū ſuū debet ei cōicari vt ibi: qꝛ ꝙ alijs ꝓhibet ipē fa/
cere nō debet vt ibi notat̃. Itē pmittit̃ alicui tangere
ſacra cui nō pmittit̃ ingredi ad ipā: ⁊ ſic ꝯ illud qđ di
cit̃. v. di. ad ei⁹ vero. ⁊ ꝯ id. xcv. di. illud. vbi dicit̃ qui
b⁹ reliqua ſacramēta negant̃ q̄uo vnū gen⁹ ſacramen
ti cōcedit̃ quaſi diceret nō. Ber g ¶ Qm̄ multos. h̄
habes. xj. q. iij. quoniā multos. ⁊. ī. c. xxi. h ¶ Par/
ticipatione. quia hic nō diſtinguit̃ an in crimine an in
alijs cōicent eis: videbat̃ quibuſdā quod ſi in crimine
cōicent incidant ſolūmodo in minoꝛē excōicationē qđ
nō eſt verū vt ptȝ. ſ̄. e. c. xxi. cū talis abſoluat̃ cū iura
toria cautione vt ibi dicit̃. Bernhardus.
i ¶ Cōmoniti. iudex nō debet excōicare participan/
tes cū excōmunicatis ab ipſo niſi canonica monitione
p̄miſſa alias excōmunicatio nō tenet vt in decre. no/
ua. ī. e. ſtatuimus. ita habetis tertiū caſum in quo ex/
cōmunicatio nō tenet citra aliquē appellationē. Ber.
k ¶ Innodādi. qui em̄ p̄ſumptuoſe pticipat excōica
to excōicandus eſt maioꝛi excōicatione vt hic dicit. ⁊.
xj. q. iij. qui cōicauerit. ⁊ eſt hic notabile: qꝛ ⁊ ipē cla/
ues eccleſie cōtēnit quare puniri debet. ar. ſ̄. de pe. ca.
vl. ⁊. ſ̄. de exceſ. p̄la. ca. vl. vbi de h̄ in notula magna.

a ¶ Participibꝰ.ſ.in crimie. b ¶ Incurrũt eãdẽ.ſ. quã ⁊ principales.xj.q.iij.excellentiſſimus.⁊ hi noia/tim dicunt excõicati.ff.de códi.⁊ demõ. noiatim.⁊.ff. ſi cer.pe.certũ.ſic etiã excõicant chriſtiani ne pticipẽt iudeis etiã extra crimen.ſ.de vſur.poſt miſerabilẽ. et c.quãto. Tñ hic itellexit Jo. vbi pticipãt i crimine in quo caſu i tellexit.ſ.c.pxi. alias non eſſent excõicati:ſ; poſt admonitionẽ ex cõicarent vt hic dr. Sed quid ſi alteriꝰ parrochi anꝰ pticipat tali poſt talẽ ſniaz nũquid erit excõicatus maiori excõicatiõe ꝯdic vt.ſ.c.pxi.ſi pticipat in crimine ſic: alit non ẽ excõicatꝰ niſi mi nori vt hic pz in prin. Bernñ. Jnter alia ¶ Prio ponit dubiũ vnde fuit ortũ. ſcdo. ſolutionẽ ibi: vt igit. Abbas. c ¶ Qm̃ multos.xj.q.iij. qm̃ mltos.⁊.j.c.px. d ¶ Occaſio diſputandi.ſi.ſ. de voto. ex multa. e ¶ Preſertim. ſi iſtud pſertim ponit ꝑ tm̃ vex dicũt ꝑut ſequit de qbuſdã pſonis.ſi ꝑ maxie: nõ dicũt verum vt ſequentia dicũt:qꝛ nec viatores debẽt talibꝰ cõicare niſi neceſſitate inſtãte. f ¶ Interpretatio ad quem ptinet iuris cõſtitutio ad ipm ptinet interptatio. C.de leg.l.vl.xj. q.j.§.ex his oibus.Bernñ. g ¶ Duret ex ſui natura. B.

a ſi ſcienter cõicant ei: qui cũ participibus ſuis eſt vinculo excõicationis ſnialiter in nodatus :tũc em̃ ⁊ ipi ſniaz
b excõicationis incurrunt. Jdẽ doctoribꝰ decretoꝝ bonoꝝ. Excõicato cõicare tenẽtur qui prius erãt ei obligati ad obſequiũ familiare:alij do nõ tenent de neceſſitate licet interdũ poſſunt neceſſitate vrgente. Ca. XXXI.

Jnter alia que ſtrigoñ. archiepũs ꝑponi fecit nos recolimꝰ rñdiſſe: ꝙ nullus noiatim excõicato ſcienter cõicare tenet: niſi quedã pſone q̃ ꝑ illud gregorij pa
c pe.c.qm̃ multos. ſpãliter excuſant: verũ ex hac rñſione
d orta eſt occaſio diſputandi: alijs cõcedẽtibꝰ: ꝙ excõicato cõmunicare tenent pſone
e in pdicto.c.noiate: pſertim q̃ prius ad cõionẽ eoꝝ ex debito tenebant. alijs aſſerẽtibꝰ eos cõicare licite poſſe ſi velint:nõ tñ ad hoc ex neceſſitate teneri. ¶ Ut igit: vñ
f ius pdijt interptatio quoqꝫ pcedat. ãbiguitatẽ hmõi taliter duximꝰ abſoluẽdam.ꝙ cũ q̃dã pſone in pmiſſo capitulo denotate: illis in quos lata fuerit excõicatiõis ſnĩa añ ꝑlationẽ ipius:obſequio tenerent familiariter adherere:neqꝫ poſtmodũ ad ꝯtrũ teneant (cũ adhuc debitum
g duret) beneficio canonis id
i agẽte:a priore nõ ſunt obnoxietate ſolute:ſed ad familiare tenẽt obſequiũ: ⁊ ita per cõſequẽs ad cõmunionẽ tenent: ſine qua illud nequeunt exhibere. Jllud aũt non ad oẽs pſonas capituli credimꝰ referendũ: vt videlicet obnoxietati hmõi ſint ſubiecte:cum viatores pegrini ⁊ mercatores a cõione taliũ ꝑ
k ſonaꝝ (niſi articulus neceſſitatis immineat) debeãt abſtinere. vt in fine colligit manifeſte. ſed ad illas dũtaxat
l que talibꝰ artiori tenent obnoxietate cõſtricte: qbꝰ tñ in his ꝑ quibꝰ ſunt excõicatione notate: vt in criminibus
m cõicare nõ debẽt:ſ; ab eis penitꝰ abſtinere. Jdem. Si excõicatꝰ ꝑ manuũ iniectione ſciẽter recipit ordines: ſi eſt clericus ſecularis deponendus ẽ:ſi regularis ab executione ordinis eſt ſuſpenſus: qui ignorãs ius vel factũ ſic excõicatꝰ recipit ordines. ſi eſt clericꝰ ſecularis diſpẽſat cũ eo ſolus papa:ſi regularꝫ diſpẽſat abbas:ſi ignorãtia eſt ꝓbabilis: ⁊ factũ non eſt graue Ca. XXXII.

n Cum illoꝝ abſolutio: q̃ ꝑ violenta manuũ iniectione in clericos labẽ excõicatiõis incurrũt: qbuſdã ca
o ſibꝰ a pdeceſ.n.exceptis: ſe
p di dũtaxat ap.reſeruent: nõ nulli eccliaſticã ſniam negligẽtes: in excõicatione poſiti eccleſiaſticos ordines accipere nõ formidãt. qd aũt de his fieri debeat: aplicũ ſepiꝰ oraculũ implorat: ¶ Circa quos credimꝰ diſtinguẽduz

nebant.xv.q.vj.nos ſanctoꝝ iuratos.xj.q.iij.excõicatos quouſqꝫ. k ¶ Neceſſitatis. nunquid magne an cuiuſlibꝫ. tm̃.nã aliqua ſuſtinẽda eſt incõmoditas vt eccliaſtica iuſticia ſeruet.xix.di.i memoriã.⁊.ſ. de of. dele.dilectꝰ.ſi tm̃ magne cuiꝰ arbitriũ ſpecrabit: videt ꝙ ſupioris. ar. ſ.de vo. qd ſup his.⁊.c.ex multa. Sol.in trãſeuntibꝰ res iſta dilationẽ nõ capit quiſqꝫ ſuo re linquat iudicio de cõſuetudine. xj.q.iij.qd pdeceſſor. Jn pegrinis aũt q̃ vltra mare aliquãdiu ⁊ rome ꝑ q̃dragesimã cõmorari ſolẽt ſupioris iudiciũ requirat qꝛ nemo ſibi regulariter iudex eſſe poteſt.ff. de iudi. ſi alter. et ar.ſ.de elec.venerabilẽ.§. idẽ. l ¶ Tenent. vt ſunt domeſtici filij ſerui mercenarij ⁊ vxor. m ¶ Jn criminibꝰ.i talibꝰ nulli cõſentiendũ ẽ nec obediẽduz ẽ xj.q.iij.qui reſiſtit iulianꝰ.⁊.x/ xxij.q.v. ita ne alias ſi cõicarẽt illis in criminibꝰ eadẽ ſnĩa tenerent.ſ.e.nup.ij. ⁊.j.e.ſi cõcubine Cum illo ¶ Jn prima pte ponit q̃ſtio: in ſcda rñſio ibi: circa q̃s Et ibi ponit diſtinctio bimembris. Et primũ mẽbrũ pſequit ibi:pmos. ſcòm ibi q̃ ſi clauſtrales ⁊ ibi prio tractat de taliũ abſolutiõe vſqꝫ ibi ſi aũt.ibi q̃ſtiõez pricipalẽ ſoluit Abbas. Sicu.

h ¶ Canonis.xj.q.iij.qm̃ multos. i ¶ Agente.ꝑ declarationẽ. Jn quibuſdã em̃ caſibꝰ illiꝰ.c. eſt declaratio: vt in filijs ſeruis ancillis ⁊ vxore.in qbuſdã eſt cõſtitutio iuris vt in ruſticis ⁊ mercenarijs ⁊ ꝙ in hoc ius nouũ cõſtituat ꝑ illud.c.circa pſonas mercenariorũ ruſticoꝝ ſatis videt: qꝛ ꝑ priora iura eos vitare te

n ¶ Cũ illoꝝ. hic pz expreſſe ꝙ edictũ illiꝰ canonis ſi quis ſuadẽte. ꝓhibitoriũ eſt: qꝛ oẽs debẽt ad ſe.ap. mitti niſi quorum abſolutio inferioribus platis in certis caſibus reſeruatur. Bernhardus. o ¶ A predeceſſore noſtro.ſ.e.decetero. mulieres ea noſcit. quod de his.⁊.j.eo. Quis. Ber. p ¶ Reſer/

uẽtur.ꝑ canonẽ illum.xvij.q.iiij.ſi quis ſuadente.
a ¶ Vel ſciunt.qꝛ aliud eſt quod ſtudio delinquitur aut ignoꝛãtia.xj.q.iij.excellentiſſimꝰ. b ¶ Neſciunt pone exemplũ.vbi quis nõ crederet ſe teneri.ſ.e. nuꝑ j.rñ.⁊.c.mulieres.in fi. c ¶ Oꝛdinibus.ſimiliter et de beneficijs. ſ. de cle.exmi. po/ ſtulaſtis.⁊.c.la/ toꝛes.⁊ ſic excõi cati recipiunt oꝛ dines ⁊ excõica tus cõfert oꝛdi/ nes.ſ.de eo qui renun.epi.c.ij.
d ¶ Interdicta. xvij.q. iiij. ſi ꝗs ſuadente.ſed nũ quid poterũt di/ ſpenſare poſt im petratam abſo/ lutionem :videt̃ ꝙ non per id qꝺ ſequitur.ſʒ ſi nõ eſſet interdicta diſpenſatio poſ/ ſent.arg.ſ.e.nu per. Et eſt arg. ꝙ diſpẽſare poſ/ ſunt vbi non eſt ꝓhibitum .ff. ex qui.cau.ma. nec nõ.§. quod eis.
e ¶ Minoꝛa minoꝛa vocat ab ſolutionem:ma/ ioꝛa diſpenſatio nem.⁊ ita cui ꝓ hibetur minus ⁊ maius ꝓhibi/ tum intelligitur lxxiiij.diſt.geſta xcv.diſt.illud.et ff.de ſena.qui in dignis. ⁊ econ/ uerſo cui conce/ ditur maius et minus.ſ.de de/ ci.ex parte. iij.
f ¶ Rigoꝛem. equitas rigoꝛeʒ mitigat.vnde equitas intelligitur iuris relaxatio ⁊ eq̃ tas rigoꝛi pꝛefertur.C.de iudi.placuit. xxxiiij. di. fra/ ternitatis.⁊.ſ.de trãſ.c.vl.Bernhardus.
g ¶ Clauſtrales.hoc reſpicit quod. ſ.dixit ſecula/ res.Berñ. h ¶ Alexandro.ſ.e. monachi.
i ¶ Alibi dicatur non habes hodie illam ſed in anti qua compillatione conſuluit titu.eo.Berñ.
k ¶ Commiſiſſe.ante ingreſſum ſupple. Berñ.
l ¶ In religionis fauoꝛe . immo videtur ꝙ de iure communi.Non eſt enim illi neceſſaria certa delicti ſa tiſſactio cuius totum vite tempus obedidientie impẽ/ ditur ſui conditoꝛis.de peni.diſt.j.§. his auctoꝛitati/ bus poſt illud.ca.menſura.ſi.ſ.de vo.ſcripture.xxiiij. q.ij. admonere. Lau. m ¶ Talibus. abſolutio/ nis hoc intellige de illis qui inciderũt in canonem an/ te ingreſſum:quia de his qui incidunt poſt ingreſſum conceſſum erat per alexandrum.ſ.eo. monachi. vnde

a ꝙ tales:vel ſciũt excõicatio/ nis ſe vinculo irreticos: vel nõ recolũt factũ ꝓ ꝗ in late ſnĩe canonẽ inciderunt. vel factũ ꝗdẽ ſciẽtes iuris igna b ri: neſciũt exinde ſe teneri. ¶ Pꝛimos ſi fuerint ſecula c res clerici:a ſuſceptis oꝛdini bꝰ cenſemꝰ in ꝑpetuũ depo/ nendos:in reliquis caſibus tã archiepi ꝙ epi:abſq; mã/ dato ſe. apo.ſpãli:diſpẽſan/ di facultatẽ ſe nouerint non habere:ꝗbus etiã eſt abſolu d tio taliũ interdicta. ⁊ maio/ ra intelligant̃ illis ꝓhibita e quibꝰ vetita ſunt minoꝛa.po terũt tñ hmõi ro .pon.auri/ f bꝰ intimari: vt ab eo ẜm ri/ goꝛẽ vel equitatẽ rñſum ꝓ/ deat:ꝓut diſcretio ſua vide g rit faciendũ. ¶ Qui ſi clau/ ſtrales hmõi fuerint.licet ab h alex.papa fuerit ꝯſtitutũ: ꝙ monachi ⁊ canonici regula/ res:quocũq; modo ſe ĩ clau ſtro ꝑcuſſerint nõ ſũt ad ap. ſe.mittendi.ſed ẜm ꝓuiden/ tiam ſui abbatis diſcipline ſubdant̃:⁊ ſi abbatis diſcre tio ad eoꝛum coꝛrectionẽ nõ ſufficit ꝓuidentia eſt dioc. i epiſcopi adhibenda. ⁊ alibi dicatur.ꝙ de ſeculo fugien/ tes:qui religiõis habitũ in monaſteriũ receperunt: ⁊ in ter cetera poſtmodum confi k tent̃ ſe tale commiſiſſe deli/ ctum: ꝓpter quod ipſo actu excommunicationis ſenten/ tiam incurrerunt:ſine licen/ tia ro. pon. abbas non po/ teſt:nec debet eos abſoluere ꝗuis p̃ſumptionẽ delinquẽ/ tium debita poſſit animadũ ſione punire. Nos tamen in l religionis fauoꝛem: ⁊ vt eua gandi materia ſubtrahatur: maioꝛem eis gratiam exhibe re volentes:eoꝛum p̃latis ꝙ m etiam talibus abſolutionis beneficium impartiri vale/ ant indulgemus: niſi exceſ/ ſus ipoꝛum extiterit diffici/ lis ⁊ enoꝛmis: vtpote ſi ad n mutilationem membꝛi : vel o effuſionem ſanguinis eſt ꝓ p ceſſum.aut in epiſcopuʒ aut q abbatem violẽta manꝰ inie/ cta cum exceſſus tales ⁊ ſi/ miles:nequeant ſine ſcanda lo p̃teriri. ¶ Si vo clauſtra lis aliquis in religioſam ꝑ/ ſonam alterius clauſtri ma/ nus iniecerit violentas: per abbatem ꝓpꝛium ⁊ eius qui r paſſus eſt iniuriam abſolua tur. Quod ſi clericũ ꝑcuſſe/

quo ad alios dicit indulgemus. Bernhardus.
n ¶ Mẽbꝛi.hoc intellige ſimpliciter ꝺ omnibus mo nachis qui hoc commiſerunt ſiue ante ingreſſum ſiue poſt.j.e.canonica.nec eſt diſtinguendum inter mem/ bꝛum ⁊ membꝛum.ſ.de cle.egro.ca.ij.⁊.ſ. de coꝛ.vi/ cia . expoſuiſti . al's exceſſus dif/ ficilis vel enoꝛ/ mis relinquitur arbitrio iudicis cum exceſſus no toꝛius eſt: tunc abbas ipſum ab ſoluere non po/ teſt ꝓpter ſcan/ dalum vt hic di cit.Berñ.
o ¶ Sangui/ nis effuſionem. quid ſi modicuʒ valde leſit cum ſanguinis effuſi one:quia de fa/ cili ſanguis ef/ funditur quan/ doq; . nũꝗd idẽ erit ac ſi enoꝛmi ter lederet ſatis crederet cõmit/ tẽdum arbitrio iudic̃: puta epi ⁊ abbatis licet littera iſta ſim/ pliciter loquat̃ verbum eñ effu ſionis abundan tiam ſignificat. xvj.q.j. reuerti/ mini.⁊.xlj.di. ſe pe.ar.ſed ibi no mẽ effuſionis ſi/ gnificat viciũ.
p ¶ In epm.ex ꝑſona auget̃ cri mẽ de pe.di.j.§. aut facta ĩſtitu. de iniurijs .§. atrox.⁊.ff. de re mili.oẽ delictũ. .§.qui manꝰ .et ff.de iniur.itẽ apud.§.qꝺ ait p̃toꝛ. ſicut ex atrocitate factũ.xvij.q.iiij.qui ſubdiaconũ.⁊ ex ꝑſona eiꝰ qui fe/ cit creſcit iniuria.ff.e.ſed ſi.§.quedã.⁊.xl. diſt. homo chꝛiſtianus. q ¶ Abbatem ꝓpꝛium.multa eñ ꝑmit tunt̃ nobis in hominẽ noſtre religionis ꝗ nõ ꝑmittun tur in alijs.xvj.q.j.c.j.⁊.ij.q.vij.ſi hereticꝰ. Quid ſi abbatẽ nõ habet:ſʒ pꝛioꝛẽ aut p̃latũ alio noĩe deſigna tũ. Rñdeo bñficiũ illud ad oẽs mõachos ⁊ regulares canonicos extẽdit̃:vt.ſ.e.monachi.⁊ ad hoſpitalari/ os hieroſolymitanos ꝗ ꝑ ſuũ pꝛioꝛẽ abſolui pñt.j.e.ca nonica. Idem crederem ꝺ templarijs dummodo con/ ſimilem pꝛioꝛem habeant :vt habent hoſpitalarij ad omnes clauſtrales hoc beneficium extẽdit̃ : cum eadẽ cauſa ſubſit in omnibus. Bernhardus.
r ¶ Paſſus eſt.quia ille videtur iniuriam paſſus. arg.inſti.de iniurijs.§.ij.ſicut iniuria facta filio pa/ trem cõtingit ⁊ agere poteſt:tamẽ ſi pater remittit in

rit ſecularē: non niſi ꝑ ap. ſe. (vt ſcādalū euitet) abſolu/
a tionis grām poterit ꝓmore/
ri. ¶ Si aūt hos ad ordines ꝓmoueri ꝯtingat iuxta pre/
b miſſā diſtinctiōez: q̄ ſciēter ī ꝯtēptū eccl'iaſtice diſciplīe ſe fecerint ordinari: ab executi one ſuſcepti ordinis ⁊ officij decernimꝰ manere ſuſpēſos. circa reliq̄s vo: facti memo/
c riā: vel iuriſperitiā nō habē tes: monaſterioꝝ vtilitate pēſata: poſt iniūctaz regula/ rem pniaz ⁊ pactā: abbates
d ipoꝝ poterūt diſpēſare: niſi graue fuerit et notabile fa/ ctū: aut is q̄ fecit adultꝰ fue/
e rit ⁊ diſcretꝰ. vt violēter cō/ tra obliuionē vel ignorātiā
f p̄ſumatur. Precipimꝰ autez abbatibus: vt formā iſtā di/ ligenter obſeruent: ne ꝑuile/ gium mereaſ amittere: q̄ ſi/ bi ꝑmiſſa abutiſ poteſtate.

Idem piſtorienſi epō.
Monialis ꝑcutiēs monialē ſeu cōuerſam vel clericū ſecu larem incidit in excōmunica tionem ⁊ ab epō loci abſolui poteſt. Caplm. XXXIII.

De monialibꝰ tua a no/ bis fraternitas requi/ ſiuit: per quem eis ſit benefi cium abſolutionis impēdē/ dum: ſi vel in ſe inuicem vel cōuerſos vel cōuerſas ſuas: aut clericos etiaz manus in/ iecerint temere violentas? ¶ Super hoc igiſ. T. cōſul.
g T. R. vt per epm in cuiꝰ dio/ ceſ. mōaſteria fuerint: abſol/ uātur. Idem vniuerſis cru ce ſignatis. Contractꝰ etiam qui ſine cōmunione explica/ ri non pōt: non diſſoluiſ ſeu impediſ ꝑ excōicationē ſup/ uenientē in eum qui tenetur aliquid p̄ſtare nō excōmuni/ cato. Caplm. XXXIIII.

Si vere: et. ī. Qd ſi ve/ neti nec forte ſatiſface/ re voluerint: nec abſolui: vo bis permittimus: vt cum ip/ ſis in terram ſarracenorum vel prouinciam (iuxta quod inter vos conuenit et ipſos: vel honeſte conuenerit) na/ uigio tranſeatis quāto mi/ nus poteritis: cum dolore ta men et amaritudine cordis:
h et ſub ſpe venie communicā/ tes eiſdem. Cum enim iam a vobis maiorem nauli rece/ perint quātitatem: nec ad eā poſſint reſtituendam induci aut etiam coartari: ſi aliter fieret videremini vos dam/ nū ex penitētia: ipi vo p̄mi/
i um ex cōtumacia reportare:

iuriam: filiꝰ agere nō pōt: niſi pater vilis ꝑſona fuerit ⁊ filius honeſta. ff. de iniur. ſed ſi. §. filiofa. ſic ⁊ ſi ab/ bas remittit iniuriā factā monacho monachus agere nō poſſet aliquo caſu. Videſ tñ ꝙ ſm forū rei hoc de bet fieri. iij. q. vj. c. j. ⁊. vj. q. iij. placuit. ſed non eſt ita in caſu iſto. ⁊ ſuf ficit ꝙ ita hic ca ueſ. vj. q. iij. ſcri/ ptum eſt. et. ff. q̄ ⁊ a qui. l. ꝓſpe/ xit. a ¶ Pro/ mereri. ſꝫ nonne daſ hic euagādi materia: q̄re i h̄ caſu nō abſoluit euz abbas: ſicut abſoluit illū qui añ monachatuz deliquit. Sꝫ rō ē qꝛ ante ingreſ/ ſum erāt eiuſdē ꝯditionis ⁊ ꝑ in greſſū facile tol/ liſ obligatio. xix q. iij. nō liceat. ⁊ ⁊. q. ij. due ſunt. Jo. Sꝫ rō vera reddiſ in lr̄a. ſ. ꝓpter ſcādaluz. ſcādalū em̄ ē ꝙ monachꝰ inijci/ at manū i maio/ rem: qꝛ vix bonꝰ monachus facit bonū clericum. xvj. q. j. c. legi. b ¶ In ꝯtēptū qꝺ ſemꝑ p̄ſumiſ nec admitti de/ bet ꝓbatio i con trarium ſic. liiij. di. fraternitatez ſ. ꝺ iudei. c. vl. ⁊ cū iſtis non di ſpēſabit abbas. c ¶ Juriſperi/ tiā. Nō ꝙ mitiꝰ agiſ cū ignorā/ te ius poſitiuuz ſecꝰ i iure natura li vbi nec ruſtici tati etiā ꝑcitur. C. de in ius vo. l. ij. ſicut nec ꝑciſ mulieri ꝯ matrimo/ niū ſuum: ē em̄ de iure naturali: vt. ſ. de diuor. gaude/ mus. Vin. d ¶ Diſpēſare. pōt g̃ abbas diſpēſare cū monacho circa ordines vt hic. ⁊. ſ. de eo q̄ furti. ordi. rece. c. ij. e ¶ Et diſcretꝰ. ⁊ ita nō ſufficit ꝙ ſit adul tus niſi ſit diſcretꝰ: qꝛ ꝯtra diſcretū de facili p̄ſumitur C. q̄. ⁊ aduer. quos. l. j. ff. de ꝓba. cū de indebito. Et i/ diſcretꝰ iniuriā facere nō pōt: pati vo pōt. xv. q. j. illꝺ. ff. de iniurijs. l. illud. ⁊. ff. ad. l. cor. de ſic. ſi infans: ſed de talibꝰ nō intelligiſ h̄. qꝛ tales nō indigent diſpenſa tione. f ¶ Preſumaſ. ar. ꝙ nō ſemꝑ credēdū eſt cō fitenti peccatū in pnia. ar. ꝯ. ſ. de homi. ſignificaſti. ij. qꝛ nō eſt veriſiſe ꝙ aliquis ſit imemor ſue ſalutis. j. q.

De monialibus. ¶ Monia/ les excōicatas ꝑ iniectiōe manuū abſoluit eps, (vl. ſancimꝰ.

h. d. Vel aliſ ⁊ ſic vt i rubro. Primō poniſ ꝯſultatio. Scdo rñſio. ibi: Super q̄. Ab. g ¶ Per epm. impe dit em̄ ſexꝰ muliebris ne abbatiſſa poſſit abſoluere mo niales: ſicut h̄ ptꝫ. nec ꝯfeſſionē eaꝝ audire: nec eas be nedicere vel euāgeliū legere: qꝛ ſexui feminino claues eccl'ie cōmiſſe ñ fuerūt. ſ. ti. ꝑx. noua. ⁊ ar. ſ. de maio. ⁊ obe. dile cta. vbi ꝺ h̄. ſed eps illas abſol/ uit aucte pape ſibi ꝑ hāc decre. indulta tāq̄ꝫ de/ legatꝰ ad h̄. ⁊ ſic abſoluat oēs tā exemptas q̄ꝫ nō exemptas. ⁊ eſt ſi. ſ. de here. ad abolēdaz. i fi. ſ. de offi. ordi. irre fragabili. §. cete rum. et eo iure q̄ abſoluit alias mulieres. ſ. eo. mulieres. Sꝫ q̄d ſi mōaſteria eēnt i diuerſis epati/ bus ⁊ vna mo/ nacha percutiat mōachū vl' mo/ nachā vel ꝯuer/ ſū vel clericū al/ teriꝰ epatꝰ ꝯue/ niat vterq̄ꝫ eps vel alter deleget alteri vicem ſu/ am. ſ. c. ꝑx. B.

Si vere. ¶ Si locā/ ti operam ꝑſo/ nalem ſoluiſti p̄ cium vel eiꝰ par tem ⁊ poſtea fu/ it excōmunicatꝰ vel etiam prius ſed ignorabas ſi ad ſatiſfaciēduz non poteſt indu ci in opera ſic lo cata ſibi poteris ꝯmunicare. h. d. Vel breuius. ⁊ ſic vt in rubro. Et primo ponit permiſ ſionem quam ſecūdo probat tribus rationibꝰ. Prima ibi: Cum enim. Secūda ibi: Eſt autē. Tertia ibi: Pre terea. Abbas. h ¶ Sub ſpe venie. ar. contra. quia ſub ſpe venie nemo peccare debet. ſ. de cleri. excō. mi/ ni. illud. ⁊ ꝺ conſe. di. iiij. quāto quis. ſed tamē hic nō credo eos ex hoc peccare cū papa hoc permittat ⁊ ne ipi ex ſuo dolo cōmodum habeant: ſed hoc ideo dicit: quia bonarum mentium eſt ibi ſuas culpas timere vbi etiam culpa non eſt. ſ. de obſer. ieiu. conſilium. §. ij. v. di. ad eius ar. bo. ad hoc. ſ. de purga. ca. c. ij. Bern. i ¶ Reportare. qꝺ eſſe nō debet. xvj. q. j. legi. ⁊. ſ. de reſcrip. ex tenore. nec ipi debēt ridere ꝺ fletibꝰ alioꝝ. ſ de ꝑuile. periſtis. qꝛ nemo de improbitate ſua ꝯſequiſ actionem. ff. ꝺ fur. itaq̄ꝫ fullo. §. j. ver. ſꝫ nemo. nec ſtul/

cū ad hͦ debitū exoluendum ipſi vobꝭ maneant obligati: ⁊ a ab excõicatꝭ exigi poſſit ⁊ recipi qđ debeť. ¶ Eſt aūt cautum in iure. ꝙ ſi q̄ſq̄ ꝑ terrā hereticoꝝ aut q̄rūlibet excõi b catorum trāſierit: neceſſaria emere ac recipere poterit ab eiſdē. ¶ Preterea ſi paterfamilias domus: excõicatiõis ſnīa fuerit īnodatꝰ: a ꝑticipatione illiꝰ familia excuſatur. Licet ḡ dux venetorum dñs nauium: tāq̄ paterfamilias domꝰ in excõicatiõe ꝑſiſtat: vos tñ tanq̄ ipiꝰ familiam: dū in nauibꝰ eiꝰ fueritꝭ: ipiꝰ excõicatio non ꝯtinget: ⁊ excuſabiles eritis apud deū: ſi c in excõicatoꝝ nauibꝰ exiſtentes: cū dolore cordis ſb ſpe pnīe cõicaueritis ipis: in q̄ d bus eoꝝ cõmunionē ſi poteritis euitare. ¶ Idem londoñ. epo.

Pōt prelatus ⁊ debet clericū ſubiectū incorrigibilem incarcerare: ⁊ laici citra metū excõicationis de prelatorum licentia capere poſſūt clericos ⁊ ad iudicium ducere. Capitulum. XXXV.

Ut fame tue: ⁊ .ſ. Sane conſuluiſti nos: vtrū clerici grauiter excedentes: q̄ tute non pñt monaſterijs ad agendū penitētiā deputari: q̄m cū non peniteāt de cõmiſſis: opportunitate fugiē e di captata: carcerē fugerent clauſtri: ⁊ prioribꝰ ſe ſceleribus ſceleſtiꝰ īmiſcēt: a te vel alijs plātis ſuis arte poſſint f cuſtodie mācipari. ⁊ .ſ. ¶ R. g ꝙ cū plati exceſſus corrigere debeāt ſubditoꝝ: ⁊ publice vtilitatis īterſit: ne crimi h na remaneant impunita. ⁊ ꝑ impunitatis audaciā: fiāt q̄ nequā fuerāt neq̄ores: nō ſolū poſſunt: ſʒ debēt etiā clericos poſtq̄ fuerint de crimīe canonice ꝯdēnati: ſb arta cu i ſtudia detinere: q̄ cū ſint incorrigibiles: nec mõaſterijs valeāt cuſtodiri: ad ſilia vel peiora facile laberēť. ¶ Laici ꝟo citra excõicatiõis ſententiā capere clericos: et ad k iudiciū trahere pñt: ſi opor l teat etiā violēter: dum tñ id m de mādato faciāt plātoꝝ q̄ꝝ illi ſunt iuriſditioni ſubiecti ⁊ q̄ꝝ ē corrigere crimīoſos: n cū hoc non ipi ſed illi q̄ꝝ auctoritate id faciūt: facere vi o deanť: dum tamē nō ampliꝰ eoꝝ violētia ſe extēdat: quā defenſio vel rebellio exigit clericoꝝ. ¶ Idē bracar. epo.

Excõicatus ē qui in clericū etiā violētē manus iniecerit violētas: etiā ſi hoc faciat in ſatiſfactionē ꝓcedētis iniurie. Caplm XXXVI.

Contingit interdum: ꝙ clerici ſi quē offendāt. ⁊ ſatiſfacere velint offenſo: ſcḋm morem patrie quē inter ſe laici obſuāt: corpa ſua ſpõte ſupponunt. xxx. ſeu pluribꝰ aut paucioribꝰ ꝑcuſſionibus fuſtium: ⁊ .ſ. ¶ Nos autē. f. t. ſup hoc. r. ꝙ hmõi manꝰ inie p ctio: ⁊ ſi nō violēta: tñ iniuri

ti debet eſſe melioris cõditionis q̄ periti. ff. qđ vi aut clā. ſeruꝰ. ⁊ qꝛ delinquūt nō debet eē eoꝝ ꝯditio melior. ff. de dona. inť vi. ⁊ vxo. l. iij. §. ſ. a ¶ Exigi. ṡ. de exce. cum inť. ⁊ ṡ. de here. excõicamꝰ. §. credentes ꝯuenire tñ alios aut recõuenire nō pñt: ſʒ excipe bene vt in xxi. cõcor. appellare ⁊ ꝓſequi appellationē. ṡ. ḋ excep. c. vlti. b ¶ Neceſſaria emere. hic habes duos caſus in q̄bꝰ excõicatꝭ licite ꝑticipať: alij notāť ṡ. e. cum deſideres. c ¶ In excõicatorū. ar. eſt hͦ qđ ſi ſocius meus incidit in excõicationē nō ſtatim teneor ipſū deſerere. nec ipē teneť ſtatim diuidere ſocietatem: hͦ itellige ſi ſine magno dāno hoc fieri non poſſit. arg. xj. q. iij. anteceſſor. ⁊ xxiij. q. iiij. c. ſ. xlj. di. quiſquis. xij. diſt. illa. et. viij. di. q̄ ꝯtra mores ar. ꝯtra. ṡ. ḋ maio. ⁊ obe. illud. ⁊ xxiij. q. ſ. omnes qui. d ¶ Non poteritꝭ. ſupple cõmode quia illud dicimur poſſe qđ ſine incommodo poſſumus ff. de ꝟbo. ſigni. nepos. in fi. ff. ḋ cõdi. inſti. filius q̄. in fi. xxij. q. ij. faciat hō. B. Ut fame ¶ Ponit duo dicta q̄ patent. Scḋʒ ibi. laici. Abbas. e ¶ Carcerē. i. ipſū clauſtrum qđ eis ē carcer. f ¶ Mācipari ſine pena excõicationis. g ¶ Corrigere. ṡ. de offi. or. c. ſ. ⁊ ṡ. de accu. q̄liter ⁊ q̄ñ. ij. ne ſanguis eoꝝ de ſuis manibꝰ requirať. ṡ. de offi. ordi. irrefragabili. vbi de hͦ. ⁊ ṡ. de ſta. mo. ea que. ⁊ c. cum ad monaſteriū. ad fi. h ¶ Impunita. ad publicā vtilitatem reſpicit vt crimia puniāť. vt. ff. ad. l. acqꝭ. ita vulneratus. i rñſo in fi. ⁊ ff. de ſolu. ſtichū. §. j. ff. de iu. ſi longius. §. j. ⁊ ff. de fideiuſ. ſi a reo. §. id qđ. ⁊ C. de pen. ſi opis. ne ad maleficia q̄ſq̄ ꝯſiliāt. vt. l. ſi opis. et. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. ff. de pe. l. capitaliū. §. famoſos. i ¶ Incorrigibiles. hi deponi pñt ⁊ tradi curie ſeculari. ṡ. de iudi. cū nō ab hoīe. xvij. diſ. nec licuit. ſʒ non ad ſanguinis effuſionē. et ſic intelligiť. ṡ. de iudi. at ſi clerici. k ¶ Trahere pñt. ſic. C. ḋ his qui ad eccl. ꝯfu. l. iij. vbi ſeruus. abſq̄ ſacrilegio ab eccleſia extrahiť. l ¶ Violenter. ar. cõtra ṡ. eo. vniuerſitatis hoc intelligēdum eſt. ḋ incorrigibili. illud de eo qui corrigiť. ⁊ verberať a laico de mandato abbatis qđ non licet vt ibi diciť ⁊ ita non ſe tangunt. m ¶ De mandato. ⁊ nõne ſufficit generale mandatum: qđ ꝯtineť. xxiij. q. v. c. princeps regum. Sol. ſpeciale mandatū hic expectandū eſt q̄diu eīn nō eſt notū ipos eē incorrigibiles ⁊ traditoſ curie ſeculari: nō licet ſine mādato platorum: quia adhuc ſb regula clericali tenentur etiam depoſiti. lxxxj. di. dictum vel niſi ſe īmiſceant enormitatibus. ṡ. eo. cū nō ab homine. ⁊ c. ꝑpendimus. n ¶ Quorū auctoritate q̄ eīn ꝑ aliū facit ꝑ ſeipſum facere itelligiť. ṡ. eo. mulieres. ⁊. ff. de admini. tu. ita tñ. §. geſſiſſe. B. o ¶ Non ampliꝰ. qꝛ cū moderamine inculpate tutele: alˀs ſi excederēt modū teneret. ar. ṡ. ḋ reſtit. ſpo. olim. i fine. vbi ḋ hͦ. ſi. ff. ad. l. acq̄. ſi ex plagꝭ. § tabernariꝰ. ⁊ ita ptʒ ꝙ clericꝰ depoſitꝰ adhuc gaudet ꝓuilegio clericali. Contingit. ¶ Caſus eſt nōt. Cõis diuiſio. Scḋa ibi: Nos aūt. Ab. p ¶ Iniurioſa. q̄ñq̄ fit iniuria ſiue violētia et tunc incidit in canonem. ṡ. eo. nuper. ⁊ rñſo. ⁊ c. vniuerſitatis. ſʒ qua

re hic dr̄ iniurioſa cū volēti nō fiat iniuria. xxiij. q. v.
noluit. ⁊. ff. de iniur. l. j. §. vſq; adeo. C. de trā. cū dona
tione. ff. de reg. iur. l. nemo videt̄. Sȝ dic ꝙ iniuria il/
la dicit̄ fieri eccl'ie: q2 ea que i nos delinquūt poſſum⁹
remittere: ſed nō q̄ȝtū ad eccl'iam. xxiij. q. iiij. ſi is qui
⁊. ſ. e. cū deſide/
res. ⁊ ſic fili⁹ po
teſt remittere in
iuriā q̄ȝtū ad ſe.
ſed non q̄ȝtū ad
patrē. ff. de iiur.
l. j. §. vſq; adeo.
⁊ q̄ȝtū tāgit cō/
modū noſtrū. ⁊
non q̄ȝtū tangit
cōmodū alioꝝ.
ff. de pactis iu/
riſgen. §. ſi paci/
ſcar. lxiij. di. ſalo
nitane. Sed nū
quid pōt epſ ſo
lus remittere in
iuriā factā eccl'ie
ſine capitulo? vi
det̄ ꝙ ſic. quia
actio iniuriarū
non eſt in bonis
noſtris añ lit. cō
te. ff. de iniur. in
iuriarū. Ḡ ſolus
epūs pōt eā re/
mittere. ar. ſ. ḋ
his q̄ fi. a p̄latis
ſine ꝯſen. ca. cū
aplica. cū ei epſ
ſit pater. xcv. di.
eſto ſubiect⁹. et
pater poſſit re/
mittere iniuriā
factā filio. ff. ḋ i
iur. l. ſȝ ſi vnius
§. filiuſfa. Ḡ ſol⁹
h̄ facere pōt: ſȝ ñ
videt̄ cū epūs ſit ꝓcuratoꝛ: ⁊ nō dn̄s. xij. q. j. c. vl. ⁊. ſ.
de dona. fraternitatē. q2 cōditionē eccl'ie facere deteri/
orē nō pōt: vt ibi dicit̄: ſȝ quare excuſat̄ q̄ ioco ꝑcutit
clericū licet inuitū. ſ. e. ca. j. ⁊ nō iſte q̄ ꝑcutit volentē.
rō eſt. q2 ille temerarias man⁹ inijcit. ſ. e. vniuerſitat̄
arg. ſed ille nō: ⁊ cā vlciſcēdi iniuriā ſuā h̄ videt̄ face/
Itē q2 hui⁹ manus ſeuit. lȝ nō iniuriādo. arg. xiiij. q.
vj. ſi res. ſed nō illi⁹ q̄ ioco. Johan. a ¶ Ordinati in
quouis ordine. xxj. di. cleros dūmō nō cōtrahat ſcḋas
nuptias. lxxxiiij. di. quiſq̄s. etiā ſi ſit cleric⁹ cōiugatus
arg. ſ. ḋ vit. ⁊ ho. cleri. clericus ⁊ h̄ intellige ſi vult de
ferre coronā ⁊ gaudere priuilegio clericali: alias ſi nō
vult habere priuilegiū clericale: pōt deponere. ſ. ḋ cle
ri. ꝯiug. Jo. vbi de h̄. Itē ⁊ cleric⁹ depoſit⁹ habet hoc
priuilegiū q̄ȝdiu vult viuere ſub regula clericali. lxxxj.
di. dictū. ⁊. ſ. c. xxi. ff. de decu. l. pe. Itē niſi in miſceret
ſe enormitatib⁹. ſ. e. cū nō ab hoīe. ⁊. c. ꝑpendim⁹. vel
vſq; ad trinā admonitionē ꝯtēpto habitu clericali. ſ.
e. in audientia. ⁊. j. e. ꝯtingit. Itē quid de excōicato de
poſito ſi verberet̄ an incidat in canonē videt̄ ꝙ nō q2
nihil ad nos de his q̄ foris ſunt. ij. q. j. multi: q2 iam ē
membrū diaboli ⁊ extra eccl'iam eiect⁹. xj. q. iij. omnis
chriſtianus. ⁊. c. ſe. ⁊ q2 nō poſſet aliū excōicare. xxiiij.
q. j. audiuim⁹ eadē ratione nō erit excōicatus qui cleri

oſa videt̄. cū ille canon nō
a tā in fauorē clerici ordinati.
b q̄ȝ in fauorē ordinis clerica/
lis fuerit ꝓmulgat⁹: ideo et
volum⁹ ⁊ mādam⁹: vt id de
c cetero ꝓhibeas attentari. ſi
q̄s aūt cleric⁹ poſt ꝓhibitio
nē hmōi ſpōte ſe ſubiecerit:
excōicet̄. ꝓuiſo vt cleric⁹ in/
iuriā paſſo ſine iniuria cleri/
cali ſatiſfaciat ꝯpetēter qua/
ten⁹ inter eos pax valeat rō
nabiliter reformari. I dem
lugdun̄. archiepō. Seru⁹ ex
cōicat⁹ ꝓ iniectione manuū
in clericū tenet̄ ꝓ abſolutio
ne ire ad ſe. apo. ſȝ ſi ex hoc
dn̄s qui nō fuit in culpa gra
ue dānū patiat̄ vel ſeru⁹ hoc
fecit in ei⁹ fraudē abſolui po
teſt ab epō ſi leſio non fuit
enormis Ca. XXXVII

R Elatū eſt nobis: ꝙ cū
aliqui ſerui ꝓpter in/
iectionē manuū i clericū: vi/
olentā: i canonē incidūt ſnīe
ꝓmulgate. allegantib⁹ dn̄is
eorūdē: ꝙ carere mancipijs
ſuis nolūt venire ad ſe. ap.
abſoluēdi nō curāt: ꝑ occaſi
onē hmōi eludētes eccl'iaſti/
cā diſciplinā. ¶ Quocirca
mādam⁹ quaten⁹ eos veni/
re cōpellas ad ſe. ap. abſoluē
d dos. cū plus ſit deo quā ho
mini deferēdū. niſi fecerint
hoc in fraudē vt ſubtrahāt
ſe obſequio dn̄oꝝ aut ipi dn̄i
e ꝓpter h̄ ſine culpa ſua gra/
f ue damnū icurrāt. tūc i vtro
libet caſu poteris eos ex in/
dulgentia nr̄e ꝓuiſionis ab
ſoluere: cū nimis ſint ab ap.
g ſe. remoti. ſed in recōpenſati
onē laboris quē in itinere ſu
ſtinerent: alia eis ſatiſfactio
iniūgat̄ dūmō nō ſit tā gra/
h uis ⁊ enormis exceſſus: vt
ꝓpter vitādū ſcādalū: ⁊ tol
lendū exēplū hmōi ſerui ad
ſeruū ſeruoꝝ dei venire de/
beāt abſoluēdi. I dē ſtrigo/
nē. archiepō. Excōmunicat⁹
ꝓpter participationē cū ex
cōmunicaco licet euȝ poſtea
impugnet̄: ⁊ ex hoc ſolo ꝓ

cū excōmunicatū etiā depoſitū verberat: qḋ quidā cō
cedūt. Vin. diſtinxit an excōicatio p̄cedat depoſitio/
nē ⁊ tūc adhuc retinet priuilegiū clericale. ſi vero cōſe
quatur ⁊ incorrigibilis fuerit eo tradito curie ſeculari
amittit priuilegiū. ſ. de iudi. cū nō ab homine. q̄ autē
aliū clericū excō
municatū verbe
rat. videt̄ ſm h̄
excōicat⁹ multo
forti⁹ q̄ȝ qui ver
berat excōicatū
clericū ante de/
poſitionē ſm qḋ
diſtinguit Vin.
b ¶ Fauorē or
dinis: cui renūci
are nō pōt. ſ. de
fo. cōpe. ſi diligē
ti. ⁊. ca. ſignifica
ſti. c ¶ Pro/
hibeas attētari
nō videt̄ rn̄deri
ad queſtionē q̄
fuit an hmōi per
cuſſores incidāt
in canonē: ſȝ dic
ꝙ bene ſunt ex/
cōicati q2 iurio/
ſas ⁊ temarari/
as man⁹ inijci/
unt ⁊ ſatis innu
it dn̄ dicit tā in
fauorē clerici q̄ȝ
ordinis ⁊c̄. ex eo
ꝙ dicit ꝓuiſo vt
cleric⁹ ſine iniu/
ria clericali ⁊c̄.
clericus q̄ ad h̄
cōſentit excōice
tur. vt. j. ſequit̄.
Bernhardus.
R Elatum.
¶ Cōis di
uiſio. Scḋa ibi: quocirca. Abbas Siculus.
d ¶ Domini. xj. q. iij. quiſquis metu. ⁊. ca. iulian⁹
⁊. ſ. de voto ex multa. ver. in tāta ⁊c̄. ⁊. xxij. q. v. c. ij.
⁊. iij. aggrauat̄ em̄ culpa ex perſona iniuriati. ſ. eo. cū
illorū. vbi ḋ hoc. Bernhardus. e ¶ Sine culpa: tūc
em̄ poſſunt abſolui. ꝑ epm̄: vt h̄ dicit. ⁊. ſ. e. mulieres.
⁊. j. e. quāuis q̄ intelligi debēt. ſm hāc diſtinctionē vn̄
ſine culpa priuari nō debēt. ſ. de eo qui cogno. ꝯſan.
vxo. ſue diſcretionē. ⁊. ca. vlti. ſ. vt lite nō cōteſta. qm̄
frequenter. §. ij. ⁊. ſ. de cōſti. cognoſcētes. alias ſi eēnt
domini in culpa tā ipi quā ſerui ſunt excōicati: puta ſi
mādaſſent: q2 qui ꝑ aliū facit ꝑ ſeipm̄ facere videt̄. ſ.
eo. mulieres. ⁊. c. vt fame. Bernhardus
f ¶ In vtrolibet caſu. ſcilicet cum ſerui hoc faciunt
fraudulenter vel cum dominus nullam culpam com/
miſit. ergo videtur idem dicendum in viro ſi in frau/
dem vxoris ſue faciat: ⁊ in liberto qui operas preſtare
tenetur. arg. xxix. q. ij. perlatum. Sed hoc non credo
cum non inueniam quia hoc edictum. vt omnes ad cu
riam mittantur qui expreſſe nō excipiuntur prohibito
rium eſt. arg. ſ. eo. cum illorum in prin. Bern̄.
g ¶ Recompenſationem: ſic. ſ. ca. de vo. quod ſuꝑ
his. et. ca. magne ad finem. Bernhardus.
h ¶ Enormis. ſ. e. cum illorū vbi de hoc. Bern̄.

Sacris.voluntarius.ſecus ſi abſolute fuerit attractus.ſ.de his que vi metuſue cā.ſacris.⁊.l.diſt.p̄ſbyteros.⁊.ſ.de bap.maiores ad fi.v.ille vero qui nū q̄s. b Porrigende.xxiiij.q.ij.c.ij.⁊.iij. c Conſtitutionis.ſ.e.a nobis cum fuerit abſolutus tunc orabit eccl'ia p eo ⁊ recipiet oblationes p eo ſicut p alijs defunctis.

ad hoc qm̄.ſ3 vt eām trāſferant ad ſuperiorē bn̄ tenet appellatio.iij.q.ix.reuera. h Cuiuſdā epiſtole quā habuiſti olim in antiqua cōpilatione.ſ. de offi. ordi. queſitū.cui⁹ ſnia ⁊ etiā verba p maiori pte ponunt̄ h̄. ⁊ incipiūt hic qd̄ ſi ante. i Audiēdi ſunt ſi agāt

Sicut. Excōicato qui dicit ſe abſolutū nō credit̄ niſi probet.h.d. Vel ſic vt in rubro. In prima ponit̄ deciſa cōſultatio. In ſecūda rn̄ſio ibi.fraternitati. Ab. d Litteras nr̄as ſ3 videt̄ q̄ eis credendū ſit q2 de nemine p̄ſumendu3 eſt q̄ ſit immemor ſue ſalutis.j.q.vlti. ſancim⁹.⁊ ar.ſ. de cōſe. diſ.iiij. cū itaq3.⁊.ca. ſi nulla extant.ſed nō ē vex.ſ.ō of. or.ex pte.⁊.viij. q.v.c.vno. ⁊.C. ō mā.pri.l.vna. e Alio mō: nō tn̄ vno teſte q2 fieret actori p̄ piudiciū. nec etiam ſufficiūt talia indicia q̄ ſufficiūt.ſ. de cle. pegri.c. inter. ⁊ c.tue nec ſufficit hic honeſtitas pſone vt ei credi debeat.ar.l. di. ſiqs p̄poſtera. ⁊ di.ix. ego ſolis. ar.contra.xcvij. diſ. nobiliſſim⁹. ſed illud cū nulli ſit piudiciū. Jo. Per tuas. Diuidit̄ nā in prima pte ponit̄ falſa opinio. In ſcd̄a allegatio p archiepiſcopo. In tercia allegat̄ cōtra ip̄m. In quarta ſoluit diſtinguēdo.ſecūda ibi.verū.tertia ibi i ſardiceñ.quarta ibi.nos ſgitur. Abbas. f Aliqb̄ː ⁊ male q2 ſi nō appellat̄ ad metropolitanū tn̄ pōt excōicatū abſoluere ſi ep̄us ip̄m abſoluere nolit.ſ.de offi.ordi.ad reprimendā. Berñ. g Appellandi: vt p hoc ab excōicationis ſnia releuet̄.vt.ſ.de ap.paſtoralis.nec interdictū.vt.ſ. eo.ti.

abſoluto nō eſt habēdus.

Ca. XXXVIII.

Sacris eſt canonib⁹ inſtitutū.⁊.ſ. Licet is qui voluntari⁹ excōicatis illis cōicauerat: q̄ cū oībus fautoribus ⁊ pticipib⁹ ſuis excōicationis ſnia ſunt aſtricti: ad cor rediēs: de mādato eccl'ie excōicatos quos pri⁹ fouerat expugnauerit: nō tn̄ priuſq̄ abſolutionis grām pceperit: habendus eſt abſolut⁹: nec ſi ſuccumbat in hmōi bello ſunt abſolutiones vel oblationes recipiēde p eo: b vel orationes dn̄o porrigende: niſi cū de ip̄ius viuentis penitētia p euidentia ſigna c cōſtiterit: ⁊ iuxta cuiuſdā cōſtitutionis noſtre tenorē: defuncto etiā abſolutiōis bn̄ficiū impēdat̄. Idē aſſuntiñ. ep̄o. Semel excōicat⁹ d3 vitari ſemp vt excōicat⁹: niſi legitime pbet ſe fuiſſe abſolutū.

Ca. XXXIX

Sicut nobis: et.ſ. F. T. R. q̄ niſi excōicati d ad te ſup abſolutiōe ſua lr̄as nr̄as vel illi⁹ cui vices nr̄as in hac pte cōmiſim⁹ reportae uerint.aut alio mō legitime de illoꝝ abſolutione tibi cōſtiterit: tu ip̄os p excōicatis vt pri⁹: habeas ⁊ facias euitari. Idē ſenoñ.archiep̄o. Si excōicat⁹ ab ep̄o ad metropolitanū appellat ab eo abſolui poteſt: metropolitan⁹ tn̄ volēs ſuo ſuffraganeo deferre pōt illū ſibi remittere abſoluēdū: ⁊ tenet̄ etiā remittere quādo pp̄ter manifeſtū exceſſum fuit excōmunicatus.⁊ ante abſolutionē nō audit̄ volēs pbare ſe iniuſte excōicatū: ſecus ſi pbare vult ſentētiā eſſe nullam.

Ca. XL.

Per tuas lr̄as f et.ſ. Uidet̄ aliquibus q̄ cū ad metropolitanū per appellationē queſtio nō defert̄ excōicat⁹ aūt vocē non g habeat appellandi: vt poteſt ab eccl'ia ſegat⁹ ſiue appellauerit ſiue nō: metropolitan⁹ ei nō debet abſolutiōis bn̄ficiū exhibere. Alex ex verbis cuiuſda3 epiſtole: quā h ſcolaſtici ab alex.papa emanaſſe pponūt: habet̄. q̄ ſi añ appellationē i aliquē excōicatiōis ſnia fuit pmulgata: metropolitan⁹ añ lit̄ īgreſſū ab eo iuramento recepto ſm eccl'ie ꝯſuetudinē d3 ip̄m abſoluere: niſi voluerit epiſcopo dio.deferre: ip̄mq3 ad eū remittere abſoluendu3: vbi etiā ꝯñr infert̄: q̄ nec excōi i cati ſunt audiēdi priuſq̄ fuerint abſoluti: nec ſunt ad il k los a q̄bus appellauerāt remittēdi. In ſardiceñ.aūt ꝯcilio repit̄: vt is q̄ ab ep̄o eſt abiect⁹.finitimos ep̄os īterpellet: ⁊ cā eius audiat̄: ⁊ diligēti⁹ ptractet̄ ep̄s aūt qui iuſte vel iniuſte abiecit: eundem pacienter accipiat: vt diſcutiatur negociu3 quaten⁹ vel pbet̄ ei⁹ a pluribus ſnia vel etiā emēdet̄: pus tn̄

ſ.de here.excōi. cam⁹.§. credentes.ſ.de excep. cū inter cōueniri tn̄ bn̄ pōt.ſ. e.ſi vere.⁊.§. p̄di.credentes. k Remittēdi remittitur q̄ūq3 aliqs ad eū a q̄ appellauit ſi malicioſe appellauit.ſ.de appel. cū in eccleſia. et c.vt debit⁹ vl' ſi nō fuerit pſecut⁹ appellationē in termino conſtituto.vt.e.ti.p ſonas.vel ſi appellās hoc petierit.ſ. de appel. interpoſita.§.ille. alias obtinet qd̄ hic dr.⁊.C.ō appel.eos. ⁊.ij. q.vj.§.vlti. B. l In ſardiceñ.cōcilio.xj.q. iij.ſi ep̄us forte. qd̄ inducit̄ hic cōtra decre.alexandri.vñ no. q̄ ſm antiquos canones q̄libet excōicat⁹ audiebatur q̄ ante abſolutionē volebat pbare ſe iniuſte excōicatū. xj.q. iij. ſi ep̄us forte cui⁹ tenor h̄ ponit̄. hodie vero nō audit̄ niſi in duob⁹ caſib⁹ ſi dicat ſniam latam poſt appellationē fuiſſe. vl' ſi dicat intollerabilē errorē i ea fuiſſe expſſu3 vt h̄ dr. Sic g̃ diſtiguas ſi aliqs ꝯqrit̄ ſupiori ō iiuſta excōicatiōe aut appellauit ad eū aut ñ.ſi appellauit prio p̄ſtabit cautionē qd̄ ſtabit mādat̄ eccl'ie tūc ē i optōe ip̄i⁹ ſupioris an velit eū abſoluere an remittere ad eū abſoluēdū a q̄ appellauit vt h̄ ſedt̄ i decr.alex.Si vo ñ appellauit ſ3 p ſimplicē q̄relā adiuit ip3: d3 eū remittere ad iferiorē vt ip3 abſoluat: ⁊ ſi iferior ip3 abſoluere nolit: archiep̄s ip3 abſoluat.ſ.de of.or.ad repmedā. ſi tn̄ piculū

eēt ī mora ꝓpꝫ hmōī remiſſionē ipm ſtatī abſoluat.ĩ.e.
ſacro.ꝛ ar.ad h. s̄.ti.ꝓxi.c.vl.ꝛ ſi viderit ſnīaꝫ excōi
catiōis ab epo latā eē iiuſtā :euidēꝫ poterit archiepus
declarare ſbditū irrōnabiliꝫ fuiſſe ligatū.lꝫ nō ſit ap/
pellatū adipꝫ.s̄.ꝺ appel.ſollicitudinē. ſilr ꝛ ecōuerſo

niſi ꝯtemneret eam: vt.ĩ.ſequiꝫ.ꝛ. xxiiij.q. iij.notan/
dū.in fi.s̄.de teſt.veniēs. d ¶ In qb⁹ caſib⁹ duob⁹.
ſcꝫ p̄miſſis cū diciꝫ.ſnīaꝫ latam poſt appellationē legi
timā ꝛ cū diciꝫ ꝯtinere intolerabilē errorē et in caſib⁹
iſtis intelligiꝫ.c.ꝯcilij ſardiceñ.cui⁹ tenor hic ponitur.

quā oīa diligēter exminata
a fuerint:null⁹ ante cauſe cog/
nitionē : cōmunioni eū ſoci/
are p̄ſumat: q̄ fuerat cōione
priuatus. ¶ Nos igiꝫ cre/
b dimus diſtinguēdū : vtrum
q̄s ꝓponat ſe poſt appellati/
onē legitimā interpoſitā ex/
cōicatiōe fuiſſe notatū : vel ī
c forma excōicatiōis intolera/
bilē errorē fuiſſe patenter ex
d preſſū. in quibus caſib⁹ :ad
ꝓbationem eoꝝ etiā ſi abſo/
lutionē non petat debet ad/
mitti.ſꝫ donec de ip̄is ꝯſtite/
e rit:ī alijs euitari debet: q̄ꝫq̄ꝫ
apo.ſe.etiā talem cōſueuerit
f g abſoluere ad cautelam . ve/
rum in alijs:niſi grām abſo/
lutionis imploret : nō debet
audiri:ne ſententiā eccleſia/
h ſticā ꝯtēnere videatur ꝛ per
hoc amplius ex ſuo contem/
ptu ligetur. Q̄ꝺ ſi abſolutio

nis beneficiuꝫ humiliter po
ſtulauerit : metropolitanus
euꝫ debet abſoluere:niſi ſuo
duxerit ſuffraganeo deferen
dum : cui tamen ſi ſuffraga/
neus abſolutionis benefici/
um iuxta formaꝫ :eccleſie no
luerit exhibere.ip̄e nihilomi
nus illum abſoluat: cautiōe
recepta ꝙ ſuo debeat parere
mandato: ac deinde cauſam
audiat:ꝛ qꝺ canonicū fuerit
iuſticia mediane decernat.
i Q̄ꝺ ſi forſan ep̄s:ſubditum
ſuum ꝓpter manifeſtū excō/
municaſſet exceſſū metropo
litanus nō debet ip̄m abſol/
ſoluere:niſi ſuffraganeus re
quiſitus malicioſe ſibi abſo/
lutionis beneficium denega
ret. Idem. **Si papa ſuis lit/
teris excommunicatum ſalu
tat.non ꝓpter hoc eum ab/
ſoluit.Capitulum XLI.**

ſi viderit eā iu/
ſtā;teneꝫ remittre
re ip̄m abſoluē/
dū ad iferiorēvt
h in fi. Jo.
a ¶ Null⁹ ante
q̄ nec archiep̄s
ar.s̄.e.cum deſi
deres:ꝛ.c.qꝺ in
dubijs.in p̄n.
b ¶ Diſtinguē/
dū .ad abſoluen
dā ꝯrietatē ꝯci/
lij.ꝛ decre. alex.
c ¶ Intollera/
bilē errorē. Er/
ror intollerabi/
lis p̄t dici quod/
libet peccatū vt
ſi excōicet ideo:
qꝛ nō furaꝫ :vel
qꝛ non ducit ei
aliquā meretri/
cē vel qꝛ ñ ē obe
diens ſuo p̄lato
vꝉ ſi p̄cipiat ali/
qꝺ īpoſſibile vꝉ
turpe vt dictum
ē.talis ſnīa nul/
la eſt nec aliquā
obligationē in/
ducit ꝺ facto vꝉ
de iure.ſi .s̄. de
pac.c.vlti.ar.ꝯtra.s̄.de ꝯdi.apo.c.vlti.in fi.Vin.hec
intelligit tm̄ de errore iuris vñ in p̄dictis exemplis te
net excōicatio:vt ſi dicat ſic excōmunico illū:qꝛ nō ad
ulteraꝫ.qꝛ non interfecit illū .tenet excōicatio. Itē in/
tollerabilis pōt dici error ſi exp̄ſſe ꝓnunciat ꝯtra ius
ſcriptū vt ſi dicat ꝓnuncio excōicationē valere:quia ē
lata poſt appellationē legitimā.ꝛ a tali ſentētia nō eſt
neceſſe appellare.ij.q.vj.§.diffinitiua.ff. que ſen. ſine
appel.re.l.j.§.j.ꝛ idem eſt dicendum vbicunq̄ꝫ poniꝫ
iudiciū retro nullū fuiſſe niſi velit quis ad cautelā ap
pellare.C.de ꝓcur.licꝫ.ꝛ.s̄.de ꝓcur.in p̄ſentia.in fi.et
s̄.de cri.fal.ſup eo.ꝛ.s̄.de re iudi.c.j. ſecus ē ſi in erro
rem nō exp̄mit in ſententia ꝛ tñ ꝓnunciaret ꝯtra ius
tenet q̄dem tunc ſnīa niſi fuerit appellatione ſuſpenſa
s̄.de re iudi.cuꝫ inter vos.ꝛ.ff.e.cum ꝓlatis. ſed ſi er/
ror eſt in facto vt ſi hoc modo dicaꝫ excōmunico te:qꝛ
expoliaſti talē : lꝫ manifeſte ſit falſū tenet ſentētia. qꝛ
talis cauſa poſſibilis ē licꝫ ſit falſa.nec cōtinet errorēꝫ
ꝛ ſentētia ſiue iuſta ſiue iniuſta timenda eſt.xj.q.iij.c.
j.ꝛ.ij.ar.ꝯtra ꝙ talis error facit eam nullā ſicut error
calculi.ff.q̄ ſen.ſine ap.re.l.j.§.j.ꝛ talis error facit ex/
heredationē nullā.ff.de li.ꝛ poſth.l. ſi poſthumus .§.
vlti.ꝛ.l.ſe.ſicut nec valet decretuꝫ de datione tutoris
vbi error facti ē exp̄ſſ⁹.ff.ꝺ tuto.ꝛ cura.l.tutoꝝ.ꝛ.l.ta
tor.ꝛ.l.ſcie. ſic obligatio ꝑ errorē facti ñ tenet.ff.ſi q̄s
cau.ſꝫ ꝛ ſi.§.vl.ꝛ.ff.ꝺ fideiuſ. ſi q̄s poſtq̄ꝫ. Jo. q̄d di/
ces credo ꝙ ī ſnīa excōicatiōis lata ꝑ errorē facti vt di
ctū ē tuti⁹ ſit dicere ꝙ teneat ꝛ ꝙ abſoluaꝫ q̄ ad eccle
cleſiā vel ſaltē ad cautelā.qꝛ q̄ ad deū non eſt ligatus

ſic.s̄.de offi.de/
le.cū ꝯtingat in
caſib⁹ iſtis p̄mo
admittitur ꝓba
tio vt appareat
an abſolui debe
at an denūciari
nō ligat⁹ vt ibi
in.c. cū ꝯtingat
e ¶ In alijs .
ſic intellige ꝙ di
cit in alijs .ſ.qꝛ
nō audiꝫ ī alijs
negocijs vel fa/
ctis iudicialib⁹
vt actor tāq̄ꝫ ex/
cōmunicatus:ſꝫ
extra iudiciū nō
debet vitari . vt
.ĩ.e.ti.ſolet . niſi
ī hoc vt ꝓbet er
rorem vel ſentē/
tiam latam poſt
appellationeꝫ le
gitimā ꝛ in hoc
concordat conci
lium ſardiceñ. ꝛ
interpretaꝫ pa/
pa ꝯcilium vſq̄ꝫ
ibi ꝙ ſi abſoluti/
onis beneficiuꝫ
hūilitet poſtula
uerit ꝛc.ab inde
vſq̄ꝫ ibi ꝙ ſi forſan interp̄tatur decre.Alex. Et ſic di/
ſtinctio Innocē.concordat concilium ſardic. ꝛ decre.
Alex.que videbatur contraria:ſed non eſt:quia in di/
uerſis caſibus loquūtur .vt patet per interpretationē
Inno. f ¶ Ad cautelam.ſic.ĩ.eo.venerabilis. et.s̄.
eo.cum deſideres.§.ſecūde.ꝛ.s̄.de appel.ad preſentiā
ꝛ.s̄.de teſti.veniens non obſtante cōtradictione excō/
municatoris vꝉ aduerſarij vt in p̄di.decre.ſolet:niſi di
ceretur excōmunicatus ꝓ manifeſta offenſa in quo ca/
ſu debet habere terminū octo dierum ad probandum
manifeſtam offenſam.vt in decre.predi.ſolet.Berñ.
g ¶ Verum in alijs.dixit Joh.in alijs dubijs ſcilicꝫ
habendus eſt ꝓ excōmunicato.s̄.eo.cum deſideres.§.
ſecūde. Et tu dic in alijs ſcilicet excōmunicationibus
cum quis dicit ſe excōmunicatum iniuſte:vel quocūq̄ꝫ
modo appareat ipſum eſſe excōmunicatum maiori ex/
cōmunicatione:quia tūc non debet audiri vt actor niſi
gratiā ꝛc.et.s̄.vbi dicit nec excōmunicati ſunt audiē/
di ꝛc.exceptis duobus predictis caſibus ꝛ hoc dicit lit
tera ſequens ne ſentētiam cōtemnere ꝛc. quia hoc ip̄o
ligaretur ex cōtemptu ſecus in eo qui petitur in ſeruū
qui pendente cauſa auditur contra alios:ſed contra il
lum qui dicit ſe dominū illius nō:ff.de libe.cauſa ordi/
nata.Berñ. h ¶ Contemnere videaꝫ.Nō cauſā q̄re
hic tenent ſententiā licꝫ iniuſta.xxiiij.q.iij.notandum
in fi.ꝛ.xj.q.iij.§.cum ergo:alia etiaꝫ recitaꝫ.s̄.de ap/
pel.paſtoralis.vbi de hac materia in notula que inci/
pit hec ratio.ꝛ.s̄. de cleri. excom.mini . ſi celebrat.in
fi. i ¶ Quod ſi abſolutiōis.hic interpretatur decre.

Alex. q̄ ītelligit̄ ī eo caſu cū excōicatio ꝑcedit appellationē quā dicit iniuſtā ꝯciliū ī eo caſu qñ appellatio ꝑceſſit vel qñ ītolerabilis error expſſus ē ī ſnīa: ⁊ ſic planū ē. q̄ fuit ꝗ dubitatio illiꝰ diuerſitatis. Anthiſiodoren. eps. excōicauit archipſbyteꝝ ſuū. archipſbyter corā archiepiſcopo ſenoñ. obtulit cautionē ſtādi iuri humilit̄ petens abſolui. archiepūs deferēs epō ſepe monuit ipm vt euʒ abſolueret quod cū facere nollet archiepiſcopus ipʒ abſoluit: quē epiſcopꝰ non habebat ꝓ abſoluto dicēs ꝙ eius abſolutio non ꝑtinebat ad archiepm pro quo videbat̄ facere decre. Alex. pro epiſcopo concilium ſardicē. vnde archiepiſcopus q̄ſiuit a papa quid iurꝭ eēt ⁊ ipe reſpondet vt patet ex littera. ⁊ hic ſume caſum. Si aliquā. Primo ponit dictum. Secundo cauſam reddit. ibi: Cuʒ per ignorātiā. Ab.

iudicum quantū ad hoc: ſed nūquid incideret in canonem ſi per talē participationē nolit ipſū eſſe abſolutū vt dictum eſt: non quia legibus eſt ſolutus.

b Occupationē. vnde nō valēt: ſic. ꝫ. de capel. mona. ex parte. ⁊. ꝫ. de reſcrip. c. ij. et. c. ſi quando. ar. idē eſſet ⁊ ſi per importunitatē petētis: quia dicit imperator. ſepe eīm per importunitatem petent̄ non concedēda concedimus. C. ꝺ peti. bo. ſub. l. j. li. x. c Per ſurreptionē ſciliʒ hoc tacito ꝙ eēt excōmunicationis viculo innodatus quo dicto litteras non dediſſet. ꝫ. ꝺ reſcr. ſup litteris. vbi de hoc ſatis dictum eſt.

Si aliqñ forte contingit ꝙ eis q̄ auctoritate ap. ſunt excōmunicationi ſubie-
a cti: noſtre littere cū ſalutationis alloquio deſtinent̄: non ꝓpter hoc excōmunicatiōis credatur ſententia relaxata. Cum per ignorantiaʒ vel
b negligentiā aut occupatio-
c nē nimiā: vel etiā ſurreptionē ꝯtingit hmōi litteras impetrari. Idem. c. ſācti Laurentij in lucina pſbytero car di. ap. ſe. legato.

Excōicatꝰ a pluribus ꝑlatis ob plures cauſas nō ē cōmunioni reſtituēdus licet de vna cauſa velit ſatiſfacere: ⁊ ſi īpetrat abſolutionē tacitis aliis cauſis ñ valet abſolutio. Ca. XLII.

Officij: ⁊. ī. poſtremo q̄ſiuiſti vtrū is q̄ ꝓpter plures exceſſus a pluribꝰ ꝑlatis ius in ipm habētibꝰ excōicatiōis ē vinculo īnodatus: ⁊ vbi ꝑlatoꝝ de vno tm̄ ſatiſfacere vult exceſſu: ab eo ſit abſoluēdus: de q̄ ſatiſfacere vult eidē: ⁊ cuʒ de alio nō ſatiſfecerit alij: abſolutus valeat nunciari: ⁊. ī. Super hoc articulo reſpōdemus ꝙ ſuppꝛimenti veritatem abſo-
e lutio ſurrepta non ꝓdeſt. et veritatē intelligens abſolu-
f tionē hmōi exhibere non debet. Idē ferrarieñ. epo.

Excōicatis: ⁊ interdictis ꝑdicari pōt licite verbum dei. Et tpe generalis īterdicti cōcedi pōt baptiſmus chryſmatio in fronte: et pnīa morientium. Capitulū. XLIII.

Reſponſo nr̄o poſtulas edoceri: an cum ferrarieñ. ciues excōicatiōis ⁊ interdicti ſententijs ſint ligati: liceat tibi viros et mulieres ſemel in hebdomada vl̄ in menſe: apud aliquaʒ eccleſiam conuocare: quibus predices verbum dei: ⁊ eoſdem

Officij. Excōicatus a pluribꝰ ꝑlatis non ē cōmunioni reſtituendis: ſi ab vno tm̄ abſoluitur. h. d. Vel alit̄ eſt vt in rubro. Et ſecunda ps ibi. Sup hoc. Ab.

d Excōmunicatiōis vinculo. ſic patet ꝙ excōmunicatus iteꝝ poteſt excōmunicari. iij. q. iiij. engeltrudaʒ. vbi tractatur de hac materia ⁊. ꝫ. de iude. ita quorūdam. ⁊. ff. de ritu nup. palā. §. vlti. Et ſunt duo effectus excōmunicationis expellendi extra eccleſiā: ⁊ eiectū ꝯfirmandi. q̄tū ad primuʒ excōicari non pōt: q̄tū ad ſcōm bene. quia triplex funiculꝰ difficile rumpit̄. ꝫ. de treu. ⁊ pac. c. j. Sʒ q̄liter talis abſoluet̄: pōt dici ꝙ vna abſolutōe oēs excōicatiōes tollāt̄: ſicut vna acceptilatōe plures obligatiōes tollūt̄. C. ꝺ trāſ. trāſactiōeʒ. ⁊. ff. ꝺ accep. pluribus vel vnꝰ cōmittat alteri vices ſuas: ⁊ illud cōpetentiꝰ fiet. vel quilibet abſoluat a ſua excōicatiōe et vltima cōfirmabit ꝑcedentes. ff. de ſer. ruſt. ꝑdi. ꝑ fundum. ſʒ q̄ ꝑmo abſoluit: nō denūciabit ipm abſolutuʒ: nec ē ei cōicādū donec īabſolutꝰ fuerit ab alio. q2 qui ē excōicatꝰ ī vna eccleſia excōicatꝰ ē q̄ ad oēs. vt. iiij. q. v. q̄ſquis. e Surrepta nō ꝓdeſt. de h̄ etiā dictū ē ꝫ. e. cū ꝓ cauſa. Et dic ꝙ nō ꝓdeſt q̄tū ad ſaluatiōeʒ ꝫ. ti. ꝓxi. qꝺ q̄dā. valebit tñ q̄tuʒ ad mitiꝰ ſupplicium ſubeundē vt ꝺ pe. di. iij. ad fi. ⁊. c. ſi q̄s aūt. ⁊. §. ſe. ī fi. di. Berñ. f Exhibere non debet. ar. ꝫ. ti. ꝓxi. qꝺ q̄dā. ⁊ de pe. di. iij. ad fi. c. ſi q̄s aūt. ⁊. §. ſe. dici pt non dʒ exhibere cū effectu vt eū denūciet abſolutum. vt dictū ē donec ab alio fuerit abſolutꝰ: vl̄ nō debet niſi caueat ꝙ abſoluat̄ ab alia dilata denūciatiōe ⁊ interim ei nō cōicet̄: niſi tūc demū cū ab alia fuerit abſolutꝰ: ſʒ ipm ſimplicit̄ nō debet abſoluere vt hic dicit̄.

a Salutationis: excōmunicati eīm ſalutādi nō ſūt xj. q. iij. excōmunicatos. xxiiij. q. j. omnis qui. ne ꝑ ſalutationē videatur eis aliquis conſentire. argu. lxiij. di. cū adrianus. ⁊ vt facilius reſipiſcant cū viderint ſe cōtemni. ꝫ. de excep. pia. in fi. quia grauis pena eſt inter homines eſſe ⁊ eoꝝ carere ſuffragio. C. de apoſta. hi q̄ ſed q̄uis eos non debeamus ſalutare poſſumus tamē eis loqui de his que ꝑtinent ad eoꝝ ſalutem. ⁊ lʒ alia verba incidēter ꝓponantur non nocet. ī. e. reſponſo: et c. cū voluntate. ī. rñ. ⁊. xj. q. iij. cū excōmunicato. ſʒ pone ꝙ papa ex certa ſcientia ſalutet excōmunicatū nunquid habebitur ꝓ abſoluto. arg. eſt ꝙ non: quia certa forma traditur preter quā excōmunicatus non videtur abſolutus. ꝫ. e. cum deſideres. ad fi. ⁊. c. qꝺ in dubijs in princi. ⁊. c. ſacris. argu. ad hoc. C. de libe. cau. iubemus. ⁊. C. de ꝓba. nō epiſtolis. arg. cōtra. ꝫ. ꝺ priuile. cum olim eſſemus ⁊ papa non ſubiacet legibꝰ. C. de legi. digna vox. ⁊. ff. eo. ti. princeps. Ergo videt̄ ꝙ eoipō ſit abſolutus ꝙ papa ſcienter tali cōmunicat et papa dat auctoritatē canonibus et ab eo vigorem ſumunt ⁊ non ecōuerſo. ꝫ. de elect. ſignificaſti. Dicūt quidam ꝙ propter hoc hic non eſt abſolutus niſi dicat abſoluo te: ſed de plenitudine poteſtatis ſatis videtur ꝙ ſit abſolutus: dū tamen papa voluerit ipſū ꝓpter hoc abſolutum eſſe: vt hic conſtat ⁊ eſt hic arg. ꝙ ſic ex eo ꝙ dicit per ignorantiam ergo a contrario aliud ſi per ſcientiam: als non eſſet maior poteſtas ipius q̄ alioꝝ

Reſponſo. Sūt due ꝑtes ꝑncipales. Scd̄a

ibi: Preterea. Et quelibet ſubdiuiditur in cõſultatio/nem ⁊ reſponſionem ⁊ partes patent. Abbas Sicul⁹. a ℭ Cum videris expedire. xj. q. iij. anteceſſor ↄ. e. cuꝫ volũtate. b ℭ Interdicto ſuppoſita. Sic ergo ciui/tas ſubijcik interdicto ſic puniunk qñq; qui nõ pecca/uerunt. ſic. ẜ. de ſpõ. ñ ẽ vob. ⁊. ẜ de offi. deleg. ſa/ne. ij. ar. ↄ. xxiiij q. iij. ſi habes. ſed id de excõi/catiõe dr nõ de interdicto. c ℭ Preter ba/ptiſma. hec duo ſacra ſemp exci/piunk de iterdi/cto. vt. ẜ. ꝺ ſpõ. nõ ẽ vob. ⁊ via/ticũ etiam dece/dẽtib⁹ ↄceditur qꝺ p pniaꝫ itelli gik. ẜ. ti. pxi. qꝺ in te. ſed vnctio denegak: vt ibi. d ℭ Ad ↄfirma tionẽ ſine q̃ nõ ẽ plene chriſtian⁹ q eã ↄtemnit de ↄſe. di. v. oẽs. ꝺe his. in fi.

I Nquiſi. ℭ Diuidik Nã p̃mo caſum de q̃ q̃rik diſtig/uit: ⁊ p̃mũ mem brũ pſequik ibi In p̃mo. Circa ſcõm diſtinguit ibi: In ſecũdo. Tertiũ mẽbrum pſequik ibi: De rum. Abbas. e ℭ Humiliter ſuſtinere ſic. ẜ. ꝺ reſti. ſpoli. lr̃as. ꝑſus fi. ſed poti⁹ debet oĩa mala pati q̃ ↄ ↄſciaꝫ peccatum opari mortale. xxxij. q v. ita ne. ⁊. ẜ. de his q̃ vi metuſ ve. cã fi. ſacris. f ℭ Leui et te/meria. quẽ dicꝭ leuẽ: puta ſi au/diuit ipedimen/tũ a leuib⁹ ⁊ for/te a paucis qb⁹ credere nõ tenek

ad correctionem inducas. ℭ Sup quo rñdem⁹: q; ſine ſcrupulo ↄſcie h̃ facere pote/a ris: cũ videris expedire: dũ/modo ↄ formã iterdicti: nul lũ eis diuinũ officiũ celebre/tur. ℭ Preterea q̃ſiuiſti: cũ b ferrarie ciuitas ſit iterdicto c ſuppoſita: ⁊ idõ ſint ibidẽ p̃/ter baptiſma puuloꝝ: ⁊ peni tẽtiaſ morietiũ: vniũſa ſacra eccl̃iaſtica iterdicta: an lice/at tibi baptizatos pueros in frontib⁹ ↄſignare? ℭ Sup q̃ rñdemus: q; ſicut baptizari d pñt pueri. ſic ⁊ baptizati ad ↄfirmationẽ i frõtibus: a te pñt ſacro chryſmate deliniri I dẽ. Si ↄiũx ſcit p certo i/pedimentũ matrimonij non debet reddere debitũ: ſꝫ po/ti⁹ excõicationẽ pati: ſi autẽ hoc credat ex cã pbabili ⁊ di ſcreta põt reddere debitum nõ aũt exigere: ſꝫ ſi ex leui et temeraria cã depoſita ↄſcia põt reddere et exigere. Ca. XLIIII

I Nq̃ſitiõi tue rñdẽtes credim⁹ diſtig uendũ: vtꝫ ſi alter ↄiugũ p certo ſciat ipedimẽtũ ↄiugij ppt qꝺ ſine mortali pctõ nõ valet carnale cõmertiũ exer/cere: q̃uis illud apꝺ eccl̃iaꝫ pbare nõ poſſit: an nõ ſciat p certo: ſꝫ credat. ℭ In pri/mo caſu debet poti⁹ excõica/e tionis ſñiaꝫ hũiliter ſuſtine re: q̃ p carnale cõmertiũ pec catũ operari mortale. ℭ In ſcõo diſtinguim⁹: vtꝫ habe/at ↄſciaꝫ hmõi ex credulita/f te leui ⁊ temeraria: an pba/bili ⁊ diſcreta: ⁊ q̃deꝫ ad ſui paſtoris ↄſiliũ: ↄſcia leuis ⁊ g temerarie credulitatꝭ explo/h ſa licite põt nõ ſolũ reddere ſꝫ exigere debitum ↄiugale. ℭ Cũ ex cũ ↄſcia pulſat aĩm i ex credulitate pbabili ⁊ di/ſcreta: q̃uis nõ euidẽti ⁊ ma niſeſta: debitũ q̃dẽ reddere põt: ſed poſtulare nõ debet: ne in alterutro vel ↄtra legẽ ↄiugij: vl' ↄtra iudiciũ ↄſcie cõmittat offenſam. I dem.

Per dimiſſionẽ habit⁹ ⁊ ton ſure nõ pdit clericus ante tri nam monitionẽ priuilegium clericale. Ca. XLV.

C Ontingit iterdũ: ⁊. ↄ. Sane ſicut accepim⁹ inſinu/ante comite flandrẽ. in dioc. t. q̃dam exiſtũt q̃ nec i modo tonſure: nec in veſtimentoꝝ forma: nec in q̃litate negoci/orũ: de clerico q̃c; oſtẽdũt: ad pene ſubterfugiũ ſe cleri cos exhibentes: cum ſup ex/ceſſib⁹ quos ſeculari luxu cõ mittunt ad publica iudicia ptrahuntur: circũciſis crini/bus: vt pñt circũuenire vin/dictã: p clericis ſe repſentãt clericalis fori puilegium la/k bijs allegãtes: q̃ factis pau/lo añ negauerãt clericatũ: ⁊ l. ↄ. ℭ Uerũ quia puilegium meretur amittere: q̃ pmiſſa m ſibi abutik poteſtate. ac fru/ſtra legis auxilium inuocat qui cõmittit in legem: volu/mus ⁊ mandamus: vt tales ſi tertio a te cõmoniti: ſeipoſ contempſerint emendare: il/lius efficiank imunitatis ex/

etis ⁊ hora ſuſpecta ſolũ cũ ſola ante matrimoniũ hu iuſmodi pſũptionis pbabilẽ incidunt crudelitatẽ: vel q; publice dicik ab oibus ad hoc facit. ẜ. de pſump. ter tio. ⁊. c. lr̃is. ⁊ idem intellige de viro ſi vidit cõſangui/neum ſuum cum vxore ſua ante matrimonium.

C Ontin. ℭ Cleric⁹ qui nec in tonſu ra nec i veſtimẽ tis nec in nego/ciorũ qualitate quicq; oſtẽdit ⁊ tertio monit⁹ ſe non emendet p/dit priuilegium clericale. h. d. Uel ſic vt in ru/bro. In p̃ma po nitur comitis q̃/rela. In ſecũda puiſio. ibi: Uer. Ab. k ℭ Fa/ctis. ipſo em̃ fa/cto renũciat ds ſuo puilegio. ẜ. de vi. et honeſta cleri. c. vlti. ipſo em̃ facto ds ne/gat deũ. xj. q. iij eſtimãt ⁊ ipo fa cto mentimur. xxij. q. v. cauete. ⁊ ipo facto quis appellat. ẜ. ꝺ ap pellatio. dile. ij. vbi ꝺ hoc habes plures ↄcordã. Bern̄. l ℭ Priuilegiũ xj. q. iij. puilegi/um. ẜ. de puile. tuarum. m ℭ Fruſtra le gis. ẜ. de vſur. q; fruſtra. et. ẜ. eo. in audiẽtia. ⁊. ẜ. de imu. ec/cle. c. vl. cũ ſuis ↄcordantijs. n ℭ Tertio. hec eſt legitima ad/monitio. ↄ. eo. ſa/cro. et. xxvij. q. iiij. ꝺ pſbroꝝ. et xvj. q. vij. omes decime. ⁊ ita iſti non pdunt puile/giũ ſuum vſq; ad tertiã admo/nitionẽ. ẜ. eo. in audientia. et. ẜ.

talẽ crudelitatẽ vl' ↄſileꝫ dꝫ remouere quã nõ euadet niſi deponat errorẽ. ẜ. de ſymo. p tuas. ij. ⁊. xj q. iij. cui ẽ illata g ℭ Exploſa. i. expulſa. h ℭ Reddere. ſꝫ exiget ar. xxxiij. q. j. q̃d culpak. in fi. ⁊. ẜ. de ſpon. iuue/nis. i ℭ Probabili ⁊ diſcreta. ſꝫ quã dicis pbabileꝫ puta: q; vidit virũ cum ↄſanguinea ſua in locis ſuſpe

de vita ⁊ hone. cleri. c. vlti. argu. cõtra. ẜ. eo. cum non ab homine. ⁊. c. ppendimus. ibi ſoluitur. Illa em̃ intel ligunk ꝺ his qui grauiter excedunt vt ex ipa lr̃a patet hic ⁊ illa decre. in audiẽtia: loquitur de his qui in mo dicis excedunt: vnde habet hic locum admonitio: ſed non in contrarijs. Item arg. contra. ẜ. de cle. coniu. c.

49

pe.⁊.c.Johēs.ibi ſtatim ꝑdunt priuilegiū: ſꝫ ibi loq̄/
tur de ꝯiugatis qui non poſſunt nec debent priuilegio
clericali gaudere vt ibi dicit̄: ⁊ preterea de alio ꝓuile/
gio dicit̄ ibi quā hic vt dꝫ in.c.Johēs. a ❡Cohercē
da. Nota ꝙ non ſolum in fauore clericorum: ſed etiaꝫ
in odium laico/
rum hoc fuit in/
ſtitutum: cuꝫ lai
ci oppido ſunt
cleric[is] infeſti. ij.
q.vij.laicos. vn̄
eſt argu.ꝙ cleri/
cus huic priuile
gio renunciare
nō pōt.ſ̄.eo.cō/
rigit.j.ſicut nec
illi ꝺ fo. compe.
ſi diligenti . vbi
de hoc.ſi.ff.ꝺ in
iur.l.j ·§· vſq̄ a
deo. et.l.ſi quis
ſeruum.ꝛa enim
que tm̄ nos con/
tingunt ⁊ nō ali
os: poſſumus re
nūciare.ſ̄. ꝺ ar.
cum tēpore.ideꝫ
eſt vbi pactū in
odium criminis
ſtatum eſt.ar.C
ſi māci .ita alie.
fue.ne ꝓſtitu.l.j
ſec⁹ ſi non in de
teſtationem cri/
minis.arg.C. ſi
man.ita alie.vt
manumittit̄ .l.j
hec decre . olim
non fuit in compilatiōe Innocentij.

torres: que pro clericorū tu/
a tula ⁊ laicorū violētia coher
cenda : dinoſcitur inſtituta.
Idem. Ab excōmunicati de
nunciatione repellitur q̄ nō
premonuit ⁊ ei cōmunicauit
Capitulum. XLVI.

In preſentia dilecti filij
et .j̄. Nec canonici ſuo deca/
no excōmunicationē poſſūt
obijcere. ❡Cum ſuper hoc
nec cōmonitus nec impetit⁹
fuerit : neq̄ ipſi propter hoc
b eum duxerint euitandum
c ſed epiſcopus in menſa : et
canonici cōmunicauerit ei
d etiam in diuinis. Idem.
Excommunicatus eſt doloſe
permittens clericum percuti
ex quo poterat prohibere et
non ꝓhibuit. Ca. XLVII.

Quante preſumptionis
⁊ temeritatis exiſtat: ī
rectores eccl'ie manus inijce
re violentas: ⁊.j̄. ❡Ne aūt
ſolos violētie huiuſmodi au
ctores aliquorum preſūptio
exiſtimet puniendos: facien
e tes ⁊ conſentientes pari pe/
na plectendos: catholica cō
demnat auctoritas. ❡Eos
f delinquētibus fauere inter/
pretamur : qui cum poſſint:
manifeſte facinorib⁹ deſinūt
obuiare. Idem in concilio
generali. Prelat⁹ excōmu
nicare non debet ſubditum:
niſi competenti monitiōe p̄/
miſſa ⁊ ex cauſa manifeſta et
rōnabili: ⁊ ꝯtrafaciēti impo
nit̄ pena hic exp̄ſſa. Iteꝫ pu
nit̄ ſubditus q̄ falſo ꝯqueri
tur ſe excōicatum iniuſte : et
ſubijcit quid iuris ſi p̄lat⁹ di
cens ſe erraſſe vult excōmu/
nicatum abſoluere ⁊ aduer/
ſari⁹ appellat ne abſoluat̄.
Capitulum. XLVIII.

In preſentia. ❡Ponit dictum rationem ſub/
dens.ibi: Cum ſuper. Abbas. b ❡Euitādum
ſ̄.de excep.a nobis.contra. Sol.excipi poteſt contra
excōmunicatuꝫ accuſantē vel agentem : quia nullū cri
men obſtat volenti excipere.ſ̄.de except. cum inter.et
c.dilecti filij.ſed ſecus eſt vbi denunciatur excōmuni/
catio alicuius vbi repellitur denūcians vel agens rati
one cōmunionis vt hic: qui em̄ alium denūciat debuit
illum premonuiſſe aliter repellitur.ſ̄.de accu.cum dile
ctus.ij. Epiſcopus em̄ excipere nō poteſt contra cleri
cū ipſū accuſantē cui pri⁹ cōmunicauit ⁊ hoc in odiuꝫ
eius.ſ̄.de accu.nulli.cuꝫ debeat habere ſecū honeſtos
viros.ij.q.vij.cum paſtoris.⁊ ſic per patientiā perdit
quis beneficiū exceptionis.ſic.ff.de adul.ſi vxor.in fi.
ff.de aqua plu.ar.labeo.ff.de publi.ſi ego·§·j.xxxij.q.
v.horrendus.⁊.ſ̄.de eta.⁊ quali.accepim⁹. Itē poteſt
hic ſumi ar.ꝙ ſi paſſus ſum excōmunicatū litē ꝯteſta/
ri qōammodo nō poſſū excipe ꝯtra ipm : ſed hoc non
eſt verꝫ: qꝛ exceptio excōicationis in q̄libet parte litis
pōt opponi: etiaꝫ ſi omiſſa fuerit a reo malicioſe: ſꝫ ipe
tūc in expēſis punit̄ ⁊ iudex ex officio ſuo: ⁊ ſi re⁹ nihil
dicat repellere dꝫ excōicatū vt .ſ̄.ꝺ excep. exceptiōeꝫ.
⁊ extra eo. Inno.iiij.in.c.pia ꝯſideratione.in fi. Sed
hodie per illā decre.pia.ſi ī parte aliqua litis excōmu/
nicatiōis exceptio obijciat̄ ⁊ ꝓbetur non ꝯdēnatur in
expenſis: ſed ea que acta ſunt valent ⁊ ī ſequentib⁹ nō
auditur donec fuerit abſolutus.de hoc nota.in.c.ꝓdi/
cto exceptionē in glo.que incipit: etiā ſi excōmunica/
tio.ff.de poſtu.quos ꝓhibet.ff.de peti.here.l.ſ.l. in fi.
⁊.ſ̄.de elec.nihil eſt. Jo. c ❡In menſa.ſi.ſ̄.ꝺ cle.
excom.mini.ꝓpoſuit.in fi. d ❡In diuinis.qō face
re non debuerunt.ſ̄.c.ſignificauit.

Quanto. ❡Legitur duobus modis ī glo . et tertio
modo extra glo.
Et ſm primum
modū.h.d. Ex/
cōmunicat⁹ ē q̄/
libet ꝑmittens
clericuꝫ ꝑcuti ſi
ꝓhibere poteſt.
Scōm aliuꝫ in/
tellectū.h.d. Ex
cōmunicatus ē
ꝑmittēs clericū
ꝑcuti: ſi ratione
officij poterat ꝓ
hibere ⁊ nō ꝓhi
buit. Scōm ter
tiam ⁊ verā lec.
h.d. vt in rubro
Diuiditur quia
premittit culpā
quā ſcōo aggra
uat ibi: ne autē.
tertio aggraua/
tionem declarat
ibi: Eos. Ab.
e ❡Cōſentien/
tes .hoc ītellige
per cooꝑationē
p̄ſtando aucto/
ritatē : quia tūc
eadē pena puni
unt̄ facientes et
ꝯſentiētes : ⁊ ſic
intelligunt̄ ver/
ba iſta vbi inuenies ea.ſ̄.de offi.dele·c.j·vbi de hoc.et
ij.q.j.notū.⁊.xvij.q.iiij.omnes .ſi.ſ̄.eo.mulieres.⁊.c.
nup. f ❡Interp̄tamur.ſic.lxxxiij.diſ·§·j.v.non eſt
grandis.⁊.c.ſe.⁊.lxxxvj.di.paſce.ff.ꝺ li.agno. necare
⁊ ita videt̄ peccare omnis qui nō defendit aliū ſi pōt.
xxiij.q.iij.non inferēda.⁊.c. vlti.et ſi non poſſit aliter
defendere ſaltē defendat clam●e.ff.ad ſille .l.ij·§· hic
aūt. Sed nō videt̄ ꝙ teneat̄ defendere: qꝛ licitū ē reci
pere pecuniā ꝓ defenſione alicui⁹.ff.qō me.cau.metū.
·§·ſed licet.nec repetit̄ ſi data fuerit: vt ibi dicit̄.ff.de
dona. ſi pater·§·j. ergo vn⁹ alteꝝ defendere nō tenet̄:
qꝛ ſi ad hoc teneret̄ pecunia repeti poſſet.ff.de ꝯdi.ob
tur.cau.l.vlti. Dicit Jo. ꝙ q̄libet tenet̄ defendere aliū
ꝑ capl'a p̄dicta.⁊.xc.di.p̄cipim⁹.⁊.ij.q.j. nulli.⁊.c.ſe.
nec obſtat qō dicit̄ ꝙ pōt dari pecunia ꝓ defenſione.
nam ⁊ officiali dat̄ pecunia q̄ tn̄ gratis tenet̄ impēde
re officium ſuū.xxiij.q.v.non ſane.⁊ ad defenſionē cle
ricorum quicquid dicas de laicis quilibet tenet̄ : quia
hoc pertinet ad publicum ius di.j.ius publicum.vnde
ꝓpter publicam vtilitatē amplianda ſunt verba edi/
cti: qꝛ fauore religionis multa cōtra rationē inſtituūt̄
ff.de reli.⁊ ſum.fu.ſūt perſone . hec dicit Jo . Sꝫ hec
tria generaliter dicere graue eſt qm̄ poſſet aliq̄s peri/
culū incurrere: vnde alij dicūt ꝙ ad ſolos p̄latos ſiue
iudices vel alios q̄ habent aliā ptātem in alios h̄ ꝑti/
net ⁊ ad hoc tenent̄ q̄ rōne ptātis ad hoc tenent̄ ⁊ nō
alij.xxiij.q.iiij.forte.⁊.c.duo iſta nomia: vnde ſi ego q̄
nō habeo aliquā ptātē video ꝙ aliquis vult verberare
clericū ſiue ꝑcutere ſine meo conſilio vel auxilio non

credo ꝙ ſim excõicatus ſi nõ ꝓhibeo illum licet alias forte peccez qꝛ ipm nõ defendo cũ poſſim: pena em̃ nõ debet amplius egredi ꝙ̃ delictũ reqͥrat.ſ. de his que fi.a ma.par.ca.queſiuit.ꝛ.C. de pe.ſancimus. Et qḋ dicit qui cum poſſint intelligo de his qui ratione ptã/tis quam habet in illos ad hoc tenent̄ alias cõ/ſentire vident̄ ꝛ p̄ſtare auctorita tẽ ſi vident illũ. ꝛ non ꝓhibent. Alia eſt ꝓhibi/tio ſocioꝝ ꝛ alio rũ: quia illi ſolũ modo admonen di verbis ſed nõ factis vt dicit Hu.lxxxiij. diſ. error.arg. cõtra xxiij.q.iij.nõ in/ferenda.vbi dici tur ꝙ tenemur iniuriam ꝓpul/ſare a ſocio: ſed ibi exponit̄ ſi po teſt.i.ſi eſt in po teſtate conſtitut9 ꝛ ſi etiã tenear iniuriã ꝓpulſare non tñ ꝓpter hoc ſum excõicat9 vt dixi.nã nullus eſt excõi catus ex facto alteri9 niſi participando vel in locutio ne vel in oratione aut in crimine.ſ.e.nup.vel niſi mã/datũ vel auctoritatem p̄ſtiterit.ſ. e. mulieres. ſed hic nullo tali modo participat capitula que inducit Jo. pro ſe de prelatis loquuntur. Bern̄.

Sacro approbante con/cilio: ꝓhibemus ne qͥs in aliquem excommunicatio a nis ſniam niſi cõpetenti ad monitiõe premiſſa: ꝛ pſonis p̄ſentib9 idoneis: p quas ſi b neceſſe fuerit poſſit probari monitio: ꝓmulgare p̄ſumat qui ſi cõtra p̄ſumpſerit: etiã c ſi iuſta fuerit excõicationis ſententia: ingreſſum eccleſie d per menſem vnũ ſibi nouerit e interdictũ: alia nihilomin9 pena mulctãdus: ſi viſum fu f erit expedire. Caueat etiã di g ligenter: ne ad excõmunica tionem cuiuſcꝫ abſcꝫ mani/ g feſta et rationabili cauſa ꝓ/ h cedat: ad quã ſi talit̄ forte ꝓ ceſſerit: et requiſitus humili ter ꝓceſſum hmõi nõ cura/ i uerit abſcꝫ grauamine reuo care: grauat9 apud ſuperio/rem deponat de iniuſta ex/ k communicatione querelam: l qui ſi abſcꝫ piculo more põt ad excõmunicatorẽ illũ cum ſuo mãdato remittat: infra competentẽ terminũ abſol/uendum. alioquin ipẽ per ſe

Sacro ❡ Tria ſunt dicta vt patet ex rubro.ſcḋm ibi verũ.tertiũ ibi: ſi vero. a ❡ Cõpetenti.trinã videlicet.ſ.e.cõtingit.ij.cũ ſuis ꝯcor.ibi poſitis.ꝛ xx/iij.q.iij.de illicita: que dicat̄ cõpetens admonitio: dic vt habet̄ in.c.cõſtitutionẽ.ꝛ.c.ſtatuim9.e.ti.li. vj. b ❡ Probari poſſit. alias em̃ ſoli nõ crederet̄ in p̄iu/diciũ alterius.ſ.de ꝓba.qm̄ ꝯ falſam. Et eſt ſic ar. ꝙ ordo iuris obſeruandus eſt in ſnĩa excõicationis.ij.q. j.nemo.ꝛ.xxiij.q.iij.de illicita.ꝛ.ſ.de exceſ. pla.c.j.ſi cut in alijs cauſis: tñ ſi nõ ſeruet̄ tenet ſnĩa ſed ille pu/nit̄ qui eam tulit ꝓut ſequit̄: quia ſnĩa paſtoris ſiue iu ſta ſiue iniuſta tenet.xj.q.iij.c.j.ꝛ.ij.niſi in duob9 ca/ſib9.ſ.eo.p tuas. Itẽ in tertio caſu nõ tenet ſnĩa ſi ad/monitio nõ ꝓcedat vt in cõcilio lugdũ.e.ti.c. ſtatui/m9.Ber. c ❡ Juſta fuerit.ex cõi.ſ.No.ꝙ ſnĩa excõi/cationis trib9 modis dr̄ iniuſta: ex cã: ex aĩo: ꝛ ex ordi/ne. hec em̃ ẽ ſnĩa iniuſta ex ordine: ꝛ iuſta ex cã: qꝛ cã ſubeſt quare fuit excõicat9 ꝛ nihilomin9 punit̄: qꝛ ordi nẽ nõ ſeruauit: ꝛ tñ tenet ſnĩa. de iſtis trib9 modis ha bes plene.xj.q.iij.§.ſi ḡ.ꝛ.§.cũ ḡ.ſic etiã ſtipulatio dr̄ iniuſta ex cã.ff.de do.excep.l.ij.§.ſi qͥs ſine. Itẽ noua/tio.ff.de noua.l.j. Sꝫ quid ſi iudex ita dicat: excõico te.qꝛ pardus currit: qꝛ elemoſynã feciſti: deuz coluiſti vel aliud bonũ feciſti. Hug.dicit ꝙ talis ſnĩa ex qua/cũcꝫ cã tenet: ſꝫ videt̄ continere intollerabilẽ errorem: dũ dicit excõico te qꝛ deũ colis: cũ em̃ ſnĩa iniuſta ẽ ex cã apud deũ nõ eſt ligat9 niſi cõtemnat̄.xj.q.iij.§. cũ ḡ. Et ſic videt̄ cõſentire Hug.vt dixi.ſ.p tuas. Han dul.dixit ꝯ ꝛ Jo.vt.ſ.e.p tuas.qḋ magis placet. Sꝫ illud videt̄ mirũ ꝙ iniuſta excõicatio ex ordine priuat aliquẽ ingreſſu ecclĩe qꝛ poſt latã ſnĩam iniuſte excõi/cans ſtatim priuatus eſt ingreſſu ecclĩe: nec aliter ex/cõicat9 eſt poſt latã ſnĩam. qualiter ḡ priuat9 põt aliũ priuare ingreſſu ecclĩe: ꝛ inſimul incipiũt eſſe priuati excõicans ꝛ excõicat9: ꝛ ſic eadẽ ſnĩa priuat excõican tẽ ꝛ excõicatũ: ꝛ ita quis põt ſeipm ꝓuare ingreſſu ecl cleſie qḋ abſurduz vr̄ Jo. Tu vo dicas ꝙ lꝫ Jo. nihil dixerit ꝙ p eadẽ ſnĩaz nõ ꝓuat̄ excõicãs ꝛ excõicatus in egreſſu ecclĩe ſubdit9 tñ priua tur p ſnĩam ſui p̄lati: ipẽ p̄lat9 priuat̄ ingreſſu ecclĩe auctorita te hui9 canonis eo ꝙ facit ꝯ iſtũ canonem: ꝛ ita vnus punit̄ a iu re ꝛ alter a iudi ce ꝛ ſic nõ eſt ve rũ ꝙ eadẽ ſnĩa pariat ꝯrios ef/fectus. Bern̄. d ❡ Per men/ſem hec pena ip ſo iure inflicta ẽ et menſe elapſo reſtitut9 eſt.lxx/xj.di.ſi qui ſunt carebit inſup ho minũ cõione inꝗ̃tũ viſum fuerit ſuo ſupiori. xxiij.q. iij.de illicita. Multiplicẽ em̃ penam patit̄ qui iniuſte excõicat aliũ. Primo quidẽ qꝛ priuat9 eſt vno menſe ingreſſu ecclĩe qꝛ punit̄ in cõione alioꝝ ſupioris arbi/trio. Itẽ tenet̄ excõicato ad intereſſe vt hic.ꝟ.dr̄.tenet̄ etiã actiõe iniuriarũ.xj.q.iij.illud.ꝛ.c.temerariũ. Itẽ tenet̄ pena ſacrilegij.xxiij.q.iij.nõ impperuũ. Jo. ho die vero qͥ excõicat in ſcriptis excõicationẽ ꝓferat et cãm excõicationis expſſe cõſcribat ꝛ qui ꝯfecerit per menſem vnũ ab ingreſſu ecclĩe ꝛ diuinis officijs ſe no uerit ſuſpenſum: ꝛ ſi ſuſpenſus diuina p̄ſumpſerit offi/cia celebrare: ſicut prius irregularis efficit̄. ſup quo p papã tm̃ poterit diſpẽſari: vt hec oĩa ꝓbant̄ p decre. Inno.iiij.e.ti.cũ medicinalis.li.vj.ꝛ ita pena augmẽ tata eſt. H. e ❡ Interdictũ. Sꝫ pone ꝙ iniuſte ex/cõicat9 ſtatim ab ipõ excõicatore ſuſpenſo ab ingreſſu ecclĩe petat abſolui. videt̄ ꝙ ipm non poſſit abſoluere qꝛ cum ipſe careat ingreſſu ecclĩe ḡ aliũ nõ põt recõci/liare ecclĩe. Sed videt̄ ꝙ ſic: qꝛ dicit inferius ad excõi catorẽ ipm remittat. Quidã dixerunt ꝙ a ſupiore tp̄e ſuſpenſionis excõicat9 nõ debet abſolui: qꝛ cũ ipẽ ſit ſuſpenſus aliũ recõciliare nõ põt ar. de con. di.iiij.ſan ctũ eſt.ꝛ ſequens lr̃a caueat ꝛc̃. intelligit̄ qñ admoni/tio p̄ceſſit ꝛ excõicatio iniuſta fuit principium ca.qñ. admonitio nõ p̄ceſſit. Vel dic ꝙ licet p menſem ſit pri uatus ingreſſu ecclĩe. nihilomin9 iuriſditionẽ ſuã reti net: qꝛ nõ eſt ꝓpterea priuatus iuriſditione nec eſt ex/cõicat9: vnde ipm abſoluere poteſt.ſ.de reſcrip.ab ex cõicato.ꝛ de cle.excõ.mi.ſi celebrat.ꝛ.ꝟ.e.duobus. f ❡ Caueat. etiã dixit ꝙ nullus excõicet ſine admoni tione p̄miſſa. Et forte videret̄ ꝙ admonitione p̄miſ/ſa poſſet excõicare etiã ſine iuſta cã: ſed hoc nõ eſt ve/rum ꝛ ideo dicit: caueat ꝛc̃. ꝛ ita ordo ꝛ cã in hac ſnĩa ſeruanda ſunt. g ❡ Rõnabili cã. corã ipſo ꝓbata. ij.q.j.nemo. h ❡ Taliter ꝓceſſerit.i. ſine manifeſta ꝛ rõnabili cã. i ❡ Abſcꝫ ḡuamĩe. qꝛ nullas expẽſas dꝫ ꝓpt̄ h̄ facere nec iurare ſi ꝯſtat ꝙ ẽ iniuſta nec ali/ud ſibi pcipe cũ ſnĩa fuerit iniuſta.ſ.ḋ of.or. ad rep/mẽdã.ar.ꝯ.ꝟ.e.venerabili. k ❡ Querelã.ḋ h̄ dictũ ẽ ſ.e.p tuas. Bern̄. l ❡ Periculo more. Mora eni

qñqꝫ ad ſe trahit periculū. v. di. baptizari. ⁊ ꝓpter pe
riculū more qs ſubijcit iudici non ſuo. ꝟ. ti. ꝑxi. c. vlti.
vbi de hoc. a ¶ Cōſtiterit excōicatore p̄ſente: q₂ cau
ſarū merita ꝑtiū aſſertiōe pādunt. C. ſi ꝑ vim vel alio
modo. l. vlti. ⁊. ꝟ. de reſti. in integ. tū ex lr̄is. ad fi. aut
etiam eo abſen/
te per contuma/
ciā ⁊ lite nō cō/
teſta. ꝟ. ꝺ appel.
interpoſita. §. vl
ti. ſi tamen pure
ageret ad reuo/
candā ſententiā
nō vt iudex pu/
niret tunc non
eſſet neceſſe ipm
reuocari. vt. ij.
q. vj. h̄ etiā pla/
cuit. Jo.
b ¶ Ad inter/
eſſe. i. ad dānati
onē que ſuſtinu/
it ſiue circa ſum
ptus ſiue i alijs
⁊ illa declarabit
ſuo iuramīto. xj.
q. j. in primis.
C. vnde vi. ſi qñ
taxatione iudic
p̄miſſa. ꝟ. de his
que vi me. cauſa
fiunt. c. vlt. ⁊. §.
de ꝓcura. cōſti/
tutis. ſed nūquid eſtimabit illud intereſſe ꝙ eo electo
caſſata fuit electio ꝓpter illā excōicationē ⁊ ꝙ benefi/
cia adeptus eſſet. Dicit Jo. ꝙ ſic: q₂ illud intereſſe eſt
circa rem. xij. q. ij. ſi quis de clericis. ⁊. ij. q. v. ſuꝑ cau/
ſas. ⁊. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianꝰ. in prin. ſecus ſi i
tereſſe eſt extra rem. ff. eo. ſi ſterilis. §. cū ꝑ venditorem
Sꝫ nō credo ꝙ tale intereſſe debeat eſtimari: nec veni
re in cōditionē: q₂ eccleſia ꝓpter hoc puniri nō debet.
ſi ꝓpriū haberet forte puniret. c ¶ Tantā infligere
penā. q₂ nulla eſt maior in eccleſia. xxiiij. q. iij. corripiā
tur. ⁊. q. j. nō auferamus. in fi. q₂ illa ſeperat a corpore
chriſti qꝺ eſt in eccl̄ia. j. e. c. pe. ⁊. iij. q. iiij. engeltrudā.
d ¶ Ex cauſa ꝓbabili. q₂ forſan credidit citationem
ꝑueniſſe ad ipm credēs eū cōtumacem cū non eſſet: vl
credebat cām excōicationis ſufficienter ꝓbatā errans
in ꝓbationibꝰ dubijs. ar. ꝟ. de re iudi. cū bertoldus.
e ¶ Si laudabilis. quaſi diceret: nō ſufficit ꝓbabilis
cauſa niſi iudex ſit laudabilis opinionis vt p̄ſumat ꝙ
hoc nō feciſſet niſi errauerit: alias cōtra diligentē quā
doqꝫ p̄ſumit ꝙ nō errauerit. ff. de ꝓba. cū de indebito
C. qui aduer. quos. l. j. ſed illud maxime tenet compari
ue: vnde idem eſſet: ⁊ ſi nō eſſet ita laudabilis opinio/
nis dū tñ erraſſet: ſed tūc magis ꝑſumit ꝓ errore. B.
f ¶ Probabilis error. Sed qualiter ꝓbabilis error
poteſt excuſare appellantē? q₂ forte credidit nō ſuffici/
enter ꝓbatū illud pro quo excōicabat qꝺ tñ erat de q̄
aliquis bene poterat dubitare in ordine iuris qui ſer/
uandus eſt in hac ſnīa nō poſſet ita errare reus ſed tm̄
in cā excōicationis. Et eſt hic ar. bonū ꝙ ſi aliquis ha
bet ꝓbabilem cām litigādi nō punit in ſumptibꝰ litis
ff. de leg. ij. qui ſolidū. §. etiā. de hoc tradit. ꝟ. de dolo.
c. fi. g ¶ Satiſfacere cōpellat. ſic pꝫ ꝙ ſi excōicatus
petat abſolutionē a ſuo excōicatore: ⁊ iurauit ſtare mā
datis ſuis eo abſoluto qꝺ primo inquirere debet an ex

vel ꝑ aliū (ꝓut viderit expe/
dire) ſufficienti cautione re/
cepta: munꝰ ei abſolutionis
impēdat. Cūqꝫ aduerſus ex
cōicatorē de iniuſta excōica/
a tione ꝯſtiterit: excōicator cō
b demnet ad intereſſe excōica
to: alias nihilominꝰ ſi culpe
qualitas poſtulauerit ſupe/
rioris arbitrio puniēdus. cū
c nō leuis ſit culpa: tantā infli
gere penā inſonti: niſi forſi/
d tan errauerit ex cā ꝓbabili:
e maxīe ſi laudabilis opinio/
nis exiſtat. ¶ Uerū ſi ꝯ ex/
cōicationis ſnīam: nihil rō/
nabile fuerit a cōquerēte ꝓ/
batū: idem ſuꝑ iuſta excōica
tionis moleſtia: ꝑ penam ad
intereſſe vel al's ſm ſuꝑioris
arbitriū cōdemnet. niſi for/
f ſan ⁊ ipm ꝓbabilis error ex
cuſet: ⁊ ſuꝑ eo pro quo fuerit
iuſta excommunicatione li/
gatus: per cautionem rece/
g ptam ſatiſfacere compellat:
vel in priſtinam reducat ſen
tentiā: vſqꝫ ad ſatiſfactionē
cōdignā inuiolabiter obſer/
uandā. ¶ Si vero iudex ſuū
recognoſcens errorem: para
tus ſit talem reuocare ſnīam
⁊ is ꝓ quo lata fuerat ne abſ
qꝫ ſatiſfactione reuocet illaꝫ
h appellet: appellationi nō de
ferat in hac ꝑte: niſi talis ſit
error de quo merito debeat
i dubitari. ⁊ tunc ſufficienti
cautione recepta: ꝙ corā eo
ad quē appellatuꝫ extiterit:

cōicatio iuſta fuerit anteqꝫ aliqꝺ ei ꝑcipiat. ꝟ. de reſti.
ſpo. lr̄as. in fine. ꝟ. de offi. or. ad reprimēdā. ſi fuerit ex
cōicatio iniuſta nihil ꝑcipiat ei ꝑ iuramētū: q₂ in nul
lo tenet ſatiſface cum non deliquerit: ſed ſi fuerit iuſta
tunc primo recipiet mādatū vt hic. Contra hoc videt
qꝺ legit. ꝟ. de re
ſcrip. ab excōica
to. q₂ vt ibi dici
tur excōicator ꝺ
ſuo facto certus
eſſe debet ſed h̄
intellige cū du/
bitat an iuſte vl
iniuſte excōica/
uerit p̄miſſa ad/
monitiōe ibi qñ
nō p̄miſit admo
nitionē: ⁊ ſic cō/
tra formā cōcilij
tulit ſnīam ⁊ ſic
nō cōtradicit cū
de facto ſuo cer/
tus eſſe debeat:
idē eſt faciendū
cū aliqs corā ſu
periore deponit
de iuſta excōica
tione querelam
ſm qꝺ hic fit. ꝟ.
de offi. ordi. ad
reprimendā. ſed
hoc debet inqui
ri an excōicatio
fuerit iuſta vel iniuſta coram arbitris ab excōicatore
⁊ excōicato electis vel apud ſynodū potiꝰ. xj. q. j. ſi cle/
ricus. vel corā ſuperiore ꝑ querelā: vt ibi ꝺr. ⁊. ꝟ. de of
fi. ordi. ad reprimendā. Sed nōne eoipſo ꝙ excōitatꝰ
petit abſolui ⁊ iurat intelligit acquieſcere ſnīe vt eam
poſtea impugnare nō poſſit. Videt ꝙ poſtea nihil di
cere poſſit contra ipam. ꝟ. de offi. deleg. gratū. ⁊. ꝟ. de
his q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊. ꝟ. ꝺ appel. ſollicitudinē
ff. de inoffi. teſta. l. vlti. Itē ſi nō appellat a ſnīa excō/
municationis. vſqꝫ ad. x. dies intelligitur acquieuiſſe
ſentētie qꝺ videt. ꝟ. de re iudi. quod ad cōſultationem
⁊. C. eo. ti. ad ſolutionem. Dicas ꝙ non: non eñ ex eo
quod petit abſolui acquieuit ſnīe ꝙ ſit iuſta: ſimiliter
nec ex eo ꝙ nō appellat infra. x. dies acquieſcit ſenten
tie. Et ratio ſatis euidens eſt quare in ſnīa excommu
nicationis nō ſit neceſſaria appellatio: q₂ appellatio
ſuſpendit ꝓnunciatum. ff. ad turpil. l. j. in fine. Sꝫ effe
ctus excōmunicationis non poteſt ſuſpendi ꝑ appella
tionē. ꝟ. de appel. paſtoralis. vnde nec ꝓdeſt nec ē ne/
ceſſaria appellatio: q₂ ꝑ curſum. x. dierū non trāſit in
rem iudicatam. nam abſolui poteſt etiam poſt. x. dies
vnde ꝑ lapſum tēporis nō ſumit aliquā firmitatem ⁊
ideo de iniuſta excōmunicatione quādocūqꝫ poteſt qs
conqueri cum voluerit. h ¶ Non deferat in hac par
te. quia ceſſante cauſa ceſſat effectus. ſic. ꝟ. ꝺ appel. cū
ceſſante. ⁊ ita iudex poteſt ſuā interlocutoria reuocare
vt ibi dicit. ⁊. ff. de re iudi. quod iuſſit. vel errorem ſuū
corrigere. ꝟ. de accu. qualiter ⁊ quando. j. ⁊ paliare ꝑ
peram actum. ꝟ. de vſu pal. c. niſi. Bern.
i ¶ Dubitari. ergo admittitur hodie appellatio nō
ſolum ſi cauſa ſit ꝓbabilis. ſed etiam ſi eſt dubia: de h̄
dicitur. ꝟ. de appel. vt debitus. in dubijs enim potius
deferendum eſt appellationi: quia illud certiꝰ eſt: ideo
qꝫ tenendū. ꝟ. de ſpon. iuuenis. cum ſuis concordātijs

ſic ſeruanda eſt ſentētia excōicationis de qua dubitat
merito.ſ̄.de cleri.excō.mini.illud. a ¶ Abſoluat
appellatio enī non tenet ꝗtum ad hoc ꝗn poſſit abſol
ui excōicatus ꝓpter periculum more: ſed ꝗtum ad h̄
ꝙ transfertur iudiciū ab ipſo cautione recepta ꝙ iuri
parebit coram il
lo ad quem ap/
pellauit vt h̄ di
citur.⁊.ſ̄.de ap.
qua fronte. Jo.
b ¶ Mentia/
tur: iudices eniȝ
ſepe falſa ſcri/
bunt.ij.q.vj.§.
biduum. in fi.et
C.de arbi.l.ne ī
arbitris.ff.ḋ cu/
ſto.⁊ exhi. re.di
uus.ij.⁊.ſ̄.ḋ ꝓ/
ba.quoniam cō/
tra.que tamē ip
ſorum malicias
refrenat.

Noverit.
Duas ha/
bet partes ꝑnci
paleſ. Secunda
ibi. Necnō. Ab/
bas. Sicu.
c ¶ Excōmu/
nicamus.omneſ
heretici ⁊ fauto
res receptatoreſ
⁊ ḋfenſores here
ticoꝝ ipō iure ex
cōmunicati ſunt
vt hic patet. et
ſ̄.di hereti. ex/
cōicamus.j. in
ꝑn.⁊.§.creden/
tes.⁊.c.penul.
d ¶ Eccleſie
libertatem.ſic.j̄.
eo. grauem.qui
enim contra ec/
cleſie libertatem
venire nituntur
ſunt ipſo iure ex
cōmunicati vt h̄
dicitur: ſed qui iura eccleſie auferre conantur vel one/
ra ei imponere niſi admoniti deſtiterint.ipſo iure ſūt
excōmunicati.ſ̄.de imu.eccle.non minus.⁊.c. aduer/
ſus.argu.contra.j̄.eo.grauem.vbi dicit tales excōicā/
dos niſi ſtatuta deleri fecerint ibi ſoluitur. e ¶ Capi
tularibus.id eſt.libris in quibus ſtatuta ſua ꝯſcribūt
ſimile verbum habes.xj.q.j.§. hec ſi quis antiquata.
f ¶ Infra duos menſes.ſic.ſ̄.ne cleri.vel mona. nō
magno.⁊.c.ſuper ſpecula.a tempore enim publicatio
nis currunt iſti duo menſes: poſtea vo ꝯſtitutio omēs
ligat.in auc̄.vt facte no.ꝯſtitu.circa ꝑn.coll̄.v.
g ¶ Scriptores.ſic.ſ̄.ne cleri.vel mona.ſententiaȝ
vbi ꝓhibetur clericis ſententiā ſanguiniſ ꝓferre ⁊ ſcri
bere eo modo.omnes enim qui conſiliū vel auxilium ī
his preſtiterint ſunt excōicati vt hic patet: ⁊ iſti ſtatu
tarij priuandi ſunt feudo qḋ habent ab eccleſia.j̄. eo.
grauem. h ¶ Vel ſeruare. reſume vt infra duos
menſes ⁊c̄. i ¶ Qui ſm ea.argu.ꝙ illa ſcripta ſūt
reprobata quorum damnant auctores.ſ̄.ḋ hereti.fra
ternitatis. vbi de hoc.⁊.c. excōicamus.§. credentes

Canonica. ¶ Statutum de regularibus excōi
catis pro iniectione manuū abſoluendis per ſu/
os prelatos ad hoſpitalarios extenditur vt ipſorū ꝑ/
or eos abſoluat
h.d. Vel ſic vt ī
rubro. Diuidit.
Nam primo po
nit canonem an
tiquum. Secun
do illuȝ ꝓrogat
ibi. Nos. Ab/
bas. Sicu.
k ¶ Cōſtituti
one.quaȝ habes
ſ̄eo.c.ij.⁊.c.cū
illorum.
l ¶ Enormis
ſ̄.eo. cum illorū
Bern̄.

m ¶ Duximuſ
extendendū qḋ
enim conceſſum
fuit monachis ⁊
canonicis regu/
laribus extendi
tur ad hoſpita/
larios fauore re
ligionis.ſic qḋ
dictum erat de
monachis exten
ditur ad reguta
res.ſ̄. de poſtu.
ex parte. ſic qḋ
conceſſuȝ fuit re
ligioſis extendi
tur ad epiſcopoſ
ſ̄.de priuile. qḋ
nonnullis.⁊ qḋ
dictum fuit de
epiſcopis intelli
gendum eſt de
electis ⁊ confir/
matis.ſ̄.ḋ trāſ/
la.inter.⁊ qḋ di
ctum eſt de vxo
re intelligenduȝ
eſt de ſponſa.ff. de iure do. ſi ſponſa. ⁊. ff. de ſponſa.
oratio.⁊.ff.de fun.dota.lex iulia. n ¶ Niſi maio/
ris.propter enormitatem exceſſus vel propter maiorē
perſonam cui manus intuliſſent.ſ̄.eo.cum illorum.et
c.monachi.Bern̄. o ¶ Si preſbyter: niſi eſſet p̄/
ſbyter non concederetur ita de facili vel ſaltem cleri/
cus quia laicis hoc officium licet religioſis non com/
mitteretur.xcvj.diſtinc.bene quidem: ſic nec officium
predicandi.ſ̄.de here. cum ex iniuncto ⁊ Petro cla/
ues eccleſie commiſſe ſunt qui fuit ſacerdos ⁊ non lai/
co.xxiiij.q.j.qḋcunqȝ.⁊.xxj.diſtin.in nouo.⁊.xcvj.di
ſtinc.bene quidem. p ¶ Fratribus veſtris.ergo n̄
alijs quod eſt verum: ⁊ idem intellige de abbate ꝙ nō
poſſet alterius abbatis monachum vel alium abſolue
re ex eo ꝙ dicit veſtris de alijs prohibitum intelligi/
tur.ſimile.ij.q.j.vnus ex vobis.xlv.diſtinc.diſciplina
ibi peccauerit populus tuus ⁊c̄.priuilegium hoc loca/
le eſt ita ꝙ ipſi extendere ad alios non poſſunt.

vel delegato ab ipſo: iuri pa
a rebit: excōicatum abſoluat:
ſicqȝ pene preſcripte mīme ſb
tacebit. Cauens oīno: ne vo
luntate peruerſa: in alterius
b preiudiciū mentiat errorem:
ſi diſtrictiōis canonice vult
effugere vltionem. Hono.
iij. epiſcopo Bonon̄. Excōi
cat hereticos ⁊ quoſcūqȝ vio
latores eccleſiaſtice libertatiſ

Noverit.f.t. Ca. XLIX
c Net.j̄. Excōicam⁹ omēs
hereticos vtriuſqȝ ſexus q̊/
cunqȝ noīe cenſeant: ⁊ fau/
tores ⁊ receptatores ⁊ defen
ſores eorū: necnon ⁊ qui de/
cetero ſeruari fecerint ſtatu/
ta edita ⁊ ꝯſuetudineſ intro
d ductas contra eccleſie liber/
e tatem: niſi ea de capitulari/
f bus ſuis infra duos menſes
poſt huiuſmodi publicatio/
nem ſentētie: fecerint amoue
ri. ¶ Itē excōicam⁹ ſtatutari
g os et ſcꝑtores ſtatutoꝝ ipoꝝ
necnon poteſtates ꝯſules re
ctores ⁊ ꝯſiliarios locorum:
vbi decetero huiuſmodi ſta/
tuta ⁊ ꝯſuetudines edite fue
h rint: vel ſeruate. ¶ Necnon
i et illos: qui ſm ea p̄ſumpſe/
rint iudicare: vel in publicā
formam ſcribere iudicata.

Idem magiſtro ⁊ fratribus
hoſpitalis hieroſol. Fratreſ
hoſpitalis hieroſolymitani
excōicati per iniectionē ma
nuū in clericum ſeu confra/
trem abſolui poſſunt per eo/
rum priores niſi exceſſus fue
rit difficilis ⁊ enormis. Ca. L

k Canonica cōſtitutio/
ne cauetur: ꝙ monachi
et canonici regulares: quo/
cunqȝ modo ſe ꝑcuſſerint: nō
ſunt ad ap̄licam ſedem mit/
tendi: ſed ſm diſcretionem ⁊
ꝓuidentiam ſui abbatis di/
ſcipline ſubdantur: ꝙ ſi ab/
batis diſcretio ad eorum cor
rectionem non ſufficiat: pro
uidentia eſt dioce. epiſcopi
adhibenda: niſi exceſſus dif
l ficilis fuerit ⁊ enormis: pro/
pter quem merito ad eccle.
roma. ſit recurſus habenduſ
¶ Nos ergo ad vos ſtatutū
m huiuſmodi duximus exten/
dendum: auctoritate pre. ſta
n tuentes: vt in tali caſu (niſi
maioris ſit prouidentie req̊/
renda) per priorem veſtrum
o qui (ſicut audiuimus) pre/
p ſbyter eſſe debet: fratribus
veſtris abſolutionis bn̄ficiū

impendatur. Idem ti. ſancti Praxedis preſbytero cardi. apo. ſe. le. Excōmunicat⁹ vel ſuſpenſus abſolui nō debet niſi per prius iuramento preſtito: ſi tamen ſine ſcādalo iuramentū haberi non poteſt poterit fieri abſolutio ꝑ manualē ꝓmiſſionē. Ca. LI

Sup eo: ꝙ monachi greci ⁊ heremite: ꝓpter inobedientiā ſentētia ſuſpēſionis ⁊ excōicatiōis ligati: nolunt ad mandatū eccleſie niſi per manualē ꝓmiſſionē redire: hoc tibi duxim⁹ rn̄dendum. ¶ Q̄ſi nullaten⁹ poſſunt induci ad p̄ſtandum iu(a b)xta formam eccleſie iuramē(c)tum: ipſos hac vice cum promiſſiōe poteris recipere manuali. cum interdū ꝯſideratꝫ locoꝝ ⁊ tempoꝝ qualitatib⁹ (d) ſeueritati ſit aliquid detrahendū. Idem bituri. ⁊ carnoteñ. decañ. ⁊ ſubdia. arelateñ. Cum de viribus ſententie dubitatꝰ poteſt quis abſolui ad cautelam iuramēto preſtito. Ca. LII

Venerabili. f. n. cenomonē. epiſcopo ⁊ ꝓcuratore turoñ. archiepiſcopi: in noſtra preſentia ꝯſtitutis: ꝓ quadam ſuſpenſiōis ſententia in prefatum epiſcopum ab eodem archiepiſcopo promulgata: nos ſententiā ipſam relaxa(e)mus ad cautelaꝫ: ipſo epiſcopo in preſentia dicti ꝓcuratoris preſtante corꝑaliꝰ iuramentū: q̄ parebit mandatiſ que idem archiepiſcop⁹ ſibi (f) propter hoc fecerit: ſi ꝯſtiterit ipſum in eo pro quo fuit lata predicta ſententia: culpabilem extitiſſe. Idem epiſcopo Senoneñ. Excōmunicantur officiales locorum in quibus ſunt ſtatuta ꝯ̄ eccleſiaſticaꝫ libertatē: niſi ea deleri fecerint ⁊ ſtatutarij feudiſ eccleſie ſunt ꝓuati. Ca. LIII

Grauem venerabilis. f. n. piſani archiepiſcopi recepimus queſtionē: q̄ quidam ciues piſani: deputati a poteſtate ac populo ad ſtatuta ciuitatis edenda: in derogationem apoſtolice ſedis: ⁊ (g) ſubuerſionē eccleſiaſtice libꝫtatis: edere preſumpſerunt. ꝙ ſi quis clericus vel laicus contra quēcunqꝫ laicum piſani diſtrictus: ad iudiceꝫ eccleſiaſticū litteras apoſtolicas impetrauerit: in mille ſolidis niſi renūciauerit litterꝫ condemnetur: nec redditus poſſeſſionū ſuarum reddan(h)tur eidem: vel agri excolantꝰ illi⁹. ſed banno potius ſubiaceant poteſtatis. et. ī. Statuerunt illi preterea: vt cleri(i)ci ſuis ſumptibus: caſtrū ripe fracte faciant cuſtodi[illegible]: ꝙ ſi rēnuerint: contra eoſ poteſtas procedere teneatur. et ī. ¶ Ideoqꝫ frater. t. mandamus: quatenus in conſiliarios ⁊ officiales ciuitatis ipſius: niſi ſtatuta ipſa de capitularibus ſuis deleri fecerīt et idonee ſicut exigit res ca(k)ueri: ꝙ ſimilia de cetero non debeant attentare: excōmu(l)nicationis ſententiam promulgare ꝓcures. Ceterū cū idē ſtatutarij: mlꝰta ꝯ̄ bonis eccl'iaſticꝫ tenere dicātꝰ in feu

Super eo. ¶ Cōmunis diuiſio. Secūda ps: ibi. Q̄ſi. Ab. Sicu. a ¶ Formā quā habes. ſ. e. ex tenore. que obſeruāda ē in abſolutiōe cuiuſlibet q̄ incidit in canonē. ſ. eo. cū deſideres. j. Rn̄. in fi. b ¶ Iuramētū. tn̄ ad cautelā poti⁹ introductū fuit vt ibi dicitꝰ vt ꝯ̄ cetero nō cōmitteret talia: ſi. xxiij q. vlti. peſſimaꝫ. et. ī. e. grauē. ⁊. ſ eo. ex tenore. c ¶ Cū ꝓmiſſione. hic euidenter reprobatur opinio illoꝝ q̄ dicūt ꝙ ſi iuramentū nō inꝰueniat in tali abſolutiōe non ē abſolutus. iuramētum enim nō eſt de ſubſtantia abſolutionis vt h̄ patet. de hoc dictum eſt. ſ. e. cū deſideres. in fi. d ¶ Detrahēdum. ratione loci ⁊ tpis detrahendū eſt ſeueritati. vt hic dicit l. di. vt ꝯſtitueretur. xliiij. di. comeſſationes. ix. q. j. ordinatiōes xxiij. q. iiij. non poteſt. ⁊. ſ. de tranſac. c. vlti. vbi habes de h̄ ſatis.

Venerabili ad cautelam. quia lata erat poſt appellationem vt dicebatꝰ ſic. ſ. eo. ꝑ tuas. ⁊. ſ. ꝯ̄ ap. ad penitentiam et. ſ. de teſti. veniens. ij. in fi. et tamen licet ad cautelam abſoluatur iuramentum preſtat vt h̄ patet: ſed ex quo ad cautelam abſoluitur non deberet iurare: h̄ fit ꝓpter dubiuꝫ quia non ꝯſtabat ꝯ̄ ipſa ſuſpēſione an rite lata fuerit: ⁊ ideo preſtatur iuramentū vt ſi ꝯſtiterit ipſum culpabilem extitiſſe ſuper eo pro quo ſentētia lata fuit ſtabit mādato archiepiſcopi ⁊ eſt notabile ꝙ pro ſuſpenſiōe iuratur ſicut ꝓ abſolutione excōicatiōis. B. f ¶ Conſtiterit. coram quo ꝯſtare debet: forte coraꝫ papa ſi voluerit vel corā eius delegato vel ſi arbitros eligere voluerint: ipſe enī archieps non debet cognoſcere vt videtur. arg. ſ. eo. ꝑ tuas. ⁊. xj. q. j. ſi clericus. de hoc dicitur. ſ. e. ſacro. ⁊ eſt arg. ex hac decre. ꝙ ſemper iuramentū exigēdū eſt in abſolutione vbi non ꝯſtat excōicationē vel ſuſpenſionē iniuſtam: ſed mādatum differtur in euentum cognitionis vt dictuꝫ eſt. ſ. eo. ſacro. vel dic ꝙ iſti q̄bus ſcribitꝰ cog̃ſcent de hac ſuſpenſione.

Grauem ¶ Prima pars ponit querelam. Secūda dat iudices: ibi. Ideoqꝫ. Ab. ſi. g ¶ Libertatis. ſic. ſ. e. nouerit. h ¶ Excolantꝰ. ſimilē penam habes. ſ. ꝯ̄ ꝓuile. ꝗto. ſic excōicantꝰ iudei. ſ de vſur. poſt miſerabilem. ⁊. c. ꝗto. Bern. i ¶ Sumptibus. volentes eccleſiam ſubijcere ſeruituti ⁊ publicis functionibus a quib⁹ ſunt oīno imunes. ſ. de imu. eccle. nō min⁹. ⁊. xvj. q. j. § nouarū. C. de ſacroſan. ec. placet. k ¶ Similia. de cetero. ſ. eo. ex tenore. xxiij. q. vltj. peſſimā. ⁊. xij. q. ij. de viro. xj. q. iij. cum aliquis. ſicut ⁊ de heretico. j. q. vij. quotiens. j. ⁊ ꝯ̄ conſe. di. ij. ego berengarius. l ¶ Promulgare ꝓcures. argu. ꝯ̄. ſ. e. nouerit. vbi excōicati videntꝰ ipſo iure ꝯſiliarij ſicut ipſi ſtatutarij rectores ⁊ ꝯſules: ſed illud intelligi poteſt niſi infra duos menſes ea deleri fecerint ⁊ hoc intelligitꝰ ſm illud: vt niſi ea deleri fecerint excōicentꝰ: ⁊ ſic videntur excōicati ipſo iure. niſi

dum: ipſos fore nihilominuſ
a puatos feudis hmōi: nūcia/
re pcures. Gregorius. ix.
Alloquēs excōicatū intēdē/
tibus ad ſalutē anime etiam
ſi alia verba interponat ex
cōicat⁹ nō eſt: hoc pmo. Pre
dicatores preſertim qui al's
ſuſtentari non poſſunt ab ex
cōicatis ⁊ detinentibus bo
na aliena elemoſynā recipe
re poſſunt: hoc ſecūdo. Ter
tio ponit quoſdam caſus in
quibus pcutiens clericū ex
cōicatus non eſt. Ca. LIIII

b Cum voluntate ac ppo/
ſito maleficia diſting/
uant: excōicatiōis ſentētiam
non incurrit: qui excōicato
in his que ad abſolutionem
c vel alias ad ſalutem anime
ptinent: in locutiōe partici/
pat. licet etiā alia verba inci
denter: vt apud eum magis
pficiat: interponat. Pre/
dicatores quoq; : qui penes
d excōicatos vel alios aliena/
rum rerum detentoreſ: in pre
dicationib⁹ ⁊ pfeſſionib⁹: q̄/
e ſi gerunt cauſam vel curam
eorum: ad quos res ipſe ex/
pectare noſcunt: elemoſynaſ
licite poſſunt ab illis recipe
f re: preſertim ſi alias non va
leant in illo loco ſuſtentatio
nem habere. Si qui vero
g ratione officij qđ in eccleſia
h obtinēt: aut etiam alij clerici
ſeniores: zelo deuotiōis: pue
i ros vl' adoleſcētes ī mīorib⁹
k ordīb⁹ ſtitutos: turbantes
l dīnū officiū: ⁊ hi q̄ obtētu p̄
m latiōis vel magiſterij ſubdi/
tos ⁊ ſcholares correctionis
cā leuit' forte pcuſſerit: excōi
catiōis ſnīam non incurrūt:
qđ ⁊ đ his dicēdum ē: q̄ ali/
n quos đ familia ſua: vel ppin/

ea deleri fecerint infra terminū dictū ⁊ poſtea p ſentē tiam: ſed ſtatutarij ⁊ ſcriptores ipſo iure ſunt excōicati. vt. ſ. eo. nouerit. Vel dic q̄ hic loquit' de alijs ſiliarijs ⁊ officialib⁹ qui poſtea ſucceſſerūt ⁊ non de illiſ quoꝝ ſilio vel auctē ſtatuta illa edita fuerunt: ⁊ niſi iſti ea deleri fecerint excōicent'. vt hic dicit: ⁊ ſi ea fecerint obſeruari niſi īfra duos menſes ea deleri fecerint ipſo iure ſunt excōicati. ſ. e. nouerit ſic. ſ. de imu. ec. aduerſus. antiq̄ decre. cordat illi decre. nouerit ⁊ ideo videt' male deciſa vt non dicat. ſic expone pmulgare pcures id eſt. pmulgatā eē oſtēdas vel denūcias vel iteruz excōicentur a iudice: alias non videtur ceſſare cōtrarium. Berñ. a Priuatoſ ex h dicet' q̄ ipſo iure ſunt excōicati ipſi ſtatutarij ex eo q̄ dicit puatos denūcies p decre. ſ. eo. nouerit. ⁊ q̄ ꝯtra fidelitatē veniūt amittere debent feudum. xxij. q. vlti. de forma ⁊ eccleſia poteſt alios priuare cum in hoc ſint de foro illius. ſic dñs priuat vaſallum quando facit felloniā dño đ ſuo feudo. in ꝯſti. Frede. đ feu. hac edictali. §. preterea. quia dñs inter vaſallos đ feudo cognoſcit. ſ. de fo. compe. verum. ex tranſmiſſa. ſi. ſ. de here. c. vlti. arg. xv. q. vj. c. penul. ⁊ vlti. ſic ⁊ clericuſ qui contra eccleſiā ſuam aduocat pdere debet beneficiū. ſ. de poſtu. c. vlti.

Cum volūtate. Tres ſunt partes: vt patet ī rubro. Secūda: ibi. Predicatores. Tertia: ibi. Si qui vero. Abbas Sicu. b Voluntate ac pposito maleficia: hec verba ſumpta ſunt ex illa. l. ff. đ fur. qui iniurie. in pn. ad cor enī ⁊ ſpontaneas voluntates reſpicit deus: ⁊ non ad act⁹. xv. q. vj. c. j. ⁊. xiiij. q. v. ſi quid. ſola enī temeritas hic attendit'. ſ. eo. c. j. ⁊ xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. ⁊ quia animus punit' non opus. l. di. ꝯtra animū: ⁊ duob⁹. c. ſe. c Ad ſalutem. ſ. eo. j. Rñ. ⁊. xj. q. iij. cum excōicato. vbi pmittitur pticipare in his qui ad ſalutem pertinent: vt h dicit: ⁊ quecunq; verba ad hoc pficere poſſunt excōmunicato: dici poſſunt al's non. d Vel alios. id eſt. vſurarios: quorum elemoſyna recipi non debet. ſ. eo. de vſur. quia in omnibus. e Cauſam: eorum negociorū geſtores: ⁊ ideo poſſunt elemoſynas recipere: vt hic dicitur: quia ipſi quorum res aguntur: ab illis ſua recipere pñt: ⁊ ſic iſti pdicatores licite: ea recipiunt pro elemoſynis: ⁊ licet res non habeat effectū ſufficit q̄ ab initio negocium ſit vtiliter ceptum. ff. đ nego. geſt. ſed an vltro. §. is autem qui. ⁊ negotioꝝ geſtor. preterea poteſt agere ad ſumptus quos fecerit: vt ibi dicitur: ⁊ eſt argu. q̄ ille qui gerit vicem alteri⁹ honorandus eſt: ſicut ille cuius vicem gerit. xciij. diſtinc. c. vlti. ⁊. xciiij. diſtin. c. j. ⁊. ſ. de offi. delega. cū olim. ij. f Preſertim poteſt exponi p maxime: quia alias tempore neceſſitatis ab excōmunicatiſ poſſunt recipi neceſſaria ⁊ emi. xj. q. iij. quoniam mltos. alias vero pdicatores nō debent recipere elemoſynas ab excōmunicatis vl' vſurarijs vel ſimilibus. x. diſt. oblationes. ⁊. c. eorum. ⁊. xvij. q. iiij. miror. g Ratione officij: No. q̄ ratione officij licet q̄ alias ñ licerz: et hoc ideo: quia ex quo cōmiſſuz eſt ei officium: ⁊ talia ſine quibuſ officium cōmode expedire non poteſt: ſicut iudex poteſt compeſcere omnes impedientes iuriſditionem ſuam. ſ. de offi. delega. c. j. ⁊. c. preterea ⁊ c. prudentiam. ⁊. c. ſuſpitionis. ⁊. ſ. de teſti. c. tam litteris. immo ⁊ ſi non habeat officium. h Alij. ſcilicet ſeniores de eccleſia poſſunt inferiores in minoribus ordinibus conſtitutos coercere etiam turbantes diuinū officium: vt hic dicitur. i In minoribus ordinibus. ergo non poſſunt ſic compeſcere conſtitutoſ in ſacris ordinibus. licet turbent officium: quia ex eo q̄ permittit ſpecialiter de iſtis de alijs prohibet. ſicut qđ de vno negatur de alio ꝯceditur. xxv. di. qualis. et ſ. de preſump. nonne. ⁊ quia honorabiliora membra exceptis grauiorib⁹ culpis verberibus ſubijci non debent. xlv. diſtinc. cum beatus. puniantur ergo al's admonitionibus: ⁊ ſi ſe non correxerint poſſunt ſuſpendi. ſ. de cele. miſſa. dolentes. argu. k Turbantes. ſ. eo. veniens. ⁊. ſ. de appella. dilectis filijs. arg. l Prelatiōis: ſic ergo prelati poſſunt corrigere ſbditos ⁊ percutere leuiter ſine metu excōicationis cauſa correctionis ⁊ non ex odio. ſ. eo. ex tenore. leuit' enī hoc facere debent: quia leuiter caſtigatus reuerentiaz exhibet caſtiganti. xlv. diſtinc. cū beatus. m Magiſterij. ſic. ſ. eo. c. j. modica enim ⁊ leuis caſtigatio pmiſſa eſt doctori. ff. ad. l. acquil'. l. v. in fi. ⁊. l. ſe. ⁊ humilis debet eſſe doctrina mgrī. ſ. de maio. ⁊ obe. humilis vbi plures ꝯcor. inuenies ad hoc nimia ſeuitia culpe annumerat'. ff. ad. l. acquil'. pceptor. n De familia. No. q̄ qs familiā ſuā corrigere dz cuz ei competat iure patrie ptāt. xxiij. q. iiij. duo iſta. ⁊. xlv. di. §. Salomon. ⁊. c. diſciplia. ⁊ q̄ doeſticoꝝ ſuoꝝ curā ñ hz: fidē

a quos inferioꝝ graduũ: ſimi/
li modo vt cohibeant a ſuis
inſolentijs: ⁊ ſciẽtia boniſq
moribus informent: duxe/
rint corrigẽdos. Idem aſto
riceñ. epiſcopo. Cõmunicãs
excõicato in crimine damna
bili incidit in excõicationem
SI cõ/maiorem. Ca. LV
cubine publice clericoꝝ
eccleſiaſtice cenſure diſtricti
one notentur: eoſdem ꝯcubi
narios non eſt dubiũ ſenten
tia maioris excõicationis in
uolui: qui poſt latam ſenten/
b tiam cõmunicãt in eodez cri
mine criminoſis. Idem. Ex
cõmunicat⁹ minori poteſt ab
excõmunicatiõe aliquem ab
DUo/ſoluere. Ca. LVI
bus collata ptãs: vt a
minori excõicatione ſi in ip/
ſam inciderint: inuicez ſe ab
ſoluant: vtroq ligato vincu
lo excõmunicationis: huiuſ/
c modi non expirat. Idem.
Permittitur miniſtris eccle
ſiarum ſemel in hebdomada
celebrare tempore interdicti
concurrentibus his que ex
primuntur in tex. Ca. LVII
PErmittimus eccleſia/
rum miniſtris: ſemel in
hebdomada tempore inter/
dicti: non pulſatis campaniſ
d ianuis clauſis excõmunica/
tis ⁊ interdictis excluſiſ: miſ
ſarum ſolennia celebrare cau
ſa conficiendi corpus domi/
e ni: qđ decedentibus in peni/
tentia non negatur. Idem.
Satiſfaciens clerico quẽ ver
berauit non poteſt propter
hoc ab epiſcopo abſolui niſi
in certis caſibus hic expreſ
QUam/ſis. Ca. LVIII
uis incidens in cano/
nem late ſententie propt vio
lentam manuũ iniectionem:
iuxta proprias facultateſ: eiſ
f ſatiſfaciat: quibus iniurias
irrogauit: non tamen aliter
q̃ per ſe. apo. vel eius legatũ
abſolutiõiſ põt bñficiũ obti/

negauit. xlvij. di. §. neceſſe. ad fi. ⁊. hinc etiã Paul⁹. ⁊ C. de pa. po. ſi filius. ⁊ non ſolũ pater: ſed etiaz ꝓpin/qui domeſticos ſuos corrigere debent. C. de emen. ꝓ/pin. l. vna. ⁊ hic idem dicit omnes predicte pſone cle/ricos inferioꝝ graduũ corrigere poterũt ſine pena ex/cõicatiõis: vt h̃ patet de mgr̃is et prelatis ⁊ nõ diſtinguit in g̃/du. h̃ habes ſex caſus in quibus licet corrigere et pcutere clericuz ſine excõicatio/ne qui habẽt of/ficium in eccle/ſia ſeniores ⁊ p̃/lat⁹. magiſter. domin⁹ dom⁹. ⁊ ꝯſãguinei. Sũt et alij caſus vbi quiſ non incidit in canonẽ ſi io/coſaz leuitate cle/ricũ pcutit. s̃. e. c. j. Item ſi inue/niat eũ cum mr̃e filia vxore vel ſo/rore. Itẽ ſi vim vi repellat incõ/tinenti. s̃. eo. ſi ꝟo alicui⁹. j. §. ij et. iij. Itẽ ſi cle/ricus poſt trinã admonitionem non ſe corrigat perdit hoc bene/ficiũ. s̃. eo. ꝯtin/git. ij. ⁊. c. in au/dientia.

a ¶ Inferioꝝ graduũ. ſecus ſi ſint in ſuperioribꝫ: puta ſubdiaconatu vel alijs ſuperi/oribus: quia per ſacros ordines liberati ſunt a pa. po. vnde nullum ius habent in eis. ſacer enĩ ordo liberat a pa po. quia liberat a ſeruili qđ plus eſt. liiij. diſtinc. ex antiq̃s. ⁊. c. frequens. ⁊. c. ſi ſeruus ſciente ⁊ ſubdia/conus eodem gaudet priuilegio cum diacono. s̃. đ ſer. non ordi. miramur. Et ita habes hic ꝙ clericuſ q̃diu eſt in minoribꝫ ordinibꝫ eſt in pa. po. niſi expreſſe emã/cipetur: ⁊ ita no. dignitatem ſacroꝝ ordinũ. Quid ſi perſone ſuperius in littera noĩate excedant modũ. nũ/quid incidunt in canonẽ? Rñdeo niſi irato animo hec faciant ⁊ ex ꝓpoſito: non credo ꝙ incidant in canonez qui ſolũmodo dolum pſequit. qđ colligitur ex verbis canonis. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. ibi: manuſ violẽ/tas iniecerit. ⁊. s̃. eo. c. j. violentia non cõmittitur ſi/ne dolo: ſed huiuſmodi manus predictarũ perſonaruz non ſũt doloſe ſz charitatiue: licz fortuito caſu excedat modum diſcipline: qđ ꝓbatur ex prin. huius. c.

SI concubine. In eodẽ crimine. ſecus ſi al's p/ticiparent in locutione vel alias q̃ in crimĩe: tũc non eſſent excõicati maiori ſed minori. ſi. s̃. eo. nuper. vbi ſatis de hac materia: ⁊ ea que ibi dicta ſunt h̃ poſ/ſes repetere: ⁊ ſic ſententia per pticipationẽ criminis extenditur ad perſonas contra quas lata non fuit. ſi. s̃. de imu. eccle. aduerſus. in fi. ⁊. s̃. e. nouerit. Berñ.

DUobus collata: Nõ expirat. Si ptãs iſta ab/ſoluendi non expirat: ergo vnus poteſt abſolue/re alium. Sed contra videtur ꝙ cũ vn⁹ ſit priuatus a ſacramẽtis alium reſtituere non poteſt. de ꝯſe. diſt. iiij ſanctum. qđ enĩ non habet dare non poteſt. j. q. j. c. j. et. q. vij. daiber/tũ. ⁊ argu. s̃. de cle. exco. mi. c. vl/ti. Quid g̃ dicit: ꝙ talis ptãs nõ expirat. Rñ. bñ dicit ꝙ in veri/tate ptãs colla/ta nõ expirat ꝓ/pter h̃ cũ effectu ſed dormit. i. po/teſtas illa cum vterq ſit excõi/catus nõ põt ha/bere effectuz: q2 alter alterum ñ põt abſoluere ni/ſi p̃mo alter eoꝝ ab alio q̃ a ſo/cio fuerit abſolu/tus tũc demum habet effectum. ſi. s̃. đ offi. dele. prudẽtiã. §. ſex/ta. ⁊. s̃. de ꝯceſ. p̃ben. ⁊ eccle. nõ/va. q2 diuerſita/tem. xv. q. vi. c. pe. ⁊ vlti. ſi. C. đ cura. fu. l. pe. vel dic ꝙ bñ põt alt̃ alteꝝ abſoluere: lz ſit ligat⁹ mio/ri excõicatiõe: ⁊ ita nullo mõ ex/pirat ptãs ſz du/rat cũ effectu. ar/gu. decr. e. p̃di. ſi celebrae. q2 mior excõicatio priuat ſo/lũmodo a pceptiõe ſacramẽtoꝝ: ſed nõ a collatiõe. vt ibi dicit: ⁊. arg. ad hoc. s̃. eo. ſacro. ⁊. s̃. de reſcrip. ab

PErmittim⁹. ¶ Hodie h̃. c. ſeruit (excõicato. de nihilo: q2 hodie pmittit ſingulis clericꝫ cele/brare ianuis clauſis excõicatꝫ vel int̃dictꝫ excluſis vt habet in. c. fi. §. adijcim⁹. ⁊. §. ſe. e. ti. li. vj. Abbas.

d ¶ Excõicatꝫ int̃dictꝫ: ⁊ h̃ idẽ facere debẽt religio/ſi: ⁊ alij q̃ p̃uilegiũ hñt celebrãdi tp̃e int̃dicti. s̃. de p̃/uil. qđ nõnullis. ⁊. j. ti. ꝓxi. cũ in ptibꝫ: illud p̃uilegiũ p h̃. c. extẽdit ad oẽs alios p̃latos eccleſiarũ q̃ p̃us illud nõ habebant ꝙ ſemel tm̃ in hebdomada celebrẽt cau/ſa ꝯficiẽdi corp⁹ chriſti: ⁊ h̃ nõ attẽdit fauor pſonaruz ſz ſctitas ipſi⁹ corpis p̃ncipalit ⁊ neceſſitas decedẽtiũ infirmoꝝ. p̃ſbyt enĩ ſp dz hr̃e euchariſtiã patam: ſz qñ ꝯſecrat ꝓ pplo nihil ĩ craſtino ſeruãdũ eſt. đ ꝯſe. di. ij tribꝫ. Itẽ alijſ ꝯcedit fauore religiõis ſiue pſonarũ: vt patet in. c. ꝙ nõnullis. s̃. de p̃uil.

e ¶ Qđ deceden(tibus. ſic. s̃. ti. ꝓxi. qđ in te. B.

QUamuis. ¶ Diuidit in duas ptes. Scđa: ibi. Niſi. Ab.

f ¶ Satiſfaciat: licet q̃s ſatiſfecerit iiuriã paſſo: non dũ tñ haberi dz abſolut⁹: nec ẽ ei cõicãdũ niſi p̃mo ab/ſoluat. s̃. e. cũ deſideres. j. Rñ. et vl. ois enĩ res p q̃ſ/cũq cãs naſcit p eaſdẽ diſſoluit. j. đ reg. iu. c. j. ſic eniz excõicatio qñq ſolo ꝟbo ꝯhit ⁊ ſolo ꝟbo tollit: ſz in h̃

caſu ipſo facto iducit̃: ſꝫ ſolo verbo tollit̃. ⁊ ſic ſatiſfactio vel iuramētū nō ſūt de ſubſtātia abſolutiōis: de h̄ dictū eſt. ſ̄. e. cū deſideres. in fi. a ¶ Mortis. ſ̄. e. nō dubiū. ⁊. xvij. q. iiij. ſiq̄s ſuadente. ⁊. ſ̄. eo. qḋ de his.
b ¶ Inimicitia. ſ̄. e. decetero. de infirmitate: inopia: ſenili etate. hēs ſ̄. eo. qḋ de his.
c ¶ Inopia: ſi. ſ̄. de teſti. ſiq̄ teſtiū. ꝯ. ſ̄. e. ea no ſcit̃. ſolu. ibi.
d ¶ Puerili: pueri infra pubertatē nō mittunt̃ ad curiā: q꞉ etaſ eos excuſat ab itinere. ſ̄. e. c. j. ⁊. §. pxi. ⁊ ī. eo. c. vlti.
e ¶ Sex⁹. ſ̄. e. mulieres. ⁊. c. de monialib⁹.
f ¶ Corpis impotētia: q꞉ ſi ſit mutilat⁹ in pede ꝙ ire non poſſit vel contractus.
g ¶ Impedimēto canonico: ſ̄. e. qḋ ď his. b.
h ¶ Juris bn̄ficio: vt ſerui. ſ̄. e. mulieres. ⁊ h̄ intellige ſm̄ di. huius. c. ſ̄. e. relatū
i ¶ Quibuſdaꝫ p̄dictorū. ſ. q̄ timore mort' infirmitate: inimicitia: ſenili etate ꝯfracti: vl' ipotētia ꝑpetua inopia oēs iſti poſſibilitate recepta ſedē apl'icā viſitabūt pro mādato recipiēdo: vt. ī. ſequit̃. ⁊. ſ̄. eo. de cetero. ⁊. c. de his.

a nere: ¶ Niſi iminēte mortis
b articulo: infirmitate: īimici-
c d tia: aut īopia: puerili vl' ſeni-
e li etate: fragilitate ſexus: ſeu
f alia corpis īpotētia: ſiue qli-
g bet impedimēto canonico retrahat̃: q̄min⁹ ro. pō. poſſit
h adire. vl' niſi iur' bn̄ficio a la-
i bore hmōi excuſet̃. Ceteꝝ q̄buſdā p̄dictoꝝ: videlꝫ q̄ tpali īpedimēto laborāt (exceptis puer') ſub debito iuramēti (qḋ ſm̄ eccl'ie formā p̄ſtare tenēt̃) ꝯſueuit iniūgi: vt īpedimento ceſſante: ad apo. ſe. accedāt: mādatū ipi⁹ humilit̃ ſuſcepturi. Idem.

Excōicatio ſimpl'r lata intelligit̃ de maiori. Ca. LIX.

SI quē ſb̄ hac forma ver-
k borū: illū excōico vl' ſimi-
l a iudice ſuo excōicari ꝯtigat
m dicēdū eſt euꝫ nō tm̄ miori: q̄ a ꝑceptiōe ſacramētoꝝ: ſꝫ etiā maiori excōicatiōe q̄ a cōione fideliū ſepat: eē ligatum. Idem.

Bn̄ficiū indultū rōne mioris etatis poſtq̄ cepit habere locū nō extīguit̃ licꝫ minor peruenerit ad maiorē etatem. Ca. LX.

n PUeris q̄ in canonē īciderūt ſnīe ꝓmulgate: ſiue an̄ ſiue poſt pubertatē poſtulēt ſe abſolui. pōt dioceſan⁹ eps̄ abſolutiōis bn̄ficiū imptiri.
o ¶ Cum ꝓpt̄ defectū etat' in
p q̄ fuit cōmiſſus exceſſus: rigor ſit māſuetudīe tꝑandus.

De verboꝝ ſignificatione.

Hieronym⁹ ſup Oſee.

Nouale ē terra nouit̃ ad culturā redacta. Ca. I.

q INnouate nouale: nouale eſt ager nūc
r p̄mū p̄ciſus. Idē ſup Danielē.

Appellatione patris veniūt ī lata ſignifica

mēt' cū nō vult penitere: ⁊ putat ſibi ſufficere: ⁊ male h̄ fit: de pe. di. j. ſūt q̄ arbitrāt̃. ſꝫ ſi reputat ſe indignūſꝫ abſtinet bn̄ facit: de ꝯſe. di. ij. q̄ ſcelerate. Qn̄q꞉ iponit̃ a ſacerdote loco pene. q꞉ n̄ vult penitere. xvij. q. iiij. miror. Quādoq꞉ per ſententiā canonis. xj. q. iij. cum excōicato. ⁊. lxxxj. ſi qui. diſ. ſunt. Cum inflicta eſt excōicato a ſe vl' a deo agat penitentiaꝫ ⁊ ſequit̃ recōciliatio. Si vero a ſacerdote inflicta fuerit per eū recōcilietur. Cū vero a canone infligit̃ minor excōicatio ꝑ ſimplicē ſacerdotem pōt abſolui ⁊ ſine iuramēto vl' al aliquo mādato niſi participet in crimine. ſ̄. eo. nuꝑ. ⁊. c. ſi concubine. q̄ maiori excōicatiōe eſt notat⁹: ſi ab homīe ſemꝑ ab eodem vel eius ſuperiore debet abſolui. ſ̄. e. per tuas: niſi incendiarij poſt publicationeꝫ. ſ̄. eo. tua. Si a canōe eſt notat⁹ a ſuo epiſcopo poteſt abſolui: niſi conditor canonum ſibi abſolutionem retinuerit. ſ̄. eo. nuper. ſicut in his violentas manus mittunt in clericū. xvij. q. iiij. ſiq̄s ſuadēte. ⁊. ſ̄. e. c. pxi. Oſee. 10.

SI quem. ¶ Iſte eſt tex. nō. ⁊ q̄tidie allegat̃. nec diuidit̃. Ab. k ¶ Simili: puta niſi h̄ feceris noueris te excōicatū. ſ̄. de appel. c. p̄tererea. ij. ⁊. ſ̄. de teſti. co. c. ij. ⁊. ſ̄. de rapto. c. iij. l ¶ Judice ſuo. ſententia iudicis ſui ſiue iuſta ſiue iniuſta tenet. xj. q. iij. c. j. ⁊. ij. ſed a nō ſuo iudice lata eſt nulla: arg. ſ̄. de priuil'. cū olim eſſem⁹. ⁊. ſ̄. de cōſue: ad audientiā. ⁊. ſ̄. de iudi. at ſi clerici. ⁊. ſ̄. de offi. ordi. c. pe. m ¶ Non tm̄ minori. Sic ḡ patet cū dico excōico illū: de maiori intelligit̃. minor em̄ excōicatio remouet a cōione ſacramentorū vt hic dicit: maior excōicatio a corꝑe chriſti qḋ eſt eccl'ia. ſ. cōione fideliū. iij. q. iiij. engeltrudā. Eſt ergo maior excōicatio a qualibet licita cōione ⁊ legitimo actu ſeparatio: vn̄ et Adam excōicat⁹ fuit ex eſu ligni. xj. q. iij. §. euidēter. Excōicatio que dicit̃ anathema infligit̃ tam ab hoīe q꞉ a iure: ⁊ pro contumacia. ⁊ ꝓ crimīe. ī. ti. pxi. ex ꝑte. ⁊. xvij. q. iiij. ſiquis ſuadēte. ⁊ xxiiij. q. j. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊ in titulo iſto ꝑ violentā manus iniectionē. Minor aūt excōicatio infligit̃ qn̄q꞉ penitēti ⁊ impenitēti. Penitēti qn̄q꞉ a ſeipſo. qn̄q꞉ a ſacerdote: de peni. di. j. facili⁹. ſed melius facit ſi auctē ſacerdotis hoc facit de pe. di. j. ī actione. Impenitēti: qn̄q꞉ a deo imponit̃ excōicatio minor: cū ꝓpter mortale peccatū deus tradit aliquē ſathane ⁊ diſcedit a mente ei⁹ xj. q. iij. audi deniq꞉. Qn̄q꞉ ipemet ſe ſuſpēdit a ſacra-

PUeris. ¶ Due ſunt partes. ſecunda ibi: cum propter. Abbas Sicu. n ¶ Pueris: intellige doli capacibus. ſ̄. de delic. pue. pueris. alias iniuriam facere non poſſunt: pati vero ſic. xv. q. j. illud.
o ¶ Etatis: ſic ergo parcit̃ etati licet nō ī totū: ſed quo ad minoreꝫ penā: vt in delictis. ff. de mino. auxilium. §. in delictis. in delictis enim non parcit̃ niſi quo ad minorem penam: vt ibi. p ¶ Rigor: iuris rigor temperatur quandoq꞉ ratione etatis: vt hic. ⁊. lxxxvj. diſ. tanta. ⁊ de conſe. di. iij. eos qui. xxxv. q. ix. ſententiam. quandoq꞉ ratione locorum ⁊ temporū. ſ̄. eo. ſuper eo. ⁊ quandoq꞉ ratione perſone ⁊ cauſe ⁊ loci ⁊ temporis. ſ̄. de tranſac. c. vlti. ⁊. xxxiij. q. viij. occidit. ⁊. xxix. diſ. ſciendū. quandoq꞉ ratione multitudinis ⁊ ſcandali. l. di. vt conſtitueret̃. cum ſuis concor.

De verborum ſignificatione.

Supra viſum eſt de diuerſis conſtitutionibus circa iudices: iudicia: clericos: matrimonia ⁊ crimina. Verūtamen quia in eis ⁊ alijs diſpoſitionibus dubitari poteſt de ſignificato verborum: ideo in fine operis annectit hanc rubricam. Abbas Sicu.

INnouate. ¶ Exponit hic Hieronym⁹ verbum nouale: quod ſcribit̃ Oſee. x. c. Abbas. q ¶ Innouate. verba ſunt Oſee ꝓphete.
r Nouale: verba ſunt Hieronymi exponēt' verba ꝓphete. r ¶ Preciſus: dicit̃ in lege terra. ſ. p̄ciſa q̄

anno ceſſat.ff.de verb.ſig.ſilua.§.ij.Dicitˀ nouale terra de nouo ad culturā redacta cuiꝰ nō extat memoria qḋ culta fuiſſet.ꝭ.e.quia per nouale.ꝛ qḋ ſemel fuit nouale ſemp erit nouale quo ad decimarū retētionē (vel ſolutionē.ſ.ḋ ꝑuil.c.vl.

Nam et. ¶ In prima parte ponūtˀ verba Danielis In ſcḋa verba Hieronymi exponentis illa.ſecunda ibi:id eſt proauus.Et vide hiſtoriā de cōſe.diſ.j.in.c.veſtimēta.alˀs incipit vaſa.Ab.

Joſeph. ¶ Primo ponuntˀ verba euāgelij.ſcḋo verba Hieronymi exponētis illa :ibi.Et hoc loco.Ab. f ¶ Donec:ſiˀle.ſ.e.c.xxi. g ¶ Nos:idē dicit lex ꝙ primꝰ ē quē nemo āncedit:ꝭ ꝛ ꝑmogenitꝰ ē añ quē nemo naſcitˀ quicqd ſequatˀ.ff.eo.ti.primus.et l.proximi.

Danielˀ.5 a ¶ Proauꝰ:verba ſūt Hiero.exponentis verba ꝓphete.

b ¶ Patres: oēs aſcēdentes parōtes noīe cōtinentˀ.ff.ḋ ver.ſigni.appellatione.ꝛ appellatione filij oēs deſcendētes.ff.e.li.berorū.et.ff.de gradi.l.iuriſcōſultus.§.parentes.vſq ad trītauū pres dicūtur : vltra vero maiores appellantˀ liberi vſq ad trinepotē.vlteriꝰ iferiores vocātˀ:vt ibi dr:vñ chriſtꝰ dici ꝑt filiꝰ Dauid.Ala.

Prou.4

Matth.1

Ibidem.1

tione oēs aſcēdētes.Ca.II.

Nam ꝛ rex nabuchodonoſor prˀ tuꝰ.i.pauus: a more ſcripture : que auos et b deinceps:patres appellat.

Idem in Parabolis.

Non dicitˀ natꝰ qui ſtatim deceſſit.Ca.III.

Nam ꝛ ego vnigenitus fui corā matre mea. ¶ Qua c re vnigenitū ſe noīat :quem d frēz vterinū ꝑceſſiſſe ſcptura teſtatˀ.niſi qꝛ ille mox natꝰ: e ſine noīe quaſi nūq̄ eſſet de vita deceſſit. Idez ſup Mattheum.

Dictio:anteq̄:non ſemper implicat.Ca.IIII.

Quod dicitˀ anteq̄ ꝯuenirēt:nō ſequitˀ:vt poſtea ꝯuenirēt :ſ ſcriptura qḋ factū nō ſit oſtēdit.

Hieronymꝰ ſup Mattheū.

Primogenitus dicitˀ q̄ ꝑmo naſcitur etiā ſi nullus ſequatur eum.Ca.V.

Joſeph non cognouit f Mariā:donec peperit filiū ſuū primogenitū. ¶ Ex hoc loco quidā ꝑuerſiſſime ſuſpicantˀ:ꝛ alios filios Ma g riam habuiſſe :cū mos diuinarum ſcripturarū ſit:vt primogenitū nō vocēt:quē fratres ſequuntˀ:ſed eū qui primo natus fuit. Hylarius.

Verba ſunt intelligēda non ſm qḋ ſonāt:ſed ſm mentem ꝓferentis.Ca.VI.

h Intelligentia dictorū:ex i cauſis eſt aſſumēda dicē k di:qꝛ nō ſermoni res:ſed rei l eſt ſermo ſubiectus.

Auguſtinꝰ ſup Mattheū.

Non vitiatˀ factū vario modo narratū vbi idē in ſubſtātia concluditur.Ca.VII.

m Nihil obſtat narrādi diuerſitas vbi eadem dicuntˀ:maxime cū quiſq̄ euangeliſtarū eo ordine credat ſe dicere:quo deus voluit.

Gregorius.

Senſum non verba conſiderare debemus.Ca.VIII.

n Propterea ſi prolixam epiſtolam meam ad interpretandum accipere te fortaſſe contigerit:rogo nō ver o bum ex verbo:ſed ſenſum ex ſenſu trāfferre :quia plerūq̄

Intelligētia:ſic.ff.ḋ regu.iur.in ambiguis.ꝛ.xxij.q.v.humane.

h ¶ Dictorū.i.verbor̄ que plata ſunt.

i ¶ Ex cauſis nō ſtatim debemus intelligere vt verba prima facie ſonare videntˀ:maxīe vbi ambigua ſūt :ſ debemus recurrere ad intentionez loquētis.vt ḣ dicit:ar.bo.ſ.ḋ ꝓbē.c.vlt.ꝛ.c.cū cām.et.ff.eo.ti.nepos ꝓculo.ꝛ.ff.de regu.iu.ſemp in ſtipulatiōib9 ad cām dicti recurrēdū ē.ſ.de accu.cū dilecti.ſic ad cām facti.xxiij.q.vl.occidit.ff.ḋ fur.verum.

k ¶ Res.i.intellectꝰ.ff.ḋ ſuppel.leg.l.labeo.xxxj.q.ꝭ.quō virgibuſ.vbi dr ſex maritos habuiſſe q̄ dño teſtāte.

Nam et. ¶ In prima parte ponūtˀ verba Salomonis.In ſecuuda verba Hieronymi exponētis illa ibi: quare.Abbas. c ¶ Unigenitū.verba ſunt Hieronymi exponentis verba Salomonis. d ¶ Uterinum.fratres vterini dicuntˀ qui ex eodem vtero nati ſunt:viuente enim vria concepit berſabee ex Dauid ꝛ peperit filium qui mortuus eſt:ſtatim poſtea concepit ex eodez Salomonem.vnde ipe dicit:nam ꝛ ego vnigenitus ꝛc̄. e ¶ Quaſi nunq̄ eſſet.Et ita non videtur fuiſſe qui non durauit:argu.ſ.de regula.ad noſtram.lxij.diſ.quanto.ff.de in rem ver.ſi pro patre.§.verſum.ſic non dicitur eſſe qui minus idoneus eſt.ſ.de de tranſla.inter.ꝛ.ff.quod cuiuſq̄ vniuer.l.j.ad fi.ꝛ.C.de epiſ.audi.de creationibus.ꝛ.xix.diſ.ꝓpter totius.ꝛ.xxiij.q.j.paratus.

Quod dicitur anteq̄ cōuenirēt:verba ſūt euāgelij Matthei q̄ Hieronymꝰ ḣ exponit: ſ.xxvij.q.ij.priuſq̄:nec valet ḣ arg.a ꝯrio ſenſu:ꝛ eſt qdam modus loquēdi ſicut ibi :ſede a dextris meis donec ponā ꝛc̄.nō tñ ſequitˀ ꝙ poſtea poſuerit.Rñ.ꝛ illud:Coruus nō fuit reuerſus ad archā donec aq ſiccarentˀ:ſic.ꝭ.c.xxi.imo.oſtēditˀ ꝙ nō ꝯuenerūt:ꝯriū inuitur eiꝰ ꝙ verba ſonare videntˀ:vt ḣ dicit in fine.ꝛc̄.

q̄ tm̄ habuit.ibi em̄ Hiero.reſpexit intētionē ꝛ nō verba ſamaritane.Lau. l ¶ Rei eſt ſermo ſubiectus.i.intētiōi ſeu intellectui ſermo ſuire dz:qꝛ nō i folijs ſ in radice rōnis ꝛ in ſenſu cōſiſtit euāgeliū.ꝭ.q.ꝭ.marchion.ꝛ.ꝭ.eo.c.ij.ꝛ.c.in his.verba em̄ inſtituta ſūt vt p ea qs in alteriꝰ noticiā cogitationes ſuas ꝓferat.xxij.q.ij.is aūt.qꝛ ſicut animꝰ ꝑfertˀ corpi:ita ſnia verbis.xxxviij.diſ.ſedulo.ꝛ.xxij.q.v.humane.et.ff.de legi.ſcire.Itē arg.ē.ꝙ vba ad extraneū ſenſū ſunt trahēda vbi res alitˀ ſalua eſſe nō pōt:arg.C.ḋ ver.ſigni.

Nihil. ¶ Diuerſitas vborū nō vitiat ſi idē in ſubſtātia cōcludatˀ. (cū qdā.ꝛ.C.de legi.cū q̄ſtio. ḣ.ḋ.vel ſic vt i rubro.Ab. m ¶ Diuerſitas.q̄m noia ꝛ vba trāſpoſita idē ſignificāt:vt dicit Ariſto.i piar.ꝛ ē ar.ad ḣ.C.de teſta.q̄m indignū.ꝛ ḣ vbi eadē dicūtˀ ꝓut ſequitˀ i lrā:ꝛ ḣ certū ſit.ꝛ eſt arg.bo.ꝓ teſtib9 diuerſo modo narrātib9:argu.ſ.de teſti.c.cū tu.ꝛ.xviij.q.j.in ſcripturis.de conſe.di.ij.quotidie.ꝛ de peni.di.j.periculoſe. argu.contra.xxxv.q.vj.de parentela.ij.ſed illud intelligitur de contrarietate ſententie.

Propterea :ad interpretandum.id eſt ad exponendū. o ¶ Senſum.ſ.e.intelligentia.

a dum proprietas verborum attenditur: ſenſus veritatis amittitur. Iſidorus.

Dicit quis proprie ſit prepoſitus. Caplm. IX.

Quamuis omnes qui b preſunt: prepoſiti rite vocentur: vſus tamen obtinuit: eos vocari prepoſitos: c qui quandam prioratus curam ſuper alios gerunt. Idem in lib. etymol.

Non recipit congruam ſummationem. Ca. X.

Forus eſt exercendarum litiū locus: a fan d do dictus: ſiue a foroneo rege: qui primus grecis legem e dedit. Conſtat autē forus: f cauſa. lege. et iudicio. Cauſa a caſu: q̄ venit dr̄. Eſt enim materia et origo negocij: nedum diſcuſſionis examine patefacta: que dum proponi g tur: cauſa eſt: dum diſcutitr̄: h iudicium: dum finitur: iuſti i cia. Vocatur autem iudiciū k quaſi iuriſditio. ⁊ iuſticia q̄ l ſi iuris ſtatus. Judicium autem prius inquiſitio vocabatur: vnde ⁊ auctores iudiciorum: prepoſitos queſtores m vel queſitores vocamus. Negocium multa ſignat: modo actum alicuius: rei cuius cō n trarium eſt ocium: modo actionem cauſe: quod eſt iurgium litis: et dictum eſt negocium: id eſt ſine ocio: negocium autem in cauſis: negociatio in commertijs dicitur: vbi aliquid datur vt ma o iora lucrentur. Jurgium dicitur: quaſi iuris garrium: eo ꝙ hi qui cauſam dicunt: p iure diſceptāt. Lis autem a cōtentione limitis prius no r men ſumpſit: de qua Virgilius: Limes erat poſitus litē vt diſcernerē agri. cauſa aut s argumento aut probatione conſtat. Argumentū nunꝗ teſtibus: nunꝗ tabulis dat probationem: ſed ſola inueſtigatione inuenit veritatē: vnde dictum eſt argumentum: argute inuentū. Pro t batio aūt teſtibꝰ ⁊ fide tabularum conſtat: in om̄i quoqꝫ v negocio: he pſone querūt: iudex: accuſator. reꝰ. ⁊ tres te x ſtes. Judex dictꝰ q̄ſi ius dicens ꝑplo: ſiue q̄ iure diſceptet: iure autem diſceptare: eſt iuſte iudicare. non eſt y ergo iudex ſi nō ē ī eo iuſticia:

a Proprietas: nō em̄ ſemꝑ ad ꝓprietatē verboꝝ recurrendū eſt: ſed videndū eſt q̄d teſtator ſenſerit: in qua pſumptiōe ſunt q̄ morant̄ in eo loco. ff. de fun. inſtru. ⁊ inſtru. le. cum delanionis. §. aſinā. q: potior eſt mēs dicētis q̄ vox. ff. ḋ ſuppel. le. labeo. nec plus ꝯbū q̄ voluntas inſpici debet. C. q̄. res pig. ob. poſ. l. vlti. xxij. q. v. humane aures. j. q. j. marchion. Item argu. ꝙ verba a ſua ſignificatione cadunt cū res aliter ſalua eſſe nō poteſt: de qua agitur: inſti. de inuti. ſti. §. quotiens. et. ij. q. iij omnes. C. an ſeorſus ex facto ſus. l. vlti. ff. ſi qui cau. ſi euꝫ. §. qui iniuriarum. lv. diſ. qui partem. et. l. diſ. domino ſancto: a proprietate verborum non eſt recedendum niſi quādo conſtat voluntatem loquētis aliter voluiſſe. ff. ḋ lega. iij. non aliter. ⁊ improprietates non ſunt trahende ad cōſequentiam: ſed ſunt excuſande. Ala.

Quāuis. rite: id eſt ſm originariam verbi ſignificationem.

c Prioratꝰ curam: ſic ponitur. j. q. iij. ſaluator. ⁊ eſt dignitas per ſe ſic dicta.

Forus: primus. vij. di. moyſes. Bern̄. e Cōſtat: ex tribus vt hic dicit: non tanꝗ ex ſuis partibus compete̅tibus ſed ornantibus potius: ⁊ improprie dicit̄ locus conſtare ex his: ſicut dicuntur veſtes partes hominis adornatiue: vnde illud. Pars quoqꝫ minima eſt ipa puella ſui. f Cauſa a caſu: ⁊ ita eſt cauſa anteꝗ rn̄deat ps altera: eſt ergo cauſa res indicendo poſita cū in poſitione certarū pſonaꝝ. ſ. actoris ⁊ rei iudicis ⁊ teſtis. Et ideo dicit̄ a caſu: q: frequenter caſualiter occurrūt preter voluntatem hominis. g Diſcutit̄ iudiciū: ⁊ ſic videt̄ ꝓceſſu tp̄is mutare nomē: ⁊ exēplificat de iudicio: de tertia pte etiā fori. h Dū finit̄ iuſticia: h̄ exemplificat ſecūdā ptē fori: ⁊ ita ex iſtis tribꝫ ptibꝫ cōſtat forus: vt dictū ē. ⁊ idem eſſe videnṫ iſta tria in ſubſtātia: ſed aliā denoīationeꝫ aſſumūt diuerſo tp̄e. i Judiciū: iudiciū ē legitimus actus duaꝝ pſonaꝝ. actoris ⁊ rei ſup eadē q̄ſtione ſub eodem iudice contracta. Lauren. k Juſticia: iuſticia eſt conſtans ⁊ ꝑpetua voluntas ius ſuū vnicuiqꝫ tribuens. inſti. de iuſti. ⁊ iur. in princi. ⁊. s̄. in principio libri in conſti. Gregl. l Juris ſtatus. lex em̄ dr̄ ſtatꝰ iuris ⁊ vere: q: ꝑ ſn̄iam ius nō ꝯſtituit̄: ſed ſtatꝰ iuꝛ declarat̄. ff. ſi ſer. vē. ſicut. §. ſed ſi q̄rit̄. m Negociū: q: ſup̄ fecit mētionē ḋ negocio ibi: origo negocij. ⁊c̄. oſtēdit q̄d ſit negocium: quaſi negās ocium. n Actionem cauſe: ī hac ſignificatiōe ſumit̄. s̄. vbi dicit origo negocij. o Jurgiū: h̄ exponit q̄ꝺ dixit s̄. q̄ꝺ eſt iurgiuꝫ litis. p Jure diſceptāt: ar. ꝙ iurgia nō ptineāt ad pſbros: q: nō tenent̄ eſſe iuriſpiti. xxxviij di. q̄ ipis. nec aduocare pn̄t niſi ī certiſ caſibꝫ. s̄. ḋ poſtu. c. vlt. ſecꝰ de archidi. xxv. di. c. j. R. q Lis aūt: q: fecit mētionē litis. s̄. vbi dixit iurgiū litꝭ: exponit mō q̄d ſit lis. Lis em̄ ciuilem cām oñdit tm̄: et nō criminalē. ff. eo. ti. litis. r De q̄ Virgiliꝰ: arg. hēs h̄ q̄ꝺ poſſumꝰ īducere ꝓ nobis libros gētiliū ſiue paganoꝝ. xxxvij. di. ſi q̄d veri. ⁊. j. q. j. dn̄s declarauit ibi: ſi h̄ ⁊c̄. B. s Argumēto: argumētū vocat naturalē ꝓbationē q̄ fit ꝑ localē argumentationē: ⁊ ita arg. ꝙ in iudicio valet naturalis ꝓbatio ar. ꝯ. j. di. ꝯſuetudo. ⁊. s̄. ḋ elec. bone. j. ibi negāt̄ factū ꝑ reꝝ naturā ⁊c̄. a ꝯrio ⁊ nō ꝑ teſtes vel inſtrumēta: vt lr̄a ſequēs dicit: vn̄ dic tabul. i. inſtrumēt̄. t Tabulaꝝ. h̄ eq̄parāt̄ teſtes ⁊ inſtrumēta: q: parē vim h̄nt in litibꝫ exercēdis. C. ḋ fi. inſtru. ī exercēdis. v Negocio: nō notorio q̄ꝺ exercet̄ ī forma iudicij. x Treſ teſtes: ar. ꝯ. iiij. q. iij. §. vbi numerꝰ. ⁊. ij. q. iiij. c. j. ⁊. s̄. ḋ teſti. licet vniuerſis: vbi dr̄: in ore duorū vł triū teſtium ⁊c̄. pōt dici ꝙ h̄ dicit tres teſtes ꝓpter triplicē modū ꝓbādi: ſcꝫ ꝑ teſtes: inſtrumēta ⁊ argumēta: de q̄bꝫ p̄miſit. Vel potius dicas cōfeſſionē: q: q̄ꝺlibet iſtoruꝫ triū legitimā facit ꝓbationē ſiue ꝑ teſtes: inſtrumēta ⁊ ꝯfeſſionē. s̄. ḋ teſti. ſpō. cū ad ſedē. in fi. y Judex ſic. xxiij. q. ij. c. j. ⁊ ſupple hic bonus: q: qn̄qꝫ malus eſt

iudex.iij.q.vij.c.iudicet.§.vlti.qꝛ ꝛ ꝑ meritis ſubdi/toꝝ diſponit̃ a deo vita rectoꝝ.ij.q.vij.c.j.ꝛ.vj.q.j.ex merito.ꝛ.viij.q.j.audacter.Bern. a Reus: a re ꝛ nõ a reatu.xv.q.iij.c.vlti.ꝛ.iij.q.xj.nõ.ẽ.Ber.

Apheresis

b Parte ablata.ẽ h figura q̃ dicit̃ Apheresis: cũ principiũ dicti/onis aufert̃ ẜm qđ patet h. Et ẽ figura alia q̃ di/cit̃ ꝓſopopeia.i. confirmatio no/ue pſone: de cõ/ſe.di.iiij.q̃ris a me.verſus finẽ.

Proſopopeia

Item Antono/maſia cũ ꝑ excel lentiã aliqđ ali/cui attribuit̃ qđ cõe eſt pluriuꝫ: vt cũ dico aplus intelligit̃ Pau/lus.xxxij.q.vij.c.Aplus.ꝛ cum dico vrbs intel/ligit̃ roma.ſ.de pe.ꝛ remiſ.ſigni ficauit.

Antonomaſia

Synodo che.cũ ps ponit̃ ꝑ toto.xxxij.q.iiij.meretrices.xiiij.q.v.penale

Vlr. l Geor. Synecdoche

Antiptoſis: cuꝫ ponit̃ caſus pro caſu.lxxv.di.oꝛ/dinatiões.xviij.q.ij.quidã.

Antiptoſis

Liptote: cũ plus di/cit̃ ꝛ min⁹ ſigni/ficat̃.xxxv.q.vij quid in omibus.

Liptote

Pleonaſmos: cũ ſupabundat di/ctio: vt iſte videt oculo monachũ regularẽ.xx.q.iij.ꝑ/ſens.

Pleonaſmos

Themeſis: cũ eadẽ dictio interdicit̃.ff.de mino.l.qđ ſi de ſpãli.ff.de rei vẽ.ſi poſt acceptũ.

Themeſis

Syncopa: cũ qđ aufert̃ de medio dictiõis.vij.q.j.audacter: ꝑ au/dacit̃.

Syncopa

Ironia: cũ qđ ꝑ deriſionẽ.i.ꝑ ꝯ̃riũ dicit̃.o quã/ta integritas.xj.q.iij.ad mẽſaꝫ.i fi.

Ironia

Ephexegeſis.i.ex poſitio ꝓcedẽtis ſermonis.xlvij.di.qm̃.

Ephexegeſis

Itẽ antropoſ/patos: cũ aliqđ attribuit̃ deo qđ ꝯuenit homini.xxiiij q.j.odi.ꝛ ꝓieci.ꝛ.ſ.de re.ec.alie.vel nõ.ſiqs ꝓſbroꝝ. Ala.

Antropoſpatos

Accuſatoꝛ vocat⁹ ẽ q̃ſi cauſa toꝛ: qꝛ ad cãm vocat eũ queꝫ

a appellat re⁹ a re q̃ petit̃ nũcu/pat̃: qꝛ q̃uis ꝯſci⁹ ſceler̃ nõ ſit re⁹: tñ đr q̃diu in iudiciuꝫ ꝑ re aliq̃ petit̃. Teſteſ antiq̃tus ſupſtites dicebant̃: eo ꝙ ſup cauſe ſtatu ꝓferebant̃:

b nunc parte ablata nominis: teſtes vocant̃. Teſtes aũt cõ ſiderant̃ ꝯditiõe: natura et

c vita ꝯditiõe: ſi liber nõ fu⁹:

d nã ſepe ſeru⁹ metu dominan tis teſtimoniũ ſupp̃mit ve/

e ritat̃ natura: ſi vir ñ femĩa:

f nã varium ꝛ mutabile ſemꝑ femina ꝓducit. vita: ſi inno/

g cens ꝛ integer actu. naꝫ ſi vi

h ta bõa defuerit: fide carebit.

i nõ em̃ põt iuſticia cũ ſcelera/to hoĩe habere cõmertium.

Idem. Dicit quid ſit pactũ ꝛ vnde dicat̃. Ca. XI.

Pactum dicit̃ inter par tes ex pace cõueniens:

k l ſcriptura legibus ac moꝛib⁹

m compꝛobata. dictum pactuꝫ quaſi ex pace factum.

Idem in eodem.

Hic Iſidor⁹ ponit etymolo/giaꝫ iuris prout habet̃ in iu re. non ꝑ prout eſt generale no men. Caplm̃. XII.

n Ius dictuꝫ eſt a iure poſ ſidẽdo. hoc em̃ iure poſ

o ſidetur quod iuſte: hoc iuſte: quod bene: qđ aũt male poſ/

q ſidetur: alienum eſt: male au tem poſſidet: qui vel ſuis ma

r le vtit̃ vel aliena ꝓſumit.

Paſcalis canonicis ſancti Martini.

Quicquid fidelis offert ec cleſie oblationis noĩe conti netur ꝛ a ſecularib⁹ poſſide ri non debet. Ca. XIII.

Cauſa carpẽſis plebis:

s ꝛ.ĩ Ceterũ pꝛimitie

t decime ꝛ oblatiões: in ſolis eccleſiarũ bonis ꝓcipue nu/merant̃. Oblationes ꝟo di/cimus: quecunqꝫ de ꝓꝓꝛijs ꝛ

v licitis rebus eccleſie a fideli bus offerũt̃. q̃cũqꝫ igit̃ eas

c Si liber. qꝛ ſeru⁹ teſtis eſſe nõ põt.iiij.q.iij.vbi.§.itẽ ſerui.ſed liberi: vt ibi dicit̃: ver.itẽ liberi.ꝛ.C.de teſti.auc̃.ſi dicat̃. d Dominãtis: iiij.q.iij.itẽ idonei.ꝛ.xj.q.iij.q̃ttuoꝛ. e Nõ femina: h intel lige in criminali: in quo caſu mulier teſtis eſſe non põt ẜm canones.xxxiij.q.v.mulierẽ.ſed in ciuilib⁹ ꝛ matri monialib⁹ bñ ferunt teſtimoniũ.ſ.de teſti.tã lr̃is.ꝛ.c.ſup eo.arg.ꝯ.ꝙ poſſunt in criminali.xv.q.iij.ex eo.ſꝫ aliud ẜm leges.tñ in crimine excepto admittit̃ mulier etiã male fame ad accuſationẽ.ſ.de ſymo.tanta.ꝛ in inq̃ſitione admittit̃ ad teſtimoniũ ſiue denũciationẽ.ſ.de te teſti.tam litteris.ꝛ.c.qm̃. Item in teſtamẽtis mulier non admittit̃.inſti.de teſta.§.teſtes.Bern.

f Variũ.C.ð inof.teſta.filia.ꝛ ar.C.ð inſti.ꝛ ſub/ſti.rephẽdẽda. g Integer: qꝛ dꝫ eẽ teſt̃ bone fa/me ꝛ ſine oi ſuſpitiõe.ij.q.vij.teſtes.iſamis repellit̃.ſ.

ð teſti.co.ꝓterea. h Fide carebit.i.ñ credit̃ iuramẽ to ſuo: ar.ij.q.vij.ñ ꝑt.B. i Iuſticia cũ ſcelerato: cũ ſit virt⁹.xxxij.q.j.cũ renũciat̃: ꝛ ẽ ſũmũ bonũ i vita colere iuſticiã.xij.q.ij.cũ deuotiſſimã.

Pactum Text⁹ iur̃ ciuil̃ alit̃ diffinit i.l.j.ff.ð pactis. Abbas. k Scptura. ꝛ etiã ſine ſcptu/ra pactũ fit.ſꝫ h iõ dic̃.qꝛ ſepe in teruenit ſcptura ꝛ ad ꝓbationeꝫ pacti interponit̃. l Legib⁹.alit̃ non valeret niſi ẜm leges fieret. ff.ð pac.iuriſgẽ/tiũ.§.ꝓtoꝛ ait.ꝛ C.e.ti.pacta.B m Pactũ.đr pactũ duoꝝ vel plĩuꝫ ꝯſenſus in idẽ.ff.ð pac.l.j.§.j.

Ius dict. Diffinit̃ h ius nõ ꝓut eſt generale nomẽ: ſꝫ ꝓut applicat̃ ad certã rem: qñ đr habeo ius in tali re: tũc em̃ đr ius a iure poſſi/dẽdo. Et ita in/tellige iſtuꝫ tex. Sꝫ capiẽdo ius generalit̃ đr a iu ſticia.ꝛ ẽ ars bo ni ꝛ equi: vt.l.j.ff.de iuſti.et iu. Et iſtud genera le nomẽ hꝫ multas ſpẽs ſub ſe.naturale: ciuile.ꝛ gẽtiũ j.di.ius.ꝛ.§.ſe.Ab. n Ius dictũ.h em̃ iure.hec ꝟba habes.xiiij.q.iiij.qđ dicã.i fi. o Quod iuſte. nõ tñ ecõuerſo ẜm leges.qꝛ iure poſſidet q̃ malafide ꝓ/ſcꝑſit.nõ tñ iuſte.ſ.de pſcꝑ.vigilãti.ſec⁹ ẜm canones. qꝛ q̃ malã fidẽ hꝫ nõ pſcribit.e.ti.qm̃ oẽ. p Alienũ id ẽ alijs debitũ. q Male aũt: vt auari.xlvij.di.ſi cut hi.ꝛ.xiiij.q.iiij.qđ dicã.B. r Preſumit.i.in/uadit.Bern.

Cauſa. Primo deciſe narrat factũ.ſcđo diffi/nit ibi: cetex.Ab. s Primitie.qđ ſint ꝓmitie đr.ſ ð deci.c.j. t Solis eccl'iarũ. Sed qđ appellat̃ h eccleſia: dñs Alberic⁹ dixit ꝙ bona ipſa ſunt loci con/cluſi muro ad inſtar vacantis hereditatis que vicem perſone obtinet.ff.de acquiren.re.do hereditas. Alij dicunt ꝙ ſunt vniuerſitatis illius loci: argu.xij.q.ij.nulli liceat. Hug.dixit ꝙ res iſte ſunt dei.ꝛ cum om/nia eius ſunt iſta tamen ſpecialius: argu.j.q.iij.ſalua/toꝛ.xvj.q.j.in canonib⁹.xxiij.q.viij.ꝯuenioꝛ.xvj.q.vij omnes decime.ſ.de deci.tua.ij.vbi dicit̃ ꝙ de⁹ in ſi/gnum vniuerſalis dominij decimas ſibi retinuit.qua/rum rerum vſus dominuss clericis conceſſit.R.

v Licitis.ꝛ etiaꝫ de illicitis poteſt fieri elemoſyna dũmõ trãſferat̃ dominiũ ꝛ nõ cõpetat repetitio.xiiij.q.v.nõ ſane.ꝛ.c.q̃ habetis.ꝛ.§.ſe.ꝛ de h plene tracta/

a p poteſtatẽ ſecularem obti/
net: ꝓculdubio contra deuz
⁊ ſanctoꝝ patrũ nitit ſancti
ones. q̃nimmo. ⁊ q̃ accipit: ⁊
b q̃ tradit: raptor ⁊ ſacrilegus
iudicat. Alexander. iij.

Solus ſacerdos poteſt ſa/
cramentũ extreme vnctiõis
infirmo conferre. h. primo.
In anno biſextili ſeruari de
bet loci cõſuetudo circa diẽ
ſancti Mathie feſtandũ. dũ
tñ vigilia cõtinueť feſto.

Queſiuit. Ca. XIIII
F. T. ⁊. ĩ. Nos itaq;
tibi. r. duximus rñdendũ. ꝙ
ſacerdos vno p̃ſente clerico
c ⁊ etiã ſolus poteſt infirmuz
vngere. Feſtũ vero beati
Mathie: iuxta cõſuetudinẽ
eccleſiaſticã: vigilia eaten⁹
p̃cedat: vt nec ꝓ biſexto nec
pro quolibet alio modo ĩter
ſe ⁊ ſolennitatẽ aliã diem ad
mittat. in qua vtiq; vigilia
d niſi venerit in dñica ieiuniũ
celebreť. ipm aũt feſtum ſiue
e fiat in p̃cedenti die ſiue in ſe
f quenti. qui duo quaſi ꝓ vno
reputanť. nullus error: ſed
g cõſuetudo eccľie teneatur.

Celeſtinus. iij. Per verbũ
ſtatuo ⁊ precipio diffinitiua
ſententia ferri põt. Ca. XV.

In his que ambiguita/
tẽ cõtinẽt: ⁊. ĩ. Innotu/
it apo. noſtro: qd̃ cum inter
magiſtrum. M. et cõuerſos
hoſpitalis ſancti ſimpliciani
ſuper eodem hoſpitali in p̃/
ſentia mediol. archiepiſcopi
queſtio verteretur: ipe archi
epiſcopus poſt cognitionem
cauſe: in prolatione ſentẽtie
his verbis non fuit vſus: ta
h lem partem cõdemno vel ta
lem abſoluo. ſed ꝓnũciauit
ita ſtatuo ⁊ precipio. et. ĩ.
Attendẽtes igitur quod
i hoc verbum ſtatuo: rem per
fectam ſignificat: ⁊ cum effe
ctu non verbotenus accipi/
k tur. Item ſm grego. quod p̃
cipitur imperatur. et quod
imperatur neceſſe eſt fieri. ⁊
aliquãdo ſi non fiat penam
habet. Conſiderantes nihi/
lomin⁹. quod non debet ali/
quis conſiderare verba ſed
voluntatem: cum non inten
l tio verbis. ſed verba inten/
m tioni debeant deſeruire: in
terpretamur procuratorib⁹
vtriuſq; partis p̃ſentibus: ⁊
diffinimus: ꝙ prefati archi/
epiſcopi verba: tali forma ꝓ
lata: perpetuo valiture ſentẽ
tie obtineant firmitatem.

Inno. iij. patriarche gran/
Beneficium principis la
tiſſime interp̃tari debet.

Olim tibi Ca. XVI
ſcripſiſſe recolimus: vt
ſi canonici paduani mgr̃o.

tur. ĩ. de deci. ex tranſmiſſa. a Poteſtatẽ. xij. q. ij. nulli. ⁊. c. quicunq;. xvj. q. ij. decimas omnes. Berñ.
b Sacrilegus qui bona eccleſiarũ rapiunt ⁊ inua/ dunt ſacrilegi iudicanť. ⁊ ab eccľia ſunt puniendi. xij. q. ij. nulli liceat. ŝ. de fo. compe. conqueſtus ⁊ nõ ſoluz ſacrilegis ſed eti am iude furi co/ paranť. xxiij. q. iiij. qd ergo.
Queſiuit Duo ſũt dicta vt ptz in rubro. Secũdũ ibi: feſtũ vo. ab.
c Etiã ſolus arg. ĩ in apoſto lo vbi diciť: ĩfir mať quis in vo/ bis: inducat p̃/ ſbyteros eccľie qui orent ſup eũ ŝ. de ſacra. vnc. c. vno. ⁊ ſic vide tur ꝙ debeãt eẽ plures. q2 plura/ lis locutio duoꝝ nũero ad min⁹ ꝯtenta eſt. iiij. q. iij. ver. vbi nũe/ rus. hoc intelli/ ge in neceſſitate que legem nõ ha bet. de cõſe. di. j. ſicut. ⁊. ŝ. de con ſue. quanto.
d Dominica. quoniã in domi/ nica ꝓpter reue rentiã nõ eſt ie/ iunium celebran dũ. xxx. di. c. vl. ſed in ſabbato p̃ cedenti ieiunan/ dũ eſt. ŝ. de ob/ ſer. ieiu. c. ſ.
e Die. ſ. biſex/ tili. f Quaſi ꝓ vno. ⁊ ideo q2 ꝓ vno reputanť in tpe reſtitutio nis. licet de mo/ mento ad momẽ tũ fiat cõputa/ tio. ff. de mino. deniq;. §. minorẽ. ⁊. ff. de ver. ſig. cum biſextus. ⁊ ꝓpť hoc facit ad titulũ. ⁊ ar. cõtra. hoc. ff. de ſta. libe. l. iiij. §. ſtichus. No. ꝙ annus ſolaris habet. ccclxv. dies. ⁊ vj. horas. ⁊ ſic quattuor anni habent vltra p̃fatũ nu/ merũ dierum. xxiiij. horas: que coadunate faciunt vnũ diem qui ſupabundant omni quarto anno. ⁊ diciť bi/ ſextus: quia bis ſedať ⁊ ſtatur in vna littera calenda/ rij. ⁊ hi duo dies ꝓ vno cõputanť ⁊ interſeriť q̃nto die exeunte februario. hoc eſt. vj. calendas martij. ⁊ ſequẽ ti die debẽt vigilie beati Mathie celebrari. Vñ vſus Biſextũ ſexte martis tenuere calende. Poſteriore die celebranť feſta mathie. Sed pone aliquẽ ſuſpenſum ꝑ annũ. ⁊ eſt tunc annus biſextilis nunq̃d in vlti. die poſ ſet celebrare? videť ꝙ nõ q2 hi duo dies quaſi ꝓ vno reputanť. arg. hic. ⁊. ff. e. cũ biſextus. ⁊. ff. de mino. de/ niq;. §. minorem. Lau. dixit cõtra. ar. l. dicentis. ꝙ ſi li bertas tibi relicta ẽ: ſi anno ſeruieris. dies illa nõ com putať in anno. ſed tm̃. ccclxv. dies. ff. de ſta. li. cuz he/ res. §. ſtichus. ⁊ ſatis videtur. q2 cũ ſit pena non debet ampliari ſed poti⁹ reſtrin gi. de peni. di. j. pene. L.
g Cõſuetudo ŝ. obſer. ieiu. cõ/ ſilium. lxxvj. di. vtinã. xj. di. ca/ tholica. Berñ.
In his. Due ſũt partes. ſcd̃a. ibi Attendẽtes. ab.
h Partẽ cõ/ demno hmõi v/ bis nõ fuit vſus vel equipollenti bus. q2 illud ſuf/ ficeret. ff. de ar/ bi. quid tñ. §. j. ŝ. de appel. ad audientiã. Ala. vñ videbať non valere ſententia quia nõ contine bat abſolutionẽ vel cõdemnatio nem. ij. q. vj. §. diffinitiua. C. de ſenten. ⁊ inter/ lo. om. iudi. p̃ſes Item nota ꝙ pars ſi preſens eſt: condemnan/ da eſt. quis de/ beat condemna ri dominus an ꝓcurator. de hoc plene dictũ eſt. ŝ. de elec. quere/ lam. Berñ.
i Rem per fectam. ſic. ff. qd̃ quiſq; iuris. l. j. §. vlti. de peni. di. j. §. hec autez verba. ff. d̃ vſu. videam⁹. §. infauiana. C. de ſen. paſ. l. vl. ⁊. ij. q. iij. §. notandũ in fi. Bernhardus.
k Quod precipiť. xiiij. q. j. quod p̃cipitur.
l Verba intentioni. ſic. ŝ. eo. intelligentia. ⁊. c. ꝓ/ pterea. vbi de hoc. ⁊. ĩ. q. ĩ. marchion. Berñ.
m Interp̃tamur. que interp̃tatio generalis eſt et ius facit ⁊ ab omnibus obſeruanda eſt. ŝ. ti. xxi. inter alia. ⁊. C. de le. l. j. ⁊ interp̃tari debuit poti⁹ vt res va/ leret q̃3 periret ex quo in dubium reuocabatur. ff. de re bus dub. quotiens. ij. ff. de verbo. obliga. quotiens. et ĩ. eo. abbate. Bernhardus.
Olim. Primo ponit mãdatũ. Scd̃o ipi⁹ inter p̃tationẽ ⁊ ei⁹ cãm ibi: quia vero. Abbas Sicu.

a g. canonico paduano ꝑbendã q̃ tm̃ reſidentib⁹ de cõi cõferṫ. ſicut vni ex alijs d̃ communibus ꝓuentibus ⁊ manualia beneficia nõ cõferrẽt tu eos ad id ap. ceſ. cõpellere ꝓcurares. ¶ Quia vero quidã mãdatũ noſtrũ interꝑtari aliter q̃ȝ deceat moliuntur (cũ beneficia principum ſint interꝑtãda largiſſime) noſtrũ aperiendũ duximus intellectũ. videlicet ꝙ ꝑbendã que tantũ reſidentib⁹ in victu ⁊ veſtitu de cõmuni cõferṫ: ipi magiſtro. g. plene: ſicut vni ex alijs reſidentibus iniunximus cõferendã.

Idẽ colubreñ. ⁊ alijs epis ĩ regno portugalie cõſtitutis.

Generale diciṫ interdictũ ꝙ ferṫ nedum in ꝓuinciam ſȝ in villam vel caſtrum.

Ca. XVII

Cum in ꝑtib⁹ veſtris: ſepe cõtingat diuerſa loca interdicto ſupponi. qñ generale vel ꝑticulare dici debeat ĩterdictũ: apud vos accepimus in dubiũ reuocari: cũ illi qui ab eccleſia ro. decorari priuilegio meruerunt videlicet vt cum generale interdictum terre fuerit: liceat eis ianuis clauſis: non pulſatis campanis: excluſis excommunicatis ⁊ interdictis ſuppreſſa voce: diuina officia celebrare: interdicto particulari ſe aſſerãt non artari dicẽtes interdictum generale dumtaxat: cum regnũ vel ſaltem prouincia tota ſubijciṫ interdicto. et. ĩ. ¶ Cum autem in priuilegijs de regno vel ꝓuincia nil expreſſe dicatur: nomine terre nõ ſolum regnum vel ꝓuinciam intelligi volum⁹. verumetiam villã ⁊ caſtrũ. vt ⁊ in his locum habeat quod de generali dicitur interdicto.

Idem altiſiodo. epiſcopo.

Priuilegiũ cõtra cõſuetudinẽ iuri cõi obuiantẽ large ẽ interꝑtandũ. Ca. XVIII.

Cum tibi de benignitate ſedis apo. ſit indultũ: ꝙ ordinatio rerũ: clericorũ ab inteſtato decedentium in tua diſpoſitione permaneat: nos conſulere volui[...]:

a ¶ Canonico paduano. abſenti. alias nõ eſſet opus interꝑtatione. nec haberẽt cauſam ſubtrahendi beneficiũ ſuũ vel male interꝑtandi mãdatũ pape. forte erat in ſeruitio epi ⁊ ſic ſeruire intelligebaṫ eccleſie. vñ debebat bñficiũ ſuũ ꝑcipere integre ꝑter victualia. s̃. de cle. nõ reſi. decetero. ⁊. c. ad audientiã. vel forte in ſeruitio domini pape in curia ſtabat qui plus q̃ȝ pñtes ſeruire intelligũṫ. iõ voluit papa ꝙ oĩa haberet ſicut ꝑſentes. s̃. de cleri. nõ reſi. cũ dilect⁹. vel nõ refert vbi eſſet. qꝛ papa ſic voluit. ergo ſic ſeruandũ eſt licet durũ xix. di. in memoria. Berñ.
b ¶ Manualia forte que dantur ſingulis dieb⁹ illis tm̃ qui ĩterſunt diuinis ſicut fit in pluribus locis. Ber.
c ¶ Aliter q̃ȝ deceat. no. ꝙ qui reſcriptũ principis malicioſe vł aſtute interꝑtatur infamis eſt. C. de leg. l. ij. ſolus priceps ipm̃ debet interꝑtari s̃. tit. ꝑxi. inter alia. vbi de hoc. ⁊. ff. de ꝑto. ſti. in ꝑtorijs. tñ legatus qñq̃ȝ ipm̃ interꝑtaṫ. s̃. de poſtu. c. j. ꝟſus fi. ⁊ cõſuetudo legẽ interꝑtaṫ. s̃. de cõſue. cũ dilectus. Jo. an.
d ¶ Largiſſime. ff. de cõſti. prin. l. vl. ⁊. ij. q. iij. §. ꝑuaricator. in fi. ⁊. xvj. q. j. frater noſter. ⁊. s̃. de vſupal. c. j. ſi. s̃. de dona. cũ dilect⁹. arg. cõtra. C. de in offi. teſta. ſi qñ. C. de ꝑci. impe. offi. quotiẽs. ff. ne quid in lo. pub. l. ij. §. merito. ⁊. xxxv. q. iij. qḋ ſcripſi. s̃. de cõſang. qḋ dilectio. ⁊. s̃. de ꝑben. c. vl. Sed nũquid in reſcriptis facienda eſt larga interꝑtatio cũ ſm̃ intellectũ illius q̇ cõceſſit ſint intelligenda? argu. ꝙ ſic. ff. de verbo. obli. inter ſtipulãtẽ. Dicas ꝙ nõ: qꝛ lites poti⁹ reſtringende ſunt q̃ȝ ampliande. s̃. de reſcri. nõnulli. ⁊ c. vl. arg. immo nec illud qḋ indulget bñficiũ eſt ita interꝑtandũ vt multũ ledat aliũ. s̃. de ꝑben. relatum. et lxxxv. di. archidia. florẽtinum. Jo. an.

Cum ĩ partib⁹ ¶ Cõis diuiſio. ſecũda ꝑs ibi cũ aũt. Abbas. e ¶ Januis. ſi. s̃. ti. ꝑxi. ꝑmittim⁹. ⁊. s̃. d̃ priui. qḋ nõnullis. f ¶ In priuilegijs. q̇bus ꝑmittiṫ vt poſſint celebrare diuina ſuppꝑſſa voce ianuis clauſis ⁊c̃. g ¶ Nil expreſſe dicaṫ. ergo nec aliquis debet interdictũ ad regnũ vel ꝓuinciã reſtringere. quia ſi papa de hoc cogitaſſet illud in priuilegijs expreſſiſſet. s̃. de deci. ad audientiam. ⁊. s̃. de tranſla. inter Berñ. h ¶ Nomine terre. vide qualiter verbũ ſimpliciter poſitum intelligiṫ generaliter de quacũq̃ȝ terra parua vel magna. ſi. xix. diſt. ſi romanorũ. et s̃. de priui. quia circa. ⁊ ſic generale diciṫ ĩterdictum ex quo tota terra ſubijciṫ interdicto. ſiue ſit ciuitas ꝓuincia vel villa. qꝛ generale diciṫ q̃tũ ad locũ illũ cum nullus excipiaṫ. i ¶ In his locũ habeat. No. hic appellationẽ nominis ampliari per interꝑtationẽ. ſi. xxviij. q. j. idolatria. ⁊ eſt argu. odiũ ampliari ⁊ fauorẽ reſtringi ff. de his qui no. infa. l. ij. §. exercituȝ. arg. cõtra ff. de libe. ⁊ poſthu. cũ q̇dã. ſȝ in veritate nulla eſt ampliatio vt dixi in ꝑximo nota. Berñ.

Cum tibi ¶ Verbũ clericorum etiaȝ canonicos comprehendit. h. d. Vel aliter ſm̃ ĩtellectũ. Abbatis antiqui. vt ĩ rubro. Et ſm̃ hunc intellectũ eſt ca. no. Et pone ſic caſum ſm̃ iſtum intellectũ. In quibuſdam partibus francie erat conſuetudo ꝙ ꝓpinqui ſuccederent clericis inteſtatis etiam in bonis acquiſitis intuitu eccleſie: contra hanc cõſuetudinẽ papa conceſſit priuilegiũ cuidã epiſcopo ꝙ ordinatio rerum clericorũ ab inteſtato decedentiũ eſſet in ſua diſpoſitione: dubitabaṫ an appellatiõe clericorum venirent canonici: etiam reſpondeṫ ꝙ ſic vt ĩ littera. Communis diuiſio. ſcđa ibi. cõſul. Abbas.
k ¶ Ordinatio rerum non intelligas de rebus clericorum patrimonialibus vel quas intuitu perſone acq̇ſiuerint. in illis em̃ ꝓximiores ſuccedunt clericis inteſtatis. ſi non habent conſanguineos: eccleſia ſuccedit eis. xij. q. vlti. ca. vlti. in quo caſu poteſt intelligi qḋ hic dicitur de rebus eccleſiarum: de quibus aliqua in vita ſua in egritudine poterant elargiri. s̃. de teſta. ad hec. ⁊. ca. relatum. ⁊ ſcḋm quod ipſi poterant: conceſſum fuit huic epiſcopo ꝑ hanc indulgentiam. alias iniqua fuiſſet hec indulgentia que in totũ tolleret ius alterius. C. de ꝑci. impe. offi. quotiens. arg. s̃. de offi. ordi. licet. cũ ſuis concor. vel poteſt intelligi vbi cleri/

an appellatio vocabuli clericorum: tam ad canonicos ꝙ̃ ad non canonicos extendatur: et. ĩ. ¶ Conſul. t. t. r. ꝙ appellatio clericorum non ſolum alios: ſed etiam canonicos cõphendit. Idem p̃poſito ⁊ caplo placẽtino.

Jurans obedire p̃lato et eccleſie: non clero dioceſano ſʒ caplo eccl'ie cathedralis obedire tenet̃. Caplm. XIX

Quam clerici placentini: iuramentuʒ p̃ſtant ſub hac forma verboꝝ: ego talis ab hac hora in antea: fidelis ero ⁊ obediẽs placentine eccleſie: ⁊ domĩo meo ep̃o placentino: nos cõſule voluiſt̃ vtrum intelligi debeat clerꝰ totiꝰ dio. an caplm tm̃ eccleſie cathedralis? ¶ Nos igitur taliter reſpondemus. ꝙ per eccleſie placẽ. vocabuluʒ in forma iuramenti preſcripti: non debeat intelligi totius dioce. clerus. et ſi capitulum intelligatur eccl'ie cathedralis: is temen q̃ p̃ſtat huiuſmodi iuramentuʒ: epiſcopo tanꝙ̃ capiti: p̃ncipaliter obligat̃. Idẽ priori ſãcti fridiani lucaneñ.

Appellatione eccleſiaſtice cẽſure cõprehenditur excõmunicatio: ſuſpenſio ⁊ ĩterdictũ. Ca. XX.

Querenti quid per cẽ. eccle. debeat ĩtelligi: cum huiuſmodi clauſulam ĩ noſtris litteris apponimus? Rñdemꝰ ꝙ̃ per eam non ſolũ interdicti: ſed ſuſpenſiõis ⁊ excõmunicationis ſentẽtia valet intelligi. niſi iudex diſcretus: rerum ⁊ perſonaruʒ circũſtantijs indagatis: ferat quã magis viderit expedire. Idem ceſar. auguſteñ. epiſcopo.

In priuilegijs de decimis noualiũ non ſoluendis illud appellatur nouale de cuius cultura non eſt memoria ⁊ quod prius modicũ vel nullum fructũ afferebat. Capitulum. XXI

Quid ꝑ nouale vocabulũ ĩtelligi debeat. t. f. req̃ſiuit? ¶ Licʒ aũt q̃dã dixerint: ꝙ nouale ſit terra preciſa q̃ anno ceſſat. alijs aſſerentibus: ꝙ ex ſilua q̃ arboribꝰ extirpat̃ ad cultũ redigit̃ fieri nouale dicat̃: q̃ꝝ vtraꝙ̃ interp̃tatio ex ciuilibꝰ legi

cus bona ꝓpria in pias cauſas erogari p̃cepit non deſignando ꝑſonam ꝑ quã hoc fieret. vel ſi deſignauit ꝑſonã negligẽs erat in his caſibus ꝑtinet hoc ad ep̃m dioceſanum. C. de epi. ⁊ cle. nulli. ⁊ in auten. ꝺ eccle. ti. §. ſi quis autẽ ꝓ redemptione. col. ix. ⁊. ſ. de teſt. tua. ⁊. c. Johes. hoc expoſitio melior eſt cuʒ lr̃a dicat ab inteſtato decedentiuʒ: quia nõ dicit̃ decedere ĩteſtatus qui alij commiſit diſpoſitionẽ reruʒ ſuaꝝ. ſ. de teſta. cum tibi.

a ¶ Appellatio clericorũ largiſſime ſumitur h̃ vocabulum clericoꝝ ꝓ omnibꝰ clericis ſubdit̃ ip̃i ep̃o vt cõprehendat canonicos ⁊ oẽs alios. quia ex quo ſimpliciter ⁊ indiffinite cõceſſa fuit ei ordinatio clericoꝝ decedẽtiũ ab inteſtato. de omnibus intelligendũ fuit. ſi. ſ. ti. proxi. vbi habes ꝯcordãtias de hoc. ſic de appellatiõe beneficioꝝ tam maiora ꝙ̃ minora beneficia intelligũtur. ĩ. e. c. pe. ſtrictius tñ ſumitur ĩ. c. ꝓxi. ꝓ clero tm̃ cathedralis eccleſie. indulgẽtia em̃ large eſt interpretanda. ſ. eo. olim. arg. contra. ſ. de tranſla. c. vlti.

Quam clerici. ¶ Cõis diuiſio. Scd̃a ibi: Nos igit̃. Ab. b ¶ Fidelis ero. de hac forma ⁊ que in ea ꝯtinetur habes. ſ. de iureiur. ego. N. et. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ ſi. xxiij. diſ. ꝙ̃ꝙ̃. c ¶ Vocabulũ. ſtricte ſumitur hic hoc nomẽ eccleſie placẽtine. tm̃ ꝓ epiſcopo p̃ncipaliter ⁊ canonicis eccleſie cathedralis et nõ pro clero dioce ⁊ merito. q: aliud eſt dicere clerus ciuitat̃ ⁊ aliud clerus dioce. ſ. de reſcrip. rodulphus. h̃ nomẽ eccl'ia varias haber ſignificatiões. quãdoꝙ̃ deſignat tm̃ ep̃m. vij. q. j. ſcire. quãdoꝙ̃ viros eccl'iaſticos. lxiij. di. c. ſ. in fine. quãdoꝙ̃ ponit̃ ꝓ maiori parte capl'i. lxvj di. apoſtolica. quãdoꝙ̃ reſtringitur ad canonicos matricis eccleſie. lxiij. di. §. vlti. ⁊. x. q. ſ. antiquos. ⁊. xij. q. j. videntes. ⁊ hic quãdoꝙ̃ deſignat quãlibet eccleſiam ꝓuincie. ſ. de vſupa. cum ſuper. ſic appellatiõe clericorum omnes intelliguntur. ſ. e. ꝓxi. quãdoꝙ̃ deſignat congregationẽ fidelium. ſ. de ꝯſe. di. j. eccleſia. et ſic ſumit̃. iij. q. iiij. engeldrudã. quod ꝓbatur. ſ. ti. ꝓxi. c. penul. ⁊ vlti. Berñ. d ¶ Et ſi capitulum. ⁊ merito quia non eſt tãta cõmunio inter epiſcopum ⁊ alias eccleſias quãta inter ip̃m ⁊ eccleſiam cathedralẽ. ſ. de teſta. requiſiſti. vltra mediũ. cum qua ip̃e efficitur vnuʒ corpus ⁊ ip̃i membra. ſ. de his que fi. a p̃lat. ſine conſen. c. nouit.

e ¶ Principaliter. ergo ſecũdario tenetur eccleſie ꝙ̃ videt̃ ꝑ hoc ꝙ̃ h̃ dicit̃ q: ſi tenet̃ ep̃o tenetur eccleſie. vij. q. j. ſcire. ergo videt̃ ꝙ habeat plures dominos. ꝙ̃ nõ ẽ verũ: quia non cẽſent̃ diuerſi.

Querẽti. ¶ Cõis diuiſio. Scd̃a ibi: rñdemꝰ. Ab. f ¶ Eam ſcʒ cẽſuram quod eſt nomen generale ad ea q̃ ſequunt̃ ſicut et verbum correctionis depoſitionem etiã continet. arg. l. di. contumaces. ff. de offi. preſi. legatus. et. l. ex omnibus. ſ. de ſta. mona. ea q̃. §. ꝙ̃ ſi abbas. argu. contra. nã ⁊ verbum coercendi maiorem animaduerſiõeʒ continet. ff. de offi. proconſul. meminiſſe. in fi. argu. tamen contrarium videt̃. quia ſi iudex ita pronũciat: vim feciſti. nec diſtinguit: ꝺ priuata intelligitur. ff. ꝺ penis ſi preſes. ⁊ cuʒ quid incertum mandatur. ⁊ ſi alijs preſtationibus cauſa mandati exoluta ſit ꝙ̃ qui inheret mandato: dum tamen expediat erit actio mandati. ff. manda. ſic quis pro reo. vin. ſic cuʒ dico illum excõmunico: vtranꝙ̃ ſententiam. ſcʒ maiorem ⁊ minorem intelligere debes. ſ. ti. proxi. c. penul. g ¶ Perſonaꝝ hoc ideo dicit. quia in penis imponendis dignitati deferendum eſt perſone. ſ. de offi. deleg. ſane. et. c. paſtoralis. ⁊ ar. l. di. ꝯtumaces. h ¶ Magis. q: ⁊ plectendo ⁊ ignoſcendo h̃ ſolũ bñ agit̃ vt vita hoĩm corrigat̃ xxiij. q. v. ꝓdeſt. ſic. ſ. vt lit. nõ ꝯteſt. qm̃ in fi. ⁊ vt creſcẽte ꝯtumacia creſcat ⁊ pena. ff. de pe. relegati. B.

Quid. ¶ Primo ponit̃ queſtio. Secũdo rñſio. ibi: Licet. In qua primo ponit duas opi. Secũdo ſoluit. ibi: Nos. Tertio moderat̃ ibi: Sed nec ꝺ q̃libet. Ab. i ¶ Dixerint. per legem illam. ff. de ver. ſig. ſilua cedua. §. pe. k ¶ Alijs aſſerentibus. per. l. illã. ff. ꝺ ter. amo. l. vl. §. antepe. l ¶ Legibꝰ. p̃dict̃.

a ¶ De noualibus.ſ.de deci.ex parte.Bern̄.
b ¶ De nouo.sic.ſ.c.j.& etiam mācipia dicunt' nouicia q̄ anno nōdum ſeruierūt.ff.de publi. & vecti.l.vlti.§.quotiēs.& vinū dicit' nouū qd̄ nō habet annū.ff.d tri.vi.& ol.le.l.vetus.et greg. nouas appellat nuptias q̄ ī.coronam anni ꝯtrahunt'.xxxv.q.viij.c.j.ſed videt' q noude dici debeat terra itra annū culta ſz hoc nō eſt verū.imo terra ex quo de nouo redacta eſt ad culturā de qua non extat memoria q culta fuerit ſp erit nouale q̄tū ad ius decimar̄ ex quo ſemel fuit nouale.ſ. de priuile.c.vlti. & argu.ſ.de deci.ex parte.
c ¶ Indulgentiam. de qua tu habes.ſ. de deci. ex pte.§. et.c. ex parte.iij.
d ¶ Magnos ergo a cōtrario ſenſu videtur q ſi nullos vel modicos conſueuit habere nihil habebit eccl'ia parrochialis de illo nouali etiā poſt tēpora q̄tacūq; qd̄ eſt verum.ſ. de priuile.c. vl. arg.cōtra.xxxv.q.iij. qd̄ ſcripſi. ſicut dicit' de fūdo dotali q etiā ſo.ma.adhuc dotalis dicit'.ff. de fun.do. etiam ſi directo.ar.ꝯtra xxxv.q.iij.quod ſcripſi.tn̄ pōt dici vt dixit Ioh. an.&.t.q ſi eccleſia parrochialis etiam tractu tēporis incipit legi grauiter deſinit eſſe nouale. ar.ſ.d do. apl'ice.& ar.hui' decre.lz. hic videatur reſpicere pn̄cipium noualis. ſi enim priuilegium incipiat eſſe iniquum perditur priuilegium.ſ.de deci.ſuggeſtum.argu.lxiij.di.§. verum.et.ff.de vul.et pu.ſub.ex facto.& ab eo quod diu equum viſum eſt receditur propter euidentem vtilitatem.ff.de conſti.pn̄.in.l.pe.ergo eadem ratione propter enorme damnum receditur ab eo quod diu obtentum eſt al's ſemper erit nouale.ſ.de priuile.c.vlti.Bern̄.

bus colligit'.¶ Nos igitur inquiſitioni tue.t.r.q eā credim' p̄deceſſor̄ nr̄or̄ intētionem fuiſſe: cum pijs locis i
a dulgentiam de noualib' cōceſſerunt: vt nouale intelle
b xerint agrum d nouo ad cultum redactum: de quo non extat de memoria: q aliquādo cult' fuiſſet.¶ Sz nec de q̄libet tali nouali credimus
c eis indulgentiā fore conceſſam: niſi de illo dumtaxat: cuius decimā religioſus pōt conuentus abſq; graui detrimento parrochialis eccleſie detinere.cū talis ſit ſepe locus incultus: de quo parro
d chialis eccleſia magnos percipit decimarum ratiōe prouētus.Idem abbati.f.&.p. monachis alcobatie.

Si eccleſia ſubiecta ep̄o vnitur alteri vel gubernāda cōmittit' ſaluo iure matricis eccleſie: per matricem eccleſiā intelligitur cathedralis non romana. Caplm̄.XXII.

Venerabili.f.n. colubrie. epiſcopo didicimus cōquerente: q cum fratres ſancte crucis: monaſterium de argarijs ſb ꝓtectione ſua nuper receperint: qd̄ ſuis p̄deceſſoribus ep̄alia iura conſueuerāt ab antiquis temporibus exhibere.nunc quodā de canonicis ſuis ſine ſuo conſenſu ibi facto priore: occaſione cuiuſdam priuilegij a.C.papa veritate tacita impetrati: eidē ep̄o obedientiam denegat exhibere. inde ſumpta occaſione: q p
e matricem eccleſiam: non ca
f thedralem intelligit ſed romanā: et.ī.¶ Ideoq; man
g damus quaten' ſi aliud vobis n̄ occurrerit,ꝓt' qd̄ dict' por nō debeat dio.ep̄o rn̄dere: vos eū ad eā p̄ſtādā eidē p̄deceſſores ſui p̄deceſſorib' ep̄i ꝯſueuerūt vel p̄ſtiterūt: p cen.ec.cōpellat': nō obſtāte p̄uilegio in p̄iudiciū colubrien.eccl'ie p ſurreptionem obtēto.noſ.n.p matricem eccleſiā: cathedralem intelligi
h volum'.nō romanā.Idem abbati.S.genouefe.decano & cancellario pariſien̄.

Excōicat' vel interdict' p cōtumacia vl' offenſa dubia abſoluit' cautiōe p̄ſtita de ſtando iuri.Si vo fuit excōicat' vel interdict' p manifeſta offenſa tūc p̄us debet ſatiſfacere an̄q abſoluat'.& d' manifeſta de q̄ ꝯſtat p ꝯfeſſionem vel ꝓbatiōē legitimam vel rei euidentiā.h.d. cū caplo ſequēti.Ca. XXIII

Ex pte in chriſto dilecte filie comitiſſe bleſſen̄: et.ī.
i ¶ Propoſuerūt nūcij comi
k tiſſe: q cū ipſius p̄poſit' quēdam latronē cepit: & iuſticia fuerit inde facta.latro fuit p caplm̄ carnotē. poſt factā iuſticiā req̄ſitus.q2 eū in terra ſua captum fuiſſe dicebāt: & .ī.Ac ex cū ſup h̄ d parēdo iuri comiſſa cautiōē offerret: canonici carnoten̄.nihilominus terrā ei' fecerūt interdicto ſupponi.qd̄ relaxare noluerunt: niſi p̄us ſolueretur emēda.dicebāt enim in carnotē.eccleſie priuilegijs contineri: q nemini liceat excōmunicatis vel noīatim īterdictis p canonic' carnoten̄.

Venera. ¶ Per matricem eccleſiam cathedralis eccleſia ītelligitur nō romana. hoc dicit.Vl' ſic vt i rubro. In p̄ma parte ponit' epiſcopi q̄rela. In ſecunda dat iudices.ibi: Ideo q;.Abbas.
e ¶ Per matricem.forte in priuilegio illo continebatur ſaluo iure matricis eccleſie. & nomine matricis eccl'ie intelligitur quelibet eccleſia cathedralis.lxiij.diſt.ex his.&.xij q.j.videntes. et hic in fi.ti.
f ¶ Intelligit. non attendens q q nimis aſtute interpretatur principis beneficium notatur in famia.C.de le.& ſe.con.l.ij.Lau.
g ¶ Si aliud. puta p̄uilegium exemptōis quoniam nulla preſcriptio ī hoc caſu valeret.ſ. de preſcripti. cum non liceat.Tā.
h ¶ Volumus & nos idem velle debem'.ex q illō precepit obſeruari.xj. diſt. quis neſciat. et eius interpretatio ius facit quo ad omnes.C. de le.& ſe.con.l.fi. Lauren.

Ex parte. ¶ In prima parte ponitur querela comitiſſe. In ſecū da iudices iſtruit.Secunda.ibi: Ad intelligendam.Ab.
i ¶ Cuꝫ ipſi' ſcz comitiſſe.
k ¶ Prepoſit'.laicus officialis.

abſq̄ congrua ſatiſfactione abſolutiōis bñficiū indulgere. ❡ Ad intelligendā autez
a clauſulā priuilegij memorati credim⁹ diſtinguendū. vtrū in aliquē interdicti vel excōi
b cationis ſnīa ſit ꝓlata ꝑ cō
c tumacia tm̄. quia ſcʒ citatus ſtare noluit iuri: vel etiā pro
d offenſa. qꝛ videlicʒ iuſſus noluit maleficiū emēdare. In ꝑmo caſu credimus ꝯgrue ſatiſfieri. vt ſnīa relaxet': ſi ꝑuſ
e ſufficiens ſtandi iuri cautio tribuatur. In ſecundo v̄o: ſi
f offenſa eſt manifeſta: nō credimus ſatiſfieri ꝯgrue: vt relaxet' ſnīa: niſi prius ſufficiēſ
g preſtetur emēda. Si v̄o dubia eſt offenſa. ſufficere credimus ad relaxandū eandem: ſi parendi mandato eccleſie: competēs ſatiſfactio ꝑbeat'.

Idem comitiſſe bleſeñ. Sūmatū eſt. ſ. c. proxi. Vel ſumma ſic. Manifeſtū dicit' qꝛ ꝑ ꝯfeſſionem vel ꝓbationē legitimam vel euidentiam rei conſtat. Ca. XXIIII

Q Um olim ꝑ canonicis carnoteñ. quoddā capitulūʒ
h contra te fuit allegatū: qd̄ dicebant in eccleſie ſue priuilegijs
· contineri. vt videlicʒ nemini liceat excōicatis vel nominatim interdictis: ꝑ canonicis carnoteñ. abſq̄ cōgrua ſatiſfactiōe abſolutionis beñciū indulgere. et. ī. ❡ Quia
i vero: dum anſam ſoluimus: nodum dicimur ligauiſſe. ꝓpter hoc qꝛ eiſdem canoniciſ

a ❡ Clauſulā. ꝓmiſſam. ſ. nemini liceat excōicatꝭ vel noīatim interdictis ꝑ canonicis carnotēſibꝫ abſq̄ cōgrua ſatiſfactiōe abſolutiōis bñficiū indulgere. quam habes. ī. c. pxi. b ❡ Pro ꝯtumacia. non videt': qꝛ hec diſtinctio locū habeat vtrū quis excōicet' ꝑ crimine an ꝑ ꝯtumacia: qꝛ nemo excōicatur niſi ꝑ mortali peccato et qui aliter non pōt corrigi. xj. q. iij. nemo epoꝝ. i fi. xlv. di. ſed illud. ⁊. xxiiij. q. iij. tam ſacerdoſ et. xj. q. iij. certū imo bene habet locū hec diſtinctio. quicūq̄ eni vocatus legitime ad iudicium non venit ꝑ q̄cunq̄ re contumax reputatur. vnde ꝓpter talē ꝯtumaciā excōicari pōt. ſi reſ talis ſit qꝛ actor ñ poſſit in poſſeſſionem mitti. ſ. vt li. nō ꝯteſta. tue. ⁊ tunc ſufficit preſtare cautionez ſtandi iuri. quia pro ſola ꝯtumacia excōicatus fuit. ſ. quia non venit ⁊ non pro re aliqua quia nondum ꝯſtabat in quo teneret' actori ſi ꝑ offenſa tunc excōicat'. puta cōmiſit maleficiū. ⁊ illud fuit notoriū. vel ꝑ ſnīam vel facti euidentiaʒ vel ꝑ ꝯfeſſionē. ī. c. pxi. ⁊. ſ. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlti. ⁊ ꝯdēnatus de ipſo maleficio cum non ſatiſfaceret fuit excōicatus. hic taliſ non debet abſolui: niſi primo ſatiſfaciet cum ꝯſtet de maleficio ſuo. ⁊ tamē hic interuenit cōtumacia anteq̄ excōicaret'. quia non ſoluit in termino ſtatuto. ſed hic directe excōicatur quia non ſatiſfecit. ſed in alio caſu non niſi quia nō venit. idem eſſʒ ſi maleficiū notoriū eſſet ſi publice ꝓponat'. quicūq̄ fecit tale maleficiū ſatiſfaciat leſo vſq̄ ad talē diem. al's ſit excōicatus poſt terminū non abſoluet' ſi veniat ad iudicem ⁊ petat abſolui niſi ſatiſfaciat. xxiij. q. vlti. peſſimam. ⁊ ita bona eſt diſtinctio. Preterea ſupfluū videbatur priuilegiū illud. quia de iure cōmuni illud cōpetit cuilibet qꝛ nullus abſoluatur priuſq̄ ſatiſfaciat. vt. c. peſſimam. ⁊. ſ. de offi. dele. ex litteris. xvij. q. iiij. de preſbyteroꝝ. ⁊. xj. q. iij. excellentiſſim⁹. in fi. ⁊. ſ. ti. pxi. parrochianos. Poteſt dici qꝛ ſolet plus timeri ⁊c̄. xxiij. di. q̄ſq̄. ⁊. ſ. de hereti. ſi aduerſus. multa eni ꝯcedūtur que ſunt de iure cōmuni. xxiiij. q. ij. c. ſane. ī fi. et. xxxiij. q. ij. admonere. ibi viaticū tibi ꝯcedimus. et tamen omnibꝫ penitentibꝫ in fi. datur. ſ. de peni. ⁊ re. qd̄ in te. ⁊. ſ. titu. proxi. ꝑmittimus. Quid ſi aliq̄s ita pauper ſit qꝛ non poteſt ſatiſfacere preſtet cautionem qꝛ ſatiſfaciat cum ꝑuenerit ad pinguiorē fortunam. ſ. de ſolu. odoardus. Quid ſi cautionem preſtare nō poteſt? tūc iuret. arg. C. de epiſ. ⁊ cle. autē. generalit'. preſtet quā poteſt. ſ. de do. poſt diuor. reſti. c. penul. licet videretur qꝛ talis caſus non excuſet. argu. ſ. de rap. ſuper eo. ⁊. C. de fur. ſubtractio. nam quandoq̄ aliquis non abſoluitur ꝓpter delictum ſuum ſed differtur abſolutio. xj. q. iij. qui iubente. xviij. di. ſi quis adeſſe. et xxvj. q. vij. ſacerdos. ſ. de offi. ordi. ſignificauit. ⁊. xj. q. iij. ſi q̄s epiſcopus damnatus. nulli tamen eſt finalit' penitentia denegāda. xxvj. q. vj. ſi preſbyter. et. c. ſequen. qꝛ eccl'ia nulli claudit gremiū ſuū. C. de ſum. trini. et fi. catho. l. vlti. prope fi. B. c ❡ Citat⁹. trinis edictis. vel vno peremptorio pro omnibuſ xxiiij. q. iij. de illicita. ff. de re iudi. contumacia. vnde videtur qꝛ non veniens ad primam citationem non ſit ꝯtumax. argu. C. ð iudi. ſancimus. et. ſ. ð procura. querelam. vbi ð hoc. ⁊. v. q. iij. ſi egrotans. B. d ❡ Iuſſus. ⁊ hec ꝯtumacia ē ff. de rei vendi. q̄ reſtituere. ⁊ ñ excōicat' quis niſi ꝑ ꝯtumacia. ſed h̄ intellige vt dixi in mag̃ glo. Berñ. e ❡ Sufficiēs. ſic. ſ. de ſequeſtra. ad h̄ ſufficiēs cautio ē ſi pignora vel fideiuſſores dent'. ff. man. ſi mādato. §. vl. de h̄ dictū eſt. ſ. vt li. nō ꝯteſta. qm̄. §. in aliīs. f ❡ Manifeſta. ex h̄ verbo orta fuit ꝯtentio q̄ determinat' ꝓut dicit'. ī. c. proxi. g ❡ Si v̄o dubia. quō ergo iuſſit iudex maleficium emēdare ſi nō fuit ibi manifeſtū. Itē ſi ſententiādo iuſſit factum fuit notoriū ꝑ ſnīam. ſ. de coha. cle. ⁊ mu. c. vl. ergo nō pōt eſſe dubia offenſa. Solu. qñq̄ iubet' a iudice ſentētiando. xj. q. iij. q̄ iubente. ff. de re iudi. qd̄ iuſſit. ⁊ h̄ fieri nō debet niſi cū res eſt manifeſta. xj. q. iij. graue. qñq̄ iubet iudex non ſentētiādo. vt ſi ſtatim cū comparuerint coram eo ꝑtes reus ꝯfitet'. qꝛ ꝯfeſſus ꝓ iudicato habet'. ff. de ꝯfeſ. l. j. C. e. l. vna. ſi tm̄ ꝑcipit vt ſatiſfaciat: nō hoc faciat ſentētiādo. qꝛ non oīs vox iudicꝭ auctē rei iudicate ꝯtinet. C. ð ſen. ⁊ interlo. om. iu. ex ſtipulatiōe. ⁊. iij. q. vj. h̄ quippe. ⁊ adhuc pōt re⁹ allegare errorē ſuū. ff. de ꝯfeſ. l. ij. vñ ñ ē res māifeſta. et ita pōt intelligi qd̄ h̄ dicit Io. vel ſic ad q̄rimoniaʒ alicui⁹ de aliq̄ offenſa eō exꝓmēdo iudici ipſe iudex ꝑcepit reo vt ſatiſfaceret illi vſq̄ ad certū terminū. aut cōꝑeret corā eo rñſur⁹. al's excōicabat illū. niſi alteruʒ iſtoꝝ faceret ⁊ ille nō venit. ⁊ ſic fuit excōicat⁹. ſi ipſe petat abſolui ſufficit qꝛ ipſe ꝑſtet cautionē ſtandi iuri qꝛ offenſa nūc dubia ē. ⁊ ſi fama ſit qꝛ id fecerit vel qꝛ iudex a pluribꝫ hoc intellexerit.

Q Um olim. ❡ Cōis diuiſio. Scd̄a: ibi. Quia v̄o. ⁊ dubium emanauit ex rñſiōe pape. ſ. c. pxi. Ab. h ❡ Cum olim. allegatū. ſ. c. pxi. qd̄ ꝯtinet' h̄ infra ibi. nemi ⁊c̄. vſq̄ ibi. Quia v̄o. Berñ. i ❡ Dū anſam. dr̄ qñq̄ anſa auricula cyphi vel vrcei vel calicꝭ q̄ māu tenet'. ff

de rei ven. in rem. §. ij. hic dicit anſa nodus curſilis et facilis: ad ſoluendū ita fact⁹ qḋ ſi recte trahat caput fili: oīmode eſt ſolut⁹ nodus. ſi male trahit ligatus remanet. ita ꝯtigit ꝓpter reſolutionē queſtionis p̄cedē/tis decre. de offenſa manifeſta: quā modo hic ſoluit inferius aperte.

a ¶ Proponē tibus. ⁊ male.
b ¶ Non que iudici. ⁊ hoc fatuuʒ erat dicere ꝙ ſibi credendū eſſet in p̄iudiciū alterius. īmo iudex ſm motum animi ſui. ⁊ ſm ſenſum iudicare tenetur. ſ̄. de cō ſue. ad nr̄am. et ſ̄. de renū. in p̄/ſen. ⁊. ſ̄. ꝺ teſti. in nr̄a. ⁊. iij. q. vij. iudicet. ⁊ ſʒ qḋ ſibi videt. ff. de arbi. qualem dum tamen ſm leges ⁊ canones in autē. de iudi. §. quia ṽo. collа. vj. in auten. de defen. ciui. §. iuſiurandū. coll. iij. Sʒ videt ꝙ illud dicat manifeſtū qḋ iudici videt. ſicut illud dicitur ꝓbabile qḋ ei videt ſ̄. ꝺ appella. vt debitus. Rn̄deo licet ad opi. iudicis referat q̄d dicatur ꝓbabile. vt ꝑ hoc poſſit ⁊ debeat appel. deferri. ſ̄. de ap. cū ſpeciali. ⁊. ſ̄. ti. ꝓxi. ſacro. ad fi. ſecus eſt in manifeſto. illud enī proprie dicitur manifeſtum qḋ non eget ꝓbatione. xj. q. iij. eoꝝ

a (velut aſſeri) ꝓponentib⁹: illam offenſam eſſe manifeſtaʒ
b non que iudici: non que alij ſed que ſibi tm̄modo manife/ſta videtur. offenſaʒ illā nos
c reſcribim⁹ intelligere mani/
d feſtam: que vel per ꝯfeſſionē vel ꝓbationē: legitime nota fuerit. aut euidentia rei: que nulla poſſit tergiuerſatiōe celari. Idem epiſcopo ⁊ cantori attrebateñ. Verba priuilegioꝝ debent intelligi vt aliquid afferant ⁊ non remaneat ambiguitas. ⁊ ideo verbū ſm ⁊ iuxta videntur appoſita cauſatiue non ꝯditionaliter.

Abbate ter. Ca. XXV

Abbate ſancti Siluani alciateñ. viam vniuerſe carnis ī/greſſo: cum eiuſdem loci monachi elegiſſent quendaʒ de ipſius eccleſie gremio in abbateʒ: ⁊ ꝯfirmationē electionis a morinenſi epiſcopo nequiuiſſent aliquatenus obtinere: eā a ſede apoſtolica petierunt. ¶ Ceterum ꝓcurator monaſterij ſancti Bertini: propoſuit ex aduerſo: ꝙ
e ſm approbatam conſuetudinem: ⁊ priuilegia romani pōti. abbates alciateñ. debeant
f de monaſterio ſancti Bertini ſemper aſſumi: huiuſmodi electio erat non immerito reprobanda. vtpote contra

ſed hic ſumitur manifeſtū ꝓ notorio prout in fi. dicit. et. ij. q. j. de manifeſta. c ¶ Intelligere. ergo nos quoqꝫ ſic intelligere oportet ſic. ſ̄. eo. de here. cuʒ chriſtus. quia interp̄tatio p̄ncipis ius facit. ſ̄. ti. ꝓxi. inter alia. C. ꝺ le. l. j. ⁊ vlti. Bern̄. d ¶ Confeſſionem. ⁊ per ſententiā. ſic. ſ̄. de coha. cleri. ⁊ mulie. c. vl.

Abbate ſancti. ¶ Verba priuilegioꝝ largam habent ſignificationē. vnde verbum ſm ⁊ iuxta in eis poſitum cauſatiue tenetur non ꝯditionalit. Ita cōiter ſummat. Sed hec ſummatio videtur nimis generalis: ⁊ eſt non vera indiſtincte iudicio meo: quia p̄/uilegium inq̄ʒtum preiudicat alteri ſeu iuri cōmuni n̄ debet large ſed ſtricte intelligi. vt dixi in. c. olim. ſ̄. e.

Ideo poteſt ſic ſummari vt ī rubro. Prima pars narrat factum. Secunda diffinit: ibi. His igitur. Prima ſubdiuidit. Naʒ in p̄mo ponitur petitio pro parte electi. In ſecunda: ibi. Ceterum: petitio ⁊ rn̄ſio cōtra electū. In tertia: ibi. Ad h̄ rn̄ſio ꝓ electo. In quarta: ibi Contra qḋ. Reſponſio ꝯtra electum. Abbas.

conſuetudinem diuturnam: et contra priuile. ſe. apoſtol. attentata. alciateñ. monachi debeant iure compelli: vt de monaſterio ſancti Bertini ꝑſonam idoneam ſibi eligerēt in abbatem. et. ī. ¶ Nos igitur depoſitionibus teſtium diligenter inſpectis: inuenimus eſſe probatum: ꝙ a quadraginta annis et infra. Monachi alciateñ. abbatem ſibi ꝺ ſancti Bertini monaſterio elegerunt. et. ī. Et cum qua/
g dam vice guarinū alciateñ. monachum elegiſſent: eius electio robur habere non potuit: donec apud monaſterium ſancti Bertini profeſſione facta: poſt aliq̄ntum temporis: quando. ſcilicet eiuſdem loci abbati ⁊ conuentui placuit: ī alciateñ. extitit abbatem aſſumptus ex priuilegijs quoqꝫ roma. ponti. argui poterat: alciateñ. abbatē fore de ſancti Bertini collegio eligendū. naʒ priuilegio paſchalis pape huiuſmodi capitulum apparet inſertum ſurrogationem abbatis penes monaſterium ſancti Siluani apud alciateñ. monachos: iuxta preteriti temporis morem in veſtra ſemꝑ cō/cedimus diſpoſitiōe perſiſtere. In priuilegio etiam Cali/

e ¶ Conſuetudinem. ex hoc videtur ꝙ ſit bene recipiendus talis libellus. peto ius eligendi ratione ꝯſuetudinis. etiaʒ ſi cā alia ſiue titulus non alleget. ſic ſ̄. de cau. poſ. cū eccleſia. ⁊. ſ̄. de elec. cumana. ff. cōmu. pre. venditoꝛ. §. ſi ꝯſtet. et. ſ̄. de ꝯſue. cū dilectus. que ſimilis eſt huic. xxviij. q. ij. ſeruitiñ. ff. de aq̄ plu. arcen. l. j. §. vl. et. ix. q. iiij. conqueſtus. lxiij. di. quia. Sed contra. quia ex ſolo curſu tp̄is non tollitur obligatio. ergo nec inducitur. ff. ꝺ ac. et obli. obligationū. §. placet. et. ſ̄. ꝺ p̄ſcrip. ſi diligenti. Sol. circa ius eligendi ſufficit ꝓbare ꝯſuetudinem p̄ſcriptam. de h̄ dictum eſt. ſ̄. de cau. poſ. cū eccleſia. dic vt ibi. Johan.
f ¶ De monaſterio. ſed cū ſeruiturē ſibi debere dicat quō petit vt aliq̄d ſibi fiat cum ſeruitus potius ſit ne aliq̄d fiat: q̄ʒ vt aliquid fiat. ff. de ſer. quoties. §. j. Solu. iur cōi neceſſe habet eligere. ſed iure ſeruitutis debite petit ne aliunde eligat q̄ʒ de ſuo etiam monaſterio. vt in fine patet. ⁊ ita ne aliquid fiat petit. vel verius dicas qḋ bene petitur iure ſeruitutis vt aliq̄d fiat. ff. ſi ſer. ven. ſi forte. §. ij.
g ¶ Alciateñ. monachuʒ. hoc modo bn̄ ꝓbat ſeruitut poſſeſſio. ſ. quia ꝓhibitio facta ē ne ille eſſʒ abbas et admiſſa fuit. quia ꝑ hoc ꝙ ꝓhibebāt credebant vti iure ſuo qḋ exigitur in ſeruitutib⁹. licet enī vtaris niſi credas de iure tuo vti vt parat⁹ ſis ꝓhibere impedientem: nō acq̄res ſeruiturē tp̄e. ff. ꝺ iti. ac. pri. l. vl. argu. ff. quēad. ſer. amit. l. vl. q̄d enī ſi vicin⁹ tu⁹ ꝓpt paup/

xti.hmōi capitulū inueniť.
a b Porro iuxta paſchalis pa/
pe decretū: abbatꝭ ſurroga/
tionē penes alciateñ.nō aliū
de ꝙ̄ de vr̄o monaſterio fieri
apo.auctoritate decernimuſ
¶ Ad h̄ aūt ps aduerſa re/
ſpondit:qḋ ſi etiā ꝓbareť ꝙ
c infra p̄dicti tpis ſpacium de
monaſterio ſcti Bertini ſem
per fuerit abbas alciateñ.aſ
ſumpt⁹.ex h̄ dici nō poterat
d ꝙ ꝯſuetudo aliq̄ q̄ſi ꝯtradi/
ctorio iudicio fuerit introdu
cta:cum ī memorati guarini
electiōe:ꝓ bono pacis extra
iudiciū ꝓceſſum taliter dino
ſcatur.et.ī.Preterea cū pa/
ſchalis papa: ſurrogationeʒ
abbatꝭ ſcti Siluani: mona/
ſterio ſcti Bertini iuxta mo/
rem p̄teriti tpis duxerit con
cedendā.nec de more p̄teriti
e tpis fiat fides:p ei⁹ p̄uilegi/
um ⁊ ſimilia:nullū ſup h̄ al/
ciateñ. monaſterio poterat
p̄iudiciū generari.¶ Cōtra
qḋ fuit ex aduerſo rn̄ſum. ꝙ
hec determinatio ḃm p̄teriti
f tpis morē:⁊ cauſalis ⁊ ꝯdi
tionalis pōt intelligi. ⁊ tam
g ad pſonale ꝙ̄ ad impſona/
h le verbū referri.Si enī imp/
ſonale verbū determinet:cō/
i ditionaliſ intelligiť.⁊ ē ſen/
ſus. ꝯcedim⁹ ſurrogationeʒ
abbatꝭ ſcti Siluani apud al/
ciateñ.M.et.V.ſ.diſpoſitio
ne ꝯſiſtere:ḃm preteriti tpis
morē.i.ſi mos p̄teriti tpis ta
lis fuerit.Si v̄o verbū deter
minet pſonale: cauſaliť de/
bet intelligi.vt ſit ſenſus. cō
cedimus ḃm p̄teriti tpis mo
rem.i.ꝙ mos p̄teriti tempo/
ris ſic obtinuit ſurrogatio/
nē ⁊c̄. Hic aūt ſenſus rectior
eſſe eſſe videtur.quia cū pri/
k uilegiū ſit lex priuata: ⁊ lex
non debeat eſſe obſcura vel
l captioſa:ſed certa ⁊ manife/
ſta. nec eſſet priuata niſi ali/
quid ſpecialiter indulgeret.
ꝑfecto ſic intelligēda ſūt illa
v̄ba: vt res de q̄ agiť: vale/
m re poſſit potius ꝙ̄ pire: ma/
xime cum ſupradict⁹. E. pa/
n pa qui eidem paſchali e vici
no ſucceſſit: verbis equiori/
bus vſus:deťmīatione illaʒ
p̄rſus amouerit.vt ambigui
tas tolleret.⁊ qḋ dicebať in
ꝯceſſiōe paſchalis. vt videlʒ
ſurrogatio abbatꝭ ſcti ſiluāi

tatem vel forte.quia nō curauit per.c.an.habuit edi/
ficium ſuū depreſſum non extollens illud:nunqḋ ꝓpte
rea debet tibi ſeruitutē altiuſ non tollēdi:certe non ni
ſi crederes te ius hr̄e.qḋ p̄ſumiť ſi aliqn̄ ꝓhibuiſti in/
terrūpe p̄ſcriptionē.interpellare enī deberes ſeruitutē
ſi vſucape vis.
ff.quēad.ſerui.
amit.ſi qs alia.
.§.ſi cū ius ha/
beres.Vin.
a ¶ Porro.h̄
incipiūt verba
p̄uilegij Calixti
pape vſq̄ ibi.
Ad hec.
b ¶ Juxta pa
ſchalis.h̄ allega
tur p̄uilegiuʒ:⁊
p̄terea p̄ſcp̄tio.
vt.s̄.patet. ſed
p̄ſcriptio ⁊ p̄ui/
legiū ꝯ̄tria ſunt.
quia q̄ allegat p̄
uilegiū iuri pre/
ſcriptiōis renū/
ciare videť.s̄.ō
p̄ſcrip.veniens.
q2 qḋ meū eſt ex
alia cā meū fieri
nō pōt. s̄. de fi.
inſtru. inter di/
lectos.Dic vt di
xi. s̄. de p̄ſcrip.
audiť. in glo.q̄
incipit. ſic h̄ ab/
bas ⁊c̄.ibi ſimi/
liť allegabať p̄/
ſcriptio ⁊ p̄uile/
giū. vel meli⁹ h̄
allegabať ꝯſue/
tudo ⁊ nō p̄ſcri/
ptio ⁊ ꝯſuetudo
debet eē p̄ſcp̄ta.
s̄.de ꝯſue. cū di
lectus. ⁊ ita cō/
ſuetudo probat
vſum p̄uilegioꝝ
c ¶ Spacium
ſcilicet.xl.ānoꝝ. d ¶ Cōtradictorio iudicio. ad h̄
enī vt ꝯſuetudo valeat oportet vt ſit obtenta ꝯ̄dicto/
rio iudicio.ſi ex aduerſo negeť ꝯſuetudo.ff.dele.cū de
ꝯſuetudine.⁊ alia de quibus habetur.s̄. de ꝯſue.c.vl.
ꝯ̄dictoriū iudiciū diciť:puta cū ego dicerē hanc eē cō
ſuetudinē aduerſari⁹ dicebat nō eſſe ꝯſuetudinē ⁊ iu/
dicatū fuit ꝙ erat ꝯſuetudo.ſicut enī in ſeruitute vel li
bertate p̄ſcribēda reqriť ꝓteſtatio.ff.quēad.ſer.amit
ti.ſi qs alia.§.ij.ſic videť ꝙ reqrať in ꝯſuetudīe p̄ſcri
benda.Jo. e ¶ Fiat fideſ.Ex h̄ videť.ꝙſi ī p̄uile
gio aliq̄ fiat mentio ꝯſuetudīs vel p̄uilegij. ꝙ neceſſe
ſit illud p̄uilegiū exhiberi.c.di.ꝯtra morē.lxxvij.di.ie
iuniū.ix.diſ.vt veterū.xxv. q.ij. ſancimus. in auc̄.vt
ſpon.lar.§.et h̄ inſup.colľ.ix.arg. ꝯ̄. q2 nō videť ꝙ h̄
requirať in publico inſtrumēto.xix.di.ſi romanoꝝ.et
in autē.vt fratrū filij.§.j.⁊.C.de dona.ſi ea que. ff.de
do.ex hac ſcriptura.ff.de admi.tu.cyrographiſ.Ad h̄
diſtinguit quidam inter publica inſtrumenta ⁊ priua
ta vt in publico inſtrumento non ſit neceſſe probare
vel exhibere illud de quo ſit mētio:licet in priuato ſic.
Sed alij dicunt ꝙ ſi in priuilegio inſeritur totus te/
nor alterius non eſt neceſſe illud exhibere. Sed certe
illud non ſufficit.quia adhuc poſſet eſſe falſitas ī bul/
la ⁊ in alija.s̄.de priuile.cum olim.in fi.Alij ꝓbabili/
us dicūt ꝙ ſi au
ctoritate iudicis
priuilegium vel
aliqḋ reſcriptuʒ
eſt renouatū vel
in alio priuile/
gio inſertuʒ: nō
eſt neceſſe illud
exhibere. ſec⁹ ſi
p tabellionē tm̄
quia publicatio
facta coram iu/
dice fidem facit
licet poſtea per/
dantur inſtrum̄
ta.vt.C. de te/
ſti. publicati.
Jtem quia iu/
dex diligentius
ſingula facit ꝙ̄
tabellio: quia ñ
eſt credenduʒ ꝙ
iudex ſine cauſe
cognitione ali/
qḋ faciat: ſicut
veriſimile non ē
ꝙ auferat alicu/
ius legitimaſ ex
ceptiones.s̄. de
offi.dele. ex par
te.ſed predictis
omnibus obuiat
s̄.de re iudica.
cum inter.in fi.
⁊.s̄.de fide in/
ſtrumento. in/
ter dilectos.Sʒ
dicas ꝙ ſi con/
ſtat ꝙ inſtrumē/
tum publicum
ſit coram iudice
non eſt neceſſe il
lud exhibere ni/
ſi aduerſarius velit docere de falſitate illius. tunc
debet exhiberi licet primo impoſita ſit ei fides niſi
iurauerit ſe illud perdidiſſe. C. de fide inſtrumen.
l. vlti. Johan. f ¶ Cauſalis. vt hec dictio ḃm
accipiatur pro quia vel pro ſi. g ¶ Ad perſo/
nale. ſcilicet hoc verbum concedimus. h ¶ Jm/
perſonale.ſcilicet hoc verbum conſiſtere. i ¶ Sen
ſus.ſcilicet ꝙ referatur ad perſonale verbum.
k ¶ Lex priuata.di.iij.priuilegia. l ¶ Captioſa
diſtinc.iiij.erit autem.vnde ſtatutum fuit vt per con/
ſequentiam litterarum ſcribereť lex.C.de vete.iu.enu.
l.j.in fi.ff.ad mu.l.j.in fi.Berñ. m ¶ Potius.ſi.
ff.de vſu ⁊ habi.diuus.in prin.ff.de re. du. quotiens.
ff.de ſer.ſi cui.⁊.l.ſequen.s̄. de priuile. in his.xvij. q.
iiij.c.j.⁊.xij.q.ij.ſi quos.⁊.q.v.quia. s̄. de conuerſio.
coniuga.quidam.argu.s̄.de fide inſtrumen. inter dile
ctos.argu.contra.s̄.de offi.delega.cum ſuper.⁊. ff.de
iure codicil.l.j.⁊.ff.de heredi.inſti.q̄ciēs. n ¶ E vi
cino.id eſt.proximo.Berñ.

apud alciateñ.in diſpoſitiōe abbatis ⁊ fratrū ſancti Ber/ tini ſemper exiſtere.ipſe mu tauerit:decernens ſurroga/ tionem ipſius abbatis: non aliunde q̄ ð monaſterio ſcti Bertini faciēdā. ¶ His igi/ tur diligenť auditis: monaſte rio ſancti Bertini adiudica/ uim⁹ hmōi dignitatē.vt quo tiens in alciateñ. monaſte/ rio abbatꝭ electio īminet fa/
a cienda: Alciateñ. mona/ chi de cenobio ſancti Berti/
b ni pſonā idoneā ſibi eligant in abbatē.ita videlicet vt tā diu monaſteriū ipm hac ho/ noris debeat ꝑrogatiua gau
c dere:donec ibidem viguerit obſeruantia regularꝭ.vt ido nea pſone inueniant in illo qui poſſint ī abbatē aſſumi.

¶ Idem comiti Toloſañ. Di cit qui dicūť heretici manife ſti:ſcđo que ſint pedagia gui dagia ⁊ ſalinaria interdicta: tertio dicit quō intelligitur ꝑceptū factum laico ꝙ de ſe conqrentib⁹ in eccleſiaſtico foro rñdeat.h.d. Ca.XXVI

Super quibuſdā māda/ torum articulis.et.ī. Tua deuotio poſtulauit a nobis: qui ſint dicendi heretici ma/ nifeſti?Super quo tibi duxi mus reſpondendū. illos in/ telligendos eſſe manifeſtos hereticos:qui contra fidem
d catholicam publice predicāt
e aut profitenť ſeu defendunt eorum errorē:vel q̄ corā ꝑlatis ſuis ꝯuicti ſūt vel ꝯfeſſi:vel
f ab eis ſnīaliter ꝯdemnati ſu per heretica prauitate.quorum
g bona ꝓpria ꝯfiſcanť:⁊ ipſi iu
h xta ſanctiōes legitimas pu/
i niunť. ¶ Preterea cū peda gia:guidagia:ſalinaria tibi legatus interdixerit memo/ ratus:auctoritate aplica du/ xim⁹ declarādū:illa eſſe pe/ dagia ſalinaria guidagia in/
k terdicta:que nō apparēt im/
l peratorum vel regum vel late/ ra.ꝯcilij largitiōe ꝯceſſa:vel ex antiq ꝯſuetudīe: a tpe cu/
m ius non extat memoria intro ducta.et.ī. ¶ Cū a legato re

a ¶ Monachi.vide qualiť papa ꝓnūciat.⁊ ſm ꝑui/ legiū ⁊ ſm cōmune ius.ſm ius cōmune adiudicat ele/ ctionē ipſi capitulo ſancti Siluani alciateñ.ſm priui/ legium vt eligant de monaſterio ſancti Bertini. ⁊ ſic habent electionē ſed non liberam.quia non eligūt vn decūq3 volūt:ſ3 reducit priuile/ gium ad ius cō/ mune.ſ.de ꝯſue tu.cuz dilectus. Johan.
b ¶ Perſonā idoneam. ⁊ ſi h̄ nō eſſet dictum tamen ſubintelli gebať.ſ. de ele/ cti.cauſam que. ff.de ſerui.ſi cui et pater ꝓcedēs vxori vt filiā cō munē cuiq3 vo/ luerit copulet.ñ tamē intelligiť vt eam copulet tutori.ff.de ritu nup.q̄cq3.Berñ
c ¶ Donec ibi dem.arg.ꝙ ſi ꝑ uilegiū deť ali/ cui monaſterio: deſtructo mona ſterio deſtruetur et ꝑuilegiū.arg. xvj.q.vij. ⁊ hec ſcripſim⁹. xxv. q.ij.§.vlti.in fi. Item argu. ꝙ ceſſāte cā ceſſat ꝑuilegiū.ſ.ð de ci. ſuggeſtum.⁊ xvj.q.j.gñaliter C.de teſta.mili. l.vlti. ⁊ inſti.de aucto.tu.§.vlti. et inſti.de pupil.ſubſti.§.qua rōne.lxiij.di.§.verū.et lxj.di.§.his omnib⁹.ſ.de vi.⁊ ho.cleri.c.vlti.⁊. ſ.de no.op.nū.cum ex iniūcto. Sed pone ꝙ nullus repiať idoneus in monaſterio ſancti Bertini dū vacat mona ſteriū alciateñ.vel ꝙ ibi nō obſeruať obſeruantia re/ gularis.ſi eligant de alio monaſterio: nunqd fit eis ꝑ/ iudiciū quo minus teneantur eligere in alia electione de monaſterio ſancti Bertini ſi perſona eſt idonea vť obſeruantia eſt reformata?qđ preiudiceť eis.eſt argu. ſ.de ꝯſti.cum veniſſent.⁊.ſ.de reſcrip.ꝯſtitutus. q2 vnico actu perditur ꝑuilegiū.vt ibi dicitur ⁊ hec litte ra etiam multum facere videtur ad hoc:ſed non credo qđ fiat ꝑpter hoc ꝑiudiciū cū poſtea aliquis erit ido/ neus.argu.ſ.de elec.quia diligentia.⁊.ff.de ſerui.ru/ ſti.predio.⁊ attilicin⁹.⁊ hec littera nō ꝯtradicit quia non priuantur:niſi cum perſona non īueniređ idonea. vel ordo regularis non viget.ſed ceſſante cauſa illa ꝑ/ uilegium locum habet.argu.C.de cura.furio.l.penul. et.ſ.ti.proxi.duobus.ſm vnū intellectum. ⁊ melius. ſ.de offi.deleg.prudentiā.§.vj.Sed pone ꝙ ille ele/ ctus vixit q̄draginta annis. nunqd preſcriptū eſt con tra priuilegium.videtur ſic.ſ.de priuile. accedentib⁹ ſ.de cau.poſ.cum eccleſia a contrario. nec adhuc cre/ do ꝙ perdant priuilegiū.quia non poteſt vti illo tem/ pore priuilegio.vnde non obeſt.argu.l.predicte.⁊ at/ tilicinus.quia priuilegium non perdiť niſi per abuſuz vel ſi vis dicere ꝙ currit ꝑſcriptio reſtituunť ex clau/ ſula generali.ff.ex qui.cau.ma.l.j.qđ innuiť in.l. atti licinus.ſecus vi detur ſi ibi non viguit obſeruan tia regularis.q2 culpa illorum cō tigit ⁊ culpa im putetur.ꝯtra vi detur ꝙ delictū ipſorum non debet tollere priuilegi um monaſterij. xvj.q.j.epm.B

¶ Super qui ¶ Tria ſūt dicta vt patet ī rubro. Secūdū ibi. Preterea. Tertiū:ibi. Cuz a legato. Ab.
d ¶ Publice predicant.⁊ iſti euidentia rei no torij heretici ſť cū eorum factū nō poſſit aliqua ter giuerſatiōe cela ri. iſtis eni mo/ dis q̄ hic enume rantur manife/ ſtum qđ ꝓbari debet redditur notorium.ſ.eo. cum olim.⁊.ſ.ð coha.cle.⁊ mu. c.vlti.
e ¶ Defendūt et iſti defenſoreſ hereticorum ſūt ex cōicati.ſ. de he reti.excōicamus.§.credentes.⁊ taleſ dānabiliores ſūt q̄ ipſi heretici.xxiiij.q.iij.qui aliorum.⁊ eſt ad hoc.arg. C.de his qui latro.oc.l.j.⁊.ij.
f ¶ Condēnati.ſ.ð hereti.ad abolendā.
g ¶ Confiſcanť.ſ.de hereti. excōicamus.j.Rñ.
h ¶ Puniunť.per iudices ſe/ culares etiam ſi clerici fuerint prius a ſuis ordinibus degradati preſente iudice ſeculari qui ipſos recipit in ſuum forum.ſ.de hereti.ad abolendā.§.j.⁊.c.excōica mus.j.Rñ.de quorū notať pena.ſ.de hereti.c. penť.
i ¶ Pedagia.pedagia dicunť que danť a trāſeūti/ bus in locis ꝯſtitutis a ꝑncipe. vt hic ſequitur. Gui/ dagia dicunť que dantur ꝓ ducatu per terrā alicuius vt ſecur⁹ vadat.Salinaria dicunť q̄ danť ꝓ ſale. oīa iſta dicūť portatoria. C.de vec.⁊ cōmiſ.l.iij. nec dan/ da ſunt illa niſi cū negociatiōis cā aliqđ portať.ſecus ſi ad ꝓpriam vtilitatē vel ad vtilitatē fiſci aliqđ ferať C.eo.ti.vniuerſi. Jo.
k ¶ Impatorum. ſolus igi tur ꝑnceps hoc poteſt ꝯſtituere.ſed nō ciuitas.C. no. vec. inſti.non poſ.l.ij.⁊.iij.
l ¶ Lateran.conci/ lij.ſ.ð cēſi.inouam⁹.que ē latera.ꝯcilij.
m ¶ Non extat memoria.No.diligenť ꝙ illa ꝯſuetudo cuius nō extat memoria ius ſiue ꝑuilegiū inducit.ff. de aq̄ quo/ ti.⁊ eſti.h̄ iure.§.ductus.ff.de aqua plu. arcen.l.j.§.

ceperis in mandatis. vt ꝺ te ꝯquerentib⁹: ſm ſuū vel alterius legati: ſui iudicis or/
a dinarij vel delegati arbitriū iuſticiam exhiberes. hoc ta/
b liter intelligendū eſſe cenſe/
c mus: vt in oī cā que rōne per/
d ſonarū vel rerum que ad eccleſiaſticū forum pertinēt. ac ſuper vniuerſis capitulis: q̄
e ꝓ pace ſeruanda ſunt: per dictum legatum ſtatuta vel auctoritate apoſtolica ſtatuen/
f da. item viduis pupillis orphanis ⁊ pſonis miſerabilibus tenearis ī iudicio eccleſiaſtico reſpondere. Idem epiſcopo pariſienſi.

Clericus tradit curie ſeclari: quia degradatur ſeculari poteſtate preſente cui denūciat vt ī ſuum forum illum recipiat. hoc dicit vſq; ad. §. pro illo. Et ille §. non facit ad titulum ſed ponit gratiam ſm quoſdam

Nouimus Ca. XXVII

Nouimus expedire: vt verbū il/
g lud qđ in antiquis canoni/
h bus: ⁊ in noſtro decreto contra falſarios edito cōtinet: videlicet vt clericus per eccleſiaſticū iudicem degrada/
i tus: ſeculari tradatur curie puniēdus: apertius exponamus. Cum enī quidā anteceſſorꝝ noſtrorꝝ: ſuper hoc ꝯſulti diuerſa reſponderunt
k et quorūdam ſit opinio a pluribus approbata: vt clericus
l m qui ꝓpter hoc: vel aliud flagitium graue: non ſolū damnabile ſed dānoſuz: fuerit degradatus tanq̄ exutus ꝓuilegio clericali: ſeculari foro per ꝯſequentiā applicet: cum ab eccleſiaſtico foro fuerit proiectus: eius eſt degradatio celebranda ſeculari poteſtate preſente: ac pnūciandū eidem cū fuerit celebrata: vt in ſuū forum recipiat degradatum: ⁊ ſic intelligit tradi curie ſeculari: pro quo debet ta/
n men eccleſia efficacit intercedere: vt citra mortis periculum circa eum ſententia moderetur. Pro illo vero falſario ſcelerato: quē ad mādatū nr̄m capi feciſti. hoc tibi duximus ꝯſulendū. vt in ppetuum carcerē ad agendā pe/
o nitentiā ipſum includas: pa/
p ne doloris: ⁊ aq̄ anguſtie ſuſtentandū vt cōmiſſa defle/
q at ⁊ flēda vlteri⁹ nō cōmittat

Hono. iij. archiepō turonē.

Si papa indulget reo. q̄ propter abſentiam actoris poſſeſſionem recuperare nō poteſt q ei lapſus anni non noceat intelligitur hec indulgentia ſm ius cōmune. Ca. XXVIII

r Dilecto filio Jacobo barba. et. ī. Quia te p

vlti. iij. q. vj. hoc quippe. ix. q. iij. ꝯqueſt⁹. ⁊. lxv. diſti. mos antiquus. ⁊. C. de teſta. teſtamēta. ⁊ per hoc videtur ꝙ cū talis ꝯſuetudo ius inducat non ſit neceſſe titulū allegare. licet hoc requirat quāq; in ꝯſuetudine xxx. annis. De hac materia dictū eſt. ſ. de ꝯſue. c. vlti. Item argu. ꝙ per mandatū generale non ꝓhibēt niſi illicita. xxxiij. q. ij. q̄s deus xi. q. iij. qđ predeceſſor. ff. de iure pa. adigere. i fi. Jo.

a De legati arbitriū. ꝓpter hoc verbum facit ad ti. qđ hic declarat.

b Intelligēdum. vide qualiter intelligat generale mūdatuz reſtingēdo illud ſic. ſ. de iureiu. ad nr̄am. ij.

c Perſonarum. de iuriſditione eccleſie. q2 actor forum rei ſequit. ſ. de foro compe. cū ſit generale. ⁊. xi. q. j. experientie. ⁊. c. ſequē. ⁊ comes ē hic re⁹. ⁊ ſubeſt in hoc eccleſie.

d Rerū. q̄a comes ꝯuenit h licet habeat ſuperiorē in tēporalibus. ſ. regē francie. tenet rn̄dere de iudicio eccleſiaſtico ex mandato legati i omni cauſa que pertinet ad forū eccleſie ſiue ratione perſonarum que ſunt de iuriſditione eccleſie. ſiue ratione rerꝝ ſcilicet ſpūalium eccleſiaſticarum et etiam ciuiliū que ſunt in iuriſditiōe iudicis eccleſiaſtici. Item viduis ⁊ pupil. ⁊ orpha. ⁊ miſerabilib⁹ perſonis ⁊ pro pace ſeruanda.

d Rerū. cum res de q̄ querit eſt in ſua. id eſt. eccleſie iuriſditiōe. quia ratione rei ſortit quis forum. ſ. de fo. compe. ſane. ⁊. c. vlti.

e Pro pace. quia hoc pertinet ad eccleſiam. ſ. de iudi. nouit.

f Viduiſ. ex hoc videtur ꝙ cauſa viduarū ad eccleſiā ſpectet. argu. ſ. ꝺ dot. poſt diuor. re. nuper. ⁊. ſ. de fo. compe. ex tenore. ⁊ hic dic vt ibi.

Nouim⁹ expedire. Diuidit. Nam primo pmittit queſtionē iuris quā ſoluit: ibi. Cum enim Secundo ad caſum facti reſpondet: ibi. Pro illo. Abbas.

g Antiquis. canonibus. xi. q. j. ſi quis ſacerdotū. ⁊. iij. q. iiij. clericus.

h Decreto. ſ. ꝺ crimi. fal. ad falſariorꝝ.

i Tradatur. hoc intellige ꝺ illo qui penitus eſt incorrigibilis. nec obſtat. ſ. de iudi. at ſi clerici. in fi. ⁊ de illis qui deprehendūt in maiori crimine. puta hereſi ⁊ crimine falſi. ſ. de hereti. excōicam⁹. j. Ren. et. c. penul. ⁊. ſ. de fal. ad falſariorū. ⁊ in caſu. xi q. j. ſi quis ſacerdotum. Quidaz tamē caſum iſtū vltimuz intelligūt ſi fuerit incorrigibil. ⁊ benignus eſt talis intellectus. vt. ſ. de iudi. cum nō ab hoīe. alias n̄ debet quis ſtati poſt depoſitionē tradi curie ſeculari puniēdus.

k A pluribus licet ſit a pluribus approbata tamen ſtabimus ei qđ papa h dicit vt expſſe tradatur ⁊ non per ꝯſequentiā.

l Hoc. ſcilicet vitium falſitatis.

m Aliud flagitium. puta hereſim.

n Intercedere. xvij. q. iiij. reum. C. de his qui ad eccle. confu. l. preſenti. argu. intercedere dico precibus. n̄ per excōmunicationem.

o Includas magis rigide cū eo agitur. ſ. de crimi. fal. ad falſariorꝝ. ſed h ſic pape placuit.

p Doloris. xxiij. q. iiij. guſli ſarius.

q Non cōmittat. hec eſt vera penitētia. de pe. di. iij. in prin. ⁊ expone ꝙ non cō mittat. id eſt. propoſitum ⁊ voluntatē habeat ſimilia decetero nō cōmittere. quilibet enī qui accipit penitentiā illius ꝓpoſiti ⁊ voluntat' eſſe debet. al's non eſſet penitentia.

Dilecto filio. In pma pte recitat tenorē indulgētie. In ſcđa declarat illā: ibi. Aucte. Ab.

r Dilecto. archiepſ turon. ꝯtrouerſiā habebat cū venet' ⁊ pcuratore eorꝝ ſup eccleſia ſcti Marci ꝺ tyro. cā cōmiſſa fuit tpe Inno. ad petitionē archiepi veneti citati legitime nō venerūt. vn̄ archiepſ miſſus fuit in poſſeſſionē illi⁹ eccleſie cā rei ſeruāde. archiepō deinde abſente ex cā neceſſaria iſte Jacob⁹ pcurator ve/

a causa neceſſaria tūc abſente poſſeſſio tibi tradita cā cuſtodie reſtitui parti aduerſe b nō potuit eidē indulſim⁹: vt ſibi lapſus tp̄is nō obſiſteret q̄minus poſſeſſionē ipſam recupare valeret. Qm̄ vo tm̄ tp̄is: ante ꝯceſſionē ipſi⁹ indulgētie dicit̃ effluxiſſe. qđ tibi ſufficere poſſet ad vere poſſeſſiōis effectū: ſm ſtatu c ta ꝯcilij generał. et. ī ¶ Au d cto. p̄re. dclaram⁹: qđ nr̄e in e tentiōis nō fuit p ipaȝ indulgentiā ius perimere: qđ tibi cōpetit ex poſſeſſiōe p̄terita: vel poſt reditū tuū cōpetie f rit ex futura ſibi enī imputa g re poterit ps aduerſa: ſi negligēs fuerit in ſua iuſticia pſequenda: cuȝ abſentie tue h impedimēto ceſſante: ꝯueniendi te habuit facultatem.

Idem priori ⁊ clericis ſctōꝝ Johannis ⁊ Pauli tuder. Oblationis noīe intelligit̃ quicq̄d offertur eccleſie: quocunq̧ modo in miſſa vel extra in eccleſia vel extra. Ca.

Qum inter vos XXIX dudum ex parte vna: et abbatem. ſ. P. de monte ſpole. dioce. ex altera ſuper tertia parte oblationuȝ capelle ſancti Hilarij queſtio vteretur: ⁊ a vobis pbatuȝ fuerit i k per. xl. annos ⁊ amplius tertiam partem oblationū eiuſdem capelle: veſtram eccleſiam recepiſſe. ac clericis inſtitutis p abbatem de monte: tuiſq̧ fili prior eandem tertiam te cōmiſiſſe aliqn̄ colligendam bone memorie. I. papa p̄re. n. ipſam tertiā eccleſie vr̄e adiudicās ſtatuit:

netoꝝ volebat recupare poſſeſſionē ⁊ ſtare iuri. ſed q̄r archieps abſens erat: iuſta de cauſa nō potuit eam rehabere. vñ papa indulſit illi pcuratori vt lapſus anni nō obeſſet q̄min⁹ poſtea recupare poſſet poſſeſſionem archieps poſtea hoc audiēs dubitabat an p talem indulgentiā poſſȝ ille r̄cupare poſſeſſionem eccłie q̄ñcūq̧ etiaȝ p⁹ annū cū impliciter in ipſa indulgentia diceretur q decere ro ei lapſus āni nō obſtaret quo minus poſſeſſionem recuparet. vñ ipſe ſignificauit pape: q tēpore indulgētie ꝯceſſe tm̄ tp̄s effluxerit qđ faciebat ei ad veram poſſeſſioneȝ ſm ꝯciliū generale. ſcȝ ann⁹. vñ timebat archieps q indulgētia pcluderet ei viam ad verā poſſeſſionē ⁊ ſi forte tēpus ipſe ante pdictam ꝯfeſſionem non effluxerat. quare queſiuit a papa interpratione illi⁹ indulgentie? ⁊ papa r̄ndet q nō fuit intentio ſua ius auferre qđ ei cōpetebat ex poſſeſſiōe quā habuit ante abſentiam vel etiam poſt reuerſionē. ⁊ ſibi imputet pars aduerſa ſi negligēs fuit ſiue ante ſiue poſt reditū archiepi. a ¶ Neceſſaria. puta cā reipublice. forte i ſeruitio romane eccleſie. ſ. de dila. c. vlti. vñ ſibi imputari non potuit nec debuit. Idem etiam ꝯtingit ſi qs eſt abſens ex cauſa pbabili. quia nō fit reſtitutio ſpoliato. ſ. de offi. dele. ꝯſultatiōib⁹. Si vo fuiſſet abſens ꝯtumaciter vel ex volūtaria cauſa tunc facta denūciatione ad eccleſiā ſuam mitteret̃ iſte pcurator venetoꝝ in poſſeſſionē cauſa rei ſeruāde. ſicut archieps primo fuit miſſus pp̄ter ꝯtumaciā pcuratoris q̄uſq̧ veniat archieps ⁊ vterq̧ iurabit de ſuis expenſis ⁊ fiat hinc inde compenſatio expenſarū ⁊ ſatiſfactio ei qui pl⁹ expēdit. qñ quis reſtituat̃ ex cauſa pbabili ⁊ neceſſaria: vel pbabili tm̄ vel neceſſaria tm̄ notat̃. ij. q. vj. §. biduū. v. ſi aduerſus abſentē. ſed hic non habet locū. q̄r non agitur de reſtitutiōe tali. b ¶ Indulſimus. ſȝ nōne de iure cōmuni poterat ipſe pcurator interrūpere annalem pſcriptionē offerēdo cautionē in p̄ſentia pape. licet archieps eſſet abſens. certe ſic. ſ. de offi. ordi. paſtoralis. ſ. de eo qui mit. in poſ. eſt rei ſer. cum ſicut. ⁊. xvj. q. iij. §. pōt. v. is cui⁹. qđ ergo indulſit ſibi papa? paruū vel nihil niſi quia ſolet plus timeri ⁊c. xxiij. di. q̄q̄ȝ. ⁊. ſ. de hereti. ſi aduerſus. qñq̧ enī ius cōmune ꝯceditur. ſ. de iureiu. ⁊ ſi chriſtus. in fi. ſed archieps timebat ne abſorberet ius ipſius vt q̄ñcūq̧ vellet recupare poſſet poſſeſſionē. c ¶ Generalis. ſ. de do. ⁊ ꝯtu. ꝯtingit. d ¶ Declaram⁹. talis decla/ratio ius facit. C. de le. l. vlti. e ¶ Intentiōis. Nota q recurrendū eſt ad intentionē ꝯcedentis p̄uilegiū ſiue bn̄ficiū. ſ. de p̄ben. c. vlti. ⁊. c. cū cām. Item habes hic q papa non intendit iuri alterius p ſuā indulgentiā derogare. ſ. de vſupal. ex tuarū. ⁊. ſ. de offi. ordi. lȝ. ix. q. iij. ꝯq̄ſt⁹. xj. q. j. pueit. lxxxv. di. archi. dia. florētinuȝ. ⁊ ſ. ð ꝯſue. cū oliȝ ⁊ h iō q̄r nemini ꝯſulēdū ē cū alteri⁹ iiuria. xxij. q. ij. primū. ff. de ꝯdi. inde. naȝ h natura. xiiij. q. v deniq̧. ⁊. C. de emā. li. nec au⁹ ⁊ reſcp̄tū qđ in totuȝ abſorbet ius alteri⁹ nō tenet. C. ð p̄ci. ipe. offe. q̄tiēs. vñ iſta īdulgētia intelligenda eſt ne alterū ledat ⁊ reducit̃ ad ius cōmune. argu. ſ. eo. abbate. ⁊. ſ. de ꝯſue. cū dilectus. f ¶ Ex futura. ⁊ ita tp̄s abſentie ex neceſſaria cā ſubducit̃ ð medio ⁊ ꝯtinuat̃ tp̄s p̄ſentie ante abſentiam et p⁹ reuerſionē ꝯtinuat̃ tp̄s p̄ntie ſiue etiā ſit primū mediū vltimūue. C. de reſti. mili. q tp̄e militie. ff. ex qui. cau. ma. necnō. §. ſi qs ſepius. ⁊. l. ſed ⁊ ſi p ptorem. §. ſi ferie. ⁊. §. q̄tiens. verbi grā. archieps fuit preſens poſt miſſionē in poſſeſ. per ſex mēſes. poſtea fuit abſens per alios ſex vel q̄ttuor. poſt reuerſionē habebit ſex menſes in quibus pcurator venetoꝝ adhuc poterit recupare poſſeſſiōem. ⁊ tp̄s illud mediū ſubducit̃ de āno. ⁊ ſi poſtea p alios ſex menſes negligens fuerit venetoꝝ pcurator ſibi imputabit. quia vlterius nō audiet̃ ſup poſſeſſiōe ſi medio tp̄e non poterat. ſic temp⁹ vacant' eccleſie ſubducit̃ de pſcriptiōe ⁊ ꝯtinuant̃ tēpora extrema ⁊ tp̄s ſciſmatis. ſ. de pſcrip. de q̄rta. c. audit'. c. cū nob. g ¶ Negligēs. ſi h negligētia pcuratoris nocet dn̄o qñ imputet̃ factū pcuratoris ⁊ qñ nō. dicit̃. ſ. vt li. nō ꝯte. ad h ſibi h imputet. q̄r nō egit cū tp̄s habuit. ſi. C. de pba. ex pſona. C. de diui. tu. l. vlti. ff. de his q̄ in frau. cre. cū pupill⁹. ⁊. C. de his q̄ a nō do. ma. l. vl. i fi. ⁊. ſ. vt. li. nō ꝯte. qm̄. j. R̄ñ. ⁊. ſ. ð reſcp̄. ſi aūt. ⁊. c. plerūq̧. ⁊ cum potuit noluit. ſ. ð offi. dele. cum ſup. Berñ. h ¶ Ceſſante. impedimento. ceſſante cā ceſſat effectus. de h plene dr̄. ſ. de renū. p⁹ trāſlationē. ⁊. ſ. de iureiu. ⁊ ſi chriſt⁹. ad fi.

Qum inter. ¶ Prio ponit̃ q̄o p̄ma ⁊ ei⁹ deciſio p Inno. Scđo ponit̃ ſcđa q̄o ⁊ ei⁹ deciſio p eūdē Inno. Tertio pōit̃ tertia q̄o ⁊ dciſio p Honoriū. Scđa: ibi. Verū. Tertia: ibi. Ac capellani. Ab. i ¶ Per. xl ānos. vñ legitie pſcp̄ſerit illā tertiā oblationē. q̄r q̄dragnāł pſcptio oēȝ tollit actiōȝ. xvj. q. iij. §. q̄s actiōes ſb illo. §. pt. ⁊. ſ. ð pſcp̄. ð q̄rta. ⁊. c. ad aures. k ¶ Am

vt tibi prior liceret ꝑ eoſdem
clericos(ſicut fuerat conſue
tuȝ)partē colligere memora
tam.¶ Uex qr poſtmodū ſa
cerdos predicte capelle:aſſe/
rens oblationum noīe mini/
me cōtineri ea q̄ ipſi capelle
in feſtiuitate oīm ſanctorum
mittunt:vel portant ad illā:
ſeu ad domū ſacerdotꝭ eiuſdē
intuitu defūctorū:necnō que
in ciminili ponunt:qđ de al/
tari ſuſcipit ⁊ facit per eccleſi
am deportari.⁊ que ante cru
cem:⁊ in miſſa trinitatis:et
ea que ꝓ deſpōſatis canit:et
lāpades cū oleo:que p̄dicte
capelle ab aliquibꝰ offerunt:
vel que dant nuncio qui ad
recipienda talia per p̄fate ca
pelle parrochiā deſtinat.de
his oībus vobis tertiā partē
denegans exhibere:de alijs
noīe tertie partis ꝑſoluēdis
ꝓ rata vr̄am eccl'iam ꝯtingē
tis:retinere nitebatur:ad ex
a pēſas capellas ipſiꝰ neceſſa/
rias faciendas.dictꝰ p̄deceſ/
ſor de oībꝰ ſupradictis abſq;
ſubtractione aliqua:integre
ꝑſolui voluit ⁊ mādauit ter/
tiam portionē.¶ Ac capella
ni p̄dicte capelle:dicētes pri/
mitias ⁊ decimas:vel ea que
offerunt ꝓ miſſis mortuorū
ſacerdotibꝰ:⁊ q̄ ꝓ ſeptimis ⁊
triceſimis ⁊ āniuerſarijs pa/
nes ⁊ alia que infra ebdoma
dam offerunt:⁊ mortuoꝝ iu
b dicia:oblationū nomine mi/
nime ꝯtineri:de his oībꝰ ter
tiam partē ſoluere vobis no
lūt:⁊.ī. Uolumꝰ igit ⁊ mā/
damꝰ:vt ꝑ vr̄m clericū a vo/
c bis in eadē eccl'ia inſtitutū:
de oībus ſupradictis ⁊ alijs
d oblatiōibꝰ:q̇cunq; titulo ad
e eccl'iam ꝑuenerint:ſine dimi
nutiōe aliqua integre tertia
vobis portio perſoluat.

Idez epiſcopo.F.P.Ber.

Lis dicit mota cuȝ fuerit cōteſtata.Ca.XXX.

Ex pte vr̄a fuit ꝓpoſituȝ.
q ꝑpoſitus et canonici
Aretiñ.ſnīam quā.I.papa.
p̄de.n.ſuꝑ molēdino decali/
anē.ac alijs articulis ꝓmul/
f gauit:ī recidiue q̄ſtiōis ſcru/
pulū reducere moliētes:aſſe
rūt capitulū illud eiuſdē ſen
tentie:q̇ dr:ne canonica ipſa
īpediat:q̇minꝰ monaſteriuȝ
vr̄m molēdinū p̄fatū decali/
anē.reedificare valeat:in eo
ſtatu in q̇ fuiſſe dinoſcit tpe
mote litꝭ:eē referēdū ad tp̄s
g q̇ lapillus in denūciatiōe no
ui opis iactꝰ fuit.voƀ ecōtra
rio aſſerētibꝰ:illud eſſe intel
ligendū de tpe q̇ lis ſuꝑ h̄ in/
ter vos:⁊ p̄fatā canonicā ex
titit conteſtata.¶ Nos igit
cōſiderata eadē ſnīa:qđ in p̄
fato cap'lo dr:de tpe mote li/
tis:interp̄tamur eſſe referen
h dū ad tps quo litis ꝯteſtatio
facta fuit. Idez p̄latꝭ vniū/
ſitatis frācigenaꝝ ꝯſtanti.

Cōſtitutio legati de ſoluenda tertia mortuariorū epiſcopo intelligi debet đ his mortuarijs in quibus de iure cōmuni debet.Ca.XXXI.

plius.hec adiectio ad modicā quātitatem refert.ff.de
verbo.ſigni.hec adiectio.⁊ licet ad modicā referat tñ
ſi ponat in libello debet exp̄mi illud ampliꝰ.s̄.đ dila.
c.lr̄e. a ¶ Neceſſarias.ſed nōne iuſte mouebat iſte
ſacerdos ſi volebat retinere expēſas neceſſarias ꝓ fa/
brica capelle:q̇a
quarta decimaꝝ
ad eccl'ie fabricā
deputat:vt.x.q.
iij.vnio.⁊ nullus
caſus interueni/
re pōt q̇ hoc ge/
nus expēſaꝝ im/
pediat.ff.famil.
hercis.fundus.q̇
dotis.ff.de peti.
here.ſi a p̄re.§.
vlti. Quare ḡ cō
trariū iudicauit
papa.dicūt q̇dā
q̄ illa fuit rō:q̇a
in decimis nō de
ducunt expēſe.s̄
de deci.cū hoīes
⁊.c.tua noƀ.⁊.c.
paſtoral. Illa ē
rō potior.qr ter/
tia iſta itegralit
ꝓſcripta ē vnde
integraliter de/
bet ſolui:⁊ onus
fabrice incumbit
capellano đ alijs
ꝑtibꝰ:ſi.s̄.de p̄/
ſcrip.đ q̄rta.B.
b ¶ Oblationū
noīe:ob hoc po/
nit ī titulo q̄ ꝟ/
bum recipit int/
pretationē:vt.ī.
ſequit.
c ¶ Inſtitutū
ꝓ recipiēdis oī/
bus ſupradictꝭ.
d ¶ Titulo.i.
quocūq; mō offe
rat eccl'ia a fide/
libus de ꝓprijs
⁊ licitis rebꝰ.s̄.
eo.cauſa.
e ¶ Diminuti/
one:qr cū hoc ſit
eccleſiaſticū be/
neficiū ſine dimi
nutione conferri
debȝ.s̄.vt eccle.
bene.vt noſtrū.
⁊.j.q.iij.ſiq̇s p̄/
bendas.⁊ qr ſen
tentiaruȝ fuit de
tertia nulla facta deducti ōe vnde integralit dȝ ſolui.

Ex parte veſtra.¶ In p̄ma pte ponit q̄rela:
quā ſcđo diffinit.ibi:nos igitur.Abbas Sicu.
f ¶ Queſtionis.qđ fieri nō debet:qr ſemel in aboliti
one remiſſa punitio reiterari nō debet.xxiij.q.iiij.ſi il
lic.ſi.de peni.diſ.iiij.diuina. g ¶ Lapillus:duobꝰ
modis fit denūciatio opis.vno modo ſolo verbo:cum
dico:denuncio tibi nouū opus per talē denūciationem
edificās fit poſſeſſor.ff.de no.ope.nūci.l.j.§.in operis
vel per iactū lapilli:vt hic.⁊ in hoc caſu denūciās poſ/
ſeſſor cōſtituit ⁊ retinet poſſeſſionē.ff.eo.de pupillo.§.
meminiſſe.de hac materia dicit.s̄.de noui ope.nunci.
c.j.⁊.ij. Et intel
lige q̄ denuncia/
tio noui opis fu/
it remiſſa:vl' etiā
tp̄s infra qđ ca/
nonici debebant
agere lapſuȝ fu/
it.⁊ ſic monachi
edificauerūt:tā/
dem canonici ce/
perūt agere con/
tra monaſteriuȝ
lite cōteſtata in/
tra ꝑtes deſtru/
ctum fuit forte a
canonicis latent
quicq̇d edificatū
fuerat poſt iactū
lapilli. Uel alio
modo monachi
reedificare vo/
lebant:canonici
dicebāt q̄ nō de/
bebāt.⁊ ideo di/
cit papa in ſen/
tentia:q̄ mona/
chi reedificent ī
euȝ ſtatū ⁊c̄.alr̄s
nō haberēt locū
ſequētia:qr totū
dȝ demoliri q̇c/
quid factū ē poſt
iactū lapilli.s̄.đ
no.ope.nūci.c.j.
⁊.ij.Berñ.
h ¶ Litis con
teſtatio:argu.q̄
tūc demū ceptuȝ
dicit iudiciū cuȝ
lis eſt cōteſtata.
s̄.de offi.deleg.
relatū.⁊ in auc.
de liti.§.oēm.ꝟ.
ſi ꝟo apud iudi/
ceȝ.nec ante litꝭ
ꝯteſtationē iudi
cis officium im/
plorat.s̄.de ap/
pel.ſignificante.
⁊ etiā cōteſtatio
ip̄a dicit litis ex
ordiū.s̄.de offi.
delega.ſuꝑ q̄ſti/
onuȝ.§.j.⁊ poſt
litem conteſtatā
iudex recuſari nō pōt.s̄.de re iudi.int.⁊.iij.q.iij.offe/
rat.ſed q̇ ad ꝑpetuādā iuriſditionē ſufficit ſola citatio
s̄.de offi.delega.gratū.⁊.c.licet.⁊.s̄.đ offi.lega.c.vl.
⁊ ſic poſſet intelligi.ff.đ iuriſdi.om.iu.⁊ qr.ſed legiſte
intelligūt illud verbuȝ generale ꝑ litē ꝯteſtatā:arg.ꝯ.
s̄.de reſti.ſpo.piſanis. Sed aliud eſt dicere tpe mote
diſcordie:vt ibi:⁊ aliud tpe mote litis:vt hic dicit.

Ex parte vr̃a fuit ꝓpoſitũ: ꝙ patriarcha videtur occaſiõe cõſtitutionis cuiuſdã quã Albineñ. epũs: tũc a legat⁹ in partib⁹ romanie ſuper legatis edidit defunctorum: ⁊ dil. fil. J. ti. ſctẽ Praxedis p̃ſbyter car. dũ ibidẽ legatiõis fungeret̃ officio innouauit: de quibuſdã q̃ vobis et eccleſijs vr̃is legant̃ a decedẽtib⁹: tertiã a vobis exigit portionẽ. Cũ igit̃ ipſi b ſicut ex eorũ interp̃tatiõe accepim⁹: nõ intellexerint: ꝙ ꝺ c his que in ornamẽtis eccleſiaſticis vel ad fabricã eccleſie repatione indigentis: aut ad eccleſie luminaria: necnõ de his q̃ ꝓ anniuſario ſeptimo triceſimo ac viceſimo faciendis: d vl' de his q̃ pſonis ſpãliter: niſi forſan id fiat eccleſie romane: a q̃cũq; legant̃ aliqua: deberet ſolui portio eccleſie cathedrali: nos interp̃tationẽ eoꝝ ratã habẽtes ſm ipaꝫ ꝯſtitutionẽ p̃fatã p̃cipimus obſeruari: firmit̃ inhibẽtes: ne in p̃dictis aliquid e fraudulent̃ ĩ p̃iudiciũ cathedralis eccleſie ꝓcuret̃.

Idem epiſcopo Coloneñ.

In priuilegio de percipiendis fructibus beneficiorum appellatiõ beneficiorum etiã maiora beneficia comprehẽdit. Ca. XXXII.

Ua nob fraternitas intimauit: ꝙ cũ tibi ꝓ releuatione oneris debitoꝝ duxim⁹ intelligẽdũ: vt fruct⁹ bñficiorum q̃ interim in dioceſi tua vacare ꝯtigerit: tibi liceat bi f ennio retinere: q̃dam ap̃lice g gr̃e p̃uilegiũ ſiniſtra interp̃tatiõe reſtringere moliẽtes: h aſſerũt p̃bẽdas ⁊ maiora bñficia: neq̃ꝙ bñficioꝝ noĩe cõtineri: ⁊ ĩ. Nos igr̃ auctẽ p̃ſentiũ declaram⁹: ꝙ in h̃ caſu p̃bẽde ac alia bñficia: generali bñficioꝝ noĩe ꝯtinet̃.

Grego. ix. decano et ſacriſte egoli.

Uerbum moderationis diminutionẽ continet non augmẽtum. Ca. XXXIII.

Tranſmiſſe nob lr̃e ꝯtinebãt: ꝙ ſignificãtib⁹ epo ⁊ caplo Xãtoñ. ꝙ q̃dragenari⁹ canonicorũ numer⁹ inſtitut⁹ in eoꝝ eccl'ia: nõ poterat obſuari: ꝓ eo q: nõ ſufficiebãt eccl'ie facultates: vobis dedim⁹ ĩ mãdat': vt ca i nonicoꝝ ⁊ p̃bẽdaꝝ numer̃ iu k xta facultates eccl'ie moderãtes: ſtatueret' eũdẽ firmit̃ obſeruari: vos ꝟo ĩueniſt' p̃dicte facultates eccl'ie a tpe ſta l tuti nũeri adeo excreuiſſe: ꝙ

Ex parte. Cõis diuiſio. ſecunda pars ibi: cũ igit̃. Abbas. a Legatus: ex hoc patet ꝙ legatus poteſt facere cõſtitutionẽ in ſua prouincia: ſic ſ. de loca. c. j. ⁊ ſ. de ꝯſang. ⁊ affini. ꝙ dilectio. ⁊ ſ. de offi. lega. c. vlti. ⁊ ſ. de priuil'. in noſtra. ⁊ etiam durat eo recedente: vt ibi dicit̃: generalem cõſtitutionẽ facere nõ põt: q̃a nõ habꝫ poteſtatem in hoĩes nõ ſue ꝓuincie. ff. ꝺ offi. proconſul. §. ff. ꝺ iuriſdi. om. iudi. l. vlt. ⁊ ſ. ꝺ offi. lega. nouit. volũtariã tamẽ q̃ñq; exercet in hoĩes non ſue ꝓuincie. ff. de adop. emancipari. ff. de offi. ꝓcon. l. ij. vnde abſoluit excõmunicatos in quacunq; ꝓuĩcia. ſ. ꝺ offi. lega. qđ tranſlatione. et. ſ. ti. ꝓxi. ad eminentiã ⁊ c. ea noſcit̃. et qđ de his. ⁊ c. q̃ñis. Conſtitutio videt̃ talis fuiſſe ꝙ de his que legant̃ eccleſijs in teſtamentis defunctoꝝ tertia pars cathedrali eccleſie ſolueret̃: Sed h̃ erat iure cõi ſtatutũ vt tertia vl' quarta detur ſm diuerſas cõſuetudines locorũ. ſ. de teſta. requiſiſti. ⁊ ſ. ꝺ ſepul. certificari. b Interpretatione: ſic ergo legat⁹ interp̃tat̃ ſuã cõſtitutionẽ: ille enim poteſt interpretari qui ius conſtituit. C. de lega. l. vlti. et. ſ. titu. proxi. inter alia. immo ⁊ legatus interpretatur reſcriptum pape. ſ. de poſtu. c. j. ſic ⁊ in pretorijs ſtipulatiõibus ſi ſermo ambiguus eſt pretoris interpretatio et mens requirenda eſt. ff. de prero. ſtipu. in pretorijs. ſic etiam ⁊ teſtis poteſt declarare ſiue corrigere dictum ſuũ cuꝫ dubitatur de dicto eius. ſ. de teſti. cogen. preterea. et argu. ff. quemadmoduꝫ teſta. ape. ſed ⁊ ſiquis. in fine. ſemper enim recurrendum eſt ad intentionem conſtituentis: vt hic patet. ſic. ſ. eo. dilecto. ⁊ ſ. de preben. c. vlti. cum ſuis concordantijs. ⁊ ſ. de reſtitu. ſpoli. audita. ⁊ ſ. de arbi. expoſita. ⁊ xxxv. q. iij. quod ſcripſi. c In ornamentis: hoc idem quod hic dicitur habes. ſ. de teſta. c. vlti. vbi de hoc. d Perſonis: hoc intellige ſm diſtinctionẽ quã fecit decre. ſ. ꝺ teſta. requiſiſti. e Fraudulent̃. quia tunc fraus nõ noceret eccleſie cathedrali: ſi. ſ. de teſta. officij. ⁊ c. requiſiſti. §. ſi vero illud. in fine.

Ua nobis. Cõiter ſũmat̃: vt in rubro. Sed ego adderẽ ad ſũmariũ q̃ñ p̃uilegiũ eſt ꝯceſſuꝫ epo ꝓ honeſta ⁊ fauorabili cã: q̃a ita loquit̃ tex. vt infra dicã. Cõis diuiſio. ſcđa ibi: Nos igit̃. Ab. f Siniſtra interp̃tatiõe: tales em̃ infamia notãt̃. C. ꝺ lega. l. ij. nã ius ciuile calũniari ñ oportet. ff. ad exhi. l. pe. B. g Reſtringere: imo potius bñficiũ p̃ncipis latiſſime int̃p̃tãdũ ẽ. ſ. e. cuꝫ olim. ⁊ ſ. de dona. cũ dilecti. in fi. ff. ꝺ cõſti. p̃n. l. vl. ⁊ ſ. ꝺ p̃uil'. ĩ his. h Bñficioꝝ: ſic noĩe cl'i coruꝫ oẽs clerici maiores ⁊ minores itelligũt̃. ſ. e. cũ tibi. ⁊ ita ꝟbũ indefinite poſitũ generalit̃ accipiẽdũ ẽ: ſi. ſ. ꝺ p̃uil. q: circa. rix. di. ſi romanoꝝ. ff. ꝺ ſui. ⁊ rb. p̃di. ſi fuit⁹. ⁊ ff. ꝺ tut. l. iij. in fi. ⁊ ſ. de offi. dele. ſup qđ nũ. §. ſi ꝟo duo: ar. §. q. §. ſũt nõ nulli: vñ ibi dr̃. Beat⁹ q̃ excutit man⁹ ab oĩ munere. non dixit a munere ⁊c. ſi em̃ tm̃ ꝺ miorib⁹ bñficijs intellexiſſet: de illis expſſe dixiſſet. ſ. de deci. ad audiẽtiã. ⁊ ſ. de trãſla. int̃ corpalia. ⁊ C. ꝺ cadu. tollẽ. l. vna. §. ſi ꝟo nemo.

Tranſmiſſe. Cõis diuiſio. Scđa ꝓs. ibi: q̃ circa. Ab. i Iuxta facultates. Hoc em̃ generale ẽ ⁊ ordiariũ vt ſm facultates eccl'iaꝝ ĩ eis clerici inſtituãt̃ ⁊ nõ plures: vt. ſ. ꝺ inſti. c. §. ⁊ c. auctẽ. ⁊ ſ. de vi. ⁊ ho. cle. q̃m̃ vt ait. vbi ꝺ h̃. ⁊ ſ. ꝺ ꝯceſ. p̃bẽ. ex p̃te haſtẽſis. ĩ fi. ⁊ alimẽta ſm facultates dãda ſũt. ff. ꝺ trãſac. cũ hi. §. in pſona. ⁊ ꝓcuratio. ſ. ꝺ cẽſi. ſopite. ⁊ c. pe. k Moderãtes: h̃ ꝟbũ induxit dubitationẽ q̃ſtiõis: ex hoc patet ꝙ vltra facultates inſtitui nõ debẽt: imo ſi inſtituti ſunt: reducẽdus eſt numerus ad debitum modum. in auc. vt deter. ſit nume. cleri. §. ſancimus. coll'. j. l Excreuiſſe: h̃ etiã

abſq̃ mutilatione p̃bẽdarũ: maioꝛ haberi poſſet numer⁹ in eadẽ: quare queſiſtiſ: an ꝑ a moderationis verbũ lr̃is noſtris appoſitũ: eũdẽ numerũ augmẽtare vł minuere debe/retis. ¶ Quocirca manda/mus: quaten⁹ ſi veteres non ſunt minute p̃bẽde: cũ mode/ratio locũ nõ habeat: ip̃aꝝ ꝛ canonicoꝝ numerũ dimitta/tis in eodẽ ſtatu: in quo hac/b tenus dinoſcit᷑ extitiſſe: ĩ vti/litatẽ eiuſdẽ eccłie ꝯuertẽtes augmẽtũ ſuoꝝ reddituũ: do/nec duxerimus aliter diſpo/nendum.

De regulis iuris.

Iohannes Chryſoſtomus. Non poteſt breuius ſumma/ri. Capitulũ I

c Omnis res: ꝑ q̃ſcũq̃ cauſas naſcit᷑: ꝑ eaſdẽ diſſoluit᷑.

Beda in omelijs. Dubia in melioꝛez partẽ in/terpꝛetari debent. Ca II

Eſtote miſericoꝛdes ꝛc̃. d ¶ Hoc loco nihil aliud nob̃ pꝛecipi eſtimo: niſi vt ea facta que dubiũ eſt quo ani/e mo fiant: in melioꝛem partẽ interpꝛetemur. quod enĩ ſcri/ptum eſt: Ex fructibus eoꝛũ f cognoſcetis eos: de manife/ſtis dictũ eſt: que nõ poſſũt g bono animo fieri: vt ſtupꝛũ. blaſphemie. furta. ebꝛieta/tes: ꝛ ſimilia: de quibus no/bis permitit᷑ iudicare.

Idem. Propter ſcanda/lum euitandum veritas non eſt omittenda. Ca. III

h Qui ſcãdalizauerit ꝛc̃. ¶ Vtili⁹ ſcãdalũ naſci ꝑmit/i tit᷑: q̃ꝫ veritas relinq̃t᷑. Idẽ. Propter neceſſitatẽ illicitũ efficitur licitum. Ca. IIII.

inducit queſtionẽ: q2 vbi excreuerint facultates nume/rus augeri debet. vnde in quolibet p̃uilegio ponit᷑ hec clauſula vel ſubintelligit᷑ niſi interim excreuerint eccleſie facultates ꝙ poſſint plurib⁹ ſufficere cõpetent᷑. s̃. d̃ cõſti. cũ. M. ꝛ vbi meſſis multa eſt ꝛ operarij pauci: alij admittẽdi ſunt. xxi. diſ. in nouo. vnde dubitabãt iſti moderatoꝛes vt ſicut poterãt diminuere numerũ: ſi facultates fuiſſent diminu/te: ita dubitabãt vtrũ poſſent au/gere numerũ cũ facultates inue/niſſent augmẽta/taſ a t̃pe numeri ſtatuti. Ex hac decre. colligitur ꝙ ep̃s cũ capł̃o ſta/tutũ numerũ ca/nonicoꝛũ ꝛ p̃bẽ/darũ ꝛ dignita/tum nõ poſſunt diminuere ſine auc̃te pape: etiã ex iuſta cã quaꝫ iſti allegabãt li/cet eſſet falſa ꝑut poſtea eſt cõper/tũ: ad hoc facit s̃. de ꝯſti. ex ꝑte. ꝛ. c. cum acceſſiſ/ſent. vbi de h̃ no/tatur: dic vt ibi. a ¶ Modera/tionis verbum. Ex hoc facit ad titulũ. moderari enĩ ẽ diminuere id qd̃ inducit grauamẽ: ꝛ reducere ad equi/tatem: ſic iudex ex cauſa etiã moderari põt tẽpus ap/pellationis. i. abbꝛeuiare. s̃. de appel. cũ ſit romana. ꝛ c. oblate. ſic ꝛ iniquũ mãdatũ moderandũ eſt. s̃. de iu/reiu. q̃ntauallis. ſic in ſocietate. ff. ꝑ ſocio ſi ſocietateꝫ. ff. de ope. lib. ſi libert⁹. Itẽ patet hic ꝙ foꝛma manda/ti diligẽter eſt ſeruãda. s̃. de reſcrip. cũ dilecta cũ ſuis ꝯcoꝛ. Item eſt arg. ꝙ nõ eſt recedẽdũ a ſignificatione vocabuli: niſi cõſtet ſcribentẽ aliud ſenſiſſe. ff. de lega. iij. nõ aliter. ꝛ. s̃. de deci. ad audientiã. ꝛ. s̃. de tranſla. inter. arg. s̃. de ſpõ. ex lr̃is. ar. ꝯ. s̃. eo. intelligẽtia. ꝛ. c. p̃terea. vbi de hoc. b ¶ In vtilitatẽ. Nõ arg. con/uertẽdũ in vtilitatẽ eccłie: hoc poſſet intelligi qñ p̃ter diligentiã canonicoꝛũ h̃ cõtingit: ſecus videret᷑ ſi dili/gentia ipſoꝝ hoc ſit ꝓcuratũ: alś diligentia ip̃oꝝ eſſet iſtis dãnoſa: qd̃ eſſe nõ debet: arg. C. d̃ allu. l. iij. ſic enĩ ſubtraherent᷑ a ꝓcurãda eccłie vtilitate: de hoc no. s̃. de cõſti. cũ. M. ꝛ ad hoc qd̃ dicit: donec alit᷑ ꝛc̃. videt᷑ ꝙ nõ diſtinguat᷑ vndecũq̃ augmentũ ꝯtingat. Bern̄.

De Regulis iuris. Supꝛa vidimus multa iura ſpecialia: verũ q2 ex iuribꝫ ſpãlibꝫ oẽs caſus occurren/tes decidi nõ p̄nt: ꝯgruũ fuit in fine op̃is ſubijcere ali/quas regłas generales: ideo ſequit᷑ iſta Rica. Vel dic vt in glo. rubꝛice eo. ti. lib. vj. Abbas Sicu.

Omnis res. ¶ Pone caſum in. c. ij. s̃. de ſponſa. Abbas. c ¶ Omnis res: poteſt exponi. i. omnis obligatio ſiue cõtract⁹: qd̃ enĩ ꝯſenſu cõtrahit᷑ ꝯ̃ria volũtate diſſoluit᷑. C. qñ. licet ab emp. diſ. l. j. ꝛ. ff. de reg. iur. nihil tam na/turale. ꝛ. C. de act. ꝛ obli. ſicut initio. fallit hec regula s̃. de bap. maioꝛes. Item in matrimonnio qd̃ ſolo con/ſenſu contrahit᷑. xxij. q. ij. ſufficit. ſed ſolo diſſenſu non diſſoluit᷑. xxxij. q. vij. licite. Item idem in oꝛdine ꝛ ba/ptiſmo: q2 ſacra/menta ſemel ha/bita nunq̃ꝫ amit/tunt᷑. j. q. j. ꝙ qui/dam. et. arg. xv. q. vij. ep̃us. Iteꝫ fallit: q2 alio mo/do tollit᷑ obliga/tio que conſenſu nata eſt. ſ. per ac/ceptilationẽ: ſed nõ natura ſui: ſꝫ poteſtate cõuẽti/onis. ff. d̃ reſcin. ven. cum emptoꝛ Item tollit᷑ ſolu/tione eius qd̃ de/betur. inſti. qui. mo. tol. obli. ĩ ꝑn/ci. Item ſicut ac/quirit᷑ poſſeſſio coꝛꝑe et animo. ff. de acqui. poſ. poſſideri. ꝛ eodẽ modo amittit᷑. ff. eo. q̄ẽadmo/dum. Sed cõtra ff. e. poſſideri. §. ĩ amittẽda. So. animo amittit᷑ ci/uił poſſeſſio: coꝛ/ꝑalis ñ: vt illa. l. q̄ẽadmodum.

Luc. 6

Math. 7

Math. 18

Eſtote miſericoꝛdes. ¶ Pꝛimo ponunt᷑ ver/ba euangelij. Sc̃do verba Bede exponentis. ſe/cunda ibi: hoc loco. Abbas. d ¶ Hoc loco. ſ. qui ſe/quitur in ipſa auctoꝛitate. ſ. Nolite iudicare ꝛ nõ iudi/cabimini. e ¶ In melioꝛem partem: vt res potius valeat q̃ꝫ pereat. s̃. ti. ꝑxi. abbate. ꝛ. s̃. de fide inſtru. inter dilectos. ꝛ. ff. de re. du. quotiens. ij. ꝛ benignioꝛeꝫ interp̃tationẽ ſequi debemus in re dubia. ff. d̃ his q̃ in teſta. delen. ꝑxime. vel expone in melioꝛẽ. i. in ſecurioꝛẽ ꝓ eo ꝙ in altero nullũ. in altero magnũ periculũ time/atur. s̃. de homi. ad audientiã. ꝛ. c. ſignificaſti. ij. ꝛ. s̃. de cleri. excõ. mini. illud. ꝛ. s̃. de ſpon. iuuenis. ſic enim in dubijs abſoluit᷑ reus: quia illud eſt benignius. s̃. de fi. inſtru. inter dilectos. in fine. ꝛ. s̃. de pꝛoba. ex litte/ris. niſi in caſibus qui ibi ponũtur. f ¶ De mani/feſtis: quia ſecretoꝛuꝫ deus iudex eſt ꝛ cognitoꝛ. xxxij. di. erubeſcant. ꝛ. xxxij. q. v. chꝛiſtiana. ij. q. v. conſului/ſti. g ¶ Vt ſtupꝛum. lxxxj. di. apoſtolus. hec enim in ſui natura mala ſunt. s̃. de iureiurã. ꝛ ſi chꝛiſtus. in fine. verſi. quedam. ꝛ. s̃. de delic. pue. c. j.

Qui ſcandalizauerit. ¶ Pꝛimo ponũtur ver/ba euangelij. Secundo verba Bede exponẽtis illa ibi: vtilius. Abbas. h ¶ Qui ſcãdalizauerit: collige caſum. xj. q. iij. int᷑ verba. ꝛ. xxij. q. ij. p̃mũ. ĩ ꝑn. ꝛ. xxx. q. v. ita ne. ꝛ. s̃. d̃ his q̃. metuſue cau. fi. ſacris. i ¶ Veritas: que triplex eſt. ſcꝫ bone vite. hec nunq̃ꝫ omittenda eſt pꝛopter ſcandalum ꝛ ad quemlibet per/tinet: alia iuſticie: hec ad iudiceꝫ pertinet. alia diſcipli/ne: hec pertinet ad pꝛelatum. in his duabus quandoq̃ꝫ

aliqua omittitur propter ſcandalum.l.di.vt conſtitue retur. Et intellige qđ hic dicit de his que in diſpenſabilia ſunt:et tale ius cõmune quod indiſpenſabile eſt veritas appellat:de hoc dictuȝ fuit.ſ.de tempo.ordi. ſane.ꝛ quod dicit ibi:veritas iuſticie intellige ſm qđ hic dicit:ius cõe qñq3 indiſpenſabile eſt.j.q.vl.ꝛ ſi illa.et de tali hic loquitur tale ius pro nullo ſcãdalo relaxanduȝ eſt:ſed quando ius cõmune diſpenſabile eſt ꝓpter ſcandalũ receditur a iure cõmuni.l.di.vt cõſtitueret.et.j.q.vlti.diſpenſationes.ꝛ.c.exigũt.

1.Macha.2

Quod nõ. Primo ponit dictũ. Secundo exempla. ibi:naȝ. Abbas. a Neceſſitas hoc ideo dicit:qꝛ neceſſitas legi ñ ſubiacet.ſ.đ obſer.ieiu.c.ij.ĩ fi. et.ſ.de conſue. quanto.ꝛ de cõſec.diſ.j.ſicut.et diſ.iij.peruenit. vnde tẽpore neceſſitatis omnia ſũt cõmunia.xij. q.j.dilectiſſimis ꝛ.ff.ad.l.rho.de iac.l.ij.§.cum in eadem naui.in fine. quod intelligitur in hoc caſu:ꝛ ſic eſt argu.neceſſitatẽ excuſare:de conſecra.di.diſcipulos.argu.xlj.diſ.quiſquis.ꝛ.c.delitie.ꝛ.lxxxj.diſ.cuȝ omnibus.ꝛ.ſ.de fur. ſi quis per neceſſitatem.ꝛ propter neceſſitatem famis Dauid comedit panes propoſitiõis.xxv.q.j.§.is ita. ꝛ propter hoc pater poteſt vendere filium.C.de pa.q̃ fi.diſ.l.ij. b Sabbatum:preceptum fuit veteris legis ſabatum cuſtodiri.vnde ſiqui colunt ſabbatum exteriorem ritum legis reuocant:de conſe.diſi.ij.peruenit. c In ſabbato:hoc eſt propter neceſſitatem.xxiij.q.vlti.ſi nulla. d Egrotus:etiam ſi in quadrageſima carnes comedat non dicitur frangere votum.ſ.de obſer.ieiu.c.ij.in fine.

a Quod non eſt licitum in lege:neceſſitas fa b cit licitum. Nam ꝛ ſabbatum cuſtodiri preceptuȝ eſt: Machabei tamen ſine culpa c ſua in ſabbato pugnant:ſic et hodie ſi quis ieiunium fre d gerit egrotus:reus voti nõ habetur.

Gregorius ſeptimus.

Illicite factuȝ obligationem non inducit. Capitulum.V.

f Quod latenter aut per vim:vel alias illicite introductuȝ eſt:nulla debet ſtabilitate ſubſiſtere.

Idem Varieñ.epiſcopo.

Tormenta indicijs non precedentibus inferenda non ſunt.capitulum.VI.

Cum in contemplatione:et.ĩ. In ipſo cau g ſe initio:non eſt a queſtionibus inchoandum.

Stephanus papa.

Quod latenter. Poteſt poni caſus per.l.qđ vi aut clam.l.j.circa principium.ꝛ in ſeruitio p̃ſtito prelato per vim a ſubdito:hoc enim in futurũ nõ parit preiudicium.xj.q.iij.quia cognouimus.

f Per vim:que per vim ſiue per metum fiunt qui cadere poſſet in conſtantem virum:cum de hoc conſtiterit reuocãtur.ſ.de his que vi metuſue cau.fi.ad audiẽtiã.de hoc plene dicit in.c.abbas.eo.ti.ꝛ.ff.qđ me.cau.l.j.ꝛ.l.metum.§.ſed quod pretor.

Cum in cõtẽplatiõe.q̃ſtiõibꝫ.ff.de q̃ſti.l.j.ꝛ C.e.ti.milites.qđ ſi fiat appellari p̃t.ij.q.vj.nõ ſolent.vſi.ante ſententiã.hoc intellige nulla preſumptione p̃cedente:arg.cõtra.v.q.v.illi qui.vbi de hoc.

Que multotiens.ſ.de pe.c.j.ꝛ.vj.q.j.imitare.ꝛ.j.q.j.reperiuntur:argu.ſ.de inde.ita quorũdam. i In ſacratis:ſiue ſit homo ſiue ager qui illa aufert ꝛ inuadit:ſacrilegium cõmittit.xij.q.ij. nulli liceat:ꝛ tanq̃ ſacrileg⁹ iudicari debet:vt ea.cau. ꝛ queſtione ea.p̃dia.ꝛ per eccleſiam debet iudicari.ſ.de fo.compe.conqueſtus. k Epiſcopis Iſtis ius publicuȝ offendũt qđ cõſiſtit in ſacris ꝛ ſacerdotibus.j.di.ius publicũ

Sacrilegus eſt offendẽs rez vel perſonam eccleſiaſticam. Capitulum.VII.

h Que multotiens:et.ĩ. i Quicquid in ſacratis k deo rebus ꝛ epiſcopis iniuagitur:pro ſacrilegio reputatur:q̃a ſacra ſunt ꝛ a quoq̃ꝫ violari non debent.

Auguſtinus.

Qui facit aliter q̃ꝫ debet facere non dicitur. Ca.VIII.

l Qui ex timore facit preceptum:aliter q̃ꝫ debe m at facit:ꝛ ideo iam nõ facit.

Idem in libro de penitẽtia.

Cõmittens vnum peccatum reus eſt omnium:quo ad vitam eternam. Ca.IX.

n Defleat peccator quia offendens in vno:factus eſt omnium reus.

Gregorius in regiſtro.

Ignorantia non excuſat prelatum in peccatis ſubdito/

Qui ex timore.ſ.ſeruili:quoniã filialis timor bon⁹ eſt:et poteſt introducere charitatem:de pe.diſ. ij.ſicut ſeta itroducit filum.vnde qui timore pene ſeruit nõ amore iuſticie:nõ ducitur ſpiritu dei. vnde dicit timor non eſt in charitate.ſ.ſuit.xxiij. q.vj.§.ex his.qꝛ perfecta charitas foras mittit timorẽ:vt in eodem.§.dicit Jacobi. m Iam non facit:argu.ꝙ nõ dicit factuȝ quod legitime non fit.xxiiij.q.j.pudenda. ꝛ.xxij.q.ij.faciat homo.argu.ſ.de iurepatro.qđ aũt. ꝛ.ſ.de regula.ad noſtram. Item habes hic argu.ꝙ q̃ inuitus ſeruit:etiam rem ꝛ meritum perdit.ꝛ ideo indignus premio fit.xxiij.q.vj.§.ex his.verſus princi.ꝛ talis obediẽtia vel nulla vel minima eſt.viij.q.j.ſciendum.ergo per contrarium qui inuitus offendit:nõ eſt ei imputandum:argu.ff.de bo.li.qui cum maior.§.ſi libertus.ꝛ.ff.famil.her.qui erat heres.ideȝ eſt ꝛ ſi clericus inuitus ferat teſtimonium contra eccleſiam ſuaȝ ꝙ ei non ſit imputandum:ſecus ſi ſponte aduocet contra ipſam.ſ.de poſtulan.c.vlti.

Defleat.in vno.ſ.precepto legis:vnde ſcriptum eſt:qui totam legem ſeruauerit:offendat autem in vno:omniuȝ factus eſt reus:de peni.diſ.v.fratres. vel in vno.ſcilicet mortali peccato factus eſt omnium reus quo ad vitam eternam:quia propter illud ſolum damnabit:quia omnis virtus detrimentũ patitur ab vno vitio:de peni.diſ.v.dolendum.dum enim in vno peccato perſeuerat oĩa bona perdit:vt ibi.vel in vno id eſt in vna virtute cum virtus eijcitur:tunc vitium naſcitur.xxxij.q.j.cum renunciat.vel in vno.i.in charitate:ſine qua nemo ſaluatur:vnde Apoſtolus. Et ſi tradidero corpus meum ita vt ardeam:charitatẽ autem non habeam:nihil mihi prodeſt:de peni.diſ.iij.ſi quis.ad fineȝ diſtinctionis:ſic etiam in teſte qui aliq̃d adijcit de ſuo totum teſtimoniuȝ partis mendacio de/

colorat.iij.q.ix.pura.ſi.ǒ ꝯſe.diſ.iij.non licet.⁊.c.nõ oportet.⁊.ix.di.ſi ad ſcripturas.ſacras.

Q. Uamuis cauſe. a. Ignorãtia paſtoris nõ excuſat eum ſi lupus oues rapit.h.d.quo ad lrãz. Vel aliter quo ad myſteriũ vł moralẽ intellectũ vt in rubro. Abbas.

rum. Capitulum. X.

Q. Uãuis cauſe: et. ĩ. Nõ poteſt eſſe paſtoris excuſatio: ſi lupus oues com/ a edit: ⁊ paſtor neſcit.

Lucius tertius.

a ¶ Paſtor neſcit: q2 paſtor ſeu ꝑlatꝰ inquirere ⁊ corrigere debz ſubditorũ exceſſus: als ſanguis eorũ de ꝑlatoruz manibꝫ reqreret̃. ẽ.de offi.ordi.irrefragabili.ĩ.rñ. cũ ſuis cõcor.ibi poſitis: ⁊ ſic nõ habebit excuſationẽ. paſtor em̃ qui tacet cõſentire videt̃: xliij.di.ſic rector. ibi paſtorẽ em̃ ⁊c.lxxxiij.diſ.error.quare nõ põt vti ꝓ defenſione ſua verbo apoſtoli. Mũde ſunt manꝰ mee a ſanguĩe ⁊c.xliij.di.epheſijs.vnde ⁊ tales deponi debent ꝓpter negligentiã.lxxxj.diſ.dictũ.⁊.j.q.j.§.ecce cum honoris. Item paſtor tenet̃ de cuſtodia.ff.loca.ꝗ mercedẽ.xxiij.q.iij.tres ꝑſonas.⁊ ſi dicat̃ ꝙ dolo eiꝰ perijt ⁊ ipſe neget: ipſi incũbit ꝓbatio: cũ ipſe ratione officij ſui debeat cuſtodiã habere.ẽ.de offi.archidi.ea que.⁊ ſi dicit amiſſaz ouẽ ꝓbet ille dolũ abfuiſſe.ſicut argẽtariꝰ ꝓbare debet ſe amiſſe rõnẽ caſu ruina vel incẽdio.ff.de eden.ſiquis ex argẽtarijs.§.vlti. Idem in cuſtode carceris.ff.de cuſto.⁊ exhi.re.l.vl.⁊ idẽ in depoſito.ẽ.de depo.bona fides.cum ſuis concor.

I. Ndignũ. Alienuz ergo ⁊ a ꝯſuetudine aliaruz eccłiaꝝ debz eſſe alienũ.q2 qǒ romana eccłia probat vel reprobat ⁊ alie eccłie hoc idẽ facere debẽt: cũ ab ipa ſuã habeant inſtitutionem ⁊ auctẽ.xj.di.ꝯſequẽs.⁊.c.nolite.

Pro ſpiritualibus homagium non preſtatur. Cã. XI.

I Ndignũ ẽ: ⁊ a romane b eccłie ꝯſuetudĩe alienũ: c vt ꝓ ſpũalibꝰ facere ꝗs homagium compellat̃.

c ¶ Homagiũ.i.ſacramẽtũ fidelitatis qǒ ꝓ aliꝗ ſpirituali facere ꝗs nõ dz: cũ illǒ ſit ſymoniacũ.ẽ.de ſymo.ex diligẽti.alioqn cläricꝰ nõ tenet̃ facere ꝑlato ſuo obediẽtiã: ⁊ in caſibꝫ dz iuramẽtũ facere de obediẽtia ſiue etiã de fidelitate poſt receptã admĩſtrationẽ.ẽ.de iureiu.nullus.xxiij.di.ꝙꝙ.⁊.ẽ.de ma ⁊ obe.dilecti filij.⁊.ẽ.de iureiuran.ego. N.⁊.ẽ.de priuile.antiqua. alias enim nullũ iuramẽtum nulla pactio vel obligatio illicita. in ſpũalibꝰ debet interuenire ⁊ ſi interueniret nullam obligationẽ de iure vel de facto inducit.ẽ. de.pac.pactiones.

FINIS

Sebaſtianus Brant Studioſo lectori. S.D. plurifariam.

Parum erat o ingenioſa iuuentus: te iamnuꝑ a nobis tot cõmoda mille: tot vſus ꝑ̃cipuos ex impreſſione paruorũ decretoꝝ per nos pauloante impreſſoruz ſuſcepiſſe: niſi ⁊ preſenti decretaliũ pontificiarũ impreſſione: rebus tuis ⁊ cõmodis operaz nauaſſemus nouam: quietiqꝫ tue ac oportunitati gratiſſime: ſtudiũ noſtrum ⁊ laborem impendiſſemꝰ. Quid plura? res ipſa conſpectui tuo ſeſe exhibẽs: ipa iudiciũ de ſe faciat. Prodeat oro ſi quis ſit: qui dicere audeat ſe ante hac vtiliꝰ vidiſſe quicꝙ̃. Sed ſcio cunctos bonos ⁊ ſtudioſos: me vera loqui dicturos. Mali vero atqꝫ impreſſionis huiꝰ emuli latrent quoad velint: modo nũꝙ̃ canes eſſe deſinãt. Noſtra enĩ ad euẽtũ feſtinat ⁊ in mediũ res. Proinde ſiꝗs vrbis Baſilee laudes antea quidẽ ampliſſima gloria plenas: ex ꝑ̃ſentis tñ opis impreſſione nõ mediocriter illuſtratas arbitret̃: nõ errabit: Quippe que cũ chartarũ atramentiqꝫ bonitate: tum vel characterũ aſperitate atqꝫ elegãtia: cũctas (vti vides) priores impreſſiones facile antecellit: tum vel maxime opera: diligẽtia correctiõiſqꝫ ſedula elimatiõe: oĩm quorũcũqꝫ locorũ libros longe tranſſupat. Hãc ſibi cõpedioſam ꝓuĩciã Johãnes froben de Hammelburg litterarie officine ſollers indagator: Regnãte Maximiliano Romanorum rege gloriſiſſimo: Alexandroqꝫ ſexto pontifice maximo: ſedem petri gubernãte: Anno ſalutifere incarnatiõis Nonageſimoquarto: ſupra milleſimũ quadringenteſimũqꝫ auſpicato ſuſceptam: Idibus maijs felici fine cõſummauit. Deo igitur immortali gratia habẽda eſt: qui ad diu deſideratum littus: feſſos remiges quaſſatum lembum applicare conceſſit. Uale lector: ⁊ nos vt meremur ama.

amd. E.v.H. 4/5/31.